Ч. 1 (13.301) Львів, в второк 1. січня 1935 Розчом з оплатою оплачено ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 6·50 зол. Чвертьрічне 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Тутнє Florvitan це найвищий ґатунок!! Остерігаємо перед лихими виробами!!

Наш щоденник у 1935-тому році.

З нинішнім днем наш щоденник вступає у 56-ий рік своєї важкої праці. Свою велику й відповідальну місію в житті української нації виконував він цілих повних 55 років і буде її так само гідно й чесно виконувати далі. Ніякі переслони і ніякі труднощі, а тим більше ніякі напади й наклепи внутрішніх ворогів, не спинять нашого щоденника на шляху тих змагань, за які віддавали здоровля й життя найкращі сини нації.

Ні на хвилину не понизимо нашого національного прапору і під його захистом серед нинішньої життєвої хуртовини будемо йти у такт національного життя з дня на день, в усі його сірі будні, так само, як і в усі піднесені святочні хвилини.

З новим роком не заповідаємо нашим читачам ніяких надзвичайних уліпшень ні дарів, бо все з дня на день працюємо і працюватимемо в тому напрямі, щоби наш щоденник покращав як під оглядом інформації так і під оглядом різнородности матеріялу.

У 1935 р. продовжуємо друк **споминів Е. Олесницького** (друга частина), що вийдуть окремою відбиткою. Крім того почнемо видавати окремими книжками кращі оригінальні твори сучасних наших письменників. Уже нині можемо заповісти такі книжки: **Улас Самчук: Віднайдений рай, (збірка оповідань); Юрій Косач: 10 оповідань; Софія Яблонська: З далеких обріїв** (Мандрівки і враження); **Ірина Вільде: Химерне серце** (Збірка оповідань).

Наші передплатники, що платитимуть точно передплату, діставатимуть видавані нами твори як премії, а всі інші по знижених цінах.

Маємо надію, що як досі, так і на будуче підтримають наш щоденник у його змаганнях усі кола нашого громадянства, яким дорогі ті національні ідеали, що за них бореться „Діло" уже більше пів століття.

Риби на свята спеціяльний ґатунок годованих карпів та шупаки і лини 8788 1—2 поручає найдешевше Бернард Цімерман. Спеціяльність мариновані карпи і щупаки та смажені сандачі. Лєґонів 45. Тел. 59-57. Старозаконна 2. Тел. 71-54.

Звільнення читалень і філій „Просвіти" від стемплевих оплат.

В доповненні останки, поміщеної в „Ділі" ч. 353, з 31 XII. 1934 р., повідомляємо, що на основі звільнення міністерством скарбу Т-ва „Просвіта" від стемплевих оплат, як також від оплат в титул спадкового податку і дарівизн — відтепер всі читальні і філії Т-ва „Просвіта" будуть звільнені від стемплевої оплати на всяких поданнях, вчинених до влади, як напр. на заложення читальні, філії, на аматорські вистави, фестини, повідомлення про концерти, товариські забави і т. п., як також від самих дозволів на театральні вистави.

Коляда Рідній Школі на області тернопільського воєвідства.

Тернопільське воєвідство реєвриптом з дня 29. грудня 1934. Л. Б. Б. 3/94/34 дозволило Рідній Школі на прилюдну збірку на своїй області від *6. до 9. січня 1935. р. включно.*

Кадому на серце всіх Кружків РШ і рідношкільних установ, всіх церков, церковних братств, співальних, музичних та аматорських гуртів, усіх українських товариств, інституцій та організацій всіх українських громадян зокрема доложить всіх зусиль, щоб цьогорічна коляда була дійсно всенародня і дала Р. Школі матеріяльні засоби вести всесторонню творчу рідношкільну працю.

Пригадуємо, що під ніякою умовною не можна призначувати заколядованих і зібраних грошей на якінебудь інші, хочаб дуже важні цілі, а виключно і всецїло тільки на Рідну Школу!

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ У ЛЬВОВІ, ВУЛ. СЛОВАЦЬКОГО 14.

Пам'ятайте, що лише в складах Народної Торговлі дістанете всі, потрібні на РІЗДВЯНІ СВЯТА, товари 840 2—2 в найкращій якости і по низьких цінах.

З Новим Роком КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР" Львів, Руська 20, видає знову премійні ощадностеві книжечки, для яких призначені нагороди від 25 — 100 золотих. — Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк висилає безплатно.

Терор і паніка.

„Петроградський Центр" — терористична комуністична протисовітська організація, розстріляння її 14-ти членів і вичікування дальших несподіванок.

Львів, 31. грудня 1934.

До числа 103-ох розстріляних у Москві, Ленінграді, Києві і Мінську у зв'язку з убивством Кірова, прибуло 14 розстріляних у Ленінграді — найближчих винуватців того убивства між ними й безпосереднього убивника Леоніда Ніколаєва. Одночасно світ довідується, що змова на життя Кірова вийшла від організації „Петроградський Центр", яка рекрутувалася з прихильників Зіновєва та боролася проти нинішніх правителів Совітського Союзу всіма засобами, включно з персональним терором, звязками з чужинецьким дипльоматичним представництвом, сподіванням на збройну інтервенцію і т. д. „Вісті" з 27. грудня 1934. оголошують довжезний „обвинувальний висновок", (акт обвинувачення) про куліси і безпосередніх винуватців убивства, і наші читачі найдуть його зміст на іншому місці, у формі офіціяльного комунікату, що каже вже і про суд і про розстріл обвинуваченых. Сенс тих реляцій такий: 1) що згадана поверх сотня розстріляних нічогісінько спільного не мала з убивством Кірова, не маючи чейже нічого спільного з Зіновєвом і його комсомольцями і що всі такі жертви як брати Крушельницькі, Сказинський і ін., були лише необхідною в усякому большевицькому терорі українською декорацією; 2) що в моменті найвищого зросту диктатури Сталіна, найбільшого нібито спокою у Сов. Союзі і стабілізації режиму — могла повстати і діяти протиурядова революційна організація, зложена не з буржуазійного елементу, що тямить передбольшевицькі часи і тужить за ними, але з найправовірніших комуністів, та ще й здебільша недавніх комсомольців, вихованих уже в дусі комуністичного світу; і 3) що з обох вище наведених фактів виходить багатомовний висновок про поворот у 1934 р. у царстві Совітів до початкової ери воюючого комунізму з масовим кривавим терором та про безвиглядність усього найпрецизнішого виховного й пропагандивного та денунціяторського апарату, який не вспів виключити несподіванок, потрясаючих цілою екзистенцією Совітів.

Вістки, якими переповнена вся европейська преса, кажуть про шалену паніку у комуністичній верхівці, заскоченій подвійно — і самим фактом убивства Кірова і несподіваними висліпами слідства. Ці вістки кажуть теж про паніку у комуністичних низах, перелякання гарячковою пошукавкою ГПУ за скритими прихильниками Зіновєва і Троцького. Хто колинебудь мав щонебудь спільного з тими недавніми вождями російського комунізму (а таких старих большевиків, щоб їх не знали, взагалі дуже мало), той кожної хвилини може сподіватися арештування і розстрілу, бо треба для цього дуже мало: звичайного голословного, чи навіть анонімового доносу якогонебудь ос бистого ворога. А що слідство буцімто стверділо, що до ленінградської групи змовників належали й найвищі керманичі тамошнього ГПУ, Медведь і Фомін, завдяки яким міг дозві-

Львівська державна наукова бібліотека № г 490

Всі купуємо солідарно!

всякі жіночі і мужеські матеріяли в найліпших гатунках по цінах направду конкуренційних тільки у фірмі

Дім Моди

Львів,
Марійська пл. ч. 4.
Европейський Готель.

Обслуга в українській мові.

ти й удатися плян убивства Кірова, то нині у Совітах нема, читаємо, і десятки комуністів, які беззастережно взаємно собі вірили, одні других не підозрівали та не жили в атмосфері страху перед зрадою. Чудовою ілюстрацією тих відносин є поголоски про арештування самого голови ГПУ Ягоди.

Очевидно, що у цілій цій історії чимало точок неясних. Неясно напр. як організація, що повстала на ґрунті лівої опозиції Зіновєва проти вибито надто опортуністичної політики Сталіна та м. і. домагалася зірвання зносин з капіталістичним закордоном, могла одночасно брати гроші від якогось анонімового консуляту у Ленінграді. Або цей зворот із офіціяльного совітського комунікату покажеться звичайною большевицькою інсинуацією, проти якої протестуватиме акредитований у Совітах чужинецький дипльоматичний корпус — або це факт, якого дана держава не зможе заперечити: в одному і другому випадку наслідки для совітського уряду дуже прикрі. Бо не лежить в інтересах Совітів загострення їх відносин з Европою саме у нинішньому моменті, моменті великої дипльоматичної гри між столицями Европи, — і так само не може це принести користи Совітам виявлення факту, що навіть після їх вступу до Ліги Націй і підчас переговорів про франко-совітський союз не завмерла у світі реальна думка про збройну інтервенцію.

Загострення закордонно-політичних совітських відносин прийшло вже все одно наче автоматично, разом з загостренням відносин внутрішньо-краєвих. Масові безглуздо розстріли невинних людей мусіли відбитися належним відгуком у провідній опінії світа, тим більше, що саме в тому часі п. Літвінов мав відвагу протестувати в Женеві проти терору. Напр. гострий тон італ. преси спонукав навіть совітського посла у Римі до офіціяльного демаршу. Трудна справа — ніяка культурна преса у світі не може деяких справ промовчувати, і навіть п. Отмар з „Газети Польської", який при всякій нагоді єднав большевицькі осяги, відчув, що мусить вдарити в гострійші струни: його останні два великі дописи з Москви на тему „академічної полеміки про терор і дійсність" та „ленінградського центру" такі відважні і шарі, що видно й страх за власну шкуру не був достаточною противагою потребі бути відважним...

П. Отмар заповідає м. і., що навіть після фізичного винищення прихильників Зіновєва (яких число совітська влада зумисне зменшує, щоб мати аргумент, що це одиничні змовники, вороги совітського устрою, а не масовий рух), що навіть після такої кривавої оборони дотепершнього курсу внутрішньої і закордонної політики Сталіна, все одно і тут і там цей курс загостриться і зміниться ще на гірше: прийде наново хвиля комінтернівської демагогії, прийде прискорення колективізації і — знову все влада ГПУ.

Легковажені внутрішні суперечки комуністів показалися явищем, якого нині вже не легковажить ані Кремль, ані весь світ. Це вже не „ухили", це вже боротьба за принципи і — за владу, — це боротьба „жиронистів" і „якобінів", які взаємно вирізують себе. Російська революція ще не скінчилася. Ненависть людів, що вірили у трівку й остаточну стабілізацію совітського режиму в нинішній його формі, завдала в останніх днях смертельного удару. Такий стан ніде не може закріпитись, — він мусить провалитися, цілком і без решти. Коли і як провалиться — це питання тільки часу і засобів. Але час і засоби не працюють у користь большевизму, — всупереч поглядові наївних авелічників різних пятирічок, комсомолу і всього совітського блефу. Час наближає лише хвилину провалу того божевільного експерименту, — час зродить теж щось нові засоби, які провалять весь той експеримент.

Представники української преси у начальника Шкільного Реферату в Ужгороді.

В ужгородському „Українському Слові" читаємо:

Дня 17. XII. ц. р. були представники ужгородської преси у начальника Шкільного Реферату (Куратерії) п. Віктора Клімн. За „Українське Слово" був д-р Михайло Брашайко, за „Свободу" п. Юрко Сопко, за „Вперед" Дмитро Німчук, за „Землю і Волю" п. Степан Клочурак.

Пан референт приймав наших редакторів дуже ввічливо й ледо.

Редактори наші питалися насамперед, чи відповідає правді, що на Підк. Руси для народних шкіл конче потрібно найменше 1500 шкільних сал, а коли це правда, який плян має п. референт на переведення цієї справи?

Пан референт відповів, що плану властиво на це не має. До державного будженту на шкільні потреби Підк. Руси вдалося взяти суму 1.500.000 кч. Оскільки ця сума буде асигнована, то можна буде під цим оглядом дещо зробити, бо йде річ тут властиво про питання грошей.

Питалися далі, чи має Шк. Реферат якісь дальші пляни щодо заснування нових горожанських шкіл у наших більших громадах, як напр. у Середнім?

Пан референт відповів, що покищо нема нічого. Конкретно буде цією справою пізніше займатися.

Потім підносили редактори справу *в обороні нашого прапору.*

Ця справа страшенно розхвилювала п. референта. Скаржився, кільки він за це наговів і неприємностей мусить перенести. Властиво не було заборони (заказу), бо дотичний розпорядок Шк. Реферату хотів лиш охоронити достойність державного прапору. Референт сам бачив, що школи вивішують величезні шмати („гадри"), які абсолютно недостойні, щоб мали як знаки держави чи краю. Колиб були пп. інспектори хоч телефонічно запитилися, чи можуть школи вивішувати жовто-блакитні прапори далі, то дістали б були безумовно відповідь позитивну.

Дмитро Німчук: Але багацько людей має через той розпорядок великі клопоти і неприємности. Жандарми здирали жовто-блакитні прапори з домів і зривали жовто-блакитні кокарди дня 28. X. і подали проти багатьох учителів та приватних осіб карні доношення.

Про це п. референт не знає, але оскільки це сталося, буде направлено. Жандармерія обовязана такі випадки голосити саме перше Шкільному Референтові, а Шк. Реферат не думає переводити слідства. Зрештою справа є в міністерстві і п. референт думає, що міністерство направить кривду, спричинену заборовою.

Степан Клочурак порушив справу усунення з громадських і шкільних бібліотек всіх книг, в яких приходить назва „Закарпаття" і т. д.

На це шкільний начальник відповів, що вже вийшов дня 11. XII. 1934. новий розпорядок, який зносить цю заборону.

Д-р Михайло Брашайко питався п. референта, що в інтервю з редактором „Нашого Карпаторуського Голосу" мав п. референт сказати, що досі панувало в Шк. Референті одностороннність і небажані впливи. Д-р Брашайко просив вияснення, в чому ця одностороннність і небажані впливи полягали. На це п. референт відповів, що він не обвинувачував Шкільного Референту в односторонности й небажаних впливах, та що редактор газети „Наш Карп. Голос" мабуть його добре не зрозумів. Признає, що й перед ним поступав

Святочне печиво

поручає

В. УРБАНІК

вул. СИКСТУСЬКА ч. 35. 71/86 1—2

Японія домагається обмеження воєнної фльоти.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Представник японського міністерства закордонних справ заявив, що новий морський трактат повинен окреслити найбільшу кількість воєнних кораблів для кожної держави. Тому, що тепер загальна опінія домагається розброєння, кількість воєнних кораблів повинна бути якнайменша. Японське міністерство закордонних справ домагається скасувати або сильно обмежити кількість воєнних кораблів. Зате кожній державі, яка підпише новий морський договір, слід залишити таку саму кількість оборонних кораблів. Вашингтонський трактат не справився на цих засадах. Крім того вашингтонський трактат нарушував престіж Японії окреслюючи нерівномірне відношення японської фльоти до фльоти Злучених Держав і В. Британії. Тому японський уряд виповів вашингтонський трактат, але бажав заключити новий договір, який наладнав би справедливо відношення фльот усіх зацікавлених держав.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ НЕ ПІДУТЬ НА УСТУПКИ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Голова морської комісії сенату Вінсон висловив жаль, що Японія виповіла вашингтонський трактат. Одночасно заявив, що для запевнення безпеки і оборони Зл. Держав слід вдержати дотепершне відношення фльот Зл. Держав, В. Британії та Японії себто як 5:5:3.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Виповідження трактату викликало погане враження в Лондоні. Британський уряд побоюється, що неприязне становище Японії відобється некорисно на загальнім розброєнню.

ДЕЛЕҐАЦІЇ ВІДІХАЛИ.

ЛЬОНДОН. 30. 12. ПАТ. Делегація Зл. Держав для морських переговорів покинула вчора веч. Сантгемптон і поїхала до батьківщини. Тимже поїздом відхала до Японії японська делегація під проводом Пошіди. При відїзді був премієр, міністер закорд. справ і члени адміралїції.

Великі маневри японської фльоти.

Московські часописи повідомляють із Токія, що японська фльота уладить від липня до жовтня 1935 р. великі маневри біля Курильських островів і Сахаліну. Відбудеться морська битва при участи 90 воєнних кораблів і 200 літаків. Коштуватимуть маневри 6 мілл. Частина фльоти нападе на летунський шлях Омінато, а частина на операційну базу Гокаідо, якої будову вже викінчують. База ця має оборонити північну летунську лінію на Тихому Океані.

ВЕЛИКІ МАНЕВРИ ФЛЬОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Із Вашингтону повідомляють: У хвилині коли Японія виповіла вашингтонський трактат, команда фльоти Зл. Держав оголосила плян великих маневрів своєї фльоти у 1935 р. на Пацифіку. Візьме в них участь небачена досі ніколи армада під одною командою, а саме 177 кораблів, 477 літаків, керовників, 4 авіоматки 55.000 моряків із старшинами.

Арештували чеську військову делеґацію в Болівії.

Чеська преса повідомляє, що в Болівії арештували всіх членів чеської військової делеґації, яка під проводом ген. Плячека приїхала туди з метою зреорганізувати болівійську армію. Президент Болівії Саляманка хотів віддати начальну команду над болівійською армією ген. Плячекові. Тому проти нього вибухнув бунт і през. Саляманку, враз з членами делеґації арештували. Підчас арештування болівійські старшини застрілили адютанта ген. Плячека сотника Поксоного за спротив.

—o—

Вибагливі плащі сукні

70 золотих

35 золотих

Великий вибір.

Жіноча конфекція

ФЕМІНА

Львів, площа Галицька 12 а.

І. пов. ріг вул. Баторого. 660

Електричні інсталяції

виконує скоро, дешево і на догідні сплати

УКРАЇНСЬКЕ
КОНЦЕСІОНОВАНЕ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

Лев Надрага

ЛЬВІВ, УЛ. ВАЛОВА ч. 23. ТЕЛЕФОН 59-49.

Направки світла ламп і дзвінків числимо 50 сотиків. Ощадностеві жарівки по 1 золотому. Лямпи, батерії, вхумулятори, радіо-апарати найдешевше у Львові.
758 2—?

Шкільний Реферат справедливо й безоглядно, та що про односторонність не може бути мови.

Юрій Сенко запитується про причини *усунення пп. Кураха й Полянського в Мукачеві з директорських посад і Гавашія в Голубинім.*

Пан референт заявив на це, що дотично цих справ міг би дати інформації чисто й виключно лиш крайовий інспектор Іван Вондрачек.

Загально відомо, начальник В. Кліма робить враження чоловіка безпосереднього, доброго, говірливого, враження людини-мистця. В розмові зазначив, що не почуває себе тут зовсім добре, головно наслідком різких нападів і непорозумінь. Він любить спокій, мистецтво, музику, спів і здається йому, що тут відповідного терену не має.

Ми розуміємо, що начальника Шкільного Реферату знеохочують напади в пресі за різкі зарядження, які викликують у нас спори і невдоволення. По своєму становищі він за них відповідає, хоча й сам як шеф навіть і не підписував, а це безумовно мусить йому бути дуже неприємне. У наших складних шкільних, мовних, релігійних і інших справах не така легка річ з одного дня на другий зорієнтуватися і тому властивих винуватців треба шукати між інспіраторами й інформаторами.

На ЯЛИНКУ приготовили ми тисячу гарних дарунків в наших 20 бранжових відділах. — За дешеві гроші можна кожному зробити приємність.

ВІДВІДАЙТЕ
Товаровий Дім
Trust
Львів, Гетманська 12
і вул. Городецька 85

Для Батьківських пружин і захоронок значний рабат.
67/85

Економічний огляд.

Українська хроніка.

„ВОВЧА ПРОБЛЄМА" У СХІДНИХ КАРПАТАХ.

Відомий знавець Гуцульщини, **д-р Петро Контни** помістив у польській пресі статтю, в якій розглядає господарську сторінку вовчої інвазії на гуцульський Бескид. Публіковані ним матеріяли зібрані впродовж кількамісячних студій на терені, звідки автор недавно вернувся. Цей терен він виразно зазначує: високогірський гуц. Бескид, як також подає час, якого дотичать зібрані матеріяли, а саме: від травня по кінець вересня.

Д-р Контни заявляє у своїй статті, що згаджені ним „листа втрат" виказує понад 1500 овець, 50 штук рогатої худоби, 30 лошат і кількацять коней. На деяких полонинах вовки забили всі лошата. Шкоди, які через вовчу інвазію понесла тепер Гуцульщина, представляються поважною квотою кільканадцяти тисяч золотих. Ця сума до весни 1935 р. зможеться квотою 30—40 тисяч.

„Як на наші відносини, зокрема гірські, то це занадто висока данина, що її рік-річно оплачує господарство в користь хижацьких грабіжників — пише автор статті. Хтось урешті мусить цією справою занятись".

Найбільше пошкоджені найбідніші гуцули. Часи добробуту на Гуцульщині минули. Там тепер загальна нужда. „На гуцульському господарстві плентається сьогодні ледви кілька, а рідко кільканадцять овець і за випас на полонині дають усього по одній вівці".

Автор подає докладніше зібрані матеріяли, групуючи їх згідно з відповідними районами гуцульського Бескиду. Він підкреслює, що вовча справа у східних Карпатах хоч має прикмети локальної проблеми, то всетаки ця проблема господарська і вона вже доаріла до того, щоби нею зайнялись поважні міродатні чинники.

Польська хроніка.

ПОЛЄМІКА ПОЛЬСЬКО-ФРАНЦУСЬКА. — ПОЛЬЩА ПРОТИ ЗАГРАНИЧНИХ СПЕКУЛЯНТІВ.

Усім відома афера з Жирардовом. Ми її теж на цьому місці реферували тоді, коли вона почалась. Та вона все ще актуальна, хоч директорів-французів саме звільнено з вязниці. Останні дні принесли полеміку польсько-французьку, в якій взяли участь і поважні польські достойники. Поміж закидами поляків під адресою французів найбільшу ролю грають справи господарські: скупість французьких капіталістів (у відбудованні Польщі — мовляв — найменшу участь узяв франц. капітал), як теж перешкоди у живішому товаровому обміні, чи нав невеличкий імпорт польських товарів до Франції. Знову з французької сторони пригадують Жирардів. Навіть був він темою інтерпеляції у парляменті, на яку відповів през. мін. Фландєн, при чому висказав кілька терпких завваг під адресою Польщі. Зареагувала на це „Газета Польска", підкреслюючи, що ніякий союз чи пакт не дозволяє опекулювати, красти чи обманювати.

Треба зазначити, що польсько-французькі дісгармонії найшли поважний відгомін у святочних числах паризької преси.

Світова хроніка.

З МІЖНАРОДНЬОГО ХЛІБОРОБСЬКОГО ІНСТИТУТУ. — СІЛ.-ГОСП. ПРОДУКТИ НА СВІТОВИХ РИНКАХ.

Останнє генеральне зібрання М. Х. І. в Римі присвятило головну увагу питанням світової хліборобської економіки. Вихідною точкою нарад було ствердження, що загальна господарська відбудова є немислима без рівноваги в сіль.-госп. продукції і в томуж промислі. Найширша дискусія розвинулась після реферату про відмінки американської делегації M. Rexford-a Tugwell-a, підсекретаря департаменту хліборобства у Вашингтоні. Його думки можна би звести до ось-таких тез:

Господарську дисципліну треба розтягнути і на міжнародні взаємини. Ані поворот до вільної виміни дібр, ані протекціонізм не в силі побороти кріза. Зовнішня торговля менше залежна від спроможности промислової продукції, а більше від природних різниць, що існують між поодинокими державами. Значіння готових виробів у міжнародній торговлі не повинно грати першорядної ролі. Методу двосторонніх договорів повинні розглядати на міжнародніх конференціях. Держави, які мають сирівці, не можуть рахувати на закордонні ринки збуту, якщо самі на них не купують. Постійна організація міжнародньої торговлі повинна дати в результаті рівновагу всіх торговельних білянсів. І нарешті: **заснування інституції для організації міжнар. торговлі** створить потрібну моральну атмосферу.

На внесення прелєгента рішено зміцнити діяльність М. Х. Інституту, а на внесення бельгійських делегатів визнано необхідним скоординувати всі ініціятиви поодиноких держав дотично хліборобства.

Проф. Тайльор зацікавив учасників своїм рефератом, у якому обстоював, щоби М. Х. І. приноровив свій економ.-статистичний апарат до нових політично-господарських умовин. З Інститутом треба звязати всі держави, бо тільки тоді зможе він дати докладний виказ сіль.-госп. продукції і торговлі сіль.-госп. продуктами.

ДЕРЖАВНА КОНТРОЛЯ БАНКІВ У НІМЕЧЧИНІ

Від 1. січня 1935 р. входить у життя нове німецьке банкове право, яке запевнює національно-соціялістичній ідеольогії відповідне значіння

КОНФІСКАТИ „ДІЛА" В 1934-тому РОЦІ.

В мин. 1934-му р. підпали конфіскаті 42 числа нашого органу. Для порівнання подаємо тут, що в 1933-му році підпали конфіскаті 43 числа „Діла". В попередніх роках мало „Діло" конфіскат: 1932 р. — 40, 1931 р. — 65, 1930 р. — 40, 1929 р. — 20.

Ті конфіскати падали і падуть на наш орган, хоч редакція старається яко мога їх уникати, бож кожна така конфіската коштує видавництво дорого, а до того опізнює нераз доставу часопису нашим Вп. Передплатникам. Це певно зрозуміють наші Вп. Читачі і точною присилкою передплати та приєднуванням нових передплатників серед своїх близьких і знайомих певно допоможуть Видавництву вести свою важку й відповідальну працю.

З польської преси.

Політика „Польського Радія".

Як можна було сподіватися — в обороні політики „Польского Радія", яку „Діло" заатакувало два дні тому, мерщій виступили — ендеки. Вважаємо, що та ендецька оперативність і ендецька солідарність з політикою „П. Р." найбільш „Польске Радіо" дискредитує та в цілості підтримує наше твердження: що „Польске Радіо" пройняте шовіністичним і антиукраїнським духом, служить суто-політичним асимілящійним цілям і відштовхує всіх, кому такі ідеольогічні підстави тої установи не до вподоби.

„Курієр Львовскі" у довшій замітці (ч. 359 з 31. XII.) полемізує з нами питомими собі аргументами: українці, мовляв, не мають права домагатися від „Польського Радія" українських програм, бо... виступають проти польської держави! А щоб ніхто не сумнівався, що такою льогікою орудують ендецькі фільософи, „Курієр Львовскі" признав одночасно „теоретичну" можливість, що в авдиціях „Польского Радія" можуть існувати постійні „руські" години!! Шкода, що „Курієр Львовскі" не зголосив ще проекту, щоб від кожного абонента „Польского Радія" жадали свідоцтва льояльности з комісаріяту (чи посторунків) поліції і зміни обряду.

В обороні „Польского Радія" мішав теж „Курієр Львовскі" горох з капустою. Отже на доказ, що політика „П. Р." слушно елімінує з авдиції українську мову, українських виконавців та українську тематику, служать — на думку „К. Л." — такі вислови декого з українців у 1918. р., як „най вас розсудить желізо і кров". Абстрагуючи курйозне появлення цих двох сторін, дозволимо собі пригадати, що у 1918. році мавіть польський соціяліст п. Артур Гавзнер кричав у поль. сеймі, що „тилько кров і желізо може нас розсондзіць!!" Отже авторів того вислову було більше та й переважство їх що найменше не устійнене...

І ще два інші подібні аргументи в оборону шовінізму „Польского Радія". Перший з них, це... баталістичний образ Перфецького на виставі УСС, який обурює ендеків. Дивна річ: ніхто зі справжніх військовиків ніколи не обурюється, коли йде мова не лише про бойові перемоги, але й сорянки, бо для кожного з них змінлива доля бойових дій це річ цілком звичайна. Зате люди, які ніколи в житті пороху не нюхали, горять таким геройським вогнем, що для них образою стає сам натяк на можливість якоїсь одної програної в якійнебудь боєвій сутичці! „Курієр Львовскі" вже другий раз денунціює історично-мистецьку виставу, яка з політикою нічогісінько спільного не має. Почувань французьких вояків та найбільших патріотів не вражають банкети, уладжувані в Парижі на честь представників німецьких помбаліентів, — патріотів з ріжних „Курєрків" обурюють звичайні баталістичні мистецькі образи, в яких культурна людність у світі не добачить політичної тенденції.

Вкінці останній аргумент: що акуратно сьогодні (понеділок) „Польске Радіо" надає авдицію співу й музики Марії Сокіл та Антона Рудницького. Тимчасом ми виразно підкреслювали у своїй статті, що виступи українських мистців у „Польскому Радіо" це явища наскрізь виїмкові і випадкові, що кожний такий виступ трапляється раз на кілька тижнів і що він завжди звязаний з цілою низкою особливих моментів, про які ми оноді згадували. Такі виїмки лише підтверджують загальне правило: що „Польске Радіо" нехтує і бойкотує українське слово, українських мистців та українську тематику, не бачить і не знає українського абонента і згори зрікається приєднання якнайширших кол українських абонентів.

Дешевий місяць

у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по реверяційних цінах.
Для прикладу: штрукси 1·80, фляненли 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

...агоди СВЯТ
...о понижче фабричних цін всілякі ... товари, новинки і білизняні **Галиць-...газин Новин.** — Львів, Галицька 15.

...ковости. Що „приємету" нового прав... відкреслив невфіціяльний комунікат, що з'явився зараз після його опублікування. Право відіграє **неменьші** бюки під **цілк**овитий вплив уряду, в чому є він дальше дужчий, ніж рапорт знавців, що під проводом самого Шахта підготовляли напрямні нового закону. Репорт говорив тільки про „елястичний кадзір держави" зі збереженням приватної ініціятиви.

ЧОГО ХОТІВ ДЕТЕРДІНҐ У БЕРЛІНІ?

Таке питання поставили деякі німецькі газети, шукаючи внесення прізду нафтового ко... із Детердінґа до Берліна перед самим Різдвом. Генер. Детердінґ, не вважаючи на свій старечий вік не дальше тому своєму голляндського концерну боротьбу з американським нафтовим конкурентом (Стандард Ойль Компані). Де хто твердить, що обі ці противники кермують ві... ...ною, яка йде тепер поміж Болівією і Парагваєм.

Шукаючи відповіді на поставлене питання, запитують, чи не турбати з приводу продукції штучної бензини в Німеччині спричинили цю таємничу візиту...

ЕКОНОМІЧНІ АКТУАЛІЇ.

З Дал. Сходу вернувся британська комісія промисловців. Вони заявили, що японці не здобудуть усіх світових ринків і не знищать зах. евр. промислу. Тимчасові підсумки за рік 1934 виказали великий зріст **японської торговлі** в експорті і в імпорті. — Польська преса з вдоволенням подає вістку про **втечу мешканців Данціга від гульдена** і про популярність між ними польської валюти. — 23. грудня 1934 р. минуло сто літ від смерти **Г. Р. Мальтуса**, відомого англійського економіста, який вперше висвітлив справу природнього приросту населення на тлі обмежености засобів поживи.

В. Н-вич.

Несподіванка на Свята і Новий Рік
КУПОН на 10%
боніфікації з рекламових цін і на гарні дарунки при купні кольонської води, перфуми і ін. предмети в перфумерії
С. Федера
Львів, ул. Сикстуська 7, філія Коперника ч. 15 в. (побіч палати гр. Потоцького).
Тільки за звороном цього купону. 81/27 3—9

Десятиліття „Українського Філятеліста".

З кінцем грудня 1934. року місячник „Український Філателіст", що виходить у Відні під ред. д-ра Івана Турина, закінчив десять літ свого істнування і перейшов в одинадцятий. Це в наших відносинах доволі рідка дата, яку варто підчеркнути тимбільше, що йде тут про орган чисто фаховий. Чи багато маємо у нас таких органів, що витримали боротьбу з погорщеним лихом повних десять літ?

Як не як, а вислів праці „Українського Філятеліста" за тих десять літ дуже поважні: Коли нині знання про українські почтові емісії з рр. 1918-1920, а в тім і згадка про український паріт, поширилось у всьому світі, коли рілінія „Україна" в філятелії займає своє почесне місце, а українські марки мають поріг більше прихильників серед чужинних філятелістів, — то це у львиній частині заслуга редакції „У. Ф.", зокрема самого д-ра Ів. Турина.

У статті „В десятиліття „Українського Філятеліста", що її принесло найновіше число того органу, подає Т. Мартічак деякі статистичні дані в приводу ювилею „У. Ф." З тої статті варто навести отце:

Перше число „Українського Філятеліста" появилося в січні 1925. року, до кінця десятиліття, себто до грудня 1934. року, вийшло 120 чисел у 78 випусках. В перших роках часопис виходив місячними і двомісячними випусками на перемінну, від 1930. року виходить лише подвійними двомісячними числами.

Обем тих перших десятьох річників круглo 740 сторін друку великої вісімки, формату „Українського Філятеліста". Разом із залученими окладинками (150 сторін) це круглo 90... ків. Зі змісту часопису тієї несповна 1/3 ...кована німецькою мовою, а 2/3 мовою ...їнською.

На зміст тих річників друк постійних ру...брик, новинок і реданційні замітки — замісцілося ними 250 оригінальних статтей і більших заміток. З цього статейного матеріялу ...130 статтей відноситься до поштового ма...нознавства України, ними 30 до українського ...телістичного руху, около 40 до загального ...нознавства і лише 50 статей займається справами чужого тематичного і філятелістичного ...ху чужини.

На жаль найважливішого труду і праці ...торів не можна статистично оцінити. Загальний означимо, що на нинішній статейний матеріял вложилася праця авторів, а того ...українських, окрім чужих. Земляк щодо ста...тей про маркознавство України тут перевищують автори-чужинці майже вдвоє нині.

Це знак, що не лише альна філятелія більше популярна між чужинцями, ніж між українцями, але що насіть марки України більше цікавляться чужинці, ніж українці.

Цей стан змінився у на краще, якщо ...ті, що цікавляться маркознавством України ...взагалі філателією, отверть реплатинами „Українського Філятеліста" Wien VIII., Gerstho...ferstr. 136/8 — 6 зол. річно. Всебіж побажаємо редакції „У. Ф.", щоб нове другому десятиліттю мала не тільки, як досі дати моральне, але й матеріяльне угрунтування своє видавництво також під матеріяльним оглядом.

Відповідь на одно спростування.

Відповідь на спростування, поміщене в „Ділі" з 25. XI. 1934, ч. 217, у справі виборів у Розлучі.

1) Правдою є, що п. Жигмонт Шехтер не був предсідником виборчої комісії в Розлучі, але правдою є, що представився виборчій комісії і виборцям перед самим початком виборів у виборчому льокалі, що приїхав з приполучення п. старости в Турці перевести вибори.

2) Правдою є, що п. Ж. Шехтер усунув зі залі зараз при початку виборів місцевого парохія і виборця о. М. Конюшка, який хотів бути від українських лист свідком цілого виборчого акту. Правдою дальше є, що, не зважаючи на протест і заяви о. М. Конюшка, що зарядження п. Ж. Шехтера є суперечне з законом, — він таки усунув о. М. Конюшкізі сали.

Правдою є, що вибори між год. 13.30 і 15.30 були серервані „нібито" з боку коверт про якуто переруву зрештою не було формально ніякого урядового оголошення виборчої комісії, та в тому часі не вускали виборців до виборчого льокалю.

4) Правдою є, що п. Ж. Шехтер приїжджав в год. 15.23 на залізничну стацію в Розлучі по посланця з Турки п. Букетинського, який при...віз коверти і ті коверти фопаковує, приклю...но сам п. Ж. Шехтер, несучи їх в рах до виборчого льокалю. Є також правдою, що п. Букетинський був у Розлучі о год. 7.45 вечором і тоді щойно вернувся візом з Турки.

5) Правдою є, що в таємний спосіб зникла правдива урна з голосами виборців, зданими між год. 9—13.30. і що тую урну наїзд несподівано усунено й урядово опечатану заступник війта п. Теодор Копач у соломі і лижку, між самим зиб. льокалі. Є дальше правдою, що тую урну найшов п. Копач щойно в обчислені голосів з другої урни, до якої вкидали карти наші виборці в числі 150 по год. 15.30. Дальше правдою є, що п. Копач найновши урну **сказав** публично до виборчої комісії, серед чого — **на** вид найденої, вкраденої урни — **заявували** мертва тиша, такі слова: „Вмілись те панове красть, а не вміли сьте хонти! Колиб и були зкрали 50—100 голосів, було нас оминули, але ви хотіли обікрасти цілу громаду!".

6) Правдою дальше є, що найден урну показав п. Копач командантові посторожі по...ліції п. Говдунові, присутному у виборчому льокалі і виборцеві Лесеві Савчакові, пелику...очи їх обидвох на свідків, що найдена ним є...пійсно правдива, урядова урна з голосами ви...борців. Ту правдиву найдену урну перебрав від Копача комендант поліції п. Говдун, виходить з того, що неправдою є, як твердить п. Шехтер, що в тій урні був лиш порожній ко...верти (то на щож вона була запечатана?, ...толі не потребував би був і. Шехтер „телефонувати" по коверти до старости в Турці і ...легально переривати вибори.

7) Правдою є, що вибо, комісія під ...ревною опікою делегата старости п. Шехтера обли...ла голоси з другої урни на містичним **собом** лісталася на стіл перед виборчу комісію і була таксамо опечатана, як правдива урна і мала такий сам вигляд.

8) Є таксамо правдою, що вибо, комісія перерахувала з тої другої, підставленої стільки голосів, що при висліді вийшли радні в числі 24 з листи противної сторони.

9) Дальше правдою є, що около год. 9. ...приїхав автом заступник старости п. м-р ...

І-ма Лещетарські комплєти **та всілякі предмети** поручає **відома фірма** 84/27 3—3 **по найнижчих цінах**
AMERICAN HOUSE **Львів Коперника 5.**

Договір про ненапад між Японією і СССР.

Колишній японський міністр барон Сапатані оголосив статю виказуючи умовини, на основі яких Японія згодилась би підписати з урядом СССР договір про ненапад. Автор висуває такі пропозиції: 1) Японія і СССР перестануть будувати твердині в прикордонній смузі.

2) СССР відкличе своє військо з Далекого Сходу на захід від Байкальського озера. У східній Сибірі залишиться стільки війська, яке потрібне для вдержання ладу.

3) Японія відкличе свої війська з Манджу-Ко залишаючи тільки відділи, потрібні для вдержання безпеки і провінції Джеголь.

4) СССР і Японія будуть спільно боронити Китайське Море і Сахалін на випадок війни з третьою державою.

Протижидівські заворушення у Москві.

У Москві відбулися великі протижидівські заворушення робітників. Зріст «антисемітизму поширився фактом, що жінки Каменєва і Зінов'єва були провідницями опозиційної групи. Не зважаючи на заяву Жданова, секретаря Кірова, що ре... пресії вже закінчені, новий шеф ГПУ у Ленінграді Абрамов переводить далі арештування мабуть тому, щоби викрити нових змовників. Сталін хоче довідатись, чи т. зв. „ленінградський центр" мав свої відділи в Москві і на провінції.

Протестаційні сходини консулів у Ленінграді.

МОСКВА. ПАТ. У неділю 30. грудня п. р. відбулися сходини консулів чужих держав, щоби устійнити становище супроти виїзду большевицького уряду в акті обвинувачення і в мотивах присуду на Ніколаєва та товаришів від відрезою одного з консулів. Ходу нарад і рішення покищо не оголошено.

Арештували 175 комуністів в Японії.

У Нагоя, великій промисловім осередку полі... ція викрила тайну комуністичну організацію, яка ширила комуністичну агітацію між робітниками і видавала нелегальні часописи. Поліція арештувала 175 комуністів.

Завзяті бої з комуністами в Китаю.

ШАНГАЙ, 31. 12. ПАТ. У східній частині Квей-Чов ведуться завзяті бої між військами центрального уряду й армією китайських комуністів.

пінський до Розлуча, який при свідках обчислив голоси зі знайденої в соломі ліжка правдивої урни — і на основі того обчислення оголосив такий висліл: 20 радних з нашої листи і 4 з противної.

Дальші вияснення зайві!

Розлуч, 16. XII. 1934.

За Виборчий Комітет:

Канд. інж. Йосиф Созанський, Андрій Рівняк, Ігнат Ратич, Яким Варвадич, Мазник Гриць, Василь Библик, Роман Назар.

—o—

З відчитової салі.

Тов. Українських Прихильників Мистецтва і АНУМ. Відчит д-ра М. Драгана: „Імпресіонізм". (Саля „Української Бесіди". 29. грудня 1934).

Прелегент почав від пояснення, чому від XVIII в. передове місце в мистецтві веде Франція. Імпресіонізм, як і багато новітніх мистецьких напрямків, зародився у Парижі. Він має своє глибоке коріння в натуралізмі, і зв'язки його з літературою та музикою безсумнівні. Діяльність натуралістів з Курбе, як провідником, проявилась лише в ділянці тематики і пристосування форми та барви якнайближче до форм природи. Всеж Курбе тримався ще деякого традиційного шаблону, від якого зважився звільнити сміливим кроком уперед — Мане. Мане став на тому, що у природі предмети не мають контурів, зате є лише границі фарби, до якої прилягає сусідна. Звільнення фарби від оков форми мало далекосяжне значіння.

Мистці, що пішли за Мане́том почали класти головну вагу на барви, перетворюючи їх навіть коштом форми. За ним пішла і зміна зору мистця, що почав бачити речі інакше, як досі. Процес бачення природи — складний; крім того, що бачимо оком, входить у гру змисл дотику і рівноваги. Імпресіоністи відкидали дотикові елементи предметів, зупиняючись на чисто зорових. Натуралісти малювали однаково дальші і ближчі предмети, імпресіоністи рахувались із грою барв самого повітря. Імпресіоністи приймали за принцип факт, що світло падаючи на фарби і барви зміняє їх відтінки, перетворюючи ті звичайні, „льокальні", кольори, які праймає наше щоденне прозірче око. Вони хотіли показати, що поза світом „наївного реалізму" існує ще інший, повний мінливих, переливних кольорів.

Таким робом імпресіонізм перестав змальовувати те, що для всіх — однакове, мистець-імпресіоніст хотів бачити природу крізь призму свого темпераменту. Освоїти це можна було зменшуючи процес обсервації, зупиняючись на життєвому спостереженні. Вже від індивідуальности артиста залежало, чи поклав він більшу вагу на форму твору чи його барву. У зв'язку з новим підходом до предмету змінилась і техніка праці; мистці вийшли з робітень на свіже повітря (пленеристи), почали піддавати аналізі сам матеріял, яким орудують.

Прелегент зупинився дуже широко на поясненню всіх тих загальних принципів, що лягли в основу нового напрямку та ілюстрував свої пояснення репродукціями творів чільніших представників імпресіонізму. Матеріял був такий обемистий, що міг вистачити і на два виклади. Слухачів було досить і всі відійшли вдоволені цікавою прелекцією.

ВІДБОРЦЯМ і КОНСУМЕНТАМ

Сердечні Новорічні

Побажання

складає

Фабрика Чоколяди

Fuchs

Рік засн. 1829

Сто шість літ досвіду.

Золота медаля на П. В. К.

Студентські справи.

Новий Виділ Т-ва „Січ" у Граці.

Виділ Т-ва „Січ" у Граці просить помістити отсе:

До нового Виділу Т-ва ввійшли: Чубатий Стефан, студ. мед. — голова; Романяк Роман, студ. техн. — заст. гол.; Митюк Льонгин, студ. мед. — секретар; Боднар Роман, студент мед. — скарбник; Сененький Осип, студ. мед. — господар; Мурдза Анна, студ. мед. — виділовий. Волинець Іван, канд. фільос. і Салдан Ярослав, студ. техн. — члени контрольної комісії.

Дня 22. XII. 1934 р. одружився Петро Сейкевич із Семькова, повіт Радехів, на доктора всіх лікарських наук.

Загальні збори Т-ва українських католицьких студентів у Братиславі.

Дня 1. грудня 1934 відбулися в Братиславі загальні збори Товариства українських католицьких студентів, на яких вибрано такий Виділ: голова — Кирило Феделеш, канд. прав; заступн. голови — Антін Галас, слухач фільософії; секретар — Василь Кондрачин, слухач філь. скарбник — Осип Січ, канд. прав; заст. виділового — Микола Попович, канд. прав.

Ширіть наш часопис!

ПАНІКА В СС

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ ПРО РО... У МОСКВІ.

МОСКВА, ПАТ. Агенція ТАСС повід... з Ленінграду: В днях 28. і 29. грудня п. р. ...ськова колегія найвищого военного су... СС... розглянула справу Николаєва та його спільників обвинуваченних у зорганізуванні і виконанні вбивства Кірова. Устійнено, що тайну терористично-контреволюційну групу, до якої входили підсудні, зорганізували в Ленінграді колишні активні члени протисовітської групи. Цією терористичною групою проводив „ленінградський центр". Членами т. зв. „ленінградського центру" були Шатський, Румянцов, Мандельштам, Мясніков, Левін, Софіцький і Ніколаєв.

Активність цієї контрреволюційної групи припадає на 1933 і 1934 р. коли то вона втратила надію на піддержку широких мас і рішила вкопитися терору. Замахами на представників большевицької влади „ленінградський центр" намагався повалити большевицький уряд і довести до зміни теперішньої політики в СССР згідно з гаслами Зіновєва і Троцького. Устійнено, що згадана група сподівалася збройної інтервенції чужих держав. З доручення цієї групи Ніколаєв відвідав декількома наворотами одного консула чужої держави, з яким обговорив форму цієї допомоги й одержав 5.000 рублів на потреби терористичної групи. Підсудні згідно з одержаною інструкцією підготовили і виконали в дні 1. грудня п. р. у Ленінграді, в будинку колишнього Смольного Інституту атентат на Кірова.

Тому колегія засудила Ніколаєва, Котолинова, Шатського, Румянцева, Мандельштама, Левіна, Софіцького, Юскіна, Соколова, Звездова, Антонова, Ханіка і Толмазова на кару смерти через розстріл. Їх майно сконфіскували. Присуд виконали негайно

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Тиролі комуністи знищили в каплиці хрести, свічники й образи, а на стінах намалювали знак свастики.

— У Сарбрікен невідомі напасники напали на ресторан Павля, де відбувалися сходини членів німецького фронту і засипали револьверовими стріляли. Кельнер раненний, всі вікна повибивані.

— Заступником плебісцитового комісара у басейні Сари призначили члена Ляббур Пярті Бен Гріна.

— У Мексику 100 молодих революціонерів напало на церкву в Уйкакан і застрілили 5 осіб, багато поранили.

— Прем. Леру зреорганізував еспанський уряд.

— Провідник еспанських повстанців посол Менентес вискочив крізь вікно з в'язниці в Овіедо на подвіря і тяжко поранився.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. СІЧНЯ 1935.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 1

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

II. Частина.

XXV. ОТВОРЕННЯ АДВОКАТСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ.

Я скінчив практику адвокатського конципієнта у Львові в 1890 р. і в травні 1891 р. склав адвокатський іспит. Висліл його оголосили мені при живих оплесках цілої комісії.

Отже я був готов отворити канцелярію, що було моїм горячим бажанням, бо мої відносини конципієнта були дуже тісні. Тоді платили конципієнтам дуже лихо. До кінця практики мав я всього 50 ринських місячно. Як постійний співробітник „Діла" побирав місячно 30 ринських. Та з усього того було годі удержатись у Львові з жінкою і дитиною, хочби які обмежені були наші вимоги, а помочи з іншої сторони не мав я зовсім ніякої. Тому з великою радістю повитав я хвилину, в якій остаточно міг стануги на власні ноги.

Йшло тепер про вибір місця. Деякі з моїх знайомих і приятелів — а мав я їх у Львові дуже багато — радили залишатись у Львові і тут отворити канцелярію. Та саме перед мною отворили канцелярію у Львові два товариші д-р Федак і д-р Кость Левицький. Обставини у Львові були такі, що можна було рахувати лиш на приватну клієнтелю, а я не хотів витворювати собі з добрими товаришами взаємної конкуренції; тому мусів покинути намір залишитись у Львові і постановив шукати собі місця на провінції.

Та при цьому дивився я на канцелярію не лиш як на джерело удержання і доходів, але я був свідомий і того, що при її помочі мушу виконати мою задачу серед суспільности як українець і як громадянин. Я був свідомий того, що з відкриттям канцелярії приходить на мене пора чину, приходить час який має рішати про мою вартість для народу, в якім я мав сповнити все про що мріяв від молодости, виконати присягу, яку зложив при вступленні до гімназійної „Громади" в Тернополі.

З того всього здавав я собі справу поважно і докладно. Та при тім постановив я собі, що моя праця для суспільности й народу не сміє бути ніколи злучена з рахунками на якібудь почести або відзначення, або з якимибудь іншими подібними спекуляціями. Я прирік собі, що не буду ніколи посягати по посольські мандати і не чув навіть до чогось подібного ніколи ані потягу, ані покликання. Моїм ідеалом було передусім організувати ту область, на якій поставить мене доля, перевести організацію політичну й господарську, згуртувати коло себе людей, дати їм поміч та опіку, витворити осередок національної сили, дати ініціятиву всім у даних обставинах потрібним та можливим установам економічним і культурним, особливож першим, які би визволили народ з під чужих рук і чужих впливів та скріпили його господарську силу.

Над тим усім думав я, укладаючи завдалегідь пляни, розглядаючись за відповідними прикладами і взорами, збираючи потрібні підручники. Можливо, що не вдалося мені опісля гід кожним оглядом виконати цю програму, та в значній частині її таки виконав. Про це дадуть свідоцтво дальші мої спомини.

Як місце мого осідку обдумав я передусім Золочів. Надавався він мені з багатьох причин: недалеко від Львова, недалеко від Поділля, де проживала родина моя і моєї жінки. Намовив мене на Золочів головно радник тамошнього суду і соймовий посол Рожанковський, людина дуже щира і мені прихильна. Він представив мені наглядно всі користи з цього, а крім того прирік мені, як обзнайомленій з відносинами, всю прихильність і поміч. Це і вплинуло головно на моє рішення, та сталися річи неочікувані. Рожанковського, який був на турі вищого судового радника, поминули при авансі з політичних причин, з огляду на його опозиційну політику в соймі. Це образило його так, що він ані хвилини не хотів уже лишитися в суді, лиш пішов на пенсію і сам отворив адвокатську канцелярію в Золочеві. Через те не було там уже для мене місця і я мусів оглянутися за іншим.

(Далі буде).

Міські Театри, вівторок 1. січня 1935.

...ні у Великім Театрі **„Пасторалка“**
...дня містерія Л. Шіллера — найгарніший вертеп світа — ...ові мельодії старопольських коляд.
7:30 **„Роскішна дівчина“** музична комедія Ральфа Бенацкого
Танці, забава, пісні, дотеп. — Знаменит тексти Тувіма.

Театр Різнородностей
невинний сміх бо грають
„Під примусовою управою“
фарса Арнольда і Баха

Святкуймо без алькоголю!

Замість алькогольних напитків нехай з нагоди Празника Різдва Христового на святочному столі кожної української хати й кожного українського товариства та забавового комітету красується артистично виконана карта Рідної Школи, що звільнює від алькогольних напитків. Такі карти можна набути по попереднім зложенні датку (бодай 2 зол.) у Кружку або Головній Управі Рідної Школи у Львові, вул. Словацького 14.

Головна Управа Рідної Школи.

За незалежність Австрії і вдержання миру.

ПАРИЖ, 31. 12. ПАТ. Агенція Авас оголосила такий комунікат: Підчас італійсько-французьких переговорів головною темою нарад були проблеми вдержати незалежність Австрії та організацію миру в середущій Европі. В обох цих справах ще не остаточно порозумівши і тому переговори ведуться дальше. Між. Ляваль виїде до Риму щойно тоді, коли переговори закінчаться успіхом. Франція запропонувала підписати договір з гарантією незалежности Австрії. Австрійський уряд бажає гарантії великих держав, але не хоче таких гарантій від Чехословаччини і Югославії. Крім цих трудностів Італія не хоче зажинути своєї ревізіоністичної політики. Коли Італія не зречеться своєї ревізіоністичної політики, між. Ляваль не поїде до Риму.

Большевицькі „срібняки“ на революцію в Еспанії.

МОСКВА, ПАТ. Большевицькі робітники й організації зібрали півтора мільона песетів (350 тисяч рублів золотом) для еспанських робітників, які брали участь в останніх заворушеннях в Еспанії. Гроші передали еспанській секції „Мопр“-у.

Військова конвенція між Туреччиною і Грецією.

З Атен повідомляють, що турецький міністр закордонних справ Тевфік-Ружді-Бей підчас своєї візити в Атенах підпише військову конвенцію з Грецією.

Японія організує летунську оборону.

БЕРЛІН, ПАТ. Японське міністерство марини заявило, що організує в Токіо централю летунської оборони. Централі буде підлягати 5 летунських ескадр. Одночасно японський уряд наладнав постійну летунську комунікацію з Хсінкінг, островом Формозою і Батавією.

З нових видань.

ІВАН ПЕТРЕНКО: „ПРИГОДИ ЮРКА КОЗАКА“. Накладом „Рідної Школи“. Львів 1934. Ілюстрації *Петра Андрусіва.*

У виховній ділянці дуже важним чинником є добра лектура для молоді. Молодь читає радо й багато. Але кожний вік має свій улюблений рід лектури. Найменших читачів займають найбільше теми казкового світу, а молодь від 10—14 року життя — особливо хлопці — читає найрадше всякого роду пригоди. Вже сам заголовок „Пригоди“ заохочує їх до читання. Тому молодь усього світу читає радо „Робінзона Крузо“, „Тому Сойєра“ й ін. Ті книжки стали такою загально улюбленою лектурою, що кожний батько старається їх знатуралізувати і в своєрідній редакції перекласти своїй молоді.

Найновіший випуск дитячої бібліотеки „Рідної Школи“ під наголовком „Пригоди Юрка Козака“. — це одна з дуже вручних і доцільних спроб створити фрагмент українського „Робінзона“. Тому узяв автор тенденційно. Тенденція вибрана виховна: в приступній, цікавій формі подати молодому читачеві знання рідної старовинної історії і культури та розбудити в ньому патріотичні почування.

Юрко читає історію України. Втомився й заснув. У сні являється йому літописець Нестор і веде його до Львова в часах Данила. Показує укріплення міста, церкву св. Миколая, ярмарок і старовинний монастир, у котрому він переживає напад татар та побідну оборону міста. Дальшу мандрівку відбуває Юрко в товаристві Андрійка. Лучинка, сила книжного стрільця і шабля різних пригод стає в нім перед самим князем із вістков про успішну оборону Львова.

Книжка написана дуже займаюче. Читаємо й одним віддихом. Стиль і мова гарні, акція жива. Вартість книжки підносять чисельні, по мистецьки виконані ілюстрації, повні життя й руху. Вони так влучно підходять до змісту книжки, що не лиш розбуджують уяву читачі, але й тріпко застовпюють йому майже кожну подробицю прочитаного. Задля них вартостей повинні „Пригоди Юрка Козака“ найтися в руках кожної української дитини, тимбільше, що книжка видана дуже збутливо.

Збагатити українську дитячу літературу подібними творами ось лумна під рогатву нашим письменникам.

Петро Буда.

Новинки

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— **Союз Українок Емігранток** у Львові влаштовує 9. січня 1935 р. при вул. Зеленій 7 І. пов. праворуч Ялинку для дітей і танці для дорослих. Музика Яблонського. Початок в год. 5., танці в год. 9. 766 1—2

— **В наших церквах** горять лише свічки „КЕРОС“. 739

— **У Високій Технічній Школі в Данцігу** здали в листопаді та грудні м. р. дипльомові іспити отсі члени С. У. С. О. Д-а: Володимир Патрило з Тернополя (виділ електро-техн.), Омелян Шепарович з Колодіївки (вид. корабельний), Володимир Шиприкевич з Острівців та Петро Яворський з Токів (оба вид. будівельний).

— **Вистава У. С. С.** у Націон. Музею, Можнацького 42, відкрита щоденно від 10 до 14 год. У вівторок 1. І. 1935 буде пояснювати воєнні памятки в год. 12. впорядчик вистави др Іван Іванець.

— **Справлення помилки.** В статті п. н. „В обороні ваших англійських прихильників“, поміщеній в попередньому числі „Діла“, в першій шпальті на 3-ій сторінці 32-ий рядок має звучати „такі знані українському світові громадяни“ а не „українські світові громадяни“. Також у статті під тим самим наголовком у 352 ч. „Діла“ на 5-ій сторінці третя шпальта перший рядок згори має звучати „в боротьбі проти Москви у всіх виступах“ замість „проти Москви і всіх виступах“.

— **Осторога.** З уваги на заклик „Українського Бескиду“ ч. 47 з дня 9. грудня н. р., щоби батьки перестали платити за доньки на випадок неположення їх (батьків) подань приняти в члени Т-ва протягом 1—2 місяців, Виділ Українського Інституту для дівчат в Перемишлі, полишаючи на боці етичність такого зазиву зі сторони автора заклику (проф. Д. Греголинського) і шкідливість такого зазиву для діяльности Т-ва, вирішив ось що: Всі дівчата, яких батьки перестануть платити належні оплати, будуть негайно усунені з Інституту та гімназії. Виділ не бере ніякої відповідальности за евентуальні школи і непримемности з цього приводу. Крім того виділ уважає своїм обовязком зазначити, остерегти Вп. Родичів і не допустити до подібних їм інцидентів, як перерва в науці і т. п., думаючи одночасно, що їх доньки удержуються в „Інський Інститут для Дівчат“, а не Рідний Інститут українського Бескиду“. — За Виділ Т-ва: Д... Мандик, голова.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Теп. 29-23
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

— **Краєва хроніка.** На залізничому шляху під Бродами та Поникованцем найшли тіло 21-літнього Івана Костуша зі Заліся, пов. Перемишляни. Покійний займався крадіжою на залізничих, а як заїзжає залізничого ревідента, втікав з вагону, зачепив головою об міст і згинув на місці. — На хату Боруха Левія в Ожидові напали бандити та забрали 120 зол., чотири долярівки, чотири облігації нар позички та два банкноти. Векслі, підписані, господарями з Чижок, відослано у книжечку Левія. — У Станиславові найшли вальончий якої невідомої особи. Поліція стверджує, що це дитина ученці нар. школи Марії... з батьком дитини ученик VII. гімназійної клясії, син поважного купця. Молодої матері не арештували, бо вона ще хора після породу. — Ту... тижневик пропаже зі Станиславова 17-літня Ю... ня Кушак.

Жадайте всюди!
найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар до лещат. 4402—? **„СІЛЬВА“** Львів, Бандурського 6

— **Присуд на комуніста.** Окружний суд в Тернополі засудив 24-літнього Евстахія Рудського, абсольвента гімназії, тепер кравецького помічника зі Станиславова, на два роки вязниці за те, що хотів перейти польсько-совітську границю без документів та пробував перекрастити війта зі села Рожиск пов. Скалат. Рудський був знаний у Станиславові як комуністичний діяч.

Меблі гнуті і бюрові
в найбільшім виборі 61/85 а
Лещета і санки власного виробу поручає
Конєвич, Батурого 12. Ціни фабричні. Письмові приручення виконуємо негайно

— **Із заздрости.** На станції в Підшумлянцях... Рогатин підійшлась до управителя дібр І... Грабовського, що чекав на потяг зі знакомою учителькою, його жінка й облила їхньому лице сірчаним квасом. Причиною була заздрість. Грабовська жила але з чоловіком і підозрівала його в зраді. Грабовському грозить утрата зору.

— **Третя смертна кара в Рячеві.** В Рячеві відбувалася судова розправа проти Ст. Чехури, убивника начальника суду в Тарнобжегві, Клоса. Чехуру засудили на повішення. Від місяця жовтня 1934. р. це третій смертний присуд у рячівському суді. Першого засуджено на кару смерти бандита Янушя, другого Мачугу, третього Чехуру.

ВОВНА „MANON“
спеціяльність на рукавички і костюми
„ARCO“ 764 ЛЬВІВ ПЛ. ГАЛИЦЬКА ч. 3

— **Музичні роковини в 1935 р.** Роковини великих мистців святкується або по десятковій системі, себто в 100 років, 50 чи 20 від дати уродження чи смерти або в річницю створення... якості памятникового тавру. За кілька місяців святкуватимуть німці 250-ліття вродин своїх двох великих музиків І. Фр. Гендля (ур. 23. лютого 1635) та І. Себ. Баха (ур. 21. березня 1635) Роковини Гендля мають значіння для всього музичного світа. Можна теж надіятися, що роковини Баха понесуться широкою луною. В цьому теж році припадає 100-ліття річниці смерти Белінія. Дальше йдуть роковини перших вистав „Жидівки“ Галевія, „Луції з Ламермор“ Доніцетія та „Пуритан“ Белінія. З нагоди 50-ліття: в 1885 р. виставлено в перше в Львові „Мікада“ Сулівана, у Відні „Барон цигаїв“ Штрауса та Желєнського оперу „Конрад Валенрод“ у Кракові. На українській сцені виведено тоді „Корневільські дзвони“ Планкета і „Зелений острів“ Лекока.

Найкращі дарунки на ялинку
як торбинки, парасольки можна дістати у фірмі:
КОБЛЕС
Сикстуська 1. Памятайте „Коблес“ Сикстуська 1.

ПЕРЕДПЛАТІТЬ!
Український Тиждень
неполітичний тижневик, що докладно інформує про життя украї... хословаччині та та про найбільші події українського жит...
Передплата: в ЧСР. річно кч. 48, піврічно кч. 24, місячно кч. 4.
Закордоном річно кч. 72, — піврічно кч. 36.
АДРЕСА Редакції:
Praha XII. Su...
C. S. R.

— **Скажений кіт** покусав 40-літнього купця Лейзора Гольдберга в Люблині. Коли купець увійшов рано до свого склепу, кіт кинувся на нього, відгриз йому кусник носа і подрапав ціле лице. Його відставили до шпиталю.

— **Рятують Сітроена.** Французька преса повідомляє, що заведення самоходової фірми Сітроена будуть частинно орухомлені 3. січня і цього дня 5.000 робітників стане до праці. Згодом мають орухомити інші відділи фабрики, яка має продукувати 3.000 самоходів місячно.

— **Король іде до школи.** Югославянський король Петро II приїде з початком січня до Льондону, щоби продовжувати там свою шкільну науку, яку перервав наслідком смерти свого батька. Томущо югославянська конституція позволяє королеві перебувати за кордоном найбільше шість місяців у році, король Петро буде вчитися пів року в Англії, а пів року в Югославії.

На зустріч
Хто хоче мати найдешевший літературний журнал, який можна читати від першої сторінки до останньої без нудьги, — нехай передплатить
багато ілюстрований двотижневик при співробітництві найкращих літературних сил.
Місячна передплата 50 сотиків; квартьрічно 2.50 зол., річно 10 зол.

— **Мексик без Різдва.** Мексиканський міністер земельних справ оголосив на сам святий вечір латинського обряду, що перший день Різдвяних свят є звичайним буднем. Згодом розтягнено цей розпорядок на всіх державних урядовців, які працювали дня дня 25. грудня як звичайно, хоча робітничий закон означив перший день Різдва як свято.

— **Ніколаєв син м царського генерала.** Один естонський часопис повідомляє, що Ніколаєв, вбивник ленінградського комісаря Кірова є сином колишнього царського генерала, який перед війною жив в естонському місті Нарві. Після жовтневої революції в 1917 р. ген. Ніколаєв перейшов до большевиків, але коли війська ген. Юденіча заняли місто Ямбург, куди переніся був ген. Ніколаєв, його розстріляли. Син Ніколаєва знайшовся теж в большевицькому таборі, де дослужився швидко високого становища.

Практичні дарунки на ялинку
це вироби з волічки з фірми
Дім волічки Львів, вул. Сикстуська ч. 3. 57/64 11—15

— **Голод на Кримі.** Як повідомляють з Москви, на Кримі панує голод, не менший ніж в 1921 р. В районі Евпаторії, де находяться житівські колхози, і на південному побережі, де мешкають татари, голод десятькує мешканців. Уряд забрав продукти, що табрять основу існування місцевого населення, як бавовну, виноград, овочі і т. п., а не в заміну збіжа та інших потрібних річей.

— **Сонце варить страву.** Як повідомляють з Америки, директор астрономічної обсерваторії у Вашингтоні, д-р Абаті придумав апарат, який зужитковує сонішні проміні до варення. Крім того можна при допомозі сонішного тепла пускати малі машини в рух.

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залєский — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 44—60

— **Ріжні вістки.** В Пармі помер барон Отіліо Паганіні, внук славного скрипака віртуоза. — На Азовському морі буря понесла кригу з кількацятьма рибаками на море. На ратунок вилетіли два літаки, що постачили рибакам харчів. —

З дороги життя.

З плянованих реформ.

Журить мене дещо хронічний недобір у державному буджеті і вчора думав я у Вовка, як зарадити би лихові. Таке вже в мене — як казав — Маркіян — у груди серце м'яненьке... Цеж бо все відбивається і лягає тягарем на всіх горожан, які під цим оглядом є справді рівноуправнені та рівноварті. Я сам, що правда, не плачу податків, але й це є для мене за багато.

Тим більше хотів би я з душі-серця іншим допомогти.

Був перед двома, трьома роками проект найдальше посунути ощадности: заносилося навіть, що скасують міністерство робіт публичних, рільної реформи та почт і телєграфів.

Вилці відступили від того намірy. І слушно. Бо хоч у нас всі публичні роботи повінчані (ще дещо робиться на Поліссі, але це в буджеті небагато завважить), хоч аграрна реформа так як переведена (на великий спосіб уже більше її переводити не будуть) а почта і телєграф все йтимуть на Берличів — всеж добре, що ті міністерства залишилися.

Мій плян іде в протилежному напрямку. Я я за збільшенням тек так, щоб розчленувати поодинокі міністерства. Така Франція й Англія мають близько по 40 міністрів, а у нас їх лиш кільканацять.

Нпр. в Англії є міністерство скарбу й окремо міністерство фінансів. У нас можна би зробити міністерства: скарбу, фінансів, позичок, податків, рекурсів, ліцитацій, весслів, протестів, зачетів, льотерій, монополів, а саме міністерства: спіритусове, тютюнове, сільне, сіряникове, кавове, помаранчове, цитринове і т. д. Можна би теж створити міністерства: від публичних збірок, для ювилеїв, судового нагляду над банкрутствами і ще деякі.

Найбільший клопіт був би з кандидатами. Спеціялістів від усіх цих нових справ є трохи за багато. Але і на це є рада. Вони можуть урядувати по черзі, бо ніодин і так довго не витримає на посаді, що сахне спіритусом або тютюном.

Тиберій Горобець.

ДИВОГЛЯДИ.

40 СВІДКІВ ДЛЯ ОДНОГО ШЛУНКУ.

Перед німецьким судом у Сіген рішали справу, чи обвинуваченний Вальтер Г. поцілував влазницю шиночку, де вечеряв, чи ні. Він присягнув, що ні. Але найшлось таких трьох, що крізь двері від кухні з завіскою бачили цей злочин. Суддя наказав перевести „льокальну візію“, себто перенїс усю розправу на місце події. 40 свідків переходило попри завіску і заглядало, чи можна звідти бачити, як усередині цілуються. Всі стверднли, що можна. Обвинуваченого засудили за кривоприсягу на 9 місяців. Шлунок йому дарували.

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА“: „ТЕПЕР І ЗАВЖДИ“ та ревія „(ГІП, ГІП, ГУРРА!“

Використана в цій фільмі перша гра чудесної 4-літньої дівчинки Шерлі Темпль. Цим разом вона показує менше свій талант співачки і танцюристки зате має важну роль, воначе зовсім доросла особа і проводить її так глибоко, що дивує нас своєю зрілістю. Гері Купер має тут дуже цікаву роль людини, що не може зірвати зі своїм життям легкодуха й ошуканця. Кароля Льомбард дала симпатичний і дискретний тип відданої та вирозумілої товаришки життя. Фільма не пересічна і з психольогічного погляду дуже цікава.

Ревія скромна, що має кілька добрих точок, замітна танцем „Каріока“ у виконанні Баргельської й Морана, й оригінальною креацією Руновецької п. з. „Жінка“. Волінський і Поляківна веселі у своїх гротесках. (ет).

Дописи.

РАДЕХІВ.

По смерти М. Грушевського. В неділю 23. м. м. в год. 4. попол. відправив місцевий парох у церкві панахиду за спокій душі бл. п. академика Михайла Грушевського. В церкві було прибране все громадянство й інтелігенція. Зараз після панахиди перейшло громадянство до великої салі Народнього Дому, щоб вислухати реферату про Покійника. Жалібне засідання відкрив голова „Української Бесіди“ в Радехові п. М. Панасюк, на його поклик вшанували прилюдні память Грушевського повставанням із місць та однохвилинною мовчанкою. Після того д-р Володимир Чума в рівно обдуманому та гарно виголошеному відчит-рефераті вказав на заслуги та значіння акад. Грушевського для українського народу, порівнав його з такими геніями, як Шевченко та Франко і назвав його українським Нестором та професором усього народу. Свято перейшло якнайповажніше. Таким способом і Радехів прилучився до дня співчуття усіх українців з приводу смерти великого українця-громадянина та політика, Михайла Грушевського.

СОКАЛЬ.

Свято в честь Федьковича. Сокаль відсвяткував свято в честь Федьковича академією в дні 22. грудня м. р. Свято мало бути відсвятковане заходом усіх українських товариств. Ініціятиву дало філія „Просвіти“, яка й запросила представників товариств на спільне засідання. На засіданні цім намічено загальну програму свята. В подробицях має цю програму розробити Виділ Філії „Просвіти“ і предложити її до затвердження на спільному засіданні вповноважників усіх товариств. Одначе чомусь того другого засідання не скликано. А шкода, бо можна було дечого уникнути. Відноситься це в першій мірі до відчиту про життя Федьковича, виголошеного п. Л. Зміст того відчиту і спосіб його виголошення вразили доволі немило всіх слухачів. Хори під управою п. Ковалковського виявили краще. Одначе слід замітити, що підготові хорів на таке свято (назване шумно академією) треба присвятити більше часу. Найкраще в усієї програми вийшла деклямація „Дозбуш“, виголошена п. Стефанишином. Публики на салі було дуже мало. Жменька інтелігенції і кількох селян з поблизьких сіл. Міщанство не явилося. Свято почалося з 3/4-годинним опізненням. Тому не дивота, що деяка скількість учасників покинула зимну салю по довшім очікуванні на початок академії. Краяни кажуть, що „і ми вже раз навчилися точности!

Анкета в справі гасла „Свій до свого“. В дн. 16. грудня м. р. відбулася захорона філії Союзу Українських Купців, Кооперативного Союзу, Філії „Союзу Українок“ і Нар. Торговлі анкета під гаслом: „Свій до свого“. На анкету прибув голова С. У. К. у Львові п. Скопляк, який виголосив відповідний реферат. Другий реферат виголосила п. Худик. Його реферат мав би більший успіх, якщо був би коротший. Загальне признання дістала філія „Союзу Українок“, уладнуючи живі покази товарів, продаваних в „Народньому Базарі“. Покази ці ілюстрував реферат, виголошений п. Хрущевою. Салі Народньої Торговлі, де відбувалася анкета, була приділена публикою. Може ця анкета переконає якнайше наше громадянство, що в численних українських кромениях в Сокалі можна дістати і ліпший товар і по дешевших цінах. В той спосіб дамо змогу прожитку нашій безробітній молоді, яка якнайше зрайшла до переконання, що безнадійною річю є чекати на посади.

ЛУЦЬК.

Надзвичайні Загальні Збори філії „Сільського Господаря“ в Луцьку. Дня 23. грудня відбулися надзв. Загальні Збори філії „Сільського Господаря“ в Луцьку, які були скликані в справі поширення діяльности філії на більший район. У Зборах узяло участь 111 осіб. Поставлене на порядок дня питання зреферував головa філії і зборів п. В. Островський. Після обширної дискусії, в якій взяли участь представники кружків, збори одноголосно ухвалили: 1) поширити діяльність філії на всі повіти волинського воєвідства і 2) просити Головну Раду „Сільського Господаря“ дати свою згоду на цю зміну району діяльности філії та взяти під увагу при зміні статуту Т-ва проект змін ради філії (з деякими поправками зборів). У зборах взяли участь делегати філії „Сільського Господаря“ з Кременеччини — голова п. М. Семенюк та інж. Шовкопляс, що їх Збори сердечно вітали.

СТАНИСЛАВІВ.

Вечірня академія в память бл. п. Михайла Грушевського. Смерть б. голови Центральної Ради широким відгомоном відбилася в Станиславові. Вість про неї рознесли жалібні клавсиди по місті і чорні хоругви по товариствах. Місцеве українське громадянство вирішило вшанувати память покійника академією в салі „Народньої Торговлі“ дня 9. грудня м. р. про що вже була в „Ділі“ згадка. Тепер у дні 23. грудня м. р. відбу-

...що чигали учасників дав... яку зав Стешенка вшана ... огословлени афішами фут... сила народу що зависшла ... Сокіл"; було там около 1... ...дома, не чатуючи з'їзди місто... ...ершими, явними представниками всіх ... числа виділи всіх 20 читалень з ... ...шими оплесками голова Ілля „Про... ...Юдів Олександрович, котрої всі ... ...ли. Но промові затягнув ще одноактни... ...ку що зробила на всіх велике враження. Не ...ючи на великий спізк, на сей задивувала тиша, ...ні чути було якби муха летіла. Після того дібрання ...ходини, зворушливий і знаменито виголошений п. Глою Кратицького зірки Одеси, дуже популярний, основний реферат члена Історичної Секції Н. Т. ...Шевченка проф. Олега Целевича про життя, науко... ...ву діяльність і значіння Михайла Грушевського як держ... ...вного мужа, дві хистуни хору „Думка" під проводом м-ра Л. Крушельницького, що відспівав „У тої пари мечуть мари..." і „Журавлі", коротке закінчення д-ра О... ...лесницького зложилися рачем на резолюцію, але дуже ...ватку цілість що полишила на всіх глибоке враження. Відспіванням всіми присутніми „Ще не вмерла" закінчилось це свято жалоби. При цій нагоді виявилося ще раз, що таки нема у нас салі, щоб нас тут підчас українських національних свят помістити. На будуче треба буде робити такі свята в двох салях разом. (ю. е. о.)

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

В. Татомир: НА ПОДІЛЬСЬКИХ ЛАНАХ. Оповідання з часів визвольних змагань. Львів 1934. Накладом Т-ва „Просвіта". Стор. 48, ф. 17-о.

Р. Єндик: ГІТЛЕР. Львів, 1934. Книгозбірня Вістника. Стор. 64 форм. 16-о.

Евген Маланюк: ЗЕМНА МАДОННА. IV. кн. збірки. В-во „Київ". Львів, 1934. Стор. 104. Форм. 8-о.

Юрій Косач: ЧЕРЛЕНЬ. Поезії. „Ізмарагд". Львів 1935. Стор. 80. Форм. 16-о.

Анатоль Курдидик: ДВІ ГОДИНИ В ДОМІ УКРАЇНСЬКОГО ІНВАЛІДА. Львів, 1934. Накладом Т-ва допомоги інвалідам. Стор. 32. Форм. 16-о.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ ... 1934. Ч. 1. Річник XIII. Зміст: Залізні ... Михайло Грушевський. — Ріка ... С. — ... нання української книги. — Нестор Махно ... надових днів у Чортківі. — З обличчі смерті ... ронки Богдана Хмельницького.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. Львів січень 1935. Ч. ...

КООПЕРАТИВНЕ ЗОЛОЧАРСТВО, ... вий в світі. Львів 1. січня 1935. Ч. 1. Р. X.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛАТЕЛІСТ. Відень. ... 1934. Ч. 11—12. Р. X. Зміст: 10 літ ... —грудень 1934. Ч. 11—12. Р. X. Зміст: 10 літ ... ського Філателіста" — Т. Мартинюк: В десяті... ...Українського Філателіста ста... — І. Тейгана: ... і філателія. — М. І.: Філателістичні марки. — А... ...ки: До історії марок У. Н. Р. — В Зоні небезпеки: Дирижабель: Нові авіа марки в СРСР. — Нові ... — Дрібні вісти. — Критика і бібліографія. — ... — Дрібні вісти журналів. — Від адміністрації. — ...тел стічних журналів. — Дарові премії. — Огляд шкіл... ...вий фонд „У. Ф.". — Дарові премії. — Огляд шкіл...

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований орган українсько... го й поступового руху. Львів, грудень ... ч. 23—24. Р. VII.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для сільських господи... Коломия. 1. січня 1935. Ч. 1. Р. IV.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Майже ДАРОМ з нагоди Свят

фірма „Галицький Магазин Новин", Галицька 15.

:: продає всілякі блаватні товари за безц'н ::

Для прикладу кілька ці'н:

Фланелі на білля	0·55	Полотно	0·55
„ на пушами	0·65	Димка на підшевки	0·65
„ у найн. взори	0·75	Зефір на сорочки	0·75
„ полярова	0·70	Попелина на сорочки	1·30
„ на лет. блюзи	1·15	Перкаль на кошулі	0·75
Бая двостор.	1·30	Сирий коленкор широкий	1·20
Вельвети і штрукси	1·70	Хустини до носа	0·10
Вовна на сукні	1·70	Серветки	0·20
„ на плащі	5·50	Стрічки	0·35
Шевйоти на убрання	2·45	Вафл. ручники	0·28
Сукно лещетарське	5·50	Кутел. ручники	0·50
Коци	4·25	Вовняні	1·—
Пледи	5·40	Полотняні	1·95
Каші і обруси	2·50	Простирада коздр.	4·90

Великий вибір шовкових і вовняних матер'ялів.

УВАГА: При закупні товару від 5 зол. задурно підеш до кіна Палас, Аполло Атлянтік і інших.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 1. І. год. 3·30 пол. „Пастораль".

Вівторок, 1. І. год. 7·30 веч. „Розкішна дівчина".

Середа, 2. І. год. 7·30 „Розкішна дівчина".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 1. І. год. 7·30 веч. „Під примусовою управою".

Середа, 2. І. год. 7·30 веч. „Мужичі іграшки".

Кіна.

АДРІЯ: „Чаплін на війні", „Прибудь."

АПОЛЛО: „Гумен Бордельяні" (Оборона Чентостоцї) з бар. Альвенслебеном.

АТЛЯНТІК: „Петербурзькі ночі".

ВАНДА: „Рік 1914".

ГРАЖИНА: „Маскарада".

КАЗИНО: „Світ сміється" (сенсітська комедія).

КОЛІСЕЙ: „Хоробрий коваль", ревія „Чавуни та дівчини".

КОПЕРНИК: „Римські скандали" (Еді Кантор).

МАЛЕНЬКА: „Тепер і все", ревія „Гін, гін, ура!"

МІРАЖ: „Дівчи з Будапешту" з Франческою Гааль.

МУЗА: „Гарячкове кохання".

НАЛЬВІС: „Уланські обози".

ПАН: „Королева Христина" (Грета Гарбо).

ПАЛАЦ: „Жертвиця" та ревія.

РАЙ: „Кадрена голова", Мей-Мане.

СВІТ: „Чи любима та дівчина?"

СОНЦЕ: „Прокуратор Адама Гери" і ревія.

СТИЛЬНЕ: „Нана" і ревія „Цигани ночі".

ТУХА: „Грішна стріча" (Ліан Мейнард) і ревія.

ХВИЛЯ: „Пісня кохання" (Джоан Мокна).

Закордонне радіо.

Вівторок, 1. січня 1935

Відень (506,8) 10·40, 18·25 Концерт, 20·10 Пісні, арфа. **Кошиці** (293,1) 17·40 Співи. 19·00 Авд. для Закарпаття. **Прага** (470,2) 10·15, 23·00 Концерт, 19·50 „Тайна" оп. Сметани. **Париж** (1648) 13·00 Муз. поранок. 15·00 Комед., 20·00 Вес. авд., **Білгород** (438,5) 13·15 Пісні, **Берлін** (356,7) Денні авд.: Новорічна полонеза пожда молодь, 15·00 Вес. авд., **Франкфурт** (251) 20·05 „Пінста лилика" оп. II. Штрауса, **Гамбург** (331,9) 20·00 Оп. вечір. **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Віденьк. муз., 21·00 Опера, **Ляйпціг** (382,2) 11·30 Новорічні пісні. **Мінхен** (405,4) 10·45, 16·00 Концерт, 12·00 Популярна музика. **Мілано** (368,6) 17·10 Легка музика, **Рим** (413,8) 13·00 Легка музика, 21·00 „Іль Пірато" оп. Белліні (з участю співака Бенжиміна Джілі).

Середа, 2. січня 1934.

Відень (506,8) 12·10 Концерт, 15·20 Для дітей, 20·00 „В дикій Айслерей" нар. п'єса Вотуса. 22·00 Твори Шайнбергера (нім., ен.), **Брно** (325,4) 19·30 „Мадам Помпадур" оп. Фалля, 22·15 „Постріл із пож. оп. Шайнбергера в есперанто. **Кошиці** (159,1) 17·05 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 15·25, 20·50 Концерт, **Париж** (1648) 13·15 Популярна музика, 21·45 „Іс Денен ді Відаж ком. оп. Гуно, **Білгород** (437,5) 21·00 Арії та пісні, 22·20 Концерт, **Берлін** (356,7 15·25 Оп. музика, співи, 19·30 Музика та пісні, 21·00 Моцартові твори. **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Солісти (ен., муз.), 19·00 Фолт. на 4 руки, 21·15 Трубна музика, **Кельн** (455,9) 17·45 Сучасна музика, 21·25 Нар. пісні. **Ляйпціг** (382,2) 18·20 Оп. музика, **Мінхен** (405,4) 14·20 Петро побрехенос (муз. авд. з нагоди 110 років народин композитора). 17·30 Співи, **Штутгарт** (522,6) 21·15 Вибрані твори. **Мілано** (368,6) 11·30 19·00 Легка музика, **Рим** (413,8) 17·10 Популярна музика, 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 1. січня 1935.

9·00 Рам. авд., 10·05 Гр. пл., 11·57 Сигн. часу, 12·05 Метеорол. вістки, 12·15, 13·10 Петр. та фільм. оркід, 13·25 Концерт фільг. орк., співи у супр. форт.; у перерві оп. 13·10—13·15 „Гуцульщина без декламацій", 14·05 Концерт бажань: Здоровлю тебе гр. пл., 15·00 Фейл: На Новий Рік, 15·15 Твори на кларнет із гр. пл., 15·25 Бабиних у-гостині в Шепка, 15·30 Пісонька з гр. пл., 15·50 Гутірка: 10 хв. жінки-хліборобки, 16·00 Популярна муз. з гр. пл., 16·20 Скр. рестав. Міщи Поліщанського в супр. форт., 16·55 Як старий годинник витав Новий Рік із муз. ілюстрацією 17·10 Муз. до танку в вик. орк., 18·00 Почт.-техн. скринька. 18·10 Сідьва перуш 18·15, 19·20 Легка муз. орк., (саксофон, гармонія, банйо), 18·55 Новорічні дит. гороскони, 19·20 Акт. фонд. 19·30 Легка музика з гр. пл., 19·50, 19·56 Спортові вістки, 20·00 „Одна одинока ніч" оп. Штольца; в перерві Вечденний, Як працюємо, 22·15 Вечір. концерт, 22·30 Танк. музика, 23·00 Конунікати, 23·05 Танк. муз. з гр. пл.

Середа, 2. січня 1934.

6·45 Ран. авд., 7·50, 22·00 Рекл. концерт, 11·57 Сигн. часу, 12·05 Метеорол. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Військ. марші з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Театр. фрагменти, 16·00 „Від танго до каріоки" муз. авд., 16·30 Пісеньки з гр. пл., 16·45 Аналізика питань, 17·00 Пісні з пилюю „Кохання та життя жінки", співа, 17·25 Купон. книжок і на третя (в дн. „Зі світа дівчат"), 17·30 Спорт. вістки, порадник „Чесновогоспод" (краєзн. відд.), 18·10 Культ. життя, 18·15 Форт. квартет Д-дур оп. 30, 18·45 Криза давнише та сьогодні, 19·00 Пісеньки хору Юранда з гр. пл., 19·20 Актуальна гутірка, 19·30 Скрипка, форт., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Міцкевичівський вечір із цикля, 20·45 Вечір. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Інтерв'ю з Новим Роком, 21·40 Пісеньки — Гавка Орлонина, 22·15, 23·05 Танк. музика, 23·00 Комунікати.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 31. грудня 1934 кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла десертового	2·60 зол.
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·60 „
1 кг. сиру	3·00—3·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло та яйця вдержана, на молоко і сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 1 січня до 5. с. міс. р. включно платить свої доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір'я птахомісарні „М. С." у Львові (вул. В. Івановського 25):

Когутики мол.	за 1 кг.	0·85 зол.
Кури „	„	0·25 „
Качки „	„	0·90 „
Індики „	„	0·25 „
Годовані гуси „	„	0·50 „

Птицю приймає в середу години встановленого для кожного доставця контингенту.

ОПОВІСТКИ.

З права Захоронки і д точої харчівні складає Шору подяку ф-ма „Фортуна Нова" за дар в товарі на квоту 70 зол. і п. Олені Кашубівні за даток 50 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ дешеві і вибагливі ручної роботи Фрайлях, Сикстуська 21.

СВЯТОЧНІ і новорічні капелюхи по... фірми Шарф, Трибунальська 16.

ТИМ, ЩО ТЕРПЯТЬ НА ПРОПУК... пУ, поки заповнена чергою запо... найновішого спеціяльного пропаганд... го бандажу а заразом найдішого ... зводу спеціялісти бандажисти Яковлєва, Сикстуська 33 (побіч друкарні Бера). Треба особисто явитись.

К ВАПЕРСЬКИЙ ПОКІЙ з ос бним ... дом до вживку, вул. св. Марка 20. І. ... 736

СЕНЗАЦІЮ викликали ... „СИРЕНА-ЕЛЄКТРО...

з піснями

КОЛЯДА І ЩЕДРІВКА

славного львівського хору **„СУРМА"** під ... диригентурою п. І. **Охримовича.**

730

Зробіть радість своїй родині і при... дбай таку плиту! Ціна **зол. 3**...

Поручаємо також великий вибір ук... їнських народних пісень у виконанні хору „Сурма", хору „Бандура" ... Самка і сольо на бандурі М. Теле...

КИЛИМИ ГЛИНЯНСЬ...

з мистецькими взорами

Т. ФЕДОРМШИН...

Львів, вул. св. Духа 2. (Павіль...

Найгарніші і економічні ... ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ...

Зайдіть оглянути,

75... —2 **в кулінга найдешевше...**

Чи Ви вже передплатили католицький тижневик

„МЕТА"

„Мета" є одинокою українською ілюстрованою тижневою ... у якому добір цікавого ... всі змісту получений ... гарною зовнішньою ... формою ... виходить кожного ... четверга.

Кожний інтелігентний читач мусить читати часопис **„Мета"**, коли хоче знати що з католицького становиська ... ставиться до всіх актуальних справ. Просимо домагатися зразкових чисел. Ціна 1 примірника **30 сот.**

Місячна передплата 1·20. Півр.чна 7... Чвертьрічна 3·60. Річна 14·...

За кордоном 3 доляри.

Адреса редакції і адміністрації: Львів, Японська 7. — тел. 94·56. Конто ч. К. О. Бердяєва 161.358.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтового або його місце в рубриці оголошень	зол. 0·35	Дрібн. оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по „куно, продаж, купівля і т. п.	зол. 0·15
„ одношпальтове в тексті і новинках	„ 0·60	„Музичні вправи	„ 0·10
„ на першій сторінці	„ 0·80	слова товстим друком подвійно.	„ 0·07

Остання сторінка	1/1		зол. 300·—
„	1/2		„ 160·—
„	1/4		„ 80·—
„	1/8		„ 40·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 1...

Ч. 2 13.900. Львів, середа 2. січня 1935.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·50 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Півроку 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА КОРДОНОМ: В Америці 1 долар. Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Тел. ...
В СПРАВІ ЗВЕРТАТИ СТ...
ЦІНА ОДНОГО ПРИМ... 20 сот.

Мід, вино
на Різдвяні Свята
Купуйте лише в складах
Народної Торговлі!
Вина Народної Торговлі відзначаються високою вартістю, є чисто виноградні. Ціни низько конкуренційні.

Прегарні солодкі дарунки НА ЯЛИНКУ
поручає фабрика
„ФОРТУНА НОВА"
у Львові, крамниця: Руська 20.
Купуйте лише українські вироби, бо тимсамим причинитеся до розбудови рідного промислу і зменшення безробіття серед нашого народу.

Протест українського жіноцтва проти нової хвилі червоного терору.

У 1-му числі двотижневика „Жінка" находимо такий комунікат:

„Головний Виділ Центрального Українського Жіночого Т-ва „Союз Українок" на своєму засіданні дня 24. грудня 1934 р. присвятив свою увагу останнім подіям на Великій Україні та ухвалив у цій справі ось які постанови:

Від часу Українського Жіночого Конгресу в червні 1934 року, який запротестував був проти нечуваного терору большевицьких окупантів на Великій Україні, положення її не тільки не покращало, а навпаки — стає щораз більше катастрофальне.

Вигубивши голодом мільони українських селян та довівши Україну до стану повної руїни, забралася большевицька влада до свого чергового кривавого завдання, а саме до винищування української інтелігенції, навіть партійно комуністичної. Масовими розстрілами і масовим виселюванням українських культурних діячів хочуть большевики — відібравши народові його еліту та лишивши його без проводу — вести далі тим лекше своє ганебне діло.

Ці жахливі події проходять при повній мовчанці культурного світу, який, пішовши на співпрацю з совітським урядом та приймаючи його до Союзу Народів, узяв на себе тим самим моральну відповідальність за злочинну політику большевицької влади.

Українське зорганізоване жіноцтво з найбільшим обуренням осуджує і пятнує жорстоку поведінку червоної Москви, суперечну всім божим і людським правам, та поновлює свій рішучий заклик до українського громадянства залишити в обличчі народньої трагедії внутрішні міжусобиці та обєднатися для захисту загибаючої батьківщини.

Напрямні німецької політики.

Промова мін. Гебельса.

БЕРЛІН, 1. 1. ПАТ. Мін. Гебельс виголосив у Франкфурту велику промову до радіо, в якій він підсумував працю уряду за минулий рік і згадав про напрямні політики на цей рік.

Німеччина здобула минулого року деякі успіхи, але пережила теж тяжкі проби і розчарування. Зате нині система національ-соціялістичної держави міцніша, ніж давніше.

Міністер згадав про господарські труднощі, які повстали з відсутности сирівців і девіз, які можна було би купити сирівці. Німеччина здобуде доступ до закордонних ринків, або обмежить продукцію до власних потреб.

Заробітні платні для робітників замалі, але міністер сподівається, що робітники зрозуміють тяжке теперішне положення. Уряд старається піднести рівень життя у Німеччині.

Релігійний конфлікт у Німеччині викликує окремі почування. Одначе уряд не допустить до того, щоб цей конфлікт приніс шкоду державі.

Завдяки уступкам німецького і французького уряду в справі плебісциту в басейні Сари вдалось оминути взаємного подразнення.

Домагання рівноправности знаходить зрозуміння і згоду цілого світу.

Головним завданням німецького уряду на майбутнє це боротьба з безробіттям. Німеччина мусить осягнути позитивні висліди в цій боротьбі та здобути девізи і сирівці. Крім того уряд зліквідує церковний конфлікт. У закордонній політиці Німеччина жде на поворот басейну Сари до Німеччини. Слід сподіватися, що в дні 13. січня н. р. вирішиться остання територіяльна справа, яка розєднує тепер Німеччину і Францію. З вирішенням цієї справи вдасться осягнути з Францією тріякий і вічний мир.

Несподівані труднощі у французько-італійських переговорах.

Італійсько-французькі переговори натрапили несподівано на великі труднощі. Італія вимагає надто великих уступок у Тунісі, на які Франція не хоче згодитися, хоча пішла на далекосяглі уступки в Абісинії і Сомалі. Крім того Італія не хоче згодитися на непорушність кордонів держав Малої Антанти, які згідно з домаганням Франції мали би підписати гарантійний пакт у справі незалежности Австрії. Англійська преса підкреслює, що дотепер ще не поладнали найважнішої справи а саме італійсько-югославського конфлікту. Тому, коли навіть мін. Ляваль поїде до Риму, його успіхи не будуть такі, як загально сподівались політичні кола. Візита мін. Ляваля в Льондоні тісно залежить від його успіхів у Римі.

„Ексцельзіор" пише, що французько-італійське порозуміння сходиться у таких чотирьох справах: 1) забезпечення життєвих інтересів обох держав в Африці. 2) Охорона єдности Малої Антанти, яка загарантує незалежність Австрії. 3) Охорона договорів і рівних прав держав у рямцях Ліги Націй. 4) Запевнення безпеки на випадок розброєння. Цієї проблеми не можна вирішити без поладнання справи зброєнь Німеччини і виповідження вошингтонського трактату.

Англійська опінія дуже раділаб зі зближення Італії і Франції, бо тоді вдалось би поладнати проблему розброєння і влекшити поворот Німеччині до Ліги Націй. Тому В. Британія дала дипльоматичну піддержку французько-італійським переговорам, а мін. Саймон слідкує уважливо за ходом розмов на Рів'єрі у Ком, де перебуває ще від 23. грудня н. р

Новий італійський посол у Білгороді.

БІЛГОРОД, ПАТ. Дотеперішній італійський ... у Білгороді призначений амбасадором в Анкарі. Новим послом у Білгороді буде гр. Віола.

За консолідацію українських національних сил.

Львів, 1. січня 1935.

У днях від 24. до 28. грудня 1934. р. відбулася у Львові Конференція 4-ох крайових політичних партій, Українського Національно-Демократичного Обєднання (УНДО), Української Соціялістично-Радикальної Партії (УСРП), Української Соціял-Демократичної Партії (УСДП) і Української Народньої Обнови (УНО) та 3-ох політичних партій з Великої України — Української Радикально-Демократичної Партії (УРДП), Української Партії Соціялістів-Революціонерів (УПСР) і Української Соціял-Демократичної Робітничої Партії (УСДРП), які мають тепер свій центральний осідок у Празі. Всі партії згідно ствердили потребу консолідації національних сил та необхідність спільного розгляду й вирішення низки загально-національних справ і в тій цілі рішили організувати Всеукраїнський Національний Конгрес. Конференція устійнила загальні політичні програмові теми, на які погодилися всі прибулі партії, і замальну схему організації Конгресу та вибрали Підготовний Комітет для організування і скликання Конгресу. На програмові теми погодилась і вголосила своє приступлення вже до Підготовного Комітету Українська Національна Партія в Румунії. Таким чином сьогодні маємо вже вісім політичних партій, які сконсолідували свої сили для спільної загально-національної цілі. Немає сумніву, що й інші українські національні політичні партії в Европі й за Океаном, яких програми годяться з програмовими темами, ухваленими Конференцією, приступлять до Підготовного Комітету й візьмуть участь у Всеукраїнськім Національнім Конгресі. Конгрес повинен відбутися по можливости до кінця вересня 1935. р.

Вже сама Конференція 7-ми українських політичних партій має велике значіння у житті українського народу. Це вперше — бодай за нашої памяти — зійшлися партії, які на Великій Україні і в нас, на землях, що входили до б. Австро-Угорщини, мають свою велику традицію. Вони творили й розвивали цілість нашого національного життя, вони творили й перемагали великим національним зривом у рр. від 1917. до 1919., вони й сьогодні творять ядро організованої національної думки й несуть у переважній частині відповідальність за теперішнє й майбутнє українського народу. Всі ті партії сіли за один стіл і спільно погодились на програмові теми, від яких кожна партія в своїй загальній національній праці не може відступити, не завдаючи природно своєї партійної свободи й боротьби за здійснення своєї партійної програми.

Консолідація національних сил стала в нинішню пору національною конечністю. По днях великого зриву, великих надій, які скоро розвіялися, прийшла доба національного лихоліття. Нас, що боролись за звільнення, за свою власну державу, стрінула добре всім знана доля. Нашій землі найшлися аж у чотирьох чужих нам національно державах. Деякий час гадалось, що це тільки короткий переходовий стан. Показалось, що цей стан тривав довго, що всюди завужують або й відбирають нам можливости всебічного національного життя. А на Совітській Україні фізично винищується усю українську інтелігенцію, навіть ради вона вправді в комуністичних рядах

...ом на ялинку

...ві, керамічні і шклянні това-
..., фляшки, вази, чайні сер-
... і т. п. за найдешевші ціни!

...управою О. Окиська
...УСЬКА ч. 18. 770 1—3

...смерть замучують мільони україн-
...ських селянських мас, а мільони висилають на
...північні заслання, спроваджуючи на їх місце
...москалів. Серед тих умовин починає в нас поши-
...рюватись анемія, апатія, утеча від політичного
...й загалом громадянського життя та жирування
...всякого роду, часто найгіршої сорти, отаманій.
Здоровий інстинкт народу шукає виходу з того
хаосу і вже перед двома роками зродилась думка
консолідації всіх здорових сил народу. Зро-
дилась думка скликання Всеукраїнського На-
ціонального Конгресу, на якому віднашлись би всі
досі розсварені політичні партії та поодинокі ді-
ячі з усіх частин світу, де живуть у більших масах
українці, які тішаться загальним авторитетом і
які своє життя присвятили для служби свого на-
роду, щоби обговорити теперішнє положення та
вказати шлях, яким має йти цілий український
нарід без огляду на кордони, щоби здійснити
свої національне й політичне право. Немає сумні-
ву, що наближаються події, які можуть рішати
на довгий час про долю українського народу і що
ті події не можуть застати нас непідготованими.
До тих подій ми мусимо бути сконсолідовані і
спільними зусиллями цілого зорганізованого гро-
мадянства створити авторитет, який керував би
нашим політичним життям, а до якого нарід мав
би довіря і його слухав би.

Думка скликання Всеукраїнського Національ-
ного Конгресу викликала захоплення серед ши-
роких мас і в нас і на еміграції і насвільки ми
маємо інформації, то й серед мас Сов. України,
які пильно слідкують за тим, що діється в нас, бо
на жаль ми й еміграція стали знов тим П'ємон-
том, на який пада важкий обов'язок оборони прав
українського народу перед світом. Ця думка при-
брала реальніші форми, коли Народній Комітет У-
країнського Національно-Демократичного Об'єд-
нання дня 1. січня 1934. р. прийняв постанову, в
якій заявився за консолідацією національних сил
і за скликанням Всеукраїнського Національного
Конгресу та зобов'язав своїй Парляментарній Репре-
зентації взяти ініціятиву у скликанні Конгресу.
Цілий рік тривала підготовча праця. В краю і за
кордоном відбулися цілий ряд тайних і довгих нарад, на яких узгіднювано підставові програмові
тези. Та праця увінчалася вже частинним успі-
хом, а саме Конференцією в 24. до 28. грудня
1934. р.

Таким чином ми перейшли першу фазу, яка
вже сама по собі є історичною подією. Чекає нас
дальша важка праця скликання Всеукраїнського
Національного Конгресу. Треба великих зусиль,
великої посвяти, терпеливости й доброї волі всіх
свідомих громадян і цілого народу, щоби й цю
другу фазу консолідації національних сил цілого
українського народу перевести в діло. Та велика
ціль варта великого труду.

Д-р Дмитро Левицький.

Жадайте всюди!
найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар ло лещат. М33—7 **„СІЛЬВА“**
Львів, Бандурського 5.

В справі дискусії, яка не відбулася.

(Голос з краю.)

Перед кількома днями відбувся Загальний Зїзд Рідної Школи, нашої верховної виховної інституції, на якої знаменах спочиває ініціятива журба і провід виховання около трьох мілїонів нашої дітвори й молоді.

Що дав нам цей Зїзд? Які справи, домагання, пляни і постанови він видвигнув? Чотири рази забирали делегати голос у справах виховання нашої дітвори й молоді: вісім разів — у справах фінансових та організаційних Р. Ш. і дванадцять разів — у справах, що так скажемо, персонально полемічних.

4 — 8 — 12! Над справами найменш важливими, зовсім **другорядними**, дискутовано втрое більше (а дійсності коли йде про час і палкість дискусій, то бодай 10—15 разів більше...), як над справами найважнішими. І то справами, які мають для всього нашого народу велитенське значіння.

Як було „за кулісами"?

„Кулїси сьогодішніх Зборів „Р. Ш." гомінкі від справ зовсім другорядних: персональних. Ми не чули, щоби там ішли пристрасні дискусії довкола справ, які дійсно мають для „Рідної Школи" суттєве значіння"... („Діло" з 24. XI. 1934 р.).

Чи може мало у нас нині таких справ і питань дійсно суттевих?

Візьмім одну з них: всієї молоді в народніх школах Р. Ш. не цілий 1 процент усієї української дітвори й молоді на нашій території. А що з 99 процентами? Що з тим мільйоном нашої дітвори й молоді? Яких найуспішніших засобів ужити, що і як робити щоб цей мілїон нашої дітвори і молоді вирїс на можливо найспільніших людей і громадян? Справа лектури для найширших мас нашої дітвори й молоді — зокрема справа самоосвітньої лектури; справа дитячих бібліотек; питання виховної ролї, можливостей і нинішніх завдань української родини, як найважнішої виховної клітини в народі і т. д. і т. п...

Коли нині ввесь культурний світ ває у вихованні і перевихованні дітвори в ході найбільші і найбільш реальні мо національного чи загалом культурного сення народу, в то й усього людства лія, Большевія, Німеччина стомилевши ми поступають у ділянці раціоналіза виховання молодого покоління; коли у на виховання молодого покоління стоять рівнання гірше, як у котрогонебудь інш турного народу — то на Загальному З ної Школи, на більше, як 25 промов справи зв'язані з вихованням дітвори, г — чотири бесідники! І їхні голоси гину морі „принципіяльної" полеміки...

Не маємо наміру займатися тут бли на нашу думку, дуже сумним і прикри Зате хочемо подати одинокий можливі направи лихе: дискусію довкола суттев туальних справ виховання нашого м поколїння, яка повинна була відбутися відбулася, на Загальному Зїзді Р. Ш. — сти на сторінках нашої національної Така дискусія малаб, між іншим, ту окр рисну сторінку, що дуже сильно причи до популяризації ідей, гасел і засобів м то виховання молодого покоління сер ширших мас нашого народу. **Я. Та**

**Камізельки, пульовери, рукавички і ...
шкарпетки поручає фірма**
Зигмунт Залєский й — Л...
вулиця Ботнів ч. 4. 87...

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Шведський король Густав прийняв на авдієнції мін. Бека. На обіді у польськім посольстві були: шведський міністер закорд. справ Сандлер, міністер промислу Ріхерт і шеф штабу ген. Нігрен.

До Владивостоку відплили 8 торпедовців, які збудовані в італійських доках.

У Ню Йорку грабіжники вбили посла Еквадору Ернеста Шакона.

Грецька преса пише, що в Тірані столиці Альбанії, всі урядові будинки обсаджені військом. Рада міністрів радить без перерви.

Недалеко прикордонної станції Абісинії Герьогебі відбуваються завзяті бої між італійськими й абісинськими військами.

—o—

НА СОЛОВКИ.

„Дейлі Експрес" повідомляє, що Каменева і Зіновєва заслали з рідною на Соловецькі острови. У хвилині виїзду військо і відділи Г.П.У. окружили двірець, щоби не допустити до ніякої демонстрації публики.

Арештували 12-ть старшин в Одесі.

„Дейлі Телеграф" повідомляє, що в Одесі арештували 12 червоних старшин генерального штабу за державну зраду. Арештованих буде судити воєнний суд.

З Москви повідомляють, що процес Ніколаєва та його товаришів викликав велике пражіння у Москві. Виявилося, що з 14 розстріляних 9 було студентами вищих шкіл у Ленінграді і були членами комуністичного союзу молоді. Справді їх усунули з комсомолу як приналежність до опозиційної групи Зіновєва, але в 1929 р. приняли їх знову в члени комсомолу. Виявилося теж, що існували дві опозиційні групи. Одна під проводом Котолимова і Ніколаєва, друга під проводом Шатського. Обі групи вели окремо свою діяльність. Нагляд над ними виконував „ленінградський центр". Перша група підготовляла атентат на Кірова в Смольнім інституті, друга в його власнім помешканні. В листопаді 1934 р. рішили виконати атентат у Смольнім Інституті. Підсудні зізнали, що крім Кірова рішили збити теж Сталіна, Молотова і Кагановича. Вбивство Кірова мало дати почин до повстання проти большевицького уряду. Під час процесу тільки Шатський не признався до вини, всі інші підсудні авломилися і признавалися до вини.

Уживайте лише
знаменитої цикорії **„ЛУНА“**
здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ“**
і зернистої **„Солодової кави ЛУНА“**
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл“ Львів XV.,
Церковна 2. тел. 42-97

Перед зміною литовського уряду.

Мін. Лозорайтіс премієром?

РИГА, ПАТ. У Ковні кружляють поголоски, що незабаром дійде до зміни литовського уряду. Дотеперішній премієр Тубеліс звалнить собі в новім уряді теку міністра скарбу. Премієром буде міністер закорд. справ Лозорайтіс або міністер справедливости Шидлаускас.

Закарпаття.

НАЙНОВІШІ ДАНІ ПРО ШКІЛЬНИЦТВО КАРПАТСЬКОЇ РУСИ.

В минулому 1934-ому році було на ...патській Руси 467 українських („руських") родних шкіл з 1.973 класами і 97.275 ... Чеських шкіл було 160 з 559 класами і 21... нижче. Іншими словами: на одну класу ...ської школи приїздає 50 учнів, на одну ...ческої — 37 учнів. Всі чеські школи ... и вибудовані за останніх 15 літ, вони ма... противенстві до українських, пригарні ...щення і засоблені в багатий інвентар, ... приладдя і т. д. Очевидно — також гігіє... мовини в чеських школах на 100 відсот... ще, як у школах українських.

В українських горожанських (вищ... школах було 4.779 учнів, у чеських — ... 1933-му році було в українських горож... школах 4.496 учнів, у чеських — 3.145. ... в останньому році принято до українськ... жанських шкіл на 10 учнів менше, як до ...

В середніх школах положення ще ... Напр. мукачівська гімназія має 14 укра... („руських") клас з 629 учнями і 8 чеськ... з 217 учнями. Таким чином на українськ... приходає в середньому 45 учнів, на чеськ...

Ті дані не потребують ніяких комент...

НЕЧУВАНА ПРОВОКАЦІЯ НАШОГО Н... Й ЦЕРКВИ НА СЛОВАЧЧИНІ.

Під таким наголовком поміщена в ... шому числі ужгородського „Українськог... ва" передова стаття, в якій довідуємо... шкільний інспектор Б. Крпелец у Бардіє... на Словаччина) видав розпорядок (цир... такого змісту, що священики гр.-кат. об... його округи мають учити по школах р... словацькій мові, якщо дотична школа м... вацьку викладову мову. Цей розпорядок ... кав різкі протести населення, яке апелюв... і до закарпатських послів усіх напрямк... пряшівського епископа д-ра Гойдича, ... вставились за правами української мови, ... таним згаданим розпорядком бардіївськ... спектора, словацького шовіністе.

ДВІ НОВІ ФІЛІЇ „ПРОСВІТИ".

На Підкарпатській Руси основано д... філії „Просвіти": в Білках (для гіршавс... круги) і Тячові. На установчих зборах ... Білках був шкільний інспектор Ю. Пав... делегатом централі з Ужгороду. Устано... ри філії в Тячові відбудуться в найбли... часі.

ВДАТНІ ІМПРЕЗИ.

В неділю 16. XII. Жіноча Секція Т-ва ... світа" в Ужгороді улаштувала в салі на... товариства в год. 5 пополудні академію ... ди 100 років з дня народження великої ... ської письменниці М. Маркевич-Вілінсько... тературі знаної під славним іменем Мар... ка (1834—1907).

Кращі торбинки на ялинку

НОБЛЕС

можна дістати у фірмі

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА ч. 1.

Театр ім. Садовського улаштував дня 18. в год. 20 в салі Т-ва „Просвіта" в Ужгороді колаївський вечір.

Св. Миколай загостив, як щороку, і до конашого Пласту в Ужгороді. Атракцією цьовечора був сценічний образок, виписаний кодантом Пласту, проф. д-ром Бірчаком, який умором і живо зясував ідею Пласту та пропаду в формі легкого скетчу.

Дня 22. XII. відіграв театр Садовського дра Людвика Гарцера „Морфій" у перекладі В. енджі-Донського. Артисти відіграли свої робездоганно.

До Ужгороду приїхала відома співачка п-і иненька-Івашицька, де влаштує концерт по вятах.

Добрі Ромажи

багато історій

в місячнику

GARTENLAUBE

GARTENLAUBE є славне своїми визначними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, моди для домашнього кравецтва. Поради для хатнього господарства і плекання квітів — також важні вказівки про обезпечення від нещасть і на випадок смерти? Перегляньте останній зшиток гарного німецького журналу для родин.

VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

Ялинка наших найбідніших

Чергова імпреза „Порадні Матерей".

Порадня Матерей — це одно з тих наших товариств, що не оголошуючи своїх імпрез великими афішами, а підсумків окремими брошурами, працює постійно й активно, докидаючи до будови нашого Завтра свою важну цеглину.

Як секція львівської філії „Т-во опіки над дітьми й молодю", Порадня Матерей — це в дійсності гурт ідейних пань (яких 20), які під проводом п. Софії Ракової виконують важну суспільно-громадянську працю: удержують Амбуляторію для дітей при вул. Ходоровського ч. 15. яку веде д-р Надрагова, придбали в цій амбуляторії кварцову лямпу, якою починають лікувати найбідніших та вдержують окрему дентистичну амбуляторію, яку веде д-р Антоновичівна. Пані з Порадні Матерей дижурують при лікарях, роздають по хатах молоко (для яких 50 дітей) та віднаходять по львівських парохіях новонароджених дітей, щоб їх взяти під опіку Порадні. Діти, що є під тією опікою, мають над собою постійну лікарську контролю й безплатну лікарську пораду в амбуляторіях Порадні. Цих дітей сьогодні має Порадня під опікою близько 200, всі у віці від 1—3 літ, бо старші відходять вже до захоронок. Порадня обслуговує і дає поради щоденно 5—10 дітям. Скільки зусилля мусять вложити голова і її співробітниці в цю велику, важну й таку потрібну працю над дітьми звичайно найбідніших українців Львова — це можна якслід зрозуміть щойно тоді, коли зважити, що одинокі фонди Порадні Матерей — це імпрези, збірки та невеличкі оплати з дентистичної амбуляторії.

В неділю, 30. м. м. [illegible] тувала у салях „Українсь[illegible] свою імпрезу: ялинку для [illegible] ської дітвори Львова. На салі, в[illegible] яких вісімдесять найменших кучер[illegible] них і чорнявих діточок зі своїми бат[illegible] ла чудово прибрана велика ялинка, пору[illegible] сіли з гарячою шоколядою та коші з пакунка ми. В год. 16. ялинку осяйено й на салю увійшли з дзвінками три янголики, що станули поруч ялинки. Біля них півколом зібралися батьки зі своїми потіхами, а янголики почали колядувати „Бог Предвічний". Після коляди промовив до батьків дітей Предсід. Будка, а тоді янголики почали роздавати дітворі пакуночки. В кожнім з них була сорочинка, суконка, панчішки й солодощі. Водночас пані роздавали малим шоколяду та медяники.

Треба було бачити розяснені діточі очі, треба було чути їх оклики й розмови, щоб зрозуміти, скільки ця імпреза внесла радости в хати найбідніших наших братів у Львові і яка велика, хоч і непомітна, праця Порадні Матерей для українського Львова. Цю працю треба як слід оцінювати й підтримувати її.

З преси, крім „Діла", ніхто імпрезою не поцікавився.

Анатоль Курдиндк.

Спортові предмети поручає вайдешевше

„EL-BE"

88/89 1—1

Львів, Ягайлонська 12. Телефон 68-32

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Повітовий Народній Зїзд у Тернополі.

Дня 21. грудня 1934. відбувся в Тернополі Повітовий Народній Зїзд під проводом б. посла Антона Кунька, господаря з Чернилева Руського, при участи 92 делегатів. З цього було 5 сільських священників, 7 світських інтеліґентів з Тернополя, 2 інтеліґентів зі сіл, кількох міщан з Тернополя й Микулинець та около 70 селян, що репрезентували 38 громад тернопільського політичного повіту. На денному порядку були реферати: політичний посла д-ра Степана Барана й організаційний п. Остапа Сіяка та вибір Пов. Нар. Комітету на найближчий рік.

Зїзд отворив дотеперішній голова П. Н. К. п. Антін Кунько, присвячуючи згадку пок. проф. Мих. Грушевському та пок. членові ПНК адвокатові Остапові Пострнгачеві, що присутні висьухали стоячи. Опісля п. Кунько здав звіт з діяльности Пов. Нар. Комітету за час від грудня 1933. до 21. грудня 1934. ПНК відбув у останньому році 8 засідань, присвячених організаційним і партійним справам та справам виборів до сільських громадських рад. В справі тих виборів скликав ПНК в лютім 1934. велику повітову нараду й у вересні 1934. вселюдне віче в Тернополі. На нараді і на вічу референтував про самоуправні і громадські справи пос. д-р От. Баран. З початком жовтня 1934. ПНК дав почин до основання Українського Повітового Міжпартійного Виборчого Комітету, до котрого крім членів УНДО увійшли теж і члени Української Соц.-Рад. Партії і котрий перевів цілу виборчу акцію у виборах до сільських громадських рад. Поодинокі члени ПНК обїхали цілу низку сіл в часі виборчої акції, а деякі з них ще передтим у справі партійної організації. Реєстрацію членів започатковано тільки в деяких селах і повний ПНК має цю справу дальше перевести й закінчити.

Заступник голови ПНК п. Василь Болюх з Кутковець доповнив звіт п. Кунька голосно щирим представленням участи членів УНДО у виборчій акції на терені тернопільського повіту.

З черги пос. д-р От. Баран виголосив близько двогодинний реферат про наше сучасне політичне положення на всіх просторах українських земель, зокрема в Польщі, обговорюючи теж і справу пропаґанди української проблеми за кордоном та становище української еміґрації до ствердкравих справ.

В дискусії над рефератом пос. д-ра Барана забирали голос: о. Степан Вонс з Ігровиці, п. Василь Болюх і п. Остап Сіяк.

Вибрано комісію-матку в складі: о. Іван Подолинчук з Чернилева Руського, п. Остап Сіяк з Тернополя, п. Іван Мацієвич з Ігровиці і п. Михайло Волинець з Бірок Великих для намічення кандидатів на голову і членів ПНК на черговий рік.

Опісля п. Остап Сіяк виголосив організаційний реферат, присвячуючи головну увагу справі партійної дисципліни членів УНДО та справі поширення партійної преси, у першу чергу „Свободи".

В дискусії над рефератом п. Сіяка забирали голос: п. Микола Никифорук, що здав теж і касовий звіт, п. Антін Кунько, проф. Ілярій Брикович, п. Василь Болюх, о. Юрик з Кишачки, д-р Іван Якимчук і п. Андрій Фалендиш.

На внесок комісії-матки, зреферований о. Подолинчуком, вибрано Пов. Нар. Комітет у такому складі: голова — посол д-р Степан Барам, ад-

Осуд совітських масових розстрілів.

НЮ ЙОРК, 15. грудня. (Вл. кор.) Нюйоркська преса незвичайно обережно поставилася до найновіших розстрілів з приводу вбивства Кірова в Москві. Це очевидно тому, що американський уряд намагав тепер помиритись зі Совітами. Але й тінка винятки. Ролф Барнес, московський кореспондент „Геральд-Трібюн", передаючи вістку про розстріл 66 людей у Москві та Петрограді, називає ще подію „орієнтальною, або як хто хоче варварською". Зате нічого не пише „Геральд-Трібюн" в редакційній частині про розстріли.

Але промітся на відвагу „Ню Йорк Таймс", що від якогось часу скептично ставиться до всіх совітських експериментів. Отже з нагоди нового міністерства совітського уряду газета подає знаменні завваги в редакційній частині: „Совітські розстріли в Москві потрясли сумлінням цілого світу. Але це не найбільша шкода для совітського режиму. В дипльоматії є деколи більші речі ніж злочини. Це промахи. Дотепер люди вже звикли до нової революційної етики в совітській Росії, де життя не має ніякого значіння. Розстріли селян, що нерадо збирають бавовну, або інжинірів, що залишаються позаду зі своїми планами, це звичайна процедура ГПУ. Одначе останні розстріли не вже не репресії або виконання закону, а просто вони свідчать про переполох... І тому совітська власть потерпіла страшно на своїм престіжі. Отї розстріли викликують здогад, що совітська власть вже не така то сильна, як про те світ думає, коли вона карає смертю більш ніж сотню людей в такий спосіб, начеб їх приловила на барикадах".

Практичні дарунки на ялинку

це вироби з волічки з фірми

Дім волічки Львів, 57/58 12—15 вул. Сикстуська ч. 3.

Комуністи плянували державний переворот у Злучених Державах.

У сенатській комісії заявив представник патріотичних союзів Стіль, що комуністи плянували напад на Білий Дім у Вашингтоні, усунення през. Рузвельта та його уряду і створення совітського уряду. Документи з планом найшла поліція в хаті комуністів у Мінеаполісі під час страйку шоферів. Стіль заявив, що комунізм зростає у Злучених Державах в останніх роках, з поглибленням господарської скрути. У Злучених Державах є тепер 600 комуністичних організацій та 400 комуністичних щоденників і часописів з накладом 200.000 примірників.

Державна реформа в Китаю.

Китайський уряд закінчив працю над державною реформою. Великі зміни вводить реформа в адміністрації провінцій. Урядовцями можуть бути від тепер тільки особи з фаховою освітою. Зреформовано теж платні для урядовців, які були дуже низькі і тому урядовці брали великі хабарі. Китайський уряд хоче таким способом побороти комуністичну агітацію, бо комуністи грішми приєднували губернаторів провінцій.

—o—

12 ґенералів на емеритуру.

Польська преса пише, що у половині січня п. р. у міністерстві військових справ буде оголошений розпорядок про перехід на емеритуру 12 ґенералів, між ними теж ґен. Сіковський.

ПЕРЕДПЛАТІТЬ!

Український Тиждень

III. РІЧНИК

неполітичний тижневик, що докладно інформує про життя української еміграції в Чехословаччині та та про найбільші події українського життя взагалі.

Передплата: в ЧСР. річно кч. 48, півріччо кч. 24, місячно кч. 4.
Закордоном річно кч. 72, — півріччо кч. 36.

АДРЕСА Редакції та Адміністрації
Praha XII. Sumavska
C. S. R.

...ндарія Бри... воєвідсько... Теодор Мисюк, ...начальник відділу ...уряловець Украї... ...ку, 5) Микола Турин, ...говлі, 6) Андрій Фален... ...ий міста, 7) д-р Іван Якимович в Перворові, 8) Василь Болюх, ...льниях, 9) Михайло Волинець, господар в Великих. 10) о. Степан Вонс, ...овиці, 11) Антін Куцько, б. посол і господар в Чернилеві Руським, 12) Іван Мацієвич, господар і дяк в Ігровиці. 13) о. Михайло Осадца, парох в Холачівці Малім. 14) Осип Федевич, міщанин в Микулинцях і 15) Іван Фостяч, господар в Івачеві Горішнім.

Окремих внесків учасників не було і вибором повищих членів ПНК закінчено наради, що тревали понад чотири години...

Безпосередньо по закінченні нарад Повітового Народнього Зїзду відбулося установче засідання нововибраної управи. На внесок п. Сіяка вибрано першим заст. голови п. Антона Куцька, другим заст. голови проф. Ігоря Бриковича, секретарем п. Василя Болюха, його заступником д-ра Теодора Мисюка, касієром п. Миколу Никифорука. Вибрано теж контрольну комісію, зложену з п. Остапа Сіяка й о. Степана Вонса.

Дня 28. грудня 1934. відбулося друге чергове засідання Повітового Народнього Комітету, на якому пос. д-р Баран референтував недавно оголошені виборчі регуляміни до виборів волосних рад і волосних управ. Опісля обговорено організаційні справи повіту і міста Тернополя у звязку з новим поділом на волости і намічено плани дальшої праці та призначено поодинокі особи до його переведення. Дискусія над цією справою була дуже оживлена. У ній взяли участь майже всі присутні члени Повітового Народнього Комітету.

Наші музичні болячки.

Є вони в нас чималі, а відчувають їх також наші аматори й ліки так, як відчувають і брак доброї музики та бажають, щоб у нас розвивалося музичне мистецтво як і в інших провідних народів світової культури.

Місяць тому д-р Нижанківський дав у „Ділі" пояснення до постанов Союзу Укр. Професійних Музик, висловивши кілька глибоких і з музично-фахового боку думок, яких не можна поминути дешевими фразами. Справа поставлена в них ясно: Нема ні сліз, ні нарікань, а є тверде слово свідомого справи фахівця-громадянина, призначене для тих, що хочуть і вміють слухати й бачити і не бояться говорити про справи отверто. Є в цій статті й ліки на болячки нашого муз. життя, треба тільки вміти їх вичитати.

ПРО ЩО ЙДЕ? ЗАВДАННЯ СУПРОМ-У.

З оснуванням цієї організації, — можуть сказати не тільки українські професійні мистці-музики, що вони роблять своє велике діло, а скажуть мистці-малярі, робітники пера і люди вільних професій: „Ібі ет вострa рес агітур". Бо тільки в такім, суспільно здиференційованім громадянстві може бути мова про культурний ріст та успішне ведення станових, професійних справ, в якім усі професії зорганізовані. Тоді є відповідальне представництво, є з ким авторитативно говорити і дійти до певніших висліднів.

Справа має передовсім глибокий суспільний змисл. Організація бере в оборону музик-фахівців, справу їх зарібків. Це її обовязок, викликаний моментами суспільної й етичної натури. Коли фаховий музика схоче їсти хліб учителя в школі, його зарібкових інтересів могла би боронити й інша фахова організація. Інакше, коли цей учитель музики схоче творити, або коли фаховий музика схоче жити тільки з самого мистецтва та ще й творити. Справжні творці — це люди переважно дуже непрактичні в матеріяльних справах, люди, що в погоні за мистецьким ідеалом дають себе іноді погано визискувати, щоб тільки дали їм змогу висловити в мистецькому творі те, що вирвалося з душі. Вони здатні, за винятками, до абсурдної в тому відношенні саможертви. Взяти в оборону цих людей це перший обовязок СУПРОМ-у. Дальший, — встановити лад і порядок у зарібковости загалу мистців, увести між ними принципи товариської оглядности й солідарности, виробити пошану для праці мистця і почуття її вартости серед загалу громадянства. Матеріяльний визиск мистців відбивається дуже на загальній культурі.

Вистане, мабуть, пригадати долю та піяніра як пок. Денис Січинський. Усе ж для музики: він творив у крайніх злиднях, найшлися люди, що дали йому змогу про з самої музики, було за пізно, навіть приват до злиднів організм мистця богеміста не жав.

В нашому пластичному мистецтві, архітектурі, потрохи в літературі й журналістиці вже фахові організації трохи ладу, вилючи принципи виступів, оцінки особистажу, мистецького творення і т. д. Супр... вийшов на потреба берегти не тільки „ш... інтереси музик, але й їх особистий стаж, тецтво, його вартости й гідність, загальну зичну творчість і музичну культуру наші

МАТЕРІЯЛЬНІ УМОВИНИ І ЯКІСТЬ МИСТКОЇ ПРОДУКЦІЇ.

Нічого й доказувати: За працю, особ творчу, треба заплатити. Людина, що має коєні життєві потреби, може свобідно і в віддати себе справі, що вимагає цілої її ін дуальности. Не можна стануги на становищі людина живе з нічого і може віддавати ... дянству, в ім'я дуже незясованих прин... все що має і чого не має.

У театрі, пластичнім мистецтві, архі... рі і т. д. прийнялися вже і в нас деякі при... оплачування мистецької праці за гроз... імпрези. Платять у нас уже за мистецьки... будови, призначеної для громадянського ...ку, мистецьке її розмалювання, проект ...ника і т. д. Вимагають щонайбільше ...зижки заплати, з уваги на ціль. Гірше справа з працею — письменників та наш... фахових музик-мистців. Тут панує непо... мабуть через найбільшу популярність ... дання звичка: „Задурно, бо це на громад... ціль". Закони творчости й її вимоги о... своїй суті, в усіх мистців. Якаж тут льо...

Міські Театри в середу 2-го січня 1935.

Нині у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ
знаменита повна гумору і найліпших пісень
„РОСКІШНА ДІВЧИНА" музична комедія
Р. Бенацкого.
тексти перекладені Й. Тувімом.

Нині в ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ
пєса Рональда Макензі
„Музичні іграшки"
з життя галицьких нафтярів.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 2. СІЧНЯ 1935.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ 2

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Останній півріч по скінченні практики кончипієнта перевів я, приготовляючись до іспиту, на Поділлі у мого батька і в моєї рідні в повітах гусятинськім і чортківськім. Це були околиці, в яких знали мене всі від дитинства і нарід почав тут дуже до мене горнутися, шукаючи в мене поради у правничих справах і жертвуючи мені заступництво тих справ. Мене стали формально облягати і вже тоді почала творитися в мене в тих околицях величезна кліентеля. Я побачив, що тут булоб для мене як для адвоката дуже пригідне поле, а до того всі знайомі і родина почали мене майже силою намовляти і переконувати, що я повинен лишитись на Поділлі й отворити канцелярію в Чорткові. На це був я вже майже згодився і навіть вишукав та задаткував помешкання в Чорткові. Та з другого боку висунулися причини, які не позволили мені довести того наміру до кінця. Приглянувшись відносинам на Поділлі, прийшов я до пересвідчення, що коли б там стану переводити свою програму організаційної і народньої праці, то моє положення буде дуже тяжке і прикре.

На всьому Поділлі, на широкій смузі між Тернополем з одної і Станиславовом з другої сторони, не було тоді ані одного цивільного самостійного русина. Всю українську інтелігенцію творило виключно попівство; а як воно виглядало? Зовсім інакше, як я затямив собі його з 60-их рр., з перших часів моєї молодости. Теперішнє духовенство — це була справдішня попократія, це були типи того „ми", яке влучно змалювало „Зеркало". Надута, чимраз більше в собі замкнена і лише власним інтересам приступна кляса, відсувалася чимраз більше від народу та дивилась на нього з висока. Робота того духовенства обмежувалася щораз більше до церкви, та й тут трактувало воно її в чимраз більш езуїтський спосіб. В народні справи воно не вдавалося і ними не займалося. Воно влаштовувало часто місії, але про якібудь народні збори, віча, які вже відбувалися в інших повітах, про якийбудь рух національно-політичний не було в тих околицях ані чутки, а ще менше про якубудь економічну працю, товариства, або каси. Навіть товариський рух між священиками мав тепер уже інакший характер. Священики зїздилися між собою на празники, соборчики і місії та при таких нагодах гостилися і бавилися. При багато заставлених столах виголошувалися тости і промови, повні самовдоволення і взаїмного схвалювання, — так, що здавалося, що то самі великі і дуже заслужені люди, які Бог зна що зробили та які мають за собою Бог зна які подвиги. Чимраз більше виступав розділ між духовенством і світськими людьми. Священики стояли на становищі, що з світськими не слід іти в Зачав розвиватися клерикалізм в о... значінні цього слова і реакціонерство, що лозрівало кожний рух в соціялізмі й ... лізмі, які треба було нищити. До сіл народа не можна було також зближати, це шкодило, мовляв, повазі священика. шою задачею духовенства було ту ... зберігати і тому не слід було йому в яке було формі і при якій би то не було ... брататися з хлопом.

В священичих кругах на Поділлі ... атмосфера, серед якої тяжко було р... ліяльність в світсько-народнім дусі. З атмосферою не міг я зжитися, а жити ... серед неї на Поділлі, або інакше мусів би зірвати з усіми. А в такім випадку не ... зовсім на кого опертися; на кожний ... ждала би мене на сам початок дуже ... і прикра боротьба. До того був я та... і для всіх лише „Геньом", якого знали ... литинства і привикли були як такого ... трактувати. Я побачив, що тут здійсню... на мені слова „Nemo propheta in patria sua", в таких відносинах не може мені усміх... перспектива якоїбудь організаційної ро... і праці між народом та віщувати якісь ... Тому я залишив думку про Чортків і оглядатися за іншим місцем.

(Далі буде)

З нагоди СВЯТ

продасмо понижче фабричних цін вовняні блаватні **товари, вовняні і білизняні Галицький Магазин Новин. — Львів, Галицька 15.**

Нема чого соромитися слів про „амортизацію коштів, витрачених на студії". Богач може не числити на це, але мусить числити на амортизацію цих коштів людина вбога, що задовольняється на студії і щоб добути патент. Не можна теж забувати за щоденні кошти продукції окрім коштів звичайного утримання) та їх амортизацію. Дорогі книжки з літератури даного фаху, інструменти, їх консервація, це все коштує гроші. Все це потрібне мистцеві для безупинної відновизнання.

Творення в холоді й голоді — річ відома житті і з літератури. Бувають люди, в яких повою життєвою енергією і практичним змістом, або надмірним ідеалізмом, що творять всупереч усім труднощам. Ці труднощі збільшують те іноді їх творчий розмах і життєву енергію, дають їй матеріял та імпульс. Але це винятки, що потверджують лише правило. Не думаємо про те, скільки найкращих талантів марнується й гине через матеріяльні умовини життя, ще поки дійшли до слова в творчости або зараз в її початку. Одні гинуть фізично, інші духом, миряться з обставинами й капітулюють. Не думаю, щоб ми хотіли вбивати національну, особливо музичну культуру, вбиваючи чим способом її творців. А музичне мистецтво, — як це прегарно стверджує д-р Н. - це один з найзначніших чинників духового життя націй, один з найкращих, бо найдемократичніший засіб вияву збірних почувань громадянства. Це засіб самозбереження, зброя в боротьбі націй за істнування. Спонуки музики, це творчість, самодисципліна, успішність збірної праці для ушляхотнення одиниці, змагання до краси й щастя. Хто чув і зрозумів хочби такий симфонічний твір як „Ма вляст" Сметани, той зрозуміє, чому чехи досягли своєї самостійности, а ми ще й досі ні.

Хіба це не доказ висоти нашої культури, що недавній святочний концерт Фрінка влаштований так, що замовлено особливі музичні твори і заплачено за них творцям. Це виняток в оцінці праці мистця-музики, нашим громадянством? Здебільшо наше громадянство привикло платити... чужим музикам. Свої нехай творять з почуття громадянського обовязку!

(Далі буде.) **Д-р Роман Домбчевський.**

З життя Народньої Орґанізації Українців міста Львова.

Кожна дільниця Львова має свою окрему дільницеву організацію. На днях відбулися в кількох дільницях загальні збори при численній участі членів та живому зацікавленні справами організації.

БОГДАНІВКА. Загальні Збори відбулися дня 10. вересня 1934. р., на яких вибрано новий виділ в такому складі:

Б у ч к о Іван — голова, Гарматій Микола, о. Билевич Ярослав, Филипович Володимир, Дідик Петро, Ковалик Евген Хомик Семен — члени старшини. Заступники: Чайківський Степан, Гавришак П., Спасник П. Контрольна комісія Шигаль, Віликовський, Паньків.

ЖОВКІВСЬКЕ. Загальні Збори відбулися дня 5. грудня 1934. р. Голова — парох о. І. Т у р к е в и ч, а членами старшини: Васильків Василь, Стерпак Петро, Заяць Василь, Гладій Петро, Миринтович Осип, Сливка Юрій, Гарухова Марія, Яблонська Іванна, Мельникова Іванна і Фаї Цамяк.

Делеґати на Загальні Збори Осередньої Старшини: Ліда Туркевич Марія Карпівна і Петро Стерпак.

ГОРОДЕЦЬКЕ. На Загальних Зборах, відбутих дня 29. грудня 1934. вибрано Старшину в такому складі:

Д-р Ілярій Б о ц ю р к і в — голова, члени: Петро Гоїм. Петро Пришлякевич. Семен Отахів, Степан Кибало, Михайло Мончак, Михайло Домбровський, Ілля Данько. Заступники: Іван Юрків, Йосиф Губай, Остап Галамай.

Контрольна Комісія: Іван Дмитришин, Михайло Ярка, Петро Тичинський.

Делеґати на Загальні Збори Осередньої Орґанізації: Михайло Кохан, Осип Овад, д-р Денис Лукіянович, д-р Тит Бурачинський, о. канц. Михайло Галант, д-р Михайло Бабій, Кость Взерський, Михайло Сіромський, Степан Підгайний.

На цих зборах був присутний Преосв. єпископ Будка, який з увагою та зацікавленням слідкував за ходом зборів.

Загальні збори ухвалили одноголосно якнайрішучіший протест проти масових розстрілів та терору московських большевиків супроти українців.

ЛИЧАКІВСЬКЕ. Тут загальні збори відбулися дня 30. грудня 1934. р., яким проводив голова дир. Радловський Орест..

Нову старшину вибрано в такому складі: дир. Р а д л о в с ь к и й Орест — голова; члени: Данчук Микола, Процьків Сильвестер, Луцишин П., Литвинова Н., Козак Теодот, Терлецька П., Черник П.; заступники: — Любинець Теодот, Хмарна Ольга, Клименкова Анна. Контрольна Комісія: Клименко Гнат, Луцишин Ольга, Плетінка Кирило, Процькова Н. Контрольна Комісія: Мгр. Крівокульський, радн. Білинський Кипріян, Мир. Сухий.

Голова дир. Радловський згадав на вступі зборів про смерть великого громадянина Михайла Грушевського; зібрані однохвилевою мовчанкою вшанували память великого українця.

На зборах Дільницевих Орґанізацій були присутні представники Осередньої Старшини, голова посол д-р Білик, або секр. Добрянський Агатон та мгр. Василь Бачинський. Збори покінчились усталеним відспіванням національного гимну.

З життя укр. економічних централь.

В салі „Сокола Батька" відбулися 31. XII. 1934 р. 11-ті Загальні Збори Членів Народної Торговлі. В Зборах взяли численну участь представники кооперації для загального закупу і збуту, міської споживчої кооперації, зорганізованого українського купецтва, представники правних осіб та фізичні члени. Проводив зборами Президент Надзірної Ради Д-р Федак Стефан, до почесної президії ввійшли пп.: Грохницький Іван, Д-р Левицький Кость та Д-р Кульчицький Лесь, що від 50-ти літ є членами Народної Торговлі. По-сиву президію повитали Збори сердечними оплесками. Пред. дир. Народної Торговлі інж. Павликовський Юліян інавгурував наради промовою, в якій зазначив, що Народна Торговля закінчила саме 50 літ своєї діяльности, згадав історію розвою і діяльности НТ, як найстаршої кооперативної установи, та в тепдих словах підчеркнув успішну працю і заслуги найстарших членів нашого економічного розвитку, та тяглість праці в Народній Торговлі 4-х поколінь. Відтак іменем Надзірньої Ради зложив др. Бариляк Олександер звідомлення з діяльности НТ за діловий рік 1933/34; директор Кошлюк зложив звідомлення з контролі, переведеної Головним Контрольним Комітетом з вносом на уділення Надзірній Раді і Дирекції абсолюторії, а по відчитанні вже обширного і основного звідомлення з ревізії, переведеної відпоручником РСУК інспектором Мих. Гудзьницьким, предложив член дирекції др. Мацюшин медімінар буджету на рік 1934/35. Потім відбулася дискусія членів над предложеними справозданнями, після чого Збори приняли до відома всі звідомлення, затвердили білянс і уділили Надзірній Раді і Дирекції абсолюторію. Збори ухвалили теж скреслити §§ 109 до 114 статуту, так, що на основі цієї зміни скасовано Головний Контрольний Комітет, а його чинности буде виконувати Контрольний Виділ Надзірної Ради, крім того — на основі постанов кооперативного закону ревізії РСУК будуть щороку переводити ревізію установи.

З черги відбулися доповнюючі вибори до Надзірної Ради — у висліді яких вибрано до НРади з групи кооператив: д-ра Строніцького А., судію Короця А., як членів, Чучмана Микол. і Рачинського Е. — як заступ. членів; з групи фізичних осіб вибрано д-ра Федака С., о. Лопатинського Д. — як членів, п. Мудрикову М. і Лучанівського Т. — як заступ. членів.

Разом із цим доповненим вибором входять до Н. Ради НТ. від кооперації: Др. Левицький Кость, дир. Косів Кушнір Степан, дир. Кузів Іван, інж. Одеєвсюк Іван, Др. Стронціцький Андрій, судця Король Андрій як члени, пп. Чучман Микола і Рачинський Евген — заступники.

Від фізичних осіб: Др. Федак Степан, о. Лопатинський Дамян, о. Дзерович Юлян, секр. Целевич Володимир, інж. Мудрак Юліян, до. Потоцька Михайло як члени, пп. Мудрикова Марія, Лучанівський Гавлей — як заступники.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— **Союз Українок Емігрантoк** у Львові влаштовує 9. січня 1935 р. при вул. Зеленій 7 І. пов. праворуч Ялинку для дітей і танці для дорослих. Музика Яблонського. Початок в год. 5., танці в год. 9. 766 1—2

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** 539 87-?

— **Магазин пoстелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 17-100

— **Фризієрські сальони** для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106—88. 85/87 3—15

— **Весняні Вечерниці „Правників"** відбудуться 14. лютого ц. р. в салі Ремісничої Палати при Стрілецькій площі. 769

— **„Жінка".** Так називається новий український часопис, ілюстрований двотижневик, що його видає жіноча видавнича кооператива „Союз Українок" (Львів, вул. Сикстуська ч. 44). Перше число цієї нової української жіночої газети робить якнайкраще враження як своїм зовнішнім, чепурним виглядом так ще більше дуже поважним і добірним змістом. На зміст числа складаються статті: „Жінка і нація" пос. М. Рудницької; Від Редакції; Поезія Уляни Кравченко; Протест українського жіноцтва проти червоного терору: „Михайло Грушевський" С. Русової; „За етику політичної боротьби" З. Мірної; „Вечір народньої ноші" І-ла; „Скріпляємо сільсько-господарську акцію" М. С-кої; „Різдвяні народні вірування і звичаї" І. Гургули; „На грані" К. Гриневичевої; Поезія М. Бриляньскої; „Різдвяний спомин" Л. Горбачової; „Діти дітям" О. Шпановської; Ювилей „Відродження"; При громадській роботі; Ті, що відійшли; „Ревія мод" І. Приймової. Ціна одного примірника 60 сот., а в місячній передплаті часопис коштує 1 зол. „Жінка", як видно із змісту першого числа, є поважною громадською трибуною зорганізованого українського жіночого руху.

— **Устійнення числа нотарів.** Міністер справедливости устійнив з днем 1. ц. м. число нотарів на терені кожного воєвідства. Кожна округа апеляційного суду буде тепер мати унормоване число нотарів. Досі було їх у цілій Польщі 780, тепер буде 783. Округа львівського апеляційного суду буде мати 152 нотарів, з того на Львів припадає 10, на Станиславів, Перемишль і Тернопіль по три, Коломия і Бережани по двох нотарів.

Міяка установа

не може

обійтись без „Діла".

— **Нормування цін.** Міністерство внутрішніх справ продовжило обовязуючу силу свого розпорядку з 1929 р. про нормування цін предметів загального вжитку до 31. грудня ц. р. Обовязком компетентних чинників подбати, щоби нормування тих цін було виконуване в практиці.

— **Нові ціни цукру.** Міністерство скарбу видало в порозумінні з міністерством торговлі розпорядок у справі унормування ціни цукру. Найвищу ціну цукру, яку можуть брати цукроварні за цукор, продаваний на внутрішньому ринку, устійнено на 75.50 за квінтал білого кришталу льоко вагон відборна стація, не числячи споживчого податку і додатку до того податку. Попередній розпорядок устійнив ціну цукру на 80.50 зол. за квінтал. Одночасно міністерство скарбу рішило побирати споживчий податок від цукру у висоті 5 зол. за 100 кг. та додаток до того податку у висоті 2.50 зол. від 100 кг. цукру.

— **Різдвяні свята у греко-катол. церкві в Празі.** Дня 6. І. в год. 20. у церкві св. Климента (Karlova) „повечеріе". Дня 7. І. в год. 10. святочна літургія; співає Український Хор. Дня 8. І. та 9. І. в год. 10 літургія. Греко-католицька парохія влаштовує 6. І. в год. 19. в палаті „Харитас" (II. Karlovo nam. 5) „Святий Вечір" для всіх парохіян. Спільна вечеря, коляди. Ціна вечері кч. 10.—. Бідні дістануть вечерю безплатно. Зголошуватися найпізніше до 4. І. у пароха (I. Karlova 1), де з подякою приймають дари для бідних, як грошима, так і річами.

— **Українка.** Останнє число час. „Сльовянски Пжеглед" (грудень м. р.), як і попереднє (листопадове), приносять низку заміток В. Хярвата (про жалобу в Галичині з причини смерти М. Грушевського, про відносини покійного кардинала Гаспарі до України, про обмеження терену праці українського кооперативного руху в Польщі, про українців у Румунії, про Постишеві загрози „клясовим ворогам" — „українським націоналістам", про вибори в совіти", „чистку" серед письменників, перебудову Києва і т. п.). І. Славік написав некрольог про „найбільшого українського історика й вождя українського народу" — Михайла Грушевського. В листопадовім ч. „Сл. П." написав Н. В. дуже прихильну рецензію на 3. т. „Сторінок минулого" О. Лотоцького. З нагоди вистави Беджіха Сметани в Літомишлі Йоз. Пата згадує про українську виставу „Проданої наречної" в театрі Садовського у Києві в 1907 р. Лібрето тоді переклав на українську мову Садовський з д-ром В. Вондрачком. У м. р. (1934) час. „Слов. Пшеглед" умістив дві статті українських авторів (Бочковського й Маланюка), в огляді славянського життя були постійні реферати про головні події українського життя в УССР, Польщі й Румунії, в рецензіях відзначено книги Лотоцького й Чижевського та часописи „Назустріч" і „Рідна Школа", подано замітки Животка про друки Підкарпаття і А.

Фрінти про українські часописи в ЧСР. В замітках про ювилеї — три відносяться до українців та подано три некрольоги. Замітка про українців греко-католиків в Європі й Америці знайомить з церковним українським життям. — (У. Т.)

— **Засудили священика.** До новинки під новищим наголовком, переданої за Аг. „Всхуд" у ч. 328 „Діла" з 6. грудня 1934. дістаємо додаткову інформацію, що парох Миколаєва (не Увини) о. Данилюк був засуджений за образу жандарма не тільки на місяць арешту, але й на 300 зол. кари. Арешт припинено, але грошеву кару окружний суд у Золочеві затвердив. Зокрема за Великодну проповідь засудили о. о. Данилюка на місяць арешту, судові кошти 55 зол. і кару 200 зол. (за слова про „терпіння українського народу" — за „ширення неправдивих відомостей".). О. Данилюк зголосив відклик до Найвищого суду.

— **Поліція в кумінярках.** У звязку з приходом пори морозів поліційні службовці одержали тепле накриття голови, т. зв. кумінярки. Незабаром побачимо в кумінярках поліцистів у цілій державі.

— **Селедці подешевіли.** На місяці січень і лютий п. р. обнижено мито на селедці, спроваджувані крізь порти польської митної округи. Устійнено його на 1 зол. від 100 кг. селедців живих і морожених а селедців солених 16 зол. від бочки.

— **Арештування дентиста.** У Львові арештовано лікаря дентиста д-ра Станислава Броша, бо показалося, що не маючи скінченої гімназії, вписався на університет на основі фальшиних документів, осягнув лікарський дипльом і виконував лікарську практику в Познані. За се був уже раз засуджений в Лодзі на два роки вязниці. Відсидівши кару, він вирнув у Львові і тут виконував дальше лікарську практику.

— **Скарбовий практикант дефравдантом.** Перед карним трибуналом у Львові відбулася розправа проти В. Вірського, б. практиканта скарбового уряду, за спроневіріння 800 зол. Представник одної промислової фірми заплатив залеглу податкову фату у висоті 1000 зол. Гроші збирав, хоча це до нього не належало, за фальшованою посвідкою Вірський, але до каси дав тільки 200 зол., а решту привласнив собі. Спроневірення виявилося і Вірського потягнено до судової відповідальности, хоч якась особа вирівнала спроневірену суму. Його засуджено на 7 місяців вязниці з припиненням на 2 роки.

— **Обікрали трьох львівських лікарів.** У ночі на 31. грудня жертвою впали мешкання д-ра І. Гозера (пл. Домбровського), якому вкрадено гардеробу вартости 1000 зол., та кухня д-ра Фр. Лема (вул. Браєрівська), з якої пропали всі харчі та напитки. Крім того вкрали хірургові д-рові І. Груці (вул. Рутовського) скриньку з лікарськими інструментами.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, флянеля 60 сот.
перкалєна 70 сот. Полотна 55 сот.

— **Львівська хроніка.** Марія Зезура, робітниця, замешкала при вул. Перацького ч. 12 зайшла до помешкання свого нареченого і по короткій суперечці вбила пляшку йодини. Тяжко ранену відвезли до шпиталю. — На Богданівці появився скажений пес в дні 24. грудня 1934 р., якого вбили. Міська управа взиває особи яких покусав цей пес, зголоситися у ветеринарійним уряді при вул. Буляра ч. 4. — На Сильвестра повісився сторож дому при вул. Яхимчик 26., Филип Борак, тому, що жінка докоряла йому, що пропиває гроші ще й дітей приучує пити. — На Кульпарківі на залізним мостом найшли змасакроване колесами поїзду тіло молодого чоловіка. При убитім найшли записку в українській мові, в якій висловлює своє останнє бажання. Назвиска й адреси не подано.

— **Злов**или грабіжника і душогуба.** В часі нагінки в підозрілих людців у Пасажі Міколяша у Львові арештували м. ін. Едварда Соху, що в Щирці пов. Замість убив перед кількома тижнями почтового візника Павловського і забрав 9.000 зол. Поліція розписала за ним стежні листи і припадково вловила його у Львові.

— **Чистка урядовців за хабарництво.** Перед окружним судом у Бережанах відбудеться незабаром розправа проти начальника

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна
ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА Львів, Ринок 10.

станції в Ходорові Витовта Туліє та його заступника Леслава Кацера за хабарництво. Згадані урядовці та інші залізничники в Ходорові і деякі урядовці колишньої станиславівської залізничої дирекції брали від ходорівської цукроварні пачки з цукром, а зате дирекція цукровні не платила кари за несвоєчасне вивантаження вагонів з буряками. Багато залізничників нагнали, іншим покарали дисциплінарною карою. Державний скарб втратив коло 700.000 зол.

— **Сецесія з клюбу ББ.** Міські радні у Станиславові внаслідок агітації ендеків покинули клюб ББ. і перейшли до ендецького „клюбу польських радних".

— **Пожежа.** В Ременові пов. Львів згоріло 31. грудня кільканадцять господарських будинків, власність пятьох господарів. Причиною пожежі була неосторожність з вогнем.

— **Велика крадіж у церкві.** Невідомі злодії вломилися в понеділок 31. гружня 1934 р. до церкви у Дмитрові і забрали з каси 1.000 зол. та 50 долярів. За злодіями шукає поліція.

— **Старі монети в дереві.** Під час корчування державного лісу „Морава" у володимирському повіті робітники знайшли в сосновому пні більшу скількість срібних польських монет, що походили з наполеонських часів. Кількадесять монет відібрано робітникам і передано до музею.

— **Краєва хроніка.** До городського суду в Олеську вломилися злодії і вкрали з каси 300 зол. та стемплів на 1800 зол. Поліція шукає за злодіями. — В Бабичах під Перемишлем знайшли в лісі труна незнаного мужчини, коло 40-літнього, що лежав там з тиждень. — В Княжу пов. Снятин пострілено в обі ноги Гриця Адамчука, винайманого до нагінки на вовках. Раненого відставлено до шпиталю. — В Коропці пов. Бучач Мих. Кіндрат, посварившись з Мих. Седлецьким за дівчину, убив його ударом каменя. — На дорозі між Миколаєвом і Городиславичами пов. Бібрка напав у ночі Мих. Слабінський із Глухович на Арсена Ліпу і приголомшивши його ударом у голову, вкрав йому 50 зол. Поліція арештувала грабіжника.

— **Банкрутство „Завєрця".** Варшавський торговельний суд оголосив банкрутство акційної спілки „Бановняні Заведення Завєрце". Пасива фірми переходять суму 10 міліонів зол. Більшість вірителів рекрутується зміж закордонних доставців бановни.

— **Польські берестейці на еміграції.** Колишній соціялістичний посол польського сойму і берестейський вязень д-р Герман Ліберман переноситься з Парижа на постійний побут до чеської Праги. На терені Чехословеччини перебувають уже з колишніх польських берестейських вязнів д-р Кернік, Вітос і Багінський.

— **Вбили міністра-уроженця Вилоку на Закарпатті.** Вилоцький жидок А. Жіргер, що в світовій війні служив старшиною, після різних пригод дістався до Персії, де здобув довіря влади, відзначившись підчас ліквідації повстання одного племени, аж нарешті став міністром Персії. Згодом прибережні племена погодилися з владою, але Жіргерові не могли забути знущання над ними. Знайшовся месник і Жіргера застрілив. (Українське Слово).

— **По німецьки говорять найбільше в Европі.** Зміж 120 мов, якими послугується населення Европи, тільки пять належать до таких, якими говорять три четвертини загалу мешканців нашої частини світа. Це мови: німецька, якою говорить 81 міліонів осіб, російська зі 7[illegible] нами, англійська зі 47, італійська зі 46 [illegible]цуська зі 40 міл. осіб.

— **Невдалий напад на банк.** На філію [illegible]ційного Банку в Будапешті доконано [illegible]лок смілого нападу. Три бандити зайшли [illegible] перед банк, увійшли до касового відділу [illegible] стрілити до урядовців. Касієр згинув на [illegible]ші урядовці відповіли теж револьверовими [illegible]лами, від яких один з нападників упав [illegible]. Тоді два інші бандити занесли грабунок [illegible]. Сталося це в центрі міста, серед найбільшого [illegible]ху на вулиці.

— **Вбила богача, мабуть українця.** В [illegible]ні проживав 65-літній чоловік, богач І. [illegible]мян Табінський. Він мав багато домів, [illegible]вважали його мільонером. Був самітником [illegible] і не сходився з ніким. Недавно знайшли [illegible] мешканці задушеним, з ротом, який затк[illegible]лотном. Мешканці було перевернене, а [illegible]ки добайливо перешукані. Поліція знайшла [illegible] щадничі книжечки і оцінює його маєток [illegible]тисяч дол. Кажуть, що він походив з [illegible]том має дві сестри. Останніми часами був [illegible]щедрим і давав на сусідню католицьку [illegible] грошеві дари. Таксамо підпомагав бідних. [illegible]мян вказувалоб, що це українець з Галичини [illegible] Волині.

— **Проти легковажання батьків у виховній праці.** [illegible]галі підготовчої політехнічної школи в Ни[illegible] відбувся обід батьків. При цій нагоді [illegible] свої завваги управитель школи, д-р Йосип [illegible]. Він стверднв, що в літературі є повно згадок [illegible]любов матері та про її працю й посвяту для [illegible]є повно пісень, присвячених матерям. Для [illegible] присвяти або ще менше признання для батька. [illegible]В одній пісні навіть співається: „Кожен [illegible]лише не працює батько". Вирішає питання [illegible] тільки всього признання для батька? [illegible] батько до дітей може бути лише предметом [illegible]. Як довго у вихованні дитини грає голов[illegible]дім і школа, так довго батьки будуть важ[illegible]ником у вихованні. Від батька діти набу[illegible] постійности, мужеськости, характерности [illegible]ни до авторитету. Тому треба батькам [illegible] дати належну пошану за їх участь у [illegible] молодого покоління.

— **Різні Вістки.** Південно-Атлянтійське [illegible]риство, що почало процес за товариством [illegible]печень за „Атлянтік", що згорів, виграло [illegible] на 170 міл. фр. і кошта, які покриють [illegible]неві товариства. — В останніх днях на [illegible]відчули сильний землетрус, головно в [illegible]. Терпіальні втрати значні. — Підчас шахових [illegible] народніх змагань, що відбуваються теп[illegible] сього жистець світу Капабланка програв [illegible] з Томасом. — У березні перевезуть з [illegible] літця смерти ідеольога сіоністів Теодора [illegible] його останки з Відня до Палестини на [illegible] пароплаві „Польонія". — Італійський уряд [illegible] заборону ввозити до Італії бриліянти. — [illegible]вість безробітних у Франції перейшла 4[illegible] ост. рік безробіття збільшилось на 33 [illegible] 17. до 22. грудня віхало до Франції 3 [illegible] робітників, а виїхало 1724. — Геольогічна [illegible] ції Бирда відкрили плаєскогіря, що лу[illegible]денний бігун в землею „Марії Бирд"; у[illegible] ти спершу, що не великий льодовик. — [illegible] Пануко в Мексику затопило судно, по[illegible] Філах знайшло смерть 25 жінок і дітей, [illegible] міноші, в стейті Оклагома експльозія [illegible] шила ратуш, причому згинуло більше[illegible]

Присилайте передплату!

З нових видань.

ВОЛОДИМИР БЕЗУШКО: „ВІЛ'ЄМ ШЕКСПІР — РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ?" Львів, 1934, ст. 64. („Записки Наук. Т-ва ім. Шевченка". Том CLIII. випуск III).

Така праця видана під фірмою філольогічної секції „Наук. Т-ва ім. Шевченка" — означає великий поступ. Досі ця секція не друкувала студій з чужих літератур, а такі літератури як англійська залишаються у нас іще далеким, невідомим островом. Праця д-ра В. Безушка — полись докторська. У цьому філольогічна секція „Н. Т. Ш." йде за старою традицією, радо друкуючи докторські праці.

Писати нині про Шекспіра незвичайно важко і... легко Ще в 1919. р. бібліографія Шекспіра мала 15.000 студій; здавалось би — всі теми використані. Тимчасом у 1916. р було 500 томів на одну тему: а доказами, що Шекспір це Бейкон або не Бейкон. Тема д-ра Безушка має свою гостроту; суспільно-політичні погляди такої таємної і геніяльної людини як Шекспір хто зна чи не важніші від форми його вірша, якій критики приділили теж неодин десяток томів. Одним із найсильніших аргументів проти Шекспіра, скромного актора і тихого стратфордського громадянина, є саме той, що знав він прегарно закони свого часу і розбирався в тонкощах великого знавця у правничій діяльности. Його знайомість історії була не менше подивугідна.

Д-р Безушко простежив відповідні джерела, щоб прирівнати дійсні історичні типи з дійовими особами Шекспірових трагедій. Із його студії, де він спростовує неодин поверховний погляд інших дослідників, набираємо ще рід незвичайної пошани для англійського Гомера, що тонким самим проникливим поглядом заглиблювався у душу королів, як спочутливим серцем розумів найнижчих громадян. Шекспір не хотів попадати у конфлікт з історією, але і не обмежувався до самих історичних фактів, немов би не мав власного погляду на діяльність королів. Шекспіровий погляд був широкий і сміливий, як ті володарі, що створили великий нарід і могутню державу. Королі у його пєсах це були люди, що не запрачували на престолі сили своєї індивідуальности і в учениках своїх не почували пут, накинених їм офіційним становищем.

Від часу епохальної студії Франка Гарріса знаємо, що Шекспір надихував героїв своїх пєс власними особистими переживаннями і що в кожній трагедії є якийсь їх відгук. Він учився від королів у однаковій мірі як учив їх. Шекспір від доби Куліша жде у нас на своїх читачів. Кулішеві переклади видані колісь „Видавничою Спілкою" були би і досі лежали у львівській книгарні, якби не найшли вони збуту у Києві підчас великого голоду на українську книжку у 1917. р. Може українська студія про Шекспіра пригадає декому, що той один із найбільших творців світа ще не постаріявся.

Д-р В. Безушко, хоч друкує свою працю у Філольогічній секції „Наук. Т-ва ім. Шевченка" має власний правопис англійських слів. Не сумніваємось, що як добрий англіст, знає він, як вимовляти англійські прізвища, а проте дослівна транскрипція вимови зовсім не розв'язує цього оклизного питання.

І наш правопис, як правопис інших народів, може тільки частинно передавати вимову чужих слів, зберігаючи деякі традиційні форми транскрипції. Не бачимо якоїсь причини, чому мали би ми писати Мекбет, Фолстеф (Фальстаф), Мілтен (Мільтон), або латинські імена „Імоґена" та „Постумус" — „Імоджена" та „Постюмес". Якби ті що знають португальську або норвеську мову робили те саме із назвами, то деякі слова нелегко було би розпізнати.

Не можна при цьому промовчати невеселого факту, що філольогічна секція „Н. Т. Ш.", яка при ріжних нагодах пригадувала, що приняла новий правопис, досі цього правопису не вивчила і не дає собі напіть справи з того, якою мовою друкує деякі свої видання. Заголовок згаданої праці виглядає так „Віл'єм"; у тексті книжки находимо теж „Дейв'ел". Члени цієї секції могли би попросити таки проф. Сімовича, щоб виявив ім, популярно, де апострофи можливі, а де вживати їх взагалі не можна.

Не краще стоїть справа з літературною мовою. У виданнях наукової установи, ще й фахової від мови, не можна вибачити помилок, які викликають іронічну усміпку у філольогів-чужинців, коли беруть такі видання в руки. У згаданій праці автор не вживає місцевого відмінка „в житті", „у видаванні" тільки „в життю", „видаванню", инше чомусь „Дибоському" зам. Дибоському, „великанський" (рос.) зам. велитенський, „а вже ж" (три слова) замість „авжеж", „за те" в значінні „зате", „сотки драматургів" зам. „сотні", „де; що", зам. „те що", „защитник (рос.) прав" зам. оборонець, „повискати (поль.) любов народу" зам. зєднати, „його обходження (поль.) з магнатами" зам. поведінка „з патріотичного пункту видження" (поль.) зам. погляду, „оружжя" (рос.) зам. зброя, „з елементарною (поль.) снлою" зам. стихійною, „штуки" (поль.) у значінні пєси, „карність" (поль.) у значінні дисциплїни, „образованнє" (рос.) зам. освіти, „два рази більший" зам. удвоє більший, „казочний" (рос.) зам. казковий. Фразеольогія не скрізь наша напр. „обняття володіння", „довів до кипення платки", „посягав наївть за (!) привернення нічим необмеженої влади"; „в цього, очевидно, не можна думати, що...", „підкреслили инші рішаючі причини на (!) проволікання Гамлета" або такі речення: „Якщо король його нарушить, то наступає усунення народніми зборами". У часописах наосліх нераз так пишемо, але наукові праці секції, що повинна нас учити мови повинні би виглядати таки не так.

м. р.

З концертової салі.

II. КОНЦЕРТ ЛЬВІВСЬКОЇ ФІЛЬҐАРМОНІЇ.

Другий з черги фільгармонічний концерт не приніс слухачам нічого нового своєю програмою. Певно, що такі твори як „Еройку" Бетовена або увертюру до „Тангайзера" Вагнера все рало будемо слухати, одначе виконання цих творів мене не вдоволило. Диригував Гольдштайн асистент Тосканіпін, як голосила реклама. Видно, що старався внести твір прецізно й вірно одначе не було сильного контакту між ним та орхестрою. Було враження, що орхестра не знає, чого диригент від неї хоче. Опрацьовані поодинокі детайлі, а не відданий загальний характер твору. Так напр. симфонія „Еройка" зовсім не робила героїчного вражіння, а навпаки — більш академічне.

„Казка" Монюшка подумана програмово. Нині, як ми знаємо, які виразові можливости криє в собі орхестра, скільки ріжнородних барв та ефектів можна з неї видобути, такий твір, як „Казка", звучить убого, одначе він має свою історичну вартість у розвою польської музики.

Деяке оживлення в концерт вніс виступ популярної у Львові прімадонни львівської опери Фр. Плятінової. Її голос повний металїчного звуку й теплої барви вийшов найгарніше у витальній арії Ельзи з „Тангайзера". Шкода, що легка недиспозиція голосу давалась відчувати у низьких тонах. Публика щиро витала співачку, якої вже давно не чула та змусила її до наддатків.

І. Приймова.

Чи ми пишемо „жаба" чи „жабба", — все таки воно більше зрозуміле і більше нам підходить, як „лягушка". Чи напишемо „кохання", чи „коханя" — зрозуміння цього слова залежить не від двох „н" а від способу вимови милого чи милої.

Ще довго будуть вдні писати „десятеро жовніра" і „нами було заслухано доклада", а другі „після мене Ґете найбільший поет на світі" і „проте" в значінню „тому", але це все, господине В. Р., камінчики, які розітруться під валом великої і гарної української мови.

Розітре цей вал і такі фейлетони як от Ваш, Многоуважаємий Господин Ваврик, бо розтер уже неодин подібний у старім „Страхопуді".

Зате одного ніколи не розітре ніякий вал: таких виступів проти рідної мови як от Ваш і того факту, що Вам поручили вчити тої мови в школі. Вал тільки скине це зі шляху в рів, де воно лежатиме як доказ, що після Визвольної Війни ще такі випадки траплялися. Направду, ще за сто літ будуть люди цікавитись такою диковижею.

Бо самі, господине Ваврик, подумайте! Хтось учить української мови і рівночасно сам насміхається з неї! Чи можливе воно десь у світі? Чи позволить собі на те якийсь інший нарід?

Маю враження, що Ви самі, поміркувавши добре, відповісьте мені:

— нікаким каком.

Галактіон Чіпка.

Дописи.

СТАРОСАМБІРШИНА.

Кооперативний і режисерський курс. У часі від 15. 11. до 30. 11. заходом складниці О. С. К. у Ст. Самборі і при дуже дальній участи д-ра Іалї Кульчицького відбулися кооперативні курси для селянської молоді, а заходом Кружка „Рідної Школи" і Філії „Просвіти" режисерський курс. На кооперативних курсах викладали м-р Василь Ступницький зі Самбора і д-р І. Кульчицький про теорію і практику кооперації, книговодство і товарознавство. Курс цей викликав, як перша імпреза цього роду в Ст. Самборі, велике зацікавлення серед молоді, чого доказом поважне число курсантів, бо 30 осіб. Режисерський курс, у якім брало участь 17 курсантів, вів артист українських театрів п Лавро Кемле, що викладав про театральні постановки, модуляцію голосу, характеризацію, дикцію і т. д. Обі курси пройшли успішно, на них зїхалися нанїть з віддалених сіл (Галівка, Лужок Гор., Плоске, Терпіл, Спас, Стрільбичі, Стара Ропа і Турє), не вчисленим курсантів зі Старого Самбора. По закінченні курсів роздано курсантам посвідки повчення науки, для чому о. Юліан Татомир промовив теплими словами і заохотив їх до дальшої праці на кооперативній ниві. Опісля була спільна фотографія інструкторів обох курсів і учеників. Ця перша спроба раціонального кооперативного вишколу молодих селянських юнаків у ділянці кооперації, хоч улаштована на швидку руку, увінчалась повним успіхом. Треба тільки побажати, щоб на будуче ініціятори курсів подбали заздалегідь про притягнення фахових сил з ділянки правничого знання і щоб такі курси тягнулись принаймснше два тижні.

„Свято ощадности" започатковано дня 4. м. м. у Ст. Самборі в той спосіб, що складниця О. С. К. улаштувала скромненьку академію, на котрій старосамбірський мішаний хор відспівав кооперативний гимн, а потім д-р І. Кульчицький виголосив дуже докладно опрацьований реферат про ощадність. Того самого дня м-р Василь Ступницький говорив про ощадність у Бусовиську і Лужку Гор. В дні 21. м. м. знов зїхалися Складниці О. С. К. улаштовано пропагандивний день для поширення і популяризування ідеї ощадности і в цім тні відбулися численні реферати на цю тему, а саме в Стрілчевичах (Стефанія Хомова і д-р І. Федик), у Стрілках д-р І. Кульчицький), в Терпілові і Спасі (Михайло Волостиський і Стефанія Тисовська) та в Старій Ропі (д-р І. Максимчук). Дня 2. м. м. м-р Василь Ступницький референтував про ощадність у Плоскім, дня 4. XII. о. Ю. Татомир у Топільниці, а дня 11. XII. д-р І. Кульчицький у Стрільбичах Дол. Усі відчити відбулися при численній участи місцевого селянства, що до рефератів виявило

комітети для підготови основання кредитових кооператив, а навіть у деяких селах, як напр. у Старій Ропі, вже зібрано дрібними датками значнішу готівку на початкову ощадкостеву вкпіс.

Загальні збори читальень. Дня 18. XI. відбулися загальні збори читальні „Просвіти" в Кобилі Старім з рефератом д-ра І. Кульчицького про ощадність і д-ра І. Максимчука про вагу і значіння читальень „Просвіти" для села. Вибрано комітет для основання місцевої кредитової кооперативи і нової видїлу читальні, який дає гарантію, що буде працювати інтенсивніше від попереднього. — Дня 22. XII. відбула читальня „Просвіти" у Спасі свої щорічні загальні збори. Читальня ця існує всього 2 роки, одначе вже гарний теперішній вигляд зібрав за той короткий час готівкою і в будівельнім матеріялі квоту понад 1100 зол. і затримує в 1935 р. вибудувати репрезентативний просвітний дім. Ця читальня має дуже велике значіння для місцевого селянства, бо Спас — це кліматична місцевість, яку в переважній частині відвідують у літі жиди.

Відгомін смерти проф. М. Грушевського. Дня 4. 12. заходом філії „Просвіти" відбулося жалібне засідання всіх старосамбірських культурно-освітніх та економічних установ з приводу смерти М. Грушевського. По вислуханні реферату д-ра І. Максимчука присутні в числі вище 100 вшанували память великого Покійника одноминутною мовчанкою. Засідання закінчилось відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна" та ухваленням жалібної адреси, підписаної усіми старосамбірськими товариствами, яку переслано Наук. Т-ву ім. Шевченка у Львові.

Академія і концерт у честь О. Ю. Федьковича. Дня 2. XII. стараннями місцевого кружка „Рідної Школи" і філії „Просвіти" відбулася вполудне популярна академія, а вечером концерт для вшанування поета О. Ю. Федьковича. Академію отворив вступним словом Мих. Фарило, студ. прав зі Старої Ропи, що в короткім, але змістовім рефераті представив життя, діяльність і значіння поета. Описля були продукції селянських хорів зі Спаса й Бачини і міщанського зі Ст. Самбора, які відспівали вдатно ріжні народні пісні. Вперше в нашому м'стечку запродуковалося село Тисовиця виведенням „гагілок". Це село, до-недавна тяжучи комунізму і сельробізму, в останніх місяцях завдяки праці кількох ідейних одиниць з поміж селянства й місцевої інтелігенції (п. Марійка Пасічинська, донька місцевого пароха), прокинулось і жвавим темпом завертає на шлях національної роботи, так, що є надія, що вже в короткому часі мешканці Тисовиці відчискають свої так лет одушно втрачені культурно-освітні станиці, що *нимі були читальня* „Просвіти" і кооператива „Гараздъ", розвязані старостом у Турці. Бурю оплесків і захоплення викликали деклямації шкільних учениць, маленької Люби Пукачівної зі Стрільбич, яка з патосом і мистецьким зрозумінням виголосила поему Федьковича „Сестра" і маленької Віроччи Кемпе, що прегарно пролеклямувала поезію тогож поета „У Вероні". На закінчення промовив п. Іван Пукач зі Стрільбич, який з притомою собі красномовністю говорив про вагу культури й освіти серед селянських мас. Одною з кращих точок програми академії був виступ новозорганізованої старосамбірської симфонічної орхестри, що під батутою Максиміліяна Магурського відіграла вязанку стрілецьких пісень і „Гуляли, гуляли" О. Ніжанковського. Вечірній Федьковичівський *концерт для місцевого міщанства* пройшов під оглядом виконання поодиноких точок дуже добре, хоч цим разом місцевого громадянства було чомусь небагато. Свято отворив рефератом про життя й діяльність О. Ю. Федьковича д-р Г. Максимчук. Описля були два терцети у виконанні п. Ю. Кархутівної (1-й сопран), Анни Яремінної (II-й сопран) і Стефанії Сигерчівної (альт), які відспівали „Ноктюон" Е. Форстнин і „Пряху" Людкевича. Дуже добрий був теж квартет у складі п. Ю. Кархутівної (сопран), п. Клавдії Кемпе (альт), п. Теофана Волосянського (тенор) і п. Лавра Кемпе (бас) який відспівав композицію до пісні „Марусенька по саду ходила". Мужеський хор під батутою М. Магурського відспівав композицію О. Ніжанковського до слів Федьковича „Золоті зорі", а міщанський „Гей на горі по високій". Дуже гарно виконаною програми була незаповажання п. Кальдепою точкою програми була незаповажання п. Кальдеї Кемпе поеми Федьковича п. н. „Сонні мари". Дуже фортепіановий акомпаніямент сооверділо уложила Стефанія Морозова. Чистий дохід з обох цих імпрез (30 зол.) призначено на дар „Просвіти".

НЕ ВШКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобовязань супроти „Діла" на пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш конто і ширіть „Діло" в кругі своїх знайомих!

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Львів, січень 1935. Книжки й громадського життя. Львів, січень 1935. Зміст: Л. Мосендз: Берладничиха сестіна. — І. Р. Ш. Евген Маланюк: Атавістичне. — Ж. Мореас: [illegible] (пер. з нем. Ю. Клен). — Юрій Горліс-Горський: Як ми [illegible]нув товариш Вільгруде, приятель Дабровського — Людкі Піранделло? Падтина. — Юрій Липа: Проза Людкі Піранделло? Падтина. — Юрій Липа: Проза нинішнього письменства. — Евген Маланюк: Совітські літературні справи. — А. В.: Нова совітська буржуазна та її культура. Октав Обрі: Карбонарі і Наполеон II. — І. Т.: Трюмф англійського летунства. — Вол. Д. — І. Т.: Трюмф англійського летунства. — Вол. Д. Порошенко: Михайло Грушевський. — М. Мухин: Та незабутніх предків. — Донцов: Cuius regio — С. Семенна Ч. С. В. В.: Шевченко і Федькович. — М. Л. З пресового фільму. — Біблїографія. — Від адміністрації.

MORZE, organ Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Warszawa, styczeń 1935. № 1. P. XII.

НОТИ.

Я. Ярославенко: КОЛЯДИ на дуту оркестр. 1. Бог предвічний, 2. Бог народився і 3. О, Всесленная веселися. *В-во*: Музична Накладня „Торбан" ч. вид. 263. Ціна 2 зол.

ВИ НЕ МУСИТЕ ПІДПИСУВАТИ ЗАЯВУ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ, ЯКЩО ВПЛАТИТЕ ВІДРАЗУ ГОТІВКОЮ.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 2. І. год. 7·30 „Розкішна дівчина".

Четвер, 3. І. год. 7·30 веч. „Повстя".

Театр Різнородностей.

Середа, 2. І. год. 7·30 веч. „Музичні іграшки".

Четвер, 3. І. год. 7·30 веч. „Пасторалка".

Кіна.

АДРІЯ: „Чаплін на війні", „Привидка."

АПОЛЛО: „Ігумен Кордецький" (Оборона Ченстохови) з Кар. Адвентовичем

АТЛЯНТИК: „Петербурські ночі".

ВАНДА: „Рік 1914".

ГРАЖИНА: „Маскарада".

КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).

КОЛІСЕЙ: „Правда про кохання", ревія „Карнавал 1935 р."

КОПЕРНИК: „Римські скандали" (Еді Кантор).

МАРУСЕНЬКА: „Тепер і все", ревія „Гін, гін, ура!"

МІРАЖ: „Дівча з Будапешту" з Франціскою Галь.

МУЗА: „Тарзанове кохання".

ПАЛЯС: „Уланські обіти".

ПАН: „Королева Христина" (Грета Гарбо).

ПАСАЖ: „Передмістя", і „Жінка та вівторок".

РАН: „Радісна година", М кі-Мавс.

СВІТ: „Чи Людина то дівчина?"

СОНЦЕ: „Прокуратор Аліси Горн" і ревія.

СТІЛЬВЕ: „Нана" і ревія „Цигансні ночі".

УТІХА: „Грішна стріча" (Кен Мейнард) і ревія.

ХІМЕРА: „Пісня козака" (Джозе Мохіка).

Закордонне радіо.

Середа, 2. січня 1934.

Відень (506,8) 12·10 Концерт, 15·20 Для дітей, 20·00 „Ді дой Лібедерен" нар. поса Бітуса, 22·0, Твори Ганнберґера (муз., сп.), Брно (325,4) 19·30 „Мадам Помпадур" оп. Фалл, 22·15 „Постоль із рожі" оп. Ганнберґера в есперанто, Кошиці (359,1) 17·05 Для Закарпаття, Прага (470,2) 10·15 Сальон. музика, 15·15, 20·50 Концерт, Париж (1648) 13·15 Популярна музика, 21·45 „Ле Девен ді Відяж" ком. оп. Русо, Білгород (437,3) 20·0 Арії та пісні, 22·20 Концерт, Берлін (356,7 15·25 Оп. музика, спів, 18·30 Музика та пісні, 22·20 Моцартові твори, Кенігсвустергавзен (1571) 17·30 Солісти (сп., муз.), 19·00 Форт. на 4 руки, 21·15 Трубна музика, Кельн (455,9) 17·45 Сучасна музика, 21·25 Нар. пісні, Ляйпціг (382,6) 18·40 Оп. музика, Мінхен (405,4) 14·20 Петро Корнелюс (муз. авд. з нагоди 110 роковин народин композитора), 17·50 Спів, Штутґарт (522,6) 21·15 Веберові твори, Мілянo (368,6 11·30 19·00 Легка музика, Рим (441,8) 17·10 Популярна музика, 20·45 Симф. концерт.

Четвер, 3. січня 1934.

Відень (506.8) 12·00, 13·10, 19·45 Концерт, 17·30 Спів, 21·30 Брамсові твори, Кошиці (359,1) 17·20 Квартет на кобзах, 18·0 Для Закарпаття, 19·20 Сільська орх., Прага (470,2) 11·05 Сальон. музика, 15·55 Концерт військ. орх., 17·20 Югосл. романси, Париж (1648) 13·30 Популярна музика, 21·45 Симф. концерт, Білгород (437,3) 17·00 Пісні, Берлін (356,7 19·00 Твори Томаса, 20·45 Вальси, Кенігсвустергавзен (1571) 18·00 Шубертов пісні, 20·45 Концерт фільгармонійної орхестри, Кельн (455,9) 17·45 Пісні та балади, Ляйпціг (382,2) 17·20 Віольончелі, 18·20 Хоральні пісні, питри орх., Мінхен (405,4) 13·25, 16·00 Концерт, Бреслява (315,8) 18·20 Любовні пісні 15 і 16 ст., Мілянo (368,6) 17·10, 19·00 Камер. й легка музика, Рим (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 2. січня 1934.

6·45 Ран. авд., 7·50, 22·00 Рекл. концерт, 11·57 Сигн. часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Військ. марші з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Театр. фрагменти, 16·00 „Від тавота до каріоки" муз. авд., 16·30 Пісеньки з гр. пл., 16·45 Хвилинка питань, 17·00 Пісні з циклю „Кохання та життя жінки", спів, 17·25 Купон. днюк і ця третя (в дч. „Зі світа дівчат"), 17·50 Спорт. порадник, „Чорноногород" (краєзн. відч.), 18·10 Культ. життя, 18·15 Форт. квартет А-дур оп. 30, 18·45 Криза давніше та сьогодні, 19·00 Пісеньки хору Юранда з гр. пл., 19·20 Актуальна гутірка, 19·30 Скрипка, форт., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Шопенівський вечір із Вильна, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Інтерлюдія з Нового Року, 21·40 Пісеньки — Ганка Ордонівна, 22·15, 23·05 Танк. музика, 23·40 Комунікати.

Четвер, 3. січня 1934.

6·45 Коляда, 6·50, 7·07, 7·25 Ран. муз. з гр. пл., 7·50, 22·00 Рекл. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Для ст. дітей: „Авантюри, листи до Старого Доктора", 12·30, 13·10 Концерт муз., спів), 13·00 Полудн. денник, 13·05 З ринку праці, 13·30 Експорт, 13·35 Біржа, 13·45 Година легкої муз., пісеньки, 16·45 Лекція фр. мови, 17·00 Театр Уяви „Підгалянський пир" муз. авд., 17·50 Листи та програми, 18·00 Сільна рерум, 18·05 Театр. фейл., 18·15 Рестталь І. Гаєвського на пісні д'аморе, фортепіян, 18·45 Що читати, 19·00 Дрібні твори чеських композиторів із гр. пл., 19·20 Актуальна гутірка, 19·39 Легкі пісеньки, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Легка муз., спів (Дідур-Залуська), 20·45, Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт симф. орх., 21·45 Чи традиційна Арістотелева льогіка має нині значіння, 22·15, 23·05 Танк. муз., 23·45 три знаки запиту.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКА куплена у ФРАНЦІЇ пристроїть вибагливе мешкання, Сикстуська ч. 21. 53/85

ОГОЛОШЕННЯ.

Оказійні фотографічні апарати по цінах дуже дешевих поручає

Іван Буяк

Львів, Коперника 4.

708 12—7

Доротеум

Львів, Брацерівська 3.

комісова меблева гала купує — **приймає в ком.с — продає.**

МЕБЛІ всілякого **роду за готівку і на сплати.**

ЦУКОРНЯ

„Бджілка"

ЛЬВІВ, — Ринок ч. 27. 95/85 1—2

Велика знижка цін

видань Видавничої Спілки „Діло"

		почтова ціна	пересилка
Евген Чикаленко:	**Спогади Частина І. II. III.** Окрема частина по зол 1·50	4·50 зол.	0·50
Ст. Левицький:	**З японського дому**	1·50 „	0·25
М. Рудницький:	**Між давно і формою**	1·50 „	0·50
Е. Бронте:	**Бурреверхи,** переклав М. Рудницький	1·50 „	0·50
Проспер Мермє:	**Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Ясиль Софронів	1·50 „	0·50
Альфонс Доде:	**Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	0·95 „	0·25
Володимир Островський:	**Сміх землі**	1·00 „	0·50
Микола Матів Мельник:	**Крізь дим і згар**	0·30 „	0·15
Гордій Брасюк:	**Безлугні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк:	**Шевченко і княжна Репніна**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк:	**Белей і Конїцький**	0·80 „	0·15
Др. Ст. Баран:	**Новий самоправний закон**	0·50 „	0·15
		0·80 „	0·15

Дістати можна **у Видавничій Спілці** **„Діло" Львів, Ринок 10**

або в книгарні „ПРОСВІТА", Львів, вул. Руська ч. 1.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 5 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і вісниках „ 0·50
„ на першій сторінці . „ 0·60

Дрібні оголошення від слова:
натрихониздьні і приват. кореспонденція по купно, продаж, вимінки і т. д. . . . зол. 0.15 „ 0·10
шукаючі праці . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 3 (13.901). Львів, четвер 3. січня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічне 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Риби на свята

спеціяльний ґатунок годованих **карпів** та **шупаки і лини** поручає найдешевше **Бернард Цімерман**
8788 2—2
Спеціяльність **мариновані карпи і щупаки та смажені сандачі**
Лем.онів 45. Тел. 59-57. **Старозаконна 2.** Тел. 71-54.

Подорож греко-катол. духовника по вязницях.

Українцям, що живуть поза Східною Галичиною, до відома!

Як щороку, так і цього підписаний буде відвідувати вязниці, в яких сидять наші вязні.

Коли в дотичній місцевості збереться гурток українців, то для них також буде відправлена Служба Божа (місце і час залежно від умовин на місцях). Заінтересованих прошу, щоб інформувалися в управі вязниці про приїзд священника в днях поданих нижче. Буду відвідувати вязниці в такому порядку:

1. Тарнів — 3 січня 1935 р.
2. Вісніч — 4. січня.
3. Грудзьонда — 5., 6., 7. січня.
4. Вронки — 8., 9., 10. січня.
5. Равіч — 11., 12., 13. січня.
6. Короново — 14., 15. січня.
7. Фордон — 16., 17. січня.
8. Св. Хрест — 18., 19., 20. січня.
9. Кельце — 21., 22. січня.
10. Катовиці — 23. січня.
11. Цешин — 24. січня.
12. Седльце — 26., 27. січня.
13. Білосток — 28. січня.
14. Ковель — 29., 30. січня.
15. Варшава — 31. січня.
16. Ломжа — 1., 2., 3. лютого.

Львів, 1. січня 1935 р.

о. д-р Осип Кладочний,
капелян для вязнів.

Корпоративний устрій в Болгарії.

Болгарська преса пише, що вже з початком н. р. в Болгарії введуть корпоративний устрій. Державний устрій Болгарії буде спиратися на таких сімох корпоративних організаціях, які обіймуватимуть: 1) селян, 2) робітників, 3) промисловців, 4) купців, 5) ремісників, 6) урядовців і службовників та 7) людей вільних фахів (адвокатів, інжинірів, лікарів і т. д.). Згадані корпорації будуть висилати своїх представників до нового парляменту. Крім цього членів до державної ради будуть вибирати міські ради і самоуправні, адміністраційні установи.

Бомбові замахи в Альбанії.

ПАРИЖ, 2. 1. ПАТ. З Корфу надійшли вісти, що в Альбанії горить далі повстання. У Тірані недалеко королівської палати вибухли бомби, які заподіяли великі шкоди. Кружляють поголоски, що провідник повстанців Баргінартаріс попав до неволі недалеко Скутарі

Масові самогубства у Москві.

200 КОМУНІСТІВ НАЛОЖИЛИ НА СЕБЕ РУКУ.

Масові арешти в СССР відбуваються далі. У Свердловську (Єкатеринбургу) Г. П. У. арештувало усіх студентів робітничого університету, де Зіновєв був ректором. Цілий науковий архів Зіновєва перевезли до Москви.

У Москві Сталін приказав перевести основну чистку комуністів. Тому кілька тисяч урядовців комуністів опинилося без усяких засобів до життя, бо їм відобрали хлібні картки, не виплатили платень і приказали покинути червону столицю. До кількох днів у Москві скінчило самогубством 200 комуністів.

На вільні місця урядовців большевицький уряд бере безробітних, безпартійних інтелігентів, позбавлених усіх прав, які будуть без спротиву виконувати всі прикази большевицького уряду.

БЛАГАЛЬНИЙ ЛИСТ ЗІНОВЄВА ДО СТАЛІНА.

„Дейлі Експрес" подає уривки благального листа Зіновєва до Сталіна:

„Дорогий товаришу Сталін! Ви знаєте, що я не винен. Я прошу вас в імя революції, за яку ми боролись. Згадайте ті дні, коли ми сиділи за одним столом з Володимиром Ілічем Леніном. Годі уявити собі, щоби ви розстрілювали таких старих большевиків, як я і мої товариші, які є наче втіленням духа російського пролетаріяту. З комуністичним привітом — Зіновєв".

МСТИВИЙ СТАЛІН.

Орджонікідзе і Каганович були проти масових розстрілів, Сталін і Мануїльський за ними. Кружляють поголоски, що ком. Літвінов намовляв масово не розстрілювати, бо міжнародне положення СССР погіршиться.

ДИРЕКТОР БОЛЬШЕВИЦЬКОГО БАНКУ КОНТРРЕВОЛЮЦІОНЕРОМ.

У Києві арештувало Г. П. У. директора всеукраїнського рільного банку, члена комуністичної партії Кудзу тому, що арештований видавав частину фондів банку на націоналістичну, контрреволюційну організацію.

ЯКИЙ КОНСУЛЬ ПІДДЕРЖУВАВ НІКОЛАЄВА?

„Дейлі Експрес" і інші часописа, покликуючись на джерельні вістки, пишуть, що большевики згадуючи про консуля чужої держави, вміщаного до змови зіновєвців, думають про Німеччину. Спікер большевицького радія, згадуючи про вбивство Кірова підкреслив, що назва цієї чужої держави, якої консуль піддержував Ніколаєва, складається з 14 букв. Тому преса пише, що слова „Дойчес Райх" написані по німецьки складаються саме з 14 букв.

Німецька преса виясняє вислів спікера саме навпаки: в російській транскрипції слово „Великобританія" складається з 14 букв. Прізвище консуля цієї держави — після вислову спікера — складається з шіснацяти букв. Англійський консуль у Ленінграді називається Рідер Віліям Буляр.

ТРОЦЬКИЙ ОГОЛОСИТЬ РЕВЕЛЯЦІЇ ПРО ВБИВСТВО КІРОВА.

ПАРИЖ, ПАТ. Троцький, який проживає в невідомому ширшій публиці містечку, надіслав до агенції Аваса комунікат для преси заперечуючи свою співучасть у вбивстві Кірова. Троцький запевняє, що за час своєї 40-літньої революційної діяльности, поборював індивідуальний терор супроти царату, тимбільше поборює його супроти представників робітничої держави. У своїх статтях осуджував завжди індивідуальний терор. Незабаром оголосить брошуру, в якій насвітлить умовини, серед яких повстала група Ніколаєва. Одночасно виявить правдиву ціль, чому прізвище Троцького большевицький уряд єднає з убивством Кірова.

Дешевий місяць
у **БЛАЗЕНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах.
Для прикладу: штруксі 1·80, флянелі 60 сот. перкалина 70 сот. Полотна 55 сот.

Святочні бажання

до поміщення в „Ділі" приймаємо до дня 3-го ц. м., год. 6-та вечір.

2·— зол. до 15 слів та 20 сот. кожне слово понад 15 слів.

Від 1.го січня 1935 р. всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на **премійні книжечки**

в Кооперативному Банку „Дністер"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20., на які по році можуть припасти нагороди від 25—100 зол.

Банк чи школа?

КІЛЬКА ДУМОК ПРО ВАГУ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ.

Яке значіння має школа для нації, кажуть деякі, нині вже зайва річ говорити. І коли людям пояснювати хочби значіння і вартість рідної школи для нас, можуть образитися. Мовляв, ми вже це давно пізнали і переконалися. Здавалось би, що ця школа є вже у народі на найвищому ступні розвитку і тільки йшло би про те, щоби люди дали їй змогу істнувати.

Та так тільки здавалось би, а дійсний стан виказує щось зовсім інше. Ми саме бачимо, що рідношкільна ідея щойно тут і там зачинає пробуджуватися. Лиш денеде засновано українські вселюдні школи і вони з кількома найнижчими віддїлами ледви животіють та завжди стоять перед загрозою упадку, бо нема фондів вдержати їх, — і нема фреквенції учнів. У багатьох селах люди ще загалом уважають школу карою для себе. І коли б карою не змушували деяких родичів, то вони взагалі не посилали б дітей до школи. Бо це для них клопіт і коштовний видаток на дорогу книжку, чобіт та одежину.

Зате свідоміші верстви громадянства зрозуміли школу куди краще. Створено рідношкільні гімназії, семинарії і в них учиться українська молодь. Але чи напрямду громадянство дощапове як слід свою школу? Здається, що ні. Хто тільки має спромогу, намагається посилати дітей таки до державної школи, мовляв, щоб була більша запорука лекше дістатися в університет та опісля зарвати якусь посаду. І хоч бачать люди, що в практиці і це на ніщо не здалося та годі це хибне переконання вирвати з думки людей. Кожний є той гадки, що хоч сотким іншим це не вдалося, то йому може таки якось удасться. І це „може" найбільше держить нас у сліпому куті. А село поставилося до цієї справи ще більше радикально і тепер зовсім перестало посилати дітей до середніх шкіл.

Та в засаді це свідчить про те, що люди таки не розуміють значіння і вартости школи. Родичі розуміють школу, як установу, що дає їх дитині чек, вексель, який колись буде зліскантований. Одержавши дипльом покінчення студій, можна буде за нього кожного першого діставати гроші. Кожна шкільна конференція чи вивідка — це для родичів наче торговиця, де вони мають змогу торгуватися з учителем за добру ноту, щоб чек для їх дитини був добре загарантований. А коли це школа Рідної Школи, тоді родичі просто обурюються, як могли „свої люди" їх дитину так скривдити і записати двійку! Воніж роблять ліску, щоб погладити свою дитину.

В першу чергу причиною такого стану є те, що люди з природи бувають егоїстами, самолюбами. У всьому добачують тільки себе і власну користь, виключаючи всяку жертву, співпрацю з другим і для загальної справи. Родичі, видаючи доньку заміж до чужого дому, жалують, що тратять її для когось, а приймаючи невістку до своєї хати, противляться їй, бо вона все для них чужа. Так і посилаючи дитину до школи, хотять вивчити її для власної користи, виключаючи інші. Вони мають підковиту й повну претенсію до своєї дитини, забуваючи, що до їх дитини має право теж українське громадянство.

Другою причиною, що не дає різношкільній ідеї реалізуватися, це те, що родичі уважають школу за установу науки, а не хотять у ній бачити установи виховної. А виховання — це найважливіша і найважніша справа у житті людини. Дитина має виховатися на чесного й гідного громадянина, тому дитиною у вихованні мають зародитися не тільки родичі, але і збірна думка українського громадянства. Дитина — це скарб матері, але й цінність українського громадянства.

Як дивилися у нас до недавна на справу виховання, посвідчать хочби те, що коли син був тумануватий і не міг покінчити „панської" гімназії, тоді родичі казали: Нехай іде хоч до учит. семінарії та буде учителем! Значило це, що учителем, виховником молодого покоління міг бути хтобудь, хочби й гіршого сорту. Тимчасом ми нині пізнаємо, що учитель — це велика і важна особа. Бо він є різьбарем душ наших дітей, він виховує громодян, творить покоління.

Тому дивімся на нашу Рідну Школу не як на установу, що далаб нам вексель, але як на установу, що має навчити й виховати чесних і гідних громадян. Коли нині державна школа каже до родичів: Не чекайте від нас чеку на гроші, бо посад не дістанете! Вашу дитину беремо тільки на виховання, підпорядковуючи її збірній думці громадянства! — то тим більше повинні ми зрозуміти й оцінити завдання Рідної Школи під сучасну хвилину. Коли Рідна Школа виховає нам належно свіжі кадри громадянства, то вони вже самі найдуть собі у житті чек на гроші.

Розуміючи от-так завдання школи, зокрема рідної школи, треба віддати їй нашу молодь на науку і виховання. Тільки Рідна Школа може дати нам запоруку, що наші діти вихозаються там в рідному українському дусі на користь українського громадянства. Кожний датох на Рідну Школу нехай буде зложений не на якусь далеку, неозначену ціль у затьмареній відлілі, але нехай буде віддачий з цією свідомістю, що вкладаємо капітал у народню скарбничку, яка заплатить нам не мертвим чеком, але живою істотою, охочою піти на здобуття кращого завтра нації.

Нераз чуємо нарікання, мовляв, громадянство не хоче, не знає, не дбає, тощо. Але треба на хвилинку позбутися самолюбства і цьому громадянству щось віддати й аж тоді від нього домагатися. А що громадянство є живе, то треба віддати йому живу істоту — себто дитину.

О. Горнивіт.

Всі як один зложимо великий „Дар Просвіті" на її велику працю.

Европа у 1934 році.

Коротка хроніка найважніших подій у всіх европейських державах.

Австрія. Кривава громадянська війна у лютому, безоглядне здавлення соціялістичного й комуністичного руху, диктатура Дольфуса-Фея. Націонал-соціялістичне повстання у червні, якого жертвою впав канцлер Дольфус, — створення уряду Шушніга-Штаремберга. Подорожі обох австрійських канцлерів до Риму та фактичне підпорядкування Австрії політиці Мусолінія.

Англія. Безуспішні морські переговори з Японією та Злученими Державами. В листопаді важлива дебата у палаті громад про німецькі зброєння, в якій віцепремієр Болдуін ствердив доконаний факт німецького дозброєння, протиставлячись антинімецькому виступові Черчіля. Зріст руху фашистівських „чорних сорочок". Розбудова англ. воздушної фльоти.

Балтійські держави. У квітні заборона в Естонії всіх політичних партій. У Латвії від повороту до кінця року — виїмковий стан. Створення балтійського союзу — Латвії, Естонії і Литви головно у справах закордонної політики (пакт у Ризі з 12. IX.).

Бельгія. Король Альберт паде жертвою нещасливого випадку (17. II.). На престіл вступив молодий король Леопольд.

Болгарія. Розвязання македонської революційної організації ВМРО. Порозуміння з Югославією, подорож короля Бориса до Білгороду. Диктаторський кабінет Георгієва (19. V.).

Голяндія. Кривавi комуністичні заворушення (5—10. VII.). Смерть княгиня-мужа (3. VII.).

Греція. Наближення до інших балканських держав. У травні маніфестаційне гостювання пруського премієра Герінга.

Данціг. Уступлення президента сенату Равшнінга і прихід на його місце нац.-соц. провідника Грайзера.

Еспанія. Цілий жовтень соціялістично-комуністична революція, закінчена перемогою уряду. Репресії проти каталюнців, проте втримання каталюнського автономічного статуту.

Італія. Пакт порозуміння між Італією, Австрією і Мадярщиною (15. III.). 96 пр. голосів за фашистівською листою на 10 і пів міл. голосуючих у вересняних виборах. Половина червня — зустріч Мусолінія з Гітлером у Венеції. Різкий протинімецький зворот після липневої революції в Австрії. Спроба італьо-французького порозуміння. Загострення італьо-югославянських взаємин після вбивства короля Олександра через невидачу деяких змовників. Подорож короля до Африки.

Литва. Невдалий пуч Вальдемараса і його засуд на довгу вязницю (6. VI). Затяжний конфлікт з мемельськими (клайпедськими) німцями. Поголоски про наближення до Польщі.

Німеччина. Дозброєння армії. Невдача в австрійсько-аншлюсовій політиці й міжнародня ізоляція, захитана щойно під кінець року. Негативне становище до східнього пакту, спроби наближення до Франції: взаємні відвідини комбатантів (XII). Серія неофіціяльних подорожей довірених дипльоматів Гітлера: 30. червня кривавe здавлення плянованого пучу Рема-Шлайхера. Реорганізація частин СА і СС. Зріст значіння Райхсвери у внутрішній політиці. Ферменти на Райхсвері у внутрішній політиці. Ферменти довкола соціялістичної частини нац.-соц. програми. Конфлікт у протестантській церкві. Порозуміння з Францією у справі Сари, наслідком якого запевнена перемога Німеччини у плебісциті 13. I. 1935.

Польща. Польсько-німецький пакт порозуміння на 10 літ (13. I.), відвідини мін. Ґебельса у Варшаві, подорож польських журналістів до Німеччини. Відвідини угорського премієра Гембеша у Варшаві. Відмовне становище до проекту східнього пакту, загострення польсько-французських взаємин, без огляду на відвідини мін. Барту у Варшаві. Заява мін. Бека у Женеві про виповідження меншинового договору та негативна реакція держав-сигнатарів.

Вбивство мін. Перацького (13. VI), створення концентраційного табору у Березі. Неполадна справа конституції.

Румунія. Зміна кабінету, мін. зак. справ Титулеску остався надалі (X).

Скандинавія. Подорож шефа шведського ген. штабу до Варшави, подорож мін. Бека на Різдвяні свята до Данії і Швеції. Подорож англ. мін. Ідена по скандинавських краях.

Совіти. Під натиском небезпеки на Далекому Сході зворот у зак. політиці в сторону замирення з европейським капіталістичним заходом. Використання нім.-франц. спору для наближення до Франції. Вступ до Ліги Націй (18. IX). Совфранц. торговельний договір. Вбивство ленінградського комісара Кірова. Паніка серед комуністів і кривавий терор (1. XII.). Розстріляння 28 українців у Києві, між ними кількох чільних письменників (Косинки, Фальківського, Влизька і ін., а також двох Крушельницьких і Сказинського). Скасування хлібних карточок. Депортація на Соловки Каменєва і Зіновієва, жидівський погром у Москві й однодушний осуд світової прилюдної опінії нової хвилі червоного терору.

Туреччина. Заключення балканського пакту (Туреччина, Румунія, Югославія і Греція). Продовження внутрішніх обичаєвих реформ у ліберально-европейському дусі, при одночасному диктаторському політ. режимі. Примусове введення родових назвиськ.

Угорщина. Поглиблення приятельських взаємин з Італією. Відвідини Гембеша у Римі й Варшаві. Спір угорсько-югославянський у звязку з обвинуваченням Угорщини у підтримуванні хорватських змовників на життя короля Олександра.

Фінляндія. Мовно-національні спори поміж фінами й шведами.

Чехословаччина. Поліпшення відносин до Польщі, метка дипльоматична акція мін. Бенеша проти ревізіоністичних течій. Подорож мін. Бенеша на Закарпаття, признання у його промові пригородного характеру національних змагань автономного українського населення, а проте дальше фаворизування москвофільства.

Швайцарія. Гідний і відважний виступ пров. Мотти проти прийняття Совітів до Ліги Націй. Новий союзний президент Мінґер (грудень).

Франція. Важкі вуличні бої у лютому: наслідок схвилювання умів через аферу Ставіського. Упадок кабінету Далядіе і прихід до влади концентраційного кабінету Думерга з Барту як мін. зак. справ (9. II). Метушлива діяльність Барту проти Німеччини і за приєднанням Совітів. У звязку з цим проект східнього пакту. Вбивство югосл. короля і мін. Барту в Марселі 9. X. Упадок Думерга і прихід до влади уряду Фляндена з Лавалем як мін. зак. справ (8. XI.). Деяка зміна закорд. політики в напрямку наближення до Німеччини. Пакт з Німеччиною у справі Сари (3. XII), збільшене значіння франц. комбатантів. Смерть Пуанкаре (15. X).

Югославія. Вбивство короля Олександра (9. X) хорватськими революціонерами, у наслідку сербської військової протихорватської диктатури. Інтронізація малолітнього Петра II, встановлення регенційної ради. Скарга до Ліги Націй на Мадярщину за причасність до марсельського вбивства. Зміна кабінету: на місце Узуновіча кабінет мін. зак. справ Євтіча. Амнестія.

Французький сенатор за зближенням з Німеччиною.

БЕРЛІН, ПАТ. „Берлінер Тагеблят" оголосив інтерю з французьким сенатором де Жувенелем на тему французько-німецького порозуміння. Де Жувенель колишній французький амбасадор у Римі та ініціятор „пакту чотирьох" великих держав каже, що тільки порозуміння Франції з Німеччиною усуне війну. Справа басейну Сари насуває тільки господарські питання. По плебісциті повинні відбутися переговори Франції з Німеччиною. Сенатор кірить у щирі заяви Гітлера супроти Франції. Найбільшою заслугою Гітлера на думку де Жувенеля, що освоєння німецького народу з поняттям миру. Коли би зависано переговори з Німеччиною, нинішнє положення могло би довести до війни.

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залєский — Львів, вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 43—60

Французько-італійські переговори перервані?

ПАРИЖ. 2. 1. ПАТ. Франц. амбасадор у Римі де Шамбрен переговорював учора цілий день з італійським державним секретарем. „Л'Евр" певневне, що темою вирад були дві справи: Тунісу і взаємної гарантії кордонів тих держав, які підпишуть гарантійний договір про незалежність Австрії. Ця справа вимагає згоди Югославії, яка на основі постанов балканського пакту мусить ще порозумітись у цій справі з Туреччиною.

Вчора пополудні мін. Лаваль відбув довшу нараду з італійським амбасадором де Кустоца у Парижі. Міністр заявив, що не відступить від основних тез свого проекту, який переслав своєму амбасадорові де Шамбренові у Римі. Справа вияснилася настільки, що мін. Лаваль не поїде до Риму скоріше, ніж перед половиною січня ц. р.

Практичні **дарунки на Я Л И Н К У** це вироби з волічки з фірми
Дім волічки Львів, вул. Сикстуська ч. 3. 57/84 13—15

Примусова стерилізація на Литві.

БЕРЛІН, ПАТ. Зїзд литовських лікарів у Ковні рішив перелати упадові просте закону що примусову стерилізацію злочинців нелогоних злочинць і божевільних.

Черговa амнестія в Югославії.

Регенційна рада видала амнестійний декрет для 14 політичних вязнів, здебільша музулман з Босні, яких арештували за акцію підчас виборів до скупштини. Політичні кола сподіваються, що амнестія відпружить політичне життя в Югославії.

Манджурія у воєнно-стратегічному значінні для Японії.

У плянах Японії Манджурія має не тільки велике економічне значіння, як ринок сировини, вкладіння капіталів та збуту краму, але й велике воєнностратегічне значіння.

Розмірна віддаленість Манджурії від решти Китаю, сусідство її з Кореєю — кольонією Японії, вигідне розташування Манджурії супроти радянського Далекого Сходу (входить клином в територію СССР, наявність міцних природних границь — пасмо Великого й Малого Хінгану й річка Амур — нарешті, багаті харчеві засоби — все це догідні умовини, щоб перетворити Манджурію на дуже зручний, широкий „пляцдарм" проти СССР та його монгольської „республики".

Але поруч із цим Манджурія не менш важлива для Японії, як сировина, а до деякої міри, як і взагалі тилова база в разі воєнної сутички Японії з СССР. Манджурія звязана залізницями з Кореєю та її портами на побережжі Японського Моря (Сейсін, Фузан та ін.). Це дає Японії цілковиту змогу вивозити з Манджурії потрібну сировину та харчування й пізпас війни. Большевики не можуть цьому якнебудь поважно противідіяти.

Манджурія вже й тепер поважно може служити за матеріяльну базу Японії для здійснення її дальших плянів на азійському суходолі. Тому Японія збройною силою намагається перетворити її на свою кольонію, щоби потім перетворити її цілком на економічний і воєнно стратегічний пляцдярм для дальшої нападної мети. У не так давно оголошених радянською пресою японських документах цю мету сформульовано зовсім недвоєначно.

В основу японської програми перетворити Манджурію на воєнний пляцдярм лягли заходи, пляномірно та систематично здійснювані вже відавна: 1) добудування залізниць стратегічного значіння: 2) будування портів на північному побережжі Кореї (Сейсін) і звязок їх з залізницями Манджурії; 3) розвиток вугільної та металюргійної бази у Південній Манджурії; 4) розвиток грунтових та автових шляхів; 5) будування аеродромів та введення ліній повітряного сполучення; 6) форсування кольонізації Манджурії корейцями.

Будування Японією залізниць стратегічного значіння особливо яскраво виявилось в утворенні т. зв. Гірін-Кайнеиської залізниці. Ця залізниця має получити японський порт в Кореї Сейсін з найважливішими пунктами Північної Манджурії (Гірін, Чаньчунь, Таонань, Солунь) та з системою П.-М. залізниці, себто прорізати Північну Манджурію зі сходу на захід і відогравати в Північній Манджурії таку саму ролю, яку залізниця з Дайреном відіграє в Південній Манджурії. Тепер цю залізницю розбудували так далеко, що вона підходить до найважливіших переходів через гори Великого Хінгану.

Загалом магістраля Гірін-Кайней разом з портом Сейсін полекшує і стратегічно забезпечує за Японією манджурський театр воєнних дій. Це ясно впадає в очі навіть при поверховному погляді на мапу Манджурії.

Крім цього всю мережу японських зал'язниць Манджурії Японія може широко використати, щоб зосередити велику японську армію у Великому Хінгані (себто в бік СССР).

Треба відзначити також особливу увагу яку присвячує Японія залізницям, що лежать на північ від східно-китайської залізниці, а також і старим проектам про получення цих залізниць. Ця кільцева лінія матиме й велике стратегічне значіння, бо вона дозволить пересувати японські ешелони в якихнебудь напрямах.

Розвинути вугільно-металюргійну та хемічну базу в Південній Манджурії (фушунські копальні, фабрики в Аньшані та Беньсіху) не менш важливе завдання Японії з погляду готування Манджурії до ролі воєнного пляцдарму. Ось чому Японія не тільки щороку збільшує продукцію наявних підприємств, але й проектує будування в Аньшані нової металюргічну фабрику („Сіова"). В районі фушунських копалень розгортається велике хемічне виробництво (бензоль, парафін тощо). Накреслено плян збудування в Дашічао (на Півн.-Манлж. Зал.) фабрику виробляти вітоміній з магнетизиту. Нарешті, повстає нова паливна база в районі Гірін-Кайнеиської залізниці після її закінчення. Тут будують могутню гідростанцію на великому в Манджурії озері Цаінь-Боху. У звязку з цим треба поставити й широко оправцьовану розробку лісових масивів у Гірінській провінції.

Місцеву промисловість Манджурії японський капітал намагається підпорядкувати своєму впливові та фінансовій контролі.

Важливою ланкою в ланцюгу заходів Японії в готуванню манджурського воєнного пляцдарму є широке будування аеродромів поруч з організацією і повітряних шляхів. За даними чужоземної преси, тепер вже дуже поширені захоплені Японією китайські аеродроми в Мукдені, Гірині, Чаньчуні, та будують вові тимчасові: збудовано тимчасові аеродроми в Цицікарі, Харбіні, Таонані, Тайлаї, Лунхуа та Тунляо. З повітряних ліній вже встановлено: лінію Харбін—Чаньчунь—Мукден та лінію Харбін—Цицікар. Обидві лінії обслуговують японськими пасажирними літаками.

Японія хоче збільшити населення Манджурії корейцями і в окрузі найважливіших у воєнно-стратегічному розумінню залізниць Манджурії, і в інших важливих стратегічних пунктах, наприклад, у деяких районах Гірінської провінції. Вже тепер у тих районах живе повад пів мільона корейців.

Якщо до сказаного ще додати, що японські лісові концесії в Манджурії територією на десятки тисяч квадратових кільометрів, лежать здебільша на пограниччі Монголії, то картина готування воєнного пляцдарму проти СССР буде цілком ясна.

Забелло Микола.

Царгород, грудень 1934.

На ЯЛИНКУ приготовили ми тисячу гарних дарунків в наших 20 бранжових відділах. — За дешеві гроші можна кожному зробити приємність.

ВІДВІДАЙТЕ
Товаровий Дім
Trust
Львів, Гетманська 12
і вул. Городецька 85

Для Батьківських кружків і захоронок значки рабат. 67/885

Несподіванка на Свята і Новий Рік
КУПОН на 10%
Боніфікації з рекламових цін і на гарні дарунки при купні кольонської води, перфуми і ін. предмети в перфумерії
С. Федера
Львів, ул. Сикстуська 7, філія Коперника ч. 15 а. (побіч палати гр. Потоцького).
Тільки за зворотом цього купону. 81/27 4—9

Повстання в Туркестані.

Як довідується англійська преса, в совітському Туркестані біля афганської границі прийшло до боїв між відділами червоної армії та селянами музулманами. Вбито до 2.000 осіб.

Причиною конфлікту було, що селяни не доставили збіжа. На афганську границю совітська влада вислала військо, яке селяни приняли крісовим вогнем. Розігралися справжні бої, що тривали цілий день. Супротив селян був такий сильний, що проти них ужито літаків, які скидали бомби з трійливими газами. Часть селян утікла на територію Афганістану.

На місце боїв прийшли відділи ГПУ, 14 провідників повстання розстріляли. В цілому праю конфіскують збіже.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В околицях Веро у Фінляндії арештували поліція дві особи за шпигунство.

— В горах в Астурії дійшло до стрілянини між військовою стежею і повстанцями, які по розгромі повстання втікли в гори. Двох повстанців убито.

— Австрійський міністр фінансів виїхав до Чехословаччини, де в місті Таборі зустрінеться з міністром закордонних справ Бенешом.

— У басейні Сари дійшло в кількох місцевостях до стрілянини між прихильниками вдержання теперішнього стану в басейні і прихильниками прилучення до Німеччини

— У Льондоні помер вестмінстерський кардинал Барнес у 73. р. життя.

— Латвійський уряд підготовляє обхід 15-літніх роковин звільнення Латвії від большевицької навали.

— Губернатором Каталюнії призначив еспанський уряд Портеля Валядареса. Автономію Каталюнії скасовано.

— Адмірал Бирд організує нову подорож до південного бігуна.

Наші музичні болячки.

II.

СТРАХ ПЕРЕД ТАКСОЮ.

У дискусії над статтею д-ра Нижанківського проф. Гриневецький побоювався, що через таксі наших музик громадянство не користатиме з їх послуг, а на цьому потерпить й наше музичне мистецтво. Дає приклад лікаря, що своєю таксою завів селян до знахорів. Одначе всяка культурна людина і добрий вільнопрофесійник знає, що діло не в таксі. Коли по наших селах працюють знахорі і покутні писарі, то це діється тільки через темноту людей. А буває це і по містах і між інтеліґенцією. Річ нотарійна, що таким знахорам, покутним писарям, малярям, будівничим і музикантам платять звичайно значно більше, як кваліфікованим лікарям, адвокатам, мистцям. Такі явища трапляються часто саме там, де всі професії працюють нижче таксі або й без неї. Сучасний селянин не цінить їх, бо підозрівае, що вони закрадаються до нього із своєю працею, явно нефаховою, бо слабо платною і не йде до них. Він розуміє вартість праці на всякий випадок краще, як давній, панщинний селянин. Ці вільнопрофесійні без таксі слабнуть зчасом матеріяльно й духово, не маючи засобів для утримання свого стану і щойно тоді рай для знахорів. Щойно тоді ясно, які є відносини поміж матеріяльними умовинами і якістю вільнопрофесійної продукції.

Таксі вільних професій і мистців обмірковані звичайно відповідно до пересічної суспільної цінн праці. Вони мають на меті запобігти зловживанням, щоб вільнопрофесійники зберігали таксі, не використовуючи своїх клієнтів.

Коли наші музики-мистці не мають впливу на програми концертів — нехай уже й добродійних, громадянського значіння, коли під напором т. зв. „громадянської опінії" мусять завсіди і скрізь виступати безплатно, найвище за звортом примітивних коштів, іноді непитні, ни мають за що купити найпотрібніші речі, то ті, як упорядники концерту платять за все: за салю своїй установі, всякі інші послуги і т. д., тоді вони підупадають і знеохочуються у своєму фаху, виробляється в них почуття панщини, занедбуються, а на цім терплять концерти щодо якости і дохідности. Слова проф. Г. про „право громадянства, домагатися праці від своїх членів" назвав слушні, але невідповідно спрямовані. Самже проф. Г. каже, що тут можливе використовування мистців, та що про їх безплатні виступи має рішати м і. порада товаришів. Хтож ті товариші, як не СУПРОМ, що їх всіх обединує?

ЗАРІБКОВІ ЗВИЧКИ СЕЛЯНСЬКОЇ НАЦІЇ.

Селянська нація, хоч і сучасна, звикла до зарібкової еміґрації, яка дає матеріяльну, а іноді й культурну поміч рідній землі. Дають її і наша заморська еміґрація і своя, краєва, бо в тому розумінні слова буде еміґрантом усякий, що хоч живе на своїй землі, працює у чужих. Дають її і фармери і робітники, урядовці і вільнопрофесійники; дають гроші, знання, мистецтво. Діє тут любов до рідного народу, туга за рідною землею, можливість — по літах відсутности в рідному краю — стрінутися зі своїми. Еміґрант працює у чужих за гроші, а своїм віддає все найкраще задармо, з потреби серця.

Ця звичка жити з еміґрації — зарібкової й духової — небезпечна і зайшла задалеко. Звідси погляд, що чужому мистцеві треба заплатити, бо він учився і це його коштувало, а своєму не треба. Нація не може існувати нормально, не створивши в себе своїм власним громадянам повної змоги заробітку і заплати за мистецьку й наукову творчість.

Меценатом наук і мистецтва мусить стати увесь національний загал. Нема в нас стільки індивідуальних меценатів, що в інших націй,

З нагоди СВЯТ
продаємо понижче фабричних цін всілякі бавовняні товари, полотна і білизняні Галицький Магазин Новин. — Львів, Галицька 15.

Найкращим дарунком на ялинку

це практичні порцелянові, керамічні і шклянні товари, як: оздобні Фігурки, флякони, вази, чайні сервіси, таралі, шклянки і т. п. за найдешевші ціни!

Ф-ма „КЕРАМІКА" під управою О. Окиська

ЛЬВІВ, — РУСЬКА ч. 18. 770 2—3

де багаті суспільні верстви творили національну культуру. Наш Моцарт чи Вагнер не знайшов би в нас так легко індивідуального мецената, хоч коли мова про мистецтво театральне чи малярське, вони вже існують. Але було і в нас інакше. Згадує про це д-р Н. говорячи про давну музичну культуру на Україні. Перед звиш сотнею літ існувала у Львові, при храмі св. Юра, музична симфонічна капеля, що зіддала теж свої послуги в початках міського театру, очевидно платна, а в Перемишлі існував катедральний церковний хор з платним диригентом-чужинцем.

У сучасних умовинах нашого музичного життя навіть не всі наші Виділи Муз. Т-ва, що удержують музичні школи, мають розуміння ваги матеріяльної підстави для мистецької продукції і досить часто сильно використовують своїх учителів або і композиторів.

Коли мова про безплатність участи музик у добродійних і громадянських імпрезах, то СУПРОМ стоїть в засаді на становищі платности; допускає й винятки на бажання самого мистця, але під умовиною, що Рада Т-ва знатиме, про що йде, дасть свою згоду на це і буде мати вплив на програму, контролю того, що діється і змогу сказати своє слово.

КЛОПОТИ З МИСТЕЦЬКИМ СТАЖЕМ.

На нашу думку вони зайві. Проф. Г. стоїть на становищі, що дипльоми не рішають (дипльомований диригент у нас один!), в нас є багато недипльомованих, що мають вроджений хист, підготову, здобуту хочби самоосвітою та та що платні диригентів у нас річ неактуальна. Закид, що д-р Н. не дав ясної відповіди, хто фаховий диригент, неслушний. Про це повинні збати тільки покликані до цього фахові установи, наші музичні консерваторії і СУПРУМ; де одиноко правильний підхід до справи. Не думаємо, щоби СУПРОМ не приняв сьогодні у свої члени таких „непатентованих" мистців, як пок. Вербицький або диригент о. Нижанківський. Зате сумніваюся дуже, чи хотів би СУПРОМ признати не тільки особистий стаж, але й кваліфікацію національного мистця-музики славному Давидовському, що то засмітив нашу музичну літературу всякою дубочниною (яку — на жаль — масово поширив в нас м. і. хор Котка), хоч Давидовський був абсольвентом московської консерваторії з титулом „свабодного художника".

В Америці одинокою кваліфікацією, — хоч і тепер там іде в тому напрямі европеїзація з патентами, — є виконання діла, без огляду на патент. У сучасній Европі дуже часто домагаються т. зв. „венія студіорум"; покликують людей без усяких патентів на учителів професійних шкіл, урядовців міністерств і т. д., але це діється тоді, як людина своєю працею виказала свій стаж.

З цим вяжеться відємна сторінка справи. Ми звикли — за убогістю національної культури — признавати переважне значіння дилетантам, тільки тому, що вони подобаються публіці, яка не тямить справи. Боюся витягнути зі статті проф. Г. такі висновки, що наше музичне мистецтво повинно послугуватися — особливо коли мова про диригентів — дилетантами або аматорами. Ми виключили би тоді вплив свідомого творчого мистецтва навіть у виконанні, з проф. Г. сам говорить про „підготову й самоосвіту". Порівнюємо себе — ми архимузикальна нація, як каже дуже слушно д-р Н., з італійцями, але забуваємо, що ті італійці розвинули в себе дуже високо мистецтво співу і науку його, а чехи з широко поширеного орхестрального дилетанства чи аматорства стали першорядними симфоніками. Якже погодити це аматорство чи дилетантизм з фаховими порадами справжніх мистців, про що говорить сам проф. Г.? Требаж мати довіря до СУПРОМу, та наших музичних шкіл. Без того не підемо вперед.

Д-р Роман Домбчевський.

(Докінчення буде.)

Матеріяли на мужеські убрання

спортові, візитові, франи і смокінги з найліпших Бельських фірм, як теж оригінальні англійські у величезному виборі — поручає

Дім Моди

Львів, Марійська пл. 4. Европейський І отель

Обслуга в українській мові.

Зразкове село.

(Золотий ювилей читальні „Просвіти" у Вербиці.)

Вербиця, село в равському повіті, святкувало в суботу, 29. грудня 1934. р., великий ювилей: 50-ліття існування і праці своєї читальні „Просвіти". Тут, поруч містечка Угнова, найскорше пробудилося наше національне життя та згодом стало гарним взірцем для цілої околиці. До того часу в цілому селі були ледви дві десятки письменних молодих селян, що з власної охоти навчилися грамоти від свого дяка. Аж як прийшов до села перший справдішній учитель-українець Лев Томашук, у грудні 1884. р., основують тут читальню „Просвіти", з членських вкладок закуповують трохи книжок, а громадська рада купує селянську хату та відступає її безплатно на поміщення читальні. Пять перших років головою читальні був згаданий учитель, чергових пять — місцевий, старенький уже тоді парох о. П. Яремкевич, а далі два роки його сотрудник о. М. Лаворишин, енергійна та працьовита людина. Читальня виказує дуже ожиплену діяльність. Селяни горнуться до неї, одни десяток їх стає тоді членами Матірнього Т-ва і пільканадцять з них починає посилати своїх синів до шкіл у Раві та у Львові. Під впливом читальні будує громада в 1895-6 рр. гарний шкільний будинок, а читальня переходить до будинку давньої школи. На управителя школи приходить п. Олекса Кулинич (тепер у Яворові) та водночас щиро працює в читальні, як її голова; поширюється бібліотека, зростає кількість членів, при читальні основується крамниця. В 1901. р. за головства сол. Онуфрія Солодухи основується каса Райфайзена п. н. „Спілка ощадностей і позичок", що дуже причинилася до розвою читальні. В 1905. р. основують читальняники руханкове т-во „Січ", в 1912 р. кружок „Сільського Господаря", в 1913 р. вибудували прекрасний читальняний дім, осередок культурно-освітнього життя села. В 1914. р. в середселлю, між церквою і читальнею, поставили памятник Т. Шевченка у столітті його уродин. Підчас війни московська інвазія знищила внутрішнє урядження і бібліотеку читальні. Із 145 вояків-членів читальні 115 не вернулось, чимало згинуло в часі наших визвольних змагань, а між ними четар Іван Пушкар, комендант боевого відтинку „Угнів", що згинув враз із чет. Васканом і 20 стрільцями на вербицьких полях... В грудні 1920. р. відновляє читальня свою діяльність, поширюючи її з кожним дальшим роком. Усі будучі почини виходять з читальні. Село ліквідує корчму, відновляє касу, основує кооперативу, кружок „Рідної Школи", „Луг", а по його розвязанні 1930. р. „Сокіл", при читальні аматорський гурток, хор, жіночу секцію, гурток самоосвіти й самовиховання. Читальня має 250 діяльних членів, бібліотеку з 500 томів, часописи й журнали. Додаймо до звичайної оживленої праці ще й курси для дівчат і хлопців та живий відзив на всі національні потреби (хоч тут самі лише кількаморгові господарства) і матимемо образок діяльности тієї читальні. Та найважніше, що та 50-літня діяльність зуміла вже перетворити духовість села у позитивному розумінні, витворила селянський тип інтелігентного, культурного й вихованого громадянства. Вербиця — це тепер без сумніву одно з найкращих сіл не лиш у равському повіті, але й у цілій Галичині.

Ювилейний день святкувала Вербиця дуже врочисто. З Матірнього Т-ва „Просвіта" у Львові приїхав голова д-р І. Брик, секретар М. Дужий та інсп. П. Петрик; в філії в Раві Руській — голова інж. В. Терпилюк, секр. С. Совик, От. Котовська, д-р Д. Богачевський, Р. Богачевська (голова філії „Союзу Українок") і Федик; більша делегація з Угнова та з довколичних сіл.

В 10-ій год. рано почалось торжественне богослуження у місцевій церкві. При вівтарі стануло: о. декан М. Артемович з Махнова, місцевий парох о. Ю. Криницький, о. А. Трешневський з Угнова, о. М. Чайківський з Корчева й о. Т. Зрада з Яжова Нового (Яворівщина), уроженець Вербиці. Опісля згадані священники відправили панахиду за всіх покійних основників і членів читальні. Співав читальняний хор. Прекрасну проповідь про розуміння „Просвіти" в житті народу виголосив о. декан М. Дорощький парох Потелича.

Друга частина свята — це академія в читальні, що відбулась пополудні. Читальняний дім зовні прибраний гірляндами зелені, розмальо ними написами. При вступі Виділ читальні ми свого голови Грия Гудзія витає т ною та широю промовою голову Матірнього Це вже 50 літ уперше удостоїлася читальня в себе свого начального провідника. Коротка дечна відповідь на повитання і предста централі та філій проходить дві просторі прекрасно прибрані й заповнені около 500 ми й гістьми під спів „Многая літа".

Академію розпочав читальняний міш-ний „Просвітянським гимном". Усі хористки й ти сти в народніх строях, чудові вишивки, мал нича картина. Голоси гарні, вироблені, хор д ливо вишколений, відчувається справдішню співацьку культуру; диригент — молодий енергійний, селянин-самоосвітник Іван Н ків кілька років приучувався цього мистецтва ших добрих диригентів; просто — доморос талант.

Привітну промову від Матірнього Т-ва, боку думками, надихану любовю великого виголосив голова д-р Іван Брик. Опісля секр Дужий вручив читальняному Виділові а відповідною промовою почесну грамоту Головного ділу, розмальовану по мистецьки на пергам ваному папері. Привіт голови і грамота Ма нього Т-ва зробили на присутніх велике вра ня. Далі голова Святкового Комітету, нач ник громади, добре заслужений громадя Гриць Пушкар відчитав низку привітів, ними — від усіх повітових товариств та уста у Раві Руській. Від усіх товариств в Угнові в явилей голова угнівської читальні м-р Скрипчук, з Піддубець Василь Савчишин, Яворівщини Ол. Кулинич та інші. По відспі „Учітеся", „Руїна" п. Гр. Пушкар від дуже цікавий нарис 50-літньої історії Ювиле В чергові хорові точки („Завувала та сива ля", „Понад полем смерть іде", „Засяло сон лоте") вплетено кілька добраних деклямацій ними деклямації двоїх маленьких діточок.

В дальшому згадали ще раз найстарших ців читальні, що лишилися в живих, а с пп. Олександра Кулинича, емер. учит. в Яво Михайла Коця, емер. учит. у Львові, Володими Олексина, емер. учит у Жовкві, Івана Палюх Василя Тимчину с. Миколи, Василя Тимчин Сафата, Михайла Омеляна, Семка Притул Панька, Михайла Пушкаря с. Діонізія, Прош валя, Максима Козака, Івана Гіля й Івана На та, господарів у Вербиці. Їх то Загальний Збір тальні (26. XII. 1934.) іменував почесними ч нами читальні, а п. Гр. Пушкар вручив їм часні грамоти під гучні оплески присутніх.

По перерві члени читальні й гості перейшли побічної просторої салі, де на відповідних сте жках уладжено велику й гарну виставу ки. Відкрив її секр. М. Дужий коротким, п вим рефератом на тему „Книжка в історичн житті українського народу". Про ролю книжки селі вряз із сильною заохотою до читання ниго сив реферат селянин Микола Тимчина-М ський. У міжчасі на великій салі уставл столи і присні перейшли до неї на скром спільну вечерю. І знову серед дружньої гутір посипалися промови, спомини, многоліття, б бажання і заохота до дальшої витревалої праці селі. Промовляли: д-р І. Брик, Ол. Кулинич, о. Артимович, о. Т. Зрада, інсп. Петрик, Гр. Пушк Гр. Гузій, Федик та ін. А читальняний хор співував свій багатий репертуар. Зворушливе по прошанок гостей.

Золотий ювилей читальні „Просвіти" у Вербиці глибоке запав у душі всіх, що на ньому були. У гостей залишив він на довго прекрасний спо мин. А для вербичан — і пілем духа і щиру хоту зберегти добру славу свого села.

Святочне печиво

поручає

В. УРБАНІК

вул. СИКСТУСЬКА ч. 35. 71/86 2—2

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

З природи й техніки.

ЕЛЄКТРИЧНІСТЬ У МЕДИЦИНІ.

Прикладення електричних приладів у медицині дуже ріжнородне. А саме лікарі дуже часто вживають як лікувального засобу просвітлювання людського організму тепляними (позачервоними), світляними, ультрафіолетними та рентгенівськими промінями. Цих останніх промінів уживають найчастіше до просвітлювання людського тіла. Добуті таким робом рентгенограми є прямо неоцінені при розпізнаванні недуг. Для розсліду деяких внутрішніх частин людського тіла лікарі вживають деколи дуже маленьких електричних лямпок, приміщених у відповідних рурках, які відтак впроваджуеться до середини тіла. Освітлений такою лямпочкою даний орган в середині, оглядає лікар при помочі цілої системи маленьких дзеркал та сочок. У медицині обсервують сьогодні теж і електричні струми, що повстають у людськім тілі підчас корчення мязів тощо. З добутих електродіяграм, які представляють нам характер цих струмів, можемо робити висновки про розладдя в досліджуваній частині тіла. Хірурги вживають ще розжарених електричним струмом дротиків, щоб прорізувати та усувати частини тканки.

Обемистою частиною медицини є електротерапія, себто лікування електричним струмом, який пропускаемо людським тілом. Можемо тут відріжнити: 1) гальванізацію, якщо через людське тіло проходить постійний струм чатуги від пів до 60 міліаметрів при напрузі кількасот вольтів; 2) франклінізацію, якщо тілом перепливає струм мінімальної натуги, зате при високій напрузі (такі струми можна добути при помочі інфлюенційних машин); 3) фарадизацію — себто лікування переміннім струмом малої частоти; 4) арсонвалізацію, що стосує переміннні струми великої частоти. Людину, що лікуеться при помочі арсонвалізації, приміщують у середині цівки, яка включене в осциляційний круг; 5) діятермію. Ця остання лікуе теплом, що витворюеться у тканках підчас переходу ними переміннного струму великої частоти; цей струм дістаеться до людського тіла при помочі відповідних електрод, що щільно прилягають до тіла або викликуемо його в людськім тілі, вставляючи людину між плити кондензатора, які одержують переміннну електричну натугу.

ГОДІВЛЯ ШИНШІЛЬ.

Шиншілі можна було пізнати ближче щойно коло 1829 р. Саме у тім часі ловці бачили цілі гисячі цих гризунів підчас полювань у перуанських, болівійських та чілійських Андах і то на ріжних висотах: від рівня моря аж до висоти 5000 метрів. Сьогодні ці гризуни майже вимерли внаслідок грабункового ловецтва; можна цілими місяцями мандрувати вині по Андах і не стрінути ні одної шиншілі. Недобитки скрилися до найбільш недоступних нор на найвищих скалах. Коли недавно одно англійське товариство хотіло зловити у Болівії живі шиншілі, не вдалось їм це при дуже енергійних розшуках та витраті 17 тисяч фунтів штерлінгів! Тому сьогодні ці рідкі звірята є хоронені законом і полювання на них каране вязницею.

Шиншіля це невеличкий гризун. Тіло її подібне формою до тіла щура, голова досить груба, хвіст пушистий. Довжина тіла яких 30 цм., хвоста 12 цм. Волос шиншілі дуже мягкий і гарний, срібної барви з синявим налетом. Поодинокий волос є при корені синяво-сірий, дещо вище зовсім білий, при кінці попеластий. Довжина волосу від 2 до 3 центиметрів.

Батьківщиною шиншілі є Перу, Болівія і Чіле, де вона проживае серед скель, живлячись корінням, бульвами, корою та листками рослин (напр. кактів). Призвичаена до сухого, майже пустинного клімату своєї батьківщини, не може знести дощу. Мешкае у скельних норах, вибираючи з них лиш такі, що мають два виходи. На жир виходить смерком і жируе цілу ніч. Раз у рік маe (звичайно) одно молоде.

Сьогодні годують шиншілі у полудневій Америці (м. і. у північній Аргентині) на спеціяльних фармах, щоби відтак продавати їх шкірки на футра. Також у Каліфорнії завели годівлю шиншіль. В Европі маємо досі кілька ферм у Німеччині (м. і. у горах Кайзерштуль у Баденії), куди спроваджено ці звірятко з каліфорнійської ферми. Ціна одної пари шиншіль для годівлі рівна сьогодні 20.000 золотих (у 1930 р. платили за це 40.000 золотих). Виховувані в Европі шиншілі розвиваються зовсім нормально. Кошти їх утримання невеликі. Вистарчать дротяні клітки з підлогою на 2 квадратні метри та малі скриньки на леговища. Живлять їх на фармі зерном, галузками та зеленином.

Годівля шиншіль мабуть оплачуеться. Одна шкірка шиншілі коштуе нині коло 3.000 золотих себто двацятикратну вогу футерка в золоті. Якщо на один плащ треба приблизно 120—150 шкірок, то його ціна буде приблизно коло 400 тисяч золотих. Кажуть, що на світі є тільки 8 плащів з правдивих шиншіль; деякі заперечують цьому, бо на їх думку є їх тільки 2. А сорок літ тому? Одна шиншілева шкірка коштувала приблизно 20 німецьких марок; та вже 1908 р. ціна її підскочила на 80 нім. марок; такий був наслідок масового винищування шиншіль в Андах. Слід зазначити, що шиншілеве футро незвичайно делікатне і не таке вигідне практичне, як приемне для зору і дотику.

ЗВІРЯТА-ІНВАЛІДИ.

У зоольогічнім городі у Ляйпцігу стратив недавно африканський птах марабу праву ногу. Як тільки рана марабу загоїлася, прикріплено йому штучну ногу з алюмінія, на якій „інвалід" марабу зовсім добре порушуеться.

Зате біля пристані Сантос (у південній Бразилії) осів недавно на скалах старий кит. Його затранспортували до пристані, де підчас його перерібки виявилося, що він був уже давніше важко ранений. А саме кілька ребер кита, з лівої сторони було колись зломаних. Одначе це зломання зчасом дуже добре загоїлося. Імовірно маємо тут до діла з нещасливим випадком внаслідок зудару кита з підводною скалою.

ВАЖКА ВОДА НА ПРОДАЖ!

Ми подавали вже свого часу вістку про те, що американські дослідники відкрили водень, якого атом приблизно вдвоє важчий від нормального атому водня. Цей „важкий" водень находиться як домішка в звичайнім водні. Фізикальні прикмети „важкого" водня дещо інші ніж нормального водня. Так само ріжниться від звичайної води „важка" вода, сполука „важкого" водня з киснем. І так вона замерзае у температурі 3,8° Ц (а не при 0 Ц, як звичайна вода), кипить у 101,4° Ц (замість 100 ст. Ц), найбільшу густоту маe у 11,6 ст. Ц (а не при 4 ст. Ц) та є на 11 проц. важча від звичайної води. Важне те, що „важка" вода ділае мабуть деструктивно на живі організми.

Досі виробляли „важку" воду в Америці і продавали її по 200 золотих за 1 грам. Одначе американцям зробила ось днях конкуренцію одна норвеська фірма, а саме „Норвеське гідроелектричне товариство". За інформаціями німецького часопису „Хемічна Фабрика" ця норвеська фірма оголосила, що достарчае „важкої" води по 13 золотих за один грам та може витворити денно 500 грамів „важкої" води.

А. Л.

Найкращі дарунки на ялинку
як торбинки, парасольки
можна дістати у фірмі:
НОБЛЕС
Сикстуська 1. Памятайте „Ноблес" Сикстуська 1.

Ширіть наш часопис!

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 3. СІЧНЯ 1935.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ 3

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Ще в осени 1890 р., коли я проживав у мого батька в Говилові, дістав я був письмо зі Стрия, підписане багатьома українцями з міста й повіту, в якім мене запрошували отворити канцелярію в Стрию. Крім того прийшов лист від проф. Івана Вахнянина в Стрию, в якім він дуже щиро мене до того заохочував.

В січні 1891 р. дістав я другий подібний лист від о. Олекси Бобикевича, сотрудника в Стрию, який силоміць тягнув мене до Стрия, ентузіязмуючись тим, що я, таксамо, як і він, не є прихильником нової ери. Показалося опісля, що Бобикевич був також ініціятором збірного стрийського письма, висланого до мене в осени 1890 р.

Роздумуючи над отворенням канцелярії, я пригадав собі тепер ті листи і задумав поїхати до Стрия, щоб розглянутись у ситуації на місці. Трапилася до цього добра нагода, бо саме в червні 1891 р. аранжував „Львівський Боян" прогульку з концертом до Стрия, а відтак до Лавочного і я рішив прилучитися до неї. В Стрию на концерті і потім на вечірці в „Руськім Касині" познайомився я з усією стрийською й околичною руською громадою; мене приняли так щиро й сердечно, що я набрав зараз таки охоти отворити адвокатську канцелярію в Стрию.

З цим наміром вернувся я до Львова, та по дорозі виринув ще один новий проект. Їхав разом зі мною залізницею Ксенофонт Охримович, посол до сойму й державної ради і бурмістр міста Дрогобича; він став намовляти мене осісти в Дрогобичі, обіцюючи всяку поміч і віщуючи чудові гороскопи. Таку пропозицію годі було так з місця відкинути. Дрогобич, як огісля показалося, був для адвокатів найліпшим місцем в цілім краю. Продукція земного воску і нафти, яка відкривала там міліони, закопані в землі, давала також і адвокатам знаменити заробки. До того часу було там тільки шістьох адвокатів (число збільшилося з літами до вище 50-ох) і то самі жиди, отже один українець, молодий та енергійний, міг напевно рахувати на великий успіх.

Одначе мене тягнуло таки до Стрия з огляду на гарне, привітливе місто і дуже симпатичну руську громаду, та нині можу сказати, що я дуже зле зробив, відкинувши предложення Кс. Охримовича щодо Дрогобича. Там мусів би я був не тільки добитися значного маетку, але — що важніше — міг був дати почин до дуже сильної фінансової організації української людности на основі нафтових інтересів і витворити кольосальний фінансовий резервуар в українських руках для всього краю. Та симпатія до Стрия перемогла. За кілька днів поїхав я до Стрия ще раз з жінкою, а коли і вона дала також свою апробату, справа була порішена. З днем 1. серпня 1891 р. отворив я адвокатську канцелярію в Стрию.

Саме в часі, коли я переносився до Стрия, відбувалася аранжована Товариством „Львівський Боян" поїздка до Праги на краеву виставу, в якій під проводом Володимира Шухевича брало участь сто кількадесять осіб. Мене, що від наймолодших літ мріяв про подібні подорожі, манила й кортіла страшенно та проїздка і я мав велику охоту до неї прилучитися. Та бо — була одна перешкода: попри велику охоту не було в мене в кишені ані зломаного крейцаря. В хвилині, коли боянисти виїздили до Праги, їхав я до Стрия з непевними надіями, та зате з певними довгами, які з усякою певністю треба було заплатити — з доходів щойно отвореної канцелярії.

(Далі буде).

МІСЬКІ ТЕАТРИ В ЧЕТВЕР, 3. СІЧНЯ 1935.

Великий день для любимців сцени
Кині год. 7·30 веч. у Великім Театрі
несмертельна **„ПІМСТА“** Ал. Фредра
Найкраща з польських комедій, на сцені львівського театру в новій, оригінальній виставі — концерт артистичної гри найліпших артистів.

Радість для ока, уха і серця
в год. 7·30 веч. у Театрі Ріжнородностей
Чародійний, найкращий вертеп на світі
„ПАСТОРАЛКА“
народня містерія укладу Л. Шілера.

В місті Збаражі обовязує неписаний карний закон!

В одному з дописів із Збаражчини ми повідомляли недавно, що місцевий бурмістр на кілька днів перед святом проголошення незалежности Польщі наказав усіх громадян міста вивісити хоругви та ілюмінувати світлом вікна під загрозою карних санкцій.

Цей одинокий у своєму роді розпорядок та його автора можна би залишити в спокою, коли б він обмежився тільки до видачі. Одначе на цьому не скінчилося: багато мешканців міста не знаючи про цього (абстрагуємо вже від того, що бурмістр не був у праві видавати його), як і кожного року не вивісило хоругов і то без ріжниці національности. Тоді п. бурмістр вибрав собі із них самих українців і одного дня кільком із них дістало такі письма з міської управи:

Zwierzchność gminna w Zbarażu. L. ..../ 34. Zbaraż, dnia..../12 1934. Nakaz karny. Posterunek P. P. w Zbarażu doniósł tu sprawozdaniem z dnia .../XI 1934 l.... że p. (ім'рек) urodzony i zamieszkały w Zbarażu dopuścił się przekroczenia z art. —/ par./— rozporządzenia z dnia uchwały Rady Gminnej z d. 20/X 1934 przez to, że dnia 10/XI 1934 nie wywiesił flagi w barwie państwowej na swoim domu.

Przyjmując powyższe za udowodnione skazuję wyżej wymienionego na zasadzie art. —, ustawy z dnia —, Dz. U. R. P. №—, poz.—, a) na grzywnę w kwocie 25 zł. z zamianą w razie niesciągalności na areszt przez dni 1.

Grzywnę należy uiścić w kasie gminnej w Zbarażu po uprawomocnieniu się niniejszego nakazu karnego.

Przeciw nakazowi karnemu może skazany wnieść sprzeciw ustny lub pisemny do starostwa w Zbarażu przez Zwierzchność gminną w Zbarażu w ciągu dni 7, licząc od dnia następnego po doręczeniu nakazu. W przeciwnym razie nakaz karny jako prawomocny ulega wykonaniu. Naczelnik gminy: T y c m. p.

Як із тексту згаданого карного наказу виходить, він не подає ніякої з а к о н н о ї підстави для накладення такої кари, а в місцях, де друк наказу вказує, що слід би там сподіватись наведення якихось приписів, є тільки чертки. Інакше й не могло бути, бо нема досі таких приписів закону, які би примушували в якийнебудь спосіб пристосовати свої домн.

Від цього одинокого в своєму роді карного оречення внесли покарані відклик до староства. Цікаво, як рішить цю справу староство, де чайже справу полагоджувати буде правник.

—o—

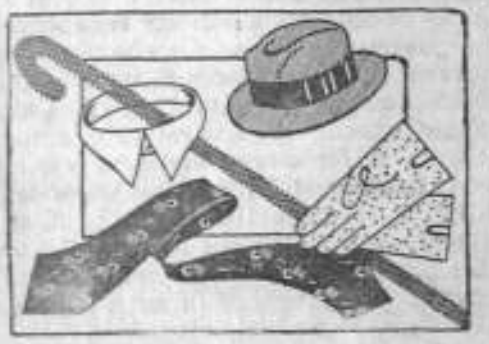

Вибагливі дарунки на ялинку!

A la ville de Paris

Габрієль Штарк

площа Марійська ч. 11.

Засідання конституційної комісії сенату.

ВАРШАВА, 2. 1. ПАТ. Председник сенатської конституційної комісії сен. Тарговський скликав засідання комісії на понеділок 7. січня п. р. на год. 11. передполудням. На черзі нарад загальна дискусія над проектом конституції.

Зм'ни на становищах галицьких воєвод'в.

Варшавська преса принесла вістку що в Галичині прийде до змін на становищах воєвод у всіх чотирьох воєвідствах. На становище тернопольського воєводи, після імевування теперішнього тернопільського воєводи Марушевського познанським воєводою, прийде дотеперішній гол. комендант поліції полк. Малешевський. У львівському воєвідстві на місце Беліни-Пражмовського прийшов би станиславівський воєвода Ягольницький. Воєвода Беліна-Пражмовський перейде на інше становище. Краківський воєвода Квасневський піде на емеритуру.

—o—

Овації для премієра.

БАРСЕЛЬОНА, 2. 1. ПАТ. Найвищий трибунал приказав випустити на волю колишнього премієра Азану і посла та письменника Бельо, які брали участь у повстанні каталюнців. Коли Азана висів з корабля, на якім силів два місяці у вязниці, публика приняла його із захопленням.

Катастрофа експресу.

Між Варне і Рошед-Кондран вискочив з рейок у ночі з вівторка на середу повід експрес Ліон-Марсель. 5 вагонів, два з валізами, два поштові і вагон з рестораном скотилися з насипу. Комунікація на шляху Ліон-Марсель задержана. Покищо нема вісток про жертви в людях.

Новий губернатор банку Франції.

ПАРИЖ, 2. 1. ПАТ. Генерального директора Депозитової Каси Тенері призначили губернатором Банку Франції. Дотеперішній губернатор Море одержав почесний титул губернатора Банку.

—o—

Діти в СССР.

Московський фейлетоніст Касіль у низці фейлетонів в „Ізвестіях“ із 24, 28. і 28. грудня м. р. підкреслює яскраву ріжницю, що є між зовнішньою стороною большевицького виховання та дійсністю. Осуджує батьків, що зі страху перед наслідками колективного виховання відокремлюють своїх дітей. Та рівночасно наводить приміри, які виправдують ті побоювання. Ученики крадуть, пристають із підозрілими елементами столиці, беруть участь у грабіжницьких нападах, грають у карти, п'ють і т. д. На кожному вуглі московських вулиць збираються якісь підозрілі, біля яких вештаються діти, що продають папіроски, горівку на складки і т. п. Сходові клітки сусідніх домів служать тим підростком як льокаль газардових гор і пянства. Місця ті страшенно занечищені.

Мін. Ляваль таки їде до Риму.

ПАРИЖ, 2. 1. ПАТ. Оголошено офіціяльний комунікат, що мін. Ляваль виїде до Риму завтра в год. 8.30 вечором. На засіданні ради міністрів мін. Ляваль взясував хід дотеперішніх французько-італійських розмов. Мін. Ляваль обговорить у Римі з Муссоліні ні проблеми, які цікавлять обі держави і загально політичне положення в Европі.

Тиждень мовчанки.

ТРІЄСТ, 2. 1. ПАТ. Королівський клюб автомобілістів зорганізував у Трієсті „тиждень мовчанки“. Тоді заборонили шоферам давати всякі звукові сигнали, крім необхідних. Вуличний рух управильнює міська поліція в автоматичні світляні семафори на перехрестях вулиць. Через вулицю може публика переходити тільки в означених місцях. Такий „тиждень мовчанки“ відбувся уже в Римі і Мілано.

Летунська катастрофа.

КАРЛЬСРУГЕ, 2. 1. ПАТ. Недалеко села Берталь учора пополудні упав румунський літак, який летів до Парижа. Летун Дімітреску згинув, два пасажири врятувалися на летовищах. Причина катастрофи невідома.

НОВИНКИ

— **На Святий Вечір** світимо свічками „КЕРОС“. Це наш християнський виріб. 739

— **З Українського Лікарського Товариства.** У пятницю дня 4. ц. м. в год. 19. відбудуться у домівці Товариства при вул. Підвалля ч. 7/І сходини членів з рефератами з біжучої медичної літератури. 771

— **До передплатників, що вирівняли передплату до кінця грудня 1934 р.** Усім тим, що вирівняли іще в листопаді передплату за наш часопис до кінця грудня 1934 р. висилаємо покищо як премію книжку Д. Лукіяновича „Я з більшістю“. З огляду на те, що наклад цієї книжки вже кінчиться, прохаємо тих, що вже її мають і воліли би на її місце якусь іншу з наших видавництв, повідомити нас про це листівкою. На кошта висилки книжок просимо прислати 50 сотиків.

— **Цукорня Д. Стецькова** приймає перед святами замовлення на торти, конфітури, соки, мигдалики, сирники й інші святочні ласощі. Крім того щодня стоять отвором гостинні двері цієї одинокої у Львові української цукорні для всіх, що шукають кілька хвилин відпочинку за чаєм чи кавою з пампушками, все свіжими, що осолодять кожному всю життеву гіркоту та додадуть сили й певности на якнайкраще проведення Різдвяних Свят.

— **Етнографічне Товариство на Закарпатті.** В Мукачеві відбулися дня 23. грудня 1934 р. установчі збори Краєвого Етнографічного Товариства Підкарпатської Руси. Після ухвалення статуту вибрано раду т-ва. Головою вибрано директора о. Августина Волошина, секретарем проф. д-ра Юлія Головацького. Адреса т-ва: Мукачів, вул. Еганова ч. 10.

— **Не пересилати грошей в листах.** Почтові уряди вивісили осторогу перед пересиланням грошей в листах, звичайних і поручених. Є це заборонене міжнародньою почтовою конвенцією. Якщо така пересилка пропаде, почта за неї не відповідає.

— **Повне затьміння місяця** відбудеться 19. ц. м. від год. 14 до 20 і буде видне в нашому краю. Місяць буде тоді находитися над східним овидом.

— **Хто виграв долярівку?** В минішньому тягненні долярівки впали виграні на такі числа: 12.000 дол. на ч. 100080. 3000 дол. на ч. 316068 1431004. 1.000 дол. на ч. 626551 779428 355000 830532 1361251 1263475 531139. 500 дол. на ч. 1423215 1273476 1106872 1420318 420601 560158 1379895 806994 1935710 406056.

— **Вільні 23 судейські посади.** Міністерство справедливости розписало конкурси на обсаду вільних судейських становищ. В останньому часі є вільні 23 судейські посади, в городських судах і вищих інстанціях.

— **За зневагу польського гербу** суд у Бродах засудив Антона Мороза з Чех на 10 місяців вязниці.

— **Самогубство на Сильвестра.** На вул. Трактгута у Варшаві викликав у Сильвестрову ніч убіговище елегантно убраний мужчина у циліндрі, що задержував прохожих, мовлячи, що хоче дати їм видовище. Коли зібралася більша юрба, він добув з кишені фляшку і вилив цілу до чарки. „Пю тоаст, але не такий, як ви. Пю тоаст смерти!“ — сказав і випив. За кілька хвилин упав на землю, вючись з болю. Приспаковано між прохожими находився лікар, який ствердив, що дивний чоловік випив якусь сильну отруту. У шпиталі, куди його завезли, ствердженo, що це 48-літній Андрій Фігаров без постійного місця замешкання. Фігаров був колись директором одного з більших банків і спроневірив пів міліона зол. Гроші програв у Монтекарльо. За те був засуджений на 6 літ вязниці, з якої вийшов перед кількома днями. Зі всього, що колись мав, лишився йому тільки циліндер і фрак. У Сильвестрову ніч взяв це на себе, обійшов кілька каварень і ресторанів, щоби побачити, як інші бавляться, аж врешті отроївся на вулиці.

— **Львівська хроніка.** При вул. Піярів скочила з другого поверху 82-літня Анна Буковська, вдова по реставраторові і вбилася. — До православної церкви при вул. Францішканській добулися в ночі злодії, але нічого не вкрали бо їх сполошено. — При вул. Рицерській скочила з другого поверху 21-літня Марія Яцюк і тяжко потовклася. Причиною були родинні непогодини. — На Сербській вул. злодій вирвав Софії Бойко торбинку з 25 зол. — При вул. Личаківській 65 злодії вибили стіну до конфекційної крамниці Шапіри та ограбили її майже зовсім.

— **Нікарагуанський канал.** Уряд Зл. Держав рішив вибудувати другий канал, що лучитиме Атлянтійський океан з Тихим. Показалося, що Панамський канал є за вузький і більша фльо-

та проїздить ним тільки з трудом. А найбільші кораблі, які побудовано в останньому часі, не можуть взагалі цим каналом проїздити, бо він за малий. Новий канал буде поведений крізь Нікарагуу і панамський уряд згодився на це радо. Пляни нового каналу вже готові. Він зачнеться в місцевости Ґрейтовн над Атлянтійським океаном і скінчиться в місцевости Брітo на березі Тихого океану. Місцями буде йти руслами рік Дезендо, Сапхуан та озером Нікарагуа. Довжина каналу 172 морські милі (318 км.). Кошти будови обчислено на 2 і пів мілїарда зол.

— **Різні вістки.** В паризькій опері виставлено на днях 2.000-ий раз оперу Ґунода „Фавст" у прияві найвищих державних достойників. — В Будапешті арештовано двох бандитів, що пробували ограбити банк і застрілили касіера. — Грецький уряд призначив 500 міл. драхм, щоб збільшити запаси муніції. — На неозначений час заборонені в Німеччині швайцарські часописи „Нає Ціріхер Цтг.", „Національ Цтг." і „Бунд". — Туреччина згодилась заплатити американському урядові 260.000 дол., щоб покрити всі претенсії американських громадян за шкоди, які мали вони підчас останньої війни. — У музею в Діжон віддавна висить меч із XV. ст.; тепер знавці відчитали надпис на вістрю і заявляють, що меч цей належав Жанні д'Арк.

СУКНА На зимовий сезон, убрання, реглани, лещетарські комплети
Рудольф Сьвітальський
54/84 9—10
Львів, Сенкевича 5. (за готелем Жоржа).

— **Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові** (вул. Чарнецького 24) мав у місяці грудні м. р. 107 катальогових чисел приросту до ч. 25125 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 104 (головно мальована кераміка), побутова старовина 1, історична памятка 1, етнографія 18 (переважно гуцульська кераміка), репродукції більші 3, видівок топографічних 22, фотографій 45 (у цьому один старий родинний альбом священичий), монет 80, банкнотів 24, медалів 3, відзнаку нагрудні 2, фотокліші 19. Жертводавцями були пп.: Береза Я., Близнюк М., Войтович А. і К., проф. Вахнянин Б., Волосянський О., проф. Гнатишак М., Гук Б., Дунай І., дир. Дорошенко В., Дорош Ю., Жуковський Я., дир. Іжицький О., д-р Козак П., проф. Крипякевич І., проф. Кіт М., інж. Кандяк І., учит. Коваль Г., Козак Р., Кушнір Б., д-р Левицький В., інж. Лукашевський, інж. Мудрак Ю., Мирош І., Ніжанковський Т., проф. Осінчук М., Омельські, полк. Околович Н., Присташ М., Романів І., Скоморівський Р., Циганюк С., Цинкаловський О., Черевко Н., Янчак Я., Янчишин І. Управа Музею складає всім щиру подяку. Тепер є відкрита в музею вистава АНУМ'у, яку можна відвідувати щодня від 10—15. год.

— **Музей „Бойківщина" в Самборі** мав від 30. вересня до 31. грудня м. р. 77 катальогових чисел приросту. В поодиноких відділах прибуло предметів: палеоптольогія 6, археольогія 106, етнольогія 113, різьби 3, ікони 15, церк. мистецтво 9, старі памятки 5, монети 4, медалі 3, банкноти 6, кліші 6. Архів і бібліотека: книжки 60, рукописні книги 3, документи 2, часописи 289, афіші 58, світлини 9, альбоми 1, видіжки 58. Жертводавцями були: о. Білинський П., Беганський І., дир. Бачинський М., д-р Галущинський М., проф. д-р Домбковський П., Дещик І., о. Дашо С., Іванчик Ф., д-р Княжинський А., радн. Козакевич В., д-р Кобільник В., Кноллер І., Лащецька О., Маслосоюз, Самбір, дир. Менцінський Е., д-р Максимчук І., Нар. Торговля Самбір, проф. Орловський М., о. Пешик І., д-р Паньківський К., Панчишин Ф., Поголях І., рад. Стефанович М., д-р Скорик М., д-р Скорик М., Соханек І., проф. Тимочко О., о. Трищецький В., дир. Ткач О., Турянська М., Укр. Наук. Інст., д-р Фальковський Я., проф. Филипчак І., о. Яворський О.

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „РИМСЬКІ СКАНДАЛИ".

Щераз використаний сон як сюжет до фільмової комедії. Елді Кантор засипляє під голим небом і пробуджується в старинному Римі, як... Едип. Цілі низка пригод, які він переживає серед римського окруження неабавна. Історична лавина представлена тут з комічного боку. Найвеселіші сцени зазвані з серегонами квадриг, що викликують невпинний сміх у глядачів.

У напрограмі йде дуже симпатична казка про карликів у колоровій постановні Вальта Ліснея. *(ст.)*

БУДУТЬ ГОСТІ ТВОЮ ХАТУ
Й ГОСТИНУ ХВАЛИТИ,
ЯК НА СВЯТА ДАШ ІМ БРАТЕ
ЛЬВІВСЬКЕ ПИВО ПИТИ.

Львівське пиво є із усіх пив найліпше.

З нових видань.

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ: *ПОЛКОВНИК МИХАЙЛО КРИЧЕВСЬКИЙ.* Історична повість із XVII. віку. Львів, 1935. Накладом Видавничої Кооперативи „Хортиця", ст. 188. Обгортка М. Бутовича. Ціна 1.90 зол.

А. Чайковський невтомний автор популярних історичних повістей вибрав цим разом на свого героя козацького полковника Кричевського, що вмер геройською смертю під Лоєвом. Повість складається із двох частин: „В чужому середовищі", де знайомимось із Кричевським як офіцером польського війська під проводом гетьмана Чарнецького і „Пробудилася душа", де він під впливом Б. Хмельницького доходить до національної свідомости. Перша частина оповідає здебільша про кохання молодого волка, що найшов собі дівчину з гарним маєнком, але препоганим батьком, шкурником і паливодою. Описані тут пригоди цього молодця: як він знайомиться потайки з дівчиною, сходиться з нею, бореться зі своїм суперником та й батьком, нарешті придумує спосіб, як проти волі батька вирвати її з дому як свою наречену. Все це описане простенько, ясно, без складних перипетій і великих несподіванок, повязане з патріотичною тенденцією, яку починає автор переводити виразно під кінець І-ої частини.

І в цій повісті короткі описи битв козаків із ворогами, довші розмови на тему тодішніх подій та обставин, що освітлюють історичне становище України та тодішні її змагання. Любовна історія героя сходить на другий плян і тільки вряди-годи виринає як засіб, щоб збільшити зацікавленя читача. Вся вага покладена на ті моменти, що відіграли роль у зміні поглядів героя на свою історичну минувшину та свої теперішні обовязки супроти батьківщини.

Повість призначена для молоді та для якнайширших кол нашого громадянства: надається головно до читалень і популярних бібліотек. Крім своїх педагогічних приймет відзначається вона чистою народньою мовою та ясним стилем, що можуть стати зразком як слід такі повісті писати.

м. р.

Дописи.

ДОБРОМИЛЬЩИНА.

Ювилей читальні „Просвіти" в Боневичах. Дня 27. XI. в день храмового свята село Боневичі величаво святкувало 30-ліття місцевої читальні „Просвіти", яка своєю працею дійсно може похвалитися великими успіхами. Має власний гарний дім, що в Добромильщині належить ще до рідкостей, власний хор та амат. гурток. Дала почин до основання кооперативи споживчої і кредитової, які також гарно розвиваються. Цього року робила старання на отворення дитячого садка, одначе не дістала дозволу. В день того ювилею явилися, не зважаючи на непогоду, не тільки місцеві громадяни, але також з поблизьких сіл. Прибули також представники наших повітових установ з Добромиля. Свято почалося Службою Божою, яку відправив о. Гоцький з Передільниці в асисті о. Боберського з Тарнави й о. Юрія Ковальського з Добромиля. Проповідь виголосив о. Пашківський з Грушатич, який у гарний і пристутний спосіб змалював між іншим також ролю освіти в нац. відродженні українського народу. По богослуженні відбувся у прибраній зеленю і жовто-блакитними хоругвами салі читальні святочна академія. Почалась вона відспіваним читальняним хором під батутою п. Кострижа „Просвітянського гимну". Після тієї точки відкрив академію голова читальні о. Олександер Шеснюк. Він привитав гостей, присвятив теплу згадку основникам читальні, указав на звязок між Церквою і „Просвітою" у відродженні українського народу і на потребу дальшої такої праці для добра села й усього українського народу. Відтак слідували хорові продукції і деклямації. Привіт від Філії „Просвіти" та реферат про розвій читальні в Боневичах виголосив голова Філії адв. д-р В. Пеславський, привіт від Окружного Союзу Українських Кооператив з особливим підчеркненням потреби тісної співпраці „Просвіти" з кооперацією зложив дир. Степан Чорняк. Свято закінчено відспіванням нац. гимну. Академія зробила на всіх гарне враження. Видно було добру підготову. Найбільше труду у влаштування того свята вложили голова читальні о. Шеснюк та селяни Теодор Бединарчик, Теодор Гнат, Кострижі й інші.

СТАНИСЛАВІВ.

Заг. збори філії УКТОДІ. Дня 21. м. м. відбулися у Станиславові б. звичайні Заг. Збори філії УКТОДІ в домівці „Української Бесіди". Зі звіту голови Т-ва. д-ра Гробельного, довідалися приявні, що зацікавлення Товариством маліє, як це видно з числа членів: зі 120 впало воно на 111, дарма, що не слід ставитись байдуже до тих, які жертвували своє здоровля і свою кров для Великої Ідеї. Скарбник Т-ва. п-і Грушкевичева, подала, що й доходи Т-ва змалїли теж у відношенні до доходів з давніших лят: їх було 2.109.54 зол., а чого розділено на підмоги місцевим інвалідам 171.50 зол., а передано до централі 1.410 зол. Ширше дискутовано над справою грошей, що були зложені в доларах в Українському Кооп. Банку. Т-во виповіло їх вчас, але банк протягнув їх виплату і через те Т-во мало 65 зол. втрат. По дискусію закінчив голова Надз. Ради Банку заявою, що банк піде назустріч Т-ву і втрату вирівняє. Зокрема одноголосно признано похвалу за жертвенчу працю для Т-ва панням Марії Олексин і Меланії Грушкевичевій. Опісля Заг. Збори радили над тим, як зацікавити дрібну українських інвалідів станиславівське громадянство, якого деякі сфери, напр. купці, просто відтягаються від членства в УКТОДІ. Новий виділ укомплетувався так, що головою Т-ва став дир. Вол. Мальнець якому — віримо — вдасться проломити байдужість до справ українських інвалідів серед станиславівських українців.

Єк.

Вибагливі плащі сукні
35 золотих
70 золотих
Великий вибір.
Жіноча конфекція
ФЕМІНА
Львів, площа Галицька 12 а.
І. пов. пір вул. Баторого. 686

СПОРТ.

ЛЬВІВ. ВІНЕР АЙСЛЯВФФЕРАЙН — РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЬВОВА 4:2 (2:0, 2:1, 0:1).

Міжнародні гакієвові змагання, розіграні І. д. м. вечором на торі Л. Т. Л., принесли несподівано перемогу австрійській дружині у відношенні 4:2. До перемоги віденців причинився головно воротар Бедролаз („Лехія"), що пропустив фатально аж трое воріт. У третій терції заступив його знаменито воротар Скрипій („Україна"). У репрезентації Львова грав ще з українців Труш Мирон (старший), що в цьому сезоні перейшов до „Лехії". Ворота для Львова стрілили: Ясінський і Лемішко (обо з „Чорних"). Судіював п. Сакс. Видів ок. 3.000.

ПЕРЕМИШЛЬ. ЧУВАП — ПОЛЬОНІЯ 3:1. Змагання товариські.

СТАНИСЛАВІВ. ПРОЛОМ — ЦИРЕЙ ІЗРАЕЛЬ 1:5.

Маст. Б-ка, в піяг поту. Змагання ті програв Пролом зовсім незасужено. Причин у програній треба добачуватись не у вищості противників, але в фатальним столі та світлі. (Стіл лякеровий (!), а до змагань прасовчувала жевіяка 25 свічок). Виклади: Андріїшин II — Друкс 13:21, 16:21; Лєськевич — Горовіц 10:21, 21:14, 12:21; Смола — Лехнер 16:21, 18:21; Адамашек — Гольдверґер 16:21, 15:21; Новицький — Кнізпель 21:12, 8:21, 21:18; Голінський II — Вайнгартен 13:21, 21:14, 15:21. Знаменито грав Новицький, всі інші менше чи більше слабо. Пролом, не зважаючи на цю програну, веде в табелі.

ПРОЛОМ II — ЦИРЕЙ ІЗРАЕЛЬ II 5:1. Приятельські змагання закінчились високою і заслуженою виграною Пролому над слабим противником. Найкраще грали Бурделюк і Пужак. Ренер міг змагання виграти. Куліба цим разом грав трохи нервово й нервово. Андріїшин І. грів трохи „протекційно" (грав з панною), як пристало на джентельмена, але пункт здобув. Б. Л.

ЗМАГАННЯ У. С. С.

Відплатні змагання між У. С. К-ом і Соколом III закінчилися знову високою і певною виграною У. С. К-у 5:1. Висліди: Андрухович II — Фурнієвич 21:10, 21:16; Комар — Калічук 21:16, 21:15; Кучерявий — Перейма 22:20, 21:14; Мікльош — Новаківський 22:20, 22:20; Радим — Ясінський 21:6, 21:15; Андрухович I — Мусій 16:21, 11:21. Великою несподіванкою була виграна Кучерявого (У.) з Переймою (С.). Андрухович II грав найкраще і свобідно. Дуже цікаві й завзяті були гри Мікльоша з Новаківським, а вислід вагався до останніх ударів ракетки. Сокіл III. представляється значно слабше, як у зим. сезоні. Грачі виразно ще не в формі. На Різдво організує О. К. турнір за нагороду, в якому бере участь 5 грачів з У. С. К-у і 5 з Сокола III. Б. Л.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Микола Голубець: РІК ГРОЗИ І НАДІЇ — 1914. Львів 1934. Накладом Івана Тиктора. Стор. 128. ф. 16°.

ЖУРНАЛИ.

ДЗВОНИ, літературно-науковий місячник. Львів. 1934. Ч. 12. IV. Зміст: У. Кравченко: Народня Муза в вертепі. Г. Костельник: О конячині (вірш в бачванському діалекті). В. Пачовський: Гальшка Ярославна. Р. Завадович: Космічний дует. Н. Королева: Брод. М. М. Сач: Вибрана. В. Лев: Література відродженої Польщі (лок.). Д. Скитальський: Сумніз. Ч. Лишар честн (про Ф. Шатобріяна). С. Шелухин: Хто й коли переіменував грецькі назви українських річок на латино-кельтійські (Нові факти для устійнення походження Руси). М. Демкович: Добрянський: Фашистівський корпоративізм і становий принцип (класократія) у Липинського. Хроніка. Рецензії. З преси і журналів. Нові книжки.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, популярно-науковий місячник. Львів. січень 1935. Видає Т-во „Просвіта" у Львові. — Зміст: В. Дорошенко: Михайло Грушевський (з портр.). Б. Крихкий: 22. січня (вірш). — 22. січня Музеєві Визвольної Боротьби у Празі. — Я. Пастернак: Різдво в Мармарощині (3 обр.). — Грипова пошесть. — Я. М. Береза: „Царі йдуть" (4 обр.). — Скарби вперед 1.600 років. — А. Ластовецький: Чудо техники (3 малюнки) — Е. Малик: Про корали та перли (4 обр.). — М. Андрусяк: Етнографія Гуцульщини з 1851—1852 рр. — Ще про трогльодитів. — За рік. — А. Лотоцький: Острів малагасів — Мадагаскар (4 обр.). — Пожива з дерева. — О. Боднарович: Пятдесятліття „Зорі" (1 портр.). — Р. Крохмалюк: Як добувають скарби зо дна моря (6 обр.). — Життя в морських глибинах. — Ір. Лоський: Що читали на Україні XVII—XVIII вв. — М. Бажалук: Лещо про мамута й інших диявольських слонів (2 обр.). — Б. Рубанчук: Михайло Павлик (у двадцяті роковини смерти — з портр.). — Про А. Нобеля та його нагороди. — Додаток: Історія „Просвіти" (ст. 225—230).

НОВА ХАТА, двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Львів січень 1935. Ч. 1. Р. XI. — Зміст: Зов: * * * Різдвяний спів; 2. Залізняковн: Бойківські колядники; В. Січинський: Хатнє будівництво; М. Пастернакова: У біду сніжну даль; К. М.: Осінь; Федакія Паньківська (посмертна згадка); З нашого дому; Привіти; Плетення з волічки; Моди; Прописи; Ірина Відевіду; Плетення з волічки; Валерія О'Коннор Вільде: Метелики на шпильках; Листівська: Лисенки з Старицької. Ілюстрації.

ХЛІБОРОБСЬКА МОЛОДЬ. Львів, грудень 1934. Ч. 2. Р. I.

ДЗВІНОЧОК. Львів, січень 1935. Ч. 39. Р. V.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича: Станиславів:

7. І. Премєра „СЕРЕД БУРІ", істор. пєса на 4 дії Б. Грінченка, постановив М. Бенцаль.
8. І. „Княжна чардаша".
9. І. „Спадкоємець".

Великий Міський Театр.

Четвер, 3. І. год. 7·30 веч. „Повста".
Пятниця, 4. І. год. 7.30 веч. „Чужа дитина".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 3. І. год. 7·30 веч. „Пастораля".
Пятниця, 4. І. год. 7·30 веч. „Музичні іграшки".

Мжнародній турнір мистців думання за чашу серед. Европи на 1935 р. в салі Кодсею при вул. Сольщівій. Початок змагань в год. 9 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Чаплін на війні", „Прибаудa."
АПОЛЛО: „Ігумен Корденський" (Оборона Вестхозен) з Кар. Адвентовичем
АТЛЯНТИК: „Петербурські ночі".
ВАНДА: „Рік 1914".
ГРАЖИНА: „Маскарада".
КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).
КОЛІСЕЙ: „Правда про кохання", ревія „карнавал 1935 р."
КОНЦЕРТНИК: „Римські скандали" Еді Кантор.
МАРУСЕНЬКА: „Тепер і все", ревія „Гін, гін, ура!"
МРІЯ: „Дівча з Будапешту" з Франціском Галь.
МУЗА: „Таємне кохання".
ПАЛЯС: „Уланські обіти".
ПАН: „Королева Христина" (Грета Гарбо).
ПАСАЖ: „Передвістя", і „Жінка та звірюка".
РАЙ: „Радісна година", Мі-Макс.
СВІТ: „Чи людина то дівчина?"
СОНЦЕ: „Прокуратор Анеія Гори" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Нана" і ревія „Цигансьні ночі".
УТІХА: „Грішна стріча" (Кен Мейнард) і ревія.
ХІМЕРА: „Пісня кохання" (Джозе Мохіна).

Ширіть наш часопис!

Закордонне радіо.

Четвер, 3. січня 1935.

Відень (506,8) 12·04, 13·10, 19·45 Концерт, 17·20 Спів, 21·30 Брамсові твори, Кошиці (559,1) 17·20 Квартет на добрих, 18·05 Для Закарпаття, 19·10 Сільська орк., Прага (470,2) 11·05 Салон музика, 15·55 Концерт військ. орк., 17·25 Югосл. романси, Париж (1.648) 13·30 Популярна музика, 21·45 Симф. концерт, Белград (437,3) 17·00 Пісні, передм (556,7 19·00 Іво и Томаса, 20·45 Вальси, Кенігсвустергавзен (1571) 16·00 Шуберт. пісні, 20·45 концерт фільгармонічної оркестри, Кельн (455,9) 17·45 Пісні та балади, Ляйпціг (382,8) 17·20 Віолончело, 18·20 Хоральні пісні цитри орк., Мінхен (405,4) 13·25, 16·05 Концерт. оркестра (515,8 18·20 Любовні пісні 15 і 16 ст., Мілян (368,6) 17·10, 19·00 Камер. й легка музика, Рим (420,8) 17·00 Інструм. концерт. Добрянський: Фашистівський корпоративізм і становий принцип (класократія) у Липинського. Хроніка. Рецензії. З преси і журналів. Нові книжки.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, популярно-науковий місячник. Львів. січень 1935. Видає Т-во „Просвіта" у Львові. — Зміст: В. Дорошенко: Михайло Грушевський (з портр.). Б. Крихкий: 22. січня (вірш). — 22. січня Музеєві Визвольної Боротьби у Празі. — Я. Пастернак: Різдво в Мармарощині (3 обр.). — Грипова пошесть. — Я. М. Береза: „Царі йдуть" (4 обр.). — Скарби вперед 1.600 років. — А. Ластовецький: Чудо техники (3 малюнки) — Е. Малик: Про корали та перли (4 обр.). — М. Андрусяк: Етнографія Гуцульщини з 1851—1852 рр. — Ще про трогльодитів. — За рік. — А. Лотоцький: Острів малагасів — Мадагаскар (4 обр.). — Пожива з дерева. — О. Боднарович: Пятдесятліття „Зорі" (1 портр.). — Р. Крохмалюк: Як добувають скарби зо дна моря (6 обр.). — Життя в морських глибинах. — Ір. Лоський: Що читали на Україні XVII—XVIII вв. — М. Бажалук: Лещо про мамута й інших диявольських слонів (2 обр.). — Б. Рубанчук: Михайло Павлик (у двадцяті роковини смерти — з портр.). — Про А. Нобеля та його нагороди. — Додаток: Історія „Просвіти" (ст. 225—230).

НОВА ХАТА, двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Львів січень 1935. Ч. 1. Р. XI. — Зміст: Зов: * * * Різдвяний спів; 2. Залізняковн: Бойківські колядники; В. Січинський: Хатнє будівництво; М. Пастернакова: У біду сніжну даль; К. М.: Осінь; Федакія Паньківська (посмертна згадка); З нашого дому; Привіти; Плетення з волічки; Моди; Прописи; Ірина Відевіду; Плетення з волічки; Валерія О'Коннор Вільде: Метелики на шпильках; Листівська: Лисенки з Старицької. Ілюстрації.

ХЛІБОРОБСЬКА МОЛОДЬ. Львів, грудень 1934. Ч. 2. Р. I.

ДЗВІНОЧОК. Львів, січень 1935. Ч. 39. Р. V.

—o—

Памятайте, що лише в складах Народної Торговлі дістанете всі, потрібні на РІЗДВЯНІ СВЯТА, товари 840 1—2 **в найкращій якости і по низьких цінах.**

Пятниця, 4. січня 1935.

Відень (506,8) 15·40 Танц. музика, спів, 17·20 Сучасна ам. музика, 20·05 Симф. концерт, Прага (470,2) 12·35 Джез 19·10 Пісні й арії, 20·00 Квартет, Прага II. (349,2) 14·35 Два фортепіяни, Париж (1648) 13·30, 23·30 Популярна й танц музика, Белград (437,3) 20·00 Оп. арії, Берлін (356,7) 18·30 Штраусові пісні 19·00 Легка музика, 21·00 Сучасна музика, Гамбург (331,9) 21·35 Скрипка, Гайльсберг (291) 20·10 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, Ляйпціг (382,2) 16·40 Концерт, Мілано (368,6) 1·00 Симф. концерт, Рим (420,8) 12·00 Легка музика, 16·00 Концерт із участю кларнетиста Кагузака, 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 3. січня 1935.

6·45 Коляда, 6·50, 7·07, 7·25 Ран. муз. з гр. пл., 7·50, 22·00 Рекл. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Для ст. дітей: „Авантюри, листи до Старого Доктора", 12·30, 13·10 Концерт муз., спів), 13·00 Полудн. денник, 13·05 З нашої праці, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Година легкої муз., в совьки, 16·05 Лекція гр. нови, 17·00 Театр Уяви „Підгалянський пир" муз. авд., 17·30 Вісти та програми, 18·00 Сільва рерум, 18·00 Театр. фейл., 18·15 Рецталь І. Гайовського на віолі д'аморе, фортепіяні, 18·45 Що читати 19·00 Дрібні твори чеських композиторів із гр. пл., 19·20 Актуальна гутірка, 19·29 Легкі пісеньки, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Легка муз., спів (Дідур-Залуська), 20·45, Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт симф орк., 21·45 Чи тренувати Аристотелева логіка має нині значення, 22·15, 23·05 Танц. муз., 22·45 три знаки запиту.

Пятниця, 4. січня 1935.

6·45 Коляда, 6·50, 7·07, 7·25 Ранішня музика з гр. пл., 8·35 Руханка, 7·15 Ранішній денник, 7·25 Хвилинка господині дому, 7·40, 22·40 Реклями концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Концерт, 12·45 Пара в житті дитини, 13·00 Полудн. денник, 15·2 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Легка музика в гр. пл., 16·45 Авд. для хорих, концерт, 17·15 Камер. концерт, 17·50 Огляд не годиться, 18·00 Сільва рерум, 18·05 Футбол: Плебісцити, 18·15 Фортепіян. реціталь Журавльова, 18·45 Зимові ловп, 19·00 Арії та пісні в супр. фортепіяну, 19·20 Актуальна гутірка, 19·30 Колядковий концерт, 19·50, 19·56 20·0) Як провести свята, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт; Веч. денник, На працюємо, 22·30 Імпровізація поезій, 22·05 Танц. музика.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Архикняжий бровар у Живці

поручає свої недосяжної якости пива
„Портер" „Ейль" (ALE) - „Мартове" і „Живецький Здрій"
дістанете у всіх льокалях, ресторанах торговлях делікатесів і кімнатах до снідань.
Генеральна Репрез. на Східню Галичину і Волинь
„Здрій Живецький" Склади Клепарів 206. Тел. 23-30. Телефони 7-10 і 13-29 793 ЛЬВІВ БЮРО **КОСЦЮШКА 24.**

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26·09, Париж 34·90, Берлін 212·89 Цюріх, 171·50, Голяндія 358·00, Прага 22·10, Італія 45·31, Нюйорк кабель 5·27 7/8, Нюйорк чеки 5·27 1/2.

Золото: Долари 8·91—8·93, Франки фр. 34·30—34·50 Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·30—46·30.

Срібло: Корони 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·75.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 1. і 2 січня ц. р. з приводу вичікуючої тенденції ціп на масло не ставить. Кооперативам платив за:

	львівс.	Львів.
1 л. кодоза	0·16	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. яєць	4·00	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану слаба, на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 1 січня до 5. січня ц. р. включно платитиме своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, львівс. подвіря птакомісаної „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Качутники мол.	за 1 кг.	0·85	зол.
Кури	„	0·93	„
Качки	„	0·90	„
Індики	„	0·93	„
Годовані гуси	„	0·80	„

Птицю приймає в спільности установленого дня кожного доставця контингенту.

ОПОВІСТКИ.

Подяка. Управа Природничого Музею Наукового товариства ім. Шевченка складає щиру подяку пп. п. Клинові Третьяковій за дар таблиці для збірки камінновугільної фльори.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КОЖУХИ, брокати, шапки, мантилії, ремонт. Виробництво фіранок. Фрайліх, Сапіжинська 21.

К ВАЛЄРСЬКИЙ ПОКІЙ з особним входом до винаму, вул. св. Марка 20. І. 736

ПЕШОРЯДНЕ УКРАЇНСЬКЕ ФРИЗІЄРСЬКЕ ЗАВЕДЕННЯ
Андрія Кузика
вул. Гродзіцких ч. 4.
Коло Катедри П. Терлецького.

ПЯНІНА першорядних по зниженій ціні на догідних умовинах, купно продажа. Зам на уживаних інструмент. **Новацкий, Пілсудського** 1. 689 7

НА СВЯТА!
Природні гронові вина
по найнижчих цінах поручає
записаний доставець богуслужебних вин
В. ГЛОЗІК
Львів, ул. Собєського 2.

Спеціяліст шкіряних недуг і пікушерії
Д-р Володимир Станецький
ординує
у Львові, вул. Хоругвини 12, II. поверх. (Академічна).

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти, 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.15
„ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·60

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по куплю, продаж, наймам і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 250·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 70·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 40·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 4 13.902. Львів, пятниця 4. січня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щодн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·50 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції 29-41. „ Друкарні 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ЗАМИРЕННЯ В ЕВРОПІ.

За тісну співпрацю держав у середущій Европі.

ПАРИЖ, 3. І. ПАТ. „Пті Паризієн" пише, що мін. Лаваль по нараді з Мусолінієм підпишуть дві конвенції. Одна обійматиме статут Австрії й організацію безпеки в середущій Европі. Цю конвенцію зладжено після порозуміння з державами Малої Антанти. Друга конвенція обійматиме французько-італійські кольоніяльні справи, себто статут для Італії в Тунісі і французькі концесії у Сомалі.

„Ле Журналь" пише, що порозуміння Італії з Францією започаткує постійну співпрацю. Італія зрозуміла небезпеку аншлюсу Австрії з Німеччиною і з цілою енергією взялась за організацію співпраці у середущій Европі.

Агенція Авса повідомляє, що темою нарад мін. Лаваля з Мусолінієм буде, крім договору приязни, ціла низка французько-італійських справ ще як слід неясованих. До порозуміння між обома державами у справі гарантії незалежности Австрії дійшло щойно вчора. До конвенції у справі незалежности Австрії можуть приступити теж інші европейські держави крім Франції та Італії.

Покращання взаємин м'ж Англ'єю та Ірлянд'єю.

Підписання торговельного договору.

ЛЬОНДОН, 3. І. ПАТ. В. Британія та Ірляндія підписали торговельний договір, на основі якого Ірляндія буде ввозити більшу кількість англійського вугілля, а вивозити до Англії 150.000 штук худоби більше від теперішнього контингенту. Вивіз вугілля буде перевищати один мілюн тон. Підписання нового торговельного договору приверне нормальні взаємини між Ірляндією і В. Британією.

Новий британський амбасадор у Польщі.

По Йорданських святах приїде до Варшави новий британський амбасадор сер Говард Вільям Кенярд. Новий амбасадор має 56 років і великий досвід дипльомата. Свою дипльоматичну карієру започаткував 1900 р. на становищі секретаря у Римі. В 1904 р. перенесли його до Тегерану, в 1907 р. на становище другого секретаря до Вашингтону. Від 1911 р. був шарже д'афер у Гавані, опісля у 1912 р. перейшов до англійського посольства у Танжері, коли то в Мароку вибухнув напружений конфлікт. У 1914 р. призначено його першим секретарем і на тім становищі залишився до 1916 р. Опісля до 1919 р. урядував у Форін Офіс, коли призначено його радником амбасади у Римі. В 1925 р. призначено його послом у Білгороді. У короткім часі посол В. Кенярд вивчив сербську мову, щоби краще міг орієнтуватися в напружених відносинах у Югославії. Слідкуючи за боротьбою хорватів проти централістичного білгородського уряду познайомився з провідником хорватів Степаном Радічем. У 1929 р. призначено його послом у Стокгольмі, звідкіля на власне прохання перейшов на становище посла до Берна у Швайцарії, бо впорядковане і монотонне життя у Стокгольмі не цікавило його. З Берна приїде до Варшави уже на становищі амбасадора.

О. д-р Масцюх на Лемківщині.

Пишуть нам:

В неділю 30. грудня приїхав до Сянока о. д-р Масцюх і відправив у місцевій церкві Службу Божу в асисті о. пароха Константиновича й о. Сікорського. Цієї неділі збіглися сяніцькі „русскі" до церкви, як ніколи. На лицях усіх малювалося вдоволення переможців. І хоча „Земля і Воля" не дуже вдоволена з о. Масцюха на становищі ап. адміністратора на Лемківщині, то місцеві „русскі" вожаки є того переконання, що о. Масцюхові удасться в короткому часі, при їх помочі *підукраїнізувати* Лемківщину.

Є чутка, що сяніцькі „русскі", зараз по приході о. Масцюха до Сянока, мають віявати всіх „русских" священиків Перемиської Єпархії, щоби в імя „русскої" ідеї перейшли з *долів на Лемківщину*, під управу свого „правдиво-русского епископа" і тимсамим визволилися від „тиранії" Преосв. Коциловського. І з певною річю, що вл. Коциловський радо позволив би „русским" священикам своєї дієцезії перенестися на Лемківщину, як не менше є певною річю, що українські священики радо перейшли би на парохії „русских" священиків у Перемиській Єпархії...

Неясне тільки одно: Чи і скільки найдеться таких ідейних „русских" священиків, що схотять увільнитись від „тиранії" вл. Коциловського і перейти до праці на Лемківщину...

УНДО „Діло" і „Новий Час"

у спілці з Зіновєвом.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПУБЛІЦИСТИЧНА „БОМБА".

У київських „Вістях" з 30. грудня 1934 р. опублікував відомий літературний і публіцистичний чекіст Ф. Таран статтю п. н. „Перекличка убивць", у якій по бандитськи атакує цілий український національний табор поза межами Совітської України за те, що він протестує проти большевицького терору, зокрема проти останніх розстрілів комуністичних українських письменників і безпартійних культурних українських діячів.

З піною злоби та злости на устах виписує цей большевицький писака таке: „Зшарудів увесь табор української контрреволюції, заверещав, захищаючи зокрема своїх лазутчиків, розстріляних за постановою виїздної сесії найвищого суду СССР 15. грудня. Цей свій елемент конвеєри українських націоналістів оформили в резолюції президії УНДО і Парляментарної Репрезентації. І природний цей елемент... Якжеж! Їх, наємників німецького фашизму й польського імперіялізму, позбавлено 28 лазутчиків, що мали вчинити терористичні акти, готуючи знов появлення кривавої перезви, що заалася У.Н.Р. Руками Петлюр, Коновальців, Мордалевичів, Ангелів і Струків скільки робітників і селян замордували ці підлі жовтоблакитні кати українського народу".

Переїхавшися відтак по „Ділі" й „Новому Часі", цей „романтик" кривавої, садистичної большевицької публіцистики вписав таке:

„Виють, перекликаються криваві пси української контрреволюції з троцькістсько-зіновєвськими терористами і цим ще раз **підтверджують наявність блоку їх у боротьбі проти пролетарської диктатури".**

Доволі!

Большевицька гієна, що жне трупами українців, у своїй засліпленості „відкрила" дійсно нечуваний і невиданий блок УНДО, „Діла" й „Нового Часу" з Троцьким і Зіновєвом! Нехайже в нього вірить! Зазначимо тільки, що для нас Троцький і Зіновєв є такими самими кровожадними і зненавидженими ворогами як Сталін і його лазутчик, піллізник та підголосок Ф. Таран.

Спеціяліст жіночих недуг і акушерії

Др. Олександер Лавр'вський

ПЕРЕНІС СВОЮ ОРДИНАЦІЮ у Львові, вул. Новий Світ ч. 22. Ріг Льва Сапіги і Мурарської. 774

Жадайте всюди! найкращу **рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар ло лещат.** 44/4—7 **„СІЛЬВА" Львів, Бандурського 5.**

ФРАНЦУСЬКО-СОВІТСЬКЕ ТОРГОВЕЛЬНЕ ПОРОЗУМІННЯ.

Львів, 3. січня.

Неодин російський дипльомат у Парижі, неодин французький у Москві і неодин уряд складений з міністрів і комісарів мусів податись до димісії тому, що не міг вирішити такого складного питання, як передвоєнні російські довги супроти Франції. Мілярди складені ощадними французькими громадянами пішли до державного російського скарбу; недурно Франція рахувала на Росію як на союзницю у великій війні. Коли завдяки російській допомозі Франція війну виграла, мусіла вона платити свої довги Зл. Державам, але не могла дістати назад вложених своїх капіталів від свого найбільшого довжника — Росії. Большевики, прийшовши до влади, заявили, що не признають царських довгів.

Змінялось з року на рік міжнародне становище Франції, що шукала нових союзників, вічно недовіряючи Німеччині. Великі простори колишньої російської імперії, знищені війною і революцією, були добрим тереном для збуту всякого краму, головно люксусового, напробльованого у Франції. Та за кожним разом, коли починались балачки на цю тему, вирипало старе наболіле питання французьких вірителів: — а якже буде з нашими колишніми капіталами?

Аж ось звістка, що подобає на зворот у цій справі.

Цими днями оголосили протокол із московських переговорів французького міністра торговлі Маршандо з представниками совітського уряду. Переговори ці йшли рівнобіжно до розмов представника французького уряду Лаваля в Літвіновим у Женеві, на теми політичні та військові. Успіх совітської дипльоматії в тому, що такі прикрі питання, які внесувала досі Франція як напр. царські довги, перестали бути предметом розмов. Совіти відкинули відповідальність за воєнні довги царського уряду, заявляючи, що вони не мають нічого проти відшкодування у звязку з якимись більшими фінансовими трансакціями обох держав. Таким робом-та перешкода, якої не вдалось обминути совітський представник у Парижі Раковський у 1927. р., відпала тепер, завдяки зручности Літвінова.

Росія винна була Франції 7,5 мілярдів золотих франків, з чого 6 мілярдів припадало на малих вірителів, а решта на уряд. За весь час від війни багато з цих приватних вірителів відступило свої претенсії по нижчих цінах і нині інші претенсії теж сильно впали в ціні того, як вірителі тратили надію відобрати свої гроші.

До 11. січня 1934. вимінна торговельних товарів між Францією і Совітами була дуже слаба. Франція більше спроваджувала краму, як доставляла; французька фльота хотіла покрити свої потреби в нафті. Від того часу вирівняли деякі окрені питання платности, порозумілись щодо знижки мита і совітський уряд зобовязався у 1934. р. замовити у Франції краму на 250 міл. фр. Це зобовязання, як увіряють французькі дипльомати, Совіти дотримали. Знаємо теж, що більшість цих замовлень покривали потреби воєнного міністерства.

Французько-совітське порозуміння з 9. грудня м. р. продовжує ще провізорію і зволовнює П. Франція згодилась на довший кредит, хоч банки не дуже раді пійти на цю комбінацію. Велику вагу грає у пунктах цього порозуміння справа достави нафти, якої Франція дуже потребує. У цьому напрямку французький уряд давно вже робить заходи, щоб спровадкувати нафту з Моссулу. Досі нема ще точно списаних пунктів цього французько-совітського торговельного порозуміння і знаючі всевишньо, що редакція тих пунктів буде найтяжчою проблемою.

Найкращим дарунком на ялинку

це практичні порцелянові, керамічні і шклянні товари, як оздобні фігурки, флякони, вази, чайні сервіси, тарелі, шклянки і т. п. за на[7]дешевші ціни!

Ф-ма „КЕРАМІКА" під управою **О. Ожеська**

ЛЬВІВ, — РУСЬКА ч. 18. 770 3—3

З польської преси.

Митрополит Шептицький і епископ Хомишин.

Під повищим, для польської преси досить атракційним наголовком, п. Г. Лубенський оголосив у святочному числі „Часу" обширну статтю, в якій порівнює політику й світогляди обидвох українських греко-катол. владик.

Митрополита Шептицького характеризує як „великого мрійника і великого ідеаліста", який „бачив свою місію, щоб вкопати хрест на Сході". „Відданість о. митрополита унійній ідеї безмежна, його захоплення і активність у пиренні унії можна порівнати з захопленням, що було питоме Іпатієві Потієві, знаменитому владиці XVI. ст. Лише зір Потія зупинявся на границях Річпосполитої, а погляд Шептицького сягає ще дальше, бо обхоплював увесь православний Схід." Але — читаємо далі — „з трагедією митрополита стали непригожі українці для реалізації його великої ідеї, брак місійної сили греко-католицької церкви (?), надто велике завбсорбування греко-кат. духовенства „боротьбою з православієм у себе, а латинщиною і з польщиною", — словом, повна диспропорція поміж замірами і можливостями. При цій нагоді автор переїхався і по „реполітикуванні клиру" і по українському націоналізмі, що „викривив релігійне післанництво на Сході". „А ідея унії на службі якогонебудь націоналізму, перестає бути ідеєю унії, та звичайною комбінацією, як багато інших політичних грачів."

І ось тому здогадному мрійництву та реальності планів і безуспішності праці митрополита Шептицького автор протиставляє епископа Хомишина, як великого реаліста, „хотів передусім почувати у себе дома твердий грунт під ногами." В імя католицизму, каже Лубенський, станиславівський владика виповів війну двом дужим у греко-кат. церкві силам, — „православній традиції і нічим необузданому (!) націоналізмові." Автор ширше зупиняється над заходами і засобами еп. Хомишина, якими він „створив сильний спротив наростаючим волинам православної традиції" та використовував громадянству, який націоналізм можна узгіднити з католицьким світоглядом.

„Ніколи досі грецький епископат не був такий поділений у своїх поглядах, як нині". Автор протиставляється загально принятому серед польників національно-політичному критерієві: „обидва владики є безперечно гарячими українськими патріотами, — ані епископ Хомишин не є польонофілом, ані митрополит Шептицький не є полякофобом." А проте автор теж не двозначно старається виказати більшу вартість поглядів еп. Хомишина з польського становища, при чому їдко завважує, що „митрополит Шептицький не зумів неоднократно визволитися зпід ріжних сугестій українських політичних сфер..."

Щодо становища обох владик до православія, то у становищі митрополита бачить автор бажання „зберігти для гр.-кат. обряду якнайбільшу атракційність супроти православія", через що митрополит „користає з кожної нагоди, щоби підкреслити спільні риси уніятського костела і православної церкви (чи це сама термінольогія „костел" і „церква?!" — Ред.) і свою прихильність та симпатію для православних." „Зате о. еп. Хомишин цілою своєю діяльністю прямував до зірвання всіх звязків з православієм."

І тепер найбільш есенціональний кінцевий уступ:

„...О. митрополит Шептицький не вважає зидно православія як річ небезпечну для ук-

Найвищий консуль підпомагав Ніколаєва?

ПАРИЖ, 3. 1. ПАТ. „Пті Паріжіен" повідомляє з Москви, що не латвійський консуль Бісенекс є тим консулем, про якого згадує акт обвинувачення проти Ніколаєва і товаришів. Большевицький уряд запевнив, що Бісекенс здобув від Ніколаєва політичні вістки і згодився передати листа Троцькому про терористичні заворушення в Ленінграді. Крім того Бісенекс нібито передав Ніколаєві 20.000 рублів допомоги для терористичної групи. Тому большевицький уряд звернувся до латвійського уряду з домаганням відкликати Бісенекса з дотеперішнього становища. Консуль Бісенекс покинув уже Ленінград.

РИГА, 3. 1. ПАТ. Латвійська телеграфічна агенція повідомляє, що латвійський консуль Бісенекс перебуває тепер на відпустці у Гельсінгефорсі. Агенція заперечує вістки закордонної преси про його відкликання з Ленінграду.

Зближення Австрії до Чехословаччини.

ПАРИЖ, ПАТ. По конференції австрійського міністра фінансів Буреш з міністром Бенешом у місті Табор оголошено комунікат про наради у фінансових і господарських справах. Висліди нарад мають апробувати обі уряди. Міністр Буреш виїхав уже до Відня

Австрійські політики про поїздку Лаваля.

ВІДЕНЬ, 3. 1. ПАТ. Політичні австрійські кола радіють з поїздки міністра Лаваля до Риму. І в Парижі і в Римі пішли на руку домаганням Австрії. Гарантійний договір у справі незалежности Австрії зобовязуватиме теж його учасників не вмішуватися до внутрішньої політики іншої держави і не підтримувати революції в державі, яка підписала цей договір. Політичні кола Австрії сподіваються, що гарантійний договір доведе до замирення в середущій Европі. Його будуть могти підписати всі зацікавлені держави. Крім Австрії і сусідніх з нею держав запросять ще Німеччину і мабуть В. Британію, Польщу і Румунію.

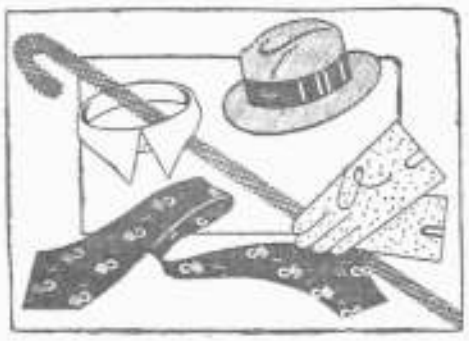

Вибагливі дарунки на ялинку!

A la ville de Paris

Габрієль Штарк

площа Марійська ч. 11.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. СІЧНЯ 1935.

ВОЛОДИМИР КОБРИНСЬКИЙ.

Зі шпилів Чорногори
ДО МУЗЕЮ.

З приводу отворення Українського Музею ім. о. Й. Кобринського в Коломиї.

По довгих роках вагань і по довгій надумі заложили Гуцульський Музей, і то не в захватюючім тепер Жабю, але в Коломиї. Українське громадянство доложило своїх зусиль, щоб здвигнути цей Музей. До цієї скарбниці радо віддав усе кожний, хто лиш що міг. І з найдальших закутин краю надходили експонати, при чому нераз було видно посвяту ідейних одиниць. Бідний хлібороб Дмитро Рогович з Шешорівець, коли викопав золоту монету з р. 1772, віддав її до Музею, хоч у місті міг за неї дістати гарний гріш. Також і за границею, в Парижі і на Моравії, не забували добрі люди про цей Музей. Не лишилась позаду і наша Чорногора.

*

В неприступних скелях Чорногори від незапамятних часів гніздяться вірли. Грізні це птиці, що летом крил, зором очей та силою кігтів і дзюба запанували над надземними просторами. Неодного бараниика вхопив уже орел з полонини, а навіть деколи й дітей позабирають вірли.

Один з таких смільчаків залетів перед кількома роками в наші околиці, і сховавшися десь там високо-високо, приглядався нашій Коломийщині. Нараз побачив, що в недалекім селі на подвірю хліборобa Штудерка лежить собака. Заграла в нім вірлина кров. Пригадав собі, якто його тато, мама і вся рідня вірлів грабують, що лиш побачать, а зграбоване стягають до себе в стрімкі, пусті скелі, щоб напхати пажерливі вірлята. Така то вже дика натура всіх вірлів. І він не видержав. Летом стріли з високих хмар залетів на долину і сильними грудьми ударив бідну собаку, стискаючи її своїми кігтями. З болю заскомлів песисько. Між молодим вірлом і бідним псом почалася завзята боротьба на життя і смерть.

Цей двобій бачив з боку хлібороб Штудерко. Налет вірла на його обійстя розлютив його дуже. Жаль стало йому за вірним сторожем, що в кігтях ворога благав рятунку. Пригадав собі Штудерко, скільки то шкоди роблять ті вірли нашим людям. Скочив до хати, а коли за хвилину вернувся, побачив, як орел зі своєю добичю підносився вже понад стріху.

Зложився і вицілив. З гори посипалось пір'я. Орел востанне розпростер крила, ще гірше стиснув жертву кігтями, захитався — і впав на землю. От і здох орел, а бідний песисько вилизався і живе до нині.

Так то буває з тими вірлами. Високо літають, широко панують, а все таки мабуть гинуть.

*

Був це початок листопада 1930 р. На двір дощ зі снігом січе безнастанно. Пізнім вечором застукав хтось до дверей Музею. Був це молодий хлібороб Михайло Кравчук, що, не зважаючи на слоту, приїхав відпитати, хто би то в місті випхав птаха. В два тижні пізніше привіз він гарно випханого вірла з розпростертими крильми (між кінцями крил 1 м. 85 цм.) Розповівши цілу подію, сказав: „Цього вірла прошу мість до Музею від нашого села. Ми зложилися і заплатили Штудеркові за вірла, якого хотів дуже панич купити. Власним коштом ми дали його випхати". І дійсно випханий орел між гуцульськими виробами творить гармонійну цілість у гуцульськім відділі коломийського Музею.

Цінний і привабливий це експонат, одначе ще цінніша памятка від ідейних і національно свідомих хліборобів нашого села. Тепер може вже кожний оглядати цю, колись грізну птицю. З неприступних шпилів Гуцульщини залетів цей орел до Коломиї, здається, хіба лиш на те, щоб опинитися у скляній клітці Гуцульського Музею.

*

Таких і подібних експонатів, памяток української Гуцульщини, є вже в нашім Музею досить поважне число.

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма

Зиґмунт Залєский — Львів,

вулиця Бетмія ч. 4. 47/83 56—60

Навпаки о. еп. Хомишин бачить у православ'ю і схизмі зло, що найбільш загрожує вірі його вірних. Життя дало і далі дає багато наглядних доказів, що острах о. єпископа Хомишина міг бути узасаднений. Трираменний хрест знову появився після війни на церковних банях у Галичині. Один із найздібніших та візомих у українських політиків греко-католик сказав мені недавно: „Колиб ми хотіли, то за кілька тижнів будемо мати кількасот тисяч православних у Галичині." Чеж можна йому не вірити?"

Стаття п. Лубенського треба признати, публіцистично дуже зручна. Він проти нікого не виступає, нікого не осуджує, нікого не хвалить і нічого від себе не поручає. Він ніби об'єктивно реферує і не дає навіть ніяких висновків від себе. Він навіть дуже джентельменський в особистих похвалах і характеристиках. Але теза, яка червоною ниткою вється крізь усю його статтю, і ще яскравіші висновки, до яких мусить дійти незорієнтований читач на льогічній будові всіх його зручно складених тверджень, — дуже негарні, дуже тенденційні і — цілком фальшиві.

З його статті кожний польський читач мусить дійти до висновку, що поправді вся життєва робота митрополита Шептицького не лише пішла на марне, але ще й потурає поважному зростові православних впливів коштом греко-католицизму. І що, навпаки, єдиним оборонцем греко-католицької церкви є поправді станиславівський владика. Крім такої дуже негарної сугестії під адресою Ватикану, є там теж дуже негарна суто політична сугестія, з натяками і твердженнями, яких не соромиться тільки найбільш ендецький публіцист.

Висновки, до яких доходить п. Лубенський, наскрізь фальшиві, бо він промовчує найголовніший чинник, що сприяє ширенню православія у Східній Галичині: національну і національно-церковну політику влади. Трудно повірити, щоб п. Лубенський не знав, що діється на Лемківщині і що в тому самому часі, коли йшли заходи креувати Апостольську Адміністратуру на Лемківщині „для добра душ", — йшла і йде палка підтримка тих москофільських чинників, які всю свою енергію звертають на пропаганду православія, на якому теж будують всю свою будучність. І коли вже мова про різниці поглядів внутрі греко-кат. епископату, які можуть не сприяти справі католицизму та його ідейній місії на Сході, то трудно теж повірити, щоб п. Лубенський не знав, що з польського боку радше все вжито на те, щоби ті різниці поглибити при використанні спеціяльно натягнених суто-політичних моментів.

Покликується теж п. Лубенський на висловлювання якогось українського політика, як на доказ нинішньої сили православних настроїв у Галичині. Не маємо права заперечувати п. Лубенському, що він такі слова почув. На їх підставі можемо тільки заквестіонувати високу кваліфікацію здібностей автора таких слів. Зате знаємо про іншу розмову п. Лубенського з нагоди його недавнього побуту у Львові. Його стаття і кінцеве твердження дозволяють на невеличку нескрецію. Отож п. Лубенський покликався у розмові з одним українським політиком, прихильником церковної політики митроп. Шептицького, на такий висловлювання іншого політика, прихильника еп. Хомишина: Колиб, мовляв, еп. Хомишин став митрополитом, у короткому часі являться у нього з поклоном всі його теперішні противники. На те розмовець п. Лубенського заявив, що з однакою правдоподібністю можна би пророкувати, що колиб нинішній станиславівський владика, найшовшись на митрополичому престолі повторяв деякі свої попередні вчинки, та ще й у відповідно збільшених розмірах, як напр. боротьба з „Просвітою", кооперацією і т. п., то за розмірно недовгий час могло би масово поширитись православія.

Було б дуже прикро, якщо саме ту останню розмову п. Лубенський використав проти інтенцій розмовця так різко проти митр. Шептицького, надаючи тій розмові такий невідповідний і зовсім фальшивий зміст.

Провокація „Газети Варшавскої".

У новорічному числі центрального органу польської ендеції находимо кореспонденцію зі Львова п. н. „Руські настрої", підписану якимось п. А. С-кі. Ту статтю годі інакше назвати, як лише провокацією і то у буквальному розумінню.

Залишаємо на боці головну тезу статті, що „німцям маємо завдячувати українську (очевидно: слово український завжди у „лапках" — Прим. Ред.) проблему". Залишаємо на боці всю ментальність польських ендеків, яка відзвана вважає річю можливою твердити, що взагалі ввесь український нарід це видумка німців. Поминаємо теж підрізнювати поняття „українська група" й „руське сполеченьство". Таке анахронічне мальчення диспаліфікує взагалі тих людей, як політиків і публіцистів, бо коли хто у 1935. році завертає до часу, коли ще спірним було питання про поділ спадку і про підхід до самостійних можна підрядних відрічій і говірок, — коли хто завертає до часу, коли по обовязували в науці теорії пореславних „учених" Ілюшинського і Фільорінського, — той не має права претендувати до титулу поважного політичного чинника, без огляду навіть на вплив у примітивному, такими політиками і такою пресою, вихованому громадянстві. Річ у чому іншому.

Автор статті у „Газеті Варш." зізнає, що „відпруження" у польсько-українських взаєминах, яке він бачить лише у фікті замешання терористичних актів, прийшло разом з „ослабленням німецьких впливів" у наслідку польсько-німецького порозуміння. Опісує страшну атмосферу, викликану саботажами й терором українського підпілля, і заявляє:

„Тоді то не тільки серед русинів, але і серед поляків можна було почути голоси про конечність якихось надзвичайних уступок, про гемийучу потребу якихось „заселдничих" змін, концесій, і т. п. Той період напруження первів минувся, коли Німеччина була примушена відвернути увагу від цькування на нашому терені і мусіла покинути на часок своїх українських малісорів. І зараз показалося, що ціла гострота останніх літ притупилася, а сепаратистична іскравість пригасла..."

Що це значить, панове редактори? Адже простий і єдиний льогічний висновок з ваших теревень це той, що тільки саботажі і революційний терор вспілі запевнити думку у польському громадянстві про потребу зміни національної політики супроти українців. Чи це не пітовхання фанатичної націоналістичної молоді до нових актів розпуки, чи не не є свідомим подача аргументів націоналістичній закордонній пресі, словом, чи це не є провокація, така сама, яку ми вже мали стрічати на галицькому терені, та яка пішла в парі з відомими ендецькими відозвами й афішами літом 1930. року? Чи це не цинізм теж „ралін", що нема нині „пацифікаційних" методів оправлення, коли кожній дитині відомо, що „пацифікацію" приготовила у польській опінії і до пацифікації послідовно підтовхала виключно ендецька та санаційно-курєрівська (у національних справах теж ендецька) преса?!

Звичайним хуліганством можна назвати теж такий вислів як те, що „...руска кооперація, залишаючись під впливами „української" групи, переходить гострі кризу зложивань, дефравдацій і т. п." (?!).

Мірилом „точних інформацій" ендецького дописувача є „ревеляції" на тему „видалення Коновальця з Берліна". Виходить, що це сталося після польсько-німецького пакту, тимчасом, наскільки нам відомо, полк. Коновалець живе у Швайцарії від пяти чи навіть шести літ. Про етику ендецьку і політичне розуміння важливости подій свідчить теж порівнування, на двох цілком рівнорядних справ, видалення (якого не було) Коновальця з Берліна з „неприємними російськими актами". Смерть мільонів наслідком політики голоду, масові розстріли невинних людей і найбільш жорстоке правління від часів гунів Аттіли та монголів Джінгісхана — це для русофільських ендеків (прихильних „католиків"!) — „неприємні акти"...

Дешевий місяць
у **ВЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрукси Рер, флянеля 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

Відложена візита мін. Ляваля у Льондоні.

ЛЬОНДОН, 3. 1. ПАТ. Форін Офіс оголосив такий комунікат: Мін. Саймон підчас своїх розмов у Парижі в дні 22. грудня 1934. р. з прем. Флянденом і мін. Лявалем про положення в Европі запросив обох державних мужів до Льондону. Підчас свого побуту на Ріверї у Кан, мін. Саймон слідкував за італійсько-французькими переговорами. У Льондоні сподівалися, що прем. Флянден і мін. Ляваль приїдуть до Льондону негайно по поверотї французького міністра з Риму. Одначе з уваги на недостачу часу візита мін. Ляваля у Льондоні відбудеться щойно по засіданні Ліги Націй, яке починається в дні 11. січня н. р.

Рішення французького уряду відложити візиту прем. Фляндена і мін. Ляваля у Льондоні до початку лютого н. р. була несподіванкою для англійських урядових кол. Ще вчора пополудні французький уряд офіційно запевняв, що Фляден і Ляваль приїдуть до Льондону найпізніше у вівторок. Тому прем. Макдональд рішився приїхати до Льондону зі Шкотії. Однаке вчора вечором французьке міністерство закордонних справ повідомило, що льондонська візита відложена задля недостачі часу. Політичні кола і льондонська преса пояснюють цей факт тим, що наради мін. Ляваля у Римі не розвяжуть положення в центральній Европі. Ці наради вирішать найбільше територіяльні і меншостеві справи Франції та Італії в Африці.

Практичні дарунки на ЯЛИНКУ
це вироби з коліччя з фірми
Дім волічки Львів, вул. Сикстуська ч. 3. 57/84 13-15

РАДІСТЬ У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 3. 1. ПАТ. Англійські урядові кола з великою радістю прийняли вістку про виїзд мін. Ляваля до Риму. Невідомо як остаточно Німеччина до гарантійного пакту незалежности Австрії.

ПАРИЖ, 3. 1. ПАТ. Мін. Ляваль вернеться до Парижа в середу 9. січня н. р. Негайно на другий день виїде до Женеви на засідання Ліги Націй.

Альбанський король Зогу раненний?

ЛЬОНДОН. ПАТ. Альбанський шарж д'афер заперечив поголоски, наче би альбанський король Зогу раненний від вибуху бомбою. Альбанські кола заперечують, що ці поголоски поширюють вороги Альбанії з метою перешкодити в одержанні позички одного мільона фунтів від голяндських і швайцарських банків.

Арештування комісаря у Москві.

МОСКВА. ПАТ. У Москві арештувало ГПУ Олександра Смірнова, одного з найстарших большевиків, секретаря центрального комітету партії і заступника комісаря. Його виключили з партії в січні 1933. р. вразі з групою Еймонта за правий ухил. Опісля прийняли його знову до партії і Смірнов працював у місті Фрунзе (киргізька республіка).

Бунт большевицьких вояків.

З Харбіна наділили вістки, що на станції Борзя забайкальської залізниці збунтувався большевицький полк технічних військ. Вояки вимордували своїх старшин. На станцію приїхали негайно сильні відділи піхоти й арештували всіх збунтованих вояків. Усіх відвезли до міста Чити, де їх будуть судити военний трибунал.

Вбивство двох чекістів у Києві.

„Дейлі Екпрес" пише, що ком. Любліна у Києві застрілив двох урядовців ГПУ, які прийшли його арештувати. Після того ком. Любліна утік. За ним розіслали стежні листи.

Електрифікація на території львівського і тернопільського воєвідства.

У 1932. р. було основане акційне товариство (Спілка) для електрифікування околиць Львова (10 повітів) на терені львівського і тернопільського воєвідства. Спілка обовязана перевести електрифікацію в недалеких річницях і завати безплатно публичне освітлення місцевостей, по 40 літах переходить сіть і уладження на власність держави. Точно кажучи, місто Львів і зокальні в Яворжні основали спілку дня 22. жовтня 1932. р. під назвою: „Електричне заведення львівської округи, Акційна спілка, окружне заведення електрифікаційне, спілка з обмеженою порукою у Львові". Ціль нової спілки є збувати електричну енергію та перевести електрифікацію на провінції по містечках і селах. Міністерство публичних робіт видало на цю ціль ще 8. квітня 1932. р. свою згоду на 40 літ, числячи від 1932. р. На цій підставі спілка має право і обовязок збувати електричну енергію на таких землях:

У львівськім воєвідстві у повітах: Городенькім, Яворівськім, Львівськім і Жовківськім. На тих теренах має заведення достарчити електричну енергію гуртом до 3-х літ від 1932. р., якщо зголоситься запотребування до 2 і пів літ. Інший є термін достави електричної енергії для обшестей повітів Равського, Рудецького і слідуючих громад Бобрецького повіту:

Баківці, Бертешів, Борусів, Борщівчі. Перволі Брівні, Загірні Брівці, Будьків, Великі Глібовичі. Ходорківці, Чижиків, Девятники, Зеленгород, Єгерсдорф, Городиславичі, Гринів, Гутиська, Южківці, Кисело, Коцурів, Кологури Любешка, Малі Ланки, Лани, Лопушин, Миколаїв, Мільбах, Вільховець, Пятничани, Підгородище, Підярків, Підмонастир, Підсосів, Рефельд, Родехів, Романів, Саранки, Сідлиска, Соколівка, Старе Село, Стоки, Стрілки, Стрілиська Нові, Стрілиська Старі, Суходіл, Шоломия, Трибківці, Водники, Волощина, Волове, Вибранівка, Жабокруки і місто Бібрка

До повищих місцевостей мають бути доведені проводи і мусить бути доставлена енергія до 6 літ, якщо ті місцевости найдальше до 5 і пів літ, числячи від 1932-го року, зголосять запотребування.

У тернопільськім воєвідстві на области повітів: Каменецького, Перемишлянського і Золочівського мусить заведення достарчити енергію і виконати сіть до 9-ох літ, якщо місцевости зголосять запотребування до 8 і пів літ, числячи 1932 р.

Повищі річниці відносяться до достави енергії гуртом, себто до цілої даної місцевости. А детайлічну доставу енергії заведення обовязане розпочати в тих самих річницях і на тих самих теренах у всіх місцевостях, що мають попад 3.000 мешканців, або в яких збут виносить принаймні ще 20.000 кільоватгодин річно.

В разі незаспокоєння детайлічного запотребування в поодиноких місцевостях в річниці одного року від дня зголошення, міністерство може позбавити спілку права детайлічної продажі енергії. В тім випадку можна би електрифікувати дану місцевість або капіталом приватним або при помочі кооперативних уділів, як це переведено у Швеції, Чехословаччині і інших краях.

У році 1972. переходять усі уладження і т. і. спілки на власність держави за відшкодуванням.

Залишаємо, з огляду на обмежене місце, всі точніші дані зі статуту Спілки, про пробу концентів і льодности, точні постанови про викуп і т. д., та стверджуємо лише, що до кінця грудня 1933. р. вибудувала спілка електричних уладжень на суму 1,000.127 золотих, у тому вчисленні кошта сіти високої натуги, низької натуги, трансформаторних станцій і злучів. На жаль, не труднила спілка при таких значних інвестиціях *ні одного інжиніра українця*, хоча кількох „технічних" там працює. *Інж. Роман Застирець*

Наші музичні болячки.

III

(Докінчення.)

ДОБРОДІЙНІ КОНЦЕРТИ І ІХ ГРОМАДЯНСЬКИЙ ХАРАКТЕР.

В усякій суспільности, особливо такій, що тільки приходить до свідомости і стає діяльною, як громада знане явище неофітизму. Всякий неофіт кричить, дає голосно знати світові про себе. Село, що починає освідомлюватися, вважає першим-ліпшим фестин за першорядну імпрезу громадянського значіння, а кожний, хто в такому фестині не візьме участи, це мало що не національний зрадник. І в такому значінні надуживають тих усіх громадянських імпрез, вони прикрі навіть для ляїків. Слушно характеризує їх проф. Г., кажучи, що вони бездохідні та що служать для „вижебрання грошей" на найконечніші громадянські потреби. Між нашими музиками поширена анекдота про громадян якогось містечка, що бажаючи купити сикавку для пожежної сторожі, ходили за датками. Коли ж громадяни не спішилися витягати гроші з кишені, грозили їм аранжери: „Давайте громадяни датки: як не дасьте, то владимо добродійний концерт".

Розуміється, що, як каже проф. Г., якесь принципіяльне становище в цій справі неможливе, а то й шкідливе, що є імпрези загальногромадського характеру, в яких і безплатна участь музик обовязкова. Має тут рішати ціль імпрези і почуття громадянського обовязку, але це ще не значить, щоби про це все мала рішати поодинокі мистці, а не їх професійні організації. Дискусія про справу участи мистців у добродійних концертах велася вже на Загальних Зборах Муз. Т-ва ім. Лисенка. Говорили там, що в інших народів уважають собі мистці за честь виступати на концертах з добродійною метою, а наші жадають заплати. На це відповіли слушно, що там грають на концертах за заплатою 49 разів, а пятьдесятий на добродійну ціль, та й то не з грубо рекламовою інтенцією. В нас добродійні концерти з безплатною участю мистців правило, а концерти з гонорованою їх участю винятки. Чомуж нам не поставити справи так, як в Америці чи західній Европі: Заробив і дай на добродійну ціль сумлінно, відповідно до твого заробітку. Але щоб так поставити справу, треба перевчити громадянство. Колись, ще в початках нашого театру дивилось громадянство на театр і на його артистів, як на комедіянтів. Тепер ми соромились би такого розуміння справи. Але й тепер ще дивляться подібно на наших музик. Музиці, що має й освіту і особистий мистецький стаж кажуть ще й тепер батьки дівчини, котрою хоче одружитися: „Добре, що тепер маєте зарібок, але що буде в піст, як не буде музики?"

Аналогічно з добродійними концертами стоїть справа з т. зв. політичними чи громадянського значіння оборонами, що їх виконує наша адвокатура. І тут уже наладнують помалу справу, переводять засаду платности, становить організація СУА забирає в тій справі авторитетно голос, щоби не допустити до визиску

Брандштедтера відомі від 52-ох літ **цукри — чоколяди**
пл. Голуховських 5. -- Філія Леґіонів 43.
65/85 **на ЯЛИНКУ,** 5—5
до прикраси медівники, фігурки і бомбонєрки в богатім виборі по цінах дуже приступних

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. СІЧНЯ 1935.

О. ГОРИНІВІТ.

Освідчини.

Стефко був сам у кімнаті. Від кута до кута міряв кроки довгим хідником, ступаючи все на зелену мережку, що серединою вужиком стелилася. Дотримував рівновіги, мережкою ходив і мережкою вертався. Здавалось йому, що він іще хлопчина. Був у радісному настрою. Приставав на хвилину, задумувався і знову ходив туди і назад. Снував мрію.

Рішив, що нині на підвечірку освідчиться Софійці. Дівчина припала йому до вподоби. Невеличка, товстенька, рухлива, весела й говірлива. Добре приглянувся їй крізь вікно. З лиця як рожа, чорні очі і брівки, а носик хоч трошки роздутий, та до лиця. Тоненькі, чорні кіски звивалися по плечах, а вітер хвилював її синьою суконкою з червоними цятками. Схилялася під яблінкою у садку, зриваючи цвітки. Стояв тоді осподалік вікна непорушно й очей не відводив. Це судилена його, найміліша.

Так Нині освідчиться. Вже другий тиждень минає, як товариш Михайло привіз його сюди на ферії. Не годиться довше сидіти, ось так собі, у чужому домі. Скоро відбуде паручини, візьметься до останнього іспиту, а там вічівини і домашнє огнище життя. Скінчаться злободенні студентські горювання. Передумував, як усміхався.

Нараз почув кроки важких чобіт і відчинилися двері. — „Пані просить до підвечірку!" — сказала кремпа служанка. Нині всміхнувся, як звичайно.

— Дякую! Зараз іду! — відповів, і зачісуючи довге, буйне волосся, відійшов до сусідньої кімнати. Якось видно був схвильований і збентежений, начеб мав сідати до іспиту. При каві вже сиділа ціла родина: о. парох, їмость, стара тітка, сини і Софійка. Їли та дещо розказували собі. О. парох за кооперативу, їмость за господарство, а сини за політику. Лиш Софійка не брала участи в розмові, мугикаючи собі якусь арію. Стефко сидів напроти неї і заєдно передумував форму своїх освідчин.

Та врешті зібрав свої сили на рішучий виступ. Підвівся з місця і скинув тягар, що лежав йому на серці. Усі прибрали поважну поставу. Та Софійка вчувши слова освідчин, пирснула сміхом. Сказала кілька жартобливих слів, ще раз засміялася і вибігла до сальону.

Старим стало ніяково. „Не переймайтеся цим, пане Стефку! Усе ще якось буде!" — заговорювали співчутливо збентеженого молодця. А мати навіть вибігла й собі до сальону, та стала вмовляти Софійку, щоби згодилася вийти заміж за Стефка; він скоро здасть іспит і вона стане меценасовою. То Софійка затрпала руками й ногами. Казала, що він такий несмілий, недотепний, маломовний, поважний і тяжкий до всього. Крім цього на другий тиждень має приїхати Владко і вона його любила.

Стефка ніби хто обухом вгвалтив. Сидів ні в сих, ні в тих. Вогнем пашіло лише. Вперше у житті освідчився і це не вдалося. Був би запався під землю. Цього не сподівався. Ще цього самого вечора розпрощався з господарями і перейшов зі своєю валізкою на мешкання до Михайла.

Рішився в селі перебути до осени, бо не мав де поділися. Кинувся до культурно-освітньої праці, знав кілчити, подавати конвенції. Хотіла чутка, що буває у Катрушки, доньки місцевого вчителя. Дівчина хоч бідна, та гарна. Висока, стрункa, бліденька з лиця, з легко вздятим носиком. Була дуже працьовита і поважна у розмові.

Софійка ловила всі ці вістки зразу з цинічною усмішкою. Але згодом була затривожена. Щораз більше ставала заадрісною. Ще й старенькі шорів дорікали, що відкинула таку добру партію. І Софійка тепер жаліла

Склалося так, що Софійка святкувала свої іменини. Рідня зробила з цього дня велике свято. Зійшлися гості, запросили й Стефка. Приїхав Стефко і дарував Софійці гарний образ, що сам намалював. При вечері імпровізував гумористичний вірш вложної композиції. А там як затягнув теноровим голосом „многоліття", аж шиби дзвеніли. Усі звернули на нього увагу та захоплювалися гарним хлопцем з мистецькими талантами.

Побавилися гості, а молодші й погулялиб. Але де тут музики взяти? Хоч висіла на стіні скрипка, та нікому було на ній грати. Ще як Софійка до школи ходила, мусів батько купити і тепер цілий пропала порохом. Стефко взяв струмент у свої руки, настроїв і загрів. Всі аж ахнули здивовані.

Стільки талантів криє в собі цей скромний молодець!

Софійка хотіла з ним потанцювати, але він грав іншим. Підійшла до нього, заговорила кілька слів, — тепер видався він їй зовсім інакший. Помітила це й мама. У вільній хвилині покликала Стефка на бік і сказала йому:

— Нині можете Стефці освідчитись... Тепер вона прийме вас напевно.

— Я... би дуже радо — відповів Стефко — але боюсь, що вона згодиться... Бо пастрамай сварячи з Катрушкою.

З нагоди СВЯТ
продасмо покижче фабричних цін всілякі бавовняні товари, вовняні і білизняні **Галицький Магазин Новин.** — Львів, Галицька 15.

своїх членів зовсім подібно, як це робить СУПРОМ. І тут є засади безплатности і понять загально-громадянських справ де треба чи можна виступити безплатно.

Проф. Г. звертає увагу на факт, що „ексземпляр трагунт", та що з платними диригентами охочуть і співаки заплати. Якби були в нас платні хори — а про це не так дуже трудно — як Республіканська Капеля, тоді мистецький спів стояв би на незрівнаний височині. Зовсім не вплинуло би це на аматорські хори вони не пропали би а навпаки: сильно розвивались би. Доказ вплив зарібкового хору Котка на наші аматорські хори по селах і містечках; по виступах хору Котка заріялося по нашій провінції від аматорських хорів, що живцем копіюють усі маніри того хору і при тім учаться дечого. Існування висококваліфікованих платних театрів, симфонічних орхестр і т. д. все і всюди не тільки не спиняє розвитку аматорських театрів, хорів і т. д., але допомагає їх розвиткові. Фахові мистецькі установи черпають з них сили, як із вічно нового і свіжого джерела. Крім того при демократизації культури помітне завсіди подешевіння цієї культури в змислі самого мистецтва і смаку, але тільки переходово, поки аматори не розсмакуються і не почують у собі браків та кращих аспірацій. Схопити це все, надати ходові справ деякий напрям, це завдання фахових мистецьких установ. Ледви чи можна з таким поглядом полемізувати.

ДИЛЄТАНТИЗМ, ФАХОВІСТЬ, СПЕЦІЯЛІЗАЦІЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПРАЦІ І ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ.

В початках громадянська праця буває в усякій суспільности дилєтантська. Працюють задармо, з обовязку, для ідеї. Колиж діло розвинеться, набере форм і змісту, воно мусить бути ведене фахово, відплатно. Навіть ті, що в початках по дилетантськи працювали безплатно, мусять числити на заплату, як уже треба присвятити себе зовсім розвиненому ділу. Д-р Н. вказує слушно на факт, що наші села й містечка розуміють уже ролю музики, ролю в ній фахівця і вагу заплати. В початках існування такої установи, як „Просвіта", „Рідна Школа" і т. д. працювали люди безплатно, але по дилетантськи. В деяких наших музичних школах вчили ще донедавна некваліфіковані вчителі задурно. На пописах тих шкіл співали народні пісні, щоби заохотити публику до науки. Але вже в кілька літ пізніше, коли справу перебрали музики-фахівці і добрі аматори, настав справдішній переворот. Фахово влаштовувані концерти навчили слухачів, що таке добре мистецтво, а виступи свідомих свого мистецтва й завдання і певних себе мистців зуміли захопити міщанську, селянську чи робітничу публику навіть тоді, як у програмі концерту були найтрудніші твори нашої і світової музичної літератури. Мимоходом скажемо, що для наших фахових мистців, які зовсім не є — як каже проф. Г. про СУПРОМ, — ніяким Олімпом, а громадянами-пропагаторами краще мати до діла зі зовсім свіжою, не діткненою фальшивими поняттями про мистецтво, публикою, бо вона відчуває мистецтво серцем і душею і найкраще дається виховувати.

Помічаємо загальне явище, що наші народні низи, села і робітнича публика по містах, бажають освіти, але фахової і радо за неї платять. Читальні „Просвіти" радо заплатили би прелєгентам, які не оповідали би їх членам подилетантськи несотворених історій, але дали би добрі фахові, популярні виклади. Що такі виклади можуть дати тільки високо кваліфіковані фахівці, щодо цього нема сумніву. Якщо в назві діло, то таких Олімпів, як СУПРОМ, повинно в нас бути багато.

Врешті: популярність мистців, про яку говорить проф. Г., — це дуже небезпечне слово. Популярність мають дуже часто високо кваліфіковані люди, що дають громадянству своє високе знання, а не мають за що купити хліба. Популярність мають теж часто шкурники, що їдять на популярности і використовують публику. Врешті ця популярність псує часто навіть талановитих людей, кажучи їм перестати вчитися, бо їх оплескують.

Акція СУПРОМУ влучила в саму суть справи. Громадянство має один обовязок: зрозуміти інтенції фахових мистців, допомогти їм без зайвих дискусій і мати до них повне довіря.

Д-р Роман Домбчевський.

Ендецька кампанія проти вистави У. С. С.

У звязку з виставою УСС, яку влаштовано з нагоди 20-ліття вимаршу УСС і яка має історично-мистецький характер, себто в рефлексом давніх історичних подій, повів проти тієї вистави чисто політичну кампанію орган галицької польської ендеції, „Курієр Львовскі". Він накинувся вже кілька разів на картину Л. Перфецького „Бій кінноти УСС". Уважає сам образ та його помішення на виставі як якусь тенденційну протидержавну пропаганду, а мотив картини за видумку, тому, що „Тирольчики виходу" „нілких кавалерійських традицій не мають".

„Курієр Львовскі" орган войовчого націоналізму (в особливий для себе спосіб вміє його лучити з християнською любовю ближнього) домагається права й охорони ображених патріотичних почувань польського громадянства. Тому, що міркування і сугестії „Курієра Львовского" находять завжди ще, на жаль, чималий послух у ширших польських, інколи й у відповідальних колах, вважаю річю потрібною дати коротку відповідь.

Як впорядчик вистави і колишній старшина УСС, заявляю, що *вистава була подумана і є лише історично-памятковою і що тільки під тим кутом й пражовано.* На виставі знайшлося лише те, що відноситься до Українського Січового Стрілецтва, формації аналогічної до польського легіону. З розпадом Австрії УСС перейшли до Галицької Армії як окрема Бригада УСС, в якої складі була теж і кіннота УСС. Ця кіннота через підчас затяжної польсько-української війни виконувала бойові завдання. Тематика образу Перфецького навязана до подій чортківського наступу, коли підчас відвороту польських військ кіннота УСС прорвалася між селом Вербівцем і Звинячем на відступаючі війська на лінії села Ласківець, добуваючи чимало полонених та доволі велику матеріяльну добичу.

Якраз зложилося так, що підчас кампанії в Галичині був я адютантом Бригади УСС і як такий дав навіть ініціятиву до бойового завдання, що його кіннота УСС успішно перевела.

Підхід редакції „Курієра Львовского" видається мені, як колишньому військовикові, зовсім невідповідний. Мені здається, що нині можна вже давати докази перспективічної обективности, і в наукових виданнях і в щоденній публіцистиці.

Як впорядчик тієї вистави завважую при цій нагоді в приємності, що виставу УСС відвідало доволі багато поляків, між ними чимало старшин польської армії. Розмови, які при тій нагоді мав я з ними, були для мене дійсно милі. Зацікавлення і пошана, з якою вони оглядали виставу памяток УСС, вказували на тих старшин справді не лише як на людей вроді, але і людей культури, що з пошаною відносяться до своїх колишніх боєвих противників.

Впорядчик вистави УСС,
Д-р Ів. Іванець,
б. поручник УСС.

*

ВІД РЕДАКЦІЇ. До совищних уват д-ра І. Іванця зазначуємо, що вони торкаються головно статті з „Курієра Льв." п. н. „Українським ендеком у відповіді" (з 2. ц. м.). До іронічного порівняння себе, польської ендеції, а УНДО, як ніби то ендеціїв українською, можна буде ще при нагоді вернутися; поручаємо лише пп. ів „Курієра Льв." перестудіювати, як поводилися українські національні демократи, як заховувалися 1918-19 р., і що робили в той час і пізніше польські народові демократи...

Вертаючись до кампанії „Курієра Льв." проти вистави УСС, треба ствердити, що редактори тої газети виступають цілком у ролі поліційних агентів: вони денунціюють і навіликують просто владу — і вулицю — до репресій. Знаємо випадки, що колишні редактори „Курієра Льв." ходили громити жидів та українські установи, — нині вони виконують інші функції. Хто то волів.

Деж правда?

(З приводу нових інвектив паризького „Українського Слова".

(Кореспонденція з Праги.)

Паризький тижневик „Українське Слово", орган „Українського Народнього Союзу", вмістив під претенсійною назвою „Черкова провокація" нову наклепницьку спробу, що торкається політичних українських угруповань та поодиноких осіб у Чехословаччині.

Правду кажучи, не є це приємне заняття читати всякі нісенітниці на сторінках „Укр. Слова". Полемізувати з цим органом це те саме, що шукати правди в большевицьких „Комуністах" та „Вістях". Але, на жаль, український читач, особливож із молоді, ставиться з занадто великою пошаною до друкованого слова і легко підлягає впливові голосних фраз. Отже, хоч це й прикро, доводиться оброїтись терпінням і робити „моральну дезинфекцію" в тому середовищі, що називається „Організація Українських Націоналістів".

Не можна обминути насамперед „спростування" ген. Капустянського, що, мовляв, „Українське Слово" не є орган ОУН, а „Українського Народнього Союзу". Не будемо вмагатися щодо назви. Ми вже досить звикли в наш час до політичної маскаради всякого роду. Знаємо, напр. „Ліґу боротьби проти імперіялізму" та МОПР (Міжнародне товариство допомоги революціонерам). За цими невинними назвами ховається акція комуністичного Інтернаціоналу. Тому ми звикли дивитися на кожну озраву не формально, а по суті. Коли в „Укр. Слові" на кожнім кроці редактори й співробітники вихвалюють фашизм і диктатуру, коли в ньому пишуть загально візомі члени з проводу ОУН, розхвалюючи під небеса „революційну роботу" ОУН, то треба бути хіба сліпим, щоби не бачити суті: що це є фактично орган того напрямку, що зветься ОУН. Що „спростування" ген. Капустянського не можна брати поважно, бачимо напр. із „Вістника О. Д. В. У." (американська філія ОУН) У числі 23—25 цього журналу находимо такий заклик: *„Читайте націоналістичну пресу!* Поміж „Розбудовою Нації", „Сурмою" й іншими органами ОУН стоїть також *„Українське Слово"*, „орган Українського Народнього Союзу у Франції"...

Якуж тоді ціну має „спростування" ген. Капустянського та історичні виводи „Українського Слова"?

...У моїй статті „Куди це веде" в „Ділі" з 16. листопада 1934, я писав, що з ЧСР вислано групу українських „націоналістів", і що „Укр. Слово" з доброго дива накидається на політично незгідних з націоналістами українців, які, мовляв, були причиною такого поступування чеських властей. Проти цього ганебного обвинувачення протестує кожний чесний український емігрант у Чехословаччині, що знає місцеві відносини та діяльність українських „націоналістів".

Тепер маємо нові обективні докази, що спростовують усі здогади й твердження „Українського Слова". Чехословацький міністр закордонних справ заявив на засіданні ради Союзу Народів у Женеві 10. грудня 1934. р., що 15 українських емігрантів, які „зложили правом азилю", були вислані з ЧСР в літі цього року на *вимогу польського правительства.*

Після цього нема потреби полемізувати з панами націоналістами з „Українського Слова". І це тим більше, що панове націоналістичні провідники негідно повелися і в відношенні до своїх власних рядових членів, які їм щиро вірили. Це не таємниця, що в числі тих п'ятнацятьох був заарештований і висланий із ЧСР член ОУН п. Жлудкин-Гавеський, людина ентузіястичної вдачі, батько двох малолітніх дітей. Опинившися в страшнім, безвихіднім положенні (ніяка держава не хоче дати йому візи) п. Жлудкин звернувся до „проводу", щоб йому поміг чимнебудь. Але „провід" не звернув уваги на прохання й благання п. Жлудкина. Це незрозуміле відношення товаришів так обурило п. Жлудкина, що він підав заяву з ОУН і подав заяву про вихід із цієї організації. Діставши цю заяву, провід виключив п. Жлудкина з ОУН! Це дуже характеристична риса поведінки націоналістів із проводу ОУН! Вони не визнають звичайних правил моралі. У них рядові члени їх партії мають бути лише гарматнім мясом. Про ці „засади" недавно писала „Розбудова Нації", орган ОУН, що націоналісти кладуть в основу своєї діяльности „фанатизм, догматизм, аморальність, альточність" (ч. 1—2 1934. р.)

Дуже добра автохарактеристика!

Моральна розхристаність панів націоналістів з „Українського Слова" виявляється також у тім, що цей орган, не знаючи певно, хто підписаний

буквами К. О. в „Ділі", з непристойною лайкою нападає на українського еміґранта П. Котовича, якому приписує статтю в „Ділі" і якого своїм випробованим способом хоче очернити, як ніби большевицького агента! Наводжу цей приклад тільки як ознаку своєрідної системи, яка загнівдилася в діяльности і в пресі ОУН: вони хочуть знайти „сучок" в оці ближнього, але грубого „поліна" (великих Барановських) у власнім оці не добачають. *К. О.*

Хуліганство.

В тижневику „Русскій Голос" (ч. 45) поміщений заклик телеґрофського повітового комітету з Перемишля такого провокаційно-хуліганського змісту, що подібного не читали ми ще досі в ніякім москвофільськім органі, навіть в ославленім „Лемку". Ось як пишуть перемиські телеґрафісти про однаково трагічні дні в Перемишлі як для українців, так і для москвофілів у вересні 1914 року:

„У вересні 1914 року в старім русскім городі Перемишлі, на вул. Семіраського, шаблями і штиками мадярів убито 46 русских селян, серед яких була 17-літня дівчина, Марія Мохницька. **Причиною тої дикої розправи були зрадники русского народу, українці**, що з початком війни між Росією й Австрією старалися всіми засобами знищити все русске, що було в Галичині, щоб потім, під владою Василя Вишиваного, на трупах русских галичан збудувати „Україну".

„Відчуваючи свою вину за підлий злочин у Перемишлі, українці і тут не обійшлись без своєї *безсовісної* пропаганди: **вони поставили на братській могилі 46 зраджених ними людей однораменний дубовий хрест і стали поширювати чутки, що під ним лежать.. українці.**

„Після заходів русских людей привернено їх право на дорогоцінну братську могилу: з весни 1934-го року вона вже в руках русских".

Хуліганство авторів цього заклику просто безприкладне. Входити в якунебудь полеміку з дикими й шинічними закидами перемиського телеґрафського комітету на адресу українців очевидно не будемо. Тимбільше, що справа жорстокого вбивства 46 невинних селян розкішною мадярською солдатескою у Перемишлі була в „Ділі" давно висвітлена основно і українці до неї напевно менше причетні, як москвофільські передвоєнні провідники, які саме своєю неперебірчивою і злочинною агітацією в користь царської Росії настороживши проти всього нашого народу в Галичині австрійську владу й угорську армію, що з вибухом війни стала рішати наших людей на ліво і право без розбору. Тому — якщо вже кого тут винувати, то не українців, а москвофільську передвоєнну верхівку.

Протест дипльомат. корпусу у Москві.

БЕРЛІН, 3. 1. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Ленінграду, що консулярний корпус склав спільний протест проти завидів акту обвинувачення на одного з консулів під час процесу Ніколаєва. З цього приводу большевицький уряд відкликав з Ленінграду представника комісаріяту закордонних справ Зайнштайна.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У бразилійській торговельній марині застрайкували моряки. Ніодин корабель не відплинув з пристані Ріо де Джанейро.

— Австрійський президент Міклас переслав канцлерові Гітлерові побажання з нагоди Нового Року. Гітлер переслав президентові таку саму телеґраму.

— У Мечетику населення Гіюпакан улаштувало велику демонстрацію домагаючись, щоби уряд покарав строго молодих безбожників, які застрілили у церкві 5 людей.

— Мін. Бек виїхав зі Стокгольму до Варшави.

— У ньюворській пристані затонув пароплав „Лексінтон".

:: **МІСЬКІ ТЕАТРИ В ПЯТНИЦЮ, 4. СІЧНЯ 1935.** ::

Нині у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ
популярна вечірка вистава — по найнижчих цінах
„ЧУЖА ДИТИНА"
повна гумору і життя совітська комедія з життя громадян сучасної Росії.

Нині в ТЕАТРІ РЕЖІ ГОРОДНИЦЬКОЇ
Нині в ТЕАТРІ РЕЖІ ГОРОДНИЦЬКОЇ
знаменита пєса Рональда Макензі, що зображує відносини нафтярів у Східній Галичині
„Музичні іграшки"
чолова обсада, високої міри ґреації артистів.

Відвідини о. д-ра В. Масцюха у Ставропигійськім Інституті.

Що почув у Ставропігії і що на це відповів новоіменований апостольський адміністратор для Лемківщини.

В четвер 27. грудня м. р. новоіменований апостольський адміністратор для Лемківщини о. д-р Василь Масцюх відвідав Ставропігійський Інститут у Львові, де його вітали дуже святочно. „Русскій Голос" описує те повитання так:

Наскоро зібрані члени Ставропігійського Інституту, представники духовенства і селянства зібралися в салі засідань, прикрашеній портретами східних патріярхів, сеніорів і визначних членів Інституту. Номіната привитав у коротких словах сеніор А. Гудак.

Довшу промову виголосив о. Пантелеймон Скоморович — від духовенства Перемиської єпархії (цікаво, хто його уповажнив до тої промови!). Він говорив м. ін.: „Нарешті лежить відітхне многострадальна русска Лемківщина. На Вас упав жереб дати лемкам те, за що вони так завзято боролись довгими століттями, за що мучились на вязницях і безповоротно гинули на шибеницях, вернути їм віру й обряд у чисто східних формах. Воюючий українізм пхнув лемків над беріг розпуки. Лемківщина і вся Галицька Русь покладають на Вас всі свої надії...

Від центр. телеґрафського комітету промовляв ославлений д-р В. Ваврик, якому ми саму загадку про українців тече піна з уст. Він м. ін. заявив, що центр. телеґрафський комітет гаряче вітає номіната, бо твердо вірить, що під його управою Лемківщина в національному відношенні верне ться на давні позиції. Ми — казав д-р Ваврик — віримо твердо, що Ви станете тим скалою русского духа... Ваш арешт, разом з мучеником русскої Лемківщини, о. Петром Семеновичем, прав. деканом із Брунар, Ваша високодійна служба правді, чести й ідеї, є тому запорукою. Даремні були всі заходи „Діла" й українських послів Терешківця і Барана, що домагалися пристосування до Вас „Maxima cura" шоб позбавити Вас високого чина й конкуренту з рідним лемківським народом. Своїм іменем Ви запишете в історію Галицької Руси світлу сторінку і ми вірimo, що Русь не розчарується. Бажаємо Вам повного успіху — на благо всім нам дорогої матері-Руси...

Від селян висказав побажання Василь Теренділ з Бикова, пов. Перемишль.

На все те відповів номінат коротко: „З усієї душі дякую за сердечне принятя в стінах старого церковного братства. Всі свої сили віддам на добро Церкви й народу. Одначе одна людина потребує підтримки інших. Як возьмемося всі дружно за працю, то все верне ться до давнього і знову все стане Русю, як було до війни".

Після того о. д-р В. Масцюх привітався зі всіми присутніми (між якими був ще один священик, о. І. Стинчак з Висоцька, пов. Ярослав) і провів з ними серед дружньої розмови дві і пів години. Ті відвідини закінчилися спільною знимкою.

Президент данц'ґського сенату у Варшаві.

ВАРШАВА, 3. І. ПАТ. Після уступлення през. Равшнінга президентом сенату у Данцігу вибрали сен. Ґрайзера. Новий президент Грайзер і сен. Ґут приїдуть до Варшави з офіційною візитою в дні 7. січня ц. р. При цій нагоді обговорять актуальні польсько-данцігські справи.

Припинили 6 поліцаїв за п'янство.

САРБРІКЕН, 3. І. ПАТ. Адміністраційна комісія у басейні Сари оголосила комунікат, що шістьох поліцаїв припинила в діяльности за п'янство. Комунікат заперечує поголоски про кріваві сутички недалеко Сарлюа.

Мін Лявaль поїхав на прохання Мусолінія.

БЕРЛІН, 3. 1. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Відня: Кореспондент віденського щоденника „Райхспост" запевняє, що мін Лявaль виїхав до Риму на прохання Мусолінія, який звернувся безпосередньо до Лявaля.

Перемога параґвайських в'йськ.

АСУМПЦІОН, 3. 1. ПАТ. Параґвайські війська в околиці Камірenда розбили полк піхоти болівійських військ. До неволі дісталося багато вояків, велика кількість зброї і гармат

Постійна пол'тична рада в Єгипті.

БЕРЛІН, 3. 1. ПАТ. З Токіо повідомляють, що японський кабінет рішив створити постійну політичну раду, складену з 15 державних мужів, яких буде призначувати мікадо. Це буде т. зв. „трест мізків" з метою рішати про закордонну політику, оборону держави і господарські проблеми. Членів постійної політичної ради призначуватиме мікадо до смерти

Нова орґан'зація литовської начальної команди.

БЕРЛІН, ПАТ. У Ковні появився новий закон про організацію начальної команди литовської армії. Зверхником збройних сил Литви буде на основі закону президент республики. Крім того буде зорґанізована рада оборони держави, до якої ввійдуть представники кількох міністерств, вищі команданти і шеф інтендантури.

—o—

Кількість жидів у Німеччині.

БЕРЛІН, ПАТ. Національ-соціялістичний уряд для расової політики оголосив, що в Німеччині зменшилося число жидів від 1925 р. з 564.379 до 499.682 у 1933 р. себто на 64.697 або 11 і пів проц. У Берліні проживає 130.500 жидів. Загальне число жидів з 1933 р. далі зменшується. Природний приріст жидів незначний.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. 395 88-?**

— **Магазин п'єстелі Р. Джада,** Львів, Хоружинин 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 18-100

— **Фризієрські сальони** для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106—88. 85/87 4—15

— **На святий вечір** світимо свічками **«Керос».**

— **Щоб осолодити свята** та хоч на хвилинку забути про гірку кризу, ансамбль молодих акторів виставить у салі Муз. Т-ва ім. Лисенка в понеділок 7. ц. м. в год. 12. впол. веселу ревію п. н. „Без цього ані руш". Дібраний репертуар та сили того симпатичного ансамблю дають запоруку, що можна буде приємно провести час. Як надпрограма фільма „Пригоди інституткн". Решту білетів по неймовірно низькій ціні (від 50 сот.) продає „Союзний Базар". 777

— **Цукорня Д. Стецькова** приймає перед святами замовлення на торти, конфітури, соки, маківники, сирники й інші святочні ласощі. Крім того щодня стоять отвором гостинні двері цієї одинокої у Львові української цукорні для всіх, що шукають кілька хвилин відпочинку за чаєм, чи кавою з пампушками, все свіжими, що осолодять кожному всю життєву гіркоту та додадуть сили й певности на якнайкраще проведення Різдвяних Свят.

— **Управа Українського Т-ва Допомоги Еміґрантам з України у Львові** щиро дякує: 1. Українським Товариствам м. Коломиї за прислані Т-ву 20 зол. із доходу від улаштованої ними жалібної академії в память проф. Михайла Грушевського, 2. Українському Кооперативному Банкові за даток 25 зол.

— **Торжество в церкві Божої Премудрости на Кайзервальді.** Нас просять повідомити, що в церкві Божої Премудрости оо. Студитів на Кайзервальді за Личаківським двірцем відбудеться у вівторок 8. ц. м. (другий день Свят) в 10. год. передпол. посвячення двох нових, оригінальних вишиваних хоругов. Служба Божа того дня зачнеться в год. 9-ій.

— **75 літ письменником.** Незабиякий ювілей святкуватимуть 6. ц. м. у Празі. Чеські письменники і деякі російські, що опинились на еміґрації приймуть на окремому вечорі російського письменника Василя Немировича-Данченка, що кінчить 90 літ. Він 75 літ є письменником і брав участь у різних війнах, як кореспондент: у російсько-турецькій, балканській і в останній світовій. Обїхав він майже

ввесь світ, залишаючи цікаві спомини подорожі і використовуючи свої враження в численних повістях. Його літературне надбання поверх 220 томів. Немирович-Данченко — уроженець Кавказу, з походження козак, уже на еміграції пригадав собі свої близькі звязки з Україною і нераз висловлював свої українські симпатії. З Росії виїхав 1922 р.

— **Величезний зріст безробіття в Польщі.** З кінцем грудня м. р. зареєстровано по містах Польщі 408.173 безробітних. Такого великого числа під конець року не заноговано в Польщі ще ніколи. Сильно зросло безробіття на Шлеську, в Лодзі та інших містах. Виїмком є тільки Варшава, де число безробітних незначно зменшилось.

— **Поворот робітників із Франції.** Еміграційна влада обчислила, що в 1934 р. покинуло Францію і вернулось до Польщі коло 11 тисяч робітників. Більшість з них була занята в копальнях. В найближчому часі прийдуть із Франції нові партії звільнених робітників.

— **До Палестини.** З головного двірця у Львові виїхав 1. ц. м. потяг, що повіз до Палестини поверх 900 жидівських емігрантів. На двірці попрощали їх співами представники сіоністичних організацій.

— **Львівська хроніка.** До склепу з одягами І. Шапіри, при вул. Личаківській вломилися в ночі злодіїв і вкрали товари вартости 1.250 зол.— На гол. двірці злодій украв Здз. Могильницькому, ветеринареві з Коломиї портфель із 600 зол., бон на 500 долярів і векслі на 400 дол.

— **Краєва хроніка.** В Савках Камеральних пов. Дрогобич якийсь опришок застрілив господаря Миколу Бута, який приловив його в ночі на своїм подвірі. — Рада м. Калуша ухвалила розписати конкурс на професійного бурмістра. — У Дрогобичі пострілився пожежник Іван Пелюх. — На поліції в Гвіздці зголосився Іван Томчук і повідомив, що на дорозі в Бабинцях вбив залізною палицею Степана Михайлюка, бо не хотів віддати йому 20 зол. Станиславівському купцеві Каз. Полякові злодій украв касетку з 600 зол. і вартісними папірами 16.000 зол. Зловили злодія Петра Федорина.

— **Замість школи арешт.** Громадська рада в Турці пов. Млава приняла рішення, щоби за суму 2000 зол., призначену в буджеті на будову школи, закупити дім на арешт. На їх думку арешт у нинішних часах потрібніший в громаді ніж школа.

— **Загадочний вибух.** Як повідомляє „Ілл. К. Щоденні", в ночі на 31. грудня м. р. на терені громади Вериня пов. Жидачів хтось влаштував могилу, а на ній поставив хрест з якимсь написом чи кличем. Зроблено це на місці, де перед 2-ма роками поліція арештувала Біласа і Данилишина після нападу на почтовий уряд у Городку. Могилу побачили два громадські вартівники і ще досвіта рішили її усунути. Вони взялись її розкопувати і коли один із них ударив лопатою в якусь скриньку, настав вибух. Наслідки були страшні. Одного вартівника рознесло на кусні, а другого тяжко ранило. На місце випадку прибула слідча комісія і розвела доходження. Арештували кількох людей, але з огляду на дальше слідство їх назвища держать у тайні.

— **Хоче бути жидом.** В одного рабіна в Станиславові вчиться жидівських практик і мовн почтовий урядовець Мечислав К., що хоче перейти на жидівську віру. Він залюбився в жидівці Клярі С. і рішив з нею оженитися. Одначе жидівка згодилася на це тільки під умовою, що він вирече́ться християнської релігії і перейде на жидівську. Для любови він згоджується стати жидом.

— **Напад на почтовий віз у моді.** Поліційний постерунок у Тремешні біля Познаня повідомлено про напад на почтовий віз, що віз 14.000 зол. на виплату пенсій. На возі було крім візника трьох почтових службовців для охорони. Коли віз рушив з почтового уряду, напало на нього кількох озброєних бандитів, з яких один вискочив на віз ззаду, вхопив касету з грішми і втік разом зі своїми спільниками. Тому, що це оповідання видалося поліції дуже підозрілим, вона арештувала візника і всіх трьох почтових службовців.

— **Краківський „Час" зліквідований.** З новим роком видавництво „Час" перенеслося з Кракова до Варшави і друкується в друкарні, яку видержавив Януш Радзівіл. Краківським кореспондентом „Часу" став проф. університету Домбровський. Дотеперішню домівку часопису в Кракові розберуть на весну.

— **Жінки солтисами.** На днях відбулися вибори солтисів у лещинському пов. У двох громадах, Пйотровіцах і Брилеві, вибрано солтисами жінки: Анну Дудову і якусь Юнканову.

— **Подружя і природний приріст.** Міжнародня статистика стверднла, що в другому кварталі мин. року в Німеччині заключено 196.129 подруж, у Франції 88.746, в Англії 84.537, в Італії 74.085, в Польщі 62.869, в Чехословаччині 31.190, в Мадярщині 19.939 і т. д. В порівнанні з числами населення найбільше подруж припадає в Німеччині, бо на 100 мешканців 12 подруж, далі в Голяндії 10, на Мадярщині 9, у Франції 8, в Англії 8, в Чехословаччині 8, в Польщі 7, таксамо в Італії та Болгарії. Перевівши статистику уродин і смерти стверджено, що природний приріст населення є найбільший в Болгарії, бо дає на 1000 мешканців 17, опісля в Польщі 13.5, в Голяндії 12.2, в Італії 10.3, на Мадярщині 7.1, в Німеччині 7, в Чехословаччині 5.7, в Англії 3.8, у Франції 1.4 і т. д.

— **Кістяки сперед 1500 літ.** В околиці Сентеш переводять розкопки, глядаючи за гробом Аттіли. Поміщо викопано багато кістяків і предметів, що є цінними докумнтами для дослідів доби гунів, гепідів і римлян. Крім золотих монет з часів Марка Аврелія знайдено багато перел, різні цінні прикраси та приладн до плекання нігтів. Недалеко берегу Тиси відкопали гроби їздців, а в них кістяки людей і коней, повну упряж і металеві прикраси до сідла. В одному гробі знайшли їздця з конем та зброєю. В іншому гробі находилися кістяки мужчини та жінки, що разом обнялися. На основі предметів, які лежали біля них, вік цього гробу оцінюють на 1500 літ. Пару, що після півтора тисячки літ держиться в обіймах, відставлено неушкоджену до музею.

Дужання атлетів.

У „Кольосеум" іде щоденно дужання атлетів важкої ваги. У цьогорічному турнірі бере участь чимало першорядних сил, хоча деякі (м. ін. наш мистець Гаркавенко) певне ще згодом заголосять ся. Присутні м. ін. такі мистці-великани як Олівейра, Ферестанов і ін. Публики досить багато, між ними постійні відвідувачі таких видовищ (м. і. один відомий колишній прокуратор). Чимало теж на салі — молодих жінок!

Вчорашній виклік дужання такий:

Шимковський (поляк зі Шлеська, не виступав ще у Львові, претендент до слави Штекера) поклав мадяра Бено Вайса. Біндер (жид) поклав серба Когута, боротьба між литишем Поліфом та болг. Ферестановом невирішена, Ляндав (сплач зі Сари) поклав мадяра Сорадія, між Мартиновим і Щербіньким — невирішена, Олівейра поклав Скробіша (цей останній — справжня литина супроти інших великанів).

—o—

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ПЕТЕРБУРСЬКІ НОЧІ".

Історія про незвичайно талановитого скрипача-самоука, що міг би здобути славу, гроші і щастя, а залишається нужденним богемістом, волоцюгою, покидьком суспільности. Зате його суперник, давній знайомий, пересічний, пильний скрипач, добивається високого становища тому, що підлиза, покірний і себелюбний. Типова російська фільма про „зайву людину", змарнований талянт, невідомо чому і навіщо. Совітське виробництво дало тут іще раз доказ, що у подробицях, у поодиноких картинах уміє добути претарні ефекти, зарисувати типи, зворушити якимсь сильнішим акордом, але коли йде про тенденцію фільми, то і тут вона заважила на цілости. Вся ця фільма важка, пригнітлива, у роді тих „Мертвих домів", де бачимо революціонерів, що наче навмисне шукають притоки, щоб терпіти і йти на Сибір. Роблять враження у фільмі дві сцени концерту.

—o—

Дописи.

СКОЛЕ.

По смерти Мих. Грушевського. На вістку про смерть проф. М. Грушевського місто Сколе — столиця Бойківщини — покрилось жалобою. З ініціятиви філії „Просвіти" на день 29. XI. скликано представників усіх українських товариств у Сколім, на яке прибуло около 30 представників від 10 місцевих товариств. Жалібне засідання відкрив голова філії „Просвіти" д-р Станчи Булак, що в довшім рефераті представив життя, творчість та заслуги Померлого для українського народу. Всі присутні з повагою вислухали реферату. Відтак вивязалась дискусія над способом вшанування памяти проф. Грушевського. По дискусії ухвалено вивісити на Українськім Захисті, де містяться майже всі українські установи, а також на парохіяльній церкві чорні прапори на знак жалоби. Ухвалено теж видрукувати виходом усіх товариств клепсидри з повідомленнями про панахиду, яка відбудеся 2. 12. і від усіх установ Сколього вислати до Наук. Т-ва ім. Т. Шевченка кондоленційне письмо. Розіслано по цілім місті численні клепсидри, з яких не лише свої, але також чужі довідувались про смерть найбільшого нашого ученого та визначного діяча. Панахида відбудесь при численній участи громадянства; на ній переведено збірку в касті 14 зол., якими покрито кошти друку клепсидр, а решту призначено на Рідну Школу. Чорні прапори повівали у нас три дні.

Збори філії „Просвіти". Дня 8. грудня м. р. відбулися XVIII. звичайні Загальні Збори філії „Просвіти" у Сколім. Рано того дня о. дек. Мосора й с. проф. Притуляк відправили в парохіяльній церкві у присутности Виділу і членів „Просвіти" панахиду за померлих членів Т-ва „Просвіта" й освітніх діячів. В 11. год. пополудні почалися в салі Українського Захисту Загальні Збори в присутности делегатів 26 читалень в числі 80 і 25 членів Т-ва „Просвіта"; прибуло теж кільки жінок з Головецька, Тухлі і Синевідської Нижного. Серце радувалося, що нарешті „Просвіта" закорінюється по найдальших закутинах нашого повіту славної Верховини і що по селах ростуть освітні робітники — правдиві фанатики „Просвіти". Прийшли делегати пішки з далеких сіл Сможого, Волосянки, Рожанки Нижн., Сопота й інших, зате не явились делегати з Підгородець, Урича, Славська, Козьови, Камінки, Плави Вазр., Хітора, Кального, Лаврівного, Вижлова-Жуланя, Клюкня, Тарнавки, Опірця, Яланковатого, Хащовання і Рожанки Вижної — словом, крім інших майже ввесь гранічний пас. Збори проводив голова філії д-р Стефан Булак, який здав загальний звіт з цілорічної праці Виділу, уряджця і стану освітньої роботи в повіті. Зложено і нову читальню в Головецьку-Пшавець, всіх членів обединює філія 225 у тім 41 читалень і 6 кооператив, решта фізичні члени. В ціли оживлення праці по читальних поділено ці читальні на рівони, де урядовець філії переводив рівонові люстрації і конференції. Не всі читальні вислали там своїх делегатів і багато читалень не виконувало приказів філії; для рівонів не можна було підшукати опікунів рівонів читалень, одначе все таки до всіх читальних відбулися загальні збори. Урядовець відбув майже у всіх читальнях люстрації, наради з виділами і виголошував реферати. Не можна було обслужити читалень у граничнім пасі, до яких ніхто не має доступу — і навіть урядовцеві відмовило дозволу і старостве і воєвідство. Не зважаючи на всі перешкоди завважився поступ у просвітній роботі, зацікавлення по селах та почуття обовязку. Деякі читальні переводять голословне членство до „Просвіти": Головецько, Сопіт, Трухань і Синевідсько Вижне. Секретор представив у звіті, що відбулося 19 засідань виділу і 3 повітові конференції; полагоджено 200 писем. Відтак зложила звіт касієрка. Обороту було 600 зол., багато читалень залягає з вкладками, оплатами на фонд урядовця і за добрані книжки, цеголки й налінки. О. проф. Микола Притуляк представив стан збірки на „Дар Просвіти" в минулих роках, візиває до виповнення наложеного контингенту по 2 сот. на душу, щоб зібрати наложену на філію суму 300 зол. Урядовець філії п-р Ценко Микола зложив обчирний звіт з цілорічної організаційної праці в цілій окрузі філії, на що зложилося 58 поїздок у повіт, в чому були загальні збори читалень, кооператив, кружків „Рідної Школи", рівонові конференції, закладання нових товариств і т. д. В дискусії забирало голос кількинадцять осіб, які одобрили діяльність виділу. Після ухвалення абсолюторії уступаючому виділові вибрано на голову д-ра Степана Булака через акламацію, а виділ філії майже в незміненім складі. Ухвалено дальше задержати урядовця на тім становищі та висловити подяку Союзові Кооператив у Стрию за матеріяльну поміч на фонд урядовця. На закінчення присутні відспівали національний гимн.

Концерт у честь Федьковича. Того ж дня вечором в год. 5. відбулось заходом усіх українських товариств у Сколім концерт-свято в память О. Ю. Федьковича. На це свято лишилось кількох делегатів з Головецька, Тухлі, Либохорі, Волосянки і Синевідська Нижного, а решта — це були громадяни зі Сколього, головно молодь. На гарно прибраній смерічками й килимами сцені завішено портрет Федьковича серед рушників. На програму зложились: вступне слово о. дек. Михайла Мосори, глибоко обдумане і виголошене з молодечим темпераментом, реферат Силора Бутковського, опрацьований совісно, вязанка стрілецьких пісень, відспівана жіночим хором „С. У." і мужеським „Сокола", скрипкове соло маленького Павлюка і п. Кашинця та з пієтизмом виголошена деклямація п. Даркою Заяцівною. Численна публика була захоплена солоспівами жінок, гарними деклямаціями й іншими точками програми. Чистий дохід (около 30 зол.) призначено на потреби кружка „Рідної Школи" в Сколім. Учасники свята розходились домів з найкращими враженнями.

БЕРЕЖАНИ.

Ще про Заг. Збори Кружка „Р. Ш.". В „Ділі" з 23. XII. 1934 р. інформує Ваш кореспондент, що на Загальних Зборах Кружка „Р. Ш." в Бережанах 2. XII. м. р. ухвалено абсолюторію уступаючому старому Виділові з признанням та що надальше вибрано головою д-ра В. Бемка. Маємо честь довести до Вашого відома, що проти важности цього збрання внесено з формальних причин протест до Головної Управи Р. Ш. Протестуючі кермувались ще й тим, що господарка д-ра В. Бемка веде Кружок до упадку, чого доказом є назначений ними днями судовий заряд майна Кружка. Боїмося, що через витворене положення може впасти жертвенність громади на ціли Кружка, чого рішуче не бажаємо, закликаючи Бережанщину надальше піддержати фінансово Кружок „Р. Ш.". — В Бережанах 26. XII. 1934 р. (Підписи).

ДОБРОМИЛЬЩИНА

Дві анкети: інтелігенції повіту і господарсько-кооперативно-просвітня. Щоб оживити працю в повіті на всіх ділянках життя, повітові установи Добромильщини, а семе філія „Просвіти", Окружний Союз Українських Кооператив і філія „Сільського Господаря", скликали

на день 3. 12. м. р. дві свічі анкети інтелігенції повіту з представників відчитаних їм сільських установ. На ті анкети прибуло цього разу число учасників. На обох зустрічах виголосили відповідні реферати. І так з ділянки сільсько-господарської — о. дек. Мариняк, адміністративної — дир. Черник, просвітньої — адв. д-р Пасславський. Хоч від цих обох анкет, головно інтелігенції, дійсно був дізнатись нещодавно, то таки й цього успіх мінімальний. Не було ніяких постанов, бо деякі особи старалися вести анкету інтелігенції до помагоджування справ особистої натури. Лишився хіба досвід, щоб у майбутньому такої великої анкетової спілки не робити, бо кількома референтами в різних ділянок учасники анкети перетомлені і не в силі відтак забирати слова в дискусії над порушуваними справами.

Жалібні засідання і сходини з приводу смерти Михайла Грушевського. На вістку про смерть Михайла Грушевського Виділ філії „Просвіти" на своєму засіданні в дні 1. грудня м. р. перед приступленням до порядку нарад віддав поважну пам'яті проф. Грушевського однохвилинною мовчанкою і повстанням з місць. — Дня 4 грудня культурно-організаційна секція філії „Просвіти" відбула жалібні сходини з відповідним рефератом про Михайла Грушевського як освітнього діяча.

Основання „Християнського Польсько-Українського Зайонзку" в Добромилі. Дня 8. грудня в 12 год. впополудне відбулися в салі добромильського магістрату установчі збори „Християнського Польсько Українського Зайонзку". Деякі з наших свідомих громадян дістали теж письменні запрошення на ті збори з відписьмом начальника суду Владислава Рахмала (полька) й учителя Евгена Білинського з Полини (українця). Не знаємо, чи цей Білинський є в якімсь посвячений з Володимиром Білинським з Турчанщини, але, на диво, й один і другий є секретарем такого „Зайонзку". Лиш Білинський з Добромильщини не брав і не бере в українському громадянському житті ніякої участи, а взагалі дехто до останньої хвилини не знав, що він якийсь українець. У селі Полині, де він учителює, нема ніякої нашої установи, там панує темрява. Тимсамим і ніякогонебудь громадянського значіння він не має. Щойно тепер виглядав як подвижник „вспужанця", хіба його було на тих зборах кількох наших інтелігентів, залежних урядовців, кільканадцятьох селян з Книжполя і Кропивника, які працюють у державній салині і через страх за той заробіток прибули на збори. Було там ще кількох людей з передмістя Гучок, які стрічали мають спільного з українством, що є греко-кат. обряду, але неодин з них і до церкви не ходить. З полякія явилось також кільканадцять осіб, головно державних урядовців. Збори отворив нач. суду Рахмал християнським привітом у польській та українській мові, після чого в польській мові виголосив вступну промову. Головним референтом на тих зборах був знаний вже з організації таких „зайонзків" п. Антоні Станкевіч з Дрогобича, який також загрубша пояснив статут нової організації. У дискусії забрав слово п. Евген Білинський, який, розуміється, захвалював нову організацію, уживаючи до цього доступних йому аргументів. Більше охочих до промов не було. Здається, що навіть присутні поляки відчували, що таке аранжоване, штучне „вспужанє" не буде мати успіху. Та все таки треба було докінчити раз почате діло. Тому вибрано тимчасову управу, головою якої став посланник міста п. Пухалік. Від українців увійшли до тої управи: згаданий вже Білинський як секретар, утяжовець Комунальної Каси Черкавський, П. Турхо та ще кількох незамітних. Присутніх повписувало в реєстр членів і для утревалення того памятного дня не забули аранжери також за фотографа (в одному з місцевих вечірнього „Віку Нового" появилася знимка цих зарід добромильського „Зайонзку"). Небавком мають відбутися загальні збори цієї нової організації. Місцеве свідоме українське громадянство покищо слідкує за розвитком тих цікавих подій, які вкінці не є відокремленим фактом і не їхати доли призначена для них в Добромилі, як і в інших містах.

СПОРТ.

ЛЕШЕТАРСЬКИЙ РЕЙД.

Відїзд учасників рейду зі Львова дня 6. січня 1935. поїздом, що відїздить з головного двірця в год. 23,15 вечір. Доїзд до м'сця збірки в Дубині поїздом льокальним Стрий-Сколе, що відїздить зі Стрия в понеділок 7. січня о год. 4-ій рано.

ЛЬНІВ **ВІНЕР АЙСЛЯВФФЕРАЙН — ЧОРНІ 1:0 (0:0 1:0, 0:0).**

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Коломия, 1 січня 1935. Ч. 1. Р. XI.

СВІТ МОЛОДІ, м'сячник для українських дівчат. Коломия, січень 1935. Ч. 1. Р. III.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, неділя 30. грудня 1934. Ч. 52. Р. XIV.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича: Станиславів:

7. І. Премєра „СЕРЕД БУРІ", істор. п'єса на 4 дії Б. Грінченка, постановка М. Бенцаля.

8. І. „Книжна чердашка".

9. І. „Спадкоємець".

Великий Міський Театр.

Пятниця, 3. І. год. 7.30 веч. „Чужа дитина".

Субота, 5. І. год. 7.30 веч. „Роскішна вічниця".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 4. І. год. 7.30 веч. „Музичні іграшки".

Субота, 5. І. год. 7.30 веч. „Баудний Зонсер".

Міжнародній турнір мистців духаня за чашу серед. Европи на 1935 р. в салі Колєсею при вул. Соняшній. Початок змагань о год. 9 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Чаплін на війні", „Прибалуда."

АПОЛЬО: „Ігумен Корденський" (Оборона Честохови) з Бар. Анквентовичем

АТЛЯНТИК: „Петербурські ночі".

ВАНДА: „Рік 1914".

ГРАЖИНА: „Маскарада".

КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).

КОЛІСЕЙ: „Правда про кохання", ревія „Карнавал 1935 р."

КОНЄРНИК: „Римські спавдали" (Ед Кантор).

МАРУСЕНЬКА: „Тепер і нов", ревія „Гін гін ура!"

МІРАЖ: „Дівча з Будапешту" з Франціскою Галь.

МУЗА: „Тарзанове кохання".

ПАЛЯС: „Уланські обіти".

ПАН: „Королева Христина" (Грета Гарбо).

ПАСАЖ: „Передмістя", і „Жінка та звірюка".

РАЙ: „Радісна година", М кі-Мавс.

СВІТ: „Чи Людина то дівчина?"

СОНЦЕ: „Прокуратор Алєся Гора" і ревія.

СТІЛЬВЕ: „Нана" і ревія „Цигансьні ночі".

УТІХА: „Грізна стріча" (Кен Мейнард) і ревія.

ХІМЕРА: „Пісня козака" (Джозе Мохіка).

Закордонне радіо.

Пятниця, 4. січня 1935.

Відень (506,8) 15·40 Танк. музика, співи, 17·20 Сучасна ам. музика, 20·05 Симф. концерт, **Прага** (470,2) 11·35 Лжез. 19·10 Пісні й арії, 20·00 Квартет, **Прага II.** (249,2) 14·35 Два фортепіяни, **Париж** (1648) 13·30, 23·30 популярна й танк. музика, **Білгород** (437,4) 20·00 Оп. арії, **Берлін** (356,7) 18·30 Штравсові пісні, 19·00 Легка музика, 21·00 Сучасна музика, **Гамбург** (331,9) 21·35 Скрипка, **Гайльсберг** (291) 20·10 „Фігарове весілє" оп. Моцарта, **Лайпціґ** (382·8) 10·10 Концерт, **Мілянo** (368·6) 1·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 16·00 Концерт із участю квартетиста Кагуляни, 20·45 Симф. концерт.

Субота, 5. січня 1935.

Відень (506,8) 17·15 Легка музика, 19·55 Скрипка, 23·45 Віденська музика, **оратислава** (298,8) 16·45 Вертеп: Як Норіч-неділе продав коня. 19·50 Скрипка. **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Мор. Острава** 269,5) 18·00 Цитра, **Прага** (470,2) 11·05 Квартет, 15·55 Військ. орхестра, 17·25 Скрипка. 18·05 Німецькі пісні, **Прага II.** (249,2) 14·30 Співи. **Париж** (1648) 13·00 Муз. поранок, 21·00 „Іфіґиня Маріна" оп. Кадьмана, **Білгород** (437,3) 17·00 Пісні, 21·15 Европейський концерт, **Берлін** (356,7) 10·10, 18·50 Муз., **Гамбург** (331,9) 19·00 Давні пісні й танці, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·10 Концерт, 20·10 Сміх у голосівку, **Мінхен** (405,4) 13·25 Концерт, 17·00 Співи, **Мілянo** (368·6 13·00, 17.10, 19·00 Музика, **Рим** (420,8) 21·00 Театр або концерт.

Львіаське радіо.

Пятниця, 4. січня 1935.

6·45 Коляда, 6·50, 7·07, 7·25 Ранішня музика з гр. пл., 6·52 Руханка, 7·15 Ранішній дениик, 7·35 Хвилинка господині дому, 7·50, 22·40 Реклам концерт. 11·57 Сигнал часу, 12·03 метеорольог. в стан, 12·05 Огляд преси 12·10, 13·05 Концерт, 12·45 Кара в житті дитини, 13·00 Полудн. дениик, 13·35 Експорт, 13·35 Біржа. 13·45 Легка музика з гр. пл., 16·45 Авд для хорих, концерт, 17·15 Камер. концерт, 17·50 Огляд неділіних 18·00 Сільна ерум, 18·05 Гутірка: Плебісцити, 18·15 Фортепіян. ресіталь Журавлева 18·45 Зимові довв. 19·00 Арії та пісні в супр. фортепіяну, 19·20 Актуальна гутірка 19·30 Колядковий концерт, 19·50, 19·56 20·03 Як провести свята, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт: Вечір. денник, Як працюємо, 22·30 Рецитації поезій, 23·05 Танк. музика.

Субота, 5. січня 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·30, 22.00 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Спорт. вістки, 12·05 Огляд преси 12·10 Відомі марші в вик. канеп. орх., 13·00 Полудн. денник, 13·05 Мадярська музика з гр. пл., 13·30 Експорт, 13·35 Біржа. 13·45 Найновіші гр. пл., 16·30 Театр Улаш: „Батечко в дорозі", Як бурий котик заспав Ісуська" 17·50 Поведінка з людьми 18·03 Львовинна у готарівському Берлині, 18·10 Сільна ерум, 18·15 Цезар Франк „Соната на скрипку та фортепіян", 18·45 Жінка пташочка в СССР., 19·00 Пісні в супр. форт., 19·20 Острів Великоподськ. ий, 19·30, 23·35 Гр. пл. на бажання радіослухачів, 19·30, 19·55 порт. в стки, 20·0 Легка музика, пісеньки, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт симф. орх., скрипка, 21·45 Доля героїв драми (на марг. ост. пєси Болєсь), 22·15, 21·00 Танк музика, 22·00 Комунікати, 23·05 Льожа і думанництв.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 8·26 зол.

У Нюшаві були такі курси: Лєндон 25·99, Париж 34·94, Берлін 21·60, Відень 171·73, Голяндія 357·95, Прага 12·9, Італія 45·72, Нюйорк кабель 5·29 1/2, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Доляри 8·91—8·93, Франки фр. 34·30—34·60 Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·75.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 3. і 4. с'чня н. р. з приводу вичікуючої тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

		льоко Львів.
1 д.	молока	0·16 зол.
1 д.	сметани	0·60 „
1 к.	яєць	4·00 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану слаба, на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 1 січня до 5. с'чня н. р. включно платить своїм достачиям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвір'я птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Хмельницького 23):

Когутики мол.	за 1 кг.	0·85 зол.
Кури	„	0·93 „
Качки	„	0·90 „
Індики	„	0·93 „
Годовані гуси	„	0·80 „

Птицю приймає в свійчості установленого дня кожного доставця контінґенту.

ОПОВІСТКИ.

Порядок Богослужень в Успенській (Волосській) Церкві в часі Різдва Г. н. Іс. Хр. Пятниця 4. січня. Год. 9. Царські часи. Неділя 6. січня. Навечерїє Різдва Хр. Порядок Богослужень як в кожну нед лю. В год 1-ій вечірня. Понеділок 7. січня Різдво Г. н. Іс Хр. В год. 5 рано. навечерїє велике в всеночним. Опісля утреня. Читані служби божі в год: 6, 7, 8, 9, і 12. В год. 10. Архиерейська співана Служба Божа яку відправить **преосвящений Кир Никита.** Трансмісія через радіо. Вечірня в год 4·30, вівторок 8. січня і середа 9. січня. Служби Божі читані в год. 6·15, 7, 8, 9 і 12. В год. 10. Служба Божа співана з проповідю. Вечірня в год. 4. Всім Парохіянам бажає веселих і щасливих Свят та нового Року **Управа парохії.**

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ЯЛИНКУ

Зол. 11·50 МЕДАЛИК З ЛАНЦЮШКОМ 14 карат. золото тільки у **ҐРІНБЕРҐА,** ЛЬВІВ, СИКСТУСЬ 4.

ФІРЯНКИ — сіткові каїти та ручної роботи — найдешевше. Виробня **Фрайліха** Льв в. Сикстуська 21. 83/84

ВОРОХТА, пансіон „Черемшина" отворений на зимовий сезон Наталя Семанюкова 768 1—2

ПОКІЙ і кухня негайно до винайму, при комфорт. Відомість Бічна Реваковича 6, або тель. 28-7 з.

ПРОДАМ кільканадцять моргів господарства з будинками в повітовім місті. Відомість: адвокат Карпф у Чорткові. 780 1—3

ПРОДАМ механічні верстати з відданою заліза, сушарнею і механічною столярнею, заїзнищя в місті. Відомість: адвокат Карпф у Чорткові. 780 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

КИЛИМИ ҐЛИНЯНСЬКІ

з мистецькими взорами

Т. ФЕДОРИШИНА

Львів, пл. св. ДУХА 2. (Павільон)

Найгарніші і економічні

ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ

Зайдіть оглянути,

73, 3—3 **а купите найдешевше.**

НА СВЯТА!

Природні гронові вина

по найнижчих цінах поручає

749 4—5 заприсяжений доставець богуслужебних вин

В. ҐЛОВІК

Львів, ул. Собєського 32.

Мід, вино Мід, вино

на Різдвяні Свята

купуйте лише в складах

Народної Торговлі!

Вина Народної Торговлі відзначаються високою вартістю є ч и с т о виноградні. Ціни низько конкуренційні

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 5 (2.803). Львів, субота 5. січня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Квартально 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і взагалі заграницею, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Данії, Норвегії 5 кр. фр., Чехо-Словаччині 30 ч. а., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Ціна кожного ч. 30 зол.

Телеф. Редакції: 29-41, „ Друкарні: 29-26. У СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА (ПРИМІРНИКА) 35 сот.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

ПІД РІЗДВО.

ГАДКО! КУДИ ТИ? КУДИ?
ВІТЕР ЗАГЛАДИВ СЛІДИ.
БЛУД ХОДИТЬ ПОПІД ОСТРІШКИ.
НІ КІНЬМИ, АНІ ПІШКИ.
НЕ ЗАБІЖИШ ТУДИ,
ДЕ БІГАВ ДРІБНИМИ НОГАМИ
КОЛИСЬ, ДАВНИМИ ЛІТАМИ, —
ОТ, КРАЩЕ В ХАТІ СИДИ!

ЛЕГКО СКАЗАТИ!... МАНИТЬ,
ХОЧ НА ХВИЛИНКУ, НА МИТЬ,
ЯК НЕ НА ЯВІ, ТО В СНІ
ПЕРЕЛЕТІТИ В ДАВНІ
ЛІТА МИНУЛІ,
З УСІМИ,
БЛИЗЬКИМИ СЕРЦЮ, СВОЇМИ
ВІДСВЯТКУВАТИ РІЗДВО,
КУТЯ — ЯЛИНКА — ЗВІЗДА,
І ЖИТНИЙ СНІП І КОЛЯДА,
І ВСЕ І ВСЕ ТАК, ЯК БУЛО.

ТАК, ЯК БУЛО!... ТА ГОДІ, БРАТЕ!
АНІ ЛЮДЕЙ ТИХ, АНІ ХАТИ
ТІЄЇ ВЖЕ ДАВНО НЕМАЄ.
ЛИШ КОЛЯДА ЩЕ ТАМ БЛУКАЄ,
ОЦЕЙ НАШ СЛАВНИЙ „БОГ ПРЕДВІЧНИЙ."
ЯКИЙ, ЯКИЙ ВІН ДОВГОВІЧНИЙ!
БЕЗ РАДІЯ І БЕЗ АНТЕНИ
ЧИ ЧУЄШ? — ЛИНЕ АЖ ДО МЕНЕ
І, ХОЧ НАС ДІЛЯТЬ ГОРИ Й ДОЛИ,
НЕ ЗМОВКНЕ НА РІЗДВО НІКОЛИ.

ЗМІСТ:

1) **Богдан Лепкий:** Під Різдво (поезія).
2) **В. Мудрий:** Під Різдво Христове.
3) **В. Целевич:** Роля політики в житті нації
4) **П. Карманський:** Різдвяна візія (фейлетон).
5) **Д-р Ст. Баран:** Шлях пройдений і шлях перед нами.
6) **Микола Матіїв:** Лютує Ірод (поезія).
7) **Маду:** Свят-Вечір у тунелі (фейлетон).
8) Заклик Головної Управи Рідної Школи.
9) **Ст. Чарнецький:** Під звуки колядн (поезія).
10) **Остап Луцький:** На страт і проти неї.
11) **Р. Гоайвн:** Чи вернеться до Батьківщини?
12) **Д. Фальківський:** На сажень викопали яму... (поезія).
13) **В. Кузьмович:** Позивки, поршні і... дійсність.
14) **Гр. Косинка:** Троєкутний бій (фейлетон).
15) **І. Кедрин:** Москвофільство і радянофільство.
16) **Ол. Кузьма:** Серед сталі, бетону і дротів.
17) **Осип Бодиарович:** Тифозне Різдво (фейлетон).
18) **Д-р С. Демидчук:** 50-ліття праці на еміграції.
19) **Вас. Сімович:** Правописний хаос.
20) **Галактіон Чіпка:** Веселих Свят (малий фейлетон).
21) **В. Несторович:** Поміж добровільністю і примусом.
22) Вісти зі світа.
23) Святочні і новорічні бажання.
24) Новинки.
25) Відозви й комунікати.
26) Спорт.
27) Нові книжки і журнали.
28) Оголошення.

ВАСИЛЬ МУДРИЙ.

Під Різдзо Христове.

Зірка на політичному українському небосклоні.

Львів, 4. січня 1935.

Різдво Христове, це велике свято всього християнського світа, символізує собою народини нового світогляду, нових понять про світ, про суспільність, державу і що найважніше, то нових понять про правду, справедливість, про добро і зло. Словом, свято народин Богочоловіка символізує народини нової етики й моралі для цілого людства. Бо нема ніякого сумніву, що богато з християнської етики й моралі приняв з ходом часу, завдяки сильним цивілізаційним та культурним впливам християнізму і нехристіянський світ. І тому символіка Різдва незвичайно глибока й богата змістом. І тому ця символіка від найдавніших часів по нинішні дні не втратила нічого ні зі свого блеску, ні зі своєї таємничої глибини.

Від зарання української історії до наших часів символіка Різдва відограваля величезну ролю і в духовому житті нашого народу. Нею жили та глибоко її переживали не тільки наші культурні предки, але вона заплоднювала й опановувала собою і творчі сили народньої душі. Різдвяна народня творчість — це велика ділянка в історії нашої духової культури. Всі ті коляди, колядки, вертепи й різдвяні обряди були колись чи не одним з найважніших проявів живучости нашого народу в духовій ділянці.

І тепер не тільки в нас, але в усьому християнському світі панує звичай роздумувати й розважати в часі Різдва над його символікою та допасовувати до неї якісь важні події чи етапи з життя одиниць чи з життя громад, чи з життя народів і держав. Різдвяні роздумування над долею чи недолею, над надією чи безнадійністю все мають те до себе, що дошукуються в символіці того свята аналогій до окружаючої дійсности, аналогій більше або менше вірних, але все тим цінних, що з них їхні автори роблять для себе і для своїх близьких, а то й для цілих суспільностей і народів добрі, бо повні віри в перемогу ідеї добра й справедливости висновки. Словом, символіка Різдва є невичерпаним джерелом моральної регенерації, є джерелом віри й надії на щось краще, на щось світліше і всіма бажане. І тому вона є розрадою та ліками і для всіх покривджених, битих горем та злиднями.

Рік-річно займаємося й ми з нагоди свята Різдва Христового роздумуваннями над теперішнім і минулим, а ще більше над нашим, сповитим серпанком загадковости, майбутнім. У символіці Різдва шукали ми вже нераз для себе розради, облекшення та морального підйому. І його находили. Нераз і не два вглиблювалися ми в себе, в нашу особову й народню душу та намагались шукати в ній таких первнів, які забезпечилиб нам вічність як нації, так само, як забезпечили вічність християнізмові ті первні, що лягли в основу його величавого світогляду. І все в тих хвилинах самоаналізи відкривали ми в собі, в нашому народі, найважніший первень, що єдиний зможе нам забезпечити вічність, тобто незнищимість нашій нації, а саме первень **великої віри в ідеали і в себе.** Це той самий первень, що став підвалиною розросту й перемоги християнізму над усім старим поганським світом.

Цього року, як рідко коли в нашому житті, найшли ми теж незвичайно наглядний і проречистий доказ на те, що в нашій нації глибоко вкорінена віра в національні ідеали і в себе. Під кінець цього року ми сприймали нашу дійсність дуже болюче і прикро на всій широкій українській землі передовсім тому, що потрясли нами страшні вісти про нечуваний терор і гнет у самому осередку нашого материка в Києві. І саме в той час, якби з волі Провидіння засіли у Львові, старій столиці західньо-українських земель, представники усіх зорганізованих наших політичних сил за один стіл, щоби найти спільну мову між собою в ім'я рятунку української нації, в ім'я її морального піднесення, в ім'я її підбадьорення та духового усуцільнення і в ім'я прославлення українського національного імени в культурному світі. Чиж це не віра в життєві сили української нації завела їх до одного стола?

Так якось зложилось, що саме перед Різдвом дійшло в нашому сірому житті до цього переломового, історичного акту, який найшов свій вияв у конференції сімох українських національних політичних партій від найлівіших до найправіших, у справі скликання всеукраїнського національного конгресу.

Конгрес рішили вони зорганізувати не для пустої демонстрації і не для заспокоєння чиїхнебудь амбіцій, а з великої потреби, для вирішення цілої низки важенних справ, звязаних із дальшим життям, самовиявом і самодіяльністю української нації. Вони вложили в цю справу великий засіб доброї волі, піднялися понад партійні інтереси, поставили вище групових і особистих ураз та ворожнечі добро нації і тому досягли великого діла, бо почату конференцію закінчили з повним успіхом і з вірою в перемогу ідеї українського національного конструктивізму над руїнництвом, отаманією та дрібничковістю. **Добро нації та її будуччина** — ось що наказало їм добровільно та без ніякого примусу сконсолідуватись і звязати себе взаїмно спільними постановами.

Чи це в нашому національному житті не велика справа? Чи цей факт не накаже кожному українському громадянинові підтримати ідею консолідації національних сил не тільки морально, але й активно і матеріяльно? Думаємо, що накаже. Бо тільки найгірший руїнник та ворог українського національного скріплення може протиставитись найздоровішому проявові життєздатности української нації, яким є консолідація зорганізованих сил і усуцільнення збірної конструктивної праці.

Ця конференція — це зірка на нашому політичному небосклоні, що заповідає схід сонця, що віщує перемогу світла над темрявою. І тому нею треба дорожити, її треба повитати, її треба захищати і плекати, щоби не втратила ні одного промінчика зі свого сяйва.

Цьогорічне Різдво сприяє нам. Його символіка, близька і рідна нам, напевно змобілізує українського духа в напрямі єднання, в напрямі творчих зусиль для найкращого проведення наших консолідаційних змагань і завершення їх всеукраїнським національним конгресом, що працюватиме для потреб цілого нашого народу.

З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО І НАДХОДЯЧОГО НОВОГО РОКУ желаємо всім нашим П. Т. Членам, Відборцям і Прихильникам веселих Свят і Щасливого Нового Року

ДИРЕКЦІЯ НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ.

Вся коляда Рідній Школі!

Всі українці й українки, українські товариства й установи, Церкви й церковні брацтва, співацькі, музичні й аматорські гуртки й уся українська молодь колядують і щедрують тільки на Рідну Школу, бо місяць січень — це місяць Рідної Школи! Гроші слати на адресу:

Рідна Школа, Львів, вул. Словацького 14.

В. ЦЕЛЕВИЧ.

Роля політики в житті нації.

ПОНЯТТЯ ПОЛІТИКИ.

Політика в найзагальнішому значінні це всяка людська діяльність, спрямована на осягнення чогось у суспільності. Політика в стиснішому розумінні це діяльність, яка має на меті здійснювати політичні ідеї, захоплювати владу в державі і здійснювати цілі суспільних верств, політичних партій, держав, націй. Політика має за завдання кермувати життям націй, держав, суспільних верств і т. п.

Політика недержавної нації має завдання так зорганізувати недержавну націю, щоби вона жила свобідно, мала можливости всебічного розвитку і могла підготовитися до здобуття державности в можливо найближчій будучині.

ЗАВДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.

Маємо два роди політики, а саме, клясову і національну.

Клясова політика змагає до того, щоби одна суспільна верства нації здобула владу в державі чи перевагу в нації і правила нею в інтересі цієї верстви. Завдання національної політики є дбати, щоби нація жила, розвивалася, мала власну державу, була могучою, багатою, свобідною, славною і сильною.

Життя нації творить одну суцільну цілість, а поодинокі ділянки цього життя, як фізичне здоровля, освіта, виховання молодого покоління, культура, народне господарство, суспільна опіка, наука і мистецтво є зі собою в тісному нерозривному звязку. Не є здоровим організм нації, коли якась частина цього організму завмірає, або є хворою. Напр. коли народне господарство нації є в занепаді, коли нація є убогою, то це впливає шкідливо на освіту, культуру й політичну силу нації. З другого боку ніодна ділянка життя нації не сміє бути незалежною, відірваною від цілости, лише мусить підчинятися головним засадам і завданням національної політики. Тимто національна політика має дбати про всебічний розвиток усіх ділянок життя нації, всіх верств та заставляти їх служити добру, інтересам цілої нації, її найвищим політичним ідеям.

РОЛЯ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ

Політику і політичну працю ведуть політичні партії. Політична партія є це добровільний, зорганізований гурт-обєднання людей, які через організацію і боротьбу змагають здобути вплив і владу в державі, кермувати життям нації і здійснити якусь національно-політичну, суспільну чи господарську ціль (програму). Політичні партії мають державні і недержавні нації. У державних націй побіч політичних партій державна влада виконує багато політичних завдань і піклується всебічним розвитком державної нації. Недержавна нація не має державної влади і всі політичні завдання держави переходять на політичні партії. Політичні партії таких націй мусять вести невпинну боротьбу за всебічний розвиток своєї нації, мусять шляхом організації народніх мас, себто шляхом організації сили змагати до того, щоби пануюча нація давала недержавній можливість розвитку. Крім цього вони мусять виховувати й організувати народні маси до боротьби за здійснення найвищої ідеї кожної недержавної нації. Відповідно до політики, ділимо їх на клясові, і національні. Клясові партії ведуть клясову політику, себто обстоюють інтереси одної суспільної верстви, а деякі з них доходять до того, що інтерес одної суспільної верстви ставлять вище від інтересу нації (клич: „Робітники всіх країн єднайтеся").

Національні партії є це такі партії, які голосять клич єдности й солідарности усіх членів нації. Вони ставлять вище інтерес нації від інтересу поодинокої верстви, групи чи політичної партії. Вони дбають про всебічний розвиток всіх верств нації, себто національного організму як цілости.

Українське Національно-Демократичне Обєднання є модерною національною політичною партією, яка інтерес нації ставить вище від всяких інших інтересів. Воно у вступі своєї програми голосить:

„Українське Національно-Демократичне Обєднання гуртує в своїх рядах всі верстви українського народу. Як національна партія підпорядковує інтересам нації інтереси поодиноких верств, станів і поодиноких земель."

НЕХІТЬ ДО ПОЛІТИКИ Й УТЕЧА ВІД НЕЇ.

Широкий український загал, а в першу чергу українська інтеліґенція недоцінює ваги політичної праці і необхідности активної участи загалу в політичній боротьбі. В останніх часах нехіть українців до політики й утеча від неї прибирає загрозливі форми. На це складається кілька причин.

У нас став модним клич: „Геть із партіями, геть із партійництвом, хай живе безпартійність." „Безпартійність" є приманчивою, але шкідливою для національного життя і демагогічною фразою. У нас деякі групи, як „Організація Українських Націоналістів" (ОУН) і тзв. „Фронт Національної Єдности" поборюють політичні партії, бо мовляв, вони тільки роєднують націю. В дійсності безпартійність в політичному житті немає і не може бути. Обі вище названі „безпартійні" організації є самі політичними партіями, і є це безперечно глум або рахунок на політичну незрілість українського загалу, коли прим. тзв. „Фронт Національної Єдности" голосить „єдність" — змагаючи до розбиття політичних сил нації, обєднаних в УНДО. Італійський фашизм і німецький гітлеризм і московський комунізм є політичними партіями і вони не стидаються цього говорити явно і славно. Прим. організація гітлерівців називається: „Німецька Національно-Соціялістична Робітнича Партія". Наші націоналісти з ОУН і люди з „Фронту" висувають клич безпартійности лише для демагогічних і агітаційних цілей, щоби самим приєднати собі скорше і легше прихильників на кошт інших політичних партій.

Також чужі чинники намагаються або осмішити політичну працю або відтягнути, а то й відстрашити громадян від політичної боротьби. Як часто і на селі і в місті і в польській пресі переконують українців: „Перестаньте політикувати, а буде гаразд". З цього видно, що політика й політична боротьба є сіллю в оці наших противників, вони її не люблять, вони хочуть, щоби припинилась політична боротьба української нації!

НЕОБХІДНІСТЬ ПОСИЛЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ПРАЦІ.

В іншому місці вказали ми на те, що життя нації творить суцільну цілість, що поодинокі ділянки життя є зі собою в тісному звязку. Зокрема стан і розвиток поодиноких ділянок життя недержавної нації залежить від її політичної сили й організації. Ослаблення політичної ділянки потягає за собою ослаблення, а то й завмертя інших ділянок. Вкажемо на це на

у великім виборі **ТАПЧАНИ** і всілякого рода меблі

ПОЛЕКШІ В СПЛАТАХ. поручає фірма 93/88

І. СІВЕК ЛЬВІВ, ул. Валова 11 а.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. СІЧНЯ 1935.

П. КАРМАНСЬКИЙ.

Різдвяна візія.

— Христос раждається!

З уст до уст несуться привіти. А по вбогих „мишах", з кілля кладених і бляхою критих, серед зелені піль і лісів, гомонять коляди, життям, радістю і вірою душу оживляють.

Іду вузькою рудою дорогою, яку обламували кавові поля і лапи кукурудзи, слухаю гомінких свистів шпаків, крекоту зелених папуг і безконечної симфонії цикад. Сонце пече і сліпить очі — піт горохом скочується з мого обличча.

Іду в сорочці, в соломяному капелюсі, в сандалах на ногах. Солодким мамоном гашу спрагу, звогчую горло, що засихає. І пускаю з папіроски дим; він прозірчастим серпанком сідає на придорожні, темнозелені кущі кави, всотується в ліс, що пнеться пнів дорогу непрохідною стіною.

Ніяка вечірня думка не скалихне замілого дзеркала моєї душі. Самота обгортає мене білою габою, душа моя біла, ввесь світ, бачиться, білий. Свято!

Свистять шпаки, крекчуть папуги, гомонять цикади. І аромат пянить мене первозою і мріяти хочеться.

Здалі густими лісами несуться прислушені пащіки коляд, мов розтоплені в безкрайо мов пісні. Вони ясні і залякані. Мужицькі серця обєднуються з далекими рідними селами, які вже десятки літ ходять за ними, як зла совість. Єднаються з селами, снігами завіяними, морозом сковзанним, злиднями смоктанними.

— Нова радість стала...

Невже справді вона настала?

Буйна зелень від пахощів пяна, довколо мене. Все буяє, все росте, цвите, пахне — родючій землі і Ладі-Сонцю пісні співає. Якась оргія життя і росту довкола мене.

Іду, краплі поту мов самоцвіти по дорозі розгублюю. Розстібнувши сорочку, подих літоту в груди втягаю і ароматом спянілий що-сили співаю:

„Нова радість стала!"

Виблискується на сонці соковите, темнозелене листя на кущах кави, що останнім жнітом сніжаться; буяють кукурудзи, поля в бавовною білими й рожевими мітеликами застелені, рижові поля як поля в доспілим просом їжаться.

Яке те все дивне! яке парадоксальне!

Дивлюся на хату сусіда, ген на горбочку при дорозі, а зеленому гаю помаранчевих дерев, що гилля під вагою дозріваючого овочу долілу схилили. Бачу під хатою юрбу дітей, що при дорозі граються і з пістолів пускають та ракети в гору пускають, і співаю мов хлопчина:

„Нова радість стала,
яка не бувала..."

Та враз моя думка злітає крізь океан в далеке підкарпатське село.

Бачу посеред снігового поля село задубіле, що в ярі між ялиною купає. Чую, як голодне гайвороння над маленькими хатинами кряче; бачу, як обідрані, перемерзлі діти на долівці на соломі порозсідалися, чорний хліб гложуть і за горіх у повітці сперлись. І бачу вимарнілі обличчя господарів, що на столі на долоні голови сперли і журяться, як зиму дознимувати, весни і літа діждатися.

І до мого вуха долітає ледве чутний, вітрами розхрістаний, далекий спів:

„Над вертепом зоря ясна
Світу засіяла..."

І кожне слово пісні ріже мої вуха і хочеться що-сили кричати: Цитьте! Для вас не було Вефлеєму; вам зоря не ясніла! Ваша правда далекими світами блукає; ваш вертеп щойно дожидає її народин! Зорю над вертепом списано вам самим запалити.

І ви запалите її зусиллями мільонів.

Раннарія, в день Різдва 1930. р.

З нагоди СВЯТ

продаємо понижче фабричних цін всілякі бавовняні товари, вовняні і білизняні **Галицький Магазин Новин.** — Львів, Галицька 15.

прикладах з нашого таки життя. Коли північно-західні українські землі в 1922 р. при виборах виявили політичну силу, то там пішла жива освітня, господарська, культурна і виховна праця. Коли опісля наслідком внутрішнього ослаблення і кволости політичної національної організації та політики влади наступило заломання національного політичного фронту, то спершу наступило припинення освітньої праці а під теперішню хвилю переводиться спробу ліквідації самостійного господарського життя (спроби відірвання українських кооператив від їхнього ідейного центру у Львові).

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зиґмунт Залєсский — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 47—60

Те саме явище помічуємо і в Галичині. На наших очах переводить влада шляхом законів і практики звуження і обмеження нашої діяльности на ріжних ділянках життя. Згадаємо лише шкільні і самоуправні закони і новий кооперативний закон. Так само пошу невдачу при громадських виборах слід записати на рахунок за малої їх політичної підготовки. Коротко: в інтересі збереження наших надбань на всіх ділянках життя мусимо скріпити участь громадянства в політичній праці, мусимо спинити втечу інтелігенції від політики, мусимо побороти безпартійність і аполітичність, мусимо взагалі присвятити більшу увагу політичній праці. Ми мусимо скріпити політичну організованість української нації, бо в противному випадку грозить нам заломання всіх інших ділянок національного життя.

Д-р СТЕПАН БАРАН.

Шлях пройдений і шлях перед нами.

НАПЕРЕЛОМІ 1899-1900 і 1934-35 РР.

Після памятних років 1848-49 мин. стол. найзамітнішими в історії Галицької Землі були часи на переломі 19. і 20. віків. По віковій політичній, національній і соціяльній неволі Галицька Земля пробудилася справді до нового національного життя у весні народів 1848 р. і з незнаним досі розмахом та силою взялася до першої його організації у національно-політичній і культурній ділянці. Створено тоді першу політичну організацію у формі „Головної Руської Ради" у Львові, що у своїй першій відозві до руського народу, з 10. травня 1848 р. проголосила окремішність нашого народу від народів польського і московського і його національну єдність на всіх його етнографічних просторах. Видвигнено як реальне політичне домагання справу створення в Австрії окремої української провінції шляхом поділу Галичини на дві окремі провінції з окремими соймами і окремою адміністрацією — польською на заході і українською на сході, до якої мало належати і Буковина. За цим основним політичним домаганням пішла велика агітація в краю, предложено австрійському урядові обширний меморіял щодо поділу Галичини і видвигнено цю справу у першій австрійській конституанті в Кромержіжі. Наше населення з усіх закутин краю тисячами підписів на петиціях підтримало цю акцію наших тодішніх політичних кол — Головної Руської Ради і нашої репрезентації в австрійській конституанті. Повстала у Львові і перша наша національна політична преса „Зоря Галицька", що була викладником нашої громадянської думки. Були і почини пропаганди нашої справи на зовні, головно серед словянських кругів на словянському конгресі в Празі в 1848 р. Створено теж тоді і початки нашої культурної організації в Галичині. Не зроблено тільки нічого на полі економічному і соціяльному, бо до цих справ наші кермани з половини 19. віку не мали ще зрозуміння і на свою чергу мусіли вони ждати близько 40 літ..

Слідував занепад, а то й наразі затрата того, що видвигнено або здобуто в 1848-49 рр. З поворотом абсолютизму в Австрії та поширенням московської пропаганди в Галичині зросла національна зневіра і як її практичний вислід повстало у нас москвофільство, що на кілька десятків літ заморозило наше життя.

Від появи „Батьківщини" Юл. Романчука (1879) і „Діла" Вол. Барвінського (1880), що були політичними органами т. зв. народовецької групи, нотується наш політичний поступ, зразу повільний, а опісля щораз бистріший, у всіх напрямах нашого національного життя, що організаційною сіттю обіймає і наші низи. Ширшає і поглиблюється культурно-освітня праця й організація, родиться й економічна організація, а все те завдяки тому, що ми вийшли з давнього культурництва і побутовщини на національно-політичний шлях. Не втеча від політики, а навпаки, живіша участь у політичному житті ожвавила і всі інші наші громадянські ділянки. Зломила вона зовсім і безповоротно дотеперішню москвофільську перевагу, даючи нашим публічним проявам ясне національне українське обличчя.

Народовці як самостійна, політично оформлена група виступають цілою з появою пол-

Реформацькі пігулки **ЧЕРНЕЦЬ** з маркою (Zakonnik)
регулюють шлунок, хоронять від терпінь **печінки**, надірвої **опасистости**, **паморок**, **загоджують гемороїди** і при нахилі до обструкції є дотепним **прочищуючим засобом**. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 31/69 39—7

Спеціяліст жіночих недуг і акушерії
Др. Олександер Лаврівський
ОРДИНУЄ
у Львові, вул. Новий Світ ч. 22.
Ріг Льва Сапіги і Мурарської. 800

МИКОЛА МАТІВ.

ЛЮТУЄ ІРОД.

ОЙ, ДЗВОНЯТЬ ДЗВОНИ, ГРАЮТЬ ДЗВОНИ.
ПАЛАЄ ДОСВІТНЯ ЗОРЯ —
ДРИЖИТЬ ЗЕМЛЯ, ШУМЛЯТЬ МОРЯ
І ЛИНЕ СПІВ ПОНАД КОРДОНИ.

— „ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!"— „СЛАВІТЬ!"
ПОКИНЬТЕ ГНІВ, ЩО ПЄ ВАМ КРОВ!
НЕХАЙ ДО ВАШИХ ХАТ ЛЮБОВ
ПРИЙДЕ Й ЗОРЕЮ ВАМ ЗАСВІТИТЬ.

НЕХАЙ ЗА СТІЛ ПОСПОЛУ СЯДЕ
БРАТЕРСЬКА СИЛА СЕРЕД ВАС:
БО ЙДЕ НА НАС ТРИВОГИ ЧАС
І ТРЕБА ЄДНОСТИ В ГРОМАДІ!!...

ЛЮТУЄ ІРОД — КАТ ЧЕРВОНИЙ
І ЛЛЄТЬСЯ ВЖЕ РІКОЮ КРОВ
І В КИЄВІ ЗАГЛУХЛИ ДЗВОНИ —
ЛИШ БРЯЗКІТ ЧУТИ ЗПІД ОКОВ...

ЗЛЯГЛА ВАЖКА, СТРАШНА ГОДИНА.
ЖАЖДУТЬ В НАС ОЧІ І УСТА:
ЖАЖДЕ МЕСІЇ УКРАЇНА — —
СВОГО РОЖДЕННОГО ХРИСТА!

лий українсько-руський нарід здобув собі культурну економічну і політичну самостійність та зазнавши зчасом в однонаціональний національний організм, в якім би загал на свою користь орудував всіми своїми справами: культурними, економічними і політичними".

Дальше зазначено у згаданій декларації, що

„змагаючи до тої найвищої мети, а вважаючи на нашу приналежність до австрійської держави, ставимо собі для нашої народньої роботи отсю програму: в межах Австрії поділу Галичини на части: руську і польську і Буковини на руську і волоську і створення з руських частей Галичини і Буковини одної національної провінції з окремою адміністрацією і окремим національним соймом."

У відношенні до тодішньої російської України постановлено таке:

„Будемо піддержувати, скріплювати та розвивати почуття національної єдности з російськими українцями та змагати до витворення разом з ними культурної однонаціональности; будемо серед російських українців піддержувати такі змагання, які ведуть до перетворення російської держави з абсолютної і централістичної в державу конституційно-федералістичну, опертy на автономії народностей".

„Та щодо Угорської Руси: будемо змагати, щоби серед угорських русинів викликати подібний рух національний, який є між галицькими й буковинськими русинами, щоби загріти їх до уважання і плекання рідної мови, до боротьби проти винародовлювання, та до культурної, економічної і політичної діяльности в користь угорсько-руського народу, та в тій цілі будемо наближувати з угорськими русинами тіснішні взаємини і будемо старатися здобувати їх до себе".

Про інші, неполітичні частини програми тут не згадуємо, підчеркуючи лише ще раз, що в декларативній частині програми піднесено тоді in thesi державну самостійність і соборність українських земель, хоч з тактичних і цензурних оглядів не висказувано цього ex pressis verbis.

На цьому першому Народньому Зїзді Укр. Нац. Дем. Партії вибрано партійну управу — Тісніший Народній Комітет — до якої увійшли: голова Народньої Ради Юліян Романчук як голова; член виділу Нар. Ради Олександер Борковський як заступник голови, Василь Нагірний, д-р Евген Озаркевич, Іван Белей, о. Олександер Стефанович і о. Олександер Темницький з виділу Нар. Ради, та вибрані на

DERBY ОБУВА, КАЛЬОШІ І СНІГІВЦІ
по конкуренційних цінах — Львів,
пл. Капітульна 3. 82/87 (напроти катедри).

Матеріяли на мужеські убрання

спортові, візитові, фраки і смокінги з найліпших Бельських фірм, як теж оригінальні англійські у величезному виборі — поручає

Дім Моди

Львів, Марійська пл. 4. Европейський Готель

Обслуга в українській мові.

Зізд: проф. Михайло Грушевський, д-р Евген Левицький, д-р Кость Левицький, д-р Волод. Охримович, д-р Дамян Савчак і д-р Іван Франко. Фактична керма партійної управи знайшлася в руках д-ра Костя Левицького, що одинокий з тодішньої першої управи живий і здоровий між нами.

У цьомуж році 1899. управа Укр. Рад. Партій вирішує не переходити в соціяльно-демократичний табор і лишитись самостійною партією, внаслідок чого д-р Роман Яросевич, д-р Михайло Новаковський і Семен Вітик переходять до соціял-демократів, що саме тоді творять окрему Укр. Соц. Дем. Партію.

Кінець 19. віку застає на галицькому терені три політичні партії: Укр. Нац. Дем. Партію, що фактично здобуває в житті майже повний монополь і кермує ним на всіх його ділянках і всі інші партії, що у практиці були тільки її сателітами. Управа партії — Народній Комітет — став, так сказатиб, національним українським правительством і здобув такий моральний авторитет, якого опісля не мала у нас ніодна наша політична установа, ні навіть уряди нашої держави.

На рік 1899 припадає теж перше віче українських студентів у Львові в справі отворення українського університету у Львові. Ті самі студентські круги видали брошуру „Самостійна Україна", яка поруч попередньої публікації Юліяна Бачинського „Ukraina irredenta" причинилася до того, що наше студентське покоління — сьогодні вже 50- і 60-літники — кінця 19-го і початку 20-го віку виховувалось і виховалось на українських державних самостійниках.

В Олеську, малому містечку Золочівщини заходами о. Томи Дуткевича утворено місцеве товариство з господарськими завданнями „Сільський Господар", що його в кілька літ пізніше перенесено до Львова і завдяки величезній ініціятиві і праці д-ра Евгена Олесницького поширено на цілий край і створено могучу селянську організацію. Заснованням Краевого Союза Кредитового (нині Центро-Банк) у Львові в 1898 р. положено основи для нашої кооперації, що невдовзі сотками своїх клітин покриває густо цілу Східну Галичину. Товариство „Просвіта" уводить фонетичний правопис і береться з небувалою у нас енергією до організації культурно-освітньої і у значній мірі теж і господарської.

У 20-тий вік входимо в Галичині політично-консолідовані під проводом Укр. Нац. Дем. Партії. Наш загал інтересується політикою і бере у ній активну участь, до якої втягнено і широкі народні маси. Всі здають собі справу з того, що політична праця впливає животворно і на інші ділянки і тому всюди бачимо поступ і зростає та кріпне віра в успіх і побіду наших змагань, що довели до Великого Зриву в 1918 р.

У інших відносинах і серед іншої духової атмосфери минув 1934 р. і настає 1935 р. Розгіч і зневіра, отаманія і демагогія ще не зовсім перевелися. Працює підпілля, до світової війни в Галичині незнане, комуністичне у виключну користь червоної Москви і націоналістичне. Робота обох розкладова. Ще слідні відємні наслідки наших невдач з р. р. 1919 до 1923 у великому ділі нашого державного будівництва. Політичні невдачі спричинили на галицькому терені політичний хаос, що тревав до половини 1925 р. до хвилі створення центральної політичної організації — Укр. Нац. Дем. Обєднання (УНДО). Щойно тоді наступає нова політична консолідація наших творчих, конструктивних сил, що негайно відбивається і на розмаху праці й організації і на інших ділянках нашого збірного життя — культурно-освітній, рідношкільній і господарській. УНДО вибивається як концентраційний осередок наших практичних завдань у даний мент мимо всіх наклепів, що падуть на нього з усіх сторін, від своїх і чужих.

Започаткована в 1925 р. консолідація і концентрація наших сил стала йти правильним шляхом до кращих як нині висліднв. У наші краєві справи вмішалася і наша еміграція, виступило чинно підпілля, настав у Польщі відомий режім і все те довело до катастрофи осіню 1930 з. під назвою т. зв. пацифікації.

Останні роки перед нашими очима. На гоїння наслідків подій з осені 1930 р. пішла львівська часть нашої національної енергії. Ми зачали відбудову наших національних установ і великими жертвами та зусиллями її майже завершили. Прийшли однак нові удари на всіх сливе ділянках, головно шкільній і церковній з найболючішим ударом на нашу кооперацію в 1934 р.

Режім загострився. Настала утеча від громадянської праці. Від неї вже давніше усунулася в цілости вся наша інтелігенція на державних чи взагалі залежних посадах. Усуваються вже і ті, яким держава не вимлачує платні. Нема кандидатів до політичної праці і організації, що відбивається дуже відємно на інших царинах національного життя. Зі старших одні вимирають, другі старіються і їх місця у конструктивній політичній праці займають їх наслідники повільно. Без дійсної причини і з великою для нас шкодою шириться зневіра й апатія до політичної акції й організації.

Одною з причин цього невеселого явища є поява деструктивних елементів на нашому політичному овиді. До них у першу чергу слід причислити „Фронт Національної Єдности" (що за іронія у назві!). Дмитра Паліева з її пресою „Перемога" і „Батьківщина". Метою їх існування це напади на УНДО і на все те, що з ним хочби і найдальше звязане. Поборюється все, не подаючи ніяких плянів санації відносин. Яка величезна ріжниця між „Будучністю" Евг. Левицького і Вол. Охримовича з 1899 р. та „Перемогою" Дмитра Паліева з 1934.! Там конструкція — тут деструкція, там конкретні пляни відновн й розбудови — тут демагогічне пустомельство, що старається вхопити менше критичних!

Електричні інсталяц.ї

виконує скоро, дешево і на догідні сплати

УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОНОВАНЕ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

Лев Надрага

ЛЬВІВ. УЛ. ВАЛОВА ч. 23. ТЕЛЕФОН 59-49.

Направки світла ламп і дзвінків числимо 50 сотиків. Ощадностеві жарівки по 1 золотому. Лямпи, батерії, акумулятори, радіо-апарати найдешевше у Львові.
756 3—7

Тутки Пріма Аіда є і завжди будуть найліпші в світі.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. СІЧНЯ 1935.

МАДУ

Свят-Вечір у тунелі

„Де перевести Свят Вечір?" — думала Мена, молода дівчина найновішого типу.

Двацятьпять літ, — очевидно, зовнішній вигляд: найбільше сімнадцять, — стояла вона сама в світі на своїх гарно збудованих ногах. Вона рисувала жовті в одній великій фірмі жіночих одягів; заняття добре платне, а крім того виробляла гарну суму рисунками реклям. Отже тільки попита дівчина. Вона мала свою власну робітню на семім поверсі в одним новім домі й жила там зовсім саме. Отже порпила дівчина! Коли цілий день маєш роботу, нема місця на дівочі мрії!

Одначе на свята є три дні відпустки. — Три дні свободи. Три дні можна жити як усі інші.

— Поїду на свята до Г. — рішила, — що будуть тут робити в вільним часом. Двацятьчетвертого передполудньом маю ще бюро, пополудне поїзд."

— Але проведеш Свят-Вечір у поїзді. — подумала в ній мала міщаночка, що досі поважний Свят-Вечір святкувала в одним малим провінціональним містечку, в родичами, рідною то вітками. Різдво без ялинки! Це був майже гріх.

— Одначе не буду сидіти самісінька в чотирьох стінах, а їхати до дому нема чого, бо мами вже нема. Провести Свят-Вечір самій, значить: один вечір самоти, смутку, повертаю іншої дуги.

— Ні. — подумала Мена — бути того вечіра самій, це понад мої сили!

„Ци Коко хоче рівночно провести свята зі мною", думав Дерек Сміс. (Нігколи писав він до американського часопису, замериканізований чоловік.) „Так, здаєть я не потребував вже чую зізлочати без неї. Ні, моя дорога, на свята хочу бути рад без жінок; здоровіше поїздити на лещетах..."

І Дерек рішив втекти двацятьчетвертого пополудні поїздом до Г.

„На Свят-Вечір поїзд порожній, то найкраще подорожувати", подумав вдоволено; „всі святкують дома того вечора. Візьму писальну машину й змогу спокійно стукати.

*

Чи втішла Мена від пригнобления, коли сиділа двацятьчетвертого грудня в поїзді до Г?

— Господь це знає, але мені аж плакати хочеться, — думала

Цілий вагон другої кляси порожній.

Її пригнобления побільшилося.

Поїзд переїздив все ще попри темні вікна закінченого передмістя. В декотрих заясніли вже світла. В одним побачила Мена ялинку, а кругом неї стояло кілька осіб. „Навіть тут прибрали ялинку... лише я її не маю..."

„Мені хочеться плакати", подумала знову.

Крізь вікно видно було брудні мури з пятіпенними афішами. Між мурами білли сірі вулиці. На площі, куди переїздив поїзд, перед мостом побачила Мена, як продавали ялинки. І тут стояло кілька осіб. Ах, коби вже бути за тим містом, де все пригадує, що нині Свят-Вечір. Мільони людей святкують тепер до вечері. Тисячі жінок жріє тепер зараз якусь солодку несподіванку...

„Лише я така самітна"... думала Мена й гляділа крізь вікно. Як інакше уявляла вона собі їзду! Непотрібно лише помне собі свою нову сукенку.

„Краще було лишити її в валізку", думала.

Вилиці поїзд лишив місто за собою й виїхав в чисте поле. Стало трохи пізніше, хоч уже починало смеркати: сніг блистів. Мена пригнобленно дивилася на білрай сніжні поля. Поїзд почав зменшувати й вкінці спинився в лісі. Мена дивилася крізь вікно.

*

Перед самим відїздом всюдибуд Дерек Сміс до поїзду. Вже з поїзду що поволі котився, купив часопис і всунув його до кишені. Трохи хитаючися, перейшов коридор і ввійшов до сусіднього переділу. Скоро кинув свою велику валізку на сітку, отворив столик при вікні, поставив на ньому свою ручну машинку і почав писати статтю про Панєвропу. Тема під той час була дуже актуальна.

Слуга з ресторанного вагону перервав йому працю:

„Кава, чай, чекоряда..."

Гарячий чай, це не було би погано.

Зовсім добре було би трохи перервати писанину.

Встав, замкнув обережно машину, й хитаючися перейшов коридор, закриті залізні помости й знову коридори. Але той вагон з рестораном усе сьогодня де находиться! Переходячи дивився до переділів. Вони були здебільша порожні. Лише в декотрих сиділи пани, певно представники фірм. В одним якась суха англійка. Стара. В кожнім разі нічого небезпечного. Сліпінг. Знову два товсті пани.

„Ніяких жінок в цілім поїзді", вирішив Дерек з вдоволенням.

Однак тут, у тім переділі сидить якесь молоде дівчатко й дивиться крізь вікно. „Якась білявка", подумав Дерек. „Іде певно домів." — Новий вагонував ресторан.

Дерек замовив чай і їв сухі рінки. Потім розсівся вигідно в кріслі й закурив папіросу. Коли доходили вже гострі запахи вечері, перейшов сильно хитаючися поміст і ввійшов в коридор нового вагону.

Зупинився перед переділом, де сиділо ясноволосе дівчатко. „Це природно якась голосся", по-

Тамті стали новаторами і санаторами — цей напевно ним не буде без уваги на будівничу назву „Перемога"!

Та на темному нашому небосхилі заблис ясний промінь. Ніхто інший, тільки всіми поборюване УНДО ухвалою свого Народнього Комітету з 1. січня 1934 дало почин до скликання Всеукраїнського Національного Конгресу з метою обєднання всіх українських політичних угруповань крім підпілля, для вироблення засадничих точок нашої всеукраїнської політики і створення відповідного орґану для пропаганди і репрезентації нашої справи назовні. По довшій підготовці праці представники сімох українських політичних угруповань засіли у Львові до спільних нарад, виробили і прияли тези, що будуть основою Всеукр. Національного Конгресу і причиняться до утворення одноцільного фронту, зверненого проти большевицької Москви, яка переводить повне винищення нашого народу.

Під знаменем початків обєднання наших національних сил у найширших розмірах входимо в 1935 р. Побажатиб тільки, щоби це обєднання стало у 1935 р. справді переломовим фактом!

Замовлення приймає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

Українці!

Важкі господарські часи придавили український нарід. Та ще важче давлять його душу всякі інші умовини. Але глибока віра у світле майбутнє української нації додає їй силу видержливости. Цю віру в народі треба переливати з покоління на покоління, щоби не було зірви в розвитку нації, щоби не затемнювався її світлий Ідеал. Нехай-же ця думка освітить нашу зубожілу землю так, як перед тисячліттями Зоря Вифлеємська освітила вбогу ставнку в часі Христового Народження.

Вже друге пів століття трудиться всенародне Товариство Рідна Школа серед українського народу, щоби підготовити покоління до змагань за наші всенаціональні ідеали. Десятки тисяч молоді вона сповивае теплом свого виховання у сотнях своїх шкіл і всякого роду заведеннях.

Колиж розвеселься по сільських загумінках чи міських вуличках радісна пісня-коляда чи щедрівка; коли зайдуть до вас старші чи молодші громадяни з побажаннями від Рідної Школи, тоді не відмовте їм свого датку. Бо він піде на науку, на одяг, на стрівку для вбогої української дітвори, що стоїть під покровом Рідної Школи. Нехай у той святочний день і Рідна Школа скріплена й піддержане масовими датками побачить у дні Різдва Христового вокруг себе всенародне обєднання, щоби в того приводу „Нова радість стала".

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ:

Іван Галущинський, голова. *Д-р Мирон Коновалець*, секретар.

О. Т. Вінклєра Син

Львів, Ринок 28. Тел. 19-96.

ПОРУЧАЄ НАЙДЕШЕВШЕ

Фарби
Емалії
Фарби сухі
Фарби вапнові
Фарби олійні
Фарби артистичні
Золото і срібло правдиве
Щітки
Пендзлі
Гумові вужі
Домашні господарські предмети
Взори до пилочкових робіт
Взори до малювання
Патрони до малювання
Вітражі до вікон

86/72 ПЕРФУМЕРІЯ — КОСМЕТИКА. 5—5

375 зол.

Королєва малих машин до писання.

Нова машина до писання найліпшої якости. — 500.000 машин проданих. Тревалість великої машини. 12 перебиток через кальку. Ідеально легкий і елястичний удар.

СКЛАД МАШИН ТЕЛЕФОН 28 73.

В. Ломаґа, Львів, Валова 2.

92/88 Прецизійна направа машин всіляких системів.

СТЕПАН ЧАРНЕЦЬКИЙ.

ПІД ЗВУКИ КОЛЯДИ...

ЛЄҐЕНДО ДАВНІХ ЛІТ — ДИТЯЧИХ, НЕЗАБУТНІХ,
ЯКА ТИ СВІЖА ВСЕ І ЧАРАМИ СПОВИТА!
ЖИВЕШ НА ФІЛЬМІ СНІВ І ЗВУКІВ ЛЕДВИЧУТНИХ
І В ПАМЯТІ ЛЕЖИШ, ЯК МАРМУРОВА ПЛИТА...

БИВ ТЕБЕ ЗИМНИЙ ДОЩ, ОСІННЯ ЖЕРЛА МРЯКА
І ЗИМОВИЙ МОРОЗ НА ТВОЇ ҐРУДИ КЛАВСЯ,
ТИ ВСЕ ЛИШАЛАСЯ ВСМІХНЕНА ТА ОДНАКА,
ХОЧ Я В ДОРОЗІ ВЖЕ ЗНЕВІРИВСЯ Й ПОДАВСЯ...

РІЗДВО! ЯЛИНКА! ГЕЙ З ПОДІЛЛЯ ВІТЕР ВІЄ,
НІЧЛАВА Й СЕРЕТ ВЖЕ ПІД КРИГОЮ ДРІМАЮТЬ,
СЕЛО ЗАДУМАНЕ. ЙДЕ ВЕЧІР. СУТЕНІЄ.
НА НЕБІ ПОВНО ЗІР... КОЛЯДНИКИ СПІВАЮТЬ...

ПОДІЛЛЯ. ТИ — МОЄ, ЗАСТЕЛЕНЕ СНІҐАМИ,
ВСЕ СПОҐАДОМ ШУМИШ І ДЕНЬ І НІЧ ЗА МНОЮ!
ХОЧ ЗРАДИВ Я ТЕБЕ І МОВ З ОБІЙМІВ МАМИ
В ЧУЖИЙ ПІШОВ Я СВІТ — ЩЕ ТУЖУ ЗА ТОБОЮ.

РІЗДВО ВКОЛИСАНЕ ҐРІМКОЮ КОЛЯДОЮ. —
ЩО В НЕЇ ВСЛУХАЛИСЬ ПОДІЛЬСЬКІ ТИХІ СЕЛА!
— ЩЕ НИНІ ТИ В МОЇЙ ДУШІ ТРЕМТИШ ДУҐОЮ
ДЛЯ МЕНЕ ТИ ЄДИНА ПІСНЯ ЩЕ ВЕСЕЛА.

ЛУНАЙ МЕНІ, ЛУНАЙ В ДУШІ, ВКОЛИСУЙ СНАМИ,-
НАВІВАЙ СПОМИНИ З ЛІТ ДАВНІХ НЕЗАБУТНИХ,
КОЛИ МЕНІ ВВЕСЬ СВІТ — БУВ ДОБРИЙ УСМІХ МАМИ
І ЗВУКИ КОЛЯДИ, ДАЛЕКІ ЛЕДВИ ЧУТНІ...

ОСТАП ЛУЦЬКИЙ.

На струї і проти неї.

(Кілька проблєм із нашої політики.)

Не можна бути щасливим, поки батьківщина не має щастя!

Тепер це виходить ясніше, ніж за батьків, а тимбільше дідів наших. Бо в небувалій сумотосі ідей, яку переживаємо в сучаснім структуральнім переломі світа, **ціле сяйво життя відпливає від прав сірої одиниці до її обовязків у громаді,** від сірого „я" до нації чи держави.

УНДО сформувало свою політичну ідеольогію й проблєматику ще в листопаді 1926. року. Воно добре підхопило духа розброєної української армії і цілого нашого національно-державного змагання та добрим інстинктом відчуло живі гасла нового европейського світанку, — коли вже тоді поставило в основу своєї програми гасло: **нація і її власні сили понад усе!** — і потім раз-у-раз підкреслювало, що недержавність цілої нації — важке каліцтво.

Як довго триватиме це каліцтво, нехай ніодно українське покоління не нарікає, що його життя важке та що не може бути щасливим. Важне лиш, щоби й це важке життя було гідне, чесне та доцільне.

Проти нашого гасла: нація понад усе — стануло друге гасло часу: все для держави! Життя недержавних націй тепер тяжче, ніж у XIX. столітті.

*

Чуємо, що вистане наше **„хочу"**, щоби все, чого нам треба, здійснилося відразу та всеціло. Чи не забагато в цьому польської політичної романтики? Ціла Польща воскресла напевно не тільки завдяки своїй політичній романтиці. І чи в найлютішій боротьбі за існування дійсно єдиним доцільним змаганням є узалежнити цілу велику справу від ставки на політичній льотерії? Ні, політика це не тільки переважне „хочу", без якого ніщо не починається і не здійснюється, але й важко здобуте **„можу".** Саме „хочу" зміститься і у вічній романтичній **імпровізації,** а політика це плянова, всебічна **організація.** Чим більше „хочу" і чим краща організація сил, направлених на його здійснення, тим певніше „можу"

*

Нація це організм. **Політика мусить у всяких умовинах мати на увазі ціле життя всієї нації.** Політика, що обмежується до спорадичних вистрілів і не охоплює церкви й школи, „крови й землі", культури й господарки, фізичної підготовки й суспільної опіки, господарської й громадської самоуправи, науки й мистецтва, є пустою політикою. Така політика привела би нас у найліпшім випадку до ролі нещасних білорусів. І навпаки, коли поставимо освітні й господарські клітини, не зорганізувавши наперед національно-політичної свідомости в громадянстві, тоді скорше чи пізніше найдемося в сучасній ролі нашого Полісся.

Не можна безкарно легковажити собі тзв. органічної праці. Коли отся й друга доконечна в XX. столітті функція національного організму не чинна або йде під чужим проводом до чужої нам цілі, — а до того, коли дійсну всебічну політику національного солідаризму розбиває вічна хаотична боротьба особових і клясових егоїзмів, — тоді може вийти (особливо для недержавної нації) така ситуація, що нараз поставить усіх перед один тільки вибір: розпука або підлість.

Куди веде підлість — знаємо. Треба також знати, що одним з найгірших дорадників в політиці це — розпука.

*

Єрархія національних потреб є оправдана. В їх основі стоять духові потреби. **Нація є тоді велика, коли переводить у чин потреби свого**

Важне для П. Т. Духовних!

Повідомляємо, що фірма

„Вінімпорт"

з вул. Краківської ч. 7. перенесла свої склади на вул. **Гетманську ч. 6.**

Поручає оригінальні виноградні вина для літургічних цілей по найнижчих цінах.

Висилка в харчевих пачках по 2, 5 і 10 фляшок. — Харчові картки можна дістати в кожнім почтовім уряді по 5 сот. 8/87 3—3

На свята

памятайте про найліпшу совітську фільму, відзначену золотою медалею на фільмовій виставі у Венеції

ПЕТЕРБУРСЬКІ НОЧІ

Усі без винятку захоплюються цим архитвором і оплесками на салі доказують своє вдоволення. — Знижки важні. **КІНО Атлянтік**

духа. Цілий гін нашого часу, що виплив на жовнірським хребті, виразно вимітає (Богу дякувати!) супрематію матеріялістичного світогляду. Національний рух мусить захопити народню душу. Тільки ідеалістичний рух захоплює цю душу. Але ніхто краще ніж цей-же сам жовнірський світ та його дійсні наслідники не розуміють, що **сила ідеї заступає чимало, але не може заступити всього,** — та що добре є мати хоч дещо також з матеріяльних сил, які має противник.

*

Щоби вдержатися на хвилі в сучасній хуртовині, треба мати **ідею і провід** зорганізованих сил націй, що твердо здійснюють її.

Чи треба нам іншої ідеї як та, щоби пляновим солідарним трудом на всіх ділянках життя привести велику націю нашу на гідне місце побіч інших вільних народів західноєвропейської культури? Ідею маємо.

А провід? Його треба, бо без його **авторитету** і без його **твердої** руки (особливо в теперішнім часі) навіть найідеальніша ідея і програма можуть стати мертвою буквою. Цей провід, як і кожний живий сучасний авторитет, мусить еднати в собі відвагу вояка з хистом архітекта-організатора. Він мусить забезпечити в народі селекцію морально-сильних і конструктивних характерів; – він мусить бачити всі потреби націй, доцільно спрямовувати сили народу, куди треба, — він мусить визначатися якнайбільшою ініціятивою та відповідальністю також перед Богом та історією, бо він рішає остаточно про наступ (можна бити, коли є надія на перемогу) і відступ (Боже, що то було би в нас, якби наш провід так „відступав" як напр. Гітлер в німецько-французькій справі чи в усіх економічних точках програми!), — він мусить розуміти небезпеку замалої відваги, але й тримати за чуб фанатиків, що хочуть жати щойно вчора посіяне, — він мусить стояти на сторожі рівноваги жертв і успіху, — він мусить так вести справу, щоби чимраз більше бажаного ставало можливим, — він мусить добре знати всі тайни великого мистецтва, яким є політика.

Чим скрутніша ситуація, а таку маємо, тим менша буває віра загалу у свої власні сили. В такий (переходовий) час, як серед повені чи пожежі, нарід лекше забуває на цілий обряд свого народовластя, тужить за проводом, хоче передусім слухати і скоро вірить тим, що наказують.

Де політичне виховання народньої маси не глибоке, там можуть у такий тривожний час мати успіх і найгірші демагоги, **найпоганіші отаманчики** — самолюби, що ніде ні слухати, ні наказувати не навчилися, що не маючи ніякої нової програми ні методики як ріжноперії папуги раз-у-раз блимають перед юрбою кількома безладно перехопленими „современними огнями", — що на ліво й на право обкидують болотом усіх, чия голова й характер перевищують їх голову та їх характер і які, підкреслюючи раз-у-раз своє я — я — я —, вмовляють у збиту з пантелику юрбу, що це вже не будь-яке „я", а український Мусоліні або (щонайменше) Гітлер.

Тоді суматоха в народі стає ще глибша, внєвіра росте, солідарність лопає, небезпека чимраз більша.

*

Цілий культурний світ проривнє всі дотеперішні ідеї і всі дотеперішні методи. **Мусимо й ми пильно (але й поважно) стежити за всім, що діється у світі.** Однак не забуваймо при тому і про Шевченкове Посланіє. Це, проти чого нераз так сильно тепер у нас воюється (матеріялізм, політичний і господарський лібералізм, марксізм, раціоналізм і т. п.), також прийшло колись до нас з Европи як чужа мудрість. А **нам треба мудрости своєї.** Не завсіди конечна й краща чужа конфекція, часом ліпше мати свій, нами для нас вшитий одяг — а принайменше треба пристосувати чужу конфекцію до себе.

Демократія, напр., — як її нещасну лають! Вона — тепер і міжусобиці князів і татарські лави і безумовна брехня і безумовний хаос.

Гаразд, **криза демократичного ладу, криза парляментаризму — це справді поважні справи. Але чи так само для державної як і недержавної нації?** Чи ми маємо таксамо бити парляментаризм як ББ? Чи демократизму й парляментарної трибуни не треба нам на внутрішнім і на зовнішнім фронті, тоді коли демократичним і парляментарним є ще Париж і Ню-Йорк та споконвічний роземчий суддя народів Льондон, — коли навіть диктаторські та авторитарні режіми (Гітлер, Пілсудський) стараються мати для своєї влади згоду більшости або всеж таки залишають у себе парлямент? Демократія (цей покищо нездійснений ідеал, як і багато інших ідеалів) не є також синонімом брехні й хаосу. Вони виростають і на інших загонах. Що більше, правдою є, що **ніяка демократія не може розвиватися без еліти провідників.** І це не заперечує її. Вона хоче тільки, щоби цілий нарід жив серед таких умовин, щоби кожна суспільна верства могла давати нації еліту. Коли при демократії дійсна еліта нидіє, а провід попадає в непокликані руки, то може не демократія цьому винна, тільки недостаточне виховання мас. Чи власне диктаторський або авторитарний режім не прискорюють процесу пасивізації громадян у публичному житті? І чи справді такий малий консервативний і конструктивний змисл та така мала громадська моральна сила в нашім народі, що маємо кинути всі інші турботи і бити власне демократизм?

А далі: — **корпоратизм, сумерк інтелектуалізму, макіявелізм, протижидівський расизм** і подібні їм „современні огні". Заки зможемо організувати націю на клясократичних чи корпоративних основах, чи не краще придбати нам наперед виламані історією щаблі в нашій суспільній драбині? — Безперечно, сам розум не рішає всіх складних проблєм і ситуацій. Знаємо його межі й вагу ірраціональних сил, признаємо, що „wegen zuviel Verstand haben manche keine Vernunft", — але чи в нашій дійсности справді аж так шкідливо й небезпечно переважають розум та громадська мораль, що аж треба поборювати їх, бо поступають так напр. німці? — Правда, що мягкотілість „малороса" і мягеньке серце в грудях „рутенця" дуже небезпечні. Правда, що треба нам нових пересічних людей з більшою ініціятивою, відвагою, відповідальністю та почуттям чести, — але чи найкращим методом є при цім апотеоза засади, що ціль освячує всі засоби, що нашим ідеалом мусить бути звір з розкритою зубатою пащею та що ціле наше життя має плисти поза тисячлітньою традицією народу про добро й зло? Чи наш національний організм дійсно аж так дуже хорий, що мусимо лікувати його тільки отрутою? — Або й протижидівський расизм! Можна дебатувати про вплив жидівської крови на ментальність інших народів. Здаємо собі справу з політичних та господарських протилежностей поміж нами й жидами. Але чи дійсно доплив жидівської крови до нашого організму і співучасть жидів у нашій духовій культурі, чи в громадському житті аж така велика, щоби разом з німцями, чи поляками дзвонити з цього приводу на алярм, а може ще й виступати проти старого й нового завіту та класти в декальог нашої політики також гасла проти заговору „Мудреців Сіону", без застанови в цьому останньому випадку, що ця книжка тільки зручна російська містифікація твору, що появився в Европі ще 1864. р. під наг.: „Dialogue aux enfers entre Machiavel et Montesquieu" і був звернений не проти жидів, тільки проти внутрішньої політики Наполеона III.? Чи справді без жидів маємо замало противників?

Ясно, що **молодь має бути молодою і добре є, коли вона** ловить усі нові гасла з запалом більшим, ніж „батьки". Однак зле є, коли еліта молоді без розбору дискваліфікує провід батьків за те, що всі ці проблеми про демократію, елітаризм, волюнтаризм, макіявелізм, расизм і т. п. є для них тільки проблемами, а не догмами нашої політики.

*

„Власними силами тільки повіситися можна, кажіть **на яку державу маємо орієнтуватися?"**

Всі чужі держави будуть мірити нас тільки нашою власною силою. До наших власних сил треба нам буде ще й політичної світової кон'юнктури. Коли на всіх площинах життя докажемо, що ми зрілий нарід, ця кон'юнктура у слушний час прийде. Велика заслуга передусім теперішньої Парляментарної Репрезентації нашої, що вона навязала деякий контакт з політичними европейськими осередками. Однак згори рахувати на цю кон'юнктуру для нас в однім осередку чи в означеній констеляції держав годі. Є вже на це деякі дуже болючі й загально відома українські досвіди. Політична ситуація так зміняється, що треба мати очі відчинені на цілий світ.

*

„Батьки й діти". Чи звичайно не занадто примітивна в нас ця боротьба одних з іншими, та ще в такий час, як теперішний.

Памятаймо, що цілу вагу обовязків мусять перебрати по батьках їх діти. Треба, щоби наша молодь на час ставала до громадянської праці побіч батьків, бо без цього наш національний організм попаде в анемію.

Не називаймо себе взаїмно безумними. Де як де, а тут **„noblesse oblige!**

Недостачі „батьків" і трагедії молоді є раною на організмі всім спільної, нам нації.

В усіх сумнівних проблемах — нехай вільно (але достойно) проявляється кожна думка. Одних і других. Однак з якнайбільшим зусиллям шукаймо несумнівно спільних основ. Мусимо чимскорше стати до здисциплінованої співпраці.

Шукаючи шляху для цього порозуміння і для цієї конечної співпраці і я оце прихапцем торкнувся деяких проблєм у нашій політиці.

Практичні **дарунки на ЯЛИНКУ** це вироби з волічки з фірми **Дім волічки** Львів, 57/84 15—15 вул. Сикстуська ч. 3.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрунси 1·80, фляненя 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотня 55 сот.

РОМАН ГОЛІЯН.

Чи вернуться до Батьківщини?

Враження з подорожі по Басейні Саари.

ЧИ ВЕРНУТЬСЯ до БАТЬКІВЩИНИ?

В листопаді ц. р. перебув я шість днів у Басейні Саари. Трохи за короткий час, щоби пізнати цілість життя навіть такої малої території, як Саарщина, але вповні досить, щоби приглянутися тому життю зі всіх боків. Вистало мені часу, щоби відвідати такі важливі осередки, як Саарбрікен (столиця краю), Саарлюї та Нойнкірхен, щоби говорити з провідниками „Дойче Фронт", католиками, сепаратистами з під стягу „Union Franco - Sarroise" та з сірими людьми з вулиці. Не міг я добитися до папського обсерватора монсіньора Паніко в Саарбрікен, що зберігає строгу, мовчалливу невтральність, але зате говорив я з десятком саарських священиків. Був я на двох вічах, двох противних собі таборів, слухав промов „пекуседістів" „pourvu que ca dure" = „коби лише таке довго тревало") і не міг наслухатися прекрасного саарського гимну нім. патріотів:

„Deutsch schlägt das Herz!
Deutsch schlug's als uns das Glück gelacht;
Deutsch schlägt es auch in Leid und Nacht!

А проте, сумарично, не міг я зробити ніякого висновку крім того, що Саарщина. — це наскрізь німецька країна. До того самого, мінімального висновку, дійшли також й інші чужинецькі журналісти, що мешкали в той-же час в тому самому готелі, що і я, („Ексцельзіор") в Саарбрікен.

Які великі і які глибокі є впливи окремих, політичних партій в масі саарського населення?... Оце питання, яке здається, по сьогодні є для всіх загадкою. Цю загадку розвяже щойно плебісцит, що відбудеться за кілька днів, а саме — 13 січня.

Саарщина. Що таке Саарщина?

Це німецька територія, викроєна своєвільно у версальському договорі з південної частини пруської, ренської провінції та баварського

Уживайте лише
знаменитої цикорії „ЛУНД"
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ"
і зернистої „Солодової кави ЛУНД"
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

Назустріч

Хто хоче мати найдешевший літературний журнал, який можна читати від першої сторінки до останньої без кудьги, — нехай передплатить

багато ілюстрований двотижневик при співроб тництв. найвражих літературних сил.
У році 1934 — 100 українських авторів друкувало свої творн. Кожний до 15-го січня може брати участь у розписанім конкурсі. Які три автори дістануть 21-го січня літературну нагороду „Товариства письменників".
Місячна передплата 50 сотнків; квартальчно 1.50 зол., річно 10 зол.
ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10.

Палятинату. Її простір виносить 1.910 км. кв.; мешканців має 824.000. Ціль відокремлення Саарщини пояснює найкраще 45 стаття версальського договору:

„Як відшкодування за знищені копальні вугілля в північній Франції і як зачет на належні від Німеччини репарації за зроблені нею воєнні шкоди, відступає Німеччина повне та необмежене, вільне від всяких довгів та тягарів, виключне право власности копалень вугілля в Басейні Саари в користь Франції. Разом з копальнями переходять на власність Франції всі належні до них технічні будівлі, будинки та мешкальні доми, а також школи, шпиталі та робітничі доми, що належать до копалень. Французькій державі вільно при копальнях кожночасно творити народні та технічні школи, як допоміжні заведення, для дітей фабричних службовиків, даючи туди французьких вчителів, що вчитимуть у французькій мові після французьких шкільних програм".

„Права німецької суверенности на тій території є завішені аж до плебісциту і на той час переходять вони на Союз Народів, що управляє тією територією через свою комісію, складену з пяти осіб, у тому числі з одного француза й одного німця, що походить і постійно мешкає в Басейні Саари. Ця комісія дістає повноту державної влади і виконує її незалежно від волі населення. Тільки у випадках зміни дотеперішніх, обовязуючих законів, комісія має вислухати думку населення, причому вона сама визначить спосіб того вислухання".

„Всі податки та публичні данини накладає правляча комісія з цим застереженим, що вони мають служити виключно потребам Саарщини та її населення. Саарщина є звільнена від усіх данин у користь чи то Франції, чи то Німеччини. Її населення є також звільнене від обовязку військової служби. Весь Басейн Саари включається у французький митний простір, але сам не є обтяжений ніякими митами. Однак французька митна адміністрація має право обмежувати вільний від мита привіз німецького краму до тої висоти, в якій консумовано там німецькі товарі перед війною".

„Німецьке судівництво затримує в Басейні Саари свою давну форму, за виїмком найвищої апеляційної інстанції, що була до тепер в Ляйпцігу, а яку визначить на майбутнє окремо правляча комісія."

„Коли мине 15-літній речинець, відбудеться плебісцит, який вирішить чи:

Басейн Саари має вернутися до Німеччини;

чи злучиться з Францією;

чи врешті надалі лишитись окремою територією під зарядом Союзу Народів.

Плебісцит відбудеться в загальному і тайному голосуванні при достаточній гарантії безпеки та вільної волі голосуючих.

„Узглядняючи такий, чи інший висліл плебісциту Рада Союзу Народів вирішить окончено справу приналежности Басейну Саари до Німеччини, або до Франції. **На випадок повороту Саарщини до Німеччини, ім. уряд обовязується відкупити від Франції копальні вугілля готівкою в золоті після ціни, що її встановить міжнародня комісія знавців".**

Осьтак виглядає в головних точках, фактичний і міжнародньо-правний стан Басейну Саари.

НАЙБІЛЬШ УПРИВІЛЕЙОВАНЕ НАСЕЛЕННЯ В ЕВРОПІ.

Чи Саарщина вийшла зле на такому відокремленні?..

Обективно кажучи, — ні.

Цілий Басейн Саари, — це одна величезна фабрика, що всю територію сповиває мракою фабричного диму. Саарщина має величезні залізні та сталеві гути, хоч не має ні одної жили залізної руди. Бачимо там великі прядільні та ткальні, хоч не найдете в Саарщині ні одної вівці! Лише керамічні фабрики Вілєроя та Боха в Метлях, а далі шклянні гути, працюють краєвими сирівцями. Саарський промисл живе лише одним своїм незмірним багацтвом, — камяним вугіллям.

Природні запаси камяного вугілля в Саарщині, обраховано з цілою певністю на 15 міліярдів тон. При теперішній кількости добування, того вугілля вистане на тисячу і сто літ! У 1920 р. оцінено вартість саарських копалень на 300 міліонів золотих марок і ту суму вписано на рахунок німецьких репарацій. В останніх 5 роках добувано там пересічно 13 міліонів тон на рік. Вуглекопів було занятих у копальнях 54.000. При тому французька експльоатація була безоглядна. Вугілля добувано лише з найбагатших копалень. В торговельній палаті в Саарбрікен інформували мене, що до 1932 р. відійшло зі саарських копалень до французької державної каси поверх 250 міліонів золотих марок чистого зиску. Що більше: французькі підприємці придумали ще й собі своєрідний спосіб збагачення саарським вугіллям. Зі своїх шахт, що лежать вже на французькому боці, підкопалися вони на територію Саарщини, під т. зв. німецький Варадт і добували з того нерушеного ще підземного скарбу, величезні маси вугілля, — очевидно безплатно. Щойно внаслідок масових нім. протестів у Союзі Народів заключили вони перед трьома роками відповідні договори аренди з Високою Саарською Комісією.

Супроти величезного продукційного наставлення Басейну Саари така господарська пенетрація на дві держави, як це встановив Саарський Статут, могла відбитися лише корисно для господарських інтересів населення. Бо прошу: Саарщина користала з цілком вільного (без мита) торговельного обороту з Францією та Німеччиною, не платила майже ніяких податків, а ще й користувалася спеціяльною протекцією в Берліні та в Парижі. Пішло чейже про зеднання населення у майбутньому плебісциті! Німеччина пошкодила власній продукції, але зі Саарщини брала 50.4% саарського промислового експорту. Франція брала того експорту лише 18.6%, але зате збувала в себе 40% вугільної продукції, утримуючи 54 тисячі вуглекопів. Саарські гути сталі є залежні від залізної руди у французькому Льотрінгені, що є дуже близько і приходить сюди без мита. З другого боку Саарщина дає заробляти Франції, бо майже всю свою харчеву консумцію покриває французьким довозом. В професійному поділі населення Саарщини попадає всього 10% на торгівлю, хліборобство та лісництво, а 51% на промисл та гірництво. Щоб найти селянина в Басейні Саари, треба добре нашукатися! Вирахувано напр., що хліборобство Басейну може прокормити населення лише через 40 днів на рік. Самого льотрінгенського молока споживає населення одної лише столиці, Саарбрікену, — 80 тисяч літрів денно! А мясо, хліб, овочі?..

До перемоги гітлєризму в Німеччині і його нової селянської політики, Німеччина могла ще як-так конкурувати з Францією в ділянці сільсько-госп. імпорту до Саарщини, — нині, з огляду на піднесені ціни в Німеччині, це неможливе.

Не диво хіба, що супроти таких умовин, населення Саарщини належить ще сьогодні мабуть до найбільш упривілейованих мешканців Европи. Напр., в такому вільному князівстві Люксембургу, де здавалось би, населення не має ніяких тягарів, де нема зброєнь і „армія" складається з 250 вояків, люди в розмові зі мною нарікали на податки і крізу. В Саарщині не траплялися мені такі розмови.

МОВЧАЛИВИЙ СФІНКС.

Пятнацять літ користала Франція з Басейну Саари. Інтензивно. Саарський вуголь, що його фахівці називають товстим (дає багато полумя) обслуговував усі майже газівні більших міст східної Франції. Користала з нього французька металюргія для фабрикації та витворювання коксу, що його так дуже потребує ельзаський промисл. Перед війною вся торгівля Басейну була наставлена на Німеччину. Сьогодні Саарщина купує у Франції впятеро стільки, що купувала в 1913 р. Не згадуємо вже про величезне стратегічне значіння тої території, як випадової брами на Рен (славетне: „la poussé sur la Rhin") про яку гремить ще до сьогодні французький генеральний штаб і французька публіцистика.

Все це малоб скінчитися, якщо населечня заявиться 13. ц. м. за Німеччиною.

Що думає населення?

Тут саме лежить загадка. В Саарщині можна французів порахувати на пальцях. Населення тої території є наскрізь німецьке а що найважніше, — думає по німецьки. Французів ненавидить. Франція бере безплатно саарський вуголь і дає працю вуглекопам. Але Німеччина бере більшу половину саарського промислового експорту і якщоб від нього відмовилась, цілий промисл Басейну лежав би на лопатках! Натомість Франція буде вугілля потребувати все. Від саарського вугілля залежить промисл Ельзасу і Льотрінгену. Беручи справу практично — господарські аргументи промовляють більше в користь Німеччини.

Посезонова дешева продажа плащів
і найновіші моделі суконь
поручає фірма **Брати Штавбер**
ЛЬВІВ, пл. Марійська 6—7. 797 1—2

ДМИТРО ФАЛЬКІВСЬКИЙ

На сажень виопали яму...

Поезія ця розстріляного талановитого радянського поета могла би стати епітафом на його власному гробі і гробі його нещасливих товаришів. — **Ред.**

На сажень викопали яму
І труп за трупом в землю — бах!
Одних удору головами, —
Других — аби не на ногах...

І так за шаром шар — могила.
Пятсот... Шістсот... усе одно:
Усіх навіки накоїла
Байдужа смерть своїм вином.

Коли-ж останній шар насипли
Тоді мінелі й штих землі
І — спіть герої з Калевали,
Сини обшарпаних полів...

Отс і все... Спокійно, мляво.
Отут же сіли грабарі
І витягши махру з халяви,
У небо сині димарі.

А потім хтось уткнув ізбоку
З рушниці ржавого штика,
І напис на стіні широкі:
„Стрілки ИН-ского полка"...

Жадайте всюди! Жадайте всюди!
смар до лещат „Сільва“
Львів, ул. Бандурського ч. 5.

Безумовно, для населення Саарщини було економічно найдогідніше, якщоб лишився „статус кво“, — цебто так, як досі. Щоби Німеччина брала більшу полсевину промислової продукції, а Франція — вуголь. Щоби можна було тягнути конюнктуральні користи з права і зліва. Але одночасно населення Саарщини зрозуміло, що — якби не було — його упривілеєне становище кінчиться. Воно розуміє, що годі думати надалі про втримання німецького митного протекціонізму. Німеччина дуже легко може відректися свого експорту до Басейну, але й унеможливить імпорт.

Тому підходячи до справи з господарської точки погляду, годі було предбачувати некорисний для Німеччини вислід плебісциту. І до приходу Гітлєра до влади в Німеччині, не існував серіозно інший погляд в Европі. Ситуація змінилася щойно після перевороту в Німеччині. До голосу прийшов інший чинник, — політичо-релігійний.

Населення Саарщини в 72 відсотках — католицьке. Клир має величезний вплив на маси. А положення католицизму в Німеччині, дуже тяжке. І тут саме лежить загадка плебісциту.

Підчас мого побуту в Саар-Брікен говорив я з низкою католицьких діячів м. ін. з членом Краєвої Ради („Landesrat“) дир. Імбушем і гол. редактором католицького щоденника „Нос Саарпост“ др. Гофманом.

— Не можемо голосувати за Німеччиною через Гітлєра — говорив дир. Імбуш. Релігійна нетолеранція в Німеччині лякає нас. Чи ви знаєте, що вони зробили з конкордатом? Ми рішені голосувати за „статус кво“. Наше відношення до „статус кво“ полекшують ще запевнення, які ми дістали в Женеві, а саме, що другий плебісцит, напр. за 10 літ є цілком можливий. Дотепер велике замішання в наших рядах робила „Дойче Фронт“, яка твердила, що січневий плебісцит є одинокою та останньою можливістю повороту до Німеччини. А ми є добрі німці і хочемо бути разом з цілим народом. Нашим кличем є: „За Христа і Німеччину, але проти Гітлєра! Нашим „фірером“ є Бог а не Гітлєр.“

— Ви певні своїх мас?

— Цілком певні. Прошу вас, нашу силу ми виявили вже підчас виборів до Краєвої Ради в 1932 р. Наш католицький центр дістав на загальне число 324 тисяч голосуючих 155.600 голосів, цебто 14 на 30 всіх мандатів! Це робить 40 відсотків. На таку пропорцію рахуємо підчас плебісциту. А порахуйте ще голоси, соціялістів та комуністів!

— Їх багато?

— Мало. Може 12%, але це вже виставоб.

— А колиб таки ви провалилися? Прийдеться вам емігрувати?

— Щож, божа воля. Зрештою є ще один вихід. Тоді вирине справа про розділ саарської території. Цю справу ми вже заздалегідь порушили в Женеві. Правий беріг вернувся би до Німеччини, а лівий зберіг би „статус кво“. Бо куди ж подітися 200 тисячам протигітлєрівських втікачів?

У голосі моїх співрозмовців можна було вичути нервовий тон. Натомість дуже спокійно трималися священики, з якими доводилось мені говорити.

— Як думаєте панотче? Вернеться Саарщина до Німеччини?

— Це залежить від довіря має до нім. уряду

— А чи маси це довіря мають?

— Хто нині збагне душу народньої маси? Одне тільки вам скажу: Ніхто ще не виграв війни з Богом!

— Я чув, що ваші епископи в Трієрі та Шпеєрі доручають вам голосувати за Німеччиною

— Вони приказують лише льояльність супроти Німеччини Людській совісти більше приказувати не можна. Німеччину всі кохаємо і з Францією ніколи не підемо.

Ось таке становище католицького клиру. Мовчить. Бачив я священиків на вічах, як на гітлєрівському, так і на католицькому. Було їх кілька десятків. Слухали і ні в одному випадку не забирали голосу. Мовчки приїхали, мовчки відїхали.

Був я також в „Дойче Фронт“, у якій обєднялися всі партії від „Дойче Фолькспартай“ аж до гітлєрівців. Приняв мене голова „Фронту“, ляндесфірер др. Пірро. В будинку, де він урядує (на окраїні міста) збережені всі засоби осторожности. Алярмові дзвінки, два кремезні вартові при дверях в голю.

— Гайль Гітлєр!

Уважно перевіряють документи. А просто зходу вдаряє великий напис, який не міг я собі відмовити не відписати:

„Spitzel werden nach dem Hausrecht in liebens würdiger Weise, hinausgeworfen“.

Характеристика атмосфери і методів плебісцитової пропаганди.

В розмові з др. Пірро, ствердив я новий, несподіваний факт. Факт безкритичного оптимізму. На його погляд 99% населення є за Німеччиною Гітлєра.

— А католики? — питаю.

— Всі чесні католики є з нами!

— А католицький клєр?

— Також з нами.

— В редакції „Нос Саарпост“ говорили мені інакше. — завважую.

— Брешуть! — кинувся др. Пірро. — Земля під ногами їм горить. В „Дойче Фронт“ маємо зареєстрованих 455.174 членів, цебто 93% всіх управнених до голосування. Знаєте, що сказав Гітлєр?... **„Volk will zu Volk und Blut zu Blut. Gleiches Blut gehört in ein gemeinsames Reich !“**

Моєї розмови з автономістами зпід стягу французького агента др. Гектора зі Саарлюї та зі соціялістами Макса Бравна, повторювати не буду. З першими говорити було гидко, з другими смішно. Рямці цієї статті на жаль не дозволяють мені навести тих розмов. Обі групи рахують на автоматичне співділання з католиками та на розділ Саарщини. На всякий випадок, вони вже в листопаді мешкали постійно на французькому боці і тільки доїздили до Саарбрікен.

*

Ось у загальному і дуже короткому нарисі проблєма Саари так, як я її бачив зблизька. Робити конкретні висновки на тому тлі булоб досить важко. Наскільки знаю, положення досі майже не змінилося за виїмком хіба обєднання всіх католиків у новій партії „Дойчер Фольксбунд“. А дня 6. грудня м. р. заключено в Римі договір між Німеччиною та Францією, силою якого Німеччина заплатить Франції 150 міліонів зол. марок за копальні та 167 міліонів в золоті як зворот за французькі інвестиції в Басейні Саари. Очевидно тоді, колиб Саарщина вернулась Німеччині.

Чи вернеться? Відповідь на це питання приїхалася в душі народньої маси. Щось про те міг би може сказати ватиканський обсерватор монсіньор Паніко, що мешкає в понурому, великому будинку шпиталя св. Духа в Саарбрікен. Але він говорить тільки з вірними. Мури його тимчасової резиденції грубі та мрячні і загадочні.

Вибагливі плащі 70 золотих
сукні 35 золотих
Великий вибір.
Жіноча конфекція
ФЕМІНА
Львів, площа Галицька 12 а.
І. пов. ріг вул. Баторого
ббо

І. Ляврук першорядний склад виробу НОЖІВ
Львів, ул. Галицька 6. — Телефон 55-72. 83/87 2-21

ВОЛОДИМИР КУЗЬМОВИЧ.

Помилки, пориви і .... дійсність.

Колишній віцепрезидент галицької Шкільної Краєвої Ради д-р Ф. Цоль пише у „Хроніці Шк. Кр. Ради за рр. 1916—19“, що до нього сказів раз один австрійський ґенерал таке: „Я вчився пильно історії у військовій академії. Знаю, хто був князь Йосиф Понятовський: він був австрійським старшиною, що прадив Австрію і боровся проти нас під Липськом. А ви, поляки, (і Ви теж), уладжували ще перед війною свята в його честь. Я дивився на це з обуренням і від того часу вам не вірю“. Це було на початку 1918. р., д-р Цоль, інтервеніював тоді в якійсь польській шкільній справі у того ґенерала.

Осінню 1931. р. інтервеніював я теж у шкільній справі у тодішнього львівського куратора, п. Свідерського. Справа була трудна, розмова довга. В одному моменті п. Свідерський сказав: „Розумію трагедію Вашого народу“.

Не буду недискретний, коли признаю, що розмов з вищими шкільними урядовцями я перевів — з титулу своєї служби — в останніх трьох роках дуже багато. Але ніколи — без перебільшення — не довелось мені почути слів, які зраджували би незрозуміння справжніх пружин національної боротьби. Подібні примітиви „а ля“ загальний австрійський ґенерал, — тільки з іншої бочки — можна справді ще найти у польських підручниках історії і в пресі, головно бруковій і цілій ендецькій. Та й ці підручники сьогодні вже частинно усунено зі шкіл, а ендецькі теорії про поділ українського народу й писання „український“ в „лапках“ можна вже трактувати з гумористичного боку. Можна теж з такими примітивами стрінутися в краю, деколи у виступах шкільних інспекторів, частіше у польських учителів, в урядовців адміністрації тощо. Чомусь також міністр освіти, п. В. Єнджеєвич, дозволив собі на останній будяетовій комісії на означення українських дітей вжити слів „дзеці упрзйнськего походзеня“. Зрештою, на загал, у бюрократичній верхівці стрічаємо поступ щодо знання українських відносин, хоч опертий інколи на дуже односторонніх інформаціях політичної і шкільної адміністрації.

Отже порівнюючи старий австрійський і нинішній польський шкільний апарат слід признати, що цей останній політично (у свою користь) ручніший. Тому теж цей апарат використовує конюнктуру з точністю машини, використовує реальні умовини, отже й наші помилки. Особи виказують сентимент у словах, а може й у думанні, але абсолютну і витончену безособовість у виконуванні завдань польської державної політики. І ось, вневіра і гнітуче безсилля це почування, які огортають, коли доведеться віставляти наші пориви, нашу легкодушність — а нашою дійсністю і оручністю противника. Примітиви в засобах національної боротьби стають чимраз більше лицем нашою власністю. Противна сторона засвоює собі щораз більше новітню техніку державної машини. Наша трагедія, що ми в того не здаємо собі справи.

*

Чи можемо сказати, що польській школі вдалося зденаціоналізувати бодай стільки українських дітей, скільки поляки тратять своїх поза межами своєї держави? Сумніваємося. Навпаки, можемо сказати, що державна школа з цілою її політикою і організацією не стала негайним асимілящійним засобом. З трьох етапів асиміляції, з яких перший є ослабленням звязку з рідною культурою, другий втратою рідної мови, а третій затратою національних почувань, шкільні експерименти польської державної політики мають помітні успіхи лише в першому. Зате безперечні успіхи зазначуємо ми шкільній державній політиці у ділянці 3-іх. Нинішня польська державна школа скріплює українські національні почування — поза школою. „Лемківський буквар“ польського зразка пробиває гущавину психіки лемка для української національної ідеї.

Однак тих органічних, скажім навіть, ідеольогічних помилок державної шкільної політики ми не зміємо використовувати. Навпаки, 100 тисяч українських дітей, які згідно з нашими обчисленнями находяться поза школою, це жалюгідне свідоцтво нашої громадської нездарности. При тисячах безробітньої інтеліґентної молоді! Додай-

Несподіванка на Свята і Новий Рік
КУПОН на 10%
боніфікації з реклямових цін і на гарні дарунки при купні кольонської води, перфум і ін. предмети в перфумерії
С. Федера
Львів, ул. Сикстуська 7, філія Коперника ч. 15 в. (побіч палати ім. Потоцького).
Тільки за зворотом цього купону. 81/87 3—9

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74.
Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах цілім краю. 3/3 17—50

Тутки повноватки і паперці 150 шт.
„КАЛИНА"
є НИНІ ПЕРШІ ЩОДО ЯКОСТИ і ЦІН.

мо до цього 50—80 відсотків анальфабетів на українських землях. Нездарність перемінеться в параліж, а далі в національно-історичний безрух, якщо в масі, солідарним вусиллям усіх активних верств народу не розбудуємо позашкільних вогнищ української культури. Програємо велитенську історичну ставку, коли даватимемо відпір деклямаціями, одиничними виступами — і нервами — та не матимемо плану на десятиліття.

*

У польській педагогічній літературі находимо таке пояснення теперішньої кріси польського державництва (чинного державного патріотизму): У часах неволі поляки мусіли — мовляв — жити споминами, культом могил, у найкращому випадку мріями про майбутнє. Їхній патріотизм, це були справи не в службі держави, лише навпаки. Добрим польським патріотом був той, хто поборював державу. „Позатим доба неволі вдала в нашу національну свідомість таке глибоке, як хіба в нікого іншого народу на світі, розщеплення понять, інтересів народу з одного боку та інтересів держави з другого. Це розщеплення спасенне для народу, коли він зелишається в неволі. Зате воно може стати погубним після відзискання волі" (Червіньскі).

Це надзвичайно сміливе думка. Розщеплення поміж інтересами держави і нації, це найцінніша прикмета поняття, яке так трудно окреслити словом „нація". Класичний приклад такого розщеплення, це опір за Альзацію і Льотарингію поміж французькою і німецькою нацією. Він кінчався двічі миром, бо так казав державний інтерес одного чи другого народу, всупереч національному зметанню, яке з державною, хвилевою рацією не погоджувалося, аж до нового збройного конфлікту. Глибшу думку на цю тему висказує відомий польський публіцист п. А. Бохенський, коли каже, що „жахливою недорічністю є твердження, наче інтерес народу і держави вимагає завсіди асиміляційної політики супроти меншин". В. Кучабський добачує основний закон цілої історії України від уже поверх 700 років у тому, „що справа відпорности України перед Московщиною рішається не на побоєвищах українсько-московської боротьби, тільки на побоєвищах українсько-польських змагань". Асиміляційний напір польської нації ослаблює українську а з цього користає московська. Всупереч безперечно державному і національному українському інтересові, але й польському державному, хоч може у користь польського національного інтересу.

Находимося в добі розпучливої боротьби за свою національну особовість. Часи механічної демократії, до якої ми привикли за небіжки Австрії, минулися. Живемо в часах свідомої організації свого життя цілими народами, всіми їх верствами.

Здається, що сучасна історична дійсність експериментує над таким відріжненням українського державництва (чинної будови української держави) від українського націоналізму (збереження національної особовости). Від того, як цей іспит здамо на наших землях, залежить майбутність всієї української нації. Першим питанням цього іспиту буде, чи вміємо відріжнити боротьбу з чужим наступом від творення власних національних цінностей.

*

Передмовою витинок замериканської української газети. На ньому пишаються наголовки: „Зберімо долярів 40 тисяч для...", „Відбиймо наступ ворогів", „Готуймося до кріавої розправи".

БРАНКА
Мальто-Мілък
солод — цукор — сметанка
загально наслідуване
одиноке у своїм роді.

Американські українські часописи не мають у Польщі дебіту. Отже ця акція не є відома українському громадянству. З другого боку перед американським громадянством законспіровано теж такі справи, що навіть голодові допомоги рідношкільної Централі кружкам Рідної Школи, які не перевищають 20 зол. місячно, мусіли бути припинені — з ощадностевих оглядів. Чому законспіровано? Може тому, що американська преса находиться в руках тих, які допускають відомі збірки виключно лише для себе, а може є які інші причини. Але фактом є, що ще з Америки не прийшло ні одно, підкреслюємо, ні одно замовлення на позичку Рідної Школи. Чи варта на цьому місці розводити дискусію, що краще: чи віддати зібрані в Америці гроші таким організаціям, як „Рідна Школа", „Просвіта", а може вжити їх на основання банку, що дав би фонди на парцеляцію землі між наших селян, — чи виключно на ті цілі, на які їх збирають? Думаємо — дискусія зайва. Отже парадокс? Ні, справжня трагедія. Саме тому, що діти одної нації не можуть найти спільної мови, щоби таку дискусію не лише почати, але й зрозуміти її.

*

Коли мене хто запитав, що — як шкільник — уважаю сьогодні найбільш небезпечним для українського визвольництва, відповідаю: час. Цей безконечно уже довгий, хоч у житті нації короткий, час, в якому живемо знову бездержавним життям, створив уже в нашому громадському житті атмосферу самоповідання. Сказав хтось: історія нічого не навчить так добре, як саме того, що вона не може нічого навчити. Здається, цю правду ніщо так добре не підтверджує, як — історія українського племени.

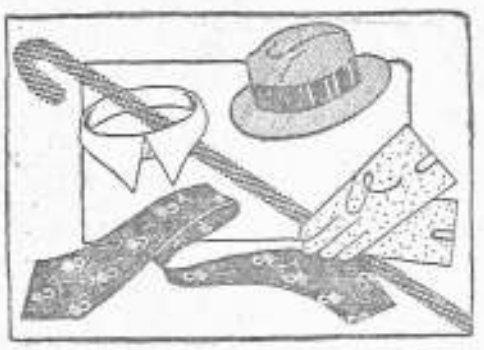

Вибагливі дарунки
на ялинку!
A la ville de Paris
Габрієль Штарк
площа Марійська ч. 11.

ЗНАНА МОЛОЧАРНЯ СТ. ЧАРНЕЦЬКОГО
вул. підвалля 9. поручає свої знамениті страви по найдешевших цінах. — Здорові та смачні обіди. 89 88

Сензаційні арештування у Мінську.

У Мінську арештували кільканадцять членів міської ради за легковаження приказів уряду у справі ліквідації хлібних карток. Арештованим грозить тяжка кара.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. СІЧНЯ 1935.

ГРИГОРІЙ КОСИНКА.

Трєкутний бій.

Г. Косинка — молодий талановитий радянський новеліст, розстріляний недавно большевиками. Вибираємо з його новель одну, дуже характеристичну для його манери і сюжету. Редакція.

Ніч. Електричні ліхтарі, як парубки, моргають на молоді тополі, милуються, граються світлом на біло-зеленому листі...

І сміються, переливаючись метеорами, зорі з безодні небесної...

— З-з-уй — бба—хх!...

Над мільонним сонним городом свище гарматне ядро: жахливий, пронизливий свист. На улицях тихо—тихо; десь недалеко горить, як свічка, маленька крамниця, вітер помалу підлизує своїми червоно-жовтими язиками іскри, крутить незадоволено полумя по тонких балках і, як звір, важко дише і — перескакує до нової жертви — зеленого штахету...

По радіо з І на IV поверх *пролунало*:

— Б'ють по вокзалу?!

— Летять через нас! Через нас, чуєте?!

— Краще кажіть, бо не чу... Де горить?..

Настала невеличка *тиша*.

І сміючись, як молодість, покотились серед молочного туману ранку первові звуки *гімна*: рішучі, буйні, повстанчі...

— До бою, сильні!

— Назустріч смерті! — співає кожний акорд.

...Востанне гукнула гармата, а ядро прорізало туман ранку і розсипалось кульбами намистом на мокрих тротуарах.

Коло сірого забору затанцювали довгою стрічкою тіні, прищулились, коли...

— За'-ля-ж!

— Та-та-та... — зацокотів глухо „Максім", кулі засвистіли по довгих мовчазних улицях, ударились у камяні стіни домів і...

Похмурий, жовто-гарячий ранок... зустрів чубатих січовиків.

— — — —

Ранком прокинувся заляканий, трусливий, двоногий звірок і — до центру города: біжить, штовхає, лізе в бите шкло, а на обличчі в його грає радість... О, він так любить політичні перевороти! Головне — тепле місце в господі нового пана: він — в і ч н и й м і щ а н и н.

Поспішають ці двоногі хижачки до Хрещатого Яру, бо там —

Цілуються брати росіяни з українцями...

— Слава, ура!...

Посипались перед чорною, загорілою кінотою білі троянди:

— Нашим оборонцям! — ніжний, тендітний голос.

— Ай-лэ!

Зляканэ шарахнувся на тротуар двоногий звір і — очі до неба...

— Цок — цок — цок — цок — пах — пах!

Низько літає вероплан і лякає зотлілу душу міщанина порожніми...

— Ур-а-а, русскій флаг!

Біжать; животи трясуться, підборідок корчиться в блаженно-радісну посмішку... Квітками, гіллячками засипають.

— Ах, какая прелєсть: офіцер, такой нєжний, молоденькій...

Дві кирпаті дами пруться на шию і кричать: „русскій флаг, добровольческая армія!"

Кругом гудуть церковні дзвони, змішані з гамом цього свята панського, а...

— „Аполло" опять будет, — помніш, Манька, Анісімова — грозний, серйозний...

— „Ще не вмерла"... Слава, слава!...

— Офіцер, Шурка, єслі мучіт, так і монету гоніт...

— Оні, знаєш, хорошенькіх...

Радісно-схвильовано шепчеться товар: покупці прибули!

— „Folle Nuit" — одчинено: славний, пане отамане, куточок, душа споч... ліворуч.

Січовик вартує. Суворий, завзятий, з „кривавого фронту" — обличчя задумливе, посміхається, а брови... легко... з презирством до панської слинявої юрби — розходяться... Грає таємна посмішка.

— Півтора місяці немає переміни білизни...

— Розумієте, „панянки" починаються турбувати!...

І посміхнулась Зелена Буковина в подертій, пошматованій, австрійській шинелі, сірих штанцях, картузику і чорній-чорній потлілій сорочці з „паняками"...

Квітки сиплються цим потаїлим сорочкам трошки боязко:

— Вони чужі, то й...!

Ритмічним кроком іде офіцерська рота; блищать на сонці золоті погони, дзеньчають остроги, а в такт острогам дзеньчає, грає панська душа, радіє...

Золоті погони сліпляють очі, радують виснажену душу і хвилюють-хвилюють дрібненькі почуття...

Кіно-Ревія Колісей

Сьогодні сензаційна прем'єра! Victor Mackglen і Edmund Lowe виступають в ревеляційній Фільмі п. н.

На дні океану

Боротьба двох смілих мужів за жіноче серце і затоплені скарби.

На сцені дуже весела ревія в 12 картинах п. н.

Застався... а бався.

І. КЕДРИН.

Москвофільство і радянофільство.

Нарис історії на підставі матеріялів, зібраних для Української Загальної Енцикльопедії до історії Галичини за останніх 16 літ.

ДЕФІНІЦІЇ ПОНЯТЬ.

Під **москвофільством** у специфічному галицькому вигляді треба розуміти три групи українського населення: а) людей, які ще не пройшли процесу національного освідомлення та цупко тримаючись традицій своїх батьків схиляються до поглядів про спільноту російської й української культури, як едино руської, та про єдність обидвох народів; б) ренегатів, які в приватному й родинному житті прийняли російську мову, в російському дусі виховують своїх дітей, відбилися цілком від українського народнього пня й громадського життя та втримують звязок і слухають директив московських емігрантських центрів; в) людей під національним оглядом зовсім байдужих, „безполовних", які для чисто матеріяльних цілей, для спекуляції, для особистих вигод і кар'єри відмовляються від спільноти з українцями та співпрацюють у москвофільських організаціях. Під політичним москвофільством треба розуміти політичну **концепцію**, пропаговану українськими політиками-патріотами, які будучність України бачать у злагоді з Московщиною через спільноту політично-економічних інтересів обох народів. Тим політичним москвофільством на цьому місці займатись не будемо, бо воно належить до історії української політичної думки.

Зате **радянофільство** — це чуттєво-суспільна течія, що повстала як психольогічна реакція на актуальні відносини, чи то на Совітській Україні чи на українських землях у Польщі. Радянофільство ріжниться постільки від згаданих видів культурного й спекулянтського та політичного москвофільства, що торкається українців безсумнівних під національним оглядом, які проте ніколи не мали й не мають ясного політичного світогляду. Тому, коли москвофільство названих трьох типів могло вирости й втриматися по нинішній день на галицькому ґрунті лише через незавершений на ньому процес чисто національної кристалізації і через погані відносини політично-морального характеру — то радянофільство є вислідом лише політичної кон'юнктури з одного боку та наївности і безхребетности одиниць з другого.

ВІЙНА І ЧАСИ ДО РІШЕННЯ РАДИ АМБАСАДОРІВ.

Підчас визвольної війни галицьке москвофільство старого типу, що гуртувалося біля часописів „Галичанин" і „Русское Слово" (т. зв. старокурсники) та „Подкарпатская Русь" і „Голос Народа" (т. зв. новокурсники) — зовсім щезло. (Появилося лише політичне москвофільство і подекуди радянофільство у політичній українській верхівці у Камянці Подільськім та в рядах УГА у звязку з безпосередньою зустрічею з червоним большевицьким і білим денікінським боєвим московським фронтом).

Реактивований за українських часів „Русскій Исполнительний Комитет" солідаризувався з українськими національними партіями також за польських часів у цілій низці поважних справ: напр. у справі виборів 1922 р. 26. V. 1921 Р. Н. К. оголосив особливо різкі резолюції проти польської влади. 15. VI. 1922 р. відбувся зїзд русофілів, зорганізованих у РИК. За опозиційні настрої зїзду польська влада зїзд розвязала. 29. VI. 1922 р. почав виходити „Русскій Голос" орган опозиційної протипольської більшости москвофілів, згуртованих в Р. И. К.

А проте спроби розколоти москвофілів на дві групи — угодовецьку й опозиційну, — захопити під свій вплив цілий москвофільський табор та скермувати його проти українського національного табору, такі спроби польської влади зазначилися вже від початку 1920 р. Тоді то, 29. VI. 1920 р. Лев Черкавський, пізніший державний комісар Народнього Дому, скликав у Львові москвофільське віче, реферуючи політичне положення в угодовецькому дусі. Виразна підтримка тієї групи москвофілів польською владою показалася у розпорядку дирекції поліції у Львові з 22. II. 1922 р. про уневажнення членських прав для членів Ставропігії, прийнятих після 1. VIII. 1915 р. і про призначення лєржавним комісаром Ставропігії Михайла Третяка.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПЕРИПЕТІЇ МОСКВОФІЛІВ.

Щойно після рішення Ради Амбасадорів (15. III. 1923) у москвофільському таборі починають виразно кристалізуватися три течії: 1) Права реакційна, яка існувала передтим як правиця „Галицко-Русской Организації" і 1. XI. 1923 р. основала окрему „Русску Народну Організацію" (РНО), 2) Ліва комунізуюча, яка признавала спершу лише інтернаціонально-клясовий принцип, 25. IV. 1926 прийняла офіціяльно українську платформу, як „Партія Народньої Волі" (конституюючі збори цієї партії 26. XII. 1923 і 6. III. 1924, партійна програма оголошена у тижневику „Воля Народа" 1. V. 1924) і вкінці 10. X. 1926 через злуку з волинським „Сель-Союзом" („Українське Соціялістичне Обединення Селянський Союз", формально існуюча холмсько-волинська партія від зїзду у Холмі 17. VIII. 1924) оформилась у політичну партію „Сельроб" („Українське Селянсько-Робітниче Обединення"), і 3) Національно зовсім безбарвна, яка єднала той гурток „старорусинів", які не хотіли ані змосковщитись (як дехто з РНО і редакції „Русского Голоса", напр. ідеольог того часопису Сірко-Каренін-Бондаренко-Білинський, — все це одна особа, правдиве прізвище лише перше), ані зукраїнізуватись, як члени гуртка „Волі Народа" (Вальницький, Пелехатий і ін.). Ця третя група — це „Руска Аграрна Партія" (РАП), вона була все радше гуртком кількох одиниць і політично організацією фіктійною (зїзд 2. V. 1931), — короткий час видавала орган „Голос Народа" у макароністичному українсько-російському говорі з перевагою чисто галицьких локалізмів.

Група Сельробу, перейшовши цілу низку внутрішніх потрясень наслідком національно-ідеольогічного розходження з бувшими членами „Сельсоюзу", перейняла 24. V. 1928 назву „Робітничо-Селянської Єдности", стала організаційно й фактично одною з прибудівок III. Інтернаціоналу і 26. IX. 1932 була розвязана польською владою. (Гл. „Короткий нарис історії партії „Сельробу" — „Діло", ч. 216 з 30. IX. 1932 і „Розвязання Сельробу" ч. 215 з 28. IX. 1932).

Впов. п, Петрові Карпякові,

кушнірському знавцеві у Львові, вул. КУРКОВА 11 а,

складаю цею дорогою щиру подяку за 786

ДУЖЕ СОЛІДНУ І ДЕШЕВУ ПЕРЕРІБКУ ФУТРА.

Беручи під увагу й те, що п. П. КАРПЯК у своїй робітні вивчає багато нашої молоді КУШНІРСЬКОГО ремесла, поручаю його гаряче нашому громадянству. Інж. Л. Савойна.

НИНІШНІЙ СТАН.

Остаточно осталась єдиною в Галичині москвофільська організація „Русска Селянска Организація" (РСО), основана 29. VI. 1926, як частина організації **росіян** з цілої Польщі, „Русского Національного Обединення" (РНО), яка згуртувала усіх „правих" москвофілів „Русскої Народної Організації і бувш. членів угодовецького РАП-у та стала фактичною спадкоємницею колишнього „Русского Исполнительного Комитету". Вона затратила лише його перасний протипольський опозиційний характер і стала цілком знаряддям двох посторонніх чинників: російського емігрантського і польського адміністраційного. Останньою спробою бути самостійним політичним чинником у співпраці з українським національним табором була спроба РСО прилучитись до українського блюку при сеймових виборах 1930 р.; тодішні переговори розбились через відмову москвофілів признати принцип окремішности української нації: тим своїм становищем галицькі москвофіли задокументували свою вірність науково безглуздій теорії „трьох руских **народів**" та існування лише одної „русскої нації", через що й унеможливили спільний український виборчий фронт. Єдина матеріяльна підстава екзистенції цілого того москвофільського політичного табору це інституції („Народній Дім" і Ставропігія), що існують у руках москвофілів завдяки адміністраційним чинникам. Нинішній осередок москвофільства лежить на Лемківщині. Останньою мобілізацією москвофільських сил згуртованих у РСО були талергофські свята у Львові: 31. X. 1928 і 31. V. 1934. 4-ий Краєвий Зїзд РСО з 26. XII. 1934 став знову на платформу „культурного і національного единства всіх руских племен", демонстрував своє протиукраїнське ста-

З Новим Роком

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР"

Львів, Руська 20, видає знову

премійні ощадностеві книжечки,

для яких призначені нагороди від 25 — 100 золотих. — Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк висилає безплатно.

— Лясь, лясь.

Праворуч товста жандармська морда бе якогось грішно-нещасного чиновника:

— Лезьи, арестант!

— Да здраствует Кіев — мать городов русских!

— Долой жідов!

Повіяв легенький вітер, і покотилося Хрещатим Яром але, звірюче: „жиди"...

Пішла російська патріотична маніфестація. Попереду бігли з прапорами якісь гімназисти, гостро розглядаючи юрбу і гукали: „долой, долой!..." Загув, захвилювався Хрещатий Яр і сірими стінами покотив страсть юрби до Дніпрових хвиль. Легко, безжурно ласкав хвилями Дніпро, прорізував старий нові напрямки, розмовляв з соромливою шлягою і — кожною хвилею — вперед, вперед...

А сонце математично лило електрику на зубаті камяні городи, чорно-сиві степи... ой, хороше цілувало кучері Дніпрові — хвилі... Одна людська маса безупинно боролась і ревла.

На улиці шматок людського мяса, як стара підошва, притрушений сірим пилом улиці, одсунув в колію...

— Долой український флаг! Немецкая выдумка!

— Русская, добровольческая...

— Царського прапора не треба!

— Рви його, чорна сотня!...

Лайка.

В повітрі почали робити гімнастику волосаті руки:

Буде бій.

— Гей-ло! Прапор знати! Ми бились за Україну... знять!..

Клацнули затвори рушниць і — майнула патріотична юрба з майдану: тільки Зелена Буковина в сірій австрійській шинелі, як Христос на муках, зціпила рішуче рушницю до бою...

— „Не пора, не пора" — хрипло затяг якийсь патріотичний голос, далі урвався...

— Гр-грр...

На майдані, за шматок людського тіла, притрушеного пилом і облитого червоною кров'ю, зчепились в боротьбі два чорнобілясті собаки, люті, голодні...

Січових прицілився: постріл і все змішалось, затанцювало, завило...

Десь прожогом пролетіла кавалерія...

— По ескадро-ну!

Жахливий крик. Тікають, давлять... коні стають дибки, а за обгорілим зеленим штахетом нервово цокотить кулемет і — строчить — строчить...

— Зз-уй — з вокзала свище на залиті вечірнім сонцем бані Софії гарматне ядро...

— Гу-йо-уй!

Обмережалось над Печерським небо червоно-сизим полумям, а шостидюймовий — назад і — клюкнув носом в зелено-червоні огники семафора.

Поважно, рішуче, як кобець, гукнула зза Дніпра троєкутним боєм большевицька артилерія: засміялась червоними подільками залізна птиця над жахом мільонного города вічних міщан...

— А-а?! З-з-за Дніпра?..

І застигла од жаху блаженно-радісна посмішка на обличчю панському, закам'яніла, — тільки підборіддя криве і досі трясеться й корчиться од несподіванки, як у божевільних...

Всі як один зложимо великий „Дар Просвіти" на її велику працю.

новище та маніфестував утоловецькі настрої. Протиставлючись формально і на словах комісаршині Мих. Бачинського в „Нар. Домі", фактично РСО співпрацює з ним і підтримує його. „Русскій Голос", у рос. мові, веде строгу реакційно-„сторожімну" лінію. „Земля і Воля" (мовний волюпік) має комунізуючі тенденції. Гурт особисто чесних одиниць започаткував зворот у москвофільському таборі, видаючи від весни 1934 р. часопис „Пролом" з українською національною платформою.

ПОЧАТКИ РАДЯНОФІЛЬСТВА.

Зате радянофільство вирнуло частинно під впливом т. зв. ленінського українізаційного курсу національної політики на Сов. Україні, частинно як реакція на рішення Ради Амбасадорів, наслідком нової переорієнтації закордонно-політичного центру д-ра Евгена Петрушевича. Уперше радянофільські настрої проявилися в резолюціях УСДП (Української Соціял-Демократичної Партії) 15. І. 1922 р.: тодішній зїзд УСДП між іншим рішив: що „в обороні тих форм влади (себто Укр. Рад. Республики) повинен стяпути цілий український класово свідомий пролетаріят". Орган УСДП „Вперед", покликуючись на заяву Троцького про невмішування Москви у суверенні права України, взивав навіть всю українську наддніпрянську політичну еміграцію до повороту до рідного краю. Совітський уряд зручно підтримував ті настрої і при помочі свого львівського консулату і безпосередньо. М. ін. уряд УСРР заклав формальний протест проти рішення Ради Амбасадорів у справі Сх. Галичини. У травні 1924 СРСР прислав ноту протесту проти відносин на українських і білоруських землях у Польщі. Делегат Совітів Раковський склав ще у вересні 1924 у Льондоні заяву у справі Сх. Галичини по лінії вимог українського закордонного центру. Напружені польсько-совітські відносини не багато попрявились після риського миру. Формальний мир порушували раз-у-раз совітські диверсійні ватаги, що переходили кордон використовуючи українські національні гасла. За листопад і грудень 1924 р. та січень 1925 КОП (Корпус Охорони Пограниччя) ударемнив 69 диверсійних актів та арештував 378 осіб за участь у них. До кінця 1925 арештовано 4.353 особи за нелегальний перехід з Совітів і 1064 до Совітів.

У грудні 1924 у звязку з радянофільськими настроями серед галицької еміграції виїхало до Совітів 200 старшин із ЧСР, між ними бувший комендант УСС Гр. Коссак.

Безперечно з політичними цілями український совітський Червоний Хрест літом 1925 вислав 18 вагонів для Комітету Голодному Селу і в червні 1926 10 вагонів для галицького голодуючого населення, на руки українських послів у Польщі. 15. V. 1926 виїхав до Совітів з ЧСР другий транспорт около 160 старшин УГА. У 1926 р. маємо вже в Польщі масові комуністичні процеси, як наслідок зросту комуністичних впливів, що зростали паралельно з насиленням радянофільських настроїв.

У. П. П., РАДЯНОФІЛЬСЬКІ НОТКИ В УНДО, РАДЯНОФІЛЬСТВО В УСТАНОВАХ.

Єдине організаційне оформлення радянофільських настроїв проявилось в основанні 15. V. 1927 Української Партії Праці (УПП): належала туди частина колишніх трудовиків: голова партії Вячеслав Будзиновський, органи „Рада" і „Праця". Одночасно буйний розквіт москвофільської і „комунізуючої" преси: „Голос Народа" (РАП), „Русскій Голос" (РСО), „Воля Народа" (потім Сельроб), „Наше Слово", „Сила", „Світло", „Вікна", „Нові Шляхи" (потім „Критика"), на Холмщині „Наше Життя". Величезна більшість тих газет утримувана за совітські гроші.

Коли 11. VII. 1925 наслідком злуки трьох партійних груп: Партії Народньої Роботи („Заграва"), т. зв. Незалежної Групи Народньої Трудової Партії (що від 20. IV. 1924 мала у своїх руках партійний провід) і т. зв. „групи Діла", коли наслідком злуки всіх тих груп повстало „Українське Національно-Демократичне Обединання" (УНДО), то під впливом бувших членів Незалежної Групи на політичній платформі УНДО відбилися їх радянофільські настрої. У первісній платформі Сов. Україна лишилась „етапом до соборної незалежної української держави", але вже на Народньому Зїзді 19. II. 1926 до точку скреслено. 14. VI. 1926 більшість УНДО приймає вже резолюцію проти радянофіль. групи „Ради". У квітні 1927 — усунення кількох членів Незалежної Групи, які залишились вірними радянофільству „Ради". Боротьба деяких членів УНДО за реактивування первісного становища супроти УССР (з 1925 р.) велася аж до останнього Нар. Зїзду 25-26.III. 1932. На Осв.Конгресі у Львові 21. IX. 1929, голова Конгресу витає присутнього сов. консуля Лапчинського як „представника української держави".

Вашим бажанням

при купні жар'вки — здобути добрий і економічний засіб освітлення. Жарівка ТУНГСРАМ Д, завдяки оц нюванню в декалюменах, говорить Вам сама, скільки світла дістанете при ощаднім зуживанні струму. — Купуючи жарівки ТУНГСРАМ Д з двозвійним дротиком, дістанете більше світла за нижчу ціну.

ЖАРІВКИ
TUNGSRAM D
з Двозвійним дротиком, оцінюзані в Декалюменах.

У 1929 р. радянофільські настрої у галицькому громадянстві були на шпилі своєї сили. Безумовно дещо під їх впливом відбулась у травні 1929 поїздка 9 українських кооператорів до УСРР, дарма, що велика більшість тих дівчів особисто до радянофільського табору ніколи не належала. У червні 1929 вибір 6-ох галицьких учених членами ВУАН. Наслідком радянофільських настроїв пануючих у проводі Наукового Товариства ім. Шевченка, народній комісар освіти УСРР Микола Скрипник приїзджав до Львова й дав 17.IX.1929. виклад в НТШ. про досягнення сов. науки на Україні. Початок занику галицьких радянофільських настроїв датується від процесу „Спілки Визволення України", себто березня-квітня 1930. В серпні 1930 проголошений в українських газетах бойкот членів редакції радянофільської „Сили" за клеветницькі статті про УГА. Весною 1932 р. йде у Львові голосний судовий процес голови НТШ проф. К. Студинського проти директора „Червоної Калини" П. Постолюка, за прилюдне запідозріння його у допомозі сов. чинникам розконспірувати автора книжки „Шляхами на Соловки". Звільнення П. Постолюка спонукало проф. К. Студинського уступити з головства НТШ.

УПАДОК ТА ПОВНА ЛІКВІДАЦІЯ РАДЯНОФІЛЬСТВА.

Голод на Сов. Україні і репресії сов. влади проти нац. українського руху ліквідують радянофільські настрої в Галичині. Величезне вражіння викликує в Галичині самогубство Хвильового (V. 1933) й Скрипника (7. VII. 1933). 24. VI. 1933 окремі резолюції ЦК УНДО проти СРСР. 24. VII. 1933 відозва гал. епископату в справі допомоги голодній Україні. 25. VII. 1933 відозва 35-ти установ і організацій у тій самій справі. Гострий протисовітський зворот у настроях галицького громадянства проявляється 21. X. 1933 в убийстві урядовця сов. консуляту у Львові Майлова. Вісьмох чільних адвокатів, членів усіх українських політичних партій, заголошуються до оборони вбийника Лемика. Проголошений день жалоби з приводу голоду на Сов. Україні на 29. X. 1933 польська влада заборонила у звязку з цим атентатом і його міжнародніми політичними наслідками. У літі 1933 остатки радянофільської преси в Галичині добровільно ліквідуються: остання „Українська Думка". Літом 1934 року виїздже на Сов. Україну останній гурток радянофілів, м. і. Антін Крушельницький (ред. „Нов. Шляхів" і „Критики") і його сини Іван та Тарас, Скажинський (б. ред. „Сили") та Юліян Бачинський (кол. автор „Україна ірредента"). Всі арештовані у Києві після вбийства Кірова. 15. XII. 1934 Іван і Тарас Крушельницькі та Скажинський розстріляні, разом з письменниками Косинкою, Фальківським, Вапзьком і ін. 22. XII. 1934 — протест Т-ва письменників і журналістів ім. Франка проти тих розстрілів, 26. XII. — протест 7-ми українських політичних партій.

Сьогодні у Сх. Галичині і на інших інших українських землях, ані в інших еміграційних гуртах ніяких радянофільських настроїв ані організацій нема.

Вовни „ARCO" Волічки
НОВИННИ СЕЗОНУ 761
ЛЬВІВ, ПЛ. ГАЛИЦЬКА 3.

ОЛ. КУЗЬМА.

Серед сталі, бетону і дротів.

РІЗДВЯНІ СВЯТА ПІД ПЕРЕМИШЛЕМ.

Кількасот тисяч народу знайшлося тому, двацять літ в положенні, зазначеному в наголовку. Очевидно в часі війни лютої та жорстокої, бо що могло бути з початком 1915 р.? Під Перемишлем, великою австрійською твердинею, вкопалися і вмурувалися в землю два великі фортифікаційні обручі, що перетинали кількадесять сіл смугою завловшки кількадесять км. довкола. Один обруч австрійський, зі 42 фортами й інш. оборонними обектами, нашпікований гарматами, наїжений дротами, підмінований вибуховими матеріялами та спертий на місто Перемишль. Другий обруч російський, у віддалі двох-трьох кільометрів назовні від першого, слабо укріплений, але спертий на велику польову армію, що заняла майже всю Галичину та вдерлася в північну Угорщину.

В тих двох обручах стояли проти себе дві ворожі збройні сили, що змагалися зі собою від половини вересня 1914 р. Залога перемиської твердині мала очевидно збройну перевагу над ворожою облоговою армією. Завяті російські наступи розбивалися об перемиські залізо-бетонові фортифікації, озброєні тисячкою гармат, між ними багато тяжких, яких у москалів не було. На три тижні в місяці жовтні москалі уступили спід Перемишля, виперті австрійськими військами, що наспіли із заходу, але з початком листопада окружили його знову. Перед великою ворожою перевагою австр. перша армія (ген. Данкля), третя (ген. Боровича) і четверта армія (арх. Йосифа Фердинанда) подалися знову на захід, а друга (ген. Бем-Ермолія) крізь Карпати на південь. Перемишль був знову залишений власній долі, хоча вдержував дальший радіотелеграфічний і летунський звязок з найвищою командою австрійських збройних сил.

На початку другої облоги серед перемиської залоги панував настрій бадьорий. Особливо серед мадярських старшин самопевність була дуже велика. Вони вважали божевільним припускати, щоби Перемишль міг колинебудь упасти. Москалі не візьмуть його ніколи! — це був у них аксіом. Скорше сонце стане у своїй дорозі і піде із заходу на схід, ніж знайдеться сила на світі, що могла би взяти Перемишль. Нехай тільки москалі спробують! Підчас першої облоги втратили 40 тисяч (таке число тоді подавали), підчас другої облоги втратять цілу армію...

Але чим більше було до цими тим більше захитувалась ця самопевність. Австрійські польові армії не вертались, навпаки віддалювались. Тримільйонова маса російських військ посувалась лавиною на захід, прямуючи, як голосили тріюмфально, на Берлін, Відень і Будапешт.

СУКНА
На зимовий сезон, убрання, рагляни, лещетарські комплети
Рудольф Сьвітальський
Львів, Сенкевича 5. (за готелем Жоржа)
51/64 10—10

АПОЛЛО

Монументальна польська фільма, яка дорівнює закордонним фільмам

Ігумен Кордецький Оборонець Ченстохови

В гол. ролях: Ладентович, Вальтер, Зелінська, Ригер і ін.

Обі окремі держави могли протиставити їм разом тільки 900 тисяч вояків. Серед перемиської залоги, до якої належав і я, втішалася сумна перспектива безнадійности.

Аж в другій половині листопада 1914 р. стали приходити відрадні вісти про поразки союзних австро-німецьких армій. При денних відвідинах радіостанції в Перемишлі ми довідались про велику перемогу ген. Макензена біля Лодзі та дальші успіхи німецьких військ у Королівстві. В першій половині грудня стали надходити вісти про успіхи австро-німецьких військ біля Кракова, а дальше біля Лиманової, що прикривали Шлезьк і Моравію перед російською інвазією. Одночасні вісти про певдачі австро-угорських військ на сербському бойовищі менше нас боліли.

І в нас вілкила віра в новий похід австрійських сил на схід, на відновлення Перемишля. Були такі, що вже наперед обчисляли тижні і дні коли прийде відсіч. Про те, що головні австрійські сили подалися за Карпати а російські війська дістались на Угорщину, радіотелеграфічні інформації не згадували або говорили невстно і ми вважали не тільки хвилевою невдачею. Нам хотілось вірити в поворот щастя для нас в нову відсіч для Перемишля.

І ми знали та почали надслухувати, чи не чути гарматнього гуку із заходу або півдня від Карпат. Були навіть окремі зорі, що нічю сліділи за далекими блисками на південному обрію, на верхах Карпат. Одначе тих вінцупів нашого визволення не було чувати ані видати. Назустріч згаданим австрійським силам, що мали наближатися до Перемишля, ми робили часті випади, але й не не поправляло нашого положення. Навпаки ми довідались, що на заході устійнився на довший час позиційний фронт вздовж ріки Дунайця Нідз. Пілиці і Бзури. Ми знайшлися немов на маленькому острівці серед широкого ворожого моря.

Але це було ще півбіди. Гірше непокоїло нас наше внутрішне положення. Харчові запаси перемиської твердині вичерпувалися. Вже в листопалі зменшено порції хліба, мяса, тощо, а в другій половині грудня військо почало діставати кінське мясо. Настало загальне невдоволення, особливо серед мужви, яка не дуже вірила в пояснення, що харчі забрала після першої облоги польова армія. Вину спалювали на інтендантуру, якій закидували зловживання та кепську господарку. З цього приводу кружляли ріжні, часто неімовірні поголоски. Витворилася ненависть фронтовиків до старшин, що примістилися в ріжних тилових установах у місті.

Серед таких настроїв застали нас Різдвяні свята. Не знаю, як було деінде, але на північному фронті, де був я, на лінії фортів X, Xa, XIa і XI війська Різдвяних свят ні одних, ні других не мали. Цілий той фронт мав на півтора кільометра наперед висунену позицію. Була це польові окопи з кільчастими дротами, що тягнулися від Батич крізь Гнатковичі і висотницю „На горах" до Малкович біля гостинця, що веде до Ярослава. Цю передову позицію обсаджувала лавова новішого фортового фронту. Служба в ній була дуже важка, бо часто переміновалася в бої з російськими військами, яких позиції були віддалені на кількасот кроків. Або вони вдиралися в ночі до наших окопів, або ми до їхніх, чому все приходило до обосторонної різанини. Забирали теж одні другим бранців.

І на латинське Різдво мь мали службу на передовій позиції на висотниці „На горах". Командант нашого оборонного відтинку наказав нам особливу чуйність, бо москалі готові на нас напасти, думаючи, що ми дуже „розсвятковані". І справді наші стійки сильно насторожували вуха та вирячали серед нічної темряви очі. Вжито навіть мікрофонів, що ловлять найлекший шелест здалека. Але по ворожому боці було тихо. Зате вранці наша стежа знайшла таблицю, прибиту до пятика. На таблиці були виписані по російськи побажання веселих свят австрійським військам і слова: „Слава во вишних Богу, на землі мир і во человіцах благоволеніе"...

В іншому знову місці російська стежа стала кричати до нашої, щоби не стріляла, бо має щось їй сказати. Просила, щоб обі сторони відложили зброю. Наша патруля зробила це з великою обережністю, а тоді обезброєна російська стежа підійшла до наших, подала всім руки і побажала веселих свят. Висловила прихильному побажанню, щоби війна вже раз скінчилася та щоби люди перестали взаємно себе мордувати. Опісля обі стежі розійшлися в протилежні сторони.

Другої ночі ми ще більше пильнувалися, вважаючи поведення російських стеж тільки хитрим маневром, щоби змилити нашу чуйність. Одначе з російського боку не впав ліпший час латинських свят ніодин стріл, так само в Новий рік. Зате чулося глуху канонаду далеко на сході.

При сприятливих атмосферичних умовинах гук гармат чути на сто кільометрів і більше. І серед перемиської залоги стали кружляти ріжні поголоски: одна фантастичніша від другої. Казали, що із східних Карпат іде на північ армія ген. БемЕрмолів, що москалі покинули Львів, що російська головна команда перенеслася до Тернополя. Дальше пірнула поголоска, що в Росії вибухла революція, що царя вбили... А коли так, то війна незабаром скінчиться, а з нею скінчаться наші злидні.

І перетомленим, виголодніялим та перемерзлим вояком уявлялися рідні сторони, що лишилися ген далеко-далеко, рідні стріхи, рідні поля, на яких кожна борозна звязана з якоюсь думкою, з якимсь почуванням. Там лишилася їхня рідня, жінки та діти, з якими не знати, що сталося...

Такі були тоді настрої серед мужви, викликані пасивним поведенням нашого ворога. Чому він ще тут держиться, чому не йде собі туди, звідки прийшов? А коли не йде добровільно, то треба його прогнати.

Десь у перших днях січня робимо службу на Батичах. Наш курінь обняв свої становища під вечір без найменшого відруху з боку москалів, які звикли витати кожну нашу зміну кількома шрапнелями, немов демонструючи,

ВЕСЕЛИХ СВЯТ,
ДОБРОГО НОВОГО РОКУ
бажає всій своїй Впов. Клієнтелі 78
Юлян Глушевський
Робітня футер. — Львів, пл. Капітульна 3. І. п.

ХВАЛЬНИМ ДИРЕКЦІЯМ НАРОДНЬОЇ ТОРГОВЛІ ЦЕНТРОСОЮЗУ ПОВІТОВИХ СОЮЗІВ КООПЕРАТИВ І ІХ СПІВРОБІТНИКАМ ТА ВСІМ ВІДБОРЦЯМ З РІЗДВОМ ХРИСТА І НОВИМ РОКОМ БАЖАЄ ВЕСЕЛИХ СВЯТ
фірма О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА У ЛЬВОВІ.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 5. СІЧНЯ 1935.

ОСИП БОДНАРОВИЧ.

Тифозне Різдво.

Записки зперед 15-ти років.

Тульчин, 30. грудня 1919.

В нашім полку маємо хорих на тиф. Тимто два курінї стягнуто в один зі здорових людей утворили дві сотні, а третю з хорих, т. зв. шпитальну. Мене приділили як помічника пахунікового до третьої сотні, власне тієї шпитальної; переходжу туди 1. січня.

Тульчин, 1. січня 1920.

Сьогодні новий рік... Традиційно сказати: й... Що він нам принесе?..

*

Я багато пахочився за цілий сьогоднішній день. Від ранку шукав за фіксом, щоб перевезти Леськів до лічниці — але не напитав. Треба було взяти відвозу з сотні, розробити соломи й їхати по Леська. Тимчасом він уже був побіг фіксом якого прислав син господаря з квартири: не жиди; вони страшно боялися мати хорих в хаті тому жидок був такий прислужний. Я застав тільки хоз. Долинського; хотів перевезти його своєю підводою але він не хотів їхати. З дороги завернув мене сот. Тофан, бо треба було перевезти до лічниці пор. Хомінського.

Пазуть люди, як воші в жите.

*

Лічниця для старшин, про яку заповідали, що дуже перелюдно улаштована, власиво щойно улаштовується. Всього кілька кімнат було опалених, решта холодні та пусті, без свічників. Опалені вже повні. Леськів покладли у зовсім холодній кімнаті, бо [illegible]

*) Поручник Олекса Леськів, командант полку

люнати. Хомінського й інших не хотіли зразу навіть приняти, але що було з ними робити? Теж лишилися в холодних кімнатах.

Капустяни, 5. січня.

Не довелося довше посидіти в Тульчині. Задай пересвятковувати. В пятницю перед пів'днем (2. січня) зовсім несподівано пор. Т. дав мені наказ відїхати з першим транспортом хорих до Капустян. По довгих митарствах, коли усе прилалилося, я вчїхав з 12-ти підводами — на кожній пятьох-шістьох хорих — у 3-тій годині після півдня. На дворі не було дуже холодно, віяв тільки їдкий вітер. Коні були добрі і ми швидко їхали, але хорі були погано одягнені. В дорозі один замерз.

В Капустянах була призначена для хорих школа. Ми приїхали пізно вночі — шкільна сала довсім неопалена і дні стебла соломи в ній. Хорі — були між ними й такі, що вже перейшли кризу і такі, що щойно захворіли — страшенно нарікали. Почали ломити лавки й паліти. За якої пів години привезли пів коня привозткія, а як я обіцяв, що завтра прийдуть дрова, люди заспокоїлися, хоч не дістали вечері. Кухар заявив, що по дорозі згубив рушт і не може палити в кухні.

Капустяни, 7. січня.

Різдво.

Так я ще не святкував різдвяних свят. Так звана „сотня" хорих щораз збільшується. Лікарської допомоги нема. З харчами погано — просто нема що давати їсти хорим. Кухарі — правда — приладили святовечірню вечерю, але хто її мав їсти, коли всі покотом лежать. Тих кількох здорових?... Один жах!..

*

Сотник Мар, теперішній полковий командант, заряднв вчора спільну вечерю для старшин і тих, що харчуються в старшинській харчівні. Було десять осіб: один, що вже перебув тиф (інші, що його чекали. Сотник Мар роздобув мати ялинок, Борщ, кутя, варенюк. Після вечері всі пішли заколядувати під лічні сотні.

Щенника — полкова команда примістилася на попівстві. — Їх двоє: батюшка й матушка. Подякували, прийшли до нашої кімнати й гостили нас добрим овочевим вином своєї роботи й волоськими горіхами.

Капустяни, 12. січня.

Вчора поховали пор. Гринишина. Сьогодні занедужав сотник Мар. Напраду здається, що нам усім доведеться вигинути від пошести І ніякого рятунку, хіба переїхати в таку місце вість, де тієї пошести не булоб між цивільною людністю. А то тут в селі багато хорих тифом і кожного дня похорон, а то й два, як ось сьогодні. А лікаря нема і нема. Маю в школі 70 хорих і вже більше як тиждень ми тут, а у них не було ще жадного лікаря. В полковій команді обіцяли на передучора і на вчора, але дарма. Брак лікарів, а хорі залишені самим собі.

Ободівка, 20. січня.

Ще 16. січня ми приїхали сюди з Капустян. Їхати було погано, бо була страшно лиха дорога і мороз. Хорі їхали і возами і саньми, але було зле їхати і одним і другим. Було добре, що тут хорі вже дістаються під опіку лікаря.

До Ободівки від мене такий господар, в якого я був на квартирі в Капустянах. По дорозі у Верхівні урвався гак від орчика — треба було щось зробити. Вступили до якоїсь хати. Заки там прилагали орчика, господарі почастували нас самогонкою. Підводчик таки добре хильнув, як повеселішав і по дорозі дуже розбалакався.

— А ви чудак!

— Чого ж? — питаю.

— А їй-Богу, чудак!

— Ну?

— Чого нам їхати кудись? Вже радше в мене залишились та так би й прожили до якогось часу. А так нащо ви їдете?

— Щож робити, дядьку? Треба їхати. Хотів би бути зі своїми.

— А так, аб нам дав передягнутись та знов і податись собі до хому.

ФАБРИКА ПАПЕРЦІВ і ТУТОК
„КАЛИНА“ в ТЕРНОПОЛІ,
складає оцим
з НАГОДИ СВЯТ і НОВОГО РОКУ
щирі побажання своїм П. Т. відборцям і Прихильникам.

що вони все знають. Згодом став падати сніг, а далі счинилася завирюха. Снігом мело так густо, що на крок не було видко. Розставлені стійки щезли серед куряви і кожний з нас немов пірнув у білу безодню, зданий сам на себе.

Нараз гукнув десь недалеко крісовий стріл, потім другий. Опісля роздався оклик, мабуть стійкового, а далі масовий крик: Гурра! Не було сумніву, що на нас напали москалі...

Сніг ліпить очі, курява ще змагалась, а там праворуч, в районі сусідної компанії чути жахливі крики, стріляннну. Прибігає один вояк звідтам і каже, що москалі в наших окопах!

Переконавшись, що районові моєї компанії не грозить безпосередна небезпека, висилаю частину моїх вояків на допомогу.

А тимчасом дали знати телефонічно найближчим фортам про напад і нагло загреміла наша артилерія. Шрапнелі розривалися перед нашими копами, то знову над російськими становищами. У відповідь нашій артилерії заговорили російські гармати, цілячи на наші форти позаду нас. Счинилася канонада, якої вже давно не було. Понад наші окопи летіли геть і назад десятки шрапнелів і гранат. Серед снігової куряви вони прорізували повітря з жахливим гаркотом і ревом, а блиски їх експльозій миготіли разураз огнисто-червоними плямами. На цілому північному фронті перемиської твердині гуділо, вило, шипіло і клекотіло як у пеклі.

Незабаром положення в наших окопах вияснилося. Користаючи із завирюхи, москалі підійшли незамітно під наші становища і вдерлися до окопів. Одначе тут стрілися з таким завзятим відпором нашої залоги, що воліли піддатися. Таким чином у наших руках знайшлося кількадесять полонених, а решта москалів утікла назад. Згодом утихомирилася по обох боках артилерія, пройшла завирюха і реш та ночі минула спокійно.

Після цього воєнного епізоду, що коштував нас одного вояка вбитого і кількох раненых, на нашому фронті настала знову тишина.

Надійшли Різдвяні свята східного обряду. Команда твердині видала наказ, щоби наші війська не стріляли до москалів підчас їхніх

— Не можна так, дядьку. До дому мені тепер нема чого вертатися. Там...

— Нічого воний вам не зробили...

І так дальше і дальше. Вкінці ми стали хвалити один одного, я, що мені в нього добре було, він, що я для них був добрий.

*

Вчора вмерло в мене двох людей. А ще два дні тому один з них дивно говорив зі мною. Хтось там з них не тримав порядку якслід і я сказав, що як вони так робитимуть, то я покину їх — а я один їх доглядав. Він каже:

— Ні, пане десятник, ви будете з нами доти, доки ми не повмираємо.

— Нехай Бог милує! — кажу. — Чого маєте вмирати, краще здоровшайте!

На мої слова він скривився тільки начебто в усміщці, начебто в болю. Вчора вмер.

Дощок на труни я не міг дістати і мусимо ховати їх без труни. Післав сьогодні двох візників, щоб викопали яму, завеземо та закопаємо. Жовнярські похорони!

*

Вчора довідався від поручника Литвина, що четар Брінг умер і похований у Капустянах.

Сьогодні вмер знову один стрілець.

Посів богатий та живо яке буде?

*

Сьогодні їду зі своїм транспортом у Жабокричку, відти завтра, як будуть підводи, в Ольгопіль. Мусимо виїзджати, бо харчі нам вийшли, а наш харчевий обоз наперед. Вчора і сьогодні мушу давати хорим пшоняну пісну кашу на воді, бо не маю мяса ні омасти. На сьогодні, правда, вимінив „фасунковий“ Головяк два фунти солонини за сім фунтів цукру і не буде на обід до пшона. Без хліба сидимо вже пятий день. В мене було 17 кг. пшеничної разової муки і 10 кг. гречаної. З того спекла мені якась жидівка одинадцять хлібів, але ними не знати навіть як обділити сімдесять людей.

—o—

Різдвяних свят, оскільки не будуть до цього приневолені. Був це реванж за їхне мирне поведення підчас свят латинських.

Комендант нашого куріня, майор Панганс посунувся дальше. Будучи другого дня свят з нами на Батичах, вислав стежою москалям клунок, заадресований до коменданта російського району напроти нас. Довго стежа махала руками до російської стійки, щоби не стріляла, даючи їй пізнати, що має до неї приватне діло. Опісля наближилась трохи, положила під кущем білий пакет і хильцем вернулася в недалекий яр. З такою самою обережністю підгунулася російська стежа, вхопила пакет і поїзгла знаком поміж кущі назад. Майор Панганс післав зі святочними побажаннями фляшку коняку, цигара і ріжні присмаки, які встиг ще роздобути в Перемишлі.

На третій день вернувся з Батич комендант іншого баталіону і приніс лист для майора Панганса. Передали його російські старшини,

ВСІМ СВОЇМ КЛІЄНТАМ, ЯКІ УБИРАЮТЬСЯ У МОЇЙ ФІРМІ
бажає Веселих і щасливих Свят
ЯНЧИШИН, Львів, Зіморовича 4.
793 РОБІТНЯ МУЖЕСЬКОГО КРАВЕЦТВА.

що дякувало в німецькій мові за святочні дарунки і під своїми підписами зазначили: „Гегнер абер ніхт Файнде.“

Ця подяка зробила майорові Пангансові величезну приємність. Лист від російських старшин показував нам у старшинській харчівні і називав москалів у гуртї річи культурними людьми. Треба з ними, казав, тільки культурно поводитися.

Був це натяк на мадярів, що верховодили тоді в Перемишлі і вславилися своєю жорстокістю.

Річ природна, що ідилічні взаємини з російськими військами під Перемишлем скінчилися разом зі святами. Розбилися теж легенди про рожеву ситуацію на сході та надії на недалекий кінець війни. Воєнні події пішли своєю кодою і довели до впадку Перемишля, але згодом розгорнулися у величезні воєнні рухи в користь Росії.

Практичні дарунки
на ЯЛИНКУ поручає Фірма
Адольф АВЕРБАХ
Львів, централь, Ринок 20 філія Боїмів 5. 69/86 1-2

Д-р СЕМЕН ДЕМИДЧУК.

50-ліття праці на еміграції.

Нью-Йорк, 19-го грудня 1934.

Добігає до кінця ювилейний рік Американської України. Від грудня 1884. р. рахується організована діяльність американських українців, бо щойно тоді прибув перший організатор, священик, пок. о. Іван Волянський, до малого містечка Шенандоа, в осередку копалень твердого вугілля, в стейті Пенсильвенія. З його споминів знаємо, що в день Св. Миколая, тобто 19-го грудня 1884 р. відправилося перше наше Богослуження на американській землі, а це вечірня. Отворення першої тимчасової каплиці відбулося на саме Непорочне Зачаття Пр. Богородиці, в неділю 22-го грудня 1884 р., а першу церкву, під взванням св. Михайла, патрона України, викінчено в осені 1885. р.

Перший організатор, висланий митрополитом Сильвестром Сембратовичем з окремим пастирським листом, датованим 24-го жовтня 1884 р. до „Возлюблених во Христі Русинів, вірних грецько-католицького обряду в Америці“, надав напрям організаційній праці всієї української громади на еміграції тим, що заложив перше брацтво, на якого зразках основували пізніші священики теперішній Український Народній Союз, пок. епископ Сотер Ортинський Провидіння, а один з бувших священиків Український Робітничий Союз. При церкві повстала заходами о. Волянського перша парохіяльна українська школа, перший хор, перша читальня, перша кооперативна крамниця, і в шенандорській громаді видавав він перший український часопис, двотижневик „Америку“ від 15-го червня 1886 р.

Живучі ще найстарші українські емігранти памятають велитенські труднощі, серед яких закладалися перші українські та взагалі грекокатолицькі церкви в Америці. Це свого роду трагедія, що її може хтось як слід оцінить колись пізніше. Боротьба з сусідами на зверх і боротьба з нашою незрілістю в нутрі — це прикмета перших наших кроків серед творчої праці. А який будівельний людський матеріял приходив сюди в початках еміграції, то аж страшно згадувати. А скільки жертв у передових людях: в заломанні характерів, в ренегатстві в сторону московської ідеї, в релігійному відступництві і вплівовочому з того замішанні на тлі національнім та організаційнім, у простій нахабності й розвалі створених уже церков, товариств, домів і т. п. Того і на воловій шкірі не спишеш. Цеж уже творилося в чужому краю, серед цілком інших відносин ніж на рідній землі, без ніякої підготови інтелектуальної та матеріяльної, без ніякої прилюдної опінії, з можливістю тікати на свого рода „степ“, тобто в безвісти посеред чужинців і там користати з безкарности нових гріхів...

Оце те підложжа, на якому будувалося, або ще й тепер будується українське життя в Америці. І коли серед того всього ми щось таки створили тут в Америці, це треба завдячувати двом чинникам: дисциплінї католицької Церкви, яка все таки вязала когось у совісті, і молодечому запалові перших українських католицьких священиків, що жертвували все, що мали для великої ідеї, хоч дехто з них пізніше і сам зломився, як не вперед то взад, серед тих важких відносин. До сьогодні нараховуємо тут 45 небіщиків священиків, уже разом з першим епископом Сотером, від початку еміграції, а з них лише 5 померло на рідній землі після довшої чи коротшої праці в Америці.

Минулого року видав Сирітський Дім при монастирі СС. Василіянок календар-альманах з коротким історичним переглядом нашої праці на церковному полі. Цього року, з нагоди 50-літнього ювилею Української Католицької Церкви в Злучених Державах появився заходами Ювилейного Комітету, а зокрема заходами його секретаря, о. Володимира Лотовича, Ювилейний Альманах. В обох цих книжках вичислені наші досягнення на церковно-релігійному полі, а Ювилейний Альманах подає докладний шематизм церковних громад з історичними та статистичними датами кожної громади. Щойно, коли зіставимо все разом, зрозуміємо велитенську працю, вложену нашою Церквою в розбудову морального, інтелектуального, а впарі з тим і національного життя серед американських українців.

Українсько-католицьку церкву в якійнебудь місцевости в Злучених Державах треба вважати осередком українського громадянського життя. Мало є громад, що не мають своєї церкви. А при церкві заправила працює священик, дяко-вчитель, є школа, є хор, є кілька товариств, церковна галя дає звичайно приміщення всім товариствам, що не відносяться ворожо до релігії. Церковна галя є ще досі в більшій частині громад єдиною прилюдною українською галею, де відбуваються вистави, концерти, народні свята, і все, що вяжеться з народнім життям.

Отже таких церков, як осередків релігійного та народнього життя, нараховує Ювилейний Альманах 119 із 85 діяльними священиками крім епископа, і 4 священиками на відпустці.

До помочі Церкві стали українські монастирі СС. Василіянок, що виховують дітвору й молодь. Є на ділі один монастир з 4 домами, а то: У Філядельфії, у Факс Чейз (Матірний Дім) під Філядельфією, у Чезепік у стейті Мериленд і в Асторії біля Ню Йорку. Сестри утримують сиротинець у Філядельфії (пересічно 100 сиріт), сиротинець для малих дітей (в Чезепік на фармі), приготовляють дім для старших (в Асторії) й утримують добре зорганізовану вищу школу, тобто звісну Академію св. Василія Великого у величавім новім будинку у Факс-Чейз. Там цього року є 26 учениць, а з них 14 світських і 12 новичок. Новички стають монахинями й опісля учителюють в україн-

ВСІМ ВІДБОРЦЯМ і ПРИХИЛЬНИКАМ
побажання всього найкращого
з нагоди
Різдва Христового і Нового Року
складає
фабрика цукорків, чоколяди і печива
„ФОРТУНА НОВА“.
653

Жадайте всюди! найкращу р'ємну, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар до лещат. 3175—7 **„СІЛЬВА“** Львів, Бандурського 5.

ських парохіяльних школах. Під цю пору вони вийшли під свою опіку 9 парохіяльних шкіл, з того 2 цілоденні. Усіх СС. Василіянок є в цьому році 85, новичок-кандидаток 11, разом 96.

Філядельфійський дім СС. Василіянок провадить здавна друкарню, де друкуються шкільні книжки для парохіяльних шкіл, релігійний місячник „Місіонар“, орган єпархіяльного Апостольства Молитви, кожного року видається календар Сирітського Дому; тут є також книгарня, а заложена ще за пок. еп. Сотера „Ризниця“ церковних річей перенесена тепер у Факс Чейз.

Монастир оо. Василіян заложений у Злучених Державах щойно в р. 1932. ОО. Василіяни перебрали на себе величаву церкву св. Миколая в Шикаго й обчистили її цілком із великого довгу. Там тепер 4 монахи, що займаються місійним проповідництвом. Головно працює по різних громадах о. Максим Марків, а перед тим о. Андрій Трух, що переїхав в Канаду. Один з талановитих місіонарів, о. Маріян Станканинець, що працював між угорськими „русинами“, помер перед роком.

Найбільшим осягом єпархії, за часів теперішнього епископа, Константина Богачевського, є середня школа, названа Українським Католицьким Семинаром у місцевости Стемфорд, у стейті Конектикат. Там тепер вчиться 47 учнів і вже є всі 4 кляси. Більшість учнів є на утриманні єпархії. Крім цього утримує єпархія 6 студентів богословія в Галичині (в семинарії в Станиславові) і 12 в Римі (в колегії св. Йосафата).

Українська Католицька Церква стала самостійною (незалежною від лат. епископів) щойно від 13-го травня 1913 р., бо тоді створено окрему грецько-католицьку („руську“) єпархію в Злучених Державах з еп. Сотером Ортинським, як ординаріем. Після смерти еп. Сотера (16-го березня 1916 р.), управа єпархії перейшла під владу двох адміністраторів, українця, о. Петра Понятишина, для галичан, й угро-русина, о. Гаврила Матяка, для еміґрантів з Підкарпаття. З іменуванням Впреосв. Владики Константина Богачевського і Василя Такача в 1924 р. єпархію розділено на двоє, а українсько-католицький епископ Константин, прибув до Злучених Держав 15-го серпня 1924 р. і цього року святкує 10-ліття свого епископського уряду.

Яку долю переходив він, а з ним і ціла Українська Католицька Церква в Злучених Державах Америки, це ще в памяти кожного. На всякий випадок сумні часи вже минули, а остається завдаток кращої майбутности.

СПОРТОВІ ПРЕДМЕТИ поручає найдешевше **EL-BE** 88/94 **Львів, Ягайлонська 12. Тел. 68-32**

ВАСИЛЬ СІМОВИЧ

Правописний хаос?

Недавно у львівській російській газетці „Русский Голос“ появилася у двох фейлетончиках статейка, В. Р. Вавріка про його, Ваврікову, „немощь“ в справі українського правопису. Писанина п. Вавріка визначається виняткову неграмотністю в лінгвістичних справах, то я думаю, що по ній ніхто відписувати не буде. Міркую, що и тих кількох дотепних слів, які посипав п. Ваврікові Галантіон Чіпка в ч. 2. фейлетону „Діла“ за багато чести для автора фейлетону „Смѣх и плач“. Дивно тільки робиться, коли після прочитання фейлетону подумаєш, *хто* тепер уже не учить української мови в наших школах..

Ми були і не згадували п. Вавріка й його фейлетону, коли б не те, що в нас тут то там почали бити на сполох з приводу „хаосу“ на полі українського правопису. Правда, що школи, головно, середні від того терплять. Та всупереч різним голосам, що з різних боків говорять про такий „хаос“, я мушу ствердити, що така думка переборщена.

Передовсім я згори заявити мушу, що правописові я не надаю такої ваги, як її в нас звикли взагалі надавати. Ще одне. Я і справі букв не надаю великого значіння. Сам прихильник латиниці, яка згодом таки колись у нас прийметься, я майже все ухилявся й ухиляюся від правописних дискусій. Не розумію гостроти цього питання й не вважаю, що це дуже важна справа. Не розумію, чому, напр. куди важніше ніби то знати, де писати апостроф, та коли в чужих словах уживати „г“, а коли „ґ“ (за харківським правописом), а не знати, що напр., родовий відмінок від іменника „Кравців“, чи „Федів“ мусить бути — Кравцева, Федева, а не — Кравціва, Федіва, як у нас чомусь пишуть! Так само не можу розуміти, чому писання „інший“, „індик“ і т. д. уважають правописним законом — *проти* фонетичних законів української мови, яка знає тільки форму „инший“, „индик“ і т. д. І вже зовсім не розумію гасла *один народ — один правопис*, хоч добре розумію мовний закон: один народ — одна *письменна* мова.

До правопису слід підходити виключно з практичних потреб. Це не є ніякі святощі, в якими народ живе й умирає. Правописні закони витворюються спрокволу. Вони не все льогічні, як не все льогічна — історична традиція. Але з нею треба рахуватися, й треба шанувати. У тій стадії, в якій проживає тепер українська мова, що *виявляє* тепер велику *тенденцію* до нормалізації, як усяка літературна мова в кожного народу — треба бути дуже обережним із гаслом: один народ — один правопис. У нас багато речого ще треба вияснювати. Аподиктизм, що, мовляв, „літературна мова каже так писати, а не инакше“ тут нічого не поможе. Не тільки у правописі — але й у доборі форм не може ще бути повної формалізації. Тим попсуються, що й у прихильників засади „один народ — один правопис“ на кожному кроці є відступ від уроєної норми. Це ще *велике питання* чи буде в нас нормальна форма „вісті“, чи „вісти“ (большевики казали вже викинути „и“ і в родового відмінка однини!).Наказом згори цього не „перепреш“. Таксамо майбутнє ще покаже, чи фонему „и“ (і з *історичного* погляду *одино* оправдану) у словах „инший“, „индик“ ми *маємо право* передавати зовсім иншою фонемою „і“. Таксамо ніхто з нас не певен у тому, чи маємо ми право механічно заводити в родовому відмінку однини форму виключно *твого* попри виключно „*твоєму*“ в давальн. одн., попри загальної: його йому. Й далі: чийого, чийому... Правда, це не правопис, а — форми. Але у правописі такі прихильники весла „один народ один правопис“ понатворювали силу законів, які не відповідають ні традиції українського правопису, ні структуральним законам української мови — а деякі складені слова

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають своїм П. Т. Відборцям фірми
Берта Штарк „A n d r é“
Готель Ж о р ж а. 755 площа Марійська ч 3

Наймодніші перфуми
французькі і квітові води на вагу
поручає **Перфумерія Б. Богосєвич**
94/88 **Львів, Легіонів 3.**

„СВЯТ-ВЕЧІР У ТУНЕЛІ“.

(Продовження зі стор. 5).

думав. (Мена мила своє волосся в камільовім розчині у суді зі сальчінком).

„Ніде не вірю, таке природне пенє волосся. Коло нас таку руду тверду гриву від частого фарбування. Яке инше мусить бути таке волосся...“

Він відступив назрі й увійшов до переділу Мени.

*

Мена стрепенулася й поглянула на двері.

У дверях стояв високий, сильний, молодий мужчина, з відгорненим з чола волоссям, опаленим лиця и спортсмена, та держав руки в кишенях зеленого сукненого чесучного подорожнього одягу.

„Ось несподіванка“, прошибла Мену щаслива думка.

Мозок їй чемерно пробурмотів щось таке:

„Чи є тут вільне місце?“

Мена здригнулась ніжно голінком.

Молодий мужчина сів.

Мена, що силіла досі скулена, випрямилася. Заложила скоренько стрункну ногу на ногу, так що видно було ніжне коліно, вбите лискучою шовковою панчішкою (ціна 11 марок, чистий шовк.)

„Як не добре, що я вибрала ці панчохи“, подумала з полегшенням!

І справедливий враз день змінився. Досі дивилася вона пізно в вікно й якось тупо подумала, втомлена, прибита, сумна. Але, побачивши опаленого молодця свої мужчини на Дерек є вже перед їздою на лискучих оливенії роги погляньте на свій вигляд і помалюйте себе, коли це потрібне, гірським сонцем, шампаньо й, вже від електрики, живе оживлення. Поправ ще в дорозі й оправ же має червоного носа, або б'ялих уст. Тепер уже пізно, щоби усунути ті недостачі. „Щастя, що вибрала цю сукенку з таїду, мені добре в ній“, думала. „Але нехай він бачить, що я не зачинаю зараз балачки з першим лішим, що ввів до переділу“, вирішила й вийняла зі своєї валізки книжку. „Прут: Дорога до Евіи“. Нехай бачить й сусід, що має до діла з культурною людиною зі зовсім небуденним смаком. Книжка аж пахло й нудила, але перекидаючи листки для форми, роздумувала про ситуацію.

Її товариш подорожні зачав також читати. Вийняв з кишені часопис і заглибився в ньому. „Таймс“, вирішила Мена, кинувши крадькома оком.

„Якийсь англієць“?, подумала згодом спереляна. О, все пропало при тій флєгматичній вдачі. Зрезиґновано поклала книжку побіч себе.

Її сусід сидів напроти, далі заслонений часописом.

Мена бачила лише заложені ноги в убранні з першорядної, англійської матерії. Кусничок сіроволених шовкових скарпиток. Бронзові, чепурні черевики, довгі, півокруглі, правдива угорська ручна робота.

В літі можна би було відчинити вікно — слабі, жіночі руки не мали би сили й якби подорожній був джентельменом, підскочив би, щоб помогти. Тоді можна би сказати „лякую“ й розпочати розмову“. Але тепер у зимі нема що й думати про відчинені вікна, мороз, сніг, до біса — думала Мена.

Її сусід відложив часопис.

Мена пробила сумну, сентиментальну міну й закрутила головою до вікна, щоби можна було бачити й профіль. Повіки опустила нижче, трохи ліниво, наче втомлена... Побачила, що й сусід відложив часопис знову. Скоренько пересунула язиком по губах, щоб їх відсвіжити, потім отворила ротик... трохи... вже би тушила...

Дерек думав: „Що за невинне, дитяче личко! Так не виглядає ніяка повага“.

Мена думала: „Коли він не зачне, то я зачну“.

— Будь ласка, дозвольте мені свій часопис.

— Прошу дуже, — сказав і подав їй.

Тепер уже хоч-нехоч треба було хвилину читати. Коби лише тимчасом хоч не висів!

— Лише політика й торговля... — сказала Мена по двох хвилинах, зморщивши чоло й скрививши губки.

Дерек усміхнувся.

— Чи ми спізнилися? — спитала, не збираючи мовчанкою сусіда. Слава Богу, це не англієць, це найвлажніше.

— На тій лінії завсіди — сказав Дерек. — Куди їдете пані? — спитав.

Богу дякувати, до поїзду вже причіпили вагон і вкінці він рушив із місця.

— До Ґ. — сказала Мена.

— Ну, то маємо однакову ціль, — сказав він.

— Ооох, — озвалась Мена захоплена, забуваючи зовсім вдавати. — Ох, це прегарно.

— Так, це справді щасливий припадок, — сказав Дерек.

— Отже не буду мусіти провести Свят-Вечір без мужеського товариства, — думала одушевлена Мена.

— Я мав вправді перевести свята без жінок, — думав Дерек.

— Таки я не самітна нині на Свят-Вечір, — думала щаслива Мена.

— Я таки мусів допустити до того, що дівчина до мене причепилась, — думав Дерек.

Розмова поплила оживлено.

Коли поїзд переїздив із шумом через тунель, перелякано вхопила Мена руку сусіда, а Дерек підніс її до уст.

*

Тунель був безконечно довгий.

На протилежних вікнах вагонів пролітав дощ ясних іскор — свічки на їх Свят-Вечір...

за зразками московськими. В ніяких випадках не все добре рекомендувати „навзнак згори", а краще подивлятися до *тенденцій*, які пробиваються в літературній мові, й з того робити висновки.

*

Нам правописного „хаосу", та ще в теперішній його стадії і в теперішньому часі, де різниць у системі українського правопису *дуже мало* — боятися нічого. Ті різниці згодом впрівняються, й часто проти волі тих, що хотіли накинути свою думку, та ще до того покликуючись на якісь вищі авторитети. Ми розуміємо, що у школах *мусить* бути прийнята одна якась система, й за це нам треба всім боротися. Але у житті, у пресі, в письменстві?! Головно в часах, які переживаємо ми. То тільки наше незавидне культурне життя, не дуже високе, каже нам підносити правопис до чи не найважнішої проблеми нашого життя.

*

Не требаж думати, що ми єдині на світі, які мають до діла з правописними справами. Ось, напр., росіяни мають тепер аж три різні правописи. Офіціяльного, прийнятого большевиками вживають у СССР, (але й тут є раз-заразом відхили) одні, напр. пишуть „с'езд", інші — „съезд" — а нових проектів на зміни донедавна було безліч!), але російські ґазети поза кордонами Совдепії і вся права еміґрація й не думає кидати довоєнної ортоґрафії. Деякі знов не вживають твердих знаків, хоч задержали всі інші непотрібні з погляду структури російської мови, знаки. Ось і у Львові „Русскій Ґолос" пише саме таким правописом, а ось видання „Ґаліцко-русской Матіци" вживає передвоєнного. Видання поза СССР друкують російські статті й одним і другим правописом (напр. празька „Слявія"), і світ від того не перевертається, й росіяни не перестають від того бути одним народом. Те саме бачимо в болгарських виданнях. Поважні відхили від польської академічної ортоґрафії виявляє польський шкільний правопис. Недавно доводилося читати в часописах, що якась шкільна влада (здається в Лодзі) заборонила вживати по школах академічний правопис. І ніхто з цього приводу не проливає сліз, ніхто не обурюється, ніхто й не думає робити нілких висновків, що, мовляв, польський народ може роздвоїтися... Кілько відхилів від загально прийнятого правопису, правопису з довголітньою традицією, бачимо в німців (кілько, напр., людей пише і друкує іменники малою буквою!) — а проте нікому і не сниться робити якісь „патріотичні" висновки з цього. В чехів справа правопису товчеться цілими роками. Празький „Лінґвістичний Ґурток" дуже поважна установа, дуже гостро критикує правописний словник, виданий шкільною владою для шкіл. Із цього приводу між „Ґуртком" і журналом „Наше Ječ" іде від кількох років гостра полеміка. Від загально прийнятих правил чеського правопису скрізь бачимо відхили, нераз куди більші, ніж у нас — а проте ціим у Чехословаччині ніхто не гіршиться.

Затеж у всіх цих народів велику вагу звертають на *культуру мови*, (не — правопису!), основують окремі ґуртки, що студіюють *будову* мови, стежать за нахилами, тенденціями, які виявляє жива літературна мова, займаються ними, розбирають, чи вони, ті тенденції, відповідають *будові* мови, *духові* мови, обхоплюють мову як *систему*, а не вирівнують із мови поодинокі частини, поодинокі звуки, слова, не секціонують мови, як це робиться в нас, та ще сплутуючи разо-раз мовні явища з правописними.

Все це вказує тільки на нашу дрібничковість, на те, що зі справ чисто практичних, незначних, ми робимо принципи, створюємо собі з них божища, щоб мати перед чим бити поклони, а поза ними не бачити широкого світу!

Ні, не варто собі голову сушити т. зв. правописним „заколотом", бо, власне, його й немає. А що для школи слід і то як-найшвидше *водностайнити* правопис — то це правда.

Радісна Новина.

Кріза минула, радість для всіх. Є щось такого в людині, що добрий настрій, радість проявляється в неї тоді, коли вона, маючи в руках хочаб малий ґріш, зможе його видати на найконечнішу річ, якаб своїм виглядом та якістю зовсім виправдала її бажання. Тоді наростає в неї добрий настрій. Завершення його приходить щойно тоді, коли людина по цілоденних турботах та невигодах життя, зможе спокійно та привітно провести свій відпочинок у кімнаті та з задоволенням спожити смачне та здорове сніданя, обід чи вечеру. І ось для неї обявляємо радісну новину. Може загуркана людина про всі клопотливі години забути за мінімальний ґріш, серед блаженного задовілля та вигоди в однім льокалі **К. ЛІНТНЕРА — Легіонів.** Там радісно приймуть тебе, вгостять і всім твоїм задушевним бажанням підуть назустріч. 1/91

КІНО РАЙ НАЙВЕСЕЛІША ПРОГРАМА, ЯКОЇ ЩЕ НЕ БУЛО
РАДІСНА ГОДИНА MICKEY MOUSE

КІНО СВІТ ВЕЛИКА ПОДВІЙНА ПРОГРАМА ЯКА ЗАХОПИТЬ УСІХ
ОЛІВЕР ТВІСТ та ШАЛЕНІ ПЕРЕГОНИ

ВІДГУКИ ДНЯ.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

Скільки то вже разів писав я Вам, Дорогі Родимці, святочні фейлетони. Писав про Вас, про себе, про Ваші і свої радощі та болі, а все, що написав — було для всіх нас, було для українців. Напишу бувало „земляки", „ми", „наш нарід"; „рідні громадяни" і всі мене розуміють, про кого йде мова. Побажаю „Веселих Свят" і лепо стає на душі, що побажав усім своїм людям, цілому народові. А той нарід, як мене вчили, розсівся на великих просторах земної кулі від Дунайця по Терек, від Пршеті по Чорне Море. Нічого собі просторик, дарма, що рівно на рівних мапах виглядає.

До цього простору і до цього народу гукав я кожного Різдва і кожного Великодня: „Веселих Свят!"

Тепер не те.

Напишу „Всім Землякам Веселих Свят" — і зараз насувається питання: хто це ті Земляки, скільки їх, де вони і за кого їх тепер мають?

Вичитав я недавно в „Курієрі Львовскім" критику промови сен. Горбачевського в сеняті.

Сен. Горбачевський — каже курієрівський етнольоґ — домагався в сеняті автономії для сім мілюнів українців у Польщі! Звідки він їх стільки набрав? Адже крім поляків та жидів, живуть на тій території рівні народи: „українці", русини, бойки, гуцули, лемки, тутешні і багато інших! Звідки приходить сен. Горбачевський говорити в імені всіх тих народів?!..

Виходить так: Коли сен. Горбачевський не має права говорити в їх імени, то не маю права і я бажати їм усім, без вичислення, „Веселих Свят!" Знов-же, вичисляючи в сяиточних побажаннях кожний з тих народів — не сталоб мені місця на решту фейлетону! До того я не міг би помінути і тих племен, які, що правда, в „Курієрі Львовскім" ще не самоозначились, але мають до цього право і за рік-два дістануть свідецький патент на націй.

Я, наприклад, знаю позитивно, що довкола Бродів живе плем'я, яке люди називають „кушунами". Вони говорять зовсім іншою мовою, як українці чи русини, бо кажуть „вогорити", „рочі", „горати" і часом „дзінь добрий".

Коло Станиславова розсілися „гриси", коло Коломиї „англіки", коло Перемишля „капітани", а в самій столиці Поділля, в Тернополі заховали до нині свою племінну окремішність знані з прикмет і хиб — „кавуни".

Все це народи, народці, чи племена, може що нині національно не самоозначені, але з повними кваліфікаціями дістати особну краску на етноґрафічній мапі „Курієра". Ручу, що якби добре пошукав Галичину, а тим більше Велику Україну, то знайшов би ще неодин нарід, який стоїть під імперіялістичним чоботом українців, а прагне від літ самоозначення. Оці всі „пундики", „лапотьники", „уманські дурні" і тим подібні „малі" все це ще не народи, то напевно матеріял на них.

Прочитавши в „Курієрі" про таку величезну скількість народів у Галичині, я мало з досади не пляснув: як і кому писати святочні побажання!?...

Пішов я до голови по розум. Здибав знайомого сусіда і в місця:

— Przepraszam pana, panie Janie. Pan mazur?

— Tak.

— A ja myślałem, że pan polak.

Пан Ян подивився на мене підзорливим оком.

— Czy pan śpi, czy o drogę pyta?!

— Nie, panie. Przecież mazurzy, to osobny naród?

Мій сусід похитав головою.

— Panie! — сказав з жалем у голосі, — Dotychczas miałem pana za inteligentnego człowieka. Przecież trzeba chyba kompletnego ignoranta, lub złośliwego śledziennika...

— Dziękuję. Już wiem kto redaguje „Kurjer Lwowski"...

Тому без тіни сумніву пишу:

Веселих Свят Вам, Дорогі Родимці!!...

І знаю до кого воно відноситься...

Галактіон Чіпка.

Центральний
Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

В. НЕСТОРОВИЧ.

Поміж добровільністю і примусом.

Зріст етатизму в Польщі і господарські інтереси українців.

У світі борються тепер дві господарські системи, а саме: система вільної і примусової господарки. Є край, де цей спір уже вирішений. Залишаючи на боці СССР, з його від літ уже оформленим державним капіталізмом, вистарчить вказати на Італію, де минулий рік приніс остаточно адеклярований „корпоративний устрій", з його примусовістю і цілковитим підпорядкуванням усього життя інтересам фашистівської ідеольоґії і держави.

Те, що діється в інших державах, навіть у Німеччині і в Америці, себто там, де „гітлеризм" і „рузвельтизм" зуміли надати вже господарській політиці деякі питомі риси, навіть там, отже майже скрізь, ідуть ще тільки р о з ш у к и доцільних шляхів. „Вільна чи звязана господарка" — це майже всюди ще проблема, яка жде своєї не так теоретичної, як практичної розвязки.

Не є завданням цієї статті входити в детайлі гітлерівської, рузвельтівської чи іншої сучасної, а своєрідної змістом економічної концепції. Змагання кермувати господарськими процесами з державно-адміністраційного центру по зразкам всяких комуно-фашизмів не треба нам шукати у далеких їх батьківщинах. Подібне змагання слідне теж у Польщі. Але тому, що своїм розмахом воно менше „революційне", у своїй динаміці не так рвучке, тому не має воно такого лекраво-реформаторського характеру і тому не записане ще в сучасній історії економічної думки, як своєрідна струя.

Проте ш л я х е т а т и з м у, на який станув польський уряд і по якому щоразе дальше прямує, примушує вносити, що йдемо до якогось „устрою", при якому десь на неозначеному ще ближче етапі, ждуть нас переміни, які все таки своєю далекосяглістю будуть історичні і переломові.

Не є теж завданням цієї статті розглядати всі прояви згадочного етатизму Польщі у теперішній його стадії. Тих проявів є чимало і сама їх реєстрація не далаб нам можливости розгорнути властивої теми, яка має торкнутись н о в о ї з а г р о з и нашого господарського розвитку, загрози, якої ми досі якслід не оцінили. Йде нам про з м і н у промислового закону, яка хоч і має вже за собою кількамісячну історію, проте досі не звернула в нас належної уваги на себе.

Від недавна голосно в Польщі, а зокрема серед нашого громадянства, є змова структури кооперативної організації. У цій реформі, поминаючи всі інші з нашого національного становища лихі її сторінки, наявне є бажання держави з а п е в н и т и собі в п л и в на кооперативне життя.

Поставлені перед сумний факт, що не тільки відбирає нам чимало з нашого дорібку, до якого прийшли ми шляхом муравлиної праці, але теж позбавляє нас свободи рухів у дальшій розбудові нашого господарського життя кооперативним шляхом, ми не приглянулись нашій небезпеці, що також зависла над нашими головами. Тим разом завітакувала вона нашу п р и в а т и н и ц ь к у н і д п р и е м ч и в і с т ь, отже другий шлях, яким ми розбудовуємо наше національне господарство. В нас навіть дехто думає поважно (не тільки для

УКРАЇНСЬКИЙ МАҐАЗИН МУЖЕСЬКОЇ КОНФЕКЦІЇ
„ТЕ-КА" ЛЬВІВ, 90/88 ТРИБУНАЛЬСЬКА 1.
поручає готові і до міри мужеські — спортові — хлопячі одяги, шкільні однострої, ряси, загортки, плащі. Першорядне виконання. — Дешеві ціни.

КІНО ХИМЕРА АКАДЕМІЧНА 8.

„Пісня козака“

Хозе Мохіка Анна Морена

якоїсь демонстрації) перетягнути той чи інший кооперативний візок на приватницькі рейки, щоби навантаження на ньому добро ніби то рятувати від небажаної опіки.

Щоправда, досі не появився ще виконавчий розпорядок до нового промислового закону. Цей закон покищо „рамовий“ і конкретного змісту, який увійде у ці рямці, ніхто ще не знає. Знаємо тільки, що він передбачує можливість уведення примусових організацій для поодиноких бранж і це вистарчилоб, аби збагнути всю його небезпечну суть і не менше насторожитись, як насторожились ми, коли підготовано новий правний стан для нашої кооперації.

В польських колах, і то не тільки в торговельних, ремісничих і промислових, але й у робітничих та хліборобських, справа примусових обединань найшла широкий відгомін. Не зважаючи на те, що деякі бранжі поспішились уже і заявили свою волю зорганізуватись у примусові обединання, загально публична опінія Польщі поставилась негативно до засади примусу, яку прийняли у промисловому законі. Ця опінія зовсім слушно вважає примусові бранжові обединання з кермуванням усього господарського життя бюрократичним апаратом міністерства торговлі і промислу, вяже зі зміною теперішнього устрою, що досі все таки дає можливість організувати вартості праці на приватно-господарській базі. Також Пром.-Торг. Палати допускають примусовість тільки у виїмкових випадках, вказуючи на недоцільність її узагальнення на всі бранжі.

Мабуть зайвим було би представляти докладніше долю українських приватницьких станиць, які при здійсненні згаданих планів силою права мусілиб іти в чужі організації і піддаватись усім правилам та санкціям цих організацій. Вже сама оцінка доцільности істнування поодиноких станиць, скільки лиха могласб накоїти. А коли ще додамо, що ідея цього закону вродилась не тільки з статистичних тенденцій в урядових верхах, але також із бажання деяких торговельно промислових кол замкнути доступ до торговлі і промислу для нових кандидатів; дальше, коли зважимо, яке крайно непримиримо відношення є напіть до цілих суто-аполітичних змагань і скільки шуму робить у польській пресі кожна нова українська крамниця — то можемо уявити собі, в яких обставинах мусілаб зрявлятись ваша приватно-господарська підприємчивість, можемо представити собі мярні вигляди на дальший ріст нашого господарського дорібку. Ось на днях радив-кував проф. Грабський на сторінках „Курєра Варшавского“ катастер для українців, щоби в той спосіб замкнути нам шлях до поширення „стану посідання“. А скільки людей з „ідеями“ проф. Грабського, з думками про „нумерус клявзус“ для українців в усіх ділянках життя, ходить по нашій землиці не треба і згадувати...

Зростаючий інтервенціонізм держави, все пильніше встрявання польського уряду у приватну економіку, вважаємо нашим крайно шкідливим для дальшого добування господарських вартостей, потрібних для розвитку української нації. Заведення середньовічної цехової господарки, з неминучим диктатом держави, вважаємо взагалі регресом, спричиненим безрадністю людей в обличчі кріси і проявом явно ворожим для розгортання розвоєвих сил у господарстві.

Інтервенція веде до планової чи кермованої державним апаратом господарки. А ця знову вимагає сцентралізованих обединань, на яких міг би спертись згаданий апарат, як сперся фашизм в Італії на 22 корпораціях. Корпоративну державу схарактеризував нещодавно лєндонський „Економіст“ як з господарського боку комбінацію монополю і протекції. Що для нас означають ці два поняття, над тим розводитись не треба.

Найкраще проведеш час у Театрі.

Весела і дібрана програма в часі від 5. до 9. січня 1935.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР:

Субота 7.30 веч.: **„Роскішна дівчина“** — мельодійна, весела, дотепна муз. комедія.
Неділя 3.30 попол. **„Чужа Дитина“** — совітська комедія.
Неділя 7.30 веч. **„Роскішна дівчина“** — Р. Бенацкого.
Понеділок 7.30 веч. **„Роскішна дівчина“.**
Вівторок 7.30 веч. **„Пімста“** А. Фредра — найкраща польська комедія.
Середа 7.30 веч. **„Роскішна дівчина“** — музична комедія.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ:

Субота 7.30 веч. **„Блудний Боксер“** — фарса (гарантія сміху на цілий вечір.)
Неділя 3.30 поп. **Музичні Іграшки“** — знаменита песа з життя галицьких нафтярів.
Неділя 7.30 веч. **„Під примусовою управою** — фарса.
Понеділок 7.30 веч. **„Музичні Іграшки“.**
Вівторок 7.30 веч. **„Блудний Боксер“.**
Середа 7.30 веч. **„Під примусовою управою“.**

ВІСТИ ЗІ СВІТА.

ХТО БУДЕ ГУБЕРНАТОРОМ ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ?

Перед кількома днями принесли деякі закарпатські пресові органи вістку, що чсл. уряд іменував губернатором Підкарпатської Руси посадника Ужгороду, греко-кат. священника о. Костянтина Грабаря, який є ставленником аграрної партії, а в мовному спорі зберігає нейтральність, лявіруючи між народовцями й москвофілами. Вістка ця виявилася передвчасною: чсл. уряд, як подає чеська преса, ще й досі не рішився на особу нового губернатора.

ВСІМ НАШИМ ВІДБОРЦЯМ

бажаємо

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

810 **„СІЛЬВА“, Бандурського 5.**

ПРОДОВЖЕННЯ ВИЇМКОВОГО СТАНУ В ЕСПАНІЇ.

МАДРИД, 4. 1. ПАТ. Спеціяльна делегація кортесів, яка урядує без перерви, уповажнила мадридський уряд далі продовжити виїмковий стан у цілій Еспанії.

Щоденник „Інформасіонес“ повідомляє, що слідство у справі перепачковуваної зброї виявило вину колишніх двох міністрів республіканського уряду.

ПРИЇЗД МІН. ЛЯВАЛЯ ДО РИМУ.

ТУРИН, 4. 1. ПАТ. Нині в год. 9.15 рано прибув міністер Ляваль до Турину. Міністра привитав в імені Мусолінія мін. Гаспарелі і представники місцевого громадянства. За 10 хвилин міністер відїхав до Риму.

ВЕЛИКІ ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В СССР.

„Дейлі Експрес“ повідомляє, що в Ленінграді і в Москві дійшло до великих протижидівських заворушень. Робітники кількох большевицьких фабрик побили тяжко жидів тому, що Зіновєв і Троцький та інші жиди довели до вбивства Кірова. Хвиля протижидівських заворушень охопила цілий СССР. Щоби припиняти військо. У большевицьких шпиталях лежить багато жидів, ранених підчас останніх заворушень.

МАНІФЕСТАЦІЇ У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 4. 1. ПАТ. Перед відїздом з двірця у Парижі численна юрба уладила міністрові Лявалеві велику овацію. Міністр заявив: Я щасливий, що їду до Риму з метою затіснити приязнь між обома державами. Радію, що буду співпрацювати з Мусолінієм над замиренням народів.

ПЕЧІ і нові КУХНІ КАФЛЕВІ ставить, старі направляє з кафель, краєвих і чеських, скоро і дешево у Львові і на провінції

Михайло Галібей

ЛЬВІВ, ПЕТРА СКАРГИ Ч. 5. Телєфон 61-65, СТАНИСЛАВІВ, ЛИПОВА 1.

25 СМЕРТНИХ ПРИСУДІВ В ЕСПАНІЇ.

Підчас процесу проти 62-ох мешканців містечка Тірон, які брали участь у революції, 25 підсудних суд засудив на кару смерти, 6 на досмертну тюрму, інших на довголітну вязницю.

ВЕЛИКА МАНІФЕСТАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТИ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 4. 1. ПАТ. Учора відбулася в салі державної опери велика маніфестація при участи уряду, партійних керманичів, провідників пробоєвих відділів і членів організації з цілої Німеччини. Маніфестація мала виявити, що ні в уряді, ні в націонал-соціялістичній партії нема ніяких непорозумінь. Промовляли канцлер Гітлер і міністри Герінг та Гес.

Канц. Гітлер гостро осудив кампанію німецьких еміґрантів закордоном про здогадні непорозуміння в уряді і в партії. Проповідаючи недалекий упадок націонал-соціялізму тільки компромітують себе. Мешканці басейну Сари хай знають, що в дні 13. січня ц. р. вернуться до своєї батьківщини. Противники повороту до своєї батьківщини переконаються, що в басейну Сари до Німеччини перехоплюються, що їхня спекуляція на розєднання німецького народу провалиться. Коли йде про оборону чести Німеччини, оборону краю і життевих інтересів, то зустрінуться з однодушною поставою цілого німецького народу. Дякуючи за побажання з нагоди Нового Року канцлер заявив: Нехай Всемогучий збереже здоровими цілий німецький нарід і всіх вас а Нов. Рік зміцнить нашого духа, щоби ми могли подолати всі завдання, перед якими станемо.

Офіційний комунікат каже, що на Новий Рік канцелярія канцлера довідалася про підготовку нової протинімецької кампанії у звязку з недалеким плебісцитом у басейні Сари. Тому рішено зорганізувати негайно маніфестацію провідників держави, партії й армії, що теж виконано до 24-х годин. З приводу маніфестації міністр летунства Герінг заборонив перелітати літакам понад Берлином. 10 тисяч пробоєвиків замкнули подвійним кордоном Вільгельмштрасе, алею Унтер ден Лінден і палату канцлера аж до будинку опери. Сотні поліцаїв контролювали вуличний рух, забороняючи збиратися в більші гуртки.

До кожної туалєти відповідну ГОРБИНКУ поручає найдешевше МАҐАЗИН ЗИБҐЛИВОЇ ҐАЛЯТЕРІЇ ЛЕВ ПРОПСТ — ЛЬВІВ площа Марійська ч. 3. 96/84 1-1 **Тел. 5-83.**

ГЕНЕРАЛЬНА ЧИСТКА БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ДИПЛЬОМАТІВ.

Останніми днями переїхало через Варшаву до Москви кільканацять членів большевицьких посольств. З Берліна виїхав до Москви большевицький амбасадор Суріц. Одночасно з большевицької амбасади у Варшаві виїхало кілька урядовців. Деякі большевицькі дипльомати їхали до Москви під дискретною охороною здогадних „секретарів“. Ця поїздка большевицьких дипльоматів стоїть у звязку з убийством Кірова. Сталін переводить генеральну чистку на Кремлі між своїми дипльоматами. Декількох з них вернулось уже на свої становища. Доля тих дипльоматів, які залишились у Москві, невідома навіть найближчій рідні. Кружляють поголоски, що шістьох дипльоматів арештувало ҐПУ.

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. Окладинка роботи мистця П. Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1.50.

Дістати можна в друкарні „Демос“, Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях.

РЕҐЕНЦІЙНА РАДА ПЕРЕГОВОРЮЄ З ХОРВАТСЬКИМИ ПРОВІДНИКАМИ.

ПАРИЖ, 4. 1. ПАТ. Премієр нового югославянського уряду Єфтич відчитав учора пополудні в скупштині заяву про напрямні своєї політики. Премієр заявив, що буде продовжувати політику короля Олександра супроти сусідніх держав. Терор і змови не можуть бути знаряддям міжнародньої політики. Югославянський уряд зробить усе, щоби висвітлити вбийство короля Олександра і вимірити належну кару. Мир і добрі взаємини між народами вдасться вдержати під умовинною, що держави льояльно виконуватимуть рішення Ліги Націй у справі марсельського злочину.

БЕРЛІН, ПАТ. У політичних колах кружляє поголоска, що реґенційна рада веде переговори з провідником хорватів д-ром Володимиром Мачеком, який перебуває тепер у Загребі. Тому до Загребу виїхав довірений політик реґенційної ради, щоби з Мачеком устійнити умовини порозуміння. Д-р Мачек у найближчих днях виїде до Відня на лїкування, опісля візьме активну участь у політичному житті Югославії.

Кіно-Ревія „Стилевий".

Найкраща святочна програма.

КАКА на основі відомої повісти **Е. ЗОЛІ**

Першорядна фільма „Юнайтед Артістс"
У головних ролях незрівнянна з походження українка і світовий актор **ФІЛІП ГОЛМС**
АННА СТЕН

НА СЦЕНІ: ревія **„ЦИГАНСЬКІ НОЧІ".** Танці у виконанні російського дуету ЯРОВ і гостинний виступ СИГІРСЬКОГО ХОРУ.

ПРЕМ. ФЛЯНДЕН ПРО ПОЛІТИКУ ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 4. І. ПАТ. Тижневик „Кандід" оголосив інтервю з прем. Фляндeном на тему господарської і загальної політики уряду. Згадуючи про управильнення збіжевого ринку прем'єр заявив, що є рішучим противником забудованих цін. Держава може інтервеніювати між продуцентами тільки тому, щоби їм запевнити свободу, яку слід зорганізувати і боронити на випадок потреби. В найближчому часі уряд предложить проект організації французької продукції. Прем'єр заторкнув теж проблему надпродукції французької інтеліґенції. Заявив, що тепер Франції більше потрібні мулярі, теслі та інші ремісники, ніж безробітні інжинірі. Французьке громадянство переживає часи великих перемін. Нинішна молодь має інші ідеали ніж старше покоління. Молодь захоплюється спортом і виявляє велику активність, яка безперечно оживить державне життя. Оживлення господарського життя можливе тільки зі зростом довіря. Слід скінчити з тезаврізацією гроша. Ощадні французи повинні виявити більше довіря на випадок інтенсивнішого господарського розвитку і буджетової надвижки.

Фляндeн підкреслив, що тепер не слід спішитися з реформою конституції. Найважнішою справою управильнити взаємини між виконавчою і законодатною владою. Передбачена теж зміна системи голосування, бо теперішня є перестаріла.

Згадуючи про істнування у Франції піввійськових організацій прем'єр заявив, що уряд не допустить, щоби ці організації виконували натиск на нього. Військову політику буде вести уряд таку, яка відповідатиме потребам хвилини. Небезпека війни істнує. Кожна держава мусить памятати про свою безпеку.

На питання кореспондента про захоплення деяких французьких політиків диктатурою Гітлера прем. Фляндeн відповів, що французи надто інтеліґентні, щоби згодились на диктатуру, яка заповняє вязниці і приневолює ціле громадянство жити у постійнім стоаху і мовчанці.

ГАРАНТІЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ АВСТРІЇ.

ПАРИЖ, 4. 1. ПАТ. „Ле Журналь" пише, що гарантійний договір у справі незалежности Австрії складатиметься з трьох частин. І так незалежність Австрії гарантуватимуть три сусідні з Австрією держави, а саме: Італія, Югославія і Чехословаччина. Німеччину і Мадярщину запросять опісля приступити до цього договору. Крім того до договору запросять ще ті держави, які зацікавлені у вдержанні ладу. Ці держави це В. Британія, Франція, Румунія і Польща. Така комбінація запевнить участь держав Малої Антанти і Польщі, яка противиться багатостороннім пактам. Вкінці передбачують теж приступлення до цього пакту держав балканської антанти, себто Туреччини і Греції. Гарантійний договір постановляє, що на випадок завірушень в Австрії договірні держави вишлють негайно своїх делегатів на спільну нараду. Крім того договір забороняє договірним державам встрявати до внутрішніх справ. Вкінці договір зясовує постанови 10. статті пакту Ліги Націй у справі взаємної гарантії кордонів, зобовязання про ненапад і подає дефініцію неагресії.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ

11. II. 1935. МЕДИКІВ 11. II. 1935.

ГОСПОДАРСЬКА РАДА БАЛКАНСЬКОЇ АНТАНТИ.

БЕРЛІН, 4. 1. ПАТ. В Атенах відкрив учора міністер закорд. справ Максімос сесію господарської ради держав балканської антанти. Председником вибрали грецького делегата Варварососа. Конференція обговорить справу господарського зближення балканських держав. Ця сама справа буде темою нарад міністрів закорд. справ балканських держав підчас зїзду, який відбудеться у травні ц. р. у Букарешті.

20 зол. ШЛІФОВАНЕ **ЗЕРКАЛО**
фабрика
М. БИК, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

АНҐЛІЯ ОРҐАНІЗУЄ ОБОРОНУ СВОЇХ ДОМІНІВ.

ПАРИЖ. 4. 1. ПАТ. Ґенеральний секретар британського кабінету і комітету імперіяльної оборони сер М. Ґанкей вертається до Льондону по чотиромісячній подорожі до Канади, Австралії і Нової Зеляндії, щоб обговорити справу імперіяльної оборони з їхніми урядами. Сер Ганкей у своєму звіті радить завести в Австралії постійні військові вправи і зорганізувати оборону Австралії за найближчих 10 літ. Організацію оборони переведе британський генерал. Радить ввести в Австралії одну ширину залізничних рейок, щоби влекшити мобілізацію і транспорти військ. Кажуть, що звіт написав сер Ганкей на прохання австралійського уряду. Подорож сер Ганкея має велике політичне значіння, бо управильнить політику оборони домініїв.

ПОЗІР! СТРИЙЩИНО!

Домагаймося в кожній крамниці завсіди свіжого й добірного печива з першорядної української електричної пекарні

Івана Держка

СТРИЙ, ЗЕЛЕНА 3. 807

НОВЕ ПОЛІТИЧНЕ ВБИВСТВО НА СОВ. УКРАЇНІ.

МОСКВА, 4. І. ПАТ. У селі Хвастівка в Донецькому басейні вбито на політичному тлі члена місцевого совіту. Шістьом підозрілим у вбивстві „кулакам" грозить кара смерти.

ПЕРШІ ПЛЄНАРНІ ЗБОРИ СОВІТІВ.

МОСКВА, 4. І. ПАТ. Відбулися тут перші пленарні збори совітів із участю 2.056 новообраних делегатів. На засіданні були: Сталін, Молотов, Каґанович, Ворошилов, Ордзонікідзе й ін.

Від освіти залежить майбутність — нехай кожний зложить „Дар Просвіті".

СЕНЗАЦІЙНІ ПЛЯНИ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА.

Відручне письмо до конґресу.

ВАШИНҐТОН, 4. 1. ПАТ. През. Рузвельт оголосив нині відручне письмо до конґресу. Президент радить скасувати допомоги для безробітних з фондів поодиноких стейтів. Для боротьби з безробіттям радить перевести публичні роботи на велику мірку. Відповідні кредити на публичні роботи дасть уряд. З 5 міліонів безробітних, які діставали допомоги, тільки півтора міліона діставатиме допомоги, а 3 і пів міліона безробітних пратюватиме при публичних роботах, які матимуть великанське значіння.

У понеділок оголосить през. Рузвельт нове відручне письмо про необхідні кредити на зреалізування цього плану.

Господарське положення поправляється і тому хай спекулянти бережуться. У цілім світі йдуть великі зміни. Гасла суспільної справедливости стають головною ціллю. Туди прямує теж американський нарід. Одначе ще дотепер у Злучених Державах не скасовано давних привілеїв і не збільшено прав тим, які їх не мають. Президент не думає поборювати такого зиску, який запевняє громадянам право до життя на відповідному рівні. Зате відкидає змагання здобути багатство надмірними зисками. Таке багатство дає деяким людям не тільки перевагу над іншими людьми, але і над публичними справами.

Розглянувши дотеперішнє законодавство, для боротьби з безробіттям президент стверджує, що всеж таки безробіття треба дальше.

Положення у світі не устійнене. Відживають колишні пристрасти і змагання до нових збройень. Злучені Держави зацікавлені у вдержанні миру.

Конструктивні заходи доведуть до відпруження. Згодом положення покращає і настане час, коли запанують практичні форми урядів, складених з представників народу. Тоді привілеї будуть зникати, добробут буде зростати.

БАЖАННЯ ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ СВОЇМ КЛІЄНТАМ
пересилає
ФІРМА М. ХАМУЛА В ГЛИНЯНАХ.

НЕВДАЛА КОМУНІСТИЧНА ДЕМОНСТРАЦІЯ.

ВАШИНҐТОН, 4. 1. ПАТ. Коли през. Рузвельт їхав до Капітолю на конґрес, щоби виголосити відручне письмо, поліція придержала на кілька метрів від президента комуніста, який хотів виголосити підбурюючу промову.

НОВІ ОПОВІДАННЯ ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
п. з.
ЛИПНЕВА ОТРУТА
в прегарній обгортці
С. ГОРДИНСЬКОГО
можна дістати у Видавничій Спілці „Діло" і у всіх книгарнях. Ціна зол. 1.40.

ІТАЛІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ПОСУВАЮТЬСЯ У ҐЛИБИНУ АБІСИНІЇ.

ЖЕНЕВА, 4. 1. ПАТ. Уряд Абісинії надіслав до ґенерального секретаріяту Ліги Націй черґову телеґраму про похід італійських військ у ґлибину Абісинії. Коло міста Ґерльогубі дійшло до боїв з етіопськими військами. Абісинський уряд домагається від Ліги відповідних заходів, щоби забезпечити мир.

Ґенеральний секретар Авеноль відповів телеґрафічно абісинському урядові, що зміст телеґрами переслав членам Ради Ліги, яка зійдеться на нараді в дні 11. січня ц. р.

ЖЕНЕВА, 4. 1. ПАТ. Італійський уряд заперечив вістки абісинського уряду заявляючи, що італійські війська від кількох років стоять заґрогою в Афбубі і не посуваються в ґлибину Абісинії. Італійська нота заперечує теж, начебто італійські війська бомбардували місто Ґерльогубі.

ВІДОМИЙ МАҐАЗИН ОБУВИ
OLD ENGLAND
ВУЛ. ҐАЛИЦЬКА 1
поручає на свята у великім виборі люксусову і практичну обуву по значно знижених цінах.

400 САМОҐУБСТВ У СССР.

„Ексчендж Телеґраф" повідомляє, що за останні два тижні з приводу масових арештувань по вбивстві Кірова цілий СССР охопила психоза самоґубств. У самім Ленінґраді і в Москві скінчило самоґубством понад 400 людей.

Великий Ваш приятель
ЯКИЙ СТАНЕ ВАМ У ПРИГОДІ В НЕОДНІЙ СУМНІВНІЙ СПРАВІ — ЦЕ ЗНАМЕНИТО ОПРАЦЬОВАНИЙ, ҐАРНО І БАҐАТО ІЛЮСТРОВАНИЙ, ІНФОРМАЦІЙНИЙ КАЛЄНДАР „КРИНИЦЯ" — ЦІНА ЗОЛ. 1.80.
Набути можна у всіх книгарнях та у Видавничій Спілці „Діло".

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У неділю виїзджає польська делеґація до Льондону на переговори у справі торговельного договору.

— У Парижі закінчились з успіхом італійсько-французькі торговельні переговори у справі заключення нового договору. Контінґентовий договір буде обовязувати три місяці. Опісля можна буде його продовжувати знову на три місяці.

— Комісія сенату Злучених Держав, яка веде слідство у справі торговлі зброєю, зажадала від сенату на продовження слідства 10.000 долярів.

— Союз литовських шавлісів (стрільців) зреорґанізовано так, що доручено йому протилетунську і протиґазову оборону, військовий вишкіл та інші завдання звязані з обороною краю.

ПЕРША
Українська Ґуртівня
ЛЬВІВ, БЛЯХАРСЬКА 14.
КУПЦІ! ЖАДАЙТЕ ЦІННИКІВ!

КІНО КАСІНО

ЗИМНІ І ЧЕРЕЗ ЦІЛІ СВЯТА! ВЕЛИКЕ СВЯТО ГУМОРУ І СМІХУ!
Щось небувале, нечуване, подиву гідне! Перша совітська музична комедія
СВІТ СМІЄТЬСЯ
В головних ролях першорядні російські актори:
Л. Утесов, Л. Орлова і М. Стрелкова.

Святочні і новорічні побажання.

Дорогій Рідні та усім добрим знайомим і Друзям шлемо щирі бажання Веселих Свят і щасливого Нового Року — **Д-р Михайло і Олена Волошини.**

З нагоди Свят Різдва і Нового Року щирі побажання всього найкращого складають дорогій Родині і усім Вп. Приятелям і Знайомим — **Марія і Ярослав Колтуновки.**

З нагоди Різдвяних Свят і Нового Року найщиріші побажання пересилає — **О. Горчинський з рідною.** Львів — Підвалля 9, І.

З Різдвом Христовим і Новим Роком — привіт і щирі бажання Рідні, Приятелям і Знайомим в краю і за кордоном пересилає — **о. Я. Чемеринський і Рідня.** Львів-город, 5. І. 1935.

Рідні, Приятелям і Знайомим пересилаємо щирі побажання „Веселих Свят" і кращого „Нового Року" — **Олекса і Стефанія Яворські.**

Анна, Христя і Іван Мартюки бажають Родині та Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

З Різдвом Христовим пересилаємо усім нашим Щирим Знайомим і Своякам сердечні бажання святочні і новорічні. — **Д-р Степан і Блянка Баран.**

Замість святочних побажань складають на „Рідну Школу" 10 зол. — **Ліна і Микола Маляцькі** зі Шляхтинець.

З Різдвом пересилаю побажання всього добра рідні, другам, знайомим у краю і поза ним — **Адрій Мельник.** Львів, 1. І. 1935.

Усім рідним і знайомим щирі бажання Веселих Свят й щасливого Нового Року! — **о. Омелян Квіт,** Камінка Стр.

Усіх своїх Вп. Членів, прихильників, співробітників і відборців календаря-альманаха „Дніпро", краєві національні установи й усі емігрантські організації в Польщі й поза Польщею — із святами Різдва й Нового Року поздоровляє — **Українське Товариство Допомоги Емігрантам з України у Львові (Руська 3).**

Юлькам з Осмолоди та всій родині і знайомим пересилають бажання Веселих Свят — **Левицькі,** Львів, Львівських Дітей.

Кооперативна Українських Студентів Техніки в Данцігу бажає всім своїм прихильникам та довжникам Веселих Свят!

Корпорація „Чорноморе" — Данціг складає щирі побажання з Різдвом і Новим Роком своїм Почесним Членам-Добродіям, Почесним Панам, Старій Хаті, Братнім КК, Товариствам і Прихильникам.

Родичам, своякам, товаришам праці, приятелям, прихильникам і знайомим Веселих Свят бажають — **Ярослава і Василь Мудрий.**

Своякам, Приятелям і Знайомим мої святочні і новорічні бажання. — **Володимир Несторович.**

Щире „Христос Раждается" та бажання Веселих і Щасливих Свят Рідні, Приятелям і Знайомим пересилають — **Евгенія, Евген і Леся Хрипливі.**

Дорогій Рідні та Знайомим пересилають щирі побажання Веселих Свят та щасливого Нового Року. — **Крушельницькі-Никифоряки,** Станиславів.

Усій Дорогій Родині і Знайомим у Львові і на провінції бажаємо Веселих Свят і Щасливого Нового Року — **Марія і Д-р Іван Грицаї.**

З Різдвом Христовим і Новим Роком — привіт і щирі бажання Рідні, Приятелям і Знайомим в краю і за кордоном пересилають — **Ольга і Роман Голічни.**

Т-во Укр. Студентів Хемії „Смолоскип" в Данціґу бажає всім знайомим Товариствам і Шановним пп. Докторам та Інжинірам членам Т. У. С. Х. С. Д., Веселих Свят та Щасливого Нового Року.

Знана серед українського громадянства
АРТИСТИЧНО-СТОЛЯРСЬКА РОБІТНЯ
Томочко і Гальов
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 54
МАГАЗИН: СИКСТУСЬКА 21.
На складі спальні, їдальні, тапчани, фотелі і т. п.
Інформацій в перфумерії „Лотос", тел. 12-58.

Усім Знайомим, Приятелям та усій Рідні щирі бажання Веселих Свят складають — **Василь та Іванна Левицькі.**

Всім далеким і близьким знайомим, родині й товаришам Веселих Свят — **Анатоль Курдиник.**

Усім львівським і замісцевим приятелям і гарним знайомим „Веселих Свят" бажає — **І. Кедрин.**

Усім моїм Рідним та Знайомим пересилаю щирі бажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року — **Роман Пашківський.**

Щиросердечні бажання Веселих Свят пересилає своїм приятелям і знайомим — **Остап Луцький.**

Веселих Свят і щасливого Нового Року Рідні, Свояком і Знайомим бажають — **Надія і Любомир Макарушки.**

Усім Рідним, Приятелям і Знайомим у краю й на еміграції Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають — **Дора й Василь Сімовичі.**

Усій ближчій і дальшій Рідні та всім Знайомим бажаємо Веселих Свят і щасливого Нового Року — **Ірина й Андрій Ластовецькі.**

Замість окремих різдвяносвяточних і новорічних побажань Рідні та знайомим складаю 8 зол. на Шпиталь ім. Митрополита Шептицького у Львові. — **о. Гр. Воскрес, Сопіт.**

Вуйкам з рідною, Стрийкові, Приятелям і знайомим Веселих Свят бажає — **Михайло Хомяк.**

Всім Дорогим Своякам і Високоповажаним Знайомим бажають Веселих Свят та щасливого Нового Року — **Ірина і Маркіян Кисілевські.**

Дорогій Рідні, Товаришам шкільної лавки, Співробітникам Кр. Мол. Союзу „Маслосоюз", всім Знайомим бажання Веселих Свят та щасливого Нового Року складають — **Степан і Софія Щуровські, Бельско.**

Всім Кревним, Приятелям і Знайомим у Васючині, Виткові, Копичинцях, Мшані, Нижбірку, Ператині, Підлісті, Тарнавці, Тернополі, Черниці, Яворові бажають Веселих Свят і щасливого Нового Року — **Софія і Клим Шанковські, Ланцут.**

ВП. Панству І. Божейкам, Всч. о. Совтникові С. Височанському і Вп. П-ву М. Дичкевичам в Перегноєві та Вп. П-тву С. Гарбузам, С. Газвам, Є. Данилевичам, С. Дичкам, А. Кміцикевичам, В. Кріликам, М. Куницьким, В. Левицьким, І. Палчинським, М. Сеникам, М. Хамулам, Д. Шульгам та всім Друзям в Глинянах складає сердечні бажання — **Гриць Будзиський.**

Видавництво й Редакційна Колегія Укр. Заг. Енциклопедії бажає усім своїм **ВП. Співробітникам і Передплатникам** „Веселих Свят" і „Щасливого Нового Року".

Юначків, пов. Рогатин: З нагоди Празника Рождества Христового складають найщиріші побажання Веселих Свят і щасливого Нов. Року для Рідні і Знайомих — **о. Ст. і Анна Кіржецькі.**

Родина **інж. Назара Гнатюка у Празі** бажає усім своїм знайомим всього найкращого в наступнім Новім Році.

Всім Знайомим і Прихильникам найщиріші побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року — **Глинські — Фортуна Нова.**

В дні Різдва-Христового вітають цею дорогою всіх своїх Приятелів і Знайомих у Львові, в краю і за кордоном — **Софія і Михайло Таранськи.**

З нагоди Святочних Днів Різдва Христового і Нового Року бажаємо свіжих сил Кревним, Знайомим і Товаришам (кам) праці до нових трудів! — **Стефанія і Іван Филиповичі.**

Щирі побажання Веселих Свят та щасливого Нового Року своякам і знайомим пересилають — **Теодор і Софія Мисаки, Пикуличі.**

Вп. П. Горинкевичам, Турицам, Бабелюкам і д-рові О. Грицаєві у Відні, Калинчам у Тарнавці та всій своїй Родині бажаю Веселих Свят і всього найкращого в новому році — **Д-р Іван Німчук.**

Рідні і знайомим бажають всього найкращого — **Скопляки.**

Замість індивідуальних бажань отсею дорогою Знайомим і Приятелям бажаю Веселих Свят і щасливого Нового Року — **посол Дмитро Великанович.**

З нагоди свята Рождества Христового і Нового Року складаємо всім нашим Відборцям і Прихильникам бажання Веселих Свят. — **Фабрика свічок „Керос".**

Найщиріші побажання з нагоди Різдва Христового засилає Вп. Управам і Співробітникам українських Установ, як також своїй численній Вп. Клієнтелі — **„Союзний Базар", Львів,** Руська 20.

З Різдвом Христовим бажає своїм клієнтам всього найкращого — **кравецька робітня Василя Хомина,** Львів, Домініканська 11.

Всім нашим Відборцям шлемо з нагоди Різдва Христового і Нового Року якнайщиріші побажання — **„Декоро",** Львів, Потоцького 58.

Всім своїм Покупцям шлемо побажання Веселих Свят **„Ома",** галянтерійний склад товарів, Стрий, 3. Мая 20.

Пилип Борис, галянтерійний склад товарів, Стрий, Ринок — шле своїм Покупцям побажання Веселих Свят.

Ресторан і кімнати до снідань **В. Бізанц,** Стрий, Нар. Дім — бажає ВШ. своїм Гостям Веселих Свят.

Ресторан і кімнати до снідань **„Асторія" Р. Дітріх,** Стрий, 3. Мая — бажає своїм Вп. Гостям Веселих Свят.

Дентистична Амбулаторія **Д-р Ф. Герц,** Стрий, 3. Мая — бажає своїм Вп. Клієнтам Веселих Свят.

Техн. Дентистичне Заведення **Д. Каца** — Стрий, Міцкевича 24 — бажає своїм Вп. Клієнтам Веселих Свят.

У людей з нерегулярним діланням серця, шклянка гіркої води **Franciszka-Józefa** застосована щодня рано натще причинюється до легкого випорожнення. Поручають її лікарі.

В СПРАВІ КАРТУСЬКОЇ БЕРЕЗИ.

Відповідь премієра Козловського на інтерпеляцію.

Премієр Козловський переслав маршалкові сойму відповідь у справі інтерпеляції сенецьких послів щодо поведінки з особами, інтернованими в Картуській Березі. Премієр покликався на переведені урядові дохождення, які ствердили, що прохарчування інтернованих є бездоганне, хліб та інші харчеві продукти були все здорові. Інтеровані мають достаточну лікарську опіку, ніхто нікого не бє, інтеровані мають сухе приміщення, сплять на сінниках зі соломою, сплювачки мнють не руками тільки шматами. Вкінці урядові інспекції ствердили, що ніякого знущання поліцистів над інтернованими не було.

Чверть століття минуло, від коли українське громадянство стануло організовано до боротьби з алькоголем і нікотиною. Від ряду літ в святочний час гомонять важливі кличі Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження": „Святкуйте без алькоголю!" Так і в цьому році під Різдво Христа кличемо: Святкуйте тверезо! Не безчестіть радісного дня пяними піснями та пяницькими вигуками. Ратуйте своє здоровля і здоровля своїх нащадків, бо алькогольна трівна отрута мститься з роду в рід. Не видавайте грошей на злочинний трунок, що руйнує здоровля, майно та поневолює тіло й душу. В радісний день Різдва Христа й Ви причиніться до визволення нашого народу з оков алькоголізму, що їх від віків двигаєте. Святкуйте без алькоголю і тютюну!

ГОЛОВНА РАДА Т-ВА „ВІДРОДЖЕННЯ".

Ялинка з неба.

Збиравався Святий Вечір. Пан Святослав понуро ходив по кімнаті. Його турботи дійшли вже до зеніту: незаплачене комірне, запротестований вексель, ніщо душі ані сотика. Різдва чекає на ялинку... в кишені пусто.

Що робити? — думав. Про ялинку ані мови. Хіба спаде з неба. В тій хвилині відізвався дзвінок; при дверях листар. Вручив типову урядову конверту. Пан Святослав тільки побіжно глянув на неї. Походила з якогось банкового дому чи контори взимку. Не варт отвирати. Інше знав про що йде. Певно погрожують екзекуцією за запротестований вексель.

І то може екзекуція на сам Святий Вечір? Понурі думки ставали чимраз чорніші і більше розпучливі.

Вийшла жінка.

„Славку що буде з Ялинкою?

Прибула його дівка за стіл, скочив і показуючи на конверту, що лежала на столі, крикнув:

„Ялинка? Маєш! Бери! Оце нам цьогорічна Ялинка. Ялинка з неба.

Жінка глянула підозріло на пана Святослава. Підійшла до стола і спокійно відчинила лист. Почала голосно читати:

„Маємо честь повідомити, що в останнім тягненні третьої класи виграна 50.000 зол. впала на число закуплене нами у нас. Просимо зголоситися до нашого бюра..."

Дикий крик вирвався з грудей пана Святослава.

„Ні, неможливо! Ах! А я не хотів навіть в дитинстві конфетки. Ах! Ах!

Дивилася на нього не розуміючи у чому річ

— Не сподівалася — проковтнув в кінці — що щастя в дбере тобі розум.

Кіно Коперник

Сьогодні і через свята ЕДІ КАНТОР найзнаменитший комік світу в повній гумору і пікантерії комедії:

Римські Скандали

капітальні сцени перегонів квадриг, які перевищають сцени з БЕН-ГУРА.

Кіно Марусенька

СЬОГОДНІ ПРЕМІЄРА найбільшого сукцесу світової кінематографії п. т.

Велика подія

за найславнішою повістю Кароля ДІКЕНСА.
В головних ролях: геніяльний мистець маски HENRI HULL, — вродлива INNE WYATT, зводничий PHILIPS HOLMES, феноменальний GEORGE BREAKSTON.
КІЛЬО СЕРЦЯ — ФУНТ ДУШІ. Весела ревістка в 10 картинах.

Звукове кіно **УТІХА** СЕНКЕВИЧА 6. Пасаж Міколяша

Яку мене бажаєш
З ГРЕТОЮ ГАРБО

Перестуди

в нашім кліматі трапляються часто: але також часто помагає

Аспірина

Мала таблєтка, а успішна. Можна її дістати у всіх аптиках

BAYER

3/10 1-3

НОВИНКИ

— **Усім нашим співробітникам, передплатникам, читачам і прихильникам бажаємо з нагоди Різдва Христового всього добра і Веселих Свят.**

— **Хочете мати добре футро,** ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— **Союз Українок Емігранток** у Львові влаштовує 9. січня 1935 р. при вул. Зеленій 7 І. пов. праворуч Ялинку для дітей і танці для дорослих. Музика Яблонського. Початок в год. 5., танці в год. 9. 766 2—2

— **Магазин п[о]стелі Р. Джала,** Львів, Хорущичи 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 19-100

— **Фризієрські сальони** для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106—88. 85/87 5—15

— **Приймаю як давніше** в моїм дентистичн'м заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — **Насс.** 725 1-3

ВЕРХОВОДЯТЬ низькі ціни вибагливого білля **„АСТРА"**, Львів, Сикстуська 2. Пречарні жіночі сорочки 1.80—3.90, зі сирого шовку, комбінації ручно гафтовані 5.90, нічні довгі в квіти 2.90, гафтовані 3.90, теплі реформи, спеціяльний гатунок 2.25. Смокінгові сорочки — модель 1935 —7.90, підштанці дуже тревалі 2.50—3.25 та всілякі вовняне білля жіноче, мужеське і діточе за безцінь.

— **Управа Н. Лічниці** подає до відома заінтересованим, що від 1. І. ц. р. має апарат до діятермії для лікування відповідних недомагань, доступний для загалу щодня в передполудневих годинах. 318

— **Не забувайте** про одиноку в середмісті українську крамницю кольоніяльних і споживчих товарів **Степанії Курдидик, Львів, Руська 1.**

— **В листопаді та грудні 1934 р.** здали дипльомові іспити на Високій Технічній Школі в Данцігу отсі члени С.У.С.О.Д-а: Володимир Патрило з Тернополя (фак. електротехн.), Омелян Шепарович з Колодіївки (фак. корабельний), Володимир Шиприкевич з Острівців та Петро Яворський з Токів (оба фак. будівельний). 828

— **Українські авдиції у львівському радіо.** Львівська радіостація передаватиме в понеділок 7. січня богослуження з Успенської церкви у Львові. Початок в год. 10.00. — В середу 9. січня передаватиме львівська радіостація колиди та щедрівки у виконанні хору Успенської церкви у Львові під дир. п. Прокоповича-Орленка. Початок в год. 17.35. — В середу 9. січня д-р Денис Лукіянович матиме у львівському радіо відчит п. н. „Федькович, співець Карпатських гір". Початок відчиту в год. 21.30.

Від нині ТІЛЬКИ **„АРОЗА"** БУДИНІ

— **VI. Вистава А.Н.У.М.** Вистава Асоціяції відчинена у всі дні свят від год. 10. до 3., при огрітих салях. Минулого тижня появилися на неї дві дуже прихильні оцінки в „Віку Новім" пера доц. унів. д-ра Маєвського і у „Хвилі" А. Лічтербаха. Оба рецензенти дали просто захопливі думки про творчість наших мистців ставлячи Виставу дуже високо. З позамісцевої преси помістили прихильні вістки про Виставу краківський мистецький журнал „Тигодник Артистув" і чеська газета „Прагер Прессе".

— **Відновлене кіно у Львові.** Кіно „Касіно" переробило свій вхід від фронту вул. Легіонів, пристосовуючи там прегарне фоє для гостей. Гості, які хотять чекати на початок програмів або знайомих, не потрібуватимуть вистоювати на дворі.

— **УКТОДІ** (Українське Товариство Допомоги Інвалідам) бажає в імені інвалідів У.Г.А. Веселих Свят і щасливого Нового Року всім Добродіям, Членам, Жертводавцям, Прихильникам та людям доброї волі. Коли радість засяде до Вашого стола, памятайте, щоб вона завитала також під стріху українського інваліда. — Львів, січень 1935 р. — **Головна Рада.**

— **„Жорна" і „Комар" обєднались.** Ті, що взяли в руки 1-е цьогорічне число „Комара" і прочитали універсал про його обєднання з „Жорнами" не вірили, вважаючи це жартом. Тимчасом оба ці гумористичні двотижневики справді обєднались під спільною назвою „Комара" і від 1. січня 1935 р. стають тижневиком. Ті передплатники „Жорен", що прислали передплату на 1935 р. діставатимуть тепер тижневик „Комара".

— **Гарний дар для дітей Лемківщини.** Пані Анастазія Кочанова з Жоліет у Зл. Державах прислала до видавництва „Світ Дитини" 5 долярів, жертвуючи їх на книжки для дітей на Лемківщині. Ця жертва на культурну ціль нашої землячки, яка, хоча не походить з Лемківщини, дала доказ великого зрозуміння дитячої книжки, повинна засхотити всіх наших земляків за океяном, щоби наслідували примір п. Кочанової та щоби таким чином можна було в кожнім селі на Лемківщині уфондувати з тих жертв дитячу бібліотеку.

— **Спис жертв на будову шпиталю ім. Митроп. Андрея.** Виказ ХЦІ. Зложили: 422 зол. І Кривецький із продажі портретів; 40 зол. дек. ур. Бібрка; по 25 зол.: Д-р В. Станецький Львів, з нагоди свого вінчання, Т-во „Зоря" Судова Вишня й Учительська Каса Львів; по 20 зол.: Д-р Т. Соневицький Ст. Самбір, кооп. „Єдність" Підберізці й дир. Ол. Костик замість квітів на могилу Д-ра Довбуша; 16 зол. збірка І. Кургана; по 10 зол.: Д-р Л. Залужний Золочів, Рев. Союз Львів, М. Гнатів Гайворонка й Ірина Н. Н.; по 5 зол.: І. Гнатюк Перемишль, Д-р Т. Білинський Збараж і О. Бурачинський Хоростків; 3 зол. пар. ур. Солонка; 1 зол. О. Мороз Львів.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає Впов. Клієнтелі
Фабричний Склад Паперу
Адольф ГЕЛЬЦЕЛЬ
Львів, вул. Валова 29.

— **Хліборобський Шлях",** орган б. гетьмана П. Скоропадського з Берліна, у своїм різдвяному числі з 6. січня 1935 р. поновив напади на наш щоденник. На невідповідальні клевети редакторів цього тижневика відповідати не будемо. Справу передаємо до суду. У відповідь на них проголосимо в свому часі судовий вирок.

— **За знищення стшелецької вивіски.** Золочівський суд розбирав справу Василя Демчака і Володимира Кушнірука зі Стоянова пов. Радехів, яким закинено, що ушкодили вивіску відділу Стрілецького Союзу. Оба дісталь по 5 місяців вязниці без припинення кари.

— **За ОУН.** В окружному суді в Золочеві відбулася перед лавою присяглих розправа проти Володимира Патковського, обвинуваченого в діяльности з приказу ОУН. Засудили Патковського на 5 літ вязниці та втрату горожанських прав на 8 літ.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Класової Льотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч. 59614, 63524, 96701, 115083, 122487. 5.000 зол. на ч. 33090, 37796, 94813, 148073, 157126. 5.000 на ч. 163885. 2.000 зол на ч. 152742, 155732, 156664, 167364, 107626, 108383, 129855, 127993. 2.000 зол. на ч. 932, 11049, 15590, 20517, 36695, 59024, 62816, 78325, 83033, 84601, 86702, 110172, 119458, 121256, 128852, 131495, 168072, 174849. 1.000 зол. на ч. 840, 2647, 4206, 6728, 8188, 9843, 15097, 16578, 22213, 28009, 35443, 35790, 36300, 45334, 45468, 52240, 54231, 55917, 60895, 61603, 61825, 52257, 67584, 72468, 84408, 97791, 98168, 101192, 113155, 127635, 130235, 154512, 156717, 162330, 169619, 173507. 1.000 зол. на ч. 54666, 60605, 73696, 75306, 84978, 85403, 11235, 19471, 24543, 32994, 36819, 41753, 48984, 138020, 148061, 151792, 156651, 92255, 96317, 111761, 119108, 123367, 127993.

— **Львівська хроніка.** При вул. Чарнецького ч. 26. вибухла пожежа в мешканні п. В. Дорошенка наслідком хибної будови печі. Вогонь згасила пожежна сторожа. — На вул. Набелька переїхав на смерть магістратський вантажний самохід 7-літнього Генрика Зимного, що санкувався на вулиці. — Військова влада постановила, що військо, яке тепер займає бараки при вулиці Кадетській та Пельчинській, має опорожнити їх. Управа м. Львова побудує на цьому місці величезний будинок для управи бюр міської електрівні. — Жінці кпт. Регули на вул. Левицького вирвав якийсь злодій з рук торбину з готівкою 60 зол. — В ресторані при вул. Янівській сержантові З. М. якась принагідна приятелька вкрала 600 зол. і лишивши йому на памятку парасольку, втікла.

Найкращі торбинки на ялинку
можна дістати у фірмі
НОБЛЕС
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА ч. 1.

— **Краєва хроніка.** До кіна „Рай" у Станиславові вломився невідомий злочинець і ушкодив усю звукову інсталяцію, чим заподіяв шкоди на 3000 зол., а крім того вкрав ріжні річи вартости понад 1000 зол. — У Станиславові за Галицькою рогачкою над берегом Бистриці найшли тіло ок. 45-літнього мужчини. Бритва найдена біля нього вказувалаб на самогубство. — В Чорнушовичах пов. Львів згоріла гаївка зі стодолою і стайнею наслідком необережности з вогнем. — На дорозі біля села Айнзідель пов. Львів ограблено Антона Гірака, якому грабіжник забрав клунок з біллям і готівку 6 зол. Поліція арештувала Стефана Гаєвого з Никопковичі і відобрала йому зрабовану готівку та клунок.

СЕРДЕЧНІ БАЖАННЯ ВЕСЕЛИХ СВЯТ
І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
пересилає
„МУЗИЧНИЙ ДІМ"
ЛЄОПОЛЬД ГУТТЕРЕР,
Сикстуська 19, Тел. 107-83.

— **Невияснена смерть жінки.** Минулого четверга запав присуд у справі львівського лікаря гінекольога д-ра Швігера, що лічив селянку з Могильниці чортківського повіту, яку знайшли опісля неживу в лісі біля Старого Села. Д-ра Швігера увільнено від всіх закидів, що стояли у звязку з його гінекольогічною практикою, а засуджено на один рік вязниці з припиненням за намагане перекупство тестерункового. Увільнено теж його фактора Шляха, що привіз був Кіндрачову до Львова. Таким чином загадочна смерть цієї жінки лишилася невияснена.

НАЙПРАКТИЧНІШІ ДАРУНКИ
на Ялинку
поручає
СКЛАДНИЦЯ ХЕМІЧНОЇ ФАБРИКИ
ТЛЄН Львів, Гетманська ч. 10.

„КНИЖКА НА ЗАХІД".

Просимо жертвувати підчас Свят трохи часу і висортувати зі своєї бібліотеки непотрібні Вам книжки та прислати їх на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові. Книжки потрібні на захід і для емігрантів на чужині.

Не жалуйте прочитаних книжок, вони й так Вам непотрібні, а ми вишлемо їх туди, де вони зроблять велике діло.

Канцелярія Т-ва „Просвіта".

СИДОР МИХАЙЛО
Стрий, Львівська,
шле щирі побажання Веселих Свят всім знайомим і друзям та прихильникам розвитку своєрідного промислу й торгівлі. 808

СПОРТ.

КОМУНІКАТ У. С. С.

У. С. С. повідомляє, що лещетарський рейд у Сколівщині, заповіджений на 7. і 8. січня н. р. не відбудеться тому, що нема відповідного снігу. Новий речинець рейду своєчасно оголосимо.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Наталя Лівицька-Холодна: **ВОГОНЬ І ПОПІЛ.** Збірка поезій. Видавництво „Варяг". Варшава 1934. Ст. 68. Форм. 16⁸.

Богдан Ігор Антонич: **ТРИ ПЕРСТЕНІ.** Поеми й лірика. Накладом Богдана Дорошенка. Львів, 1934. Стор. 80. Форм. 16⁸.

Інж. І. Лапчук: **ІНСТРУКЦІЯ В СПРАВІ ОРГАНІЗАЦІЇ ШПИХЛІРОВОЇ СЕКЦІЇ ПРИ КРУЖКАХ „СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ".** Стор. 16. 1934. Ціна 15 сот. з пересилкою. Останні вередливі роки та стихійні лиха серед селян наказують нам боротися проти голоду. Одним із способів цієї боротьби є організування шпихлірів, магазинів зерну збіжа на чорну годину. Та не тільки на чорний день, а при цьому можна організувати дохідну торговлю господарськими плодами та уліпшити рослинні продукти, вводячи в господарстві найвідповідніші сорти рослин до управи. Про все це пишеться у цій книжечці, яку поручаємо нашим читачам, а передовсім читальням кооперативам та кружкам „Сільського Господаря".

ЖУРНАЛИ.

НАЗУСТРІЧ, ч. 1. 1935. Двотижневик. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Ціна 50 сот. Зміст: Ів. Іванець: Розгублені стрілецькі памятки. С. Гординський: Стрілецька анабазіс. Юрій Косач: Житомирська весна. Василь Сімович: Література під обстрілом. Три життєписи. Дмитро Фальківський: Десь за стіною... Олекса Влизько: Мара. Григорій Косинка: В житах. Стефан Левинський: АНУМ 6. Мих. Рудницький: Афоризми майже поважні. Степан Чарнецький: Чи можна ще щось заробити з Гриця? (З приводу нової інсценізації). Умберто де Кампос: Нарцис — Філософ. Лилик. Переклав П. Карманський. Іван Голь: Кінець поета. Мелянія Мажківська: Три дні на першій батьківщині. О. Дніпровський: Чи повість „ширше заложена"? Невідповідальні погляди. Замітки й рецензії. Літературний Бім-Бам. Передрукування. Замітки й рецензії. Літературний Бім-Бам. Передрукування. Замітки й рецензії. Літературний Бім-Бам. Передрукування

Шуман: Суіта „Карнавал" із гр. пл., 15.30 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Театр. фрагмент, 16.00 Муз. вок. концерт, 16.45 Січень на небі та на землі (природнича гутірка для ст. дітей), 17.00 Соната б-дур оп. 13. Ж. Стойовського, 17.25 Товариська суперечка (діяльог), **17.35 Колядн та щедрівки у вик. хору Волоської церкви у Львові під дир. Прокоповича-Орленка,** 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Наука стенографії, 18.10 Культ. і мист. життя, Сільва рерум, 18.15 Концерт творів Люд. Ружицького (спів, муз.), 18.45 Віритель, довжник, держава, 19.00, 19.30 Легка музика, 19.20 Гутірка, 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 Останній пісенькар Львова (муз. вок. авд. присвячена Людвиковському), 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Шопенівський концерт, **21.30 Фелькович співець Карпатських гір (вит. д-р Денис Лукіянович),** 21.40 Спів у супр. форт., 22.15 Танк. музика з гр. пл., 22.35, 23.05 Танк. музика, 23.00 Комунікати.

Четвер, 10. січня 1935.

6.45 Ранішня авд., 7.50, 22.00 Реклам. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки, 12.05 Огляд преси, 15.45 Оп. і ревієві мельодії з гр. пл., 16.45 Лекція фр. мови, 17.00 Театр. Уявн: два вікна на 5-ому поверсі (авд. Демелівни), 17.50 Листи та програми, 18.00 Мист. й культ. життя, Сільва рерум, 18.05 З мовчазного дому, 18.15 Мендельзон-Бартольді: Тріо г-моль оп. 49, 18.45 Що читати, 19.00 Спів Г. Грабіяни (транс. з Катовиць), 19.20 Актуальн. фейл. ,19.30 Легка музика з гр. пл., 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 Легка музика, спів, 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Концерт симф. орх., 21.45 Польські дороги, 22.15, 23.05 Танк. музика, 22.45 Поляки в славянських краях.

Пятниця, 11. січня 1935.

6.45 Ранішня авд., 7.50, 22.40 Реклам. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки, 12.05 Огляд преси, 12.10, 13.05 Концерт, 15.30 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 „Старий Відень" камер. концерт, 16.45 Авд. для хорих, концерт, 17.45 Брамс: Форт. соната ф-моль оп. 5, 17.50 Наші книжки, 18.00 Мист. і культ. життя, 18.05 Літер. хвилини, 18.55 Джез, 18.45 Ловецьке господарство зимою, 19.00 Спів (Вермінська) в супр. форт., 19.20 Гутірка, 19.30 Твори Кетелбі з гр. пл., 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 Куток Краян. Т-ва, 20.05 Муз. гутірка, 20.15 Симф. концерт: в перерві Веч. денник, Як працюємо, 22.30 Рецитації поезій, 23.05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·23-50 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25·90, Париж 34·94, Берлін 212·60, Ціріх 171·70, Голяндія 358·10, Прага без трансакцій, Італія 45·32, Нюйорк кабель 5·26 5/8, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8·91—8·93, Франки фр. 34·30—34·60 Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·32, Рублі 1·25, Фдьорени 0·75.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 4. і 5. січня п. р. з приводу вичікуючої тенденції ціп на масло не ставить. Кооперативам платив за:

	дьоко Львів.
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	4·00 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 1. січня до 5. січня п. р. щодпо платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвір'я птахомісарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гаснацького 23):

Когутики мол.	за 1 кг.	0·85 зол.	
Кури	„	0·93	„
Качки	„	0·90	„
Індики	„	0·93	„
Годовані гуси	„	0·80	„

Птицю приймає в скількости установленого для кожного доставця контингенту.

ОПОВІСТКИ.

Порядок Богослужень в Успенській (Волоській) Церкві в часі Різдва Г. н. (с. Хр. Пятниця 4. січня. Год. 9. Царські часи. Неділя 6. січня. Навечерія Різдва Хр. Порядок Богослужень як в кожну неділю. В год. 4-ій вечірня. Понеділок 7. січня. Різдво Г. н. Іс Хр. В год. 5 рано. Повечерія велике з всепочанни. Опісля утреня. Читані Служби Божі в год: 6, 7, 8, 9, і 12. В год. 10. Архиерейська співана Служба Божа, яку відправить Преосвященний Кир Никита. Трансвісія через радіо. Вечірня в год. 4·30. Півторок 8. січня і середа 9. січня. Служби Божі читані в год. 6·15, 7, 8, 9 і 12. В год. 10. Служба Божа співана з проповіддю. Вечірня в год. 4. Всім Парохіянам бажає веселих і щасливих Свят та Нового Року **Управа парохії.**

Дириґентський курс при Т-ві Лисенка у Львові. При Інституті Музичнім ім. М. Лисенка у Львові (Шашкевича 5.), отвирається дня 15. січня 1935 двомісячний дириґентський курс для дириґентів церковних та просвітянських хорів. Курс вестимуть учителі-фахівці Музичного Інституту. Пляп навчання обіймає крім головного предмету, значить науки тактування і дириґування, науку загальних основ музики, сольфежа, читання партитур, гармонії та форм, зі спеціяльною увагою для української церковної музичної літератури. Навчання відбуватиметься щоденно від години 9. до 12. передполудием. Оплата за науку місячно зол. 20.—, значить за цілий курс зол. 40.— Якщо на курс зголосилосьби більше число кандидатів, оплата буде менша. Кандидати мусять очевидно заздалегідь подбати за своє приміщення та прохарчування на час курсу. Вписи відбудуться 15. січня 1935. між 3. і 7. вечір у Канцелярії Вищого Муз. Інституту ім. М. Лисенка у Львові вул. Шашкевича ч. 5. III пов. Виклади пічнуться в середу 16. І. ц. р. в 9. годині зранку. По курсі роздача свідоцтв. 825 1-1

Порядок Богослужень в архикатедральній церкві св. Юра в часі Різдвяних Свят. Неділя — 6 січня ц. р. порядок як звичайно з тим, що Вечірня відправиться зараз по Службі Божій о год. 12 пол. Понеділок — 7 січня ц. р. Свіпл. Празник Різдва Христового: год. ½6 р. Повечерію Вел. з Литією; год. 6 р. Читана Служба Божа і проповідь; опісля що ½ год. читані Служби Божі; год. 9 р. Торжественна Архиерейська Співана Служба Божа; год. 12 пол. Читана Служба Божа; год. 4 пол. Вечірня і колядн. В другий і третий день Свят порядок Богослужень як звичайно в неділі і свята з тим, що другого дня т. є. 8 січня відправиться о год. 8 р. Братська Архиерейська Служба Божа з посвяченим нового прапора Братства Найсв. Таїн при архикатедр. храмі. — Уряд парох. Церкви св. Юра у Львові. 833 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

СОЛІДНО дешево, першорядно виконує фіранки лише **Фрайліх,** Сикстуська 21.

УЧИТЕЛЬ на державній посаді, літ 30, навяже листування в матремоніяльній цілі із інтелігентною панночкою — середнього росту — до літ 24, котра любилаб село та господарку. Посередництво родини можливе. Неанонімові зголошення до Адміністрації „Діла" для „Пасічника". 826 1-1

ВАННИ, насіди. балії поручає найдешевше Войтіх Заяць, Оссолінських 14 811 1-10

ПРИЙМУ управу реальности у Львові за поміркованою винагородою, випадучим власникові чинш згори. Відомість у канцелярії адв. Д-ра Бабія, Львів Сапіги 65. 814 1-1

АГЕНТІВ до продажі рільничого знаряддя по селах, шукає „Стальком", Львів, Пястів 2. 15/56 1-1

АГЕНТІВ до збирання замовлень по селах на коси, шукає „Жниво", Львів, Жовківська 34. 15/56 а 1-2

УЧИТЕЛЬ заточинець, оженився (з учителькою). Мілинувек. Легітимація 835. 813 1-1

ПРИЙМУ на мешкання студентів. Харч дуже добрий. Ціни низькі. — М. Алексевич, Байки 4. 836 1-1

МИГДАЛИ, ГОРІХИ І РОДЗИНКИ на свята найдешевше купиш у **Орнштайна** Сикстуська 29. 60/55 2—2

К-ВАЛЄРСЬКИЙ ПОКІЙ з осібним входом до винайму, вул. св. Марка 20. І. пов. 756 4—5

ВОРОХТА, пансіон „Черемшина" отворений на зимовий сезон. Наталя Семанюкова. 788 2—2

ПРОДАМ кількападцять морґів господарства з будинками в повітовім місті. Відомість: адвокат Карпф у Чорткові. 780 2—3

ПРОДАМ механічні верстати з відлиянею заліза, сушарнею і механічною столярнею, залізниця в місці. Відомість: адвокат Карпф у Чорткові. 780 2—3

ЕКСТЕРНІСТІВ приготовляю до гімн. матури листами. Поважні зголошення до вдм під-„Успіх". 802

ГОРОД, САД, БУДИНКИ продам за 3 000 зол., Личаків, пів години до трамваю або з полем. Лисиничі, Жукровський. 801 1—1

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

„ЛІНГВАФОНОМ" найкраще, найдекше, найскоріше і правильно научитеся англійської чи французуської мови. Наука в гуртах і поодиноко. Зголошення до адм. під „Мови". 802 а

ОГОЛОШЕННЯ.

ЛІКАР-ДЕНТИСТ

Василь Микетюк

Д-р філ. перенс

лікарсько-дентистичну практику

З БЕРЛІНА ДО ЛЬВОВА

приймає від 1. січня 1935, від 9 і 3—7.

Богдана вка, Жеромського 13 а. м. 3.

(Білинських бічна). — Трамвай ч. 8.

785 1—1

АДВОКАТ

М-р Олекса Яворський

отворив

адвокатську канцелярію

в Підгайцях.

867 1—1

Передплачуйте „ВІСТНИК" і його „КНИГОЗБІРНЮ" на 1935 р.

під редакцією Д-р Д. Донцова.

Передплата на „Вістник" в краю виносить: квартальпо зол. 6·60; піврічно зол. 12—; річно зол. 23—, платні згори. Ціна окремої книжки зол. 2·20. Хто прийме річну передплату до кінця січня — платить замість зол. 23— лише зол. 20·—. Для заграниці річно зол. 30— або рівнонартість в чужій валюті; ціна окремої книжки зол. 2·50. — Річна передплата на „Книгозбірню Вістника" (4 книжки, 3 звичайного обему, 1 більша) виносить зол. 3·—; для передплатників „Вістника" зол. 2·50—. Для Заграниці зол. 6·—. Для передплатників зол. 3·— без пересилки.

Досі в „Книгозбірні Вістника" вийшли такі книжки:

Ч. 1. М. Островерха: МУСОЛІНІ, ЛЮДИНА Й ЧИН. Ціна 1·— зол.

Ч. 2. М. Макіявель: ВОЛОДАР. Ціна 2·— зол.

Ч. 3. Д-р М. Антонович: ЙОЗЕФ ҐЕРРЕС, вістун німецької єдности. Ціна 1·— зол.

Ч. 4. Д-р Р. Єдлик: АДОЛЬФ ҐІТЛЄР. Ціна 1·— зол.

Зголошуйтеся на кольпортерів. Хто прийме 5 зол. дістане шість книжок.

„Вістник", Львів, Чарнецького 26. м. 21. :-: Чекове конто 500.371.

784 1—1

НАЙСМАЧНІШІ ОБІДИ ДІСТАНЕШ У ДРУЖБЯКА, Ринок 40.

Приймаємо абонентів.

796 1—1

„Жіноча Доля" ілюстрований двотижневик

для українського жіноцтва, виходить вже 11-тий рік

в Коломиї (вул. Замкова 37)

під ред. Олени Кисілевської.

— — Річна передплата 7 зол. — —

НАЙЛІПШЕ Й НАЙДЕШЕВШЕ ВЗУТТЯ

Дістанеш тільки у фірмі

БРАТТЯ РУБІНЗОН

Стрий, Голуховського 4.

807 в

ПОЗІР СТРИЙЩИНО!

ПЕРШОРЯДНА УКР. КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ

Осип Ліщинський

СТРИЙ, ПІЛСУДСЬКОГО 2.

Виготовляє мужеські одяги всякого рода по уміркованих цінах.

817 а

Обект у середмісті який надається на спортову галю, криту плавальню, фабрику, магазини з великою фронтовою будівельною парцелею винаредую, евентуально продам. Листи до Адміністрації під „Заміна невиключена". 834 1-1

В. МЕРК

СТАНИСЛАВІВ

САПІЖИНСЬКА 21.

ПОРУЧАЄ

шовки, товари вовняні мужеські й жіночі — як також полотно.

815 а

ПЕЧІ І КУХНІ

кафлеві шамотові, першої якости — поручає по цінах конкуренційних

Петро Рогатинський

ЛЬВІВ, КОСЦЮШКА 1 в.

Тел. 39-93. Тел. 39-93.

Приймає всякі репарації й очищування печей зі сажні

91/68

Переробляння в дешиф кінцю дротяних сіток, залізних ліжок матерацв, отоман виконує фабрика Заяс, Лінлого 6. Тел. 79-99. 12/73 8—10

Ліжка дитячі 25 зол. кухонні 8. полеві 10, сіткові 20, дротяні вклали 18. Отомани 30, розкладані канапки 30, матерацик з подушками 14 волосіння 40. найновіші тапчани 75. — Фабрика Заяс, Лінлого 6. Тел. 79-99. 12/73 8—10

Оказійні фотографічні апарати

по цінах дуже дешевих

поручає

Іван Буяк

Львів, Коперника 4.

708 15—7

Доротеум

Львів, Браґрівська 3.

комісова меблева галя купує. — приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

ПЯНІНА першорядні по зниженних цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів Новацкий, Пілсудського 17.

89 8—55

6

ЦУКОРНЯ

„Бджілка"

ЛЬВІВ, — Ринок ч. 27. 95/88 2—2

НА СВЯТА!

Природні гронові вина

по найнижчих цінах поручає

заприсяжений доставець богуслужебних вин

В. ГЛОВІК

Львів, ул. Собіського 32.

„Христос наша сила"

це найбільший популярний часопис, присвячений релігійно-моральному життю українських родин, виходить двічі в місяць.

Х. н. с. За рік свого існування поширився в рекордовому числі між читачами, а то тому що є цікавий, богато ілюстрований і приносить вістки, що обіжнують потреби цілого життя.

Х. н. с. є найдешевшим часописом, бо коштує всього одно число 10 сотиків. — Передплата місячно 20 сот., піврічна 1·20, річно 2·40. —

Тому не отягайтеся, а шліть передплату на Х. н. с.

Адреса редакції і Адміністрації:

Львів, Японська ч. 7., тел. 94-56.

конто П. К. О. Львів 505,924 524

ГИКАННЯ

на всілякі інші хиби мови радикально усуває довголітне лікувальне заведення для гикавих.

При заведенні школа для ГЛУХОНІМИХ І МАЛОРОЗВИНЕНИХ.

С. Жилкевич Варшава вул. Холодна 22.

в проспекти канцелярія висилає даром. 667/71 1—2

В. ЯЦКЕВИЧ

Стрий, Потоцького 8 і 3 Мая 27.

Поручає свої ковбасні вироби знані яко першої якости по уміркованих цінах

807 г

Спеціяліст ж ночних недуг і вінушерії
Д-р Володимир Станецький
ординує
у Львові, вул. Хоругвини 12/II.
(близько Академічної). — тел. 89-89.

Б. ҐРОСМАН
робітня кондер
СТРИЙ, КОСТЄЛЬНА 6.
Поручає кондри і покривала власного виробу по найдешевших цінах. 807 б | 815

АДАМ КЛАПОУЩАК
Станиславів
ВУЛ. ЗОСИНА ВОЛЯ 79 і 173.
поручає
все свіжі вудженини першорядної якости й знаменитого смаку.
Точна, солідна й скора обслуга. Кооперативи дістають рабат.

Українська Щадниця
в Перемишлі, вул. Косцюшки ч. 5.
Одинока українська каса ощадности, якої вкладкові книжечки мають **пупілярну обезпеку** нарівні з книжечками польських **комунальних кас ощадности.**
а) Приймає і виплачує **щадничі вкладки,** у золотих, як у золотих у золоті щоденно а вівторок неділі і українських свят а титулом відсотків від них платить:
1) від уложених на менше як один рік з правом виповідження бажаної квоти (зберігаючи установлені речинці виповідження).
а) від золотих у золоті 3 і 1/2% в річнім відношенні;
б) від золотих звичайних 4 і 1/2% в річнім відношенні;
2) від уложених щонайменше на один рік (причім виповідження не може бути заголошене перед упливом цілого першого року.
а) від золотих у золоті 4 і 1/2% в річнім відношенні;
б) від золотих звичайних 5 і 1/2% в річнім відношенні;
Вкладки можна складати в касі Щадниці особисто або пересилати почт. чеками, переказами і грошевими листами.
Уділює короткоречинцевих позичок на догідних умовах. Всякі інформації і дотичні друки можна дістати в канцелярії інституції
Урядові години від 9 — 13. Ч. конта в П. К. О. 144.755.
795

ТІЛЬКИ
задля Вашого здоровля
РАЗ-У-РАЗ ДОРАДЖУЄМО ВАМ ПИТИ ЯКНАЙБІЛЬШЕ
Пастеризованого молока
МАСЛОСОЮЗУ
БО ВОНО ПОЗБАВЛЕНЕ ВСІХ ХОРОБОТВОРЧИХ БАКТЕРІЙ. НЕБЕЗПЕЧНИХ, ЗАРАЗЛИВИХ НЕДУГ. 788

Земельний Банк Гіпотечний
АКЦІЙНА СПІЛКА
Львів, вул. Словацького ч. 14.
Телефон ч: 3-82, 52-92.
Конто в ПКО. Варшава ч. 149.000
Конто в ПКО. Львів ч. 500.170
Телеграфічна адреса: ЗЕМЛЕБАНК-ЛЬВІВ
Жировий рахунок в Банку Польськім у Львові.
Акційний капітал зол. 5,000.000. Власна каменица.
ВИКОНУЄ всякі банкові чинности,
ПЕРЕВОДИТЬ інкасо у всіх місцевостях в краю і на чужині,
КУПУЄ і ПРОДАЄ цінні папери, девізи, валюти по курсі дня на найкорисніших умовинах.
ПОЛАГОДЖУЄ перекази заграницю до всіх місцевостей світа,
ПРИЙМАЄ і ВИПЛАЧУЄ вклади в золотих і в золотих в золоті, та доляри на біж. рахунок.
У всіх краях Европи й Америки власні кореспонденти.

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
у ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО 51.
ТЕЛЕФОН 60-04. П. К. О. 503-881.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елеґант" терпентинову
Пасту до взуття „Елеґант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги. Вазелін до шкіри.
Синку до білля ПОМАДКОВУ і КОРОНОВУ
Шварц до чобіт. Віск шевський. Смолу шевську.
789

Насіння,
Мило,
Нитки,
ДОСТАВЛЯЄ **Плахти на вози**
ЦЕНТРОСОЮЗ, Львів, Зіморовича 20—22.
803

Дешеві білі дні з 40% знижкою цін уладжує **„Галицький Магазин Новин",**
для прикладу: **вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15.**

Полотно 70 шир.	0·55	Пошевки мереж.	2·—
Полотно 80 шир.	0·60	Простир. ковдр. мереж.	4·70
Мелянолін 80 шир.	0·85	Простир. ковдр. з коронкою	5·60
Мелянолін 90 шир.	1·—	Обрусове біле	1·95
Шифон 60 шир.	0·75	Обрусове кольорове	2·20
Шифон 90 шир.	0·90	Обруси з френдзлями	2·50
Зефір смуг.	0·55	Гарнітур 6 осіб	7·—
Поплєдина на сорочки	1·20	Серветки	0·20
Поплєдина 1. шотландка	1·60	Ручники вафлеві	0·28
Перкалина кольорова	0·70	Ручники Купєвені	0·59
Димка на підштанці	0·65	Ручники дамастенські	0·90
Полотно простирадлове	1·25	Ручники кухонні	0·50
Простирадла за штуку	5·—	Стирки	0·35
Рожевий деліт 90 широкий	1·05	Стирки корчм.	0·45
Небо червоне 90 шир.	2·50	Хустинки	0·15
Шифон постєдений 90 шир.	1·—	Хустинки мужеські	0·35
Шифон постєдений 160 шир.	1·65	Капи піжам.	2·50
Атлас постєдений 90 шир.	1·40	Сінники	3·25
Атлас постєдений 150 шир.	2·35	Ковдри сатинові	8·50

УВАГА: З нагоди Білих днів продаємо всілякі бавовняні товари по цінах до 20 процент знижених.
При закупні товарів від 5 зол. задурмо бідони до першорядних кін.

Веселих Свят
і щасливого Нового Року
Пекарам, купцям і консументам нашого продукту складає
798
Лисиницька Фабрика Дріжджів.

ФАХОВЕ ПІДПРИЄМСТВО ДЛЯ ГРАФІЧНОГО ПРОМИСЛУ
„Ґрафіка" Марко Зайде
ЛЬВІВ —:— Тел. 19-03
Черенки, лінії мосяжні, плоскі і педалові машини, до краяння і т. п., регали, шуфлі, вінкелями, фарби, покости та інші утенсилія.
Фабрика друкарських фарб у Львові.
Новочасна пневматична відливня друкарських вальців і виробня вальцевої маси. 793

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтової або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтової в тексті і поміж вістями . „ 0·60
„ на першій сторінці . . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по куплю, продаж, винаймі і т. п. . . . . зол. 0.15 „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

ч. 6 (7.904). Львів, четвер 10. січня 1935. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощад. 148.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·60 зол., Німеччині 7·60 зол., Німеччині 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей. Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-43. „ Друкарні 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 СОТ.

Відкликаний розпорядок щодо заборони краєвого прапору на Закарпатті.

В найновішому числі мукачівського „Учит. Голосу" читаємо: Краєвий Уряд Підкарпаття відкликав той недотепний розпорядок з підписом краєвого шк. інспектора Я. Вондрачека, яким він заборонив вивішувати народній жовто-блакитний краєвий прапор на будовах шкіл. Краєвий уряд у відкликанні подає формальні пояснення щодо самого вивішування: краєвий прапор має висіти поруч з державним з лівого боку, краєвий прапор не може бути більший від держ. прапору, а також не може бути поставлений вище, як держ. прапор.

Безсумнівно, що це відкликання успокоїло українське населення. Але ми не можемо успокоїтися з дотеперішньою практикою щодо вшановування краєвого прапору. Домагаємося, щоби цей розпорядок Краєвого Уряду був доповнений клявзулею, або окремим розпорядком, що всі уряди на Підкарпатті в днях держ. свята повинні поруч з державним прапором вивісити й наш краєвий прапор.

*

Про цей розпорядок президії Краєвого Уряду в Ужгороді пише „Українське Слово" з 3. січня:

За підписом краєвого президента Антона Россипала дня 15. XII. 1934. під числом 17.689 през. 1934. видала президія Краєвого Уряду розпорядок у справі уживання жовто-блакитного прапору на Підкарпатській Руси, як краєвого (земського) прапору. Розпорядок вислано всім окружним урядам, поліційній дирекції в Ужгороді й поліційному комісаріятові в Мукачеві. По думці того розпорядку дозволяється уживати жовто-блакитний прапор дня 28. жовтня і взагалі на державних краєвих і народніх святах і на будовах і в поході. Коли цей прапор уживається разом із державним прапором, має бути поставлений з лівого боку, а не може бути більший ані кращий від прапору державного.

Цим розпорядком направлена та кривда, яку заподіяно нашому народові розпорядком, виданим минулого літа в неприсутности краєвого президента і який підписав за Шкільний Реферат краєвий інспектор Ян Вондрачек. Розуміється, що наслідком цього нового розпорядку не буде більше всяких судових або адміністративних переслідувань людей, які у своїй льояльности до республики украшували жовто-блакитним прапором свої доми і такими лентами свої груди. Тішимося, що цю радісну вістку можемо подати до відома нашому громадянству.

Державний Ліцей з українською мовою навчання.

Село Черниця під Жидачевом осідком ліцею. — Вписи. — Умовини прийняття кандидатів й оплати за навчання.

Агенція **„Всхуд"** принесла такі інформації: „В міністерстві освіти прияли вже остаточне рішення в справі осідку державного Українського Рільничого Ліцею. Ліцей матиме осідок у місцевости **Черниця**, жидачівського повіту, на терені станиславівського воєвідства. До Черниці доїзджається поїздом на стацію Пісочна на залізничій лінії Львів-Стрий. Від залізничої стації веде дорога до Черниці, що виносить кілька кільометрів.

„Український Рільничий Ліцей буде відкритий з початком шкільного року 1935-36. Наука в Ліцею тріватиме три роки. До першої кляси ліцею можуть бути приняті кандидати, які: покінчать у календарному році бодай 17 років і не переступлять 21-го року життя; представлять свідоцтво покінченої щонайменше шестої кляси середньої загально-освітньої школи, або іншої школи, яку Міністерство освіти признає за рівнорядну; представлять доказ відбутої однорічної зорганізованої рільничої практики, яку признає шкільна влада; мають відповідний фізичний розвиток; зложать вступний іспит, що стоїть у звязку з відбутою практикою.

„Кандидати, що стараються про приняття до Ліцею, мають зложити в речениці до дня 10. лютого 1935 р. прохання про приняття до Кураторії Львівської Шкільної Округи у Львові. До прохання мають долучити: власноручно написаний життепис, свідоцтво моральности, оскільки від хвилини виступу зі школи минуло більше ніж один рік, письменний дозвіл родичів або опікунів на вступ до школи, докази щодо вище поданих умовин приняття, доказ зложення оплат, що обовязують новоступаючих учнів.

„Шкільні оплати є такі: такса за вступний іспит 5 зол.; такса за психотехнічний дослід 2 зол. Учні оплачують адміністраційну таксу в висоті 220 зол. річно. У виїмкових випадках, коли кандидат не може виконати всіх умовин, що їх вимагають при приняттї, рішає Міністерство віроісповідань і освіти.

„Для кандидатів, що стараються про приняття до І-ої кляси, Міністерство Освіти організує виїмково в часі від 15. лютого до 30. вересня 1935 р. скорочену практику в шкільних державних господарствах і в господарствах самоуправних рільничих шкіл. У проханнях про приняття до Ліцею треба одночасно вмістити додаткове прохання про визначення практики в одній із рільничих шкіл".

Большевицький терор на Україні в освітленні англійської преси.

Українське Бюро в Льондоні вислало до всієї англійської преси переклад протесту звернєного до всього культурного світа виданого Президією Української Парляментарної Репрезентації та Українським Національно-Демократичним Обединанням у Львові проти большевицького терору на Україні.

Англійське громадянство й англійська преса дуже гостро виступили проти терору і розстрілів у Совітському Союзі.

Навіть генеральна рада Робітничого Конгресу (Трейд Юніон Конгрес) та Краєвий Виконавчий Комітет Лейбур Парті видали дня 20. грудня спільну заяву-протест проти терору в Совітському Союзі. Вислано також особну делегацію до совітського амбасадора в Льондоні, яка в імені англійського робітництва запротестувала проти масових розстрілів та жалаємо, щоб арештованих ставлено перед звичайний суд і щоб їм дано змогу правно боронитися.

Ми не маємо найменших ілюзій відносно совітської „справедливости" і дуже сумніваємося, чи совітський уряд вислухає протесту англійської Лейбур Парті, але безперечно протест англійського робітництва напевно був дуже немилою несподіванкою для Совітів.

Про розстріли українських большевиків у Київі подала англійська преса спершу досить скупі відомости, базовані переважно на офіціяльних звідомленнях, поданих московською агенцією ТАСС, яка старалася переконати світ, що „сліхство виявило, що більшість засуджених у Київі прийшли до Совітів з Польщі та Румунії. Вони мали наказ (!) виконати деякі терористичні акти на Совітській Україні. Коли їх арештовано, більшість з них мала при собі револьвери і ручні гранати(!)".

Ці вісти появилися в англійській пресі в днях 18. і 19. грудня. В кілька днів опісля наспіли вже точніші відомости від англійських кореспондентів.

„Дейлі Телеграф" з дня 28. грудня м. р. пише між іншим: „Офіціяльний совітський комунікат подає число розстріляних осіб на 103, але є докази, що це число в кілька сотень більше. Жертви

Від 1-го січня 1935 р. всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на премійні книжечки

в Кооперативному Банку „Дністер"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20., на які по рокі можуть припасти нагороди від 25—100 зол

називає совітська влада білогвардійцями, які по части прибули зза кордону.

Але як показується, тільки кількох з них можна назвати „білогвардійцями". Більшість розстріляних це українські комуністи, які зі страху перед арештуванням польською поліцією за протидержавну акцію, дали замаскитися до Совітів обіцянками, що будуть могти працювати для самостійної Української Совітської Республики".

„Таймс" з дня 27. грудня м. р. подає обширну новинку про нову „чистку" на Совітській Україні, під наголовком „Совітська чистка на Україні". „Совітська влада в Москві подає до відома — пише кореспондент „Таймса" — що протитерористична акція повела деякі охоронні міри проти „ліновіївму, троцькізму та гнилого лібералізму", головно в наукових інституціях України. Вийшли на яву нові докази українського націоналізму і сепаратизму, навіть у державних університетах і це змусило правовірних сталінців до найбільшої осторожности та спричинило усунення з посад деяких професорів та високих урядовців. Між усуненим находиться проф. Гехтман, керманич одного з найважніших наукових і пропагандистичних факультетів, а також Левітан, секретар дніпропетровського комуністичного комітету.

„Український націоналізм між комуністами, це, здається, продовження того руху, який минулого року був связаний в іменем Скрипника, члена „старої гвардії" і комісара шкільництва на Україні. Скрипник вибавився від поневолення, поповнивши самогубство. Теперішні дегрядації включають також другого Скрипника, заступника секретаря одного з місцевих совітів, можливо хтось родича того Скрипника, що поповнив самогубство..." *(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)*

Плебісцит у Сарі.

Оголошено вже детальні розпорядки про голосування в дні 13. січня. Голосування буде відбуватися від 8.30 рано до 20. год. На картках фігурувати-муть тільки 3 запити: 1) хто за втриманням нинішнього стану, 2) за злукою з Німеччиною і 3) за злукою з Францією. При кожному запиті буде коліще, а яке голосуючий впише хрестик.

Виповнятимуть картки в ізоляційній будці, після чого картку вкладатимуть до конверт. Плебісцитова комісія гарантує певну тайність голосування.

У неділю відбулися могутні маніфестації Нім. Фронту за злуку з Німеччиною. Демонстрували теж прихильники „статус кво". Міжнародна правляча комісія вжила всіх засобів, щоби не допустити до сутички між поодинокими демонстраційними походами. Прихильники злуки з Німеччиною поборюють соціялістичних сепаратистів м. ін. протикомуністичними написами й відозвами, в яких кається про звірства моск. червоначчини. Одна така наліпка має напис: „За 10 літ російська червоначчина вбила 1,760.180 осіб". Інша знову подає: „Червоний терор в Еспанії: у 1932. р. комуністи спалили 51 церков і монастирів та всіх духовників убили".

Для заведення спокою перевезено у Сарщині цілу низку арештувань, м. і. арештували шефа порядкової служби Нім. Фронту Ліндельорфера і його заступника під закидом організування бойовок. Так само арештовано 6 членів соц. „Єдиного Фронту".

Заведено вже голосування для тих осіб, які в дні плебісциту, 13. с'чня, будуть заняті обовязковою працею. Таких осіб у Сарбрікен є 2200 осіб. У передтерміновому голосуванні мають участь також вязні

Порозуміння між Францією і Італією.

Візита мін. Лявала у Римі та підписання кількох умов.

Безумовно найважнішою подією, що сталася підчас наших Різдвяних Свят — це французько-італійське порозуміння. Міністер закордонних справ Франції Лявалъ приїхав в останню суботу до Риму, де привітав його на двірці Мусоліні. Впродовж трьох днів велися розмови, йшли прийняття у короля, авдієнція у св. Отця, банкети і т. д., а скінчилось усе це підписанням пактів, про які видано лише короткий комунікат. Всетаки преса всіх народів розписується дуже широко про зміст і характер тих пактів та розвозить найможливіші коментарі на тему їх значіння.

ОФІЦІЯЛЬНИЙ КОМУНІКАТ.

В понеділок оголошено у Римі такий офіціяльний комунікат: „Шеф італійського уряду та французький міністер закордонних справ закінчили франко-італійські переговори, підписуючи умови, що торкаються інтересів обох держав в Африці, та акти, які стверджують спільний погляд обох урядів на справи европейської натури. Мусоліні і Лявалъ ствердили згоду обох урядів на необхідність багатосторонного порозуміння щодо справ Середньої Европи. Мусоліні і Лявалъ рішили, що принята ними концепція буде в найкоротшому часі предложена інтересованим державам до розгляду. Крім того Мусоліні і Лявалъ згодилися, що у вичікуванні згоди на таке порозуміння, будуть розглядати спільно у дусі того порозуміння всякі засоби, яких вимагала би ситуація".

ЩО ПІДПИСАНО У РИМІ?

Як видно з вищенаведеного комунікату, не сказано в ньому нічого конкретного, згадано лише про Африку й Середню Европу (Австрію!). Нема сумніву, що 1) передусім Франція і Італія погодилися щодо кольоніяльних справ, які були між ними предметом спору від яких 20 літ. Як відомо, тайний льондонський договір з 1915 року ґарантував Італії участь у поділі німецькими кольоніями на випадок побіди Антанти: Франція досі тої умови не дотримала була. Тепер підписано чотири пакти: у справі Сомалії, Лівії, статуту для Італії у Тунісі й у справі згоди Франції відступити Італії цям частину акцій залізниці що лучить порт Гібуті зі столицею Абісинії.

Безсумнівно теж підписано умову щодо Австрії на випадок, коли грозила небезпека австрійській суверенності. Пишуть, що взагалі приїзд Лявалъ до Риму та підписання порозуміння приспішив страх обох держав, щоб негайно після плебісциту у Сарі Німеччина не повела якогось нового наступу в Австрії.

„Пакти порозуміння", про які згадує офіц. комунікат, торкаються зобовязання щодо невмішування у внутрішні справи других держав. Річ іде тут головно про Малярщину, вражену останньою дебатою у Лізі Націй з приводу югославянської скарги, та про Німеччину: таке зобовязання означалоб посередній осуд кампанії проти гітлерівського режіму та булоб засобом для позискання до співпраці Німеччини. Формально підписано, здається, 5 умов.

ЗАГАДКОВА РОЗМОВА З НІМЕЦЬКИМ АМБАСАДОРОМ.

В часі бенкету, уладженого на честь мін. Лявалъ у венецькій палаті, Лявалъ довший час розмовляв з ним. амбасадором Гасселем. До двох розмовців прилучився згодом Мусоліні та Сучіч. Розмова тривала близько годину. Після тої розмови фон Гассель надав довгу шифровану телеграму до свого уряду. Здається, що темою розмови був евент. поворот Німеччини до Ліги і звязана з ним справа німецького дозброєння. Франція і Італія погодилися ніби на признання Німеччині права втримувати 300-тисячну армію у часі мира, зобовязалися лише зе признавати цього окремо, тільки в якомусь збірному пакті.

Що діється в Совітах?

Ревеляції „Народньої Політики" про заговір проти Сталіна.

Прага, січень 1935.

Паніка, яка повстала між большевицькою „верхушкою" після вбивства Кірова і яка виявила себе у новій хвилі страшного терору по цілому СССР, має глибші причини і ширше тло, ніж сама смерть цього беззастережного звушника совітського диктатора Сталіна. Цікаве вияснення в цій справі приносить вечірне видання празької „Народньої Політики" з 2. січня н. р. Там читаємо таке: Тайна організація лівих большевицьких радикалів з наказу якої вбито Кірова, є ще дуже молодою організацією, бо заснував її щойно перед двома роками в Ленінграді фабричний робітник Котоліпов. До часу, коли Котоліпов перейшов на бік опозиції Троцького і Зіновева, був він урядовцем комуністичної партії. Дальшими визначними членами цієї партії були Мельніков, Николаєв та Мандельштайн. Програма цієї тайної організації була в головних її точках така: Досягнення свободи дискусії в партії, зірвання всяких зносин СССР з капіталістичними державами Заходу і цілковита ревізія дотеперішньої політики партії у відношенні до куркаків і купців. Організації не вдалось довго скривати в тайні перед верхівкою теперішнього режиму. Вже з початком 1934 р. декілька членів організації виключили з партії — між ними і Николаєва. Але це не ослабило самої організації. Навпаки, вона після цього ще більше розрослася; при одній із ленінградських вулиць повстала явіть її тайна друкарня, а по провінції почали творитися її філії. Так само по всіх більших заводах повставали між робітництвом її гуртки. Душею організації був Зіновев — хоч сам дійсним членом організації він не був. Зіновев був між іншим автором програми цієї організації. Програма ця була видрукувана і поширена в десятках тисяч примірників. Зіновев працював для організації теж і поза кордонами СССР. Він був звязковим між організацією і Троцьким. Цей звязок із Троцьким держав Зіновев через француза інж. Молівіера, прихильника Троцького. Молівіе відвідав мин. року Ленінград. Після цього Молівіе був постійним лучником між Котоліповом та Мандельштамом і Троцьким. Молівіе допоміг теж невласному синові Троцького, що живе постійно

Мін. Ґерінґ про вбивство ґен. Шляйхера.

З Берліна надійшли вістки, що минулого четверга в салі берлінської опери мін. Ґерінґ склав сенсаційну заяву у справі вбивства ґен. Шляйхера в дні 30. червня 1934. р. Ґерінґ заявив, що вбивство ґен. Шляйхера і його дружини було великою помилкою. Виявилось, що після вбивства ґен. Шляйхера вищі старшини райхсвери не могли погодитися з цим вбивством і тому декількома кроками інтервенювали в Гітлера та през. Гінденбурга, щоби уряд перевів слідство проти вбивників. Ґенерали райхсвери доручили декільком старшинам перевести на власну руку слідство, яке виявило повну невинність Шляйхера. Зібрані документи з прізвищами убивників передали Гітлерові. Підчас великої маніфестації провідників націонал-соціялістів, на якій було теж багато старшин райхсвери Гітлер ствердив, що передані документи стверджують невинність Шляйхера і що вбивників уже строго покарали. Кружляють поголоски, що їх розстріляли без суду.

Львів зперед століття.

АВТОР І ТВІР.

У 1920 р. видав у Львові Станислав Василевський п. з. „Złote czasy i wywczasy", вибір уступів і виїмків із спогадів шляхтича Людвіка Гжимали Яблоновського, написаних по шістьдесятому році життя (1810—1887). Спогади Людвіка Яблоновського поставив видавець дуже високо. На його думку вони належать до тих небагатьох у польській літературі спогадів, „які дозволяють читачеві спільно переживати свої згадки, які пишучи, бачуть описувані речі й іншим велять їх бачити". Словом, мале число таких представників польського мемуарного письменництва, як Ян Хризостом Пасек і Олександер Фредро („Trzy po trzy"), потрохи Одинец і може старий Козьмян, збільшив у 1920 р. Людвік Яблоновський.

ЛЬВІВ У 1817 Р.

Малюючи життя польського шляхтича на нашій етнографічній території, спогади Яблоновського вносять багато цікавого в малюнок тодішнього життя. З твору Яблоновського подамо ось тут найцікавіші для нас уривки. Ось як виглядав Львів у 1817 р.:

„Для тих, що за кільканадцять років ходитимуть по Львові, одному з найславніших треторядних міст, — писав Яблоновський, — може бути цікавим малюнок Львова з 1817 року. Була це тоді сороктисячна містина, але брудна й непоказна, оточена довкола завалищами валів, у підніжжя яких складали з усього міста по долах сміття. Середмістя, замкнене Краківською, Вірменською і Галицькою брамою, було меншебільше подібне до сьогоднішнього, підмесли його нові й перебудовані каменниці, але не змінили характеру. У самій середині Ринку підіймалась стара вежа, стрункіша й стійкіша від сьогоднішньої, безпосередньо оточував її чотирокутник брудних одноповерхових каменичок, поперетинений крутими вуличками. Кількинадцять білих крамниць творило всю окрасу ринку, а сукна й багаті бляхарські лежали по складах на Руській вулиці. Коло Бернардинів білілось декілька каменниць, вулиця Панська, Пекарська, Личаків щойно починали будуватись.

„Від Хорущини, дійсно званої Сінявщиною, випливала безсоромно брудна Полтва, напроти Гофмана (Hotel de Russie) скручувала наліво й сочилась попід огидні звалища давніх валів. Три деревляні містки вели через неї. Зпоміж румовищ, де сьогодні Марійська площа, виставало декілька нуждених дворків із городцями й жовтіла вертівня на мості. Гостинниця Жоржа (давніше російська) стояла самітня. Підваллям тягнулись двірки й каменички. Паркани окружали сажавки-кадабані, повні жаб і лисок, аж по Краківське; Сикстуська, Єзуїтська (Ягайлонська), Широка (Коперника) горділи тут і там лихими каменичками з чотирма вікнами та двірками, що занепадали, а великі німецькі написи на рогах свідчили, хто тримав їх до хрещення. Від Низького Замку (де сьогодні „Народній Дім") починалось чорне місто; на Краківській площі стояли будки вірмен із вином і кавяром, балії з рибами й крами з посторонками, вівсом і старими ременями. Ціле це місто оточували села (сьогодні передмістя) і юридики, де стояли палатки, як по селах.

„Безлісна гора білого, щирого піску, з завалищами Високого Замку, сьогодні чарівний город, тоді сіма до передпотопової руїни подібна, отінювала з цього боку місто. Декілька обдертих і замкнених монастирів, стара комера (заведення Осолінських), спалені Театини, Кармеліти, що лежали в румовищах, доповнювали подібність Львова, до штурмом здобутого, спаленого міста, яке зачинало відбудовуватися, а якщо вдасться мені де відшукати каменицю минулих часів, то вітаюсь із нею як із жінкою, знаною мені в повні віку, а тепер згрибілою старушкою, що жалісно зиркає на мене".

ЗАВАЛЕННЯ РАТУШЕВОЇ ВЕЖІ.

Яблоновський був свідком, як валилась львівська ратушева вежа. Ось що читаємо про це в його спогадах:

„Будучи з сестрою, що саме переводила у Львові свій нещасливий розвід, вийшов я раз по обіді на ринок, застав там переполох і почув крик сторожа „вежа валиться". Від кількох днів висіла ця небезпека над містом, бо урядова комісія, роблячи якісь направи під спокійною вежею, витягнула з під неї вугольний камінь, який покривав памяткові написи й медалі. Обурена такою грабіжю, почала вежа хмаритись і морщитись, але висланна комісія признала це за бабські примхи, може за патріотичні збитки, й заручила, що вона може ще століття стояти (зовсім правдиве). Старушка була би зразково покарала напасників, якщо, чорт знає нащо не був би опамятав пустіїв міський будівничий Кавка, вмішавшись у справу з швабськими харцизяками приліпленим на стіні аркушем паперу, який відразу почав тріскати. — Це мусіло діятись на хвилинку перед моїм приходом на ринок, бо дедаи встиг я схоронитись під браму перехідньої каменниці, тоді Андреолі, побачив я, як вершок вежі колишеться, а сама пані неначе бажалаб щось немиле з голови скинути, одначе як ялось поважній паніматці, схиляє чоло й без ніяких дригань присідає як у менуеті. Ані на хвилинку не прийшло нікому на думку, що вона може накрити нас роброном, такий поважний і приличний був увесь рух. Хмари густого червоного пилу розстелились над містом і зробилась брудна ніч, через яку непомацки трапив я додому. — Для своїх була небіжка дивно лагідної вдачі: донька сторожа мала час по линві спуститись на діл, сам сторож, що до останньої хвилини

в Ніцці і є там власником гаражу, дістатися до СССР і там передати тайній організації великі суми американських долярів. Яке є джерело цих грошей повищо ще не знати. Вже тоді тайна організація приняла такі постанови: Захопити Сталіна разом із цілою теперішньою верхівкою совітської влади, амнестувати Троцького і його приятелів і покликати до влади Троцького, Зіновєва і Каменєва. Про цілу цю підготовку тайної організації дізналися деякі члени ГПУ., але сталося це якраз у часі, коли прийшло до відомої реорганізації ГПУ, що так сильно торкнулася дотеперішнього сильного і безконтрольного становища ГПУ, цієї самостійної держави в державі. Реорганізація ГПУ мала такі наслідки, що деякі її визначні члени як напр. Медведь і Фомін перейшли на бік тайної організації й віддали їй величезні послуги.

З домівці ГПУ зійшлися Медведь Фомін з Котоліновом і Николаєвом і там теж була вирішена смерть Кірова. Ніхто інший лиш само ГПУ постаралося Николаєву про доступ до Смольного Інституту, де урядував Кіров. Що більше — нині вже загально відомо, що ГПУ дала теж атентатчикові зброю та фальшиві документи, з якими після атентату мав утікти до Фінляндії.

Нині ціла ця тайна організація знищена — і наслідки цього знищення вже нам загально відомі, але рівночасно з цим загально відоме є й те — і це розголошують по цілому світі прихильники Троцького — що тайних організацій в СССР є ще багато, більше, ніж дехто сподівається і що вони вже незабаром дадуть про себе знати.

М-н.

Перед новою конференцією у Льондоні

ЛЬОНДОН, 9. 1. ПАТ. Премієр Фляндєн і мін. Лявель виїдуть в дні 20. січня ц. р. до Льондону, де обговорять такі справи з міжнародньої політики: 1) розброєння; 2) поворот Німеччини до Ліги Націй; 3) підписання східно-европейського пакту. Одночасно в травні ц. р. у Римі відбудуться наради представників сусідніх держав з Австрією у справі гарантії незалежности Австрії. На ці наради запросять теж Німеччину

„Матен" пише, що в Льондоні французькі державні мужі підпишуть міжнародній пакт на таких основах: 1) контроля торговлі зброєю; 2) покликання постійного розброєйного комітету; 3) контроля над фабрикацією і користуванням хемічних виробів підчас війни; держави оголошуватимуть буджети армій і фльоти.

Додатковий комунікат про наради мін. Лявеля з Мусолінієм.

РИМ, 9. 1. ПАТ. Оголошено тут черговий комунікат, який подає такі подробиці про наради мін. Лявеля з Мусолінієм. Оба державні мужі підписали договір між Італією і Францією, який управильнює інтереси обох держав в Африці і декілька протоколів про справи, які цікавлять обі держави.

АФРИКАНСЬКІ КОЛЬОНІЇ.

Перша частина комунікату, присвячена Лівії й Еритреї, вичисляє постанови трактату про справи в Африці на основі 13. статті льондонського трактату. В Лівії Італія дістане від французької кольонії 114.000 квадратових кільометрів простору.

Друга частина комунікату подає протокол у справі Тунісу.

СПРАВИ СЕРЕДУШОЇ ЕВРОПИ.

В третій частині комунікат обговорює справи середущої Европи і надунайські справи. Договір у цих справах підпишуть Італія, Німеччина, Мадярщина, Чехословаччина, Югославія, Австрія та інші сусіди Австрії. До нього приступлять Франція, Польща і Румунія.

Четверта частина обговорює інтереси Італії в кольоніях, пята про розброєння, шеста про загальні справи.

кричав через трубу, тримаючись балькону, без шкоди осів на румовищах, утративши лиш на декілька днів мову. — Хто памятає, яке гніздо каменичок тулилось під вежею, тому смерть 22 людей видається чудом. Оду на скін вежі написав якийсь бернардин, з якої памятаю два рядки:

A kiedy już śmiertelna porwała ją czkawka —
Kona! kona! — zawołał obywatel Kawka!

ДВІРСЬКІ КОЗАКИ.

З опису бешкетів і дивацтв серед польської шляхти не від речі буде навести тут слова Яблоновського про двірських козаків. „Може найжиттєвішою памяткою давньої польської панськости — писав він — були за моїх молодих років двірські козаки. Великі пани держали їх по кількадесять, менші по кількадесять; у нас у скарбниці бачив я козацькі котли й бунчуки ще з Корсуня. Одначе й кожний шляхтич мав хоч одного, називався Трипка, Могила, Погром і разом із вижлом, посередником і антипою творив неначе доповнення молодого шляхтича, а швидше його виконну владу. Ніякої пенсії не мав такий козак, плату брав у потребі з панського гаманця, який лежав на столі, а до якого мав вступ, якщо не управнений, то бодай толерований. Зате в корчмі козак він перед забавляв молодиці, гнув парубків через коліна, бо мусів бути силачем, дівкам плів небилиці й женитись обіцяв на „ій Богу" (пожищо щедрі христини справляючи). Козак не приходив перед північчю на службу та спав у сінях із хортами. Коли пан крикнув „викинути жида"! — вже дудніло по сходах, заки вимовив: „нумо в морду" — вже пухла, тож і закон проти лихви був зайвий". В часі їзди, сидів „козак на козлі з пугою за поясом, побіч сидження дубельтівка й палаш в руках самородна антипа з буршгином".

М. В.

(Докінчення буде.)

ДРІБНІ ВІСТИ.

КАТОЛ. АРХІЄП. ГРЕБЕР

виголосив у Фрибурзі проповідь, в якій стверднв, що єм. католики є найвірнішими громадянами Німеччини. Гітлер осуджує нео-поганський рух, який не має сили, бо католицька церква має більші моральні впливи. — Ця проповідь вказувати позитивною покращання взаємин між Німеччиною і Ватиканом.

ГОЛОВА ДАНЦІГСЬКОГО СЕНАТУ ГРАЙЗЕР

був в відвідинами у Варшаві. Приймали його дуже гарно, був на авдієнції у Сталі та у Бельведері. М. і. заявив, що пізнання марш. Пілсудського зробило на нього таке саме вражіння, як колись пізнання Вільгельма II. і Гітлера. Грайзер запевнив, що поляків у Данціґу не будуть германізувати. Грайзер підтвердив своєчасну умову свого попередника Равшінга.

РІЗДВО У СОВІТАХ,

було, як звичайно, під гаслом безбожницької пропаганди. Що-правда, багато чільних членів „Союзу воюючих безбожників" опинилось у в'язниці, як прихильники Зіновєва. У 12-ти місцевостях сов. краю на саме Різдво замкнуто церкви. У деяких церквах уладжено комун. клюби або кіна, інші замінено на шпихлірі

ЛИТВІНОВ

виголосив велику промову до прогульки чеських журналістів, яка приїхала до Москви на запросини сов. уряду. Цим зазначився поступ промови про „живе зацікавлення комуністів справою поневолених народів"; це після доказів приятельських почувань моск. большевиків супроти чехів.

НОВИНКИ

— **Святочні і новорічні побажання** (надійшли після видрукування святочного числа). Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають рідні і знайомим — **Д-р Дмитро і Мира Блавацькі.** — Другам, прихильникам, знайомим сердечний привіт з Різдвом Святим і Новим роком складає — **Іван Грегорович.**

— **Маланчин Вечір** уладжує Карпатсько-Лещетарський Клюб і Українська Захоронка в неділю 13 січня в год. 10. веч. в салі почтовців, Янівська 9.

— **Сибірську зиму** маємо від тижня у східній і середущій Европі. У східній Галичині мороз доходить в ночі до 26 ст. Цельзія, в Карпатах до 30 і більше. В різних сторонах позамерзали люди в дорозі. На Підгірю показалися масово вовки, що зійшли з гір, і добуваються до людських осель. Наслідком морозів потріскали телеграфічні дроти, автобусова комунікація припинилася, залізничі потяги ходять з великим опізненням. По містах тисячі людей повідморожували собі уши, носи, руки. Поготівля ратункової стації у Львові давало в понеділок і вівторок лікарську допомогу у поверх 600 випадках, так що врешті нестало медикаментів. Щоби допомогти прохожим, управа м. Львова палить в різних місяцях вогонь, при якому гріється всякий, хто змерз. Одночасно в місті вибухають пожежі, переважно наслідком хибної будови комінів та надмірного палення. Державний метеорольогічний інститут у Варшаві на основі радіотелеграфічних звідомлень заповідає, що морози будуть ще більші і потревають довший час. Має повторитися гостра зима з 1928-9 р. Хвиля морозів іде від Красноярська на Сибірі полосою на 1.000 до 1.800 км. широкою. Від міста Костроми до Ростова над Доном устійнилася температура — 40 ст. Цельзія. В Челябінську за Уралем нотують 45 ст. нижче зера. На думку совітських метеорольогів хвиля морозу буде плисти зі сходу на захід найменше ще 10 днів. Всі школи в Совітах позамикані аж до відкликання. У нас шкільна наука має початись 16. ц. м. Якщо мороз не попустить, шкільна наука буде теж неможлива.

— **75-ліття проф. Ферстера.** Т-во Прихильників Української Пісні у Празі з нагоди 75-літніх народин свого голови — відомого чеського композитора, президента Чеської Академії Наук проф. Ферстера — разом з Українським Хором і „Чеською Матіцею Гудебні" влаштовує 26. січня спільний концерт на пошану Ювілята. В дні 30. м. м. представники українців від Т. П. У. П. та Українського Хору пп. інж. Галька, доц. Стешко та інж. Гайдай відвідали Ювілята і вручили йому грамоту. Проф. Ферстер у сердечній подяці висловив у теплих словах свою прихильність до української пісні та українського народу.

— **Коляди і шедрівки в радіо.** В середу, 9. ц. м. львівська радіостація надає в год. 17.35 коляди і шедрівки у виконанні хору Успенської церкви під проводом п. Прокоповича. Відспівають уклади Кишакевича, Купчинського, Леонтовича, Матюка-Січинського і Ярославенка.

— **Відчит про Федьковича.** Д-р Денис Лукіянович виголосить в середу, 9. ц. м. в год. 21.30 перед мікрофоном львівського радія відчит п. н. „Федькович, співець гір".

— **Звичайні Загальні Збори Т-ва „Українська Бесіда"** в Станиславові відбудуться дня 26. с. м. ч. 1935 в год. 19. в льокалі Т-ва. В зв'язку з тим самим порядком нарад годину пізніше. — Відділ

— **Ціни цукру.** В часописах появились знова баламутні відомості, що від 1. січня 1935 р. наступить зміна ціни цукру. Ця вістка, оперта на законі з 20. 12. 1934 і Розпорядку Міністра Скарбу з 31. 12. 1934. Вістник Законів ч. 110, — не відповідає дійсности. Ані подорожіння цукру, ані обнижки його ціни не буде. В дійсності заховання ціна цукру була обнижена на зол. 5 за квінталь, але саме на цю обнижку піднесло Міністерство Скарбу споживчий податок з тим, що від цукру твердої рафінади (кістки звичайної і кришталевої) підвищено ще додатково споживчий податок о 3.50 зол. за квінталь. Вся та, що так скажемо „комбінація" зі зниженою цін цукру і підвищою споживчого податку не спала тягарем на консументів, але відбулася коштом фабрик цукру, бо Міністерство Скарбу рішучо спротивилося перекинути цей тягар на консументів — хоч спроби зі сторони власників цукроварень у тому напрямі були. — **Торговельний Відділ Народної Торговлі у Львові.**

— **Як ПКО ігнорує українських інтересентів.** Нам принесли до редакції календарик, виданий ПКО на новий 1935 рік. Має він виключно польське календарієм. Це черговий доказ, як ПКО дорожить українськими інтересентами. На це звертаємо увагу передовсім тих українців, які переховують свої ощадности у згаданій інституції.

— **Хто виграв на льотерії?** В другому тягненні класової льотерії 5. ц. м. вильосовано числа: 100.000 зол. на ч. 138458. 50.000 зол. на ч. 134352. 20.000 зол. на ч. 26717, 140449. 10.000 зол. на ч. 96584, 103944, 107609, 169433. 10.000 зол. на ч. 19174. 26660, 85932, 161212, 178599. 5.000 зол. на ч. 77354. 94345, 119479. 128472. 150121, 157617, 172323. 5.000 зол. на ч. 11407. 14904. 25257, 26919, 74754. 84941, 107842. 115381, 121847. 139347. 2.000 зол. на ч. 28086, 31273. 33651, 34906, 65293. 73983, 85296. 89362. 104293, 106640, 110016. 117168. 126097. 130033. 140747. 141265, 150862, 171143. 2.000 зол. на ч. 2469. 3067. 5362. 26517. 40521, 42288, 54814. 58597, 62518. 68746, 74015, 84079, 88342. 90318. 92336. 95032, 103531. 105915. 107508, 109397. 124494, 156257. 157546, 158227, 179068. 1.000 зол. на ч. 2089, 21955. 28472. 30170, 34184. 35792. 36175, 43770. 43927, 47350, 48643. 53512, 63210. 69293. 73619, 78176. 84849, 85249. 91862, 92918. 96230. 96551, 98105, 100736, 105231. 108113, 111806. 120245, 122938. 130285, 131681. 138709. 139200. 140769. 146244. 150303. 150327. 152915,

159423. 160677, 162340. 175076. 1.000 зол. на ч. 2617, 3673. 5739, 5759. 31266, 42638, 43967. 46812, 54765. 65285, 66704. 67142, 67643, 70880. 71304, 75782. 85232, 85680, 87340. 89176, 92761, 96519. 101555, 104956. 110511. 113286, 114067, 123159. 125406, 125514, 130168. 137324. 143092, 153227, 154443. 154655. 157603, 162001, 170312, 170757. 175417. — В третьому тягненні класової льотереї 7. ц. м. вильосовано числа: 50.000 зол. на ч. 149716. 10.000 зол. на ч. 9980. 44524, 79529. 10.000 зол. на ч. 114755, 120679. 151952. 5.000 зол. на ч. 27270. 67280, 108935, 120492. 126796. 140459, 166001. 173521. 5.000 зол. на ч. 23416. 83777. 157948. 162879. 171899. 176317. 2.000 зол. на ч. 5083. 17694. 18732. 29054. 37685. 78577. 81662. 97495. 103750. 117522. 121869. 122898. 133548. 137671. 146597. 153679. 2.000 зол. на ч. 10491. 12798. 18447. 24582. 38836. 39552. 41696. 42896. 45899. 51731. 56448. 70058. 70728. 71282. 73279. 86895. 87111. 97680. 107201. 116519. 127591. 132551. 135031. 142173. 145755. 149713. 150697. 153928. 166171. 166395. 166556. 170462. 1.000 зол. на ч. 342. 5372. 6274. 6422. 7750. 8091. 9963. 16235. 23074. 23562. 31090. 34445. 36434. 38330. 51374. 54589. 60516. 60907. 69009. 77831. 82558. 87856. 88630. 92732. 97178. 101427. 132157. 109181. 109759. 111543. 112931. 113951. 114963. 114172. 119684. 131655. 131663. 134944. 137408. 135658. 138523. 139299. 139834. 141844. 146707. 147258. 147981. 151291. 161717. 168985. 169160. 170862. 178885. 1000 зол. на ч. 252. 4067. 6842. 15548. 23258. 24978. 27806. 29341. 29769. 33273. 34290. 45119. 45808. 53455. 54485. 54503. 57773. 59995. 62316. 63735. 64109. 68239. 72219. 86676. 87589. 90783. 93010. 97062. 98410 107714. 109028. 112577. 115514. 117991. 125420. 128094. 136019. 148267. 151993. 156858. 156973. 165942. 172815. В четвертому тягненні 8. ц. м. вильосовано числа: 10.000 зол. на ч. 2548, 03424. 5.000 зол на ч. 21501. 24499, 35269, 139665, 165394. 2.000 зол. на ч. 3871, 11464, 20058, 2901, 33874. 36331, 39950. 45100, 52856, 63148, 69774, 71903, 78540, 95287, 101340, 102528, 104925, 106284, 106927, 116958, 128429, 134790, 137220 156047, 157666, 160903, 162064, 172032, 170847. 1.000 зол. на ч. 461, 6182. 9955, 13763, 22199, 27594, 34221, 41631, 42230, 50637, 61932, 64187, 67306, 70867, 74460, 75931, 77583, 78589, 79213, 88771, 100381. 114590, 119044, 122094, 122116, 129116, 129062, 138337, 147615, 147615, 149220, 149520, 54858 1611114, 172180. 100.000 зол. на ч. 82112. 50.000 зол. на ч. 176554. 20.000 зол. на ч. 127655. 10.000 зол. на ч. 154462. 5.000 зол. на ч. 52493, 64151, 78584, 101700, 134039, 138782 2.000 зол. на ч. 25763, 26017, 33145. 41433, 45054, 56911, 63048, 86461, 98181, 110431, 128052, 133740, 134280, 140326. 1611879, 167947, 171858, 174257, 174377. 1 000 зол. на ч. 6176. 12540, 13732, 15875, 20386, 28719, 40093, 43336, 53175, 56658, 59836, 65422, 65628. 77101, 81992, 85614, 90886, 96895, 107041, 108063, 109267, 124725, 129542, 131203, 136661, 140419, 154779, 167995.

— **Трагедія російського емігранта.** В аптиці суспільної обезпечальні при вул. Татарській у Львові був занятий росіянин Микола Попов, родом знад Волги, що в день працював дуже солідно, а вечорами волочився по шинках, пропиваючи все, що заробляв. В ночі на 4. ц. м. він забавлявся в одним шинку при вул. Городецькій зі шофером Волод. Бобелею і муляром Вас. Міщишином. Посперечавшися на тему якоїсь пісоньки, він вдарив Міщишина в лице, а тоді оба львовяни побили Попова до крови. Обох завадіяків арештовано, а Попов вернувся до свого мешкання при вул. Зигмунтовській і тут отруївся ціянкалієм. Залишив лист до жінки, з якою не жив. Дохождення виказали, що жінка покинула Попова тому три роки і забрала зі собою дитину. Згодом вийшла замуж за іншого. Попов, не могучи забути жінки, розпився і попавши в духову депресію, скінчив самогубством.

— **Грабунковий напад на листоноша.** На почтового післанця з громади Волевини сокальського повіту, Івана Пушкаря, що ніс почтові посилки з Кристинополя, напали на дорозі двох людей і загрозивши револьвером, зажадали видачі почти і грошей. Перелякана листоноша видав їм торбу з громадською почтою, мовлячи, що грошей не несе. Тоді напастники перешукали його, відобрали йому 1 зол., що був його приватною власністю і торбу, з якою втікли до лісу. Повідомлена поліція пішла на місце грабунку з псом, який завів її до ліса, де лежала отворена торба і подерті листи. Видко, що грабіжники шукали в них за грішми. Опісля повів їх пес над ріку, де слід згубився, бо грабіжники перейшли крізь воду на другий бік.

— **Смерть бандита.** У вязничному шпиталі в Ряшеві помер голосний бандит Стеф. Мачуга наслідком пострілової рани, одержаної в часі утечі. Тим способом смертний присуд, виданий на бандита, стався безпредметовим.

— **Ріжні вістки.** В еспанській провінції Естрамадура на місці, де колись було римське місто відкрили величезний цвинтар і найшли кілька саркофагів, що мають 2000 літ. — Через те, що в Італії ввели 40-годинний робочий тиждень 133.947 безробітних дістало працю. — Остання статистика каже, що при кінці 1934 р. було в Палестині 307.312 жидів. — Американський дослідник підбігун, країн Бирд вибирається наново в подорож, цим разом до Землі Едварда VII. — За один тиждень у Гаррісміт (Півд. Африка) згинуло від громів 88 осіб. — Якийсь незідомий англієць пожертвував 30.000 фунт. шт. на шпиталь св. Марії в Льондоні. — Помер англійський письменник Деннис Драдлей, який висловив у заповіті волю, щоб тіло його спалити і попіл розсіяти з літака над Ляменшем: волю його виконали. — Славний чемпіон боксу Демпсей відкрив у Ню-Йорку ресторан; в одному з каменів дому замурував він свої рукавиці, що допомогли йому до перемоги. — 9. січня Літвінов відїхав на сесію Ради Ліги до Женеви. — Мін. Лаваль вернувся 9. січня в год. 9.32 до Парижа.

Дужання атлетів.

Важко-атлетичний турнір за чашу Европи, який відбувається у салі „Кольосею" у Львові, викликує щораз більше зацікавлення аматорів того видовища, дарма, що перші дні дужання це щойно наче прелюдія до справжніх змагів. Як завжди — у турнірі бере участь також кілька „хирлаків" (вагою поверх 100 кг.), які до фіналу не доходять та які лише протягають час тривання турніру. Всеж, щоденно змірюються дві—три натуріру. Всеж, щоденно змірюються дві—три пари більш-менше рівнорядних сил, справжніх суперників.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. ЛЕВ ШУМСЬКИЙ.

парох у Даляві, помер дня 19. грудня 1934. р. в 48-ім році життя. Покійний на становищі пароха в Даляві через весь час своєї душпастирської праці мусів тяжко боротися з комуністичною пропаґандою. Йому завдячити тоеба, що в останньому часі вілібрано читальню „Просвіти" комуністичній організації та передано її в українські руки. Справдішньою та незвичайною заслугою Покійного є вибудування церкви в Липівці, громада якого в 1/3 частині українцями. Що переселений тітьки в 1/3 частині українцями. Що переселений тітьки в 1/3 частині українцями. Цю церкву поставлено завдяки ініціятиві і невтомному труду Покійного, який з того приводу зазнавав багато прикрощів та утарів, що вкінці прискорило кінець його життя. Численна участь селянства з Вороблевич, Липівця, Даляви та сусідніх сіл у похоронах була найкращим доказом симпатій, якими тішився пок. о. Лев Шумський. В. Й. Ш.

СПОРТ.

ЧОРНІ МИСТЦЕМ ТУРНІРУ У КРИНИЦІ.

Львівська гаківкова дружина Чорних перемогла у фінале криницького туніру А. З. С. (Познань) 1:0 (0:0, 0:0, 1:0) і здобула тимсамим титул мистця Криниці.

ДВІ ПЕРЕМОГИ ПОГОНІ В ЧЕРНІВЦЯХ.

Львівська Погонь перемогла в гакіші черновецьку Дрогош Вода 3:1 і репрезентацію Черновець 2:0.

ЛЬВІВ. ЛЕХІЯ — А. З. С. 6:1 (0:1, 4:0, 2:0).

Товариські змагання в гакіші.

КОПАНИЙ МЯЧ.

Рух — Ам. К. С. 5:3 (2:2).

Вавель — Напшух (Ліпіни) 4:3 (1:2).

ГАСМОНЕЯ МИСТЦЕМ ЛЬВОВА У ПІНГ-ПОНГУ.

У Львові закінчились розгривки за мистецтво А-кляси в пінг-понгу. Мистецтво здобула вже 8-ий з черги раз Гасмонея. Віцемистцем Львова є Макабі.

ПРОГРАМА ОКРУЖНИХ МИСТЕЦТВ А-КЛЯСИ В ГАКІВЦІ.

В січні ц. р. грають: 10. **Чорні — Україна**, 11. АЗС — **Лехія**, 15. **Лехія — Україна**, 17. Чорні — Погонь, 18. Х — Лехія, 19. АЗС — Погонь, 21. **Погонь — Україна**, 22. Лехія — Чорні, 23. Х — Чорні, 24. Погонь — Лехія, 25. АЗС — Х, 26. **Україна — АЗС**, 27. Погонь — Х, 28. **Україна — Х, 29. АЗС — Україна.** — Клюби подані на першому місці є господарями. Як Х означено дружину, що вийде переможцем зі змагань Гасмонея — мистець б-кляси.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр 5.23—5.25, нім. марки 1.92—2.05, фр. франки 34.85—34.90, шв. франки 171.30—171.70, фунти ст. 25.80—26.00, австр. шіл. 99—100, чеські к. 21.30—21.80, рум. леви 34—36, іт. л'ри 45—46.

ЗБІЖЖЕ.

Пшениця одноц. 18.00—18.25, Пшениця збірна 16.75—17.00.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 10. І. год. 7·30 веч. „Іроскішна дівчина".

П'ятниця, 11. І. год. 7·30 веч. „Схоплена заречена" (вистава „Ілз. Нор").

Театр Ревю-родностей.

Четвер, 10. І. год. 7·30 веч. „Музичні страшки".

П'ятниця, 11. І. год. 7·30 веч. Авторський вечір Казимира Вежбовського.

Міжнародний турнір мистців дужання за чашу серед. Европи на 1935 р. в салі Кольосею при вул. Сольницькій. Початок змагань в год. 9 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Прибудда" і „Пригоди подорожників".

ЛЕГІОНО: „Ігумен Корделівський" (Оборона Честохови) в кар. Л. Венгжиновичем.

АТЛЯНТИК: „Петербурські ночі".

ВАНДА: „Рік 1914".

ГРАЛЬНА: „Маскарада".

КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).

КОЛІСЕЙ: „На дні океану" й ревія.

КОНЕРНИЙ: „Римські скандали" (Ед. Кантор).

МАРУСЕНЬКА: „Велика подія" та ревія.

МІРАЖ: „Галярд життя", „Кохає, любить знову".

МУЗА „Таранове кохання".

ПАЛЯС: „Циганські мельодії".

ПАН: „Імператриця" з Марленою Дітріх.

ПАСАЖ: „Романс Маньки Грешниці", „Піонірн Техасу".

РАЙ: „Остання година" М. ві-Мавс.

СВІТ: „Олівер Твіст", „Пекольні перетони".

СОНЦЕ: „Прокуратор Алісія Горн" і ревія.

СТИЛЬЄВЕ: „Нана" і ревія „Циганські ночі".

УТХА: „Якою мене бажаєш" і ревія.

ХІМЕРА „Вкрадено людину" (Лілі Намітз, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Четвер, 10. січня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 21.40 Концерт, 17.30 Соліст, 19.40 Муз. вечірка. **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, 20.10 Сільська оркестра, **Прага** (470,2) 10.15, 11.05 Салон. й легка музика, 16.35 Нар. пісоньки, 20.00 Сп. рециталь, **Ліпськ** (1648) 13.30 Популярна музика, 21.45 „Ромео та Юлія" др. симфонія Берліоза, **Бі.ьоород** (437,3) 20.00 Хор. пісні, **Берлін** (356,7) 17.30 Соліст, 19.00 Німецкий табор, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.30 Сучасні пісні, 19.10 Безсмертний вальс, муз., пісні, **Ляйпціг** (382,2) 16.00 Концерт, 17.25 Клясична музика, 19.30 „Фігарове весілля" оп. Моцарта, **Мюнхен** (405,4) 17.30 Соліст, 20.10 Оп. мельодій, **Будапешт** (550,5) 12.05 Співів, 20.00 Концерт, 23.20 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 11.30 Популярна муз., 17.10 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 20.45 Концерт.

П'ятниця, 11. січня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 23.00 Концерт, 17.30 Пісні й арії (Гехт, сопр.), 19.25 Опера, **Мор. Острава** (263,5) 19.30 „Тріюмф знання" ком. Бернара, **Прага** (470,2) 17.00 Квартет, 20.15 Сальон. музика, **Париж** (1648) 13.30, 23.30 Музика, 21.00 „Воскресення" пєса Бателя на осн. Толстого, **Берлін** (356,7) 15.25 Камер. музика, 16.00 Концерт, 16.30 Пісні Вольфа та Пфіцнера, 19.00 Вес. авд., **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.15 Для дітей, 18.00 Пісоньки, **Ляйпціг** (382.2) 12.00, 16.00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 17.50 Соната на два форт. Кльопера, **Будапешт** (550,5) [illegible] 23.15 Циган. музика, 22.40 Симф. концерт, **Будапешт II** (227,1) 18.20 Співи, 19.45 Фортепіян, **Мілано** (368,6) 11.30 Легка муз., 21.00 Симф. концерт, **Рим** (421,8) 13.05 Легка муз., 16.00 Академія св. Сесилії (віольончеля Пятігорський), 20.45 „Прімароза" оп. Пієтрія.

Львівське радіо.

Четвер, 10. січня 1935.

6.45 Ранішня авд., 7.50, 22.00 Реклям. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки, 12.05 Огляд преси, 15.45 Оп. і ревіові мельодії з гр. пл., 16.45 Лекція фр. мови, 17.00 Театр. Упин: два вікна на 5-ому поверсі (авд. Демелівни), 17.50 Листи та програми, 13.00 Мист. й культ. життя, Сільва рерум, 18.05 З ковчазного дому, 18.15 Мендельсон-Бартольді: Тріо г-моль оп. 49, 18.45 Що читати, 19.00 Співи Г. Грабівни (транс. з Катовиць), 19.20 Актуальн. фейл. „19.30 Легка музика з гр. пл., 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 Легка музика, співи, 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Концерт симф. орк., 21.45 Польські дороги, 22.15, 23.05 Танк. музика, 22.45 Поляки в славянських краях.

П'ятниця, 11. січня 1935.

6.45 Ранішня авд., 7.50, 22.40 Реклям. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки, 12.05 Огляд преси, 12.10 13.05 Концерт, 15.30 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 „Старий Відень" камер. концерт, 16.45 Авд. для хорих, концерт, 17.45 Брамс: Форт. соната ф-моль оп. 5, 17.50 Наші книжки, 18.00 Мист. і культ. життя, 18.05 Літер. хвилини, 18.55 Джез, 18.45 Ловецьке господарство зимою, 19.00 Співи (Вермінська) в супр. форт., 19.20 Гутірка, 19.30 Твори Кетелбі з гр. пл., 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 Кутюк Краєзн. Т-ва, 20.05 Муз. гутірка, 20.15 Симф. концерт: в перерві Веч. денник, Як працюємо, 22.30 Рецитації поезій, 23.05 Танк. музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

ч. 7 (13.905). Львів, пятниця 11. січня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 6·— зол. Чвертьрічно 18·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Конкурс „Діла" на пять статтей.

ТЕМА КОНКУРСОВИХ СТАТТЕЙ: „ЗАСОБИ Й МОЖЛИВОСТИ РОЗБУДЖЕННЯ І ПЛЕКАННЯ ЛЮДСЬКОЇ ЕНЕРГІЇ".

Редакція „Діла" розписує цим конкурс на пять статтей на тему: „Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії".

Фундатором конкурсу є американський українець п. ВАСИЛЬ ТИХИЙ, той самий, що ундував минулого року конкурс на пять статтей на тему: „Як розбудувати варстати праці?" Про мотиви цьогорічного конкурсу на названу тему п. Василь Тихий пише так: „Розумію, що розбудження енергії потрібне нашому народові на те, щоби перевести в життя різнородні проекти, між іншими проекти подані в попередніх конкурсових статтях на тему: „Як розбудувати варстати праці".

За ПЕРШУ конкурсову статтю фундатор конкурсу призначує 15 американських долярів премії, за ДРУГУ 10 ам. дол., а за три інші по 5 амер. дол. Усі преміовані статті будуть надруковані на сторінках „Діла".

*

Кожний учасник конкурсу мусить надіслати статтю на адресу редакції „Діла" найпізніше до дня 5-го лютого 1935 р.

Стаття не може бути довша як на 240 рядків друку в „Ділі".

У конкурсі не можуть брати участи професійні журналісти.

Оцінку надісланих на конкурс статтей переведе окреме журі, зложене з фахових журналістів і громадянських діячів, яке зорганізує редакція „Діла".

Події в Сарщині.

ГОСТРИЙ ОСУД САРСЬКИХ АВТОНОМІСТІВ І ФРАНЦІЇ.

БЕРЛІН, 10. 1. ПАТ. Учора вечором повновласник Гітлера для справ басейну Сари Біркель виголосив до радіо велику промову у Кайзерславтерн, в якій гостро виступив проти сарських автономістів. Біркель підкреслив, що проблема Сари є наскрізь німецькою справою. Рада Ліги Націй своїм рішенням на грудневій сесії 1934 р. уже взагалі не застановлялася над можливістю повторити вдруге плебісцит у басейні Сари. На випадок перемоги сарських автономістів суверенну владу обняла би Ліга Націй. Німецький нарід у Сарщині ніколи не віддасть своєї долі в руки чужих урядів. Справді версайський трактат намагався витворити автономічний рух у Сарщині, але не хотів влаштувати румунських політики у Німеччині. Рішення трактату не передбачують сепаратистичного руху, щоби відорвати Сарщину від Німеччини з внутрішньополітичних мотивів. Тому в інтересі правдивого порозуміння з Німеччиною Франція повинна зліквідувати співпрацю з ворогами Гітлера. Біркель закидає між. Лявалеві, що своєю поведінкою у Женеві віддав прислугу німецькій опозиції. Німеччина не допустить, щоби вмішувалися до її внутрішніх справ. Вкінці повновласник Гітлера заявив, що німецький уряд не думає творити концентраційних таборів у Сарщині для противників повороту Сарщини до Німеччини.

УТЕЧА КАПІТАЛІВ ЗІ САРЩИНИ.

САРБРІКЕН, ПАТ. „Арбайтер Цайтунг" повідомляє, що за останніх 14 днів каси французьких банків збільшились на 100 мілісенів франків. Крім того капіталісти купують французькі підприємства, площі і доми, бо бояться, щоби по повороті Сарщини до Німеччини не мусіли вимінювати франків на марки.

ЗМІЦНЕННЯ ПРИКОРДОННИХ ФРАНЦУСЬКИХ СТАНИЦЬ.

БЕРЛІН, 10. 1. ПАТ. Появилися офіційні заперечення про концентрації військових відділів на кордонах Сарщини. Зате змішнили поліційні станиці на кордонах Сарщини для управильнення прикордонного руху між Льотарингією і Сарщиною.

Поворот Німеччини до Ліги Націй або цілковите осамітнення.

ЛЬОНДОН, 10. 1. ПАТ. Завтра відбудеться засідання Ради Ліги Націй під проводом турецького міністра закордонних справ Тевфік Араса. Підчас цієї сесії Ліги Націй і в Льондоні найближчого тижня великі держави розведуть акцію за поворотом Німеччини до Женеви, щоби вона підписала роззбройну конвенцію, яка признає Німеччині рівноправність. „Дейлі Геральд" пише, що Німеччина має до вибору або згоду на порозуміння або цілковите осамітнення в Европі. Мін. Лявалеві вдалося акцією цих держав. Мін. Лявалеві бажає, щоби німецький уряд освідомив собі що на випадок опору буде осамітнений. Мін. Лявалеві підтримують: СССР, Італія і Мала Антанта. Крім того Лявалеві бажає в Женеві налагодити співпрацю з Польщею. „Дейлі Геральд" пише, що найважнішою справою теперішньої сесії Ради Ліги буде стріча між. Лявалеві з між. Беком. З Женеви їде між. Лявалеві до Льондону, щоби виєднати підтримку Великої Британії для своїх планів.

Шлигунська афера у Швайцарії.

Велику сенсацію у Швайцарії викликала шлигунська афера, в яку вмішаний провідник швайцарських фашистівських організацій емеритований полк. Фонялаз. Деякі швайцарські часописи оголосили фотографію листа полковника, яка доказує, що полковник працював для Італії проти Франції. В помешканні полковника поліція перевела слідство, але нікого не арештувала.

Велика залізнична катастрофа на шляху Москва—Ленінград.

МОСКВА, ПАТ. На залізничім шляху Москва-Ленінград між станціями Торбіно і Вялка дійшло до великої залізничої катастрофи. Два поспішні поїзди зударились, багато вагонів знищених, три вагони згоріли. В катастрофі згинуло 16 осіб, 67 осіб ранених. Про подробиці катастрофи большевицька преса мовчить. Про розміри катастрофи свідчить той факт, що на ратунок виїхало чотири поїзди. Слідство веде окрема слідча комісія. Арештували кільканацять осіб, між якими є машиніст, двох помічників і кондуктори того поспішного поїзду, який наїхав на другий поспішний поїзд, що минав поволеньки потріскані від морозу рейки. Крім того арештували начальника станції Торбіно і двох стрілкових (зворотничих). Арештовані стануть вже перед судом.

НОВА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА У СССР.

МОСКВА, 10. 1. ПАТ. В ночі з 7. на 8. січня ц. р. дійшло до нової залізничої катастрофи у Ростові над Доном. Особовий поїзд зударився з другим поїздом, 6 осіб убитих, 23 ранених.

НЕДІЛЯ 13-го СІЧНЯ 1935.

Маланчин Вечір

уладжують Товариство „Українська Захоронка" і „Карпатський Лещетарський Клюб", в салях Касина Почтовців, ул. Японська 9. Початок год. 5·30.

За Американську Україну.

(Кореспонденція з Нью Йорку.)

Нью Йорк, 2. січня 1935.

Від коли українська еміграція стала жити народнім життям, від тої пори вона була діяльна на всіх ділянках. Політичне положення рідного краю було головною метою розмов і промов і для допомоги українському народові в старому краю звертялося головну нашу діяльність.

Це було природне. Ми були лише дітьми старої батьківщини і тому в першу чергу ми були обовязані їй допомагати. Але згодом почало наростати американсько-українське покоління. Воно знає Україну не як рідний край, а як край батьків. А властива батьківщина нового покоління це Америка. Сама конечність приневолила цілу українську еміграцію подумати дещо про національне виховання родинного тут покоління і це було причиною закладання наших вечірніх, а згодом також і цілоденних народніх та вищих шкіл. Впарі з тим йшла переміна понять старшого, приміґрованого покоління. Вони ставали громадянами нового краю і почали Америку вважати за свою прибрану батьківщину. Почали творити громадянські організації, політичні клюби, брати участь у виборах, інтересуватися американським політичним життям, приставати до істнуючих тут політичних партій. Коротко: українці що приїхали з Европи, почали американізуватися, хоч і памятають про своє положення.

Ця американізація має такий вплив, що старокрає ві справи відсуваються на другий плян, а висуваються наперед тутешні американські та місцеві українські справи. Отже журба про удержання церков, парохіяльних шкіл, різних тутешніх товариств з характером допомогово-асекураційним, народніх та клюбових домів, тутешніх українських видавництв як: газет, книжок, календарів, видань для дітей і т. п. Отже проти волі навіть найбільше завзятих патріотів твориться тут окрема вітчина українського народу, Американська Україна. Є це духова частина України, але без своєї землі, без території. Американська Україна — це своєрідний витвір відносин у Новому Світі і вона неподібна до ніякої іншої України: ні до европейської, ні до бразилійської, ні до канадійської. Европейські українські громади поза територією різної України це лише емігрантські громади. Бразилійська та канадійська Україна це духові частини України, але зі своєю власною територією. А американська Україна перестала вже бути еміграцією, але не маючи своєї території, вона істнує дальше і продовжує своє життя через передавання ідеалів новому поколінню.

Таке життя американської української цілости вимагає спеціяльних засобів. Провідники Американської України мають тому далеко складніше завдання, ніж всякі інші українські провідники на цілому світі. І тому головна енергія провідників американських українців повинна бути звернена на скріплення життєвих сил Американської України.

Завязок до цього маємо вже в нашій церковній та народній організації. Церковна вже скристалізована, а народня перебуває стадію еволюції після кількакратних невдалих спроб. Але при дальшій текучій та совісній і безкорисній праці провідників ми таки дійдемо до того, що будемо мати тутешній народній авторитет, авторитет Американської України.

Возняк матеріали 100 цм. від 4.80 до 6.60
шовкові Crepe Cairi „ від 7.— до 8.50
„ Crepe Mousse „ 6.80
Ліонський шовк (чист. шовк) 3.60
Лянабль (вовнят. до прання) 6.20
та всілякі шовкові матеріали по цінах від недавна дуже низьких у найбільшім виборі — тільки у фірмі
Дім Моди
Львів, Марійська пл. ч. 4. Європейський Готель.
Обслуга в українській мові.

Такий розвиток буде зовсім нормальний і чим скоріше це станеться, тим краще для української справи. Тоді Американська Україна, користаючи зі свободи нової батьківщини, буде могти нараз піднести поважний голос в обороні своєї старої батьківщини, а тутешні автохтони зможуть також використати свій вплив для допомоги краєві батьків. Ходить лише про те, щоб якнайшвидше створити оту цілість, вище автономну духову українську провінцію, Американську Україну. Ходить про те, щоб її сконсолідувати у нутрі і перещепити в неї духовий український ідеал. Це є важка справа, коли хто має на увазі факт, що Американська Україна є антиподом відносин у Новому Світі, здалека від старого краю. Одначе час робить своє і за будучність Американської України не треба боятися, коли в час схочемо повести працю у властивому напрямку.

Та тепер саме час звернути увагу на перешкоди у творенні Американської України. Ці перешкоди є наші внутрішні, але є й зовнішні. Внутрішні це минулі наші, в більшій частині безпідставні, взаємні напасти й очорнення. Їх важко забути і тому треба дуже сильної волі, щоби припинити процес творення сконсолідованої громади. Але йде тепер до ліпшого і тим треба радуватися.

Зате більшими перепонами є перегони зовнішні. Є це змагання різних європейських українських груп вітворити якусь частину чи групу американських українців від природної праці для добра і будучини Американської України, а навіть зайнтересувати їх якоюсь партією чи групою європейських українців. Що така зацікавленість європейських груп виходить на шкоду Американської України, а впарі з тим на шкоду американської справи, в тому нема сумніву. Європейські групи чи партії думають виключно про те, якби звідси з Америки внекзекувати якнайбільше гроша на їх хвилеві потреби. Через те відривається від місцевої постійної праці найкращі одиниці, а крім того гаки багато гроша, вими приєбираного, іде на марне, бо йде на внутрішне поборювання різних українських угрупувань в Европі. Колиж Американська Україна, вичерпана з гроша на такі партійні цілі, схоче дати на якусь культуру загально українську і постійну ціль, тоді сфанатизовані прихильники одної чи другої групи прямо не допускають до таких датків і крутом екзекують їх для себе.

Одночасно спиняється тим також процес творення окремої Американської України і прискорюється її смерть. Самі патріотичні заклики, видані в Америці в імені України, на ділі України не спасуть, бо це не справа одної хвилини чи одного року. Зате ці заклики не допускають до творчої праці американських українців, обрахованої на далеку мету і на позитивну допомогу старій українській батьківщині як цілости, як нації.

Вісти зі старого краю приходять до Америки повільно. Навіть інтелігентній людині, що довший час перебувала в рідному краю, годі нераз зорієнтуватися, як там тепер відносини укладаються. Міжтим всілякі експозитури старокраєвих угрупувань обкидають на ліво й на право грязею головний сровід рідного краю в вічевих промовах і в своїх партійних органах, а наслідок цього такий, що тут роджені українці набирають поняття, що загал українців в Европі це безхребетна і безобразна збиранина, жадна наживи і продажна. Отже маємо напр. в Америці спеціяльних діячів та емісарів большевицьких, радикально-соціялістичних, націоналістично-революційних, монархістично-гетьманських, а головна старокраєва демократична організація старих націоналістів тобто Українське Національно-Демократичне Обединання, все має в Америці не то якоїнебудь підтримки, але ніхто його не боронить, ніхто його діяльности не розголошує, хоч, як відомо, оне знеславлене тут УНДО двигає на своїх плечах головний тягар оборони інтересів української нації як цілости, а західньої її частини зокрема.

Це лише зразок, як недостача загально признаного авторитету на Американській Україні може бути і на ділі є шкідливою для визвольної справи рідної землі.

Може би хтось з діяльних провідників неконсолідованої ще Американської України завдав собі труду і набрав відваги прилюдно щось про це сказати.

Д-р Семен Демидчук.

Жадайте всюди! найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металю і посуди — та смар до лещат.
„СІЛЬВА“
Львів, Бандурського 5

Програна Німеччини чи Совітів?

Значіння франко-італійського пакту в Римі для дальшого укладу міжнародніх сил.

Львів, 10. січня 1935.

Коли пригадаємо, що Франція була єдиною европейською великодержавою, яка від підписання версайського мира не вислала була ні разу з відвідинами до Риму свого чільного представника, обмежуючись до формально-дипльоматичних звязків, та що особливо від приходу до влади Мусоліния не лише французька преса (у великій частині під впливом різних масонських лож), але навіть міністри закордонних справ (Поль Бонкур) прилюдно кепкували собі з вождя відродженої Італії, — то зрозуміємо величезну зміну, яку в цій ситуації зробило підписання у Римі кількох франко-італійських пактів. Чи Італії дійсно залежало на підкреслюванні „сердечности“ прийняття мін. Лявалл, чи витали його Італійці справді „маніфестаційно“, чи теж може правду мають ті, які впевняють, що подорож Мекдональда по Італії була де-де більшою маніфестацією, — не речі другорядні: міркування на цю тему не радше декораційний орнамент до публіцистичних дописів із Риму. Суть справи в тому, що між Італією та Францією перестала існувати найважніша причина спору — кольоніяльні справи, — і що Франція та Італія перестали стояти по двох протилежних сторонах у таких справах, як погляд на ролю Малої Антанти у Середній Европі чи проблема розброєння. Таким робом підписані римські пакти створили реальну підставу для дальшої співпраці обох держав над спільним вирішуванням усіх найважніших справ Европи.

Частина европ. преси добачила в цьому факті відразу — програну нім. дипльоматії. Німеччина, мовляв, використовувала завсіди італьо-французький антагонізм і навіть після прохолоди німецько-італійських взаємин у звязку з австрійськими подіями — Німеччина завжди рахувала на Італію, як на свого рода „природного союзника“. Нині, чуємо, Італія остаточно „зрадила“ Німеччину; що більше, деякі журналісти з більшою фантазією створили вже цілу

Зм на льокалю склад автомобілевих артикулів тепер Львів, ул. Академічна 7. Вітолд Транда

Львів зпереду століття.

(Докінчення.)

ФАКТИ Й ВИДУМКИ ПРО УКРАЇНЦІВ.

Зокрема цікаве для нас те, що написав Яблоновський про українців, хоч із його змішання фактів із життя з власними видумками й підозріннями виходить ясно, що автор не вмів чи не хотів глибше ввійти в порушені питання та побачив москвофільство в самих зачатках національної окремішности українців від поляків. „Ми ще тоді не знали — читаємо в спогадах Яблоновського — різниці між нами й русинами й вони самі не мали цього почуття. Ми жили з собою у школі, а потім у війську як браття, в 1831 р. багато руських богословів скинули реверенди та служили в нашому війську, щойно пізніше Москва, закупивши Ставропігію й декількох негідників у консисторії, а Австрія підбурюючи Русь на шляхту, розірвала спокійничий звязок. Неодин русин сповідався перед латинським священиком, поляки брали шлюби й хрестились у церквах, як русини в костелах, де кому було на руку, бож ніхто з віроісповідання не думав виводити національности. Щойно по багатьох роках почались спори в подружжях згідно з яким обрядом хрестити дітей, була це перша ознака роздвоєння. Через ненависть до шляхти уряд, бажючи мати шпигунів із священиків (я читав два такі заклики до священиків) зробив дві великі помилки, першу через те, що не зрівнив руського календаря з нашим (чого сама Русь тоді бажала), а другу, що позволив, щоб до церков втиснулися схизматичні обряди, як царські врата й інші. Різниця в дотації й освіті каверів багато причинилася до злого: латинський за-

можній, освічений, притім патріотичний, усюди мусів мати першенство перед руським, завсіди темним, осоружних обичаїв і брудним, неохайним так, що відпихав від себе. Чиж можна було напр. ставити нарівні каноніка Вітославського, величну, освічену, праву людину з крилошанином Держком, відомим нам шпигуном, що в закляпаній реверенді приходив на обід, облизував пляшку поданої муштарди, пив із тарілки останки росолу, по кожній страві поликав чарку горілки й серед тисячі обридливих смішностей хвалився, що його денька така молочна, що для всієї челяді доставляє щодня молока? А цей Держко ще був вийняткової огляди. Доки повна ніч була в їх мізках, не відчували положення, якому самі були винні, аж коли молодші, дещо краще виховані, почали обідати парохії, загоріли завистю до латинського клеру, а до нас ненавистю. Щойно коло 1846 р. траплялось чути: **„ми русини“** й речення, що обряд творить національність.

„Митрополит Ангелович із своїм крилошанином Гарасевичем (бароном фон Neustern) почали перші звертати Русь у кігті білого царя. Вони перші ввели до церкви деякі схизматичні обряди, вони наказали зїзди священиків по деканатах; у день для позору радили над духовними справами, вночі замикались у церквах, денунціювали деканові чинності кожного шляхтича й приготовляли способи, як позбутись шляхти, щоб лишились тільки „мир“, призначений на схизму та схизматичні священики. У 1809 році австрійські війська боролись над Дунаєм, а єдиний корпус генерала Пекінга з трьох тисяч моравсько-чеських буцімто добровольців (селяни називали їх фрайкурами, бо мали frei красти кури) склав зброю під Винявою перед декількасот шляхетського повстання полковника Чосновського й Львів злобудо одинадцятьох у-

ланів. Тоді Ангелович і Гарасевич подали до уряду готовий плян вирізати шляхту при помочі селян. Цей плян відшукав мабуть серед актів і виконав Хоминський у 1846 році. По церквах святили ножі, а австрійський уряд у незрозумілому засліпленні терпів ці роботи (для нього ще згубніші ніж для нас) і нишком похваляв".

Після таких дурниць і нісенітниць про митрополита Ангеловича й крилошанина Гарасевича, про свячення ножів по церквах тощо не здивує нас і оця характеристика пера Яблоновського: „Досить поглянути на першого ліпшого попа, на це темне волосся й темні очі, на косі погляди, які кривавими відблисками зраджують що в його середині кипить непереблагана ненависть, на острокутні бороди, які закривлюються к носам, ні зелено-жовту шкуру з рідкими порами, відзначеними чорними крапками, схильну до прищів і угрів, — щоб переконатись, що це зовсім винародовлений людець".

ГУЦУЛИ.

Гуцулів пізнав Яблоновський завдяки тр. Скарбкові. „Купив він у глибині Карпат добра. Жабе, славне гніздо опришків, де перед ним ніхто не смів мешкати. А всеж Скарбек, звеліщи повирвати залізні двері й віконниці й викинути всяку стрільбу, перебував там сам із льокаєм по декілька тижнів. Я був у Рожнятові, коли приїхало декілька верховинців із молодицями платити чинш за пасовища на полонинах. Був це гарний народ, селянин в селянина як дуби, по гуцульському просто вбраний, зате молодиці в багатому строю, рослі, тонкі, гнучкі неначе лілії, в сивих високих шапках виглядали мальовничо. На тонесенькі, багато вишивані сорочки спадали аж нижче грудей золоті, грубі монети, нанизані на кількох шнурах, одна низка яких оперізувала також на ліс шапку. Коли го-

теорію про макіявелізм Мусолінія, який навмисне 10 літ підтримував легенду про прихильність Італії супроти Німеччини, на те лише, щоби в доцільну хвилину як найдорожче продати цю прихильність — Франції.

Такий підхід до оцінки римських пактів дуже примітивний. Вже звістка про одногодинну „випадкову" розмову Лявала, Мусолінія, Сувіча й фон Гасселя та потім вичікування на відповідь із Берліна, — вже одна та звістка дискредитувала твердження про здогадну програну Німеччини, залишеної ніби то на лісі. На ділі, як виходить з голосів головно німецької, англійської та совітської преси, себто преси не залежної безпосередньо від побажань італійського і французького міністерств закордонних справ, що хотіліб зберігти якнайбільшу дискрецію, нема в даному випадку й мови про програну Німеччини. Навпаки: римські пакти відчиняють дорогу Німеччині до повороту до Ліги Націй і то без таких передумов, як напр. підписання східнього пакту, себто без передумов, які йшлиб на руку — Совітам.

І тут маємо другий цікавий момент куліс римської зустрічі. Фактом є, що у французькій прилюдній опінії зуварилися дві течії: опертися на союзі з Совітами (Росією) чи на відновленій Антанті. Англійська дипльоматія докладала всіх зусиль, щоб перевести цю останню концепцію, з тою різницею, щоб антантський блюк не був звернений проти Німеччини, тільки щоб Німеччина доповнила його своєю участю. Завершенням тієї концепції, яка найшла повне зрозуміння у Мусолінія, саме й був пакт 4-ох, який провалився лише через антинімецьку нагінку французьких соціялістичних партій, що перли до зближення до Совітів, та через самі німецькі помилки. Всеж, ніде инде, як саме у Римі, прийшло до далекосяглого франко-німецького порозуміння у справі Сари — під впливом англійської дипльоматії та серед прихильної такій комбінації італійської атмосфери. Нинішні римські пакти — це діло англійської дипльоматії: тому зрозумілою стає одноду шна радість всієї англійської преси, яка в успіху Мусолінія і Лявала бачить успіх — Англії.

Нема під римськими пактами підпису Англії ані підпису Німеччини. Але англійський дух є їх автором, а про німецькі справи є в них — між рядками — мова. Бо німецькі справи — це передусім німецьке дозброєння. Воно було причиною виступу Німеччини з конференції розброєння із Ліги Націй, воно було і є питанням німецької державної екзистенції. І коли — всупереч офіціяльному дементі — вся европейська преса стверджує, що у Римі погодились Мусоліні і Лявал, що німецьке дозброєння, це доконаний факт і що річ іде лише про формулу, яка без нарушення престіжу Франції і Ліги Націй той факт санкціонувалаб, — то це не програна, а велика німецька перемога. Чи та формула вже існує (проект окремого пакту між Німеччиною і великодержавами-сигнатарами), чи її щойно шукають, це вже річ другорядна, бо формула завжди найдеться.

Санкціонування німецьких вимог у ділянці зброєння поруч зі згодою Франції на поворот Сари до Німеччини (13. січня ця міжнародня проблема буде ліквідована) — це кінець ізоляції Німеччини, це відчинення перед Німеччиною воріт назад до Женеви, а радше — до реактивованого і змодифікованого пакту 4-ох.

Чи будуть до нього належати й Совіти — ще невідомо. Однак відомо вже напевне, що навіть їх участь у такій широкій комбінації булаб чисто формальна і — фіктивна. Не маючи територіального ані мілітарного предмету спору з Німеччиною, та навпаки — маючи рейнський пакт і можливість нового підтвердження його Ш. Німеччиною, та маючи опору у приязні з Англією і Італією — Франція не має ніякої потреби шукати такого союзника, як Совіти: союзника, що лише морально дискредитує, псує гармонійні взаємини з Німеччиною і Польщею та нічогісько позитивного не дає.

І тому совітська преса так ворожо насторожена супроти римських пактів, так обезцінює їх вартість, так глузує з англійської дипльоматії, словом — така скажена з приводу найбільшої невдачі, яку зазнала совітська дипльоматія!

Ян Кепура

останній раз перед відїздом на два роки до Голівуд

Співає для всіх слухачів Польського Радія

в опері „ТОСКА" в понеділок 14. січня в год. 20.10

Трансмісії на всі стації Польськ. Радія з театру ім Словацького в Кракові.

По опери концерт арій і пісень у виконанні Короля Тенорів.

Ще вспієш заложити в дома радієвий апарат!

сподарство прийняло їх гостинно й утостило, мужчини відпливли чересн, висипаючи на стіл 1000 дукатів, новісінького червоного ще золота. Коли касіер хотів рахувати, Скарбек не позволив. „Добре мате, паночку", сказала з дивним виразом у серцяних очах найгарніша з молодиць, „то господарі, а не пустаки". Не одна з сальонових пань моглаб позаздрити свободи рухів і спскою цим гуцулкам.

„Раз продав Скарбек цмат ліса. Довідавшися про це, гуцули зложили йому цілу вартість проданого ліса, щоб лиш не рухав їх ялиць. Був це доказ привязання до землі.

„До тридяти років був кожний гуцул вітрогоном, себто опришком, і ходив на Волощину відвідувати жидів і вірмен. По третьому хрестику женився із якоюсь гуцулкою і ставав порядним господарем, на жаль, деколи й ватажком, що полював на давніх товаришів. Чи добрий, чи злий обичай, не вирішу, досить, що споконвічний. Не без причини преподобний ігрох із Фельштина радив вигубити гуцулів, бо це бутний народ, а Карпати залюднити іншими осе лями.

„Коли в Станиславові страчували славного Добощука (а може Бойчука, бо обидва в одному часі згинули) з кількадесятьма іншими вітрогонами, декілька тисяч гуцулів зачгало оболоння, прощаючи їх думками, кожний засуджениець вступав на драбину, подаючи найближчому люльку, останній Добощук потягнув декілька бовдурів і кинув між верхозинців. Червоною гарасівкою застібнена сорочка була багато років жалобою гірського народу по своєму героєві. З Жабя й багатьох інших сіл довгий час не брали рекрута, бо вітрогон, узятий в кайдани, пару місяців соловів, думав і нарешті вмирав із туги за полониками".

М. В.

По смерти Михайла Грушевського.

КОЛОМИЯ ПРОФ. ГРУШЕВСЬКОМУ.

Заходом Т-ва „Український Народній Дім" при співучасти всіх культурно-освітніх установ і товариств у Коломиї уладжено дня 19. 12. м. р. святочну академію для вшанування памяти найбільшого історика і громадянина та першого Голови Української Держави проф. Михайла Грушевського. Перед відкриттям академії відправив у місцевій парохіяльній церкві **о. прелат А. Русин** богослуження (співав хор під упр. проф. Д. Николишина), після якої в салі Шадничої Каси, вщерть переповненій громадянством міста і з дооколичних сіл, почалася жалібна академія. Коли завіса розкрилася, присутні побачили на сцені портрет Великого Небіжчика, виконаний арт.-малярем Гр. Смольським; над голсвою Грушевського завішений був терновий вінець (символ мученництва), а по боках — праворуч український національний прапор, ліворуч чорний. Академію відкрив **радн. З. Оробець** короткою промовою. Присутні вшанували память Грушевського повставанням з місць та одноминутною мовчанкою. Потім симфонічна орхестра філії Музичного Інституту ім. Лисенка відіграла жалібний марш оп. 42 М. Лисенка. Реферат на тему: Мих. Грушевський як історик України і професор університету — виголосив **дир. Й. Чайківський.** Прелєгент насвітлив величаву постать історика України-Руси, що перший розкрив перед українським народом великі сторінки його минулого буття. Згадуючи М. Грушевського як професора університету, прелєгент (бувший його ученик) поділився цінними споминами зі своїх спостережень про характер і батьківське відношення Гр-го до студентів, для котрих був добрий і щедрий, але вимагав безоглядної обовязковости і солідної творчої праці. Від тих спомнинів повіяло безпосередною щирістю і смутком... Чергову точку: „Ой, Морозе, Морозенку" С. Людкевича — відспівав хор „Колом. Боян". Реферат: Мих. Грушевський як історик літератури й культури — виголосив **проф. Д. Николишин.** Прелєгент у змістовному і глибоко продуманому рефераті викладі підійшов до оцінки Грушевського не тільки як історика української літератури, але також як ученого світового, вселюдського значіння та виказав, що він, як ніхто інший дотепер, своєю творчістю і науковими працями возвеличив і підніс на европейський рівень культуру українського народу. Останню точку програми виконав хор „Колом. Боян" прекрасним твором Б. Вахнянина: „В боротьбі за Вітчизну". Відспіванням національного гимну академію закінчено. Орхестрою проводив **дир. Р. Рубінгер,** хором **д-р Р. Ставничий.** Вся академія відбулася в надзвичайно настроєвій атмосфері, як того й вимагала повага сумної хвилини. Реферати і що мистецьки виконані музичні й хорові продукції на довго полишать по собі память у присутніх громадян.

ПОМИНКИ ПО МИХАЙЛІ ГРУШЕВСЬКІМ У ПРАЗІ.

Прага січень 1935.

В суботу 29. грудня м. р. відбулися у Празі поминки по Михайлі Грушевськім, улаштовані міжорганізаційним комітетом українських організацій в ЧСР. Поминки складалися з двох частин: з церковної панахиди й жалібної академії.

Панахиду відслужив у „Гусовім Домі" архиепископ Савватій, що в короткій промові підкреслив заслуги великого Покійника. Після панахиди відбулася в салі на Славянськім Острові жалібна академія з такою програмою: 1) Відкриття — проф. С. Русова. 2) М. Грушевський в українському відродженні — проф. М. Славінський. 3) М. Грушевський в Галичині — інж. А. Галька. 4) М. Грушевський і тогочасна українська молодь Галичини — доц. д-р М. Дольницький. 5) М. Грушевський як історик — доц. П. Феденко. 6) М. Грушевський як історик української літератури — проф. Л. Білецький. 7) М. Грушевський і славянство — доц. Г. Омельченко. 8) М. Грушевський і Українська Армія — ген. М. Омелянович-Павленко. 9) М. Грушевський і сучасна молодь — студ. філ. С. Росоха. Реферат про державну діяльність Грушевського відпав, бо прелєгент проф. Н. Григоріїв не повернувся ще був зі Львова, куди виїхав на наради в справі всеукраїнського конгресу. Крім цього на академії виступали ще з промовами: проф. Янко від чеської Академії Наук, п. Захарко від Білоруської Громади в ЧСР і п. Ламтатідзе від грузинів.

Почесну сторожу при портреті Великого Небіжчика, кисти нашої малярки п. Білецької, мали наші соколи та пластуни. В панахиді і в академії взяв теж участь Український Хор у Празі під дир. п-і доц. П. Росиневич-Щуровської.

Поминки пройшли дуже поважно й достойно, при великій участи українців з Праги і з провінції. Українська еміграція в глибоким смутком складала прилюдний поклін великому українцеві — теж колишньому емігрантові, що один жертві української Голгофти, даючи цим доказ, що на полі, які торкаються життя всього народу, вона — не зважаючи на свою розпорошення і розбиття — вміє гідно й одностайно зареагувати. Жаль тільки, що для цілої цієї одностайности нашої

Замовлення приймає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

еміграції треба як таких болючих і трагічних товчків.

З жалем мусимо теж підкреслити слабу участь у поминках братів чехів, і то напіть з тих кругів, які повинні були разом з нами вшанувати память Михайла Грушевського, як визначного вченого славянина. Невжеж навіть і серед цих кругів конфлікти нової „привязи" є сильніші, ніж почування старого, традиційного у чехів славянофільства? *М—ю.*

ВІДГУКИ СМЕРТИ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО В БОЛГАРІЇ.

Лист із Софії.

Вістка про смерть М. Грушевського глибоко зворушила серця української еміграції в Болгарії. Перша вістка появилася в „Зарі" при кінці листопада м. р. Дня 30. XI. м. р. насліло до нас „Діло" з обрамованою на чорно передовицею і майже одночасно появилися замітки про смерть великого українського ученого майже в усіх щоденниках болгарської преси.

„Литературенъ Гласъ, тижневик литературы, изкуства, науки та громадського життя, що виходить що середи під редакцією великого приятеля України п. Д. Б. Митова, 12. XII. м. р. (ч. 253) помістив 2-шпальтову статтю проф. Д. Шелудька п. н. „Знаменитиятъ украински ученъ Грушевский почина".

На вістку про смерть першого президента Української Народньої Республики дня 4. XII. м. р. зібралася управа Союзу Українських Організацій в Болгарії (Софія) і на своєму жалібному засіданні, присвяченому памяті Покійного, рішила скликати представників українських і співчуваючих українській ідеї організацій для утворення ширшого органа, комітету. Перше засідання визначено на 7. XII., одначе виявилося, що деякі організації, як „Українська Громада" і „національлістичне" У. К. Союз в Софії, через вузько партикулярні мотиви й особисті амбіції деяких людей своїх представників не прислали. Тоді спільне засідання із 7. XII. рішило запросити до Ш. О. К-ту ще й поодиноких осіб індивідуально, як п. Лідію Шишманову-Драгоманову, проф. Шелудька, д-ра Ярослава, п. П. Блажка, проф. Арнаудова, письменника Ст. Чіліягірова й інш. До обняття головування в Комітеті рішено запросити проф. д-ра М. Арнаудова, голову Українсько-Болгарського Т-ва, який радо на це погодився. Технічні справи доручено президії управи СУО і п. І. Орлову, який виявив згоду участи в жалібній академії славного болгарського хору „Родина".

ПАНАХИДА І ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ.

Дня 16. XII. м. р. в Софії у церкві св. Кирила і Методія відслужено панахиду за душу бл. п. М. Грушевського, а 30-го грудня м. р. в салі „Славянського Т-ва" (Софія, вул. Славянська ч. 6.) при численній участі українського і болгарського громадянства відбулася жалібна академія. Варто відмітити, що память Покійного звеличали своєю присутністю на академії пп. уповноважений міністр ЧСР проф. Макса, академик проф. д-р Ватев, вдова донька М. Драгоманова Лідія Шишманова й інші видні болгарські й українські громадяни.

Академію відкрив чулою промовою п. Ст. Чіліягіров, згадуючи велике всеславянське значіння жалібного свята з приводу смерти М. Грушевського. Змістовний реферат про життя й діяльність М. Грушевського, як найбільшого українського історика, громадського діяча та політика, виголосив проф. Д. Шелудько. З черги промовляв ще п. М. Ніцкевич.

Велике враження зробив на присутніх виступ відомого болгарського хору „Родина", який чудово виконав три відповідні до хвилини точки, за що присутні слушно нагородили співаків бурхливими оплесками. Жаль лише, що хор братнього нам народу через брак часу не міг виконати „Заповіту", „Журавлів" та українського національного гимну, що входили в програму дня. Наша українська мова для болгар, особливо в музиці, трудна, але треба вірити, що дальша співпраця переможе і ці перешкоди. *Софіянець.*

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНД"
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ"
і зернистої „Солодової кави ЛУНД"
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

АМЕРИКАНСЬКЕ ОБЄДНАННЯ В СПРАВІ СВЯТКУВАННЯ ПАМЯТИ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО.

Дня 18-го грудня м. р. видало Обєднання Американських Українських Організацій заклик до святкування памяти Михайла Грушевського. Заклик, поміщений на цілій фронтовій стороні „Свободи", переповідає вичерпуюче історію творення української держави під проводом Грушевського, дальше його терпіння, його духові переживання і кінчить:

„А ось надійшла остання вістка — і то, як на глум, шляхом польських і московських пресових агенцій чи газет, — що перший голова Української Держави помер у злиднях на вигнанні.

Разом з тим надійшла друга, теж жахлива вістка про те, що на Україні під Совітами зачалася нова хвиля терору і масових розстрілів...

Ми свідомі цього, що ті вісти потрясли українським громадянством до глибини душі... Всі ми бажалиб якнайскорше дати вислів нашим почуванням... Всі ми бажалиб якнайсильніше наклеймити новий кріваний московсько-большевицький терор на Україні. До цього саме тепер найкраща пора. Бо отсе наближається день 22-го січня, Свято Злуки України. Отсе Свято нехай буде цим разом присвячене памяти Михайла Грушевського, першого голови Української Держави.

Звеличування памяти Михайла Грушевського — це живий протест проти московської тиранії на Україні. Тому треба запрошувати на ті свята американських ученик, духовників, виховників, суспільних діячів і т. д. Треба, щоби про ті свята писала американська преса та щоб були реферати англійською мовою.."

Несподіванка на Свята і Новий Рік

КУПОН на 10%

Боніфікацій з рекламових цін і на гарні дарунки при купні кольонської води перфуми і ін. предметів в перфумерії

С. Федера

Львів, ул. Сикстуська 7, філія Коперника ч. 15 а. (побіч палати гр. Потоцького).

Тільки за зворотом цього купону. 51/27 6—9

Перед поїздкою мін. Лявалля до Берліна.

Французька преса пише, що підчас нарад у Римі дійшло до порозуміння у справі розброєння. Цю справу обговорюватимуть ще прем. Фландєн і Лявалль у Льондоні. Франція поставить ясно і рішуче свої домагання у справі гарантій безпеки. „l'Ère" пише, що по нарадах у Льондоні мін. Лявалль поїде в найближчих місяцях до Берліна.

Поголоски про вибори до сойму.

Польська преса подає поголоски, які кружляють у Варшаві, що вибори до сойму відбудуться уже в літі ц. р. Теперішній сойм вирішить ще нову конституцію та виборчу ординацію і закінчить свою існування. Перед розписанням виборів буде оголошений новий пресовий закон. Проект цього закону предложать ще теперішньому соймові, або появиться теж як декрет президента. Новий сойм зійшовсь би на нарізду вже в осені ц. р.

Дешевий місяць

у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Бернштейна 12.
Усі товари по ревеляційних цінах:
Для прикладу: штруксн 1·80, фланеля 60 сот, перкалін 70 сот. Полотна 55 сот.

»Життя і Знання«.

З груднем 1934 року закінчив сьомий рік свого існування єдиний у нас науково-популярний журнал-місячник, що його видає Т-во „Просвіта". За той час появилося в ньому сила наукових статтей із ріжних ділянок знання. Ні одної важної події з життя українського народу не поминув журнал мовчки, діяльність усіх українських громадських, чи політичних, чи наукових діячів находила все в ньому своє освітлення. Журнал заступає в нас такі видання, які сотками налічують інші народи: в популярній формі висвітлюючи все, що цікавить сучасного читача, або може його цікавити. Статті Ж. і Зн. посвітлені численними ілюстраціями та портретами визначних людей, про котрих журнал пише. Число співробітників Ж. і Зн. дійшло до сотні. Редакція дбає, щоб виклад статтей був по змозі якнайпопулярніший, щоб із нього могли користати всі верстви українського народу. В 1934 р. журнал помістив 21 статтей із поля українського культурного й національного життя, 12 розвідок про українське минуле з ріжних часів, дав 17 сильветок ріжних українських діячів, освітлив у 9 статтях історію українського москвофільства в Галичині, подав у 6 статтях ріжні картини українського побуту, а в 11 — з українського краєзнавства, помістив 3 статті з поля мовознавства. Крім того було в ньому 12 статтей про чужі краї й народи, 19 з поля природознавства, 8 — з медицини й біольогії, 12 з археольогії (Галичини), 9 — з техніки, 2 — з правознавства, 7 — з господарства, 12 — з поля освіти й виховання, 12 — з бібліотекарства, 3 — з музики, 3 — з історії старовинної культури, 6 — з поля спорту, 2 — з графольогії, 12 — з астрономії і т. д. В кожному числі було безліч усяких коротких заміток про найновіші винаходи, техніку, медицину й т. д., в кожному числі була оцінка книжок, що появлялися на книжковому ринку. В новому році журнал виходить із давньою програмою. Цікаво, що шкільна куратория поручила Ж. і Зн. для читання на вечірніх курсах позашкільної освіти на другому ступні — замість окремих читанок. Звертаємо на журнал увагу наших родин. Міркуємо, що його не сила заступити тепер ні одному виданню. А про потребу його в кожному домі — нічого й говорити.

20 з ол. ШЛІФОВАНЕ **зеркало**
фабрика 50 × 100 цм.
М. Б И К, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

ЛОВЕЦЬКІ ВІСТИ.

У Перегінську впав медвідь.

Недавно на сторінках „Діла" в статті „Риковисько в Карпатах" нотували ми ловецькі успіхи перегінських ловиць. Нині містимо вістку, що гомоном відбилася в ловецьких колах. В маєтку Перегінсько, в Х. ловецькім ревірі „Петріс" у „гранських врубах" стрілив Степан гр. Тишкевич в дні 18. грудня ц. р. вначерпя св. Миколи в год. 19. карпатського медведя. Семилітній медвідь стрілений був при лудині ледви в дві години після того, як гр. Тишкевич заняв своє становище. Стрілений певним стрілом у комору володар карпатських зворів звівся на задні лапи втору у весь свій ріст, заревів грізно, але перешитий двома дальшими стрілами, звалився на місці мов громом поражений.

Нелегка була ця ловецька добича. Минула ледва непереспана морозна ніч очікування, перебуто на „вишиці", немало труду та заходів вимагала обсервація місця пригоди, що десятки кільометрів віддалена від Перегінська і немало кільометрів від Осмолоди. Здавалося, що й вечір 18. грудня буде безуспішний. Наш семилітюк у нецілу годину по приході гр. Тишкевича почав зближатися до лудини, що при ніті пирував кілька попередніх ночей. Чи з інстинкту, чи з іншої причини не спокусився на близький підхід — і довго обсервував окруження. Вкінці рішився на відворот, щоби по годині знов вернутися і в глибині полянки, покидаючи на все карпатські гори, впасти з рук людини.

Від чотирьох літ по дублеті п. Баранського в 1930. р. в „Чорній Ріці" наш семилітюк є черговим трофеєм перегінських ловиць і справді гарним увінчанням пьогорічних ловів. *М.*

Зміни мадярського уряду.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Міністр хліборобства Каля оголосив свою димісію, яку прем. Ґембеш прийняв і призначив міністром хліборобства державного підсекретаря Кольомана Дараню.

Кружляють поголоски, що командант гонвелів ґен. Карпаті теж уступить. Його наслідником буде полевий маршалок Своя.

До зміни в уряді дійшло після уступлення президента напівдикого банку Поповича. На його становище уряд призначив міністра фінансів Імреді. Хвилевим керманичем міністерства фінансів став міністр торговлі Фабіні. Якщо Фабіні залишиться міністром фінансів, тоді на його місце прийде директор мадярської телеґрафічної агенції Микола Козма.

Міністр хліборобства заявив, що по димісії міністра фінансів не може далі сповняти своїх обовязків. Хліборобська реформа на Мадярщині необхідна і вимагає великих фондів та тісної співпраці міністрів фінансів і хліборобства.

Після такої заяви уряд видав комунікат, що інтересів аграриків не легковажить. Про загальну політику міністерства хліборобства рішає не міністр хліборобства, тільки загальна політика уряду. Крім того взаємини між міністром хліборобства і прем. Ґембешом були добрі.

Кружляють поголоски, що з уряду уступить ще мін. Каня і міністр внутрішніх справ Керешеш Фішер. Наслідником міністра закордонних справ буде провідник малоземельних хліборобів у парляменті Екгардт, до якого має велике довіря прем. Ґембеш. До того Екгардт є посвячений в регентом. Міністром внутрішніх справ стане член християнсько-суспільної партії Кароль Вольф.

Опозиція запевняє, що до зміни в уряді дійшло тому, бо прем. Ґембеш. хотів відсунути від влади всіх міністрів, прихильників колишнього премієра гр. Бетлена, які не погоджуються з політикою прем. Ґембеша. Крім того прем. Ґембеш хотів зміцнити свою владу тому, що уряд хоче змінити виборчу ординацію і перевести інші внутрішньо-політичні реформи. Затіснення союзу між Італією і Францією матиме теж великий вплив на закордонну політику Мадярщини.

—o—

Засідання Ліґи Націй.

ЖЕНЕВА, 10. 1. ПАТ. Завтра відбудеться засідання Ради Ліґи Націй під проводом турецького міністра Тевфік Араса. Здогадуються, що на черзі нарад буде італійсько-абісинський конфлікт та інші політичні справи. Чергове засідання Ради відбудеться у вівторок. Нині вечором прийдуть до Женеви делеґати Мадярщини мін. Каня і Екгардт, у п'ятницю мін. Саймон та Іден. Міністри держав Малої Антанти прийдуть у понеділок. Дата приїзду мін. Лаваля покищо не устійнена.

Аґенція Авасо повідомляє, що мадярська делеґація złoжує Раді внслід слідства у справі вбивства короля Олександра. Документи обіймають 95 сторінок машинового письма і 100 сторінок залучників. Мадярська влада вела слідство у справах паспортів і побуту політичних еміґрантів на Мадярщині.

За ким голосуватимуть жиди у Сарщині?

ПАРИЖ, 10. 1. ПАТ. Аґенція Авасо повідомляє зі Сарбрікен: „Фольксштімме" пише, що представник німецького фронту конферував з рабіном Рульфом і представниками жидів, намовляючи їх, щоби голосували за приєднанням Сари до Німеччини. Рабін Рульф відповів, що жиди голосуватимуть за поворотом до Німеччини, коли матимуть гарантію, що їх опісля не будуть переслідувати у Німеччині. Кеніґ відповів в імені Ґебельса, що може скласти таку заяву, але вже далі не переговорював з жидами.

—o—

Яка причина залізничої катастрофи.

МОСКВА, 10. 1. ПАТ. Офіційний комунікат про залізничу катастрофу коло Ростова каже, її причиною було зле наставлення рейок. Товаровий поїзд, який їхав до Таганроту ударився в поспішним поїздом, який їхав до Тифлісу. ҐПУ арештувало 10 осіб.

—o—

Японія домагається скликати нову конференцію.

ТОКІО, ПАТ. Щоденник „Ніші-Ніші" повідомляє, що Японія годиться переговорювати з поодинокими державами, щоби упорядкувати морські справи. Японія домагається, щоби скликано нову морську конференцію. Одначе не зречеться своїх вимог, щоби великі держави признали їй рівноправність на морю. Японія запропонує, щоби морську конференцію скликали до Парижа.

Відгомін розстрілів на совєтській Україні у соймі.

ВАРШАВА, 10. 1. ПАТ. Нині відбулося перше по святах засідання соймової буджетової комісії, яка радила над преліміпаром буджету міністерства закордонних справ. Реферат про діяльність міністерства виголосив пос. Валевський. Організаційно-адміністраційні справи обговорив державний підсекретар Шембек.

У дискусії промовляв посол В. Загайкевич, вказуючи на жахливе переслідування і розстріли українців на Совітській Україні.

Бидецький посол Зелінський гостро критикував польсько-німецький союз. Коли провідник комісії посол Бирка двічі непімнув його, посол Зелінський зірвав голосу.

Посол Медзінський з ББ заявив, що перед комісією закордонних справ виголосить експозе мін. Бек про закордонну політику Польщі. По його заяві комісія приняла прелімінар буджету.

Змінена контроля у военних портах.

ТОКІО, 10. 1. ПАТ. Японський ґенеральний консуль зі Сінґапур повідомляє, що в портах Сінґапур і Маляґа не вільно висідати без спеціяльного дозволу на сушу моряком военних кораблів і залозі військових транспортів. Всі кораблі зі залогою більшою ніж 100 вояків англійська влада зачисляє до військових транспортів.

Виселять 3 мільони чужинців.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Демократичний посол Діз поставив внесення, щоби депортували три мільони чужинців, які нелеґально дістались до Зл. Держав. Діз сказав, що в Зл. Державах живе сім мільонів ненатуралізованих чужинців. Колиб їх виселили, це на думку Діза, значно зменшило би безробіття.

Похід комуністів до Парижа.

ПАРИЖ, ПАТ. Комуністичний союз безробітних організує похід безробітних з цілої Франції до Парижа. Головні маніфестації безробітних відбудуться на площі перед палатою послів у дні 12. січня ц. р.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. 395 89-?

— Магазин пościелі Р. Джала, Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 20-100

— Фризієрські сальони для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106—88. 85/87 5—1

— Святочні і новорічні побажання (надійшли після видрукування святочного числа). „Всім своїм Вп. Знайомим у Бучачі й поза ним найкращі побажання з Христовим Різдвом і Новим Роком шле — М-р Теодор Данилів в Збаражі".

Щодня нові усміхи фортуни.

Вже перший день тягнення IV-ої класи 31-ої Державної льотерії приніс тим, що нади льос ч. 171385 до поділу 100.000 зол.

Це число було продане в одній з малих столичних колектур, положених у північній дільниці міста. Одну з четвертин набув п. Б., дрібний купець, а другу — підофіцир одного з підваршавських гарнізонів, п. З щодо власників тамтих четвертин брак ще ближчих відомостей.

Другий день тягнення мав великі виграші. В одній з колектур у Станиславові впало 100.000 зол. на ч. 138558; ними поділяться чотирьох залізничних службовників, замешкалі у Станиславові. У Варшаві ч. 134352, який куплено в маленькій колектурі на Празі — виграло 50.000 зол. Позатим у Кракові і Остролі над Горинем власники льосів ч. 140449 і 26717 виграли по 20.000 золотих.

Третий день тягнення приніс багато нових виграних, з 50.000 зол. на першому місці. Цією останньою сумою поділяться: дві домашні робітниці, які купили одну четвертину до спілки, робітник, власник крамничок й урядовець, що мали по одній з решти четвертин.

У колі, поза мільйоном, який буде вильосований в останнім дні тягнення 25. січня, залишились ще дві виграні по 100.000 зол., сім по 50.000 зол. і багато подрібних тисячок.

Ті, що не призабули засобитись у льос, можуть мати надію, що про них Фортуна не забуде у найближчих днях. Якщо не вдасться їм тепер, негай спробують щастя при найближчій 32-ій Льотерії.

Понижче фабричних ц н продаємо всілякі блаватні товари, вовняні і білизняні Галицький Магазин Новин. — Львів, Галицька 15.

— Відчит д-ра Івана Іванця „Воєнні сюжети в малярстві" заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва і АНУМ відбудеться в суботу 12. ц. м. в год. 6. веч. у салі „Бесіди". Предлеґент дасть історичний огляд, як у малярстві зображували баталію від найдавніших часів, ілюструючи свій виклад численними репродукціями. Вступ за добровільними датками.

— Зібрання Фільольоґічної Секції Н. Т. Ш. відбудеться в суботу 12. січня в год. 18 в бібліотеці НТШ з рефератом д-ра І. Свенціцького.

— Нові українські пресові органи. Крім двотижневика „Жінка", про який було вже в „Ділі" ширша згадка, появився у нас з новим роком ще тижневик **„Наша Земля"**, як суспільно-політичний орган Перемиської Волости, що стоїть на ідеольоґічному ґрунті Українського Національно-Демократичного Обединання. Зміст першого числа „Нашої Землі" такий: Різдвяна надія — вірш Ю. Шкрумеляка; З комолою; Виходимо на позицію (ред. стаття); Людина й ідея — стаття Вол. Целеанча; Дві міри; Д-р Теофіль Кормош — нарис його життя і праці пера Дениса Корецця; На наших землях; Наша Волость; Що пишуть інші ґазети?; У вертепі — вірш У. Кравченко; У світі; Торговля — ремесло — промисл; Спорт; Господарка; Всячина. Адреса „Нашої Землі": Перемишль, Косцюшка 5; квартальна передплата 1.20 зол., поодиноке число 10 сотиків. Видає і за редакцію відповідає Евген Домарадський. — З датою 7. січня появився у Львові „тижневик цікавого слова" п. н. „Дні". На зміст першого числа „Днів" складаються: Передова; Суджена з Кольонії — Б. О. Пирятинський, ілюстр. В. Гаврилюка; Зимове — вірш В. Гаврилюка; На 18-му кільометрі за Карарою — Нікі Ґрегор, ілюстр. А. Малюка; Папір — Дж. Папіні; Пастух — Ів. Керницький; Відрадне лайше — Мак-Найлиш; Новинки з фільмового світа; На літературній ярмарці — Л. Нигрицький; Спорт чи мистецтво?; Думки про наш театр — Л. Н.; Шеста вистава АНУМ. Адреса „Днів": Львів, Чарнецького 26; місячна передплата 80 сотиків. Видає і за редакцію відповідає Соня Куликівна, редаґує колеґія.

— Польська літературна державна нагорода. За рік 1934 призначили її польській поетці Казимирі Іллаковичівній. До конкурсового комітету належали делеґати міністерства освіти, представники Академії Польської Літератури та делеґат професійного союзу польських письменників. Члени журі зголосили до нагороди таких кандидатів: Кароля Іжиковського, Петра Хойновського, Казимиру Іллаковичівну, Яна Парандовського та Казимира Вежинського. Нагороджена К. Іллаковичівна, визначна поетка. У 1929 р. дістала вона нагороду м. Вильна. Перша її збірка п. з. „Ікарові леґи" появилась у 1912 р., пізніше збірки „Ловля", „З глибини серця" та „Геройські баляди". Поетка є особистою секретаркою маршалка Пілсудського. Знає дуже добре кілька чужих мов.

— Хто виграв на льотерії? В нинішньому тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч. 125015 140548 166032. 5.000 зол. на ч. 1701 52135 89960 90211 117427 138373 151158 176115. 2.000 зол. на ч. 2934 6592 11517 21757 33389 42600 49983 51532 57970 65434 59258 73872 76015 81235 84027 118381 133764 139455 140976 153595 157098 178805. 1.000 зол. на ч. 1107 10492 16062 19719 22394 23011 26818 30775 32029 37691 490024 52068 60367 65897 70041 78786 107640 109570 113525 117659 119698 123144 129547 135844 143664 145405 153005 166296 170784 173674 174759 175454 178792.

— Школи в часі морозів. Кураторія львівської шкільної округи видала обіжник у справі опіки над шкільною молодю в часі теперішніх морозів. Сказано в ньому, що молодь, яка не має відповідно теплої одежі та обуви, а також молодь, що доходить з далеких сторін міста або доїздить з околиць може здержатися в часі більших морозів від шкільної науки. Неприсутність цієї частини молоді слід оправдати. Далі обіжник велить шкільним управам запевнити школам достаточну скількість топлива, щоб у шкільних салях була в часі науки відповідна температура. Замикати школу можна тільки в найгіршому випадку, отже тоді, коли вже ніяк не можна огріти салю до + 10 ст. Ц. Вкінці кураторія відкликується до шкільних управ і вчительського загалу, щоби в порозумінні зі суспільними встановами, шкільними опіками і комітетами батьків зорганізували доживлювання незаможної шкільної дітвори. Незалежно від акції доживлювання слід там, де частина дітвори мешкає серед поганих домових умовин, зорганізувати шкільні світлиці, де молодь знайшлаб опіку та розвагу.

МІСЬКІ ТЕАТРИ В ПЯТНИЦЮ 11-го СІЧНЯ 1935 Р.
У ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ
Святочна ювилейна 50-та з черги вистава водевілю Генрика Збежховського
„СХОДИНКА НАРЕЧЕНА" Цю пєсу повну поезії та гарних мельодій відограють ц лу.
В останній IV-тій д-ї виступлять Щепко і Тонько.

У ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ
нині в год. 8-ій (осьмій) веч. одинокий авторський вечір славного поета
Казимира Вєжинського олімпійського лавреата
Багата програма відомих і невідомих творів. Рецитує: сам автор і артист львівських театрів Т. Білощинський. Вступне слово: Вілям Гожниця

— **Львівська хроніка.** На Персенківці під Львовом в роздільній газівні експльодував газ, наслідком чого сильно попікся інж. Шнайкартівського в тяжкому стані відвезено до шпиталю. — Під колеса дрезини на Підзамчу дістався кравець Йосиф Зайончковський, якого покалічило на цілому тілі. — Арештували шевця Михайла Чернія з Клепарова, який вистерався документи Степана Срібняка та під його назвищем допускався обманств і крадежей. Мусітиме відсидіти кару 6 місяців вязниці за крадежі та окрему кару за самовільну зміну назвища. — Поліція арештувала Йоахима Шехтера, що на пл. Сельських дав Розалії Вітрилях дві австрійські двокоронівки замість 10 зол. — З одного з гробів на Личаківському цвинтарі злодії вкрали мармуровий обеліск. — У сходовій клітні дому при вул. Буоларда ч. 3- невідомий злодій вирвав Олені Заячківській торбинку з 2 зол. і дрібними річами заг. вартости 25 зол. — На становище начальника персонального бюра в шкільній куратерії після нач. Веринського, який став віцепоеводентом м. Львова, іменували Володислава Зайдлера. — Управа міста звільнила зі служби дотеперішнього директора трамваїв інж. Барвича. Він перестає виконувати функції директора з кінцем березня. Становище не обсадять на основі конкурсу.

— **Кровава хроніка.** В Тернополі відбувся зїзд бурмістрів тернопільського воєвідства. — На дорозі до Мушини пов. Коломия замерзла незнана жінка. — На гостинці між Потуторами і Литятином три бандити напали на Ізаака Фріша, який боронячись вирвав одному ніж з рук і покалічив його в плечі, а другого побив його власною палицею. Всеж таки третій напасник зрабував йому 30 зол. і разом з побитими товаришами втік. — У Довгому (Станиславівщина) поліція арештувала Олексу Семенчука, який патиком хотів видовбати очі своєму 68-літньому батькові. — На передмісті Самбора найшли замерзлу на смерть невідому жінку. — У Славську три лещетарі поломили собі ноги. Їх відвезли до шпиталю у Львові. — У лісі біля Латкович (пов. Борщів) покінчив самогубством вийт того села Долинський.

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпитки поручає фірма
Зиґмунт Залєський — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 58—60

— **Грабунковий напад.** На дім сільської купчихи в Осміловичах пов. Ковель, Мірлі Гівант напало вечором трьох озброєних людей і зажадало грошей. Стрінувшись з опором, дали чотири револьверові стріли, від яких Гівантова впала тяжко ранена на землю. Напасники зрабували вторговану готівку, частину товарів і втікли.

— **Дивне самогубство.** В ночі на 5. січня ц. р. кинувся на Персенківці під Львовом якийсь молодий чоловік і згинув на місці. Знайдено при ньому лист в українській мові, в якому небіжчик призначив зі своїх грошей 50 зол. на Рідну Школу, 25 зол. на читальню „Просвіти" в Тисьменичанах і 25 зол. на церкву при вул. Потоцького у Львові. За причину самогубства подав якісь грошеві непорозуміння. За вісткою в часописах в Інституті судової медицини зголосився інж. Юліян Нанас і пізнав у небіжчику свого слугу. Називався він Дмитро Багрій, мав 24 роки і походив з Тисьменичан станиславівського повіту. Багрій служив у інж. Нанаса два роки і лишив 400 зол., з яких часть призначив на народні цілі, а решту для своєї сестри. Причиною самогубства було те, що Багрій чувся покривдженим при обрахунку зі своїм хлібодавцем.

— **Вернувся з 20-літнього полону.** До села Вайгер під Лінцом вернувся Сімон Шпісбергер, колишній австрійський вояк, що попав в російський полон під кінець 1914 р., отже тому 20 літ. Загально думали, що Шпісбергер згинув, тому його прізвище вирвали на памятнику, який поставили у Вайрег для вшанування памяти місцевих громадян, що полягли у світовій війні.

— **Найшов турецькі гроші.** В Монастириськах Іван Васько, що працював на подвірі Як. Мерфельда, найшов горнець із 420 штуками золотих турецьких монет. Жид гроші забрав, а Васькові дав за них 20 зол. Покривджений Васько повідомив про все поліцію й вона заквестіонувала скарб.

— **Вбили коршмаря.** Поліція арештувала чотирьох селян з Любіня Вел. пов. Городок під закидом убивства коршмаря Мозеса Йолеса 26. м. м. Доходження виказали, що це була пімста місцевих людей, які крали рибу зі ставу бар. Бруніцького, 10. січня ц. р. у Городку мала відбутися проти одного з них. Йосифа Лакоти розправа, на якій Йолес мав зізнавати як головний свідок. 26. грудня м. р. вечором до шинку Йолеса прийшов Лакота з трьома спільниками і напивалися якийсь час. Коли врешті вийшли на двір, Лакота стрілив крізь вікно до Йолеса і вбив його на місці. Крім Лакоти арештовано Михайла Ципору, Йосифа Козьола і Ів. Лукова.

— **Провокатор і злодій перед судом.** В окружному суді в Коломиї відбулася розправа проти провокатора Петра Сінитовича, Василя Копельціва, В. Васкула і Розалії Сінитович. Вони доконали влому до кооп. „Дністра" і „Рокета". А що поліція впала на їх слід, Петро Сінитович рішив приподобатися поліції й повідомив посторунок, що вкаже на членів УВО. На другий день справді повідомив поліцію, що Микола і Михайло Томащуки, Антін Сінитович і Д. Голінський мають при собі летючки української військової організації. Поліція перевела особисту ревізію і справді летючки знайшла. Одначе подрібні доходження виказали, що вказані особи не мають нічого спільного з організацією, а летючки зладив сам Сінитович і підчас забави встромив їм до кишені. Поліція звільнила арештованих і тепер Сінитович відповідав за клевету, фальшування доказів і за злом, доконаний до спілки з іншими обвинуваченими. Трибунал засудив провокатора на 3 роки вязниці, інших обвинувачених на рік, а Розалію С. на пів року вязниці.

— **Чи лікар відповідає за невдалу операцію?** Апеляційний суд у Варшаві буде в найближчих днях розглядати скаргу варшавської вчительки Бжозовської, що зажадала від варшавського лікаря д-ра Фльокструмфа відшкодування в сумі 60.000 зол. Лікар перевів на її бажання операцію, якою усунув новотвір з її голови. Вислід операції був фатальний, бо вчителька так споганіла на лиці, що мусіла покинути своє вчительське звання. Суд першої інстанції признав претенсію п. Бжозовської почасти слушною і засудив лікаря на заплату відшкодування 20.000 зол. Від цього присуду відкликалися обі сторони до вищої інстанції. Апеляційний суд рішив покликати найзначніших лікарів, щоби висловили свою думку, чи заскарження лікар справді завинив. Лікарську експертизу суд одержав на кількадесять сторінках.

— **Сензаційний процес.** Перед американським судом присяглих у Флемінгтоні розпочався процес проти німецького громадянина Ріхарда Гавптмана під закидом украдення і вбиття півторалітнього сина славного американського летуна Ліндберга. На процес прибуло поверх 400 часописних справоздавців. У судовому будинку заінсталювано окремі телефонічні станції, а великі пресові агенції заложили власні каблі, що лучать Флемінгтон з іншими містами. Одночасно радієві підприємства влаштували спеціяльні висильні станції, щоби інформувати радіослухачів про хід процесу. Як головний свідок зізнаватиме служниця, що пильнувала дитини. Важним доказом вини Гавптмана є значні долярові банкноти, які знайшли у нього в сумі кількадесять тисяч. Була це частина окупу, яку зложив в означеному місці Ліндберг. Досі зізнавали крім 6-ї пістунки сам пік. Ліндберг, що чув критичної ночі стукіт від упадку драбини. Коли увійшов до кімнати сина, дитини вже не було. Зізнавала теж його жінка, леден пануючи над собою.

— **Ріжні вістки.** В ріці Двині зловили рибу ваги 112 кг. На думку рибаків риба замандрувала до ріки з Балтійського Моря. — В однім селі під Рущуком (Болгарія) вродилася дитина, що має три руки і три ноги. — Протягом останніх сімох років на Кримі було 200 випадків землетрясення. — Дві англійки, міс Блекстіром і міс Уеліч переїхали на моторівках 8.000 км. крізь піски Сагари. — В Кумамото (Японія) згоріла університетська клініка на шкоду 5 мілїонів єн.

— **Корабельна катастрофа.** Шведський корабель „Янс Хрістензон" зударився в нюйоркському порті з кораблем „Лексінгтон", який затонув до 10 мінут. На його покладі находилося 130 подорожних і 52 моряки. З виїмком пятьох осіб всіх удалось врятувати. Як стверджують, очні свідки катастрофи, зудар був такий сильний, що корабель „Лексінгтон" перетяло на двоє. На кораблі вибухла паніка, але без катастрофальних наслідків завдяки холоднокровности залоги. Орхестра не перервала концерту в часі катастрофи, доки останній пасажир не взяв на себе ратункового поясу. „Лексінгтон" спочиває на дні в глубині 30 стіп, так що понад водою сторчать комини. Катастрофа склалася недалеко місця, де в 1904 р. затонув корабель „Генерал Слокум", причому згинуло 1021 осіб.

— **Прожила 130 літ.** В селі Колом у Босній померла Айка Омерович, проживши 130 літ. Протягом останніх 20 літ жила з милостині місцевого населення.

З кіна.

КІНО-РЕВІЯ „КОЛІСЕЙ": „НА ДНІ ОКЕАНУ" та ревія: „ЗАСТАВСЯ... А БАВСЯ!"

Сензаційно-гумористична фільма Парамонту про суперництво двох нурців за серце жінки та успіхи на дні моря. Бачимо морядьке життя зі забавами, гульнею, пияцтвом та жіноцтвом. В фільмі сцени направду гумористичні й кілька цікавих знимок з дна моря. Ролі двох суперників позіграли між Елмунда Лява і Віктора Мек Логлена.

В ревії дотепна настроєва інсценізація „У кітовнім корабля" у виконанні Вінярської, Сцівярського й ревелерсів „Евгена", два веселі скетчі, танки дуету Карнерві і виступ ревелерсів, які мусіли повторити всі свої найкращі речі, бо публика ніяк не хотіла пустити їх зі сцени. Вони й становлять тепер найбільшу атракцію ревієвого ансамблю „Колісею". (ет.)

КІНО „КАСІНО": „СВІТ СМІЄТЬСЯ".

Фільму реклямують як першу совітську комедію. В оригіналі моє вона заголовок: „Веселе ребята". Так і видно, що режисерові йшло про те, щоби добути з кожної ситуації якнайбільше гумору. Комізм цієї пєси справді оригінальний: корови, безроги й кози бенкетують при заставленому столі, незвичайна тут метода дирігування симфонічною орхестрою, що грає Ліштову рапсодію, проба робітничої орхестри й її виступ на концерті перед кількатисячною публикою. Все це сцени, що розсмішують публику до сліз. Чудесна сцена зі штучними нотами, які творять горобці на телефонічних дротах та з яких можна виграти цілу арію. Усеж не обійшлося без пролетарського перцю та пропаґандивної паприки. Але це не шкодить. Можемо витримати. Оригінальна й гарна музика. Є й кілька співів. Фільма непересічна. (ет.)

Відозви й комунікати.

ТРИМІСЯЧНИЙ ТКАЦЬКИЙ КУРС У РАВІ РУСЬКІЙ.

Філія „Сільського Господаря" у Раві Руській улартовує з днем 15. І. 1935 **тримісячний ткацький курс** в домі Українбанку „Віра", котрий обіймає практичну науку на ткацьких верстатах і теоретичні предмети про сплети, приладдя, ткацькі і прядільні машини, сирівці вживані в ткацтві з особливою увагою конопель і льону, стилістику й оцінку льону під оглядом промислової і торговельної вартости.

Наука на курсі тревatиме 8 годин денно, від 15. І. — 15. IV. 1935 р. Оплата за курс зол. 30, платна по 10 зол. місячно.

Курс вести буде п. Микола Кожушко, бувш. довголітній інструктор ткацтва Краєвого Виділу у Львові.

На науку ткацтва приймають особи у віці 15—30 літ обох полів сільських ткачів, а також тих, що не знають ткацтва. Вказаним є, щоби Всч. Отці, читальні, кооперативи і всі свідомі громадяни підшукали відповідних хлопців (дівчат) і вислали їх на цей курс. Зголошення приймає канцелярія Філії Т-ва „Сільський Господар" у бюрах Повітового Союзу Кооператив у Раві Руській.

Дальшим завданням ткацького курсу буде поліпшення і поширення ткацьких виробів, раціональна годівля конопель і льону, вміла обрібка і прядіння та створення організацій для збуту надвижки конопних і льняних сирівців, словом: зорганізування ткацького промислу в повіті.

В Раві Руській, грудень 1934.

За льняно-ткацьку секцію при Філії Т-ва „Сільський Господар" у Раві Руській:
Микола Кожушко вр., голова. **Микола Мастикаш вр.,** секретар.

За Раду Філії Т-ва „Сільський Господар" у Раві Руській:
Інж. Корн. Целевич вр., голова. **Степан Котович вр.,** секретар.

Вибагливі плащі сукні 35 золотих 70 золотих Великий вибір.

Жіноча конфекція

ФЕМІНА

Львів, площа Галицька 12 а.

І. пов. ріг вул. Баторого 660

ДИВОГЛЯДИ.

ГАЗЕТА ТИХ, ЩО КРИЧАТЬ НАДАРЕМНЕ.

З „Русского Народного Голосу", що виходить в Ужгороді, довідуємося, що „на днях начнетъ выходить въ Ужгородѣ фаховая газета гр. католическихъ церковныхъ спѣвцовъ „Голосъ вопіющаго пѣвца". Чому не назвали цього „Голосу" попросту „Голосом вопіющого в пустині?" Цікаво, що редактори цього часопису не знають навіть, що значить „вопіющій".

ПРИЧИНА РОЗВОДУ.

Перед празьким судом ставав 45-літній чоловік Покорни, що хотів розвестись зі своєю жінкою. Мотиви цього розводу були такі: Оженившись, признався він своїй жінці, що він вегетеріянець і висловив надію, що вона теж стане прихильницею городини. Тимчасом його жінка не могла обійтись без мяса і за кілька місяців, не вживаючи його втратила 25 фунтів. Та наразі почала вона знову товстіти. Тоді чоловік зачав її підозрівати і стежити за нею. Одного дня пішов за нею і побачив, як вона ввійшла до одної крамниці і вийшла звідти. Їла шинку проходжуючись. Такої зради не міг чоловік пережити і подав розводову скаргу.

ПРОМОВА НЕ В ЧАС.

У селі Вульхівці на Закарпатті селянин Іван Салек запрохав багато гостей на своє родинне свято. При тості Салек прославляв своє село, де нема злодіїв і де досі не було ніодного влому. Закінчив промову, вбігла наймичка і повідомила, що саме злодії дібрались до його комори, де забрали всякі речі, дорогоцінності, навіть їжу для гостей.

ШПИТАЛЬ ПІД ЗЕМЛЕЮ.

В американському місті Флінн, славному фабриками вугілля, відчинили цими днями шпиталь під землею. Це перший такий шпиталь у світі, коли не рахувати війни. Він призначений для вуглекопів, зранених підчас праці під землею. Ввесь шпиталь вибудований як і інші шпиталі.

ДОВКОЛА СВІТА.

Один молодий голяндський інжинір збудував собі із відпадків і різних частин знищених авт, власне авто і вибрався на ньому у подорож довкола світа.

ВСЯЧИНА.

ЩО КАЖУТЬ АСТРОНОМИ ПРО ВИФЛЕЄМСЬКУ ЗОРЮ?

З днем Різдва Христового тісно звязаний спомин про зорю, яка появилася над вертепом, де вродився Христос. Зірка ця описана у Святім Письмі так точно, що астрономи віддавна стараються пояснити це небесне явище. Є три розвязки цього явища. Вифлеємська зоря могла повстати з того, що Юпітер і Сатурн зійшлись під сузірям Риби, бо тоді припадала така констеляція. Пізніше пробували пояснити собі це явище появою нової зірки т. зв. „Нова", але шлях її був зовсім інший. Третє розяснення було таке, що вифлеємська зоря — комета. Думали астрономи, яка це могла бути комета; Валіє твердив, що це комета Галея, яку ми бачили у 1910 р. Обраховують, що уродини Христа припадали на 12. вересня. Це згоджується з фактом, що пастухи завсідн пильнували у тій порі худоби вночі на полі. Дата уродин погоджується теж з появою комети Галея, що була єдиною в тім році блудною звіздою. Авторитетна хроніка китайського астронома Матуананіна згадує про цю комету, що сяла з незвичайною ясністю. Також египтяни відкрили появу цієї комети при кінці серпня. 17. вересня, коли найшлись в яслах Ісуса, згадана комета дійшла до незвичайної сили і стояла прямовісно на небі три години після заходу сонця. Саме того дня, могли „три царі" з Вавилону вибратись у дорогу. Вони йшли через Пальміру до Дамаску і зоря, як стверджують обчислення, дійсно попереджувала їх. Коли вони прийшли до Дамаску в половині жовтня, повернулась зоря на південь і показувала дорогу до Єрусалиму. Колиж прийшли туди 25. жовтня, комета вже поблідла, а у Вифлеємі на другий день ледве була замітна. Навіть те, що каже легенда, що зоря виконавши своє завдання, щезла навіки — теж правда, бо згідно з обчисленням давніх астрономів сонце 29. жовтня мусіло комету зовсім притьмарити.

З дороги життя.

ХИМЕРНІ ІГРАШКИ ДОЛІ.

Якими дивними стежками ходить нераз доля великих мистців та їх славних творів! Свідоми їх звихнули, надломили, а то й вбили умовини твердого життя, недобрі люди і безсмертна людська глупота! Не треба шукати далеко. От напр. все наше Шевченкознавство вливається в одно русло міркувань на тему: „Що дав Шевченко Україні". Чому не прийшло нікому в голову поставити справу так: „Що дала Україна Шевченкові?" Були би не дуже сумні міркування, коли брати виняткове поважання з великими поетами інших народів... Безсоннице, сиротське дитинство, коли „пас ягнята за селом", важкі хлопячі літа, коли пішов „до пяного дяка в науку" і мусів „носити воду школярям", опісля рука пустиня на оренбурських степах, чи на далекій чужині, без проміння сонця, без доброго усміху своїх, що найвище — ласкавий, протекційний погляд чужих...

В таких умовинах олеї пробивалися крізь життя з геройською незломністю, другі знеохочувалися, зневі рювалися, ломили пера, розбивали арфи та відходили в тінь. І в нас було таких чимало: Вагилевич, Камінський, Д. Січинський.

Пригадався мені гірка доля великого композитора, творця безсмертної опери „Фавст".

Саме ці днями святкувала паризька опера велике і рідке свято: ювилей 2.000-ної вистави Ґунолового „Фавста". Вечір був національним і державним святом. Був на виставі президент Республики Лебрез і ввесь столичний світ. Театр подбав, щоби достойно вшанувати память мистця, що за життя випив чару горя вщерть і ждав довгі роки, заки діжнався справедливої оцінки твору, признання і слави.

Прапремієра „Фавста" відбулася в паризькій Опері дня 19. березня 1859 р. і мала небувалу в історії невдачу. Ґунола відсудила опінія від усякого таланту, оспорювала його музичну освіту й знання, а в одній з найголосніших рецензій було написано, що „деякі яви є середньої стійности, а ремінь взагалі не існує".

Ґуно гірко плакав. І треба було майже десять років, щоби француз змінили свій погляд, пізнали, зрозуміли й полюбили красу пречудового „Фавста".

І поза межами своєї вітчизни не краще повелось авторові. Коли після кількох років від паризької невдачі приготовили виставу „Фавста" в Льондоні, не допустили Ґунода на проби і він сидів на виставі як звичайний глядач. І англійська критика не пізнавалася на вартости опери й не направила заподіяної Ґунолові кривди.

Не є це арештом винятковий випадок.

Премієру Бізетової „Кармен" висвистали в Парижі, а „Тангайзер" не стрінувся з найменшим признанням паризької публики.

Та час направив лихо і кривду, злобуючи тим великим творам почесне місце у французькому і взагалі у всесвітньому репертуарі, а „Фавст" став вчасом для французів „репрезентаційною" виставою.

Французи чесно й достойно направили кривду і сплатили довг вдячности — покривдженим мистцям.

Чи ми коли спроможемося на такий жест супроти деяких своїх мистців?...

Чому я про все те згадую? Бо дух важко покривдженого Ґунота заблукав і на нашу галицьку сцену і довго на ній гостював.

В р. 1907. виставив театр „Бесіди" „Фавста" в перекладі С. Чарнецького (на Надпінщині мають тепер переклад Старицької-Черняхівської). І ми на протязі довгих років до самої війни мали своїх виконавців Фавста, Мефіста, Валентина і Маргеріти, яку відтворювала незабутня Рубчакова, що хоч кольоратурово була слабша, та лірично-ліричні яви (пісня при веретені) передавала — як ангел...

Неодин наш талант мав янгольський терпець і витримує з ним аж до смерти. Та ми маємо терпцю не більше. Навіть по смерти великої людини вспіємо аж прийде новий талант і щезне так само, як появився. **Тиберій Горобець**

10/16 1—4

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-Р ВОЛОДИМИР ФИЛИПОВИЧ.

У Чернівцях помер дня 6. січня ц. р. по довгій і тяжкій недузі у 76. р. життя д-р Володимир Филипович. Недуги набрався від промінів Рентґена, якими займався зараз після їх відкриття і навіть мусів піддаватися кільна разів ампутації поодиноких пальців рук. Покійний, син гр.-кат. прав. священика на Буковині, скінчив медичні студії у Відні, опісля практикував спершу в околиці Горицвії як громадський лікар, звідти переїхав 1886. р. як секундар до краєвого шпиталю в Чернівцях, 1898. р. став примарем, а після смерти директора д-ра Волана (теж українця) в 1901. р. директором нового краєвого шпиталю. Тут завдяки незвичайній пильности та сильній волі вибився д-р Филипович на чолове місце. Увесь розвій шпитальництва на Буковині, головно краєвого шпиталю в Чернівцях, це в першій мірі майже виключно заслуга Покійника. Багато облегчувало йому працю повне зрозуміння у Краєвім Виділі, якого властивим провідником був тоді заступник краєвого маршала проф. д-р С. Смаль-Стоцький. Коли ми вряд із д-ром В. Гузаром прибули в 1907. р. як секундарі до шпиталю в Чернівцях, застали там шпитальні відділи ведені зразковим клінічним способом. Лікарська праця була зорганізована відповідно до найновіших вимог науки. Всюди панував взірцевий порядок. Перший приклад солідности давав кожному дир. Филипович, який щодня, чи в будень чи в свято працював у шпиталі від ранку до вечора. Літом зачинав свої операції вже в год. 6. рано, що тревало без перерви перед і до год. 2. пополудні: аж вілтак розпочиналася інспекція шпиталю, адміністрації, кухні, а по обіді приходив незабаром згоду до шпиталю і перебував у ньому до год. 9. веч.

Покійний здобув собі не тільки на Буковині, але й поза її границями славу першорядного хірурга-оператора. Поватим працював також на науковому полі. Перші його праці з ділянки бактеріольогії появилися ще в часі його шпитальної практики у Відні. В 1887. р. звернув увагу наукового світу на велике поширення пелягри на Буковині; на недуга повстає через односторонню відживу кукурудзою, а правила хронічна і кінчається звичайно умовою недугою. Завдяки Покійному розпочали тоді систематичну боротьбу проти цієї недуги.

Та найважнішою працею з його монографія про непрохідність (скрут кишок), в якій на підставі великого матеріялу (кількасот власних операцій) обговорив причини розпізнавання і лікування цієї хороби. Його осяги в тій ділянці цитуються ще й сьогодні у світовій літературі.

В політичному житті Покійник не відграваз більшої ролі. Довший час був членом громадської ради в Чернівцях і належав також як одинокий з Буковини до Найвищої Ради Здоровля у Відні. В. й. п! *Д-р Тит Бурачинський.*

СПОРТ.

ДЕНЬ ШТАФЕТ.

Лещетерський субреферат львівської округи повідомляє, що в неділю 13. с'чня ц. р. відбудеться день штафет а такою програмою: 4 × 10.000 м. для мужчин; 4 × 5.000 м. для жінок.

Зголошення слати на адресу: У. С. С., Львів, вул. Руська ч. 3. Збірка змагунів на останнім перестанку на Замарстинові (ч. 10). Пригадуємо, що кожний змагун мусить виказатися посвідкою лікарських оглядин і змаговою картою.

ДУЖАННЯ АТЛЕТІВ.

В середу 9. п. м. найбільшою сенсацією турніру в салі „Кольосею" була стріча болгарина Мартинова з поляком Шимковським. Обидва вони боролися незвичайно брутально і вкінці після дискваліфікації Мартинова судді признали перемогу Шимковському. Мистець Литви Поліс уже в 6 мін. поклав Середня. Стріч Щербінського з Ліндавом не дала висліду. У вільно-американській боротьбі поклав Біндер у 6 мін. турка Сулеймана. В останній стрічі еспанець Оліверас поклав у 3. пунді мадяра Чаш.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ПРАВО, вістник теорії і практики. Львів, грудень 1934. Ч. 4. Р. VII. Видають Товариство: Союз Українських Адвокатів і Т-во Українсько-Руських Правників у Львові. Зміст: Василь Лучич: Д-р Кость Левицький. Ювілей двайцятьпятьліття Т-ва Українсько-Руських Правників у Львові. Проф. д-р Станислав Дністрянський: Нові кодифікаційні змагання на полі цивільного права. Д-р К. Левицький: Наша стягова організація і її завдання. Привіт Митр. А. гр. Шептицького Союзові Українських Адвокатів. К. Л.: За помники на гробах Українських Стрільців. Лев Ганкевич: Останній бастіон. Оборонна акція адвокатського звання: а) Боронімся проти матеріяльного занедбу нашої палестри. б) Постанова Делегатури С. У. А. в Коломиї. Вирок Н. А. Т. З життя нашої адвокатури.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА, економічно-суспільний місячник. Львів, січень 1935. Ч. 1. Р. VIII. Зміст: На окраю днів (Актуальні замітки). І. Витанович: Михайло Грушевський. Х. Кононенко: Економічна незалежність жінки. Уділ рільництва в суспільнім доході і в ринкових оборотах в Польщі в 1929 р. Кооперативна хроніка. Господарська хроніка. Серед книг і газет. Дохроніка. Господарська хроніка. Серед книг і газет. Додаток: І. Витанович: Володимир Навроцький (1847—1882), перший український статистик-економіст в Галичині. Видає: Ревізійний Союз Українських Кооперативів. Видає: Ревізійний Союз Українських Кооперативів.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС, орган Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Центрального Обединення Української Кооперації. Львів, 6. січня 1135. Ч. 1—2. Р. XV.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, ілюстрований журнал української молоді. Львів, січень 1135. Ч. 1. Р. III.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення не відповідає ред.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 11. і. год. 7.30 веч. „Схоплена зарічена" (пристава „Ім. Пор.").

Субота, 12. І. год. 7.30 веч. „Розкішна дівчина".

Театр Різнородностей.

Пятниця, 11. І. год. 7.30 веч. Авторський вечір Казимира Вежбовського.

Субота, 12. І. год. 7.30 веч. „Нічні діти".

Міжнародний турнір мистців дужання за чашу серед. Европи на 1935 р. в салі Кол сею при вул. Сольтиків. Початок змагань в год. 9 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Приблуда" і „Пригоди подорожників".

АПОЛЛО: „Ігумен Корделіцький" (Оборона Севастополя) в Кар. Антоновичем

АТЛЯНТИК: „Петербурські ночі".

ВАНДА: „Погасаюче полум'я", „Рай відступників".

ГРАЖИНА: „І щом далі, сіра людино?", „Дозвольте нам жити!"

КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).

КОЛІСЕЙ: „На дні океану" й ревія.

КОПЕРНИК: „Римські скандали" (Елі Кантор).

МАЛЮСЕНЬКА: „Велика подія" та ревія.

МРАЖ: „Газард життя", „Кохає, любить, шанує".

МУЗА: „Танок кохання".

ПАЛЯС: „Циганські мельодії".

ПАН: „Імператриця" з Марленою Дітріх.

ПАСАЖ: „ Романс Меньки Грешниці", „Піонірки Техасу".

РАЙ: „ Вадесна година". Мікі-Маус.

СВІТ: „Олівер Твіст", „Пекольні пересоги".

СОНЦЕ: „Прокуратор Алісія Горк" ревія.

СТИЛЕВЕ: „Нана" і ревія „Циганські ночі".

УТІХА: „Якою мене бажаєш" і ревія

ХИМЕРА: „Викрадено людину" (Ліві Даміта, Анрі Іара).

Закордонне радіо.

Пятниця, 11. січня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 23.00 Концерт, 17.30 Пісні й арії (Чех, сопр.), 19.25 Опера, **Мор. Острава** (263,5) 19.30 „Тріюмф знання" ком. Бернара, **Прага** (470,2) 17.00 Квартет, 20.15 Сальон. музика, **Париж** (1648) 13.30, 23.30 Музика, 21.00 „Воскресення" пєса Бателя на осн. Толстого, **Берлін** (356,7) 15.25 Камер. музика, 16.00 Концерт, 18.30 Пісні Вольфа та Пфіцнера, 19.00 Вес. вод., **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.15 Для дітей, 18.00 Пісоньки, **Лайпціг** (382.2) 12.00, 16.00 Концерт, **Мінхен** (405.4) 17.50 Соната на два форт. Кльопера, **Будапешт** (550,5) 12.40 Сімф. муз., 15.15, 19.20 Легка и давня музика, 22.40 Сімф. концерт, **Будапешт II** (227,1) 18.20 Спів, 19.45 Фортепіян, **Міляно** (368,6) 11.40 Легка муз., 21.00 Сімф. концерт, **Рим** (420,8) 13.05 Легка муз., 16.00 Академія св. Сесилії (віольончеля Пятігорський), 20.45 „Примароза" оп. Пієтрі.

Субота, 12. січня 1935.

Відень (506,8) 16.05 Сучасна музика, 16.40, 20.05 Концерт, 18.30 Пісоньки, **Братислава** (298,8) 17.20 Словацькі нар. пісні, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для занедбаних, **Прага** (470,2) 10.15, 15.55 Легка музика, 17.05 Оп. арії, 19.10 Країна без усміху — пісні Штернвальда (виконує вокальн. квартет і композитор), **Париж** (1648) 13.00 Легка муз., 21.45 Пісоньки, 22.30 Концерт, **Білгород** (437,3) 16.50 Скрипка, 20.30 Сімф. концерт, **Берлін** (356,7) 14.15 Скр. реціталь Моріса, 16.00 Концерт, **Гамбург** (331,9) 16.00 Концерт, 19.00 Фортепіян, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Вес. вод., 19.00 Танц. вечір. **Мінхен** (405,4) 13.25 Концерт, **Будапешт** (550.5) 17.30 Віольончеля, 18.25 Пісоньки, 19.40 Вес. вечір, 22.40 Сальон. муз., **Будапешт II** (227,1) 19.55 Спів, **Міляно** (368,6) 17.10 Квартет Ленера, 19.00 Легка муз., **Рим** (420,8) 21.00 „І Капулеті е Монтекі" оп. Белінія.

Львівське радіо.

Пятниця, 11. січня 1935.

6.45 Ранішня авд., 7.50, 22.40 Реклам. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.33 Метеорольог. вістки, 12.05 Огляд преси, 12.10, 13.05 Концерт, 15.30 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 „Старий Відень" камер. концерт, 16.45 Авд. для хорих, концерт, 17.45 Брамс: Форт. соната ф-моль оп. 5, 17.50 Наші книжки, 18.00 Мист. і культ. життя, 18.05 Літер. хвилинки, 18.55 Джез, 18.45 Ловецьке господарство зимою, 19.00 Спів (Вернінська) в супр. форт., 19.20 Гутірка, 19.30 Твори Кетелбі з гр. пл., 19.50, 19.55 Спорт. вістки, 22.00 Куток Краєзн. Т-ва, 20.05 Муз. гутірка, 20.15 Симф. концерт: в перерві Веч. дення, Як працюємо, 22.30 Рецитації пісень, 23.05 Танк. музика.

Субота, 12. січня 1935.

6.45 Ранішня авдиція, 7.20, 22.00 Реклам. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки, 12.05 Огляд преси, 12.10 Концерт, 13.00 Полуд. дениик, 13.05 Старі вальси з гр. пл., 15.30 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Найновші гр. пл., 16.30 Весела авдиція для дітей „Кулігом по Польщі", 17.30 Легка музика, вес. монольоги, 17.50 Як будуть наші діти, 18.00 Львів як централи польської культури та держ. думки на півд.-сх. землях, 18.15 Орг. ресіталь, 18.45 Серце говорить (репорт. із клініки), 19.00 Концерт хору, 19.20 Відч. „Дубляни", 19.30 Веселі пісоньки з гр. пл., 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 У ритмі танків Европи (легка муз.), 20.45 Веч. дениик, 20.55 Як працюємо, 21.00 Концерт симф. орк., 21.45 Що думаєте про авд., 22.15, 24.00 Танк. музика, 23.05 Льожа і думлянців, 23.35 Танк. музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25 вол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26·00, Париж 34·94, Берлін 212·60, Цюріх 171·52, Голяндія 358·00, Прага 22·10, Італія 45·32, Нюйорк кабель 5·28 1/4, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8·91—8·93, Франки фр. 34·30—34·60 Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·75.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська ьоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноп.	16·50	—16·75	18·25	—18·50
Пшениця збірна	15·25	—15·50	17·00	—17·25
Жито одноп.ле	13·50	—13·75	15·25	—15·50
Жито збірне	13·00	—13·25	14·75	—15·50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від 1. до 10. с чня ц. р. з приводу вичікуючої тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

	дьоко Львів.
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	4·00 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко, сметану та яйця здержана.

ОПОВІСТКИ.

Ірад щінний Маланчин вечір улаштовує Товариство „Зоря" у Львові, дня 13. січня 1935 р. для членів і прошених гостей, у власній салі при вул. Вірменській ч. 25. Початок год. 9. вечором 841

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НОВОЧАСНО уладжує кімнати одинока вирібна кап. фіранок **Фрайлих**, Сикстуса 21. 53/54

БРУШО НАФТОВЕ купаю під „Удіан" і п на до Адміністрації. 845

К ВАЛЄРСЬКИЙ ПОКІЙ з осібним входом до винайму, вул. св. Марка 20. І. пов 736 5—5

ПРОДАМ к.лькинадцять морґів господарства з будинками в повітовім місті. Відомість: адвокат Карпф у Чорткові. 780 3—3

ПРОДАМ механічні верстати з віцанівною задіза сучарнею і механічною столярнею залізничні в місті. Відомість: адвокат Карпф у Чорткові. 780 3—3

ВАННИ, насідк. балії поручає найтепліше Войтіх Заяць, Оссолінських 14 811 2—10

ВЗУЧНІСТЬ пророцтва феноменального ЯСНОВИДЦЯ професора Гадже Гадього, що відгадує імена, прізвища, найбутнє, життєві тайни — може переконати навіть недовірка. Також листовно. Готель „Sans-Souci", Шайнохи 5. 844

ФЕНОМЕН світа приймає останні дні — ВИЗДЖАЄ. Ясновидить крізь мури на тисячу кільометів. Усе відгадує, відкриває — віднаходить. Ціни знижені. Готель „Savoy". 843

СКЛЕП до винайму зараз від вул. Сикстуської ч. 29 (Народна Гостинниця). 846 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Доротеум

Львів, Брацрівська 3.

ком.сова меблева гала купує, — приймає в ком.с — продає.

МЕБЛІ всілякого роду за готівку і на сплати.

Ширіть наш часопис!

Звичайні Загальні Збори Українського Лікарського Т-ва відбудуться дня 25. січня 1935 р. о год. 18·30 у домі вид. Товариства при вул. Підвальній ч. 7/1. з таким порядком нарад:

1) Відкриття Зборів
2) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів
3) Звіт уступаючого Виділу.
4) Звіт Контрольної Комісії.
5) Вибір нових органів Товариства.
6) Внески і запити

Якщо на означену годину не прибуде в приписана статутом скільність членів, Збори відбудуться в годину пізніше з тим самим порядком нарад при кожній скільності членів.

Д-р Ю. Кордюк в. р. секретар — Д-р Л. Максимовський в. р. голова

Затямте! Фотограф **МІЦЕР** **СТАНИСЛАВІВ** 815 (Пасаж Гавтенберґів). 1—7

ПЯНІНА першорядні по зниженних цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.** 89 9—55

Спеціяліст жіночих недуг і акушерії

Д-р Володимир Станецький

ординує

у Львові, вул. Хорунжини 12/II. (поруч Академічної). — Тел. 89-69.

Комунікат

для тих, що мають облігації Народньої Позички.

Письмом L. U. U. 4150/1/34 з 30. листопада ц. р. уділило Міністерство Скарбу (Державний Уряд контролі обезпечень) Товариству Обезпечень на життя **„ФЕНІКС"** дозвіл на роблення обезпечень на підставі 6 процентової Народньої Позички.

На тій підставі перепровадж.ує тепер **„ФЕНІКС"** широку обезпеченеву акцію, даючи змогу тим, що мають облігації Н. П. корисно обезпечитись на життя, за що складки можна покривати облігаціями Н. П. в ріжних формах і комбінаціях, які відповідали би бажанням і спромозі обезпеченого.

Обезпеченевий капітал буде виплачений у хвилині реалізації обезпечення **в цілости в готівці.**

Ближчі інформації дає дирекція Т-ва **„ФЕНІКС" Львів, пл. Марійська 7.** Телєфон 57-29 і 18-03.

843 1—2

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує „Галицький Магазин Новин", вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15.

для прикладу:

Полотно 70 шир.	0·55	Пошевки мереж.	2·—
Полотно 80 шир.	0·60	Простир. ковдр. мереж.	4·70
Медаполям 80 шир.	0·85	Простир. ковдр. з коронкою	5·50
Медаполям 90 шир.	1·—	Обрусове біле	1·95
Шифон 80 шир.	0·75	Обрусове колірове	2·60
Шифон 90 шир.	0·90	Обруси з френдлями	2·50
Зефір сирм.	0·55	Гарнітур 6 осіб	7·—
Поплїна на сорочки	1·20	Серветки	0·20
Поплїна І. шовкова	1·60	Ручники пафлеві	0·18
Перкалїна колірова	0·70	Ручники Купецькі	0·50
Димка на підштанці	0·65	Ручники дамастенські	0·90
Полотно простирадлове	1·25	Ручники кухонні	0·50
Простирала за штуку	2·—	Стирки	0·35
Рожевий вспн 90 широкий	1·05	Стирки корчик.	0·45
Веба червона 90 шир.	2·20	Хустинки	0·15
Шифон постелевий 90 шир.	1·—	Хустинки мужеські	0·35
Шифон постелевий 160 шир.	1·65	Капи шіков.	2·50
Атлас постелевий 90 шир.	1·40	Спідники	3·25
Атлас постелевий 150 шир.	2·35	Ковдри сатинові	8·50

УВАГА; З нагоди Білих днів продаємо всілякі бавлятні товари по цінах до 30 процент знижених.

При закупні товарів від 5 вол. задурно білети до першорядних кін.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Ч. 8 (13.906). Львів, субота 12. січня 1935. Pocztowe opłate opłacone ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів. Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щодн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·50 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Митроп. Діонізій і польський уряд затверджують єпископа для Української Православної Церкви в Америці.

Пишуть нам з Варшави.

На останній сесії Св. Синоду у Варшаві, що радила під проводом митр. Діонізія, переведено вибори трьох нових православних єпископів. У першу чергу вибрано архимандрита Івана Лавриненка, члена консисторії в Гролні, єпископом Православної Української Церкви в Злучених Державах і Канаді на місце померщого єпископа д-ра Йосифа Жука. Крім того вибрано архимандрита Теофана Протасевича, члена варшавсько-холмської консисторії — єпископом більським і другим вікарним єпископом холмсько-люблинської епархії та архимандрита Пантелеймона Рудика — єпископом з полишенням на становищі намісника Почаївської Лаври.

Всі три кандидати на єпископів представлені на затвердження польського уряду. Якщо уряд їх затвердить, то хіротонія кандидатів відбудеться в найближчому часі.

Чи нове обтяження маєтків Народнього Дому?

Довідуємося, що комісар Народнього Дому п. Міхал Бачинські старається *за нову позичку у висоті 160.000 зол. для Народнього Дому*. Видно замало п. Бачинському дотеперішнього обтяження, і тому хоче він дальшими позичками зовсім знищити і так уже зруйноване величезне народне майно. Ходять поголоски по Львові, що ця нова позичка викликала негодування навіть у кругах найближчої кліки п. комісаря та що сам о. Яворський мав на зібранні виступати проти плану такої позички. Тим то і треба собі пояснити деякі непорозуміння, які в останньому часі були між обома членами „Русского Клюбу ББ", себто між п. Бачинським та о. Яворським.

Цікаве, що на те нове обтяження народнього майна скаже „РСО" з п. Гуллою та що скажуть про цю справу ті русофіли, які вже мають досить п. Бачинського та його господарки народнім добром?

Протест американського „Провидіння" проти кривавого терору на Україні.

Головний уряд „Провидіння" вислав телеграми до президента Злучених Держав, Франкліна Д. Рузвельта і до державного секретаря Корделла Голла у Вашингтоні з приводу обновлення большевицькою Москвою кривавого терору на Совітській Україні такого змісту:

„Апелюємо до Вас ужити Ваших заходів для інтервенції у справі українців на совітській Україні, котрих тратять без суду в часі нового терору, встановленого московським урядом.

За „Провидіння", організацію українців католиків Америки:

о. Антін Логович, голова. *Антін Цурковський*, секретар.

В. БРИТАНІЯ ГОДИТЬСЯ НА ЗБРОЄННЯ НІМЕЧЧИНИ.

ЗАЯВА МІН. ЛЯВАЛЯ.

ПАРИЖ, 11. І. ПАТ. На засіданні ради кабінету мін. Лявалъ склав звіт з переговорів у Римі. Згадав, що мін. Саймон та мін. Іден заявили в імени британського уряду, що в Женеві видвигнуть справу розброєння, беручи під увагу теперішній рівень зброєнь Німеччини. Сподіються, що в Женеві відбудеться жива дискусія на цю тему. Рішення Франції в цій справі западе щойно по приїзді прем. Фландена і мін. Лявалъ з Льондону.

Мадярщина не зречеться зміни своїх кордонів.

БУДАПЕШТ, 11. 1. ПАТ. Італійсько-французьке порозуміння викликало велике вдоволення в мадярських політичних колах. Ці наради — на думку мадярських політиків — не виключають зміни мадярських кордонів мирним шляхом. Тому Мадярщина домагається: 1) територіяльної зміни на основі справедливости, пошанування історії, географії й етнографії, 2) рівноправности та пошани й охорони прав мадярської меншости за кордоном. Зате преса держав Малої Антанти пише, що союз Італії з Францією привчатав мадярські домагання зміни кордонів. У Римі запевнили послів держав Малої Антанти, що їхніх кордонів не змінять петлю. Одночасно Муссоліні запевнив мадярський уряд, що тепер можлива тільки мирова зміна кордонів. У цей спосіб Муссоліні пояснює союз з Францією. Кружляють поголоски, що мін. Лявалъ приняв до відома ці внесення. Тому мадярський міністр закордонних справ Кания одержав від свого уряду повноваження повідомити Італію і Францію, що Мадярщина приступить до римського пакту.

Димітров наслідником Кірова?

„Дейлі Експрес" повідомляє, що відомий болгарський комуніст Димітров, якого судили за підпал райхстагу, буде наслідником Кірова. Сталін довіряє йому так, що Димітрова призначив недавно членом політбюра ГПУ. Тому Димітрова призначить на відповідальне становище, яке займав Кіров.

Перед важливою нарадою у Білгороді.

БІЛГОРОД, 11. 1. ПАТ. Вчора мін. Єфтич відбув довшу нараду з турецьким міністром Тевфік Арасом. Мін. Єфтич заявив представникові Ради Ліги Націй, Тевфік Арасові, що Югославія не вдоволиться самим фактом устійнення відповідальности мадярських урядовців за піддержку підготовки до марсельського атентату. Югославія домагається судового процесу і кари на цих урядовців. Обі міністри обговорювали теж італійсько-французькі наради в Римі, які не забезпечили достаточно інтересів Греції. Тому негайно по закінченні сесії Ради Ліги Націй відбудеться у Білгороді нарада балканських держав і Малої Антанти.

26 убитих у залізничій катастрофі.

БЕРЛІН, 11. 1. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Москви: Прокуратор, який веде слідство у справі залізничої катастрофи на шляху Москва—Ленінград, заявив, що залізничий урядовець Котов признався до вини. Зпоміж 66 ранених, померло ще 3 особи. Таким чином число жертв катастрофи сягає 26 осіб.

—o—

З Новим Роком
КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР"
Львів, Руська 20, видає знову
премійні ощадностеві книжечки,
для яких призначені нагороди від 25 — 100 золотих. — Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк висилає безплатно.

НЕДІЛЯ 13-го СІЧНЯ 1935.
Маланчин Вечір
уладжують
Товариство „Українська Захоронка" і „Карпатський Лещетарський Клюб", в салях Касина почтовців в. ул. Японська 9. Початок год. 9·30.

Велика знижка цін!
на вовняні матеріяли на сукні, плащі, на шовкові матеріяли на балеві і візитові сукні
Дім Моди
Львів, Марійська пл. 4.
Европейський Готель. 727
Обслуга в українській мові
Великий оборот, малий зиск.

ВІД МОСКВИ ДО РИМУ.

(Кореспонденція із Швайцарії).

Ця кореспонденція з Женеви, яку ми сьогодні дістали, потверджує в цілій повноті всі висновки, які ми вчора зробили у редакційній статті п. н. „Програна Німеччина чи Совітів?" Тому містимо її як цікавий причинок до зрозуміння суті римських умов. — **Прим. Ред.**

Женева, дня 8. січня 1935.

Шлях від Москви до Риму не короткий, але французька політика перейшла його незвичайно швидко. Хоч Лявалъ і оголосив свого часу врочисто, що він має намір продовжувати політику мін. Барту супроти Москви, але хто знає зрештою, в який бік мусів би попрямувати Барту, коли б він не помер передчасно. Політика великої держави, особливо демократичної республики, якою є Франція, залежить не від особистих нахилів того чи іншого міністра, а від національних та соціально-політичних сил у межах самої держави та на міжнароднім терені.

У Женеві „врятували" европейський мир, знайшовши формулу помирення між Угорщиною та Югославією без участи Москви. Виключили московський уряд цілком і від участи в полагодженні справи Саршини. Запрошувати большевиків до плебісцитової поліції не випало нікому і на думку, помишляючи навіть те, що ані Німеччина ані Польща мабуть не згодились би на переїзд совітських контингентів через свої території.

Новий вибух божевільного терору в СССР у звязку з убивством Кірова викликав дуже відемне враження як по цілій Европі, так і в самій Франції і виявив у значній мірі хитке відношення, що панують тепер у Совітах. Чи було це останньою краплиною, що перехилила політичні терези у Франції в бік противників зближення з Москвою, покищо певне сказати не дається. Певне у всякому разі, що Франція шукав тепер підтримки скорше в Римі ніж у Москві.

Що франко-італійське зближення йде всупереч франко-совітському зближенню, не підлягає вже найменшому сумнівові. До подорожі Лявалъ до Риму московська преса поставилася про-

Жадайте всюди! Жадайте всюди!
смар до лещат „Сільва“
Львів, ул. Бандурського ч. 5.

сто ворожо. Говорячи про франко-італійські переговори „Ізвестія“ беруть в „оборону“ Малу Антанту заявляючи, що вона „бачить для себе небезпеку в гегемонії Італії в Австрії та Угорщині“ та що „італійська дипльоматія не годиться гарантувати цілість та непорушність територіяльного складу югославянської держави“. Далі „Ізвестія“ намагаються запевнити своїх читачів, що оптимізм щодо франко-італійських переговорів передчасний та потішити їх, що вістря зближення цих двох держав буде звернене проти Німеччини.

Але марні були надії московського уряду, що переговори між Лявалем та Мусолінієм лишаться безуспішні. Не менше марні показались московські надії на те, що зближення між Францією й Італією загострить їх відносини до Німеччини. „Секольо Сера“ повідомляє, що амбасадори Франції та Італії повідомили негайно в Берлині німецького міністра закордонних справ про зміст римських переговорів, оскільки вони відносилися до загально-европейських справ.

З другого боку великі часописи Лондону висловлюють погляд, що заключення франко-італійської згоди повинно підготовити остаточний поворот Німеччини до концепту держав. Зокрема „Дейлі Телеграф“ пише, що приступлення Німеччини до протоколу, підписаного в Римі, незвичайно збільшилоб його вартість та причинилось би до скріплення мира в Европі.

Вартість римської умови, на нашу думку, збільшує головно та обставина, що вона цілком поминає московський уряд. Римська спроба впорядкувати европейські відносини має саме тому деякі виглядн на успіх, що її робиться без участи Москви. З цього погляду римська угода є в деякій мірі поворотом до ідеї порозуміння чотирьох великих держав Европи, що розбилось у своїй початковій редакції на німецько-французьких противенствах.

На випадок приступлення Німеччини та придунайських держав до римського протоколу Мала Антанта увільнилась би від впливів московського уряду. Разом з тим ослаб би й отруйний вплив Москви на внутрішнє життя Франції.

Сучасні політичні відносини в Европі поки що не дають повазної основи для великого оптимізму. Чи виклине франко-італійське порозуміння дійсно зворот у політичному розвитку Европи, це залежить ще від багатьох обставин, і між іншим і від вислідів сарського плебісциту. У всякому раві, колиб римська умова була початком такого звороту, то він був би найкращим новорічним подарунком не лише для держав Европи, а й для поневолених Москвою націй у межах СССР

М. Данько.

З польської преси.

Дискусія між проф. Ст. Ґрабським та проф. Ст. Ґломбінським та тему: хто з них більший канібал.

Проф. Станіслав Грабський попав у розпуку: він вичитав у ріжних позальвівських ендецьких органах речі, які — на його думку — перекреслюють цілісіньку стару ендецьку програму „в справе рускей“ та грозять запропащенням усіх успіхів ендецьких зідачів „руского“ народу. А що Станіслав Грабський старик ще бадьорий і повний темпераменту, вшкварив у „Курієрі Львовскім“ до проф. Станіслава Ґломбінського, як голови львівського окружного комітету Стронніцтва Народового отвертого листа, в якому виписав по пунктах, що він сам і разом з Ґломбінським колись зробили для винищення українців та які єреси виписують тепер „молоді“ ендеки. Той лист займає повну сторінку у 10 ч. „Курієра Льв.“ з 10. ц. м. і (разом з відповіддю Ґломбінського) є справді першорядним документом до історії боротьби за етнічний характер Галичини та до характеру політичних метод і політичного світогляду польської ендеції.

У першій частині свого листа Ґрабський пригадує передвоєнні часи. Коли раз спитав його намісник (призвища Гр. не подає), що він „думає робити з русинами“, відповів, що „провідною думкою Народової Демократії є те, щоби після розпаду Австрії Галичина ввійшла до Польщі як нерозривна цілість з рішучою польською перевагою“. Ця думка, впевняє Гр., була провідною ідеєю всіх освітніх, господарських, суспільних і ін. польських організацій.

Коли Польща перемогла, під натиском Англії вніс польський уряд осінню 1922 року закон про автономію для східно-галицьких воєвідств, з терміном ввести її найдалі до двох літ. Так само, як у 1906 році, коли Ґломбінський перепер двомандатовість мішаних округ, навіть там, де поляки мали значну меншість, так само тепер, при вирішуванні законопроекту з 1922 року, він перевів постанову про два чисельно рівні кола (курій) у воєвідських сеймиках. Але коли після упадку уряду Льойда Джорджа „англійська дипльоматія перестала цікавитися українцями“, „наші піяніші соймн й уряди відложили справу самоуправи у Східній Галичині до хвилини вирішення нової організації територіяльних самоуправ у цілій Польщі“... (Зворушливе пояснення!).

„Зате (значить, як рекомпенсату за воєвідську автономію! — Прим. Ред.) я виготовив разом з п. Тугутом і за Твоєю згодою, та перевів у 1924 році мовні закони, які скасували права української (рускої) мови, як другої урядової мови у кол. Галичині, та признали батькам 20-ти дітей, що бажали науки у польській мові, такий сам голос, як батькам 40 дітей, що домагалися науки у мові українській (рускій)...“

Потім слідує жалісливий зворот про заслуги його, Ґрабського, для Звйонзку Людово-Народового, як організаційного й ідейного спадкоємця Народової Демократії, — призабуті після переорганізування Звйонзку Людово-Народового у Стронніцтво Народове. Довідуємося, що Станіслава Грабського „усунули з рядів організації““ за те, що він не хотів признати демократичного принципу як „масонсько-жидівську вигадку XIX ст.“. А проте Ґр. далі працював для партії, виголошував на її вічах промови і г. п. Вправді, каже він, серед „молодих“ у Познані і Варшаві „щораз жвавіше пропаговано погляд, що треба розвивати як найширшу польсько-руську культурну й господарську співпрацю, щоби нею приєднювати русинів для Польщі й асимілювати їх“, — але одночасно Гр. чув запевнення, що Головна Управа Стр. Нар. цей погляд „відкинула“ та що прийняла програму „політики кресовей“, виготовлену Ґломбінським, одиозійну з поглядами, які пропагував Ґрабський.

Але вразило Грабського те, що підчас соймової дискусії над останнім самоуправним законом Стронніцтво Народове не зголосило внесків „для забезпеки польського населення перед майоризацією з руского боку“ (бо санаційний проект ніби тої гарантії не дає! — Прим. Ред.). Чув він, що „сталося це наслідком спротиву молодих“...

Тоді Ст. Грабський у це не вірив, але тепер починає вірити. Бо ось у тому самому святочному числі „Курієра Варш.“, в якому він, Грабський, написав статтю про меншинові справи, поручаючи явний і славний та безоглядний бісмарківський культуркампф супроти українців (це зветься делікатно „експанзія польської цивілізації“, „пануючий нарід“, протекційна господарська політика уряду і т. п.), один із чільних публіцистів „молодих“ Войтіх Залеський склав таку заяву: „Вважаємо русинів справді повноправними членами польського народу“ (?!). Крім тої єреси, яка страшенне Грабського схвилювала (як такий ідіотизм, як признавання одних членів нації „повновартними“ чи „меншовартними“ членами нації другої може когонебудь хвилювати?! — Прим. Ред.), „Газ. Варш.“ з 30. м. м. виступила проти погляду Грабського продавати поміщицькі землі у Сх. Галичині лише полякам, вказуючи на огірчення та почуття кривди, яке виклине в українських селян така заборона купна землі Грабський бачить у тому (вцімкова розумному) погляді „Газ. Варш.“ за-

Господарська ситуація Польщі в німецькій оцінці.

Недавно принесла „Франкфуртер Цайтунг“ цікаву статтю, в якій дає оцінку теперішнього господарського стану Польщі. Оцінка ця настільки цікава, що не від речі, вдається, буде зреферувати її нашим читачам.

Польща, як аграрна країна, відчула сильно наслідки господарської кріси вже 1932 р. Кріза почала ще зростати, коли прийшов сильний відплив заграничного капіталу. Правда, великі банкові потрясення в сусідній Німеччині і тісний взаємозв'язок польських банків з відомим віденським „Кредітанштальтом“ не торкнулися сильніше Польщі, а також і курс золотого здержався тому, що Польща в цьому часі мала ще до диспозиції дві довгоречинцеві закордонні позички та експортові надвижки. Дійсні трудноші зявилися щойно тоді, коли повстав дефіцит у державнім бюджеті і коли домашні засоби не вистерчали вже на виявлення якоїнебудь живішої інвестиційної діяльности. Найвищої точки досягла господарська кріза в Польщі вже на початку 1933. р. і хоча тепер є деякі маленькі признаки поліпшення, кріза в цілому своєму обсязі триває далі. Ще й нині немає ніяких інвестиційних можливостей, а ціни щораз падуть.

Загальна аграрна продукція дещо зросла. Нпр. в другому чвертьріччі 1934. р. в порівнанні з першим чвертьріччам 1933. р. на 82,4 прц., а всеж вона все ще тими на 38 прц. нижча, ніж у 1929. р. При цьому не треба забувати ще й про те, що велика скількість населення і брак еміграційних можливостей ще погіршують господарську ситуацію господарських мас.

Особливо різко відчуває весь тягар кріси село в Польщі. Коли нпр. індекс ціп готових промислових виробів в першій половині 1934. р. в порівнанні з минулим роком впав з 65,3 на 64,1, то індекс хліборобських продуктів впав з 42,6 на 37,5. Крім цього напір хліборобських продуктів натрапляє на сильну конкуренцію з боку балтійських та скандинавських держав. Польща має ще покищо таку загальну господарську структуру, що не може своєму збіднілому хліборобському населенню дати працю в промисті. Польський промисл не має вже нині до розпорядження колишнього російського капіталу, а крім цього його розміри нині вже й так надмірно великі. До цього треба ще особливо підкреслити й той факт, що найважніші галузи польського промислу як текстильний, скіряний та залізний промисл залежні від довозу сирівців зза кордону, а це сильно обтяжує польський торговельний біляне.

В Польщі відчувається теж великий брак капіталу. Вже перед вибухом кріси 44 прц. промислового капіталу Польщі було в чужих руках, головно в німецьких, французьких та американських. Польський уряд змагає — правда до того, щоб переорієнтувати внішній польський промисл на спотрібування домашніх сирівців і переносить ріжні промислові підприємства до малих міст, де дешевше життя, але це мало помагає, бо брак капіталу надто великий. Політичний спір з Францією і жирардівська афера довели до того, що французький капітал відвертається від Польщі, а внаслідок того закордонна торговля Польщі впала нижче світового рівня.

Недостача капіталу в Польщі має ще й інші наслідки. Вона довела Польщу до великого заборгження. На початку 1934. р. лиш самі державні борги виносили 4.17 міліярдів золотих, так, що на одного мешканця держави припадає 130 зол. довгу. При цьому важне ще й те, що цю суму довжна Польща вже при підрахуванні аисків, добутих внаслідок зменшення курсу чужих валют, а далі, що на внутрішній довг припадає лише одна сема частина загальної суми довгів. Висота закордонних довгів є на думку чужих знавців головною причиною чому Польща держиться золотої валюти, хоча життевий стандарт населення щораз більше обнижується. Також громади та приватні господарства сильно задовжені. Хліборобські довги обраховують на 4,6 міліярдів зол. так, що самі лише відсотки від них доходять до висоти 480 міліонів золотих. Правда, польські каси ощадности виказують приріст, але цього невеличкого приросту зужила держава розписуючи осінню 1933. р. внутрішню позичку, яка дала 340 міліонів золотих. Ця позичка вистарчила Польщі на покриття дефіциту державного господарства лиш до жовтня мин. р., так, що треба рахуватися з новою позичкою. Державний буджет на 1933—34, який вирівнано минулорічною позичкою, виносив 2,4 міліярди, з чого 825 міліонів золотих припало на військо, а 145 міл. на прикордонну сторожу та на поліцію. Оба ці видатки виносять аж 40 прц. цілого державного буджету.

Словом, „Франкфуртер Цайтунг“, яка була завжди польонофільсько настроєна — навіть в часи найбільшого польсько-німецького напруження — та яка є одним із найповажніших органів німецького господарського світа, глядить на польські господарські відносини досить скептично.

М—н.

Дешевий місяць
у **ВЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для приладу: штруксн 1·80, фланеля 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

проголошення многолітньої боротьби ендеків за землю: „це осуджування всякого правного упривілеювання польського населення"...

Вкінці обурила Грабського і стаття з „Газ. Варш.", яка після провокаційних уваг про значіння акції ОУН (та стаття була у нас реферована.) поручає „любов супроти брацького племени". Останньою краплиною до тої чаші терпіння була стаття Гертиха з б. ц. м. у „Мисли Народовей", яка поручає новий поділ львівського воєводства, „щоб щезла в ньому штучна польська більшість".

Перелякани тими всіми познаками любови до „братього племени", Грабський кличе до Гломбінського: „що це все значить?" Він добачує тут познаки приготування якоїсь „угоди" з українцями. Приєднування (?) українців до спільної акції (?) проти жидів порівнює з приєднуванням їх у 1920 році до спільної акції проти москалів, такої ненависної всім ендекам.

Станіслав Гломбінський, завдалегідь попереджений про листа Грабського, помістив довжелезну відповідь зараз таки у черговому числі „Курієра Льв.". Загальний тон відповіди делікатніший, не такий цинічний і брутальний, як це у звичаю Грабського, а проте головний її „тенор" такий, що Грабський — мовляв — перебільшує і фальшиво деякі речі інтерпретує, в інших має правду, вони самі теж і Гломбінського хвилюють, але вони не мають ніякого практичного значіння...

Гломбінський на початку легко собі кепкує з жалів Грабського на тему його „виступу" з партії. Потім стверджує, що справді молоді ендецькі публіцисти дають вислів своїм поглядам на сторінках ріжних позальвівських часописів, що та пресова дискусія „викликує вражіння програмової незгоди у партії", але що „молодь завсіди рада високо літати і має ту амбіцію, щоби виказувати свою самостійність супроти старших". Словом — один старий професор пояснює другому старому професорові, що тої польської бунтівничої молоді і її поглядів не треба надто трагічно трактувати...

Щодо „справи рускей і т. зв. українськей" (ах, та ендецька термінольогія, — яке невичерпане джерело для людей, непозбавлених почуття гумору! — Прим. Ред.), то проф. Гломб., пригадуючи знову ріжні старі передвоєнні перипетії, впевняє, що ендецька національна програма мала радше оборонний характер і той характер зберігла досі. Довше зупиняється на противпольському „безправному і каригідному" українському напрямку та солідаризується з Грабським щодо „правної забезпеки поляків як господарів краю". Але, мовляв, стара ендецька програма не рахувалася з цілістю української справи, ані з новим станом речей, який створило прилучення нових земель до Польщі з українською більшістю. Тому це справа, якою польська публіцистика мусить цікавитися і цікавиться нею, при чому не всі мають на неї ендецький погляд. Тут Гломб. гостро атакує Леона Василевського та Ст. Лося за їх публіцистичні виступи і бідкає, що „національна і правно-державна хапчивість українців зросла і сягає вже (!) по Лемківщину" (яка то українська безличність, — навіть Лемківщину вважають вони українською, коли ґевкий ліський і сяніцький повіти мають ще досі рішучу українську більшість! — Прим. Ред.).

Все те, каже Гломбінський, спонукує „молодих" витворювати якусь „позитивну програму в справі рускей". Автор пригадує першу публікацію Гертиха з яскравою програмою асиміляції, при чому перестерігає надто фанатичних прихильників асиміляційної доктрини, що асиміляційна політика буває небезпечна на таких просторах, де асиміляція грозить самим асиміляторам. Щодо другого публіциста „молодих" ендеків, Залеського, то Гломбінський спростовує твердження Грабського подвійно: по-перше Залеський не є членом Стронництва Народового, а подруге, то він пропагує рівноправність лише до „поляків руского походження", а тих, „які не можуть стати поляками" пропонує просто викинути з їх земель і з краю! (Справді найлекша розв'язка: І чому то ендеки давно не впали на таку геніяльну думку! — Прим. Ред.).

Таким робом Гломбінський потішає свого приятеля, що все в порядку і що зрештою внедовзі партійна ендецька програма буде в цих справах офіціяльно доповнена...

Дійсно: навіщо Грабський хвилюється? Вправді від часу до часу якийсь варшавський чи познанський ендек справді має якийсь проблиск критицизму супроти старих ендецьких догм, але ще чимало води сплине в усіх ріках Польщі й України, заки старі та молоді ендеки й усе польське, ендеками виховане, громадянство перестане поклонитися анахронічним фантасмагоріям і мріяти про те, як найтекше і найшвидше зісти всіх українців (з „русинами" та „поляками руского походження" включно). Впевняємо п. Грабського, що дійсно між ним, старенъким Гломбінським і молодими Гертихом та Залеським нема ніякої сутньої ріжниці.

Камізельки, пуловери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залєский — Львів,
вулиця Ботмів ч. 4. 47/83 35—60

Перед процесом за вбивство мін. Пєрацького.

Береза Картуська, пресові конфіскати, усування українців нотарів і суддів у соймовій комісії.

ВАРШАВА. 11. І. ПАТ. Вчора пополудні соймова буджетова комісія радила над буджетом міністерства справедливости. Референт пос. Зайдлер з ББ. обговорив діяльність кодифікаційної комісії. Згадав, що вже в найближчих роках законодавство у Польщі буде зуніфіковане. У Польщі існувало в 1934 р. 9 карно-виховних заведень для проступників.

У дискусії пос. Недзялковський критикував часті конфіскати статтей з підписами берестейських в'язнів. Ендецький посол Ліво критикував міністра справедливости за залежність судівництва і прокураторської влади від адміністраційної влади, за політичну діяльність суддів, надто високі судові оплати і за відношення до політичних злочинів як до звичайних.

Посол Володимир Загайкевич критикував декрет президента Польщі з 24. жовтня 1934 р. про деякі проступки проти держави. Доказував, що адміністраційна влада може сюди підтягнути все, що їй схоче.

Піддержує закиди посла Ліви про узалежнення суддів від адміністраційної влади. Тому колишня незалежність суддів належить уже до спогадів. Критикував політику міністра супроти адвокатури. Домагався скасувати у Галичині уряди коморників, які створено тільки тому, щоби їх вдержувала суспільність. Обговорюючи політику супроти нотарів стверднв, що кількість українців нотарів зменшилась катастрофально. Дотого розпорядок, який дозволяє польським нотарам давати працю тільки аплікантам і асесорам поляком довів до того, що нотарі обеднують разом свої канцелярії, бо не мають аплікантів. Заторкнув теж політику постійних конфіскат преси. Промовець спинився довше над заявою міністра

МІСЬКІ ТЕАТРИ В СУБОТУ 11-го СІЧНЯ 1935 Р.

У ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ Нині в суботу год. 7·30
„РОСКІШНА ДІВЧИНА" Ральфа Бенацкого
Танці, співи, забава, гумор, оригінальні вставки.

Прапремієра львівських авторів! Нині в суботу в год 7·30 у ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ здавна очікувана сензаційна премієра львівс. авторів Олександра і Мечислава Лісевичів **„Нічні лети"** Рапсод із життя летунів.
Невідоме широкому загалові щоденне життя тих, що живуть у повітрі; Трагедія жнок-летунів в яскравім освітленні.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 4

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XXVI. СТРИЙЩИНА В 90-их РР. XIX. СТОЛ.

Стрийщину уважали тоді одним з найчистіших і найсильніших українських повітів у краю. І дійсно — відсоток української людности сягав тут до висоти 70 пр., а по вилученні міст Стрия і Сколього до 80 пр. Політичний повіт Стрий складався з двох судових повітів — стрийського і скільського. Останній був щодо проценту населення ще сильніше український, ніж перший. Між скільськими бойками не приймалася польонізація, а до того не було тут зовсім польських двірських обшарів. Ціла велика посілість у Скільщині була в одних руках німецько-жидівських, а саме — німця Шміда й мадярських жидів Гредлів; лиш кілька громад належало до Скарбківської фондації. Та й у стрийськім суловім повіті не було польських обшарів надто багато. Латинські костели були лише в містах. По селах будування „косцюлків" до цих окольиць ще не дійшло, а зрештою не було і для кого будувати, бо людність була майже виключно греко-кат. обряду — так, що в переважаючім числі громад поняття політичної громади спливалося з громадою конфесійною, внаслідок чого видатки на церковні цілі вкладали в тих громадах просто у громадський буджет. При виборах до сойму в 1889 р. вибраний був зі стрийського повіту послом др Микола Антоневич одноголосно. Поляки не ставили навіть кандидата. Це повинно було свідчити про силу українців в тім повіті.

Та проте були факти й появи, що свідчили про протилежне. При останніх виборах до повітової ради упала в курії сільських громад українська ліста і вийшла пансько-хрунівська. Вибрані для декорації кілька українських священиків зложили мандати. Значить — у тім чисто українськім повіті не мали українці в повітовій раді ніякої репрезентації. Засноване в 1890 р. політичне товариство „Підгірська Рада" в Стрию не проявляло ніякої діяльности і було справді мертво роджене, особливо, що його головою був старий громадянин, емеритучитель Стефан Добрянський. Згадані вибори були доказом, що в повіті фактично ніякої політичної організації не було. Під освітнім оглядом стояв повіт також дуже низько. В такім місті як Стрий, в одним з більших у краю, що було до того дуже догідним комунікаційним осередком, не було досі філії „Просвіти", а в цілім повіті не було справді діяльної читальні.

Про якубудь економічну роботу не думав ніхто — ані в місті, ані в повіті. Селянство сиділо по вуха в польських і жидівських касах та в кишенях приватних лихварів, але про це ніхто не дбав і цим не журився. В Стрию істнувала „Руська Бурса" і мала навіть власну реальність, та управа не удержувала інтернату для молоді, лиш винаймала реальність і розділювала чинші між убогу молодь. Було це вигідніше, бо не вимагало заходу й роботи. Стан і настрій повіту характеризувався оспалістю й апатією.

Вся сила української інтеліґенції повіту по селах лежала в духовенстві. Було його багато, та представляло воно не дуже веселий вид. Не було тут — правда — аристократичного клерикалізму, як на Поділлі. Тутешнє духовенство складалося назагал з добрих людей, в товариських зносинах привітливих і сердечних — та на тім був і кінець. Товариське життя було тут можливе і приємне. Зїзди і гостини у священиків мали тут інший характер, як на Поділлі. Там було все надуте і повне свідомости свого високого достоїнства, колінопреклонне перед чинами, а горде супроти нижчих. Тут були люди, що не привикли занадто „горнай помишляти", охочі радше до забави при чарці, або при картах. Це останнє цвіло особливо в скільських горах, де виводилися славні спеціялісти — особливо в ділянці фербля. До поважної дебати не багато було тут охочих, а ще менше до поважної систематичної роботи, хоч — як опісля показалося — найшлися тут люди, що за добрим проводом уміли взятися до праці і таки дещо доброго зробили. Взагалі тяжче було між тими людьми за поважну думку й ініціятиву, як за сліпий послух, якому не відмовляли тому, хто вмів позискати їх довіря. (Далі буде.)

справедливости Міхаловського у „Газеті Польскій“ про вбивство мін. Перацького саме тоді, коли у справі вбивства велося слідство. Коли міністер вже в місяць по вбивстві оголосив заяву, що вбивства мін. Перацького доконали члени ОУН, то чому ще дотепер по кількох місяцях не висвітлено цієї справи? По кожним такім випадку повстає багато легенд. Посол заявив, що в концентраційнім таборі у Березі Картуській замикають найбільше українців. Вкінці згадав, що від львівського апеляційного суду відірвано окружний суд у Сяноці і 8 городських судів і прилучено їх до апеляційного суду у Кросні. Таким чином українському населенню відібрано можливість користуватись навіть такими обмеженими мовними правами, які дає мовний закон з 1924 р.

ВІДПОВІДЬ МІНІСТРА СПРАВЕДЛИВОСТИ.

Мін. Міхаловський відповів, що заяву прем. Козловського з дня 1. серпня 1934 р. піддержує цілий уряд. Заявив, що в округові львівського апеляційного суду працює 169 суддів і 22-ох нотарів українців. Підкреслив, що доки буде міністром справедливости, не буде призначувати ні українця ні жида суддею або нотарем. Відому заяву про вбивство мін. Перацького членами ОУН склав тому, що про вбивників кружляло безліч ганебних сплетюк. Неодовзі судова розправа виявить, що в нічому не помилився, нічого не перерішив ні легкодушно на нікого не кинув відповідальности. Мін. Перацького вбило ОУН. Убивника не маємо, але зате у вязниці всі його спільники. Міністер згадав, що чергової заяви в цій справі не буде складати, бо судова розправа висвітлить достаточно цілє вбивство. Міністер заявив, що тепер не буде ніякої амнестії для політичних вязнів.

По вияснениях референта комісія приняла прелімінар буджету міністерства справедливости.

Конкурс „Діла“ на пять статтей.

ТЕМА КОНКУРСОВИХ СТАТТЕЙ: „ЗАСОБИ Й МОЖЛИВОСТИ РОЗБУДЖЕННЯ І ПЛЕКАННЯ ЛЮДСЬКОЇ ЕНЕРГІЇ“.

Редакція „Діла“ розписує цим конкурс на пять статтей на тему: „Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії“.

Фундатором конкурсу є американський українець п. ВАСИЛЬ ТИХИЙ, той самий, що ундував минулого року конкурс на пять статтей на тему: „Як розбудувати варстати праці?“ Про мотиви цьогорічного конкурсу на названу тему п. Василь Тихий пише так: „Розумію, що розбудження енергії потрібне нашому народові на те, щоби перевести в життя ріжнородні проекти, між іншими проекти подані в попередніх конкурсових статтях на тему: „Як розбудувати варстати праці“.

За ПЕРШУ конкурсову статтю фундатор конкурсу призначує 15 американських долярів премії, за ДРУГУ 10 ам. дол., а за три інші по 5 амер. дол. Усі преміовані статті будуть надруковані на сторінках „Діла“.

*

Кожний учасник конкурсу мусить надіслати статтю на адресу редакції „Діла“ найпізніше по дня 5-го лютого 1935 р.

Стаття не може бути довша як на 240 рядків друку в „Ділі“.

У конкурсі не можуть брати участи професійні журналісти.

Оцінку надісланих на конкурс статтей переведе окреме жюрі, зложене з фахових журналістів і громадянських діячів, яке зорганізує редакція „Діла“.

По смерти Михайла Грушевського.

АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ ПРОФ. ГРУШЕВСЬКОГО У ПАРИЖІ.

(Офінор). Українська Громада в Парижі відзначила смерть проф. Грушевського святочною помпезною академією, яка відбулася 22. грудня в салі Lloyd Film. Вшанувати память покійного Президента Центральної Ради зібралося місцеве українське громадянство та численні гості, серед яких мусимо відмітити присутність п. Чокай Бея, голови національної партії самостійників Туркестану, п. Ресул Заде, президента Установчих Зборів Азербейджану в супроводі д-ра Мір Бея, голови Азербейджанської Делегації в Парижі, пп. Ассатіані та Вачнадзе, заступників грузинської делегації в Парижі, заступників горців Кавказу, Вільних Козаків та інших. Збори відбулися під головуванням инж. Єреміева, голови Громади, який поділився з присутніми своїми спогадами про спільну працю з проф. Грушевським у Центральній Раді та сказав святочну промову в честь Велетня української самостійницької думки. Проф. Шульгин у французькій мові схарактеризував Покійного як ученого та політика. Академія, яка замані фестувала одностайність усіх українців у прямуванні до самостійности, зробила глибоке враження на заступників ріжних народів, присутніх на святі.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ ЗА ГРУШЕВСЬКОГО В ЦЕРКВІ СВ. ЮРІЯ В НЮЙОРКУ.

В неділю 23. грудня м. р. відбулася панахида за пок. М. Грушевського в нюйорській українській католицькій церкві зараз після Служби Божої. У панахиді взяли численну участь вірні та українські товариства.

При весіллях і забавах памятайте на Рідну Школу!!!

Закон дозволяє на такі збірки без дозволу адміністративної влади. — Користайте з нагоди! — Приклади гідні наслідування.

Надходять мясниці: дні весіль і забав. При цій нагоді всі свідомі українці повинні памятати на Рідну Школу та між **особисто знайомими** збирати датки для неї. Треба використати пригідний настрій, бо загально відомо, що при веселих святочних нагодах, коли звичайно є підєм духа, ніхто не може відказатися від датку і радо пожертвує більшу чи меншу квоту на „Рідну Школу“.

На основі арт. 3 розпорядку Президента Річпосполитої Польської з дня 15. березня 1933 р. (Д. З. Р. П. ч. 22. з 31. березня 1933. поз. 162) не треба окремого дозволу на збірку у приватних льокалях, серед осіб знайомих особисто тому, хто збіркою займається (уст. е). Отже не треба дозволу на збірку в **гостині, з нагоди весілля, уродин, імянин, чайного вечора** і т. п. якщо той, хто збирає, бере датки лише від осіб йому особисто знаних.

Тепер таких нагод дуже багато, бож у кожній громаді відбуваються весілля, хрестини чи інші родинні свята, одні до одних приходять в гостину, сходяться на чайних вечорах, забавах і т. п. Свідомий громадянин чи свідома громадянка найдеться всюди і вони то повинні використати всі нагоди, щоб зібрати датки на Рідну Школу від особисто знайомих осіб.

Жертвує, хто скільки може: один дасть золотого чи два, а другого стати на 10 чи 20 сотиків. Інший може дати тільки 1 чи 2 сотики. **Кожна хочаб — найменша жертва для Рідної Школи є цінна, а з малих жертв ростуть тисячі й мільони.** Треба тільки, щоб жертви збирати **при кожній нагоді** та щоб ті жертви, хоч і найменші, були масові!

Гарні приклади бачимо в **Сернику Середніх, рогатинського повіту.** В тому селі п. **Степан Борис** зібрав між знайомими на весіллі у пп. Мих. Фурмана та Юлії Гумен 1.71 зол. і на весіллі у пп. Ілька Василика і Кат. Малиновської 1.60 зол., а п. **Ст. Малиновський** на весіллі у Степана й Анни Голод 1.50 зол. Разом оба зібрали 5.81 зол. і ту квоту передали до Повітового Кружка Р. Ш. в Рогатині на потреби Рідної Школи. За їх память і труди належиться їм щира подяка.

Цією дорогою звертаємося до всіх людей доброї волі, особливож до нашої молоді з проханням використати кожну нагоду і між знайомими збирати та посилати датки на рідношкільні цілі найрадше прямо на адресу Головної Управи Рідної Школи у Львові, вул. Словацького 14

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. Окладинка роботи мистця П. Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1.50.

Дістати можна в друкарні „Демос“, Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях.

Як то в чисто українській громаді вводять у школі польську мову навчання.

Під таким наголовком був поміщений недавно в „Ділі“ допис, що в Роздяловичах, рудецького повіту, де є всього 2 жидівські родини з 2 дітьми й учитель-поляк з одною дитиною, а всі інші громадяни українці, підписали всі батьки чи пак матери в грудні 1933. року (крім трьох жидів і поляка) декларації за українською мовою навчання в місцевій 2-кл. народній школі, дотепер з мовою польсько-українською. Дальше писалося там, що до шкільного інспекторату в Самборі вислано 13 декларацій на 23 дітей за польською мовою навчання. Ці декларації підписав один небіщик, двох, що виїхали перед 4 роками до Франції, один, якого ніколи в Роздяловичах не було, а решта тієї батьки чи пак матери, що підписали декларації в громадськім уряді за українською мовою навчання.

Всі заінтересовані родичі внесли до міністерства освіти у Варшаві зажалення і домагання, щоби висвітлити справу пофальшування їх підписів на деклараціях за польською мовою навчання в їх школі. І що з того вийшло?

Дня 9. ц. м. дістали всі протестуючі родичі візвання зі шкільного інспекторату в Самборі з дня 2. січня 1935. ч. 7234/34, щоби того самого дня 9. січня 1935. р. в 9. год. (українське свято!) явилися в шкільнім інспектораті в Самборі (20 кільом.) під загрозою 5 зол. кари! Рівночасно прийшло до громадського уряду в Роздяловичах письмо до тогож числа, щоби люди з огляду на грекo-кат. свято явилися 10. ц. м.

Люди в розпуці! До Самбора 20 кільом. — не можна ані дійти, ані доїхати через страшенні морози і вітри, через брак теплої одежі, а в декого й чобіт. А грошей на дорогу тимбільше бракує, бо люди вже тут тепер терплять голод! І замість, щоб інспектор приїхав на переслухання заінтересованих людей до Роздяловичів, як це деінде бувало, каже їм тепер 20 клм. дороги в страшні морози до Самбора... Очевидно, що ніхто з людей не піде, бо на це нема способу.

Чи то так зарядило міністерство на їх жалобу?

ЖИДИ ПОШИРЮЮТЬ СВОЮ ОРГАНІЗАЦІЮ.

НЮ ЙОРК, 20. грудня. (Вл. кор.) В листопалі м. р. розіслав секретар Американського Жидівського Конгресу заклик до ріжних нових жидівських організацій, щоби вони взяли участь у виборах до цьогож конгресу в квітні 1935. р. Поза конгресом остануть такі великі організації, як: федерація жидів в Польщі, федерація румунських жидів, Вільні Сини Ізраїля, Жидівська національна робітнича громада, Жидівський Робітничий Комітет і инші десяток інших. Заклик має спонукати всіх жидів взяти участь в русі, що має на меті оборону жидівських інтересів в цілому світі. Жидівський Робітничий Комітет відмовився взяти участь у виборах і подав такі причини: „Американський Жидівський Конгрес“ не виказав конечности свого істнування; він провадив боротьбу проти Гітлера як чисто жидівську, а заклик до виборів на демократичних засадах є хіба спробою дати нову силу скомпромітованій установі“ — Председником Американського Жидівського Конгресу є Бернард С. Дойтш з Ню Йорку, а председником Жидівського Робітничого Комітету з членством 300.000 робітників, є Б. С. Вендер. Відповіді інших груп не отголошено. Жидівський Робітничий Комітет є більшости комуністичний.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує Галицький Магазин Новин. — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Справа територіяльної автономії у сенатській комісії.

ВАРШАВА, 11. 1. ПАТ. Нині відбулося засідання сенатської конституційної комісії, на якім референт проекту конституції сен. Ростворовський виголосив двогодинну промову. Референт зясував свої зголошені поправки до проекту конституції і сен. Макаревича.

В голосуванні комісія приняла всі поправки референта і деякі сен. Макаревича. Зате комісія відкинула всі поправки сен. Горбачевського у справі територіяльної автономії для українців у Польщі.

В найближчому часі відбудеться пленарне засідання сенату, який ще раз розгляне проект конституції з поправками.

Російське протибольшевицьке віче.

НЮ ЙОРК, 20. грудня. (Вл. кор.) 16. грудня відбулося перше віче, скликане російськими товариствами Ню Йорку до спілки з вічевим комітетом, складеним переважно зі соціялістів. Председник, д-р Інтерман, ствердив, що вічеву акцію підтримують також українські організації. Але українського промовця не було. Віче розпочалося з півгодинним опізненням, мабуть тому, що перед Купер Юніон Голл зібралися сотні комуністів, що чинно перешкоджували охочим піти на віче. Вони теж принесли зі собою різні про-совітські таблиці і виголошували промови проти вічевиків. Коли вкінці побачили, що їх справа програна, почали гуртами виходити зі салі саме тоді, коли до голосу прийшла Олександра Львовна Толстоївна, донька великого письменника. Вона чотири роки перебуває поза кордонами Совітів і веде енергійну протисовітську пропаганду, не зважаючи на старші літа.

Віче прийняло відповідні резолюції з протестом проти масового вбивства невинних людей. Резолюції вислано до президента з проханням за „добрі услуги" в совітському уряді.

Промовців було 6, трьох говорило по російськи, а трьох по англійськи. З російських промовців найбільше льогічно та агітаційно говорив Браїлов, що врятувався втечею перед большевицькою тюрмою та розстрілом. Він безпощадно скритикував методи совітського уряду, якими ті дістались до влади і її ще держать. Читав між іншим оригінальний маніфест, підписаний Калініном ще в 1923. р., в якому большевики обіцювали мир, волю та добробут, коли козаки, українці та інші покинуть боротьбу проти Совітів, а прийдуть до них як вільні співгорожани. Тоді большевики заручали, що не будуть нікого силувати до комуни, а навпаки, кожному вільно буде взяти землі, кільки стане.

Ізаак Дон Левін, редактор тижневика „Нейшен", що був першим американським кореспондентом в Совітській Росії, назвав совітський уряд протиреволюційним, дальше урядом червоних фашистів, злочинців та „кідпеперів", тих кримінальників, що схоплюють дітей і їх потайки мордують. Взивав до розправи з опінією світа, яка стала тепер по стороні большевицького злочину, а яка доведе до катастрофи, бо до поневолення цілого світу.

Графиня Толстоївна сказала все те, що світ знає про Совітів, але вона говорила як очевидний свідок подій. Вона твердить, що нарід в Совітах чекає війни як спасення. Каже, що нічого не змінилося в Совітах від 17-ти літ, ті самі насильства, розстріли і тасама винищуюча політика супроти всіх, яка виголоджує між іншими Україну на те, щоб дістати гроші на пропаганду большевизму в цілому світі. В 1922 р. померло з мільонів населення з голоду, а від обняття влади до кінця 1923. р. большевики розстрілали 2 мільони людей.

Про Літвінова сказала, що його приловили в Парижі за грабунок в Тифлісі на сотки тисячів рублів, посадили до тюрми, а тепер він репрезентує велику державу, його витають найбільші державні мужі, навіть і в Лізі Націй він представляє мирову політику саме тоді, коли большевики безупинно воюють проти власного населення.

Слабою стороною віча було те, що соціялісти дальше говорили про „русский народ", начеб це була колишня царська Росія

—o—

ПАМЯТІ О. ДЖЕНОКІ.

РИМ, (Офінор). Видавництво „Поліглота" при Ватикані випустило книжку о. Вінченціо Чезарі, присвячену життю о. Дженокі, якого ім'я добре відоме українцям як першого апостольського посла на Україну. Життепис о. Дженокі, зроблений одним з його найближчих співробітників, змальовує цього надзвичайного священика, як просту, гідну перших часів християнства, людину з великою освітою та світоглядом вченого. „Він був розумний як старосвітський патріярх і добрий, як справжній святий" так влучно характеризує покійного автор книги і це підтвердять всі українці, яким довелося його зустрічати під час його апостольської місії. На жаль, передчасна смерть забрала в його особі Україні щирого приятеля та цінного заступника перед Апост. Престолом.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Комісія закордонних справ сенату рішила більшістю голосів, щоби Злучені Держави приступили до міжнароднього трибуналу справедливости в Гаазі. Одначе Злучені Держави можуть відкинути присуд трибуналу в усіх спорах, які їх цікавлять безпосередньо.

— У Кольгапур в Індії підчас сутички з поліцією згинуло 11 магометан, 35 ранених.

— До Саршини виїхав посол Папен з рідною, щоби взяти участь у плебісциті.

— Підчас землетрусу на острові Мармора завалилося 200 домів, під звалищами яких згинуло багато мешканців.

— У Барсельоні трьох невідомих справників замкнуло власника кавярні, кельнерів та гостей і під двері кавярні підложили бомбу. 6 осіб тяжко раненних

Засідання Ради Ліги Націй.

ЖЕНЕВА, 11. 1. ПАТ. Нині в год. 10.30 передполуднем почалося засідання Ради Ліги Націй під проводом мін. Тевфіка Араса. На засіданні були мін. Саймон, Іден, Альфізі, Літвінов, Мадаріяга, Масілі та інш. На черзі нарад низка адміністраційних справ. Італійсько-абісинського конфлікту не вписували на чергу нарад тому, що уряд Абісинії повідомив Лігу Націй про свої переговори з Італією. До переговорів дійшло завдяки посередництву В. Британії. Чергове засідання Ради Ліги відбудеться в понеділок.

Совітські студенти в Парижі.

ПАРИЖ, (Офінор). З огляду на актуальне зближення Франції з Совітами, московський уряд прислав на студії до Парижа коло 20 студентів, з яких, як довідуємося, є шістьох українців. Поява совітських студентів звернула на себе увагу паризької преси з тієї причини, що вони прибувають до Сорбони разом, не вважаючи на те, що є на різних відділах та відходять також разом, як малі діти. Ті, що не мають викладів, очікують своїх товаришів у вестибулі, не сміючи вийти на прохід, або піти до кавярні. Зі своїми французькими товаришами вони стараються не входити в ніякі розмови і якщо це необхідне, обмежуються кількома словами. А що вони не мають чого в Парижі боятися, таку їх поведінку пояснюють тим, що дома залишилися закладниками їх родини й у випадку найменшого непослуху їх родини можуть бути покарані. Покищо така поведінка є для парижан цікавою новинкою і відхід радянських студентів із Сорбони часто-густо відбувається в супроводі цілого натовпу цікавих.

39 спеціяльних поїзд в до басейну Сари.

САРБРІКЕН, 11. 1. ПАТ. До Сарбрікен приїздять великими групами управнені до голосування з Німеччини, Швайцарії, Злучених Держав і т. д. Дворець окружила поліція міцним кордоном і не допускає до ніяких маніфестацій, підчас яких могло би дійти до сутичок зі сарськими автономістами. Особами, які приїзджають, опікуються члени німецького фронту, який подбав про помешкання, а навіть видає харчові картки для незаможних. Технічну організацію Німецький Фронт виладнав знаменито, сарські автономісти не мають такої організації. Завтра приїжджає з Німеччини 39 спеціяльних поїздів, чотири прийде зі самого Берліна.

Нині приїхало з Голяндії, Люксембургу і Швайцарії 970 осіб, які будуть председниками виборчих бюр. Їх уже заприсягнув провідник виборчої комісії Роде.

—o—

Розстрілюють залізничників.

БЕРЛІН, 11. 1. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що з приводу останніх залізничних катастроф большевицький уряд карає дуже гостро залізничників за найменші провини. Вчора розстріляли на основі лівого розпорядку двох залізничників у Кургані на Сибіні за недбале виконування своїх обовязків.

НОВИНКИ

— **Запрошення на Маланчин Вечір**, який уладжує Карпатський Лещетарський Клюб і Т-во „Українська Захоронка" можна набути в Новій Хаті, Ринок 39 між год. 11—1. 848 1-2

— **На рідно-шкільну позицію!** В неділю, в день Маланки, 13. січня н. р. всі львовяни-українці йдуть громадно в місто, щоби при наших церквах і наших установах вкинути до замкнених скарбонок жертву на „Рідну Школу", бо на той день львівське городське староство своїм письмом з 18. XII. 1934 р. ч. Л. Б. П. 4/464/34 дало дозвіл на прилюдну збірку в цілому Львові для нашої, в теперішню пору найважнішої установи „Рідної Школи". А хоча мороз тріскучий пече в лице і руки, всеж таки наші рідношкільні прихильниці й прихильники не покинуть своїх становищ доти, доки скарбонки „Рідної Школи" не наповняться жертв більшою й меншою жертвою, памятаючи, що „претерпівий до конца спасен будет". Усіж українці, громадяне Львова, памятаючи що „громада по нитці, а бідному сорочка", покажуть, що Львів у всій громадянській, отже й у рідношкільній акції веде перед. Тому всі в неділю, 13. н. м. на рідношкільну позицію!

— **На карти Рідної Школи**, що звільняють від алькогольних напоїв з нагоди свят Різдва Христового, зложили в золотих: д-р Тит Бураченський, Львів, 5. Вовчицький Модест, Львів, 2. Чуми Богдан і Надія, Берлин, 2; зі Сколього: д-р Степан і Мальвіна Булаки 4. інсп. Логінський Іван 2. дир. Садовський Волод. 2, проф. Гопольницький Ев. 2. д-р Дольницький Ст., 2. Соневицький Юл. 2, Гребеняк Василь 2, Влазиш 2, Табецька Ст. 2, Тичинська Марія 2. о. Мосора Мих. 2. Коба Вас. 2, Кульчицька О. 2. проф. Рибчук 2. Радоліцький Е. 2, Ушневич Т. 2. д-р Володимир Безушко, Бережани, 1. Хто черговий!?

— **Вистава УСС у Національному Музею Мохнацького 42,** проходить з успіхом. Відвідують її львовяни, відвідують її також гості з провінції. Організується й низка прогульок. В неділю 13. і в свято Нового Року буде давати з год. 11. пояснення на виставі й впорядчик д-р Ів. Іванець.

— **Тріюмф української пісні.** В черговому конкурсі гармоністів в Брюселі, полученому з конкурсом пісень, першу нагороду одержала пісня „Ой не ходи Грицю", виконана групою швайцарських гармоністів. Мельодія зробила на журі дуже велике враження і знавці не хотіли вірити, що це звичайна народня українська пісня. У видрукованому після конкурсу збірнику найкращих мельодій „Ой не ходи Грицю" в німецькому перекладі пишається на першому місті. („Офінор".)

КТО ЩЕ НЕ ДАВ „ДАРУ ПРОСВІТИ", СПІШИСЬ, БО ЧАС НЕ ЖДЕ!!

— **Новий Виділ Т-ва „Січ" у Відні.** Склад нового Виділу Акад. Т-ва „Січ" у Відні, вибраного на звичайних Загальних Зборах дня 22. 12. 1934 р., такий: голова: д-р Сушко Микола, заст. голови: Курчаба Олекса, канд. мед., І. секретар: Мричко Василь, канд. мед., ІІ. секретар: Лопатинський Юрій, канд. мед., скарбник: Микитчук Карпо, канд. В. Т. Ш., бібліотекар: Ткачук Ярослав, канд. В. Т. Ш., домівкар: Терлецька Тетяна, канд. мед., прес. рефер.: Сисак Михайло, канд. В. Т. Ш., архівар: Брик Володимир, канд. мед.

— **Відкрили малюнки з часів Ярослава Мудрого.** З Києва повідомляють, що на стінах у старовинній соборі св. Софії відкрили малюнки з часів князя Ярослава Мудрого. Ті малюнки простояли були до минулого століття, але тому близько 100 літ не вміли чи не старались їх відновити, і замалювали поверхи іншими мальовилами. Тепер ті другі мальовила усунули, так щоб виявилися давні малюнки зперед 900 літ. Запевнюють, що перші малюнки з часу Ярослава Мудрого (1018—1054) збереглися в цілости і майже неушкоджені, так що після відновлення представлятимуть велику історичну цінність. З тих старовинних малюнках між іншим є зображена родина князя Ярослава Мудрого.

Беріть участь у конкурсі літературного журналу

НАШІ ЗІРКИ

на тему: „Які три автори дістануть літературну нагороду Т-ва письменників і журналістів за 1934 р."? За найкращу відповідь дістанете кілька прегарних мистецьких видань. Усі можуть брати участь у конкурсі до 19-го ц. м.

Ціна примірника 50 сот. Місячна передплата 90 сот.

ЛЬВІВ, РИНОК 10.

— **Розвиток банковости в західній Україні.** На таку тему виголосив 11. ц. м. доц. інж. Дмінський виклад в Укр. Наук. Інституті в Берліні.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні класової льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 94007. 10.000 зол. на ч. 1986. 39101. 45519. 119407. 5.000 зол. на ч. 19063. 77043. 83731. 99144. 108601. 120882. 144486. 163830. 2.000 зол. на ч. 3559. 4451. 25812. 30934. 32213. 47427. 51906. 66937. 77368. 84123. 91968. 95160. 100790. 106024. 110621. 116212. 117426. 130372. 135603. 135657. 136691. 141001. 141244. 143043. 148139. 160378. 161012. 174996. 1000 зол. на ч. 4272. 5495. 7938. 18283. 31520. 33957. 40265. 43797. 45923. 53966. 55106. 72432. 81361. 81998. 88170. 89021. 89965. 93561. 97132. 98764. 104223. 107783. 108130. 113028. 113469. 126469. 126292. 128647. 137226. 152679. 154767. 167909. 158020. 158537. 166555. 174602. — В другім тягненні впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 124656. 134331. 10.000 зол. на ч. 29943. 38152. 60542. 91222. 99621. 113580. 161194. 171246. 5000 зол. на ч. 19250. 98892. 120067. 156796. 179291. 2.000 зол. на ч. 4688. 6888. 8075. 12648. 14165. 22860. 33259. 30042. 37488. 40382. 43377. 43592. 50574. 53572. 58319. 59355. 59994. 73474. 92746. 100893. 124699. 127453. 141149. 141312. 150796. 154370. 158834. 153134. 160174. 164824. 165577. 171026. 1000 зол. на ч. 1720. 2013. 2815. 15467. 17249. 27957. 30076. 39336. 46510. 48744. 51991. 68007. 70358. 78454. 78614. 79913. 84054. 85273. 88894. 90665. 91666. 103929. 118218. 123994. 123003. 130555. 131726. 136912. 137568. 13988. 141822. 140443. 146973. 101704. 105698. 156798. 164129. 164831.

— **Ціни овочів.** До Польщі наспіли в останніх часах більші транспорти помаранч, головно з Еспанії та Палестини. В половині січня ц. р. мають прийти дальші транспорти. Наслідком того висока досі ціна помаранч сильно впала. У Львові платять за помаранчу 20 сот., за мандаринку 10 сот. Ціни помаранч повинні причинитись до обнижки цін яблок, які рішуче за високі.

— **Поворот до шкіл і залізниці.** Щоби запевнити шкільній молоді вигідний поворот з кольоній зимових курсів у днях 12. 13 і 14 січня п. р. міністерство шляхів видало розпорядок залізничим дирекціям, щоби звернули спеціяльну увагу на справні і можливо вигідні переїзди шкільної молоді. Управа зимових курсів має завдалегідь повідомити найближчі залізничі станції про день виїзду більших груп, щоби можна було дочекати окремі вагони.

— **Натяганя на долярівки.** У Львові арештовано дра Адольфа Бренера, що заснував „Польске заєшене кредитове" і продавав при допомозі агентів у цілому краю долярівки та інші облігації на рати. Показалось, що він продавав облігації, яких не мав, і допускався інших зловживань. Наслідком того з Варшави приїхала до Львова контрольна комісія, що переводить контролю у всіх фінансових підприємствах, які торгують цінними паперами.

— **Зріст злочинности в Польщі.** На основі статистичних обчислень в ділянці злочинности порівняння першого півроку 1934 р. з першим півроком 1933 р. дає невеселий образ. Вбивства підскочили з 755 на 894, тілесні ушкодження з 27.633 на 29.969, крадежі з піль і лісів із 47.653 на 53.990, звичайні крадежі з 231.794 на 238.100 і т. д. Цікаве, що зріст злочинности проявляється головно в західних воєвідствах, а не у східніх, як загально думають. Причиною зростаючої злочинности є не так безробіття і соц. подорська скрута, як головно впадок моральних основ у відношенні до вартости людського життя, до пошанування чужого майна, безпечність і т. п.

— **Ріки замерзли.** Наслідком останніх морозів всі ріки в Галичині вкрилися ледом. Сян під Перемишлем замерз на 21 цм. загрубшки, Дністер під Миколаєвом на 26 цм., Прут 18 цм. Лід на волинських ріках перевищає грубість 40 цм. Ріки в корінній Польщі замерзли тяжше.

— **Львівська хроніка.** Поліція уладила облаву на прошаків і арештувала їх 150. — З ресторану Салі Мінц при Клепарівській вул. 28 украли злодії горівок і чекоряди на 120 зол. — З крамниці Мойс. Каца при вул. Жовківській 47 вкрали товарів на 350 зол., з хати Іди Бірер при вул. Легіонів 39 вкрали гардеробу вартости 450 зол., а на перегоновому шляху забрали кримінний ланцюг вартости 20 зол.

— **Краєва хроніка.** Із судової вязниці в Городку Яг. утік 25-літний Микола Подольчак, який відсидівши 3-літню вязницю за крадіж, вломився до церкви в Городку і Добростанах. — За грошеві зловживання у збіжевому елеваторі в Сокалі засудив львівський суд інж. Каз. Бушинського на 6 місяців вязниці. — В селі Вишенці пов. Городок Яг. знайшли в керниці труп 65-літнього господаря Івана Михалешка, якого напередудушено. Арештовано його зятя Тимка Стельмаха, що усунув тестя, щоби загребти цінний маєток. — У Станиславові арештували сина власника млина Фрідлендера, якому закладають, що пустив в обіг фальшиві векслі. — У Тернополі арештували якогось Яна Дзядоша, який в селах Тернопільщини представляв себе за дуже впливову людину та натягнув багато кооператив на 2043 зол. і 166 долярів. — Умсово хорий Михайло Москва зі Соколівки (пов. Броди) замерз на дорозі до Закомаря.

Тутки повноватки і паперці 150 шт. „КАЛИНА"

Є НИНІ ПЕРШІ ЩОДО ЯКОСТИ І ЦІН.

— **Докори совісти.** В селі Рокітні біля Львова вбито в травні ц. р. селянина Кривулу. Під закидом цього злочину арештовано Михайла Кривулу і Мих. Сілецького, що мали з небіжчиком маєтковий спір, і засуджено їх на 12 літ вязниці. Після вісьмох місяців зголосився в суді Іван Сілецький і заявив, що то він разом з Омеляном Сілецьким убив Кривулу. Коли арештовано невинних, Омелян Сілецький, мучений докорами совісти, відобрав собі життя. Слідча влада доходить тепер, чи зізнання Івана Сілецького правдиві.

— **Крівава бійка під церквою.** Села Березів і Тарнавка пов. Самбір мають спільну церкву в Березові. Між парубками обох тих громад приходить під церквою до частих сварок і бійок. Першого дня минулих Різдвяних Свят прийшло знову до бійки, в часі якої впали стріли. Виспід був такий, що Михайло Кидля з Березова упав трупом від револьверової кулі, а Антона Стрільбицького й Івана Пітуна з Тарнавки тяжко побито колами. Під закидом вбивства арештовано Михайла Хлипка з Тарнавки.

— **Ще війна вбиває.** В Конюхах пов. Бережани в городі Томи Савкина знайшли старе гарматне стрільно, яке принесли на подвіря Василя Любовицького. Тут 50-літній господар з 53-літним сусідом Олексою Чуваловським і 24-літним Михайлом Савкином почали стрільно розбирати. Нараз настав вибух, від якого Любовицький згинув на місці, а двох інших так покалічило, що мусіли відставити їх до шпиталю в Бережанах.

— **Великі зловживання на залізниці.** Слідство в справі великих залізничих зловживань, викритих в Ловічі, приймає щораз більші розміри. Арештовано досі 12 залізничих урядовців під замітом крадіжей на суму 2 мілїонів зол. Начальник залізничого відтинку Кутно, Антін Рошок, кинувся після арештування під колеса потягу і згинув на місці.

— **Стада вовків і снігові.** В селі на Буковині напало стадо вовків на селянина, який їхав санями. Вовки роздерли обі кобили, селянин врятував ся вискочивши на дерево. Селянин зі страху заледужав. У Югославії лютують великі снігові. Залізнична комунікація на шляху Сараєво-Мостар перервана. Автобуси і поїзди приїзджають з великим опізненням. У Кишиневі в Бесарабії замерзло в одній хаті 5 осіб. На побережі Чорного Моря лютують снігові. В цілій Румунії панують сильні морози.

— **Летуни Адамовичі тайні горільники.** Як повідомляють з Нью Йорку, відомих братів Адамовичів, поляків, що перелетіли з Америки до Европи і гостили з тріюмфом по більших містах Польщі, передала американська влада судові за нелегальний виріб і продажу алькогольних напитків. Разом з ними буде відповідати перед судом пять їхніх спільників.

— **Америка викидає небажаних чужинців.** Голова імміграційної комісії палати послів у Вашінгтоні, конгресмен Дікштайн, заявив, що він виготовляє новий депортаційний проект закону, який предложить в часі нової сесії конгресу в січні. В тім проекті він предложить, щоби чужинців, які прибули до Америки нелегально, але показались корисними й характерними людьми, не депортувати з Америки, а дозволити їм стати громадянами. Зате він радить депортувати тих чужинців, що показались проступниками, тайними продавцями наркотиків, бутлегерами (тайними фабрикантами алькоголю) і ракетірами (грабіжниками дітей).

— **Реформа прізвищ у Туреччині.** Турецька влада видала закон про реформу назв і прізвищ на турецький лад. Згідно з тим законом національні меншини, що живуть в турецькій державі, отже вірмени, греки, словяни і дрібніші племена мусять зміняти прізвища на турецькі. Отже не вільно вірменам уживати окінчень „іян", славянам окінчень „ов, оф, ев, еф, ич", грекам „іс, ос, акі". Навіть жиди мусять змінити свої назви. Жидівське товариство „Агаміналь" змінило назву на Аркадашік Юрдас. Агаміналь наказало крім того всім жидам у Туреччині вживати на будуче не старо-еспанського діялекту, але турецької мови.

— **Нездара Гоголь.** Як повідомляють з Москви, в бібліотеці інституту в Ніжинську, в якім в 1821 до 1828 рр. учився Микола Гоголь, знайшли книжки і зшитки цього ученика, який пізніше заняв визначне місце в російській літературі. В однім зшитку знайшли таку замітку вчителя про Гоголя: „Гоголь є з природи тупоумний і лінивий. Крім того уважаю його круглим нездарою. Ніколи з нього нічого порядного не буде". Як бачимо, педагог у своїй діягнозі сильно промахнувся.

— **Совітська метрика вінчання.** Звінчана пара в Совітах дістає за оплатою чотирьох рублів ілюстровану посвідку. На одній стороні наклеєні фотографії молодого і молодої, на другій є образок з фабричними коминами. Крім того подані там ріжні поради для звінчаної пари, напр.: „Легкодушна женячка і легкодушний розвід шкодять не тільки звінчаним, але й дітям". Метрики вродин видаються теж з фотографіями родичів і дитини. Фабричні комини находяться обовязково на цьому документі. На відворотній стороні поміщені поучення для родичів, як мають виховувати дитину та якій підлягають карі, якщо занедбують свій виховний обовязок.

Несподіванка на Свята і Новий Рік

КУПОН на 10%

боніфікації з реклямових цін і на гарні дарунки при купні кольонської води, перфум і ін. предмети в перфумерії

С. Федера

Львів, ул. Сикстуська 7, філія Коперника ч. 15 а. (поміч давати з р. Потоцького).

Тільки за зворотом цього купону. 81/27 7—9

— **Пятнацять найславніших жінок.** Один американський статистик піднявся труду просліди ти, які жінки здобули найславніше імя в історії. Задля цього терпеливий дослідник переглянув безліч енциклопедій та історичних творів, класифікуючи славні жінки на основі числа рядків, присвячених їм у тих книжках. Добута тим способом статистика дала такий вислід: На першому місці стоїть шкотська королева Марія Стюарт, а дальше ідуть по черзі: її суперниця, англійська королева Єлисавета; Жанна д'Арк; письменниця Сталь; письменниця Жорж Занд; царица Катерина II; мадам де Севіне, авторка славних листів до доньки; мадам де Ментнон, любовниця Людвика XIV; Жозефіна Богарне, перша жінка Наполеона I; французька королева Марія Антуанета, шведська королева Христина; Клеопатра; французька королева Катерина Медічі і врешті англійська королева Анна. Як бачимо, то висновок американського дослідника занадто механічний.

— **Змагання в питті вина** відбулися в одній гостинниці в Кечкеметі. До змагань засіло 45 осіб, які в чотирьох годинах випили 156 літрів вина і зїли 350 коляч. Переможцем став один купець, що випив 6 і пів літра вина.

— **Богохульники.** 28. грудня м. р. відбулася в Совітах велика радіева авдиція на протирелігійні теми, трансмітована для цілої Большевії з підземель Кієво-печерської Лаври.

— **Машина до голосування.** Згідно з рішенням Ріксдагу у шведському парляменті поставили електричну машину до голосування, зладжену т-вом Еріксона. При допомозі тої машини процедура голосування треватиме тільки мінуту замісць зужованих досі 20 мінут. При кожному фотелі, на салі засідань уміщено три гузики, які натискатимуть сенатори і депутовані. Біля фотелю предсідника стоїть світляна таблиця, що вказує відразу виспід голосування.

— **Чоловік умово перепрацьований є анормальний.** З такою теорією виступав д-р Джонзон, професор психольогії вашингтонського університету. Він виголосив недавно відчит, в якому сказав: Це нінка пересада, бо чоловік перемучений проявляє всі характеристичні симптоми умової недуги: Інколи ті симптоми виступають в дуже поважній формі. Незручність, незарадність, брак уваги, цілковитий запепад памяти, переслідна манія, галюцинації, надмірна безоглядність супроти інших і наглі вибухи темпераменту — це прояви перевтоми, а рівночасно анормальности нервової системи. Щойно довший сон усуває ті хоробливі признаки, одначе не все. Може прийти реакція, що є проявом іншого роду умового недомагання. Пацієнт виявляє надмірну байдужність, легкодушне відношення до своїх обовязків, лінивство та надмірну веселість. Такий стан може тревати кілька годин, але може продовжитися на кілька тижнів. Проф. Джонзон потвердив свою тезу ріжними прикладами, які зібрав протягом 7-літніх студій.

— **Скарби в Совітах.** Гурток російських емігрантів, що осіли в Білгороді, звертуться до приватного детектива Милоша Марковича за допомогою віднайти скарби, головно золоті монети, клейноти і срібло, яке вони, не могучи взяти зі собою, закопали або замурували. Довгий час заходи Марковича, щоби совітська влада позволила йому відчайти ті скарби і звернути їх частину емігрантам, були безуспішні. Аж недавно між совітським амбасадором у Берліні і Марковичем, як повновласником емігрантів прийшло до умови, на основі якої вільно буде емігрантам забрати 40 проц. знайдених скарбів. Маркович виїхав негайно до Совітів і на днях один з російських емігрантів в Югославії, який в муре своєї віллі під Москвою сховав був скарб вартости 4 міліонів золотих франків, дістав від Марковича таку лаконічну телеграму: „Скарб віднайдений". Цікава тепер річ, чи совітська влада додержить даної емігрантам обіцянки.

—o—

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ЦИГАНСЬКІ МЕЛЬОДІЇ".

Фільма з мадярського життя роблена в Голівуді, але так, що крім англійської мови все інше могло би залишити повну ілюзію, що дія справді відбувається на мадярському селі підчас виноградних жнив. За основу фільми взяли сценаристи одну приємну циганську арію та циганську орхестру, що незалежно від самого сценарія можуть завеселити слухачам, які люблять музику, неодну приємну хвилину. Сюжет наскрізь опереткový з романтичною любовною історією, фабула складена зручно і має деякі комічні в селі сцени. Добрі актористи.

З дороги життя.

Чи „Орба" — чи нісенітниць торба?

Сердечно і пристрасно люблю людей, що вміють сказати своє слово, людей сміливих, що мають відвагу переконань, — коли все те обосноване, побудоване і обґрунтоване на освіті, знанні, розумінні та культурі.

Вже гірше буває, як стрінуся зі здоровим кріґсматурантом, що гладко силується торочити про речі, на яких розуміється як вовк на звіздах, курка на перці або чорт на анафістах.

Попав я вчора на статтю з „Курієрі Львовскім" ч. р. п. з. „Аудиције „українске" в львовскей розгласні П. Р., де якийсь пан „з кола радіослухачів" відповідає на домагання українців увести українські авдиції у програму львівського радія.

„Що хотіли би українці післати у світ на хвилях етеру?" — питається наївно панок, що не мав відваги підписатися під своїми безмозкими ельокубраціями і заховався під криптонімом „Орба".

Якби ця Орба мала хоч пересічне розуміння того, про що береться писати, то можна би на неї подивитись менше поважно, зате більше поблажливо.

Я переконаний, що якби чорти в пеклі перечитали цю статтю, заревіли би з утіхи, а пок. дурний Ясьо в небі зареготався би здорово...

„Якщо йде про вілтворців-українців (народовськи рускей), мають вони все доступ до мікрофону польского радія (у Львові!) з рації свого таленту і на це хіба жалуватися не можуть" — заявляє пан „Орба". Отже „Марія Сокіл, Любка Колессівна і ті всі, що під мистецьким оглядом заслуговують на відріжнення, мають все доступ до мікрофону".

Шкода, що обі наші артистки виступають увесь час поза Львовом і не можуть частіше користати з гостинности львівського радія, яке через те мусить користуватися виступами й пописами місцевих вокальних звізд, якими так ясно сяє фірмамент нового, великого Львова, головно завдяки приключеним передмістям...

Переконує нас далі автор, що є співаки, які „неохотно признаються до української національности". Був би це доказ, що в польськім радіо списують генералії зі співаками і якщо були такі випадки, то тих, що соромились своєї національности можемо подарувати „Курієрові". Великі мистці як Мишуга, Крушельницька, Гушалевич, Менціньский, Артемовський чи Альчевський ніколи не відрікалися своєї нації, хоч співали на ріжних великих сценах і у ріжних мовах.

Виключивши ласкаво Наддніпрянщину, запитується цей всесторонній знавець нашої культури „де є українські великі славні композитори на міру Бетговена, Штравса, Шопена, Шимановського й інших польських та чужих?"

Но, но!

Не надуживаймо імені Шопена, коли поруч Бетговена варто би з пієтизму покласти таки що трохи більше більших імен...

Хорова українська музика є для пана Орби „в пеленках". Як інакше говорили про неї польські музики, що мали нагоду на концертах по всім просторі Польщі пізнати її й оцінити!

„Чому цей багато-міліоновий вкріт там, на властивій Україні не показує світові надбання своєї культури і чому на польській землі (себто у Львові!) жменька товпістів висуває безосновні претенсії? Невжеж можна приневолити поляків слухати оклепану наївку „Наталку-Полтавку" чи невибагливу пісню зі що менше вибагливим текстом як „Ой, не ходи Грицю".

Пане Орба! „Наталка-Полтавка", по симпатичному відродженню нашого народнього театру, шось таке, як у Вас оклепані й наївні „Краковяци і Гуралє" і впевняю вас, що інтеліґентний українець крім оцінки має для них і пошану, а „Ой, не ходи Грицю" є прегарною народньою піснею з чудово романтичним текстом. Захоплювалися нею і Богдан Залеський („Не ходзь Бжоры") і Антін Гроза, що на цьому мотиві склав свою драму „Гриць", а один з визначних польських композиторів (вгадайте хто?!) оснував на цьому мотиві свою „фортепіянову варіяцію". — Гуцульськими темами вважає п. Орба вичерпаними у „Весіллі в Осмолоди" львівського композитора Палестри: я всеж раджу послухати Лисенка „Верховину" та Людкевича „Черемоше, брате мій", тоді почуєте й зрозумієте красу, силу й розмах гуцульських мотивів гарних, як їх верхи, дужих, як шум смереки, протяжних, як голос зажуреної трембіти.

Музика церковна для пана Орби нецікава й одноманітна. Щож ми мусільби сказати про польську церковну музику?!

Щодо мови — годі з п. Србою полемізувати.

Оцінка нашої мови, зроблена п. Орбою, нагадує мені завваги російського салдата, що мені, інтернованому в Стрию, в часі інвазії, палив у печі партитурою якоїсь опери. Сердега салдат переглянув кілька карток книжки і рішив: „От, чорт бери, австрійское письмо — ніяк не розберьош!

Я глянув милосерно на білну партитуру, на ще бідніщого салдата з калуської губернії і спитав його: „А ти вмієш читати?"...

— Ні! — відповів добродушний салдат.

Так мабуть і п. Орба знає українську мову, яка для нього є менше радіофонічна.

Хотячи нас до дна знеохотити, наплів вшехпольський енцикльопедист стільки дурниць, що поневолі пригадуються слова старопольського письменника:

Widzę, żeć głowa, Baltazarze, chora
Wedle głupiego leżała doktora...

Тиберій Горобець.

З нових видань.

ГОТОВСЬ! Підручний календарець українського юнацтва на звичайний рік 1935. — І. річник. Опрацював Андрій Гарячий. Львів 1934. Видання „Українського Юнацтва" ч. 1. Стор. 96. 16°.

Хто з нас не потребує маленького календарця? Маленької підручної книжечки, що її все треба мати зі собою і за цим то за тим до неї заглянути? Тому з приємністю беремо в руки календарець українського юнацтва **„Готовсь" на 1935 р., видання „Українського Юнацтва".** Календарець чепурно виданий і має мистецьку обгортку роботи арт. П. Ковжуна. Змістом календарець багатий: саме вичислення змісту займає одну сторінку. Побіч календарної частини, церковного, астрономічного й українського історичного календаря, маємо ціпу низку необхідних рубрик, як: пригадки й термінарик — потрібні всім, що займаються громадською роботою, поштову і залізничу тарифу, відомості з життя природи, здогадну погоду, тощо; багато необхідного для юнака і спортовця — напр. помічення природи, обійдеться без метра й т. п. При тім усім календарець має виразне обличча — обличча українського юнака, що його девізою є: „З Христом за Україну — Готовсь!" А календарець коштує лише 20 сотиків.

Хто замовляє один примірник, мусить прислати 10 сот. на порто. В-во висилає найрадше 32 календарці за 5.80 зол. Гроші слати розрахунковим переказом на адресу: „Українське Юнацтво", Львів, вул. П. Скарги 5. — Календарець „Готовсь" найшов добрий попит, про що свідчить другий його наклад, що вже появився.

Засвідчім нашу діяльність і спочування змаганням Рідної Школи хочби найменшим датком на її потреби!

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобовязань супроти „Діла" на пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг і ширіть „Діло" в крузі своїх знайомих!

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Покійна визначній Українській Громадянці. В особі пок. Ольги Лещукової втратила Рава-ніна найвиднішу свою робітницю і найкращу громадянку. Втрата тим більша, що ненадійна, в розгарі молодечого життя і в найгорячішому часі, коли жінки її заступити. Місцевий Виділ Філії „Союзу Українок", оцінюючи заслуги Покійної на пол. громадянської праці, влаштував дня 9. 12. м. р. у своїй домівці святочне відкриття портрету бл. п. Ольги з Князів Лещукової. Свято відбулося дуже поважно і величаво. В год. 4-ій попол. сала ледве могла заповнена місцевим громадянством, делегатками кружків „Союзу Українок", читаень „Просвіти" та гістьми з поблизьких сіл. Свято звеличала також своєю присутністю сенаторка Олена Кисілевська. У першому ряді сидів муж Покійної о. проф. Осип Лещук з своїми 4 діточками. Напротив на стіні, прикрашеній килимами, серед повені квітів та вазонів, уставлених на степеницях, закритий ще портрет. Свято відкрила теперішня голова Філії „Союзу Українок" п. Ростиславa Богачевська. Сала завмерла, коли сенаторка Кисілевська відслонила прибраний рушниками портрет, який зараз осяюють ярким світлом рефлєктору. З черги п. Катруся Гулківна дрожачим голосом відчитала солідно і з повітом опрацьований реферат про життя і працю Покійної. Хвилинами заломлювався її голос — плакала. Та не лиш вона сама плакала. Тихе ридання неслося по цілій салі і могутніло у першому ряді крісел. Заливалося, плакали стіни, зіма, килими, скомліла долака, лиш вона одна — Покійна — з портрету усміхалася. Слухаючи реферату, треба було дивуватися, скільки часу, труду, сил, охоти, завзяття, незломної віри вмесла Покійна у наше життя. Сама, обтяжена родинною, не знала викрутів, коли йшло про народню працю. Заснувала Філію „Союзу Українок", упо-

комила всі пружки по селах, була співосновницею Повітового Кружка „Рідної Школи", Української Захоронки, Філії Т-ва Охорони Воєнних Могил, — вложила багато труду в Філію „Просвіти", в місцеву читальню „Просвіти", Український Народний Дім і т. д. Дбала сама курс для неграмотних, творила курси шиття і кройки, освітньо-господарський у місті і по селах. Обїздила села з рефератами, в останніх роках відбувала таких поїздок поверх тридцять. Займалася вбогими в парохії і шкільною дітворою. „Її життя — це дійсно книга творчої народньої праці, і котрої картки ми не розгорнули, всюди видно її образ, як великої трудящої українки" — зазначила свій реферат п. К. Гулинівна. Після того голова Філії „Просвіти" інж. Василь Терелюк на підставі протоколів філії „Просвіти", Рідної Школи, Філії Т-ва Охорони Воєнних Могил та Українського Народнього Дому в обширному рефераті начеркнув постать Покійної, — як зразкової роб'тниці в цих товариствах. Відтак говорила п. Кисілевська. З початку не могла зотамуватися із зворушення. Вона підчеркнула творчий характер Покійної і візвала всіх присутніх їти її слідами. Вкінці п. Богачеська, замикаючи це свято, поджякувала п. сенаторці і всім приявним за участь і вінки свої і пошани для Покійної. Слід підчеркнути, що громадянство своєю численною присутністю на цьому рідкому святі виявило свою дисциплінованість і зрілість, даючи тим способом пізнати, що вміє оцінити людину, заслужену для свого народу.

СПОРТ.

ГАКІВКА.

ВІДЕНЬ (ПАТ). Канадійська гакійкова дружина Вінніпег Монархс виграла у Відні з репрезентацією Австрії 6:0.

ЛЬОНДОН (ПАТ). В Льондоні чеські гакійкарі Л. Т. Ц. Прага зремісували змагання за чашу Европи з дружиною Вемблей Канадієнс 1:1.

ДУЖАННЯ АТЛЕТІВ.

В четвер 10. ц. м. Ферістанов здушений Шамковським у подвійнім нельсоні, піддався. Поліс і Чая та Мартинов і Ляндав боролись по 20 хвилин без висліду. В останній парі Валюшевський поклав турка Судімана без більшого зусилля.

Сенсацію викликала вістка, що відомий львівський боксер Грос викликав до боротьби всю трупу атлетів львівського турніру.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ. ЙОГО ЖИТТЯ І МУЧЕНИЧА СМЕРТЬ. Львів, 1934. Накладом В-ва „Батьківщина". Стор. 16. Ф. 16°.

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ ТОВАРИСТВА І МУЗЕЮ „БОЙКІВЩИНА" В САМБОРІ ЗА 1934 РІК. Накладом „Бойківщина", Самбір 1935 р. Стор 4. ф. 16°.

КАЛЄНДАР „ПРОСВІТА" на рік 1935. Рік 13. Накладом „Народнього Фонду" в Ужгороді. Зміст: Календарієм. Загальні та культурно-господарські статті. За діяльність Просвіти. Приписи для читалень. Зі світової політики та громадського життя на Підкарпатській Русі. Про д-ра Е. Бенеша, о. А. Волошина, Ю. Федьковича, Е. Бігар п. М. Заньковецьку. Роля капіталу. Як заснувати кооперативи. Садівництво на Підкарпатті. Поради в наглих випадках. Оповідання. Вірші. Образки. Різні сміховинки. Інформації.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

НА КАРНАВАЛ

6.-

Пружкові

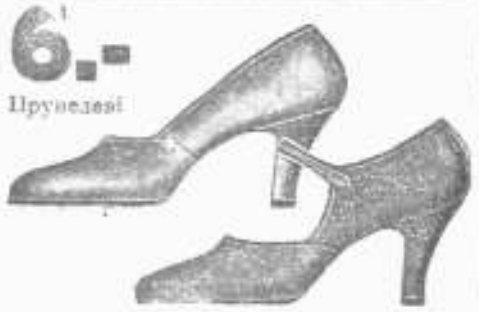

Оксамитні зол. 7·- Атласові зол. 10·-

Атласові пантофлики фарбуємо на кожний бажаний колір

До кожного строю відповідний колір панчішок.

„Єва" шовкова . . .	зол. 2·50
„Румба" чисто шовкова . .	зол. 3·—
„Ондра" шовкова матова .	зол. 3·75
„Жанет" матова зі стрілкою	зол. 3·75

ПОЛЬСЬКА СПІЛКА ОБУВИ

Bata

ФАБРИКА В ХЕЛМКУ.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 12. 1. год. 7·30 веч. „Розкішна дівчина".

Неділя, 13. І. год. 3·30 пол. „Під примусовою управою".

Неділя, 13. І. год. 7·30 веч. „Розкішна дівчина".

Театр Ріжнороднстей.

Субота, 12. І. год. 7·30 веч. „Нічні дети".

Неділя, 13. І. год. 7·30 веч. „Нічні дети".

Міжнародній турнір мистців дужання за чашу серед. Европи на 1935 р. в салі Колєсю при вул. Сольницькій. Початок змагань о год. 9 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В погоні за чорною маскою" „Сховайте ваші сметани"

АПОЛЛО: „Гумен Корецький" (Оборона Чернігова) з Кар. Адвентовичем

АТЛЯНТИК: „Петербурські ночі".

ВАНДА: „Погасаюче полум'я". „Рай підростків".

ГРАЖИНА: „І тож далі, сіра людино?", „Дозвольте нам жити!"

КАСІНО: „Сват сметься" (совітська комедія).

КОЛЕЙ: „На дні океану" й ревія.

КОЛЄКТИВ: „Гімські скандали" (Еді Кантор).

МАРУСЕНЬКА: „Велика подія" та ревія.

МРАЙ: „Газард життя", „Кохає, любить шанує".

МУЗА: „Танок кохання".

ПАЛЯС: „Циганські мельодії".

ПАН: „Імператриця" з Марленою Дітріх.

ПАЛАЖ: „Романс Маньки Грешниної", „Піоніри Тексасу".

РАЙ: „Таємна година" М-ні-Мавс.

СВІТ: „Олівер Твіст", „Пекольні перегони".

СОНЦЕ: „Марш Ракочія" та ревія.

СТИЛЬОВЕ „Тайна малої Шерлі" та ревія „Карнавалові пампушки" (виступ Стефи Стадниківної).

УТІХА: „Якою мене бажаєш" і ревія.

ХІМЕРА „Викрадено людину" (Лілі Даміта, Анрі Ібра).

Закордонне радіо.

Субота, 12. січня 1935.

Відень (506,8) 16.05 Сучасна музика, 16.40, 20.05 Концерт, 18.30 Пісоньки, **Братислава** (298,8) 17.20 Словацькі нар. пісні, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для закоханих, **Прага** (470,2) 10.15, 15.55 Легка музика, 17.05 Оп. арій, 19.10 Країна без усміху — пісні Штеркбальда (виконає вокальн. квартет і композитор), **Париж** (1648) 13.00 Легка муз., 21,45 Пісоньки, 22.30 Концерт, **Білгород** (437,3) 16.50 Скрипка, 20.30 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 14.15 Скр. ресіталь Моріса, 16.00 Концерт, **Гамбург** (331,9) 16.00 Концерт, 19.00 Фортепян, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Вес. вал., 19.00 Тана. вечір. **Мінхен** (405,4) 13.25 Концерт, **Будапешт** (550.7) 17.30 Віольончеля, 18.25 Пісоньки, 19.40 Вес. вечір, 22.40 Сальон. муз., **Будапешт II** (227,1) 19.55 Спів, **Мілянo** (368,5)17.10 Квартет Лєнера, 19.00 Легка муз, **Рим** (420,8) 21.00 „І Капулєті е Монтекі" оп. Белінія.

Неділя, 13. січня 1934.

Відень (506.8) 12·30, 19·05 Популярна музика, 22·35 Концерт, **Братислава** (298.8) 10·00 Скрипка, 20·05 Спів, **Брно** (325,4) 9·15 Богослужения, спів, 16·45 Моравські пісні, слов. фольльор. обр., **Кошиці** (559,1) 18.20 Циг музика, **Прага** (470,2) 11·00 Концерт, 12·15 Вес. авд., 21·00 Бетовенівський концерт, **Париж** (1·48) 14·00 Популярна музика 21·00 „Ля Вівандієр" ком. оп. Годарда, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісні, Берлін (356,7 18·0 Легка музика, **Кенігсаустергавзен** (1571) 16·00 Концерт, Мінхен (405,4) 14·00 Популярна й нар. муз., **Будапешт** (550,5) 1·30, Концерт, 18·20 Арфа, 18·50 Спів, 22·10 Циг. муз. **Будапешт II.** (227,1) 14·00 Пісоньки, **Мілянo** (368,6) 17·15 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Симф. концерт, 21·15 Нар. музика.

Львівське радіо.

Субота, 12. січня 1935.

6.45 Ранішня авдиція, 7.20, 22.00 Реклям. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки, 12.05 Огляд преси, 12.10 Концерт, 13.00 Полудн. денник, 13.05 Старі вальси з гр. пл., 15.30 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Найновші гр. пл., 16.30 Весела авдиція для дітей „Кулігом по Польщі", 17.20 Легка музика, вес. монольоги, 17.50 Як будуть ваші діти, 18.00 Львів як централа польської культури та держ. думки на підл.-сх. землях, 18.15 Орг. ресіталь, 18.45 Серце говорить (репорт. із клініки), 19.00 Концерт хору, 19.20 Відч. „Дубляни", 19.30 Веселі пісоньки з гр. пл., 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 У ритмі танків Европи (легка муз.), 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Концерт симф. орх., 21.45 Що думаєте про авд., 22.15, 24.00 Танк. музика, 23.05 Львівська і думлявція, 23.35 Танк. музика з гр. пл.

Неділя, 13. січня 1934.

9·00 Ранішня авдиція, 9·55 Програма й театр. реперт., 10·03 Богослужения, гр пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеор. вістки, 12·05 Праця Т-ва Школи Людовій, роді, 12·15 Муз. поранок, спів; у перерві ок. год. 13·0—13·15: Суходолами та морями, 14·00 Коледи нар. хору зі Соколівника, 14·10 Зимові вист. шк. молодіжі (гімнастика), 14·40 Здоровить тебе господиня, 15·00 Поклик неміці (сільський фейлетон), 15·15 — 15·25, 15·35 — 15·45 Концерт на бажання радіослух. 15·45 Рільнича скринька, 16·00 „Сучасники" (фрагм. із пов. Васильського „Вогні в пітьмах"), 16·20 Спів у супр. форт., 16·45 Життєпис Ліса-Куні (для ст. дітей), 17·00 Танк. музика нар. напеви зі співами, 17·50 Регіонадістичний рух в Европі, 18·00 Театр Уяви: Дивний сон п. Луки (на основі Бол. П'уса), 18·45 Відчит із циклю „Життя молоді", 19·00 Легка музика в вик. оркестри, фоот., 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Концерт симф. орх., спів (Ліа Дягас), 20·45 Вечірній денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 На веселій львівській хвилі, 21·30, 21·31 Спортові вістки, 21·45 Почт.-техн. скринька, 22·00 Реклам. концерт. 22·15 Світ змінився — Бр. Шнавера, 22·25 23·05 Танк. музика, 23·00 Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25·96, Париж 34·93 1/2, Берлін 212·60, Цюріх 171·55, Голяндія 357·90, Прага 22·11, Італія 45·92, Нюйорк кабель 5·28 1/8, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 5·91—5·93, Франки фр. 34·30—34·60 Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·30—45·30.

Срібло: Корони 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·75.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 11. січня п. р. з приводу зничкуючої тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

	Львів	Львів.
1 л. молока	0·16	„
1 кг. сметани	0·60	„
1 кг. масла	3·00	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло зничкуюча, на молоко, сметану слаба, на яйця сильна.

Дефінітивні ціни за час від 1. І. до 10. І. на 1 кг. масла 2·90 зол.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ОПОВІСТКИ.

Замість святочних побажань зложили на Рідну Школу: Вп. Марія Гоцька, Камінка Стр. 3 зол. 850

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НАЙКРАЩА, найдешевша декорація кімнат, сітки, гардини, все коліри Фрайліх, Сикстуська 21. 53/61

СЛУЖНИЦЮ ДО ЦИНИ до старшого самітнього мужчини у Львові, ул. Я. Стшемінського 11, потрібно. Зголошення до І. Стрийського під повищою адресою. Поручення побажані. 949 1—2

КОЛЬПОРТЕРІВ на Львів і провінцію на дуже добрих умовинах приймає видавництво. Зголошення з поданням референцій просимо слати до „Діла" для „Постійний заробіток" 1—1

БРУТТО НАФТОВЕ купляю під „Уділи", ціна до Адміністрації

ВАННИ, насідк. балї поручає найдешевше Войтіх Заяць, Осссолінських 14 811 3-10

СКЛЕП до винайму зараз від вул. Сикстуської ч. 20 (Народна Гостинниця). 846 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василя Софронів. — Ціна 0.96 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

Затямте! Фотограф ЛІНЦЕР СТАНИСЛАВІВ (Пасаж Гартенберґів). 815 7—7

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Обезпечуйтеся

на життя, від огню, крадежі з вломом, цивільної відповідальности, нещасливих випадків і транспортів у

ТОВАРИСТВАХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Англійська Акційна Спілка

„THE PRUDENTIAL" і „ПЕРЕДБАЧНІСТЬ" (Przezorność)

Акційна Спілка у Варшаві, яка належить до концерну „The Prudential".

ЛЬВІВ, БАТОРОГО ч. 6. Телєфон: 17-97 і 71-78.

За вєдакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 9 (12.907). Львів, неділя 13. січня 1935. Рік LVI.

Redakcya oplate opłacono ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·50 зол.
Чверть річно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Приготовляються до нових репресій на Україні.

Власна депеша „Таймса" з Москви каже, що військові аташе кількох західніх чужинних амбасад і одної східної не цураються розвести підбурюючу агітацію на Совітській Україні, як про це пишуть „Ізвестія" в Москві. Це виявилося при нагоді святкування 15-ліття поразки ген. Денікіна і зайняття Києва червоними військами.

„Як колись, так і тепер Україна є предметом грабіжницьких замірів різних оборонців, що добачують у цьому великому краю великі богацтва для себе — пишуть „Ізвестія", урядовий орган Совітів. — Опозиція куляків до колективізації була викликана і зорганізована українськими буржуями-емігрантами та імперіялістами, що хотять запродати свою батьківщину польським панам і німецьким фашистам".

Карлю Радек, переповідаючи перемогу над Денікіном, сказав: „Значна частина военної небезпеки лежить в апетитах світового капіталізму, тобто в його бажанні поглотити Україну. СССР посвятив багато літ на приготування України до самооборони. Україна, не зважаючи на донецький кряж, була хліборобським краєм. Тепер вона перемінена на промислову країну. Вугляний промисл цілковито зреорганізований і змеханізований, металюргія розвинена, побудовано велитенські нові заводи. Крім цього там є тепер Дніпрострой. Чи є на світі яка держава, що змогла б дати Україні таку підставу до промислу в так короткому часі?".

Опозиція в СССР підносить голову.

МОСКВА, 12. 1. ПАТ. У багатьох місцевостях на провінції замотовано цілу низку виступів троцькістів. І так у місті Горкій студент Арістов, якого навіть викинули своєчасно з комсомолу за троцькізм, реферуючи товаришам убивство Кірова, назвав троцькістів справедливими большевиками. Часопис „Вальцовка" у Таганрозі поширював теж погляди троцькістів. Редактора усунули, в редакції перевели чистку. В університеті в Челябінську комуніст проф. Пятков боронив на своїх викладах опозицію троцькістів і зіновєвців. З комісаріяту хліборобства усунули головного директора бавовняного уряду Райнгольда і двох вищих урядовців, які вдержували взаємини зі спільниками Зіновєва — Файвіловича. Завдяки заходам Райнгольда Файвіловича приняли назад до партії. Крім того Райнгольд був на похороні особистого секретаря Зіновєва Богдана.

Большевицька преса повідомляє з Мінська, що заступник предсідника ради народніх комісарів совітської Білоруси Голєнда обговорював рішення центрального комітету комуністичної партії про скасування хлібних карток згідно з поглядами опозиції троцькістів. На домагання робітників не осудив Троцького, Зіновєва і Каменєва. Виправдував убивство Кірова незавидним становищем опозиції, яка знайшлася у сліпій вулиці. „Правда" підкреслює, що центральний комітет комуністичної партії Білоруси не осудив становища Голєнди.

Перед плебісцитом у басейні Сари.

ПРОДОВЖИЛИ МАНДАТ КОМІТЕТУ ТРЬОХ.

ЖЕНЕВА, 12. І. ПАТ. Рада Ліги Націй зійдеться нині на тайне засідання з метою продовжити мандат комітету трьох до справ басейну Сари тому, що мандат кінчиться в неділю 13. січня ц. р. вечором себто в дні плебісциту.

Вчора вечором приїхав до Женеви мін. Лявалъ.

АВТОНОМІЯ ДЛЯ БАСЕЙНУ САРИ.

БЕРЛІН, 12. І. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро оголосило комунікат про те, що басейн Сари по прилученні до Німеччини буде творити окрему політично-адміністраційну одиницю. Одночасно з басейну Сари створять окрему націонал-соціялістичну партійну округу. Спеціяльним комісаром для Сарщини буде дотеперішний повновласник канцлера Біркель.

ХТО ПЕРЕМОЖЕ?

ПАРИЖ, 12. І. ПАТ. Більшість французької преси здогадується, що успіхи націонал-соціялістів зрівноважать голоси сарських автономістів. „Пті Парізієн" пише, що націонал-соціялісти сподіються зібрати 90 пр. усіх голосів. Знову сарські автономісти сподіються теж здобути більшість голосів.

Литва домагається ґарантії своєї незалежности.

РИГА, 12. І. ПАТ. „Летувос Зініос", пишучи про німецькі погрози супроти Литви, стверджує, що литовський уряд міг би домагатися від Ліги Націй і великих держав, щоби загарантували безпеку Литви, як це вже сталось з Австрією. Згаданий часопис пише, що литовський уряд уже завдалегідь повинен розвести відповідну акцію.

Нарада Мусолінія з абісинським послом.

РИМ, ПАТ. Мусоліні відбув довшу нараду з етіопським шарж д'афер Ісусом Афеворком, яка викликала велике зацікавлення. Уряд Абісинії затривожений кольоніяльними здобутками Італії від Франції після нарад з мін. Лявалем у Римі головно тому, що ці здобутки осягнула Італія вже по завзятих боях італійських і етіопських військ.

Зближені кола до етіопського посольства кажуть, що Мусоліні заявив Афеворкові, що Італія бажає далі вдержати добрі сусідські взаємини з Абісинією. Одночасно Мусоліні зголосився, щоби означити точно границю з Абісинією. Зате в нарадах не порушувано справи мирового полагодження конфлікту і відшкодовань з приводу останнього конфлікту.

Нарада мін Саймона з мін. Лявалем.

Англійські кола повідомляють, що мін. Саймон відбуде в суботу 12. січня ц. р. нараду з мін. Лявалем, у неділю відїде до Льондону. Мін. Саймон обговорить з Лявалем нові проекти про розброєння з метою уможливити Німеччині поворот до Женеви і продовжувати працї розбройної конференції.

Цісар Манджу-Ко їде до Токіо.

У Токіо оголосили офіційний комунікат, що з початком квітня п. р. приїде до Токіо на спеціяльне прохання мікада цісар Манджу-Ко Пуї. В японських політичних колах сподіються від стрічі обох цісарів великих користей, бо вже тепер японський уряд веде з урядом Манджу-Ко переговори у справі тісної співпраці обох держав у господарських і політичних справах. У Токіо і Сіккінгу створено вже мішані комісії. Темою нарад буде справа манджурських залізниць, поселення японців і кореанців у Манджу-Ко та заключення японсько-манджурського торговельного договору.

Спеціяліст жіночих недуг і акушерії
Д-р Володимир Станецький
ОРДИНУЄ
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. ХОРУЩИНИ ч. 12. II. пов.
(бічна Академічної). Телефон 89-89

Центральний
Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вклади ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Комітет Допомоги Вдовам і Сиротам по священиках уладжує
Традиційний
Вечір
4. лютого в салях Народнього Дому і Бесіди.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ
11. II. 1935. МЕДИКІВ 11. II. 1935.

ВНЕСОК ВИСЛАТИ СЛІДЧУ КОМІСІЮ ДО ПОЛЬЩІ!

Велика англійська петиція в українській справі до Союзу Народів.

Від УКБЮРА в Льондоні дістаємо таку вістку:

Поважний гурт англійських послів та інших осіб вислав 29. грудня м. р. до Союзу Народів довшу петицію в справі української меншини в Польщі.

Петицію підписало двацять осіб, в тому чотирнацять послів та бувш. послів. З підписаних послів чотири належать до консервативної партії, чотири до ліберальної, три до лейбур, а один незалежний.

Петиція звертає увагу на зміну польської конституції, яка має бути вирішеною в цьому році, і на те, що коли вона ввійде в життя, то українці м. і. втратять зовсім можність мати заступників у сенаті.

Далі говорить петиція про заяву міністра Бека в Женеві 13. вересня м. р. щодо меншинових договорів, яких Польща не хоче більше признавати.

„Для зілюстрування відносин, серед яких приходиться жити українській меншині в Польщі, наводить петиція десять примірів, які суперечать словам міністра Бека в Женеві, коли він заявив, що „рішення польського уряду не є в ніякому разі звернене проти інтересів меншини. Вони й надалі остануть під охороною основних законів Польщі, які гарантують меншинам мовні, національні та релігійні права й рівність перед законом.

Подаємо в скороченні переклад петиції.

„До Ґенерального Секретаря Союзу Народів у Женеві, Швайцарія.

Шановний Пане,

Ми, нижче підписані, бажаємо звернути Вашу увагу на такі справи, які торкаються української меншини в Польщі:

Дня 26. січня 1934 року обговорював польський сойм і прийняв більшістю голосів (різні опозиційні угрупування здержалися від голосування) деякі зміни в польській конституції, які були внесені урядом і які мають бути проголошені, як сподіваємо, впродовж цього 1935 року.

Всі купуємо солідарно!

всякі жіночі і мужеські матеріяли в найліпших гатунках по цінах направду конкуренційних тільки у фірмі

Дім Моди Львів, Марійська пл. ч. 4. Европейський Готель

Обслуга в українській мові.

Одною з точок цих пропонованих змін є, що виборцями до нового зреформованого сенату зможуть бути тільки ті особи, які є в посіданні ордеру „Віртуті Мілітарі" або „Хреста Незалежности". Така постанова виключає всіх українців від участи у виборах до сенату.

Нам здається, що намір увести таку зміну буде противитися арт. 7. договору, підписаного у Версаю дня 26. січня 1919 року між Злученими Державами Америки, Британською Імперією, Францією, Італією і Японією з одної сторони, а Польщею з другої, в якому сказано, що „всі польські громадяни мають бути рівними перед законом і мають користуватися однаковими цивільними і політичними правами, без різниці на расову, мовну чи релігійну приналежність".

Положення меншинового населення в Польщі стало ще поважніше після заяви п. Бека, польського міністра закордонних справ, який у своїй промові в Союзі Народів дня 13. вересня 1934 року заявив:

Доки не ввійде в життя загальна й обовязуюча всіх система охорони меншин, мій уряд від сьогодня змушений відмовитися від всякої співпраці з міжнародніми установами щодо нагляду над тим, як Польща переволить у себе охорону меншин.

Не потребуємо підчеркувати, що рішення польського уряду в ніякому разі не є звернене проти інтересів меншин. Ці інтереси є і надалі остануть під охороною основних законів Польщі, які гарантують меншинам мовні, національні та релігійні права, рівність перед законом.

З понижче наведених примірів можна побачити, що коли п. Бек каже, що інтереси меншин стоять під охороною основних законів Польщі, то тих законів не придержуються і тих прав не шанується і тому дуже важно, щоб Союз Народів перевів над тими справами дохождення.

Справа повинна прийти також перед Раду Союзу Народів, бо ці дрібні переслідування українців польською владою не припиняються.

Для приміру подаємо низку випадків, які сталися впродовж останніх кілька місяців".

Слідує вичислення десять випадків, яких не наводимо, бо вони були проголошені в пресі або піднесені в соймі українськими послами. Далі в петиції:

Подібні справи були вже давніше предметом петицій до Союзу Народів. Перед Раду Народів приходили вже різні петиції у справі української меншини в Польщі: події, що мали місце в Польщі в осени 1930 року (офіціяльний документ ч. C741.1931.1, оголошений в Женеві дня 15. листопада 19311 року) прийшли перед Раду дня 30. січня 1932 року та вирішуючи ту справу, референт п. Сато дав такий осуд:

„Мушу висказати свій жаль, що польський уряд не дав відшкодування для тих невинних жертв зпоміж населення, які стали предметом надужить".

Опісля льорд Сесіль, як голова комітету, який поставив ту справу на чергу нарад, сказав:

„Поділяю думку референта, який висказує жаль, що польський уряд не дав відшкодування для невинних жертв зпоміж населення, які стали предметом надужить". (Порів. ст. 18. протокол C.66 сесії).

Рапорт був одноголосно принятий Радою Союзу Народів, включно з п. Залеським в імені Польщі, але хоча пройшло вже два роки від тої хвилини, не вжито ніяких заходів, щоб здійснити згадані пропозиції.

Коли зроблено пригадку в цій справі Союзові Народів дня 30. липня 1934 року, директор меншинової секції Союзу Народів відповів:

Прийняття Радою рапорту у згаданій справі, яка була предложена референтом дня 30. січня 1932 року, закінчує дохождення у тій справі. Рапорт не передбачує предложень, які вимагали би дальшої акції. (Лист ч. 4/1871/519 з дня 18. серпня 1934 року).

Хочемо тут звернути увагу на те, що коли приймається опінію, що одноголосно принятий рапорт, згаданий повище, виключає дальшу дискусію, хоча принято в ньому також і сподівання виплати відшкодування, але рівночасно не жадається виконяти сподіваної акції, то це подабає на те, що Рада замикає двері для можливости охорони української меншини, яка, як признано, потерпіла кривду.

Дозволимо собі поставити пропозицію, щоб Союз Народів розпорядив дохождення, чи висилаючи осібну місію, чи яким іншим способом, щоб провідати про ситуацію українців в Польщі

Ми сподіємося, що ці справи будуть розглянені Союзом Народів скоро і докладно".

Підписані:

Лер Франсіс Еклянд, С. В. Т. Адамс, Рис Й. Дейніс, Ізак Фут, Полк. Сер Франсіс Фремантл, Г. Гріфітс, Джон В. Гілс, Фред Левеллін Джонс, З. С. Ліддал, Гордон Мекдональд, Майор Г. Л. Патан, Полк. Й. Веджвуд, о. Джеймс Барр, о. Т. Гунтер Бойд, о. Персі Дірмер, Й. Е. Ітон, Д-р Г. П. Гуш, Полк. Естрейндж Мельон, Проф. унів. Джільберт Мюррей, Генрі В. Невінсон.

Популярний поїзд до Відня на карнавал від 23—30. I. 1935.

Паспорт, переїзд в обі сторони в дол. 99·50. Доїздові знижки до Львова. Обмежена кількість місць. Інформації і записи тільки П. Б. П

„ФРАНКОПОЛЬ", ЛЬВІВ, фредра 6. 31/44 Телефон 45-66.

Несподіванка на Свята і Новий Рік

КУПОН на 10%

бонифікації з реклямових цін і на гарні дарунки при купні кольонської води, перфуми і ін. предмети в перфумерії С. Федера

Львів, ул. Синстуська 7, філія Копернина ч. 15 в. (побіч палати гр. Потоцького).

Тільки за зворотом цього купону. 81/27 8—9

Від Нового Року тільки тутки Пріма Аіда.

ЕВГЕН ТКАЧУК.

НОВОРІЧНА НІЧ.

— Ти не маєш рації, коли закидаєш мені, що я не допускаю тебе на забави. Ти помиляєшся, коли розповідаєш усім довкола, що, мовляв, я вязню тебе в хаті, не даю тобі танцювати з хлопцями та взагалі рад би бачити тебе завжди дома самою, або удвійку зі мною. Так не є, і коли щонебудь закидаєш мені, так я до одного тільки признаюся: що я жахливо зздрісний за тебе. Це одинока моя хиба, але не така, як ти її розумієш. Помому це ніяка зла прикмета мого характеру. Це щонайбільше... моє нещастя. Але я цьому не винен. Винна вона: любов. Бо подумай: коли не залежалоб мені на тобі, коліб ти не була для мене всім, тоді я на все кріяь пальці дивився. Тоді я казав би тобі йти бавитися з ким, де і коли хочеш і робив так, як роблять наречені в культурному світі: ти бавилась би серед гурту пустодумних хлопців, а я сидів би у третій бріджевій салі й тоді мене займалоб у цей мент одно: карти й коняк. І я певний, що ти бажаеш цього. Тобі таке англійське кохання імпонує: нескладне, безсентиментне, позбавлене всякого чару й ідейности. Але для мене кохання має інше значіння. Я ним живу й воно опромінює весь овид мого життя. Воно стало його метою. І в цьому тільки ми не голимось.

Я сам хочу, аби ти бавилася. Нині чудесна пагода. Нині ввесь світ шаліє в божевіллі забави й забуття. Цеж прощання старого року й стріча нового. Ходім. Ходім бавитися, шаліти, ходім забутися теж.

*

Так, це був вечір під новий рік. Я бачив його лосі... в кіні.

Отільки фільмових пес використало цю незвичайну, повну шаленого божевілля ніч, щоби показати, як уміють бавитися люди. Я уявляв собі забаву так: безліч лямпіонів, конфетті, коріяндолі, газові бальони, шампан, лікери, джезбенд....

І справді: кавярняний бар нині в якомусь оживленому настрої. Гостей повно. Різнокольорні світла обмінюються сотнями промінів. Що хвилини гасне одно, яскраве якесь, кремове або й ясно-селединове, а засвічується друге: темносине, бордове та багряне. І так разурав. Усе прикрите прозірчастою тканиною, що насвітлена з нутра виглядає наче ясний, живий мармур.

При столиках гостей мало. Всі вони крутяться у розбурханому танцю. Дансінгова саля забита вщерть.

*

У першій льожі в глибині дансінгової салі я з нею. На столі те, що й на інших: пляшки, торт і папіроски... Та я випросив у неї, щоби не курила. Настрій, і пронизливий джезгенд і танці і вино, але розмова якось не клеїлася. Я думав над тим, над чим продумую цілими днями: чому мені так зле з нею, а ще гірше без неї? Я розумів, що вона не є для мене, а водночас розумів що моє життя без неї не має ніякого сенсу. Я знав, що вона не моя, а проте така дуже-дуже близька мені.

І ми мовчали удвійку. На нас не звертали уваги. Кожний був занятий собою і забавою.

Я взяв її за руку. Обережно, легко, ніжно. Вона поглянула на мене теж уважно, допитливо і — я присягнув би — сумно. Довго-довго гляділи собі вічі, здавалось би: не розуміючи себе, а проте так добре себе знаючи. Вона знала, чого я хочу й за чим тужу, а я розумів її. Й на цьому звичайно кінчилося.

У мене на серці лежав одна важкий камінь. Я рішився сказати їй щось, чого вона напевно байдуже не прийме. Але я мав серце. Я знав, що це буде для неї великий удар. Кимбудь я був для неї — буде не ій шахляре. Годі мені було завагитися.

І врешті вона заговорила.

— Ти перетомлений наче.

— Ні. Тобі здається.

— А всеж... дивно виглядаєш нині.

— Може. Але це не перевтома. Справді дивно почуваюся. (Вона міцніше стиснула мене за руку). Якусь нетавну радість відчуваю в серці. „Сидів би до суду-віку", як звичайно кажуть закохані. Чомусь усе таке тепер близьке й привітне для мене. Чудесна хвилина... Випемо? За твое щастя, кохана!

— І за твое теж.

— За моє? Добре, за моє теж...

— Ти так дивно якось усміхнувся тепер. Чому? Чому взагалі ти такий дивний сьогодні? Скажи мені просто й ясно: ти не почуваеш себе тепер щасливим?

І вона глянула мені просто в очі. Щиро, любо й ніжно, так як щирим, любим і ніжним було її життя. Найважча річ для мене — говорити їй неправду. А правди я сказати не міг.

— Питаеш, чи я щасливий тепер? Так, тепер я направду дуже-дуже щасливий. Подумай: біля мене ти, і то ти сама, нікого більше коло нас нема, а тих знаеш, як я завжди хотів бути тільки з тобою. Тут вино, музика і танці — справді як у кіні. І тому не дивниця, що я справді тепер щасливий.

— А позатим?

— Може затанцюємо. Грають саме улюблене танго. Прошу.

І в одній хвилині ми потонули в рухливому клубовищі тавкових пар. Мрійно, легко і з патосом плили звуки „Мексиканського танга" Шера. Саксофоніст відложив свій крикливий струмент та співав. А рефрен танга так дуже-дуже піхотив змістом до моїх понурих думок:

„Бо не мені той усміх твій таємний,
Солодких слів чар приємний..."

З нашої кооперації.

ДАЛЬШІ ЗАТВЕРДЖЕННЯ РЕВІЗОРІВ Р.С.У.К.

Провідник Кооперативної Ради у Варшаві надав право ревізії для дальших 8 ревізорів Р. С.У.К. Між іншими право ревізії дістали усі три директори Р.С.У.К., пп. Остап Луцький, Іван Филипович і Микола Капуста.

КООПЕРАТИВА РІЗЬБАРІВ У КОСОВІ.

В Косові на Москалівці відбулися дня 8. XI. м. р. установчі Загальні Збори кооперативи місцевих різьбарів. У члени вписалося 35 різьбарів, уділ ухвалено 50 зол., вписове 5 зол. Кооператива буде називатися „Гуцульська Різьба". Всі члени зложили частинно уділи і вписове, разом 300 зол., решту будуть оплачувати ратами, на що зложили векслі.

Це перша у нас кооператива різьбарів. До цього часу всі деревляні вироби наших різьбарів ішли в світ за посередництвом приватних посередників, які робили добрі інтереси та збогачувалися коштом незорганізованих наших різьбарів. Ухвалено, що кожний член буде віддавати свої вироби нікому іншому, тільки кооперативі, а для неадисциплінованих членів наложено кари до висоти проданого предмету.

НОВА ЖІНОЧА КООПЕРАТИВА В КОСОВІ.

„Жіночий Труд" — так буде називатись нова жіноча кооператива, яка заснувалася в Косові. Установчі Загальні Збори відбулися 4. XI. м. р. Уділ ухвалено 10 зол., вписове 1 зол. Нововибрана рада й управа поділила місто на райони і взялася приєднувати нових членів. Уже в короткім часі вписалося в члени нової кооперативи 120 членів, переважно жінок. Жіноча кооператива буде вести галянтерійну та бляхарську крамницю.

КАРА ЗА ЗЛОВЖИВАННЯ В КООПЕРАТИВІ.

В дні 10. грудня м. р. карний суд в Жовкві засудив на дволітню вязницю Білецького Гриця, б. справника кооперативи „Ощадність" у Турянці за те, що допустився грошевих зловживань у некористь кооперативи на квоту 353.50 зол.

В. Л.

Одинокий Український Магазин Меблів
Тимочко і Гальов
Львів, Сикстуська 21.
вже відчинений.
Всякі інформації в перфумерії „Лотос". 819

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпитки поручає фірма
Зигмунт Залєский — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/85 50—60

Поліська земля.

Великий проект осушення Полісся.

У самому серці Европи лежить найбільший її моклак. Ця безмежна, здається, країна болот, що не надаються покищо під ніяку управу, це наше Полісся.

Як тільки з весною стопиться сніг, Прип'ять і її притоки заливають Полісся водою. Деколи середній і долішній біг ріки розливається у ширину на кільканацять кільометрів, а рівень води підноситься тоді на на 5—6 метрів вище нормального стану. Цей залив треває інколи й кільканацять тижнів. Тоді тільки човнами можна дістатися з місця на місце, а до деяких осель доступ можливий лиш зимою. Підчас згаданих уже вилівів відбувається оживлений сплав дерева.

Сумний теж краєвид представляє Полісся: соснові ліси або безлісні багнисті сіножаті, оселі на пісках на підвищених берегах рік, нужденні поля, мокрі сіножати. Життєві умовини на Поліссі теж невеселі. Можна про це переконатись хочби з малої густоти населення. А саме на 1 кв. км. поверхні Полісся живе пересічно двацять до тридцять людей. Порівнюючи цю густоту населення до гуцульських повітів Галичини (приблизно 40 мешканців на 1 кв. км.), дальше з пересічною густотою населення Галичини (приблизно 90 людей на 1 кв. км.), не говорячи вже зовсім про пересічну густоту населення у такій сором. державі, як Бельгія (приблизно 260 мешканців на 1 кв. км.), доходимо до висновку, що поліська земля не є покищо придатною для поселенців.

Перші праці, які мали за завдання основно прослідити поліські болота, почалися заходами польських урядових чинників ще у 1928 р. Ідучи слідами голяндського уряду, що приступив до осушення славнего заливу „Зейдерського озера" під Північним Морем, італійського уряду, що розпочав осушування розлитих на довгі століття від Риму помптинських болот, естонського уряду, що простудіював докладно справу меліорації забагнених берегів озера Пейпус та німецької влади, яка щорічно осушує на північно-французькому побережжі широку на 10 метрів смугу моря, урядові чинники приступили тоді до докладного студіювання Полісся, щоби після викінчення вступних робіт повести остаточні велитенські праці над його осушенням. Перш усього вимірано незвичайно докладно величезні терени поліських болот. Була це зовсім нелегка справа хочби з того приводу, що не до всіх теренових точок можна було дістатись. Та тут прийшла з допомогою модерна техніка. А саме теренові (топографічні) зимки робіено теж аерофотограметричною методою: над недоступним багном здіймався літак і привчений летун фотографував „з повітря" терен, що простягнувся під ним. Відтак ці фотографії перероблювали прямо на плян у бажаній поділці. Розуміється, що при помочі аерофотограмів можна було знаменито доповняти і перевірити теж вирисовані вже плями доступних людині теренів.

Другою дуже важною вступною працею були водні досліди (себто досліди умовин відпливу вод, причин забагнення Полісся, способів усунення цього, тощо) та поміри рік. А саме у цій ділянці заладжено вже проекти каналів та регуляцій рік на довжині 1600 км. М. ін. готові вже регуляційні плани дорічча Бугу (Мухавець) та околиць дніпро-бузького (королівського) каналу, що лучить Піну з Мухавцем, себто Прип'ять з Бугом, а тим самим і Дніпро з Вислою. Виконали теж уже частинно регуляцію правобічного допливу Бугу річки Мухавця та лівобічного допливу Шари річки Гривди.

Одночасно зі згаданими вже працями перевели на цілій області середущого Полісся інвентаризацію грунтів себто розслідили, який терен займають поодинокі групи. Виявилось, притім, що в північно-східній частині Полісся мінеральні грунти мають незначну перевагу (на 2 мільони гектарів приблизно 1,2 мільона гектарів) над багнистими грунтами. Одначе ці мінеральні грунти теж підмоклі і вимагають уліпшення (меліорацію) так само, як багнисті грунти. Дальше виявилось, що найбільш сладовитими є грунти, положені над правобічними допливами Прип'яті: Стоходом і Горинем та лівобічним допливом Ясьолдою. Одначе загати ще віддадуть під управу ці намулово-болотяні грунти, треба буде перевести основну регуляцію цих рік. Крім цих грунтів інвентаризовано ще піскуваті і глинисті грунти.

Побіч дослідів над поліськими грунтами пороблено цілу низку дослідів над поліськими покладами торфу. Ці торфові грунти придатні виключно під інтенсивну рільничу господарку. А саме можна використати ці торфовища як найкраще для луківництва, а в цих лукових господарствах буде можна повести раціонально скотарство, стан якого залежить переважно від стану лук. Зате непригідні під ніяку управу високі торфовища, положені у північно-східній частині Полісся. Що до поверхні вони представляють собою тільки десяту частину поверхні усіх торфових грунтів і багон Полісся. І саме у цій частині Полісся треба буде по-будувати промислові заведення для зужиткування та перерібки торфу. Сьогодні можемо вже сказати, що поліський торф надається як

З української преси.

Вияснення Преосв. Григорія Хомишина в справі наших культурних і кооперативних установ.

В числі 7 (800) „Нової Зорі" з 13. ц. м. появилося на першому місці вияснення станиславівського владики Хомишина до його відомої „Відозви про організаційні основи католиків", що викликала серед українського громадянства всякі побоювання й толки. У тому виясненні Преосв. Хомишин заявляє, що такі побоювання зовсім безпідставні, бо у своїй відозві він не то не робив ніякого закиду централям наших культурних та кооперативних установ у тому напрямі, що вони загрожують Церкві й вірі, але навіть щодо низових клітин згаданих організацій виразно зазначив, що вони тільки в частині стали станицями і домівками течій, ворожих Церкві й вірі.

В дальшій частині того вияснення читаємо: „Не маю звичаю робити безпідставні закиди. Низовим організаціям на місцях зробив я тяжкі закиди — хоч не всім — бо є до того підстави. Централі навіть поборювали нездорові прояви в частині організацій на місцях, деякі з них ізза таких проявів навіть порозв'язували. Сі факти радо признаю. І власне тому підчеркую безпідставність побоювань, немов би я підозрівав централі згаданих організацій в щиренні затій, ворожих Церкві і вірі. Розуміється, сим тільки простую безпідставні побоювання, а не відкликаю нічого, спеціяльно не відкликаю того, що я написав у згаданій відозві про конечність основувати по парохіях т-ва „Скала" під забезпеченим впливом Церкви. Се прецінь не може разити людей доброї волі ні нашу катол. суспільність взагалі, особливо коли взяти під увагу, що ніхто в тій суспільности не противився основуванню аналогічних тільки ворожих Церкві й вірі, радикальних організацій".

Слова! Які вони схожі з мовою невблаганою дійсністю!... Ми вернулись до своєї льожі.

Вона знову взяла мене за руку. Поглянула мені в очі і сльози забриніли під її довгими, темними віями. Попросила дати їй свій записник. Найшла чистий листок і написала:

„На все буває лік. Тільки одна любов не хоче мати лікаря. На згадку химерному... 1. І. 1035."

Цікава річ: вона має „свої" думки про любов. А коли бувало говорити з нею про любов, тоді вона сміялася з неї, говорила, що її не розумів, що вона чужа для неї.

Вона мабуть відгадала мої думки. Усміхнулася і озвалася:

— Правду ти говориш, що мене займають і ранять тільки пусті речі: забави, товариства, клюпні, афери, а таке життя це нуже...

— Нуже цяцька, що її на ялинку вішають: блистить у світлі свічечок різнокольоровими промінчиками, а коли стиснути її сильніше в руці, тоді вона присне й руку скалічить. Але ти цього ніколи не хотіла розуміти.

— Не хотіла, але хочу. Нема промаху, якого не можнаб направити. Дозволь мені й свій направити. Так, досі дивилася я на тебе як на приятеля, на доброго й щирого товариша, але нині відчуваю, що ти став для мене кимсь таким, без кого я почувалаб себе дуже-дуже але.

Я не відповів нічого. Годі було говорити. Я боявся, що коли промовлю, то скажу щось таке, що може попсувати настрій.

Заграли „Керіоку".

*

Рано вернувся я до дому. Я був щасливий щастям. У хаті було зимно. Не роздягаючись, підчинив я шуфлядку в бюрку, витягнув звідти цілу пачку паперу — бруліони прощальних листів і розпалив ними в печі.

Ніколи ще мені не було так

—o—

Електричні інсталяції
виконує скоро, дешево і на догідні сплати
УКРАЇНСЬКЕ
КОНЦЕСІОНОВАНЕ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
Лев Надрага
ЛЬВІВ. УЛ. ВАЛОВА ч. 23. ТЕЛЕФОН 59-49.
Направки світла лямп і дзвінків числимо 50 сотиків. Ощадностеві жарівки по 1 золотому. Лямпи, батерії, акумулятори, радіо-апарати найдешевше у Львові. 758 1—7

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по революційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланеля 60 сот.
перкалінa 70 сот. Полотна 55 сот.

підстілку куди краще, ніж солома. Можна його вживати теж до виробу гіршого паперу (як додаток до дерева), тектури та ізоляційних плит. Невирішене ще питання, чи з торфу не можнаб дістати плинного палива.

Що регуляція поліських річок впливає дуже корисно на побільшення рентовности осушених поліських торфових лук, бачимо хочби з прикладу річки Гриви. Річ в осушенні вядотупицьких багон, що положені біля Любищиць на північно-західнім Поліссі у дорічці Гриви. Відводнення цих багон осягнено регуляцією річки Гриви та любищицького каналу. Після цієї регуляції змеліоровано та заго'сподаровано 2 тисячі гектарів вядотупицьких багон коштом 2 тисяч золотих за 1 гектар. І саме тепер держава продає ці осушені багна наділами по 15 гектарів враз з господарськими будинками та засівом кормових трав.

Сьогодня після закінчення вступних праць урядові чинники сподіються, що швидко' можна буде приступити до остаточного осушення цілого Полісся. Це велитенський технічний плян, якщо зважимо, що треба буде осушити приблизно 1 мілїон гектарів, поселити на осушених багнах безземельних та малоземельних, а все це коштом 450 мілїонів золотих.

Д-р Андрій Ластовецький.

Сердечні бажання
Щасливого Нового Року
для наших відборців від
Дрогерії
П. Міколяша і С-ки
ЛЬВІВ, вул. КОПЕРНИКА ч. 1.

Відвідини в мистецькій робітні Олекси Новаківського.

Буденне життя буває трудне і тверде. Його нераз важко опанувати, важко протиставитись його ходові. Тоді воно котиться понад наші голови і приносить нам болі та прикрощі, ранить нас, а то й калічить не фізично, але передовсім духово. Найменше пристосованими до буденного життя бувають великі творці, зокрема мистці кисти, долота чи тонів. Вони, — буває, до тої міри переймаються справами своєї творчости, що не звертають ніякої уваги на життєві справи будні. Бувае, що ці часто складні життєві справи їх заскакують, пригнітають і вони стають перед ними безрадними як діти.

До такої категорії мистців не від життя, а передовсім від світа творчих ідей є в нас талановитий **Олекса Новаківський.** Нераз і не два цей великої міри мистець спокутував дуже болюче свою життеву непрактичність, але все одно прикрий досвід життевих буднів мало впливав на те, щоби він став порадним у житті. Недавно попав він був знов у прикрий конфлікт з практичними вимогами життя. Маємо на думці його відоме напруження з такою цінною для нас установою як Національний Музей. І на сторінках нашого органу появились були прикрі замітки на адресу артиста, що стояв безрадним на дорозі свого життя в часи того конфлікту. Та справу непорозуміння щасливо зліквідовано. Напруження минуло. Великий мистець переболів усе і напившись доволі життевої гіркоти та налагодивши спірні між ним і Музеєм справи, взявся знов із енергією та завзяттям, що знаменують переважно молодих ентузіястів, до творчої мистецької праці.

І саме в суботу 12. січня ц. р. передполуднем мали ми нагоду відвідати нашого артиста при цій праці. Не будемо спинятися над описом його помешкання, що стало вже давно постійною виставкою його цінної малярської творчости. Нас цікавила найновіша його мистецька ініціятива. Стрінулися ми з ним у робітні при праці над великим образом Богоматері, що має прикрасити запрестольну стіну архикатедральної церкви св. Юра у Львові. Праця находиться щойно в стадії передвступних студій. Мистець працював саме над одним із олійних проектів Богоматері в красках. Сам задум і композиція образу мають уже свою творчу історію. Та були ми й другий проект, теж олієм, у питомих Новаківському кольорах. Обидва вони зробили на нас сильне враження як самою композицією так і символікою та кольоритом. Коли ми поцікавилися ближче тією працею мистця, то довідались, що ці два проекти попередило кількадесять рисунків і малюнків, які ми мали приємність оглянути. Кожний рисунок має свою вартість і кожний має в собі щось нового, цікавого та цінного, що артист використовує в останніх, згаданих уже двох проектах, які в свою чергу теж є покищо тільки етапом у пошукуванні за остаточним мистецьким висловом ідеї, яку мистець бажає унаглядити в образі. А образ буде великий, монументальний. Його довжина 3 метри і 16 цм., а ширина на 2 метри.

Мистець простудіював усі доступні йому твори церковного малярства на наших землях. Його бажанням створити образ Богоматері в стилі західньо-українських іконописців візантійської школи. Праця закроєна на великі розміри й буде тривати довго. Бажаємо цьому талановитому і заслуженому для нашої культури мистцеві якнайкращого успіху в тій праці. Ми певні, що цей твір принесе славу йому й українському мистецтву та збагатить наші культурні надбання дуже сильно.

Нема сумніву, що артиста в цій праці треба підтримати, треба йому допомогти активно в проведенні його починів, задумів і труду до повного та успішного кінця. Виявляється, що були в нас громадянські чинники, які й цією справою щиро занялися. Маємо на думці окремий „Комітет Пань для уфундування запрестольного образу Богоматері для архикатедрального собору св. Юра у Львові". Ще 19. жовтня 1934 р. зійшлося на збори понад 70 наших громадянок з усіх сфер нашого львівського жіноцтва, які й покликали до життя названий комітет. До комітету збори вибрали: п. през-ову **Іванну Левицьку** головою; пп. **Марію Колтунюкову, Евгенію Гвоздецьку, Софію Ракову** — заступницями голови; п-ю **Вічковську Володимиру** скарбничкою і пані **Луневу Ірину** та **Шуратову Марію** секретарками.

Комітет поставив собі за завдання допомогти мистцеві Олекси Новаківському провести в життя задумане діло як моральною підтримкою так і сфінансуванням цілої праці. Не сумніваємось, що й усе українське громадянство підтримає вповні благородні змагання цього комітету зі свого боку.

М. В.

ОСТАННІ ДНІ ВИСТАВИ А. Н. У. М.

Цими днями замикається VI Вистава А.Н.У. М-а, що здобула собі просто незвичайний успіх у чужій мистецькій критиці. Краківський фаховий мистецький тижневик „Глос Артистув" у дописі зі Львова пера відомого мистця Фоєрінга (ч. 8) висловлюється про неї так: „З правдивим вдоволенням треба повитати Виставу А.Н. У.М, що зібрала в салях Наук. Т-ва ім. Шевченка праці своїх членів з Парижа, Берліна, Відня, Праги та з ріжних міст Польщі вносить на терен Львова свіжий подув мистецтва". Далі автор зазначує характер праці Асоціяцій, що борються за високий рівень свого мистецтва, без ріжниці напрямків і каже: „Мистці Асоціяції назагал спираються на пластичну культуру Франції, **однак ніяк не затрачують свого искраво окремішного вислову; вносять до загально-світової культури свій власний акцент вражливості кольору і розуміння форми.** Мистці Асоціяції беруться до активного засвоєння вартостей европейської пластики і участи в розв'язуванні проблем та посувають уперед сучасне малярство, як це підкреслює в дуже інтелігентно написаній передмові до каталь.гу п. П. Ковжун".

Цей голос наші мистці вважають дуже важним, бо пише його відповідальний фахівець і у відповідальнім фаховім журналі.

З львівської критики заслуговує на увагу стаття доц. унів. д-ра К. Маєвського, що зазначує „високий мистецький рівень вистави, що репрезентує поважні таланти та ретельні творчі зусилля", з докладним обговоренням мистців і їх експонатів. Згадує він теж, що на спеціяльну увагу заслуговує катальог із вступною статтею. („Вєк Нови" 30. XII. 1934).

Відомий мистецький критик О. Лявтербах („Хвіля" 29. XII. 1934) пише: „Шеста Вистава А. Н.У.М. випала дуже імпозантно. Зібрані експонати розвішані незвичайно старанно — дають основний перегляд сил тієї групи, при чому, вже на перший погляд зарисовується низка сильних і цінних творчих індивідуальностей". Далі автор докладно аналізує твори наших мистців.

Бачимо, що праця наших мистців збірає признання для нашої мистецької культури. Виставу треба відвідати, треба уважно підходити до зусиль наших мистців, розкиданих по цілому світі, що не знаходять праці у себе, а працюють для свого народу. Треба підтримати їх працю закупном їх творів, яких мистецька вартість **безсумнівна,** треба підтримати і саму виставу, як імпрезу та не лишати наших мистців самотніми.

Тоді „Курієр Львовскі" не буде писати, що у нас нема мистецтва або „Слово Польске", що при першій виставі Гуртка Діячів Українського Мистецтва кинуло образливу фразу: „Не кидайте бісерів перед вепрами".

Вибагливі плащі 70 золотих
сукні 35 золотих Великий вибір.
Жіноча конфекція
ФЕМІНА
Львів,
площа Галицька 12 а.
І. пов. ріг вул. Баторого. 660

Нова наша мистецько-виробнича станиця.

Виробництво килимів Ольги Кульчицької в Перемишлі.

Українське мистецьке виробництво може почванитися дуже поважним здобутком. Від 1. січня ц. р. почало в Перемишлі, Ринок ч. 28. працювати офіційно виробництво килимів п. Ольги Кульчицької, сестри відомої нашої маляркі.

Килими цього виробництва були вже відомі українському громадянству давніше. Звичайно називали їх „килимами сестер Кульчицьких", бо так воно й справді було: рисунок килиму завдала визначно відома наша малярка Олена, мистецьке й технічне оформлення Ольга Кульчицька. Були це отак високомистецькі килими, що їх українське громадянство знало й захоплювалось ними на виставах у Станіславові, Стрию, Самборі, Перемишлі й у Львові і які здобули високе признання за кордоном — на виставах у Лондоні, Відні, востаннє — на всесвітній виставі в Шикаго. Один з репрезентативних килимів цього виробництва находиться м. і. на ювилейній виставі УСС у Львові і взагалі найти їх можна було в хаті тих, що справді доцінювали мистецький килим і його значіння в хаті.

Кілька днів тому це виробництво, що досі працювало мистецтва ради, заіснувало офіційно. Хто знає, скільки дешевої і дрантивої тандити кидають на ринок та вихвалюють усюди під назвою килиму різні жидівські виробництва, той мусить поневолі тішитись, що український килим найшов нарешті солідних опікунів в особах пань Кульчицьких, які свої вироби виставляють до продажі у крамницях „Достави" у Львові (Руська 20), Перемишлі (Костюшка 5) і Тернополі (Руська 14.)

Анатоль Кудидик.

Новий „русскій историкъ".

В „Научно-Литературно-му Сборник-у" „Галицко-Русской Матицы" (т. VIII., Львів 1934) виписується якийсь В. М., що безпідставно зачіпав проф. М. Грушевського, д-ра Чубатого, д-ра Я. Пастернака й інших наших істориків та археольогів, зате Вячеслава Заїкина реклямує „русским" істориком. Для нас байдуже, хто скривається під криптонімом „В. М.", але важне те, що підхід п. В. М. є тотожний з підходом авторів чи може автора статтей, які появлялися в ріжних виданнях з ось такими підписами: Вячеслав Заїкин, В. М. Заикинъ, В. Мирополъський, Михайло Полянський, Wacław Zaïkyn, V. M. Z. W. Z. і т. д. Для докладности слід подати, що винятком в один огляд часописів у „Wiadomościach Historycznych" за 1933. р.; цей огляд часописів подав один автор п. Вячеславові Заїкинові для доручення редакції „Wiad. Hist." описляє з дивом побачив при ньому ініціяли імени і прізвища згаданого „русского історика".

Характеристичне для всіх статтей і заміток, підписуваних вищенаведеними знаками, є неотобне підлещування ріжним нинятелям і покро-

вителям автора, а далі хибна, часом навіть тенденційно-брехлива оцінка праць неприємних йому дослідників. З наведених підписів авторів, чи автора, є відомий від якогось часу у Львові Вячеслав Заїкин, що подає себе то за „професора", то за „історика", то за „вченого" а справді годі знати, які його наукові кваліфікації. Сам уже знавця всіх ділянок історії та археольогії, в дійсности рецензії з під його пера є часто перекручуванням змісту.

Хоча В. Заїкин православний, співробітничав свого часу в українських католицьких видавництвах і тоді дошукувався своїми історичними дослідами католицтва й унії там, де їх і не було. Тепер у польських видавництвах, між іншими навіть у „Kwartalniku Historycznym" дає все, що українське, у варшавському „Слові" все, що уніятське, щоб таким чином прислужитися теперішній управі „Народнього Дому", до якого тепер причалив.

Присилайте передплату!

Ще про відповідь міністра справедливости.

У вчорашнім „Ділі" в статейці п. н. „Перед процесом за вбивство мін. Перацького" зреферовано хід дискусії у соймовій буджетовій комісії, яка радила над буджетом м-ства справедливости, за ПАТ'ом і „Хвилею". У зреферованій відповіді міністра справедливости вкралася одна неточність, а саме в „Ділі" видруковано: „Міністер Міхаловський підкреслив, що доки буде міністром справедливости, не буде призначувати ні українця ні жида суддею або нотаром". Тимчасом мін. Міхаловський сказав так: „Очевидно, коли я маю вістку, що хтось з урядовців належить до протидержавної партії або неприхильно настроєний до польської держави, чи то буде українець чи жид, такого призначувати не буду".

Комуністична аґітація м'ж моряками.

Велике вражіння у Злучених Державах викликав відчит контрадмірала американської военної фльоти Вудварда про комуністичну аґітацію серед моряків. Контрадмірал підкреслив, що комуністична пропаганда між моряками так поширена що оборона Злучених Держав підчас війни поважно загрожена. Вже нині можна побоюватися, що комуністи вневможливлять будову нових военних кораблів. Між американськими моряками і на кораблях чужих держав, які приїздять до портів Злучених Держав комуністи поширюють летючки підбурюючого змісту. Комуністична пропаганда захопила теж робітників, які працюють у доках при будові кораблів.

Касаційна розправа двох засуджених на кару смерти.

У середу 16. січня н. р. відбудеться перед Найвищим Судом у Варшаві касаційна розправа проти **Гриня Куликівця** і **Зенона Матли** та 7-ох товаришів, з яких двох перших львівський трибунал засудив на кару смерти в дні 8. листопада м. р. Тоді трибунал засудив ще Тараса Галапаца на 12 років, Володимира Кассраба на 11 років, Льва Стойкевича на 10 років, Івана Микитюка і Мирона Богуна по 7 років, Юрія Малиновського та Семена Васечка по 5 років вязниці.

Як довідуємося з українських наукових кол, засуджений Зенон Матла, 25-літній студент математично-природничого виділу львівського університету, написав перед своїм арештуванням наукову розвідку п. н. „До питання неевклідової аритметики". „Сама концепція цієї розвідки побудована на льогічних засновках" — сказав один з визначних математиків.

Про вислід цієї розправи своєчасно повідомимо.

ХТО ДУМАЄ ПРО ЗАВТРА — ДУМАЄ ПРО „ПРОСВІТУ".

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНД"
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ"
і зернистої „Солодової кави ЛУНД"

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

М. ВОЗНЯК.

У спадщині по давно колишньому новоріччі.

Українські колядки і щедрівки мають за собою кільканацятивікову історію. Само назва пішла від поганського Риму, що колядами (calendae) називав перший день кожного місяця, проголошуваний з уряду. Січневими колядами починавсь новий рік і їх святкували пишно й гучно. Серед довгої низки зимових свят, сатурналіїв і інших, вибився у Римі на перше місце, як найбільше з усіх свят, перший день січня. Того дня відвідували себе посполу й обдаровували, головно солодощами, щоб майбутній рік пройшов якнайсолодше. Окремого значіння набрав той день і його передодень у ворожінні майбутнього; у них ворожили майбутнє й уживали всякої магії, щоб воно випало якнайсприятливіших.

У шестому столітті по Христі зітнулись перший раз із римлянами славяни на Балкані й ще запозичили від них, як висловився проф. Олександер Брікнер, ні військової тактики, ні державної організації, ні законів, ні науки, ні літератури, ні мистецтва, але перейняли від них відьми, коляди, свята рож, які прийняли людські постаті русалок, хоч досить мали власних упирів, обрядів і свят. Від балканських славян, що перейняли від римлян святкування й назву коляди, поширилося воно поміж інших славян і від них залежних народів, румунів, литовців і лотишів. Зокрема треба згадати, що від українців перейняли румуни „а не навпаки, як хоче цього Петро Караман у методично не найкраще переведеній, зате багатій порівняльним матеріялом книзі, що вийшла накладом Польської Академії Наук у Кракові п. з. „Obrzęd kolendowania u Słowian i u Rumunuw". Факт, що в такій чи іншій країні або околиці колядна пісенність виказує найбільшу різнородність і багатство, цілком не вказує на те, що там треба шукати її походження, як показує історія билін. Автім не самоозрозуміле, що гірська чи багниста околиця або відстала культурно країна довго-довго живиться традиційним добром, коли в ближчих до культурних осередків околицях або культурніших країнах нове, модне зробило давно традиційне культурним пережитком.

Від українців перейняли обряд колядування й білоруси, зате не знає його Московщина, що довгі століття не шукала тіснішого звязку з західною Европою. Перейняли коляди також пограничні полоси західних славян, поляків, словаків і чехів. Одначе найбільше багатство і найбільшу величність виявляє болгарська й українсько-білоруська колядна пісенність.

На нашій землі прибрало колядування великі, дійсно епічні розміри й риси справжньої поезії. Яке багатство коляд було колись у нас, доказують їх теперішні скупі остатки, якими Володимир Гнатюк заповнив два поважні томи „Етнографічного Збірника" Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, далеко не вичерпуючи всього багатства цього роду.

В часі різдвяного посту збирається доросла молодь в одного провідника й учиться в нього коляд, з якими обходить хати в часі Різдва, співає їх перед вікнами хат, потому в хатах, увійшовши до них, і обколядовує усіх по черзі, від господаря почавши, господиню, синів, доньок аж до служби, також усі стани, попа, дяка, рибалку, пастуха тощо, також удови, сироти, недавніх покійників, неприятних тощо, а кінчить проханням дарунку й подякою.

У великій більшості можна назвати українську колядну пісенність, в якій зустрічаємо разом зібрані найкращі мотиви традиційної поезії, балядові й ідиліеві, поезією культу господарської родини. Побажання прийняли в колядках форму звеличань. Із цього приводу слушно стверднв знаменитий дослідник колядок і щедрівок Олександер Потебня ось-що: „Хоч деякі поетичні мотиви колядок і щедрівок, між іншим узяті з християнських легенд, не мають спочатку нічого спільного з величаннями, проте й вони в значній мірі підпорядковані головній меті цих пісень, а саме величанню, піднесенню особи, до якої пісня звернена, його дому та всієї обстановки до ідеальних позицій — до світового значіння (сюди належить напр. обожання, споріднення, або запривзнення з божеством), до високого соціяльного становища, до блиску багатства, мудрости, побожности, удатности, красоти. На всіх ступнях розвитку потреба щастя, блиску могутности вимагає задоволення бодай у мрії. Тим адетніше задоволити цю жагу щось настільки обективне, як пісня.

Таким робом цілком не іронізує, а висловлює тільки побажання напр. ось ця колядка з Ясенова Горішнього про достатки у господаря:

Гой ти наш пане, пане (Іване),
У тебе в домі так, як у раю:
У тебе верби й а груші родят,
У тебе сини у царя служат,
А царевичку все собі дружат,
Ой в царя дочку вже заручили
Тай до домочку все пригостили,
У тебе воли все половії,
У тебе плуги все золотії,
У тебе двори все кидровії,
У тебе столи калиновії:
На них скатерти все шовковії,
На них тарелі все ціновії.
У тебе лани, як загаї,
У тебе хліби, як тихий Дунай.
На них жита, як жир сиві,
На них пшениця, як столиця.
У тебе віяси жібровалії,
У тебе ячмені золотії,
У тебе коні все турецкії,
У тебе стрільби все стрілецкії,
У тебе воли, як стодоли,
А корови, як обороги;
У тебе вівці гори покрили,
У тебе худоби без рахуби,
У тебе скрині все кованії,
У них червонці не рахованії.
У тебе шуби соболевії,
А горностаї королевії,
У тебе жупани як у пана,
А контуші, як скочусі.

Далі йде вінчування.

(Докінчення буде.)

= МІСЬКІ ТЕАТРИ В НЕДІЛЮ 13. СІЧНЯ 1935 =

Нині у Великім Театрі

Год. 3·30 поп. Знаменита фарса Арнольда і Баха

„Під примусовою управою"

Год. 7·30 веч. Так популярна серед широких кол любителів музики мельодійна, дотепна, розтанцьована

„Роскішна дівчина" Р. Бенацького

Нині 7·30 Театр Ріжкородностей Другий раз

Величава вистава! Невичайні сценічні ефекти! Концерт акторської гри

„Нічні лети" Олександри і Мечисл. Лісевичів пєса в 3 діях про життя летунів повна метерлінґівських настроїв, емоціональна, порнваюча видців.

Боротьба з безробіттям і протидемократичними партіями.

ПРАГА, 12. 1. ПАТ. Премієр Малінетр заявив журналістам працю уряду в ділянці законодавства. Хід подій залежить від господарської кризи і заплутаних умовин серед яких ведеться міжнародню політику. Італійсько-французький договір підписаний у Римі, доведе до успокоєння. Безробіття у Чехословаччині уряд поборюватиме будовою нових доріг. Крім того уряд зменшить години праці. Уряд працюватиме теж над відновленням хліборобства й упорядкуванням хліборобської продукції. Вкінці премієр згадав про підготовку законів, які унормують правне становище політичних партій на демократичній основі з виключенням усіх партій, які нелеґальними засобами змагають до зміни сучасного правно-суспільного ладу.

Монетарна співпраця або безпощадна боротьба.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Фінансові кола у Льондоні запевняють, що прем. Фляндєн приїде до Льондону з конкретною програмою так, як і Лявяль. Прем. Фляндєн намовлятиме канцлєра скарбу Чемберлєна до співпраці В. Британії з Францією у монетарних справах. За таку співпрацю прем. Фляндєн запропонує В. Британії стабілізацію відношення фунта шперлінґа до франка на теперішнім рівні.

Коли у Льондоні відкинуть пропозицію прем. Фляндєна, тоді премієр Франції рішився повести гостру валютову боротьбу з В. Британією, яка заважила би на торговельних взаєминах між обома державами. З цього приводу міродатні британські кола заклопотані і то з огляду на французько-британський товаровий оборот і з огляду на широкі плани. В Британії у закордонній політиці. В. Британія не хоче не тільки фінансової боротьби, але навіть валютового напруження з Францією. Крім того през. Рузвельт може вважати приступлення до тієї акції вязовом проти господарських інтересів Злучених Держав.

Утікають з СССР.

БУКАРЕШТ, 12. 1. ПАТ. До Сніяї на румунськім кордоні прибув гурт утікачів зі Совітської України. Кружляють поголоски, що втікачі це прихильники Зіновєва, які втікли до Румунії перед репресіями большевицького уряду.

Лет понад Тихим Океаном.

Американська летунка Екгардт несподівано відлетіла з Гонолюлю в год. 3.13 вранці в суботу 12. січня п. р. до Каліфорнії. Відважна летунка летить сама.

ГОНОЛЮЛЮ, 12. 1. ПАТ. До лету міс Екгардт дійшло несподівано, бо влада не хотіла згодитися на цей лет. Недавно підчас лету над Тихим Океаном загинув відомий американський летун Ульм, пошукування якого спричинили великі видатки.

НОВИНКИ

— **Хочете мати добре футро,** ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— **Магазин п-ні Стелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих. матраци по 7 зол. 639 21-100

— **Запрошення на Маланчин Вечір,** який уладжує Карпатський Лещетарський Клюб і Т-во „Українська Захоронка" можна набути в Новій Хаті Ринок 39 між год. 11—1. 848 2-2

— **Фризієрські сальони** для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106-88. 85/87 7-15

— З нагоди **„Нового Року"** щирі бажання Всім Своїм Клієнтам складає **дирекція косметичного кабінету DISTINCTION".** 856

— **Засідання членів журі** Т-ва письменників і журналістів відбудеться 15. ц. м. в год. 6. веч. Ринок 10. II. п. у кімнаті „Української Загальної Енциклопедії".

— **Чергове засідання Комісії нової історії України при Історичній Секції Н. Т. Ш.** відбудеться у вівторок 15. січня в 6. год. веч. у бібліотеці Н. Т. Ш.

— **Конфіската „Неділі".** Останне (2) посвяточне число „Неділі" сконфіскувала прокураторія, забираючи цілий наклад вже з почти після експедиції. Адміністрація „Неділі" повідомляє иним шляхом, що з огляду на пізну конфіскату (в суботу) наклад не буде повторений. Зате чергове число вийде подвійне в середу 16. ц. м.

— **З радія.** Львівська радіостанція передає в понеділок 14. січня богослуження з Успенської церкви у Львові. Початок трансмісії в год. 10.00 передполуднем.

Реформаційні пігулки ЧЕРНЕЦЬ з маркою (Zakonnik)

регулюють шлунок, хоронять від терпінь печінки, надмірної опасистости, паморок, загоюють гемороїди і при нахилі до обстругуції є дагідним профілактичним засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 3х/69 М—7

Ревматизм суспільним нещастям

Особи, що чають ревматизм, терплять часто хронічно а часами стають інвалідами в саме у випадках, яких в час незважилося або не лікувалося. В нашім вогнім і малосонячнім пісконі, обвали ревматизму можна легко зазважити, а за-ате в пору правильне лікування, може запобігти дальшому розвиткові недуги. При ревматизмі вживається 2—3 таблетки Тогалю 3—4 рази денно. Тогаль також вживається в часі вже розвинених недуги при ревматизмі, артретизмі, педагрі, неврабодях, болях голови, грипі і перестуді. — Тогаль с добрим засобом проти бола і проти горячки.

— **Іменування Церковного Асистента АЕпархіяльного Інституту Католицької Акції.** Екс. Митрополит іменував, на підставі § 13 „Конституційного Статуту Катол. Акції гр.-кат. Церк. Провінції", Церковним Асистентом АЕпархіяльного Інституту Католицької Акції Преосв. Никиту Будку. Преосв. Кир Никита обединуватиме тепер функції Церковного Асистента АЕпарх. Інституту Католицької Акції і Делеґата Митрополичого Ординаріяту при Головній Раді Українського Католицького Союзу, отже матиме нагоду узгіднити діяльність цих обох установ.

— **Роля жіночої організації в католицькій акції.** На таку тему виголосить заходом Центрального Жіночого Кружка УКС. в середу, 16. ц. м. Преосв. Кир Никита дискусійний реферат в домівці Марійського Т-ва Пань (вул. Руська ч. 10). Початок в год. 5. попол. Численна участь членів і гостей побажана.

СОРОЧКИ мужеські зефіров, повномірні 5·50 попелінові 6·50, шовково-поплінові, наймодніші 9·50, — СМОКІНҐОВ І— модель 19·5 — 7·50, нічні шифокові довгі 4·80 — 6·50, підштанці дамські дуже тревалі, подвійні клини в кроці 2·50—3·75 та все-ляке жіноче і дитяче білля по виняткових низьких цінах. Фабрика білля **„АСТРА"**, Львів, Сикстуська 2.

— **Мороз не здержиться довго.** Державний метеорольоґічний інститут повідомляє, що атмосферичний стан зміниться незабаром. Над Европою надтягає глибоке низьке тиснення, несучи зі собою значні маси тепла. Наслідком того дотеперішній мороз правдоподібно не здержиться довго. Відлига виступить наперед на побережі Балтійського Моря, опісля в середині краю. Не виключене, що на сході слабші морози здержаться ще кілька днів. Як чи так не можна надіятися вже більших морозів.

— **Задля управильнення польського правопису** склала Польська Академія Наук у порозумінні з міністерством освіти окремий ортоґрафічний комітет, який зійдеться 21. ц. м. під проводом д-ра Ніча, професора краківського університету. Комітет складається з 30 осіб, представників польських наукових літературних, педагоґічних і культурно-освітніх установ.

— **Сади і городи загрожені.** Сильні морози, що панували в останньому тижні в цілій Польщі, загрожують садам і городам. На думку фахівців найбільша небезпека грозить квітам, з яких багато певне вже вимерзло. Щодо овочевих дерев, то покищо нема ще причини побоюватись, бо навіть 20-ступневий мороз у січні або лютім для них менше небезпечний ніж 10 ст. у листопаді. Дерева зредукували вже до мінімум свої соки, а це робить їх відпорнішими. Гірше представляється справа в північно-східних сторонах, де морози доходили вже до 30 ст. Але можливе, що й тут овочеві дерева не потерплять великої шкоди, як це було гострої зими в 1928/9, коли дерева на сході показалися більше відпорними ніж на заході.

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНІ

КОСМЕТИЧНІ КУРСИ,

з правом видавання дипльомів

Стефанії Гаврисевичевої

ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 42 а II, пов. — Телефон 72-18

приймає вписи

При курсах косметичний наб-нет „Distinction" чинний цілий день. — Проспекти висилає Дирекція. 856 1—10

— **Вияснення.** У зв'язку з новинкою п. н. „Дивне самогубство" а ч. 7. „Діла" стверджуємо на основі вірогідних інформацій, що самогубство Дмитра Багрія мало зовсім індивідуальний підклад і не було спричинене ніяким покривдженням при обрахунку зі своїм хлібодавцем. Такого покривдження не було, навпаки покійний став жертвою перечулених докорів совісти з причини неоправданих претенсій до свого хлібодавця.

Від нині ТІЛЬКИ „АРОЗА" БУДИНІ

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні класової льотерії впали виграні на такі числа: 100.000 на ч. 140214. 50.000 зол. на ч. 134536. 20.000 зол. на ч. 45975, 101842. 10.000 зол. на ч. 82711, 127730. 5.000 зол. на ч. 17768, 115588, 147855. 2.000 зол. на ч. 309, 25871, 26449, 37389, 38775, 49620, 49628, 53543, 54529, 54938, 59446, 76802, 82418, 84750, 84794, 95584, 105692, 108244, 122042, 130353, 133617, 153612 1.000 зол. на ч. 2969, 3868, 11046, 12353, 14974, 17109, 17335, 22363, 25491, 26545, 45425, 45792, 47429, 58955, 69366, 75355, 75213, 78746, 83044, 84960, 88433, 88649, 95219, 97727, 101157, 105033, 106093, 106805, 116177, 117368, 118655, 124015, 124300, 127797, 137812, 140379, 142358, 147754, 147840, 153667, 156215, 157353, 161512, 162743, 163586, 169352, 169995, 175402, 175449. 10.000 зол. на ч. 45308. 5.000 зол. на ч. 108573, 132947. 2.000 зол. на ч. 29780, 49643, 75235, 79105, 79220, 96258, 102962, 105411, 105574, 110204, 126728, 128554, 130697, 142257, 151164, 161206, 162341, 165005, 168876, 170826, 176981 1.000 зол. на ч. 12996, 16118, 18178, 30506, 33324 35640, 42730, 43904, 44428, 48266, 49913, 51017, 52736, 56019, 65477, 65508, 66828, 70372, 71833, 74200, 76755, 79516, 86287, 90175, 90500, 90996, 100643, 103608, 105501, 107567, 113228, 118941, 118665, 119935, 125122, 129158, 136496, 136746, 141665, 150402, 160539, 161405, 165392, 175356, 178536, 178914.

— **Дім примусової праці для прошаків у Львові.** Як ми вже повідомляли, поліція у Львові уладила облаву на прошаків і волоцюг. Державна та самоврядна влада задумує створити у Львові дім примусової праці для прошаків. В цьому домі замикатимуть впертих прошаків від шість місяців до двох літ.

ВІДОМИЙ МАҐАЗИН ОБУВИ

OLD ENGLAND

ВУЛ. ГАЛИЦЬКА 1

поручає на свята у великім виборі люксусову і практичну обуву по значно знижених цінах.

— **Львівська хроніка.** Хтось випустив на совганку на Цитаделі пса, який покусав 17-літнього Мих. Середу, що там совгався. — 120 робітників спіртового монополю на Знесінні повели італійський страйк, щоб так запротестувати проти зредукування 6 робітників. — **Вийти дефравданти.** Перед трибуналом окружного суду у Львові станули колишні війти громади Білка Шляхотська пов. Львів, Влад. Каламарж і Мих. Пешковський під закидом дефравдації. На основі акту обвинувачення Каламарж спроневірив 5.000 зол. громадських грошей, Пешковський 500 зол. Спроневірені гроші обі пропили. Тому, що викрито нові факти, розправу відложено задля доповнення слідства.

Подяка

Впов. П. Д-р Олександрові Мальчукозі

лікареві у Льтові вул. Лондзкого 8, складаю найсердечнішу подяку за вилікування мене з тяжкої недуги і за дбайливу опіку. **Войтіх Радванський.**

— **За нелегальну продаж тютюну.** Перед коломийським окружним судом відбулася карно-скарбова розправа проти 6 плянтаторів тютюну з Чернятина пов. Городенка за нелегальну торговлю тютюном, який випродукували. Всіх засуджено на кару гривни в розмірах від 100 до 1.200 зол. з заміною на арешт на випадок нестягальности.

— **За образу польського народу** суд у Станиславові засудив на 3 місяці бувш. учителя з Ямниці Дм. Савчака, що недавно вернувся з Берези Картуської. Акт обвинувачення закидав Савчакові, що глузував собі з польського народу.

До кожної туалети відповідну СОРБИНКУ поручає найдешевше МАГАЗИН ВИБАГЛИВОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ **ЛЕВ ПРОПСТ** — ЛЬВІВ, площа Марійська ч. 3. 96/88 2-2 Тел 5-83.

— **Краєва хроніка.** У Деговій (пов. Рогатин) замерз у стодолі умово хорий Сень Данилів. — На дорозі біля Стопчатова найшли трупа 41-літньої Анни Скребанець, що замерзла на смерть. — Із вязниці в Косові втікли, припилювавши крати, Дмитро Дубей та Микола Шкрибляк. — Суд у Золочеві розглядав справу ватаги 7 бандитів і 12 пасерів, які доконали кількадесять нападів і награбили понад сто тисяч зол. Ватажка бандитів Семенова засудили на 5 літ вязниці, справу інших передали судові в Камінці Стр. — Суд у Станиславові розглядав справу касового вломника зі Львова Єштада, колишнього студента медицини в Граду. Засудили Єштада на півтора року вязниці.

Посезонова дешева продажа плащів і найновіші моделі суконь

поручає фірма **Брати Штавбер**

ЛЬВІВ, пл. Марійська 6—7. 797 —2

— **По скарби в совітській Росії.** В закордонних часописах появилася вістка, що совітська влада позволяє російським емігрантам забрати 25 прц. скарбів, залишених у тайних сховках. У звязку з цією вісткою два адвокати з Таліна їздили до совітської Росії. Показалося, що скарби одного з них уже хтось забрав. Другому адвокатові совітська влада позволила справді вивезти четвертину знайдених скарбів.

— **Помер найбільший достойник католицької церкви в Англії.** В ночі на 1. січня помер у Льондоні кардинал Франсис Борн, найвищий католицький достойник Англії, в 73. році життя. Маючи 36 літ став він уже епископом. У 42-му архиепископом, а в 50-му кардиналом. Помер по довшій хоробі. Похорони відбулися 4. січня при участі непроглядної маси народу, представників уряду, чужинецьких дипльоматів та сотень духовенства. В похоронах взяв участь також представник Українського Бюра в Льондоні, про що була згадка в „Таймс-і" та інших щоденниках.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1890). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цілім краю. 343 18—50

— **Язва вовків у Румунії.** В цілій Румунії панують великі снігові. В багатьох місцевостях комунікація перервана. На Буковині появилися стада вовків, що атакують людей на дорозі і добуваються до людських осель. До одного села впало кількадесять голодних вовків. Налякані мешканці забарикадувалися у своїх хатах. Вовки добулися до одної обори і розодрали худобу. Біля залізничої станції Жінія напали вечором на начальника станції, що вертав з жінкою до мешкання в селі. Він обганявся тільки палицею від вовків, які покусали його та жінку тяжко. З трудом удалось їм вернутися на станцію і повідомити телефонічно в сусіднему селі жандармерію, яка прислала на ратунок відділ озброених людей. Щойно після довшої стріляниии і вбиття кількох вовків пропущено вузку звіїв, що облягали станцію.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Нещасний.

Нарікаю я, нарікають інші, нарікаємо всі: злі часи, прокляті відносини, прилогані обставини, бодай то холера... вехайто шляк... чорт би то... Одні нарікають більше оправдано, інші менше, але всі менше-більше.

А все таки, як прийде Різдво, як блисне зірка на небі, а свічечка на ялинці — стихають нарікання, на лиці вицвітає усміх, а душу наповняє якась дивна, добродійна тиша. Геть, на бік смутки буднів, їхні клопоти і їхній гамір! Тепер свято, радуймося як можем і веселімся чим можем.

Тому на Різдво: гість у дім — радість з ним. Бо не приходить він виплакуватися перед вами і не витягає вас на розмову про втрати, довги чи інші ліцитації. Хоче з вами порадіти і погуторити любенько. Не треба при цім якихсь спеціяльних наїдків чи напитків. Вистане якийсь масло-союзний індик, народньоторговельний самородник, чи львівсько-броварський „сальватор". Зїш не зїш, випиш не випиш, а розмова плететься як дівоча коса. А все про речі коли не веселі, то бодай потішні, щоб не закаламутити різдвяного настрою.

Колиж і блиснуть кому в очах сльози, то хіба споминові. Але вони не гіркі ані пекучі, як то бувае в сірий будень, а тихі, навіть милі...

Якжеж прикро, в свято радости, в Різдво Христове побачити в очах ближнього справжні сльози, вызвані горем, яке не знає свята!...

Я такі сльози бачив цього року.

Стук у двері...

— Прошу! — і вже радію, що хтось веселий зайде в хату.

На порозі станув один знайомий з провінції. Останніми часами ми не цікавились собою, він напевно знав, що я роблю, а я чув, що він на добрій посаді і безділний. Нерад і не два завидував йому.

— Чи можна? — спитав знайомий тихим, тремтючим голосом.

Я глянув на його обличчя і зжахнувся: очі запалися лице счорніло, уста дрожать наче здержують плач.

— Що з тобою — скрикнув я перестрашено.

Махнув безнадійно рукою, ввійшов до середини і не розбираючись, сів важко на крісло.

— Може з жінкою що сталося?

Заперечив.

— Хтось помер?

Заперечив.

— Щож такого?

Вхопив голозу в руки і зойкнув так болюче, що мені сльози підступили до очей.

— Боже. Боже! Ще я тепер буду робити!? — стогнав.

— Скажи, на ритість божу, що тобі сталося?

— Мене аредукували! — сказав гробовим голосом.

Признаюся, що в мене полекшало на душі. Всеж таки не те, що якась там смерть, чи інше родинне нещастя. Чоловік молодий, здоровий, закрутиться сюди-туди і поїзду не якусь дістане...

— Не гризися — кажу. — Певно, це болюче, але ще не таке лихо, щоб аж у розпуку попадати!

— Добре тобі казати. Тепер на посаду, як на воду на пустині.

— Але пожди. Тиж мав уже досить літ служби. Повинен дістати якусь платню!?

Знайомий легковажно махнув рукою.

— Та дістав, але скільки... навіть не цілих 75 прц...

— А скільки тепер дістаєш?

— Ледви чотириста вісімдесять золотих. Подумай — говорив крізь сльози — а чого тут починати. Жінка і я... І от прийшов до тебе за порадою: може ти знаєш яку посаду, бодай на сто золотих! Був я вже і в Просвіті і в Рідній Школі хочу ще йти до ексцеленції Шептицького. Може змилосердяться... Бо направду — жах мене обирає, як подумаю, а чого тут вижити.

Я слухав і мене самого жах брав. Подумайте Ш. Читачі: чотириста вісімдесять золотих на місяць! З чого тут у двійку вижити!?

І тому звертаюся до всіх наших інституцій та приватних хліборобців з просьбою: Панство! Поможіть бідній сирітці. Бодай на сто золотих місячно. Поможіть!!

Галактіон Чіпка.

БРАНКА

Мальто-Мілък

солод — цукор — сметанка,

загально наслідуване

одиноке у своїм роді.

Дуже рідко появляється в нас збірка цікавих, — літературно написаних оповідань. Одною з таких рідких збірок є

ЛИПНЕВА ОТРУТА

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

Замовлятн в Адміністрації „Д'ла" Ринок 10.

Ц.на зол. 1.40

— **Німеччина будує чотири нові Цепеліни.** У Франкфурті над Майном розпочали будову великого порту для бальонів Цепеліна. Порт буде готовий за рікі тоді розпічнуть будувати чотири великі кермові бальони типу Цепеліна, призначені до комунікаційних цілей.

— **Хотять поставити комуністів поза законом.** З Вашінгтону повідомляють, що американська торговельна палата звернулася до федерального уряду, щоб оголосив комуністичну діяльність в Америці нелегальною. Звідомлення розіслано всім членам торговельної палати із заміткою, що ця справа буде переднскутована на найближчому зібранні.

— **Різні вістки.** В Нюйорку померла в 75 році життя славна свого часу співачка, опісля вчителька співу, Сембріх-Коханська, родом із Сх. Галичини. — Власник американських фабрик самоходів, Генрі Форд випустив досі 22 міліони самоходів різних типів. — Порт у Ленінграді замерз, наслідком чого припинилося усе совітське мореплавство. — В Бразилії оголошено декрет, що зобовязує всіх священників відбувати військову службу. — Підчас тайних маневрів бомбових літаків у Ютерборзі (Німеччина) згинуло 6 осіб.

Дешеві білі дні

з 4% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька із. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

З кіна.

Кіно „Марусенька": „Великі сподівання".

Це одна з кращих фільм, з тих рідких, що доходить до нас не більш як раз у рік: ілюстрації архитворів літератури. Заголовок твору Діккенса „Великі сподівання" перемінений на „Велика подія" тільки в реклямових оглядів. Фільма відтворена в дусі епохи дуже гарно, а усіма своєрідними костюмами, обставою і звичаями. Маємо тут дві досить чудацькі історії, переплетені між собою так, що тримають глядача весь час у напруженні. Діккенс, майстер, коли йде про типи чудаків, на які Англія така багата. Бачимо, які всяки смішні, здебільша неподібні до інших, а проте не сумніваємось, що вони дійсні, живі і то саме такі, як виринають перед нами з усіма своїми дивоглядними звичками і дивними пригодами.

20 зол. шліфоване **Зеркало** фабрика 50 × 100 цм.

М. Б И К, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

СПОРТ.

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЛЕШЕТАРСЬКИХ ЗМАГАНЬ ЛЬВІВСЬКОЇ ОКРУГИ.

19. І. 1935. Мистецтво студента в лижному біг (18 км. мужч. і 6. км. жінки).

26. І. 1935. Скоки.

27. І. 1935. 18 км. мужч., 8 км. жінки і юніорів (пунктація до згадаиого бігу).

24. 2. 1935. Дружинові змагання. 12 км. мужч., 6 км. жінки і юніори (дружина по 4 особи).

3. 3. 1935. Лешетарський біг з перешкодами.

10. 3. Перший крок — 6 км. мужч., 3 км. жінки і юніори.

ДУЖАННЯ АТЛЕТІВ.

У пятницю 11. ц. м. боролися без виняіку Шимковський-Бідзер і Валюшевський-Мартинов. В часі дужання Поліса з Кіртоном той останній кинув противника через місце для орхестри аж на видію. Поліс вернувся після того на сцену і почав так звяжто боротися, що в 39 мін. поклав Кіртона на обі лопатки. Ферестінов уже в 5. мін. поклав Вайса.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 13. І. год. 3:30 попол. „Під привласовою управою".

Неділя, 13. І. год. 7:30 веч. „Розкішна дівчина".

Понеділок, 14. І. год. 7:30 веч. „Розкішна дівчина".

В вівторок, 15. І. год. 7:30 веч. „Розкішна дівчина".

Театр Ріднородцівостей.

Неділя, 13. І. год. 7:30 веч. „Нічні леви".

Понеділок, 14. І. год. 7:30 веч. „Музичні іграшки".

Вівторок, 15. І. год. 7:30 веч. „Нічні леви".

Міжнародній турнір мистців дужання за чашу серед. Европи на 1935 р. в салі Кодсею при вул. Сонашній. Початок змагань в год. 9 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В погоні за чорною маскою", „Сховайте ваші сльози"

АПОЛЬО: „Ігумен Кордецький" (Оборона Ченстохови) в Кар. Адвентовичем

АТЛЯНТИК: „Петербурські ночі".

ВАНДА: „Погасаюче полум'я", „Рай підростків".

ГАЖИНА: „І щем дам, сіра людино?", „Дозвольте нам жити!"

КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).

КОЛЕЙ: „На дні океану" й ревія.

КОНЄРНИК: „Римські скандали" (Еді Кантор).

МАРУСЕНЬКА: „Велика подія" та ревія.

МРАЖ: „Газард життя", „Кохає, любить шанує".

МУЗА: „Танок кохання".

ПАНЯС: „Циганські мельодії".

ПАН: „Імператриця" з Марлеєю Дітріх.

ПАСАЖ: „Романс Маньки Грешної", „Піонірн Техасу".

РАЙ: „Радісна година", Мі-Макс.

СВІТ: „Піснею завойовую світ".

СОНЦЕ: „Марш Радецкого" та ревія.

СТІЛЬЄВЕ „Тайна мазої Шерлі" та ревія „Карнавалові памнушки" (виступ Стефи Стадниківної).

УТІХА: „Якою мене бажаєш" і ревія.

ХІМЕРА „Викрадено людину" (Жілі Ламіта, Анрі Ґара).

Закордонне радіо.

Неділя, 13. січня 1934.

Відень (506,8) 12:30, 19:05 Популярна музика, 22:45 Концерт, **Братислава** (298,8) 10:00 Служба, 20:05 Співи, **Брно** (325,4) 9:15 Богослуження, співи, 16:45 Моравські пісні, слов. фольклор. обр., **Кошиці** (259,1) 15:20 Цит. музика, **Прага** (470,2) 11:00 Концерт, 12:15 Вес. авд., 21:00 Бетговенівський концерт, **Париж** (1648) 14:00 Популярна музика, 21:00 „Ля Вівандієр" ком. оп. Годарда, **Білгород** (337,3) 13:15 Пісні, **Берлін** (356,7) 15:0 Легка музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16:00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 14:00 Популярна нар. муз., **Будапешт** (550,5) 1:30, Будапешт, 18:20 Арфа, 19:50 Співи, 22:10 Цит. муз. **Будапешт II.** (227,1) 14:00 Пісеньки, **Мілянo** (368,6) 17:15 Легка музика, **Рим** (420,8) 17:00 Симф. концерт, 21:15 Нар. музика.

Понеділок, 14. січня 1935.

Відень (506,8) 12:00, 20:00, 21:50 Концерт, 17:35 Солісти (співи, музика), **Братислава** (298,8) 15:55 Концерт, 17:10 Югославянські романси, 20:05 Легка словацька музика. **Кошиці** (259,1) 17:10 Дня Закарпаття, **Прага** (470,2) 18:45 Скрипка, **Прага II.** (349,2) 18:10 Військ. орх., **Париж** (1648) 13:00 Концерт, 21:00 Муз. комедійний вечір, **Білгород** (337,3) 20:00 Опера, **Берлін** (356,7) 15:20 Музика, пісні, 19:20 Марші, **Франкфурт** (251) 17:10, 22:30 Танк. й камер. музика. **Кенігсвустергавзен** (1571) 17:55 Солісти, 19:00 Поет. рецитації, **Кельн** (455,9) 16:00 і оркестровий концерт, 18:00 Соната б-дур Шуберта, 20:10 Популярна музика **Лайпціг** (382,2) 17:20 Віолончель, 18:20 Пісеньки, **Будапешт** (550,5) 17:00 Салон. музика, 18:30 „Нірнберські співці" оп. Вагнера, 23:25 Цит. музика, **Будапешт I.** (227,1) 15:35 Скрипка, **Мілянo** (368,6. 17:10, 22:00 Танк. й камер. музика, **Рим** (420,8) 17:10 Співи, 17:30 Квартет.

Вівторок, 15. січня 1935.

Відень (506,8) 15:45 Солісти, 17:25 Шведська музика, 19:20 Два фортепіяни, 21:15 Легка віденська музика, **Братислава** (298,8) 17:05 „Перепрошую тисячу разів" муз. комедія, 21:40 Гумор у словацькій пісні, **Брно** (325,4) 21:20 Сучасна рос. муз., **Кошиці** (259,1) 18:00 Для Закарпаття (нар. пісні), 19:50 Модні пісеньки, **Мор. Острава** 269,5) 17:30 Форт. твори Черстера, **Прага** (470,2) 17:50 Співи, 21:30 Форт. **Париж** (1648) 13:00 Симф. концерт, 21:45 Кабаре, **Білгород** (337,3) 13:15 Пісні, **Берлін** (356,7) 17:30 Грає Арнольд Ґетгера, 18:30 Брамсові пісні, 20:10 Популярна музика, 23:30 Моцартові твори, **Гамбург** (331,9) 20:10 „Кляйст" оп. Йостадт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17:50 Вес. авд., 19:20 Співаюча молодь **Кельн** (455,9) 19:20 Моцартові твори, 20:10 Грає питористка, 20:30 „Дуель ум Любе" оп. Домгофа, **Мінхен** (405,4) 17:50 Євсенові пісні, **Будапешт** (550,5) 12:05 Цит. муз., 20:10 Співи, **Будапешт II.** (227,1) 15:45 Співи, **Мілянo** (368,6) 20:45 „Три гранії" оп. Легара, **Рим** (420,8) 13:00, 17:10 Муз.

Львівське радіо.

Неділя, 13. січня 1934.

9:00 Ранішня авдиція, 9:55 Програма й театр. реперт., 10:03 Богослуження, гр пл., 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеор. вістки, 12:05 Праця І-ма Школи Люд. и мин. році, 12:15 Муз. поранок, співи; у перерві ок. год. 13:00—13:15: Суходоляни та моряки, 14:00 Коляди нар. хорові Совільнин, 14:10 Зимові мист. пісні молодіжі (гавкіна), 14:40 Здоровить тебе гр. пита, 15:00 Поклик землі (сільський фейлетон), 15:15 — 15:35, 15:35 — 15:45 Концерт на бажання радіослух. 15:45 Різдвяна сценка, 16:00 „Сучасники" (фрагм. із пов. Васильовського „Вогні в піртах"), 16:20 Співи у супр. форт., 16:45 Життєпис Ліси-Кулі (для ст. дітей), 17:00 Танк. музика нар. капели зі співами, 17:50 Регіоналістичний рух в Европі 18:00 Театр Уяви: Дивний сон п. Луки (на основі Бол. Пруса), 18:45 Відчит із циклю „Життя молоді", 19:00 Легка музика в вик. оркестри, фейт., 19:50 Акт. фейлетон, 20:00 Концерт симф. орх., співи (Ігн Дитас), 20:45 Веч. дениик, 20:55 Як працюємо, 21:00 На весняній львівській ланці, 21:30, 21:31 Спортові вістки, 21:45 Почт.-техн. скринька, 22:00 Реклам. концерт. 22:15 Світ змінився — Бр. Бінавера, 22:25 23:05 Танк. музика, 23:00 Кому нати.

Понеділок, 14. січня 1935.

6:45 Ранішня авд., 7:50, 22:00 Реклам. концерт. 10:00 **Трансмісія богослуження з Успенської церкви у Львові**, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорол. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт, 13:00 Полудн. денник, 13:05, 13:45 Салон. муз. в гр. пл., 13:50 Експорт, 13:55 Біржа, 16:45 Лекція німецької мови, 17:00 Репортаж із гол. почти у львівян, 17:25 Фільмовий огляд, 17:35 Пісні в вик. Софії Гнилецької в супр. форт., 17:50 Час у житті та життя в часі, 18:00 Динаміка населення Львова, 18:15 Форт. французька музика, 18:45 Бабська цікавість для ст. дітей, 19:30 Боротьба за польське мистецтво, 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Реклам. концерт, 20:15—23:30 „Іоселя" оп. Пучіни (з Кенурою); у перерві: Веч. дениик, Відчит, Як працюємо, після чого цензура відкликає дні арії з „Іоселя", арію зі „Страшного Двора" та ржані пісні, 23:30 Комунікати.

Вівторок, 15. січня 1935.

6:45 Ранішня авд., 7:50, 22:30 Реклам. концерт, 11:57 Сигн. часу, 12:03 Метеор. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10, 13:05 Концерт, 13:45 „Як ми хазасували нешю (дит. мод. дітей), 13:0 Полудн. денник, 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 13:45 Година резервіста (марші), 16:45 Скринька ЦУКО, 17:00 Форт. рестталь, 17:25 Доля та недоля сільського учителя. 17:35 Сп. рестталь Марії Одени в супр. форт., 17:50 Почт.-техн. скринька, 18:00 Пять хвилин вітру від моря, 18:45 Друга брама (фейл.), 18:45 Камер. концерт, 18:45 18:45 Вечерня вблизька та вдалека (вит. нарис), 19:00, 19:50 Легка музика, 19:20 Актуальна гутірка, 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Отворення радіостації в Торуні, 20:45 Полудн. денник 20:50 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:10 „Пастораллка" нар. містер а Л. Шіцера, 22:45 Ранком у світі наукових досліджень (відч. в англ. мові), 23:00 Комунікати, 23:05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25·30 зол.

Нім. марка 1·95—2·00, фр. франки 34·75—34·80, шв. франки 170·00—171·00, фунти стерлінги 25·90—26·40, австр. шілінги 97·50 98·00, чеські корони 20·50—21·00.

Золото: Долари 91·00—92·00, Франки фр. 34·30—34·50 Дукати 20·60—21·00, Корони 26·20—26·40, Рубні 46·20—46·40.

Срібло: Корони 0·37, Рубні 1·25, Фльорени 0·94.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує „Галицький Магазин Новин", вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15.

для прикладу:

Полотно 70 шир.	0·55	Пошевки перед	2·—
Полотно 80 шир.	0·60	Простир. новдр. перед	4·70
Металоплм 80 шир.	0·85	Простир новдр. з коронкою	5·50
Металоплм 90 шир.	1·—	Обрусове біле	1·95
Шифон 85 шир.	0·75	Обрусове кольорове	2·80
Шифон 90 шир.	0·90	Обруси з френдзлями	2·90
Зефір сирнт	0·55	Гарнітур 6 осіб	7·—
Поплелна на сорочки	1·20	Серветки	0·20
Перкалева І. шовкова	1·60	Ручники вафлеві	0·18
Перкалева кольорова	0·70	Ручники Купелеві	0·70
Димка на підштанці	0·65	Ручники дамастенські	0·90
Полотно простиралове	1·25	Ручники кухонні	0·50
Простирала за штуку	2·—	Стирки	0·35
Рожевий вспл 90 широкий	1·05	Стирки корчин.	0·55
Веба червона 90 шир.	2·20	Хустинки	0·18
Шифон постелевий 90 шир.	1·—	Хустинки мужеські	0·35
Шифон постелевий 160 шир.	1·65	Капи пікові	2·50
Атлас постелевий 90 шир.	1·40	Сінники	3·25
Атлас постелевий 150 шир.	2·35	Ковдри сатинові	8·50

УВАГА; З нагоди Білих днів продаємо всілякі бавовняні товари по цінах до 30 процент зниженнх.

При закупні товарів від 5 зол. задурно білети до першорядних кін.

Комунікат

для тих, що мають облігації Народньої Позички.

Письмом L. U U. 4150/1/34 з 30. листопада ц. р. уділило Міністерство Скарбу (Державний Уряд контролі обезпечень) Товариству Обезпечень на життя **„ФЕНІКС"** дозвіл на роблення обезпечень на підставі 6 процентової Народньої Позички.

На тій підставі переправаджує тепер **„ФЕНІКС"** широку обезпеченеву акцію, даючи змогу тим, що мають облігації Н. П. корисно обезпечитись на життя, за що складки можна покривати облігаціями Н. П. в ріжних формах і комбінаціях, які відповідали би бажанням і спроможі обезпеченого.

Обезпеченевий капітал буде виплачений у хвилині реалізації обезпечення **в цілости в готівці.**

Ближчі інформації дає дирекція Т ва **„ФЕНІКС"** **Львів, пл. Марійська 7.** Телефон 57 29 і 18-03.

843 2—2

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 12. січня н. р. з приводу нинішньої тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

	Львів.
1 кг. молока	0·16 зол.
1 кг. сметани	0·60 „
1 кг. вепь	4·00 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло нинішня, на молоко, сметану слаба, на яйця сильна.

Дефінітивні ціни за час від 1. І. до 10. І. за 1 кг. масла 2·40 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ дешеві і вибагливі ручно виковані Фрайлях, Сикстуська 21. 53/54

АГЕНТІВ до збирання замовлень по селах на косн, шукає „Живно", Львів, Жовківська 34. 15/56 а —4

ВАННИ, насідн. балії поручає найлешевше Войтіх Заяць, Оссолінеських 14 811 4—10

СКЛЕП до винайму зараз від вул. Сикстуської ч. 20 (Народна Гостинниця). 846 3—3

КОЛЬПОРТЕРІВ на Львів і провінцію на дуже добрих умовинах приймє видавництво. Зголошення з поданням референцій просимо слати до „Діла" для „Постійний заробіток" 2—3

СЛУЖНИЦЯ-ДЕВ'ЯТИНА до старшого самітнього мужчини у Львові, ул. Я. Стшемеховського ч. 11, потрібна. Зголошення до І. Стрийського під повищою адресою. Поручення побажані. 949 2—2

ПОЛАГОДЖУЙТЕ ЛАСКАВО свої закупи в українській крамниці кольоніяльних і споживчих товарів, **Степанії Курдидик, Львів, Руська 1.** 855 1-4

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Перероблювання в дешевій цінові простих сіток, заданих джок матерацн, виконує фабрика Закс, Личдого 6, Тел. 79-99. 12/73 9—10

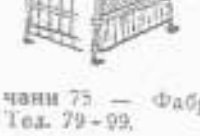

Лїжка дитячі 25 зол. кухонні 8, полєві 10, сіткові 20, дротяні вагон 18. **Оттоманки** 30, рожкладані канапки 30, матерацн з подушками 14 волосяні 40, наволочки тапчани 75 — Фабрика З а к с, Личдого 6, Тел. 79-99. 12/73 9—10

ГИКАННЯ

та всілякі інші хиби мови радикально усуває довголітнє лікувальне заведення для гикавих.

При заведенні школа для ГЛУХОНІМИХ І ІНШ ПОРОЗУМІНЕНИХ.

С. Жилкевич Варшава вул. Холодна 22. проспекти канцелярія висилає даром 64/71 2—2

Доротеум

Львів, Брацівська 3.

ком.сова меблева галя купує. — приймає в ком.с — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

ПЯНІНА

першорядні по зниженнх цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів.

Новацкий, Пілсудського 17.

89 1.—55

Затямте! Фотограф **СТАНИСЛАВІВ** (Пасаж Гартенбергів). **МІНЦЕР** 815 3—7

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів Ринок 10.

Ч. 10 (3.908). Львів, в'второк 15. січня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 3·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей. Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Поклін піонірам.

Ювилейне свято з нагоди 25-ліття чит. „Просвіти" в Замарстинові.

В неділю 13. січня н. р. читальня „Просвіти" в Замарстинові уладила ювилейне свято з нагоди 25-ліття свого існування, яке перемінилось у величаву просвітянську маніфестацію українського громадянства цієї старої дільниці города Льва. І церкву св. Параскеви (Пятниць), де в год. 10-ій передполуднем о. сов. Туркевич а о. Кошитанюком відправили торжественну Службу Божу і гарно прикрашену домівку читальні виповнили щерть місцеве громадянство та представники наших центральних установ. Добре обдуманий і з чуттям виголосив проповідь о. Г. Костельник, яка зробила сильне враження. Підчас богослуження співав мішаний хор, на академії гарно зіспіваний мужеський хор „Трембіта" під проводом В. Панасюка. Найкраще випали пісні „Гуляли, гуляли" і „Огні горять" з теноровим та баритоновим сольом І. Волошина та В. Матіяша. Академію розпочитував хор піснею „Зазвеніймо". З черги виголосив привітну промову заступник голови читальні Лев Левинський. Після цього виголосили привіти голова Матірнього Товариства проф. І. І. Брик, М. Дужий від філії „Просвіти", посол д-р С. Біляк від Народньої Організації та представники львівських читалень „Просвіти". Зпоміж деклямацій безперечно найкраще випала спеціально написана на це свято рецитація „На вовлей", яку з чуттям і темпераментом виголосив сам молоденький автор Святослав Ольшенко-Вільха. Не менше сильне враження між присутніми залишила рецитація вірша „Шопіри" Е. Чеповяна, яку теж виголосив сам автор та референт О. Когут. Академію закінчила не менше гарно інсценізація „На стрічу сонцю золотому" у постановці О. Когут. Ця символічна картина, яка зберувала присутнім цю незаверту роль „Просвіти" в житті нового народу, викликала бурю оплесків. Після академії зробили найкраще враження, тимбільше, що на її програму склалися твори самих членів читальні, але вони так на будуче не слід протягати і найкращої програми задовго (академія тягнулася понад три години!). Підчас богослуження і перед академією представники установ, преси і члени читальні збирали цінними у пропам'ятний альт.

З буджетової комісії сойму.

Промова посла Пеленського.

У суботу на пополудневому засіданні сеймової буджетової комісії розпочали над буджетом м-ства комунікацій.

Пос. Пеленський говорив про регуляційні роботи при ріках, головно в Карпатах, де щорічні виливи довели населення до відчаю. Персональна політика м-ства замітно протиукраїнська, бо майже ніякий українець не остав уже в державній службі. Українським товариствам підмовляють полекши при полорозі, а такі полекші мають інші товариства. Те саме зі зїздами. Відмовили полекші на Кооперативний зїзд, зате москвофільські організації з царськими відзнаками одержали полекші. Як був всесвітній зїзд українських жінок, на який замовили та завалили цілий спеціальний поїзд, то в останній хвилині того поїзду не дали. При святах Гуцульщини не їде про туристичні, лише політичні цілі. Ті спотворюють населення, якому платять за участь у тих святах. Та це все минається з ціллю й никого гробей, бо гуцули остануть тим, чим є.

Мін. Бутлєвич, відповідаючи на промову пос. Пеленського, сказав, що міжнародній зїзд українських жінок розіслав запрошення в українській та французській мові, які повідомляли, що „зїзд відбудеться в Станиславові, українська територія — **actualment sur la Polodne**". — Чи такий зїзд має субвенціонувати міністр комунікації та чи п. посол Пеленський думає, що воно в порядку, коли вносить із того приводу протестації до польського міністра?

Пос. Бурда (ББ): До Берези Картузької за таке!

Міністр підчитує назви українських організацій, які скористали зі зїздів. Коли ж цілевиду організації відбуватимуть зїзди під такими оглядами, виявиться не дістануть.

Плєбісцит у Сарщині.

ЯК ВІДБУВАЛОСЯ ГОЛОСУВАННЯ.

Голосування відбувалося так: Голосуючих впускали до льокалю по три. Кожний голосуючий давав предсідникові свою виборчу легітимацію та документ ідентичности. Предсідник оголошував число легітимації, а протоколянт справджував назвище. Коли все згоджувалося, предсідник комісії давав голосуючому виборчу картку й коверту та вказував на одну з ізоляційних кабін. Там голосуючий вписував хрестик при одному з трьох питань: 1) вдержання теперішнього правного стану, 2) прилучення до Франції, 3) прилучення до Німеччини — та віддавав коверту предсідникові, а цей вкидав її до урни. Документ ідентичности після остемплювання віддавали голосуючому а виб. легітимацію задержувала комісія.

СМЕРТЬ ПРИ ГОЛОСУВАННІ.

У Бекінгені велике враження викликала смерть жінки, яка після віддачі голосу, мабуть наслідком великого схвилювання померла на серце.

ГОЛОСУВАННЯ СКІНЧЕНЕ. УРНИ ВІДВЕЗЛИ.

Голосування в Сарщині закінчилося в усіх льокалях в год. 20-ій. Після голосування уладили протоколи й опечатали документи. Около 22-ої години почався транспорт урн із виборчими картками. В Сарбрікені урни перевезли до „вартбурга" (ратуша), де їх перераховували в поселок. Урни перевозили панцерними автами, ескортованими військовими авта, що мали скорострільні. Урни з інших місцевостей так само перевезли до залізничих станій. Авта були освітлені рефлекторами ескортуючих авт. Нічю урни з провінції перевезли поїздами до Сарбрікену. В кожному поїзді була ескорта англійського, італійського, шведського або голяндського війська.

НЕОФІЦІЯЛЬНИЙ ВИСЛІД: 80 ПРОЦЕНТ ГОЛОСІВ ЗА НІМЕЧЧИНОЮ.

Предсідник плєбісцитової комісії Сари переслав секретареві Ліги Націй телєграму, що голосування та транспорт урн із голосами відбулися нормально й спокійно.

Аг. Рейтера повідомляє із Сарбрікену: Обрахунок голосів почався точно в год. 17. і тривав усю ніч. Сподіються, що висліл плєбісциту подадуть до відома у вівторок в 7. год. рано, та що не певне. Голоси мають обрахувати дівчі. Деякі плєбісцитові знавці кажуть, що висліди голосування устійнені будуть щойно в год. 9. рано.

ПАРИЖ, 14. І. ПАТ. Згідно з вістками, які прийшли до офіційних французьких кол, за поворотом Сарщини до Німеччини заявилося в неділю около 80 пр. голосуючих.

ЯК РАДА ЛІГИ ПОЛАГОДИТЬ СПРАВУ САРЩИНИ.

Із Женеви повідомляють, що в кулюарах Ліги говорять на тему, як Рада Ліги полагодить справу Сарщини. Виходить думають, що коли на

Від 1-го січня 1935 р. всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на **премійні книжечки**

в Кооперативному Банку „Дністер"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20., на які по році можуть припасти нагороди від 25—100 зол.

...поворотом до Німеччини зайшлося більше як 70 пр. голосуючих, то Ліга ще в цій сесії, а взагалі цього тижня появиться на вулиці Сарщини до Німеччини. Труднощі та проволока могли виникнути, коли б 30 пр. голосів упало за вдержанням статус кво. Тоді можнаб рахуватися з поділом Сарщини на дві частини. Одна припалаб Німеччині, друга булаб під суверенністю Ліги й тут евентуально могли б скорочитися ті, що голосували проти Німеччини.

ФРАНЦІЯ ГОТОВИТЬ ЗАХИСТ ДЛЯ ПРОТИВНИКІВ НІМЕЧЧИНИ.

„Попюр" навязуючи до приготування фронту для 40.000 утікачів із Сарщини зазначує, що ті заряджения не повинні означати, що Франція зрікласи права до Сарщини, які вона має на основі версайського трактату.

СЬОГОДНІ ОФІЦІЯЛЬНО ОГОЛОСЯТЬ ВИСЛІД.

БЕРЛІН. ПАТ. Нім. Інф. Бюро повідомляє зі Женеви: Згідно з вістками із секретаріяту Ліги Націй повний та офіційний висліл голосування в Сарщині оголосить женевське радіо у вівторок в год. 8. рано. Рівночасно або трохи пізніше висліди голосування подадуть друком, після чого женевська щоденна радіостанція Ліги оголосить цей висліл іще раз. Секретаріят Ліги підкреслює виразно, що ні в Сарбрікені ні в Женеві ніяких вісток у справі плєбісциту не оголосять перед 8. год. рано вівторок.

РАДІСТЬ У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. ПАТ. Хоч висліди голосування в Сарщині оголосять щойно вівторок рано, німецька преса вже в неділю повідомляла про велику перемогу. Вчасним ранком появилися надзвичайні видання, які повідомляли, що в рідних місцевостях голосували ва 100 пр. за Німеччиною. В Німеччині в усіх містах уставили голосники на площах і зал. стаціях, що надаватимуть трансмісію зі Женеви. Безпосередньо після оголошення висліду буде маніфестація в осілку німецького радія, підчас якої промовить Гітлер а заяву зложить між. Геббельс. У деяких дієцезіях єпископи приказали, щоб вівторок дзвонити в церкви від год. 12—13. Відозви взивають берлінське населення, щоб святочно витало надзвичайні поїзди, що вертимуть тих, які голосували в Сарщині.

ПОСТИШЕВ ЗАПОВІДАЄ ДАЛЬШЕ НИЩЕННЯ УКРАЇНИ.

МОСКВА. 14. І. ПАТ. Оголосили промову представника центральної влади на Україні Постишева, яку він виголосив 11. січня в Києві на зїзді українських совітів. Бесідник підкреслив конечність боротьби з останками націоналістичних і троцькістських груп і взивав до найбільшої сторожкости, головно на хліборобському та культурно-освітньому відтинку. Бесідник зазначив, що націоналістичні елементи заподіяли в часах саботажів великі шкоди колєктивізації та гостро осудив випадки хібе рального трактування всякого роду революціонерів.

„Правда" додає, що на Україні ніколи не згасне ненависть до гнобителів. Українські юди, націоналісти Лівицькі та Скоропадські ніколи не побачать соціялістичної української землі.

ВИ НЕ МУСИТЕ ПІДПИСУВАТИ ЗАЯВУ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ, ЯКЩО ВПЛАТИТЕ ВІДРАЗУ ГОТІВКОЮ.

Африканська екзотика й европейські справи.

Сутички на території Абісинії та ідилля у Лізі Націй.

5. грудня прийшло у далекій Африці до кривавої сутички між італійцями та абісинцями. Італія має у сусідстві Абісинії кольонії Еритрею і Сомальський край, але її кольоніяльні апетити простягалися все м. і. і на Абісинію. Згадана сутичка поставила рубом цю справу, бо обидві сторони, Абісинія і Італія, роздули її до розмірів мало не якоїсь нової великої війни. Нас ця історія нічогісінько не цікавилаб, коливб не та обставина, що та абісинська справа може послужити як класичний приклад, як найріжнороднішi проблеми у світі стоять у взаємному звязку і як деякі дуже далекі, на перший погляд, інтереси можуть впливати на хід справ — дуже близьких.

Сутичка італійських та абісинських військових частин сталася біля місцевости Валь-Валь, яка на політичних мапах Африки зазначена безперечно як територія цісарства Абісинії. І коли у цій сутичці взяли участь по італійській стороні навіть танки й аероплани, то Абісинія слушно жаліється, що Італія нарушила незайманність її території. Тимчасом Італія заявляє, що місцевість, де мала місце сутичка, належить до італійського Сомальського краю, а на доказ покликується на здогадний факт, що італійські частини не прийшли туди в останньому часі, лише стояли там віддавна, ніколи з цього приводу абісинці не бунтувались та взагалі щойно тепер зголосили неоправдані претенсії, підступно нападаючи на італійців.

Фактом є, що дійсно обидві держави жили у розмірній згоді, бо навіть у серпні 1928 р. підписали умову приязни. Фактом є теж, що в Африці досить кольоніяльні і державні границі ще дуже плинкі. Наприклад саме у листопаді м. р. англійська комісія визначувала границі поміж Абісинією та англійською частиною Сомалі. Тодіто італійський військовий командант запротестував проти того, щоби комісія і її абісинська військова ескорта вештались недалеко італійських посілостей. Англійський голова комісії заголосив протест проти такого становища італійця і вернувся, а абісинська ескорта (яких 1000 осіб) залишилась на місці. Швидко прийшло там до сутички з убитими і раненими.

Словом, Італія вистосувала до уряду Абісинії гостру ноту, домагаючись повної сатисфакції: маніфестаційно поздоровити італійський прапор, покарати винуватих, дати відшкодування за вбитих і ранених і т. п. Абісинія з свого боку зажадала передати справу конфлікту третейському судові. Але італійський уряд відкинув це домагання, заявляючи, що справа така ясна, що нема тут ніяких сумнівних точок. На те Абісинія переслала до Ліги Націй ноту протесту, звертаючи увагу Лізі на „поважну ситуацію, яку витворили італійські атаки".

Справа тому неприємна для европейських дипльоматів, що обі сторони, Італія і Абісинія, є рівноправними членами Ліги Націй. А що в Европі находиться досить спірного матеріялу, появилися у пресі відразу звістки, що спір за Абісинію може довести у Женеві до ріжних несподіванок. Річ у тім, що й безпосередньо ця справа зачіпає ріжні кольоніяльні амбіції, а кольоніяльна великодержавна політика — це окрема ділянка історії міжнародніх відносин. На пограниччі Абісинії зустрічалися віддавна апетити Італії і Франції. І коли Абісинія опинилася у Женеві, як рівноправний член тої інституції, то також лише завдяки Франції, яка грала ролю протекторки Абісинії — проти Італії. Через те й Італія пошукала собі союзника в Англії, яка у спеціяльному договорі з 1925 року проголосила своє „дезінтересман" щодо італійських змагань у напрямку Абісинії, затримуючи за собою лише джерела Нілю. Однак фактично цієї справи не можна би управильнити без порозуміння з Францією.

Аж ось кілька днів тому у римських пактах Франція зрадила Абісинію: признавши Італії більшість акцій у залізниці, яка від берегів моря веде до столиці Абісинії, тим самим віддала Франція Абісинію у сферу впливів Італії. Тим самим відпали всякі комбінації, які могли висунути на терені Ліги, бо той чинник (Франція), який міг вести явну чи закулісову кампанію проти Італії, використовуючи абісинську скаргу як притоку, — нині відпав.

Римський пакт франко-італійський створює для Абісинії цілком нову ситуацію. Абісинія опинилася тепер перед безпосередньою небезпекою втратити рештки своєї — і так куцої — самостійности. Те, що для замирення Европи спасенне — для миру в Африці дуже небезпечне...

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по революційних цінах!
Для приклад: штруксн 1·80, флянеля 60 сот.
перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

З польської преси.

Відгуки „канібальської дискусії" проф. Ґрабського й проф. Ґломбінського.

У нинішньому числі „Курера Львовского" (з 12. ц. м.) маємо велику статтю третього ендецького лідера на львівському ґрунті, б. посла дра Яна Перацького, на ту саму тему: „Болючі питання" проф. Ґрабського". Автор лише доповнює виводи проф. Ґломбінського, доказуючи, що в більшості випадків Грабський або не дочитав до кінця статтей, на які обурюється, або фальшиво їх зрозумів, або просто переборщив значіння публіцистичних вистуків молодечих ендецьких публіцистів. Закінчує п. Перацький увагою, що „маю глибоке переконання, що „отвертий лист" проф. Грабського вирвався з непорозуміння та палкости темпераменту такого дуже заслуженого діяча". Цей висновок і досить зідливі уваги, чому проф. Ґрабський вибрав форму аж прилюдного вияснювання його „сумнівів", вказує на незовсім прихильний відгук, що його викликав „темпераментний діяч" своїм вискоком.

Одночасно, мабуть щоб успокоїти ряди сірих ендеків, що ендецький провід ще не продав себе і своїх канібальських апетитів українцям, редакція „Курера Льв." оголошує „Програмові засади Сторонництва Народового у справі Східньої Галичини, рішені у 1934 р. Окружною Управою та прийняті до відома Головною Управою".

Ті тези справді повинні заспокоїти п. Грабського і його найбільш беззастережних звеличників. Зараз у першій точці кажеться, що треба змагати

„до постійного скріплювання чисельної, культурної і господарської сили та суцільности і підприємчивости польського населення, осілого на цій польській землі, як природного відповідального господаря у цьому краю, та одночасне головної гарантії його тісного звязку з Річпосполитою..."

Далі: „...Треба остаточно занехати всяких федералістичних видумок та проектів ввести територіяльну автономію у Східній Малопольщі для здогадного заспокоєння „українських" сепаратистів, бо всі такі помисли і проекти суперечать життєвому інтересові польської держави, а у Східній Галичині ослаблюють духову силу польського населення з користю для сепаратистів..."

Є серед тих постанов також знамениті фрази того рода як про **„руску людність української партії"** (так!), є там постанови про забезпеку всякими штудерними способами голосу навіть найменшій частині поляків у самоуправі, про штучну підтримку всьому польському, про упривілеєння польської мови навіть на терені, на якім не живе ні один поляк, про повне знищення українського шкільництва та залишення як ласку „утраквістичної" школи для дітей у місцевостях, де безоглядна у-

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зиґмунт Залєсский — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 50—60

М. ВОЗНЯК. 2

У спадщині по давно колишньому новоріччі.

(Докінчення.)

А ось іще один приклад, зразок „колядки дівчині, з Закутинець:

Гой, в місті Бару, в боецькім зомі,
Там сі вбирала гречная панна
По пояс сріблом, по землю злотом.
Та як ся вбрала, зо церковці йшла,
До церковці йшла, як ясна зоря.
Там пани стояли, шапки здіймали.
Шапки здіймали. І ся питали:
Ци ти царівна, ци ти крулівна?
Я ні царівна, я ні крулівна,
Я панночка, мамчина дочка,
Мамчина дочка, як калиночка.

Певно ж як від римлян треба було славянам переймати вороження й побажання якогось нового року, певне славяни не починали на весну нового року? — може хтось закинути. Так, славяни витали весну, коли по лютому холоді наставала відлига й наповнювала їх новою надією, але розуміння року було їм чуже, бо на його означення не мають однієї спільної назви. Поняття року зродилося щойно пізніше.

І другий закид може зродитись у когось. Так колядки звязані з Різдвом, а не з новим роком, може хтось заполонувати. Тут треба завважити, що дуже довгий час був день 25. грудня властивим новим роком і тому й давнолітнє колядування злилось із різдвяними святами.

Злившись із Різдвом, з одного боку стягнули коляди переслідування духовенства на себе, з другого почали приймати в себе елементи чисто релігійних пісень, складаних на Різдво Христа. З заходу через Польщу і словацько-чеські землі прийшли також на нашу землю релігійні пісні цього роду, звані піснями на Різдво або набожними піснями на Різдво, як показують їх найдавніші закріплення на папері з XVII. в. Прийнявши від набожних пісень на Різдво багато з їх змісту, дали коляди їм свою назву так, що сьогодні чисто механічно мають деякі колядки назву колядок, а пізніші, набожні пісні на Різдво, колядок. Найдавніший запис колядки маємо з кінця XVII. в. в співанику Бернацького.

Сама організація колядників — це спадщина по колишніх професійних мандрівних носіях колядної пісенности, скоморохах і інших професіоналах. Назва сіл Скоморохами показує, якими популярними були колись вони на нашій землі.

Яке місце займає українська колядна пісенність у словесності, звязаній з Різдвом Христа в усій Европі, має український читач від двох років на таку тему й українську книгу, а саме зроблену порівняльною історично-літературною методою працю д-ра Іляріона Свенціцького п. з. „Різдво Христове в поході віків (Історія літературної теми й форми)" у виданнях Українського Національного Музею у Львові. Автор пішов у своїй праці слідами двох своїх великих попередників Олександра Потебні й Олександра Веселовського, та й дорогій памяті своїх учителів і провідників і присвятив свій трохи не тридцятьлітній труд.

У дев'ятьох розділах рясно ілюстрованої книги використана широка европейська література предмету. Змалював тут дослідник ріст різдвяної теми, виказав як зародилась церковна дія поклону пастухів і магів, далі перейшов до еволюції різдвяної теми в народній пісенности романсько-германського світу, а потому до західно-славянського світу й ширше занявся дослідом різдвяної словесности на землях над Адріятиком і Чорним Морем, щоб найширше спинитись на різдвяній пісенності на землях східного славянства. Авторова систематика мотивів українських колядок і щедрівок велить зробити висновок, що в нашій традиційній словесности маємо такий архів нашої пісенности, як у наших старих літописах для памяток старого українського письменства.

Після тяжкої праці д-ра Свенціцького нема вже для дальших дослідників повороту до давніх романтичних байок і буянь на цю тему, а ся влекуща праця дальшого досліду й тільки досліду. Бажанням, щоб заявилися нові дослідники української колядної пісенности і щоб її велику поетичність краще ніж досі використано в літературних писаннях. І кінчу оці рядки.

українська більшість, про польські підручники, перекладені лиш на українську мову для українських дітей і т. д. і т. п.

Але мабуть шпилем політичної і наукової ендецької мудрости є така постанова:

„Треба занехати вживання назви „українці" на означення руської людности, тому, що ця назва не має історичної підстави (!!) і була накинена (!) рускому людові (слова „тарід" не найдете. — Прим. Ред.) підчас світової війни рускими сепаратистами з метою відірвати Східню Малопольщу від Польщі. Треба приступити до скасування окремішньої руської азбуки у школі, часописах (!) та в офіціяльних оповіщеннях, і змагати до повного зрівнання обох календарів..."

Ця програма справді така проречиста, що т. Грабський може спокійно спати: ані старі ані молоді ендеки не спроневірились його засадам.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

НАША ГОСПОДАРСЬКА ПРЕСА В НОВОМУ РОЦІ.

З вдоволенням треба підкреслити, що в новий рік увійшли ми з тою самою кількістю господарських періодиків, якою закінчили ми старий рік. РСУК дальше видає свої два органи: економічна-суспільний місячник **„Кооперативна Республика"** і масовий тижневик **„Госп. Кооп. Часопис"** (багатотиражник „Кооперативна Родина" поминаємо, бо він змістом своїм не є господарський). Журнал „Кооп. Респ." у 1. числі приніс статтю **І. Витановича** про Грушевського і скорочений реферат **д-р Х. Кононенко**, який вона читала на Жін. Конгресі, п. н. „Економічна незалежність жінки". „І. К. Ч." у подвійному числі (1-2) приніс цілу низку статей відомих наших кооператорів. Найцікавішою з них уважаємо **„Завтра нашого промислу" М. Корчинського,** хоч з усіми виводами автора безастережно не можемо погодитись.

З інших господарських періодиків згадаємо **„Кооперативне Молочарство"**, що ввійшло в X-ий рік істнування. Перше число за цей рік, як усі його попередники, строго ділове своїм змістом. Теж саме і **„Сільський Господар"**.

З некооперативних видань згадаємо двотижневик **„Торговля і Промисл"**, орган Союзу Українських Купців і Промисловців. Появляється він буде і дальше кожного другого тижня. Також згадаємо авршавський **„Пром.-Торговельний Вістник"**, який в останніх місяцях не вийшов, але мабуть незабаром знову правильно появлятись буде.

Звязали ми вже теж до річників Українського Економічного Бюра в Варшаві. Досі появилось їх два (рр. 1933 і 1934). **„Третій Річник"** появиться дещо припізнено. Принесе він багатий інформаційний і статистичний матеріял.

Треба підкреслити, що наша політична преса в минулому році ще більше ніж у попередніх роках, звертала увагу на справи економічні. Вона не тільки реєструвала ріжні факти з господарського життя, але теж принесла кілька цінніших статтей засадничого характеру.

Польська хроніка.

ПОЛЬСЬКА ГОСПОДАРСЬКА ПОЛІТИКА В ЧАСІ КРІЗИ. — ІІ РЕЗУЛЬТАТИ.

Під тим наголовком помістив І. Матушевський велику статтю в льондонських „Фіненшел Нюс", а переклад її принесло багато польських газет. Ми дамо тут тільки невеличкий уривок з неї.

Які результати дала госп. політика Польщі? — питає автор і відповідає:

Польща є одним з найдешевших країв. Польща задержала золотий стандарт. Таке зістановлення дуже рідке, бо дешеві є сьогодні переважно ті краї, які кинули голд-стандарт. Краї, що його втринують, мають великі трудноші в міжнародній торгівлі з уваги на внутрішню дорожнечу. Кошт прожитку в Польщі є менше-більше вдвоє нижчий, ніж у Німеччині, а 50 відс. нижчий ніж у Франції. Разом з тим торг. білянс Польщі, починаючи від половини 1929 р. постійно активний, усі закордонні довги (з виняткои воєнних) Польща платить безперервно і негайно. Буджетові дефіцити років 1930-34 повністю покриті, а заразом задовження скарбу збільшилось тільки на яких 20 міл. фунтів. Польські банки не зазнали своєї діяльности ні на годину, хоч був крах в Австрії, Німеччині і в Америці. Ощадности за роки кріза зросли дуже поважно, бо підвищились від 1928 р. до 1934 на 117.7 проц.

Вказавши на стільки плюсів, п. Матушевський не забув згадати і мінусів: безробіття, нерентовні ціни сільськ. продуктів, високі додатки (і більш нічого...) Щ о добробуту в Польщі нема — то вину несе не польська госп. політика, але міжнародні торговельні відносини. „Світ творить господарську цілість"

БІЛЯНС ЗАГРАНИЧНОЇ ТОРГОВЛІ ПОЛЬЩІ.

Останні підсумки ввезених і вивезених вартостей у місяці грудні позволяють уже на огляд цілорічного біляносу за рік 1934. Його активне сальдо значно вище ніж у році 1933, бо дає 178.280 тисяч проти 133 міліонів. Щоправда далекий він іще від висоти 1932 року (+222 міл.), а ще дальший від 1931 року (+ 411 міл.). Проте поправа очевидна.

ОПЛАТИ НА ФОНД ПРАЦІ ВІД 1. ЛЮТОГО.

Від 1. лютого ц. р. треба вплачувати оплати на т. зв. „Фонд Праці" не до Сусп. Обезпечальні, а до урядів Фонду Безробіття. Речинець вплат: до 20. чергового місяця. Їхня висота: 2 проц. від брутто-заробітку (по половині працівник і хліборобавець).

ПІСЛЯ ПЕРЕБУДОВИ КООПЕР. ОРГАНІЗАЦІЙ. ЛІКВІДАЦІЯ „ЗЕДНОЧЕННЯ".

На засіданню ліквідаційної ради варшавського „Обєднання союзів рільничих кооператив" 8. ц. м. вибрано ліквідаційну комісію. Все майно призначено згідно зі статутом на видавництво ім. Стефчика при Кооп. Науч. Інституті.

СТУДІЮЮТЬ ГОСПОДАРСЬКІ ПРОБЛЕМИ СХІДНИХ РАЙОНІВ.

При „Т-ві Розвою Східніх Земель" у Варшаві зорганізовано гурток економістів, який має збирати матеріяли про господарське життя на „сх. кресах" і їх опрацьовувати.

АДМІНІСТРАЦІЙНІ КАРИ.

В журналі „Вядомосьці Статистичне" находимо цифру стягнених з населення Польщі адміністраційних кар в р. 1933—1934. Є вона на 129.380 зол. більша ніж у р. 1932—1933 (зол. 1,144.959 проти зол. 1,015.579). З гльобальної суми приходить на львівське воєвідство 77.212 зол., на станиславівське 57.779, на тернопільське 47.930 зол. На жаль не знаємо скільки з того заплатило українське населення. Цього статистика не розріжняє.

Світова хроніка.

ЗАВДАННЯ 1935 РОКУ.

Чеський часопис „Зліч", що його видає промисловець Батя, розглядаючи те, що приніс минулий рік, пише: По всій імовірності рік 1935. буде роком живої господарсько-політичної активности. Найважнішим завданням року був мир. І треба бути вдячним державним лічам, що всю свою інтелігентію вложили на те, щоби обе-

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує Галицький Магазин Новин. — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

рігти мир. Не можна їм ставити у вину, що вони не змогли вже посвятити такі самі сили іншим завданням. Завданням 1935. року буде: хліб. Справжніми державними мужами будуть ті, які дадуть народнім масам можливість праці, можливість заробити на хліб щоденний.

ОСЯГИ МИНУЛОГО РОКУ З БЛИЗЬКОЇ ПЕРСПЕКТИВИ. — НОВОРІЧНІ ЗДОГАДИ.

Є дві правди: правда обективна і субективна. Це можна було собі нагадати читаючи перегляд госп. осягів за минулий рік. Оцінка тих самих явищ інакша в колах близьких до уряду й інша в дальших від нього колах, які можуть спромогтись на обективність. І це таке скрізь з Америкою включно. Хоч занадто близька перспектива не дозволяє на орудування цифрами з цілого року, то проте господарські публіцисти, спираючись на даних, які вже є, пробували дати синтезу господарських явищ минулого року, з далекойдучими висновками. Хоч справдяться — а все тоти (заявляє більшість) ідемо до кращого. Та те краще своїм змістом дуже таємниче.

В. Я—вич.

Як відбуваються і чим кінчаться москвофільські зїзди.

На днях відбувся в Мукачеві на Закарпатті шумно заповіданий *„зїзд карпаторусского студенчества"*. Як повідомляє „Русскій Народный Голосъ", із загального числа 200 студентів у зїзді взяло участь ок. 30. Поза ними було там до 50 інтелігентів та кількасот селян, стягнених на зїзд або т. зв. автономістами, або націоналістами-фенциківцями. Отже у студентському зїзді не було й десятої частини студентів серед його учасників.

На тому зїзді було безліч привітів, зате просто *ніякої діловой праці*. А в часі дискусії над рефератами, коли представники аграрної партії сен. Бачинський і посли Щерецький та Прокоп покинули зїзд під свисти присутніх, а сенатора Цуркановича студенти скинули зі сцени, звідки він хотів промовляти, — *прийшло до бійки*. Вилися між собою всі, а найбільше фенциківці з автономістами. В повітрі літали крісла і столики, а неодин учасних обірвав штовханця і втік зі „зїзду" з меншим, чи більшим „гудзом".

Тому, що покликана поліція не була в силі приборкати пристрасти того „студентського" зїзду, вирятував справу... Федь Романець, член „Автономного Земледільського Союзу". Він виліз на стіл і разом з кількома прихильниками став співати підкарпатський гимн *„Подкарпатскій русини"*. Цей гимн підхопили автономісти, які мали на салі, здається, більшість, і фенциківцям-націоналістам не лишалось нічого, як перервати бійку, стати „на позір" і — прилучитись до співу.

Так шумний „зїзд карпаторусского студенчества", скликаний „Центр. Союзом Подкарпатско-Русского Студенчества", закінчився *новим скандалом*, не першим і не останнім серед наших москвофілів на Закарпатті.

З нових видань.

ІВАН ЗУБЕНКО: *ФАТУМ*. Повість із 1917—1920 рр. ст. 136. *ГАЛИНА*. Повість із часів визвольної боротьби. Коломия 1934. Накладом В-ва „Ока".

Перша з цих повістей, яку точніше можна би назвати оповіданням, бере за тему події визвольної боротьби. Наш земляк ширий і безастережний патріот Іван Степовий захоплюється революцією, яка має принести волю батьківщині; його захоплення ділить енергійна та інтелігентна жидівочка Мері, донька великого багатія, фабриканта. Хоч уся рідня Мері робить усе, щоб не допустити до подружжя зі Степовим, вона виходить за нього заміж. Тимчасом революційні події поглиблюють конфлікт між Степовим і його жінкою. Вона дивиться на визвольний український рух як на шовінізм, що аранжує справжні гасла революції і схиляється у своїх поглядах до большевиків, які ближчі їй світоглядові та психіці. Дарма, що Мері висловлює ці погляди перед своїм чоловіком, він вірить їй безастережно і вона стає свідком одної темної, дуже важної наради, організаторів наступу проти большевиків. Мері використовує ці інформації, щоб через членів своєї рідні, большевиків, передати де треба. Це стає причиною розгрому національного війська.

Степовий довго кохає свою жінку та обороняє її. Але її рідня завела таку інтригу, що він не вспів дати собі раду з нею. Коли боротьба народнього війська із большевицьким затягається і Степовий їде на фронт, він тратить жінку з очей. Згодом виявляється, що вона проводить одним большевицьким відділом і він мусить, не вважаючи на все своє почування для неї, прикласти руку до її засуду.

Друге оповідання „Галина" утримане в тій самій манері, хоче використати сенсаційні моменти революційного крутіжу, де змінялись погляди та почування. Тут змальована трагедія молодої жінки, залишеної вовком, що йде на фронт. Він залишає її під опікою друга, що під впливом подій змінює для карієри свої національні погляди на большевицькі. На становищі всесильного комісаря хоче використати нагоду і здобути Галину, дружину свого приятеля. Галина, вірна своїм переконанням, не хоче користати з нїяких пропозицій, але приходить момент, коли вона мусить жертвувати своєю особою, щоб вирятувати полонених провідників земляків у руках большевиків. Завдяки її жертві, національні війська поправляють свою ситуацію. Коли чоловік Галини вертається, згодом довідується про всю правду. Боротьба себелюбства і — любови батьківщини з ефектовним фіналом.

Проблеми, яких торкнувся автор в обох оповіданнях, дуже поважні і нелегко дати собі з ними раду. У „Фатумі" і „Галині" вони поділені між сенсацію популярних повістей і міркування на патріотичні теми. Ці міркування, що часто переходять у прозову лірику, виглядають так:

„Чорні дні настали для Української Армії.

Як ранений лев, відступала вона перед удесятеро сильнішим ворогом, зализуючи рани й, коли треба, вишкірюючи зуби, кігті. Аж нарешті спинилася, стиснена з усіх боків, у страшнім „четирокутникові (!) смерти".

„Та не відступ, не втрата терену страшна. Інший, грізніший ворог підступно підкрався й нищив здорове тіло армії. Зневіра, зрощена за їх кривдами сестра: чорна зрада.

„Ось розіслався чутка, що отаман Блакитний перейшов до большевиків та ще й захопив із собою державний скарб.

„А от, як луна, нова вістка: отаман Тимусенко пробував напасти на уряд, арештувати його й зробити державний переворот.

„І почали діти одної Неньки самі на себе „крамолу" кувати, а чужі з усіх сторін приходили з „победами" на Землю Українську..

„Пересіла година настала".

Все пено, просто і повіть дехто може зруйнувати.

м. р.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** 395 90-?

— **Ще про вибух бомби під Вернею.** Як ми вже повідомляли, невідомі люди закопали в Верині дубовий хрест на місці, де поліція злови́ла Біласа й Данилишина. Хрест той поліцай приказав усунути й тоді вибухла закопана там бомба. Від вибуху згинув один гром. сторож, один був ранений. Як повідомляє польська преса, підчас вибуху надійшов із лісу побережник Іван Сенишин. Ті, що закопали хрест, боялися, щоб побережник їх не зрадив, тому розброїли його, відпровадили та вбили кількома вистрілами. Поліція, як твердить згадана преса, повела слідство, арештувала винівників і разом із речевими доказами відставила їх до суду.

— **Львівська хроніка.** З текстильної крамниці Рапапорта при вул. Леонів 33 злодії вкрали товару вартости 8.000 зол. — З хати Маєра Рубіна при вул. Бернштайна 3 вкрали гардеробу та столову заставу вартости 2.400 зол., в Н. Штаркета (Рапапорта 19) забрали одяг, срібні ліхтарі й ін. вартости 2.000 зол., Шулимові Енгельсбергові (Шумлянських 11а) столову заставу й гардеробу вартости 1000 зол. — З хати управителя бюра дирекції держ. лісів (Хоружинви 17) злодії вкрали три футра вартости 2.000 зол. — Чотири запаші виконуючи присуд „дінтойри" поранили на пл. Бернардинській злодія Карла Двожака. Оставили раненого, описля побили тяжко фякра Йос. Мельца та здемолювали ресторан Шталя при вул. Сикстуській 37, тому, що реставратор не хотів їм подати напитків. Поліція арештувала авантурників. — Умово хворий Роман Маньковський вибив шибу в Великому Театрі. Поліція арештувала Маньковського. — Ів. Слівінському як виходив з театру „Ріжнородностей" вкрав злодій портфель із 100 зол. і документами. — У трамваї на вул. Жовківській злодій вкрав портмонетку з 12 зол. Софії Станиш. — На вул. Сикстуській ч. 12 при ношенні вугля посовгнувся сторож дому зпід ч. 32 Фр. Л'нк. Помер до кількох хвилин, бо вдарив головою об мур. — Поліція викрила на Замарстинові в хаті безробітного мельника Ів. Якобше фабрику 5- і 10-золотівок, якого застала при фабрикації грошей. Найшли причандали, хемікалії, багато матеріялу аліяжевого, форми до виробу монет і 15 штук фальшивих 5-золотівок. Якобшого арештували.

— **Краєва хроніка.** У Дрогобичі поліція арештувала шлюсаря Йос. Лободича та Дм. Коваля теж шлюсаря, як пускали в обіг фальшиві 50-сосиківки й 1-золотівки. В хаті Лободича найшли форми, відливи та багато недокінчених фальсифікатів. — У Сколім схопили в авто 11-літнього сина Маркуса Кеслєра зі Львова, який не живе з жінкою. Авто з дитиною поліція придержала в Синевідську. — Гр. Кірман із Деражич (Борщівщина) жартом вложив на голову Ант. Мазура ведро з гашеним вапном. Вапно попарило Мазурові очі. В грізному стані відвезли його до шпиталю. — У Бориславі найшли вбитого 20-літн. лісового практиканта Івана Гриня. Застрілили його мабуть лісові злодії.

— **Вовки.** На Поліссі показалися стада вовків. На них уладжують облави при участи мисливців із Варшави та місцево населення. Також багато вовків появилося на Виленщині, що заподіюють великі шкоди.

— **50 ст. морозу, 18 ст. тепла.** В горішнім бізі Амуру було в неділю 50 степенів Цельзія нижче зера. На Криші тогож дня було 18 ст. тепла.

— **Засудили Адамовичів.** Федеральний суд присяжних у Бруклині признав братів Адамовичів винуватими нелегального виробу спірту. Оборона внесла касацію.

— **Смерть визначного моряка.** В Німеччині помер недавно Карло Полляк, один із старших капітанів на службі північно-німецького Льойду проживши 77 літ. Довший час він був командантом корабля Джордж Вашінгтон, яким прибували українські еміґранти до Америки через Бремен. В часі вибуху війни був він командантом корабля „Кронпринцесін Цецілія" і уславився тим, що як був на морі, три дні відалення від Ню Йорку і дістав вістку про видбух війни, він заховав на дні моря скарби, які віз з Америки до Німеччини, а сам перебився поміж англійські кораблі до Америки і тут причалив до пристані Бар Гарбор, в стейті Мейн. В порті інтернували корабель на цілий протяг війни, доки Америка не сконфіскувала його, а капітан Полляк пішов на інтернування до Форт Огглторп в Джорджії після вибуху війни між Америкою й Німеччиною. Тут зазнайомився ближче з інтернованими українцями, м. ін. з д-ром С. Демидчуком. Відносився дуже прихильно до змагань українського народу. Полляк був знаний з ріжних морських пригод і був відзначений ріжними декораціями, німецькими та заграничними.

— **Графиня Толстая вірить в упадок большевизму.** Дочка славного російського письменника графа Льва Толстого, Олександра Толстая, перебула 12 літ під большевицькою владою, а чотири роки живе в Америці. Спершу жила під Філядельфією, а тепер на фармі у стейті Конетікат. Відтам приїхала була на протибольшевицьке віче, що відбулося в Ню Йорку 16. грудня. Перед вічем обступили її репортери газет і засипали ріжними запитами. — Пані, чи не почуваєтесь відірваною від світу на самітній фармі? — Зовсім ні. Ню Йорк це Богом прокляте місто. У вас нема ні повітря ні природи. А я на своїй самотині маю також все те що й ви тут маєте — маю книжки, журнали газети, і чую в радіо тусаму музику що й ви. Я займаюсь фармою і курми, але теж можу читати, писати й виїздити та давати лекції на ріжні теми. — Як думаєте, чи в Росії настане зміна? — Без сумніву прийде час визволу з большевицького ярма. Сьогодні там чорно як чорна рілля, поволочена бороною, але як швидко рілля зазеленіє, таксамо і в Росії, що сьогодні поволочена бороною, виросте нова зелень.

СПОРТ.

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА ПОЛЬЩІ.

ЛЬВІВ. Лехія — К. Т. Г. 6:1 (2:0, 3:1, 1:0).

КРАКІВ. Краковія — Погонь 4:1 (2:0, 0:0, 2:1).

ВАРШАВА. Чорні — Варшавянка 4:2 (4:1, 0:1, 0:0).

ТЕРНОПІЛЬ. Кресы — Гасмонея 3:0. Змагання за вхід до А-кляси.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 15. І. год. 7:30 веч. „Рокітна дівчина".

Театр Ріжнородностей

Вівторок, 15. І. год. 7:30 веч. „Нічні діти."

Міжнародній турнір мистців дужання за чашу серед. Европи на 1935 р. в салі Кол сею при вул. Сонишин. Початок змагань в год. 9 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В погоні за чорною маскою" „Сховайте ваші сигнали".

АПОЛЛО: „Ігумен Корденський" (Оборона Ченстохови) в кар. А вентюрчем.

АЛЯНС: „Пан без мешкання".

ВАНДА: „Погасаюче полум'я", „Рай підростків".

ГРАЖИНА: „І шож далі, сіра людино?", „Дозвольте нам жити!"

КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).

КОЛІСЕЙ: „На дні океану" й ревія.

КОПЕРНИК: „Смерть відпочивав".

МАРУСЕНЬКА: „Велика подія" та ревія.

МРАЖ: „Газард життя", „Кохає, любить цанує".

МУЗА: „Танок кохання".

ПАЛЯС: „Циганські мельодії".

ПАН: „Імператриця" з Марлеєю Дітріх.

ПАЛАЖ: „Ромнес Маньки Грешної" „Піонірки Техасу".

РАЙ: „Задена година". Мей-Майс.

СВІТ: „Пісню завойовую світ".

СОНЦЕ: „Марш Радецкого" та ревія.

СТИЛЬОВЕ „Тайна малої Шерлі" та ревія „Карнавалові пампушки" (виступ Стефи Стадниківної).

УСПІХА: „Смерть і загадка" (Гарі Піль) і ревія.

ХІМЕРА: „Вкрадено дитину" (Ліні Даміта, Авері Іара).

Закордонне радіо.

Вівторок, 15. січня 1935.

Відень (506,8) 15.45 Солісти, 17.25 Шведська музика, 19.20 Два фортепіяни, 21.15 Легка віденська музика, **Братислава** (298,8) 17.05 „Перепрошую тисячу разів" муз. комедія, 21.40 Гумор у слов. нар. пісні, **Брно** (3.5.4) 21.25 Сучасна рос. муз., **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 11.05 Салон. музика, 19.10 Військ. орк., **Париж** (1648) 13.15 Концерт, 21.10 „Ігназ з Лямермуру" оп. Доніцетті, **Білгород** (437,3) 13.15 Пісні, **Берлін** (356,7) 16.0. Довкола кохання, пісні, музика, 21.10 Концерт (соліст Гебергер), 22.0 Нім. оп. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17.30 Солісти, 18.50 Трубна музика, **Ляйпціг** (382,2) 18.00 Скрипка, **Мінхен** (405,4) 14.20 Солісти, 18.50 Фортепіян, **Будапешт** (550,5) 17.30 Пісеньки, 20.50 Цивайц. нар. музика, 22.40 Циг. музика, **Мілямо** (368,6) 11.30, 13.10 Легка музика, **Рим** (420,8) 21.00 „Травіята" оп. Вердія.

Львівське радіо.

Середа, 16. січня 1935.

6.45 Ранішня авд., 7.20, 22.00 Реклям. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорівстки, 12.05 Огляд преси, 12.10 Концерт, 13.0 Полудн. денник, 13.05 Оп. арій з гр. пл., 15.30 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Фрагм. „Нічних летів", 16.00 Ревія „Старої Банди" з Варшави: „Знову „банди" (з Ярошем), 16.45 Хвилинка запитів для ст. дітей, 17.00 Оперетькові арії з гр. пл., 17.25 Легковаження домашньої праці (гутірка для жінок), 17.35 Спів у супр. фортепіяну, 17.50 Спорт порадник, 18.00 Наукова стенографія, 18.12 Сільва рерум, репертуар театрів, 18.15 Транс.: форт. тріо ц моль оп. 101, 18.45 Господарський відчит, 19.00 У країні колисанок (із гр. пл.), 19.20 Гутірка, 19.30 Твори на контрабасовій із гр. пл., 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 Вечір цик. романсів, 20.45 Веч. дзенник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Цьопенівський концерт, 21.30 Трибуна кінового видця (Юр. Тепа), 21.40 Скрипка (Ірина Дубицька) в супр. форт., 22.15 Здоровлю тебе гр. платівок, 22.30 Танк. музика, 23.00 Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25— 5·27 зол.

Нім. марка 1·90—2·00, фр. франки 34·85—34·90, шв. франки 171·50 171·70 фунти стерлінги 25·80—26·10, австр. шилінги 99·00 100·00, чеські корони 21·50—21·80.

Золото: Долари 8·910—8·930, Франки фр. 34·50—34·60 Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рубді 45·50—46·30.

Срібло: Коронки 0·32, Рубді 1·25, Фльорени 0·67—0·68.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дрібно Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноц.	16·50	16·75		
Пшениця збірна	15·25	15·50	17·00	17·25
Жито одноцінне	13·50	13·75	15·25	15·50
Жито збірне			14·75	15·00
Ячмінь одноцінний	14·00	14·25		
Ячмінь на кашо	13·25	13·50	14·25	14·50
Ячмінь пест.	13·00	13·25		
Овес од. незам. 473	12·75	13·25	14·75	15·25
Овес од. незам. 459	12·00	12·50	14·00	14·50
Овес од легко зам.			13·00	13·25
Овес зб. легко зам.	10·50	10·75	12·50	12·75
Овес одноц. з. зам.			11·50	11·75
Овес збірн. зам.	9·25	9·50	11·25	11·50
Кукурудза красна	16·00	16·50		
Бараболя промис. 16% екроби	2·75	3·00		
Фасоля біла з міш	17·00	21·00		
Фасоля краса „	16·00	16·50		

Горох Вікторія	40·00—45·00	
Горох пів Вікторія	30·00—34·00	
Горох польовий	2·.0—25·00	
Горох зелений	25·00—27·00	
Горох Фольтера	27·00—30·00	
Бобик	12·50 13·00	
Вика чорна	16·00—17·00	
Вика сіра	14·50—15·50	
Сіно сол прасов.	6·00— 7·00	
Солома прасов.	3·50— 4·50	
Гречка на зливо	1·90—1·75	
Гречка паст.	11·75—12·00	
Льон	45·00—46·00	
Лубін синій	7 0— 7·25	
Р пак озимий	39·50—44·40	
Ріпак літній	34·00—37·00	
Круши гречані	24·00—2.·00	
Просо краяне	15·00—16·50	
Мачухи льняні	14·50—15·00	
Кон. черв. нат	105·00—115·00	
Конюш. чер. вільна від кам	125·00—135·00	
Кон. черв. насін. вільна в. хв.	140·00—145·00	
Кон. біла нат вільна від кам.	80·00—100·00	
Кон. біла вільна від кам.	110·00—135·00	
Мак синій	37·00—42·00	
Мак синий	31·00—32·00	
Мука пш. І. Б.		32·50 33·00
Мука пш. І. Ц.		30·00—30·50
Мука пш. І. Д.		28·50—29·00
Мука пш. І. Е.		26·0·—26·50
Мука пш. ІІ. Ц.		26·00 - 26·50
Мука пш. ІІ. Д.		24·0—24·50
Мука пш. ІІ. Е.		23·00—23·50
Мука пш. ІІ. Ф.		20·50—21·00
Мука пш. ІІ. Г.		17·00—17·50
Мука пш. ІІІ. А.		13·00—13·50
Мука пш. озимова		18·5.—19·00
Мука житня І. кат. до 55%		26·00—26·50
Мука житня І. кат. до 65%		24·00 —24·50
Мука житня ІІ. к. ситк. до 70%		15·00—15·50
Висівки житні	7·00— 7·25	
Висівки пшен. гр	7·75— 8·00	
Висівки пшен. сер.		8·50— 8·75
Висівки пш. мілкі	8·50— 8·75	
Висівки ячмінні	8·00— 8·25	9·50—10·00
Круши ячмінні гр.		22·00—23·00
Пшоно		29·0·—31·00
Пеницак		28·00—23·00
Мішки ужив. 1 шт.		0·99— 1·00

За редакцію відповідає Олександер Костик. Печатає Володимира Сініка „Діло". З друкарні Вид. Сініки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 11 (13.909). Львів середа 16. січня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 8·50 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції 29-43. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Добрі відсотки
Найбільшу пезність
Інтратний інтерес
Спокійну голову
будете мати — складаючи свої ощадности Трівке опроцентування
в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР", Естетичну книжечку
Львів, вул. Руська ч. 20. Резерву на старість.

Німеччина приступить до італійсько-французького союзу.

БЕРЛІН, ПАТ. В останніх днях відвідали амбасадори Франції та Італії у Берліні міністерство закордонних справ з метою впевнати згоду Німеччини, щоби приступила до французько-італійського союзу. Амбасадорам заявили що покищо в Берліні ждуть на тексти римських протоколів. Німецький уряд мабуть згодиться підписати римські протоколи, хоча вони насувають великі застереження в Німеччині.

7.500 боєвих літаків у СССР.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Американський журналіст Люї Фішер, постійний від кількох років кореспондент у Москві, оголосив у „Ню Кронікль" статтю про повітряні сили СССР. Люї Фішер пише, що в дні 1. січня ц. р. большевики мали 3.500 літаків і 1.500 гідропланів. Крім того 2.500 літаків вважають до цивільної комунікації. Їх можуть колись ханлинти на випадок війни обернути на боєві літаки. Фішер заявляє, що між Францією і СССР ведуться переговори про ліквідацію большевицької летунської армії на випадок війни з Німеччиною.

Політичний страйк у Сарбрікен.

ПАРИЖ, ПАТ. АВАС повідомляє зі Сарбрікен, що в копальні Шпаль дійшло до страйку вуглекопів з політичних причин. На 320 вуглекопів прийшло до праці 36 робітників. Причини страйку такі: В дні 9. січня ц. р. один з вуглекопів на прохання гітлерівців виїхав до Франкфурту над Майном, де виголосив до радіо гостру промову проти французької управи сарських копалень. Управа копальні рішила вигнати цього робітника. Тоді його товариші на знак солідарности почали страйк.

Призначення директора

Хліборобського Ліцею з українською мовою навчання.

На підставі упоевноваження міністерства освіти з дня 9. січня ц. р. завідуючою Кураторія Львівської Шкільної Округи на директора Хліборобського Ліцею з українською мовою навчання в Чернівці, пов. Жидачів, інж. д-ра Михайла Холевчука, дотеперішнього директора Т-ва „Сільський Господар". Новопризначений директор ліцею обняв уже обовязки і переводить вступні праці над його організацією.

Пригадуємо, що речинець вписів до ліцею, які переводить Кураторія Львівської Шкільної Округи, минає з днем 10. лютого ц. р. Тому рефлектанти повинні внести подання про прийняття до цього часу.

Віднайдення невідомої опери „Мазепа".

ПАРИЖ, (Офінор). Відомий український композитор Ю. Пономаренко віднайшов у крамниці старих нот в Парижі оперу „Мазепа" в пятьох актах, видану в Бордо 1892. року. Оперу цю, що була зовсім забута, а можливо й зовсім незнана в українських музичних колах, написала графиня де Гран Валь, учениця Сен Саенса і відома в свій час жінка-музик. Видана зона була вже після смерти авторки в невеликій кількости примірників і винайдений примірник є дуже великою рідкістю. Цей примірник набуло Музичне Т-во імени Кошиця в Парижі, яке вживає заходів, щоб улаштувати переслухання опери в присутности фахівців українців та французів.

Справа Всеукраїнського Конгресу

у швайцарській пресі.

„Нав Шріхер Цайтунг" подала повідомлення про нараду українських крайових та еміграційних партій у справі майбутнього Всеукраїнського Конгресу зазначуючи, що причиною обєднання українських національних сил є загострення протиукраїнської політики московського уряду.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Дивна історія.

Пишуть нам.

В селі Переволочній, золочівського повіту, виявилося дня 24. грудня м. р., що хтось знищив портрет през. Мосціцького у шкільній залі; учителька К., яка у міжчасі збожеволіла, заявила перед поліцією, що вона є справницею цього вчинку, але попри те своїми зізнаннями обтяжила деяких молодих селян, яких поліція арештувала, а саме Юрка й Івана Литвинів та Петра Іванова з с. Стовпина. Також арештувала поліція місцевого вчителя.

Але на тому не скінчилося

напередодні

українських Різдвяних Свят переводили поліційні агенти допити вже не так у справі знищеного портрету, як щодо заходів молоді основати самоосвітній гурток. Поліція зарядила крім того особисті зворушування кількох молодих селян у часі українських Різдвяних Свят на посторунку поліції в Соколівці, а селянина Михайла Щуровського арештувала за те, що він, мовляв, читав зібраним селянам тіну небезпечну книжку, як д-ра Б. Барвінського „Оповідання з рідної історії" (шкільний підручник для початкових кляс середніх шкіл, одобрений Кураторією!)

Арештовані перебувають у золочівській вязниці і ними повинні зацікавитися місцеві адвокати.

Матеріяли на мужеські убрання
спортові, візитові, фраки і смокінги з найліпших Бельських фірм, як теж оригінальні англійські у величезному виборі — поручає
Дім Моди
Львів, Марійська пл. 4. Европейський І отель
Обслуга в українській мові.

Понад 90 відс. за Німеччиною.

ВЕЛИЧЕЗНА ПЕРЕМОГА НІМЦІВ У САРЩИНІ.

Львів, 15. січня 1935.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Офіціяльні висліди плебісциту у Басейні Сари: Право голосування мало: 539.542 осіб. Віддало голосів: 528.704. За статус кво висловилося: 46.613. За прилуку до Франції: 2.083. За прилуку до Німеччини: 476.089. Неважних голосів: 501. Білих карток: 1.256.

Комунікат ПАТ-а із Сарбрікен покривається з повищим женевським комунікатом, виказуючи лише мінімальні відхилення.

*

Цифри офіціяльного комунікату говорять більше, ніж найпалкіша промова. Передовсім: величанська громадська зрілість населення, яке пішло до голосування у 98 проц. Безперечно — грав тут ролю й організаційний апарат, який напр. дбав про довіз недужих до місця голосування, опікувався приїжджими, влекшував голосування працюючим і т. д. А проте ніяка організація не помогла б, коли б не було пригожого для організування людського елементу, коли б не було в народі почуття потреби організації, як допоміжного чинника при виконуванні громадського й патріотичного обовязку.

Імпонуючій скількости голосуючих відповідає теж імпонуюча скількість віданих голосів за поворот Басейну Сари до державного звязку з Німеччиною. Коли підрахувати голоси тих, що висловилися за прилуку краю до Франції, за збереження нинішнього стану, і тих, які віддали білі картки, то сума всіх тих явних і скритих противників прилуки краю до Німеччини не досягає 10-ти відсотків усіх віданих голосів.

З недільним голосуванням у Сарі звязані ще два моменти. Перший з них, це 100-відсоткова певність правильности статистики виборів. Вибори переводила міжнародня комісія під охороною міжнародного військово-поліційного корпусу. Безпосередньо після закінчення праці, комісія повезла до Женеви не тільки офіціяльні рапорти про вислід голосування, але й 60 скринь з відданими при голосуванні картками виборців. Той спеціяльний поїзд стояв на території Сарщини під охороною англійських військ, на території Франції охороняла його французька жандармерія, у Швайцарії берегла його швайцарська міліція. Виборчі картки будуть спалені в присутности членів Ради Ліги Націй після того, як Комісія складе їй офіціяльний рапорт. Станеться це вже в найближчу середу. Словом, ніхто, абсолютно ніхто у світі не може мати найменшого сумніву щодо того, що ні один голос не вийшов з виборчої урни інакший, ніж до неї ввійшов, що ні одно „чудо" не могло там статися і що виборчі карточки падали до урн дійсно як до сейфів, що їх не берегли ніякі політичні митарі.

Але поруч із цим моментом сарського плебісциту вся ворожа й неприхильна Німеччині преса підкреслює терор націонал-соціялістів, виписуючи на цю тему найстрашніші речі. Можна би безперечно погодитися, що 1) існування на території Сарщини міжнародньої комісії і міжнародньої військової сили не допускало до ніяких искравих агітаційних вибриків: факт аре

Уживайте лише

знаменитої цикорії **„ЛУНА“**
здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ“**
і зернистої **„Солодової кави ЛУНА“**

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл“ Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

штування навіть високих партійних націонал-соціялістичних місцевих достойників під закидом недозволеної агітації, вказує найкроще, що міжнародні плебісцитові чинники, між якими французи мали з природи річи найбільший голос, не робили собі великих церемоній і користали зі своїх прав у цілій повноті. З другого боку не підлягає теж сумнівові, що на населенні плебісцитової округи офіціяльні і партійні чинники ІІІ. Німеччини робили сильний моральний натиск. Але знову таки: коли читати агітаційні промови, які виголошували соціялістичні й комуністичні промовці („єдність робітничого фронту“), то видно, що і вони мали змогу виявляти беззастережно свої погляди, — і націонал-соціялісти мають право закидати їм зрадництво батьківщини. Коли теж правдивими були всі прогнози противників ІІІ. Німеччини, то можна міркувати, що при всьому натискові звоні — таки скількість голосуючих за втриманням статус кво булаб більша ІІІ, якнебудь рахувати, висліл саркського плебісциту є великою перемогою німецького патріотичного духа та одночасно великою перемогою існуючого режиму, — без огляду на всі його хиби. За приłукою Сарщини до Франції голосували лише сарські французи, за втриманням дотеперішнього стану — соціялісти й комуністи, за приłуку до Німеччини — всі інші.

Між тими іншими найшлись і католики, найсильніша група місцевого німецького населення. Із оригінальних репортажів нашого кореспондента ред. Р. Голіяна (м. і. гл. Різдвяне число „Діла“) наші читачі знають про той глибокий душевний конфлікт, який мусіли пережити сарські католики, коли мали рішатися — при якому з трьох запитів виборчої карточки ставити хрестик. Перемогло почуття патріотизму й національної єдности. Останні вістки — про побут на терені Сарщини б. канцлера Брінінга, про приїзд туди на кілька днів перед плебісцитом фон Папена, про маніфестаційні, деякі проповіди високих католицьких духовників, — все це каже догадуватися, що відповідальні німецькі чинники дали німецьким католицьким провідникам якісь гарантії зміни дотеперішньої, справді шкідливої та дивоглядної політики супроти католицизму, політики, яка у великій мірі причинилася до міжнародньої політичної ізоляції Німеччини.

Зате висліди плебісциту дають німецькому урядові дуже поважний атут — і проти всієї антигітлерівської закордонної пропаганди і проти прихильників того духа, з якого зродилася 16-літня окупація Сарщини. Французький уряд Фландена, завертаючи на короткий час перед плебісцитом з тієї дороги, резигнуючи з первісних планів анексії того краю та передбачуючи висліл плебісциту, — виявив велику державно-політичну мудрість. Нема сумніву, що тепер Рада Ліги короткою процедурою передасть Сарщину Німеччині, спираючись на франко-німецькій умові, — а протести Макса Бравна можуть хіба викликати за кордоном несмак та ще дужче скріпити моральний авторитет Гітлера.

Плебісцит у Басейні Сари закінчує болючу сторінку версайського трактату. Перекреслення того одного насильства промощує дорогу Німеччині до повороту до міжнародньої співпраці. Одночасна фактична легалізація німецького озброєння дозволяє англійській дипльоматії виступати вже отверто у ролі посередника у справі повороту Німеччини до Ліги Націй.

Тому і посередньо і безпосередньо сарський плебісцит має величезне політичне значіння. Висліл плебісциту найболючіше бе також по Совіґах, які грають виключно на франко-німецькій ворожнечі. Сьогодні валиться вся будівля, з таким трудом будована Літвіновим і Барту.

Зм'на льокалю склад автомобілевих артикулів тепер Львів, ул. Академічна 7. **Вітолд Транда**

На парляментарній арені.

З нарад соймової буджетової комісії.

Дня 10. січня передполуднем радила **соймова буджетова** комісія над ресортом **міністерства загр. справ.** Згідно з щорічною практикою велась і тепер буджетова дискусія не довкола всієї політики міністра закордонних справ і провідних її засад, але тільки щодо справ, так сказати, організаційних, звязаних з предложеним прелімінарем. Найбільше уваг присвячено пропагандивній праці всіх закордонних польських представництв, зокрема їх діяльности в ділянці господарській і поширення експорту з Польщі та дотично охорони польських громадян за границею. Наради велися в присутности віцеміністра закордонних справ Шембека на основі реферату пос. Валевського. В імени Українського Клюбу взяв участь у засіданні комісії **пос. д-р В. Загайкевич.** З уваги на виключення зпід дискусії справ загальної політики порушив бесідник лише справу масових арештувань і розстрілів українців у Совітах. Промовець представив, як безнастанна поворотна хвиля екстермінаційної політики Московщини супроти України й українців довела в першій декаді грудня мин. року до безчисленних арештувань і розстрілів у Києві українських діячів, між ними находилось кількох емігрантів з границь Польщі, які враз з родинами найшлися в межах Большевії. Бесідник зазначив, що хоча арештовані й розстріляні були як комуністи або большевикофіли противниками політичними і великими шкідниками українських національних змагань та розсадниками погубної большевицької отруї, то все таки, згідно з протестом найширших кол українського громадянства проти подій на Великій Україні і масових персекуцій, мусить як українець піднести голос проти цієї екстермінаційної політики московських окупантів України. Д-р Загайкевич запитав міністра, чи він цікавиться тими подіями в напрямі провірення, чи поміж увязненими й розстріляними та їх безпомічно полишеними родинами нема громадян польської держави. По переведеній дискусії, яка, як згадано, оберталась у вузьких границях, віцеміністер Шембек, відповідаючи на поодинокі запити і закиди на висоди пос. д-ра Загайкевича, заявив, що, оскільки міністерству відомо, поміж арештованими і розстріляними в Києві громадян Річипосполитої Польської не було.

*

Того самого дня пополудні радила до півночі **буджетова комісія** над прелімінарем **міністерства справедливости** у присутности міністра Міхаловського, віцеміністра Сечковського і начальників поодиноких департаментів того міністерства. Над рефератом пос. Зайдлера (як відомо, всі реферати мають члени ББ) звязалась відтак широка дискусія, у якій забрали голос представники всіх партій і клюбів. Від Українського Клюбу виголосив довшу промову **пос. д-р Загайкевич,** обговорюючи основно всі справи, що дотикають українців, звязані з ресортом міністерства справедливости. Згадавши, що відємною стороною реферату пос. Зайдлера є недостача всякого критичного насвітлення діяльности міністерства справедливости, задержався промовець наперед над справами законодатними. У факті видання цілої маси правних норм і то в найбільшій частині безпосередньо перед скликанням сойму, як розпорядків президента, добачує промовець, усунення парляменту від властивого, а то й одинокого його завдання та права, яким є законодавство. Є це дальша послідовна політика уряду, що прямує до постпонування а то й цілковитого усунення сойму від голосу, з одинокій йому полишеній ділянці. Вислідом цього є недбайливість і невмілість в укладі деяких декретальних законів, які безнастанно уягають новелізації шляхом нових декретів, зі шкодою для лінійности і тривкости правового життя. Тому бесідник називає це законодавство законодавством експериментальним. Обговоривши зокрема новий закон **про судові оплати,** який обовязує від нового 1935 року та його недостачі (висота впису, висота касаційних кавцій, недостача унормування належитостей за доручення і т. д.) та декрет з дня 24. X. 1934 р. про деякі проступки проти безпеченства держави й очеркнувши цей проект, як грізний т. зв. каучуковий патент, який дозво-

Мін. Бек захорів у Женеві.

Мін. Бек, що приїхав до Женеви на сесію Ліги Націй захорів підчас подорожі. Лікар ствердив бронхіт лівого боку легенів і поручив мін. Бекові не кидати ліжка. Тому теж мін. Бек не був в понеділок пополудні на засіданні Ради Ліги. Мін. Бек приняв у себе турецького міністра закорд. справ Тевфік Ружді Араса, предсідника теперішньої сесії Ради. Конференція послужила Бекові зорієнтуватися в цілости справ, що є на денному порядку Ліги. Вечором мін. Бек приняв мадярського міністра закорд. справ Каню.

Лявaль заспокоює Літвінова.

„Еко де Парі“ повідомляє, що ком. Літвінов у розмові з Лявалем настоював, щоб посунути вперед переговори в справі сх. пакту. „Евр“ твердить, що Лявaль дав большевицькому комісареві запевнення в звязку із затривоженням, яке міг би в Москві викликати римський пакт. „Пті Парізієн“ повідомляє, що розмова між обома політиками тревала дуже довго, бо римський пакт викликав затривоження в СССР. Там бояться, що римський пакт це пакт чотирьох в іншій формі.

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма **Зиґмунт Залєський — Львів,** вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 51—60

Голосування у Сарщині.

ДИСЦИПЛІНА ТА СВЯТОЧНИЙ НАСТРІЙ.

Виборчі бюра в Сарщині почали працю в год. 7.30 рано. За пів години позагоювали формальні справи та відчинили бюра для голосуючих. У виборчих льокалях процедура відбувалася згідно з устійненими приписами, при повній тишині. Всякі жести, спори в середині льокалів були заборонені.

Передполуднем приїхало останніх 15 спеціяльних поїздів, що привезли управнених до голосування, в тому два поїзди із Франції. Весь день поїзди, трамваї, автобуси й вантажні авта перевозили безплатно горожан Сарщини, управнених до голосування в інших місцевостях, ніж ті, в яких живуть. Загалом ок. 80 тисяч людей мусіло їхати до тих місцевостей, в яких жили в 1919 році. На вулицях міст і в селах святочний настрій, всюди строга дисципліна. Майже всі доми прикрашені зеленю, в деяких місцевостях побудували тріюмфальні луки, в інших вулиці обсадили смерічками. На мурах повно афіш німецького фронту, дуже мало афіш за статус кво.

На німецькому кордоні одною лише станцією за три ост. дні переїхало 25 тисяч управнених до голосування, в цьому багато хорих. На кордоні були спеціяльні санітарні станиці.

Жадайте всюди! найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар ло лещат. 4056—7 **„СІЛЬВА“** Львів, Бандурського 5

Голяндія прийме емігрантів зі Сарщини.

ГАҐА, ПАТ. Голяндський уряд дозволив на приїзд емігрантам зі Сарщини, коли їх викинуть як небажаних чужинців.

Зал знича катастрофа у Манджу-Ко.

ПЕКІН, ПАТ. Між Мукденом і Шангаєвом перевернувся військовий японський поїзд. Загинуло 12 вояків, 18 ранених. Кружляють поголоски, що катастрофу спричинили повстанці.

Замовлення приймає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

дяє всьому надати характер протидержавного ділання і підтягнути під постанови цього закону, який обмежує право вибору оборонця, не допускає апеляції, а лиш касацію і т. д., перейшов промовець до справ натури особової. Політику міністерства справедливости в тій ділянці назвав бесідник протиінтелектуальною, бо вона забиває всякий інтелект у судівництві. Засоби судової адміністрації, пристосовані до судів, убивають інтелект судейський. Такий самий характер має повне знищення **адвокатури**, як одинокого від уряду незалежного інтелектуального чинника. Знищення адвокатури оправдує хіба тезу, що „правний речник має рацію істнування тільки у правовій державі".

Довше спинився наш промовець над справою **нотаріяту**, у якому поведено безпощадну боротьбу проти українців. На 133 нотарів в окрузі львівської апеляції в 1923—1928 рр. було нотаріїв-українців 32. Тепер у тій самій окрузі на загальне число 167 нотарів є українців 17. Утворено засаду, що українець може бути іменований нотарем лиш на посаду, опорожнену українцем. У цей спосіб вже згори обмежено можливість бути українцеві нотарем. Одначе і цю засаду проломлюють на шкоду українців, бо напр. у Коломиї по смерти нотаря Лучаківського став на його місце нотар поляк. Є дальшою засадою, що нотарям-полякам не вільно давати у своїх канцеляріях праці в характері асесорів, аплікантів та канцелярійного персоналу — українцям, які здані лиш на українські нотаріяльні канцелярії. В цей спосіб на одну нотаріяльну канцелярію, обсаджену українцем, припадалоб 2-х асесорів чи пак аплікантів, яких тепер є около 35, що очевидно замикає багатьом аплікантам змогу праці в нотаріяті. А що, як відомо, українці мають самі гірші та менші нотаріяльні канцелярії, так що не є в силі оплачувати помічних аплікантських сил, — тож гороскопи на будуче для українських нотаріяльних аплікантів є ще гірші. В останніх часах усі нотарі поляки виповіли посади занятим у них українцям, пояснюючи, що такий мають приказ з гори. Деяким заявили їх патрони, що вони взагалі є счеркнені з нотаріяльної листи і що ніде не будуть приняті. Письменного рішення звільнені з посад чи пак счеркнені з нотаріяльної листи апліканти, хоч цього домагаються, не дістають, через що не можуть доходити своїх прав. На чиє заряджения і на чий приказ це діється, годі збагнути. Одні кажуть, що на приказ президента львівського апеляційного суду, інші, що на приказ президента нотаріяльної львівської Палати. Дотепер міністри справедливости та президенти львівської апеляції запевнювали, що при персональних обсадах іде лише про кваліфікації даного кандидата, при чому справа національности не грає ролі. Одначе теперішня персональна політика в судах і в нотаріяті доказує щось протилежне, доказує, що й на цьому полі йде екстермінаційна політика проти українців. Цим і пояснює бесідник творення нотаріяльними польськими канцеляріями спілок, які лучать в одну канцелярію дві, а то і три окремі нотаріяльні канцелярії. Робиться це тому, що теперішній молодий польський нотаріяльний нарибок не в силі заспокоїти запотребування польських нотаріяльних канцелярій.

Обговоривши справу судових газетних конфіскат, зокрема справу конфіскати повісти др А. Чайківського під наголовком „До слави" (що врешто є предметом окремої інтерпеляції в соймі та було в „Ділі" освітлене д-ром Бараном), зупинився посол д-р Загайкевич над справою тюремщини, **численних арештувань** і політичних процесів. 24 пр. превенційно увязнених без правосильного судового вироку, яке то число буджетовий референт уважав проявом відрадним і потішаючим, д-р Загайкевич уважає проявом страшним і тому виступає проти надмірного пристосування превенційного арешту. Обговоривши масові й численні процеси проти українців і то тепер не лиш за приналежність до УОН, але й проти духовенства та селянства з нагоди свята „Молодь Христові", з нагоди процесій і панахид на могилі полеглих, з нагоди посвячування хрестів на могилах незнаного вояка, що в результаті довело в 1933 р. до покарання 86 осіб української національности на суму 232 літ, а за 10 місяців 1934 р. до покарання 247 українців, разом счисливши на кару 765 літ вязниці, стверджує пос. д-р Загайкевич, що годі говорити про нетенденційні виміри карної справедливости. На доказ цього, що це не є твердження абстрактне, покликується бесідник на листопадову полеміку поміж послом Жулавським і ББВР дотично колишнього генерала Кшемінського, щодо якого заявив був у соймі пос. Медзінський (ББ), що ген. Кшемінський свого часу як австрійський аудитор обняв цю посаду на приказ генерала Ридза-Сьміглього та на тому становищі урятував від смерти багато польських легіоністів, увільнюючи їх, хоча їх провина була доказана. Цей факт ствердив був також у своїй енунціяції генерал Ридз-Сьмігли. Отже безперечний доказ пристосовування в справах чисто судових власної державницької політики в міру потреби й пожитку національно-державницького. Таку власне політику веде тепер міністерство справедливости в політичних процесах проти українців.

Відтак задержався пос. д-р Загайкевич при справі масових арештувань українців без найменшої підстави по убивстві міністра Перацького. Наперед арештували, а відтак щойно шукали за мотивами підозріння. Слідство в тій справі вів прокуратор при слідчім відділі м. Варшави й окремий суддя для спеціяльних доручень. По виказанні непричасности до убивства мін. Перацького придержують арештованих як підозрілих у приналежности, або симпатиків до ОУН і слідство протягається цілими місяцями. У звязку з цим згадав промовець про **енунціяцію міністра Міхалов**ського **з 10. липня мин. року** в справі виновників убивства мін. Перацького. Д-р Загайкевич заявив, що це факт відокремлений, досі не практикований, щоб у часі, коли почались карні дохождення, коли справа находиться в суді і заки ще суд видав своє правосильне рішення, щоб хтонебудь, а тим менше такий авторитативний чинник, яким є міністер, видав згори осуд про цю справу, який все пересуджує. Таку енунціяцію можна розуміти тільки як змагання усунути здогади публичної опінії від всяких інших у цій справі підозрінь та міркувань. Змагання, яке згори надає авторитативний напрям розвязки цієї справи. Денебудь має своє коріння убивство мін. Перацького, бесідник уважає того роду енунціяцію невластивою, бо перед вчасною і в своїх наслідках для найширших кол українського населення дуже погубною.

Врешті обговорив бесідник справу **Берези Картуської**, за яку міністр справедливости є відповідальний нарівні з міністром внутрішніх справ. Цій справі присвятив пос. д-р Загайкевич ширші основні уваги. З цілої низки справ, обговорених представником Українського Клюбу, слід ще згадати справу коморників, передречинцевого звільнювання від кари, потребу амнестії для політичних вязнів, а відтак справу скасування Окружного Суду в Сяноці і приділення приналежних до нього городських судів до окружних судів у Ряшеві та Яслі, значить: до округи Апеляційного Суду в Кракові. Справу цю обговорив промовець основно зі становища юридичного, практичного для заінтересованого населення і передовсім зі становища національного українського. З уваги на те, що справа ця була на сторінках „Діло" докладно зясована, пропускаємо основні виводи представника Українського Клюбу.

Всім промовцям **відповідав на кінці міністр Міхаловський**, який заявив, що в справі приділювання посад не стоїть на становищі національному, але мусить уважати на льояльний спосіб думання кандидатів. Відповідь міністра в справі убивства мін. Перацького „Діло" вже зреферувало, тому її тут не наводимо. Щодо амнестії, то мін. Міхаловський заявив, що про загальну амнестію тепер не думає, а індивідуальна амнестія належить до щоденних праць міністерства справедливости. Одначе не має наміру ані не робить приготувань до якихсь масових помилувань. Дотично поголосок про реформу адвокатури міністр заявив, що є різні проекти в цій справі. З одним конкретним проектом звернулась до міністра Начальна Рада Адвокатів, представляючи йому устно цю справу. Про реформу устрою адвокатури думає покищо Начальна Рада Адвокатів і її елаборат може бути предметом міркувань у недалекій будучности.

20 зол. ШЛІФОВАНЕ **зеркало** фабрика 50 × 100 цм.
М. Б И К, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

Добрі Романи
багато історій
в місячнику
GARTENLAUBE
GARTENLAUBE є славне своїми визначними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, моди для домашнього крайовства. Поради для хатнього господарства і плекання квітів — також важні вказівки про обезпечення від нещасть і на випадок смерти? Перегляньте останній зшиток гарного німецького журналу для родин.
VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

Після плєбісциту у Сарщині.

ЕНТУЗІЯЗМ У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 15. 1. ПАТ. Ціла Німеччина з великим напруженням ждала цілу ніч на висліди плебісциту. У Німеччині не сподівалися такої світлої перемоги. Висліди голосування кращі від усяких сподівань. Коли радіо оголосило підсумки голосів, повновласник канцлера Біркель склав до радіо у Нойштадт звіт канцлерові з ходу голосування. Біркель підкреслив, що щойно тепер світ зрозуміє, що Рен є німецькою рікою, але не є кордоном Німеччини.

ПРОМОВА ГЕБЕЛЬСА.

САРБРІКЕН, 15. 1. ПАТ. Нині рано мін. Гебельс виголосив до радіо промову, в якій подав канцлерові Гітлерові офіційні підсумки плебісциту і візвав німецький нарід гідно відсвяткувати цю історичну хвилину.

ПОДЯКА І ЗАЯВА КАНЦЛЄРА ГІТЛЄРА.

БЕРЛІН, 15. 1. ПАТ. Опісля коротку промову до радіо у Мінхені виголосив канцлер Гітлер, який подякував мешканцям Сарщини в імені німецького народу за висловлені докази льояльности і візвав їх зберігти в теперішній хвилі найстрогішу дисципліну. Вчасне рішення уможливлює нині скласти заяву про замирення в Европі. По приключенні бесіди Сари Німеччина не буде ставити до Франції ніяких територіяльних вимог. Нашим бажанням, щоби часи сумної кривди замирили народи Европи. Хоча Німеччина рішена запевнити собі рівноправність, все ж таки не буде відтягатися від сповнення конечних вимог з метою привернути правдиву солідарність народів в обличчі теперішніх небезпек.

В. БРИТАНІЯ ЗА ПОВОРОТОМ НІМЕЧЧИНИ ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

ПАРИЖ, 15. 1. ПАТ. Учора відбулося засідання ради міністрів під проводом прем. Макдональда, яка радила над справою повороту Німеччини до Ліги Націй. Мін. Саймон склав звіт зі своєї розмови з мін. Лявалем у Женеві. Британський уряд буде тісно співпрацювати з французьким урядом. Рада міністрів рішила після корисного висліду плебісциту у Сарщині запросити Німеччину вернутись до Ліги Націй. Коли треба буде, мін. Саймон зійде до Женеви.

МАСОВО ВТІКАЮТЬ ДО ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 15. 1. ПАТ. До французького консуля у Сарбрікен зголосилось учора 1.000 осіб з проханням дозволити їм на виїзд до Франції. Свої прохання мотивують острахом перед репресіями гітлерівців. Деякі одержали листи з погрозами. Французький консуль видав комунікат, що візи виставить до 24 годин

СОЦІЯЛІСТИ НЕВДОВОЛЕНІ.

САРБРІКЕН, 15. 1. ПАТ. Учора вечором „Фольксштіме" оголосила відозву провідників фронту єдности Брауна і Пфордта п.н. „Ведемо далі боротьбу". Відозва накликує прихильників до маніфестацій і створити оборонну організацію, яка змірялась би зі службою безпеки німецького фронту.

Нинішній день вільний від праці. Майже всі крамниці, фабрики і промислові заведення замкнені, працюють тільки деякі. Школи теж замкнені. Провідники німецького фронту заповідають величезні маніфестації. Вже вчора вечором члени німецького фронту вийшли на вулиці в одностроях пробоєвих відділів. Тому вже дійшло до кривавих сутичок з прихильниками одиницького робітничого фронту.

ВЕЛИКАНСЬКЕ ВРАЖІННЯ У ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА, 15. 1. ПАТ. Предсідник плебісцитової комісії повідомив телефонічно ґенерального секретаря Ліги Націй про вислід плебісциту у Сарщині. У будинку Ліги зійшлися численно закордонні журналісти й урядовці секретаріяту. Офіційний вислід, який оголосили щойно в год. 8.30 рано, викликав велитенське вражіння, бо ніхто не сподівався такого великого відсотку голосів за поворотом до Німеччини. Здогадуються, що Рада Ліги вже незабаром вирішить справу прилучення басейну Сари до Німеччини.

МІСЬКІ ТЕАТРИ у ЛЬВОВІ на середу, 16 січня 1935.
Великий Театр нині год. 7.30
Найгарніші мельодії Відня, танці, тувімівський дотеп це „Роскішна Дівчина"
Ральфа Бенацького.

НИНІ в Театрі Різнородностей
„Нічні Лети" А. М. Лісснічія
Емоція — геройство — любов — обовязок.

Проти пропаганди большевизму.

НЬЮ ЙОРК, 28. грудня. (Вл. кор.) — Метю Волл, урядуючий віцепрезидент Американської Федерації Праці, оголосив сьогодні в ґазетах листа, що його вислав він до конґресмена МекКармака, предсідника для розсліду не-американських затій.

Волл каже, що на підставі часописних вістей він прийшов до висновку, що в американських середніх і вищих школах йде жива пропаганда комунізму, ведена самими професорами під покришкою наукових теорій. Це деморалізує наскріз американську молодь та настроює її вороже до свого уряду.

Дальше згадує Волл, що цю кампанію ведуть подекуди професори під терором чинників спеціяльних шкіл, а тим нарушують основи вчительської поваги. Щоби зробити цьому кінець Волл домагається від МекКармака, щоб він звернув пильну увагу на ті большевицькі затії і перевів конґресове слідство, оскільки в тих ґазетних новинках є правди.

Гемілтон Фиш, конґресмен з Бронксу, що від давна слідкує за большевицькою пропаґандою, висловився про тому професорську пропаґанду остаток:

Ті професори, що не мають практичного досвіду у веденні публичних справ, з радістю висміюють всі недостачі або невдачі американського уряду, а зате хвалять все, що походить із совітської Росії.

Одна з ґазет домагається з того приводу, щоби предложити учителям до вибору: або заяву льояльности для Америки, або білет їзди до Москви.

Інвентарна продажа убрань, пальт і футер у фабриці мужеських одягів Рот і Рудерфер — Львів, Леґіонів ч. 3. І. пов. — (над кіном Паляс). 863

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗІРВАННЯ ВЗАЄМИН ЗІ СОВІТАМИ.

Старий конґресмен з Массечусетс, Джордж Тинкем, заявив у Вашингтоні, що він зажадає, щоб уряд Злучених Держав зірвав услякі взаємини із Совітським Союзом і відкликав своє визнання.

Він сам був минулого літа у Совітському Союзі і пізнавши тамошні відносини, каже, що то країна, де царить варварство, анархізм та безбожництво, а влада Америки не сміє того піддержувати своїм визнанням.

Він сказав:

Совітський Союз контролюють терористи-убийники, які систематично заморили голодом на смерть 10 до 20 мілїонів людей тільки з політичних розрахунків, і далі вбивають та морять людей голодом. Ті терористи-вбивники завели воєнне насадження атеїзму.

Совіти проповідують доктрини, противні нашій конституції і спрямовані на знищення нашої культури. Ті доктрини поширюють при допомозі большевицької пропаґанди і в Америці. Їх осудили всі, а між ними Американська Федерація Праці.

Якщо Америка відкличе своє визнання Совітів, це покладе кінець використовуванню американського кредиту і грошей для ширення світової революції й насадження жорстокого варварства.

Московський визиск на голодній Україні.

До европейської преси дістались вже поодинокі відомости про нове страшне поширення голоду на Україні з початком зими. Посередним ствердженням цього голоду може бути постанова Ради Народніх Комісарів СССР та Центрального Комітету Партії про збіжеву позичку колхозам районів навіщених елементарним лихом. Хоч позичку цю призначено на насіння, виживлення населення від голодівлю худоби, але очевидне, що це збіжа має рятувати населення від масового вимирання. Незвичайно характеристичне, що переважна частина цієї „позички" призначена для України та районів з великим відсотком українського населення. Із 69 мілїонів 197 тисяч пудів колхозам Української ССР призначено 38.550 тис. пудів. Поза тим колхози Азовсько-Чорноморського краю дістають 4.000 т. п., Північний Кавказ 1.100 т. п., Сталінський край 7.000, Саратовський 7.000., Воронїжська область 1.370. На райони з переважно московським населенням — Середньо-Волжський та Західно-Сибірський край припадає разом 10.000 тис. п.

Отже з України та інших „бунтівничих" районів видушили збіжа навіть по московській мірці забагато. Збіжеву позичку дається „безпроцентово", але в осені цього року при її звороті буде начислятися на кожних 100 пудів 10 пудів на користь держави за „урядові та транспортові видатки". Себто українське населення має платити десять лихварських процентів Москві за те, що окупаційна влада видушила з нього забагато збіжа. Скільки заробляє Москва на продажі муки та хліба по скасуванню карток на них, обчислити, розуміється, неможливо. *(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)*

На Сході -- ми!
ІВАНА ЧЕРНЯВИ.
Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. Окладинка роботи мистця П. Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1.50.
Дістати можна в друкарні „Демос", Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях.

Москва в другому році другої пятилітки.

НЬЮ ЙОРК, 31. грудня. (Вл. кор.) — Герберт Никербокер, кореспондент „Ню Йорк Джернал" та „Інтернешенел Ньюз Сервіс", прислав сьогодні телеграму з Москви про свої перші вражіння із совітської Росії.

Пише без обиняків, наскільки цензура перепускає його помічення. Починає від відвідин у величавому готелі Метрополь. Вдаряє його розтратність тамошніх гостей. Вони платять за один бальонік 5 рублів саме стільки, що щоденна плянка совітського робітника, на те, щоби пустити його під стелю і там спричинити його вибух. Найменший рахунок в ресторані того готелю дає 35 рублів, отже стільки, скільки Совіти платять робітникові в тиждень.

Гості в ресторані це вищі совітські чиновники й червоноармійські офіцири. Цього не бувало за часів НЕП-а, ні за часів першої „пятилітки". Це щойно нова „пятилітка" створила новий тип гостя. Чужинців там повно, але їх не рахується.

Коли після цілонічної забави виходять гості на двір, саме тоді стрічають цілі гурти дівчат у верхньому робітничому вбранні, як вони спішать під землю, копати новий тунель. При дверях стоїть дитя-прошак, але це не те дитя, що колись стояло за НЕП-а, це вже з другої пятилітки.

Тамто було босе й не сміло промовити слова. Крім того тамто йшло гуртом з іншими. Оце нове йде само, має вуття, і просить не хліба, а „валюти", тобто чужинецьких грошей, в першу чергу американських.

Якраз в тому самому часі совітський уряд розголошує, що приходить кінець капіталізмові, а найперш американському. А совітські прошакидіти побиваються за валютою країни, що в агітації Совітів засуджена на розпад і недалеку революцію.

Виїзд о. д-ра Масцюха на Лемківщину.

З „Газети Поранної" довідуємося, що в суботу, 19. грудня ц. р. на свято Богоявлення відбудеться в Сяноці урочисте свячення води на Сяні при участи апостольського адміністратора о. д-ра В. Масцюха. Москвофіли стараються у міністерстві комунікації за знижкою залізничих білетів для лемків з цілої Лемківщини. З Криниці приїде москвофільський хор і орхестра під проводом п. Росіцького. У Народнім Домі відбудеться опісля академія і концерт у честь апостольського візитатора. У свячені води візьмуть участь представники адміністраційної влади і війська.

О. д-р В. Масцюх приїде до Сянока в пятницю 18. січня ц. р. поспішним поїздом в 12-ій годині вполудне і замешкає на приходстві в Сяноці. Опісля виїде до Риманова, де замешкає в пралаті гр. Потоцького і де буде вже урядувати постійно.

Гострий осуд чеських журналістів.

ПРАГА, ПАТ. „Народні Лісти" помістили довшу статтю з осудом тих чеських журналістів, які підчас своєї прогульки в Москві склали вінок на могилі Леніна. Автор статті висловлює жаль, що чехи складають вінок на могилі того, який є найбільшим винуватцем лиха. Хто уповажнив цих журналістів — питає автор — маніфестувати в СССР перед очами мученого народу в імени чеських журналістів? Хто уповажнив цю ґрупку чеських журналістів сплямити добре ім'я чеського народу рабським поклоном на гробі найбільшого руїнника Росії? Тут протест не поможе — кінчить автор статті. Треба перед цілим світом заявити, що горстка самовільних репрезентантів чехословацької преси приїхала до Москви в фальшивою легітимацією на те, щоби плюнути в лице не лише російському, але також і чеському народові.

Дешевий місяць
у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штруксі 1.80, фланелі 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

Міяка установа
не може
обійтись без „Діла".

З НАШИХ ІМПРЕЗ.

МАЛАНЧИН ВЕЧІР.

Заходом „Української Захоронки" та „Карпатського лещетарського клюбу" відбувся Маланчин вечір дня 13. ц. м. у просторих салях Дому Почтовців при вул. Японській. Вечерниці протягнулися до самого рання. Велике число гостей, дуже добра музика під управою п. Яблонського і дві салі, де музика грала наперемінну — все це злоялося на незвичайно веселий настрій. Великою прикметою вечора був добірний буфет, приміщений у просторих ресторанних салях і першому поверсі. Всі учасники забави винесли із неї найкращі вражіння. *(ст.)*

Рільничі й селянські справи в соймі.

БУДЖЕТ МІНІСТЕРСТВА РІЛЬНИЦТВА В СОЙМОВІЙ КОМІСІЇ

Реферат посла Карвацького. — Експозе мін. Понятовського. — Дискусія.

Засідання буджетової комісії в пятницю 11. січня було присвячене буджетові міністерства рільництва.

Референтом буджету був **пос. Карвацький,** буш. віцеміністер рільництва.

У своєму рефераті він підкреслив, що до 1. листопада м. р. повітові розємчі уряди полагодили 450.000 селянських справ, зменшуючи лихварське задовження селян на кругло 6 мілзол. При цьому здержано понад 85.000 ліцитацій. Що торкається рільничої політики, референт заявився за дальшим затриманням інтервенційної акції в закупі збіжа (ПЗПЗ), та підкреслив диспропорцію в зарібках беконярів і рільників при дотеперішній годівельно-збутовій політиці через союз беконярів. Найважнішою справою вважає референт піднесення доходовости рільників у першу чергу зменшення надмірних коштів посередництва. Нарешті референт заявився за дальшою експльоатацією державних лісів у власному заряді, бо це дало досі добрі господарські висліди.

Перед дебатою над звідомленням референта комісія вислухала **експозе міністра рільництва Понятовського.**

Хід думок у тому експозе був такий: При всіх зусиллях піднести рільничу продукцію, найбільшою трудністю є недостача поважних капіталів. Відповідних готівкових резерв нема. Рільництво мусить рятуватися інтенсифікацією праці. Надії на відплив сільського населення до міст та заграницю нема. Наші селянські господарства є примітивні й однобічні. Умовини збуту для примітивної продукції чим-

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНІ
КОСМЕТИЧНІ КУРСИ,
з правом видавання дипльомів
Стефанії Гаврисевичевої
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 42 а. II. пов. — Телефон 72-18
приймає вписи
При курсах косметичний кабінет „Distinction" чинний цілий день. — Проспекти висилає Дирекція.
856 9—10

раз тяжчі. Рільнича продукція мусить бути удосконалена і чимраз більше ріжнородна. Чимало рільничих продуктів ще імпортується, можна і треба заступити їх кращою власною продукцією. Кожна інтенсифікація вимагає капіталового вкладу. Звичайно поступається так, що кожний новий вклад капіталу мусить бути опертий на стислій калькуляції рентовности. Коли в цю калькуляцію рентовности вложиться згідно з науковою методою вартість кожного дня праці, тоді прийдеться до висновку, що ніщо не оплачується. Селянин здає собі справу з того, що вартість його днів праці, зужитих на інтенсифікацію господарства є теоретична, бо за цим днем його праці нема попиту. До села заглядає часто голод. Не можна його побороти без збільшення та поліпшення продукції в дрібних господарствах. Щоби це вдалося, треба пильно дбати про піднесення загальної і фахової освіти селян та про скріплення рільничої кооперації. Міністер є противником того, щоби територіяльне або рільниче самоврядування (виділи повітові та рільничі палати) вели на власне ризико якінебудь торговельні підприємства. Жовтневі закони про віддовження селян напевно скріплять рентовність рільничої продукції. В одних руках задержана годівельна і виробничо-торговельна господарка в державних лісах є й надалі доцільна. Натомість застрашаючі висліди виказує експльоатація приватних лісів, яка від 1924 до 1932 р. перейшла 253 прц. нормальних рубних етапів.

По цій промові міністра приступлено до дискусії, яка почалася в год. 12 і закінчилася аж по півночі.

Представник польського „клюбу народового" **Грідмахер** ще раз підкреслював, що ціла господарська політика повинна мати на увазі державну самовистарчальність і крім того протиставився імпортові маргарини, ряжу та заграничних яблок. Пос. Маліновський від „клюбу людовців" домагався нових рільничих шкіл, вважаючи, що надзір над ними повинно мати радше м-ство рільництва ніж м-ство освіти. Представник ББ **Клещинський висунув ще раз постулят, щоби міністерство рільництва мало більший голос при заключуванні торговельних трактатів.** Речник польських соціялістів **домагався більшої платні для двірських робітників.** Пос. **Бітнер** (християнські людовці) виступив проти дотеперішньої державної інтервенційної політики в експорті збіжа, висказуючи погляд, що краще перевів би цю справу приватний збіжевий банк.

ПРОМОВА ПРЕДСТАВНИКА УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ ПОС. ЛУЦЬКОГО.

Від Українського Клюбу промовляв пос. **Луцький.** Він підкреслив, що ціла господарська політика переходить чимраз більше до рук уряду. Етатизм вбиває суспільну ініціятиву. Тимчасом треба нам якнайбільшої ініціятиви самого рільництва, яке крім дотеперішньої дбайливости на площині продукції мусить само перебрати в свої руки рільничу торговлю та рільничий промисл. Більша загальна та фахова освіта є конечні, але самі рільничі школи, які можуть мати вплив на поліпшення продукції, не вистарчають. Сучасне рільництво мусить мати добрий кадр рільників-економістів і крім них добрих техніків для рільничої торговлі і рільничого промислу. Найбільшим нещастям села є надмір його населення, забагато невистарчальних дрібних і карлуватих господарств.

З цього боку відносини з кожним роком чимраз гірші. Еміграція поза межі держави безвиглядна. Законодавство останніх років, етатизація і монополізація існуючого промислу, вже заповіджені утруднення для нових купців, майже цілковите унеможливлення вишколу ремісників в існуючих ремісничих вартатах — спиняють відплив безробітного сільського населення до міст.

Дехто потішається ще дальшими можливостями внутрішньої кольонізації. У цій справі Український Клюб виповідається за якнайсильнішим переходом неселянської землі до селянських рук, але під одною безумовно вірною і конечною умовиною, що цілий добутий запас дідичівської землі мусить бути зужитий на побільшення місцевих дрібних селянських господарств. На цілім сході нема ніяких кольонізаційних можливостей. Погоджуємося з поглядом міністра, що рільництво і держава мають замало капіталу для заспокоення рільничих потреб. Було би марнотравством кинути ці невистарчаючі капітали в непродукційні інвестиції, конечні при кольонізації. У наших умовинах кольонізація не була би господарською політикою, тільки політичним насиллям, на кожний випадок дуже небезпечним. Коли в існуючих умовинах селянське населення мусить на загал лишитися в селі, тоді безумовно треба побільшити та поліпшити продукцію селянського господарства. На те потрібні є між іншим також комасація і меліорація. Одно і друге не вдається в Галичині і не вдасться без побільшення місцевих і селянських господарств.

Погоджуючися з міністром, що готівкові капітали, які має село і які взагалі можуть бути урухомлені для села, є замалі. Український Клюб не може при цій нагоді не підкреслити, що львину частину цілого суспільного доходу забирає держава на свої потреби, лишаючи занадто мало на всі продукційні цілі, що також всі великі доходи інституцій суспільного убезпечення забирає держава. Тому то нема грошей навіть на забезпечення дуже дорогих передвоєнних підставових меліорацій. У мин. році Міністерство Скарбу наказало здержати організування нових кредитових кооператив, бо державна бюрократія має видумати новий план, хто, де і як має мати право організувати селянські кредити. Гасло „все для держави" розуміється у нас так, що скарбові уряди і староства надмірними податками та штудерно видумуваними карами й оплатами стягають із села так багато грошва, що село чимраз більше голодує. З другого боку бачимо, що марнується податковий гріш, призначений Міністерством Рільництва на субвенції рільничих товариств. З жахом довідуємося з актів державної контролі, що напр. львівський відділ „Малопольського Рільничого Товариства" досі не міг вирахуватися з 247.000 зол., одержаних як субвенцію з Міністерства Рільництва ще перед 1931 р.

Приймаємо з задоволенням до відома декларацію міністра про необхідне велике значіння кооперації для скріплення селянських господарств. Тільки рільнича кооперація забезпечить дрібним селянським господарствам ліпшу продукцію і більшу рентовність своєю організацією селянського закупу та збуту. Коли мова про збут, ще раз підкреслюємо, що в першу чергу важним є для села збут молока, яєць, безріг, дробу, лену і конопель, стручкових рослин та овочів. У цьому місці представив пос. Луцький всі неймовірні перешкоди, які ставить держав-

Артретизм
Хто не хоче зносити терпінь нехай заживає Аспірину

АСПІРИНА
мала таблєтка, а успішна.
Дістанете у всіх аптиках.

ська „Господар" не мають доступу до тих контрактових достав. Монополь у тих доставах мають тільки члени годівельних секцій при „Малопольськім Рільничім Товаристві", про яке вище вже була тут мова. Український Клюб рішуче застерігається проти такої політики. Виступаємо проти неї так само, як проти монополів і картелів у промислі.

Зате цілковито погоджуємося з міністром, щоби територіяльне і господарське самоврядування не провадили ніяких торговельних підприємств і взагалі не вели нічого, що з більшим успіхом можуть перевести добровільні рільничі товариства і рільнича кооперація. Також безпосередня організація і ревізія кооператив не може бути завданням рільничих палат.

Жовтневі закони про віддовження рільників вважаємо добрими законами, але і при цій нагоді мусимо вказати також і їх тіні. Ще раз найкраще вийшов той, хто найбільше користав із державного скарбу.

Український Клюб не має засадничих застережень проти того, що в державних лісах від кількох літ вже не продається дерева на пні, тільки переробляється його і збувається у власнім заряді. Не бачимо ніяких користей, коли би цю переробку і збут передано приватному купецтву чи напівдержавному картелеві власників ліса. Значно ріжним духом вважає-

на адміністрація української кооперації на північних і західних землях.

Рентовність селянських господарств унеможливлюють надмірні кошти посередництва при збуті хліборобських продуктів. Навіть на внутрішнім ринку. Напр. кошти залізничого перевозу при віддалі 300 до 400 км. виносять від 1 км. волового мяса 12 сот., а вепрового 13 до 15 сот. Міські оплати за від'їзд до міста, постій на торговиці, ветеринарійні оглядини, вагу і т. п. виносять від одної штуки худоби у Львові кругло 1 зол., від одної безроги кругло 50 сот. Коли до цих міських оплат додати ще оплату в різн. (у Львові 6 зол. 50 сот. від штуки худоби і 4 зол. від безроги) та державні податки (від убою 3 зол. за штуку худоби і 1 зол. 50 від кожної безроги, промисловий і дохідовий податок пересічно 7 зол. від штуки худоби і 2 зол. 50 сот. від безроги) і т. п., тоді всі ці кошти перевозом вийдуть у Львові на кругло 27 зол. від штуки худоби, та на поверх 9 зол. від кожної безроги. Щойно по тім приходять кошти посередництва гуртівника й деталіста, а все це разом паде величезним, неймовірним тягарем на рільника продуцента. Тому то домагаємося рішучої обнижки залізничої тарифи і рішучої обнижки всіх міських оплат при збуті живини.

Признаємо також і ми, що при збуті беконів до Англії значно більшу користь мають беконярі ніж рільники-продуценти безріг. Було б інакше, якби могла повстати рільнича кооперативна беконярня. На жаль і тут беконярі здобули монополь. Не вільно заснувати в Польщі ніякої нової беконярні. Але і цього мало. Беконярів зобовязано, що мають приймати 60 прц. безріг безпосередньо від рільників та рільничих організацій і платити за ці безроги продуцентам не тільки найвищу риночну ціну, але й ще поважні додаткові премії. Львівська Рільнича Палата має в цій справі ближче незнану нам спеціяльну умову із союзом беконярів. Однак знаємо, що на території цієї Палати члени годівельних секцій українського рільничого товариства „Сіль-

Вибагливі плащі сукні
35 золотих
70 золотих
Великий вибір.
Жіноча конфекція
ФЕМІНА
Львів, площа Галицька 12 а.
І. пов. при вул. Баторого. 660

Єлисавета Гузар

вдова по о. професорові, приявши Найсвятійші Тайни, упокоїлася в Бозі дня 14. ц. м.

похорони відбудуться в середу, дня 16-го ц. м. в год. 2-гій з полудня з криптн Вірменської Катедри на личаківський цвинтар.

Поминальне Богослужения в четвер год. 8. рано, в Успенській (Голоській) церкві.

мо стару господарку всіляких експльоататорів у державних лісах на Гуцульщині.

В цілій рільничій політиці домагаємося поширення селянського землеволодіння і вдержання якнайбільших можливостей для конструктивної суспільної ініціятиви. У першу чергу треба мати на увазі дрібне селянство, бо здержання його добробуту і його світогляду є основою добробуту, моралі й культури в кожнім народі.

ДАЛЬШИЙ ХІД ДИСКУСІЇ.

З дальшої дискусії можна ще згадати пос. Рознаріна (жид. клюб), який обіцював державі значно більші доходи, коли експльоатація держ. лісів знову передасться купцям і назвав блефом кооперативне гасло безпосередної співпраці продуцента зі споживачем, пос. **Філяковського** (клюб народови), який підкреслював з признанням працю української кооперації, та промову пос. **Санойки** (ББ), що протиставився рільничому експортові „за всяку ціну", будь вона і смішно мала.

ПІСЛЯ ТРІЮМФУ ЛЕТУНКИ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Міс Ергард, що осіла в Овкленді в Каліфорнії ,перелетіла простір Гонолюлю-Овкленд 3.800 км. за 18 годин і 13 хв. Вона перша сама одна виконала такий летунський рекорд.

Дешеві білі дні

з 4% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

З відчитової салі.

Українське Товариство Прихильників Мистецтва і АНУМ. Відчит д-ра *І. Івашка* „ВОЄННІ СЮЖЕТИ В МИСТЕЦТВІ". 12. п. м. саля „Бесіди".

Прелєгент хотів дати історичний огляд підходу різних епох і мистців до війни. Війна, як відомо була одною із найсильніших спонук творчости від найдавніших часів, впливала на загальний стан мистецької культури, ставала подекуди точком поступу. З одного боку маємо приклад знищення монголами великої культури Іраку та загибелі культури ацтеків, з другої позитивні наслідки походів Олександра Вел., що дали підставу до т. зв. геленістичної культури і успіхи Наполеонівських кампаній.

Воєнні мотиви стали тим чинником, який у монументальне статичне єгипетське мистецтво впровадив елемент руху, динаміки. Синонімом війни було асирійське мистецтво, що у великій мірі представляло культуру фізичної сили. Схід представляє в мистецтві елемент масової війни, елемент патосу. Греки підходять до війни інакше; для них війна це драма, в якій виступає пластично краса борця. У боротьбі під Термопілями протиставлено масі принцип індивідуального вишколу і геройства. Характеристика геленського батального жанру — декоративна концентрація, відтак ритм і гармонія.

В епосі геленістичній перевагу має реалістичний елемент який і продовжують римляни. У середньовіччі, з упадком старовинної цивілізації, війна стає примітивною. Її характер епізодичний, гуманізований; у мистецтві воєнна тематика записується найкраще в мініятурах і книжкових прикрасах.

Штука воювання відроджується з Ренесансом; винахід вогнестрільної зброї відграє тут велику ролю: між противниками повстає віддаль, а в малярстві виринає потреба рахуватись із перспективою, змальовувати топографічний елемент. Голяндські малярі як Вуверман і Вандер Мелен дають у своїх картинах атмосферичну естетику війни. За ними йде доба Наполеона, що поширює ці засоби.

Прелєгент довів свій відчит тільки до Наполеонових воєн. Погляди свої ілюстрував численними знимками з історії мистецтва. Дивно вражало що колишні учасники війни не поцікавились такою темою і не прийшли на відчит.

Звіт Управи Національного Музею за 1934 рік.

Продовж 1934 р. відвідало Музей 1306 осіб, у тому 168 чужинців. Приросту в збірках було 587 предметів: людового мистецтва 43; новітнього мистецтва 67, з чого 45 портретів кисти ген. Захара Павлюха; книжок по мистецтву і бібліографії 150; архівалій 269. у тому 133 збірки ген. Осипа Вітошинського і 30 Д. Греголинського; монет і банкнотів 33, типів людових 79. В науковій робітні перебувало 130 дослідників, яким видано 714 предметів з відділу давньої книжки й архіву.

Внутрішня праця обняла: 620 справ 726 позицій касового діловодства, 166 предметів у консерваційній робітні, та 3335 книг книгозбірні Ореста Козловського, вписаних у головну книгу за змістом і видавництвами. Подрібний науковий опис одержали 311 медалів, 130 печаток і 125 ручних хрестів XVII—XIX вв. У найближчій будуччині будуть зінвентаризовані решта хрестів усіх 250, різьба XVII—XVIII вв. і монети.

На будову в Музею вплинуло 370.30 зол., в тому 50 дол. від Українського Народного Союзу в Н. Джерзі — разом з попередніми від 1918 р. 22.804.13 зол. На будову видано зол. 3.171, а всього досі 162.201.50 зол. На остаточне викінчення будови і на обставлену збірок потрібна ще квота 25.000 зол., що була виказана у звіті 1933 р. з подрібним розрахунком.

Союз Прихильників Національного Музею мав у звітовому році доходу 2.283.36 зол., а в видатках на закупна 1166.38 зол.

Продовж 1934 р. були такі виставки: ретроспективна українського мистецтва із 226 предметів музейних збірок, уладжована коштом допомоги Міністерства Освіти в Варшаві: на цій виставі було більше 3000 відвідувачів, себто продовж одного місяця перебувало вдвоє більше відвідувачів у самому Музею ніж протягом цілого року. Про цю виставку появилося 26 обширних рецензій у польських газетах і 4 заграничних з великим признанням мистецьких цінностей української творчости. На жаль українська преса у Львові не зрозуміла ані інтенцій ані завдань цієї виставки і поставилася до неї односторонньо і навіть напастливо, не постаравшися провірити самої виставки на місці. Друга чергова виставка була з приводу 120-ліття народин Шевченка, складена з 450 предметів; на ній перебувало 517 відвідувачів. Третя чергова виставка була з приводу перенесення галерії новітнього мистецтва у репрезентаційній салі старого будинку, складена з 218 образів 46-ти мистців та скульптури Архипенка. Четверту виставку присвячено вшануванню 20-ліття вимаршу в поле УСС, на якій приміщено 350 предметів у 2/3 із власних збірок Національного Музею. В майбутності має бути уладжена постійна виставка мистецьких і річевих памяток цієї доби галицько-українського життя в одній із саль старого будинку.

Найбільше уваги довелося присвятити приміщенню ікон XV—XVI вв. у двох великих салях партеру нового будинку. Провідною думкою розподілу була часова і мистецька незалежність ікон, що їх можна було розділити на яких 60 стилевих груп, що виявилися між 320 виставленими іконами. Цим розподілом необняті ще яких 150 ікон XVI в., що наслідком стану свого збереження через недостачу місця не могли ввійти в цю збірку. Окремо не мають ще приміщення через недостачу відповідної обставнови яких 300 малих ікон, що своїми мистецькими прикметами тільки побільшать число стилевих груп, себто поодиноких шкіл і напрямків у цю давну добу мистецького життя галицької землі. Нажаль брак фондів, ужитих на розбудову Музею, та внаслідок неплатности чиншівників продовж останніх 20 літ більше за 40.000 зол., немає змоги осущити намічені завдання музейної праці так скоро, якби воно було бажане.

Після перенесення відділу ікон до призначених їм саль нового будинку та приміщення Богородчанського іконостасу на призначеному для нього місці можна було приготовити 4 салі старого будинку для галерії новітнього українського мистецтва. Цей відділ займе в майбутності ще салі І. поверху старого будинку, коли з нього можна буде перенести книгозбірню й архів у спеціяльний, намічений для них, будинок. Одночасно з цим перегрупованням музейних збірок доводиться думати про надбудову старого будинку, щоби осягнути таким робом нові відповідні приміщення з бічно-горішнім світлом для часових виставок творів українського мистецтва і культурного життя.

Здійснення усіх цих планів музейної розбудови і перегруповання залежатиме в першу чергу від уваги громадянства до цих високих і необхідних потреб культурно-національного і необхідних потреб культурно-національного життя і його належної репрезентації. На пре життя і його належну репрезентацію. На пре великий жаль на цю чисто наукову працю ма великий жаль на цю чисто наукову працю му українського музею, а через неї на гідне представництво україн-ської культури назовні, в нас немає нізвідки ніякої допомоги. Тільки такому недоці найменшої допомоги Музею належить приписати нюванню праці Музею належить приписати нюванню праці Музею належить приписати нюванню праці

Великий Ваш приятель

ЯКИЙ СТАНЕ ВАМ У ПРИГОДІ В НЕОДНІЙ СУМНІВНІЙ СПРАВІ — ЦЕ ЗНАМЕНИТО ОПРАЦЬОВАНИЙ, ГАРНО І БАГАТО ІЛЮСТРОВАНИЙ „ІНФОРМАЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР „КРИНИЦЯ" ціна зол. 1·80

Набути можна у всіх книгарнях та у Видавничій Спілці „Діло".

Маячення про змову на Білорусі.

МОСКВА, 15. 1. ПАТ. Витаючи зїзд Совітів Білорусі „Ізвестія" пише про ліквідацію нової контрреволюційної організації, яку створили члени закордонної розвідки. Організація вела шпигунську і диверсійну акцію, щоби підготовити ґрунт для інтервенції при допомозі російської й української еміґрації, німецьких і польських фашистів з метою відірвати Білорусь від СССР.

—·—o—·—

Арештування еміґрантів і комуністів у Саршині

САРБРІКЕН, 15. 1. ПАТ. Нині рано арештували поліційних урядовців у Саршині, які були політичними еміґрантами з Німеччини, під закидом намагання атентату. Між арештованими в Гереке, Хріст. Павль Льоріот і приятелька комісара поліції Махтса Ельза Гаас.

ЛЬОНДОН, 15. 1. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє, що в басейні Сари поліція арештувала 16 комуністів, у яких знайшла зброю і кастети.

Провідники соціялістів признаються до поразки

САРБРІКЕН, 15. 1. ПАТ. Провідники лівого фронту Макс Браун і Пфордт перебувають під охороною кільох своїх прихильників. Перші вістки про висліди плебісциту пригнобили провідників. Признаємося до поразки — заявив Браун, — одначе вона доказує що з нашими переможцями не можна вести легальної боротьби.

Строге поготівля на австрійсько-німецькім кордоні.

ПАРИЖ, 15. 1. ПАТ. Авас повідомляє з Відня, що військам залоги і відділам Гаймвери наказали строге поготівля.

НОВИНКИ

— **„МЕККА"**, Руська ч. 1 — це прибіжище всіх спрагнених тепла, гарячого чаю й солодощів! 859 1 3

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. І. пов. Тел. 54 46.** 395 91-?

— **Магазин пустелі Р. Джала,** Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 22-100

— **Фризієрські сальони** для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106-88. 85/87 8-15

— **В Укр. Наук. Інституті в Берліні** відбудеться 16. ц. м. свято з приводу смерти бл. п. проф. Мих. Грушевського. Будуть промовляти куратор інституту проф. д-р Антін Пальме і доцент д-р Борис Крупницький. Початок в год. 8. веч.

— **Вписи до високої школи** будови машин і електрики в Познані можна доконувати до кінця січня ц. р., а навіть і довше з причини великого числа вільних місць. Інтересовані повинні негайно внести прохання і поінформуватися щодо умовин. Устний іспит здають тільки кандидати, що не покінчили середніх шкіл і мають бодай шість кляс середньої школи. Висока школа ділиться на семестри і це не має найменшого звязку з розпочинанням студій. Їх можна починати в зимовім і літнім семестрі.

— **До фейлетону про спадщину давноколишнього новорічня.** В ч. 9 „Діла", с. 5, шп. 1, р. 27 знизу має бути „з них", себто з дня нового року та його передодня ворожили майбутнє.

Хоч праця, яка вимагає десятки років, ціпно тяжка, але в фейлетоні була мова про **цінну працю** д-ра Свенціцького (ч. 10, с. 2, шп. 3, р. 8 знизу).

— **Доповнення членів промислово-торговельної палати.** Міністер промислу й торгівлі Райхман підписав іменування сімох членів промислово-торговельної палати у Львові. Радниками стали: дир. Микола Заячківський, проф. Стан. Пілят, др Оскар Шмідт, проф. Г. Сокольницький, адв. д-р М. Ріхтер, дир. Г. Зісер і інж. Д. Вандич. Таким чином скомплетовано число членів львівської промислово-торговельної палати.

— **Літературна нагорода за 1934 р.** Дальші жертви на „Літературну нагороду 1934" Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка зложили: Дмитро Жук, Адамівка 2 зол., Іван Тиктор, Львів 100 зол., Союз українських накладень і книгарень, Львів 50 зол. Потрібна ще невелика квота. Жертви слати на адресу: Центробанк, Львів 3. Мая 15, з зазначенням: „На літературний фонд".

— **Українці в краківському університеті.** Як стверджує „Газета Варшавська" в краківському університеті студіює цього року коло 400 українців. Найбільше українських студентів записаних на медицину, опісля на право і фільософію.

— **Утруднюють доступ до адвокатури.** Міністерство справедливости виготовляє новелю до закону про адвокатуру. Приписи про доступ до адвокатури такі важкі, що рівнаються замкненню адвокатських лист. М. і. передбачений припис, що адвокатом можна бути аж після 5-літньої безплатної судової практики і заполітої держанної служби.

— **Шаховий турнір,** що відбувався в останньому часі у Львові, скінчився перемогою 19-літнього гроча Ґерстенфельда, що здобув 12 точок і мистецтво Львова. Друге місце зайняв Г. Фрідман, третє Фр. Сулік (оба по 11 і пів), четверте Кавфман (11), пяте Шехтер (11), шесте Шенфельд (10 і пів), семе Попель, мистець зперед двох років (7 і пів) і т. д. — Світовий турнір шахістів у Гастінгс скінчився перемогою льорда Томеса. Дальші місця заняли по черзі: Фльор, Еве, Капабланка, Ботвінік і Лілієнталь. Для Капабланки, колишнього світового мистця, цей турнір — велика катастрофа, бо він не ніколи досі не займав четвертого місця. Від совітського шахіста Ботвінника сподівалися більше.

— **Під закидом державної зради.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові засіли на лаві обвинувачених Василь Сидор, 25-літний абсольвент гімназії, і Володимир Василевський, 20-літний абсольвент 6-ої кл. гімн., під закидом державної зради, які допустилися, як кже акт обвинувачення, належачи до ОУН. Крім того закидують їм кольпортажу нелеґальної літератури.

— **Присуд на комуніста.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові відбулася розправа проти Мозеса Ґотліба, якого арештовано, як виписував на мурі камяниці комуністичні гасла. Ґотліба засуджено на 2 роки вязниці.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні класової льотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на чч. 21894, 22450, 116472, 172302, 178755. — 5.000 зол. на чч. 2394, 160096. — 1.00 зол. на чч. 16029, 17952, 31077, 44106, 46523, 68278, 95264, 98409, 110555, 118828, 139536, 143249, 154493, 157265, 165593, 169466 — 1.000 зол. на чч. 1700, 4124, 13497, 23049, 26767, 27625, 30820, 31547, 34936, 35239, 43193, 44652, 45364, 47079, 50135, 52754, 57326, 71885, 82214, 84972, 84449, 97362, 99631, 100713, 104803, 105188, 107028, 116495, 116102, 119307, 119307, 119972, 124031, 25829, 31731, 138244, 151374, 15191, 154384, 161295, 166114, 174677, 174990, 178167. 10.000 зол. на чч. 82803, 152459, 179335. — 5.000 зол. на чч. 9170, 58264, 73932, 110681, 133337. — 3.000 зол. на чч. 844, 20279, 34700, 49042, 52994, 55604, 77551, 101501, 104103, 113011, 120005, 132360, 144190, 147127, 160853, 161394. — 1.000 зол. на чч. 1341, 4300, 4870, 15236, 18053, 21870, 33956, 35745, 37648, 42003, 45073, 45376, 50949, 54582, 56589, 56988, 59118, 59118, 59093, 60295; 66876, 66910, 71204, 75085, 79448, 86580, 89503, 89979, 94478, 115070, 115485, 117526, 120807, 127099, 129101, 136290, 137104, 140091, 142353, 143237, 152440 153582, 165801, 167853, 168957, 170186, 173505, 178520, 179971.

— **Великі транспорти дешевих помаранч до Львова.** Вісім фірм у Львові, одна в Дрогобичі й одна в Бориславі, які торгують овочами, закупили на овочевій авкції в Гдині багато помаранч для Львова. Ті помаранчі справді будуть перші, які закуплено при тарифовім митних полекшах і вони спричинять уже загальну знижку цін помаранч. Комплетний вклад означила ціну в детайлі 1 зол. 30 сот. за 1 кг. нетто. Воєвідський уряд видав уже розпорядження, щоб купці додержувалися повищої ціни, а магістрати та староства мають допильнувати, щоб ціна помаранч не була вища. Купці обовязані продавати помаранчі від пів кг. вгору.

— **Львівська хроніка.** Невідомий злодій вкрав із воза спедиційної фірми „Марія Завадзька" балю рольового тютюну вартости 400 зол. — До арешту підстемили Марію Гусак і Марію Прайс, які покинули свої діти. — Безробітний Йос. Хмель напився отруї. Забрали його до шпиталю. — Сільним квасом намагалася втроїтися заробниця Павлина Коцан. До шпиталю не хотіла йти.

ПАР ВА ФАБРИКА СОЛОДОЩІВ

„ФОРТУНА НОВА"

поручає: цукерки, помадки, чеко ляду, андрути і всяке солодке печиво. 818 1—12

Домагайтеся всюди наших виробів! Власна крамниця: **ЛЬВІВ, ул. РУСЬКА ч. 20.**

— **Коли вживаємо Тогаль?** В ревматичних теплівих, подагрі, нервових болях і болях голови, грипі і простуді таблетки Тогаль віддають добрі послуги. Таблетки Тогаль приносять полекшу в цих терпіннях. Дістанете в найближчій аптиці.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „НІЧНІ ЛЕТИ" пєса на 3 дії Олександри і Мечислава Лісевичів.

Пєса пари львівських авторів — дебют. В її основу лягли, здається, особисті переживання, бо автор був колись військовим летуном. Зображена тут трагедія жінки, що нестямно кохає свого чоловіка і не може погодитись із його професією військового летуна, вічно поза хатою, серед далеких просторів, у загрозі смерти. Перші дві дії складені сильно, хоч можна було в першій омишути занадто часто повторюваної сцени з вікном, крізь яке дивиться самотна жінка. Друга дія дає цікавий образок із товариського життя летунів. Майже до самого кінця пєси глядач зацікавлений її розвязкою. На жаль, розвязка ця не відповідає добрим намірам авторів, щоб закінчити всю пєсу сильним, оригінальним акордом. Закінчення занадто мало драматичне.

Пєсу приняла публика прихильно. м. р.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ВОЛОДИМИР КУБІНЬКИЙ,

друкарський складач, б. голова організації друкарів „Огнище" і б. голова Професійного Союзу Друкарів Польщі, відділ Львів — помер дня 10. січня ц. р., проживши 60 літ.

Покійний був визначною одиницею серед львівських друкарів, чого доказом є, що як українець довгі літа був головою проф. організації друкарів „Огнище" у Львові. Своїм небуденним талянтом і хистом зумів здобути собі симпатії усіх друкарів, без огляду на національність. Покійний довший час перед війною перебував на Чехословаччині, а після світової війни працював в друкарні Вид. С-ки „Діло" у Львові як заступник техн. управителя. Похорон відбувся минулої неділі 13. січня з каплиці Бернардинів на Личаківський цвинтар, при участи всіх друкарів Львова, а також богатьох представників преси, видавництв і т. д. Від українських друкарів прощав Покійного над гробом п. Порфір Буняк. В. й. п!

Ті, що виграли...

Четверта стотисячна виграна впала в осьмім дні тягнення в Кракові на ч. 140.214.

Четвертини цього числа мали п. Л. Л. і Н. М. приватні службовички, п. А. С. торговельник та Д-р Д.

Стільки дістав п. Г. Якубовський, робітник, що працює в одній з фабрик у Гомашеві Мазовецькім, який мав одну четвертину числа 82.112. Це дуже щасливий для п. Якубовського дебют, бо вперше раз рішився він на купно льотерійного льосу до 1-ої класи 31-ої Державної Льотерії, а заохотила його до того вида і за сказом прибрана реклямова декорація томашівської фірми колектури у Підсочий.

Підесятьма тисячами, які — як уже ми повідомляли — впали в дні 11. ц. м. в дрогобицькій фірмі одної з перемиських колектур — подялився п. п. К. „обітник, К., дрібний рільник та два приватні урядовці п. п. Ц. і А.

Число льосу 134.596, на яке впало в дні 12. ц. м. 50.000 зол., закупили в одній зі згаданих колектур мешканці міста Вонбжезна у Великопольщі.

В колесі зайшлися ще цілком і багато інших виграних, якими поділяться ті що будуть мати льоси. Ім, яким щастя тепер не всміхнеться, нічо не стоїть на перешкоді здобути майно в найближчій 32-ій Державній Льотерії.

СПОРТ.

ДУЖАННЯ АТЛЕТІВ.

Весняні дужанє такі: Фестиванов повдан Сталіна, Вашкевський Поліся, Кіртон Найса, Шимановський Лівадав (подвійний вельможний).

Від тепер усі дужання йдуть аж до весни. Початок щодня: год. 8·30 веч.

ГАНІВКА.

Цюріх. Вінніпег Монархс — оспелентація Шахматцарій 5 : 0.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення і реклами не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:
Рожнітів:
16. І. „Катерина".
17. І. „Запіана Острога".
Ерошнів Осада:
18. І. „Кайдана чардаша".
19. І. „Катерина".
Брошнів Село:
Год. 5 попол. 19. І. „Серед бурі".

Управа театру подає до відома, що дня 10. І. вернувся до театру п. Йосиф Стадник та обняв артистичний провід театру.

Великий Міський Театр
Середа, 16. І. год. 7·30 веч. „Розкішна дівчина".
Четвер, 17. І. год. 7·30 веч. „Я переміг вірну".

Театр Різнородностей.
Середа, 16. І. год. 7·30 веч. „Нічні вети".
Четвер, 17. І. год. 7·30 веч. „Нічні вети".

Міжнародній турнір мистців дужання за чашу серед. Европи на 1935 р. в саді Код сею при вул. Сонящій. Початок змагань о год. 9 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В погоні за чорною маскою" „Сховайте ваші сватки"
АПОЛЛО: „Ігумен Корделівський" (Оборона Честохови) в Кар. Аквентовичем
АЛЯНТИК: „Діти без мешкання".
ВАНДА: Шанґай Експрес. „Тайна Білого Пекла"
ГАЛИЦІНА: „І щож далі, сіра людино?", „Дозвольте нам жити!"
КАСІНО: „Світ сміється" (совєтська комедія).
КОЛІСЕЙ: „На дні океану" й ревія.
КОПЕРНІК: „Смерть відпочиває".
МАРУСЕНЬКА: „Ведика подія" та ревія.
МОРАЖ: „Гільтайська трійка" (Фейн і Фляш) „Чарлі ритуя Европу".
МУЗА: „Танок кохання".
ПАЛЯС: „Циганські мельодії".
ПАН: „Бастер роздає пайони" „Князь Аркадій".
ПАНАЖ: „ Романс Маньки Грешниці" „Шоніри Гейсасу".
РАЙ: „Щаслива година", Мей-Вест.
СВІТ: „Піснею запойовану світ".
СОНЦЕ: „Відьми Равочия" та ревія.
СТИЛЬНЕ: „Тайна малої Шерлі" та ревія „Карнавалові пажитки" виступ Стефи Стадниківної).
УЛІКА: „Смерть і загадка" (Гарі Піль) і ревія.
ХІМЕРА: „Вкрадено людину" (Ліаі Даміта, Анрі Іара).

Закордонне радіо.

Середа, 16. січня 1935.

Відень (506,8) 15·20 Для дітей, 17·05, 19·40, 22·15 Музика, співи, **Братислава** (298,8) 17·10 Твори Фіґуш-сінстрого, **Кошиці** (259,1) 13·55, 17·05 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. музика, 19·10 Вінськ. орк., **Парнж** (1648) 13·15 Концерт, 21·00 „Луція з Ламермуру" оп. Доніцетія, **Білгород** (437,3) 12·15 Пісні, **Берлін** (356,7) 16·00 Доволя кохання, пісні, музика, 21·10 Концерт (соліст Гезеґт), 22·20 Нім. оп. музика, **Кенігсаустергавзен** (1571) 17·50 Солісти, 18·50 Трубова музика. **Ляйпціґ** (382,2) 18·00 Скрипк. Мінхен (405,4) 14·20 Солісти, 19·30 Фортепіян, **Будапешт** (550,5) 17·30 Пісеньки, 20·30 Цінайк. нар. музика, 21·10 Цик. музика, **Мілляно** (368,6) 11·30, 13·10 Легка музика. **Рим** (420,8) 21·00 „Травіята" оп. Верді

Четвер, 17 січня 1935.

Відень (506,8) 17·30 Форт., 19·40 Муз. вечірня, 21·30 Легка музика, **Братислава** (298,8) 17·20 Сучасні чеські пісні, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття (нар. пісні), **Прага** (470,2) 10·15 11·05 Сальон. й джез. музика, 17·20 Форт. 19·30 Легенда оп. Шуманна, **Парнж** (1648) 13·30 Концерт, 21·45 Еспр. муз., **Білгород** (437,3) 20·10 „Князь Люксембурґ" оп. Легара, **Берлін** (356,7) 10·15 нар. пісеньки, 17·30 Форт. рестадь Лєферта, 19·05 Трубадур оп. Верді, **Кенігсаустергавзен** (1571) 17·45 Соната, 19·00 Соната Бетовена ес-дур оп. 12, фор.т. сон. оп. 37 20·00 „Бокаччо" оп. Зуппе, **Мінхен** (405,4) 14·05 Солісти 16·00, 21·00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 13·00 Пісеньки, 17·25 Сальон. музика, **Мілляно** (368,6) 17·10 Сок. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Ширіть наш часопис!

Львівське радіо.

Середа, 16. січня 1935.

6.45 Ранішня авд., 7.20, 22.00 Реклам. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеор. вістки, 12.05 Огляд преси, 12.10 Концерт, 13.0 Полудн. денник, 13.05 Оп. арії з гр. пл., 15.30 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Фраґм. „Нічних легів", 16.00 Ревія „Старої Банди" з Варшави: „Знову „бандити" (з Ярошем), 16.45 Хвилинка занять для ст. дітей, 17.00 Оперетковї арії з гр. пл., 17.25 Легковаження домашньої праці (ґутірка для жінок), 17.35 Спів у супр. фортепіяну, 17.50 Спорт поралник, 18.00 Наукова стенографія, 18.12 Сільва верум, репертуар театрів, 18.15 Транс.: форт. тріо ц-моль оп. 101, 18.45 Господарський піччит. 19.00 У країні колисанок (із гр. пл.), 19.20 Ґутірка, 19.30 Твори на кельофон із гр. пл., 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 Вечір цит. романсів, 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Трибуна кінового видця (Юр. Тена), 21.40 Скрипка (Ірина Дубицька) в супр. форт., 22.15 Здоровлю тебе гр. плитою, 22.30 Танк. музика, 23.00 Комунікати.

Четвер, 17. січня 1935.

6.45 Ранішня авд., 7.35, 22.00 Реклам. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеор. вістки, 12.05 Огляд преси, 12.10 Над Стиром і Гостинем (ґутірка для дітей про Волинь із піснями й музикою), 12.50, Муз. вок. порядок, 13.00 Полудн. денник, 13.05 З ринку праці 13.10 Експорт, 13.35 Біржа, 13.45 Концерт, 16.45 Лекція фр. мови, 17.00 Театр Уяви: „Барбарина", 18.00 Почт. скринька, 18.10 Мист. життя, Сільва верум, 18.15 Театр. фейл. 18.25, Хор Лисенка й Висоцького з гр. пл., 18.45 Що читати (поет. новини), 19.00 Форт. рестадь, 19.20 Актуальний фейлетон, 19.30 Анна Пісоцька (Піанавер) із гр. пл., 19.50 Сигнали комунікат, 19.54 19.57 Спортові вістки 20.00, 21.00 Симфонічний концерт, 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.45 Наслідки боротьби в ринґу, 22.15 Сальон. музика в гр. пл., 22.45 Ґутірка з Кав. Вежинським, 23.55 Гр. пл., 23.55 Анк. музика, 23.30 Комунікат для учасників міжнар. авт. рейду й фр. мови.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·26 1/2 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·91, Париж 34·93 1/2, Берлін 212·65, Цюрих 171·46, Голяндія 358··9, Прага 22·12, Італія 45·31, Нюорк кабель 5·30 3/8, Нюорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 5·910—5·930, Франки фр. 34·90—34·60, Дукати 8·50—8·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·50—46·30,

Срібло: Ко оини 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·67—0·68.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська звоно Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноц.			18·50	—18·75
Пшениця збірна			17·25	—17·50
Овес одноц. насін.	13·50	—14·00		
Кукурудза краєва	15·25	—15·75		
Бобик	13·00	—13·50		
Вика чорна	17·00	—18·00		
Вика сіра	15·50	—16·50		
Гречка на мливо	13·50	—15·75		
Просо краєве	16·00	—16·50		
Висівки житні	7·25	— 7·50		
Висівки пшен. гр	8·00	— 8·25		
Висівки пшен. сер.	7·75	— 8·00		
Висівки пш. мілкі	8·50	— 9·00		

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 15. січня н. р. з приводу вичікуючої тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платить за:

	звоно Львів.
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·60 „
1 кг. яєць	4·00 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові і літра 25 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко, сметану слаба, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 15 січня до 5. с'чня н. р. відкрито платить своїм доставцям **за 1 кг. живої ваги птиці**, звоно подвірн птахомисарні „М. С." у Львові (вул. Б. Івановського 23):

Кокути мол.	І. кл.	за 1 кг.	0·85 зол.
Кури	„	„	0·95 „
Качки	„	„	1·05 „
Індики	„	„	0·95 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Цапгарки	„	„	1·10 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Кокути мусять бути молоді без острог.

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

		ціна	почтова пересилка
Евген Чикаленко:	**Спогади Частина І. ІІ. ІІІ.** Окрема частина по зол 1·50	4·50 зол.	0·50
Ст. Левинський:	**З японського дому**	1·50 „	0·25
М. Рудницький:	**Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·50
Е. Бронте:	**Буреверхи,** переклав М. Рудницький	1·50 „	0·50
Проспер Мерме:	**Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав ясиль Софронів	0·95 „	0·25
Альфонс Доде	**Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·50
Володимир Островський:	**Сміх землі**	0·30 „	0·15
Микола Матів Мельник:	**Крізь дим і вогонь**	0·50 „	0·15
Гордій Брасюк:	**Безлугові**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк:	**Шевченко і княгиня Репніна**	0·80 „	0·15
Михайло Возняк:	**Белей і Конисський**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран:	**Новий самоуправний Закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **Діло" Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

ОПОВІСТКИ.

У слід заяви вложеної дня 20. ІІ. 1934 до акту обвинуваченя внесеного п. Карлом Новаком, упр. пар. шк. І. ІІІ. в Печеніжині (VII кг 51/34) вложив п. Осип Авер вович через Д-ра А. Кузьмича в Коломиї зол 25 на УКТОДІ. 862

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВАННИ, масідж. балїї поручає найлєпшеє Войтіх Заяць, Оссолінських 14 811 5-10

КОЛЬПОРТЕРІВ на Львів і повівіцію на дуже добрих умовинах приймє видавництво. Зголошення з поданєм референцій просимо слати до „Діла" для „Постійний заробіток" 3—3

КУПЛЮ УКРАЇНЬ У МАШИНУ ДО ШИТТЯ, ужиману, в добрім стані, за готівку. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Українська машина".

ДУЖЕ добре розвинений склад фарбіствує 99 лят, через вийд подається Зголошення Адміністрація під „Склад фарб". 53/84 1—1

ФЕНОМЕН світа приймає остатні дні — ви адже. Ясновидить кріль муки на тисячу кільометрів „Все відгадає, відрушає — відшукає. Ціни низькі Готель „Savoy", Собєського 7. 844

ДО ВИНАЙМУ покій і кухня в партері і на поверсі. Кульпарківська 76. 8.4

ДО ВИНАЙМУ покій. Чарнецького ч. 26 м. 1. 865 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

Чи Ви вже передплатили католицький тижневик

„МЕТА"

„Мета" є одинокий український католицький тижневик у якому добір цікавого для всіх змісту получений з гарною зовнішньою формою

„Мета" виходить кожного четверга.

Кожний інтелігентний читач мусить читати часопис **„Мета"**, коли хоче знати як з католицького становища ставитись до всіх актуальних справ

Просимо домагатися зразкових чисел.

Ціна 1 примірника 30 сот.

Місячна передплата 1·20. Півр.чна 7·00. Чвертьрічна 3·50. Річна 14·00

За кордоном 3 доляри.

Адреса редакції і адміністрації:

Львів, Японська 7. — тел. 94 56.

Конто ч. К. О. Варшава 201.358.

Костюми, брокати, панчохи, найдешевше дарма: вирубим франок, **Фрайліх,** Сикстуська 2а. 55/84

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

XI. Загальні Збори

„Союзу Українських Купців" у Львові

відбудуться дня 2. лютого 1935 р. год. 10 передпол у власній домівці, Ринок 10 II. пов. з ось такими денним порядком:

1. Відкриття Загальних Зборів.
2. Відчитання протоколу останніх Заг. Зборів.
3. Звіт секретаря з діяльности Союзу за минулий рік.
4. Звіт скарбника.
5. Звіт з доручників „Місцевих Гуртків" (філій).
6. Звіт Провізної Комісії і внесок на уділення абсолюторії уступаючій Раді і Видїлові.
7. Вибір голови Союзу.
8. Вибір 12 членів Ради, 5 заступників і 3 членів Провізної Комісії.
9. Уквадення висоти членських вкладок на біжучий рік.
10. Справа органу Товариства „Торговля і Промисл".
11. Справа „Самопомічної каси" і „Запомогового фонду".
12. Внески і запити.

Якщо в год 10. не зявиться визначене статутом число членів, Заг. Збори відбудуться годину пізніше при кожній скількости членів.

В год. 9 рано буде відправлена Служба Божа за померших членів Союзу в церкві Успенській церкви (Голоскій) при вул. Руській.

По Загальних Зборах відбудеться нарада відпоручників „Місцевих Гуртків" (філій) з краю.

В год 9. вечором відбудуться Вечірниці для членів і запрошених гостей.

ЗА РАДУ:

Дм. Конюх — секретар. Яр. Сіопляк — голова

Спеціяліст жіночих недуг і акушерії

Д-р Володимир Сталецький

ординує

у Львові, вул. Хорушини 12/II.

Година приймання: 1.— 2. 8.— 9.

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

ком.коза меблева галя купує, — при.мас з ком.с — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

Затямте! Фотограф **МІНЦЕР** **СТАНИСЛАВІВ** вул. Шасаж Гартенберґа, 4—7

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Присилайте передплату!

За печатнїй відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 12 (13 910). Львів. четвер 17. січня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-260. 145.322.
Адреса для телеграм. „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Івертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41
„ Друкарні: 29-26
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Звільнення „Просвіти" від стемплевих оплат.

Комунікат Головного Виділу Т-ва „Просвіта".

Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові подає до відома Філій і Читалень радісну вістку, що отримав з колядою офіціяльне повідомлення, що Міністерство Скарбу полагодило вже остаточно **справу звільнення „Просвіти" від стемплевих оплат.**

Рескриптом з дня 2. січня 1935 р. Ч. Д. V. 46555/5/34 Міністерство Скарбу у відповідь на представлення Головного Виділу **ствердило, що Товариство „Просвіта" (також Філії і Читальні), як організація, що за своє завдання має виключно освітню діяльність, є згідно з законом вільне від стемплевих оплат у таких випадках:**

I. Усякого роду подання, представлення, внески, зголошення, повідомлення і т. п. до всіх органів державної і самоврядної влади не підлягають стемплевій оплаті (згідно з арт. 144, п. 1. закону про стемплеві оплати).

На цій підставі не треба стемплювати подань на заложення Філії або Читальні, на дозвіл на всякого роду імпрези (вистави, концерти, академії, фестини, товариські забави і т. п., зголошення щодо зміни статуту).

Вказаним є на поданні виписати в місці, де належалося стемпель так:

Вільне від стемпля
на підставі арт. 144, п. 1.
згідно з рескр. Мін. Скарбу
з дня 2.I. 1935 р. Ч. Д. V. 46555/5/34.

II. Вільні від стемплевих оплат також усякі свідоцтва чи дозволи всіх органів державної влади, які влада видає внаслідок подань, що про них говориться вище в точці I. (згідно з арт. 160, п. 1.)

Тому не підлягають стемплевій оплаті напр. урядові свідоцтва як: дозволи Староства на всякого роду імпрези, вистави, фестини, забави і т. п.

III. Усі покитування, виставлені органами Т-ва, що стверджують одержання „Просвітою" грошей чи вартісних паперів (згідно з арт. 137, п. 8.)

IV. Всякого роду зобовязання „Просвіти", що ними Т-во приймає на себе якийсь новий довг або признає істнування старого довгу (обліги), довжні скрипти, чи довжні поквітування, реверси і т. п., вільні від стемплевої оплати (згідно з арт. 120, п. 1, 2.)

V. Не стемплюються теж виставлені повноваст, напр. адвокатські повновласти, повноваст на завідування майном і т. п. (згідно з арт. 112, п. 3.)

VI. Вільні від стемплевих оплат документи, що стверджують:

а) установлення заставу чи гіпотеки з привозу кавції.

б) установлення гіпотеки (заставу) на нерухомости „Просвіти", або навіть на нерухомости третьої соби, коли та гіпотека має забезпечувати довг, що тяжить на „Просвіті" (Філії чи Читальні), (згідно з арт. 86, п. 2.)

в) установлення заставу на рухомі річи.

VII. Не підлягає стемплевій оплаті кожда умова „Просвіти" з третьою особою, коли ця умова зобовязує обосторонньо, то є, коли такою умовою „Просвіта" (Філія або Читальня), а також і її контрагент одночасно набуває якісь права та приймає на себе обовязки. До таких умов, що обосторонно зобовязують, належить: купно-продаж, заміна, найм, умова про виконання якоїсь роботи і т. п. У цих випадках друга сторона (контрагент Читальні) платить стемплеву оплату в половині висоти, якщо закон і її не звільняє від оплати (згідно з арт. 16.)

VIII. Документи, якими ствердкуються якісь правні акти приватно-правного характеру, непередбачені іншими приписами стемплевого закону підлягають оплаті стемплевій 5 зол., коли ті дкументи зладив нотар чи суд (згідно з арт. 139, п. 1.)

Товариство „Просвіта" звільнене від стемплевої оплати і за такі документи.

IX. Вкінці Т-во „Просвіта" є вільне від оплати податку спадкового і від даровизни (згідно з арт. 4 і 11 закону про оподаткування спадків і даровизн Д. З. Р. П. ч. 72. поз. 699).

За Головний Виділ „Просвіти":

Д-р Іван Брик вр., голова. **М. Дужий вр.,** секретар.

Вовняні матеріяли 100 см від 4·80 до 6·80
шовкові Crepe Caprі „ від 7— до 8·50
„ **Crepe Mousse** „ 6·80
Ліонський шовк (чист. шовк.) 3·60
Лявабль (гарант. до прання) 6·20
та всілякі жіночі матеріяли по цінах від недавна дуже низьких у найбільшім виборі — тільки у фірмі
Дім Моди Львів, Марійська пл. ч. 4. Європейський Готель.
Обслуга в українській мові.

Село і місто.

ЗА УСУНЕННЯ ВАЖКИХ ЯРМАРКОВИХ БОЛЯЧОК ПО НАШИХ МІСТАХ І МІСТОЧКАХ.

Львів, 16. січня 1935.

Статистичні викази з міст стверджують щораз менші обороти живиною. Пояснюють собі це явище щораз більшим зубожінням міського населення, головно купців, промисловців і ремісників. Але досліди над оборотами виказують ще одно явище, а саме, що селяни минають щораз більше міські торговиці. Вони самі бють безрогів, телята чи ягнята, а то й грубі штуки і розпродують тихцем по містах мясо. Розносять від дому до дому. Міщани купують і також з цього вдоволені. Селяни волить таким способом продавати, бо дістають кращу ціну і в додатку лишають собі дещо мяса для власного вжитку. Роблять це навіть з нарахуванням на переслідування з боку санітарних урядів і кари. Міщани радо купують, бо дістають таніше мясо та не дбають за те, що можуть попасти і на несумлінних доставців.

Де причина цього явища? Його давніше не було. Щоби її відшукати — треба йти разом з рільником на торговицю. Кожний господар, що везе чи веде щось на продаж, мусить брати зі собою на зразок гроші, щоби купити собі право продавати своє добро. Платить за право виїзду до міста, платить ще окремо за те, що може продавати коня, корову, свиню, вівцю, козу, курку, навіть яйце, масло, дрова, сіно, словом за все. Хто не має на ті оплати готових грошей, того навіть не пустять до міста. Колиж хто не продав, то це нікого не обходить, ніхто цього не узгляднить і не зверне оплати.

Ось ми в Бібрці. Господар мусить платити за приведеного на торг коня, корову чи свиню 1 зол., за ялівку чи підсвинка 45 сотиків, а за телятко чи поросятко 30 сот. Ці оплати не всюди однакові. Маю під рукою статистику з понад 80 міст і місточок Сх. Галичини, а всюди ці оплати інші. Чортків, наприклад, бере за коня, корову чи свиню 1 зол., за ялівку, телятко, підсвинка чи мале поросятко, вівцю чи козу 50 сотиків, за курку 10, а за курятко 5 сотиків, за одноківну порожму підводу 20 сот., а за двокінну 30 сотиків. За наладовану підводу приходить окрема оплата за сіно і солому 1 зол. 10 сот., за кожний корець зерна по 5 сотиків. Оплати за яйця виносить коло 5 сот. за коду. Є також такі міста, що побирають за капусту, за дрова, а навіть такі, що стягають ще окремо 10 сотиків від торгуючої особи, інші від заїнятого на торговиці квадратного метра.

Так можемо переходити місто за містом, а всюди кажуть платити, наприкл. за кури 5 до 25 сотиків за кожну штуку, за фіри до 66 сотиків. Тепер уявім собі розпуку жінки з бідного равського повіту. Понесла 10 курок на торг, заплатила по 25 сотиків за кожну, разом 2.50 зол., які собі позичила. Продавала через цілий день і не продала ні одної штуки, бо жиди з початку давали по 1.50 зол., а опісля на неї завявлися і хотіли просто брати за безцінь, бо по золотому. Пішла пригноблена і виголодніла до дому. Не було за що хліба купити. Вернулася з довгом. Таких прикладів можна подавати безліч, бо нема такого торгу, з якого не треба було багатьом вертатись домів з непроданим добром.

Такі оплати тягне з селян кожне місто під покришкою удержування торговиці в належа-

Маніфестації у Сарщині і в Німеччині.

ПАРИЖ, 16. I. ПАТ. Зі Сарбрікен повідомляють: Вчора пополудні домівку соціял-демократичної партії окружили групи націонал-соціялістів. Дійшло до дрібних сутичок. Кількадесять соціялістів замкнулося в домівці партії. Кількох націонал-соціялістів намагалося дістати до середини домівки, але їх соціялісти не допустили. Поліції вдалося внести замкнених членів соціялістичної партії. Англійські війська і кілька італійських вантажних самоходів стоять в місті у строгім поготівлю. Військо інтервеніюватиме тільки на випадок конечної потреби.

Председник адміністраційної комісії Нокс сподівається, що експлювання маніфестантів промине, коли не дійде до більших інцидентів.

В год. 6-ій вечором націонал-соціялісти при участи пробоєвиків зі сусідних місцевостей улядили велике віче. Маніфестанти несли куклі Бравна і Пфордта. Місто виглядало неначе великий військовий табор. У Сарлюя кількатнадцять націонал-соціялістів насильно придержали д-ра Гектора (провідника сепаратистів). Націонал-соціялісти переводили теж численні ревізії по хатах. До кількох сутичок дійшло у Карльсбіль, де ранено провідника німецького фронту. У Бекбах побили одного вуглекопа. Лікар відмовився перевязати рану. Управа копальні повідомляє теж про кілька дрібних інцидентів. У багатьох місцевостях поліція добровільно відійшла тому, що вуличний рух управильнюють пробоєвики з білими палицями.

МАНІФЕСТАЦІЇ ПО НІМЕЦЬКИХ МІСТАХ.

У всіх німецьких містах відбулися вчора великі маніфестації з нагоди перемоги Німеччини. У Берліні відбулося велике віче на площі перед райхстагом при участи пів міліона людей. На віче прийшли мін. райхсвери ген. Бльомберг і шеф генерального штабу ген. Фріч та інші. Мін. Гебельс гостро осудив сарських автономістів і накинувся на председника адміністраційної комісії Нокса. Мін. Гебельс покликався на заяву канцлєра Гітлєра, що по прилученні Сарщини до Німеччини у французько-німецьких взаєминах не буде вже спірних територіяльних справ. Щойно тоді можна буде балакати про мир, який спиратиметься на гідности народу. Ще раз заявляємо перед світом, що німецький нарід хоче працювати над своїми внутрішніми справами. Тому потребує миру, який спиратиметься на гідности народу. Мир вдержить тільки цей нарід, який зможе оборонити свою національну гідність.

Політичні німецькі кола здогадуються, що вже в найближчім часі вдасться наладнати взаємини з Францією, опісля Німеччина верпеться до Ліги Націй.

„Дипльоматіш-Політіше Кореспонденц" пише, що Франція могла заощадити собі і світові численного політичного доказу невдачі.

Висловлює надію, що плебісцит буде для Франції пересторогою перед дальшими політичними досвідами на лівім німецькім березі Рену.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по революційних цінах:
Для прикладу: штрукси 1·80, фланелі 60 сот. перкалева 70 сот. Полотна 55 сот.

му порядку, хоч закон визнає торговиці площами публичної ужитковости, а не засобом доходів для міста. При таких великих данинах торговця у мінімальному навіть місточку повинна бути зразком дигід. Вона повинна бути вибрукована як слід, повинна мати шопи й огорожі з водою. Загальномож до такого Болехова, що бере за корову по 1 золотому, до Косова, Городка, Тлумого, Будзанова, чи Комарна, словом до всіх майже без виїмку, о побачимо, в яких болотах бродять люди і живина в часі злоти на ярмарковій площі, або в яких туманах порохів губляться вони за погоди. За ті „блага", повні коробових зразків платить село міщанам ведикий гарач. На диво нема нікого, хто зревідував би ці справи.

Та йдімо далі. Заглянемо до міської різні. Приглянься оплатам за убій, лікара, альомбування. Тернопільська різня мала з того у 1933 р. 167.000 зол. доходу, а такий Хоростків 36.000 зол. Тернопіль брав за корову 9.40 зол., за яліжку 5.40, за теля 3.40 (у деяких містах платиться і 6 зол. за теля, що коштує сьогодні 15—20 зол.), за свиню 3.80—8.50 зол., за вівцю 2.40 зол. Всеж Тернопіль ще не є за дорогий, бо наприкл. Коломия, що також не жалує собі оплат за торговицю, бере в різні за рогову штуку до 17 зол., за безрогу до 16.50 зол.

Усі ті оплати з року на рік підносяться, хоч ціни на живини від пяти років постійно падуть, тепер впали до половини цін з 1929 року.

Чи треба дивуватися, що селянин омиває торговицю, а міський споживач радо витає його з товаром у хаті і купує? Сельянина за те переслідують. Але йому це байдуже, бо він не хоче оплачувати міських гарачів.

Ці оплати є просто неморальні. Вони заносять середновічним правом сильнішого, якого хліборо ще досі не міг повалити. Бож годі винайти іншу льогіку в тому, що селянин має платити ще сьогодні містові за те, що приносить йому поживу.

Чи це здорове явище? Очевидно, що ні, бо між укритими доставцями можуть бути такі, що продають мясо з хорих, а то й зарозливо хорих штук, мясо несвіже, небезпечне. Усунути це прикре явище можна тільки скасуванням міських тягарів, а не кромн. Це повинно мати на увазі кожне місто, що хоче дбати за здоровля своїх громадян, а не за те, щоби удержувати на добрих посадах кілька милих собі одиниць коштом села. З такими явищами треба боротись, бо вони шкідливі для села і для міста.

М. Творидло.

Після плєбісциту у Сарщині.

ЗАЯВА ПРЕМ. ФЛЯНДЕНА.

ПАРИЖ, 16. І. ПАТ. Прем. Фляндєн заявив, що ніодни француз не буде піддавати у сумнів вислідів плєбісциту. Слід сподіватися, що всі дражливі справи між Францією і Німеччиною будуть вирішені під егідою Ліги Націй. Незабаром пічнуться торговельні переговори, щоби уможливити товарову виміну між Францією і басейном Сари та оживити виміну між Німеччиною і Францією. Французький уряд обмірковував можливість еміграції з басейну Сари, але ця справа цікавить найбільше Лігу Націй. Ми переконані, говорив Фляндєн, що німецький уряд видав необхідні постанови з метою забезпечити охорону меншости. Франція не може замикати кордонів для втікачів, які будуть у небезпеці по прилученні басейну Сари до Німеччини. Велика більшість французів бажає поправи взаємин з Німеччиною, щоби довести до співпраці всіх европейських держав.

Столиця Франції з великим напруженням ждала на вислід плєбісциту. Навіть такі великі щоденники як „Тан" і „Фіґаро" видали надзвичайні додатки. Голосування за прилученням Сарщини до Німеччини не було для нікого несподіванкою. Одначе широке громадянство розчароване, бо вірило, що за вдержанням дотеперішнього стану у Сарщині буде голосувати більший відс. населення. Ще напередодні плєбісциту сподівались, що за вдержанням автономії у Сарщині голосуватиме бодай 20 відсотків населення.

РАДІСТЬ У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Перемога Гітлєра у Сарщині викликала щире вдоволення англійської публичної опінії. Урядові кола вдоволені вислідом плєбісциту. Представники міністерства закордонних справ — Форін-Офісу — підкреслюють, що вислід плєбісциту дуже влекшить Раді Ліги її завдання і усуне небезпеку міжнародніх ускладнень. Мирову промову канцлєра Гітлєра британські урядові чинники уважають за доказ, що Гітлєр, здобувши таку велику моральну перемогу, піде скорше на уступки і порозуміється з Францією та Німеччина вернеться до Ліги Націй.

ПРИПИНЕННЯ СОЦІЯЛІСТИЧНИХ І КОМУНІСТИЧНИХ ЧАСОПИСІВ.

САРБРІКЕН, 16. І. ПАТ. Від учора перестали виходити соціялістичні і комуністичні щоденники.

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНІ
КОСМЕТИЧНІ КУРСИ,
з правом видавання дипльомів
Стефанії Гаврисевичевої
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 42 а II, пов. — Телефон 72-18
приймає вписи
При курсах косметичний кабінет „Distinction" чинний цілий день. — Проспекти висилає Дирекція. 856 3—10

КОМІТЕТ ТРЬОХ ЗА ПРИЛУЧЕННЯМ САРЩИНИ ДО НІМЕЧЧИНИ.

ПАРИЖ, 16. І. ПАТ. На вчорашнім засіданні комітет трьох рішив, що на основі вислідів плєбісциту басейн Сари слід прилучити до Німеччини. Комітет трьох складе звіт Раді Ліги Націй, яка вирішить невідклично цю справу.

УТІКАЮТЬ ДО ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 16. І. ПАТ. У Форбах перейшла група з 30 осіб французьку границю. Між утікачами є колишній посол Зельдке і кількох провідників фронту єдности з родинами.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Агенція Рейтера повідомляє зі Сарбрікен, що провідника фронту єдности Макса Бравна арештують, бо сподіваються, що на нього виконають атентат.

КОНТРОЛЯ ШВАЙЦАРСЬКОГО КОРДОНУ

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє, що швайцарський уряд негайно по оголошенні вислідів плєбісциту загострив контролю кордонів, щоби внеможливити наплив небажаних людей до Швайцарії.

ПОБОЮЮТЬСЯ ЗАВОРУШЕНЬ В АВСТРІЇ.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Відня, що державні будівлі і міністерства бережуть зміцнені стійки, бо побоюються заворушень. Міродатні кола стверджують, що вислід плєбісциту зміцнить мир в Европі. Кола, вближені до міністерства закордонних справ, стверджують, що вислід плєбісциту не матиме впливу на становище австрійського уряду.

Вибагливі плащі сукні
70 золотих **35** золотих
Великий вибір.
Жіноча конфекція
ФЕМІНА
Львів, площа Галицька 12 а.
І. пов. ріг вул. Баторого 660

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ.

Два музичні ювилеї й один сумний спогад.

З музичних ювилеїв та роковин минулого року особливе значіння для музичного світа мали дві події: святковане в цілому культурному світі кількаденними фестивалями, серійними оперовими виставами та окремими виданнями творів 70-ліття уродин *Ріхарда Штравса;* дещо менше в скромних рамцях клюбових чи приватних імпрез відмічені 60-ті роковини уродин *Арнольда Шенберґа.* Між формою святкування роковин цих двох великих представників сучасної музики можна провести деякі порівняння. Штравс — від перших початків своєї музичної діяльности прагнув лити щасливої долі, якого ціле дотеперішнє життя (і можна сміло доводувати, що таке буде воно аже й до кінця) це один ланцюг успіхів і признань, які від кількох десятків літ склонися за епітет „найбільшин" із живучих творців світа. Шенберґ, якого твори до нинішнього дня рідко виконували, та ще рідше розуміли, також виборов собі у світі цей почесний приросток „най...". Різниця тільки в тім, що в найкращому випадку про нього говорить як про „найкрайнішого" — чи „найрадикальнішого"...

Але різниця не у поверхніх ознаках особистого життя чи висоті авторських гонтіям. Вона куди більша в самій творчости цих двох антиподів, у їх відношенні до музики. В цьому — вона більша як різниця між стопроцентовим арійцем Штравсом, якого гітлерівський уряд поставив на чолі нього сучасного германського музичного руху, і тисячпроцентовим семітом Шенберґом; вона більша як відлаль між осередками їх перебування: Гармін-Партенкірхен у Баварії та Бостоном у Нім. Америці... Тільки десять літ різниці віку — але весь вік у різних індивідуальностей

На Ріхарда Штравса, уродженого й вихованого в Мінхені, цьому осередкові — в той час — культу Ваґнера, не Штравса, якого безпосереднім і найважнішим музичним „опікуном" був апостол Ваґнера Ганс фон Бюльов (дарма, що в цьому часі вже з ним посварений на особистому тлі), на нього, генія Ваґнера мусів мати рішальний вплив — як зрештою і на всіх його ровесників-земляків. Мусів мати — тому, що не лише естетично-теоретичні гасла, кинені і пропаґовані Ваґнером, не лише нові шляхи в музичному мистецтві, на які він вступив і які вказав іншим, але навіть і увесь той ореол, який окружав Ваґнера в остатніх часах його життя — все це ділало на молодь просто як опій. Чи не було це іронією долі, що той самий молодий Штравс, про якого батько оповідають, що він — знаменитий вальторніст і непримиренний ворог ваґнерівської музики — на вістку про смерть Ваґнера, яка наспіла в часі проби оркестри, одиноким демонстративно не піднісся з місця — що цей самий Ріхард Штравс пише свою першу оперу „Ґунтрам" цілком у ваґнерівському дусі, і в драматичному, і музичному і ідеольоґічному розумінні?!

Але не цією ваґнерівською оперою здобуває Штравс свої перші лаври і не другою „Фаєрснот", створеною в хвилинах люті на злобу (і безденну глупоту) тогочасної місцевої критики.

На відкриття нових шляхів в опері треба було ще чекати. Та покищо, наперелом 19-го і 20-го століття його симфонічні твори „З Італії", „Макбет", „Дон Хуан", „Смерть і Обмякнення", „Так сказав Заратустра", „Веселі пригоди Тіля Ойленшпіґеля", „Дон Кіхот", пізніше „Родина" і „Альпейська симфонія", „Життя героя" і т. д. — запевняють німецькій музиці в царині симфоніки дальшу гегемонію, захитану через смерть Брамса і Брукнера, а пізніше й Малєра.

Брамс, Брукнер, Малєр — останні представники „великих" форм, широкої тематики, „абсолютної" тональности; останні могікани романтики 19-го століття... Розвинувши у своїх геніяльних творах перейняті форми й ідеали вони не змогли оминути великої небезпеки: вони звязали музичну мову, замкнули її в надто тісні пута формальних і тематичних принципів композиторської техніки — дарма, що Малєр старався їх розірвати, хочби й гігантичними розмірами своїх творів. Штравсові вдалося ці пута не розірвати, але розвязати. Він не створив якогось нового типу твору, як нпр. у найновіших часах це зробив Стравінський своєю „Святою весною" — але у формі симфонічної поеми Штравс звільнив симфонічну музику з усього її брамсівського, брукнерівського чи врешті ваґнерівського вантажу. Він уперше дав музиці можливість висловлювати та відтворювати рішуче все: боротьбу з вітряками, народження дитини, боротьбу зі смертю, любовні авантюри.

Ця зміна творчих ідеалів та цілей — в порівнянні до „абсолютної" музики — вимагала зміни композиторської техніки, яка слідкуючи за частими змінами подій і настроїв всі свої засоби мусіла мати напоготові. Теми стали короткі, вони мінялися як у калейдоскопі, слідкуючи за калейдоскопом вражінь подій чи картин. На місце довгих модуляційних періодів, таких улюблених Ваґнером, появились раптовні модуляції, часто густо при допомозі одного акорду чи тону; контрасти мінялися частіше на кількох сторінках партитури, як у Брукнера у цілій симфонії. Палітра оркестрових барв і ефектів чисто ілюстративного характеру збогачується нечуваними засобами. Своєрідна, можнаб сказати „легка" полі фонія (у порівнянні до „важкої" Ваґнера чи Регера) додає музикальній дії плястичности й образовости.

(Докінчення буде.)

Від освіти залежить майбутність — нехай кожний зложить „Дар Просвіти".

З польської преси.

Станислав Ґрабський — „ненадійний" елємент!

Полеміка між ендецькими рабіями приймає цілком гумористичні форми. Ґломбінський відповідав Грабському ще досить делікатно, будучи взагалі людиною культурнішою та з кращими манірами від свого колишнього довголітнього співробітника, єпишнього адвєрсіра. Як Перацький зрадкував вже більше поденервування та більшу охоту сказати п. Грабському кілька правд „до слуху". Але він і становище обох їх та спільна зі Ст. Грабським посольська минувшість, не дозволяли їм надто некрасно лаяти ідеольога партії, в якій працювали і працюють до сивого волоса. Вичувши їх, є разше казали йому їх звручити (бо нечуване таких статтей у такому тоні не зоміщує офіціяльний орґан партії без попереднього порозуміння і згоди з відповідальними керманичами партії) — редактор „Курієра Львовского" п. Еміль Маріян Роєк.

Здається, що Станислав Ґрабський вперше у своєму житті вислухав стільки імпертинеиій від свого ідеольогічного виховання, стільки прикрих слів від свого партійного орґану, скільки тепер („Курієр Льв." з 14. ц. м.). Коротко, п. Роєк, підкреслюючи своє право свобідного висловлювання через брак „якихнебудь особистих сервітутів" супроти п. Ґрабського, договорився до того, що зі Ст. Ґрабським не слід дискутувати, бо Ґрабському зележить не на речі, а на особі, бо він не є людиною доброї волі та кермується особистими анімозіями, які не можуть стати пригожим підкладом для ніякої позитивної вимінн думок...

Найбільш обурюється п. Роєк, що Ст. Грабський чіпляється поодиноких ендеків та опоганює ендецьких „молодих", в не бачить головного винуватця нинішнього лиха — санації. Санація, мовляв, править у Польщі і є відповідальною зі „обмеження можливостей органічної праці польського елєменту", супроти якого елемент український є... упривілеєваний. Дальше вже п. Роєк плете цілком неприторні речі: покликується на „фант", що „русині є краще трактовані деякими прилюдними органами, ніж поляки", ба навіть, що якийсь поляк ***перейшов на грєко-католицизм тому що „мається женщє клюноту і лекше жиґтл, коли хто є русином..."!!*** Дуже шкода, що п. Роєк не назвав прізвищ і конкретних прикладів, бо це був би цінний матеріял для українських архівів і музеїв...

„Отже остаточно невідомо, чому проф. Ґрабський виступив і в той спосіб виступив". Протекціонально дозволяє Роєк Ґрабському „ходити власними стежками", але застерігається, що „обуз породови" „не може вже рахувати на нього без застережень".

> „З дворка на Вульці може вийти ще недовга книжка і стаття, неодна цікава і вартна пізнання думка, але можна вже сумніватися, чи завжди буде це получене з національним інтересом, чи особисті почування не візьмуть верху над укоханням спільної справи".

Не маємо нічого проти того, щоби пп. Роєки викидали пп. Грабських. Бажаємо тої самої долі пп. Роєкам. І навіть можна з найбільшою правдоподібністю припускати, що внутрішні ферменти, терти, розколи, викидний лідерів і т. п. приємні відносини пануватимуть в ендеції щодалі тим частіше, бо існує одна найбільш річева причина для таких пертурбацій: мертвечина ендецької програми, абсурдність „програмових засад" та цілком анахронічний весь ендецький світогляд, якому перечить щоденна дійсність.

Зайва образа за канібал'в.

„Курієр Львовскі" образився: дуже вдалася його наша характеристика полеміки між пп. Ґрабським і Ґломбінським, висловлена у наголовку огляду їх голосів: „дискусія на тему, хто з них більший канібал". Лев редакторів „Діла" „козаками" та проявав наші мемуари „січовими", забуваючи, що слово козак і фірма Січі не тільки для польського ендека, що краще знає історію муринів ніж України, має образливий стук і зміст. Щож торкається канібальства, то ендеки з „Курієра Л." даремне обурюються: адже вся їх теорія і практика та всі їх мрії обертаються біля ідеї — проковтнути як мога більше українців у можливо найкоротшому часі. Асиміляція позаконституційними засобами, пропагована в найбільш цинічний спосіб і ведена методами п. Станислава Ґрабського, якій з гордістю признається, де, що, коли та скільки разів українців, чужинців та самих поляків обманув, збрехав, зґвалтував, аби тільки надокучити українцям і присвіщити процес „поїдання". Коли самі ендеки хвалиться, що вони — україножери, — то чому термін канібалів їм не до вподоби?! Чи взаємрантипіна і натуральна передача їхньої фізіономії...

„Огидні справи..."

У звязку з ендецькою дискусією на сторінках „Курієра Львовского" почав друкувати „Век Нови" статті проф. Талея Пінія. Перша стаття („Век Н." з 16. ц. м.) п. н. *„Два ендецькі отвєрті листи"* належить до найвідважніших голосів про польську ендецію, які знає польська публіцистика. Вартість ендецької характеристики тим більша, що автор, проф. Піні, відомий польоніст і літературний критик, був одним із чільних діячів ендеції у її початках і тому знаменито знає генезу тої партії та її куліси.

Проф. Піні говорить про ту останню дискусію між ендецькими лідерами як про осоружне виловище, яке

> „у народів з виробленою політичною культурою та високою стиною може вестись хіба у щільно зачинених кімнатах". Це ганебні справи поховування бритнього народу у шорах строгіші пута неволі, при чому польському громадянству вкладали в руки нагайку та згідливе досі населення перетворювали у дно порожні табори. Чи можна уявити собі гнебільшу, більш діявольську роботу? А проф. Ґрабський говорить з гордістю про це, як про орлині взльоти свого життя, а його приятель і співробітник у цій ділянці, проф. Ґломбінський доповнює образи тих радісних хвилин минулого і жалісно зітхає: „Так, так, мій Протазелько!"

Автор обурюється, що діється це у громадянстві, „яке, здається, належить до европейських, а не азійських народів".

Після того пригадує часи малого українського національного оспівомлення у Східній Галичині та підкреслює ролю ендеків, як тих, що через реакцію на їх ексклюзивну шовіністичну політику викресали в українців найбільші пекучости до Польщі. (Хоча автор дещо упрощує процес національного відродження галицьких українців та взагалі проблему динаміки національних рухів, проте не підлягає ніякому сумніву, що ендеція своєю політикою супроти українців причинилася у величезній мірі до зросту українського націоналізму і його такого оформлення, яке він має нині.)

Дальше п. Піні пригадує згадування Слова Польского" у 1903 році; велику ролю відіграли тут поляки з б. Конгресівки, Зигмунт Васілевський і Роман Дмовський. Перша ендецька програма була... радикальна: боротьба з клерикалізмом і міщанством, — наслідком цієї обидва ті табори вспіли — опинитися по стороні ендеції. Щоб здобути решту громадянства — „вдарено у патріотичну струну". Автор описує ту божевільну демагогію, яку вели ендеки, лякаючи поляків українцями та тероризуючи всіх, хто не хотів їм вірити. Всі, хто з їх українофобією пропаґандою не погоджувався, підлягали остракізмові, — про них не писали, їх імя на всякому кроці зогидкували. Тому й про Ігнатя Дашинського у „Слові П." ніколи не було згадки, тому славили автора „Огнем і мечем", „що оклеветував українців", а „Жеромського трактували майже з погордою, як перевершеного графомана". Ендеція опанувала всю політику і робила, що хотіла. Накинула теж загалові поляків повбільш абсурдні погляди про українців, і ці погляди покутують по нинішній день: ще нині „у давній Конгресівці пересічний громадянин уявляє собі українців, як зорбу хунхузів, які за повною каратєською скалою чигають з кривими ножами на прохожих поляків". „Завдяки цьому опінії ендецькі встигли оранувати теж, звичайно ворожі і правлячі санаційні кола, що принесло польській справі необчислені шкоди".

Автор доказує, що ціла боротьба ендеків з українцями і той шум, який вони робили з приводу української небезпеки, була лише хитрою та спритною диверсією, яка перед очима наївних малополян мала своїми випарами закрити роблення торгу з російським урядом за будучність Польщі". Коли раз „Век Нови" натякнув на москвофільство ендеків, „Слово П." вибухнуло святим обуренням, але після приходу москалів до Львова у 1914 р. те саме „Слово" цинічно глузувало з ошуканих земляків „і з радістю впало в рамена найзапеклішого ворога".

Чергова стаття проф. Пінія ще яскравіше ляпнує ендеків, пригадуючи ревеляційні факти про поведінку Ґрабського з часів побуту москалів у Львові, ролю ендеків при „пацифікації" з 1930 року та ендецьку практику на галицькій провінції. Капітальний є опис „патріотизму" польського залізничого касіра, який не продає залізничого білету українському селянинові, тому, що „не розуміє" чого той хоче:

> „до Бібрки" повторює селянин. — „не розумєм" твердить урядовець, „мувіць по польску" — і з тріскотом зачиняє віконце".

„Хлоп пішов до Бібрки пішки, але можемо собі уявити, як вплинула ця пригода на його почування до Польщі. І то був засіб пп. Грабських та Ґломбінських"-.

Автор закінчує висновком, що

> „надія, що „за 25 літ не буде в Польщі українців" не одна з найдурніших пісенничь, які видумав ендецький ум, — хіба, що той, хто казав таке, думав про перебування в тому часі українця поза межами Польщі"...

До цієї останньої частини статті проф. Пінія ще вернемось.

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпитки поручає фірма
Зигмунт Залєский — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 52—60

Перед важливою політичною нарадою у Льондон/.

Прем. Фляндєн і мін. ЛявалЬ їдуть до Льондону.

ЛЬОНДОН, 16. І. ПАТ. „Таймс" повідомляє: Вчора устійнили, що прем. Фляндєн і мін. ЛявалЬ приїдуть до Льондону у четвер 31. січня ц. р. Їх наради з британським урядом відбудуться в днях 1. і 2. лютого ц. р. Мета візити не запропастити теперішньої догідної европейської ситуації. У Льондоні і в Парижі переконані, що наради тільки двох урядів не дадуть конкретних вислідів, коли дискусії не вестимуть на широкій площині і до розмов не притягнуть усіх держав, а головно Італію і Німеччину. Французькі і британські міністри обговорять низку европейських справ, в першу чергу обмеження зброєнь. Британський уряд покищо не прийняв італійсько-французької пропозиції у справі гарантії незалежности Австрії. Злогадуються, що Велика Британія приступить до консультативного пакту, але мабуть не візьме на себе нових зобовязань у справах середущої Европи.

Господарська дійсність у Совітах.

ХАОС В ПОСТАЧАННІ ХЛІБА ПІСЛЯ СКАСУВАННЯ КАРТОК.

Поостачання хліба та муки населенню після скасування карткової системи зорганізовано так зле, що згідно з відомостями, які передістались до европейської преси, в багатьох містах СССР дійшло до кривавих протестів і заворушень. Про те, як приготовано хлібні крамниці, доситъ відомостей і в самій совітській пресі. Про транспорт збіжа по оренбурґській та самаро-златоустівській залізниці пишуть „Ізвєстія" з 29. XII. м. р.: „До початку широкого торгу хлібом лишились пораховані дні, але ці залізниці постачили згідно з державним планом на 50 відс. менше муки та гречки для Москви, Ленінграду, Карелії, півночі, Урала, Східного Сибіру та Далекого Сходу".

Про організацію крамниць тойже часопис пише: „В Москві державний торг розгорнув ли ще 25 відс. зазначеного мережева крамниць, в Ленінграді — 40 відс. В Білорусі готові тільки 25 відс. нових крамниць та шатер, в Таджикістані 32 відс." і д. т.

Із Сталінграду часопис повідомляє: „Якість ремонту готових крамниць дуже низька. Можна сказати, що ще ніодно підприємство для торгу хлібом не готово"... „В пекарнях і крамницях бруд. Рушників і мила нема. Робітники і службовці нехтують особистою гігіеною". З Ростова над Доном повідомляють: „Не скінчено направи багатьох крамниць, не підготовано транспорту. Хліб перевозять у звичайних возах без накриття. Нема скринь для перенесення хліба. Його переносять самі покупці на руках". Коли зважити, що до совітської преси дістається лише сота частина того, що діється справді, то можна собі уявити, як постачає московський уряд хліб населенню, яке він так безмірно визискує. (Укбюро, Женева.)

—o—

НЕ СКАРЖИМОСЬ...

ПРОМОВА ПОС. З. ПЕЛЕНСЬКОГО, ВИГОЛОШЕНА ДНЯ 12. СІЧНЯ Ц. Р. В БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ ПРИ ДЕБАТІ НАД БУДЖ. ПРЕЛІМІНАРЕМ МІНІСТЕРСТВА КОМУНІКАЦІЙ.

Ми мали нагоду вислухати дуже вичерпуючий, а навіть і критичний реферат про прелімінар буджету міністерства комунікацій. Референт обговорив дуже докладно всі ділянки того міністерства, але дискретно поминув роботи публічні, котрі від часу ліквідації міністерства публічних робіт перейшли в більшій частині до міністерства комунікації, а частинно до міністерства хліборобство. Не можна дивуватись, що референт найшов заледви кілька слів для публічних робіт, у першу чергу для регуляції рік. Бо щож міг він сказати, коли в цьому році на регуляцію рік призначено в буджетовім прелімінарі лише 2 мільони 300 тисяч зол. на всю польську державу. Дійсно смішна сума. П. референт згадував, що в попередніх роках преліміновано річно на цю ціль 32 мільони зол., а в цім році не призначено на таку важну ціль навіть і десятої частини.

Тимчасом справа регуляції рік є першорядної ваги для українського населення. Карпатські ріки — Черемош Білий, Черемош Чорний, Прут, Стрий, Опір, Дністер та інші ріки майже щорічно виливають і забирають з собою дорібок наших селян. Цього року був катастрофальний виляв у західних Карпатах, який діткнув тяжко також наших лемків. Для найбільших повінь околиць зорганізовано в цілій державі поміч. Як зачувати, поміч прийшла велика і в час. Не відмовились від цієї помочи й українські села і по своїм силам пішли з допомогою найбільшим повіню. На жаль, зовсім інакше діялось тоді, коли повінь навіщувала виключно території з українським населенням. Не було тоді такої видатної помочи, а для прикладу скажу, що коли по великій повені перед 3 роками Український Клюб поставив у Соймі внесення в справі нагалої помочи для поводян, то його внесок прийшов під обради соймової комісії точно за два роки, коли справа перестала бути зовсім актуальна. Український селянин мусів сам собі помагати.

Український селянин обовязаний точно платити податки. Одначе не може діждатись, щоб плачений ним гріш ішов йому в косеч. Бо навіть тоді, коли на регуляції рік призначувано поважні суми, вони йшли виключно на регуляції рік на заході, головне Віслу. Категорично домагаємось регуляції наших гірських рік, щоби вже раз води перестали нищити наші землі, а то нераз щоб не забирали останнього куска землі з хатиною білному українському селянинові.

ТАРИФИ.

Референт згадав про дотеперішні (з останніх часів) обнижки тариф товарових, та особових і сказав, що готується дальша обнижка тарифи. Справа товарової тарифи є для українського хліборобського населення надзвичайно великої ваги. Теперішні тарифи в часі повного обезцінення хліборобських продуктів унеможливлюють зовсім перевіз цих продуктів, головно зі сходу на захід. Вчора на комісії при обговорюванні буджетового прелімінаря міністерства хліборобства порушували цю справу всі промовці. Тому не хочу знову над тою справою широко розводитися, зверну лиш увагу на такий куріоз, що коли яйце на селі коштувало 2 і пів сотика, то його транспорт на захід коштував більше як 1 сотик, а чейже засадою залізничих товарових тариф мусить бути щось інше, як відповідне відношення до вартости перевоженого продукту. Таке ненормальне відношення залізничої тарифи є до збіжа, живини, мяса і т.д. Тому домагаємося введення якнайскорішої зміни товарової тарифи, яка уможливилаб хліборобам, що так тяжко переходять сучасну кризу, збувати свої продукти.

Справа особової тарифи для нас не менш важна. Головно йде мені про т. зв. підміські тарифи. Остання обнижка тариф принесла пільги на їзду на дальшу віддаль; но ближчу віддаль, себто на 10—20 км., нема ніякої пільги, а на цих коротких віддалях їздять головно селяни зі своїми продуктами до міста. Як можна подумати, що при теперішній дуже низькій ціні на хліборобські продукти може селянин користати для довозу продуктів зі залізниці! Тому уважаємо за конечне, щоби при заповіджуванні найближчої обнижки особової тарифи взяли під увагу і коротку віддаль.

УКРАЇНЦІ ЗАЛІЗНИЧНИКИ.

Багато часу присвятив референт персональним справам, вказуючи на останні персональні зміни серед залізничої служби.

Ми, українці, в цій справі могли би сказати чи не найбільше. Вже від першої хвилини, як польська держава обняла владу на українських територіях, міністерство комунікацій звільнило відразу зі служби тисячі українських залізничників, що служили за бувшої Австрії чи Росії. Позбавлено тисячі українських залізничників хліба без всякого належного їм відшкодування чи емеритури за прослужені літа. Цілими роками ті бідні люди, що десятки літ прослужили на залізниці, даремне старалися про належне їм заосмотрення, одначе зовсім без успіху. Міністерство комунікації було глухе на всі заходи і старання злькавтованих українських залізничників. Мала горстю українців залізничників, що лишилася при службі, при кожній персональній перемині йде в першу чергу або на емеритуру, або на повне звільнення. Ми мали нагоду нині чути від представника польських соціялістів, що звільнюють масово залізничників за їх політичні переконання. Українців звільнюють зі служби за ніщо інше, як за те, що є українцями. На місце низчих дорогових робітників справаджують робітників зі заходу і багато бідних українців робітників, щоб не стратити куска хліба, мусить покидати віру своїх батьків, щоб дальше удержатись при праці.

Засадничо не приймають до служби нових кандидатів, не приймають до школи залізничих аспірантів. Я бачу на лицях панів здивування. Я був би дуже радий, колиб п. міністр міг стверднти, що я говорю неправду і що приймають нових українців до залізничої служби. Позволю собі згори сумніватись, чи п. міністр буде в спромозі це зробити. Стверджую, що ані одно міністерство не вміло так скоро дати собі раду з українцями службовиками, як міністерство комунікації. Як я вже сказав, звільнено відразу тисячі, звільнюють тепер дальше і не приймають нікого з українців до служби.

ЗАЛІЗНИЧІ ДОСТАВИ.

Поважні й солідні українські ремісники та промисловці були від ряду літ доставцями робіт для залізниць. Тепер вже цього нема. Український ремісник чи промисловець, хочби давав і найліпший товар і по найдешевшій ціні, не може бути доставцем для залізниць лиш тому, що є українець. Я міг би навести цілу низку фактів, обмежусь на одним. Дуже поважне, загально знане у Львові слюсарське підприємство, котре було від 1910 р. постійним доставцем для залізниць, стратило в останнім часі ці достави. Була внесена згідно з приписом оферта і зложене вадіюм. При публичнім отвиранні оферт показалося, що оферта українського підприємства була найнижча, тому всім іншим оферентам звернули вадіюм, а українцеві задержали, значить, приняли його оферту. Та сталось зовсім інакше. Поставу дістав хто інший, ремісник поляк, котрий у своїй щирости сказав товаришеві українцеві: „Шкода вам більше вносити оферти, бо українці на будуче робіт при залізниці не дістануть". І так воно є до нинішнього дня. Українець ремісник не дістане на залізниці достави а податки числять йому такі самі, які платив тоді, коли мав достави на залізниці. Така то доля українського ремісника і промисловця.

ЗАЛІЗНИЧІ ЗНИЖКИ.

Як відомо, міністерство комунікації дає на культурні й освітні зїзди полекші в проїзді для учасників цих зїздів. Одначе відноситься це до всіх, лиш не до українців. Минулого року в червні в день „Міжнародного Свята Кооперації" відбувалось у Львові велике свято української кооперації. В цілому світі на цей день кооперація дістає всі можливі залізничі полекші, щоб уможливити кооперативним організаціям вести свою пропаганду. Міністерство комунікації відмовило українській кооперації всяких залізничих знижок на це свято. Також відмовило міністерство знижок на зїзд „Рідної Школи". Не менше цікава історія з поїздом на Всесвітній Український Жіночий Конгрес, що відбувся в минулому у Станиславові. Конгресовий Комітет через „Орбіс" винаймив цілий поїзд, виплатив білети за майже 1000 осіб. І щож сталося? Коли в означений годині прийшли учасниці Конгресу у Львові на двірець, щоб відїхати до Станиславова, показалося, що поїзд не відійде. Прийшлося звертати учасницям внесені гроші і вони були змушені відїхати до Станиславова за повною оплатою звичайними поїздами, котрі ясна річ, не могли помістити всіх учасниць, і до них поїздів додано старі, неосвітлені вагони. Управа залізниць уважала, що для українців і такі вагони мусять вистачити. Свідками цього факту були українки не лише з Польщі, а з усього світу, були теж свідками цього факту чужинки делегатки Міжнародного Союзу. Річ ясна, що ці чужинки англійки, котрі з ентузіязмом описували хід Жіночого Конгресу, не зуміли у відповідних словах згадати про повищий факт.

Зате дістали всі можливі залізничі знижки організатори русофільського т. зв. „галерготофського зїзду". Був це чисто політичний зїзд, одначе знаємо, що ці панове тепер тішаться великою опікою власть імущих. Не знаю, кому з панів було так мило дивитись, як по Львові учасники зїзду парадували з царсько-російським трикольором. Видно, що є такі, що не можуть цього трикольору ніяк забути.

ГУЦУЛЬЩИНА.

Всі розуміємо прекрасно вагу і значіння туристики. Знаємо, які користи може вона принести для населення. Одначе можна це говорити тоді, коли туристика є дійсною туристикою, а не має інших укритих цілей. Маю на думці т. зв. туристику на Гуцульщину і „свята Гуцульщини", що їх організують різні чинники. Референт сказав нам, що цьогорічне „свято Гуцульщини" принесло великі дефіцити для міністерства комунікацій. Говорім ясно й отверто. Під покришкою туристики на Гуцульщину криються політичні цілі. Найшлися люди, що хочуть на цім ділі зробити інтерес. У Варшаві мода на Гуцульщину. Появляються різні пропагандові листки та брошури, в яких доходиться до того, що гуцули — це „зрущони польські щеп". Найшлися і відповідні контрагенти на Гуцульщині, і то навіть серед гуцулів, що зрозуміли теж інтерес та організують спільно „туристичний похід на Гуцульщину". Знаємо, що всі організації, які на літо розбивають у наших прекрасних Карпатах свої табори, мають інструкції, як вести пропаганду серед гуцулів, чого вони мають їх учити і т. д.

На „свято Гуцульщини" звозять до Ворохти гуцулів, щоб показати їх панам з Варшави. З теперішніх часах грішми можна зробити багато. На Гуцульщині велике безробіття. То чомуж не поїхати, думає собі гуцул, коли платять дорогу, та ще дадуть їсти і випити? В цей спосіб, панове, не доведете до того, що гуцули перестануть бути українцями. Гуцул був, є і буде українцем. Вашими способами можете поширити тільки деморалізацію серед населення. Таксамо, як деморалізацією є щорічне зложення гуцулів до Варшави, Познання й інших західних міст Польщі. Як я сказав, серед теперішньої біди можна найти таких, що поїдуть, Бог знає, де, коли платять та дають добре їсти й випити. Провідниками цих мандрівок на захід гуцулів і „свят Гуцульщини" є гуцули, про моральну вартість котрих далосяб дуже багато сказати.

Я вже сказав, що дійсну туристику вітаємо щиро. Одначе як найрішучіше застерігаємося проти того, щоб була вона знаряддям деморалізації нашого народу. Не знаю, чому ми з буджету маємо покривати дефіцитові „свята Гуцульщини". А будуть вони напевно все дефіцитові, бо справи, що не звязані з дійсним життям і в моральну вартість яких можна сумніватися, принесуть напевно не лиш дефіцит грошевий, але й моральний. І тому маю відвагу сказати, що український гуцул найде ще стільки в собі сили, щоб дати відпір усім затіям.

НЕ СКАРЖИМОСЬ...

Увійшло в звичай, що у пресових звідомленнях, як також у протоколах комісій, діяріях, то промові представника Українського Клюбу пишеться, що він „ускаржал сен". Заявляю, що ми не скаржимось, бо скаржитись можна лиш тоді і перед тим, коли є надія, що скарга

НАШІ ЗУСТРІЧІ

Ч. 2. з 15. січня

багато ілюстроване приносить статті про наших мистців, акторів і поетів, про останню нагороду Гонкурів, карнавал, поезії кандидатів на літературну нагороду, оцінки книжок, анекдоти.

Домагайтесь безплатних зразкових чисел!

Ціна примірника 50 сот. Місячна передплата 90 сот.

ЛЬВІВ, РИНОК 10.

моглаб бути вислухана і зрозуміла. Ми знаємо, що наші скарги не придалибись на ніщо. Тому ми стверджуємо лиш факти. І я нині стверджую факт, що міністерство комунікації може спокійно компетувати за пальму першенства в теперішній системі супроти українців. Діється це все в тому часі, коли за кордоном заявляють, що охорона меншин не потрібна, бо все якнайкраще забезпечує їм конституція. Наведені мною факти досадно показують, яка є дійсність.

*

З ВІДПОВІДИ МІНІСТРА.

У своїй відповіді, яку ми в „Ділі" вже коротко зреферували, міністер комунікації згадав про справу залізничих знижок. Щодо жіночого конгресу поїзду заявив, що причиною відкликання в останній хвилині поїзду був текст запрошень на Конгрес у французькій мові. Зрештою, сказав, що українці користають зі знижок. А саме Український Науковий Інститут у Варшаві має один даровий цілорічний білет 2-ої кляси, має теж 50 пр. знижки Волинський Український Театр Миколи Певного і Волощука. Отже не є так зле, казав міністер, як це представив представник Українського Клюбу... Про всі інші порушені послом З. Пеленським справи персональні, достави, Гуцульщину і т. д. не сказав ані слова...

Сенат радить над конституцією.

ВАРШАВА, 16. 1. ПАТ. Нині в год. 11. передполудням почалося пленарне засідання сенату у справі нової конституції. На засіданні були всі члени уряду з прем. Козловським, маршалом сойму Світальським, колишнім премієром Славеком, Пристором і Бжезевичем та вищі державні урядовці. Проект нової конституції референував сен. Ростворовський.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Тригодинний похід у Сарбрікен.

ПАРИЖ, 16. 1. ПАТ. Авас повідомляє зі Сарбрікен, що вчора вечором між годиною 6-ою і 9. вулицями міста перейшов похід з около 200.000 осіб. Похід йшов три години. На вантажних самоходах везли кукли, що зображували статус кво. У поході йшли численні орхестри. Доми в місті були освітлені. В год. 10. вечором місто вже спало. До сутичок не дійшло головно тому, що поліція замкнула домівки опозиції. У Людвайлер 15 французьких родин з поспіхом покинуло свої помешкання і примістились у вопальнянім уряді. Провідник католиків Гофман дуремно взивав поліцію заопікуватись ним. Тому до хвилини свого виїзду мусів скритися.

САРБРІКЕН, 16. 1. ПАТ. Нині місто вернулось до нормального життя, тільки гірляди пригадують про недавній плебісцит. Адміністраційна комісія буде урядувати аж до передання влади Німеччині. Президент Нокс виїхав до Женеви.

—o—

Італійсько-абісинський конфлікт перед Лігою Націй.

ЖЕНЕВА, 16. 1. ПАТ. Абісинський уряд надіслав нині до генерального секретаріяту меморіял з домаганням, щоби Рада Ліги розглянула абісинсько-італійський конфлікт ще на теперішній сесії, покликуючись на статтю 11 § 2. пакту Ліги. Переговори Абісинії з Італією, які велися в останніх часах за посередництвом В. Британії і Франції з метою полагодити конфлікт без інтервенції Ліги не довели до успіху.

Снігові завії в Югославії.

БІЛГОРОД, 16. 1. ПАТ. Опір пада безупинно. Тому на кількох залізничих шляхах перервано залізничу комунікацію, на інших відбувається з великим опізненням.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Несподіване відложення засідання.

ЖЕНЕВА, 16. І. ПАТ. Пополудневе засідання Ради Ліги відкликали в останній хвилині. На цім засіданні Рада Ліги мала вирішити справу повернення басейну Сари до Німеччини.

МІСЬКІ ТЕАТРИ у ЛЬВОВІ на четвер, 17. січня 1935.
Великий Театр нині год. 7-30
популярна вистава по найнижчих цінах
„Я переміг кризу"

Театр Ріжнородностей
любов — геройство — летунський розмах.
„Нічні Лети"
великий успіх львівських авторів Я. і М. Лісевичів.

Процес проти Зіновєва, Каменєва і 17. товаришів.

МОСКВА, 16. 1. ПАТ. У Ленінграді почався процес проти Зіновєва, Каменєва і 17 товаришів. Акт обвинувачення заявляє, що одночасно з повстанням контрреволюційної і терористичної групи, яка підготовила і виконала атентат на Кірова, повстала і вела свою діяльність друга нелегальна і контрреволюційна група п. н. „Московський центр". Її створив Зіновєв, який, не зважаючи на показянну заяву він далі нелеґальну діяльність з метою зреалізувати свої контрреволюційні цілі.

До „Московського Центру" належали Зіновєв, Євдохімов, Ґерціґ, Бакаєв, Куклін і Каменєв. Вони обєднали коло себе активніших членів ґрупи Зіновєва, яка вдержувала взаємини з членами ленінградської ґрупи. Головним завданням цієї ґрупи під проводом московського центру було підховати і обєднати членів, які з ненавистю ставились би до большевицького уряду і провідників партії. Акт обвинувачення заявляє, що Зіновєв і Євдохімов, використавши своє офіційне становище, кермували акцією цих ґруп. У боротьбі з большевицькою владою не цурались ніяких засобів.

Слідство виявило, що члени „Московського Центру" не організували безпосередньої участи у вбивстві Кірова. Одначе про наміри терористичної ленінградської групи знали члени „Московського Центру". Тому його члени головно Зіновєв, Євдохімов, Ґерціґ і Каменєв повинні відповідати не тільки морально і політично, але також карно, згідно з большевицьким правом. Зіновєв по вбивстві заявив, що мусить схилити голову після того, що сталося. Підсудні Бакаєв, Горячкін, Федоров, Євдохімов, Харов, Куклін і Ґерціґ признались до участи в діяльности „Московського Центру". Підсудні Гесен, Перімов, Герцберґ, Фалькович, Сивов, Ґарков, Анішев, Башкінов і Тарасов признались до нелеґальної ґрупи Зіновєва.

Каменєв теж признався до вини.

КОЛЄКТИВІЗАЦІЯ БУЛА БОЖЕВІЛЛЯМ.

МОСКВА, 16. 1. ПАТ. Большевицька преса подає заяви підсудних Ґершонімова й Євдохімова, які вони склали вчора, першого дня процесу. Підсудні заявили, що теперішню політику колєктивізації, яку веде большевицький уряд вважали божевіллям. Коли належали до Московського Центру особисто критикували Сталіна. Тепер Євдохімов висловив жаль і склав заяву льояльности для Сталіна. Більшість підсудних це урядовці у віці 32 до 51 років. Двох підсудних це студенти. Всі були членами комуністичної партії, яких вправді викинули з партії за приналежність до опозиції, але опісля знову приняли. Тільки трьох підсудних не приняли назад до партії.

Знаменне рішення французького парляменту.

ПАРИЖ, 16. 1. ПАТ. Палата послів рішила без дискусії не визначувати дати для дискусій над інтерпеляцією посла Франклін-Буйона про нарушення версайського трактату Німеччиною своїми збройнями.

Палата радила над зміною регуляміну. Референт поставив внесок обмежити право зголошувати нові поправки підчас дискусії на пленарних засіданнях парляменту.

Надзвич. засідання ради балканської антанти.

ЖЕНЕВА, 16. 1. ПАТ. Грецький міністр закордонних справ Максімос, предсідник ради балканської антанти, скликав на нині надзвичайну сесію ради з метою обговорити римські пакти між Францією та Італією.

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Повітовий Народній Зїзд Копичинеччини.

Дня 26. грудня м. р. відбувся в Копичинцях П. Н. З. при участи 170 представників, що заступали 39 громад повіту. Від Ц. К. УНДО й УПР взяли участь у зїзді сенатор д-р *Антін Горбачевський* і посол д-р *Степан Білик*.

Зїзд відкрив заступник голови ПНК в Копичинцях дир. *Василь Пенцак;* вказуючи на потребу скріплення політичної організації, присвятив він згадку померлому проф. Михайлові Грушевському і померлим членам УНДО д-рові Степанові Галєві, Марії Вигнанській, Евстахієві Вороні і Дмитрові Гулалюкові, яких память вшанували присутні повстанням з місць. Після того за згодою присутніх покликав до президії м-р Михайла *Шахновича*, адвоката в Гусятині, на предсідника, п. Олійника Івана, господаря в Яблонові І в. Дмитра Сулиму, господаря в Увислі, на заступників, а м-ра Лозинського Івана, адвокатського конципієнта в Копичинцях на секретаря.

Сен. д-р Горбачевський виголосив реферат про міжнародне положення і пропаґанду української справи за кордоном та обговорив заяву міністра закордонних справ Польщі, зложену в Женеві в справі виповідження договору про охорону національних меншин і внесений УПР в законодатних установах Польщі проект територіяльної автономії для земель, заселених українцями.

Пос. д-р Білик реферував про внутрішне положення українського народу в Польщі, про партійну пресу, організаційні справи і наради представників усіх національних партій та підготовку Всеукраїнського Національного Конґресу.

Дир. Пенцак Василь здав звіт з діяльности ПНК, який започаткував і частинно перевів реєстрацію членів партії, скликав дві повітові наради, на яких референували п. посли, дав почин до створення Повітової Лугової Організації, яка знаменито розвивається й охопила весь повіт, та перевів вибори до громадських рад. Для переведення виборчої акції створено дві Повітові Виборчі Комітети, один для Гусятинщини, другий для Копичинеччини. В справі виборів скликувано і відбуто дві повітові наради в Гусятині, дві повітові наради в Копичинцях і цілу низку нарад у ріжних місцевостях повіту.

В дискусії над рефератами послів і звітом з діяльности Комітету бесідники одобряли діяльність проводу УНДО й УПР, висказувалися проти тону полемік, ведених нашою пресою, домагалися закріплення політичної організації в повіті і вишколення молоді та підготування її до праці на просвітнім і економічнім полі.

На предложення комісії-матки вибрано головою ПНК бувш. посла *Івана Звеличкута* і Комітет, зложений з 12 членів і 4 заступників.

По виборі Комітету ухвалено отсі резолюції:

Повітовий Народній Зїзд Копичинеччини, що відбувся дня 26. грудня 1934. р. 1) Одобрює діяльність і висказує повне довіря та признання УПР і Проводові УНДО за оборону прав українського народу, за почин до обєднання національних українських політичних партій, зокрема висказує подяку сен. д-рові Горбачевському і пос. д-рові Бількові за участь у зїзді. 2) Взиває українське громадянство копичинецького повіту до активної праці над скріпленням політичної, культурно-освітньої і господарської організації. 3) Взиває всі українські національні політичні партії до загального обєднання і консолідації та витає радо заходи для влаштування Всеукраїнського Національного Конґресу. 4) Взиває українське громадянство Копичинеччини до переведення організованої акції в цілі вибору до волосних рад і управ свідомих та ідейних українських громадян. Всі резолюції прийнято величезною більшістю голосів, а першу серед довгих і живих оплесків.

Після того пос. д-р Білик висказав своє вдоволення з приводу поважного й річевого ходу нарад Зїзду. На закінчення предсідник мр. Шахнович закликав присутніх не падатися в зневіру і братись до активної праці на всіх ділянках нашого національного життя.

Безпосередньо по нарадах Зїзду відбулося установче засідання ПНК, на якім вибрано президію в складі: б. посол Іван Звеличкут, голова, м-р Шахнович Михайло, адвокат у Гусятині і м-р Зеленецький Олександер, адвокат у Копичинцях, заступники голови, Василь Пенцак, дир. ПСК в Копичинцях, секретар. Рішено утворити дві канцелярії правних порад у Гусятині і в Копичинцях, що їх будуть вести обо заступники голови.

—o—

Присилайте передплату!

ЩЕ ПРО ПОЛЬСЬКУ КРИТИКУ

VI. Виставу АНУМ-а.

Недавно ми зазначили кілька голосів польської критики на VI. Виставу АНУМ і подали з них вказівні думки про наше пластичне мистецтво і мистців. Безперечно, що увага, з якою польська мистецька критика ставиться до нашого пластичного мистецтва вказує на високий рівень творів наших мистців, а з другого боку на те, що чужа публика вміє їх сприймати. Недурно наше мистецтво має за собою прихильну критику французьку, німецьку, англійську, чеську, російську, італійську — навіть японську, а також столичну польську.

Тепер відзначимо дві обширні рецензії з „Ґазети Поранної" і „Курєра Львовского".

У „Ґаз. Пор." Я. Кіліян-Станіславська пише про „моральне, інтелектуальне і мистецьке тло, в якім повстає, борсться і дозріває сучасна українська творчість". У вязку із вступною статтею каталогу, дала вона свої цікаві і слушні завваги про нове мистецтво взагалі. Виставу ставить на дуже високім рівні, і жалує, що не беруть участи інші чільні члени Асоціяції, що виставу підвело би до повного мистецького рівня. В її оцінці багато влучних і заокруглених окреслень творчості наших мистців, — напр. емалії М. Дольницької характеризує тим, що рівних їм немає не тільки в українськім мистецтві, але і у польськім.

Нам рецензію пані. Я. Кіліян-Станіславської особливо приємно відзначити. Поза тим, що авторка відома як мистецтвознавець і постійний мистецький справоздавець „Ґаз. Поранної", вона сама є добрим мистцем.

Поважна і велика рецензія „Кур. Львовского" пера Гелени Блюмової відбігає від усіх інших рецензій. Авторка в оцінні окремих мистців майже не різниться від інших рецензій, зате має дещо відмінний погляд на загальний розвиток нашого мистецтва, уважаючи його здебільша космополітичним, що наші мистці, згруповані в Асоціації навязують свою творчість до здобутків европейського мистецтва і свідомо їх прикладають у себе. „Зусилля їх повязані і зосереджені мусять викликувати пошану".

Вистава Асоціяції, як бачимо, переходить з величезним успіхом. Закуплено чимало творів, які залишаться в краю і є надія, що колись вони зявляться в українській галерії. Та є ще там твори першорядної вартости, які просто жаль випускати з краю, бо певно вони пізніше вдало не повернуться. Це булоб великою культурною втратою. Хай нашим взірцем за приклад буде те, що один з наших найкультурніших письменників, винятково тепер бідний, закупив образ О. Грицая на маленькі місячні ратиці... бо хоче бачити на своїй стіні цвяток сьвітлого неба Еспанії, гру одухотворених форм, вірію чудового краєвиду.

Вистава зачиняється в неділю 20. січня в 3. год. пополудні.

НОВИНКИ

— **Коляди та щедрівки** відспіває в суботу 19. ц. м. у Преображенській церкві у Львові міщанський хор під управою пан. Купчинського о год. 11. год. перед пол., а саме в часі читаної Служби Божої по повороті Йорданської процесії з виводу.

— **Комітет будови церкви СС. Василіянок у Львові** улаштовує в неділю 3. лютого ц. р. в год. 5. попол. в монастирі СС. Василіянок (Потоцького 95) традиційну просфору для всіх громадян Львова. Будова церкви при вул. Потоцького ч. 95 це завдання, яке повинно лежати на серці усього громадянства Львова, тому в неділю, 3. лютого кожний свідомий громадянин прийме участь у просфорі без огляду на те, чи дістане спеціяльне запрошення чи ні. Всі як один повинні кинути одну цеглину до будови церкви, що має бути однією з найкращих церков Львова. Хто не може прийти, а дістане запрошення, нехай не поскупиться вислати хочби дрібну лепту на будову тієї церкви.

— **Комунікат Ради Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові.** На останньому засіданні Ради Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка у Львові прийнято у члени: Степана Бераня, Максима Бриликського, Романа Домбчевського, Миколу Ковалевського, Василя Пачовського, Володимира Радзикевича, Миколу Угрина-Безгрішного; у члени-прихильники: Ростислава Єндика, Едварда Жарського, Івана Керницького. Члени-прихильники мають правно внести подання за прийняття їх у дійсні члени Т-ва.

— **Королева українського карнавалю.** Бал Української Преси, який буде найбільшою атракцією цьогорічного нашого карнавалю, принесе своїм гостям чимало несподіванок. Осередком уваги буде безперечно вибір королеви українського карнавалю. Діловий Комітет Балю Української Преси ще не рішився: чи вибори переводитиме журі чи „плебісцит" усіх учасників Балю. Перед виборами будуть теж проголошені умовини, яким мусить відповідати кандидатка на таке „високе становище". У всякому разі вибрана королева виконуватиме свої „репрезентаційні" обовязки аж до чергового карнавалу у 1936 році, — до чергового Балю Української Преси. В найближчих днях подамо низку дальших цікавих звісток про приготування до тієї забавової імпрези, яка досі не мала собі у нас рівної.

— **Хто виграв на льоерії?** В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льоерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 56091. 20.000 зол. на ч. 29371. 10.000 зол. на ч. 74037 144197 135673 139920 157564 18531 54098. 5.000 зол. на ч. 26833 38624 126434 136421 158160 90836 104617 143498 169679. 2.000 зол. на ч. 4755 5287 19485 37714 42158 47590 59019 68064 73015 76154 109565 110283 122998 154154 162265 178410 3197 3483 15710 20374 28286 37885 58155 64662 77575 89825 91316 92144 110636 113635 126392 129109 145771 158812 160460 165988 170393 172402. 1.000 зол. на ч. 792 1437 5362 9022 10047 10465 12023 16122 17373 19227 20883 21383 23563 28868 32508 36077 38788 43197 50936 54868 66949 68831 73283 74672 76176 79749 95811 97222 97549 98122 112073 114995 118812 119028 122508 130060 140943 143103 148648 156491 160826 169810 178562 179217 179537 592 876 4508 5295 6730 15168 17485 21594 25431 26134 32732 34216 34860 43470 44545 48114 55738 63384 64916 65720 67492 82253 84665 86628 88774 97104 98126 103370 108949 116830 128225 141690 141908 142753 143730 144956 150933 161778 161933 174854 179889.

— **Ще в справі цін помаранч.** У львів. гор. старості відбулася нарада в справі помаранч із участю представника воєвідського уряду й гуртівників. Устійнили оконечні ціни помаранч у Львові. І так: 1 кг. еспанських помаранч льоко магазин або крамниця — коштує 1 зол. 30 сот. за вагу нетто невіпсутого товару, в детайлі 1 зол. 50 сот., з тим, що продажа на вагу обовязує купців і то без огляду на скількість купованого товару. Нпр. можна домагатися, щоб крамар продав на вагу одну помаранчу. Поліція одержала приказ контролювати ціни помаранч. Ціни мусять бути поміщені на виїсках у видному місці. Новищі ціни обовязують від 16. січня. Для орієнтації треба згадати, що палестинські помаранчі мають на шкірці напис „Пардес", а еспанські помаранчі загорнені в бібулки з еспанською фірмою. Італійські помаранчі можна пізнати лише по опакуванні скринок. На провінції, поза Львовом, ціни найправдоподібніше будуть ті самі, що у Львові. Мінімальна підвишка може бути наслідком більших коштів привозу.

— **Смертний присуд у Львові.** Перед судом присяжних станув у середу 16. січня ц. р. 29-літній Петро Попович за вбийство своєї нареченої Осипи Янчурівної в дні 27. липня 1934. р. в лісі у Сокальщині. На основі вердикту трибунал засудив Поповича на кару смерти.

— **Львівська хроніка.** Директором міської різні став др ветер. Казимир Карпінський. — У львівському відділі ЗУПУ зредуковано 40 урядовців на загальне число 100. — Купець із вул. Легіонів 11. Тух і 4 його дітей затроїлися шпротами. Цілу родину забрали до шпиталю. На совганці на Цитаделі 28-літній В. Аргусінський зломив собі ногу.

— **Для підпаленого війта.** Аг. Всхуд повідомляє: „Як ми вже повідомляли, невідомі винновники підпалили господарські будинки війта Грицишина в Коршилові біля Зборова. Щоби прийти війтові з помічю основався самочинно комітет, до якого війшли місцеві господарі й о. Совчук. Комітет занявся збиранням збіжа та паші в тій скількості, в якій війт потерпів шкоди".

— **Нові печери в Борщівщині.** На терені Устя Єпископського пов. Борщів відкрито дві печери, що розходяться в різні сторони. Повідомлено про це наукові установи у Львові, звідки вибереться в найближчому часі наукова експедиція в Борщівщину.

— **Парубоцькі порахунки.** В коршмі під Самбором зрийшло до бійки між трьома братами Іваном, Дмитром і Миколою Сарахманами, відомими москвофілами та парубками українцями. В часі бійки Іван Сарахман убив Івана Лисака і Дмитра Запотічного, пробиваючи їх ножем, а Дмитро Сарахман зранив Юстина Луська, причому помагав йому брат Микола. За те станули перед самбірським судом, який засудив Івана Сарахмана на 10 літ вязниці, Дмитра на 4 і пів року, а Миколу на 12 місяців. Від цього присуду засуджені відкликнулися до апеляційного суду у Львові, який на двох знизив кару першому на 6 літ, другому на 2 роки, а Миколі на 8 місяців.

— **Краєва хроніка.** В Обертині пов. Городенка згорів моторовий млин на шкоду 50.000 зол. — В Грушові пов. Володимир два бандити доконали грабунку, при чому одного з них, др. Мартинюка застрілено. — Біля Камінки Стр. арештовано двох грабіжників, які ограбили на дорозі трьох жидів, що їхали фірою. — У Станиславові покінчив самогубством ресторатор Іван Шмід із причини матеріяльних трудностів. — Поліція в Жовкві арештувала Фр. Вуйціка та його любку Анну Бут, які біля Чистині напали на селянку Олену Бернацік, забрали їй шматок хліба та хотіли забрати хустку вартости 15 зол. — В. Ямчука та В. Куцерука зі Стоянова суд засудив на кару 5-місячної вязниці за знищення шильду „Стшельца". — На суддю Ґондта в Коломиї напали в його хаті три бандити, побили його, звязали та забрали срібло й інші річи.

— **Боротьба вояка з вовками.** На дорозі між селами Троянівкою й Іванівкою п. Ковель знайшли військову шапку, шматки однострою і ременний пояс. Біля цих останків військового одягу знайшли оподалік поломану шаблю і три убиті вовки. Доходження устійнили, що коли вояк якого назвища покищо не викрито, вертався пі свят до рідного села, напали на нього вовки. Видко боронився завзято і вбив три вовки аж врешті зломилася йому шабля. Вовки перемогли і пожерли вояка.

— **Викинули лікаря Каси Хорих.** У Варшаві при вул. Ошмянській занедужала одна робітниця, до якої покликано лікаря суспільної обезпечальні (Каси Хорих). Прийшов лікар др Генрик Вайнкіпер, який оглянувши хору, припоручив їй — терпеливість. Тоді родина недужої зажадала від Каси Хорих іншого лікаря, але вона прислала знову д-ра Вайнкіпера. Коли родина побачила його вдруге, викинула його за двері. Лікар спотикнувся об поріг і впав зі сходів. Зневажений лікар подав справу до суду, який засудив Станиславу Тваровську на 6 місяців арешту. Другу жінку, що помагала лікаря викидати, увільнено з недостачі доказів.

— **З Польщі.** Окружний суд у Люблині засудив на рік вязниці Гелену Богачову, яка постріляла свого льокатора Йосифа Дудка, за те, що залягав з заплатою чиншу. — До мешкання президента найвищого суду у Варшаві, Л. Супінського вломилися злодії й вирали різні цінні папери та річи вартости кількох тисяч зол. — Окружний суд у Ченстохові засудив чотири 17-літні комуністки по півтора року вязниці з припинюванням на 5 літ. — При вході до порту в Ґдині затонув рибацький корабель „Ґдиня 60", ударившись в ледовою кригою.

— **Ріжні вістки.** В Льондоні здобув мистецтво світа і В. Британії у дужченних змагун Крузер зі Станиславова, покинавши дотеперішнього мистця Джона Карвера, канадійця. — В Ірраку пустили в рух рурогяг мосульської нафти, довгий на 2000 км. — В Римі відбулося вінчання еспанської інфантки Беатричі з кн. Торльоні в присутности б. еспанського короля та італійської королівської пари.

З нових видань.

Улас Самчук: „МАРІЯ". Хроніка одного життя. Львів 1934, ст. 144. Вид. „Українська Бібліотека".

Сюжет, що нагадує неодин із нашої старої, вже давно посивілої літератури. Сюжет близький серцю всіх, що стримували неодну сльозу над оповіданнями про лиху долю бідних матерей і запропащених дівчат; деякі, правда, стримували сльозу трохи від ніякового почування, що читають сентиментальщину. Вертатися до нього нині — сміливa річ і сучасний читач може після кількванайцяти перших сторінок відложити книжку, знеохочений самою темою.

А проте Самчук виходить із тої сміливої (може і несвідомої для нього) спроби краще, ніж можна би сподіватись. Історія кохання та материнства сільської жінки це швидше тема для жіноцтва. Та може ті жінки, що кохають, радуються і терплять, витрачують усі свої сили на власний біль і щастя так, що не мають змоги виплекати в собі нерву спостерігача.

Самчук відчуває село, наче стихію, що його виховала. Найсильніші його враження звязані досі з молодечими роками, що вирінають самохіть, із силою фізичного болю та насолоди. Тимто його образи такі ясні, прості, майже епічно зрівноважені. Одною з найбільших прикмет його стилю при сільських сюжетах — звязкість, простота, що нагадує короткі речення Марка Вовчка. Це ще, точно кажучи, не стиль, а тільки спроба передавати те, що хвилює автора, коли він викликає спомини. Та є в тих споминах тепло зворушень, хоч нескладних і незвязаних із глибшими думками. Коли хто змальовує життя простої сільської жінки, може і краще робить, оминаючи думок, що відлаштовуються від її думок.

„Марія" починається як пеан біольогічній силі, несвідомій, тим могутнішій, що веденій сліпим, природним інстинктом. Пахне в ній ме-

дом доспілих піль і квітів, димом курних хат, свіжими призьбами. Дивно зворушливі, бо дуже природні є переходи від хвилин щастя до розчарування, від днів безглуздої фізичної праці до рідких поривів кохання. Є тут своєрідна поезія буденних радощів і предметів.

„Ніч і мороз. Тиша. Сріблиться від місяця сніг. Щойно зійшов і піднявся. Стріхи хат, ніби дбайливо пообкладав ватою. З комина рине дим та тяжко, тяжко десь під саме небо зводиться.

„Гнат не йде. Чогоб він мав тепер ходити, коли у нього відросли крила і він може літати. Гнат летить через сад, яр, минув копанки, знайомий перелаз, ось і під гору мчить. Стежка втоптана, слизька. Душно стає Гнатові. Підходив до Домашиної хати; не молодик же він, а серце броварії виробляє. Не вгамувати його, не втримати."

Це — скаже *неодин* — поезія гімназистів, недоліткв. Але попробуйте написати таких 10 сторінок і дайте кому прочитати: чи витримає. Із 144 сторінок (обірваних несподівано так, що нехай би редакторові такої бібліотеки його вороги таке зробили з його книжкою!) Самчукового оповідання дочитуете майже до сотої сторінки із справжньою приємністю, спрагнені дальшої історії. Все оповідання заломлюється від тої хвилини, коли автор від особистого та родинного життя Марії переходить до ширшого малюнку воєнних та революційних полій. Події ці тут зайві і спрямовують все оповідання в інший бік. Доба бурхливих перемін займає розмірно мало місця у порівнянні з роками спокійного сільського життя; виринають нові постаті, менше цікаві, ніж головна дієва особа. Там, де автор починає надолужувати власною уявою замість обсервації, картини тратять на силі, мова свою соковитість.

А розвязка? Замість психольогічного підходу до сюжету автор мусить хапатись кінематографічного способу і то побіжно. Залишається загальне враження сміливої спроби, схибленої у композиції. **м. р.**

З кіна.

Кіно-ревія і „Стилевий": „ТАЄМНИЦЯ МАЛОЇ ШЕРЛІ" та ревія „КАРНАВАЛОВІ ПАМПУШКИ".

Весела й ріжноманітна ревія заміна гостинним виступом п. Стефи Стадниківної та новим ансамблем українських ревелерсів. Стадниківну, відому з її виступів на сцені „Стилевого" в мин. році, привитала публика дуже гарячо. Всі її пісеньки випали добре. Перший виступ молодої пятки теж стрінувся з признанням, чого доказом була конечність повторити кілька пісеньок. Ревелерси співають під управою п. Юзькова. Як на початок співають легко, але замало джезбендово.

З інших точок добрий був Іжиковський та Місевич і Рибачевська у скетчах. На екрані відома фільма „Фокса" з маленькою Шерлі Темпль у головній ролі. **(ет)**

Дописи.

ГУСЯТИН.

Свято „Просвіти" в честь О. Ю. Федьковича. Заходом Філії Т-ва „Просвіта" в Гусятині відбулося дня 30. грудня м. р. в Гусятині свято „Просвіти" для вшанування 100-ліття народин О. Ю. Федьковича. На це свято в характері повітовім прибули численно представники читалень, багато селян і міщан. На жаль, мало було інтеліґенції, ще менше духовенства (заледви двох священиків). На концерті виступали 4 хори зі своїми продукциями: мішаний і мужеський читальні в Гусятині, мішаний читальні в Вільхівчику і мужеський читальні з Тудбуховець. Зпоміж них визначився добрим виведенням пісень і гарними голосами хор з Гусятина, під управою п. Василя Недостойного, який, відспівавши 4 пісні, змушений був ще до кількох наддатків. Мішаний хор з Вільхівчика під управою О. Здебяка відспівав „О сонце", „Равок" і „Зелений ліс", мужеський хор з Тудбуховець під управою В. Курія „Гуляли, гуляли" та „Ой летіла горлиця". Святочну промову виголосив голова Філії м-р Михайло Шахнович. До сліз радости побудила і викликала велике зворушення у всіх учесників поява 7-ох маленьких діточок у віці від 3-ох до 5 літ, які ніжно й солодко, хоч ще невправною мовою, щебетали патріотичні деклямації. Особливо зворушила всіх своєю сильною деклямацією маленька Михайлишин з Вільхівчика. Оплескам не було кінця. Зпоміж дальших деклямацій селянин з Чорнокінецької Волі п. Шмиголь виголосив „Довбуша", а п. Зеня Шахновичівна з Гусятина „Гірміт Просвіті" й „Оскресни Боже" Федьковича. Надто п. А. Фірчук у дальшій частині програми відспитував зі зрозумінням „Сонні мари" Федьковича. Відтак відспівали зі зрозумінням і симпатичними голосами: п. Павло Кристалович „Ой жалю, жалю" (сольо баритонове) і Зеня Шахновичівна з Галею Бекенбахівною „Гей по горі" (жіночий дует). При кінці п. Василь Недостойний відіграв на скрипці з великою в супроводі фортепіяну дві продукції. Фортепіянову дострій обняла п. Парфановичева. Програма свята була різнородна і під мистецьким оглядом удатно виконана. Саме свято зробило на всіх гарне враження та викликало у присутніх бадьорий настрій і вдоволення. Це вже друге з черги величаве свято в Гусятині у 1934 році.

Курс диригентів. Щоб дати спромогу вишколитися при кожній читальні провідників хорів та режисерів аматорських гуртків, філія Т-ва „Просвіта" в Гусятині влаштувала курс диригентів і режисерів. На цей курс прибуло 11 кандидатів як представників читалень. Курс тревав два місяці і на ньому викладав п. Василь Недостойний, абсольвент Музичного Інституту, науку сп'ву і музики та практично переводив з ними вправи. П. Бекенбах Лев подав курсантам багато практичних вказівок про техніку хистав і режисерію аматорських хистав. Дня 10. січня ц. р. закінчено цей курс після переведеного практичного іспиту і розданє посвідок відбутого курсу, при чому голова Філії м-р М. Шахнович у привіті їм щих вказівок попрощав курсантів теплими словами, заохочуючи їх до праці на м'сцях.

КОМАРНО.

З філії „Просвіти". На Заг. Зборах філії „Просвіти" дня 30. IX. м. р., на яких зявились делеґати 13 читалень (на 21 реєстрованих в районі філії) і понад 30 фізичних членів, при чім замітна була відсутність сільської інтеліґенції, передовсім священиків, вибрано Виділ, який — до речі кажучи — ніколи ще в цілости не зійшовся на засідання через віддалення місця замешкання членів від осідку філії Комарна. Через те зложилось так, що обовязок виконання ухвал Виділу з природи річи тяжить на голові філії. З 21 зареєстрованих читалень у районі філії є деякі читальні печивні або деяки животіють, як у Ричигові, Подільцях, Новосілках Опарських, Голодівці, Сусулові, Лячинцях. Десять читалень мають або вже будують свої доми. Для інтенсивної організаційно-освітньої праці по читальнях Виділ скликав уже дві анкети, а саме: першу для відпоручників читалень у районі філії, що відбулася в Комарні дня 5. XI., на якій інсп. Год. Виділу О. Волосянський виголосив річевий і гарно обдуманий реферат, а відтак другу анкету дня 5. 12. для інтеліґенції з Комарна і найближчих громад. Обі анкети під проводом голови філії вдв. О. Утриска ствердили згідно потребу установлення люстратора при філії і то в найближчім часі та основання освітньо-культурної секції при філії. Важна це справа удержати чин такого люстратора, тому філія в найближчих днях скличе ще раз спільне засідання повітових установ у Комарні в цій справі. Збірка на дар „Проліті" в грудні м. р. в районі філії принесла понад 200 золотих — квота в теперішніх обставинах доволі значна. Нормальна праця по читальнях вже почалася. В останньому часі члени Виділу відбули низку поїздок по читальнях; відбулись заг. збори читалень у Лячинцях, Конюшках Тур. Новосілках Оп., Тершакові, Гвоздиці, Горожанні Вел. і Підзвіринці, де виголошено реферати про Осипа Ю. Федьковича та подано цінні вказівки для виділу читальні на будуче.

По смерти М. Грушевського. З ініціятиви філії „Просвіти" дня 9. 12. відбулись надзвичайні сходини членів усіх трьох читалень „Просвіта" з Комарна, а саме в год. 13. вполудні читальні на дол. передмісті, в год. 3 попол. читальні на гор. передмісті і в год. 6. веч. читальні ім. І. Мазепи в середмісті. Всюди при виголошених по береги слова по виголошенні реферату голови філії про творчість і заслуги померлого проф. М. Грушевського для українського народу присутні вшанували память померлого пластованим з місць і хвилинною мовчанкою. Відтак голова філії виголосив всюди реферати на тему: „Просвіта" і письменник та поет О. Ю. Федькович.

Філії „Сільського Господаря". Заходом філії „С. Г." скликано на день 25. XI. м. р. господарську анкету в Комарні. Саля Т-ва Задружного не могла помістити всіх учасників (около 500) анкети, що радили від проводом голови після Гр. Терешкевича. Реферат інж. Шелаговича своїм змістом просто зачепив учасників. Про співпрацю реферував на анкеті дир. П. Ковальський зі Львова. Анкета тягнулась поверх 6 годин і лишила в учасників, які ставили низку питань референтам, найкраще враження і бажання частіше скликувати такі анкети. Жаль, що не всі громади суд. округи Комарно заслали делеґатів на ту анкету, напр. не явився ніхто з Горожанни Вел. Як зачуваємо, філія „С. Г." задумує по святах знову скликати таку анкету в Комарні. Виділ анкети той, що комарницькі, які в останніх роках посадили на своїх полях і городах около 60 000 овочевих деревець, задумують осушати кооперативу, що занадто плеканням і збутом різного роду овочів.

Вибори до гром. рад у Комарниччині. Вибори до громадських рад вже переведені в суд. окрузі Комарно. Також переведено вибори на солтисів з винятком громад: Ричигів і Новосілка Оп. В переважній частині, як того можна було сподіватись, солтисами вибрано наших свідомих громадян. В громаді Рівно 16 українських радних (на 14 польських) голосували картками на Яцка Ковалиска, який, одержавши 15 голосів, при льосуванні відтак перепав. У Сусулові 80 проц. українських виборців дали зуміли вибрати на своїй лиш двох з радних (на 16); там по відкинені нашого протесту вибрано поляка і солтиса і його заступника. Сумний був епілог виборів, а заразом обох здичіння в селі Горожанна Вел., де по виборах на солтиса, які для нас дуже добре закінчили, зпищено свідомому громадянинові І. Добровольському кількадесять овочевих деревець. **Свій.**

Ґрипа, дрощі, простуда?

Приймаючи таблєтки Тогаль в давці: 3 таблєтки, 3—4 рази денно, зазнаємо полекші і зменшення гарячки. Також у ревматичних терпіннях, подагрі, артретичних болях в суставах і мязах, нервових болях і болях голови. Тогаль віддає великі прислуги. — Таблєтки Тогаль можна дістати в найближчій аптиці. 3/3 1—

СПОРТ.

ГАКІВКА: ЛЕХІЯ — УКРАЇНА 3:2 (1:0, 1:1, 1:1).

Перші змагання з цикли розгривок за мистецтво. Ждаяси програла Україна нещасливо. Ще на дві минути перед кінцем висліл їх змучав 2:2. Нещасливий відрух воротаря Скрипія спричинив програну й утрату двох цінних пунктів у користь Лехії. Пех України тимбільший, що Лехія здобула ще один голь зі самовбивчого стрілу... Лисика, а третій голь для Лехії здобув б. гравець України Мирон Труш, що недавно перейшов до Лехії (чи не за посаду?).

Україна, хоч стратила обох Трушів (бо й молодший хоче мабуть перейти до якоїсь польської дружини і не грає в своїй рідній дружині), виявилася в своєму відомолюдженому складі несподівано сильною. Молоденькі її грачі працювали весь час незвичайно жертвенно і грали з великим запалом. На жаль, цим разом бракувало їм щастя, бо противник здобув аж 2 голі зі самовбивчих стрілів власних грачів України.

Україна виступила у складі: Скрипій — воротар, Лицьо і Лисик — оборонці, Міляко, Ліщинський, Марина — напад, Марко, Магалас, Бубела — напад на зміну. Ворота для України стрілили: Магалас і Маршна. Судював п. Мармоль. Видів ок. 500.

З ДІЯЛЬНОСТИ К. Л. К.

К. Л. К. подає до відома, що 20. ц. м. відбудуться внутрішньо-клюбові змагання, получені зі змаганнями за відзнаку за справність у таких конкуренціях: біг на 5 км. для жінок та 12 км. для мужчин. Збірка змагунів на останньому перестанку 10-ки в год. 9-ій. Зголошення змагунів на старті. Старт: год. 10. Пригадуємо всім членам К. Л. К., що участь у внутрішньо-клюбових змаганнях є обовязкова і що кожний змагун мусить мати дозвіл лікаря стартувати у змаганнях.

У суботу 19. ц. м. відбудеться прогулька членів К. Л. К. до бруховицького ліса. Збірка учасників в год. 12-ій на останньому перестанку 10-ки. Прогулька потріває около 4 годин. **Виділ К. Л. К.**

СТАНИСЛАВІВ: ПРОЛОМ І — ГАСМОНЕЯ І 1:5.

Приятельський змаг. з Атлетичною дружиною програв Пролом незаслужено за високо. Висліл 4:2 для Гасмонеї чи навіть 6:3 був би справедливий. Висліди: Атаманюк — Вайсфіш 26:24, 19:21, 23:21; Андрійшин II — Загінур 17:21, 7:21; Голинський II — Гольд 15:21, 21:23; Лєськевич — Гуттентаг 16:21, 16:21; Голинський I — Айферман 24:25, 28:30; Смола — Маєр 18:21, 17:21. Найкраще грав Атаманюк, хоч трохи легкодушно і слабо тактично, на що вказує другий сет, в якому він від 18:11 і програв до 19! Голинський I не міг дати собі ради з трудними серваками противника, який тільки завдяки тим серваком виграв змагання. Андрійшин II грав зовсім нервово, Голинський II мг виграти. Смола виграти міг не міг, хоч грав зовсім добре.

ПРОЛОМ II — ЦИРКЕЙ ІЗРАЕЛЬ II 3:2.

Пункти для Пролому добували: Ревер, Яшбчук і Лісковський, при чому Яшбчук грав з дівчиною, бо Пролом (як і всі спорт. товариства в Стан.) не має дівчат-змагунок. Аж стидно робиться перед чужими через таке дівоцтво й байдужість до спорту у наших дівчат. **Б. Л.**

ЗМАГАННЯ У С. С.

В днях 6. і 7. ц. м. зорганізувала У. С. К. у власній домівці святочний **турнір пінґ-понґу для юніорів і сеніорів,** у якому взяли участь 2 дружини юніорів УСК-у 2 др. сен. УСК-у і 2 др. Сокола III. юніори й сеніори (по 1 дружині). Перше місце між юніорами здобув безапеляційно талановитий Кучерявий, не стративши ні одного сета, 2) Богдан, 3) Малинський (всі з УСК-у), 4) Кайлюк (С. III). Три перші дістали мистецькі грамоти. Між сеніорами перше місце добув без страти сета Андрухович II, який був найліпшим грачем турніру, 2) Мікльош, 3) Новаківський II (С. III), 4) Андрухович I. Три перші дістали також грамоти. Дружиново: юніори: 1) У. С. К. I., 2) Сокіл III; сеніори: 1) У. С. К. I. 2) Сокіл III. Метою турніру було підвисти рівень українського пінґ-понґу У. С. Су з Станиславові, найсильнішого українського пінґ-понґового осередку в Галичині і зробити перегляд сил перед краєвими змаганнями. **Б. Л.**

ДУЖАННЯ АТЛЄТІВ.

У вівторок 15. ц. м. Мартинов поклав Лендава, Відер Чаю, Шимковський Сулімова, Кіртоп Преллера, Затиковський Ферестинова.

Листування Редакції.

Вп. д-р М. Янів, Маленовіце, Ч. С. Повідомляємо вдруге, що обі посилки дістали й ані при нагоді використаємо.

Всч. о. Н. Б. в Любні: Вашу посилку Вам вислано листовно.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

о. Оттон Когляс: СУДЬБА СВІТА В СВІТЛІ ВІРИ. Стор. 32, ф. 16°.

Володимир Шаян: ТЕРШИНЯ МОЛОДОГО ГУЦУЛА. Львів. Накладом автора. Стор. 48, ф. 16°.

Інж. Іван Лавчук: ІНСТРУКЦІЯ в справі організації відділової секції при кружках „Сільського Господаря". Львів 1934. Накладом Краєвого Господарського Союзу „Сільський Господар". Стор. 16, ф. 16°.

Ростислав Єндик: ПРОКЛІН КРОВИ. Львів 1934. Видавництво „Батьківщина". Стор. 104, ф. 16°.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів. 1. січня 1935. Ч. 1. Р. IV. Зміст: Великі виногради України! (Святочна відозва Г. Управи Р. Ш.). К. М.: Христос Раждається! (фейлетон). Загальний Зїзд Рідної Школи. Резолюції Загального Зїзду Рідної Школи. Мозаїка Підгірянка: Коляда. Д. Коренець: За фахову школу. Степан Конрад: За позашкільну освіту. Нова Станиця Р. Ш. на польсько-румунській границі. Фундація для української ремісничої та купецької молоді в Тернополі. Іван Вербицький: Теорія стипендії для студіюючої молоді. Хліборобський виїмок молоді. Заочні курси кооперативного навчання. Зо Станиславова. З життя Рідної Школи. Бібліографія. Річні вісти.

БОГОСЛОВІЯ, науковий тримісячник. Видає Богословське Наукове Товариство. Львів 1934. Кн. 4. Т. XII. Зміст: Михайло Возняк: Перший історик Церкви з-під Зміст: Михайло Возняк: Перший історик Церкви з-під Коломиї львівської духовної семинарії. о. д-р Микола Конрад: Нариси історії старинної фільософії. (Продовження). Д-р Іван Шпитковський: Рід і герб Шептицьких. (Продовження). Д-р Микола Русин: Богослужебні книги Східньої Церкви про примат Папи. (Продовження). Вибрані питання. Огляди й оцінки. Всячина. Хроніка. Богословське Наукове Товариство. Книжки й часописи.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, Львів, січень 1935. Ч. 2. Р. II.

Хто зложить на дар „Просвіті" — облекшить її важкі завдання.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:
Рожнів:
17. І. „Залізна Острога".
Брошнів Осада:
18. І. „Книжна чарівниця".
19. І. „Катерина".
Брошнів Село:
Год. 7 вечір. 19. І. „Серед бурі".

Управа театру подає до відома, що дня 10. І. вернувся до театру п. Йосиф Стадник та обняв артистичний провід театру.

Великий Міський Театр.
Четвер, 17. І. год. 7:30 веч. „Я переміг вріху".
П'ятниця, 18. І. год. 7:30 веч. „Розкішна дівчина".

Театр Ріжнородностей.
Четвер, 17. І. год. 7:30 веч. „Нічні вести".
П'ятниця, 18. І. год. 7:30 веч. „Нічні вести".

Міжнародній турнір мистців дужання за чашу серед. Европи на 1935 р. в саді Кодєсю при вул. Сонцевій. Початок змагань в год. 9 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В погоні за чорною маскою" „Сховайте ваші сватки"
АПОЛЛО: „Гузик Корденський" (Оборона Ченстохови) з Кар. Адамовичем
АЛЯНТИК: „Дім без мешкання".
ВАНДА: Шанґай Експрес. „Тайна Нього Йорку".
ГРАЖИНА: „І вони далі, сіра людино?", „Дозвольте в'їхати!"
КАСІНО: „Сват з Сибіряцьєя" (совітська комедія).
КОЛІСЕЙ: „На дні пекла" й ревія.
КОПЕРНІК: „Смерть відпочивав".
МАРУСЕНЬКА: „Тайна салькону краси" та ревія „О. Кей".
МІРАЖ: „Підтайська трійка" (Фільм і Фільм) „Чарлі ратує Европу".
МУЗА: „Танок кохання".
ПАЛЯС: „Циганські мельодії".
ПАН: „Бастер робить візіони" „Князь Аркадії".
ПАСАЖ: „Поворот Шерлока Голмеса", „Геть із кр'язою".
РАЙ: „Радісна година", Мей-Мавс.
СВІТ: „Піснею завойовую світ".
СОНЦЕ: „Мирт Рамочів" та ревія.
СТИЛЯГЕ: „Тайна малої Шерлі" та ревія „Карнавалові пампушки" (виступ Стефи Стадникової).
УТІХА: „Смерть і загадка" (Гарі Піль) і ревія.
ХІМЕРА: „Випадково людину" (Ліа Ламіта, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Четвер, 17 січня 1935.

Відень (506,8) 17·30 Форт., 19·40 Муз. вечірка, 21·30 Легка музика, **Братислава** (298,8) 17·20 Сучасні чеські пісні, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття (нар. пісні), **Прага** (470,2) 10·15 11·45 Сальон. й джез. музика, 17·20 Форт. 19·30 „Богема" оп. Пуччіні, **Париж** (1648) 13·30 Концерт, 21·45 Еспер. муз., **Білгород** (437,3) 20·00 „Князь Люксембурґ" оп. Лєгара, **Берлін** (356,7) 16·15 нар. пісеньки, 17·20 Форт. реціталь і Лєгара, 19·00 Трубадур оп. Верді, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·45 Сюїта, 19·00 Соната Бетовена ес-дур оп. 12, форт. соп. оп. 37, 20·00 „Поварчо" оп. Суппе, **Мінхен** (405,4) 14·05 Соластик, 16·00, 21·00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 13·00 Пісеньки, 17·35 Сальон музика, **Мілянo** (368,6) 17·10 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Пятниця, 18. січня 1935.

Відень (506,8) 15·40, 19·15 Концерт, 17·25 Скрипка, **Прага** (470,2) 17·00 Квартет, 19·10 Беседа академія, **Париж** (1648) 13·30 Концерт 21·00 „Вакханти" Еврипіда, **Берлін** (356,7) 18·30 Шубертові й Вольфові пісні, 19·00 Легка музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Танк. музика, 21·00 Нова німецька музика, **Кельн** (455,9) 17·45 Музика та пісні з Ахен (405,4) 12·0 , 16·00 Концерт, **Будапешт** (5 0.5) 19·30 Опера, **Мілянo** (368,6) 13·00 Популярна музика, 21·10 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика, 20·45 „Фільмова зірка" оп. Вайнбергера.

Львівське радіо.

Четвер, 17. січня 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·55, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорвістки, 12·05 Огляд преси, 1·10 Над Стиром і Гоґінем (гутірка для дітей про Волинь із піснями й музикою), 12·30, Муз. вок. поранок, 13·00 Полудн. денник, 13·05 З ринку праці 15·30 Експорт. 15·35 Біржа, 15·45 Концерт, 16·45 Лекція фр. мови, 17·00 Театр Уявн: „Барбаріна", 18·00 Почт. скринька, 18·10 Мист. життя, Сільва рерум, 18·15 Театр. фейл. 18·25 Хво Лапа й Висоцький з гр. пл. 18·45 Що читати (поет. новини), 19·00 Форт. ресіталь, 19·20 Актуальний фейлетон, 19·30 Анґл. пісеньки (Цікавер) із гр. пл., 19·50 Світовий комунікат, 19.54, 19·57 Спортові вістки 20·00, 21·00 Симфонічний концерт, 20·45 Веч. денник, 20·55 На прапорцю, 21·45 Наслідки боротьби з релігією, 22·15 Сальон. музика з гр. пл., 22·45 Гутірка з Кав. Вежинським, 23·55 І гр. пл., 23·05 Танк. музика, 23·30 Комунікат для учасників міжнар. авт. рейду в фр. мові.

Пятниця, 18. січня 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·40 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 1·10, 13·05 Концерт, 12·45 Емігрантки, 13·00 Полудн. денник, 15·30 Експорт. 15·35 Біржа 15·45 Година спогадів — анд. любих старих мельодій з гр. пл., 16·45 Авд. для хорих, концерт, 17·15 Скрипковий реціталь Марії Марко, 17·50 Огляд періодників, 18·00 Культурне й мистецьке життя Сільва рерум, 18·25 Про моралізаторство в літературі, 18·15 Квартет ч. б. д моль Будапешт. синчк. квартету з гр. пл., 18·45 Ловіть давно і сьогодні, 19·00 Спів, 19·10 Актуальна гутірка, 19·30 Здоровіть тебе гр. пл., 19·50 Світовий комунікат, 19·54, 19·57 Спортівстки, 20·00 Куток краєзнавчого т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт; Веч. денник. Як працюємо, 22·30 Аспіранці поезій, 23·00 Комунікати, 23·05, 23·40 Танкова музика.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·25 зол.

У Варшаві були такі курси: Лєндон 25·95, Париж 34·93 1/2, Берлін 212·65, Ціріх 171·44, Голяндія 358·10, Прага 22·14, Італія 43·30, Нюйорк кабель 5·34 1/2, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Доляри 8·910—8·930, Франки фр. 34·30—34·67 Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Ко они 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·07—0·08

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 15. січня н. р. з приводу вичікуючої тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

	Львів.	Львів.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 кг. вершків	4·10	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану слаба, на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 16 січня н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, якою подяря птахописарні „М. С." у Львові, (вул. Б. Хмельницького 23):

Когути мол.	1. кл.	за 1 кг.	0·85	зол.
Кури	„	„	0·95	„
Качки	„	„	1·00	„
Індики	„	„	0·95	„
Годовані гуси	„	„	0·90	„
Пантарки	„	„	1·10	„

Птицю приймає в скільчости визначеного приділу для кожного доставця.

Когути мусять бути молоді без остроги.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОЛАГОДЖУЙТЕ ЛАСКАВО свої закупи в українській кремниці кольоніяльних і споживчих товарів, **Степанії Курдидик, Львів, Руська 1.** 855 2-4

ВАННИ, масіви, білій поручає найлешевше Войтіх Заяць, Оссолінських 14 811 6-10

АДВОКАТ ІСТЕР ПРАВ шукає практики в адвоката. — Адміністрація Діла під „Здібний". 866 1—2

КАВАЛІР літ 35, з більшою готівкою пізнає з матримоніяльній цілі панну або бездітну вдову, найкраще мішанку, обзнайомлену з торговлею, що малаб мешкання і склеповий льокаль. Побажане також майно в гроших або нерухомости для спільного добра. Зголошення зі світлиною до Адміністрації „Діла" до 25. січня під „20.000". 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

ПЯЖІНА першорядні по зниженних цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Замовлювання інструментів Новацкий, Пілсудського 17. 89 11—55

Затямте! Фотограф **МІНЦЕР** **СТАНИСЛАВІВ** (Пасаж Гартенберґа). 815 5—7

ПОДЯКА.

30. XII. 1934 р. у 82 році життя і 57 священства успив у Бозі парох Жукова, Золочівського Деканату, **о. Іван Малиновський**. Похорони відбулися дня 2. І. 1935. Отсією дорогою складає рідня сердечну подяку бар. Отцям, які не зважаючи на непригожу погоду, прибули навіть з далеких місцевостей, щоби взяти ласкавий участь у похоронних обрядах, а саме: о. Омелян Ворона, о. Зиновій Древницький, о. Константин Кущинич, о. Василь Кедровський, о. Ласко Володимир о. Роман Маковей, о. Микола Малий, о. Миколи Марків о. Лука Нестор, о. Григорій Панчишин, о. Максим Патерига, о. Миколи Садовський, о. Миколи Степишин, о. Степан Фітьо, о. Осип Чайківський, о. Клим Шостак, о. Зиновій Якків, о. Вальтер, латинський парох з Винник.

В першій мірі дякує Всв. о. Деканові Д-рові Степанові Юрикові, що не зважаючи многи взяти особисто участь в похоронах через недугу, перший надіслав щирі слова співчуття для рідні та видав відповідні зарядження. Дальше Впр. о. сов. Миколі Малому, заст. декана, о. Василеві Кедринському, о. сов. Максимові Патеризі, о. Миколі Маркову за похоронну відправу при перенесенні тайних останків до церкви, а крім того о. заст. декана Кедринському за зворушливі слова прощання при виносі з дому, о. Маркову в часі Служби Божої та о. сов. Лискові над могилою.

Спеціяльну подяку складає рідня Іх Магніфіценції Вся. о. Ректорові Д-рові Іосифові Сліпому, що, відчуваючи особливо біль родини, виявив охоту взяти особисто участь у похоронах, в чому перешкодила йому недуга. Від Духовної Семинарії взяв участь у похоронах Вся. о. Д-р Степан Самцара і в своєрідно-гарних, дійсно щирих словах потіхи для рідні і громадян попрощав Покійного над могилою, за що рідня висказує йому сердечну подяку.

Також щиро дякує ПП. Питомцям Духовної Семинарії Олександрові Маркевичеві, Евгенові Дмитрукові, Володимирові Пезецькі, Дмитрові Каськову, Михайлові Горошньому за ласкаву участь та асисту в похоронних обрядах. Сердечну подяку складає ІІ. Д-рові Яр. Лопатинському за щиру лікарську опіку у попереднїх недугах Покійного та ІІ-ні Марії Шоферовій, власниці села Жашків за многократний вияв сердечного привязання до дому Покійного та пок. моральну і матеріяльну. Наконець сердечну подяку складає жіночий Товариствам: „Читальні „Просвіти", Кооперативі „Надія", Районовій Молочарні, Касі Райфайзена, Кружкові „Рідної Школи" та Церковним Братствам, які віддали останню прислугу та зложили на могилі вінці своєму Основникові та Голові. Дальше шкільній молоді, громадянам дооколичних сіл та парохіянам, які численною участю з видним жалем відпровадили на вічний спочинку свого покійного Пароха, що працював над ними 52 роки.

Сини: Михайло, о. Анатоль, о. Александер.
Донькн: Ольга, Марія.
Зяті: о. Н. Кошель, о. Т. Щирба.
Внуки: Ірина Черкавська з мужем о. Іваном, Александр Кохалевич з мужем о. Мироном, Марія Гандрушко з мужем о. Миколою, Евгенія Ульванська з мужем о. Романом, Ірина, Іванна, Іван, Володимир, Евгенія, Ольга Галиновські, Степан, Петро, Зиновій Кошелі та праонуки 867

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по „ 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол.	480.—
„ „	1/2	„	250.—
„ „	1/4	„	130.—
„ „	1/8	„	70.—

За редакцію відповідає Осип Іван Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 13 (3 91). Львів. пятниця 18. с'чня 1935. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-260, 145.322.
Адреса для телеграм. „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
З СПРАВ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА 20 сот.

Сильний голос в обороні України.

ЖЕНЕВА (Офінор). Редакція найстаршого і найповажнішого швайцарського часопису „Журналь де Женев" випустила окремою книжкою збірку статтей, поміщених нею в часі приняття СССР до Ліги Народів, які заслуговують на найбільшу увагу української публики. Оцінюючи значіння цієї книжки, можна без перебільшення сказати, що з того часу, коли українська справа вперше станула перед Европою, вона ніколи і ніде не була поставлена з такою ясністю і з такою силою і що ще ніколи голос поневоленої України не звучав з такої високої трибуни. Статті, написані пп. Жано Мартеном, директором часопису та Пером Бріке, редактором політичного відділу і саме перечислення кількох наголовків дає поняття про їх зміст: „Україна — невральгічна точка", „Україна проти Москви", „Великий злочин" (поневолення України Москвою), „Дух Банка" (Скрівавлений привид України перед Европою) і т. п. Збірник закінчується знаменитою промовою п. Мотти, заступника Швайцарії, в якій він перед лицем усього світу протестував проти приняття Совітів до Ліги Народів, доки вони не залагодять кривди, заподіяної Україні та іншим поневоленим народам. До збірника долучені протести українських, кавказьких та туркестанських делегатів, які в такий спосіб також набувають світового розповсюдження.

Тайна нота Франції до Німеччини.

ПАРИЖ, 17. 1. ПАТ. Вчора вечором французький амбасадор де Понсет передав державному підсекретареві фон Більовові у Берліні ноту. Нота це відповідь французького уряду на меморіял німецького уряду з вересня 1934. р. у справі східного пакту. Тоді німецький уряд не згодився підписати пакту взаїмної допомоги з кількома державами, зате видвигнув справу заключення договору про ненапад з Францією. Тому, що ще дотепер не оголошено тексту східного пакту, відповідь Франції, доручена німецькому урядові, не буде покищо теж оголошена.

Речинець прилучення Сарщини.

ЖЕНЕВА, 16. І. ПАТ. Сьогоднішне засідання Ради Ліги Націй відкликано на бажання німецького уряду, який хоче, щоби женевське рішення оголошено одночасно з актом прилучення Сарщини до Німеччини. Визначення цього речинця є неможливе перед управильненням ріжних справ переходового часу. Женевські кола шукають розвязки тих справ. На думку політ. кол Франції засідання Ради Ліги, присвячене справам Сарщини, відбудеться 17. ц. м. Рада визначить день прилучення, який припаде з початком лютого ц. р.

Англійський уряд рішив, як повідомляють з Льондону, поладнати якнайшвидше формальности задля передачі Сарщини Німеччині, щоби не допустити до підозрінь, що Ліга хоче проволікати справу. Одначе територія Сарщини мусить бути рішучо здемілітаризована, інакше Франція висунула би спеціяльні гарантії безпеки.

2.000 утікачів зі Сарщини.

ПАРИЖ, 17. 1. ПАТ. Зі Сарґеміну повідомляють, що вчора почалась еміграція мешканців басейну Сари до Франції. Поліція зі станиці у Сарґеміні дуже докладно провірювала документи утікачів. Частину еміґрантів затримали до вияснення ситуації. Здогадуються, що в найближчих двох днях покине Сарщину 2.000 осіб, 700 осіб поїде до Штрасбурґа.

Митний кордон зі Сарщиною.

БЕРЛІН, 17. 1. ПАТ. Французький генеральний директор митного уряду у Парижі видав розпорядок, що від 16. січня ц. р. між Францією і басейном Сари твориться митний кордон.

Погрози націонал-соціялістів.

ПАРИЖ, 17. 1. ПАТ. Авас повідомляє зі Сарбрікен, що керманич відділу внутрішніх справ адміністраційної комісії француз Гаймбурґер, який виконував свої обовязки від 14 років, отримав від Німецького Фронту письмо, що має негайно покинути своє становище. Щоденники Німецького Фронту закидають Гаймбурґерові, що припинив у діяльности одного службовника дирекції поліції за гітлерівське поводовлення. Письмо кінчається погрозами, що коли він добровільно не уступить, його життю загрожує небезпека.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ СТАЛИ ЧЛЕНОМ МІЖНАРОДНОГО ТРИБУНАЛУ.

ВАШИНҐТОН, 17. 1. ПАТ. През. Рузвельт оголосив відручне письмо, що Злучені Держави приступають до міжнароднього трибуналу справедливости в Газі як постійний член. Негайно по оголошенні цього відручного письма сен. Джонсон гостро критикував у сенаті през. Рузвельта заявляючи, що по приступленні до гаського трибуналу Злучені Держави повинні приступити до Ліги Націй.

Новий лет понад океан.

ІСТРЕ, 17. 1. ПАТ. Відомі французькі летуни Кодос і Росі задумують летіти вже в суботу до Південної Америки з метою заочатковати постійну комунікацію між Францією і Ріо де Джанейро. Летуни задумують побити рекорд довжини і осягнути понад 10.000 км. у воздушній лінії.

Сенат приняв нову конституцію.

ВАРШАВА, 16. І. ПАТ. Сьогодні відбулося надзвичайне засідання сенату, присвячене проектові закону про конституцію.

Над звітом конституційної комісії розвинулася довша дискусія, в якій між іншими забрали голос від Українського Клюбу сенатори **Горбачевський і Макух.**

На внесення сен. Пержинського голосовано en bloc над усіми поправками комісії, причому 75 голосів заявилося за, 21 проти. Поіменне голосування над цілістю проекту конституції разом з принятими поправками дало вислід 74 за, 24 проти. Після справдження вислідy голосування маршалок ствердив, що **сенат ухвалив проект конституції зі всіми поправками.**

„СІЧЕНЬ — МІСЯЦЬ РІДНОЇ ШКОЛИ!"
Добутий у місяці січні дохід з коляди, щедрівки, збірки і забав та ріжноманітних імпрез треба віддати на поширення діяльности Рідної Школи.

Трудися і щади, а не зазнаєш біди!
навчає українська приказка — тому складай свої ощадности
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Внутрішні потрясення у Совітах.

Львів, 17. січня 1935.

Від відомого атентату на ленінградського диктатора Кірова по нинішній день внутрішні відносини в Совітах не тільки не уложились спокійно, але навпаки, погіршились небувало. Коли кажемо про погіршення, то не маємо на думці звичайних совітських непартійних громадян, для яких тамошні відносини все були невиносимі, але партійну еліту. Сам удатний атентат на Кірова потрясе спільно передовсім комуністичною партією. Її верхівка зі Сталіном на чолі втратила голову. Вона пішла на страшні репресії передовсім у відношенні до своїх співпартійців, споміж яких вийшов атентатчик. Кореспонденти англійських і інших газет із Москви одноду шно стверджують запаморочення умів комуністичної верхівки по атентаті. У цю верхівку вселився нічний страх і вона взялася на такі засоби боротьби з партійною „контрреволюцією", що ними спричинила не успокоєння, а навпаки сильне загострення внутрішньо-партійних відносин.

Кремлівська група потентатів зробила з Кірова непродумано великого мученика, словом комуністичного святого, хоч досі докладно ніхто не знає ні правдивих мотивів атентату на нього ні таких його великанських заслуг для партії, що давалиб пануючій комуністичній верхівці право робити з нього малюпо не рівну Ленінові величину. Безсудні розстріли зовсім невинних людей, споміж яких деякі в часі атентату були в тюрмі і тому не могли до нього мати ніякого відношення, а далі масові розстріли нічим непричасних до того вбивства неросійських ділячів на периферіях совітської держави потрясли сумлінням партії та спричинили в ній небезпечний фермент.

Перша зареагувала на кріваний терор супроти членів партії молодь. У відповідь не те комуністична верхівка зарядила масові арешти серед комсомолу. В деяких вищих школах знаверштували понад 50 прц. студентів, членів комсомолу. Одночасно почали переводити основну чистку серед самих верхів партії. Повикидали з її рядів сторих, наслужених комуністів, представників „старої гвардії", тобто большевицьких ділячів передовоєнної доби. Всім їм закинули участь у „троцькістсько-зіновіївській" змові проти „непомильного" Сталіна. Зокрема у Ленінграді нмасекрували тамошнє ГПУ. Все те речі й події, яких досі в ССРР не було. І тому не дивно, що цілий культурний світ пильно слідкує за розвитком внутрішніх подій у Совітах. Цеж бо не те, що було давніше, коли розстрілювали непартійних контрреволюціонерів, або коли „картали" чи „деградували" за партійні ухили поодиноких навіть дуже впливових ділячів. Це й не те, що було з Троцьким, якого за програмові єреси усунули поза межі Совітів. Тепер стріляють чекістів, знищують фізично старих партійних ділячів під замітом контреволюції.

До найвищої точки напруження дійшли внутрішньо-партійні відносини в Совітах в хвилинах, коли Сталін рішив постягати перед революційний трибунал таких китів комунізму як Зіновєв, Каменєв, Євдокімов, Бакаєв та інші. Саме перед кількома днями почався в Москві процес проти цих колишніх корифеїв воюючого комунізму. Сталін і К-о рішили, що всьому теперішньому нещастю комуністів завинили Троцький, Зіновєв, Каменєв і товариші. Отже вони запишили, що вбили Кірова, вони завинили, що задопекла ко-

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
всі товари по ревеляційних цінах!
Для приладу: штрукси 1·80, фланеля 60 сот. перкаль на 70 сот. Полотна 55 сот.

лективізація, вони завинили, що досі в Совітах не зуміли налагодити залізничої комунікації як слід, що на залізницях багато саботажів, і що найважливіше, то вони завинили навіть у тому, що від 1-го січня ц. р. ширяться заворушення серед робітництва, яке не може докупитись хліба. Від 1-го січня ц. р., як відомо, спасували карткову систему на хліб. Його має кожний право купувати без обмеження. З хвилиною, коли цезли картки, хліб подорожів, а заробітна платня лишилася старою. Крім того хліба показалось за мало, щоби заспокоїти попит на нього. Робітники по містах негодують цією реформою, бо при картковій системі вони були упривілеєвані. По селах велика нужда. В 1934. р. наслідком посухи був недорід на Україні, над Доном, Волгою, на Кубані і в Західній Сибірі. Держава весь хліб забрала, а тепер прийдеться село доживлювати теж із державних вбіжевих запасів. Словом біда!

Витвореного положення комуністи оцінювати не вміють і тому, як усе в аналогічних випадках, намагаються недоволених заспокоїти терором. Убивство Кірова і викриття його винників серед групи Зіновєва, Каменєва й товаришів нібито й влекшило їм ситуацію. Всю вину за всі нещастя звалюють без розбору і безцеремонію на них. Та видно, що бавити партійців з такою політикою Сталіна і К-о тепер уже не погоджується. І тому в партії „броження", тому невдоволення, тому активні виступи комсомольців проти пануючого режіму, тому невдоволені проявають колективізацію господарським божевіллям, тому то помітні там і сокотини навіть серед найвірнішої досі Сталінові формації ГПУ. Коли вже політична большевицька поліція в самому центрі непевна і треба її кривво десяткувати і коли для рятування положення треба як зумію послуговуватись, то це знак, що з російським комунізмом недобре.

Треба було цілих сімнадцять років комуністичній революції на те, щоби вона дійшла до того, що дуже нагадує найкарактерніші моменти кривавого терору французької революції проти їй таки провідників. У Франції ті події йшли бистріше. У Совітах вони йдуть повільніше, але тими самими кривавими шляхами. Не знати лише тепер, чи в наслідках доведуть до того, до чого довели були свого часу у Франції. Ставже тепер у Москві серед революційним трибуналом один із співтворців комуністичного перевороту, талановитий організатор, колишній голова комуністичного інтернаціоналу і довголітній диктатор Ленінграду Зіновєв. Чи засудять його на смерть ніхто не знає, але воно не виключене. Колись у Франції поставили були перед рево. трибунал Марата і присудили його на смерть. Скоро за ним пішов під ніж його ж Робеспієр, а потім революція пожерла гільотини і Робеспієр. Не виключене і в Совітах те, що по деякому часі опиниться перед революційним трибуналом і Сталін. А за ним зможе опинитись „вся наша банда" і вся комуністична революція. До того стоїть воно там справді повалі, але певно. Комуністи ж самі себе вистрілюють. І це найвідрадніше явище наших днів. Його їм не оминути ні обійти, бо його накидує їм непереможний хід життя.

З польської преси.

„Не знаю на вас слова ганьби!"

У вчорашньому огляді польської преси ми вже згадали коротко також про другу статтю **проф. Тадея Пінія** у „Віку Новім" з 17. ц. м., та стаття така просто вимкова у польській публіцистиці відвагою думки та чесністю підходу до проблеми польсько-українських взаємин, що наводимо її в цілості:

*

„Незабутня Твоя заслуга — пише проф. Грабський до сердечного приятеля, — що в 1906 р., коли Австрія ввела загальні вибори до парляменту, Ти зумів успішно забезпечити польське населення Східної Галичини (Малопольські) перед майоризацією русинів, впроваджуючи до виборчої ординації постанову, що в національно-мішаних округах будуть вибирати два посли: один від більшости і другий під меншости. В той спосіб польське населення у тих округах, в яких воно творило 25 до 30 відс., здобуло рівний голос з двократно численнішим руським населенням". Тут мала чисельна помилка: „рівний голос з три- і чотирократно чисельнішим руським населенням". Справді, є чим хвалитися. Стероризована Польським Колом ендеція примусила віденський уряд, який докопче потребував голосів Польського Кола, прийняти ту дуже нечесну постанову, яка нечувано кривдила русинів, постанову, яка зрештою обов'язувала виключно у Східній Галичині. Але свої вимоги мусіла ендеція чимось чейже у Відні хочби на око умотивувати. Про це старався вже в краю, на місці, проф. Грабський. Послухаймо, як:

„А я, як керманич організації партії... помагав Твоїй політиці парляментарній і соймовій, вміщуючи для підтримки Твоїх внесків і протестів віча, демонстрації, постанови міських і повітових рад та делегації народових організацій у цілому краю".

Так, опис барвистий і правдивий. Розсилано друковані формулярі постанов, тягано до куми у першій ліпшій Вульці кількадесять людей, які здебільша не розуміли в чому річ, говорено їм підписувати під друками себе і багато інших, після чого висилано телеграми: „Три тисячі громадян, зібраних на вічу, жадає... „Стільки праці, стільки брехні і обмислів, нічого не жаліла ендеція, коби тільки братньому народові австрійці не дали належної йому парляментарної репрезентації. Невідомо, що тут було благороднішe: ціль чи засоби?

Цікава річ. Здавалось би, що п. Грабському дійсно залежало на тому, щоби, як каже, „після розпаду Австрії Галичина ввійшла до Польщі як нерозривна цілість з рішуче польською перевагою". Якже він повівся супроти своїх приятелів москалів, які, зайнявши Галичину, святочно оголосили, що цілій її частині з руською більшістю, від Збруча по Сян і Щавницю, є краєм наскрізь російським, який до обіцяної Польщі автономії належати не може; отже для Польщі залишалася тільки невеличка смужка здобутої провінції. Щож таке зробив п. Грабський? Певне боровся як лев за ухохену ідею? Ні. Просто заявив гр. Бобрінскому, що готов скликати до Львова на конгрес головних діячів ендеції і що вони затвердять російські плани. Дістав подібну до поличника відповідь, що Росія того затвердження не потрібує. Однак про це п. Грабський у своєму листі мовчить.

Чи можемо дальше приглядатися радісним споминам тих панів? Як напр. у 1922 р., коли

Зміна льокалю склад автомобілевих артикулів тепер Львів, ул. Академічна 7. **Вітолд Транда**

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ. 2

Два музичні ювилеї й один сумний спогад.

(Докінчення.)

Так підготовив Штравс своїми симфонічними творами собі самому дорогу до революції в опері. Він зробив і її, в початках нашого століття. Його „Сальоме", перший оперовий твір, який від „а" до „я" був запереченням вагнерівських ідей і заповітів, став початком нової епохи оперової творчости й оперового театру. Тут ми вперше зустрічаємося — ще більше в пізнішій „Електрі" — з музичним натуралізмом, з першою й одночасно геніяльно вдалою спробою вжити музичної мови не тільки до вияву передачі високих ідеалів чи величних зворушень (Вагнер!), але й до цілком земних, низьких, може й гидких, зате правдивих, реальних почувань і подій. Коли можна говорити про „негативне" мистецтво, себто таке, яке не служить тільки Добру й Красі — то такий зразок „негативної" музики створив Штравс у „Сальоме", в патольогічно-екстатичних уступах Сальомеї чи Героліяса.

Звільнившися раз від тягару вагнерівської спадщини, прийшов після цих „натуралістичних" (яких чудових!) опер черга на інші: на „Кавалєра з трояндою", ще й досі найліпшої комічної опери останнього 50-ліття, на „Аріядне в Наксос", яка є вершком музичної буфонади й одночасно і вершком театрально-драматичної віртуозности. Потім прийшли символічні твори як „Жінка без тіни" та „Єгипетська Олена". І т. д. і т. д.

Ціле 70-ліття життя Ріхарда Штравса — це не тільки ланцюг успіхів, лаврів, почестей. Це в першу чергу — неперервний ланцюг праці, трудів, зусиль. І коли слухаючи його творів з останнього десяти- чи кільканадцятиліття не почуваємо вже в них тих давніх кіптів молодшого Штравса, коли довгі літа принесли нам свіжі подуви, нові, відмінні від Штравсівських, ідеали — все ж хилимо голови перед геніем того, що до будівлі музичного мистецтва докинув свою неабияку цеглу.

Можна напевно сподіватися, що в цій будівлі найдеться і камінчик, докинений Арнольдом Шенбергом. З яких чисел творчости цей камінчик походитиме, ще невідомо. Чи з першої епохи Шенберга, початої, очевидно, під впливом Вагнера, а якої походить такий вічний твір як „Пісні Ґурре", чи з другої, з епохи шукань цілком нових способів музикального вислову, як це бачимо в його „Перро-сновида" з нинішнього періоду творчости, періоду, який від якого десятка літ є повним запереченням усіх перейнятих музичних і музично-естетичних законів — цього по нинішній день не знаємо.

Знаємо тільки одне: що ні талантові Шенберга, ні його творчим поривам не вистарчали ні засоби, якими композиторська техніка послуговується, ні цілі, до яких вона прямує. Йому не вистарчала не тільки тональна система з її упорядкованими законами, але навіть атональне псевдоварварство повоєнної музичної генерації. І в наслідку він створив теорію композиторської техніки дванацятитонової (в якій кожна мельодія й її частина мусить бути складовою частиною точно зясованої черги дванацяти тонів або їх комбінацій), якої правдивість і життєздатність доказує практично творами своїми та своїх учнів.

Так воно — нині. Вчора — він послідовно, крок за кроком наближався до цього „нині", усуваючи одну за одною перешкоду „старої" музичної системи. Тональність, симетрія, будова фраз, звук і барва оркестрових сполук, гармоніка, яка повстає як наслідок сполуки акордів, поліфонія в розумінні важніших тематичних голосів і менше важливих, контрапунктуючих — все це стало для Шенберга пережитком і баластом. Він висунув принцип атональности не для неї самої, але тому, щоби дати повну свободу рухів окремим голосам і цим осягнути якнайбільшу свободу вислову. Він послуговується асиметричними фразами, щоби збліжити їх до говореної прози і віддалити від ритму і симетрії поезії; він обмежився до зовсім ліпідарних мотивів і мельодій, вважаючи їх одиноким можливим для правдивої виразовости. На місце звукової оргії вагнерівської, малерівської чи штравсівської орхестри — бачимо в творах Шенберга аскетичний звук камерного ансамблю; а цілковите усамостійнення кожного голосу, індивідуалізація кожної фрази склалися на своєрідну поліфонію.

Не диво, що Шенберга й досі мало, майже зовсім, не розуміють. Тим більше, що від літ він все більше і більше обмежується до спекулятивного експериментування, все більше і більше віддаляється у своєму мистецтві від життя, його потреб і вимог. Тільки в якому напрямі він віддаляється: чи в минуле, чи в майбутнє? Чи взад, чи вперед, якого ми ще не можемо ні бачити, ні чути? Скоріше всього, його дорога пішла мабуть — убік — у сліпу вулицю.

Поміж такими бігунами, якими є в сьогоднішній музиці обі хвилясти Штравс і Шенберг, бракує нині особистости, яка була би синтезою нинішньої музики взагалі. І мимоволі думка лине до того, якого 10-ті роковини смерти припали саме на цей сам час двох ювілеїв, до *Ферручія Бусоні*. Його, що помер перед 10-ти роками, не стало саме в хвилині чи не найбільшої розбіжности і розгублености. Він одиноким був би мабуть в тих часах зумів не тільки втримати рівновагу в усіх цих проблемах, шуканнях, недомовленнях, спорах, але й стати добрим духом-покровителем нинішнього покоління, як він ним був для вчорашнього.

Було багато великих музик і нерозумно і не потрібно сперечатися за їх вищість чи нижчість, за єрархію між ними. Але Бусоні займав і займатиме виняткове становище між усіми: тому, що ввесь його геній був спрямований на те, щоб учити сили духа була безмежна, що його віра в позитивність всього в житті була незвичайна. Тому згадуючи його нині не може ніхто з тих, що знали його, або його музичне післяннництво, не згадати з глибоким сумом його недостачі в нинішньому житті, бо прірва після його смерти ще й досі не заповнена.

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНІ
КОСМЕТИЧНІ КУРСИ,
з правом видавання дипльомів
Стефанії Гаврисевичевої
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 42а II. пов. — Телефон 72-18
приймає вписи
При курсах косметичний кабінет „Distinction" чинний цілий день — Проспекти висилає Дирекція.
856 4—10

Англія „вимогла" на нашому соймі закон „про введення до двох літ широкої територіяльної самоуправи у воєвідствах Східної Малопольщі" (про український університет автор не згадав) після упадку Льойда Джорджа, коли „англійська дипльоматія перестала цікавитися українцями, отже також (!) пізніші наші (ендецькі) уряди відложили справу... „Скільки тут національної гідности у такій поведінці! Поліцмат не звертає уваги — можна бешкетувати!

І знову радісний спогад:

„Разом з п. Тугутом (??)... я випрацював і перевів у соймі в 1924 р. закони... які касують права руської мови у колишній Галичині". Що правда, ті права скасувала ендеція на практиці негайно, як прийшла до влади, себто у 1919 році. Ось автентичний образок з того часу, який відіграно на одній з малих станцій коло Бібрки.

При віконці каси стоїть селянин. Віконце відчиняється.

„Куди?" — питає урядовець.

„До Бібрки", — каже селянин, кажучися.

„Не розумію" — твердить урядовець. — „Говорити по польськи!"

„Та пане, до Бібрки. Та то ось тут!"

„Не розумію!" — звучить відповідь і віконце з тріскотом зачиняється.

Сват пішов до Бібрки пішки, але можемо уявити собі, як та пригода вплинула на його почування супроти Польщі. І був це засів пп. Грабських і Глюмбінських.

І так далі і так далі — від хвилини, коли вони перейняли правління у 1919 р., коли напр. членів кол. української армії, які вертали ся з зеленими листами польського посольства у Букарешті, що забезпечували повну безпеку, закували на границі в кайдани й посадили до зараженої тифом вязниці, — аж до підсунення варшавському урядові, що не знав льокальних відносин, нещасної „пацифікації" (бо запроектувала і вмовила її в уряд ендеція, яка потім сміялася в кулак, що так спритно вдарила і українців і санацію) — завжди ендецька влада в Галичині несла з собою безправство, насильство і засів ненависти. З того націоналістичного засіву виросла найстрашніша річ, яка могла стрінути поляків: погорда у цивілізованому чесному світі. І саме цим мабуть чваняться автори обох отверт. листів, хіба що якийсь стоячий маразм не дозволяє їм розуміти причинового звязку, що істнує поміж їх політичною діяльністю і тою погордою до її метод, яку переносять люди на цілу Польщу.

Сказав про націоналізм Бертран Руссель, що „це безперечно найстрашніша небезпека, яка грозить нинішній цивілізації, і все, що скріплює його трійливу силу, є грізніше від зарази, вогню і голоду". Це безоглядна правда, і зпосеред щоденних звичайних його проявів найогиднішою річю є мабуть свідоме обнижування етики та відкликування себе до найнижчих людських інстинктів. Любов батьківщини замінила у нас ендеція з ідеї самопожертви у видирання землям, які не є расовими полями, останніх кусків та в перетворювання їх у невільників, а співжиття з ними оперла на праві пястука.

Кожне свідоме понижування людських ідеалів і суспільної етики є завсіди, отже і в цьому випадку, підлотою, але є також безмежною глупотою, бо тільки дурень може не знати, що світ не вважаючи на всі вагання і тимчасове завертання, всеж іде постійно вперед і вгору, і що нині чи завтра напливе нова хвиля, яка змете всю підлоту і залишить по ній тільки осоружний сморід та повну погорди непамять. Том, у порослі непамяти, утоплятся також всілякі митарства й ендецькі нечести, а на місце ширеної пп. Грабськими і Глюмбінськими і тов. ненависти, займе всіх і все обхоплюючи, мудра, глибока, правдива любов.

Бо речення, що „лише любов будує", не є зовсім якоюсь клерикальною фразою, — це безоглядна правда, якої вчить історія світа майже з математичною точністю, і нині, коли вже призабуті народи воскресли та вернулися до політичного життя, у цілій яскравості засвітила і друга правда, що національного духа знищити не можна і що всяке насильство супроти нього безсильне. Отже надія, „що за 25 літ не буде в Польщі українців", це одна з найдурніших нісенітниць, які видумав ендецький ум, — хіба, що той, хто її проповідував, думав про те, що в тому часі українці найдуться поза межами Польщі!

Але це справи будучини. А тепер що діяти з тими, які будучи ще в неволі, гнобили як могли, своїх двоєрідних братів, а коли тільки впали з них кайдани, скочили їм до горла, щоби їх замінити на невільників? Що діяти з тими, які своєю підлою етикою деправували і дальше деправують ще нарід та зіштовхують його до ряду варвар? З тими, які симпатію чужинців з часів неволі замінили своїм празніянням у Галичині у відразу? Все це не помилки, не промахи або проступки, але просто злочини, за які історична справедливість вимірить колись сувору кару, — а сьогодні супроти всіх тих обурюючих чванитьб повинно забрати голос громадянство.

Але вільно також зробити це одиничним та висловити свою думку.

Красінський вжив би у даному випадку відомого його вислову, звернутого до гнобителів.

Не знаю на вас слова ганьби!

Але я не поет, отже не шукаючи нових слів, вживу зпосеред відомих мені ті слова, які вважаю найсильнішими: пересилаю вам слова погорди".

Київські дрібниці.

Як відомо, столиця Совітської України перебувала досі виключно під впливом „улюбленого Павла Петровича" (Постишева). Це й досі на обласному Київському Зїзді Рад випускають на сцену малесеньку дівчинку, що, звертаючись до „Павла Петровича", виголошує одним духом „нам у дитячому садку дуже добре і весело, і ми, діти, дуже любимо вас, Павле Петровичу"...

Саля, як пишуть газети, вибухає бурхливою овацією, і всі задоволені, і сам „Павло Петрович", і дівчинка, і всі „українці".

Проте за останніх часів монополія „Павла Петровича" на любов до нього починає якось підупадати, сходить нова зоря на небі і то не тільки УСРР, але й цілого СССР. Говоримо про „Лазаря Мойсеєвича Кагановича", цього „найкращого соратника великого Сталіна".

Й „українці" на другому Київському Обласному Зїзді Рад після Сталіна згадують уже не „улюбленого Павла Петровича", а „випробуваного германича більшовиків Лазаря Мойсеєвича Кагановича", згадують не час, коли прибув на Україну Постишев, а час, коли на чолі КП(б)У стояв „великий вчитель й виховитель України" Лазар Мойсеєвич Каганович.

Нема нічого вічного, все міняється на світі, цеж стара аксіома...

*

Була, наприклад у Києві перша трудова школа (а раніше гімназія) імени Шевченка з директором Дурдуківським на чолі. Небагато й часу минуло, але вже перейменовано цю школу на тридцять пяту звичайну, без всяких додатків, на школу з директором Сімою Яковлівною Бердичевською на чолі.

І зрозуміло, що тут „надійно" виховується „третє покоління „українців". Відомі і прізвища кращих „ударників навчання" в цій школі, це Берман Аня, Брікер Віра, Луговський Олександер, Уманов Евген, Каганівська Нюра...

*

Памятаємо ми всі таку стару оперетку Гулак-Артемовського „Запорожця за Дунаєм", і багато говорила вона українському (без лапок) серцю своєю тугою за рідним краєм.

І вона підпала впливові часу, і вона змінилася, зявилася вона знову на сцені Київського оперового театру, але в якому вигляді?

Вигнули авідти, як инше совітська преса, всякий націоналізм, всякі ці „ох і не гарнод запорожці" або „Там наш милий рідний край", з Кораєл зробили не „трафаретного козарлюгу запорожця, що тужить за Україною", а гультая, трохи брехливого, трохи хвастливого „Знявши з нього пилюку й бруд, перещеплювані колись традиціями націоналістичної романтики". Взагалі майже всі арії перероблено, перероблено і зміст оперетки, „позбавивши її від націоналістичного моголоху"...

Чи не небезпечно зістишати і саму назву?

Говоримо цілком поважно. Бо, наприклад, колись, 15 років тому, коли утворено на Совітській Україні так зване червоне козацтво, першій його дивізії привласнено таку назву: „Перша запорозька дивізія червоного козацтва імени паризької комуни".

Тепер якраз святкують 15-річний ювилей цієї дивізії. І коли московські газети зазначують назву дивізії цілістю разом з „запорозькою", то на Совітській Україні назва „Запорозька" зникла і сам „всеукраїнський староста" Петровський старанно-полохливо уникає цієї назви першої дивізії.

Бережного і Бог береже, як кажуть, і тут на тобі „Запорожець за Дунаєм". Скоро її вране змінити і цю назву.

Домагаються відкликання американського амбасадора з Мексика.

НЮ ЙОРК, 24. грудня. (Вл. кор.). Вчора відбулося велике віче католиків, скликане заходами католицьких каледжів Бруклина, щоби запротестувати проти переслідування католицької віри в Мексику. Ухвалено відповідну резолюцію до американського уряду і вислано телеграфічні депеші до сенаторів стейту Ню Йорк, Вагнера і Ковпленда. Один з промовців, о. Едвард Ладж Коррен, предсідник Міжнародного Т-ва Правди, домагався між ін. відкликання з Мексика теперішнього американського амбасадора Джозефуса Деніелса за те, що він явно симпатизує з теперішнім безбожним мексиканським урядом і одобрює протирелігійні розпорядки тогож уряду. Другий промовець порівнав теперішню протирелігійну політику в Мексику з безбожницькою діяльністю большевиків в Росії і прийшов до висновку, що большевики дають мексиканському урядові готові зразки протирелігійної боротьби. Віче ухвалило бойкот мексиканських товарів в Америці.

Совіти пічнуть експерименти на звірятах.

НЮ ЙОРК, 26. грудня. (Вл. кор.). Совіти приготовляють на велику скалю експерименти на звірятах після того, як покінчили масові досліди на людях, як про це сповіщає Віліям Стовмен, московський кореспондент газети „Сан". Вони приготовляють під Москвою величенський зоольогічний город, де будуть вбивати річно 9.000 собак, 7.000 котів, 21.000 кролихів, 16.000 черепах, все для медичних цілей. Таким робом Москва стане найбільшим медичним осередком на світі. Будова зоольогічного парку розпічнеться вже з початком найближчої весни. Город буде займати 1.000 акрів землі, там буде велика бібліотека з 500.000 томами для медичних цілей, буде велика саля на наукові виклади для 1.500 людей, а крім того клініка для здорових і хорих з 600 ліжками. В клініці буде занятих 12.000 людей, з того 5.500 лікарів.

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зиґмунт Залєскнй — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 53—60

Бракує дівчат в Палестині.

В Палестині нема безробіття і нема старих дівчат, отже цей край виглядає раєм для людей з інших держав — так каже пані Давидова Іваак, заступниця предсідниці Жіночої Ліги для Палестини в Ню Йорку. Вона вернула недавно з подорожі до Малої Азії, оглянула Палестину з її розбудовами, зокрема пристань Гайфу і готелі для приїжих дівчат. Хоча жидівські дівчата приїздять туди з цілого світу, їх усе мало. Хоча заробітків для дівчат наразі мало, то вони скоро дістають чоловіків і стають піонірками жидівської ідеї. Найбільше дівчат приїздить з Німеччини та зі східніх країв, а деякі вже прибувають і з Ню Йорку. Для дівчат є в Палестині спеціяльна комуна, вони там шиють, роблять полотно, варять конзерви і приготовляються до завідування великими ресторанами. Комуна — це дівоча кооператива, в якій вони дістають пристановище на якийсь час і заробітки. З арабами все є труднощі, хоча вони меншають. Зрештою це нічого дивного, коли там живе 800.000 арабів, а 300.000 жидів. Араби все глядять завистним оком на штучно зростаюче населення жидів.

Повстання в Мексику.

МЕКСИК, 16. І. ПАТ. Урядові війська вели бій з повстанцями в яких 26 подягло, а 55 є ранених. Федеральні війська втратили 8 вояків і 4 ранених.

Ширіть наш часопис!

Проти червоного терору.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА.

Українська Секція Міжнародньої Ліги для Миру і Свободи, що обеднує українське жіноцтво в краю і за кордоном, закладає перед усім українським народом та усім культурним світом протест проти систематичного та планового терору московсько-большевицької влади над українським населенням.

Зокрема протестує якнайрішучіше проти потягання до збірної відповідальности загал українського громадянства за поодинокі вбивства і протестує проти масових розстрілів чільних українських діячів та письменників, як це було в останньому часі після вбивства комуніста Кірова.

Точний текст протесту переслано до Женеви до Міжнародньої Ліги Жінок Миру і Свободи для піднесення цього перед усім культурним світом та до передання його Союзові Народів.

Цей протест розіслано також до поодиноких Національних Секцій Ліги, які обединують політично зорганізоване жіноцтво всього культурного світу.

Перемишль у відповідь „Перемозі".

Почта останніх днів 1934. р. принесла нам буцім цікаві листи з Перемишля. Насліпком недостачі місця не могли ми ними заняти скоріше. А це комунікати вісьмох українських перемиських установ у справі статтей про відносини в перемиських установах, що появилися свого часу в 6-ох числах „Перемоги" під сенсаційним наголовком „Царство клік".

Знятковані „Перемогою" перемиські установи післали в місяці грудні до відповідального редактора „Перемоги" спростування всіх наклепів на основі § 19. пресового закону. У числі „Перемоги" за січень не находимо спростувань і українським перемиським установам прийдеться аж на судовій дорозі примусити редакцію „Перемоги" до спростування брехонь і клевет. Таке поступування характеризує редакторів „Перемоги", які легкою рукою видають наклепи, а не мають відваги їх сростовувати.

Заки ще станеться, представимо коротко зміст статті „Перемоги" під заголовком „Царство клік" і передамо коротко зміст зала перемиських установ.

У шістьох числах „Перемоги" появилися були статті, які дуже гостро атакують господарку в українських перемиських установах, нападають у брутальний спосіб на цілий ряд осіб, які працюють чи то в виділах чи в управах згаданих Товариств, а зокрема виступають проти посла д-ра Загайкевича. На загал відносини в перемиських установах представляються як панування царства клік, у якому діючі особи керуються у своїй діяльности не загально-національними, але приватними інтересами кліки. Не дається заперечити, що статті „Перемоги" викликали серед українського громадянства здивування, бо в них поставлено цілий ряд конкретних закидів, які ілюстровано цифрами і діяграмами.

Ми, одержавши заяви вісьмох установ і статтю д-ра Загайкевича, завдали собі труду і перекинули ще раз довжезні статті „Перемоги", перечитали і докладну відповідь перемиських установ та порівняли поодинокі факти, наведені в „Перемозі" з виясненнями установ. З такого порівнання виявилося, що в статтях „Перемоги" „Царство клік" брехня на брехні їде і брехнею поганяє, що подається в них виссані з пальця або перекручені і злобно насвітлені факти, коротко говорячи, що з фальшу обвинувачення „Перемоги" проти перемиських установ і поодиноких осіб не залишався камінь на камені.

На жаль, не можемо в нашому часописі помістити всіх заяв перемиських установ, які відповідають на всі наклепи, бо не хочемо надужинати терпеливости ваших читачів, які передплачують наш щоденник не на те, щоби вичитувати в ньому такі важні справи, чи в Народньому Домі примістяться одна чи дві адвокатські канцелярії, або чи Міщанська Каса заплатить 200 чи 300 зол. річної оплати за електричне світло (бо в статтях у „Перемозі" в саме порушувані такі дуже важні справи). В такий спосіб ми відповідати не можемо. Ці відповіди появляться у „Перемозі".

Ми хочемо у цій статті вилагати почуття справедливости і велику прихильність „Перемоги". У „Перемозі" ч. 20. находимо на стор. 8. цікавий графікон, з якого виходить, що д-р Загайкевич є синдиком шістьох перемиських установ. З цікавістю шукаємо потвердження цього факту в комунікатах і довідуємося, що д-р Загайкевич є дійсно синдиком не шести, а двох установ, а саме Української Щадниці і Міщанської Каси. В 24. числі „Перемоги" на стор. 9. є вичислені всі прихоти д-ра Загайкевича і є там написано, що як синдик Щадниці мав п. Загайкевич за рр. 1932. і 1933. — 28.000 зол. У комунікаті Української Щадниці читаємо: „В сумі, поданій „Перемогою" містяться не лише всі готівкові видатки Щадниці у цих двох роках на судові оплати, доручення, інтабулації, належитости, екзекуційні оплати і т. д., але й повна квота всіх коштів і гоногарія, які Українська Щадниця заплатила не лише д-рові Загайкевичеві, але й усім адвокатам в краю, з того титулу, що ці адвокати вели справи Щадниці по різних судах цілої Галичини.

На цій самій сторінці пише „Перемога", що як синдик Народнього Дому побрав д-р Загайкевич за 1933. р. 2.370 зол. У комунікаті вичитуємо, що д-р Загайкевич ніколи синдиком Народнього Дому не був, а він одну одиноку справу Народнього Дому, яка тягнулася через 7 літ, це є процес із Союзом Польських Інвалідів за салю Народнього Дому, яку згаданий Союз заревіндікував, перенявши її разом з кіном по війні від австрійського Червоного Хреста, чи так від австрійських інвалідів. Цей процес тривав довго. Товпся по всіх інстанціях і закінчився виграною Народнього Дому. Всі кошти того процесу, включаючи тут судові оплати, кошти доручень і екзекуцій, виносили 2.370 зол. і так воно було вставлене в рахунках Народнього Дому.

Ми з розмислом вибрали такі приміри, в яких приходять цифри. Бо думаємо, що на таких примірах найлекше є виказати, в який то спосіб інформують деякі пресові органи своїх читачів, ширять неправдиві вісти про господарку по українських установах та викликують у такий спосіб недовіря до власних установ. Це є найкращий спосіб заломлювання віри в народніх масах і ширення серед них дефетизму.

В одному з чергових чисел помістимо ще статтю посла д-ра Загайкевича на ту саму тему.

Великий Ваш приятель

ЯКИЙ СТАНЕ ВАМ У ПРИГОДІ В НЕОДНІЙ СУМНІВНІЙ СПРАВІ — ЦЕ ЗНАМЕНИТО ОПРАЦЬОВАНИЙ, ГАРНО І БАГАТО ІЛЮСТРОВАНИЙ, ІНФОРМАЦИЙНИЙ КАЛЕНДАР „КРИНИЦЯ" ціна зол. 1·80

Набути можна у всіх книгарнях та у Видавничій Спілці „Діло".

Українці в Біробіджані.

НЬЮ ЙОРК, 21-го грудня. (Вл. кор.) Редактор жидівського щоденника „Дер Тог", Б. З. Ґольдберґ, є членом американського комітету для поселення жидів у Біробіджані, в совітській Сибірі. Він описує у своїм часописі відносини в цій провінції дуже прихильно, щоб висилати туди жидів з усього світу, між ін. також з Америки. Пише, що поневолені жиди з Німеччини, Польщі, Румунії та інших частин Европи вже там поселюються. Всього жидівського населення в Біробіджані є дотепер 14.000 осіб, але в тім вже й інші національности, як нпр. живе там 30.000 москалів, українців, кореанців, китайців. Ґольдберґ відвідав Біробіджан і перобив плани для висилання туди жидів з Америки. Він надіється, що за пять літ можна буде виселити в Біробіджан по 10.000 жидів річно. Ґольдберґ каже, що цей край на півночі від Манджу-Ко має великі природні богацтва: залізо, вугілля, графіт, мармор і великі ліси з великою кількістю звіра. Великі ріки повні риби.

Совітська влада щедро підмагає жидівську кольонізацію в Біробіджані та платить кошти дороги з теперішнього місця осідку аж на нове місце, отже дає пересічно по 10,000 рублів на одну жидівську родину. Там дають їм землю, хату, свиню (?) і курі. Другого року дають уже корову. Ґольдберґ рахує, що кошти переселення одної родини з Европи до Біробіджану дадуть суму 150 дол.

Хто зложить на дар „Просвіті" — облекшить її важкі завдання.

Москва каже, що чужі держави посилають шпіонів і хотять відірвати Україну від Совітського Союзу.

Нюйорський „Таймс" із 17. грудня м. р. помістив таку каблеграму з Москви:

У статті в урядовім щоденнику „Известия" є закиди, що „панове з розвідної служби кількох західних держав і одної східної держави ведуть ямовницьку пропаганду на совітській Україні". Це написав часопис з нагоди 15-их роковин побореня генерала Антона Денікіна і занятя „червоним військом" Киева, котрий недавно добув наново свою стародавню почесть столиці України.

„Известия" пишуть: „Україна тепер, як і перше, є предметом мрій багатьох претендентів, котрі сподіваються великих прибутків у тій великій країні господарських багатств".

Газета далі натякає, що спротив „кулаків" (самостійних господарів) проти „колективізації" організують буржуазні українські емігранти й імперіялістичні агенти, котрі хотять, мовляв, продати свою батьківщину польським поміщикам (дідичам) і німецьким фашистам.

Карло Радек (Собельсон, жид) повторив в „Известиях" історію боротьби за Киев та остаточної перемоги над ген. Денікіном, а далі кінчить: „Велика небезпека війни лежить в апетиті світового капіталізму — захопити Україну".

20 зол. ШЛІФОВАНЕ **зеркало** фабрика 50 × 100 цм.
М. Б И К, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

Найвищий час рятувати ще бжоли!

ЗАЗИВ ДО ПАСІЧНИКІВ.

Пасічництво творить у нас значнішу галузь нашого рільного господарства. Раціонально ведене дає господарям-пасічникам значний дохід і заступає в господарстві недосяжний з причин високих цін цукор.

Хлібороби зрозуміли це добре й більше уваги звернули на пасічництво, при чому організуються для влекшення змагання з природою. І слушно, бо оскільки вище стоїть хліборобство, тим менше дишається неужитків, з котрих користали бжоли при збиранні меду.

Сьогодні власники пасік мусять подбати про поживу для своїх бжіл через засівання медодайних ростин і засаджування таких самих кущів і дерев. Цим пояснюється, що коли обставини природні для ведення пасік погіршаються, пасічництво не розвивається.

Пасічництво розвивалосяб у нас багато краще і тимсамим покращав би добробут хліборобського стану, якщо держава прийшла би пасічникам з помічю. На жаль, помочі діждатись не можемо.

Сусідна держава Чехословаччина розділює між пасічників по 12 кг. нескаженого цукру на один пень і то по дуже низькій ціні. Тимчасом у нас розділюють на один пень тільки по 2 кг. скаженого цукру трючим метилем і трачинним, що виділяють при заварюванні сити шкідливий для бжіл гарбник, деревний спірт і терпентину, через що бжоли хорують і сильно осипаються.

Кожному відомо, що цей рік для бжіл катастрофальний з причини довготревалих злив і виливів. До того ще в цім році підвищено ціну скаженого цукру на 50 проц., а рік цей був для рільництва під кожним оглядом катастрофальний. Власники бжіл не в силі закупити таку скількість цукру, якої потрібують на підкормлення бжіл і тому загрожує їм страта всіх пнів. Край наш не мав звіколи меду за багато, навпаки: був примушений спроваджувати мід зза границі. Статистика виказує, що Польща спровадила зза границі в роках 1929—1933 около 4.800 метричних сотнарів меду за ціну 812.000 зол.

Цього року, з причини цілковитого знищення пасічництва і подорожіння скаженого цукру на 50 проц., статистика буде виглядати ще сумніше — з великою шкодою для пасічників і для держави.

Тому то, пасічники, рятуймося! Скликуйте збори й ухвалюйте петиції і резолюції, в яких домагайтеся: 1) обниження цін скаженого цукру до норми, що була перед підвищкою. 2) під-

Замовлення приймає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

вищення норми цукру для осіннього рою з 2 кг. на 7 кг., 3) скаження цукру в сиропі для бджіл нешкідливий і 4) приспішення розділу цукру в такий спосіб, щоб можна було ним вже з кінцем лютого підкормлювати бджоли, бо рої, не маючи відповідних приласів корму, ураженні будуть на весну, себто в часі скріпленого червлення, на дальші знищення. Такі резолюції підписуйте і предкладайте негайно компетентним чинникам!

Ратуйте, що можна, щоб не було за пізно!

Пасічник.

Чи Німеччина вернеться до Ліги Націй?

ПАРИЖ, 17. 1. ПАТ. Авас повідомляє з Лондону, що рада міністрів рішила не займати ніякого становища в справі евентуального повороту Німеччини до Ліги Націй та узалежнити своє остаточне рішення в цій справі від нарад, яких першим етапом будуть французько-англійські розмови

Бунт вязнів і погоня літаками.

САНТ КІНТЕН. (Каліфорнія) 17. 1. ПАТ. У тутешній вязниці збунтувалася частина вязнів, які обезвладнили сторожу і втікли самоходами, забравши начальника вязниці і кількох членів управи вязниці. По дорозі начальник вязниці вискочив зі самоходу і є тяжко ранений. За вязнями зорганізувала сторожа з поліцією погоню літаками. Між вязнями і поліцією дійшло до завзятої бійки, бо вязні забрали зі собою скоростріл.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Збори громадських радних Сокальщини.

Дня 11. січня ц. р. відбулися в Сокалі передвиборчі збори громадських радних у справі виборів до волосних рад. Збори отворив д-р Лев Хомінський іменем Повітового Виборчого Комітету і зреферував виборчий регулямін, після чого розвинулась оживлена дискусія, в якій забирали голос пп. д-р Роман Перфецький, о. Григорій Кулинич, Матвій Шах, Михайло Кінаш, о. декан Кашубинський, Павло Палюшинський, о. Микола Волошин, Франц Козьолковський, о. Осип Пшепюрський, Онуфій Федчун, Петро Воробець, Максим Грицай, Іван Ваврук та інші.

Обговорено всю дотеперішню виборчу акцію і справу виборчих компромісів та намічено плян дальшої праці, при чому подибські бесідники з обуренням піднували пресову кампанію, яку поведено на сторінках „Батьківщини" проти президії Повітового Комітету в особах пп. дра Льва Хомінського і д-ра Романа Перфецького.

Рішено скликати волосні збори радних, а саме на день 19. ц. м. в Хороброві, Корчині і Добрячині, а на день 20. ц. м. в Ульвівку, Тартакові і Пархачі. Ті волосні збори радних мають вибрати виборчі волосні комітети, які мають діяти в найтіснішім порозумінні з Повітовим Виборчим Комітетом. Вкінці збори висловили одноголосно довіря Повітовому Виборчому Комітетові на все дотеперішню його виборчу акцію.

МІСЬКІ ТЕАТРИ у ЛЬВОВІ в дні 17-го січня 1935 р.
Великий Театр нині год. 7·30 веч.
перше з 3-ох останніх вистав **„Роскішна Дівчина"** Ральфа Бенацького
Найгарн'ші мельодії світа.

Нині 7·30 **Театр Ріжнородностей** Нині 7·30
львівські автори на львівській сцені
„Нічні Лети" А. і М. Лісевичів.
Обовязок чи любов — ось конфлікт.
Величава сценічна оправа — лет літака на сцені!

За приналежність до ОУН.

ДІВЧАТА ПЕРЕД ЛЬВІВСЬКИМ СУДОМ ПРИСЯГЛИХ.

Перед судом присяглих у Львові почалася в четвер 17. січня ц.р. в год. 9-ій рано розправа проти двох молодих дівчат, **Мирослави Головко** і **Степанії Мартиняк.** Мирослава Головко, донька Григорія й Евгенії, уроджена в Сокалі, гр.-кат., 21-літня управителька фабрики цукорків „Фортуна" у Львові. Степанія Мартиняк, донька Павла й Анни, гр.-кат., 22-літня абсольвентка семинарії, уроджена і замешкала у Львові.

Трибуналові проводить радн. **Льокер**, воюють радн. Міхалє і Бурчинський. Обвинувачує прок. **Ольберек.** Підс. Степанію Мартиняк боронить обор. д-р **В. Старосольський,** підс. Мирославу Головко — обор. д-р **Лев Ганкевич.**

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ?

Прокуратор обвинувачує обі підсудні за приналежність до ОУН у роках 1932, 1933 і з початком 1934 р. у Львові. Крім того Степанії Мартиняківній закидає акт обвинувачення, що на свято Богоявлення (Йордан) у дні 19. січня 1934 р. розкинула між юрбу більшу кількість летючок, які починалися словами: „Український Народе! Від нині..." і накликували до відірвання від Польщі частини земель. Крім того в січні 1934 р. у Львові переховувала у своїм помешканні більшу кількість нелєгальної літератури ОУН, а саме 18 примірників „Розбудови Нації", 10 примірників „Юнака", 21 примірників „Сурми", 12 примірників „Бюлєтинів". Тому прокуратор притягнув обі підсудні до відповідальности за злочин державної зради зі статті 97 § 1 к. з. Крім того підс. С. Мартиняківну за злочини проти державного ладу зі статтей 154 § 2 і 155 § 2 к. з.

ОБОСНУВАННЯ.

Акт обвинувачення каже, що в дні 19. січня 1934 р. поліційний агент Казимир Тшемжальський побачив підчас свячення води у Ринку у Львові Ольгу Галушко з товаришкою. І саме ця товаришка розкинула жмут летючок і негайно скрилася між юрбою. Щойно в дні 29. січня 1934 згаданий поліц. агент зустрінув припадково на вулиці цю панну, яка розкинула летючки. Виявилося, що це підс. С. Мартиняківна. Тому поліція перевела ревізію в її помешканні і забрала згадану нелєгальну літературу ОУН. Одночасно при ревізії поліція забрала щоденник, в якім підс. С. Мартиняківна до найменших подробиць описувала, хто її втягнув до організації, сходини з підс. Мирославою Головківною, хід дискусії на цих сходинах і т. д. Обі підсудні заперечили свою приналежність до ОУН. Одначе прокуратор притягнув їх до відповідальности на основі записок щоденника і забраної при ревізії літератури.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

По відчитанні акту обвинувачення вже в год. 10-ій перша почала зізнавати підс. **С. Мартиняківна.** Заперечує свою приналежність до ОУН. Якби була належала до ОУН — відповідає на питання обор. д-ра Л. Ганкевича — не була би писала взагалі щоденника, ні не згадувала би, хто є членом цієї організації. Далі на питання цьогож оборонця каже, що пишучи свій щоденник, не зберігла границі між дійсністю й уявою. У щоденнику списувала навіть сни; діяльоги — це витвір буйної фантазії. Головною спонукою писати щоденник була між іншим любов до Юрка Козака без взаємности.

На питання обор. д-ра В. Старосольського каже, що належала тільки до нелєгального Пласту. І про цю організацію згадує раз-у-раз у своєму щоденнику. Летючок взагалі не розкидала. Навпаки! Летючки впали на голову і рамена підсудної підчас водосвяття у Ринку. Хто їх розкинув — не знає. Нелєгальну літературу передали їй переховати. Підс. не скривила її взагалі і поліція забрала цю літературу з етажерки.

Щойно по півторагодинних переслухах скінчила зізнавати перша підсудна.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Підс. Мирослава Головко заперечує свою приналежність до ОУН. Належала тільки до „Пласту". По розвязанні цієї організації колишні члени сходилися ще через кілька місяців у 1931 р. Ці розділи щоденника про їхні сходини, які дав їй прочитати слідчий суддя, є неправдиві.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Св. **Казимир Тшемжальський,** 32-літний поліційний агент, без присяги зізнав згідно з актом обвинувачення.

Св. **Володислав Хімяк,** поліційний агент, без присяги зізнає як попередній свідок. Зізнає, що підс. Мартиняківна заперечувала при переслуховані на поліції свою приналежність до ОУН в останнім часі. На питання обор. д-ра В. Старосольського заперечує, начеби підсудна писала свій щоденник на поліції.

Тимчасом предсідник Льокер стверджує, що підсудна Мартиняківна дійсно докінчувала писати свій щоденник вже в арешті.

Св. **Ян Сакра,** поліційний агент без присяги зізнає, що переводив ревізію в помешканні Мартиняківної. Нелєгальна література лежала на етажерці, щоденник теж на етажерці між книжками.

Св. д-р **Олександра Скульська,** рим.-кат., учителька в семинарії, без присяги зізнає, що вчила обох підсудних у державній семинарії польської мови. В 1930-31 була господаркою класи і тоді пізнала обі підсудні. Співжиття було з підс. Головківною дуже добре, бо вона була доброю ученицею. Тільки в 1932 або 1933 р. на іменини свідка, частина учениць заспівала „многая літа", частина мовчала. Між ними була теж підс. Мирослава Головко. Зрештою ніколи ніяких ворожих виступів проти свідка не було. В тих роках атмосфера в школі вже була напружена.

На питання обор. д-ра В. Старосольського чи свідок знає якінебудь факти у цій справі приналежности до ОУН — свідок відповідає, що не має ніяких конкретних вісток. Читала в уривках щоденник. „Пласт" не лежав у сфері зацікавлення свідка. На питання обор. д-ра Л. Ганкевича, що могла би сказати про душу підсудної Мартиняківної — свідок відповідає, що підсудна жила в дуже тяжких матеріяльних умовинах. І вони поважили на формуванні її „я". Тому в школі була слабою ученицею. Одначе це була дівчина з фантазією. На дальше питання, чи свідок належала до тайної організації у своїй молодости, свідок відповідає, що ні. На два дальші питання цьогож оборонця предсідник заборонив відповідати.

Св. **Ян Замбелі,** поліційний агент, без присяги зізнає, що переводив ревізію в помешканні підс. Головківної.

Св. **Франціщек Бабяк,** поліційний агент, без присяги зізнає те саме, що його товариш.

Св. **Ірина Процак,** 21 літ, гр.-кат., незаприсяжена зізнає, що знає підсудних зі семинарії. Підс. Головківна виголодувала відчити в семинарії на різні шкільні теми. Опісля предсідник дав свідкові відчитати деякі розділи зі щоденника підс. Мартиняківної, питаючись чи це правда.

Св. **Ольга Галушка,** гр.-кат., без присяги зізнає, що ходила до державної семинарії і взагалі знає підсудних. Була на водосвятю в Ринку в дні 19. січня 1934 р. і тоді хтось кинув летючки. Підс. Мартиняківна цих летючок не кидала.

Св. **Михайло Квасниця,** гр.-кат., гімназійний абсольвент, відсиджує 2-літню кару вязниці, без присяги зізнає, що знає підс. Мартиняківну. З нею зустрічався і балакав на різні теми. Не накидав їй націоналістичного світогляду. Зате заохочував учитись і працювати над собою. Підс. Мартиняківна не мала виробленого політичного світогляду і якщо говорила на цю тему, то хіба тому, щоби заімпонувати хлопцям. На питання предсідника свідок відповідає, що тепер проблеми „революція" і „націоналізм" актуальні і тому молоді панни про них балакають.

По відчитанні зізнань св. Цесельчука предсідник замкнув доказове поступовання по год. 3-ій пополудні.

ПРОМОВА ПРОКУРАТОРА Й ОБОРОНЦІВ.

В год. 5.30 веч. почав промовляти прокуратор, опісля оборонці. Присуд ухвалено пізно в ночі.

Нові посли до райхстагу зі Сарщини.

БЕРЛІН, 17. І. ПАТ. Політичні коло повідомляють, що мін. Фрік, предсідник фракції націонал-соціялістів у райхстагу призначить кількох провідників німецького фронту у басейні Сари, а саме, Пірра, Рехлінга, Нітмана і Кіфера послами райхстагу. Послів призначить уже в найкоротшому часі, щоби нові посли взяли участь у святочнім засіданні райхстагу в дні 30. січня ц. р. Одночасно мін. Геринг призначить кількох провідників німецького фронту у Сарщині членами державної ради Прусії. Кружляють поголоски, що мін. Геса призначать віцеканцлером і він виїде до Парижа.

—o—

Німеччина годиться на резолюції комітету трьох.

ПАРИЖ, 17. І. ПАТ. Авас повідомляє з Женеви: Генеральний консуль Німеччини повідомив бар. Альойзія, що Німеччина годиться на резолюції комітету трьох.

Демонстрації безробітних у Ковні.

РИГА, 17. І. ПАТ. З Ковна повідомляють, що там відбулася демонстрація безробітних коло магістрату. Поліція розігнала демонстрантів, одного безробітного ранила.

Снігові заві в Італії.

РИМ, 17. І. ПАТ. Між стаціями Канцано і Палена застрягли в снігу три особові поїзди, які від 30 годин не можуть рушити з місця.

—o—

Гітлер виголосить велику промову.

БЕРЛІН, 17. І. ПАТ. В дні 30. січня ц. р. в роковини перебрання влади націонал-соціялістами відбудеться святочне засідання райхстагу, на якім канцлер Гітлер виголосить велику промову.

НОВИНКИ

— **„МЕККА“,** Руська ч. 1 — це прибіжище всіх спрагнених тепла, гарячого чаю й солодощів! 859 2-3

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** 395 9-7

— **Магазин пościлі Р. Джала,** Львів, Хоружинів 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 23-100

— **Фризієрські сальони** для панів і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106-88. 85/87 9-15

— **Порядок Богослужень у церкві св. Спаса в день Богоявлення Г. Н. І. Хр. (Йордан) 1935 року.** П'ятниця 18. І.: Год. 8. рано Царські часи, відтак Служба Божа св. Василія Великого з Вечірнею. По взамовній молитві освячення води в церковній загороді. Строгий піст. Субота 19. І.: **Йордан.** Год. 5. рано Повечерія Велике, відтак Утреня. Год. 6.30 і 7.30 читані Служби Божі. Год. 8.30 архиерейська Служба Божа без проповіди; по взамовній молитві похід на Ринок на свячення води. По повороті з Ринку остання читана Служба Божа. Просимо отсим усіх вірних города Львова, всі наші установи, товариства і корпорації, щоб явилися в храмі св. Спаса зі своїми прапорами вже в год. 8.15 рано на повитання архиєрея, на архиерейське Богослужения і на свячення води в Ринку. По Волосяті обходження вірних парохії зі свяченою водою. — **Гр.-Кат. Парохіяльний Уряд св. Спаса у Львові.**

— **Концерт пісень українських композиторів** (Барвінський, Людкевич, Степовий, Козицький, Вериківський) у виконанні **Одарки Бандрівської** передаватиме львівська радіостація в середу, 23. січня 1935. Початок трансмісії в год. 20.00.

— **Відкинена касація.** Найвищий Суд у Варшаві розглядав 16. ц. м. касаційну скаргу девятьох українців, засуджених у Львові двох на кару смерти, а інших на довголітню вязницю, у звязку з вбивством поліційного агента Яцини в Жовкві. Касаційна скарга, внесена адвокатами др-ом В. Старосольським і др-ом Ст. Шухевичем, вказувала на низку ухилів від приписів карної процедури і домагалася знесення присуду та переказання справи іншому трибуналові присяжних суддів. Розправа тревала пять годин, після чого суд відкинув касаційну скаргу. Присуд львівського суду стався правосильним і про виконання двох смертних присудів рішатиме президент республики.

— **За ОУН.** У львівському процесі гімназистів Василя Сидора і Володимира Василевського із Сокальщини запав присуд, яким першого засуджено на 4, другого на 7 років вязниці. Обом, як відомо, закинено належання до ОУН.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні класової льотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч. 30438, [illegible] 2.000 зол. на ч. 163165. 1.000 зол. на ч. 54774, 67153, 71491, 75624, 76801, 80311, 84455, 98388, 160337.

— **Іменування професорів вищих шкіл у Львові.** На внесення міністра освіти президент республики іменував у львівському університеті: д-ра Генрика Гертнера звичайним професором польської мови і д-ра Степана Балея звичайним професором виховної психольогії та доц. д-ра Мечисл. Кройца надзвичайним професором психольогії. На львівській політехніці іменовано: д-ра Стан. Фризе звич. професором загальної електротехніки і д-ра Мар'яна Осінського надзв. професором історії польської архітектури в академії ветеринарії: д-ра Вінк. Сковронського надзв. професором фармакольогії та д-ра Тад. Конопінського титулярним професором ветеринарійної медицини. Крім того міністер освіти затвердив габілітації на львівському університеті д-ра Райм. Гостковського на доцента класичної археольогії, кс. д-ра Петра Кавзу на доцента церковного права та д-ра Йосифа Ленчковського на доцента гінекольогії.

— **Справлення друкарської похибки.** У вчорашньому (12) числі „Діла“ в комунікат Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові вкралася в останньому реченні друкарська похибка. А саме замість: Члени-прихильники мають право внести подання на прийняття їх у дійсні члени Т-ва“, має бути: Члени-прихильники мають **право по півроці** внести подання“ і т. д.

— **Задовження державних урядовців.** Анкета, переведена в справі урядничого задовження, виказала, що загал державних урядовців угинається під довгами. На одну голову припадає пересічно 1.621 зол., отже рівнається менше більше 6-місячній пенсії. Одначе бувають випадки, що задовження доходить до 1-літньої платні.

— **Обнижка самоврядних тягарів.** Міністерство внутрішніх справ розпорядило, щоби в будженових прелімінарах самоурядів на рік 1935-6 обнизити висоту грошевих чинитьб рільничого населення в користь самоврядних установ, головно в користь сільських громад. Позитове самоврядування має обнизити данини рільничого населення, а сільські громади мають обнизити оплати за користування міськими підприємствами й уладженнями. Рогачкові оплати (копиткові, митні) слід по змозі зжести, бо вони впливають некорисно на комунікацію та господарське життя, викликуючи нарікання серед населення.

— **Преміове льосування щадничих книжочок.** В централі ПКО у Варшаві відбулося 15. ц. м. льосування книжочок на преміовані щадничі вклади в першій серії. По 1000 зол. одержать власники книжочок: 6.246, 6.518, 7.328, 14.418, 15.792, 18.347, 21.722, 24.004, 25.165, 26.951, 26.992, 28.201, 28.452, 31.401, 32.220, 34.855, 34.917, 35.012, 38.226, 42.356, 44.247, 44.884, 46.396, 46.808, 47.199. Вильосовані давніше а не підняті преміовані книжочки ч. 5.754, 5.227 першої серії.

— **Чи Ви вже пробували** незрівняне в смаку карнавалове пиво **„Сальватор“,** виробу Львівського Т. А. Броварів?

— **Кари на тих, що не придержуються цін, установлених на помаранчі.** Як ми вже повідомляли установлено детайлічну ціну на 1 кг. помаранч 1 зол. 50 сот. Тих, що переступатимуть цю ціну, притягатимуть до карно-судової відповідальности на осн. арт. 268 к. к. Грозить таким кара вязниці до пять літ. Адміністраційна влада поміщуватиме на чорній листі купців, які не придержуються установлених цін.

— **Рішення графольога не є доказом.** В апеляційному суді у Львові відбулася розправа проти Соломона Унгера зі Снятина, засудженого коломинським окружним судом на 8 місяців вязниці за наклеп на поліцію. Як знаємо, акт обвинувачення, перед кількома місяцями вплинуло до поодинокої комісії поліції в Станиславові анонімне письмо проти слідчого судді в Снятині, що заключало йому різні злочини, [illegible] „вбивства“, арештування і т. п. Комісія [illegible] перевела дохождення і стверднла, що донос є безосновний. Головним автором анонімку був безумовно. Уже вчасно уладжено хронтер письма, яким Соломон Унгер списів анонімному виділові нібито невинки у своїй реабілітації. Письмо розділило [illegible] графольог, проф. Вільчинський Львова, який зі 100-процентовою певністю створив тотожність письма Унгера з письмом анонімку. Засуджений окружним судом у Коломиї Унгер відклікався до львівського апеляційного суду, який знісе присуд коломийського суду й Унгера увільнив. У мотивах зазначено, що присуд не може спиратися виключно на рішенні графольога.

Дуже рідко появляється в нас збірка цікавих, — літературно написаних оповідань. Одною з таких рідких збірок є

ЛИПНЕВА ОТРУТА

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

Замовляти в Адміністрації „Діла“ Ринок 10. Ціна зол. 1·40.

— **Львівська хроніка.** На головному двірці кинувся під потяг і згинув на місці 26-літній шофер Давид Райс. У залишеному листі подав за причину брак заняття. — На стації Львів-Підзамче дістався під маневруючу льокомотиву Ів. Сікорський та тяжко поранився.

— **Краєва хроніка.** У Бережанах арештували пошукуваного стежними листами за звольнення нелітніх учителя І. Колковського. — В Ославах Чорних (Станиславівщина) арештували бувш. коменданта поліц. станиці Гарбяка, начальника громади Мельничука та купців Тавів. Їм закидують обманство на шкоду обезпеченевих товариств.

— **Вихрестка, що стала подвійною жінкою.** У Стрию арештовано Регіну Дікельсан під закидом двоженства. Ще в 1912 р. вона, будучи жидівкою, в Шикаго вихрестилася в гр.-кат. обряді і вийшла змуж за Андрія Гасяка з Незнанова. В 1922 р. вернулася до Галичини з донечкою Марією, і перебувала якийсь час у родинному селі чоловіка, звідки втікла до Стрия, лишаючи дитину у тестів. Тут познайомилася з одним жидом і вийшла за нього замуж, затаївши, що вихрестилася, є замужною і має дитину. З другого подружжя мала двоє дітей. Аж недавно перший чоловік прислав їй папери і жадав, щоби вернулася до Америки з донькою. Вона рішилася вернутись до першого чоловіка і почала старатися за папери, при чому виявилося, що вона є подвійною жінкою. Справою заявся суд.

— **Подаж і попит праці.** Дирекція залізниць в Кракові оголосила, що прийме 50 кандидатів на урядовців руху з скінченою середньою школою. Зголосилося 1.600 молодих людей, не тільки зі середньою школою, але й з університетськими студіями. Найкраща ілюстрація до подажі і попиту на ринку інтелектуальної праці.

— **Бугай в адвокатській канцелярії.** Один селянин привів до Дрогобича бугая, якого купив місцевий різник. Коли він його з торговиці до різні, бугай вирвався йому з рук і побіг до ринку. Серед людей настав переполох, аж врешті бугай вбіг до сіней дому Штернбаха під ч. 10. Тут задержався перед ювілерською виставою, а коли ювілер замкнув залізні двері, бугай побіг сходами на перший поверх, де находиться канцелярія адвоката Шустера. Налякана мундантка повідомила про це телефонічно поліцію, яка прибігла на місце. Тимчасом бугай побіг дальше коридором, не даючись зловити. Вкінці шофер Гальговер закинув йому куртку на голову, спутав його і щойно тоді удалось вивести бугая на вулицю.

— **Великий політичний процес.** В Лодзі розпочався великий процес проти 19 членів народової (ендецької) партії, яким акт обвинувачення закидує, що хотіли звалити теперішній державний лад, закликаючи летючками і рефератами до збройного виступу проти влади. Обвинувачені зазначували у своїх промовах, що революція є неминуча та що мусить прийти по першій боротьбі. На зїзді в Лодзі рішено повести конспіративну акцію. В летючках сказано, що державну владу захопить не збаром народова партія. Обвинувачені визначили навіть річницю того перевороту на 27. травня 1934. В тому дні мали відбуватися самоврядні вибори. Крім того закинено обвинувачення, що викликали бурхливі поезії в катедрі і під катедрою в Лодзі. До розправи, що триває довший час, покликано 167 свідків.

— **Самостраченння отруєю.** Уряд Естонії видав розпорядок, що засуджений на смерть може на пять мінут перед визначеним стрaченням відобрати собі життя, заживаючи смертельну отруту. Склад отруї устійнений точно державною санітарною владою.

— **Обезпечення дітей колишнього цісаря Карла.** Австрійські легітимісти обезпечили діти останнього цісаря Карла на значні суми в одній з більших віденських асекурацій. Якщо в найближчих роках діти Карла не одержать своїх повних цісарських прав, виплатять їм обезпечену суму.

— **В пащах акул.** Біля порту в Гавані зударився корабель „Сітрейч" з рибацьким судном, яке розбилося і пішло на дно моря. На судні находилося 12 рибаків, з яких тільки пятьом удалось урятувати. Сім рибаків впало жертвою акул, які хмарою кинулися на них і потягли на море, де зробили собі з них пир.

— **Їзда під вагоном.** Як повідомляють з Лінцу, під вагоном орієнтального експресу, що прибув з Румунії, знайшли двох хлопців, що держалися осн. Їзда на морозі так їх виснажила, що вони ледви давали знаки життя. Їх привели до стаційного будинку, де вони прочунялн. Оповіли, що вони сакси із Семигороду і вибралися в дорогу до Франції, щоби вступити до чужинецької легії. Їх відставлять шупасом назад до Румунії.

— **Америка хоче знову збогатитися на війні.** Президент Рузвельт предложить новому конгресові у Вашингтоні в січні ц. р. проект закону, щоби федеральна влада могла на випадок війни брати для себе приходи із збройного промислу в Америці. Він дораджує, щоби конгрес уповноважив президента Злучених Держ.в, на випадок війни встановити програму для устійнення цін і вжиття приватної індустрії для виробу муніції, без признання власникам зисків, які моглиб бути наслідком війни. Власники моглиб мати лиш такі зиски, що мали в останніх трьох роках мира і крім того ще 5 проц., а решта зиску у формі податку йде до федеральної каси. Таким робом одна група індустрії не може користати коштом других, бо ціни будуть устійнені. Навіть купуючі муніцію не будуть бочитися надмірно високих цін, що могло би статись через великий попит за продуктами.

—o—

З нових видань.

ЮРІЙ КОСАЧ: „*ЧЕРЛЕНЬ*". Поезії. Львів, 1935. В-во „Ізмарагд", ст. 80.

Рівно рік тому витали ми появу збірки нового молодого поета. У такому великому народі як наш повинен щонайменше щороку заявлятись новий непересічний поет, а поетичних збірок могло би бути бодай пів сотні. Великий жест робить у нас видавець, коли знайомить загал із новим поетом; — невіть еліта, що любить знати нові прізвища нелегко заглядає до збірки з поезіями.

Прізвище Ю. Косача могло щойно цього року дійти до відома читачів літератури. Цей молодий автор видрукував за цей рік неодну поезію та новелю, дав 1-ий том повісти і проявив ріжносторонній талант. Приємно ствердити, що виступає він уже з багатими літературними засобами — знає мовний матеріял, відчуває ріжні відміни форми між якими можна вибирати, має смак для нових европейських напрямків. Та найприємніше те, що коли беремо збірку такого поета забуваємо про ріжниці кордонів, які залишають інколи у мові такі прикрі сліди на поодиноких творах. Косач пише загально літературною чистою мовою дарма, що свідомо втягає у свій словник неодно слово такої багатої на анахронізми мови Полісся і неодин сміливий новотвір.

Має за-собою Косач гарну літературну спадщину, що перейшла до нього з рідні Драгоманова та Лесі Українки. Вроджений літературний хист поєднався в ньому з доброю літературною освітою. У сучасній літературі щорою важче працювати замоукам і небесним птахам, що не сіють та не орють. У його поетичному дебюті „Черлень" можна добачити впливи рідної сільської землі з подувами европейських осередків.

Створити із таких впливів гармонійну цілість дуже важко. Вражає нас мимохіть, коли престі рідні речі поет починає описувати модерними строфами, де кожне кільце нагадує складну машину. Та чи є щонебудь простого для поета з уявою? А уява — перша умовина, щоб бути поетом.

Оспівує Косач усе від Волиня до Парижа і від паризького кота до Жанни д'Арк і Сервантеса. Ріжноварність тем, що находять на нього, наче спокуси за-вікнами великоміських вистав, розсіює його; за часто зупиняється він тільки на мить при якомусь вражінню одним перелетним поглядом, якби не мав часу затямити його. Нивка вражінь — широка, але хоч би була широка як світ, поет мусить вибирати між ними, зупиняючись тільки на тих, що найближчі його уяві.

Косач не може знати що глибини своїх почувань ані межі своїх засобів. Психічно переходить він стадію боротьби за світогляд між такими двома бігунами, як національний порив і погорда до дешевих патріотичних фраз. Та звідки взяти в собі сили, щоб загартовувати гаслами інших, коли кожне з гасел давно осліпає та змеханізовіє, а до нових треба нових ідей?

Хоче Косач бути сильним і ніжним водночас. Минуле батьківщини та інших народів має так багато геройських зразків! Зворушуватись можна хвилиною, що минає і спомином, що вернутись не може, але поезія це тільки строфи, складена із слів, так чи інакше дібраних і настроєних. Тимто Косач, як більшість молодих поетів шукає яко мога нових слів і нової музики. Коли находить їх — пяніє від них і не має вже сили перевірити, чи є ще поза ними рівносильна думка. Не кажемо тут про „думки", як їх шукаємо у фільософічній прозі або доказовій статті, а про той мотив, що рішає поетові вибирати означену тему.

Змагання за нову поетичну форму у Косача замітне. У молодого поета треба це оцінювати як шукання нових засобів для вислову того, що ще бурлить у ньому тепле і наболіле. Наводити зразки його поезій? Ті, що читають поезії не заволіються двома чи трьома, а мусять мати цілу збірку, для інших навіть один вірш за багато.

м. р.

Відозви й комунікати.

ДО ВСІХ ФІЛІЙ І ЧИТАЛЕНЬ Т-ВА „ПРОСВІТА" В КРАЮ.

Ті філії і читальні, що дотепер не надіслали ще **звідомлення з цілорічної своєї діяльности за 1933 рік,** виготовлять його і найдалі до **дня 10. лютого ц. р.** відішлють до централі.

Філії і читальні виготовлять **звідомлення** з цілорічної діяльности за **1934 рік.** Виготовлені звідомлення мають читальні найдалі до дня **10. лютого відіслати** до своїх філій, а філії разом зі своїми звідомленнями найдалі до кінця місяця лютого ц. р. відіслати до централі.

Філії і читальні обовязані відбути до кінця лютого ц. р. свої **загальні збори.** На філіяльних зборах вибрати відпоручників на збори Матірного Товариства (дивн статут, §. 18, буква „В", уступ 3). На зборах читалень вибрати відпоручників **на** збори своїх філій (дивн статут §. 18, буква „В", уступ 3) і відпоручників на збори Т-ва „Просвіта" (дивн статут, §. 18, буква „В", уступ 5). Спис вибраних відпоручників на збори Т-ва „Просвіта" відіслати до централі разом з відписом протоколу зборів, на яких вибрано відпоручників.

Не сміє забракнути ні одного звідомлення філій і читалень! Речинець висилки звідомлень мусить бути додержаний, щоби в час можна було виготовити звідомлення з діяльности цілої просвітньої організації і доручити його ще перед зборами централі філіям і читальням.

При цій нагоді **принаглюємо** справу розбудови читальняних бібліотек.

Канцелярія Т-ва „Просвіта".

ПОМОЖІМ ЧИТАЛЬНІ НА ЗАХІДНИХ ОКРАЇНАХ.

В Ришковій Волі, ярославського повіту, на наших західних окраїнах, хоче з весною цього року місцева читальня „Просвіти" приступити до будови власного поверхового дому. Площа величини 1.600 м² вже є, є цемент, запно, камінь і пісок, є вже 30.000 цегол (а потрібно 100.000), пляни будови готовий і заплачений. Усе це постарали члени читальні і місцеві громадяни своїми жертвами. Даром дали і дадуть ще свій труд при будові, але треба ще ріжного матеріялу, що його мусять купити за гроші. А них грошей так бракує.

Читальня гарна і село добре. Передплачують 6 часописів, а читають їх у читальні аж 13, бо там на заході жаждуть рідного слова. Що неділі мають популярні виклади, є хор, бібліотека. Сходяться у старім, малім, деревлянім парохіяльнім домі.

Працюють і хочуть працювати. Для праці треба їм дому, в якому найшли би приміщення читальня, кооператива, молочарня і т. д. Самі не дадуть собі ради, бо аборі і знищили їх дощі підчас жнив і повінь мин. року. Просять помочі і чекають на неї. Хто може, нехай шле грошеві жертви на адресу: о. Теодор Левицький, парох у Ришковій Волі, p. Bobrówka.

—o—

Відгуки дня.

Знову заморський лист.

Не забуває мене мій добрий заморський приятель, спасибі йому — прислав мені знову письмо. І знову про загальні збори. Лист настільки цікавий, що я, хоч і без позволення, подаю до загального відома:

„Дорогий Друже!

Раджу Тобі не рухатися з Галичини, бо будеш тікати назад. Ти нарікаєш, що в Вас і це не так і не те дуже, але напевно такого нема як у нас. Парцювай гарний кусок землі, але люди в нім... пожалься Боже. Один на одного як вовки. Тут і денаціоналізація і маюризація, а наші і в голову собі цього не покладають, чубляться до крови за леда дурничку. Наприклад: одні кажуть: „Генерал Паоло де ля Ванаго має лиї блеєн!" На те другі: „Неправда, бо три!" Починається багалія, цілі шпальти наших газет (є тут пару і всі ледви животіють!) заповнені статтями за і проти блюзок генерала. Дискусія з часом прибирає на ударній силі, головна тема — блюзи — йде в тінь, а на перше місце вибиваються особи тих, що пишуть. Один на одним сухої нитки не лишає. Вкінці все те опиняється в суді і сираґвайський судія остаточно вирішує справу *обрас*.

Отак, брате, хоч сядь та плач. Пробували деякі інтервеніювати, але ніщо з цього не вийшло.

Не все подаю Тобі до відома тільки мимоходом, бо властиво мав я писати про що іншого.

Як я згадував у попереднім листі, відбулися в нас одні класичні загальні збори. Тепер можу Тебе успокоїти: вони ще не були найкапітальніші. В останніх днях ми мали далеко ліпший спектакль.

Відбулися збори „Нашої Крамниці" — інституції, що існує ще з часів Америґо Веспуччі, бо між моряками було пільна наших земляків. Тож то, друже, були збори! Тут уже не старі сперечалися, а молоді виграли, як на зборах, про які я Тобі писав, але старі валили середняків. Середняки ніби то щось планували, а тим часом один з найстарших імігрантів, який був досі президентом (не Парагваю, а „Нашої Крамниці"!) получився з прихильниками уругвайської орієнтації і побідив на цілій лінії. Середняки були сконфужені, начеб дикий кіт між них скочив. Оглянулися аж тоді, коли вже було за пізно. Тепер ходять з довгими носами і нарікають: „Подумайте! Службовці інституції були повноправними на загальних зборах"... „Уявіть собі! В уряді було більше картон як голосуючих!"

Далебі не знаю, що це була за комбінація: старенький президент плюс службовичі плюс співчуваючі Уругваєві? Жажда почести? Боротьба за презенційні марки? Штука для штуки?...

Можливо і все разом і кожне окрема. В нас загалом і все можливе і ніщо неможливе...

Пиши до мене. Але не в мінорнім тоні так як я. Пиши про згоду, розум, далекозорість, відпорність, ідеалізм і тим подібне. В Вас там напевно цього досить, тому порадуй душу.

Здоровлю Тебе щиро
Твій..." (підпис).

Напишу до Тебе, мій заморський Друже, про все і... напевно порадую Твою душу!

Галактіон Чіпка

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „СМЕРТЬ ВІДПОЧИВАЄ".

Фільма ця зроблена на підставі мало відомого американського письменника, відбігає своєю темою від пересічних американських кінових продукцій. Досить зручно переведена тут сміливa концепція, як почувалась би позасвітна примара між людьми, якби у людській подобі хотіла за три дні вичерпати всі земні солодощі. Ця примара — смерть у власній особі, що хоче відпочити серед оман дрібного життя. Тут на землі появляється вона у привабливій постаті і є такі, що йдуть за нею не прочуваючи, куди вона їх веде. Кілька картин, що викликають ніякове почування — зрештою цікаве видовище. Головну ролю грає відомий артист Фредерік Марч.

—o—

Дописи.

РОГАТИН

Курс передовників хліборобського вишколу молоді відбувся заходом філії „Сільського Господаря" в Рогатині. Це був одномісячний вільночний курс, що тревав від 10. —15. м. м. На курсі було 110 учасників, у тім 26 дівчат. Застуджені були 32 села рогатинського повіту, де добре розвиваються кружки „Сільського Господаря". Деякі села вислали від 5—10 учасників. Викладали на курсі інж.-агр. В. Якубівський, агр. Дещенко, агр. П. Онуфрик. Викладали в поротному парисі майже всі ділянки сільського господарства в рамінних годинах, а по обіді перепитували курсантів та пояснювали незрозумілі ділянки сільського господарства. Курсанти вишили дуже велике зацікавлення викладами та навчились головних засад ведення конкурсових змагань молоді, котрі з весною розпочнуться у більших розмірах в кожному селі рогат. повіту. Молодь зрозуміла духа часу і бачить що найкраще поле до поступу — це конкурсові змагання на хліборобських ділянках господарства і покращування себе до кращого ведення господарства, як досі. Цей курс передовників х. в. м. був здається, один з найчисленніших і дуже добре ведений під умілим проводом інж.-агр. Якубівського. При закінченні курсу відбулося загальне перепитування курсантів з викладаних ділянок сільського господарства. Зроблено спільну знимку. На закінчення

курсу дир. П. С. К. Погитко виголосив до курсантів високо патріотичну і змістовну промову. Від курсантів казував агроном курсант п. Главуз з Черн. Відспіванням нац. гимну закінчено курс.

ГОРОДЕНЩИНА.

Концерт у честь Федьковича в Корневі. Старанням вид. Читальні „Просвіти" в Корневі улаштовано дня 22. грудня концерт у 100-ліття уродин О. Ю. Федьковича. В дуже добре підібрану і як одну програму ввійшли хорові продукції, виголос О. Ю. Федьковича, деклямації і реферат про працю О. Ю. Федьковича для українського народу. Співав місцевий хор, зложений виключно з селян, під батутою емерит. управителя школи п. Стеґутинського. Слідно було велику відвагу праці диригента і членів хору. Найкраще вийшли пісні мужеського хору. І деклямації вийшли незле. Деклямували виключно селяни з місцевих народних строїв. Молодий господар Андрухів Дмитро відділ муван „Праників у Тавові" з хистом правдивого артиста. Реферат про Федьковича виголосив голова читальні о. Пісецький. Він говорив не лише про саму працю поета, але також, і то дуже влучно, перевів аналізою тодішніх і теперішніх обставин. Концерт закінчено національним гимном. Простора сала Народнього Дому була битком набита виключно місцевим населенням, бо пов. староста заборонив на дозволі, що в концерті може брати участь дим населення Корнева. Той сам староста позволив на концерті в Корневі 12. VIII. 1934 співати „Боже Великий Єдиний", а заборонив пісню „За Рідний Край". На цім концерті наспівали: позволив співати „За Рідний Край", а заборонив „Боже Великий, Єдиний"... По концерті відбувся частний вечір для членів читальні (не знову староста заборонив на дозволі). Учасники цього вечора, головно молодь, при чаю і гутірці перевели приємно кілька годин. Виклад концерту і чайного вечора під оглядом матеріяльним добрий, під оглядом моральним ще кращий. Місцеве населення переконалось наочно, а населення сусідніх сіл з оповідань, що село само власними силами коли йде і працює згідно з місцевою інтелігенцією у своїх рідних установах, може багато зробити для себе і для свого народу. Це повинно бути прикладом для тих, що не хотіли поладнати у своїх рідних установах, а тепер працюють у всяких „пшиспособлених" та „кулнах млодзежи", і то звичайно без ніякого висліду.

КАМІНКА СТРУМ.

Свято „Просвіти". Дня 23. грудня м. р. заходом місцевої філії „Просвіти" відсвятковала Камінеччина 60-літні роковини праці Т-ва „Просвіта". Свято мало характер просвітньо-Федьковичівський. В улаштуванні свята взяла участь ціла округа під ведою нашого духового і свящ. 87-літнього о. шамбеляна М. Цегельського. Величаву академію розпочав Висп. н. шамбелян річевим вступним словом, засвоюючи в сильних словах в молодечою верною історію, ідею та значіння „Просвіти" для всього нашого народу. Слова старенького священика-громадянина зробили велике враження на численно зібраних присутніх з усього повіту. Не менш річевий був реферат д-ра П. Мінка на тему: „Праця Ю. О. Федьковича в „Просвіті" та його літературна творчість". Велике враження викликало теж при закінченні свята слово від селян, що його виголосив п. Малиновський зі Стрептова. Треба ще згадати про деклямацію молодої селянки М. Зубиківної зі Стрептова, що мідним дівочим голосом дуже удатно відтворила духа Федьковичівської поеми „Думи мої" та деклямацію п. Фіка. Хорові точки виконали три хори: хор місцевої філії „Просвіти" під диригентурою д-ра Кокодинського, хор мішаний читальні „Просвіти" в Батятичах в чудових народніх строях та мужеський хор з Колодення. Хорові точки були виконані незвичайно дбайливо з численними виддатками. Свято звеличав теж своїми точками м-р К. Лисо, що по мистецьки виконав два скрипкові соли при фортепіяновому супроводі п. О. Карпінської і свято не викликало велике враження на селянах з довколичних сіл, що прибули масово, не зважаючи на сильний мороз. Великий успіх свята слід приписати головно заходам і праці молодого та рухливого драматично-музичного кружка при філії „Просвіти" в Камінці Стр.

ХОДОРІВЩИНА.

Свято „Просвіти" і Федьковича в Ходорові. Дня 23. XII. м. р. заходом філії Т-ва „Просвіта" відбулося в Ходорові свято „Просвіти", получене зі святом 140-ліття уродин Ю. Федьковича. Свято почалося в місцевім храмі торжественною Сл. Божою, яку відправили о. о. Тарнавський і Волинець. Річеву, гарно продуману проповідь виголосив о. Миндюк, парох Григорова. По Сл. Божім духовенство відправило панахиду за членів Т-ва „Просвіта". Сл. Божій співав дуже гарно хор К. А. У. М. з Дуліб. В год. 13. розпочалася академія в салі „Украін-Банку" в Ходорові. Свято почав хор. чит. „Просвіти" з Боснич відспіванням просвітянського гимну. Вступне слово про значіння, завдання та заслуги Т-ва „Просвіта" в нашому культурно-національному житті виголосив дир. Бачинський з Рогатина. Дві деклямації: „Здоров чесному і обоєру „Просвіти" у Львові" і „Довбуш" виголошені були бездоганно з чуттям та зрозумінням. Першу виголосила п. Заборська другу п. Вишиванний. Слово про значіння Ю. Федьковича для культурно-національного життя українського народу виголосив попущений м-р О. Київського. Дуже добре була точна студ. Юрка Шухевичівна. Дуже добра була точка студ. Юрка Шухевичівна. Дуже добре була точка студ. Юрка Шухевичівна. Дуже добре була точка студ. Юрка Шухевичівна. Дуже добре

Ч 14 (3.912). Львів, субота 19. січня 1935. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНЬОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Затяжна боротьба за права української мови на Словаччині.

В однім із попередніх чисел нашого часопису згадували ми, що шкільний інспектор Б. Крпелец у Бардієві на східній Словаччині видав обіжник такого змісту, що священники гр.-кат. обряду у його окрузі мають учити по школах релігії у словацькій мові, якщо дотична школа має викладову мову словацьку. Внаслідок цього відбулися 27. грудня м. р. **наради гр.-кат духовенства й відпоручників селянства у В. Свиднику на Словаччині.** В нарадах, що мали бурхливий хід, взяло численну участь не лиш духовенство, але й селянство, що заступало 40 церковних громад з околиць В. Свидника. Внаслідок тих нарад був меморіял до мсл. міністерства шкільництва в Празі та рішуча постанова приявних священників дальше учити релігії по школах українською мовою, відкидаючи протизаконне заряджения шкільного інспекторату.

В слід за цим пряшівський **єпископ П. Гойдич** видав під ч. 5-138 з дня 29. грудня м. р. строге припорученнм духовенству своєї епархії учити по школах релігії **лише в рідній мові дітей,** покликуючись при тім на „**salus animarum**" та розпорядок бувшого мадярського міністерства шкільництва ч. 669/1915 і 730/19115 та на конституційну грамоту Ч. С. Р. § 34. зак. ч. 121/1920. Рівночасно **інсп. Б. Крпелец** розіслав під ч. 6.126 циркуляр до шкіл бардієвської округи, яким **відкликав свій попередній обіжник.** Прихильники словакізаційної системи інсп. Б. Крпельца скликали за його відомом і згодою на день 16. січня ц. р. зїзд словацького учительства бардієвської округи, щоб заложити протест проти гр.-кат. духовенства, яке, мовляв, „надало невинному (!) розпорядкові інспектора політичний підклад".

Той зїзд словацького учительства в Бардієві викликав, як того і треба було сподіватися, ще більше обурення населення та започаткував **стихійний національний відрух проти словакізації** українського шкільництва на цілій північно-східній Словаччині.

Криваві заворушення на Совітській Україні.

Румунська преса повідомляє: Утікачі зі Совітської України, які втікли через Дністер до Румунії і прибули в останніх днях до Букарешту, оповідають про подробиці кривавих заворушень у Совітській Україні а саме в Одесі, Херсоні і Донецькім басейні. Утікачі потверджують вістки про масові розстріли в окрузі Одеси. Заворушення розпочали в Одесі робітники одної фабрики, невдоволені зменшенням кількости хліба. Робітники довідавшися про зменшення пайок хліба вислали до Москви телеграму з проханням відкликати цей розпорядок. Замість відповіди до фабрики прийшов відділ ГПУ й арештував кількох робітників за саботаж і шкідництво. Тоді ціле населення Одеси виступило в оборонї арештованих, улаштовуючи віча і вуличні демонстрації. Щойно військо привернуло лад. Багато людей ранено. По ліквідуванні заворушень відбулися масові арештування. Кількадесять робітників заслали на Сибір, 7 розстріляли. В Одесі виїмковий стан.

Надзвичайна сесія сойму.

У кулюарах сойму кружляють поголоски, що в кінцем травня або початком червня ц. р. скличуть сойм на надзвичайну сесію, щоби полагодив справу нової конституції. Це зроблять тому що сенат приняв проект конституції, але дозвав цілу низку поправок. Сойм або прийме або відкине поправки сенату і щойно тоді устійнять невідкличне текст конституції. Після того як президент підпише устійнений текст конституції, її оголосять у Дениику Законів і тоді вона ввійде в життя.

Продали 30 мілїонів долярів у золоті.

ЛЬОНДОН, 18. 1. ПАТ. У Льондоні продали Злученим Державам 17 мілїонів долярів у золоті. За 24 години Злучені Держави купили від В. Британії, Франції і Голяндії 30 мілїонів долярів у золоті.

Торговельні переговори.

ПАРИЖ, 18. 1. ПАТ. Внаслідок плебісциту у Сарщині французько-німецькі торговельні переговори почнуться в дні 21. січня ц. р. у Берліні.

Німеччина приготована до оборони.

ЛЬОНДОН, 18. 1. ПАТ. В інтервю з кореспондентом „Дейлі Мейль" канцлер Гітлер заявив, що Німеччина не нарушить миру. Одначе та держава, яка нападе на Німеччину, зустріне її приготованою до оборони. Ніхто в Німеччині не думає ставити умовин у справі повороту до Женеви. Рівноправність не є умовиною, але заказом здорового глузду. Канцлер вважає образою народу відріжнювати між рівністю моральною і матеріяльною. На питання в справі участи Німеччини у східнім пакті канцлер відповів, що головною умовиною цієї участи є і залишиться далі признання Німеччині рівноправности.

Присуд на Зінсвєва, Каменєва і товаришів.

МОСКВА, 18. 1. ПАТ. ТАСС повідомляє: Слїдство проти групи „Московський Центр" виявило, що до дня арештування була в Москві революційна група цього центру, заложена з членів протибольшевицької опозиції під проводом Зіновєва. До „Московського Центру" належали: Зіновєв, Шаров, Рехлін, Євдохімов, Федоров і Гортанін.

Далі слїдство виявило, що під проводом „Московського Центру" вела акцію контрреволюційна тайна група в Ленінграді, якої процес відбувся уже по вбивстві Кірова.

Свідки стверднли, що „Московський Центр" намагався зорганізувати спільний контрреволюційний блюк з метою боротьби проти большевицької влади. Розправа виявила, що члени „Московського Центру" знали про наміри терористичної групи в Ленінграді й їх підтримували. Всі підсудні признались до вини.

Военний трибунал засудив підсудних Зіновєва, Гертіна, Куклина і Сахова, як найактивніших членів по 10 років вязниці. Підсудних Шарова, Євдохімова, Бакаєва, Горченіва і Гаркова за активну участь у тайній групі по 8 років вязниці.

Підсудних Федорова, Герцберга, Гесена, Тарєсова, Анічева і Файнштейна по 6 років вязниці.

Підсудних Каменєва, Башкірова і Брава по 5 років вязниці, як менше активних членів.

Трибунал рішив конфіскувати майно всіх підсудних. На основі рішення спеціальної комісії при народнім комісаріяті внутрішніх справ, який є замаскованим ГПУ, 49 членів контрреволюційної групи Зіновєва вислали до концентраційних таборів від 4 до 5 років. 29 членів заслали до різних околиць СССР на 2 до 5 років.

Від освіти залежить майбутність — нехай кожний зложить „Лан Поосвіті".

Спеціяліст жіночих недуг і акушерії

Д-р Володимир Станецький

ОРДИНУЄ

У ЛЬВОВІ, ВУЛ. ХОРУЩИНИ ч. 12. II. пов. (бічна Академічної). Телефон 89-89

Центральний Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15), приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Що в молодості придбаєш, те на ціле життя маєш!

Тому від молодих літ складай свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер" у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ
11. II. 1935. МЕДИКІВ 11. II. 1935.

Проти нової конституції.

Промова сен. А. Горбачевського на пленумі сенату підчас дискусії над проектом конституції.

Високий Сенате! Проблема устрою, яка є предметом міркувань Високого Сенату, має велике значіння не лише з загально-державного огляду, як проблема організації сил, що діють в державі, але також і зі становища громадянина держави та його відношення супроти державної влади.

Заінтересовані тут не лише громадяни польської національности, але також — і то на мою думку ще більше — громадяни інших національностей, які наслідком історичних подій найшлися у границях польської держави, та які відомі під номенклятурою національних меншин. Національні меншини це вислів, який більше-менше відповідає поняттю капітіс дімінуціо римського права. Серед тих неполь ських національностей находиться також у крайський нарід.

У більшій частині европейських держав відношення громадянина до держави є докладно умормоване. У всіх конституціях находяться окремі постанови, які відповідно означують те відношення. За тими европейськими законодавствами пішла також конституція з 17. березня 1921. Ціла б'а частина була там присвячена тій справі. Проект конституції, а радше конституційні теан, прийняті соймом 26. січня 1934, займали становище негативне супроти справи урегулювання відношення громадянина до держави та устійнення його прав.

Всі ті постанови були скреслені, але остаточно новий проект конституції, який тепер предложений до апробати Високому Сенатові, направляє той пропуск, однак тільки частинно, бо в додатку до 51 ст. справді вичислено деякі права, то проте не всі права, звязані зі становищем громадянина, взяті там під увагу. Наслідком того проект конституції, зредагований у конституційній комісії сенату, не обхоплює всіх прав. Тому здавалось би, що всі ті права, напр. право петиції, право висловувати свою бідної думки, право свободи преси і т. п. — це речі, які з конституції викинено, отже ніби вони не мають нічого спільного з громадянськими правами.

Автори ухвалених 26. січня мин. року конституційних тез заняли негативне становище, а на умотивування того свого становища зазначи

Велика знижка цін!

на вовняні матеріяли на сукні, плащі, на шовкові матеріяли на балеві і візитові сукні

Дім Моди

Львів, Марійська пл. 4.

Европейський Готель. 727

Обслуга в українській мові

Великий оборот, малий зиск.

ми устами одного зі співтворців того проєкту, що ті права громадян, ті права громадянина і людини, це конституційні правди, але тих правд не слід вплутати до конституції, бо азбуку показують лише тому, хто ще не опанував проблеми читання. Викреслені з конституційного закону права, це ніби така політична азбука. Я міг би погодитись з тим становищем, однак з одним застереженням: щоби ті, яким переказано перестерігати конституційні права, ставилися до конституції з пошаною, яку вимагає найвища воля організованого у державі громадянства. На жаль, у нашій дійсності не можемо доглянути цього, бо польський громадянин, та особливо громадянин української національности, нарежений на численні діймаючі шикани від влади, покликаної до того, щоби шанувати і зберігати конституцію і її постанови.

На доказ цього існують факти, виявлені у численних інтерпеляціях, зголошених в обох парляментарних палатах підчас останньої сесії. Не твердж, що все, про що в тих інтерпеляціях кажеться, правдиве і дійсне, однак вже сама скількість тих фактів, зазначених в інтерпеляціях, без огляду на перевірку їх правдивости, стверджує, що не все тут в порядку.

Міг би я остаточно перейти до денного порядку над тим, як там один чи другий нижчий виконний орган, як поліцмаят чи якийсь інший підрядний функціонар, діляють. Але мушу зазначити один дуже знаменний факт, записаний в „Д. У. П.". Це розпорядок з 17. червня 1934 про людей, що загрожують безпеці, прилюдному порядкові, словом: розпорядок про Березу Картуську. Численні внески, що вийшли до сойму і походять від різних опозиційних партій, які заступають різні частини і круги суспільности, домагаються скасування того розпорядку, як суперечного з конституцією. З уваги на те мусимо прийти до переконання, що навіть найвища виконна влада не сповняє своєї задачі так, як повинна, і виконуючи субституційні функції законодатні, сама робить помилки, що є у великій суперечности з конституцією. Березнева конституція модифікує громадянські права, ту вільність людини та громадянина, а проте діється зловживання. А якщо тепер скажемо напр., що ті постанови є зовсім вичеркнені з конституції, то кожному, хто буде реклямувати свої права, як самозрозумілі, скажуть: „Чоловіче, ти не маєш рації тому, що того всього в конституції нема". Щоб можна собі дозволити на люксус не містити в конституційному законі постанов щодо прав та обовязків громадян, то треба би, щоб засади конституції увійшли в кість і кров тих, що покликані їх виконувати. Але як довго це не стається, так довго конституційний закон, що не матиме тих гарантій прав громадянина й людини, не буде твором досконалим і не зможе заступити того типу закону, який досі обовязував.

Прошу панів. Якщо собі поставимо запит, де є те зло, чи в кодифікації конституції, чи може в чомусь іншому, то я позволю собі висловити думку, що тут не вина кодифікація конституції, але радше виконання тих законів. Як довго ті, що покликані виконувати закони, зокрема органи адміністраційної влади, не перейматься вповні духом конституційних законів, духом того, чого вимагає конституція, то очевидна річ, що там кодифікація чи некодифікація нічого не поможе.

Домагаючись конституційної охорони прав одиниці, не можемо переочити також охорони прав одиниці вібрної, побудованої на спільноті мови, культури, традиції, словом — одиниці колективної, народу.

Ревформаційні пігулки ЧЕРНЕЦЬ з марною (Zakopane).

регулюють шлунок, зберігають від хвороб печінки, надійно очищують. памороч. загоюють гемороїди і приводять до остуденції в давніших про чищуючим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 3./62 41—?

Дозволю собі знову звернути увагу на становище, яке займає український нарід, чи пак його частина в межах Річпосполитої.

Прелімінарії, що попередили знане рішення з 14. березня 1923. р., повели справу так, що квестія приналежности тої території уналежнена від надачі їй широкої територіяльної автономії. Ту концепцію приняла Польща, чого доказом є закон про воєвідську самоуправу. Одначе те все, що в 1922. р. написано, со нинішній день не виконане. В усякому разі українці в Польщі мають за собою міжнародній акт. Дня 13. вересня м. р. міністр закордонних справ Бек зложив у Женеві в своїй промові на форумі Ліги Націй заяву, що як довго система, яка обовязує загально і всі держави щодо охорони національних меншин не буде введена в життя, то від нинішнього дня — від того, коли тем промовляв — Польща не буде співпрацювати з міжнародніми чинниками для виконання контролі, що веде держава і робить зі своїми національними меншинами. Здавалосяб, що по тій заяві міністра всі чинники, всі покликані до того, щоб ухвалити закон-конституцію, чи конституційні тези, які є нині предметом нарад Високого Сенату, що всі ті чинники з охотою позитають внесення, яке я мав честь зложити в конституційній комісії Сенату і яке мало забезпечити національним меншинам охорону конституційним шляхом. Міністр Бек підписав у Женеві політичний вексель і той політичний вексель представляємо тепер до зреалізування. Мені здається, що якщо заява міп. Бека, який мабуть діяв в імені всього уряду, не має зплишитись пустою фразою, то справа управильнення тих відносин на платформі широкої територіяльної автономії мусить бути зреалізоване. Моє внесення в комісії відхилено, але справа, якої те внесення торкається, чекає з державно-престіжових оглядів на свою позитивну полагоду.

Я не буду намагатись наводити більше аргументів, бо мені здається, що врочиста заява уряду, що національні, релігійні чи інші меншости найдуть належну опіку й охорону в постановах польського законодавства і польської конституції, дають цьому домаганню повну підставу.

Коли мова про цілість конституційного закону, предложеного нині до ухвали Високому Сенатові, то дуже численні слова критики, які тут упали, здається звільняють мене від обовязку забирати і в тому напрямі голос.

Я хочу ще звернути увагу тільки на один момент основного значіння, а саме на 5 розділ нового проєкту конституції. Теперішній проєкт ріжниться від ухвали сойму з дня 26 січня 1934. р. тим, що там принято як управнених до голосування при виборі сенату т. зв. представників еліти, отже людей, що мають хрести заслуги і т. д., до того ми не маємо претенсій і тому ми не могли би скористати з того управнення. Тепер проєкт вправді викреслює ті ріжні постанови щодо еліти, але в 3-ому уступі 46. арт. є постанова про те, що питання про число сенаторів, про спосіб їх вибору та їх кваліфікації має вирішити окрема ординація.

Така основна справа як справа складу сенату, тобто палати, покликаної до вирішування законодатних справ і виконування інших важних справ, має бути переказана комусь іншому. Словом стоїмо перед таким фактом, що двері цієї Високої Палати будуть для нас цілком зачинені і що цей новий проєкт, зреферований у сенатській комісії, може тільки не висловлює експессіс вербіс того, до чого змірає законопроєкт з дня 26. січня 1934. р.

З уваги на те, що проєкт конституції, який маєте Панове ухвалити, не лише не поліпшує нашого становища в польській державі, але просто навпаки — це становище погіршує, не маємо особливих причин голосувати за цією конституцією. І тому в імені Українського Сенатського Клюбу маю честь заявити, що віддамо свої голоси проти предложеного проєкту.

Великий Ваш приятель

ЯКИЙ СТАНЕ ВАМ У ПРИГОДІ В НЕОДНІЙ СУМНІВНІЙ СПРАВІ — ЦЕ ЗНАМЕНИТО ОПРАЦЬОВАНИЙ, ГАРНО І БАГАТО ІЛЮСТРОВАНИЙ„ ІНФОРМАЦИЙНИЙ КАЛЕНДАР „КРИНИЦЯ" ціна зол. 1·80

Набути можна у всіх книгарнях та у Видавничій Спілці „Діло".

Тутки повноватки і паперці 150 шт. „КАЛИНА"

Є НИНІ ПЕРШІ ЩОДО ЯКОСТИ І ЦІН.

Українська пропаганда в Англії перед війною і в часі війни.

Від Редакції. Цю інформаційну статтю містимо як відгук і доповнення до статті д-ра В. Ю. Кисілевського, оголошеної недавно в нашому щоденнику, на таку саму тему.

В ч. 343 „Діла" з 21. грудня м. р. появилася стаття д-ра В. Ю. Кисілевського, п. н. „Українська пропаганда в Англії перед війною", яка починається словами: „Перед війною українська пропаганда в Англії, можна сказати, не існувала зовсім". Це твердження не вповні покривається з дійсністю і тому вважаю доказаним пригадати, що було зроблено в Англії перед війною і в часі війни для поінформування англійської суспільности про українську справу.

Українську пропаганду в Льондоні започаткував у 1911 році Вол. Степанківський, поміщуючи в деяких органах англійської преси звістки про українську справу. Він-же зацікавив цією справою кількох англійців, з яких зложився в 1912 р. „Український Комітет" у Льондоні. До цього Комітету належав між ін. відомий англійський журналіст і політик Сетон-Ватсон, пізніше член англійської делегації на мировій конференції в Парижі. В 1912 р. Сетон-Ватсон приїздив до Львова, щоб особисто познайомитись з українськими політиками і зібрати на місці матеріял про українську справу.

Секретарем „Українського Комітету" в Льондоні став Жорж Рафалович, котрий почав пильно студіювати українську справу і більше-менше систематично інформувати про неї англійську пресу, оскільки вона була приступна для цього.

В 1912 р. Рафалович оголосив відозву про українську справу до англійської суспільности, а в 1914 р. видав більшу публікацію під псевдонімом Sands Bedwin, п. н. „The Ukraine, Reprint of Lecture delivered on Ukralnian History and Praesent Day Political Problems", ст. 90 великої вісімки, з ілюстраціями. В цій публікації є досить велика бібліографія українки в англійських виданнях. Книжка була видана коштом Українського Інформаційного Комітету у Львові.

В томуж 1914 р. крім згаданого д-ром В. Кисілевським „Меморандума" Я. Федорчука, в Льондоні вийшла брошура В. Степанківського п. н. „The Russian Plot to Seire Galicia (Austrian, Ruthenia", ст. 30, 8°. Ще раніше, бо в 1911 р., в Льондоні вийшла маленька брошура Л. Роспоргуєва, п. н. „T. Shewtchenko the Nat. Poet of Ukr." а в 1912 р. на сторінках спеціяльного числа журналу „Studio", що було присвячене народньому мистецтву в Росії, появилася велика стаття Біляшевського про українське народне мистецтво.

В літі 1914 р., безпосередньо перед війною, в Галичині перебувала ціла група англійців, членів „Українського Комітету" в Льондоні, під проводом його секретаря п. Рафаловича. Були вони гостями Українського Інформаційного Комітету у Львові. Пан Рафалович, у товаристві канадійського українця О. Жеребка, їздив також до Києва і тут їх застало виповідження війни.

З вибухом війни, добре започатковена українська пропаганда в Англії перервалася. Степанківський мусів покинути Льондон. Рафалович,

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. Окладинка роботи мистця П. Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1.50.

Дістати можна з друкарні „Демос", Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях.

затриманий воєнними подіями в Австрії, поверлувши по якомусь часі до Льондону, застав тут атмосферу, яка зовсім не сприяла для української пропаганди. Англія стала у війні по стороні Росії, отже не могла допускати ворожої проти своєї союзниці пропаганди.

Всеж у перших місяцях війни Рафалович помістив кілька звісток про українську справу в льондонській пресі, а в другій половині 1915 р., заходами Союза Визв. України і його коштом видав Рафалович в Льондоні окремою брошурою по англійськи працю проф. М. Грушевського п. н. „The Hist. Evolution of the Ukreinian Problem" Ця праця була написана професором у Відні у вересні 1914 р. перед виїздом до Росії і первісно появилася друком у львівському журналі „La Revue Politique Internationale" в осени 1914 р.

Які несприяючі обставини створилися з вибухом війни для української пропаганди в Англії, зверненої проти Росії, свідчить факт, що сильно заангажований в цій пропаганді Рафалович почував себе дуже непевно в Англії й під кінець 1915 р. чи на початку 1916 р. емігрував до Америки. „Український Комітет" у Льондоні ще раніше розпався.

Всеж існування „Українського Комітету", в Льондоні, журналістична інформація Степанківського і Рафаловича в англійській пресі, як також перечислені вище книжкові видання в англійській мові про українську справу мусіли лишати якийсь слід в деяких колах англійського громадянства і воно вже дещо знало про Україну й українську справу перед пізнішими інформаторами.

Для Англії, як союзниці Росії, українська проблема в часі війни не існувала в такій постановці, як це робив Союз Визволення України й австрійські українці, тому українська пропаганда була справою безнадійною.

Відносини змінилися дещо аж лише з вибухом революції в Росії, коли німці перед тим російські українці заговорили і дали про себе знати світові. Тоді англійська суспільність більше зацікавилась про українську справу, без спеціальних зусиль з українського боку, бо від тоді на українській землі почався визвольний рух український і він робив розголос у світі українському імені, силою самого свого існування.

Тоді і офіціальні англійські чинники почали ближче інтересуватися українською справою. Вже в 1917 р. англійське міністерство закордонних справ, підготовляючись до мирової конференції, почало збирати відомости про всякі важні справи, які мали обмірковувати на конференції, а в тім і про українську справу. На підставі зібраного матеріялу про українську справу керманич історичної секції по виданню книжок при міністерстві п. G. Prothero опрацював велику публікацію на 7 аркушів друку, котра появилася друком у 1920 р., п. н. The Ukraine, Handbock prepared of the direct. of the Hist. Section of the Foreign Office, № 52 London. Ця праця складається з таких розділів: 1) Географія фізична і політична; 2) політична історія; 3) соціяльні та політичні умовини; 4) економічні відносини. Політ. історія доведена до протигетьманського повстання й утворення Директорії. Серед додатків находиться м. ін. берестейський мировий договір України з державами почвірного союза з 9. II. 1918 р.

При згадженні цієї публікації помічними були сторові й ті видання про українську справу в англійській мові, які появилися в Англії перед війною і в часі війни, та переклади на англійську мову німецьких видань Союза Визволення України і Головної Української Ради, що появилися друком в Америці, як „The Ukraine, the Land and its people", The Ukraine and Ukrainians" — проф. Ст. Рудницького і інших.

З появою в Льондоні української дипльоматичної місії на початку 1919 р., інформаційна література в англійській мові про українську справу не дуже збогатилася. Нам знані тільки три брошури: 1) The problems of the Ukraine — А. Шульгина. 2) The Natural Resources, Industry, Exports and Imports of the Ukraine, — І. Шафаренка, 3) The Ukraine (the Granary of Europe). — Цими брошурами не вичерпується виконана місією за час свого півторарічного істнування інформаційна робота в Англії, вона видавала свій пресовий бюлетен та вживала інших засобів пропаганди української справи, а всеж літератури в англійській мові про українську справу тоді видано дуже мало, менше, як перед війною. А єдиною солідною публікацією про українську справу — треба це признати — була згадана вище книжка Prothero, видана англійським міністерством закордонних справ.

Як тепер стоїть справа української пропаганди в Англії, цього ближче не знаю, бо політикою від довшого вже часу не займаюся. Думаю, що краще, як перед війною і в часі війни.

З вище сказаного виходить, що перед війною і в часі війни українська пропаганда в Англії велася і то в позаяких розмірах, як на тодішні наші сили і об'єктивні можливости.

Андрій Жук.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1886). — Тел. 5-74

Можна дістати у всіх більших ювелерських магазинах в цілім краю. 313 19—50

Вибагливі плащі сукні 35 золотих **70** золотих

Великий вибір.

Жіноча конфекція

ФЕМІНА

Львів, площа Галицька 12 а.

І. пов. рг вул. Ваторого. 660

Хто буде наслідником Сталіна?

Все, коли на з'їздах чи конгресах у СССР являються члени совітського уряду і проводирі комунізму, привітання їх відбувається на підставі певного, неписаного церемоніялу. Хоч у СССР нема офіційного поділу правлячої бюрократії на ранги, тим не менше цей неписаний церемоніял додержується дуже точно. Очевидно за кожним разом відзеркалює він значіння і вплини комуністичних богів та божків.

Коли жив Ленін, то титул „геніяльного вождя пролетаріяту" належав до нього, у пресі, а також на всяких конгресах при відповідних оказіях завжди можна було читати чи почути цей титул. Про Сталіна тоді говорили та писали як про „вірного соратника та учня Леніна", інші комуністичні діячі мусіли задовольнитися скромнішими титулами, як наприклад: „вірний страж революції" (шеф чека Фелікс Дзержинський), „славний полководець пролетарской армии" (Фрунзе) і т. д.

Коли помер Ленін, титул „геніяльного вождя пролетаріяту" перейшов до Сталіна, змінився також уклад сил на совітському Олімпі. Титул „вірного соратника та учня" перейшов до замордованого недавно Кірова. Появилися нові постаті на комуністичному форумі, а деякі старі зникли в обрію. Так наприклад стратив усяке політичне значіння колишній голова Союзного Радаркому Риков, який у свому часі належав до правлячої еліти і разом з Бухаріном був відсунений від справ, як опортуніст та ворог. Щез також довголітній комісар заокордонних справ Чічерін, якого заміняє Літвінов, присвоюючи собі титул „борця за мир". Натомість з'явилися нові люди, яких наблизив до себе Сталін. Ось наприклад Лазар Мойсеєвич Каганович, який зробив собі швидку і блискучу комуністичну карієру від скромної посади секретаря провінціонального виконкому до всесильного становища другого секретаря політбюра та фактичного керманича економічної політики СССР.

Після вбивства Кірова, коли минула перша паніка, треба було дослідити остаточно, хто обійме спадщину після Сталіна, у разі смерти і його стрийка долі Кірова. І тут, власне, рішення і бажання „геніяльного вождя пролетаріяту", після цього найвищого в СССР титулу Сталіна, виявляється в змінених після смерти Кірова совітському церемоніялі. Перед тим, як відбувався окружний конгрес совітів Московської области. Совітські урядові делегації довгими оваціями церемонію привітання членів совітського уряду на чолі з тодішнім головою Калініним. Коли на салю заїхали Сталін, за ним Молотов, Каганович, Ворошилов і Орджонікідзе, члени конгресу встали з місць, бажаючи витати Сталіна вигуками „Нехай живе мудрий вождь пролетаріяту товарищ Сталін". Після цієї маніфестації на честь Сталіна привітали Кагановича окликами „Нехай живе мудрий вождь пролетаріяту товарищ Каганович". Після цих двох привітань відділ приступив до ділової праці. З цього тоді першого засідання московського відділу совітів бачимо, що після Сталіна найвищу ранґу і титул мав в СССР Лазар Мойсеєвич Каганович. Тому чим він є проектованим наслідником Сталіна і чи він може кронпринцом совітського режиму. Треба зазначити, що Каганович є шваґром Сталінові, бо після таємничої смерти першої дружини Сталіна, Надії Аллілуєвої, Сталін оженився вдруге з рідною сестрою Кагановича і дало підставу до злісних коментарів московської вулиці, яка до офіційного титулу Кагановича додала своє вуличне прізвище „всесоюзного шваґра". Під протекцією Лазаря Кагановича зробили кар'єру також його численні брати та інші родичі, що займають тепер високі становища в совітській бюрократії.

Чи дійсно Лазар Мойсеєвич Каганович засяде на Московському Кремлі, в давніх царських палатах, на диктаторському троні після Сталіна, покаже будуччина.

М. Соснинський.

—o—

Кривавi бої у Мексику.

МЕКСИК, 18. 1. ПАТ. У стейті Пуебльо дійшло до кривавих боїв між військом і революціонерами. Під час стрілянини вбили 15 революціонерів, багато ранили.

Два вояки теж рапем.

За приналежність до ОУН.

ДІВЧАТА ПЕРЕД ЛЬВІВСЬКИМ СУДОМ ПРИСЯГЛИХ.

ВІДКИНЕНІ ВНЕСКИ.

Перед промовою прокуратора трибунал поставив судіям присяглих 4 питання, а саме щодо обох підсудних питання за приналежність до ОУН, себто злочин державної зради зі статті 97 §. 1 к. з. Крім того щодо підсудної Степанії Мартиняк ще два питання за поширювання летючок і переховування нелегальної літератури, себто за злочин зі статтей 154 § 2 155 § 2 к. з.

Оборонці заголосили ще по одному додатковому питанню зі статті 165 к. з. (приналежність до нелегальної організації). Одначе трибунал по нараді відкинув оба додаткові питання.

По промовах оборонців реплікував прокуратор. Тому оборонці теж заголосили вдруге свої промови, відповідаючи прокураторові.

НАРАДА СУДДІВ ПРИСЯГЛИХ.

В год. 10.20 в ночі судді присяглі пішли на нараду. Одначе по півгодинній нараді завдавали від председника трибуналу, щоби трибунал дав такі постанови їм додаткові питання зі статті 165 к. з.

Трибунал по нараді постанив в год. 11.20 два згадані додаткові питання.

Судді присяглі пішли вдруге на нараду і в год. 11.58 останньої ночі вийшов председник проголосив такий вердикт: Судді присяглі **заперечили 11 голосами приналежність обох дівчат до ОУН,** зате затвердили 11 голосами оба додаткові питання — **приналежність до нелегальної організації** зі статті 165 к. з.

Крім того потвердили 10 голосами питання зі статті 155 к. з. про переховування нелегальної літератури, зате заперечили, неначе би підс. Мартиняківна поширювала і розкидала летючки.

ПРИСУД.

На основі цього вердикту председник трибуналу, по півгодинній нараді, оголосив такий присуд:

Степанію Мартиняківну засудив за переховування нелегальної літератури на 3 роки; за приналежність до нелегальної організації на 2 роки. Спільну кару визначив їй **4 роки,** зараховуючи сюди теж слідчий арешт від 29. січня 1934 р.

Підс. **Мирославу Головківну** засудив на **3 роки** за приналежність до нелегальної організації, але зарахував їй теж слідчий арешт від 13. березня 1934.

Засуджені прийняли присуд спокійно.

СОРОЧКИ мужеські зефірові, повнополотняні 5.50 полотно нові 6.0, шовкового-полотняні нові, найкращі 9.50. — СМОКІНГОВІ — модель 19.5 — 7.0. нічні шифонові довгі 4.80 — 6.50, підштанці дитячої дуже тревалі, подвійні плечи з кроєм 2.50—3.25 та все інше жіноче і дитяче білля по дешевих-по низьких цінах. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2.

Дешеві білі дні

з 40% зниженою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

„Ми розторощили ворогів української культури..."

ВЕЛИКА ПРОМОВА П. ПОСТИШЕВА.

Дня 11. ц. м. виголосив на II. Окр. З'їзді Рад Київщини промову Постишев, який м. і. сказав: 1933 рік був роком погрому націоналістичних і петлюрівських елементів, що засіли на різних відтинках соціялістичного будівництва. Важка стопа диктатури пролетаріяту роздавила гніздо чергової націоналістичної контрреволюції. Ясно, що частина ворогів розлізлася тоді по темних норах і закамарках. 1934 рік був роком добивання законспірованих решток розторощеного класового ворога. В економіці затревалив 1934 рік успіхи попереднього року, а коли 1933 рік був роком ліквідації назадности України, то 1934 рік підняв її на вищий рівень у всіх ділянках будівництва. В боротьбі за большевицькі колгоспи й багатство колгоспників мин. рік був важкий з огляду на погоду, але опортунізмом булоб не перемогти ці труднощі й відкладати колективізацію. В тих умовинах класовий ворог вирішив підсилити промахи у хліборобстві і агітував за плиткою оранкою, саботував агротехнічні доручення, дезорганізував працю, ломив трактори й машини, крав пальні матеріяли, виступав проти відданих справі керманичів колгоспів. У 1933 р. ворога розбито, але не зліквідовано — і це вимагає ще дальшої праці.

Щодо української культури, то в 1934 р. знищено остаточно бльоки троцькістів і націоналістів. На будуче треба винищувати в ній усі прояви лібералізму й опортунізму, без огляду на особи поглибити внутрішньо-партійну демократію й самокритику, врешті висувати на відтинках української культури старих большевиків. Зокрема треба звільнити кількість комуністів серед учителів народніх і середніх шкіл, яких в 1930-31 р. було на Україні 7900, а в 1934 р. вже 35.000. В 1934 р. советизовано українську літературу, кіно, театр, музику і т. д., які досі були в руках націоналістів. Твори українських драматургів виставляють тепер у Москві й Ленінграді, літ. твори переводять на мови всіх народів СССР. Це доказ, що два останні роки були роками розвою справжньої української совітської літератури.

„Ми розторощили й вигнали з ідеольогічного фронту кадри українських націоналістів та троцькістів, протиставляючи їм совітські кадри, ми вляли в національнокультурне будівництво нову большевицьку кров і підсилили революційну сторожкість" — закінчив свою промову П. Постишев.

„Правда" з 14. ц. м. помістила промову Постишева на своїх сторінках, причому в уступі про українську культуру виводить з його слів такі прізвища ворогів української культури, що гамували її розвій: Чичкевич, Сліпанський, Романюк, Ерстенюк, Бадан, Винокур, Наумов і Бервіцький.

2. II. 1935.

МАСКАРАДА

в „Соколі-Батьку".

ПАРОВА ФАБРИКА СОЛОДОЩІВ
„ФОРТУНА НОВА"
поручає: цукорки, помадки, чекольду, андрути
і всяке солодке печиво.
Домагайтеся всюди наших виробів!
Власна крамниця: **ЛЬВІВ, ул. РУСЬКА ч. 20.**
858 2—12

Ревізії у Берліні.

БЕРЛІН, 18. 1. ПАТ. Учора пополудні на головних вулицях середмістя націонал-соціялістична жандармерія легітимувала прохожих пробівників і цивільних осіб, домагаючись від них документів тотожности.

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залєскій — Львів,
вулиця Ботмів ч. 4. 47/83 54—60

Чи є чехословацька мова?

Чехословацьке міністерство освіти видало розпорядок, на основі якого всі школи мають подавати у шкільних свідоцтвах і публікаціях однакову номенклятуру викладної мови, називаючи її „чехословацькою". Серед словацького населення цей розпорядок викликав велике негодування, бо словаки уважають його новою спробою зліквідувати словацьку мову як самостійну та окрему від мови чеської. Словацькі педагогічні кола зазначують, що номенклятура, введена празьким міністерством освіти, є лінгвістичним абсурдом, тому, що „чехословацької" мови не було і нема.

Справа буде порушена в парляменті, бо словацькі посли заповіли вже енергійну інтерпеляцію.

Сарщину прилучать до Німеччини від 1. березня.

ЖЕНЕВА, 18. 1. ПАТ. Учора несподівано виринули труднощі в справі тексту рішення Ліги про прилучення Сарщини до Німеччини. Німецький уряд зголосив комітетові трьох деякі застереження у справі цього рішення. У рішенні кажеться, що коли Франція і Німеччина не полагодять до вісьмох днів деяких спірних справ при співучасти комітету трьох, тоді збереться Рада Ліги і вирішить їх. Франція і Німеччина мали би зобовязатися що згодяться на це рішення Ради. Німеччина не хотіла згодитися на таке вирішення справи. Головною справою це проблема демілітаризації Сарщини, якої домагається Франція. Німеччина не заперечує що Сарщина положена на лівім боці Рену, підпадає постановам версальського трактату про демілітаризацію. Одначе Німеччина не хоче згодитись, щоби Рада Ліги у своїм рішенні приводувала ці постанови. Тому засідання Ради відложено на годину, а за той час велись переговори з німецьким генеральним консулем у Женеві Кравлем.

В год. 8-ій вечором відбулось засідання Ради Ліги, на якім були присутні голова адміністраційної комісії Сарщини Нокс і голова плебісцитової комісії Роде. Голова комітету трьох барон Альбізі склав подяку плебісцитовій комісії і пред. Ноксові за його діяльність. Опісля склав звіт з плебісциту у Сарщині. Стверднв що в усіх виборчих округах населення Сарщини висловилося більшістю голосів за прилученням басейну до Німеччини. На цій основі бар. Альбізі предложив Раді таку резолюцію:

Рада Ліги рішає: 1) прилучити до Німеччини цілий басейн Сари; 2) передати владу Німеччині у Сарщині в дні 1. березня ц. р.; 3) доручити своєму комітетові, щоби устійнив з Німеччиною і Францією та адміністраційною комісією конечні постанови з приводу зміни устрою Сарщини. Коли би до 15. лютого ц. р. не устійнили таких постанов, тоді комітет трьох предложить Раді Ліги свої пропозиції згідно з прийнятими зобовязаннями Франції і Німеччини перед плебісцитом.

Опісля мін. Лявель подякував тим адміністраційній і плебісцитовій комісії, заявляючи що Франція, висловлюючи свою згоду на висліди плебісциту, дала доказ своєї повяги трактатам. Ще залишається вирішити багато справ. Вдержання ладу у Сарщині 15 років і ладу підчас плебісциту приносить шану Лізі Націй. Шеф німецького уряду заявив перед кількома днями, що ніяка пляма не повинна обтяжувати Сарщини до часу прилучення до Німеччини і тому населення повинно берігти дисципліну. Таким чином Гітлер висловив волю, щоби не переслідували тих, які скористали свобідно зі своїх прав підчас плебісциту. Німеччина повинна запевнити їм безпеку. Франція не забороняє вступу емігрантам зі Сарщини, але заявляє, що коли виринє проблема сарських емігрантів, то це буде міжнародня проблема. В цій справі Франція зложить меморіял.

Канцлер Гітлер заявив, що Німеччина не буде мати до Франції ніяких територіяльних домагань. Цю заяву приймаю. Французько-німецький союз є засадничою умовиною миру. Незадовго дійде до переговорів з Німеччиною.

Мін. Іден піддержав цілу заяву мін. Лявеля.

З черги польський делегат мін. Комарніцький висловив радість польського уряду, що проблему Сарщини полагоджано згідно з трактатами і волею її населення. Висловив подяку обом комісіям, комітетові трьох і Франції.

По заяві председінка Ради мін. Тевфік Арас Рада Ліги прийняла резолюції бар. Альбізія. Опісля Рада уповажнила пред. Нокса проголосити амнестію у Сарщині.

Комуністи заповідають боротьбу за Сарщину.

БЕРЛІН, 18. 1. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Провідник сарських комуністів Пфордт прибув до Парижа і заявив представникам преси, що Макс Брави і Гофман задумують внести спільний протест Фронту Єдности проти плебісциту у Сарщині. Пфордт підкреслив, що боротьбу за Сарщину вестимуть далі, хоча в іншій формі.

Жадайте всюди! Жадайте всюди!
смар „Сільва"
до лещат
Львів, ул. Бандурського ч. 5.

Апостольська адміністратура — а не єпархія.

На сторінках польської преси пишеться тепер часто про нову т. зв. лемківську епархію, провінції якої доручено як апостольському адміністраторові о. д-рові Василеві Масцюхові. Ця назва епархії зовсім невірна, бо рішенням Ватикану не утворено нової епархії з частини греко-кат. перемиської епархії, тільки виділено з неї девять західних деканатів на Лемківщині й утворено для них окрему апостольську адміністратуру з о. В. Масцюхом, при чому він дістав єпископську юрисдикцію над греко-кат. вірними і їх парохами на згаданому вище терені. Утворення ап. адміністратури на Лемківщині позбавило Преосв. Йосафата Коциловського єпископської юрисдикції на тому терені на час тревання адміністратури. Означе категорично не виключена річ, що по нормалізації відносин можуть там скасувати апостольську адміністратуру і тоді Лемківщина вернеться знову до повної конечної звязи з греко-кат. перемиською епархією і перемиський єпископ зійснює там знову юрисдикцію.

Чи і коли буде утворена на Лемківщині окрема греко-кат. епархія — не відомо. Кажуть тільки, що польський уряд робить дальше кроки у Ватикані в цілі утворення на Лемківщині самостійної греко-кат. епархії, до чого треба відповідної зміни конкордату. Це йде очевидно на руку нашим москвофілам, що маніфестаційно й остентаційно заанґажували для себе о. В. Масцюха і стараються мати його завжди під своєю виключною опікою. Час покаже, чи о. Масцюх стане справді мячем в руках москвофільських гравців, чи матиме самостійну національну лінію і чи не заведе у дечому москвофільських надій та апетитів. Покищо о. В. Масцюх буде урядувати в Рамановичиці у віллі графа Потоцького, хоч там нема зовсім греко-кат. церкви. Слід теж завважити, що без уваги йдуть дальші заходи москвофільських менерів за поширенням території нової апостольської адміністратури і на цілу низку деканатів — головно в сяніцькому й лісьому повіті, — які залишилися при перемиській епархії.

При цій нагоді не буде від річи пригадати, що ап. адміністратор не є ідентичний з ап. візитатором. Перший має власну єпископську юрисдикцію, т. зв. iurdicilo quasi episcopalis, хоч не конечно мусить бути єпископом, другий (напр. єпископ д-р Чарнецький) такої юрисдикції не має, а виконують її дотичні територіяльні єпископи. В нашій греко-кат. церкві інституція апостольської адміністратури не нова. Перед війною утворено її для наших поселенців у Босні з осідком у Банялюці і таким ап. адміністратором, підчиненим безпосередньо Ватиканові, був пок. о. д-р Йосиф Жук, а від 1915. р. і кілька ще літ по світовій війні о. мітрат Олексій Бацук і вони оба були лиш звичайними мітратами, а не єпископами. Перед кількома роками знесено апост. адміністратуру в Босні і тамошніх греко-кат. вірних піддано під юрисдикцію греко-кат. крижевацького єпископа в Хорватії. Апостольську адміністратуру для греко-кат. вірних утворено після війни на Буковині, яка належала до греко-кат. епархії в Станиславові і яка внаслідок новиx кордонів опинилася в румунській державі. Отже є це тип переходовий, викликаний здебільша політичними обставинами часу, що найчастіше зникає з хвилиною стабілізації політичних відносин.

Як справді буде на Лемківщині, годі сьогодні передбачити. Є таємною і те, чи о. д-р В. Масцюх буде єпископом, як був напр. о. д-р Бацюк у Босні, або о. Зленко на Буковині. Натомість відомо, що о. Масцюх замовив собі в одній львівській фірмі мітру й жезл і вони йому вже доставлені.

Присилайте передплату!

Кожний українець

купує лише по кооперативах: полотна, сирівцу, бархани та інші колірові, фарбовані — та білі тканини виробу

„Шайблєра і Ґромана"

бо не артикули ці обняв заступництво

„ЦЕНТРОСОЮЗ" — у Львові.

Сконфіскували майно Айнштайна.

КВІЗДІНЬ. ПАТ. Влада сконфіскувала рухоме майно проф. Айнштайна в Капут біля Потсдаму, на основі закону про конфіскату комуністичного майна.

Трансатлянтійський повітреплав.

НЬЮЙОРК. ПАТ. Президент Рузвельт затвердив будову повітреплава для трансатлянтійської комунікації. Коштуватиме цей повітреплав 5 міл. долярів. Виарендують його приватному т-ву, яке згодиться утворити міжнародне т-во з участю німецьких конструкторів. Федеральна комісія для справ летунства внесе цей проект у найближчому часі до конгресу.

Землетрус.

МІЛЯНО. 18. 1. ПАТ. Вчора між год. 20. і 20.15 відчули в Фіюме кілька підземних струсень, що тревали по кілька секунд. Люди в переполосі вибігали на вулицю. В год. 23. було ще одне потрясення, що тревало 4 секунди, а викликало великий переполох, головно в театрі „Феніче". Матеріяльних втрат нема. Сейсмографи в Падуї зановували два підземні струсення великої сили. Перший в віддалі 150 км., другий в віддалі 130 км. від Падуї.

Морози в Греції.

АТЕНИ ПАТ. У північній частині Греції лютують сильні морози. Багато сіл зовсім відрізаних від світа наслідком великих снігів.

Відчит Розенберґа.

БЕРЛІН, 18. 1. ПАТ. Шеф націонал-соціялістичного закордонно-політичного уряду Розенберґ виголосив перед дипльоматами відчит п. н. „Світогляд закордонної політики". Предавець підкреслив, що найбільшою вартістю націонал-соціялістичного рухуу Німеччині є національна гідність. Німецький націоналізм не загрожує націоналізмам інших народів. Одначе завдяки домінуючій своїй ролі у державі може забезпечити цю рівновагу, якої бажає цілий світ. Німецький націоналізм не є всесвітною догмою. Націонал-соціялістичний рух шанує інші раси та інші державні устрої. Згадуючи про плебісцит у Сарщині Розенберґ заявив, що плебісцит був доказом як глибоко заволоділи німецьким народом нові почування. Тепер можлива стабілізація зовнішньополітичних взаємин у формі, яка виключає суперечки між динамікою різних народів. Розенберґ закінчив свій відчит тезою: Шануй батьківщину інших, але свою рідну люби.

Горячка в світлі найновіших дослідів і способи її поборювання.

Піднесення теплоти тіла у чоловіка, або як її зовуть гарячка, є одним зі знаків, які вказують на певні хоробові недомагання, які починаються у людському тілі. Виходячи з найновіших лікарських дослідів, гарячка є охоронною обороною недужого організму у борбі з причинами, які викликали підвищення теплоти. Якщо хочете поборювати гарячку, повинні Ви протидіяти деяким її обявам, що йдуть з нею у парі: болі голови, неспокій, приспішене биття серця і т. п. не ослаблюючи при тім, але підсилюючи оборону організму.

До поборювання гарячки дуже добре надаються таблетки Тогаль, що завдяки своїм хемічним складникам є рівночасно протиболісним середником, проти ревматизму і проти артретизму. Тогаль є добрим протигарячковим середником. 5/4 1-1

НОВИНКИ

— З ПРИЧИНИ ЙОРДАНСЬКОГО СВЯТА чергове число „Діла" появиться аж в понеділок рано.

— **„МЕККА"**, Руська ч. 1 — це прибіжище всіх спраглених тепла, гарячого чаю й солодощів! 859 3-3

— **Магазин пościли Р. Джала**, Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 24-100

— **Фризієрські сальони** для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106-88. 85/87 10-2

— **Хочете мати добре футро**, ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— **Школа Танців „Хоровід"** вул. Рутовського 22 І. пов. (Нар. Дім) розпочинає курс танців з днем 22. І. ц. р. Зголошення і виписи від 18—22. січня ц. р. в годинах від 5—7.30 веч. Окремий курс для старших. Лекція передсвяточного курсу (остання) у вівторок 22. І. в год. 5.30 вечором. 873

— **Великі Вечерниці „Правників"** відбудуться 14. лютого ц. р. в салі Ремісничої Палати при Стрілецькій площі. 769

— **З Т-ва „Сурма". Перша посвяточна проба хору** відбудеться в понеділок 21. І. в год. 7. З причини близького речинця концерту приявність всіх членів обовязково конечна. 876

— **Комітет „Допомоги вдовам і сиротам по священиках"** уладжує в понеділок, дня 4. лютого 1935. в салі „Народнього Дому" й „Української Бесіди" **традиційний вечір** при ласкавій співучасти оперової співачки Вп. П. Софії Свірської й оперового співака Вп. П. Михайла Голинського та хору „Сурма". По вечорі танці, під проводом Вп. п. проф. П. Зимака. Стрій візитовий. Вступ від особи 3 зол. (для акад. мол. 1.50 зол.) і тільки за запрошеннями, які можна відібрати у власному склепі „Тека" при вул. Трибунальській 1. Буфет у власному заряді. Беручи під увагу ціль вечора, комітет має надію, що ширші круги нашого громадянства прибудуть, як кожного року, численно. 874 1-1

— **17-ті роковини проголошення самостійности України** святкуватиме наше громадянство великим концертом, який відбудеться в **неділю 27. ц. м. передполудням** у салі Великого Міського Театру у Львові. Як зачуваємо, в концерті, в якому вступне слово виголосить д-р В. Старосольський, візьмуть участь наші найвизначніші співаки Марія Сокіл і Михайло Голинський, знаменита артистка Олександра Кривицька, хор „Сурма" під орудою Івана Охримовича та повна орхестра Львівської Фільгармонії з Антоном Рудницьким як диригентом. Орхестра крім власних сольових точок акомпаніюватиме при виступах співаків. Також програма концерту передбачує незвичайно цікаві точки м. і. перше виконання у Львові твору одного з передових українських композиторів Пилипа Козицького, сюїти для великої орхестри п. н. „Козак-Голота". Без сумніву цей святочний концерт стягне все наше громадянство тим більше, що весь дохід призначений на будову захоронки для сиріт і бідних дітей емігрантів з Вел. України.

— **Ідеольогія М. Драгоманова в світлі сучасности.** Під таким наголовком виголосить проф. К. Чехович відчит з циклю „Академічних Вечорів" у неділю 20. січня ц. р. в год. 6. вечором у салі т-ва „Українська Бесіда" при вул. Рутовського ч. 22.

— **Затьма місяця** відбудеться, як ми уже повідомляли, в суботу, 19. ц. м. Зачнеться в год. 1.38 в полудне і скінчиться в год. 5.55 веч., отже потреває 6 годин 17 мінут. Повна затьма греватиме 1 год. 27 мін., а саме від год. 4. до год. 5. мін. 31. А що у Сх. Галичині місяць зійде щойно в год. 4, то перші фази затьми не будуть у нас видні. Місяць зійде в часі повної затьми.

— **Замкнення вистави АНУМ.** У неділю в год. 3. пополудні замикається VI. Вистава АНУМ. Салі підчас двох днів свят будуть опалені. З останніх чужих рецензій треба відмітити оцінку директора Музею і Ґалерії у Львові д-ра І. Ґ. у „Газеті Львівській", у прихильному тоні і з приміткою, що організатори польських вистав повинні брати собі за приклад Катальог АНУМ.

Арештували двох сарських жандармів.

ПАРИЖ, 18 1. ПАТ. Зі Сарбрікен повідомляють, що аж до переходу басейну Сари до Німеччини митний кордон не зміниться. Повідомляють, що у Франції арештували двох сарських жандармів, які перейшли французький кордон у погоні за втікачами.

Зі страху перед репресіями націонал-соціялістів 170 осіб зі Шульцбах і 60 осіб з Кампталь-Зен сховалися у будинках французької контальні.

Хто зложить на дар „Просвіті" — облекшить її важкі завдання.

— **Дві балеві орхестри та низькі ціни.** Довідуємося, що на Балю Української Преси гратимуть дві найкращі українські забавові орхестри. А саме — у великій салі гратиме збільшена орхестра п. Яблонського та одночасно в малій салі — орхестра п. Костюка. Час, коли вони почнуть грати, перерви й остаточна година встановлені так, що від вечора до білого рашку гратиме безперервно музика. Одночасно члени Ділового Комітету, що уладжує БУП, рішуче заперечують поголоски, наче би були передбачені високі ціни білетів. Ті поголоски розсівають мабуть несовісні „конкуренти" для дискредитації вечора і відстрашення охочих. Фантастична — як на нинішні часи — ціна 10 зол. за білет (як кажуть сплетні) ніколи навіть не була брана під увагу! Отже: буде гарно, весело і — дешево!

— **Техніки!** Заходом Культурно-Освітньої Комісії при Т-ві „Основа" відбудеться в неділю дня 20. ц. м. в клюбі Т-ва при пл. св. Юра ч. 5. реферат проф. д-ра В. Старосольського на тему: Сучасна „криза" інтеліґенції й молодь. Початок в год. 14.

— **Стрілецьку виставу** відвідало за останній тиждень декілька більших прогульок. В останню неділя в год. 11 відбувся показ з вистави враз з поясненнями для 82 луговиків, що прийшли під проводом своїх організаторів д-ра Дашкевича та дир. Козланюка. Як примір гарний наслідування треба згадати про прогульку селян зі Збоїск, що прибула в день Нового Року оглянути виставу під проводом місцевого пароха о. Ганаса. В четвер 17. ц. м. оглянули виставу елєви малої духовної семинарії. На Йордан та в цю неділю вистава відчинена як звичайно від год. 10—14. В неділю в год. 11. давати буде пояснення П. впорядник д-р Ів. Іванець.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні клясової льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 58349. 10.000 зол. на ч. 124511. 5.000 зол. на ч. 53039. 2.000 зол. на ч. 58436, 105539, 132762, 158205, 171487. 1.000 зол. на ч. 20367, 44176, 46715, 97169, 125872, 132308, 134373, 149242, 151529, 157515.

— **Тайна успіху.** У кожній ділянці продукції можемо в останніх часах завважити, що вона старається при найбільшій напрузі сили та енергії добути якнайкращі, найдоцільніші та найдоступніші для загалу зразки виробництва. Таким робом на нашому ринку недавно щораз більше поширена чоколяда Бранка-Люкс, виробу мабуть найметкішої з усіх наших фабрик солодощів фірми Бранка Сп. А. у Львові, є прегарним доказом, що при відповіднім зусиллю можна зробити доступним для найширших верств покупців товар найвищої та найшляхотнішої якости. У цьому тайна безприкладного успіху чоколяди Бранка-Люкс.

— **Оконечна ціна помаранч у детайлі 1 зол. 30 сот.** Аг. Всхуд повідомляє: 18. І. компетентна влада устійнила оконечно ціну помаранч у детайлі на 1 зол. 30 сот. Ціна ця торкається всіх помаранч без огляду на те, відкіля вони походять. На Ґдиню приходять величезні транспорти помаранч, тому не виключене, що помаранчі ще подешевіють, коли буде велика подача. Щоби не допустити до підвищки цін і спекуляції, купці мусітимуть підписувати деклярацію, в якій зобовяжуться додержуватися цін, вызначених компетентною владою.

МІСЬКІ ТЕАТРИ у ЛЬВОВІ в дні 19-го січня 1935 р.
Великий Театр нині год. 7·30 веч.
Передостанній виступ
розсміяної — танцюючої — розспіваної
„Роскішної Дівчини"

Куліси летунства — **Театр Різнородностей** нині 7·0 веч. — Льотчики о жінки
сензація сезону
„Нічні Лети" ЛІСЕВИЧІВ.
І Всі жінки повинні це побачити!

— **З Польщі.** У Варшаві арештовано сімох урядовців магістрату, що здефравдували міські стипендії ім. Шопена у сумі 4.000 зол. — Мешканцям Варшави грозить смерть від газу, бо старі перержавілі рури перепускають газ, наслідком чого кілька осіб вже померло а кількадесять затроїлося. — В канцелярії нотаря Мандацького в Лодзі злодії розбили дві огнетривкі каси і забрали 20.000 зол., залишивши картку з написом „до побачення".

— **За людоїдство** відповідав Йосиф Єлень перед окружним судом у Варшаві. Він мав приятельку Мілевську, з якою посварився. З пересердя відкусив їй палець і проковтнув. Тому, що людське мясо їсти не вільно, дістав півтора року вязниці.

— **Ріка з вином замість з водою.** Як повідомляють із Збощинни, велике вражіння викликали службовці скарбової влади, що нищили 6.000 літрів кількалітного овочевого вина, яке виляли до ріки Одри. Вино належало до тамошнього підприємства фабрикації овочевих вин, Витовта Жолнєркевича, яке закрито.

— **Лява вовків на Виленщині.** Село Казюки дзісненського повіту окружили в ночі на 15. ц. м. вовки і почали добуватися до людських загород. На щастя вдалось повідомити про це владу безпечности і ловецьке товариство з Дзісни вислало врапні облаву, зложену з 12 стрільців. Учасники облави підійшли під село і дали до вовків кількадесять стрілів. Кілька вовків убили, а решта звірів утікла. Також в інших місцевостях Виленщини появилися масово вовки і роблять мешканцям великі шкоди. В дзісненському повіті вбито 17 вовків, у поставському 8, брасławському 12.

— **Спаралїжований при окраденні трупа.** В Ботушанах на Буковині склалася незвичайна подія. Відомий в околиці злодій Ніко Тріка добувся до гробу померлого недавно багатого небіжчика і відкривши домовину, зняв з небіжчика нові черевики та перстені. Коли кінчив свою генебну працю, його спаралїжувало на цілому тілі. В стані загальної безвладности його відставили під поліційною ескортою до шпиталю.

— **Шов змінює образливі уступи драми „Жанна д' Арк".** „Осерваторе Романо" повідомляє, що ігумені монастиря в Стенбрук вдалося переконати письменника Бернарда Шова, що він повинен змінити епільог своєї драми „Жанна д' Арк". Між ігуменею, яка, заки вступила до монастиря була відома в широких колах музичного світа, та драматургом, який сам виступав як музичний критик, зав'язалася переписка. Ігуменя вказала багато місць у драмі, які для католиків є образливі та незгідні з правдою. Шов, що свої листи підписував „брат Бернард" згодився з думками ігумені та заповів, що поробить відповідні зміни.

— **Нова опера Масканія.** В медіолянському театрі Скала відбулася 17. ц. м. премієра найновішої опери Масканія „Нерон", що є музичною сензацією в цьогорічному сезоні. Композитор диригував особисто орхестрою і був принесений багато разів являтися перед публикою, що нагородила його твір гріжими оплесками. В опері представлено вперше Нерона не як жорстокого тирана, але як опікуна і протектора мистецтва. Як оповідають його близькі знайомі, Маскані творив свою оперу вночах. Він мав чотирьох співробітників: першими були сови, що сідали на дах його дому в год. 8. вечорами, коли Маскані приступав до компонування. Другими були церковні дзвони, що відзивалися в 5. год. ранком. Третіми були міські машини, що шуміли в низу, мнючи вулицю, а вкінці рух у місті, що зачинався у год. 7. Ті звуки давали йому натхнення і розвагу в часі нічної роботи.

— **Тихі літаки.** Японська преса повідомляє про винахід, що має зовсім нечувати шуми моторів при літаках. У найближчому часі випробують його військові летуни.

— **Страшний буревій** перейшов над містом Антонія в південній Бразилії і за 5 минут знищив не-ну його частину. Багато державних будинків і франко-італійських лягли в розвалинах. Жертви людьми покищо невідомі.

— **Відбудова раю.** Як повідомляє англійська преса, арабська країна, де на основі легенд находився земський рай і тепер простягається безводна пустиня, буде знову перемінена в розкішну долину. Король Іраку позволив одній лондонській фірмі побудувати таму на ріці Тигрі біля Кута і відвести води в долини Шатель-Араб. Таким чином води Тигру, особливо в часі повені, будуть наводнювати пустиню, аж до старинного халдейського Уру. Земля цих сторін дуже врожайна і колись на думку старинних греків та персів тут росли пальми і всяка буйна ростинність. Пізніші жорстокі війни знищили всю іригаційну систему і колись цвитуча країна перемінилася в пустиню.

— **Поворот експедиції Бирда.** З Австралії повідомляють, що корабель „Джекоб Руперт", який належить до полярної виправи Бирда, вилив до Бей оф Гвелес (заливу китів), щоби забрати частину експедиції з річами. Експедиція Бирда вертає зі своєї виправи на південний бігун крізь Нову Зеляндію до Нюйорку.

— **Пропав ледолім.** В Новій Зеляндії панує велике занепокоєння про долю ледолому „Вієгірп", що належав до полярної експедиції Лінкольна Ельсворта. Ледолім находився на морі Веделя в заливі Атлянтику на побережі Антарктиди. Експедиція Ельсворта не має ніяких вістей з ледолому від жовтня м. р., себто від часу, як він вирушив у дорогу.

— **Підбігунова комунікація.** Як повідомляють з Москви, з днем 20. ц. м. розпічнеться правильна летунська почтова комунікація між Москвою і совітськими підбігуновими околицями. Літаки будуть курсувати що 20 днів.

— **Самогубство рекордистки.** Славна австрійська пливачка Йоганна Фабер, що переплила торік канал Ля Манш у рекордовому часі, пробувала на днях відобрати собі життя з причини важких матеріяльних умовин. Її відратували. На приготування до свого рекорду вона стратила увесь свій маєток.

— **Літак великан.** Найбільший французький літак „Поручник Париж" виконав перед кількома днями свій перший пробний лет. Апарат, що важить 37 тон при довжині крил на 50 м., має 6 моторів і може взяти 70 людей. Літак буде вжитий до комунікації з південною Америкою, але наперед буде курсувати на лінії Марсель-Альжир.

—**Вибух вулканів.** На острові Джаві почали вибухати вулкани Кракатав і Мерапі. Населення втікає масово в подальші сторони.

— **Незвичайна газета** в одному примірнику почала виходити в кульській тундрі на Сибірі. Ця „Газета Тундри" не друкована, але писана ручно, причому залишено кілька стовпців вільного місця. Кожний читач, що має щось цікаве сказати, може вписати тут свої інформації, а мешканець з кінця села обовязаний відставити газету до сусіднього села. Так переходить тойсам примірник газети з рук до рук, від села до села.

Велика МАСКАРАДА
в початках березня

З листів до Редакції.

Вельмишановний Пане Редакторе,

Прошу Вас ласкаво не відмовити помістити у Вашому цінному органі таке:

З приводу статті, що появилась у варшавському „Бюлетин-і Польско-Українськ-ому" ч. 39. 1934. р. під наголовком „Польсько-українські взаємини нині і завтра" почуваю себе зобовязаним виступити з протестом проти того, щоби аноніми виступали публично, надуживаючи імя бувшого старшини Української Галицької Армії.

Думаю, що досі ніхто із бувших старшин УГА не зареагував проти таких безпідставних і невірних замовлювань анонімового дописувача з огляду на характер часопису, в якому появилася ця стаття. Всеж таки я, як товариш зброї Армії, що боролась за Самостійність і Соборність України, не можу тим погодитись із висказаною в тій статті анонімовим автором думкою, начеб то у війську б. старшин УГА, по так жертовенних змаганнях, наступила і незгалі моєла наступити якась переломова зміна.

Чиж ми, українці, для майбутньости маємо від своєї славної традиції, — тієї ще між нами живої традиції — відмовитися?

Дякуючи за Вашу, Вп. Пане Редакторе, ласкавість остаю з належною пошаною

Віктор Курманович,
б. ген.-хор. У. А.

Баден, к. Відня, 24. грудня 1934.

З концертової салі.

IV-тий СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ.

В четвер 17. ц. м. відбувся в салі польського Муз. Т-ва IV. з черги симфонічний концерт Львівської Фільгармонії. Диригував І. Наймарк, солістом концерту був піяніст Ст. Асценазе. Оба артисти стягнули дуже багато публики, так, що концерт зразу робив вражіння знаменитої й атракційної імпрези.

Тут мали ми нагоду переконатися, який вплив на орхестру має справді добрий диригент і як ріжно грає Львівська Фільгармонія під ріжними диригентами. Виправді львівська орхестра не належить ще до тих, на яких добрий диригент може свобідно „грати" (як на фортепяні), а всеж таки дала вона під рукою Наймарка те, що могла. Вже виконання увертюри до опери „Буріянте" Вебера мало свій стиль, а динамічні контрасти давала орхестрі майже зовсім свобідно. Другим твором, диригованим Наймарком, була середня частина симфонічної трильогії М. Карловича „Пісня про любов і смерть", в якій Карлович (знаменитий польський симфонік) передав увесь песимізм і трагізм свого життя. Крім цього почули ми ще два симфонічні твори, а саме: Регера Варіяції і фуга на тему Моцарта (з форт. сонати А-дур) і Вагнера вступ до опери „Співаки з Норимберґії". Твір Регера є взором специфічного йому по ліфонічного стилю, в якім можна найменше, чи найпростішу думку виростає до величезних розмірів у скомплікованім контрапункті, або перемінів у матеріял до знаменитої фуги. З простої теми Моцарта творить Регер величезний, прекрасний симфонічний твір, у якім по мистецьки володіє орхестровим апаратом і який знаменує незвичайна прозорість інструментації. Диригент Наймарк виказався тут так у Вагнері великою музикальністю і рутиною у веденні орхестри (місцями ще дуже тяжкої).

Соліст концерту, знаменитий піяніст Ст. Асценазе, грав концерт Ц-дур оп. 15 Бетовена. Грою його знаменує велика прозорість і ритмічна точність. А навіть можна сказати, що ритмічні акценти були марковані за гостро, так, що концерт місцями робив вражіння сухих метрономічних відтинків, що у значній мірі попсовало свободі композиції (особливо І. частина). Але тут мусимо рівночасно Асценазого виправдати, бо орхестра Львівської Фільгармонії ще не вміє сама слухати соліста і свобідно йому акомпаніювати, тому він мусів їм початки тактів, а навіть кожну четвертку гостро „вибивати". Стилево концерт був без закиду. На „bis" заграв Асценазе може еж надто віртуозно Сверцо з Сонати оп. 31. Ес-дур Бетовена.

Назагал концерт був дуже добрий і публика вдоволена.

Роман Совинський.

З кіна.

КІНО-РЕВІЯ „МАРУСЕНЬКА"; „ТАЄМНИЦЯ КІМНАТИ КРАСИ" та ревія „О'КЕЙ!"

Фільма, що не має ніякої глибшої основи. Така собі копиця пребанальних ситуацій і пустомельщини. Але хто цікавий поглянути, як фабрикують красу, гарне личко, штучні брови, гнучкі руки й лінію — може про це все довідатись з такої фільми. Богато сцен повторюваних сотнею разів у того рода американських фільмилах. Ще найкраще випала весела сценка з кріликами, що лазять собі свобідно по авті й пасажирах підчас найшвидшої їзди.

Ревія пересічна. Поза симпатичними танками Лозінської й проф. Кшановського і кількома старими дотепами, нема нічого. Звертає на себе увагу польський фільмовий автор Скалінський.

(ет)

Допіси.

ТЕРНОПІЛЬ.

Виділення Гаїв з м. Тернополя. Ще у червні 1933 р. польсько-жидівська більшість міської ради ухвалила звернутися до міністерства внутрішніх справ, щоб воно виділило з міста Тернополя передмістя Гаї Великі разом з іншими сумежними передмістями під назвою Гаїв, як Гаї Чумакові, Гаї Шляхтинські і т. з. й утворило з них окрему самостійну сільську громаду з осідком у Гаях Великих. Є це мабуть перший випадок в історії міст у сучасній Польщі, що ділить територію міста, яка існувала від початків його існування. Є тепер саме навпаки, до міст приключують підміські села — навіть проти їх волі, — щоби в цей спосіб розширити і розбудувати місто. Так було перед кількома роками і в Тернополі, коли приключили до нього підміське польське село Загробелю, що лежить уже за Серетом. Рівночасно з великою ухвалою запало рішення на міській раді приключити до міста частину села Білої за промисловою школою, де недавно при парцеляції повстала підміська польська колонія Новий Світ. Проти включення Гаїв українські члени міської ради запротестували з місця, а крім цього всі українські ради числом 10 внесли письменний протест до міністерства внутрішніх справ з домаганням

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНІ
КОСМЕТИЧНІ КУРСИ,
з правом видавання дипльомів
Стефанії Гаврисевичевої
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 42 а II, пов. — Телефон 72-18
приймає вписи
При курсах косметичний кабінет „Distinction" чинний цілий день. — Проспекти висилає Дирекція.
856 5—10

залишити передмістя Гаї у міській зв'язи, мотивуючи це господарськими причинами. Те саме зробили і самі наші заінтересовані передмістяни. Тут треба згадати, що на передмістях Гаї жне понад чотири тисячі мешканців, а чого українці творять около три четвертини загалу населення. І саме ця обставина була причиною, чому місцеві поляки за всяку ціну хотіли позбутися Гаїв, бо в той спосіб число українських мешканців Тернополя автоматично зредукується приблизно майже на половину. Буде це мати наслідки між іншим і в шкільній ділянці і потягне за собою цілковите скасування решток українського вселюдного шкільництва у місті. На півтора року вся та справа притихла і щойно в грудні м. р. вже нова міська рада підмостила її заново, ухвалюючи проти голосів усіх трьох українських радних виасигнувати з міської каси 10.000 золотих на кошти виділення Гаїв, зокрема на кошти утворення нових грунтових книг для Гаїв при городському суді, бо грунтові і будівельні парцелі в Гаях входять досі у склад міста і находяться в грунтових книгах катастральної громади Тернопіль при окружному суді. Виходить, що всі заходи українського населення і його міської репрезентації будуть безуспішні і таки візьме верх польський національно-політичний інтерес і Гаї, що від 400 літ творили одну господарську й адміністраційно-політичну цілість з містом, опиняться на правах звичайної сільської громади.

У вересні м. р. утворено в Тернополі „Християнські Польсько-Українські Зайонзек" як політичну прибудівку ББ з виразно політичними цілями, щоби під його фірмою обеднати для ББ і декого з наших залежних людей, або таких, що гонять за нажиною і карнерою. Ініціятором цієї форсованої нині імпрези був народній учитель з Дрогобича Антоні Станкевіч, що прибув на перші збори і виголосив організаційний реферат. Таких „Зайонзків" в останніх місяцях утворено у Східній Галичині вже у цілій низці міст, як Дрогобич, Стрий, Самбір, Турка над Стрием, Добромиль і т. д., завжди при чинній співучасти місцевої адміністрації і тих польських кол, що беруть активну участь у політичній організації Безпартійного Блоку співпраці з урядом. Без сумніву є це приготовлювання до недалеких соймових виборів, щоби крім таких типів, як Міхали Бачинські і Юзефи Яворські, захопити у ряди ББ і декого з тих, що досі хоби формально причислявся до українців та виграти їх проти українського національного табору. На тернопільському терені перину „вспужниця" у формі „Зайонзку" взяв у свої руки тімч. проф. Станіслав Подайський, теперішній голова місцевої організації ББ, а недавно ще активний ендек. Він і є головою „Зайонзку". До управи входить кількох польських інтелігентів і чотири українці, які зрештою у нашому національному житті не грали ніякої активної ролі і стоять фактично здалека поза скобками наших організацій і з якими ніхто тепер не піддержує ближчих взаємин. Найактивнішим членом управи „Зайонзку" є нотар. асесор Андрій Кобзюк, що разом з проф. Подайським розвинув широку вічечу акцію по наших селах у користь польської сторони при нагоді останніх сільських громадських виборів. З асесором Кобзюком їздив тих часом референдар староства Адам Герасимович, що перед трьома роками був секретарем тутешнього відділу — нині покійного — москвофільської РАП (Русской Аграрной Партії). Третім членом управи є гімн. учитель Пилип Гайда, що вибивається як промовець на сходинах „Зайонзку". Як останній належав до управи стерпський адвокат д-р Іван Калин. Він у „Зайонзку" не відограв ніякої помітнішої ролі і в другій половині грудня м. р. переїхав на постійне як адвокат до Копичинець. Чи д-р Калин на своєму новому місці в Копичинцях утворить „Зайонзек", сумніваємося, бо сам він не визначається ані як промовець, ані не має зовсім організаційного хисту. Хіба що зробить це на спілку з тамошнім бурмистром Рублем. До тернопільського „Зайонзку" належать деякі польські інтелігенти з ББ, а з українців крім вичислених ще кілька залежних державних урядовців; однак вони не беруть ніякої активної участи ні в нарадах, ні в праці „Зайонзку", що на українському терені цілковито без найменшого значіння і не притягує до себе ні одного українського міщанина. Нема надії, щоби „Зайонзек" мав успіхи і в майбутності. Ті, що там опинилися, почуваються — здається — як у пітьмах в ролі знаного колись на селі у жнива хуситів типу сабашгоїв, що в сабаш і жнивські свята носили жидам воду, палили в печі і світили та гасили світло. І такі типи сабашгоїв разом зі Зельманом у нашому селі перейшли вже до історії.

Дешевий місяць
у БЛАЗАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмів 12.
Всі товари по ревеляційних цінах.
Для прикладу: штруксн 1·80, фланелі 60 сот.
перкалі на 70 сот. Полотна 55 сот.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Горі імієм сердца!

Досі вважали нас похилою вербою. Скакали на нас різні міжнародні кози, цапи й барани, квакали на нас жаби зліва і зправа.

Пробували і ми бути козою і скочити на когось і не вийшло. Жабами ми теж не вродилися.

Але теперрр!

Вербина натура вітрів від нас, як комуністичні настрої. Може бути — ми підросли, може — помудріли може така вже — Божа воля.

Але кігті нам ростуть. Загрожуємо большевикам, Японії (Зелений Клин!), Югославії (о. д-р Костельник!), Бразилії, Америці, Чехословаччині, Румунії, Мадярщині і т. д. і т. д.

А все це від того, що ведеться нам дуже добре, що просто хочемо кликати, як св. Петро на Таворській горі:

— Господи! Добре нам аді бити! Аше хочеш, сотворимо три шатра!...

(Колиб тільки шатра власні мати!...)

Бо прошу: Так ведеться нам, що починають до нас масово ендеки переходити. Перший з них (гл. „Курієр Львовскі" з цього тижня) вже став гр.-кат. носить шаравари й вишиванку сорочку та тільки дивиться, дебто ніж їхнути.

„Народне Мистецтво" на гвалт шаравари шие, сорочки вишиває — бо дальший контингент ендеків у дорозі.

А Львів? Львів тремтить у своїх основах. „Оборонці" виносять прохання приймити їх до „Молодої Громади", „Стшельці" до „Лугу" просяться, аж плачуть, „Обуз кобет-обивателек" з Міленою Рудницькою переговори веде (до „Союзу Українок" хочуть), „Союз Українських Купців" ледви встигає записати нових членів: Дрекслерів, Стаховичів, Гібнерів, Лінтнерів...

Пам'ороки дістаю від успіхів.

Перекинемо Львів! Все! Навіть числа на трамваях догори ногами перевернемо!

1935

Приносимо новий рід!

БРАНКА-ЛЮКС

Чекоряда для вибагливого знавця.

Ходитимемо в гарасівках, в шапках з червоними верхами, з ножами на шухою літатимемо за ендеками і плювати будемо з третього поверху.

Мало того: Королеву будемо мати!

Гетьмана ми мали — не вдався нам. Диктатор був — тепер йому диктують. Голову держави? Голова — наше слабе місце. Бють нас по ній і по них били, аж побили.

Але теперрр!

З королевою виграємо! Ставмо всі монархістами, роялістами і придворними чурами. З королевою ще крок і чорт усіх ендеків побере, хіба, що до того часу вихрестяться на гайдамаків.

Не вірите?

W b. r. zdaje się po raz pierwszy od niepamiętnych czasów nie odbędzie się we Lwowie tradycyjny Bal Prasy, natomiast po raz pierwszy odbędzie się — Bal Prasy ukraińskiej.

Kampanja reklamowa już się rozpoczęła w prasie ukraińskiej. Z komunikatu komitetu balu prasy ukraińskiej dowiadujemy się, że „ośrodkiem zainteresowania będzie wybór królowej ukraińskiego karnawału".

Polski Lwów cofa się na każdym kroku.

(Це з „Ілл. Курієра Щод." з 19. п. м.)

І треба нам було думати стільки літ над проблемою, як здобути Львів?

Один бодь — і перемога за нами.

АКа.

СПОРТ.

ГАКІВКА.

Львів. **Чорні — Погонь 0:0.** Змагання за мистецтво 4-класи.

БІЛЯНС КАНАДІЙСЬКИХ ГАКІВКАРІВ.

Канадійська гаківкова дружина Вінніпег Монархс програла в цьому сезоні на европейському терені 20 змагань, в яких виграла 19 разів і раз зремісувала. Загальний білянс здобутих і втрачених поїнт представляється 131:16. Одинокий ремісований виспід осягнула з канадійцями чеська дружина Л. Т. Ц. Прага — 0:0.

ДУЖАННЯ АТЛЄТІВ ЗАКІНЧЕНЕ.

В четвер 17. ц. м. закінчився у Львові турнір професійних атлетів за чашу середущої Европи, що тревав ледви 17 днів і приніс аранжерам тої імпрези поважні дефіцити. Висліди дужань з останнього дня такі: Ляндав поклав Щербінського, Чан — Преллера, Біндер — Поліса; боротьба Валюшевського з Шимковським за перше і друге місце скінчилась дискваліфікацією останнього за брутальність, недозволені хвати і копнення судді. Після закінчення турніру проголошено такий виспід: 1. місце і чашу здобув Валюшевський, 2. Шимковський, 3. Біндер, 4. Поліс, 5. Ляндав.

20 зол. Шліфоване **Зеркало**
фабрика 50 × 100 цм.
М. БИК, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

НАЗУСТРІЧ, ч. 2. двотижневик. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Львів 15. 1. Ціна 50 сот. Зміст: Володимир Ласовський: Нікольо Глущенко, паріський красунь, богеміст, ще й маляр. Петро Карманський: Застигла мовчанка. Володимир Гавриляк: Слухай, як можна... Святослав Гординський: Чотири реторти з'їжки. Ю. Косач: Євангеличне. Є. Маланюк: Вічне, Б. І. Антонич: Елегія про ключі від кохання. Наталія Лівицька-Холодна: Із збірки „Вогонь і попіл". Йосиф Сталник: Наш театр 40 літ тому. Таня Чайківська: Мініятури (Рукн. Люпи). Мих. Рудницький: Новий лавреат Гонкурів. Роже Вершель: Над червоним Дністром. Ст. Левінський: (Кражки над і). — Карнавал, Українка у полоні. А. Лев: Прогулька на Норвеги. О. Дніпровський: Два нові томи прози (В. Софронів, Улас Самчук). Горобці на дротах. Літературний Бім-Бам. Лелто 40 сорок... —

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, ч. 2 (8) з 15. січня 1935. Зміст: Співробітництво чи курателя (до статті п. Корчинського в „Г. К. Ч."), дві анкетні статті про сезонічні гуртівні, Неабайливість чи обставини (ще про „Нар. Гостинницю"), Упрощене торговельне книговодство (зел. фейлетон), „Спілка" (мал. фейлетон Северка), Фахові й організаційні вісти.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Коломия, 15. січня 1935. Ч. 2. Р. XI.

ЖІНОЧА ВОЛЯ, часопис для сільських господинь. Коломия. 16. січня 1935 р. № 2. Р. IV.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів. 15. січня 1935. Ч. 2. Р. IV. Зміст: Великі нагороди О. Горицвіт: Рисказь (фейлетон). Константина Малицька: Через річки, через гори Проф. Р. Русова: Дещо про сучасну дитячу книжку. Франц Коковський: Сороковий восьмий рік. Державний ліцей з українською мовою навчання. З українства: Др Василь Пачовський: Географічне положення України. Праця польського вчительства на українських землях, а українські вчителі. Володимир Безушко: Нова спроба насвітлювання історичних подій. Показова лекція української мови у вечірній школі Р. Ш. в Рогатині. Посвячення рідношкільної домівки в Відні Поториньській. Бібліографія. З життя Рідної Школи. Загальні сходини української поради для вибору знання. Вісти з місць. Федьковичівські свята в школах і кружках Р. Ш. При весіллях і забавах.

В дні ТІЛЬКИ „АРОЗА" БУДИНІ

ЗВІДОМЛЕННЯ ЗІ ЗБІРКОВОЇ АКЦІЇ ВИКУПНА УКРАЇНСЬКОГО ГОРОДУ У ЛЬВОВІ В 1934 Р.

Виказ 1, —

Заложили в золотих: о. Абрамович Н. Ківерці 1, мг Адамська С., Збляво 10, Авторський Гурток, Рава 5 Барабаш І. Львів 5, Бурачинський М. Львів 0.50, дир. Благітка Т. Львів 1 ам. дол., інж. Благітка Я. Львів 1 о. Бабинюк В. Іванці 4, Будильчук І. Коломия 3, о. Бугера І. Милин 2, о. Борса А. Коропець 2, проф. Білостоцький Т. Львів 5, проф. Боберський І. Югославія 10 ам. дол. і 50 кан. дол., проф. Боберський і Я. Рак (продаж зібраних річей) 260, Бріль Ст. Тудорів 4, Бонковський М. Львів 10, Просов. Бучко 1, Львів 10, дир. Бабій І. Львів 5, др Бізей І. Снів 2, Будзик Р., Глоговут 1, о. Бемко М. Брянці Церковні 1, Боровський В. Косів 1. Боднар М. Підгайці 1, Билиця О. Соколівка 1. Балицький Ф. Галич 1, о. Бобилик Н. Низанів Дол. 2, Боднар М. Нове Село 2, о. Божак М. Барнів 0.50, Бриковнч О. Седльце 1, Бортник Т. Стрий 1, о. Бутковський М. Шидлівці 2.10, Божиковський М. Бережани 1, др Білостоцький Я. Львів 10, Вапімна помічі службовників Маслосоюзу 200, С. С. Василівки Словіта 5, Вербицький М. Львів 1, Вербинець М. Львів 0.70, інж. Вінцковський Я. Львів 6, Винницький З. Москалівка 2, Винник О. Долина 1, Відчаренко З. Поплавники 1, Васильченко П. Ківерці 1, Василів К. Ізабелин 2, ОО. Василівки Львів 10, Василюк О. і Грінберг Ш. Демидівка 1, о. Весоловський П. Тирава Вол. 0.50, Волоський Л. Львів 1, Варивода В. Львів 2, Волчук П. Львів 1, Винницький В. Воля Борк. 2, Вільчинкович В. Косів 2, о. Вороцич П. Космирин 3, мг. Власенко О. Волинія 0.50, СС. Василівки, Яворів (8 кл. вселюд, шк.) 2.90.

Листування Редакції.

Вп. Вячеслав Заїкин, Львів: Спростування помістити не можемо, бо воно не відповідає постанові закону.

Дубовий Листок: Ві Ваші вам гич дуже цікаві, ми їх використовуємо дуже радо. Просимо писати далі під своїм псевдонімом.

Народівки

Найвідповідніші зимові панчішки:

„Ідеаль", тепла підпанчішка зол. 0·90
„Віта", мако зі шовком зол. 1·50
„Мако", тепла з єгипетського мако зол. 2·50

ПОЛЬСЬКА СПІЛКА ОБУВИ

Bata

ФАБРИКА В ХЕЛМКУ.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:
Брошнів Осада:
19. І. „Катерина".
Брошнів Село:
Год. 3 попол. 19. І. „Серед бурі".
Долина:
21. І. Товаріш.
22. І. Книжка Чардаша.
23. І. Серед бурі.
24. І. Корневіяльські Дзвони.
25. І. Задзінь острога.

Управа театру подає до відома, що дня 10. І. вернувся до театру п. Йосиф Стадник та обняв артистичний провід театру.

Великий Міський Театр.

Субота, 19. І. год. 7·30 веч. „Розкішна дівчина".
Неділя, 20. І. год. 3·30 попол. „Під приказовою управою", ціни найнижчі.
Неділя, 20. І. год. 7·30 веч. „Розкішна дівчина".
Понеділок, 21. І. нечинний з причини ген. проби „Міщанин — шляхтичем".

Театр Різнородностей.

Субота, 19. І. год. 7·30 веч. „Нічні Лети".
Неділя, 20. І. год. 7·30 веч. „Нічні Лети".
Понеділок, 21. І. год. 7·30 веч. „Нічні лети".

Кіна.

АДРІЯ: „В погоні за чорною маскою" „Словійте ваші спутки".
АПОЛЬО: „Ігумен Кордецький" (Оборона Ченстохови) з Кар. Адвентовичем
АЛЯНТИК: „Ідан без мешкання".
ВАНДА: Шангай Експрес. „Тайна Білого Пекла"
ГРАЖИНА: „Весняний вальс", „Есперо".
КАСИНО: „Світ сміється" (совітська кореспонденція).
КОЛЕЄЙ: „Подружжя з обмеженою порукою", ревія „Маски та масочки".
КОПЕРНИК: „Смерть відпочивае".
МАРУСЬКА: „Тайна салону краси" та ревія „О. Кей".
МІРАЖ: „Ідьтайська трійка" (Фдін і Фдна) „Чарлі ритуе Европу".
МУЗА: „Панічно правимати?" Льпрель і Гарді), „Грішниця".
ПАЛЯС: „Цигански мельодії".
ПАН: „Бастер роздае мільони" „Князь Аркадій".
ПАЛАЖ: „Поворот Шерлюка Голмса", „Геть із крісою".
РАЙ: „Радісна година", Мері Мане.
СВІТ: „Пісенно звоювую світ".
СОНЦЕ: „Марш Радецкого" та ревія.
СТИЛЬЄВЕ: „Гонлаї" з Кларою Бов і ревія „На 100 НР".
УТІХА: „Смерть і загада" (Гарі Піль) і ревія.
ХІМЕРА: „Вкрадено людину" (Ліні Дамітя, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Субота, 19. січня 1935.

Відень (506,8: 18·00 Концерт. 19·25 Пісоньки, 20·05 Емерих Кальман, радіо-попури, **Братислава** (298,8) 20·20 „Дороте" оп. Офенбаха, **Кошиці** 259,1) 10·00 Для Закарпаття. 17·45 Віськ. орк., **Прага** 470,2) 19·15 Легка музика 17·05 Нар. пісні, **Париж** (1648) 13·00 Симф. концерт, **Берлін** (356·7) 13·15 Танк. музика, 19·00 Фест, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20·10 Танк. вечір, **Мінхен** (405,4) 17·50 Форт., **Будапешт** (550,5) 21·00 Веч. музика, 22·40 Концерт, **Мілано** (368·6) 20·45 „Богема" оп. Пучіні, **Рим** (420,8) 22·00 Концерт, 22·30 Легка й танк. музика.

Неділя, 20 січня 1934.

Братислава (298,8) 9·20 Скрипка, 10·00 Оп. арії, **Брно** (325·4) 9·15 Сучасна форт. музика. **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, 19·05 Військ. орх., **Прага** (470,2) 12·15 „Джудіта" оп. Легара. 20·05 Симф. концерт, **Париж** (1648) 17·30 Пісні, 21·00 Музика-год **Білгород** (437,3) 19·00, 21·00 Пісні, **Любляна** (569,3) 16·00 Оперетка, 20·10 Спів, **Берлін** (356,7) 18·00 „Музикальний дім" авд., 19·00 Хор, 20·00 Концерт, **Франкфурт** (251) 20·00 „Чародійна скрипка" муз. казка (Гофмана-Поччі), **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Концерт, **Кельн** (455,9) 18·15 Солісти **Мінхен** (405,4) 13·00 Концерт, 17·50 Легка камер. музика, 21·30 Форт. концерт Шумана, **Штутгарт** (522,6) 15·45 Твори Баха на фест, **Будапешт** (550,5) 17·10 Два форт., 21·30 Евр. концерт, 22·05 Циг. музика, **Мілано** (368,6. 17·15 Легка муз., **Рим** (420,8) 17·00 Симф. концерт, 20·45 Вечір нар. музика.

Понеділок, 21. січня 1935.

Братислава (298,8) 17·20 Словацькі пісні **Кошиці** (259,1) 17·10 Для Закарпаття, **Прага** (472,2) 12·35 Концерт, 17·45 Форт., 21·00 Двоякові пісні, **Прага II.** (349,2) 14·40 Спів, **Париж** (1648) 13·00 Музика, **Білгород** (437·3) 20·00 Опера, **Берлін** (356.7) 18·30 Берл. композитори, 19·20 Нар. танці Шуберта, 20·10 Оп. музика, 22·15 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Форт. тріо Шумана, **Кельн** (455,9) 16·00 Концерт, 17·45 Фантазер-Фантазі, Шуберта, 20·10 І. Штравс король вальсів, **Ляйпціг** (382,2) 13·10 Музика, 17·20 Солісти, 20·10 Суч. італ. музика, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, 15·10 Фінл. пісні, 17·50 Шопенівський концерт, **Будапешт** (550,5) 12·00 Дзвони, 19·00 Концерт, **Мілано** (368,6) 22·00 Скрипка (Арріго Серато), **Палермо** (531) 17·30 Вок. інстр. концерт, 21·45 „Юлій Цезар" траг. Шекспіра, **Рим** (420,8) 17·10 Спів (Більчі Бінкі), 17·30 Форт. ресіталь Рудольфа Серкіна.

Львівське радіо.

Субота, 19. січня 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 8·00 Фр. комунікат для учасників міжнар. авт. рейду в Монте Карльо, 7·50 22·50 Реклям концерт, 10·30 Свято Йордану, 11·30 Гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·05 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт оркестри, 13·00 Полудн. дениця, 13·05 Старі вальси з гр. пл., 15·30 Експорт. 15·35 Біржа, 15·45, Найновіші гр. платн 16·30 Театр Уявн: авд. для дітей „Маргаритине весілля" з муз. ілюстрацією, 17·00 Концерт, 17·50 Кімнатні рослини зимою, 18·00 Львів у боротьбі за своє літер. обличча, 18·15 Скрипка, 18·45 Як повстає гарна книжка, 19·00 Польські нар. пісні (Шлемінська) в супр. форт., 19·20 „Сувалки" (відч.), 19·30 Репортаж із позн. фабрики „Центра", 19·00 Світовий комунікат, 19·52—19·56 Спорт. вістки, 20·00 Муз. варіанталона мозаїка (орх., солісти), 20·45 Веч. дениик, 20·55 Як працюємо, 21·00 Монюшко: Кримські сонети (Ад. Добош, тенор), оркестра, 21·45 Прус у новому освітленні, 22·15 Фр. комунікат для учасників міжнар. авт. рейду в Монте Карльо, 23·20, 23·35, 24·00 Танк. музика, 23·00 Комунікати.

Неділя, 20. січня 1934.

8·35 Фр. комунікат для учасників авт. рейду в Монте Карльо, 9·00 Ранішня авд., 10·00 Вок. твори Невядомського з гр пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Театр. огляд, 12·15 Муз. поранок (II. концерт Симф. Чайковського); в перерві ок 13·00 год. „Колянд і нарміст. каплубів", 14·00 Здоровлю тебе гр. пантою, 15·00 Заглянімо в будучність (здібороб. гутірка), 15·15 Улюблені мазури з гр. пл., 15·25 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Гуральські пісоньки з гр. пл., 15·45 Лісова скринька, 16·00 „Франсуа і його близнюки" (Бол. Пруса), 16·20 Форт. дрібнички, 16·45 Загадки для дітей, 17·00 Музика до танку, спів, 17·50 Про книжку Свято - Складковського, 18·00 Театр Уявн: сміховинка „Нагороджена чесність", 18·45 Життя молоді, 19·00 Легка муз., пісоньки, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Концерт симф. оркестри, спів (Ліповська, сопр.), 20·40 Веч. дениик, 20·47 Як працюємо, 20·52 На весенній льодовині, 21·20 Грасм. з Будапешту: Концерт Губая (скр.) форт., 22·00 Нічт. техн скринька, 22·15 Рекл. концерт, 22·30, 22·31 Спорт. вістки, 23·45, 23·05 Танкова музика.

Понеділок. 21. січня 1935.

6·45 Ран. авд., 7·50, 22·00 Рекл. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. дениик, 13·05 Твори на дуті інструменти соло на гр. пл., 15·40 Концерт орх., вок. дует (Мариділівна сопр., Чеховичівна кольоо. альт) в супр. форт., 16·45 Лекція нім. мови, 17·00 Ресіталь (альтівка, форт.), 17·25 Фільм. огляд, 17·35 Пісні в супр. форт., 17·50 Звірята зимою, 18·00 Львів и сер. басейні вод, 18·15 Симф. музика російських композиторів із гр. пл., 18·40 Віршики й казочки для дітей, 19·30 Мальовничий край — Польща, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Пісонька (хор Юранда), цитра, гармонія, 20·45 Веч. дениик, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт симф. орх., 21·45 Людина та морські простори, 22·15, 23·05 Танк. музика.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує „Галицький Магазин Новин", вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15.

для прикладу:

Полотно 70 шир.	0·55	Пошевки мереж.	0·—
Полотно 80 шир.	0·60	Простир. ковдр. мереж.	4·70
Медаполям 80 шир.	0·85	Простир ковдр. з коронкою	5·50
Медаполям 90 шир.	1·—	Обрусове біле	1·95
Шифон 80 шир.	0·75	Обрусове кольорове	3·25
Шифон 90 шир.	0·90	Обруси з френдзялями	2·50
Зефір сирий	0·55	Гарнітур 6 осіб	7·—
Поделіна на сорочки	1·20	Серветки	0·20
Поделіна І. шовкова	1·60	Ручники лафлеві	0·28
Перкалїна кольорова	0·70	Ручники Кушелеві	0·50
Димка на підштанці	0·65	Ручники дамастенські	0·90
Полотно простиралове	1·25	Ручники кухонні	0·50
Простирочка за штуку	2·—	Стирки	0·35
Рожевий вовн 90 широкий	1·05	Стирки корчми.	0·45
Веба червона 90 шир.	2·00	Хустинки	0·15
Шифон постелевий 90 шир.	1·—	Хустинки мужеські	0·35
Шифон постелевий 160 шир.	1·65	Капи пікові	2·50
Атлас постелевий 90 шир.	1·40	Сінники	3·25
Атлас постелевий 150 шир.	2·35	Ковдри сатинові	8·50

УВАГА: З нагоди Білих днів продаємо всілякі бавовняні товари по цінах до 30 процент зниженик.

При закупні товарів від 5 зол. задурно білети до першорядних кін.

Велика сензація 1000 зол. задурно!

З огляду на великі запаси зимових товарів і великої знижки цін на вовну та бавовну, приготовляємо дешеву передсвяточну продажу, а кожний з читачів може легко переконатись, що може вбратись від ніг до голови

тільки за 11 золотих,

а саме може дістати 3 м. матеріялу на мужеське вбрання (взір бельгійських камгарнів) або на дамське пальто шириня 140 цм., 1 мужеський светер зі замком „експрес", 1 мужеська сорочка дуже доброго гатунку, 1 дамська сорочка з доброго медаполяму, чепурно гафтована, 1 п. трикотових кальсонів першорядних або 1 пара дамських реформ, 1 мужеський новинний шаль зимовий, 1 пара теплих дамських рукавичок, 1 п. теплих дамських панчіх, 1 п. зимовий сподничок і 3 хустинь.

Тільки за 10 золотих

висилаємо: 4 м. матеріялу „Крепа" на елегантну зимову сукню, 1 модний зимовий дамський светер-пуловер, з гарною тамбурацією „останній крик моди", 1 зимову хустину в ясні або темні кратки, 1 дамську мадаполямову сорочку з гарною вставкою „толедо", 1 п. дамських капців (подати розмір обуви), 1 пару трикотових знаменитих реформ, 1 пару грубих вовняних панчіх, 1 вовняний дамський шаль і 1 батистові дамські хустини. Ці комплєти висилаємо за почтовою післяплатою на листове замовлення. — Платити можна на почті, коли прийде товар. Нема рисика: Коли товар не подобається, тоді приймаємо його назад, а гроші негайно звертаємо. — АДРЕСА: Фірма **„Polska Pomoc" Łódź, ul. Generała H. Dąbrowskiego 3.**

ПОЗІР! Щоб зареклямувати нашу фірму, ми рішили долучити до кожної 10-ої пачки 100 зол., ще й інші партійні премії. 878 1—1

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 8·28 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·92, Париж 34·93 1/2, Берлін 212·70, Ціріх 171·44, Голляндія 358·05, Прага 22·13, Італія 45·27, Нюйорк кабель 5·31 1/4, Нюйорк чеки 5·30 3/4.

Золото: Доляри 8·910—8·930, Франки фр. 34·30—34·60 Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рубли 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·32, Рубді 1·25, Фльорени 0·07—0·08.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Ячмінь одноцінний	14·00—	14·25		
Ячмінь на млино	13·00—	13·25	14·25—	14·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 17. січня ц. р. з приводу зниженої тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

	Львів.
1 к. молока від 12. — 17. І.	0·15 зол.
1 к. сметани	0·60 „
1 к. вець	4·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло знижкова, на молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 17 січня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Б. Гловацького 25):

Когути мол.	1. кл.	за 1 кг.	0·85 зол.
Кури	„	„	0·95 „
Качки	„	„	1·00 „
Індики	„	„	0·95 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Пантарки	„	„	1·10 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когути мусять бути молоді без острог.

ОПОВІСТКИ.

Філія Союзу українок улаштовує в своїй домівці дня 23. І. о год. 18. Широкі Сходини з часом. В програмі реферат п. Струмінської під заг. „Хрест чи більшевицька звізда". 879

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОЛАГОДЖУЙТЕ ЛАСКАВО свої закупи в українській крамниці кольоніяльних і споживчих товарів, Степанії Курдидик, Львів, Руська 1. 855 3-1

ВАННИ, насіл. білій поручає найдешевше Войтіх Заяць, Оссолінських 14 811 8-10

УКРАЇНЕЦЬ правник, добрий кореспондент, шукучий на нашині найбільше заняття в промисловому підприємстві. Зголошення до адм. під: „Певність" 875

Перероблювання з дезинфекцією дротяних сіток, залізних ліжок, матерацїв, отоманок виконує фабрика Закс, Лїндого 6. Тел. 79-99. 12/73 1.—16

Ліжка дитячі 25 зол. кухонні 8, полєві 10, сіткові 20, дротяні ліжка 18. Отомани 30, розкладані канапки 30, матерацц з подушками 14 волосінні 40. Найновіші тапчани 75. — Фабрика Закс, Лїндого 6. Тел. 79-99. 12/73 10—16

Затямте! Фотограф МІНЦЕР СТАНИСЛАВІВ 815 (Пасаж Гертенберґів). 7—7

Дороте́ум Львів, Брацївська 3. комісова меблева гала купує, — приймає в комс — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплатн.

ПЯНІНА першорядні по зниженних цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів Новацкий, Пілсудського 17. 89 12—5

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видае Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів. Ринок 10

Ч 15 (3 913). Львів. понед'лок 21. січня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І-й пов. Конто почт. ощадн. 504.060, 145.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарня: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

СВЯТО ЙОРДАНУ.

Львів, 20. січня 1935.

Вчорашнє Свято Йордану у Львові пройшло не менше величаво, як і в попередніх роках. Хоч на дворі панував доволі сильний мороз (ок. 10 степенів), львівський ринок заповнився тисячними масами, які співали з піснями колядки і щедрівки цілий час усього свята.

Чину водосвяття довершив біля криниці напроти вхідних Теребецького Преосв. Н. Будка в асисті вищого й нижчого духовенства. Співав дуже гарно великий хор богословів. Водосвяття затягнулося многолітствіями.

Опісля рушив довкола ринку процесійний похід, у якому йшли процесії поодиноких львівських церков під проводом своїх священників. У тому поході грали оркестри „Зорі" і „Волі" та співали хори. Окрему велику групу творили питомці Духовної Семінарії зі своїм хором, за яким ішло довгими радами духовенство, а серед нього Преосв. Будка, що кропив вірних свяченою водою. Звертали на себе ще увагу довгі ряди пань з Марійського Товариства, гурт студентів (ок), членів „Обнови", члени Т-ва „Зоря" (з прапором), „Воля" (з прапором), „Сила" (з прапором) та інші. Замикали похід представники центральних українських установ (на жаль, лише кількох) і маси народу.

Свято Йордану святкувало імпонуюче і в ньому взяло участь кільканадцять тисяч людей. А після відходу процесій вірні ще довго-довго товпились біля криниці, щоб набрати собі свяченої води.

*

В тому самому часі відбулося біля статуї Богоматері на Марійській площі свято Йордану для вояків греко-кат. обряду львівського гарнізону. Чину посвячення води довершив о. Яросевич в асисті кількох священників греко- і римо-кат. обряду. На цьому святі були представники цивільної та військової влади, військова оркестра та горстка львівських „русских".

Свято Йордану для нечисленних у Львові православних та вояків того віроісповіду, відбулося у православній церкві при вул. Францішканській, де були теж заступлені органи адміністраційної і військової влади.

*

СВЯТО ЙОРДАНУ У ПЕРЕМИШЛІ.

ПЕРЕМИШЛЬ, ПАТ. Свято Йордану у Перемишлі відбулося дуже величаво. По архиєрейській Службі Божій пішла з катедри процесія і маса народу на Син під проводом Преосвященного Кир Йосафата Кониловського в асисті єпископа-помічника Лакоти і численного духовенства, де посвячено воду. Одночасно уладжено окреме свято Йордану для наших воїнів. По богослуженні процесія з о. капеляном Завриком, почесною компанією війська і представниками влади пішли на Сян, де посвячено воду.

Православні теж вийшли зі своєю процесією на Сян святити воду.

СВЯТО ЙОРДАНУ В СЯНОЦІ.

ЛЬВІВ, ПАТ. В дні 18. січня ц. р. в год. 20.30 вечором приїхав до Сянока апостольський адміністратор для Лемківщини о. д-р Василь Масцюх. На дворці привитала його делегація і староста д-р Скварчинський. Апостольський адміністратор замешкав на приходстві.

В суботу 19. січня ц. р. о. д-р Масцюх відправив торжественне богослуження в асисті 8-х священників. У богослуженні взяло участь багато народу, делегації з Лемківщини, старости зі Сянока, Ліска, Коросна і Нового Санча, почесна компанія війська з оркестрою і представники місцевих урядів. По богослуженні процесія і маси народу пішли на Сян, де посвячено воду. Місцевий парох гостив о. д-ра В. Масцюха обідом. Вечором відбулася у Народнім Домі академія і концерт хору з Криниці.

Хто дістав літературну нагороду

Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка на 1934 рік?

Довідуємося, що журі, покликане Т-вом письменників і журналістів ім. І. Франка для зарішення літературної нагороди на 1934-ий рік, на своєму засіданні в п'ятницю 18. ц. м. признало **І. нагороду** в сумі 600 золотих **Уласові Самчукові** за повість „Волинь"; **ІІ. нагороду** в сумі 400 золотих — **Юрієві Косачеві** за збірку віршів „Черлень" і повість „Сонце в Чигирині; **ІІІ. нагороду** в сумі 300 золотих — **Б. І. Антоничеві** за збірку віршів „Три перстені".

Крім того журі виріжнило видані в 1934-му році твори Івана Липи, Євгена Маланюка і Василя Софронова.

Комунікат журі в цій справі помістимо в найближчому числі „Діла".

КОНФЕРЕНЦІЯ МІН. БЕКА З МІН. ЛЯВАЛЕМ У ЖЕНЕВІ.

Мін. Бек прийняв у суботу 19. січня ц. р. перед-полудням румунського міністра закордонних справ Тітулеску, високого комісара Ліги Націй у Данцігу Лестера і мадярського міністра закордонних справ Каню. Пополудні відвідав мін. Бек друге мін. Лаваль і відбув з ним одногодинну нараду. Вечором відїхав мін. Лаваль до Парижа.

МІН. ЛЯВАЛЬ ПРО СХІДНИЙ ПАКТ.

МОСКВА, 21. 1. ПАТ. Урядова агенція ТАСС подає текст розмови кореспондента „Ізвестій" у Женеві з мін. Лавалем і Тітулеску.

Мін. Лаваль між іншим заявив: Я і Літвінов рішили довести справу східного пакту до позитивного кінця. Коли би навіть наші сподівання не здійснились, ми далі вели би переговори з метою побільшити гарантії миру. Франція підтримує кожний проект, який в якійнебудь частині Европи збільшує безпеку.

Мін. Тітулеску підкреслив велике значіння пакту про означення напасника та висловив радість з нав'язання взаємин між СССР і Румунією.

НІМЕЧЧИНА ВІДКИНЕ ВЕРСАЙСЬКИЙ ТРАКТАТ.

ПАРИЖ, 21. 1. ПАТ. Авас повідомляє з Берліна: З останніх заяв канцлера Гітлера виходить, що Німеччина відкине всі зобовязання версайського трактату про розброєння. Як передумовну усіх дальших розмов вимагає Гітлер загальної теперішніх німецьких збройовень. Єдина позитивна пропозиція Гітлера це згода підписати договір про ненапад з Францією.

ГРІЗНЕ ВНУТРІШНЕ ПОЛОЖЕННЯ В СССР.

Большевицька преса оголошує рішення з'їздів совітських республік, які обговорюють внутрішнє положення СРСР. Резолюції тих з'їздів домагаються построгіших кар на членів опозиції. З цих протестів виявляється, що небезпека внутрішньої опозиція дуже зросла і тому большевицький уряд приказав партійним з'їздам завзятіше вести його строгі репресії на опозицію.

МАСОВА ВТЕЧА ЗІ САРЩИНИ.

Зі Сарбрікен повідомляють, що 200 утікачів покидає в день і в ночі з поспіхом басейн Сари і втікають до Франції. Велике число емігрантів творять комуністи, які по приході Гітлера до влади втікли з Німеччини до басейну Сари.

ЕМІГРАНТАМ НЕ ВІЛЬНО ПРОМОВЛЯТИ У ФРАНЦІЇ.

У п'ятницю вечером відбулося у Парижі соціялістично-комуністичне віче під гаслом „боротьба з фашистівськими організаціями".

Французький міністер внутрішніх справ видав у п'ятницю розпорядок зі забороною сарським емігрантам мішатися до внутрішніх справ Франції і промовляти на вічах.

ФРАНЦІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ГРОШЕЙ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ.

Мін. Лаваль переслав секретаріятові Ліги Націй меморіял з домаганням, щоби Ліга Націй покрила теж частину коштів для емігрантів із Сарщини.

Спільна просфора.

Заходом усіх культурно-освітніх установ і організацій на Личакові відбулася в неділю 20. січня ц. р. в год. 6. вечором у гарно прибраній килимами і смереками домівці „Р. Ш." спільна просфора, на яку прибуло понад 120 осіб. Після посвячення просфори о. еєв. Дуткевич склав побажання зібраним громадянам, які засіли до гарно прибраних і заставлених столів мясивом та кутею. На святі панувала напрівдь родинна атмосфера. Живу гутірку присутніх перервали промови представників установ на Личакові (м-р Кривокульський, дир. О. Радзієвський, Остап Домбровський, п. Сухий і м-р Каберовський) та представників центральних установ (проф. І. Галущинський від „Рідної Школи", посол д-р С. Біляк від Народньої Організації Управ'ящих м. Львова і дир. Августин Домбровський від Повітового Союзу Кружків „Р. Ш.") і співання колід. По просфорі відбулися товариські забави, які затягнулися аж до пізної ночі.

Пані з кружка „Союзу Українок" завязались примірне зі свого завдання господинь. Цілий свято залишило милий спогад. При цій нагоді присутні склали на викупно Українського Городу у Львові понад 30 зол.

Держави Малої Антанти, балканські держави і СССР не підпишуть римського пакту.

„Дейлі Телеграф" повідомляє, що підчас нарад мін. Лаваля з представниками Малої Антанти, балканських держав і СССР виринули несподівані труднощі з введенням у життя пакту про невтручування у внутрішні справи наддунайських держав. Представники згаданих держав відмовились приступити до італійсько-французьких союзів. Держави Малої Антанти покликуються на рішення в цій справі трьох міністрів на конференції в Любляні. На цій конференції рішили: Ані держави Малої Антанти, ані балканські держави не приступлять до плянової конвенції для наддунайського басейну, коли мін. Лаваль запевнить, що Франція підпише договір про співпрацю з СССР на випадок, коли Німеччина і Польща відкинуть вдруге плян східного пакту. Таке саме становище заняв ком. Літвінов. Усі представники згаданих держав домагаються від мін. Лаваля, щоби склав заяву згаданого змісту ще перед своєю подорожю до Льондону в дні 31. січня ц. р. Крім того ком. Літвінов домагався від мін. Лаваля вияснення французької політики згідно з підписаним протоколом з дні 5. грудня 1934. Мін. Лаваль заявив, що цілу справу розгляне на своєму засіданні французький уряд.

Націонал-соц'ялісти ввійдуть до уряду в Австрії.

До Льондону надійшли вісти, що канц. Шушніг задумує переговорювати з австрійськими націонал-соціялістами і відступить їм деякі теки в уряді. Таким чином після великанської перемоги Німеччини у Сарщині, в Австрії може дійти до сенсаційної зміни політичного положення. Як і

італійські кола міркують, що саме в Римі дійшло тому до французько-італійського союзу, бо Франція та Італія сподівались арешту впливів націонал-соціялістів в Австрії після перемоги в Сарщині.

Основування бурс —

найперший наш національний обовязок.

ЗАВДАННЯ БУРСИ. — В ЯКИХ НАПРЯМАХ МУСИТЬ ІТИ ПРАЦЯ В БУРСІ. — МАТЕРІЯЛЬНА СТОРІНКА.

„Для уможливлення українській молоді доступу до шкіл Загальний Збір кладе на Головну Управу обовязок подбати *про скору організацію бурс* у кожному місці, де існують вищеступневі народні школи, загально-освітні і фахові". — Ось така, між іншими, резолюція Загального Збору „Рідної Школи", яку швидко треба би здійснити. Загал громадянства вичуває секучу потребу бурс для шкільної молоді, і їх треба у нас якнайскорше і якнайбільше розвинути та поширити.

У нас досі на цю справу за мало звертали увагу, тому українських бурс є нині дуже мало. Перед війною було їх значно більше. А тепер по більших містах є їх нілька, зате по менших містечках лиш дуже рідко. Причиною цього є м. ін. те, що у нас хибно розуміють завдання бурси. Звичайно розуміють її як установу, що має синам незаможніх батьків дати безплатне, або хоч малоплатне мешкання і харч.

Такі бурси повстали у нас головно для гімназійної молоді. Ця молодь приїздила з села до міста і по довгих заходах вдавалося їй дістатися до бурси на дешеве удержання. Держава і край колись давали на наші бурси субвенції, заможніші добродії лишали фундації, записи, стипендії, складали значніші датки, і в цей спосіб бурса удержувала незаможників. Уся її діяльність спиралась головно на харитативній помочі, а простіше, на передаванні ученикам того, що само від інших дістала. А загально то вже в гумореску перейшло, що як бурсак, то й завжди голодний.

Нині часи сильно змінилися. Ні якунебудь субвенцію годі числити, тай мало якось родаться чи вмирають такі добродії, що лишили б якийсь запис, стипендію, або допомогли значнішим датком не ціли бурси. Тому кожна бурса наложила у нас на своїх учнів місячні оплати, щоб бути самовистарчальною. Ці оплати в деяких бурсах може не багато ріжняться від оплат на приватному мешканні. Через це нині до бурси нуждарів не приймають, але самих заможніших, що в силі вирівняти кожномісячну означену оплату. Хто її не вирівняє, того з бурси усувають. В цей спосіб бурса перетворилася з установи незаможників на установу заможників. Вона тепер не сповняє навіть харитативної помочи, бо дає своїм питомцям тільки те, що від них дістала. Через те бурса не сповняє свого завдання, фреквенція питомців маліє, а громадянство нею не цікавиться. Організація нових бурс стоїть на мертвій точці, а й ті, що є, ледви животіють. Колик до цього ще додати не всюди фаховий провід бурсою, часті зложивання домашньої обслуги в кухні й магазині, тоді це дасть нам тільки жалюгідний образок цієї важної установи.

А всеж таки мусимо прямувати до того, щоб бурси у нас розвивати й поширювати. Бо під сучасну пору є вони чи не одиноким рятунком для нашої студіюючої молоді. Та щоби справу повести на правильні тори, треба інакше на неї задивлятися. В першу чергу не треба уважати бурси тільки за установу, що дає харч, але також за установу домашнього виховання й опіки. Виховання й опіка — це основа всякого збірного життя молоді. Бурса — це домашня школа, що поглиблює, утревалює і доповняє все те, чого дійсна школа вчить. В тій цілі праця кожної управи бурси мусить піти в трьох напрямах: 1) над виробленням характерности у вихованків, 2) над доповненням їх освіти, і 3) над культурним способом їх життя і розривки.

Щоб мати вплив на характерність вихованка, управа бурси мусить його пізнавати, студіювати і запримічувати всі його добрі і злі сторінки. Виховник мусить бути педагог і мати трохи психольогічного змислу. Відношення між виховником і вихованком мусить згідно з педагогічною засадою бути таке, як між батьком і сином. Виховник мусить бути усіми любленний, лагідний і милий. Тоді вихованки пригорнуться до нього і відкриють йому свою душу. Ціле бурсацьке життя буде становити одну велику родину, в якій кожний вихованок найде родинне домашнє тепло й опіку. Бурсацьке життя буде він мило згадувати і всі науки і завваги виховника закріпляться у нього на довгі часи. Де будуть панувати інакші відносини, тем буде не бурса, але касарня. Управитель бурси буде видавати прикази, а питомці бурси, як довго мусітимуть, будуть їх сліпо сповнати. Але їх серце буде все холодне і для своєї будучности нічого тут не зискають.

Управитель бурси мусить відбувати з вихованками тижневі конференції, на яких обговорювати буде справи що торкаються характерности, дисципліни та форм культурного поведення. Нераз один відчит чи реферат зовсім відмінить людину. Зла, чи добра поведінка питомців, яка в часі тижня підпаде під обсервацію виховника, дасть йому достаточний матеріял на кожну конференцію. Самі питомці в збірному житті будуть для себе найкращим зразком добра — для наслідування, або зла — для напятнування.

Для вироблення характерности у питомців треба строго придержуватись бурсацького правильника і дисципліни. Щоби питомці пристосувалися до них не під примусом і з виявом невдоволення, але з почуттям обовязку, треба і правильник і кожне зарядження пояснити й умотивувати. Бо не йде про обовязковість і точність питомця в бурсі, але у його цілому, дальшому житті.

Для доповнення і поглиблення знання й освіти відбуваються в бурсі наукові корепетиції, наукові відчити й реферати, цій справі служить домашня бібліотека, то-що. Крім цього, для практичного пристосування знання до життя, бурса веде власну касу ощадности, бурсацьку кооперативу, секцію просвітянську, господарську, а в ремісничій бурсі деякі домашні варстати. Йде про те, щоб молодь сама відразу бралась ко практичного та громадянського життя і праці. Створення драматичного гуртка, зорганізування бурсацького хору та створення власної орхестри — це теж конечні річи, які нині кожна бурса мусить взяти у програму своєї діяльности. Само хорі музика найбільше облагороднюють душу питомців, виробляють вправу над стримами і всьому бурсацькому житію надають веселого, життєвого тону. Крім цього дають бурсі змогу виявити себе наверх та представити себе ширшому громадянству.

Вкінці бурса мусить дати своїм питомцям веселу, але культурну розривку. Це річ конечна у житті кожної людини. Вся наша праця, труд і журби дня змагають до того, щоби все здобути собі якусь милу хвилину для відпиху, відпочинку, для розривки, заохоти і скріплення духа. Життя без цих хвилин було дуже сіре, грізне і нестерпне. Тому і бурса мусить упривмнити життя питомців і то не більшою порцією на обід, але культурною розривкою. Сюди належать товариські ігри, шахи, кругілі, піпг-понг, чайні вечорі з забавами, вечорі гумору й сатири та всякого роду спорти і спільні, дальші прогулки. Ведена при бурсі, хочби маленька, господарка, як плекання овочевих деревець, цвітів, кріликів, голубів, курей, тощо, дає питомцям науку і розривку, а до того не дає баґнувати за селом.

В цей спосіб вихованки бурси спрямують усю свою енергію не на молодече пустійство і різні промахи, але вложать її у культурну працю і самоосвіту. Зорганізовані в гуртки з власним проводом, створять самоуправу, що своїми маленькими колісцятами буде впроваджувати цілу машинерію установи в рух і життя. Це й самому управителеві бурси значно облегчить його працю. Він стане для вихованків наче рідним батьком, а сама бурса домашнім огнищем. І те, що вихованок здобуде в бурсі, понесе в собою у життя. Про бурсу не забуде він ніколи, і ставши зрілим грома-

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 14. — **15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.**

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ 5

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Щодо національної сторони повіту, то в значній частині були тут москвофіли. Москвофільською була тут особливо вся Скільщина. Українців між священиками можна було тут почислити на пальцях одної руки — і то були це, з винятком о. Савина Теодоровича в Синевідську Нижнім, самі молоді люди, що недавно прийшли в повіт і не мали ще впливів та значіння, як напр. оо. Евстахій Качмарський, Михайло Ревакович, Здерковський та може ще два, а найбільше три. Всі інші були москвофіли, між якими особливо відзначалися оо. Сава Устіянович в Головецьку, син поета Миколи та брат маляря і письменника Корнила, Миронович з Орави, Петрович з Оравчика, Желехівський з Козьови, а передусім і особливо Василь Давидяк, тоді парох в Тухлі, пізніше при Успенській церкві у Львові, в 1907—1911 рр. посол до державної ради.

Василь Давидяк — це була людина з багатьох оглядів дуже замітна; в тім часі, особливо також у відносинах до мене, він відіграв важну ролю. Безперечно спосібний, відважний і дуже енергічний, дуже добрий бесідник, мав він дар зєднувати собі людей, відзначався гладкими і симпатичними товариськими формами: в товаристві дуже привітливий і дотепний, мав усі кваліфікації, щоб і на ширшій арені відіграти ролю. В противенстві до загалу тодішніх москвофілів не грішив він обскурантизмом. Відзначався широким очитанням та освітою і читав також українські видання, не цураючись їх навіть тоді, коли були друковані фонетикою. Та все таки, хоч не відмовляв українському рухові стійности і не кидав на нього каменем, був завзятим москвофілом і прихильником теорії єдности; таким він залишився, не уступаючи під цим оглядом нічим найкрайнішим москвофільським провідникам, з якими зрештою в ту пору стояв у найтіснішних взаєминах і злуці. Відносини ті змінилися щойно значно пізніше, в часі, як був вибраний до парляменту; одначе та зміна, особливож зірвання його взаємин з Дудикевичем і велика ворожнеча між ними настала зовсім не з принципіяльних, а лише з приватних причин. Давидяк стояв тоді також у різкій опозиції проти поляків та і з цього огляду був у всякій моїй акції пожаданим союзником.

В товариському житті брав Давидяк дуже радо участь і вмів широко забавитися. На точці фербля доводив до високої досконалости й управляв його con amore та з високими фінансовими успіхами, так, що в Сколім називали його „królem ferblowym". — Познайомившися з ним, проглянув я зараз його натуру і зрозумів, що в моїй політичній акції в повіті може він бути найнебезпечнішим противником. Звернув тоді на це мою увагу д-р Іван Франко, що знав його з попередніх літ, словами: Стережіться Давидяка, бо він буде вашим найщирішим приятелем, а рівночасно продасть вас з душею і тілом. І дійсно — як я опісля переконався — був він незвичайно зручний і хитрий, тому з ним треба було бути дуже осторожним. Я мав тоді ще за слабий грунт під ногами, щоб відразу ставати з ним до боротьби і чув я це добре, що при тодішній пропорції сил міг би я був справу легко програти, а тоді програла би також і народня українська справа, котрій я служив і для якої хотів позискати Стрийщину. Тому я постановив на хитрого противника ужити також хитрости, навязати з Давидяком добрі відносини і вести з ним до границь можливости спільну акцію, а тимчасом розвинути в повіті в усіх напрямах живу діяльність народу і в ній використати його силу й роботу для української справи і тою діяльністю зєднати собі в Стрийщині терен так, щоб — як прийде момент конечного розриву між нами — була перемога напевно в руках моїх та української справи. Того не знало і не розуміло багато людей, тому я стрічався з деяких сторін з докорами, що підтримую консолідацію. Одначе вкінці моя тактика показалася доброю і довела до ціли. Коли в 1907 р. і слідуючих мусіло прийти до розриву між нами й москвофілами, стратив Давидяк усе своє становище і всі впливи, які мав у Стрийщині, а Стрийщина лишилася і є нині першою твердинею українства в Галичині. (Далі буде.)

даннином, буде її підпорою і працівником у її розбудові. Бо спитаймо нині: „Де є ці колишні, бідні бурсаки, що нині вже адвокати, судді, священики, лікарі, купці, майстри промисловці?" Їх майже не бачимо, про них рідко чуємо і вони забули за бурсу, що дала їм змогу покінчити свої школи. А забули за неї тому, що вона давала їм тільки харч.

Тепер приходить матеріяльна сторінка. Йде про те, як роздобути гроші на скромне удержання бідних, незаможних учнів? Як звернутися до самовистарчальности, коли иншої помочі, як звідки? Одинокий вихід такий, що таки треба побирати від питомців оплати. Але ці кошти збірного удержання всеж таки будуть багато дешевші від приватного удержання. Крім цього на 40—50 учнів платних може удержатися 10—15 учнів безплатно. Бо в кухні на більше осіб все багато лишається. Деякий поміх може принести бурсацька шадниця, кооператива, влаштовані імпрези, або домашні заробітки. Йде тільки про чисельність вихованків, бо чим більша чисельність, тим дешевше удержання і кошти адміністрації. Одно крає другого. А здобути чисельність учнів можна тільки взірцевим вихованням і культурно-освітньою працею самої бурси. Коли заголошувалися до мене батьки дітей з Волині, Поліся, Підляшя, щоби прийняти їх дітей до бурси, я питався: „Що вас, люди, привело саме сюди з такої далекої сторони?" Відповідали: „Ми чули, що тут є музика, хор, спорт"... Не дуже торгувались за оплату, щоб тільки примістити їхні діти.

Крім цього усі **бурсацькі рахунки** мусять бути ведені на основі **найточнішого книговодства.** На кожний сотик — рахунок, рубрика і часта контроля. Щоби в кухні не діялися зловживання, добре було би передати її в управу Сестрам Служебницям, які совісно і найкраще цим займуться.

При організації бурс слід би нам у першу чергу звернути увагу на **бурси для учнів вищеступневих народніх шкіл по менших містечках.** У нас є деякі бурси для середнешкільної молоді, а для цієї молодшої молоді їх майже ніде нема. Колиж зважити, що кожна селянська дитина, щоб дістатися до середньої школи, мусить покинути село і перейти вищеступневу школу у містечку, тоді бурса для такої молоді повинна бути найпершою нашою журбою. Інакше селянин буде загалом позбавлений змоги випустити дитину поза село. А хоч деякі статніші й вишлють дитину до містечка, то вона там без належної опіки, на мешканні у якогось шевчика чи перекупки, вже в зарослі віку зовсім здепрavується і здеморалізується. Коли зважити ще й те, що нинішня школа українській дитині не дасть того, чого вона і її батьки хотіли б, то нема сумніву, що заснування бурси для такої молоді є найпершим нашим національним обовязком.

О. Горицвіт.

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпитки поручає фірма
Зиґмунт Залєский — Львів,
вулиця Ботмів ч. 4. 47/83 55—60

Спадщина Полуботка.

У „Польсько-Українському Бюлетині" з 13. січня ц. р. виходимо цікаві спомини п. Яна Мйодушевського про легенду довкола спадщини Полуботка, яка зберіглася по нинішній день настільки живо, що спонукала нащадків колишнього гетьмана вживати практичних заходів до відзискання скарбів свого великого предка. Автор того спомину — адвокат, який саме мав до діла з цією справою. Короткий спомин п. Мйодушевського передаємо в цілости:

*

„Минувшина минула!... — минула безповоротно! Часто чуємо те запевнення, а проте варто ніби з дна пропасти доходять якісь відгуки. Минувшина відзивається і відносимо враження, що десь у підсвідомості не лише існує, але і впливає на нас, формує нашу теперішність.

Одного дня у 1913 році, чи на початку 1914 коли я був адвокатом в Одесі, явився у мене якийсь клієнт, якого назвище я вже забув, і просив, щоби я довідався про яку то спадщину по гетьмані Полуботку ведуться розмови. Сам петент — поляк і католик, але мав бабку українку і добре знає, що по жіночій лінії є спадкоємцем гетьмана. Треба звернутися до котрогось з адвокатів у Полтові, а той дасть інформації, бо там про це всі знають.

Так і сталося. Я написав до котрогось адвоката і дістав обіжник, що спадкоємці гетьмана мають уладити з'їзд, отже хто хоче заголосити свою претенсію той повинен відповісти на квестіонар і представити докази свого посвоячення. Я виготовив відповідь і на цьому наразі річ скінчилася.

У міжчасі я заглянув до енциклопедії і довідався, що після смерти гетьмана Скоропадського, Павла Полуботка, наказного гетьмана козаків, Мазепа вкинув до вязниці (?! — видно дана енциклопедія була специфічного російського хову, бо наведена подробиця зовсім видумана. — Полуботок сам був „мазепинцем", а не противником Мазепи — Прим. Ред.). Потім на приказ Петра Великого його вислали на чолі 12.000 козаків копати Ладожський канал, але коли при тій роботі померло 3.000 осіб, відмовився від праці і спротивився приказам Петра І., після чого посадили його до фортеці Петра і Павла, де особисто відвідував його і розмовляв з ним цар Петро. Він відкинув пропозиції Петра, а відмовившись приймати ліки — помер у 1728 році. З цими останніми переживаннями звязані легенди кажуть, що Полуботко предсказав Петрові швидку смерть і візвав його на Суд Божий.

Внедовзі вибухла світова війна і мій клієнт більше не явився. Однак я вичитав у газетах, що зїзд спадкоємців Полуботка відбувся, здається, у Переяславі. На тому зїзді було кількасот осіб, вибрано комісію, яка мала вжити заходів та в дипльоматичній дорозі через міністерство закордонних справ добути інформації, які то суми гетьман Полуботко зложив в Англійському Банку? Десь потім я вичитав ще, що поголоска про спадщину не була мітом, однак сума, зложена в банку, лежала без опроцентування, була теж розмірно невелика, щось у розі за видатку на купно корабля.

Було би зрештою цікаво ствердити, скільки в усьому цьому правди і чи спадкоємці гетьмана дали цій справі спокій. Також цікаво, як то на випадок якогось завіщання, чи сприятливих обставин, люди назагал байдужі супроти ріжних проблем, вираз в великою легкістю осягають собі, що вони є своїками знаменитих осіб, віднаходять ступінь посвоячення, звязки, документи, докази, почуваються „українцями", орієнтуються у родинних відносинах, стають вразливими на історичні традиції...

Як це також дивно, що тепер, після століть, знову копали канал на півночі і знову вислали на ту роботу українців, які втратили там життя. Цим разом робили службу не наслідком указу царя Петра, але з волі уряду Соціялістичної Республики Рад". Історія повторяється і генеріщість стала вже живою сторінкою минувшини, яка „минулася безповоротно..."

Необхідна лектура для дітвори.

СВІТ ДИТИНИ — Альманах для дітей. Річник XV. Накладнія Михайла Таранька. Львів, 1934.

Яке молоде покоління, такий буде колись нарід, нація. Бо діти й молодь — це надія кожного народу. Подивімся, що діється тепер у цілому світі, а переконаємося, що так дійсно є. Італія, Німеччина, скандинавські краї, Злучені Держави Північної Америки й ін., а там і Польща — сильно допильновують виховання свого молодого покоління. І це все нації державні! Скільки більше мусить пильнувати свого молодого покоління нація недержавна, нація, що про її розвій ніхто не дбає! Добре ще, як того розвою не здержують.

Допомічну, а в нас, хто знає, чи й не основну виховну роботу над дітьми сповняє дитяча література, журнали і книжечки.

Перед нами один річник саме такого журналу, „Світа Дитини". І цю появу всі приймають з вдоволенням і признанням.

Зміст XV. річника „Світа Дитини" досить багатий і ріжнородний. Є тут вірші, байки і казки, оповідання, наукові статейки, сценічні вистави, пісні й ноти, забави, всячина. У тексті є 167 ілюстрацій (в тому 12 фотографій), що сильно підносять педагогічну вартість журналу.

Автори цих творів переважно українські, хоч є і декілька чужих (німецьких, чеських, польських, московських, хорватських).

Увесь матеріял журналу уложений за місяцями, чи пак за порами року. На тому тлі використовують його для всяких нагод і свят, що в тих порах бувають, доповнюючи його всяким повчальним і забавним змістом.

Більша частина віршів застосована до пір року і всяких свят, чи нагод: в родині, школі, селі, національних свят (Шевченко); багато патріотичних і повчаюче-виховних. Дійсною поезією, настроєм, гумором визначаються у більшости вірші А. Лотоцького (псевдонімі: Я. Вільшенко і Вуйко Томцьо), Зеваловича, Кумки, Федьковича, декотрі Підгірського. Гарна „Материнська любов" Я. Неруди. Добрі своєю бистрою обсерваційою психольогії дитини вірші Наріжної.

З казок і байок полетом буйної уяви позначені „Шість побратимів" — Грімм, „Хитрий Ібрагім" — Вуйка Славка (Святослава Лекусти), „Золотий коник" — Вацлика і „Різдвяна казка" Прісі Мадер. У гарній формі байки чи казки дитина вчиться багато природи, географії, доброго тону (байки Галі-Олени Цегельської) і ін.; пізнає вартість єдности і згоди (Шість побратимів), ціну волі (Розумний воробчик), вартість людської думки (Осел і соловій — Крилова); пізнає значіння і благословення праці (Про карлика Бурчалика — Е. Вендлера), вчиться про значіння Федьковича (А. Лотоцького). Не шкодило б, якби казок і байок було й більше.

Дещо більше є оповідань, хоч не всі вони одинакової вартости. Ґабрія Блажкевич ілюструє у „Малих мандрівниках" і „Печатці" педагогічну засаду, що дитячих питань треба добре вислухати. Р. Завадович оповідає про золоту пташку, звану щастям, за яке треба тяжко змагатися, про те, чому шанували свої книжки, про татор тощо.

Б. Заклинський показує дітям в оповіданні: „Що любов може" — діяльну любов до свого народу. Ю. Зібе про хлопчика-неробу, що хотів би у світ мандрувати, але ані вчитися ані щонебудь порядно зробити не хоче. „Сон маленького Юрчика" — Кузьмович-Головінської вчить дітей шанувати свої книжечки.

Найкраще історичне оповідання з 16. віку А. Лотоцького під заг. „Як малий Яць Білоус став козаком".

„Лінивий Юрчик К. Мандюкової добре віддає психольогію малих дітей, що лінуються навіть умитися, вбратися, причесатися чи йти до школи.

Гарні оповідання Павла Носуня (Артемюка). В оповіданні „Збираються колядувати" цікавий опис приготувань до коляди. Того самого автора „Працьовитий Дід-Мороз". Всі зимові сили природи живі, персоніфіковані. Чути життя, рух.

О. Підгірський: „Із щоденника Славка Вірного" ставить дітям перед очі проблеми сучасности, от як безробіття і взаємну поміч: діти дітям.

Напевно викликає запал і бадьорість сценка Л. Горбачевої: „На провесні". Бо воно гарне, поетичне, надається на сцену.

Володимир Хронович дає сердечний спомин згадку сироти в оповіданні „Моїй мамі", Долю сироти малює теж Ів. Яремський у „Сироті". Той сам автор дає цікавий малюнок Великодня з Радянщини.

Про первісних людей і їх культуру повчає „Юрків сон", а „Сиріткa Маруся (без авторів) вчить дітей милосердитися над сиротами і знайомить їх з нашими суспільними установами.

Наукові статейки займають у XV. річнику „Світа Дитини" розмірно небагато місця. Це переважно оповідання з історії та природи.

М. Таранько описовим способом говорить про кита-полозуба й зебру, Св. Лекуста подібно про анімали і про те, як звіратка люблять чистоту. Дуже вміло підібрані образки до цього опису. Юра Шкрумеляк оповідає: „Звідки взялася кава".

Гарним, кучерявим стилем описала Дарія Гриневич-Витановичева вивірку „Розчесаний хвостик", її життя-буття, радощі і смутки. „Малий історик" ясно оповідає про зруйнування Січи, про тих, що будили нарід із тяжкого сну (Котляревський, Шашкевич).

Більшість сценічних картинок добре надається для своєї цілі. Цікавий „Сон під ялинкою" та інші сценічні картинки надаються на дитячі вистави.

На кінці кожного місячного зшитка є ще забави, ігри, загадки, ребуси, шахові партії. У річнику досить багато співомовок, нот, пісень.

Як бачимо, то зміст XV. річника „Світа Дитини" і багатий і цікавий. Батьки і всі виховники, що дбають за освіту і духовий розвій своїх дітей, напевно такий корисний журнал підтримають. Бо тих кілька золотих за передплату верне колись сторицею: і одиницям і цілому народові.

Д-р Микола Пушкар.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланелі 69 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

ЩО СТАНЕТЬСЯ, КОЛИ НІМЕЧЧИНА НЕ ПІДПИШЕ СХІДНОГО ПАКТУ?

ПАРИЖ, ПАТ. „Еко де Парі" пише: Коли Німеччина не приступить до пакту взаємної допомоги, Франція підпише пакт з Москвою. Не буде теж вести з Німеччиною переговорів про розброєння, доки Берлін не приступить до східного пакту і наддунайського пакту.

КОМУНІСТИЧНІ ЗАВОРУШЕННЯ В БІЛГОРОДІ.

У п'ятницю вечором дійшло до великих вуличних заворушень комуністів. Підчас великої демонстрації комуністів дійшло до кривавих сутичок з поліцією. Два поліцаї тяжко ранені. Поліції вдалося схопити двох комуністів, інші втікли.

НОВИНКИ

— **Розпорядок про лад на залізницях** увійде з днем 31. ц. м. Важніші приписи цього розпорядку постановляють м. і., що при займанні місць у потягах подорожні мають держатися точно вказівок кондуктора. Не вільно займати у вагоні місця, занятого вже іншою особою, оскільки доказ заняття є замітний. Мужчинам вище 10 літ не вільно займати місця в передїлах, призначених для жінок, навіть за їх дозволом. Щодо відчинювання вікон і вентиляторів, регулювання температури й освітлення вагону подорожні на випадок непорозуміння мають слухати рішення кондуктора. В передїлах для жінок і некурців не вільно курити навіть за дозволом пасажирів. Якщо в потязі находиться тільки один передїл I, II або III кляси, то курити в ньому вільно тільки за згодою всіх присутніх пасажирів.

— **Зріст безробіття.** В дні 12. ц. м. було на терені цілої Польщі зареєстрованих 450.000 безробітних. В порівнянні з попереднім тижнем число безробітних зросло на 20.951 осіб.

— **Пожежно-будівельний промисл.** Слідство в справі масових підпалів у надвірнянському повіті довело до арештування війта Юрка Мельничука, громадського писаря Антона Мельничука і б. команданта станиці з Ослав, Бронислава Гарбіка. Вони належали до шайки, що підпалювала будинки у своєму селі, а також у Микуличині, Дорі та інших місцевостях. Члени шайки, до якої належали ще перед кількома тижнями арештовані брати Тави та якийсь Мельник, пускали з димом хати й господарські будинки, щоб опісля будувати погорільцям нові доми. На тім незвичайнім промислі доробилися значного маєтку. Слідство викрило, що в останніх чотирьох роках вони підпалили кількадесять будинків.

— **Самогубство прокурента банку у Львові.** У неділю 20. січня п. р. скінчив самогубством 58-літній Зигмунт Шрер, прокурент Банку Господарства Крайового, при вул. Глибокій ч. 4. Шрер від кількох місяців недужав на цукрицю і тому попав у велике пригноблення. Залишив жінку і доньку.

— **Львівська хроніка.** На пл. Теодора функціонар бригади скарбової контролі пустився в погоню за пачкарями запальничок, при тому посковзнувся і його револьвер вистрілив та зранив вуличного торговця Йон. Габля. Пачкарів поліція зловила. — При вул. Солодовій 4-зажив насонні порошки 60-літній столяр Ад. Мушинець, щоб покінчити з життям. Спав без перерви два дні, всеж лікар розбудив його та відіслав до шпиталю.

— **Сільський самосуд.** У Грушові пов. Сокаль счинився недавно в ночі крик, що в селі бушують злодії. Побудились люди і давай гнати гурмою за двома злодіями, що втікали до сусідного села Бобятина зі санками, на яких тягнули два колеса від возу. Так пробігли 12 км., аж врешті старший зі злодіїв 24-літній Ярослав Марцинюк, перемучений втечею, приставив і стрілив кілька разів до погоні, яка доганяла його широкою лавою. Одначе це людей не відстрашило. Один з них дігнав Марцинюка і вдарив рискалем по голові. Коли Марцинюк упав на землю, кинулися на нього інші і так його побили, що він сконав. Тимчасом його спільник кинув украдені колеса і добіг до села Бобятина, де сховався перед погонею в стодолі, а виполошений звідтам, у власній хаті. Вкінці явилася поліція й арештувала не тільки злодія, але й десятьох селян, що брали участь в убивстві Марцинюка. Слід завважити, що Марцинюк вийшов недавно із вязниці, де сидів два роки за грабунок.

— **Снігові замети на Совіт. Україні.** З Києва повідомляють про великі снігові замети в округах київській, вінницькій, чернігівській, зделській та на Молдавщині. З Москви вислали людей з залізничними плугами відгортати снігові замети на шляхах.

— **Сотні осіб згинули від морозу.** Великі морози навістили Індії. У північно-західній частині Індій померли від морозу сотні народу, засіви знищені зовсім. Сніжні бурі лютують на цілім просторі Злучених Держав. Дотепер замерзло 20 осіб. Найбільші морози панують у Кольорадо. По дорозі задержалось багато поїздів. У Сальоніках, грецькій Македонії, Тракії і Тесалії паде сніг уже цілих 30 годин. Мороз доходить до 10 степенів.

— **Справлення помилки.** В попередньому (14) числі „Діла", в статті **„Апостольська адміністрація — а не епархія,** вайшла в передостаннього реченні прикра помилка, а саме пропущено там три слова, через що зміст того речення вийшов викривлений. Дотичне речення повинно виглядати так: „Є тайною і **те,** чи о. др В. Мацюх буде епископом, **чи тільки митратом,** як був напр. о. Базюк у Босні або о. Злепко на Буковині".

Спорт.

ГАКІВКА.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО СВІТА В ДАВОС.

ДАВОС, 20. 1. ПАТ. Відбудося тут льосування дружин до гаківкових мистецтв світа. Постановлено створити 4 групи, причому на чолі кожної групи найдеться одна з вильосуваних дружин. За 4 найсильніші дружини признано: Канаду, Німеччину, Чехословаччину і Швайцарію. Групи є такі: 1) Швайцарія, Мадярщина, Швеція, Польща; 2) Німеччина, Італія, Франція і Польща; 3) Голяндія; 2) Німеччина, Австрія, Румунія і Бельгія; 4) Канада, Чехословаччина, Англія і Латвія. Дві найліпші дружини з кожної групи перейдуть до другої рунди розгривок, в якій будуть змагатися дві групи, які складаються з чотирьох дружин. До фіналу війдуть 4 дружини, по дві з кожної групи. В фінальній рунді буде простосована система пунктових змагань, т. зн. кожна дружина буде грати з кожною.

ДАВОС, 20. 1. ПАТ. Вислід з першого дня гаківкових мистецтв світа такі: Швайцарія — Швеція 6:1 (4:0, 1:1, 1:0), Італія — Німеччина 2:0 (1:0, 1:0, 0:0), (вислід несподіваний (Німеччина є мистцем Европи). Франція — Польща 3:2 (1:0, 2:1, 0:1). Канада в найкращім мечу перемогла Англію 4:1, Мадярщина — Голяндія 6:0, Чехословаччина — Австрія 2:1, Румунія — Бельгія 2:1.

ДАВОС, 20. 1. ПАТ. В неділю побідила Польща Німеччину 3:1 (1:0, 2:1, 0:0).

ЛЬВІВ. Погонь — А. З. С. 3:2 (1:0, 1:1, 1:1). Змагання за мистецтво А-кляси.

ЛЬВІВ. Креси (Тернопіль) — Гасмонея 3:0 (0:0, 2:0 1:0). Відпадні змагання за вхід до А-кляси, куди тепер входять остаточно Креси.

ЛЬВІВ. Лехія — Чорні 1:1.

Кожна лепта на „Дар Просвіті" з нагоди 66-их роковин її безупинної праці — це цеглинка під величню будову українського духа.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення і вістки не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича: Долина:

21. І. Товаріщ
22. І. Княжна Чардаша.
23. І. Серед бурі.
24. І. Корневільські Дзвони
25. І. Залізна острога.

Управа театру подає до відома, що дня 10. І. вернувся до театру п. Йосиф Стадник та обняв артистичний провід театру.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 21. І. вечірний з причини ген. проби „Мішання — шахтичем".

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 21. І. год. 7:30 веч. „Нічні дами".

Кіна.

АДРІЯ: „В погоні за чорною масою" „Сховайте ваші сутани"

АПОЛЛО: „Ігумен Бордецький" (Оборона Честохови) з Кар. Адвентовичем

АТЛЯНТИК: „Шал без жеманства".

ВАНДА: Шанґай Експрес. „Тайна Білого Пекла"

ГРАЖИНА: „Весняний вальс", „Есаїм"

КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).

КОЛІСЕЙ: „Подружжя з обмеженою порукою", ревія „Маски та личочки".

КОЛЕРИЯ: „Смерть відпочиває".

МАРУСЕНЬКА: „Тайна сальону краси" та ревія „О. Кей".

МІРАЖ: „Тільтайська трійка" (Фліп і Фляп) „Чарлі ратує Европу".

МУЗА: „Навіщо працювати?" (Льорель і Гарді), „Грішник".

ПАЛЯС: „Цигансьві мельодії".

ПАН: „Бастер роздає мідіони" „Князь Аркадії".

ПАСАЖ: „Поворот Шерлока Голмса", „Геть із кругою".

РАЙ: „Радісна година", Мі-Мае

СВІТ: „Піснею завойовую світ".

СОНЦЕ: „Марш Рачочія" та ревія.

СТИЛЬНЕ: „Голяд!" з Кларою Бов і ревія „На 100 НР".

УТІХА: „Смерть і загадка" (Гарі Піль) і ревія.

ХІМЕРА: „Вкрадено людину" (Ліаї Даміта, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Понеділок, 21. січня 1935.

Братислава (298,8) 17·20 Словацькі пісні **Кошиці** (259,1) 17·10 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12·35 Концеот, 17·45 Форт., 21·00 Двожакові пісні, **Прага II.** (349,2) 14·40 Спів, **Париж** (1648) 13·00 Музика, **Білгород** (437,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 18·30 Берл. композитори, 19·20 Нар. танки Шуберта, 20·10 Он музика, 22·25 Концеот, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 17·50 Форт. тріо Шумана, **Кельн** (455,9) 16·00 Концерт. 17·45 Фанде ер-Фантазі, Шуберта, 20·10 І. Штравс король вальса, **Ляйпціг** (382,9) 14·10 Музика. 17·20 Совісти. 20·10 Сучас. італ. музика, **Мінхен** (405,4) 14·00 Концерт, 15·10 Філ пісні, 17·50 Шопенівський концерт, **Будапешт** (550,5) 12·00 Дзвони, 19·00 Концерт. **Мілянo** (368,6) 22·00 Скрипка (Арітo Серато), **Палєрмо** (531) 17·30 Вок. інстр. концерт, 21·45 „Юлій Цезар" траг. Шекспіра, **Рим** (420,8) 17·10 Спів (Бьянчі Бінні), 17·20 Форт. ресіталь Руд. Серкіна.

Вівторок, 22. січня 1935.

Братислава (298,8) 17·05 Спів, **Кошиці** (259,1) 13·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12·35, 20·15 Концеот, 17·50 Спів, 21·30 Сучасна музика **Прага II.** (349,2) 14·35 Скрипка, **Париж** (1648) 13·00 Легка музика, 21·00 „Пелеї та Мелісанда" оп. Дебюсі, **Білгород** (437,3) 20·00 Пісні, 20·30 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 12·00 Популярна музика, 17·00 Пісні Шуберта (сп. Кукук, сопран), 20·45 „Серце" муз. драма Пфіцнера, **Гамбург** (331,9) 16·00 Вес. попол. не, 19·40 Нар. пісні 20·05 „Орфей та Евридика" оп. Глюка, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 19·00 Балади (сп. форт.), **Кельн** (455,9) 13·15 Популярна музика, **Ляйпціг** (382,2) 18·20 Хор. пісні, **Мінхен** (405,4) 14·20 Солісти, 17·30 Форт. твори Рахманінова 20·40 „Юлій Цезар" оп. Гендля, **Штуттґарт** (522,6) 20·15 „Як вам подобається" оп. на осн. Шекспіра, А. Кістера, **Бреслява** (315,8 15·10 Скрипка. **Будапешт** (550,5) 12·05, 23·00 Цик. музика, 18·45 Скрипка, **Мілянo** (368,6) 17·10, 19·00 Музика, 0·45 „Парсфаль" оп. Р. Вагнера, **Рим** (420,8) 19·15 Музика, 20·45 Веч. концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 21. січня 1935.

6·45 Ран. аван., 7·50, 22·00 Рекл. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудні денний, 13·05 Твори на дуті інструменти сольо на гр. пл., 15·40 Концерт орх., вок. дует (Марвідівна сопр., Чеховичівна кольоо. альт) в супо форт., 16·45 Лекція нім мови, 17·00 Ресіталь (альтівка, форт.), 17·25 Фільм. огляд, 17·35 Пісні в супр. форт., 17·50 Зварята зимою, 18·00 Львів в еар. басейні вод. 18·15 Симф. музика російських композиторів із гр. пл., 18·45 Віршики й казочки для дітей, 19·30 Мальовничий край — Польща, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Пісонька (тор Юранда), пятов, гармонія, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт симф. орх., 21·45 Людина та морські простори, 22·15, 23·05 Танк. музика.

Вівторок, 22. січня 1935.

6·45 Ранішня авізниця, 7·50, 22·00 Рейкам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Концерт, 12·45 „Маленький Срулько" оп. для дітей, 13·00 Полудні денних, 15·50 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Легка музика, 16·15 Скрипка П. К. О., 17·00 Симф. музика з гр. пл., 17·25 Куток мови 17·35 Пісонька (Рапацька) в супр. форт., 17·50 Почт.-техн. скринька, 18·00 Культурне й мист. життя, Сальва рерум, 18·05 Моди, 18·15 Легка музика, 18·45 Січневе повстання в творчости Жеромського, 19·05 Спів (Гендер-Стоянівська, мецосопр.), 19·20 Актуальна гутірка, 19·30 Цик. романси Ад. Астона в гр. пл., 19·50, 19·56 порт. вістки, 20·00 Муз. образець: Сон австрійського резвовіста, 20·15 Веч. денник, 0·55 Як працюємо, 21·00 Муз. рецо таж: Історія фокстрота (форт. і гр. пл.), 22·15 Сальон музика з гр. пл., 23·45 „Зі пекла" оп. Бжовн, 23·05 Танк. музика.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти. 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	**Дрібні оголошення від слова:**	
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	натрудненій і приват. кореспонденція по куно, продаж, випаси і т. п.	зол. 0.15 „ 0·10
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол.	480·—
„ „ 1/2	„	250·—
„ „ 1/4	„	130·—
„ „ 1/8	„	70,—

За редакцію відповідає Остапович Костин. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

КОНФІСКАТ ВИКЛАД ДРУГИЙ

Ч 16 (3.914). Львів, вівторок 22. січня 1935. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік VI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І пов. Конто почт. ощад. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Квартально 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 25 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Літературна нагорода за 1934 рік.

КОМУНІКАТ ЛІТЕРАТУРНОГО ЖЮРІ ТА РАДИ Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ.

Члени жюрі, вибрані Радою „Т-ва Письменників і Журналістів ім. Івана Франка" для призначення трьох літературних нагород за найкращі твори, видані 1934 р., на своєму засіданні дня 18. січня 1935 р. призначили:

1 нагороду УЛАСОВІ САМЧУКОВІ за „ВОЛИНЬ";

2 нагороду ЮРІЄВІ КОСАЧЕВІ за „ЧЕР[illegible]" і „СОНЦЕ В ЧИГИРИНІ";

3 нагороду Б. І. АНТОНИЧЕВІ за „ТРИ [illegible] СТЕНІ".

Рада Т-ва Письменників і Журналістів ім. Івана Франка визначила таку висоту нагород: Перша нагорода — 600 зол., друга — 400 зол., третя 300 зол. Згідно з рішенням Ради Т-ва нагороди можуть бути виплачені тільки членам Т-ва, тому Рада Т-ва взиває нагороджених письменників, які ще не є членами Т-ва, щоби негайно внесли до Ради Т-ва прохання приняти їх у члени.

Крім цього рішило жюрі виріжнити зпоміж виданих у 1934 р. творів іще такі книжки:

І. ЛИПИ: „КОЗАКИ В МОСКОВІЇ", Е. МАЛАНЮКА: „ЗЕМНА МАДОННА", В. СОФРОНОВА: „ЛИПНЕВА ОТРУТА".

В. СІМОВИЧ, голова. М. РУДНИЦЬКИЙ, секретар.

О. БОДНАРОВИЧ, М. ГНАТИШАК, В. ДОРОШЕНКО, К. МАЛИЦЬКА, М. МАТІВ-МЕЛЬНИК, Ю. ШКРУМЕЛЯК.

Святочне проголошення нагород враз з рефератом на тему останнього конкурсу та прилюдною дискусією відбудеться в четвер 31. ц. м. в год. 6. вечором у салі „Української Бесіди".

Розкол у православній церкві на Підкарпатській Руси?

Прага, січень 1935.

Перед двома тижнями відбулися в Тячеві на Підкарпатській Руси збори тамошніх невдоволених православних вірних. У зборах взяло участь пятнацять православних батюшок та понад двіста представників православних парохій, головно з верховинської частини краю. Товчком до зїзду було — як подає ужгородський кореспондент „Лідових Новін" — **невдоволення з теперішнього проводу підкарпатської православної церкви.** Визнаною православною церквою на Підкарпатській Руси є лиш церква з юрисдикцією сербської православної ерархії, а її епископом є серб Дамаскин (тепер у Мукачеві).

Тячівські збори постановили утворити на Підкарпатській Руси **православну автокефальну церкву під проводом пражського архиепископа Саватія,** яка підлягала б безпосередньо царгородському патріярхові.

Устав цієї церкви — як інформує кореспондент „Лідових Новін" — виробив адвокат **д-р Михайло Станько,** б. український емігрант, шваґер д-ра Бращайка з Ужгороду. Цікаво — пишуть „Лідове Новіни", — що богослужебною й урядовою мовою нової церкви має бути **українська мова.**

Виконуючи свій журналістичний обовязок, обмежуємось покищо лиш до цієї короткої вістки. До докладнішого обговорення дуже цікавих відносин у церковному житті на Підкарпатській Руси повернемося ще в окремій довшій статті.

М—н.

Крах східної кольонізації.

Читаємо в останньому числі „Пяста": „Від 1920 р. хвиля селян пливе із Заходу на Схід. Шукали хліба для себе і своїх родин. Осідали на наділах дворської землі. Здавалось, що це явище природне, до того згідне з державними інтересами. Тимчасом тепер ми є свідками відворотного процесу. Селяни вертаються зі Сходу на Захід, де за варстат праці на ріллі дуже трудно. Свідчать про це факти з підгаєцького повіту. В 1920 р. наплило до цього повіту 4.850 осіб, що дає близько 1000 родин. В останніх роках вернулось назад 1.200 осіб. Відпродано українцям 1.713 моргів землі. Ці цифри говорять дуже багато. В інших повітах діється те саме, може ще гірше".

Цифри справді дуже повчаючі, тільки потяжки розуміють їх фальшиво.

Хліборобський колєктивізм не йде.

Як повідомляють з Москви, на окружному зїзді Совітів Калінін виголосив промову, в якій підкреслив, що праця совітських хліборобів нездала, інтензивність праці дуже слаба. Колєктивні господарства не вміли дати собі ради з лихими господарськими обставинами минулого року. Врожай торічної озимини був менший ніж середній. Дальше Калінін зазначив, що Совітська Росія забагато зїдає хліба. Зібрано 1.5000 міліонів сотнарів і все те зїли, бо замало є інших харчевих засобів. Колхозники працюють зле, з винятком там, де є добрий провідник. Взагалі широка хліборобська маса не дбає за розвиток колхозів.

Сарські емігранти в Совітах.

Руська преса повідомляє з Москви, що совітський уряд згодився принятн до совітської Росії всіх робітників із Сарщини, які будучи комуністами, можуть стягнути на себе репресії німецької влади. З огляду на свої високі квалі-

фікації, ці робітники мають занятн провідні становища в совітських копальнях. Є навіть плян створити для сарських емігрантів окрему оселю під назвою Красносарськ біля Москви.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. I. sarny we Lwowie, w składzie wiceprezes S. O. Ł. Malicki jako przewodniczący, S. O. D-r J. Locker i S. O. K. Michale jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 8 (13906) czasopisma pt. „ [illegible]" z daty Lwów, 12. stycznia 1935. do Sygn. VI. I. Pr 6/35, na posiedzeniu niejawnem w dniu 16. stycznia 1935 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną 12 stycznia 1935 przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Діло" Nr. 8 (13906) z daty Lwów, 12. stycznia 1935. zawierającego: 1) w artykule pt.: Widpowid' ministra sprawedliwości" w ustępie od słowa: „Pidkreslyw' — do słów: „abo notarem" — znamiona występku z art. 170 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego [illegible] drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. grudnia 1862. Dz. p. p Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przez endencyjne przekręcenie i przerobienie treści przemówienia Ministra sprawiedliwości Michałowskiego na sejmowej Komisji budżetowej, szerzyć nieprawdziwą w odomość o niedopuszczeniu żydów i ukraińców do Sądu i notarjatu, mogącą wywołać niepokój publiczny. Według §§. 447, 489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: L. Malicki w. r. Protokulant: S. Podhorecki w. r. Za zgodność Janowicz kier. sekret.

Стереженого Бог Стереже!

каже давна українська приказка. Тому стережіться перед злодіями і обезпечуйте від крадежі із вломом своє майно в одинокому українському

Товариств взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР", у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

З великих роковин — роковини найбільші.

Львів, 21. січня 1935.

„...В трудну годину народилася воля України..." У таку трудну годину, що під тягарем тої години, і тих труднощів, що наросли у психіці народній впродовж трудних попередніх двох століть, — загинула воля. Чи можна було її втримати й оборонити та хто і що тут завинило, що вона не вберглась, — це сьогодні тема для міркувань історників, історіософів, політиків, соціольогів. Для народу залишилося гнітуче почування диспропорції поміж тим, що було і тим, що є, залишились спомини, дати, документи. Все ніби речі нереальні, абстрактні, архівальні, а проте вони мають достаточну силу, щоби перетворювати національну душу та бути джерелом надхнення поколінь. У трудній годині родилася воля, — залишилась традиція боротьби за волю, могутня підвалина свідомости своєї вартости і своєї остаточної цїли кожної повітньої нації.

Наведені вгорі слова взяті із тексту IV. Універсалу Української Центральної Ради, що проголошував далі: „... Від нині Українська Народня Республика стає самостійною, від нікого незалежною, суверенною Державою Українського Народу..." Було це 22. січня 1918. року, в словах про важну хвилину народин волі і про початок державної суверенности і про одночасно встановлені основні конституційні постанови нової держави — говорили поважні звуки дзвонів Софійського храму.

В три дні пізніше одною вулицею покидали Київ оборонці молодої української волі, другою вступали у нього її грабарі. А рівно в рік пізніше, на тому самому історичному майдані, під згук тих самих софійських дзвонів, лунали інші слова: „Від нині по єдине зливаються століттями відрвані одна від одної частини..." А щоб пророчого пригадати, що історія повторяється, в сім днів після того другого урочистого акту відбулася знову евакуація Київа, при чому державні центральні установи ніколи ніяк до столиці України не вернулися..

Залишилася знову дата. З усієї тисячелітньої історії українського народу дать мабуть найбільша. Бо справді важко було б відшукати іншу дату, яка так само свідчила б і про свідомість національної спільноти всіх українців, і про свідомість спільноти їх інтересів, і про тому свідомість своєї національної особовости, яка виявляється у змаганні до повної незалежности. Дві дати — 22. січня 1918. р. і 22. січня 1919. — це проголошення реалізаційного акту двох частин національних ідеалів. Сила тих дат у тому, що незалежно від успіху реалізаційних спроб, незалежно від обставин в якомунебудь часі, ідеал залишається таким самим живим і найвищим ідеалом. Можна би ще хіба додати, що проголошення принципу права самоозначення народів — було легалізацією права народів мати свій національний ідеал, якого теж сьогодні ніхто у культурному світі нікому не квестіонує.

Коли нині згадуємо роковини подій вперед 16 і 17 літ, то у ще покращому світлі стають події з 1935. року. Замість згуку дзвонів і всієї революційно-романтичної декорації, а якою відбувалися тодішні величні акти волі, — лунають нині у шпицях московських експонентів на Україні стрі-

МІСЬКІ ТЕАТРИ у ЛЬВОВІ в дні 22-го січня 1935 р.
Великий Театр нині год. 7·30 веч.
Прем'єра! „Міщанин шляхтичем" Прем'єра!
комедія, опера, балет
Найвеличавіша карнавалове видовище.

Театр Різнородностей нині 7·30 веч.
„Нічні Лети"
Сенсація — емоція — проблема очікуючої жінчини.

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпитки поручає фірма
Зигмунт Залєський — Львів, вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 57—60

ли, від яких гинуть українські культурні діячі. Самої згадки про тодішні часи й події досить, щоби паразитися на розстріл. Поворот хвилі воюючого комунізму, поворот хвилі кривавого терору проти всього українського, глум над національним ідеалом — це політична дійсність в кількадесять літ після тих величних актів. Хто не знав би всесвітньої історії і самої історії України, — міг би справді попасти в розпуку: як страшенне вкарбовано велику історичну нагоду і до якого ступня дійшла наша програна. Коли на Совіцькому майдані відбувалась святочна церемонія у 1918. і 1919. рр., то до Києва доходили вже відгуки гарматніх вистрілів і на вулицях міста царила атмосфера непевности: тому й серед учасників тодішнього свята було чимало одиниць, які з найбільшою журбою гляділи у будучність. А проте напевне не було нікого, хто припускав би, на дно якого провалля докотиться у такому коротькому часі доля народу. Єдиною розвагою може бути пригадка, що й на кілька літ перед проклямуванням соборности й суверенности не було ні одного українця, який вірив би у таке чудо.

Історія не признає поняття чуда, а навіть теорія історичного фаталізму вимагає необхідних „імпондерабілій" без яких не можуть — наче деус екс махіна — явитися переломові події. Був у 1917/18 рр. пригожий зовнішній момент, але не було необхідної внутрішньої підготовки. Тому провалились акти, навіть наймудріші і найславетніші, що свідчать про мудрість тодішніх керманичів чи про здоровий інстинкт, — та яких проте не підтримали маси, бо ті акти не ввійшли ще в психіку мас, не стали нерозривною частиною їх світогляду. Колесо історії відвернуло ситуацію: сьогодні найбільш некорисна кон'юнктура на українських землях, уніфікованих та децентралізованих з чужонаціональними територіями у чужонаціональних державах, — зате стомилевими кроками вперед пішов процес оформлювання національної психіки згідно з модерним розумінням нації. Було ще на Україні в рр. 1917/18, ба навіть 1919. і 20., безліч „невтральних". Але злобні пісоньки кружляли про тую Директорію, що її влада простягалася над клаптиком землі, що лежала під вагонами евакуційного потягу. І були випадки, коли здорові парубки з села виходили дивитися, як на цікаве видовище, як жменя вірних верховній українській владі героїв кервавилась за волю рідного краю, за волю тих „невтральних" сел і їхніх „невтральних" мешканців.

Коли згадуємо величні моменти українського визвольницького взльоту, то одночасна пригадка таких сумних проявів тодішніх відносин в нічому тих великих дат не обезцінює. Навпаки: вона вивищує їх та спонукує до оптимізму супроти будучини: бо ті негативні явища тодішнього внутрішньо-національного недорозвою безповоротно минулися. Перейшов нарід через чистилище мук і досі з нього не вийшов, але в його вогні викристалізувалася Ідея.

І при спогаді тих великих років — віддаємо поклін Ідеї.

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпитки поручає фірма
Зигмунт Залєський — Львів, вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 57—60

Після сарського плебісциту.

Женева, 16. січня 1935.

Висліду голосування в Сарщині чекали в Женеві з великим напруженням. По-перше, тут розуміли дуже добре всю політичну вагу цього історичного акту, а по-друге, ціле технічне переведення тої справи належало органам Союзу Народів, отже було питанням його чести і політичного значіння. І Союз Народів може бути гордий і з технічного переведення голосування і з його результатів. Загальною думкою тутешніх політичних кол є, що плебісцит переведено наскрізь безсторонньо та що висліл його є дійсним виявом волі населення.

Поважної більшости голосів на користь приєднання Сарщини до Німеччини тут чекали, але 91 відс. всеж були дещою несподіванкою. Такий рішучий вислід голосування викликав не лиш величезне одушевлення в Німеччині, а й вдоволення як у Льондоні, так і в самім Парижі. Частина паріської преси гратулює Лявалеві, що він не заангажувався в якийсь спосіб в агітації на користь Франції чи дотеперішнього стану.

Загальне значіння перемоги Німеччини в Сарщині полягає в скріпленні **засади самоозначення націй**, яку може доведеться незабаром уживати і для полагодження поневолених націй на Сході Европи. В межах самої Німеччини перемога в Сарщині скріплює без сумніву становище Гітлера та національного соціялізму, що не спинили девять десятих населення Сарщини висловитись за спільною батьківщиною, яке не зважало на лад, що в ній панує, хоч мало проти нього поважне застереження. Для всієї Европи полагодження сарської справи означає усунення поважної перешкоди для порозуміння між Францією та Німеччиною.

Всі ці три моменти разом є трьома ударами проти московського уряду, який поборює безоглядно засаду самоозначення націй, веде боротьбу проти уряду Гітлера в межах Німеччини і в Европі та бачить своє головне завдання в поширенні й поглибленні противенств між великими державами. Перемога Німеччини в Сарщині є тим більшою поразкою Москви, що переважна частина тих 46.000 голосів, які впали за вдержанням дотеперішнього стану, належала комуністам, кермованим, як і всюди з Москви.

Хоч полагодження формальностей з остаточним прилученням Сарщини до Німеччини триватиме ще може кілька тижнів, але творці політичних відносин в Европі числяться з ним як **доконаним фактом**, роблять висновки, що йдуть дуже далеко і кують плани майбутнього порозуміння між великими державами. Головним варстатом цих планів є Льондон. Першим кроком до їх здійснення має бути поворот Німеччини до Женеви. Правне урегулювання німецького доозброєння має бути осягене в той спосіб, що держави, які підписали версайський договір, мають передати свої дотичні права супроти Німеччини Раді Союзу Народів, себто фактично зректися їх. Зміст цього проекту свідчить дуже виразно про те, що автори його просто не числяться з присутністю заступників московського уряду в Женеві. І це властиво дає деяку надію щодо можливости перевести цей проект у життя.

Коли в Льондоні числяться з римським пактом між Францією й Італією та можливою зміною відносин між Францією та Німеччиною наслідком полагодження сарської справи, то там мають очевидно поважні причини для цього. Ці два останні політичні акти ріжняться від усіх інших попередніх тим, що існують не лиш на папері. Те, що дістала Італія від Франції в Африці, і те, що здобула Німеччина тепер у Сарщині, є першими пересуненнями держав них кордонів від підписання миру по світовій війні.

Даром Франція ані не зробилаб концесій Італії в Африці, ані не виявилаб тепер своєї безінтересовности в Сарщині. Коли можна було припускати, що Франція бажала скріпити свою позицію в Москві, спираючись одночасно на Рим, то припускати, що Лаваль шукає собі приятелів одночасно в Берліні і Москві, булоб досить недотепно. Так він рішуче не виглядає ані в дійсности, курячи флегматично в салі журналістів Союзу Народів, ані на численних фотографіях, які з нього там роблять.

Літвінов напастує вправді і Лаваля і Бенеша, і всіх, кого може, роблячи розпучливі зусилля, щоби вихати східний пакт до проекту загального порозуміння великих держав, але вигляди на це порозуміння великі. Тяжко припустити, щоб Гітлер, скріпивши своє власне становище і становище Німеччини в Европі успіхом у Сарщині, зробив ще Німеччині в Европі успіхом у Сарщині, зробив ще Німеччині в Европі успіхом у Сарщині, зробив ще Німеччині

Нервоболі

Хто часто
терпить на
нервоболі,
нехай тямить,
що помагає на них

Аспірина

мала таблетка, а успішна.

768 Дістати можна у всіх аптиках.

Дешеві білі дні

з 40% зниженою ціною уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Вибагливі плащі 70 золотих
сукні 35 золотих
Великий вибір.
Жіноча конфекція
ФЕМІНА
Львів, площа Галицька 12 а.
І. пов. ріг вул. Баторого. 660

День 22. січня Музеєві визвольної боротьби у Празі.

З 1935. р. минає пятнадцять років, відколи у Празі повстало товариство, яке удержує і провадить „Музей визвольної боротьби". За цей час у Музею прибиралася сила народніх скарбів. Уже тепер довелося поширити приміщення на три кімнаті більше, бо безпастанно звідусіль впливають нові й нові багаті музейні речі. Рада товариства й директор „Музею" докладають усіх сил, щоб „Музей" якнайтак доступним зробити для громади. А проте тісне помещкання мало до цього дає змоги: ледви четвертину зібраних речей можна було виставити, решта мусить чекати слушного часу, доки Музей не спроможеться на краще приміщення. Від двох років товариство збирає датки й пожертви на „Український Дім" у Празі. В ньому найшов би й „Музей" місце для своїх скарбів, у ньому можливо найти місце й усі українські наукові й культурні товариства й установи, що мають свій осідок у Празі. Досі зібрано до 200.000 чеських корон, але усього цього не стає й до половини, щоб могти приступити до будови дому (він має коштувати 500.000 чеських корон). Датки напливають із усіх кінців землі (дослівно кажучи), але, здебільша ,це дрібні пожертви заїжних у різні кути земної кулі наших політичних еміґрантів, що самі борються з матеріяльними недостачами. На різні відозви край відзивається мало, й це дуже боляче. Рада товариства вибрала о д и н д е н ь у році, памятний для нас усіх день 22. січня — на день „Музею визвольної боротьби України". Кожний українець, згадуючи того дня 1918. рік, повинен би згадати й ту установу, що збігає памятки, звязані з днем 22. січня 1918. року.

Хай би хоч того дня наше громадянство зрозуміло вагу такої важної всеукраїнської установи, як „Музей визвольної боротьби України" й поспішило товариству, яке Музеєм займається з допомогою. Хай би хоч у 1935. р. став у Празі „Український Дім". Товариство змінило статут. Цей новий статут передбачає великий вплив краю на справи Музею. У звязку з цим добреб подумати і про те, якби якнайкраще допомогти такій національній справі.

А всеж — 22. січня згадайте „Музей визвольної боротьби" у Празі.

Кожний хай вишле якусь жертву на це діло.

Гроші можна слати на Земельний Банк Іпотечний у Львові, поштова складанка 500.170 з допискою МУД (Музей, Український Дім).

Наша інтеліґенція і справа фізичної культури.

Почнемо від старих, добре знаних нам усім правд. Писати про них і читати вже надокучило. Але на те нема ради. Така вже структура людської психіки й думання, що саме знані й визнані правди треба все людям пригадувати.

Перша правда — це та, що суспільне життя можна будувати тільки конструктивною працею. Працею всебічною, що задовольнялаб усі вимоги сучасного суспільства. Якщо цієї всебічности нема, тоді наріг, можна сказати, сам свідомо підготовляє свої невдачі в сучасному й майбутньому. Таке бувало вже перед і не в одного народу.

Другою правдою назвемо факт, що розвивати конструктивну працю й кермувати нею може тільки інтеліґенція. Не знаємо випадку в історії народів ,щоб т. зв. „маса" здатна була вести якунебудь суспільну працю без проводу своєї інтеліґенції. Хто говорить інакше, той свідомо перелицьовує правду життя.

До третьої правди зачислимо явище, що живі культурні народи ставлять собі виразно окреслений ідеал. Сьогодні таким ідеалом уважають культурні народи свій найвищий національний розвиток. Ідеал цей здійснюють державні народи через специфічні форми свого державного будівництва та суспільні організації (Італія, Німеччина, Росія); недержавні народи можуть спиратися тільки на свої національно-суспільні організації.

Успішний розвиток тих організацій буває всюди найважнішою передумовою успіхів у здійсненні поставлених ідеалів. Але не будуть розвиватися організації там, де в народі нема повного фізичного й духового здоровля.

Тільки в здоровому тілі народу може розвиватися здорова його душа. Можуть виплекуватися суспільні цінности, що до них та ютужать нинішні суспільства — ідейність, солідарність, дисциплі-

ІВАН НІМЧУК.

Київ у часі проголошення злуки.

Переміни у зверхньому вигляді міста. — Багатство у крамницях і магазинах. — У київських театрах. — Ріжниця між українською і російською пресою. — Большевицька агітація і галицьке вояцтво. — Київ у політичній горячці. — Свято 22. січня 1919 р.

Київ, куди я приїхав разом з галицькими делегатами на Трудовий Конгрес, зробив на нас усіх враження не тільки великого, але й гарного міста. Розкинений на горбках, представився він нам у своєрідній панорамі. Високі, масивні будівлі, величаві церкви, опера, що могла зовсім добре стояти у найбільшій столиці заходу, — все те вже на перший погляд вказувало що столиця України є містом великим і по своєму модерним. Багато краси додавали йому розлогі сади-парки і могутній Дніпро, що його оглядали ми з Володимирської гори, стоючи поруч памятника св. Володимира.

Що правда, тут і там видно було сліди громадянської війни та революції. Вулиці занедбані, шиби декуди повибивані. Зате саме тоді діставав Київ назовні чисто український характер. Це команда осадного корпусу Січових Стрільців видала приказ, що всі вивіски в місті мають бути до означеного речинця перемальовані, чи пак перероблені на мову українську. Це було на тодішні київські відносини зовсім революційне потягнення, з якого всі москал. та їх прихильники були крайне невдоволені. Та приказ був ясний і всі хоч-не-хоч мусіли до нього пристосуватись. І таким чином щодня, хоч і повсякденні написи російські і на їх місці появлялись українські, так, що за розмірно недовгий час навіть на людним, багатім Хрещатику майже всі вивіски були зукраїнізовані. На жаль, не було приказу, щоб тексти тих вивісок затверджувала якась комісія чи хочби одна тямуча людина; тому була в них сила помилок і прогріхів проти духа української мови, а деякі написи і викликували у ворогів просто сміх та всякі догепи.

Одночасно з тим киделося в очі на кожному кроці велике багатство. Багаті ювелерські склепи, багаті магазини і крамниці, а переловсім сильно заставлені мясивами й печивами ресторани, кавярні, молочарні. По Відневі, звідки я виїхав щойно перед кількома тижнями і де панував дійсно страшний голод, де населення було виснажене до-краю, де на брамі центрального цвинтеря висів цілими тижнями без перерви чорний прапор на знак, що нема дня, в якому не померло би найменше сто мирних мешканців (очевидно — переважно з недоїдання, себто на сухоти), — такий стан міг чоловіка радувати. Але зате бентежило трохи, що кияни не привязували до того всього ваги й не вміли того добра цінити, що на кожному кроці процвитало у них обжирство й пияцтво, що там люди взагалі сиділи і бавились довго в ніч, а вставали неможливо пізно, так, що напр. в 9 год. ранку не можна було дістати в молочарні ні кави ні склянки молока, бо щойно тоді такі льокалі відчинялись і чекали довго-довго на першого сніданкового гостя...

Як театроман, що знав дуже добре репертуар усіх віденських театрів, рішив я скористати з нагоди і приглянутись усім київським театрам. А грали тоді у Києві театри: Державний, Молодий під проводом Курбаса, Садовського і Саксаганського. Був я в театрі Курбаса, де йшла м. ін. пєса Макса Гальбе „Молодість". На виставі було абсолютно не більше, як 40—50 осіб, при чому саля була неопалена. Це був просто геройзм акторів, що грали серед таких обставин, не маючи до того перед собою глядача. Куди краща фреквенція була в Держ. Театрі, де йшло тоді м. ін. „Лісова пісня" Лесі Українки і „Між двох сил" Винниченка. На цій пєсі ситуацію рятувало вояцтво, що майже на половину заповняло салю. Зате великі збори мав театр Садовського і Саксаганського, бо до обох ходили масово кияни. Та що в того, коли публика в тих театрах поводилась просто неможливо! Не досить, що під час акції на сцені глядачі найспокійніше в світі лускали собі сімячко, яке лежало купами поруч крісел, не досить, що люди розмовляли і пояснювали собі те, що діялось на сцені, зовсім свобідно, перешкоджаючи і собі і своїм сусідам, — то нетерпеливіші глядачі, які бажали слухати уважно ходу акції на сцені, викрикували ввесь час голосно на всю салю: „Тіше-Увага". Це „тіше", якому негайно секундував оклик „увага", повторялось буквально що кілька секунд і так ішло впродовж цілої акції. Деяку зміну вносив в оту дивну атмосферу серед публики якийсь обурений до-краю галичанин, що час до часу вставав зі свого крісла, підносив одну руку в гору і просив собі на всю салю: „Прошу о спокій!" Глядачі дивились на нього здивовані (мабуть не розуміли, чого він хоче) і говорили дальше своє. Таке я пережив на виставі „Вія" в театрі Садовського, де виступала славна співачка Литвиненко-Вольгемут, що зі своїм голосом могла стати одною з перших співачок світа, а примушена була обставинами співати в таких відносинах. Подібно було і в театрі Саксаганського.

Очевидно — не менше від театрів цікавила мене і тодішня преса. А виходило у Києві за Директорії щось до десять українських щоденників і тільки два чи три російські. Який був наклад тодішньої київської преси, як далеко розходилася вона поза Київ, не знаю. Але знаю одно, що тодішня українська преса, хоч така численна і матеріяльно добре забезпечена, під редакційно-інформаційним оглядом не витримувала ніякого порівнання з пресою російською, в якій працювали очевидно переважно жиди, що все вміли роздобути цікаві інформації і їх відповідно розмістити у своїх органах. Памятаю напр., що знайомлення з найважніших засідань Трудового Конгресу можна було вичитати значно скорше в пресі російській, ніж в українській, хоч ходом нарад Конгресу цікавились тоді всі, в першу чергу, розуміється, українці. І не можна сказати, щоб тодішня українська преса була вбога або не мала достаточного числа співробітників. Навпаки: матеріяльно преса була забезпечена, бо всі прес. органи дістали великі суми грошей від Директорії, а щодо співробітників, то напр. такий щоденний орган самостійників „Україна" мав ні менше ні більше, а ок. 60 співробітників. Це не перешкоджало, що коли я на пос-

на! Тим і треба пояснювати такий стихійний і величавий розвиток у всіх європейських народів установ та організацій фізичної культури — все одно державних чи громадських.

Установи фізичної культури нинішнього цивілізованого світу можна розподілити на три типові групи. До першої належатиме англо-саксонський світ. У ньому фізична культура народів, побудована на добрій волі й свідомости громадян, розвивається поза повною контролею та впливами держав. Розвиток установ фізичної культури вважають ці народи наказом науки й життя та своїм святим і непорушним привілеєм.

У Скандинавії стала фізична культура, рухавка й спорт складовою частиною суспільних і родинних звичок, можна сказати, психольогічною передпосилкою громадянського ладу, способу думання й поведінки людей. На терені інституцій фізичної культури, спортових і рухавкових організацій розвиваються там симпатичні взаємини між інтеліґенцією, селянством і робітництвом на основах безоглядної рівности й повноправности всіх членів. Там саме процвітають суспільні цінности громадянської солідарности й карности, спертi на міцних авторитетах проводу.

В центральній і східній Европі поплив спортовий і рухавковий підйом річищем повної мілітаризації. В Італії, Німеччині й Польщі став він дисциплінованим виразником державницького відродження націй, а в Росії сліпим знаряддям терору меншости над більшістю. Чи так, чи так, а в скрутному положенні держави, головнож у випадку війни, він стане на послух мілітарних сил, отже по добрій волі віддасть себе в готовій мілітарній формі на жертву батьківщині.

Ми, як у всіх ділянках суспільного життя, так і в ділянці фізичної культури, спорту й рухавки стоїмо між европейськими народами на сірому, майже невидному кінці. В нас за мало зрозуміння для справ фізичної культури народу. Ми не доцінюємо фізичного виховання молоді; більше того — ми чомусь з погордою й неохотою дивимося на наші спортово-рухавкові організації.

В нас спортово-рухавкові товариства ледви животіють. „Луг" під тим оглядом може щасливіший виємок. Тут гуртується чи не найздоровіша частина нашої молоді. Вона ідейна, карна, дисциплінована та визнає безастережно авторитет свого проводу. Але його муляє інший болюк. У ньому нема нашої інтеліґенції.

Поведінка української інтеліґенції з „Лугом" у найвищій мірі невластива, з національного боку жалюгідна. Ми не дивуємося нашим націоналістам. Їх завдання — негувати на тому відтинку наше творче національне життя. З того погляду їх постава до „Лугу" ясна й не викликає в нікого ні найменшого здивування. Розуміємо також і тих, що все говорять і числять на „маси", тільки ніколи до них не підходять. Від них не можна вимагати ні розуміння, ні спочуття для „Лугу".

Але як і чим оправдати байдужу поведінку з „Лугом" тої частини української інтеліґенції, що привикла думати й працювати конструктивно?... Чому вона не підтримує цієї наскрізь конструктивної й ідейної організації своєю працею й авторитетом? І тут саме ми повинні сягнути до коріня нашого національного лиха.

В нас запанував уже погляд, що молодь треба заправляти й притягати до конструктивної роботи. Але цю правду засвоїли ми собі поки що тільки академічно, не розглянувши її основно, критично й практично. Ми забуваємо, що ця підготовка молоді до конструктивного національно-громадянського життя може відбуватися тільки в таких установах, що своїми формами організації та внутрішнім змістом праці відповідають структурі психіки, інтелектові й емоціям молоді. Скажім просто: в установах фізичної культури, в рухавково-спортових товариствах. Але їх не можна лишати на самі тільки моральні й матеріяльні сили молоді. Вони мусять спертися на старшому громадянстві, не його інтеліґенції. А ця інтеліґенція обтяжена, на жаль, первородним національно-суспільним ґріхом.

Частина нашої т. зв. „ділової" інтеліґенції, занятої громадянською працею в освітніх та економічних установах, переконана, що її абстиненція в національних організаціях фізичної культури та відродження від молоді виправдані! Таким чином вона заспокоює своє громадянське сумління. Заспокоює, бож вона - мовляв, своєю працею підготовляє краще завтра народу. Підготовляє та... забуває, що її мирна підготовча праця

Дуже рідко появляється в нас збірка цікавих, — літературно написаних оповідань. Одною з таких рідких збірок є

ЛИПНЕВА ОТРУТА

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10. Ціна зол. 1·40.

ПОДЯКА.

Оним почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на житя „КАРПАТЯ" у Львові за скоре і без зайвих трудностів виплачення повної обезпеченої суми по мому бл. п. мужеві о. Миколі Кравцеві, парохові в Лопатині.

Скоре й акуратне виплачення обезпеченої суми вимер. долярів 500— упоминаюче мене поручити не одиноке українське Товариство обезпечень на житя „КАРПАТ Я" у Львові найширшим кругам української суспільности. 582 Єлена Кравців.

мусить бути в своєму часі відповідно завершена. Що без цього завершення ніяке краще завтра само від себе не прийде? Що жертвенне зусилля для цього завершення може зложити тільки молодь? Молодь вихована й підготована до своїх завдань у національних установах фізичної культури! Що цієї молоді не можна лишати на її виключні власні сили. Чи наша „ділова" інтеліґенція думає коли про те?! — Мабуть — що ні!!

Немеше трагічне непорозуміння в поглядах старшого покоління інтеліґенції. Старший наш, скажім, сивоволосий інтеліґент переконаний, що він безумовно не має що робити в „Лузі". Там-же, по його поглядам, тільки скачуть, бігають, перевертаються!... Ні, шановний громадянине! Трагічна помилка!

В „Лузі" попри фізичні вправи, що дають здоровля та розвиток фізичних і моральних сил людині, кипить також безупинна культурна праця. Там ідe національне освідомлювання членів на основах навчання українознавства, плеканнн характерів, товариської спілки, вповаління громадянських повинностей. Чи це нічого не значить, і нічого не каже?!...

Постава нашої інтеліґенції до „Лугу" повинна й мусить змінитися! Ми не смімо забувати, що живемо в історичній хвилині плинкости, що на наших очах народжується новий світ із новим ладом. Що ці народини жадають від нас ще раз і ще раз великих жертвенних зусиль!... Що ці зусилля мусить зложити в першу чергу молодь! Молодь свідомо до того фізично й духово підготована!

Чи українська інтеліґенція свідома цього?!

З. К.

Сесія Ради Ліґи Націй закінчилась.

ПАРИЖ, 21. 1. ПАТ. Аґенція Аваса повідомляє з Женеви, що нині вечором замкнуть 84 сесію Ради Ліґи Націй. На пополудневім засіданні Рада Ліґи Націй розглянула спір між Іраном та Іраком.

ханця одного з його редакторів, п. Вол. Дорошенка, написав статтю про ситуацію у Відні, дописавши під наголовком: „Від власного кореспондента в Австрії", то ту статтю помістили в рубриці „Кореспонденції", себто „Дописи з краю"... Так дбайливо і з таким знанням брались дотичні редактори-референти до справи! Щойно після вияснення йшли вже дальші мої статті про відносини в Австрії та в середущій Европі, про що в Києві ніхто нічого не знав, на відповідному місці.

Або такий факт: У сам день Йордану відбувались у Києві з великою парадою похорони 16 Січових Стрільців, що згинули у протигетьманському повстанні під Мотовилівкою. Був між ними сотник Федь Черник, старшина С. С. Звягевич і ще один незнаного назвища — решта прості стрільці, мабуть усі з Галичини. Назвищ тих погибших не міг я ніяк роздобути, хоч допитував ріжних товаришів-старшин, що служили при С. С. Ніхто їх не принесла і клєпсидра, видана С. С., в якій зазначено тільки, що всі вони полягли за самостійність України, так, що — з винятком Черника і Звягевича — ховали тих Стрільців начебто безіменних. На диво — ніодин пресовий орган не приніс ані в дні похоронів, ані в найближчих днях списку тих полеглих, хоч усі українські щоденники помістили великі статті з приводу похоронів та описи похорснів... Чи можливе щось подібне на заході Европи?

Вже на другий день після приїзду відшукав я мого шкільного товариша Ом. Чорноского, якого галицька Українська Національна Рада, чи пак Секретаріят Військових Справ, назначили командантом кількох гуцульських сотень, що їх вислали на допомогу Директорії. Сотні ті були розташовані в Бендерських казармах. Це були перші сотні, що прийшли з Галичини до Києва, але що це були хлопці тверді, недоступні для всяких большевицьких підшептів, то большевицькі елементи дуже їх знеповиділи. Треба знати, що наші вояки кожного, хто підходив до них біля казарм з большевицькою агітацією або з якоюсь бібулою, передавали негайно своїй безпосередній владі, яка передавала їх очевидно до арештів.

Тут треба пригадати, що тоді йшла в Києві шалена агітація комуністів. У кульоарах опери, де мав радити Трудовий Конґрес і де було щодня повно депутатів, увихались агітатори, які роздавали явно большевицьку літературу. Большевицька агітація відбувалась також на вулицях, у поїздах, на всіляких зібраннях та взагалі скрізь і всюди, де тільки збирались люди. І тої агітації ніхто поважно не думав припиняти. Бувало й таке, що під ліхтарнею ставав собі большевицький агітатор та улаштував імпровізований мітінґ. Люди одні слухали, інші відходили, але запротестувати проти демагогічної промови не було кому. Могли це зробити тільки вояки, але їх було небагато і всі вони були в службі. А як і не мали служби, то галицький вояк як почувався в Києві мабуть ще більше чужим, як у Львові, і коли навіть чув промову такого агітатора, не важився без приказу виступити проти нього. Тільки коли такий агітатор зайшов перед казарми, або таки до самих казарм (бо і таке бувало!), то наші вояки віддавали його в руки своїм старшинам.

Взагалі галицькі вояки мали в Києві серед українців найкращу опінію, які й привязували до їх появи й побуту на Вел. Україні найбільші надії. А коли рознеслась по Києві фантастична вістка, що з Галичини має прийти на поміч Директорії стотисячна армія, то свідомі українці страшенно тішились і висказували погляд, що в такому разі Українська Армія не тільки очистить Україну з большевицьких відділів, але й віджене їх далеко в глибину московської національної території. Зате москалі, зокремаж большевицькі і большевикофільські елементи, на ту вістку сильно посоловіли і ще з більшою ненавистю ставились до галицького вояка, неприступного для їх руїнницької агітації.

По кількох днях побачив я, що український Київ жив у якійсь політичній горячці, що не давала майже нікому змоги здорово дивитися на трагічну ситуацію держави. Хоч ворог, а правильніше: вороги з усіх сторін переступили границі держави, — що вечора відбувались тоді партійні збори (мітінґи), на яких предметом нарад не була справа оборони рідного краю тільки справа влади: лишити Директорію, чи її усунути, відновити розігнану Скоропадським, а радше німцями, Центр. Раду, чи ні, а вкінці такі справи, як земельна і т. д. Кожна політична партія старалась побільшити свої впливи, зокрема притягнути до себе галичан, що приїхали на Трудовий Конґрес. А той Конґрес заповідався дуже лівим. Грозило повалення Директорії саме в моменті, коли вороги стояли на українській землі, а большевицькі відділи були віддалені від Києва мабуть не більше, як 100 км.

Серед таких обставин прийшов памятний день злуки 22. січня 1919 року — саме в перші роковини появи IV. Універсалу Центральної Ради, що проголосив самостійність України. Про саме Свято 22. січня, яке було направду величньою маніфестацією українського Києва і всієї України взагалі, писати тут не буду. Воно описане докладно в усій тодішній київській пресі, про той історичний день повявились теж численні спомини, так, що повторювати тут того не беруся. Скажу тільки, що в той день, можна сказати, ввесь Київ маніфестував без ніякого примусу, добровільно, своє українство, свою відданість ідеї самостійности й соборности. Це була справді всенародня маніфестація обединення двох частин віками розділеного народу, в якій взяла участь стотисячна маса, що з небувалим ентузіязмом, зі слізми в очах, приняла Грамоту про злуку З.У.Н.Р. з У.Н.Р., що її відчитав на Софійській площі посол д-р Льонгин Цегельський, а опісля Універсал Директорії, відчитаний її членом проф. Ф. Швецем, в якому говорилося, що Директорія приймає цей акт до відома та приймає Західну Україну до злуки з Українською Придніпрянською.

Чи і Краків прилучать до лемківської адміністратури?

Як відомо, у Кракові існує греко-кат. парохія з власною церквою і доволі поважним числом вірних, що належала досі до греко-кат. перемиської епархії. По смерти останнього пароха о. Урського місце пароха від кількох літ не обсаджене і парохією управляє завідатель о. д-р Хрущ, наш молодий історик. Цю парохію старався дістати ем. духовник польських військ о. Василь Кузьма, але проти його кандидатури заявилася поважна частина місцевих парохіян під проводом п. Скавриянського, внаслідок чого епископ Коциловський не помістив його в терні і ця кандидатура автоматично відпала.

О. Василь Кузьма в 1923 р. зголосився добровільно як перший до польської армії і по десяти роках з рангою майора і зі значною емеритурою залишився дальше в Кракові, не маючи зовсім наміру вернутись на рідну землю. Тішиться він протекцією свого колишнього шефа, ем. духовника ген. о. Незгоди, що часто бував з о. В. Кузьмою в домі його свояка п. Петра Цебровського в Романівці коло Тернополя. Через о. Незгоду о. В. Кузьма зискав прихильність воєводи д-ра Кнасневського, до котрого належало надання греко-кат. парохії в Кракові, але парохії там, як сказано, не одержав, бо не був поміщений у терні.

До цього саме о. Василя Кузьми звернувся тепер о. др Василь Масцюх з предложенням співпраці з ним. У папській буллі, що покликує до життя лемківську адміністратуру і вичисляє всі деканати, про сам Краків нема згадки. Тепер серед наших кругів у Кракові кружляють вістки, що і краківська греко-кат. парохія має бути прилучена до лемківської апостольської адміністратури, чи навіть вже є прилучена і що через те віджили наново шанси о. В Кузьми стати парохом Кракова, що при епископі Коциловськім було неможливе. Співпраця о. В. Кузьми з о. В. Масцюхом має йти дальше і о. В. Кузьма, сам свідомий українець, колишній сотрудник у Тернополі, опісля при Преображенській церкві у Львові, передбачений є на одно з важніших місць (здається, в духовній семінарії для лемків) у лемківській апостольській адміністратурі, якої адміністраційний і виховний апарат ще зовсім неналагоджений і щойно твориться. Які місця займуть москвофільські священики у цьому апараті, невідомо, а навіть такий апарат буде тяжко зложити з москвофілів, бо молодших священиків москвофілів нема зовсім, а старі москвофіли, в додатку з численними родинами, до нової відповідальної роботи ніяк не надаються.

—o—

Залізнича комунікація між С. С. С. Р. і Румунією.

МОСКВА. 21. 1. ПАТ. В дні 25. січня ц. р. відбудеться у Москві нарада з метою наладнати безпосередню залізничу комунікацію між обома державами. З цього приводу передбачують відбудову залізничого мосту на Дністрі коло Тираспола, який знищено ще в 1918 р. До Москви приїде 5 вищих урядовців румунського міністерства комунікації. Налагодження залізничої комунікації матиме велике політичне значіння, хоча справа Бесарабії залишається далі невирішеною.

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Четвертий Повітовий Народній Зїзд у Рівному.

Дня 20. ц. м. відбувся в Рівному Повітовий Народній Зїзд. На Зїзд прибуло 42 делегатів, між якими були люди не лише з поблизьких, але також і з найдальше положених в повіті сіл. Були також делегати і з Дубенщини. Зїзд відкрив голова Повітового Народнього Комітету п. Василь Ярмолюк, що привитав делегатів і представника Ц. К. УНДО й УПР посла Волинської землі п. З. *Пеленського.*

На провідника нарад вибрано п. Адама Остапчука, на його заступника п. Юхима Новосіда, на секретаря п. Ковальчука Петра. А Остапчук, дякуючи за вибір, вніс внесок, щоби повставанням з місць уцінювали память першого Президента Української Держави, бл. п. Михайла Грушевського. Після того голова ПНК. п. Ярмолюк дав вичерпуюче звідомлення з праць Повітового Народнього Комітету і вказав на постійний зріст свідомости серед українських селян на Волині, на зріст національної думки, яка показується виразно в зрості організації УНДО. Обговоривши теж у своїм рефераті вагу національної преси та вказав на конечність її поширювання, в першу чергу органу „Свобода".

З черги забрав голос скарбник ПНК п. Либак П. і склав касове звідомлення. Партійні вкладки вплинали в цьому році назагал правильно. Одначе на майбутнє треба ще більше цю ділянку здисциплінувати, щоб можна як слід вести в повіті працю.

Опісля забрав голос посол Зиновій Пеленський і в довшім приступнім рефераті вказав на завдання Українського Національно-Демократичного Обєднання, його працю на всіх ділянках народнього життя та склав звідомлення з праць у соймі. По рефераті розвинулась оживлена дискусія, в якій брали участь делегати сіл. У своїх промовах делегати особливо займалися справою заборони Revізійному Союзові Українських Кооператив у Львові вести дальше працю на північно-західніх українських землях. Промовці вказували на великий успіх праці РСУК та протестуючи проти відлучення північних земель від Галичини, стверджували, що минули ті часи, коли можна було довільно український нарід ділити і надіялися, що цим способом створиться новий „український волинський нарід". Часи сокальського трактату минули вже на віки. Нас ніщо не всиліє роз'єднати.

Також в великому націєтворчім постановили промовці то Всеукраїнського Національного Конгресу і вимагали щоб цей Конгрес якнайскорше відбувся.

Посол Пеленський дякував відповіді на численні запити присутніх та вказав на конечність дальшої тісної організації.

По дискусії обговорили вибори нового Повітового Народнього Комітету. Головою вибрано ще-ву п. *Всеволя Ярмолюка,* а на членів пп.: А. Остапчука, П. Либака, Назара Миськова, Т. Романчука, М. Семенчука, М. Максимчука.

Зїзд ухвалив отсі резолюції:

1) Виголошуємо Центральному Комітетові УНДО й Українській Парляментарній Репрезентації повне довіря та признання за їх працю.

2) Голові УНДО й УПР послові д-рові Дмитру Левицькому окрема ухвалюємо подяку та довіря за його ініціятиву та ведення енергійної праці для переведення Всеукраїнського Національного Конгресу та послові Волинської Землі Зиновієві Пеленському за його працю в краю та в соймі.

3) Рішуче протестуємо проти червоного терору на Великій Україні та проти винищовування селянських мас, щоби в цей спосіб могли знищувати на українській землі московські червоні наїзники.

4) Протестуємо проти відділення північно західніх українських кооператив від Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові та висказуємо глибоку подяку за його дотеперішню працю на північно-західніх землях і вимагаємо всіх свідомих українських громадян, щоб не зневірювались, а вели дальше активну кооперативну працю на місцях.

5) Взиваємо українських громадян Волині, щоб ставали в ряди Українського Національно-Демократичного Обєднання.

Наради закінчив провідник зібрання п. А. Остапчук, взиваючи всіх до дальшої праці. Після того відспівано національний гимн.

Цей черговий Повітовий Народній Зїзд, на який прибуло таке поважне число делегатів, не зважаючи на зимову пору, є доказом, що наша Волинь стає в одисциплінувані ряди і не дається звести на манівці всяким типам, що підшиваються під різні нібито українські організації. Волинське село вже добре знає, хто йому дійсний приятель, а хто хотів би на ньому робити свій інтерес.

М. Р.

Чергова перемога Японії.

ТОКІО, 21. 1. ПАТ. Агенція Ренго повідомляє: З Пекіну надійшли вістки, що ген. Сунґ, губернатор провінції Чагар зголосився на доманання начального команданта японської армії Ґенґучу і відкликав китайські війська з провінції Джеголь.

Представник японського міністерства закордонних справ заявив, що активність китайських військ у провінції Джеголь може викликати військову демонстрацію.

Тільки освітою, культурою і вихованням злобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

Без Німеччини неможлива безпека.

ЛЬОНДОН. 21. 1. ПАТ. „Таймс" помістив довшу статтю на тему наслідків теперішньої Ради Ліги Націй. Підсумувавши розмови, які велись у Женеві на тему східного пакту, „Таймс" пише: Німеччина відмовилась підписати східний пакт і австрійську конвенцію аж до того часу, доки не признають їй рівноправности. Держави Малої Антанти натискають, щоби перед приступленням Німеччини до східнього пакту згадані держави взяли участь в австр. пакті. Зате Польща не думає ставити перешкод у заключенні східного пакту. Тому з усіх боків натискають на нім. Лявали, щоби прискорити хід подій. Яканебудь справа буде полагоджена між Францією СССР, вона буде суперечна зі збірною системою, яку піддержують і Франція і В. Британія. Одначе доки Німеччина стоятиме осторонь, ніякий збірний договір не буде вдоволяти. І навпаки. Все, що буде створене поза ним, матиме проти — німецьке вістря.

НОВИНКИ

— **ДО ВПОВ. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ! До цього числа долучуємо складанки П. К. О., якими просимо надсилати передплату на місяць лютий.**

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, і. пов. **Тел. 54-46.** 595 93-?

— **Святочний концерт з нагоди 17-літніх роковин проголошення Самостійности України,** який, як ми вже згадували, відбудеться **в неділю** 27. ц. м. в год. 11.30 передпол. у Великому Театрі у Львові — стане напевно найбільшою мистецькою атракцією сезону. Буде це перший після памятних Франківських Свят у 1933-му році, в такому самому великому розмірі. Білети вже продаються в книгарні „Просвіти" (вул. Руська). Як зачуваємо, зацікавлення Святочним Концертом — величезне, тимбільше, що ввесь дохід означений на Судову дому для сиріт і бідних дітей українських емігрантів.

— **Секретаріят ЧСВВ. Галицької Области св. Спаса** оповіщує, що оголошення в справі великопістних реколекцій приймає до кінця січня ц. р. на адресу: Секретаріят ЧСВВ., Львів, Жовківська 36. На оголошення по означеному речинці Секретаріят відповідати не буде.

— **Літературна нагорода 1934 р.** На фонд літературної нагороди 1934 р. вплинули ще в останніх днях такі жертви: кооп. „Суспільний Промисл", Львів, 50 зол., Фортуна Нова, Львів, 50 зол., Громадський Голос, Самоосвіта і Каменярі, Львів, 25 зол. Усім Жертводавцям щире спасибіг!

— **Загальні збори Т-ва св. Андрея у Львові.** Дня 11. січня ц. р. відбулись заг. збори Т-ва св. Андрея у Львові в авлі Дух. Академії при участи 76 делегатів духовенства цілої архиепархії. Збори тягнулись від год. 11. до 4. пополудні. Проводив зборами голова о. крилошанин Ю. Дзерович, від Митр. Ординаріяту був присутній і живо цікавився ходом зборів Преосв. Кир Никита. По звіті з дотеперішньої діяльности і по доповненні Надз. Ради Т-ва пятьома членами на місце вильосованих наради делегатів обиралися над уліпшенням справности організації і в централі Товариства, і в окружних відділах по протопрезвітератах. Відрадним явищем є, що на 920 священиків львівської архиепархії вже 860 є членами своєї станової організації і мають уже зложену поважну квоту, з якою в найближчім часі хочуть приступити до придбання власної домівки на приміщення агенд Товариства.

— **З радія.** В середу, 23. січня, передає львівська радіостація концерт українських пісень у виконанні **Дарії Бандрівської.** Початок в год. 20.00. Програма: Вериківський: 2 Дїточі пісні, Мусоргський: Де ти, зірочко, Людкевич: Тайна, Спи дитинко, Степовий: Три шляхи, Дихають тихо, Барвінський: Колисанка, Степовий: Рубіяк, Козицький: Коли почую.

— **Україніка.** Нове число польського журналу „Wschód - Orient" органу варшавського Східнього Інституту — принесло чимало українського матеріялу. В статті В. Бончковського „Схід і Польща", в опублікованім рукописі Ібрагим бен Алі (1730—40 рр.) та хроніці СССР находимо цілі уступи, присвячені Україні, як сталих часів, так і нинішньої. Чимало цікавого подає за книжкою Айнгорна „Сношенія малороссійского духовенства с московским правительством" (Москва 1899) — Б. Ольхівський про першу книгарню в Москві, що її там уладив у 1672 р. українець Кушва, друкар Київської Лаври. В. Пельч реферує книжку Шульгина „Без території". Є й стаття українця Є. Маланюка „Тайна Гоголя". Серед ілюстрацій находимо найновіший портрет гетьмана Ів. Мазепи роботи Масютина.— Ілюстрований чеський

тижневик „Pestry Tyden" (ч. 1. з 5. січня) вмістив фотографію з академії в память Грушевського, а 2-тижневик „Lipa" (ч. 5. з м. р.) — низку образків з вистави опери „Мазепа" в нац. театрі. Фотографії „Мазепи" зробив наш земляк, інж. К. Теодосієв.

— **Позички на засів і пашу.** Державний Рільний Банк призначив один міліон зол. тримісячного кредиту на закуп насіння і паші для господарств, що потерпіли від повені. Кредит буде опроцентований по 8 від ста річно.

— **Розбудова Львова.** Цього року мають повести у Львові ширшу будівельну акцію. При вул. Сикстуській має стануги 14-поверховий хмародер, який вибудує П. К. О. Крім цього кватирунковий фонд побудуе великий мешканевий бльол для офіцирів. Проектується теж багато інших будівель.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні класової льотерії впали виграні на такі числа: 5.000 зол. на ч. 46644, 151808. 2.000 зол. на ч. 3079, 46441, 78837, 136654, 139064. 1.000 зол. на ч. 24188, 40335, 50812, 63226, 63552, 74178, 106736, 118348, 122185, 132195, 155966, 170117.

— **Арештування комуністів у Львові.** У ринку вийшлось учора коло 20 комуністів, яких розігнала поліція, арештуючи двох. При вул. Черешневій двох комуністів намагалися вивісити червону плахту з протидержавним написом. Поліція арештувала комуністів Степана Тиховецького та Іцка Білака.

— **Ревіндикація Почаївської Лаври.** Римокат. єпископські курії луцька, підляська, пинська і виленська, покликуючись на рішення Найвищого Суду з 20. лютого 1933 р. у справі ревіндикації православних церков та їх маєтків у користь римо-кат. церкви, звернулися до найвищого адміністраційного трибуналу з домаганням переказати їм православних церков і маєтків, колись римо- і греко-католицьких. Як подають „Вядомосці Українське", ревіндикація обіймає 700 православних обектів, між ними й Почаївської Лаври.

— **Контроля над коморниками.** Міністерство справедливости загострило контролю над судовими екзекуційними органами. Досі таку контролю виконували раз або двічи в році городські судді, делеговані президентом суду. Тепер контролю господарських коморників будуть переводити правильно що три місяці. На випадок ствердження якихнебудь неправильностей в грошевій господарці коморники тратять посаду.

— **Блискавичний потяг** випробовують на залізничій лінії Варшава-Лодзь. Потяг, що складається з двох особових вагонів і одного багажового, перебігає цю лінію на 50 мінут швидше, ніж звичайні поспішні поїзди.

— **За дешеві помаранчі можна дорого заплатити.** Дешева ціна за помаранчі (1 кг. себто 7 штук 1.30 зол.) викликала зріст консумції. Покищо тих дешевих помаранч не багато прийшло до Львова. Через те є на них великий попит. Коли вчора зявився візок на Ринку з такими помаранчами, негайно окружила його юрба людей і треба було добре вживати ліктів, аби врешті дотиснутись до самого продавця. З того очевидно зараз скористали львівські злодії. І так жертвою аматорів чужої власности впав один із наших співробітників, якому незамітно витягнули злодії з кишені мошонку з грішми. На щастя було в ній дуже небагато.

— **За бучу на фестині.** В окружному суді в Бережанах відбулася розправа проти Олександра Гнатюка, Івана Кравчука, Павла Генсицького, Івана Казимирчука з Мечитова, яких обвинувачено за те, що 9. вересня м. р. розігнали силою народній фестин, на якому бавилися „стшельци". Всіх пятьох засуджено по 4 місяці арешту з припиненням кари на 5 літ.

— **Експедиція Бирда** вертається, як відомо, з околиць південного бігуна до Америки. З обозу Бирда „Мала Америка" насліла радіотелеграфічна вістка про добрий стан цієї геольогічної експедиції. Учені відкрили на південному бігуні величезні поклади кам'яного вугля і знайшли скаменілі ростини та дерева доісторичного походження. Геольогічна експедиція під командою Квіна Блекберна вибралася в дорогу на санях 16. жовтня і за той час перебула поверх 1.400 миль. Блекберн і його товариші не дійшли до південного бігуна. На 87 рівнолежнику знайшов їх ріжкий вітер і приневолив їх вернутись. Тоді вони находились на височині 7.000 стіп над поверхнею моря. Всім ствердили теж дивну ріжницю в температурі повітря в міру того, як наближались до бігуна. Експедиція вийшла з обозу „Мались до бігуна. Експедиція вийшла з обозу „Мала Америка", коли термометер показував 50 ст. нижче зера. Але ближче до бігуна сонце стало так пригрівати, що майже цілими днями геольоги йшли, обнажившись по пояс. Погода змінилася, коли вони вийшли на високорівню, що веде до самого бігуна.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Золотий Гомін.

„Від нині во єдино"... залунало тому 15 літ з Софійської Площі на всі чотири сторони світу. І понісся той гомін мов хвиля і розлився далеко та широко. Золоті труби срібні литаври і радістю вщерть переповнене серце...

Який великий, який ясний спомин! Найбільший, найясніший від часів великого Володимира!

„Від нині во єдино"...

Не раз на століття, а два рази в нашій історії отой золотий гомін понісся. І два рази вийшов він з Києва, святого городу України, що ніколи, поки життя нації, не перестане ним бути, не зідає ні провідної булави. Ні Андрій Боголюбський, ні Батий, ні Петро, ні Муравєв не всилі скорити його голови. Бо коли тільки рунни лишалися — гомін говорило. Говорило так само гордо, як золоті бані, як різьблені княжі хороми.

Тому 15 літ!...

Так мало літ, а стільки часу. Цілі століття не зазнали й половини того, що півтора десятки років. Події нагиняли за подіями, переливалися одна через одну, завертали, вдарили на себе і досі б'ють і шумлять і піняться. Мов коло високої кручі розбурхані хвилі моря.

Та який не був би шум тих подій, — не всилі він заглушити радісного, золотого гомону. Неначе на тій кручі зависив хто голосні дзвони і чим дужчий шум, тим виразніший гомін.

Впевнілі дехто: не чути гомону. І не тільки той, кому він немилий, кому він ріже вухо. Але й неолиш такий, кому притупився слух.

Нехай приложать вухо до землі. Земля одна і та сама, вона не рахує на роки, чи на десятки літ, вона не дивиться на крок, чи на десять... Нехай приложать вухо і слухають...

Кожного 22. січня почують той золотий гомін, мов тричівеликодні дзвони. То земля різна і незрадлива прийняла його до себе і передає, і передає і передавати буде, доки сонця світу, доки нас під сонцем.

„Від нині во єдину"...

Тричівеликодній, золотий гомін...

Галактіон Чіпка.

— **Вовки напали на лещетарку.** З Білгороду повідомляють, що на одну студентку, яка на лещетах заблукалася в горах напала тічня вовків. Рятуючись перед смертю, вона виліала на дерево і пересиділа так цілу ніч. Аж зо 18 годин відшукали її товариші і напів замерзлу відставили до дому.

— **Своєрідний карнавал.** 18. ц. м. в честь всеукраїнського зїзду совітів у Києві улаштували спортове свято з участю 15.000 молодих робітників. У святі взяло участь 111 шкіл, що пройшли вулицями на стадіони і совгонки. На цих стадіонах і совгонках відбулись змаги. 700 дітей перегонялись на совгах на просторі 25 км. Усе це свято назване чомусь „карнавалом".

— **Роман Мері Пікфорд.** Саме преса повідомила про розвід Мері Пікфорд з Дагласом Фербенксом. Услід за тим пішли чутки, що вічно молода (покищо) Мері виходить заміж. Кандидат — молодий режисер Чарльз Роджерс. Він приїхав до Голівуду тоді, коли Пікфорд почала саме грати у звуковиках. Вона більше зацікавилась ним, як він нею. Коли він виїхав на якийсь час до Ню-Йорку, вона вибралась за ним. З ним виступила вона в якомусь спільному концерті. Роджерс виїхав тепер до Льондону і кажуть, що туди виїзджає теж небавком Мері Пікфорд. Чи Роджерс ожениться з нею ніхто не знає, але що накрутить якусь нову фільму з нею то напевно.

— **Різні вістки.** На нараді директорів емісійних банків у Базелі підняли питання про те, щоб скликати міжнародню економічну конференцію. — Цими днями прийшли в Італії сильні морози; у Больоньї термометер показував 10 ст. нижче зера, в інших 12 ст.; в околиці Неаполя сильна буря наробила великі шкоди. — У Парижі помер редактор відомого дениика „Матен" Жорж Абрік. — У Москві поважно занедужав від паралїжу славний повістяр і драматург гр. А. К. Толстой. — До Стокгольму виїхав колишній префект поліції у Парижі Кіяп із відчитом; його приняв шведський король. — У Будапешті почався процес проти Матіяса Ракоші, одного із комісарів у комуністичному уряді Белі Куна. — На заст. президента міської ради в Шанґаю, генерала Мак Ногтеля, напали китайські бандити, ограбивши його. — У Будапешті повісився 60-літній пяніст Клемент у розпуці, що втративши руку не міг більше грати. — У Неаполі згорів великий дуже старий театр „Театро Нуово" вночі, коли не було вистави; шкода 10 міл., є й людські жертви.

З нових видань.

Наталя Лівицька-Холодна: „ВОГОНЬ І ПОПІЛ". Вид. „Варяг". Варшава, 1934, ст. 68.

Поетичний дебют. Чиста лірика, любовна. Для першої збірки — природне явище. 90 відсотків із усіх перших віршів, що залишаються у рукописі і появляються у світ, мають за тему кохання. Це найніжніша, найстарша струна ліричної поезії.

Чому в нас так мало поеток і так багато дівчок? — незбагненна проблема. Саме там, де жінка могласб проявити якнайкраще свій талант з усіма прикметами своєї душі та використати якнайповніше свої переживання, вона дивним-дивом мало пробує своїх сил. Навіть коли погодитись з тим, що нині так багато жінок хоче наслідувати чоловіків у всяких заняттях, манерах і смаках, жінок-поеток повинно бути не менше, ніж ліриків чоловічого роду.

Дуже приємна риса таланту Лівицької-Холодної у тому, що вона оспівує те, що відповідає природі молодої ніжної жінки. При оцінці літературного твору дуже важко вживати аргументу про „щирість" автора; коли кажемо „щирий" маємо найчастіше на думці, що автор узяв на себе ролю, яка йому — як це стверджуємо на підставі його слів, що заступають діла — не підходить. Така лірика як Л.-Холодної промовляє до нас тому, що поетка не пробує перекснати нас у своїх незвичайних почуваннях; — всяки такі звичайні, як ті про які мільони жінок сповідається у своїх листах до свого вибраного. Щож звемо поезією?

І знов спокусливо твої уста
Мені шепочуть про кохання.
Щож, пісенька ця вічна і проста,
Не перша й і не остання.
Що прагну пестощів і ніжних слів,
Хоч вірити давно не можу,
Хоч знаю, що короткий щастя спів,
Що правда й дійсність переможуть.

Прирівняйте такі дві строфи з полумяними поемами, де наші поети кличуть на світ усі зорі і вбираються у костюми сильних лицарів і вибирайте. У лірици — найважніший індивідуальний тон, ціла низка нюансів, яких не можна запозичувати, бо вони звязані тільки з особою поета. Правда, поезія може розбуджувати теж великі національні та суспільні ідеї, промовляти до маси, розворушувати метафізичні проблеми. Але на все це поет мусить мати відповідні дані, прикмети досить рідкі, що часто не приходять із ним на світ, а домагаються великої освіти та праці.

Неодна наша дотеперішня поетка нагадує нам переодягнених мужчин. Лівицька-Холодна має теж такі короткі, може і несвідомі, хвилини, коли пробує затягти бадьорої, ніби-то вояцької нути. Татарська кров, про яку згадує — ефектовний натяк, але не слід інтерпретувати його занадто „біольогічно".

Дуже приємна у збірці „Вогонь і попіл" (рідко гарний заголовок!) дбайливість за чисту, гирну, шліфовану строфу. Дехто із симпатіями більше „новочасними" волів би більше різномовітности. Та коли вибирати між дуже штудерними, силуваними темами, образами й напів глухими асоціяціями і простотою Холодної, воліємо простоту. Її збірка — одна з тих, що можуть розбудити серед нашої публики смак до поезії, яка — не понижуючи талантів наших модерністів — придбала собі зовсім несправедливу славу царини призначеної тільки для вибраних.

Синь очей твоїх десь цвіте,
Десь весна твоя пружить крила,
А у мене серце росте,
А мені забути не сила.
За тобою слідком ішла
Моя молодість, як черниця.
А тобі — хоч би згадка була! —
Навіть усміх мій не присниться.

Хто пише вірші, а хотів би саме такий написати, складає найбільший комплімент авторові.

м. р.

ДИВОГЛЯДИ.

КУДИ ВДЕ ВИНО.

В американському місті Сіттлі власник великої винарні мусів заплатити мито за вино. Не маючи грошей, вилив 18.000 пляшок у море.

ЗАЛІЗНИЧА СТАЦІЯ І ВОВКИ.

Є в Румунії залізнича стація Рафаїла. Цими днями вовки оточили її і пробували дістатись до середини. Начальник стації не міг вийти з будинку і телефоном прохав помочі. Поміч прибула аж рано. Жінку начальника, коли вийшла на залізницю, вовки покусали дуже сильно.

З кіна.

КІНО-РЕВІЯ „КОЛІСЕЙ": „ПОДРУЖЖЯ З ОБМЕЖЕНОЮ ПОРУКОЮ" та ревія: „МАСКИ Й МАСОЧКИ".

Дотепна фільма „Юніверсел", що кидає світло на куліси сучасних „змодернізованих подруж. Жінка годиться відступити свого чоловіка приятельці коли він дасть їй відповідний реванж. Кілька комічних ситуацій, добрі тими і погідний настрій — повсяким пересічна оеса.

Ревія краща за дві попередні. Комік Лео Фукс гротесковими продукціями оживив її. Ревелерси „Вогепа" на тлі оригінальних декорацій співали пісні з далекої Росії, Сцівярський подобався у скетчах, а Віняреька й Завнда в окремих сольових виступах.

КІНО-РЕВІЯ: „СТИЛЕВИЙ": „ГОПЛЯ" та ревія „НА 100 НР."

Другий виступ ревелерсів Юзькова випав багато краще від першого. Так і слідно, що вони під управою п. Юзькова йдуть уперед і стануть згодом добрим зіспіваним ансамблем. Стефа Стадниківна так в сольовій точці як і в російській інсценізації випала дуже добре. А решта, досі відомі виконавці: Іжиковський, Місевич і Рибачевська як звикли добрі. На окрему згадку заслуговує ексцентричний тапповий дует Яров.

На екрані добра фільма „Фокса" з відомою зіркою, Кларою Бов. *(ст)*

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Степан Терлецький, б. Український Січовий Стрілець і старшина УГА, помер після тяжкої операції в 38. р. життя дня 3. ц. м. у Самборі. — Покійний один з перших рушив зі самбірською сотнею УСС. на поле бою, брав участь у боях на Маківці й Лисоні, де був і ранений. Пізніше був як старшина УГА на Вел. Україні, опісля перейшов табори інтернованих і кількамісячну вязницю. Якийсь час працював в адміністрації „Гром. Голосу" і в комітеті для допомоги вязням. В. Й. П.!

Катерина Яворовська, вдова по уряднику Г-ва Взаїмних Обезпечень „Дністер", колишня драм. артистка, померла у 80-ому році життя у Львові. В. Її П.!

СПОРТ.

З ДІЯЛЬНОСТИ К. Л. К.

СВЯТО ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМЯТИ БЛ. П. К. ФЯКА У КОСМАЧІ.

Дня 19 п. м. удалила філія К. Л. К. у Космачі свято для вшанування памяти свого трагічно померш. на лещетарських змаганнях члена, бл. п. Кифяка. Свято почалося здетом лещетарів із усіх спортових осередків Нагоховини та Покуття. Приїздячі лещетарські дружини витали організатори біля читальні „Просвіти". Дружини приходили у такому порядку: перші прибули „Сокіл" та „Каменярі" з Косова; відтак дружина філії К. Л. К. у Вороцті, з якою приїхав представник централі К. Л. К. у Львові п. Р. Рибачек; треті прийшли члени філії К. Л. К. з Березова Нижнього, а наїнець Соколи з Коломиї. Разом понад 60 лещетарів.

Біля год. 12-тої уставився величавий похід, який пішов на могилу бл. п. Кифяка. Похід від місцевий священик з процесією, відтак ішли з вінками представники поодиноких дружин, дальше у рівних трійках учасники злету, місцеві лещетарі та все населення Космача. Разом у поході брало участь около 1.000 людей. На могилі відбулася панахида, підчас якої священик виголосив зворушливу промову, а учасники злету відспівали „Видиш, брате мій".

Після панахиди около год. 3-тої почалися лещетарські змагання за відзнаку справности К. Л. К. До змагань стануло 30 змагунів. Технічні висліди такі: 1). Зошук (Сокіл - Коломия 53'50", 2). Полотнюк (Черн. Зошук (Сокіл - Коломия 53'50", 2). Полотнюк (Чер-, 3). Кирашук (К. Л. К. - Космач), 4). Юзьник - Львів), 5). Кирашук (К. Л. К. - Космач), 4). Юзьків (Сокіл - Коломия), 5). Беокешуа (Сокіл - Коломия), 6). Ревежук (К. Л. К. - Космач). Тому, що траса мала 8 км. відзнаку справности здобули тільки Кузич Осип, у часі 1 12'40" та Арсенич Степан 1'17'10", оба з філії Космач. Організація змагань дуже К. Л. К. у Березові Н. Провід судейської справи в руках К. Л. К. - Космач. Провід судейської справи в руках К. Л. К. - Космач. Провід судейської спілки в складі: Рибачек, Кирашук, Стефанів, Волкович. Після змагань дуже добрі, до чого причинилися розмірно легка траса та знаменитий сніговий умовини. На увагу заслуговують часи Рожанковської та Целюшака і дуже удатний дебют юніора Славенького. Суддювали пп. Пачовський, Чапельський і Рибачек.

Яке велике було зрозуміння ідеї лещетарського спорту та змагань у змагунів, нехай посвідчить факт, що на старті станули вперше в історії нашого спорту поруч себе 57-літній батько та 13-літній син, щоб змагатись у шляхетному суперництві. Були це Микола та Степан Арсеничі, члени К. Л. К. з Березова Н.

На закінчення свята відбувся у читальні „Просвіти" комерс п. Кузич з Березова рефератом пояснивши значення памяти бл. Кифяка та ідеї лещетарського спорту. Відтак промовили п. Рибачек від К. Л. К. - Львів та п. Стефанів. Відтак промовили представники поодиноких товариств і вислали привіти представники поодиноких товариств і вислали привіти представники поодиноких товариств і вислали привіти

Ч 17 (3 915). Львів, середа 23. січня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І пов. Конто почт. ощадн. 504.060, 143.324. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Півріччо 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (16) число „Діла" підпало конфіскаті за одну статтю на 3. і 4. сторонї (в цілости) і за закінчення фейлетону Івана Німчука „Київ у часі проголошения злуки" .(6 рядків). Це вже друга з черги конфіската „Діла" в цьому році.

РОКОВИНИ 22. СІЧНЯ В У. Н. Д. О.

У вівторок, 22-го січня ц. р., відбулося в домівці Українського Національно-Демократичного Обединання в год. 1-шій сполудня святочне засідання Президії, Екзекутиви та присутніх у Львові членів партії, присвячене великим роковинам 22-го січня.

Засідання відкрив *ред. В. Мудрий*, святочну, дуже цікаву змістом і революційну особистими споминами промову виголосив голова УНДО *пос. д-р Дмитро Левицький*. Після промови провідник сходин замкнув засідання, а всі присутні відспівали на закінчення національний гимн.

Справа сарських еміґрантів у Лізі Націй.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Ліга Націй перед закінченням своєї сесії розглянула ще меморіял французького уряду про сарських еміґрантів. Французький уряд заявляє, що Ліга повинна припинити еміґрацію зі Сарщини, впливаючи на їх причини. Така була ціль німецьких зобовязань з 2. червня і 13. грудня ц. р. За виконання тих обовязків слідкувати повинна Рада Ліги й арбітражний трибунал. Точне виконування тих зобовязань усуне побоювання і припинить еміґрацію, яка при теперішніх умовинах на ринку праці буловби тяжкою проблемою і для еміґрантів і для населення, серед якого вони опинилися. Одначе без огляду на довіря до майбутніх заяв німецького уряду і міжнародніх гарантій уже тепер істнує проблема сарських еміґрантів. На другий день по плебісциті на французькім кордоні появилися численно. мешканці Сарщини. Обовязки Ліги Націй до сарських еміґрантів інші від таких обовязків до інших еміґрантів. 15 років Ліга управляла Сарщиною, якої мешканці були її громадянами. Більшість тих, які хочуть тепер еміґрувати, голосувала мабуть за вдержанням адміністрації Ліги. Тому теж Ліга має супроти них безпосередню відповідальність. Вдержання та розміщення еміґрантів мусить обтяжити буджет Ліги. Куди прикрішою справою, яку не можливо було би розвязати без співпраці Ліги, буде розміщення еміґрантів. Зрештою Ліга має вже досвід і відповідно вишколені органи, до яких Ліга може відкликатися, або створити спеціяльні. В найближчих місяцях Франція буде мусіла приняти кільканадцять сот французьких громадян, які заміщують тепер Сарщину. Всеж таки французький уряд не памятує кордонів, підготовив поміщання і допомогу.

Рада Ліги, реагуючи меморіял, вислухала ще голосу генерального секретаря Ліги. Секретар Авенол заявив, що буджет Ліги не має зайвих кредитів. І коли найближчі обори Ліги рішать виписати до буджету видатки на еміґрантів, то це може статися щойно від 1. січня 1936. р. Після того Рада Ліги доручила своєму референтові від еміґрантів владити при співпраці комітету трьох відповідні пропозиції, які Рада розгляне на черговій сесії.

ЗІНОВЄВ І КАМЄНЄВ ДЕЗЕРТИРАМИ?

МОСКВА, 22. 1. ПАТ. На вчорашньому засіданні, яке відбулося в приводу роковин смерти Леніна, були присутні найвищі представники совітської влади, між ними Сталін, Молотов, Каганович, Ворошилов і ін. Промову, присвячену памяти творця большевизму, виголосив Калінін, який обговорюючи діяльність Леніна, заявив, що від часу, коли Зіновєв і Каменєв у жовтневих днях боротьби втікли з поля бою, Ленін назвав їх дезертирами, які перебігли властиво вже до контрреволюційного табору, — не багато можна докинути до тих слів. Можна сказати ще тільки, що оба є терористами, які зверглися свою діяльність проти трудової класи та її представників. Чи слова, сказані Леніном тому 17 літ, не актуальні ще тепер? — закінчив Калінін.

Масові арештування робітників у СССР.

До Гельсінґфорсу надійшли вістки, що процес Ніколаєва, вбивника Кірова, викликав фермент між робітниками морських верстатів у Севастополі. Робітники, не зважаючи на погрози ГПУ, зібралися на віче й обговорювали внутрішнє положення в СССР. ГПУ арештувало понад 100 осіб; вантажними автами негайно відвезли їх на залізничий двірець, а звідти відвезли їх невідомо куди. У Миколаєві робітники відмовилися підписати рішення з домаганням строгих кар з приводу вбивства Кірова. Виконний комітет замкнув усі робітничі організації і фабричну споживчу кооперативу.

ЮГОСЛАВІЄЮ БУДУТЬ ПРАВИТИ ФАШИСТИ.

Телеграма до „Таймсу" з Білгороду сповіщає, що премієр Єфтич взявся за координацію чотирох фашистівських груп в Югославії, щоб при їх допомозі правити державою. Є це словінські „Бойовники", хорватська „Югославянська Акція", боснійський „Збор" і „Сербський Хліборобський Союз". Всі ті організації мають створити „Югославянський Народній Рух" і зібрати всі творчі сили для підтримки уряду.

Друга телеграма до тієї газети з Відня згадує про наслу переміну у відносинах між Югославією та Італією а також й інших держав у середній Европі, щоби забезпечити постійний мир в Европі. Замітним в цій справі є вислів чеського міністра Бенеша: „Смерть короля Олександра отворила очі світа на деструктивну ролю ревізіоністів". Але в парі з тим прийшли вісти, що вся Мала Антанта шукає способу заспокоїти бодай части бажання покривджених при заключенні версайського мира держав і так привернути на довгі часи мир.

Продажа східно-китайської залізниці.

ЛЬОНДОН, 22. 1. ПАТ. Райтер повідомляє з Токіо, що вчора підписали договір про продажу східно-китайської залізниці представники Японії, Манджу-Ко і СССР. Ціну продажі устійнили ще минулого року, тепер полагоджено цілу низку спірних справ, звязаних з продажею залізниці.

ОСТАННЯ ПАЦИФІКАЦІЯ МАРОКА.

З мароканського порту Казабланка відплив корабель, везучи поверх 50 тон пальної зброї, призначеної повстанцям після пацифікаційної акції в горах Великого Атласу. Цілий тягар кинули в море на глибині 1000 метрів. Тим вичинений акт пацифікації Марока.

Уживайте лише

знаменитої цикорії **„ЛУНА"** здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ"** і зернистої **„Солодової кави ЛУНА"**

вироблів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-92

Творці революції жертвами революції.

(Кореспонденція з Чехословаччини).

Прага, січень 1935.

Убийство Кірова потягнуло за собою не лише масові розстріли самих заговірників і жертв, які з убийством не мали нічого спільного, але і зготовило сумний кінець двом колишнім півбогам комунізму — Зіновєву і Каменєву. Обох їх засуджено на тюрму.

Зіновєв і Каменєв — так як і Троцький — не приклонники безкомпромісового комунізму, не доктринери вічної, постійної революції. Колись, коли ще „світова революція" була ударним гаслом комінтерну, оба вони були дійсними і непомильними вождями третього інтернаціоналу, були вірними товаришами і правою рукою Леніна, були тими, що безоглядно і кріваво будували власними своїми руками той „рай на землі", в якому приходиться їм нині жити не як тим, що в цьому раю далі рішають про життя і смерть мілісенів, не як тим не багатьом вибраним, але як тим багатьом проклятим і заславним. Колись оба вони були тими большевицькими корифеями, яких іменами перехрещувано на всі лади не лише вулиці та площі міст, але й цілі території СССР. Колись — і то ще не так давно — критикувати їх означало те саме, що підписати на себе присуд смерти або щонайменше дістатися безповоротно туди, куди вони тепер семі помандрували. А нині про них пишуть ось що:

Між большевицькими вождями є побіч ідейних працівників теж чимало кар'єристів революції, для яких революція це передовсім джерело їх екзистенції і то екзистенції ситої та вдоволеної. Найдоскональшими типами таких кар'єристів були якраз Зіновєв та Каменєв.

„Революційний детектив" Зіновєв виступав все на сцену тоді, коли треба було в масі розбудити найнижчі інстинкти, коли треба було з людини зробити звірину, коли на порядок дня ставало питання „кровопролиття та рабунку". Його спеціяльністю було підготовлювання масових сцен грабіжницьких погромів. Це його кріваве діло було тих 800 невинних жертв, які 1918 р. розстріляно в Петрограді з пімсти за смерть Урицького. Ніхто інший лише Зіновєв був тим, який закликав у цьому часі петроградських робітників, щоб розграбили шістьсот гарнітурів білля по царі Миколі II й „дали доказ, що й вони вміють носити таке саме ніжне білля, яке носили пані". Це Зіновєв грозив російській інтеліґенції, яка саботувала совіти, що голодом примусить її вступити до них на службу.

В жовтні 1920 р. був Зіновєв у Німеччині на з'їзді незалежної соціялістичної партії, щоби перетягнути її на бік комунізму. У своїй промові в Галле він говорив: „Коли в Німеччині вибухне революція — не будьте мягкого серця, бо за цю мягкість дорого заплатите! Інтереси революції мусять стояти вище від пролятої крови. „Пімстіть своє приниження і свою кривду. Ви мусите вжити терору — а це не буде взашою виною, але взашою проклятої буржуазії". Само собою що після такої промови німецький уряд видалив з Німеччини „дорогого" гостя, а еліта німецького робітництва лишилася вірною соціял-демократичній партії.

Усю енергію і кровожадність, виявив Зіновєв щойно після большевицького перевороту

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНІ
КОСМЕТИЧНІ КУРСИ,
з правом видавання дипльомів
Стефанії Гаврисевичевої
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 42 а II, пом. — Телефон 72-18
приймає вписи
При курсах косметичний кабінет „Distinction" чинний цілий день. — Проспекти висилає Дирекція.
856 б—10

Жовтнева революція була для нього фактично несподіванкою. В переддень 26. жовтня тримався здалека від усіх подій, а в самі дні перевороту поводився так, що вповні заслуговував на характеристику подлого боягуза, а не пана над життям й смертю населення столиці, яким мав незабаром стати. Але після вдатного жовтневого перевороту, коли вже минула для нього безпосередня небезпека, Зіновєв скоро вжився у свою нову ролю. Після перенесення столиці з Петрограду до Москви, Зіновєв став необмеженим паном Петрограду, але правити не вмів. Агітатор не був спосібний до позитивної праці і тому не диво, що непорядки в місті розрослися до химеричних розмірів. Лишився і на далі тільки агітатором, а його доменою став третій інтернаціонал — комінтерн. Тут цілий найшовся у своїй ролі розкладового елементу, працюючи в напрямі викликання „світової пожежі" — світової революції. Але й ця його праця була безуспішна. Світова революція не прийшла.

Коли після смерти Леніна 1924 р. пішов бій за владу в комуністичній партії, Зіновєв повів головний наступ на Троцького, що мав найбільші виглядн і найбільші дані на те, щоби стати наслідником Леніна. Зіновєв закинув Троцькому меншевицьку ідеольогію й змагання завести в партії фракції — і побідив. Але й сам нічого не виграв. Навпаки. Вже в два роки після цього його викинули з політбюра і то якраз за те, що старався в партії витворити фракцію, яка загрожувала розбиттям партійної єдности. Зіновєв пішов до Каносси, побоявся за свою шкуру, покорився Сталінові і сповняв різні функції, які йому приділяв той, на чиє місце хотів сам засісти. 1932 р. Зіновєва знову виключили з партії. Знову прийшло покаяння і нове помилування. Але тепер вже Зіновєву не довіряли й хоча здається йому не доказали безпосереднього зв'язку з убивством Кірова, його позбулися і цим разом вже, здається, раз на все — дефінітивно.

Таким самим типом „большевицького кар'єриста" був теж Каменєв, бувший предсідник московського совіту, заступник голови ради народніх комісарів, а в часі недуги Леніна і його заступник. Отже теж неабияка большевицька фігура. А нині пишеться про нього, що це була лиш дуже пересічна людина. Тип, який у найбільше важних моментах вів себе все дуже нерішуче й обережно. В вечір перед жовтневим переворотом Каменєв написав листа до партії, що не візьме участи в перевороті, але зараз після перевороту його комунізм був мов скала, а це помогло йому до його великої большевицької кар'єри. Як доказ його слабого характеру кар'єриста пригадується нині таку подію: Коли Ленін підготовляв грунт для комунізму в Росії, доручив Каменєву вишкіл у большевицькому дусі робітників-членів державної думи. В часі війни декого з них поставили перед суд за антимілітаристичні промови, які їм писав Каменєв. Каменєв попав теж під суд, але коли робітники боронили своїх промов як своїх переконань, то Каменєв вирікся їх і всьому заперечив. Робітників-послів покарано кількалітньою тюрмою, а Каменєв викрутився з цілого процесу малою карою. Такий був Каменєв, для якого всі засоби були добрі, коли йшло про досягнення особистої мети. Так як Зіновєва, так теж і Каменєва два рази викидали з партії, два рази він каявся і його знову приймали, а нині він разом із Зіновєвом помандрував до тюрми, куди йшли тисячі тих, яких колись вони самі туди посилали.

Така доля стрінула творців революції з рук самої таки революції. Але цих творців було більше — чи й їх доля буде теж така?

М-н.

Ждайте всюди!
найкращу **рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар до лещат.** 4477—7
„СІЛЬВА"
Львів, Бандурського 5.

Наші дороги та способи їх удержання.

Загальні уваги та виступ посла Дм. Великановича у соймі.

Відома річ, що основою господарського стану кожного краю є між іншими потребами в першій мірі добрі дороги. Не дивниця, що державні керманичі докладають всіх зусиль, щоби удержати в доброму стані комунікаційні шляхи і видумують різні способи, щоб добути на це грошей. Так у Польщі видали в 1920 р. закон про податки на дороги, складані до Кас Повітових Рад, видали закон про обов'язок виконувати шарварки (дивна річ, що Познанщина не має шарварків), а в 1931-2 р. видали закон про „державний дороговий фонд". Крім цього поважні суми у формі кредитів або допомог на працю при дорогах для безробітних йдуть зі стомільйонового фонду праці. Інша річ, чи фонди, складані з великим трудом народом на удержання і будову доріг, йдуть на властиві цілі. При цьогорічній бюджетовій дебаті над бюджетом міністерства комунікації це питання посли піддали основній критиці. Зі звіту бюджетового референта довідуємося, що через лихі дороги є в Польщі дуже трудною моторизація краю і тому крім мотоциклів є тут усього 25.000 механічних возів, а в розваленій Росії є їх 150.000. Коли в інших державах число авт і автобусів зростає, то в Польщі від 1930 р. зменшилось на 27 відс. Господарські втрати краю через злі дороги обчислюють на яких 500 мільонів зол. у рік.

В цьому році впливи на потреби доріг, преліміновані на 21,913.000, збільшено кредитами до суми 70,840.000. Ці гроші вже розійшлись, а на найближчий буджетовий рік для заспокоєння найконечніших дорогових потреб виявляється конечна сума 132.000.000 зол. Тому, що фінансово-господарський план передбачує у прибутках суму лише 28,270.000 зол., міністер комунікації буде примушений добре наклопотатися, звідкіля цих грошей добути. Очевидно, одиноке джерело буде кредит, і якийсь спосіб нового обтяження громадян у формі фізичних чинитьб та оплат.

МІСТ У РІЗДВЯНАХ.

У дискусії над буджетом про удержання доріг посол. Дм. Великанович порушив кілька днів тому такі справи: Перед заввагами про господарку дороговими фондами ствердив, що офіціяльні чинники не виконують постанов парляменту, а за примір подав, що хоча 2 роки тому підчас буджетової дебати в комісії і соймі прийнято українську резолюцію про субвенцію на будову моста у Різдвянах пов. Теребовля, — то донині субвенції не виплачено. Промовець просить міністра, щоби перевірив, хто саботує ту ухвалу, чи Повітовий Виділ в Теребовлі чи воєвідство в Тернополі чи може департамент публичних робіт в міністерстві комунікації. Приступаючи до мерітум справи, промовець ствердив:

Джерелом засобів до удержання доріг є: 1) державний дороговий фонд, скріплений фондом праці, 2) дорогові податки до Повітових Рад, 3) шарварки по громадах.

„Державного дорогового фонду покищо (казав пос. Великанович) не буду торкатися тому, що це справа нова. Зате займуся справою, якою безпосередньо зацікавлене українське громадянство, а саме дороговими податками до Повітового Виділу та шарварками по наших громадах".

ПОДАТКИ НА ПОВІТОВІ ДОРОГИ.

„Стверджую, що існування податку на удержання доріг, складаного до Повітового Виділу, це дуже нездорове явище. Громадяни складають великі суми, бо здебільша 100 відс. того, що платять на державні податки, а гроші у величезній скількості йдуть на зовсім інші потреби і в дуже малій скількості на удержання доріг. Наше парляментарне представництво виступало проти тих податків і дальше буде проти них виступати, маючи на увазі господарювання грішми, яке є тепер. У численних повітах около 50 відс. складаних дорогових податків іде на адміністрацію, поважне число тих грошей уживає Повітовий Виділ на свої біжучі потреби, головно на оплату канцелярійного персоналу, а дуже мала квота йде на розбудову чи перебудову повітової дороги. Знаємо випадки, як це було у жовківськім повіті, що Повітовий Виділ назначує високі премії урядовцям, що надзорують дороги, хоч вони є платні місячно, як урядовці Повітового Виділу. Є випадки, що в деяких повітах перебудова дороги коштує 3.000 зол. за 1 км. разом з адміністрацією. Коли би всі гроші, які впливають до Повітової Ради, зужито на потреби повітової дороги, то за кілька літ можна би перебудувати дороги в цілому повіті. Приймім, що повіт складає пересічно 150.000 на рік; отже коли на 1 км. виходить 3.000 зол., тоді за один рік можна перебудувати 50 км. дороги. З досвіду знаємо, що так не діється, а гроші складані громадянами з найбільшим трудом і нераз насильно стягані, ужиті на інші потреби, щезають. Це доказ, що державні керманичі замазують. Це доказ, що державні керманичі замазують до контролюють спосіб уживання фондів, складаних до Повітового Виділу".

УКРАЇНЦІ-ДОРОЖНИКИ.

„Також політика Повітових Виділів в приймані українців до служби при дорогах в характері дорожників стає щораз більше докучливою і нашому чоловікові у виїмкових тільки випадках вдається залишитись на тій службі. Коли говорю про робітників при дорогах, то не можу поминути мовчанкою факту, що урядові круги спроваджують на наші землі робітничі кольони для роботи при дорогах з західніх земель Польщі та в той спосіб позбавляють праці місцеве населення, яке терпить великі недостатки і ніде не має заробітку.

Повітові Виділи стараються також перекинути більші тягарі на поодинокі села в той спосіб, що значну часть повітових доріг виключують зі свого катастру, а передають на громади.

Кінчаючи свої уваги до політики Повітових Рад в господарюванні дороговими повітовими податками, ставлю вимогу: а) скасувати податки на повітові дороги, б) коли вже не дасться цього змінити, то означити норму, що Повітовий Виділ не буде стягати більшої суми, як 50 відс. податків державних, в) убогим громадянам, таким, що не можуть повітового дорогового податку платити готівкою, дати змогу сплачувати ці гроші у формі роботи".

ШАРВАРКИ

„Коли йде мова про чинитьбу громадян при удержанні громадських доріг у формі шарварків, то мушу ствердити одну аномалію: як може існувати закон, який обтяжує тільки частину польської території обовязками примусових чинитьб на громадських дорогах, а рівночасно інші території, прим. Познанщина, цього обовязку не мають? Уважаю за відповідне ствердити, що виконування шарваркових робіт при дорогах на наших землях діється без ніякого плану, є хаотичне і дуже часто стає предметом докучливости війта на громадянах і кривдження більших у хосен багатших. Рівнож при шарваркових тягарах не виконують своїх обовязків дворські обшари й упривілеєні верстви. Треба, щоби Міністерство Комунікації цю справу унормувало і через повітові органи видало розпорядження, щоби шарварки виконувано відповідно до маєткового стану громадян, а також — пляново і в таку пору, коли люди мають змогу і час виконати шарварок. Треба примусити до більших коштів на удержання громадських доріг дворські обшари та промислові і купецькі круги, які в поважній мірі зужитковують і нищать громадські дороги. Зачуваю, що кермуючі чинники мають намір шарваркові обовязки поширити поза межі громади і у формі чинитьб вимагати шарварків на деяких відтинках повітових доріг. Наш Клюб ані наше громадянство на такі тягарі ніколи не погодиться, а коли вже традиція шарварків має в громаді остатися, то цей обовязок не сміє вийти поза межі села і повинен обовязувати в рівній мірі, або всі громади Польщі або ніякої. Основою правильного виконування шарварку повинен бути справедливо зложений кожного року дороговий преліминар, в якому тягарі на шарварки були би розложені відповідно до маєткової сили податників даної громади".

На Сході — ми!
ІВАНА ЧЕРНЯВИ.
Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. Окладинка роботи мистця П. Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1.50.
Дістати можна в друкарні „Демос", Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях.

Конкурс „Діла“ на пять статтей.

ТЕМА КОНКУРСОВИХ СТАТТЕЙ: „ЗАСОБИ Й МОЖЛИВОСТИ РОЗБУДЖЕННЯ І ПЛЕКАННЯ ЛЮДСЬКОЇ ЕНЕРГІЇ“.

Редакція „Діла“ розписує цим конкурс на пять статтей на тему: „Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії“.

Фундатором конкурсу є американський українець п. ВАСИЛЬ ТИХИЙ, той самий, що ufундував минулого року конкурс на пять статтей на тему: „Як розбудувати варстати праці?“ Про мотиви цьогорічного конкурсу на названу тему п. Василь Тихий пише так: „Розумію, що розбудження енергії потрібне нашому народові на те, щоби перевести в життя ріжнородні проекти, між іншими проекти подані в попередніх конкурсовних статтях на тему: „Як розбудувати варстати праці“.

За ПЕРШУ конкурсову статтю фундатор конкурсу призначує 15 американських доларів премії, за ДРУГУ 10 ам. дол., а за три інші по 5 амер. дол. Усі преміовані статті будуть надруковані на сторінках „Діла“.

Кожний учасник конкурсу мусить надіслати статтю на адресу редакції „Діла“ найпізніше до дня 5-го лютого 1935 р.

Стаття не може бути довша як на 240 рядків друку в „Ділі“.

У конкурсі не можуть брати участи професійні журналісти.

Оцінку надісланих на конкурс статтей переведе окреме журі, зложене з фахових журналістів і громадянських діячів, яке зорганізує редакція „Діла“.

Не робіть українців — нацією жалібників!

Коли впаде на нарід велике нещастя, коли напр. землетрус страсе рідним краєм і похоронить під руїнами домів та у чолюстях землі десятки тисяч жертв і надбання поколінь, коли згорить велика школа, повна малих дітей або вибух у копальні засипав сотки робітників а подробиці такої катастрофи сколихнуть весь без виїмку наріл, — коли рідна армія програє рішаючий бій, який не лише потягає за собою стільки-то жертв у ранених і вбитих, але й віддає всю батьківщину на довгі роки чи навіть століття у неволю, — коли заразз у короткому часі спустошить край, — тоді дотичні чинники проголошують національну жалобу. Вони йдуть назустріч загальному настроєві громадянства, яке вкрите смутком та бажає дати організований вислів тому своєму смуткові. Очевидно, жалобу проголошують завжди на *дуже короткий*, точно означений і обмежений час: бо життя завжди панує над смертю, бо смуток є поганим порадником та спутує енергію діла, энге радість є готівком до всякого творчого почину, бо *наріл, який живе у вічній жалобі, не здібний до поступу, до відпору ворожим загрозам, до відбудови втрачених позицій*. Тому напр. недавно, коли вбито короля Олександра, який оправді був для сербів наче персоніфікацією героїської боротьби за волю, і коли наслідком того атентату явилося марево нової війни, — проголошено в Югославії жалобу — на шість тижнів. Союзницькі держави, щоби заманіфестувати свою політичну солідарність, проголосили у себе жалобу на три дні. Коли ввесь український наріл був до глибини порушений катастрофою на Совітській Україні, Комітет, вибраний всім українсько-галицьким організованим громадянством, проголосив *один день* загальної жалоби. Чим коротший час такої жалібної маніфестації, тим краще вона вдається, — чим довший, тим вона слабша, а то й зовсім невдала, бо люди є тільки людьми і мусять повинуватися законам всесильного життя.

Це аксіомні правди, які ніде у нікого на цілому світі не викликують ніяких сумнівів. На жаль, у нас багато дечого діється не так, як у світі. Два роки тому, напр., проголосила молодь жалобу. Наслідок був такий, що багато молодих людей ходило на *нальоські*, а по ріжних „Пежелках“ і інших прилюдних ланошгових домівках появилися українські клієнти, яких досі там не бувало! І коли після того прийшов нормальний черговий карнавал — стільки було українських забав, як ще ніколи не бувало, і старих та молодих огорнув наче шал танцю, — наче після якоїсь великої події, що ввесь наріл пройняла виїмковою радістю...

Скаже дехто: ганьбь тим, що виломлялися зпід солідарности жалоби. Очевидно, що кожне самочинне вилом.ювання себе зпід якоїнебудь гуртової солідарности, хоч би навіть не всі породжувалися з додільністю самої справи, це негарна річ. Гаразд, — але навіщо створювати ситуації, в яких з математичною точністю можна заздалегідь передсказати, що виникнуться явища, які сему справу компромітуватимуть? Навіщо створювати самому ідеальні умовини для ломання характерів, коли нема у нас такого величезного молодого активу, щоби згори з легким серцем оріентися „слабших духом“, тим більше, що між тими „слабшими“ находяться інколи одиниці, про яких саме існує опінія, як про „найсильніших“!...

Замічаємо, що дехто з молоді знову починає робити „жалібні“ імпреси, виявляючи свою патріотичну енергію у цілком дивогляднний спосіб. Так ось кілька днів тому якісь молоді люди прийшли розбивати забаву в одному українському робітничому товаристві. Вживали аргументу — жалоби. Молодих людей хитро-мудро спекалися, двері забарикадували і цілу ніч бавилися. У відплату у домівці того товариства вибито камінням шиби. В іншому місці при такій самій історії інтервенював поліцінт, а на одному передмістю Львова прийшло до жалюгідної сцени, а потерпівшими по обидвох сторонах.

Жалоба? Яка, за що, через віщо? Аргументу про жертви боєвиків ніхто не розуміє. Як це так, адже організація, яка проголошує принцип „перманентної революції“, рахується згори з неминучістю жертв. Що більше, такі жертви це для неї цілком нормальне явище, яке було, є і буде, як довго існуватиме така організація і такі методи її діяльности. Чи в такому разі має існувати *перманентна національна жалоба?!* Чи такий жалібний всенаціопальний настрій відповідає націоналістичній ідеольогії?! І чи взагалі має якунебудь вартість така жалоба, якщо щойно треба силою її накидати та за яку треба боротися фізично, у буквальному розумінні? Чи саме такі явища не підривають найбільше і авторитету тих молодих осіб, які проголошують жалобу, і самої ідеї жалоби та й самої справи, яка має стати предметом жалоби?! І врешті річ найважніша: національна жалоба, це така велика річ, що її не можна рішати в одному, якомунебудь гурті, — не можуть її рішати хочби найідейніші молоді одиниці, які до того назовні виступають *анонімово*. Покликані до цього найбільш відповідальні чинники без огляду на партійну приналежність і спосіб проголошення жалоби мусить бути такий, який не викликував би в нікого найменших сумнівів!

З тих усіх міркувань здається нам, що це велике непорозуміння. Що одиниці, які роблять тепер жалібний шум, або не здають собі справи з повної прислуги, яку роблять ідеї, якій служать, — або це одиниці, які мають за ціль вносити лише розгардіяш у наше і так бідолашне життя, та які з організованою українською молодю взагалі нічого спільного не мають.

Радимо не доводити до балканізації внутрішніх українських відносин — бодай на такому грунті, як карнавал. *Радимо не робити з української нації нації жалібників.* Вимагає цього сама ситуація.

ДОБРІ РЕЦЕПТИ

ШИКОВНІ МОДИ

в журналі

GARTENLAUBE

Кожний знає його веселу частину. GARTENLAUBE відоме своїми визначними співробітниками.

Дає дуже багато практичних порад, що вполегшують працю господині. Перегляньте раз один зшиток гарного і імецького журналу для родин.

Verlag Scherl Berlin SW. 68.

Льойд Джордж соціяльним реформатором?

Прага, 17. січня 1935.

Нема ще й двох тижнів, як на сторінках европейської преси можна було вичитати сенсаційну вістку, що в Англії відбудеться ще, здається, цього року великий соціяльний переворот. Переведуть його не большевики-революціонери, але клюб поступових міліонерів під проводом відомого англійського політика Давида Льойда Джорджа. Хоч Льойд Джордж доживає нині 72-го року життя, то все таки про нього говорять в Англії як про корнвалійського лева, що все готов не тільки англійському, але й світовому загалові привести ще неодну несподіванку своїми молодечими й радикальними ідеями, замислами та планами.

Яку ролю відіграв Льойд Джордж в англійській і світовій політиці, особливож у час світової війни і після неї, загально відомо. Перед кількома роками Льойд Джордж покинув бурхливе політичне життя й осів в Корнвалії, щоб тут у тиші та спокою доживати свої старечі роки. Щоб забити довгий час, купив він собі тут величезні пустарі і в короткому вже часі зробив з них не лиш добре загосподароване, але й дуже дохідне рільниче підприємство. Вільний час використовував великий старець на обдумання й вироблення плану нового переустрою господарської і соціяльної структури Великобританської Імперії. Свій план обіцяв Льойд Джордж викласти прилюдно дня 17. січня ц. р., отже саме в день, коли я ці рядки пишу для нашого часопису. Вся британська держава з нетерпливою цікавістю жде, що скаже досвідчений корнвалійський лев, тим більше, що вже багато було тих, які хотіли запанувати теперішній світ, а Льойд Джордж досі у всьому своєму житті не брався за ніяке діло, яке не скінчилось би успіхом. Свій план виробив Льойд Джордж не сам, але по довших нарадах зі своїми приятелями.

На запит журналістів, яка є суть цілого його реформаторського плану, Льойд Джордж відповів лиш зовсім загально: Не треба боятись думки цілковитого господарського перевороту. Мої приятелі, які зі мною над планом співпрацювали, зовсім цього не боялися, хоча це ріжні банкіри, великі промисловці, великі землевласники та фахівці в ріжних ділянках господарського життя. Те, до чого ми прямуємо, це радше революція, переведена богачами в користь бідних, щоб у цей спосіб не допустити до революції бідних проти багатих. Льойд Джорджових приятелів називають загально в Англії „клюбом поступових міліонерів“, а їхня поступовість сягає так далеко, що вони домагаються навіть соціялізації державного банку „Банк оф Інгленд“. Льойд Джордж сказав далі журналістам, що його план розроблений до деталів, а його провідною ідеєю є зовсім новий поділ всіх багатств народу. Грошеві інституції, фабрики, кораблеві кампанії, залізарні, копальні, електрівні, грунтові маєтки на селі і в місті — словом: усі цінности й усі засоби для творення таких цінностей мають стояти до послуг у досягненні найвищої цілюю загальної мети.

Льойд Джордж глибоко переконаний, що для переведення його плану в життя не треба буде ніякої „парляментарної арітметики“, бо міліони населення Британської Імперії приймуть його з радістю за своє. „Наріл сам, і то мирним шляхом, може створити собі новий порядок світа, а не він дасться легко, коли прийме наш план. Про все докладніше довідаєтесь від мене аж 17. січня“ — так закінчив Льойд Джордж свої скупі відомости про свій грандіозний план. Побачимо, чи новий реформатор дотримає своєї обіцянки? *М—н.*

20 зол. Шліфовані **Зеркала** 50 × 100 цм.

фабрика М. БИК, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

Дешеві білі дні

з 40% зниженою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

„ЛОВЛЯ ДУШ". — ПЕРШІ ПРИЗНАКИ „ПРИЯЗНОГО" ВІДНОШЕННЯ.

„Бюлетин Польско-Українські" з 20. січня приносить ось-таку невеселу вістку з наших північно-західних земель:

Довідуємось, що справа союзної приналежности українських кооператив б. російської займанщини дальше спричинює метушню в досі замкнених рядах цих кооператив. Бажанням керманичів української кооперації було, щоби давні члени РСУК-а всі разом вступили до новоосновaного „Звйонзку Спулдзельні Рольничих і Госп.-заробкових" у Варшаві. Тимчасом частина сільських кооператив для загального закупу і збуту, зголосилась до варшавського „Сполем", дарма, що він є централею міської споживчої кооперації і що йому признано покищо права ревізії тимчасово, подібно, як РСУК-ові. До „Сполем" зголосились холмські сільські кооперативи. Окружний відділ „Сполем" робить заходи, щоби приступили до нього українські кооперативи теж з повітів влодавського і грубешівського. На терені Волині деякі кооперативи розглядають можливість приступлення до новозаложеного Рев. Союзу „Гурт".

Стільки „Бюлетин". З іншого знову джерела довідуємось, що польські рев. союзи (очевидно крім „Гурту" Волошиновського, де сидять теж наші „земляки") вже з самого початку зовсім не шанують української мови і безцеремонно накидають письма, зложені виключно в польській мові.

Польська хроніка.

ГОСПОДАРСЬКА ЕКСПАНЗІЯ ПОЛЬЩІ.— ПІДГОТОВКА НОВИХ ЕКСПОРТОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ.

Треба признати, що Польщо, яка щойно після загострення господарських взаємин з Німеччиною (відома митна війна) вийшла „в світ" зі своїми сирівцями і півфабрикатами (менше готовими виробами), безупинно старається здобувати нові ринки збуту. Вона подекуди в конкуренційній боротьбі вже небезпечна й останній вугільний договір, що його Англія заключила з Польщею, говорить про це найкраще. Не вважаючи на велику пропаганду, якої змістом є придбати „внутрішніх ринків" (Волинь, Полісся, тощо) і яка насвітлює великі можливости збутові на тих теренах, Польщі не зрікається із закордонних можливостей. Навпаки — дуже уважно слідкує вона за ними, доцінюючи вагу девіз, які приносить кожна експортова чинність. Та і з неменшою увагою слідкує закордон за госп. експанзивністю Польщі. Сьогодні, де так важко дістатись на чужий ринок, кожна держава заздрим оком глядить на свого конкурента. Ось останні промови гр. Шембека і посла Валевського на буджетовій комісії обговорює вже закордонна преса, нотуючи великі осяги Польщі в „експортовій офензиві". Велика рухливість польських „почесних консулів" промощує шлях польським товарам до багатьох далеких ринків. Також Експортовий Інститут у Варшаві працює пильно і готовить „рухомі виставки" для Китаю, Манджурії і Японії. Збут в Африці зріс у 1934 р. дуже міцно, також південно-американські краї стали приступніші.

ЩЕ ПРО ПРИМУСОВІ БРАНЖОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

У святочному числі „Діла" розглянули ми справу заведення господарсько-організаційного примусу з точки наших національних інтересів. Показується, що кандидатів до такого примусу є щораз більше. Але всі вони не вповні розуміють суть новелізації промислового права. Вони хочуть, аби їх примусові бранжові організації мали **характер картелів,** отже нормували ціни, умовини продажі, приділ достав, тощо. „Ц. Газета Гандльова" звернула на це увагу, вказуючи, що всяки (себто такі організації) мусіли би вписатись у першу чергу до картелевого реєстру. Треба зазначити, що про організаційний примус появилось в останніх днях у поль. пресі дуже багато статтей і замітох, здебільша з негативним відношенням до нових планів.

ВАЖНА СПРАВА ДЛЯ ВІЛЬНИХ ПРОФЕСІЙ.

На днях появилась вістка в газетах, що одна з львівських дружарень видала „упрощену бухгольтерійну книгу" для вільних професій. Діло в тому, що тепер упрощене книговодство дозволено вести вільним професіям з тим, що є воно основою до податкових обчислень. Ведення таких книг є дуже просте (зрештою для введення в цю працю можна звернутись ко коол. „Комерція" в Українському Техн. Т-ві у Львові). Про це повинні подумати наші адвокати, лікарі, тощо. Добре було би, колиб „Бібльос" видав теж потрібні книги в українській мові, яка має права на терені Сх. Галичини і Волині.

КНИЖКА ВИРІЖНЕНА НА ЛІТЕРАТУРНОМУ КОНКУРСІ ЗА 1934 Р.

ЛИПНЕВА ОТРУТА

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

Ціна зол. 1·40.

Поминальні Богослуження

в другі роковини смерти за душу бл. п.

Деника Кульчицького

відбудуться у Львові, дня 25. січня в церкві св. Петра і Павла в год. 8-15 рано — і Яворові в церкві св. Юра в год. 9. рано, на котрі запрошують кревних і знайомих.

ЖІНКА І ДІТИ

Світова хроніка.

ДОЛЯРОВІ НЕСПОДІВАНКИ. — ОСПОРЮВАНА ЗОЛОТА КЛЯВЗУЛЯ.

Останній час приніс „госсу" (звишку) долярового курсу, щоправда у відношенні до його загальної редукції невелику, зате значно більшу від пересічних вагань. Здогади про причини цього пішли до Найвищого Суду Зл. Д. П. Америки, де найшлась сензаційна скарга одної „сірої людини". А саме один посідач залізничої облігації виступив з жаданням, щоби суд уневажнив урядовий розпорядок з 1933 р., який зніс золоту клявзулю. Це викликало деяку паніку в Америці, хоч — до речі — не можна було сподіватись присуду такого, який пішов би у розріз з конгресом і цілою фінансовою політикою Рузвельта. 100 міліярдів долярів — це вартість зобовязань, які вяжуться з клявзулею золота. Годі не бачити як причини паніки також того, що зрівноважене ще до недавна господарське життя Америки сьогодні плиске і непевне та взагалі своєю експериментальністю незбагнуте.

ПІСЛЯ ПЛЕБІСЦИТУ В САРЩИНІ. — ГОСПОДАРСЬКІ АРГУМЕНТИ ПОКАЗАЛИСЬ СЛАБІ.

Усі, що слідкували за процесом передплебісцитової боротьби, знають, як сильно аргументували своє становище борці за „статус кво" інтересами господарства Саршини. Ми на цьому місці в свій час приглянулись господарським наслідкам обєднання Саршини з Німеччиною. Ніхто не може перечити, що Саршина, маючи відчинені двері до Франції і Німеччини (тут і там без митних кордонів) була в упривілейованому положенні, що особливо тепер, коли держанні кордони такі тяжко-доступні для чужих товарів, має величезне значіння. Але „національна метафізика", чи — як дехто хоче — „зов крови" взяв верх над марксівським „історичним матеріялізмом". Населення висказало бажання бути разом з Німеччиною, не боячись „господарської катастрофи", яку ворожать Саршині, коли вона знову стане частиною німецької держави.

В. Н-вич.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 6

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В судовім стрийськім повіті переважали також між священиками москвофіли. Українців було також мало, лиш кількох парохів, як Авдиковський в Добрян, Шуховський з Братковець, Горалевич з Угерська, Кирчів з Довгого, та сотрудники; Бобикевич у Стрию і Хавалка в Лисятичах. Значний відсоток становили люди старі, без краски; правда — не здекларовані москвофіли, але невсні як українці і непридатні до народньої роботи; решта були москвофіли, між тими визначались особливим завзяттям старий Бобикевич у Дідушицях Малих і Калинюк у Довголуці, який по московській інвазії в 1915 р. утік з цілою родиною до Росії. Та найголоснішим був о. Василь Залозецький, пірох у Гірнім, знаний не лиш як москвофільський діяч, але також як великоруський повістяр, що діставав за свої повісти премії від петербурської Академії Наук.

Хоч Залозецький був справжнім москвофільським матадором, я мав менше з ним клопоту, як того з початку надіявся і лякався, бо був він при тім спокійний і культурний, сидів дома тихо і писав свої „сочиненія", не брав живої участи в політичнім житті і не вів москвофільської агітації. Його парохіяни в пізніших роках при всяких виборах однолушно голосували на мене, а таксамо голосував і він сам, переконавшися, що агітуючи проти мене, навіть у власній громаді нічого не вдіяв би, бо громада та багато мені завдячувала, особливо в справі регуляції ріки Стрий, яка заливала її щороку і в якій то справі дізнавала громада від мене багато помочі. Залозецький зажадав від мене лиш одної концесії, а саме, щоб не закладати в Гірнім читальні „Просвіти", прирікаючи в заміну, що не буде там закладати читальні імени Качковського. Отже лишилась у Гірнім читальня безпартійна на старих статутах, а за те віддав Залозецький виразно цілу свою громаду під мій провід, додаючи, що знає, що вони й так безумовно за мною пішли би та що я їх добре поведу. Зрештою мали ми між собою упорядковані відносини і жили в згоді. Залозецький мав двох синів і з обох виросли українці. Один умер як адвокатський конципієнт, другий, Роман, є нині радником при міністерстві публичних робіт і займає визначне становище в українській громаді й організації.

Стрийським деканом був о. Лев Шанковський, парох у Дулібах, людина дуже доброго серця, щирий і незвичайно гостинний та дуже веселий у товаристві. В душі був москвофілом, одначе назовні не маніфестував нічим свого москвофільства і жив дуже добре з українцями, як також не менше з поляками. Був він — правдоподібно — шляхотсько-польського походження і підписувався гербом „Кжинда". Для своїх парохіян був дуже добрий і вони його сильно любили. Його дім був отвертий і гостинний. Його вічно молодий гумор і весела вдача стягали туди при кожній нагоді численне товариство. Я з моєю жінкою гостили там також дуже охотно. Він і другий декан в повіті, себто о. Володимир Мартинків, декан у Сколім, були нечувано дібраною парою, як дуже веселі товариші, що вміли в товаристві не лиш жартувати, але також заспівати і затанцювати. І справді, таких деканів не бачив я ніде й ніколи — вони, здавалось, були в силі й умершого розвеселити. До публичного життя, до якихбудь, особливо енергічніших виступів, вони не надавались і ніхто того від них не вимагав.

В найближчім сусідстві Дуліб був у Завадові священиком одинокий син декана — Шанковський Петро, також дуже щира й сердечна людина і до того чоловік чудово гарної жінки. Обоє вони і їх хата були незвичайно симпатичні. Петро Шанковський, національно з початку трохи невиразний, став пізніше, головно завдяки моїм щирим до нього відношенням, не лише здекларованим українцем, але й дуже видатним робітником у повіті, особливо коли по смерти батька став на його місці парохом у Дулібах. Тут зробив він усе, що лише священик на селі зробити може. Його діяльність у парохії йшла рука в руку з моєю акцією в повіті. Ми були на кожнім кроці товаришами та сподвижниками і жили завжди в найширшій дружбі.

(Далі буде.)

З польської поези.

„Ми не є українофіли..."

Під таким цікавим наголовком Вол. Бончковський помістив статтю в останньому (3-му з 20. ц. м.) числі „Бюлетин-у Польско-Українськ-ого" на тему засадничого підходу того часопису до українських справ. Це одна з кращих статтей того польського публіциста. Вона може служити доповненням до його статтей, оголошених в останньому часі у „Бюлетині" та поважному варшавському журналі „Всхуд" на тему все актуальної російської небезпеки для Польщі, внаслідок чого Польща й поляки мусять добачувати в Україні й українцях своїх природних союзників. Ті статті, оперті на науковому матеріялі, звертають увагу льогікою і силою аргументації та творять безперечно великий поступ у польській публіцистиці, — поступ у самому підході до українських справ, трактованих тут з найширшої перспективи Сходу Европи.

Цю останню свою статтю п. Бончковський починає до фальшивої опінії, яку мають про нього і його орган „Бюлетин Польско-Українськ-ий", деякі і поляки і українці. „Ті українські (а мабуть і польські) кола хотять бачити у нас традиційних українофілів, які з якихось ближче неозначених причин закохалися в усьому, що українське, і нині, в залежности від темпераменту та ступня цивільної відваги, готові ломити списа в обороні тих українців, з усіх сторін і всіми гноблених і переслідуваних". Автор застерігається, що — навпаки — ставиться критично до багато явищ українського внутрішнього життя (жаль, що ближче цього не прецизує, і доказує, що „Бюлетин" та поляки довкола нього не є українофілами.

Українофільством називає течію серед польської шляхти на Україні у XIX. ст., при чому ставить цікаву тезу, що джерелом того польського українофільства була „політична і подекуди культурна німота української маси". Тому у Галичині не було українофільства і нема тут відповідного підложа. Тому теж — каже автор — „імпортовий" характер польського українофільства тісно вяжеться з привидами старих польських діячів з Вел. України, які до того сьогодні є зовсім інертні та навіть — не належать до ряду передплатників „Бюлетину".

Автор характеризує становище „Бюлетину" до українських справ сучасністю польських інтересів, які вимагають поважно розглядати, пізнавати й цінити українську проблему. Зірвання з абстракційним доктринерством та змагання до того, щоби створити всяку міжнаціональну злагоду на базі справжнього інтересу, „на суворій базі дійсного інтересу і незакритого ніяким фіговим листком фальшу — егоїзму". „Єдиним джерелом нашої активности на терені національних проблем Польщі є належне, реально зрозуміле добро і честь Польщі. І ніщо у засаді більше".

І виходячи з заложення добра Польщі, автор доходить до висновку, що „велику Польщу збудуємо тільки і єдино великими ходами великої внутрішньої і закордонної політики. Знаємо, що наша сила полягає не у зменшуванні українських (білоруських чи литовських) сил, а на вишукуванні спільного річища, у спільному експанзивному зусиллі, у спільному піднесенні балтійсько-чорноморського полсу, замкненого національними кордонами, до всесвітньої ролі". „Українізм... трактуємо як свого союзника, його органічний і здоровий розвиток, що освідомлює собі власний напрямок цілей і експанзій, трактуємо, як підсилювання нашіх сил. І тому кличемо: Україна мусить бути свобідна!"...

Автор називає себе і своїх польських приятелів радше „українізтами", які розуміють суть української проблеми та споріднені справи, постійно і систематично студіюючи їх. Щодо українців, то вважає найбільшими тих, які орієнтуються на якесь польське українофільство (таких мабуть нема — прим. Ред.). Шанує теж і поважно трактує українців тільки таких, які „виходять з заложення виключно української, національної рації". Через те й легковажить українців „польонофілів", як позбавлених всякої вартости політичного чинника...

Стаття, як бачимо, оригінальна, бо ставить крапки над і: на перше місце ставить польський інтерес і з тим польським інтересом звязує українську проблему. Протиставиться теж ендецьким теоретикам, які суґестіонують польське громадянство, що польський інтерес вимагає лише винищувати українців.

Ясна річ, що в політиці давно обовязує безспірна засада, що підставою взагалі всякої політики є суперництво, боротьба та спільнота інтересів. Існує теж аксіомна правда, що немає двох народів і двох держав у світі, які мали би всі ті самі інтереси. Національний егоїзм обовязує реальних політиків у цілому світі, — сентиментализм і романтика належать до сфери літератури а не до політики.

Ревматизм суспільним нещастям

Особи, що мають ревматизм, терплять часто хронічно а часом стають інвалідами, а саме у випадках, які вчас не завважилося або не лікувалося. В нашім вогкім і малосонячнім підсонні, обяви ревматизму можна легко завважити, а значне впору правильне лікування, може запобігти дальшому розвиткові недуги. При ревматизмі вживається 2—3 талеґтки Тоґалю 3—4 рази денно. Тоґаль також вживається в часі вже розвиненої недуги: при ревматизмі, артретизмі, подаґрі, невроболях, болях голови, ґрипі і перестуді. Тоґаль є добрим засобом проти болів і проти гарячки.

СВЯТО ЙОРДАНУ.

ЛЮБІНЬ ВЕЛИКИЙ К. ЛЬВОВА.

Здвен-дзвінь є у нас звичай, що на Йордан у процесійним поході беруть участь хлопці на конях. На чолі процесії їде хлопець або господар з хрестом, по ним на конях хлопці, а відтак дівчата з хоругвами, хор, священик і вірні. Всі прямують на річку Камінка, де що-року відбувається йорданське водосвяття.

Зате свято Йордану в дочерній церкві в Любіні Малім відбулося дві години пізніше торжественно і в найкращім святочнім настрою. І тут молодь на конях брала участь у процесії, несучи на чолі хрест а по ним прапор УМХ. Про порядок подбало двох постерункових, які преспокійно приглядались торжественному обрядові нашого водосвяття Йордану.

ЧОРТКІВ.

Йорданське свячення води в Чорткові відбулося цього року не менше величаво, як попередніх років, хоч були завії і сильний мороз (22 степені!). По Службі Божій рушили процесії в обох церков та непроглядні маси народу вулицями Чорткова на площу перед магістрат, де відбулося торжественне свячення води. Акту посвячення довершив о. Теодор Чубатий, парох Чорткова, в асисті оо. Черника, Добрянського і Дзьоби. Підчас походу співав церковний хор і грала дута оркестра чит. „Просвіти" у Витнанці.

По наказу команди бригади КОП в Чорткові і полевого єпископату польських військ у цьогорічнім святі Йордану взяли участь усі військові гр.-кат. обряду, стаціоновані в Чорткові, разом з військовою оркестрою і почесною каральною лат. обряду.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Дешевий місяць
у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по реверляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланелі 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

Закордонна політика Японії.

Велика промова мін. Гірота.

ТОКІО, ПАТ. Мін. закорд. справ Гірота виголосив у парляменті велику промову про закордонну політику Японії. Міністер ствердив, що Японія змагає вдержати і поглибити дружні взаємини з іншими державами. Дружні взаємини Японії з Манджу-Ко залежатимуть у майбутности від настроїв і співпраці громадян цієї держави з Японією.

Згадуючи про морське розброєння міністер підкреслив, що підчас лєондонських переговорів Японія домагалась обмежити зброєння і скасувати або бодай обмежити зачіпну зброю. Вашингтонський договір годі було погодити зі засадами японської політики. Тому японський уряд повідомив Злучені Держави, що Японія виповідає цей договір. Всеж таки цей договір обовязує до 31. грудня 1936 р. Одначе не ще не є доказом, що Японія задумує збройтися. Навпаки Японія має надію, що новий договір буде спиратися на основах згідно з духом розброєння.

Згадуючи про взаємини зі Злученими Державами мін. Гірота заявив, що між обома державами нема спірних справ, яких годі було би наладнати мирним ладом. Добрі взаємини і співпраця з Великою Британією є запорукою вдержання миру. Переговори з СССР про передачу північно-манджурської залізниці посунулись наперед. Японський уряд змагає вдержати з СССР дружні відносини і тому робить усі зусилля, щоби поладнати теж інші справи між обома державами.

Положення в Китаю в останніх роках куди спокійніше. Домашня війна закінчилась, урядові війська борються тільки з комуністами. Це відрадний прояв не тільки для Китаю, але також для вдержання миру в Азії, в чому Японія дуже зацікавлена. Японія буде далі слідкувати дуже уважливо за діяльністю комуністичної партії і комуністичних військ у Китаю.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Перед політичним процесом у Чорткові.

В днях 25. і 26. січня ц. р. відбудеться перед судом присяжних у Чорткові розправа проти Тараса *Чеховського* з Білої коло Чортківа, Івана *Ландяка* з Цаповець, Корнеля *Шевчука* зі Старої Ягольниці всіх трьох б. учеників прив. української гімназії в Чорткові, проти купецького практиканта Степана *Куфеля* з Білої і рільників Теодора *Куцюлима* та Петра *Хруставки* зі Старої Ягольниці. Акт обвинувачення закидає всім підсудним переховування і поширювання нелеґальної літератури ОУН, отже тимсамим приналежність до тої організації. Підсудні: Тарас Чеховський, Іван Ландяк, Корнель Шевчук, Степан Куфель і Теодор Куцюлима відповідатимуть за злочин з арт. 97. § 1. кк., Петро Хруставка з арт. 155 § 1. і 2. кк. Боронять адвокати: д-р Володимир Олесторович і д-р Михайло Росляк з Чорткова.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчатись доброї української літературної мови,
ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК
Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА! 886 1—50

140 міліонів єн за залізницю.

ТОКІО, 22. І. ПАТ. Японська урядова аґенція повідомляє, що північно-манджурську залізницю продав большевицький уряд за 140 міліонів єн. На відшкодування за усунення большевицьких залізничих урядовців додано ще 30 міліонів єн. Одну третю ціни купна заплатить Японія і Манджу-Ко грішми, 2/3 товарами, рижом, сирівцем шовку, мідю, соєю та електричним приладдям. На списку товарів нема воєнних матеріялів. Аваc додає, що дефінітивне владження договору у справі купна протягнеться ще з місяць.

Большевицький уряд продав 1.726 кільометрів залізничого шляху, 2.576 км. телефонічних і телеграфічних дротів, цілий залізничий табор з варстатами та великі простори землі та лісів які належали до залізниці. Всі залізничі урядовці мусять до 5 місяців виїхати з Манджу-Ко до СССР. Емеритуру виплачуватиме їм большевицький уряд.

Пакт трьох в Европі.

РИМ, 22. І. ПАТ. Італійський щоденник „Трибуна" обговорюючи заяву Ляваля для представника „Известій" про східний пакт пише: У Женеві здогадуються, що по відмові Польщі приступити до східнього пакту, дійде до затіснення французько-большевицької приязни. Нуть балачки про пакт трьох, який заключать Франція, Чехословаччина і СССР.

МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ.

VI. ВСЕУКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВА.

15. січня у Києві відчинилася велика VI. Всеукраїнська Мистецька Вистава. На цій виставі бере участь понад 300 українських мистців із малярства, графіки, різьби і декоративного мистецтва. Виставлено понад 500 полотен великих розмірів, понад 100 гравюр і около 50 різьб. Крім того виставa має відділи прикладного мистецтва: мистецьке оформлення фаянсу, текстильних виробів, меблів, килимів і ін. Разом все це дає незвичайно імпозантну картину розвитку сучасного українського мистецтва, себто розвитку технічного хисту українських мистців і можливостей, які ми могли б мати тоді, коли наше мистецтво розвивалось би у свобідних умовинах при підтримці громадських і державних чинників.

На цій виставі бере участь абсолютна більшість українських мистців, що живуть під цю пору на Совітській Україні. Із старшого покоління такі: Самокиша, Шульга, Шовкуненко, Волокидин, Ф. Кричевський, Крайнів, Козик, Бурачок, Кросицький і інші. Далі: Бойчук, Падалка, Гаран, Петрицький, Седляр, Павленко, Дерегуз, Азовський, Іванів, Світличний, Толкачів, Лисенко, Сагайдачний, Тищенко, Федченко, Коваленко, Григорів, Мучник, Садиленко, Крюків, Рокицький, Черкаський, Петренко, Симонів, Мартинюк і інші. Різьбарі: Дорошан, Севера, Бульдин, Уляніц, Макарко, Страхов, Дажба, Рак, Кудрявцев і ін., а з графіків: Касіян, Довгаль, Страхів і ін. Це головні, знані і у нас імена мистців, бо подавати всіх 300 нема можливості, хоч між ними є чудові майстри.

Як нераз уже згадувалося у нас, на Совітській Україні поліквідовані всі мистецькі організації; тепер лиш лишився Організаційний Комітет Спілки Радянських Мистців. Цей Комітет веде мистецьку політику, розділює замовлення, робить з державними установами умови для мистців на ріжний час і ріжні роботи. Ці т. зв. контрактації, це єдиний рятунок для українських мистців, які передтим, коли не мали робіт або не були заняті у школах і установах, жили в неімовірно тяжких обставинах, бо старі покупці й меценати зникли з революцією, а нові так скоро не вироблюються. Навіть мистці, що могли працювати, не мали ніяких матеріялів — ні фарб, ні паперу, — навіть олівців. Делегації мистців нераз бували з просьбами про доставу матеріялів у комісаріяти, але безрезультатно.

VI. всеукраїнську виставу не можна розглядати, як вияв творчости українських мистців. Це є грандіозних розмірів показ замовлених праць для... державних установ і війська. Спеціально на цю виставу законтрактовали 34 мистців для війська, а 36 по фабриках Донбасі у Дніпрокомбінату і т. д.

Із звіту про виставу бачимо, що на ній багато картин з військового життя, особливо з громадянської війни на Сов. Україні, з партизанського руху. На військові теми роблять мистці, що до цього часу ніколи ніодного твору раніше не робили, як знаменитий маляр Ф. Кричевський, або Садиленко чи Григорів. Мистці модерністи працюють над фабричними темами Петрицький, Падалка, Бойчук, Таран і ін. Словом бачимо величезні зміни і ясно на гірше.

Сильно уражає повна відсутність „мертвих природ" на виставі, зпонад 300 мистців учасників — пейзажистів є лиш трьох: Бурачок, Петренко і Симонів. На виставі бракує кількох заших видатних мистців. Що з ними, — де вони, — що вони роблять, нічого невідомо.

Різьба представлена винятково одноманітно. Переважно бюсти діячів большевицького руху. Винятки роблять деякі проекти оформлення міст України, проект памятника Коцюбинському, голова Франка і ін.

З графіки на виставі переважає гравюра. Одначе бракує на ній також кількох найвизначніших українських графіків.

Стаття Г. П. У. в „І. К. Ц."

У пресі російських емігрантів Лева Троцький помістив статтю, в якій збиває заходи большевицького уряду про взаємини з членами „ленінградського центру". Одночасно подав низку цікавих подробиць про діяльність Г. П. У. за кордоном.

В дні 20. липня 1931 р. — пише Троцький — помістив „Ілюстровани Курер Цодзенни" з Кракова сензаційну статтю з підписом Льва Троцького. Хоча большевицька преса не друкує тепер статтей Троцького під загрозою великих кар, проте московська „Правда" негайно оголосила фотографічну відбитку цієї статті з „І. К. Ц." Фотографічну клішу цієї статті зладив один з керманичів Г. П. У. Ярославський. Завдяки його заходам „І. К. Ц." оголосив цю статтю і то після оголошеневої тарифи.

Г. П. У. йшло про те, щоби опісля могло передрукувати цю статтю в „Правді".

Троцький запевняє, що про інші методи Г. П. У. мусить мовчати, щоби не пошкодити іншим людям.

НОВИНКИ

— **До Вповн. Передплатників!** Звертаємо увагу на вислані у вчорашньому числі **складанки П. К. О. помаранчевої краски.** Хто надає цими складанками передплату, не платить додатково ніякого порта. Кошти пересилки поносимо ми самі. Цими складанками можна пересилати квоти до 50 зол. — Просимо не маркувати складанок, за які платимо великі суми — а присилати кожночасно передплату!

АДМІНІСТРАЦІЯ.

— **Відчит д-ра Мих. Драгана.** Заходом Т-ва Прихильників Укр. Мистецтва і А. Н. У. М. відбудеться в суботу, дня 26. І. с. р. в салі Бесіди відчит д-ра М. Драгана п. н.: „Футуризм в малярстві". Початок 7 год. веч.

— **Українська Громада в Берліні** влаштувала 22. ц. м. сходини в салі ресторану „Тіргартенгоф" для вшанування акту проголошення незалежности Великої України та соборної злуки українських земель.

— **„Византійське релігійне мистецтво і його відношення до західно-европейського".** На цю тему виголосить проф. д-р Вол. Залозецький реферат, ілюстрований світлинами, у Відні в „Австрійському Лєо-Гезельшафт" 15. ц. м.

— **Приклади гідні наслідування.** Як повідомляє новий перемиський тижневик „Наша Земля", в селі Косениичах пов. Перемишль померла громадянка Софія Хапко. Ов яна духом жертвенности, в розумінні ваги читальні „Просвіта" в селі, що є на межі перемиського і ярославського повіту, призначила окремим записом частку майна, що мала їй дістатись при поділі батьківщини, на розбудову читальні „Просвіта" в Косениичах. Вартість запису дойть до 800 зол. — На весіллі члена читальні „Просвіта" в Кругелі Великому гром. Дмитра Огоновського присутні уладили збірку на Українських Інвалідів, що дала 4 зол. і 4 сот. Видко, що нарід не забуває за тих, що посвятилися, щоб здобути для нього кращу долю.

— **Магазин пєстелі Р. Джала,** Львів, Хорушинн 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 25-.00

— **Фризєрські сальони** для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106-88. 85/87 11-?

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Класс. Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 150261. 2.000 зол. на ч. 62148 73417 106738 121846. 1.000 зол. на ч. 17065 20311 53102 56020 100016 156890 157503.

— **Арешти в Луччині.** В ночі на 1. ц. м. поліція арештувала в с. Киверцях 21 осіб, переважно молодих хлопців і дівчат, які новий рік зустріли в арешті в Луцьку. Того самого дня всіх випущено. Допитувалися їх про ОУН. Дивним дивом арештували теж члена УНДО, відомого місцевого діяча п. Л. Л-ського, якому тріск хтось повибивав шиби за те, що є ундівцем.

— **Кулаки рільничі.** На останньому зїзді повітових старостів Волині порушено питання про змішнену підтримку й поширення на Волині рільничих „кулек", яких українське населення собі не бажає.

— **30 тисяч будинків з димом.** Загальне Завідомлення Взаїмних Обезпечень виготовляє підсумовання пожеж за минулий рік. Провізоричні обчислення пожеж за минулий рік показали, що пожежні втрати за минулий рік були більші ніж попередніми роками. Відділ примусового обезпечення від огню занотував втрати, що доходять до 25 міліонів зол., причому згоріло 30.000 будинків. Сюди не вчислені втрати, обезпечені в приватних асекураціях.

— **Жебранина на залізницях заборонена.** З днем 31. ц. м. входить в життя розпорядок міністерства шляхів, що забороное жебранину на терені залізниць та у вагонах. Не вільно теж управляти ніякої торговлі, гри на інструментах, співу та інших продукцій задля заробку.

— **Курс оборони поштових транспортів.** В Луцьку розпочався курс оборони для поштових конвоїрів, у якому бере участь 40 поштових службовців із волинського воєвідства. Курс має підготовити службовців до охорони поштових транспортів перед нападами.

— **Що діти люблять?** Діти люблять колірові образки і досконалі ілюстрації. Добра дитяча література сповнює популяризаторську місію — підносить добрий смак, призвичаює до асимілювання нових естетичних вартостей, себто торує дорогу штуці. Новочасність ілюстрацій не полягає на абстракційному формалізмі, але навпаки — їх характер є реалістичний; дитина помимо ідеопластичности власних рисунків, звертається в своїх уподобаннях до реалізму і шукає в образку якнайбільше конкретности. Тому образки для дітей не можуть бути абстракційні, навпаки, вони мусять бути реалістичні і пластичні (читкі). Це ограничення змушує також графіка до синтетизования форми для осягнення сильнішої характеристики форми, а що за тим іде, більшої очевидности. Дитина любить короткі, легкі тексти, часто подавані у формі вершика. Треба уникати моралізаторства, а дбати про гумористичний відклад, чого так дуже очікують діти. Про те все повинні тямити наші видавництва діточої літератури. — М. М.

— **Краєва хроніка.** До відділу суспільної обезпечальні в Стрию вломилися злодії й вкрали 161 зол. — В Скалі над Збручем арештувала поліція Петра Андрійчука, що хотів перейти на совітський бік. — В Бороничі пов. Зборів замерзли два безробітні полорожні, що ночували в неопаленій хаті. — Стрийська поліція арештувала 58-літнього Івана Кищея із Заплятина, що знасилував 19-літню доньку і став батьком її дитини. — В Хомаківці пов. Станиславів Микола Німчук, приловивши свою жінку на зраді, стрілив до неї кілька разів з револьвера, ранячи її смертельно.

— **Арештування комуністів.** На залізничній стації в Калуші арештовано ученицю 8. кл. жидівської гімназії в Станиславові, Каяру Фішлер. Найдено при ній комуністичні летючки і приказн окружного комітету комуністичної партії.

— **Горить рогата худоба.** На фільварку Бриковичі Гелени Рюро-Дембінської на Волині між іншими будинками згорів хлів, а у ньому 61 штук худоби. В маєтку Риковцях таксамо згоріли корови на суму біля 2.000 зол.

— **Батько отруїв сина.** Федір Гуменюк з Глинська б. Рівного любився з дівчиною Неонилою Романчуківною, поки вона не вродила синка. Тоді кинув її й оженився з іншою. Суд присудив Романчуківні по 20 зол. місячно на виховання хлопця. Щоби позбутися цього тягару, Гуменюк купив у Рівному арсенікум, посипав ним цукорки і зустрінувши хлопчика, почастував його отруєю та ще притримав його при собі, поки не зїв усі цукорки. Хлопчик побіг до матері й похвалився, що „тато його любить та дав йому цукорків". І зараз же нещасна дитина впала на землю і серед страшних мук умерла. Незабаром синовбивець стане перед судом.

— **Все за маєток.** Молодий парубок Антін Шуляк оженився задля маєтку із значно старшою вдовою, що має вже дорослих дітей. Стара жінка так закохалася, що хотіла записати чоловікові весь свій маєток. Цьому спротивилися її діти від першого чоловіка, Ляшуки. Почалися сварки, а навіть бійки. Підчас однієї такої бійки 13-літній Мирон Ляшук тяжкою вагрна свого вітчима Шуляка києм по голові що пробив йому череп, від чого той незабаром умер у шпиталі.

— **Різи з Волині.** В с. Велика Кленя біля Рівного хтось пробив у дверях церкви чотири дірки свердлом, увійшов до середини, розбив скарбонку й вкрав 100 зол. Слідство виявило, що святотацтва допустився церковний старо-

Великий Ваш приятель

ЯКИЙ СТАНЕ ВАМ У ПРИГОДІ В НЕОДНІЙ СУМНІВНІЙ СПРАВІ — ЦЕ ЗНАМЕНИТО ОПРАЦЬОВАНИЙ, ГАРНО І БАГАТО ІЛЮСТРОВАНИЙ „ІНФОРМАЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР „КРИНИЦЯ" ціна зол. 1·80

Набути можна у всіх книгарнях та у Видавничій Спілці „Діло".

ста Дмитро Дячух, якого заарештовано. — В с. Криве на Ковельщині згоріли будинки Симона Павлюка. Виявилося, що підпалив їх Володимир Григорчук, який на слідстві заявив, що любить дивитися на пожежі та що має намір підпалити ще інші господарства. — 18-літній Волод. Дмитрук з Яневич на Волині вбив на забаві колом свого однолітка Гната Березюка, який залицявся до його дівчини Наді Чупрунівни. Окружний суд у Рівному засудив Дмитрука на 2 роки вязниці. — Гаєвий державних лісів у Волошках на Ковельщині, Тадей Беньковський покінчив самогубством досить оригінально: привязав до дерева в лісі рушницю, до язичка шнурок і потягнувши за нього, ранив себе смертельно. — До Володимира прибув з Варшави урядовець скарбового уряду Ч. Спіса, спинився в готелі „Париж" і після нападення в грубці лег спати. Вранці найшли його мертвого від чаду. — Окружний суд в Рівному засудив Ольгу Пантелеймівну на 9 місяців вязниці за те, що вона облила на вулиці бензиною жінку посла з ББ. Ольгу Бурову й підпалила її. — Безгрошівля змушує волинських невільників алькоголю щораз частіше звертатися до денатурованого спірту. Отак Кузьма Киндзюк із с. Коростови на Костопільщині, потягнувши денатурату, вмер у страшних муках. — У с. Домбровиці на Сарненщині Олександер Волошин годував худобу; раптом бугай кинувся на господаря і так потовк його рогами, що той помер.

— Тайна горільня. Внаслідок мрізи в недоступних ціи на монополеві вироби Іван Виноградський та Володимир Ющук із с. Коршева на Здолбунівщині зорганізували собі власну горільню. При ревізії забрано два комплетні горільничі апарати й чимало самогону першої якости.

— Рідкі вістки. Під Парижем вискочив зі шин товаровий потяг, при чому згинуло кількасот штук худоби. — У Гельсінгфорсі застрайкували всі університетські студенти, домагаючись викладів у фінській мові. — Правничий виділ мадярського університету в Печу (Фінфкірхен) рішив висунути Мусолінія як кандидата до мирової нагороди Нобля в 1935 році.

З нових видань.

Евген Маланюк: „ЗЕМНА МАДОННА". IV. книга лірики. Видавництво „Київ", ст. 104.

Заголовок цієї книжки не відповідає її змістові тому, що тільки невеличка її частина присвячена „Земній Мадонні" і вона теж повна мотивів, що належать до зовсім іншої теми. Заголовок цей не характеризує нової збірки Маланюка, що як і досі найбільше захоплений національними мотивами і найсильніший у моментах великого патріотичного обурення. Його любовна лірика, серед якої можна найти неодну майстерну поезію, сильну своїм настроєм, сміливу неодним блиском, якось дивно підпорядкована діялектиці, що полонила поета легкістю роздумувати на тему минулого й майбутнього. Маланюк поставив себе на трибуну, з якої промовляє „до живих, мертвих і ненароджених земляків" своїх — промовляє палко, проречисто, — на жаль не завсіди в такому тоні, як це вільно поетові.

Маланюк пишучи вірші попадає в транс і тоді підлягає сугестії, що історичні перспективи та ідеї розяснюються йому від блисків його надхнення. Роля, яку взяв він на себе — похвальна; поезія потребує теж пробудників, що вміють розворушувати великі суспільні ідеї. Та це роля дуже, дуже важка. Найбільшому поетові Франції Вікторові Гюго критики досі не можуть вибачити того, що він ставав суспільним фільософом і там, де гадав розяснювати — затемнював ідеї. Розяснювати ідеї — не діло поезії, це правда, але вони повинні ставати для поета, це правда, але вони повинні ставати для нього спонукою до творчого пориву, а не павутиням, в якому бється як муха, розривлючи майстерне шитво лірики.

Возьмім дуже характеристичний приклад. Є у збірці Маланюка поема „Марії Башкирцевій". Все те, що сказано тут про цю геніяльну малярку та авторку „Дневника", не має нічого спільного зі справжнім її портретом — ні фізичним ні духовим. Якби на поемі була присвята „Жанні Д' Арк" або „Мотрі Кочубеєвній", за винятком кількох слів, ріжниці не булоб ніякої.

...І раптом — кров. І раптом — крищі скрегіт,
І запах зла, землі хмільний наркоз.
Гул (?) низьколобих орд, дикунський регіт
Під тьмою (?) хмар, під наростаннім гроз (?).

І раптом — вибух бурного бою,
Кричевий свист і списи блискавок,
І все нещадніш рухає юрбою
Нищительний (?) непереможний крок.

І серце важчає, і набрякають жили,
І пружиться пястук. І — зойкнув супокій:
Хай тиша рушиться й божевілля діб,
Щоб на скруній землі росли! жалали! жили!

Щоб не вщухали сили моторові (?)
Історії — на всі земні краї, —
З напруги м'язів, з бурелому крови
Виконувая сонату героїзм!

У такій поезії весь Маланюк. Є тут і кров і крища і дикунський регіт і улюблені ним епітети „тьма" та „гроза" і зовсім не конкретні образи, як крок (нищительний!) може „нещадніш" (?) рухати юрбою і як героїзм може виконувати сонату з бурелому (?) кровн. Зате, коли вслухаєшся в самі слова, не аналізуючи їх змісту, залишається враження якоїсь потенціяльної енергії. Саме такої енергії Маланюк як поет не має; він увесь розгублений у нервових товчках, горить бажанням показати себе крицевим. Хто не відчуває цього може вважати його навіть боєвиком-ударником.

Він сам та його апольогети казатимуть, що тут іде спір за ідеї. Важко булоб нам сказати на підставі того всього, що написав досі Маланюк, які це ідеї. Зате знаємо, що це поет з великою експресійною силою, досить доброю літературною освітою, з усіма зверхніми прикметами европейця і з сильною амбіцією прикидатись „фіґером", якому у снах ввижаються ножі, шибениці та трупи, як повчальні ілюстрації, гідні наслідування. Збірка Маланюка „Земна Мадонна" приклад непересічного таланту, що ще не найшов себе, а вже поводиться так, ніби був давно завершений.

Без огляду на те, який світогляд проблиснує крізь поезії Маланюка, першим бажанням кожного, хто любить поезію і дбає за розвиток рідної літератури є бажання, щоб він розвивав свій талант. При дуже великій силі його експресії вражає нас іноді те, що він таки занадто легковажить собі чистоту мови. **м. р.**

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залєский — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/85 38—60

Дописи.

СТРИЙ.

Концерт ревелерсів. У другий день Різдвяних Свят відбувся у нас концерт стрийських ревелерсів, які щораз більше здобувають собі симпатію у публики, що заповнила вщерть велику салю Народнього Дому.

Ялинка. Третього дня Різдвяних Свят театр ім. Старицького у Стрию в спілці з „Соколом" уладнли „Ялинку", що принесла також великий матеріяльний успіх.

Маланчин вечір. На закінчення старого року улаштувало Українське Касино в Стрию традиційний Маланчин вечір зі скечами, монольогами, сольоспівами і хором ревелерсів. Промовив опівночі новий голова Пов. Комітету УНДО д-р Калуський, представляючи події минулого року і ставляючи побажання на новий 1935 р. При веселій гутірці і товариських забавах мило перевела час стрийська громада у великій салі Н. Дому до самого рання.

Інсталяція електричного освітлення в церкві на Ланах. Завдяки великій жертві міщанина Дмитра Дикуна переведено електричну інсталяцію церкви на Ланах. Церква стилева, гарно розмальована ще перед війною, тепер по переведенні електричної інсталяції і закупленні павуків у „Доставі" (одного навіть на 64 свічки) робить дійсно величаве враження. Особливо в рокові свята Різдва Христового і Богоявлення на повечерю при повному освітленні церкви.

Йордан. Йорданське свято є у нас не лиш релігійно, але й національно маніфестацією. Добре це всі розуміють і стараються, щоб воно вийшло найкраще. В тій релігійно-національній маніфестації бере участь усе населення міста. Цього року відправили Богослуження з великим торжеством у міській церкві оо. катехити. Целебрував о. каноник Йосиф Свинцький у супроводі о. Мартинюка і завідателя парохії о. Гавриляшина. Дияконували о. Ліщинський, а четирьох предстоящих і в дальматиках доповняли торжество. По Службі Божій вирушив похід з несчисленними масами людности на ріку, де відбулося традиційне свячення води. Одного лиш не можна зрозуміти, а саме: о. М. Цурковський, екзистит на передмістю Ланів, котрого церква всього 10 хвилин ходу віддалена від міської церкви, цього року не взяв участи у спільній процесії, тільки пішов святити воду окремо. Це викликало здивування у всіх.

Ялинка Сирітського Захисту. Дня 10. І. у великій салі Народнього Дому улаштовано „Ялинку" на добір Сирітського Захисту. Вже від 4. год. збиралась дітвора, що при ялинці, уставленій на середині салі, освітленій рефлекторами, співала колядки і щедрівки та забавлялася, а від 7. год. вечора старші доповняли забаву та мило перевели час аж до рання.

РІВНЕ.

З діяльности Союзу Українок. Рівенський Союз Українок розвиває поважну і всесторонню діяльність для організації українського жіноцтва. Як щороку, так і цього року Союз Українок улаштував ялинку для українських дітей. Ялинка мала відбутись, як звичайно в „Народнім Домі", де тепер міститься бурса. Одначе в останній хвилині голова Батьківського Комітету посол ББ. Скрипник повідомив Союз Українок, що бурси в цім році не можуть відступити, бо треба би виносити ліжка. Тому рішено ялинку відбути в помішенні Товариства „Українська Школа", яке міститься в тім самім будинку, де є „Рідна Хата". На ялинку прийшло понад 150 дітей, яких щедро обдаровано, опісля пішли діточі гри і забави зі співами. Та вже в кілька днів після ялинки показалося, чому то не можна було відбути того свята, як дотепер, в помішенні бурси. „Українська Нива" написала, що вже Союз Українок „стрефився" і пішов до „Рідної Хати". Отже вилало шило з мішка. Ішло про те, щоб можна почванитись, що Союз Українок пішов до „Рідної Хати", хоч у дійсності ялинка відбувалася в Товаристві „Українська Школа", бо — як сказано — це Товариство міститься в тому самому будинку, що „Рідна Хата". Має рацію „Українська Нива", що хто йде до „Рідної Хати", той напевно „стрефиться", — По смерти першого президента Української Держави Михайла Грушевського улаштував рівенський Союз Українок жалібні сходини, на яких виголосила реферат п. Людмила Бурячок.

ЗДОЛБУНІВ.

Союз Українок у Здолбунові. Активно працює також здолбунівський Союз Українок, який улаштував жалібні сходини по смерти президента М. Грушевського, на яких виголосила реферат лікарка д-р Орися Пристеньська. Заходом цьогож Союзу Українок улаштовано недавно дуже успішну виставу „Ой не ходи Грицю".

Не дозволили основати Кружок Союзу Українок. Дня 20. ц. м. мало відбутися відкриття Кружка Союзу Українок у селі Здобиці, на яке прибули представники рівенського Союзу Українок з головою п. П. Загрянською і головою здолбунівської філії п. А. Мартинюковою. На жаль, відкриття Кружка з причини адміністраційних перепон не відбулося. На відкриття прибули масово українські селянки-жінки. Є надія, що в найближчому часі все таки в цьому свідомому волинському селі відбудеться відкриття Кружка Союзу Українок.

ПАР ВА ФАБРИКА СОЛОДОЩІВ
„ФОРТУНА НОВА"
поручає: цукорки
пом«дки
чеко-яду
андрути
і всяке солодке печиво.
858 3—12
Домагайтеся всюди наших виробів!
Власна крамниця: ЛЬВІВ, ул. РУСЬКА ч. 20.

Спорт.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ У. С. С.

Спортова Рада У. С. С. повідомляє, що Загальні Збори Українського Спортового Союзу відбудуться в неділю 24. лютого н. р. в год. 9 передполудням у салях Української Бесіди" у Львові, Рутовського ч. 22. І. пов., зі звичайним порядком нарад.

ГАКІВКА.

ДАВОС (ПАТ). Змагання Польща — Італія закінчились по гостій боротьбі рем сонним висліком 1 : 1. Цей вислід рішив про внедімінування По зьмі в дальших розгривок за гаківкове мистецтво світу. — Інші висліди вчорашнього дня такі: Швеція — Мадярщина 3 :0, Франція — Німеччина 2 : 1, Чехословаччина — Бельгія 22 : 0 (!). Швайцарія — Голяндія 4 : 0, Австрія — Румунія 2 : 1, Англія — Латвія 5 - 1. Мистецтво груп здобули: Швайцарія, Франція, Чехословаччина і Канада. Другі місця в групах заняли: Швеція, Італія, Австрія, Англія.

ДАВОС (ПАТ). В товариських змаганнях Польща — Бельгія 12 : 2.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ СКОКИ.

ҐАРМІШ ПАРТЕНКІРХЕН (ПАТ). На олімпійській снігові відбувся перший нічний конкурс лещетарських скоків при світлі рефлекторів. Найкращий вислід мав Тоні Бадер (48 м.). Гумпольд і Кемзер скочили на 50 м. з упадком.

Листування Редакції.

Вп. М-р Стецура Вол., Краків: Допис про святопомінки в честь М. Грушевського ми помістили в ч. 336 з 14. XII. м. р. так, як його дістали. Іншого допису ми не дістали.

Всч. о. М. Ліщинський, Стрий: Бажані видання „Діла" висилаємо.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС, орган Генерального Союзу Українських Кооперативів, центрального обєднання української кооперації Львів, неділя 20. січня 1935. Ч. 3. Р. XV.

НОВА ХАТА, двотижневик ч. 2. Рік XI. Львів, 15. січня 1935.

ЖІНКА ч. 2. Р. І. Львів, 15-го січня 1935.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa, 21. stycznia 1934. № 20. P. XIX.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 21. stycznia 1934. № 20. P. 19.

—o—

ЗВІДОМЛЕННЯ

зі збіркової акції викупна „Українського Городу" у Львові в 1934 році.

ВИКАЗ II.

Гуцень Л., Львів 2 зол., Гнатишак В., Львів 3 зол., Ганіївська М., Уладівці 2 зол., о. Григорович В., Радошиці 1 зол., проф. Гайдучок Ст., Львів 5 зол., Гинькевич В., Львів 0·50 зол., Громницька М., Львів 5 зол., о. Гаврилюк А., Устє зелене 2 зол., Гарасимчук Гр., Львів 2 зол., Головатий Г. Студинь 1 зол., о. Городиський І., Середниця 1 зол., Гузик П., Тонкалів 1 зол., Гринецький Е., Львів 10 зол., о. Гаврик І., Рогатин 5 зол., о. Галушка І., Загірє 1 зол., о. Головей М., Лопушенка 1 зол. Гуцул К., Крехівчі 1·50 зол., Гайбовицький Б., Сенешори 5 зол., Гриців Е., Тернопіль 5 зол., Гуль Ст., Уладів 1 зол., Ганіткевич М., Цеглів 0·50 зол., о. Грабець Д., Обертин 5 зол., о. Гринюк В., Здонське 3 зол., Гаушевський Ю., Львів 10 зол., Гинда В., Рогатин 2 зол., о. Гураль І., Гоголів 1·50 зол., Гереґа М., Добротвір 5 зол., о. Гоцький О., Дзіонь 2 зол., Годень В., Пуздри 1 зол., Галапчина С., Монаки 5 зол., Глембоцький П., Винуловичі 1 зол., Гогоц Т., Богислав 1 зол., Гресько А., (через адм. „Готові") 3·50 зол., Дівочий дорість Сокола-Батька (збірка) 3·15 зол., „Дністер", Львів 125 зол., Данюк М., Масаїв 1 зол., Д-р Думка М., Глубоке 2 зол., о. Дурдело Г., Хотомир 1 зол., д-р Дольницький Б., Ронгів 5 зол., о. Дупляний О., Смотуски 5 зол., м-р Домбровський О., Львів 1 зол., Дицьо С., Львів 0·50 зол., Довбенко О. Грабув 5 зол., Луфанець А., Львів 3 зол., Дідич І., Устечко 5 зол., інж. Дубовицький М., Коваків 2·50 зол., Дзіковський Г., Жив 1·75 зол., Демидович Г., Клевань 2 зол., Дубицька Ю. Дембіця 1 зол., Дударова А., Залукве 1 зол., Дяк А., Перемишль 1 зол., Дурдело З., Лонпя 2 зол., Довгалюк Т., Пістинь 1 зол., о. Дячок Р., Будинів 0·50 зол., д-р Домбчевський Гусачів 1 зол. Дзюсь А., Воля довгодунська 0·50 зол., Демидчук П., Буськ 2 зол., Добош А., Мразниця 5 зол., Демкович М., Варшава 1 зол., Дурбак Г., Львів 10 зол. Євфимчук В., Стопинця 2·50 зол. Журавчак М., Східниця 0·50 зол., о. Жарний В., Пробіжна 2 зол., проф. Жарський Е., Львів 1 зол.

ВИКАЗ III.

Др. Зільвин І., Молодів 1 зол., Зарума С., Підбоже 1 зол., Загаровський В., Жарнове 1 зол., о. Залужний Л., Загайці 5 зол. Зашко А., Конституціль 5 зол. Заджий К., Лавриків 1 зол., о. Зінко Г., Острини 1 зол. Земельний Банк Гіпотечний, Львів 100 зол. Іванів Д., Стебник 0·50 зол. Іванів А., Жидачів 5 зол., Іванець В., Замок 1 зол., Іванів В., Журавичі 0·50 зол., о. Ігумен Лаври Студитів, Уніж 10 зол., Іщенович О., Обертин 1·50 зол., інж. Кисілевський В., Осмолода 10 зол., др. Кидрачук В., Чанцут 10 зол., Конюбінна М., Львів Кидрачук В., Чанцут 10 зол., Конюбінна М., Львів 1 зол., о. Кузьмович З., Соколівка 5 зол., Козяк Гр., Канада 25 цент. ам., Комбан Ст., Соколів 1 зол., Конець І., Львів 5 зол., Копач Роман, Львів 1 зол., Кушевич Ч. С. Р. 200 стюк А., Лішків 0·50 зол., інж. Кузіевич Ч. С. Р. 10 зол., Корейба Ю., кн. Кульчицькі П. і М., Ч. С. Р. 10 зол., Кулачицькі П. і М., Ч. С. Р. 10 зол., Корейба Ю., Кучинина А., Кути 0·50 зол., „Кепос", Львів, 1 зол., Куценина А., Кути 0·50 зол., Курінь Львів 2 зол., Коровицький І., Михале 2 зол., Кухарович І., Снівків 2 зол., Кисіль М., Раковичі 1

Ч. 18 (13.916). Львів, четвер 24. січня 1935. Poczтowa opłata opłacono ryczałtem. Рік V і І.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І пов. Конто почт. ощадн. 504·060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Квартальчно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Долю здобудеш
Народ збагатиш
Інтерес зробиш
Старість забезпечиш
Талант придбаєш
Європу зїдеш
Радість життя маєш

складаючи свої ощадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР", Львів, вул. Руська ч. 20.

Після плебісциту у Сарі.

ФРАНЦУЗИ ПОБОЮЮТЬСЯ, НІМЦІ ВИМАГАЮТЬ.

„ЕКСЦЕЛЬЗІОР" ПРО НЕБЕЗПЕКУ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Ексцельзіор" звертає увагу на тяжкі наслідки військового характеру, якщо Сара повернє до Німеччини: Через територію Сари веде найкоротша й найлекша дорога з Німеччини до Нансі і французьких промислових округ. Тому з 9 заг. шляхів, що йдуть з Німеччини до Франції, шість йде через Сару, що насправді є своєрідним вуглевим двірцем. Головна її точка — це Сарбрікен, що з огляду на недалекі кордони Франції має з військового погляду велике значіння. Якщоб німці влаштували обсерваторії, моглиб наглядати недалекі французькі фортифікації, приготовити невидні для французів артилерійські становища, а німецькі танки моглиб легко переїхати ріку. Отже легко додуматись, яка небезпека грозить Франції на випадок наглої атаки з боку Сари. Щоб перешкодити цьому, франц. парлямент ухвалив кредити на будову фортифікацій на увгірях Форбах, але проте залишається незабезпечена полоса між Волей і Тіонвіль, а Мец і промислова округа його далі загрожена. Туди моглиб німці ввійти до Альзації й Льотарингії і тому Франція вимагала в Женеві демілітаризації Сари, знищення деяких заг. шляхів та зменшення деяких перонів до виключно торговельного вжитку. Крім цього Франція мусить фортифікувати полосу від Тіонвіль до Лявтербурга.

НІМЦІ У СПРАВІ МЕМЛЮ.

БЕРЛІН, ПАТ. Нім. Інформ. Бюро повідомляє: „Дипльоматіш - політіше Кореспонденц" звертає увагу на тенденцію деяких кол зацікавити заг. думку після Сари проблемою Мемлю. У процесі в Ковні йде про те, чи якщо мемляцї боронять міжнародно гарантованої автономії — чи це гол. згада, чи ні. Нім. загальна думка давно вимагала, щоб Литва виконувала льояльно свої зобовязання з мемлівського статуту. Інформації про підготовку німецької інвазії — це видумки. Чотири держави Англія, Франція, Італія і Японія, що підписали мемлівський статут, моглиб усунути цей неспокій німецьких кол і знищити ґрунт для всяких нездорових спекуляцій.

ВТІКАЧІ З САРИ.

ПАРИЖ, ПАТ. Міністри Еріо і Реніе заявляють, що у висліді сарського плебісциту прибуло до Франції з Сари 2500 осіб, у цьому 1793 мешканців Сари, 442 чужинців і 85 французів. Втікачів приміщено в Тулюзі, Монтібан, Каркасон, Аріеж й у Штрасбургу.

Заборонили відчит про Мусолінія.

ПАРИЖ, 23. 1. ПАТ. Влада у Марсель заборонила послові Анріетові виголошувати відчит про Мусолінія, мотивуючи тим, що ліві групи уладять демонстрації, як це вже сталося підчас відчиту цього посла за критику управи м. Марсель.

Повстання в Мексику.

З Мексику повідомляють, що в Льорето (стейт Сакатекас) прийшло до кривавої сутички з повстанцями, причому ранено губернатора стейту де Еспараза та дві інші особи, а дві вбито.

В Дуренго (столиця стейту тої самої назви) повстанці атакували потяг і висадили його в повітря. Машиніст згинув. Підчас збройної сутички вбито 8 повстанців і трьох вояків, багато осіб є ранених.

Великий страйк у Мексику.

МЕКСИК, 23. І. ПАТ. Страйк у копальнях нафти приймає щораз гостріші форми. Страйкарі не хотять приступати до праці, доки не буде рішений спір з працедавцями в дорозі арбітражу. До страйку має приступити 20.000 робітників усіх галузей промислу. За страйком заявилися теж робітники 46 підприємств, між ними й електрівні.

Мілітаризація італійців.

Італійський уряд оголосив новий закон про військове вишколення народу. Закон постановляє, що військове вишколення в Італії є частиною виховання національного. Зачинається воно від часу, коли дитина здібна до шкільної науки,, і триває так довго, як довго громадянин годен носити зброю для оборони вітчизни.

Суд над винуватцями катастрофи.

БЕРЛІН, 23. І. ПАТ. Нім. Інформаційне Бюро повідомляє з Ленінграду, що розпочався там процес проти 7 залізничих урядовців, обвинуваченних у спричиненні наслідком недбальства залізничої катастрофи на лінії Москва-Ленінград. Як відомо, в цій катастрофі згинуло 27 осіб, а 60 було ранених. Прокуратор домагається на трьох обвинуваченних кари смерти.

Міжнародній циганський конґрес у Чернівцях.

Чернівецьку владу повідомлено, що 7. лютого ц. р. відбудеться в Чернівцях цьогорічний конґрес циганів з цілого світа. На конґрес вишлють своїх відпоручників цигани з Польщі Чехословаччини, Югославії, Мадярщини, Німеччини, Австрії, Франції, Італії й Еспанії. Приїдуть теж циганські делегати з Америки.

На конґресі обмірковуватимуть можливости заснування сильної міждержавної циганської організації для заступництва інтересів циган у всім світі. Цигани, що не вишлють своїх представників на конґрес, заявлять свою згоду письмено.

Конґрес відбудеться під голодуванням президента румунського циганського обєднання.

Про законні вимоги при уладжуванні вистав, забав, концертів, академій, відчитів, фестинів і прилюдних збірок довідаєтеся в календарі „КРИНИЦЯ" Ціна зол. 1·80. Можна набути у Видавничій Спілці „Діло" та у всіх книгарнях.

Підстава ендецького вірування і причина ендецької суперечки.

Львів, 23. січня 1935.

„„Діло" іскиває собі ніс, довго приважений на ланцюху, що йому дозволили витанятися..." Це такий полемічний стиль львівських ендецьких дженельменів. Достроєний до нього такий своєрідний „гумор": ....Добре було би, щоб замість портретів Шевченка і Грушевського, які певне висять у редакції „Діла", появились там портрети Вєлівського і портрети ендецьких дівчів. І замість портрету, що представляє Тараса Бульбу, як вбиває свого сина, можна би замовити у Перфецького образ, що представляв би „українців" (це слово завсіди в „лапках". — Прим. Ред.), як приймають хрещення від ендеків..." Це — як сказано — такий полемічний гумор редакторів „Курієра Львовского"...

Часописна полеміка на тему становища „старих" і „молодих" ендеків до українців — розрослась вже у цілу літературу. І справді можна би бажати собі, щоб та ціла література появилася збірним виданням: така книжка булаб вопісі такою бібліографічною цінністю і таким надавичайним документом часу, як нпр. вині з памфлети з часів французької революції. Що-правда, дискусія між ендецькими проводирями старого й молодого покоління пригадує радше часи гунів: така це ментальність із пращурів століть, такий примітивізм у трактуванні найбільших сучасних проблем, та разом із цим такий дикий і примітивний гін шипшувати до тла всього того, що находиться поза їх гуртом.

Ми відразу поставили тезу, що взаємні закиди пп. Грабського, Ґломбінського, Перацького, Роєка, та всіх тих представників „молодих", які ніби то приготовляють „угоду" з „русинами" — це по суті взаємне переціпитозування себе у націоналістичному канібалізмі тому, що і в теорії і — що більше — у практиці нема в цілому ендецькому таборі різниць у підході до української проблеми, нема різниць у способах нормування польсько-українських відносин. Є тільки різниці у способі вислову — одні відзначаються більшою брутальністю, більшим цинізмом, інші воліють лагіднішу фразеольогію: таким робом в ендецькій публіцистиці можна добачити хіба різниці характеру літературного, бо стиль належить передовсім до ділянки літератури. Колиж існують між ендецькими дівчами справжні суперечки, коли нпр. доходить до такого лящіа, як відсудкування Ст. Грабського від 100-ої „налійности" (гл. статтю п. Роека), то це суперечки на ґрунті різниці темпераментів і особистих жалів: вони в нічому не перешкоджають, щоби у тому самому часописі в кілька днів пізніше того самого дискредитованого дівча називати „великим мистцем" („містш") і „знаменитим Професором" (з великої букви, — гл. статтю д-ра Сльомчка).

Але ніщо твердження торкається не лише тезу львівського, — т. зв. тезу малого подвірчика, на якому шагалі у польському таборі безліч внутрішніх інтриг, анімозій, амбіцій і суперечок, то на якому проте супроти українців одностайну позицію займали і займають і колишній редактор

Всі купуємо солідарно!

всякі жіночі і мужеські матеріяли в найліпших гатунках по цінах направду конкуренційних тільки у фірмі

Дім Моди Львів, Марійська пл. ч. 4. Європейський Готель.

Обслуга в українській мові.

ліце ендецького „Слова Польского" та піанішого санаційного Мейбавм, і Станіслав Грабський, і Вл. Свіреький і „зрадник" Кл. Грабік з „Акції Народової". Всі вони одностайно не признають національної особовости українців, глядять на українство як на злізливий чужинецький продукт на корінно польській галицькій землі, не признають української проблеми у політичній площині, та на Сході Европи добачують тільки дві сили — Польщу і Росію.

Коли чуємо, що у Варшаві ендецька верхівка та ендецька молодь мов поклади інші, то ми мали в останніх днях найавторитетніше цього запевнення. На сторінках центрального органу ендеції „Газети Варшавської" оголосив засадничу статтю у цій справі за своїм підписом головний редактор того часопису, сен. Ст. Козіцький, який зявляє себе прихильником Яна Подлавського, що нахилював до повороту до „Казимирової традиції", „до політики підтримування польської кольонізації і ширення католицизму на Русі, до утримання в краю порядку залізною рукою, хоч би треба було пролити потоки крови.." Майже одночасно на сторінках „Курієра Львовского" оголосив дві статті той самий представник „молодих", який ніби дав притоку Грабському до його зляр мів на тему „приготовляваної угоди" Цей представник, п. Гетрих, пропагує погляд, що „існують (тепер) відповідні обставини, щоби руску справу, як справу „українську", як справу великого політичного значіння, зліквідувати". Він заявляє без ніяких серпанків, що є „прихильником спольщення русинів, а тим самим противником „української" доктрини" (?!) та оперує такими дивогляднофантастичними аргументами, як ємростання молодого українського покоління, що вже 15 літ виховується за Польщі і ніби є більше податливе для асиміляції!!

Існуючий в ендецькому таборі фермент викликаний одним, хвилюючим молодих ендеків питанням: чому існують ще на світі українці, чому українська проблема є предметом дискусій не тільки у польському політичному світі, але може ще більше на Заході, звідки то береться українська енергія та всі її реальні прояви, яким правом офіціяльна статистика зявляє польську етнографічну меншість у таких то східних і південно-східних воєвідствах, — чому Польща не є вже до нинішнього дня однородною національною державою і мусить вічно турбуватися якимись непокірливими українцями?! Чому воно так, коли ніхто інший, як сам Ст. Грабський обіцював за 25 літ існування Польщі замести з поверхні землі українство, як національність, не кажучи вже про позбавлення його всякого значіння політичного чинника!

Обіцяв і не дотримав, — обманув вихованих у своїй ідеольогії і на голошеній науці молодь — і та молодь бунтується. Однак далеко не вимагає зміни становища супроти українців в якомусь ліберальному напрямку. Навпаки: зпосеред тієї молоді виходять такі концепції, як виселення з Польщі всіх українців, або поворот до політики Казимира Великого, із насаджуванням при помочі збройної сили польських кольоністів та з проливанням „потоків крови" для встановлення „порядку"...

Маємо знамениту цілком сучасну й актуальну анальогію. Ось у Совітах кипить: вбив одного старого комуністичного вожака один молодий комуніст, після чого прийшли розстріли та заповнювання вязниць — вихованками „комсомолу". Чи противниками комунізму, ворогами „пятиліток?" Нічого подібного, — навпаки: такими фанатичними звеличниками комуністичної доктрини, що вони, той комуністичний молодняк, закидає старим боєвикам за комунізм — назадництво. І сьогодні ввесь світ знає причину того трагічного для комуністичної партії та екзистенції комуністичної держави конфлікту: розчарування молодих, яких старі обманули, обіцюючи їм впродовж кільканацяти літ рай та замість раю, даючи щораз гірші реальні умовини.

Обманули комсомольців Ленін й Сталін та всякі Кірови і сьогодні та генерація, яка вже виховалась за часів Совітів — надіється на Зінов'єва. Троцького. Каменева і молодих теоретиків ще гострішого курсу, — теоретиків повороту до воюючого комунізму, який єдино може — через світову революцію — встановити рай на російській землі і застромити червону зорю над цілим світом, що слухатиме наказів— з Москви. Обмануті молоді ендеки звертаються проти Грабського, бо сподіваються кращих висліднів від ще більш войовничо настроених Ст. Козіцьких, Грабиків і Гертихів.

Обі доктрини мертві. Обі не можуть бути здійснені, обидві не витримали проби життя і даремні зусилля їх оживити. На наших очах іде процес повного розвалу однаково російського комуністичного як і польського воюючого націоналістичного табору. Цей процес тріватиме довго. Спроби втримати його при житті і рятувати його престіж означатимуть на практиці насилення антиукраїнського похо ду. Сама віра в нашу перемогу не вистарчить. Мусимо бути приготовані на найважчі часи найгіршого натиску. Адже досі не бувало ще теорій про виселення всіх, хто не признається до приналежности до „руского племени польского народу" та про відродження Казимирових метод!

Вся теорія ендецька побудована на вірі у свою силу і нашу слабість. У вірі, що колись зможе якихто засобів, то можна напевне зметти з лиця землі українців і українську проблему. Переконати їх можна тільки виявами сили справжньої, організованої, впертої і незломної, на всіх ділянках творчого життя.

Українська справа в Англії.

I. ПОЛЬСЬКА ПРОПАГАНДА В АНГЛІЇ ПЕРЕД СТО ЛІТАМИ.

Коли в листопаді 1830 року розгорілось у Варшаві повстання проти російської окупації, не найшло воно майже ніякого відгуку в Англії. Англійський загал був так скупо поінформований про Польщу, про прямування поляків, що англійська преса, цей могутній чинник, який в Англії кермує навіть акцією уряду — мовже не згадувала про події в Польщі. Повстанчий уряд у Польщі не одержав сподіваної дипльоматичної піддержки із зовні. Льорд Пальмерстон вніс вправді протест перед двором у Петербурзі, виступаючи в обороні поляків, але цей протест був такий слабий, що на нього не звернули належної уваги. Він не мав найменшої підтримки з боку ширшого загалу і парляменту.

Англія не розуміла польських домагань, не була навіть обзнайомлена з історією цього народу, а офіціяльні англійські кола діставали всі пояснення з ворожого для поляків джерела, з Петербурга.

Невдача листопадового повстання показала польським патріотам, що без належного підготовання не можна сподіватися, щоб якась держава вставлялася за поляками. Байдужість Англії до польської справи (хоч треба признати, що між загалом панував прихильний до поляків настрій), викликали бажання направити блуд, хоч може трохи й пізно, бо тоді, коли повстання вже було здавлене.

У році 1832 засновано в Льондоні „Літературне Товариство Приятелів Польщі", якого головою став енергійний поет Томас Кембел. Завданням товариства було „поширювати загальні відомости про історію та події в давному Польському Королівстві, збирати всякі інформації, які помогли би зберегти живе зацікавлення цією країною в Великій Британії". Словом — це товариство мало на цілі зробити те, що не було зроблене перед листопадовим повстанням, себто підготовити загальну опінію Великої Британії до визвольного змагання поляків, пошукати дипльоматичну піддержку британського уряду.

Подібні товариства „приятелів Польщі" засновано й по інших більших містах Англії і Шкотії. Ці товариства розпочали дуже живу пропаганду в користь польської справи. Появився ряд періодичних видань, „Польонія" в Льондоні, „Гол Поліш Рекорд" у місті Гол і ін., в яких широко писалося про домагання поляків і про їхні змагання. Центральне товариство в Льондоні постачало дуже точні інформації з Польщі і скоро по його заснуванні почала вирости польська справа також і в англійському парляменті. Головну вагу кладено на цей факт, що Росія зломила зобовязання (підписане, також і іншими державами) дане підчас Віденського Конгресу в р. 1815, згідно з яким Польща мала одержати дуже широку конституцію й автономію. А що Англія була одним з гарантів того договору, то в квітні 1832 року виступив посол Ферґусон в англійському парляменті з дуже революційним поглядом, а саме, що коли цар Микола зломив договір, то втратив також право суверенности над Польщею. В англійській пресі почали появлятися довгі статті про польське питання. Симпатії загалу стали по польській стороні. Дійшло навіть до того, що коли в р. 1835 англійський король іменував амбасадором до Петербурга маркіза Льондондеррі, знаного ворога польських змагань, то парлямент так тому спротивився, що маркіз Льондондеррі був примушений зрезигнувати. Це був один з найбільших дипльоматичних успіхів „приятелів Польщі".

Навіть у пізніших роках, коли европейська політика Англії змінилася і Росія стала союзницею Англії, загальна опінія лишилась прихильною до поляків. Вона не пригасала аж до самої світової війни, коли на льондонському терені польська пропаганда відновила з успіхом давні традиції, давні звязки.

II. ДРУГА ПРОПАГАНДА В АНГЛІЇ, СТО ЛІТ ПІЗНІШЕ.

Один з цьогорічних передріздвяних вечорів перебув я в гостинному домі одного добре знаного англійського дипльомата. Біля півночі, коли вже допивали останню „сода-енд-віскі", господар дому зробив мені дуже милу несподіванку, показав одну зі своїх военних памяток — на якій був вибитий монограм У. С. С. (Українські Січові Стрільці). Я не міг скрити зворушення. „Цеж назва мого полку!" Цей один момент викликав дивно щиру атмосферу і вечір продовжився ще на одну годину, а якій говорили виключно про українські справи.

„Пане — сказав врешті господар дому, — я довідався про українців щойно підчас мирової конференції у Версаю, коли дістав припору, чення займитися тією справою... Що за справа! Я не міг дістати про українців навіть малого інформаційного підручника. З українців, яких я стрічав, ніхто не міг мені пояснити докладних домагань українців". А помимо того всього, до українців відчували англійці якусь інстинктову прихильність, як до тих, що їм діється кривда нехтується їхні справедливі домагання.

Того вечора довідався я дуже багато цікавих річей про ті можливості, яких українці не зміли використати. Моїм щирим бажанням є, щоби колись появилися спомини цього англійця.

Це тільки один із фактів, які вказують на те, як занедбана була свого часу українська інформативна пропаганда за кордоном.

Ведення закордонної пропаганди, — це досить складна річ. Вона вимагає докладного знання самої суті справи, яку заступається, вимагає зрозуміння психольогії того народу, серед якого її ведеться, вимагає звязків, а врешті вимагає великої витрати гроша, не говорю вже про потребу такту й чесности. До того треба ще додати й чимало енергії та сильної волі, щоби не знеохочуватися до праці, коли приходиться зустрічати нераз найбільше цинічні напади тих, яким українська пропаганда видається небезпечною. Дуже часто ті напади ведуться руками самих українців.

Свої спостереження про українську пропаганду в Англії роблю на підставі чотиролітнього досвіду, який мав нагоду придбати, ведучи від 1931 року Українське Бюро в Льондоні.

Пропаганду треба було розложити відповідно до буджету, який поставили до розпорядимости фундатори Українських Бюр, п-во Макогони з Бостону (Масс.). Першою несподіванкою для мене було те, що на прикінці 1931 року видатки Бюра винесли саме подвійну суму, яку я передбачував. Другою несподіванкою було сумне скоиставання факту, що так мало осіб в Англії знало про українську справу! Дуже добре пригадую собі той інцидент, коли підчас чаю в англійському парляменті (осінню 1931 року) один з англійських послів (бувший член кабінету) звернувся до нашого канадійського гостя, посла М. Лучковича зі словами: „Дорогий Пане! Чи повірите, що я донедавна не знав про істнування українців? Довідався про них щойно коли пізнав п-во Макогонів!"

Щоби переломити леди, треба було в першу чергу зацікавити українською справою пресу. В Англії публична опінія відіграє далеко більшу ролю ніж в інших краях. Преса є речником публичної опінії. Закордонний представник „Таймс-у", чи іншого поважного денника, може часто більший вплив і значіння ніж офіціяльний амбасадор. За голосом преси дуже уважно слідкує і сам британський уряд. На інформації з преси покликаються міністри навіть в офіціяльних відповідях у парляменті.

Випадків продажности преси в Англії нема. Англійську пресу можна зацікавити якимсь пи-

Дешеві білі дні

з 40% зниженою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 19. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

танням, можна спонукати її містити статті на якусь тему, коли вони не противляться політиці часопису або радше, не противляться інтересам Великої Британії, але її не можна „купити".

III. ЗРІСТ ЗАЦІКАВЛЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ УКРАЇНСЬКИМИ СПРАВАМИ.

Англійська преса ділить інформації, які їй подається, на кілька категорій. На такі, що цікавлять усіх її читачів, та такі що цікавлять приблизно половину читачів і на такі, що цікавлять тільки дуже обмежене число читачів. Українське питання взагалі, а українські справи зосібна були досьогодня дуже мало знані в Англії, тому ще в році 1931 належали вони переважно до категорії справ, які цікавили тільки обмежене число читачів. Відповідно до того прийшлося наладнувати і пляни праці Бюра. Передовсім треба було постаратися, щоби преса почала містити статті і новинки на українські теми і щоби тими справами зацікавився загал.

Події в Галичині 1930 року дали англійській пресі новинкарський матеріял. Цю нагоду використано і поволі через українське питання в Польщі звернено увагу англійського загалу на українське питання взагалі. Для зілюстрування, як цей процес відбувався, подам пару статистичних чисел.

Українське Бюро засноване в **березні 1931 року**, його перший бюлетень вийшов до преси дня 11. квітня 1931 року. За цілий 1931 рік появилося в англійській пресі 200 новинок і статтей про українські справи. З того про українців у Польщі — 180, про Україну під Совітами 14 (!), а про українців загалом — 6. Велике число відомостей про українців у Польщі пояснюється тим, що тоді була актуальною справа „пацифікації".

Статті й новинки були так розложені:

Рік 1931	Сов. Україна	Українці в Польщі	Українці взагалі
Січень	—	9	—
Лютий	—	3	—
Березень	—	6	—
Квітень	1	23	1
Травень	1	27	1
Червень	1	12	—
Липень	—	21	1
Серпень	2	34	1
Вересень	1	33	—
Жовтень	1	3	1
Листопад	3	—	—
Грудень	4	9	1
	14	180	6

Разом усіх статтей і новинок про українські справи: 200.

Отже, як виходить зі статистики, під кінець 1931 року число статтей і новинок про Велику Україну починає зростати, натомість число новинок і статтей про українців у Польщі пропорціонально зменшується.

Слідуючий рік (1932) вказує вже більше маркантно на пересунення цієї пропорції. У тому році помістила англійська преса 105 статтей і новинок про українців у Польщі. Натомість згадок і статтей про Велику Україну було вже 231 (у порівнянні до 14 в попередньому році). Відомостей про інші українські землі та про українців загалом було 24. Всіх разом 360.

Числа за рік 1933 ще цікавіші. Про українців у Польщі — 91; про Велику Україну — 472; загально — 64. Всіх статтей і новинок — 627.

У році 1934: про українців у Польщі — 174; про Велику Україну — 465; про українців загалом 111. Всіх статтей і новинок за 1934 — 750.

Цифри, подані на підставі дуже докладно зібраної „української", яка є в посіданні Українського Бюра в Льондоні. Не вчислено тут особних періодичних видань і книжок, у яких пишеться або згадується про Україну, ось як видання „Слявоник Ревю", „Факти про Україну" (видання Бюра) або книжок як „Селянська Европа" (Г. Гесселя Тільтмана), 11 чисел „Інвестігейтора" й ін.

В році 1931 відомости чисто новинкарського характеру, які почали появлятися про українські справи треба було доповнювати окремими статтями загально інформаційного характеру, а української історії, про змагання українців, статистичні цифри й ін. Матеріял, який у перших роках цікавив всього біля десяти відсотків читачів англійської преси. За виготовлення до друку і вміщення такого матеріялу — треба було заплатити. Щоби не було якого непорозуміння, ще раз зазначую, що ані англійського журналіста ані англійську редакцію не можна „купити" для якоїсь цілі. Англійський журналіст не буде заступати справи, про яку він не є вповні переконаний, що вона справедлива і заслуговує на підтримку. Але за злагодження матеріялу числить він собі відповідний гонорар, пересічно біля 5 фунт. штерл. за одну шпальту в льондонському денникові, а біля 2 фунтів у провінціональному часописові.

Число журналістів, які почали цікавитися українською справою почало постійно зростати. Спершу цікавилися вони нею з чистого журналістичного обовязку, але скоро зрозуміли, що українське питання готове в короткому часі відіграти чималу ролю в міжнародній політиці і тому треба про нього дещо більше знати. Чимбільше запізнавалися вони з українським питанням, тим більшими ставали його прихильниками.

В українській пропаганді в Англії настав новий період. Тепер самі журналісти і редакції часописів почали домагатися надсилання відомостей і матеріялів про українські справи. Українське питання добуло собі право горожанства на шпальтах денної преси і починає вибиватися на чільне місце.

Д-р В. Ю. Кисілевський (Льондон).

Камізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залєський — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 59—60

Вибагливі плащі сукні **35** золотих **70** золотих **Великий вибір.**
Жіноча конфекція
ФЕМІНА
Львів, площа Галицька 12 а.
1. пов. ріг вул. Баторого. 660

Відгуки комуно-сельробізму на Волині.

Щораз то нові судові процеси нагадують світові, що на Волині не так спокійно й не таке замирення, як про це пишуть у ріжних часописах спеціяльні кореспонденти.

На черзі дві цікаві нові розправи, дуже характеристичні для політичних відносин на Волині і саме — не якоюсь конспіративною, а, так би мовити, „громадською" роботою.

І на Волині стоїть шевське місто Олика, осідок ординації Радзівіллів і всяких виробованих діячів аж до б. бурмістра ославленого „лікаря" Барченка. Чого тільки не роблять ніжакні й аматорські чинники, щоби направити Олику на „путь істинний", себто некомуністичний ну й неукраїнський. Та все не витанцьовується.

А особливо з цими шевцями. Вони тільки поглядують на схід, а може й моляться, як магометани, але й свою владу заведять та ще й лопирюють її на околичних хліборобів. Підчас виборів 1930. р. оголосили околицям, що всі ті, які будуть голосувати на буржуазні листи, підуть із димом. А околичні селяни добре знають, що значить наказ олицького центру!

В літку 1933. і 1934. р. з Олики вийшов новий наказ „всім, всім" хліборобам: не везти до міст сільсько-господарських продуктів і таким чином сільсько-господарських продуктів і таким чином примусити буржуазію скапітулювати. Одним словом, „споживча" блокада контрреволюційного населення волинських міст (блокада самих організаторів голоду не зачепила, бо кожний з них має добрий маєнькове господарство).

Одночасно був організований страйковий комітет в Олиці й відкомітет у с. Дядковичах на Рівенщині (Олика на Луччині), а також терористична боївка. Появилися летючки й транспаренти із закликом хліборобів до страйку. В лісі б. Пересопниці відбулася конференція представників Олицького центрального комітету з дядковецьким відкомітетом і місцевими діячами Кілістратом Смортоном, Грицем Кондрачуком і Лукіяном Яблоцьким.

Мала роботу й боївка — спинять фіри, що везли сільські продукти до Олики чи до Рівного, а вразі потреби тероризувати селян, запертати коні, а навіть нищити продукти.

Про силу організації свідчить те, що Олицький центр вів цю блокаду міст аж два роки!

Селянам урешті надоїла війна з містами. І поліції вдалося викрити організаторів та виконавців хліборобського страйку з наказу КПЗУ. Арештовано головних провідників з Олики — Романа Уласовича, Пилипа Климовича й Трохима Чухлевича та згаданих вище осіб з Дядковичі. Незабаром справу мають розглядати в рівенському окружному суді.

Друга справа відбудеться в луцькому окружному суді й цілком іншого характеру.

На 10 клм. від Луцька є село Отенія, темне, як ніч, хоча в ньому багато попрацювали вчителі й інші, щоби вивести його на певний шлях. А тимчасом засіла тут комуна.

Ось у цьому селі восени м. року відбувався відпуст. Зійшлося дуже багато молоді з ріжних сіл із спеціяльною метою заманіфестувати перед місцевою комунофільською молодю силу національного руху серед молодої селянської генерації. А може трохи й налякати місцевих комуно-сельробівських ватажків.

Рясно маяли жовто-блакитні стрічки, аж роїлося від молоді довкола церкви, поховалися сельроб-комуністи по хатах. По спінченні Служби Божої група національної молоді (польська преса називає її „націоналістичною") пійшла до хати сельробівського ватажка Василя Лаврищука й почала її оточувати зі всіх сторін. На питання жінки Лаврищука, чого їм треба, відповіли: води, але коли вона винесла їм відро води, не пили, а все більше оточувати хату.

Враз вибіг з хати Лаврищук і гукнув: „Чого вам треба?" — „Шукаємо в тебе замученої Більшківни", — відповіли разом. На відповідь кинула Лаврищука в скаженину. Сходив поліно й до хлопців. Ті відступили за оборону, але не розходилися. Тоді вибігли з хати брат Василя Степів і Іван Сухольольський з виробінами й почали стріляти в юрбу молоді. Одночасно почав стріляти з карабіну сусід Лаврищука Василь Мартинюк. На щастя, жертв не було, лише легко ранено Якова Плакеу, якого товариші віднесли з „поля бою" та й самі відступили.

На лаві обвинувачених засядуть Василь і Степан Лаврищуки, Іван Сухольольський і Василь Мартинюк.

Про сутички й бої між національною й комуністичною молодю в ріжних повітах не кажемо, бо мамо на увазі лише судові розправи, які в деякій мірі розкривають картину політичного волинського життя із маловідомих ще сторін.

Як смішно виглядають численні дописи „спеціяльних" кореспондентів польських часописів, які змальовують населення Волині, як череду тихих ягнят, що мирно пасуться й цілковито можуть задовольнитися жменькою сіна.

Хто винен, що волинське життя виливається вічне в такі загострені форми, це інше питання.

Око

Новий уряд у Болгарії.

СОФІЯ, ПАТ. Премієр Георгієв заголосив після короткого засідання ради мін. димісію цілого уряду. Король приняв її та доручив створити новий уряд дотеперішньому мін. війни, ген. Златову. Цей заявив представникам преси, що тогож таки дня предложить королеві листу нового уряду. Димісію уряду Георгієва вияснюють у політичних колах змаганням деяких військових кол перебудувати уряд, що було вже давно помітне. Неофіційно кажуть, що в уряді був уже давно конфлікт між прихильниками надзвичайних уповажнень та ворогами їх, на чолі яких стоїть ген. Златов.

СОФІЯ, ПАТ. Ген. Златов створив новий уряд, до якого ввійшли: премієр і мін. війни — ген. Златов, внутрішні справи — ком. військової школи Колев, закорд. справи — як досі Болотов, мін. нац. господарства — Молов, освіти — ген. Радов, судівництво — б. пос. Каєндов, комунікація — Захарев і фінанси — Отрейков.

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНІ
КОСМЕТИЧНІ КУРСИ,
з правом видавання дипл. міс
Стефанії Гаврисевичевої
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 42 а II, пов. — Телефон 72-18
приймає вписи
При курсах косметичний кабінет „Distinction" чинний цілий день. — Проспекти висилає Дирекція.
856 7—10

Повстання проти Італії.

АТЕНИ, 23. 1. ПАТ. На острові Калімус, архипелягу Долеканес проголосили стан облоги тому, що населення виявило повстанські. Італія вислала воєнні корабті.

„СІЧЕНЬ — МІСЯЦЬ РІДНОЇ ШКОЛИ!"
Добутий у місяці січні дохід з коляди, щедрівки, збірки і забав та ріжноманітних імпрез треба віддати на поширення діяльности Рідної Школи.

Ще один блямаж „русских“ на Підкарпатській Руси.

В 10. числі „Діла“ з 15. ц. м. помістили ми вже статейку про зїзд „русских“ студентів у Мукачеві п. н. „Як відбуваються і чим кінчаться москвофільські зїзди“. До цієї теми вертається ще наш празький кореспондент, що подав деякі цікаві інформації про той зїзд на основі кореспонденцій в час. „Лідове Новіны“. — Ред.

Прага, січень 1935.

Дня 10. січня ц. р. відбувся в Мукачеві зїзд „русских студентов“ Підкарпатської Руси, який скінчився ще більшим блямажем, ніж минулорічний зїзд „Русской Народней Ради“, про який свого часу „Діло“ реферувало.

Щоб бути якнайбільш обективним в оцінці цього зїзду, реферуємо про нього за „Лідовими Новінами“, яких певне ніхто не може підозрівати в особливій прихильности до українства та в якійнебудь ворожости до русофільського напряму на Підкарпатській Руси. У статті „Нове фіско русских напрямів“ читаємо про мукачівський зїзд між іншим таке: „Як минулорічний зїзд „Русской Нар. Ради“ в Ужгороді, так і цей мукачівський зїзд був ареною політичних порахунків тутешніх „русских“, був виявом їхньої боротьби за впливи. Мало цього. Мукачівський зїзд був повним фіском не тільки сфашизованого проводу Союзу (підкарп. москв. студентства — М-н), але й компромітацією усього русофільства Підкарпатської Руси. Бо як інакше — питає кореспондент — можна схарактеризувати цей зїзд, на якому з вісімсот присутніх було лиш ок. *пятьдесять* дійсних студентів, а решта — це була „вулица“, яку привели на зїзд два ворожі табори фенициківців і куртяківців. Відповідно до цього й самі наради зїзду стояли на „належній“ висоті. Крім взаїмної лайки та погроз можна ще було в уст референтів і дискутантів чути лиш безсоромну демагогію, яка деколи доходила до повної неґації усіх та всього. Але ужгородського кореспондента „Лідових Новін“ найбільше болить те, що „ще на ніякому тутешньому зїзді не впало тільки лайки, неперебірчивої критики й безглуздих закидів урядові, краєвому режімові, політичним партіям та їх представникам, як на мукачівському зїзді карпаторуського студентства“. „Русскі“ студенти виступали теж гостро і проти „русских“ еміґрантів. Що торкається станових питань, то зїзд стояв теж на висоті лайок на політичні партії, на підкарпаторуських послів, на поодиноких краєвих діячів, на пресу, на центральний і краєвий уряд і т. д. і т. д. Цікаво, що зїзд не хотів навіть слухати промов „русских представників народу“ — послів і сенаторів. Сенатора Цуркановича присутні закричали і висвистали, а сенатор Бачинський та посли-аґрарники Щерецький і Прокоп, бачучи настрій зїзду, вважали для себе безпечнішим зїзд покинути. Під кінець зїзд набрав уже трагікомічної закраски, коли то з уст варячих бесідників падали такі реторичні вислови, як той, що підкарпаторуська інтеліґенція нічого досі не зробила для народу, бо на Підкарпатській Руси є багато Пилатів, які запродалися політичним партіям.

Увесь зїзд скінчився зовсім неславно. Настрій войовничих „русских юношів“ був уже такий підпесений, що стало доходити до бійки. Безрадна президія сподівалася, що їй на допомогу прийде поліційний урядовець і зїзд розвяже. Але коли цього не було, президія хопилась хитрого підступу з гимном. Присутні стоячи співали підкарпаторуський гимн, а президія тимчасом мала час рішити, що далі зі зїздом зробити. І рішила: председіти, що далі зі зїздом зробити. І рішила: председіти, ник Тудощі передчасно замкнув наради зїзду, не чекаючи ані на вічитання зїздових резолюцій, ані на проклямування „маніфесту“.

Описуючи остаток цей славний зїзд „русского студентства в Мукачеві кореспондент „Лідових Новін“ завважує, що весь той зїзд приніс тільки такі два успіхи: новий блямаж для „русских“ та велику радість і задоволення для українців. Пишне правду. Українці дійсно радіють, але радіють особливо з того, що чехословацькі круги чим далі, тим більше переконуються, що т. зв. „русский напрям“ на Підкарпатській Руси не йде вже в майбутньому нічо інше, як тільки блямаж і фіско.

М—к.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по революційних цінах!
Для приміру: ш., уксн 1·80, ф.лянелі 60 сот.
перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

За перепачковування нелеґальної літератури.

Вісьмох селян перед судом у Сяноці.

У середу 23. січня ц. р. почалася перед судом присяглих у Сяноці, як замісцевим виділом окружного суду в Ясли, розправа проти вісьмох селян з ліського і турчанського повіту за перепачковування нелеґальної літератури ОУН з Чехословаччини до Польщі і переховування її в себе.

На лаві підсудних засіли:

1) **Гнат Гонимар,** 37-літній селянин з Росохатого, без майна.

2) **Василь Горонь,** 34-літній селянин зі Скородного, батько двоє дітей без майна.

3) **Іван Сис,** 25-літній селянин з *Лопушанки Лехневої*, зарібник.

Згаданих трьох підсудних боронить обор. **д-р Василь Блявацький** зі Сянока.

4) **Федь Папідох,** 28-літній селянин з Бандрова, без майна.

5) **Юрко Геряк,** 34-літній селянин з Бандрова, без майна.

Цих двох боронить адв. **д-р Степан Вангицький** зі Сянока.

6) **Іван Геряк,** 28-літній швець з Бандрова, без майна.

7) **Василь Ткач,** 30-літній селянин з Бандрова, батько трьох дітей, зарібник.

8) **Михайло Ткач,** 40-літній селянин з Бандрова, батько двох дітей, не письменний.

Цих трьох боронить адв. **д-р Теофіль Дутковський** теж зі Сянока.

Прокуратор притягнув усіх підсудних до відповідальности за провину зі статті 155 §§. 1 і 2 к. з. і статтю 22. розпорядку президента з 23. XII. 1927. ч. 117. (нелеґальний перехід кордону).

АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Акт обвинувачення каже, що перші сім підсудних з весною, в другій половині липня і в вересні 1933 р. нелеґально переходили тричі групами польський кордон у ліському повіті на Чехословаччину і перепачковували до Польщі від підс. Михайла Ткача, замешкалого тоді в Березі Великій на Чехословаччині, нелеґальну літературу ОУН. — „Розбудову Нації“ і летючки: „До боротьби за душу української дитини“.

В осені 1933 р. розкинено в селі Бандрові Народнім протидержавні летючки. Комендант поліції з Устрик Долішніх Володислав Найсарек довідався, що мешканець Бандрова Народнього Василь Ткач ходив до свого брата Михайла до Чехословаччини і що цього останнього чехословацька влада виселила до Польщі. Арештований Михайло Ткач — каже акт обвинувачення — признався, що в травні 1933 р. прийшов до нього його брат Василь до Березі Великої і намовив його вступити до ОУН. Співпраця М. Ткача зводилася до того — каже далі акт обвинувачення, — що він приймав нелеґальну літературу і передавав її післанцям з Польщі. Ближче обговорив з М. Ткачом цілу справу невідомий осібняк „Капуста“, який доручив теж підсудному видавати ці друки або йому себто „Капусті“, або іншим людям, які подадуть гасло: „Дай Вам Боже добрий час“; покажуть наголовок журналу „Розбудова Нації“. Після того на адресу підс. М. Ткача надійшли тричі поштові посилки з нелеґальною літературою і її двічі передав він сам підсудним, а втретє у вересні 1933 р. його дружина Єлисавета.

Підс. Василь Ткач зізнав — каже акт обвинувачення — що в лісі у Бандрові Народнім зустрінувся зі згаданим невідомим осібняком і склав йому звіт з розмови з братом. Тоді той невідомий запропонував підс. В. Ткачеві підшукати собі ще двох людей і за доброю нагородою перепачковувати літературу з Чехословаччини до Польщі. Одночасно додав, що то літературу піде щойно тоді, коли в „Ділі“ появиться оголошення „військова книжка згублена“ з прізвищем власника цеї книжечки. Підс. В. Ткач притягнув підс. Ф. Папідоха і цей довідомив його, що по Зелених Святах 1933 р. появилося таке оголошення і що від невідомого мужчини одержав 60 зол. на дорогу до Чехословаччини. Тому оба підсудні втаємничили це підс. Івана Геряка і всі три принесли з Берези Великої 3 пакунки літератури, ваги 35 кг.

Підсудні Гнат Гонимер, Василь Горонь, Іван Сис, Федь Папідох і Юрко Геряк запереначковували літературу ОУН.

Підс. Василь і Михайло Ткач і свідок Єлисавета Ткач спершу підтержали в суді свої зізнання, згодом теж відкликали їх. Підс. Іван Геряк зміняв теж свої зізнання.

Розправа протягнеться три до чотирьох днів.

Перед виборами до волосних рад.

РОГАТИНЩИНА

Рогатинський Повітовий Народній Комітет повів інтенсивну підготовку до виборів волосних рад. У кожній волости скликує він волосні наради, на яких основуються волосні комітети, що мають допильнувати виборів. Від нового року відбулися такі наради: дня 1. січня в рогатинській волости, 3. січня в княгиницькій, 11. січня в Бурштині, 12. січня в Болшівцях, 13. січня в Букачівцях, 19. січня в Липиці Долішній і 20. січня в Підкамені.

Серед громадянства велике зацікавлення виборами. В Рогатині було заступлених 84 радних з цілої волости. В княгиницькій волости вже давніше існує волосний комітет. В Бурштині було 92 радних із 7 громад волости. В Болшівцях було 60 радних також із 7 громад. В Букачівцях було представлених 5 громад. З інших нарад ще нема докладніших відомостей. На нарадах референував посол *Кузик*, у дискусіях промовляли численні радні. Акція Повітового Народнього Комітету запевнює Рогатинщині підготованість і можливо найкращий успіх підчас виборів.

ЛЬВІВЩИНА

У львівському повіті памітив Повітовий Народній Комітет волосні наради в кожній волости. Почалися вони дня 20. січня, остання нарада має відбутися 30. січня. Перші наради відбулися 20. січня в Ярничеві Новому для волости Ярничів Старий, в Толщеві для волости Давидів і в Красові.

На нараду в Ярничеві явилося поверх 200 громадян, між ними радні з 7 громад волости на всіх 8. Не було лише представників громади Вислобоки, до якої хібо не дійшла вістка про нараду, бо інакше трудно собі повснити відсутність її представників. Від Повітового Народнього Комітету був на нараді голова Комітету п. *Гриць Гайдний*.

Друга нарада відбулася в Красові. Були заступлені всі українські громади волости і кілького було багато громадян зпоза радних. Від Повітового Комітету був *посол Лисий*.

Третя нарада відбулася в Толщеві. Були заступлені всього лиш 3 громади, які вибрали українських радних. Є це волость у більшості з польським населенням. Тому наші радні постановили теж підготовитись до виборів, щоби вибрати принаймення волосних радних відповідно до своєї чисельної сили по сільських радах. Від Повітового Комітету був на нараді *п-р Богдан Бородайко* і урядовець Повітової Нар. Канцелярії п. *Доцко*.

В справі волосних виборів вибрано в Красові і Толщеві волосні комітети; в Ярничеві такий комітет мають вибрати на черговій нараді дня 24. січня. Крім самоуправних і зокрема справ волосної ради обговорювано на нарадах загально-політичні справи, головним чином справи організації Українського Національно-Демократичного Обєднання в повіті. За свою працю в самоуправних справах УНДО заслужило собі повне признання громадян. По всіх громадах постановлено обовязково попасновувати місцеві громадські організації УНДО та з найбільшою увагою поставитись до Повітового Народнього Зїзду, який відбудеться у Львові дня 5. лютого ц. р.

*

Дня 19. січня відбулася передвиборча нарада в Солонці. На український протест тим уневажнено перші громадські вибори і заряджено другі вибори, які відбудуться 26. січня. До виборів стають дві українські листи, бо там полякім нема. Одної листи не вдалося зложити, бо при владі хоче дальше вдержатися старий війт зі своїми поплечниками. А залежить йому на тому, бо громада має 450 морґів власного доброго ґрунту. Треба надіятися, що та листа не матиме успіху, бо громада вже має досить дотеперішньої господарки, в якій не знати, де дівається громадське добро. — На нараді був від Повітового Народнього Комітету голова п. *Гриць Гайдний*.

О. Олекса Пристай епископом Української Православної Церкви в Америці.

Дістаємо вістку зі Злучених Держав, що відомого українського діяча о. Олексу Пристая, дотепер гр.-кат. пароха в Картерет, Північна Америка, Українська Православна Церква в Америці вибрала своїм епископом на місце помершого недавно еп. о. д-ра Й. Жука. Згідно з постановами цієї церкви кандидата приняли заперед священики церкви, а потім парохії. О. Пристай, 72-літній старець, вибір на православного епископа приняв по довшій надумі. Висвячення його відбудеться в найближчому часі.

Французько-абісинський інцидент в Африці.

ПАРИЖ, ПАТ. Міністерство колоній повідомляє про випадки у французькім Сомалі: Заворушення вибухли 19. ц. м. в окрузі Діціль Араб, тубильці вбили адміністратора Бернара, 16 франц. міліціянтів і 80 тубильців з іншого племени.

Авас повідомляє: Інцидент у Сомалі мав виключно локальний характер і стався на тлі ворожнечі племени Аіссама, що походить з Абісинії та Іссас з французького Сомалі. Кровані суперечки між тими племенами існують ще від 1932. р. Француз інж. Бернар згинув мабуть, пробуючи інтервеніювати у справі заворушень. З Джібути вислано на місце сильні відділи військ.

ПАРИЖ, ПАТ. Подробиці інциденту виглядають за вістками з Джібути так: Адм. урядник Бернар пішов 17. ц. м. з відділом війська на допомогу племені Іссас, яке напали люди з племени Аіссама. Боротьба тревала, поки не бракло муніції. Бернар згинув на полі бою з 10 рян. Втрати невідомі. Племя Аіссама має 800 вояків.

—o—

Зміни в еспанському уряді.

МАДРИТ, ПАТ. Премієр Леру перевів в еспанській раді мін. деякі зміни: Мін. морського міністерства іменовано Аббаконда, закорд. справи залишено далі Рошеві.

З нашої кооперації.

14 кооператив залишається при Р. С. У. К.

Як відомо, окрім обмеження території діяльности РСУК. на три воєвідства, Кооперативна Рада у Варшаві обмежила також права ревізії Р. С. У. К. до деяких типів кооператив. Через те Р. С. У. К. мусів вичеркнути зі своїх членів **21 кооператив**, які до тих типів не належали: вони мусіли вступити до інших Ревіз. Союзів або піддатися під ревізії Кооперативної Ради. У звязку з цим Дирекція РСУК. вислала до Кооперативної Ради письмо, яким запропонувала Кооп. Раді переклясифікувати деякі з тих кооператив на типи, на які має компетенцію РСУК., а деякі кооперативи просили залишити при РСУК. на основі їх організаційної структури.

Кооперативна Рада письмом з 11. січня п. р. повідомила РСУК., що годиться змінити клясифікацію 8 кооператив та причислити їх до типів, що підходять під компетенцію РСУК. Це кооперативи, які первісно причислено до т. зв. кооператив „для заспокоювання ріжних потреб", а тепер склясифіковано як кооперативи щадничо-позичкові загальні. Між ними є „Банк Українських Приватних Службовиків" у Львові, „Лікарська Самопоміч" у Львові, студентські кредитові кооперативи й ін.

Кооперативна Рада погодилася також на залишення при РСУК. 6 щадничо-позичкових кооператив службовників наших кооперативних установ, які, як кооперативи урядничі, мали відійти до інших Союзів. Це „Взаїмна Поміч" при Маслосоюзі, „Кружок „Дністра" при „Дністрі", „Просвітянська Спілка" при „Просвіті", „Самопоміч" при РСУК., „Самопоміч при ПСК. у Стрию і „Спомин" при ПСК. в Копичинцях.

Зате не погодилася Кооперативна Рада на залишення при РСУК. кооп. „Народний Дім" у Станиславові, як кооперативи залізничників і 5 щадничо-позичкових кооператив учителів державних та приватних шкіл.

НОВІ КООПЕРАТИВИ.

Рішенням Дирекції РСУК. з дня 17. грудня 1934. принято в члени Т-ва кооп. госп.-спож. с-ку „Праця", кооп. з обм. пор. — Пятничани (пов. Бібрка). — Рішенням Дирекції РСУК. з дня 31. грудня 1934 р. принято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) „Гуцульська Єдність" в Яворові (пов. Косів), 2) „Згода" в Майдані Горішнім, пов. Надвірна, 3) „Хлібороб" у Паришах, пов. Надвірна, 4) „Ощадність" у Библі, пов. Перемишль, 5) „Український Союзний Базар" у Перемишлянах, 6) „Ощадність" у Голім Равськім, пов. Рава Руська, 7) „Українська Райфайзенка" у Шмиткові, пов. Сокаль.

НОВІ ВЗІРЦЕВІ СТАТУТИ ДЛЯ КООПЕРАТИВ.

РСУК. видав в останньому часі нові взірцеві статути для кооператив загального закупу і збуту, міського-споживчих та українських райфайзенок. У цих статутах використано дотеперішній досвід та введено низку змін на краще. Також взято під увагу вже в цих статутах новий кооперативний закон. Усі кооперативи дістали доручення перевести на своїх загальних зборах зміну статуту на новий взірець. Рівночасно „Маслосоюз" видав також нові статути для своїх молочарень. **В. Л.**

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В Латвії заліквідовано всі політ. партії і латвійські й меншинні і кожній з них приділено ліквідаційного комісаря. Цей розпорядок є формальний, бо партії в Латвії не існують фактично вже від 15. червня м. р.

— Маршал сойму визначив пленарне засідання сойму на 25. п. м.

— В Палестині відчинили нафтотяг, що вийде порт Гайфи з Іраком, має 1000 км. довжини і 500 км. йде пустинею.

Не приймати!

БЕРЛІН, ПАТ. Уряд девізового господарства Німеччини вівав німців не брати від заграничних довжників належности в титулу купна або винагороди у марках. В мотивах відозви сказано, що супроти безоглядної заборони вивозу марок за кордон, марки, які віддають довжники за кордоном, мусять походити з нелеґально перепачканих сум.

—o—

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 7

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В склад парохії о. Петра Шанковського входили дві громади: Дуліби і Грабовець. В кожній з них була вже добре ведена читальня „Просвіти"; для обох тих громад заложив о. Шанковський касу Райфайзена, яку він сам незвичайно совісно й успішно. При помочі цієї каси винарендували обі ті громади ввесь дулібський двірський обшар та обробляли належні до нього грунти спілковою системою. В Дулібах був дуже гарно зорганізований селянський аматорський театр з власним будинком і сценою, в якім сільські аматори виставляли навіть тяжчі твори української драматичної літератури, як напр. драми Карпенка Карого. Був також власний добірний хор. Аранжером, режисером і директором був Петро Шанковський. Обі села мали спільну чотирокласову головну школу з українською викладовою мовою, для котрої при великих власних жертвах і видатній помочі краєвого фонду вибудували пречарний поверховий будинок. Отже панували там, можна сказати, ідеальні відносини й обі ті села були справді взірцем організації в сільській громаді.

Та всьому тому поклала кінець світова війна. В часі бита під Стрием у 1914 і 1915 рр. вона. В часі бита під Стрием у 1914 і 1915 рр. спалено обі села до тла, знищено школу, церкву, дім пароха і всі парохіяльні будинки. Шанковські зруйновані зовсім, зійшли на жебраків і мусіли тинятися в комірнім у Стрию, а крім цього, внаслідок підлої денунціяції, Петра Шанковського арештував військовий суд у Стрию і він просидів зовсім невинно три тижні у вязниці. Випустили його аж на інтервенцію Загальної Української Ради у Відні в Найвищій Команді Армії і коли слідство виказало повну безосновність донесення.

В 1891 р., як я прийшов до Стрия, не було по селах ще й чутки про такі організації, які опісля витворилися в Дулібах та інших громадах. В тім часі було селянство ще всюди темне і дуже мало свідоме. Пан-отці бавилися і за їх прикладом ішли також парохіяни. Серед народу ширилося скрізь пияство, а в днях торгів, які в Стрию відбувалися в кожний четвер, валялися люди по шинках і мало хто тверезий вертався до дому. Одно, що дуже замітне було в народі, це велика слухняність супроти священиків. Що священик сказав, це було всяте в громаді. Мало це безперечно і добрі наслідки, та ще більше лихі. Нарід держався довго як мертва маса без самостійности і самосвідомости. По селах ширилося і грунтувалося москвофільство, яке викорінювати було тяжко і треба було на це довголітньої невсипучої праці. Безпосередній контакт з народом був утруднений. Все те змінилося з часом, але вимагало це дуже багато часу і труду.

При всяких попередніх виборах була Стрийщина полишена русинам як зовсім чиста українська округа. Звідсіля виходив давніше до парляменту Василь Ковальський, до сойму Радзіковіч, бувший парох у Добрянах, опісля Ковальський, а вкінці д-р Антоневич. Поляки не уважали Стрийщини своїм операційним тереном, тому й не тяжко було переводити тут вибори. Старостою був старий бюрократ Левицький, русин з походження й обряду аж до смерти, що урядував і говорив — правда — по польськи, одначе не позбавлений був руського почування, що доказом було, що вмираючи записав частину маєтку на стипендії для синів гр.-кат. священиків. Одним з комісарів староства був русин Волянський, який звичайно переводив правибори по селах і розвозив рівночасно виборчі відозви „Русскої Ради" зі Львова. Всі виборчі комісарі заїздили в селах правильно до священиків і переводили правибори згідно з їх бажанням.

Агітації не знав тут ніхто і її не було потреба. Ніхто не чував також ніколи про якібудь передвиборчі збори. В день виборів з'їздилися виборці рано до Стрия до церкви. Там відправлялося богослужения і щойно тоді виголошував священик з проповідниці ім'я кандидата. Просто з церкви йшли виборці до виборчої салі і вибирали того кандидата голосно, хоч часто не бачили його передтим ніколи на очі, або навіть і не знали, хто він такий.

Такий примітивний спосіб переводження виборчої акції був очевидно дуже вигідний і Стрийщині легко було дістати опінію дуже доброго і патріотичного повіту. Була це справді **aurea aetas**, в якій незнана була боротьба, а все приходило гладко само собою. Та наслідки цього показалися не конче добрі. Квіетизм не міг витворити в народі відпорної сили і як тільки відносини змінились, почалася зараз перемога противників. А ті відносини змінилися скоро. Поляки витягнули свої жадні руки також і по Стрийщину і вже перші акти боротьби скінчилися нашою програною. Показалося, що нарід, не привиклий до боротьби, не може осягнути перемоги. В такім положенні була Стрийщина мертвим матеріялом, який вимагав кольосально багато праці, щоби з нього витворити живе огнище народньої сили. Ця праця стояла передо мною і я піднявся її з готовістю та з повним розумінням свого обовязку.

(Далі буде.)

З унійного руху на Волині.

Як не повинно бути!

(Кореспонденція з Луцька).

З причини ненормальних відносин у Православній Церкві і безнадійности направи тих відносин під сучасним проводом тої Церкви, шукаючи релігійної правди, — чи це кому подобається, чи ні, — на північно-західніх українських землях, зокрема на Волині, ширяться Унія (греко-католицтво). За 3 роки місійної праці на Волині вже є **15 греко-католицьких парохій,** що обслуговують кількасот тисяч вірних того обряду. Як відомо, на підставі обовязуючого конкордату ці парохії є під формальною юрисдикцією латинської католицької Курії в Луцьку, бо хоч і є окремий епископ для греко-католиків, що живуть поза Галичиною — Преосвященний о. др Микола Чарнецький, але, на жаль, він є лиш візитатором Апостольської Столиці і прав адміністративних, як епископ-ординарій (правлячий) не має. Взірцевою греко-католицькою парохією на Волині є місійна станиця (церква й монастир) оо. Редемптористів у Ковлі. Так як там, при добрій волі і натежній праці може бути скрізь, одначе так не є.

Більшість вірних греко-католицьких парохій на Волині — це бувші православні, які з різних причин піддались під провід Апостольської Римської Столиці. Три парохії є такі, де велику більшість вірних складають греко-католики-галичани, що кучили на Волині землю, чи поселились тут з інших причин. Одною з таких парохій є Луцьк. І на просьбу вірних греко-католиків і прихильників уній з православних на весні мин. року заснувано греко-катол. парохію, адміністратором якої призначено свящ. о. В. Артемєва (був. проф. православ. дух. семінарії у Вильні) — **росіянина.** Вірні, яких є понад 100 родин, переважно українці з Галичини, через своїх уповноважених тричі вже звертались до католицької Курії в Луцьку (яка, як згадано, на підставі конкордату є зверхністю, гадаємо — не на завжди, над уніятськими парохіями на Волині) з просьбами перенести о. Артемєва кудись-інде, а до Луцька призначити іншого пароха, обовязково українця і доброго проповідника. Та в Курії під різними претекстами все казали чекати, аж буде можливість призначити іншого священика, коли такий буде. Останній раз саме перед нашими Різдвяними Святами делегації від луцьких греко-католиків, що була прийнята в заступстві епископа-ординарія еп.-суфраганом д-ром Вальчикевичем, сказано, що мусимо чекати аж до закінчення шкільного року, коли висвятять кількох нових священиків по скінченні уніятської семінарії в Дубні. І так справа тягнеться в безконечність, а з тієї причини вірні позбавлені можливости нормально відбувати свої релігійні практики і так святкують уже кілька літ великі наші свята.

Луцькі греко-католики домагаються лише свого священика, який був би з роду свідомий українець, знав як слід рідну мову більшости вірних та був добрим місіонарем-проповідником. І більше нічого! Ніхто з нас у цій справі **не має на увазі ніяких політичних мотивів,** що Курія нам закидає, і це на цьому місці слід відкреслити з притиском. **Ми маємо на увазі лиш релігійні мотиви і добро Церкви та нашої** релігійної справи.

Подаємо мотиви: о. Артемєв, як природний росіянин, що жив переважно поза межами українських земель, зовсім не знає української мови і хоч як старається відправляти з українською вимовою, але це виходить не вимова, а жахливе каліченння української мови. Так жахливо калічить і проповіди, хоч їх читає з українського тексту, не додаючи нічого від себе. Доходить до того, що не знаючи української мови, він не може як слід порозумітися з вірними підчас сповіди: бувало так, що навіть сповідав українців польською мовою. Заповіді про шлюби оголошує по польськи, такою мовою або по російськи веде розмови і з вірними, які до нього в парохіяльних справах часом звертаються. Словом, від початку до кінця адміністрування греко-катол. парохією в Луцьку о. Артемєвим є прикладом того, як бути не повинно. Виглядає, що це діється свідомо, щоб „компромітувати до решти унійну справу на Волині. Або ще одно: о. Артемєв з розпорядження луцької Курії підчас Служби Божої поминає львівського митрополита Болеслава (римо-катол.) замість Митрополита Андрея. Оскільки нам відомо, луцька Курія це робить самочинно всупереч канонічним приписам. Адже той митроп. Болеслав є західнього, а не нашого, східнього, обряду.

В справі луцької парохії уповноважені парохіяни висилали вже 3 скарги до Апостольської Столиці за посередництвом Нунціятури, але хоч, оскільки нам відомо, вищі церковні чинники признають слушність нашим домаганням, то, на жаль, і досі ось уже два роки справа тягнеться і її не полагоджено.

В тих скаргах м. і. ми просили: 1) інтервеніювати перед ким слід у цій справі, щоб нарешті о. Артемєва перенесли на інше становище, а до нашої парохії призначили відповідного священика-українця, який справився з поважними завданнями пароха такої місійної станиці, як Луцьк; 2) інтервеніювати, чи пак зробити відповідне зарядження луцькій Курії, щоб не змушувала священиків поминати підчас богослужень у греко-католицьких (католицьких східнього обряду) церквах — львівського митрополита Болеслава, як митрополита не нашого, а західнього обряду, бо це викликує застереження і несмак серед загалу наших вірних, особливо коли взяти під увагу, що на Волині панують національні антагонізми, а противники ідеї церковного зєднання використовують цей момент як закид про нечистоту східнього обряду та публичне маніфестування залежности нашої Церкви (обряду) від польської єрархії. Натомість — писалось у тих скаргах — уважаємо, що повинно бути дозволено нашим священикам поминати підчас Богослужень Екс. Митрополита Греко-Католицької Церкви Кир Андрея (Шептицького), тимбільше, що парохіяни греко-католики, напр. у Луцьку, в більшості походять з Галичини.

На нашу скромну думку взагалі треба стверднти, що ціле дотеперішне керовництво унійною акцією в Польщі за малими винятками є доказом не раз уже нами висловленого погляду, що тим чинникам очевидно на добрі унійної справи не дуже залежить. Ось так ми писали, але — на жаль — без наслідків, що викликує в нас дуже сумні рефлексії.

Робимо спробу і ще цим шляхом звертаємось до міродайних церковних чинників з проханням належно полагодити цю справу в дусі бажань вірних. Домагаючись цього, не хочемо нічого іншого, як лише священика, який був би у повному розумінні слова близьким і рідним нам, був нашим справжнім душпастирем, який людей приєднував би до великої ідеї церковного обєднання, а не відпихав.

Питаємо: Якби поставились напр. католики-поляки, колиб росіянин о. Артемєв, який, скажім, не знав би зовсім польської мови, був би призначений до них пароxом? Думаємо, що вони скорше, ніж ми, українці, старались би такого пароха позбутись. Та о. Артемєва Курія до польської парохії не призначить напевно. Зате „нагородила" ним греко-католиків — українців.

Кажуть нам, що не мають священиків для нас. Дивні діла Твої, Господи! А чомуж не приймають до праці на Волині *священиків з Галичини*, які хотілиб тут працювати? А є навіть уже греко-катол. священики-волиняки, що покінчили богословські студії у Львові і вже давно стараються, щоб їм уможливили працю на рідній Волині. Або тако: не пускають до місійної праці на Волині священиків з Чинів оо. Василіян, Студитів і більше ніж є, Редемптористів. Чомуж так діється? Невжеж так розуміти повинні ідею зєднання Св. Божих Церков ті, що повинні бути першими її апостолами?

Тому-то нема нічого дивного, що уніятські богослужения в Луцьку о. Артемієв відправляє майже сам для себе, бо вірні на ті богослужения не ходять. А при відповідній постановці унійна справа не лише в Луцьку, але й узагалі на північно-східних землях, мала б напевно величезний успіх.

Невжеж на добрі цієї справи компетентним чинникам на Волині таки рішуче не залежить? Притакуючою відповідю на це вирізне питання вважатимемо, коли й після цього нашого листа все, зокрема щодо греко-католицької парохії в Луцьку, зілишиться без змін. До цієї справи ще повернемось.

Луцькі греко-католики.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-25.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

З кінової хроніки.

З нагоди плебісциту в Сарі всі визначніші виробництва накрутили актуальні фільми, які вже висвітлюють по більших містах Европи. Незабаром дійдуть вони й до нас.

Люїджі Піранделльо, цьогорічний лавреат Нобля, зобовязався написати для одного шведського виробництва сценарій, оснований на його власній повісти, при чому головну ролю гратиме швед. Треба ніби якось віддячитися шведам.

Злочин на фільмі і кодекс. Цікаві є деякі приписи фільмового кодексу в Америці. Коли на екрані доконують злочину, тоді техніку злочину слід так замотати, щоби вона не могла навести наслідувачів, брутальне вбивство не може бути багате в подробиці, а щоби не продовжувати фільми, не треба допускати реванжу за поповнене убивство.

Фільма для дітей. Несподіванкою для наших найменших є найновіша фільма „Парамаунту" п. з. „Аліса в країні чарів". Це чисто розривкова фільма, повна простої поезії, прикладена до умового розвитку дітей, повна несамовитих і легендарних постатей, що могліб бути страховищем для дітей, якби не те, що маленька Шарльота Генрі (Алісса) приступає до них з усмішкою, як давня знайома. Це вже лакомшка, яку дістануть діти по скромному обіді пересічних фільм для них призначених.

Совітський фільмовий фестіваль відбудеться в лютім з нагоди пятнадцятиліття совітської фільми у Москві й Ленінграді. Уладять там виставу фільм, як це було в Венеції, де висвітлюватимуть не лиш російські фільми, але й закордонні. Визначили навіть нагороди за найкращі фільми.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** 595 94-?

— **Перші Студентські Вечерниці** уладжує **Т-во „Торговельник" дня 26. ц. м.** в салі Ремісничої Палати. Вступ тільки за запрошеннями, які видаються щодня в год. 12—14 в домівці Т-ва (Супінського 21) та в книгарні „Рідної Школи". 891

— **Карнавалова забава.** Останні в цьому сезоні курси в школі танків „Хоровід" (Нар. Дім, І. пов. „Золота сала") починаються вже сьогодня в четвер 24. ц. м. Для молоді в год. 5.30 — виключно для старших в год. 8. веч. Наступна лекція у вівторок 29. ц. м. 894

— **З Українського Лікарського Товариства.** У пятницю 25. ц. м. в год. 18.30 відбудуться у домівці Товариства при вул. Підвалля ч. 7, І. Загальні Збори.

— **Новий український часопис.** Довідуємося, що невдовзі появиться новий український часопис. Його назва досить оригінальна: „БУП" („Баль Української Преси"). 1-е число вийде точно в 12 год. ночі з 9. на 10. лютого ц. р. Редакція, адміністрація й експедиція того часопису будуть находитися при вул. Японській у салях Товариства Почтовців. Новий часопис буде друкуватися у власній друкарні, заінсталюваній на місці. Поширення газети побудоване виключно на системі кольпортажі поміж публикою, заосмотреною у запрошення і білети вступу. Газета буде періодником: буде появлятися що три години, при чому передбачені три числа: вона й творитимуть увесь „річник", що стане одною з цікавіших українських бібліографічних рідкостей. Редакційна колегія вже складена і буде зразком міжпартійної єдности та згоди у всеукраїнському семействі. Найбільше праці матиме репортер: єдиний клопіт, що він мабуть буде давати „перекуплювати" себе — при двох величавих буфетах...

— **Наше найбільше національне Свято** — роковини проголошення Самостійности Української Держави, святкуватиме наше громадянство великим концертом в неділю 27. ц. м. В програмі концерту м. і. славнозвісна „Героїчна Симфонія" Бетговена та — вперше у Львові — твір визначного українського композитора, харківчанина Пилипа Козицького п. н. „Козак Голота". Є це сюїта для великої орхестри, в чотирьох частинах, які називаються: „Пісня про Козака Голоту", „Галя", „Сотник Пузо" і „Бій". Обі ці твори — Бетговена і Козицького — виконає орхестра в повному складі, посилена орхестрою Музичного Інституту ім. Лисенка, під диригуванням Антона Рудницького. Крім того в концерті візьме участь Марія Сокіл, яка якраз на короткий час приїхала з закордону до краю, Леся Кривицька і Михайло Голинський. Концерт відбудеться у Великому Театрі, початок точно 11.30 передпол. Білети продає книгарня „Просвіти" (вул. Руська).

— **Хто виграв на льотерії?** В вищім тягненні держ. кляс. льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 157172. 5000 зол. на ч. 76466 129911. 2.000 зол. на ч. 12933 47678 60049 98449 116847 153633. 1.000 зол. на ч. 20685 31841 35030 39728 39785 44169 47637 48708 54644 66301 68591 74615 84220 98794 120071 132450 164537 167277 171168 176702.

— **Домові лікарі.** З днем 1. лютого входить в життя переведена реорганізація лікування в суспільній обезпечальні у Львові. Від тоді обіймуть урядування т. зв. районові домові лікарі числом 63. В кожній недузі пацієнт з легітимацією і посвідкою хліболавця має зголоситися у свого районового лікаря. Якщо лікар признасть, що недуга вимагає лікування у спеціяліста, спрямує до нього пацієнта. При недузі діточій, положничій або венеричній можна зголоситися відразу до спеціяліста. Хорий, якщо невдоволений зі свого домового лікаря, може у виїмкових випадках користуватися лікарем з іншого району. Домові лікарі будуть приймати тільки у себе дома.

— **Епільог одної маскаради.** В окружному суді у Львові відбулася розправа проти двох сестер, Анни з Піліховських Щенснікевич і Вікторії Піліховської під закидом ошуканства і шантажу під покришкою аліментів на шкоду скарбового урядовця д-ра Карла Маля. Перед 20 роками він, будучи ще студентом прав, познайомився на маскараді в салі Фільгармонії з Анною Піліховською, з фаху швачкою, і назязав з нею ближчі зносини, які перервала світова війна. Коли в 1918 р. він вернувся з фронту до Львова, зголосилася до нього Піліховська і зажадала грошей на удержання дитини, якої він був нібито батьком. Дитина вродилася, мовляв, у Відні, куди Піліховська з початком війни вимігрувала зі Львова. Одиноким свідком цього материнства була нібито її сестра Вікторія, з фаху теж швачка. Вони навіть припровадили до д-ра Маля якогось хлопчика на показ. Раднерад д-р Маль згодився давати на удержання дитини і до 1930 р. виплатив 330.000 марок, опісля 480 міліонів мк., дальше 320 зол., а вкінці 4.280 зол. Екзекування грошей відбувалося часто судовою дорогою. Коли нещасливий „батько" хотів знову побачити ту дитину, Піліховська сказала, що хлопця забрала третя її сестра до Америки, причому не хотіла подати її адреси. Тоді д-р Маль стверднв, що Анна Піліховська взагалі не вродила в 1915 р. ніякої дитини, а представлений йому раз хлопчик був сином якогось Ковернцького. Дальше показалось, що цілим шантажем кермувала Вікторія Піліховська, яка ділилася зі сестрою добутими від Маля грішми. На розправі обі рафіновані шантажистки поводилися цинічно й піддержували дальше свої претенсії до д-ра Маля. Суд засудив обі на кару вязниці по 3 роки.

— **Жінка в небезпечному віці.** Перед трибуналом присяглих суддів у Львові відбулася сенсаційна розправа проти 47-літної Анни з Хилінських Дзедзінської, родом з Корналович пов. Самбір, обвинуваченої за те, що 23. травня м. р. в мешканні в залізничому домі при вул. Городецькій ч. 127 застрілила свого чоловіка Михайла Дзедзінського, залізничого баґажиря. Розправа, повна драстичних епізодів, виказала, що Дзедзінська, жінка під сексуальним оглядом перечулена, мати дорослої доньки і підростаючого сина, залюбилася в аптикарі З., старшому від себе на кількадесять літ мужчині і всіми способами старалася стати його жінкою та власничкою його камениці. На підкладі її любовних заходів приходило між нею і чоловіком, з яким хотіла розійтися, до частих сварок, які врешті довели до кривавої трагедії. Після 4-денної розправи присяглі судді на поставлені їм питання проголосили вердикт, що одночасно засуджував і увільнював обвинуваченну. З огляду на суперечність з приписами карної процедури трибунал перевів друге голосування, яке випало так само: потверджено свідоме вбивство 7 голосами при одночасному потвердженні 10 голосами несвідомости вчинку. Тому, що цей вердикт не годиться з висліном розправи, трибунал уневажнив його і цілу справу відложив, щоби переказати іншим присяглим суддям. Дзедзінська залишилася дальше у вязниці.

— **Краєва хроніка.** В Милсванї пов. Товмач Івен Татарин убив свого тестя Теодора Зарицького в часі суперечки за маєток. — На шосе біля фабрики дріжджей в Лисиничах під Львовом дістався під самохід робітник Марїян Шелятицький з Винник і тяжко потовчений помер у львівському шпиталі. — У Станиславові при вул. Собіського згорів магазин Повітового Союзу Кооператив разом з товарами вартости 5.000 зол. Причиною пожежі була необережність з вогнем.

— **Мали пеха.** Волинські злодії вдали моду виїжджати на крадежі возами. Що попадеться, все можна забрати — збіже, муку, сало, а навіть і годовану свиню. Так зробили злодії, що відвідали село Озерани на Володимирщині. Відвідали дім Степана Хиваса, спокійно навантажили цілий віз річним добром і відїхали. Та хтось зауважив злодіїв. Почали їх доганяти. Злодії спочатку відстрілювалися, а врешті кинули віз з кіньми й втікли.

— **З Польщі.** Старостинський суд у Варшаві засудив 76 торговців помаранчами на одноденний арешт і 50 зол. гривни за те, що брали вищі ціни. — З Глубокого повідомляють, що підчас масових ловів з нагінкою вбито 9 вовків. — Рільний Банк у Варшаві заскаржив гр. Адама Браніцького за зворот 8 міліонів зол.

— **Трагічна подія** склалася в кагульському повіті в південній Бесарабії. На одного селянина, що вертався саньми зі сином додому, напала тічня вовків. Селянин вистрілом з рушниці вбив одного вовка, а решта втікли. Коли селянин зліз зі саний, щоби забрати вбитого вовка, коні сполошилися й понесли сани, в яких находився 9-літній хлопець. Тоді він повідомив мешканців сусіднього села, які рушили на рятунок. Одначе було запізно. У віддалі кількох кільометрів знайшли тільки останки хлопця та коней, яких пожерли вовки.

— **Місяць вязниці за гумористичний вірш.** Апеляційний суд у Братиславі засудив на місяць вязниці редактора „Словака" Карла Сідора, що був теж відповідальним редактором гумористичного часопису „Оса". Потягнено його до відповідальности за гумористичний вірш, спрямований проти чехів.

—**Гостра зима в Італії.** Від кількадесятьох днів панують в Італії сильні морози. В південній частині Апенінського півострова і на Сицилії впали великі сніги. В Больнії замотовано температуру — 16 ст., в Римі і Неаполі — 7.

З кіна.

КІНО „ХИМЕРА": „КОТЯЧИЙ ПАЗУР".

Так називають американці придуркувату людину, що не знає дати собі в житті ради. Гарольд Льойд, що по довшій перерві появився тепер у найновішій комедії Фокса, вже не перекидається та не тікає перед поліцаями, як це було досі в попередніх його комедіях. Дія пєси йде весь час поважно і глядач мусить сам допукуватися комізму у ситуаціях. Це сатира на самоврядні відносини в американських містах, де влада спочиває в руках бандитів, ошуканців та хабарників, що творять т. зв. кліку. Дуже добрий кардинальний засіб на те, як можна увільнити місто від такої кліки, що придався би й у нeодному нашому місті.

У надлатку цікавий тижневик „Фокса" в репортаж із копальні вугілля на Шлеську. *(ст.)*

Міські Театри у Львові на четвер 24. січня.
год. 8.15 веч. **Великий Театр** год. 8.15 веч.
V. КОНЦЕРТ ЛЬВІВСЬКОЇ ФІЛЬГАРМОНІЇ
V і. БЕТОВЕНА — II. ШИМ .НОВСЬКОГО
Фітельберг — Колет Франц

Театр Різнородностей.
Нині 7·30 веч.
„НІЧНІ ЛЕТИ"
ЛеСЬКЕВИЧІВ
Сензація. — Куліси летунства. — Жінки в обовязок.

З дороги життя.

Останні човни.

Неначе останні човни відчалюють від берега — живих. Одно таке судно відпливло вчора.

З людей, що ходили по нашій сцені за дівніх, добрих літ світлої доби Грінчевецького-Біберовича жили ще: в Коломиї Іванна Біберовичева, у Вижниці трагічно одивачіла Марійка Романович, а у Львові Катерина Романовська, замужня Яворівська.

Цю останню відвів учора гурток найближчої рідні та знайомих на місце вічного спочинку на Янівський цвинтар.

Катерина Романовська — чуже імя і пустий звук для сучасного покоління! Мало хто жив в тих, що її бачили на сцені! А мала й вона свою весну, свої роки успіху й слави.

Покійна вродилася в 1855. році в Старім Самборі в заможній міщанській рідні. В молодому віці занявши її до себе зачарований світ куліс. Не вважаючи на зовсім зрозумілу неохоту родичів, що боролись віддати доньку до театру, вступила вона на сцену й прослужила на ній усю добу Біберович-Грінчевецького і деякий час за власної управи „Бесіди". Після кількадесятьох років служби на сцені, поселилась в Коломиї, стала дружиною колишнього товариша зі сцени Нестора Яворівського, пізнішнє службовика т-ва „Дністер".

Яворівський був освіченою людиною, бувалою в широкому світі, жив з дружніх зносинах з І. Франком, М. Павликом та лишив по собі сліди і в нашому письменстві і в публіцистиці. („Мир", „Народ").

Покійна, одруживщися, зрезигнувала виключно семейному житю і нераз залюбки гадкою верталася в ранні дні, дні весни своєї молодости і своєї служби рідному мистецтву.

На сцену вступила в роках, коли на ній ходили Яропольки, Олеги, Полуботки, коли наш репертуар несмілішо збагачувався „сальоновими" творами, коли вищі несмілішо залунали на ній звуки Планкетових, Штольцових, Леноксових та Офенбахівських мельодій.

І були то часи, коли наш театр стояв на високому мистецькому рівні, коли в нього вихолив Михайло Бачуцький репрізований і стискав сердечно руки наших акторів, дякуючи їм за мистецьке, дбайливе і повне пієтизму виведення його міщанських комедій.

Романовська виріжнювалася дуже корисно в сальонових творах, на що складався головно симпатичний зверхній вигляд, сподобні рухи, дистинґована поведінка та звучний голос.

А були вже тоді в репертуарі пєси Овета, Сарду, Шізера, Гольдонія, Реєве, Вільбрандта, Фредра й Бачуцького.

Найкраще відтворювала вона тини характеристичні. З успіхом теж виступала в оперетках як „Зелений острів", „Гастроне" і ін.

Останні роки прожила в Яворові, а при кінці у Львові, де її хата була зависіи „вітвертим домом" дала акторського братства, а в пок. Осиповичевою лучили її до останньої години сердечні дружні взаємини.

Іскри таланту та темпераменту, якими горіла Романовська так коротко на сцені не пропали. Обі її сини дістали від неї у спадщині літературний хист і живе зацікавлення тою ширшою сценою, на якій усі граємо, як уміємо.

Тиберій Горобець.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „МІЩАНИН ШЛЯХТИЧЕМ", комедія на 3 дії *Мольєра*.

Є два головні способи виставляти нині Мольєра: — наслідувати яко мога вірний зразок виставн з його доби, або його модернізувати. Той перший спосіб, за яким пішла вчорашня вистава може дати глядачеві приблизний образ Мольєрового театру, але задишає його досить холодним, коли він чує дотепи занадто дитячі.

На „Міщанина шляхтичем" треба дивитись нині як на фарсу, коли хочемо сміятись легким коштом. Коли наш сміх має мати ще і дрібку рефлексії, мусимо вміти уявити собі, як виглядала би в такій ролі наші сучасники. Нема нічого легшого, як уявити собі напр. великого дурня, що стає директором якоїсь інституції або головою якогось товариства і від того часу тратить голову. Журденів маємо довкола себе на копи і якби жив між нами Мольєр, напевне написав би не менше веселих комедій.

Кожна Мольєрова комедія дає один тип і то такий, що у своїм комізмі має риски трагізму. Простота засобів, якими цей геніяльний комедіописець розбудовує у нас сміх, межує з імпровізованим видовищем, призначеним для гостей, що зібрались випадково у сальоні. Журден — один із найбільше універсальних типів світової літератури. Кар'єра і слава — дві вічні людські пристрасти і коли вони опутують дурнів, карикатура не знає меж.

Вистава міського театру мала актора на заголовну ролю, а це найважніше. Поруч нього весь у Мольєрівськім стилю був молодий служничий, що аранжує турецьку пантоміну. Вистава без завіси ослаблювала трохи ілюзію тих, що хотіли мати перед очима сцену і знати, коли на ній кінчиться дія. Ефектовні у костюмах і дбайливі у танках балетові сцени були дуже бідні на голоси і на мало свобідні.

м. р.

КНИЖКА ВИРІЖНЕНА НА ЛІТЕРАТУРНОМУ КОНКУРСІ ЗА 1934 Р.

ЛИПНЕВА ОТРУТА
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

Замовлятн в Адміністрації „Діла" Ринок 10.
Ціна зол. 1·40.

СПОРТ.

ЛЕЩЕТАРСТВО.

Лещетарський субреферат Львівщини повідомляє, що в суботу 26. І. відбудеться **конкурс лещетарських сконів** на сніжні на „Кортумівні". Початок: год. 14-та пополудні. Збірка змагунів при вул. Клепарівській в год. 13-ій біля броварні.

В неділю 27. січня н. р. відбудуться лещетарські змагання за **мистецтво львівської округи** на 1· км для мужчин і 8 км. для жінок та юніорів. Збірка змагунів біля Української Ремісничої Бурси, вул. Пасічна ч. 2. Згодошення слати на письмі до 25. І. на адресу У. С. С., Львів, вул. Руська ч. 3. Пояснення траси відбудеться в суботу в домівці У. С. С. в год. 8 веч.

ЗМАГОВИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ СЕЗОН В У. С. С-І.

ПЕРШЕ ТВО СТУДЕНТА І СТУДЕНТКИ.

Після весняних змагань у сезоні — лещетарських гінцях — прийшла черга на лещет змагання за **першенство українського студента і студентки.** Такі першенства істнують у всьому світі і рік річно їх організують студенти всіх народів. Різниця в тому, що за границею своїми розмірами, програмою і кількістю стартуючих доходять вони до рівня красових першенств. У нас першенства студента доволі скромні під можним оглядом. Обмежуються лиш до одної конкуренції — шосового бігу — для мужчин і жінок, а замість ще в тим що стартуючі — не слухачі лиш одної високої школи. Ніколи дотепер позальвівські студентські громади не висилали своїх лещетарів. А в певнім, що і краківська і познанська, і віденська чи варшавська студентська громада має в своїми членами замітних лещетарів. І їх обов'язком є наладити контакт зі спортовим студентським рухом львівської округи та на будуче висилати своїх спортовців на змагання за всякі першенства студента нашої може мають вийти вже вкінці поза свої вузькі рамки.

Та хоч істнує ця засаднича хиба — першенства студента з року на рік розростаються. Цього сезону студенток-лещетарок не видно. Хібаж три-чотири студентки, що бігало нього року, стоять в якомусь пропорційному відношенні до загального числа студіюючих жінок?

Ці вступні завваги насуваються всім, що слідкують уважно за розвоєм українського спорту.

Змагання організовано на гарному вишнянському терені — на трасі 12 км. для мужчин і 6 км. для жінок. Траса різноманітна, вела найкращими місцями вишнянського лісу під Чортківську Скалу. Умовини атмосферичні спокійні дуже добрі, пухкий сніг, ум рковання мороз і сонце. Дбайливо підшукана і добре визначена траса запевняла змагунам добрі осягн.

На старті ст нуло 19 студентів і всі покінчили біг. **Першенство студента здобув** рішуче знавший лещетар **Сл пко В.** член „Основи".

ТЕХНІЧНІ ВИСЛІДИ ЗМАГАНЬ:

1) Слі пко В., Основа — 1:07,38, 2) Рогожа, Осн. — 1:09,15, 3) Бучацький, Осч. — 1:13,08, 4) Шухевич Ю., Осн. — 1:15,45, 5) Лелет. Осн. — 1:16,45, 6) Коваль, Прав. Гром. 1:17,45, 7) Сенчина, Осн. — 1:19,30, 8) Левицький, Осн. — 1:19,30. 9) Рожанковський Я., Мед. Гром. — 1:19,40, 10) Блажкевич, Осн — 1 20,30, 11) Гупулюк, У. Т. і. Подебради — 1:21,38, 12) Повдюк Б., Осн. — 1:24,40. 13) Голяк, Осн. — 1:24,40, 14) Домбровський, Осн. — 1:26,38, 15) Сітницький Ю., Осн. — 1 28,55, 16) Онишкевич, Осн. — 1:33,55, 17) Тимощук, Осн. — 1:35 00, 18) Сітницький Б., Торг. — 1:38,55, 19) Мартинюк Б., Осн. 1:40,30.

Ж і н к и:

1) Федак Д., Прав. Гром. — 51,42, 2) Рогожа М., Осн. — 54,00, 3) Коренець М., Прав Гром. — 55,35, 4) Кушнір І., Прав. Гром. — 1:02.25, 5) Чакіпська, Мед. Гром 1:05,01.

ЛЕЩЕТАРСЬКА ВІДЗНАКА СПРАВНОСТИ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО СОЮЗУ.

Рівночасно зі змаганнями за першенство студента (тим переведено й **перші змагання за здобуття В. С. УСС-у.** Здобувало її **34 змагунів і 10 змагунок** (у тім і всі вище вичислені студенти-студентки). Для інформації подаємо, що мінімальний час для мужчин на 12 км. виносить 1 год 30 м. 2½ сек., для жінок на 8 км. — 1 год. 12 мін. Як видно, час такий низький, що й менш справні лещетарі сміло можуть ставати до змагань за В. С. У. С-у і її здобути.

На 34-ох стартуючих змагунів приписаний час, а решта нижче приписаного часу, приїшло лиш 24-ох змагунів. Натомість змагуни всі осягнули приписаний час.

За В. С. змагались теж і шестоваршені лещетарі в числі 6, а декотрі з них зайняли в загальнім порядку дуже добрі місця як ось: Обаранець у часі 1:15,00 на 3-тє місце, Мисьна — 6-те в часі 1:15,46 загально 5-те місце, Гураль — 8-ме місце в часі 1:16 13. Всі три з Вишнян. Організацією змагань займався УС.К і досвідчений д-р Врецьона. Контролю суддів творили: д-р лещетар д-р Врецьона, Коміссію суддів творили: д-р лещетар д-р Врецьона Комісію суддів творили: д-р лещетар д-р Врецьона Комісію суддів творили: д-р лещетар д-р Врецьона Коміс

Ч. 19 (13.917). Львів, пятниця 25. січня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік V. І.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Квартальчно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Воєнна акція Японії в Китаю.

ПЕКІН, 24. 1. ПАТ. Вчора рано японські війська почали бомбардувати Чагар. В акції беруть участь відділи артилерії і літаки. Кінота і піхотинці наступають на Тушін-Кан. Китайські війська завзято обороняться. Японське посольство у Пекіні заявило, що не має ніяких вісток у цій справі.

ПЕКІН, ПАТ. Два відділи з 1000 японців і 1000 манджурців з панцирними самоходами, гарматами і літаками почали наступ на місто на схід від Чагару і на захід від Калгану. Японська піхота наступає на китайський мур коло Тушін-Кан.

Китайські часописи повідомляють з Калгану, що вчора передполуднем японські літаки скинули 7 бомб на китайський мур на схід від Чагар.

В год. 7-ій японська артилерія припинила обстрілювання Тушін-Кан. У Пекіні побоюються що японці далі наступатимуть вглиб.

Японська команда заявила, що коли місто не піддасться, військовий наступ тревати ме далі.

І англійським соціялістам забагато розстрілів в СССР.

„Ізв." з 4. ц. м. повідомляють: „Полпреда СССР в Льондоні тов. Майского відвідала делегація генеральної ради конгресу тредуніонів та виконавчого комітету лейбористської партії у звязку з кампанією закордонної протисовітської преси з нагоди присудів военної колегії головного суду проти терористів". Що сказала депутація англійських соціялістів большевицькому амбасадорові „Ізв." на жаль не подають, — мабуть не було дуже не до смаку Москві. Але подано те, що відповів п. Майскій, і воно дуже характеристичне для московського карного „права". Між іншим він заявив: „Більшість їх (розстріляних) прийшла нелегально через кордон і при них найдено бомби, гранати, револьвери та іншу зброю. Їх арештовано в ріжні часи і в ріжних місцях. У звичайних обставинах їм дано звичайні кари, але вбивство Кірова викликало необхідність заготрити засоби для здушення терору. Не зважаючи на те, що в державах, які межують з СССР існує суворий режим паспортів і поліційної контролі, білогвардійські терористи без перешкод переходять з цих країн до СССР для здійснення своїх терористичних намірів. Таке становище повинно викликати обурення у всіх порядних людей". До цих „порядних людей" п. Майскій англійських соціялістів очевидно не зачислює. Що відповіли ці соціялісти на відправу Майского — на жаль — невідомо, але треба сподіватися, що вони до совітської амбасади більше не ходитимуть. (Укбюро, Женева.)

Австрія затрівожена.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Віденська преса подає трівожні вістки про відновлену діяльність австрійських легіоністів у Баварії. Легіоністи на підпустих і при праці дістали наказ вернутись до своїх полків.

Прем. Фляндєн радить з найвищою воєнною радою.

ПАРИЖ, 24. 1. ПАТ. Найвища военна рада відбула вчора нараду під проводом прем. Фляндена. В нараді взяли участь мін. Петен, шеф генерального штабу ген. Гамелін, міністри війни і маринарки та інші вищі старшини. На нараді розглядали проект протилетунської оборони Франції підчас війни.

Робітники в СССР не мають грошей на хліб.

„Ізвестія" з 8. ц. м. принесли цікаву звістку: „Попит на хліб зменшився". „В Магнітогорську перед скасуванням карток продавалось денно біля 96 тон хліба. В перший день торгу хлібом без карток продано 142 тони, 2. ц. м. — 96 тон, 3. ц. м. 88 тон. На цім рівні йшов торг і в наступні дні. Теж саме помітно і на селі. В Магнітогорськім зерновім совхозі продається біля 8 тон замість 12 тон пересічної грудневої норми". „З багатьох міст приходять відомости, що попит на хліб нижчий грудневого, що повна можність фабрик хліба не використовується в повній мірі." З Ленінграду повідомляють: „Попит на хліб стриманий — пересічно продаж в грудні по ЛСПО виносила 1,289 тон, 1. січня продано — 1,005 тон"... „На 1. п. м. в Москві продано 73 відсотків пересічної зденної грудневої норми. Потім попит почав зростати, але навіть 4. ц. м. не осяг і 95 пр. норми". І т. д. На деяких фабриках лишається то „35 пр." непроданого хліба.

Щоб зрозуміти, що значать ті звідомлення, треба згадати, що хліб є головною, а в багатьох випадках властиво єдиною пожывою населення у Совітах. І коли воно всеж цього хліба купує менше, то це значить, що ціна хліба пересічна 1 карб. за кільограм є невідповідно висока у відношенні до тих 150—200 карб., які заробляє пересічний робітник. Отже селянство вре з голоду, бо йому відібрали хліб, а робітництво не може його досить купувати, бо московський уряд хоче забагато заробити на хлібі. (Укбюро, Женева.)

Страйк вуглекопів в Бельгії.

БРЮСЕЛЬ, 24. 1. ПАТ. Виконний комітет соціялістичного союзу вуглекопів рішив одноголосно проголосити в дні 4. лютого ц. р. страйк вуглекопів у цілій Бельгії, якщо уряд не відкличе розпорядків про обнижку емеритур вуглекопам.

Переворот, який не відбувся.

Як повідомляють із Софії, на тему наглої димісії кабінету Ґеорґієва вруваляють сенсаційні вістки, наслідком чого король Борис примусив його уступити. Ґеорґієв, кажуть, примусив явно до республіканського перевороту.

В ночі на 21. ц. м. дім, де мешкав Ґеорґієв, явно окружило військо. Міністрові заборонили покидати мешкання, а його телефон вилучили. На другий день вполудне явився в його мешканні королівський післанець і дав йому до підпису королівський декрет. Ґеорґієв прохання димісії для всього кабінету підписав.

СОФІЯ, 24. 1. ПАТ. Вчорашній день минув спокійно. Поголоски про арештування визначних політичних діячів не справдилися. З урядових кол заперечують навіть поголоски. Величка, ініціятора подій з дня 19. травня 1934. р. арештували. Він находиться тільки під поліційним наглядом. Оповідають, що новий уряд рішився усунути з провідних становищ представників групи „Звено", до якої належав б. премієр Ґеорґієв.

Хто зложить на дар „Просвіти" — облекшить її важкі завдання.

За фреквенцію по гімназіях.

Фактом є, що фреквенція українських учеників по гімназіях значно змаліла. В гімназії, де найбільше учнів є найбільше 40—50, а є й такі, в яких вже дотягають числом около двадцяти осіб. Навіть в чисто українських гімназіях число учнів впало майже до половини, а приватні гімназії стоять перед загрозою цілковитого упадку, бо при такому числі учнів, як тепер, годі вдержатися.

Статистика державної польської гімназії в одному нашому повітовому містечку виказує, що там у перших повоєнних роках, на загальне число учнів 330, було римо-католиків около 140; лише в минулому році на загальне число учнів 257, було учнів українців усього 54, себто заледви пята частина загального числа. Коли знадити й те, що з кожним роком фреквенція української молоді дальше малїє, то в часом хіба дійде до того, що вона зовсім зникне. І вислід буде такий, що не стане у нас інтеліґенції.

Зі статистики у цій вище згаданій гімназії виходить теж, що найбільше посилають дітей до гімназії державні урядовці, на другому місці рільники менші і малоземельні, дальше учителі, професори, вищі ремісники, купці й інші. З огляду на те, що у нас державних урядовців українців є дуже незначний відсоток, учителів дуже мало, священичі родини зубожіли, кляса ремісників і купців щойно зачала творитися, то головний контінґент молоді в середніх школах рекрутується переважно з села. Та українське село тепер у великій нужді. Богато селян частенько не мають за що солі купити, сірничок ділять на четверо, а зимою світять т. зв. сліпачком (маленька лямпочка без каптурика і шкла). Крім цього селяни бачать, що їх діти не мають змоги дістатися в університет, а коли й дістануться і повінчать його, то все одно сидять на селі без посади й засобів до життя. Тому перестали майже зовсім посилати дітей до середньої школи. До цього ще новий тип середніх шкіл і ліцеїв переходить їх матеріяльну спроможність.

Та переглядаючи цьогорічний дениик у згаданій гімназії, завважив я цікаве явище. На 54 учнів українців 45 є з доволичних і дальших сіл, а заледви 9 учнів є місцевих, себто з цього повітового міста, де й находиться гімназія. Тут треба зазначити ще, що з цих 9 учнів є 5 учнів з інтеліґентних, часово тут перебуваючих родин, і тільки 4 учнів місцевих міщан автохтонів. Що селянин посилає дитину до школи й оплачує кошти побудки, кошти удержання і мешкання в місті та повну шкільну оплату, то не можна взяти на рахунок свідомости села. Але коли міщани мають гімназію в місті і наука в ній коштує їх тільки, що шкільна такса, і коли на ціле місто заледви 4 учнів є міщанських родин ходить до гімназії, то це хіба можна взяти на рахунок несвідомости такого міщанства і повної його байдужности щодо майбутньої долі своїх дітей.

Ясна річ, що тепер ми дивимось на гімназію інакше, як давніше, бо вона не дає нашим дітям такого матеріяльного забезпечення, як давала перед війною. Але коли гімназія є в місті і мало що коштує, то — помимо всього інше — для самої свідомости і знання варто післати дитину до школи. Ми мусимо кидатися до торговлі, промислу, ремесла і хліборобського вишколу, але не забуваймо що нам теж потрібні й умових робітників: політиків, провідників, освітників, людей науки й мистецтва. І коли селян заохочуємо посилати діти до міської школи, то на кожне місто, де є гімназія, мусимо повстати обов'язок, щоб міщани посилали свої діти до вищих шкіл. Особливо культурно-освітні діячі, різношкільні установи та провідники громадянського життя нехай освідомляють і заохочують міське громадянство, щоби посилало дітей до гімназії. Бо тільки в цей спосіб забезпечимо розвиток свіжих кадр людей до праці і жертв в нашому громадянському житті.

О. Говиньо.

„Перемоги" на Совітській Україні.

Дня 15. січня 1935 р. в 6. год. вечора в Києві в приміщенні театру державної опери відкрився XIII. Всеукраїнський Зїзд Рад.

Перенесення столиці до Києва в осені 1934 р. мусіло заманіфестувати, що радянський уряд на Україні є міцний, що на Радянській Україні національне питання розвязане цілком добре, що сама Україна є непоборний форпост великого Совітського Союзу.

Цю маніфестацію, очевидячки, мусить тепер повторити і XIII. Всеукраїнський Зїзд Рад, що вперше відбувається у новій столиці.

І тому то цьому зїздові надають величезне значіння не тільки на місці, а й у Москві.

Досить сказати, що 14. січня в Москві вийшло спеціяльне число „Правди", присвячене зїздові, передову статтю в ньому п. н. „Зїзд рад славетної України" видруковано мовами і російською й українською, зазначено там, що „чужоземні капіталістичні армії, жовто-блакитні петлюрівські бандити розбиті вщент і вигнані. Юдам українського народу — панам Левицьким, Донцовим, невдалим королям та гетьманам Скоропадським ніколи не побачити соціялістичної української землі. Під славетним непереможним прапором Маркса-Енгельса-Леніна-Сталіна, у братерській сімї народів радянського союзу трудящі маси України твердо й упевнено прямують до безклясового соціялістичного суспільства".

Надруковано в тому числі передану телефоном з Києва статтю спеціяльного кореспондента „Правди" Кольцова п. н. „Здраствуй, Киев-Украина". Каже в ній Кольцов, що „большевикам треба було відвойовувати Київ у ворога і багато багато робітничої, селянської крови, багато життя коштував блакитний Дніпро, коштувало оволодіння Києвом... І ось зїзд рад відкривається в Києві. Його делегати привезли із собою перемоги назавжди вже радянської, назавжди вже большевицької України"...

Є там стаття Панаса Любченка „Роки великих перемог, яку він закінчує так: „робітники та селяни радянської України знають, що не глядять рештки розбитого клясового ворога в середині країни, недобитки українських націоналістів та троцькістів. Вони знають, що проти країни Рад та радянської України готують свою чорну справу міжнародні імперіялісти та їхні запроданці — українська контрреволюція".

У статті Івана Ла п. н. „Киев социалистический" говориться, що „націоналістичні контрреволюційні прагнення розбилися вщент волею пролетарів радянської України. З націоналістичного болота Київ перетворився в столицю ленінсько-сталінського інтернаціоналізму. Київ став школою культури національної формою, соціялістичної змістом. Київ стає найміцнішим форпостом нашої великої батьківщини, нашого СРСР".

У газеті вміщено вперше велику промову Постишева на II. обласному зїзді рад Київщини 11. січня 1935 р. під подвійною назвою „Цвіте і міцніє індустріально-колгоспна Україна" та „Україна — непоборний форпост великого радянського союзу".

Це число „Правди" спеціяльними літаками в 8. год. рано надіслано до Києва.

А 15. січня вже в Києві вийшли газети з привітаннями Зїздові та з зазначеною промовою Постишева.

У цій своїй великій програмовій промові Постишев з початку просто зазначує, що „трудмощі подолано", що „ми вступили у той чудовий період, коли країна наша дослівно з кожним днем щораз більше наливається господарською міццю, добробутом, культурою, здоровлям соціялізму".

Але далі твердження його вже не такі рішучі. Правда, він зазначує, що промисловість України ніби на крутому підйомі, проте з його таки слів видно, що ще року 1933 ця промисловість була „в прориві". Отже цілком не ясно, чи р. 1934 це остаточна перемога, чи щасливий виняток.

Говорячи про ніби підйом сільського господарства Постишев сам мусить визнати, що „добилися ми в цьому відношенні не можна сказати, щоби дуже багато", а коли додати до цього його цінну заяву, що союзний радзаркомом і ЦК ВКП(б) мусіли цього року дати колгоспам України насіннєву, харчеву та фуражну позику в розмірі 48.150.000 пудів, то вражіння від такого „підйомення" не є дуже переконливе.

„Пишаючись,— каже червоний український диктатор — „ми досягнули величезних успіхів у галузі будівництва радянської української культури", але водночас можна почути в його промові і трохи мінорні нотки.

Він мусить зазначити, що боротьби не закінчено. „Зрозумійте, що ворог — цей український націоналіст, — ще є. Нам потрібно ще дуже багато і дуже серйозно попрацювати над дальшим висуванням та вирощуванням радянських українських кадрів для культурного фронту"... І далі: „Особливе місце і увагу ми повинні віддати в цій своїй роботі і молоді і дітям. „Боротьба за душу юнацтва" — є тепер гасло нашого ворога, українського націоналіста. Тим більше уваги молоді і дітям, тим більше роботи з ними, тим більше піклування про них"... „А головне, товариші, пильність, пильність і ще раз пильність. Як на культурній так і на всіх інших ділянках соціялістичного будівництва потрібна нам ця пильність"...

Промову цю, як ми бачимо, виголошено за старою, дуже старою рецептою: „Гром победы раздавайся, веселися храбрий росс"..

Чи справді тільки є ці перемоги, чи справді є підстави веселитися?

І в відповідь на це питання мимоволі хочеться зацитувати назву одної пєси, що користується успіхом там, на великій Україні. Назва ця російської пєси в перекладі українською мовою звучить: „Продовження ще буде".

Великі Вечерниці „ВАТРИ"
14. лютого 1935. в обох салях почтовців Японська 9. 895 **Японська 9.**

Занепад залізниць на Україні.

„2,438 — стільки потягів спізнилося впродовж перших днів січня на Донецькій залізниці. Залізниця різко погіршила свою роботу. Пересічне денне навантаження зменшилось до 6.052 вагонів на добу замість 7.995 згідно з пляном. А б. ц. м. ця цифра впала навіть на 4.193 вагонів (53 пр. пляну). На добу вантажать лише 86.800 тон вугля замість призначених 98.190 тон. Погіршення це викликало не тільки 30-ступневим морозом, як непідготованістю до зими та незорганізованістю роботи на станціях і в депо. (Ізв. 9. І. 1935). Такий стан залізниць під московським правлінням нікого не повинен дивувати, бо московський уряд намагається направити залізниці головно розстрілами голодних залізничників, які мають відповідати за кожне нещастя. (Укбюро Жен.)

Кзмізельки, пульовери, рукавички і вовняні шкарпитки поручає фірма
Зигмунт Залєский — Львів, вулиця Ботмів ч. 4. 47/83 60—60

Український Соціялістичний Блок.

З орґану Української Соціялістично-Радикальної Партії „Громадський Голос" (ч. 2. і 3. за 1935. р.) довідуємося, що у Львові відбулася конференція делєґатів Укр. Соц. Рад. Партії, Укр. Соціял-Демократичної Партії, Укр. Соц. Демократично-Робітничої Партії (Вол. України) та Української Партії Соціялістів-Революціонерів, на якій утворено Український Соціялістичний Блок. До Блоку ввійшли всі заступлені на конференції партії.

Конференція ухвалила відповідні резолюції, які розпадаються на три групи: а) про міжнародне положення; б) про положення на українських землях і в) про консолідацію національних сил.

У тих резолюціях між іншим читаємо: „Стверджуючи *однодушність і однакову волю* учасників конференції до *повної єдности* українського соціялістичного руху, конференція закликає українські соціялістичні партії в межах поодиноких держав уже тепер приступити до найтіснішої співпраці та обєднання своїх сил".

У справі Національного Конґресу конференція приняла таку постанову: „З огляду на теперішнє положення українського народу, конференція вважає потрібним, щоби за участю українських соціялістичних партій в Українським Національним Конґресі було місце координування діяльности українських політичних і громадських сил у їх змаганнях до відновлення української державности".

Обі наведені резолюції є з національного погляду доладним та корисним явищем.

Під кінець слід ще зазначити, що ця конференція укр. соціялістичних партій відбулася при нагоді нарад представників 7-ох українських політичних партій у справі Українського Національного Конґресу. Ці наради відбулися, як це нашим читачам відомо, у Львові в часі від 24. до 28. грудня 1934. р. Соціялісти добре використали цей зїзд представників орґанізованого українського політичного руху і довели успішно до створення Укр. Соціял. Блоку.

—o—

ЩО ЖДЕ ЕВРОПУ?

Прага, січень 1935.

На запит як схарактеризувати нинішні міжнародні відносини в Европі, відповів А. Франгуліс, секретар міжнародньої дипльоматичної Академії так: „Европа є нині одною великою фабрикою муніції, але я думаю, що 1935. рік принесе Европі більше почуття безпеки і міжнародньої солідарности, ніж минулий рік. Нинішня господарська криза це прямий і безпосередній наслідок минулорічної політичної кризи, яка поширилася по цілому світі, а яка особливо різко обхопила цілу Европу. Вона перемінила Европу на військовий табор".

Одною із головних причин цієї політичної кризи вважає Франгуліс нерішучу поведінку урядів поодиноких держав, що в свою чергу є знову спричинена браком дійсних державних мужів. Видно це найкраще — каже Франгуліс — на арені Союзу Народів. Союз Народів це знамените дзеркало, в якому докладно відбиваються усі спосібности й неспосібности представників цілого світа. При цій нагоді Франгуліс пригадує раду, яку дав великий шведський канцлер своєму синові, коли цей вибирався на чужину: дивися добре крутом себе, а пізнаєш, як мало розуму править світом. Ця стара правда не втратила нічотісінько зі свого значіння ще й нині, в двацятому столітті.

Коли йде про 1935. рік, то на його міжнародне майбутнє дивиться Франгуліс так: 1935. рік принесе дальше поширення відомої післявоєнної недуги т. зв. пактоманії або іншими словами інфляції нинішньої системи договорів, головно в середущій і східній Европі. Франція буде всіми силами старатися дійти до тісного порозуміння з Німеччиною й Італією. Франція досі не доцінювала значіння Малої в концерті европейської політики, а коли йде про Німеччину, то Франція переконалася, що — на психіку німецького народу лекше впливати засобами приязні, ніж засобами ворожнечі. В забезпеці відносин Середущої Европи велику роль мусить відограти Угорщина. Франгуліс є тої думки, що обставини примусять Угорщину до тіснішої співпраці над забезпекою самостійности Австрії, а самостійність Австрії теж головна підстава збереження европейського миру. На Балкані відносини будуть розвиватися далі по лінії зближення між Югославією та Болгарією. Таке зближення лежить особливо в інтересі Болгарії. Балканська антанта має всі дані для дальшого тривкого істнування, а одинокою й загрозою вважає Франгуліс евентуальний поворот до влади Венізельоса.

Дуже цікавий є погляд Франгуліса про розвиток міжнародніх відносин у 1935. р. на Далекому Сході. Франгуліс не погоджується із загально принятим песимізмом та вірить, що цього року дійде до зближення між Японією й СССР. Дотеперішні напружені відносини між цими обома державами не давали Совітам можливости проявити в міжнароднього житті Европи їхнього значіння в цілій повноті, але й цього року ця ситуація для СССР мало зміниться, а причиною цього буде ще дальше тривающе напруження між Польщею і її дотеперішніми традиційними приятелями. Льогічно треба було б припускати, що — франко-італійське зближення, яке посередньо мусить вплинути і на поліпшення французько-німецьких відносин, змусить Польщу переорієнтувати свою дотеперішню закордонну політику. Загальна перспектива на 1935. рік — каже Франгуліс — не є дуже ясна і вона не оправдує беззастережного оптимізму, але надія, що світом все таки вже раз стане правити розум, може розбудити в нас надію, що в 1935. році вдасться забезпечити мир.

М—к.

Українська Православна Церква в Америці та її новий єпископ.

Жмут інформацій.

У вчорашньому числі „Діла" подали ми коротку вістку про вибір **о. Олекси Пристая,** допом Української Православної Церкви в Америці на місце померлого в мин. році єпископа тої церкви, о. д-ра Йосифа Жука. Вістка ця викликала таке велике вражіння у Львові, що нині дістали ми в цій справі телефонічні запити з кількох сторін нараз. Щоб заспокоїти цікавість наших читачів, подаємо сьогодні жмут інформацій про Українську Православну Церкву в Америці та її нового єпископа, з тим, що точніші дані про все те постараємося подати в найближчому часі.

Українська Православна Церква в Америці утворилася перед кількома роками. Основали її священики греко-кат. обряду, що виступили з неї разом зі своїми парохіянами тому, бо були невдоволені з церковної політики еп. Констянтина Богачевського, якому закидають, що веде греко-кат. церкву і наш східний обряд до латинізації. Немалу ролю відіграла тут теж справа целібату, який у греко-кат. церкві в Америці обовязує здавна, і проти якого було особливо старше духовенство. Перейшли ще до Української Прав. Церкви і деякі священики, що їх еп. Богачевський примушений був з різних причин суспендувати. Та церква має тепер понад 30 парохій у Злучених Державах і ок. 30 священиків. З хвилиною, як дістала свого єпископа в особі о. д-ра Й. Жука, що у другому році свого єпископства помер, стала та церква поширювати свої впливи не тільки у Злучених Державах, але й у Канаді. Органом тої церкви є „Український Вістник".

Другою українською православною церквою в Злучених Державах і Канаді є **Автокефальна Українська Православна Церква** під проводом архиепископа **Івана Теодоровича,** що живе в Злуч. Державах. Духовенство цієї церкви переважно мало освічене і рекрутується в більшости з б. дяків то-що. З противенстві до Української Прав. Церкви, якої єпископа висвячує представник царгородського патріярха, автокефалісти не мають канонічно важних свячень і тому їх називають „самосвятами". Українська Автокефальна Церква має у Злучених Державах теж яких 30 парохій, зате вона поширена більше в Канаді. Її вірні — також у 90-х відсотках галичани. Автокефалісти мають свої друковані органи і в Злучених Державах і в Канаді.

Поза цими двома православними українськими церквами існують у Злучених Державах і Канаді ще ріжні дрібні прав. церкви, що мають уже характер сект. Такою є м. ін. т. зв. **„національна українська католицька церква"** під проводом еп. **о. Костя Курилла,** що його висвятив свого часу з гр.-кат. священика на єпископа православний митрополит т. зв. живої церкви (большевицької) в Америці Кедровський. Та церква більшого значіння не має, як не мають значіння і подібні дрібні прав. церкви, що групують галицьких та закарпатських москвофілів, які в Америці перейшли теж на православіє.

З того видно, що серед нашого народу в Америці на церковно-релігійному полі велике розбиття і нового єпископа У. П. Ц. о. Пристая чекає теж велика праця та всякі труднощі. Чи здасть він собі з тим усім раду, небавком побачимо. Для інформації зазначуємо, що о. Олекса Пристай має широку популярність в Америці, як людина праці і великої жертволюбивости на національні цілі. У нас відомий він теж зі своїх широко закроєних споминів під наг. „Від Трускавця до хмародерів", з яких появився покищо І. том (другий у друку). Довідуємося, що в останньому часі він був усунувся від душпастирських обовязків у далеку сільську закутину і працював там тяжко на хліб насущний повних сім місяців. Дня 24. грудня м. р. духовенство української прав. дієцезії Півн. Америки на своєму пленарному засіданні проголосило його своїм єпископом, а дня 27. грудня вірні тої церкви загальним голосуванням („бальотами"). Таким робом кандидатура архимандрита Івана Лавриненка з Грозна, назначеного на це становище Св. Синодом у Варшаві (див. „Діло" ч. 8. з 12. січня ц. р.), відпала.

Ще про розбудову рідного промислу.

ПЛЯНОВІСТЬ ЧИ ХАОС?

Коли хтонебудь, необзнайомлений з нашими економічними відносинами, прислухувався був колишнім зборам Промислової Ради, набрався би був на основі вислуханих дискусій вражіння, що наш промисл розвинувся вже до тої міри, що ми мусимо зводити між собою завзяту боротьбу за розмежовування ринків збуту. Він був би того переконання, що нема вже у нас такої економічної ділянки, яка би не була обнята нашими промисловими варстатами та що вслід за тим нема у нас місця для виявлення якойнебудь нової творчої ініціятиви.

А тимчасом як виглядає та наша „дійсна дійсність" на промисловім відтинку?

В приготованім до опублікування обіжнику Промислової Ради читаю, що на приблизно 1.000 артикулів, які запотребовує кооперація, заледви 3 прц. — це вироби рідного промислу! І продуценти тієї заледви 3 прц. частини цілого запотребования нашого ринку тратять час і енергію на те, щоби себе взаїмно побороювати!

Уважаючи того рода відносини за дуже шкідливий прояв для майбутнього розвитку нашого промислу і до того ще в часі, коли всі наші сили повинні бути сконцентровані в напрямі творення нових економічних цінностей, а не в напрямі нищення вже існуючих вартостей, не можу не завважити, що причиною того відомого явища — є брак якоїнебудь промисловости у нашій дотеперішній промисловости. Вправді на пресовій конференції, завій акції. Вправді на пресовій конференції, завій акції, ініційованій Центросоюзом у листопаді мин. року, говорилося про потребу сконсолідовання, говорилося про потребу сконсолідовання, але на жаль ще й доні громадянської думки, але на жаль ще й донині панує цілковитий хаос у ділянці нашого виробництва. А виявляється цей хаос у тому, що нема в нас досі ніякої авторитетної інстанції, яка надавала би напрям нашому економічному життю та давала поради тим нашим одиницям, які, маючи потрібні засоби підприємчивости, енергії та капіталу, хотіли би створити якенебудь промислове підприємство.

З двох наших економічних світів з відмінними ідеольогіями, себто кооперативною і приватною, лише кооперація, як це слушно підніс дир. Шепарович, має виготовлену економічну маршруту, натомість приватні підприємства такої маршрути не мають. А наслідок є такий, що коли в кооперації навіть нікому не сниться — закладати чи то другу фабрику мила чи паперів чи цикорії, бо існуючі фабрики виструдчають уповні на заспокоєння нашого ринку — то у приватників зачинає вкорінюватися мода — копіювання вже існуючих фабрик і то саме таких, які є в силі заспокоїти потреби наших консументів. Під претекстом, що вони, себто ті конкуруючі підприємці, причинюються до розбудови рідного промислу і розвязання справи безробіття — підривають вони до решти існування наших вже існуючих приватних промислових варстатів, і то в часі, коли аж 97 прц. артикулів, які наш ринок запотребовує, покривають чужі виробництва.

Не малу вину того ненормального явища мушу на жаль приписати і тим, на щастя дуже нечисленним нашим кооперативним дїячам, які, як це можу ствердити на основі особистих розмов і особистого досвіду, стоять на становищі, що „старше промислове підприємство мало вже час доробитися" і тим самим побіч деяких чужинецьких виробів отвирають можливости збуту і тим одиницям серед нашого загалу, що уважають себе покликаними дезорганізувати наше економічне життя через закладання конкуренційних промислових варстатів і то в часі, коли внаслідок загального зубожіння поємність ринку чимраз більше маліє.

Я далекий від того, щоби в засаді уважати конкуренцію за річ для нас недопустиму. Одначе не забуваймо, що оскільки вже існуючі варстати, які були здвигнені великим накладом зусиль, заспокоюють вдоволюче потреби нашого ринку, легкодушно допускати до творення нових варстатів готово дуже відемно відбитися на вияві в майбутньому якоїнебудь ініціятивної праці у промисловій ділянці.

Не треба також забувати, що ніякі наші промислові варстати не є ще, на мою думку — такі сильні, щоби могли позволити собі на марнування своїх і так скупеньких капіталів у конкуренційній боротьбі з другими рідними підприємствами. Бо вже сама боротьба з конкуренцією чужинецької індустрії, яка не хоче погодитися з нашим стремлінням до господарської самообслуги та іде на нас наступом повною парою і на жаль дуже часто веде той наступ при помочі наших земляків, як аквізиторів і псевдоспільників і яка бе нас то перевагою своїх величезних капіталів, то — головно у споживчій бранжі, лихою вартістю уживаних сирівців, — виснажує наші підприємства до тої міри, що якийсьбуль хаос у нас самих готов дуже легко повалити вже існуючі варстати. Цього подвійного натиску із зовні і з внутра наші розмірно слабенькі підприємства рішуче не всилі будуть видержати.

Тому справа устійнення засадничих норм для творення нових промислових варстатів є спеціально для нашого народу — справою першорядної ваги. Бо коли державні народи, як прим. поляки зокликали до життя спеціяльну Комісію Студій, діючи з доручення „Instytutu Oświaty Pracowniczej", якої ціллю є продумувати над усуненням конкуренційного хаосу через творення таких економічних станинь, які з точки погляду суспільно-економічних інтересів розвязали би якнайкраще квестію безробіття, то тим більше мусимо ми придумагися над усуненням нашого хаосу. Квестія безробітних не має бути вирішена коштом-тяжким трудом здвигнених і вже існуючих наших приватно-промислових варстатів. Бо наші конкуренційні підприємства справи безробіття не розвязують, а навпаки причиняться до витворення ще більшого хаосу.

Творення конкуренційних промислових підприємств при 97 прц. продукційній можливости на зовсім неторканих лісі економічних відомках і при загально малій поемности ринку — це хибний крок у нашому економічному будівництві і дуже нездоровий прояв, на який повинні звернути спеціяльну увагу наші міродайні чинники.

Коли не хочемо, щоби наші дотеперішні надбання в промисловій ділянці змарнувалися, треба нам їх по можности закріплювати, а не підривати їхнього існування в часах страшної економічної скрути. З другої сторони мусимо якнайскорше призадуматися над всесторонною і доцільною розбудовою нашого народного господарства.

Напір низів, що про нього так багато говорилося на останніх зборах Промислової Ради треба в ім'я загальних наших економічних інтересів спрямувати на таку дорогу, яка не загрожувала би нашому економічному розвиткові.

Іти втертими шляхами найкраще, але проторувати собі самому стежку — це дещо труднїша задача. Та хто хоче іти вперед, мусить і за ту роботу братися!

Т. Глинський.

Ще про українську пропаганду в Англії.

ВИДАТНА РОЛЯ ПОК. ПРОФ. РОМАНА ЗАЛО ЗЕЦЬКОГО У СПРАВІ НАШОЇ ПРОПАГАНДИ В АНГЛІЇ.

П. А. Жук реагуючи в „Ділі" з 19. І. ц. р. на твердження управителя Укр. Пресового Бюра в Льондоні п. д-ра В. Ю. Кисілевського, „що перед війною українська пропаганда, можна сказати, не існувала зовсім" („Діло" з 21.XII. 1934), старався виказати, що так воно не було та подав від себе огляд цієї пропаганди. Та всеж таки п. Жук через недогляд не згадав особи професора львівської політехніки й першого директора Української Торговельної Школи пок. Романа Залозецького, що від 1904 р. аж до світової війни, будучи англійським консулем у Львові, відограв земітну ролю в цій справі, головно в офіціяльних львівських кругах. Він також у 1912 р. приложив руку до повстання Українського Комітету в Льондоні в часі міжнародного нафтового конгресу, на якому сам проводив; він також у тім самім році запросив англійського журналіста Сетон-Ватсона до Львова, а відтак інших; він також вложив багато труду до появи публікації Рафаловича: „The Ukraine". — Досі вкінці ніхто у нас не звернув уваги на те, чому перед війною англійським дипльоматичним представником у Львові був саме українець! До згадки п. А. Жука про акцію укр. місії УНР від 1919 р. в Льондоні треба ще для повноти згадати про діяльність місії та уряду ЗУНР на тім терені. Треба ствердити, що нетяжкий п. д-р В. Ю. Кисілевський, розшукавши і розглянувши ближче давніші матеріяли української пропаганди на цім терені, дасть незабаром вельми цікаву на цю тему публікацію.

Львів, 22. січня 1935.

Гр. М-тей.

Міські Театри у Львові на пятницю 25. січня.

год 7·30 веч. **Великий Театр** год. 7·30 веч

Моліер — (Бой-Желенські)

„Міщанин шляхтичем"

комедія у фантастичнім хороводі — опер а — опе-детка, — дотеп — гумор.

Театр Ріжнородностей.

Нині 7·30 веч. **І Премієра І**

„Мій коханий дурник!"

Нерц і Маєр.

Знаменита комедія — сміх — забава.

Польський промисл і торговля під дебатою.

Міністр говорить і вияснює...

ВАРШАВА. ПАТ. Буджетова комісія сойму обговорювала дня 23. ц. м. буджет мін. промислу й торговлі, який референтував пос. Черніховський. Промовець ствердив, що у польському промислі помітно деяке оживлення, що продукція й вивіз вугілля зріс, що збільшився теж будівельний рух і тільки продукція руди та бензину обмежилася. Експорт Польщі зріс за м. р. на 4 прц., а хоч і змаліла торговля з Францією й Німеччиною, то збільшилася з Англією і торговельний білянс за перших 10 місяців м. р. дав 142.1 міл. зол. додатнього сальда, що порівняльно до перших 10 міс. 1933. р. дає 99 прц. більше. 1934. р. уряд встряв в господарське життя, зокрема у справі знижки цін, організації експорту, забезпеки від вивозу золота, капіталу та безробіття.

В дискусії забирали голос пос. Римар, Лянгер, Мінковський і пос. Шидельський.

Відповідаючи їм, мін. промислу й торговлі Фльонр-Райхман заявив, що він настроєний до дальших виглядів польського промислу й торговлі оптимістично, а до цього дає йому основу збільшення продукції, робітничих годин і зал. транспортів у 1934 р. Щодо інтервенції уряду, то її викликало саме громадянство, яке хоче, щоб держава створювала умовини для праці й доходів: якщо уряд взяв у свої руки підприємства, то тільки на те, щоб їх підсилити і радо віддасть їх у приватні руки. Ствердив теж міністр, що закорд. торговля в Польщі малїе в Европі, але більшає з заморськими країнами і що своєї економічної політики Польща не думає міняти. Збільшення на 50 міл. зол. вивозу за океан та низка догідних торговельних трактатів, це найкращі, на думку міністра запоруки, що ця політика добра. Наприкінці мін. згадав і картелі, з яких „деякі намагаються господарити негідно з загальним пляном" і заповів, що уряд буде завжди поборювати в них ті, які шкодитимуть економічному життю Польщі та загалові громадянства.

Черновецький щоденник про розстріли у Совітах.

„Черновіцер Дойче Таґеспост" принесла дня 17. ц. м. передовицю п. з. „Кріза большевизму", де розбирає останні події, звязані з убийством Кірова та арештуваннями членів опозиційної групи Зіновєва. Находимо тут теж тікі місця: „Особливо трагічна тут доля рідні Крушельницьких. Антін Крушельницький, видатний письменник і журналіст, колишній український міністр, перед війною редактор ґазети „Буковина" в Чернівцях, що кілька літ тому став переконаним большевиком і у Львові боровся за свої ідеї як публіцист, переїхав разом зі своєю рідною, між іншим із двома своїми синами Іваном і Тарасом, до Києва, щоб там служити справі „пролетаріяту". Хвиля червоного терору захопила теж їх і тоді, як Антін Крушельницький сидить іще у вязниці, два його сини вже розстріляні разом із 26 іншими українця; між якими є кількох чільних, талановитих поетів і журналістів".

—o—

Німеччина слідкує за французько-британськими переговорами.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецька преса живо цікавиться вступними переговорами Франції з В. Британією перед виїздом прем. Фляндена і мін. Лявяля до Льондону. Преса звертає увагу на нараду мін. Лявяля з шефом генерального штабу ґен. Ґамелїном.

З життя українців у Чехословаччині.

СВЯТО В 70-ТІ РОКОВИНИ УРОДИН ПРОФ. А. ГРУЗИ В БРНІ.

Дня 6. січня ц. р. влаштувало Чехослов.-Українське Обединання у Брні приятельський вечір, на якому вшановано 70-і роковини уродин голови Обединання **проф. Антона Грузи,** проф. Ветер. Мед. Академії. На програму зложилися: привітна промова, продукції українського муж. хору (українські нар. пісні), фортепянові продукції („Прелюдії" Барвінського та „Шумка" Завадського. Прекрасний був виступ дваїх українських дітей (хлопчика й дівчинки 8—10 років) в українських строях з китицею рож із золотою китицею, вручаючи Ювилятові ту 70-ю. Дівчинка, вручаючи Ювилятові ту китицю, витає його як щирого приятеля українського народу, який любить Україну так, як люблять її воїни, діти. Ювилят подякував теплими словами за побажання та пообіцяв віддати ще більше енергії в праці для зближення обох братніх славянських народів, чеського й українського. Дальшу частину вечора переведено за співом українських колядок.

СВЯТО В ПАМЯТЬ АКАД. МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО У БРНІ.

Дня 20. січня ц. р. відсвяткувало Чехослов. Українське Обединання у Брні при співучасти українських товариств тризною памят покійного акад. М. Грушевського в концертовій великій салі Масарикового Студ. Дому. Реферат про життя та працю Покійного відчитав у чеській мові голова Обеднання **проф. Антін Груза,** що ядерно змалював усі сторінки життя і праці Покійного, кінчаючи, порівняв українського велитня з през. Масариком, підчеркуючи особливо подивугідну відданість праці Покійного за краще завтра українського народу. В українському рефераті **інж. Марченко** торкнувся головно часу пореволюційного і праці Грушевського в тому періоді. Іменем фільософ. факультету Масарикового університету у Брні **проф. д-р Гавранек** оцінив дуже високо наукові праці Покійного та підчеркнув цінність тих праць не лише для української науки, але й для науки всього людства. Кінчаючи, відлав поклін іменем у-

20 зол. шліфоване **зеркало** фабрика 50 × 100 цм

М. Б И К, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 8

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XXVII. ВІДНОСИНИ В МІСТІ СТРИЮ.

Стрий був у тім часі в стадії скорого розквіту. По великій пожежі в 1886 р. виростав він з малого повітового містечка в окружне місто, одно з більших у краю. Велика жертвенність усього краю і видатна поміч держави в формі довголітніх безпроцентових позичок для погорільців, наконець перспектива отворення окружного суду причинились дуже до його піднесення. В часі від 1886 до 1901 р. зросло тут число населення майже подвійно. Зникли малі міщанські двірки з городцями, що надавали містові симпатичного виду і на їх місці виросли всюди поверхові каменниці. Характер міста змінився зовсім. Дуже велика легкість комунікації на всі сторони, особливо зі Львовом і з Угорщиною, близькість центрів промислу деревного і нафтового причинились дуже і до зросту населення і до торговельного руху. Стрий ріс в очах. Між населенням переважали жиди. Їх було більше, як українців і поляків разом. Число українців і поляків було майже рівне. Українське населення становили головно міщани, що замешкували передмістя Лани, Войтівство і Шумлянщину. Були це в значнішій частині рільники, в меншій дрібні ремісники і промисловці, як бондарі, мулярі, теслі, кушнірі та білоскірники. Взагалі було українське міщанство в Стрию сильне числом. Стільки українського міщанства не мало, крім може одного Тернополя, ніяке з більших міст Східної Галичини. Дуже малий відсоток населення становила українська інтелігенція.

Чисельно доволі сильний був український елемент у Стрию, зрештою дуже слабий в порівнанні з поляками й жидами. В громадській раді мали українці дрібну меншість. Належали до неї звичайно місцевий пароx і кількох таких міщан, що трималися з поляками і з жидівсько-польським магістратом. Народньої школи не мали українці ані одної не лиш у місті, але навіть на чисто українських передмістях. Назовні мало місто польський характер. Назви вулиць були чисто польські, означені польськими іменами. Оголошення магістрату також чисто польські. Поліцаянти і міські слуги носили конфедератки, місто святкувало всі „uroczystości narodowe", в яких брали участь не лиш поляки й жиди, але також і багато українців. У міщан, а таксамо з малими винятками в українській інтелігенції, не було ані почуття національного, ані національного достоїнства. До польського „Сокола" належали з малими винятками всі інтелігенти українці; деякі також до польського Т-ва „Szkoły Ludowej". В крамницях, ресторанах і взагалі на публичних місцях відважився лиш виїмково котрий українець заговорити по українськи, хоч — як показалося опісля, коли це вже стало звичаєм — усі купці, особливо жиди, радо відповідали по українськи і з готовістю виставляли по українськи рахунки та друкували таксамо свої проспекти й оголошення. Значить: наш власний сервілізм був більший, ніж неохота противників. Українські урядовці, навіть такі, що славились патріотами, не мали відваги писати по українськи квітів на пенсії. Один з українців суддів, коли йому за це робили докори, оправдувався тим, що не може цього робити, бо це булоб начальникові суду непомемно. Я чув не власними вухами. Також чув я нераз, як судді українці розмовляли з собою по польськи, і то не при розправах або урядуванні, але зовсім приватно. Очевидно, що в таких відносинах і при такій національній свідомости між самими українцями — Польща мусіла бути всюди горою.

Яка була інтелігенція, таке було й міщанство: без свідомости і національного почуття. Коли в перших днях після того, як я отворив канцелярію, один міщанин з Ланів (Сень Васильчишин) прийшов до мене робити контракт, я спитав його, чи він годиться на те, щоб я списав контракт по українськи. На це він образився і спитав: „А чи я хлоп?" Над тим міщанством трудилися відтак щиро найперше д-р Евген Озаркевич, а відтак повних десять літ невтомно о. Бобикевич. Цей останній, дітинений тяжким каліцтвом і смертельною хоробою, говорив, будучи близько кінця життя: „Ох! Коби я дожив того, щоб мої ланники були принайменше власниками!" Таким інертним, гнилим та апатичним був цей елемент. Родженим ланником стрийським є о. Андрій Білецький, канцлер та архипресвитер митрополичої канцелярії у Львові, в тих часах гордість та окраса стрийських ланів.

Між місцевою українською громадою було трьох визначних людей, які національною свідомістю, характером і громадянською діяльністю визначалися вже перед моїм приходом до Стрия, і які відтак трудилися разом зі мною на ріжнородних ділянках та з якими і їх родинами вязали мене й мою жінку дуже тісні та приязні взаємини. Були це: професор ґімн. Іван Вахнянин, ґімн. катехит о. Юліян Федусевич та о. Олекса Бобикевич, тоді сотрудник у Стрию.

(Далі буде).

сього професорського збору факультету велитневі української науки.

В дальшому відспівав український муж. хор під орудою **інж. Вол. Франтека** пісні: Жовнярські похсфони, Ой щож то за ворон, Вилиш, брате мій, Ой Морозе, Морозенку. Велика сала Масарикового Студ. Дому, в якій серед зелені стояв прекрасно убраний у вишивках та національних прапорах (українському й чехостов.) з тризубом у терневому вінці великий образ Покійного — праці арт.-маляря п-і Білецької з Праги, була виповнена публикою чеською та місцевими українцями. З визначніших представників взяли участь: ректори Масарикового університету та Господ. Акад., Львов. Академії, представники краєвого уряду та краєвої шкільної ради, найвищого суду, управи головного міста Брно, чехослов.-російського обединення, чехослов.-болгарського обединення, т-ва болгарських студентів і т. д.

В цілости свято випало не тільки гарно, а й зеличаво. Дивно тільки, що на святі бракувало деяких українців, головно інтелігентів.

З польської преси.

Пашквілі чи осередок правди?

(Відгуки виступу проф. Пінія.)

Дві статті проф. Пінія у „Віку Новім", які ми своєчасно широко зреферували, викликали серед ендецького табору зрозумілу схваленість: адже досі ніхто ще не відважився сказати ендекам та ще й їхнім старим лідерам поіменно, таких слів правди, такого страшного змісту і такої рішкої форми. „Курієр Львовскі", який друкуючи листа Ст. Грабського, ніколи не припускав, що розпутає полеміку і викличе шум, що дискредитує ендецію взовні та відгріває всі старі внутрішні чвари, старається використати виступ проф. Пінія для нементування сказів усіх мастей: Піні, мовляв, образив ввесь „обуз народови". Через те й львівський орган ендеції намагається відвернути увагу своєї ендецької братії від питання внутрішніх спорів та одночасно ослабити вражіння статтей проф. Пінія серед широкого польського громадянства (хоч як у масі зашамороченого ендецьким вихованням) та безустанно атакує проф. Пінія, не лишучи на ньому сухої ниточки. Буває, що в одному числі містить і по дві статті про Пінія (напр. чч. з 21. і 24. ц. м.), а зразком полеміки, веденої з тим визначним польським ученим, може послужити така квітка: „...Пощо той старий мамут пхається, де його не просять, та свої пляґаві три гроші втручає до справ, які вимагають і великого серця і такої самої думки..." (з ред. статтю д-ра Романа Сльончка у „К. Л." з 21. ц. м.). Чудовий полемічний тон і знаменита аргументація, особливо, коли читач пригадає собі, що ще „велике серце і такий самий розум" має ніби — у противенстві до проф. Пінія — п. Ст. Грабський, той самий, котрого тут-же, у тому самому „Курієрі", кілька днів тому спаплюжив п. Роєк як невідповідального сабітника і кириника.

Вся ендецька полеміка з закидами п. Пінія взагалі дуже цікава. Отож спростовують вони з великим завзяттям самі суші дрібниці, зовсім другорядні у статтях названого діяча й ученого. І так у двох статтях, поміщених на передовому місці п. н. „Пашквілі п. Пінія" (19. і 21. ц. м.) — автори тих статтей переконують своїх читачів, що проф. Пінє не має правди, бо — українцям ніяка кривда не діється („мають власні школи, керують самоуправою, вживають своєї мови у судах і установах", — словом, величезні привілеї, і то головно завдяки толеранції ендеків), бо ендеки не кидалися ніколи українцям до горла, боронили лише Львова перед „інвазією", ніколи до себе силою Жеромського не втягали, і т. п. П. Ян Матіясік, м. і. делікатно забуває, що Сенкевіч не дістав нагороди за „Огнем і мечем" лише за „Кво вадіс" і що не „українци викупавом" Сенкевічеві „стосунек до козакув", тільки сама польська новітня історіографія дезавуе „Огнем і мечем", як твір історично фальшивий та шовіністично тенденційний, вартісний тільки для партійно-агітаційних цілей ендеції. Пан Матіясік належить теж до того самого роду полемістів, що цитований уже п. Сльончек: „...варта записати ту нікчемну вигадку (про обниження польського доброго імени за кордоном), бо вона дозволяє зрозуміти психіку того старця, про якого ще невідомо, чи він здоровий на умі..." Аж серце тає від таких доказів джентельменства...

Спростовує теж той сам п. Матіясік в окремій статті такі „поважні" справи, як дати боротьби ендеків за „Сгшельніцу" чи купна „Слова Польского", і сперечається за такі речі, що Зигмунт Васілевський чи Дмовський не потребували приїзджати з Варшави, бо мешкали тоді у Львові...

До тої самої породи аргументів належить відкликування себе до статтей п. Лубенського (свідчився цитан своїми дітьми), якому „Бюлетин Польско-Украінський", друкуючи його статті, зовсім не дає ще патенту „про-українського" публіциста: п. Лубенський проводить послідовно у своїй публіцистичній роботі ендецькі теми у цер-ковній діяльності і його брошура „Дрога на Всхуд" могла була спокійно появитися в офіц. Рзиму" могла була спокійно появитися в офіційних виданнях ендеції. Цікаві тільки послідовність аргументації п. В. Свірського („Курієр" з 24. п. м.), який покликується на фаворизування українців австрійцями і німцями проти поляків, і тут же, кілька рядків нижче, покликується на владу поляків у Галичині, яку вони, поляки, дістали з рук австрійців! Коли тоді каже про брак довіря Відня до „русинів", як москвофілів, то забуває додати, що ендеки чудово використали це довіря, побудувавши всю свою концепцію на русофільській базі! Характеристичною для ендецької публіцистики рисою є карти про 1848. рік, лише як про рік австрійської протекції супроти українців, та цілковито промовчувати вплив цілої європейської течії „весни народів" на національне, стихійне і самостійне, відродження галицьких українців.

Якийсь „не-ендек" „із провінції" („К. Л." з 24. ц. м.) вже цілком компромітує себе, з обуренням квестіонуючи москвофільство Ст. Грабського. Ніякий ендек, що не соромиться признавати до приналежности до того свого табору, такої дурниці не зробив би! Вся політична публіцистика, вся політична концепція б. народової демократії, вся політика ендеції у трьох передвоєнних займанщинах побудована на русофільстві, а провінціональний „не-ендек" дивується: „спить, чи за дорогу питає"?!...

Ми не є ані уповноваженими, ані добровільними оборонцями проф. Пінія, бо він — гідаємо — — сам себе може боронити, якщо взагалі вважає, що варта з людьми, якими погорджує, вступати в ширшу розмову. Але стверджуємо, що три засадничі закиди проф. Пінія залишилися непохитні і крім лайки не стрінули ні одного річевого й поважного спростування: 1) що ендецька національна політика викликала переоцінку у західній прилюдній опінії про всіх поляків, 2) що та політика супроти українців була головним товчком і головною спонукою до витворення українського націоналізму в його нинішніх формах скрайньої ненависти і 3) що ендецькі політики мали бути відважними супроти українців, які не мали сили, але присідали і підлещувалися супроти москалів, яких силу обожали, вбачаючи у них свого антиукраїнського союзника...

—o—

Наради совітів закінчились.

МОСКВА, 24. 1. ПАТ. Вчора закінчились наради російських совітів, на яких Калінін виголосив промову вказуючи на господарський, культурний і суспільний розвиток Росії.

На першім засіданні центрального виконавчого комітету совітської Росії вибрали головою Калініна, секретарем Кісельова.

—o—

Марево Кірова.

БЕРЛІН, 24. 1. ПАТ. Нім. Інф. Бюро повідомляє з Москви: Хоч 12 урядовців наркому внутр. справ, вмішаних у справу Кірова, присудили, що справа ще не скінчена. Влада почала слідство за співучасть в організації замаху на Кірова проти 14 осіб, що перебувають в арештах в Москві, Ленінграді й Києві.

—o—

Після зміни уряду в Болгарії.

СОФІЯ, 24. 1. ПАТ. Мін. закорд. справ Батолов заявив в інтерв'ю з представником югославянської урядової агенції, що закордонна політика Болгарії буде без змін. Вона має на меті вдержати в першу чергу добрі взаємини з сусідними державами. Новий премієр, ген. Златев, заявив, що його уряд буде дальше вести політику зближення і приязни з Югославією.

Еріо плете...

ПАРИЖ, 24. 1. ПАТ. На вчорашньому засіданні виконкому рад. партії говорив Еріо, який з признанням висловився про теперішню політику уряду та виявив вдоволення з приводу франц.-совітської приязни, що має на його думку стати справжньою приязню. Врешті відзначив вартість зміцнення франц.-італійських взаємин.

Японсько-китайські бої.

ЛЬОНДОН, 24. І. ПАТ. Райтер повідомляє з Пекіну: На фронті Чагару минула ніч спокійно. В Пекіні кружляли алярмуючі вісті, але що китайці не думають йти у протинаступ, думають, що положення не погіршиться.. У висліді акції японців територія Манджу-Ко збільшилася на 10 міл. кв. м. Китайські кола огірчені коментують несподівану акцію японців і покликуючись на останню промову мін. Гіроти, питають, чи над японською армією знову немає контролі.

ПЕКІН, 24. І. ПАТ. Як заявив японський військовий аташе, підчас онодішної атаки на укріплені становища під Чао-Чанг вбито 1 старшину й 1 вояка, ранено 1 старшину і 4 вояків Китайські джерела подають, що у висліді акції японців, китайські війська евакуювали Ку-Юан

МУКДЕН, 24. І. ПАТ. Нім. Інф. Бюро повідомляє з Дал. Сходу: Марш японських військ в напрямі китайського муру, щоб зайняти міста Ту-Чін-Кан і Ку-Юан триває далі. Китайські війська уступили здаючи свої позиції без одного стрілу. Представник японської військової місії в Мукдені заявив у заяві з приводу японської акції, що марш японських частин ще не скінчений, а японські політичні кола мали рішити, що їх остаточна мета — захопити Калган.

ДАЙРЕН, 24. І. ПАТ. Райтер повідомляє: Місцева військова влада підтвердила, що операції японських і манджурських частин мають на меті усунути китайців з Джеголю і готові завтра перейти великий мур, щоб перешколити контратаці. Японська влада, мотивуючи свою акцію, обвинувачує китайців, що вони не дотержали обіцянки вицофати китайські частини з Манджу-Ко. Кореспондент Райтера повідомляє, що війська ген. Сунга мають великі втрати і відступають.

ТОКІО, 24. І. ПАТ. Тому, що японські й манджурські війська почали акцію в напрямі китайського муру, китайський уряд запротестував нині в японським мін. закорд. справ.

Висланник Макдональда говорить з Гітлером.

ЛЬОНДОН, 24. І. ПАТ. Міродатні кола приписують велику вагу до розмов, що їх відбув у Берліні льорд Аллен з канц. Гітлером і мін. закорд. справ Нойратом. Колись провідник незалежної партії праці і ще недавно найкрайніший радикал, льорд Аллен належить до гуртка найближчих приятелів і товаришів премієра Англії Макдональда. Після створення національного уряду льорд Аллен перейшов на бік Макдональда і 3 роки вже грає в його уряді визначну ролю, як дорадник у справах закордонної політики, справах Союзу Народів та розброєння.

Нема сумніву, що висліди розмов Аллена у Берліні подадуть до відома британському премієрові. Немаловажне при цьому, що льорд Аллен відбув розмови ще перед задуманою візитою премієра Фландена й мін. Лявала в Льондоні. Безсумніву в розмові з французькими політиками уряд Англії знатиме вже німецьку думку про розброєння.

ПРИСУД НА ЧЕКІСТІВ.

МОСКВА, 24. 1. ПАТ. ТАСС повідомляє: В днях 23. січня військова колегія найвищого трибуналу розглянула справу Медведя, колишнього керманича виділу комісаріяту внутрішніх справ (Г. П. У.) у Ленінграді, його наслідників Запорожця і Фоміна та кількох інших урядовців цього виділу. Акт обвинувачення закинув їм і вісьмох іншим підсудним вдержування тісних взаємин з терористичною групою, яка вбила Кірова. Крім того акт обвинувачення закидає, що підсудні виявили цілковиту інерцію і каригідне недбальство супроти основних вимог безпеки держави. Медвед, Запорожець, Горін-Люндін не видали ніяких розпорядків, щоби внеможливити діяльність терористичної групи Зіновева у Ленінграді. Крім того не перешкодили Ніколаєвові вбити Кірова, хоча мали змогу це зробити. Всі підсудні признались до вини. Медведя і Запорожця засудили на 3 роки до концентраційного табору, Бальцевича на 10 років, черговик трьох підсудних на 3 роки, б-х на 2 роки до концентраційних таборів.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Делегат папи до Сари, мсн. Джованні Паніко покинув цю область, бо діяльність його, відповідно до інструкцій папи, скінчена.

— В Софії арештувала поліція 30 македонців, у яких найшла зброю і бомби.

Гарантії В. Британії для Франції.

БЕРЛІН. ПАТ. „Дойче Альґемайне Цайтунґ" обговорює справу гарантій безпеки, яких вимагає Франція від В. Британії на випадок виповідження військових клявзуль версайського договору. Франція висуває такі пропозиції: Центральні держави, члени Ліги Націй, повернуться до неї з проханням звільнити з військових клявзуль версайського трактату. Інші держави, які підписали пакт Ліги складуть заяву, що згаданих клявзуль не будуть пристосовувати до цих держав. Британські кола міркують, що ці пропозиції є рівнозначні з повною військовою рівноправністю Німеччини. Одначе в такому випадку Франція домагатиметься від В. Британії додаткових гарантій безпеки і летунської допомоги. Англія зобов'язалась би інтервенювати негайно вже на випадок нарушення демілітаризованої смуги над Реном, не чекаючи на дозвіл Ради Ліги.

Понад вісім тисяч ем'грантів.

САРБРІКЕН, ПАТ. Французький консулят за тиждень від 13. до 20. січня ц. р. видав еміґрантам зі Сарщини 8.019 віз.

Китай не признає продажі зал'зниці.

ШАНҐАЙ, ПАТ. Преса пише, що китайський уряд не признав продажі східно-китайської залізниці Японії і Манджу-Ко. Китай є співвласником цієї залізниці.

Мистецьке життя.

„ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО"

У Харкові почав виходити багатоілюстрований мистецький квартальник під назвою „Образотворче мистецтво". Журнал є органом Організаційного Комітету спілки радянських мистців і рільбарів. Обем журналу — 20 аркушів друку — кожне число у твердій оправі. Ціна окремого числа 17 карб. Редактором його є Евген Холостенко. Вже вийшло 2 числа його. Цей журнал ніде не можна дістати в Західній Европі, бо як виявилося цими днями, на висилку журналів і книг з Радянської України треба особливого дозволу від комісаріяту внутрішніх справ, який тяжко дістати. Передтим такого дозволу треба було лише на европейські видання.

ПАМЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВІ

У цьому місяці закінчується будова памятника Т. Шевченкові у Харкові. Усі підготовчі роботи закінчені. Відлито 17 фігур, які становлять групи, що окружують постать поета, в тому і саму фігуру Шевченка, що важить 8 тон. Для центральної фігури „Катеринки" позувала знаменита артистка Ужвій — 16 днів по 6 год. денно, а для інших артисти Бучма, Маріненко і Сердюк. Усі фігури до памятника виконані у відливарнях у Ленінграді під доглядом ленінградського мистця Манізера, автора проекту. Роботи над 5 і більше тонними гранітними плитами, в яких укладено постумент — виконані у Харкові. Граніт шліфовано до дзеркального блиску.

ЗБОГАЧЕННЯ СТОЛИЧНИХ МУЗЕЇВ.

Державний Музей у Ніжені на Чернігівщині передав до столичних музеїв серію образів флямандської школи (Рубенса, Теньєра, Онайдереа і ін.) та великий арабських, римських і грецьких монет, сконфіскованих свого часу у приватних колекціях Чернігівщини. Також передано усі матеріали про артистку Заньковецьку, що родилася у с. Заньках на Ніжеччині.

НОВИНКИ

— **Магазин пОстелі Р. Джала, Львів, Хорущини 3,** поручає: кєдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 26-1,00

— **Фризєрські салюони** для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106-88. 85/87 12-?

— **Пригадка.** Загальні Збори філії Союзу Українок у Львові відбудуться в неділю 27. І. в год. 10.30 при вул. Сикстуській 44. Поминальне Богослуження за бл. п. членинь в суботу 26. І. в год. 9. рано у Волоській церкві. — **Виділ філії Союзу Українок у Львові.** 900

— **Прогулька на виставу УСС.** Заходами Культ-Освітн. Комісії при Т-ві „Основа" відбудеться в дні 27. ц. м. в год. 10. прогулька до Нац. Музею на виставу УСС. У прогульці можуть брати участь також студенти не-техніки. Потрібні інформації даватиме на виставі д-р Іванець. Збірка в год. 9.30 в клюбі Т-ва „Основа" — Площа Юра ч. 5.

— **В Укр. Наук. Інституті в Берліні** відбудеться 25. ц. м. виклад дипл. господаря Б. Шемета на тему: Право земельної власности на Україні.

— **Чергове засідання Комісії нової історії України** при Історичній Секції НТШ. відбудеться у вівторок дня 29. ц. м. в 6. год. веч. в Бібліотеці НТШ.

— **Зібрання Фільольоґічної Секції Н. Т. Ш.** з рефератом д-ра В. Сімовича: „Проблема гармонії складів у морфольоґії словянських мов" відбудеться дня 26. ц. м. в 18. год. в бібліотеці товариства.

— **Поность тифу** вибухла в селах товмацького повіту. М. і. занотовано 5 випадків тифу в Підгородчаках і 6 у Прибилові.

— **Телеграми в потягах.** У всіх далекобіжних потягах, поспішних і звичайних, кондуктори будуть приймати від пасажирів телеґрами до 14 слів. За телеґраму, надану в потязі, платиться крім нормальної таксі маніпуляційну доплату у висоті 60 сот. Формулярі видають кондуктори безплатно.

— **Нещасливий випадок нашої артистки.** Місяць тому підчас одної з вистав театру „Загравза" у Львові артистка О. Кривицька так нещасливо вивихнула собі ногу за кулісами театру „Ріжнородностей", що мусіла на другий день положитись до ліжка. Лежить вона й досі і вперщо зможе виступити щойно 27. ц. м. на великім концерті у Великому Міському Театрі. Коли тільки лікарі дозволять і вона зможе свобідно ходити, тоді вернеться негайно до своєї трупи „Заграва", де нетерпляче чекають на її поворот.

— **Хто виграв мілїон?** Головна виграна кляссової льотерії в сумі одного мілїона зол. вгала на лосе ч. 72450. Цей лось продано в Гдині. Половину лосу купили дві службовці фірми „Банан", третю чверчку один летунський старшина з Пуцка, а четверту одна жінка в Коміяній Горі під Гдинею.

— **Львівська хроніка.** Арештовано кушія Мавр. Носова з вул. Леґіонів, що взяв з бельських фобрик багато матерій, покриваючи їх фальшивими векслями. — Окружний суд засудив Анну Гольдберґ на 6 місяців вязниці з припиненням на два роки за те, що не пильнувала свого 2-літнього сина, який впав до банка з горячою водою і від тяжкого попарення помер.

— **Краєва хроніка.** В Борславі згорів у ночі дім Йосифа Фішлера, наслідком чого шість родин осталось без даху над головою. — До мешкання Мойсея Гальперна в Деревляних пов. Камінка Стр. добулися в ночі озброєні грабіжники і забрали йому 250 зол. — В Заґостелі пов. Мостиська припинено в урядуванні війта Вавжиньця Козінського за зловживання та громадського писаря за те, що знаючи про все, не повідомив контрольної влади. — Др Лев Рицель, лікар з Бариша пов. Бучач відобрав собі життя, зажиливши більшу скількість морфіни.

— **Авантурниця в суді.** Варшавські суди мають клопіт з якоюсь Красновською, засудженою свого часу на рік вязниці за прилюдне побиття поліциста. Після оголошення присуду вона перескочила поручя і вилляла суддю. За те Красновська опинилася вдруге перед судом і дістала знову рік вязниці. Перед кількома днями відбулася апеляційна розправа. Коли суддя затвердив присуд і почав оголошувати мотиви, Красновська знову перескочила бар'єру, кинулася до судейського стола і почала дерти акти, а врешті побила судову аплікантку. До фурієтки кинулося трьох поліцистів з возним, але не могли дати собі з нею ради, бо гризла, копала і дерлась. Обезвладнили її щойно накинувши їй плахту на голову. Тепер Красновську чекають два нові процеси за зневагу суду та поліції.

— **З Польщі.** Виленський суд засудив Якова Камінського з Кракова на 5 літ вязниці за те, що задля асекураційного відшкодування підпалив власний дім, від якого занялося 6 інших будинків. — В селі Високій пов. Ряшів згоріла хата, а в ній 85-літня Катарина Бурчак, що була спаралїжована і не могла покинути ліжка.

— **Грабунок у потязі.** На лінії Варшава-Отвоцьк в особовому потязі, що виїхав у ночі з Варшави, до переділу 2-ої кляси увібшов єгипшок, ухопив футро, яке належало до пасажирки Е. Козінської, вартости 1.200 зол. і вискочив з вагону. На алярм здержано потяг і кількох пасажирів пустилося в погоню за грабіжником, стріляючи з револьвера. Одначе грабіжник утік.

— **Трагедія еміґрантів.** В провінції Алькосад в Аргентині знайшли групу румунських еміґрантів без життя. Всі померли в лісі з виснаження. У звязку з тим арештовано Альфреда Роха, директора еміґраційного бюра, що спровадив цих еміґрантів з Румунії до південної Америки. Слідство виказало, що агенти того бюра появилися хорі у селах північної Румунії, оповідаючи чудо-річ про Бразилію та Аргентину. В селі Муніятул вони звербували 11 родин, які продали весь свій маєток і виїхали до Аргентини. Вже підчас подорожі кораблем всіми нарікали на приміщення та жорсткі. У відповідь почули від агента: „Для нас свиньї і то за добре". В Буенос Айрес всіми були всі хорі. Звідсіль вислали їх у пралїси, які мали перемінити в урожайну землю. Після 6 місяців важкої праці появилися жовтяниці і запалення, що мусять забратися кудінде. Коли сеязнали, що мусять забратися кудінде. Коли селяни не хотіли відійти добровільно, спровадженні не хотіли відійти добровільно, спровадженні військо. Прогнані помандрували в інші сторони, пробуючи поселитися в лісі. Вони покликали ваґу на допомогу, яка на жаль прийшла за пізно. Коли рятункова експедиція прийшла на місце, знайшла 38 трупів, що вмерли з виснаження та голоду.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

— **Тихоокеанська повітряна комунікація.** Після закінчення процесу Гавптмана полк. Ліндберґ вибирається у велику повітряну подорож над Тихим Океаном з Америки до Китаю. Славний летун хоче прослідити можливість встановлення постійної комунікації між Америкою та Азією. Він летить в характері технічного експерта лінії „Панамерікен Ервейс". Ціла траса довга на 9.000 км. Лет має тревати 60 годин. Кораблї перебувають цю дорогу протягом чотирьох тижнів. Незалежно від цього інші американські летунські товариства приготовляють постійну летунську комунікацію поміж Тихий Океан. Вони вишаймили летунський порт у Сан Франціско й користатимуть з бази американської фльоти в Сан Дієго. Летунські товариства задумують вибудувати на острівчику Вейк серед Тихого Океану летовище, призначене до осідання і прохарчування літаків, що курсуватимуть на лінії Південна Америка-Гонолюлю. Острівчик находиться у віддалі 5.000 км. від Гонґ Конґ і 3.000 км. від Гавайських островів.

— **Румунська княжна Олена виходить заміж.** Льондонський „Сандей Експрес" довідується з Риму, що колишня жінка румунського короля Карла, кн. Олена перейде в найближчому часі з православія на католицизм. Кажуть, що кн. Олена задумує вийти заміж за колишнього офіцира кавалерії, члена румунського княжого дому де Кольєнна. Таким чином упадуть всякі заходи погодити кн. Олену з румунським королем.

— **Сім вояків замерзло.** В Подгорїци в Чорногорі знайшли тіла сімох югославянських вояків, що замерзли, заскочені підчас вправ снїговою хуртовиною. Крім того пропало ще трьох вояків, яких досі не знайшли.

— **Нафта заляла село.** Мешканці румунського села Леата біля Крайової довертілися на своїх ґрунтах до джерел нафти, але не вміли захопити її у відповідні уладження. Рова почала трискати з великою силою і заляла ціле село. Дійшло до того, що в долішній частині села втопилося в ропі двоє дітей. Необережних батьків потягнено до відповідальности.

— **Бомба на університеті.** На коридорі університету в Гельсінґфорсі хтось кинув бомбу. Від її вибуху вилетіли всі шиби у вікнах. Крім того хтось вибив шиби в домівці шведської партії.

— **Удавили покусаних псами.** Управа інституту Пастера в Будапешті здивувалася великим числом хорих, що приїздили з провінції, показуючи рани від покусання псом. Переведене слідство виказало, що майже всі ті покусання штучні. Люди самі постаралися за такі рани, щоби запевнити собі безплатний приїзд до Будапешту і 14-денний побут в цьому місті. Слимаків покарано високими ґрівнами.

— **Рїжні вісти.** Совітська експедиція добула з дна Азовського моря грецький корабель „Агаліякі", що затонув у половині грудня м. р. біля Маріюполя. — У Батумі, столиці панської держави, побудовано першу пекарню, до якої покищо нема ще кандидатів. — У Бреславі страчено комуніста Павла Ґана за те, що в 1931 р. застрілив трьома револьверовими стрілами Ґустава Мілера, як маширував у ряді. — В одній копальні під Гаваною склалася експльозія, від якої згинуло шістьох робітників. — В японському порті гидроплянів Сасебо зударилися два літаки і автонули. Załoга одного літака, заложена з трьох людей, згинула, людей з другого літака врятовано.

ДИВОГЛЯДИ.

З НАЦІОНАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ.

У „Батьківщині" з 24-го ц. м. в новинці п. н. „Хто дістав літературну нагороду" читаємо:

„Дуже цікаво пригляднутися, звідки походять нагороджені і відзначені автори. Отже: Самчук і Косач — волиняки, Антонич — лемко, Липа і Мальчук — наддніпрянці. Галичанин лише В. Софронів. Значить: на 6 нагороджених і вирізнених лиш *одним* галичанин".

Гей, панове націоналісти! Віт коли це „галичанин" став у вас таким самим спортикулярним поняттям, як лемко?!

З нових видань.

Богдан Ігор Антонич: ТРИ ПЕРСТЕНІ. Поезії й лірика. Обгортка Волод. Ласовського. Накладом Богдана Дороцького. Львів 1934. ст. 80.

Ця збірочка дістала Ш-у нагороду на конкурсі „Т-ва письменників і журналістів" за 1934 рік. Які це три перстені носить автор? Перечитаєте спершу всю збірку, а щойно потім призадумаєтесь — якщо взагалі найде на вас охота аналізувати своє враження. Один перстень — молодости, другий — кохання, третій — ночі; поділ їх у книжці, може і в уяві автора, не зовсім ясний. Важне тут те, що молодий поет тробує здати собі справу із джерел і овидів свого надхнення. Це небезпечна, хоч часто необхідна спроба, коли погодитись, що навіть лірик повинен би знати, чому вибирає саме такі, не інші теми.

Тема лірики — весь світ із міжзоряними просторами, але світ дуже часто звужений до розмірів поетового серця. Розміри цього серця — те, що воно пережило. Антонич черпе свою силу із перших вражінь молодости, доповнених пізнішою обсерваціею. Ці враження звязані реальними предметами сільського побуту — його поезії із заходами сонця, подувами вітру і відблисками гір та його пригнітливо-сумної прози, сірої буденщини.

Корови моляться до сонця,
що полум'яним сходить маком.
Стрункa тополя тонша й тонша,
мов дерево ставало б птахом.

Від воза місяць відпрягають.
Широке, конопляне небо.
Обрійна далінь безкрая
І в снігу дими лісу гребінь.

З гір яворове листя лине.
Кужіль і пісень і колиска.
Вливається день до долини,
Мов свіже молоко до миски.

Казати корові молитись, небо зробити конопляним, долину прирівняти до миски і досвіток до свіжого молока — видається футуристичним експериментом, а проте в цій поезії ні на хвилину не відчуваєте штучности ні пози; найбуденніші предмети опоетизовані і братаються з тими, яким дозволяємо входити до поетичного терему. Саме на цьому полягає функція поета — оминати того, що стало банальне у надто часто повторюваних літературних зразках і ввести буцім-то банальні теми та предмети до свого „репертуару".

Антонич находиться ще в тій стадії розвитку, коли пишучи вірші залюбки прижмурює очі, щоб світ видавався йому поетичнішим, ніж він є насправді. Цим можна пояснити собі трохи занадто численні порівнання, хоч вони і вдалі, подекуди навіть оригінальні, свіжі. Ось напр.

На кичерах снігості трави,
черлений камінь у ріці.
Смолиста ніч і день смугляний
немов циганка на лиці.
Розсміяні палкі потоки,
немов кохання до дівчат,
злітають до долин глибоких,
що в синій мряці тихо сплять
і курiться із квітів запах,
немов з люльок барвистих дим.

Тих „немов" тут забагато; предмети навіть в уяві поета, не повинні перемінюватись занадто швидко в зачаровані образи. Краще, коли образи стають живими предметами, які можуть залишатись у нашій уяві. Форма, якою передає Антонич свої настрої дає запоруку, що йому пожидо не загрожує модна еквілібристика на мотузках розхитаних строф, що їх важко відріжнити від колюмни розкиненої пяним складачем.

Антонич не хоче бути свідомо, програмово тверезим; він почуває себе дуже щасливим, що вміє пяніти від неба, сонця та почувань, які родяться в ньому на знак, що він відчуває красу природи та потребу радуватись самим фактом життя. Село, яке досі у наших поетів звучало здебільша національно-соціяльними акордами, в Антонича набирає нових тонів. Воно не нудне і не маніжливо претенсійне, як це буває у настроєвих композиціях інтелігента-міщуха, що йде туди в неділю шукати нових тем.

Ще цінніше те, що село не замикає обріїв Антоничеві і він уміє відчувати деякі, коли так вільно висловитись, інтелігентські настрої. Тут він так само стриманий та обережний, як і в інших темах. Лірика — екзотичний, полохливий птах; ті, що підходять до неї занадто сміливо і голосно, часто його проганяють. А ті, що приходять здалека до нього, несміливі, мудливляються здалека до нього, несміливі, мудливляються здалека до нього, несміливі, мудливляються

СПОРТ.

ЛЕЩЕТАРСТВО.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ СОКІЛЬСЬКОЇ ЛЕЩЕТАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ.

Відбудуться в неділю 27. І. ц. р. в год. 10 рано у бруховицькім ліс. Збірка змагунів в год 9·15 у читальні „Просвіти" на Голоску. Траса: 8 км. для членів, 5 км. для учасників та 3 км. для членинь і буде проходити бруховицьким лісом. Лещетарський перегляд відбувається в четвер, пятницю та суботу від год. 19—20 в домівці Сокола-Батька.

СТАНИСЛАВ В. ПРОЛОМ — ЖИД. СИРОТ. РАДА 2 : 4.

Відплатні змагання за мист. Б-ка. Ст. О. З. Т. С. зачинались програною Пролому. Висліди: Гошинський І. — Гавсенехт 16 : 21, 21 : 23; Смода — Рознер 16 : 21, 13 : 21; Лєсьевич — Тургель 16 : 21, 14 : 21; Андрієвич II. — Кіршнер 14 : 21, 11 : 21; Новицький — Тітман 21 : 14, 21 : 10; Атаманюк — Шеттер 21:19, 22 : 20. Дуже добре грав Новицький та Атаманюк, Смола слабо тактично, інші добре, хоч змагання можна було виграти. Тут слід зазначити, що Новицький прибився на змагання аж з Новачиці (кілька км. за містом) щоби не ставити проводу в трудну ситуацію. Таксамо Атаманюк приїхав з Надвірної. Обі вони показались здисциплінованими членами, які свої особисті справи ставлять на другому місці. Зате Каннонєвський пів. чотири рази підряд не прибився на змагання, доказуючи тєьтан, що дисципліни ані слід не розуміє.

ПРОЛОМ II. — ЖИД. С. РАДА II. 5 : 1.

Змагання приятельські. Одиноку пункт стратив Відочка, який не вміє виграти змагання, а властиво хоче виграти одиноким завсідки одинаковим „бегендом". Найліпше грав Панацій і Товарик. Добре грав жадний Маняк, одначе він мусять поводитися в грі більше по спортовому. Годинський II. і Ренер виграли певно, не допускаючи противників до голосу. Б. Л.

ВІСТИ З ДАВОС.

В Давос відбудося нарада міжнародного союзу гакінки, якого головою вибрали знову бельгійця Льожа. Найважнішою точкою нарад була зміна гакінкових приписів про те, що атакуючому не вільно в відлазі 3 м. від воріт подати кружок іншому змагунові, що очевидно утруднює стрілення гола. Після дискусії зміну прийнято більшістю 2 голосів. Канада й Чехословаччина голосували проти зміни. Ухвала обовязує від 1936 р.

У рамках змагань у гакінці за мистецтво світу відбулися у Давос в другій руді такі змагання: Канада розгромила Італію 9:0, Англія перемогла Австрію 4:1, Швайцарія Францію 5:1, Чехословаччина Швецію 2:1. В турнірі потім перемогла Мадярщина Бельгію 6:1, і Румунія Латвію 3:2.

ЧЕРГОВА ПЕРЕМОГА КАРНЕРИ.

Відомий італ. велит Примо де Карнера відбув у Ріодежанейро боксерські змагання з естонцем Клавзифон. Змагання були обчислені на 12 рунд, але Карнера переміг тєхчим нокаутом у 6 рунді, після чого судді перервали змагання. На змаганнях було 30.000 гандлярів, м. і. італійський амбасадор.

НОВИЙ ПЛИВАЦЬКИЙ РЕКОРД.

Німецька пливачка Гельчер що недавно устійнила новий рекорд світу на 200 м., побила тепер рекорд австралійської пливачки Денні на 100 м. на 0·1 сек. Новий рекорд виносить 1.24.7.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-25.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Н. В. Свит: УКРАИНСКИЙ ДАЛЬНИЙ ВОСТОК (Зеленая Украина). Наклад Української Видавничої Спілки в Харбіні. Стор. 44, ф. 8-о.

ЖУРНАЛИ:

МІСІОНАР, орган Пресвятого Серця Ісусового. Жовква. січень 1935. Ч. 1. Р. XXXVIII.

БЮЛЕТЕНЬ братства українців-католиків Канади. Йорктон, Саск. січень 1935. Ч. 1. Р. 3.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:
Долина:
25. І. Залізна острога.
Болехів:
26. І. „Княжна Чардаша".
27. І. „Серед Бурі".
28. І. „Бешкет у раю".
29. І. „Об не ходи Гриць" (стара постановка).
30. І. „Спадкоємець".

Великий Міський Театр.

Пятниця, 25. І. год. 7·30 веч. „Мішани платячем".
Субота, 26. І. год. 7·30 веч. „Мішани платячем".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 4. І. год. 7·30 веч. премієра „Мій коханий дурник".
Субота, 26. І. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурник".

Кіна.

АДРІЯ: „Любов донського козака" і „Боротьба за мистецтво".
АПОЛЛО: „Ігумен Корденький" (Оборона Ченстохови) з Кар. Адвентовичем.
АТЛАНТИК: „Цар без мешкання".
ВАНДА: „Віра Холодна".
ІРАЖИНА: „Чи Людина то дівчина" і „Змагання у боксі". Бір проти Карнера).
КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).
КОЛІСЕЙ: „Любов початкуючих" і ревія „Фус женіться".
КОПЕРНИК: „Родина Ротшильдів" і „Червоний м'ясник".
МАРУСЕНЬКА: „Родина Ротшильдів" і ревія.
МІРАЖ: „Аллах у краю чарів" і карнавал для дітей.
МУЗА: „Жінка Орхідея", „Кохання без слів".
ПАЛЯС: „Циганські мельодії".
ПАН: „Мари часу", „Що мій муж робить у ночі".
ПАСАЖ: „Поворот Шерлока Голмса", „Геть із пригоди".
РАЙ: „Гадісна година", Мі-Макс.
СВІТ: „Нужденарі" і „Париж в огні" (дві серії разом).
СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.
СТИЛЬЗЕ: „Варвари людину" і ревія зі Стефою Стадницькою.
УТІХА: „Жовтий князь" і ревія.
ХІМЕРА: „Котячий пазур".

Закордонне радіо.

Пятниця, 25. січня 1935.

Братислава (298,8) 15·55 Концерт радіо-оркестри; Прага (470,2) 21·00 Симфонічний концерт. Прага II. (349·2) 18·00 Концерт, Париж (1648) 13·00, 21·00 Легка музика, Штрасбург (349,2) 13·00, 23·30 Танкова музика, Білгород (437,3) 20·45 Сербський вечір, Берлін (356,7) 19·00 Солісти, Кенігсвустергавзен (1571) 16·00 Весела музика, Кельн (455,9) 19·00 Сучасна музика, Букарешт (364,5) 17·00, 20·00 Танкова музика, Стокгольм 456,1) 16·20 Камеральний концерт, Будапешт (550.5) 23·10 Циганська музика, Мілано (368.6) 17·10 Танкова музика, Рим (459,8) 21·00 „Дон Карльос" — опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 25. січня 1935.

6·35 Ранішня авдиція, 7·50, 22·40 Рекламовий концерт. 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вісти, 12·05 Огляд преси, 12·10 Грамофонові плити, 12·45, 15·40 Трансмісія з Варшави, 14·00 Полудневий денник, 13·05 Сальонова музика, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт оркестри 16·25 хор з Вильна, 16·45 Авдиція для недужих, 17·15 Трансмісія з Кракова 17·50 Жіночі часописи, 18·00 Сільва реорум, 18·02 Касанова у Львові, 18·15 Танкова музика, 18·45 Охорона природи і мисливство, 19·00 Речіталь співачки С. Лідерової, 19·20 Актуальна гутірка, 19·30 Скрипці, 19·45 Програма на черговий день, 19·50 Смертові вісти, 20·05, 20·15, 22·30, 23·00—23·03 Трансмісія з Варшави.

Субота, 26. січня 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·00 Рекламовий концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вісти, 12·05 Огляд преси, 12·10, 15·05 Музичний ранок, 13·00 Полудневий денник, 15·30 Вістки про експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Грамофонові плити, 16·30 „Хвіст тигра" — слуховище для дітей, 17·00 Польські думки, 17·50, 19·00 Трансмісія з Варшави, 19·00 Львів перед війною і по війні, 18·15 Оперові арії, 18·45 Кавчук 19·20 „Сісіч" — відчит, 19·30 Концерт, 19·45 Програма на черговий день, 19·50 Спортові вісти, 20·00 Легка музика, 20·45 Вечірний денник, 20·55 Як працюємо у Польщі, 21·00 Симфонічний концерт, 21·45 Різдво Христове, 22·15 Танкова музика, 22·00 Комунікати, 23·05 Виленська газуля, 23·30 Вибрані плити, 24·00—1·00 Трансмісія з Кракова. Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·30 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26·15, Париж 34·94, Берлін 212·80, Цюрих 171·47, Голяндія 358·15, Прага 22·13, Італія 45·26, Нюпорт кабель 5·34 1/4, Нюйорк чеки 5·34.

Золото: Долари 8·910—8·930, Франки фр. 34·30—34·67, Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рубки 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·32, Рубки 1·25, Фльорени 0·07—0·08.

Сирий Бїлянс
Земельного Банку Гіпотечного А. С. у Львові
на день 31. грудня 1934 р.

Чинний стан: Каса і суми до диспозиції в Банку Польській І П. К. О. 203 082 14. Заграничні валюти 65.072.66. Цінні папери: а) державні позички 85.936.30, б) заставні листи 74 770 31, в) акцій 4.039 10. Консорціальні інтереси 45 989.50. Краєві банки 11.350 22. Заграничні банки 24.073.99. Вексли 2.309 934.78. Рахунки біж. (сальда дебет.) 317.867.26, 317 867.26, б) незабезпечені 74.3.8.13. Термінові позички 3,029.365., Дж 474.469.31. Ріжні рахунки 1,943.300.74. Адміністраційні кошти 277.363.03. Агенції 122,753.37. Довготермінові гіп. позички 213.754.08. Гіп. про всилане 29.578.65. Разом: зол. 9,516 339.6 .

Довжний стан: Власні капітали: а) акційний 5,000 000, — б) резервовий 232.309.05, в) проч. резе ви 25.047.14, г) амортизаційний 160 950 —. Вклади: а) термінові 83.631.11, б, a vista 1,130 060.24. Біжучі рахунки (пред. сальда) 327.749 44. Інкасові зобовязання 1.471.90. Реесконт 705.183.81. Банки краєві 11.14 Банки заграничні 1.232.4. Ріжні рахунки 29.421.90. Проценти, провізії і ріжні вклади 417.307 36. Агенції 132.812 87. Листи заставні 223.754.08. Фонд умореня заст. листів 8.031.36. Ріжні довготермінового відділу 29.173.53. Разом: зол. 9,516.339,62. Гарантії: зол 6.343.—. Інкасо: зол 21.066.33.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 24. січня п. р. з приводу зниженої тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

		льоко Львів.
1 л.	молока	0·15 „
1 л.	сметани	0·60 „
1 к.	вець	4·10 „

Пастеризоване молоко в доставою до дому у Львові 1 литра 35 сот.

Тенденція на масло занижова, на молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 25 січня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясові „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Когути мол.	І. кл.	за 1 кг.	0·95	зол
Кури	„	„	0·80	„
Качки	„	„	1·00	„
Індики	„	„	0·90	„
Індички	„	„	1·00	„
Годовані гуси	„	„	0·90	„
Пантарки	„	„	1·10	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу дня кожного доставця.

Когути мусять бути молоді без острог.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Українського Центрального Комітету в Польщі — відділ у Львові відбудуться в неділю 10-го лютого 1935 р. в салі Т-ва „Великий Луг" у Львові, вул. Коперника 5. в год. 9 рано з тим порядком дня: 1) Відкриття і вибір Президії Зборів. 2) Відчитання і затвердження протоколу з останніх надзвичайних загальних зборів. 3) Затвердження уставу Управи про приняття нових членів 4) Звіт Управи і Ревізійної Комісії. 5. Вибір Нової Управи і Ревізійної Комісії. 6. Вільні справи. Якщо на годину 9 не прибуде вимагана Статутом кількість членів, то в годині 10-ій того самого дня відбудуться другі Заг. Збори, правосильні вирішувати всі справи обняті порядком нарад.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КОЛЬПОРТЕРІВ на Львів і провінцію на дуже добрих умовинах приймє видавництво. Зголошення з поданням референцій просимо слати до „Діла" для „Постійний заробіток". 2—3

ЗАРЯД дому прибне у священника жінка в середнім віці. Зголошення: Дім С. С. Милосердія, Вічна Стрийської 3. для Н. Краєвської. 598

ВЛАСНИК кам'яниці у Львові оженився з відповідною панею. — Зголошення до „Діла" під „Негайно". 596

ОГОЛОШЕННЯ.

Кооперативний Банк „Полуденький Союз" в Коломиї відкриє у себе відділ ескомтового кредиту.

Умови як звичайно при того рода кредиті. З кредиту можуть користати тільки члени в границях означених законом, себто до 2.000 зол. особи фізичні, до 8.000 зол правні. По докладніші інформації писати до Коломиї, вул. Костюшка 2а/І. 880 2—10

Доротеум
Львів, Брацерівська 3.
ком.сова меблева галя купує, — приймає в ком.с — продає.
МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ
БЛАКИТНА КІМНАТА
ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ
Переклад із французької мови Василя Софронів. — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстов. шпальти. 4 оголошеня шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: натримовінальні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	кущно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка	1/1		зол. 480.—
„ „	1/2		„ 250.—
„ „	1/4		„ 130.—
„ „	1/8		„ 70.—

За редакцію відповідає Орестович Костик. Видає Видавничий Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч 20 (3 918). Львів, субота 26. січня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. РІКV LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощад. 504-060, 143,324.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чверть річно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

УВАГА!

На днях виходить з друку перша частина споминів д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО п. н.

Сторінки з мого життя.

Без грошей, чоловік не хороший!
каже українська приповідка. — Будете мати гроші, складаючи свої ощадности
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Матеріяли на мужеські убрання
спортові, візитові, фраки і смокінги з найліпших Бельських фірм, як теж оригінальні англійські у величезному виборі — поручає
Дім Моди
Львів, Марійська пл. 4. Европейський і отель
Обслуга в українській мові.

Видумка, яку зродило бажання.

В москвофільській, а за нею в польській пресі появилася злослива видумка — як звичайно „з вірогідних джерел" — що Преосвященний Кир Іван, еп.-помічник львівський, „пішов на відпустку, з якої вже на давне становище не повернеться". Це мав би бути нібито наслідок недавньої візитації Апост. Візитатора, „який найшов, що єпископ Бучко заховувався в спосіб шовіністичний". Ось і причина видумки, яку радо хотілиб бачити здійсненою ті, що її так скоро роздули.

Ми уповажнені проголосити, що ця вістка — за винятком відпустки на власне бажання — це звичайна сплетня. Це безперечно плід утаєного бажання. При нагоді пояснюємо тим, які з міною знавців, на основі іменування Преосвященного Кир Никити Будки Асистентом АЕпархіяльного Інституту Католицької Акції, розтрубили „про усунення єпископа Бучка з асистентури Катол. Акції", — що Преосв. Бучко ніколи асистентури, яку обняв Преосв. Будка, не виконував. Він був і є далі Асистентом Генерального Інституту Католицької Акції, якого діяльність обіймає цілу Галицьку Церковну Провінцію. Натомісць Преосв. Будка обняв вакуючий досі, від більш як пів року, уряд Асистента Львівської АЕпархії, який давніше виконував о. д-р М. Конрад. („Мета").

Православний дієцезіяльний зїзд

на Волині.

В днях 29. і 30. січня п. р. відбудеться у Кремянці дієцезіяльний зїзд усіх деканів і представників духовенства, по одному з кожного деканату. На зїзд запросили всіх українських послів і сенаторів ББ. з Волині і кількинадцять світських осіб, між іншим голову Т-ва ім. П. Могили инж. С. Тимошенка, директора української гімназії в Рівному П. Бичковського, членів передсоборового зїзду проф. М. Кобрина і д-ра М. Пирого-ва. На чергі нарад зїзду: 1) звіт духовної консисторії за 1934 р. і буджет на 1935 р.; 2) звіт дієцезіяльної ревізійної комісії; 3) звіт дієцезіяльного комітету про бідних священиків; 4) звіт дієцезіяльного світського комітету; 5) звіт про місію у волинській дієцезії за 1934 р. програма місійної праці на 1935 р. і справа навчання релігії; 6) внески й запити.

Реконструкція італійського уряду.

РИМ, 25. І. ПАТ. Вчора дійшло до реконструкції італійського уряду. На внесок Мусолінія король приняв димісію таких міністрів: фінансів Юнга, освіти Ерколе, хліборобства Ацербо, публичних робіт Кролялянца, комунікації Пуліня, справедливости де Франчеші і 10 державних підсекретарів. Одночасно король призначив міністрами: фінансів сен. Таон де Ревель, освіти сен. де Веккі, хліборобства Росінія, публичних робіт президента корпорації годівлі тварин Рацца, комунікації Бенні, справедливости Сольмі і 10 державних підсекретарів. Колишнього міністра корпорацій Боттая призначили губернатором Риму замість князя Бонкомпані.

Офіційні кола запевняють, що реконструкція італійського уряду не доведе до ніякої зміни в політиці кабінету і є тільки зміною в обсаді деяких міністрів.

Закордонні журналісти підкреслюють, що реконструкцію кабінету перевів Мусолінї саме в тім часі, коли ввійшов в життя новий корпоративний устрій. Відновлений кабінет буде реалізувати обіцянку Мусолінія, що корпоративний устрій здійснить кращу суспільну справедливість.

Гостра опозиція у фінляндськім парляменті.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 25. І. ПАТ. Націоналістична партія вхопилась обструкції у парляменті, яка приймає гострі форми. В середу засідання парляменту тягнулося до 5. год. вранці. У четвер наради парляменту тягнулися від 8. год. рано цілу ніч. Понад 40 промовців жде своєї черги. На салі нарад пустка і сидять тільки представники з кожної партії, інші відпочивають у клюбових кімнатах. Дотепер стенографи списали 500 посольських промов. Поза чергою партійних промовців промовляли правний радник парляменту і надпрокуратор. Перший заявив, що скликання надзвичайної сесії згідне з конституцією, але суперечне з її духом. Надпрокуратор заявився за скликанням парляменту.

Понад 2.000 студентів аґітує.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 25. І. ПАТ. Страйк студентів треває далі. Понад 2.000 студентів виїхало на провінцію і ведуть пропаґанду, щоби уряд сфінціо університет у Гельсінгфорсі. Тому, що страйк обхопив теж університетські клініки, відчувається недостачу обслуги на клініках.

Бельґія не навяже дипльоматичних взаємин з СССР.

БРЮСЕЛЬ, ПАТ. Підчас дискусії у парляменті над буджетом міністерства закордонних справ соціялісти домагалися наладнати дипльоматичні взаємини з СССР. Міністр народньої оборони Девез спротивився з огляду на небезпеку комуністичної пропаганди у Бельгії. Одначе підкреслив, що коли СССР дасть відповідні гарантії, не буде противитися наладнати дипльоматичні взаємини з большевицьким урядом.

Словаків не допускають на старшин.

БРАТИСЛАВ, 25. І. ПАТ. Обговорюючи новий розпорядок чехословацької влади в справі військової служби, часопис „Словак" стверджує, що хотяй Словаччина дає 19 пр. рекрутів, в старшинському корпусі, який числить 10.000 осіб, є ледви несповна 200 словаків і то переважно на підрядних становищах. Цей стан на думку часопису викликує велике незадоволення серед словаків і побільшує зненависть між обома народами.

Польська меншина на Великій Україні, її становище до IV. Універсалу та інтриги Ст. Грабського.

(Актуальна історична пригадка).

У звязку з роковинами проголошення самостійности Української Народньої Республики, які святкуємо у цих днях*) та шумом довкола новіших протиукраїнських цькувань проф. Ст. Грабського, варта пригадати становище польської національної меншини на Вел. Україні в рр. 1917-18 та інтриганську ролю, яку грав тоді там ніхто інший, а той самий Станіслав Грабський. Для пояснення слід додати, що Ст. Грабський находився тоді на території України тому, що він утік зі Львова разом з російськими військами, боячися кари за своє москвофільство, що у цілій осоружній висоті вилізло на верх підчас перебування гр. Бобрінского у Львові. Як він тоді вислугувався москалям — про це згадував недавно і проф. Піні у своїх відомих статтях у „Віку Новім". Для рятування престіжу Грабського, його однодумці пустили були поголоску, що його москалі „вивезли" як закладника.

Отож передаємо за „Історією України 1917-1923" Дмитра Дорошенка (т. І. ст. 269—273) опис тих подій, які торкаються поляків на В. Україні в часах від початку української революції до оголошення IV. Універсалу:

ХТО ГОЛОСУВАВ ЗА САМОСТІЙНІСТЮ УКРАЇНИ?

...„Секретар Ц. Ради Мих. Єремїв почав зачитувати імена всіх членів Малої Ради, і кожен говорив: „за", „проти" або „утримуюсь". Всього було присутніх 49 членів Малої Ради. З них **„за" Універсал** подало свій голос 39 — всі українці **й представник польської партії соціялістичної Корсак.** „Проти" подали голос 4: меншевики М. Балабанов, Дм. Чижевський і Кононенков та представник „Бунда" М. Лібер (Гольдман). **Утрималось 6 чоловік:** рос. есери Скляренський та Суховий, представник „подолей-ціона" М. Гольдельман, представник обед. жид. соц. партій Шац, представник жидів. демокр. обєднання Дубинський і **представник польського „центру" Поченговський.**

Після скінчення голосування М. Грушевський урочисто промовив: „Четвертий Універсал Центральної Ради принято. Україну проголошено самостійною й незалежною Народньою Республікою." У відповідь почувся сим

*) IV. Універсал, що проклямував суверенність Української Держави, був проголошений на засіданні Малої Ради в ночі з 24. на 25. січня 1918 р., а молебень на пл. ім. Софії відбувся зранку 25-го. Однак рішучі засідання почалися 22. січня і сам Універсал має дату: „У Києві, 9. (22.) січня 1918 року". Тому правильно по старому датує. — Ред.

Тутки повноватки 150 шт.
і паперці
„КАЛИНА"
Є НИНІ ПЕРШІ ЩОДО ЯКОСТИ І ЦІН.

„Ще не вмерла Україна", який підхопили всі присутні.

В той сам день, що й проголошення самостійности, Мала Рада ухвалила **„Закон про національно-персональну автономію".**

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЛЯКІВ.

З усіх народностей, які населяли Україну, являючись на ній національною меншістю, тільки одні поляки старалися організуватись на ґрунті захисту своїх національних інтересів.

„Але й серед них революція внесла розкол на ґрунті розходжень соціяльного характеру. Крім того відносини між самими поляками ускладнялися ще тим, що одні з них звязували свої інтереси й свою долю з Україною, як її громадяни, знов же другі мали перед очима загально-польські інтереси, інтереси відбудови польської держави. Ці різниці дуже яскраво виявилися на краєвому зїзді делегатів польських союзів, організацій і товариств на Україні, що відбувся в Київі між 2—7. липня 1917 року. На зїзд прибуло 434 делегатів від 170 організацій. Але вже при виборі голови (на якого вибрано графа Эдислава Ґрохольського) дійшло до непорозумінь. Зїзд спочатку затвердив був статут загальної польської організації „на Руси" і виніс резолюцію, що „в нинішній великий момент найпершим стремлінням поляків має бути домагання утворення обєднаної Польщи з виходом до моря". Але коли проф. львівського ун-ту Ст. Грабський запропонував висловити признання Державній Раді у Варшаві і Міжпартійному Колу, то це викликало гарячі суперечки. Коли резолюція Грабського таки пройшла більшістю 250 голосів проти 125 (при 10, що вдержались), польський демократичний блок і соціялісти покинули зїзд. Дальші засідання відбувалися без них. Одначе соціялісти відкрили свою власну нараду, на якій постановили домагатись перевиборів президії зїзду і виробили декларацію, в якій повясняли причини свого виходу. Коли ця декларація була оголошена на засіданні зїзду 6. липня, вона викликала бурхливі протести. Зїзд виніс спеціяльну резолюцію в українській справі, яка звучала: „Зїзд делегатів польських організацій на Руси вітає стремління братнього українського народу до політичного визволення і заявляє, що поляки, почуваючи себе корінними громадянами цього краю, готові допомагати в улаштуванні основ життя українського народа з забезпеченням прав меншостей польського народа на Україні". В резолюції в аграрній справі було сказано, що „поляки доложать зусиль, щоб вирішення аграрного питання при збереженні принципу непорушености приватної власности не загрожувало інтересам польського населення на Україні і щоб при вирішенні аграрного питання в однаковій мірі були взяті на увагу інтереси польського селянства і служачих в сільському господарстві й у цукровій промисловости."

„ПАРТІЙНІ АҐІТАТОРИ ЗІ СХІДНОЇ ҐАЛИЧИНИ".

Збори польських демократів, які покинули зїзд, винесли свої окремі резолюції. Вони признали, що „відокремлення від зїзду, який відбувався під гаслами, принесеними **партійними агітаторами, що понаїздили до Київа з Східної Ґаличини,** являється необхідною умовою для уздоровлення місцевих політичних і соціяльних відносин." Збори підкреслювали нерозуміння зїздом того, що „в даний момент переходу влади від цензової меншости до рук більшости, яка уявляє міць кожного народу, неможна підпорядковуватись неадекватній місцевим умовам **біженській агітації."** Вони заявляли, що для поляків на Україні в чисто національних питаннях обовязкова солідарність з політикою корінної Польщі, а в місцевих питаннях — солідарність з російською революцією й українським визвольним рухом." Збори рішили заснувати „Польський демократичний Централ на Україні", до президії якого увійшли: Евген Старчевський, Станіслав Стемпковський, Мечислав Міцкевич, Роман Коль, Зигмунт Янушевський та інші.

Коли засновано було Генеральний Секретаріят і в ньому Секретарство справ міжнаціональних, то один з товаришів ген. секретаря міжнаціон. справ став М. Міцкевич, який прийняв був активну участь в переговорах з Тимчас. Правительством в справі української автономії. Представники „польського дем. централу" в часі непорозумінь між Ц. Радою і Тим. Пр-вом заявили, що готові піддержувати Генеральний Секретаріят незалежно від його затвердження чи незатвердження Тимч. Правительством. Але скоро в Ц. Раді появилися представники т. зв. „левіци", яка стояла ліворуч від Дем. Централу. Коли оголошено III. Універсал, і представник Дем. Централу Рудніцький на знак протесту проти скасування приватної власности покинув засідання, представник левіци Левинський заявив про свою солідарність з Універсалом. Одначе левіца скоро стала на большевицькому боці, й її представник Корсак протестував у Ц. Раді проти розброєння большевицьких військових відділів у Київі. Зате, як тільки що минали обіцяли самостійности, тоді як представники дем. централу зовсім здержався від голосування.

Я навмисне довше спинився на співробітництві українських поляків з Ц. Радою, щоб показати, що поляки в 1917 р. були властиво одинокою національною ґрупою на Україні, яка вповні усвідомила своє меншинове становище і старалася шляхом співпраці з українськими політичними чинниками — Ц. Радою й Ґенер. Секретаріятом — захистити свої національні й соціяльні інтереси, як окрема національна меншість."

БОРОТЬБА ЗА ДУШУ НАРОДУ.

Чи істнує релігійна проблєма в Німеччині?

— Чому католицькі кола в Німеччині ставляться негативно до гітлеризму?

— Чому в німецькій, протестантській Церкві, яка є суто національною, повстали глибокі тертя на тлі відношення до уряду?

— Як взагалі мається справа з релігією в гітлерівській Німеччині?

На ці три питання шукав я відповіді ще на місці, підчас мого побуту в Німеччині. Цікавили вони мене так сильно, як цікавлять кожного, хто слідкує за цими величезними, державно-структуральними і психольоґічними змінами, що проходять саме тепер у Німеччині. Цікавили мене також з іншого боку: з боку тої непересічної динаміки, яка помітно виявляється у змаґу між християнською релігією та радикальною ідеольоґією гітлеризму.

В моїх розмовах з католицькими діячами і священиками, включно з гр.-кат. парохом Берліна о. д-ром Вергуном, не міг я добитися ясної відповіді. Мої співрозмовці не вміли сконкретизувати розмірів конфлікту і не хотіли ставити гороскопів. Не хотіли цілком слушно, бо не знали і ніхто не знає — як зрештою не знає ніхто — плянів релігійної політики канцлера і його урядового окруження. Одному лише не могли заперечити: — якщо політика нім. уряду піде нетолерантно по лінії гітлерівської, нордійської ідеольоґії в справах віри, — тоді релігійна війна, новий „Культуркямпф" будуть неминучі.

Покищо релігійний конфлікт між урядом та Католицькою Церквою проходить у площині „недодержання урядом постанов конкордату". Спір затяжний і складний, бо йде про інтерпретацію окремих точок, при чому уряд твердить, що інтерпретує правильно, а католицьке духовенство тому заперечує. Ось напр. така справа релігійного виховання молоді, чи католицьких організацій і релігійних товариств. У тій ділянці влада все більше обмежує інґеренцію духовенства, добачуючи в більшости випадків „спроби саботування здобутків нац.-соц. революції шляхом опозиційної акції під покришкою оборони релігії".

Слушно воно, чи не слушно, годі сказати, не перевіривши окремих фактів, але стверднти можна одно, а саме: незвичайно важкий розділ компетенцій. Бо хто нині може устійнити, де кінчиться сфера ділання держави, а де починаються виключні права Церкви?... Ця проблєма в сучасній Німеччині є тим важча, що гітлеризм жадає не лише повноти влади у всіх справах для держави, але ще й крім того має свою власну ідеольоґічну догматику, що вріжуться дуже сильно в ділянку релігії.

При тій нагоді нагадується мені розмова, яку мав я з одним визначним гітлерівським діячем у мінхенській „Ляндесштелле" („Краєвому заряді") Запитаний мною про відношення влади до релігії, відповів мені:

— Наш вождь і канцлер досить часто і виразно заявляв, що держава залишає всім віроісповіданням повну свободу в їхній релігійній ділянці. Але натомість цікавиться вона тим більше справою, як віруючі християнських церков виявляють своє християнство в ділянці, що належить до держави.

— А яка ділянка належить до держави? Яку демаркаційну лінію можна повести в сфері людських почувань? Хіба можна обмежити людську віру і замкнути її в приписаних рямцях?... — питаю мого співрозмовця.

На це відповідь:

— Після національно-соціялістичної ідеольоґії, релігія — це відношення людини до Бога в строгому розумінні цих слів. Так зрозуміла релігія має в нашій державі повну свободу. Натомість держава ніколи не допустить, щоби будь-яка релігія вплинула шкідливо на духа і мораль германської раси („dass sie gegen das Sittlichkeits und Moralgefühl der germanischen Rasse verstosst").

— А християнська любов ближнього у відношенню людини до людини?

— Ясне, що держава визнає цей принцип позитивного християнства, але тільки тоді, коли він виконується без політичних тенденцій і без намаганого натиску на чиюсь совість („soweit diese Nächstenliebe ohne politische Beimischung und ohne Versuche, Gewissenszwang zu üben, betätigt wird").

Подаю ці слова так докладно, як я їх собі записав раз тому, що їх сказала особа безперечно компетентна, а по друге, — що вони незвичайно характеристичні. Характеристичні для тої цілої плятини питання про компетенцію і для того завороженого кола моральної проблематики з релігійної ділянки в Німеччині.

Очевидно, що причина конфлікту між урядом та католицизмом не вичерпується лише тою одною проблемою. Тут приходить ще ціла широчезна проблєма расизму, (до якої ще довернемо), а з практичних зарядженнь уряду, — справа примусової стерилізації, відома нашим читачам хіба досить докладно з голосів преси.

Не бракує в Німеччині осіб, навіть у католицьких клерикальних колах, які вірять в окончательне порозуміння між Берліном та Апостольською столицею. Аргументом „за" є віра в державний розум Гітлера, який доказав уже, що до перемоги радикального напрямку не допустить. До тих осіб належить м. ін. б. віцеканцлер фон Папен, теперішній німецький посол в Австрії, активний католицький діяч та співавтор конкордату.

— Я сам змагав до заключення конкордату з Апостольською Столицею — заявив він мин. року на принятті представників закордонної преси в Берліні. — Передбачуючи можливість різниці поглядів в релігійних справах волів я, щоби ті дискусії відбувалися в рямцях устійненого договору... Ватикан доцінює заслуги, що їх поклав гітлеризм у боротьбі з безбожництвом та комунізмом... Ті радикальні, релігійні кола, що їх виділяють в маси молоді загорільці зпосеред членів партії не здобули підтримки ні партійного проводу, ні уряду.

Але є також між членами уряду люди, які стоять неуступчиво на становищі дотеперішньої інтерпретації конкордату урядом і противляться всяким дальшим переговорам. До цих людей належить в першу чергу міністр пропаганди д-р Ґебальс. Ніхто інший, але він, сказав у своїй промові, що її виголосив 25. червня м. р. в Ессен: „Стоїмо на ґрунті позитивного християнства. Але ми не є ні католиками, ні протестантами, — ми є в першу чергу німцями! Хто через 14 років переходив пекло боротьби за ідею національного соціялізму, той знає, що він сам у собі є своєрідною релігією".

А на пресовій конференції, влаштованій для закордонних журналістів в літі мин. року, сказав

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. Окладинка роботи мистця П. Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1.50.

Дістати можна в друкарні „Демос", Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях.

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНІ
КОСМЕТИЧНІ КУРСИ,
з правом видавання дипльомів
Стефанії Гаврисевичевої
ЛЬВІВ - КОПЕРНИКА 42а II. пов. — Телефон 72-18
приймає записи
При курсах косметичний кабінет „Distinction" чинний щоденно день. — Проспекти висилає Дирекція.
856 9—10

він торкаючись закону про примусову стерилізацію:

— Невже стерилізаційний закон має стати нагло каменем образи? Чи ви, панове, знаєте, що 300 міліонів марок річно коштує державу втримання захистів та шпиталів для ідіотів, дегенератів, дідично обтяжених алькоголіків і т. д.? Якщо Церква прийме на себе утримання цих суспільно зайвих індивідів, тоді ми будемо схильні відступити від стерилізації...

Радикальне крило гітлерівської партії рахує Гебельса своїм. Чи він дійсно у своїй практичній політиці стануть аж на такій небезпечній платформі, покаже майбутнє. Покищо фактом є, що Гебельс не вірить духовенству, а в першу чергу католицькому.

— На мій погляд — сказав він — духовенство не було свідоме обовязків, що на ньому тяжать. Так боротьбу з безбожництвом, як також право в харитативній ділянці лишило воно нам. Католицький центр волів співпрацювати з марксистами.

Гебельс, як арештом цілий німецький уряд стоїть на ґрунті т. зв. позитивного християнства, але не звязаного з ніяким віросповіданням. Це становище годиться арештом з 24. точкою програми національно-соціалістичної партії, що формально досі обовязує. Поняття позитивного християнства має в собі діялектичну двозначність. Перед приходом гітлеризму до влади інтерпретовано собі його різно. На ділі під „позитивним християнством" розуміє ідеольогія гітлеризму позитивне відношення християнства до інтересів народу і держави. („Unter dem Begriff eines positiven Christentums dürfen wir eine Betätigung der Christen in einzelnen und im ganzen verstehen, die der nationalsocialistische Steat von seinem Stand- und Gesichtspunkt aus als positiv anerkennen kann").

Наріжним є сам у собі початком і кінцем („das Erste und das Letzte"), все мусить підпорядкуватися інтересам народу: Церква, право, наука, мистецтво і т. д.

*

Резсумуємо коротко все вище сказане:

В Німеччині тревоже затяжний конфлікт між державою та Церквою. Так католицькою, як і протестантською. Йде про примат держави не лише в політичному, але й духовому житті народу. Релігії залишено лише виконування релігійного культу та строго релігійний вплив на вірних. Християнську етику та науку релігії не витіснено зі шкільних програм навчання, але немає їх у повинній виховній системі. Конкордат ним. уряду з Ватиканом був виключений з тим засадничим застереженням, що католицькому духовенству не вільно у ніякій формі займатися політикою. Передумова виключення політики була поміщена також у точках, де ним. уряд погоджувався на дозвіл існування деяких, точно означених, релігійних товариств. Різниця поглядів на характер діяльности католицького духовенства і згаданих католицьких товариств вже після заключення конкордату була безпосередньою причиною конфлікту, що трівав до сьогодні.

Наївець треба було б згадати ще про протестантську Церкву в Німеччині. Тут уряд, невязаний ніякими двосторонніми зобовязаннями, пішов куди дальше, у куди різкішій формі, намагаючись згуртувати всі протестантські віросповідання в одній, державній, протестантській Церкві. Протестантський синод, скликаний 27. вересня мин. року у Віттенберґу вирішив з ініціятиви уряду тісну централізацію Церкви, підпорядкування її державі та гітлерівській ідеольогії, в. б. військового духовника Л. Міллера вибрав „керманичем німецького, євангельського церковного союзу". Одночасно приділено новому єпископові „церковного комісаря" а диктаторськими повноваженнями та лише-що автономію крайових церков („Ляндесірхен"). Однак усі ті різні зарядження викликали таки реакцію. Баварський єпископ Мейснер та вірtемберзький Вурм зголосили протест та не визнали рішень синоду. За ними стануло величезна більшість населення. В день інтронізації єпископа Міллера, парохи, що були вірні Мейснерові та Вурмові, відчитували в церквах текст протесту, в якому було сказано м. ін.: „Державний єпископ Міллер та його правний дорадник самі виключили себе з християнської громади... Церковний, державний уряд вирішив устрій насильством та свавіллям... Лише Церква, що спирається на Божому слові до думки канону віри Реформатора, може бути законною євангельською Церквою".

Не помогли репресії уряду і треба було піти на компроміси і переговори.

*

З нагоди плебісциту в Басейні Сари, втихомирилася на деякий час релігійна боротьба в Німеччині. Пішли навіть тихі поголоски про вирівнання конкордатових ріжниць у поглядах між ним. урядом та Ватиканом. Скільки в тому правди, — невізомо. Але, коли б навіть так було, то чи релігійні змагання в Німеччині зійшли би до свого кінця?..

Ледви. Крім поміркованої, наказаної обставинами, політики уряду, існує ще в Німеччині неофіційна, але все більше простягнена течія нової расової релігії — нордійського релігійного руху („дер нордішен Ґлаубенсбевеґунґ"). Цьому рухові, незвичайно цікавому у всіх його проявах, а може й політичному для німецького „лавра" хочу присвятити черговий статтю.

Роман Голіян.

Погана погода і вогкість!
КРЕМ НІВЕА
змягчує
тверду шкіру.

Велитенські досягнення.

Грудноші медицини й терапії у СССР.

Часто можна зустрінути в совітській пресі такі назви, такі заголовки окремих статтей з приводу ніби то величезного поступу там у всіх ділянках.

Статті ці завжди ілюстровані майже астрономічними цифрами наслідків цих досягнень... Стосується це цілком і до охорони народнього здоровля.

Цифри, цифри, цифри, і, як висновок — „совітські лікарні навіть не можна порівнювати з дореволюційними"...

Але ось у ч. 13 московських „Известий" є стаття проф. Р. Лурия.

У ній читаємо чорним по білому ось що: в амбулаторіях дуже часто не можна знайти мікроскопу, щоби досліджувати кров, немає урометрів та іншого приладдя, найелементарнішого, що без нього лікар не має змоги достатити правильну діягнозу. Совітські рентгенівські трубки дуже відстають від закордонних, їхня вартість дуже низька. В лабораторіях гострий брак складних реактивів. В аптеках брак вісмуту, кофеїни, кодеїни, борового квасу, рицинового олію, ґліцерини, ментолю, тимолу тощо. Маємо ми — продовжує професор — багато добрих хірургів, а че є в нас гумові рукавички, шовк, добрі ножі, взагалі добрий, цілком звичайний, але конче потрібний інстументарій для операцій? Його немає, як немає навіть хірургічних голок. А ці голі чорні ліжка тікарень із твердими подушками та матрацами, ця надзвичайно кепська білизна в лікарнях, цей майже цілковитий брак перевязочного матеріялу"...

Ні, не варт цитувати статті далі, можемо лише повторити лейтмотив совітських газет — „совітські лікарні навіть не можна порівнювати з дореволюційними"...

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Наша літературна нагорода.

У найближчому числі „Назустріч" 8 членів журі „Т-ва письменників і журналістів" висловить свої думки і враження з приводу останніх нагород, щодо яких вони пороздумлись без великих труднощів. Неодин, почувши ці різні голоси, напевно буде дивуватись, як могло дійти до згоди між ними, а хто знає, що на три нагороди були зголошення сім кандидатів, той може мелянхолійно кивати головою над химерною долею конкурсів. А проте, коли вже вибирувати таке нині ремяне ім'я Справедливости, то нема більше справедливого суду, як той, коли нагорода припадає трьом молодим талантам, які більше потребують кільнасот золотих, ніж лаврового вінка.

Загально говорять про те, що нагорода „Т-ва письменників і журналістів" сильно причинилась журі „Т-ва письменників і журналістів" висловить свої думки і враження з приводу останніх нагород, щодо яких вони пороздумлись без великих труднощів. Неодин, почувши ці різні голоси, напевно буде дивуватись, як могло дійти до згоди між ними, а хто знає, що на три нагороди були зголошення сім кандидатів, той може мелянхолійно кивати головою над химерною долею конкурсів. А проте, коли вже вибирувати таке нині ремяне ім'я Справедливости, то нема більше справедливого суду, як той, коли нагорода припадає трьом молодим талантам, які більше потребують кільнасот золотих, ніж лаврового вінка.

Загально говорять про те, що нагорода „Т-ва письменників і журналістів" сильно причинилась до оживлення літературного руху. Коли у нас до оживлення літературного руху. Коли у нас люди мають на думці ті роки, коли у нас крім молитовників та календарів не появлялось друком, то культури взагалі нічо не появляється друком, то це правда. Годиться подумати, що всі члени журі могли прочитати всі книжки, про які могла бути згадка вже на першому засіданні — краще не називати того числа книжок, які заслуговують на назву літературних. Це лектура на два-три тижні, а рік має таких тижнів 52.

„Суспільність", „громадянство", „література" — страшенне любимо такі сильні слова. Зібрали — страшенне любимо такі сильні слова. Зібрали громадянство-робітники перед війною за рік 1500 зол. і громадянство переконане, що за такі гроші можна обеспечити літературний рух. Мало хто знає, що навіть видати одні книжки. Як деякі автори не мають виглядів бодай на 1000 зол. нагороди, важко їому починати розмову з видавцем, якому міг би сказати: „Коли дістану нагороду — половину з неї звертаю Вам за кошти друку".

Живемо у спортовій добі. Маємо вже земляків, що грають у тотализатора, ломлять собі ноги на лещетах і ждуть льотерійної вигри, нач дня виволення. Чи можна уявити собі, щоб раз на рік перед 22-ма січня бодай 1000 інтелігентів цікавилось у нас висліком літературної нагороди і побивалось об заклад? Видавці, автори та читачі могли би брати участь у тій ломиголовці, для якої не треба більше грошей, як до бріджа; досить зазнайомитись із 5 книжками, беручи до помочі оцінки, що появляються у пресі. Хто зна, може між нашою сметанкою можна би найти навіть таких, що допомогли би видати неодному авторові книжку. Пригадайте, скільки наших патріотів і скільки тисяч вложило у вслві ґазетки та видавництва, не зважаючи навіть, чи вибрані ними редактори вміють скласти речення без пяти помилок!

Неодин наш інтелігент буде дивуватись, що це вперше прізвища деяких нагороджених. Може він мати ілюзію, що це таке багатство нашої літератури: минулого року пять прізвищ, цього року шість — усі інші. На жаль, історія літературного руху в Галичині вказує на те, що сотні авторів, які мали добрий дебют, задовольнились ним першим успіхом і носили на грудях вирізки з перших похвальних рецензій. Так і залишились дебютантами все життя.

Усі нагороджені цього року полетіли дебютувати, коли пізнати, що те, що дали вони досі, більш бліскі таланту, ніж твори. Хоч деякі з них пробують засвоїти собі форми та ідеї сучасної літератури, твори їх таки ще досі далекі від того всього, що нам сучасна добе — й долій, і

виглядів бодай на 1000 зол. нагороди, важко їому починати розмову з видавцем, якому міг би сказати: „Коли дістану нагороду — половину з неї звертаю Вам за кошти друку".

Живемо у спортовій добі. Маємо вже земляків, що грають у тотализатора, ломлять собі ноги на лещетах і ждуть льотерійної вигри, нач дня виволення. Чи можна уявити собі, щоб раз на рік перед 22-ма січня бодай 1000 інтелігентів цікавилось у нас висліком літературної нагороди і побивалось об заклад? Видавці, автори та читачі могли би брати участь у тій ломиголовці, для якої не треба більше грошей, як до бріджа; досить зазнайомитись із 5 книжками, беручи до помочі оцінки, що появляються у пресі. Хто зна, може між нашою сметанкою можна би найти навіть таких, що допомогли би видати неодному авторові книжку. Пригадайте, скільки наших патріотів і скільки тисяч вложило у вслві ґазетки та видавництва, не зважаючи навіть, чи вибрані ними редактори вміють скласти речення без пяти помилок!

Неодин наш інтелігент буде дивуватись, що це вперше прізвища деяких нагороджених. Може він мати ілюзію, що це таке багатство нашої літератури: минулого року пять прізвищ, цього року шість — усі інші. На жаль, історія літературного руху в Галичині вказує на те, що сотні авторів, які мали добрий дебют, задовольнились ним першим успіхом і носили на грудях вирізки з перших похвальних рецензій. Так і залишились дебютантами все життя.

Усі нагороджені цього року полетіли дебютувати, коли пізнати, що те, що дали вони досі, більш бліскі таланту, ніж твори. Хоч деякі з них пробують засвоїти собі форми та ідеї сучасної літератури, твори їх таки ще досі далекі від того всього, що нам сучасна добе — й долій, і

тинів, конфліктів та ідеалів. Не робимо їм з цього докору, а вказуємо тільки на характеристичну рису молодих талантів — самотних у своїй праці, що радніше втікають від нашої нинішньої дійсности, ніж придивляються до неї оком її учасників.

Що значить матеріяльна і моральна підтримка для молодих талантів, знають тільки ті, що самі її потребували. Що значить розвиток літератури, знають теж тільки ті, що з її розвитком звязували власний. Тимто і ці таланти і ця література змагають у Галичині від довгих-довгих літ. Нехай ніхто не сміє говорити про матеріяльну скруту нашої інтелігенції. Як довго книжка не стала для неї такою самою необхідною потребою, як чиста сорочка, цигарка свята у веселому товаристві, або десь-колись вінова програма, так довго книгарні повинні би продавати оселедці і талановиті автори писати реклями для торговельних фірм, ясно — не різних, коли хотять з цього жити.

„Літературна продукція", „творчість", „творчість" — які претенсіонально надуті слова! З найбільшим пусвітлим авторів видавців і приватних жертводавців повинилося у нас ні світ божий кільканадцять книжок, які можна прочитати без терпцю і терпіння. Яке щастя, що видавці та критики ні з Берлїну, ні з Парижа, ні з Льондону не пишуть до нас, щоб привлекти їм народжені твори, щоб могли про їх читати, а може й перекладати. Коли саме нова одна із наймолодших польських письменників востріг собі статут що новородженої у нас твори, треба було його дуже обережно підтримувати, що не зможе не така лектура, як він собі уявляв.

Наші книжки, як і наші автори, бідні своїми, ніж [illegible].

———o———

Цікаві ще в тому числі газети нотатки управителя Кремлівської аптеки. Трапляється, каже він, що по всіх аптеках Москви щезає вата чи марля, що по всіх аптеках Москви не можна дістати амоняку чи рицини. В Москві цілковитий брак аптечної посуди. В Москві дуже часто по всіх аптеках не можна дістати наркози, щоби зробити негайну операцію...

Кажуть — закінчує дотепно-меланхолійно цей управитель — „точно, як в аптиці", а спробуйте ви дістати денебудь у московській аптиці звичайну аптичну вагу...

Справді велитенські досягнення..

Про законні вимоги при уладжуванні вистав, забав, концертів, академій, відчитів, фестинів і прилюдних збірок довідаєтеся в календарі „КРИНИЦЯ"
Ціна зол. 1·80.
Можна набути у Видавничій Спілці „Діло"
та у всіх книгарнях.

З українського життя на Дал. Сході.

Довший час не діставали ми газети „Манджурський Вістник", якої кожна посилка приносила чимало вісток про життя нашої кольонії в новій манджурській державі. Аж ось знову принесла нам почта кілька чисел і з них довідуємося, що „М. В." виходив деякий час неправильно з уваги на зміни в друкарні, в якій він друкується. Як усе, так і в тих числах, що їх нам тепер вручили, є чимало цікавого. Дещо подаємо нижче для інформації наших читачів.

ЗАЛІЗНИЧНИКИ УКРАЇНЦІ МОЖУТЬ ЗАЛИШИТИСЯ ДАЛЬШЕ НА СЛУЖБІ.

Як відомо, большевицький уряд урешті договорився з японцями і відступає їм т. зв. східно-китайську залізничу лінію за гроші й товари. Саме це останнє не дуже тішить Москву, бо „товари" — це дуже плинка вартість, а ввесь договір (як знаємо це з одного допису п. **Отмара з Москви,** друкованого в „Газеті Польській") дуже зручно зредагований японцями. Та якби там не було, „трансакція" формально полагоджена і „червоні залізничники" мають виемігрувати.

Українська національна кольонія старається залізничників-українців задержати дальше на старій роботі. За це напевно вони їй вдячні, бо ледви чи багато охочих є закоштувати щастя у „комуністичній" державі. Управління Українського Нац. Дому переводить тепер реєстрацію залізничників, маючи запевнення міродайних чинників, що вони зможуть залишитися. Про цю реєстрацію говорять нам великі оголошення в „Мандж. Вістнику".

Зновуж „Спілка Українських Емігрантів" старається виробити для українців, що втікли з „червоного раю", посади на місце тих, які будуть звільнені чи самі вступляться. „Кожний українець, який має відповідну спеціяльність та бажає працювати на залізниці (читаємо в „М. В."), повинен зареєструватись у „Спілці У. Е.", бо тільки тоді вона зможе про нього турбуватись за заробіток на залізницях".

НА КОРДОНАХ МАНДЖУРІЇ БОЛЬШЕВИКИ БУДУЮТЬ ФОРТИФІКАЦІЇ.

У „М. Вістнику" з 18. грудня 1934 р. читаємо у статейці п. н. „На Зеленій Україні" між іншим ось-що:

По всіх кордонах радянці будують ріжні фортифікаційні будови, котрі звичайно в них зазначуються окремими числами, а саме „стойка №...." Для будови цих фортифікацій-укріплень уживають вони не тільки військові частини, але й то головним чином) невільників із концентраційних таборів, **більшість яких складають українці.**

„УКРАЇНІЗАЦІЯ" НА ДІЛІ. — СЕЛЯНСЬКІ САБОТАЖІ.

В іншому числі згаданої газети, серед вісток із Зеленої України, читаємо таке: Останніми часами радянська влада на Далекому Сході (Зелена Украіна) все більше поширює свою пресову службу, починаючи видання ріжних провінціяльних газет, серед яких є кілька газет, що їх видають МТСтації. Цікаво занотувати, що серед цих газет, що призначаються виключно для селянського населення, нема **ні одної української газети.** Також сьогодні зовсім не відомо, чи виходить у м. Хабаровську український часопис „Соціялістична Перебудова", про котру у свій час вся радянська преса Далекого Сходу багато писала.

В той-же час виходять часописи китайською, корейською та велика кількість московською мовою. Дуже гарно, що українською мовою комуністи не промовляють до нашого селянства Зеленої України — кінчить оцю вістку редакція „М. Вістника".

Взагалі українське селянство на Зеленому Клині дуже ворожо ставиться до большевицької влади. „Хлібозаготовки" зустрічаються з великим спротивом селян і виконані по офіційним даним ледви на 40 відс. передбачених планів. В останніх числах „Амурск-ої Правд-и" особливо багато прізвищ українців, яких обвинувачують у саботажі, дезерції, „крадежі" державного майна, тощо.

МИСТЕЦЬКІ ІМПРЕЗИ І ТОВАРИСЬКЕ ЖИТТЯ ХАРБІНСЬКОЇ КОЛЬОНІЇ.

З „М. Вістника" довідуємось теж, що товариське життя українців у Харбіні живе й цікаве. При кожній нагоді — чи є це свято Покрови, яке козацьким звичаєм визнано там усенародним святом української нац. кольонії в Манджурії, чи зустріч Нового Року, а то й звичайний суботник — сходяться українські громадяни і за шклянкою чаю мірять, як зростають їх зорганізовані сили.

Крім того постійно грає в Харбіні **український театр.** Репертуар майже виключно побутовий (Наталка Полтавка, Запорожець за Дунаєм, Хмара, тощо). З кінцем січня ц. р. має відбутись заходом редакції „Мандж. Вістника" **вистава української преси і книжки.** Місцем вистави буде величавий Нац. Дім, який відвідують (як читаємо в „М. В.") не тільки українці Манджу-Го, але також численні журналісти-чужинці, а також представники ріжних чужих установ.

У **харбінській радіостації** часто лунає українська мова. Радіовечорі влаштовує редакція згаданого вже українського тижневика. Йдуть виклади (пп. Світа, Мілька й інших) та концертові точки. Теми викладів здебільша патріотично-виховні.

Север.

Ширіть наш часопис!

4.800 міліонів долярів на публичні роботи.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Палата репрезентантів по дискусії над проєктом закону признала урядові квоту 4.800 міліонів долярів на започаткування великих публичних робіт, які дадуть працю три і пів міліонам безробітним.

Франція домагається пацифікації.

ПАРИЖ, ПАТ. Французький уряд звернувся до абісинського з домаганням перевести пацифікацію того племени, яке відповідає за вбивство інж. Бернара і французьких міліціянтів у Сомалі.

Смар до лещат „Сільва"
зїздовий універсальний („Мікс") ліпняк дають запоруку доброї їзди. — Гумовий трак до лещетарського взуття. Жадайте всюди!
Львів, ул. Бандурського ч. 5.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 9

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Проф. Іван Вахнянин був найвизначнішим діячем у Стрию, ініціятором усього, що досі тут зроблено, душею кожного національного почину, щирим і безкорисним національним робітником, що поклав тут уже перед мною значні заслуги. До того була це людина рідкої доброти серця, неоцінений як приятель, сердечний як товариш. Усю його діяльність характеризувала при тім незвичайна скромність. Він був майже всюди, в багатьох організаціях та установах головним діячем і фактичним провідником. Одначе не хотів приймати ніколи належних йому почесних становищ, а все віддавав їх іншим, за котрих відтак робив і трудився. Основник і фактичний провідник „Руського Касина" в Стрию, що було огнищем товариського і національного життя, займав там довгі роки лише скромне становище секретаря і щойно з трудом удалося мені переконати його, щоби прийняв уряд голови. Його хата була першим українським домом у Стрию. Тому горнулися ми всі і находили все сердечне тепло і гостинність. Приязнь тих людей мусіла бути справді для кожного цінна. Зазнали її й ми обоє і дорожили нею все за останніх хвилин життя обоїх тих громадян, яких нам доля позволила пережити. Та память, добра і вдячна память про них, живе ще й досі.

Вірним товаришем і сподвижником Івана Вахнянина був о. Юліян Федусевич. Разом вони оба розпочали ще перед роками народню роботу в Стрию і поклали підвалини під будучу працю для нас, пізніших робітників. О. Федусевич був людиною дуже поважаною і поважною та притім горячий патріот і невтомний народній діяч. До кожного почину прикладав він радо руки і взявшись за якубудь працю, він її послідовно, докладаючи всіх своїх сил. Там, де він був, можна було мати певність, що справа ведеться реально, певно й солідно. Була це для кожної справи дуже добра і певна фірма. Цінили його не лиш ми, українці, але й чужі. З його словом рахувалося ціле місто. У приватних відносинах був він і його подруга не менше, як Вахнянини, людьми великої доброти, а їх приязнь неоціненої вартости. Кого вони любили і кому були прихильні, того окружали справдішньою опікою і давали фактичні докази своєї приязни на кожному кроці, не лише словами, але й ділами. Я був в тому щасливому положенні; повних вісімнацять літ мого побуту в Стрию, що зазнавав їх приязнь і щирої опіки. А були це люди не лише щирі, але й дуже розумні і практичні, повні здорового, життєвого тверезу.

Я прийшов до Стрия в невідрадних матеріяльних відносинах, і хоч успіхи моєї фахової праці були відразу досить значні, то все таки довгий час не міг я певними ногами стануги на ґрунті. Покійного Федусевича це нетерпеливило, бо рад був найскорше побачити мене в добрих відносинах, а передусім бажав він, щоб я якнайскорше купив собі площу і побудував власну хату. Та на це не було в мене довший час потрібних засобів. Доходи з канцелярії, особливо в перших роках, заки у Стрию заведено окружний суд, були незначні і дрібні. Був це дрібний денний торг, який приносив невеличкі денні приходи. Покійний Федусевич допоміг мені найперше затягнути при помочі своєї поруки позичку, за яку я купив площу, а відтак щоденно через свого сина, що був у моїй канцелярії мундантом, забирав частину денних доходів і капіталізував у себе так довго, доки не прибиралася сума, з якою можна було зачати будову. Як практична й досвідна людина, бо й сам для себе вибудував дім, помагав мені в тім ділі, давав ради і наглядав за роботою. Його помочі завдячую, що до восьми літ прийшов я до власної, дуже гарної хати. Такий був це приятель, і то не лиш у цій одній справі, а й у багатьох інших, особливо нещасливих, які обильно сипалися на мене в моїм родинним житті.

(Далі буде).

Із судової салі.

Український лікар скаржить „Просвіту"!

25 зол. за лікарські відвідини — претенсія на 6.900 зол.!

Сьогодні, 25. січня, у цивільному окружному суді у Львові, відбулася вже четверта з черги надзвичайно цікава і — правду кажучи — дуже прикра розправа: український лікер процесується з „Просвітою" за гонорар за лікування одного просвітянського добродія, (що в часі лікування помер), при чому ставить такі високі вимоги, що *не можна було дійти до ніякого порозуміння* мировою дорогою та мусить вирішувати справу суд.

Річ ось у чому:

Громадянин *Йосиф Мійський*, маючи 86 літ та перейшовши у своєму житті всякі недуги, м. ін. ампутацію ноги, поклався в останнє до ліжка в половині червня 1933. року. Хворів до кінця жовтня, около 4 і пів місяця, з того два останні місяці лежав нейритомний. Лікували його спершу інші лікарі, м. ін. д-р Т. Бурачинський, який теж, будучи перетяженний працею, передів цього пацієнта молодшому лікареві д-рові *Осипові Берестові*. Д-р О. Берест дійсно п. Мійського лікував. За час, коли пацієнт був ще при памяті, д-р Берест дістав від нього 820 зол., що виходить по 10 зол. денно. Нині д-р Берест заявляє, що це був тільки *зачет* на рахунок належного йому гонорару і домагається виплати по 25 зол. за візиту, при чому предкладає претенсію, що в деякі дні бував у недужого по кілька разів. Виходить за деякі дні недуги п. Мійського по 100 зол. денно. Свою претенсію звертає д-р Берест до спадкової маси, а що пок. Йосиф Мійський записав маєток „Просвіті", претенсія торкається Товариства „Просвіти". Всю свою претенсію д-р Берест (один із наймолодших лікарів у Львові!) вирахував на 6.900 зол., а відраховуючи 800 зол., які дістав від небіщика, 6.100 зол., при чому ще й домагався цієї суми готівкою. Звичайна річ, „Просвіта" такої вимоги не могла виконати і справа опинилася перед судом.

Справу в суді провадить суддя *Гірш*, д-ра Береста заступає адв. д-р *О. Павенцький*, „Просвіту" заступає адв. д-р *Кость Паньківський*. Суддя від себе звернувся до Лікарської Палати за опінією. І ось сама Лікарська Палата відповіла, що д-р Берест поставив „зависокий гонорар"; приймаючи інформації д-ра Береста щодо скількости візит, способу лікування та викопувань біля недужого чинностей, Лікарська Палата признала д-рові Берестові по 12 зол. за візиту, так, що *обмалює* претенсію д-ра Береста з 6.900 зол. до 4.300 зол. Відраховуючи згаданих 800 зол., Лік. Палата признає за д-ром Берестом (на підставі даних, які він подав як після смерти пацієнта) — 3.500 зол. „Просвіта" хотіла виплатити д-рові Берестові 1000 зол. готівкою, не пересуджуючи спору, — д-р Берест цю готовість відкинув, вбачаючи у пропозиції „Просвіти" бажання ліквідувати його претенсію тією сумою.

З нинішньої розправи довідуємося, що безперечно недуга пацієнта змушувала лікаря стосувати прикрі заходи та вимагала частіших відвідин. Д-р Берест впевняє теж, що мав і готівкові видатки для недужого, разом на яких 50 зол.

Але з другого боку на цілу ту справу кидає характеристичне світло зізнання голови „Просвіти", д-ра *І. Брика*. Отож д-р І. Брик, який часто відвідував пок. Мінського, застав при ньому д-ра Береста всього щось один раз. Зрештою д-р Брик признає, що д-р Берест лікував покійного діяча, але завважує теж, що покійний мав дуже дбайливу опіку в особі вірної йому прислуги. Раз прийшов д-р Берест до „Просвіти" і спитав д-ра Брика, чи має дальше лікувати п. Мійського, бо той йому вже не платить. Це було тоді, коли стан пацієнта був уже цілком безнадійний. Д-р Брик поручив, очевидно, дальше опікуватися людиною, яка записала свій маєток „Просвіті", *але звернув* д-рові Берестові увагу, що надалі платитиме вже „Просвіта" культурно-освітня установа, і тому просив взяти той момент під увагу при предложенні рахунку. Д-р Берест запевнив, що після закінчення лікування вони якось уже погодяться. (Про свою таксу 25 зол. не згадував, бо коли б згадав, то напевне д-р Брик був би йому подякував.) Після смерти п. Мійського д-р Берест ніякого рахунку „Просвіті" не предложив. Зателефонував до „Просвіти" раз лише д-р Ст. Шухевич, що *д-р Берест жадає около 3.000 зол., а коли тої суми не дістане, то взголосить до спадкової маси претенсію на 6.000 зол!!* Подрібного рахунку „Просвіта" від д-ра Береста і досі не дістала. Товариство мало все тенденцію полагоджувати всякі спори мирово, не допускаючи до процесу. Однак д-р Берест домагався всієї суми готівкою, а „Просвіта" готівки не має.

Колись хто думав би, що „Просвіта" загорнула від пок. Міського великі маєтки і торгується за висоту гонорару лікаря покійного, то для *голошення* слід зазначити ось що: Покійний Йосиф Мійський був власником маєтку Тискова, пов. Лісько, на межі Бойківщини і Лемківщини. Є там ок. 500 моргів полонини, ліса і поля („дрібного") — всього разом. Комісія оцінила той маєток на яких 75.000 зол., але та вартість дуже релятивна: бо Тискова лежить на 40 кільом. від залізниці і напр. експльоатація частини здорового ліса (частина має лише опалову вартість) цілком не калькулюється. Крім того „Просвіта" має процес за уневажнення заповіту, — другий процес за зворот інвестицій п. Г. у висоті 60.000 зол., третій процес — проти п. Г. передачу їй маєтку, — так, що д-р Берест може рахувати, на випадок виграної, тільки на закінчення всіх тих процесів і на те, що залишиться у руках остаточного власника Тисковой. Покищо той маєток вимагає лише вкладів, — готівки не дає ніякотісінької. Громадський лежаг, кількасотдолярів, пішов на уладження похоронів.

Судія заповів оголошення присуду на 5. лютого, 9. год. рано.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

Трагедія А. Крушельницького.

ЗБОЖЕВОЛІВ У БОЛЬШЕВИЦЬКІЙ ВЯЗНИЦІ?

Львівська соціялістична **„Трибуна Роботича"** в найновішому числі подає:

„Як повідомляють із Києва, проф. Антін Крушельницький, відомий письменник і останньо комуністичний діяч у Львові, сидячи у київській вязниці, мав збожеволіти..."

Далі пише згаданий часопис про київський суд і про трагедію родини Крушельницьких, а врешті кінчить:

„Розстріл двох синів, меч Уншліхта над своєю головою, врешті думка про страшне положення жінки, синової та її дитини, — яких він вислав до Большевії, — розстроїли нерви старого Крушельницького до того ступня, що збожеволів...

Справді, страшна трагедія старого професора та його рідні...

А з якою-ж то надією їхала ціла родина Крушельницьких до своєї батьківщини, що є тепер під управою Постишевих, Косьорів і ріжних Уншліхтів!"

*

Потвердження вістки про те, що проф. Антін Крушельницький збожеволів у большевицькій вязниці, не маємо, але та вістка не така вже неправдоподібна. Трагедією родини Крушельницьких займається теж стаття у найновішому (3.) числі варшавського **„Бюлетину Польско-Українського"**, де зазначено влучно, що це не тільки трагедія кількох збаламучених і заслиплених комунізмом одиниць, але й трагедія української політичної думки, якій судилося було перейти через гегемну мук народу і дозрівати щойно „під стенкою", серед гуку смертоносних стрілів. Після ширшого нарису ролі А. Крушельницького у політ. житті Галичини, зазначено там далі, що „по вбивстві Кірова в першій половині грудня м. р. арештовано цілу родину Крушельницьких, а 15. грудня 1934 розстріляно двох синів: Івана й Тараса. Справу батька залишено до „доповнення слідства". Залишили при житті Антона Крушельницького, засуджуючи його на сто разів гірші муки, ніж смерть від куль чекістів: бо щож мусить діятись у душі того високого худого старця, коли днями й ночами перебуває у вязничній келії з думкою, що то він, тільки він, завдяки своїй ідеї, своїм переконанням, своїй вірі в „міжнародню солідарність пролетаріяту", завдяки своєму довірю до диктатури пролетаріяту в Совітськім Союзі і спасенности правління Постишева для духової і матеріяльної культури України, завдяки своїй упертости і завзяттю — що то він розстріляв своїх улюблених синів і знищив усю родину!"...

А на закінчення тої цікавої статті читаємо:

„Історія Крушельницьких не є винятковою подією в минулому України. Адже і Гонту і Залізняка полк. Гурев запросив до себе, як своїх союзників на бенкет, — щоб їх підступно розброїти, звязати і видати. Таксамо останнього кошового отамана Петра Кальнишевського російський ґенерал Текелій запросив „у гості", — щоб його скувати й відіслати до Москви, а звідти до... ославлених не від нині — Соловок. Подібних прикладів знає історія українсько-російських відносин без числа; підступні заходи, щоб здобути приязнь, розправа з безборонним ворогом, одиноким тріхом якого була віра в чесноту здогадного союзника — це старі і випробувані на Сході методи. На сході російським...

„16. грудня російські большевики розстріляли не Крушельницьких, але ідею українського родянофільства. Враз із могиканами тої ідеї опинився „під стенкою" наївна, з розпуки зроджена віра, що в опертї на Росію може цвісти й розвиватись українська культура. Розстріляно ту наївність, бо вона слушно належить до дрібноміщанських пережитків, бо віра в джентельменство і бодай примітивну справедливість чи льояльність супроти власних прихильників — є витвором ментальности европейського Заходу".

Протест львівського робітництва

ПРОТИ ТЕРОРУ НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ

Дня 20. січня ц. р. відбулася у Львові в товаристві „Праця" святочна академія у честь померших діячів цього товариства. В академії взяли участь члени товариства, представники ріжних робітничих професійних союзів та політичних партій. Реферати виголосили: п. **О. Фодьмес**, голова „Праці" та ред. **І. Квасниця**. Відтак промовляли представники ріжних установ.

Останній говорив п. **Буняк** про кривавий терор на Сов. Україні. Жертвами цього терору — сказав промовець — падають люди навіть зовсім невинні, що стоять осторонь усякої „контрреволюції". Їх вина хіба така, що, хоч комуністи, почувають себе... українцями.

Одною з таких жертв є відомий у Львові український письменник і соціялістичний діяч, **Юліян Бачинський**, що перед кількома роками покинув ес-деків і перейшов до компартії. Виїхавши на Україну, Бачинський „по довгій" дістався під польський суд у Львові, який засудив його на рік вязниці. Відсидівши кару, виїхав він на Сов. Україну і там відразу вдав у руки московської чрезвичайки. І Бачинському грозив розстріл разом з його товаришами. Та суд відложив справу Бачинського і 8 обвинуваченних до „додаткового" слідства. Бачинський справді ще живе в київській вязниці, але меч Уншліхта (предсідника суду) висить над його головою на тоненькій ниточці.

Промовець в гострих словах іменем українського соціялістичного робітництва заложив **протест проти кривавого терору на Совітській Україні**, якого одиноюю метою є зовсім винищити свідомий український елемент.

Цей протест присутні робітники грімко заплявзували серед окликів: „Геть з терором!", „Домагаємося звільнення політичних вязнів на Україні!", „Гайдьо Постишевим на Уншліхтам!" і т. д.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

До замітки „Чи і Краків прилучать до лемківської адміністратури".

Вияснення о. В. Кузьми.

У справі статейки, уміщеної в „Ділі" ч. 16 з 22. І. 1935 р. н. п. „Чи і Краків прилучать до лемківської адміністратури?" — дістаємо від о. В. Кузьми таке вияснення: Неправдою є, що ем. духовник польських військ о. Василь Кузьма старався дістати парохію в Кракові, а правдою є, що сам Преосв. Коциловський поручив о. В. Кузьмі внести подання в справі надання йому парохії в Кракові. Неправдою є, що поважна частина місцевих парохіян заявилась проти його кандидатури, а правдою є, що лише кількох парохіян і парохіянок збаламучених непочитальним, як твердять самі тоті парохіяни, п. Скварчинським і тим cui prodest вислали на письмі до Преосв. Коциловського, безпідставні очернення і Преосв. не даючи можности опровинути закидів, не умістив о. Кузьму в терні.

Неправдою є, що о. Кузьма в 1923 р. зголосився добровільно як перший до польської армії, а правдою є те, що містить у собі слідуюче письмо: „Ч. 1700/270/Л. До Всечесного о. Кузьми Василя, сотрудника Преображенської Церкви у Львові. Курія Єпископська польських військ у Варшаві просить о безпроволочне назначення військових капеланів для вояків грекокат. обряду особливо зі огляду на непожадану опіку духовенства православного так військового як і цивільного. Митрополичий Ординаріят призначає Вас на такого капеляна. В тій цілі маєте зголоситись безпроволочно у Преосвященного Єпископа Перемиського і просити, щоб предложив Курії Єпископській П. В. в Варшаві Вас на такого капеляна. Від гр. кат. Митрополичого Ординаріяту у Львові дня 2. марта 1923. (—) Бачинський". О. Кузьма як карний духовний воїн сповнив приказ своєї влади, стрінувся зі сердечним приняттям зі сторони Преосв. Коциловського, а навіть з одушевленим окликом: „Отче! Ви рятуєте честь моєї дієцезії. Жертви Вашої я не забуду до смерти". Вкінці неправдою є, що о. др Масюх звернувся до о. Кузьми з предложенням співпраці з ним, а правдою є, що о. Кузьма досі з о. др Масюхом ані устно ані письмено не зкомунікувався, а колиб о. др Масюх з таким предложенням звернувся, о. Кузьма радо посвятить усе своє знання і життєвий досвід апостольській праці серед наших заблудших братів-лемків.

В надії, що Вп. Пан Редактор в імя правди умістить повище в найближчому числі „Діла" остаю з найглибшою пошаною

о. В. Кузьма, Краків, вул. Барська 17.

Дешеві білі дні

з 40% зниженє дає уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — **15.000 штук полотен** по цінах нижче фабричних.

Наради над буджетом мін. внутр. справ.

Буджетова комісія сойму обговорювала 24. п. м. буджет мін. внутрішніх справ. Референт цей буджет пос. Повчек, який зазначив на вступі, що хоч буджет цього міністерства передбачує 19,678.000 зол. прибутків і 198.168.000 зол. видатків, то видатки пересічного мешканця Польщі на це міністерство змаліли з 8.06 у 1930/31 на 5.91 зол. у проекті. З черги обговорив промовець самоврядні вибори, стверджуючи, що хоч у них були випадки надужить, то тільки спорадично та заявив, що віддоволення самоврядів йде дальше корисно. Відмітив теж референт зручливість конскрипційних комісарів та велику й корисну для Польщі роботу КОПу, та зложив поклякання до життя держ. будівельної ради й нового будівельного закону.

З черги говорив сам міністр внутр. справ Зиндрам-Косцялковський. Зазначивши, що нижчий від проектованого буджет вже бути не може заявив міністр, що міністерство виробило новий проект поділу на воєвідства, що праця старостів і воєвод дуже важка, що врешті між засобами и завданнями служби безпеченства є велика диспропорція: На поліцію призначено у буджеті всього 141 міл. зол., в порівнянні зі станом 1926 р. змалів стан поліції на 5.000 старших урядових, а ті вибори є найнижчі з усіх европейських держав: В Польщі припадає один поліцай на 867, в Італії на 647, а в Німеччині на 485 мешканців. Дисципліна в Польщі стоїть високо і всі злочини караються суворо, а відношення до політичних проблем обіцяв міністр зясувати на пленумі сойму. Та хоч госп. положення важке, безпека в Польщі не погіршилася. В останніх літах перевела поліція масову ліквідацію нелегальної зброї та паралізувала дальшу акцію комуністів. Якщо йде про поведінку поліції, то вона має 3 засади: рішуче паралізувати всяку антидержавну акцію, побирювати всякий терор та вживати відповідних засобів проти злочину, від превенції до репресій включно. Нарешті міністр говорив про самовряд, вибори до нього та фінансові справи самоврядувань.

В дискусії над промовою міністра говорили пос. Станішкіс, Богуславський, Бжуска, Четвертинський, Лянгер, Пепловська і **пос. О. Луцький**, що обговорив ліквідацію українських установ, створювання сокальського кордону, нехтування автономії Сх. Галичини, масову відповідальність і постійну акцію в напрямі відсунення українців з урядових становищ. Цю промову пос. Луцького надрукуємо окремо.

Послові Луцькому відповідає скандально пос. Скрипняк з волинського українського клюбу ББ, який стверджуючи, що теперішний уряд дбає українців дуже добрий і має свою політику у відношенні до українських справ, заявив дослівно: „Маємо відвагу голосити, що тільки в Польщі має український нарід загарантовані всі права національного і культурного розвою".

Забрав теж ще голос в дискусії посол Бітнер і кс. Шидельський, який до промови посла Луцького заявив: „Напрямна української політики до Польщі — це ненависть. Пригадую вам українські терористичні замахи, яких Польща не може толерувати. Поляки не хочуть розбивати українського народу, але політиці українців, що є політикою ненависти й негації, уряд мусить протиставитись". Крім цього говорили пос. Четвертинський, Христовський, Галіца-Розмарін і **пос. Матчак** (про відношення адм. влади до населення); врешті **пос. Луцький** вияснив, що його партія має по меті не загострювати, а нормалізувати відносини.

Свято 22-го січня у львівському „Лузі".

В обширній залі львівського „Лугу", прибраній національними і луговими емблемами, зібралися вечором 21. січня ц. р. дві сотні молодих луговиків (чок) із своїми четарями на чолі. Бадьорі й веселі лиця, зодягнені в приписані лугові однострої, виструнчилися в два ряди в рухливій світлиці. По одному боці луговики в однострою, по другому луговички в національних одягах. На всіх лицях малювався врочистий, погідний настрій.

Точно в год. 8-ій увійшов у світлицю голова „Лугу" др *Р. Дашкевич* у товаристві членів Лугової Старшини і запрошених гостей. Пролунала коротка лугова команда „Помір" і браві луговики й луговички, наче непорушний мур, вдивляються бистро в свого отамана. Голова прийняв звіт четарів першої чети. Знов коротка команда „Спочинь" і виструнчені ряди, не змінюючи своїх місць, хвилину спочивають.

Голова др Дашкевич, легко схвильований, пояснив у популярній формі велике значіння в найновішій новій історії двох незабутніх дат — 22. січня 1918. і 22. січня 1919. року. Згадавши славні геройські подвиги УСС. вливав віддавних йому луговиків і луговичок гартувати свої тіла й душі для вірної служби й жертв українському народові.

Знов різка команда „Помір". Четар першої чети Мягчак виступає на середину та дзвінким і виразним голосом відчитує IV-тий Універсал Центральної Ради. Всіх сторгає врочистий, поважний настрій. Ніхто не ворухнеться, голови не повернуть, навіть віддихи немов прининені. Слухаючи, всі переживають у споминах великі історичні хвилини й події, що трапляються в житті народу раз на сотки літ.

Кінець універсалу. Команда „Спочинь". Домінує напівтемне бадьорий гимн Лугу „Об. у лузі червона калина".

Луговики в одну мить розставили крісла й посідали, щоб вислухати реферат про 22. січня в історичній традиції українського народу. Перший промовив рел. *Гр. Гладкий*. Обговоривши в історичній перспективі великі дні нашого державного відродження в 1918—19-их роках, закінчив свої виводи висновком, що великі криваві змагання й жертви тих великих днів не пішли на марне. В народі поширилася національна свідомість, пробудились державницькі інстинкти. Українська проблема стала вже в усьому світі найпопулярнішою й чесне своєї... історичної звичайно популярна й чесне своєї... історичної черги. На закінчення взивав луговиків (чок), щоб не звертали уваги на отупілість громадянства, не падали духом під вагою моральних перешкод, але вироблали в собі силу тіла й духа та чистих національних характерів для гідної зустрічі нових великих подій. Прохав молодих юнаків зберегти вірність традиції УСС, їх чистим задумам і героїчним учинкам.

Від Української Парляментарної Репрезентації та Центрального Комітету УНДО промовив посол *С. Хрущький*. Згадавши сумні та світлі моменти нашого недавнього минулого, сказав, що почувається нині щасливим серед молодих, ідейних і здисциплінованих луговиків (чок). Вони є живим запереченням відвічної нашої національної недуги — анархії, непослуху й руйнуючого отаманства. Вірять в краще завтра народу, лише вся наша ідейніша молодь піде слідами нинішніх луговиків (чок).

Решту вечора заняли хорові продукції львівського „Лугу" й деклямації творів Олеся.

Закінчив це симпатичне, вельми настроєве свято дня. *І. Юнашка*. Він запевнив представників нашого національно-політичного проводу, що „Луг" буде завжди вірний ідеї дисципліни й чистоти служби народній справі. Луговики стежать пильно за працею нашого політичного проводу та мають повне довіря до всіх його постанов. Стоячи осторонь від активної партійної політики, луговики все стануть по боці тих, що чинно й позитивно служать державно-незалежницьким змаганням українського народу. „Луг" ніколи не зійде зі шляху конструктивізму, бо тільки в конструктивній і творчій праці лежить повна запорука, що найвищі національні ідеали українського народу здійсняться.

Свято закінчилося відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Боротьба за нагороду Нобля.

ПРАГА, 25. 1. ПАТ. У звязку з вістками, що збираються висунути кандидатуру Гітлера до мирової нагороди Нобля, „Народні Осьвободжені" пишуть, що таку нагороду повинен дістати не Гітлер, але хтось з державних мужів, що зрятували горіх европейський мир. Часопис вичисляє заслуги Бенеша, Ефтича, Лявала і Літвінова.

Криваві бої в Китаю.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Агенція Райтера повідомляє, що підчас бомбардування японськими військами Чагару було 50 убитих і ранених, головно зпоміж цивільного населення.

Китайські джерела повідомляють, що бої в околиці Чагару перервали на час переговорів китайського губернатора цієї провінції з командантом японських військ.

Міродатні кола повідомляють, що японські війська заняли місто Кунян, хоча воно лежить поза кордонами Манджу-Ко, як запевняють самі японці.

ТОКІО, ПАТ. Агенція Ренго повідомляє, що китайське військо напало несподівано на японський відділ на північ від Дольонор. Битва тягнулася ціле передполудне. Бої відбулися в районі, далеко віддаленім від японських операцій проти японських військ.

Хто виграв міліон?

Тягнення головної виграної 31-ої Державної Льотерії, себто міліона золотих, відбулося 23. січня ц. р. Згідно з планом міліон золотих виграв лос, на котрий впала перша виграна у висоті 200 зол. а тим часовим лосом було ч. 72.450 продане в гданській філії одної з катовицьких колектур.

Щасливий него лосу набув п. Р. І., урядовець однієї з більших гданських фірм, що імпортує південні овочі, разом з кількома товаришами, вирахувавши принисових 20 % на кошт скарбу, на що половину припаде 400.000 зол. Дві дальші четвертини є в руках офіцера поліції з Пуцьку та пані Г. з Камінної Гори; вони дістануть по 200.000 зол.

Того самого дня впала з малій колектурі М. Масевської в Іркові під Лембіком, на ч. 15[illegible], виграна 50.000 зол. Позістався нею з одній четвертині капітан Г. і урядовець летовиць. В; в Лембіні, в одній четвертині п. М. та вільних зрібних купців з Іркова; в одній четвертині жінка незасібного залізничного службовика, Ф. Г. і врешті останню четвертину — чотирьох фабричних робітників в Гдині.

В цей спосіб 31-а Льотерія закінчена і ми вийшли у стадію 32-ої Льотерії, яке тягнення першої класи відбудеться дня 19. лютого ц. р.

Треба памятати, що не тільки може виграти, хто засобиться у льотерійний лос.

Великий усп'х през. Рузвельта.

В Конгресі у Вашинґтоні през. Рузвельт заявився за тим, щоби покінчити з допомогами для безробітних, а зате дати роботи для 3,500.000 безробітних. На це завжадав щоб Конгрес призначив загальну суму 4.000 міліонів.

Федеральний буджет на новий скарбовий рік мав би бути коло 8 міліярдів. Прибутки менше як 4 міліярди, тому недобір буде 4 міліярди і буджет знову не буде зрівноважений, хоч у Вашинґтоні сподівались інакше. Але президент додав, що лиш тому буджет не буде зрівноважений, щоб можна дати 4.000 міліонів на прилюдні роботи задля помочі безробітним.

ЛЬОНДОН, 25. І. ПАТ. З Вашинґтону повідомляють, що палата репрезентантів приняла закон про допомогу для безробітних, який передбачує великі прилюдні роботи. Успіх Рузвельта тим більший, що його проект означує докладно спосіб ужиття тієї сумм.

—o—

Штаремберґ проти замирення з Н'меччиною.

ВІДЕНЬ, 25. І. ПАТ. Віцеканцлер Штаремберґ, промовляючи на зборах патріотичного фронту, заявив м. і.: Велика помилка шукати компромісу зі смертельними ворогами. Ніколи не забуду подій з 25. липня м. р., як не забуде цього ніодин австріець, що є справді людиною. Воля наша вести боротьбу за Австрію є непохитна.

Ті слова виголошено у звязку зі справою евентуального замирення з Німеччиною.

За вбивство сина Л ндберґів.

У Флемінґтон доходить до свого кінця процес проти здогадного вбивника сина Ліндберґів — Гавптмана. М. і. дня 24. ц. м. зізнавав перед судом свідок Фридриксен, пекар, у якого жінка Гавптмана працювала. Він ствердив, що Г. приходив по жінку що вівторка й четверга до пекарні, був мабуть і того дня, коли схоплено дитину Ліндберґа, але присягнути на те не може. Після цього говорив оборонець Г. заявляючи, що він представить судові чоловіка, що в останньому часі є в контакті зі справжним вбивником малого Ліндберґа і той посвідчить, що Гавптман невинний. Цей чоловік сидів на процесі на салі — каже адвокат, викликуючи сенсацію серед публики. Нарешті тогож дня Гавптман виясновав ще судові, що він мав деякі ощадности (щось 3—4.000 дол.), а 2. квітня, коли дитину схоплено, був у хаті і грав зі своїм знайомим Коненбергом на мандоліні.

ФЛЄМІНҐТОН, 25. І. ПАТ. У процесі Гавптмана скінчили переслухувати свідків. Оборона вимагала звільнити його з недостачі доказів, але суд відкинув цей внесок. Тоді оборона поставила внесок переслухати ще жінку Фридриксена на факт, що Гавптман був у пекарні Ф. того дня, коли дитину схоплено і що тоді він шукав праці, а ввечері був з жінкою. Свідка переслухали і він підтвердив те, але у перехресному вогні питань виявилося, що вона того дня навіть не була в хаті.

—o—

Ще одна катастрофа на морі.

НЮ ЙОРК, 25. І. ПАТ. Пароплав „Могавк" корабельної лінії „Вердлайн" ударився в норвеським пароплавом „Теліяман" біля побережжя Нюджерсей. Обоа пароплави поважно ушкоджені. На „Могавку" находиться 107 осіб залоги і 53 пасажири Пароплави вислали сиґнали СОС.

НЮ ЙОРК, 25. 1. ПАТ. Як надійшли вістки, „Могавк" лежить боком у віддалі 6 миль від берега. Досі невідомо нічого про 15 пасажирів і 42 осіб залоги. Катастрофа сталася недалеко місця, де згорів пароплав „Марокестль".

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Чехословацький уряд переговорює у справі нової закордонної позички у висоті 1.100 мільйор., що мала би піти на інвестиції на ціли оборони.

— Японці готовляться бомбардувати Ку-Юшін, Ту-Шінкау і Тунг-Шан-Тсе.

— Німецький уряд зробив умову з Німецьким Союзом Щадниць про пів міліярдову позичку для уряду, яку використають на сплату довгів в титулу постачання праці.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, флянеля 60 сот, перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Місьні Театри у Львові на суботу 26-го січня.
год. 7·30 веч. **Великий Театр** год. 7·30 веч
колірова, повна гумору, таночна і мельодійна карнавалова вистава
„Міщанин шляхтичем"

Театр Ріжнородностей.
Нині год. 7·30 веч. Нині год. 7·30 веч.
„Мій коханий дурник!"
Однак яйце мудріше від курки

Змова проти уряду в Мексику.

МЕКСИК, ПАТ. У Мексику зріс великий терористичний рух. Часопис „Пренса" повідомляє, що в Ангангуа зорганізували змову проти уряду. Тому поліція арештувала 100 осіб. У Маскулана терористи вбили війта. Проти повстанців вислали полк війська. Урядові війська у Монте Блянко і Хокоман розбили місцевих терористів.

Франція обмежила вїзд ем'ґрантам зі Сарщини.

ПАРИЖ, ПАТ. Прикордонна влада одержала приказ впускати до Франції зі Сарщини тільки політичних емігрантів. Нині зпоміж 45 сарських емігрантів дозволили вїхати тільки зімом.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54 46.** 595 95-?

— **Роковини 22. січня.** Святочна Академія з нагоди роковин 22. січня відбудеться в неділю, 27. січня п. р. в год. 11.30 в салі Великого Театру. В програмі концерту м. і. славнозвісна „Героїчна Симфонія" Бетговена та — вперше у Львові — твір визначного українського композитора, харківчанина Пилипа Козицького п. н. „Козак-Голота". Є це сюїта для великої орхестри, в чотирьох частинах, які називаються: „Пісня про Козака Голоту", „Галя", „Сотник Пузо" і „Бій". Обі ці твори — Бетговена і Козицького — виконає орхестра в повному складі, посилена орхестрою Музичного Інституту ім. Лисенка, під диригуванням Антона Рудницького. Крім того в концерті візьме участь Марія Сокіл, яка вкраз на короткий час приїхала з закордону до краю, Леся Кривіцька і Михайло Голинський. Білєти продає книгарня „Просвіти" (вул. Руська).

— **Остання нагода.** Школа танків Хоровід", Нар. Дім, І. пов (Золота сала) повідомляє, що останній у цьому сезоні курс виключно для старших починається у вівторок 29. ц. м. в год. 8. веч. Для молоді того самого дня в год. 5.30.

— **Відчит д-ра Мих. Драгана.** Пригадуємо, що в суботу дня 26. І. відбудеться заходом Т-ва Прих. Укр. Мистецтва і АНУМ. в салі Бесіди відчит д-ра Мих. Драгана п. н. **„Футуризм у малярстві".** Футуризм це напрямок, який викликав багато шуму в мистецтві і ще до нині не дає людям спокою. Завданням відчиту буде розяснити творчі засновки цього гомінкого напрямку. Відчит буде ілюстрований знимками на екрані. Початок в **шестій** год. веч. (а не як помилково було подано в 7-ій). Вступ 49 сот.

— **Український Наук. Інститут у Варшаві.** В понеділок 28. січня п. р. в год. 5. веч. відбудеться чергове засідання історичної секції Польсько-Української Комісії під головуванням проф. варш. унів. д-ра Оскара Галецького-Халецького, на котрому виголосить реферат молодий польський історик д-р С. Кучинський на тему: „Землі Чернигівсько-Сіверські під владою Литви (від половини XIV. в. до 1503 р.)".

— **Колядки в церкві.** В неділю, 27. ц. м. в церкві Преображення Господнього в часі тихої Служби Божої в год. 12. вполудне хор під управою радн. Кучинського відспіває низку колядок. В той сам день хор при церкві ОО. Василіян (вул. Жовківська) відспіває низку колядок після вечірні. Початок в год. 17.

— **В память М. Грушевського.** Український академічний комітет при міжнароднім комісії для інтелєктуальної співпраці Ліги Націй влаштовує в неділю, 27. ц. м. в салі геольоґічного інституту Карлового університету в Празі жалібну академію в память бл. п. проф. Михайла Грушевського з такою програмою: 1) проф. Я. Бідло: „Спогади про М. Грушевського; 2) проф. Д. Дорошенко: М. Грушевський як історик; 3) проф. Л. Білецький: М. Грушевський як історик української літератури.

— **Сухі громади не беруть участи в податках за спірт.** М-ство внутрішніх справ обмежило податкові впливи т. зв. сухих громад, які на основі закону з 21. березня 1931 р. про обмеження продажі алькогольних напитків перевели дорогою плебісцитів заборону алькогольних напитків. Сухі громади не будуть брати участи в самоврядних податках від консумції алькогольних напитків.

— **За кольпортажу летючок ОУН.** Перед судом присяглих у Львові станув Стефан Забава, 33-літній господар з Желдця пов. Жовква під замітом поширювання летючок ОУН.

— **Відзначення українського адвоката в Канаді.** У звязку з Новим Роком манітобський уряд надав титул Королівського радного вісьмом адвокатам, між ними Я. В. Арсеничеві, адвокатові з Вінніпегу.

— **Мати отруїла свою дитину.** Перед трибуналом присяглих суддів у Львові відбулася розправа проти Регіни Грайф, жінки львівського торговця радієвими приладами, що отруїла свою 7-літню доненьку. Справа представляється дуже трагічно. Дитина була фізично й умово недорозвинена. Щойно в 5-му році життя почала ходити, говорити взагалі не вміла, а на чужі діти кидалася як божевільна і кусала їх. Нещаслива мати ходила з дитиною по лікарях, їздила аж до Відня, але ніхто не міг нічого порадити, бо дівчинка була вродженою ідіоткою. Тоді мати, втративши надію на вилічення дитини, рішила зробити конець своїм мукам. Роздобула насонні порошки „люміналь" і подала у більшій скількости з шоколядою дитині. Наслідок був такий, що дитина заснула на віки. На розправі переслухано м. і. кількох лікарів спеціялістів, що лічили дитину, і всі вони ствердили безвихідне положення, в якому знайшлася була нещасна мати. Тільки з любови до дитини могла вона рішитися на цю трагічну розвязку. Трибунал оголосив присуд, яким засудив Грайфову на 8 місяців вязниці з припиненням кари на два роки та зачисленням одномісячного арешту.

— **З Польщі.** У Сосновці арештовано урядовця Гжеховського, що витроїв цілу свою родину: перед трьома роками жінку, перед двома сина, а перед роком доньку. — В Лодзі доконано влам до банку Шіфа і вкрадено 11.000 зол. — В селі Суль пов. Живець померли два цигани, отруївшись денатуратом на забаві у цигана Павловського, з якого донькою один з них хотів оженитись. — До шпиталю в Тарнові привезли 20-літнього Петра Яскра зі Стрижова, якого в часі нападу на склеп тяжко ранив постерунковий зистрілом з крісa.

— **Замість води ціянкалі.** Студентка хемії у Відні, 23-літня Тея Лефлер, донька інжиніра, принесла з хемічного інституту до дому більшу скількість хемікалій, щоб у своїй приватній лябораторії, у віллі своїх родичів, переводити ріжні хемічні досліди. Перед кількома днями рано вона вийшла до спальні своєї матери з криком: „мамо, я випила ціянкалі!" Опісля побігла до лазнички, щоби напитися води, але тут впала на землю і незабаром умерла. Налякані родичі повідомили негайно рятункову поготівлю і лікаря зі сусідства, одначе всі спроби її рятувати були даремні. Ствердженo, що молода студентка не мала причини до самогубства і ціянкалі напилася через помилку зі склянки, думаючи, що це вода.

— **Гостра зима в Північній Америці.** На побережах Атлянтику тревае сніговія, якої не нотовано від 1888 р. Вулицями Ню-Йорку їздять лещетарі. У Філядельфії згинуло від морозу кільканацять осіб. При пристані снігу працюють сотки тисяч осіб. Наслідком снігових заметів потерпіла сильно залізнична комунікація. Потяги спізняються, причому не обійшлося без катастроф, у яких згинуло багато осіб. З північних стейтів повідомляють про температуру 30—42 ст. нижче зера, а з Канади — 45 ст. Від сніговій і морозів згинуло досі поверх сто осіб.

— **Голос Франца Йосифа.** Музей при мадярському парляменті одержав від б. губернатора у Фіюме грамофоновий кружок, на якому в 1915 р. схоплено голос цісаря Франца Йосифа. Цей кружок представляє велику вартість, бо інших кружків з голосом Франца Йосифа нема. Стерий цісар мав відразу до всяких технічних новин, не зносив телефону, самоходу, машин до писання, грамофонів і відмовлявся підписувати якийнебудь документ, якщо він не був писаний рукою.

— **Жіночий двобій на ножі.** З Монтевідео в Ругваю повідомляють, що в Санта Клярі прийшло до небувалого там двобою на ножі між двома жінками. Причиною двобою були якісь давні непорозуміння. Обі противниці зустрілися в умовленому місці, де звели кріваний двобій, що тревав поверх дві години. Одна з них лістала

страшну рану в живіт. Її перевезли літаком до шпиталю в Монтевідео, де вона бореться зі смертю.

— **Мексиканські бандити.** Як повідомляють з Мексику, більша ватага бандитів напала на місцевість Монте Блянко в стейті Вера Круз, вимордувала багато мешканців і ограбила всю місцевість. Звідтам подалися до Хокомозну, який також сплюндрували.

— **Комуністична революта в Іташубі.** З Ріо де Жанейро повідомляють, що кількасот озброєних комуністів зайняло місто Іташуба, допускаючись різних ексцесів. Покликані на поміч відділи поліції звели з комуністами кривавий бій, вбивши пятьох і ранивши кільканацятьох. Панування комуністів в Іташубі тревало ледви кількадесять мінут.

— **Страйк у Мексику.** Як повідомляють з Мексику, наслідком спору за платню 24 тисяч робітників нафтового промислу розпочали страйк, припинивши працю на нафтових теренах. Хтось підпалив один закіп. Пожежа поширюється і загрожує інші закопи.

— **Різні вістки.** Під Гільдесгайм знайшли в придорожному рові тіло б. німецького генерала Кетлера, що в часі світової війни був командантом табору полонених у Ганновері. — Часопис „Монта" висуває кандидатуру Гітлера на Нобелеву премію миру. — Румунська кн. Олена, б. жінка короля Карола, заперечила поголоску, що виходить вдруге заміж. — В американській місцевості Фальрівер у стейті Масачузетс напало пятьох бандитів на почтове авто, звязали шофера і втікли з добичею 130.000 долярів банкнотами і сріблом.

Дописи.

КАЛУШ.

Свято „Просвіти» і Федьковича. В дні 8. XII. в. р. відбулося заходом філії „Просвіти" в Калуші величаве свято „Просвіти", позучене в відсвяткуванням 100-ліття уродин О. Федьковича. Багата і добра програма була рівночасно доброю нагодою для перегляду стану хорів Калуша й околиці. А саме в святі взяли участь: хор „Калуського Бояна" (диригент п. Ст. Бартко), хор читальні „Просвіти" в Калуші (дир. п. І. Відоняк), хор. читальні „Просвіти" в Калуші-Загірю (дир. п. Ст. Бартко), хор чит. „Просвіти" в Підгірках і хор чит. „Просвіти" в Хотині (дир. п. Когут). Найкраще виявилися хори „Калуського Бояна", чит. Просвіти" в Загірю і Хотині. Зокрема слід підкреслити добру форму „Кал. Бояна", який і побіч малих недотягнень (недиспозиція тенорів) виявився взірцевим, наскрізь дисциплінованим хором.

Ветеринарно-господ. курс у Новиці. Дня 20. І. п. р. в дкрито в Новиці ветеринарно-господарський курс, який тривати ме 6 тижнів. Курс цей улаштовано завдяки старанням філії „Сільського Господаря" в Калуші і Районової Молочарні в Калуші, а має він на ціли теоретичне і практичне вишколення молочарських контрольорів-асистентів, що є у звязку із плановим Районом. Молочарні в Калуші завести контролю молочности корів у своїх доставців. Корови до практичного вишколу дають члени кружка „С. Г." у Новиці. Крім цього на курсі викладатимуть про раціональне господарювання. На курс зголосилося ок. 40 учасників для яких ведеться спільна кухня. На курсі викладатимуть інж. П. Дубрівний, інж. О. Мельниковіч і д-р вет. М. Кулинич. Подібний курс відбувся вже на терені долинянського повіту в місяцях листопаді і грудні м. р. в селі Струтин Нижний з дуже добрими висліданми.

СПОРТ.

ЛЕЩЕТАРСТВО.

З ЛЕЩЕТАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ С. Т. „УКРАЇНА".

Ширші сходини лещетарської секції С. Т. „Україна" у Львові відбудуться в суботу 26. ц. м. в год. 7·30 веч. у власній дом ові 1-ва. Ринок 10, II. пов. До участи запрошують не тільки члени секції, але й усіх тих, що мають охоту до тої секції вписатися.

Прогулька лещетарської секції С. Т. „Україна" відбудеться в неділю 27. ц. м. Година і місце зустрічі будуть подані на згаданих сходинах.

В четвер 31. ц. м. виголосить п. **Омелян Верхола** для членів лещетарської секції С. Т. „Україна" в домівці Т-ва реферат про теорію лещетарства, при чому подасть теж практичні вказівки для початкуючих. Початок: год. 7·30 веч.

З ЛЕЩЕТАРСЬКОГО СУБРЕФЕРАТУ ЛЬВІВЩИНИ.

Лещетарський субреферат Львівщини повідомляє, що 27. ц. м. в год. 18 виголосить **Проф. Ст. Гайдучок** реферат під н. „Значіння зимових спортів". Реферат відбудеться в дівці У. С. С., Львів, Руська 3. І. п. На реферат запрошують усіх зорганізованих членів Спорт. Союзу і впровадженних ними гостей.

*

Подаємо до відома львівським товариствам, що субреферат організує лещетарський курс для початкуючих. Курс відбуватиметься в пятьох районах Львова, а саме: 1. Франківці, 2. Залізній воді, 3. Погулянці, 4. Кайпервальді, 5. Кортумівці. Зголошення на курс У. С. С. кожного вівторка і пятниці від год. 19—21. Участь у курсі можуть брати всі зорганізовані й незорганізовані лещетарі. Зорганізовані в У. С. С. лещетарі не платять за курс нічого, незорганізовані платять за курс таксу 2 зол.

ГАКІВКА.

Тернопіль. У. С. Т. „ПОДІЛЛЯ" — „ЛЕГІОН" 2 : 0.

Змагання за вхід до Б-класи, розіграні 20. ц. м.

ВІСТИ З ДАВОС.

ДАВОС (ПАТ). У другій руді відбулись ниші зустрічі: Швайцарія — Англія 1:0, Австрія — Франція 4:1, Канада — Чехословаччина 2:1, Італія — Швеція 1:1. До фіналу входять: Англія, Чехословаччина, Швайцарія і Канада.

В турнірі потіхи були такі висліди: Румунія — Голяндія 6:0, Німеччина — Латвія 3:1.

ЗВІДОМЛЕННЯ

зі збіркової акції викупна „Українського Городу" у Львові в 1934 році.

ВИКАЗ IV.

Зложили в зол.: Кооператива: „Згода", Біле 2·50, „Побіда", Конюшків 10, „Згода", Чижиків 6·94, „Бистриця", Дорожів 10, „Поміч" Острів 5, „Зоря", Судова Вишня 10, „Народний Дім", Себечів 5, „Луг", Спасівщино нижне 9·90, „Єдність", Волехів 2, „Будучність" Біла 5, „Згода", Дусанів 30, „Селянська Спілка", Лука 1, „Згода", Стрільбичі 6·98, „Згода", Львів 10, „Народний Дім", Хотомир 5, „Єдність", Медничі 2, „Гаразд", Кретовичі 10, „Власна Поміч", Славсько 10, „Самопоміч" Застави 5, „Хліборобська", Звенигород 10, „Побіда", Сороки 1, „Добробут", Улично 5, „Надія", Супрасівка 5, „Добробут", Риботичі 5, „Своя Хата", Верхрата 10, „Єдність", Соколів 5, „Єдність", Опарі 5, „В Єдности Сила", Пеняки 10, „Чайка", Львів 10, „Згода", Бенявн 10, Районова молочарня Пикуловичі 10, Районова Молочарня, Ременів 25, Районова Молочарня, Крогулець 9, Районова Молочарня, Гаяниви 2·00, Районова Молочарня, Боднарів 20, Районова Молочарня, Калуш 15, О. С. К., Збараж 30, П. С. К., Зборів 5, П. С. К., Копиченці 20. — Ліськевич М., Ч. С. Р. 100 зол., д-р Лятишенський М., Пулави 5, Лаврів Ст., Львів 5, Лебедович Г., Горавець 1, д-р Левицький В., Коломия 2, о. Лушпинський М., Тустеньке 3·50, Лихович Н. Сандомир 3., Лада Д., Лукавець 1, Ледюк М., Барановичі 1, Лапчак І., Вербів 2, Ленець В., Комарно (збірка) 46·15, Лепкий П., Літинь 5, о. Левицький А., Виноград д-ся. 2, о. Луцький В., Люча 2, Лисин Гр., Бобровники 2, д-р Луців Л., Коросно 1, проф. Левицький І., Рудно 0·50, д-р Лящинин, Львів 10.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Болехів:

26. І. „Княжна Чардаша".
27. І. „Серед Бурі".
28. І. „Бешкет у раю".
29. І. „Ой не ходи Грицю" (стара постановка).
30. І. „Спадкоємець".

Великий Міський Театр.

Субота, 26. І. год. 7·30 веч. „Міщанин шахтичем".

Неділя, 27. І. год. 3·30 попол. „Роскішна дівчина".

Неділя, 27. І. год. 7·30 веч. „Міщанин шахтичем".

Театр Різнородностей.

Субота, 26. І. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурник".

Неділя, 27. І. год. 3·30 попол. „Під примусовою управою".

Неділя, 27. І. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурник".

Кіна.

АДРІЯ: „Любов донського козака" і „Боротьба за мистецтво".

АПОЛЬО: „І тамтавська ніч".

АТЛЯНТИК: „Пан без мешкання".

ВАНДА: „Острів прокляттих душ" і „Ризк життя".

ГРАЖИНА: „Чи Людина то дівчина" і „Змагання у боксі" Бір проти Карнера).

КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).

КОЛІСЕЙ: „Любов початкуючих" і ревія „Фукс женіться".

КОПЕРНИК: „Родина Ротшильдів" і „Червоний чинець".

МАРУСЕНЬКА: „Родина Ротшильдів" і ревія.

МІРАЖ: „Аллах у краї чарів" і карнавал для дітей.

МУЗА: „Жінка Орхідея", „Кохання без слів".

ПАЛЯС: „Циганські мельодії".

ПАН: „Мари часу", „Що мій муж робить у ночі".

ПАСАЖ: „Поворот Шерлока Гельмса", „Геть із пригоди".

РАЙ: „Радісна година", Мікі-Маус.

СВІТ: „Нужларі" і „Париж в огні" (дві серії разом).

СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.

СТИЛЬДЕ: „Вирвав людину" і ревія зі Стефою Стадниківною.

УТІЛА: „Жовтий князь" і ревія.

ХИМЕРА: „Котячий пазур".

Закордонне радіо.

Субота, 26. січня 1935.

Братислава (298,8) 17·20 Російські і циганські пісні, 20·00 Оперетькова музика, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15 Симфонова музика, 15·55 Легка музика, **Прага II.** (349,2) 19·05 Концерт, **Париж** (1648) 13·00, 21·00 Легка музика, **Штрасбург** (349,2) 13·00, 23·30 Танкова музика, **Білгород** (437,3) 20·45 Сербський вечір, **Берлін** (356,7) 19·00 Сопісти, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Весела музика, **Кельн** (455,9) 19·00 Сучасна музика, **Букарешт** (364,5) 17·00, 20·00 Танкова музика, **Стокгольм** 426,1) 16·20 Камеральний концерт, **Будапешт** (550,5) 23·10 Циганська музика, **Мілянo** (368,6) 17·10 Танкова музика, **Рим** (420,8) 21·00 „Дон Карльос" — опера.

Неділя, 27. січня 1935.

Братислава (298,8) 23·20 Легка музика, 22·35 Циганська музика, **Кошиці** (259,1) 18·30 Циганська музика, **Прага** (269,5) 7·30 Концерт, 2·25 Релігійна музика, **Париж** (451,7) 13·00 Легка музика, 13·50 „Дон Кіхот" — опера, **Штрасбург** (349,2) 19·30 Популярна музика, **Ковно** (1935) 21·50 Симфонія ч. 2 д-дур Бетовена, **Рига** (514,6) 10·00 Оперова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) Веселе музичне сяуховище, **Ляйпціг** (382·2) 12·00 Популярний концерт, **Мюнхен** (535,5) 17·00 Камеральна музика, **Мілянo** (368,6) 17·05 Симфонічний концерт, 20·45 „Нерон — опера Масканія, **Рим** (420,8) 20·45 Вечір оперетов.

Львівське радіо.

Субота, 26. січня 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·00 Рекламовий концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вісти, 12·05 Огляд преси, 12·40, 13·05 Музичний ранок, 13·00 Полудневий денник, 15·30 Вістки про експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Грамофонові плити, 16·30 „Хвіст тигра" — слуховище для дітей, 17·00 Польські думки, 17·50, 19·00 Трансмісія з Варшави, 19·00 Львів перед війною і по війні, 18·15 Оперові арії, 18·45 Кавчук 19·20 „Вісніх" — відчит, 19·30 Концерт, 19·45 Програма на черговий день, 19·50 Спортові вісти, 20·00 Легка музика, 20·45 Вечірний денник, 20·55 Як працюємо у Польщі, 21·00 Симфонічний конперт, 21·45 Різдво Христове, 22·15 Танкова музика, 23·00 Комунікати, 23·05 Вибрані плити, 24·00 1·00 Трансмісія з Кракова, Танкова музика.

Неділя, 27. січня 1935.

9·00 Ранішня авдиція, 10·05 Славянські танки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вісти, 12·05 Сільва рерум, 12·15 Оркестра варшавської фільгармонії, 14·00 Поздоровлення грамофонової плити, 15·00 Поборювання шкідників і хорób рослин у зимі, 15·15, 15·35 Оркестра, 15·25 Огляд хліборобських ринків, 15·45 Селянка пасічничкою, 16·00 „День в день", 16·20 Польська музика, 16·45 Діти в піску, 17·00 „Нині, нині, нині", 17·50 Дослідники життя — відчит, 18·00 „Учителька" слуховище, 18·45 Життя молоді, 19·00 Легка музика, 19·35 Рекламовий концерт, 19·45 Програма на черговий день, 19·50—20·00 Весела дівоцька хвилинка, 20·30 Вечірний денник, 20·40 Як працюємо у Польщі, 20·45 Про оперу Масканія „Нерон" — відчит, 20·55 Трансмісія з театру „Ля Скала" у Мілянo — „Нерон".

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·31 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·15—26·14, Париж 34·94, Берлін 21·80, Прага 17·50, Голяндія 358·30, Прага 22·12, Італія 45·28, Нюйорк кабель 5·36, Нюйорк чеки 5·35.

Золото: Долари 5·910—5·930, Франки фр. 34·30—34·60, Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Копони 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·07—0·08.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 25. січня ц. р. з приводу зимової тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

		льоко Львів.
1 л.	молока	0·15 „
1 л.	сметани	0·60 „
1 кг.	масла	4·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до хому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло зимкова, на молоко і сметану слаба, на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 26 січня ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвір птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Когути мол.	І. кл.	за 1 кг.	0·95 зол.
Кури	„	„	0·80 „
Качки	„	„	1·00 „
Індики	„	„	0·90 „
Індички	„	„	1·00 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Пантарки	„	„	1·10 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когути мусять бути молоді без острог.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УКЛАЧЕНИЙ правник, добрий кореспондент, пишучий на машині знайде **заняття** в промисловому підприємстві. Зголошення до адмін. під.: „Певність". 875

КОЛЬПОРТЕРІВ на Львів і в околицю на дуже добрих умовинах приймає видавництво. Зголошення з поданням референції просимо слати до „Діла" для „Постійний заробіток". 3—3

Ширіть наш часопис!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти, 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубрици оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова:	
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	матримоніяльні і приват. кореспонденції по	зол. 0.15
„ на першій сторінці	„ 0·80	купно, продаж, винаймлення і т. п.	„ 0·10
		шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка	1/1	зол. 480·—
„ „	1/2	„ 250·—
„ „	1/3	„ 130·—
„ „	1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 21 (3.919). Львів, неділя 27. січня 1935. Pocktowa opłata opłacono ryczałtem. Рік V L I.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вибори до волосних рад у Перемищині.

ПЕРЕМИШЛЬ, ПАТ. В днях 25. і 26. січня п. р. призначено вибори до 12 волосних рад. В дні 25. січня відбулися вибори в 7-ох волостях. У 5-ох волостях зголошено компромісові листи. На загальне число 77 радних українці дістали 23 мандати, поляки 46 мандатів, старорусини 7 мандатів, жиди один.

У волости Нижанковичі вибори оголошено на 30. січня п. р. Одначе вони не відбудуться тому, що зголошено одну компромісову листу в складі 4. українців, 5. поляків і 3. жидів.

Наради мін. Лаваля з німецьким амбасадором.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Берліна, що реорганізація пробоєвих відділів відбудеться на таких основах: Всі пробоєвики-новобранці відбуватимуть військову службу у райхсвері. Опісля зачислять їх до міліції. Партійна міліція буде розброєна, що вже сталося в більшій частині Німеччини.

Мін. Лаваль про римські пакти.

ПАРИЖ, 26. I. ПАТ. На спільнім зібранні трьох комісій палати послів, закордонних справ, маринарки і кольоній мін. Лаваль заявив, що підчас переговорів у Римі вирішили дві кольоніяльні справи: 1) зміну кордонів Лідії та Сомалі і 2) статут для італійців у Тунісі. В Сомалі Франція відступила Італії простір 800.000 км. кв., у Лівії 114 км. кв. з населенням 7 до 8.000. Крім того франція відступила Італії 2.500 акцій себто 1/5 капіталу залізниці, яка лучить французьку пристань Джібуті зі столицею Абісинії Аддіс-Абеба. Франція має далі більшість акцій і контролю над товариством. Таке порозуміння з Італією не кривдить Абісинії. Вияснивши договір у справі Тунісу міністер висловив вдоволення з розмов з Мусолінієм, які матимуть рішаючий вплив на мирову політику обох держав. Міністер підкреслив, що в Римі не порушували морських справ.

Основна реорганізація пробоєвих відділів.

ПАРИЖ, ПАТ. Паріська преса підкреслює значіння візити німецького амбасадора Кестера в мін. Лаваля. „Фігаро" здогадується, що амб. Кестер хотів довідатися від мін. Лаваля про становище Франції в справі розброєння. Німецький амбасадор не дав відповіти в справі східного пакту.

Бої на кордоні Манджу-ко.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ СТАРШИНИ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У БОЯХ?

Агенція Райтера повідомляє про завзяті бої монгольських військ з манджурськими на кордоні Манджу-ко. Бої тягнулися цілу ніч. Монгольські військо мали велику перевагу і відсунули манджурські відділи від кордону. Команданти манджурських відділів повідомляють, що монгольськими військами командують большевицькі старшини в одностроях большевицької армії. У Токіо відбулося в четвер в ночі засідання ради міністрів, яка рішила вислати на західний кордон Манджу-ко більші відділи, щоби вигнати монгольські війська.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ НЕ БУДУТЬ ІНТЕРВЕНІЮВАТИ.

Політичні кола переконані, що Злучені Держави не будуть інтервеніювати в Токіо в справі експансивних ділань у Монголії. Злучені Держави не будуть втручуватися до справ інших держав згідно з теперішною політикою през. Рузвельта і мабуть погоджуються з намірами Японії, щоби вона стала найбільшою державою в східній Азії.

ДРІБНІ СУТИЧКИ З КИТАЙСЬКИМИ ВІЙСЬКАМИ.

МУКДЕН, ПАТ. Японські джерела повідомляють, що на захід від Калгану і на полудне від Лольонор дійшло до дрібних сутичок. Начальна команда японських військ заявляє, що в кожній хвилині припинить наступ японських військ, якщо китайські відділи покинуть провінцію Джеголь.

КИТАЙ СПОДІЄТЬСЯ ПОРОЗУМІННЯ З ЯПОНІЄЮ.

ШАНГАЙ, ПАТ. „Централь Ню" повідомляє, що не зважаючи на напружене положення в Чагарі, китайський уряд сподіється, що дійде до порозуміння з Японією.

Нагла смерть співробітника Сталіна.

МОСКВА, 26. I. ПАТ. Вчора помер нагло на удар серця Валеріян Куйбишев, заступник голови ради народніх комісарів, один з визначніших членів комуністичної партії. Від 1922 р. був членом центрального комітету партії. Куйбишева поховають на Кремлі в дні 27. січня п. р.

Невдача безбожницької пропаґанди.

В совітській пресі появляються голоси, які свідчать про розчарування комуністичних провідних кол у звязку з безбожницькою пропагандою. У передовиці останнього числа „За комуністическое просвещение" читаємо: „Ми хотіли би виховати покоління боєвих безбожників. Хотіли би, але сьогодні, після 17 років комунізму все ще не розпоряджаємо такою вишколеною армією. Комірки (ячейки) безбожницької молоді, подібно як протирелігійні союзи діляють незвичайно мало. Дотеперішні засоби пропаганди є зовсім недостаточні, а наші пропагандисти не доросли до свого завдання. В багатьох школах можна завважати неспання. В багатьох колгоспів надходять вістки, що з причини недостаточної участи слухачів безбожницькі виклади усунено з програми викладів. Шкільні інспектори стверджують, що в багатьох сторонах протирелігійне навчання сильно впало. Як серед таких умовин може вирости покоління боєвих безбожників?"

Головний орган протирелігійного руху „Безбожник" пише: „Часи, коли ленінградські безбожники з енергією приступали до діла, вже далеко поза нами. Безбожницькі комірки діляють мало, в багатьох місцевостях є організацією мертвою. Члени союзу воюючих безбожників виявляють дуже слабу діяльність, на виклади і курси ніхто не ходить, карність упала. В нашому окруженні бачимо, що евангелисти гуртують для себе щораз більше молоді, ба, пристають до них навіть старші". Дальше „Безбожник" вичисляє багато місцевостей, де безбожники занедбали свої обовязки. Є залізничні, що знову як давніше хрестяться, коли мчиться попри них потяг, є члени партії, що ходять на збори віруючих, навіть в комірках (ячейках) багато є таких, що правильно ходять до церкви. У справі колгоспів тойсам „Безбожник" пише: „Годі вкінці помилуватися, що в більшості колгоспів люди держаться вперто релігійних вірувань".

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, вул. Третого Мая ч. 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на підвисення господарства і промислу.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ
11. II. 1935. МЕДИКІВ 11. II. 1935.

Метаморфоза
східно-галицького села.

Вибори до сільських громадських рад та вибори солтисів і підсолтисів, що незабаром відбудуться, а також вибори до волосних рад, що саме тепер відбуваються на галицькому терені на основі нового польського закону про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи і відносних виборчих регуламінів, дали добру нагоду ближче приглянутися до сучасних відносин у східньо-галицькому селі і в тих помічень поробити деякі висновки.

Такі висновки, важні для нашої дальшої праці і тактики у різних ділянках нашого збірного життя, можна поробити щойно на підставі порівнання відносин, що були у нашому східньо-галицькому селі безпосередньо перед світовою війною, у перших кількох роках після неї і що існують тепер. Порівнання беру передовсім з нашого північного Поділля, де національна активність з української і польської сторони на селі була вже від довшого часу найбільше помітна і де були вже перед чвертьстоліттям початки національної рівналізації, бо саме тут український елемент на селі був найсильніше застуменний і найскорше організований.

Очевидно, треба мати на оці і відносини в інших частинах Східньої Галичини, як теж і на Лемківщині. Початок другої декади 20-го століття уявляв повну побіду української національної струї при нагоді виборів до віденського парляменту в 1911. р. та виборів до галицького сойму в 1913. р. До парляменту вибрано тоді у Східній Галичині 24 українських послів і всього двох москвофілів, а до галицького сойму 31 українських послів і тільки одного москвофіла. Політичний авторитет нашого тодішнього проводу — Народнього Комітету як екзекутивної верхівки Української Національно-Демократичної Партії — стояв уцьому часі дуже високо, а лише рахувалися й обі другі дрібніші партії — Українська Радикальна Партія та Українська Соціяльно-Демократична Партія. Маленька група християнських суспільників під проводом пок. Ол. Барвінського не входила цілковито у ширший політичний рахунок. Не було хаосу і гризні і політичний авторитет Народнього Комітету та заінтересування всього загалу політикою були найсильніші, коли

Вовняні матеріали 100 цм. від 4·80 до 6·60
шовкові Crepe Caprl „ від 7·— до 8·50
„ **Crepe Mousse** „ 6·80
Лісяний шовк (чист. шовк.) 3·60
Лявабль (гарант. до прання) 6·20
та осінні жіночі матеріали по цінах від недавна дуже низьких у найбільшім виборі — тільки у фірмі
Дім Моди **Львів,** Марійська пл. ч. 4. Европейський Готель.
Обслуга в українській мові.

на всі інші ділянки нашого життя. Росли бистро і кріпшали організації освітні, шкільні, господарські і рухенкові. Ми йшли великими кроками вперед до кращого завтра.

Москвофільство, що ще три десятки літ перед тим було у нас у Галичині домінуючим чинником, було у стадії занику. Мало воно ще деяке впливи лишень у частинах деяких повітів — у Зборівщині, Золочівщині, Бібрщині, Жовківщині, Рогатинщині, Жидачівщині, Турчанщині, Ліщині і Сяніцчині — врешті у більшости Лемківщини. Деінде були тільки малесенькі острівці на українському морі, що їх воно заливало. Допомога москвофільству польської народової демократії не змогла його вже спасти перед загибіллю.

У рядах активних народніх діячів в останніх довоєнних роках була велика частина нашої інтелігенції, навіть на урядових становищах. На селі працювала велика більшість нашого духовенства і учительства. Таксамо і серед самих селян вишколилися вже тоді численні кадри, що з успіхом працювали для загального національного добра. До праці втягнено теж і значні частини інтелігентської та сільської молоді, що перейшла тим свій перший громадянський вишкіл.

Латинники, зокрема там, де творили вони меншість по наших селах, до нашої організаційної праці не ставилися на загал ворожо. Навпаки, нерідкі були випадки, особливо на Поділлі, що у наших найактивніших рядах були і латинники селяни, свідомі українці, що грали передову ролю як українські діячі не лишень у своєму селі, але й у повіті. Типом такого селянина-латинника, свідомого і дуже діяльного українця був м. ін. покійний недавно Йосиф Міштак з Товстенького, вовчинецького повіту, що десятки літ співпрацював з нашими повітовими діячами священиками — нині давно покійними о. Гудиком, о. Січинським, о. Темницьким та живучим ще сьогодні о. Северином Матковським із Боснр. Помітної ворожнечі між селянами греко-католиками і римо-католиками у східньо-галицькому селі не було, були радше сусідські дружні а навіть і родинні взаємини.

Воєнне і повоєнне лихоліття зруйнувало велику більшість наших довоєнних здобутків. Світова війна принесла величезне знищення у цілих полосах краю і селянство мусіло само відбудовуватися майже без ніякої державної допомоги. Довоєнний сільський актив теж у більшости з війни не вернув, або до праці став неспосібний. Наш оружний зрив за свою державність скінчився невдачно. Ми опинилися у польській державі. До 1923. р. жили ми надією на зміну, відносилися пасивно до внутрішніх політичних подій Польщі і не використали деяких політичних можливостей (згадати хочби збойкотовані вибори до сойму і сенату в 1922. р.) Забагато прислуховувалися ми до голосу нашої політичної еміграції.

Латаргічний занук настав щойно після рішення Ради Амбасадорів дня 14. березня 1923. р. Більшість нашого галицького громадянства зрозуміла тоді своє незавидне положення і [illegible] потребу реальної конструктивної праці, [illegible]ови і розбудови нашого збірного життя. Ми [illegible]великих перемін, незнаних нам перед війною, [illegible]робили ми протягом кількох літ великий поступ в організації культурно-освітній, різношкільній і господарській. Творився новий сільський актив з переважною вовсім нових, молодих елементів, що не брали участи у довоєнній акції. Створенням УНДО в 1925. р. зроблено теж багато у ділянці політичної консолідації.

В наслідок зміни державної приналежности зайшли і зміни у складі народніх працівників. Відпали майже поголовно всі, що були залежні від уряду, на селі у першу чергу українське народне учительство. Упав значно на селі і передвоєнний авторитет духовенства, що сьогодні з причини господарської скрути, скасування грошевої дотації з релігійного фонду, земельної реформи і повного упадку елитрахівських доходів дуже збіднілo — врешті задля малої його активности сьогодні у народній праці. Своє зробило тут також і ворожа церкві та духовенству агітація наших давніх політичних угруповань.

Повстали нові партії, вермовані взаємодопомогу, що ставалися нищити всяку конструктивну працю і засипуючи наше село своїми видавництвами, змагали до підірвання авторитету нашого крайового проводу у селянських масах. Витворилося політичне підпілля, націоналістично-революційне і комуністичне. Політична психоза, головно серед нашої інтелігенції, спричинила невдоровий обяв радянофільства. Останне явище зліквідували цілковито недавні події за Збручем і його нині нема. Потах також і комунізуючий рух у нашому селі, поширений як відлюва москвофільства на давніх москвофільських теренах і в домені трильовщини на Покутті. Нечисленні решітки сільських комунарів ліквідує польська влада. Менший розмах виказує нині і націоналістичне підпілля, оперуюче на селі недосвідченим сільським доростом у розкидуванні неграмотних летючок або в актах безглуздого саботажу замазуванням таблиць з урядовими емблемами, чи від часу до часу в актах фізичного терору, словом у методах, що їх однозгідно осудили всі українські легальні політичні партії в краю. Натомісць тут і там знаходять між сільською молодю деякий послух націоналістично-фашистівські гасла, ширені деким з наших отаманчиків. Інтелігентська молодь на селі майже непричасна при щоденній конструктивній національній праці. Провід села у величезній більшости нині в руках самих селян.

Наше село переходить метаморфозу, може незавше у позитивному напрямі. З причини довготреваючої господарської скрути село дуже збіднiло. Оборотової готівки на селі нині майже зовсім немa. Скрута має вплив відємний і на висліди загально-національної праці, як також і на політичну психіку села. Радикальні гасла мають влекшений доступ, що впливає некорисно і на засяг органічної конструктивної роботи. А всеж таки ця робота посувається вперед задля дуже помітно зростаючої української національної свідомости на селі, поневолі скріплюваної дотеперішньою тактикою уряду і польських громадянських чинників, у першу чергу поступованням членів „Сшельца".

Національне зріжничкування між греко-католиками і латинниками приміром у мішаному польському селі є сьогодні у 80-пр. довершеним фактом. Сільські латинники з молоді, хоч у величезній більшости послуговуються ще й нині між собою українською мовою, національно і політично станули проти нас. Вони вже творять своєрідний протиукраїнський актив, про який нераз говориться і в судовій салі. Такі часті колись мішані подружа на селі з конфесійно мішаним населенням щораз більше переводяться і мабуть не дуже далекий час, що їх майже не буде зовсім. Вривається щораз більше і звичайні досі у конфесійно мішаному селі сусідські взаємини.

У політичній ділянці було це помітне при останніх громадських і волосних виборах. Українська сторона села, побачила вперше активний і агресивний виступ латинників, не лишень кольо містів. Змінився і польський провід села. Відійшло трохи на бік польське сільське духовенство, що стратило дещо зі своєї давнішої агресивности супроти нас. Його ролю переняло польське учительство на якому опираються сьогодні всі національні і політичні комбінації сучасного режиму. Зрештою, поведінка польського учительства відома нам з теперішніх виборів, про що нераз була згадка у нашій пресі.

Окремо треба ще згадати і про жидів. До війни їх роля у нашому селі була замітна — з правила у відємному розумінні. Нині число жидів у нашому селі або рівнається нулі, або дуже змаліло, за винятком Карпат і Підкарпаття, і буде ще маліти з розвитком і кріпшанням наших господарських організацій на селі. На селі жиди перестають бути грізним чинником для нас, яким ще були до війни.

Спроби деяких чинників довести до політичної деморалізації села — маю знову на думці передовсім класичне Поділля — загально не повелися. Не вдався тут нічого ні д-р Северин Даниловнч, ні о. Ільків, а тим більше москвофільські попи Бачинський та о. Яворський. Наше село устояло до сьогодні перед потопою національно політичної деморалізації.

Не можна однак поминути мовчки і відємного явища, що його уналядянили у нашому східно-галицькому селі недавні комунальні вибори. В ним брак стовідсоткової національної солідарности села там де у гру входять особисті інтереси та амбіції одиниць. Воня нераз брали верх, їх використовували наші противники і через те ми у багатьох випадках програвали виборчу кампанію навіть там, де число латинників не виносило і 1/4. Погоня за мандатами радних і посадами солтисів та підсолтисів виродилася нераз у манію і хоробливу психозу, що спричинили нам національну шкоду і підірвали непохитну досі політичну мораль нашого села. Цю недугу треба лікувати відповідною тактикою наших місцевих відповідальних кол і недопустити до того, щоби стала вона трівалим явищем.

Словом, наше східньо-галицьке село переживає метаморфозу. Обсервуючи його до війни, в часі війни, по війні і сьогодні — можу сказати, що мимо відемних ухилів у деяких випадках, на загал метаморфоза йде у нашу користь і наше східно-галицьке село творитиме і у майбутності ще більше активну позицію у нашому національному бізнесі, ніж це було досі.

Д-р Степан Баран.

Недоля в Совітах буде дальше.

Звідомлення відомого американського кореспондента Герберта Нікербокера з Москви про господарський стан в Росії й на Україні.

НЮ ЙОРК, 9 січня. (Вл. кор.). В дальшій черговій статті, присланій із Совітів до газети „Ню Йорк Джернал" Гербертом Нікербокером, маємо докладні дати і виглядн на будуче щодо тамошнього селянського життя, включаючи сюди й українців. Стаття поражає своєю отвертістю й цифрами. Російський мужик, що прийшов припадково до радіо-станції і довідався, що з неї говорять до цілого світу, просив, щоб йому дозволили сказати лиш одно слово. З трудом дозволили. Тоді мужик крикнув: „Рятуйте!" Але цей крик вже не поможе.

Уряд переміг селян безповоротно. На 25,000.000 селянських родин у цілім Совітськім Союзі 19,000.000 вже сколективізовані, а до кінця 1937 року піде й решта туди. Та й селяни завдали страшні удари урядові. Коли уряд домагався, щоб вони відставили всю домашню скотину до „колхозів", селяни вирізали більшу частину. Це оголосив Сталін щойно в 1934 році. Але на тім програли й селяни.

Цифри, подані Нікербокерові д-ром О. Мільтером з німецької амбасади, такі:

Продукція молока в одиницях виробу масла давала в 1929 р. 1,170.000 тон, в 1933 р. лиш 800.000 тон. Означе уряд відібрав від селян в 1929 році 77.800 тон, а в 1933 році 140.000 тон, отже у відворотній пропорції до селянської продукції. Подібно мається справа з продукцією вовни. Отже селяни втратили на всіх ділянках, бо урядові мусіли дати більше, а їм самим лишилось менше.

Тому, що худоба винищена в жахливий спосіб, нема навіть мови про поліпшення житевих умовин понад 1929 рік, бо треба цілих літ, щоб страчену худобу виплекати.

„Колективізація" мала на меті збільшити видатність сільського господарства. Тимчасом це неможливе, навіть коли все буде „сколективізоване". Самостійний селянин на Україні та на Кавказі, що його з погордою назвали „кулаком", продукував відсотково далеко більше ніж „колхози". Тепер кулаків винищили зовсім, висилаючи на Соловки та на Сибір. Цієї продуктивної класи тепер вже нема. Лишились „колхози" з примусовою працею.

Причиною опору селян на Україні й Кавказі проти „колективізації" було те, що влада не давала краму в заміну за худобу і біжа, доставле урядові. Селяни порозумілися стихійно і застрайкували. Уряд взявся до війни голодом. Нікербокер покликується на Вілліяма Чемберліна, що нарахував 5,000.000 селян померших з голоду. Але в тому числі нема „кулаків", висланих на пропаще. Обраховувано „кулаків" на 2 відсотки. Отже на загальну цифру 25,000.000 сільськнх господарств „кулаків" було ще 750.000 родин.

„Значить — каже Нікербокер — нема мабуть ніодного індивідуального господарства в Совітах, що малоб більше, ніж одного коня та одну корову. „Кулаків" винищили. Половину худоби винищено. Слабші запоміж упертих селян на Україні і на Кавказі знищені. Соціялізм „затріюмфував" на селі. Деструктивна доба революції вже минула. Тепер може розпочатись розбудова і нова суспільність може зачати наростати на скелеті старої".

В додатку до статті Нікербокера містить „Івінг Джернал" також образок Т. Паверса п. н. „Совітська утопія". На образку видко розбите сільське господарство при дорозі, довкруги хати групи людей і звірят, а з обісти вивозять дві фіри навантаженого збіжа з написом „Жнива". По обох боках фір ідуть червоноармійці із штиками, здалека видко місто, над котрим повіває прапор із знаком серпа і молота...

Присилайте передплату!

Процентова стопа в українських кредитових централях.

КОМУНІКАТ

З приводу розпорядку міністра скарбу з дня 11. грудня 1934, поз. 697, ч. 109, яким устійнено опроцентування рільничих довгів, обнятих конверзійними договорами на 4 і пів проц. у відношенні річному з евентуальною найвидержави, постановили наші кредитові централі: Земельний Банк Гіпотечний, Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" і Кооперативний Банк „Дністер" у Львові за порозумінням з Народньою Торговлею-Краєвим Союзом Споживчим, як також Ревізійним Союзом Українських Кооператив, устійнити від місяця січня 1935 р. процентову стопу від нормальних вкладок ощадности, а саме: **на 4 проц. від вкладок у долярах і в золотих в золоті та на 5 проц. від вкладок у золотих, а від вкладок з біжучих рахунків на: 2 проц. до 3 проц.**

Цієї узгідненої центральними установами процентової стопи від вкладок мають придержуватись солідарно всі наші кредитові установи в краю.

Також відсотки від льокованих готівкових кредитів в установах некредитових не будуть оплачувані у вищих стопах процентових.

Національна політика і методи панування.

ПРОМОВА ПОСЛА О. ЛУЦЬКОГО НА БЮДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ ПРИ ДЕБАТІ НАД БЮДЖЕТОМ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ.

На території, яку замешкує українське населення, панують найгірші господарські і комунікаційні відносини, найменша рентовність господарств і найбільша біда. На це склалися давніші часи, але тепер уряд не тільки не старається за господарське піднесення тих земель, але навіть з розмислом піддержує ці занедбання і навіть старається погіршити історичний стан, усунувши давні тамошні організації того значення, як напр. Краєвий Банк і Бюро меліорації при Краєвому Виділі у Львові.

Польська політика на тій території існує двояка: т. зв. народова і державного табору.

„Народовий" табор висуває гасло — на дальшу мету: Польща і Москва, — на ближчу, що Польща є державою національною, що мусить нею бути, і що всі методи добрі, які до того ведуть. Прочитайте панове, що пише тепер Грабський, Гломбінський і Гертих (відчитує цитати). А урядовий табор, висуваючи гасло „все для держави", поводиться так, що межа між політикою „народового" і державного табору супроти українців — затирається.

І одним і другим залежить передовсім на тому, щоби розбити національну єдність українців. Реалізується це різними методами, але думка та сама. На Поліссі урядові чинники заперечують просто істнування українців, говорять, що це „тутешні" люди, православні, поліщуки. Навіть православну релігію вчать там у польській мові. На Волині не можна вже заперечити істнування українців, бо там національна і політична свідомість серед українців є стовідсоткова. Тому штучно втримується кордон між Волинею і Галичиною. Проникання українців з Галичини на Волинь унеможливлюється. А місцеві українці на Волині можуть брати участь у прилюдному житті лише тоді, коли воєвідство дасть на це свою згоду. Але ми не можемо з цим погодитися, щоби яканебудь влада диктувала нам, хто і як має репрезентувати наші національні інтереси.

Почуваємося таким самим підметом, як кожний інший нарід і все в нас бунтується, коли нас трактують як предмет. На Лемківщині польська адміністрація творить власні наукові теорії і хоче творити окремий лемківський нарід. **Навіть на шкільних свідоцтвах у рубриці „мова" пишеться там „лемківсько-польська"**, хоч це такий самий український говір, як підгалянська мова є польським говором. Останніми часами зросло зацікавлення влади Гуцульщиною.

Останній клявіш на цьому політичному фортепяні — це гасло у Східній Галичині: радше Росія ніж Україна! Цілий адміністраційний апарат наставлений на піддержання русофільського руху. Адміністраційний апарат підтримує неживотворні москвофільські товариства і дає їм підмоги, вони дістають заступництво в Рільничих Палатах і т. п. Найбільш ганебною точкою в тій політиці: комісарична управа Народнього Дому, який доведено до ліцитацій. В Галичині... (п. Бурда: „де це є — в Еспанії?) — Ви хочете, щоби я сказав у Малопольщі? Ця назва є історичним абсурдом. Тут промовець пригадує міжнародні зобовязання Польщі, що торкаються територіяльної автономії Галичини, пригадує займовний закон про автономію і запитує, що з нього залишилось. Йде лише про задержання деякого „декорум": а тепер, коли хтось пригадує цей міжнародній документ, уважається це образою. Не маємо доступу до урядів, до вищих ступенів у війську і навіть старих урядовців з австрійських часів всупереч віденській умові викинено на вулицю. Пощож ви підписували ці зобовязання, коли їх не виконуєте? — питає пос. Луцький. Ті самі обмеження пристосовується у самоуправному житті, твориться нові волости там, де була українська більшість, ведеться осадництво і т. д. Українська молодь навіть з фаховою освітою не має перед собою ніяких доріг. Ніякий нарід не може погодитися з такими методами панування. Та ціла політика витворює серед одних атмосферу злоби, серед других атмосферу розпуки.

ВІДГУКИ ПРОМОВИ ПОСЛА ЛУЦЬКОГО И ЗАЯВА МІНІСТРА.

Промова посла Луцького зробила таке вражіння, що майже кожний промовець ББ. вважав своїм обовязком накинутися на неї. Отже говорив про неї пос. кс. Шидельський (кол. хадек, тепер ніби „ликий", фактично сенаційний ендек), Санойца, який як завжди пописувався своєю коломийською фільософією і виступав як „спец" у справах, щодо яких не має зеленого поняття, спокійніше говорив пос. Галіца, ціле „експозе" виголосив пос. Здз. Стронський про благодати співжиття.

Міністр внутрішніх справ Косцялковський заявив таке:

„Ці справи розглядати можна лише на площині спільної праці над розбудовою великої Польщі. На тій площині можу прийняти кожну розмову і кожна така розмова дасть позитивну користь однаково державі і українському народові. У підході посла Луцького міністр такого первня не бачить. У розмовах з представниками національних меншин міністр завсіди звертав увагу, щоби найдено цивільну відвагу висловитися у користь спільної співпраці над збільшенням величини і могучости держави. З черги міністр рішкидає закид, начеб в установах і самоуправах не було українців. Мимі власти затруднюють 1.407 українців, у державних підприємствах є 7.348 українців, у шкільництві 4.707, у судівництві 270, в установах міністерства внутрішніх справ 149. Загалом затруднених 14.000 українців, не рахуючи великої скількости українців у самоуправних установах".

(Текст заяви міністра подаємо за ПАТ-ом).

РЕПЛІКА ПОСЛА О. ЛУЦЬКОГО.

„Привязуємо таку вагу до знормалізування відносин в державі на українськім відтинку, що бажаю спростувати тут деяке засадниче непорозуміння, яке виникло у дискусії над моєю промовою. П. Санойца зрозумів її як атаку на польську політичну рацію, таку сильну, що навіть для означення проявів політичного терору я не найшов інших слів як лише назвав їх „криком українського серця".

Маємо повне зрозуміння нашої дійсности і відповідальности. Можу впевнити Панів, що напр. справа східнього пакту є немеиншою нашою журбою як Вашою.

Вчора я представив нашу ситуацію у державі, так як ми її бачимо і розуміємо. Коли парламентаризм має рацію істнування, то саме на те, щоб висказати свою цілу правду. Мій зворот відносився не до справи терору, але до системи і наслідків цілої політики, які уряд приспосовує супроти нас, та проти якої протестуємо. Підчеркую, що ціллю нашого діляння не є загострення і заогнення відносин, але що змагаємо до їх знормалізування".

Рідка нагода!

ЛІНОЛЕУМ -- ГАЛС

Львів, Легіонів 3 — Тел. 16-45

уладжує

інвентарну продажу

диванів, хідників, накидок, кап, обрусів, фіранок, портіер, столових гарнітурів, коців і т. д.

по цінах небувало низьких!

Жах денатурованого спірту по наших селах.

Основою нашої сили і віри у краще майбутнє є і мусить бути наш здоровий селянський стан. Його почування національної свідомости, аріст господарської культури, розбудова кооператив, читалень, сільсько господарських кружків, його дари на збірні потреби, відпорність на всякі погрози і підшепти, постава при виборах чи в обороні інших прав, рух за абстиненцією від алькоголю, це прояви, які розбудовували у найбільших песимістів віру. Віра, ця основа одиничних і збірних людських діл, цей нерв життя, що каже йти серед труднощів у незнане завтра, казали кожному напружити працю, щоби і він доложив цеглину до збірної будівлі.

Але в останніх часах починає у нас життя охлявати. У богатьох селах підкарпатської округи слідна немічне перевтома. Чи причиною біда на селі, недостача матеріяльних засобів чи розчарування до якого довела робота різних крикунів демагогів, чи зовнішні удари — годі сказати. Може й усі ті причини злożилися на те, що рідше і слабше лунають поклики до конструктивної праці, що йдуть по селах підозріння, наклепи, що сходини вводиться на гру в карти і таке інше. Але буває ще гірше.

Ходім у прилягаючий до львівщини городецький повіт. Те що тут побачимо, є просто страшне. *Народ починає розкладатися.* Село за селом, хата на хату — п'ють. За що — питаємо — купують і п'ють, коли гроша нема, коли в хаті холодом віє, голод докучає, коли на борг не дають ніхто, а алькоголь такий дорогий, що навіть заможних не стати на горівку чи пиво?! І тут не сумніше явище: *П'ють трійлянний денатур.* Ось образи: Приходить жінка з Волі Добростанської до кооперативи в Городку — „Дайте пів літри денатурату". — „На що вам треба? — „Пити, прошу пана". — „Але ж не отрута! Бачите цю трупячу головку на пляшці? Це отрута, від якої богато загоїлося на смерть". — „То дайте такого денатуру, що не трощ". — „Такого нема ні в нас ані ніде". — „Ось у жидів є такий".

Не продали. Пішла. Просто до приватного склепу. Випила та зосліпає до млина. Там на подвірі чекає її син, ще хлопець. Взяв пити, таки з пляшки, чимось закусюють, — обідають. — Чому пите таку гидоту? — Бо тепліше стає.

А які наслідки?

У Мальчицях один чоловік П. Б. затроївся денатуратом так, що помер шпиталі, а один сліпий. Це дещо одержано, але не на довго. Пють у Тучапах, Галичанові, Добрянах, а навіть у самому Городку. Перед Різдвом так викуплено в Городеччині денатурований спірт, що просто не стало поте в повіті. Ось невеличке село Лісеничі. За один тільки вірник випили в селі біля 1.500 літрів денатурованого спірту. Пють всі, старі і молоді, мужчини і жінки, на хрестинах, весіллях і похоронах. Вже навіть мають вишколення, як поліпшувати його відразливий запах і смак. Перепускають

Реформаційні пігулки ЧЕРНЕЦЬ з маркою (Zakonnik)

регулюють шлунок, хоронять від терпінь печінки, надирвої опасистости, паморок, загоять гемороїди і при нахилі до струпні є дагідним проочищуючим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 34/69 42—7

крізь рясний хліб, осолоджують сахарином, розливають на 50 відсотків водою, так, що фіолетовий колір щезає, і напиток готовий. А газети в селі нема ніодної. Кооперативу вже хтось два рази обікрав.

Люди тупіють, туманіють, мруть. Важко знати, з чого кому на селі приходить смерть, бо на лікаря сьогодні не стати. Але денатурований спірт загнав уже напевно неодну людину в яму.

І цілий той повіт живе в якомусь отяжілому стані. Минувшого року впав Повітовий Союз Кооператив, бо не було кому як слід повести його. Центросоюз мусів заложити на його місці складницю. Впала також Районова молочарня і Маслосоюз вложив власний відділ. Держиться Повітова Каса завдяки давнішим надбанням і кільком енергійним городецьким одиницям, що зуміли зберігти стан. У повіті держиться добре яких десять громад, також завдяки одиницям, а решта животіє, паде, разом зі зростом уживання денатуру.

Кооперація бореться з тим лихом як може, але вона майже одинока і відокремлена. Це отяжіння і отупіння поширило також на загал проводу по селах. Провід вижо звик до цього лиха, бо майже не реагує, начеб так мусіло бути. Нема збірного відруху, а одиниці, що бачать страхітливе лихо, безсильні, бо не мають у своїх працях тієї допомоги від місцевих інтелігентних кругів, якої їм потрібно.

Не знаю, як є в інших округах, але доходять вісти, що вже також тут і там ширяться цей наліг.

А що сталось би, коли б цей наліг обхопив загал селянських мас?

Тому треба повести збірну оздоровлюючу акцію, яка не має нічого спільного з якимось „протидержавною" роботою: треба м. ін. робити заходи, щоби й державні чинники заборонили продавати „скажений" — як його називають — наші селяне („скажони") спірт у тих випадках, коли існує підозріння, що річ іде про пиття.

М. Творидло.

Уживайте лише

знаменитої цикорії **„ЛУНА"**
здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ"**
і зернистої **„Солодової кави ЛУНА"**

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

Фантазії і дійсність.

ЧИ ГРОМАДЯНСТВО ПЕРЕТЯЖЕНЕ РІДНОЮ ШКОЛОЮ?

Коли виказується стан Рідної Школи і пригадується громадянству, що це коштує гроші, то мимохіть насувається питання, як має ся річ з допомогою громадянства на удержання приватного шкільництва Р. Ш. і на виховну діяльність Рідної Школи. Чи дійсно нарід так жахливо перетомлений утриманням Рідної Школи, що повинна вже раз скінчитися сміливість ставити до нього якісь домагання в тому напрямі? Постараємося коротко представити дійсний стан.

Для ясности справи наперед мала замітка. Ті повіти, що вдержують у повітовому місті якінебудь школи Р. Ш., звичайно задержують усі гроші зібрані на Р. Ш. (Бережани, Борщів, Городенка, Долина, Дрогобич, Зборів, Золочів, Коломия, Копичинці, Перемишль, Рава Руська, Радехів, Рогатин, Самбір, Станиславів, Стрий, Тернопіль, Чортків, Яворів). Деякі теперішні чи давні повіти приділені для матеріяльної помочі котромусь із повищих повітів: Богородчани й Тисьмяч до Станиславова, Сколе до Стрия. Деякі повіти звільнені часово від пересилки зібраних грошей тому, що підготовляють якесь рідношкільне заведення (Заліщики, Снятин — бурси). Інші повіти повинні всі свої грошеві добутки пересилати на покриття видатків Централі, себто на удержання львівських шкіл Р. Ш., на підмоги потребуючим школам Р. Ш. в краю, на друки для всіх Кружків Р. Ш., нагляд і т. п. Ще одна річ. Адміністраційний рік починається в Рідній Школі з місяцем вереснем.

Пригляньмося, які грошеві впливи мала Централя (Головна Управа) за час від вересня до грудня 1934 на покриття своїх 300-тисячних видатків. Ось вони:

1934:	Східно-гал. повіти:	Інші пов. в Польщі:	Разом:
вересень	6.578.56	109.60	6.688.16
жовтень	9.255.42	72.00	9.327.42
листопад	4.634.08	163.50	4.697.58
грудень	3.157.37	253.00	3.410.37

У цих сумах позиція Львова така:

1934:	Львів - місто	Львів - повіт
вересень	1.228.28	149.55
жовтень	7.755.01	145.80
листопад	1.967.42	57.00
грудень	1.315.67	34.58

На основі цього зіставлення ніхто не скаже, що в котромусь місяці був вистарчаючий дохід. Навіть Львів (місто й повіт) стоять далеко поза місцем, де їм це лицювало би.

Подрібно ця справа представляється — просто прикро. Прикро перед нами самими й перед чужими. Якщо зважимо, що 1.50 до 7.50 зол. місячно з **повіту** є те саме, що ніщо, то у вересні 1934 не було **нічого** з таких повітів: Городок Косів, Скалат, Снятин, Підгайці (1.50 з Раківця), Сокаль (3 з Кристинополя), Броди (4.60), Старий Самбір (5). У жовтні не було нічого з повітів: Городок, Добромиль, Заліщики, Скалат, Підгайці (1.50 з Раківця), Сокаль (3 з Кристинополя), Перемишляни (4.30), Косів (5 з Жабя). В листопаді: Косів (вирятувався Старими Кутами, що прислали 10 зол.), Городок (3.30 з Ворочева), Жидачів (6 зол.), Перемишляни 7 зол. (5 Біле, 2 Полюхів Малий). За грудень: Косів, Заліщики (1.60 з Нагорян), Любачів (3 з Чесанова), Старий Самбір 5.

У тому часі прийшло із заграниці: зі Злучених Держав 312 дол., з Канади 276.50 дол., з Чехословаччини 4.31 зол., Прикарпатська Україна 338.70 зол., Франція 108.02 фр., Австрія 23 шил., Данціг 7 зол., Невідомий (з Америки) 14 долярів.

Якже в такому випадку покривати видатки? Коли брати під увагу ті міста, що повинні би віддавати всі свої приходи до Централі, то було таких **16 міст**, що від **вересня до кінця грудня 1934 р. не прислали ані сотика**, а то: Журавно, Буськ, Косів, Кути, Любачів, Мостиська, Надвірна, Делятин, Комарно, Скалат, Белз, Бібрка (грудень 11.40), Тлусте (листопад 2, грудень 5), Рудки (вересень 3.50), Сокаль (грудень 2). Протягом 3-х місяців з обговорюваних 4-х не дали нічого: Жовква, Перемишляни, Миколаїв

Вибагливі плащі сукні

70 золотих **35** золотих

Великий вибір.

Жіноча конфекція

ФЕМІНА

Львів, площа Галицька 12 а.

І. пов. ріг вул. Баторого. 660

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 10

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Третій з моїх найближчих був Олекса Бобикевич, той сам, що мене властиво до Стрия спровадив. Він був молодший від мене чотири до пять літ, дуже ідейний, чутка, поетична натура, син завзятого москвофіла, одначе горячий і свідомий українець, до всякої народньої роботи охочий і дуже придатний. З таким товаришем і робітником можна було піднятися й найтяжчого подвигу і ми підіймалися і трудилися спільно й багато вислідів з цього труду лишилося в Стрию і в Стрийщині. Ціла низка читалень і крамниць у повіті, значний підйом свідомости в народі, організація Стрийщини в усіх напрямах — це вислід тої роботи. Спеціяльно присвячувався Бобикевич справам стрийського міщанства. Він був довголітнім головою „Міщанської Бесіди", зорганізував міщанство на Ланах, побудував там дім „Міщанської Читальні", заложив і він „Міщанську Торговлю". Він посвячував цій справі ввесь час, кожну вільну хвилину, та взагалі не бракувало його при ніякій праці.

Так жили ми і працювали з ним разом у Стрию повних одинацять літ. Вкінці постигло його тяжке нещастя. З невисліджених напевно причини, здається, з причини туберкульози мозку, він осліп і по році дуже тяжкої муки помер. Передтим полишив мені опіку над своєю жінкою і двома малолітніми дітьми. Цю задачу старався я сповнити по всій змозі. Ниші ті діти вийшли вже в люди та ведуться гарно, на честь і потіху своєї матери, жінки ідеальних прикмет та ідеальної вартости, що в їх вихованню вложила всі свої сили і все своє життя. А память про покійного Бобикевича, мого незабутнього товариша, буде мені святою до смерти.

Це були перші й головні мої товариші і приятелі та сподвижники моєї роботи в Стрию. З ходом часу прилучилися до них і дальші, що прийшли пізніше до Стрия і тут довше, або коротше проживали, як мої канцелярійні співробітники: д-р Андроник Могильницький, д-р Володимир Охримович і д-р Антін Гарасимів, а дальше лікар д-р Евген Озаркевич та судовий радник Роман Сосновський. Ми всі творили невелику, одначе дуже сердечну громаду, звязану з собою найтіснішим союзом спільного довіря і спільних ідеалів. Багато заслуг, складених для Стрийщини, які відтак мені приписували, треба записати на наш спільний рахунок.

Зрештою інтелігентна українська громада, яку я застав у 1891 р. в Стрию, була зовсім нечисленна. З священиків застав я місцевого пароха о. Ілярія Поповича, людину стару й немічну, який на більше місто зовсім не надавався, та й у недовгім часі помер, і другого парохіяльного сотрудника о. Кобилянського, який також в недовгім часі перенісся зі Стрия. Оба вони не брали в публичному житті участи. Більшу участь брав молодий катехит народніх шкіл, о. Евген Громницький, спосібна людина і щирий українець. В суді застав я 3-ох адюнктів-українців: Володимира Гузара, Володислава Вариводу і Льва Максимовича. Всі вони були люди чесні і не цуралися своєї народности, брали участь у товариському житті і в політичних маніфестаціях українців; одначе зрештою піддавалися напрямкові, що панував тоді скрізь в урядах і був пересяклий польщиною, та в публичному українському житті, оскільки воно не годилося з цим напрямом, не брали участи. Між адвокатами був один українець, д-р Ілярій Бачинський, людина й адвокат antiquae educationis, який лякався кожного публичного виступу і не лиш не брав участи в ніякім українськім русі, але ставився до нього з насмішками, а навіть вороже. Урядував у своїй канцелярії і писав до суду й інших урядів виключно по польськи. В податковім уряді були два українці адюнкти: Ізидор Рудницький та Іван Ревакович, які — хоч невисокою рангою і дуже залежні — брали значну участь у житті українців, маніфестувалися отверто і своєю роботою віддавали услуги українській справі. В повіті не було зрештою світської української інтелігенції, крім кільканацятьох народніх учителів, що стогнали під ярмом ради шк. окружної і повітового інспектора, яким був перекінчик, русин Мариняк. У Сколім був ще також лікар русин, д-р Корнило Миронович, бурмістр міста, в душі ряний москвофіл, який зрештою держав уже з поляками й жидами, був їх агітатором при кожних виборах і сам з ними голосував. Була це погана, дійсно кацапська креатура. В останніх часах перед війною скинув з себе маску і виступив отверто як кацап, горячий прихильник Росії і ворог українців. З початком війни було заряджене його арештування, одначе поляки заслонювали його всіми силами; та все таки він не уникнув Талергофу.

(Далі буде)

в. Дн. (листопад 2, грудень 2). Отже — за вересень не дали нічого 23 міста, за жовтень 27, за листопад 24, за грудень 22. Це саме ті міста, що обовязані всі свої гроші пересилати до Централі.

Говорити при такому стані вплат для Рідної Школи про перетяження громадянства вивазі. Дійсність інша. Щоби в повітовому чи навіть судовому місті не найшлось бодай двох українців, які подумали би: чейже ми не вдержуємо на місці ніякої школи, вишлім до Львова по кілька золотих. Щоби з міста не могло вийти місячно найменше 50 зол., а з повіту найменше 100 зол., то вже хіба треба не прикладати найменшої ваги до Рідної Школи. А щож то за національне освідомлення, коли цілий повіт місцями про це не здогадується. Де ті будителі, що мають нарід освідомляти!

Що грошеву допомогу для Централі Р. Ш. можна зорганізувати, доказують такі повіти як Калуш, що в обговорюваних 4-х місяцях дав 461.66 зол. чи Тернопіль — 1.067.69 зол. Вказують на це вплати з Волині (у грудні 87 зол., або таких міст, як Старогард (за грудень 105), Краків 15—25 місячно, Люблин (у вересні 24) і т. д. Вимагаємо слушно, щоби давали на Р. Ш. наші брати з Америки, з Канади, з цілого світу. Але вперід покажім, що ми самі все зробили, чого від нас вимагає хвилина і — що ми дійсно можемо зробити; тоді напевно й інші нам помогжуть.

Занедбання можна ще направити. Треба всім свідомим громадянам подбати, щоби зібрана коляда в цілості пішла до Р. Ш., щоби не задержувати її на ніякі місцеві потреби. Кружки Р. Щ. повинні пересилати визначену пайку членських вкладок. Треба всім Товариствам відозватися також на потреби Р. Ш. принайменше з нагоди рідношкільного місяця — січня. А вже особливо наші кооперативи повинні памятати про Рідну Школу при розділі зисків з нагоди надходячих загальних зборів.

Час наглить, потреби ростуть. Тому зрушмо наше громадянське сумління. Бо того роду негативна послідовна впертість, що її виявляє це зіставлення, може довести до катастрофи.

Лев Ясінчук.

31 жертв катастрофи.

НЮ-ЙОРК, 26. 1. ПАТ. Вартові кораблі й човна виловили з води 31 жертв катастрофи пароплаву „Могавк". Серед жертв є пасажири й матроси, м. і. труни англійського віцеконсуля в Мексику і його жінки. Матроси, що врятувалися з катастрофи, зізнали, що причиною зудару була хибна праця керми „Могавка", що минав норвезький пароплав „Талізман".

—o—

Франція інтервенює.

ПАРИЖ, 26. 1. ПАТ. „Пті Журналь" повідомляє, що французький уряд підготовляє ноту до уряду Абісинії у звязку з подіями на кордоні Абісинії й Сомалі, в яких згинув адміністратор Бернар та кільканацять міліціянтів і тубільців. Нота домагається відшкодування. Кажуть, що абісинський уряд готов дати повну сатисфакцію.

Загострення на Далекому Сході.

ШАНГАЙ, 26. 1. ПАТ. В Мукдені проголосили стан облоги. Після год. 7. веч. не вільно виходити на місто. Побоюються, що партизани заатакують місто.

ЛЬОНДОН, 26. 1. ПАТ. Райтер повідомляє, що Манджурія домагається признати їй озеро Боірнор, хоча воно лежить на території Китаю. Околиці цього озера багаті в копалини.

ТОКІО, 26. 1. ПАТ. Японський уряд доручив своєму консулеві у Тієн-Сін запротестувати перед китайським урядом з приводу вбивства багатьох японських громадян у Шанхаї.

„ДАР ПРОСВІТИ" — ЦЕ ПОСИЛЕННЯ КУЛЬТУРНО-ВИХОВНИХ ЗМАГАНЬ.

МІСЬКІ ТЕАТРИ В НЕДІЛЮ 27. СІЧНЯ 1935

Великий Театр — цілий день музики.

Год. 3·30 Як звичайно мельодійна і захоплююча
„Роскішна дівчина"
Танці. — Забава. — Пісоньки.

Год. 7·30 Колірова карнавалова вистава
„Міщанин шляхтичем"
Опера, — оперетка, балет, — комедія в одній пєсі.

Театр Різнородностей — великий день сміху.

Год. 3·30 **„Під примусовою управою"**
шал забави.

Год. 7·30 **„Мій коханий дурник"**
Як доньки повинні виховувати мами.

Конкурс „Діла" на пять статтей.

ТЕМА КОНКУРСОВИХ СТАТТЕЙ: „ЗАСОБИ Й МОЖЛИВОСТИ РОЗБУДЖЕННЯ І ПЛЕКАННЯ ЛЮДСЬКОЇ ЕНЕРГІЇ".

Редакція „Діла" розписує цим конкурс на пять статтей на тему: „Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії".

Фундатором конкурсу є американський українець п. ВАСИЛЬ ТИХИЙ, той самий, що ундував минулого року конкурс на пять статей на тему: „Як розбудувати варстати праці?" Про мотиви цьогорічного конкурсу на названу тему п. Василь Тихий пише так: „Розумію, що розбудження енергії потрібне нашому народові на те, щоби перевести в життя ріжнородні проекти, між іншими проекти подані в попередніх конкурсових статтях на тему: „Як розбудувати варстати праці".

За ПЕРШУ конкурсову статтю фундатор конкурсу призначує 15 американських долярів премії, за ДРУГУ 10 ам. дол., а за три інші по 5 амер. дол. Усі преміовані статті будуть надруковані на сторінках „Діла".

*

Кожний учасник конкурсу мусить надіслати статтю на адресу редакції „Діла" найпізніше до дня 5-го лютого 1935 р.

Стаття не може бути довша як на 240 рядків друку в „Ділі".

У конкурсі не можуть брати участи професійні журналісти.

Оцінку надісланих на конкурс статтей переведе окреме журі, зложене з фахових журналістів і громадянських діячів, яке зорганізує редакція „Діла".

Закарпаття таїть у собі небезпеку збройного конфлікту?

Ужгород, січень 1935.

Польський консервативний журнал „Наша Пшишлосьць", обговорюючи сучасне політичне положення в Европі, пише про велику історичну місію Польщі й Угорщини. На думку цього часопису та місія Польщі й Угорщини така велика, що для її здійснення ці держави мусять звязати і вести у своїй політиці десять інших держав Середущої і Східної Европи, які положені між Балтійським і Чорним Морем.

На перешкоді до здійснення велико-державницьких польсько-угорських планів стоїть Чехословаччина, яка завжди ворожо виступає проти вимог Угорщини. Але щоб ці плани були здійснені, потрібно, щоб Мала Антанта і Балтійський Блок аліквідувалися. Угорщина не має чого шукати в Німеччині або Італії. В її інтересах безпосередньо звязатися границями з Польщею. Одначе до спільних границь не може прийти, поки Закарпаття буде клином врізуватися між Польщею й Угорщиною. Через це Закарпаття, на думку „Н. П.", „таїть у собі багато більшу небезпеку війни, як усі інші коридори та аншлюси".

Звертаючись безпосередньо до Чехословаччини, „Наша Пшишлосьць" пише дослівно так:

„Географічне положення Чехословаччини не забезпечує їй існування. Але у своєму власному інтересі чехи не хочуть співпрацювати з Польщею. Чехи роблять помилку, коли йдуть за східною політикою Франції. Час уже зробити кінець з тим *абсурдним славянофільством!* Славянофільська думка не сміє виявлятися в польській державній політиці. При роздроблености західного і південного славянства всяке славянофільство рівнялося б москвофільству. Краще, щоб утворилась організація, яка працювала б для устійнення спільних польсько-угорських кордонів. Для Польщі є це бажання справедливости і безпеки. Інакше Підкарпатська Русь може витворити небезпечний осередок українських (в оригіналі: руських) інтриг проти Польщі; ті інтриги, перекинувшись через Карпати, витворять небезпеку для Східної Галичини. Тоді повстає б руського-чеського-славянське питання. Через це поворот Підкарпатської Руси до Угорщини приніс би користь і самій Чехословаччині, позбавивши її ворогів приятелів, сильніших, як ті, яких вона має сьогодні".

Реферуючи цей цікавий голос свого славянського сусіда, чеська „Народня Політика" від себе зауважує, що, мовляв, справа ясна і до цього нема що додати. На Закарпатті — пише цей орган — ці польсько-угорські плани натрапляють на рішучий відпір руського народу.

Щоб уявити собі, який „відпір" польсько-угорським заіханням веде на Закарпатті „руський нарід", репрезентований ріжними Фенцинами та Жидовськими, для цього треба тільки пригадати собі недавню історію з „пособіями" і братанням цих панів та їхніх органів преси з одним консулем в Ужгороді. Невжеж „Народня Політика" так скоро забула всю ту історію? Про більшість населення Закарпаття, про населення українське празький часопис не згадує мабуть тому, що це і так усім відоме. А українське населення Закарпаття ніколи не проміняє свого сучасного положення, може не завжди задовольняючого, на „гаразди" в інших державах.

Можна хіба тільки дивуватись одному. В той час, коли на Закарпатті і в світі починає вестися шалена пропаганда сусідів за відірвання цього краю від Чехословаччини, тоді чеські урядові чинники в краю провокують населення ріжними „прапоровими" та „мовними" інцидентами. Більше того. На Закарпатті, як раніше, так і тепер, переслідують назву „українець", „український", „Закарпаття" і т. п. По шкільних бібліотеках переводять ревізії з метою усунути з ужитку книжки з такими „небезпечними" термінами. Зате будапештенська Ревізіоністична Ліга випускає і поширює свої публікації та мапи, які торкаються Закарпаття, в мові українській, із задержанням усіх імен і назв цього краю, які уживаються і які прийняв увесь культурний світ.

Або таке: Коли, наприклад, кошицьке радіо підчас Різдвяних Свят передавало „святочні" концерти, де співали пісні на зразок: „Ах, ти Тула, моя Тула, Тула родіна моя..." — то з Будапешту неслися на Закарпаття звуки колядок та інших релігійних і світських пісень у чистій українській мові... І таке буває.

Н.

Політичне вбивство в Чехословаччині.

Біля Ціму у Чехословаччині вбито німецького інж. Форміса, колишнього співробітника спеціяліста від трійливих газів Габера. Форміс перебував на еміграції в Празі, звідки переїхав до Ціму. Слідство устійнило такі правдоподібні мотиви злочину. Форміс був членом т. зв. горного фронту Оттона Штрасера, що перебуває на еміграції в Празі. В домі, де мешкав Форміс, находилася тайна короткохвилева висильна стація, яку він обслуговав. Хвиля тієї стації мала тусаму довжину, що хвиля великої висильної стації в Кенігсвустергавзен під Берліном, що служить до пропаганди. Стація Форміса служила до протигітлерівської пропаганди на Німеччину і нею користувалися німецькі емігранти в Чехословаччині. Вона належала від кількох тижнів і в Німеччині означено докладно її положення. Тому, що Форміс був знаним спеціялістом короткохвильовцем ще з передгітлерівських часів, коли був директором радія у Штутгарті, вбивникам не трудно було згадати, що стація находиться в мешканні Форміса, за яким слідкували від довшого часу.

Є це друге чергове вбивство серед німецької еміграції. Півтора року тому застрілено в Карлових Варах проф. Лесінга і винуватців не викрито. В Празі думають, що у звязку з тим вбивством прийде до загострення контролі на чесько-німецькій границі, а навіть до введення системи паспортових віз, яких досі не було у взаєминах обох держав.

Українська історична галерія.

Під таким заголовком приносить паризький „Тривуб" з 22. січня ц. р. статейку такого змісту:

В студії нашого молодого, але вже відомого маляра В. Лисинюка ми мали змогу познайомитися з його останньою великою працею: низкою образів, що дають монументальну ілюстрацію української історії з доби княжої й козачої. Перед нашими очима пройшли постаті Олега, Святослава, св. Ольги, Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Ігоря із „Слова", Романа Галицького, Короля Данила та інших, а за ними — Байди Вишневецького, Сагайдачного, Богдана Хмельницького, Виговського, Дорошенка, Самойловича, Мазепи, Апостола, Полуботка і Розумовського.

Галерія, яка вимагала для свого виконання довгих попередніх студій і здійснення якої стало можливим тільки завдяки допомозі українця-мецената п. Макогона, що тим прислужився нашому мистецтву, представляється імпозантно. Інтересна, а іноді дуже оригінальна композиція, живі постаті, часом багато руху, сильні кольори і їх вміле й ефектовне сполучення роблять своє враження. В особі молодого маляра маємо ми талановитого майстра, що вкучно вміє поєднати наші давні мистецькі традиції із сучасною малярською техніою, вливаючи все до купи патріотичним почуванням.

Виявляючи цінну працю молодого майстра, можемо побажати, щоби також був доведений до краю плян, який давно держану князів наших через блискучу епоху гетьманську звязував з останнім етапом нашої державности — сучасним, що був продовженням і вивершенням тогож самого історичного процесу.

Залишаємо за собою право дати детальну оцінку колекції і наші зауваження з погляду історичного на той час, коли вона буде виставлена. Бо надіємося, що така виставка буде влаштована. Вона дала б змогу і своїм, і чужим ознайомитися з цінною працею українського артиста, а коли б до того були зроблені відповідні репродукції, то це зробило б колекцію приступною ширшим колам нашого громадянства.

Вплив погоди на недуги.

Деякі з недуг сміло можна назвати сезонними, бо появляються вони постійно в певних порах року та зменшуються, а навіть зовсім зникають з приходом іншої пори. Як типовою весняною недугою є приміром кір і коклюш, а малярія є літньою недугою — так знову грипа, дифтерит осінньою найбільший розвій весни і зими. В тім також періоді найдошкульніше дає відчувати ревматизм, артритизм та подагра. Багато є засобів як злагіднювати недомагання і лікувати недуги, але мало є таких, які завдяки своїй удатній сполуці та складові є найбільш успішні. Таблетки Тогаль вилікують в ревматизмі, артритизмі, гриші, простуді, болях суставів і мязів та таких частих ломотах у костях, получених з болем голови.

Ілюстрований двотижневик

НАЗУСТРІЧ

в найближчому числі з 1-го лютого вийнесе статтю **павла Зайцева** про пястця К. РЛа БРЮЛОВЯ — найбільшого вчителя Шевченка.
Твори нагороджених письменників на конкурсі «Т-ва письменників і журналістів".
Улася Самчука „Кілька слів наостріх".
Юр я . оса а „ поеми Імперії".
Б. Г. Антонича Нові поезії.
Крім цього голоси всіх членів журі про літературну нагороду: О. Бодиаревича, М. Гнатишака, В. Сорошенка, К. Малицької М. Матів-Мельника, М. Рудницького, В. Сімовича, Ю. Шкрумеляка.
Багато ілюстрацій.
Домагайтесь безплатних зразкових чисел!
Ціна примірника 50 сот. Місячна передплата 90 сот.
ЛЬВІВ, РИНОК 10.

Експозе мін. Бека.

ВАРШАВА, ПАТ. В найближчих днях відбудеться засідання соймової комісії закордонних справ, на якім виголосить експозе міністер закордонних справ Бек. Дата засідання комісії покищо не устійнена.

—o—

Сірники і нелєгальні запальнички.

Дискусія над експортом і монополями.

Соймова комісія буджетова обговорювала 26. ц. м. справу держ. експортового фонду та монополів. Пос. Гуген-Чапський, що референтував ті справи, заявив, що довги Польщі закордоном малюють і більшають внутрі держави, що напр. позичка дала досі 350 міл. зол., що врешті 36 монополів має дати Польщі за проектом буджету 600 міл. зол. Референт заявився за тим, щоб меншити ціну льосів і зробити їх отак поступними для бідніщого населення, але заявив теж, що на високі ціни сірників нема ради, бо арендар цього монополю, концерн Кройгера бє на високі ціни. Це змушує населення заступати ріжно сірчики, а в Польщі є пр. міліон нестемпльованих запальничок. **В 1933 р. остемплювали в Польщі 128 запальничок, в 1934 р. ще менше: 116** (на салі сміх). Щоб зірвати умову з Кройгером, на те треба величезних грошей.

В дискусії забирали голос пос. Гречнаровський, Римар, Томашкевич, Лободзінський, Вагнер і пос. З. Пеленський, що домагався обниження цін монополів, щоб уможливити купно їх сільському населенню. (—)

Дешеві білі дні

з 40% зниженою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Заведення Круппа мають від трьох літ вперше додатне сальдо 6,651.601 марок: ці доходи прийшли завдяки збільшеній внутр. кон'юнктурі.

— В роковини підписання польсько-німецької декларації про невживання насилля помістив „Фелькішер Беобахтер" статтю міп. Бека, а „Газета Польска" інтервю з Гітлером.

— Заметілі в Англії спричинили смерть трьох осіб, літаки з Бельгії і Франції мусіли завернути з дороги.

— Палата репрезентантів у Вашингтоні уповажнила мін. фінансів випустити бонів на 9 міліярдів дол. з 10- і 20-літнім речинцем платности на 3 пр.

— Труна Куйбишева спалять, а його похорони відбудуться на Червоній Площі в Москві. Лікарі ствердили, що Куйбишев умер на склероз.

— Держ. секр. для справ праці, міс. Перкінс, заявила, що у Зл. Державах є 9—10 мільйонів безробітних, не рахуючи тих, що працюють частинно.

— 1. лютого почнуться у Женеві наради комітету розброєвої конференції для готовлі зброєнь.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювелерських магазинах в цілім краю. 313 2—50

НОВИНКИ

— **Хочете мати добре футро,** ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— **Магазин пєстелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих. матраци по 7 зол. 639 27-100

— **Фризієрські сальони** для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106-88. 85.87 13-?

— **Роковини 22. січня у Львові.** Святочна академія з нагоди роковин історичної дати 22. січня відбудеться нині, в неділю, 27. січня ц. р. в великій салі Міського Театру. Останні білети на академію, які ще залишились, можна набувати при касі Вел. Театру ч. 1 від год. 9-ої ранку 27. І. 1935. Початок академії точно 11.30 в полудне.

— **Поява першої частини споминів Олесницького.** На загальне домагання широких кол наших читачів, рішились ми видати спомини Д-ра Евгена Олесницького п. н. **Сторінки з мого життя** окремими книжками. На днях появиться перша частина 256 сторінок друку 16°. Ціна зол. 1.90. Порто 30 сот. Замовляти у Видавничій Спілці „Діло".

— **Остання нагода.** Школа танків „Хоровід", Нар. Дім, І. пов. (Золота сала) повідомляє, що останній у цьому сезоні курс виключно для старших починається у вівторок 29. ц. м. в год. 8. веч. Для молоді того самого дня в год. 5.30.

— **Давні коляди старинного напіву** відспіває в Успенській церкві у Львові хор під управою проф. Романа Орленка в неділю, 27. ц. м. Початок в год. 12. вполудне.

— **Реферат єпископа Н. Будки.** Заходом жіночого кружка У. К. С. в середу, 30. ц. м. в год. 5-ій пополуд. в домівці Марійського Т-ва Пань у Львові (вул. Руська ч. 10) виголосить єпископ Н. Будка дискусійний реферат на тему: „Історія жіночого питання і жіночого руху". Численної участь членів і гостей побажана.

— **Медицина і мораль.** Під таким наголовком виголосить др Маржінн Дзєровіч реферат з циклю Академічних Вечорів у неділю 27. січня ц. р. в год. 6-ій вечором у салі „Українська Бесіда" при вул. Рутовського ч. 22.

— **Катастрофальний буревій.** В ночі на 26. ц. м. перейшов понад Сх. Галичиною катастрофальний буревій, що наробив у ріжних сторонах великої шкоди. Повирвало дахи, повивертало дерева з корінням, комини і т. п. та повищило телеграфічні дроти. Шкоди величезні.

— **Три роки за нелєгальну кольпортажу.** Розправа перед львівським судом присяжних проти Стефана Забави, селянина із Желдця пов. Жовква, якому закинено кольпортажу летючок ОУН, скінчилася засудом обвинуваченого на 3 роки вязниці.

— **Пасажири таксівок будуть обезпечені.** В найближчому часі має появитися виконний розпорядок до закону про концесіонування таксівок. Він передбачує обовязок обезпечувати пасажирів таксівок від нещасливих випадків і увійде в життя від 1. квітня. Міністерство скарбу видало концесію на покликання до життя окремого т-ва обезпечень від автомобільних випадків, якого централя буде находитися в Познані.

— **Карні мандати залізничих кондукторів.** З днем 30. ц. м. входить, як відомо, в життя розпорядок міністра шляхів про порядки на залізницях. Розпорядок дає залізничим органам м. і. право накладати на публіку наглих грошевих кар до висоти 5 зол. на пасажирів, що не стосуються до залізничих приписів.

— **Страшна смерть львівського ученого.** У Львові наложив на себе руку молодий але відомий вже вчений, 32-л. асистент львівського університету, д-р Станислав Мразек. В останніх літах він важко хворів на нерви і двічі вже пробував скінчити з собою. Тепер, коли його взяли до лічниці, д-р Мразек скористав з того, що служби не було, збив скло на образі над ліжком і всадив собі 25 цм. шматок скла так у серце, що пробив його і сконав на місці.

20 зол. ШЛІФОВАНЕ **Зеркало** фабрика 50 × 100 цм.
М. БИК, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

— **Львівська хроніка.** Воєвідство розвязало управу жидівської громади й іменувало комісарем суддю Вайхерта та прибічну раду Кагалу. — Суд присяжних засудив Івана Лобасевича і Підборець на 2 роки вязниці з приміненням кари за те, що пускав в обіг фальшиві монети.

— **Хуртовина над Бориславом.** 25. ц. м. шаліла над бориславським басейном катастрофальна хуртовина, що наробила багато шкоди: позривала десятки дахів, корени шибів і комини. У Дрогобичі в год. 9.30 буря спричинила дефект в електрівні і місто залягла тьма. Такий ураган шалів теж над Перемишлем: автобус, що їхав до Динова, застряг у снігу. Буря вирвала багато дерев з корінням.

Дешевий місяць

у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по революційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1-80, фланелі 60 сот. перкалина 70 сот. Полотна 55 сот.

— **Залізнича катастрофа** склалася 26. ц. м. на залізничій станції в Сяневідську Вижнім біля Сколього. Особовий потяг, що їхав з Лавочного до Львова, наїхав на мішаний потяг, що стояв на станції. Наслідком удару шість вагонів з обох потягів розлетілося в дребезги, причому 16 осіб потерпіло тяжкі і лекші рани. Тяжче ранені є: Ярепат, урядовець ПКЗ зі Стрия, Крехівецький, машиніст зі Львова, Вичковський зі Сколього і Ад. Гайб, заступник машиніста зі Стрия.

ПАР ВА ФАБРИКА СОЛОДОЩІВ
„ФОРТУНА НОВА"
поручає: цукорки
помадки
чеко яду
андрути
і всяке солодке печиво.
Домагайтеся всюди наших виробів!
Власна крамниця: ЛЬВІВ, ул. РУСЬКА ч. 20.
858 4—12

— **Нищив судові акти.** Михайло Миханюк з Микуличина, відсиджуючи кару в делятинському суді, був занятий прятанням у судових бюрах. Користаючи з цього, він викрадав і нищив судові акти людиш, що хотіли ухилитися від карної відповідальности. За свою прислугу брав по 20 зол. від кожного клієнта, яких доставляла йому його любка Анна Пасик. Коли справа виявилася, обоїх потягнено до судової відповідальности. Окружний суд у Станиславові засудив Миханюка на 2 роки, Пасиківну на 8 місяців вязниці.

Випродуємо! мужеські флянелеві піжами 7·50, вибагливі бонжурки 8·0, зефіров повні міри сорочки 5·50, підштанці дуже тревалі 2·50, стройні жіночі сорочки 1·50 — 2·90, нічні довгі в квітки 2·90, теплі жіночі реформи 1·50—2·95. Фабрика білля „АСТРА", Львів, вулиця СИКСТУСЬКА ч. 2.

— **Зловживання в суспільній обезпечальні.** Окружний суд у Бережанах засудив Романа Крушельницького, ем. ст. серженту, на один рік вязниці за зловживання, яких допустився в суспільній обезпечальні в Ходорові, де був урядовцем. Спроневірив коло 2.000 зол.

— **Фантування без успіху.** В Тисьменици пов. Товмач два скарбові екзекутори зафантували в міщанина Ющишина ялівку. Коли хотіли взяти її з собою, збіглося кількасот осіб і не допустили до того. Екзекутори покликали до помочі поліцію, одначе й цим разом ялівки не взяли, бо показалося, що вона не була власністю Ющишина.

Традиційні
Вечерниці „Червоної Калини",
в Станиславові, дня 2. березня 1935 р.
892

— **Любов з перешкодами.** Дрогобицький суд розбирав справу Франца Блащука, якому закинено, що уявив Гелену Штернбах, доньку місцевого купця. Обоє хотіли побратися, а що родичі дівчини не хотіли на те позволити, вона втікла і замешкала у родичів Блащука. Тоді старий Штернбах вислав до дому Блащука пятьох помічників, щоби відобрали доньку. Заставши хату зачинену, вони виважили вікно і влізли до середини. Одначе дівчини не застали, бо вона тимчасом утікла задними дверми. Опісля зголосилася зі своїм мужем на поліцію, повідомляючи про напад на дім. Жидівочку відставлено до родичів, а справу передано судові. Блащук годився навіть перейти на жидівське, якщо Штернбах запевнить йому існування на ціле життя. Одначе вони не хотіли про це слухати, а також не було бесіди, щоби донька перейшла на християнську віру. Остаточно обвинувачені стануло перед судом, який увільнив усіх від вини та кари. Таким чином Блащук і його любка мають дальше вільну руку в полагодженні своїх любовних почувань.

Від нині тільки **„АРОЗА"** будинк

— **Кривава хроніка.** У лікувальному заведенні д-ра Таранавського в Косові застрілився слуга Петро Пручко з причини нещасливої любови. — Дрогобицький суд займався справою Розалії Коник, що вимантила від одної жінки 600 зол., обіцюючи їй привернути любов невірного мужчини. — На шляху лісової залізнички біля Рибника пов. Дрогобич знайшли тіло якобсь мужчини, що замерз на смерть. — В Боргось мужчини, що замерз на смерть. — В Борківці повісився у вазничній краті Адам Павленків, що відсиджував кару за душогубство. — В Сколім обікрали магазин зі шкірою Арона Меляфа на шкоду 2.000 зол. — В Ганнянім пов. Львів арештовано молочарку Каролину Стахів, що задусила власну дитину.

— **З Польщі.** Б. бурмістр Отвоцка Гуржинський наразив міську касу у Свентохловицях на втрату пів мілїона зол. — В Ченстохові засуджено 21-літнього маляра торговця цукерків Войцеховського на 15 літ вязниці за вбитя 15-літної дівчини. — В Каліші застрілився пор. Казимир Брамерський з 29. п. кінних стрільців.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Марґінес одної дискусії.

В „Молодій Громаді" був дискусійний вечір на тему: „Наші воєнні мемуари".

Той, що почав дискусію доказував, що в нас мемуаристи — переважно самі прокуратори. Обвинувачують, закидають, виважать суддів-читачів видати засуджуючий вердикт. На кожнім ясним находять пятно, на жадним чорнім не находять ясного.

Той, що перший відповідав, доказував, що це є нормальне явище в усіх народів, які програли війну. В нас не є гірше, як у німців по Вердені, чи у французів по Седані.

З його виявлявся дискусія цікава і повчаюча.

З неї виніс я майже переконаний, що в нас не є так зле, і що наші мемуаристи так само добре памятають світлі моменти як і темні.

Але життя хотіло, щоб я далі був неспішений.

В отнім товаристві йшла розмова на тему свята 22. січня.

— Свято Соборности — сказав один — то спочатку було 22. січня, але свято самостійности. маю вражіння, що ні.

— Якжеж ні?! — зізивався другий. — Адже на це є і документи і свідки.

— Власне ті документи і свідки. Треба доладно перевірити, бо може вийти балямутство.

І почалася дискусія на цю тему: Коли було проголошення самостійности України?

— Мені здається, що 24. січня! — говорив галичанин. Як був тоді в Києві!

— Я також був — запевняв прицінрлнець. — Памятаю мороз стояв тоді великий а я не мав кожуха... Отож мені здається, що не було 23.

— Неможливе: 23! Це могло бути або 22. або 23! — не погоджувався третій, галичанин.

Четвертий і я не обивались. Що говорити, як не знаєш напевно, а на певність не шукали.

Вкінці четвертий штовхнув мене ліктем і шепнув:

— Капітальна думка! Ану спробую, чи знають вони дати наших невдач.

БРАНКА-ЛЮКС
запашна чеколяда
для найвибагливішої Пані!

— Панове! — сказав голосно. — Перервіть на хвилю цю „проголошеневу" дискусію. Я хочу вам поставити кільна питань.

І до першого з краю:

— Котрого дня Галицька Армія опустила Львів?

Цей без надуми відповів.

Потім до другого:

— Коли була перша евакуація Києва?

Цей теж швидко відповів.

— Коли Галицька Армія перейшла Збруч?...

Коли почався відступ той, здачі цо, протягом тамта?

Всі відповідали як на лекції.

— Але до чого це все? — здивувався врешті хтось.

— До того, мої панове, щоби показати, що ми памятаємо дуже докладно дати всіх наших невдач і нещасть, а дати світлих моментів нашої буйвільщини затиснулися в нашій памяти. Має рацію той, що назвав нас народом прокураторів.

— Це неправда! — запротестували в один голос усі. — З незнайшли одної дати не можна ще судити про психіку.

— Але якої дати, панове! Дата проголошення самостійности!!

— Нічого, нічого! — заспокоював інтелігент. — Цю дату дуже легко устійнити. Памятаю цього самого дня помер син Жолобкевича. Жолобкевич є у Львові, піду запитаюсь і завтра вам напевно скажу.

Галактіон Чіпка.

ЗБІРКА ОПОВІДАНЬ **ЛИПНЕВА ОТРУТА**
В. ЛА СОФРОНОВА
Кожне оповідання на іншу тему:
КОХАННЯ, СЕЛО, СЕНЗАЦІЙНА ПРИГОДА, ПРОГУЛКА В ГОРИ, — КАРТИНИ З ОСТАННЬОЇ ВІЙНИ.

— **Боротьба за хрест.** У звязку з недалеким річницем краєвого зїзду чехословацьких католиків повстала думка поставити в Празі на площі св. Вячеслава велики 30-метровий хрест, який в часі зїзду був би відповідно ілюмінований. Проти цього проекту розпочали в пресі завзяту кампанію соціялісти і ріжні сектарі, мовлячи, що це було би провокацією населення нехристіянського і такого, що не віруе. Справу має вирішити міська рада Праги, що находиться в руках соціялістів.

— **Син убив батька.** Як повідомляють з Будапешту, в Ападральва щез без сліду 56-літній воєнний інвалід Стефан Наль. Поліційні дохождення виказали страшну трагедію, що розігралася в його домі. Наля убив сокирою старший син на очах жінки та молодшого сина і труна кинув у ріку Марош. Цілу родину арештовано.

— **Ріжні вісти.** Підчас вистави опери Фльотова „Марта" в Будапешті, коли один артист співав свою арію, дістався з вулиці на сцену якийсь обідранець і почав щось деклямувати. Арештований показався божевільним. — Мілїон франків на французькій льотерії виграв один моряк, що відсиджуе 14-денний арешт за провину против дисципліни. — Біля Ксанти в Греції впав автобус в пропасть, 30 метрів глибоку, причому чотири особи згинули на місці, а решту в тяжкому стані перевезли до шпиталю. — З Альбанії повідомляють, що озеро Скутарі замерзло, — явище, якого не тямлять найстарші люди.

— **Жертви зими.** Число жертв останніх снігопадів і морозів, які навістили Зл. Держави, дійшло до 200 осіб. В цьому числі находиться 25 осіб, що утонули в часі виливу Міссісіпі. Подібної зими не знають в Америці від 50 років.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „МІЙ КОХАНИЙ ДУРНИКУ", комедія на 3 дії Нерца і Мюрр.

Сатира на сучасні доньки і мами. Така сучасна донька діставе у спадщині від свого батька не тільки готель, але і голову до інтересів. Система, ділові розмови, відразу до сентименту і до всіх тих жіночих спокус, що з жінки роблять ляльку. Така сучасна мама бере масажі, танцювала би цілий день, захоплюється молодими і старими, що говорять їй комплїменти і почуває себе вдвоє молодша від своєї доньки, що носить окуляри й одягається наче рахітична англійка. Поважна донька опікується своєю неповажною мамою і мучить журитись її намірами подружжям, щоб мама випадково не зробила „фальшивого" кроку.

Тема і типи цієї легкої комедії живі, цікаві, повні гумору. Львів давно вже не бачив такої доброї комедії; успіх її запевнений. *м. р.*

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — КРЕСИ (ТЕРНОПІЛЬ).

Змагання цих дружин за мистецтво Ахілеса в галяві відбудуться в понеділок 28. ц. м. на торі Цитаделі. Початок: год. 7.30 веч.

ЛЬВІВ. КРЕСИ — А. З. С. 1:1 (1:0, 0:1, 0:0).

Змагання за мист. Ахілеса.

ВІДКЛИКАННЯ ЛЕЩЕТАРСЬКИХ ЗМАГАНЬ.

Соколські лещетарські змагання Львова, назначені на день 27. січня ц. р., відкликані наслідком відлиги. Речинець змагань проголосимо пізніше.

Сок. лещет. секція.

СТОЛОВИЙ ТЕНІС (ПІНГ-ПОНГ) У ЛЬВОВІ.

1. І. Каменярі — Левандівка 5:1.
7. І. Каменярі — Україна 4:2.
8. І. Каменярі — Україна 4:2.
23. І. Каменярі — Бегуни 6:0.
24. І. Каменярі — Д. К. С. 4:2.
25. І. Каменярі — Сокіл III. 6:1.

У всіх тих змаганнях перемогли Каменярі.

Дорісі:

14. І. Каменярі — Поділ 2:4.
17. І. Каменярі — Ютиня 2:4.
24. І. Каменярі — Ютиня 3:3.
25. І. Каменярі — Бегуни 6:0.

Почавши з новим роком пінгпонгові змагання каменярський дорісі по перших двох програних дає 21. І. ремісу, а 25. І. перемогає у змаганнях.

ВІСТИ З ДАВОС.

ДАВОС (ПАТ). Змагання Польща — Мадярщина закінчились ремісовим висліком 1:1.

У рижах турніру потіки Німеччина виграла з Румунією 3:0, Латвія з Голяндією 7:0.

ЗВІДОМЛЕННЯ

зі збіркової акції викупна „Українського Городу" у Львові в 1934 році.

Виказ V.

Зложили в зол.: Мартинець В., Богородчани 1.50, Мартинишин, Старий Самбір 0.50, Мандзій А., Чемеринці 1, о. Мировнч Г., Яснисьна 1, о. Мисик Л., Болеславичі 1, др Мокрицький Л., Львів 30, Мосевич Л., Торгунь 4.50, о. Михайлів П., Угринів Дол. 5, Мартинюк О., Львів 6, Мельник Д., Рахів 0.20, Мартинюк Р., Суходіл 2, д-р Могильницький Р., Рівне 2, Мельник М., Львів 3, ин. Миговнч В., Рогатин (збірка) 5.10, „Маслосоюз", Львів 30, д-р Мриц 1., Львів 2, Мазуркевич В., Пулини 1.50, о. Мазяр П., Волькова 1, Міхаловський Е., Любачів 2, Михайлюк В., Рипкова Воля 1, „Молода Громада" Львів 25, Марцевич Ю., Варшава 1, Маєр В., Львів 1, Мигитович О., Львів 1, Мош М., Львів 1, о. Мурович Я., Нестаничі 2, о. Масяк В., Новосілка 1, Мриглодівський В., Львів 2, Монастир, Тернопіль 0.50, Майковська 1., Ямерсталь 1, Микитюк П., Коломия 1, Мухомета М., Кудринці 1, радн. Михалевич В., Львів (збірка) 20.

Нагірний О., Сколе 1, Наконечний О., Рівне 0.50, Назаревич С., Посіч 5, Нелілетко О., Дрогобич 1, о. Настюк І., Березяни 2, о. Нежинський О., Фитьків 5, Н. Н., Америка 13 ам. дол., Никифорів В., Харлампівці 0.50, Нагорко І. (продаж карток С-Б) 20, Н. Н. Львів 25, вж. Несторович В., Львів 5, Н. Н., (через адм. Вісті) 15, вж. Нежанковський Ю., Львів 1.

Організатори Маслосоюзу, Львів 30, Остапчук В., Кривецьке І., Ольшевська П., Жовква 5, Охримович Б., Заводів 2, „Основа", Львів 10, Ольшанський О., Львів 5, о. Оренчук І., Снятин 1.

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНІ

КОСМЕТИЧНІ КУРСИ,

з правом видавання дипльомів

Стефанії Гаврисевичевої

ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 42 а, II. пов. — Телефон 72-18.

приймає вписи

При курсах косметичний кабінет „Distinction" чинний цілий день. — Проспекти висилає Дирекція. 856 10—10

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Болехів:

27. І. „Серед Бурі".
28. І. „Бешкет у раю".
29. І „Ой не ходи Грицю" (стара постановка).
30. І. „Сподіжнець".

Великий Міський Театр.

Неділя, 27. І. год. 3·30 попол. „Росіяшна дівчина".
Неділя, 27. І. год. 7·30 веч. „Міщанин шляхтичем".
Понеділок, 28. І. год. 7·30 веч. „Міщанин шляхтичем".

Театр Різнородностей

Неділя 27. І. год. 3·30 попол. „Під приємною управою".
Неділя, 27. І. год. 7·30 веч. „Мій кохаиий дурник".
Понеділок, 28. І. год. 7·30 веч. „Мій кохаиий дурник".

Кіна.

АДРІЯ: „Любов донського козака" і „Боротьба за мистецтво".
АПОЛЬО: „Й шампанська ніч".
АТЛЯНТИК: „Пан без мешкання".
ВАНДА: „Острів проклятих душ" і „Рисе життя".
ІРАЖИНА: „Чи Людина то дівчина" і „Змагання у боксі" Бір проти Карнера).
КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).
КОЛІСЕЙ: „Любов початкуючих" і ревія „Фукс женіться".
КОПЕРНИК: „Родина Ротшильдів" і „Червоний цінець".
МАРУСЕНЬКА: „Родина Ротшильдів" і ревія.
МІРАЖ: „Аллах у країні чарів" і карнавал для дітей.
МУЗА: „Жінка Орхідея", „Кохання без слів".
ПАЛЯС: „Циганські мельодії".
ПАН: „Марш часу", „Що мій муж робить у ночі".
ПАСАЖ: „Поворот Шерлока Гольмса", „Геть із кризою".
РАЙ: „Радісна година", Мікі-Маус.
СВІТ: „Нуждарі" і „Паряж в огні" (дві серії разом).
СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Вирали людину" і ревія зі Стефою Стадниківною.
УТІХА: „Жовтий князь" і ревія.
ХІМЕРА: „Котячий пазур".

Закордонне радіо.

Неділя, 27. січня 1935.

Братислава (306,8) 20·20 Легка музика, 22·35 Циганська музика, **Кошиці** (259,1) 18·00 Циганська музика, **Прага** (369,5) 7·30 Концерт, 2·25 Релігійна музика, **Париж** (431,7) 13·00 Легка музика, 13·30 „Дон Кіхот" — опера, **Штрасбург** (349,2) 19·30 Популярна музика, **Ковно** (1935) 21·30 Симфонія ч. 2 д-дур Бетовена, **Рига** (514,6) 00·00 Оперова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) Веселе музичне слуховище, **Лайпціг** (382,2) 12·00 Популярний концерт, **Мюнхен** (535,4) 17·00 Камеральна музика, **Мілано** (368,6) 17·00 Симфонічний концерт, 20·45 „Нерон" — опера Маскаиія, **Рим** (420,8) 20·45 Вечір оперетов.

Понеділок, 28. січня 1935.

Братислава (298,8) 15·55 Радіоконцерт, **Кошиці** (259,1) 17·1 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17·20 Чеські народні пісні, 17·45 Скрипці, **Прага II.** (249,2) 13·10 Легка музика, **Париж** (1648) 13·00 Популярна музика, **Білгород** (437,3) 10·00 Опера, **Рига** (514,6) 19·15 „Клівія" — оперетка, **Берлін** (356,7) 16·00 Полудневий концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·45 Солісти, **Лайпціг** (382,2) 22·20 Симфонічний концерт, **Штутгарт** (522,6) 10·45 Камеральна музика, **Будапешт** (550,5) 21·10 Симф. концерт, **Мілано** (368 6 22·00 Камеральна музика, **Рим** (420,8) 17·10 Нок. дуети.

Львівське радіо.

Неділя, 27. січня 1935.

9·00 Ранішня авдиція, 10·05 Славянські танки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вісти, 12·05 Сільва рерум, 12·15 Оркестра варшавської філгармонії, 14·00 Поздоровлення грамофонової плити. 15·00 Поборювання шкідників і хорób рослин у зимі, 15·15, 15·35 Оркестра, 15·23 Огляд хліборобських ринків, 15·45 Селянка пасічничкою, 16·00 „День в день", 16·30 Польська музика, 16·45 Діти в ліску, 17·00 „Нині, нині, нині", 17·50 Досвідники життя — відчит, 18·00 „Учителька" слуховище. 18·45 Життя молоді. 19·00 Легка музика, 19·35 Рекляиовий концерт, 19·45 Програма на черговий день, 19·50 – 20·00 Весела львівська хвилинка, 20·30 Вечірний дениик, 20·40 Як працюємо у Польщі, 20·45 Про оперу Маскаиія „Нерон" — відчит, 20·55 Трансмісія з театру „Ля Скала" у Мілано — „Нерон".

Понеділок, 28. січня 1935.

6·15 Ранішня авд., 7·30, 22·00 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічн. вісти, 12·05 Огляд преси, 12·10 Легка музика, 13·00 Полудн. дениик, 13·05 Оп. фрагм., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45, 17·35 Легка музика, 16·45 Лекція ним. мови, 17·00 Вязаика шлеських пісень, 17·25 Огляд фільм, 17·50 Тайни нутра землі, 18·00 Львів і нова ідеольогія самоуправління, 18·15 Концерт, 18·45 „Як я добився на острів Медведя" — гут. для дітей, 19·00 Мандрівка мікрофону по Польщі, 19·30 Фейлетон, 19·45 Програма на черговий день, 19·50 Спорт. вісти, 20·00 Ім. пх., 21·00 Симф. концерт, 21·45 Відчит, 22·15, 23·05 Танкова музика, 23·00 Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·34 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26·08, Париж 34·94·50, Берлін 212·75, Відень 171·46, Голяндія 358 30, Прага 22·13, Італія 45·29, Нюйорк кабель 5·35 50, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8·910—8·930, Франки фр. 34·30—34·60 Дукати 81·30—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Корони 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·07—0·08.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 26. січня б. р. з приводу зимиової тенденції цін на масло не ставить. Кооперативи платив за:

		льоко Львів.
1 л.	молока	0·15 зол.
1 л.	сметани	0·60 „
1 п.	яєць	4·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло зимиова, на молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 26 січня б. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Когути мол.	І. кл.	за 1 кг.	0·95 зол.
Кури	„	„	0·80 „
Качки	„	„	1·00 „
Індики	„	„	0·90 „
Індички	„	„	1·00 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Пантарки	„	„	1·10 „

Птицю приймає в свійськости визначеного приділу для кожного доставця.

Когути мусять бути молоді без острог.

Дешеві білі дні з 40% знижкою цін уладжує **„Галицький Магазин Новин"**, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15.

для прикладу:

Полотно 70 шир.	0·55	Пошевки мереж.	2·—
Полотно 80 шир.	0·60	Простир. повдр. мереж.	4·70
Медаполян 80 шир.	0·85	Простир повдр. з коронкою	5·50
Медаполян 90 шир.	1·—	Обрусове біле	1·95
Шифон 80 шир.	0·75	Обрусове кольорове	2·30
Шифон 90 шир.	0·90	Обруси з французами	2·50
Зефір сирий	0·55	Гарнітур 6 осіб	7·—
Поделіна на сорочки	1·20	Серветки	0·20
Пепеліна І. шовкова	1·60	Ручники вафлеві	0·28
Пепеліна кольорова	0·70	Ручники Кушелеві	0·50
Димка на підшганці	0·65	Ручники дамастенські	0·90
Полотно простиралове	1·25	Ручники кухонні	0·50
Простирола за штуку	2·—	Стирки	0·35
Рожевий вспн 90 широкий	1·05	Стирки корчик.	0·45
Веба червона 90 шир.	2·20	Хустинки	0·15
Шифон постелевий 90 шир.	1·—	Хустинки мужеські	0·35
Шифон постелевий 160 шир.	1·65	Капи пікові	2·50
Атлас постелевий 90 шир.	1·40	Сіянники	3·25
Атлас постелевий 150 шир.	2·35	Ковдри сатинові	8·50

УВАГА; З нагоди Білих днів продаємо всілякі бавовняні товари по цінах до 30 процент зниженних.

При закупні товарів від 5 зол. задурмо білети до першорядних цін.

Н чого не ризикуючи — багато зискаєш.

	7	

Кожний дістане нагороду за добру розвязку загадки! Щоби здобути собі клієнтелю визначили ми нагороди за добру розвязку замішеної побіч загадки. У місці вільних місць квадрату, треба вставити довільні числа від 1 – 9 і то так, щоби їх сума у всіх напрямках дала число 21.

1.	Нагорода	чол. 100 —	8.	Нагорода гарнітур на ліжка	14. Нагорода Лецета
2.	„	машина до шиття	9.	„ Кімна. на отоманку	15.-17. „ будильники
3.-4.	„	мужеські рове и	10.	„ фіранки до вікон	18.-40 „ муз. годинники
5.	„	радіоли й апарат	11.	„ два дивани	41-60. „ олійні образи
6.	„	патефон	12.	„ одна жін. пижама	в рамцях.
7.	„	фотогр. апарат	13.	„ мужеська піжама	

Ко м пього 4.000 інших нагород і багато нагород для вгадів.

КОЖНИЙ, хто надішле добру розвязку загадки, буде помішений на листі учасників при поділі головних нагород. Роздача нагород відбудеться під наглядом нотаря на кошт відборця. Квадрат просимо вигяти або відрисувати. На відповідь залучити зворотну оплату. **Адресувати: Biuro wysyłkowy „Niespodzianka" Kraków, ul. Sławkowska № 6/y.** 3·/44

ОПОВІСТКИ.

Управа філії СУЄ у Львові цим повідомляє всіх своїх членів, що **Загальні Збори** Союзу відбудуться 10. лютого 1935 р. в читальні „Українського Народнього Мистецтва" Ринок 36. І. пов. в год. 4 пополудні на які просимо всіх ласкаво прибути. **Управа.**

Замісць квітів на домовину бл. п. д-ра Волод. Филиповича, на шпиталь ім. Митр. Андрея зол. 10·— зложив д-р Теодор Соневицький, Стар. Самбір.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УКІНЧЕНИЙ правник, добрий кореспондент, пишучий на машині знайде заняття в промисловому підприємстві. Згодошення до адмін. під: „Певність". 875

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василь Софронів. — Ціна 0.85 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

ОСІНА першорядні по зниженних цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.** 89 14—5

Спеціяліст жіночих недуг і акушерії

Д-р Володимир Станецький

ординує

у Львові, вул. Хорущини 12/II. (біля Академічної). — тел. 89-69.

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комс — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

Ширіть наш часопис!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти, 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і поминках	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаим і т. п.	зол. 0.15 „ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/8	„ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Ділo". З друкарні Вид. Спілки „Ділo". Львів, Ринок 10.

Ч. 22 (3.920). Львів, понед'лок 28. січня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік V L I

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II пов. Конто почт. ощадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не вертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КОНЦЕРТ-АКАДЕМІЯ

з приводу 17-их роковин проголошення самостійности.

Заходами львівської філії У. Центр. Комітету Еміґрантів із В. України відбувся у Львові в неділю 27. січня, в полудне, святочний концерт-академія у честь 17-их роковин проголошення самостійности Української Держави. Сала Великого Театру, — партер, три поверхи й усі місця, — була вщерть виповнена українським громадянством. Концерт пройшов з великим успіхом з уваги на високий рівень програми та особи всіх виконавців.

Тон і святочний настрій цілому святу надав відчиту проф. д-р *Вол. Старосольський* своїм вступним словом: цей діяч недармо має славу високобукультурного промовця, який навіть добре про глибшу думку у своїй промові, про красномовну форму та про чистоту мови. Цим разом д-р В. Старосольський підкреслив головно логіку процесу національно-революційного здвигу, що провадив від першого до четвертого універсалу, та політичну мудрість провідників, які в отих актах виявили надзвичайне зрозуміння конкретної ситуації та декларували національні вимоги завжди відповідно до реальних потреб життя.

Заключив промовець пригарним застосуванням до IV. універсалу символіки місяця січня, а бадьорий кінцевий оклик викликав справжнє захоплення у слухачів.

Фахова оцінка концертової частини появиться у нас згодом. Тут зазначимо лише програму: хор „Сурми" під орудою п. І. Охримовича відспівав бальоро „На геро", після чого першу частину концерту виповнила „Героїчна Симфонія" Бетговена у виконанні оркестри львівської філгармонії, доповненої оркестрою Музичного Інституту ім. Лисенка. У другій частині виступали солісти: п-і О. Кривіцька, незрівнянна ліричка декламаторка, яка після важкої недуги вперше виступила прилюдно, і чолові наші артисти-співаки п-і Марія Сокіл та п. Михайло Голинський. Всі вони збирали рясні оплески, як тільки — дир. Вацлав Барвінський, як композитор, та п. Антін Рудницький, в якого руках сходився провід оркестри і фортепіяновий дострій. Останню точку програми творила Сюїта „Козак-Гопак" П. Козицького, яке вперше виконано у Львові.

Мін. Косцялковський про побут у Березі Картуській.

У концентраційнім таборі перебуває 94 особи.

Мін. Косцялковський відповідаючи на заклади у справі Берези Картуської склад таку заяву:

Не маємо чого встидатися і кожну хвилю можемо засвідчувати в цілій наготі правди. У концентраційнім таборі обовязує строгий правильник. Про знущання і садизм не може бути мови. Правильник мусить бути строгий, бо табор не сповнив би тієї ролі, яку повинен сповнити. Замість послугувався терором і тому команда мусить мати правильник, який внеможливив би його в таборі. Я спираюся на звітах воєвідів та інспекторів, які їздили до табору. Повнове спираються на словах осіб, які вернулись з Берези. Щоби провірити, як є в дійсности в таборі, я розмовляв теж з деякими людьми, які більший час перебували в таборі. Цим співрозмовцям запевнив я повну безкарність хочби за найтяжчі обвинувачення влади в таборі. Вони заявили, що побут дійсно дуже тяжкий з огляду на правильник, але над ними ніхто не знущався. (Пос. Четвертинський: вул. Росьва втратив 22 кг. на вазі).

Міністр оголив, що кожний інтеліґент дуже не призвичаївся до фізичної праці, мусів втратити на вазі. Я стверджу, що здебільша вигляд тих людей, які вернулись з табору, був по трьох місяцях зовсім добрий, бо звартувались до фізичної праці.

Тепер у Березі Картуській перебуває 94 особи. Вилинуло 800 внесків, щоби замкнути їх в таборі. Ці внески йдуть до воєвідів, до міністерства й опісля до слідчого судді. На 800 внесків було замкнених 250 осіб. Найбільше замкнених, бо 215 осіб, було у вересні м. р.

Пакт чотирьох і важливі наради

в Білгороді.

„Дейлі Телеґраф" повідомляє, що в Білгороді відбуваються наради турецького міністра закордонних справ Тевфік Арас з премієром Югославії Єфтичем і князем регентом Павлом. Балканські держави, Мала Антанта і СССР затривожені римським пактом та недалекою подорожю прем. Фландена і мін. Лявала до Льондону.

Згадані держави побоюються, що пакт чотирьох буде відновлений і великі держави матимуть перевагу над державами Східної Европи. Тоді СССР відсунуть взагалі від европейських справ. Крім того побоюються, що мін. Лявалю не додержить своєї обіцянки, яку дав у Женеві представникам згаданих держав і під натиском В. Британії та Італії згодиться на відновлення пакту чотирьох. Положення ускладнилось ще внаслідок зміни уряду в Болгарії, до якого ввійшли міністри, вороже настроєні до Югославії. Тому у Білгороді здогадуються, що вплив Італії на Балкані все більше і більше зростають. Югославія побоюється нового окруження Італією і тому з поспіхом шукає за новими приятелями. У Білгороді здогадуються, що большевицький комісар закордонних справ приобіцяв мін. Єфтичеві у Женеві заключити довгий для Югославії торговельний договір і збільшити вивіз з Югославії. Крім того пом. Литвінов приобіцяв занехати повсім комуністичну пропаганду в Югославії за ціну зближення між Югославією і СССР та наладнання нових дипльоматичних взаємин між обома державами.

Одначе князь регент Павло, вдова королева Марія і цілий білгородський двір противиться відновленню дипльоматичних взаємин з СССР.

Як чекісти схопили ґен. Кутєпова.

Ревеляції Бурцева.

„Ле Жур" оголосив заяву відомого російського редактора-еміґранта Бурцева про таємниче схоплення російського генерала Кутєпова. Сталось це в дні 26. січня 1930. р., коли то по ген. Кутєповім пропав усякий слід. Російські еміґранти перестали на свою руку слідство, яке виявило ось що:

ГПУ запросило ген. Кутєпова на свідка в одному процесі проти білогвардійських старшин, обвинуваченних за державну зраду. Тому урядовці ГПУ написали до Кутєпова листа, повідомляючи, що два вищі старшини большевицького генерального штабу бажають з ним говорити, але під умовиною, що ген. Кутєпов прийде сам на стрічу і збереже цілу розмову в тайні. Кутєпов зявився на умовленому місці тому, що вже давніше ходив на такі тайні сходини. В самоході ген. Кутєпова відхлороформували. Одначе дама хлороформу була на сильна і ген. Кутєпов помер на улиці зараз. Тому справники передали тіло Кутєпова до большевицької амбасади, звідкіля вечером вислали в куфрі дипльоматичного курієра до Москви на доказ, що свої доручення виконали. Одночасно чекісти на пісали широкий звіт про цілу справу.

Сотик не завадить, а в біді порадить!

каже наша приповідка, тому складайте скої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

ПРЕМ. ҐЕРІНҐ У ПОЛЬЩІ.

ЛОВИ У БІЛОВЕЖСЬКІЙ ПУЩІ.

ВАРШАВА, 28. І. ПАТ. У неділю рано приїхав до Варшави пруський премієр генерал Ґерінґ Герман у товаристві шефа лерж. лісництва фон Кайделя, шефа німецького ловецтва Гавзендорфа й адютантів полк. Боденшатца й кап. Мента. На двірці витали прем. Герінґа віцепрез. ловецького союзу ген. Фабрици, директор кабінету м-ства закордонних справ Пембінський та радник Лубенський в імені 1 пол. корпусу.

Прем. Герінґ оглянув місто, опісля прийняв його сніданням мін. Бек. На сніданні був м. і амбасадор Польщі в Берліні Ліпський, ген Райський, німецький амбасадор у Варшаві Мольтке, німецький аташе німецької амбасади ген. Шиндлер, воєвода Янушевич.

Після сніданя ген. Герінґ із товариством відїхав до Біловежі, де візьме участь у ловах, які уладжує президент Польщі.

ХТО БУДЕ НАСЛІДНИКОМ КУЙБИШЕВА.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє, що наслідником помершого Куйбишева буде колишній голова ради народніх комісарів совітської України Чубар.

МОСКВА, 28. І. ПАТ. З добре поінформованих джерел повідомляють, що заступником голови ради народніх комісарів і голови контрольної комісії на місце Куйбишева іменують комісаря робітничо-селянської інспекції Рудаутака. Він став би теж членом політбюра.

ПОХОРОН КУЙБИШЕВА.

МОСКВА, ПАТ. 27. січня був похорон Валеріяна Куйбишева. Урну з порохом зложили в мурі Кремлю. Промовляв Молотов. У похороні взяли участь найвищі представники влади зі Сталіном, дипльоматичний корпус, за виїмкою німецької і японської амбасади — й маси народу.

МІСТО КУЙБИШЕВ.

МОСКВА, ПАТ. На основі розпорядку ЦК СССР, перейменували назву міста Самари на Куйбишев, а округу середущої Волги на Куйбишівський край.

9 МІЛЯРДІВ ВНУТРІШНОЇ ПОЗИЧКИ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Палата репрезентантів прийняла проект закону, який уповажнює уряд видати скарбові бони на 9 міліярдів долярів, опроцентовані на 3 відсотки і платні по 10 і 20 роках.

Одночасно палата репрезентантів відкинула внески у справі інфлиції.

КИТАЙ ІДЕ НА УСТУПКИ.

Манджу-Ко збільшує свою терито рію.

ТОКІО, ПАТ. Появився комунікат, що конфлікт про розмежування земель Чагару і Джеголю зліквідований. Китайське військо під проводом ген. Сунґа уступає. Ген. Сунґ призначив делегатів до переговорів з японським комендантом провінції Квантунґ. Переговори вже почалися. Японський військовий аташе поставив домагання, щоби в лютім відбулася конференція у Калгані в справі Чагару і щоби китайська влада відступила простір 16.000 квадратових кільометрів для Манджу-Ко. Коли Китай згодиться на ці умовини, воєнний конфлікт буде зліквідований. Китайські кола переконані, що японці постимуть далі воєнну акцію і тому змінюють свої попередні ставниці.

Волинський Епархіяльний Зїзд і посли з ББ.

(Стаття надіслана.)

Після довгої перерви знову збереться на Волині в днях 29. і 30. січня Епархіяльний Зїзд.

Трохи дивний його склад. Поруч із вибраними делегатами від духовенства (по 1 на благочиніє), в зїзді братимуть участь ще й повітові протоєреї, отже номінати. А ще дивніше є зорганізоване представництво від світських. Чи побоялись перевести вибори по благочинних (деканатах), чи, правдоподібніше, воєвідська влада не дала дозволу на вибори світських делегатів, та фактом є, що на Зїзді виборних делегатів від мірян не буде. Українське віруюче громадянство буде репрезентоване інакше: в Зїзді братимуть участь члени Передсоборного Зібрання від Волині (між іншим М. Кобрин і П. Пирогов), делегат кремянецької духовної семінарії, посли й сенатори з ББ, директор рівенської гімназії, делегат Могильного Т-ва в Луцьку — всього, здається 16 осіб.

Найбільше застережень викликала участь послів та сенаторів з ББ. У „Польско-Українському Бюлетині" підчеркується, що як не як, а посли є політичними представниками населення, та що безперечно більше правильним було би перевести спеціяльні вибори від світських на зїзд. Погляд автора статті в „Поль.-Укр. Бюлетині" взагалі слушний, вимагає лише тієї поправки, що посли, як репрезентанти населення, мають право забирати голос і в церковних справах. Оскільки всяк такий участь послів з ББ у зїзді викликує деякі сумніви, то лише тому, що трудно рахувати тих людей взагалі репрезентантами українського населення з огляду на спосіб їх вибору у посли та характер їх діяльности. З другого боку незрозумілим є, чому, покликуючи до участи у зїзді, замість спеціяльно вибраних делегатів послів і сенаторів, ініціятори обмежились виключно на послах і сенаторах з ББ. Адже не тільки по ідеї, але і згідно з буквою польської конституції посли є репрезентантами всього народу та не звязані з виборцями своєї округи, ані з місцем свого осїдку. Байдуже, що, напр., посол Богуславський мешкає постійно у Варшаві, а не на Волині. Він має право брати участь у зїзді не менше, як, скажім, посол Серафимович, що постійно перебуває у Кремянці. Але в такому разі чому не запрошено до участи у зїзді посла Сергія Хрущського, що стільки літ виступає в соймі та поза соймом у справах Православної Церкви?! Посол С. Хрущський є, як відомо, і членом Передсоборного Зібрання. Чиж справді можна твердити, що посол С. Хрущський не є представником українського народу? Хі ба з таким самим успіхом, як заперечувати його приналежність до Православ. Церкви... А присутність посла С. Хрущського на зїзді, що льогічно та правно не менше обоснована, як і участь послів з ББ, мала би ще той додатній момент, що участи всіх тих послів у зїзді не надавали би йому політ. поєнаку. Не можна би тоді закидати волинському зїздові, що він має політичний характер, бо чейже не можуть у політичних справах разом засідати при одному столі посли з ББ та посол С. Хрущський.

Нині є інакше. Не можна сказати, щоб цього не розуміла єпархіяльна влада, але всім відомим секретом є, хто в справах Церкви на Волині грає найважнішу ролю. А тим чинникам, очевидно, йшло про те, щоб саме заманіфестувати бебецький характер світського представництва на зїзді.

Як відомо, посли з ББ силкуються від довшого часу змонополізувати церковну справу для себе. Це — їх одинокий конїк, на якому вони їдуть. Але й цього коника скоро забє достійне крутійство „Української Ниви", що все твердить, начеб російські церковні кола вели боротьбу проти українців у Церкві без відома та волі митрополита Денисa, ну — й такі славетні виступи в соймі, як хочби недавня промова посла Богуславського в буджетовій комісії.

Як відомо, у буджетовій комісії забирав голос посол С. Хрущський, що змалював анархічний стан і причини боротьби за волинську катедру й тактику митрополита Денисa (ті справи були освітлені в „Ділі"). Негайно після посла Хрущського для полеміки з ним забрав голос посол Богуславський, що силкувався збити всі засадничі тези в промові посла Хрущського. Так ото пос. Хрущський доводив, що в свій час відомі чинники (вшехполяки в уряді) витворили у Прав. Церкві такий стан, при якому анархія в її житті стає постійним явищем через обсаджування єпископату чужинцями та підтримування єпископського самовладства в Церкві. П. Богуславський славословив урядові чинники за їх опіку над Церквою та впорядкування її справ.

П. Хрущський з тривогою стверджував: нема надії на краще — не видко Собору. П. Богуславський висловив задоволення з підготовних праць до Собору (замість Передсоборного Зібрання — комісія світських та духовних достойників), а зокрема, що так повільно йде ця підготовка.

П. Хрущський ставив питання: А чи буде і є при такому стані тривкою автокефалія Православ. Церкви? П. Богуславський відповів: Автокефалія — довершений факт та перше велике добродійство уряду (чи не єнецького часом?)

П. Хрущський з прикрістю стверджував: Росіяни повели безоглядну анархічну боротьбу за панування в Церкві та пішли назустріч навіть польонізаційним тенденціям у Церкві деяких польських чинників.

П. Богуславський відповів: Терен сойму не місце для цих справ: їх можна порушити лиш на Передсоборному Зібранні. А що вся Волинь донедавна лиш говорила про цю боротьбу; що нею повна була вся преса — російська, польська та українська; що вся Церква стривожена польонізаційною роботою митрополії, що не можна скликати Передсоборного Зібрання — цього всього п. Богуславський не знає.

Одначе найважніше тут те, що в тій боротьбі росіян та українців за панування в Церкві тай у боротьбі українського громадянства проти польонізації і поневолення своєї Церкви — він, Богуславський, хоче по пилатівськи умити руки...

А нині бачимо: посол Богуславський братиме участь у зїзді, а посол Хрущський — ні. Чи не ясно,, чому це так?

Такі ото рефлексії розбуджує сам склад волинського єпархіяльного зїзду.

Православний волинянин.

Наші абстинентські питання й змагання.

(З нагоди минулих ювилеїв тверезости).

Саме 100 літ минає від перших спроб організувати на наших українських землях боротьбу з пянством, 90 літ пройшло вже від заснування наших перших, 60 літ від заснування теперішніх „Братств Тверезости" і 25 літ від заснування нашого протиалькогольного й протинікотинного товариства „Відродження", — це події гідні того, щоби згадці про них присвятити кілька хвилин.

Можна ріжно дивитись на вартість і значіння цього особливого, т. зв. „абстинентського" суспільного руху, та всі мусимо згодитися з тим, що:

1. Згаданий рух спирається на наукових даних та поширюється по всіх краях цілого світу, в міру розвитку культури й цивілізації, значить — це рух всесвітній і культурний;

2. Цей рух спирається на бажанні: освідомити всіх нетямущих про науково доказову шкідливість алькоголю й нікотини та відтягнути ближніх від цих отрут, значить — він є виявом високогуманного альтруїзму;

3. На наших, українських землях виріб і продаж алькогольних напитків і тютюну завсіди були переважно в руках чужинців і тимто уживання згаданих, для життя не конечних, а для здоровля шкідливих річовин, спричинює послідовний перехід значного народнього майна в руки чужинців, значить — абстинентський рух на Україні завсіди мав високопатріотичний характер.

Ось чому всі свідомі українці мусять признати, що наш абстинентський рух був і є немаловажним чинником культурного розвитку нашого українського народу.

Історія нашого українського абстинентського руху загально відома*), тимто сьогодні звернемо увагу тільки на деякі, для нас важніші питання тієї ділянки нашої історії культури.

Загально поширений у нас погляд, що наш народ, як і ціле людство, споконвіку вживає алькогольних напитків так, що наслідком природнього добору теперішне людство вже невразли-

*) Про історію українського абстинентського руху можна довідатися з праці автора: „За Тверезість" (Львів, 1934. Накладом Т-ва „Відродження"). В тій праці присвячено відповідно багато місця нашим Братствам Тверезости, крім цього Т-во „Відродження" урядово злучило свій ювилей з ювилеями згаданих братств та при тій нагоді пригадало нашій суспільности ці багатозаслужені, а давно забуті, наші товариства; тимто згадки ВП. Шурата, висловлений в статті: Про „Братство Тверезости" („Діло", ч. 341 з д. 19. XII. 1934 р.), начебто Т-во „Відродження" при нагоді свого 25-ліття не вшанувало, як слід, Братств Тверезости, цілком неслушний і оснований на якомусь непорозумінні.

Мистецьке життя.

ВИСТАВА ТВОРІВ МИКОЛИ ГЛУЩЕНКА.

У неділю 3. лютого н. р. у виставових салях Музею Наукового Товариства ім. Шевченка відчиняють виставу олійних образів, акварелів і рисунків нашого мистця Миколи Глущенка з Парижа.

УСПІХИ УКРАЇНСЬКИХ ГРАФІКІВ.

Цими днями закінчилася виставa совітської графіки у Льондоні. Нам цікава вона тим, що на ній брали участь і **українські графіки** з Совітської України. За 15 днів виставу відвідало понад 9.000 (девять тисяч) глядачів. Продано 130 гравюр, по дуже високій ціні (від 150—300 зол. відбитка). Добра половина успіху припадає саме на українських графіків: Леоніда Хижинського, Олену Сахновську, Василя Касіяна, Олексу Кравченка й ін.

ПОРТРЕТОВЕ МИСТЕЦТВО НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Мистець маляр Фотій Красицький, автор картини „Гість з Запоріжжя" і відомого портрету Шевченка (до речі: кревняк Шевченка) дістав замовлення на серію портретів комуністичних головачів на Україні. Крім того, на серію таких самих портретів має замовлення старший маляр Михайло Козик, але його портрети групові. З молодших малярів подібне замовлення дістав Азовський.

ПРАЦІ РІЗЬБАРІВ.

Українські різьбарі, що обединані в державних скульптурних майстернях в числі 26, виконали чимало монументальних праць, памятників і т. д. Крім того, на університетській горі поставлено кілька різьб Даргана і Бульдина, а на харківським двірці установлено великий барелеф різьбаря Рака. Різьбарка Кудрявцева виконала перед двірцем водограй, що представляє групу з 6 дітей. З цієї самої робітні вийшов памятник Коцюбинському різьбаря Ражби та памятник для інжинірів-жертв катастрофи у Кривому Розі.

ЗЇЗД АРХИТЕКТІВ НА УКРАЇНІ.

У цьому році має відбутися у Київі зїзд архитектів України. Передбачується яких 250 делегатів. Для підготовчих праць зїзду вибрано 12 комісій, головно для опрацювання тем на відчити. Окрім того, для координації мистецьких завдань в українській архитектурі, до зїзду запрошені малярі і різьбарі. До всіх архитектів на Україні Організаційний Комітет розсилає листа-відозву.

АРХИТЕКТУРНА МАЙСТЕРНЯ У КИЄВІ.

У Києві зорганізована архитектурна майстерня, що головним завданням має пляново й доцільно розбудовувати Київ. З головних праць, які майстерня вже поручила, є такі: будинок всеукраїнської кооп. і пром. ради після проектів арх. Холостенка і Хоменка. Будинок Держпляну арх. Каракиса і Созанського, після якого добудують цілу дільницю головно зрівняють його добудовами поверхів. Далі арх. Гречина будує будинок мясного тресту. Перебудує теж в один комплекс два готелі: „Західна Україна" і „Новий шлях" за пляном арх. Кисилевича і Стовраки. Також будують велике кіно для дітей.

АРХИТЕКТУРНЕ ЖИТТЯ В ХАРКОВІ.

Архитект А. Линецький закінчив палату піонірів — одну з найцікавіших будов на Сов. Україні. Різьбу до палати і перед нею, що зображає фігури комуністичних піонірів та групу дітей, що забавляється перед палатою виконали найвидатніші різьбярі. Великі фрески у середині виконали малярі Бойчук, Падалка і Павленко.

Арх. В. Троценко, головний будівничий нової опери у Харкові розроблює деталі будовин, а арх. С. Яновицький приступив до будови величезного готелю, та опрацьовує з групою інших архитектів перебудову ряд дільниць Харкова.

—o—

Дешевий місяць
у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревелляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланелі 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

ве на діяння тих приємних отрут, значить: абстиментський рух — загалом непотрібний суспільний прояв.

Поминаємо ту обставину, що алькоголь і тепер шкодить без винятку кожній людині, різниця тільки в кількости тієї отрути, потрібній до спричинення шкідливих наслідків: люди призвичаєні до алькоголю мусять випити його більше, непризвичаєні менше, щоби він спричинив погані наслідки. Поминаємо також те, що — як це наука вже давно виказала — навіть помірковане вживання алькогольних напитків шкідливе, отже, не зважаючи на це все, згаданий погляд є неслушний.

Правда, в південній і західній Европі, в тій правітчині винної лози, люди знають вино правдоподібно вже від часів молодшої кам'яної доби, германи середньої й північної Европи знали своє пиво мабуть вже на 500 літ перед Христом, мешканці північної Італії й альпейських країв пють горівку вже від 1400 р. по Хр., коли то громадяни Модени в північній Італії перші спробували гнати горівку з вина, не знаючи, що з ним робити при незвичайнім урожаю винограду. Та всіс ці напитки до України не доходили. Хоч до південної України і довозили з Греції вино, але на цей заграничний трунок могли собі позволити тільки князі, дружинники (т. зв. „Русь") і великі багачі. Загал українського народу спокониву вдоволявся здоровою, чистою водою, а на весіллях і празниках багачі деколи вживали мід, а так звичайно всі пили свій рідний квас, що, як знаємо, має ледве 2 проц. алькоголю й тимто до налогового пянства не надається.

Колиж в XVII. столітті люди навчилися гонити горівку зі збіжжя і в наслідок цього пянство мов зараза почало ширитися по цілій Европі, до нашого народу ця зараза теж не дійшла. Безперечно, пянство поширювалося тоді і в нас між вельможами й шляхтою, та вони саме в тому часі покидали свою прадідну віру й народність та ставали перевертнями. Але наше міщанство, піклуючись якби утримати свої рідні церкви, школи і шпиталі та оборонити свою віру й народні права, визначувалося ощадністю й тверезістю, а широкі народні маси, закріпощені, не мали спромоги вживати всеж на ті часи дуже дорогих, алькогольних напитків; автім пани пильно берегли своїх кріпаків від пянства, бо потрібували здорових і дужих рабів — а піяк, як відомо, дуже поганий робітник. Правда, козаки, що мали часто нагоду добути добрих вин і горілок, не відмовлялися від чарки, але й то пригадно, бо в походах і війнах вони строго аберігали тверезість, стримувались від алькогольних напитків і важко карали тих, що проти цього провинилися. Зате у козаків був дуже поширений тютюн, який навчилися вони курити від турків. До широких народніх мас ця звичка теж не доходить, бо й тютюн був тоді надто дорогий. Отак, коли вже й козацтва не стало, уживання опяняючих напитків і куріння стало привілеєм тільки вольних люде і багатих міщан; для загалу закріпощеного українського народу ці панські присмаки були недоступні.

Обставини зміняються щойно 1782 року, коли то австрійський цісар Йосиф II. у своїй державі зніс кріпацтво. Освобождений з кріпацтва народ був тоді темний і без проводу та не здавав собі справи з того, що з ним діється і замість покористуватись набутою особистою свободою для освіти себе й своїх дітей, щоб поліпшити своє домашне й господарське життя та вибороти собі громадянські і політичні права, почав користуватись одною, єдиною для себе доступною свободою: пити алькогольні напитки й курити тютюн! Значить, наш український нарід уживав алькогольних напитків не споконвіку, як взагальо думають, а від дуже недавнього часу так, що говорити тут про якийсь природний розвиток, так сказатиб „алькоголізованої" суспільности, або природним добором виплеканну суспільність, не лиш невражливу на згадану отруту, але й таку, що конче потребує тієї отрути для свого здоровля й життя, нема ніякої наукової підстави. Це нерозумна й шкідлива неправда.

Такою самою неправдою є погляд, начебто наш абстинентський рух був тільки наслідуванням чужих зразків, яке в нас немає підстави істнування.

(Далі буде).

„ДАР ПРОСВІТИ" — ЦЕ ПОСИЛЕННЯ КУЛЬТУРНО-ВИХОВНИХ ЗМАГАНЬ.

З дороги життя.

ДУЖАННЯ В КЛІТЦІ.

Вже то всякі прихильники й аматори боєвищьких змагунів не можуть від довшого часу жалуватися на недостачу атракційних дужань.

Я сам пристрастно люблю змаг, бо елемент боротьби є просто частиною моєї душі і вдачі. Можу за Некрасовом повторити:

Мне борба метала бить поетом,
Песні мне металі бить борцом!..

І змагання люблю, але індивідуальні, не збірні. Бо де до боротьби входить „колектив", там входить теж безсердечність, брутальність, жорстокість.

Ось нпр. змагання большевицького уряду з фашистівсько-націоналістично-галицькими контрреволюціонерами кінчаються все неминучим „хватом" — под стенку..

Менше цікаві були теж змагання німців з французами в Сарщині, де німці дістали 90 прц. голосів, а французи неозначене число синяків.

Читав я оноді про те, як у зоольогічному городі в Льондоні у величезній шклянній обдрутованій клітці жило вісім штук питонів, себто величезних вужів-потвор до 9 м. довжини. Служба запримітила, що два питони стали залицятися до одної зеленоокої, зимнокровної красуні.

Нераз так у світі буває і з цього не конче виходить трагедія. Та видко, що у великім правдивім коханні вужів нема компромісів — є лише гордість, королівська гордість.

Кинулись вони один на одного, сплелись у дужих обіймах, душили себе аж тріщали кости і аж сторожі мусіли вийти до клітки, щоб розділити змагунів.

Та це не придалося нінащо.

В ночі борці счіпилися знову і над ранком найшла служба одного вужа неживого..

Чи не нагадує це вам дужання у клітці львівських вшехполяків? До бою виступили два старі питони Станіслав Грабський і Станіслав Гломбінський. Перший худощавий, але жилавий, меткий і витренований у російській школі, другий поставний, важкий, менше поворотний, добре відгодований, лагідніший, бо вихований по австрійськи.

Вдарили на себе і здавалось: „**bój to będzie straszny, krwawy**".

Всі брали зразу цю боротьбу поважно. Вже йшли в підмогу Перацький, Роек і Ст. Козіцький.

Аж нараз ускочив до клітки прибораєвач Т. Піні з сикавкою. Борці вжитали фальшивих хватів, а нагорода була неабияка: **grand prix de cannibalisme**. Судді дужання перервали і відложили до другого разу. Грабський і Гломбінський застерегли собі перед виступом котлети із расового українця.

Тиберій Горобець.

Економічний огляд.

Польська хроніка.

ЕТАТИЗМ НЕ З ВИНИ УРЯДУ. — ГОСПОДАРСЬКА КИТАЙЩИНА.

Щораз голосніше підносяться голоси в пресі і в господарських колах проти зростаючої все більше інтервенції уряду в усіх ділянках госп. життя. Міністр торговлі і промислу **Фльояр-Райхман** виголосив 23. ц. м. на буджетовій комісії велику промову, в якій старався дати синтезу обективних явищ і субективних (чи пак урядово-програмових) думок і заходів, що дотичать нац. господарства Польщі. В тій промові находимо м. і. цікаві міркування на тему етатизму чи інтервенціонізму. П. Фльояр-Райхман скидає вину за те на громадян Польщі, які домагаються від уряду різних речей, що часто суперечать собі взаїмно. Наприклад: **свободи для себе а реглямептації для інших.** „Скажім собі отверто: не уряд є інтервенціоністично настроєний, а громадянство є таким. Воно шукає скрізь зисків, не дивлячись на те, чи можна їх осягнути і чи вони оправдані. Це господарська китайщина. Чим більше на схід, тим більше поширена жерція, неміч, лінивство, а навіть шукання зисків у привілеях. Та того уряд не може підтримувати. Він може впливати на поділ сусп. доходу, але не його створювати. Суспільна ініціятива, навіть ініціятива одиниць творить багатства.

Тверді слова, але факти говорять, що уряд занадто мягкий і податливий при натиску „зетатизованого громадянства"...

ВОЛИНСЬКЕ ПОЛІССЯ Й ОКРЕМА ХЛІБОРОБСЬКА ПРОГРАМА.

Окремішність природних і господарських умовин північної Волині (Вол. Полісся) вимагає на думку Хліборобської Палати в Луцьку іншої сільсько-господарської програми, ніж ціла Волинь. І ось-як подає „Ц. Газета Гандльова" (з 25. ц. м.) — Палата зібрала всіляку статистику дотично В. Полісся і покликала комісію, яка має опрацювати відповідну господарську програму. Провід комісії обняв радник Палати Ст. Понцет.

ПОМАРАНЧЕВА ГОРЯЧКА. — НЕПОЛІТИЧНА ПРИЧИНА ПОЛІТИЧНИХ СПОРІВ І КОМБІНАЦІЙ.

Від деякого часу мешканці міст Польщі зелектризовані вістками про мільони помаранч, що ось-ось заллють увесь край і будуть усім доступні, бо по 1.30 зол. за 1 кг. Велика їх кількість уже є, але сполошена максимальною ціною уряду, вкривається по брамах і заулках, де можна їх купити по 4 або й 3 штуки за 1 золотого. Торговці не настрашились високих кар і користають спішно з моменту, щоби заробити.

І хоч сірий громадянин не мав ще спромоги познайомитись як слід зі смаком помаранч, що їх купує Польща тепер у семітській Еспанії в заміну за яйця, то зате має змогу читати вже довжезні статті на тему цього овочу. І то статті... політичні. Бо польські ендеки найшли в помаранчах новий стимул для боротьби проти санації, а особливо жидів. Захотілось варшавській жидівській газеті „Наш Пшеглёнд" написати, що краще було би для Польщі, коби вона купувала помаранчі в Палестині. Збут промислових виробів у Палестині має — мовляв — більше значіння для Польщі, ніж продаж яєць в Еспанії. Ендецька преса („Газета Варшавска") розшифровує в тій думці хитру дипльоматію жидів і не шадить їм терпких завваг. І не тільки їм, але — як сказано — теж і санації. „Курєр Льв." пригадує долю робітників, безробіття, тощо в Польщі, забуваючи, що і в часах передсанаційних робітник не дуже їв яйця, масло і т. і. Хоч і слушні його завваги про ситість і відповідну до неї ментальність, проте міркування ендеків занадто відбігають від господарських прикмет помаранчево-яйцевого обміну.

ЯПОНСЬКІ ТОВАРИ НА ПОЛЬСЬКОМУ РИНКУ.

Дампінг Японії не сходить від довгого часу зі сторінок зах.-европейської й амер. преси. Японські товари не минають теж Польщі. В р. 1934. яп. імпорт зріс до 1 міл. 104 тисяч зол. Японські товари часто замасковані. Напр. ножі мають напис „Золінген", бо японці так назвали один центр їхнього металюрґічного промислу.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАННЬОГО ТИЖНЯ.

Цього року мають остріше справджувати ся, чи особи, які мають доходи з кількох джерел зложили зізнання дотично **скумульованого доходового податку.** Державні функціонарі, які працювали також в одного хлібодавця (отже одно побічне заняття) мають бути поминені в цій контролі. — **Новий кредитовий регулямін Акц. Банку** продовжив акц. кредити в групі А до 14 літ, в групі Б до 10 літ. — Організація **відкличних комісій податкових** згідно зпостановами нової податкової ординації близька кінця. 1-го лютого ц. р. комісії зачнуть свою діяльність.

Світова хроніка.

ФРАНЦІЯ ШУКАЄ ШЛЯХІВ ДО ГОСПОДАРСЬКОЇ ПОПРАВИ. — БЕЗ ІНФЛЯЦІЇ І БЕЗ ДЕФЛЯЦІЇ.

Фінансова політика Франції змінила в останньому часі свої напрямні. Флянден узявся зовсім поважно до санації, бачучи, що політика дефляції ніяк не вдасться повністю перевести і що епізодичні дефляційні заходи до нічого не доведуть. Обниження вартости франка для вирівнання міжнародніх валютових диспропорцій усе ще трівожить урядові особи у Франції. Через те — ще одна ставка. Цим разом на посередню дорогу між (коли пригляднутись докладніше) ближча інфляції ніж дефляції. Тому то покинув свій довголітний пост губернатор Франц. Банку Море, змінились теж інші достойники. Появились вісти про **нову емісію скарбових бонів** (піднесено границю емісії на 50 міл.), яку стрінула публична опінія Франції, як **притасну інфлицію.** Ця думка настільки поширилась, що агенція Авас виступила з широким дементі. Це — мовляв — тільки полекша для скарбу, корисна для держави і господарського життя. Але якби не дивитись на те, Франція починає „закомунізувати

конюнктуру", творить фінанси для публичних робіт, для форсування кредитів, тощо. Чи не з цього зачинала Америка свій експеримент? Та є ще один шлях, яким Франція хоче поліпшити своє госп. положення. Це план великої конверзії і консолідації державних довгів. Він має поліпшити стан буджету, який — як відомо — міцно недужає.

НІМЕЦЬКА ПРОБЛЄМА КОЛЬОНІЙ І СИРОВИЦЬ. — КІНЕЦЬ ОДНОЇ ДОКТРИНИ.

Позбавлена заморських теренів для господарської експанзії Німеччина, ні на мент не забуває, що ці терени вона мусить дістати з поворотом. Її потрібні перш за все сирівці для промислу, а відтак ринки збуту та терени кольонізаційні. І тому справа відзискання давних кольоній, які у формі мандатів є в посіданні ріжних великодержав (не без надії на тривалу анексію), є на одному з перших місць нім. політичної програми. Можна доміркуватись, що Німеччина, добувши Сару, **видвигне тепер справу кольоній.** Це мабуть буде між іншим ціною її повороту до Женеви.

При цьому жадаємо, що німці на основі найновіших спроб ствердили, що на ріллі можна поселити тільки або дуже молодий елемент з поміж міського пролетаріяту, або лише **недавно спролетаризованого селянина** (найбільше з другої генерації). Всі інші спроби не повелись, як це на днях авторитетно заявив провідник переселенчої акції през. Сируп. Тим побив він доктрину, яка обстоювала, що в теперішньому змеханізуванні життя механічно можна теж розвязувати соціяльні проблеми. Для нас цей досвід тим корисний, що він вказує на безуспішність польських планів поселення **на українській етнографічній території безробітних шлеських гірників.** Це люди, які від ряду генерацій, належать до робітничих кадрів і на хліборобів не надаються. Для німців ствердження того факту підкреслює ще більше необхідність домагатися заморських кольоній.

В. Н-вич.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

9 ПОСЛІВ ВИДАЛИ СУДОВІ.

Регуляминова комісія і посольської незайманости рішила в пятницю на своєму засіданні видати судові 9-ох послів, між ними посла Михайла Вахнюка, члена УСРП.

НОВІ ФОРТИФІКАЦІЇ У СІНГАПУРІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Аґенція Райтера повідомляє, що британський уряд купив нову смугу землі на західнім побережі з метою збудувати нові фортифікації коло Сінґапур.

25.000 ЛЮДЕЙ ЖЕРТВОЮ ПОВЕНІ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Вилив Міссісіпі заподіяв величезні шкоди, яких 5 міл долярів. 25.000 людей остало без даху. Один із вищих держ. службовців, який спеціяльно виїхав на місце повені, сказав, що жертв у людях так багато, що ніколи не буде відоме це число. Повенні, білі й чорні, просять, щоб їм доставили харчів і одіння. Тисячі штук худоби втонуло.

Міські Театри у Львові в понеділок 28. січня

год 7·30 веч. **Великий Театр** год. 7·30 веч

„Міщанин шляхтичем"

Забава, гумор, спів, музика, балет.

Театр Ріжнородностей.

Нині год. 7·30 веч. Ниж. год. 7·30 веч.

„Мій коханий дурнику"

Мами і доньки дивіться і вчіться.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. 595 96-?**

— **29. січня 1918 —29. січня 1935.** У вівторок 29. січня 1935 р. у XVII-ту річницю бою під Крутами відправиться в Архикатедральному храмі св. Юра у Львові в год. 19-й (7. веч.) Поминальне Богослуження за крутянських героїв

— **Нові ціни помаранч.** Міністерство промислу і торговлі по конференції з представниками промислово-торговельних палат устійнило такі ціни: Еспанські помаранчі першої сорти 1.76 зол., другої сорти 1.55 зол., третьої сорти 1.27 зол. Італійські помаранчі 2.29 зол. за 1 кг. Палестинські помаранчі 1.77 зол. за 1 кг. Пересічна ціна за 1 кг. помаранч у Львові 1.60 зол., у Катовицях 1.53 зол., у Варшаві і у Кракові по 1.55 зол., у Гдині 1.45 зол. за 1 кг.

— **Львівська хроніка.** Анастазія Сних при вул. Кульпарківській 30 зажила вероналю. Діти відставили її до шпиталю. — При вул. Казимирівській 30 пострілилася з револьвера Мальвіна Шторх. Забрали її до шпиталю. — В хаті куцця Ірс Цінса при Кульпарківській Дорозі 20 заткали передчасно піч. Зачадилися батько, мати, троє дітей та наймичка. Відратувала їх рятункова стація. — Затроїлася ковбасою П. Мігоцька при вул. Золотій 8. Її відвезли до шпиталю. — Емілія Лащук зголосилася у рятунковій стації, бо її поранив ножем у голову чоловік, із яким не живе. — Марію Папуту чоловік зранив вісім разів у голову та лице. — При вул. Кентшинського 76 Ів. Качан пробив у печі та живіт свого сусіда І. Хадзінського. — Володимирові Іжицькому вкрав злодій з його хати при вул. Ісаковича 21. зі шафи 2.000 зол. — Львів має понад 2.000 жебраків, з яких коло двіста стоїть на службі злодіїв. — З мешкання Ант. Масловського при вул. Кульпарківській вкрадено чоботи, в яких було схованих 8.000 зол. — Платничий кавярні „Вікторія" при вул. Рейтана Сим. Пфлянцер повідомив поліцію, що якийсь Вл. Дотгам украв йому 50 зол., які дав йому зміняти на дрібні. — На пл. Краківській арештували Ст. Марковського, як ніс 55 книжок до читання. Він намагався вломити до молочарні Мих. Совина. — Невідомі вломники вломилися нічю до льокалю Стронніцтва Народового при вул. Пілсудського 11.

— **Лещетаря пробив у живіт.** У Лисиничах біля Львова прийшло до суперечки між гуртком лещетарів. У суперечці пробили одного лещетаря 22-літнього Тад. Камінського в живіт, так що йому випливи теревса. Камінського в грізному стані відвезли до шпиталю.

— **Крайова хроніка.** У Ланчині, пов. Надвірна, згорів до тла салінарний будинок разом із уладженням. — Суд у Перемишлі засудив на два роки вязниці Володислава Заранського, який від кількох літ вимивав жінкам на вулиці торбинки.

СПОРТ.

ДАВОС, ПАТ. В неділю закінчились у Давос гакія ові змагання за мистецтво світа, яке здобула Канада. Висліди недільних змагань такі: Німеччина—Польща 5:1, Канада—Швайцарія 4:2, Англія—Чехословеччина 2:1, Швеція—Австрія 3:1, Канада—Англія 6:0, Швайцарія—Чехословеччина 4:0.

Мистецтво світа здобула Канада, друге місце Швайцарія, 3) Англія, 4) Чехословеччина, 5) Швеція, 6) Австрія, 7) Франція, 8) Італія, 9) Німеччина, 10) Польща.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Антін Лотоцький: БУЛО КОЛИСЬ НА УКРАЇНІ. Історичні оповідання. Частина перша: Найдавніші часи. Вінету й ілюстації зладив Петро Андрусів. Львів 1934. Накладом В-ва „Нам Приятель". Стор. 52, ф. 8-о.

KALEN ARZ bezpieczeństwa i higjeny pracy. Instytut Spraw Społecznych. Warszawa 1935.

ЖУРНАЛИ:

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ gminy miasta Lwowa. Nr. 1, 1. stycznia 1935 i Nr. 2, 15. stycznia 1935.

ЗВІДОМЛЕННЯ

зі збіркової акції викупна „Українського Городу" у Львові в 1934 році.

ВИКАЗ VI.

Зложили в зол.: Петровський А., Цушнів 2, о Погорецький Г., Велдіж 8·50, Поліщо Л., Винович 1, о. Петраш О., Горохолина 5, Палядійчук С., Ченстохова 2, Подлашенька М., Уписла 10, д-р Подгайло Ю. Волинів 1, Патик М., Острів 2, о. Прийма І., Харів 10, Пастернак М., Чарторийськ 2·30, о. Паславський В. Гримно 1, С. С. Плай, Львів 10, инж. Пастернак, Львів 5, Пасічник Ст., Львів 1. инж. Плай А., Львів 10, Подільський Народний Банк, Тернополь 20, д-р Пинлас В., Перемишль 5, Пасіка І., Львів 2, Попрчр Ф. Грабовець Люб. 2, Поздрій Б., Коншинниця 2, Петрина Ю. Стрий 5, Пастрик М., Чарторийськ 2.50, Підгородецький М., Борислав 0.50, Пирійок І., Старе Село 2, Патроник І., Ясінка 1.05, Пеленський О., Броди 2.50, проф. Петрикевич В., Бучач (збірка) 102.10, Покотило Г., Тартаків 2, Пастернік М., Ратошин Люб. 0.50, Пукач І., Самбір 2, д-р Прибитковський П., Косів 1, чит. „Просвіта", Хоробрів 1, чит. „Просвіта", Раків (збірка) 2.36, чит. „Просвіта" (КОК) — Сигнівка 1, чит. „Просвіта", Мшана 2 Рудницький Марко, Львів 1, д-р Рижий І., Вібрка 5, Радзикевич О., Вишенка В. 1, Рудавський В., Битків 2, о. Рибак М., Мороків 1, о. Рудко В., Дубе 2, Романовський П., Хожель 0.50, Романівна М., Трембки І. Рогожинський К., Бучач 2, Романюк О., Броди 4, Раковський М., Волинів 2, Романовський М., Сопів 1.

„СІЧЕНЬ — МІСЯЦЬ РІДНОЇ ШКОЛИ!"

Добутий у місяці січні дохід з коляди, щедрівки, збірки і забав та ріжноманітних імпрез треба віддати на поширення діяльности Рідної Школи.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Болехів:

28. І. „Вешкет у раю".

29. І. „Ой не ходи Грицю" (стара постановка).

30. І. „Сивдкосмець".

Великий Міський Театр.

Понеділок, 28. І. год. 7·30 веч. „Міщанин шляхтичем".

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 28. І. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурник".

Кіна.

АДРІЯ: „Любов донського козака" і „Боротьба за мистецтво".

АПОЛЛО: „В шампанську ніч".

АҐЛЯНІЯ: „Пан без мешкання".

ВАНДА: „Острів проклятих душ" і „Риск життя".

ҐРАЖИНА: „Чи людина то дівчина" і „Змагання у боксі" Бір проти Карнера).

КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).

КОЛІСЕЙ: „Любов початкуючих" і ревія „Фукс жениться".

КОПЕРНИК: „Родина Ротшильдів" і „Червоний чинець".

МАРУСЕНЬКА: „Родина Ротшильдів" і ревія.

МІРАЖ: „Адля у країні чарів" і карнавал для дітей.

МУЗА: „Жінка Орхідея", „Кохання без слів".

ПАЛЯС: „Циганські мельодії".

ПАН: „Марш часу", „Що мій муж робить у ночі".

ПАСАЖ: „Демон золота".

РАЙ: „Радісна година", Мікі-Макс.

СВІТ: „Нужда рі" і „Париж в огні" (дві серії разом).

СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.

СТИЛЕЗЕ: „Вкрали людину" і ревія зі Стефою Стадницькою.

УТІХА: „Рука жестинка" та ревія.

ХІМЕРА: „Котячий пазур".

Закордонне радіо.

Понеділок, 28. січня 1935.

Братислава (298,8) 15·55 Радіоконцерт, **Кошиці** (259,1) 17·1 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17·20 Чеські народні пісні, 17·45 Сказки, **Прага II.** (349,2) 18·10 Легка музика, **Париж** (1648) 13·00 Популярна музика, **Білгород** (437,3) 19·00 Опера, **Рига** (514,6) 19·15 „Кавія" — оперетка, **Берлін** (356,7) 16·00 Полудневий концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·45 Солісти, **Ляйпціг** (382,2) 22·20 Симфонічний концерт, **Штутгарт** (522,6) 10·45 Камеральна музика, **Будапешт** (550,5) 20·10 Симф. концерт, **Мілляно** (368,6 22·00 Камеральна музика, **Рим** (420,8) 17·10 Вок. дуети.

Вівторок, 29. січня 1935.

Братислава (298·8) 19·35 Хор студентів, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12·35 Радіоконцерт **Париж** (1648) 13·50 Музика, 21·45 Веч. музики, пісні і поезії, **Білгород** (437,2) 20·00 Камеральний концерт, **Рига** (514,6) 20·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·50 Арії, балади і пісні, **Ляйпціг** (382,2) 13·10 Популярна музика, **Будапешт** (550,5) 17·30 Сальонова музика, **Мілляно** (368,6) 21·00 Опера, **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 28. січня 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·30, 22·00 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічн. вісти, 12·05 Огляд преси, 12·10 Легка музика, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Оп. фраїн., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45, 17·25 Легка музика, 16·45 Лекція пін. жони, 17·00 Вязанка пісеських пісень, 17·25 Огляд фільм, 17·50 Тайни нутра землі, 18·00 Львів і нова ідеольогія самоурядування, 18·15 Концерт, 18·45 „Як я добився на острів Медведя" — гут. для дітей, 19·00 Мандрівка мікрофону по Пильщі, 19·30 Фейлетон, 19·45 Програма на черговий день, 19·50 Спорт. вісти, 20·00 Ір. пл., 21·00 Симф. концерт, 21·45 Відчит, 22·15, 23·05 Танкова музика, 23·00 Комунікати.

Вівторок, 29. січня 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·00, 22·00 Реклямовий концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вісти, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Концерт, 12·45 Пригоди Михайлика з зоольогічного городу, 13·00 Полудневий денник, 13·30 Вісти про експорт, 13·35 Біржа, 13·45 Скрипка П. К. О., 17·00 Концерт (сонати Бетовена), 17·25 Суспільна гутірка, 17·35 Латайська музика, 17·50 Почтова технічна скринька, 18·00 Артистичне і культурне життя, сільва рерум, 18·15 Концерт, 18·35 Чи письменник може жити з літератури, 19·00 Скрипці, 19·20 Актуальна гутірка, 19·30 Джезбенд, 19·45 Програма на черговий день, 19·50 Спортові вісти, 20·00 Популярний концерт, 20·45 Вечірний денник, 21·55 Як працюємо у Польщі, 21·00 Музичний коктейль, 22·45 Грамофонові плити, 23·00 Комунікати, 23·05 Танкова музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч 23 (13.921). Львів, вівторок 29. січня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА 20 сот.

За замирення Европи.

ПЕРЕД ВАЖЛИВИМИ НАРАДАМИ В ЛЬОНДОНІ.

ПАРИЖ, ПАТ. Французька преса присвячує цілі сторінки недалекій візиті прем. Фляндена і Ляваля, які виїдуть до Льондону в четвер 31. січня ц. р. З обома державними мужами виїдуть до Льондону генеральний секретар ради міністрів Ноель, генеральний секретар міністерства закордонних справ Леже і мабуть постійний делегат Франції у Лізі Націй Масілі. Програму нарад уже устійнив аж до подробиць британський уряд. У Льондоні обговорюють справи, які цікавлять не тільки обі держави. Державні мужі обговорять проектований Францією пакт розброєння, німецькі збройння і поворот Німеччини до Ліги Націй.

СТАБІЛІЗАЦІЯ ВАЛЮТИ І ГАРАНТІЇ БЕЗПЕКИ ФРАНЦІЇ.

Англійська преса пише: Мін. Лаваль верне ться з Льондону вже в суботу 2. лютого ц. р. Прем. Фляйден залишиться в Англії до вівторка, 5. лютого ц. р. і три дні проживатиме в одного зі своїх англійських приятелів, кількадесять кільометрів від Льондону. Там прем. Фляйден радитиме з канцлером скарбу Чемберленом, міністром торговлі Рансіманом і визначними фінансістами у справах фінансових і торговельних, в першу чергу стабілізації валют. Між фінансовими колами у Льондоні кружляють поголоски, що керманичі британської монетарної політики не дадуть ніяких запевнень про стабілізацію фунта стерлінгів. Для англійських фінансових кол ця справа поки що не актуальна, бо тісно вяжеться зі стабілізацією долара. Зате в Льондоні радше розмовлятимуть про девалюацію франка ніж про стабілізацію фунта стерлінгів.

Політичні кола переконані, що британський уряд згодиться на домагання Франції і дасть гарантії у справі безпеки Франції. Після висилки військ до Сарщини й успішного посередництва між Францією та Італією В. Британія годиться на нові гарантії для Франції в заміну за згоду Франції легалізувати дотеперішні збройня Німеччини. Тому недалекі наради французьких і англійських державних мужів створять нову політичну нараду, може навіть вернуться до призабутих політичних концесій з пактом чотирьох. Тому кола Малої Антанти затрівожені можливою зміною політичного положення в Европі. Большевики побоюються, що мін. Лаваль вдоволиться гарантіями В. Британії та Італії і зовсім злегковажить сумінні користи союзу з СССР.

Турецький міністр про політичне положення.

Турецький міністр закордонних справ Тевфік Арас, вертаючи з Женеви, вступив до Білограду, де відбув низку політичних нарад з прем. Ефтичем, регентом князем Павлом і послами держав Малої Антанти при участи прем. Ефтича і французького посла Наджіара. Мін. Тевфік Арас намагався ще підчас свого побуту в Парижі намовити мін. Лявала, щоби ще перед своїм виїздом до Льондону підписав східний пакт в СССР хоч би навіть без участи Польщі і Німеччини. Турецький міністр підчас своїх нарад у Білограді переконував, що теперішнє міжнародне політичне положення вимагає тісної співпраці держав Малої Антанти з балканськими державами і СССР в усіх справах східної і середущої Европи. Прем. Ефтич підзервав тезу становища турецького міністра і заявив послам Малої Антанти, що Югославія визнає незабаром СССР і вчинить большевицькому урядові співпрацю з державами Малої Антанти і балканськими державами.

Здогадуються, що по змині болгарського уряду Болгарія приступить до балканського пакту. Рішення в цій справі належить від короля Бориса. Крім того мін. Тевфік Арас відбув на цю тему, в неділю, нараду з болгарським міністром закордонних справ Бетолєвом.

Загострення курсу у СССР.

Винищування політичних засланців.

У Москві оголошено декрет за підписами Калініна та Енукідзе, який ще більше погіршує долю політичних засланців. Декрет дуже коротокий і обіймає таку постанову: „Політичні засланці (кулаки), які відбули свою кару, не відзискують громадянських прав і не мають права покидати місце заслання". Декрет касує тогідний карний закон з 27. травня м. р. Тому вічинець заслання декрет продовжує на необмежений час. Тому, що на Сибірі і на Соловках перебуває найбільше засланців селян т. зв. „кулаків", декрет загострює боротьбу зі селянами.

Японсько-китайські переговори.

ТОКІО, 28. 1. ПАТ. Преса оголосила комунікат головної квартири армії у Квап-Тунг про відступ китайських військ ген. Сунга, губернаторы Чагару, провінції Джегголь. Одночасно китайські джерела подають, що в суботу стрінулися полк. Танагаші, військовий аташе японського посольства в представником ген. Сунга. На конференції рішили, що представники обох армій незабаром стрінуться і обговорять заходи, щоби в майбутньому не дійшло до подібних збройних конфліктів.

Жалоба в Китаю.

ШАНГАЙ, 28. 1. ПАТ. В третє роковини обстрілу японцями китайської дільниці в Шанхаю на знак жалоби вивісили прапори до половини масту. Крім того партія Куоміптанг уладила низку віч, закликуючи нарід до національної єдности.

215 катальонців перед судом.

БАРСЕЛЬОНА, 28. 1. ПАТ. Воєнний суд по 22-годинній нараді оголосив присуд у справі 215 селян і членів катальонської молоді. Підсудних зрештували в дні 6. жовтня м. р. за намагання походу на Барсельону. Суд засудив 176 підсудних на кари від 6 місяців до 3 років вязниці, інших увільнив.

КОМУНІСТИЧНІ ЛЕТЮЧКИ У БОЖНИЦІ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 28. 1. ПАТ. У божниці в Ґетигазі литовська поліція викрила склад комуністичних летючок і червоних прапорців, які хотіла там спи рабіна, литовський комуніст.

Зїзд совітів на Україні.

Львів, 28. січня 1935.

У часі між 15. і 18. грудня ц. р. відбувся в Києві тринацятий з черги т. зв. всеукраїнський зїзд рад. Ще ніколи большевики не привязували до ніякого зїзду совітів на Україні такої великої політичної ваги, як саме цього року. Ще ніколи не бувало того, щоби орган центрального совітського уряду в Москві „Ізвестія" присвятив тому зїздові стільки уваги й місця, що цього року. „Ізвестія" принесли напередодні зїзду навіть окремі статті, видруковані українською мовою і присвячені очевидно київському зїздові. Це „українське", як його хтось назвав, число „Ізвестій" літаками доставили з Москви на зїзд. Словом, сама Москва зробила все можливе, щоби цьогорічному зїздові совітів на Україні надати якнайбільше ваги та підкреслити таким чином значіння України для Совітського Союзу з одної і заманіфестувати найтіснішу її звязь із московським комуністичним центром з другої сторони.

На таке незмірне заінтересування і пікування Москви Україною зложились ріжні причини. Передовсім Москва хоче вробити в усіх вражіння, що завдяки постишівщині на Україні прийшло до сякого-такого успокоєння, особливо після останніх масових розстрілів у Києві. Про те говорили недвозначно на XIII. зїзді совітів у Києві і Косіор, перший секретар КПб)У. і П. Любченко, голова Радваркому УССР.

„Здемаскування і знищення ворогів є головною умовинною наших дальших успіхів у всіх ділянках соціялістичного будівництва. Наші успіхи у 1933 і 1934 рр. — говорив дослівно Косіор — є в значній мірі наслідком знищення націоналістичних українських гнізд. Вилім у рр 1931 і 1932 був головно завдяки недорозвиненню належної боротьби з українськими націоналістами. Товариші, ми повинні про те добре памятати. Ми ще не все зробили, щоби остаточно знищити рештки ворожих нам контрреволюційних елементів. ...Особливо треба знищити прихованих ворогів, які творять для нас головну небезпеку. Треба витягти тих ворогів із усіх щілин і закутин, у яких вони поховалися. А такі закутини ще є. Не треба забувати, що активність класового ворога буде скріплятись і не може не скріплятись"...

Отже класові вороги большевизму на Україні вибито й знищені, але не зовсім і саме тому вся большевицька політика на Україні буде дальше йти в напрямі винищування українського елементу. Таким чином „не успокоєння" України було причиною того, що Москва так сильно заінтересувалась київським зїздом совітів. Причиною і то найправдивішою причиною таких реверсів Москви до цьогорічного київського зїзду совітів є **занепокоєння** долею України і

Велика знижка цін!
на вовняні матеріяли на сукні, плащі, на шовкові матеріяли на балеві і візитові сукні
Дім Моди
Львів, Марійська пл. 4.
Европейський Готель. 727
Обслуга в українській мові
Великий оборот, малий зиск.

страх на саму згадку про те, що вона могла відоратись від Совітського Союзу.

Протести всіх живих і зорганізованих національних українських сил поза межами Совітської України проти большевицького терору, консолідація всіх тих сил, підготовча праця до всеукраїнського національного конгресу і поважна акція на міжнародньому терені проти виголоджування України — ось правдиві причини того, що Москва саме цього року так дуже «дьно зайнклувалася Україною та проявила це так яскраво з нагоди київського зїзду совітів. На злодіяві все шапка горить. І тому всі згадані факти вплинули на комуністів дуже прикро та вдарили по їхній політиці на Україні якнайболючіше. Про те була теж мова на київському зїзді. Голова Ради народніх комісарів УСРР Панас Любченко, обговорюючи український політичний протибольшевицький рух поза межами УССР, позволив собі навіть на дітвацькі погрози на адресу діячів цього руху.

„Петлюрівські недобитки — казав він — і німецькі фашисти прагнуть вернутись до часів 1918 р. на Совітській Україні. Всім тим аматорам інтервенцій, диверсантам і шпіонам ми радили би поперше ще раз перечитати присуд і список, оголошений найвищою колегією воєнного суду СССР, з яких між іншим довідаються, як працює комісаріят внутрішніх справ на Сов. Україні, а подруге — затямити собі, що перенесення столиці Сов. України з Харкова до Києва могло статися тому, що Совітський Союз і Сов. Україна виросли економічно і мають величаву червону армію робітників і селян, яка не відасть нікому ні одного метра совітської землі"...

Не можна сказати, щоби такий висліз П. Любченка дуже добре свідчив про нього як політика. Але цей висліз як і те, що казав Косіор, свідчить між іншим дуже добре про те, що внутрішнє положення на Україні під політичним оглядом далеко гірше ніж було до часів постишівщини, тобто до часів, коли почали безпощадно нищити всіх українців за „націоналістичну контрреволюцію". Тому вповні зрозумілі і занепокоєння Москви долею „славетної України", того жемчуга в оправі комуністичної звізди й окрема увага центрального московського союзного уряду цьогорічному зїздові совітів у Києві. Ясно, що ніякі московські залицяння до теперішніх всемогучих на Україні малоросів, а так само ніякий, навіть втроє більший від постишівського режім терору на Україні не злочить природного зовсім національного українського прямування до визволення спід московського чобота. Не зломили українського національного духа століття царської неволі, не зломлять його і десятиліття червоного большевицького насильства. І це мусять собі добре вбити в голови і пани Любченки та Косіори, що мають сміливість грозити кулями всьому українству.

ЗБІРКА ОПОВІДАНЬ
ЛИПНЕВА ОТРУТА
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
Кожне оповідання на іншу тему:
КОХАННЯ, СЕЛО, СЕНЗАЦИНА ПРИГОДА, ПРОГУЛКА В ГОРИ, — КАРТИНИ З ОСТАННЬОЇ ВІЙНИ.

СІЛЬ, СІРНИКИ, ТЮТЮН І СПІРТ.

ПРОМОВА ПОС. З. ПЕЛЕНСЬКОГО, ВИГОЛОШЕНА 26. СІЧНЯ 1935 Р. В БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ ПРИ ДЕБАТІ НАД ДЕРЖАВНИМИ МОНОПОЛЯМИ.

Прелімінар буджету передбачує, що з державного монополю, а саме солі, тютюну, сірників, спірту та державної льотерії, має вплинути до державної каси 630 міліонів зол. Вже референт зазначив, що ця сума впаде на плечі широких мас населення і що в часі кризи цей тягар приходиться тяжко головно хліборобському населенню переносити. Доказом зубожіння населення є щорічний спадок доходів монополю, хоча серед них є такі артикули конечної потреби, як сіль та сірники. Ціни на монополеві товари такі високі, що не стоять у ніякому відношенню до доходів населення.

ЛЮДИ ЇДЯТЬ СІЛЬ, ПРИЗНАЧЕНУ ДЛЯ ХУДОБИ.

Ціна на сіль, цей необхідний товар і для найбіднішої людини, є безумовно зависока, і коли уряд перевів осінню мин. року обнижку ціни 4 сот. на 1 кл. сірої солі, то цим ніяк не запобіг зменшенню консумції соли. Ця обнижка не відповідає теперішньому тяжкому положенню села. Селянин не може дозволити собі і на ту сіру сіль, котра дуже часто є одиноко„омастою" його щоденної страви. Статистика виказує величезний спадок у східних і полудневих воєвідствах спожиття білої і сірої соли та виказує зріст збуту на сіль, призначену для худоби. Що це значить? Ніщо інше, як те, що українське населення змушене вживати для себе соли, призначеної для худоби. Очевидно, що селянин, не маючи за що купити для себе соли, не купує її для худоби! Чомуж уряд не обнижить ціну білої соли, чому допускає, щоби бідніше населення користувалось сірою сіллю чи худобячою? Таж в останніх часах обнижено кошта продукції соли, обнижено платні робітників. Споживач ніяк цього не відчув. Уважаю за конечне обнижити ціну соли та приділити безплатно сіль для найбіднішого сільського населення.

Шороку на цій комісії чуємо голоси, чи не треба би зліквідувати східно-галицькі саліни, бо ніби продукція тих салін замала. Мала вона тому, бо не дістають ті саліни достаточного приділу. Найбільшу частину приділів дістають саліни, положені в західних воєвідствах. З усіх сторін лунають голоси, щоб тих салін не лише не зліквідовано, але противно, розбудовувано. Щодо поголосок на тему надмірних емеритур для бувших робітників тих салін, вдів та сиріт, то фактом є, що є вдови, які дістають емеритури по 6 зол. місячно, а найвища емеритура для мущин 40 зол. місячно. Лише одна одинока емеритура виносить 120 зол. місячно. Щож мають робити ті бідні люди, що свій вік перепрацювали у салінах, невжеж можна би їм і тих дрібних грошей відмовити на старість? Як трактується східно-галицькі саліни і їх робітників, про це свідчить факт, що коли мин. осени обнижувано робітникам платні, то в західних салінах обнижено на 13 прц., а в східних на 18 прц.

Українське населення має купувати сіль, може навіть торгувати в дрібній торговлі, однак не має права мати гуртівень соли. Українська кооперація, що обединує сотні тисяч членів, мала 14 гуртівень соли. Тепер відібрано українській кооперації 12 гуртівень, **залишено лише дві.** Гуртівні соли на нашій території дістали установи, які не мають нічого спільного з торговлею чи організацією споживачів. Ці організації в більшій частині навіть не ведуть у своїй управі тих гуртівень, але їх віднаймають. Міністерство скарбу дає цим доказ, що воно не руководиться річевими мотивами, лише політично-національними.

ОДИН СІРНИК НА 4 РАЗИ!

Вже референт у свому слові вказав на непомірно високі ціни на такий конечний артикул для цілого онаселення, як сірники. Я від себе додам, що на українському селі сірник це — дорогоцінність. Дійшло до того, що є спеціялісти, які вміють один сірник ділити на 4 частини. Вертаємось до давніх часів, що на селі ходять з хати до хати позичати вогню. Осіню і зимою українське село темне, лиш денеде блимає світло, бо не стати селянина на нафту і сірник.

Під напором прилодної опінії монополь сірниками запровадив для східних воєвідств „кресові" сірники по 5 сот за коробку. Має це бути дарунок для найбіднішого населення. Однак в дійсности це ще більший визиск населення, бо ці коробки сірників мають багато менше ніж половину нормальних сірничків, а в додатку найгіршої якости. В той спосіб ніяк не зараджено спадкові збуту сірничків. Чомуж дальше така висока ціна? Таж подешевіли всі сирівці, потрібні до виробу сірників, подешевіла й роботизна. Знаємо, що за винаєм монополю „славна" фірма Кройгера позичила польській державі 35 міліонів долярів. Ці доляри здевалювались. Держава платить половину капіталу і відсотків, отже вже це одно дає підставу до обнижки ціни на сірники. Надмірний податок на запальнички довів до того, що в цьому році **лише 116 осіб** остемплювало запальнички, себто заплатило по 10 зол. податку. В ужиттю є, як обчислюють, майже 2 міліони нестемпльованих запальничок. Це яскравий доказ, до чого доводить надмірний фіскалізм.

Зі сірничками та сама історія, що зі сіллю. Українська кооперація всупереч настирливим заходам не може ніяк добитись того, щоби стати безпосереднім відборцем сірників від монополю. Вона не може стати гуртівником, а мусить оплачуватись дорого за посередництво. І знову виринає питання, чому український споживач не має права користуватись власною гуртівнею сірників?!

МІСТЕРІЇ З УПРАВОЮ ТЮТЮНУ.

Нас, як представників українського хліборобського населення, цікавить в першу чергу управа тютюну в полудневих воєвідствах, де тютюн прегарно вдається. Державний монополь рік-річно закуповує за сотні міліонів зол. тютюн за границею, а в краю закуповує лише на 7 міліонів зол. Поширення управи тютюну дало би нашому населенню поважний дохід. Домагаємось поширення плянтацій тютюну. Рівночасно заголошуємо застереження проти невмілого інструування нашого населення щодо способу ведення плянтацій. Як примір подам факт, що тютюнева дирекція в Заболотові наказала цього року селянам плянтаторам закупити штучні погної по 22 зол. 50 сот. з тим, що ця сума буде відтягнена при виплаті за тютюн. Інструктор заболотівської дирекції наказав селянам, щоби не підливали тютюну. Хто його послухав, не мав ніякого збору, хто не послухав — мав збір. Висліз такий, що заболотівська дирекція скаржить тих селян, котрі взяли штучні погної і слухали інструктора, щоби негайно звернули гроші за штучні погної. Перелімною виказ тих плянтаторів в Обертині і Стрільчі городенського повіту.

Памятаємо ще недавні часи, як українська кооператива не могла ніяк дістати концесії на продаж тютюну. Тепер є вільна торговля і показується, що українські кооперативи ведуть добре цю торговлю. З гуртівною торгівлею знову та сама історія, як вище. У дрібній продажі вільно українцям торгувати тютюном, гуртівень не може українська кооперація ніяк добитись.

ПРОКЛІН ДЕНАТУРАТУ ТА „ПРОТИДЕРЖАВНА АКЦІЯ „ВІДРОДЖЕННЯ".

Справа спіртового монополю це не лише питання торговлі і цін його, але також глибоке питання суспільного характеру, народнього здоровля. Референт вказав на диспропорцію цін на спірт і хліборобські продукти. Консумція спірту спадає з року на рік. І це треба би привітати, колиб не друге страшне явище. Наслідком високих цін повстають тайні горальні самогону. Референт стверджує, що в цьому році було таких горалень у східніх воєвідствах 3.090, де виробляється самогон, що руйнує здоровля населення. В прелімінарі буджету читаємо, що передбачується дохід на 22 міліони зол. зі спірту неконсумційного, себто призначеного для промислу і погонової машини. В тих 22 міліонах є за 12 міліонів зол. **спірту денатурованого.** Цей дешевий **денатурований спірт** не наше населення і не його не нещастя масово. Маємо вже й смертні випадки.

Невже зворот до добробуту.

Річард Вітні, президент біржі цінних паперів у Ню Йорку, заявив у розмові з журналістами, що світ находиться вже на дорозі до фінансової відбудови. Він прийшов до цього висновку на підставі резерв грошей по банках а також на підставі готовости приватних людей вкладати свої капітали в підприємства. Ціни перестають в ліквідних короткотермінових цінних паперів, а це діється лише тоді, коли на ринку є повно грошей до інвестицій. Одначе — остерігає Вітні — хоча світ є на дорозі до фінансової відбудови, то треба бути приготованим також і на деякі невдачі, щоби вони не розчаровували.

—o—

Дешеві білі дні
з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Смар до лещат „Сільва"

Здавна універсальний („Мінє") ліпник дзють запоруку доброї їзди. — Гумовий тран до общетанського взуття. Жадайте всюди!

Львів, ул. Бандурського ч. 5.

Торгівля денатурованим спіртом вільна, можна його дістати в кожній місцевості і то навіть такій, в якій немає ні одної спиртової машинтурку!

Всі памятаємо широку дискусію в Соймі над т. зв. алькоголевим законом. Скільки тоді говорено про антиалькогольну акцію. В західних і центральних воєвідствах іде систематична антиалькогольна акція, яку підтримують в поважній мірі урядові чинники. Зате не вільно вести антиалькоголевої акції на українських територіях.

Українське протиалькогольне Товариство **„Відродження"** працює вже більше 25-ти літ у Львові. Обединує в собі 6 тисяч членів, має 26 філій та 127 кружків. Видає журнал і щорічно цілий ряд книжечок річно у 100 тисячах примірників. Улаштовує курси, виклади, та має постійну рухому виставу, яка переходить з міста до міста. Цю велику акцію веде Товариство виключно власними силами. Хоча вносить щорічно прохання до уряду, не дістає на свою акцію ніякої субвенції. Знаємо з бюджетового преліміпара, що на цю ціль призначені дуже поважні суми і користуються ними виключно польські протиалькогольні товариства. Українське товариство „Відродження" дістало в мин. році з нагоди свого 25-літнього існування признання з цілого світу, а між ними і від Міжнародного протиалькогольного Союзу в Женеві за свою велику діяльність. Не признає цієї діяльности лише уряд і не вважає за відповідне дати підтримку цій акції, а доходить до того, що воєвідські уряди не дають навіть дозволу цьому Товариству на публичні збірки.

Та вже найважчі перепони стрічає товариство на Волині. Там розвязано 5 філій Товариства і всі кружки, подаючи як мотив: з огляду **„на публичну небезпеку".** Не помогли рекурси до воєвідства і міністерства. На Волині українська протиалькогольна акція цілковито заборонена, хоча статут товариства затверджений на цілу польську державу. На Волині від членів товариства „Відродження" відбирають видання і відзнаки товариства. Книжку „Відродження" трактують там нарівні з нелегальщиною!!

У мене в руках посвідка постеруночного Миколайчука, що в селі Пилипи, коломийського повіту, сконфіскував в кооперативі протиалькогольну офішу товариства „Відродження", як небезпечну для держави. Це не жарт, а тверда дійсність.

Мої панове, будьмо щирі і отверті. Українську протиалькогольну акцію уважається за протидержавну. Ми мали подібний випадок у нашій історії. Ще перед скасуванням панщини у р. 1848 кардинал Михайло Левицький завізвав українське духовенство творити при церквах Братства тверезости. Вже по році польські шляхтичі, власники земель і горалень, явились в австрійського губернатора і зажадали, щоб він заборонив вести протиалькогольну акцію українському духовенству, бо це акція **„антидержавна".** Губернатор дійсно заборонив вести протиалькогольну акцію, під покривкою, щоб „не силувати" людей до тверезости. Рівнож в 1874 р. Кирд. Й. Сембратович розвів був поважну протиалькогольну акцію і тоді польські шляхтичі, як добрі австрійські патріоти, представили його діяльність перед намісником як „антидержавну". Отже, мої панове, це для нас не новина, що українська протиалькогольна акція є „антидержавна". Стверджую, що діяльність українського товариства „Відродження" **є оперта виключно на основах гігієни іощадности,** у журбі за майбутнє нашого народу. І тому рішуче протестуємо проти того, щоб українському населенню не вільно було вести такої акції, яку так успішно веде польське громадянство на західних територіях.

20 зол. шліфоване **зеркало** фабрика 50 × 100 цм.

М. БИК, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

Що мав би ухвалити Епархіяльний Зїзд Волині.

Від довгого часу, особливо ясно на луцькому Зїзді українське громадянство Волині поставило перед собою два завдання — націоналізацію своєї Церкви та надання їй соборного устрою. Епархіяльний Зїзд, що збереться на наради 29. січня, безсумнівно повинен заманіфестувати вірність цим двом постулятам українського громадянства.

Щодо соборности, то цю засаду повинен би відбивати сам склад Епарх. Зїзду. На жаль, не з вини епархіяльної влади склад Епарх. Зїзду не є вповні задоволяючий: виборного представництва світських на ньому нема. Через те зїзд повинен ухвалити постанову, корегуючи нинішню помилку, що на майбутнє епархіяльні зїзди повинні мати виборче представництво від світських.

Таксамо постанови зїзду та його програма з тим більшою ясністю повинні задокументувати розуміння вимог українського громадянства.

З приємністю можна відмітити, що програма волинського Епарх. Зїзду є цілковито задоволяюча. А вже радісно-нечувaною від довгих літ його новинкою є справа буджету епархії — річ неможлива в взрохіях митрополита Дениса, що впровадив безбуджетову та безконтрольну господарку церковним майном.

Крім буджету епархії в програмі зїзду є такі важні справи, як місіонарська діяльність духовенства та справа навчання релігії в школах.

Щодо першої справи, то у своїх постановах зїзд повинен стіпути не на вузько-конфесійному становищі, а на правдиво християнській платформі, притомій для української релігійної свідомости. Змагаючи до осягнення релігійної єдности в українським народі, зїзд все повинен мати на увазі, що злочинцем було би впроваджувати релігійну ворожнечу та боротьбу серед українського народу. Зразком для зїзду під цим оглядом може бути поведінка митрополита української греко-католицької Церкви А. Шептицького, який не побоявся у відомій справі ревіндикації православних святинь виступити проти польського епископату, власне маючи на увазі оборону „віри батьків".

Щодо навчання релігії в школах, то ця справа ясно вирішена в обовязуючім законодавстві. Польські закони стоять на засаді, що релігія повинна викладатись у материній мові. Обинники міністерства віроісповідань так само ясно определюють, що рішає про те, яка мова є материньою, себто то воля самих батьків. У теорії все в найбільшім порядку. Лише практика, особливо на Холмщині і Поліссі, а частинно й на Волині, далеко відбігає від теорій. Можна порадити, щоб запобігти злому, ухваливши постанову на зїзді про переведення зараз-легідь перед початком нового шкільного року широкої анкети серед батьків дітей про те, в якій мові вони бажають для своїх дітей науки закону Божого. Без переведення такої анкети все можна буде твердити, — як це робить адміністрація на Поліссі й Холмщині, що само населення бажає собі науки релігії в державній мові.

Очевидно, раз на завжди повинно скінчитись викладання релігії в російській мові. Бо російська мова — це повинен затямити зїзд — ніколи не була мовою автохтонного, корінного населення Волині. Російська мова — це мова бувшої державности і той хто вперто хотів би далі вчити дітей у тій мові бувшої державности, промощує дорогу для впровадження в науку релігії мови теперішньої державности.

З тієїж самої причини зїзд повинен рішуче застерегтися проти того, щоб митрополія друкувала свої видання, як книжки так і періодичні органи — в російській мові. Раз на завжди треба скінчити з російським чорносотенним політиканством у Церкві. У Православній Церкві в Польщі мають право громадянства лише дві мови — українська та білоруська, кожна на своїй віковічній території, і тільки ті мови можуть бути внутрішньоурядовими у Церкві. Не може бути мови про офіційну, домінуючу чи рівноправну ролю в житті Церкви мови дрібних груп. А такою саме є російська; такою є чеська, польська, болгарська і т. д., бо росіян у Церкві є дрібка, менше ніжіть, як православних поляків.

У звязку з тим зїзд повинен би ухвалити постанову про створення власного органу на Волині в українській мові, бо чейже ясно що митрополія не запереставе своєї обрусительної роботи. Не можна вдруге родитися людині. Російські видання нехай лишаються на складах митрополії, як лектура для консисторських щурів.

Далі, щоб скінчити з російським політиканством у Церкві, яке віками тривало і глибоко вбилось в життя Прав. Церкви, треба негайно скасувати московську вимову церковно-славянської богослужебної мови. Ще до 1875. р. на Холмщині зберіглась наша традиційна українська вимова церковно-славянського тексту. Цю українську вимову неповторно зберігла греко-католицька Церква в Галичині. Цю нашу рідну вимову зберегли нам памятки нашого старого письменства. Чомуж ми маємо далі зберігати у своїй Церкві ту московську вимову церковно-славянської мови, яку насильно й виключно в політичних цілях запровадили у нас москалі-опікуни?!

Треба ще пригадати, що навіть Митрополитальна Рада з ім-новлених членів напередодні луцького церковного зїзду ухвалила була постанову про введення української вимови богослужебного тексту. Нарешті, коли то розпічнеться повертання до наших історичних церковних традицій чого бажає собі декрет президента з 1930 р. про скликання Собору?

У пляну з українською вимовою церковно-славянського тексту стоїть справа про те, яка взагалі мова, жива — українська, чи стара — церковно-славянська, має бути мовою богослужебною. Це питання вже рішено попередніми постановами Синоду, яких очевидно не може перекреслити пляніша самовола митрополитальних кол; рішення попо і науково самого православія. А в практиці це питання вирішується волею самого населення. Не можна штучно і насильно вводити українську мову в богослужіння, але злочином ще більшим є штучно та насильно затримувати церковно-славянську мову там, де цього населення собі не бажає, як постійно це робив митрополит Денис. Хай молиться кожний так, як хоче. А головно треба памятати, що через питання богослужебної мови не може повстати ненависть та ворожнеча між православними українцями. Ті підсумки повинні найти собі вислів у постановах зїзду.

Останньою постановою зїзду була би реституція давньої, мудрої, але не зреалізованої постанови про необхідність створювати при церквах власні бібліотеки з релігійно-моральних та науково-мистецьких світських книжок. Ця постанова така ясна, що її не треба мотивувати. Можна хіба відмітити, що така постанова відповідала би духові часу та замірам уряду, що власне законом хоче створити при волостях та громадах бібліотеки для селян. Нічого і згадувати про те, що Католицька Церква давно і з успіхом це переводить.

Православний волинянин.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

(перша частина, 256 стор. друку)

Замовлятн в „Ділі".

Ціна зол. 1·90 **Порто 30 сот.**

Вибагливі плащі сукні 35 золотих 70 золотих **Великий вибір.**

Жіноча конфекція

ФЕМІНА

Львів, площа Галицька 12 а.

І. пов. р.г вул. Баторого. 660

Ген. Веган і похід на Україну.

МОСКВА, 28. 1. ПАТ. Большевицька „Правда" пише, що ген. Вегана приневолили уступити зі становища шефа генерального штабу Франції. „Правда" закидає ген. Веганові, що мав тісні звязки з французькими фашистівськими організаціями. Ген. Веган вороже ставився до СССР. Далі закидає йому, що зорганізував похід Польщі на Україну в 1920. р. Додає, що остання заява ген. Вегана в часописі „Журналь" зовсім покривається з програмою французьких фашистів. Відношення нового начальника генерального штабу до СССР — пише „Правда" — покищо невідоме.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80

(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла", — Львів, Ринок ч. 10.

З польської преси.

ДАЛЬШІ ВИПРАВДАННЯ ПЕРЕД СТ. ҐРАБСЬКИМ.

Посол Клюбу Народового Ст. Римар напнувся теж у довгій черзі тих ендецьких діячів, які вважали своїм обов'язком виправдуватися перед Ст. Ґрабським, що закинув і старим своїм колишнім співробітникам і їх молодим наслідникам уряду польських національних (читай: україножерних) інтересів. Зокрема пос. Римар приймає під свою адресою та ще й адресою посла Верчака закид щодо замалої активности на терені сойму при вирішуванні ост. самоуправного закону, в якому ніби то наражено польські інтереси з „упривілеєваними" українців.

Отож пос. Римар виясняє, що спершу ендеки „співпрацювали" в соймі зі санацією, заголошуючи ділові поправки, однак після того як поверх 500 ендецьких ощадностевих поправок до бюджету на р. 1931-32, санаційна більшість відкинула, ендецький клюб рішив „не причіплювати ніяких латок ані причіпок до творів уряду і ББ". „У своїх промовах виказуємо їх промахи і хиби, устійнюємо відповідальність за них і голосуємо проти цілих законів. Внески заголошуємо тільки в одній ділянці: контролі". Але показується, що спеціально делеґати Клюбу Народового в Адміністраційній Комісії дістали дозвіл заголошувати поправки. Всі ті поправки комісія відкинула. А проте санаційно-ендецька співпраця над самоуправним законом виявилася дейнде: Отже пос. Римар стверджує не лише те, що він разом з послом Верчаком виголосив при нагоді дебат над самоуправним законом поверх 100 промов. Багато цікавіше те, що він пригадує характеристичну заяву начальника виділу д-ра Подвінського, що уряд прийняв 34 внески Клюбу Народового: „Адже я внесків не заголошував" — відповів посол Римар. „Так, але ваші аргументи переконали нас і ми самі сформулювали внески по думці ваших вивод ів". Пан Римар справді має чим похвалитися перед п. Грабським. До тої самої категорії перемоги ендеків у справі самоуправного закону належить згадка про посла ББ В. Давідушицького, що той заголосив внесок, згідний з колишнім ендецьким внеском щодо двомандатових округ до парляменту піденського. Також „поодинокі посли ББ передавали принципи про вересневе голосування до громад і повітових рад"...

Ми ніколи не мали найменших сумнівів щодо заслуг ендеції у царині духа і навіть стилю законів, які торкаються українців. І справді Ст. Ґрабський чіпляється своїх співпартійців несправедливо замість хвалити їх, як то вони чудово працювали безпосередньо і посередньо, при помочі послів з ББ.

Кожний українець

купує лише по кооперативах: полотна, сирівну, бархани та інші колірові фарбовані — та білі тканини

виробу

„Шайблєра і Ґромана"

бо на артикули ці обняв заступництво

„ЦЕНТРОСОЮЗ" — у Львові.

Володимир Лев

ем. надконтрольор почтовий

помер приявши Найсвятші Тайни у Львові, 27-го січня.

Похорони відбудуться 29. січня з домівки при ул. Шашкевича 3. в год. 2. пополудни на личаківський цвинтор. 911

Чинник національного виховання.

„РІДНА ШКОЛА" ЯК ВИЯВ НАРОДНЬОЇ ЕНЕРҐІЇ.

Яку велику ролю виповняє Рідна Школа для українського народу, це бачать, знають та оцінюють навіть ті, що ставлять до неї щораз вищі вимоги. Всеж ті вимоги не такі великі, як їх Рідна Школа сама собі ставить. Та, ба, кажуть, вище себе не підскочиш.

Беручи за основу зовсім реальні цифри звідомлення Рідної Школи за 1934 р. мусимо з милим здивуванням завважити пречарний білянс праці тієї установи: 404 виховні заведення у 1934 р. і 17 різноманітних курсів усяких практичних занять. Мати під своїм безпосереднім виховним впливом 25.248 душ **молоді**, це не тільки великий абсолютний осяг, але й незвичайний добуток з огляду на майбутнє народу. Не дасться заперечити, що як молодь виховувана в заведеннях Р. Ш., так само рідношкільна організація, що начислює сьогодні 1.874 Кружків (з 73.191 звичайними членами й 89 членами-добродіями), має також неабиякий моральний вплив на молодь і на старших.

Очевидно, що не без впливу на освідомлення, на твердість духа, на охоту до виявів — мали ті незвичайно численні різнородні уладження Кружків Р. Ш. (театральні вистави, концерти, реферати, товариські сходини), яких було 5.190 в 1934 р. попри 14.424 всякого роду нарад і сходин у тому ж році. Розуміється, що й 48.475 книжок, прочитаних молодими читачами і тих 40.772, що їх прочитала рідношкільна молодь залишають у них теж глибокий слід загальної й національної культури.

Не можна поминути й тієї обставини, що до шкіл Р. Ш. ходить у 84 проц. дітвора селян і робітників. У нас принявся дивний звичай, що батьки, які могли би краще платити за науку у приватній школі, дають часто своїх дітей до інших шкіл, а не до шкіл Р. Ш. Ба, що більше, у 23 школах треба було дітвору даром доживлювати. Майже у всіх школах треба її наділювати одіннями та шкільним приладдям. Але — це не є викинений видаток на марне.

Розглядаючи цей білянс праці, здається мало хто подумає над тим, що видатки такого товариства йдуть у **міліони** золотих, що на самі вже існуючі львівські школи треба біля триста тисяч золотих. Числячи вже не знати як низько працю рідношкільних службовників, то все таки це ясне, що удержання самих учителів у числі 767 (хочби деяких з них лише на означену пору) вимагає великанських сум. Ці суми складає вже від низки літ саме українське громадянство. Чим більше грошей зложить, тим глибше й ширше розходиться вплив Рідної Школи.

Не багато найдеться таких громадян, які не відказували би на те, що на Рідну Школу треба так богато грошей давати. Але що робити, ця установа вимагає **безперервної** підтримки, щоби могла встоятися. То зважмо ще й таку обставину.

Який важкий під господарським оглядом був 1934 р., а всеж таки завдяки великому меценатові пок. Іллі Кокорудзові здвигнено й посаджено величавий двоповерховий будинок Р. Ш. у Львові. Завдяки невтомним заходом снятинських громадян, станула на румунсько-польському пограниччі пречарна бурса Р. Ш. на 40 питомців коштом 19 тисяч золотих. Викінчений теж будинок Р. Ш. в Рудні біля Львова, в Майдані Середньому біля Делятина й Гриняві Грамітному (Косівщина). Деякі сільські Кружки придбали парцелі, розпочали будови, зорганізували домашнє навчання ба і школи Р. Ш. Похвальна річ тішитися тим відрухowим виявом внутрішньої енергії народу. Але не завадило би й про те подумати, що всі ті справи коштують великі гроші; що всі ті надбання зменшують прихід Централі, яка нераз мусить давати на ті справи ще й від себе підмоги, а яка чейже не може ліквідувати ніякої своєї ділянки. Бо, що зробить з тими дітьми, що їх батьки віддали у добрій вірі і в повній надії на виховання до шкіл, захоронок, чи бурс Рідної Школи. Їх не можна колинебудь відправити зі школи Р. Ш., бо — мозляв — нема грошей на удержання. Нарід піднявся того підприємства і його треба вести. Доки? — спитає нетерпеливий. Відповідь одна: до тієї пори, доки не буде на це державних фондів (хоч і тоді треба буде такої установи, як Рідна Школа). Безперечно, що це не станеться дуже вчасно і в цьому саме біда, що нам так важко бути в доброму послідовними, витривалими й уперто вести одне діло. Ми радше чіпляємось би всього по трошки; ось так поверху пострибати, аби тільки не основно, бо одне діло навкучується нам, як дітям. Чи це в нас такий примітивізм думки, чи якесь інше внутрішне недомагання — не знати. Але вже найвища пора покінчити з таким станом. Бо на дорив очності не можна нічого не то трівкого, але загалом путнього збудувати. Коли в народі находиться стільки енергії, що він у стані створити велике діло, такий поважний чинник національного виховання, як Рідна Школа, то він мусить добути зі себе стільки сил, щоби це діло вдержати й розбудувати.

Лев Ясінчук.

Політичне вбивство в Чехословаччині.

НІМЕЦЬКИЙ КАПТУРОВИЙ ПРИСУД.

В справі вбивства німецького еміґранта Рудольфа Форміса, інж. в Чехословаччині появились сенсаційні ревеляції. Слідство викрило, що Форміс мешкав спершу в Празі, де пробував заінсталювати тайну висильну радіостацію. Стрінувшись з забороною влади, переніся до прогулькового готелю „Загоржі", 40 км. на південь від Праги, положеного серед глибокої кіґлини. Тут він розташувався безпечно зі своєю радіостацією, якої німецька еміґрація вживала потайки до протигітлерівської пропаганди в Німеччині. Її існування зміркувала швидко німецька влада й означила її осідок на 350 км. на південь від Берліна. На домагання Німеччини чехословацька влада розвела глядання за нею на території Чехії, але безуспішно, бо Форміс, спеціяліст у радіотехніці, вмів знаменито свою стацію замаскувати. Не схоронився тільки перед німецькими шпигунами, які викрили врешті його домівку.

Дня 13. п. м. переїхало німецько-чеську границю особове авто, з двома особами, мужчиною та жінкою. Він подав себе за Ганса Мілера а свою товаришку за Едиту Карльсбах. Обоє задержалися спершу в Празі. Крім того приїхав з Німеччини ще якийсь Шуберт. Товариство робило часті прогульки в околиці Праги, аж врешті всі троє замешкали в готелі „Загоржі". Тут познайомилися з інж. Формісом і в середу, 23. п. м. провели з ним вечір на спільній забаві. Опісля розігралася кривава подія зі стріляниною бомбами, що скінчилася смертю Форміса. Його знайшли з простріленою головою та грудьми. З інших ран на його тілі виходить, що перед смертю він звів завзяту боротьбу зі своїми противниками, які опісля облили його бензиною, а в додатку кинули на нього бомбу. Готельова служба, стероризована нападниками, похована лась і бачила тільки, що після цілої авантури Мілер, Шуберт й Едита Карльсбах усілися на авто і відїхали в сторону Німеччини. Дальше стверджено, що на самій границі перед рогачкою авто стануло, а його пасажири обійшли серед нічної темряви рогачку й перейшли на німецький бік пішки. Досвіта прислали знайомого митному урядові чоловіка по авто, яке чеський урядовець, не знаючи нічого про цю дію в готелі, видав без перешкоди. Щоби замилити чуйність чехословацької влади, німецька трійка говорила по чеськи. Таким чином виконано на інжинірі Формісі тайний каптуровий присуд і його виконавці втікли без перешкод до Саксонії.

ПРАҐА, 29. 1. ПАТ. Преса обговорює широко висліди слідства в справі вбивства інж. Форміса. Один з убивників Мілер, по своїй першій стрічі в дні 17. січня п. р. з інж. Формісом у готелі, в якім покійний мешкав, відлетів до Берліна, звідкіля вернувся вже другого дня. Преса здогадується, що Мілер їздив по вказівки до Берліна. Німецькі еміґранти запевняють, що Мілер є членом політичної поліції у Берліні. Другий убивник Шуберт брав активну участь у Відні в 1933 р. у проводі націонал-соціялістичної партії. Поліція переслухала теж Штрасера і німецьких еміґрантів, арештуючи кількох під замітом шпигунства на користь Німеччини. Вчора розійшлися поголоски, що поліція арештувала самого Штрасера, провідника „Чорного фронту" під замітом, що він знав про існування тайної радіостації.

Чеська преса гостро осуджує вбивство і виступає проти того, щоби в Чехословаччині німецький режім переводив порахунки з еміґрантами. Преса наподає на поліцію, яка не викрила, що два місяці працювала тайна радіостація. Щож би сталося, питає преса, на випадок війни, коли в столиці ворог міг би надавати ворогові інформації, а поліція не могла би викрити тайної радіостації.

Дешевий місяць

у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмів 12.

Усі товари по ревеляційних цінах:

Для прикладу: штрукси 1·80, флянеля 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Майбутня монетарна боротьба.

Прага, січень 1935

Недавно заявив французький премієр Фландден, що Франція не відступить від золотого стандарду, а ПАТ приніс знову вістку з Льондону, що — Франція запропонує В. Британії стабілізацію відношення фунта штерлінга до франка на теперішньому рівні. Коли у Льондоні відкинули би цю пропозицію Франції, тоді Франція рішилаб повести гостру валютову боротьбу з В. Британією, яка завважила би на торговельних взаєминах між обома державами.

Ця вістка викликала не тільки занепокоєння у В. Британії, головно з огляду на французько-британський товаровий оборот і з огляду на пляни В. Британії у її закордонній політиці, але спричинила ріжні і то дуже цікаві коментарі в цілій европейській пресі.

На 1935 р. дивляться загально як на рік, в якому міжнародня фінансова політика вступає в стадію інтенсивних змагань між двома блюками держав: між державами зі золотим стандардом і державами з переватою штерлінга, або валюти, що втратила на своїй вартости наслідком довготріваючої кризи.

Ці змагання тріваютъ уже властиво від 1933 р., себто від невдалої господарської конференції в Льондоні. Панує загальна думка, що тепер вони ще загострятьсяі що якенебудь монетарне порозуміння між державами під теперішню пору неможливе. Фінансові вартости, репрезентовані доларом, фунтом, франком, лірою і т. д. так дуже ріжняться між собою, що — уряди двох монетарних блюків держав не могли досі найти шляхів для нової стабілізації монетарної одиниці своїх держав у міжнародньому фінансовому господарстві. Це довело до того, що валютова анархія тревае далі і монетарна система, яка мае бути одним із найголовніших засобів тісних міждержавних взаємовідносин, стала навпаки найсильнішою їх перешкодою.

Дуже цікаві коментарі до цих монетарних змагань згаданих двох блюків подае женевський кореспондент празького „Венкова" у своїому дописі „Блюк золота проти блюку срібла".

У 1935. році шість держав золотого блюку мае повести акцію для посилення своїх фінансових позицій тим, що торговельну виміну товарів мають збільшити на 10 прц. супроти стану з минулого року. Таку постанову приняли на конференції в Брюсель у днях від 19. до 20. жовтня 1934. р. скликаній з ініціятиви бельгійського уряду. Сталося це наслідком напору цілого ряду торговельних палат, які змагають до того, щоби Франція, Бельгія, Італія, Голяндія та Швайцарія доповнили й поширили свою монетарну організацію також збільшеною охороною своїх господарських взаємовідносин. Мусимо тут додати, що до золотого блюку належить властиво і Польща але вона на брюсельській конференції не відіграла великої ролі, як держава аграрна проти решти індустріяльних держав.

Оборонці золотої валюти прийшли до того переконання, що не вистарчить лише сам принцип сама ідея золотого стандарту, щоби задержати ціло і тривко позицію держав, що його придержуються. Навіть найбільші запаси золота не вистарчили би, лящо господарська виміна дібр не вдержала активного торговельного білянсу, активного державного буджету та покриття тягарів державних довгів. Шість держав золотого блюку ховае тепер у своїх масах більше ніж 40 прц. монетарного золота, а їх позиція виглядае як металева твердиня, про здобуття якої ніхто й не подумае, бо кожному видавалася вона непоборимою.

Та досвід відкрив слабі сторони золотого блюку і вказав небезпеку для нього і то може вже в найблизчому майбутньому. Треба сподіватися, що дотеперішні обмежування міжнародньої торговлі ріжними контингентами й девізовими рестрикціями можуть мати свою вартість ще тільки в найблизчих місяцях, а далі наслідки такої господарської політики сильніше відіб'ються на державах зі золотою валютою, ніж на державах з „дешевшою" валютою. Вже й нині папір на Бельгію, на Голяндію, а головно на Швайцарію є тікий сильний в ділянці штерлінга, що експорт до дешевших держав дуже обмежився. Німеччина герметично замкнулася, а Англія зате внесла грунт лекшими умовинами фунта. Те саме можна сказати про Румунію, Югославію та Чехословаччину.

Фундаментальним стовпом золотого блюку є Франція з 80 міліярдами золотого металю — і цікаве, що і між французами є чимало визначних економістів, які дораджують нову девалюацію щоби таким чином зрівняти рівень домашніх цін з чужими. Таке саме є з Бельгією. Ходять навіть чутки, що Бельгія може легко одного пречарного дня захитатися. Найсильніше ще стоїть Швайцарія. Швайцірська валюта є крита в 95 прц. золотом — отже для неї не існуе небезпека потрясень, але також тільки під умовинною, що вдасться якнайскорше здаптувати ціле державне господарство сусідним умовинам продукції і торговлі — інакше Швайцерія не видержить конкуренції на торговельних ринках.

План збільшити торговельну виміну на 10 прц. між державами золотого блюку не така то легка справа і самі навіть приклонники його не мають великих ілюзій, що в такий спосіб перемогуть митні барикади, трудноші контингентів, а що найважніше чи і як обійдуть клавзулі про найбільші вигоди. План перебудови золотого блюку в господарський блюк є лиш ідеєю на папері, а 1935. рік — як каже згадуваний кореспондент — переконае нас, що переведення його в життя є неможливе. І коли не вдасться довести до тісних господарських взаємовідносин між поодинокими державами золотого блюку, то не вдасться теж дальше задержати золоті скарби в банках. Золото само в собі не є цілю, воно мае бути лиш засобом у господарському житті. Це завважения женевського кореспондента приводить нас до самої суті цілої проблеми. Велика Британія, як провідна держава штерлінгового блюку жде терпеливо, аж вичерпаються всі резерви другого блюку і його поодинокі держави будуть примушені переговорювати. Може бути, що це потрівае якийсь час — як на це вказуе цілий розвиток міжнародньої валютарної проблеми — до цього прийти таки мусить. Торговли Англій від девалюації штерлінга у вересні 1931. р. ожила й поширилася, а безробіття зменшилося. Ще недавно Н. Чемберлен, як англійський міністр фінансів заявив, що Англія при нинішній ситуації не думае стабілізувати англ. фунта, бо Англії ведеться добре і при вільному курсі її валюти, а її господарство стоіть на таких сильних ногах, що ніяка спекуляція не може на довший час потрясти штерлінгом. На менші потрясення вистарчить т. зв. вирівнальний фонд.

З усього цього видно, що змагання між обома валютарними блюками буде тривати й далі і буде більше завзяте, ніж було досі. У цих змаганнях йде про престіж одного капіталу супроти другого, йде про великі маєткові вартости держав і народів, що в цих змаганнях беруть участь. На чийому боці буде остаточна побіда, тяжко сказати, але є всі дані за тим, що радше на боці срібного блюку, на чолі з Англією. Цілий цей блюк — хоч правда — мае менше запасів золота, ніж золотий блюк, але зате мае на своому боці більше ніж 60 прц. цілої світової торговлі. Само собою розуміється, що ці змагання будуть мати великий вплив і на політичне міжнародне життя і не одні політичні потагнення в міжнародьому концерті будуть інспіровані й на далі цим найсильнішим рушієм життя усього світа — капіталом, все одно, чи він буде спиратися на валюті золотого чи срібного стандарду.

М—н.

Помінальне Богослуженнн
за упокій душі бл. п.
Ольги Дудрик
у перші роковини її смерти, відбудеться 30. січня в середу в год. 8. рано в архикат. церкві св. Юра.
РОДИНА.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Мадриді помер 75-літній визначний політик Санчез Гуера, який кількома наворотами був міністром і премієром та губернатором Мадриду.

— У Гваякіль студенти оголосили загальний страйк, домагаючись усунення всіх професорів. Тому що їхні домагання відкинули, студенти замкнули університет і арештували багатьох професорів.

— Терористична акція проти уряду на Кубі зростае. В Сантіяго кинули 13 бомб, які ушкодили кілька церков і будинок банку. Недалеко Гавани грабіжники спинили поїзд і ограбили всіх пасажирів.

— Цензура сконфіскувала спільний маніфест ген. Авереску та Юрія Братіяну, які накликують до боротьби з урядом Татареску.

Місьні Театри у Львові, вівторок 29. січня.
год 7·30 веч. **Великий Театр** год. 7·30 веч
„Міщанин шляхтичем"
гумор, танці сто мельодій. Вистава тисячу колірів.

Театр Ріжнородностей.
Нині год. 7·30 веч. Нині год. 7·30 веч.
„Мій коханий дурнику"
Донька! вчіться як виховувати власну маму.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 11

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Був також у стрийськім повіті один наш власник більшої посілости, а саме Роман Тишовницький, власник Довголуки. Був це простий селянин, уроженець села Синевідсько Вижне, якого мешканці, так звані синевідзкі бойки, займалися від непамятних часів торговлею овочів. Він був заможним господарем і панії овочів; людина без освіти, але дуже спритна й метка. Завдяки цьому доробився значного маєтку і купив село Довголука. Діти посилав до шкіл і дав їм добру освіту. Одна донька вийшла заміж за директора школи в Синевідську Вижнім Григорія Іллюка, що був також тамошнім уроженцем і власником більшого господарства. Була це жінка незвичайної енергії і визначна патріотка. Вона вела довгі літа в Синевідську уряд громадського писаря і мала в громалі перший голос, за яким ішла все ціла громадська рада і начальник.

Взагалі — вся родина Тишовницьких відзначалася національною свідомістю і вміла, як і всі синевідські бойки, постояти за своїм. На тих людей можна було все напевно рахувати. Зі мною були вони завжди в дуже добрих зв'язках і помагали мені в моїй акції.

XXVIII. МОЇ ПЕРШІ КРОКИ В СТРИЮ.

Між своїми найшов я у Стрию і в цілій Стрийщині швидко значну прихильність і дуже симпатичні відносини. Всі горнулись до мене без ріжниці партій, отже також і москвофіли, здається, головно тому, що я був знаний як противник нової ери. Нарід почав громадно звертатись до моєї канцелярії й виявляти мені довіря.

Та рівночасно з симпатіями всіх русинів зустрів я дуже неприхильний настрій серед поляків. Я привіз з собою марку дуже завзятого русина, ворога поляків, з яких деякі уважали мене москвофілом, деякі радикалом, а всі разом прочували в мені дуже непожаданого організатора, що мав збудити русинів з апатії і попсувати полякам їх спокійне панування і верховодство в повіті. Тому згори вже з недовірям і неприязним оком гляділи на мою діяльність.

До того місцеві адвокати, яких було крім мене сімох, були неспокійні за селянську клієнтелю, з якої жили і яка була вся в їх руках, а тепер дуже поспішно стала переноситись до мене. Отже з конкуренційних оглядів ширили проти мене на всі сторони упередження. Причинялося до цього немало і те, що ми обоє з жінкою, поробивши в місті візити всім русинам без винятку, поминули зовсім поляків і нікому з них візити не зложили. Хотіла цього головно моя жінка, яка була тої гадки, що борше чи пізніше політичні відносини приневолять нас зірвати з поляками, отже краще буде з ними зовсім не навязувати взаємин.

Це й сповнилося вповні. В часі виборчої акції в 1895—1897 рр. прийшло дійсно до повного розриву між поляками й русинами в Стрию, а саме поляки зірвали тоді остентаційно з тими руськими домами й родинами, з якими до того часу жили. Нас оминула та прикмість.

(Далі буде.)

Святочний концерт

з приводу 17-их роковин проголошення самостійности у Великому Міському Театрі 27-го січня.

Великі роковини заєднання українських земель — день 22. січня — стягнули до салі Вел. Театру широкі лави українського громадянства на заповіджену віддавна святочну академію. Бачили ми тут представників різних суспільних верств та політичних таборів, яких зєднала пам'ять великої події. Академію розпочав д-р Володимир Старосольський глибоко продуманою, повною барвистих образів промовою, в якій зясував в історичному розвитку хід подій від першого універсалу по сьогоднішній день. Після промови виступив чоловічий хор „Сурма" під вмілою диригентурою п. Охримовича, та відспівав новий бойовий напалу „На пра" Лисенка, один з найкращих та найсильніших його творів. Третю точку програми виповнила „Героїська Симфонія" Бетговена. Признаючи всю її красу і величність, хочемо зазначити, що, на нашу думку, на таке свято відповідне було б вибрати твір українського композитора, тимбільше, що не бракує в нашій музичній літературі творів на симфонічну орхестру. Вперше виконаний „94 псалом Давида" В. Барвінського у виконанні М. Голинського не композиція незвичайно сильна у виразі, а під оглядом вокальним сотворена справді по мистецьки. На жаль, композиція ця втратила зі своєї сили та величі через те, що не виконано її, як інші твори, з орхестрою, як вона була написана на голос і орхестру, але акомпаніямент виконано на дуже лихім фортепіані. Тож і незавидна була роля А. Рудницького як акомпаніятора грати на такім інструменті, „на емеритурі". Про симпатії, якими тішиться серед нашої публики її виконавець Голинський, свідчила стихійна буря оплесків, що були нагородою за повне відчуття та таке гарне виконання тої важкої партії. У фрагменті з „Мойсея" А. Рудницького зблистів у цілій своїй величі металічним звуком голос нашого артиста. Усіх на салі зворушив повний безпосередности та живих образів вірш Крихкого „22. січня" та Олеся „Яка краса" у виконанні нашої талановитої декляматорки, артистки Лесі Кривицької. Своїм відтворчим мистецтвом зуміла вона викликати на салі настрій бадьорости, якого всі від тої Академії ждали та сподівалися. Марія Сокіл з притаманим собі лірізмом подала нам у ніжній інтерпретації „Ноктюрн" Барвінського, як теж в арії з „Аїди" Вердія „О, рідний краю" чарувала своїми гарними нотами.

Концерт закінчила сюїта Кошицького, яку ми вперше почули. Сюїта „Козак Голота" зложена з 4 частин, які різняться між собою характером та змістом. Музичною провідною думкою сюїти була народня пісня, знана в нас як „Почаївська Мати Божа" (в декількох мовних та музичних варіантах тої пісні). У першій частині співна та мельодія переплетається у різних інструментах. II. частина у поліфонічній будові вражає своєю фактурою, зате цікавіші частини III. та IV., а огляду на свою інструментацію, яка малює реалістичні моменти („Бій" IV. ч.) або ритмічні ефекти у III. частині „Сотник Пузо". Твір виконано досить непевно (була тільки одна проба), але вичувалось, що орхестра могла була дати далеко більше як те, що ми почули. — Диригував А. Рудницький.

І. Приймова.

З відчитової салі.

УКРАЇНСЬКЕ Т-ВО ПРИХИЛЬНИКІВ МИСТЕЦТВА ІІ АВУМ. Відчит д-ра М. Дротяна *„Футуризм"*, 26. січня, у салі „Бесіди".

Футуризм як мистецький напрямок був логічним продовженням імпресіонізму і наслідком вливів індустріялізації міст. Коли мистці змушені змальовувати природу, звернулись до машини як до предмету нових вражінь. А тому мистці не хотіли відтворювати машину так, як вона виглядає; це робила краще фотографія. Коли напр. треба було відтворити авто, то невважна була його зверхня форма, а важне було, як воно рухається, як змінюється місто в наших очах, коли швидко ним їдемо, як пересуваються площі, лінії та барви.

З такого погляду головна вага переходила на внутрішні враження. Мистець пробував передати, як вони швидко змінюються і що з них залишається у нашій пам'яті. Футуризм, що внесунув зовсім нову теорію про те, що саме мистецтво повинно відтворювати, народився в Італії. Його теоретиком став Маріпетті, а реалізаторами в мистецтві Боччіоні, Карра, Руссольо, Балля й Северіні. Із видавого ними маніфесту у 1910. р. мало що нині лишилось позитивного; залишились тільки твори і то нечисленні.

В Італії, де міста перемінені на музеї, а всі мешканці на чічеронів, такий напрямок був зрозумілий; мистцям набридли всі дотеперішні статичні зразки і всі канони естетики — вони хотіли чогось дуже динамічного і зовсім небаченого.

Коли імпресіоністи передавали тільки своє суб'єктивне враження, футуристи малювали лише те, що залишилось з обсервації, без контролі зору, ніби з заплющеними очима. Цим можна пояснити, чому на футуристичній картині бачимо різні предмети та особисті враження переміщані. Якби футурист хотів напр. намалювати картину Порадну у Львові, то серед корби народу міг би намалювати якусь сиву бороду, то якусь хоругву, далі всякі колірові плями на спомин осіб, яких собі не пригадує і рух людей сюди й туди. Тому, що всі різні моменти зрослись ні собою, футурист так і передає їх на картині.

Та рівночасність акції є головною характеристичною рисою футуристичних образів. Друга риса це передача тих вражінь, які око людське не може схоплювати, а які повстають так, немов би ми могли все бачити наскрізь, крізь стіни. Третя риса динаміка, спосіб перед. ти предмети так, щоби вони всі росли вверх, перли наперед.

Це останнє підгалуження футуризму репрезентує творчість мистця Боччіоні, який увів до мистецтва новий елемент у формі „лінії сил". У цьому напрямку пішов дальший розвій футуризму, залишаючи перші імпресіоністично-футуристичні спроби Руссольо.

В Італії футуристичний рух не вамер до нині, де він продовжає свою творчість під назвою аеромалярства (воздушного малярства). Головну ролю грає там літак, як машина будучности. Представниками цього нового футуризму є Прамполіні, Азарі, Белльоніі, Дотторі, й інші.

Прелегент ілюстрував свій, дуже совісно підготовлений, виклад численними ілюстраціями пояснюючи на них методи та засоби футуризму.

Публики могло би було бути більше.

МЕДИЦИНА І МОРАЛЬ.

В цьогорічному циклі Академічних Вечорів у неділю 27. січня ц. р. в салі Української Бесіди в год. 6. вечором д-р М. Дзерович виголосив відчит під згаданим наголовком, в якому прелегент зясував відношення медицини до моралі. Ствердив, що медицина 19. століття всецілю підпала під вплив матеріялізму та тому почала розкладатися наслідком надмірної спеціялізації. Опісля прелегент перейшов до нових напрямків у медицині, які вже трактують людину як цілість, присвячуючи більну увагу не лише організмові, але теж людській душі. Крім того прелегент зясував цілу низку актуальних справ, які стоять на межі медицини й моралі, та вмілежно освітлив їх з католицького становища І так була мова про зігнання плоду, стерилізацію, вбивання хорих „з милосердя" і б. ін. Виклад зачіпив ще багато інших цікавих справ, та розбудив живе зайінтересування серед численних слухачів.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

НОВИНКИ

— **Магазин пОстелі Р. Джала,** Львів, Хоружки 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 28-100

— **Фризієрські сальони** для панів і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106-88. 85/87 14-?

— **Великі Вечерниці „Ватри"** 14. лютого 1935, в обох салях почтовців, Японська 9. 895

— **Остання нагода.** Школа танків „Хоровід", Нар. Дім, І. пов. (Золота саля) повідомляє, що останній у цьому сезоні курс виключно для старших починається у вівторок 29. ц. м. в год. 8. веч. Для молоді того самого дня в год. 5.30.

— **З нагоди літературної нагороди „Т-ва письменників і журналістів"** відбудеться 31. ц. м. в четвер год. 6 веч. у салі „Бесіди" відчит члена журі М. Мстіева-Мельника про нашу літературу у минулому році. Відчит попередить вступне слово голови Т-ва Р. Купчинського і предсідника журі проф. В. Сімовича. У дискусії заберуть слово ще інші члени журі.

— **В сімнадцяту річницю бою під Крутами** відправиться у вівторок, 29. ц. м. в архикатедральному храмі св. Юра у Львові поминальне богослуження за полеглих героїв. Початок в 7 год. веч.

— **Становище і значіння української мови.** На таку тему відбудеться 1. лютого п. р. в салі Укр. Наук. Інституту в Берліні виклад (в німецькій мові) проф. умін. д-ра К. Г. Мюра, директора славянського інституту в Мінстері.

— **„Український лікар скаржить „Просвіту".** Як зачуваємо, повищий наголовок, під яким два дні тому появився у нас звіт із судової салі про одну розправу, викликав у колах українських лікарів деякі застереження. Очевидно, що всякі сумніви, начеби ми таким наголовком бажали вразити взагалі український лікарський стан, позбавлені якихнебудь сутніх підстав. Але саме тому, що вже ті застереження і сумніви свідчать, як українські лікарі у своїй масі дорожать своїм добрим громадським іменем, — уважаємо за відповідне прилюдно спростувати, що наголовок згаданого звіту (не кажучи вже про зміст цього останнього!) торкався виключно особи одиниці та був позбавлений всякої навіть найменшої тенденції проти українських лікарів. Ми надто добре тямимо цілу низку імен лікарів, великих українських громадян, щоби дозволяли собі на якісь такі колючки: Сергій Подолинський, Луценко, Липа, Мод. Левицький, Е. Лукасевич, В. Пісочинський, Матюшенко, Любінський та ін. — це імена лікарів-надзвичайників, нерозривно зв'язані з українською новішою історією, таксамо, як імена лікарів галичан Озаркевича, Коса, Курівця, Яновича, Яр. Окуневського, Т. Бурачинського чи М. Панчишина... Надто добре знаємо теж, що Українське Лікарське Товариство, на чолі якого стояли і стоять одиниці активно заангажовані у громадській роботі, — дбає не лише за оборону інтересів свого стану і його організацію, але й за активізацію укр. лікарів як гром. чинника. З другого боку ясно, що все це не торкається виїмкових одиничних випадків, які трапляються в усіх існуючих станах, як ніяк можемо, ба — навіть маємо обовязок осуджувати.

— **Неважні 30-сотикові почтові марки.** З днем 1. лютого стягають із обігу 30-сотикові почтові марки червоного кольору з державним гербом. Почтові посилки, оплачені тими марками вважатимуть від 1. лютого неоплаченими. До 31. березня всі уряди й почтові агенції будуть вимінювати стягнені 30-сотикові марки, які є в обігу. Виміна не буде негайна. Хто зложить марки дістане посвідчення, на основі якого до місяця видадуть обігові марки рівної вартости.

— **Емеритуру виплатять 1. лютого.** Емерити виїмково платню за лютий дістануть цим разом у пятницю 1. лютого. Скарбова палата приготовила все, щоб емерити гроші дістали в пятницю, бо з огляду на суботнє свято та неділю виплатилиб їм платні щойно в понеділок 4. лютого.

— **Осторога перед торговцями людським товаром.** Комітет боротьби з торговлею людським товаром звернув увагу на те, що жертвами торговців падуть переважно емігрантки з Польщі. Видано спеціяльні летючки з осторогою, які роздають при виїздах еміграційних транспортів на залізничих двірцях і т. п.

— **Нові поклади земного воску.** Між селами Михновичі і Бистра турчанського повіту відкрили нові зложа земного воску. Досліди веде інж. Лозанський з Борислава.

— **Про буревій над Перемищиною,** що шалів у ночі з пятниці на суботу минулого тижня, повідомляють: Крім знищення телеграфічних проводів вітер зірвав бляшані дахи з багатьох домів. М. і. здерло дах з поверхового дому при вул. Чарнецького в Перемишлі. На станції Бакінчиці під містом вітер здер дахи з трьох залізничих вагонів і кинув далеко на околичні поля. На дорозі з Трійчиць до Перемишля вітер уходив сани і кинув з конем і двома пасажирами в рів. Багато телеграфічних стовпів спинилось на землі. Буревій успокоївся аж в суботу вечором.

— **Львівська хроніка.** В неділю вечором при вул. Кохановського ч. 9. Маля Форет, 26-літня дружина агента радієвих фірм Якова Форет вистрілом з револьверу у серце намагалась скінчити самогубством. Тяжко ранену відвезла рятункова каретка до шпиталю. Причина самогубства нерв. розстрій. — Суд розглядав справу службовця „Центральної Агенції" із вул. Куркової 33, яка при помочі оголошень натягала людей на грошеві суми. Засудили Ганглєра на рік вязниці, Грохольського на 6 місяців, Шидловського на 3 тижні з припиненням.

— **Арештували директора гімназії.** З наказу прокураторії арештовано Степана Клепу, директора приватної гімназії ім. Ронталєра у Варшаві. Гімназія є офіціяльно власністю жінки арештованого, який був тільки директором школи. Він не виплачував учителям повних пенсій, зарахувши їх на суму 40 тисяч зол. Викрила це ревізія канцелярійних книг. Більшість заряних грошей повстала з потручень від учительських пенсій на суспільну обезпечальню і на доходовий податок, яких він не платив куди слід.

— **Волинська хроніка.** У Катербурзі згинув у млині Матвій Іванюк, що хотів молоти збіжє і дістався під трансмісійний пас. — В Кремянці невідомі люди знищили таблицю лікаря д-ра В. Каюкута з українським написом.

— **Залізнича катастро в Синевідську,** що склалася 26. ц. м, потягла за собою 23 жертви людьми, з цього 16 пасажирів і 7 залізничників. Слідча комісія ствердила, що причиною катастрофи був буревій, який переходив хвилями в ураган і шалів цілу ніч. В околиці позривав дахи, комини, поперевертов плоти, дерева, стовпи, а крізь снігову заметіль було видко лише на кільканадцять кроків. Машиніст потягу, що надіхав зі Сколього, каже, що не бачив здалека знаку „стій", а коли його побачив, було вже запізно. Всі зусилля здержати потяг були даремні і катастрофи не далось оминути. Матеріяльні шкоди великі, бо крім знищення шістьох вагонів і паровозів державний скарб мусить заплатити відшкодування раненим і потовченим.

— **За ударемнення фестину.** Аг. Всхуд повідомляє: „В окружному суді в Бережанах відбулася розправа проти Ол. Гнатюка, Ів. Кравчука, Павла Генсіцького, Ів. Біласевича й Ів. Казьмирчука (всі з Мечищова біля Бережан), обвинуваченних, що в Мечищеві підчас фестину напали на стшельців, які забавлялися, гр.зили їм побиттям, а музикам, що розібють інструменти та силували учасників фестину не брати участи в фестині. Суд засудив усіх на кару арешту по 4 місяці з умовним припиненням кари на пять літ".

— **Краєва хроніка.** У Поточиськах пов. Станиславів застрайкувало 250 робітників у цукрових плянтаціях, яким дирекція обнизила платні не 20 проц. — В Жовтанцях пов. Жовква 18-літній Станислав Миць, посварившись зі своїм шваґром Карлом Скшишевським, побив його сокирою по голові, ранячи його тяжко. Скшишевського в безнадійному стані відставили до львівського шпиталю.

— **Тайні горальні.** В Щуровичах пов. Броди в домі Болеслава Бжезіцького відкрила скарбова контроля тайну горільню. Крім повного апарату до фабрикації горілки сконфісковано бодню з 50 літрами затиру і кілька літрів готового самогону. Зліквідовано теж тайну горільню в мешканнях Василя Дзюби й Антона Олявчевського у Фільварках пов. Золочів.

— **Фальшівники монет.** В Мужиловичах пов. Яворів арештовано німця Йогана Ґрубера, що фабрикував 1, 2, 5 і 10-золотові монети. Ревізія в його мешканні викрила багато фабрикатів, кусні цинку, олова, міді, гіпсу, графіту і готового стопу, вживаного до виробу фальшивих монет. Дальші доходження виказали, що Ґрубер мав спільників, а це Йос. Єремія зі Скола і Генрика Ґарнцара з Мужилович. В мешканні Єремія знайдено теж ріжні річи, що свідчили про його вину, наслідком чого Єремія арештовано. Третій спільник Г. Ґарнцар служить при війську в Перемишлі.

— **Ялинка в Кремянці.** Союз Українок у Кремянці влаштував 20. ц. м., як що року, ялинку для бідних дітей. На свято зібралося коло 300 українських дітей, що пережили радісний вечір. Всі діти дістали традиційні дарунки, які роздавав їм дід Мороз.

— **Страйки в Польщі.** За обчисленнями головного статистичного уряду в третьому кварталі м. р. заноговано в Польщі 263 страйки, що охопили 1885 заведень праці і 73.211 страйкарів. Із загального числа 190 страйків повстало у звязку з винагородою за працю, з того виграло справу 176 страйків.

— **Штаби золота впали в море.** Серед таємних обставин пропали штаби золота, які перевозив англійський літак з Парижа до Льондону. Прибувши до Есеке, пільот ствердив, що цілий вантаж щез. На його думку не могло статися так, що при нахиленні літака наслідком бурі штаби золота впали в море. Вони представляли вартість 6.000 фунтів штерлінгів.

— **Фотографії затьми місяця.** Паризька астрономічна обсерваторія подає до відома, що затьму місяця в суботу, 19. ц. м. фотографувало з успіхом триста астрономів світа. Фотографії будуть зібрані і порівнані, даючи повний образ перший раз від часу досліджування цього явища.

— **Ріжні вістки.** При виборах до турецького парляменту урядова партія поставила 50 кандидаток. — Бельгійський уряд рішив підвищити податок на 20 прц. для неженатих і на 10 прц. для бездітних родин. — Французький конзулят у Саарі видав досі 8019 особам візу на виїзд до Франції. — В околиці Мадрида зорганізували концентраційний табор для жебраків; буде там місце на 1500 людей. — У Парижі помер відомий російський журналіст Мирон Миронов, основник тижневика „Ілюстрована Росія". — На автомобілевих міжнародніх перегонах у Монте Карльо виграли французи Лянс і Катрсу. — У Німеччині взяло шлюб 630.926 осіб; попереднього 509.403. — Єдиний син Вільгельма II, що став расістом, Август Вільгельм, їде з відчитами про Німеччину до Будапешту; туди запрохала його німецька колонія. — На Охотськім Морі лютує від кількох днів буревій. Багато кораблів у небезпеці. На поміч виїхали три кораблі.

— **Справлення помилки.** У вчорашньому числі „Діла" в малім фейлєтоні Тиберія Горобця п. н. „Дужання в клітці" вкралася прикра помилка, бо в цитаті поезії Некрасова видрукували „метала, металі", замість „мешала, мешалі". Повний текст цієї поезії такий: Мне борба мешала бить поетом, Песні мне мешалі бить борцом!...

З дороги життя.

Мясниці перед 70-ма роками.

В 1865. р. були у Львові гучні й живі мясниці. В салі Скарбка крім балів, відбувалися щосереди редути; в салі Народнього Дому відбулися три військові балі (для офіцирів) та два українські зня 2. лютого на дохід вбогої шкільної молоді, а дня 16. лютого в користь театрального фонду.

Салю „Народнього Дому" вперше взяли на цю ціль. Прибрали її декораціями й драперіями, образами й цвітами та освітлено 200 газовими полуменями. Салю злучено з кімнатами „Бесіди", а музей „Народнього Дому" перемінено на буфари, буфети й їдальні. На першому балі спеціяльно вивчені пари гуляли „козака"; в часі перерви опівночі хор співав улюблені пісні. До танців приграваля музика під проводом славного на той час Ляйбольда.

Баль зачинився в 8. год. вечором і вдався прегарно. Танці розпочалися коломийкою, опісля йшли: мазур, кадриль, полька і ін. Продукція козака випала величаво і подобалася загально. Гостей було понад 300 осіб. Між гістьми був намісник Павмґартен, чимало достойників-урядовців, професори університету з рідними, які брали живу участь у забаві. Дохід, коли відчислили видатки на музику і прибрання салі дав 136 гульденів і 13 кр. Погода не дописала, тому багато родин з околиць Львова не приїхало.

Ще краще заповідався другий баль. Заздалегідь розпродали понад 300 білетів вступу. Слава першого балю повеслася по всій країні. „Слово" в кожному майже числі хвалило перший баль, а заохочувало до другого, особливо з огляду на таку ціль, як жива й модна тоді справа театру.

І справді другий баль перейшов усякі сподівання. Гостей зявилось около 600 осіб, себто вдвоє більше, як на першому. Та велика участь гостей була свідоцтвом для сучасних, що публично-товариське життя зростає. Цілу ніч прогуляли з темпераментом і великою вправою. За прийнятим звичаєм орхестра заграла на початку польонезу, та танці розпочалися щойно коломийкою. Опісля гуляли вальси, кадриля, козака, польку, мазура і знов у тому самому порядку а тим, що коломийку гуляли чотири рази. Жіноцтва було багато, а все вбране зі смаком, пристойно і невимушено. Мужеська молодь просто кипіла. Дохід з балю скріпив театральний фонд сумою 243 гульд. 92 кр.

Ось так проводили вічні ліки мясниці в 1865. р.

Від того часу багато змінилось. Тепер, коли у Львові заповіджені на один день три вечерниці одночасно, всі салі можуть тріщати. А можна уявити собі, як виглядатиме 9. лютого баль такого Товариства як письменників і журналістів! Товариство замовило німецьке салю на Японській вулиці поруч „Бібльосу", щоб другий цілий дім був вільний для гостей, що не помістяться на салі. Решта може танцювати на Японській плянті, як у „країні сходячого сонця".

Тиберій Горобець.

Точні дані про всі українські установи та орґанізації, вільні професії, шкільництво та підприємства подає

інформативно-адресовий відділ

Календаря „Криниця"

Із судової салі.

ПРИСУД У ПОЛІТИЧНОМУ ПРОЦЕСІ В ЧОРТКОВІ.

Як ми вже повідомляли у 17. ч. „Діла" з дня 23. січня, відбулася в днях 25. і 26. січня п. р. перед судом присяглих в Чорткові розправа проти Тараса Чеховського з Білої коло Чорткова, Івана Ландяка з Цаповець, Корнеля Шевчука зі Старої Ягольниці (б. учеників прив. української гімназії в Чорткові), купецького практиканта Степана Куфля з Білої та рільників Теодора Куцюлима і Петра Хруставки зі Старої Ягольниці.

Акт обвинуваченя закидав усім підсудним переховування і поширювання нелеґальної літератури ОУН, отже приналежність до згаданої організації.

По переведеній розправі судді присяглі заперечили питання в напрямі злочину з арт. 97 §. 1 к. к., зате затвердили питання в напрямі злочину з арт. 155 §. 1 і 2 к. к.

На підставі вердикту суддів присяглих трибунал засудив **Тараса Чеховського,** як малолітнього, **на безречинцеву висилку до дому поправи, Івана Ляндака, Корнеля Шевчука, Степана Куфля і Теодора Куцюлима на один і пів року, а Петра Хруставку на один рік вязниці.** Всім підсудним вчислили до кари слідчий арешт.

Трибуналові проводив през. суду Тертіль, хотували судді Стошек і Благута, обвинуваченців підпрок. Валявський, боронили адвокати д-р Володимир Елєкторович і д-р Михайло Рослик з Чорткова.

ЗА ОУН.

Перед судом присяжних у Львові стануло шлюсар Михайло Бобко і тесля Григ. Горбаль, обоа з Городова Яг., обвинувачені за належання до ОУН і розкидання летючок у звязку з річницею страчення Павла Голояда і Якова Пришляка, засуджених на смерть німецким судом у Тернополі.

Присуд.

Трибунал засудив підс. Бобка на 3 роки вязниці, Горбаля на 2 роки вязниці зачисливши їм слідчий арешт. Обор. д-р С. Біляк заголосив касацію.

Дописи.

ТУРКА н/С.

Депутація з Турчанщини в апостольського адміністратора о. д-ра В. Масцюха в Синоді. На Йорданське Свято до с. Синока вибрала з нашого повіту 12-членна депутація і просила апостольського адміністратора приняти під свою юрисдикцію турчанський повіт. Делеґації проводив адм. д-р Сотницький, який перед 10 роками виступив з гр.-нат. Церкви і перейшов на православіє та ще за життя своєї жінки звінчався з другою. Під проводом згаданого православного адвоката їхали: шваґер д-ра М. Сохацького з Кущій, 4 старини-москвофіли з Турки і 6 селян з Яворів, які в дні 29. серпня м. р. в Яблінці Вижній, де є православна парохія, овацийно витали православного архимандрита, котрий приїхав тоді зі Львова на візитацію тої парохії! Слід додати що згаданої „депутації" ніхто не делеґував і делеґати дістали майже цілий залізничні білети, бо заміснь 23 зол. заплатили за білети всього 6 зол., ба, навіть дістали діети! Ось з якими то католицькими почуваннями і серед яких обставин явилася делеґація з Турчанщини в апостольського адміністратора.

СПОРТ.

ЛЕЩЕТАРСТВО.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО ЛЬВІВСЬКОЇ ОКРУҐИ У БІГУ НА 18 км.

МУЖЧИНИ:

1) Бучацький (УССК) час 1,47'52". 2) Губачек, К. Л. К. — 1,49'07", 3) Слонко, (Чорник) — 1,51'55", 4) Марунин, (УСЦК) — 1,53'07". 5) Соколовський, (УСЦК) — 1,54'37", 6) Бой. (Плай) — 1,55'29", 7) Шалюх, (К. Л. К.) — 1,56'32", 8) Сенчина, (К. Л. К.) — 1,56'44", 9) Добранський, (Плай) 1,57'1", 10) Панаюк, (Чорник) 1,59'03". Стартувало 20 змагунів; 4 змагуни бігу не скінчили.

БІГ ЖІНОК НА 6 км.

1) Рожанківська, (К. Л. К.) 1,00'55", 2) Рогожа, (Стріла) 1,03'32", 3) Шухевич, (Стріла) 1,06'02", 4) Маковей, (К. Л. К.) 1,06'09". Стартувало 7 і всі біг скінчили.

БІГ ЮНІОРІВ НА 8 км.

1) Заліпяк, (Плай) —,54'30", 2) Славецький, (К. Л. К.) —,57'25", 3) Орлик І., (Богун) —,58', 4) Шумило, (Чорник) 1.01'25". Стартувало 10 змагунів юніорів і всі біг скінчили, при чому один дискваліфікований.

„ЗИМОВІ ЗАПОРІЖСЬКІ ІГРИЩА" У СЛАВСЬКУ.

1) Карпатський Лещетарський Клюб подає до відома, що у днях від 16-го до 17-го лютого п. р. орґанізує на доручення У. С. К. І. Зимові Запорізькі Ігрища у Славську.

2) Видїл К. Л. К. кличе всіх членів-змагунів, згодовених до Запоріжських Ігрищ, щоб явилися у вівторок 29. п. м. в год. 19-тій в домівці Клюбу. Обговорені будуть справи, які торкаються відготовки змагунів та їх старту на ігрищах.

3) К. Л. К. повідомляє, що дня 3. ІІ. п. р. відбудеться у Славську традиційний здалений біг в 1дьм.

4) Видїл К. Л. К., замість вінків у дні 19. п. м. на помінках у честь бл. п. Кирила, надекларував 10 зол. на будову нагробника на мотиві бл. п. Кирила.

5) К. Л. К. спростовує, що п. М. Рогожа стартувала на лещетарських змаганнях 20. п. м. як член К. Л. К., а не як член С. Т. „Стріла".

Видїл К. Л. К.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобовязань супроти „Діла" на пізніше, тільки вирівнайте негайно ваш довг і пошліть „Діло" в крузі своїх знайомих!

ЗВІДОМЛЕННЯ

зі збіркової акції викупна „Українського Городу" у Львові в 1934 році.

ВИКАЗ VII.

Зложили в золоті: о. Сварничевський М., Заліс 2, Слупський, Комашки Сем. 2.10, Струкова О., Княжполе 0.50, Сирота М., Опарівка 2, д-р Савочка С., Пістинь 5, д-р Соневицький Т., Старий Самбір 5, о. Стеславський К., Рідна Руська 2 зм. дол., Сімнів Д., Калуш 2, Свищ М., Скідниця 0.25, Сенета С., Пнотрків 0.50, мг. Стецура В., Краків 2, Субтельний М., Терлицівка 1, Сасик Ю., Борислав 5, Самсарчук А., Станиславів 1, Скочиліс П., Сікорж 1, д-р Стронціцький А., Ходорів 5, Сокаль О., Луцьк 10, Савчин М., Поздич 1, Савосько 1., Скалимежиці 0.50, ігумення Слободян Віра, Львів 3, Складанова Ю., Камінка 1, Стевчак П., Брошнів 1, Сохацький Г., Дзвинич 1, Стецкевич М., Львів 2, Славіцький В., Княже 0.50, інж. Свірський 1., Львів 2.50, Стебновський Я., Львів 5, СКУД. Львів 10, Савин В., Львів 2.50, о. Соневицький Т., Тудорів 2, Союз Українського Сокільства за кордоном 73.83, Сокіл Струтин Нижній 1.20, Сокіл Блюдинки 5, Сокіл Бабинці 3.30, Сокіл Сколе 5, Сокіл Сунівль 5, Сокіл Богородчани 15, Сокіл Фрага 10, Сокіл Петрів 5, Сокіл Езупіль 2, Сокіл Любша 2, Сокіл Улично 5, Сокіл Підвечірня 10, Сокіл Новосілки Лески 2, Сокіл Комарно 45.65, Сокіл Оглядів 5, Сокіл Білівці 5, Сокіл Містки 11.20, Сокіл Тяжів 10, Сокіл Тисьменичани 10, Сокіл Лубянки Нижн. 8, Сокіл Русилів 0.50, Сокіл Травотолок 2, Сокіл Перегінці 13.40, Сокіл Гуменець 2, Сокіл Грибовичі Вел. 5, Сокіл Почапи 2, Сокіл Крушельниця 5, Сокіл Ямниця 10, Сокіл Вербів 10, Сокіл Угринів 10, Сокіл Перемишль 2, Сокіл Черинхів 1.50, Сокіл Чесанів 2, Сокіл Олесько 10, Сокіл Жовтанці 10, Сокіл Гаївани 10, Сокіл Коломи 45, інж. Тищенко С., Здолбунів 5, Туркевич О., Буськ 1, о. Тимчишин Е., Коноплиця Кор 1, Тхір К., Мшана 2, Татарська А., Витрів 2, Тріль М., Львів 1, Устіянович В., Головецько 4, „Учительська Громада", 8.50, Уряд парохіяльний, Постолів 1, Уряд парохіяльний, Велесніа 2, Уряд парохіяльний, Озірна 1, Українське Лікарське Товариство, Львів 27.50, Українська Шкільниця, Тустановичі 5, Українська Загальна Енциклопедія, Коломия 10, Український Кооп. Банк, Устрики Дол. 25, Український Кооп. Банк, Володимир Вол. 15, Український Кооп. Банк „Поміч", Теребовля 10, Український Спортовий Союз, Львів 25.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Іван Крипякевич: МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ — життя і діяльність. 16 ілюстрацій. Львів, 1935. Видання Т-ва „Просвіта". Стор. 63. Форм. 16-о.

о. Ісидор Луб ЧСВВ: ЛАВРИНСЬКИЙ ПОМЯНИК XVII—XIX ВВ. Жовква, 1934. Стор. 8, Форм. 8-о

ЖУРНАЛИ:

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa, 28 stycznia 1934. № 21. P. XIX.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 28. stycznia 1934. № 21. P. 19.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:
Болехів:
29. І „Ой не ходи Грицю" (стара постановка).
30. І. „Сподіваємось".

Великий Міський Театр
Вівторок, 29. І. год. 7·30 веч. „Міщанин шляхтичем"
Середа, 30. І. год. 7·30 веч. „Міщанин шляхтичем".

Театр Різнородностей.
Вівторок, 29. І. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурничку".
Середа, 30. І. год. 7·30 веч. „Вічні леги".

Кіна.

АДРІЯ: „Людина - маша" та додатки.
АПОЛЬО: „Ді шампанська ніч".
АТЛЯНТИК: „Пан без мешкання".
ВАНДА: „Острів проклятих душ" і „Ризк життя".
ГРАЖИНА: „Чи Людина то дівчина" і „Змагання у боксі" Бір проти Карнера).
КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).
КОЛІСЕЙ: „Любов початкуючих" і ревія „Фукс женитьси".
КОПЕРНИК: „Родина Ротшильдів" і „Червоний чинець".
МАРУСЕНЬКА: „Родина Ротшильдів" і ревія.
МІРАЖ: „Алля у країні чарів" і карнавал для дітей.
МУЗА: „Жінка Орхідея", „Кохання без слів".
ПАЛЯС: „Цигансьві мельодії".
ПАН: „Марш часу", „Що мій муж робить у ночі".
ПАСАЖ: „Демон золота".
РАЙ: „Радісна година", Мікі-Маус.
СВІТ: „Нужарі" і „Париж в огні" (дві серії разом).
СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.
СТИЛЬОВЕ: „Викрали людину" і ревія зі Стефою Стадниківною.
УСПІХ: „Рука жестянка" та ревія.
ХІМЕРА: „Котячий пазур".

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василя Софронія. — Ціна 0.95 зол., з пошт. пересилкою 1.20 зол.

Закордонне радіо.

Вівторок, 29. січня 1935.

Братислава (298,8) 19·55 Хор студентів, Кошиці (259,1) 18·00 Для Закарпаття, Прага (470,2) 12·35 Радіоконцерт Париж (1648) 13·50 Музика, 21·45 Веч. музики, пісні і поезії, Білгород (437,2) 20·00 Камеральний концерт, Відня (514,6) 20·00 Концерт, Кенігсвустергавзен (1571) 17·50 Арії, баляди і пісні, Ляйпціг (382,2) 13·10 Популярна музика, Будапешт (550,5) 17·30 Сальонова музика, Мілянo (368,6) 21·00 Опера, Рим (420,8) 17·10 Легка музика.

Середа, 30. січня 1934.

Братислава (298,8) 17·10 Комер. муз., 20·05 Симф. концерт, Кошиці (259,1) 17·05 Для Закарпаття, Прага (470,2) 11·05, 15·55, 20·00 концерт, Париж (1648) 21·00 Муз. вечір, Білгород (437,3) 13·15, 16·30 Спів, Берлін (356,7) 16·00 Вес. пополудні, 20·10 Вок. дуети, 22·35 Симфонія ч. 5. Брікнера, Кенігсвустергавзен (1571) 18·00 Пісні, 20·10 Сучасна форт. музика, Мінхен (405,4) 13·25 Пісоньки, 14·20 Солісти, Будапешт (550,5) 12·05 Циг. музика, 13·00 Сальон. муз., 17·30 Спів, Мілянo (368,6) 11·30 Тріо, Рим (420,8) 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 29. січня 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·00, 2·00 Реклямовий концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоічні вісти 12·05 Огляд преси, 1·10, 13·05 Конце т, 14·45 Пригоди Михайлика з зоольогічного городу, 13·00 Полудневий денник, 15·30 Вісти про експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Скрипка П. К. О., 17·00 Концерт (сонати Бетовена), 17·25 Суспільна гутірка, 17·35 Латвійська музика, 17·50 Почтова технічна скринька, 18·00 Артистичне і культурне життя, сьогодня ресум, 18·15 Концеот, 8·45 Чи письменник може жити з літератури, 19·00 Скрипка, 19·10 Актуальна гутірка, 19·30 Джезбенд, 19·45 Програма на черговий день, 19·50 Спортові вісти, 20·00 Популярний концерт, 20·45 Вечірний денник, 2·55 Як працюємо у Полєщі, 21·00 Музичний коктейль, 22·45 Грамофонові платні, 23·00 Комунікати, 23·05 Танкова муєнка.

Середа, 30. січня 1934.

6·55 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Рекдим. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоічні вістки 12·05 Огляд преси, 12·10 Популярна й легка муз. з гр. пл., 13·00 Полудн. денник, 13·05 Нар. танки з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·52 Пять хв. вітру від моря, 16·00 Італійські настрої — концерт, 16·45 Для ст. дітей: Хвилина питань, 17·00 Пісні Шуберта (Громчинська), 17·25 Діти домагаються помочі, 17·35 Сальон. музика з гр. пл., 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Наука стенографії, 18·12 Культ. і мист. життя, Сільва веруш, 18·15 Брамс: форт. тріо ц-дур оп. 87, 18·45 Актуальні питання в самоврядуванні, 19·00 Нар. пісоньки з гр. пл., 19·20 Гутірка, 19·30 Шуман: Манфред — увертюра з гр. пл., 19·50, 19·50 Спорт. вістки, 20·00 Орхестра співпилася, вес. муз. авд., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Літ. хвилинки (дет. поезія Меч. Лісевича), 21·40 Співи, 22·15, 23·05 Танк. муз.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 8·36·50 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26·10, Париж 34·93, Берлін 212·15, Цюріх 171·45, Голяндія 358·40, Прага 22·12, Італія 43·28, Нюйорк кабель 8·40·50, Нюйорк чеки 8·40·25.

Золото: Долари 8·910—8·930, Франки фр. 34·30—34·60 Дукати 51·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·30—46·30.

Срібло: Корони 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·07—0·08.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 28. січня ц. р. з приводу знижкової тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

		Львів.
1 к.	молоко	0·15 зол.
1 к.	сметани	0·60 „
1 к.	масло	3·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло знижкова, на молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 25. січня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвірна птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	0·95 зол.
Старі „	„	„	0·80 „
Качки	„	„	1·00 „
Індички	„	„	0·90 „
Індичні	„	„	1·00 „
Підгодов. гуси	„	„	0·90 „
Пантарки	„	„	1·10 „

Птицю приймає в свідьности визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Великі Вечерниці Союзу Укр. Купців і Промисловців, дня 2. лютого 1935 р. в год. 21. вечором в салях „Молодої Громади" і каварні „Унион" в „Нар. Гостинниці", Львів, ул. Костюшка 1. Запрошення в Союзі „У. К. і Пр", Ринок 10/II. жж 11—12 вполудня. 907

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗЕЦЕРА самостійного машиніста приймуть зараз. Зголошення до адм. „Діла" під „Зецер". 913

ДВА покої, кухня комфорт, зараз до винайму. Інформації: телефон 28-70. 909 1-2

ДЕШЕВО ПРОДАМ: фільварок 18-мортовий у границях міста Механічні верстати з відливнею заліза і столярнею. Відомість: адвокат Карпф — Чортків. 906

КОНІ, бричка, упряж продасть дешево — Малиновська, Львів 14. кольонія. 914

ДІМ, сад. пасіку, продасть негайно, Малиновська, Львів 14. кольонія. 914 а

АДВОКАТ приймe початкуючого способного апліканта на практику. Зголошення з поданням умовин до адміністрації „Діла" під „Округ". 915 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в ком.с — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Кооперативний Банк „Покутський Союз" в Коломиї відкрив у себе відділ есконтового кредиту.

Умови як звичайно при того роде кредиті. З кредиту можуть користати тільки члени в границях означених законом, сього до 2.000 зол. особи фізичні, до 8.000 зол. правні. По докладніші інформації писати до Коломиї, вул. Костюшка 29/I. 880 3—10

Чи Ви вже передплатили католицький тижневник

„МЕТА"

„Мета" з одинокий український католицький тижневник у якому добір цікавого для всіх змісту получений з гарною зовнішньою формою виходить кожного четверга.

„Мета"

Кожний інтелігентний читач мусить читати часопис „Мета", коли хоче знати як з католицького становища ставитись до всіх актуальних справ. Проснмо домагатися зразкових чисел.

Ціна 1 примірника 30 сот.

Січнева передплата 1·20. Піврічна 7·00. Чвертьрічна 3·50. Річна 14·00

За кордоном 3 доляри.

Адреса редакції і адміністрації:

Львів, Японська 7. — тел. 94-56.

Конто ч. К. О. Варшава 101.338.

Закон про віддовження селянства,

з поясненнями — д-ра О. Лисого.

ЗМІСТ: 1. Закон про переміну і управильнення рільничих довгів. — 2. Закон про розем. уряди — 3. Закон про управильнення власности нерухомостей віданих через парцеляцію в посідання набувців.

Книжка необхідна для: довжників, вірителів і парцелянтів.

ЗАМОВЛЯТИ: ЛЬВІВ, МІЦКЕВИЧА 7, „САМООСВІТА" —:— П. К. О. 500.872. Ціна 1·50 зол. разом з поштовою пересилкою. Книжку висилається тільки за попереднім надісланням готівки. 912 1-3

Читайте „Діло"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 24 (13.922). Львів, середа 30. січня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Півріччя 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 25-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Петиція в українській справі до Союзу Народів і англійська преса.

Англійська петиція до Союзу Народів у справі української меншини в Польщі найшла широкий відгук в англійській пресі.

„Таймс" в дня 10. січня пише: „До Союзу Народів вислано петицію в справі положення українців у Польщі, яку підписав хор британських послів та інших осіб.

Висказується надію, що „Союз Народів розгляне цю справу скоро і поважно".

„Дейлі Телеграф" з дня 10. січня пише під наголовком „Українці в Польщі" так: „До Союзу Народів внесено петицію, яку підписало поважне число британських послів та інших осіб і в яких звертається увагу.

Петиція вказує увагу на те, що дотепер не прийнято ніяких заходів, щоб поправити положення, не зважаючи на те, що ці справи вже були представлені в попередніх петиціях до Союзу Народів".

„Манчестер Ґардіян" з д. 10. січня подав довшу новинку про петицію; в ній переповідається зміст петиції та висказується сподівання, що Союз Народів займеться поважно тою справою.

Вістки про петицію подали ще: „Дейлі Геральд" (Льондон 9. і 10. січня), „Ліверпул Пост Енд Меркюрі" (9. січня), „Вестерн Мейл" (Кардіф, 9. січня), „Спотсмен" (Едінборо, 10. січня), „Вестерн Морнінґ Нюс" (Плимавт, 10. січня), „Гемстед Адвертайзер" (Льондон, 17. січня) і інші.

(УКБЮРО, ЛЬОНДОН).

„Україна і її політичні аспірації".

В січневому числі „Славонік Ревю" (що його видає Школа Славянських і Східно-Европейських Студій при Льондонському Університеті) появилося кілька статтей на українські теми.

Проф. Олександер Шульгин є автором статті під наголовком „Україна і її політичні аспірації", в якій він на підставі історичних фактів з останніх років ілюструє змагання українців до осягнення самостійности. Стаття обіймає тринадцять сторінок великої вісімки.

Стаття о. Августина Волошина має наголовок „Підкарпатська Русь". Вона обіймає сім сторінок друку і переповідає історію створення Підкарпатської Руси та її прилучення до Чехословаччини. Автор порівнює теперішній національний розвиток краю з важким режимом денаціоналізації, який панував на Підкарпатті за Мадярщини. Автор торкається коротенько також переможеного ще мюнхенського питання і звертає увагу на опінію, висказану в році 1919. чеськими фільольоґами, що літературна мова на Підкарп. Руси повинна бути українська.

Третя стаття, яка теж відноситься до Підкарп. Руси, це стаття Камілля Крофти під наголовком „Русини, Чехи і Словаки".

(УКБЮРО, ЛЬОНДОН).

Мілітаризація Німеччини.

ПАРИЖ, ПАТ. „Журналь" пише про прискорену реорганізацію німецької армії. Райхсвера матиме 300.000 вояків, які перейдуть вишкіл у націонал-соціялістичних формаціях. Ці формації існуватимуть далі в побільшеному складі, але віддадуть армії скорострільні, панцирки і самохідові гармати. Тільки 6.000 добірних членів матиме зброю для вдержання ладу в партії. Армія візьме на себе обовязок перешколити членів націонал-соціялістичної партії. В Німеччині буде існувати тільки одна збройна сила — армія, але краї буде демілітаризований.

Перед зміною конституції в СССР.

МОСКВА, ПАТ. ТАСС повідомляє: На Кремлі відкрили VII. конгрес СССР, який отворив голова центрального виконавчого комітету Калінін у присутности 1974 делегатів. Сталіна, Молотова, Кагановича, Ворошилова та інших провідників комуністичної партії витали овацийно.

ПРОМОВА МОЛОТОВА.

Голова ради народніх комісарів Молотов склав звіт з діяльности уряду. Запевнив, що большевицький уряд веде мирну політику. Зате гостро виступив проти політики Японії і Німеччини. Підкреслив покращання взаємин СССР з поодинокими державами. Взаємини з Польщею покращали, але вислід незадовільні. Німеччина не закинула своєї політики поширювання впливів на Сході Европи. Доказом цього відмова Німеччини підписати східний пакт. З цього факту большевицький уряд поробить висновки. Німецькі збройні мають оборонний характер. СССР уже висвободився від залежности Німеччини привозити звідтіля машини. Закордонні довги СССР чотирократно зменшились і большевицький уряд може сплачувати їх.

Вкінці заявив, що большевицький уряд підготовляє зміну теперішньої конституції, бо вона не відзеркалює здобутків соціялізму. Нова конституція основуватиметься на т. зв. большевицькій демократії. Зрештою про цю зміну говоритимуть ще на цім конгресі.

Демілітаризація прикордонних смуг і міжнароднє військо.

ЛЬОНДОН. ПАТ. „Дейлі Телеграф" оголосив статтю ген. Спіра, який подав оригінальний план обезпеки Франції, який не дразнив би теж амбіції і чести Німеччини. Ген. Спір радить, щоби Франція і Німеччина адемілітаризували прикордонні смуги, які обсадило би міжнароднє військо, що підлягало б Лізі Народів.

Наука про раси в школах.

БЕРЛІН, ПАТ. Міністр освіти Руст видав обіжник до німецьких шкіл з доповненням програми навчання наукою про раси. Обіжник приписує необхідність освідомлювати німецьку молодь про велике значіння расової проблеми для майбутности німецького народу. Наука про расу розбудить між молодю почуття відповідальности перед народом за спільноту нації, збереження чистої крови німців.

Часопис „Дойчес Райх" виступив з домаганням створити катедру расового права на університетах. Часопис додає, що націонал-соціялізм не приписує ніякої ваги до виховання метких правників, які знають наскрізь право. Зате домагається, щоби суддями були німці, сповнені своєї расової приналежности, які зумівсь, виконати тяжкі німецькі присуди.

—o—

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

(перша частина, 256 стор. друку)

замовляти в „Ділі".

Ціна зол. 1·90 Порто 30 сот.

Хто дбає, той має!

вчить добра приказка. — Тому дбайте про своє майно і обезпечіть його від крадежі із вломом в одинокому українському

Товариств. взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР", у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Герінґ у Польщі, Фляндєн у Льондоні.

Львів, 29. січня 1935.

Пакт римський, плебісцит у Сарі, рішення Ради Ліги Націй про поворот Сарщини до Німеччини, тепер побут пруського премієра Герінґа у Польщі та заповіджений на 31. н. м. виїзд до Льондону французького премієра Фляндєна і міністра закордонних справ Лявалля до Льондону, — це справді докази незбитої активности у закордонній політиці останнього місяця. Додаймо до того горячкову діяльність дипльоматії Малої Антанти, балканських держав, Туреччини і Совітів, а будемо мати образ метушні, яка звичайно попереджує постанови найбільшого міжнароднього значіння.

Нинішня метушня вічно ще крутиться коло т. зв. „організації безпеки", яка видно все ще не є „забезпечена". Кожний теж із згаданих актів стоїть у найтіснішому звязку з цією справою. Все ще теж не втратили своєї актуальности такі старі комунали післяверсайських часів, як „розброєння і безпека" та сварка над тим, що має іти попереду (чи спершу розброєння чи гарантія мира, — читай: петрифікація версайського стану річей і версайської організації Европи), і як спір за засаду колективних чи двохсторінних пактів. А проте всі ці старі проблєми таки сильно наблизились до своєї розвязки.

Передусім Німеччина поставила світ перед доконаний факт переведення дозброєння, а Англія цей факт у заявах відповідальних державних керманичів так неначеб уже признала. Заінкасована справа Сарщини усунула справді останній територіяльний спірний пункт між Німеччиною та Францією, а разуміє повторювані німецькі заяви про відмову усяких претенсій до Ельзасу і Льотарингії таки вспокоїли французьку опінію і притупили манію переслідування, на яку хворіли французи. Римський пакт закінчив французько-італійське порозуміння та устійнив спільну тактику не тільки у справі забезпеки мира у Середній Европі (Австрія), але й у справі розброєння, через яку Німеччина виступила з Ліги Націй. Таким робом безпосередньо на черзі дня стануло справа повороту Німеччини до Ліги. З усіх згаданих спірних справ найбільш мороки виликує здавалось би справа найбільш теоретична: збірних чи двосторонніх пактів. Бо в отій вібито абстрактній дилемі криється проблема аж надто конкретна: злощасна історія східного пакту, що тягнеться від довгих місяців наче Марко Проклятий, а східний пакт, це ніщо інше як становище до Совітів.

І ось нещасний проєкт пок. Барту і Літвінова петрифікувати стан на Сході Европи є ціли найбільшою журбою тих чинників, які палічно

Дешеві білі дні
з 40% зниженою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

лікаються воскресення пакту чотирьох у давній чи трохи змодифікованій формі, вбачаючи у ньому фіртку до ревізії кордонів. До тої групи держав належить передусім Мала Антанта, а наслідком зближення поміж Югославією і Румунією з одного боку та Болгарією і Грецією з другого, — також блюк балканських держав. Врешті остання держава — Туреччина, цілком підпорядкована совітській а протианглійській політиці на азійському суходолі. Ось чим треба пояснити гарячкову діяльність міністрів закордонних справ усіх згаданих держав, головно міністра Бенеша, Єфтіча та Тевфік-Рушді-Арвса, які використали останню сесію Ради Ліги, щоб натискати на керманича французької закорд. політики Лаваля, щоби перед фіналізацією римських пактів докінче фіналізувати східній пакт. Знаємо, що Лаваль, вволяючи формально цьому бажанню, раз-пораз звертається до Польщі і Німеччини з тією пропозицією та що відповідь Польщі бувае завжди невиразна, а Німеччина все домагається спершу формального затвердження переведеного дозброення та застерігаючи собі дискусію на тему східного пакту щойно на пізніше..

І римський пакт і вирішення справи Сари і дві останні події, згадані на вступі цих міркувань, — це самі поразки совітської дипльоматії і всіх тих міжнародніх сил, які свою концепцію оперли на надії на поміч Совітів. Під цими останніми подіями розуміємо маніфестаційне святкування перших роковин польсько-німецького пакту та подорож французьких державних діячів до Льондону.

„Газета Польска" оголосила спеціяльне інтервю Гітлера, німецька преса принесла заяву мін. Бека. Мало того: у роковини німецько-польського зближення мін. Ґерінґ, права рука канцлера, приїхав до Польщі на довший побут. Склав офіціяльні відвідини, перевів низку розмов у Варшаві, після чого виїхав на репрезентаційні лови, підчас яких теж напевне будуть розмови не лише на тему біловежської звірини. Коли зважити, що кілька місяців тому був у Варшаві вже й Гебельс і що польсько-німецьке порозуміння витримало залізну пробу за час урядування пок. Барту, що Польща не заанґажувалась у протинімецькій кампанії ані в австрійській справі ані справі Сарщини і що обидві держави займають фактично однозгідне становище у справі східного пакту та самої засади пактів, — нинішня польсько-німецька маніфестація і звязані з нею розмови відповідальних керманичів мають не лише курту азійно-формальне значіння.

Від подорожі до Льондону сподіваються всі нового кроку до вияснення ситуації: поскільки концепція франко-совітської співпраці буде ще сяк-так збережена, чи зовсім розлетиться у дребезги. Читаємо, що Велика Британія готова дати нове підтвердження рейнського пакту, себто якусь додаткову гарантію ненарушности франко-німецького кордону. Як відомо, англійська прилюдна опінія надзвичайно вразлива на те, щоб не брати на себе ніяких зобовязань щодо европейського континенту і що франко-німецькі кордони (Локарно) це максімум того, до чого можна було зобовязатись. Нині Англія нібито готова просто заплатити Франції за признання німецького дозброення: це буде рятунок розброєневої конференції, в якій заанґажований престіж англійської дипльоматії (Гендерсон) та значитиме поворот Німеччини до міжнародньої співпраці. Коли такий буде вислід англійських відвідин, то це буде черговий і найбільший удар для Совітів: адже недармо англійська дипльоматія стояла і за пактом римським і за справою Сарщини і хоча вона формально „підтримує" концепцію східного пакту, проте на ділі працює у протилежному напрямку...

Вже вийшло 4. число.

НАЗУСТРІЧ

при співучасти: У. Самчука. Ю. Косача. П. Зайцева. Др. Ж. і С. Гординського. М. Рудницького. — Статті про Брюлова, освітнього, Велса, Іллаковичівну, голоси 8 членів журі про літературну нагороду, чужа новеля, ілюстрації, літературні анекдоти.

Ціна примірника 50 сот. Місячна передплата 90 сот.

ЛЬВІВ, РИНОК 10.

Українське питання в освітленні москвофіла

у віденському щоденнику.

СТАТТЯ У ЩОДЕННИКУ „ДЕР ВІНЕР ТАҐ" ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОНҐРЕСУ.

У віденському мало поширеному і політично мало замітному щоденнику „Дер Вінер Таґ" з 24. січня ц. р. опубліковано статтю пера др-а Жоржа Делюврі під назвою „Українське питання". Не про статтю не вартоб навіть звертати увагу передовсім з огляду на щоденник, у якому вона появилася. Коли ж ми все таки на ній спиняємося, то робимо це з уваги на її зміст, нескрізь русофільський, і з уваги на її тенденцію.

На самому початку статті автор жалує, що про українську справу нема досі ні одного поважного, вичерпуючого і всесторонього, науково обоснованого твору на европейських мовах. А все те, що досі на тих мовах про українське питання появилося, належить до категорії пропагандивної публіцистики. Тимчасом українська справа така важна і така складна, що варта такого поважного, вичерпуючого й науково обґрунтованого твору. Бож подумати лише, що між Чорним Морем і Карпатами існує великий богатий простір, більший від Франції, який

„заселений у цілости або в переважаючій частині українським населенням. Щораз сильніше палає в цій около 40-міліоновій масі національне освідомлення і поширюється в ній поволі, поволіше, як твердить деяка „пропаганда", воля до власної державности.

Існує світова велика держава, СССР, де український елемент творить другу з черги найчисленнішу складову частину населення, цю світову великодержаву лучить із середньою Европою, а на Далекому Сході заселює територію на пограніччі з Японією і Манджурією, і в практиці є носієм і співвласником европейської імперії після великоруського (московського) елементу (або, точніше кажучи, повинен і може бути).

Існує в середньо-східній Европі нова велика держава (не великодержава) другого ступня, Польща, де український елемент творить четвертину всього населення і стільки-ж місця займає в її армії.

Живе в західній Европі, головно у Франції, Німеччині і Чехословаччині, численна українська еміґрація післявоєнного походження, а на обох суходолах Америки — численна передвоєнна еміґрація, що примандрувала сюди продовж півстоліття і вросла в ґрунт, що нараховує понад міліон душ, є національно свідоме і частинно поважно активна під політичним оглядом.

Із цих безспірних фактів насуваються далекосяглі політичні висновки. З них деякі вже є на черзі, щоби практично виявитися і в недалекій будуччині викликати сильні діяння, інші є щойно в завязку, але вони матимуть не менше далекосяглий вплив на найближчий період европейської історії".

Українство зближається саме тепер на цьому відтинку повоєнного періоду, до роздоріжжа і мусітиме скласти іспит з цього питання.

Чи зможе воно розростися до великодержавницької ідеольоґії, щоби на рівних правах з російським елементом, найближчим братнім народом, свідомо, дальше будувати і розбудовувати дуалістичний державний союз, що спираючись на Карпати, був би здатний закріпити „кондомініюм" над північною Азією аж до Тихого Океану?

Чи може українство заперечить своє велике минуле на полі творення держав та їхнього внутрішнього устрою на Сході Европи (Володимир Великий, Данило Галицький, Хмельницький, Драгоманів), роздрібниться і обезцінитися в маленькодержавному, вузькопростірному націоналізмі, що спричинить упадок заповіту національно-політичної єдности Наддністрянщини і Наддніпрянщини та скотиться до ролі політичої ґри Варшава-Берлін, а мабуть теж й Токіо і зробить зі свого краю арену для політичних авантурників?

Розвязки майже незбагнутої для західної Европи загадки, якою є відвернення Польщі від французької системи і приєднання її до німецької системи заграничної політики, розвязки цеї загадки слід шукати не деінде, ґ саме в польській концепції української справи, в концепції, яку Варшава зуміла перефорсувати як у теперішних парляментарних провідників українського елементу в Польщі, так і серед майже цілої української еміґрації на заході, не виключаючи Чехословаччини. Підготовлюваний „всеукраїнський конґрес" має дати висліз і санкцію цьому польському успіхові".

Читаючи ці стрічки маєш враження, що їх писала роззброююча наївна людина, для якої не існують ніякі політичні факти по той бік Збруча. Та річ у тому, що ця людина нам добре звісна, так само відомі нам її русофільські, політичні погляди не від нині. З ними ми мали нагоду стрічатися свого часу на сторінках паризького радянофільського тижневика „Українські Вісти". Там теж ми вичитували про „найближчий" українцям „братній нарід" російський і про те, щоби українці „на рівних правах" із москалями розбудовували спільну велику імперію, від Карпат по Тихий Океан, вели спільно кольоніяльну політику і т. д. Від того часу червона Москва зігнала зі світа одного з найвидатніших співбудівничих спільної „великої імперії" Миколу Скрипника, позасилала в ізоляційні табори таких співбудівничих комуністів як Річицький, Озерський, поросстріляювала таких відданих ідеї пана Делюврі діячів як Букшований, Бадан, Максимович, Ерстенюк, молоді Крушельницькі й багато багато інших, а в голові пана Делюврі від того часу нічогісінько ні на йоту не змінилось.

Всякі чужинні, американські, англійські, німецькі і навіть французькі кореспонденти дають **певні свідоцтва** про виголоджування українського населення системою большевицької господарської політики, а пан Делюврі (до речі — це ніякий француз, а старий український публіцист) торочить щось про „забріхану пропаганду" при кінці своєї, мабуть замовленої кимсь, кому це потрібне, статті.

Дуже шкода, що цей сфранцужений у своєму псевдонімі український еміґрантський радянофіл не встиг ще поїхати до большевиків, щоби на власній шкурі переконатись, як там у практиці виглядає співпраця „на рівних правах" з російським елементом над розбудовою „спільної" імперії. Напевно скоро опинився би там на „рівних правах" з Лозинським Михайлом і Бачинським Юліяном, які теж свого часу пропагували радянофільство не тільки статтями у віденських малозамітних щоденниках, але й окремими брошурами. Тепер представники цього найбільше „братнього" російського народу заплатили їм за те дійсно „по братньому".

Але чому і для кого пише пан Делюврі такі статті? Ясно, що не для національно вишколених і політично добре зорієнтованих українців! Він пише це в цілях диверзії як в українському національному таборі так ще більше в цілях диверзії між чужинцями, на широкій міжнародній арені, проти значіння і характеру всеукраїнського національного конґресу. Для кого ж потрібна така диверзія? — Передовсім для большевиків. Бо тільки для них не має значіння те, в якому органі появиться потрібна для них стаття. Для них найважніше те, щоби зміст статті можна було потім для своїх цілей якнайкраще використати. До того не забуваймо, що „Дер Вінер Таґ", це такої категорії орґан, у якому за відповідною доплатою можна публікувати які хочете статті на неавстрійські теми.

Ось вам і джерело та мотиви тієї „пропагандивної" статті, статті, що вийшла зпід пера автора, який нарікає, що досі нема основного твору про українську справу на европейських мовах. Але цей автор при добрій волі міг би був сам подбати про написання такого „основного" твору. Він же цілі літа нічим іншим крім „політики" на еміґрації не займається. Та шкода, що йому досі не вистарчило часу на такий „основний твір", бо якби він мав бути написаний у дусі обговорюваної статті, то пожалься Господи! Словом, борони нас Господи, від такої пропаґанди і від такого „небрехливого" насвітлювання української дійсности.

В. М.

„СІЧЕНЬ — МІСЯЦЬ РІДНОЇ ШКОЛИ!"
Добутий у місяці січні дохід з коляди, щедрівки, збірки і забав та ріжноманітних імпрез треба віддати на поширення ділальности Рідної Школи.

Наші абстинентські питання й змагання.

(З нагоди минулих ювилеїв тверезости).

(Докінчення.)

Вже 1787 року, себто 5 літ після знесення кріпацтва, єпископ Петро Білянський виступає проти горівки та заказує вірним приносити її до церкви й давати її парохам з требами й приносами. І саме ми можемо бути горді з того, що братва тверезости, засновані у нас митрополитом Михайлом Левицьким 1884 р., належали до перших таких товариств в Европі, бо перед ними були такі товариства тільки у Шотляндії 1826 р., у Швеції 1837 р., в Ірляндії 1838 р. та на Шлеську 1840 р.

Навіть теперішні наші брацтва тверезости, засновані митрополитом Йосифом Сембратовичем 1874 р. належали все ще до перших таких товариств в Европі, бо поминаючи Норвегію й Фінляндію, у всіх інших культурних краях такі товариства тверезости повстали пізніше: в Німеччині 1883 р., в Австрії 1884 р., у Франції 1895 р. і т. д.

Розуміється, що на тій основі ми так само не маємо права думати, що культурні народи середньої й південньої Европи в цьому випадку пішли за нашим прикладом, бо справа організування боротьби з алькоголізмом має свої глибші причини. З розвитком освіти й культури люди прийшли до цього переконання, що вживання алькогольних напитків і курення тютюну це непотрібні й шкідливі звички, а що ці звички, загально поширені, ввійшли в народній побут і товариські звичаї і через масове затроювання стали грізною суспільною хоробою, тимто в цілому культурному світі виникла загальна потреба організованої боротьби з цим лихом. І коли наш народ був одним із перших, в якого появився цей організований рух за тверезість, то це тільки один із багатьох доказів, що наш український народ належить до найбільш культурних народів і колиб він мав змогу свобідного розвитку, він певно став би одним із перших представників вселюдської культури й цивілізації.

А був цей наш перший зрив до боротьби за тверезість стихійним народнім відрухом самооборони перед загрозливим впливом зрадливих отрут, бо наші перші Брацтва Тверезости засновані 1844 р. зібрали в першому тільки році свого істнування понад 50.000 членів: нинішні Брацтва Тверезости, засновані митрополитом Йосифом Сембратовичем 4. VIII. 1874 р., зібрали в короткому часі майже 400.000 членів. Отак, колиб згадані брацтва могли би свобідно розвиватися дальше, сьогодні українці були би певно зразково тверезим народом. Але вже після одного року істнування перших наших Брацтв Тверезости, 1845 р., краєва влада т. зв. губернія, просто заборонила організувати ці брацтва, а вже в пів року після заснування інших Брацтв Тверезости, а саме 20. лютого 1875 р. галицьке намісництво звертає увагу Митрополичого Ординаріяту, що розвитком і діяльністю наших брацтв тверезости — наводимо дослівно: „жиди почуваються загрожені й влада мусить взяти їх в оборону". Колиж митрополит Йосиф Сембратович не дався залякати й далі ревно поборював пяність, тоді 4. IX. 1882 р. цісар візвав його до себе й зажадав від нього резигнації, висловлюючи при цьому признання за його ревну діяльність на митрополичому престолі. Розуміється, що митр. Сембратович мусів зрезигнувати зі свого становища, не знаючи властивої причини згаданого цісарського жадання. Шойно пізніше, відомий архиєпископ Штросмаєр виявив цю справу особисто нашому митрополитові словами: „Ви мусіли відійти за тверезість. Ця тверезість псувала інтереси шляхти, шляхта звернулась за охороною до Польського Кола й Коло притягнуло до тієї справи міністра Андрашія, який пізніше до цісарем закинув Вам панславізм". Як відомо, митрополит Йосиф Сембратович ніяким панславістом ніколи не був і з тим політичним напрямом не мав нічого спільного, значить, він упав жертвою своєї протиалькогольної діяльности. Наслідники цього нашого незабутнього борця за тверезість не мали вже охоти йти його слідами; а тут прийшли нові часи і наш народ захопився новими ідеями й новими гаслами, а саме освітньо-економічними справами. І так справа тверезости зійшла на дальше місце, а далі й призабулася. Вся енергія нашого народу звернулася на створення й розбудову нашої української науки, освіти, приватного шкільництва, економічних і господарських установ та кооперації й на здобуття політичних, на основі конституції належних прав. І, як знаємо, всі ці змагання увінчалися гарними успіхами: український народ почав здобувати собі належне місце в краю і в австрійській державі.

Та з цього не виходить, що наш абстинентський рух був штучним, чужим твором, який у нас не мав умовин до істнування.

Справа має для нашого народу перш за все важне, чисто матеріяльне, економічне значіння. На алькогольні напитки й тютюн видався наш український народ, у межах давньої Австрії пересічно 5 міліонів гульденів річно. Розуміється, що для нашого незасібного населення такий видаток був надто великий, тимто щорічно десятки тисячів моргів нашої рідної землі переходило в чужі руки, щорічно тисячі самостійних господарів ставало жебраками. Це знало й розуміло наше духовенство й тимто воно так ревно взялось ширити Брацтва Тверезости. Знали це й розуміли наші широкі народні маси і так горнулися до згаданих брацтв, шукаючи в них рятунку від матеріяльної руїни. А найкращим доказом великої ваги цієї справи є саме згадані вже зусилля власників горілень і тютюневих піль та продавців-коршмарів, політичними й дипльоматичними засобами знищити наші Брацтва Тверезости; видно, вони болюче зменшували їх доходи, полишаючи важко запрацьований гріш у руках нашого народу.

Значить, наші Брацтва Тверезости були природним проявом народньої самооборони, перед гим матеріяльним знищенням, що його спричинювали алькоголізм і нікотинізм. А коли в 90-их роках минулого століття вони перестали проявляти свою давню живу діяльність, то причинами цього були не тільки репресії австрійської влади й захоплення нашої суспільности іншими гаслами й іншими справами, але й особливий погляд на цю справу в тих часах. Тоді загально думали, що впиваються і курять до безтями тільки нерозумні, головно неосвічені люди й що згадані налоги буде можна викорінити через піднесення загального рівня освіти.

Але тверда дійсність доказувала цілком щось іншого. Як це нам вдалося обчислити, на основі справоздань монополів алькогольного й тютюневого, в роках від 1900 до 1908 р. наш український народ у межах Австрії пропивав річно 20 міліонів корон, а прокурював майже стільки ж самі. Значить з піднесенням освітнього й культурного рівня нашого народу справді загинуло давне безпросвітне пяництво, народ пив справді розумніше, але загалом пив і курив значно більше як давніше. Перед у цих алькогольних і нікотинних змаганнях вела наша інтелігенція, яка на забавах, празниках і весіллях просто потопала в алькоголю й завуджувалася тютюневим димом.

Д-р Іван Раковський.

Біль зубів

нині вже не страшний. бо вспокоює його

АСПІРИНА

мала таблетка, а успішна.

Дістанете у всіх аптиках.

Понад 700 віч у Фінляндії.

ГЕЛЬСІНГСФОРС, ПАТ. У Фінляндії відбуються дотепер понад 700 віч, на яких домагалися сфінщення університету у Гельсінгфорсі. На вічах вибрали по одному, двох делегатів на загальний зїзд, який відбудеться у Гельсінгфорсі. У цілій Фінляндії збирають гроші на піддержання страйку студентів. Дотепер зібрали понад 200.000 фінських марок.

ПРЕЗИДЕНТ РОЗВЯЗАВ ПАРЛЯМЕНТ.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 29. 1. ПАТ. На вчорашнім засіданні сойму прем. Кілімкі гостро виступив проти опозиції, яка своїми довгими промовами вимогливила прийняти закон про сфінщення університету у Гельсінгфорсі.

Підчас останньої сесії парляменту опозиційні посли говорили 70 годин без перерви. На 78 промовців тільки 4 послів промовлчли за урядовим проектом закону.

Прем. Кілімкі виступив теж проти випадів шведської преси за втручування до внутрішніх справ Фінляндії. Премієр гостро виступив теж проти парляментарної меншости, яка своєю обструкцією вимогливила розважати таку важливу справу.

Віцеміністр скарбу заявив, що якби парлямент приняв проект закону уряду, тоді університети сфінщили би згідно з домаганнями народу.

Вкінці премієр заявив, що президент республіки розвязує парлямент.

Председник парляменту заявив, що замкне сесію нині в год. 12-ій вполудне.

—o—

Бої поліції з комуністами.

СОФІЯ, 29 1. ПАТ. Поліція, ліквідуючи комуністичні організації в околиці Гермаплів стрінула гурток озброєних комуністів, які ставили опір поліції. Підчас стріляннии вбили одного поліцая і двох комуністів. Трьох поліцаїв тяжко ранили. Два комуністи втікли до ліса, але їх вловила поліція.

Жадайте всюди! найкращу **рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар ло лещат.** 440 8—7 **„СІЛЬВА"** **Львів, Бандурського 5.**

Академія Грушевського в берлінському університеті.

Дня 16. січня в 8. год. вечором відбулася в авдиторії берлінського університету академія в память покійного професора Михайла Грушевського, улаштована Українським Науковим Інститутом у Берліні. Як прелєґенти виступили куратор Інституту проф. д-р *Антон Пальме*, що спинившись головно на біографії покійного, оцінив його науковий доробок і ті користи, що може ще винятти з його творів і німецька наука. На аналізі головних характеристичних рис наукової праці Грушевського спинився другий прелєґент, доц. д-р *Борис Крупницький*, головним чином розбираючи „Історію України-Руси". Обидва прелєґенти підкреслили важність нової, поданої Грушевським схеми історії східної Европи, себто протягість розвитку історичного процесу від Київської Держави до сьогодні на українських землях, а про початки Московщини щойно в XII. віці із Суздальським Князівством. Ця схема, що її тепер уже приймають навіть деякі визначніші російські історики, на жаль, ще не найшла на заході відповідного признання й оцінки. Численна публика, поміж якою були і представники німецького наукового світу, міністерств і преси, з великим зацікавленням вислухала обох рефератів.

З. Кузеля.

„Совітський терор і совітська ласка".

„Переважно революції зїдають своїх власних провідників. Большевицька революція дає це спеціяльне видовище, що филі терору, які все повторяються в Совітах, спричинюють численні жертви рядовиків. Проводирі, без огляду на те, який не був би їх антаґонізм до тої групи, що є при владі, виходять цілі". Так говорить передова стаття „Дейлі Телеґраф-у" з 19. січня, згадуючи про легкий засуд Зіновєва і Каменєва.

В статті згадано також з обридженням про славні большевицькі „покаяння": „Ті підлі, гідні сорому сповіди і покаяння, які були зложені перед великодушним судом, вже знані в попередніх совітських розправах і не викликують враження правди, але почуття огиди".

Часті суди і розстріли в Совітах — це тільки доказ, що совітська влада держиться виключно терором". (УКБЮРО, ЛЬОНДОН).

Летунський пакт Франції й В. Британії.

У політичних колах у Льондоні кружляють поголоски, що Франція не вдоволиться гарантіями В. Британії. Зате запропонує пакт взаїмної допомоги проти повітряного нападу якоїнебудь держави. Кружляють поголоски, що британський уряд прихильно ставиться до летунського пакту з Францією.

КАСУЮТЬ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ У ХОЛМІ.

Холмський декан повідомив варшавсько-холмську духовну консисторію, що 14. січня ц. р. з доручення магістрату почали розбирати православну церкву св. Духа, запечатану ще 1919. р.

У 1932. р. митрополит Денис інтервенював у міністра освіти, щоб уряд дозволив відкрити цю церкву, в якій будуть відправлятись богослуження для молоді.

Православна парохія у Холмі з приналежними до неї 36 членами нараховує понад 7.000 вірних. Для цих вірних вистарчала у Холмі тільки одна невелика церква св. Івана Богослова, в якій може поміститись найбільше 400 вірних.

Дізнавши про вістку, митр. Денис звернувся до міністра з проханням припинити руїну церкви і дозволити її відкрити для потреб вірних.

(„Русское Слово".)

—o—

Мусоліні не вірить у мир.

Місячник „Конціліешен", виданий фондацією Карнегія для пропаганди міжнародного мира, містить в сьогомісячному випуску статтю італійського диктатора Мусоліні. Метою статті є виявити суть фашизму, але при цій нагоді Мусоліні висуває своє становище в справі світового мира. Він тієї думки, що війна дає благородну охоту до розвитку людської енергії і тому він просто висміває змагання Ліги Націй та інших мирових товариств. Він каже, що всі вони розвіються на чотири вітри, як лише прийде якась поважніша криза. Щоби показати значіння фашизму, Мусоліні наперед розправляється з дотеперішніми демократично-ліберальними системами і каже, що ті засади вже пережилися і мусять вмерти. На їх місце приходить фашизм, який творить державу цілковиту і їй мають підпорядковатися горожани зі своїми інтересами.

У випуску журналу за минулий місяць помістив був статтю большевицький диктатор Сталін про суть комунізму. Він сказав, що „буржуазний пацифізм хилиться вже до упадку" і приходить пора, коли капіталістичні держави розпічнуть підготовляти імперіялістичну війну.

—o—

Дальший наступ японських військ

ПЕКІН, ПАТ. Всупереч японським урядовим вісткам, начеби у східній частині провінції Чагар бої припинено, до Пекіну надійшли вістки, що японсько-манджурські війська наступають на цілім фронті і здобули місто Ку-Ян. З Калгану надійшли вістки, що китайські війська вирушили з допомогою до Тушікан.

ПЕРЕГОВОРИ З КИТАЙСЬКИМ УРЯДОМ У НАНКІНІ.

ТОКІО, ПАТ. На прохання маршала Чанг-Кай-Шека японський посол у Китаю Артоші і японський військовий аташе у Шанґгаю Сузукі виїхали до Нанкіну на нараду з маршалом Чанг-Кай-Шеком і премієром китайського уряду Ванг-Чін-Вей. Преса сподіється від цієї наради дуже багато. Темою нарад буде китайсько-манджурський конфлікт і китайсько-японські взаємини.

В. БРИТАНІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ВИЯСНЕННЯ ВІД ЯПОНІЇ.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Токіо. Британський амбасадор відвідав учора японського віцеміністра закордонних справ прохаючи вияснити йому наміри Японії в Китаю й останні події на китайсько-манджурськім кордоні. Японський віцеміністр відповів, що Японія змагає до тісної співпраці з Китаєм над вдержанням миру. Манджу-ко сподівається, що СССР і Китай незабаром навяжуть переговори у справі невідкличного витичення кордонів. Одначе Манджу-ко не задумує поширювати своєї території, як про це думають у Злучених Державах, але бажає вдоволитися теперішніми кордонами.

ЯПОНІЯ БУДЕ ЗБРОЇТИСЯ ДО ОСТАННІХ МЕЖ.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Японський міністр маринарки Узумі заявив у парляменті, що на випадок перегонів у морських збройовнях, Японія відповість збройовнями до найдальших меж, хоча японський нарід мусів би харчуватись розводненою рижовою зупою.

Пошесть ґрипи в Румунії.

БУКАРЕШТ. ПАТ. У цілій Румунії панує пошесть ґрипи. Школи найбільша замкнені. До кінця цього тижня не буде засідання ради міністрів, бо шістьох міністрів і премієр подужають на ґрипу.

Міські Театри у Львові, в середу 30. січня.

год. 7·30 веч. **Великий Театр** год. 7·30 веч

„Міщанин шляхтичем"

співи — танці — дотеп. Моліер - Бой Желенський

Театр Різнородностей.

Нині год. 7·30 веч. в останнє Нині год. 7·30 веч.

„НІЧНІ ЛЕТИ" сенсація сезону

Чи летуни мають право женитись?

Справа помилування Гр. Куликівця й З. Матли.

Аг. Вехуд довідується з міродатних джерел, що згідно з §. 541 кодексу карної процедури акти справи Гр. Куликівця та Зеновія Матли (яких львівський суд засудив на кару смерти за замах на поліційного агента, а апеляційний суд цю кару затвердив) окружний суд у Львові предложив міністрові справедливости до рішення президента держави щодо евентуального скористання з права ласки. **Рішення президента держави треба сподіватися в най ближчому часі.**

§. 541 кодексу карної процедури постановляє, що виконання смертного присуду може наступити щойно після рішення президента держави, що він не покористується правом ласки.

Наші діти на чужині.

Різдво української кольонії у Братиславі (Словаччина). — Пластовий виступ.

Українці у Братиславі спромоглись на українську школу. Ходять до неї діти, що народилися на чужині і про Україну можуть дізнатися лише від батьків та вчителів. Виховники дбають, щоб діти пізнали рідні звичаї, пісні, танці і щоб так навчилися любити свою далеку Батьківщину.

На Різдво, 12. січня ц. р., школа разом із пластовим гуртком „Котеня" влаштувала гарне свято: ялинку з виступами самих дітей. Малі школярики колядували із звіздою (що була зроблена в жовто-блакитних барвах). На час колядок згашено на салі світло і лиш ялинка освічувала дитячі голівки. Ця точка зробила на присутніх глибоке враження. Далі йшли декламації, народні пісні, танці-гонивітер і козачок та музичний виступ (фортепян — „Думка" Барвінського). Малі пластунки зробили приємну несподіванку своїм „пластовим привітом": під звуки пластового гимну вийшли двома рядами, тримаючи в руках букви СКОБ (це пластове гасло, що складається з початкових букв пластових гасел: „сильно, красно, обережно, бистро). Перший ряд тримав у руках ці букви, писані кирилицею, другий — латинкою (з огляду на чималу кількість присутніх чужинців). Пластуни були в народніх одягах, з віночками на головках.

Після програми всі діти (було їх 40 душ) бавились, ходили довкола ялинки, побравшись за руки та співали „Небо і земля". Студентство і старше громадянство підхопило цей спів у зворушенні; думки всіх вітали на рідній землі...

М. Ма.

Львівський повіт перед волосними виборами.

НАРАДИ ДЛЯ ОКРЕМИХ ВОЛОСТЕЙ ПОВІТУ.

Повітовий Народній Комітет на львівський повіт намітив наради для кожної волости повіту. Три волосні наради відбулися дня 20. січня т. р., дальші відбувалися від 20. до 27. січня ц. р. Вперше Повітовий Комітет не розсилав на нараду спеціальних запрошень, а помістив лиш відповідний обіжник у „Свободі". Не призвичаєні до такого способу повідомлень про наради, не всі громади довідалися про них в пору. Наслідком того деякі громади не були заступлені на волосних нарадах. Це потягнуло за собою деякі труднощі в праці П. Н. К., бо довелося в деяких волостях скликати нараду вдруге. Проте П. Н. К. на львівський повіт не думає на майбутнє резигнувати з такого способу звязку з повітом. Поминаючи, що звязок політичної організації в повіті через свій партійний орган є найкращий і найпевніший, то є він до того і найдешевший.

Чергові волосні наради відбулися:

1) В **Острові** дня 24. січня ц. р. На нараду явилися представники лише найближчих громад — Піски, Лани, Сердиця, з волости Острів та з кількох громад з інших волостей. Вибрано волосний комітет з головою д-ром Хрептівським зі Щирця. Членам Комітету приділено громади, з якими вони мають порозумітися для спільної праці. Рівночасно постановлено скликати другу волосну нараду на день 31. січня ц. р., на яку напевно являться представники всіх громад волости. На нараді референтував справу волосних виборів посол Лисий і він буде теж на черговій нараді дня 31. січня.

2) В **Яричові Новому** для волости Яричів Старий дня 24. січня ц. р. Була це вже друга нарада, бо перша відбулася дня 20. січня ц. р. На цю нараду явилися представники всіх громад волости. На 68 присутніх було 52 радних. На нараді вибрано ширший і вужчий волосний комітет; головою комітету вибрано о. Землинського з Яричова Старого. Оцінюючи велику вагу організаційної праці Повітового Народнього Комітету, присутні зложили на організаційні цілі Комітету зол. 11.53, а крім цього виплатили 16 зол. на передплату „Свободи". Яричівська волость — це одна з тих волостей у львівському повіті, де українські радні мають більшість і де є змога вибрати українську волосну управу. Референтував ред. Гриць Гладкий.

3) У **Львові** для громад волостей Сокільники і Зимна Вода дня 25. січня ц. р. В тих волостях українські громади заступлені дуже слабо. Таксамо слабо були представлені громади тих волостей на цій нараді. З деякими громадами постановлено порозумітися (з кожною окрема). Референтував на нараді ред. Гриць Гладкий.

4) В **Миклашові** для громад волости Білка Шляхотська дня 26. січня ц. р. На нараді заступлені були тільки Миклашів і Сухоріче. Наслідком того постановлено для громад цієї волости відбути ще одну нараду в Германові дня 31. січня ц. р. На нараді підписали присутні нових 7 заяв про вступлення в члени Українського Національно-Демократичного Обєднання і зложили зол. 2.30 партійного податку. Референтував ред. Гриць Гладкий.

5) В **Лісневичах** для волости Наварія дня 26. січня ц. р. Нарада була дуже численна; заступлених було 6 громад: Поршна, Підсадки, Пустомити, Милошовичі, Лісневичі і Глинна. Покищо вибрано голову волосного комітету в особі інж. Еміліяна Романова з Милошович. Постановлено відбути в Лісневичах ще одну таку нараду дня 3. лютого ц. р. Референтував і буде референтувати на черговій нараді пос. Лисий.

6) В **Малехові** дня 27. січня ц. р. Крім Жидятич і Грибович на нараді були заступлені всі інші громади і волости в числі 9. Серед великого зацікавлення виборами вибрано волосний комітет з 10 осіб. Головою Комітету вибрано п. Івана Бубеса, с. Василя з Малехова. Референтував пос. Лисий.

7) В **Зашкові** для громад волости Бруховичі дня 27. січня ц. р. Заступлені були крім Зашкова: Завадів, Зарудці, Рісна Руська та Баторівка. Вибрано волосний комітет та окрему президію комітету в складі: голова о. Мармаш із Зашкова, члени комітету пп. інж. Форнальчик Дмитро з Зашкова і Кревець Іван з Зарудець. Референтував ред. Гриць Гладкий.

Уживайте лише

знаменитої цикорії **„ЛУНА"**

здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ"**

і зернистої **„Солодової кави ЛУНА"**

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

Французькі селяни погрожують страйком.

У Бульонь сір Мер відбулося велике віче при участи 5.000 селян, які гостро осудили теперішню господарську політику французького уряду. Найбільше запротестували проти збіжжового закону, який погіршив положення селян. На вічу одноголосно прийняли резолюцію, домагаючись від уряду негайних підмог. Коли уряд не піде на руку селяни заговорили, що не платитимуть податків.

Вирішення сарського питання
й Австрія.

Відень, 27. січня 1935.

Великий зовнішньо-політичний успіх німецького уряду в справі сарської області має немалий вплив і на австрійські відносини. Пропаґандивна активність тутешніх націонал-соціалістів зросла під впливом рішення населення Сари вернутись до рідного краю.

Останніми днями поширювались по всіх домах Відня летючки в яких „наці" запевняють австрійське населення до витривалости в боротьбі проти теперішнього уряду і заповідають, що незабаром і у Відні знову буде ґавеінґрайн. Дня 17. січня, коли віденці довідались про вислід плебісциту, студенти всіх високих шкіл улаштували демонстрацію під гаслом: Назад до Німеччини! Щойно поліція і відділи війська мусіли очистити вулиці від маніфестантів.

Але не лиш у Відні, а також на провінції „наці" починають знову розгортати свою роботу, яка була якийсь час припинена з причини їх внутрішньої реорґанізації. В Горішній Австрії та в Штирії ця пропаґанда найінтенсивніша. В Лінцу й інших містах поширено летючки, в яких „наці" домагаються подібного плебісциту, як він був переведений у сарській області. Вулиці багатьох міст є кожного дня ранком покриті паперовими свастиками. В ріжних містах жандармерія арештувала багатьох відомих націонал-соціалістів і при ревізіях конфіскувала великі склади зброї й муніції. Очевидно, австрійські „наці" хочуть використати кон'юнктуру, викликану сарським плебісцитом і натиснути на уряд.

З побільшеною активністю націонал-соціалістів зросла також і активність комуністів. Вони зіслали велику допомогу через те, що маси німецьких еміґрантів-комуністів поселилися в Австрії. Комуністична партія старається для цих еміґрантів про посади, щоб легалізувати їхній побут в Австрії. Комуністичні організації надрукували в останніх трьох місяцях у нелеґальних друкарнях около одного мільйона примірників ріжних відозв, брошур летючок і періодичних газет В 11 віденських округах (на всіх 21) виходять двічі на тиждень добре редаґовані і добре виконані газети в накладі 25.000 примірників.

Всі ці нелеґальні організації та їхня праця ставлять уряд у дуже важке положення. Але одночасно ця протидержавна праця лівих і правих партій зберігає урядову кризу.

Взаємини між ріжними ґрупами, які творять тепер уряд, є дуже напружені. Остмеріше Штурмшарен, які представляють лиш експозитуру австрійських монархістів-леґітимістів, думають, що єдина можлива дорога до консолідації австрійських відносин — це монархістичний лад, себто: реставрація Габсбурґів. Концепція зовнішньої політики австрійського уряду лежить у цій точці. Видані з приводу останньої подорожі Шушніґа до Риму комуніяти вказують на те, що ця справа була обговорена в Римі й Італія годиться на тяму політику, бо лиш тоді буде забезпечена незалежність Австрії, а з тим італійський вплив на Австрію. Це питання є одною із найважніших точок у теперішніх переговорах між Мілою Антантою й Італією.

Добре поінформовані австрійські кола думають, що в цьому питанні прийде до порозуміння на платформі так званої малої австрійської програми, яка передбачує реставрацію монархії в межах Сан Ґерменського договору, бо в цьому випадку на переведення інтронізації Оттона не треба дозволу всіх тих держав, які підписали цей договір.

Ворожо до цієї концепції ставляться деякі кола ґаймверн, які ґуртуються коло теперішнього міністра Фея, бо вони знають, що в такім випадку вони стратять всяке значіння в австрійській політиці. Натиск і пропаґанду комуністів вони хотять паралїжувати через згоду з націонал-соціалістами. Вони все виступають на тому, щоб не зрікати знаків з „наці", бо в них бачать єдиний захист проти большевизму і знають, що чим дальше відкладати порозуміння з „наці", тим більші треба буде піти їм уступки. Не вважаючи на такі погляди впливових кол ґаймверн на австрійську політику, що відбігають далеко від офіціальної лінії уряду, Шушніґ не може зірвати з тією частиною ґаймверн, бо Фей є представником тієї маленької ґрупи в населенні, на яку уряд спирається. Не знати лиш, чи самі націонал-соціалісти захочуть піти на якесь порозуміння з урядом і чи вони взагалі можуть це робити з огляду на своїх прихильників, яких уряд дуже переслідує.

Тимчасом уряд оголошує закони проти нелеґальної роботи. Наприклад заборонили противітлянні продукції в радіо, у фільмі і на ґрамофоні. Не вільно запрошувати додому знайомих і з ними слухати державного німецького радія і т. д. Чи такі адміністративні розпорядки поліпшать положення уряду, можна сумніватись.

Ю. С—ко.

ПАРОВА ФАБРИКА СОЛОДОЩІВ
„ФОРТУНА НОВА"
поручає: цукорки
помадки
чекоїнаду
андрути
і всяке солодке печиво.
Домагайтеся всюди наших виробів!
Власна крамниця: **ЛЬВІВ, ул. РУСЬКА ч. 20.**
вул. 5—12

Господарська сторінка сарського плебісциту.

Побіда Німеччини в сарському плебісциті має для неї крім великого політично-престіжного ще й не менше господарське значіння.

Версайський мировий договір у своїм IV. відділі, в 45 статті постановив таке: „Німеччина має відступити Франції в нагороду за знищення північно-французьких копалень вугля сарські копальні як незастережену, виключну і вільну від довгів власність. Це відступлення має йти на рахунок репарацій воєнних шкід". Але рівночасно з тим, рахуючись із майбутнім поворотом Сарщини до Німеччини, отже і з можливістю істнування державного французького майна в чужій державі, цей самий версайський договір постановляв для Німеччини можливість викупу сарських копалень. За яку ціну?

Первісно жадала Франція 1800 мільонів франків. Відтак знижено цю суму на половину т. є. на 900 міл. Вже це зниження було великим здобутком для Німеччини, особливо, коли взяти під увагу, що — до цієї суми були враховані усі інвестиційні видатки Франції не лише на самі копальні, але й на залізничі шляхи. Ще більше вигідне є умовини сплат. Німеччина має право після прилучення Сарщини до Німеччини вимінятн 65 пр. французьких паперових грошей, які є в обігу в Сарщині, на німецькі маркові банківки. Відтак ці французькі банківки може Німеччина віддати до Банку міжнародніх сплат на рахунок викупу сарських сплат. Решту викупної ціни має Німеччина заплатити доставою вугілля. Німецькі джерела оцінюють скількість французьких паперових грошей у Сарщині, яку Німеччина могльо захотіти під виміну на 450—500 міл. франків. Загально думають, що ця німецька оцінка є занизька, бо ще перед чвертьроком оцінювано загальну суму обіжної паперової французької монети в Сарщині на півтора мільярда, а тому тяжко принятн, щоби в такому короткому часі дві третини всіх грошей втікло зі Сарщини до Франції.

Але коліб навіть німецька оцінка була правдива, той тоді решта викупної сили, яку Німеччина мала би заплатити доставою вугля, виносилаб усього 450 міл. франків т. є. біля 6 мільонів тон вугля і то напротязі пяти років. Річна кількість добутого вугля з 28 сарських копалень, які досі були в посіданні Франції виносила річно понад 6 міл. тон — з чого ясно виходить, що Німеччина дістане на свою власність сарські копальні за ціну добутого вугля протягом одного року.

М—н.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрунси 1·80, фланеля 60 сот.
перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

Д-Р ЕВҐЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 12

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В суді не подобалось дуже те, що я відразу почав вносити українські письма і вимагати списування українських протоколів. Того в Стрию досі не бувало і це уважали великою демонстрацією з моєї сторони. Судді поляки закидали мені просто, що я їх секую, утруднюючи їм через те урядування. Судді українці радили мені в значливости виждати трохи з українським писанням і не зачинати так відразу. Та я знав, що як не зачну відразу, то не зачну ніколи — і робив своє.

Пригадую собі хвилину, коли я вперше прийшов до суду на процесові терміни, т. зв. оралки, і приніс кілька готових спорних писем, написаних по українськи. Сиділи при тих терміни майже всі стрийські адвокати, які мали на ті письма відповідати, і вони, побачивши українське письмо, підняли страшний крик: — „Co to jest? Tego nigdy nie bywało! My nie umiemy po rusku! Я відповів на це спокійно, що тепер найкраща нагода навчитися, та цим подразнив їх ще більше. Проти мене піднялася загальна війна зі сторони адвокатів, польських суддів, всяких канцелістів та іншого судового персоналу, що все разом аж кишіло польським шовінізмом. Всі вони злучилися проти мене, агітували проти моєї канцелярії та ширили проти мене нечувані вісти і клевети. Одначе я все те перетерпів і не подався — й ані на волос не відступив від своїх принципів, і з часом вороженча почала притихати. Справедливість велить мені ствердити, що в тій нагінці на мене не брав участи начальник стрийського суду, Людвік Брожинський, поляк із західної Галичини. Він не вмів по українськи, одначе, як я розпочав масами вносити українські подання, навчився читати й писати по нашому і дбав про те, щоб на українські подання виходили з суду українські реферати й відповіді; в короткім часі він став і сам по українськи референтувати і референтував добре, а передусім дуже справедливо. Була людина наскрізь права і суддя незвичайно справедливий, а між поляками рідкий приклад обективности і справедливости. Ми були разом около 10 літ у Стрию і за той час зберіг я про нього самі добрі і приємні спомини.

Пізнавши людей і стрийські відносини, рішив я негайно забратися до організаційної праці. В тій цілі запросив я на день 29. вересня 1891 р. на довірочну нараду всіх видніших українців з міста й околиці і представивши їм невідрадний стан справи в Стрийщині, розвинув перед ними програму діяльности, яку треба би в місті й повіті розвинути. Цей плян обіймав політичну організацію, а передусім перестрій і скріплення діяльности „Підгірської Ради", відтак освітню діяльність через заснування в Стрию філії „Просвіти" і систематичне закладання читалень, ведення їх і надзір над ними, вкінці економічну через заснування в Стрию руського заїдткового товариства й організацію кредитову в повіті. При тім підніс я тоді вже конечність почати думати над побудуванням у Стрию власної хати „Народнього Дому", в якім містилисяб українські інституції і сала на збори, віча, вистави й товариські зібрання, щоб не були на тій точці все залежні від чужих. Досі містилося „Руське Касино", відбувалися всі наші збори, вистави і забави в жидівськім готелі „Під Чорним Орлом" у ринку.

Мій плян подобався загально і лиш деякі учасники висказували побоювання, щоб не зачинати надто сильної акції, щоб ми через те, як станемо робити, не стратили того, що вже досі маємо. Та їм легко я виперши, що нема чого лякатися, бо досі в Стрию маємо дуже небагато, а властиво не маємо нічого, тому й нема ніякого ризику. Вкінці приймили всі мій плян одноду шно, та як прийшло до дебати над його виконанням, то порадили собі дуже легко, бо ухвалили, що ввесь цей плян маю постепенно виконати — я, добираючи собі людей в міру потреби. — „Ви давайте провід, а ми будемо вас слухати". Така стала вкінці конклюзія.

Японсько-большевицький конфлікт?

ПАРИЖ. ПАТ. Льондонський кореспондент „Еко де Парі" звертає увагу на бої над берегами озера Бойнор на монгольсько-манджурськім кордоні. Озеро є границею між Манджу-Ко і совітською Монголією. Саме тепер Манджу-Ко зголосила свої територіяльні претенсії в цих околицях. Конфлікт між Манджу-Ко і совітською Монголією є в дійсности конфліктом Японії з СССР.

Льондонські кола побоюються, щоби збройний конфлікт над берегами озера Бойнор не відограв ролі Сараєва на Далекому Сході.

МОСКВА, ПАТ. ТАСС заперечує вістки закордонної преси про бої большевицького війська з японсько-манджурським військом в околицях озера Бойнор.

Японія будує летовища в Китаю.

ШАНГАЙ. 29. 1. ПАТ. Китайська преса пише, що японські війська заняли місто Тунг-Ча-Тсе. В богатьох прикордонних місцевостях японці організували міліцію під проводом японських старшин. Японці закладають шляхи під охороною панцирок, зміцняють окопи і будують нові фортифікації. Населення зі занятих японцями місцевостей втікає до Кавдану, який переповнений утікачами.

Нарада з міністром війни.

ТОКІО, 29. 1. ПАТ. Китайський військовий аташе відбув довшу нараду з японським міністром війни ген. Гаяші. Кружляють поголоски, що темою нарад був збройний конфлікт у північнім Китаю і переговори ген. Сузукі, японського військового аташе в Нанкіні з марш. Чан-Кай-Шеком.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Організації французьких комбатантів „Круа де Фе" і военних добровольців рішили не брати участи у вуличних маніфестаціях у Парижі, які відбудуться в дні 6. лютого ц. р. у роковини минулорічних заворушень.

— В англійській палаті громад підчас нарад над фондом для безробітних почулись зпоміж публики на галерії ворожі оклики під адресою уряду. Поліція усунула публіку з галерії.

— У Базель закінчились французько-німецькі переговори у залізничих справах.

— Болгарський король Борис призначив міністра справедливости Калєндерова міністром скарбу, заступника ректора софійського університету Кікова міністром справедливости.

— У Ню Йорку 2.000 портових робітників застрайкувало внаслідок комуністичної пропаганди.

— Всеіндійський конгрес рішив взивати всіх своїх членів і прихильників щоби не брали участи в святочному обході ювилею англійського короля.

Довкола афери Форміса.

Вязанка нових подробиць

У звязку з вбивством Рудольфа Форміса біля Праги чехословацька влада рішила розвести слідство проти Ґерта Шуберта з Берліна, Ганса Мінера з Кілю та Едити Карльсбах з Берліна за якими розписано стежні листи. Вислано їх до всіх держав, що є членами міждержавної поліційної конвенції, отже й до Німеччини.

Чеська преса довідується, що Шуберт називається направду Макс Еберт і є тим, що в серпні 1933. р. убив у Марієнбаді проф. Лесінга.

Слідство устійнило, що тайна радіостація Форміса, яку чули дуже добре в Німеччині надавала щодень промови членів „Чорного Фронту" та його провідника д-ра Оттона Штрасера. Крім того, говорив до мікрофону сам Формік, що був добрим промовцем. Надавано теж персифляжі, вірші та пісні, що висміювали уряд Гітлера. Висильний апарат функціонував дуже пречизійно, і то на хвилі, що ріжнилися дуже мало від висильної стації в Кенігсвустергавзен, тому німецькі слухачі, що ловили Кенігсвустергавзен поневільно мусіли слухати тайної стації Форміся.

Дальше устійнено, що Формік прибув до Чехословаччини з весною 1934 р. і спершу дуже бідував. Змешкав у одної німки в Празі і цілими тижнями лежав у ліжку, щоби менше відчувати голод. Опісля щез на довший час. З кінцем літа появився знову й оповідав, що пробував дістатися до Персії, де надіявся знайти заняття, бо в часі війни був там і навчився перської мови. Одначе в Болгарії його арештували як шпигуна і завернули назад. Опісля він знову щез на кільканадцять тижнів, мовлячи, що іде на Чехословаччину інсталювати радіо одному дідичеві. Вернувшись у звязки з німецькою еміґрацією в Празі і в жовтні перенісся на провінцію, до готелю „Загоржі", де, як показалося, заінсталював тайну радіостацію.

Переслуханий чеською поліцією д-р Штрасер, як кажуть, заявив, що тайна радіостація в Загоржі не була призначена для Німеччини. Німецький „Чорний Фронт" має в самій Німеччині три висильні стації, які передавали матеріял, приготовлений в Загоржі.

Дальше слідство устійнило, що на спрятання Форміса визначено нагороду 100.000 марок. До його викриття, кажуть, причинився Адольф Гільденбранд, б. редактор протигітлерівської „Дойче Революціон" в Празі. В осені м. р. він вернувся до Німеччини і появився, перейшов до гітлерівської організації, якій виспівав все, що знав про нім. еміґрацію в Празі. Від нього довідалися в Німеччині про тайну радіостацію в Загоржі. Своєю дорогою Гільдебранда арештовано, бо не мали до нього, як до перебіжчика, довіря.

Чеська поліція підозріває, що вчителька гімнастики Едита Карльсбах, учасниця трагедії в Загоржі, є чешкою, або бодай перебувала довший час у Чехії. Багато свідків, які з нею говорили, зізнає, що вона говорить знаменито по чеськи і то діялектом околиць біля Райхенберґу.

Цікаве, що про цілу аферу Форміса німецька преса не згадала досі ні словом.

Ревізії й арештування серед польських студентів.

ВИБУХОВІ МАТЕРІЯЛИ В „ДОМІ АКАДЕМІЦКІМ".

Між польською академічною молодю, поділеною на два табори, проурядовий та ендецький, вибухли в останніх часах поважні конфлікти та неспокої. У звязку з цим під польським Академічним Домом побито тяжко студента Пайорського, члена „Леріону млодих", що йшов до Братньої Помочі, яка находиться в цьому домі. Тоді загал молоді, що ставиться неприхильно до ендеків, зажадав від ректора університету перенесення Братньої Помочі на терен університетський. Неспокій між молодю проявився також на політехніці, де під дверми ректорату вибухли дві петарди. Наслідком цього поліція перевела в Акад. Домі, що є гніздом ендецької організації, ревізію, якої вислід має бути сенсаційним. Знайдено вибухові матеріяли та річи до фабрикації петард. Одночасно ректорат оголосив відозву, в якій закликає молодь до спокою, інакше сенат припинить діяльність всіх академічних товариств. В останньому часі арештовано управителя Акад. Дому Войтася, портіра Яніка та студентів Каламарського і Дунаєвського. За студентом Унгаром, що пропав без сліду, розписано стежні листи.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54 46. 595 97-7**

— **Літературний вечір,** присвячений останньому літературному конкурсові і його висліґам, відбудеться в четвер 31. січня, в домівці Української Бесіди, в 6. год. попол. Промовлятиме голова жюрі проф. В. Сімовнч про перипетії із преміями, після чого проф. Матіїв Мельник казатиме про творчість нагороджених письменників. Будуть відчитані теж листи неприсутніх лавреатів. Вечір уладжує Товариство письменників і журналістів і тому вступне слово виголосить голова Товариства Роман Купчинський. Закінчить вечір цікава дискусія гостей і членів жюрі.

— **З життя Українського Клюбу у Варшаві.** В пятницю, 1. лютого ц. р., в кімнатах Українського Клюбу в Варшаві відбудеться традиційний український репрезентаційний баль. В концертовій частині візьмуть участь: відомий піяніст Станевич, який м. і. виконає інтродукцію з опери Лисенка „Тарас Бульба", молода співачка Оксана Бурбело, артист Варшавської опери Ольховий, пані Попович (деклямація), українські ревелерси. Підчас балю виконані будуть українські національні танці.

— **Баль чи вечерниці?** На цю тему члени Ради Товариства письменників і журналістів дістають з ріжних сторін всякі уваги. Одні висловлюються за втриманням української традиційної назви вечерниць та лякаються, що слово „баль" відстрашить багато охочих, які не вспіли подбати за „велику" тоалєту. Інші знову покликуються на факт, що в усьому культурному світі відомі „Балі Преси" і що нема потреби виломлюватися з того звичаю; щодо тоалєт, то й на деяких великих вечеринках наші пані виступають у сукнях, яких не посоромилась би найкраща „балева" саля, та й не лише старші мущини, але й наша молодь, яка буває на вечеринках, у величезній більшості має т. зв. „смокінґи", — допускальні і на балях. Очевидно, що річ у забаві, елєгантному та одночасно свобідному характері вечора, і тому ніхто не думає підходити до справи одягів надто ригористично: видавати великі гроші на одяги у нинішні важкі часи, це справді гріх! Отже хай назва Балю Української Преси — мабуть єдиного балю в українському щоторічному карнавалі — нікого не відстрашує, — навпаки, хай вона приманить всіх тих, які раді перевести найкращу карнавалову ніч!

— **Іменування Богдана Лепкого.** На внесення міністерства віроісповідань та освіти президент Польщі іменував доцента Богдана Лепкого надзвичайним професором історії української літератури в краківському університеті.

— **Отворення рільничо-кооперативного курсу „русских" кооператив.** Аг. Всхуд повідомляє, що в понеділок відулося отворення 2-місячного рільничо-кооперативного курсу, уладженого союзом русских кооператив при помочі львівської рільничої палати. В салі Народнього Дому у Львові зібралися курсанти та представник воєвідства і рільничої палати. На курс приїхало 54 слухачів. Найближчі курси мали відбутися в Сяноці та Сокалі.

— **Плямистий тиф.** В селі Сопоті біля Сколього стверджено 9 випадків плямистого тифу. Справою занялася санітарна влада і перевела відповідні охоронні засоби.

— **Нагорода Польського Радія.** Число абонентів Польського Радія доходить до 400 тисяч. У звязку з тим дирекція П. Р., ідучи слідом закордонних стацій, рішила визначити нагороду для абонента, що буде 400-тисячним з черги. Форма нагороди ще не устійнена.

— **Новий польський лавреат.** Польська академія літератури признала нагороду 3.000 зол. для т. зв. молодих Ялю Куркові на основі фрагменту його повісти п. н. „Грипа шаліє в Нейраві", оголошеного в одному літературному журналі. Ялю Курек живе в Кракові і видав уже кілька томів поезій.

— **Герінґ убив дикого кабана.** В першому дні ловів у біловежській пущі вбили 8 диких кабанів, два заяці й одного рися. Премієр Герінґ убив дикого кабана. Дипльоматичні лови скінчаться в середу або четвер. В четвер теж вернувся би Герінґ до Варшави, а відси до Німеччини.

— **Арештування комуністів.** В Косівщині (Рибно-Кобаки) арештовано в останньому часі провідників комуністичного руху. При ревізії знайшли у них летючки та інструкції КПЗУ.

правда, дуже почесна для мене, та вона крила в собі не конче надійну перспективу щодо самої роботи. Та покищо треба було і цим вдоволятися й подякувати за довіря. Автім це мене надто не зажурило, бо мав я тоді сам багато сили, а охоти ще більше, і люди видались мені також заанімовані до праці.

Вже в місяці вересні 1891 р. розпочалися в Стрию мої перші виступи. В перших днях того місяця давала в Стрию концерт співацька мандрівка української молоді, яку я витав промовами з концертової естради в Стрию й опісля за пару днів у Самборі, де при тій нагоді відбулося заснування і перші загальні збори філії „Просвіти", головно заходами Романа Сосновського, авскультанта суду і Данила Ставкури, адвокатського кандидата в Самборі. На тих зборах представив я у відчиті нарис економічної програми й економічної діяльности філії „Просвіти". Ті мої перші виступи зробили дуже добре враження і зєднали мені широкий руський загал.

З початком листопада 1891 р. скликали ми в Стрию під фірмою „Підгірської Ради" збори, на яких проголосив я реферат про реформу виборчої ординації до сойму й парляменту в напрямі заведення безпосередніх виборів з курій сільських громад. Численний збір вислухав його з великим зацікавленням. Друкований був у „Ділі" дослівно в ч. 246. з 1891 р.

(Далі буде).

Добрі Романи

багато історій

в місячнику

GARTENLAUBE

GARTENLAUBE є славне своїми визначними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, моди для домашнього вжитку. Поради для хатнього господарства і плекання квітів — також важні вказівки про обезпечення від нещасть і на випадок смерти? Перегляньте останній зшиток гарного німецького журналу для родин.

VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

— **Після катастрофи в Синевідську.** У звязку з залізничою катастрофою в Синевідську Вижному пов. Стрий слідча влада припинила в урядуванні управителя цієї станції Склярчика і машиніста Комаринського. До Синевідська залеговано зі Стрия урядовця Северника. Стан уражко раненних осіб є вдоволюючий.

— **Святотатство.** До церкви в Нусимчах пов. Сокаль добулися в ночі злодії і забрали крім дрібної готівки золоту монстранцію і три срібні чаші. Золотої чаші не завважали. Злодії втікли в поле, розходячись в різні сторони, наслідком чого поліційний пес не попав на їх слід.

— **90-денну голодівку** розпочав власник фабрики корків у Рівному, Лерман. Він покинув мешкання жінки, винаймив окрему комнату і розпочав голодівку. Вже сорок кілька днів не приймає їди і тільки раз на три дні живиться бараболею. Так рішив голодувати 90 днів, опісля хоче вибратися в світ на мандрівку. Таким чином хоче очиститися з гріхів.

— **Уродини Вільгельма.** Колишній німецький цісар Вільгельм II, святкував минулої неділі 76 роковини своїх уродин. З цього приводу відбулося в замковій каплиці в Дорні богослуження, на якому Вільгельм відбирав побажання від найближчої родини. Крім того ювілят одержав багато привітних депеш, головно від німецьких військових і консервативних кол. Зате ані Гітлер ані члени нім. уряду не прислали йому побажань, хоча досі робили це щорічно.

— **Купили хмародер за безцінь.** В Нюйорку зліцитували великий хмародер, відомий під назвою Нілсон Тавер. Міський уряд оцінив його вартість на податок на 4 міл. 260 тисяч долярів, банк дав табулярну позичку на два і пів мільона, а на ліцитації купив цей будинок Сентрал Ганновер Банк, даючи тільки 100 тисяч дол. готівки понад табулярну позичку. Хмародер має 45 поверхів.

— **Нарікають на французьку негостинність.** Американці, що вертають з Франції, розписуються з негодуванням про французькі товариські звичаї. Ходить головно про запросини на обід. Пише один американець у „Гарперс Мегезін", що француз ніколи не запросить американця на обід чи на перекуску („лянч"), ані не почастує загалом нічим. Це противне американський вдачі, бо тут кожний дуже радо запрошує знайомих на гостину. Та признають американці одну добру сторінку французької господарки: таріль гостя, коли вже трапиться гостина, все чистий. Це тому так, що у Франції кождий гість самий собі страву з півмиска, коли йому його подадуть, а не так, як в Америці, що тут господар розділює порції гостям. Отже, як хто бере страву з півмиска, то мусить вже її і зїсти. Якщо ву булоб нечемно.

— **Вкрали 80 кг. золота.** В Генуї арештовано трьох молодців, що в листопаді м. р. вкрали в Ніцеї касу, в якій було 80 кг. золота, вартости поверх одного мільона 300 тисяч франків. Золото вислав один французький банк до свого відділу в Ніцеї.

— **Новий Карузо.** Шведський професор співу у Стокгольмі, Нісе Страндберг зробив незвичайне відкриття, почувши приязково співу молодого столяра, Нільса Ліндаля. Він стверлив, що цей столяр має феноменальний голос, і тому заопікувався ним. В часописному інтерв'ю заявив недавно, що новий його учень не співак з Божої ласки та що за кілька літ його голос вславиться в цілому світі, перевищуючи красою голос Каруза. Як відомо, Карузо мав бути ковалем. Тепер на короля тенорів виробляється столяр.

— **Князь Уельський компонує.** Найстарший син англійського короля, князь уельський, щоб доповнити свою освіту, останніми часами вчиться грати на шотляндській кобзі. Вивчивши забажав стати композитором і написав марш „Майорка" для шотляндської гвардії. Марш цей будуть виконувати при всяких святочних виступах цієї гвардії.

— **Ріжні вістки.** Американський сенат залишив президентові Рузвельтові кредит на 4 мільярди дол. для боротьби з безробіттям, щоб за ці гроші почати всякі державні роботи. — У шлеському місті Оппельн винйшов розпорядок, що кожний безробітний, якого зустрінуть на вулиці у нетверезому стані, втратить право на підмогу.— У Відні щоночі невідомі прихильники монархії розклеюють на стінах міста великі афіші з надписом „Нехай живе Отто!" — Після плебісциту в Сарі тамошні комуністи виїхали до Совітів. — Один з австрійських хеміків зробив перший штучний кришталь у промірі на 5 мм. — В еспанському містечку Вікторія біля франц. кордону вибудують за 175.000 пезет стацію для пасажирських літаків на лінії Мадрид-Периж.

— **На часі.** Теперішня пора року зі своєю незвичайно зміною погодою не правдиве нещастя для всіх ревматиків. Передовсім зимно получене з вогкістю діє дуже відємно на стан них хорих. Ревматичні терпіння проявляються в наглих сильних болях в мязах і суставах; тоді хорі шукають розпучливо я огось заподу для втихомирення терпінь. Добре, якщо нагадають собі Аспірину, яка є дійсним лком при ревматизмі. По Аспірині потимося і в цей спосіб організм виділює шкідливі для нього субстанції, а переповсім призбираний у суглобах у формі кришталів сечовий квас.

—0—

ДИВОГЛЯДИ.

ЛІГА НАЦІЙ І КИТИ.

На останньому своєму засіданні Ліга Націй займалась між іншим питанням, як охоронити китів. Ці королі моря вигибають завдто шпидко і то з рук членів тих держав, які належать до Ліги Націй. 40.000 китів убивають річно і за якийсь час можуть вони щезнути. 17 держав обіцяло вже Лізі робити це обережніше. Ех, якби так усі європейські народи мали таку опіку Ліги! На жаль, Ліга опікується тільки грубими рибами.

КНЯЖНА-ФІЛЬОСОФКА.

Останній еспанський король має вітку. Евлялію. Тітка Евлялія має колекцію чудових самоцвітів: бриліянтів, смарагдів, рубінів, сафірів, перстенів, ковтків, перел вартости на добрі мільони. Підчас війни, коли княжна жила в Парижі, вислала вона свою дорогоцінну скриньку до Еспанії. Так, на випадок, щоб німці не забрали скарбу разом з Парижем. Скринька пропала і аж згодом найшли її у льоху королівського замку в Мадриді. Передали її до еспанського банку. Тепер не можуть її там найти.

Княжна Евлялія заявила на це ось що:

— І в королівській палаті і скрізь в Еспанії таке бе... для, що було би дивно, якби дорогоцінности не пропали.

Коли дирекція банку в Мадриді довідається про ці слова, напевне скаже, що княжна має рацію.

Відозви й комунікати.

ДО ВІДОМА ВСІХ ФІЛІЙ І ЧИТАЛЕНЬ „ПРОСВІТИ".

Від 1932. р. Головний Виділ Т-ва „Просвіта" пильно у своїх обіжниках Читальні, щоби не тільки очистити свої бібліотеки із сконфіскованих книжок, але, щоби також були обережні в набуванні нових книжок. Тимчасом ще й тепер доходять деяким певні повідомлення, що по Читальнях вештаються ріжні люди, називають себе кольпортерами „Просвіти" і пропихають Читальням всякого року книжки. Заявляємо ще раз, що Головний Виділ не висилає тепер ніяких кольпортерів і до Читалень „Просвіти" не можуть мати вступу ніякі незнані Виділам Читалень чужі люди, які не виказуються повноважністю дотичної Філії або Матірнього Товариства.

Вкінці ще раз підчеркуємо, що Читальні обовязані замовляти всі свої книжки тільки в книгарні „Просвіти" — Львів, Руська 1., бо тільки тоді будуть мати запоруку, що до бібліотеки не попадеться неліцензована чи сконфіскована книжка.

Виділи Читалень, які не будуть придержувати цього зарядження, будуть караними в урядовій.

Філії [illegible] стежити за строгим виконуванням цього зарядження.

ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ.

ГРИПА, ДРОЩІ, ПРОСТУДА?

Приймаючи таблетки Тогаль в давці: 3 таблетки, 3—4 рази денно, зазнаємо полекші і зменшення гарячки. Також у ревматичних терпіннях, подагрі, артретичних болях в суставах і мязах, нервових болях і болях голови Тогаль віддає великі прислуги. — Таблетки Тогаль можна дістати в найближчій аптиці. 3/5 2—2

Із судової салі.

ПРИСУД В СЯНЦЬКОМУ ПРОЦЕСІ.

Як нашим читачам уже відомо, в Сяноці відбувався від 23. січня ц. р. перед судом присяжних процес проти восьмох селян за перенаголовування нелеґальної літератури ОУН з Чехословаччини до Польщі.

На розправі всі підсудні заперечили свою вину. На основі зізнання поліційних свідків і актів чеської поліції, присяжні судді потвердили вину підсудних.

На основі цього вердикту трибунал засудив усіх підсудних у суботу 26. січня ц. р. в год. 3-ій рано за провину зі статті 155 §. 1. і 2. к. а. на кару від 1 до 2 і пів року.

І так Гната Гонимяка, Василя Гороня, Василя Сися, Федя Папідоха і Юрка Герика засудили до 2½ р. вязниці; Івана Герика і Вас. Ткача по 2 роки; Михайла Ткача на один рік вязниці.

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла".

Дописи.

СТРИЙ

Просфора Т-ва „Міщанська Бесіда". Дня 19-го ц. р. відбулася традиційна просфора Т-ва „Міщанська Бесіда" у власній домівці для членів і симпатиків товариства. Просфору поблагословив місцевий завідатель і зложив побажання в витревалости в дальшій праці. Настрій свята піднесло те, що рівночасно вручено грамоти почесним членам товариства, а саме проф. гімн. Залеському і Щепкові.

Просфора в Т-ві слуг. Дня 20-го січня відбулася просфора в Т-ві слуг у власній домівці. Гарно прибрана зелену кімната, стіл накритий скатертю, уложений в півколо, заставлений горіхами, яблуками, цукерками й іншими святочними снідами дали так найбідніши, розпорошени по ріжних домах у служби без родинного тепла ілюзію Святого Вечора в кругі найдорожчих. Велика вдячність належиться голові Товариства Ев. П. О. Бачинській, що уміла тим родинним теплом обняти це свято, а також членам видїлу і засобоюзникам, що численною участю, співом і щедрим зацікавленням причинились до збільшення цього дійсно потрібного свята.

Ялинка Рідної Школи на Ланах. Старанням батьківського Комітету й управи Р. Школи на Ланах улаштовано в дні 26. І. на передмісті Лани біля Стрия ялинку для дітвори передмістя. Вповерті набита сала розспіваною і розбавленою дітворою снідчила про велику популярність такої імпрези; обдарована солодощами, чаєм та іншими - дарунками, дітвора буде довго розповідати про своє заловолення і радість своїм родичам, які не могли поміститися в салі через брак місця. Сердечна подяка належиться інж. Бандері, управительці школи п. П. Галайчуковій та голові кружка п. В. Дидї.

Вшанування памяти М. Грушевського в Рідній Школі. Дня 26. І. вшанувала память Мих. Грушевського Рідна Школа в Стрию в той спосіб, що уладнтопала в год. 8. рано Богослужения в церкві; по повороті до школи виголосив відповідний реферат проф. Калиняк, а шкільний хор відспівав „Заповіт", „Журавлі" і національний гимн.

Просфора в т-ві Українських Купців і Промисловців. Дня 27. І. зібралися члени філії т-ва Українських Купців і Промисловців на спільну просфору в домівці „Міщанської Бесіди". Замітнішим на просфорі було вручення грамот почесним членам, а саме п. О. Бачинській, п. гімназіяльні і лекарові Г. Стрийському, П. Гошовському та д-рові А. Герасимову.

Хор польських ревелерсів. При нагоді треба згадати про концерт хору польських ревелерсів Еріяна, який відбувся в Стрию 24. І. в салі польського „Сокола". Він замітний для нас тим, що в його програмі був сольовий танець, що його відтворювала донька інж. Михайда і Мелюзі Кравців, знаних у Стрию як стопідсотковиків. Громадянство здивоване, що воно нас означати. Чи текстичні гасла й міркування курс-патріотів призначені тільки для нашої молоді, а в дійсности можна робити що інше? Навіть протилежне? Крім того між точками концерту відспівано фокстрот уславленого нашого талянтного молодого композитора Весолівського Богдана. Той фокстрот відспівано на концерті українських ревелерсів 26. XII. під наз. „Байка про зайця" а тут під наз. „Вайка о тшутчіе"

ГОРОДОК.

Просфора читальні „Просвіти". Заходом видїлу читальні „Просвіти" в Городку улаштовано дня 27. п. м. в год. 8 вечором традиційну просфору в домівці наси „Поміч". Точно у визначеній годині прибули гості в числі понад 120 осіб, між якими пегеважали міщани й передмістяни, а бракувало деяких інтелігентів. Цей святочний вечір розпочався посвяченням дарів о дек. Роздольським та привітом головн читальні адв. Климом Карачевським. Окремо поздоровив промовець панам Лантуговій, Мельниковій і Левковичевим, які широ занялися приготуванням вечері та місцевому міщанському хорові під батутою вправного диригента п. Мельника, що відспівав низку вміло виконаних народніх пісень. Опісля було кілька промов, як о. Шарановича про вагу і значіння Рідної Школи та п. В. Прокопишина про обовязок ушанувати гідно буших меценатів, як д-ра Озаркевича і Матковського, довголітнього голови читальні стараннєм яких набуто в Городку в Ринку величаву будівлю з обширною театральною салею. Це дім „Помочи", де тепер відбуваються всякі пописи, імпрези та більші сходини: для менших зібрань уживається домівок також у Народнім Домі філії „Просвіти". Дальше була промова п. С. Лантути, який, як щирий і совісний працівник тут. Українбанку закликав присутних уникати непотрібних і зайвих видатків а можний відложений гріш складати на дрібнуощадність до тогож банку, в якім по нинішній день заложено кільканадцять тисяч зол. дрібних ощадностей, з яких то грошей неодни бідняга скористав при помочі позички. Опісля промовляла п. Ковальчукова про способи налагодження живішої співпраці між громадянством, на що вдруге понад годину промовляв господар свята адв. Карачевський про наше суспільне культурно-економічне і політичне положення по ней і той бік Збруча. Вкінці п. Писарівський торкнувся положення наших братів під большевицьким ярмом і взивав молодь вступати в ряди українських спортово-руханкових товариств. На святі не забули також про інвалідів і Рідну Школу, бо на зазив о. Шарановича гості заложили квоту 15·35 зол., з чого половину вислано на Рідну Школу й половину на українських інвалідів у Львові. По спільній вечері учасники провели весело кілька годин на товариських забавах і розмовах, бо нам заборонили музику з танцями, щоби в той спосіб звабити нашу молодь на забаву „стшелецьку", яка відбувалася в сусіднім будинку магістрату. Слід зазначити, що свято уладжено без алькоголю. **Присутній.**

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. Обкладинка роботи мистця П. Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1.50.

Дістати можна в друкарні „Демос", Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях.

СПОРТ.

ПЛИВАКИ, ПОЗІР!

Пливацький Субреферат Львівщини повідомляє, що перший пливацький тренінг у критій пливальні відбудеться в понед лок, 4. лютого п. р. в год. 18·45; білєти вступу для незаписаних на курс в ціні 0·50 зол. можна набути в домівці У. С. С., Руська ч. 3. І. п. (Міщанське Братство). а в дні тренінгу при касі. Провідниками й інструкторами курсу назначено: Тад. Юрійчука Ю. Шухевича, В. Сліпка й Б. Блажкевича.

ЗВІДОМЛЕННЯ

зі збіркової акції викупна „Українського Городу" у Львові в 1934 році.

ВИКАЗ VIII.

Зложили в золотих: о. Фільваріа, Демян І. Файфер П., Кадуш 2, Федорович Ева С., Білгорай 2, о. Федорищин Е., Воробіївка І, „фарбоаь" Станиславів 2.50, Федевич Л. Дрогобич 2, Филипович О. Самбір 1, Фільц І. Перемишль 2, мг, Футуйма Г. Варяж 2, Фірманюк М. Снятин 2, Флякевич Л. Заложці-Любеля 2, др Федів І. Львів 11, Фусік Л. Львів 0.70, інж. Фещенко-Чехівський Катовиці 5, др Федів І. (збірка в „М. С." Львів) 7.50, о. Хавалко І. Хмільно 5, о. Хавалюк М. Волиня 2, о. Цегельський Янів 2 зм. дол., „Центросоюз" Львів 25, Чоботар В. Станиславів 2, о. Чернецький В. Диків Ст. 3.30, Чепіль І. Винники 1, Чорнівська М. Броди 1, Чайковська М. Перемишль 1, Чавля В. Львів (збірки) 30.40, Члени С.-Б. Львів 25, о. Чехут П. Волиня 1, Митрополит гр. Шептицький Львів 55, др Шухевич М. Львів 5½ і 1 зм. дол., Шевчук М. Калуш 1, інж. Шматера В. Зелізниця 5, Шкрумеляк Ю. Львів 2, Шарий М. Краків 1, Шевчукова Р. Тустановичі 1, Шкільник Т. Добра 2, дир. Шах С. Перемишль (збірка) 12.50, Шинкоренко Д. Львів 2.20, Шулякевич Б. Сянік 2, о. Шуровський Й. Стривіз Ниж. 3, Юринець Л. Тшебінь 2, Яцків А. Краків 0.70, Ярош О. Львів 1, Яцик С. Львів 2, Яворний М. Коломия 1, Яновичі О. Борщів 6, Якимишин К. Микуличин (збірка) 20.50, о. Яблоновський І. Глинковате 2, Яськуляк Т. Чорткїв (збірка) 24.

Зіставлення: Разом зібрано протягом 1934 року: 3.367.61 золотих, 200 чеських корон, 29.25 зм. долларів та 50 канад. долярів.

Оскільки перераховуємо чужі валюти на золоті, одержимо суму **3821.46** золотих.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Болехів:

30. І. „Спадкоємець".

Великий Міський Театр.

Середа, 30. І. год. 7·30 веч. „Міщани шляхтичем".

Четвер, 31. І. год. 7·30 веч. Сгшелецька виставa.

Театр Ріжнородностей

Середа, 30. І. год. 7·30 веч. „Нічні дети".

Четвер, 31. І. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Кіна.

АДРІЯ: „Людина - малпа" та додатки.

АПОЛЛО: „І шаншанська ніч".

АТЛЯНТИК: „Пан без мешкання".

ВАНДА: „Острів проклятих душ" і „Риск життя".

ІРАЇДА: „Чи Людина то дівчина" і „Змагання у боксі" Бір проти Карнера).

КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).

КОЛІСЕЙ: „Любов початкуючих" і ревія „Фукс женеться".

КОЛЕРНИК: „Родина Ротшильдів" і „Червоний чинець".

МАРУСЕНЬКА: „Родина Ротшильдів" і ревія.

МІРАЖ: Рамон Новарро, Джанета Мендональд і Секрет жінки.

МУЗА: „Віва Віллі!"

ПАЛЯС: „Цигапські мельодії".

ПАН: „Марш часу", „Що мій муж робить у ночі".

ПАСАЖ: „Демон золота".

РАЙ: „Радісна година", Міккі-Маус.

СВІТ: „Нуждарі" і „Парнж в огні" (дві серії разом).

СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.

СТИЛЕЗЕ: „Вибрали людину" і ревія зі Стефою Стадницькою.

УТІХА: „Рука мстника" та ревія.

ХІМЕРА: „Котячий пазур".

Закордонне радіо.

Середа, 30. січня 1934.

Братислава (368,8) 17·10 Камер. муз., 20·05 Симф. концерт, Кошиці (259,1) 17·05 Для Закарпаття, Прага (470,2) 11·05, 15·35, 20·00 Концерт, Париж (1648) 21·00 Муз. вечір, Білгород (437,4) 13·15, 16·30 Спів, Берлін (356,7) 16·00 Вес. популярне, 20·10 Вок. дуети, 22·35 Симфонія ч. 3. Брікнера, Кенігсвустергавзен (1571) 18·00 Пісні, 20·10 Сучасна форт. музика, Мінхен (405,4) 13·25 Пісеньки, 14·20 Солісти, Будапешт (550,5) 12·05 Цик. музика, 13·00 Сальон. муз., 17·30 Спів, Мілано (368,6) 11·30 Тріо, Рим (420,8) 20·45 Концерт.

Четвер, 31. січня 1935.

Братислава (368,8) 10·30 Скрипка, Кошиці (259,1) 16·10 Для Закарпаття, Прага (269,5) 12·35 Сальон. муз., 15·55 Симф. концерт, 21·05 Чідійська форт. музика, 21·30 Модні пісеньки Мексину й Півд. Америки, Париж (1648) 13·30, 21·45 Концерт, Білгород (437,4) 17·00 Скрипка, 20·00 Композ. концерт проф. Ієрдіса, Берлін (356,7) 19·00 Солісти, Гамбург (331,9) 19·25 Пісні Ґріга. 23·00 Музика, Кенігсвустергавзен (1571) 16·00 Розривкова музика, 20·50 Трансм. з Нюйорку: Танк. музика зза Океану, Мюнхен (535,4) 14·20 Сол. стн, 17·50 Форт., Будапешт (550,5) 13·30 Скрипка, 18·40 Концерт, Мілано (368,6) 11·30 Музика, 17·10 Вок. концерт, 21·05 „Неро" оп. Масканія, Рим (420,8) 13·45 Легка музика, 17·00 Вок.-інстр. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 30. січня 1934.

6·45 Ранішня вид., 7·30, 22·00 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Популярна й легка муз. з гр. пл., 13·00 Полудн. денник, 13·05 Нар. танки з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·52 Пять хв. вітру від моря, 16·00 Італійські настрої — концерт, 16·45 Для ст дітей: Хвилина питань, 17·00 Пісні Шуберта (Тромпчинська), 17·25 Діти домагаються помочі, 17·35 Сальон. музика з гр. пл., 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Наука стенографії, 18·12 Культ. і мист. життя, Сільва рерум, 18·15 Брамс: форт. тріо ц-дур оп. 87, 18·45 Актуальні питання в самоврядуванні, 19·00 Нар. пісеньки з гр. пл., 19·20 Гутірка, 19·30 Шуман: Манфред — увертюра з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Оркестра співпилаєи, вес. муз. вид., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Літ. хвилини (дет. поезія Меч. Лісенича), 21·40 Спів, 22·15, 23·05 Танк. муз.

Четвер, 31. січня 1935.

6·45 Ранішня вид., 7·30, 22·00 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Для мол. дітей: Говорять і співають діти, 12·50, 13·10 Концерт (муз., спів), 13·00 Полудн. денник, 13·05 З ринку праці, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Вісти, марші, 16·45 Лекція фр. мови, 17·00 Рішення драм. конкурсу для Театру Ужи й вид. „Міст брехні" Авергайзера, 17·50 Листи та програми, 19·00 Сільва рерум, 18·05 Як будуємо школу, 18·15 Віденські мельодії з гр. пл., 18·45 Що читати, 19·00 Концерт хору, 19·20 Промова през. Енджеєвича з нагоди імяни президента держави, 19·30 Чайковський: Caprice Italien із гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Куток краєзн. т-ва, 20·05 Легка музика, 20·45 Веч. денник, 22·55 Як працюємо 21·00 Концерт (муз., спів), 22·15 Почт. теки скриньки, 22·30, 23·05 Танк. музика, 22·45 Відч. в есперанто: „Гор. Шлеськ".

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·33·— зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·05, Париж 34·93, Берлін 212·70, Цюріх 171·46, Голяндія 358·40, Прага 22·12, Італія 45·28, Нюйорк набель 5·35·—, Нюйорк чеки 5·34 7/8.

Золото: Доляри 8·910—8·930, Франки фр. 34·30—34·60 Дукати 51·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·07—0·08.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 29. січня п. р. з приводу зниженої тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

	львівських Львів.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 кг. яєць	4·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло зниженова, на молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 25 січня п. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, якою подвірн птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл. за 1 кг.	0·95	зол.
Старі „	„ „	0·80	„
Качки	„ „	1·00	„
Індики	„ „	0·90	„
Індички	„ „	1·00	„
Підгодов. гуси	„ „	0·90	„
Пантарки	„ „	1·10	„

Птицю приймає в сільності визначеного приділу для кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДВА покої, кухня комфорт, зараз до винайму. Інформації: телефон 28-70. 909 2-2

АДВОКАТ поміне початкуючого способного апліканта на практику. Згодошення в поданнім умонім до адміністрації „Діла" під „Округ". 915 2—2

ВИЙШЛА БИ за 48—60-літнього урядовця. Згодошення до 10. лютого до „Діла" під „Весна". 916

ПРОДАВЦІВ (ЦЬ) по інституціях і домах приймє на корисних умовах **фабричний склад паперців і зуток „Калина", Львів, ул. Бляхарська 11.** 917 1—4

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

		почтова ціна	пересилка
Евген Чикаленко:	**Спогади Частина І. ІІ. ІІІ.** Окрема частина по зол 1·50	4·50 зол.	0·50
Ст. Левинський:	**З японського дому**	1·50 „	0·25
М. Рудницький:	**Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·50
Е. Броите:	**Буреварха,** переклав М. Рудницький	1·50 „	0·50
Проспер Мерме:	**Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
Альфонс Доде	**Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·50
Володимир Островський:	**Сміх землі**	0·30 „	0·15
Микола Матів Мельник:	**Крізь дим і згар**	0·50 „	0·15
Гордій Арасюк:	**Безсущні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк:	**Шевченко і княжна Репніна**	0·80 „	0·15
Михайло Возняк:	**Белей і Конїський**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Збран:	**Новий самоправний Закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **Діло" Львів, Ринок 10**

та у всіх книгарнях.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 5 текстових шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35

„ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60

„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15

куплю, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10

шукаючі праці . . . . . „ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—

„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—

„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—

„ „ 1/8 . . . . . „ 70,—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 25 (13.923). Львів, четвер 31. січня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. РІК LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І поверх. Конто почт. щадн. 504.060, 144.324. Адреса для телеграм „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франц. Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакція 29-41. Друкарня: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нову оперу „Тарас Бульба" написав німецький композитор.

Піяніст і корепетитор дрезденської державної опери, Ернст Ріхтер, написав нову оперу „Тарас Бульба", яку виставили в міському театрі у Штеттині. Опера мала великий успіх; критика висловилась з признанням про оперовий талант Ріхтера. Оперу виставили в немічайно добрій лінійстві.

През. Масарик уступає?

У політичних колах кружляють поголоски, що през. Масарик незабаром уступить з причини старости і злого здоровля. Отвочасно на свого наслідника рисувае през. Масарик міністра закордонних справ Бенеша. Його наступником буде д-р Кросна.

За скасування версайського трактату.

ПАРИЖ, ПАТ. „Л'Евр" пише, що канцлер Гітлер відложив засідання райхстагу, виначене на день 30. січня ц. р. тому, щоби не виголошувати промови про зовнішньо-політичні взаємини. Форін Офіс побоюється, що Гітлер заповідує акцію за скасування територіальних клавзуль версальського трактату. На акцію почалось би від справи Мемеля. Французький щоденник пригадує пріст німецького зброєння у Східній Прусії і німецьку радіову кампанію проти Литви. Можливе, що Франція буде намовляти Англію підписати східний пакт навіть без згоди Німеччини і Польщі.

Рівноправність Німеччини і безпека Франції темою нарад у Льондоні.

ЛЬОНДОН, 30. 1. ПАТ. „Таймс" оголосив комунікат про ціль візити прем. Фландена і міп. Лявала у Льондоні: Британський уряд не устійнив покищо невідкличне своїх завдань у справі переговорів з прем. Фланденом і мін. Лавалем, які приїжджають до Льондону у четвер. Означе головною темою дискусії буде порозуміння яке підписали в Женеві в дні 11. грудня 1932. р. В. Британія, Злучені Держави, Франція, Німеччина та Італія за розробінія конференції у справі безпеки і рівноправности. Нерозв'язання цих справ довело до наступу Німеччини з Ліги. Від цього часу взаємини і система безпеки змінилися в злій кунші, бо Німеччина домагається признати їй рівноправність, Франція домагається повороту Німеччини до Ліги перед опрацюванням системи безпеки. Британський уряд обстоює, що обі ці справи рівноправність і система безпеки лаймо від себе залежні й їх слід одночасно полагодити.

Відступ японських військ.

ПАРИЖ, ПАТ. Китайські джерела повідомляють, що наступ японських військ у Чагарі припинений. В околиці Ку-Ян і Танг-Чи-Тее японські підділи навіть відступили. Китайсько-японські переговори, які тягнулися цілий день, не дали ніякого реального висліду.

Італійська преса про візиту мін. Ґерінґа.

РИМ, ПАТ. „Коріере дела Сера" пише, що польські урядові кола ставляться з резервою до візити мін. Ґерінґа. Одначе в розмовах порушували мабуть становище Німеччини і Польщі до східнього пакту і середньо-европейського пакту. Польський уряд не ангажуеться до ніякої дипльоматичної акції, яка могла би походити взаємним з Німеччиною.

Згинуло півтора міліона франків.

ПАРИЖ, ПАТ. У Парижі на ровтрі згинуло півтора міліона франків. У тіємний спосіб загинув поштовий мішочок з півтора міліона франків. Пошта мусіла виплатити відшкодування префектурі департаменту Сени, яка втратила ті гроші. Поліція веде слідство

Представництво Сарщини і намісники в Німеччині.

БЕРЛІН, 30. 1. ПАТ. Німецький уряд оголосив учора три нові закони, два про Сарщину, третій про намісників у окупованих німецьких краях. Закон про репрезентацію Сарщини в райхстагу передбачує призначення всім послів на постійне представництво. Інших представників у німецькому парляменті. Послів призначить канцлер Гітлер на внесок комісаря Бірґеля. Другий закон управильнює адміністрацію в Сарщині аж доки не прилучать її до Німеччини.

Закон про намісників постановляє, що намісник є постійним представником німецького уряду в окупованім краю і єдиною, від політики канцлера виконує краєва влада. Канцлер може доручити намісникові обняти крайовий уряд, його наступником може бути один з членів його уряду. У Пруссії права намісника має канцлер, який може передати свої права прускому премієрові.

—o—

Молодь, школа і життя.

НА МАРҐІНЕСІ УКРАЇНСЬКОГО ХЛІБОРОБСЬКОГО ЛИЦЕЮ.

Одним з найкращих підставових творів польської економічної літератури, присвячених одиновій економіці Галичини, є велика двотомова праця проф. унів. д-ра Фр. Буяка під наголовком „Галіція". Появилася вона друком ще в 1908 і 1910 р. і оперта вона на оголошених ним слідах загальної переписі з 1900 р. та на висновках першого основнішого господарського перепису з 1902 р. Хоча минуло вже чверть століття від появи того твору і прийшли поважні зміни політичних і господарських відносин, „Галіція" проф. Буяка і сьогодні не втратила ще деякого практичного значіння і дослідник економічного життя Галичини не може її поминути мовчки. Автор зрештою доповнив її цілою низкою дуже вартісних наукових економічних монографій, що торкаються економіки поодиноких громад у різних галицьких повітах; ті монографії вийшли з його економічної школи та написані під його редакцією його учнями і співробітниками.

Велику частину „Галіції" присвятив д-р Фр. Буяк хліборобству, що творило і творить досі головну основу господарської структури краю, що і нинішні має суто хліборобський характер. Цікаве він тим цікаве і характеристичне явище, а саме, що поруч з великим розподілом хліборобських варстатів з около 50 проц. карловатих господарств, нездібних до самостійного розвою, існує у нас ще і дуже низький рівень господарської хліборобської освіти та відповідної економічної організації селя. В краю з вісьмома міліонами населення (ціла Галичина), з чого три четвертини жило виключно з хліборобства, існувала тільки одна хліборобська академія в Дублянах коло Львова, одна середня школа в Чернихові біля Кракова і всього кількоцять хліборобських шкіл нижчого типу, що їх всіх удержував край. Окремо ще існувала хліборобська студія при фільософічному факультеті краківського університету. Всі ті школи були наставлені для майбутньої обслуги фільварків і дрібне хліборобство не виносило з них майже ніякої користи. Зокрема не мали тієї користи українські селяни.

Вправді при учительських мужеських і жіночих семінаріях були окремі учителі агрономи для науки хліборобства, але з неї не було багато хісна через її фрагментаричність і повну відсутність практичного вишколу кандидатів. Подавано теж дещо з науки хліборобства і на доповнюючій науці по селах, але вистіди її було більше як марні, бо вчили нефахівці і самі учні майже ще діти, не могли багато засвоїти собі. Відправані коротенькі курси і виклади з хліборобської ділянки не багато причинилися до підвищення загального рівня хліборобськ. і освіти

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego I sąd okręgowy Wydział VI. I. karny we Lwowie, w składzie wiceprezes S. O Ł. Malicki jako przewodniczący, S. O. D-r J. Locker i S. O. P. Dyslewicz jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 16 czasopisma pt. „Dilo" z daty Lwów, 22. stycznia 1935. do Sygn. VI. I. Pr. 1a/35, na posiedzeniu niejawnem w dniu 26. stycznia 1935 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną 22 stycznia 1935. przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" Nr. 16 z daty Lwów, 22. stycznia 1935. zawierającego: 1). w artykule pt.: „3 miesiaci nieruchy" — w całości artykułu — znamiona ad 1., występku z § 24. ust. druk. z 17 grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863., ad 2). zbrodni z art. 134 § 2 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl S. 493 n. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Wymienione wyżej artykuły zawierają ad 1) przedruk artykułu skonfiskowanego przez Komisarjat Rządu miasto stołecznego Warszawy, dnia 16. stycznia 1935 r. w czasopiśmie „Problemy" Nr. 1. — ad 2). dążenia do oderwania Małopolski Wschodniej od jedno ite o związku z Rzeczypospolitą Polską. Według §§. 447, 489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: L. Malicki w. r. Protokulant: S. Podhorecki w. r. Za zgodność: Janowicz kier. sekret.

Всі купуємо солідарно!

всякі жіночі і мужеські матеріяли в найліпших гатунках по цінах направду конкуренційних тільки у фірмі

Дім Моди Львів, Марійська пл. ч. 4. Европейський Готель.

Обслуга в українській мові.

Тому не дивниця, що хліборобська організація галицького села перед війною шкутильгала на кожному кроці і цьому не могла зарадити навіть найліпша пропаганда: бо не було провідників і керманичів з фаховою хліборобською освітою. І наше сільське духовенство, зв'язане особисто з власними хліборобськими варстатами як ужитківці еректіональних грунтів, не змогло наглядно причинитися до піднесення хліборобської культури і організації села, не маючи основнішої теоретичної і практичної освіти, бо не багато залишалося у нього з т. зв. бичаївки, себто з науки сільського господарства, що його учив надобовязково проф. учительської семинарії пок. Бичай. Але всеж таки вилало духовенство зпоміж себе перших піонірів хліборобської організації села і то не льокального значіння — згадати хочби покійних о. Тому Дуткевича, о. Остапа Нижанківського, о. Северина Борачка, о. Йосифа Фолиса, а з живучих о. Тита Войнаровського і о. Степана Онишкевича та чимало інших.

Перші спроби хліборобської організації села дало заслужене Т-во „Просвіта", що ще довго перед війною влаштовувало курси і виклади через пок. свого інструктора Короля, а опісля при допомозі Митроп. Шептицького оснувало першу нижчу хліборобську школу в Милованні, існуючу до нині й окрему школу для хліборобського вишколу сільських дівчат в Угерцях Винявських. Хліборобську організацію нашого села повів з великим розмахом „Сільський Господар" під кермою пок. д-ра Евгена Олесницького та при співучасти фахових сил для молочарства та збуту худоби.

У нашої галицької довоєнної молоді не було більшого розуміння і замилування до вищих хліборобських студій, що їх можно було кінчити в Дублянах, Кракові чи у Відні. Легкість, з якою можна було дістати державну посаду для укінченого правника, фільософа, а навіть техніка робила своє і ми мали тоді всього кількасот людей з вищою агрономічною освітою.

Довоєнні керманичі нашого господарського життя зрозуміли добре вагу хліборобської освіти і хліборобських шкіл і через нашу посольську репрезентацію в галицькому соймі та у віденському парляменті підносили цей невідомий в нашого хліборобського народу факт, що поверх трьохмільйонове українське хліборобське населення в Галичині не має ніодної хліборобської школи, удержуваної з публичних фондів. Відси йшло домагання оснування таких шкіл з українською мовою навчання як теж і створення окремого агрономічного факультету при майбутньому українському університеті у Львові.

Повоєнні відносини в Галичині зі систематичним усуванням наших людей з державних посад і непринимання наших кандидатів до польської державної служби спричинили те, що наша молодь у значному числі пішла до вищих технічних шкіл, між ними і до хліборобських зразу за кордоном, головно в Чехословаччині і Відні, а опісля і в Польщі. Великі заслуги для агрономічного вишколу нашої молоді положила Українська Господарська Академія в Подебрадах, з якої вернули до Галичини десятки людей з фаховою вищою агрономічною освітою. Багато з них сьогодні найшло для себе варстат праці у наших господарських установах і при „Сільському Господарі" і здобуте знання дає на услуги господарської культури й організації нашого народу. Приплив до краю більшого числа наших людей з вищою освітою оживив помітно наше господарське життя та між іншими і цій обставині маємо завдячити наші позитивні досягнення і поступ в останніх часах у господарській ділянці.

На потребу поширення фахової освіти і здобування її у фахових школах звертали нераз увагу наша преса, у першу чергу „Діло", а невтомним пропагатором цієї преважної справи був і є від років проф. Денис Коремець. На жаль, цікавитого і загального розуміння серед загалу нашого громадянства ця пропаганда таки не знайшла і наша молодь не використала ще як слід всіх можливостей, шукать у польських фахових школах.

Як перед війною за Австрії, так і по війні в Польщі домагалися ми оснування державних фахових шкіл, передовсім хліборобських. До деякої проблеми нашого шкільництва — від народнього до високого — польський уряд поставився недавно позитивно тільки до одного з наших численних шкільних домагань. Маю на думці оснування з днем 1. вересня ц. р. державного хліборобського ліцею з українською мовою навчання в Черниці, жидачівського повіту, в недалекій віддалі від Львова. Для шкільних цілей закупив уряд 150 гектарів землі з усіми мешкальними і господарськими будинками, з живим і мертвим інвентарем у найкращому стані. Іменовано вже директора ліцею в особі д-ра инж. Холевчука, чоловіка високого фахового стажу, що працював досі в централі „Сільського Господаря" і він у свому новому характері перейняв вже майно ліцею та розпочав урядування.

До цього ходу польського уряду, що виконує одно з наших шкільних домагань, поставилося наше громадянство позитивно, а „Сільський Господар" і „Ревізійний Союз Українських Кооператив" видали окремий обіжник до дирекцій Окр. Союзів Кооператив і Районових Молочарень, до рад філій „Сільського Господаря", до агрономів і діячів, що цікавляться сільсько-господарською працею, — в справі вписів до хліборобського ліцею в Черниці. В обіжнику взиваються згадані установи, агрономів і діячів подбати про те, щоби вислати якнайбільше число кандидатів на науку до згаданого ліцею, а покищо на господарську практику, що є конечною передумовою приняття до ліцею.

Наука у самому ліцею, що є хліборобською школою вищого типу, буде тревати три роки; учні мусять цілий час мешкати в інтернаті за оплатою за повне удержання 30 до 40 зол. місячно, і за річною оплатою (як і у кожній державній гімназії) 220 зол. річно. Принятим може бути кандидат, що покінчив 6 кляс гімназії старого типу або пізніше теперішню чотироклясову гімназію у віці від 17 до 21 року життя. Перед тим мусить кандидат відбути однорічну господарську практику у господарській школі, від осени ц. р. при самому ліцеї, і здати іспит з цієї практики. Цього року скорочено практику, яку можна відбути й у господарській школі Тов. „Просвіта" в Милованні і вона тревatиме від 15. лютого ц. р. до 1. вересня ц. р. Подання про приняття до хліборобського ліцею з українською мовою навчання в Черниці треба вносити до Кураторії Львівської Шкільної Округи у Львові, вул. Кармеліцька ч. 4 до дня 10. лютого ц. р., долучаючи до нього метрику уродження, свідоцтво покінчення 6 кляс середньої загально освітньої школи, свідоцтво здоровля, письменний дозвіл батьків або опікунів на вступ кандидата до школи, власноручно написаний опис життя і евентуально свідоцтво моральности, якщо перерва в науці тревала довше як пів року, — врешті доказ зложення оплати 7 зол. за вступний іспит і психотехнічну провірку.

Число учнів на кожному році буде виносити 30 до 40, при чому будуть в осені ц. р. приняті і практиканти у такому самому числі. За ближчими інформаціями треба звертатися до „Сільського Господаря" у Львові, Ринок 10.

Повний професорський етат буде виносити найменше 8 сил, не вчисляючи в це асистентів та чисто інструкторських помічничих сил. Йдуть заходи, щоби професорські місця у ліцею в Черниці обсадити визначними професорськими силами, що вчили у подебрадській Господарській Академії. Як би це сталося, добув би ліцей найкращих спеціялістів з визначним науковим знанням, на чому зискали би не тільки самі учні, але ціла хліборобська наука в краю. З нашого боку слід подбати, щоби ліцей в Черниці поставити справді на найвищий рівень і то під кожним оглядом.

Практичні користи з ліцею і для самих учнів і для нашого хліборобства можуть бути значні і дуже додатні. Потребуємо не сотку, але тисячі в Галичині і на північних українських землях в Польщі теоретично і практично вишколених агрономів. По укінченні ліцею кандидат не потребує боятися за безробіття. Дехто з них вернеться на батьківське господарство і піднесе його дохідність. Другі знайдуть приміщення в наших господарських організаціях, а ще інші, підприємчиві, зуміють створити для себе нові варстати праці. Нині потрібно нам інтелігентних фахово вишколених самостійних людей, що могли би творити нові господарські організації: збуту збіжа, перерібки і продажі зернових продуктів, перерібки волокнистих і олійних рослин, збуту худоби, безрік та дробу, перерібки тваринних продуктів тощо. Треба нам врешті фахових людей для організації продуцентів у таких ділянках як садівництво, городництво, пасічництво і т. д., бо до цього є у нас знамениті основи, а брак тільки фахівців організаторів.

Те все знання може прийти у наш край і у наше галицьке, волинське чи поліське село через абсольвентів українського хліборобського ліцею в Черниці, що може стати великим двигуном у поступі нашої господарської культури і організації нашого хліборобства, як основи нашого матеріяльного істнування.

Сьогодні тільки слід нам всім подбати, щоби ліцей в Черниці заповнила наша молодь і щоби до 10. лютого ц. р. по змозі з кожного нашого повіту увійшло до Львівської Шкільної Кураторії принайменше одно подання на приняття кандидата до ліцею в Черниці. Цей великий обовязок в організації висилки кандидатів до вишколу наших майбутніх хліборобських піонірів лежить сьогодні на керманичах нашого господарського життя в краю і на місцях і цей обовязок повинні всими виконати!

Д-р Степан Баран.

З нашої кооперації.

„КООПЕРАТИВНА РОДИНА" — РЕКОРДОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС.

В січні 1934 р. почав Ревіз. Союз Українських Кооператив у Львові видавати масовий популярний часопис для пропаганди кооперації серед членів кооператив та широких кругів суспільности. Часопис той — це „Кооперативна Родина", яка появлялася в 1934 р. раз у місяць у величині 8 сторінок формату 8°. „Кооп. Родина" побила у минулому році два рекорди: рекорд дешевости, бо одно число коштувало лиш 2 сот. і рекорд величини накладу. Кожне число „Кооперативної Родини" розходилося в минулому році у скількости 60—80 тисяч примірників. Часопис був богато ілюстрований і цікавий. Цього року вийшло вже 1. число „Кооперативної Родини" (за січень 1935 р.). Появилося воно у подвійнім обємі, себто 8 сторінок формату 4° (такого, як офіційний орган Р. С. У. К. „Госп. Кооп. Часопис"). „Кооперативна Родина" буде в 1935 р. виходити і надальше в такім подвійнім форматі раз у місяць і буде коштувати 5 сот. за число. Перше число вийшло в накладі 30 тисяч примірників. Число зложене цікаво; побіч статті К. Коберського про 90-ліття рочдельської кооперативи, маємо там добрий вірш К. П. „Перша кооператива", далі ілюстроване кооперативне оповідання, вісти з кооперативних та культурно-освітніх установ, політичний огляд, ілюстровану сторінку для дітей тощо. „Кооперативну Родину" редагує ред. Р. Купчинський.

ЗАСТІЙ ПО НИЗОВИХ КООПЕРАТИВАХ.

„Господ.-Кооп. Часопис" поміщує у кожному числі огляди кооперативної праці в поодиноких районах. З цих оглядів можна ствердити певний застій, а навіть занепад, по наших низових кооперативах. Нових членів прибуває дуже мало. Борги по кооперативах, не зважаючи на сильну протиборгову акцію, назагал не зменшуються, торги зростають тільки завдяки трафункам. Зі згаданих оглядів видно, що в кожнім кооперативнім районі є менша або більша група кооператив, які мають добрий провід, виконують доручення Повітових Союзів та Р. С. У. К. і в тих кооперативах видно поступ. Борги малі ють або й зовсім щезають, недоборів, т. зв. манк, нема і такі кооперативи у білянсах викавують надвишки. Зате деякі кооперативи живуть своїм розумом, розборговують товар, товарові і касові манка у них на деннім порядку, з того вічні страти у білянсах і т. д. Через такі кооперативи й загальний білянс району виходить невідрадно. Без сумніву причина цього в невідповідних, часто безідейних управах кооператив та в нефахових, невишколених крамарях. На ці чинники мусять повітові осередки звернути пильну увагу, коли хотять довести до ліпшого.

ШКІРНИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ПРОМИСЛ.

Досі маємо лиш одну кооперативну гарбарню в Яворові. Зветься вона таки кооперативна „Гарбарня". Виробляє різні мягкі та кожухові шкіри, але через те, що не має потрібних великих і дорогих машин, ніяк не може перейти на виріб твердих шкір та боксів, які у таких великих скількостях розходяться по наших селах. Центросоюз почав минулого року постачати до кооператив шкіри різного роду. Розуміється, попри шкіри з „Гарбарні" мусить постачати покищо шкіри чужого виробу. Одначе коли збут шкіри у Центросоюзі дійде до мільона зол. на рік, тоді Центросоюз має намір заложити власну кооперативну гарбарню, яка продукувала б

відповідну скількість шкіри першої якости. Будинок це великим досягненням нашого кооперативного промислу, що дало працю неодному робітникові, а нашій суспільности добрий і дешевий продукт. Велика кооперативна гарбарня має у нас усі дані на розвиток.

ПРЕМІЇ ЗА ЯЙЦЯ.

Заходить небезпека, що яйця впадуть цього року ще більше в ціні, як минулого. Центросоюз поробив заходи, щоб уряд виплачував продуцентам премії. Це сталось би тоді, коли б яйце мало коштувати менше, як 3 сотики.

НОВІ КООПЕРАТИВИ.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 27. XII. 1934. прийнято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) „Український Дім", кооп. з відп. уділ., Львів, Шашкевича 5, III. п., 2) Госп.-спож. Союз „Згода", кязов. Болшівці (пов. Рогатин), 3) Книгарська С-ка „Освіта", кооп. з відп. уділ, Самбір, Баторія 1. (пов. Самбір).

В. Л.

20 зол. ШЛІФОВАНЕ **Зеркало**
фабрика 50 × 100 цм.
М. Б И К. ЛЬВІВ. ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

Революція в Уругваю.

МОНТЕВІДЕО, 30. 1. ПАТ. З Уругваю повідомляють про заворушення у департаменті Канельонес. Телефонічна комунікація з цим департаментом перервана. В місті Кольонія поліція зарекві рувала всі вантажні самоходи для війська, яке почало боротьбу з повстанцями.

Поліція шукає за провідником опозиції ген. Мартінезом, якого уряд рішив арештувати. Поки що уряд є паном ситуації.

МОНТЕВІДЕО, 30. 1. ПАТ. Заворушення в Уругваю тривають далі з мінливим щастям. Міністр вн. справ сказав, що проти повстанців ужила військових літаків, які збомбардували декілька місцевостей в департаменті Тачарембо й Черо Ларго. Влада безпеки арештує симпатиків революціонерів. М. ін. арештували провідника партії незалежних націоналістів Доміна Наве. Тому, що бояться нападів на банки, спрятали гроші в містечках. В анші проти повстанців уряд має підтримку палати. Нім. Збірник приняло рішення, що солідаризується з акцією уряду.

Позбавили громадянства 207 жидів.

БЕРЛІН, ПАТ. Берлінська поліція оголосила список 207 осіб, яким відобрали німецьке громадянство. Це здебільша східні жиди, які прибули громадянство в Прусії в часі від 9. листопада 1918. р. до 30. січня 1933. р. Від цього рішення нема ніякого відклику.

Поклик до боротьби з новим поганством.

БЕРЛІН, 30. 1. ПАТ. Під час недільної маніфестації католицького союзу берлінський єпископ Барес виголосив промову, взиваючи до боротьби з новим поганством у Німеччині. Єпископ гостро осудив книжку Розенберга п. н. „Міт XX. віку", кажучи, що німецькі католики не повинні обмежуватися до оборони, але повести боротьбу з прихильниками нового поганства.

Французька позичка для Литви.

КЕНІГСБЕРГ, 30. 1. ПАТ. „Прейсіше Цайтунг" повідомляє, що Франція дасть позичку Литві, щоби зміцнити політичну співпрацю з Литвою.

Перевибори ЦВК-ту й уряду на Совітській Україні.

На останньому засіданні з'їзду совітів на Україні вибрано т. зв. всеукраїнський центральний виконавчий комітет совітів у числі 366 членів. Дня 23. січня відбулося засідання цього комітету, на якому вибрано тєку президію: Петровський Гр., Войцеховський Юр., Косіор Ст., Постишев Павло, Балицький Всеволод, Сухомлін Кирило, Затонський Володимир, Кісельов Аркадій, Шліхтер Олександер, Шелехес Ілля, Порайко Василь, Якір Йойна, Чувирін Мих., Пилацька Ольга, Василенко Марко, Федяєв Іван, Мурашко Антін, Струтинський Сергій, Григоренко Корній, Тищенко Глафира, Солодкий Григорій: Заступники: Воронович Евстахій, Левкович Марія, Андреєв Василь.

УРЯД УССР.

На тому самому засіданні центр. викон. комітет вибрав уряд Сов. України (Раду народніх комісарів), до якого ввійшли: **Панас Любченко** (голова Ради народніх комісарів УССР), **Шелехес Ілля** (І. заступник голови Раднаркому), **Порайко Василь** (другий заступник голови Раднаркому), **Балицький Всеволод** (нар. комісар внутр. справ), **Затонський Володимир** (нар. ком. освіти), **Сухомлін Кирило** (нар. ком. місцевого промислу), **Рекіс Олександер** (нар. ком. фінансів), **Папірний Лев** (нар. ком. рільництва), **Сапов Іван** (внутрішня торговля), **Канторович Шльома** (охорона здоровля), **Кісельов Олександер** (прийшов на місце Михайлика на становище нар. ком. справедливости), **Поляков Василь** (комунальне господарство), **Слинько Іван** (суспільна опіка).

Крім того комітет затвердив на становищах уповноважених уряду СССР при Раднаркомі УССР таких достойників: **Якіра Йойну** (уповноваженим військових справ), **Петровського Адольфа** (упов. закорд. справ), **Каттеля Мих.** (уповн. закордонної торговлі), **Бойка Петра** (уповн. для справ пошти і зв'язку), **Ніколаєвського Льва** (уповн. споживчого промислу), **Семьонова Семена** (уповн. для справ лісового промислу), **Лісовика** (уповн. для справ совхозів) і **Кознятова Теодора** (уповн. головної управи шляхів і транспорту).

До т. зв. Ради Народностей у Москві той самий комітет вибрав від Сов. України таких делегатів: Стан. Косіора, В. Затонського, С. Лазеверта, Ф. Зінченка і М. Ткаченка.

ЗБІРКА ОПОВІДАНЬ **ЛИПНЕВА ОТРУТА**
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
Кожне оповідання на іншу тему:
КОХАННЯ, СЕЛО, СЕНЗАЦІЙНА ПРИГОДА, ПРОГУЛЯНКА В ГОРИ. — КАРТИНИ З ОСТАННЬОЇ ВІЙНИ.
Ціна: зол. 1·40. Порто 30 сот.
Замовляти: в „ДІЛІ".

Варстати праці для нашої молоді і == наша дійсність.

(Стаття надіслана.)

Недавно пригадався я з якимсь шпіцером, молодим купцем, який постановив собі змагання створити собі власний незалежний варстат праці та зрештою утоpувати шлях для продуктів нашого початкового промислу на волинські ринки. Подаю ці дані щоб доказати, як важко працюють такі наші піонірі і заразом у науку всім цікавим українцям.

Отож тим купцем є інж. Олександер Миколаєвський, що уважився взяти заложити в Луцьку фірму торговельного посередництва для українського промислу на Волинь під назвою „Меркур". Зацікавлений таким небуденним у тих сторонах підприємством, дістав я від нього такі подробиці про постання його фірми:

На Волинь приїхав він 1930. р. як торговельний директор Союзу Кооператив у Кремянці. Він завіз спостерігі дуже добрі, що українські фірми „Елегант" і „Фортуну Нову" заступає „чисто арійська" українець з Дерпту. Про це й написали вони свого часу у пресових. Фірми справді працювали, що, мовляв, нема українців не мойсеєвої віри, які видавалися би за препаратарів нашого промислу на Волині. П. Миколайєвському тоді й у голову не приходило, що він сам займеться цією справою у майбутньому. Але, коли стан нашої кооперації почав на Волині помалу корчитись вгору й настав слушний і найвищий час заложити українське підприємство, що поведе інтенсивну пропаганду українських промислових продуктів на Волині.

П. Миколайєвському справді дуже рад віддала фірма „Елегант" свої наступництво на Волинь. Не гірше випала справа з „Фортуною Новою", яка до якомусь часі розпочала свої взаємини з Дерпольфом. Таксамо прихильно поставилася фабрика паперів „Будучність" у Тернополі, хоч вона й досі не розпинує з услуг Дерпольфа. Та про ці справи особливо іншим разом.

Спочатку ніхто з купців і чути не хотів про українські продукти. Прийшлось розпочинати від детайлістів. Але такий шлях вимагав грошевого вкладу. І ось п. Миколайєвський продає три десятини землі, купує авто і розпочинає безконечну їзду по Волині від крамниці до крамниці. За два місяці приходилося понести вже страти, бо денний дохід рідко перевищив 5 зол., а кошти їзди доходили до 25 зол. Та інж. Миколайєвський не зражувався втратами, переконаний, що пертова праця таки злобуде для українського промислу волинські ринки. Коли вже остаточно по дуже тяжкій праці ринок більш-менш наладнався, прилучився п. Миколайєвський, вельми цінний випадок з автом, у якому вони погарцювалися і сам він потопився. Таким робом розпочинає волинського ринку коштувало п. Миколайєвського вкладу 4.000 зол.

Те вищезгадано ще не є остаточно факт, що волинські люди пробудилися і шлях для нашого рідного промислу на Волині прокладений. Селяни на Волині, хоч не роблять з цього зайвого розголосу, в душі добрими українцями і розуміють вартість рідного, свого продукту. Довелі вже волинські патріотизм великого значіння у торговлі, ремеслі і всіх інших ділянках реального життя. Волинянин прагне і шукає рідного промислу, купця, ремісника, інтелігента. Треба лише, щоб пропаганда українських виробів була в руках людей з силою і підних довір'ям, а не всяких шкід і пройдисвітів, яким приємніше лише вуйки, хлібець, особиста користь.

Ширіть наш часопис!

Вибагливі плащі сукні 70 золотих 35 золотих Великий вибір.
Жіноча конфекція
ФЕМІНА
Львів, площа Галицька 12 а.
І. пов. ріг вул. Баторого. 660

Академія в честь Михайла Грушевського у Нюйорку.

НЮ ЙОРК, 14. січня. (Вл. кор.) Вчора, в неділю пополудні, на підставі невеликого оголошення в українських газетах та окремих летючок під в українських церквами зібралася нюйоркська громада в неповнім комплеті у великій салі Українського Народнього Дому для вшанування памяти першого голови української відродженої Держави, Михайла Грушевського, святочною академією. Свято неспокійно уладили укр'їнці з Прилюдницями, зорганізовані в Товаристві „Соборна Україна", запрошені на промовців праці українські сили, просимши на промовців праці українські сили. Після відкриття академії председником Товариства *Нестором Новоорейським*, присутні вставали на честь *Нестора Новоорейського*, присутні вставали на честь Грушевського. Опісля вітьма секунд для вшанування Небіжника. Опісля були реферати: *Б. Залеського*, сенатора *Марголіна*, *М. Кушева*, *О. Ревака* та *І. Сидастіно*. Ще один промовець оправдав свою відсутність недугою.

Академія — мабуть одна з небагатьох у Нюйорку — була справжньою академією. Реферати були на відповідній висоті, хоч і можна було зауважити гріхіть супроти теперішніх гнобителів України. Нові сили, що мало показуються між українцями, а саме інж. Залеський та особливо сенатор Марголін, прикували увагу слухачів, хоч не бракувало свіжого матеріялу і в рефераті М. Кушева. Сен. Марголін говорив про недавню історію України, з М. Грушевським, як провідником і ним самим (Марголіном), як його співпрацівником. Майже всі реферати повторювали ті особисте знайомство з Грушевським, а М. Кушів переповідав про свої старання привезти проф. Грушевського до Америки, коли він жив у Відні після окупації України большевиками.

Дешевий місяць
у **ВЛАДАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
З сі товари по революційних цінах:
Для прикладу: штрукси 1·20, фланелю 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

Наші абстинентські питання й змагання.

(З нагоди минулих ювилеїв тверезости.)

(Продовження).

А тимчасом справою пиття алькогольних напитків і курення тютюну почала займатись наука. Вже в старовину було відомо, що опяняючі напитки завдячують свої принадні прикмети якійсь особливій речовині, що витворюється при їх виробі. Арабським ученим уже в VIII. стол. по Христі вдалось, підгріванням вина, добути згадану таємну речовину й вони назвали її „аль-коголь", себто „дух", звідки латинська назва „спірітус", німецька „гайст" і т. п. Та щойно в половині минулого століття відомі хеміки Кольбе і Лібіг розслідили докладно хемічний склад і будову тієї речовини, а славні фізіольоги Бунге і Норден прослідили вплив тієї речовини на чинности живого організму. Із цих наукових дослідів показалося, що алькоголь складається з вугля, водня й кисня й між іншими відзначується тим, що із усіх тих речовин, з якими він зустрічається, відбирає воду й через те згущує живу білковину і таким способом живі твори природи або вбиває безпосередньо, або посередньо, спричинюючи хоробливі зміни в їх організмі та пошкоджуючи їх чинностям. Таким способом алькоголь, заживаний людиною, спричинює у неї згущення крови, а внаслідок цього розлад травлення, затовщення, гостець, гіхт, звапнення жил та інші шкідливі прояви. Вслід за ним ріжні вчені-спеціялісти почали докладно розсліджувати діяння алькогольних напитків на поодинокі органи нашого тіла. Всі ті досліди незвичайно цікаві, та ми не маємо тут часу займатися ними й згадаємо тільки про найважніші з них, які мають для нас особливе значіння.

Ось так Форель, Льомброзо, Моссо Крепелін та інші, що досліджували вплив алькоголю на людські нерви, виказали, що ця дивна речовина змінює вражливість і здібність наших нервів сприймати вражіння так, що людина, яка зажила навіть малу кількість алькоголю відчуває тепло, хоч по правді температура його тіла обнизилася, має вражіння, що працює швидко, легко й добре, хоч у дійсності свою завдану роботу виконує поволі, з трудом і зле, відчуває втіху й радість тоді, коли повинна би сумувати й тим подібно. Зновже Бок, Ніссль й інші дослідники впливу алькоголю на людський мізок виказали, що ця речовина впливає шкідливо на згаданий, важний орган людського тіла так, що мозок у пияниць дуже нарушений, а саме в ньому нидіють і вкінці дегенеруються ті осередки, які керують саме найбільш складними нашими духовними чинностями. Внаслідок цього алькоголіки відчувають неадекватно з дійсністю й думають не так, як люди: зимне в них є теплим, сумне веселим, зло добром, а насилля правом. Після того ясно стало, чому, як це виказав Льомброзо й інші криміналісти, три четвертини всіх злочинців це пяниці й звичайно доконують свої злочини на підпитку, тимто поміж умово хорими дуже багато тих, що вживали алькогольних напитків, а дуже мало абстинентів. Опісля Річардзон, Фрей й інші досліджували працю алькоголіків і досвідом та статистикою виказали, що їх праця кількостево й якостево значно менше вартна від праці тверезих. У додатку дослідники Дродзерс, Кер, Люніс і багато інших, виказали на основі статистичних дослідів, що пияцтва алькоголіків хоровиті, вражливі на ріжні хвороби, слабої волі й схильні до умових ведуг, загалом тілом і духом менше вартні — здегенеровані. Вкінці Штер, Дестре й ін. старалися обчислити, скільки матеріяльних втрат спричинюють пригадні й налогові алькоголіки своєю меншою працездатністю, лікуванням своїх, спричинених вживанням алькоголю та своїми проступками, доконаними у менш або більше нетверезому стані. Всі ці обчислення ствердили неймовірно велитенські страти, спричинені алькоголізмом та доказали, що алькоголіки не тільки люди хорі, але й великі шкідники своєї родини, громади й народу.

Майже в тому самому часі вчені займаються також розслідом тютюну й впливу курення його на людський організм. Тютюн це, як відомо, мехіканська рослина, яку пізнали європейці щойно 1492 р., коли Колюмб відкрив Америку. Власне від мехіканців навчилися курити тютюн еспанські моряки й жовніри та щойно 1585 р. занесли цей звичай до Европи, де він, незважаючи на гострі заборони дуже швидко поширився по всіх краях, з тієї привички, що тим людям, які вже звикли до курення, воно для них дуже приємне. Річовиною, що спричинює приємне почування при курінню тютюну є т. зв. „нікотина", названа так імям Жана Нікота, французького посла в Лісабоні, що 1560 р. перший засіяв цю рослину в Парижі, в своєму цвітнику, для прикраси. Отсю нікотину добули з тютюну вже 1828 р. хеміки Посельт і Райман, але щойно в роках 1891-5 хеміки Бляв, Піннер, Пікте і Крелє, розслідили докладно склад і будову тієї речовини та й вплив на людський організм. Із тих розслідів показалося, що нікотина, речовина утворена з вугля, водня й азоту, належить до найсильніших ростинних отрут, які навіть у таких незначних кількостях, в яких дістається до людського організму в часі курення, спричинює розладдя в травленні, розширення серця та звапнення жил.

Д-р І. Раковський.

(Далі буде.)

Німецькі зброєння у французькому парляменті.

БУРХЛИВА ДИСКУСІЯ.

ПАРИЖ, 30. І. ПАТ. Вчорашні наради послів були дуже оживлені. Пополудні йшла дискусія над справою безробіття, 40-годинного тижня праці і т. д. Вкінці дискусію перервали і посол Франклен-Буйон зголосив інтерпеляцію у справі німецьких зброєнь. Здогадуюся — говорив посол Франклен-Буйон, що ще перед виїздом членів уряду до Льондону відбудеться у палаті послів дискусія не тільки на тему римських пактів, але також у справі співпраці Франції і В. Британії супроти німецьких зброєнь. У Франції панує невдоволення, бо французи знають становище англійського уряду, але не знають що думає про це французький уряд. А справа дуже важна. В. Британія домагається скасувати пяту частину версайського трактату, яка забороняє Німеччині зброїти ся. Німеччина нарушує трактат. Становище В. Британії дуже дивне. В 1933 р. В. Британія заборонила Німеччині будувати військові летовища, але вже по виступі Німеччини з Ліги Націй признала їм право до такого летунства. Те, що було з довгами, В. Британія хоче перевести з безпекою. Пригадав рішуче і відмовне становище Франції з 17. квітня 1934 р. проти легалізації зброєння Німеччини. Незважаючи на те, Німеччина збільшила військовий буджет, зорганізувала летунство і будує летовища у здемілітаризованій смузі. Протестуємо проти цих зброєнь. Тому благаю мін. Лявaля, щоби в Льондоні не положив свого підпису на новім документі. Німеччина домагається не тільки легалізації зброєнь, але теж рівноправности. Таке домагання влекшує їм В. Британія.

ХИТРА ВІДПОВІДЬ МІН. ЛЯВАЛЯ.

Мін Лявaль відповів так: Коли йде про остраx посла Франкліна-Буйона з приводу задуманого виїзду мого і прем. Фляндена до Льондону, заявляю що наша візита відбудеться сердечне запрошення мін. Саймона і англійського уряду. Кожний може радіти, що в усіх ділянках европейської політики Франції і В. Британія часто обмінюються думками навіть без попереднього устійнення теми розмов. Діється так тому, що панує почуття солідарности наших інтересів і спільної нашої відпові-

---

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ 13

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В червні 1892 р. відбулися річні загальні збори „Підгірської Ради", які вибрали мене головою товариства. Я принявся живо за організацію повіту, головно при помочі о. Давидяка і Могильницького, який у грудні 1891 р. обняв у мене місце концепієнта канцелярії. Могильницький був моїм університетським товаришем прав. Вступивши до суду, не міг погодитися зі службовими відносинами, як: для його широкої, буйної вдачі були за тісні і тому не міг добитися становища адюнкта й покинув суд та перейшов до мене. Незвичайно горячий і палкий, спосібний і вимовний, надавався він особливо на політичного діяча серед народу, котрого душу розумів і до котрого вмів промовляти. Був він незрівняним бесідником для мас.

Уже за кілька місяців прийшла перша проба нашої нової політичної організації, а саме доповняючі вибори до повітової ради в Стрию на місце уступивших по недавніх виборах трьох членів сільської курії. Проба та випала світло, бо коли при виборах у 1890 р. перепала була соромно руська ліста, то тепер дістала вона шість разів більше голосів, як ліста польська. Вибрані були: я, о. Давидяк і згаданий вище Роман Тишовницький. Наріл їшов за нами лавою і ми вже в такім короткім часі побачили успіхи. Стрийщина стала вперше до боротьби і перемогла.

На кілька тижнів передтим завязали ми в дні 29. серпня 1892 р. філію „Просвіти" у Стрию. Збори відбулися дуже гарно — при участи голови центрального виділу, д-ра Омеляна Огоновського і проф. Наталя Вахнянина зі Львова. Обидва вони виступили з ширшими промовами; крім них мав реферат я і Могильницький. Мій реферат про економічну організацію надрукований в „Ділі", ч. 189—190 з 1892 р. Нарід був одушевлений і до „Просвіти" вписалося відразу понад сто членів. Гасла „Просвіти" понеслися широкою луною по стрийськім Підгірю. Москвофіли не були вдоволені, побачивши, що ми поволи зачинаємо забирати їм Стрийщину, та поводились дипльоматично. Давидяк прислав телеграму, витаючи новий „очаг просвіщення". Залозецький вимився на зборах як гість.

Новий виділ філії „Просвіти" взявся запопадливо за роботу. Почавши від осени 1892 р., через усю осінь і зиму почали ми влаштовувати кожної неділі в салі „Руського Касина" виклади, на які сходився цілими масами наріл з довколичних сіл. Сходилися також численно учасники зі стрийського міщанства, так, що сала була битком повне. Кожної неділі відбувалися два до три популярні виклади з ріжнородних ділянок наук, при чому були також продукції співу та деклямації, виголошувані шкільною молодю з сусідніх сіл. Був це для неї іспис, до якого рвалася вона на перегін. Вкінці демонстрували ми світляні образи з пояснюваннями.

Ті недільні сходини викликали велике зацікавлення і збирали велику фреквенцію. Прелегентів було подостатком, між інш. п. Могильницький, проф. Іван Вахнянин, оо. Федусевич і Бобикевич, дальше проф. Юліян Костецький д-р Озаркевич, д-р Охримович та інші, що прийшли в найближчих роках до Стрия. Такі виклади влаштовували ми систематично кілька тіт цілу осінь і зиму; вони мали дуже великий вплив на нарід, на його свідомість, просвітний і культурний рівень.

Для характеристики стрийських відносин треба піднести, що в тих просвітних викладах брали участь також москвофіли, між іншими навіть такі, як перенесений в слідуючих роках до Стрия проф. гімн. о. Іван Костецький, рьяний москвофіл, пізніший голова совіта „Народного Дому" у Львові. Він також викладав на сходинах філії „Просвіти" з ділянки фізики й хемії, тоді, коли рівночасно навіть не снилося нікому в Стрию про будьяку акцію „общества Качковського". Ми бачили і тут плоди нашої тактики: не виповідати москвофілам отвертої війни, а забирати все в свої руки і використовувати все для себе і для української справи, і ті плоди збирали ми на кожнім кроці.

(Далі буде)

лальности. Безсумніву в Льондоні відбудуться розмови про німецькі збороєння і про всі міжнародні акти, в реалізації яких ми є і будемо заінтересовані. Франція не хоче бути осторонь від відокремлена від европейських розмов. Франція дбає про мир. Тому бажає взяти і візьме участь в організації европейського миру, якого не розуміємо без гарантій безпеки. Ніхто тики, як саме в останніх днинях. Тепер наро- жується нова атмосфера, яка створить підста- ви зближення між народами. В Римі змінено порозуміння між великими народами, які співпрацюватимуть в дусі взаїмного довіря для вдержання миру. Наші розмови в Льондоні вестимуться в атмосфері традиційної приязни, яка обединує Францію й В. Британію. Франція радо піддержить кожне міжнародне зусилля зміцнити мир.

По промові мін. Ляваля пос. Франклін-Буйон заявив: Не залишається мені нічого, як ждати на висліди розмов у Льондоні. Одначе шераз благаю мін. Лявала, щоби не підписував у Льондоні ніяких зобовязань.

ГРИПА, ДРОЩІ, ПРОСТУДА?

Приймаючи таблетки Тоталь в дозі: 3 таблетки, 3—4 рази денно, запобігаємо появі і ускладнення гарячки. Також у ревматичних болях, подагрі, артритичних болях в суставах і мязах, нервових болях і болях голови. Тоталь відзначає великі прислуги. — Таблетки Тоталь можна дістати з найближчій аптиці. 1—2

ВИГЛЯДИ ГАРБАРСЬКОГО ПРОМИСЛУ.

Розбудова галицького промислу й торговлі це мрія нашого громадянства. За останніх 30 літ довели ми до того, що в Галичині постійними кооперацію на першім плані. Придивляючись до нашого промислу бачимо характеристичну рису: природний нахил до радикальних змін, спільне порозуміння для ширення і розбудови всіх ремесл праці — потреба поліпшення добробуту

Серед винятково сприятливих умовин виросла думка гарбарського промислу.

Всі ми гаразд розуміємо, яке значіння має для селянина шкіра, без котрої ніхто на селі не може обійтися. У Польщі живе кілька мілїонів українців. Кожний з нас потребує щороку найменше одну пару чобіт. Рахуючи тільки 20 зол. пересічно за одну пару чобіт, маємо в буджеті приблизно видаток на сотки мілїонів золотих, які звичайно йдуть у чужі руки. Чому так діється? Чи ми не маємо пастільки сили, щоб зорганізувати гарбарський промисл. Робучих рук маємо досить, тільки брак нам широї волї й охоти, щоб найти способи самооборони перед чужим визиском.

В кожнім селі найдеться певно людина, що охотіла би згуртувати скуп шкіри в тій формі, щоби шкіру задержати у себе по змозі зі зістереженням, а мясо продати навіть чужинцеві.

В той спосіб збираючи шкіру у своїх руках, можемо доставити її до української гарбарні і виробом шкір. Гарну ролю для нашого громадянства можуть відограти звісні писемні курси „обробу" шкіри в Українській Господарській Академії в Подебрадах — де поруч теоретичного знання модерної гарбарської техніки можна також дістати і практичні рецептурні матеріали.

Що повищі гарбара має велике значіння хосєнна — доказ, що кожний майже добре вишколений гарбар „майстер" у першорядній фабриці шкіри в Польщі побирає місячно до 250 долярів.

У Львові є на конкурсі величезна фабрика шкірп — одна з найбільших в Галичині. Фабрику технічно й модерно вивінувану продають на конкурсі за мілїон золотих, другий мілїон треба, щоб пустити фабрику в рух. Звідки взяти так велику суму? Сорок тисяч акціонарів-селян по 50 золотих акція збере потрібний капітал і ми мали би гвердиню, що могліб оперувати вже гарбарський промисл. Наші інституції як Український Промисловий Кооперативний Банк при співучасти „Центросоюзу" або Земельного Банку Гіпотечного у Львові мали би тут гарне завдання.

Злобудовуючи цей промисловий бастіон за одним махом піднесли би ми культурно село й поклали би тривкі основи під розбудову нашого хліборобського господарства.

Гарбарі — вишколені в гарбарській техніці й праці краю і за границею найдуть завсіди працю при організації українських гарбарень.

Фахові інформації може рідо дати автор цієї статті.

Юліян Сонсядський.

Нова протибольшевицька операційна база Британської Імперії.

Недавно закінчили англійці розбудову нової морської пристані Гайфа над Середземним Морем. Та пристань опановує не лише Палестину, яка находиться під англійським володінням, але сягає далеко глибше в континґент до Індій та до Кавказу, де стрічається з московськими впливами. Треба при цьому взяти на увагу ще й те, що на Близькому Сході вже не сама Англія панує, а всунулась туди ще і Франція, добувши собі Сирію. Разом з тим Франція стала співласником Середземного Моря і суперником Англії, яка досі мала це море виключно в своєму посіданні (Гібральтар, Мальта і Суез). Рівночасно з тим з Гайфи кінчиться нафтовід з Мосулю, який своєю підземною частиною йде всюди по англійській території. Англійська фльота забезпечила себе в той спосіб безпосереднім постачанням палива для кораблів і добула свободу рухів на цілому Середземному Морю. Боронити Гайфу перед ворожим наступом дуже легко.

На факт розбудови цієї пристані звернули увагу всі ті чинники, які зацікавлені поділами на Близькому Сході. З Гайфи до Баґдаду буде заложена автомобільна дорога, яка буде конкурувати з такою дорогою французькою з Байруту до Дамаску. Залізниця Палестина-Єгипет лучить Африку з Азією і оокружає англійські посілості над Середземним Морем. Нова автомобільна дорога в доповненні до залізниці буде служити транспортові військ в Єгипту (на охорону нафтоводу) або й до Месопотамії.

Все те роблять англійці з певною ціллю. Розбудова комунікаційної т. зв. оборонної сітки буде підставою до дальшої акції. Вибудована цімцими баґдадська залізниця може бути продовжена не лише до Перського Заливу, але й до Тегерану і там получитись з перською залізницею на Каспійське Море. З Тегерану йдуть вже караванні шляхи до центральної Азії. Отже в той спосіб прийде до зудару двох тенденцій на Близькому Сході, англійської в напрямі до московської центральної Азії і московської на Малу Азію. Мала Азія є досі доменою впливів Москви. Персія безперечно буде пробувати ставити опір англійським планам, але не улягає сумніву, що англійська дипльоматія зуміє й ту трудність побороти і переконати перів, що вони будуть мати краще порятунок від Англії, як від Москви. Рішення шлях Гайфа—Каспійське Море буде мати велике стратегічне значіння. На обставини примусить Москву ще раз перевірити свої імперіалістичні плани супроти Індій. (УП-БЕРЛІН.)

Заборона вступити до гаського трибуналу.

Сензаційне рішення сенату Злучених Держав.

ВАШИНҐТОН, 30. І. ПАТ. Сенат Злучених Держав відкинув внесок уряду у справі приступлення до міжнародного трибуналу в Газі. Згадане рішення викликало в політичних колах правдиву сензацію і її широко комен- тують. За внеском уряду голосувало 52 сенаторів, треба було кваліфікованої більшости 2/3 голосів. Перед голосуванням сенат прийняв внесок за згодою през Рузвельта з постановою, щоби уряд Злучених Держав перед віддаванням якогонебудь спору до гаського трибуналу вів переговори зі своїм противником.

Сенат відкинув теж внесок сен. Горе, щоби обединати приступлення Злучених Держав до гаського трибуналу зі сплатою воєнних довгів держав-членів гаського трибуналу. Політичні кола переконані, що сенат відкинув внесок уряду внаслідок спеціяльної акції сенаторів Борага і Джонсона. Оба вони вжили аргументів, що по приступленні Злучених Держав до гаського трибуналу уряд мусів би втручуватися до европейської політики і приступити до Ліги Націй. В такому випадку уряд Злучених Держав втратив би свою дотеперішню ролю мирового судді в міжнародніх справах.

Проти приступлення Злучених Держав до гаського трибуналу вела теж завзяту кампанію преса Герста.

Морське розброєння.

Сухопутне і морське розброєння світа — це тепер найважніша тема всіх міжнародніх розмов. Про банкрутство сухопутнього розброєння не приходиться вже писати бо це загально відома справа. Балачки про це розброєння перемінились в торги над озброєнням. Та куди цікавішою є справа морського розброєння, яка властиво надає тон всьому. В балачках тих небагато контрагентів, зате вони дуже міцні. Це головно Америка, Англія і Японія, дальше — Франція і Італія.

У 1934. році відбувались вступні розмови до конференції морського розброєння в 1935. році. Пущено в рух відповідну пропаганду, яка хотіла перекопати світ, що в усьому нещасті винна Японія, яка домагається рівноправности на морі. Англія признає Америці рівноправність, але Америка за ніяку ціну не хоче бачити Японію рівноправною на морях. Такий є фактичний стан тих балачок. Всежтаки вони виявили все те, що хоче кожний з контрагентів.

На що властиво годяться, а що ще стоїть на перешкоді розброєнню?

Англія й Америка годяться усунути підводні човни. Італія також не має нічого проти того. І Японія годиться на те, але під умовиною, що буде усунене також і морське летунство як зброя. Всі признають, що обовязково треба задержати в складі фльоти лінійні кораблі, малі крузляки та контрторпедовці. Спірною точкою є фактично лише їх величина і калібер гармат. Англія обстоює тонаж 25 тисяч тон і 30,5 цм. гармати. Американці взагалі не подають тонажу і обстоюють необмеженість, але зате годяться на 35,6 цм. гармати. Такі гармати відповідають тонажу в 30 тисяч тон. Американці потребують великих кораблів через те, що в них є на морях мало укріплених морських пристаней. Їх кораблі мусять бути далекоходні і з великим запасом палива.

Щодо малих крузляків, то Англія обстоює тонаж 7.500, а це тому, що їй треба мати бодто менших кораблів для охорони торговлі в час війни. Розраховують приблизно на 70 крузляків. Американці зате обстоюють малі крузляки в 10 тисяч тон з пищенаведених причин. Америці признано такі малі крузляки і в заміну за те Америка погодилась би, щоб Англія заповнила свою прогалину у великих кораблях малими.

Найсорше всі погодились на заборонення контрторпедовців. Щож до підводних човнів то і Англія хоче вдержати малі підводні човни, які будуть здатні лише до охорони побережжя, а Америка й Японія хочуть мати великі і боєздатні.

Який тепер є суперечности?

Америка твердить, що Японії вистане фльота другоклясова, себто у відношенні 5:5:3, де 5 і 5 є Англія і Америка, а 3 Японія. Щоб показати „добру волю" американці запропонували загальне зменшення збороєння на 20 прц., який анову відношення має остатись те саме. Рівночасно американці загрозили, що, коли не дійде до розброєння, то американці на кожних два японські великі кораблі побудують собі 3 великі. Японія визнов цей приняла мовчки, а лише заявила, що вона задоволена тепер таким станом фльоти, як має і буде зброїтись лише в потребі. Ось це гордійський вузол всього морського розброєння.

Також у неладі Італія і Франція. Франція хоче перевести принцип стандарту двох сил, себто, щоб її фльота була все рівна фльоті німецькій і італійській разом. Це стара англійська система. Франція під ніякою умовиною не хоче зрівнятись підводних човнів і морського летунства. Рівночасно вона будує нові кораблі (26.500 тон), а Італія відповідає їй будовою лінійного корабля в 35 тисяч тон.

В цілому справа стоїть так:

1) Америка признає рівноправність лише Англії, хоч англійська адміралїція не ласкаво дивиться на американські збороєння, бо Англія мусить в тому випадку підрівнюватись до Америки.

2) Англія хоче розброїтись, але в неї журба за свою торговлю, тим більше, що Франція зброїться до такої торговельної війни.

3) Японія боїться небезпеки з повітря і тому робить все можливе, щоб довести до воздушного розброєння. Тимчасом вона опирається американському домаганню мати лише другоклясову фльоту.

4) Франція приготовляється до моменту, коли прийде до зудару Японії, Америки і Англії, щоб у тому випадку занити важні ключові позиції на морях для себе.

5) Франція хоче мати гегемонію не лише в Европі, але й на Середземному Морі, чому противиться Італія.

Виглядів на остаточне морське розброєння нема, поки рік буде рівнозначним.

(УП ЛЬОНДОН.)

Допоможіть нашій молоді здобути фахове знання.

Важкі господарські відносини нашого села — безземелля і безробіття змушують селян емігрувати з села до міста і шукати праці на інших ділянках господарського життя. Місто не потребує некваліфікованих сільських робітників, бо має досить своїх безробітних. Місто може дати працю лише кваліфікованим силам, що мають знання в галузі ремесла, промислу чи торговлі.

Щоби наша молодь могла здобути відповідне фахове вишколення, треба їй допомогти дістатися на науку й практику до промислових і торговельних фірм.

Для належної помочі й опіки цієї молоді зорганізувала Українська Порадня для вибору звання при Головній Управі Рідної Школи окреме Бюро Посередництва, крім науки для ремісничих термінаторів і торговельних практикантів. Бюро веде евіденцію фірм, що потребують практикантів, а також реєстр кандидатів (ок) до науки в галузі промислу і торговлі. По переведенні дослідів над умовними й фізичними здібностями молоді Бюро поручає фірмам учнів (ниць), що найкраще надаються до праці в даному фаху.

Організація такого Бюра та його удержання вимагає значних коштів. Щоби створити сталий фонд для цієї праці, повинен кожний свідомий український громадянин, чи громадянка й кожна українська установа — культурно-освітня, економічна, стати членами Української Порадні для вибору звання у Львові, вул. Словацького 14. III.

Членські датки до Порадні для фізичних осіб 50 сот. місячно, або 6 зол. у рік, а установи платять ті датки у висоті своєї фінансової спроможности.

Просимо наше громадянство допомогти Порадні виконати це важке завдання.

ПОРАДНЯ ДЛЯ ВИБОРУ ЗВАННЯ У ЛЬВОВІ.

Англійський парлямент під сильною охороною.

ЛЬОНДОН, 30. 1. ПАТ. Після ворожих демонстрацій супроти уряду в англійському парламенті будинок парлямеиту береже сильна сторожа. Хід вчорашньої дискусії був спокійний. Представник незалежної партії праці Ленсбері, який вжив образливих слів під адресою уряду, заявив, що цих слів не відкличе.

Комуністичний посол Ленсбері гостро критикував уряд за підмогу безробітним. По дискусії палата громад 243 голосами проти 73 відкинула внесок партії праці продовжувати дискусію над летунською політикою уряду.

Манджу-Ко змінює прикордонну сторожу.

ГСІН-КІН, 30. 1. ПАТ. Тому, що в околицях Бейпор дійшло до боїв між монгольськими і манжурськими військами, уряд Манджу-Ко приказав зміцнити прикордонну сторожу над цим озером.

Вибух у складі муніції.

ШАНГАЙ, 30. 1. ПАТ. Китайська преса повідомляє, що перед кількома днями у Чіп-Гав наступив вибух військового складу муніції. Вибух знищив усі поблизькі доми. 11 осіб убитих, кільканацять воїнів і кільканацять цивільних осіб тяжко ранених. Ратункову акцію ведуть уже півтора дня.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Празі відбувся з'їзд чеських фашистів, які рішили створити арійський фронт проти жидів і марксистів.

— Мін. Литоль відбув нараду з амбасадорами В. Британії і Злучених Держав.

— До Берліна приїхав японський делегат для справ морських збройнь Ямамото і відбув нараду з фон Рібентропом.

— Індійський конгрес 66 голосами проти 58 відкинув ратифікацію торговельного договору з Англією. Це рішення є тільки демонстрацією і договір обовязує.

— Кортеси прийняли проект закону про звороти конфіскованих земель членам королівської династії, крім членів полишнього короля Альфонса XIII.

— Велика пожежа знищила бібліотеку богословської семинарії в університеті в Оксфорді. Студенти і пожежна сторожа врятували пожежу.

— Бразилійський парлямент відкинув внесок у справі повороту Бразилії до Ліги Націй.

— В Австрії закінчилось слідство проти провідників соціял-демократичної партії за зорганізування повстання в лютому м. р. Політичні кола переконані що до процесу не дійде, щоб не дразнити робітничих мас.

— У Женеві почалася сесія адміністраційної ради Міжнародного Бюра Праці. В нарадах беруть участь теж представники Злучених Держав і СССР.

— Паризька поліція арештувала колишнього міністра внутрішніх справ Каталюнії Хозе Денвеса на домагання еспанського уряду.

— Слідство у справі афери Стависького закінчиться коло 15. лютого. Акта обіймають 51 томів. Прокуратор складить акт обвинувачення при кінці лютого.

Намагане самогубство.

З Підгаєць виїхав до нас дуже прикрий випадок. Це там наложив на себе руку молодий і талановитий студент *Евген Тимуш*. Стало ся це у вівторок 29. січня цього року від вечір у своїй кімнаті. Які були причини цього відчайдушного кроку молодої, талановитої людини, що вміла стріпнути до себе, ніж знайтись їй життям — не відомо. В останній хвилині [illegible] в середу до обід січня він ще жив, [illegible] пік повідомляють, бодай [illegible].

— **Ревізії й арештування.** У неділю вечором 27. січня ц. р. поліція з Куликова перевела ревізії у селян Володимира Ненчука і Михайла Гринника в Новім Селі, пов. Жовква, яких опісля арештувала. Причина ревізії й арештування невідома.

— **В Чехословаччині є 700.000 радіоабонентів,** з того ок. 7.000 на Закарпатті, себто ледви 1 відсоток. А всеж таки для тих 7.000 абонентів чехословацьке радіо в Кошицях надає щодня одну годину в їх рідній мові. Коли дочекаємось чогось подібного у Львові?

— **З Українського Наук. Інституту у Берліні.** Дня 1. лютого матиме у Берліні виклад п. н. „Становище і значіння української мови" проф. унів. д-р К. Г. Маєр, директор Славянського інституту в Мінстері.

— **„Віра і наука".** Черговий реферат у серії Академічних Вечорів на подану вгорі тему виголосить у неділю 3. ц. м. в салі „Української Бесіди" о. ректор д-р Йосиф Сліпий: Початок год. 6. веч.

— **Україніка.** Січневе число великого англійського політично-етнографічного місячника The Slavonic Rewiew можна без пересади назвати українським числом, бо значніша частина матеріялу присвячена українському питанню. Він містить більшу розвідку д-ра Каміля Крофти, підсекретаря в заграничних справах Чехословаччини під титулом „Рутени, чехи та словаки" та на цю тему статтю посла Августина Волошина „Підкарпатська Рутенія". Але найбільше значіння для українців має безперечно велика стаття проф. Шульгіна під титулом „Україна та її політичні змагання". Автор робить спробу дати англійській публиці загальний огляд українського питання і в тойже час ясно та без дипльоматичної маски декларує змагання українського народу до повної самостійности. Велике місце відведене також здемаскованню большевизму (в звязку зі вступом Совітів до Ліги Народів) та його перфідного відношення до принципу самовизначення народів. Статти багато обоснована цитатами як з декларацій та протестів ріжних українських організацій, так і з совітської преси.

— **Зміни в користуванні з лікарської помочі.** Новий формат членських книжечок суспільних обезпечалень уже затвердило міністерство суспільної опіки. Книжечки будуть менші від давних ідентичностей кас хорих. Оправлені в полотно, а має в них бути не лише фотографія голови родини, а також їх дітей починаючи від 14 літ. Передбачені два типи книжечок, що будуть ріжнитися кольором окладинки: для умових і фізичних робітників. Введення нових ідентичностей упростить процедуру при користуванні з лікарської помочі. Звичайний підпис працедавця вистарчить, щоби робітник міг зголошуватися просто до районового лікаря в його хаті, до амбулаторії, або щоби лікаря візвати до хати хорого. В амбулаторіях треба буде лише записатися в черзі зголошень. Зміна ця вможливить користуватися лікарською помічю не записуючись на кілька годин перед прийняттям.

— **Відбудова мосту на Дністрі.** Знищений міст на Дністрі коло Заліщик підчас світової війни в 1915 р. відбудують у найближчому часі. З цією метою в Заліщиках відбудуться наради польсько-румунської технічної комісії.

— **Арештування торговців помаранч.** У Львові арештували гуртового купця торговлі „Цукровоц" Ляндтнера, тому що висилаючи до Тернополя помаранчі побирав 1.30 зол. за кг. помаранч. а крім того дораховував 6 зол. титулом опакування від 10 кг. скриньки. Рівночасно поліція повела слідство проти детайлістичних продавців помаранч і візників, які брали більше як 1 зол. 30 сот. за кг. помаранч.

— **За покинення дитини.** Карний трибунал засудив на 10 літ вязниці вдову по сержанті Кубіку, який застрілився перед двома роками, за те, що покинула без опіки свою 11-літну доньку, внаслідок чого вона, набавившись недуги, померла.

— **Кривавий напад на лещетаріа.** Приватний урядовець зі Львова, Тадей Камінський вибрався за личаківську рогачку на лещетарську прогульку. Зїзджаючи з гори, наїхав на кількоро дітей, що бавилися снігом, і одно з них перевернув. Побачив це фризієр Котовський, своїх дитини і кинувся на Камінського з бритвою в руці. В часі сіпанини Котовський розпоров Камінському бритвою живіт, так що кишки вийшли на верх. Товариші раненого хотіли зловити різуна, але в його обороні стинули мешканці сусідних домів, грозячи лещетарам кривавою розправою. Камінського в тяжкому стані відставлено до шпиталю.

При блідій, сіраво-жовтій цері, пригаслих очах, злім самопочуванні, зменшеній охоті до праці, загальнім пригнобленні, тяжких снах, шлункових болях, тиску на мозок та хоробливім подразненні поручається пити через кілька днів зрана натще склянку природної гірської води **Franciszka-Józefa.** Поручають її лікарі.

За безсторонність при визначуванні податків.

ПОДАТКОВУ СИСТЕМУ НЕОБХІДНО ЗМІНИТИ.

Соймова буджетова комісія приступила до нарад над буджетом міністерства скарбу, який референував пос. Голинський з ББ. Референт заявив, що деякі ошадности можна осягнути, але не механічними редукціями, тільки обмеженим деяких діянок, якими адмініструє держава. Повінь законів і розпорядків тягнуть за собою нові тягарі. Буджети самоуправ можна би зредукувати понад 500 до 600 міліонів. На податкові екзекуції багато нарікають. Тому необхідним є, щоби скарбові уряди були безстороннішими при накладанні податків. Податкові екзекуції деколи нищать зовсім податників, бо відбуваються в невідповідних умовинах. Податкову систему слід змінити.

У дискусії промовляли посли Рибарський, Лянґер, Пепловська, Черніховський і інші.

Опісля виголосив промову міністр скарбу Завадський. Пленарне засідання сойму відбудеться мабуть у дні 5. лютого ц. р.

НОВИНКИ

— **Магазин пошеткелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найлешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 29-100

— **Фризієрські сальони** для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106-88. 85/87 15-?

— **З Українського Лікарського Товариства.** У пятницю, дня 1. лютого ц. р. в год. 19. відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля ч. 7, І. відчит д-ра Я. Малиса: Діятермія і її застосування у терапії. 918

— **Запрошення і ціни на Баль Української Преси.** Вже розпочалась розсилка запрошень на Баль Української Преси. Тому, що неможливо знати всіх тих громадянок і громадян, що були би охочі відвідати Баль, за запрошеннями можна від 1. лютого зголошуватись особисто або письменно до Редакцій „Діло" і „Нового Часу" (з допискою на адресі: „Баль"). Без запрошень білетів вступу не продаватимуть. Ціни вступу будуть ще оголошені, одно-к уже нині можна поінформувати, що білети будуть ріжнородні: звичайні, родинні, для членів Товариства Письменників і Журналістів та студентські.

— **Літературний Вечір** з нагоди призначення літературних нагород відбудеться сьогодні, в четвер 31. ц. м. в год. 8. вечором у салі „Української Бесіди". Цей літературний вечір вижидає [illegible] перед [illegible] публики. [illegible] відбудеться вже [illegible] [illegible]

Національну свідомість шпонить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для шкіл на заході.

— **Львівська хроніка.** За хабарництво притягли до судової відповідальности службовця Ш. Сторожа зведення для умово хорих на Кул. паркові Генр. Попель облив сірчаним квасом у супереч його жінка. — Суд засудив на два роки вязниці ф. Курила з Яструбині, що в суперечці корбою вбив Дмитра Слука. — У ритуальній різні при Сторозаконній вул. ч. 6 вдушився петлею 60-літній Мендель Бартель, бувш. молочар. Причина: незавидне матеріяльне положення. — Ратункова станція відвезла до шпиталю Стан. Орлюту з вул. Довгої ч. 6, що намагався втроїти денатурованим спіртом, змішаним з якоюсь отрутою. Причиною була нужда.

— **Краєва хроніка.** В Тисьменичанах пов. Станиславів рішено побудувати римо-кат. каплицю. — На стації в Задвірю пов. Перемишляни переїхав потяг незнаного селянина, якого в безнадійному стані відставлено до львівського шпиталю. — Із Солотвини пов. Богородчани втік Леон Біншток, директор місцевого банку, спровіривши 30.000 зол. Виїхав мабуть до Палестини. — В Присташах біля Пітрич пов. Золочів хтось пострілив тяжко Стефана Секрета, якого в безнадійному стані відвезли до львівського шпиталю. — В Уторопах (пов. Коломия) скарбова сторожа викрила 13 нелегальних варіятів солі. Сконфіскували 1.000 кг. виварної солі та 2.500 л. солянки. — Суд присяжних у Чорткові засудив на півтора року вязниці Василя Бульдяка, який під загрозою застрілення забрав півтора золотого шлюбкові Павлові Соробаєві.

— **Вбивство поліцая та громадського сторожа.** Польська преса принесла вістку, що в Рожневі (Коломийщина) вбито поліцая Мархліка та громадського сторожа з Кобак Миколу Чепника. Вбивника Юрка Чепника арештували, як перекрадався через польсько-румунський кордон. Поліцай Мархлік поцілений двома кулями в груди, громадський сторож Чепник у голову.

— **Як у казці.** В Станиславові викликала велику сензацію вістка про спадок 250.000 зол., який припадає родині ем. інспектора залізниць Г., але вона його не прийняла. Ті гроші записала своїй родині донька, якої вона свого часу виректься з причини скандальної поведінки. Буйний темперамент загнав молоду й горду жінку аж до Індій. Там відкрила вона зі своїм приятелем у Бомбаю каварню і доробилася значного маєтку. Часто писала до родини листи, які вона звертала без відповіди. Аж недавно вона згинула трагічно, вбита своїм приятелем, який підозріваний її у зраді. Згідно з волею покійної польський консулят у Бомбаю повідомив родину в Станиславові про спадок, але вона його відкинула, не хотячи й думати про дошьку, якої вирекалася.

— **Переносять вязнів з Перемишля.** В останніх часах сильно зарисувалися мури вязничого будинку в Перемишлі, наслідком чого рішено його опорожнити з вязнів. Одним транспорт вязнів відставлено до Львова, інші партії до 35 осіб відійшли до Сянока і Ясла. В перемиській вязниці залишились тільки вязні, що находяться у слідстві і стануть в найближчому часі на судовій розправі.

— **Снігові** на Підкарпатті майже припинили комунікацію. Поїзд зі Самбора приїхав до Турки з одногодинним припізненням, усуваючи сніг з рейок плугом.

— **11 осіб померло від алькоголю.** У Гльовересвіль у стейті Нюйорк померло 11 осіб, між ними кілька жінок, від затруєння алькоголем. У тім самім місті померло вже в останніх днях від алькоголю 30 осіб.

— **Пошесть грипи** не минула теж Німеччини. У Мекленбургу замкнені всі школи. У Шверині нездужає половина учнів і учителів.

— **Геніяльний фальшівник образів.** Цього тижня відбудеться у Парижі процес проти внука славного мистця Міллєта, якого обвинувачують у тому, що він разом із спільниками фальшував образи Міллєта, Менєта, Піссаро та Сіслея. Ці фальшовані образи пішли у світ у різні з'язді та до колекціонерів. Кажуть, що молодий Міллє хоче на суді подати список усіх фальшованих образів, підроблених геніяльним комістом Казо том й які він продавав. Про талант Казота може свідчити такий випадок: Уже на попередній розправі він признався, що підробив одного Міллєта, який продали за півтора мільона франків до Едінбурського музею. Цей музей знервувався до знавців і знавці ствердили, що це оригінал. Тоді Казо порадив замінати фарбу з образу в одному місці, щоб переконатись, що там є початий другий образ з коровою. Так і було. Ніхто не знає, скільки ще образів цього світ фальшованих оригіналів славних французьких імпресіоністів.

— **10 арабів виграло півтретя мільона.** Мешканець Парижа араб Бен Насер Абдала має кількість. Він купив разом із 10 іншими земляками лотерійний лист ч. 065,814 і лист цей виграв півтретя мільона франків. Лист цей треба

ти якомусь Ковдерові, а самі записали собі тільки цифру. Минуло вже багато днів від проголошення виграної, а власник листу не показується, бо цей разом із власником одної вигадки. Спільники Ковдера всі чекають хвилини, коли стануть богатими.

— **Французи воюють з африканцями.** Французька преса описує трагедію одного французького відділу над Червоним Морем у станиці Бікіль, серед пустині. Станиця ця лежить на французькій території, з якою межує племя „айссамарів". Айссамари напали на франц. території на племя „іссa". Французький уряд доручив командантові цієї станиці Бернарові не вмішуватись у конфлікти африканських племен. Бернар рішив, що айссамари образили престіж франц. уряду і з 17 жовнірами-туземцями вибрався проти айссамарів, щоб відрізати їм шлях до Абісинії. Кожний жовнір узяв зі собою всього 10 патронів, мали ще кулемет і вантажне авто. Вичі мусіли покинути авто і пішли пішки. 3000 айссамарів атакувало у темряві малий гурток Бернара. Бій тривав дві години, дійшло до рукопашного, коли всі патрони вистріляли. Туземці вирізали крім 17 вояків ще 150 негрів із племени „іссa".

— **Різні вістки.** Помер у 82 р. життя відомий еспанський політ. діяч Хозе Санчез Герра.— У Берліні продали на ліцитації за 22.400 марок портрет кисти Рембрандта, що находився у петербурському Ермітажі. — Мінхенське статистичне бюро підрахувало самогубців у всьому світі; на першому місці стоїть супокійна з чудовим кліматом Швайцарія — 215 жертв на 1 міл. населення, за нею йдуть по черзі Франція, Німеччина, Данія; найменше самогубців має нещаслива Ірляндія. Пересічне число 97 самогубців в Европі на мілїон. — Американський президент Рузвельт підготовляє 20-літній господарський план, що вимагатиме витрати 100 мілїярдів дол. — Німецький уряд робить труднощі відновому підприємству „Уфа" в Берліні, що заснгажувало до одної фільми Полю Негрі, яка від 1932 р. не була в Берліні. — У Нюйорку страйкує 30.000 шоферів вантажних авт. — У Брюсселі згорів „Лірічний театр" вибудований 75 літ тому.

— **Справлення помилок.** У вчорашньому (24.) числі „Діла" вайшло кілька помилок, з яких справляємо отсі: В замітці **„Клсують православну церкву в Холмі"** зложено, що прав. парохія в Холмі з приналежними до неї 36 членами начислює понад 7.000 вірних. Має бути: з приналежними до неї 36 **селами.** — У статті **„Вирішення сарського питання й Австрія"**, в четвертому уступі, зложено, що у відєнських 11 округах виходять двічі на тиждень добре редаговані і добре виконані газети в накладі 25.000 прим. Перед словом „газети" пропущено: **нелегальні.** — В рубриці **„Дописи"**, в замітці „Просфора в Тві Українських Купців і Промисловців у Стрию", зложено з помилками особи, відзначені почесними грамотами, тому наводимо їх ще раз: п. **О. Бачинська, о. каноник і стрийський декан М. Гошовський та д-р А. Гарасимів.**

— **Невдала втеча вязня.** У вчорашньому вязниці відкрили, що без огляду на контролю вязнів, один з них перерізав крати. Цей вязень обчислив на підставі відомого крохів вартового хвилини, коли пежа конвої і тоді перерізав крати. Кілька годин дізнано його від втечі, коли його обчислення завели — не передбачив, що постійного дозорця заступив інший, який запримітив спробу втечі вязня, бо цей вязень не дочув кроків нового дозорця, що носив обувку на тихій і еластичній підошві і обцасі з гумової шкіри Берсон Сіма.

—o—

З нових видань.

ДЕНИС ЛУКІЯНОВИЧ: СПІВЕЦЬ ГУЦУЛЬСЬКИХ ГІР ЮРІЙ ФЕДЬКОВИЧ. (Силюета людини й поета у 100-ліття його народин). Львів 1934.

Між нечисленними статтями й публікаціями про Федьковича, що появилися з нагоди ювилею поета, поважна брошурка вибивається на перше місце. Автор, знаменитий знавець життя поета й епохи його гордої, замкненої в собі, самотної душі, дає нам короткий, але ядерний нарис його життя і громадянської діяльности, його фізичну й духовну характеристику, характеристику його літературної спадщини та вірну обіцянку його становища в історії української літератури й культури. Наприкінці подав літературу предмету й важливі примітки. Книжечка невеличка, всього 32 стор. малого формату, але дуже змістовна; пропорціонований матеріял і легкий стиль, а до того щирим автора до поета робить лектуру милою й конечною. Принаймні нема для інтелігентного читача, що хотячий би автором відтворити собі в душі небуденних постать того оригінального співця Гуцульщини, цієї талановитої, але своєрідними умовинами середовища свого часу звихненої людини. В книжечці патетичні пятнини зосі не оброблені, або такі, що вимагають корегури, головно, що торкається його духової структури. Доволі докладна, хоч і дещо скупо, подана характеристика його естетичних і соціяльних на громадянські твори поета. Саме ту частину можнаб у 2-ому виданні поширити докладнішою аналізою його тріюкого вкладу в українську літературу, а поді книжечка відала би ще кращу прислугу інтелігентному читачеві, а також і шкільній молоді. Автор розібрав легенду про Федьковича пробудника Буковини, яким він правді не був. Але й без того поетові в його освітленні вийшла дуже рельєфно. Побажаймо, щоб книжечка дочекала інтелігентних громадян помимо а тим типічним представником епігонського романтизму в українській літературі, цінним посередником між Шевченком і Франком.

Д. Нижанківський.

З концертової салі.

V. КОНЦЕРТ ЛЬВІВСЬКОЇ ФІЛЬГАРМОНІЇ.

Кожний симфонічний концерт у цьому сезоні проходить у Львові під батутою іншого диригента. Для слухачів цікаво пізнавати різні способи диригування та різні виведення творів. Кожний диригент має свій спосіб підходу до орхестри та має змогу виказати своє уміння й мистецтво у інтерпретації творів з різних епох.

Останнім симфонічним концертом диригував І. Фітельберг, відомий львівській публіці з кількакратних виступів. Орхестру веде все цікаво, а по способі диригування пізнати, що призвичаєний до добрих та рутинованих орхестр. Двократне відграння Симфонії Шимановського й усунення з програми Бетовена подіяло слухачів на дві партії. Одні були з того невдоволені, другі дуже охотно послухали ще раз Симфонії Шимановського, яка своєю будовою та інструментацією належить до тяжких творів та яку за одноразовим вислуханням важко добре затямити. Симфонія та починається спокою, повною меляхолії мельодією і вся І. частина опирається на тих сумних мотивах, які ритмічно та гармонійно безупинно змінюються. ІІ. частина — це короткі варіянти, які так зі собою лучаться, що аж важко їх відріжнити. Остання частина це фуга, яка впроваджує цілий ґураган звуків.

Солістою вечора була скрипачка з Парижа, Колєтте Франц, дуже гарна поява на естраді. Гра її виказує велике уміння та багато вдстецького смаку, одначе бракує їй глибокого тону та внутрішнього вогню в інтерпретації. Тому гра її не поривае. **І. Приймона.**

З КОНЦЕРТОВОЇ САЛІ В БЕРЛІНІ.

9. січня 1935 р.

Четвертий концерт фільгармонічної орхестри під батутою знаменитого Еріха Клайбера залишив не в одній душі довготревале враження. Взірцево вишколена орхестра відіграла в першій частині концерту симфонію д-моль визначного бельгійсько-французького композитора Цезара Франка. Симфонія ця, повна болючої резиґнації, є наче образом огірченої, горем прибитої душі творця, що її докладно зрозумів, відчув і відтворив геніяльний Клайбер.

У другій частині почули ми концерт на віолончелю з орхестрою славного італійського композитора Ільдебрандта Піццетія, що живе і творить у Фльоренції. Виконавець, земляк композитора Енріко Майнарді, виказав віртуозне опанування інструменту та зрозуміння твору. Шкода тільки, що тон інструменту не був зовсім гарний — назву його „носовий". Сам твір написаний у 1934 році та вперше був виконаний в Німеччині.

Вкінці відіграно більш популярну симфонію г-моль Франца Шуберта, зв. „недокінчена" Захоплена публіка викликала кількакратно геніяльного диригента. Характеристичне й те, що з лівої льожі старався навіть сфотографувати його рухи в часі диригування.

Е. Цимбалістий.

Міські Театри в четвер 31-го січня. **Театр Ріжнородностей**

7·30 **„Мій коханий дурнику"** 7·30

на якім довідаєтесь що яйце буває мудріше від курки.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬЛО": „ШАМПАНСЬКА НІЧ".

Мадярська артистка Ірена Сілагі, що кілька літ тому появилась уперше на екрані гарна, симпатична, має чудову дикцію, дуже добре танцює і співає. Її дотеперішні виступи у фільмах мали великий успіх головно тому, що комедії в яких вона виступала, були дуже добрі. „Шампанська ніч" весела комедія, але дуже пересічна. Є в ній кілька дотепних сцен, в яких можна щиро сміятись.

КІНО „ПАН": „МАРШ ЧАСУ" і „ЩО МІЙ МУЖ РОБИТЬ В НОЧІ".

У „Мирні часу" заторкнено проблему трьох поколінь, що чергою бавлять публіку. Фільм психольогічна і варта її побачити: має зворушливі сцени, чарує багатством декорацій і направду небаченим піде балетом. Крім того крізь цілу фільму тягнеться нитка теплого гумору. Друга у цій програмі фільма „Що мій муж робить в ночі", багата сатирою й гумором. Слідкуючи за нею, можна справді забути за кризу, тимбільше, що ця комедія мала вже успіх.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Дописи.

БЕРЕЖАНИ.

Ще про Заг. Збори Кружка „Р. Ш.". У звязку з дописом, уміщеним у „Ділі" з дати 4. січня 1935 р. п. н. „Бережани. Ще про Загальні Збори Кружка „Р. Ш.", просимо вмістити отсе вияснення, для зясування громадської опінії справжнього стану: Правдою є, що на внесок д-ра М. Західнього Загальні Збори Кружка „Р. Ш." в Бережанах ухвалили величезною більшістю (102 проти 5) уступаючій Старшині абсолюторію з признанням. Правдою є, що один із опозиціоністів заложив протест, який згодом на письмі з 5 підписами під ним переслав до Головної Управи „Р. Ш.". Правдою є, що наслідком давніх довгів та ще й нових, затягнених на ремонт школи згідно з домаганнями повітської санітарно-будівельної комісії, Кружок залягає в З.У.П.У. в заległості за податки з квотою 4.630 зол. І тому була уведена судом на внесок сторін примусова управа майном Кружка. Правдою є, що ця примусова управа, завдяки заходам та зясуванню справи відповідним компетентним чинникам головою Кружка д-ром В. Бемом — вже знесена. (Письмо Скарбового Уряду в Бережанах з дати 10. 1. 1935. ч. 3778/34). Неправдою є, будьто би господарка д-ра В. Бемка вела Кружок до занепаду, що ще на минулорічних Загальних Зборах ствердив делегат Головної Управи дир. І. Герасимович. Бо реасумуючи свої завваги та спостереження про діяльність Кружка та працю школи — дир. І. Герасимович висловився з признанням про Кружок та його провід, називаючи Кружок одним з найкращих у краю. Правдою є, що тільки заходам та інтервенції головн. Кружка д-ра В. Бемка завдячує Кружок після завіщення його владою своє існування. Правдою є, що знані нам невдоволені опозиціоністи не беруть участи у громадянській праці а запрошувані в минулому адм. році на 3 анкети членів Кружка „Р. Ш." в Бережанах не явились ні разу, зате поширюють на Старшину Кружка „Р. Ш." і на голову д-ра В. Бемка окремі постійні скарги і наклепи. — Бережани, в січні 1935. (45 підписів).

СПОРТ.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ К. Л. К. У ВОРОХТІ.

Дня 27. січня п. р. філія К. Л. К. у Ворохті перевела внутрішньо-клубові лещетарські змагання в бігу на 12 км за відзнаку справности. Стартувало 10 молодих гуцулів-змагунів. Перше місце здобув заст. голови Бойчук Микола в часі 1 год. 2 хв., чим осягнув уже вдруге срібну відзнаку. Срібні відзнаки дістали також Росінський Дмитро, Мочерняк Василь, Мочерняк Іван (сеніор) та Іванчук Юрко. Бронзові відзнаки здобули Попович Іван, Мочерняк Дмитро, Дедерчук Дмитро і Дедерчук Федір. Суддювали п. Дуда Матвій і Полуграпко Володимир.

ЗМАГАННЯ У ЗЇЗДОВОМУ БІГУ У СЛАВСЬКУ.

У дні 3. ІІ. організує Карпатський Лещетарський Клюб у Славську традиційний зїздовий біг з Ільзи. Біг відбудеться у конкуренціях: жіночій, мужеській та верховинців. Мужчини будуть змагатись за мандрівну нагороду „Неділі", яку дотепер добули: у 1932 р. Рибачев, у 1933 р. Б. Хамула, у 1934 р. Пелюшак. Для верховинців призначила, як торічно, нагороду „Народня Справа", коїм цього лещети — дар фірми Пляюк і С-ка; буде ще ціла низка інших нагород. Згодошення до бігу приймають у суботу 2. ІІ. від год. 21-ої у домівці К. Л. К. у Славську. Усі згодошені мусять виказатись лікарським дозволом на стартування у змаганнях.

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 31. І. год. 7·30 веч. Стшелецька вистава.

П'ятниця, 1. ІІ. год. 7·30 веч. „Міщанин шляхтичем".

Театр Різнородностей.

Четвер, 31. І. год. 7·30 веч. „Мій коханий дружину".

П'ятниця, 1. ІІ. год. 7·30 веч. „Нічні тіні" ціни найнижчі".

Кіна.

АДРІЯ: „Люлина - палка" та додатки.
АПОЛЬО: „Шампанська ніч".
АРЛЯНТИК: „Пан без мешкання".
ВАНДА: „Вуря на світанку", і „Підвебесні лицарі".
ІРАЖИНА: „Чи Люлина то дівчина" і „Змагання у боксі" Бір проти Карнера).
КАСІНО: „Молодий ліс" (на осн. Н. Герца).
КОЛІСЕЙ: „Любов початкуючих" і ревія „Фунс женяться".
КОПЕРНИК: „Родина Ротшильдів" і „Червоний цвіць".
МАРУСЕНЬКА: „Родина Ротшильдів" і ревія.
МІРАЖ: Рамон Новарро, Джанета Медоваль і Секрет жінки.
МУЗА: „Віва Віллі!"
ПАЛЯС: „Циганські мельодії".
ПАН: „Марш часу", „Що мій муж робить у ночі".
ПАСАЖ: „Демон золота".
РЕКС: „Радісна година", Мікі-Макс.
СВІТ: „Нуждарі" і „Париж в огні" (дві серії разом).
СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.
СТИЛЬОВЕ: „Вирвані людину" і ревія зі Стефою Стадниковою.
УТІХА: „Рука шестинка" та ревія.
ХИМЕРА: „Котячий пазур".

Закордонне радіо.

Четвер, 31. січня 1935.

Братислава (298,8) 10·50 Скрипка, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (269,5) 12·35 Сальон. муз., 15·55 Симф. концерт, 21·05 Чіпівська форт. музика, 21·30 Модні пісонькн Мексику й Півд. Америки, **Париж** (1648) 13·30, 21·45 Концерт, **Білгород** (437,5) 17·00 Скрипка, 20·00 Композ. концерт проф. Іссерліса, **Берлін** (356,7) 19·00 Солісти, **Гамбург** (331,9) 19·25 Пісні Ґріга, 23·00 Музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Розривкова музика, 20·50 Транси. з Нюрнберґу: Танк. музика зза Океану, **Мюнхен** (535,4) 14·20 Солісти, 17·50 Форт., **Будапешт** (550,5) 13·30 Скрипка, 18·40 Концерт, **Міляно** (368,6) 11·30 Музика, 17·10 Вок. концерт, 21·00 „Неро" оп. Масканьї, **Рим** (420,8) 13·45 Легка музика, 17·00 Вок.-інстр. концерт.

Пятниця, 1. лютого 19.5.

Прага (470,2) 17·00 Квартет. 19·30 „Енуфа" оп Яначека. **Прага II.** (349,2) 14·35 Спів, **Париж** (1648) 15·30 Легка музика, **Берлін** 356,7) 18·30 Пісні в супр. лютні, 21·05 „Кохання, музика та смерть Баха" авд., **Гайльсберґ** (·91) 17·15 Пісні в супр. арфи, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Концерт, 17·30 Фолт. квінтет Бетгера, **Кельн** (455,9) 17·45 Шубертові творн. 21·00 Оп пісні, **Мінхен** (405,4) 17·50 Фортепіян, **Будапешт** (550,5) 19·30 Спів, **Міляно** (368,6) 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 31. січня 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Для мол. дітей: Говорять і співають діти, 12·30, 13·10 Концерт (муз., спів), 13·00 Полудн. денник, 13·05 З ринку праці, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Вісьма, марші, 16·45 Лекція фр. мови, 17·00 Рішення драм. конкурсу для Театру Українй авд. „Міст брехні" Авергаймера, 17·50 Листи та програми, 19·00 Сильва веруш, 18·05 Як будуємо школу, 18·15 Віденські мельодії з гр. па., 18·45 Що читати, 19·00 Концерт хору, 19·20 Промова прем Єнджеєвича в нагоди іменин президента держави, 19·30 Чайковський: Caprice Italien із гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Куток краєзн. т-ва, 20·05 Легка музика, 20·45 Веч. денник, 22·55 Як працюємо 21·05 Концерт (муз., спів), 22·15 Нічні тени скрипька, 22·50, 23·05 Танк. музика, 22·45 Відч. в есперанто: „Гор. Шіллєр".

Пятниця, 1. лютого 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·40 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Концерт, 12·45 Апровізація міст, 13·00 Полудн. денник, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Ловецька пісня (Шопенський баритон), 16·45 Авд. для хорих, концерт. 17·15 Шуберт: Смичковий квартет д-моль „Смерть і дівчина"; 17·50 Огляд видавництв, 18·00 Культ. і инст. життя. Сільва веруш, 18·05 Театр. фейлетон, 18·15 Попурі оперетки з гр. пл., 18·35 Польське шкільництво за кордоном, 18·45 Про справжні і уявлені мовні повинки, 19·00 Дуети. 19·20 Гутірка, 19·30 Польська музика з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Концерт - академія з нагоди ім. през. Мосціцького; Вечірній денник, Як працюємо, 22·30 Рецитації поезій, 23·05 Танк. музика з гр. пл., 24·00 Танк. музика.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „Д І Л О"!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·30·— зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25·95, Париж 34·93, Берлін 212·65, Цюріх 171·44, Голяндія 338·35, Прага 22·13, Італія 45·27, Нюйорк кабель 5·31 7/8, Нюйорк чеки 5·31 3/4.

Золото: Доляри 8·910—8·930, Франки фр. 34·30—34·65, Дукати 51·50—52·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·50—46·50.

Срібло: Копони 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·67—0·68.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 30. січня п. р. з приводу зниженої тенденції цін на масло не ставить. Кооперативами платив за:

		львоко	Львів.
1 л.	молока	0·15	„
1 л.	сметани	0·60	„
1 кг.	вець	4·10	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло зниженова, на молоко і сметану слаба, на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 25 січня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахокисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	0·95	зол.
Старі „	„	„	0·80	„
Качки	„	„	1·00	„
Індики	„	„	0·90	„
Індички	„	„	1·00	„
Підгодов. гуси	„	„	0·90	„
Пантарки	„	„	1·10	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

VIII. Загальні Збори Союза українських власників реальностей у Львові відбудуться в неділю, дня 10-го лютня 1935 р. в годині 12-ій рано в домівці Товариства в Ринку ч. 10, II. п. Порядок нарад: 1) Отворення Зборів, 2) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів, 3) Звіт секретаря, 4) Звіт скарбінка, 5) Звіт ревізорної Комісії, 6) Вибір голови, членів Виділу, їх заступників і мирового суду, 7) Ухвалення висоти членських вкладок, 8) Реферат в справах податкових. 9) Внесення і запити. — На випадок браку комплету означеного статутом Загальні Збори відбудуться тогож дня в годині 13. — За Виділ: **Юлиян Русан** голова. **І. Олексин** секретар. 930

До Вп. колишніх У. С. С. та У. Г. А. Безробітний вд чотирох літ приватний службовець, колишній старшина У. С. С. та У. Г. А. просить якої небудь поради. Прохаючий був тяжко хорий, так що, по виході із шпиталя, без праці є у такім безвихіднім становищі що, не маючи способу охоронити себе і свою родину від голоду та холоду. Без праці, не вспів він набути для свого 3 літ. синка, хоч літру молока та хоч раз у день теплу страву для себе та своєї дружини. При найбільших проханнях за якусь будь працю стрічався з обіцянками або відмовою у такій страшній голодовій нужді прошу Вп. Товариша помочі. Листи прошу слати до Адміністрації „Діла" для „Л. К.", де зацікавлені дістануть адресу петента».

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПРОДАВЦІВ (ЦЬ) по інституціях і домах приймає на корисних умовах **фабричний склад паперу в і з у т о к „Калина". Львів, ул. Бляхарська 11.** 917 2—4

ОГОЛОШЕННЯ.

Закон про в.довження селянства,
з поясненнями — д-ра О. Лісого.
ЗМІСТ: 1. Закон про переміну і управильнення р льничих довгів. — 2. Закон про розєми уради — 3. Закон про управильнення власности нерухомостей віданих через парцелянцію в посідання набувців.
Книжка необхідна для: довжників, вірителів і парцелянтів.
ЗАМОВЛЯТИ: ЛЬВІВ, МІЦКЕВИЧА 7. „САМООСВІТА" — П. К. О. 500.872. Ціна 1·50 зол. разом з поштовою пересилкою. Книжку висилається тільки за попередним надісланням готівки. 912 2-3

ПЯНІНА першорядні по зниженних цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів
Новацкий, Пілсудського 17.
89 15—55

ПРОСПЕР МЕРІМЕ
БЛАКИТНА КІМНАТА
ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ
Переклад із французької мови Васьки Софроніє. — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти . 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35	
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„	0·60	
1 „ на першій сторінці	„	0·80	

Дрібні оголошення від слова:		
матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол.	0.15
куплю, продаж, винаєм і т. п.	„	0·10
шукаючі праці	„	0·07
слова товстим друком подвійно.		

Остання сторінка	1/1	зол.	480·—
„ „	1/2	„	250·—
„ „	1/4	„	130·—
„ „	1/8	„	70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавництво Спілки „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч 26 (13.924). Львів. пятниця 1. лютого 1935. Poczтowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І пов. Конто почт. щадн. 504.060, 145.324. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячна 5·00 зол., Чвертьрічна 15·00, Піврічна 30·00, Річна 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА 20 сот.

Достатнє життя
Належну пошану
Ідеальні відносини
Суспільне становище
Торговельні звязки
Економічну незалежність
Реальні користи

запевните собі, складаючи свої ощадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР", Львів, вул. Руська ч. 20.

Подаємо до відома всім нашим Вп. Клієнтам, що фірма Те-Ка перенесла свою робітню і магазин муж. одягів з днем 1. лютня ц. р. до нового льокалю при вул. Руській, ч. 16. І. пов. (над фірмою Т. Гнявка). 915 1—2

„Запорожець за Дунаєм" у Парижі.

Паризький „Комітет дружби народів України, Кавказу та Турпестану" підготовляє в лютім репрезентаційну виставу, для якої вибрали оперету „Запорожець за Дунаєм". Париж бачить уже двічі „Запорожця", але давно: вперше у 80-их р., вдруге у 1930. р., коли виставив його аматор-композитор Ю. Пономаренко. Цим разом до вистави притягнуто кращих артистів.

Сензаційні пляни Японії.

За гегемонію над Китаєм.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У політичних і пресових колах виявили велику сензацію інформації японського кореспондента „Майнічі Шімбун" в Осака. Ці вістки підтверджують, що Японія задумує здійснити далекойдучі свої пляни в Китаю.

Згаданий японський щоденник пише, що японське міністерство закордонних справ опрацювало пляни своєї політики в Китаю на таких основах:

1) Цілковите винищення бандитизму в Китаю;

2) Започаткує формальні переговори з метою привернути нормальні взаємини між Японією і Китаєм;

3) Японія згодиться негайно призначити амбасадора в Китаю під умовою призначення китайського амбасадора в Японії. Одночасно Японія згодиться підписати з Китаєм пакт на зразок японсько-манджурського протоколу. Крім того Японія бажає, щоби Китай зобовязався не звертатись до Ліги Націй за допомогою, а навіть виступити з Ліги і заступити своїх европейських та американських військових дорадників японцями.

Японія бажає створити одноцілий блюк з Китаєм і Манджу-Ко. На випадок створення такого блюку Японія прийде китайському урядові з фінансовою допомогою.

Японська преса пише, що військова допомога Японії китайському урядові для боротьби з бандитизмом є одною з багатьох справ, обговорених уже в Нанкіні між обома урядами. Політичні кола в Льондоні здогадуються, що коли Японія опрацює такий план, тоді В. Британія мусіла би змінити своє становище до Японії. Здійснювання такої програми — на думку — В. Британії — було би нарушенням пакту 9-ох держав у справі політики відкритих дверей у Китаю.

Ланцюг твердинь опоясує СССР.

2.000 відсотків на зброєння.

МОСКВА, ПАТ. На конгресі совітів комісар оборони Тутачевський у своїй промові згадав, що червона армія зросла з 600.000 до 940.000. Військовий буджет у 1930. р. сягав 1.655 міліонів рублів, в 1934. р. 5 міліярдів, в 1935. р. 6 і пів міліярда рублів.

Всі роди зброї червоної армії, фльоти і летунство зросли на 215 прц. Число деяких малих танків зросло на 2.000 прц. Большевицьке летунство перевищає нині світове летунство не тільки якістю, але теж скількістю.

Нині тягнуться твердині від озера Ладога до Чорного Моря. На Далекім Сході повстали нові твердині і летовища. Крім того зміцнено побережа Балтійського Моря і Тихого Океану.

Військ армії стоїть на дуже високому рівні. Армія складається на 45 прц. з робітників. Старшинський корпус складається на 100 прц. з членів комуністичної партії.

Опісля Тутачевський обговорив справу протилетунської і протигазової оборони. Підкреслив, що організація „Оссоавіохім" обединує міліони громадян. Згадуючи про протибольшевицькі воєнні настрої Тутачевський заявив, що на випадок нападу на СССР червона армія запевнить перемогу революції пролетаріяту.

Збільшення армії і військового буджету прийняли члени конгресу з ентузіязмом.

Большевицький комісар за тайним голосуванням.

МОСКВА, 31. 1. ПАТ. На вчорашнім засіданні конгресу совітів голова ради народніх комісарів закавказької республики Мусабеков зголосив внесок, щоби в СССР завести тайне голосування при виборах до совітів (рад).

Міродатні кола заявляють, що Енукідзе, секретар центрального виконавчого комітету СССР матиме сензаційний референт про зміну конституції СССР.

Франція годиться на рівноправність Німеччини.

ЛЬОНДОН, 31. 1. ПАТ. Дипльоматичні розмови, які велись в останніх кількох днях у Парижі і в Льондоні, закінчились устійненням формул, яка буде основою французько-британських переговорів підчас візити прем. Фландена і міністра Лаваля в Льондоні. Формула, яку прийняв уже вчора британський кабінет, передбачує: 1) Спільну французько-британську заяву на зразок заяви міністрів Лаваля і Мусоліні проти одностороннього нарушення міжнародніх постанов про розброєння. 2) Спільну заяву про необхідність ввести в життя заяву 5 великих держав з 11. грудня 1932. р. про рівноправність Німеччини. Ця заява стверднть, що деякі статті пятого розділу версайського трактату можуть втратити свою силу, коли в Женеві підпишуть загальну розбройну конвенцію з гарантіями. 3) Підписання нового, загального европейського пакту безпеки, який обійме всі регіональні пакти, які підписано в Европі. 4) Підкреслення необхідности повороту Німеччини до Ліги Націй, щоби можна було ввести в життя згадані пакти.

Таким чином ця формула була би компромісом між становищем В. Британії і Франції. Франція згодилась би на скасування пятого розділу версайського трактату, хоча досьогор займала неприхильне становище. Зате В. Британія поширила би свої зобовязання на европейський континґент, підписуючи загальний европейський пакт, який обійняв би теж пакт у Локарно.

Східний пакт.

(Кореспонденція із Швайцарії.)

Женева, 28. січня 1935.

Римське порозуміння між Францією та Італією, сярське голосування та остання сесія Союзу Народів внесли нові елементи в політичне життя Европи та завдали багато роботи дипльоматам великих держав. Результати її виявляться почасти не раніше закінчення нарад Фландена та Лаваля в Льондоні, але сучасний стан політичних відносин в Европі та вирішальні напрямки їх розвитку можна зазначити вже тепер.

У центрі боротьби противних таборів европейських держав стануть знову східний пакт. Щоби бути безсторонним в оцінці сил, що беруть участь у цій боротьбі, покликуюсь у дечім на справді безсторонню „Нойе Цірікер Цайтунґ". А її паризький кореспондент стверджує, що не Франція, а передовсім совітський уряд намагається за всяку ціну перевести цей пакт. Московському урядові „полишеному" німцями, що загрожували навіть здобуттям України, не лишилося нічого іншого, як старатися про зближення з Францією, єдиною великою державою, яка взагалі хотіла щось знати про нього".

„Пять-шість місяців тому радили Літвінов та Розенберґ, що обопільний пакт взаємодопомоги, себто воєнний союз між Францією та Совітами майже запевнений на той випадок, коли би переговори про східний пакт мали розбитися, відносно чого ніхто не мав сумніву, а найменше самі росіяни. Від того часу багато змінилося".

„Тоді коли Барту працював безупинно над оточенням Німеччини та над зближенням між Росією та Францією, змінила раптом одна з союзниць Франції, і то не найменша, Польща, свою політику. Вона порозумілась із Німеччиною".

„Але коли Барту, Еріо, радикали та в дечім спосіб також і Пертінакс із „Еко де Парі" були гарячими прихильниками союзу з Росією, то Думерґ, а особливо Тардіє, тримались цілком інших поглядів. А наступники Думерґа і Барту, Фландєн і Лаваль, вже зовсім не є прихильниками цього плану. Зрештою і французький генеральний штаб має значно нижчу, але мабуть значно більше слушну, думку про бойову вартість червоної армії, ніж Еріо, Піер Кот та інші спостерігачі, які були присутні на параді на Червоній площі в Москві. Думка про мілітарний союз із Росією, мала мабуть провід французької армії. По думці французьких військових спеціялістів червона армія можливо буде дуже відважно боронитися, коли на неї нападатимуть, але вона є по словам одного великого фахівця „оборонча аж до смерти", і не має ніяких прикмет потрібних для наступу".

Далі автор висловлює думку, що Польща ніколи не згодилась би на перехід большевицького війська через її територію. Отже на те, щоби добитися до Німеччини, червона армія мусіла б спочатку здобути Польщу. По його думці треба уважати і на Фінляндію, яка намагалась би здобути Карелію, коли б московський уряд опинився у такім становищі. А коли Німеччина, Польща та Фінляндія виступили спільно проти Совітів, то це загрожувало б поважними ускладненнями самій Франції. „Отже нема ліка, що Лаваль, запевнивши собі згоду Польщі на коридор союзу

Дешевий місяць
у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для приміру: штруцки 1·80, фланеля 60 сот. перкаль на 70 сот. Полотна 55 сот.

а Совітами, а таємно сприяв приватним спробам дослідити можливости порозуміння з Німеччиною, при чім він міг наскрізь числити на підтримання Фляндена".

До рішучого бою між прихильниками та противниками франко-совітського союзу прийшло в початку грудня в Женеві. У цей бій московський уряд кинув всі свої сили — всі зусилля соціялістично-большевицького фронту в самій Франції, свої впливи на Малу Антанту, Туреччину та деякі балканські держави і нарешті загрозив змінити цілу дотеперішню політику супроти Франції та поробити заходи в напрямі порозуміння з Берліном. Не бажаючи палити за собою всі мости до порозуміння з Москвою та не маючи певности відносно ближчих планів Німеччини, Лявааль мусів вибрати посередній шлях та підписати з Літвіновим у Женеві протокол з 5. грудня, який зобовязував Францію не підписувати ніяких умов з якоюсь державою, доки не буде підписаний східний пакт.

Остання сесія Союзу Народів ніяких конкретних здобутків Совітам не дала. Навідворот, римський пакт та голосування в Сарцині навіть охолодили далі франко-совітські відносини. Але не зважаючи на це Лявааль продовжує свої заходи, коли не в напрямі переведення східного пакту, то бодай у напрямі остаточного засування неможливости примусити до нього Німеччину та Польщу.

Нервовість, яку зраджує московський уряд та його французькі прихильники в цій справі, дуже зрозуміла. Час працює не для них. політичні відносини розвиваються не в напрямі бажаним для них. Вплив Еріо, соціялістично-большевицького блоку та інших прихильників Совітів у Франції тепер ще досить сильний для того, щоби в разі остаточного розбиття переговорів про східний пакт перевести в тій чи іншій формі якусь умову, коли не про франко-совітський военний союз, то бодай про якесь політичне співробітництво та фінансову поміч Франції для Москви. Та при затягненні цих переговорів, при дальшому ослабленні московської дурійки у Франції очевидно і ця можливість щезне.

Нервовість у Москві та москвофільських колах Франції збільшили поважно відвідини Геринга в Польщі та голоси німецької преси з нагоди першої річниці німецько-польської умови з 26. січня 1934 р. При цій нагоді в москвофільській частині французької преси порушується знов неприхильне становище Польщі до східного пакту, німецько-польська солідарність у зовнішній політиці, становище Польщі в австрійському питанні, що відповідає інтересам Італії, а не Малої Антанти і т. д.

„Вказується також на польсько-японські договори в цілі спільного военного забезпечення проти Росії, які були затаєні від Франції та Союзу Народів". (Н. Цір. Цт. 28. 1. 35).

Зокрема „Тан" закидає Польщі, що вона узалежнює своє приступлення до східного пакту від згоди на це Німеччини та запитує обурено, чи Польща згодиться на дозброєння Німеччини без відповідних забезпечень у той час, коли німецька експанзія орієнтується знов сильніше на схід.

„Тан" зраджує, очевидно, нервовість, що не лишає офіціозові. Коли Польща шукає забезпечення проти Москви навіть у Японії, то очевидно, що вона не може нічого мати проти німецької експанзії на схід.

Щодо східного пакту зокрема, то очевидно, що приступлення Німеччини до нього має залежати більше від приступлення Польщі, ніж навпаки. Бо чи має червона армія машерувати проти Німеччини в обороні Франції, і в однім і в другім випадку має вона переходити через Польщу. А що це могло би коштувати Польщу бодай втрату всіх українських земель, не підлягає найменшому сумнівові.

Зріст „панславістичних" стремлінь у Москві, що виявився так яскраво при відвідинах чеських журналістів, показує дуже виразно, куди попрямує московська експанзія, коли східний пакт унеможливить франко-німецьке порозуміння та викличе новий політичний хаос в Европі.

Домагання москвофільської преси Франції, щоби Німеччина та Польща висловилися негайно і недвозначно в справі східного пакту, є тим більше дивне, щоби не сказати комічне, що по свідоцтву поважного швайцарського денника самі відповідальні провідники французької політики Фляйден та Лявааль „зовсім не є прихильниками цього пляну". Не може бути, очевидно, і Італія прихильницею пляну, що відкриває шлях Москві для панславістичної демагогії в межах Малої Антанти. Оскільки Англія виступає взагалі в справах европейського суходолу, вважає вона слушно східний пакт менше шкідливим для себе ніж конкретні военні зобовязання Франції супроти московського уряду. Але поспішати з вияснением справи східного пакту англійський уряд має також мало причин, як і найбільше рішучі противники цього пакту.

При таких обставинах остаточна відповідь Німеччини чи Польщі в справі східного пакту в близькому часі булаб великою несподіванкою Але можна мати сумнів і відносно того, чи матиме це підприємство Москви спрямоване проти Европи в часі весняної сесії Союзу Народів більше сприятливі умовини для його переведення ніж тепер.

М. Данько.

Господарство і політика.

Промова пос. З. Пеленського, виголошена 29. січня 1935 р. в буджевовій комісії сойму при дебаті над прелімінарем буджету міністерства скарбу.

Живемо у часах, коли держава старається наложити руку на ціле суспільне життя і цю руку особливо діймаюче відчуває громадянство у господарській ділянці. Нині держава найбільший промисловець-фабрикант, нині держава найбільший диспонент кредитів, себто банкир. Міністерство скарбу одною рукою може видавати гроші, йому підлягають державні банки, що орудують найбільшим капіталом, другою рукою стягає всесильно податки від громадян.

ДЛЯ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ УКРАЇНЦІ НЕ ІСТНУЮТЬ.

П. референт поділив також в цей спосіб реферат, зупиняючись наперед над діяльністю міністерства скарбу, як кредиторомбанкиром, а потім, як апаратом, що стягає податки. Референт підкреслює, що в банках, які стоять під безпосереднім впливом уряду себто Банк Господарства Краєвого, Державний Рільний Банк, Почтова Каса Ощадности та всякі комунальні каси, виказують в мин. році великий зріст ощадностей. Найменший зріст ощадностей видно в кредитових кооперативах. Про вище згадані банки нам українцям не приходиться говорити. Ці банки, в яких основи положено державний гріш, себто гріш податників, серед яких є мілюни українців, **не признають істнування українців**. Ці банки вичеркнули зі своєї діяльности українські господарські інституції. Скільки разів чуємо про річні акції цих банків, та не можемо ні разу почути, щоб вони своєю діяльністю обхоплювали й українське зорганізоване господарське життя, чи то на полі хліборобства, ремесла, промислу чи чого іншого. Українці мають лише платити податки!

КОМУНАЛЬНІ КАСИ.

Особливу увагу привязує міністерство скарбу до розбудови комунальних кас. Мають вони повстати незабаром і на східно-галицькій території в ново-зорганізованих волостях. До цих майбутніх комунальних волосних кас ставимося дуже скептично. Знаємо історію комунальних кас на північно-західних українських землях. Знаємо ті всі містерії і з тими волосними комунальними касами. Знає теж пан міністер, скільки було клопоту. Комунальні волосні каси не розвяжуть питання дрібного кредиту. Знаємо, в чиїх руках будуть вони находитися, бо знаємо, як переведено вибори до самоуправних тіл на наших землях. Довіря до цих людей населення не буде мати, а кредитово-ощадностева акція мусить мати за підставу ніщо інше як довіря. Питання дрібного кредиту можуть розвязати лише кредитові кооперативи, збудовані на засадах кооперативних ідей, на спільнім довірю членів. Кредитові кооперативи на засадах Райфайзена здали іспит в цілому світі. І такі організації треба підтримувати. Вони сповнили би своє велике завдання підтримування населения, що потрібує дрібного кредиту. Щож діється? Комун. каси дістають всякі можливі привілеї і в цей спосіб мають стягнути до себе капітали. Розуміємо інтенцію міністерства скарбу. Через комунальні волосні каси, через повітові і їх Центральний Союз у Варшаві, матиме міністерство скарбу нові капітали, якими зможе відповідно диспонувати. Отже що тут говорити про організацію дрібного кредиту для широкого загалу населення? Ці каси цього напевне не зроблять. Не хочу бути злим пророком, але недовгий час покаже, як не треба було вводити штучних новотворів, що на нього громадянство не матиме впливу, а краще було лишитись при кооперативній кредитовій організації. Ми будемо розбудовувати дальше українську кредитову кооперацію і одного лише собі бажаємо, щоб не стрічати в цій праці перепон, бо віримо, що лише в цей спосіб зможемо зорганізувати здоровий дрібний кредит.

ВІДДОВЖЕННЯ ХЛІБОРОБІВ.

Закони про віддовження хліборобства привітав загал хліборобів. Одно можна сказати, чи не прийшли вони дещо запізно. Український Клюб у своїх внесках ще з самого початку цієї каденції взивав уряд до переведення віддовження хліборобів. Цих наших внесків соймова більшість не приняла. Тепер прийшов з цією справою уряд і останній закон з 24. жовтня 1934 р. про віддовження накладає на фінансові установи примус конверсії рільничих довгів з 1. грудня 1934 р. Однак виконуюче розпорядження міністерства скарбу появилось щойно 22. грудня 1934 р., а по нинішній день нема инструкції Акцептаційного Банку. В той спосіб фінансові установи не можуть переводити конверсій, а з другого боку хлібороби згідно з законом не прольонгують своїх векслів і через те витворюється прогалина, яка ці установи ставить в дуже важке фінансове положення. Треба доконче, щоб міністерство скарбу видало відповідні розпорядження і щоб Акцептаційний Банк уможливив працю згаданих установ.

Досі „Українська Щадниця" в Перемишлі, відома стара институція, була все нарівні практована з Галицькою Касою Ощадности. Діялося це при видаванні всіх законів і розпоряджень міністерства скарбу. Є для нас незрозумілою річю, чому в деяких законах про кредитові пільги для рільників і в останнім законі про Комунальні Каси Ощадности потрактовано Українську Щадницю інакше, як Галицьку

Мін. Гірота не допустить до війни Японії з СССР.

ТОКІО, 31. 1. ПАТ. Агенція Рейтр повідомляє: Міністр закордонних справ Гірота відповів членові партії Сейюкаї у справі японсько-большевицьких взаємин, що японський уряд не підпише з СССР договору про ненапад з деяких оглядів. Зате Японія пропонує, щоби створити прикордонні здемілітаризовані смуги для удержання миру на Далекому Сході. Міністр заявив, що большевицький уряд в останнім часі збудував твердині недалеко японського кордону. Вкінці міністр підкреслив, що не вірить у війну Японії з СССР, в кожному випадку до війни не дійде до того часу доки є міністром.

ПІСЛЯ ВБИВСТВА ФОРМІСА.

ВБИВНИКИ СПРЯТАЛИ ТАКОЖ СВОЮ СПІЛЬНИЧКУ.

У звязку з вбийством Форміса, чехословацька влада загострила контролю руху на німецькій границі. Крім того ведеться дальше слідство в справі тайної радіостації в Загоржі. Хотять м. ін. викрити всіх спільників Форміса.

На основі зізнань кількох свідків, що були опівдалік місця злочину, спільничка вбивників Едита Керсбах (не Карльсбах, як спершу подавано) не перейшла чехословацької границі. На їхню думку Мілер і Шуберт підчас своєї втечі з тим вбили її. В готелі Загоржі Едита Керсбах була ранена, мабуть під револьверового стрілу Форміса. Свідчить про те сліди крови на снігу, що вели до авта, яке на них чекало. Була я тяжко ранівою жінкою була для спільників дуже не на руку і щоби її не лишати живою на чехословацькому терені, кинули її мабуть в ріку.

Поліція арештувала кельнера готелю Загоржі, Фліґера, під замітом співділання з вбивниками. Підозрілим являється факт, що Фліґер, який був свідком цілої події, повідомив власника готелю щойно 9 годин після вбийства. Тоді вбивники були вже в Німеччині.

Одночасно в цілій Чехії глядають тепер за вдогаданими спільниками вбивників. Навіть в Оломуниі переслухано багато німецьких еміґрантів, але поки що не стверджено нічого нового.

—o—

КНИЖКУ

Сторінки З МОГО ЖИТТЯ

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

повинен мати у своїй бібліотеці кожний українець.

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Замовляти в „Ділі".

Касу Ощадности у Львові. Вважаємо річю конечною перевести як найскорше новелізацію тих законів.

ЕКЗЕКУТОР ІДЕ!

Пан референт звернув увагу, що спосіб екзекування податків мусить підлягти зміні. Попередні промовці в дуже яскравих словах представили діяльність екзекуторів головно їх безоглядність супроти селян. Говорили не представники польських селян з центральних і західних воєвідств і з їх слів вичулося щире обурення проти знущання над селянами-податниками. Мої панове, не говорили польські посли про польські села, а що доперва маємо ми сказати про екзекуторів на українських селах, у тих закутинах Волині, Полісся чи якого галицького села! Слово „екзекутор їде" викликує панічний страх в селі. Чи чули ви той плач і лемент, коли екзекутор забирає селянинові з його обісти останню корову, живительку родини. Цей лемент у селі такий сам, як (може хто з панів мав нагоду чути), коли надходить повінь і люди заводять та плачуть, бо знають, що не мають сили опертися розбурханим хвилям води. Це ніяке перебільшення. Так як і попередні промовці казали, що нема слів на змалювання цих картин, так і мені їх не стає. Для екзекутора не істнують ніякі приписи. Він не признає законів, які забороняють йому брати те, що конечне для життя родини чи дальшого ведення варстату праці. Це стверджуємо нині всі одноздушно. Реформа екзекування податків конечна. Здається, що всі ми в цій комісії у цій справі згідні. Українське село, український громадянин ремісник, купець і промисловець — взивають помочі!

ЕЛІМІР ПОДАТКІВ.

Що податок мусить бути заплачений, знає кожний, та головно селянин. В першу теж чергу український селянин є найліпшим платником податків. Він відмовляє собі всього, щоби лише заплатити податок. Не купить собі і дитині чобіт, не доїдає, щоби лише мати спокій з податками, а коли їх на час не платить, то лише тому, що дійсно їх заплатити не може. Український селянин, то не спекулянт, то рівнож не власник великих посілостей, про котрих ми нині тут чули, що залягають з мільонами податків, що вміли в слушний час затягати величезні кредити і не знати, де ці гроші поділи, а тепер мають і полекші у сплатах довгів і безмежні податкові залеглости. До них екзекуторові тяжко дібратися. Вони все знайдуть поміч. Великий земельний власник, фабрикант чи купець уміє і має спромогу не лише оборонитись перед надмірними податками, але вміє і дуже часто виказати своїми книгами, як це ми нині на комісії чули, що його підприємство чи господарство є дефіцитове. В той сам час і в тій самій місцевості селянин не може ніяк оборонитись від наложених на нього податків, хоча всі знають, що його господарство дефіцитове, що він живе лише тому, що недоїдає і не одягається. Великий платник вміє використати всі правні приписи, малий податник не має змоги зробити це.

ЧИ ПОСЛУХАЮТЬ?

Нинішня ранішня преса принесла відомість, що пан міністр скарбу видав дуже строгий обіжник, в якім наказує підчиненим урядовцям вимірювати податки не на підставі довільної оцінки, але на підставі фактичних матеріялів. Пан міністр в цьому обіжнику грозить урядовцям, що коли вони не будуть виконувати точно доручень, будуть звільнені з посад. Я є переконаний, що цей обіжник є вже від кількох днів у руках скарбових урядовців, рівнож я певний, що й передше пан міністр видавав не менше різучі розпорядження, та що з того: скарбові урядовці не все хотять їх виконувати.

Я міг би навести безчисленну скількість фактів способу вимірювання податків, о яке не хочу замучувати панів. Ось приклади, як скарбові уряди уміють застосувати до українських селян податок про нерухомости і льокалі. Селянин податок про нерухомости і льокалі. Селянин хлібороби, що у вільних хвилинах від праці на ріллі займаються ведлевим якого небудь ремесла — коваль, кравець, чи шевць — доручає не лише викупляювати патенти чи промислові карти, але й платити податок від нерухомости і льокалю. Не помагають рекурси і відклики, податок виекзекновується. У мене в руках ціла гора фактів з львівського, жовківського, тернопільського повітів, з Волині, з Полісся, одним словом зі всіх українських територій. У мене в руках факт з кооперативою „Згода" у селі Вертелці пов. Зборів, котра винаймила від сел. Івана Деця домівку, за яку платила чинш 24 зол. річно. У мене оригінальне упімнення зборівського скарбового уряду до Івана Деця на заплату 56 зол. 22 сот. Це податок від нерухомостей, комунальний і т. д. Другий подібний випадок: селянин Антін Стефанів відступив для читальні в селі Кутище пов. Броди безплатно свою хату, в котрій і сам мешкає, на недільні сходини членів читальні „Просвіти". Йому виміряли податок 18 зол.

ЗАКОНИ НЕ ДЛЯ ВСІХ.

А тепер хотів би я сказати кілька слів про дохідковий податок, про факти з останніх двох днів, про які я мав нагоду довідатись у Львові. Закон каже, що кооперативи є вільні від промислового і дохідового податку з оборотів зі своїми членами. Цього закону не признають львівські скарбові уряди. Кооператива „Єдність" в Підберізцях львівського повіту виказує, що мала торгу з нечленами тільки чверть процента, а все скарбовий уряд на підставі минулорічного обороту розпочав екзекуційні кроки проти згаданої кооперативи. Не помогли ніякі вияснення управи. Коли в цій справі інтервенював у скарбовому уряді урядовець РСУК і вказав на приписи закону та на виразні розпорядження в цій справі міністра скарбу з 11. січня ц. р., то дотичний урядовець відповів, що **не може виконувати обіжника міністерства, який є виразно незгідний зі законом.** Мої панове, мені здається, що це досить вимовний факт. Рівнож стрінула з дохідовим податком не менше дивна історія кооперативу „Суспільний Промисл", яка веде фабрику цикорії і солодової кави. Ця кооператива виказала в білянсі за 1933 р. 6.646 зол., в тім обороту з членами 5.645 зол. отже до оподаткування приходило 999 зол., значить згідно з законом кооператива має бути цілком вільна від податку. Та що з того! Скарбовий уряд дочисляє до білянсу амортизаційний фонд в сумі 3.590 зол. і визначує дохідковий податок від 10.759 зол. в сумі 605 зол., крізового 213 зол. разом 818 зол. При інтервенції сказали: „рекурсуйте". Це другий факт і то з учорашнього дня. Львівський уряд скарбовий, а також і інші скарбові уряди в Галичині завели практику, що жадають доставлення торговельних книг до скарбового уряду для перевірки. Це виразно противиться і кооперативному законові, як рівнож новій податковій ординації, яка наказує, що контроля книг має відбутись в домівці підприємства. Знову один факт. Кооперативу „Зоря" у Львові на Богданівці візвав скарбовий уряд до зголошення з книгами на означену годину, прийшов управитель, приніс з собою цілу гору книг, бракувало одної підручної книжки і скінчилось на тім, що уряд не признав книговодство за правильно ведене та визначив податок на підставі свого „узнання". Такі практики скликування кооператив з книжками водяться по цілому краю, і не дай Боже, щоб не було якої книжки чи квитка, якого забажає скарбовий урядник! Українські кооперативи є знані зі свого доброго ведення книговодства і придержування точних термінів платности податку. Насувається питання, чи таке толєтування українських кооператив при вимірюванні податків не має бути новим ударом для української кооперації. Тих ударів ми мали досить в ми. році.

ПОЛІТИЧНІ МОТИВИ.

Пан міністр скарбу може бути певний, що українці в Польщі будуть довго памятати, що він підписав декрет про розв'язання української одноцілої кооперації. В той час, коли уважається за конечне усуцільнення польської кооперації для її справнішого ведення, в той час, коли ми чули від міністра рільництва, як рівнож і від інших державних мужів про вагу кооперації, головно для дрібного хліборобa, коли польські державні мужі бачать, що обєднання польської кооперації дасть їй успіх, в той сам час розв'язується українську кооперацію, яка досі працювала під єдиним проводом Ревізійного Союзу Українських Кооператив.

Від Ревізійного Союзу Українських Кооператив відділено північно-західні землі, відділено рівнож і Лемківщину. РСУК організував на північно-західніх землях своєю працею пів тисячки кооператив і здобув довіря населення, котре в кооперативах бачило єдиний засіб, яким могло поліпшити свою долю. Відірвано від РСУК і лемківські кооперативи, які від деяких літ були його членами. Не сталося це з господарських причин. Сталося це виключно з **політичних** мотивів. І я переконаний, що пан міністр як економіст, рівнож розуміє вагу одностайного ведення кооперативної організації, але щодо української кооперації взяли верх в цьому політичні мотиви. Я був недавно на одних зборах на Волині і чув слова селянина волинянка, що відділення волинської кооперації від РСУК це так само, якби батькам забрали вже підростаючу дитину, що від неї незабаром вже дістали помочі. Ми надіялись, казав волинянин, розбудувати під проводом РСУК так нашу кооперацію, що стане нам в помочі в цих тяжких часах. Волинські селяни, що з повним довірям відносились до праці Ревізійного Союзу, до його ревізорів, котрі вкладали свою душу у це господарське діло, тепер стоять безрадні і питають, хто нас поведе. Мої панове, на місце Ревізійного Союзу має прийти якийсь утраквістичний новотвір. Чи ви не здаєте собі справи, що живемо в часах розвою національної свідомости, чи думаєте, що в теперішній час ідеї українських селянин до цих утраквістичних „районівок", організованих урядовими чинниками, чи думаєте, що стане добровільно членом, вплатить уділ? До тих „районівок" підуть ті, що будуть **змушені,** або будуть бачити в них свій особистий інтерес. Загал населення не піде. Даремні запевнювання самозванчих провідників Волині. Селянин має про них свою вироблену думку. Є один зразок. Це про господарку тих кооператив.

Закладайте ці штучні кооперативні новотвори. Одно певне, що кооперація не твір, що росте на здоровому грунті. Лише здорова кооперація може правильно і кріпко розвиватися. Штучна не принесе нікому користи і тому ми певні, що повториться історія з тими кооперативами, до яких уряд мусить доплачувати мільйони, а цих панів, що думають, що розбиваючи українську господарську організацію, бють в національну свідомість, можна запевнити, що північно-західні українські землі і Лемківщина вже такі національно свідомі, що і це їм не зашкодить!

Про вивласнення ґруктів,
про перемирні уряди,
про суспільні обезпечення,
про боротьбу з адміністраційними карами,
про те, які річи є вільні від екзекуції,
про законні вимоги, коли даєте дитину до науки ремесла і пр. пр.

дов'дається докладно і певно
в календарі „КРИНИЦЯ"
Ціна зол. 1·80. Порто 30 сот.

З усіх отрут найприємніша

ЛИПНЕВА ОТРУТА

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

яку можна пити краплину за краплиною.

Ціна: зол. 1·40. Порто 30 сот.
Замовляти: в „ДІЛІ".

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Злучені Держави святкували 53-літні роковини уродин през. Рузвельта і 25-ліття його політичної праці.

— Посол Екгардт написав до през. Гембеша листа, що прихильться представництва Мадярщини в Лізі Націй.

— Канцлер Гітлер призначив д-ра Шахта міністром господарки Німеччини після димісії міп. Шмідта.

— З нагоди других роковин перебрання влади канцлер Гітлер видав проклямацію до німецького народу заявляючи, що вже тепер здійснив 2/3 своєї програми. Всі будинки були прикрашені прапорами.

— У Відні націонал-соціялісти намагались уладити вуличні демонстрації з нагоди захоплення влади націонал-соціялістами у Німеччині.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Наші абстинентські питання й змагання.

(З нагоди минулих ювилеїв тверезости.)

(Продовження).

Не менше шкодять і побічні речовини, що витворюються додатково в часі куріння, а саме дим, який нищить наші легені та крім цього двоокис вугля, амоняк, гліцерина, ба навіть сліди пруської кислини, які затроюють нашу кров та сильно шкодять переміні матерії. Особливо шкодить куріння тютюну, ба навіть перебування в закурених помешканнях, дорастаючій молоді, бо спинює правильний розріст легенів, ослаблює їх і тим спричинює нахил до трудних хоріб. Ці всі наслідки спричинює вже помірковане куріння тютюну; надмірне куріння є просто вбивче для нашого організму.

Всі ці висліди дослідів згаданих учених над впливом алькогольних напитків і куріння тютюну на людське здоровля, провірюють учені дослідники без упину по всіх наукових хемічних і фізіольогічних робітнях та клініках і шпиталях по нинішний день, а всі ті досліди тільки потверджують шкідливість згаданих речовин для нашого організму і ця правда закріплена вже давно у всіх справді наукових підручниках хемії, фізіольогії і гігієни. Оттак стриманість від уживання алькоголю й нікотину стає важливим питанням гігієни людини й народу. Тимто й не дивно, що з кінцем минулого століття у всіх культурних краях залунало голосне гасло: „Геть з алькогольними напитками, геть з тютюном, цими отрутами, що нищать здоровля й майно людини й народу!"

Це гасло піднесли дотеперішні й численні новозаснувані абстинентські товариства та всесвітні союзи цих товариств, що послідовно змагають до цілковитої заборони виробу алькогольних напитків і тютюну. Це гасло прогомоніло у нас могутньо на першому освітньо-економічному конгресі товариства „Просвіта" у Львові 1909 р., це гасло полишили нам у заповіті основники нашого першого українського абстинентського товариства „Відродження", заснованого в тому самому 1909 р.; це гасло заєдно всіх абстинентів цілого світу до праці й боротьби за здоровля і щастя всіх тепер живучих людей і всіх майбутніх поколінь.

Наше товариство „Відродження" під проводом свого першого голови, заслуженого діяча й письменника, Андрія Чайківського й його співробітників Ю. Балицького, О. Гарасевича й ін., з жаром працює для поширення абстинентських ідей посеред нашої суспільности й при кінці своєї пятилітньої діяльности, в 1914 р. воно мало вже 6 філій та 50 гуртків, що обєднювали понад 1000 діяльних членів, уладило було ряд абстинентських курсів та викладів, розгорнуло живу абстинентську пропаганду по всіх тодішніх українських часописах, які дуже щиро підпримували діяльність нашого товариства, а вкінці заснувало у Львові абстинентську пайню й молочарню та споживчу крамницю, з яких доходи мали йти на поширення діяльности „Відродження". На жаль, ненадійно вибухає світова війна, яка відразу припиняє діяльність усіх наших українських товариств і установ, а між ними й нашого Товариства.

Спроби відновити діяльність нашого Товариства після війни, 1920 р. не дали бажаного висліду. Щойно 5 літ пізніше рогатинська філія „Відродження" розвиває живу діяльність, завдяки завзятим діячам на полі тверезости тодішньому директорові рогатинської української гімназії, Миколі Чайківському та професорам тієї школи Юліянові Кіменецькому, Теодорові Ковальському та їх товаришам. Рогатинська філія згуртовує сотні нових членів Товариства, улаштовує багато курсів, викладів, протиалкогольних віч і плебісцитів, засновує 3 нові філії та „Союз Протиалкогольних Гуртків Молоді", а вкінці видає перший український абстинентський часопис „Ми Молоді", та 14 книжечок протиалкогольного й протинікотинного змісту. Незвичайний розвиток діяльности рогатинської філії, що поширюється на ввесь край примушує вкінці наше Товариство керму й організацію тієї діяльности перенести до Львова, що й зроблено з кінцем 1929 р. Тут під проводом голови Товариства д-ра Софії Парфанович та при співпраці секретарів, магістрів М. Хомяка й І. Костюка, скарбників д-ра Володимири Крушельницької й дир. П. Чубатого, фінансового референта дир. Пилипа Волчука, а також проф. Ю. Кіменецького, дир. Герасимовича й інших членів Головної Ради, наше Товариство „Відродження" розвиває широку діяльність, якої вислідом є дотепер: 27 філій, 135 кружків і 21 гуртків молоді, що всі обединювали понад 6.000 діяльних членів Товариства. На жаль, влада розвязала всі наші філії на Волині, а було їх там 5 та одну філію в Галичині, закидуючи їм протидержавну діяльність. Це розуміється дуже утруднює нам працю в дотичних околицях, хоч не може цілком нищити нашої відродженецької діяльности.

Наше „Відродження" має статут признаний і потверджений державною владою й на основі цього статуту має право й обовязок поширювати свою діяльність у границях цілої польської держави й тимто де нема філії нашого Товариства, там кожний має право бути безпосереднім членом нашого головного Товариства у Львові, передплачувати наш часопис та мати й читати наші видання, які прецінь усі виходять за дозволом влади. А коли і цьому хтось робив безправно якісь перешкоди, то вже рішуче нема такої сили, щоби примусила когось пити алькогольні напитки й курити тютюн. Ніхто також не всилі заборонити освідомлювати інших про те, що наукові досліди виказали шкідливість пиття алькоголю й куріння тютюну. Такої протиалкогольної й протинікотинної діяльности ніхто нікому не може заборонити; навпаки, така діяльність є святим обовязком всіх свідомих і культурних людей загалом, а українців зокрема!

Зразковими такими відродженецькими діячами є наші браття на Волині, які позбавлені своїх відроджен. організацій, не покидають нашого Т-ва та поширюють наші ідеї, хоч зустрічаються з неймовірними трудношами. Честь їм за це й щира дяка, не лиш від нашого Т-ва, але й від усіх тих, що бажають уздоровлення нашого українського народу й цілої людськости.

Крім цього наше Т-во в останніх 4-х роках уладило, у Львові й у цілому краю, низку абстинентських курсів, відчитів і викладів, видає часопис „Відродження", видало нових 11 книжечок ріжнородного абстинентського змісту, в такому накладі, що кожного року виходить в світ пересічно 100 тисяч примірників наших видань, вкінці уладило підручну бібліотеку з найліпших абстинентських підручників в чужих мовах, відповідну рухому виставу, у Львові й по інших місцевостях Галичини, а тепер саме заходиться створити український абстинентський музей, в якому булиб збережені на вічні часи всі предмети, які стоять у звязку з розвитком протиалкогольної й протинікотинної діяльности на всіх українських землях.

Д-р Іван Раковський.

(Далі буде).

Knorr

12 ріжних гатунків зуп

з найліпших природних продуктів як гриби, стручкове, шинка, товщ і пр. без яких небудь хемічних домішок, дають змогу в кількох мінутах приладити смачну страву.

1 кістка
2 тарелі тільки 20 сотиків

На сніданок знаменті вівсяні платки Knorr.

Ширіть наш часопис!

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 14

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В літі 1892 р. просили мене також до участи у вічу, яке влаштували у Станиславові прихильники „нової ери". Я приймив реферат з економічних справах, що мав бути виголошений як перший. Та аранжери в останній хвилині переставили денний порядок і поклали на перше місце політичний реферат дра Костя Левицького, приготовлений в новоерськім тузі, лякаючись очевидно, що я на сам початок віча відповідним поставленням живих господарських справ зєднаю собі нарід, а відтак при політичній дискусії виступлю проти нової ери, чого аранжери віча незвичайно боялися. З тої самої причини не хотіли вони допустити по рефераті Костя Левицького до дискусії, в якій хотіли забрати голос прибувші на віче радикали Михайло Павлик та Ілярій Герасимович. Я виступив сильно проти такого обмеження свободи слова. Одначе мене перекричали новоєристи, які були тоді в Станиславові сильно заступлені. Я реферував відтак дуже неохотно. Мій економічний реферат поміщений відтак у „Ділі", ч. 143 з 1892 р. З того віча виніс я погане вражіння. Було не зрештою одиноке віче на провінції, яке удалося прихильникам нової ери.

XXIX. ПОЧАТКИ ЛІКВІДАЦІЇ „НОВОЇ ЕРИ". НОВИЙ КУРС. ПРОТИАКЦІЯ В КРАЮ, ЗОКРЕМА У СТРИЙЩИНІ.

А тимчасом для нової ери розпочався час ліквідації. Уряд не дотримував своїх приречень щодо зміни системи в краю, надії, які робили людям аранжери нової ери, не сповнялися.

Показалося це вже при виборах до державної ради 1891 р., при яких повторилися давні зловживання і насильства; таксамо робила всякі насильства польська адміністрація, і то при кожній нагоді. Нарід відчував, що поляки йдуть щораз сильніше і нагальніше.

Режім Баденія визначався щораз більшою брутальністю. В 1891 р. відозвався він у Калуші до духовенства, що прийшло його витати, цими словами: „Spodziewajcie się mojej pomocy pod dwoma warunkami: jeżeli będziecie wierni panującej dynastji nie tylko gębą, ale i czynem i jeżeli przestaniecie starać się uczyć rozumu drugą, starszą narodowość polską".

На ті слова не важився ніхто відповісти, зрештою депутація складалася з самих майже москвофілів. Так промовляв і так поступав Бадені, а мав він до того владу й силу. Русини були віддані йому зовсім на ласку й неласку.

Вже на першій сесії новообраного парляменту назвав міністер президент Тафе руську справу „eine Hausfrage", що руські посли приймили без протесту. Та зрештою їх становище було дуже неясне і невиразне. Романчук заповів супроти уряду прихильно-вичікуюче становище, доки він не сповнить руських домагань, а передусім не зміннть системи в адміністрації. Одначе ця система тревала дальше, і поляки кріпшали з кожним днем при помочі залізної руки Баденія.

Це викликало в краю сильне і загальне невдоволення. Проти парляментарної репрезентації підіймалися москвофіли, радикали і значніша частина народовців, особливо люди незалежні і молодь. Розпочалися демонстрації і маніфестації в усьому краю. Вже на перших, по новій ері, вечерницях Шевченка у Львові в 1891 р. підіймалася демонстрація проти нової ери, проти реакціонерства і клерикалізму, що їх вона несла за собою. Заборонено відспівати „Івана Гуса" — як казали — на інтервенцію митрополита. Коли та точка прийшла на денний порядок, а її випустили, підіймався в салі, особливо на галерії, голосні оклики: „Співати Гуса!" Ті оклики ледви можна було втихомирити. З Тернополя прислали на ці вечерниці молодь таку телеграму: „Слава вам, що память Тараса згадали, в шкаплір і коронку Кобзаря прибрали.." Телеграми не відчитано, одначе молодь на салі довідалася, що така телеграма прийшла і підняла авантуру, домагаючись її прочитання. Вечерниці можна було лише з трудом докінчити.

(Далі буде.)

Комуністи проти комуністів.

Що пишуть про відносини в СССР комуністичні журналісти

У виданні з 10. січня п. р. нюйоркського вечірнього щоденника „Ню Йорк Повст" пише **Б. З. Гольдберг** про свої враження з недавнього побуту в Совітському Союзі.

У звязку з недавніми подіями з приводу убийства Сергія Кірова в Ленінграді Гольдберг каже, що проти Сталіна є „старі", „старорежимники", ті, що жалують за старим ладом, бо втратили свої маєтки і ту дрібку волі, що її мали за царів. Але піддержують Сталіна, говорить він, армія, молодь і бідні селяни, яким тепер краще живеться, ніж за давніх часів.

Хто він такий?

Він кореспондент жидівського щоденника „Туг" (День) з Ню Йорку, зовсім не більше вицького. Означе вернувшись недавно з подорожі по Совітському Союзі, став хвалити большевицьку владу.

Наприклад писав він недавно у щоденнику „Туг", що на Совітській Україні був голод і люди вимирали масово, але це тому, що... вони не хотіли працювати. Значить: признав, що була голоднеча, але не розумів ситуації, або безкритично стає в обороні большевицької влади.

Писав він теж, що їхав з Москви до Біро Біджану, жидівської кольонії у Східній Сибірі аж під Манджу-Ко, 8 днів, що там є вже 16.000 жидівських кольоністів, жидівська влада і таке інше.

На це відповів йому також **жид, молодий соціяліст,** у жидівським соціялістичнім щоденнику „Форвертс" в Ню Йорку, листом до редакції, в якім писав таке:

„І я був у Совітах. Як жид-соціяліст поїхав я до Біро-Біджану оглянути нову жидівську совітську республіку. Був там не коротко, як Б. З. Гольдберг, але півтора року. Гольдберг каже, що їхав 8 днів з Москви до Біро-Біджану. Може, бо він їхав з туристами. Але я їхав чотири тижні. Поїзди такі нещасні і брудні, що люди воші із себе збирали і кидали. Він каже, що в Біро-Біджані є 16.000 жидів. Хіба він ходив і кожного числив, бо там не знають, кілько їх є, а є далеко менше. Люди звідти втікають. Тамошня жидівська влада обходиться з жидами, як з худобою. Краще булоб, щоб не була жидівська, то більше по людяному трактували би їх".

Це показує на вартість писань Б. З. Гольдберга, як у газеті „Туг", так і в „Ню Йорк Повст"

*

Вже краще знає відносини у Совітах комуніст, бувший радник большевицької амбасади в Парижі, **Григорій Бесідовський,** також жид, родом з Полтавщини. Він у паризькім російськім часописі розкриває заслону останніх подій у Ленінграді й Москві і каже, що проти Сталіна бунтується саме совітська молодь. Молодь, каже Бесідовський, завсіди бунтується проти неволі і стає в обороні переслідуваних. Молодь шукає своїх ідеалів у тій боротьбі і вибирає собі як духових лідерів не урядовців, але переслідуваних.

Фігури Троцького й інших противників Сталіна, каже він, притягають до себе увагу совітської молоді. Він пригадує, що Троцький у своїм бюлетені, що його видає тепер у Швайцарії, на 6 тижнів перед згладженням із світу Кірова власне найрізкіше критикував Кірова як виновника теперішнього режиму в Совітському Союзі.

Троцький писав:

„Вся мерзота того режиму може бути висловлена в одній фразі — від Леніна до Кірова".

Той бюлетень Троцького, каже Бесідовський, попадає до Совітського Союзу різними шляхами, а між іншим і до ОГПУ (Чеки), де його читають чекісти.

Про Леоніда Ніколаєва, що вбив Кірова, каже Бесідовський таке:

„Я певен, що влада Сталіна не подасть фотографій Ніколаєва, тому що він дуже добре відомий всім агентам совітської влади за кордоном. Він має не 30, але 35 літ. Він з болгарського роду і працював в ОГПУ не лише в Совітському Союзі, але й за кордоном, головно під проводом дра Гольцшнайдера, великого у свій час представника ОГПУ в Европі. Само собою, за кордоном Ніколаєв не працював під своїм іменем. Вернувшись у Ленінград, Ніколаєв був безпосередньо зв'язаний з начальником тамошнього ОГПУ, Медведем, нині жорстоко покараним. Ніколаєв був дуже рішучою і палкою людиною і тому пристав до молоді, якої бунт представляє небезпеку для совітської влади. Ті молоді люди можуть тати тих нічних виконавців для терористичних актів".

І таксамо як убили Кірова, каже Бесідовський, можуть убити також Сталіна.

Далі Бесідовський каже, що розстріляний у Києві **М. Лебединець** — це не емігрант, але бувший голова верховного суду Радянської України, колишній генеральний консул Совітів у Варшаві, перший комісар судів у 1919 році. Знову розстріляний у Москві **Ейсмонд** був ще в 1930 році совітським комісаром внутрішніх справ і високим урядовцем ОГПУ та приятелем Зіновєва. Арештований у Москві нібито емігрант з Фінляндії, **Володимир Толмачов,** це теж бувший совітський комісар внутрішніх справ.

Про Григорія Зіновєва і Леона Каменєва каже Бесідовський, що вони були непричасні до змови Ніколаєва. Вони навіть неспосібні до того, бо то боягузи, що виявили свій острах це перед самим большевицьким переворотом.

*

Розкриття Бесідовського показують, що в Совітах назріває **революція проти теперішньої диктатури Сталіна** і що вона корінниться й росте саме серед молоді, тієї нової генерації, що її большевицькі лідери вважали найбільшою підпорою і надією свого режиму.

Молодь завсіди змагала і боролась за волю та проти всякої неволі, хочби й большевицької. Коли комуністи розстрілюють комуністів, коли вязнять і заковують у кайдани большевицьких дівчів, то молодь безперечно стане не на боці уряду, але переслідуваних.

Молодь може не тямити царських часів, але це ще не значить, що вона стане величати нову неволю і розстріли своїх лідерів, тих, що не давно співали в революційній пісні:

Цвет Расеї ідьот.
Кандалами звенїт.

А тепер можуть змінити на:

Цвет Совєтов ідьот.
Кандалами звенїт.

Себто:

Цвіт Совітів іде.
Кайданами дзвонить.

Еміґраційні справи.

ПОСЕЛЕНЦІ ДО ПАРАҐВАЮ.

В білостоцькому й поліському воєвідстві поширюють серед селян російський часопис п. з. „Параґвай". Виходить він у Парижі заходом російських еміґрантів та заохочує до їзди в Параґвай на кольонію, якою управляють еміґранти, приклонники царської Росії. Звертається увагу, що умовини переїзду до Параґваю є інші для мешканців Франції, а інші для мешканців Польщі. Тому треба раньше добре поінформуватися про ці умовини.

ВАЖНЕ ДЛЯ ОСІБ, ЩО ХОТЯТЬ ЕМІҐРУВАТИ

Часто трапляється, що люди, хотячи еміґрувати в заробкових цілях, приїздять по інформації до самої Варшави і марно витрачують гроші на дорогу. У всіх таких справах треба устно або письменно звертатися на адресу: Львів, Еміґраційний Дім, вул. Вишневецьких 4.

ЕМІҐРАЦІЯ ХЛІБОРОБІВ ДО АРҐЕНТИНИ

Хліборобські рідні, що мають готівку 2.300 зол. зі на оплату дороги, можуть їхати до Аргентини і самостійно ґаздувати. Хліборобські рідні, що удаються на поселення, користають з полекши у переїзді до Буенос Айрес і платять за дорогу 667 зол. 50 сот. від особи від 10 років, діти від 1—5 років платять 1/4, а від 5—10 платять 1/2 кольобельної карти. Аргентинська віза коштує 43 зол. 70 сот. від особи від 15 років.

Кожна особа від 15 років має мати теж чек на 30 дол. (101 зол. 50 сот.). Чек той зверне дирекція іміґрації в Буенос Айрес еміґрантові, оскільки предложить докази, що поселився на рілі. Самотні особи можуть дістати візи на основі показової суми 2.300 зол.

СКІЛЬКИ ЛЮДЕЙ ВИЇХАЛО В 1934. Р.?

При помочі Е. С. виїхало до Південної Америки 5459, до Північної 3.203, а до Франції й Бельгії 2175 осіб. Загалом виїхало 10.907 осіб, не вичислюючи жидів, що поїхали до Палестини.

НАЙБЛИЖЧИЙ ТРАНСПОРТ.

Найближчий транспорт до Зл. Держав Півн. Америки відійде з Варшави 4. лютого, а з Гдині відпливе 8. лютого.

„Тарас Бульба" на німецькій сцені.

Маємо перед собою два німецькі часописи, що дають справоздання з премієри опери „Тарас Бульба", молодого німецького композитора Ернста Ріхтера, виставленої у міському театрі в Штетіні.

„Берлінер Тагеблят" з 29. січня пише: „Ернст Ріхтер має театральний хист. Це видно по виборі сюжету... Сюжет накреслений Ґоголем в епічній ширині мусів захопити сучасного молодого музику... Смерть синів, яка у Ґоголя стає засобом, щоб розпалити завзяття Бульби аж до божевільної очайдушности, стає в автора лібретта, Йоганнеса Кемпфе, метою. З трагедії героя, що бореться за визволення народу, маємо індивідуальну трагедію батька. Бульба не гине в бою, а від духової боротьби. Козаки, що спочатку були рушійною силою, перемінюються у хор.

Підкреслюємо ці обставини тому, що Ернст Ріхтер саме в епічних моментах проявив найкраще свій талант. У перших образах, головно у сцені з козаками далі в інтермедіях. Пізніше мусить він під натиском індивідуалістично завуженого тексту перейти до оперової форми. Ріхтер відчуває те, що в ній сутнє. Хоч і форма його опери походить від психольоґічної музичної драми, стиль його — васкрізь непсихольоґічний, скоріше реалістичний у дусі Муссоргського. Ріхтер хоче кількома акцентами, вдалим мотивом, широкою мельодією а розмахом схарактеризувати дану ситуацію музикою. Він не хоче ускладнювати і поширювати мотиву, а хоче його концентрувати, добути з нього силу. Для великих любовних сцен ця музична драма мала занкінчені типи...

„Найсильніший Ріхтер там, де його захоплює розмах козацького табору з його піснями, народніми мотивами і сильними ритмами... Змисл для реальности оперової сцени такий рідкий у молодого композитора, находимо у нього. Подиву гідна тут його воля, щоб скласти музику саме під хожу для театру. Ернст Ріхтер має оперовий талант.

„Вистава приносить честь штетинському театрові".

„Берлінер Льокаль Анцайґер" з 29. січня пише:

„Ідеєю авторів було те, що відчула ціла публика: створити своєчасну оперу з героїчним тоном; й можна назвати насамперед музичною оперою. Нема нікого сумніву: якби мельодійний запас і джерело оригінальної винахідчивости було в Ріхтера більше, то успіх — а успіх цей заслуговує на признання — міг бути незвичайний. Ернст Ріхтер має сценічний хист. Його сценічне виведення в нахилом до симфонії і неохотою до теплих квартетів, ніколи не мало порожних місць — оркестра була весь час у схвильованім руху".

Режисер др Петер Андреас і гарний молодий бас Шміх-Шерф у ролі „Бульби" мали великий успіх

Мало інтеліґентні екзекутори.

Промова міністра скарбу.

ВАРШАВА, ПАТ. По дискусії над будґетом міністерства скарбу виголосив довшу промову міністр скарбу Завадський про господарську політику уряду. Заявив, що стабілізація золотого є необхідною умовиною фінансової політики уряду. Ощадностеві засади уряду дозволять вдержати будґет у таких межах, які не відбються на валюті та емісійній установі. Всі видатки, звязані з введенням законів і розпорядків узгіднюються заздалегідь з міністром скарбу.

Податкова система зазнає деяких полекшень. Незабаром до сойму надійде проект реформи ґрунтового податку. Промисловий і дохотовий податок теж будуть змінені.

Давніше вистягалось податки дуже жорстокими і в невідповідний спосіб. Тепер з тим міністр бореться. Екзекутори це здебільша урядовці з малими платнями, мало інтеліґентні і невисокою освітою. Їхня праця примітивна і делікатна, людина не радо береться за неї. З нетактом екзекутори міністр веде боротьбу. Проявляється кожний факт нетактовної поведінки, який оголошено у пресі. Зловживання екзекуторів в останніх часах зменшилось.

Вкінці міністр обговорив низку справ, які порушували посли в дискусії.

Пересунули речинець заплати податку
від нерухомостей.

Скарбові уряди повідомили платників податку від нерухомостей, що речинець платности четвертої сплати цього податку минає 31. січня п. р. На численні заходи в міністерстві міністр скарбу повідомив тепер скарбові уряди, що *речинець заплати четвертої сплати податку від нерухомостей за 1934. р. минає щойно в дні 28. лютого п. р.*

Доходовий податок по смерти платника.

Міністерство скарбу вияснило, що смерть платника не може загаяти заплати доходового податку від маєтку покійного платника. Тому, коли платник помер ще перед визначенням податку, скарбовий уряд визначує податок на ім'я спадкоємців, лочислюючи йому його особистий дохід. Коли є кількох спадкоємців, доходовий податок ділиться між кількох спадкоємців, розмірно до їх доходу.

Знову маєткова данина.

У „Деннику Законів" оголошено розпорядок міністра скарбу в справі обчислювання і побору надзвичайної маєткової данини на 1935. р. Промисл і торговли мають заплатити цілу належитість до 30. червня, власники міських і деяких сільських нерухомостей до 30. серпня, рільники мають заплатити зачет на данину до 30. IV. п. р. Господарства, що платять груповий податок від 25 до 60 зол. річно, платять зачет у висоті 11 прц. грунтового податку, при податку від 60 зол. зачет у висоті 22 прц. Решту мають доплатити до 30. листопада п. р. Від наказу заплати прислугує платникам право відкликатися в 30-денному речинці.

Британійсько-німецькі переговори.

ЛЬОНДОН, 31. 1. ПАТ. „Таймс" помістив статтю лорда Ллойдсіяна, колишнього секретаря Ллойда Джорджа під час світової війни, який повернувся з Берліна. Лорд Ллойдсіян відбув наради з канц. Гесом, мін. Нойратом, ген. Бльомбергом і іншими визначними особами і тепер обговорює на сторінках „Таймсу" французько-німецькі взаємини. Мир вдержати можна буде, як тільки британський уряд сильно схопить ситуацію в свої руки. Справа з роззброєнням розбилась тому, що Франція не признала Німеччині рівноправности у збройних. Франція добре памятає ще висліл війни, з якої переможцем вийшла поправді Німеччина. Виявилося, що Франція в союзі з Росією не могла в 1914. р. і 1870. р., не зважаючи на відвагу і геройство оборонитись від інвазії Німеччини на французькі землі. Щойно допомога В. Британії і Злучених Держав довела до поразки Німеччину.

Одначе Німеччині ріпилась позбутися нерівности в збройних і тому покинула Лігу Націй. Франція відповіла новими збройними і пошукуванням нових договорів та військових союзів з державами, які бояться Німеччини та зацікавлені у вдержанні версайського трактату. Коли не найдеться виходу, Европа може опинитись у ситуації, подібній до ситуації 1914. р., коли то перегони в збройних довели до світової війни. Тепер ризик куди більший, ніж у 1914. р., бо бомбардування з повітря вимагає від державних мужів рішення до кількох хвилин, замість кількох днів.

ГРИПА, ДРОЩІ, ПРОСТУДА?

Приймаючи таблетки Тоґаль в давці: 3 таблетки, 3—4 рази денно, зазнаємо полекші і зменшення гарячки. Також у ревматичних терпіннях, попереку, артретичних болях в суставах і мязах, нервових болях і болях голови. Тоґаль віддає великі прислуги. — Таблетки Тоґаль можна дістати в найближчій аптиці. 2—2

Виїзд до Льондону.

ПАРИЖ, 31. 1. ПАТ. Прем. Фландєн і мін. Лявель виїхали нині до Льондону.

Аргентинські кораблі проти повстанців.

БУЕНОС АЙРЕС, 31. 1. ПАТ. Преса подає вістки з Монтевідео, що недалеко Кєгупо дійшло до бою між урядовими військами і 500 повстанцями. Непотверджені вістки кажуть, що повстанці перемогли урядові війська і здобули скорострільні. Аргентинський уряд вислав 4 кружляки до устя ріки Уругвай, щоб перешкодити повстанцям злучитись з новими відділами.

Морози і снігові припинили комунікацію.

МАДРИД, 31. 1. ПАТ. В Еспанії панують далі сильні морози. Багато людей замерзло. Залізнична комунікація на кількох залізничних шляхах припинена внаслідок великих снігів. У північній Еспанії залізничний рух дуже утруднений і поїзди приїздять з великим опізненням.

Втрати понад 100 міліонів.

ВАЛЕНСІЯ, 31. 1. ПАТ. Внаслідок нагого обниження температури втрати при зборах помаранч сягають повод 100 міліонів песетів.

Замкнули всі школи.

БУКАРЕШТ, 31. 1. ПАТ. Внаслідок поширення грипи у Букарешті влада замкнула майже всі школи, в їхніх домівках переводять дезинфекцію. Майже всі члени уряду недужають на грипу, пять з них а прем. Татареску тяжко заслабували. Всі наради уряду і засідання ради міністрів відкликали.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ
сплати своїх зобовязань супроти „Діла" на пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг і швидко „Діло" в кругі своїх знайомих!

Вибори до волосних рад у Рогатинщині.

СТАНИСЛАВІВ, ПАТ. У рогатинському повіті відбулися вибори до волосних рад. У поодиноких волостях вибрали: до ради збірної волости в Рогатині ввійшло на 20 мандатів 8 поляків, 3 безп. українців, 6 УНДО і 3 УСРП, до збірної волости Пуків війшли зі Стратина 2 радні поляки ББ і 2 українці, з Дібринева 2 радні поляки ББ, 2 українці (1 УНДО і 1 УСРП), в Княгиничах на 20 радних ввійшло 9 поляків (із того 5 ББ), 10 українців (2 УНДО, 2 УСРП, 3 льояльних русинів і 1 жид „Мізрахі". У Підкамені в 1-ій виборчій округі з громад: Псари, Дегова й Долиняни здобули поляки ББ 3 мандати, УНДО 3, Кукольники з 4 виборчих округ ввійшло 10 поляків, 5 українців, у Букачівцях поляки здобули 11 ББ, 5 українців УНДО. З інших місцевостей покищо нема вісток.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. 595 98-?**

— **Вистава УСС. 1914—1934 продовжується.** Щоби дати змогу відвідувачам, які щораз напливають, відвідувати виставу УСС (Нац. Музей, вул. Мохнацького 42), продовжується її на деякий час. Про день її замкнення повідомиться. У неділю в 11. год. буде давати пояснення при оглядинах вистави її впорядчик д-р І. Іваницць.

— **„Наша публика і модерне мистецтво".** Заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва у Львові АНУМ відбудеться на таку тему в суботу 2. ц. м. в год. 6. веч. в салі „Бесіди" відчит М. Рудницького. Розвиток нашого малярства за останні роки і поява досить великого числа талановитих мистців, з яких деякі придбали собі імя на чужині, розбудили зацікавлення модерним мистецтвом серед нашої інтелігенції. А проте публика наша, коли стає перед творами наших мистців, бентежиться і піяковіє або признається щиро, що їх не розуміє і не добачує в них нічого гарного. Врядигоди счиняється теж живіша суперечка на сторінках преси: чи наше мистецтво повинно йти шляхами модерного европейського мистецтва чи теж залишатись насперед національним, для всіх доступним. Таких і подібних питань торкнеться прелегент у своїм відчиті.

— **Цикль рефератів** уладжує Українська Порадня для виборчого звання при Головній Управі Р. Ш. у Львові на такі теми: 1) 2. лютого ц. р. „Вдача української дитини" — проф. Ярослав Кузьміа; 2) 9. лютого „Кінчиш школу і що дальше?" — інж. Р. Білинський; 3) 16. лютого „Конституція людини і звання" — д-р С. Парфанович; 4) 23. лютого „Література для дітей і молоді" — проф. Ст. Конрад; 5) 2. березня „Куди по матурі?" — (Заробкові виглядн академічних фахів) — інж. С. Пастернак. Реферати відбудуться в домівці Кружка Р. Ш. при вул. Мохнацького 12/I. Вступ за добровільними датками. Початок в год. 6 вечором.

— **В память М. Грушевського.** Заходом українських товариств у Чернівцях відбулося 29. січня поминальне богослуження за бл. п. Мих. Грушевського в місцевій гр.-кат. і православній церкві.

— **Українські музичні козирі на Балю Української Преси.** Подаємо до відома що Комітет БУПІу замовив в одного нашого композитора й одного поета нові українські танкові козирі, що будуть вперше виконані на Балі Української Преси і стануть справжньою атракцією для танцюючих. Оба автори зложили вже з тих козирів танго „Каштани", віденський вальчик „Останній лист", сльофокс „Кальорифери", фокстрот „Саксофончик" і англійський вальчик (покищо без назви), що очарують мелодією і словами всіх. На жаль автори застерегли собі тайну і їх прізвища будуть подані щойно мегафоном на салі. — **Комітет.**

— **Лічничі райони у Львові.** Як відомо, з днем 1. лютого ц. р. зміняється дотеперішня система лікування у львівській суспільній обезпечальні і входить у життя інституція т. зв. домових лікарів. Місто поділено на 35 районів. Тому що тепер львівська обезпечальня має коло 50 тисяч обезпечених, то на одного лікаря припаде коло 1.400 осіб. Покищо обсаджено тільки 10 районів, інші дістануть лікарів після замкнення конкурсу в дні 10. лютого ц. р.

— **Грипа у Львові та в південно-східних воєвідствах.** Із лікарських кол звертають увагу, що грипа у Львові та в трьох південно-східних воєвідствах не осягла ще такої сили, як в інших теренах. Сила грипи у Львові загалом середня та тяжко покищо ствердити, чи ця пошесть розвинеться. Загалом проходить вона лагідно, смертности наслідком грипи не було. Скількість випадків грипи дуже велика, поважно зріс рух у лікарів і в амбуляторіях суспільної обезпечальні. Лікарі обезпечальні лікують дуже багато осіб у приватних домах. Рух в аптиках обезпечальні зріс дуже значно, рецепт напливає дуже багато, інтересенти вичікують у довгих чергах. До хорих на грипу висилають теж лікарів заступників. В обезпечальні зарядили цілоденні дижури, щоб хорих на грипу негайно відсилати до лікарів. Хоч грипа проходить лагідно, то хорі повинні бути дуже обережні в звязку з недугою горішніх відділових органів, а передовсім якнайдовше оставати в хаті.

— **Неспокій між польською академічною молодю у Львові** треває дальше. У вестибулю нового університетського будинку при вул. Маршалківській пятьох ендеків побило студента прав Бр. Вальтера, опісля студента Ендзерського, обох членів Легіону молодих. Наслідком цього ректор наказав строгу контролю осіб, що входять до будинку. Проти студента Унгара ведеться дальше слідство. Закидують йому участь у нападі Влад. Флеґля, що дістав при важкі рани пружиновим ножем. Крім того приписують йому фабрикацію петард, які кидано до жидівських склепів та на політехніці.

— **Знову засудили Рудрофа.** Окружний суд у Золочеві розглядав справу земельного власника Рудрофа в справі фальшування залізничих підкладів. Засудили Рудрофа на пять літ вязниці з утратою горожанських прав на десять літ. Свого часу Рудрофа увільнив був золочівський суд у справі неправного вирубу ліса, наслідком чого уморили міліонову кару, яку на Рудрофа наложила адміністраційна влада.

— **Вбили поліцая і сільського сторожа.** Як відомо, в хаті Миколи Букатчука в Кобзках пов. Косів знайшли 29. січня ц. р. трупи Йосифа Мархліка, постерунконого з Рожнова і Миколи Чепиги, громадського вартівника з Кобак. Поліцай згинув від двох стрілів у груди, а Чепига мав перестрілену голову. Хто їх убив, покищо не знати, бо господар хати відмовляється від всяких зізнань. Відомо тільки, що Мархлік вибрався з Чепигою шукати за Юрком Чепигою, який має на своїй совісті кілька грабунконих нападів і убивств на терені Косівщини і втік був на румунський бік. Недавно поліція довідалася, що Чепига вернувся і стала за ним глядати. Правдоподібно постерунконого і громадського вартівника застрілив Чепига, що находився в товаристві своїх спільників. Букатчука та його жінку арештовано, бо заходить підозріння, що він стоїть у змові з опришками. Можливе, що вони загрозили йому смертю на випадок, якби їх зрадив. Поліція переводить в цілій околиці нагінку за опришками.

— **Краєва хроніка.** Біля Джурина особовий потяг, що їхав зі Станиславова до Чорткова, наїхав на сани з дровами, які машинально відкинула урядничка цукроварні в Городенці, відобрала собі життя з причини заведеної любови. — У Черневі (Рогатинщина) знайшли трупа 34-літньої богатої вдови Катерини Колісник, що померла серед загадочних обставин. — У Радванівцях тов. Рогатин, найшли трупа 28-літнього Ів. Сіжика, що наложив на себе руку тому три дні з причини нещасливого кохання.

— **Грипа на Буковині.** В Чернівцях позамикали школи на 10 днів, бо велика частина дітей захорувала на грипу. Пошесть ширіться по краю, тому й там позамикають школи. По селах недуга ускладнюється і багато є смертних випадків.

— **Погребаний живцем.** Мешканці Ліди живуть під вражінням трагічної смерти урядовця суспільної обезпечальні Владислава Шимка. Коли його поховали, грібар почув із гробу стогін. Повідомлена про це влада веліла відкопати домовину, в якій знайшли небіжчика обернено го плечима до гори, при чому ціле лице мав закровавлене. Стверджено, що Шимек хорував на епілепсію і в часі атаки попав у летаргі. Родина, думаючи, що він умер, поховала його.

— **Склад заліза у шлунку.** До шпиталю в Люблині привезли 13-літнього хлопця, що скаржився на сильні болі шлунка. Його просвітили, при чому стверджено, що в його шлунку находиться багато залізних предметів. Переведено операцію, завдяки якій добуто зі шлунка 98 шрубок, цвяхів та інших кусників заліза, які хлопець проковтнув ріжними часами.

— **Большевицькі мозки.** Большевицька „Правда" повідомляє, що в московському інституті мозку (є й такий) іде тепер праця над вивченням мозку Маяковського, Степанова-Скворцова, відомого диригента Сука Луначарського, Андрія Білого, Собінова та Е. Багрицького. Праця іде під проводом проф. Фізімєнова. „Правда" забула мабуть додати, що в цілому Радянському Союзі, особливо на Україні, нетерпеливо очікують передачі до цього інституту мозків Сталіна та Постишева.

— **Нова італійська енциклопедія.** Подібно як це зробили після війни інші нації, в'їздженна Італія подбала про створення нової повної енциклопедії, в яку мають бути внесені всі зміни, що повстали після війни, та справлені помилки, що траплялися по старих словниках. Нова італійська енциклопедія, над якою працює ціла академія вчених та цілий відділ техників, має бути одною з найповніших в світі і має носити назву „Енциклопедія Трекані", по імени сенатора Трекані, який є не лише її ініціатором та головним керовником, а ще до того пожертвував на її виконання кругленьку квоту 50 мільонів лірів. В енциклопедії має бути досить українського матеріялу, який на жаль, з огляду на незацікавлення українських наукових кол цією справою, не є зовсім на висоті. З огляду на те, що видання дійшло тепер лише до букви „С", справі цій можна було б ще запобігти, подаючи відповідний матеріял, виготовлений українськими науковими установами.

— **З історії одної шпигунки.** В одній паризькій санаторії померла в 36 р. життя красуня Меншикова. В останніх часах вона була жінкою багатого плянтатора в Бразилії, жила в роскошах і мала власну віллю у Венсенні. Походила з бідної робітничої сімї в Росії. Її діда розстріляли, батька заслано на Сибір на шість літ. Брата убили підчас вуличних розрухів. А сама Соня була вже 10-літньою дівчинкою у Варшаві шпигункою й кур'єркою анархістів-терористів. Начальник тайної політичної поліції у Варшаві з царських часів Заварзін звернув увагу на маленьку, біленьку дівчинку, миленьку з лиця, з великими синіми очима. Вона була жвавої вдачі, приносила хліб до його хати, довго забавлялася зі слугами, потім заходила в стайню й розмовляла з візниками, як Заварзін виїздив до міста. Нараз Заварзін став підозрівати, що то Соня повідомляє анархістів, що все докладно знали про його роз'їзди кожного дня. Тому наказав трьом шпигунам слідити за дівчинкою. Вони скоро розвідали, що „малюсенька", як дівчинка звалася серед своїх, грає ролю шпигунки для анархістів. В кошику з хлібом вона переносила навіть й пекольні машини. Заварзін знав про все те, але не рішався арештувати маленьку терористку. Краще було слідити за нею й дізнаватися через неї про всякі подробиці. Але одного разу шепнули йому важні папери. Розділи, що в його кабінеті була „малюсенька". Тоді він казав її арештувати. Та її не знайшли. Вона заховалася разом зі своєю матірю. Після війни вона з'явилася в Парижі. Про своє терористичне минуле вона хотіла забути й предложити свої услуги новій контрольній. В салі і

Міські Театри у Львові, в пятницю 1. лютого.

год. 7·30 веч. **Великий Театр** год. 7·30 веч.

„Міщанин шляхтичем"

хоровід пісні, танку і дотепу.

Театр Ріжнородностей.

Нині год. 7·30 веч. **комедія** Ним. год. 7·30 веч.

„Мій коханий дурнику"

як два покоління жінок ведуть боротьбу за любов

ВІДГУКИ ДНЯ.

Новий спосіб.

Старий спосіб був такий: приходив хтось до когось і казав:

— Слухай, приятелю. Ти маєш авізки, знайомства, тебе люди повінчають, любять, скажи про мене кілька слів. Я тепер, бачиш, без посади і направду бідую.

— Дуже рало — відповідав — приятель. — Знаю тебе не від вчора і можу з чистою совістю сказати, що ти і чесний чоловік і фахівець і добрий робітник.

Після того йшов, говорив, агітував, переконував кого треба і вкінці виробляв знайомому посаду.

Пробував і я ріжним вислідом старих способів. Бувало поміг, бувало ні. Залежно від обставин, людей та посад. Часом мій протеґований мав за сильну конкуренцію, а не частіше я не мав протекції там, де просив. Щож... Звичайна річ у світі, чи не діється в Галичині, чи в Англії, в Італії, чи в Німеччині.

Але від якогось часу завважив я дивний обяв: посади, нерах і „грубі" діставали люди, які до цього нінкісінько не надавалися, або (що гірше!) люди, які мали неодин фунт масла на голові. Наприклад (у першім випадку): всі були вдоволені, що на якусь посаду подався хтось, що справді міг би багато вдіяти. Кентрапідентів не можна було брати під увагу, бо жаден з них не надівався. А вислід? — Усіх заскочив. Спец провалився... Наприклад (у другім випадку): подалися три специ, один в них був ще і громадянином і бувшим старшиною, другий тільки громадянином, третій ні одно ні друге. Дістав третій.

Важити не все під увагу, я вхопився іншої методи протеґування.

Прийшов недавно до мене один мій приятель, визначний знавець свого діла, добрий громадянин, бувший учасник Визвольної Війни і — слово дав — незвичайно чесний чоловік.

— Слухай друже — почав — ти маєш знайомства, авізки...

І так далі в справі посади.

— Я прихильник робити, що можу, але не пари з уст у який спосіб.

І почав авізію.

Йду, де треба і в місця:

— Чув я, що тут подався пан Іван.

— Ви певно до нам проєкти? Здається, нічо з цього не буде.

— Але ні, вельмани, остерегти вас.

Достойник насторожив вухо.

— Остерегти?!... Цікаво...

— Іменно остерегти. Пан Іван не має ніяких даних на це місце.

— Який? Він-мене спец.

— Спец, але який. Невдаха. А до того чув я багато недоброго про нього.

І далі з інвективами на свого приятеля. Не дуже певний під оглядом гроше, нікчий громадянин, інтригант, хвалько...

Достойник усміхався і жмурив очі.

— Цікаво, цікаво — повторяв раз-у-раз під носом — ціка-а-во!

— Ну, як так справи стоять, то добре, я певдію, що ви мені не все сказали. Так, так-так! Будемо осторожні... Моє почитання... Слава на віки...

— — — — — — — — — —

І мій приятель дістав посаду...

Шкодувало не у Львові і напів не в провінціональнім місті, але... його фах не був від міста.

Галактіон Чіпка

ДИВОГЛЯДИ.

БОРОТЬБА З МАЛИМИ НІЖКАМИ.

Цілі століття дбали китаянки за те, щоб мати маленькі ніжки. Мами накладали на ніжки немовлят жіночого роду лещета, що стискали ногу, щоб вона не могла розвиватись і була якнайменша. Тепер нанкінський уряд європейщить Китай і видав гострий наказ, щоб мами ані молоді жінки не вменшували собі штучно ніг, бо за це платитимуть грошеві кари, або сидітимуть у вязниці.

Відозви й комунікати.

ПОМОЖІМ ДІТВОРІ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ У ВАРШАВІ!

Після кількалітньої підготовної праці, після довгих змагань з несприятливими обставинами, цього року у Варшаві нарешті засновано українську школу імени Лесі Українки. Потреба своєї школи була найбільшою болячкою варшавської колонії, бо серед неї є понад 200 дітей, батьки яких підчас визвольної війни билися і проливали свою кров за Україну, а тепер опинились на чужині. Більшість з них без праці, ледве чи не на вулиці.

Чи тяжко собі уявити життя тих нещасних дітей? Відірвані від свого краю, без дому, без своєї мови, вони не жили, а лише приглядалися до життя своїх щасливіших ровесників — поляків. Ні в школі, ні в забаві ніде вони не були рівні — всюди були зайві — і разом з тим не мали нічого свого.

Та навіть у найнесприятливіших умовинах ті люди, що проливали свою кров за Україну, не могли допустити, щоб їх діти денаціоналізувалися, щоб зрікались своєї батьківщини. Знайшовся невеличкий гурток ідейних ентузіястів, який своєю працею створив школу майже з нічого. З нічого — бо школа мусить бодрувати з тих малих датків, які дає наше бідне, громадянство. Для того, щоб ці дітки вилипали регулярно, дбає ся „Товариство Батьків Української Дитини та їх Прихильників", обовязком якого є опікуватися школою і щомісячно складати свою частину. Крім того, при кожній нагоді йдуть збірки на школу. Всі українські установи у Варшаві теж здогаткували на згадану школу. Але всього-ж цього так мало!

Школа має бути 7-клясова, та поки що за браком грошей відкрито лиш 4 кляси, бо є лиш дві учительки, які теж діставать мізерну платню.

Отже багато дітей старшого віку все таки позбавлені можливости вчитись у своїй школі. А ті, що є, так охоче вчаться, так радісно почувають себе серед своїх! Але всі вони приходять до школи голодні, бліді й обдерті. Та всеми тягнуться з ріжних кінців міста, щоб лише вчитися у своїй школі.

Та ось настала зима і тяжкий матеріяльний стан нашої школи ще погіршується. Треба вдягнути хоч найбідніших, треба всіх без винятку підгодувати. А на це — грошей нема.

Тому звертаємося до українських громадян з великим проханням: поможіть нам! Знаємо, що у вас є десятки своїх обовязків, знаємо, що кожному допомогти неможливо. Але тут допомога потрібна, як ніде, бож хто може потребувати допомоги і має більше право на цю допомогу, як не наші українські діти найнещасливіші діти на всьому світі?!

Не сміємо дати їм загинути і не сміємо віддати чужій нації! Бо будуть жити вони — буде жити й Україна!

Управа Т-ва батьків української дитини та прихильників школи ім. Лесі Українки при У. Ц. К.

—o—

З нових видань.

UKRAINIAN SONGS AND LYRICS, translated and edited by Honore Ewach. (Binniner 1933).

Невеличка книжечка, 77 сторінок. У ній: передмова, коротенькі статті про Україну, українську літературу, й українське віршування. 10 перекладів народніх пісень і 29 творів наших поетів. По перекладах пояснення до перелюжених віршів, у яких зазначено також їх ритміка. І врешті коротенькі життєписи Котляревського Шевченка, Глібова, Руданського, Федьковича, Грабовського, Грінченка, Франка, Самійленка, Кримського, Воронього, Чернявського, Старицького, Лесі Українки, Лепкого, Олеся, Чупринки Філянського, Тичини, Голубця. Найбільше перекладів із Шевченка, 7 творів. Його „Заповітом" кінчиться ота невеличка антольогія української поезії у перекладах на англійську мову. Книжка має на меті спопулярнювати наших поетів у Канаді.

M. B.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Володимир Лев, ем. почтовий надконтролюр, що помер перед кількома днями у Львові був сином пароха з Янова яворівського повіту. Скінчивши українську гімназію у Львові, брав колись живу участь в житті українських співацьких кол. Мав гарний баритоновий голос і виступав у сольових партіях. Їздив теж зі співацькими прогульками. Опісля як почтовий урядник у Стрию, брав довгі роки участь в житті культурних установ, був директором Народнього Дому в Стрию в часі його будови, словом був дієльним членом стрийської української громади. В приватному житті був зразковим мужем і батьком, а дім пп. Львів був одним з осередків товариського життя в Стрию. Покійний полишив удову і три доньки, а яких дві є докторами, а третя дружиною відомого громадянина й прихильника українського мистецтва, власника аптики Михайла Терлецького. В. Й. П.!

Микола Кузьма, ем. почтовий надконтролюр у Львові, помер після довшої недуги, 28. ц. м. в 58 р. життя. В. Й. П.!

Евгенія з Волошинських Навроцька, подруга учителя гімназії „Р. Ш." в Коломиї, по дуже довгій і тяжкій недузі померла 23. січня ц. р. в 48 р. життя. Похорони відбулися 24. І. в Коломиї. 926

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

„ВІСТНИК", місячник літератури мистецтва, науки і громадського життя. Зміст: О. Ольжич: Люкгенія; Е. Маланюк: Строфи; О. Теліга: Поезії; Л. Мосендз: Мій шпиталь; Гр. Косинка: Анкета; А. де Ненабль: Есхапана; Є. М.: З пешої в світі літератури; Л. Границька: Хаджи героями московських, совітських повістей; М. Мухин: Тіні незабутніх предків; С. Северина Ч. С. В. В.: Шевченко і Федькович; О. В.: Бунт молоді; Ю. Липа: Батько дефетистів; Задніпрянець: Проблема поколінь у польській публіцистиці; Дм. Донцов: Умети сказати „ні"; М. Л.; З пресового фільму; Бібліографія.

„SLOVANSKA REVUE" Nr. 5. Praha, 1935.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, ч. 3 (2), з 1. лютого ц. р. Зміст: Я. Скопляк — Перед Загальними Зборами, В. Несторович: Калькулювання вовни. (Як реферує наші справи бюлетин Пол. Український), Нові небезпеки (Примус бранжових організацій. — Купецький пенязь), На новому етапі (Обновлена праця Т.-во Банку), Необхідна самопоміч, дещо про книготорговлю. Анкета закінчена За язиком купців і промисловців з банками, Податкові й інші інформації, Видавничі новини, Біржа і т. і.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС, Львів, 27. січня 1935. Р. XV. ч. 4.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві у Сколім: Дякуємо за присилане, але радо місткимо. Просимо писати частіше.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича; під артистичним проводом Й. Стадника.

Стрий:

1. II. „Бешкет у раю".
2. II. „Спадчоємець"
3. II. „Серед бурі".
3. II. год. 3 попол. „Залізна Острога".

Від 4. II. заступить театр на кілька вистав до Сколього. — Управа театру просить п. Славу Заліпану подати свою точну адресу.

Великий Міський Театр

Пятниця, 1. II. год. 7·30 веч. „Міщанин підхитнем".

Субота, 2. II. год. 3·30 поп. „Розкішна дівчина".

Субота, 2. II. год. 7·30 веч. „Міщанин підхитнем".

Театр Рівнородностей.

Пятниця, 1. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Субота, 2. II. год. 3·30 поп. „Нічні лети".

Субота, 2. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Кіна.

АДРІЯ: „Людина - машина" та додатки

АПОЛЬО: „Її шампанська ніч".

АТЛЯНТИК: „Із ночі".

ВАНДА: „Буря на світанку", і „Піднебесні лицарі".

ГРАЖИНА: „Маскарада кохання" та комедія.

КАСІНО: „Молодий ліс" (на осн. В. Герца).

КОЛІСЕЙ: „Поручник Кіже" („Цар шалів"), ревія „Один в одного".

КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фліп і Флап у країні забави".

МАРУСЕНЬКА: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фліп і Флап у країні забави".

МІРАЖ: Рамон Новарро, Джанета Мердональд і Секрет жінки.

МУЗА: „Віва Вілля!"

ПАЛЯС: „Циганські мельодії".

ПАН: „Маскарад".

ПАСАЖ: „Демон золота", „Їздець-примара".

РАЙ: „Радісна година", Мей-Мавс.

СВІТ: „Нуждарі" і „Париж в огні" (дві серії разом).

СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.

СТИЛЕТ: „Викрали людину" і ревія зі Стефою Стадниківною.

УТІХА: „Рука жестинка" та ревія.

ХІМЕРА: „44-га вулиця".

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Закордонне радіо.

Пятниця, 1. лютого 1935.

Прага (470,2) 17·00 Квартет, 19·30 „Єнуфа" оп. Яначека, Прага II. (249,2) 14·35 Спів, Париж (1648) 15·30 Легка музика, Берлін 356,7) 18·30 Пісні в супр. лютні, 21·00 „Кохання, музика та смерть Баха" вид., Гайльсберг (291) 17·15 Пісні в супр. арфи, Кенігсвустергавзен (1571) 16·00 Концерт, 17·30 Фолт. квартет Бетгера, Кельн (455,9) 17·45 Шубертові твори, 21·00 Оп. пісні, Мюнхен (405,4) 17·50 Фортепіян, Будапешт (550,5) 19·30 Спів, Мілянo (368,6) 21·00 Симф. концерт, Рим (420,8) 20·45 Концерт.

Субота, 2. лютого 1935.

Братислава (298.8) 16·40 Вертеп, 17·20 Словацькі нар. пісні **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 15·55 Концерт військ. оркестри, 17·25 Славянські пісні, **Прага II.** (249,2) 14·30 Фортепіян, **Париж** (1648) 13·00 Муз. поранок, 21·00 „Вікторія та її гузар" оп. Абрагама, **Білгород** (437.3) 13·15, 20·00 Пісні 20·30 Форт., **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт, 19·00 Кларн. квінтет Брамса, **Кенігсаустергавзен** (1571) 19·30 „Постільон де Льонжімо" ком. оп. Адама **Ляйпціг** (382.2) 17·20 Солісти, **Мінхен** (405,4) 18·30 Соната на скрипку та форт. Двожака, **Будапешт** (550,5) 12·30 Концерт, 19·40 „Корневільські дзвони" оп. Планкета, 22·00 Легка муз., **Мілано** (368.6) 11·30 Тріо, 20·45 „Адіо Джовінецца" оп. Пієтрі, **Рим** (420,8) 13·05 Легка муз., 17·10 Концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 1. лютого 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·40 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Концерт, 12·45 Апровізація міст, 13·00 Полудн. дзенник, 13·10 Експорт, 13·35 Біржа, 15·45 Ловецька пісня (Шопський баритон), 16·45 Авд. для хорих, концерт. 17·15 Шуберт: Смичковий квартет д-моль „Смерть і дівчина", 17·50 Огляд видавництв, 18·00 Культ і мист. життя. Сільва верум, 18·05 Театр. фейлетон, 18·15 Попурі оперетох з гр пл., 18·35 Польське шкільництво за кордоном, 18·45 Про справжні і уявлені мовні помилки, 19·00 Дуети, 19·20 Гуторка, 19·30 Польська музика з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Концерт - академія з нагоди ім. през. Мосціцького; вечірній дзенник, Як працюємо, 22·50 Рецитації поезій, 23·05 Танк. музика з гр. пл., 24·00 Танк. музика.

Субота, 2. лютого 1935.

9·00 Ранішня авд., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сільва верум, 12·10 Театр. репетр., 12·15 Муз. поранок; у перерві „Озеро Нароч під снігом", 14·00 Легка муз. з гр. пл., 15·00 Треба погомнути в полє, 15·15 Здоровлю тебе гр. плитою, 15·45 З покоління в покоління, 16·00 Найновші гр пл., 16·30 Театр Уяви: У запусти (для ст. дітей), 17·00 Концерт орх., 17·50 Вічочинок матери, 18·00 Сільва верум репертуар театрів, 18·05 Наші шляхи в світ красгдинське вікно, 18·15 Форт. дрібнички, 18·45 У лабіринті звір. інстинктів, 19·00 Реціталь на альтівні в супр. форт., 19·20 „Гродно", 19·30 Цитра, 19·50 Трансм. з Кенігсберґен: Міжнар. лещет. змагання, 22·20 Від хатини до хатини, 21·05 Веч. дзенник, 21·15 Як працюємо, 21·20 Концерт симф. орк., 22·02 Біблотечний вакон, 22·20 Реклям. концерт, 22·35 Спорт. вістки, 22·50 Гр. пл., 23·05 Ложа гаумвиців, 23·35 Здоровлю тебе гр. плитою, 24·00 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·32— зол.

У Варшаві були такі курси: Лльондон 25·99, Париж 24·93, Берлін 21·67, Ціріх 171·45, Голяндія 358·30, Прага 22·12, Італія 45·25, Нюйорк кабель 5·33 5/8, Нюйорк чеки 5·33 1/2.

Золото: Долари 8·910—8·930, Франки фр. 34·30—34·60 Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·07—0·08.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дьоко Львів

	від	до	від	до
Овес од. незам.	12·25	13·75	14·25	14·75
Овес од. легко зам.	11·50	11·75	13·50	13·75
Овес зб. легко зам.	11·25	11·50	13·25	13·50
Овес одчощ. зам.	10·25	10·50	12·25	12·50
Овес збірн. зам.	10·00	10·25	12·00	12·25

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 31. січня п. р. з приводу зниження тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

	льоко Львів.	
1 л. молока	0·15	зол.
1 л. сметани	0·60	„
1 кг. яєць	4·10	„

Пастеризоване молоко в доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло зниження, на молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 1 лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір'я птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	0·95	зол.
Старі „	„	„	0·75	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·90	„
Індики	„	„	0·90	„
Індички	„	„	1·10	„
Пантарки	„	„	1·20	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПРОДАВЦІВ (ЦЬ) по інституціях і домах приймає на корисних умовах фабричний склад паперових і зуток „Калина", Львів, ул. Вірменська 11. 917 3—4

АДВОКАТСЬКИЙ аплікант з 3½ річною практикою шукає дальшої практики в адвоката зараз, за утримання. Ласкаві заголошення: м-р Володимир Коцюбинський. 923 1—2

НЕГАЙНО до заміни більша парохія за меншу, з одною церквою та можливими будинками і близько залізниці. Заголошення слати: Уряд парохіяльний Журавці о. п. Lubycza Królewska nd Rawa Ruska. 924

ХЛОПЕЦЬ здоровий, до посилок і відбивання кореспонденції у друкарні потрібний. Писемні заголошення до Адміністрації „Діла" під „Відбивач". 920 1—3

ДО ВИНАЙМУ покій умебльований комфорт. Генерала 24. І. п. 9·2

КАВАЛІР літ 29 приємний, власник добре просперуючого інтересу, оженився б з панною Посаг від 4.000 зол. Заголошення до Адміністрації під „Подружжя".

КІМНАТА СОНЯШНЯ, умебльована з окремим входом до винайму. Ходоровського 17. І. Лотоцька.

ГАЛЯ КАРНАВАЛ дамети, паєтн машинові гафти на основі заграничних моделів поручає заведення гафтів М. Козловської, Академічна 22, І. п. 29/22 1—5

ГРИМ. СЯЧНИЙ КУРС крою, шиття, моделювання починає школа жіночого кравецтва, Львів, Академічна 22. 28/22 1—5

ОГОЛОШЕННЯ.

Звичайні Загальні Збори

Кооп. пекарні „ЯКІР"

кооперативи з відп. уділами у Львові

відбудуться в суботу, 16. лютого 1935 р. год. 6 вечором у домівці Т-ва „Зоря" у Львові, вул. Вірменська ч. 23. з таким порядком нарад:

1. Відкриття Зборів.
2. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
3. Звіт Управи і Надзірної Ради, та предложення рахункового заокруглення за 1933 і 1934 р. до затвердження.
4. Одобрення діяльности Надзірної Ради і Управи.
5. Розділ зиску і покриття страт.
6. Прийняття нового статуту.
7. Затвердження буджету на 1935 р.
8. Внески і запити.

Надзірна Рада.

Кооперативний Банк „Покутський Союз" в Коломиї відкрив у своє відділ ескантового кредиту.

Умови як звичайно при того роду кредиті. З кредиту можуть користати тільки члени в границях означених законом, себто до 2.000 зол. особи фізичні до 8.000 зол. правні. По докладнішу інформації писати до Коломиї, вул. Костюшка 2а/І. 886 3—10

Спеціяліст жіночих недуг і акушерії
Д-р Володимир Станецький
ординує
у Львові, вул. Хорунжин 12/II.
Клініка Академічна. — Тел. 84-09.

Доротеум
Львів, Братерівська 3.
ком.сова меблева галя купує, — приймає в ком.с — продає.
МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ
БЛАКИТНА КІМНАТА
ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ
Переклад із французької мови Василя Софроніа. — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 5 текстових шпальтів, 4 оголошеневих шпальтів.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і поминках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по куно, продаж, винаймі і т. п. . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол.	480.—
„ „	1/2	„	250.—
„ „	1/4	„	130.—
„ „	1/8	„	70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 27 (13.925). Львів, субота 2. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік І. VI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 25-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНЬОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Летунська політика Злучених Держав.

ВАШИНҐТОН, 1. 2. ПАТ. През. Рузвельт надіслав конґресові звіт спеціяльної комісії, яка опрацювала напрямні летунської політики. Комісія доручає створити нові летунські шляхи над Атлантійським і Тихим Океаном, повні які літали би літаки і цепеліни. Крім того комісія пропонує збільшити число літаків суходільної армії до 2.320 літаків, маринарки до 1.000 літаків.

Прем. Фляндєн і мін. Ляваль у Льондоні.

ЛЬОНДОН, 1. 2. ПАТ. Вчора вечором приїхали до Льондону прем. Фляндєн і мін. Ляваль. Французьких державних мужів привитали прем. Макдональд, мін. Саймон, мін. Ілен, генеральний секретар британського кабінету, члени французької амбасади і численні закордонні журналісти.

Оба французькі гості замешкали в готелю Савой. Вечір провели в міністра летунства льорда Лондондері. Нині прем. Фляндєн був на обіді в міністра Лондондері. На обіді були теж прем. Макдональд, мін. Саймон, заступник премієра Болдуін, міністр еспарбу Н. Чемберлєн. Балачки про загальне політичне положення почалися щойно нині. В усіх розмовах братиме участь Болдуін.

Большевики не згодяться на демілітаризацію на Далекому Сході.

МОСКВА ПАТ. На конґресі совітів забрав слово голова ради комісарів Молотов і дав відповідь японському міністрові закордонних справ Гіроті на його заяву в парляменті у справі демілітаризації на Далекому Сході. Большевицький уряд радіє, що Японія змагає до приязних взаємин із СССР. Договір у Портсмавт з 1905. року між Росією і Японією, який большевицький уряд потвердив у 1925. р. і на який тепер покликується Японія, вимагає демілітаризації здовж кордону з Кореєю і на Сахаліні, але і здовж кордонів Манджу-Ко. Згідно з договором у Портсмавт залізниці на цих просторах повинні мати тільки господарське значіння. Для її охорони можна було вдержати 15 вояків на одним кільометрі. Тому большевицький уряд мав право вдержувати на східно-китайській залізниці 25.000 вояків, але сам зрікся цієї охорони. Молотов згадував, що договір у Портсмавт не забезпечує миру на Далекому Сході. Тому відмовна відповідь підписати новий договір зменшує довіря до цієї держави.

Опісля Молотов обговорив успіхи большевиків підчас дослідів арктичних країв і стратосфери.

Постійна комунікація по Ледовім Океані.

МОСКВА, ПАТ. На конґресі совітів проф. Шмід звясував досліди большевиків арктичних просторів. Заявив, що вже цього року большевицький уряд наладнає постійну летунську комунікацію на цілім совітськім підбігуновім просторі. Крім того здовж побережа европейської Росії і Сибіру пливатимуть кораблі по Ледовім Океані туди і назад. На побережах і островах Ледового Океану працює тепер 30 большевицьких наукових станцій. В найблизших днях вилетять з Москви до підбігунових околиць летуни Молоков, Водопянов і Фаріх.

Зірвані переговори між Злученими Державами і СССР.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Державний секретар заявив, що теперішні взаємини з большевицьким урядом не доведуть до порозуміння у справі довгів. Гуль, жалує, що большевицький ринок замкнений для американських робітників і промисловців. Американські громадяни не можуть ще дотепер відобути сконфіскованих маєтків. Уряд Злучених Держав глибоко розчарований тому, що большевицький уряд відкинув останні пропозиції Злучених Держав. Нема сумніву, що переговори закінчені. Большевицький амбасадор у Вашинґтоні Трояновський прибув до державного секретаріяту на переговори в справі довгів, які сягають 500 мілїонів долярів і задержався тільки 4 і пів квилини. Це вже рекорд швидкости дипльоматичної візити, додав Гуль. По візиті Трояновського Гуль відбув довшу нараду з американським амбасадором у Москві Буллітом і іншими членами департаменту.

Міжнародня торговельна конференція.

ВАШИНҐТОН, 1. 2. ПАТ. Державний секретар запропонував скликати до Ню Йорку міжнародню торговельну конференцію з метою обговорити продукцію і визначити контингенти для міжнародного експорту.

ТОКІО, 1. 2. ПАТ. Офіційні кола Японії прийняли прихильно пропозицію Злучених Держав. Кола зближені до міністерства закордонних справ заявляють, що Японія піддержить цю пропозицію з метою оживити міжнародню торговлю.

Конференція німецького амбасадора з Мусолінієм.

РИМ, 1. 2. ПАТ. Амбасадор фон Гасель конферував учора з Мусолінієм. Це перша нарада амб. Гаселя по його повороті з Берліна, де відбув нараду з Гітлером. Політичні кола здогадуються, що фон Гасель не привіз з Берліна політичних пропозицій. Зате німецький уряд веде переговори на тему наддунайського пакту, якого основи узгіднено підчас візити мін. Лявалл у Римі.

Наступ японських військ на Монголію.

З Гсін-Кінґу надійшли вісти, що на західних кордонах Манджу-Ко японські і манджурські війська зробили наступ у середу зранці на монгольські війська на північ від озера Бойнор. По двогодинних боях монгольські війська відступили з великими втратами. Японські і манджурські війська зайняли Калькамійо

Бійка в еспанськім парляменті.

МАДРИД, 1. 2. ПАТ. На вчорашнім пополудневім засіданні кортезів дійшло до бійки між послами в хвилині, коли предсідник візвав послів упімнути за память покійного колишнього премієра Санча Гуера. До бійки дійшло тому, що один з каталюнських лівих послів назвав покійного убивником робітників.

—o—

Подаємо до відома всім нашим Вп. Клієнтам, що **фірма Те-Ка перенесла** свою робітню і магазин муж. одягів з днем **1. лютня ц. р.** до нового льокалю при **вул. Руській, ч. 16. І. пов.** (над фірмою Т. Півка). 925 2—2

Матеріяли на мужеські убрання

спортові, візитові, фраки і смокінґи з найліпших Бельських фірм, як теж оригінальні англійські у величезному виборі — поручає

Дім Моди

Львів, Марійська пл. 4. Европейський Готель

Обслуга в українській мові.

Конституційне тупцяння на місці.

Варшава, 30. січня 1935.

Поправді вже минає рік, як сойм ухвалив проект нової конституції чи радше її тези, а ще ніхто у Варшаві не знає, коли і як нова конституція буде остаточно обговорювати. Як відомо, недавно соймовий проект нової конституції був принятий також сенатом з деякими поправками. Нас не цікавить у даному випадку, яку саме форму остаточно набере соймовий проект нової конституції, як будуть змінені ті або інші приписи конституції, бож інтенції творців її аж надто для кожного зрозумілі. Зате цікаво прослідкувати довгу дорогу, яку проходить нова конституція і відношення до неї так званих „чинників міродайних". Сталося так, що після відомих і терпких уваг маршала Пілсудського щодо елітарної засади нової конституції, зацікавлення новим проектом навіть в урядовому таборі впало до мінімума. Витворювалося враження, що про проект нової конституції просто забули та в усякому разі хотілоб якнайменше про це говорити. Цікава річ, що в останньому часі навіть у великих проурядових щоденниках, а є їх у Варшаві пять, не було ніяких статтей, присвячених новій конституції. Тому і дискусія в сенаті минулася без ширшого відгомону. Симптоматичні уваги появилися у соціялістичному „Робітнику" з дня 29. січня, себто якраз у роковини прийняття проекту конституції соймом. Однак ці уваги жартобливого характеру відзеркалюють свого роду дефетизм польського громадянства у справі нової конституції. Ось що читаємо в соціялістичному органі: „в суботу, (26. І.) як у перші роковини санаційної конституції, у святинях всіх релігій у цілій державі Служб Божих *не* було, приватні доми і приїздні будинки *не* були удекоровані прапорами, у вечері *не* заповено ілюмінації, *не* освітлено памятників, *не* було урочистих вистав у театрах, *не* видрукувано бомбастичних статтей в урядовій пресі, *не* улаштовано походів на площу маршала Пілсудського, ані на інші ніякі площі"...

Мимохіть виринає питання, що буде далі з проектом нової конституції й коли буде цей проект внесений на чергу дня сойму, який мусів би апробувати поправки сенату? У цій справі пригадує у Варшаві поголоски, яка не є позбавлена підстав. Після вирішення проекту у сенаті, маршали обох палат, Рачкевич і Світальський, разом із премієром Козловським, мали звернутися до Бельведеру, щоб отримати моральну апробату і вказівки „рішаючого чинника". Повторили вони той крок, який у своєму часі зробив полковник Славек, про що оповідав у своїй промові на останньому конґресі легіоністів. Однак „рішаючий чинник" і цим разом не схотів дати своєї повної згоди і таким робом місія з Бельведеру не

дань винесення ситуації. У звязку з цим говорять, що проект нової конституції появиться на черзі дня сойму на одній з останніх сесій в липні місяці, а ... не відомо — надзвичайна сойму відбудеться у грудні цього року. До того часу урядові зміни не передбачено будуть зберігати мовчанку у справі нової конституції. Ця мовчанка є саме найбільш характеристичною прикметою урядового кабінету, який хоче про всяку ціну зберегти спокій на передодні вибрних сеймів держави.

М. Сосницький.

Тутки повноватки 150 шт.
і паперці
„КАЛИНА"
Є НИНІ ПЕРШІ ЩОДО ЯКОСТИ І ЦІН.

„Червоний меч революції" щербиться.

Треба бути справедливим і признати, що „залізному Феліксові", цій „людині з серцем тигра та очима гієни" (так писали свого часу Дзержинського) справді вдалося організувати Чеку (потім ДПУ, потім управління Народн. Комісаріяту Внутр. Справ СССР — від зміни назви зміст не змінився) добре і доцільно зі становища інтересів країни совітів. Тут узято під увагу і довголітній досвід царської охрани та департаменту поліції з одного боку, і діяльність підпільних революційних організацій з другого. Допомогли цьому і посивілі жандармські полковники, і чорняві моголі революціонери, походженням з Кавказу.

І справді створено організацію, яка своїми невидимими, але міцними щупальцями охопила дослівно все життя СССР, яка все чула, все бачила, все знала.

Найрізноманітніші методи від підкупу до застрашування морального чи фізичного, від звичайного підслухування до грабіжництва та вбивства — все це вважалося там за добре, за доцільне. Мета виправдувала засоби. Цьому вдосконаленому організмові саме й завдячує СССР свій внутрішній лад, не знаємо, здавалося, на багато ферментів та багато розрух...

Але дуже багато цих розрух і спричинювали органи Чеки. Рецепти славної пам'яти Азефа не тільки не були забуті, але ще й удосконалені. Можна без перебільшення сказати, що в усіх великих політичних процесах у СССР дуже помітна була рука, якщо не режисера, то головного їх учасника, рука Чеки. І цій то руці завдячував СССР задай те, що всі ці політичні процеси висвітлювали лише зломки, що „контрреволюційні злочини" не були доведені до кінця, що вони не встигали завдати великого лиха.

Цю то руку так вихваляли пізніше ювілеїв Чеки, називаючи Чеку „віриим вартовим революції", „червоним мечем революції", завдячуючи що завдяки надзвичайній пильності та віддановсти „лицарів-чекістів", СССР може почувати себе у цілковитій безпеці...

І раптом вбивство.. серед білого дня... у Ленінграді... в історичному будинку „Смольного"... вбивство самого „Міронича"... вбивство, заподіяне комуністом...

А деж були вірні та відані „духа та очі революції"?, що робив „червоний меч революції?" Виходить, що в СССР ще можливі не тільки замахи та політичні злочини, але навіть політичні вбивства, а чекісти нічого про них не знають?...

Тому зрозуміло стає теж на метушня, звязана з вбивством Кірова. Досконала проця Чеки, на якій тримається ввесь лад в СССР, стала давати панібратання. Шлях склав Ленінградського управління Народнього Комісаріяту Внутр. Справ СССР був відданий під суд. Перший випадок в історії Чеки!...

Дня 23. січня н. р. Воєнна Колегія Верховного Суду СССР видала вирок в цього приводу у відношенні до колишнього начальника Медведя, його заступників Заворожця та Фомічова та співробітників Губіна, Горіна-Лундіна, Котоміна, Яніщевського, Петровця, Моєвича, Білоусенко, Добова та Бальцевича, винними їх усіх визнано в „злочинно-халатному" ставленні до службових обовязків по охороні державної безпеки.

Дуже характеристична увага суду щодо Бальцевича: „Бальцевич мав у своєму розпорядженні відомости про підготовлюваний замах на Кірова". Що це значить? Або не вбивство було спровоковане самим чекістом Бальцевичем, який вишукував із свого досвіду Ніколаєва, або цей самий Бальцевич, одержавши відомости про підготовлюваний замах на Кірова, не вжив жадних заходів на те, щоби до цього не допустити. Таким чином він стає, вільно чи невільно, співучасником цього злочину.

Незастосування смертної кари до Бальцевича вважаємо зробленим із тактичних міркувань. Зрештою це таке було би спалтальне — розстріляти чекіста за участь у політичному вбивстві.

Але либонь там не було, а „червоний меч революції" почнуть діяти не так добре, як завжди, пощербився він і треба вважати, що в його боротьбі з „контрреволюцією", ця „контрреволюція" здобула, хоч може і тимчасову, але безумовну перемогу.

Д.

„Вільні професії" і податкові справи.

РАХУНКОВІ ЗАПИСКИ ЯК ДЖЕРЕЛО МАТЕРІЯЛЬНОЇ ПРАВДИ.

Коли загляднемо до скарбових урядів, то постійно в почекальних поміж публикою, що чекає на свою чергу, найдемо чимало українців. Прийшли вони боронитись перед надто високим податковим виміром. Є між ними купці і промисловці, але найбільше людей „вільного фаху".

Маючи це на увазі, хочу звернути увагу тих останніх, себто **наших адвокатів, лікарів, інжинірів, заробкуючих мистців, тощо,** на користи, які випливають з ведення **рахункових записок.** Діло в тому, що 74. пар. виконавчого розпорядку до податкової ординації (з 19. вересня м. р. Дж. Зак. ч. 91), дає право „вільним фахам" вести рахункові записки **способом зовсім простим.** Вони ще простіші, ніж у т. зв. „упрощеному книговодстві", призначеному для купців і промисловців, не згадуючи вже про „правильне книговодство", яке вимагає знання і рутини, а яке мусять вести тільки реєстровані фірми.

Згаданий уже 74. §. приписує ведення **„книги приходу і розходу"**, себто інакше книги каси, яка дечим різниться від нормальної касової книги правильного книговодства. В ній треба розріжняти поміж інкасом грошей для себе і грошей, які тільки переходять через руки адвоката, лікаря, тощо. Через те поміщені в книзі два грошеві стовпці (може бути і третій сумаричний). Під грошами треба розуміти не тільки готівку, але теж чеки і векселі, а навіть натуралія, яких рівновартість треба вставити. Зате великим привілеєм є те, що претенсій з отвертого рахунку (отже услуг на кредит) **не треба вписувати,** що є рівнозначне зі звільненням від промислового (оборотового) податку з сум, які залишились покищо претенсіями і які не все вдається стягнути. Це, як також згадана вже легкість ведення постійних записок, **надільює „вільні професії" просто привілеєм,** якого не мають інші категорії податкових платників.

На розходовій сторінці каси треба вписати окремо видатки, звязані з виконуванням професійних обовязків (можуть бути відразу специфіковані, як ось: плати, помічні сили, телефон, і т. д.), дальше видатки з сум переходових (була згадка вище в приписі) і видатки, які не відтягається з доходу при вирахуванні доходового податку".

„Книга приходу і розходу", (якщо ведена без закиду і спирається на відповідні оригінальні чи внутрішні документи) є **законним джерелом матеріяльної правди** при вимірі обох родів податку, себто **промислового від обороту і доходового.** Оборотом є брутто-прихід (потручувати можна тільки переходові суми), а доходом є нетто-прихід (потручується ще видатки, конечні для осягнення доходу).

Остання **податкова інструкція**, яку у звязку з реалізацією нової податкової ординації дістали скарбові уряди, а також останній **обіжник** міністерства скарбу, спрямований до тих урядів, підносить вартість достовірних книжкових записок і приказує підчиненим скарбовим органам дошукуватись у книгах матеріяльної правди, погрожуючи навіть карними санкціями за довільність податкових вимірів. Тому вважаю, що з **українців** кожен, хто займається торговлею чи промислом, або є вільної професії, повинен у власному інтересі користати з бухгалтерійних привілеїв*). Зазначу, що правильне книговодство дозволяє торговельний закон в арт. 55 § 1. вести **в українській мові** тільки з територіяльним застереженням (там де вона допущена в суді, отже у Сх. Галичині і на Волині), а упрощене книговодство в 58 §. викон. розпорядку до под. ординації має ще й інше застереження. Поміщена там клявзула про дозвіл відповідної податкової влади. З цього приводу звернувся я саме тепер до авторитетної влади з відповідним запитом і дістав приречення, що на днях дістану **засадничу відповідь.**

Наприкінці згадаю ще, що „вільні професії" повинні вести ще **книгу клієнтів чи пацієнтів,** де треба записувати услуги, виконані на кредит і рівновартости, які згодом отримано. Також у деяких випадках треба вести книгу депозитів, яка потрібна для контролі.

В. Нестерович.

*) Згадаю тут, що основану тільки що кооперативу працю „Комерція" О. Технічне Тво. Львів, Коперника 36 вкладаю бухгалтерійні книги і веде їх заходячими силами в міру потреби.

20 зол. ШЛІФОВАНЕ **зеркало**
фабрика 50 × 100 цм.
М. БИК. ЛЬВІВ. ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

Подорож японського міністра війни

до Манджу-Ко.

З Токіо надійшли вістки, що міністр війни ген. Галлі в травні н. р. виїде на тритижневу інспекцію до Манджу-Ко, де відвідає всі важніші місцевости. Агенція „Шімбун Ренго" підкреслює, що подорож ген. Галлі матиме велике політичне значіння.

Роковини народин болгарського короля.

СОФІЯ, ПАТ. Болгарська телеграфічна агенція повідомляє: Король Борис III. обходив 41 роковини своїх народин. З цієї нагоди відбулося святочне Богослуження в катедрі, на яке прибули король з королевою, князь Кирило і рідня королі, члени уряду, дипльоматичний корпус, представники армії і цивільної влади. По богослуженні публика уділила королеві овацію, хор студентів відспівав гимн.

Перед комуністичними демонстраціями у Парижі.

ПАРИЖ, ПАТ. „Ле Попюлєр" оголосив відозву комітету комуністичної і соціалістичної партії з доручком уділити велику маніфестацію 12. лютого н. р. з нагоди роковин мінулорічної протифашистівської демонстрації. Комітет [illegible] взяти участь у маніфестації всі [illegible] організації.

Смерть 10 робітників під поїздом.

МУЛЬДЕН, 1. 2. ПАТ. На залізничім шляху Мюльгайм-Дюйсбург особовий поїзд заторпедував [illegible] тяжкий самоход. 10 робітників згинуло, більше [illegible] робітників тяжко ранених.

Чи так мусить бути?

(Промова посла О. Луцького, виголошена 24. січня підчас дебати над буджетом Міністерства Внутрішніх Справ).

Від Редакції. Минулого тижня опублікували ми коротенький зміст цієї промови. З уваги на її значіння публікуємо цілий текст цієї промови з технічних причин щойно тепер.

Висока Комісіє! Не буду цим разом наводити ніяких подробиць про наші самоуправні вибори, про адміністраційні кари, про всякі непорозуміння з державною поліцією, про конфіскати наших часописів і т. п., бо вам легко заперечити їх, або назвати виїмковим випадком. Моїм завданням є представити в короткім нарисі **систему правління** на цій території, яку в більшости замешкують українці.

НАЙГІРШІ УМОВИНИ ПРАЦІ.

Коли придивимося ближче цій території, першим і незаперечним ствердженням тамошніх відносин будуть: **найгірші умовини господарської праці** і наслідком того найменша її рентовність, майже ніякі інвестиції за виїмком меліорації Полісся і деякої комасації на Волині, — словом, найбільша біда. **Морально-духове життя** цієї землі характеризує московська єрархія православної церкви. При границі з Совітами має переважаюча більшість українського населення церкву, яка задля свого московського духа не може вкорінитися в почуваннях народу. Чи здаєте собі справу, панове, що це значить і до чого це веде? А **освітнє життя**? Навіть його підвалина, всенародня школа, не сміє тут бути українською. Такий тут обовязує закон. Всі українські народні школи на цій землі утворені перед війною (Галичина) або в часі української влади масово щезають або зовсім щезли. З найбільшою матеріяльною бідою має на цих землях сплестися найглибша моральна й освітня тьма.

ПОЛЬСЬКА ПОЛІТИКА В ГАЛИЧИНІ.

Здаємо собі справу з того, що й найгірші господарські умовини і московська церковно-православна єрархія і по части навіть нерідна школа мають тут за собою столітню традицію, але не може не вражати нас те, що польська влада найменше уваги присвячує заспокоєнню підставових потреб власне цієї найбільше відсталої країни. Щобільше, від 1919 р. усувається з цієї території не тільки давніше придбані культурні установи, передовсім школи, але й суспільні та господарські, як напр. Краєвий Банк у Львові, галицький Краєвий Виділ з його знаменитим меліораційним бюром і т. п. Тепер тут менше меліорацій, чи регуляцій рік і дикіх потоків ніж перед війною.

Як виглядає польська політика на території з таким господарським, морально-духовим і освітнім тлом? Вона зосереджується тут у двох осередках: „народовім" і державнім. Так звана „народова" польська політика кермується в українській справі від давна гаслом на дальшу мету: „має бути тільки Польща і Росія!" На ближчу мету й у внутрішній політиці обовязує в тому таборі друге гасло: Польща — це „панъство народове". Всім ясно, що в теперішніх межах Польща не є національно однорідною державою, але це не залякує польських народовців. Ціла їх політика звернена власне на те, щоби Польща польсько-національною державою чимскорше і за всяку ціну стала. Вистане прочитати теперішню полеміку в варшавських та львівських органах цього табору поміж Станіславом Грабським, Гломбінським чи Гертихом, щоби пізнати методику цієї народової політики. Там виразно говориться, що як вдалося старій Польщі винародовити тодішний український політичний світ, себто шляхту і міщан, так само мусить і нова Польща винародовити українського селянина і робітника — і то скоро, до 1945 р. — Гаслом другого політичного осередку польської політики, в якім зібралися всі сили, що співпрацюють із сучасним державним режімом, є: „все для держави"! Розуміємо силу хвилі, яка принесла це гасло також до Польщі. Однак мусимо ствердити, що в виконуванні цього гасла чимраз більше затираються ріжниці поміж народовою і державною політикою на українській території. Зараз це докажу прикладами.

Основною рисою державної політики на наших землях у теперішній стадії її розвитку є послідовне **змагання розбити прилюдну і підставову нашу силу, себто національну єдність.**

ВІДНОСИНИ НА ПОЛІССІ

На Поліссі, де завдяки століттям московської політики політична свідомість нашого народу масово щойно закріплюється, але яка вже виставчила, щоби з певних сойомових виборів вийшла виключно українська репрезентація, — тепер влада здійснює свою програму, впевняючи, що взагалі нема на Поліссі і не сміє бути ніяких українців. Є тільки: люди тутешні, православні і в найліпшім випадку поліщуки. Туди передовсім спрямовано військову і цивільну колонізацію, парляментарне заступництво цієї країни, тепер вже чисто польське, церква московська, школи очевидно польські. **На Поліссі докотилася польська державна політика навіть до навчання нашої релігії у всенародніх школах польською мовою!** Ще недавно, хто смів би був подумати, що польська державна рація може докотитися аж до такої дійсности? Серед таких відносин, при виїмковій господарській нужді поліського населення і при дбайливості большевицької пропаганди разурса чергуються в цій країні т. зв. диверсійні банди, і послідовна пацифікація. Але толєрується там радше московську церкву і комунізуючу політику, ніж конструктивну національно-українську працю, бо як сказано, на цілому Поліссі передовсім не сміє бути ніяких українців. Найблизча до цієї політики наша дійсність на цілім Підляшу.

*

На Волині вже очевидно не можна говорити, що там нема українців. Там їх більше ніж усіх інших. Там уже не тільки національно, але й національно-політична свідомість нашого народу завершена. Тому то теперішній волинський воєвода перепроваджує безумну фікцію про **відокремлення Волині** від інших українських земель, передовсім від **Галичини.** Т. зв. сокальський кордон стає тепер другим китайським муром у світі. Українське життя в цьому воєвідстві може проявлятися, але тільки в таких формах і межах, які визначив йому волинський воєвода. Нема там українського легального життя без воєвідського стемпля. Парляментарна Репрезентація українців на Волині має входити в проурядовий парляментарний блок. Співжиття народів мусить там взагалі проявлятися у спільних організаціях зависіди так зложених, що їх єрархія — польська. Що торкається офіційно-української політики на Волині, то заявляю, що ми є її противниками тому, що її джерелом не є воля українського народу на Волині, тільки воля воєводи. В підготовчих нарадах до всеукраїнського конгресу сидимо при одним столі і спільно провірюємо цілі та методику української політики також з такими українськими організаціями, які явно й незвожено спірають деякі свої політичні сполівання на Польщу. Але це політика українських гуртів, не ведена й не тлачена польським урядом. Також наша співпраця з сусідніми націями в межах держави у справах освітніх чи господарських на нашу думку можливе тільки в такій формі, коли одна й друга сторона є рівноправними партнерами. Говорення про якісь наставлення до держави українського народу на Волині й в Галичині є фікцією. Панове не хочете знати дійсности ні в Галичині ні на Волині. Такою самою фікцією на довшу мету буде закріплювання т. зв. сокальського кордону. Однак покищо це дальший засіб планової державної політики в розбиванні єдности українського народу.

ВІДОКРЕМЛЕНА ПОЛІТИКА НА ЛЕМКІВЩИНІ

В Галичині винайшла ота політика передовсім **Лемківщину.** Деякі діялектичні прикмети в українській мові на Лемківщині державна влада видвигнула до значіння окремої і то навіть не української мови. Вже навіть на шкільних свідоцтвах та в катальогах всенародніх утраквістичних шкіл на Лемківщині окреслюється місцеву мову як „лемківсько-польську". Придумано для шкіл цієї країни навіть окремий „Лемківський буквар". Питаюся Вас, Панове поляки, як реагували би Ви перед воскресенням Польщі на таку німецьку чи московську політику, яка на вашій території творила би з вас окремі народи з окремою кашубською, мазурською чи подгалянською мовою? Ні, Панове! Такої політики не стерпить ніякий нарід! Дивно й жалко що аж до цього докотилася політика воскресшої Польщі супроти нас — українців!

МОДНА ГУЦУЛЬЩИНА И УКРАЇНСЬКА ШЛЯХТА.

В останньому часі зростає специфічне зацікавлення адміністрації **Гуцульщиною.** Одна Гуцульщина вже не лежить на польсько-українській границі. Не боїмося за неї. Гуцули приїдуть на гуцульські свята, відтанцюють свій танець, возьмуть премію за це і лишаться гуцулами.

Третьою струною, яку розстроюється на українській скрипці, це споконвічна **українська шляхта.** Декому не може в голові поміститися, що може істнувати шляхтич і українець в одній особі. Тому то йде напір у напрямі привернення шляхотських українських громад в національно-польське русло. І це не вдасться Панове! Також українська шляхта знає, як дуже обовязує її: шляхотність, гонор! (Кінець буде.)

Дешевий місяць
у **БЛАЗАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по реверляційних цінах!
Для прикладу: штруксн 1·80, флянеля 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Наше духовенство і наша дітвора.

І. ВИХОВНИЙ АПАРАТ НАШОЇ ЦЕРКВИ.

Першим, найважнішим, найпекучішим завданням кожного народу є виховати дітвору, підготовити до життя друге покоління. У нас, із різних причин, справи виховання дітвори стоять на дуже низькому рівні. Зокрема дуже зле стоїть у нас справа виховання широких мас дітвори, передовсім велитенської, півторамільонової маси української сільської дітвори. До нині не здобулися ми на те, щоб бодай **у мінімальній мірі якось пляново й організовано виховувати найширші маси нашої дітвори, всю нашу дітвору*).**

Хто за це бере відповідальність? Чия це вина? І чий це обовязок? Чи тільки Рідної Школи?

Так і ні.

Так, коли йде про ініціятиву, товчок, про організацію і гуртування якнайбільше наших сил на полі виховання. Коли йде про шукання нових, чимраз розумніших, економічніших та успішніших шляхів і засобів, коли йде про ініціювання, пропаганду і популяризацію ідей і засобів виховання. Рідна Школа — це наша найвища виховна інституція і, безперечно, ми маємо право й обовязок домагатись від неї **творчого думання й ініціятиви** в ділянці, яку вона заступає.

Одначе ні, коли йде про безпосередню виховну працю. Коли йде напр. про виховання найширших мас нашої дітвори, то, безперечно, Рідна Школа не має для цього ні відповідних фондів, ні зокрема, відповідного, достатньо великого людського апарату.

Та чи можемо ми, загалом, виховувати найширші маси нашої дітвори? Чи можемо ми виховувати всю нашу дітвору? Чи є у нас для цього відповідні засоби і, зокрема, відповідний людський апарат?

Є і на це саме хочемо звернути у цій статті увагу нашого громадянства: Такий людський апарат і такі засоби має наша Церква. Вона при помочі свого великого виховного апарату може дуже успішно виховувати найширші маси нашої дітвори.

Коли візьмемо під увагу, що в кожній місцевості, в кожному нашому місті, містечку і селі є наш священик, інтелігентна одиниця **з спеціяльним педагогічно-виховним вишколом;** коли візьмемо під увагу, що всі ті одиниці священики творять незвичайно суцільну, глибоко здисципліновану організацію з верхівками, які мають до розпорядимости розмірно великі культурні й фінансові засоби, і то організацію, розмірно найменше політично звязану й далеку, — то побачимо, що **наше духовенство є ми нині у нас не тільки найбільшим чинником, який може безпосередньо виховувати широкі маси нашої дітвори, але теж і одиноким, що може**

*) Як ідея, ініціятива, плян на далеке майбутнє незвичайно цінним винятком є тут Хліборобський Виш.кіл Молоді при „С. Г.". Одначе цей почин „С. Г." не може нас тут оправдувати, бож знаємо, що ця форма виховування сільської дітвори, безперечно незвичайно актуальна для нас і корисна, хоча має перед собою рацію і виглядн, — то ще покищо довгі діти не зможе охопити всієї нашої дітвори нашого й позанашого виховництва.

Дешеві білі дні

з 40% зниженою ціною уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

ацію працю підняти повно, що може виховувати всю нашу дітвору!

Наш цей апарат, не зважаючи на енергійну акцію верхівок (свердлінну, та все ще половичну, бо коли йде напр. про акцію К. А., яка кладе головний натиск на молодь, то, на нашу думку, вона повинна піти ще дальше і головний натиск покласти на дітвору) і хосенної праці одиниць, спрямованій передовсім і то в 90 пр. на виховування „старших", теперішнього покоління. Нижче ми будемо старатися звернути увагу на те, що виховна праця нашого духовенства, і ще зокрема вона, повинна бути спрямована передовсім на виховання дітвори, **другого покоління.**

II. ВИХОВУВАННЯ „ВІД СЕРЕДИНИ" І ВИХОВУВАННЯ „ВІД ДИТИНИ".

Ми, як нарід дуже „спішимося" у праці над нашою розбудовою. Ми жалуємо часу на те, щоб починати якунебудь працю, якунебудь акцію від основ і повно. І з поспіху ми хапаємо за діло „від середини".

Передовсім відноситься це до нашої праці над освітою і вихованням широких мас нашого народу. На цій ділянці головно починаємо ми працю „від середини". Так робить теж наше духовенство, ота наша перша позиція, наша найбільша сила на полі виховання найширших мас народу.

Стаємо тут в обличчі дуже ненормального, незвичайно нелогічного явища: Очевидна річ, що нарід треба виховувати передовсім у його молодому поколінні, в його діточому віці. Дітвора — цеж та частина народу, яка щойно утворює, сформовує свій світогляд і характер. Це найбільше пластична частина народу. В дальших своїх частинах нарід у своєму світогляді й характері щораз більше усталюється (молодь), твердне (старші) й нажінець костеніє (діди).

Отже сформовувати душу народу, творити світогляд і виховувати його характер треба передусім і то в 90 пр. у дітвори. То зовсім так, як ось садівник плекає, защіплює благородні соки в перш чергу у молоді дерева (а не старі дерева), як коваль, коли доводиться йому дати брилі заліза бажану йому форму, робить ту форму в 90 пр. на гарячому, мягкому (пластичному) залізі, а не вже, поки воно вистигне та стверднє і т. п.

Отже ясно, що коли хочемо перевиховати напр. якесь запущене село, то кількадесять разів менше праці вложимо в не діло, коли візьмемося до виховання його молодого покоління, його дітвори, ніж коли будемо старатися перевиховати старших. У першому випадку наша праця буде кількадесять разів економічніша, як у другому. Автім справжне перевиховання людини, села, народу є загалом неможливе, коли його починаємо „від середини" віку.

На жаль, наше духовенство у своїй праці над народом на вихованні дітвори звертає розмірно ще найменше уваги. Здається мені, що бодай 50 пр. наших священників, поза обов'язковими „годинами релігії", не звертає найменшої уваги на виховання дітвори у своїх парохіях. Для них їх парохіянин стає гідним виховування обєктом щойно у віці 20—30 літ (у проповідях, у церковних братствах, у церковому хорі, читальні, кооперативі і т. д.), отже щойно тоді, коли саме той парохіянин вже із природи річи перестає бути податним для виховання, перестає бути „пластичним", коли він уже внутрішньо — „твердне!"

Пишучи оце, не тратимо з очей ні на хвилину тієї великої праці, що її наше духовенство вкладало і вкладає на всіх ділянках нашого національного життя, ні зокрема його великої праці в Рідній Школі, Просвіті і т. д. Коли підносимо, що наше духовенство вкладає розмірно дуже мало праці у виховання дітвори, то маємо при цьому перед очима передусім ті величезні користи, які дав би нашому народові і нашій церкві енергійний зворот **загалу** нашого духовенства до виховання найширших мас української дітвори. Тимбільше, що праця **„від середини" зовсім не відповідає духові церкви.**

Ми можемо розуміти (хоча не виправдувати) працю „від середини", без основ, у світині) працю „від середини", без основ, у світських товариств, політичних організацій чи поодиноких працівників. У світських товариств, політичних організацій чи поодиноких працівників. Їм вже нині треба мати членів, співробітників. Їм вже нині треба мати членів, співробітників, виборців чи прихильників. Їм за довго, виборців чи прихильників. Їм за довге є товариство, яке не знає, чи за пів року буде є товариство, яке не знає, чи за пів року буде існувати, в організації, яка зараз, негайно потребує членів (і вкладок!), у працівника, який взагалі не хотів би гішитися якимись конкретними овочами своєї праці. Та це не є питоме церкві, цій Вічній Інституції, яка не потребує надто вязатися часом ні потребами чи настроями моменту. Вона, потужна у своїй грішкості, може собі вповні дозволити на творення ідеально економічне, розумне й успішне значить від найглибших основ, зокрема коли йде про виховання людини, на виховання „від дитини"".

Я. Татомир.

(Докінчення буде.)

Вибори на місцях.

ЯК ВИБИРАНО СОЛТИСА В БАРИЛОВІ.

В собі в радехівськім повіті, на границі Галичини й Волині, село Барилів. У тім селі звав собі гніздечко попід о. Осип Яворський і веде свою „роботу" при помочі кількох запушників.

У часі громадських виборів наші „русскі", чуючись нетвердо, почали при помочі учительства й поліції перегопори з українцями в справі компромісу. Українці, знаючи місцеві обставини і виборчі практики, пішли на компроміс. В часі виборів на солтиса „русскі", певні помочі компетентних чинників, уже не пішли на компроміс, а проти визначили солтиса і підсолтиса поміж себе, на що дістали апробату від кого слід. Українці, рахуючися з виборчими практиками і знаючи згори, що їх солтисові не буде можливо дістати затвердження, висунули кандидатуру місцевого полька, Яна Дороша, людину чесну і справедливу, щоби в той спосіб увільнити громаду від сенних практик „русских", їх репутації перед органами влади і т. д.

В дні 18. грудня м. р. в часі виборів, на 19 присутніх рідних українці віддали на свого кандидата 11 голосів, а „русскі" два взяли мали за дисципліни всього 8 голосів. Та на що є виборчі права? Предсідник, учитель Вільпо-Вєлінський проголосив, що „русскій" Гнат Цюпів дістав 8 голосів і є солтисом, другий „русскій" дістав вібито 4 голоси, а український кандидат... 7 голосів. Українські рілні остовпіли з дива, знаючи, що всі 11 віддали приторовані голоси, ані десь ділися.

В тій хвилині пролунав протест, який підписали всі одинадцять рідних із заявою, що присягою стверджують, що всі як один віддали одинадцять голосів на свого кандидата, хоч і поляка.

От чому ми програли вибори... Позібно програм і вибори до гмінних-волостних рад, як взагалі та до Повітового Виділу.

ЯК ВИГЛЯДАЛИ ВИБОРИ В БЕРЕЗІВЩИНІ.

Недавно на сторінках „Діла" були поміщені урядові підсумки виборів до громадських рад березівського повіту. Було там сказано, що в 55 громадах цього повіту вибрано солтисами 52 поляків і 3 старорусинів. І ані згадки про українців. Могло би здаватися, що в Березівщині або українців нема, або вони не проявляють ніякого політичного життя.

Та воно трохи не так. Були й українці вибрані солтисами, і то двократно вибирані, але щож, коли березівське староство каже, що нас у тутешнім повіті нема, бо... староство так хоче, тай годі. Для прикладу, як у нас розвязують трудну проблему співжиття двох народностей, можуть послужити вибори в громаді *Павлокомі*.

В Павлокомі було управнених до голосування 314 громадян (ок.), у тім 464 українців і 150 по-

Смар до лещат „Сільва"

зїздовий універсальний („Мікс") ліпшим дають запоруку доброї їзди. — Гумовий тран до лещетарського взуття. Жадайте всюди!

Львів, ул. Бандурського ч. 5.

Д-Р ЕВҐЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 15

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В 1892 р. почали навіть деякі посли, що належали до перших сподвижників нової ери, пізнавати, куди вона веде і відступати від неї. Вже з кінцем 1891 р. появилася брошура під наголовком „Розмова Русина з турчанського повіта з послом Теліщевським", яка вказує на небезпеки нової ери, промовляє за опозицією проти уряду та за консолідацією всіх русинів до спільної боротьби. На вічу в Турці у грудні 1891 р. признався посол Теліщевський виразно до консолідаційних змагань і ствердив потребу консолідації й опозиції, взиваючи соймових послів, щоб перед зібранням сойму скликали віче з усіх трьох партій, признаючи тут упершe також і радикальну партію рівнорядною. До скликання такого віча не прийшло; зате в лютім 1892 р. скликали до Львова віче москвофіли під фірмою всенародського віча, яке використали до тяжких атак і напастей на всіх наголовків як таких. З народовців не взяв ніхто участи в тім вічу, зате взяли в ньому участь радикали та відіграли там дуже жалюгідну ролю. Москвофіли використали їх проти народовців, очевидячки не довіряючи навіть до голосу. Ради радикалів були гашебна та тля української справи взагалі неуважання як загалом їх братання з москвофілами під ту пору було потане і протиукраїнське.

З початком 1892 р. відбулися також радикальні віча в Коломиї, Станиславові і Снятині, спрямовані проти нової ери. В тім радикальнім русі брав участь також др Теофіль Окуневський, якого тоді уважали рішучим прихильником радикальної партії.

Та не лиш на тих партійних вічах, але навіть на зборах „Народньої Ради" у Львові у грудні 1892 р. почали підноситися сильні голоси й докори проти нової ери, невдоволення з політики руських послів і зазиви до переходу в опозицію. Голос цей почав ставати загальним у краю; за ним стояв також Романчук.

У парляменті лишився вірним новій ері Барвінський, одначе в короткім часі прибув до нього новий, сильний товариш. У 1893 р. умер посол Брилінський, отже опорожнився парляментарний мандат з округи Жовква-Сокаль-Рава і за нього став старатися Наталь Вахнянин. Він кандидував під фірмою нової ери і його вибір був забезпечений. Тимчасом проти всяких надій вийшов несподівано староста Липкевич з Жовкви. Було це тяжке розчарування, а рівночасно гіркий полічник, що його наївність нововерцям було тяжко перенести. Тому понеслися жалібні докори, які й мали успіх, бо Липкевичеві казав Баleні зложити мандат і прийняти повторні вибори; тоді вибрано Вахнянина таксамо гладко, як передтим Липкевича. Була це нова Баленівська штучка. Він вибрав собі заздалегідь таких виборців, що міг ними перекинути неначе манекінами з одного посла на другого. Таксамо майже рівночасно перевів він доповняючі вибори до сойму в долинськім повіті, де проти руського кандидата судді Грабовецького вибрав Вітославського, офіціяліста жида Попера. Долинські виборці зложили при цій нагоді повний, традиційний уже доказ хрунівства.

Та брутальна система загострила ще обурення між русинами в краю. Ми в Стрийщині, порішили виступити тепер з рішучою систематичною акцією. Ми влаштували цілу низку віч і зборів на стрийськім Підгірю, в яких заняли сидьне становище супроти уряду і поляків, висказалися проти політики нової ери і заявили недовіря тим послам, що дальше її держалися. Візвали вкінці нашу парляментарну репрезентацію вступити на шлях опозиції, а ввесь руський загал у краю приступити до консолідації.

Віча ті відбулися у Стрию 29. вересня і 16. листопада 1893 р. та 14. червня 1894 р., в Жилачеві 17. жовтня 1893 р., в Дрогобичі 29. грудня 1893 р., в Сколім 19. червня 1894 р. Референували на тих вічах: я, Могильницький, Давидяк, на стрийськім також Озаркевич. Всюди заявлялися учасники одноду шно за повищими напоямами.

(Далі буде.)

ляків (80 автохтонів, 61 кольоністів). Була оголошена одна, компромісова листа, на якій було 15 українців і 5 поляків; тому вибори не відбулися. Виборчим комісаром призначило староство місцевого учителя, полька Ст. Леня, але вибори солтиса і підсолтиса переводив не він, а нововибраний радний, поляк, бувший польський поліцілят, Петро Косьмідер. При першім виборі 4. 12. м. р. вибрано солтисом українця Петра Потічного, підсолтисом поляка Міхала Новака. Та цієї уступчивости українців було замало і старостю зарядило поновний вибір на день 12. 12. м. р. Цим разом вибрано обох українців статочних, спокійних, не карних ніколи громадян: Івана Петровича солтисом та Осипа Коштовського, підсолтисом.

Але й цей вибір не удостоївся апробати старостваа, яке заіменувало Андрія Радоня солтисом і Міхала Новака підсолтисом, обох поляків-кольоністів. І так кольоністи, яких є в селі всього 27 господарств (61 управнених до голосування на 614) з ласки старостваа будуть управляти громадою, в якій живе около 1.500 душ населення, в якій спокійніку була все рада і громадська старшина в українських руках.

Така сама доля постигла й інші українські громади березівського повіту, як *Володж, Глудно, Улюч* і т. д.

Ось чому на вибраних 55 солтисів березівського повіту нема ні одного українця!

ВИБОРИ В САМБІРЩИНІ.

ВОЛОСТЬ БИЛИЧІ.

Цікаві були вибори до волости *Биличі*, що відбулися дня 23. січня ц. р. Всіх управнених до голосування в гром. радних було около 180. Зголошені були дві листи: листа ББ і листа чисто українська. Цікаве те, що листу ББ виготовили і за нею сильно агітували наші люди: солтис з Биличі Гардюк, агент „Дністра" Петро Фориць і солтис з Лютовиск Володимир Чижович.

Хоч була сильна агітація, настрій був бадьорий. І було чого, бо коли перейдемо по селах волость Биличі, то число управнених до голосування було таке: В Любовиських 17, Буковій 21, Чижках 8, Биличах 22, Рогізні 19, Райтаревичах 22, Берестинах 11, Раковій 12; одно село є чисто польське. — Разом 132 українських голосів. Найкраще на українську листу йшли радні з Букової і Рогізна. Найгірше списались Любовиська, ведені Володимиром Чижовичем, Ракова і Биличі. Інші села довідалися в останньому моменті, що є українська листа і тому мало були підготовані.

Як високо культурою стояли радні з Букової, свідчить те, що коли побачили, що на українській листі нема української інтелігенції, відступили свій мандат п. Степанові Сілецькому, відомому у краю кооператоторові, упр. школи в Любовиських. Честь вам за це!

По обчисленні голосів, оголосив председник виборів, т. Сліва, упр. шк. у Рогізні, такий висліл: листа ч. 1. дістала 143. гол., українська 44, в 4 картки були чисті. — З того випало 16 радних ББ, і 4 українців.

Тепер питання, як це сталося, що є такий висліл виборів. Дійсну тяжко читати за одинку, але видно, що хіба так було.

Українську листу підготовив п. Микола Кушь з Букової.

ВОЛОСТЬ БЛАЖІВ.

Дня 21. січня ц. р. відбулися вибори на радних до волости (гміни) *Блажів*, п. Самбір. Голосуючих було 128 з вісьмох сіл. Внесено дві листи: ч. 1. та українську ч. 2. Председник комісії учит. Немец вимагав тільки від кандидатів листи ч. 2. „доводуф особістих" і метрик уродженая. Повноважника листи ч. 2. без найменшої причини з виборчого льокалю вигнано, а до того підчас обчислений голосів льокаль замкнено і там лишилась тільки сама комісія. На листу ч. 2. віддали виборці картк 94, а тимчасом комісія виказала тільки 32 картки. Член виборчой комісії солтис Юзеф Курас заявив виборцям ,що він нарахував картк української листи 54, а председник від нього частину відібрав і знищив: це він стверднть присягою. Протест підписаний 95 виборцями внесено і прім того виборчу комісію заскаржено до прокураторії. Всі виборці в числі 95 запитують вищу владу, навіщо робити такі вибори і кому в них хосен?

Українська мова у Православній Церкві на Волині.

ЛУЦЬК, ПАТ. У Кремянці закінчився дієцезіяльний зїзд волинської єпархії Православної Церкви. Зїзд рішив ввести українську мову як богослужбову в тих церквах на Волині, де населення цього забажає. Крім того зїзд вислав привітні телєграми до президента Польщі, марш. Пілсудського, митрополита Денисa, міністра освіти Єнджеєвича та волинського воєводи Юзефського.

Свято 22. січня у Чехословаччині.

Свято 22. січня у **Празі** влаштували 22. січня:

I. Український Респ. Демокр. Клюб спільно з Українським Обєднанням, Союзом б. українських старшин і ред. час. „Гуртуймося". Промовляли: проф. С. Славінський (значіння свята як великої історичної дії), К. Мацієвич (про IV. універсал у світлі сучасности), інж. В. Прохода (завершення слова чином).

II. Український Комітет у ЧСР з Українським Соц. Інст. та Українським Всепр. Роб. Союзом. По вступнім слові голови Комітету А. Макаренка промовляли: проф. Ф. Швець про співпрацю уряду ЗУНР з Директорією в часі сполучення українських земель; Н. Григоріїв — подав нарис еволюції думки української нац. боротьби; проф. М. Любинецький говорив про значіння 22. січня для державних українських змагань; про національну гравітацію Кубані референував Г. Омельченко. Промовляли теж чужинці: Ламтатідзе (грузин), Уланов (калмик), Захарко (білорусин). Надійшла привітальна телєграма від Громади Кубанців у ЧСР. Збори закінчились відспіванням нац. гимнів.

III. Академічна Громада теж зібрала своїх членів на свої окремі збори.

Українська Реальна Гімназія в **Ржевницях** мала урочисті збори 22. січня. Відкрив збори заст. директора проф. М. Хлюр, а проф. Ів. Паливода виголосив реферат: „Соборність українських земель". Деклямували учні, співав гімназіяльний хор.

В **Подєбрадах** урочисту академію для членів місцевої української кольонії влаштовано заходами УГА. Вступне слово сказав ректор Академії проф. Б. Іваницький. Реферат виголосив доц. І. Мазепа на тему „Акти 22. січня і наша сучасність".

У **Братиславі** українська кольонія присвятила роковинам самостійности й соборности свої товариські сходини 16. січня. (У.Т.)

Справа православної церкви в Ляхівцях.

Православне населення села *Ляхівці*, пов. Томашів, нераз просило церковну владу допомогти йому в справі відчинення закритої православної церкви. На днях митрополит Діонізій, що підтримував перед владою прохання православних селян із Ляховець, дістав із міністерства віроісповідань повідомлення про те, що церква в Ляхівцях не буде відчинена. Причина та, що будинок церкви, замкнений від кількинадцяти літ, подався від вогкости, а до того в недалекому сусідстві є православні церкви в Реплині і Телетині...

Франція резиґнує з Польщі?

У звязку з гостиною Ґерінґа в Польщі французькі політичні кола втратили всяку надію на відновлу французько-польської приязни. „Котідіен" пише: „Нема сумніву, що всякі спроби, які тепер хтонебудь зробить, щоби відновити французько-польську приязнь, будуть спізнені. Вину цього поносить пакт чотирьох. Союз з Польщею пропав. Римський пакт захитав східні союзи Франції".

Прем. Ґерінґ у марш. Пілсудського.

ВАРШАВА, ПАТ. Прем. Ґерінґ, вертаючи з ловів у Біловежській пущі до Берліна, спинився на кілька годин у Варшаві. У четвер пополудні склав візиту марш. Пілсудському.

Присилайте передплату!

ЦЕРКВА НА ВОДІ.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, КАП. У північній Канаді над заливом Гудсона розкинені оселі рибалок. Тому, що між поодинокими оселями далека віддаль, годі було побудувати церкву в одній з осель, бо це не розвязало би труднощів. Тому на складки рибалок закуплено старий корабель, на якому збудовано каплицю. Таким чином повстала рухома церква на воді з постійним священником.

Корабель буде плавати від оселі до оселі рибалок, які будуть сходитися з побличних осель в умовленій день на богослужіння. Парох полярної церкви заспокоюватиме всі релігійні потреби рибалок.

Голодовий страйк.

БУДАПЕШТ, ПАТ. У кількох копальнях вугілля у Печ вугленопи уладили страйк. Тому, що недавно дійшло до бійки між соціял-демократами і християнськими суспільниками, дирекція перевела слідство й усунула 114 соціял-демократів.

Інші соціял-демократи оголосили страйк на знак солідарности і почали голодівку у підземелях копалень.

ЧОКОЛЯДА
Fuchs солодить життя
6/90 1—2 КАРМЕЛЬКИ

Не буде шкільної данини.

У четвер закінчились наради соймової бюджетової комісії над прелімінарем бюджету на 1934-35 р. На внесок генерального референта бюджету посла Медзінського уряд згодився скасувати шкільну данину, яка мала принести 18 міліонів зол.

ЕКЗЕКУЦІЇ ПО ЗАПЛАЧЕННІ ПОДАТКІВ

Референт заявив, що недобір бюджету постійно зменшується. Податкова політика мусить бути дуже осторожна. Годі постійно обтяжувати податника, який дійсно не має з чого платити податків.

Податкова система мусить бути змінена. Податник мусить знати, що і коли має платити. Бувають випадки, що скарбовий уряд домагається заплати податку вдруге, хоча податник уже заплатив податок, навіть ведеться екзекуція за заплачені податки.

Мін. Зявадзький заявив, що буде карати урядовців, які міркують, що придбають доходи державі, стягаючи двічі податки, або визначуючи вищі податки. Так само буде карати екзекуторів, які незаконними і неслушними методами будуть стягати податки.

Міністр сподівається, що за два, три, чотири роки буджет не буде мати недобору.

Після промови міністра, комісія приняла преліміпар буджету.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

МІСЬКІ ТЕАТРИ У ЛЬВОВІ, СУБОТА 2. ЛЮТОГО 1935.

Великий Театр.

Год. 3·30 Розтанцьована, розспівана
„РОСКІШНА ДІВЧИНА“

Год. 7·30 Колірова вистава, опера, комедія балет в одним
„МІЩАНИН ШЛЯХТИЧЕМ“

Театр Різнородностей.

Год. 3·30 Сензація сезону — летунська вистава
„НІЧНІ ЛЕТИ“ ЖІНКИ И ЛЕТУНИ

Год. 7·30 **„МІЙ КОХАНИЙ ДУРНИКУ“**
Мама і донька суперниками. — Найдотепніша комедія.

Помер Бол. Лімановський.

ВАРШАВА, 1. 2. ПАТ. Нині в год. 13.45 помер у Варшаві сенатор Болеслав Лімановський на 80-ому році життя.

Літературний вечір.

Реферат і дискусія з приводу цьогорічних літературних нагород Товариства письменників і журналістів.

Рада „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка“ у Львові влаштувала 31-го січня в салі „Вечірок“ вечір з нагоди літературної нагороди за 1934. р. Вечірки було повно: мала сала ледве місця й повістити.

Відучим своїм приятель зібраних голова „Т-ва письменників і журналістів“ *Роман Купчинський*, подякувавши всім за прихід до дому вислід конкурсу і згадавши про ті заходи, яких уживала Рада Т-ва, щоб забрати від двох літ фонд цьогорічної літературної нагороди. При цьому відчитав список жертводавців — різних наших установ і приватних осіб, що зложились на фонд літературної нагороди, складаючи їм на це признану подяку. Рада Т-ва переконана, що цьорічна літературна нагорода причинається до ожвавлення літературного руху і що має слідний її вплив у цьогорічній літературній продукції, численнішій і вищого рівня, ніж у минулому році.

Голова журі *проф. Вітольд Семович* ширше повідомив прошо членів журі і ті мотиви, які рішили саме про такий, а не інший вислід конкурсу. Становище членів журі було цього року куди кращe, ніж у минулому. На три нагороди було 11 творів девяти авторів, що заслуговували на увагу, рішення не було ніодного, що кидіяє звалося би від інших такими прикметами, які зголосили би стягнути його на перше місце. Справою журі був за тим, щоб не приписати цього року нікому першої нагороди, тільки другу, вже, щоб утворити три рівнорядні третї, але ця думка не найшла більшости пі серед членів журі пі в раді Т-ва. Проф. Семович боронив погляду, що надто велика підстань у гроповій вартості між першою премією і дальшими може неприємно вплинути на молодого автора, який готов уважати таке відзначення за дещо вищого калібру. Рада Т-ва стояла на тому, щоб таки відзначити через трьох нагород із творів, які появились у 1934. р., згідно з прийтою постановою.

Члени журі мусіли зупинитись голосно на самих творах, хоч не могли забути і про особу письменника. Були випадки, що голоси розбивались за який саме твір автор заслужив на нагороду (Самчук і Косач дали цього року по дві книжки). Немаловажним критерієм був теж погляд, чи твір приносить щось нового і чи є в ньому засновки можливого розвитку автора. Клас Самчук дістав І-у нагороду за велику епічну картину „Волинь“, що визначається сповитою широкою мовою і дуже рельєфно змальованими постатями, які заповняють цілу атмосферу волинського села. Ю. Косач дістав другу за „Мерлю“ і „Сонце в Чигирині“ тому, що в обох них, хоч про неоднакових творах виявив велику динамічну силу, свіжість нових сюжетів і великі можливости розвитку. Б. І. Антонич дістав третю нагороду за поезії „Три перстені“ за безпосередню свіжість своїх мотивів і незвичайну збагатність літературної мови та форми.

Член журі, Микола Матіїв-Мельник, що мав прочитати свій письмовий реферат про досягнення нашої прози та поезії за минулий рік, в останній хвилині відмовився.

Обі перші нагороджені Самчук і Косач живуть на чужині (перший у Празі, другий у Парижі), і не могли взяти у цьому вечорі участи. Тільки Б. І. Антонич прочитав своє „поетичне кредо“ на тему ролі ліричного поета.

Після цього почалася жива виміна думок на тему цьогорічних нагород. Голос у дискусії забирали *Василь Пачовський*, обороняючи погляд про неможливість у сучасній добі творити літературу в „національно-державному“ дусі і що на нагороду заслуговує збірка Лівицької-Холодної „Вогонь і попіл“; *М. Рудницький* говорив на тему причин, чому наші таланти сходять на манівці, коли хочуть стати провідниками народу; *І. Лабинський*, доказуючи, чому на нагороду заслужив Ю. Лісовський повістю „Кожум'яки в Москалі“, а *К. Кобринський* розпочинав, чому не можна, як деякі домагаються, накладати талантові гамулець.

Експозе мін. Бека.

ВАРШАВА, 1. 2. ПАТ. У соймовій комісії закордонних справ виголосив нині в год. 11-ій передполудневім мін. Бек експозе про закордонну політику Польщі. На засідання комісії прибули маршалок сойму Світальський, маршалок сенату Рачкевич, багато послів та сенаторів і тому засідання комісії відбулося в салі наради сенату. Хід думок експозе такий:

ВЗАЄМИНИ ПОЛЬЩІ З СССР І НІМЕЧЧИНОЮ.

Взаємини між Польщею і СССР добрі. Візита міністра в Москві зміцнила ці взаємини. Тому продовжено договір про ненапад з СССР ще на 9 років, себто до кінця 1945 р. Посольства обох держав перемінено на амбасади. Ці взаємини ще поширились після вступлення СССР до Ліги Націй.

Взаємини Польщі з Німеччиною теж добрі. Тому перед кількома днями берлінська і варшавська преса присвятили багато уваги з нагоди перших роковин підписання польсько-німецького договору з дні 26. січня 1934 р. Цей договір, який віяв широю волею миру, перейшов уже хрестний вогонь і заторкнув багато ділянок щоденного життя Польщі. Доказом цього є немов митної війни, яка в тяжких умовинах економічної кризи мало не унеможливлювала цю торговлю. На основі торговельного договору хліборобство, торговля і промисл відчувають постепенно занедбані шляхи природної вимінн. Наладнено теж наукові зв'язки, пресові, туристичні, мистецькі і спортові. Ці взаємини мають далекосяглі психольогічне значіння, бо громадянство обох держав має змогу зясувати собі далекосяглі наслідки цього політичного рішення обох урядів. Ці взаємини затіснили ще візити мін. Гебельса і прем. Герінга. Посольства у Варшаві і в Берлині перемінено на амбасади.

Продовжуючи взаємини з Німеччиною на теперішніх основах можна буде без ніяких трудношів відбудувати міжнародну вимінну.

ВЗАЄМИНИ З ФРАНЦІЄЮ І РУМУНІЄЮ.

Договір з Німеччиною не порушив давніших зобов'язань Польщі, в першу чергу взаємин зі союзниками. Добрі взаємини з Францією, які довели до приїзду мін. Барту до Варшави, відновлено в Женеві з його наслідником мін. Лявалем.

Добрі взаємини з Румунією закінчились підписанням торговельного договору при кінці минулого року.

ПРИБАЛТІЙСЬКІ І СКАНДИНАВСЬКІ ДЕРЖАВИ.

Візита естонського міністра Селлями у Варшаві поглибила приязнь Польщі з Естонією. Знову візита в Таліні і в Ризі дала змогу міністрові обговорити низку справ, які цікавлять Польщу і Литву.

Приватна подорож до Копенгаген і до Швеції — каже міністр — була висловом живого зацікавлення Польщі розвитком торговельно-морських справ.

ВЗАЄМИНИ З МАДЯРЩИНОЮ.

Візита прем. Гембеша у Варшаві виявила, що між Польщею і Мадярщиною нема ніяких спірних справ.

ЗБІРНІ ДОГОВОРИ.

Опісля міністер згадав про безпосередні переговори з Данією у торговельних справах, про свою заяву у меншинних справах, про східний пакт і римський пакт, який видвигнув справу безпеки надунайських держав.

Після експозе міністра розвинулась жива дискусія.

Почалися французько-англійські наради.

ЛЬОНДОН, 1. 2. ПАТ. У будинку Девнінг Стріт почалися англійсько-французькі наради при участі прем. Макдональда, міністра закордонних справ Саймона, держ. підсекретаря Ітена, прем. Фландена, мін. Лявалля, ген. секретаря прези дії ради міністрів Моена, шефа секції Ліги Націй Массілі, ген. секретаря Ке д'орсей, Лежера та французького амбасадора в Льондоні Корбена.

Резюмови закінчать вавтра й тоді сподіватися здобути вже тепер якісь подробиці.

Страшна летунська катастрофа.

БЕРЛІН, 1. 2. ПАТ. Вчора вечором на шляху Кенігсберґ—Берлін приключилася поважна летунська катастрофа. Літак німецько-совєтського т-ва повітрежитства Дерулюфт, який вчора в год. 16. листартував із Данціґа до Берліна, мусів наслідком несприятливих атмосферичних умовин осісти на лісі. Пільот хотів осісти в Штетині й повідомив про це радіотелеграфічно до місцевого летовиска. Обминував поступово лет й около год. 7. вечором літак наблизився до місцевости Подеюх, спритої серед горбів висотою ок. 130 м. Мешканці завважили пільотові поле знищення. Літак вдарив вечеринь за один із горбів і зовсім розбився. При цьому на місці згинуло 3 членів залоги та 8 подорожніх. Між убитими є м. ін. д-р Лаар, директор данціґської молочарської централі, Альберт Бонтаґ із Данціґа, фон Шульц із Цопоту та Фрайгер маршал фон Біберштайн із Кенігсберґа, брат бувш. консуля в Данціґу.

НОВИНКИ

— **Магазин пустелі Р. Джала**, Львів, Хорунжин 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 20-100

— **Вже в понеділок**, дня 4. лютого ц. р. в год. 8.30 буде **традиційний вечір**, який у салях „Народнього Дому“ й „Української Бесіди“ уряджує Комітет допомоги вдовам і сиротам по священиках при ласкавій співучасти оперової співачки Вп. п. Софії Сабат-Свірської, оперового співака Вп. п. Михайла Голинського та хору „Сурма“. **По вечорі танці.** Стрій вівітовий. Буфет у власному заряді. Вступ від особи 3 зол., для акад. молод. 1.50 зол. Комітет має надію, що з уваги на ціль і приготовані великі несподіванки, широкі кола нашого громадянства зявиться численно якнайбільше, а матимуть нагоду при звуках першої ліпшої музики весело провести вечір. Запрошення висилає. Хто через неуважність не дістав запрошення, зволить заголосити вже коло каси в сам вечір перед 8 годиною. 931 1-2

— **Вязо „Політична Бібліотека“**, Львів, Підвальна 7, III, просить усіх тих ВП. Громадян, яким вислано книжку В. Целевича: **„Нарід, Нація, Держава“**, прислати ласкаво належитість за неї 1 зол. (ПКО „Дністер“, ч. 143961, „Політична Бібліотека“). 930

— **Відчит М. Рудницького** на тему „Наша публика і модерне мистецтво“ відбудеться заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва і АНУМ. у суботу 2. ц. м. в год. 6. веч. у салі Т-ва „Бесіда“.

— **Вдача української дитини.** На таку тему відбудеться в суботу, 2. лютого реферат проф. Я. Кузьмова. Це перший реферат з циклю викладів, які уряджує Порадня для вибору звання при Головній Управі Р. Ш. у Львові в домівці Р. Ш. при вул. Мохнацького 12, І. Початок в год. 5. вечором.

— **Збройний напад на залізничу касу.** У четвер напало на залізничу касу в Геральтовичах рибницького повіту на Шлеську двох замаскованих, озброєних в револьвери, людей. Службовці скинили аларм, тому напасники втікли. По дорозі застрілили залізничника Ів. Павлеса, який їх хотів затримати.

Вже вийшло третє число журналу

ЖІНКА

по конфіскаті друге видання

Журнал „Жінка" це громадянська трибуна українського зорганізованого жіноцтва.
Його читає кожна українська жінка, яка цікавиться громадянським життям та ролею жіноцтва в сучасній культурі.
Його читає кожний мущина, який хоче знати, що думає і до чого змагає сучасне жіноцтво.
Видає Жіноча Видавнича Кооператива „СОЮЗ УКРАЇНОК". — Адреса: Львів, вул. Сикстуська 44.
Адміністрація повідомляє, що спинила висилку всім, хто не заплатив передплати. 932

— **Спір між селом і двором.** В апеляційному суді у Львові відбулася розправа проти 25 селян з Городища пов. Бібрка під закидом публичного насильства. Підкладом розправи був конфлікт селян з властителькою фільварку гр. Мицельською за грунт. Коли раз дворська служба хотіла орати на спірному полі, селяни вдарили в церковний дзвін і гурмою прогнали форналів з плугами. Окружний суд у Бережанах увільнив їх. Селяни оправдувалися тим, що не бачили в тім нічого злого, бо так порадив їм адвокат др Фєрштайн з Бібрки. Адв. Ф., переслуханий у слідстві, покликався на добродійство закону і не заперечив ані не потвердив зізнань своїх клієнтів. На відклик прокуратора справа знайшлася в апеляційному суді, який затвердив присуд першої інстанції.

— **За вбивство хорунжого.** Окружний суд у Львові розглядав справу нападу парубків зі села Давидова під Львовом на хорунжого артилерії Йосифа Сеправського 3. вересня м. р. Коли Сеправський вертався вечором з весілля в Давидові до залізничної станції, напали на нього парубки і засипали градом каміння. Сеправський впав на землю, а тоді один з нападників, 20-літній Ант. Яремко пробив його ножем. Рана була смертельна, бо Сеправський помер незабаром у львівському шпиталі. Розправа скінчилася тим, що Яремка засуджено на один рік вязниці, а інших учасників нападу увільнено.

— **Дивна операція.** Від п. Василя Лонича, ем. управителя школи в Коломиї, одержали ми таке письмо: В місяці січні розпочав коломийський скарбовий уряд видавати позички державної облігації, пообтинавши процентові купони платні 1. липня з 1934 р. Яким правом робив це скарбовий уряд на 100-золотовій облігації, яку я сплатив у грудні 1933 р., або на другій 100-золотовій облігації, яку я сплатив у квітні 1934 р.? Щойно від третьої облігації, сплаченої мною в серпні належалоб 1.50 зол. процентy. Чи така процедура діється по всіх скарбових урядах, чи лише в коломийськім?

— **Краєва хроніка.** Повітовим старостою в Долині став З. Шахерський, б. староста в Луцьку. — В городі касина в Сопотах під Данціґом отруївся Людвик Берггоф, син лікаря зі Станиславова, з з причини нужди. — В Юнашкові, пов. Бережани, мешканець того села Кліщ вкинув німецьку гранату до хати Малонки Медвідь. Граната не вибухла, Кліща арештували. — В лісовому ревірі Волохи, пов. Броди, лісничий Весоловський попав на двох людей, що полювали на дичину без дозволу. Прийшло між ними до перестрілки, та ніхто не був ранений. — У залізничій будці ч. 34 на шляху Стрий-Станиславів вбито будника Василя Бойчука. Причини вбивства покищо не ствердили. — До дрогобицького арешту відставили 29-літнього Юл. Гарасима, якому закидають, що на підміській дорозі напав на скарбового поборця Бери. Биковa та хотів відібрати 500 зол.

— **Зловживання при війську.** Перед військовим судом у Кракові відбулася розправа проти двох сержантів 5-го баталіону саперів, що допустилися зловживань на суму 15.000 зол. Розправа скінчилася засудом сержанта Мих. Цвинґера на 8 років вязниці, 10.000 зол гривни, деградацію і позбавлення громадянських прав на 5 літ, та сержанта Казимира Пика на 2 роки вязниці, 3.000 зол. гривни, деградацію та позбавлення громадянських прав на 3 роки.

— **Мечет у Варшаві.** Мусульманська громада у Варшаві рішила побудувати для ісповідників Магомета мечет, який має стануги між колоніями Сташіца і Любецького. Магістрат іде їм на руку, бо подарував 2 тисячі кв. м. площі під мечет, причому дві найближчі вулиці будуть названі вулицями Мекки і Медини. Мечет має бути побудований стилево згідно з новочасними вимогами. З весною польський муфті, д-р Шимкевич вибирається в магометанські краї збирати гроші на будову цього мечету.

— **Замешкав у собачій буді.** На передмісті Сосніївка побачили люди на одному подвірі, як із собачої буди виставають людські ноги. Вони зжахнулися, думаючи, що пес заволік до буди якогось трупа. Але їхне здивування було ще більше, як незабаром ноги сховалися до буди, а зате вихилилася голова молодого хлопця. Блідий, напів скостенілий від зимна хлопець не міг промовити слова. Його взяли до хати, напоїли горячим чаєм і відрятували. Бідолашний хлопчина оповів, що має 13 літ і втік з дому перед мачухою, яка над ним знущалася. Блукав кілька днів по всіх усюдах, аж врешті знайшов у ночі порожну собачу буду. Господар змилосердився над своїм псом і взяв його на ніч до хати, а тимчасом його місце заняв нещасний хлопець.

— **Застрілили директора гімназії.** У Здунській Волі під Лодзею два замасковані люди впали вечором до мешкання директора місцевої гімназії Беганського і вистрілами з револьвера положили його трупом. Сталося це на очах жінки і двоє дітей. За нападниками глядає поліція. Здогадуються, що це була пімста колишніх учнів Беганського. Він був свого часу професором гімназії у Вильні, опісля в Ловичі і діставав анонімні листи з погрозами. Наслідком того навіть обезпечився на життя.

— **Наслідки забави гранатою.** В румунській місцевости Дерсіта в мешканні одного вуглекопа бавилося троє дітей в неприсутности родичів. Нараз одно з дітей кинуло до печі гранату, що находилася в хаті. Настала жахлива експльозія, від якої цілий дім вилетів в повітря. Коли надійшли родичі, застали зі свого дому тільки згарища, серед яких діти згоріли на вуголь. На вид страшної катастрофи мати збожеволіла, так що її відставили до шпиталю для умово хорих.

— **Співак умер з нужди.** На дорозі біля Чернівець знайшли замерзлого чоловіка. Показалося, що це Лівій Наливайко, знаний свого часу тенор, який свого часу здобував великі успіхи в опері в Одесі. Після большевицької революції Наливайко повернув до Румунії, де останніми часами жив у нужді.

— **Ріжні вістки.** В Італії приготовляються до державного свята з нагоди 2000-ліття заснування римської імперії; з цієї нагоди 50 літаків обіде кордони римської імперії і відвідає Францію, Німеччину, Естонію, Африку, Сирію, Палестину, Туреччину та Грецію — разом 13.000 км. — Союз нюйорських адвокатів величезною більшістю голосів рішив, що Зл. Держави повинні пристати до гаґського трибуналу, що рішає міжнародні конфлікти. — У Нью Йорку помер колишній чемпіон ситківки Джей Гульд, син мільонера; його батько приїхав до Америки без сотика і залишив майно 70 мільйонів дол. — Один із трьох арештованих хорватських терористів, обвинуваченних в убивстві сербського короля Кралі-Мальний збожеволів у марсельській вязниці. — На 29.256 хорих, що були 31. жовтня у паризьких шпиталях 1461 було чужинців.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Найкращий клюб.

Нарікав я нераз на львівських громадян за те, що не люблять товариського життя, що на „Молоду Громаду", що на „Бесіду" не ходять що не цікаві на вічити і тим подібне.

— Пошо касин, пощо клюбів! — кричав я тоді, думаючи, що маю рацію.

Показується, що не так воно зле, як виглядало.

Є у Львові клюб, до якого народ пре, як по свячену воду, де народ справді добре почувається, де може набалакатися до схочу, довідатись дечого, розповісти дещо, а то, як прийде охота і поспівати.

Клюб цей не заголошений на поліції, не має правильника, не стягає вкладок. Управа клюбу зовсім не старається притягати гостей, не думає їх бавити, а все таки клюб просперує і розростається як лихварський відсоток.

Це — редакційна кімната „Діла".

Кімната, як відомо, невелика, пятнадцять кроків довга, вісім широка, — а мимо того тріщить від натовпу.

Перші відвідувачі — це члени Адуми. Не кажу всі, а три-чотири.

Павло Конкун з вічно зажуреною міною, Михайло Драган з фільософічним усміхом, Роман Чорній зі ще чорнішою чуприною. Кожний має величезну і солідно вихану торбу і кожний кладе її на іншім бюрку. Звитавшись із членами редакції, стають на середині і починають балачку.

Але балачка між ними не клеїться, вони вже й так знають, що кожний з них хоче сказати. Тому втягають до розмови й членів редакції.

— Як ви думаєте, товаришу докторе, чи ця війна...

— Слухайте, зобродію Романе, чи ви прийдете...

— Іване, ти мені скажи, чи Глушенко...

А врешті:

— Панове! Послухайте! Цей небувалий факт...

Кожному відомо, що коли хтось починає „небувалий факт" — жуєть після того зайти дискусія. А коли той небувалий факт не є небувалим, то тим більше.

Отже починається.

Беруть у дискусії участь усі гості, що ці той час увійшли, члени редакції, що за той час не встигли вийти і ще інші.

Тільки редактор Кедрин задержує рівновагу духа і вистукує на своїй маловажній машинці якусь статтю „З приводу..." або „На марґінесі..."

Видно, ані в десятій частині не переконує йому так дискусія, як нам його машина.

Серед того протискується крізь товпу дискутантів якийсь старший громадянин, нахиляється над вухом котрогось із членів редакції, щось говорить, але того не чути.

Врешті показується в дверях головний редактор:

— Панове, на милість Божу!...

Дискусія на хвилю припиняється.

Тоді хтось із гостей:

— Направду, не розумію, як ви можете серед того працювати. Такий рух, вічно і вічно.

І пиває зі співчуттям головою.

А потім:

— Ходім, панове, не перешкоджаймо.

І починає балачку на іншу тему.

Галактіон Чіпка.

Погана погода і вогкість!
КРЕМ НІВЕА
змягчує
тверду шкіру.

Літературний куток.

„ВІСТНИК" СКРІЗЬ ШУКАЄ ПОЛІТИКИ.

„Вістник" у своїй книжці за лютень пробує висловити своє невдоволення з висліду конкурсу літературної нагороди „Т-ва письменників і журналістів" за 1934 р. і пише „уважаємо присуд журі за літературний скандал". Читаємо там: „Цілком обективно говорячи — ставити поезію початкуючих поетів Антонича і Косача, першого з парою удачних (!) поезій, другого з многими (!) неудачними (!), автора, що не знайшли себе ні ідейно, ні що до форми, над Е. Малянюком, пером не вчорашнього дня, з виразним обличчам, з питомою формою і з власною індивідуальністю — це зраджувати (zdradzać) в найліпшім випадку некомпетенцію журі".

Характеристичне, що „Вістник" у тій самій статейці тішиться, що „всі, що отримали нагороди і всі (опріч одного) „вирішені" — властиво (?) дебютували в ЛНВ-ку (якого ідейним продовженням є Вістник)" — на здоровий розум виходилоб, що члени журі зовсім не рахувались з тим, де хто друкував свої речі і до якого світогляду себе зараховує.

Аргументи, якими пробує воювати „Вістник", належать до дуже дешевого краму, коли чіпляється він факту, що при заголовку повісти „Козаки в Московії" було в „Ділі" видруковане ім'я І. Липи замість Ю. Липи, мовляв, чи „члени журі мали взагалі в руках цю книжку?" Редакція „Вістника", для якої всі літературні справи звязані тільки з політичними орієнтаціями й особистими порахунками, пускає гадючку, що дехто з членів журі — „це бувші співредактори органів А. Крушельницького (свідома брехня) і шаповалівської „Нової України", адоратори старого туманно-гуманістично-соціялістично-новошляхівського, в суті річи безобличного світогляду". Ніхто досі не чув про такий світогляд; але пять прихильників на 8 членів журі — це зовсім небагато, коли зважити, що редактор „Вістника" т-р Донцов, який нині нарешті відкрив світогляд, сам уже має у своїй біографії і соціялізм, і уенрівство, і гетьманську орієнтацію, і польофільство у „Підставах нашої політики", і затравізм, і 100-відсотковий націоналістичний імперіялізм. Тимто ми радили би д-рові Донцову зробити порядок спершу зі своєю світоглядовою табулею.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Теп. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ДИВОГЛЯДИ.

МУХА — ЦІНА 1 ДОЛЯР

Соціяльно-гігієнічний Інститут у Сан Франціско випачив недавно премію по 1 долярові за кожну живісіньку муху, яка попала до міста. І що смертні отруйні мухи і привлекливість вони за одним перекладом з Індії: кого вкусить така муха, той помирає смертельно. Мешканцям Сан Франціско вдалось вловити у пастці 37 доларів.

УЧНІ ВИБИРАЮТЬ СОБІ ВЧИТЕЛІВ.

У місті Гвояквіль (Еквадор) студенти одної тамної школи постановили домагання, щоб усіх професорів, які вчать їх, скільнити. Коли влада не хотіла їх послухати, вони взяли школу й арештували всіх учителів.

Дописи.

КАЛУШ.

Свято Коуг і 22. січня. Заходом Т-ва „Відродження" в Калуші відбувся Свято Коуг, получене зі Святом 22. січня. У цьому Святі взяли участь два сільські дори — з Мостищ і Підгірок. Решту збайливо оправданої програми виконали калушани. Вступне слово виголосив з життя п. Ол Капко. Звертаючи увагу в рідним артистичним смаком підготовлена декоративна частина цієї імпрези. Зате поважне недотягнення, що псувало настрій, не виконання національного гимну хоралом, а чим треба вже раз скінчити.

Вибори до волосних рад. У днях 28. і 29 п. р. відбулися в цілому калуському повіті вибори до волосних рад.

Концерт колядок і щедрівок. „Калуський Боян" уладштував дня 27. І. п. р. вечір колядок і щедрівок з доходом на „Рідну Школу". Концерт повеселили джерельні пояснення генези й розвитку українських колядок і щедрівок. Сам концерт, у якого програму увійшло 13 колядок і щедрівок, виділявся мішаний хор „Калуського Бояна" під диригентурою п. Ст. Бартковського. Публики було дещо за мало. Оправданим може бути хіба тільки несприятлива пора для доходичних селян і міщанства, бо концерт відбувався пізнім вечором. Тому щоб удогіднити доступ на цей дійсно мистецький концерт найвищої публіці, повторення цього концерту відбудеться в неділю 3. лютого п. р. в год. 5-ій пополудні в салі „Нар. Дому" в Калуші за добровільними датками.

СПОРТ.

ПРОГУЛЬКА ЛЕЩЕТАРІВ.

Лещатарський Субреферат Львівщини повідомляє, що в неділю 3. лютого п. р. відбудеться загальна лещетарська прогулька. Збірка усіх лещетарів Львова в год. **10·30** на розі вул. Кохановського і св. Петра. Доїзд трамваєм ч. 3. До участи у прогульці запрошується усіх лещетарів зорганізованих і незорганізованих.

ЛЕХІЯ — А. З. С. 2:0, (1:0, 1:0, 0:0).

Змагання за мистецтво А-класи в гакінці.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ

Карло Коберський: ВІЛЬНЕ СПІЛЧАНСТВО (кооперація). Львів 1935, В-во „Самоосвіта".

ЖУРНАЛИ:

НАЗУСТРІЧ, двотижневик, література, мистецтво, наука, громадське життя. Ч. 3. Львів, 1. II. 1935 р. Ціна 50 сот. Зміст: Павло Зайцев: Незабутній учитель Шевченка. — Улас Самчук: Кілька слів наосліх. — Юр й Косач: З поезії „Моєрії". — Д-р Ярослав Гординський: На бездоріжжях до великого роману. — Ол. Досвітній: Серед книжок. — Літературна нагорода 1934. Голоси членів журі. (І. Сінович, О. Боднарович, М. Гнатишак, В. Дорошенко К. Малицька, Микола Матіїв-Мельник, М. Рудницький, Ю. Шпрунелєв). — Геза Гардоні: Врага. — К. Іллакович: Мала Пуша (пер. С. Гординського). — В. р. Лавреатка польської державної нагороди. — Ст. Лемницький: Сон зимової ночі. — За кулісами літературної нагороди. — В р.: Автобіографія Велса. — Малі слабості великих людей. — Летіло 40 сорок.

СВІТЛО, освітньо-господарський часопис. Мукачів, січень 1935. Р. III. ч. 1.

ЮНІ ДРУЗІ, ілюстрований журнал для дітворн. Львів, січень 1935 р. Ч. 1. Р. II.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. Львів 1935. Ч. 1. Р. II.

МІСІОНАР, орган Пресвятого Серця Ісусового. Жовква, лютий 1935. Ч. 2. Р. XXXVIII.

MORZE, organ Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Warszawa, luty 1935. № 2. P. XI.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича: під артистичним проводом із. Стадника.

Стрий:

2. II. „Спадкоємець"

3. II. „Перед бурі".

5. II. год. 3 попол. „Замінна Острога".

Від 5. II. загостить театр на кілька днівок до Сколього. — Управа театру просить п. Славу Заліпяну подати свою точну адресу.

Великий Міський Театр.

Субота, 2. II. год. 3·30 попол. „Роскішна дівчина".

Субота, 2. II. год. 7·30 веч. „Міщанин шляхтичем".

Неділя, 3. II. год. 3·30 попол. „Роскішна дівчина".

Неділя, 3. II. год. 7·30 веч. „Помста".

Театр Ріанородностей.

Субота, 2. II. год. 3·30 попол. „Нічні жени".

Субота, 2. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Неділя, 3. II. год. 3·30 попол. „Нічні жени".

Неділя, 3. II. год. 7·30 веч. „Під примусовою управою".

Кіна.

АДРІЯ: „Людина - малпа" та додатки.

АПОЛЬО: „В шампанській ніч".

АТЛЯНТИК: „Їх ночі".

ВАНДА: „Буря на світанку", і „Підневільні лицарі".

ГРАЖДИНА: „Маскарада кохання" та комедія.

КАСІНО: „Молодий пес" (на осн. В. Гериа).

КОЛІСЕЯ: „Поручник Кіже" („Цар павло"), ревія „Один в одного".

КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріц і Фріц у країні забавок".

МАРУСЕНЬКА: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріц і Фріц у країні забавок".

МІРАЖ: Рамон Новарро, Джанета Мекдональд і Секрет жінки.

МУЗА: „Віва Вілля!"

ПАЛЯС: „Циганські мельодії".

ПАН: „Маскарас".

ПАСАЖ: „Демон золота", „Ладець примари".

РАЙ: „Радісна година", Мей-Мавс.

СВІТ: „Нужарі" і „Парнж в огні" (дві серії разом).

СОЛЯРІС: „Мата Гарі" і ревія.

СТИЛЬНЕ: „Із висоності пташ" та ревія.

УТІХА: „Рука мертвяка" та ревія.

ХІМЕРА: „Х.-га пудинь".

Закордонне радіо.

Субота, 2. лютого 1935.

Братислава (298,8) 16·40 Вертеп, 17·20 Словацькі нар. пісні, Кошиці (259,1) 18·05 Дар Заварпатгя, Прага (470,2) 18·55 Концерт військ. оркестри, 17·25 Славянські пісні, Прага II. (349,2) 14·30 Фортепіян, Париж (1648) 13·00 Муз. поранок, 21·00 „Вівтор'я та її гузарі" оп. Абрагама, Білгород (337,3) 15·15, 20·00 Пісні 20·30 Форт., Берлін (356,7) 16·00 Концерт, 19·00 Кларн. квинтет Брамса, Кенігсвустергавзен (1571) 19·30 „Постільон де Льонжюмо" ком. оп. Адама, Ляйпціг (382·2) 17·20 Солісти, Мінхен (405,4) 18·30 Соната на скрипку та форт. Дворжака, Будапешт (550,5) 12·30 Концерт, 19·40 „Корнельські дзвони" оп. Планкета, 22·00 Легка муз., Мілянo (368,6) 11·30 Грію, 20·45 „Адьо Джованеца" оп. Пєтрія, Рим (420,8) 13·05 Легка муз., 17·10 Концерт.

Неділя, 3. лютого 1934.

Братислава (298,8) 16·00 Концерт із участю віденського хору, 17·30 Концерт хору „Люмір", Кошиці (259,1) 19·20 Військова орк., Мор. Острава (269,5) 10·00 Спів, Прага (269,5) 9·15 Чеська нов. поліфонія, 10·00 Скрипк. реціталь Санду Аду, 12·15 Оп. попурі, 20·00 Бетовенівський концерт. Париж (1648) 14·00 Популярна муз., 18·00 Симф. концерт, Білгород (437,4) 16·00 Пісні, Берлін (356,7) 20·00 „Доктор і аптикар" оп. Дітерсдорфа, Кенігсвустергавзен (1571) 16·00 Концерт, 19·30 Запросини до танку, рес. вечір, Кельн (455,9) 18·15 Старонімец. пісні, Ляйпціг (382,2) 14·15 Спів, Мінхен (535,4) 18·00 Концерт, Будапешт (550,5) 18·50 Пісоньки, Мілянo (368,6) 17·15 Легка музика, Рим (420,8) 17·00 Симф. концерт, 20·45 „Віденка" оп. Легара.

Львівське радіо.

Субота, 2. лютого 1935.

9·00 Ранішня авд., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сільва рерум, 12·10 Театр. реперт., 12·15 Муз. поранок; у перерві Озеро Нарочі під снігом", 14·00 Легка муз. з гр. пл., 15·00 Треба поглянути в поле, 15·15 Здоровлю тебе гр. платою, 15·45 З покоління в покоління, 16·05 Найновші гр пл., 16·30 Театр Уяви: У капусти (для ст. дітей), 17·00 Концерт орк., 17·50 Відпочинок матери, 18·00 Сильва рерум, репертуар театрів, 18·05 Наші шляхи в світ ярмарочне вікно, 18·15 Форт. дрібнички, 18·45 У лабіринті звірячих інстинктів, 19·10 Реціталь на альтівлі в супр. форт., 19·29 „Гродно", 19·30 Цитра, 19·50 Трансм. з Партенкірхен: Міжнар. лещет. змагання, 22·20 Від хатини до хатини, 21·05 Веч. денник, 21·15 Як працюємо, 21·20 Концерт симф. орк., 22·02 Ціна отечний закон, 22·20 Гендам. концерт, 22·35 Спорт. вістки, 22·50 Гр. пл., 23·05 Ложка глуховище, 23·35 Здоровлю тебе гр. платою, 24·00 Танк. музика.

Неділя, 3. лютого 1934.

9·00 Ранішня авд., 10·00—10·30 Популярна музика з гр. плит, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Програма праці т-ва Шк. Л. 12·15, 13·15 Муз. поранок, 14·00 Здоровлю тебе гр. пл., 15·00 Гутірка про дьон, 15·15 Канарки співають, гр пл., 15·25 Огляд ринків рільн. продуктів, 15·35 Краковяки в гр. пл., 15·45 Рільн. скринька, 16·00 Авд. про Ігн. Красінського, 16·20 Дрібні форт. твори, 16·45 Для дітей: Пригоди Бурмила зі звіринця, 17·05 Музика до танку капела, сини, 17·50 Про альбом: Польща на морі, 18·00 Театр Уяви: „Молодий пес на основі пєси L. A. Герца, 18·45 Життя молоді, 19·00 Легка музика, пісоньки, 19·20 Фейлетон, 20·00 Концерт симф. орк., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 На веселий лад хвилі, 21·30 Трансмісія з Партенкірхен ж жанр. вещ. змагань, 2·00 Гендам. концерт. 22·15 Почт.-техн. скринька, 22·30 Спорт, вістки, 22·55, 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·30— зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25·93, Париж 35·02 1/2, Берлін 212·65, Ціріх 171·45, Голяндія 358 5 Прага 22·12, Італія 45·20, Нюнорк кабель 5·31 5/8, Нюйорк чеки 5·31 3/8.

Золото: Долари 8·910—8·930, Франки фр. 34·30—34·45, Дукати 81·30—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·50—46·30.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 1. лютого п. р. з приводу звижкової тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

		Львів.
1 л.	молока	0·15 „
1 л.	сметани	0·60 „
1 к.	лещ	4·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло звижкова, на молоко і сметану вдержана, на яйця звижкова.

Крім того М. С. устійнив дефінітивні ціни на масло за час від 21. до 31. січня п. р. на **2·10 за 1 кг.**

Маслосоюз повідомляє, що від 1 лютого п. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, якою подвірна птахокасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	0·95 зол.	
Старі	„	„	0·75	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·90	„
Індики	„	„	0·90	„
Індички	„	„	1·10	„
Цапгарки	„	„	1·20	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПРОДАВЦІВ (ЦЬ) по інституціях і домах приймє на корисних умовах **фабричний склад паперу в і ґуток „Калина", Львів, ул. Оляхарська 11.** 917 4—3

АДВОКАТСЬКИЙ аплікант з 3 1/2 річною практикою шукає дальшої практики в адвоката зараз, за утриманни. Ласкаві зголошення: м-р Володимир Коцій Сокаль. 923 2—2

ТРИМІСЯЧНИЙ КУРС крою, шиття, моделювання починає школа жіночого кравецтва, Львів, Академічна 22. 28/22 3—7

НАЙГАРНІШІ фасони, приступні ціни. Ателєя жіночих суконь „Марія" Львів, Академічна 22. І. п. тел. 35-43. 30/22 1-5

ОГОЛОШЕННЯ.

Закон про видовження селянства,

з поясненнями — д-ра В. Лісого.

ЗМІСТ: 1. Закон про переміну і управильнення рільничих довгів. — 2. Закон про рольні уряди — 3. Закон про управильнення власности нерухомостей відданих через парцеляцію в посідання набувців.

Книжка необхідна для: довжників, вірителів і парцелянтів.

ЗАМОВЛЯТИ: ЛЬВІВ, МІЦКЕВИЧА 7, „САМООСВІТА" — І. К. О. 500.872. Ціна 1·50 зол. разом з поштовою пересилкою. Книжку висилається тільки на попередній надісланнім готівки. 912 3-3

Жадайте всюди

крупони, марки, бранзлеві і підошвові боки марки

928 1—3

„АЛЬМА"

які кооперативам доставляє

„Центросоюз"

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. — **Оплатинка роботи мистця Гандрусева 200 сторін друку. — Ціна зол. 1·50.**

Дістати можна в друкарні „ДЕМОС", Львів. Ринок ч. 10. і у всіх книгарнях.

Велика нагорода — 800 зол. задурно!!!

По оказійнім закупі великої скількости матеріялів доброї якости, продаємо їх по рекордово низьких цінах, щоби наші клієнти могли переконатись, що за мінімальний гріш можна у нас убратися у цілу вигоду, за яку кожний з купуючих буде нам дуже вдячний.

Тільки за 10·00 зол.

виспіламо: 3 м матеріялу на мужеську убрання, дуже модне, повісї подвійної ширини 140 см., 1 муж. пульовер з довгими рукавами, грубий і теплий, із шалевим коміром або із замком, 1 пару підштанків з доброго бідого трикоту, 1 мужеську сорочку з дуже добрім гатунку з модним сатиновим вишиванням, 1 муж. вовняний, суконий шалик, 1 пару скарпинток, дуже модних в десень, 1 ½ муж. хустинки до носа з гарним кольоровим берегом. Такий самий комплет тільки у лишім гатунку з матеріялом „Бостон" на елегантне муж. убрання коштує зол. 14·96.

Тільки за зол. 10·50

виспіламо: 4 м. матеріялу на „шлопський" (новинки десени) на модну і елегантну жіночу сукню, 1 светер, пульовер жіночий дуже модний найновіший у тепер сезоні, 1 пару жін. пантофлів (подати ч. обуви), 1 зимову хустку в модні кольорові карти або темні, 1 жіночу еластично-вовняну сорочку гарно вишиваєну, колір на бажання. 1 пару реформ з знаменитого трикоту, 1 пару тонкових або вовняних панчіх, 1 шалик-хлашку жіночу вовняну в модні взори і 2 жін. батистові хустинки з тонковою обвідкою (цілий самий комплет тільки у виборовім гатунку, коштує зол. 13·50.

45 метрів тільки за зол. 22·25

виспіламо: 1 штуку білого полотна 17 метр в на мужеські білля, жіночу і елегантну постіль фірми „І. К. Познанського", 6 м. медапольну — полотна на гарне жіноче білля або 6 м. мягкої і пушистої фланелі на білля всілякого роду, 6 м. ку на вспіяне білля, 6 м. зефіру в модні десени на мужеські денні сорочки або 4 м. 6 дого полотна на добрі трепалі (учинки або 2 простирала повної довжини і ширини.

Виказані комплети виспіламо за почтовою післяплатою, на листовне замовлення, платиться при відборі товару. — Без ризика, якщо товар не подобається, приймаємо назад і гроші негайно звертаємо. Адресувати:

„Polski Towarzystwo Łódź, ul. Piłsudskiego 44—12.

УВАГА: З метою пошанувати нашу фірму р шили ми додати до кожної 1.-ої пачки 80 золотих, а до кожної пачки долучуємо партєну претю. 929

Ч. редакція відповідає Олександер Костин. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч 28 (13.926). Львів, нед'ля 3. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічне 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,
вул. Третого Мая ч. 15.
приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Хто добре газдує, той гараздує!
кажуть старі люди. А господарюєте добре, складаючи свої ощадности
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Безпека Франції головною темою нарад у Льондоні.

ЛЬОНДОН, 2. 2. ПАТ. Агенція Рейтера повідомляє, що підчас вчорашніх французько-британських переговорів прем. Фляндєн і мін. Лявель розвинули свою тезу безпеки Франції. Становище В. Британії зайсували прем. Макдональд і мін. Саймон.

Пополудні відкрив наради прем. Макдональд і виголосив промову прохаючи прем. Фляндєна виголосити теж експозе про становище Франції. Опісля промовляв мін. Саймон. Дискусія тягнулася 2 і пів години. Найбільше уваги присвятили справі безпеки, яку згодилася В. Британія загарантувати Франції. Тому дискусія відбувалася не над змістом гарантій, але над способом виконання цих гарантій. Нічого комунікату не оголошено.

КОНФЛІКТ МІЖ ФІНЛЯНДІЄЮ І СССР.

Прилюдна опінія Фінляндії обурена масовими арештуваннями фінляндських рибаків, які заплили на територіяльні води СССР. Дотепер большевицька сторожа не звертала майже уваги на такі випадки. В останніх часах в околицях Кронштаду большевицька сторожа переслідує усіх, які заплинуть випадково на територіяльні води СССР. 50 рибацьких родин у Фінляндії буде тяжко бідувати, бо арештованих рибаків ще ловша виновиця у СССР.

За політичну, фінансову і військову залежність Китаю.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Кореспондент „Манчестер Гардіян" повідомляє з Пекіну: Дипльоматичні кола одержали вістку з добре поінформованих джерел, що китайський уряд не одержав позички, не зважаючи на всі заходи в Льондоні і в Ню Йорку виєднати допомогу. Тому покищо ведуть неофіційні переговори з Японією в справі більшої позички для Китаю. Дуже можливе, що китайська валюта буде тісно звязана з японською єною.

Офіційні заперечення Японії не розвіяли підозрінь, що нова політика японського міністра закордонних справ Гіроти супроти Китаю є новою спробою Японії накинути політичну і фінансову гегемонію Китаю, щоби знеутралізувати допомогу Ліги Націй для Китаю.

Китайська преса розписується теж про цю справу. Пекінський „Морнінг Пост" пише, що Японія змагає до трьох цілей, а саме, щоби: 1) Китай згодився на цілковиту підлеглість; 2) Згодився на політичну, фінансову і військову перевагу Японії; 3) Китай признав формально існуванвя Манджу-Ко і підписав конвенцію з Японією.

ПІСЛЯ ВБИВСТВА ІНЖ. ФОРМІСА.

ФАКТИ І ЗДОГАДИ

Справа вбивства німецького інж. Форміса в Загоржі і втеча вбивників до Німеччини є дальше осередком заінтересування прилюдної опінії в Чехословаччині. Дотеперішне слідство ствердило, що одна особа із трьох учасників убивства була ранена, але хто, цього напевно годі сказати. Вбивства доконано менше більше так, що Форміса при вході до готелевої кімнати вдарено тяжким предметом по голові, так що тріс йому череп. Щойно коли він упав, дано до нього кілька револьверових стрілів, з яких один у голову і другий в околицю серця були смертні. Крім того можна припяти, що хтось із трійки душогубів був теж ранений, як свідчать кривавні сліди в кімнаті, біля готелю і на просторі кількасот метрів аж до місця, де чекало авто. Можна теж здогадуватись, що виконавці каштурного суду мали в плянї відставити Форміса живцем до Німеччини, про що свідчила би велика скількість шнурів, залишених у готелі. Щойно коли Форміс почав ставити опір, його вбито.

Про дальший хід утечі є тільки здогади. В місцевості Льобозіц авто стануло, бо один з пасажирів питав стрічного поліциста про дорогу. Серед ночі він бачив у авті тільки дві особи, а на його дні великий клунок. Це дало привід до здогаду, що Мілер і Шуберт сприятали по дорозі свою спільничку Елиту Керобах, яка була мабуть тяжко ранена. Правдоподібно кинули її в ріку Велтаву біля Стековіц. Одначе інший здогад каже, що у великому клунку находилася саме їх спільничка, яка вмерла по дорозі. Нерозгаданим являється далі факт, що втікачі прогаяли біля Льобозіц дві години часу. Або не знали дороги або — прятали кудись свій тягар. Можливе, що Елиту Керобах примістили в околиці в якомусь домі, будучи з її мешканцями в порозумінні.

Дальші доходження ствердили, що інж. Форміс приїхав з початком червня м. р. до Ужгороду. В його товаристві находився ще один німецький емігрант. Оба пробували опісля перейти без паспортів і грошей до Румунії, а звідтіль дальше на схід. Одначе на румунській границі їх арештовано і відставлено до Мармарош-Сиготу, де за нелегальний перехід кордону відсиділи вісім днів арешту, опісля до Ужгороду. Звідтіль Форміс пішов до Братислави і пробував наняться за топильника на кораблі, що плив Дунаєм на Чорне Море. Його мрією було дістатися до Персії, де мав знайомих і надіявся знайти заняття. Одначе й це йому не вдалось і він вернувся назад до Праги.

РІЖНІ ПОГОЛОСКИ

ПРАГА. 2. II. ПАТ. Вбивство инж. Форміса викликує далі сенсацію. Поголоска про здогадне залишення спільнички в Чехословаччині досі не вияснена. Кажуть, що позиція шукає її тіла у Велтаві. Але є люди, які, мовляв, бачили цілу трійку, як переходили кордон, де по німецькому боці чекало на них авто.

Скомпліковина теж справа висильної радіостації. Є поголоска, що цю стацію перепачковано з Німеччини. Вона мала служити не тільки до протигітлерівської пропаганди, але й до комунікації з прихильниками „Чорного фронту" в Німеччині при допомозі тайного шифру, инша поголоска каже, що Форміс знав деякі тайни Райхсвери і це було головною причиною вбивства.

У звязку з цим убивством поліція арештувала кельнера, що був одиноким свідком злочину і цілу ніч пересидів у кімнаті зі страху, як передполуднем повідомив поліцію. Арештовано теж власника готелю, Графа. Робітники, що переходили в год. 7. ранком біля готелю, бачили, як кельнер і власник готелю забирали сліди крови, які залишилися в готелю.

9. II.

Білєти і запрошення від вівторка 5-го лютого в адміністрациях „Діла" і „Нового Часу". Ціни білєтів: Вступ 5 зол., родинний з 3 осіб 12 зол. для членів Т-ва письменників і журналістів і для студентів 2 зол. — Одяг балевий або вечірній.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ
11. II. 1935. МЕДИКІВ 11. II. 1935.

Балкан.

Львів, 2. лютого 1935.

Довгі-довгі роки, бо цілі століття мав Балкан свою окрему питому марку у всесвітній історії та в кожночасній актуальній міжнародній ситуації: як казан, в якому вічно кипить, та який кожної хвилини може вибухнути. Від найдавніших часів історичної Греції та Риму, через добу мандрівки народів, до часів панування Туреччини і визвольних зривів балканських народів, — аж по балканські війни між національними балканськими державами у XIX. ст., кінчаючи врешті на Сараєві, як безпосередній притоці до великої війни, — завжди Балкан мав „упривілеєване" становище спричинника менших і більших воєн, в які мусіли встрявати ті чи інші великі держави та вводити у стан гарячки ввесь світ.

З розгромом Австрії та пересуненням німецьких і російських імперіалістично-експанзивних плянів в інші напрямки, Балкан втратив подекуди ту свою стару небезпечну фірму. Балкан став тільки одним із відтинків великого фронту, на якому вдарялися ревізіоністичні й антиревізіоністичні течії, та на якому повстала нова площина спорів — внутрішньої національної політики поодиноких держав. Змінилися теж партнери великодержавницького суперництва: на перший плян висунулась Італія, яка — заінтересована передовсім в ослабленні впливів Югославії над Середземним Морем — почала підтримувати ревізіоністичні течії Мадярщини й Болгарії. Однак згодом ситуація змінилася. Французькій дипльоматії вдалося довести до злагіднення міжбалканських відносин і до підписання пакту всіх балканських держав. Після лом грецько-турецького порозуміння до того пакту ввійшла і Туреччина. Коли ж прилучив зв'язок Польщі з балканським пактом через її союз із Румунією, а звязок Малої Антанти через союз Румунії і Югославії з Чехословаччиною, ввесь Балкан увійшов посередньо або безпосередньо в орбіту французької політики.

Так було донедавна. Ситуація дещо змінилася, коли французька політика почала хитатися поміж порозумінням із Совітами чи порозумінням з Італією, — і вибрала цю останню. Не зважаючи на всякі французькі успокоюючі заяви, в Югославії безумовно почувається огірчення, що проти-італійські настрої надто глибоко вайшли в гли-

Вовняні матеріяли 100 цм від 4·80 до 6·20
шовкові Crepe Capri „ від 7·— до 8·50
„ **Crepe Mousse** „ 6·80
Ліонський шовк (чист. шовк) 3·60
Лявабль (гарант. до прання) 6·20
та всілякі жіночі матеріяли по цінах від недавна дуже низьких у найбільшім виборі — тільки у фірмі

Дім Моди **Львів,** Марійська пл. ч. 4. Європейський Готель.

Обслуга в українській мові.

хіку тамошніх народів Те саме огірчення стало помітне у Туреччині: співпраця Франції з Італією наче автомітично збільшила у Туреччині симпатії до Англії, що виявилось недавно у маніфестаційних візитах, дефіляях і т. д. англійських та турецьких военних кораблів на водах Близького Сходу. Навіть недавній прикрий інцидент з убивством турецького приморського сторожа одного старшини англійського крузлика, якого задача вибралась на прогульку човном по побережжі (цей інцидент трапився між островом Сімое і Малою Азією), навіть той прикрий випадок пішов у непомить: Туреччина дала всяку сатисфакцію, перепросила, дала відшкодування, турецькі кораблі спускали на воду вінці а маніфестаційно призначими написами і т. п.

Трохи парадоксальною стає ситуація балканських держав у зв'язку з відношенням до Совітів. Як відомо, донедавна найбільш напружені відносини панували поміж Румунією і Совітами. Югославія по нинішній день Совітів не признала, як єдина, здається, що європейська держава, що тримала своє заєдиниче становище. Нині і румунсько-совітські відносини інші (бодай формально) і Югославія заповідає навязання дипльоматичних звязків зі Совітами на найближчий час, беручи вже нині живу участь в акції, що йде по лінії совітських інтересів: ввесь балканський блюк разом з Малою Антантою анґажується за східним пактом та радий би бачити франко-совітський союз, вбачаючи в цьому найкращу ґаранцію проти ревізіонізму, яким Угорщина погрожує Чехословаччині, Югославії і Румунії. Парадоксальна ситуація полягає у тому, що Совіти стали заборолом „безпеки" для держав, які найбільш вже терпіли від комуністичної агітації та які стали прибіжищем найчисленніших осередків білої московської еміґрації. Невідомо теж, як погодити турецько-англійські залицянки з турецько-совітською приязню. І коли нині Франція відвертається від концепції франко-совітського блюку та схильніша вже до концепції порозуміння з Німеччиною, всі малі держави, які надмірно скористали у версайському пакті, раді би бачити „оборонця" хочби й у найбільшого ворога того пакту — комуністичної Москви.

Словом, на Балкані такий самий хаос, як у решті Европи, з тією різницею, що специфічні місцеві внутрішні відносини ще дужче ускладнюють ситуацію. З приводу марсельського вбивства голосними на ввесь світ стали відносини в Югославії. Невідомо ще, чи спроба ввести деякі реформи і змінити дотеперішні методи правління, яку робить член Регенціяйної Ради кн. Павло — вдасться. Всяк ті ярославянські спори дещо притихли. Зате голосною стала раптова зміна уряду у Болґарії. Кабінет Ґеорґієва, який ніби мав дуже сильну позицію через понадпартійне становище, димісіонував, а новий уряд склав дотеперішній військовий міністр Златев. Показується, що головною причиною тої зміни був плян Ґеорґієва перевести зміну конституції, в якій король мав би дещо менші права: тимчасом король Борис втішається справді великою популярністю серед народу і той проект стрінувся в загальним осудом. Безпосередньою причиною зміни уряду була постанова Ради Ліґи у справі болґарських довґів: димісія кабінету була главні політичною демонстрацією, а внутрі скріпила становище короля.

Нині Балкани не є вже небезпекою нової великої війни: є чимало інших неважніших предметів спору. А проте й Балкани ґрає у міжнародній політиці чималу ролю, — хоч і далеко нерішаючу.

Подаємо до відома всім нашим Вп. Клієнтам, що фірма Те-Ка перенесла свою робітню і магазин муж. одягів з днем 1. лютня ц. р. до нового льокалю при вул. Руській, ч. 16. І. пов. (над фірмою Т. Пивка). 925 1—1

ДЕШЕВІ БІЛІ ДНІ
з 40% знижкою цін уладжує
„Галицький Магазин Новин",
ЛЬВІВ, вул. ҐАЛИЦЬКА ч. 15.

для приладу:
Полотно 70 шир. 0·55
Полотно 80 шир. 0·60
Медапольян 80 шир. 0·85
Медапольян 90 шир. 1·—
Шифон 80 шир. 0·75
Шифон 90 шир. 0·90
Зефір сирий 0·55
Полотно на сорочки 1·20
Полотно І. шовкова 1·60
Перкалева кольорова 0·70
Димка на підштанці 0·65
Полотно простиралове 1·25
Простирала за штуку 2·—
Рожевий всюп 9/4 шир. 1·05
Вева червона 50 шир. 2·20
Шифон постелевий 90 шир. 1·—
Шифон постелевий 160 шир. 1·65
Атлас постелевий 90 шир. 1·40
Атлас постел. 150 шир. 2·35
Пошевки мереж. 2·—
Простир. ковдр. мережковані 5·70
Простир. ковдр. з коронкою 3·50
Обрусове біле 1·95
Обрусове кольорове 2·20
Обрусик з фревдзлями 2·50
Гарнітур 6 осіб 7·—
Серветки 0·20
Ручники вафлеві 0·28
Ручники Купелеві 0·50
Ручники дамастенські 0·90
Ручники кухонні 0·50
Стирки 0·75
Стирки корчин. 0·45
Хустинки 0·15
Хустинки мужеські 0·35
Капи шкові 2·50
Сіянки 3·25
Ковдра сатинові 8·50

УВАҐА: З нагоди Білих днів продаємо всідники бавовняні товари по цінах до 30 процент зниженних.
При закупні товарів від 5 зол. задурмо білети до першорядних кін.

Голоси преси про Національний Конґрес.

Перед кількома днями ареферували ми статтю з „Дер Вінер Таґ" про Всеукраїнський Національний Конґрес та в наших коментарях до тієї статті висказали погляд, що вже від тепер якась чужа сила зачинає вести акцію проти Конґресу. Сьогодні поінформуємо наших читочів про інші голоси преси в справі Конґресу, які завважили ми в різних пресових органах у місяці січні.

З того самого ідеольоґічного джерела, що згадана стаття у віденському часописі, походить і стаття в дрогобицькому двотижневику „Наш Голос" (ч. 2. з 15. І. 1935). Для „Нашого Голосу" — „Всеукраїнський Національний Конґрес" — це Конґрес української фашистівської реакції, це штаб антиреволюційної, антипролетарської, контрреволюційної армії". Для нього „ініціятор Конґресу, голова УНДО п. Дмитро Левицький, це один з вождів антиреволюційної нагінки української буржуазії".

Цих пару вищенаведених цитатів вистарчає досить добре відтяти дух і смісл передовиці „Нашого Голосу", присвяченої Національному Конґресові. Більше нам сьогодні можна стверднти характеристичну в подвійному розумінню річ: Всеукраїнський Національний Конґрес є щойно в початковій, підготовній стадії, досі оголошено публично тільки невеличкі сухі комунікати про Підготовну Конґресову Конференцію у Львові, а в більшовицькому таборі вже пишуть, вже мобілізуються сили проти Конґресу. Рівночасно і в Дрогобичі й у Відні появилися майже ідентичні вашистівські статті, вперені проти ідеї скликання Всеукраїнського Національного Конґресу.

Пресовий орган групи „Фронт *Національної Єдности*" (гл. „Батьківщина" ч. 1.) пише тільки посередньо справу Всеукраїнського Національного Конґресу. В статті п. н. „Досить обману!" автор п. Дмитро Паліїв, пишучи про Підготовну Конґресову Конференцію, в якій взяло участь 7 українських політичних партій, не згадує ані словечком про те, що на Конференції було скликано для справи Конґресу. В цій статті відмовляє він тільки українським партіям права репрезентувати українські народні маси. Для „Фронту Національної Єдности" (як також для всіх інших українських політичних партій, що не належать до „Фронту") Конґрес є лише „обманом українських народніх мас". Таке становище п. Паліїва до справи Національного Конґресу нас зовсім не дивує. Це є зовсім льоґічний наслідок цілого його парляментарного і політичного спанкрутства. Бож *консолідація українського національного життя — це ліквідація всякої української опозиції.*

В ч. 2. двотижневика „Жінка" находимо обширну статтю про Конґрес. Автор, чи скорше правдоподібно авторка статті, ставиться без сумніву з великою симпатією до ідеї Конґресу, тільки, на жаль, підійшла до самої суті Конґресу вадто поверховно. Авторка згаданої статті не дає собі, видно, справи з найважнішого моменту, що відіграє першорядну ролю в підготовці Конґресу, це є з політичного характеру Конґресу. Всеукраїнський Національний Конґрес, який може відбутися тільки на основі узгіднення між поодинокими політичними групами політичних засад, мусить мати перш усього політичний характер. Його не можна ніяким чином порівнувати з Жіночим Конґресом, в якому на перший плян виступали організаційні справи українського жіноцтва, а політичні справи, зовсім зрозуміло, відіграли щойно другорядну ролю. Мається враження, що авторка статті в двотижневику „Жінка" цих найважніших моментів належно не узгляднила й тому у своїх виводах дійшла до деяких незрозумілих висновків. Позатим доволі прикре враження в тій статті викликають вічним неоправдані побоювання авторки в справі невистарчаючого заступництва жіноцтва на Конґресі. Побоювання вічним неоправдане. Бож воно може тільки лежати в інтересі Конґресу, щоби на ньому були якнайкраще заступлені всі орґанізовані ділянки українського національного життя, всі політичні напрямки, всі стани, без огляду на пол. Понож висувати перед жіноцтво „страшаки покривдження" тоді, коли про такі „страшаки" ніхто не думає і прочитавши поза авторкою статті в „Жінці" їх ніхто ніде не бачить.

Чотож мало би бути в будучности жіноцтво ціґтімоване від Конґресу та його праці, коли вже на першій Підготовній Конференції в склад делеґації УНДО, отже найбільшої партії з тих, що брали участь у Конференції, брала участь не лише рядовою жінкою, але й головою Союзу Українок та була головою Українського Жіночого Конґресу, цього недавного імпозантного взиву українського орґанізованого жіноцтва.

Голосів преси, що є відзеркаленням думок тих правих угрупувань, що брали участь у Підготовній Конференції, переповідати не будемо. Ці голоси є переважно відомі нашому громадянству. Передамо ще тільки голос тижневика „Тризуб", орґану поважної частини Української Еміґрації, який виходить в Парижі. В ч. 3—4 з 22. січня 1935. р. статті п. н. „До Українського Національного Конґресу" читаємо:

„Скликана з ініціятиви Українського Національного Обєднання нарада в справі Українського Національного Конґресу пройшла в спокійній і діловій атмосфері, розглянула поставлені питання і значно посунула наперед справу скликання Конґресу, виробивши основні положення його орґанізації та намітивши приблизно час скликання. Як і коли зреалізуються постанови наради, як і коли відбудеться конґрес — питання інше, але сьогодні вже важно одмітити фект зустрічі за одним столом на ділові наради представників різних частин української землі, репрезентантів політичних партій з різними, дуже далекими одна від другої, програмами, якими досі було трудно знайти спільну мову. Можна пожаліти, що на нараді не взяв участи ніхто з українських діячів Закарпаття, Буковини та Кубані. Тоді представництво земель з українським населенням було повним. Але в кожному разі підпис під спільною постановою, от як наприклад „Протест українських політичних партій проти терору на Україні", що його було надруковано в минулому числі „Тризуба", представників різних політичних партій, що того разу обєднались на спільних думках, являється певним кроком, який можна тільки найщиріше привитати".

Л. М.

Уживайте лише
знаменитої цикорії **„ЛУНА"**
здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ"**
і зернистої **„Солодової кави ЛУНА"**
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

Китайсько-японська нарада.

ПЕКІН, ПАТ. Оголошений комунікат каже, що японські і китайські делеґати зійдуться в дні 9. лютого ц. р. на нараду, щоби полагодити конфлікт у справі Дзеголю.

Нарушення умов про плавбу.

ГОІН-КІН, ПАТ. Уряд Мандчу-Ко переслідіг, що задумане большевицьким урядом поглиблення большевицького берега ріки Амур виключно для вжитку большевицьких кораблів буде нарушенням умов про плавбу.

Ноти до Франції та Італії.

ПАРИЖ, ПАТ. Французька преса пише, що німецький уряд передав у Парижі і в Римі ноти, домагаючись відповіди на пять питань: 1) Німецький уряд бажає довідатись, чи засада незмінності висловлена в наддунайському пакті, буде обовязувати всі держави, які підпишуть цей пакт, чи буде винятком для Італії і Франції.

2) Чи наддунайський пакт буде виконаний у рямцях Ліги Націй.

3) Як довго буде обовязувати консультативна конвенція між Італією і Францією. Чи такі двосторонні конвенції існували у хвилині, коли її підписали інші держави.

4) Німецький уряд пропонує, щоби пакт о гарантією недотичности Австрії підписала теж Швайцарія тому, що має спільний кордон з Австрією. Швайцарія скорше повинна підписати гарантійний пакт, ніж Франція або Румунія. На думку німецького уряду цей пакт повинна теж підписати В. Британія.

5) Німецький уряд запитує, що означають такі слова:...кожний учасник пакту може підписати з іншим членом таку конвенцію, яка йому буде подобатися. З хвилиною, коли німецький уряд дістане вичерпуючу відповідь на ці питання, не завагається взяти участь в переговорах.

„Матен" пише, що німецький амбасадор фон Гасель склав візиту Муссолінієві і передав йому ноту німецького уряду.

РЕКОРДОВА ЗНИЖКА ЦІН

під час

великої інвентарної ВИПРОДАЖІ

на

обуву, снігівці, панчохи і пр.

Дел-На

користайте з нагоди дешевого закупу!

Можна дістати у всіх філіях.

вже від 4-го лютого. 71/71

В. Британія проти французько-большевицького союзу.

Переговори в Лондоні відбуваються у приязній атмосфері. В. Британія виступає проти французько-большевицького союзу, коли би не підписали східнього пакту. У суботу передполудднем не було спільного засідання, зате прем. Фланден вів переговори з прем. Макдональдом, мін. Лаваль з мін. Саймоном. Мін. Лаваль верпеться до Парижа в неділю вранці

Закордонна дискусія та українська заява.

Ми вже вчора подали короткий зміст обширного експозе мін. Бека на закордонній комісії Сойму. До цього експозе вернемося ще в окремій статті, нині можемо тільки зазначити, що мін. Бек нікого — поза ББ — не вдоволив. З критикою виступили всі клюби, однаково польські, як непольські.

Очевидно, що найбільш розсипався хронічний кандидат ендеції на міністра закордонних справ **проф. Ст. Стронський.** Провідний мотив його виводів — закид надто великої сердечности супроти німців та холоду супроти Совітів і Чехословаччини. Ст. Стронський впевнив, що ані візита мін. Барту у Варшаві, ані мін. Бека у Москві не розпорошила сумнівів щодо шляхів польської закордонної політики та дисонансів поміж Францією і Польщею. Жалівся головно на стримано-негативне становище Польщі до східн. пакту, впевняв, що в цій справі польські і німецькі інтереси розбіжні, та проте обидві держави назовні займають становище одностайне: п. Стронський не може цього ніяк зрозуміти і дуже з цього невдоволений. Докоряє теж щодо сердечности, з якою вітали у Варшаві міністрів Геббельса і Геринга, і навіть солідаризуючися по суті з заявою мін. Бека у меншиновій справі — критикував необдуману і нещасливу форму тої заяви. Вкінці тої своєї промови п. Стронський предсказував Польщі ізоляцію, якщо вона не змінить своєї закордонної політики.

Промовець Стронництва Людового **пос. Ругхотів** так само, щоб гарні взаємини з німцями рівноважили також взаємини з Совітами.

СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ.

Голова Українського Клюбу **пос. д-р Дмитро Левицький** заявив передовсім, що Український Клюб є проти виповідження меншинового договору, бо не нарушує придбані права українського народу, яких зрікатися не можна. Українці рідко зверталися до Ліги Націй, бо не вважають себе меншиною, розсіяною по цілому світі, тому, що творять самі на означеній території більшість. Єдина скарга українців, яку розглянула Ліга Націй, торкалася т. зв. „пацифікації", та й оту скаргу Ліга полагодила некорисно. Однак виповідження договорів зачіпило українців ще дужче коментарями, якими мін. Бек мотивував той крок. Він заявив, що меншини мають у Польщі законно і фактично запевнене право та можливість розвитку. Так воно не є. Треба тямити теж, що крім меншинового договору обовязував Польщу закон про надачу Східній Галичині автономії і про створення українського університету. Це була добровільна постанова Сойму, предложена союзним державам у звязку з питанням затвердження границь Польщі. Тих законних постанов досі не введено в життя.

Супроти східнього пакту українці займають становище рішуче негативне, тому що такий пакт петрифікує нинішній стан на Сході Европи. Українці займають територію більшу від ні одної великодержави в Европі та рахують 40 міліонів народу. Ми глибоко переконані, що так довго не буде мира на Сході Европи, як довго наші змагання не будуть заспокоєні. Коли мова про ізоляцію Польщі чи Німеччини, то не ті держави будуть ізольовані, а Совіти. Українці вірять, що ціла Европа стане внедовзі проти Совітів. Тоді теж українці здобудуть свою державність. Промовець не входить в аналізу промови мін. Бека щодо стисновища супроти Совітів, але перестерігає, шоби навіть евент. симпатії для Совітів не були причиною, щоб Польща заангажувалась по сторові московського народу проти народу українського. Повинно теж скінчитися підтримування урядовими чинниками русофільських течій серед українського населення.

(Звертаємо з притиском увагу, що поданий вище текст є лише загальним змістом промови голови д-ра Дм. Левицького. Точний текст подамо згодом на підставі стенограму).

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цілім краю. 313 21—50

Чи так мусить бути?

(Промова посла О. Луцького, виголошена дня 24. січня підчас дебати над буджетом Міністерства Внутрішніх Справ)

(Докінчення.)

ПОЛІТИЧНІ ВІДНОСИНИ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

Дальшим засобом розбивання нашої національної єдности в Галичині (маршалок Пілякевич: чи це край в Еспанії?) Ні, пане маршалку! Не в Еспанії. Ви хочете почути назву — Малопольска. Алеж ця назва безглузда. Навіть в історичній Польщі Галичина ніколи Малопольською не називалася). Це також характеризує сучасну політику! Отже дальшим засобом розбивання нашої єдности є тут політика державної влади під гаслом: **„радше Росія ніж Україна".** Маю на увазі беззастережне підтримування старого і по війні дуже підупалого табору русофілів, визнавців національної єдности українців з москалями. Передовсім на Лемківщині але й деінде мають право існувати тільки москвофільські читальні ім. Качковського. Староство в Новому Санчі відкинуло 14 прохань на заснування читалень „Просвіти". Сяніцьке староство не позволяє на ніякі українські представлення чи концерти, бо на території цього староства „нема населення української народности". Русофільську читальню в селі Кінськім березівського повіту засновує місцева дідичка полька при допомозі старости й поліції при рівночасній заборні розпочати діяльність у місцевій читальні „Просвіти". (Посол З. Стронський: „Тамошне населення не хоче Вас"). Чомуж влада волить радше недопустити нас на Лемківщину ніж оскандалити нас там упадком наших товариств з волі народу? В селі Пивничне коло Нового Санча постерунковий чванився наказом з краківського воєвідства забирати з почти укр. їнські книжки й часописи. У Криниці-селі постерунковий списав протоколи з усіма передплатниками українського часопису „Наш Лемко". Москвофільське Общество ім. Качковського видає річно 2—3 книжечки, опріч недоступних для цілої укр. рільничої кооперації складів соли, має разом з майже неіснуючим у терені „Рольничим Синдикатом" і т. п. мертвими „обществами" навіть у Рільничій Палаті аж 9 членів крім 15 українців. При цім використовується глупе жонглерство наших русофілів зі словом руский з одним і двома „с", з термінами „русин" і „українець". (Посол З. Стронський: Так говорите Ви про них, але чи знаєте, що говорять вони про Вас?) Знаємо. Пишуть до влади письма з заявами, що не є такі сепаратисти як ми, і просять Вас за гроші або протекцію. Відписи таких листів маємо. Вершком цього русофільського скандалу є державний комісар з цього табору в нашім „Народнім Домі" у Львові і ганебний вислід його господарки. **Цей факт обурює без виїмку цілий нарід!** Мушу признати, що скріплювання завзираючого русофілізму серед українців є таким ганебним поносенсом, що не пішов за ним навіть волинський воєвода.

СПРАВА УКРАЇНЦІВ УРЯДНИКІВ І СТАРІ ЗОБОВЯЗАННЯ ПОЛЬЩІ.

Поза тим на цій території тисячі нашої висвяліфікованої молоді не мають доступу ані до старшинства в війську, ані до урядів, ані до територіяльного чи господарського самоврядування. Щобільше. Польща підписала відомий „віденський трактат", взяла все, що цей трактат дав їй, але викинула без праці й емеритури виїмково українців, бувших урядовців Австрії. Підписала Польща також відомий міжнародній акт про автономію української території. Цієї автономії нема. Коли пригадуємо це зобовязання, то вважається це образою польської суверенности і кажеться нам: „тоді були ми слабі і все підписали. Тепер ми сильні". Підписала Польща також міжнародній трактат про охорону т. зв. національних меншин. І також уже заявив в Женеві п. мін. Бек, що Польща не буде брати далі участи в процедурі виконання цього трактату. Щобільше, сам польський сойм прийняв відомий закон про кращу автономію галиць-

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Реформацькі пігулки **ЧЕРНЕЦЬ** з **марною** (Zakonnik)

регулюють шлунок, хоронять від терпінь **печінки**, надмірної **опасистости**, **заморок**, загоюють **гемороїди** і при нахилі до обструкції є загідним **проносячим** засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 31/60 43—7

ких новостей, але й цієї автономії не переведено в життя. Те саме з постановою сойму про заснування українського університету. Зрештою кажеться: „Тоді ми були слабі, тепер сильні і тому не виконуємо ніяких постанов у користь українців, ані міжнародніх ані своїх". Питаюся Вас Панове: Чи це не є вищення серед нас почуття про якунебудь правовість, чи це не є насилля ведене згори? Про остале територіяльне самоврядування нема що й говорити. Його звужено до виконавчих доручень державної влади.

СПРАВИ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ.

В таких умовинах життя ми ще в 1921 р. взялися до розбудови власними силами української кооперації, щоби хоча тільки власним збірним чином зберегти по змозі матеріяльні сили народу і розбудовувати ними нашу рідну культуру. Здавалося нам, що болій така виключно позитивна праця, спертатільки на самопомочі українського народу, не зустрінеться з ворожою волею держави. І щож сталося? Коли виявилося, що працюємо добре навіть без нормальних кредитів з державних банків, висунено проти нашої кооперації від 1930 р. вимкові інтерпретації всяких законів: промислового, будівельного, чи закону про стоваришення. На основі цього останнього закону без переслухання когонебудь з нашої кооперації розв'язано нам напр. в томашівському повіті на внесок старости всі наші кооперативи. Рівночасно в інших околицях, на Волині, застосовано до нашої кооперації (і тільки до неї) промисловий закон та будівельний так, що врешті-решт безправно опечатано й матеріяльно знищено понад сотню наших кооператив. Коли не можна було доказати, що яканебудь наша кооператива веде протидержавну політику, тоді висторчив осуд адміністрації, що є в них деякі члени з протидержавним наставленням. У решті-решт на основі нового кооперативного закону відобрано нам право ревізії на більшій частині земель з переважно українським населенням. На цій території відмовляється навіть права закладати та інструювати наші кооперативи єдиному осередкові української кооперації. Не помогли інтервенції у преміера всіх українських політичних партій. За цілий час нашої приналежности до польської держави цей удар найтяжчий. Відчув його цілий український нарід якнайболючіше. Що придумав його передовсім теперішний волинський воєвода, Юзефський, — розуміється само собою.

(Предсідник Комісії: Пане Посол, визначений Вам час кінчиться!)

ДО ЧОГО МИ ЗМАГАЄМО.

Така є дійсність. Так бачать її і розуміють — українці. По тім всім питаюся: **Чи так мусить бути?** Щоби дати відповідь, може треба наперед порушити питання чого саме хочуть українці, до чого зміряють. Може не справді така політика, що держава мусить нищити її всіма засобами. Тому відповідаю: так, ми прийшли в Польщу по війні з нею за власну державність. Здається мені, що право на цю війну не відмовить нам ніякий поважний польський політик. Перед цією війною, серед неї і по ній українці постійно змагають до того, щоби вивести свій нарід з найважчого тепер положення як рівноправну силу в сімю вільних народів. Хочемо, щоби на сході Европи ділали три сили: не тільки Польща і Росія, але й Україна. Це принцип. Політика-ж наша мусить зміряти до того, щоби реалізувати його в повнім розумінні дійсности й відповідальности, але завсіди на основах західньо-европейської культури. В Европі шукаємо не інтервенції, але відгуку. Признаємо, що й Польща належить до Европи, але маємо дуже поважні сумніви, чи може бути Европою Росія. Завсіди, а в останніх роках особливо цілий політичний український світ добре здає собі справу з того, що рішаючим фронтом політичної боротьби є для нас російський фронт. Про сепаратизм у користь якоїнебудь Росії ніхто з нас не думає. Здавалося би, що наша політика не мусить викликувати аж такої відсічі польською владою, яку я накреслив оце в головних рисах. Але дійсність зовсім інакша. Вам ніщо не виставає. Все мабуть ждете на таку нашу декларацію, якої самі в нашім і недовоєнно ще своїм власним положенні ніколи не зложили би. Даремно, ми мусимо жити в межах пошанування гідности націй. (Віцемаршалок Поляківич: Ні, це маєте переслідувань, чому не говорите про український терор, про мордування вами наших міністрів?) Пане Маршалку, наше становище в тій справі всім добре відоме. Не для польських гарних очей і не для того, щоби приподобатися владі, ми давно і без застережень поборюємо також український терор як засіб у політиці. Так само поборюємо засаду перманентної укр. революції в Польщі, особливо серед теперіш-

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмія 12.
Усі товари по революційних цінах!
Для прикладу: штрунси 1·80, флянеля 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

ніх умовин і особливо, коли втягається до неї нашу шкільну молодь. Однак так само рішуче протиставимося тезі державної політики про солідарну відповідальність всіх українців та цілого українського життя за відокремлену в нас теперішню акцію. Ви вважаєте нас принципіяльним ворогом кожної Польщі і серед усіх умовин, то знову агентами кожної держави, що йде з Польщею свої розрахунки. Це фікція. Джерелом нашої політики не є ненависть, а тим паче туга за ролею чужого наймита, тільки любов до рідного народу, його конечности і його честь. Ні не відповідаєте нам перекресленням усіх міжнародніх і власних постанов у нашу користь, навчанням релігії наших дітей на Поліссі польською мовою, волинсько-китайським муром, лемківським букварем, ломжинням нашої кооперації.

ЧИ ДАСТЬ ВОНО БАЖАНИЙ ПАНАМИ ВИСЛІД?

Ні, і ще раз ні! Така державна політика не тільки жорстока, але й недоцільна. Навпаки. Ірі ній лишиться на наших північних землях найбільша для нас загроза про Львів як осередок українського життя. Лемківщина ще скоріше отрясеться з решток старого русофільзму, коли побачить, що переслідується там все українське, а протегується москвофільство. Однак признаємо, що така політика всеж таки нагромаджує в українські народі безліч огірчення. Чи воно докінче потрібне? Бориться проти такої політики не тільки цілий наш політичний розум. Можливим стає при ній навіть крик найспокійнішої українського серця. Однак запевнюю Панів, що навіть така політика не вжене нас у сутінки рабської покори або шаленої розпуки. Ми далі будемо легальним шляхом боротися за зовсім іншу політику в українських справах, за зовсім іншу дійсність! Ми тільки в маленькій частині можемо впливати на зміну цієї дійсности. Ви, панове, маєте владу, отже й силу змінити її і ви маєте також у цій справі історичну відповідальність!

Вибагливі плащі сукні 35 золотих

70 золотих Великий вибір.

Жіноча конфекція

ФЕМІНА

Львів, площа Галицька 12 а.

І. пов. ріг вул. Баторого. 606

70 дітей у руках піратів.

ЧІ-ФО (Китай) 2. 2. ПАТ. На британський пароход „Тангчов" місткости 2.104 тон, на якім було 70 англійських дітей, напали пірати і вбили одного сторожа, другого тяжко ранили. На допомогу виїхало кілька британських кораблів з пристані Ву-Гай-Вей.

Пірати втікли з корабля незабаром по нападі, не забираючи зі собою ніяких заручників. Корабель „Тангчов" плине під охороною военних кораблів до заливу Джунг. Корабель „Тангчов" попав уже раз у руки піратів 1925. р.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 16

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Найдрастичніший тон появився на вічу в Дрогобичі. Я референував там про загальне економічне положення: оповідав про земельні справи, про фідеікомісси, які установляють у нас щораз частіше на велику некористь для селянства, якому усувається земля з під ніг, і при тому згадав я про щойно ухвалений в державній раді fideicomis Дідушицьких, за яким промовляв навіть один руський посол. Я не назвав навіть імени того посла, одначе зпоміж публики піднявся негайно крик: „Це Барвінський! Це зрадник!" — і довго неслися на ту адресу оклики негодування. Не було моїм наміром спровокувати подібний окрик. Я — правда — уважав цей крок Барвінського дуже хибним, та цим він ще за назву зрадника не заслугував. Одначе між зібраними панував незвичайний настрій проти нього, настрій безпощадний, як проти того, що не лиш нову еру до життя покликав, але й дальше, не зважаючи на очевидні докази її шкідливих наслідків, продовжував і підтримував; проти такого настрою годі вже було щобудь порадити. Зараз при найблизшій політичній реферації Могильницького урядовий комісар розвязав віче.

Віча ті викликали на цілому Підгірю великий рух. Українська справа зискала лиш на тім, бо нарід, бачучи мене і Могильницького на чолі цього руху, як ноторичних українців, не міг — як це може було б бажанням москвофілів, — звертати свого негодування проти українців, а звертав його лише проти новоеристів. Українці з уваги на наш рух лиш зискували в очах народу і він на всьому Підгірю пішов виключно за ним. Стрийщина через той рух стала найбільш оживленою і свідомою округою краю, бо пропагувала боротьбу за право, а крім цього згоду між русинами. До нас у Стрию почали звертатися з ріжних сторін краю, щоби улаштовувати такі віча скрізь і всюди й ширити гасла спільної праці та спільної боротьби. Була це жива й енергійна реакція проти нової ери і режіму Баденія.

Віче в Дрогобичі мало характеристичний епізод. У своїм рефераті піддав Могильницький Барвінського драстичній критиці, за що в „Правді", яка була тоді органом Барвінського названо Могильницького „політичним кльовном". З цієї причини післав Могильницький Барвінському своїх свідків, а саме адвоката др. Андрія Коса і нотаріяльного кандидата Романа Бачинського, щоб зажадати від нього сатисфакції. Вони домагались від Барвінського, щоб прислав своїх свідків, одначе Барвінський свідків не прислав і зовсім нічого не відповів. Тоді оба свідки уложили й оголосили в „Ділі", ч. 124 з 1894 р. заяву, що Барвінський, допустившись образи, не вміє дати сатисфакції і тому його признають нездатним до сатисфакції і неспосібним когобудь образити. На це Барвінський не реагував уже зовсім.

Як уже вище згадано, за Стрийщиною почався і в інших повітах вічевий рух, як взагалі рух політичний, спрямований проти Баденівщини і нової ери, а за опозицією і консолідацією. Забажала в себе також у дні 10. липня 1894 р. уладити віче Теребовельщина і запросила на референтів мене й Романчука. Ми їхали до Теребовлі цілу ніч, з Тернополя фірою, бо ще залізниці не було. Вчасним ранком вийшов нам назустріч перед місто парох і місцевий декан о. Залуцький і дуже зажурений заявив нам, що староство заборонило віче та що воно не може відбутися. Не було що діяти. Ми пересиділи ввесь день у Теребовлі, розмовляючи приватно з прибувшими численно на віче людьми. Коли ми над вечір мали вертатись, поступив Романчук на хвилину до свого соймового товариша, посла з Теребовельщини д-ра Ольпінського, людини русинам прихильної, і там довідався від нього, що нинішне віче заборонив староста лиш на дуже сильні просьби о. Залуцького, який налякав його можливими неспокоями й розрухами. Tableau!

(Далі буде.)

Волинський Єпархіяльний Зїзд.

(Від власного кореспондента.)

В днях 29. і 30. січня відбувся в Кремянці під головуванням архиепископа Олексія волинського і кремянецького Єпархіяльний Зїзд Волині. На зїзд прибуло 55 священників-делегатів, вибраних по одному від кожного деканату, 10 повітових протоєреїв, благочинний монастирів — архим. Марко, 3 члени епарх. ревізійної комісії, 10 світських осіб — посли: П. Певний, М. Тележинський, Ев. Богуславський, В. Серафимович, М. Бура, І. Гловацький, представники від Т-ва ім. П. Могили — інж. С. Тимошенко, Бичковський і М. Ханенко, представник від Чесно-хрестського Братства в Луцьку — інж. Крамаренко.

До президії зїзду, крім єпископів-вікаріїв, Полікарпа луцького і Симона остріжського, на зїзді вибрано заступниками голови інж. Тимошенка і протопресвітера П. Пашевського. Наради ведуться українською мовою.

В першому дні зїзду (29. січня) присутні почули: 1) фінансове звідомлення за 1933 р., прочитане секретарем Консисторії І. Власовським, 2) прочитаний протоєр. А. Рудиковим акт ревізійної комісії, 3) проект буджету на 1935 р., 4) реферат про місійну діяльність Волинської Єпархії за 1934 р., відчитаний свящ. С. Казновецьким, 5) реферат про стан навчання релігії в школах епархії за 1933-34 шк. рік, що його відчитав член Консисторії Д. Величківський. Крім того обрано 4 комісії: а) буджетову, б) податкову (для розкладу епархіяльних зборів), в) для розгляду операцій свічкового комітету і г) місійно-освітню. Після того почали працювати комісії.

Другий день зїзду — 30. січня — присвячено засіданню пленуму зїзду, на котрому дебатувалися резолюції, опрацьовані і прийняті комісіями. Заслуговують на увагу резолюції місійно-освітньої і буджетової комісії:

1) Зїзд визнає необхідним у випадку ліквідації в Кремянці духовної семінарії заложення Богословського Ліцею в Кремянці і звертається до Св. Синоду підтримати перед державною владою це прохання. 2) Проповіди в церкві і поза церквою повинні бути лише й виключно у зрозумілій для народу українській мові. 3) Викладати релігію дітям у школах рідною мовою. **4) Зїзд одноголосно приймає резолюцію комісії про те, щоб богослуження в церквах епархії відбувалося українською мовою в тих парафіях, де цього бажають парафіяни.** 5) До волинської дяківської школи ввести як викладову українську мову. 6) Зїзд просить вищу церковну владу видавати шкільні підручники Закону Божого українською мовою і згідно з програмою мін. освіти 1932 р. Признає необхідним закладати при церквах бібліотеки-читальні. 7) Зїзд висловлює Волин. Дух. Консисторії подяку за введення обіжником з 23. X. 1934 р. ч. 20593 української мови в діловодстві Консисторії і в зв'язках з духовенством. 8) Зїзд закликає духовенство Волині записуватися в члени Т-ва ім. митрополита П. Могили та активно працювати в ньому. Б буджет на 1935 р. зїзд встановляє 3.500 зол. Т-ву ім. П. Могили на видання часопису „За Соборність". 9) Зїзд просить епархіяльну владу змінити розпорядок б. волинського архиепископа Антонія Храповицького про заборону мішаних подруж серед православних. 10) Зїзд признає бажаним видання українською мовою епархіяльного періодичного органу, на що асигнує 10.000 зол.

Буджет Консисторії приймається в сумі 191.460 зол., при чому на духовенство і парафії припадає обтяження в сумі 160.860 зол. У видатках Консисторії скреслено етат юрисконсульта в сумі 2.400 зол. річно (цю посаду займав адв. Первенцев, член Р. Н. О.). З асигнованих на варшавський Синод 48.000 зол. скреслено 6.000 зол., які призначено на українські гімназії на Волині: кремянецьку — 1.500 зол., луцьку і рівенську по 1000 зол. Асигновано на ремонт Почаївської Лаври 10.000 зол.

Зїзд **визнав необхідним, щоб благочинні вибиралися духовенством,** а не призначалися епарх. владою. Рішено ввести суди чести. Наприкінці зїзд одноголосно ухвалив подякувати Синодові за призначення на волинську катедру єпископа-українця в особі архиеп. Олексія. Зїзд висловив теж бажання про скорше скликання Генерального Собору Православної Церкви в Польщі.

Всі наведені вище постанови зїзду говорять самі за себе, тому ми покищо здержуємось від будь-яких коментарів. Зрештою побачимо, що з тих постанов і коли буде введене в життя.

—o—

ГЕМОРОЇДИ

є причиною злого самопочування, і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — При гемороїдах вживати

Anusol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.
70/7 1—22

Наше духовенство і наша дітвора.

(Докінчення.)

III. ЯК ЗДОБУТИ ДЛЯ ДОБРОЇ КНИЖКИ І ПРЕСИ НАШ ЗАГАЛ

Коли нині говоримо про виховання широких мас, про виховання народу, то не можемо не згадати про такий преважний момент цього виховання, як друковане слово. Зайве розводитися над велитенським виховним впливом преси і книжки. Це безперечно найбільші, найпотужніші чинники, що формують світогляд найширших народніх мас. Нам мусить іти про те, щоб наш загал читав: 1) якнайбільше, але 2) тільки добру, здорову, корисну книжку і пресу.

Найважніше безперечно те, що і скільки читає дітвора. Тут знову виступає на арену наше духовенство, як найбільший і найліпший апарат, який може впливати на лектуру нашої дітвори. Колиб кожний наш священик постарався зорганізувати у своїй місцевості дитячу бібліотеку, колиб у кожному нашому селі, містечку й місті повстала добра дитяча парохіяльна бібліотека, тоді наше духовенство здобулоб повний вплив на лектуру всієї нашої дітвори. І в цей, тільки в цей спосіб моглоб наше духовенство здобути виключний вплив на лектуру всього нашого громадянства. Бо повне осягнення цього можливе тільки в той спосіб, що, **починаючи від „розчитання" дітвори в парохіяльній дитячій бібліотеці, священик буде ввесь час надавати напрям лектурі своїх читачів і рівнобіжно з їх ростом буде відповідно доповнювати бібліотеку, аж дійде до парохіяльної бібліотеки для старших.** Коли ця бібліотека буде велика й цікава, то загал читачів не матиме ніякої достаточної причини читати книжки зпоза „своєї" бібліотеки, до якої зрештою привикне від дитини.

Таке „розчитання" нашим духовенством найширших мас (при помочі пар. дитячих бібліотек) та опісля монополізація у своїх руках впливу на лектуру загалу спричинилоб великий розвиток наших видавництв, але **тільки добрих, здорових видавництв.** Злі видавництва мусілиб упасти. Не можемо користей із цього зясувати числом, подати в долярах, тонах чи метрах. Але кожний вичує, які велитенські, які далекосяжні користи далоб це нашому народові. А осягнути це — незвичайно легко: Нехай би тільки, на початок, у кожній нашій місцевості повстала добра парохіяльна дитяча бібліотека! Як ми вище згадали, „розчитання" найширших мас нашого громадянства в парохіяльних дитячих бібліотеках спричинилоб великий розріст наших видавництв. Отже це лежить у їхньому купецькому інтересі. І тому вони повинні прийти з помічю нашим церковним верхівкам, які із справді найбільшим зрозумінням ваги справи стараються про розвиток парох. дитячих бібліотек, і повести в тім напрямі якнаенергічнішу пропаганду.

IV. ВИХОВНІ ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ І НАШЕ ДУХОВЕНСТВО.

З усіх чинників, які в часі розвитку дитини впливають на формування її світогляду й характеру, найбільшим є безперечно родина. Є педагоги, які доказують, що розвиток характеру людини кінчається вже з 5—6 роком її життя.

Можемо закинути цьому поглядові перебільшення, мусимо признати, що основні риси характеру, волі і чуттевих диспозицій виносить дитина вже з дому, з родини і що опісля ці її основні риси зміняються здебільша вже тільки другорядно, поверховно.

Окремі завдання, більші як якогонебудь державного народу, лежать перед українською родиною. Загально беручи, на виховання дитини складаються три чинники: родина, школа і позашкільне виховання. У нас, як недержавного народу, школа є під знаком запиту, позашкільне виховання дуже утруднено, отже **тимбільші завдання і тягар лягають на родину.** При цьому ми мусимо тямити, що родина — це у нас „політично" найпевніший, найменше загрожений чинник виховання найширших мас нашої дітвори.

На цю справу, коли зокрема йде про якусь ширшу, плянову акцію, ми майже зовсім не звертаємо уваги. Чому? Мабуть тому, бо нам здається, що виховний вплив родини на дітвору — це така скомплікована справа, така непорушена у своїй величі машина, що на неї не можна ізвонні, безпосередньо впливати; що є тільки один спосіб піднести виховний рівень родини: піднести її загальний духовий рівень.

Справа має ся зовсім не так але. Не будемо тут аналізувати цілого, зрештою складного питання, тільки скажемо, що попри загальний духовий рівень родини велитенську ролю грає тут ще: окрема увага родичів для справ виховання, їх знання засад і засобів виховання і т. п. А ці річи можна безпосередньо і розмірно легко — викликати. Безперечно, що піднесення виховного рівня родини, вимагає довгої і послідовної праці. Та зате ця праця дала велитенські, незвичайно глибокі результати.

І саме величезну ролю у піднесенні виховного найширшого загалу наших родин може і повинно відіграти наше духовенство. Воно має найкращу підготовку і найкращу нагоду до відповідної пропаганди, поучування, проповідування, закликування.

Це безперечно і преважна і негайна справа! Тому перед нашим духовенством стає святий обовязок: **звернути родичам на цю преважну справу увагу, загріти їх** до релігійно-морального виховання дітвори.

Наше духовенство має тут незаперечне право й обовязок діяти, бож це іде про справи релігійні!

V. ВЕЛИКА МІСІЯ.

Справа, яку ми тут порушили, а саме, що наше духовенство повинно звернути увагу на виховання найширших мас нашої дітвори, відноситься теж у більшій чи меншій мірі до всіх наших організацій та установ, до кожного розумного українця, до всього народу. У доброму розвитку дітвори — наша найбільша надія як народу. Духові можливости, які дрімають у нашій дітворі — це найбільш дійсний, найбільш реальний матеріял, з якого росте Нація. І з другої сторони ці велитенські засоби потенціяльної духової енергії, які безнастанно марнуються в дітворі нашого народу, це найбільш суттєва наша національна страта!

Найширші поклади копалин, найглибші джерела нафти, безкраї поля під засів, не криють у собі для нас стільки можливостей, стільки користи, що відповідне виховання молодого покоління. Правда, ми ще не маємо досконалого ключа до людської душі. Покищо ми працюємо над нею у 99 прц. „напомацки", як анальфабет-коваль над прецизійним механізмом „робота". Безперечно, що коли наша дитина розвинеться вже не в Едісона, Мусоліні чи Форда, але на визначнішого вченого чи не пересічного громадянина, то це бодай у 90% щасливий припадок для народу. Та чи це не значить, що треба нам на цій ділянці зосередити якнайбільше уваги, винахідчивости, уваги?!

Йде про безмежні можливости розвитку, які дрімають майже в кожній людині і про безмежні засоби потенціяльної духової енергії, які чи не в кожній людині — марнуються. А перед нами — міліон, тисяча тисяч наших дітей, українських дітей, дітей найздібніших у світі!

Треба звернути ввесь нарід до дітвори, треба спрямувати якнайбільше сил народу до якнайінтенсивнішої праці на цій найважнішій, найглибше творчій ділянці!

І саме та передусім перед нашим духовенством виринає тут велитенська місія. Воно може на цій ділянці в наших умовинах найбільше зробити і спонукати до зусиль у цьому напрямі найширші маси нашого народу.

Я Татомир

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Українського Лікарського Товариства у Львові.

Збори відбулися дня 25. січня при участи бл. 80 членів (лише 2 члена Львова) у домівці Т-ва при вул. Пільській ч. 7. З звіту голови д-ра Максимовича довідалися присутні, що Т-ву прибуло в минулому році 21 нових членів, так, що по стратах 5 членів нараховує воно 290 членів і 20 чл. кореспондентів (заокеанських). Виходить з того, що на кожні 20 укр. лікарів не знаходиться своїм обов'язком належати до свого станового Т-ва.

У мин. році постала нова (6) філія Т-ва у Станиславові, що поруч філії у Коломиї розвиває досить широку діяльність. Тепер підготовляється основання ще філії в Бережанах. Сходини членів відбуваються що тижня (тепер у пятницю) крім сильних і тяжких форій: всіх було 32, на яких виголошено рад рефератів наукового і стягового характеру. Органом Т-ва є квартальник „Лікарський Вісник".

На надзвичайних заг. зборах у квітні ухвалено зміну статуту. Новий статут, досі ще влади не затверджений, передбачує збільшення числа виділових, що відповідає збільшенню членів Т-ва. В 1935. році святкує У. Л. Т. ювілей свого 25-ліття, злучений з з'їздом українських лікарів і природників, що відбудеться в днях 20.—22. липня. Підготовкою до з'їзду займається окремий комітет, що працює вже від весни мин. року. Не повелося Т-ву в Раді Суспільної Опіки і кооперативою Лік. Самопоміч, що нараховує не лише 45 членів.

По уділенні абсолюторії і цікавій дискусії над розбудженням заінтересування і співпраці широкого загалу членів, вибрано новий виділ у такому складі: голова *д-р Т. Євсем Бурачинський*, зост. голови *д-р Л. Максимович*, секретар *д-р Я. Малис*, касір *д-р В. Конюбинський*, бібліотекар *д-р О. Щирецький*, господар *д-р С. Корецький*, і *д-р Коржинський*; члени контр. комісії: *д-р Е. Дурделло, д-р С. Парубанович* і *д-р О. Подолинський*.

XI. Загальні Збори Союзу Українських Купців і Промисловців.

В суботу 2. лютого п. р. в год. 11. ранку відбули купці і промисловці свої річні Загальні Збори у власній домівці. Ринок ч. 10. Відчинив їх голова радник *Я. Скопляк* промовою, в якій у першу чергу згадав бл. п. С. Лаврова, дільного члена Союзу, що присутні вислухали стоячи. Відтак коротко представив голова, в якій стадії находиться Союз і які завдання має він від порядку.

Після відчитання протоколу з ост. Заг. Зборів, склав звіт о діяльности Союзу за мин. рік секр. *Д. Конєв*. З нього довідалися ми, що Союз має номінально 1521 членів і 10 гуртів, зал. філій. Як те, що о діяльности найважніше підкреслив визначництво дотичний „Торговля і Промисл", якого повилось досі 9 чисел і зміну статуту. Виставу, анкета, реферати, інформаційна служба, інтервенції, тощо, все то вийшло в програму діяльности, що впродовж минулого року була пильно реалізована.

Після звіту скарбника, прийшли до голосу відпоручники *провінціональних гуртків*, а саме з Тернополя, Перемишля, Сокаля, Надвірної, Станиславова, Самбора і Золочева. Присутні з великим зацікавленням вислухали звідомлень, доцінюючи велику вагу доброї організації філій. Після уділення абсолюторії старому проводові, вибрано на місце Комісії-Матки *головою* Союзу вдруге *радн. Скопляка* (через акламацію). До Ради вибрано: дир. С. Гераймовича, Е. Говиковича, інж. Б. Дурбака, М. Колтунюка, Д. Кочюха, Г. Ільчишина, дир. М. Лазорка, Ю. Ломагу, М. Проця, інж. В. Ржевського, О. Стефанювича, дир. І. Тиктора. Як заступники ввійшли туди: Е. Борис, інж. І. Гавалко, Б. Кузьма і Т. Павко, Провірна комісія складається з пп. Г. Гапуляка, інж. Ю. Крохмалюка, О. Ониська.

Дуже широка дискусія розвинулась при обговоренні *органу Союзу „Торговля і Промисл"*. Голова п. Скопляк, перший промовляв, порушуючи справи адміністраційні, а інж. В. Несторович — як другий — справи редакційні. Відтак *багато* бесідників обговорювало різні справи, звязані з газетою, а само пп. Мулькевич, Угрин, Ковалів, інж. Гавалко, Хомяк, Антоняк, Борис й інші. Посол *д-р Білик* поставив внесення, щоби орган Т-ва примусово передплачували всі члени, що Заг. Збори приняли. Відтак чергувались справи „Самопомічної Каси", „Запомогового Фонду", небезпеки заведення примусових бранжових організацій і „купецького цензусу" (ухвалено відповідні резолюції), справа державної торговельної школи з українською мовою навчання, відношення приватників до кооперації і навпаки. „Народної Торгівлі як гуртівні та приватних гуртівень і багато дрібніших питань порушено в дискусії.

Збори тревали до 4. год. попол. Після обіду зійшлись ще відпоручники філій на організаційну нараду, а на год. 8-му вечір заповіджені вечерниці Союзу в салях Молодої Громади і кавярні „Уніон".

Вбиті і ранені у Білгороді.

БІЛГОРОД, 2. 2. ПАТ. В університеті у Білгороді дійшло вчора до заворушень студентів. До заворушень дійшло мабуть тому, що до будинку університету вкинула поліція, де студенти почали протестуючі вічі проти створення концентраційного табору у Бразилії. 6 вбиті і ранені.

Від освіти залежить майбутність — нехай кожний зложить „Дар Просвіти".

Мільонери зазд Польського Моря.

Уважаю себе за честь заявити, що до майна, яке принесить мені і моїй найближчій спадкоємці, дійшов я, після тритижневої тяжкої хвороби, завдяки виграній на Державній Льотерії, а не дорогою людського приводу або гнівоску, тому не бачу потреби скривати свою особу, відповів п. інспектор Провальський на наш запит, чи не є проти оголошення свого прізвища.

Це гідне найвищого признання становище заняв також п. Урбан, власник другої четвертини льосу ч. 72 450, на котре впала виграна у лютні мільона золотих.

П. Провальський грав звичайно на інше число, одначе купуючи льос до 31-ої Льотерії, натрапив припадково на ч. 72 450, але — як висказався: — поділало на нього дуже сильно. Хоча звичайно купував четвертину, тим разом дозволив собі на цілий льосу. Трапилося, що грач, який дотепер грав на це число, не вкупив його до 31-ої Льотерії, тому колектор мав задоволяючи бажання клієнта.

В часі перших двох днів виключним власником обох четвертин був п. П.; однак за проханням п. Урбана, одного з уділовців „Польського Товариства Торгівлі Банановим" в Гдині, де був теж співробітником, відступив йому одну четвертину. У грі ч. 72 45 такий мало успіх, що пан П. як і п. У. були приневолені допустити до своїх четвертин ще по кільках спільників зносеред товаришів.

Усі подялться квотою 500 000 зол. яку їм виплатила Генеральна Державна Льотерія.

— Які є проекти панів на майбутнє? — питаємо.

„Ціле життя працював я тяжко — сказав п. Провальський — щоби утримати себе і рідних, а вже маю і внуків, отже належиться мені слушно емеритура. Нехай моє місце займе людина, яка дотепер надаремне шукала праці".

П. Урбан, як людина значно молодша, думає, що виграна навчати — доволить йому працювати з подвійною енергією.

Вважається, що Фортуна не є така зовсім сліпа, як люди говорять... Нова нагода випробувати щастя, бо вже почалась продаж льосів до 32-ої Державної Льотерії, якої головна виграна також рівна мільонові золотих.

МІСЬКІ ТЕАТРИ У ЛЬВОВІ, НА НЕДІЛЮ, 3. ЛЮТОГО 1935.

Великий Театр.

Год. 3·30 Повна чару мельодійна
„РОСКІШНА ДІВЧИНА"
по найнижчих цінах.

Год. 7·30 **„ПОМСТА"** Найкращий твір Фредра

Театр Ріжнородностей.

Год. 3·30 Популярна вистава по найнижчих цінах
„НІЧНІ ЛЕТИ" Сензація сезону — Могучий летунський рапсод.

Год. 7·30 **„МІЙ КОХАНИЙ ДУРНИКУ"** Знаменита комедія. — Гротескова боротьба за любов мами і доньки.

Л. БРУК.

Святий ґенерал.

ВІЙСЬКОВА КАРІЄРА СВЯТОГО АНТОНА З ПАДУЇ.

„Ми, Дон Педро II., з ласки Божої король Португалії, заявляємо цим, що святий Антін, уроджений у Лісабоні, затягнений новобранцем у стан нашого 2. піхотного полку, який стоїть під високим патронатом королевої янголів. Дано в Лісабоні дня 24. лютого 1668 р. (Підпис і печатка)".

Цей королівський рескрипт був початком одинокої у своїм роді військової карієри святого, якого популярність від соток літ в латинських околицях півд. Европи а навіть у лат. Америці безумовна. Що вписали його простим рядовиком якраз до 2. піхотного полку Дон Педра — це має своє історичне обоснування. Кажуть, що він завжди співпрацював якраз з тим полком і під його знаменем вигнало португальське військо, зокрема згаданий полк, еспанських узурпаторів батьківщини. Вояки вимагали самі втягнути його й отак примітивну статую святого зодягнули в однострій полку та брали зі собою на всі воєнні походи.

Святий мав небагато вигаяїв на аванс. Але 15 літ пізніше він дістав ступінь: величезний відділ еспанців наскочив на кордон малу пікету 2. піхотного полку. Підступ був би вже вдався, але в пікеті находився святий піхотинець. Вояки на чолі з ним відбивалися хоробро і ворога прогнали. Святого іменували в полку сотником.

Ставши сотником, святий мав перед собою певну, але скучну карієру. Очевидно, як усі інші старшини, діставав він свою гажу. Про те є записки, а військовий скарбник фон Альгарве й Альменгедро вів у літах 1771—1774 навіть окрему книжку платні святого.

В добі „освічення", за короля Дон Хозе святим старшиною нехтували мабуть з приводу його відомої побожности й він не авансував. Коли оперся на престіл вступила королева Марія І., предложили їй прохання з долученими 59 прилогами, з яких виходило, що святий поводився у війську за останніх 130 літ бездоганно. На основі цього запропоновано іменувати його шляхтичем-старшиною (hidalgo of official). У своїй книжці Нариси звичаїв і обичаїв у Португалії, що появилася 1787 р., пише англійський письменник Артур Віліям Костіган, що королевій предложено ще й другу просьбу: щоб цього найстаршого з усіх португальських сотників заіменувати старшиною булави. І ось в декреті, що має дату 1780 р., находимо серед призвищ інших підвищених до ступня булавних старшин теж імя святого Антона. Як справжній сотник і святий, Антін, перетривав старшиною 2. португальського піхотного полку в лягос хуртовину наполеонівських часів, що більше, маршал Джунот затвердив дальшу виплату гажі цьому старому сотникові. У цій визволеній війні проти Наполеона він докрема відзначився: кількані й.- му медалі за хоробрість, пришиті на грудях його портрету прикрашують Гарматний Музей у Лісабоні.

Та ось відси карієра святого стає багата у пригоди: Дон Хуан VI. мусів втікати перед французами до Бразилії. Серед найзаслужніших старшин, що не покинули короля, найшовся теж старшина булави св. Антін. Його імя находимо у виказі платень з 1807 р. з платнею 480 мільрейсів як штабовому старшині; в жовтні 1810 р. його іменували куріозним, а міністерство військових справ виплачує йому аж до 1859 р. платню.

Але водночас вирізнав він у Ріо де Джанейро, де його губернатор Антоніо де Альбукерк Кельо іменує в 1810 р. куріозним, а в 1814 навіть підполковником, причому відзначено його за хоробрість у війні з французами великим хрестом Ордену Христа.

Коли Бразилія стала республикою, виголосив посол з Багіі, Аристид Спіноля, в парламенті 1889 р. промову, в якій, не заперечуючи всіх инших військових заслуг святого, пропонував приписок перепав і святому виплачували гажу далі. Швидко після цього — коли настав новий уряд, в якому останній міністр військових справ — появився новий декрет:

„Підполковник і святий Антін з Падуї виконував вірно й хоробро три століття свій обовязок воїна. Затим іменується його генералом і переноситься у стан спочинку".

(За „Прагер Пресзе" з 30. І. п. р.)
Переклав ак.

Розлом у польській людовій партії.

З польської партії „Стронніцтва Людового", яка повстала з обединання трьох польських селянських партій а саме: „Пяста", „Визволення" і „Стронніцтва Хлопського" виступило 11 послів під проводом посла Врони і сенатор Шафранек. Прихильники посла Врони повідомили управу партії, що не будуть платити членських вкладок. Непорозуміння в партії тягнулися уже від кількох місяців. Члени колишньої партії Стронніцтва Хлопського домагались запевнити їм мандати при недалеких виборах до сойму і сенату, признати їхній орган „Польска Людова" одним з органів людової партії і т. д. Одначе їхні домагання управа партії знехтувала і тому дійшло до розлому. Парляментарні кола пояснюють цей розлом як першу познаку недалеких соймових виборів.

Від нині тільки „АРОЗА" будині

Французький адмірал провідником торговців живим товаром.

Велику сензацію у Парижі викликало арештування французького адмірала Верльоа, який кермував міжнародньою ватагою торговців живим товаром. Адмірал належав до французької еліти і в своїй палаті у Парижі, де мешкав з дружиною і дуже гарною донькою, приймав найвизначніших людей столиці Франції Французьке громадянство знало, що адмірал опікувався „міжнародним товариством праці", яке постійно розшукувало за секретарками для пань до товариства, домашньою прислугою і т. д. Всі гарні жінки, які зголошувалися до праці, діставали без клопоту працю, але поза Францією, в Індіях, на Далекому Сході і в Полудневій Америці. Прилюдна опінія була за адміралом за його суспільну допомогу.

Щойно лист молоденької дівчини, яку ватага вислала до Полудневої Америки, здемаскував адмірала. Ця дівчина, донька багатого промисловця, посварилась з батьками і зголосилась під опіку ватаги, якою кермував адмірал. У розпучливім листі до кревняків нещаслива дівчина писала, що скотилась на дно пропасти, з якого нема вже для неї виходу. При кінці листа дописала: „Адмірал Верльоа це звичайний шубравець". Батько дівчини звернувся до начального директора поліції, який приказав перевести ревізію і арештувати адмірала. При ревізії викрила поліція листи і документи, які обтяжили вельми адмірала Верльоа. Виявилось, що адмірал був дуже вирафінованим торговцем дівчат. За два останні роки продав понад 300 молоденьких і гарних дівчат по 2 до 7 тисяч франків від особи. Між нещасливими жертвами було дві аристократки старинних родів Франції. Поліція переслухала уже багато батьків дівчат, які зізнали, що по виїзді з Франції не дістали дотепер ніякої вістки.

Поліція перевела численні ревізії й арештування у Парижі і Марселі. За членами цієї ватаги шукає теж поліція інших країв.

Хорі жінки, які вживають природну гірку воду **Franciszka-Józefa** дістають легке випорожнення, що нераз надзвичайно добре діляє на хорі органи. — Поручають її лікарі.

БРАНКА-ЛЮКС
ГІРКА
Чоколяда для вибагливого Пана!

НОВИНКИ

— **Хочете мати добре футро,** ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— **Вже в понеділок,** дня 4. лютого ц. р. в год. 8.30 буде **традиційний вечір,** який у салях „Народнього Дому" й „Української Бесіди" уряджує Комітет допомоги вдовам і сиротам по священиках при ласкавій співучасти оперової співачки Вп. п. Софії Сабат-Свірської, оперового співака Вп. п. Михайла Голинського та хору „Сурма". По вечорі **танці.** Стрій візитовий. Буфет у власному заряді. Вступ від особи 3 зол., для акад. моло. 1.50 зол. Комітет має надію, що з уваги на ціль і приготовані великі несподіванки, ширші кола нашого громадянства зявиться численно якщороку, а матимуть нагоду при звуках першорядної музики весело провести вечір. Запрошення вислані. Хто через неувагу не дістав запрошення, зволить зголоситися вже при касі в сам вечір перед 8 годиною. 931 2-2

— **Церковні хори** відспівають низку колядок у неділю, 3. ц. м.: в церкві Непорочного Зачаття при вул. Зибликевича в 11. год., в церкві Успенській і Преображенській в 12. год. і в Василіянській церкві при вул. Жовківській в 5 год. вечором після Вечірні.

— **Вистава Миколи Глущенка** заходом Асоціяції Незалежних Українських Мистців у Львові відчиняється в неділю 3. ц. м. в год. 12-ій у салях Музею Наук. Тов. ім. Шевченка (Чарнецького 24). На виставі львівське громадянство матиме нагоду оглянути численні твори нашого молодого талановитого мистця, виставлені у великих чужинних осередках, як у Берліні, Парижі, Римі, Мадриді та Празі, де вони зедмали йому признання і звернули на нього загальну увагу.

— **Любка Колесса і Антін Рудницький у львівській фільгармонії.** Як довідуємося, дирекція львівської Фільгармонії запросила Антона Рудницького на диригента чергового великого симфонічного концерту Фільгармонії, якого солісткою буде Любка Колесса. Концерт відбудеться **26. лютого.** Подробиці подамо згодом.

— **На дохід будови церкви СС. Василіянок** при вул. Потоцького ч. 95 відбудеться в неділю 3. ц. м. традиційна просфора у великій салі монастиря. У програмі вокально-музичні точки і роздача премій жертводавцям на будову церкви. Початок: год. 5. попол.

— **В числу Академічних Вечорів** відбудеться в неділю 3. ц. м. в салі „Української Бесіди" виклад о. ректора д-ра Й. Сліпого на тему: „Віра і наука". Початок: год. 6. веч.

— **Вистава УСС продовжується.** Щоби дати змогу відвідувачам, які щораз напливають, побачити виставу УСС (Національний Музей, вул. Мохнацького), продовжується її на деякий час. В неділю, 3. ц. м. буде давати пояснення при оглядині виставі її впорядчик д-р І. Іванець.

— **Вибір королеви українського карнавалу і справа сукні.** Нема сумніву, що для всіх пань і панночок першою та найголовнішою справою, що торкається карнавалу, — це — сукня. У звязку з Балем Української Преси впав на жінок (чи радше на їх чоловіків і батьків!) страх, чи не треба дуже „репрезентаційної", себто дорогої сукні. Ще більше ті сумніви збільшилися з огляду на проектований на балі Української Преси вибір королеви українського карнавалу. Всі ці неясности і сумніви зясовує сальон мод „ТРУД", Ринок 39: вартість сукні не в її високій ціні, а в елегантному і модерному виконанні!

— **Вже появилася очікувана книжка.** Після мученицької смерти нашого національного велитня Михайла Грушевського, першого президента відновленої Української Держави, великого історика, громадянина й діяча, відчулася потреба спопуляризувати його імення і безсмертні заслуги серед усіх українців. З метою задовольнити цю живу потребу саме й видала „Просвіта" книжечку (за січень ц. р.) п. н. **„Михайло Грушевський".** І видання це треба гарячо привитати. Книжечку написав тепло, доступно й цікаво сам учень Покійного, теж відомий історик, Іван Крипякевич. Вона і виглядом своїм чепурна, має 16 гарних образків, 64 сторінки друку, а ціна її лише 50 сот. Книжечку цю повинні всі порозхоплювати. „Просвіта" дала вже багатий матеріял для національних святкувань памяти Великого Українця, видаючи крім згаданої книжечки ще й прекрасний **портрет** М. Грушевського (у розмірах 43 × 35) по ціні 70 с. І книжечку і портрет купуйте і замовляйте в **Книгарні „Просвіти", Львів, вул. Руська ч. 1.**

— **Нова українська песа.** Меріям-Лужницький написав нову пєсу п. з. „Посол до Бога", де зображає життя св. Йосафата. Має це бути релігійна містерія, в якій режисери покористуються засобами фотомонтажу, як при деяких фільмах. Песа має бути виставлена з нагоди ювилею Малої Семинарії. Вона вимагає більшої підготовки і хоч проби з неї вже почалися, появиться вона на сцені щойно у квітні. Інсценізація і режисерія арт. П. Сороки.

— **Смерть гр. кат. митрополита в Блажу.** В семигородському місті Блажу помер 26. січня ц. р. греко-кат. митрополит о. Василь Сучю в 52 р. життя. Похорон відбувся 29. м. м. при участи всього гр. кат. епископату в Румунії. Покійний був доктором теольогії й фільософії, почесним членом румунської академії наук і ін. Його наслідника має іменувати Ватикан у порозумінні з гр. кат. церквою в Семигороді та за згодою румунського уряду.

— **Нові потяги до Лавочного і Ворохти.** З днем 1. ц. м. урухомлено на лінії Львів-Лавочне потяг, що відїздить зі Львова в передсвяточні дні від 1. лютого до 30 березня в год. 17.12 і приїздить до Лавочного в год. 20.49, а виїздить з Лавочного у святочні дні в год. 17.43, приїздить до Львова в год. 21. Потяги задержуються тільки в Стрию і на всіх стаціях між Сколем і Лавочним. На лінії Станиславів-Ворохта урухомлено потяг, що виїздить зі Станиславова у святочні дні від 2. лютого до 22. квітня в год. 6.30 і приїздить до Ворохти в год. 9.07. Відїзд з Ворохти год. 19.40, приїзд до Станиславова год. 21.50.

— **Почта в часі ярмарків і зїздів.** Щоб уможливити населенню, яке прибуває на торги, ярмарки, відпусти і більші зїзди, користання з почти, телеграфу і телефону, почтові уряди й агенції будуть у тих днях відкриті також у полудневій порі, отже від 12 до 15 год.

— **Сензаційний грабунок у Львові.** До будинку генеральної прокураторії скарбу при вул. Романовича у Львові увійшло 1. ц. м. під вечір кількох вломників, щоби доконати більшого грабунку. З огляду на те, що урядування вже не було і наступало два дні свят, надіялися розбити без перешкоди касу з більшими грішми. Одначе коли знайшлися на коридорі першого поверху і задумували добутись до касової кімнати, вагало відчинилися двері і на коридор вийшов радник Ст. Рибарський. Бандити кинулися на нього і втягнувши його силомиць до кімнати, заткали йому рот рушником, звязали шнурами і побили його по цілім тілі, так що він зомлів. Тоді перешукали йому всі кишені і забрали портфель, в якому була свіжо одержана пенсія в сумі 1000 зол. Вдоволені цією добичею, зрезигнували з грабунку каси і вийшли на вулицю. Пять годин лежав опісля радн. Рибарський на своєму місці, аж коло 10. год. вечором знайшов його каменичний дозорець, що перед зачиненням брами, обійшов наперед увесь будинок, пробуючи, чи зачинені всі бюрові двері. Жертвою нападу і грабунку зайнялося рятункове поготівля, яке завезло його до дому.

— **Львівська хроніка.** Салю Курцман, абсольвентку гімназії засудив суд присяжних на 2 і пів року вязниці за кольпортажу комуністичної літератури. — З другого поверху при вул. Вірменській ч. 18 кинулася 19-літня Софія Шмірер і тяжко потовклася. — У пасажі Гавсмана злодій вирвав Кл. Табаковій торбинку з 9 зол. і іншими вартісними річами. — Злодії вломилися до крамниці Мойс. Блюма при вул. Скарбківській 4. та забрали бавовняних товарів покищо неустійнену вартости. — На вул. Панєнській якась жінка втікала, щоб лід, який падав із даху каменниці не зранив її. При цьому посовгнулася, зломила собі обойчик і потовклася. — Зі стрику дому ч. 19 при вул. Шептицьких злодії вкрали різні лябораторійні річи й частини хімічних апаратів, власність Вол. Котовського. — К. Пелевський повідомив поліцію, що якийсь Як. Концир вкрав із його робітні при вул. На Байках 37 шлюсерське приладдя вартости 1.200 зол. — Рятункова станція подала поміч багатьом особам, яких поранив сніг і лід, що усунувся з дахів каменниць. М. і. з дому при вул. Баторія 12 впала велика брила леду, що зранила Сальомею Міхонівну. Забрали її до шпиталю.

— **Подвійне вбивство в Косівщині.** Дохождення в справі вбивства постерунькового Йосифа Мархліка і громадського вартівника Миколи Чепиги в Кобаках пов. Косів викрило, що винуватцем був Юрко Чепига. Після останнього свого грабункового нападу він утік був на румунський бік і на якийсь час слух про нього загинув. Аж недавно появився знову в Кобаках. Арештований гуцул Микола Букатчук, в якого хаті знайшли вбитого Мархліка, відмовлявся спершу від зізнань, але згодом признавався, що в його хаті справді перебував якийсь Юрко Чепига. Тоді прийшли під його хату постерунковий Мархлік і громадський вартівник Микола Чепига, шукаючи за злодієм Красієм. Коли входили до хати, Юрко стрілив до них кілька разів, кладучи поліцая трупом. Фізично сильніший вартівник успів ще виповзти назвір, звідки кликав на поміч. Але його голосу ніхто не чув, бо хата находиться далеко від села. Опісля Юрко забрав обом трупам крісь, револьвер, багнет, шкіряний пояс, дві електричні ліхтарки і втік. Гуцула Букатчука арештовано разом з жінкою й обоє будуть відповідати за укривання бандита. За зловлення вбивника влада визначила нагороду 1000 зол.

— **Ще один фабрикант грошей.** В Любіні Вел. пов. Городок поліція зробила ревізію в хаті Михайла Хамця і переконалася, що опинилася у фабриці фальшивих монет. Знайдено працю

ПАР ВА ФАБРИКА СОЛОДОЩІВ
„ФОРТУНА НОВА“
поручає цукорки
помадки
чекоїяду
андрути
858 6—12
і всяке солодке печиво і мармеляду.
Домагайтеся всюди наших виробів!
Власна крамниця: ЛЬВІВ, ул. РУСЬКА ч. 20.

з залізними шрубами і деревляними вкладами та відтиски 10-золотових монет. Піоніра нового домового „промислу“ арештовано.

— **Напад на трамвай.** На розі вул. П. Скарги у Варшаві вскочило до трамваю трьох бандитів, які кинулися пізним вечором на кондуктора, пробуючи відобрати йому торбу з грішми. Віз був зовсім пустий, але сцену нападу завважав кондуктор попереднього вагону, який дав знак припинити трамвай. Тоді бандити не могучи видерти торби, кинулись навтікача, причому вибили шиби у вікнах. Вони щезли серед нічної темряви.

— **Вивезли касу.** В Лодзі до мешкання торговця овочами Шмуля Екштайна добулися злодії і забрали підручну касу, в якій находилося 30,000 зол. Злочинники винесли касу на вулицю, де завантажили її на віз, запряжений двома кіньми і відїхали. Грабунок виконали дуже спритно, бо в часі, коли служниця вийшла на короткий час до недалекого склепу.

— **Большевицька господарка.** Як повідомляють з Тюмену на Уралю, засуджено там на смерть чотирьох партійних урядовців, які протягом минулого року спроневірили великі скількости харчевих засобів, призначених для робітників у копальнях золота. Засуджених розстріляно.

— **Різні вістки.** Еспанське міністерство військових справ замовило в Баварії величезний стратостат. — Шведський уряд має намір видати пів мільярда на будову дешевих домівок для робітників і для інших клас населення, що потребують мешкання. — У Кассіно, в околиці печери Тиберія, найшли мармурову голову Апольона, що має велику мистецьку вартість. — В Альжирі впав сніг; найстарші люди не памятають такої події; сніг лежить на 40 цм. завгрубшки; його попередила хуртовіна. — У Парижі відкрили виставу „Домашніх мистців“; буде там усе, що торкається мешкання, комфорту та гігієни. — В Америці почали святкувати 100-ліття народин Марка Твена. — Відомий німецький кіновий режисер Ернест Любіч дістав офіціяльне повідомлення, що тратить права німецького громадянина; разом із ним утратило підданство 206 жидів, що походять із Східної Европи. — Біля Каїра наїхав паровіз на особовий потяг, причому згинуло 13 осіб, а кількадесять є тяжко ранених. — Наслідком перервання залізничої комунікації з причини повені Стамбул є відтятий від Европи. — Біля Констанци ударилися два нафтові потяги, наслідком чого вибухла пожежа. Багато нафти згоріло, оскільки не відчіплено вагонів і вивезено з місця катастрофи.

— **Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові** (вул. Чарнецького 24) має у місяці січні 80 каталёгових чисел приросту до ч. 25205 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 87 (головно памятки висоцької культури з Почапів біля Золочева), побутова старовина 3, історичні памятки 2, церковна старовина 1, етнографія 3, репродукцій більші 2, видівок топографічних 36, фотографій 26, монет 17. Жертводавцями були пп.: Береза Я., Василик О., радн. Величко Т., Войчак В., Гроздак Т., Дідушок Ф., дир. Дорошенко В., Дорош Ю., проф. Кіт М., рев. Кіцера В., радн. Кобринський В., д-р Левицький Вол., проф. Левицький Вас., Макогон І., Маринович Р., рев. Мельничук М., ред. „Нової Хати“, дир. Омельський І., д-р Полянський Ю., радн. Сопотницький О., Федюк М., Цинкаловський О., спадщина по Л. Чачковськім. Управа Музею складає всім щиру подяку. В неділю 3. ц. м. відкривається виставa Миколи Глущенка з Парижа (образи, рисунки і акварелі). — **Управа Музею НТШ.**

—o—

З кіна.

КІНА: „КОПЕРНИК“ і „МАРУСЕНЬКА“: *„ПЕТРУСЬ“.*

Фрянціска Ґааль своєю креацією в „Чібі“ створила оригінальний своєрідний тип, який дуже добре підходить до її зверхнього вигляду та головних рис її таланту. У „Чібі“ дорослa жінка переодягласъ у смотрика так, що ніхто не міг її пізнати. Тут грає вона жінку, переслідувану з молодою вуличника. Зверхнім виглядом цей хлопчина не дуже привабливий; він але вихований, тактовний, але має він у своїй поведінці дещо такого, що вміє прихилити до нього серця людей. р. Ґааль уміє з незвичайною ніжністю проявляти роботу серця, м'якість, сполучливість до людської недолі. Її гра та голос зворушують.

Сценарій фільми дотепний, зручно складений, є в ньому багато веселих сцен.

**Енцикльопедичний,
Інформаційний,
Ілюстрований
Календар
„КРИНИЦЯ“**
Можна набути у Видавничій Спілці „Діло“
та у всіх книгарнях.

ДИВОГЛЯДИ.

ЖІНКА ОЦІНЮЄ ВАРТІСТЬ СВОГО ЧОЛОВІКА.

Кілька місяців тому забив ножем у Тегерані один перс одного англійця. Англійський уряд звернувся до перського з домаганням заплатити жінці вбитого відшкодування 3.000 фунт. шт. Перський уряд вголився на це й англійське міністерство закорд. справ передало вдові згадану суму. Вдова вернула міністерству 1000 фунтів суму, що її чоловік не був більше вартий як 2.000 фунт.

ПОРАДИ ДЛЯ САМОГУБЦІВ.

У Берліні відчинила одна стара пара бездатне бюро для тих, що хотять покінчити зі собою. Кожний, хто приходить туди втомлений життям, вислухує бібуєю то дідуся, які переконують кандидата на самогубця, що життя має багато приємних сторінок і що варт жити. Але бюро це тоже більше, що аж сумно стає дивитись на нього. Всіх приходить туди чимало вязнів, які скінчили свою кару, особи, що мають довори совісти в учні, що дістали „двійку“

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

„НОВА ХАТА“, двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Рік XI. Ч. 3. Львів, 1. лютого 1935. Зміст: Н. Забіла: Білий птах; М. Рильський: Зимовий сп в; Н. Женевко: Перший полк; Памяти М. Грушевського; В. Сімовський: Хатнє будівництво; М. Б.: Ох та карівна; Ів. Вільде: Метелиця на шпильках; В. Коннор-Вілінська: Лисенки й Старинські; Ілюстрації.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ, trybuna polskiej myśli państwowej. Tom. XLI. Warszawa, grudzień 1934.

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення [illegible] не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича: під артистичним проводом п. Стадника.

Стрий:

3. II. „Серед бурі“.
3. II. год. 3 попол. „Залізна Острога“.

Від 4. II. застосить театр на кілька виступів до Сколього. — Управа театру просить п. Славу Заяцівну подати свою точну адресу.

Великий Міський Театр

Неділя, 3. II. год. 3:30 попол. „Розкішна дівчина“.
Неділя, 3. II. год. 7:30 веч. „Повста“.
Понеділок, 4. II. год. 7:30 веч. „Міщанин шляхтичем“.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 3. II. год. 3:30 попол. „Нічні діти“.
Неділя, 3. II. год. 7:30 веч. „Під привисовою управою“.
Понеділок, 4. II. год. 7:30 веч. „Мій незнаний дурничку“.

Кіна.

АДРІЯ: „Людина - машина“ та додатки.
АПОЛЛО: „В шампанській ніч“.
АТЛЯНТИК: „Із ночі“.
ВАНДА: „Буря на світанку“, і „Підневесні дипарі“.
ГРАЖИНА: „Маскарада кохання“ та понеділ.
КАСІНО: „Молодий ліс“ (на осн. В. Гершаї).
КОЛІСЕЙ: „Поручник Кіже“ („Царівне“), реві „Один в одного“.
КОЛЕРІЙ: „Петрусь“ із Фр. Ґаль і „Фаїн і Фаїн у країні забави“.
МАЙСЕНЬКА: „Петрусь“ із Фр. Ґаль і „Фаїн і Фаїн у країні забави“.
МІРАМ: Рамон Новарро, Джанета Медоканьд і Сенет жінки.
МУЗА: „Ніна Озана“.
ПАНЯС: „Циганські мелодії“.
ПАН: „Маскарад“.
ПАСАЖ: „Демон золота“, „Їздець-примара“.
РАЙ: „Радісна година“, М ні-Мавс.
СВІТ: „Нужлярі“ і „Париж в огні“ (дві серії разом).
СОНЦЕ: Мата Гарі“ і ревія.
СТИЛЬОВЕ: „Їх високість пілус“ та ревія.
УГОХА: „Рука месника“ та ревія.
ХІМЕРА: „Кінга вулиця“.

Закордонне радіо.

Неділя, 3. лютого 1934.

Братислава (196,8) 16·00 Концерт із участю віденського хору, 17·30 концерт хору „Любір“, **Кошиці** (259,1) 19·20 Військова орк. **Мор. Острава** (269,5) 10·00 Спів, **Прага** (269,5) 9·15 Чеська вок. поезія, 10·00 Скрипк. реціталь Санду Абу, 12·15 Оп. попурі, 20·00 Бетовенівський концерт. **Париж** (1648) 14·00 Популярна муз., 18·00 Симф. концерт, **Білгород** 437,3) 16·00 Пісні, **Берлін** (356,7) 10·00 „Доктор і аптикар“ оп. Дітерсдорфа, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Концерт, 19·3. Запросини до танку, вес. вечір, **Кельн** (456,9) 18·15 Старонїмец. пісні, **Ляйпціг** (382,2) 14·15 Спів, **Мюнхен** (535,4) 13·00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 18·50 Пісоньки, **Мілано** (365,9) 17·15 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Симф. концерт, 20·45 „Віденка“ оп. Легара.

Понеділок, 4. лютого 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 20·00 Концерт, 7·50 Солісти (музика, спів), 21·50 Пісоньки, **Братислава** (, 98,2) 20·15 Спів, **Кошиці** (259,1) 15·55 Концерт, 17·10 Дня Закарпаття, **Прага** (470,2) 17·45 Квартет і форт., **Прага II.** (249,2) 14·40 Пісні, **Париж** (1648) 21·00 „Ля роз д' Інето“ оп. Берта, **Білгород** (437,2) 17·00 Пісні, 20·00 Опера, **Берлін** 356,7) 17·30 Забута музика, 20·10 Гад окабдает **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Танц. музика 21·10 „Перша каїса“ нар. пєса Л. Гонн, **Ляйпціг** (382,2) 17·20 Бах: Сонати 21·10 Бетовенівський вечір, **Мюнхен** (405,4) 17·30 Пісні і тут. польори, **Будапешт** (550,5) 18·20 Спів, 19·40 Симф. концерт, **Мілано** (368,6) 22·00 Камер. музика, **Рим** (420,8) 12·30 Квінтет, 17·05 Спів.

Львівське радіо.

Неділя, 3. лютого 1934.

9·00 Ранішня авд., 10·00—10·30 Популярна музика з гр. плит, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Програма праці т-ва „Ш. Л.“, 12·15, 13·15 Муз. поранок, 14·00 Здоров'я тебе гр. пл., 15·00 Гутірка про льон, 15·15 Канарки співають, гр. пл., 15·25 Огляд ринків рільн. продуктів, 15·35 Краєвники з гр. пл., 15·45 рільн. скринька, 16·00 Авд. проф. Ігн. Красицького, 16·20 Дрібні форт. твори, 16·45 Для дітей: Пригоди Бурмила зі звіринця, 17·00 Музика до танцю капеля, співа, 17·50 Про альбом: Польща на морі, 18·00 Театр Уяви: „Молодий ліс“ на основі пєси І. А. Герца, 18·45 Життя молоді, 19·00 Легка музика, пісеньки, 19·50 Фейлетон, 20·00 Концерт симф. орк., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 На веселій ль. хвилі, 21·30 Трансмісія з Партеніріхен жонгльер. змагань, 2·00 Реклам. концерт. 22·15 Почт.-техн. скринька, 22·30 Спорт, вістки, 22·55, 23·05 Танц. музика.

Понеділок, 4. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 12·50 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Сальон музика, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Хори із Ля Скала (гр. пл.), 15·30 Експорт, 15·45 Біржа, 15·45 Серенади, романси, гуморески (форт., віольончель; спів — Добош, тенор), 16·45 Лекц. з нім. мови, 17·00 Оркестра, 17·25 Фільм. огляд, 17·55 Нар. пісні в супр. форт., 17·50 Гутірка пр. Вікавера, 18·00 Львів як штабріальної господарки в найб.-сх. воєводствах, 18·15 Камер. концерт, 18·45 Муз. загадки для дітей, 19·3. Полякн знад Великих Озер, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 від пісоньки до пісоньки два форт. спів, 20·45 Веч. денник, 20·55 Я. повстає кохам, 21·00 Симф. концерт, 21·45 Дива людського тіла, 22·15, 23·05 Сьогодні програвають до танку найславніші оркестри (гр. пл.).

Ширіть наш часопис!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

г-А К-РИЗАЛ дякети, пасти, машиновані гафти на основі загальновідомих моделів поручає заведення гафтів М. Козловської, Академічна 22, І. п. 29/22 2—3

ТРИМІСЯЧНИЙ КУРС крою, шиття, моделювання вечірня школа жіночого ремесництва, Львів, Академічна 22. 28/22 3—7

36-ЛІТНІЙ вдівець знайде знайому для добре провадячого цукрарського інтелігентного, чесного спільника з готівкою 60.000 зол. Фаховість зайва. Зголошення „Рідна пагода“ до Адм страдії.

КОЛЬПОРТЕРІВ на Львів і провінцію на дуже добрих умовинах приймає видавництво. Зголошення з подавнням референції просимо слати до „Діла для „Постійний заробіток“. 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

ПЛЯШКА першорядна по зниженій ціні на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживанних інструментів Новацкий, Пілсудського 17. 89 16—55

Спеціяліст нічних недуг і акушерії
Д-р Володимир Станецький
ординує
у Львові, вул. Хорущини 12/II.
(поруч Академічної) — тел. 69-09.

Відп. редактор Степан Костюк. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч 29 (13.927). Львів. понеділок 4. лютого 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів. Ринок ч. 10, І пов. Конто почт. щадн. 504·060, 144.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Просфора Комітету будови церкви СС. Василіянок.

Просфора, влаштована в неділю 3. ц. м. заходом Комітету будови церкви СС. Василіянок при вул. Потоцького, стягнула понад 150 громадян(ок), що засіли у гарно прибраній салі до довгих столів. Просфору посвятив о. кан. Лициняк, після чого поділився нею з присутніми голова Комітету о. крил. Дзерович. На програму вложилися виступи хору вихованиць СС. Василіянок, сольоспіви, гра на скрипці і деклямацій. Від Комітету будови церкви промовив потім о. крил. Дзерович, що подав присутнім до відома, які заходи поробив Комітет у справі затвердження планів та які фонди має ними до розрядимости. З черги виголосив щиру палку промову о. првл. Куницький, а на закінчення промовив п. Олексин. Гутірку і принагідні перебивання перетплітали присутні співом колядок та інших пісень. При кінці Комітет роздав жертводавцям образи, ласковані на дохід будови нашими визначними артистами-малярями. Все те свято пробуло в дуже милому настрою.

Свято просфори на Знесінні Нов'м.

В неділю 3. лютого ц. р. відбулася заходом тит. „Просвіти" на Знесінні Новім традиційна просфора. Простору домівку читальні виповнило щерть місцеве громадянство. В год. 6.10 вечором місцевий завідатель о. В. Харина посвятив просфору та склав побажання присутнім. Опісля голова читальні адв. др В. Гриньовський, привитав гостей, представників центральних наших установ і організацій та преси. З черги виголосив палку промову посол д-р Ст. Біляк від Організації Українців м. Львова; Р. Сливка та М. Хомяк промовляли від преси, А. Добрянський заохочував громадян гуртуватись у рядах дільничевої Організації Українців м. Львова. В год. 9-ій голова читальні подякою закінчив це миле свято, яке мало наскрізь родинний характер, присутні відспівали національний гимн. Весь час на просфорі співав колядки мішаний хор під орудою В. Мілянівського. Опісля відбулись товариські забави, які затягнулися до пізньої ночі. Поигравала мандолінова орхестра під управою М. Семена.

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВИ МИКОЛИ ГЛУЩЕНКА.

Дня 3. ц. м. у неділю в год. 12. упозудне відкрила Асоціяція Незалежних Українських Мистців виставу збірних праць Миколи Глущенка, присланих мистцем із Парижа. Праці ці поміщені у трьох салях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка. На неї складаються олійні образи, акварелі та рисунки тушем: краєвиди, портрети, мертва природа, жіночі акти разом 80 творів.

Ім'я нашого молодого мистця відоме у нас уже з попередніх виставу. Придбав він собі це ім'я на чужині, у великих столицях, де зуміли оцінити його талант. Глущенко 34-літній мистець — має за собою виставу та успіхи в Берліні, Парижі, Римі, Відні, Москві, Стокгольмі, Брюселі, Барсельоні, Празі, Марселі, Мілані, Букарешті та в деяких американських містах. Тільки силою власного таланту зуміла він, катеринославець, нащадок запорожців, притягти до себе увагу европейської критики, попавши на чужину.

Праці Глущенка, хоч і зовсім модерні, належать до того роду мистецтва, яке промовляє до всіх глядачів і не домагається спеціяльного підготовлення, щоб його зрозуміти. Член АНУМ-а М. Голубець у своїм слові, яке сказав при відкритті виставу, підкреслив саме ту рису таланту Глущенка, що в нинішній стадії не хоче бути ані реформатором ані проповідником, а тільки задовольняється чарувати нас легкістю свого мазка та пера. Глущенко з особливою насолодою малює жіночі акти, за прикладом численних паризьких мистців і в них уміє проявити свій темперамент, свою м'якість і дуже легку техніку.

Вже на самому відкритті виставу найшлися особи, що купили деякі образи М. Глущенка — справжню окрасу сальону.

Ревізії серед українських сокільських діячів у Празі.

Велике занепокоєння серед українців у ЧСР. викликали ревізії в провідників наших „Соколів" у Празі. В дні 4. січня ц. р. між пятою і шестою годиною вранці чеська поліція зявилась в помешканнях інж. П. Цісаря (староста і відповідальний редактор листка „Український Сокіл"), інж. В. Дарагана (справник) та Ірини Посацької (начальниця). Після дуже докладних ревізій, що не дали жадних бажаних поліції наслідків, забрали організаційне листування, але кілька днів пізніше звернули.

Прийшло до порозуміння м'ж Англією та Франц'єю.

Французько-англійські наради йшли далі в неділю. Мін. Ляваль відложив відїзд до Парижа на понеділок в 11. год.

Осягнули французько-англійське порозуміння в головних справах. У неділю радили над одобренним тексту заяви. Головні точки порозуміння такі:

1) Розділ V. версальського трактату мають уневажнити, за виїмкою уступу про демілітаризовану стрефу. В заміну за знулювання мають заключити розбройну конвенцію, 2) Мають поручити заключити збірний пакт безпеки, а також регіональні пакти, як напр. заключені тепер пакти про незалежність Австрії і східний, 3) Англія та Франція постановили предложити Німеччині, Бельгії та Італії заключити повітряну конвенцію 5 держав: Франції, Англії, Італії, Бельгії та Німеччини. Коли б Німеччина відмовилася підписати таку конвенцію, заключили її без Німеччини, згадані 4 держави. Заінтересовані уряди: німецький, італійський та бельгійський постановили довідомити негайно.

ТАЙНИЙ ДОКУМЕНТ ФР. ГЕН. ШТАБУ.

У звязку з пістками пібито французька делегація предложила підчас нарад англійському урядові тайний документ французького ген. штабу, а англійських міродатних кол виявляють, що ця вістка не зовсім правдива. Зате правдою є, що підчас нарад подали вістки в справі чисельного стану німецької армії та останніх німецьких збройнь. На здивування англійців виявилося, що число тайних німецьких збройнь, подане у французькому документі, є менше, від поданого в документі британського штабу.

Злучені Держави Америки редукують свої консулати.

Літвінов про конфлікт із Зл. Державами.

Із американських кол повідомляють, що в звязку з невдачею переговорів про довги, запроектовану спершу консулярну мережу Зл. Держав у СССР зредукують.

МОСКВА, ПАТ. У звязку зі заявою держ. секретаря Голла в справі американсько-большевицьких довжних переговорів, Літвінов сказав, що основи умови про ліквідацію взаїмних претенсій опрацьовано підчас його розмов із през. Рузвельтом. Умови ці ведися на основі повного признання грошової позички. Ком. Літвінов покинув тоді Вашингтон у надії, що дальші переговори горкатися будуть подробиць і не натраплять на трудноші. Та в балачці з амб. Трояновським заквестіонували справу позички. Большевики довели свою уступчивість до меж, поза якими требаб було зревідувати ціле вашингтонське порозуміння, тому не хотіли ступити на шлях, що міг би довести до унеможливлення осягнених уже наслідів.

Дешевий місяць

у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмів 12. Усі товари по ревеляційних цінах! Для приладу: штрунси 1·80, фланелю 60 сот. перкалину 70 сот. Полотна 55 сот.

Надзвичайна сесія Л ги Націй.

У Женеві кажуть, що в лютому обереться Рада Ліги Націй на надзвичайну сесію. Зайдуть на ній офіціяльний рапорт про окончене управительнення справи Сарщини. Цей проект піддав бар. Альоізій.

ЗАСУДИЛИ 12 СЛОВІНЦІВ.

Суд для оборони держави розглядав справу 12 молодих словінців із Копра в Істрії. Обвинувачували їх в участі в протиіталійських організаціях і протиіталійській діяльності в Істрії. Всіх обвинувачених засудили на кару 7—18 літ вязниці.

Барикади в білгородському університеті.

ПОЛІЦІЯ ВБИЛА СТУДЕНТА.

БІЛГОРОД, ПАТ. У пятницю ректор білгородського університету др Джая і декан фільософічного виділу др Чорович вернулися з Вишограду, де інтервювано 15 студентів за участь у демонстраціях. Ректор і декан пішли до міністра освіти, щоб зясувати йому справу. Тоді теж в університеті зібралися студенти, щоб довідатися від ректора про висліди його побуту в Вишограді та про його авдієнцію в міністра. Комуністичні студенти, як каже офіц. комунікат, поставили свою сторожу при вході до університету та впускали лише своїх прихильників. Як прийшов ректор студенти просили його, щоб війшов; ректор домагався, щоб усунули барикади. Почалися демонстрації. Сенат покликав поліцію. Студенти обкидали поліцію столами, лавками, вирваними зі стін цеглами. Поліція вжила зброї та вбила студ. Стреденича. Кількох студентів і поліцаїв було ранених. В 14. год. студ. піддалися. Арештували більше як 50 студентів.

Підчас похорону студ. Стреденича цвинтар був замкнений. Студентів, що демонстрували біля цвинтаря, поліція розігнала, при чому арештувала 50 із них.

Сенат постановив почати виклади в понеділок. Ректор Джая подався до димісії. Розправа проти арештованих відбудеться перед воєнним судом.

НАСЛІДКОМ СНІГІВ ПОЇЗДИ ВИСКОЧИЛИ ЗІ ШИН.

Хуртовина з громами та лискавицями.

В усій Австрії лютує сніговія та хуртовина. Поїзди спізнюються. На деяких відтинках комунікація зовсім припинена. Кілька поїздів вискочило зі шин, тому що шляхи завіяні снігом. Жертв у людях не було. У нижче положених місцевостях Австрії та Відні впав ледяний дощ, в горах сніги, що створили поволоку на 2 м. грубу. Потім повстала відлига, сніг зісунувся та затарасував залізниці й дороги. — На Мадярщині в Секешфегервар лютувала сніговія з громами та лискавицями. В місті виникало це небувале явище переполох. — У суботу перейшла над Берліном сніговія з громами. Повторилося це й на світанку. Захист біля Ленґрісу в гор. Баварії схопила хуртовина та кинула більше як сто метрів далі, в кітловину. Вісім лещетарів, що були в захисті, найшлося під звалищами, та вони видістались відтам. Два лещетарі по дорозі замерзли на смерть. Інші добилися до Ленґрісу, та всіх мусіли вставити до шпиталю. — На Північному та на Балтійському Морі наслідком хуртовини всі кораблі мусіли вернутися до пристані.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобовязань супроти „Діла" на пізніше, тільки впрівняйте негайно ваш довг і пишіть „Діло" в кругі своїх знайомих!

Серед комсомолії не все в порядку.

Є в краї рад пісенька і співається в ній, що на зміну комуністам ідуть комсомольці, на зміну комсомольцям — піонірн, а на зміну піонірам — жовтенята. І до недавнього часу співали цю пісеньку і на радянській Україні, співали, зрозуміло, мовою російською, але досить певно, досить рішуче. Проте на останніх часів — бодай так нам здається — появилися в співі цієї пісеньки якісь фальшиві ноти, почувся якась невпевненість...

Справді, вперше в офіційній промові Постишева чуємо дещо інший несподіваний мотив наступної зміни. Вперше говорить він, що гасло ворога-націоналіста це „боротьба за душу комдитя", і як протиотруту цьому він теж не зовсім спокійно радить, що „особливе місце й увагу ми повинні відлати в своїй роботі молоді і дітям... Тим більше молоді і дітям, тим більше роботи з ними, тим більше піклування про них..."

Отже для чогось потрібно говорити, підкреслювати це, отже щось кидається ці заклики!...

А коли звернемося до фактів, очевидно дуже скупо й неохоче оприлюднюваних у пресі, то помічаємо, що, наприклад, на постанову не всеукраїнського, а всесоюзного ЦК комсомолу, розпущено Дніпропетровське обласне бюро комсомолу.

— Чому?

А тому, що воно підтримувало націоналістичний рух на Совітській Україні, що воно надавало виключеним з партії працю, гроші та помешкання.

Виявлено решітки (коли то зникнуть ці „контрреволюційні" елементи, що їх іменують „решітками", починаючи від 1920. року?!) націоналістів у київському та харківському університетах, у луганському, глухівському, ніжинському, кам'янець-подільському інститутах народньої освіти та в „ряді інших навчальних закладів України".

Скажуть, що не може бути і поза партійна молодь. Ну, а щож говорити про „вигнання" з Всеукраїнської асоціації марксо-ленінських інститутів аспірантури, яка, зрозуміло, може бути лише комсомольська?...

Це все щодо політичної неблагонадійности серед комсомолу.

Але трапляються і такі випадки: комсомолець Олександер Чирва, що третій рік працював як тракторист на маріямпільській машино-тракторовій станції, заявив: „не хочу на тракторі працювати, хочу від нафти бути подалі, хочу краватку носити"...

І пішов Чирва шукати праці, від якої не тушилоб гасом...

Шось не дуже то надійна зміна.

І чи допоможуть тут такі заходи, як відрядження до інститутів і технікумів 1934. року 1.000 кращих ударників — комсомольців-колгоспників, які ніби напевне вироблять „прекрасні українські радянські кадри"...

Піонерія!... 5 мільонів дітей навчається тепер в початкових та середніх школах на Україні. Можемо довідатися, що українці з цієї кількости становлять 85 прц., росіяни 9, жиди — 2 прц.

Яку скількість становлять піонірн, на жаль, ніде не подано, але чомусь то, коли говорять про ударників навчання, зрозуміло піонірів, у цих школах, то зустрічаємо між ними такі прізвища як Луфер, Зац, Грутман, Айзберг, Іванов тощо...

Чи таке це, що гріхи батьків карають і дітей, чи що піонерія не так то вже і цікавить дітей губильців — не відомо, але будувати зміну на 11 відсотках може і за трудно.

І нарешті жовтенята... Ну, тут забагато поезії ще...

„Всі повернулися до дверей... Двома струменями до великої салі входили діти... Делегати зрозуміли, що театром (річ іде про III. Всеукраїнський Зїзд, що відбувався в оперовому театрі) заволоділи діти. В білому, синьому, червоному (чи не „контрреволюційно?" ну, аби не в жовтому та блакитному!...) вони були повсюди... Ми дуже і дуже щасливі, завоювали ці діти, найбільше ми любимо нашого найкращого друга, товариша Сталіна..."

Або... „Мила дітвора в саду
Виводить пальчатами —„Павел Петрович",
Як вивів улюблених дум".

Нарешті цілком ніби надійна зміна, тільки, по ті діти будуть виводити, коли підростуть та коли підростуть їм пальчата?

Д.

З польської преси.

„Кіров та Пєрацький".

У 2 (69) числі „Бунту Млодих" з 25. січня находимо на вступі статтю Олександра Бохенського під повищим наголовком. Вона настільки цікава, що варта в цілості передати її, при чому зазначуємо згори, що передруковуємо текст вже зі сконфіскованого числа того часопису, отже місця, які пройшли цензуру:

„І. Достоєвський ненавидів поляків. У своїх повістях дає нам (полякам) завсіди ролі осоружні, хоча дрібні. Їх образ ще чорніший тому, що при своїх хибах і злочинах вони ще з правила єхидні, високо носять свою здогадну праведність, вони чемненькі і масненькі, покриті щільно покостом европейської цивілізації, якою погорджують родовиті росіяни, герої повісти. Навіть у своїх хибах вони менші і слабші, що підкреслює погорду, з якою трактує їх автор.

Моральні атаки Достоєвського так далеко відбігають від шляхотних інтенцій його творчости (з поглядом автора про ті „шляхотні інтенції" не можна без застережень погодитись. — Прим. Ред.), що можна витовкмачити собі їх хіба тільки якимось особистим упокоренням, якого він дізнав від поляка того виглядu, (а в кожному народі може такий найтися), якого потім згенералізував на цілий нарід.

П. П. Вл. Гамонь у 11 ч. „Проблєм" насунув мені на думку анальогію Пєрацький-Кіров, а радше анальогію реакції двох правлячих світів, російського і польського, після скритовбивства члена уряду. Прикладний автор стверджує, що Береста і Береза залишаться справді темною картою в історії режіму, але що в кожному разі порівнання виходить у користь Річипосполитої. Тут тільки Береза, там 66 засудів смерти на „білогвардейців, які очевидно не мають нічого спільного з убивством". „Спосіб зареагування большевиків — пише автор — знаменний для трусів". Можна прикладати, що та замітка була писана перед другою екзекуцією (14 розстріляних) групи Зіновєва. В той спосіб вбивство Кірова помогло большевикам порахуватися з двома групами противників. Залишається тільки невідомим, чи котра з тих груп брала якунебудь участь у убивстві?

Польща не розстріляла нікого після вбивства пок. Пєрацького, а проте пошукавши за винуватцями легко можна поділити у нас на дві окремі фази. У першій наша опінія обвинувачувала ендеків, у другій українців.

Історик нашої епохи найде скріз докладні описи вбивства та надзвичайної втечі вбивника. Але можна сумніватися, чи історичні джерела зможуть вірно віддати настрій, який запанував у Варшаві, вечором після вбивства. Групи студентів із Легіону Млодих ходили по вулицях та входили до всіх льокалів, окликами домагаючись кари на ендеків за вбивство Пєрацького. Урядова преса також орієнтувалася в тому напрямку. Потім основано табор у

ГРАЦІЯ ДЕЛЛЄДА.

МАРІО ШУКАЄ ДРУЖИНИ.

— Приходжу до вас просто з двірця — сказав Маріо Бонетті, входячи до канцелярії нотаря Браччі — й прошу, щоби ви поладнали все в тих вісьмох днях, що перебуватиму в Італії.

— Усе готове, акти чекають на ваш підпис — відповів нотар.

— Чи відшукали ви адресу мого старого вчителя?

— Так. Мешкає тепер в Сан Джіякомо, пять годин залізницею відси.

— Дійсно? То він не мешкає вже в місті? Шкода. Хочу просити його, щоби був свідком мого вінчання. Мушу хіба до нього поїхати, а вінчання відсунути на один день. А так хотів я вже в пятницю виїхати з моєю дружиною до Родезії.

— Усе поладнане якслід, треба лише документів судженої.

— Не маю ще судженої, — сказав зажурений Бонетті.

Нотар глянув на него.

— Я не здурів, пане Браччі. Тільки мусите знати, що вже надоїла мені моя самітня хата. Треба мені дружини. Мужчини, що мешкають у мому сусідстві, то самі картографі і півки. Не люблю ані одних, ані других. Не живу з ними. А вечорі такі довгі, як вічність.

— А якщо й з дружиною буде вам нудно!?

— Це може бути, але не мусить. Ви маєте багато знайомих, чейже знайдете щось пригожого для мене.

— Добре було би, якби ви дали мені деякі вказівки, яка має бути ваша майбутня дружина.

Бонетті взяв картку паперу й написав кілька слів.

Тут маєте спис усіх прикмет, що їх має мати моя майбутня дружина. Як гадаєте, знайдете таку?

Нотар читав: „Висока білявка, очі голубі, не сміє грати на фортепіяні, ані співати. Не може бути вчена, має мати двайцятьпять літ. Молодших не брати під увагу".

Нотар зітхнув глибоко, знизив плечима й сказав:

— Прийдіть до мене сьогодні вечором.

— Чи маєте доньки?

— Маю, але заміжні.

Вечором пізнав Бонетті у нотаря чотири молоді дівчата. Гуторив з усіма. Коли прощався, нотар спитав:

— Вибрали? Як подобається вам панна Баретті?

— Дуже вчена. При ній не смів би я уст отворити.

— А Беттіна Фаю? Повновидні білявки стають найліпшими подругами. Вони справжній відгомін свого чоловіка.

— Не люблю відгомонів. Волю радше грамофон, ніж таку папугу.

— А Кляра Альберо?

— При тій мушу памятати про мої пси. Сказала, що дуже радо поїде до Родезії, але не любить псів.

— Ріта Нероне? Є гарна й любить при страсно звірята.

— Так, але боїться мишей. На їх вид скаче на стіл, а я не потребую подруги на прикрасу стола. З Родезії є багато мишей.

— Гм. — забурмотів нотар. — Мушу дописати на картці: Не повинна боятися мишей.

— Завтра пошукаю зі моїм старим учителем. А ви розгляньтеся ще за дружиною.

У Сан Джіякомо зустрівся Маріо, що його вчитель виїхав там, звідки вже ніколи не вертався. Мала, двацятьліття, жвава дівчина, з чорними кучерями й великими чорними очима сказала йому, що вмер рік тому. Притім прослизилася.

— Тато любили всіх своїх учнів, але найрадше говорили про вас. У мене не мали ви ласки, бо тягнули ви мене колись за косу.

— Пробі, — закликав Маріо, — то ви Саетта? Дайте-но руку. То ви все ще на мене гніваєтеся?

— Ще гірше. Бо згодом я розчарувалася.

— А з того ви тепер живете?

— Шию білля, хоч воліла би я працювати умово. Давніше помагала я батькові при його науковому творі, тепер залишиться цей твір незакінчений, бо я не маю на це часу. Не маю навіть коли затрати на фортепіяні, та й не можу розлучитися з тим моїм любим інструментом. Що ви рахуєте на пальцях?

— Ніщо.

Маріо числив у думці точки свого списку, але ані одна не годилася. Залюбки дивився на Саетту й зараз додав:

— Я дуже зобовязаний вашому батькові. Я гішився би, якби тепер міг вами заопікуватися.

— Але ж пане Бонетті, — вигукнула, зачервоніла Саетта. Як нічого не можу приймати від чужого чоловіка.

— Саетто, послухайте мене. Я хотів би одружитися з вами в пятницю і забрати вас до Родезії. Щоби ви сказали на це?

— Що це ви? Чи гадаєте, що я могла би полюбити вас до пятниці?

— Не про те йде. Я мушу конче забрати зі собою дружину, бо там страшно нудно дома.

— Тим більше, дружина повинна вас кохати.

— Кільбо вам треба часу, щоби ви освоїлися з думкою стати моєю дружиною?

— Хоч зо три роки.

— Я міг би згодитися, щоби ви пробували зо

Березі, куди заслано кількасот ендеків, але, як подають офіціяльні джерела, швидко найшлось там багато більше українців.

Тут кінчиться анальогія Кіров-Перацький, яка всупереч іншому поглядові замітки в „Проблемах", чести нам не приносить. Громадянство і уряд мусить боротися перед скритовбивствами своїх міністрів, але громадянство не повинно при нагоді вбивства полагоджувати ріжні порахунки, бо легко може трапитися, що мрякою покриється яскравий факт, для кого вбивство було втратою та для кого зиском.

III. Анальогія Кіров-Перацький скінчена, але накидується інша, багато краща анальогія: Перацький-Олександер, сербський король. Це цілком інша тема, але треба її заторкнути. Олександер і Перацький стояли оба при шпилі ерархії влади. Олександер і Перацький мали під своєю владою обидва мільони невдоволеного меншинового населення, Олександер і Перацький були відповідальні за політику супроти тої меншини, Олександер і Перацький впали від кулі атентатчика меншин.

Каден-Бандровський у чудовій, як звичайно, статті-некрольогу, що його присвятив у „Газеті Польській" Перацькому, чудується і розпачає передовсім над зайвістю, недоцільністю, браком всякої логіки у тому вбивстві. Так мусіли розпачати і чудуватися француз над домовиною старого президента Думера, якого вбив божевільний Ґоргулов. Але коли Олександер І., воїн великої війни, впав від кулі у Марселі, — писали, що він оминув вже чимало замахів, що навіть у Софії вийшов ціло, а вбито його у Марселі тому, що поліція не передбачила того, що треба було передбачити. Закидувано нерозум не вбивникові, а обороняцям".

Дальше, аж до самого кінця статті, здоровий кусень статті сконфіскований. Порушена п. Ол. Бохенським анальогія появляється у польській публіцистиці оце вперше, без заспіпления, спокійно і чесно. Недавно у „Мислі Народовій" була стаття про жахливі відносини, які панують для хорватів і словінців в Югославії та про те, що величезна частина відповідальности за такий стан паде безперечно на покійного короля Олександра, який міг мати і мав найбільший вплив на сербських старшин, що верховодять у тій державі. „Бюлетин Польсько-Український" підхопив ту статтю та викпив ендеків, які вміють добачувати такі промахи меншинової політики на широкому світі, але цілком глухі і сліпі, коли мова про відносини на меншинових теренах у Польщі. Що більше, автор із „Мислі Народової" доказував абсурд уніфікаційної та централістичної системи в Югославії з уваги на численність тамошніх „меншин" і їх окремішню національно-культурну структуру...

Родезії за кілька місяців, але ви мусіли би мені вже тепер пообіцяти, що туди приїдете. Я лишаюся тут ще чотири дні. Як гадаєте? Чи зможете дати мені до того часу відповідь?

— Так, якщо скажу: ні.

— Та на випадок, коли б це не було „ні"...

— В такім разі можу сказати хіба: може. За такий короткий час трудно буде щось більше осягнути.

Маріо замешкав у гостинниці, і ввесь час перебував у Саетти.

У вівторок дістав від нотаря телеґраму: „Я знайшов для вас дружину. Висока на метер шістьдесять, блєндина, спокійна".

Маріо не відповідав. Погнівався перед хвилиною зі Саеттою й думав лише, коби з нею перепроситися.

В середу надійшла друга телеґрама: „Жінка середнього росту. Запевняє, що любить пси. Інші прикмети також годяться".

Маріо знов не дав відповіди. Саетта мала саме прання, а він рішився їй помогти. Заніс білля до потока, розложив його на муравї, відтак приніс у коновках води до поливання.

Як вертались домів, відважився сказати:

— То був гарний день, могло би так частіше бути в Родезії. Чи прийдете коли до мене, щоби розвіяти мою самоту?

— Ви справді хочете мене мати? Як прецінь хочу лише почути від вас, що вам про мене йде, а не про якунебудь жінку.

— Саетто, присягаю, що лише про вас.

— Но... то... мені здається, що невесело було би самій їхати так далеко, їдьмо хіба — разом.

Вечором пішли на двірець розглядатися в розкладі їзди. Там Маріо надав телеґраму до нотаря: „Я знайшов подругу, що не відповідає ані одній вимозі мого списку. Женюся з нею".

Переклав *Микола К.*

Міські Театри у Львові, на понеділок 4. лютого.

год. 7·30 веч. **Великий Театр** год. 7·30 веч

„Мещанин шляхтичем"

колірова і жива карнавалова виставa

Опера — комедія — балет разом.

Театр Ріжнородностей.

Нині год. 7·30 веч. комедія Нин. год. 7·30 веч.

„Мій коханий дурнику"

Архідотепна комедія — боротьба мами і доньки за мужчину у кривім дзеркалі!

Наші абстинентські питання й змагання.

(З нагоди минулих ювилеїв тверезости.)

(Продовження).

Одначе найважнішою була протикоршемна діяльність нашого Товариства в 1929—31 рр. Спираючись на постанові §. 5 свого статуту наше Товариство „Відродження" взяло діяльну участь у протикоршемних плебісцитах на землях, заселених нашим народом, по цей бік руського кордону, видало відповідний підручник із усіма потрібними інформаціями, заладжений дир. І. Герасимовичем, та при допомозі своїх відпоручників, членів або прихильників кермувало цілим тим рухом. І коли на 630 протикоршемних плебісцитів у Польщі, 470 переведено в українських селах, а на 185 плебісцитів успішно переведених, 170 припадає на українське населення — то велика заслуга в цьому нашого Товариства „Відродження".

Соймова ухвала з 13. березня 1931 р. та декрет з 30. X. ц. р. у „Деннику Законів", ч. 96, поз. 863, уневажнюють успішні висліди згаданих плебісцитів, а також давні обмеження щодо закладання коршем і шинків та продажі алькогольних напитків так, що всі згадані здобутки марно пропали. Та всеж протикоршемний плебісцитовий рух у нашого народу є гарним свідоцтвом його змагання уладити своє життя відповідно до вимог гігієни, свідоцтвом його свідомости й культурности.

Отсе і короткий нарис 100-літньої боротьби нашого народу за тверезість і 25-літньої діяльности нашого Товариства. У своїй тій діяльности наше Товариство находить усе підтримку у всіх наших визначних діячів і установ. Доказом цього низка протиалькогольних рішень на другому Ювилейному Конгресі „Гіросвіти" 24. IX. 1929 р., щира допомога нашого світлого духовенства й тісна співпраця з нами таких заслужених товариств як: Просвіта, Рідна Школа, Лікарське Товариство, Гігієнічне Товариство, Союз Українок та багато інших. Також і наша преса не відмовляє нам своєї допомоги та радо містить відродженецькі статті, поклики та оголошення. Та найвідрадніщим для нас є ясне зрозуміння наших гасел і наших змагань серед широких мас нашого народу, чого доказом є світлий вислід протикоршемних плебісцитів, а також численні письма, які дістаємо від наших членів і прихильників селян і робітників. Тимто, якнебудь доля жде наше Товариство, ми спокійно глядимо в нашу будучність, бо ми певні остаточної перемоги наших абстинентських ідей — у нашого народу.

Ми вповні свідомі цього, що нас жде важка праця!

У своїй високо-гуманітарній й висококультурній праці зустрічають абстиненти важкі труднощі, які вони мусять поборювати.

Ось так у ріжних краях, спершу в Північній Америці, а далі і в Европі, закидують абстинентам, що вони змагають до зменшення державного скарбу. На перший погляд видається, що це правда, одначе тут треба взяти на увагу, що: 1) гроші, не видані на алькогольні напитки та тютюн, лишаються в кишені громадян тої самої держави і йдуть у першу чергу на державні податки, опісля на інші цілі — вони підносять добробут населення; 2) стриманість від алькоголю і тютюну впливає додатно на здоровля дотичних громадян, а для кожної держави ліпше мати тілом і духом здорових громадян, як слабосильних і запоморочених згаданими отрутами; 3) наука вже давно виказала на основі докладних статистичних студій, що дохід, який має держава із алькогольних напитків і тютюну, далеко менший від тих материяльних страт, що їх спричинюють тій державі алькоголіки й никотиністи своїми хоробами, а налогові кінки в подрібности своїми проступками.

Ця майже неймовірна дійсність, виказана наукою й була головною причиною того, що розсудливі і вираховані громадяни Злучених Держав Північної Америки завели в себе протибіцію; колиж вона саме недавно провалилася, то винні цьому не наука й абстиненція, а обставина, що проти протибіції всеж таки була більшість населення та всемогутній долар і... гангстери. Задля цього уряди всіх культурних держав піддержують абстинентський рух. Також і польський уряд дуже визначно морально й матеріяльно піддержує польський абстинентський рух, який дуже гарно розвивається посеред польського народу під широкою опікою влади й польської Церкви. А проте польським абстинентам ніхто не закидує, що вони працюють на шкоду польської держави. І цілком справедливо, бо такий закид був би неслушний і незгідний з науково доказаними фактами.

І нині закидають нам, що тепер абстинентський рух цілком зайвий, бо наслідком кризи тепер уже ніхто не пє і не курить. Справді, таке є загальне переконання, але дійсність показує нам цілком щось протилежного. На основі

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

доступних нам урядових даних можна обчислити, що український народ на Закарпатті пропиває й прокурює річно около 20 мільонів золотих, наші земляки на зеленій Буковині около 15 мільонів золотих, всі українці в межах польської держави около 300 мільонів золотих, а на Радянщині в 1928 р. около 2 мільярди зол. Дотичних даних про наших кольоністів в Америці, на Зеленому Клині і в інших околицях, там хоч і не вдалось роздобути, а всеж таки з поданих чисел бачимо, що наш український народ на ці зрадливі засоби упримітивованя грузмного життя видає страшні суми, нині так тяжко заробляваного гроша й тимто балачки начебто наш абстинентський рух через кризу був тепер непотрібний, є свідомим або несвідомим самодурством.

Третій закид, який роблять тепер абстинентам, є цілком новочасний-модерний. Ціла людська суспільність, головно европейська, переживає тепер винятковий час, який в історії людства зявляється раз на кількасот літ, час, про який казав німецький поет Шіллер:

„Das Alte stürtzt, es ändert sich die Welt
Und neues Leben dringt aus den Ruinen..."

Старовина розвалюється, ввесь світ змінюється, а з тих руїн прозябає нове життя. А це нове — плинке, непевне. Звідсіля переоцінка всіх цінностей і непевність завтрішнього дня а в слід за цим упадок етики й моралі й тріюмф сили. Серед таких обставин життя людини, ця найбільша цінність давньої культури, тратить свою вартість і для людей, тихо заних серед даних культурних відносин, воно стає невиносимо важке, нестерпне.

Д-р Іван Раковський.

(Докінчення буде.)

Зірвання большевицько-американських переговорів.

НЬЮ ЙОРК, ПАТ. У звязку з зірванням большевицько-американських переговорів, у яких обговорювали справу довгів і справу визнавання співпраці на Волстріт думають, що до зірвання прийшло тому, що СССР чується дорогі на силах надіяти покращанню взаємин з Францією та задля заключенню большевицько-французького торговельного трактату. СССР дав зрозуміти, що і Зл. Держави для нього вже не мають вартости. На думку Волстріт пропозиція евентуальних нових переговорів повинна вийти від Зл. Держав.

Сен. Барбер домагався зірвання дипльомотичних взаємин із СССР, бо большевики ведуть у Зл. Державах переворотову агітацію а торговельні взаємини зі СССР не багато поліпшилися від підписання пакту Рузвельт-Літвінов.

НОВИНКИ

— **Зміни в почтовій тарифі.** М-ство почт і телеграфів увело з 1. березня деякі зміни в почтовій тарифі. І так кореспонденткі з повідомленням виключно про платність векслів, немовні відзвання заплатити належність і повідомлення в справі екзекуційного внесення — коштуватимуть лише 5 сот. М'сцеві створені листи з повідомленням про визначення складок, відзвання або платичі вказки з евент. залученим бланкету ПКО, коштуватимуть до 20 гр. — 10 сот., від 20 гр. до 250 гр. — 20 сот.

— **Природний приріст населення** в Польщі в третьому кварталі м. р. осягнув цифру 95.813 осіб, з чого на центральні воєвідства припадає 45.232 особи, на східні 14.353, на західні 14.067 і на південні 22.161 осіб. Середньо природний приріст на 1.000 мешканців давав 11.4. Найбільший приріст, а с'мо 12.9 виказують воєвідства центральні. На основі віроісповідань приріст населення представляється так: римо-кат. віроісповідання 67.675 (12.8 на 1000 мешканців), грекo-кат. віроісповідання 7.734 (8.6), православне 8.487 (10.9), інші віроісповідання 617 осіб.

— **Трагічна статистика.** В місяці січні ц. р. у Варшаві пробувало відобрати собі життя 85 осіб, з яких 15 померло. Від самоходових випадків згинули 3 особи, а 54 були ранені. Трамваї вбили 22 особи, вбили одну. Взагалі протягом січня ц. р. згинуло у Варшаві з причини трагічних випадків 35 осіб.

— **Хуртовина з громами.** Нічю на 3. лютого перейшла над перемиським повітом сніжна хуртовина з громами. Під Бориславом і околицею лютувала мете.ниця з хуртовиною. Автобусова комунікація зі Східницею перервана, бо на дорозі повалилися величезні снігові замети.

— **Львівська хроніка.** При вул. Східній 8, де забавлялося двох молодих людей, около 20-літня дівчина впилася йодиною. Її відставили до шпиталю. Тому, що обі свідки не хотіли подати, як зветься ця дівчина, справою занялася поліція. — На Кайзервальді лікар д-р Баумвальд, що їздив лещетами, зломив собі ногу. Відвезли його до шпиталю. — На скруті вул. Казимирівської та Карної авто наїхало на Із. Корпуса з Городка Яг., якому покалічило голову та Сол. Віталіна, якому зломило обойчик. — Невідомі злодії вломились до хати Ад. Олесевича при вул. Шимоновичів 33., та вкрали касетку з 2.000 зол. і біжутерією.

— **Краєва хроніка.** З весною почнуть будувати в Перемишлі будинок суду і вязниці.— Лісового сторожа із Красічина Йос. Золотонського перемиський суд засудив на рік вязниці за вбивство жінки. — На передмісті Станиславова Микитинці в хаті Житн. Вуйцік зачадився 13-літній син Вуйцика, який помер, а дві особи перевезли до шпиталю. — В Яблонівці біля Буська невідомі бандити напали на мешкання місцевої вчительки і забрали їй кріс та готівку 30 зол. — В Адамах пов. Камінка Стр. поліцай застрілив Йосифа Кілярського, що не хотів вилегітимуватися і кинувся з багнетом на нього. — В Білокерниці пов. Бережани арештовано Мартина Медюха, що виробляв і пускав в обіг фальшиві монети.

— **З Польщі.** У містечку Сточек, біля Лукова наслідком покиненого недокурка в келії місцевої вязниці повстала пожежа. Два вязні згоріли на смерть, три тяжко попеклися. — У Варшаві померла сестра марш. Пілсудського Софія Каденацова на 70 р. життя.

— **Любовна аферa в ГПУ.** Комісаря Кагана, одного із вищих службовців ГПУ, арештували в Москві. Він вів слідство проти Зіновєва та Каменева й арештував 19-літню секретарку Зіновєва, дуже гарну дівчину. Замкнули її в головній вязниці ГПУ. — Лубянці. Каган закохався в дівчині та дав їй папери, на основі яких могла втікти. Опісля при переслуханні дав їй револьвер, яким вона покористувалася при втечі та вбила вартового. Дівчина втікла до Румунії. Каган стане перед воєнним судом.

Із судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН І РОЗКИДАННЯ ЛЕТЮЧОК.

Перед судом присяглих у Чорткові відбулася розправа в днях 30. і 31. січня ц. р. проти трьох молодих селян з Романівки.

Трибуналові проводив заступник президента суду Тертіль, вотували судді Таль і Бзагута.

Підсудних обвинуватчував підпрокуратор д-р Ян Тарас, боронив обор. д-р *Михайло Рослян.*

На лаві підсудних зсіли: 1) *Микола Ладика*, 30-літній мельник, без майна, неписьменний. 2) *Петро Лисий*, 23-літній заробник, без майна. 3) *Степан Корабль*, 24-літній заробник, без майна, неписьменний.

АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Прокуратор притягнув підсудних до відповідальности за приналежність до ОУН у 1934. р., себто за злочин державної зради зі статті 97. §. 1. к. в.

В ночі з 19. на 20. серпня м. р. у Романівці підсудні розкинули летючки — кажде акт обвинувачення — проти польських шкіл і проти навчання українських дітей польською мовою.

Цієї самої ночі зірвали з громадського уряду, трафіки, кооперативи та державної школи державний герб. В будинку школи і громадського уряду зірвали портрети президента та марш. Пілсудського, завалляли і залишили коло будинку.

Крім того підс. Петра Лисого притягнув прокуратор за намагане вбивство Михайла Карпінського, який вибіг в читальні „Т. С. Л." на брязкіт вибитих шиб.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

Всі три підсудні в карних доходженнях, слідстві і на головній розправі заперечили вину. На розправі зізнали, що критичної ночі дійсно вони були разом, але кожний з них спав дома, зі собою не стрічалися і кожний з них спав дома.

Акт обвинувачення в цілій основі підтверджав одиноний свідок *Розалія Салій* з Романівки. Під присягою св. Салій заявила, що критичної ночі, підслухала розмову всіх трьох підсудних, як вони домовлялися виконати згадані вище вчинки.

ПРИСУД.

На основі вердикту судців присяглих трибунал засудив усіх трьох селян *по пять років вязниці.*

Проти цього присуду всі три засуджені зголосили касацію.

СПОРТ.

ГАКІВКА.

ЛЬВІВ. Погонь — Оттіско (Вільно) 1:0. (Змагання м. Польщі).

ДРОГОБИЧ. ЖТГС Дрог — Гасмовєя (Львів). 7:1 (2:1, 2:0, 3:0).

ВІДЕНЬ. Польща — Австрія 4:0 (2:0, 1:0, 1:0).

ОТАВА. Репр. Отави — Польща 2:1 (2:0, 0:1, 0:0).

ЦЮРІХ. Канада — Репр. Европи 15:11

Нові книжки й журнали.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Ілюстрований популярно-науковий місячник „Просвіти". Львів, лютий 1935. Ч. 2. Р. VIII. Зміст: В. Вернидуб: „Буковина" (з нагоди 30-ліття заснови першого укр. часопису на Буковині). — Чудеса хемії. — В. Січинський: Сутінні (3 обр.). — Перстень фараона. — Пробудити передчасно рослини. — Є. Ч.: Як різні народи схоплюють голоси тварин. — Рі. Шемлей: Про „гошпи", або як убивали старих. — А. Лястовецький: Боротьба за суші (3 обр. і 2 мапки). — Ф. Коковський: Нові приписи про порядки на залізницях. — М. Бажилук: Як годувати пташок узимі. — 25-ліття „Відродження". — Пиття вода в теплих краях. — В. Стасів: Дещо про водопади (1 обр.). — Розтоплений буртшин. — А. Василенко: Календзар у старинних людей. — Найлекша смерть. — Є. Жарський: 300-ліття одної княжни. — Оживлюють мертвих. — І. Лосьний: З життя київських студентів у старі часи (1 обр.). — Тайна старих скрипок. — Найвища температура на землі. — Українські літературні нагороди. — С. Яхура: Бджоли під мінець зимівлі (2 обр.). — Я. Пастернак: Таємні манускрипти (4 обр.). — Б. Пристай: Хто перший винайшов електричну жарівку. — Є. Жарський: Змагання вперед 3000 років (2 обр.). — Найстаріші бутлині кожальні на світі. — Молоко в аркушах. — В. Дорошенко: Розстріляні українські письменники (3 портр.). — Прищеплюють штучні зуби і шелепи. — Ті, що від нас відійшли (1 портр.). — Бібліографія. — Додаток: Історія „Просвіти" ст. 231-238.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 4. II. год. 7.30 веч. „Міщанин шляхтичем".

Вівторок, 5. II. год. 8.15 веч. VI. Концерт Львівської Філгармонії.

Театр Різнородностей.

Понеділок, 4. II. год. 7.30 веч. „Мій тоханий дурнику".

Вівторок, 5. II. год. 7.30 веч. „Мій коханий дурнику".

Кіна.

АДРІЯ: „Людина - машина" та додатки.

АПОЛЛО: „В панянську ніч".

АТЛЯНТИК: „Ік ночі".

ВАНДА: „Буря на світанку", і „Підвебесні лицарі".

ГРАЖИНА: „Маскарада кохання" та комедія.

КАСИНО: „Молодий ліс" (на осн. В. Гернат).

КОЛЕЗЕЙ: „Поручник Кіже" (Цар наказує), рев. в „Одне в одного".

КОПЕРНІК: „Пострусь" із Фр. Галь і „Фрін і Фрін у країні забави".

МАРІЯ-ЕЛЬЖБІЄТА: „Пострусь" із Фр. Галь і „Фрін і Фрін у країні забави".

МІРАМ: Ранок півнарію, Джанета Макдональд і Секрет жінки.

МУЗА: „Віва вілля!"

ПАЛЯС: „Циганські мельодії".

ПАН: „Маскарад".

ПАСАЖ: „Демон золота", „Індець-примара".

РАЙ: „Радісна година", М кі-Макс.

СВІТ: „Нуждарі" і „Парнж в огні" (дві серії разом).

СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.

СТИЛЬОВЕ: „Іх високість шлює" та ревія.

УСПІХ: „Погоня за тінею" і ревія.

ХІМЕРА: „4-та вулиця".

Закордонне радіо.

Понеділок, 4. лютого 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 20·00 Концерт. 17·40 Солісти (музика, співи), 21·50 Пісеньки, **оратислава** (. 98,0) 20·15 Співи, **Кошиці** (259,1) 18·35 Концерт. 17·10 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17·45 Кларнет і форт., **Прага II.** (349,2) 14·50 Пісні, **Париж** (1648) 21·00 „Ле роз д' Івето" оп. Ґастта **Білгород** (337,) 17·00 Пісні 20·00 Опера, **Берлін** 356,7) 17·3 Закута музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Танк. музика 21·10 „Перша книга" нар. песа Л. Гоми, **Лайпціг** (382,2) 17·20 Бах: Сонати 21·10 Бетовенівський вечір, **Мінхен** (405,4) 17·30 Пісні Гуг. Вольфа, **Будапешт** (550,5) 18·20 Співи, 19·30 Симф. концерт, **Мілкно** (366,6) 22·00 Камер. музика, **Рим** (420,8, 12·30 Квінтет, 17·05 Співи.

Вівторок, 5. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·30 Солісти, 19·35 Хор, 22·05 Танк. муз., співи, **Брно** (325,4) 17·30 Спів, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (17·50) нар. пісні, **Прага** (470,2) 17·50 Брамсові пісні, 19·10 Військ. орк., **Париж** 1648) 13·00 Популярна муз., 11·45 Театр. вечір, **Білгород** (437,3) 12·00 Пісні, **Берлін** (356,7) 18·30 Шопенівський вечір. **Гамбург** (331,9) 19·50 Пісні, 21·20 Тріо г-дур Брамса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·50 Нар. пісні, 19·20 Форт., **Лайпціг** (382,2) 20·10 „Іван із Парижа" ком. оп. Боальд'е, **Будапешт** (550,5) 13·40 Форт., 18·00 Популярна муз., 19·30 „Манон" оп. Масенета, **Мілляно** (368,6) 13·00 Тріо, 20·55 Евр. концерт, **Рим** (420,8) 17·15 Квінтет, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 4. лютого 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50 ·2·0 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Сальон музика. 13·00 Полудн. дзенник, 13·05 Хори із Ля Скалі (гр. пл.), 13·20 Експорт, 13·35 Біржа, 13·45 Серенади, романси, гуморески (форт., віольончеля; співів — Добош, тенор), 16·45 Лекція нім. мови, 17·00 Оркестра, 17·25 Фільм огляд, 17·35 Стал. пісні в супр форт., 17·50 Гутірка Бр. Вінавера, 18·00 Львів на штаб рільної господарки в пів.-сх. воєвідствах, 18·15 Камер. концерт, 18·45 Муз. загадки для дітей, 19·3 Полякн знає Великнт Озер, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Від пісеньки до пісеньки два фокстроти, 20·45 Веч. дзенник, 20·55 Як повстає пилки, 21·00 Симф. концерт, 21·45 Дива людського тіла, 22·15, 23·05 Сьогодні програють до танку найславніші орхестри (гр. пл.).

Вівторок, 5. лютого 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·00 Рекл. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Популярна музика гр. пл., 12·45 Листя від моїх дітей, 13·00 Полудн. дзенник, 13·50 Експорт, 13·5 Біржа, 13·45 Легка музика. співи, 16·45 Скрипка П. К. О. 17·00 Концерт, 17·25 Кутюн мони, 17·35 Пісні, хор, 17·5 Почт.-техн скрипка, 18·00 Сільва рерум, репертуар театрів, 18·05 Про культуру ходження по вулиці, 18·15 Оркестра, 18·45 Кохання — лише акомпаніяментом — акт нарис, 19·0 Фейлетон, 19·20 Пісні — Зенон Дольницький — баритон, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Зимовий вечір — симф. орк. 20·45 Веч. дзенник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Істор. концерт польської музики, 22·15 Сальон. музика з гр. пит. 22·45 Рецитації поезій Бидгожевича, 23·05 Танк. музика.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису — текстов. шпальти — оголошенев. шпальти.

Мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . .	зол. 0.35	Дрібн. оголошення від слова. матримоніяльні . приват. кореспонденція по куплю, продаж, винаймання . т. п. . . . шукаючі працю . . . . . слова товстим друком подвійно.	зол. 0.15 / 0·10 / 0·07	Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
одношпальтовий в тексті і новинках .	„ 0·90			„ „ 1/2	„ 250.—
„ на першій сторінці .	„ 0·60			„ „ 1/4	„ 130.—
				„ „ 1/8	„ 70.—

За редакцію відповідає Остапович Костик. Видає Видавництво Спілки „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч 30 (13.928). Львів, в'второк 5. лютого 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

До 75-ліття през. д-ра Костя Левицького.

Вручення памяткового образу заслуженому громадянинові й національному діячеві.

В понеділок, 4. лютого ц. р. в 12-ій год. аполудне зібрався в кімнатах Центробанку у Львові, де працює **през. д-р Кость Левицький** у характері завідуючого директора, представники всіх львівських українських центральних установ, щоби йому зложити побажання з нагоди 75-их роковин життя і вручити з тої нагоди памятковий образ кисти нашого артиста-маляра Івана Труша з відповідною присвятою.

В акті вручення взяли участь і численні представники з провінції, що саме цього дня приїхали на засідання Ради Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Від зібраних представників промовив до през. д-ра Костя Левицького **пред. Василь Мудрий,** що в своєму слові виявив Ювилятові причину, чому побажання, які складав, не були зложені в сам день 75-тих роковин, але щойно тепер, а далі вручив Йому згаданий уже образ (стародавний український млин в місячному освітленні) кисти Ів. Труша і пояснив, що це нікий дар, а тільки символ тієї вдячности і того признання, які належаться заслуженому діячеві і громадянинові.

На цю коротку промову відповів **д-р Кость Левицький** і подякував усім за память і признання.

НЕ СУДИЛОСЯ ВДРУГЕ ПОБАЧИТИ ВОЛЮ.

(Ще з приводу смерти проф. М. Грушевського.)

Дня 27. січня українська еміграційна культурно-наукова еліта відсвяткувала в Празі память М. Грушевського. Свято зорганізував Український Академічний Комітет, який обединює всі наші високі наукові установи по цей бік совітського кордону. Через хоробу голови Академічного Комітету проф. І. Горбачевського святочні збори відкрив проф. **А. Яковлів.**

Другим з черги промовляв відомий приятель українців чех, проф. Карлового Університету **Я. Бідло.** Проф. Я. Бідло схарактеризував М. Грушевського як правдивого вченого, великого історика і глибокого критика, яких небагато буває на світі. М. Грушевський — казав проф. Я. Бідло — творець великих історичних праць, увів українську історію до історії світової і цим утворив собі непорушний памятник духа на віки вічні.

Проф. Дмитро Дорошенко провів глибоку аналізу головних історичних праць М. Грушевського і прийшов до висновку, що М. Грушевський подав українському народові у його визвольних змаганнях найсильнішу зброю, яку тільки можна було подати. Через хоробу проф. Л. Білецького його реферат на тему „Грушевський, як історик української літератури" не був прочитаний.

На цьому святі присутні довідалися про деякі моменти, що відносяться до останніх років життя М. Грушевського та про те, який був плян для його визволення з червоних московських пазурів. Коли за кордон прийшли сумні вісти про трагічну долю М. Грушевського, то, користуючись ухвалами Совітів про можливість виїзду за кордон з СССР совітських громадян за означений викуп у чужій валюті, як, нібито, покриття коштів за паспортові витрати, — Українське Бюро в Лондоні заініціювало і в порозумінні з Українським Академічним Комітетом у Празі повело акцію визволення М. Грушевського. Академічний Комітет розробив докладну записку, на підставі якої М. Грушевському була приділена катедра в одному з англійських університетів. Найшлися й гроші на цю ціль. Їх асигнував п. Я. Макогін. Але не судилося проф. Грушевському вдруге побачити волю. Сучасні червоні ділячі не так радо розстаються зі своїми визначними кріпаками. Виїзд за границю проф. Грушевському категорично заборонили.

Свято в честь голови Товариства Прихильників Української Пісні у Празі.

Концерт на вшанування 75-ліття народин проф. д-ра Ферстера, відомого композитора, президента Чеської Академії Наук і Мистецтва, що його 29. м. м. улаштувало Т-во Прихильників Української Пісні, мав характер інтимної урочистости. Ферстер був зі своєю дружиною, уважливо прислухувався до всіх точок програми та висловлював подяку за всі признання й увагу до його особи. Зост. голови Т-ва, інж. А. Гальва, виголосив привітальну промову та оголосив велику кількість писемних привітів від різних українських організацій. Дівчатка в народніх строях вручили Ювилятові великий лавровий вінець. Особисті привітання зложили ще представники Українського Хору, українських соколів та кількох інших українських організацій. Український Хор виконав дві Ферстерові композиції та відповів у памяти слухачів низку українських народніх пісень і композицій. Кошицеві „Журба" і „Косив козак сіно" у виконанні Українського Хору з дуетом п. М. Бехтерової та М. Самойловича викликали довгі оплески і були повторені.

„Просвіта" на Закарпатті.

На 1. січня 1935. р. просвітянських організацій на Підк. Руси було 231, з того централа 1, філій — 8 (30. VI. 1934. було 6), читалень 223 (30. VI. 1934. було 207); поза Підк. Русю філій (Пряшів і Братислава) — 2, читалень 6 (Пряшівщина 5, Прага 1). — Всіх просвітніх організацій на 1. I. 1935. було 240.

По округах на Підк. Руси існує: Берег.: філія і 7 читалень; В. Березн.: 13 читалень, Волівськ.: 22 читальні; Іршавськ.: філія і 19 читалень; Мукачівськ.: філія і 37 читалень; Перечинськ.: філія і 15 читалень; Рахівськ.: філія і 21 читальня, Свалявськ.: 10 читалень, Севлюшськ.: 21 читалень; Тячівськ. філія і 20 читалень; Ужгородськ.: філія і 19 читалень; Хустськ.: філія і 10 читалень.

Бої французьких комуністів з поліцією.

ПАРИЖ, 4. 2. ПАТ. Не зважаючи на заборону вчора ліві комбатанти улаштували в Ліль великі маніфестації. В околиці двірця зійшлася юрба комбатантів, до яких приключилися місцеві соціялісти і комуністи. По промовах сформувався похід. Поліція перепустила інвалідів, загороджуючи одночасно дорогу іншим маніфестантам. В тій хвилині соціялісти і комуністи висунулись на чоло походу і намагались розвинути червоні прапори. Коли поліція розганяла демонстрантів, кільканацять апотім них було ранених; кількох поліцаїв теж було ранених. Опісля юрба соціялістів і комуністів дістався до ратуша, де вчувала вітчу.

Добрий інтерес, коли повний черес!

Отже старайтеся складати свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

„Совітська Росія мусить бути ізольована".

Промова голови Української Парляментарної Репрезентації посла д-ра Дмитра Левицького в соймовій комісії закордонних справ, виголошена 1. лютого 1935 р. в дискусії над експозе міністра закордонних справ Бека.

У дискусії в Комісії для закордонних справ не забирали ми слова в загально-міжнародніх справах не тому, щоби ми ними не цікавилися, або, щоби ми не мали права висловлювати своєї думки у цих справах, але тільки тому, що з нашим голосом у цих справах у Польщі не рахуються. І нині, якщо забираю слово, роблю це відомо тому, що признаю велику вагу загострення сьогоднішніх міжнародніх відносин, у яких кристься теж і українська справа, щодо якої і польська держава має деякі зобовязання міжнароднього характеру.

Одною з дуже важних справ, про котрі мушу тут згадати, це одностороннє виповідження меншинових трактатів Польщею в Женеві дня 13. вересня 1934. р. Як ставиться до цього виповідження сигнатарні держави, з котрими і для котрих Польща ці трактати підписала, це їх річ. З нашої сторони заявляю, що ми цього виповідження до відома не можемо прийняти, бо це одностороннє зірвання добре набутих нами прав, запоручених теж офіціяльно і самою Польщею. Ми дуже рідко звертались з жалобами до Союзу Народів, бо знали, що у тому союзі держав, а не союзі народів, ніщо, що не має своєї власної держави, не може найти відповідної для неї оборони. Полагодження одиноко нашої справи у Женеві, а саме жалоби в справі пацифікації у Східній Галичині в 1930. р., було тільки чисто формальне та зовсім не мериторичне і тому нас ніяк не вдоволяє.

Заявляю, що взагалі не почуваємо себе меншиною. Український нарід ніяке не розпорошений у Польщі як нпр. жиди, а заселює у компактній масі великі й простори, на яких творить абсолютну більшість населення і має там свою національно-державну історію. Тому і меншинові трактати ніколи не могли нас вдоволити. А всежтаки давали вони нам бодай мінімум національно-правного обезпечення, за порушення яких могли ми і на основі міжнародньої процесової процедури вносити жалоби перед міжнародній ареопаг.

Та важніші може для нас, ніж саме виповідження меншинових трактатів, є коментарі, що їх подав міністр закордонних справ п. Бек, для мотивації цього виповідження. Він заявив, що меншини у Польщі мають і без меншинових трактатів законне і фактичне забезпечення всіх своїх прав. На заяву, бодай щодо нас, українців, не відноситься. Не під впливом чужої сили і немочі Польщі, так як це говорив п. міністр Бек, накинено Польщі свого часу меншинові трактати, але з власної волі найвища тоді установа Польщі — польський законодавчий сойм, де не зносім не було тоді української репрезентації, власним законом з вересня 1922. р. ухвалила доволі широку автономію для трьох східно-галицьких воєвідств та основання українського університету. До сьогодні цього свого закону Польща не виконала, хоча вправі на основі цього закону Рада Амбасадорів в Парижі

Велика знижка цін!
на вовняні матеріали на сукні, плащі, на шовкові матеріали на балеві і візитові сукні
Дім Моди
Львів, Марійська пл. 4.
Європейський Готель. 727
Обслуга в українській мові
Великий оборот, малий зиск.

дня 14. березня 1923. р. затвердила східні границі Польщі і признала Східну Галичину за складову частину Польщі. А які у дійсності маємо фактичні права у Польщі, про це ми вже нераз говорили у соймі і тому нині я тут не буду вже обговорювати нашого важкого сьогоднішнього положення у всіх ділянках нашого життя в Польщі.

Друга справа, що безпосередньо дотикає український нарід, а яка є однією з найважніших подій нинішньої європейської політики — це східний пакт. Заявляю, що ми є рішучими противниками цього пакту, що має на меті на довгий час петрифікувати теперішній стан на Сході Европи. На цьому Сході Европи живе 40 мільйоновий український нарід, що осягнув вже вповні всі дані новочасного європейського народу, що живе на суцільному просторі більшому, на деякі великі західно-європейські народи, та який ще до сьогодні не здобув свого державного права. Мир в Европі може бути забезпечений тільки тоді, якщо цей наш нарід здобуде своє повне національне і державне право і забезпечення. Ми певні, що наближається той час, коли Совітська Росія буде ізольована. І може якраз нині в Лондоні між французьким і англійським урядом ідуть мова про засади, які у своїх наслідках змінять напрямки дотеперішньої европейської політики та створять можливости здійснення і української справи.

П. міністр Бек говорив нині про приязні взаємини між Польщею і Совітською Росією. Не знаємо, чи зробив він це згідно з напрямними польської політики, чи тільки, як це сьогодні в дискусії сказав пос. д-р Станіслав Стронський, з мотивів тактичної гри. На великий випадок не вільно п. міністрові підтримувати російський нарід коштом українського народу. Не буду тут говорити про дивне підтримування москвофільства в межах Польщі, бо це не належить до ресорту міністерства закордонних справ. Але відбулися і на закордонній арені акти, проти яких український нарід мусить рішуче запротестувати. Маю на думці підтримування москвофільства польським консулем в Ужгороді, через що його навіть відкликано, як рівнож і факт, що мав місце між представником Польщі і представником Совітської Росії в Ангорі, на що природно ми не маємо документів, але про що говориться і в Польщі і в Совітській Росії.

Переходжу тепер до двох справ не загального значіння, але до таких, що для нас, українців в Польщі, дуже важні. Одною з тих справ є утрудновання видачі виїзових і поворотних віз для української університетської молоді. Це загально відома річ, що до високих шкіл в Польщі приймають дуже мало української молоді, та головно на факультети, що можуть дати змогу вільного заробітку. Тому українська молодь емігрувала сотнями за кордон до тамошніх високих шкіл. В останніх часах робиться неможливі труднощі щодо виїзду і повороту для української студіюючої молоді. Бувають випадки, що молоду студентку — жінку в дитинстві — содержують у Польщі і більше року держать її у примусовій сепарації, не кажучи їй про причину відмови візи.

Ще прикріпою є справа асилю. Навіть у давніших часах, коли винуватець утік до святині або вчепився освяченого дерева, був неприкосновений. Цю традицію асилю респектували і в середньовічні часи, а новочасна цивілізація розширила це право головно до політичних проступників. Події в останньому році, що відбулися на терені Німеччини і Чехословаччини, а в останніх днях і на терені Данцігу, те право у високому ступені нарушили. Під натиском польського уряду, а саме міністерства закордонних справ, вилюдюють ті держави політичних винуватців або політично підозрілих українців і висилають їх за границю, відбираючи їм взагалі змогу найти деінебудь пристановище. Найвищий час, щоби міністерство закордонних справ положило край обом тим аномаліям.

Охорона природи на українських землях.

I.

Охорона природи на Сов. Україні. — Початки в Галичині. — Митрополичі добра.

Член Державної Ради Охорони Природи **д-р Петро Контни** помістив чотири фейлетони в ч. 10.888—10-891 „Газети Поранної" п. н. „Проблеми охорони природи в українськім громадянстві". Автор, фанатичний піонір охорони природи та знавець цієї справи на наших землях, відомий теж зі своїх публікацій про українське народне мистецтво, стверджує, що кинені на Заході ідейними одиницями клічі про потребу охорони природи давно вже переступили межі фахових груп та культурних організацій. Ідея охорони загибаючих або загрожених скарбів рідної природи війшла вже там, на Заході, в широкі круги суспільности та в народні маси, і амбіцією великих держав і народів стає творення елітенських парків та заповідників для охорони пам'яток загибаючої фльори і фавни, мертвої природи і краєвиду, як цілости форм і явищ природи. Державна Польща — читаємо — теж зорганізувала кілька величних парків та безліч більших і менших заповідників.

Після такого загального вступу переходить автор до обговорення проблеми охорони природи в українському громадянстві і в першій частині своєї статті подає відомости про стан охорони природи на Сов. Україні.

Пропаганда охорони природи влучена на Сов. Україні у велику програму культурних і суспільних реформ. Існує змагання усуспільнити цю акцію, в якій ведуть перед в першій мірі суспільні організації з Т-вом Прихильників Природи в Харкові на чолі, а далі щойно державні установи та наукові кола. Від 1926 р. обовязує закон, що піддає всі памятники на В. Україні під охорону комісаріяту народньої освіти та його місцевих організацій. Закон про охорону природи, реєстрація памяток, експедиції зоотехнічні та спеціяльні, організовані для пізнання краю і памятників природи, творення заповідників, надзір над памятниками природи та їх розроблення у спеціяльних заведеннях, це початок праці та метода реалізації поступає. Сітка кореспондентів виконує розвідку в терені та держує контакт з центральною владою, гарантуючи забезпеку хоронених або до охорони призначених обєктів.

Важніші памятники природи признає Рада Нар. Комісарів як загально державні і віддає їх в опіку Центр. Інституту, зложеному з статових фахових сил.

Охорона природи обхоплює ріжні категорії памятників: географічні і геольогічні комплекси, степи, ліси, озера і болота, піски, поодинокі старі та памятькові дерева, парки, рибні води, осідки птахів та голоси краю з багатою звіриною. Спеціяльній опіці піддано на Україні характеристичні геольогічні форми, як відкривки граніту, пісковика, лупків, крейди та треторуднього вапняка, хоронячи їх перед промисловою експльоатацією. Охорона цих обєктів дуже важна, бо на цих скалах і формаціях приміщуються дуже рідкі рослини, притому тільки для України. Загалом хориться під цю пору на Україні около 2000 обєктів, а деякі з них імпонують своїми розмірами, доходячими до 32.000 га (320 квадр. км.). Важніші з них автор наводить, і на основі офіціяльних совітських матеріялів, до яких зрештою ставиться скептично з огляду на можливість пропагандивних тенденцій, стверджує, що на землях В. України справа охорони природи поставлена дуже корисно і в майбутньости вимагатиме лише поширення.

Менше можна сказати про відношення народніх мас до кличів і завдань охорони природи, тому, що ці справи залежать менше від самої динаміки пропаганди, як від реакції мас, на що треба довшого часу. Автор сподівається і в тій ділянці позитивних висліпів, бо за ініціятивою офіціяльних і наукових кругів поволи проникує зрозуміння справи в долину, до народу.

Рух охорони природи серед українського громадянства в Польщі мало поширений. Підставою поважнішої акції в цій ділянці вважає автор свою авдієнцію в Екси. Митрополита Шептицького в справі охорони кедрини, дерева вже зникаючого в Карпатах, а виступаючого у більших скупченнях у Горганах, в поріччу Лімниці і Бистриці. Найбільше кедрини заховалось в ревірі митрополичих столових добр „Зелена Яворина", в поріччі Молодої, допливу Лімниці, де вона росте доволі густо на узбіччах Аршиць, Мшани, Сивані, Грофецького Коня і інших верхів. Доволі ще заховалось кедрини в ревірі Митроп. Дібр Петріс та в державних лісах ревіру Ясінь.

На цілому терені лімницьких гір кедрина не творить чистих і замкнених в собі деревостанів, а росте поодиноко або в скупченнях, як домішка смерекових лісів в горішній границі лісу, у висоті від 800—1.500 м. над рівнем моря, опускаючись в долину тільки на широких бічних хребтах. У нижчих партіях кедрина переходить в полосу жереду. Поза Горганами кедрина виступає лише спорадично, а саме в Чорногорі на Кізіх Улогах, Гадушні, Кедроватім та мабуть на Погорі біля Жабя і деяких інших місцях.

Інж. Ю. Мудрак.
(Далі буде).

Смар до лещат „Сільва"
зіздовий універсальний („Мікс") лінняк
дають запоруку доброї їзди. — Гумовий трак до лещетарського взуття. Жадайте всюди:
Львів, ул. Бандурського ч. 5.

За тісну співпрацю з Німеччиною.

Спільна заява В. Британії і Франції.

ЛЬОНДОН, 4. 2. ПАТ. По закінченні французько-британських рамов оголошено таку заяву: Метою нарад французьких і британських міністрів було зміцнення всесвітнього миру. Мир може зміцнити тісна співпраця европейських держав в атмосфері щирого довіря, без якого дійшло би до перегонів у зброєннях і збільшилась би небезпека війни.

Заява підкреслює теж шю почесну ролю, яку відограла Ліга Націй у розвязці міжнародніх проблем. Британські міністри радіють вельми підписанням римських договорів. Британський уряд — кже заява — буде радити з урядами інших держав, коли незалежність і непорушність Австрії буде загрожена. Британський і французький уряди сподіються, що дійде до безпосередньої й успішної співпраці з Німеччиною. Міністри заявили, що Німеччина та інші держави, яких зброєння обмежили мирові договори, не можуть одностороннею акцією звільнитись від цих обмежень. Далі міністри ствердили, що ніщо не могло би більше привернути довіря і зміцнити мир між народами, як загальне порозуміння між Німеччиною та іншими великими державами. Метою такого порозуміння безпека в Европі, яку можна буде осягнути добровільним підписанням договорів з усіми зацікавленими державами у східній і середущій Европі згідно з римським протоколом.

Ці договори з Німеччиною обговорювали би збройення взагалі і скасували би пятий розділ версайського трактату, який тепер обмежує зброєння та оборонну силу Німеччини. Основою такого порозуміння був би поворот Німеччини до Ліги Націй, як її постійний член.

Вкінці в заяві кажеться, що французькі і британські міністри радили над можливим усуненням небезпеки від шпилкого розвитку летунства, яке вможливило би повітряний напад одної держави на другу. Міністри погодились, що цю небезпеку можна усунути порозумінням між поодинокими державами. Міністри запропонували, щоби учасники такого порозуміння зобовязались прийти з негайною допомогою тій неспровокованій державі, на яку напала би інша держава. Міністри рішили запросити до такої летунської конвенції Італію, Німеччину і Бельгію.

Французький і британський уряди рішили вести переговори у справі такої конвенції негайно по одержанні запрошених держав.

З усіх отрут найприємніша ЛИПНЕВА ОТРУТА
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
яку можна пити краплину за краплиною.
Ціна: зол. 1·40. Порто 30 сот.
Замовляти в „ДІЛІ".

Роман Антонович звільнений!

Засудженого на 6 літ вязниці українського журналіста апел. суд увільнив.

Дня 4. ц. м. відбулася перед апеляційним судом у Львові, у склад якого входили радн.: Ягольніцький, Шуліславський і Джеський, відклич на розправа проти українського журналіста **Романа Антоновича,** якого арештували були ще 21. липня м. р., а 23. листопада м. р. засудили у Станиславові за поширювання мапок України за кордоном на 6 літ вязниці. Обвинувачував прок. **Соболевський,** боронив **д-р В. Старосольський.** Після розправи апеляційний суд **увільнив Романа Антоновича від вини й кари,** після чого негайно вислано до вязниці у Станиславові телеграму, щоб випустити його на волю. Несподіваний присуд апеляційного суду зробив у колах українських журналістів велике вражіння.

20 зол. **ШЛІФОВАНЕ ЗЕРКАЛО**
фабрика 50 × 100 цм.
М. Б И К, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

Наші абстинентські питання й змагання.

(З нагоди минулих ювилеїв тверезости.)

(Докінчення.)

Тимто люди шукають тепер, більш як коли, розваги у штучному задурманенні алькоголем або нікотиною і в розгульному житті, а на переконливі докази, що вони нищать своє здоровля, дістаємо відповідь: „Нам не треба здоровля, ми не хочемо жити!"

Таке становище тільки на око цілком слушне, але воно спирається на цілковитому незнанню основних законів життя природи, зокрема людини.

„Антропос зоон політікон" — людина, це суспільна живина, — як сказав Аристотель. Людина, це не лиш найскладніший, але й найбільш усуспільнений рід живих творів природи. Вона більш як усі інші живини (живі істоти), що живуть громадою, залежна від своїх співгромадян. Кожна людина так тісно звязана із своєю суспільністю, що щонебудь вона зробить, це має вплив на цю суспільність, серед якої вона живе, і навпаки. Кожне добре діло кожної одиниці є благословенням, а кожний лихий поступок нещастям цього народу, до якого дана одиниця належить, без огляду на те, чи вони для даної одиниці корисні, чи ні. Звідсіля закон природи: „Жий і працюй для добра свого народу й цілого людства!"

І саме в теперішній історичній хвилині, коли ціле людство переживається до нового життя й коли в пекольному горнилі важких історичних подій витоплюється майбутня доля нашого народу, ми мусимо з усіх сил працювати для нашого загального добра, щоби колись наші нащадки не прокляли нас за те, що ми були вікчемними, малими людьми великого часу!

Тимто наше Товариство „Відродження", з приводу 25-ліття свого існування й століття боротьби за тверезість, звертається до всіх свідомих українців і українок з гарячим закликом: „Бережіть своє здоровля і всі свої сили для добра нашого народу, шукайте вдоволення в корисній праці для нашої нещасної батьківщини, а не в отрутах, не вживайте більше ніколи алькогольних напитків ані тютюну, а ввесь гріш, який дотепер видаєте на ці отрути, зощаджуйте для добра своєї родини й свого Народу!" А ми маємо багато високих цілей, задля яких мусимо щадити для себе на „чорну годину", для наших дітей, щоби забезпечити їм існування, а вкінці на те, щоби здобути засоби існування для всіх наших наукових, освітних, виховних і інших культурних товариств і установ, які ми мусимо вдержати своїми силами за всяку ціну, бо вони необхідно конечні для вдержання нашого народу на висоті европейської культури й цивілізації. Невичерпані засоби на всі згадані цілі маємо в тих грошах, які ми дотепер топимо в алькоголю та пускаємо з тютюновим димом, а ощаджування гроша на згадані висококультурні цілі дасть кожному з нас певно далеко більше вдоволення, як затроєння алькоголем чи нікотиною.

Складання таких дрібних ощадностей річ дуже клопітлива, ось чому наше Т-во „Відродження", для вигоди своїх членів безкорисно переведе цю справу, про що у свому часі подасть докладніші пояснення.

Кидаючи своє гасло і змагання перевести його в діло, починаємо нову добу нашого існування й нашої праці. А перед нами важкі завдання. Ми мусимо розбудувати сітку наших філій, кружків і гуртків побільшити наш часопис і всі наші видання, поглибити нашу освідомлюючу діяльність через поширення наших курсів, викладів і відчитів та нашої рухомої виставки, здвигнути абстинентський музей, уладити поради для налогових пияків і нікотиністів, закласти абстинентські молочарні, чайні й гостинниці — загалом, розвинути наше Товариство на зразок абстинентських товариств в інших культурних народів. Це все пісня майбутньости. та ми певні того, що ми швидко виконаємо цю програму нашої найближчої діяльности, коли тільки всі прихильники нашої праці стануть членами нашого Товариства. Надіємося, що не стоїться.

Ми свідомі того, що як дотепер так і надалі ми в нашій праці будемо подибувати великі трудноші. Перш за все старшим людям, які вже від довшого часу затроюються алькоголем або нікотиною, дуже важко покинути ці налоги, таксамо, як важко це зробити морфіністам, кокаїністам, чи курцям опію. Тимто всю нашу надію покладаємо на наше молоде покоління, на нашу молодь, яка від заснування нашого Т-ва все захоплювалася нашими гаслами та ставала в ряди наших найліпших робітників. Задля цього, як дотепер так і на дальше на виховання нашої абстинентської молоді ми будемо звертати найбільше уваги, щоби виховати нове покоління, незатроєне, здорове, що житиме відповідно до вимог сучасної гігієни тіла й духа, та буде мати залізний гарт волі, щоби не піддатися примамам фізичних і психічних отрут. Далі мусимо числитися і з тим, що проти наших абстинентських змагань виступають завсіди згідно дві могутні ворожі армії: одна мільонова армія „консерватистів", які не хочуть вірити в ніякі наукові докази хемії, фізіольогії й гігієни та цупко держаться застарілих, нездорових звичок; друга півмільонова армія „інтересантів", які на наших землях тягнуть велитенські матеріяльні зиски з виробу й продажі алькогольних напитків та тютюну. Одні й другі не легко здадуть свої традиційно освячені становища. Та на те лихо, щоб з ним боротися! І ми глибоко переконані, що наука, поступ та природний інстинкт самозбереження в нашого народу вкінці мусять вийти переможцями. Тимто ми й далі боротисьмемо невпинно на „відродженецькому" відтинку певні того, що працюючи на цьому, хоч і вузькому полі гігієни тіла й духа, працюємо на щастя й славу нашого Українського Народу!

Д-р Іван Раковський.

Дешевий місяць
у **ВЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланелі 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Проти східного пакту.

ЛЕҐАЛІЗАЦІЯ ЗБРОЄНЬ НІМЕЧЧИНИ.

ЛЬОНДОН, 4. II. ПАТ. Спільна заява французьких і британських міністрів зредагована дуже загальниково. Про східний пакт згадує заява теж тільки загально і відріжняє східну Европу від середущої Европи. Державам східної Европи радить підписати договори взаємної допомоги, державам середущої Европи приступити до римських пактів.

Летунська конвенція, про яку згадує теж заява, не обмежується тільки до французько-німецького кордону, але дає гарантію Франції на випадок летунського нападу Німеччини на швайцарсько-французькі кордони. Таку саму допомогу одержала би Німеччина на випадок летунського нападу Франції на кордони Німеччини і Голяндії.

Ця конвенція передбачує теж допомогу для Вел. Британії на випадок нападу на Англію. Словом конвенція розширює значно льокарненський пакт.

Запрошення Німеччини приступити до конвенції є в дійности признанням дозброєння Німеччини. Заява стверджує, що Німеччина в дійсности має відповідну повітряну фльоту, яка могла би дати цю допомогу. Далі зі змісту заяви виходить, що на випадок відмовної відповіди Німеччини летунська конвенція впаде. Заява підкреслює, що на випадок відмовної відповіди Німеччини оба уряди по нараді висунуть нові пропозиції і внески.

ГОЛОСИ АНГЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

Англійська преса висловлює вдоволення з французько-британського порозуміння. Ліберальна і ліва преса пише, що порозуміння є першим кроком до річевих переговорів з Німеччиною. Консервативна преса підкреслює зміцнення оборони В. Британії. Прилюдна опінія Англії жде тепер на відповідь Німеччини.

Вибагливі плащі сукні
70 золотих
35 золотих
Великий вибір.
Жіноча конфекція
ФЕМІНА
Львів, площа Галицька 12 а.
І. пов. ріг вул. Баторого. 660

Скликали розбройну конференцію.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Голова комітету загальних справ розбройної конференції скликав засідання цього комітету на 18. лютого ц. р. На черві нарад створення постійної розбройної комісій. В дні 14. лютого ц. р. рідтиме комітет для фабрикації і торговлі зброєю.

В. Британія не думає про стабілізацію фунта штерлінґів.

ЛЬОНДОН, 4. 2. ПАТ. Розмови прем. Фляндена з мін. скарбу Чемберленом і міністром торговлі Рансіманом не дали ніяких позитивних успіхів. Прем. Фляндєн переконався, що британський уряд не думає тепер стабілізувати фунт штерлінґів.

Після вбивства інж. Форміса.

Едита Керсбах утікла.

Як повідомляє „Прагер Прессе", найновіші висліди слідства в справі вбивства німецького інжиніра Форміса виказали, що всім трьом виконавцям присуду каптурного суду, отже й Едиті Керсбах удалося мабуть втечи за кордон. Стверджено, що зараз по саксонському боці чекало на них авто, яким Керсбах, Мілер і Шуберт відїхали до села Розенталь, де всі троє були до 9 год. ранком. Опісля пустилися в дальшу дорогу на Пірну. Куди опісля заїхали, чехословацька влада не може вислідити.

Щодо слідів крови, то правдоподібно хтось із трійки вбивників скалічився на зірваних дротах тайної радіостації. Але це тільки здогад. Слідча влада старається викрити все, що німецькі виконавці каптурного присуду робили протягом свого побуту на чехословацькій території. Особливо у Штеховіцах стверджено нові подробиці.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Метелиця причиною залізничої катастрофи.

СТОКГОЛЬМ, 4. 2. ПАТ. Між Мальме і вузловою стацією Арльов електричний поїзд з Лунд лударився в особовим поїздом, якого останній вагон розторощено. 20 осіб тяжко ранених. Катастрофу спричинила метелиця.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

НОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЖУРНАЛ „ТОРГОВЕЛЬНО-ПРОМИСЛОВИЙ ПРОВІДНИК".

Ми дістали до рук журнал, якого назву виписали вище. Появляється він від листопада мин. року у Вінніпегу в Канаді 16-сторінковими місячними зшитками великого формату. На обгортці видруковано між іншим: **„Торговля і промисл — це скарб народу".** Цим скарбом хоче нове видавництво піклуватись, хоче дати почин до скріплення рідної торговлі і промислу, хоче, щоби „розумні були в нашому народі всі суспільні стани, а головно свідомий, матеріяльно незалежний стан торговців, промисловців і професіоністів".

Редакція кличе до минулого українського народу в Европі, щоби вказати, що наші предки мали великий талант торговельно-промисловий і тільки лихоліття зробило з нас нарід господарсько-пасивний. І то скрізь. **У Канаді** цей народній скарб теж опинився „в кишенях чужих посередників, сторонніх, агентів, у кишенях чужих професіоналістів".

Старокраєвий клич „свій до свого" обговорений широко на сторінках канадійського журналу і переконливі його аргументи дають гарантію, що журнал зробить серед наших переселенців поважну роботу. Бажаємо йому, аби успіхи цієї роботи він дуже швидко міг занотувати на свою заслугу.

Досі ми дістали числа за листопад і грудень. Уже в першому числі „Т. Пр. Провідника" є подані наміри видавництва видати окрему **книжку-адресар** з повними даними про всіх українських купців, промисловців і професіоністів у Канаді. Буде це рівнож порадник в різних торгов.-пром. справах.

Польська хроніка.

ГОСПОДАРСЬКЕ ПОЛОЖЕННЯ ПОЛЬЩІ В 1934 Р. В ОСВІТЛЕННІ БАНКУ ГОСП. КР.

По зразкам великих закордонних банків Банк Г. К. подає постійно господарські огляди. Щойно опублікував він огляд мин. року. У скороченні представляється він ось-так:

Значна поправа на багатьох відтинках. Довготревалий упадок продукцій та обороту слабший був уже в 1933 р., а в 1934, спинений майже зовсім. Індекс продукції і затруднення був вищий на кількасять проц. у порівнанні з двома попер. літами. Обороти з закордоном збільшені. Зате труднощі в хліборобстві через некорисні ціни. — На грошево-капіталовому ринку положення багато покращало. Хованя грош (тезаваризація) скінчилось, піднеслись вкладки і курси льокаційних паперів. Виплатність (особливо в ділянці торгов. кредитів) поліпшилась. І з тих причин зміцнена плинкість фін. інституцій. Валютова ситуація добра, золото в Б. П. зросло. Фінансове положення держави щоправда тяжке, але й тут деяка поправа, бо місячні недобори зменшились.

КАРТЕЛІ В ПОЛЬЩІ.

У Міністерстві Торговлі і Промислу було з кінцем 1934 р. зареєстрованих 179 картелів. З цієї суми належить до промислів: гірничо-гутничого 21, металевого 39, хемічного 43, мінерального 14, електротехнічного 8, текстильного 9, спожівчого 17, різних 28.

„ГАЙНТ" ПРО ЖИДІВСЬКУ КООПЕРАЦІЮ І РУЇНУ ЖИДІВ-ХЛІБОРОБІВ.

Варшавський „Гайнт" бідкається над занепадом жидівської кооперативної організації. Вину за те несе в першу чергу американський „Джойнт", який з початку підтримував жидівські кооперативи кредитами, а тепер не дає і веде безглуздову та негромадську господарку. Також чимало вини в тому протижидівське наставлення польського громадянства. В останньому часі зайшло ще таке, що тоді, коли **німецькі й українські** молочарські організації залишились дальше у своїх коопер. союзах, то жидівська молоч. організація перейшла з жидівського союзу до польського. Це — пише „Гайнт" — сталось під натиском львівської Хліб. Палати. Не вистарчає поляким те (кінчить сумно жидівський часопис), що відбирають хліб жидівським інтелігентам, купцям, ремісникам і промисловцям, але хочуть зруйнувати теж жидівське селянство.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАННЬОГО ТИЖНЯ.

„зричалтований" оборотовий податок, що його платять дрібні підприємства, має бути цього року нижчий на 11 прц. у порівнанні до попереднього. — Т. зв. упрощені торговельні книги можна заводити від 1. січня (отже вклад, лише будуть вони представлені скарб. урядові до засвідчення найдальше **до 15. лютого.** Речинець цей уже продовжений, бо раніше було до кінця січня. — Проф. Грабський виголосив реферат в Екон. Т-ві у Львові, в якому висказав думку, що шлях до поборення кризи веде через **побільшення грошевого обігу,** вжитого на великі публичні роботи, і через сплату довгів заграниці польськими товарами. — В найближчих днях появиться розпорядження, яке подасть спосіб **спинювання екзекуцій,** що їх ведуть кредитові установи проти хліборобів. Право спинювання будуть мати „розємчі уряди" на прохання довжника.

Світова хроніка.

ПІСЛЯ ВІЙНИ ПОВСТАВ ЗОВСІМ НОВИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СВІТ.

Цифра в усіх мовах принесла зміст промови голяндського премієра Колійна, доброго знавця економічних справ, яку він виголосив у Клюбі промисловців в Амстердамі. Думки його справді цікаві, тому також і ми приглянемось їм тут коротко.

Наслідком індустріялізації різних держав, у першу чергу Азії, як теж госп. розвитку Зл. Д. П. Америки є пересунення фундаментів світового господарства. Ще коло 1900 р. вивіз з Японії був без значіння. Тепер зросла нечувано її продукція і її заграничні торговельна експанзія. Коли напр. англійський вивіз до Азії зріс у 1914—1920 рр. на 11 відс., то японський **на 300 відс!** Навіть в англ. Іраку всього 10 відс. текстильки приходить з Англії, а 70 з Японії. Подібне є в Голянд. Індіях, у Сіямі, Китаю і Брит. Індіях. Тому треба погодитись із фактом, що після війни повстав зовсім **новий** господарський світ. **Совітська Росія** стала господарським обединанням. Також **британська світова імперія** хоче замкнутись у рямцях свого господарства, розпоряджаючи 500 міліонами душ. Дальша господ. група повстає **в Азії під проводом Японії.** Четверта формується **в Америці** заходом Зл. Держав. І в обличчі тих фактів гірка є ситуація Европи, розбитої та пошматованої, Европи, яка вже перестала бути вирішальним фактором світового господарства. Вона взагалі встоїться, коли маючи до діла з замкненими госп. групами, сама також обединається в такуж групу. Тоді тільки могла вона розвинути кольосальну силу і здобути величезне значіння.

ОБЄДНАННЯ САРЩИНИ І ГОСПОДАРСЬКІ ПРОБЛЄМИ.

Після вирішення політичної приналежности Сарщини вирішув цілий ряд важких до розвязки господарських проблем. Продаж копалень за 900 міл. франків і покриття ріжниці між кількістю обігових франків у Сарщині і ціною 900 міл. упродовж 5 літ вугіллям — це розвязка тільки одної (щоправда дуже важної справи). Та і ця розвязка взяла під увагу математично невідомі величини, бо кількість обігових франків у Сарщині оцінюють дуже ріжно, від 500—100 міліонів. Та поза тим є комплекс питань, що виросли з багатолітнього звязку цієї провінції з чужою державою, як залізничі, митні, дальше зобовязання міжн. комісії і маси приватних зобовязань. Усім тим занялась окрема комісія, яка відбула вже перші свої засідання в **Базилеї.** Полагодження цілої тої проблематики потребує щонайменше кілька тижнів.

РЕГАБІЛІТОВАНИЙ ГРІШ У КРАЇНІ СОВІТІВ СПРИЧИННИКОМ РОЗЧАРУВАНЬ МОЛОДІ Й ОПОЗИЦІЙНИХ НАСТРОЇВ.

Цікаві московські дописи **інж. Бассехеса** в „Н. Фр. Прессе" (хоч не так часті, як Отмара в „Г. П.") звертають нераз увагу реєстрацією правдивих, а таких дивних для нас фактів із тамошнього життя. В останньому дописі (з 27. січня н. р.) під характеристичним наголовком „Сов. Росія у переміні" звязує автор психологічні причини появи опозиційних настроїв серед совітської молоді. **Абсолютна рівність, знищена влада гроша,** підтримувала прихильний для режиму ентузіязм молоді. Вона не добачувала нужди по містах і голоду селян, не бачила потягів, що везли політичних вязнів, бо навіть про розстріли слухала одним вухом. Ноле перегрупування російського громадянства, якого частина знову вживає світа в зачинених для нас елегантних ресторанах і барах та люксусово полягається, **повернення рублеві його прав,** при чому рубель доступний тільки верхівці, коротко **нова яскрава нерівність** — ось що змінило ментальність совітської молоді.

В. Н-вич

Дешеві білі дні
з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

З відчитової салі.

М. Рудницький: „НАША ПУБЛИКА І МОДЕРНЕ МИСТЕЦТВО". Заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва й АНУМ. Салі „Бесіди", 2-го п. м.

Провідні думки цього відчиту були такі:

Непорозуміння між нашою публикою і модерними мистями мають ріжні причини. Наш загал, ані інтеліґенція не мали нагоди знайомитись із мистецтвом ані дома, ані в школі, ані в музеях, ані через ріжні виставництва. Поняття публики введене в нас до гуртя еліти, що не перевищає 1000 осіб (скількість відвідувачів виставок і тих, що купують мистецькі видання). Наші сучасні мистці виховані здебільша на чужині, під впливом напрямків та ідей европейських, під впливом яких творили вони довгих років побуту на чужині, не зрозуміші найближчою рідною.

Щастя наших мистців у тому, що вони можуть звертатись із своїми творами до чужинців знавців: трагедія їх у тому, що вони не можуть жити з тих творів на рідному ґрунті. Факт, що мистці мусять часто самі ставати у нас теоретиками свого мистецтва дає привід до всяких непорозумінь: не всі, що добре малюють — добре пишуть, а назирі, як і ліричні поезії, часто не вміють відчувати інших форм краси і переживань, що тільки та, яку вибрали — єдина цінна.

Претенсії публики оцінювати твори мистецтва виправдані тим, що вона хотіла би їх розуміти, але невиправдані тим, що вона до них непідготовлена. Модерне мистецтво зродилось під впливом вікових процесів і напрямків, тимто сторонній глядач часто не розуміє творів, яких вартість залежить від чисто технічної розвязки проблем, для лайків незрозумілих.

Публика мусить погодитись з тим, що її осуд не рішає про вартість творів і мистців з тим, що мусять виступати зі своїми творами перед публикою. У всіх родах мистецтва — літературі, малярстві та музиці — існують твори, що промовляють безпосередньо до всіх, інші зрозумілі тільки для вибранців, ще інші такі, що заслуговують на свою справжню оцінку щойно після смерти їх авторів.

Домагання нашої публики, а навіть більшої частини критики, до наших мистців іде за далеко, коли хочемо від них не тільки европейських творів, але ще й творів зрозумілих і то з національними, рідними сюжетами. Поєднати широку ідею з рідним матеріялом — незвичайно важко і це вдається тільки нечисленним творцям. Крім цього мистці, що живуть у чужім середовищі та засобляються впливами чужих ідей майже фізично не всилі користувались рідними сюжетами, яких не бачать перед собою.

Бажанням усіх нас є мати европейські твори з українським духом та це бажання не має сили вплинути на рід таланту мистців. Навіть найбільші европейські творці, такі як Шекспір або Ґете, часто залишали по собі спадщину, яка не мала ніяких національних ознак, а проте не переставали вони бути найбільшими представниками своєї нації.

Після відчиту забирали у дискусії голос: д-р І. Копач і В. Пачовський.

о. д-р Й. Сліпий: „ВІРА І НАУКА". Заходом Генер. Інституту Католицької Акції. Салі „Бесіди", 3-го п. м.

Прелєґент зачеркнув собі дуже широку тему, в якій пробував охопити цілість проблеми у всіх її історично-фільозофічних фазах, почавши від конфлікту гуманістичного світогляду з християнством, почерез реформацію, французьку революцію та її лібералізм аж до матеріялізму з його заперечуванням трансцедентальних дискусій включно.

„Чи віра дається погодити з наукою" — ставить собі питання прелєґент і відповідає позитивно. Становище католицької Церкви предиспонує повну гармонію між вірою і наукою. Віра є актом розуму і волі; воля спонукує розум признавати правду. Приймаємо нераз, яку правду те, в що віримо, хоч самі не маємо змоги цього перевірити. Коли розум приймає як правду ціле Об'явлення, тоді конфлікт між вірою і наукою виключений.

Переходячи до твердження ворогів Церкви про її буцімто нетолерантність супроти науки, підкреслив прелєґент, що ті закиди виходять з незнання. Ще Тертуліян сказав: „Закон пічете судити Церкву, ставайтеся її пізна-

ти". Противники Церкви підходять до нібито наукової протиаргументації згори упереджені в некористь Церкви. Такий підхід є необективний, а тому неправдивий в розумінні шукання правди. Осудження Галілея, як і ціла низка інших конфліктів були лише випадковими конфліктами і їх не можна трактувати інакше, як помилки Конгрегації. Тут був винен консерватизм, заскорузлість тодішніх членів св. Конгрегації, що були так само людьми і могли помилятися. Наука не є тотожна з правдою, але правда є її ціллю. В світі науки була та існує також боротьба поглядів, критерії сильні вчора, не є критеріями сьогодні.

В рамцях короткого звіту важко охопити всі думки, порушені прелегентом. Критика матеріялізму, величезні недомагання еволюціонізму, а далі докази сперті на декларитивних заявах довгого ряду людей науки про брак противенства між вірою та наукою, — все це найшло своє місце і обоснування в рефераті. Очевидно, так широко закроєна тема вимагала прецизійної лапідарности. І це було може одинокою хибою реферату. Конструктивне, аксіоматичне, а при тому приспішене думання вимагало від авдиторії незвичайної уваги, не давало негайно переаналізувати низки блискучих синтез прелегента. Тому добре булоб, колиб цілий реферат появився друком. Сала була повна, зацікавлення викладом велике. В дискусії забирали голос: д-р М. Дзерович, інсп. Ковач і о. др Г. Костельник. Г.

ХТО ДУМАЄ ПРО ЗАВТРА — ДУМАЄ ПРО „ПРОСВІТУ".

Просфора.

ПРОСФОРА У Т-ВІ УКРАЇНСЬКИХ ДОЗОРЦІВ „ВОЛЯ".

Відоме зі своєї активности Т-во українських дозорців і домової прислуги „Воля" у Львові влаштувало у власній домівці, Ринок 10, дня 3. ц. м. просфору для своїх членів. Простору домівку Т-ва, в якій уставлено у три ряди столи, заповнили щільно члени Т-ва. За почесним столом засіли о. кан. д-р Лаба, о. Ґорчинський, правний дорадник Т-ва пос. д-р Ст. Біляк, представник Організації Українців м. Львова А. Добрянський, д-р Ст. Федак та представники „Діла" і „Правди". Посвячення просфори довершив о. Горчинський, що й виголосив відповідну промову до приявних, бажаючи їм успіхів у праці. Після цього учасники засіли за столи та серед розмов і колядок, що їх вигравала орхестра Т-ва, гостилися принадженими заздалегідь стравами. В міжчасі виголосили ще промови о. д-р Лаба (про значіння рідної Церкви), д-р Ст. Біляк (про мінніше зорганізування дозорців), А. Добрянський (про гасло „Свій до свого") та ред. А. Курдидик (про потребу будови „Дому українського дозорця"). Витав гостей та приявних від Т-ва І. Жмінковський, промовляв теж голова Т-ва Т. Вільків, закликаючи дозорців, яких число в останньому часі змаліло в Т-ві, підсилити свою організацію. Після деклямацій маленьких Сл. Соколика, Мелимуківної та Підпанкіної учасники відспівали своїм добродіям, у першу чергу митр. А. Шептицькому, „Многая літа" та довго обговорювали у щирій розмові свої клопоти, справу будови дому українського дозорця та дальші напрямні організації. а.

ПРОСФОРА КОМІТЕТУ БУДОВИ ЦЕРКВИ У ЗАМАРСТИНОВІ.

Просфора в Замарстинові відбулася в домівці читальні „Просвіти" З. ц. м. заходом гр.-кат. Парохіяльної Ради при церкві св. Священомученика Йосафата. Свято відбулося при участи парохіян Замарстинова. Посвячення просфори довершив о. Каштанюк у приявности о. д-ра Івана Озимкевича та о. Жовнірчука, пароха з Голоска Великого. З гостей були лише пп. Агатон Добрянський і д-р Яримович. Всіх замарстинівян було около 120 осіб. Знаменне, що по чотиролітній відсутности молоді на таких імпрезах, уладжуваних старшими, цього року вперше молодь явилась доволі численно та уприємнювала вечір своїми гарними колядками і щедрівками. В часі свята були промови. А саме вступна, виголошена о. Каштанюком, який згадав м. ін. також, що перед замарстинівянами стоїть тепер пекуча справа церковної площі і будови церкви, що тільки при єдности й дисципліні всіх громадян удасться цього року виконати. Дальші бесідники пп. А. Добрянський і п. Корась взивали до єдности й організації, подаючи приклади, гідні до наслідування. О. д-р І. Озимкевич запелював до присутніх на збірку на церкву й зараз зібрано 22.11 зол. Після відспівання многоліть ній церковній ерархії і після кількох промов місцевих громадян старші розійшлися домів, а молодші лишилися ще на коротку забаву.

При цій нагоді варто би подати, як стоїть справа з церквою на Замарстинові. Отже магістрат мав ще два роки тому (1933 р.) передати площу під будову церкви. Почали мірити, потім обтинати з моргів майже до половини. Вкінці й того було їм за багато. През. Дрогновський взяв нарешті справу у свої руки і так вона там спочиває, а гр. католики ніяк не всилі дочекатися площі. Останньо през. Дрогновський обіцяв делегації, що до трьох неділь дасть рішучу відповідь. Та яка та відповідь не буде, громадяни таки цього року мусять мати бодай тимчасову дерев'яну окрему церковцю, бо домівка читальні навіть при дрібній фреквенції вірних вже давно за мала, що приходять на богослуження. Про хід справи з будовою нашої церкви і площі подамо громадянству до відома зараз по одержанні відповіди від президента міста.

Парохіянин.

Японсько-китайський конфлікт зліквідований.

ПЕКІН, 4. 2. ПАТ. Офіційний комунікат каже, що збройний конфлікт у Чагар викликала низка непорозумінь. Японські війська вернуться на колишню оборонну лінію. Китайська армія зобовязалася не переходити лінії між Чі-Тушен-Тсе і Тунґ-Ша-Тсе на схід від китайського муру. Оголошений комунікат ліквідує цілий інцидент.

§19.

СПРОСТУВАННЯ О. ІВАНА ПАЛІЯ.

На основі § 19. пресового закону прошу помістити спростування на допис, підписаний анонімом „Сусід" у „Ділі" з дня 30. XI. 1934, ч. 322, під наголовком „На що собі дозволяють „русскі отцове", а саме:

1) Неправдою є, що о. Іван Палій „сам про себе каже", що він „талергофський мученик". зате правдою є, що він був у Талергофі аж до 9. травня 1917, себто до часу занехання австрійськими властями того табору для інтернованих.

2) Неправдою є, що о. Іван Палій „знаний з того, що через поведення в церкві і лоза церквою з парохіянами вандруе з парохії на парохію"; зате правдою є, що о. Іван Палій за свою працю був у 1931 р. Митрополичим Ординарієм у Львові завізваний до резигнації з парохії, на якій працював від 1920 р.

3) Неправдою є, що о. Іван Палій, „віддавшись під протекторат о. Яворського, хоче мабуть давніми методами перенестись на догіднішу парохію"; натомість правдою є, що о. Іван Палій протекторату о. Яворського не потребує, уважає парохію Увин за „догідну" для себе, на ту парохію подався і не хоче на „догіднішу" переноситись.

4) Неправдою є, що „дівчата, як все перед тим, прикрасили церкву (в Увині) жовто-блакитними лентами й вишиванками і над іконостасом умістили напис: „Христос наша Сила"; зате правдою є, що не тільки дівчата, але ніхто інший з парох. ні ніякими лентами церкви не прикрашував, ані ніяких написів не уміщував, ні передтим, ні в сам день празника.

5) Неправдою є, що „в сам день свята перепол. о. Іван Палій влав в „аполітичний шал розірвав напис і скинув, позривав ленти та казав парохіянам сусідньої парохії Барилів убирати церкву „по своєму"; зате правдою є, що ще в день перед празником о. Іван Палій спокійно керував роботами для уміщення на місці іконостасу новонабутих ікон (церква новозбудована, іконостасу ще нема); правдою є дальше, що о. Палій казав зняти букви напису „Христос воскрес", які застав при обнятті парохії, а які треба було забрати, будьто щоби замінити їх іншим написом, будьто для естетики з уваги на зміну іконостасної перегороди: правдою є дальше, що в сам день храму перед богослуженням казав о. Палій членам братва місцевої церкви викінчити прикраси іконописної перегороди та особисто того викінчення припильнував.

6) Неправдою є, що о. І. Палій вніс многоліття „православному народові"; зате правдою є, що многоліття були вношені традиційним порядком, починаючи від Вселенського Архієрея Папи Римського.

7) Неправдою є, що по вечірні того ж храмового дня мав о. І. Палій якунебудь довгу „аполітичну проповідь", що ображувала свідомих українців; зате правдою є, що на вечірні не мав він ніякої проповіди, а лиш кількома словами повідомив зібраних парохіян, що слі-

ПРОФ. Д-Р М. ҐУНДЕЛЬ, Берлін.

Проблєма ґрипи.

Хоч число хорих і померших на пошесть ґрипи в останніх роках значно зменшилося у порівнанні з величезними епідеміями ґрипи, що незвичайно важко потрясли цілим світом у роках 1889/90 та 1918/19, всетаки майже кожний рік виказує нам все ще поширення ґрипи, а в деяких країнах навіть важчі або й лекші епідемії. Хоч перебіг епідемій, які виступили вже після згаданих величезних пошестей, значно лекший, їх поява не така вже нечайна і бракує їм стихійної сили нежданого вибуху, то всетаки процес поширення ґрипи однаковий, не зважаючи на значні різниці щодо ступня небезпеки недуги. Бачимо, що після дуже важких вибухів пошести ґрипа виступає продовж більшої кількости років в одноріжних відступах, аж дійде до стадії, в якій вона звязана тільки з погодою та порою року так само, як інші недуги горішніх віддихових доріг.

Причин цього дуже характеристичного хвилястого руху у появі ґрипи слід шукати не так у приметах її спричинника, як радше у зміні відпорної сили у тілі народу. Внаслідок важких вибухів пошестей ґрипа тіло народу перехоровується, оставші при житті набувають більшої або меншої відпорної сили. Щойно коли ця набута відпорна сила з часом зовсім зникне, заразень, якого у міжчасі не вдалося зовсім знищити, може почати наново свою діяльність. Отже строго пристосований до людини заразень ґрипи має сам вплив на характер образу пошести таким робом, що внаслідок поширення ґрипи на ріжні краї і части світа може прийти до частинної та обмеженої іммунізації оставших при житті людей. Щойно після утрати або й ослаблення цієї охоронної сили заразень може стати знову агресивним. Тому й вибуховий початок кожної епідемії ґрипи є нічим іншим, як тільки незвичайно швидко по собі слідуючим атакуванням людей. Про правильність цього погляду свідчить факт, що швидке поширення епідемії між народами та державами, а навіть на цілім світі, уможливив щойно незвичайний зріст і спорість комунікаційних засобів та сильний зріст населення. Ґрипа ніколи не поширювалася скорше, ніж комунікаційні засоби даної епохи. Області з убогою комунікацією виказують повільніше поширення, краї з густою комунікаційною сіткою швидше поширення ґрипи. Положені здалека від комунікації села, острови та монастирі були вільні від пошести так довго, як довго були відтяті від комунікації, нпр. підчас зимових місяців внаслідок ледів та снігових звіїв.

Не зважаючи на всі протилежні старання, більшість зрґументів промовляє за бацилем інфлюенци, як за спричинником ґрипи. Можливе, що досліди майбутніх років докажуть, що ця палочковата бактерія є лише товаришкою досі невідомого та невидимого заразня, якого назвемо тоді одиноким спричинником ґрипи, або який може в злуці з бацилем інфлюенци є причиною цієї недуги. На всякий випадок є певною річчю, що бацил інфлюенци може грати ролю грізного та самостійного спричинника недуги та що багато аргументів промовляє ще нині за ним, як за спричинником. — На особливу увагу заслугує його часта поява у здорових людей і то у вільних від ґрипи часах. У дуже великих кількостях можна його стрінути тоді у горішніх віддихових дорогах молодих людей та підчас хронічних запальних процесів віддихових доріг старших осіб. Ці носії бацилів інфлюенци відіграють з певністю злощасну ролю як джерела інфекції і то не тільки при появі поодиноких випадків заразу, але також і при появі більшої кількости випадків. При відповідній прийомливости широких кругів населення може повстати з поодиноких випадків шляхом повільного, часто незамітного зросту поодиноких огнищ при постійнім їх збільшуванні образ епідемії.

Лікарська наука не змогла досі найти ліку, що обіцював би дійсний успіх. Запобігти цій недузі може все ще таки тільки кожна людина зокрема, що повинна берегтися простуди, охолодження та перемочення, вживаючи відповідного одягу та гартуючись. Дуже важну ролю грає тут передовсім поведінка легко хворих людей, які можуть охоронити своє оточення правильною „ґігієною кашлю", а заховуючись непідповідно та недисциплінованно стають найбільше небезпечним джерелом заразу для своїх ближніх у родинній домі, на місці праці та у комунікаційних засобах (залізниця, трамвай, автобус).

(„Die Umschau").

духовного тня. 19. XI., відбудеться відкриття читальні М. Качковського в Увині, не ображуючи при тім нікого. Ніхто тоді на вечірні з церкви не виходив ані „громадно", ані „ображений".

8) Неправдою є, що о. Палій любить „стяскатися" з народом і що він „тому вийшовши з церкви запішов до одного зі своїх парохіян і домагався горівки, пива і т. д."; зате правдою є, що о. Палій настільки не любить стискатися з народом, що в кожній парохії, куди би його духовна влада не післала, він заводить строгі порядки проти евентуального „стискання з народом", як напр. забороняє заведення спові-дальнишь, де їх нема, каже при сповіди не дотикати своїх священичих риз, сідаючи до сповідання на очах парохіян і т. д.; однак правдою є, що о. Палій був приневолений стискатися з народом, але одиноко і виключно в церкві в сам храмовий празник, коли то він, по особистім диригуванні на хорах трудніших літургічних пісень, співаних зреорганізованим ним особисто церковним хором, переходив через битком набиту вірними церкву до престола, щоб виголосити проповідь, бо один з запрошених до тої функції „сусідів" не прибув. Дальше правдою є, що о. Палій не пе горівки, ані в себе дома, ані у своїх парохіян. І тому дальше неправдою є, щоб він мав тої горівки і пива аж у одного свого парохіянина „домагатися"; зрештою мав на празник куплену для гостей горівку і пиво у себе дома і гостив ними навіть „сусідів".

9) Неправдою є, що тоді, себто у того одного парохіянина, о. Іван Палій „виляв своїх братів, католицьких священиків і сказав: „Я і Шептицького не боюся, він мені нічого не зробить!" Натомість правдою є, що о. Палій зі своїми сусідами, католицькими священиками, жив в найліпших сусідських відносинах, тому не має потреби їх „лаяти", а як колинебудь у своєму житті висказувався, що він своєї влади не має потреби боятися, то лиш у тім змислі, що не боїться не за страх, але за свою чисту совість.

10) Неправдою є, що в дні 21. XI., в свято св. Михайла, вивів о. Палій Івана Боярчука з церкви назвав антихристом і т. п. з причини його приналежности до числа тих, що підчас його „довгої аполітичної проповіди" вийшли з церкви; зате правдою є, що о. Палій, завважавши, що тойже Іван Боярчук, син Еміліяна (бо є тут ще два інші Івани Боярчуки) заховується в церкві і під церквою неприлично, візвав його, як відповідальний у церкві господар, до залишення своєї розмови, а вкінці як непоправного попросив вийти зі святого місця, яке він постійно своїм поведенням зневажав, словами: „Прошу вийти".

о. Іван Палій,
душпастир в Увині.

—o—

Криваві бої в Мексику.

БУЕНОС АЙРЕС, 4. 2. ПАТ. З Мексику повідомляють, що 5000 католицьких студентів напало на домівку безбожної організації т. зв. червоних сорочок. Члени організації ставили завзятий опір. Бійка тягнулася майже 3 години. Кількинадцять осіб є тяжко ранених. По довгих зусиллях вдалося поліції розігнати студентів, арештувши 20 провідників. Студенти католики демонстрували проти міністра Ґарідо Канабаль і тому його будинок окружила поліція сильним кордоном.

—o—

Поворот прем. Фляндена і мін. Лявалля до Парижа.

ЛЬОНДОН, 4. 2. ПАТ. Нині відлетів прем. Фляндєн в год. 9·35 рано до Парижа. Мін. Лявалль відїхав поїздом до Франції.

Амбасадор Франції і В. Британії в Гітлера.

Мін. Іден поїде до Берліна.

ПАРИЖ, 4. 2. ПАТ. Авас повідомляє з Берліна, що амбасадори Франції і В. Британії склали вчора пополудні візити канц. Гітлерові.

Політичні кола в Берліні пояснюють цей кест Франції і В. Британії бажанням, щоби Німеччина вернулась до Женеви і приступила до міжнародньої акції організації миру, який був темою лєондонських нарад. Л' Евр" пише, що мін. Іден у найбижчім часі виїде до Берліна, щоби піддержати французько-британські пропозиції.

Посвячення читальняної домівки

НА ЖОВКІВСЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ ЛЬВОВА.

Тридцять років уже істнує тут читальня „Просвіти". По Середміській, найстарший у Львові, основалась вона в 1904 р. враз із читальнями на Городецькому й Личакові. Та цим найстаршим львівським читальням якось не сприяла доля; крім Личакова — ще й досі не мають вони своїх домів. А жовківська, хоч і тулилась тут то там, зуміла своєчасно розвинути напричуд гарну діяльність, зокрема в повоєнних роках, користаючи з приміщення спільно з народньою Р. Ш. ім. кор. Данила в домі Української Захоронки. Одначе позбавлена і цього приміщення — в останніх роках дуже підупала. Зразу хотіли тутешні громадяни поставити прибудівку для читальні на площі Захоронки, потім вибудувати свій дім на площі церкви св. Пятниць, та що не мали де згуртувати своїх сил, їх заходи остались безуспішні. Бо важко будувати дім без мобілізації духа й капіталу. Це зрозуміли передові громадяни тієї дільниці — і винаймили на ввесь рік простору й відповідну домівку для читальні „Просвіти" при вул. Мартина 9.

В мин. неділю, 3. лютого ц. р. в год. 12.30 пол. відбулося там у приявї численно зібраного місцевого громадянства, делегатів установ і сусідніх дільниць — Водосвятня із посвяченням домівки, якого довершили оо. І. Туркевич, А. Каштанюк, Лончина і Назарко ЧСВВ. Після того перший з отців виказав на дотеперішні старання громадянства коло придбання власного дому враз і гарячим закликом не спинятися на тому шляху. О. Назарко виголосив дуже гарну промову про ратування і розбудову цінностей нашого духа. Від Матірного Т-ва „Просвіта" промовив секр. М. Дужий. Він вказав на ясні моменти життя і змагань тієї частини Львова в далекому і ближчому минулому, а які тепер громадянство зуспить зберегти, побільшити та в славі передати грядучим поколінням. Привіт від міської філії „Просвіти" ім. Т. Шевченка і 13 подруг-читалень передав п. Ф. Воробець. Про вагу організації та розріст сили української міського елементу, що мусить основуватися передусім на його ідейній характерности й єдинині — сказав іменем Орг. Укр. м. Львова п. А. Добрянський.

В міжчасі, місцевий церковний хор під орудою п. Силорака проспівав гарно кілька псальмів Бортнянського та колядок укладу Степенка. Відспіванням національного гимну закінчився цей гарний початок обновлення діяльности читальні жовківської дільниці.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а", — Львів, Ринок ч. 10.

Із музичного життя в Берлїні.

КОНЦЕРТ КАМЕРАЛЬНОЇ ОРХЕСТРИ ГАНСА ФОН БЕНДИ.

Нераз буває нагода послухати концертів ріжних мистців-диригентів, солістів і т. д., та не часто повертаємося з тим, за чим ідемо на концерт. Диригент фон Бенда — це один з тих нечисленних артистів, що мусять кожному дати психічне задоволення. Виконання подинокових творів, досконала зіграність орхестри, незвичайно льогічне, по мистецьки обдумане тінування могли би вдоволити й найвибагливішого музичного ласуна. Його пяніссімами годі було налюбуватися: повні, а такі далекі-далекі, мов не з того світу... Твори Глюкка, Моцарта, Баха, Гендля й Гайдна не скоро будуть вдруге так виконані, як 25. січня в салі Бетовена.

На особливу увагу заслуговує пяніст Курт Ліхді, що виконав концерт Моцарта Б-дур к. ф. 595 з орхестрою.

Другим солістом цього концерту був скрипак Лео Петроні (Бах, концерт № 1 а-моль з орхестрою).

Назагал концерт був на дуже високому мистецькому рівні.

*

Державно іспитований „штімбільднер" і „концертзенгер-тенор" Іво фон Гитте представив нам строго-індивідуально поставлений голос (так бодай пише в програмах). На своєму „Вечорі пісень та арій", що відбувся 26. січня в салі Бетовена, по першій перерві більша частина слухачів помашерувала спати (ступали доволі гостро). Лишилась невеличка горстка „вірних", що, розуміється, солідарно й безпастанно били браво.

Еп.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
ЦІНА 1 ЗОЛ. 50 СОТ.
Пересилка 50 сот. більше.
Обмежена скількість примірників.

Вигляди реституції Габсбургів.

Дискусія на тему реституції габсбурської династії в Австрії не сходить з денного порядку. На недавному вічу австрійських легітимістів колишній міністр д-р Матія виголосив промову, в якій м. ін. зазначив, що не всі европейські держави турбуються реституцією Габсбургів. Фактом є, що деякі з тих держав добачують в цій реституції небезпеку для себе, побоюючись нової анексії країв, які належали до австро-угорської монархії. Д-р Матая звернув радше увагу на небезпеку для Австрії від Німеччини. Все вказує на те, що Німеччина не зречеться своїх зусиль здобути Австрію, особливо тепер, після сарського плебісциту.

Справу реституції Габсбургів обговорює теж публіцист д-р Бам у брошурі п. н. „Европа 1935", підкреслюючи перш усього, що европейські держави не погоджуються зовсім з тезою австрійських легітимістів, що реституція Габсбургів це внутрішньо-австрійська справа.

Реституція сьогодні була би небезпечна не тільки для Австрії, але й для миру цілої Европи. Щодо Італії, то вона не займає тепер супроти реституції такого відмовного становища, як давніше. Зате Франція противиться рішучо тій концепції з уваги на Малу Антанту. Англія ставиться навіть прихильно до реституції хочби тому, що сама є монархією. Одначе ці симпатії мають радше товариський характер. Із закордонно-політичного погляду реституція Габсбургів не відігравала би найменшої ролі. Розуміється, що Німеччина займає супроти повороту Габсбургів на австрійський престіл становище рішучо відмовне.

Автор приходить до переконання, що поворот Габсбургів на австрійський престіл не мусів би статись причиною негайної війни, але всетаки виринув би елемент неспокою і трудности для закордонної політики Австрії.

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. Окладинка роботи мистця П. Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1.50.
Дістати можна в друкарні „Демос", Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях.

Поворот прем. Фляндена і мін. Лявалля до Парижа.

ЛЬОНДОН, 4. 2. ПАТ. Нині відлетів прем. Фляндєн в год. 9·35 рано до Парижа. Мін. Лявалль відїхав поїздом до Франції.

Амбасадор Франції і В. Британії в Гітлера.

Мін. Іден поїде до Берліна.

ПАРИЖ, 4. 2. ПАТ. Авас повідомляє з Берліна, що амбасадори Франції і В. Британії склали вчора пополудні візити канц. Гітлерові.

Політичні кола в Берліні пояснюють цей кест Франції і В. Британії бажанням, щоби Німеччина вернулась до Женеви і приступила до міжнародньої акції організації миру, який був темою лєондонських нарад. Л' Евр" пише, що мін. Іден у найбижчім часі виїде до Берліна, щоби піддержати французько-британські пропозиції.

Інспектор Г. П. У. і голова колхозу вбиті.

МОСКВА, 4. 2. ПАТ. В селі Яреєво коло Ленінграду вбили голову колхозу та інспектора поліції. Вбивників арештували.

Присилайте передплату!

Марш. Пілсудський виїзджає на південь?

Варшавська преса пише, що марш. Пілсудський після вирішення конституційної справи і вияснення міжнародньої ситуації виїде на південь на кількамісячний відпочинок.

У Москві затрівожились активністю Німеччини

МОСКВА, 4. 2. ПАТ. Большевицька преса гостро поставилась до французько-британських переговорів у Льондоні. Московська „Правда" не вірить, щоби нове порозуміння замирило Европу. Єдиним, практичним наслідком цього порозуміння буде збільшення німецьких збройних сил, які доведуть до загального зросту збройних сил. Вказуючи на ожившену діяльність німецької дипльоматії, наслідки якої виявились уже в Льондоні, „Правда" так кінчає: „Маємо справдані причини щоби до льондонського компромісу підходити з найбільшою обережністю".

Акція проти студентів чужинців у Франції.

НАНСІ, 4. 2. ПАТ. Акція студентів медицини у Монпелє, яка змагає усунути чужинців від виконування лікарської практики і недопустити чужинних студентів до становищ у французьких шпиталях, захопила медичні виділи в цілій Франції. В Нансі найбільше затрожені студенти з Румунії, Польщі і Болгарії.

—o—

Наради Малої Антанти відложені.

ПРАГА, 4. 2. ПАТ. Вступні наради Малої Антанти, які мали підготовити деякі господарські питання, відложили на другу половину лютого ц. р. Наради господарської ради Малої Антанти, яка мала зійтися з кінцем лютого ц. р. будуть теж відложені.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В неділю відбулися в Югославії доповнюючі вибори до сенату. Проурядові листи здобули більшість голосів. Вибори відбулися спокійно. Прем. Єфтича вибрали знову в його окрузі.

— У Сен Жержен дійшло до кривавої бійки між продавцями щоденників „Аксіон Франсез" і комуністичної „Юманіте". Кільканацять осіб раневих. Інжинір-хемік, який мав продавати „Аксіон Франсез" помер у шпиталі від удару в голову гумовою палицею.

— У Нарбон дійшло до самоходової катастрофи, в якій згинуло 7 осіб.

— У Льондоні помер 89-літній Джон Вітлей, колишній спікер палати громад.

— У Мінхені помер відомий конструктор літаків проф. д-р Гуго Юнкерс у 75. році життя. Підчас світової війни збудував у Тесав літак одноплощинник в бляхи, згодом в алюмінію. По війні фабрика Юнкерса будувала літаки для комунікації, яких вживали не тільки в Німеччині, але теж в інших европейських державах.

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** 395 99-?

— **Магазин пościелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 31-100

— **Запрошення на Баль Української Преси** висилається поза Львів лише на зголошені адреси. Само запрошення не дає права вступу, однак білетів без запрошень не продається. Одно і друге можна дістати у передпродажі в Адміністраціях „Діла" і „Нового Часу", або при касі перед Балем. При письменних зголошеннях просимо подати на адресі дописку „Баль". Радимо для вигоди подбати за запрошення і білет як найскорше! Пригадуємо ціни білетів: вступ 5 зол., родинний (3 особи) 12 зол., студентський і для членів Т-ва Письменників і Журналістів 2 зол.; всупереч поголоскам про якусь фантастичну ціну гардероби — гардероба коштуватиме лише 50 сот.

— **Малі доми на рати.** Комітет розбудови м. Львова розпочав осінню м. р. будову 20 мурованих близнючих домів, що складаються з одної кімнати, спальної нижі і кухні, з можливістю добудувати одну кімнату на піддашу, на громадських грунтах на Сигнівці біля городецького гостинця. Доми будуть викінчені на весну п. р., після чого будуть розпродані. Кошт дому разом з парцелею поверхні 600—700 кв. метрів та з коштами уладження вулиці устійнено на

Міські Театри у Львові 5. лютого, вівторок **Театр Ріжнородностей**

год. 7·30 веч **„Мій коханий дурнику"**

Мама чи донька.. хто переможе в боротьбі за мужчину?

ВІДГУКИ ДНЯ.

Спосіб на ціни.

Баль Преси!...

Спершу майже всі:

— Пошо зараз „баль"? Чи не краще вечериці?!

Потім майже половина:

— Добре що „баль". Повинен бути один репрезентаційний вечір. А ми ніби що?

Врешті всі:

— Як баль, то баль. Тільки, мої панове, фасон. Смокінг або фрак.

Це щодо мужчин.

Жіноцтво зовсім інакше.

— Я не їду. Бійтесь Бога, пані, такі тяжкі часи. Ще якби вечериці... Але балевої тоалети — не можу.

— І я не їду, дорога пані. В чім небудь не лицює, а справляти щось доброго — нема видки.

А чули пані: Кмічинська їде. Робить сукню з транспаренту...

— З транспаренту? По сорок золотих метер?!

— Так. І Вічинська також їде. Купила вчора тиму по 80 золотих метер...

Хвиля тиші, потім два зітхання, потім знову тиша.

Врешті:

— Хто може собі дозволити, то повинен їти.

— Я якби навіть їхала, то не буду питрічуватися.

— І я так само..

Всі розмови обертаються довкола того, скільки буде сукня коштувати, про те, як буде вшита і якого коліру матерія — ніхто не говорить. Не річ дуже другорядна.

— Прошу дуже. Хочеш знати яка. Чорна. Декольт досить глибокий і очевидно, подвійний, довкола декольту помаранчеві квіти в боку клямра.

— А скільки коштує?

— Ну... Ще не знаю. Врештою, то моя тайна.

З уст до уст перелітають числа: 150, 200, 300... Хтось комусь шепнув навіть: 500.

Хоч ці числа грубо пересолені — чоловіки волосся рвуть.

— Ріж мене — не можу. За такі гроші! — цілий місяць життя з родиною!

А тимчасом... є вихід. І повік буде ситий і вода ціла.

Послухаймо, що роблять француаи..

І в них ціна жіночих туалет — справа першорядна. Не краска, не форма, а ціна...

Але практичний ум француза виходить побідно і з цього клопоту, яким є на цілім світі — ціна.

Перед балем їде до кравця своєї жінки і починає:

— Що коштує в вас гарна балева сукня?

— Чотириста франків.

— А що дасьте, як я приведу вам клієнтку?

— Десять процент.

— Згода. Але так: ви скажете цій пані, що сукня коштує 500 франків. Платну вам згори: чотириста менше десять процент = 360! Згода?

— Згода.

Другої днини жінка замовляє сукню, годиться на ціну 800 франків і — всі вдоволені: кравець, чоловік і жінка. Кравець, бо заробив, чоловік, бо не стратив, а жінка, бо може похвалитися скільки коштує її сукня.

Не знаю чи наш „Труд" або наші пані кравчині пішлиб на таке.

А повинні!...

В цім нема нічого злого, а навпаки — є очевидна користь для всіх трьох заінтересованих сторін.

Галактіон Чіпка.

3.500 зол. Готівкою треба заплатити коло 1.500 зол., а решту можна сплатити ратами протягом 50 літ. Рата з процентами устійнена на 28 зол. місячно. Комітет розбудови приймає вже зголошення рефлектантів.

— **Трьох комуністів перед судом.** Перед судом присяглих у Львові стануло в понеділок 4. цього ц. р. трьох заробників селян, а саме: Онуфрій і Василь Мудрик зі села Стриганці пов. Кам'янка Струмилова та Микола Манделюк зі села Реклинці пов. Жовква. Прокуратор притягнув усіх трьох за приналежність до К.П.З.У., О. Мудрика і Миколу Манделюка ще за переховування і поширювання комуністичних летючок і видань. Трибуналові проводить радник Льокер, боронили адв. д-р К. Паньківський і адв. д-р О. Павенцький.

— **Пропали гроші в трамваєвій касі.** В понеділок рано перед урядуванням службовці каси трамваєвої ремізи на Гібрнелівці ствердили після отворення вертаймівської каси, що в ній бракує більшої готівки. Повідомили слідчий виділ і цей веде слідство. Замки каси та замок у дверях кімнати були ненарушені. Скільки недостає грошей, виявить шконтрум.

— **Краєва хроніка.** В Буську вломилися злодії до склепу І. Ротенберга. Вони заїхали під склеп саньми, зложили на них товари вартости кількох тисяч зол. і відїхали без перешкоди. — В Желехові пов. Камінка Стр. арештовано цигана Стан. Ковальського, члена ватаги конекрадів, що бушувала у володимирському повіті. — В лісі біля Розгірча пов. Стрий замерз 35-літний Василь Гоба, що брав участь у нагінці в часі лов. — В Острові пов. Перемишль ударили три громи в часі хуртовини. — Бригада скарбової контролі в Станиславові сконфіскувала в крамниці Ев. Шварца 1 кг. сахарини.

— **В кігтях торговців людським товаром.** Недавно пропала без сліду 20-літня донька варшавського купця, Хана Бурштин. Всі поліційні глядання були безуспішні. Аж перед кількома днями надійшла з Гавру почтова картка, в якій дівчина благає родичів, щоби її ратували, бо вона дістається в руки підозрілих осіб, які везуть її кораблем мабуть до Аргентини. Картку писала з великим поспіхом, бо навіть не докінчила свого підпису. Нема сумніву, що дівчина дістається в руки торговців людським товаром. Справою занялася поліція. Корабель з увязненою дівчиною находиться на Атлянтійськім океані.

— **Загинуло 4 особи.** У чеських горах загинуло підчас метелиці 4 особи. Прогулька з 14 осіб вирятувалась

— **Мати не допускає сина до шлюбу.** До церкви у Вікні пов. Городенка їхали 29. м. м. санями Федір Білий і Марія Мартинюк до вінчання. Під селом напало на них 5 людей і хотіли звязати та вхопити молодого. Счинився крик, прибігла поліція й арештувала нападників. Показалося, що їх наймила мати Білого, яка противилася тій женячці.

— **Світляний газ нетрійливий.** М. Гамельн у Німеччині доставляє від якогось часу своїм мешканцям нетрійливого світлянного газу. Спеціяльне приладдя заміняє трійливий двоокис вуглю світлянного квасу на вуглянний квас і водень. У світлянім газі залишається невеличка кількість двоокису вуглю, який уже не є трійливий. Кошти цього приладдя сягають до 80.000 золотих.

— **Можеби так у нас.** Австрійська влада встановила вже речинець цьогорічних шкільних ферій. Як повідомляє віденська преса, кінець шкільного року і роздача свідоцтв відбудуться 6. липня а шкільні ферії розпічнуться 7. липня і треватимуть до 15. вересня. Можеби з такими ферійними речинцями спробували в Польщі, де вже в половині серпня, коли панують найбільші спеки, зачинається наука по школах.

— **Зафантували Падеревського.** Магістрат міста Ст. Люіс (Каліфорнія) переявів занятя двох фільварків відомого пяніста Падеревського, що находяться в Посороблес. Власник не платив від довшого часу доходового податку.

— **Смерть до вибору.** В Естонії ввійшов у життя новий карний закон, що вводить кару смерти двочким способом: або на шибениці, або від отруї. Вибирає сам засуджений на смерть.

— **Перша залізниця в Альбанії.** Цього року розпічнеться будова першої альбанської залізниці. Досі ця держава не мала такої комунікації. По альбанських дорогах курсують тільки самоходи і примітивні вози. Тепер буде поведена залізнична лінія від граничної югославянської стації до альбанської столиці Тірани.

— **Совітські пси.** Як повідомляють з Москви, совітська Росія возьме участь в найближчій міжнародній виставі псів у Франкфурті н. М. Большевики хочуть показати свою спеціяльну расу, яку вони виплекали, „совітські пси" і вимінати їх за кращі европейські раси.

— **Підбігунові леди тають.** Норвеські дослідники північного бігуна, професори Свередруп і Альман виступили зі сенсаційними рефератами в геольогічному товаристві в Стокгольмі

про свої спостереження в часі експедиції на Шпіцбергах. Вони ствердили, що великий масив підбігунових ледів відступає на північ. Протягом останніх 23 років лід стався тонший і відійшов на одиц км. на північ. Оба професори зазначили, що подібне явище зміркували теж совітські дослідники, особливо на Новій Землі.

— **РІжні вістки.** З причини грипи, яка ширитьсп в північ Німеччині, в Меклємбургії зачинено всі школи. — З Франції виїхало в останньому році 10,237 польських громадян. — У Франкфурті н. М. згорів багатоповерховий текстильний магазин до самих фундаментів. Школи відчинені.

— **100 літ ревматизму.** Цікаві розкопи в гробівниці Тутенхамена довели, що мешканцям нилових положень над Нілем уже тоді був знаний ревматизм. Одначе вони не знали напевно нинішнього способу лікування ревматизму, а саме при помочі Аспірини. — Дослідники вони за 3.00 літ буде перешукувати наші гроби, найде мешканців з ознаками ревматизму.

ДИВОГЛЯДИ.

МОНТЕ КАРЛЬО МІЖ ЛЕДАМИ.

Цими днями у столиці Ісландії відчинили салю гри, яку назвали „Монте Карльо". Ця установа обраховапа головно на чужинців, бо практичні Ісландці дивляться з погордою на „гру в щастя". Туристи зможуть там загрітись, коли не від гри то бодай від кальориферів, огрівапих гейзерами.

РЕСТОРАН ДЛЯ СМАКУНІВ.

Якийсь хитрий підприємець відчинив уЛьондоні ресторан, де нема ніяких готових страв і куди можна ввійти тільки тоді, коли хтось замовив страву день раніше телефонічно. Все, що там приготовляють — наскрізь оригінальне. Смакуни дають навіть самі вказівки, як треба приготовити страву.

СПОРТ.

СОКІЛЬСЬКІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Сокільські лещетарські змагання відбулися дня 3. ц. м. в бруховицькому лісі. Змагання почалися точно в 10. год. пополуд. До змагань станули: Сокіл-Батько — 9 побр., 2 посестри. 4 учасники; Сокіл II. — 5 побр.; Сокіл IV. — 3 побр., 2 пос., 1 учасн.; Сокіл V. — 2 побр.; Сокіл-Клепарів — 2 побр. Разом: **30 змагунів.**

Побратими — 8 км. 1) Форович Любомир (С.-Б.) 56'44", 2) Вовк Микола (С. III.) 57'12", 3) Конюба Василь (С.-Б.) 57'13", 4) Вехода Омелян (С.-Б. і. сеніор) 58'30", 5) Тихолів Володимир (С.-Б.) 60'15", 6) Стахів Степан (С. III.) 60'45", 7) Корейба Юліян, (С.-Б.) 61'25", 8)Козачок Волод. (С. V.) 61'35", 9) Петришин (С. IV.) 64'05", 10 Круль Іван (С.-Клепарів) 6'15", 11) Жирко Мирон (С. III.), 12) Лисий (С. IV.), 13) др. Копач Роман (С.-Б.), 14) Федун Олександер (С. Клепарів), 15) Огоренко (С. V.), 16) Куленко Дмитро (С. III.), 17) Воловський (С. IV.), 18) Куленко Теодор, 19) Будзиновський О. (С.-Б.) 2 змагуни не скінчили бігу.

Посестри 4 км: 1) Огній Ірина (С.-Б.) 34'46", 2) Пасічник Стефанія (С.-Б.) 54'44", 3) Славецька Марійка (С. IV.) 56'20". 1 змагунка не скінчила бігу.

Учасники 4 км.: 1) „Павлюк" (С.-Б.) 35'30", 2) Кравець (С. IV.) 36'19", 3) Гавур Роман (С.-Б.) 46'43", 4) „Лисий" (С.-Б.) 56'55". 1 змагун не скінчив бігу.

Змагання влаштувала Сокільська Лещетарська Секція, яка обєднує всіх лещетарів львівських гнізд. Сп явна судейська комісія в руках інж. Благітки Яр., Благітки Евгена та Копача Романа. (І. Інкасо: др. Турко Р. і др Мрин І. Старт відбувся від нової читальні „Просвіти" на Голоску Вел., в якій змагунів дуже гостинно приняли. Змагання відбувся серед снігової, яка сильно дошкулила змагунам. Та проте всі вийшли в дуже добрими часами.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

„ЖІНКА", десятиденник кооперативи „Союз Українок". Ч. 3. Р. І. Львів, 1 лютого 1935. Число вийшло вдруге по конфіскаті. Зміст: М. Р.: Школа і родинний дім; Н. Лівицька-Холодна: Марія Заньковецька; В. Завадська: 22. січня 1919 р. в Києві; Г. Бойка; В. Завадська: Перемир: Мистецтво і жіноче питання; Ір. Гвідка: Почав: Жіночий рух на чужині; Свої: Старовинна туалєта; Поза громадський роботі; Естетика одягу; Наші будні; Культ тіла.

„ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ", ілюстрований журнал історії та побуту. VII. Річник. Львів, лютий 1935. ч. 2. Зм ст: Світ (А. Кримський). — В тифозній гарячці (М. Островерхи). — Вистава стрілецьких пам'яток (І. Іванців). — Защітки до державних грошей (Митов (І. Іванців). — Юнилейна Академія (Р. Лисовича). — Нестор Махно та його анархія (Ф. Малешка). — Шість — Нестор Махно та його анархія (Ф Малешка). — Шість літо про Вол. фберг (з праць Пастушина). — В обличчі смерти (М. Матіїва-Мельника).

„ЖІНОЧА ДОЛЯ", часопис для українського жіноцтва. Коломия 1. лютого 1935. Ч. 3. Р. XI.

„ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей, Львів, лютий 1935. Ч. 40. Р. V.

„ПЛАСТУН", часопис пластової молоді. Сеилюк січень і лютий 1935. Ч. 1. і 2. Р. XIII.

„УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ, листок Союзу Українського Сокільства за кордоном. Прага, січень 1935. Ч. 1. Рік II.

„ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ. Подебради, 25. грудня 1034. Ч. 8.

„ВІЛЬНЕ ЮНАЦТВО", Париж, 25. січня 1935. Ч. 167. Р. VII.

SLOVANSKY PREHLED, sbornik pro poznavani politickeho zivota slovanskych statu a narodu. Praha, 1934. leden 1935. Cis. 1. R. XXVII.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa 4. lutego 1935. № 22. R. 19.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 4. lutego 1935. № 22. R. 19.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 5. II. год. 8.15 веч. VI. Концерт Львівської Філгармонії.

Середа, 6. II. год. 7.30 веч. „Міщанин шляхтичем".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 5. II. год. 7.30 веч. „Мій коханий дурнику".

Середа, 6. II. год. 7.30 веч. „Мій коханий дурнику".

Кіна.

АДРІЯ: „Людина - машина" та додатки.
АПОЛЬО: „В шампанській ніч".
АТЛЯНТИК: „Іх ночі".
ВАНДА: „Буря на світанку", і „Підпебесні янгарі".
ГРАЖИНА: „Маскарада кохання" та комедія.
КАСІНО: „Молодий ліс" (на осн. В. Гериа).
КОЛІСЕЙ: „Поручник Кіже" („Цар таке"), реиія „Один в одного".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фзіп і Фаш у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фзіп і Фаш у країні забави".
ЗІРАЖ: Рамон Новарро, Джанета Мекдональд і Секрет жінки.
МУЗА: „Ніна Попал".
ПАЛЯС: „Цигапські мельодії".
ПАН: „Маскарад".
ПАСАЖ: „Демон золота", „Іадець-примара".
РАЙ: „Радісна година", М.кі-Мавс.
СВІТ: „Нужлрі" і „Париж в огні" (дві серії разом).
СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.
СТИЛЬВЕ: „Іх високість шлює" та ревія.
УСПІХА: „Погоня за тінею" і ревія.
ХІМЕРА: „41-ша вулиця".

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василя Софронів. — Ціна 3.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

Закордонне радіо.

Вівторок, 5. лютого 1935.

Відень (506,8) 17.20 Солісти, 19.35 Хор, 22.05 Танк. муз., співи, **Брно** (325.4) 17.30 Спів, **Кошиці** (299,1) 18.00 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (1750) Нар. пісні, **Прага** (470,2) 17.50 Брамсові пісні, 19.10 Інстр. орк., **Париж** (1648) 13.00 Популярна муз., 11.45 Театр. вечір, **Білгород** (437,3) 12.00 Пісні, **Берлін** (356,7) 18.20 Шопенівський вечір. **Гамбург** (331,9) 19.30 Пісні, 21.20 Трио г-дур Брамса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17.50 Нар. пісні, 19.20 Форт., **Лайпціг** (382,2) 20.10 „Іван із Парижа" ком. оп. Боальє. **Будапешт** (550,5) 13.40 Форт., 18.00 Популярна муз., 19.30 „Манон" оп. Масенета, **Мілано** (568,6) 13.00 Трио, 20.55 Бар. концерт, **Рим** (420,8) 17.45 Квінтет, 20.45 Концерт.

Середа, 6. лютого 1934.

Братислава (293,8) 17.05 Сучасна музика 2.05 Симф. концерт. **Кошиці** (259,1) 17.10 Для Закарпаття, **Прага** (269,5) 11.05 20.10 Концерт. 16.45 Лотиські нар. пісні, **Прага II.** (349,2) 14.20 Сальон. квартет, **Париж** (1648) 13.15 Популярна музика, 21.00 Концерт, **Білгород** (437,3) 16.35 Пісні, 20.00 Скрипка, **Любляна** (569,3) 20.00 Опера, **Берлін** (356,7) 20.15 Легк. жанр. Проповя жив. Розенберга, 20.45 Концерт, 22.20 Моцартові твори, **Гамбург** (331,9) 19.00 Фортепіян, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.15 Діточі пісочки, 16.00 Солісти, **Лайпціг** (382,2) 13.10 Популярна музика, **Мюнхен** (535,7) 15.10 Форт. твори Регера, 17.50 Пісні, **Будапешт** (550,5) 12.05 Військ. оркестра, 17.30 Гітара, 21.30 Скрипка, **Мілано** (368,6) 19.00 Легка муз., **Рим** (420,8) 13.00, 17.05 Легка муз., 20.45 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 5. лютого 1935.

6.45 Ранішня вправа, 7.50, 22.00 Рекл. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.05 Метеорольог. вістки, 12.05 Огляд преси, 12.10, 13.05 Популярна музика гр. пл., 12.45 Листи від мал. дітей, 13.00 Полудн. денник. 13.30 Експорт, 13.35 Біржа, 13.45 Легка музика, сп., 16.45 Скрипка П. К. О. 17.00 Концерт, 17.25 Куток мови, 17.35 Пісні, хор, 17.5 Почт.-техн. скринька, 18.00 Сільна рерум, репертуар театрів, 18.05 Про культуру ходження по вулицях. 18.15 Оркестра, 18.45 Кохання — дише акомпаніяментом — літ. нарис, 19.00 Соната г-дур оп. 79 Бетовена, 19.30 Фейлетон, 19.39 Пісні — Зенон Дольницький — баритон, 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 Зимовий вечір — симф. орх., 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Істор. концерт польської музики. 22.15 Сальон. музика з гр. пант, 23.45 Рецитації поезій Свидкевича, 23.05 Танк. музика.

Середа, 6. лютого 1934.

6.45 Ранішня вправа, 7.50 22.00. Рекл. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки, 12.45 Огляд преси, 12.10 Сальон. музика, 13.00 Полудн. денник, 13.05 Російська муз. з гр. пл., 13.30 Експорт, 13.35 Біржа, 13.45 Театр. фраги., 16.00 Камер. секстет, англ. музика, 16.45 Лютий на небі та на землі (для ст. дітей), 17.00 Гармоністи, 17.25 Одиначка, 17.35 Пісні в супроводі фоот., 17.50 Спорт. порадник, 18.0 Наука стеногр. 18.20 Сільна рерум, репертр. театрів, 18.15 Музика до драм творів із гр. пл., 18.45 Польща в теперішній фазі світової кріяи, 19.00 Концерт (Лада сопр., Лучинський тенор, Зніч, баритон), 19.20 Будівельна гутірка, 19.30 Легка музика з гр. пл., 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 Міцкевичівський вечір із Вильна, 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Шопенівський концерт. 21.30 Три знаки запиту, 21.40 Пісні в супр. форт., 22.15 Танк. муз., 23.05 Трио (форт., скр., віольончель).

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.31— зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25.95, Париж 34.93, Берлін 212.65, Цюріх 171.42, Голяндія 358.5 Прага 22.12, Італія 45.06, Нюйорк кабель 5.33 1/8, Нюйорк чеки 5.32 7/8.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 4. лютого ц. р. з приводу зниженої тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. молока	0.15 зол.
1 кг. сметани	0.60 „
1 кг. масла	4.90 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 35 сот.

Тенденція на масло зниженка, на молоко і сметану вдержана, на яйця сильно зниженка.

Маслосоюз повідомляє, що від 1 лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір'я птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Генерала ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	0.90 зол.
Старі „	„	„	0.75 „
Годовані качки	„	„	1.10 „
Годовані гуси	„	„	0.90 „
Індики	„	„	0.90 „
Індички	„	„	1.10 „
Пантюки	„	„	1.20 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НАЙГАРНІШІ фасони, приступні ціни. Ателіє жіночих суконь „Марія" Львів, Академічна 22. І. п. тел. 35-43. 30/22 2-5

КОЛЬПОРТЕРІВ на Львів і провінцію на дуже добрих умовинах приймє видавництво. Зголошення з поданням референцій просимо слати до „Ліза для „Постійний заробіток". 2—3

НА КАРНАВАЛ смокінги, фраки, виповічає Нижні ціни. Коллонтая 10, тел. 13-37. 936 1—3

МЕШКАННЯ: два покої, кухня, солідним винайме зараз господар. — Богуславського 16. 937

ОГОЛОШЕННЯ.

Кооперативний Банк „Покутський Союз" в Коломиї відкрив у себе відділ есконтового кредиту.

Умови як звичайно при того рода кредиті. Кредиту можуть користати тільки члени в границях означених законом, себто до 2.000 зол. особи фізичні до 8.000 зол правні. По докладніші інформації писати до Коломиї, вул. Костюшка 29/I. 880 5—10

XVIII загальний збір Союзу Українських Приватних Службовників „СУПРУГА"

відбудеться у Львові, дня 17. лютого, год. 10 рано в салі т-ва „Беседа", вул. Рутовського ч. 28. (Народній Дім) з таким порядком нарад:

1. Відкриття збору і вибір голови збору.
2. Верифікування протоколу з останнього надзвичайного загального збору.
3. Загальний огляд діяльности в році 1934-му і касовий звіт за 1934 рік.
4. Звіт Провірної Комісії з діло- і книговодства за 1934 рік.
5. Дискусія над звітами і прийняття внесення в справі абсолюторії для Головної Ради і Провірної Комісії.
6. Вибір голови, 11 членів і 6 заступників членів Головної Ради та 5 членів Провірної Комісії на ліковий рік 1935-й.
7. Справа господарки фондами „СУПРУГА".
8. Внесення і запити.

Якщо в означеному часі не явиться на збори одна третина всіх членів потрібна для правосильности нарад, відбудеться в год. 11 з рапку того самого дня, в тій самій салі з тим самим порядком нарад другий загальний Збір, який рішатиме без огляду на число присутніх на Зборах членів.

Головна Рада Союзу Українських Приватних Службовників „СУПРУГА".

„Христос наша сила"

це найбільший популярний часопис, присвячений релігійно-моральному життю українських родин, виходить двічі в місяць.

Х. Н. С. За рік свого існування пошпрився в рекордовому числі між читачами, вавний і приносить вістки, що обіймають потреби цілого життя.

Х. Н. С. є найдешевшим часописом, бо коштує всього одно число 10 сотиків. — Передплата місячно 20 сот., піврічна 1.20, річно 2.40. —

Тому не отягайтеся, а шліть передплату на Х. Н. С.

Адреса редакції і Адміністрації:

Львів, Японська ч. 7., тел. 94-56.

конто П. К. О. Львів 505,024 328

Доротеум

Львів, Бракрівська 3.

ком.сова меблева галя купує, — приймає в ком.с — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

За редакцію відповідає Олександер Костів. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 31 (13.929). Львів, середа 6. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Квартальчно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В справі голодової катастрофи в СССР.

КОМУНІКАТ.

Підписані Комітети допомоги, що в своїй праці для підмоги голодуючим у Союзі ССР. обєднюють різні церкви й віроісповідання, уважають своїм обовязком виступити перед публичну опінію з такою заявою:

Великі частини народів Росії найшлись напередодні нової кульмінаційної точки голодової катастрофи. Таке наше переконання і його не вспіли нам забрати ні захитати ніякі заперечуючі звідомлення. Численні безпосередні вісти, як і свідоцтва очевидців ствердили вже від двох літ велике горе, що його переживають мешканці деяких просторів Союзу і члени деяких кругів його мешканців. Нині можна на основі самих російських джерел ствердити, що через відсутність якихнебудь припасів великій частині населення заглядає просто голодова смерть в очі. В околицях, навіщених посухою, жнива були дуже мізерні; подекуди зовсім без збору. Про це сповіщають навіть ті заграничні кореспонденти, що ставляться явно прихильно до совітського режіму. Та проте хлібозаготівлю переведено, по словам американського кореспондента, „з безприміркою строгістю". Це і тільки це дало урядові змогу знести хлібні картки.

Але зібрані припаси збіжа забезпечують у першу чергу армію, фабричних робітників та інші упривілеєві касти міст, тоді, коли населенню сіл, а серед нього зокрема немалому числу самостійних господарів, грозить найбільша нужда. Яка велика й загроза, показує декрет центрального уряду з 26. грудня минулого року. В тім декреті говориться вперше про „елементарне нещастя", що огорнуло широкі простори, навіщені посухою.

Чи з уваги на те мають у недалекім передвістку знову повторитися явища 1933 року і жниво голодової смерти має знову забрати гекатомби жертв у неповинних людях?

Підписані організації завжди застугали думку, що питання гуманности і підмоги ближньому зовсім окреме від політичної і соціяльної натури і з ним не має нічого спільного. Тому, маючи на увазі наведені обставини, вони вважають вимогою елементарної людяности і любови ближнього не мовчати, а піднести свій голос і знову заговорити до сумління. Те, чого вони домагаються — це вияснення положення і забезпечення негайної підмоги для голодом примираючих людей Сов. Союзу: вони бажають лиш зарадити тому, щоб не повторилась катастрофа минулого року.

Відень, 4. лютого 1935.

Міжконфесійний і Міжнародній Російський Комітет підмоги европейської централі для церковних підмог під проводом проф. Д. Евгена Шоазі і проф. Д. Адольфа Келлєра в Женеві.

Міжконфесійний і Понаднаціональний Комітет підмоги для голодом обнятих просторів Сов. Союзу під проводом кардинала д-ра Теодора Інніцера у Відні.

Жидівський Комітет підмоги для голодуючих у Росії під проводом надрабіна д-ра Давида Файхтванґа у Відні

Жадайте всюди! найкращу рідину, пасту і порошки до чищання металів і посуди — та смар ло лещат. 4019—7 „СІЛЬВА" Львів, Бандурського 3.

Кінець ізоляції Німеччини.

Значіння льондонського порозуміння.

Львів, 5. лютого 1935

Подорож французьких державних керманичів до Льондону — премієра Фляндена і міністра закордонних справ Лявалля із цілим штабом політичних, економічних і військових фахівців-дорадників, — не минулася без успіху. Навзаєм, обидві західні великодержави дійшли до порозуміння у деяких найважніших проблемах, які від підписання версайського мира хвилювали ввесь европейський політичний світ.

Із цих проблем, щодо яких вже погодилась Франція і Англія, це головно дві: 1) анулювання 5 статті версайського мирового договору, яка своїми військовими обмеженнями зіштовхнула Німеччину до ряду другорядних держав, яких доля цілком залежить від сильних, озброєних сусідів, і 2) проект умови про взаєму воздушну допомогу на випадок чиєїнебудь напасти, допомоги, яка по суті має найбільше значіння для Англії, бо усуває острах перед атаками на Льондон чи то з боку Німеччини чи Франції.

Анулювання 5-ої статті версайського договору це ніщо інше, як признання доконаного факту німецького дозброєння. Платонічне застереження, що Німеччина не має права до односторонньої акції щодо зміни версайських зобовязань, це стилістична квітка без ніякісінького практичного значіння. Зате тим більше практичне значіння має запрошення Німеччини до воздушної конвенції: сам факт того запрошення свідчить про признання за Німеччиною права мати воздушну боєву силу, яку заборонював версайський договір. Згода Франції на признання німецького дозброєння за ціну зіспокоєння з Англією ще одною умовою про охорону французьких кордонів, та поручія цією згодою вистосування в офіціяльному комунікаті спільного поклику до Німеччини вернутись до Ліги Націй і зайняти знову постійне місце в Раді Ліги — це акт, який формально й офіціяльно ствердже, що скінчився період політичної ізоляції Німеччини. Цей факт зрештою був уже задокументований франко-німецьким порозумінням у справі Сари, становищем Ліги Націй у справі висліду сарського плебісциту та посередньо римським франко-італійським порозумінням, що в ньому велику ролю грав мотив про необхідність притягнути Німеччину до середземноморського пакту, який без Німеччини не має ніякої вартости.

Офіціяльний комунікат про висліди льондонських нарад, як усі того роду комунікати, оперує лише загальниками та оминає виразного прецизування точок. Такі комунікати писані своєрідним дипльоматичним стилем, який рахується з найдальшими можливостями фальшивої інтерпретації та ще дужче — з можливостями поганого враження там, де не хочеться цього враження викликувати з якихнебудь причин. Але й та млява, замазана та „німа" дипльоматична стилістична манїра також признає потребу одні моменти підкреслювати, інші тільки мимоходом згадувати і в той спосіб плекнувати тим, що хотять чогось довідатися, прочитати правду між рядками. Ось так і останньому комунікаті, про який ідемова, широко і переконливо говориться про Німеччину, про мир, розброєння, воздушну оборону і т. д. і т. п., а про східній пакт згадано наче мимоходом, як про справу, якої не лицює поминути зовсім мовчанкою. Вістка, яка наспіла одночасно та має всі познаки півофіціяльного ко-

Велика промова прем. Фляндена в радіо.

ПАРИЖ, 5. 2. ПАТ. Вчора вечором прем. Флянден виголосив промову про значіння льондонських розмов, яку передали всі французькі радіостанції. Німеччина збільшує свої зброєння і в дійсності звільнилася від зобовязань версайського трактату. Виринало питання, чи Франція може згодитися на перегони в зброєннях, які крім тягарів, можуть створити небезпеку для миру в хвилині, коли рівновага між народами і групами буде нарушена. Слід було призадуматися, чи не перешкодити цим перегонам. Франція бажає миру і хоче його зберегти, щоби не довести до війни. Цю засаду французький уряд ще раз потвердив у Льондоні. Йшло про зміцнення системи ґарантійних пактів і взаємної допомоги, які доповняють загальний пакт Ліги Націй. Прем. Флянден пригадує льокарненський пакт, поддунайські пакти і східний пакт, до підписання якого хоче довести мін. Лявалль. У Льондоні прем. Флянден і мін. Лявалль ствердили цілковиту згоду і заохоту британського уряду продовжувати таку політику. Загальний пакт Ліги Націй повинен управильнювати всі реґіональні пакти. В цьому лежить традиційна політика Франції, яка не хоче зрезиґнувати з надії вберегти мир.

ПОВОРОТ НІМЕЧЧИНИ ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

У Льондоні ствердили, що Німеччина повинна вернутись до Ліги Націй одночасно з виконанням програми загальної безпеки й обмеження збройнь. Найбільше труднощів насуває саме проблема збройнь. Справа ґарантії безпеки та окреслення ґарантії була головною перешкодою, яка ставала на дорозі миру багатьох народів і урядів. В. Британія звернулась до Франції переписуючи і підписати загальну конвенцію про обмеження збройнь. Франція радо згодилася пригадуючи, що подібно як В. Британія спирається на заяві з грудня 1932. р. про рівність прав для всіх держав. І тому вже завтра можуть початись переговори про підписання загальної конвенції у справі збройнь.

Слід сподіватися, що Німеччина, яка в останніх часах запевняла про свою миролюбивість, скористає з нагоди і дасть доказ цього. Цей великий нарід повинен теж добровільно взяти участь у такій загальній конвенції у справі збройнь.

НЕБЕЗПЕКА ВОЄННОГО ЛЕТУНСТВА.

Проблема воєнного летунства дуже важна. Нема дійсної безпеки, як довго живеться під загрозою бомбардування літаків. Цю важну проблему слід було розвязати перший. Летунство сталось найбільше небезпечним воєнним засобом не тільки своїми наслідками, але також можливістю наглого нападу. Тому кождий нарід, який дбає про свою долю, не може згодитися на наглядну нижчість своїх повітряних сил супроти існування переваги сил можливого напасника. Завданням французького уряду було перешкодити цим намірам. До порозуміння так швидко дійшло тому, що в Льондоні журились теж справою миру. Його можна зберегти підписуючи летунський договір. Британський уряд підкреслив, що напади на мир зустрінуть негайну відповідь і протиступ на напасника в обороні миру.

Вкінці прем. Флянден висловив надію, що держави, яких запросили підписати летунську конвенцію дадуть прихильну відповідь.

Злучені Держави домагаються вияснень.

ЛЬОНДОН, 5. 2. ПАТ. Американський шпаркґфер відвідав Форін Офіс прохаючи вияснень у справі французько-британських переговорів. Одночасно заявив, що ціле громадянство Злучених Держав зацікавлене скасуванням пятого розділу версайського трактату, бо подібні постанови обіймає теж мировий договір, підписаний Злученими Державами і Німеччиною.

Історичний зворот у политиці Анґлії.

РИМ, ПАТ. „Месаджеро" ствердже, що летунський пакт це історичний зворот у політиці Анґлії, яка вперше у своїй історії висловила готовість заключити умову, на основі якої на випадок небезпеки приймає вона поміч інших. Це рівняється упадкові британських традицій і нівечі острівної політики В. Британії.

—o—

З УСІХ ОТРУТ найшкідливіша **ЛИПНЕВА ОТРУТА**
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
яку можна пити краплину за краплиною.
Ціна: зол. 1·40. Порто 30 сот.
Замовляти: в „ДІЛІ".

ментаря, каже, що Англія не противиться східньому пактові, але „всю ініціятиву залишає Франції і не хоче мішатися до того, яку нову формулу найде Франція, таку, щоб вона була прийнятлива для всіх". Чи це нагадує це перше його становища Англії до концепції східнього пакту, становища, яке обіцяли в Льондоні англійські дипльомати ще покійному міністрові Бартові: „співчуваюча" позиція, висловлена у „порадах" англійських амбасадорів у Берліні і Варшаві, щоб оті дві держави приступили до пакту. Ми вже тоді зважилися твердити, що Англія лише тому „співчуває" та „поручає" східній пакт, бо знає напевне, що нічого з того пакту не вийде, що вся ідея такого пакту мертвороджена, нереальна і насьрізь фальшива. Із тону комунікату про висліди льондонських нарад, зі списку справ, про які там була мова, видно найбільш проречисто, що східній пакт грав у льондонських розмовах ролю цілком підрядну, що річ ішла там про справи багато поважніші, — про забезпеку Франції й Англії від німецьких несподіванок на платформі найбільш реального порозуміння з самою Німеччиною, що створення такої ситуації у західній і середній Европі, серед якої чотири великодержави могли б разом співпрацювати над розв'язкою тих проблем, які їх цікавлять і хвилюють.

Таким робом Льондон, це чергова перемога англійської дипльоматії, Німеччини та ідеї пакту чотирьох, змодифікованої щонайвище у напрямку тіснішої співпраці з Польщею. І це чергова поразка Совітів, без яких оце вдруге (римський пакт) вирішено низку справ великої ваги. Кінець ізоляції Німеччини, приспішуваний ще меткою дипльоматичною акцією (негайні відвідини амбасадорів Франції і Англії у Гітлера та прихильний комунікат про ту авдієнцію), це кінець упривілеєного становища Совітів. Перелім настроїв остраху перед Німеччиною у Франції через достаточні гарантії збоку Англії та самої Німеччини — це кінець совітофільських настроїв у Франції. Усунення спорів між державами у західній і середній Европі відкриває змогу актуалізації проблем Східньої Европи. Співпраця всіх західних і середніх великодержав — це співпраця західних культур. Тому кожна чергова ліквідація якогонебудь предмету спору на Заході — це факт для нас, українців, надзвичайно відрадний. Бо ніщо не лежить у нашому інтересі так дуже, як тісне обєднання всієї Европи — без Совітів, із залишенням Совітів поза рямцями співпраці, як інтруза, як чинник, що погрожує самою своєю екзистенцією европейському мирові, европейській християнській цивілізації, — чинник, який мусить щезнути з овиду, для добра людськости.

1 щоденник, 2 тижневики і 2 місячники.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРЕСОВИЙ ТА ВИДАВНИЧИЙ РУХ НА БУКОВИНІ.

Пересічний український громадянин мало що знає про українську пресу на Буковині. Знає хіба, що там виходить щоденник „Час", про який час до часу у краєвих часописах є вістка, що його припинила на стільки-то днів прокуратура — і мабуть більше нічого. Трохи більше знають про цю пресу українські редактори й журналісти: в їх руки часто попаде „Рада", „Самостійність" або й „Самостійна Думка". Та тоді вони, направду, не знають: дивуватись чи ні.

Буковинська українська преса так відбігла своїм редакційним матеріялом і його технічним розміщенням від того, що звемо пресою, що іноді просто хочеться заломити руки й мимохіть насувається питання: Як таки може існувати така преса? Хто її читає? Невже на Буковині справді немає ніяких редакторів і журналістів?

Коли я був у грудні м. р. в Чернівцях, я пробував відповісти собі на це питання на місці. Я відвідав усі українські редакції в цьому місті й мав змогу придивитись до багатьох річей, які щонайменш дивовижні. Цими поміченнями хочу поділитись оце з читачами „Діла".

КІЛЬКІСТЬ І ЯКІСТЬ БУКОВИНСЬКОЇ ПРЕСИ.

Перш за все мушу зазначити, що українська преса на Буковині — дуже небагата. Її репрезентують: щоденник „Час", що виходить в обємі 4 сторінок, такий сам величиною тижневик „Рада", подібний до неї тижневик „Самостійність", літературно-науково-суспільний місячник „Самостійна Думка" і маленький місячник „Українська Ластівка". Як на українців, що їх в Румунії нараховують до мільона душ — кількість дуже маленька, тимбільше, що до тієї преси ніяк не зачислимо „Голосу Буковини", що має характер галицького „Селянина", виходить за державні гроші й обкидує болотом все національно-українське, чи інших рептильок, що їх українськими черенками друкують, зокрема в часі виборів, різні румунські партії. Це все експериментаторські зразки, цікаві для бібліотек та майбутніх дослідників нашої доби — і ніяк українська преса.

Правда, виходить ще на Буковині „Рідний Край" і „Молода Буковина", два тижневики, але, як побачимо нижче — це теж бібліофільські оригінали і своєрідне для румунських умовин, нам просто незрозуміле явище.

Годиться при цьому відмітити, що комунізуючої, взагалі лівої, української преси на Буковині тепер нема. Та, що є — національна й оперта, як її галицька посестра, — на переслідуваних і добродіях.

ЩОДЕННИК „ЧАС".

Найслабше з усіх знаних мені укр. краєвих органів оцінив недавній часопис. Буває часто, в яких найдете: півтора сторінки, дискусії з якимсь закордонним типом, пів сторінки відозви у справі часопису „Рідна Мова", статтю про землетрус і пять-шість нудних до смерти та старих аж сивих „новинок". Що більше: в зимі цей щоденник потрафить „агаратати" на три чверти сторінки статтю про заквашування зеленої паші або переховування свіжих овочів на зиму і є іноді передруковані дослівно цілі сторінки зі старих календарів і т. д. При цьому постійні заклики до складок на пресовий фонд і надсилання довгів.

Кажу це з прикрістю. Договоритись у цій справі з редактором „Часу", стареньким дідичем і колись рухливою людиною, д-ром Львом Когутом, я не міг. Я не міг дістати вияснення, чому в „Часі" є всього один редактор — він, і аж 4 адміністратори... Мені заявили, що цього вимагають специфічні румунські умовини.

Ред. д-р Лев Когут жалувався мені, що може мешкати в одній тільки кімнаті й виходжує останню одежу. Жалувався на невдячність читаючої публики. Я цю невдячність бодай частинно виправдую: ціна „Часу" невисока — 3 леї (12 сот.). Але коли я бачив румунські часописи „АВС", „Діміниця", „Адеверуль"; „Універсуль" та інші великі, 12-сторінкові щоденники, що коштують теж 3 леї, я, знаючи, як легко розуміють нині інтелігенти українці Буковини румунську мову, розумів теж: „Час", що обпихається статтями на чужі теми або нецікавими й безвартісними інформаціями, нічим не рівноважить цієї преси. Навіть своєю українщиною й вістками про українське життя.

— Ваш наклад? — спитав я рел. д-ра Когута.

— Звичайне число 600, селянське 1.000.

Селянське число — це четвергове, в якому є за багато сільсько-господарського й за мало українського й інформаційного матеріялу. Дехто запевнював мене, що ні цифри — оптимістичні. А проте — велика школа „Часу". Семий рік виконує він важку службу одинокого на Буковині і взагалі в Румунії, українського щоденника, має свою друкарню й видає його спілка, покищо незареєстрована (на це, як мене інформували, треба аж 70 тис. леїв), що вже в його вкладала дуже багато енергії і грошей.

— Чому у вас, пане редакторе, іноді підряд два дні йдуть ті самі новинки, чому повторяєте їх вперед тижня і двох, або перевантажуєте часопис пустими вістками? — допитував я.

Д-р Лев Когут вияснював мені, що становище редакції незавидне. На Буковині не існує цензури така, як у нас. Часопис з білими плямами не сміє там вийти. Тимто, коли щось і сконфіскують у „Часі", на місце сконфіскованого дають будь-який матеріял з попередніх чи або

ПОДЯКА.

Вп. П. Д-рові Маркові Даманському, урольогові в Опеляторові у Львові, вул. Фредра 7. І. п. складаю сердечну подяку за виліковування мене з тяжкої недуги, ніхура і за незвичайно дбайливе пільнування

о. ЯКІВ ЯХНО
парох Залісся.

938

лишки. Я всеж таки найшов би й на це раду: в запасі повинен стояти на такі випадки цікавий, невтральний матеріял. „Порадник для редакторів" з „Рідної Мови", що його передруковують нині у „Часі", для буковинського читача зовсім нецікавий. І врешті — що конфіскують у „Часі"?

„Час" є аполітичний український часопис. Симпатіями він близький до Української Національної Партії. Його вартоб відродити, хочби тому, що це одинокий український щоденник на велику кількість українців у Румунії. Якщо це буде зроблене — матимемо міцний бастіон і трибуну на Буковині.

ТИЖНЕВИК „РАДА".

„Рада", яку редагує б. пос. Юрій Сербинюк, це мабуть найцікавіший український часопис Буковини. Хоча тижневик, найдете в ньому добре розложені вістки з усього світу, з українського життя за кордоном, на всіх українських землях і на Буковині, добрі актуальні статті (головне — короткі!) та цікаві, короткі новинки. До того ж „Рада" має завжди 2—3 ілюстрації з світових полів і взагалі — бе з неї якась бадьорість, оптиміям, нерв — так і видно, що редагує її молода, енергійна й темпераментна людина.

Фактично „Рада" є власністю ред. Сербинюка, але він, секретар Української Нац. Партії, віддав її на послуги останній. Покищо тижневик окремої домівки не має; адміністрація його находиться теж у книгарні Гливки при вул. Петровича ч. 4. Але дбайливість ред. Сербинюка за свій орган, добір матеріялу, справна адміністрація довели до того, що:

— Накладу маємо понад 2.000. Придумую над тим, якби навязати контакт з галицькими журналістами та видавати „Раду" двічі на тиждень, а може й тричі, з книжковим додаком...

— А „Рідний Край"?

— Це окрема історія. У нас є так, що часопис за якусь провину можуть на деякий час припинити. Було так уже із „Радою". Тоді часопис іде до передплатників без упину, з іншим наголовком.

ТИЖНЕВИК „САМОСТІЙНІСТЬ".

Маленькі дві кімнати Т-ва „Українська Школа" в Нар. Домі у Чернівцях — це водночас редакційні домівки „Самостійности" й „Самостійної Думки". Може бути — з того сусідства (кожний часопис має окрему печатку) вийшла і подібність назви і подібність ідеольогії та напрямків: націоналістична. „Самостійність" — це направді орган студентів і редагує її молодий, енергійний ред. Гр. Квітковський, що встиг згуртувати біля себе тих своїх товаришів студентів, які вміють і хочуть щось написати. Звідси виходить і деяка молодечість та загонистість часопису; хоч інформаційна його частина незла й актуального українського матеріялу багато, хоч видно з нього питомий націоналістам тупет і зерва — часопис хворіє на всі хиби націоналістичної преси: жирування на скандалістиці, безосновні напади на різні організації й особи, багато фразеольогії і т. д. Автім — зі свого побуту серед співробітників „Самостійности" я виніс враження, що буковинські націоналісти — окремий відлом: за деякі їх думки й діла наші галицькі „Муссоліні" їх хіба розстріляли б... Згадатиб тут хочби їх заходи в урядових колах у справі свята в честь Федьковича, їх активну участь у виборах по боці „опортуністичної" Нац. Партії і т. д.

„Самостійність" має теж яких 2.000 прим. накладу, а цікаво, що дійшла вона, занесена студентами, аж на Бесарабію й у Мармарощину. Часті конфіскати приневолили редакцію піднайти теж собі „заступницю". Це орган „Молода Буковина", який ми в Галичині бачили тоді, коли „Самостійність" була припинена на деякий час.

„Рада" і „Самостійність", обі по 3 леї, роблять поважну конкуренцію селянському виданкові „Часу" і взагалі й самому тому щоденникові.

МІСЯЧНИК „САМОСТІЙНА ДУМКА".

В першопочинах великого формату (ніби „Життя і Знання"), тепер у вигляді книжки (ніби „Дзвони"), „Самостійна Думка" намагається відіграти на Буковині ролю „Вістника" під ред. Домцова — стати літературною і науковою та водночас політичною трибуною. При спеціальних румунських умовинах, зокрема тому, що

покищо нема на Буковині ніякої „націоналістичної" індивідуальности, не завдяки мусіло викристалізуватись і якби не дописи Онацького, Сціборського та декого з варшавських „наців", то буковинськими силами „Самостійна Думка" не пішлаб далеко. Та проте, виходячи від 1934 р. зібрав цей одинокий літературний місячник біля себе деяку кількість молодих, початкових та кількох старших популярних робітників пера. З них, крім відомих вже й у Галичині Святослава Лакусти, Осипа Дуди, О. Задуми й інших, годиться ще згадати о. Корнила Ластівку, Івана Яремського, О. Яловега (з Бесарабії), Олесенка, талановитого Ореста Масікевича, І. Гавришюка та Д. Квітку. Правда, ніодин з тих „письменників" не дав ще поважнішого твору; правда теж, що їх писання — це скоріше популярний наративізм ніж літературна творчість; але ж уже сам факт, що редакторові „Самостійної Думки", Сильв. Никоровичеві, вдалося згуртувати біля себе вгорі згадані прізвища, говорить — як на Буковину — багато.

Який наклад „Самостійної Думки" — не встиг я допитатись. Виходить вона місячними випусками (64 стор.), в яких поруч добрих статтей та творів надісланих зза кордону, поміщені і слабенькі. В Польщі цей журнал заборонений, але й на Буковині він не став досі виразником хочби якоїсь групи. Сіренький журнал — тай годі. Добрий з браку риби рак.

МІСЯЧНИК „УКРАЇНСЬКА ЛАСТІВКА".

Бачити його — не бачив. Зате бачив скриньку на листи до нього і знаю з розмов у Чернівцях, що виходив накладом „Української Школи", Т-ва, що має подібну мету, як „Рідна Школа" у нас. Кілька днів тому читав я у „Часі", що „Українська Школа" до видавання цього дитячого журналу солоно доплатила, але проте видаватиме його далі, бо він на Буковині конечний. Якщо Галичина може вдержати кілька дитячих журналів, чому не втриматись буковинцям свого?

Оце й було би все — всі органи української преси на Буковині. Пять назв, невеличкі наклади, невисокий рівень — невесела ця преса. А проте мабуть небагато винні в цьому люди, що стоять біля часописів і працюють у них. Куди більш завинила в цьому незвичайно тверда дійсність сучасного політичного режиму в Румунії, загальна криза і ще декілька причин, які, на жаль, не можуть бути темою цієї статті і які заслугують окремо обговорити та насвітлити.

Анатоль Курдидик.

НІМЕЧЧИНА ГОДИТЬСЯ НА ПЕРЕГОВОРИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У відповідь на інтерпеляцію провідника Лейбур Парті посла Лепсбері мін. Саймон заявив у палаті громад, що не може тепер нічого додати до комунікату у справі французько-британських переговорів. Зобовязання британського уряду з пляну летунського договору не перевищають зобовязань з локарненського пакту. Покищо не надійшли відповіді тих держав, яких запросили прилучитись на рівних правах до французько-британських договорів.

Шеф німецької преси заявив британському амбасадорові у Берліні — додав мін. Саймон, — що Німеччина годиться на переговори на основі льондонської пропозиції.

Французький і анґлійський амбасадор у Гітлєра.

БЕРЛІН, ПАТ. Гітлер прийняв амбасадора Франції й Анґлії. Про цю авдієнцію видали урядово такий комунікат: Англійський амбасадор сер Ерік Фіпс явився в неділю в полудне в мін. закордонних справ Нойрата та вручив йому тимчасовий текст англійського комунікату. На бажання амбасадора мін. Нойрат заповів описля візиту його в канцлера. Також французький амбасадор Франсоа Понсе сказав, що рад би мати розмову з канцлером. Тому міт. Нойрат пішов у неділю вечором із обома амбасадорами до канцлера. Оба амбасадори вручили міністрові закордонних справ Німеччини остаточний текст льондонського комунікату.

Тайний склад вибухових матеріялів вилетів у повітря.

РИМ, 5. 2. ПАТ. У порті Катанія дійшло до вибуху тайного складу вибухових матеріялів. Три особи вбиті, шість раненних, три доми знищені. Слідство виявило, що вибухові матеріяли викали з залізничних вагонів.

СМЕРТНІ ПРИСУДИ НА ПОВСТАНЦІВ.

МАДРИД, 5. 2. ПАТ. Воєнний суд у Валядолід оголосив присуд у процесі проти мешканців містечка Медіна де Ріосеко за співучасть у революції. Двох мешканців засудили на смерть, 64 на вязницю від 12 до 3 років, 71 звільнили.

ПАР. ВА ФАБРИКА СОЛОДОШІВ
„ФОРТУНА НОВА"
поручає: цукорки помадки чеко-яду андрути
і всяке солодке печиво: мармеляду.
Домагайтеся всюди наших виробів!
Власна крамниця: ЛЬВІВ, ул. РУСЬКА ч. 20.
858 7—12

ЖЕРТВИ МЕТЕЛИЦІ.

ВІДЕНЬ, 5. 2. ПАТ. Жертвою метелиці впало кількох людей. Залізниця звертає найбільше уваги на шлях біля Арльсберґа, куди завтра переїджатиме кн. Валії. В захисті в горах Нідере Таверн є відрізаних від світу 50 лещетарів та вони покищо мають харчі. Лещетар Вайнцетель що сам один вибрався на тренінґову прогульку перед змаганнями, попав у стрефу сніговії, але мив собі обі ноги, а що поміч не вспіла вчору, замерз на смерть.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Залізничний шлях, що йде через Арльсберґ, засипав сніг на просторі 600 м. Міжнародні поїзди, що йдуть на Ліндав-Мінхен-Зальцбурґ стримані. У стирійських горах біля Донерсберґа найшлося в прикрому положенні 40 цив. лещетарів і 20 військових. Їх повсім відрізала від світа снігова лавіна та заметь. Снігова лавина засипала дві ферми біля Зальцбурґа разом із людьми і худобою. На місце вислали рятункову виправу.

Уживайте лише
знаменитої цикорії „ЛУНД"
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ"
і зернистої „Солодової кави ЛУНД"
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— До Ковна приїхав шеф литовської армії ген. Беркіс з офіційною візитою.

— Найвищий суд Злучених Держав оголосив, що своє рішення у справі припинення виплати паперових долярів золотом себто т. зв. золотої клявзулі відкладає на необмежений час.

— Митний вордон між Німеччиною і Сарщиною сплавують у днях 18. до 20. лютого ц. р.

— Торговельна палата Сарщини звернулась до адміністраційної комісії, щоби дозволила видати банкноти на 60 міліонів франків.

ГРИГОР СМОЛЬНИЦЬКИЙ.

Перші враження з Парижа.

Писати про Париж, це те саме, що отворити трьохсотсторінкову книжку на якійсь сторінці і виписати з неї кілька речень. Всеж кортить поділитися враженнями про те місто, куди злітаються цікавці з усіх країн, звабленні розголосом його і славою, наче метлі до осяяної лямпи у темний літній вечір.

Париж уявляв я собі як старого вже ділугана, що з палицею у тремкій руці сидить над берегом Сени і роздумує над тим, кому би то записати в тестаменті всі ті багатства, які зібрав за ціле життя. Тепер бачу, що я помилявся, бо хоч статистика виказує постійний спадок народин у французів, то така статистика може тягнутися не десятками, але цілими сотнями літ, заки прийде предсказувана загалда. І коли можна уявити собі на мить, що ця столиця кінчає постать, то це розкішна пані Маріянна у „бальзаківському" віці, що вже не одну пригоду, добру і лиху, пережила, неодної приємности зазнала, а тепер свідома свого верховодства, хоче за всяку ціну надалі задержати свою провідну ролю й осягає це різними способами. Безсильними нехтує (хочби їх було навіть 40 міліонів), сильних бере кокетливістю, штучками, приязню, а то й уступчивістю, бо вона добре знає, що до замку світової політики треба мати стільки ключів, скільки є дверей і замків.

Приїхав я вранці до Парижа.

Цілу ніч їхав не прикмуривши ока і як не бажав, бодай через шиби поїзду, побачити околиці Бельгії і Франції, так і не бачив їх, бо ще в Німеччині смеркалося.

Серед розпорошеної, світлами електричних лямп, темряви, поїзд зупинився на північному двірці. Моя недовірливість і тут мусіла пятнитися і запитати: „А може це ще не Париж?"

Безупинна їзда майже цілу добу (21 годин з Берліна до Парижа) така томляча, що я затратив особовість і перемінився у звичайний предмет пасивности, що ждє на оживче слово: Париж. Висідають усі, висідаю і я. Даю валізу до гардероби, а сам вибігаю на вулицю.

По другій стороні широкої вулиці, обложеної двома рядами авт, довга смуга світел, що нагадала мені одну зі сцен опери (здається) „Богема", де представлено вирізок із кварталяного життя малярів у Парижі. Крізь пилящі стіни і двері видно все, що діється в середині. Входять, виходять, пють. Я стою на одному місці і не знаю, чи це вже ранок календарного дня, чи ще дальший тягт ночі попереднього.

Мій годинник показує 7-му рано. У Ліеж, де поїзд задержався більш як дві години, пересунув я вказівки взад на цілу годину, як годинником на стації. У цій самій хвилині у нас вже восьма рано і всі вже працюють. Підношу голову і дивлюсь на каменицї, як у Карпатах на смереки, шукаю неба.

Воно темне... Щойно коло 8-ої проясниться.

Всів до авта, показав шоферові адресу, написану на коверті листа і віддався доброй волі шофера, який міг мене возити по всіх вулицях міста і щойно коло полудня завезти на означене місце. Хоч авто закрите, кидаю зором праворуч і ліворуч і бачу вряді дуже широку площу, водограї і високий обеліск по середині. Догадуюся, що це площа „Згоди", бо встиг іще передтим вичитати про те в Бедекера, від якої цей мудрець починає водити чужинця по Парижі.

Найбажнішим мешкання на Монпарнасі, так гей би мені забажалось мешкати в якійсь зільниці і звідси зачинаю оглядати місто, вулицю за вулицею, одну дільницю за другою як по ріку Сену, що пливе серединою міста.

Вражає мене зразу великий непорядок на вулиці. Якийсь тип стоїть на тротуарі і роздає прохожим летючки рекламові. Кожний видає їх зараз поза себе і їх так багато, що хідник білий від паперу.

Звертаю увагу на вивіски, написи, заголовки газет, афіші і не бачу ніде викрутасів, як це завелось від якогось часу у нас деформувати букви аж до непізнання і прикрашувати обгортку чи афішу так, що дуже часто годі пересилябізувати букви і докопатися змісту. Букви чіткі, прості, зміст короткий і ясний, додатки і прикраси непотрібні, що лише вводять хаос. Афіші колосальних розмірів; їх небагато; багато менше як у Львові, але за те добрі, мистецькі.

Розуміється, що перші мої орудки не полагоджував я сам, але користувався допомогою людей, що тут давно живуть і вже знають тутешні відносини. При тій нагоді довідався багато про тутешні звичаї; про життя, де ще найбільша свобода людини існує не лише на папері, але в дійсності.

На однім з вулиць бачу багато поліції і питаю, що це? Мабуть збори якісь відбуваються, але поліції до середини входити не можна... А звідки вона знає, що там збори? Господар хотів мусів про те законно повідомити, французька поліція найкраща у світі і вона знає наперед, де і що відбувається.

Тут розповів мені товариш про „майстерський трік" французької поліції в часі світової війни зі сином цісаря Вільгельма, який попав був у полон, як шпигун і хитрі французи не лише, що не розстріляли його, але помогли і вдекшили йому втечу на те, щоб з ним вислати свого шпигуна до Німеччини. (Далі буде).

По зборах „Союзу Українських Купців і Промисловців".

(Завваги учасника.)

Ці збори належать безперечно до позитивних проявів нашого життя. Вже сам факт, що в них взяли участь крім львівських членів також делегати з різних сторін краю, нераз дуже віддалених, свідчить добре про зацікавлення загалу купців працею свого Товариства. Є воно вже поважною установою, що вміла згуртувати около 1.700 членів купців і промисловців, засновати 10 філій, з яких деякі дуже активні, та видавати свій орган, який відразу зробив собі поважне місце у нашій фаховій пресі. Тож не дивниця, що збори такої установи тревали повад 4 години, виповнені поважною і річевою дискусією. Бесідники промовляли щиро, просто і ясно, не вживали зайвих фраз і вигуків, а ділово висказували свої завваги, побажання й давали часто цінні вказівки будучому виділові.

На зборах обговорювалися такі життєві справи для купців і промисловців, як гасло „Свій до свого", відносини приватників і кооперації, справа гуртівні для купців, відношення їх до „Народньої Торгівлі", а майже всі промовці зуміли стануги на об'єктивному, нераз і супроти себе критичному становищі. Вони ставили постулати не тільки до інших, але передовсім до себе самих, а якщо навіть дехто пробував дискусію звести на невластиве поле, то не тільки провідник зборів його завертав з цієї дороги, але й самі зібрані взивали його до річевої, неособистої дискусії.

Тому для громадянина, що цікавиться нашим господарським життям, ці збори були дуже цінним полем обсервації і джерелом інформації про життя такої важної верстви нашого народу, як купецтво.

Не менш річево обговорені були й інші справи для учасників зборів справи: „Самопомічної Каси", допомогового фонду, купецького цензу і примусових бранжових організацій. Зокрема підчеркнути треба домагання зборів, щоб засновано державну торговельну українську школу, бо це свідчить дуже гарно про зрозуміння серед наших купців ваги шкільної науки для купецького заробку. Дає це надію, що наше купецтво буде ставитись до нашої, вже існуючої Торговельної Школи „Рідної Школи" у Львові (Хшановського 9) з такою зичливістю, з якою вона стрічається серед нашої кооперації.

Д. Коренець.

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Повітові передвиборчі збори в Надвірній.

В неділю 27. січня п. р. відбулися заходом Пов. Вид. Комітету УНДО в Надвірній повітові передвиборчі збори в справі виборів до волосних рад у надвірнянській судовій окрузі. На зборах явилися представники нововибраних громадських радних. Нарадами проводив селянин і *Олекса Ментинський* з Тарновиці Лісної секретарював *Микола Григорчак* з Надвірної. Про потребу виборчої організації і створення українських волосних виборчих комітетів та про виборчий регуламін до волосних рад референував голова ППК *д-р Николайчук*. Рішено відбути також передвиборчі наради в поодиноких волостях.

Українські виборчі комітети в Солотвині й Делятині повинні також скликати передвиборчі наради, і то, негайно, з огляду на близький речинець виборів до волосних рад.

Большевики невдоволені з експозе мін. Бека.

МОСКВА, ПАТ. ТАСС повідомляє: Обговорюючи експозе мін. Бека „Ізвестія" стверджують, що експозе це не заспокоїло сподівань. Мін. Бек не виявив куди йде закордонна політика Польщі, вимінив дрібніші й основні справи й такі, що їх старається розплатати міжнародня політика. Не обговорював ані справ Тихого Океану, ні справ европейської політики, тому не мав нагоди заявитися в тих справах, від яких залежить війна або мир. Не згадав про напруження між Францією та Польщею. Старався лише відповісти на закиди опозиції так, що нібито між польським і французьким урядом є згідні погляди на справи східного регіонального пакту. Мін. Бек не сказав „ні", наскільки хотять про східний пакт, а повторив польську заяву, що цю справу треба розглянути подрібно. Слова мін. Бека в справі большевицького предложення про балтійські держави кидають світло на становище приняте польською дипльоматією супроти справ Сх. Европи. Спільної польсько-большевицької лінії, наскільки це торкається балтійської справи, не було, бо Німеччина її не хотіла. Вже після виявлення становища всіх балтійських держав польський уряд хотів оголосити заяву, пропоновану большевицьким урядом, одначе зараз відкликав свою згоду після підписання польсько-німецького пакту. Большевицька громадська думка не може вдоволитися зближенням уже доконаним. По перше, це зближення не припинило остаточно агітації, яка з кожним днем шорай більше проявляється в польській пресі, агітації, що є протилежна духові, який повинен оживляти взаємини між обома державами. Недостаточне зближення обох держав дозволяє противникам того зближення повести наново пресову кампанію, яка може лише пошкодити обом краям. По-друге мир у сх. Европі залежить не лише від большевицького та польського уряду, він залежить теж від третіх чинників, які виразно стараються змінити положення в сх. Европі. Лише спільна акція польського та большевицького уряду змогла закріпити мир, а про це старається саме СССР і Польща.

Релігійна авдиція у московськім радіо.

РИГА, КАП. Вся московська преса з'явилась „сенсацією", який стався на днях: І так коли московське радіо надавало легку джезбендову музику (большевики від якогось часу пропагують модерні танці) невідомо яким чином і хто надав муринський хор з пляти, який відспівав пісню: „Зближіться до Христа".

Цей небувалий „скандал" викликав обурення. Большевицька влада веде слідство, хто це зробив. Директор московського радія негайно вигнав шістьох уловців і оголосив у радіо коротке виправдання.

Проти ревізії конституції.

БЕРН, ПАТ. Конгрес швайцарської радикально-демократичної партії, яка має більшість в уряді, виявилася 259 голосами проти 50 проти повної ревізії Федеральної Конституції.

НАРАДИ МІЖНАРОДНЬОГО ЛЕТУНСЬКОГО СОЮЗУ.

ПАРИЖ, 5. 2. ПАТ. Вчора почалися наради головної ради міжнароднього летунського союзу. Засідання відкрив французький міністр летунства ген. Денен витаючи провідника союзу ґ. Бібеску і делегатів інших держав. На черзі нарад зміна постанов про міжнародній лет довкола Европи в 1936. р. і можливість лету довкола світу.

Сутичка страйкарів із поліцією.

ПАРИЖ, ПАТ. У Відсенесі були поважні сутички між поліцією і страйкарами. 600 страйкарів хотіло не допустити до праці в сталівні гурт робітників, які хотіли перервати страйк. Поліція стала розганяти страйкарів. Було 20 ранених, у тому 2 поліцаї. Також у Ліль були сутички поліції зі страйкарами, які хотіли зруйнувати одну з великих печей. Були три ранені.

Італія не приступить до летунського пакту.

ПАРИЖ, ПАТ. „Ль Епр" твердить, що лондонські кола є тої думки, що Італія не візьме участи в летунському пакті, бо Англія не хоче прийняти ніяких зобов'язань у справі морських збройнь.

Мін. Саймон поїде до Берліна.

ЛЬОНДОН, 5. 2. ПАТ. „Дейли Екпрес" здогадується, що міністер закордонних справ Саймон поїде до Берліна, щоби паралітися в справі льондонського предложення.

ДОБРІ РЕЦЕПТИ
ШИКОВНІ МОДИ
в журналі
GARTENLAUBE

Кожний знає його веселу частинку. GARTENLAUBE відоме своїми визначними співробітниками.
Дає дуже багато практичних порад, що вленшують працю господині. Перегляньте раз один зшиток гарного німецького журналу для родин.

Verlag Scherl Berlin SW. 68.

Обережно із закордонними льотеріями!

Мало відомі є приписи, які торкаються льотерії та авартних гор.

Таким приписом є арт. 114 карного скарбового закону, який звучить: Винні ... б) участи в якійнебудь діяльности чужинної льотерії на терені Польської Держави, підлягають грошевій карі від 500 до 20.000 зол. і карі утрати свободи від 2 тижнів до 6 місяців, а крім цього карі конфіскати льосу і т. д.

З огляду на інтереси Державного Скарбу, чужинні льотерії є шкідливі, бо впливають відємно на девізовий бізнес. Крім цього грач не має ніякої гарантії, що дане підприємство хоч і має чужу назву, не є обманною комбінацією, змонтованою лише для вытягнення грошей з кишені наївних.

Останніми часами появ підозріле підприємство, під назвою „La Coloniale — Хмародер" розсилає по Польщі обіжники, предложені у польській мові, відбивані на шкільностилю, які пропонують купно льосів.

Характеристичне те, що колекторська провізія є 25 %, виразно диапятьдять процент. Це є сума так фантастично висока, що кожний навіть найменше інтеліґентний аматор гри, зрозуміє, що це щось дуже нечесне.

Позатим треба зазначити, що за поняттям закону як це виявив Найвищий Суд, участь у державній льотерії, значить не лише мати льотерійний льос, але навіть поширювати відомости про якунебудь льотерію.

Тому в інтересі кожного є забезпечитись перед усілякого роду прикрощами і то в спосіб зовсім легкий: коли дістанете оферту тощо якоїнебудь чужинної льотерії, треба її разом з ковертою в якій дісталя, негайно переслати до Ґенеральної Дирекції Державної Льотерії на адресу: Варшава, вул. Довга 50.

Сойм.

ВАРШАВА, 5. 2. ПАТ. Нині почалися пленарні наради сойму. Сойм приступив у другому читанні до дебати над проектом скарбового закону та буджетового прелімінаря на 1935-36. р. Присутні були члени уряду з прем. Козловським. Присланє міністром справедливости внесення прокуратора, щоб сойм дозволив притягти до судової відповідальности пос. Врону та Дзідуха відіслали до регуляміновой комісії та посольської невайманости.

Опісля сойм приняв проект маршала сойму, щоби наради над буджетом у II. і III. читанні відбувалися щодня до 12. лютого, за виїмкою неділь. 14. лютого булоб III. читання й ухвалилиб скарбовий та буджетовий закон. На всю дискусію визначили 35 год. і 24 хв. (Із того для Української Парляментарної Репрезентації 1 год. 52 хв., для укр. соц. рад. клюбу 40 хв.).

З черги приступили до звіту буджетової комісії про проект скарбового закону з буджетом прелімінарем на 1935-36. р. Референт пос. Медзінський підкреслив, що хоча недобір буджету сягає 167 мільонів, відрадним явищем є зменшування цього недобору. Референт не сумнівається, що заяву міністра скарбу зрівноважити буджет до кількох років сойм прийме прихильно.

Господарське положення у світі дещо покращало. Всеж таки ситуація міжнародної торговлі некорисна. У Польщі відносини покращали дещо по містах, зате погіршилися на селі. Референт сподівається, що господарські відносини на селі теж покращають, якщо уряд буде провадити далі вітповіжневу акцію.

Референт домагався теж реформи податкової системи так, щоби кожний платник знав скільки і де має заплатити і щоб можна було ствердити негайно помилки в обчисленні податків.

По промові референта говорив пос. Рибарський закидуючи, що в Польщі панує господарська і політична диктатура. Домагався, щоби уряд вдержував добрі взаємини з СССР і Німеччиною.

ПРОМОВА ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ.

Посол д-р *Дмитро Левицький* домагався широкої автономії для українців у Польщі, які не бажають боротьби, але конструктивної праці, що могла би приготовити їх до тієї праці, яку призначить їм майбутність. Налагодження відносин залежить тепер від уряду. (Повний текст цієї промови подамо в черговому числі). Після того промовляв посол *Темпка*.

Посол *Михайло Матчак* говорив про погіршення положення українського народу в шкільництві і про відносини адміністраційної влади. Опісля обговорив справу Берези Картуської.

Після того наради відложили до завтра.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрунси 1·80, фланеля 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

Охорона природи на українських землях.

II

Кедриновий заповідник. — Нові обекти. — Засоби охорони. — Чому потрібне зацікавлення природою?

Справу охорони кедрини порушив ще до війни проф. д-р д-р Шафер та конкретно розв'язав її шойно о. Митрополит Шептицький, що свого часу виявив живе зацікавлення проблемами, предложеними йому автором (п. Контним), вислідом чого було утворення в минулому році кедринового заповідника, на верху Яйце (1600 м.) та його західних узбіччах з поверхнею 250 га, якого центральна часть буде сутнім заповідником (резерватом). Опис заповідника опрацьовано по вказівках інсп. інж. Всеволода Левицького (що переводив аналогічні праці при створенні державою національних парків у Зах. Галичині). В той спосіб ідея охорони природи найшлась теж в українському громадянстві на великому шляху, прямуючому до важних і творчих реалізацій. Як один з прихильників природи, що сердечно звязані з ідеєю утворення кедринового заповідника в Горганах, автор уважає під цю пору своїм дальшим обовязком звернути увагу на обставину, яка цьому на велику мірку задуманому ділу додасть ще більшої ваги, а терен охорони підніме до високого ступня европейського та міжнароднього значіння. Замість кедринового заповідника повинен в найближчій майбутності повстати перший український парк для охорони кедрини через побільшення охоронної полоси на дальших 50 га та через заміну цілого 300 га терену на постійно і абсолютно охоронний. Булоб це формальним сповненням умовин закону про охорону природи та далоб би в консекванції підставу до заходів щодо признання і затвердження по думці правних приписів парку Радою Міністрів. Сповнення цього культурного постуляту стрівалось би з признанням всіх, кому дорогі памятники природи, розвязало би раз на все проблему охорони кедрини та уможливило би її основне теоретичне і практичне вивчення і досліди над біольогією кедрини. Утворення першого заповідника українським громадянством, як діло безумовно поважне та заслугуюче на признання, не довершує завдань, що в цій ділянці культурної творчости треба в найближчій майбутності зачати та в цілости перевести. Теренів на творення великих заповідників лишилось вже мало, зате все ще можна охоронити та забезпечити менші обекти, деколи навіть „неужитки", що з огляду на свої рослинні чи тваринні форми або як цінні краєвидні одиниці чекають на охорону; цю охорону вони можуть найти без поважніших трудношів чи там матеріяльних видатків і витрат.

Маємо вже поважну листу обектів, що заслуговують на охорону та є власністю приватних осіб, селян, парохій та громад. Охорону цих обектів можна би перевести без поважніших змін у стані посідання, ба навіть ужитковання, при добрій волі та громадянським зрозумінні великої наукової ваги цих памятників. Незначне прим. пересунення терміну кошення сіна до пори, коли більшість рідких рослин виколоситься або видасть овочі чи насіння; переміна пасовиська з поворотом на сіножать, конечне з огляду на те, що худоба випасає найцінніші та найрідкіші рослини, загородження терену, охорона геольогічних формацій перед експльоатацією, ось декілька горожанських засобів для охорони природи на дрібних теренах. До праці треба позискати і втягати якнайширші круги населення, бо охорона при помочи самих заказів, при браку вироблення і почуття важности хоронених теренів, не доведе найчастіше до наміченої цілн.

З місцевостей, що мають вартні охорони памятники природи, слід відмітити: Чортова Гора біля Рогатина, власність гр. кат. парохії в Бабицях (і Пукові), відтак в пов. Рогатин: Великі і Малі Голди в Лучинцях, селянська і гром. власність, гіпсові скали в Серниках Долішніх, Касова Гора у Бовшеві, сел., дворська і парох. власність, галява біля мальовничих гіпсових скал в Межигірцях, власність сел. і рим.-кат. архієпископства. На терені пов. Товмач: Галява на гіпсах та вапняках на горбі „Писок" поміж Верхнім Ставом та Вірменкою, галява на терені Дереніг між Гавриляком і Гарасимовом як також на терені громад Вікняни, Жабокруки, Хотимир, Озеряни, Гавриляк.

В пов. Коломия охороняєсь вже частинно степ „Масюк", власність Ліги Охорони Природи, решта власність гр.-кат. парохії в Острівці. В пов. Городенка заслуговують на охорону горбки Далечуки між Незвиськами і Чортівцем. Галява довкола мальовничої групи скал у Глушкові та степ у Чортівці. В пов. Броди є вже під охороною степовий заповідник на Макітрі, чекають ще на опіку в пов. Бережани: галява в Гутиску біля Підвисокого, сіл. власність, в пов. Підгайці: галява в Сільці біля Підгаєць та галява у Вербові; пов. Золочів: стай на Жулицькій Горі, фундаційна вл. та Лиса Гора біля Ляцького; в пов. Теребовля решти вогких галяв-„струги" на Панталисі; в пов. Борщів галява в Кривчу Горішнім; в пов. Скалат решткн галяв та рістні в Медиборах. Пекучою є потреба негайної охорони решток первісної степової кущевої рістні на стінах Дністрового Яру, хочби стінки в Жежаві, Заліщиках, „Кривого" в Бедриківцях, „Деренівки" в Городку в заліщицькім повіті та стінки „Дересів" в Синькові, „Глоди" в Колодрібці, в Мельниці та Звенигороді, борщівського пов. Неодна з наведених місцевостей має опінію в наукових кругах та фігурує у великих мапах, вказуючих межі поширення поодиноких заникаючих рослин а то й унікатів фавни і фльори в Европі та Евразії. Багато ще є місцевостей, що про них нічого не знаємо, бо їх фавни і фльори ніхто там не досліджував. Громадська ініціятива має вдячне завдання означити на терені поодиноких околиць ці місця, де виступають цікаві рослини, уживані місцевим населенням, в першу чергу знахорами, як народні ліки, зібрати ті рослини, засушити та подати докладно місце, де їх найдено, та народню назву.

Зацікавлення питаннями охорони природи, навіть в дрібних справах, має велике значіння для науки і загальнолюдської культури і пора вже дуже відповідна, щоби українське громадянство цим питанням займалось. Поглибить воно громадське вироблення в народніх масах, піднесе його на вищий степінь культури, дозволить краще розуміти вартість світа природи та передусім навчить цінити, любити й шанувати твори рідної живої і мертвої природи.

Інж. Ю. Мудрак.

(Д. б.)

Книжки для всіх.

З нагоди видань бібліотеки „Просвіта".

Тоді, як неодин наш автор з талантом намагається писати „для всіх" і з літературного твору робить твір мало цікавий, бо надто популярний, справжні популярні видання лежать нечитані або щонайменше не розходяться в такій скількості, як на це заслуговували би.

„Просвіта" відновила від січня мин. року свою давню бібліотеку, даючи щомісяця одну книжечку з белетристики або наукового змісту. Бібліотека ця з метою поширювати знання складається не з випадкових творів, а має точно намічену програму. Найважніше в тій програмі те, що читач не відчуває, беручи ці книжечки в руки, якоїсь шкільської тенденції, що так часто настроює його неприхильно до лектури, без огляду на його вік. Поруч щомісячних книжечок меншого розміру, виходять у „Науково-популярній бібліотеці Просвіти" (накладом фонду „Учітеся") книжки більшого розміру що три місяці, які доповнюють тамті.

На 11 щомісячних книжечок досі є 8 белетристичних творів, 3 з історії літератури. У відділі белетристики маємо легкі, цікаві оповідання, що могли би стати прегарною лектурою для шкільної молоді, не згадуючи вже просто людця. Після довгих-довгих літ передрукували тут славних „Фармазонів" Федьковича, що вийшли вперше у „Просвіті" 1873 р. і від того часу досягли в самій „Просвіті" до 16.000 накладу. Хоч тема „Фармазонів" давно перейшла до історії — оповідання й мова Федьковича живуть і досі. Наші інші відомі письменники й нові автори не залишаються позаду цього славного зразка, як треба писати ясно та цікаво. А. Чайковський, якого історичні повісті мають таке широке коло читачів, уявив собі у своїм „Богданку" за героя мало відомого Богдана Ружинського, запороського старшину з другої половини XVI. ст. Про цього борця з татарами оповідали серед нашого народу довго цікаві речі і наш повістяр уміє допанити своєю уявою неодин перекат, неодну історичну подію. Б. Лепкий дає історичне оповідання з XVIII. ст. „Орли" про добу страхіть після смерти Данила Апостола, коли властивим паном України був московський князь Шаховський. Ця доба нагадує в неодному нинішні засоби большевицького уряду, що карає нарід за замірзрілі бунти. В. Будзиновський в історичному образку з XVII. ст. „Шляхетське право" оповідає про недолю одного українського кріпака, що хотів стати міщанином, якого доля нагадує життя одного з польських львівських дівчат, увіковічнаного назвою львівської вулиці „Кам-піяна". Покійна дружина Вячеслава Будзиновського, Олена, залишила єдине оповідання „Німий мертвий свідок" — зворушливе, барвисто написане.

І. Горшівський (псевдонім одного з наших визначних істориків) у довшому оповіданні „Спільними силами" дає картину з життя львівських братчиків із XVII в., про те, як львівські міщани проявляли купецький та організаційний хист. Володимир Тетомир в оповіданні „На подільських лавах" із доби визвольних змагань, змальовує картину, якто наша армія мусіла воювати проти большевиків, Денікина та страшного тифу і розсипалась на перші партизанські відділи.

Перед війною написана комедія Льва Лопатинського „Під камяним дахом", досі недрукована, бере за тему боротьбу молодого покоління, що вперше на селі рішає заснувати дахівкарню.

Три важливі роковини використала бібліотека „Просвіти" для видання трьох монографій присвячених нашим великим поетам. З нагоди 120 роковин уродин Шевченка вийшла книжка В. Сімовича про життя та творчість поета, у соті роковини „Зорі" студія про М. Шашкевича голови „Просвіти" д-ра Івана Брика і з нагоди 100-ліття народин Федьковича огляд життя й діяльности буковинського поета Ю. Федьковича пера В. Сімовича з додатком д-ра І. Брика про працю Федьковича у „Просвіті".

У серії „Учітеся" маємо більші праці — самостійні, оригінальні студії І. Крипякевича „Історію козаччини", С. Чарнецького „Нарис історії українського театру в Галичині", М. Бажалука „Вулькани та землетруси", Р. Кодика „Антропольогічні прикмети українського народу". Кожна з них має багато ілюстрацій, написана прозоро, цікаво, — все це необхідні підручники не тільки для тих, що хотять зазнайомитись із головними фактами з даної ділянки, але і хотять мати повний образ даного питання.

Справжньою малою енциклопедією всіх видань „Просвіти" стали коментарі до кожної книжечки. Чи читач візьме в руку історичне оповідання чи літературний нарис чи теж наукову розвідку, скрізь находить він пояснення необ-

Дешеві білі дні
з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

міщних слів, термінів, понять, історичних подій, наукових фактів. Редактор цієї бібліотеки проф. В. Сімович не додушив нічого ні від себе ні від читачів. Кожна думка тут передана просто, кожна обставина та подробиця має потрібні коментарі, щоби читач не мусів іти за невідомими здогадами і не потребував шукати пояснень по інших книжках.

А вже справжньою окрасою всіх цих книжечок не мова — чиста, народня, літературна, з якої можна вчитись писати краще, ніж із шкільних підручників. Навіть нелітературні слова та звороти, коли треба їх поневолі наводити до тексту, редактор доповнює правильними, повними, такими, яких нині треба вживати. Може дехто зробити закид цим книжечкам, що мова в них занадто відбігає від тої популярної, якої вживає щоденно наш інтелігентний загал і народня маса. Але-ж хто має вище і відповідальніше завдання на собі як не „Просвіта" саме вчити літературної мови і то в такій принятій формі, як легка та цікава лектура?

Друга велика прикмета книжечок „Просвіти" не дуже добрячиве їх видання. Коли згадати давні книжечки „Просвіти" і прирівняти їх з оформленням нинішніх, можемо сказати сміливо „йдемо вперед"! Виразний друк, добрий папір, багатий ілюстраційний матеріял дбайливо виконаний. З цього погляду можна вже рівнятись із великими народами.

Тільки обгортка залишилась давня. Але і в цьому пішла „Просвіта" за прикладом чужих великих видавництв, які оцінюють вагу традиції і хотять підкреслити тяглість тої самої праці, навіть зверхнім виглядом.

На жаль наш загал за часто зупиняється зором тільки на самій книжці зверха, за книгарською вистявою або на чужім столі. Неодин, якби заглянув до неодної книжечки „Просвіти", був би здивований, чого він іще не знає. Неодин випуск цієї бібліотеки заслуговує на окрему совісну оцінку фахівців і на увагу всіх, що люблять дечого навчитись легко і непримітно.

Про вивласнення грунтів,
про перемирні уряди,
про суспільні обезпечення,
про боротьбу з адміністраційними карами,
про те, які річи є вільні від екзекуції,
про законні вимоги, коли дасте дитину до науки ремесла і пр. і пр.

дов'дастеся докладно і певно
в календарі „КРИНИЦЯ"
Ціна зол. 1·80. Продає Видавнича Спілка „Діло" і всі книгарні.

„Пізно".

ПРО ОДИН З НАЙТРАГІЧНІШИХ МЕНТІВ У НОВІЙ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ.

(Лист до Редакції.)

Париж, 29. січня 1935.

Високошановний Пане Редакторе,

Дозвольте через Вашу газету спростувати одно твердження п. інжиніра Василя Мурашка, яке нахожу в його статті „Невідомому Добродієві" („Хліборобський Шлях", ч. 2, 13. січня 1935 р.). Звертаючись до автора книжки „Скоропадщина", та згадуючи, між іншим, мою книжку „Без Території", п. Мурашко твердить буцімто „натяжіння" для проголошення Гетьманом акту про федерацію „привіз з Одеси до Київа ваш сучасний ідеольог (далі слідують титули в лапках) ...п. Олександер Шульгин"...

Як гетьманці могли створити цю трагікомічну вигадку, не можу навіть зрозуміти. Але цей несподіваний закид викликав у мене цілу низку спогадів, які коротко дозволю собі пригадати в цьому листі...

Не з Одеси, а з Софії приїхав я десь 13. листопада 1918 р. до Київа. Приїхав і тогож дня ранком бачився з президією Національного Союзу, з моїми найближчими приятелями, з окремими міністрами українцями. В другій годині гетьман викликав мене до себе.

У цей мент я був уже цілковито у курсі всіх київських справ: між гетьманом і Національним Союзом велася глуха боротьба, відносини між українським громадянством і російським оточенням гетьманського двора незвичайно загострилися. Поразка Центральних держав, революція в Німеччині, розпад Австро-Угорщини позбавили гетьманський уряд всякої надії на підтримку австро-німецького війська, яке теж переживало моральну кризу і яке переможці могли легко примусити залишити країну. Становище було тим більше грізне, що небезпека нової большевицької навали висіла над Україною...

Розмова моя з гетьманом мала просто трагічний характер. Оповів я спершу про свої заходи перед державами Антанти, яким я подав через американського Charge d' affaires у Софії ноту, вимагаючи від них не виводити німецького війська з України, доки воно не буде заступлене їх військами, або доки не буде створене наше українське військо, яке було б у силі відбити нову большевицьку агресію.

„Пізно", — відповів мені гетьман задушеним голосом і далі довго і нервово говорив про політичну ситуацію, жалівся на Національний Союз і зрештою несподівано заявив, що необхідно проголосити федерацію з Москвою, бо цього вимагають французи і їх союзники.

Останні слова незвичайно мене вразили: два дні перед тим я говорив з відповідальними чинниками французькими у Софії і Варні, і ніхто подібних вимог мені не ставив. Це я відразу і з повною рішучістю сказав гетьманові і висловив сумнів, чи не вводять його в блуд якісь фальшиві інформатори.

Тут-же запропонував я негайно сісти в окремий потяг і їхати до Ясс, щоби перевірити першу, яку передали звідти гетьманові. Коли-бо же я помилявся, і французи дійсно настоювали за таких абсурдних вимогах, то я брався обстоювати нашу позицію перед ними, доводячи, що тепер ходить тільки про одно: врятування України від большевицької навали, бо перехід цієї багатої країни під владу большевиків не тільки знищить її морально і фізично, але й дуже посилить Москву, до якої держави Антанти ставилися тоді цілком ворожо... Всякі розмови про федерацію можуть тільки ослабити фронт боротьби і викликати обурення й заколот на самій Україні. Коли-ж би представники Антанти рішуче стояли на своїх позиціях, їм, щонайменше, можна би запропонувати відложити ці розмови на майбутнє, нинішн думати тільки за те, що стоїть на порядку денному: рятувати край від нової і страшної небезпеки з Півночі.

Але, додавав я, щоби ця аргументація могла вплинути, треба, щоби французи і їх союзники бачили, що гетьман спирається на ціле українське громадянство. Отже передумовиною моєї подорожі є порозуміння з Національним Союзом, оголошення закону про скликання сойму, реалізація аграрної реформи.

Гетьман слухав це незвичайно нервово; жадних серіозних заперечень проти цього плану у нього властиво не було. У цей мент він, безперечно, цілковито був згідний зі мною, як, може, годину перед тим цілковито годився з кимсь з поміж своїх російських приятелів... У цих хитаннях і протиріччах із самим собою даремно вбачають злу волю: це була скоріше відсутність волі, результат фатальної непристосованости до становища, яке впало з неба, грунтовне непорозуміння ні своїх завдань, ні ситуації.

— „Пізно, пізно", — була одна відповідь... Гетьман мав вигляд зовсім знесиленої людини, що втратила віру і в себе і в успіх справи. Весь час не ходив, а якось тинявся він по кабінеті, часом зупинявся, брався за голову і знов говорив: „Пізно", — додаючи кілька разів з гірким закидом:

— „Чому Ви не приїхали два дні перед тим?" — На це я відповів, що взагалі мене ніхто не кликав, і я по своїй волі, зогляду на брак контакту між Софією і Київом, вирішив приїхати.

— „А зрештою", — настирливо домагався я, — „чому пізно? Все ще можна направити: дайте потяг, порозумійтесь із Національним Союзом, — все ще буде гараз".

У цей мент докладають, що представники Національного Союзу прийшли на авдієнцію. Гетьман ще більше осунувся, зблід...

— „Я більше не можу, я не можу вже з ними говорити. Прошу Вас дуже ідіть до них".

— „Піти я можу, але про що маю говорити? Я цілком підтримую їх позицію".

За дві хвилини я зустрівся з делегацією Союзу. Здається, був там Ніковський, С. Шемет, К. Мацієвич і інші. Поговоривши кілька хвилин я знову вернувся до кабінету і настояв, щоби гетьман вийшов до делегацій.

— „Пізно, пізно"...

Розмова була гостра, С. Шемет стукав кулаком по столі, гетьман теж горячився, але, не дійшовши до порозуміння, делегація, а слідом за нею і я вийшли з дверий гетьмана.

На другий день рано я зрозумів, чому було „пізно": у часі, коли ми говорили з гетьманом, акт про федерацію був уже готовий, а може й підписаний, міністерство Лизогуба розпущене, міністерство Гербеля створене.

Як тільки рашком я прочитав у газеті про ці події, я зараз поїхав до міністерства закордонних справ і на знак протесту проти акту про федерацію зголосив димісію. Це була перша димісія, звязана з цим актом.

Тогож дня я виїхав до Софії, де мав ліквідувати свої справи, як посол України в Болгарії.

По дорозі був у Ясах, там бачив (хоч нагурально ні з ким з них не говорив) весь російський сінкліт і зрозумів, яким чином і від кого одержував гетьман свої інформації. Довго говорив з французьким послом Сент Олером, а потім над Дунаєм, у Джурджу, з генералом Бертельо.

Останній значно ліпше від посла розбирався у всіх справах (саме з ним через генерала Табуіса мав я постійний контакт, коли був за Центральної Ради міністром закордонних справ) і з гірким почуттям відчув, що мав цілковиту рацію, коли вимагав потягу в Ясси. Тепер все було скінчено: отверта боротьба між Директорією і гетьманським урядом велась по всій Україні...

Бертельо прекрасно розумів, що про злуку України з Москвою, принаймні зараз, і мови бути не може. Він, видно, як і більшість чужинців у той час не уявляв собі, щоби в майбутньому можна було обійтись без якогось звязку між Україною і Москвою, але для нього, як людини практичної, ясно було, що не обхідно підтримувати ті частини колишньої імперії, які змогли відстояти себе від большевизму. Генерал жалкував, що гетьманський уряд не зумів об'єднати навколо себе всі живі сили України. Він категорично радив мені як найскоріше їхати до Парижа: „на підставі моїх донесень про зносини з вами, там мусять повірити вам більше, ніж комубудь". Я щиро подякував генералові, який своїми посвідками і телеграмами допоміг мені перемогти всі труднощі тих часів, добратись до Софії, вирватись із Болгарії, де всі кордони були майже герметично замкнені, доїхати до Царгороду, Лозанни і нарешті до Парижу.

Величезна надія одчаю охоплювала мене і серед тяжкого душевного непокою за Україну надавала сили переборювати всі перешкоди.

На початку 19-го року я був у Парижі... Може дехто й повірив мені там, як про те говорив генерал Бертельо, але тепер уже справді було „пізно". Україна, — оаза серед загальної анархії на Сході Европи, — сама перетворилася в величезне огнище боротьби і нечуваних страждань нашого народу...

Приймітъ, Пане Редакторе, запевнення у моїй повній пошані.

Олександер Шульгин.

НОВИНКИ

— **З „Молодої громади".** Четвер, год. 18.30 — засідання Ради Т-ва, год. 19.30 — продовження дискусії на тему мемуарів. 941

— **Іменування директора української гімназії у Станиславові візитатором.** З днем 1. лютого ц. р. перейшов директор української державної гімназії у Станиславові п. Осип Левицький на становище візитатора до Кураторії Л. Ш. О. у Львові.

— **Збори УФОТО.** В суботу 2. ц. м. відбулися у Львові Загальні Збори Українського Фотографічного Товариства при доволі численній участи членів. По звітах вибрано новий Виділ. Головою Т-ва став вдруге д-р Евген Дурделло; члени Виділу: пп. Зубенко, Сімович, Жук, Кметик, Куриловіч, Сорка. Контрольна комісія: д-р Дмоховський, д-р Нижанківський, радн. Горалевич.

— **ЖІНКА** ч. 3, орган українського жіночого зорганізованого руху вже вийшло з друку і появилося в розпродажі в другому накладі (по конфіскаті. На зміст цього числа зложилися статті: М. Р.: Школа і родинний дім (сконфіскована в цілости), Н. Лівицька-Холодна: Марія Заньковецька; В. Завадська: 22. січня 1919 р.; Г. Боймер: Мистецтво і жіноче питання; І. Гладка: Поезії; Жіночий рух на чужині; Нерігонь і попіл"; Естетика одягу. „Жінка" коштує з пренумераті 10 зол. річно; 5 зол. півріччя і 1 зол. місячно. Адреса: Львів, вул. Сикстуська 44.

— **Зниска чиншів у міських домах.** Львівський магістрат обнизив від 1. ц. м. чинші в міських домах при вул. Стрийській, Арціщевського і Зборовських на 5 до 25 проц. Досі підставою висоти чиншів була поверхня мешкань і їхнє положення, тому мешкання з меншим числом кімнат було дороже від мешкання з більшим числом кімнат. Теперішня регуляція чиншів бе-

ре за підставу не тільки величину поверхні і положення, але й число мешкальних убікацій.

— **Прилюдне письмо Г. Збержховського.** В журналістичних колах у Львові велике вражіння викликало прилюдне письмо відомого польського письменника Генрика Збержховського, який після 25-літньої постійної праці уступив з редакції „Газети Порannої", бо дальша співпраця в цьому дениику не годиться з поняттями журналістичної етики та чести. Збержховський осуджує у своєму листі поведінку видавця „Газети Порannої", Вишинського зі своїми співробітниками, яким не платив пенсій або викидав із праці, причому зовсім не старався забезпечити їх на випадок безробіття.

— **Третій Зїзд Союзу Організацій Інжинірів українців на еміграції,** що відбувся 23. грудня м. р. в Подебрадах, обговорив низку актуальних справ і вирішив плян майбутньої діяльности (пропаганда, скликання II. конгресу Укр. Інж., видання свого органу, вступ до Федерації Слав. Інж., поширення діяльности бюра праці, культ.-просв. праця, нострифікація дипльомів УГА). До нової Управи Союзу вибрані: інж. О. Антипів, В. Добровольський, В. Іванис (голова), В. Кучеренко, М. Сочинський (секретар).

— **На злодію шапка горить.** Совітське радіо зреагувало на постанову про скликання Всеукраїнського Нац. Конгресу німецькою промовою. Промовець осуджував „петлюрівсько-фашистівську жовтоблакитну контрреволюцію" і запевнив про марність надій „всіляких самостійників та інтервенціоністів", що надіються відірвати Україну від СССР.

— **У стаційних почекальнях** на основі розпорядку міністра шляхів можуть в часі їх зачинення перебувати тільки: 1) подорожні, які приїхавши потягом, не можуть з причини снігових заметів, атмосферичних забурень або з недостачі комунікаційних засобів покинути стаційних помішень; 2) подорожні, які з причини недужання або нещасливого випадку чекають на лікарську поміч; 3) залізничі службовці, почтовці, поліція, жандармерія і т. п. підчас виконування службових обовязків. Перебувати в ресторанах і стаційних буфетах, які не є одночасно ждальнями, а також у фризієрських заведеннях, умивальнях і подібних помішеннях на стації вільно тільки в цілях, для яких ті льокалі служать.

— **Пропало 13.783 зол.** В бюрі електричної ремізи на Габрієлівці у Львові вкрадено, як відомо, без нарушення замку в дверях і замку в касі більшу суму. Переведене шкомтрум викрило покищо недостачу 13.783 зол.

— **Львівська хроніка.** В домі при вул. Личаківській ч. 165 отроїлася 22-літня служниця Марія Партасевич під впливом одного ворожбита, який ворожив їй, що двічи буде відбирати собі життя. — При вул. Сонішній ч. 11 повісилась 47-літня вдова по інжинірі Софія Вішновіц, з причини нервового розстрою.

— **Краєва хроніка.** На передмісті Станиславова згоріла частина дому Юрия Ясінського. Шкоди є на 27.000 зол. — У Станиславові отроїлася Ядв. Ульмер після суперечки з чоловіком. — У Станиславові почалася судова розправа проти нотаря Стан. Бодаковського та соліцитатора Карла Хамайдеса, обвинуваченых у надужиттях при парцеляції ґрунтів гр.-кат. епископства в Станиславові. — В Томашівцях пов. Калуш арештовано Владислава Буриса герштa злодійської шайки, що непокоїла цілу околицю. — В Товмачі застрілився контрольор скарбового уряду Тадей Кавделька з причини родинних невгодин. — У Щуровичах пов. Радехів окрадено почтовий уряд, з якого злодії забрали 305 зол. і шість платних векслів.

— **Ще один процес Рудрофа.** В городському суді у Львові розпочався процес Станислава Рудрофа, власника маєтку Броди, обвинуваченого в незаплачені гривни в сумі 12 мілионів зол. Як відомо, досі відбулися проти Рудрофа три карні процеси, що принесли йому разом 11 літ вязниці.

— **Волинська хроніка.** Під селом Ворончин пов. Горохів хтось убив касієра кооперативи Луку Дубчука, підрізавши йому горло і вкрав з каси 800 зол. — В Острові знайшли застрілену жінку місцевого громадянина Телицького. Його арештовано під замітом душогубства, хоч він каже, що це самогубство. — В Заборові пов. Рівне згорів млин Якова Ярмолюка і спіяки, при чому вогонь знищив коло 20 кіпців збіжа.

— **Умертвив своє тіло.** В селі Мрози біля Бидгощі повісився господар Бронислав Кутшеба. Самогубство склалося на підкладі релігійного божевілля. В приступі недуги він бичував себе страшенно, постив і умертвляв своє тіло, а кричного дня після другого самобичування відобрав собі життя.

:: :: МІСЬКІ ТЕАТРИ У ЛЬВОВІ, НА СЕРЕДУ, 6. ЛЮТОГО 1935. :: ::

Великий Театр
Веселість — спів — танці — забава.
Год. 7·30 веч. „Мщанин шляхтичем"
Моліер — Бой Желенський.

Театр Ріжнородностей.
Комедія над комедіями
Год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику"

З дороги життя.

Така маленька ідиля...

У пребагатому віночку чарівних східноукраїнських місцевостей як Снятин, Гусятин, Лопатин, Стронятин нанизане й невинне, хоч надмірно претенсіональне місто Львів. Ріжно його у світі називають: Леополь, Лемберґ, Львуф, ще й додають йому орнаментаційні прикраси як: княжий город, вільне королівське місто, семпер фіделіс, оборонний причілок християнства, бастіон західної культури. Чомуж би ні? Все те звучить гарно й принідно, хоч зі здоровим глуздом не багато має спільного.

Мінялися часи, а з ними вигляд і фізіономія міста, як мінялися й кольори прапорів, що маяли над Львовом.

Тямлю час, коли Володимир Бобрицький рішав, а проф. Грабський підтверджував, що „Львов это будет русский город". Не здійснилося.

І сьогодні трудно одним словом розвязати питання. Земля — ніби рідна, вулиці з назви східські, а найвищі будівлі — тяжкі йойни Ширехера...

Страшенно спокійне це місто і аж лячно стає, коли воно часом проявить своє невдоволення. Скасують кільку катедр на університеті, або й цілий відділ, перенесуть якийсь уряд чи установу до Варшави — от просто, щоб Варшава мала більше урядовців і вже несеться шум від рогачки до рогачки. Віча, резолюції, протести, депутації, деклярації, реклямації й інші вимахування пальцем у чоботі.

Нерозумні наші громадяни, хоч могли були вже досі дійти до розуму, що місто без бюр і канцелярій симпатичніше. Бо будь ласка поглянути тверезо на справу.

Білий день, вулиця Романовича, уряд генеральної прокураторії скарбу (там, де Інспекторат Армії). Якийсь працьовитий радник в власної пильности виробляє папери в позаурядових годинах. Наразі входить кілька джентельменів, завязує йому рушником уста, звязує як барана, привязує до стола, евакуює з портфелю гроші і спокійно виходить з бюра.

Бідний радник утратив 1000 зол., вліва без пеки терпеть, тихі громадяни спокій — а всього того не було б, якби Прокураторію Скарбу були завчасу перенесли до Варшави.

Нерозумно роблять ті, які сичинять шум від рогачки до рогачки, що евакуують Львів. У старі, давні часи, коли не було вертгаймівських помів, залізних штор і тисячі бюр — люди жили спокійніше. Не було професійних злодіїв: люди самі крали, тихо, супокійно і без демонстрацій.

Тиберій Горобець.

— **Летунська катастрофа.** На полях кольонії Бежнице біля Красноставу впав підчас сильної сніговії на землю військовий літак і розбився. Під дребезгами літака знайшли трупа обсерватора пор. Пекарського, а подальше лежав убитий сержант Ст. Зелінський.

— **Коморник дефравдант.** Перед кількома роками голосна була в Любліні справа зловживань коморника Владислава Тиборовського, що здефравдував коло 35 тисяч зол. Окружний суд засудив його на 5 літ вязниці і 15 тисяч зол. гривни. Апеляційний суд присуд затвердив, але найвищий суд скасував. Тепер апеляційний суд вдруге засудив Тиборовського на 5 літ вязниці і 10 тисяч зол. гривни.

— **З Польщі.** До евангелицького кооперативного банку в Озаркові біля Лодзі добулися зломники, що розпороли касу раком і забрали з неї 1.700 зол. та 73 дол. — Окружний суд у Варшаві засудив якогось Кіселевича за відрізання жінці носа на 5 літ вязниці.

— **Пат і Патахон знову на фільмі.** Фільмовий промисловець Грегорі заключив у Копенгагені умову з Патом і Патахоном, які тепер виступають у більше звуковиках. Умова заключена на кілька літ, тому можна сподіватися великої скількости фільм, у яких виступлять ці два улюблені фільмові коміки. З того виходить, що Пат уже видужав. Про нього свого часу появилися були вістки, що він збожеволів.

— **Санація прийдешнього покоління.** Берлінська „Юрістіше Вохеншріфт" обчислює число переведених стерилізаційних операцій в Німеччині на 180 до 200 тисяч. У Гамбурзі 45 прц. стерилізованих припадає на ідіотів, 29.6 прц. на умово недужих, 17.8 прц. на епілептиків і 2.7 прц. на алькоголіків.

— **Асекурація монархів.** Стверджено, що цар Микола II. обезпечився перед війною в паризькому асекураційному товаристві на 20 мілионів франків. Після його смерти царська родина повинна була дістати цю суму, але не не сталося, бо ціла родина згинула разом з царем. Італійський король Віктор Емануїл III. обезпечився на 12 мил. франків, його батько Гумберт на 25 мил. і що суму виплачено після його смерти. Едвард VII. вдоволявся обезпеченням 18 мил. франків.

— **Різні вістки.** У Танґері впав сніг; останній раз бачили тем сніг 50 літ тому. — У Берліні за прикладом Парижа будуть освітлювати деякі більші будівлі, як напр. Бранденбурські ворота, колишню цісарську палату тощо. — 1. ц. м. у славній святині св. Софії відкрили музей. — Повітряна фльота Зл. Держав зросте на 80 прц.; уряд уже призначив гроші на будову двох велитенських дирижаблів для перельоту через океан. — Німецьке товариство торговельного повітроплавства повідомляє, що його літаки перелетіли Атлантійський Океан до Півд. Африки 56 разів без одного нещасливого випадку. — Досі прибуло до Франції з Сари 3679 утікачів; багато осіб, що мало намір виїхати і лістало візи, залишиться в Сарі. — У Баварії арештували якогось Пфлегера, що 13 літ тому зарізав на селі 6 осіб. — У найближчому часі продаватимуть у Парижі на ліцитації всякі предмети, що залишились після смерти мілярдового ошуканця Ставіського.

НАЗУЗАН
ЧІРТСТРІЧ

Єдиний український ілюстрований літературний журнал. Єдиний, що вміє поєднати поважні питання з легкою формою. Єдиний, що не нудить і не веде пустої полеміки — Виходить двічі у місяць Ціна примірника 50 сот. Місячна передплата 90 сот.
ЛЬВІВ, РИНОК 10.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дмитро Загайкевич.

З північної Польщі прийшла до Станиславова сумна вістка, що там помер Дмитро Загайкевич, бувший старшина Української Армії і діяльний член українських товариств у Станиславові, перенесений туди перед роком.

Покійний, хоч як залізничий урядовець був на залежнім становищі, старався і по війні присвятити свої сили для праці між своїм народом. Був він чотири роки касієром „Рідної Школи" у Станиславові і старався всіми силами вдержати фінансову рівновагу Товариства й перевести збіркову акцію самостійно, так, щоб „Рідна Школа" мала певні доходи з коляди і великодня та не була наражена на ніякі пониження. Організація таких постійних збірок, як і збірок у цілій великій тоді окрузі, вишукування все нових джерел приходу для „Рідної Школи" забирали йому вільний час і вимагали правдивої посвяти. А інтересів „Рідної Школи" боронив він сміло всюди. Всі тямимо, як при ліквідації „Кредиту Звязкового" у Станиславові покійний поставив тезу, що це проти засад кооперації, щоб кооператива приймала ведині маєткові записи. Кооперація повинна розвиватися лише на чисто кооперативних основах, отже майне „Кредиту Звязкового" повинно перейти на

„Рідну Школу", а не на Повітовий Союз Кооператив. Тоді він перепав зі своєю тезою, наробивши собі дозолі багато неприятелів. Коли тепер побічники покійного сповнилися, коли пішов великим маєтом „Кредиту Земляного" інтернований, теперішня управа Повітового Союзу Кооператив, що своєю солідністю й перестрогими кооперативних засад довела Повітовий Союз у Станиславові до нового розквіту, приїхав, що велика шкода сталася тоді, що громадянство не послухало розумного голосу Покійного. За час свого керівництва займався Покійний також фондацією ім. А. Яковича і був дружиком між Товариством і фундаторкою.

Покійний звернув теж увагу на передмістя Станиславова. На Гірці, на Кольонії, на Бельведері позасновував торговельні кооперативи, що під його проводом, як голови надзірної ради, добре розвивались, одначе по його уступленні через несолідність проводів скоро упали. Працював також по читальнях на тих передмістях, зокрема служив і радою і ділом основникові читальні на Бельведері, де за його радою й інтервенцією набуто для читальні площу, на якій пишається тепер гордість Бельведеру: будинок читальні „Просвіти" з театральною салею. Працював Покійний також у всіх інших кооперативах Станиславова.

Живу діяльність розвинув він і під політичних оглядом, як здисциплінований член УНДО. Сам, без нічиєї помочі, зібрав він кількатисячний „народній фонд", що його передав опісля міжпартійній політичній організації у Станиславові яка при помочі того фонду перевела двічі вибори до міської ради, двічі вибори соймові і перший шкільний плебісцит, а врешті один рік оплачувала повітову народню канцелярію.

Був це тихий, смирний, послідовний народній робітник, що ніколи не величався своєю працею. Вмер але станиславівські національні товариства, кооперативно-економічні, просвітні й політичні організації не забудуть йому ніколи того, що той буланий старшина, а відтак залізний урядовець зробив для свого народу.

Вічна Йому память! *Ю. Е. О.*

—o—

СПОРТ.

ПЛИВАКИ, ПОЗІР!

Черговий пливацький трен-г у критій плавальні відбудеться в понеділок 11. ц. м. в год. 19:45. Вхід в пінг 0·50 зол. можна набути в кооперативі „Пласт", Сапіжуська 25. і в домівці У. С. С., Русьна 5.

ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ РЕЙД ВОРОХТА — МИКУЛИЧИН.

Філія Карпатського Лещетарського Клюбу у Ворохті перевела 3. лютого п. р. вже третій з черги традиційний лещетарський рейд з Ворохти до Микуличина на 18 км. за мандрівну нагороду дир. Вол. Панькова. Стартувало 13 членів місцевої філії і з них 11 дійшли до мети. Перше місце і тимсамим і мандрівну нагороду вже вдруге здобув заступник голови Бойчук Микола. Друге місце осягнув Лупиця Омелян, третє голова філії Мочерняк Василь. Дальші місця зайняли Мотрук Мик. з Микуличина і Росінський Дмитро. Суддювали пп. Дуда Матій, Полутранко Вол., Вінцковський Ю. Домашевський Мик. і Мирович Мик. До Микуличина на рейд прибув з двома лещетарями основник філії К. Л. К. в Березові п. Кузич Іван; вони перейшли 30 км. горами за 5 годин.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ У.С.С. У СТАНИСЛАВОВІ.

Минулої неділі відбулись у Станиславові лещетарські змагання на трасі 8 км. на теренах Вовчинця й Колодіївки. До змагань стануло 22, біг скінчило 21. Виграв безконкуренційно **Попель у часі 38'35"**. Час слабший тому, що підчас змагань дув вітер у лице і що Попель не мав абсолютно нікчої конкуренції. Той змаган перевищає всіх на лізу класу технічно й тактично. Другий приїхав Яскінський (Сокіл III) в часі 39'55" та він скоротив здається трасу. 3. Коожин, 4). Сагайдак, 5. Борис, 6). Сойка II., 7) Андрухович II. 8). Сапович І., 9). Сапович II., 10). Сапович III. (Поведи їхав поза конкурсом). Тут слід висказати вдоволення що стан. спортовці зрозуміли нарешті вагу та красу лещетарського спорту; маємо надію, що до другого змагань стане вдвоє стільки змагунів. Слід також побажати щоб до змагань приготовлялись лещетарі собажати щоб до змагань приготовлялись лещетарі сіліжіме. Б. Л.

ПІНГ-ПОНГОВІ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО Б.-КЛ У СТАНИСЛАВОВІ.

Станиславів. Пролом — Цирей Ізраель 5 : 1. Змагання в пінг понгу за мист. б.-кл. Ст. О. З. Т. С. закінчились повною й заслуженою виграною Пролому. Виєдин: Новицький — Горовіц 21 : 14, 21 : 18; Андрішин II. — Кінцель 14 : 21, 18 : 21; Бурделюк — Лехмер 21 : 16, 21 : 8; Атаманюк — Друкс 21 : 12, 21 : 17; Ліськевич — Гольдвегер 21 : 19, 21 : 18; Голинський І. — Вайнгартен 21 : 17, 21 : 18. Одинокий пункт стратив Андрішин II., який є зовсім добрим грачем, та на мист. змаганнях заложується первово з самого початку гри. Знаменито грав Бурделюк, який робив з противником, що лиш хотів, не допускаючи його взагалі до гри, особливо з другому сеті. За свою бравурову гру дістав Бурделюк гучні оплески від своїх і від противників. Дуже добре зіграли Новицький та Атаманюк, здобуваючи певно пункти. Голинський І. виграв теж певно, та мусить конечно навчитись дещо більше, як тепер уже, коли хоче стати повноважним грачем. Тут знову треба згадати про нездисциплінованого Капиовського, який знову не явився на змагання. Суддя п. Вінтерфельд д. добрий.

Пролом І., — Цирей Ізр. II. 4 : 2. Поват. змагання. Пункти для Пролому добули Панашін, Пужак та Голинські І. і II. Дуже добре грали Пужак і Голинський II.

Внутрішньо-клюбові мистецтва Пролому в пінг понгу покінчились в другі перемогою Атаманюка, який попри свою знаменит оборону має також небезпечний атак. Друге місце добув Бурделюк, найкращий стилево й технічно грач у клюбі. Третє місце припало Новицькому, дуже доброму технічно й найкращому тактично в клюбі. Трійка та зовсім різноцінна і про перевагу одного над другим важно говорити. Друга трійка (4. 5. і 6. місце) відбігає значно від першої; належать до неї: згаданий в горі Климовський, Андрішин II. і Лісьневич Б. До мистецтв стануло 29 членів секцій, які позаймали місця, відповідні до своїх сил і вмілостей. Б. Л.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 6. II. год. 7·30 вечір. „Міщанин шляхтичем".

Четвер, 7. II. год. 7·30 вечір. „Міщанин шляхтичем".

Театр Ріжнородностей.

Середа, 6. II. год. 7·30 вечір. „Мій коханий дурненький".

Четвер, 7. II. год. 7·30 вечір. „Мій коханий дурненький".

Кіна.

АДРІЯ: „Людина-машина" та додатки.
АПОЛЛО: „В шаманській ніч".
АТЛЯНТИК: „В ночі".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Танцюючі Венус" та „Брат дівчата".
КАСІНО: „Молодий ліс" (на осн. В. Герна).
КОЛІСЕЙ: „Поручник Кіже" („Цар шалів"), ревю „Один в одного".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фіфі і Фафі у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фіфі і Фафі у країні забави".
МІРАЖ: Рамон Новарро, Джанета Мекдональд і Секрет жінки.
МУЗА: „Віва Віллі!"
ПАЛЯС: „Цигансьні мельодії".
ПАН: „Маскарад".
ПАСАЖ: „Демон золота", „Їздець-примара".
РАЙ: „Радісна година", Мікі-Маус.
СВІТ: „Нужарі" і „Париж в огні" (дві серії разом).
СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.
СТИЛЬНЕ: „Їх високість цілує" та ревія.
УТІХА: „Погоня за тінею" і ревія.
ХІМЕРА: „Казка музики".

Ширіть наш часопис!

Закордонне радіо.

Середа, 6. лютого 1934.

Братислава (395,8) 17·05 Сучасна музика 20·05 Симф. концерт. **Кошиці** (259,1) 17·10 Для Закарпаття, **Прага** (269,5) 11·05 20·10 Концерт, 16·40 Чотирьохсп. пар. пісні, **Прага II.** (349,2) 14·20 Сальон. квартет, **Париж** (1648) 13·15 Популярна музика, 21·00 Концерт, **Білгород** 437,3) 16·30 Пісні, 20·00 Скрипка, **Любляна** (569,3) 20·00 Опера, **Берлін** (482,7) 20·15 Дегл. вад. Пролюг ніж. Гольенберга, 20·45 Концерт, 22·20 Моцартові твори, **Гамбург** (331,9) 19·00 Фортепіян, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·15 Дуети пісеньки, 16·00 Солісти, **Лайпціг** (382,2) 13·10 Популярна музика, **Мюнхен** (535,1) 15·10 Форт. твори Регера, 17·50 Пісні, **Будапешт** (550,5) 12·05 Військ. оркестра, 17·30 Гітара, 21·30 Скрипка, **Мілянo** (368,6) 19·00 Легка муз., **Рим** (420,8) 13·00, 17·05 Легка муз., 20·45 Опера.

Четвер, 7. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·35 Арії та пісні, 19·25 „Богема" оп. Пуччіні, 21·15 Пісні різних народів, 23·15 Віденська музика, **Кошиці** (259,1) 17·20 Пісеньки для дітей, 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 11·05 Сальон музика, 15·55 Військ. орк., **Прага II.** (349·2) 14·30 Для фо т., **Париж** (1648) 21·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісні, **Берлін** 356,7) 10·45 Нар. пісеньки, 19·10 форт., оркестра. **Франкфурт** (251) 20·10 цим. пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Сучасна музика, 20·45 „Король Лір" трагедія Шекспіра, **Кельн** (455,9) 17·50 Петерсенові твори (сп., форт.), **Мінхен** (405,4) 20·10 „Генофефа" оп. Шумана. **Будапешт** (550,5) 12·05, 18·40 Легка музика, 22·30 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 17·05 Вок. концерт, **Рим** (420,8, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 6. лютого 1934.

6·45 Ранішня авд., 7·50 12·00, Рекл. концерт. 11·57 Сиг. нал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Сальон. музика, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Російська муз. з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Театр. фейлет. 16·00 Камер. секстет, анга. музика, 16·45 Лютий на небі та на землі (для ст. дітей), 17·00 Гармоністи, 17·25 Одиначка, 17·35 Пісні в супроводі форт., 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Наука стенограф. 18·20 Сільва рерум, репет. театрів, 18·15 Музика до драм творів із гр. пл., 18·45 Польща в теперішній фазі світової кризи, 19·00 Вок. терцет (Лада сопр., Лучинський тенор, Зінч, баритон, 19·20 Будівельна гутірка, 19·30 Легка музика з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Міцкевичівський вечір із Вільна, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Три знаки запиту, 21·40 Пісні в супр. форт., 21·15 Танк. муз., 23·05 Тріо (форт., скр., віолончель).

Четвер, 7. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал част, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 На Подолі росте жито без кукілю (для дітей) 12·30, 13·10 Муз., сигн., 13·00 Полудн. денник, 13·05 З ринку праці, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Оркестра, вес. пісеньки, рефрени 16·45 Лекція ф.з. монії, 17·00 Театр Уяви: Але це не на серіо" Піранделя, 17·50 Листи та програми, 18·00 Сільва рерум, театр. репертуар, 18·03 Фредро та національні, 18·15 Концерт: Танки різних народів, 18·45 Що читати, 19·00 Вок. музика з гр. пл., 19·20 Гутірка, 19·30 І. Лосиний на клінці, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Балетова музика класиків. 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт, 21·45 Форми сусп. життя, 22·15 Італ. пісні у вик. Д. Лабія (тенор), 22·30, 23·05 Танк. музика з гр. пл., 22·45 Гутірка в кар. Шимановських.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·31 зол.

У Варшаві були такі курси: Лльондон 25·96, Париж 34·93·50, Берлін 212·75, Цюріх 171·44, Голяндія 358·20, Прага 22·12 Італія 45·00, Нюйорк кабель 5·31 3/6, Нюйорк чеки 5·31 3/8.

Золото: Долляри 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЗБІЖЖЯ.

Ціни парітас Підволочиська зложе Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноц.	17·25	17·50		
Пшениця збірна	16·25	16·50		
Жито одноцінне	13·75	14·00		
Жито збірне	13·25	13·50		
Ячмінь одноцінний	14·50	14·75		
Ячмінь на мливо	13·50	13·75		
Овес од. незам. 459	12·75	13·25		
Овес од. легко зам.	12·00	12·25		
Овес зб. легко зам.	11·25	11·50		
Овес одноц. зам.	11·00	11·25		
Овес збірн. зам	10·50	10·75		
Кукурудза краєва	16·00	16·25		
Фасоля краса з м.	16·00	16·50		
Горох пн Вікторія	30·00	34·00		
Гречка на млино	16·00	16·25		
Льон	45·00	46·00		
Сім'я конопляне	24·00	25·00		
Мука пш. І. А.	31·00	31·50		
Мука пш. І. Б.	29·00	29·50		
Мука пш. І. Ц.	27·00	27·50		
Мука пш. І. Д.	26·25	26·75		
Мука пш. II. А.	24·50	25·00		
Мука пш. II. Ц.	23·00	23·50		
Мука пш. II. Д.	21·50	22·00		
Мука пш. II. Е.	20·00	20·50		
Мука пш. II. Ф.	18·00	18·50		
Мука пш. II. Г.	17·00	17·50		
Мука пш. III. А.	12·50	13·00		
Мука пш. III. Б.	11·50	12·00		
Мука пш. разова	17·00	17·50		
Мука житня І. кат. до 55%	21·75	22·25		
Мука житня І. кат. до 65%	20·25	21·25		
Мука житня II. к. ситк. до 70%	13·00	13·50		
Мука житня раз. до 95 %	15·50	16·00		
Мука житня посл. понад 70%	12·25	12·75		
Висівки житні	7·50	7·75		
Висівки пшен. гр	8·25	8·50		
Висівки пшен. сер.	8·00	8·25		
Висівки пш. мідкі	8·75	9·00		
Висівки лучині	8·25	8·50		

Інші курси незмінені.

ПЕРЕХОДЯЧИ на спеціальність до Львова відступлю лінареві в повітовому місті канцелярію вра- з інвентарем і інструментами. Згодошення до „Діла" під „Переїзд". 939 1—2

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 5. лютого п. р. з приводу знижкової тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

	зложе	Львів.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 кг. масла	3·00	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло знижкова, на молоко і сметану здержана, на яйця сильно знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 1. лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, зложе подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	0·95	зол.
Старі „	„	„	0·75	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·90	„
Індики	„	„	0·90	„
Індички	„	„	1·10	„
Пантаони	„	„	1·20	„

Птицю приймає в свідомості визначеного приділу для кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА КАРНАВАЛ джекети, пасти, машинові гафти на основі заграничних моделів поручає **заведення гафтів** М. Коцовської, Академічна 22. І. п. 29/22 3—5

ТРИМІСЯЧНИЙ КУРС крою, шиття, моделювання починає **школа жіночого кравецтва, Львів, Академічна 22.** 28/22 4—7

НА КАРНАВАЛ смокінги, фраки, жилетки. Низькі ціни. Коллонтая 10, тел. 15-37. 936 2—3

ШУКАЮ одної добре умебльованої кімнати з окремим входом близько середмістя. Зголошення до „Діла" під „Вигода".

КУХОВАРКА і до всього потрібне праці до свящ. (охотно у целебса або вдівця). Згодошення під „Працьовита" ласкаво слати до т-ва „Будучність". — Ринок ч. 10. II пов. 946

Конкурс.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта" оголошує отсим конкурс **на посаду фахового вчителя в господарсько-садівничій Школі** в Милованню Про висоту й умови винагороди повідомить на бажання устно або письменно Канцелярія Т-ва „Просвіта" у Львові. Умотивовані подання разом з задучинками треба вислати до І-ва „Просвіта" найдалі до дня 15. лютого п. р. 941

Посада вільна з днем 1. березня.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта".

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавничий Спілка. З печатні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Ч. 32 (13.930). Львів, четвер 7. лютого 1935. Poczt. opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І- пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.324. Адреса для телеграм „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Квартально 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Ячерщі 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41, Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

РОКОВИНИ 22. СІЧНЯ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, (Офінор). Не вважаючи на сумні матеріяльні та ще сумніші політичні обставини, в яких знаходиться українська еміґрація у Франції, Свято 22. січня відбулося цього року в Парижі з надзвичайною урочистістю. В українській церкві, прикрашеній прапорами українських товариств та орґанізацій б. воїнів французьких, італійських та бельґійських, відбулася врочиста Служба Божа, відправлена місцевим настоятелем о. Бриндзаном при хорі А. Чехівського. На присутніх велике враження зробила традиційна „Молитва за Україну", особливо той момент, коли українські та чужинецькі прапори схилилися в честь полеглих за визволення. По полудні відбулася велика академія-концерт, улаштована місцевою громадою при співпраці Укр. Т-ва б. Воїнів Української Армії. На академії, серед присутніх, число яких досягало 300 осіб, були чільніші провідники запривязнених з українцями народів Кавказу, Туркестану, Козаків та інші, гості. На концерті особливе враження зробив своєю мистецькою грою український віртуоз скрипак П. Дубас, артист філядельфійської консерваторії, який на короткий час завітав до Парижа.

Чергова поразка Москви.

МОСКВА, 6. 2. ПАТ. ТАСС повідомляє: Голова ради комісарів і комісар закордонних справ совітської Монголії Ґендун заявив, що по інциденті в дні 24. січня ц. р. (з мандчурсько-японськими військами) кілька днів було спокійно. В дні 30. січня ц. р. відділ прикордонної монгольської сторожі завважив коло озера Войнор самоходову кольону і 50 їздців, які їхали до Монголії. Прикордонна сторожа не хотіла доводити до проливу крови і відступила у глибину краю. Уряд Мандчу-Ко повідомив, що округа Гавкін-Суп, про яку йде спір, належить до Мандчу-Ко. Одночасно запропонував урядові совітської Монголії вести переговори з метою визначення кордону в цій окрузі. Монгольський уряд згодився на ці пропозиції, сподіваючись корисної для себе розв'язки справи тому, що ця округа від століть належала до Монголії.

За реформу державного ладу у Франції.

ПАРИЖ, 6. 2. ПАТ. Нині в роковини трагічних подій у Парижі 6. лютого м. р. багато часописів помістило передовиці про ці події. Декілька орґанізацій видало відозви. Союз колишніх комбатантів пригадує у своїй відозві, що ці маніфестації були першою осторогою. Акція комбатантів дала вже деякі успіхи. Уряд перевів частинну реформу, забезпечуючи осадність і незалежність суддів. Але все те не достарчає. Комбатанти домагаються реформи державного ладу, реформи виборчої ординації і суспільних реформ. Орґанізація Круа де Фе заявляє, що не стоїть ні за урядом, ні за жадною партією, але боротьбу самодільно за волю і справедливість у Франції.

Конфлікт Мексику зі Злученими Державами.

МЕКСИК, 6. 2. ПАТ. Мексиканський уряд відкликав усі концесії, які признав британсько-американському нафтовому товариству „Ігль". Мексиканський уряд каже, що товариство „Ігль" змонополізувало нафту в своїх руках у Мексику і не дає держані належних їй користей.

За дволітню військову службу у Франції.

ПАРИЖ, 6. 2. ПАТ. „Еко де Парі" пише, що після рішення у Льондоні у справі зброїв Німеччини і тому, що до французької армії п. р. зачислять малу кількість річників, французький уряд повинен продовжити військову службу на 2 роки.

Масові арештування соціялістів у Відні.

ВІДЕНЬ, 6. 2. ПАТ. У семій окрузі Відня поліція викрила тайну пропаґандову централю соціялістів. З цього приводу поліція арештувала коло 250 осіб.

Мін. Ґерінґ їде до Льондону.

ЛЬОНДОН, 6. 2. ПАТ. „Дейлі Мейль" повідомляє, що міністр Ґерінґ виїде до Льондону, щоби як міністр летунства перединкутував з британськими міністрами справу летунського пакту.

Відповідь Німеччини за два тижні.

ПАРИЖ, 6. 2. ПАТ. З Льондону надійшли вістки, що відповідь Німеччини на французько-британські пропозиції надійде за два тижні. Цей речинець подав британський амбасадор у Берліні у звіті до свого уряду.

Клопіт з челєнджом.

Французька летунська організація, що влаштовує світові летунські перегони, т. зв. челєндж, одержала повідомлення від Польщі, що Польща не буде брати участи в челєнджу 1936. р., ані не буде його влаштовувати. Причина — челєндж розминається з практичним призначенням авіятики. Наслідком цього організацією дальших летунських змагань займеться або Франція як творець цього конкурсу, або Німеччина, яка заняла після Польщі друге місце в останніх перегонах. Не виключене, що Німеччина теж зголосить резиґнацію з участи в перегонах, бо німецькі фахові кола виступали часто з їхньою критикою, вказуючи на конечність звернути зацікавлення летунських кол в іншу сторону. Якби Німеччина також зрекалася, то це означувало би взагалі конець челєнджу, бо ледви чи інші держави хотіли би продовжувати цю забаву.

ПАРИЖ, 6. 2. ПАТ. Ґенеральна рада міжнародньої летунської федерації устійнила, що наслідком резиґнації польського авероклюбу з уладження челєнджу в 1936. р. найближчий челєндж відбудеться в 1937. р., висловлюючи рівночасно надію, що перегони зорганізує німецький авероклюб як переможець з 1929. і 1930. р. Крім того рада рішила приняти патронат над окружним летом довкола світа, який має відбутися в 1937. р.

Поспіх большевиків зі зміною конституції.

МОСКВА, 6. 2. ПАТ. Голова центрального комітету Калінін заявив учора на конґресі совітів, що Молотов зголосив внесок у справі зміни конституції ССС.Р.

Пополудні секретар комітету Енукідзе стане референтувати проект нової конституції.

—o—

Рахуй гроші з тиха — не зазнаєш лиха!

навчає стара українська приповідка, тому складайте свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

що зберігає вкладки в строгій тайні.

Українці як чинник внутрішньої та закордонної політики.

Промова Голови Української Парляментарної Репрезентації д-ра Дмитра Левицького на пленумі Сойму 5. лютого 1935.

Високий Соймє!

Останній раз веде третій Сойм Річпосполитої генеральну дискусію над буджетом. Черговий сойм вестиме мабуть наради на основі нової конституції і буде мабуть обраний на основі нової, досі невідомої нам виборчої ординації. Можливе, що нова виборча ординація обкроїть ще більш представництво незалежної української політичної думки і в українських справах забиратимуть голос не представники, вибрані з вольної волі українського народу, а довірники й виславники адміністраційної влади.

В часі, коли гине дотеперішний демократичний устрій Республики й родиться новий, в часі, коли за кулісами світової політики творяться нові політичні констеляції, забираю голос в імені українського народу. Хочу незалежно від сучасної хвилини насвітлити в перспективі історичної майбутности польську політику в відношенні до української справи та зясувати головні напрями української політики в межах Польщі та поза ними, в наших всеукраїнських концепціях.

ВАЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

І я у своїй промові при першому читанні буджету і мої клюбові товариші у своїх промовах на буджетовій комісії представляли незвичайно важке положення українського народу у всіх ділянках вашого фінансового життя. Ми сподівалися, що уряд, як відповідальний керманич державної політики та представники польського громадянства вийдуть врешті із слимої вулиці у тій справі і займуть ясне становище. Тимчасом ніхто не вважав за вказане порушити докладніше цю справу, таку важну не тільки для укр. народу, але на мою гадку і для польської держави. В одній тільки буджетовій комісії підчас обговорювання буджету Мін. Внутр. Справ, вийшла ширша дискусія в українській справі. Я мав нагоду прислухатись до тієї дискусії й мушу ствердити, що примітивізм її перейшов у великій мірі вповіть мої дуже скептичні сподівання. Ніщо не виявило так загину всякої ширшої політичної думки в найважніших національних і державних справах, загину хисту розв'язувати важкі сучасні й історичні проблеми, як ця дискусія. Вона нагадувала мені неповажну суперечку ендецьких провідників на шкальтах „Курієра Львовского" на тему, чи краще зісти поверх 6 міліонів українців у Польщі на зимно чи на гаряче, на рожні чи в соці.

З жалем мушу відмітити, що на недокладному знанні української проблеми у всій її сучасній ширині основувалися й заява міністра внутр. справ п. Косцялковського у буджетовій комісії підчас дискусії над його ресортом дня 25. січня ц. р. У тій комісії промовляв представник нашого клюбу, пос. Луцький і представник українців з клюбу ББ пос. Скрипник. Пос. Луцький зясував у своїй промові в загальних нарисах дуже важке положення українського народу, що живе в межах польської держави. Пос.

Скрипник розвязав у своїй декларації за одним замахом усю українську проблему, як він її чи його група собі уявляє. Він тішиться, що Польща є великодержавною, для її великодержавности він працюватиме, в тій Польщі найшов пояснення ці національні потреби, є щасливий, що так живе, а про всі великі українські справи думає маршалок Пілсудський, отже він уже думати про них не потребує.

Пан міністр Косцялковський заявив, що найшов із п. Скрипником спільну мову, а саме платформу спільної праці над розбудовою великої Річпосполитої. Така заява п. міністра була би для мене зрозуміла, якби п. міністр промовляв тільки в характері шефа безпеки; але не можу цього розуміти, коли це говорить державний муж, що кровю та життям боровся за волю свого народу і який на українську проблему мусить дивитись із історичної перспективи, а не тільки з перспективи тимчасового успокоєння та маразму. Пан міністр одночасно звернувся до нас з покликом, щоб ми мали сміливість поставити всю нашу справу тому, що тільки на цій платформі можна будувати наші взаємини.

Вповаюючи волю цього поклику, хочу ясно та щиро засувати наше національне становище як, як собі це уявляє загал українського народу, якщо тільки він думає та відчуває в категоріях національної незалежности, а не висловлює своїх думок під чужим, від цього чинника залежним диктатом. У почуванні повної національної відповідальности заявляю:

СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Український нарід не хоче бути предметом якого коштом мають будувати великодержавність Польщі. Український нарід не є задоволений ані тим становищем, яке нині займає в Польщі, ані в інших державах, куди його придїлили наслідком мирових договорів після великої війни. Він хоче бути підметом своїх прав та обовязків, хоче працювати для свого добра, для своєї власної національної та політичної сили й могутности.

Великий український 40-міліоновий нарід уже віддавна національно зовсім усвідомлений, посідає всі ознаки новітнього західньо-европейського народу, — це одноцілий організм без огляду на державну приналежність, що прямує до спільних цілей, до здійснення своєї історичної місії на Сході Европи. Нині нема вже політика в Европі, який, хоцби побіжно займаючися справами Сходу Европи, не розумів, що від розвязки української проблеми залежить у великій мірі міжнародне становище ріжних народів супроти політичних і господарських концепцій в Европі та Азії. Політики ці та публіцисти розуміють, що мусить прийти час, може уже в недалекій майбутності, що проблема ця буде так чи инакше розвязана і що на великому шляху між Европою й Азією повстане новий, у ріжних випадках вирішний чинник.

ЧОГО ПРО НАС НЕ ЗНАЮТЬ?

З природи речі треба би припяти, що поруч Росії нема другого народу та держави, що так пильно повинні досліджувати і так уважно обдумувати українську справу, як Польща. Подяки — найближчі сусіди українців, звязані з ними історичними нитками. Відношення Польщі до України принесло їй великі державні користи, але приспішило її розбори; ще й тепер мешкає у Польщі більш 6 міліонів українців, що на розвязку українсько-польських взаємин мають і матимуть великий вплив. А проте не тільки польська суспільність, але й політики, відповідальні за теперішність і майбутність польського народу та держави, мало цікавляться життям українського народу і мало його знають. Не тільки мало хто знає про ту, вже не то геройську, але просто надлюдську боротьбу, що її веде український нарід на Великій Україні, де, без огляду на неучуваний досі в історії людства терор, нарід у найширшій своїй масі дійшов до повної національної свідомости, творить свою науку й культуру і міліоновими жертвами людського життя боронить своєї національної та політичної незалежности.

Але і тут, у Польщі, лиш за малими винятками і то переважно таких людей, що кермуються тільки розумом, а не сентиментом, мало хто знає про потреби, болі, надії та змагання українського народу.

СУЧАСНЕ ДОМАГАННЯ.

Виходячи з такого засновку й у вірі в життєздатність і нині вже й у здібність українського народу відновити нашу історичну місію, ми, українці, що живемо в межах польської держави, домагаємося, щоби признати нам всі ті права, які належаться кожному політично усвідомленому народові, що живе в межах чужої держави. Ми домагаємося, щоб нас не ділили на

Всі купуємо солідарно!

всякі тканини і мужеські матеріяли в найліпших гатунках по цінах направду конкурен-ційних тільки у фірмі

Дім Моди Львів, Марійська пл. ч. 4. Европейський Готель.

Обслуга в українській мові.

атоми й окремі територіяльні чи мовні одиниці і щоб нам запевнили можливости самостійного розвитку в усіх ділянках життя. Найдогіднішою формою такого усамостійнення вважаємо і для нас і для польської держави признання нам територіяльної автономії. Ідучи по цій лінії при ухваленні зміни конституції в Сенаті, ми поставили внесок, щоби признати українському народові в межах польської держави на всіх українських землях, де він творить більшість загалу населення, територіяльну автономію з власним соймом, власною адміністраційною владою, власним судівництвом, шкільництвом і власною територіяльною обороною краю. Знаємо, що в теперішньому мент цієї мети ми не осягнемо і що за це право мусимо важко боротись, хоч польський нарід і держава взяли на себе вже в р. 1922 моральне зобовязання виповнити це право. Всеж віримо, що здобудемо це право в обопільному інтересі обох народів.

Польська політика є в найпільнішому менті в усіх напрямах протилежна до того, чого ми домагаємось і за що боремось. Вона хоче нас поділити на атоми, на окремішні племена й адміністраційні одиниці, всім прямує, дарма, що це заперечує — до винародовлення нас і пересунення національних границь Польщі на Схід, вона хоче всьому українському народові, який живе в межах Польської Держави, не дозволити на його політично-культурний і господарський розвиток.

ПОЛЬСЬКО-РОСІЙСЬКИЙ СОЮЗ.

На тлі цих суперечностей поміж польською політикою у відношенні до українського народу і змаганнями українського народу мусить іти боротьба, яка ослаблює сили обох сторін. Цікаво, що польська політика у відношенн. до українського народу йде свідомо чи підсвідомо слідами політики Совітів супроти українського народу. Чим гірше є нам у Совітах, тим безоглядніший є супроти нас режім у Польщі. Сумніваємось, чи така залежність є в інтересі Польщі. Союз Польщі з Росією в Андрусові коштом поділу українських земель довів у дальших наслідках до розбору Польщі. Думаємо, що тільки недалекозорі взаємини, заспокоєння справедливих потреб українського народу, створення у межах польської держави Піємонту для українських визвольних змагань принесе користи польській державі в середині і назверх, тепер і в майбутності.

Якщо йде про український нарід як цілість, без огляду на межі, де він живе, то він має свої загальнонаціональні інтереси, до яких прямує і які може здійснити тільки збірними силами всього народу.

Був час, коли ми думали, що власні наші сили вистачать, щоби здобути собі рівноправне політичне становище з іншими народами Европи. Історія і теперішність учать нас, що доля народів, їх політичне існування, їх безпека так тісно звязані з долею, існуванням і безпекою інших народів, що навіть найсильніші великодержави мусять шукати союзників, щоб забезпечити своє існування, або поширити конечні впливи для свого національного життя.

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКА КОНЦЕПЦІЯ.

Політична українська думка вже від довшого часу шукає такого союзника, з яким у порозумінні і в спільнім інтересі могла би здійснити своє національне право.

Одна частина українського народу шукала того здійснення в обединанні всіх етнографічних українських земель у межах російської держави, міркуючи, що мешкаючи на такій багатій, спертій на Карпати, території, яка сягає своєю еміграційною експансією аж до меж Персії і Китаю, зуміє здобути з росіянами рівноправне становище і створить евразійську могутню великодержаву, яка займе передове становище в Европі й Азії. Здавалося, що ця ідея набере реальних форм під большевицьким режімом, коли Україну уконституовано як окрему, незалежну совітську республіку з власною законодатною установою і власним військом, що кожного часу могла власною законодатною волею зірвати всякий союз зі совітською Росією та створити власну й незалежну українську державу. Але й українці у совітській Україні і ми українці в межах Польщі гляділи на цю концепцію від першої хвилини дуже скептично.

Історичний досвід казав нам з недовірям ставитись до того союзника, який уже стільки разів не дотримав своїх союзницьких зобовязань. Теперішне становище совітської Росії супроти України, вповні підтвердило наш скептицизм і проросійська концепція з дуже незначними винятками серед українського народу збанкрутувала.

КЛЮЧ РОЗВЯЗКИ.

Другою політичною концепцією є та, що наше найвище політичне право скоріше здійснить український нарід не через обединання, а через створення власної держави. Цю власну державу можемо і мусимо будувати в осередку українського народу, в Києві, і при допомозі та в порозумінні держав середущої і західної Европи. Знаємо, що Европа мусить шукати політичної і промислової експансії на схід, головно на далекий схід і що на цій дорозі стоїть російський велитень, який загрожує цій експансії. Тільки й виключно утворення незалежної української держави над Дніпром може розбити цього велитня та уможливить світові зайняти з цієї нечуваної повоєнної скрути, і — що найважніше — може врятувати світ перед загладою цивілізації, здобутої працею століть, якій так дуже загрожують большевики. Знаємо, що саме тепер найважніше завдання европейської політики — це проблема взаємин Европи із совітською Росією. Політична думка Барту, яку вже доволі слабо піддержує теперішній премієр Франції — східний пакт — найшла навіть у Франції доволі сильну опозицію і, здається, вже в своїх первопочинах буде погребана. Зближається час політичної ізоляції совітської Росії і для українського народу можливість здійснити свої державні плани. У цій великій перебудові політичних взаємин на сході Европи, яка може здійснитись уже в найближчих роках, Польща, як найближчий сусід, мусітиме взяти активну участь.

МОРАЛЬНА СИЛА І ЗРОЗУМІННЯ СВІТУ.

У боротьбі за цю перебудову може на дуже довгий час будуть втягнені найбільш життєві інтереси не тільки українського народу, але теж інтереси народу польського. Думаю, що тут можуть зійтись інтереси обох народів. Правда, польський нарід має нині свою державу, сильну армію, яка має змогу своїми грудьми боронити безпеки своєї держави. Ми не маємо ні держави, ні армії, яка могла би боронити наших прав. Одначе за нами стоїть моральна сила і зрозуміння всього світу, що на сході Европи так довго не буде миру, як довго не буде справедливо управильнена справа українського народу.

Український нарід, працюючи над відбудовою власної держави, хіба не підкопує тимсамим безпеки й сили польського народу. Бо не віримо, щоб російський нарід, без огляду на політичну й суспільну форму свого істнування зрікся добровільно імперіялізму, панування над найбагатшими територіями своєї колишньої імперії, доступу до Середземного й Балтійського Моря і тимсамим хотів би відступити з Европи на становище північного народу.

НА ЖАЛЬ...

Така є наша політична концепція і з неї хочемо поробити висновки для нашої загальнонаціональної політики і нашої політики у Польщі. Не хочемо національної боротьби, хочемо працювати конструктивно, щоб фахово підготовитись і виконати завдання, яке наложить на нас може вже недалека майбутність. Вишехольська ідеольогія поділу українських земель не мала ніколи в історії реальних основ і в майбутності буде їх мати ще менше. На жаль, ідеольогія вишехолякїв удержалася в Польщі до нинішнього дня, не зважаючи на занепад впливів цієї групи на інших ділянках державного життя. Думаю, що вже крайня пора скінчити з цією руйницькою політикою супроти українського народу, яка виснажує недоцільно сили обох народів. Від вас, теперішніх господарів держави, залежить унормування наших взаємин. Або заспокоїте справедливі домагання українського народу і тимсамим причинитесь до створення умовин для сили й могутности обох народів, або кожний нарід сам і — на жаль — — у тяжкій взаємній боротьбі мусітиме шукати здійснення своїх національних цілей.

Ширіть наш часопис!

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по рекляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланелі 60 сот. перкаля на 70 сот. Полотна 55 сот.

Закарпаття.

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК НА ЗАКАРПАТТІ?

Недавно один ужгородський москвофільський часопис в Ужгороді приніс був вістку, що видавець тижневика „Українське Слово" д-р Михайло Бращайко робить заходи в справі видавання в Ужгороді українського щоденника. Тепер-же читаємо в газ. „Русскій Земледѣлецъ" (з 25. січня), що подібні заходи робить о. Августин Волошин, який задумує, мовляв, перемінити свій тижневик „Свободу" на щоденну газету. Нотуємо ці дві вістки з журналістичного обовязку, бо безпосередніх вісток про це не маємо. Певне тільки одно, що свідомість українського населення на Закарпатті зросла за останні роки настільки, що потребу своєї щоденної газети відчувають там уже здавна.

НАШІ ШКОЛИ НА СЛОВАЧЧИНІ.

Під такою назвою читаємо в найновішому числі „Українського Слова" на передовому місці отсе:

До Словаччини належить понад 200.000 українського („руського") населення. У всіх селах, які тепер належать до Словаччини, відправляється богослуження із книг, написаних кирилицею, а сам нарід говорить чистою українською мовою і лиш тим, де безпосередньо сумежать із словаками або живуть з ними помішано, говорять українсько-словацькою мішаниною. В часі перевороту в кожному селі була греко-кат. школа, в якій учив греко-католик українець (русин), ба навіть і до державних шкіл в українськім селі давала мадярська влада на домагання громади майже завжди греко-католика русина за учителя.

Коли заглянемо в шематизм гр. кат. шкіл на Словаччині, то бачимо, що багацько таких шкіл є й до сьогодні під інспекторатами: Бардіїв, Гуменне, Кежмарок, Кошиці І., Кошиці ІІ., Михайлівці з округою Вранів, Межилабірці з округою Стропків, Попрад, Пряшів І, з округою Гірлатівці, Пряшів ІІ., Сабінів, Свіна, Собранці, Требішів з округою Сечівці, Спішська Нова Вес.

Число тих греко-кат. шкіл не збільшується від перевороту, але з кожним роком зменшується. На їх місце приходять всюди словацькі державні школи. Нових державних шкіл з нашою викладовою мовою взагалі не засновують. У державних школах учать і в 100-процентових українських селах по словацьки, як напр. у Варадці, Ладомировій та інших. Лиш тут-там вдасться деяким селам виборотн тяжкими труднощами (шкільним страйком і т. д.) українську викладову мову. Так сталося напр. у селі Чирчі, Тут перемінили греко-кат. українську школу на словацьку державну. Та нарід дотн боровся, доки не признали за викладову мову школи мову українську. Та це білий крук. У Статчині адміністративні уряди дали владного комісаря, щоб зломити сильний опір селян і поставити там 6 нових учителів, між котрими нема ані одного греко-католика українця (русина). Село Улич не може дістати державної школи, бо домагається, щоб вона була українська. Окружний начальник зовсім явно заявив, що це є одинокою перешкодою і причиною. Коли поширять якусь гр.-кат. школу, то дають до тих кляс уроджених словаків або чехів, котрі словечка не знають по нашому. З державних шкіл в українських селах переносять учителів українців на словацькі околиці, як це сталося в Межилабірцях, Витяжівцях, Нижній Яблінці, Руській Бистрій і т. д., а на їх місце дати словаків.

На цілій Словаччині мали ми лиш одинокого інспектора греко-католика, але й того дали вже на пенсію. Під натиском інспекторів словаків учителі, боячись неприємностей, перестають учити нашою мовою і в наших греко-кат. церковних школах. Бувший сніїнський інспектор загрожував учителям перенесенням, як не перестануть говорити в школі по своєму і будуть далі, хочби як предмету, вчити нашої мови. Просьби батьків (родичів) подо своєї мови й учителів пішли у нього до коша.

Такі сумні картини могли би ми малювати далі...

З ТЕАТРУ ІМ. САДОВСЬКОГО.

Дня 27. 1. ц. р. дав театр ім. Садовського в Ужгороді виставу російського автора „Квадратура кола". Комедія надзвичайно цікава і є вона сатирою на большевицьке подружжя. Два комсомольці женяться, але мешкають в одній кімнаті. Проблему житла вирішують так, що назначують крейдою границю кімнати, яку переділюють на двоє... Розводяться і розреєстровуються, міняються жінками... Багато комічних ситуацій, публіка знаменито бавилася. П-і Арсасова, п. Балончук виконали ролі першорядно. Наші молоді сили: Тесловичівна, Лацинич, Тоят, Куриленко — це не аматори, а справжні артисти. На жаль, публіка і цим разом лишилася дома...

ЗБОРИ Т-ВА „СІЧ" У ЯСІНІ.

У Ясіні (по другому бік Карпат — напроти Ворохти) відбулися загальні збори місцевого т-ва „Січ" зі звичайною програмою. Присутніх було 42 членів і багато гостей. Звіти функціонарів були дуже цікаві. Господарка в т-ві зразкова. Збори з повним задоволенням і подякою у-

20 зол. ШЛІФОВАНЕ **зеркало**
фабрика 50 × 100 цм.
М. БИК, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

Вже вийшла з друку

давно очікувана книжка

п. з.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

(І. том 256 сторінок).

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Замовляти у Видавничій Спілці „Діло".

хвалили абсолюторію уступаючій управі і вибрали нову управу, в склад якої увійшли переважно доцьогочасні функціонарі, а саме: кошовий — Дмитро Клемпуш, осавул — д-р Стефан Масенко, писар — Юрій Кончу, скарбник — Михайло Шведюк, бібліотекар — Катерина Бодиарчук і Василина Ключівська. Контрольна комісія: Іван Різничук, Петро Лопушняк та Іван Тулайдан Ґрига. Мировий суд у складі: голова — Іван Клемпуш, судді — Олекса Павлючок та Іван Лостовецький.

Замирення в західній Европі.

Заява прем. Фляндена.

ПАРИЖ, ПАТ. У палаті послів прем. Флянден, відповідаючи на інтерпеляцію, заявив, що наради в Льондоні мали на меті зберігти мир. Щоб направити положення внаслідок потоптання постанов версайського трактату збройними Німеччини і припинення праць розбройної конференції премієр виїхав до Льондону на прохання британських міністрів. Переговори довели до унезгіднення поглядів. Змагаємо до тісної співпраці. Одначе мушу підкреслити, що політика Франції не змінилась. Не можна нікому заборонити, щоби організував свою безпеку. Заки велике діло буде здійснене, теперішне виняткове положення вимагає спеціальної конвенції на випадок летунського нападу. Міркуємо, що ціла західна Европа мусить замиритись, щоб не допустити до повітряного нападу. Тому запрошено до участи Італію, Бельгію і Німеччину. Покищо ждемо на відповідь від цих держав, опісля наради Франції з В. Британією будуть продовжуватись.

ГРИГОР СМОЛЬСЬКИЙ.*) 2)

Перші враження з Парижа.

Дуже подобалася мені їзда „Метром" — підземельною залізницею. Сходимо по сходах в глиб. Купуємо білети і за 70 сантимів їдеш куди хочеш і за пересідку не платиш. Увесь час під землею, тунелями, навіть кілька разів попід ріку Сену. Метро для мене цікавіше і гідніше подиву, ніж вежа Айфля, яка властиво практичного застосування не має жадного. І коли подивлю вежу, то не так її задум, як її виконання. Все з заліза від найбільшої штаби до найменшої шруби на 300 метрів.

Цілу мандрівку роблю пішки, щоб добре зорієнтуватися в географічному положенні місця, де маю бувати. Інакше я безобідний і почуваюся зв'язаний, немов у мішку.

І де вже я не був і що не бачив. І Лювр і Люксембург, музей і город, церкву Нотр Дам, вежу Айфля, виставові палати: велику і малу, площу Згоди, Тріюмфальний Лук, навіть ботанічний город зі звіринцем... Та ніщо не зробило на мене такого враження, як Пантеон.

Лювр — кольос і не маю мірила для нього; він мене пригнітив як контраст до нашої вбогости. Площа „Етоаль" це дійсно зіздя, де вулиці розходяться промінями на всі сторони; Тріюмфальний Лук маестатичний, але місце а гробами найбільших людей „Пантеон" прикувало мене найбільше.

Чи це тому, що він був для мене неочікуваною несподіванкою, чи тому, що і я скрито носився довго з подібною мрією-утопією. Ішов я властиво лише тому туди, щоб побачити стінні малюнки Пів де Шаванса.

Передня частина, фасада, як грецька святиня, обставлена коринтійськими колюмнами. Над колюмнами низький дах в формі рівнораменного трикутника спереду. Ціла будівля в поземому пляні має форму хреста. Висока баня з хрестом зажадно втиснена в перехрестя дахів.

Іду вгору по сходах. На дверях картка: „Вступ з фраики". Всюди за все платн і ще в церкві? Отвираю двері і не знаю, чи маю зняти капелюх, бо ті французи і в музею і в галеріях і в кавярнях в капелюхах і пінням руки не цілують. Не хочу зрадитися, що я аж з такої далекої провінції приїхав і йду до будин. Плачу вступ і бачу групку осіб у капелюхах. Йду на середину, кидаю оком на стіни і хочу схопити цілість. Мій зір іде далеко геть, аж там до святая святих. Вже не шукаю образів Пів де Шаванса, але підходжу на середину святині і очам своїм не вірю.

Високо вгорі у круглій абсиді, великий образ у візантійському стилі. Тло золоте. Найважніші фігури на ньому Христос і ангел, опатим дві жіночі постаті і одна мужеська. Не розумію змісту образу і питаюся „Беделера": Христос показує ангелові опікунові Франції історію його народу.

Опускаю зір на долину на те місце, де в нас стоїть головний вівтар і бачу велику різьблену групу людей.

На високому п'едесталі стоїть жінка з мечем у правій руці, ліва опущена на великий щит. З лівої сторони (від мене) у підніжжя 8 осіб в повному русі звернули голови до жінки і з піднесеними вгору руками, кричать: „Будемо вільно жити, або згинемо". Читаю напис по французськи: „Vivre libre ou mourir".

Обходжу групу, оглядаю докладніше, порівнюю величину. Більше ніж природня. Зпоза п'едесталу група жовнірів маширує до бою, між ними один їздець, попереду б'ють литаври на тривогу.

Ще раз стаю спереду і не можу надивитися. Скільки реміпісценцій! От вівтар! На ньому склясти в офіру свою голову!

За тою групою великий образ на стіні: „До слави", а далі великі картини з історії Франції: Дитячі роки св. Ґеновефи, Коронація Карла Великого на цісаря в Римі (800), Процеса до тіла св. Ґеновефи, Король Кльодвик навертається на Христову віру перед боротьбою під Тольбіякум, Св. Ґеновефа доставляє харчі обложеним ворогами парижанам, чотири сцени із життя Жанни д'Арк, сцени з життя св. Людовика, короля французького, і знову св. Ґеновефа взиває мешканців Парижа не тратити надії в Божу поміч перед приходом Атилі. Дивлюсь у капулу, а там знову св. Ґеновефа, перед якою б'ють чолом королі французькі: Кльодвик, Карло Великий, Людовик Побожний і XVIII.

Тих Ґеновеф для мене забагато! Чи це та сама Ґеновефа, що то про неї у нас на відпустах продають книжечку, від якої відвертаєся и так само, як від єгипетського сонника?! Мені і дивно і соромно перед самим собою, що не був настільки цікавий познайомитися, що це за постать та Ґеновефа.

(Далі буде.)

*) У вчорашній фейлетоні трапилася прикра друкарська помилка, замість „Смольський" надруковано „Смольницький".

Міські Театри у Львові, в четвер, 7. лютого.
Великий Театр год. 5.30 (пята тридцять)
„Міщанин шляхтичем"
вистава закуплена.

Театр Ріжнородностей.
„Мій коханий дурнику"
год. 7·30 в. т.
знаменита комедія для матерей і доньок.

Про справжню славянську солідарність.

(Чеська допомога українській культурній праці.)

Часом говориться про славянську солідарність. Здебільша мова про це в урочистих випадках: напр. підчас якогось славянського з'їзду або сходин чи в агітаційно-пропагандивній промові в устах якогонебудь „старшого" слав'янського брата, що докоряє „молодшому" (недержавному), який не дає себе проковтнути. Але, коли вдуматися в історію славянських народів і нинішню їх ситуацію, то гіркої іронії, ніж балачка про славянське братерство, важко й видумати. Коли порівнювати цю історію з історією великодержавницьких кольоніяльних імперіялізмів, то відразу кидається в очі, що супроти „кольорових" народів грали роль лише мотиви економічної експанзії, а супроти славянських сусідів моменти поширювання і державної території і власної національної сили. Напр. заборонять мову, вільний розвиток літератури, шкільництво, словом творити перешкоди національній культурі — це в психіці англійця не вміститься і ніколи чогось подібного супроти гіндусів чи египтян він не робив. А між славянством це буденне явище. Вагнешпина, а в останні часи постишевщина, коли за складання укрїнських словників людей салоґать до вязниць, — бо ніби то вони тим ширять „контрреволюцію", підбираючи такі слова, що перешкоджають московсько-українському тюпішному „братському" обезмовленню, це найскраніші історичні приклади.

Вже кілька літ тому московський національбольшевизм розпочав свій похід проти української культури, який підготовив Максим Горкій своїм відомим виступом проти української літературної мови. Зазначився цей похід московського націонал-большевизму м. і. трагічною смертю комісара освіти комуніста М. Скрипника та українського письменника М. Хвильового, звільненням зі служби кількох тисяч українських учителів, винищуванням української інтелігенції та фактичним припиненням розвитку української культури. І зрозуміло для нас, чому з того часу на Сов. Україні припинилася вже цілковито поява в українській мові солідних наукових чи літературних творів, крім тоненьких брошурок — миршавих агіток — „словоблудія" совітських Бобринських. І не диво, що найчільніший „таір", яким збагатився на Україні український видавничий рух та українська література, від часу приходу Постишева на Україну, це видання перекладу московських цинічних українофобських промов...

Не наводжу прикладів із московсько-польських, московсько-білоруських, польсько-українських, польсько-білоруських, сербсько-хорватських, сербсько-македонських і т. п. славянських взаємин.

Тому з великим зацікавленням прочитуємо видану у Празі книжку: Ів. Мірний — Український Високий Педагогічний інститут ім. М. Драгоманова у Празі. 1934 р., 144 стор.

Це десятиліття історії Інституту. А з неї можемо довідатися про колосальну культурну працю української еміграції та про справжнє братське відношення чеського народу в особах його найкращих синів — політичних провідників і борців за кращу долю свого народу — до української національно-культурної праці.

Ми, українці, завжди мали сентимент до чеського народу. Пригадуються ще передвоєнні часи, коли майже кожне національне свято на Наддніпрянщині починалося згадкою про історію чеського національного відродження. Хоч світова війна, революція й довгі роки вигнання ділять українських емігрантів від того часу, але зберігають вони у своїй памяті всі ті оповідання про невеликий числом, але сильний духом чеський славянський нарід, що вже здавалося би був цілковито втопився у німецькому морі, а проте розумом своїм і творчою працею вірних патріотів врятувався від загибелі... Потім популяризатором чеських здвигів став „Кобзар" з своєю поемою „Іван Гус", вкінці щирі зусилля Центральної Ради піти назустріч чеським патріотам при організації чехословацьких боєвих сил на Україні, поки дозволяли на це українські державні інтереси.

Той сентимент нас не зааів. Бо коли вже ми, як вигнанці з рідної землі, найшли притулок у вільній чехословацькій державі, то переконалися, що чехи своє славянофільство проявляють не словесною деклямацією про славянське братерство, а цілком реальною допомогою українській національно-культурній праці на еміграції. Про це читаємо факти у згаданій книжці — Історії 10-літнього істнування Українського Високого Педагог. Інституту ім. М. Драгоманова у Празі. За цей час прослухали повний курс навчання в Інституті (8 семестрів) — 178 дійсних студентів, абсольвувало 116 студентів, закінчило з них Інститут цілковито з дипльомом і титулом педагога середніх шкіл — 80 осіб й одна стороння особа та отримало титул доктора 31 осіб.

Коли згадаємо, що при прийнятті на І. курс Інституту були вимоги: 1) повна середня освіта (матура), 2) національно-громадський стаж і 3) педагогічний стаж, то будемо мати ясну про персональний склад студентів. Вимогою національно-громадського стажу перевелилася своєрідна селекція — вибиралося найбільш національно-свідомі елементи. І тому не диво, що інститут творив своєрідну українську академічну родину, і подібного прикладу такого дружнього співжиття спільної праці, порозуміння, взаємної поваги, яке видно було у взаєминах між професорами й студентами, годі чи де найти то в якійнебудь високій школі. Бо цю академічну родину творили люди, що справді могли виказатися не лише матурою (студенти) чи науковими працями (професори), але й національно-громадським стажем — це було спілка активних діячів, борців і бійців в українській національно-визвольній боротьбі. І тому всі вони — професори чи студенти — працю в Інституті вважали не лише виконанням деяких обовязків, але одним із етапів тої національної боротьби. І справді працювали. А вимагалося від студентів значно більше праці, ніж на чужих високих школах.

Між студентами Інституту зустрічаємо не лише національно-громадських діячів, але й цілу плеяду українських письменників і поетів, як напр.: Бібій О., Гомзин Б., Дараган Ю., Зарицький В., Мазуренко Галя, Маслак Ю. С., Обідний М., Стефанович О., Тенюхо П., Шкрумеляк Ю., Шоргепіна-Теліга й інш.

Українське Видавниче Т-во „Сівач", що зачинилося при Педаг. Інституті та яке складалося з професорів та студентів Інституту, видало 44 спеціальних високошкільних підручників та вагалі книжок педагогічних та наукового характеру з усіх галузів знання, разом коло 660 арк. друку, — праці наукових сил інституту. Та ще Український Громадський Видавничий Фонд видав 11 високошкільних підручників та наукових праць професорів інституту.

Крім того наукова праця поза інститутом виявлялась у співробітництві в різних наукових українських виданнях: в „Зап. Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові", членами якого була значна кількість професорів Інституту, у „Збірнику Історично-Філольог. Т-ва" у Празі, в „Україні" — органі історичн. секції Всеукраїнської Академ. Наук, у збірниках „За 100 літ" та інших виданих на Сов. Україні, у „Книголюбі", у виданні Українського Академ. Комітету (діяльним членом його був Інститут) „Україна", у „Суспільстві" — органі Українського Інституту Громадознавства в Празі, в „Укр. Імперії", „Мистецтві"; у виданнях Українського Наук. Інституту в Берліні та Українськ. Наук. Інституту у Варшаві а також: у чужих, одебільша чеських, німецьких, польських, французьких та англійських. А при складанні „Української Загальної Енциклопедії" одним із редакторів був проф. Інституту д-р В. Сімович та крім нього брало участь у складанні енциклопедії ще 13 наукових сил з Інституту.

У списку членів академічного персоналу находимо двох академиків, членів ВУАН, д-ра Івана Горбачевського (катедра хемії) та д-ра Арсена Старкова (катедра біольогії); професорів — д-ра Агенора Артимовича (мовознавство), Дмитра Дорошенка (історія), д-ра Оттона Айхельмана (правознавство), д-ра Степана Рудницького (географія), кол. професора петербурської консерваторії Хведора Якименка (теорія музики й контрапункту), Софію Русову (педаг.) та багато інших позицій). Софію Русову (педаг.) та багато інших визначних наукових сил та заслужених імен.

З наймолодших наукових сил, що лише розпочинали наукову карієру в Педаг. Інституті та пізніше своєю науковою працею здобули ім'я не лише тільки в українському, але і в чужім науковім світі, — варта згадати найвизначніших: д-ра Полікарпа Герасименка, д-ра Юрія Русова, д-ра Володимира Січинського та Дмитра Чижевського.

А вся ця величезна творча праця, праця, що залишить замітний слід у культурнім будівництві відродженої української нації, могла проявитися завдяки щирій допомозі братнього славянського народу.

Специфічне, дуже важке геополітичне становище Чехословацької Республики каже їй шукати своєї забезпеки у засобах, які не погоджуються з українськими національними інтересами (напр. підтримка концепції франко-совітського союзу, їзеї східного пакту і т. п.) Супроти політики на Закарпатті можна теж висунути різні застереження. А проте допомога українській еміграції у найбільш позитивній формі — це величезна позиція у чесько-українських взаєминах. Бож прим. Педаг. Інституту працює на території ЧСР ціла низка інших українських шкіл та установ, усі великої творчої вартости.

Можемо висловити лише побажання, аби русофільство, що так починає захоплювати в останні часи чеське громадянство, не кинуло тіня на ці щиро-братські взаємини між двома славянськими народами — чеським і українським.

Мих. Остапович.

НАГІНКА НА ПРЕМ. ФЛЯНДЕНА.

ПАРИЖ, 6. 2. ПАТ. Посол Леон Блюм гостро нападає у „Ле Попюлер" на прем. Фляндена за його участь у жалібнім богослуженні у Нотр Дам у рочовини подій, які відбулися 6. лютого м. р. Присутність прем. Фляндена на богослуженні, пише Блюм, доказує, що теперішній уряд солідаризується з тими, які ці заворушення викликали. Нерозважний і помилковий крок премєра буде мати прикрий відгомін серед соціялістів.

Вимоги Німеччини.

ПАРИЖ, ПАТ. „Журналь" пише, що Німеччина не прийме тепер французько-британського порозуміння. У Берліні вважають, що Франція і В. Британія піддержують східний і наддунайський пакт. Одночасно Берлін заскочений проектом летунського пакту. Кореспондент пише, що Німеччина відмовиться підписати східний пакт. Крім того вважає вияснень про: 1) Становище В. Британії до римського пакту; 2) Становище В. Британії у справі загального пакту безпеки і гарантії. Німеччина хоче знати, чи цей пакт скасує інші пакти. 3) Від яких умовин залежатиме підписання розброєвої конвенції. Одночасно німецький уряд буде домагатися інформацій, чи участь у переговорах буде одночасно признанням рівноправности Німеччини.

При браку апетиту, кваснім відбиванні, зіпсованім шлунку, злім травленні, обструкції, здутті кишок, розладдях, переміни матерії, кропивці і свербі шкіри природна гірка вода **Franciszka-Józefa** усуває з орґанізму гнильні субстанції, що затроюють орґанізм.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Мін. Саймон і мін. Іден не поїдуть до Берліна.

— Міська рада Тарбе у Франції рішила виплачувати емігрантам зі Сарщини такі самі допомоги, як безробітним.

— З ґалерії і трибуни для публики у палаті громад усунули 30 осіб, які демонстрували за комунізмом.

— До Варшави приїхала група німецьких старшин, щоби оглянути школу кінноточників у Ґрудзьондзу.

— Уруґвайський уряд оголосив комуніят, що повстанці розбиті.

— Міністр внутрішніх справ Німеччини Фрік видав розпорядок, щоби німецькі громадяни подбали про т. зв. родові паспорти, доказуючи таким чином своє арійське походження.

Дешеві білі дні
з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Охорона природи на українських землях.

III.

КЕДРИНОВИЙ ЗАПОВІДНИК.

До переповіджених у скороченні статтей д-ра Контного вважаю за вказане додати дещо, що могло би зацікавити нашу суспільність.

В осени минулого року мав я нагоду оглянути „Кедриновий заповідник ім. Митр. Андрея гр. Шептицького" на верху Яйце, положеному в вилах між рікою Молодою та її допливом Мшаною. Там де обі ріки сливаються є невеличка оселя „Мшана" і там розгалужується ліс на залізниця, що веде з Осмолоди; одна, рідше уживана віднога веде ще які три кільометри берегом Мшани до кінцевої стації „під Яйцем", друга веде вглиб ревіру берегом Молодої. Обома відногами залізниці можна, якщо є нагода, скоротити собі підхід до заповідника на яких 10 км., рахуючи від Осмолоди. Вигіднішій і коротший (ок. 5 км.) є підхід до заповідника від ріки Молодої, трудніший і довший (ок. 8 км.) долиною Мшани відтак Росохана. Зате ця друга дорога під оглядом краєвиду куди цікавіша; тому раджу підходити до заповідника від ріки Мшани, а вертатись долиною Росохана і Мшани.

З долини Молодої веде вигідна лісова дорога аж до сідла між верхами Яйце і Молодою, де, на висоті 1363 м., уставлено гарні ворота з кедрини з відповідним написом, вказуючим, що тим зачинається заповідник. Кільодесять кроків далі стоїть обширний ловецький домик з трьома кімнатами, з його веранди прегарний вид на грофу, на якої південних збіччях „На Плісци", збудовано в минулому році при щедрій допомозі Управи Митр. Дібр туристичний дім Т-ва „Плай", та на інші верхи Горґанів. Вигідним плаєм, що веде поземо довкола верха Яйце, входимо, йдучи в північно-західну сторону в сам заповідник; у смузі вище плаю не вільно полювати, бо це властивий заповідник.

Спершу минаємо голий зруб, де красуються лише поодинокі стовбури кедрини всякого віку, бо Управа Митр. Дібр від літ вилучила експльоатацію цього р ду дерева, обмежуючи необхідний вируб його виключно до вивертів та вітроломів. Згодом входимо у смерековий пралісь, серед якого надибуємо кедрину поодиноко і в більших скупченнях, всякого віку і висоти. Є там штуки, що доходять до 1.30 м. проміру, до висоти грудей; є це велитенський промір, коли зважити мінімальний приріст кедрини около 2 мм. в однім році, що вказує на поважний вік деревини, приблизно 500 літ. Зложивши поклін такому патріярхови, що росте кілька метрів понад плаєм, я завернув тою самою дорогою до мисливського домику, звідки вибрався на верх Яйця, вже менше вигідною стежкою. На південному збіччі верха кедрини менше, чим вище вгору ріст ня мирлявіє, а під самим верхом грунт переходить у грехіт; зверху гарний вид в долину Молодої. Вертатись із заповідника побажано північно-західною стороною плаєм, що веде стрімкою серпентиною вздовж потоку, який випливає під самим сідлом, допливу Росохана. Аж до спливу потока йдемо вздовж границі заповідника, любуючись дуже гарним краєвидом. Ліворуч видимо на скелях мальовничі сильвети поодиноких старих кедрин поза межами заповідника. Остаточно доходимо до берега Росохана, (означено на австр. спеціяльній мапі фальшиво як „Мшенка) і вигідною лісовою дорогою вертаємось до оселі Мшана, спружуючи з двох сторін світа Яйце. Є це одна з найкращих партій у Митрополичих Добрах, урікомонументована численними водопадами, отже не жалуємо труду кількакільометрового проходу.

(Докінчення буде.) Інж. Ю. Мудрак.

Перестуди

в нашім кліматі
трапляються
часто;
але також
часто помагає

Аспірина

Мала таблєтка, а успішна.
Можна її дістати у всіх аптиках 3/16 2-4

Осїдання греко-катол. парохії у Парижі.

Заходами о. Босього (Вал Дек Босе), черця Чину Найсвятішого Спасителя (оо. Редемптористів) відкрили у Парижі при церкві св. Єлисавети, недалеко Готель де Віл, греко-католицьку парохію для наших вірних. Апостольський нунцій зе єпископ для чужинців у Франції Шаталь дозволили її відкрити й пообіцяли свою моральну та матеріяльну допомогу.

Монгольсько-манджурська конференц'я не відбудеться?

МУКДЕН, 6. 2. ПАТ. З Гайлар повідомляють, що визначена на понеділок 4. лютого ц. р. монгольсько-манджурська конференція для полагодження прикордонних спорів ще не почалась, бо делегати совітської Монголії дотепер ще не отримали відповіді від уряду Манджу-Ко. Міродатні кола Манджу-Ко сумнівуються, чи на конференція взагалі відбудеться, бо територія, яку заняли манджурські війська, належить до Манджу-Ко. На спірній території спокійно і манджурські війська покищо не будуть посуватися в глибину совітської Монголії.

З усіх отрут найприємніша **ЛИПНЕВА ОТРУТА**

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

яку можна пити краплинчу за краплинною.

Ціна: зол. 1·40. Порто 30 сот.

Замовляти: в „ДІЛІ".

Замазали в'їм памятників чорною фарбою.

ПАРИЖ, 6. 2. ПАТ. На площі Згоди невідомі люди замазали чорною фарбою пісім памятників, які зображували міста Франції. Трьох з них вспіло втічи, одного схопила поліція. На мурах домів, де мешкають члени парляменту, появилися написи з потрощами і видумками.

Студенти погрожують страйком.

ПАРИЖ, 6. 2. ПАТ. Студенти медичного виділу прийняли резолюцію з домаганням видати негайно закон, який забезпечував би права французьких студентів та обмежив права студентів-чужинців. Коли уряд не сповнить їхніх домагань, студенти погрожують страйком.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.

ЦІНА 1 ЗОЛ. 50 СОТ.

Пересилка 50 сот. більше.

Обмежена скількість примірників.

Сніг паде 5 днів безупинно.

БЕРЛІН, 6. 2. ПАТ. З Долішньої Австрії повідомляють про катастрофальні сніги, які пазуть безупинно вже 5 днів. Багато місцевостей у Зальцбургу у критичнім положенні внаслідок припинення залізничої комунікації, недостачі води і харчів. Надходять теж вістки про спустошення від численних лавин і знищення залізничих рейок і т. д.

Журнал „Рідна Школа".

Вже четвертий рік промовляє незалежна трибуна „Рідна Школа" у найважніших підставових справах сучасної доби, бо у справах школи й виховання. Дуже багатий і різнородний матеріял містить „Рідна Школа". Є тим матеріяли з усіх ділянок дошкільного, шкільного, позашкільного і громадянського виховання. Зокрема „Рідна Школа" стає в оборонї прав українського шкільництва й українського вчительства, подає батькам вказівки у справах доцільного виховання дітей згідно з вимогами сучасної педагогії та поради, як боронити український характер шкіл. Містить багатий інформативний матеріял про українське шкільництво й виховання всюди, де живуть українці: в Галичині, на Лемківщині, на Волині, на Поліссі і взагалі на північно-західних українських землях, на Закарпатті, на Буковині, в Бесарабії, на Великій Україні та на еміграціях в Европі, Америці й Азії: від Злучених Держав Америки, Канади, Бразилії, Аргентини аж до Манджурії і Зеленого Клину на Далекому Сході.

Особливо велике значіння має поміщування в журналі оглядів рідношкільної діяльности на місцях. Таким чином ширше наше громадянство інформується, як практично можна вести і як ведеться творчу працю на місцях, як ліквідувати недомагання, як поборювати перепони та йде за добрим гарним прикладом. Якщо за час від 31. грудня 1931. р. до 31. січня 1935. р. число Кружків РШ з 659 зросло до 1880, а число членів з 33.24 до 73.606, що повстали численні нові рідношкільні виховні станиці, що Рідна Школа взагалі зискала на популярности та стала дійсно найважнішою установою сучасної доби — це безперечно немала заслуга також журналу „Рідна Школа". Тому самозрозумілою, що Головна Управа РШ поручила всім Кружкам, школам, курсам і виховним установам РШ обовязково передплачувати журнал „Рідна Школа", а гр.-кат. митрополичий Ординаріят горячо поручив його передплачувати для парохіяльних бібліотек.

У рубриці „Гігієна дому і школи", яку постійно веде Українське Гігієнічне Товариство, подає „Рідна Школа" вказівки про раціональне відживлювання, здорове фізичне виховання, про боротьбу зі суспільними недугами як: туберкульоза, рак, алькоголізм, різні пошесні недуги і т. п. Обговорює гігієну праці, домашнього життя і школи, як запобігти різним занедужанням, як ходити біля хорих дітей, старших і т. п.

„Рідна Школа" інформує про сучасне чуже шкільництво й новітні досягнення педагогіки у різних народів. Подає картини з історії українського і чужого шкільництва.

Бажаючи приднати нових передплатників, Кооператива „Рідна Школа" як видавець журналу призначила до вильосування для нових передплатників, що прийлють до кінця лютого 1935. р. передплату бодай 3 зол. на перший квартал 1935. року *20 дуже вартісних нагород* з поодиноких творів і цілих бібліотек. Між ними є: *Українська Загальна Енциклопедія* — три томи великого лексиконового формату на прегарному папері з тисячами ілюстрацій, географічних карт, таблиць і т. п. вартости 216 зол., Михайла Грушевського: *Ілюстрована Історія України* з додатком про найновіші часи, д-ра Демидецького: *Найновіші методи природного лікування* з багатьома звичайними і кольоровими ілюстраціями, 5 комплетів *бібліотек для дітей* від 50 до 25 томів, 8 комплетів *бібліотек для дорослу* (14—21 літ), що обіймають: повісти, історичні спомини, видання Рідної Школи, Червоної Калини та інших видавництв, господарські й кооперативні книжки. Крім того кожний щасливий передплатник, що вильосує *бібліотеку дорослу* матиме право одержати *безплатно* від видавництва „Рідної Школи" *два примірники театральних пєс*, для вистав по своєму власному виборі з каталогу книгарні Рідної Школи, який буде долучений до тих бібліотек. Таким чином передплатники матимуть нагоду вибрати такі пєси, що найкраще надаються до відіграння в даній місцевості.

Дотеперішні передплатники „Рідної Школи", що залягають з передплатою, возьмуть *також участь у льосуванні*, якщо до кінця лютого 1935. р. вирівняють залеглости й прішлють передплату бодай на один квартал 1935. (Передплата вгори виносить річно 10 зол., піврічна 5.50 зол., місячно 1 зол.)

Передплату слати поштовими складанками *ПКО ч. 500.807*, або розрахунковими переказами, які можна дістати на кожній почті по одному сотикові за штуку. При виповнюванні розрахункових переказів подавати з правого боку вище адреси *ч. кв отоки 69*. Хто пересилає передплату розрахунковим переказом, той за таку пересилку не платить нічого! Адреса: *Адміністрація журн. „Рідна Школа", Львів, вул. Словацького ч. 14.*

Присилайте передплату!

З природи й техніки.

НОВЕ ЧУДО АРХИТЕКТУРИ.

На передмістю Люпу повстала недавно величава робітнича кольонія, що збудована зрідка з найновішими вимогами архитектури. Називається вона Віллебаян і віддалена від центру Люпу на двацять хвилин їзди трамваєм. З далека виглядає Віллебаян неначе утопійне місто з фільми „Метрополіс". Зате зблизька видаються у вічі широкі вулиці з 12—20 поверховими каменицями, величаві парки та величезні памятники. Усе це нагадує радше Америку ніж Европу.

По середині кольонії находиться величава будівля магістрату. Найдете там усе від бюра бурмістра до канцелярії міського лікаря. Це кольосальна будівля, що опановує околицю своєю високою на 65 метрів вежою, яка нагадує нам мінарет.

Мешканцями Віллебаян є робітники побільших родин. Їх мешкання складаються переважно з 2—5 кімнат. Усіх мешканців є сьогодні приблизно 82 тисячі. За одну кімнату платить робітник пересічно від 20 до 35 зол. місячно. Будову цих европейських хмародерів розпочали 1931 р., скінчили їх у липні 1934 р. Сьогодні Віллебаян має уже свою почту, пожежну сторожу та театр, що містить різночасно кіно та салю для відчитів на 1500 місць. За містом є відкрита плавальня. Крім цього збудовано ще церкву, стадіон та спортовий майдан. У цім році мають ще збудувати перегонову площу для коней. З ін. речи. новин, які зайшли примінені при будові цього наскрізь модерного міста, слід згадати ще центральне огрівання гарячою водою. Цю гарячу воду витворює і помпує до усіх мешкань міста одна центральна станція, що достарчає полайними руропроводами, довжиною 2,2 кільометра, 14 міліонів калорій на годину.

Ще вчора Віллебаян було місцевістю, якої ніхто не знав навіть з назви. Сьогодні воно на устах усіх французів. Незадовго стане воно не тільки словом, але й поняттям.

ПРИГОТУВАННЯ ДО ПОВНОГО ЗАТЬМІННЯ СОНЦЯ.

19. червня 1936 р. наступить повне затьмінна сонця. Буде воно видне на берегах Чорного Моря, на північнім Кавказі, західнім Сибірі, над Байкальським озером аж до японських островів. Щоби краще заобсервувати це затьміння, зїдуться до Москви усі заграничні астрономи. З цього приводу робиться там тепер великі приготування. М. і. московський астрономічний інститут виготовляє мапу затьмінна сонця.

ЗА 10 ДНІВ ІЗ ПАРИЖА ДО МАДАГАСКАРУ.

У цім році організує французьке міністерство летунства правильну повітряну комунікацію на одній частині найбільше небезпечного повітряного шляху. Річ у перелеті Африки з південного заходу на південний схід, себто у полученні альжирських пристаней Середземного Моря з островом Мадагаскаром на Індійськім Океані. Трудноші такого лету величезні: вже підчас першого трансагарійського лету панувала на висоті 1000 метрів температура 38 ступнів Цельзія повище зера. На першій частині цього шляху літаки будуть забирати пасажирів тільки до міста Браззавіль, столиці французького середущого Конга. Лети будуть відбуватися двічі в місяць. Для перелету цілого шляху аж до Мадагаскару треба ще дозволу Бельгії, Англії і Португалії. Якщо ці умовини будуть зреалізовані, подорож з Парижа до Мадагаскару буде тревати тільки 10 днів.

ЧИЖБИ ЕСПАНСЬКІ ПОМПЕЇ?

У відлади 8 кільометрів від Севіллі находяться руїни римського міста Італіки, заснованого ще 206 р. пер. Хр. Сціпіоном Африканським. При дорозі видно ще слїди величавого амфітеатру, форум та інших будівель. Недавно розпочали там знову розкопки, які увінчалися значними успіхами. А саме, під оливним гаєм, що тягнеться за амфітеатром, відкопали зовсім добре захованну головну частину давньої Італіки. Цю частину замешкували імовірно багаті, бо відкопані мешкання незвичайно багаті. Здовж кожної вулиці уставлені були колюмни, то відкопали їх прямо неймовірну кількість. Якщо річ у мозаїках та фігуркових прикрасах. Кожний день розкопів, ведених археольогом севільського університету проф. І. де **Мата Каріяцо,** приносить нові несподіванки. **А. Л.**

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. І. пов. Тел. 54-46.** 595 100-7

— **Магазин пєстелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 32-100

— **Мегафони на „Балю Української Преси".** Одною з цікавіших атракцій Балю Преси будуть мегафони, заложені в усіх салях знаною електротехнічною фірмою „ЕКО". Крізь мегафони будуть оповідані важніші балеві вістки: офіційний початок балю, вибір королевої карнавалу та інше. Як ми вже подавали, запрошення можна вже раніше дістати в Адміністрації: „Діла" і „Нового Часу".

— **Союз Українських Адвокатів у Львові** улаштує виклади на теми нових законів у льокалі Організації Українців міста Львова при вул. Підвалля ч. 7., III. поверх. Минулої суботи мав адв. д-р Михайло Волошин займаючий виклад на тему: *Нові приписи про судові кошти.* Цієї суботи, 9. лютого ц. р. в год. 6.30 веч. виголосить д-р Кость Левицький реферат на тему: *Розпорядок щодо закордонних валют.*

— **З Українського Лікарського Товариства.** У п'ятницю, дня 8. лютого ц. р. в год. 19. відбудеться в домівці Товариство при вул. Підвалля ч. 7. І. п. реферат д-ра М. Дзеровича „Бернард Аншер" „Кріза медицини".

— **Україніка.** Новий чеський місячник **„Slovansky Revue"** (ч. 5. січень ц. р.) помістив переклад новелі Василя Стефаника „Сини", при чім подав коротку інформацію про самого автора. — З нагоди смерти М. Грушевського видруковано портрет покійного та некролог, написаний А. Животком. В. С. знайомить з галерією укр. сучасного мистецтва у Львові. Стаття А. Животка „Бій за хліб на Україні" та замітка про Укр. Ревію. Коопер. Союз подають деякі відомости з українського господарського життя. — В ч. 1. за січень ц. р. берлінський місячник **„Ost-Europa"** умістив некролог проф. М. Грушевського, написаний проф. Д. Дорошенком. В тому ж числі проф. Отто Гєч, редактор журналу, надрукував свої особисті спомини про Грушевського. — Про академію памяти М. Грушевського в Берліні, що відбулася 16. м. м. і на якій промовляли проф. А. Пальме і доц. Б. Крупницький, помістили дуже докладні звіти важніші берлінські газети: **„Völkischer Beobachter", „Morgenpost", „Berliner Tageblatt", „Deutsche Allgemeine Zeitung" і „Lokal-Anzeiger".** Всі вони подали некролог Грушевського та оцінку його діяльности. — Югославянський місячник **„Nova Europa"** присвячує одну з найближчих своїх книжок спеціяльно українському питанню. Окрім югославянських авторів до участи в цій книзі запрошено професорів Д. Дорошенка і Ол. Шульгина. — Паризький **„Promethee"** (ч. 97, грудень 1934) приніс статтю І. Косенка „Україна Далекого Сходу", що знайомить з основними питаннями Зеленої України. В хроніці як завжди багато інформацій про культурне й економічне життя українців.

— **Там, де німий історичний лев.** На засіданні львівського магістрату з. ц. м. підчас дискусії над проектом нового правильника нарад міської ради лавник Дещикевич поставив внесення, щоб члени міської ради, українці, поза референуванням справ і поясненнями від магістрату могли промовляти по українськи. Це внесення, розуміється, не перейшло, як новий доказ нетолеренції польської більшости в громадському самоврядуванні.

— **Обезпечення іменованих війтів.** Палата суспільних обезпечень виявила, що війти іменовані адміністраційною владою не підлягають обовязкові обезпечення. В умотивуванні підкреслено, що виконування публичних обовязків, які випливають із уряду, якого приняття є законним обовязком, годі вважати заняттям в іншої особи.

— **Посвячення Польського Дому в Юріямполі.** В Юріямполі біля Борщева посвятили новозбудований Польський Дім ім. марш. Пілсудського. Східна секція ТШЛ. дала на будову дому 800 зол., повітовий виділ у Борщеві 250 зол., корпус охорони пограничя 500 зол., крім того менші квоти з жертв і імпрез.

— **Пів міліона безробітних.** На основі обчислень бюр посередництва праці при фонді безробіття число безробітних на терені цілої Польщі дійшло в дні 2. ц. м. до 501.300 осіб. В порівнянні з попереднім тижнем число безробітних зросло на 13.000.

Дискусія в соймі.

ВАРШАВА, 6. 2. ПАТ. Нині на передпозудневім засіданні сойму йшла далі дискусія в другім читанні над проєктом буджету на 1936 р. Пос. Лянгер (Ст. Дод.) в довшій промові критикував внутрішню і господарську політику уряду, вказував на обтяження податками селянства і домагався жертв для політичних вязнів. Заявив, що його клюб буде голосувати проти буджету. Пос. Недзялковський (ППС) виступив проти концентраційного табору в Березі Картуській, проти надужить при самоуправних виборах. Реформа суспільних обезпечень не мала успіхів, а закордонна політика Польщі неврозуміла. Пос. Хенджинський (НПР) обговорював положення польських робітників у Франції. Пос. Зенгер (нім.) жалувався на переслідування німецької меншини у Польщі. Висловив вдоволення з підписання союзу з Німеччиною. Заявив, що Німецький Клюб буде голосувати за буджетом.

— **Самоходи станули.** Наслідком великих снігових сипадів у цілому краю припинився автобусовий рух. Особливо на дорогах до Жовкви, Городка, Стрия і Самбора повстали великі снігові замети, що здержали самохідний рух на довший час.

— **За переховування комуністичних летючок.** Суд присяжних у Львові засудив Андрія і Василя Мудриків, селян із Стрийчанки пов. Камінка Стр., обвинуваченних у комуністичній агітації та переховуванню летючок, першого на 4, а другого на 2 роки вязниці. Третього обвинуваченого Мих. Мандельюка увільнено.

— **Самогубство начальника пожежної сторожі.** На Високому Замку у Львові на полянці біля памятника в честь побіди Собеського застрілився Казимир Цецькевич, колишній довголітній начальник міської пожежної сторожі. Самогубство стоїть у звязку зі зловживаннями, викритими свого часу в міській господарці. Між іншими арештовано тоді й Цецькевича, якого передержано понад три місяці у слідчій вязниці. Відповідав теж перед судом і був засуджений на 6 місяців вязниці з припиненням. Наслідком того попав у психічну депресію, яка довела його до самогубства.

— **Львівська хроніка.** На ул. Капітульній арештували Миколу Калмика, як вирвав В. Кульовській з Борщович торбинку з 29 зол. — У складі дров при вул. Шевченка 17. Б. Пикдик пробив ножем І. Грелю та А. Кромерову. Раненних забрали до шпиталю. — 50-літня Марія Фуко проковтнула підчас сну свою штучну щоку. Забрали її до шпиталю, щоб перевести операцію.

— **Краєва хроніка.** Торговець валютою в Бродах Б. Тененбавм підрізав собі бритвою горло, щоб покінчити з життям. Забрали його до шпиталю. — У золочівському повіті виступила серед псів скаженина. Пси покусали кількадесять осіб, у цьому кільна смертельно. — Городський суд у Галичі засудив по 3 місяці арешту трьох спортовців: Фел. Урбанського, Макса Рабінера та Карла Беднарека за те, що побили підчас змагань воротаря „Дністра" Ст. Кленовського тому, що він пропустив три ворота.

— **За нелегальну організацію.** В окружному суді в Луцьку відбулася розправа проти двох членів розвязаного совітофільського Українського Селянського Обединання. Оба обвинувачені дістали по 2 і пів року вязниці з позбавленням прав на 5 літ.

— **Пропало 70.000 зол.** Залізничий асесор Петрасік, занятий при вагонових варстатах у Радомі, одержав поручення відобрати зі стаційної каси 76.000 зол. на виплату робітників. Одержавши ті гроші, він зложив в канцелярії варстатів 6.000 зол. більоном, а з решгою пішов до банку, щоби вимінняти банкноти на дрібні. З тією хвалиною всякий слід за ним загинув.

— **„Єгипетська праця".** Цікавий випадок, який характеризує відносини на Україні, стався на днях на паризькій митниці. Один український емігрант дістав з дому кілька українських вишивок, які йому прислали на продаж. Митний уряд, розглянувши річи, наложив на них дуже високе мито, покликуючися на те, що це очевидно машинова праця, бо вишивка однаково гарна на обидва боки. На протест власника зроблено аналізу Рентгентовим промінем, яка довела, що це справді ручна праця. Бо ніодна нитка не ушкоджена голкою. Французькі митники ніяк не могли зрозуміти, як можна продавати так дешево таку „єгипетську працю", бо з розрахунку виходить, що українська жінка під большевиками мусить при своїй артистичній праці діставати найбільш 2 франки в день, що рівняється 250 грамам чорного хліба.

— **Демонстрації проти совітського кіна.** Румунські студенти демонстрували перед одним кіном у Букарешті, що висвітлює совітську фільму. Демонстрація перемінилася в поважну бучу. Поліція була приневолена стрілити в повітря на пострах. Це викликало паніку серед публики, наслідком чого кільканацять осіб потовклося. Студенти знищили вистави кіна.

УПРАВА ТЕЛЄФОНІВ
Львівських,
Бориславських і Дрогобицьких,
повідомляє П. Т. Абонентів телєфонічної сітки, що почала розсилати списки Абонентів з новою нумерацією телєфонів і звертає увагу на відозву видруковану на рожевій картці, яка поміщена на початку списку.

— **Золотий дощ.** Пригода Данаї, на котру, як відомо, впав колись золотий дощ, повторилася у Франції в умовинах досить прозаїчних, при чому ролю мітольогічної красуні відограла мимохіть старенька нормандська фармерка. Літак, що перевозив 8.000 фунтів щирого золота з Льондону до Парижа, попав в таку хуртовину, що золоті штаби розбили скриню, опісля й підлогу і висипалися з літака з висоти якихсь 100 метрів. Подорожній, який летів з золотом до Парижа, був так наляканий грюкотом в багажовому відділі, що зачав ломитися в кабіну пільота, але той, думаючи що має діло з божевільним, загрозив йому револьвером і на тому заспокоївся. Втрату замітили аж після прибуття до Парижа і перші дні розшук не дали ніяких наслідків, бо ніхто не міг сказати, чи золото не висипалося в море. Аж після 5 днів одна бабуся вайшла на своєму полі решткі скрині, але ніякого золота, бо, як опісля показалося, вони запали в оранку до двох ветрів глибини. А що всі золоті штаби застрягли в землю на її полі, модерна Даная дістане 125.000 франків знахідного.

— **Молодь і клясична літертура.** Одна гімназія і ліцей у Берліні перевели анкету на тему: „Яка книжка тобі подобається". На 1100 учеників і учениць тільки 23, в цьому 4 хлопців і 19 дівчат, бажало собі твори класиків. Знак часу!

— **Жертви лявін.** Снігові лявіни в австрійських горах потягають за собою щораз нові жертви людьми. В місцевости Вальд у Стирії лявіна вбила дитину. В Тирольській місцевости Цілерталь жертвою лявіни став один хлопець. Крім того лявіна засипала кілька селянських садів і знищила місцеву електрівню. В Зальцканцербут лявіна засипала залізничий тунель.

— **Чи жіночий мозок дорівнює мужескому?** Цим питанням займалися ріжні вчені з ріжним висліком. В останніх часах присвятив цій справі багато праці американський професор др Вітті і зібрав великий науковий матеріял, досліджуючи шкільну молодь обох полів і старших людей. Недавно виголосив він прилюдний виклад, в якому ствердив, що думка про нижчість жіночого мозку від мужеського є зовсім безосновна. На підставі своїх дослідів проф. Вітті дійшов до висновку, що коли ходить про визначну інтелігенцію, яка межує з геніем, то жінки мають навіть перевагу. Американський вчений ствердив, що з ріжних причин інтелігенція жінок не має часто змоги відповідно розвинутися, але це не зміняє факту, що жінки розпоряджають такою самою інтелігенцією, як мужчини.

— **Рекордова височінь.** Автоматичний стратостат конструкції проф. Молчанова, випущений 4. п. м. з аерольог. інституту в Слуцьку осягнув над Ленінградом рекордову височінь 23.7000 метрів.

ДИВОГЛЯДИ.

РЕНТГЕН У КОПАЛЬНЯХ.

У копальнях золота та діямантів у Йоганнесбургу робітники не можуть оборонитись спокусі, щоб не красти дрібних зернят дорогоцінностей. Управа копалень кожного з них роздягає після праці. А всеж туземці досі проглитали золото і камінчики. Недоля із них умирав від такої страви, але інші не переставали їх наслідувати. Аж тепер у копальнях спровадили Рентгенівський апарат перед яким навіть у шлунку нічого не можна буде сирити.

СОБАКА МОЖЕ ОБРАЗИТИ ЛЮДИНУ.

Громадянин Бірмінгему, антикар Мавре, подав у суд свого сусіда за те, що сусідський пес завсіди брехав на нього. Доказував він у своїй скарзі, що сусід навчив так свого пса і це його ображує. На судову салю ввели пса. Той не брехав на нікого; коли ж побачив антикара, нетайно зареагував гавкотом. Злобного сусіда засудив суд на 5 фунт. шіл. у користь покривдженого антикара.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Три образки — одна тема.

I.

Мале містечко. Один українець іде плянтами, другий українець стереже квітів на плянтах. Є що стерегти, бо батьки містечка розвели на плянтах прекрасні рожі. Перший українець приставнув, затягнув пахощами рож аж... засвербіла його рука. Вирвати одну рожечку і пахати не тільки на плянтах! Оглянувся сюди-туди і хвать за найкращу.

— Прошу пана — кричить за ним сторож. — Рвати не можна!

І підбігає і кару наложив. Один золотий.

— Прошу заплатити!

Мовчанка.

— Прошу заплатити, бо засвержу до магістрату.

Ігноруючий поглядає.

Перший українець відходить не заплативши, другий скаржить не діставши заплати.

А в магістраті:

— **Pan zapłaci złotego kary!**

Перший українець слиже по тамочнєць.

— **Dlaczego pan nie zapłacił odrazu stróżowi? — інформується комісар.**

— **Bo mówił do mnie w niezrozumiałej dla mnie gwarze ukraińskiej:**

— **W takim razie zapłaci pan dziesięć złotych! — вирішує комісар.**

II.

Велике місто. Українська фірма. Входить дві панночки.

— **Szanowanie.**

— **Sługa.**

Жалують цього, того і тамтого.

Обслуга в фірмі добра, товар першокласний, ціни сталі. Вибір не треба довго, торгувати загалом немо.

— **Ale my teraz nie zapłacimy.**

Фірмі трохи прикро, але обслуга робить добру міну.

— **Proszę, bardzo. A kiedy?**

— **Proszę to odesłać do Sióstr Bazyljanek. Tam będzie zapłacone.**

— **Do Sióstr Bazyljanek??**

Обслуга фірми робить великі очі.

А один з них до другого:

— **Czy są także i polskie Bazyljanki?...**

III.

Село. Високий урядовець — українець, нижчий урядовець — українець. Високий приїжджає до нижчого на контролю. Вони — товариші з гімназії.

— **Moje uszanowanie** — починає високий.

— **Moje uszanowanie** відповідає нижчий і думає: „Певно через свідків говорить до мене в урядовій мові".

Контроля тревже досить довго і весь час панує урядова мова.

Навіть, коли свідки неприятні.

— О, великий службіст! — думає нижчий урядовець.

По контролі — обід.

— Ну, нарешті! — віддихає полекшено нижчий урядовець. — Тепер, друже, можемо собі побалакати.

— Ш-ш-ш! — шипить високий.

Потім нахиляється до вуха товариша і шепче:

— Не говори до мене по українськи, бо я в службі.

Галактіон Чіпка.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ІХ НОЧІ"

Клерк Гебл, що має головну ролю в цій фільмі, грає мужчину, що вміє полонювати жіночі серця своїм холодом, шерсткістю, повною байдужістю до їх поляв. Не його улюблений „тип" і ми взагалегідь знаємо, як кінчаться такі його пригоди: — жінки тинуть за ним, дарма, що він до останньої хвилини знущається над ними. Його партнеркою є тут Кльод Кольбер, що грає химерну, розпещену доньку мільонера. Це зовсім подібний характер до того журналіста, з яким вона випадково зустрінеться, коли втече від свого батька та чоловіка. Вона не піддається ніякій волі і йде стрімголов у життя. Нараз зустріне мужчину, в якому відчує справжню силу. Починається між ними боротьба. Випадок хоче, що мусять вони проводити разом кілька ночей зачерги. Пересічна добра фільма, досить цікава.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-Р ІВАН СТРИЙСЬКИЙ

адвокат у Кіцмані, заступник голови Української Національної Партії на Буковині, член багатьох українських товариств, помер 28. м. м. Похорон відбувся при величезному здвизі народу та при участи делегатів місцевих і чернівецьких українських установ. Виголошено десять промов, між ними дві по румунськи й одну по німецьки, а на могилу зложено кількадесять вінків. В. й. п.!

Дописи.

МОСТИЩИНА.

Жалібні сходини в память Михайла Грушевського, в Крукеничах. В дні 27. січня п. р. відслужив о. дек. П. Чапс панахиду за душу бл. п. проф. Мих. Грушевського при участи великого числа народу. Опісля перейшли члени товариств до домівки читальні, де відбулись жалібні сходини. Свято відкрив о. П. Чапс, взиваючи присутніх 1-хвилиновою мовчанкою і повставанням з місць у шанувати память великого громадянина. На гарно прибраній сцені серед зелені смерек видніє портрет Грушевського, при чому довкруги нього горіли свічки. Над портретом пишався герб України, а коло нього прапори. Вступне слово виголосив п. Володимир Чапс, студ. прав, змальовуючи в барвних словах життя, діяльність та заслуги Грушевського для українського народу. Гарне враження зробили на присутніх особисті спомини про Мих. Грушевського посла до Ц. Р. п. Гриньох Барана. Опісля мґр Степан Кобаж виголосив добре опрацьований реферат на тему: Мих. Грушевський як державник та історик. Дальше виступив б. Січовий Стрілець п. Степан Хоростіль, що оповідав теж свої особисті спомини з доби Центральної Ради і тодішньої діяльности Михайла Грушевського. З черги п. Іванко Баран оказав на причину смерти Грушевського та підступні доктрони Москви. Закінчив свято о. дек. П. Чапс гарячою промовою, після якої присутні відспівали національний гимн.

СКІЛЬЩИНА.

З освітнього руху. По читальнях у районі скільської філії „Просвіти" розпочалися вже загальні збори читалень за 1933 р. Перевеедені Загальні Збори стверджують майже у всіх селах оживлення освітнього життя і зрозуміння серед громадянства потреб та значіння Просвіти. На загальні Збори згідно з інструкціями і приказами Філії „Просвіти" приходить головно молодь обох полів, а також жіноцтво, приходять теж старші, так, що присутніх буває найменше 40 осіб, а буває навіть вище сотки. Дня 16. XII. м. р. відбулися заг. збори читальні в **Побуці** у величавій салі просвітно-кооп. дому, де зібралось вище 100 осіб, головно молодь обох полів, а також кільканацять старших; не знати чому бракувало старших жінок, але серед присутніх дівчат зорганізовано жіночу секцію. Існує невеличке напруження й антагонізм серед молоді і старших. Членів має читальня понад 100, одначе не всі заплатили членські вкладки. Видія, головною голова Дмитро Михайлишин, незвичайно обовязковий. Читальня купила за мало книжок у 1934 р. Делегатом філії був її урядовець м-р Ценко Микола, який виголосив реферат. Дня 22. XII. м. р. відбувся заг. збори в **Тухлі**. — Делегат др. Малинин і в **Смоку** — делегат урядовець філії. На зборах багато присутніх членів, головно молодь, а також жінки. Стверджено, що читальні в освітній роботі поступили в останніх рр значно вперед. Навіть у Тухлі, в історичній місцевости Захара Беркута, де начальником громади 6 літ був в полі села й радних Монцо Ліщин, Просвіта також гарно розвивається. Дня 23. XII. м. р. відбулися заг. збори в **Тухольці** — делегат урядовець філії, в **Головецьку** — др. Ст. Булан, у **Либохорі** — Щуренин Антін і в **Тишівниці** — м-р Володимир Кошів. На всіх зборах багато членів, головно в Головецьку. — В Тишівниці основано жіночу секцію, в Либохорі по пілорічнім майже відпочинку читальня після побудовання з кооперативою спільного дому розпочинає живу діяльність. Дуже гарну діяльність проявляє читальня в Тухольці під проводом о. Ярослава Хавалюка приступає в цьому році до будови власного дому. На жаль, на загальні збори читалень не вибігала ні одна жінка, хоч цього домагаються жінки по селах. Дня 30. грудня м. р. відбулося в **Синевідську Вижнім** величаве посвячення нової кооперативної домівки відділу мануфактури у новозбудованій дяківці. До численно зібраних громадян села у церкві виголосив прегарну проповідь о. радн. Юлян Левицький, представивши давні торговельні традиції Синевідська Вижнього, знаних бойків по всіх містах б. Австрії, Угорщини, Румунії а навіть Італії. Мають вони незвичайний талант до торгівлі, одначе, на жаль, не вміють шанувати запрацьованого гроша і тому світ опанували, а не опанували своєї широкої натури. Через те майже ніхто з них не вибився в люди і не опанували вони торгівлі навіть у власному селі. Одначе радісне явище в останніх часах: здоровий розум і свідомість беруть верх, солідарність творять в них не-

зважну громаду і тому буйно розбудовують свої кооперативи. По богослуженні всі присутні перейшли до домівки, гарно прибраної і заповненої сувенірними матеріялами, де о. парох доконав посвячення в присутности сотрудника о. д-ра Бабяка. Відтак до присутніх у числі около 1.500 людей вигодосин привіт від Філії „Просвіти" у Сколім. урядовець Філії п-р Цепко Михайло, підчеркуючи свідомість та зорганізованість громади Синевідська Вижня, яке є прикладом для цілого повіту. Того самого дня відбулися там заг. збори Союзу Українок у присутности делегатки Гол. Видїлу п. Білянкової в численности великої скількости жінок, а навіть мущин, що також цікавилися нарадами. Вечором відбувся заходом кружка „Р. Ш." і читальні величавий концерт і свято „Просвіти" в честь Ю. Федьковича в салі, виповненій по береги. Так працює Синевідську Вижню, нїяк та осередок цілої Бойківщини.

Традиційна Маланка у Сколім. Заходом філії „Просвіти" і кружка „Р. Ш." у Сколім відбулася в салях Українського Захисту традиційна Маланка під такт музики під проводом п. Кащинця. Гостей незвичайно багато, гумор вимірений, вострій і забава, як за добрих часів. З радістю треба підчеркнути, що вся забава, хоча був смачний (і дешевий) буфет під управою пань В. Калічакової і Ф. Іваськівої — відбулася, здається, вперше в історії філії „Просвіти" без алькоголю. Це треба живо вітати, крім доброї волї виділу філії „Просвіти", також пропаганді Т-ва „Відродження", яке під проводом о. дек. М. Мосори розвиває в міру сил живу акцію. Правда, були деякі гості, яким, на жаль, не в смак була забава без традиційного алькоголю (принаймнї пива) і варіянт, що це не забава і нема гумору; але більшість гостей була вдоволена і всї прекрасно й незвичайно тактовно та спокійно провели ту нїч. Крім танців входили в програму Маланки колядки і щедрівки, відспівані з молодечим темпераментом молодим сокільським хором, а також прощання старого і привітання нового року, яке виголосив др Степан Булик, голова філії „Просвіти".

Дитячий вертеп з перешкодами. Підчас Різдвяних Свят малі дїти-доріст у Вижлові приготовили вертеп і під проводом Юрка Костева пішли з ним у село, щоб заробити трохи грошей на закупно дитячих книжок та передплату дитячих часописів. Одначе теперішній солтис, колись видатний читальні і, здавалося, свідома та ідейна людина — розірвав вертеп з колядою, хоча навіть постерунковий з Клинця позволив дїтям ходити. Чи такі люди мають бути для наших сіл провідниками і вони мають працювати для добра громади чи свого народу?

Село Рожанка Вижна в останнім часї незвичайно поступило вперед. Воно відповідно читальню, в якій заключає освітня робота, заложило при читальні жіночу секцію, а навіть осягнало, не зважаючи на рїжні перешкоди, споживчу кооперативу. Одначе на перешкоді буйнїщому розвиткові села стоїть брак відповідного пароха, тому що 80-лїтній о. Гальмевич з причини старости і слабости не може виконувати своїх обовязків і церква вже довший час стоїть зачинена, а люди ходять без пастиря і відвикають від церкви та від організованого життя взагалі. Люди доброї волї роблять рїжні заходи через тухлянського декана і звертались також письменно й телєграфічно до Ординарія-ту і митрополита Шептицького, щоб надали до їх села сотрудника в цїли заспокоєння релігійних потреб, бож навіть Великодні і Різдвяні свята відбули без священика. Одначе всї їх старання не увінчались досі найменшим успіхом. Чому воно так?

СТРИЯ.

В справі концерту хору ревелєрсів „Еріяна". Високоповажаний Пане Редакторе! В „Ділї" з 30. 1. п. р. поміщено допис зі Стрия, в якому непідписаний автор чомусьтеться хвалити на мою рахунку пятою громадянської безхарактерности. Прошу ввічливо помістити оце вияснення у вашому пїшному часописї: На тиждень або більше перед виступом хору ревелєрсів „Еріяна" в Стрию появилися оголошення з повідомленням про співучасть у тому концерті звісної української артистки танцю Вп. Галї Голубовської. Два дні перед виступом п. Г. Голубовська з причини недуги просила мою доньку, як товаришку цього звання, виступити її в мистецькім турне і на її припорученя хор „Еріяна" звернувся до мене з просьбою, щоб я дозволив моїй доньці виступити за умовленим гонораром. Ім'я п. Галї Голубовської притягнуло на концерт поважану скількість вашої публики, а один з наших чоловік тро-надив вийшов на дворець назустріч п. Г. Голубовській, щоб запросити її угостити її у своїму домі. Дивним видається цей факт, що одній особі віддають почести задля її імени і виступу в даному місці і серед даних обставин, — натомість моїй доньці в цього самого приводу робять нїчим неузасаднені тяжкі заміти, а вони її моїй вірній вашій пресі не появився досі закид тим мистцям і людям, що не мають змоги працювати на вашій сцені по наших установах, мусять заробкувати по чужих.— ліш над тим, що наші вірні найкращі мистці мусять шукати заробітку по чужих сценах. Нерівною міркою пізнїйших невідомий автор до моєї особи, видно, що дик-тували йому не особисті антипатії до мене. Одначе пе-це, де і як буде заробкувати моя донька, не будуть рішити нїякі анонімові допісувачі. — З глибокою пошаною **Інж. Михайло Кравців.**

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ДЗВОНИ, літературно-науковий журнал. Львів січень 1935. Ч. 1. Р. V. Зміст: У. Кравченко: Папагія Свята. — К. Пачовський: Бій під Перемишлем. — Р. Дубан: В альбом — М. Сегеда: Пригода, що не перша і не остання. — Н. Когоутова: Горличка Д. Скитська і не остання. — Н. Когоутова: Горличка Д. Скитська і не остання. — Х.: Липар чести (про Ф. Шатобріяна; до-кінчення). — М. Омельченко: Ян Шнобо (сучасний чеський поет). — Атос: Українська література 19. і 20. ст. в Укр. Заг. Енц. — М. Демкович-Добрянський: З приводу української книжки про Гітлера. — о. д-р Г. Костельник: Християнське дже ело атеїзму. — Рецензії. — З преси і журналів. — Нові книжки.

СОКІЛЬ БКІ ВІСТІ орган українського сокільства Львів, лютень 1935. Ч. 2. Р. VIII.

BULLETIN MENSUEL de Renseignements Economiques et Sociaux. Index 1934. Rome, 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 7. II. год. 19:30 вечір. „Мішаний шлюбами".

Пятниця, 8. II. год. 7.30 вечір. „Мій кохани дурнику".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 7. II. год. 7.30 вечір. „Мій кохани дурнику".

Пятниця, 8. II. год. 7.30 вечір. „Нічні дами".

Кіна.

АДРІЯ: „Людина-малпа" та додатки.
АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТИК: „В ночі".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Танцююча Венус" та „Брат дияволa".
КАСІНО: „Молодий віс" (на осн. В. Гернa).
КОЛІСЕЯ: „Поручник Кіже" („Царь малий"), ревія „Один в одного".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фаїн і Фаїн у країні забавок".
МАРУСЕНЬКА: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фаїн і Фаїн у країні забавок".
МІРАЖ: Рамон Новарро, Джанета Мендональд і Секрет жінки.
МУЗА: „Віна Вілля".
ПАЛЯС: „Цигансьні мельодії".
ПАН: „Маскарад".
ПАСАЖ: „Демон золота", „Їздець-примара".
РАЙ: „Радісна година", Мі-ші-Мавс.
СВІТ: „Нужарі" і „Париж в огні" (дві серії разом).
СОЛЄЯ: „Мата Гарі" і ревія.
СТИЛЬОВЕ: „Їх високість піяує" та ревія.
УТІХА: „Погоня за тінею" і ревія.
ХІМЕРА: „Ангельська вулиця".

Закордонне радіо.

Четвер, 7. лютого 1935.

Відень (506,8) 17.55 Арії та пісні, 19.25 „Богема" оп. Пучіні, 22.15 Пісні різних народів, 23.15 Віденська музика, Кошиці (249,1) 17.20 Пісеньки для дітей, 18.00 Для Закарпаття, Прага (470,2) 11.05 Сальон музика, 13.55 Вісти, оркестр, Прага II. (249,2) 14.30 Два фортеп., Париж (1648) 21.45 Симф. концерт, Білгород (437,3) 13.15 Пісні, Берлін (356,7) 16.05 Нар. пісеньки, 19.40 Форт., оркестра, Франкфурт (251) 20.10 ком. пісні, Кенігсвустергавзен (1571) 16.00 Сучасна музика, 20.45 „Король Лір" трагедія Шекспіра, Кельн (455,9) 17.50 Бетховенові твори (сп., форт.), Мінхен (535,4) 20.10 „Ценовефа" оп. Шумана Будапешт (550,5) 12.05, 18.40 Легка музика, 22.30 Циг. музика, Мілано (368,6) 17.05 Вок. концерт, ним (420,8) 20.45 Концерт.

Пятниця, 8. лютого 19.5.

Відень (506,8) 15.40 Концерт, 17.00 Ремесло для дітей, 17.25 Твори А. Берга, Брно 325,4) 17.01 Чеська сучасна музика, Кошиці (259,1) 17.30 Легка музика, Прага (350,5) 19.55 Джез, Париж (1648) 13.50 Популярна музика, 21.00 „Сверток за заячком" дєса на осн. Дікенса з муз. Масенета, Білгород 437,3) 13.15 Пісні, Берлін (356,7) 16.00 Давні танці та пісні, 18.35 Пісні Р. Штрауса, 19.15 Балет. муз. з оп. „Пєнєї" Вагнера, Кенігсвустергавзен (1571) 19.10 Пєсіяна в птахів, 21.00 Шубертові твори Ляйпціг (382,4) 17.20 Форт. рестталь Кенхен (405,4) 16.00 Концерт, 17.20 Солісти, Будапешт (550,5) 13.30 Сюїта, 19.30 Опера, Мілано 368,6) 11.300 Легка музика, 21.00 Симф. концеот, Рим (441,8) 13.05 Легка музика, 20.45 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 7. лютого 1935.

6.45 Ранішня вид. 7.50, 22.00 Реклям. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки, 12.05 Огляд преси, 12.10 На Поділлї росте жито без кукілю (для дітей) 12.30, 13.10 Муз. сигн, 13.00 Полудн. денник, 13.15 З ринку праці, 15.30 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Оркестра, вес. п-сеньки, рефлєкси 16.45 Лєкція фізики, 17.10 Театр Уяви: Алеж це не на серіо" Піранделя, 17.50 Листи та програми, 18.00 Сідьма веруш, театр. репертуар, 18.03 Фредро та ваговини, 18.15 Концеот: Танки ріжних народів, 18.45 Що читати, 19.00 Вок. музика з гр. пл., 19.20 Гутірка, 19.30 І. Лосіна на клявсі, 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 Балетова музика класиків. 0.45 Вєч. денник, 21.55 Як працюємо, 21.00 Концерт, 21.45 Форми сусп. життя, 22.15 Стал. пісні у вик. Д. Табяка (тенор) 22.30, 23.05 Танк. музика з гр. пл., 23.45 Гутірка з Кар. Шимановськими.

Пятниця, 8. лютого 1935.

6.45 Ранішня вид., 7.50, 22.40 Реклям. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольогічні вістки 12.05 Огляд преси, 12.10 Трио, 12.45 Ми і наші діти. 13.00 Полудневий денник, 13.05 Маніфестації, 15.300 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Сальон. музика, 13.45 Вид. для хорових концеот орт, 17.15 Гітарове трио, 17.30 Педагогічні вістки, 18.05 Сідьма веруш, театр. репертуар, 18.05 Два дні в Познані, 18.15 Солісти — форт., віольончеля, 18.45 Проект земінки в Великополъщі, 19.05 Пісні Ігн. Лідіма до слів Гуґо на (Генерт сопран), 19.21 Гутірка, 19.30 Арії та пісні М. Шуберт) з гр. пл., 19.51, 19.54, 19.57 Спорт. вістки, 20.00 Кутоні коляда, т-на, 20.05 Обговорення симф. концерту, 20.15 Симф. концеот із Варшави; вечеринка. Як працюємо, 2.35 Рецитації поезій 23.05 Танк. оркестра.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 8.31.50 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26.01, Париж 34.93.50, Берлін 212.80, Цюрих 171.14 Голяндія 358.20, Прага 22.12, Італія 45.04, Нюйорк кабель 5.32 3/4, Нюйорк чеки 5.32 1/2.

Золото: Долари 8.92—8.91, Франки фр. 34.60—34.50 Дукати 21.50—1.00, Корони 36.20—36.40, Рублі 46.50—46.40.

Срібло: Корони австр.: 0.38 — 0.37, Фльорени: 0.96 — 0.95, Рублі: 1.26 — 1.52.

ЗБІЖЖЯ.

Ціни парітас Підволочиська	Львів від	до	від	до
Рінак дітній	34.00	35.00		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 6. лютого н. р. з приводу зниженої тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

		львів.
1 л.	молока	0.15 зол.
1 л.	сметани	0.60 „
1 к.	яєць	3.60—4.80 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 дітра 25 сот.

Тенденція на масло зниженова, на молоко і сметану вдержана, на яйця зниженова.

Маслосоюз повідомляє, що від 6 лютого н. р. платить своїм достачанам за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	0.95	зол.
Старі	„	„	0.75	„
Годовані качки	„	„	1.10	„
Годовані гуси	„	„	0.90	„
Індики	„	„	0.90	„
Індички	„	„	1.10	„
Пантарки	„	„	1.20	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достачання.

ОПОВІСТКИ.

Коломия 17. II. 1935. — 40-лїтний ювилей „Коломийського Боянa" при співучасти „Станіслава всього Боянa", муз. хору „Думка у Станиславові, симфонічної орхестри Муз. Інст. ім. Лисенка в Коломиї до концерту комерс і вечеринка. Зголошення на комерс до 15. II. у Вп. В. Левицького, Маслосоюз Коломия. Хто через пожизу не дасть би запрошення на вечеринку, просимо зголошуватись у Вп. В. Левицького.

КОЛЬПОРТЕРІВ на Львів і провінцію на дуже доб. умовинах приймає видавництво. Зголошення з поданням референцій просимо слати до „Діла" для „Постійної заробітки". 3—3

ПЕРЕЙШОВШИ на спеціяльність до Львова відступлю дїлярові в повітовому місті каплєрію вразі з інвентарем і інструментами. Зголошення до „Діла" під „Перейшов". 939 2—2

ШУКАЮ спільнички (вчер. учитель.-управительки) щоб виплатити гарне, 6-льокомнатне мешкання. Зголошення до Адміністрації під: „Емеритка В. Т." 943

Звичайні Загальні Збори кооп. „Український Театр"

кооперативи з в. обм. удїлами у Львові відбудуться в суботу дня 23. лютого 1935 р. в годині 16.30 (4.30 попол.) в домівці Кооперативи, Львів, вул. Шашкевича ч. 5. (партер). Якщо не явиться в означеному часі означена статутом скількість членів — наступні загальні збори відбудуться цього самого дня в тому самому льокалї а тим самим порядком наряд в годині 17 (5-ій) без огляду на число приявних членів з таким порядком наряд:

1). Відкриття Зборів.
2). Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів.
3). Відчитання звіту Р. С. У. К. з переведеної ревізії.
4). Звіт Управи за р. 1934.
5). Звіт Контрольної Комісії.
6). Затвердження білянсу і рахунку зисків і втрат за рік 1934 і уділення абсолюторії Дирекції і Наді Раді.
7) Ухвалення предмінарія буджету на р. 1935.
8). Внески і запити.

Звіт, річні замкнення і білянс виложені в льокалї Кооперативи до переглядання членам.

НАДЗІРНА РАДА:
Й. Дрималик голова. О. Боднарович секретар.

ЗАВЕДЕННЯ ТЕХНІЧНО— **Дентистичне** **Й. БРОНЕВЬСЬКОГО** ЛЬВІВ, ул. АКАДЕМІЧНА 16 — Телефон 37-53. — Для ін. і т. Дешев. урядовців знижки і догідні умовини. 3/32 1—3

ПЯНІНА першорядні і по зниженій цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.** 89 11—55

За резакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 33 (13.931). Львів, пятниця 8. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II пов. Конто почт. щадн. 504.060, 145.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Квартально 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-25.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Іменування ґубернатора Підкарпатської Руси.

ПРАГА, ПАТ. На ґубернатора Підкарпатської Руси призначили посадника Ужгороду Грабаря. Від смерти ґубернатора д-ра Бескида становище ґубернатора не було обсаджене вже довший час. (Від Редакції: Потвердження тієї вістки ще не маємо).

Військовий союз Литви з Латвією?

КОВНО, ПАТ. До Ковна приїхав шеф армії Латвії ген. Беркіс, який відбув низку конференцій з литовськими міністрами і вищими військовими старшинами. На запит журналістів, чи дійде до військового союзу між Литвою і Латвією ген. Беркіс відповів, що ці справи належать до компетенцій політики обох держав. Ген. Беркіса приняли в Ковні дуже гостинно.

Зміна большевицької конституції.

СОВІТСЬКА ДЕМОКРАТІЯ.

МОСКВА, 7. 2, ПАТ. На вчорішнім засіданні конгресу совітів голова ради народніх комісарів Молотов зреферував справу зміни конституції. Почин змінити конституцію дав Сталін. Большевицька конституція не є декларацією, але засобом зміцнення ладу. Її слід було узгіднити з теперішнім укладом суспільних сил,а першу чергу зі засадою суспільної власности. Молотов вказав на можливости дальшої боротьби з визиском капіталізму, який існує частинно навіть у робітників, головно одиничних господарів, які творять ще 35 проц. селянства. Переконування селянства тягнулося вже 12 років. Вкінці селяни згодилися на колективний устрій. Зріст культури на селі дає змогу поширити совітську демократію, яка є дійсно правдивою демократією.

Молотов гостро критикував буржуазну демократію, заведени фашистівського ладу, який вказує на сумерк західних держав. Обговорюючи відносини за кордоном вказав як примір Німеччину. Буржуазія волить заступити відповідальність уряду перед народом відповідальністю перед Богом та історією. Промовець вказав на зріст зацікавлення серед большевицьких виборців. Минулого року фреквенція виборців у СССР дійшла до 85 проц.

ЗРІВНАННЯ СЕЛЯН З РОБІТНИКАМИ.

Проект реформи конституції передбачує безпосередні вибори до всіх совітських урядів, признає виборцям право відкликувати делегатів і ставити своїх кандидатів. Дотеперішні пятикратні голоси, привілеї міських робітників над селом касується. Справді совітські фабрики стоять вище від колективних господарств. Також політична і суспільна свідомість робітників велика і тому пролетаріят мусить мати запевнену більшість у совітській державі. На думку Молотова зрівнення виборчих прав між селянами і робітниками є доказом зміцнення режиму, зросту авторитету комуністичної партії і пролетаріяту. Тайні вибори мають на меті додаткову контролю мас над діяльністю делегатів і виміркені проти бюрократії.

КОЗИР ДЛЯ КОМУНІСТІВ ЗА КОРДОНОМ.

Задумана реформа викличе напевно, говорив Молотов, напади і здивування закордонної буржуазії. Одначе ця реформа буде одночасно приливом енергії для працюючих і комуністичних мас за кордоном.

БЕЗПОСЕРЕДНЄ І ТАЙНЕ ГОЛОСУВАННЯ.

По цій промові конгрес совітів одноголосно приняв такі зміни в конституції: завів рівне, безпосереднє і тайне голосування та приняв засаду суспільної власности за основу большевицького ладу, ствердивши перемогу колективної ідеї та загин кулацтва.

З черги центральний комітет покликав нову союзну раду в складі 605 членів і нову національну раду в складі 150 членів. До рад увійшли всі члени політбюра зі Сталіном, Молотовом, Кагановичем, Калінінom, більшість народніх комісарів центрального уряду і союзних республік. Крім того вибрали членами Літвінова, Стомонякова, Крестинського, большевицького амбасадора у Варшаві Длатина, амбасадора у Парижі Потьомкіна та інших.

В год. 10-ій вечором Калінін замкнув семий конгрес совітів. Нині пополудні новий центральний комітет радитиме над буджетом, який референтуватиме комісар фінансів Гриньо.

Широка акція проти комуністів.

СОФІЯ, 7. 2. ПАТ. Політична поліція повела широку акцію проти діяльности комуністів в окрузі Гарбово, в полудневій Болгарії. Поліція перевела понад 100 ревізій та арештувала 82 комуністів.

Бійки й арештування у Парижі.

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. В рокованнях кривавих подій в дні 6. лютого м. р. влада заборонила улаштовувати якінебудь маніфестації. Всі державні будинки, парлямент, міністерства берегли сильні відділи війська і поліції.

Організації видали відозви до населення Парижа, взиваючи складати вінки на площі Згоди, щоби вшанувати память жертв минулорічних заворушень. Вінки почали складати вже від півночі.

Коли прем. Фляндєн приїхав до катедри Нотр Дам на богослуженнє почулись вороже окрики. „Геть з Фляндєном". По богослуженні інциденти повторились. Ще кричала молодь правих груп. Поліція арештувала кілька осіб.

В год. 1-ій пополудні 300 осіб вдерлася до префектури поліції демонструючи проти відділів гвардії з окликами: „Вбивники!". Поліція розігнала демонстрантів і витиснула їх на вулицю.

В год. 17.45 кількасот членів „Аксіон Франсез" прийшло на площу Згоди з окликами „Франція для французів!" Поліція розігнала маніфестантів. Одночасно в театрі „Амбасадор" посол Анріо виголосив відчит, вказуючи на розчарування тому, що націоналні партії так легко зреклися своєї минулорічної перемоги.

По замкненні крамниць і бюр юрба на площі Згоди почала зростати. Поліція змінила свої стійки. Коло год. 7-ої вечором перед будинком міністерства маринарки зійшлися юрбо маніфестантів. Поліція їх розігнала. В год. 8.30 вечором старшини резерви в присутности родин полеглих у дні 6. лютого м. р. пішли на могилу невідомого воїна, де розпалили вогень і однохвилинною мовчанкою віддали шану полеглим.

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. Вчора після 22. год. маніфестанти, серед яких переважали комуністи, стали напливати з околиць передмістя Парижа до центру міста. Значні гурти маніфестантів приїхали теж поїздами з дальших околиць. Поліції вдалося здаремнити плянозані демонстрації. Арештували 565 осіб. При арештованих знайшли вибухову зброю, палиці та цілий запас купленої бензини.

В 1. год. ночі біля палати президента республики поліція розігнала гурт 40 комуністів, озброєних у револьвери та кріси. В год. 1.30 в ночі в поліц. арештах було 1.200 осіб.

Вечором т-во Женес Патріотік зорганізувало збори, присвячені памяті жертв лютневих подій. Був присутній теж префект поліції Шіап. Його присутні витали з одушевленням. До інцидентів не дійшло. Префект поліції приказав усунути вінці та цвіти, вложені на пл. Згоди та перенести їх на цвинтар на гробі жертв.

Вже вийшла з друку

давно очікувана книжка

п. н.

Сторінки З МОГО ЖИТТЯ

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

(І. том 256 сторінок.)

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Замовляти у Видавничій Спілці „Діло".

Через що розбивається франко-совітська приязнь?

Прага, лютий 1935.

Наші читачі вже нераз мали нагоду читати про те, що для поглиблення теперішньої французько-совітської приязни мало дійти ще й до французько-совітської військової конвенції. Ідея такої конвенції є дуже привабливa для французьких державних мужів, які добачали в ній відпору колишнього французько-російського союзу, що в разі потреби давав би можливість використати багаті війни та мілітарні засоби нинішніх спадкоємців російської імперії. Але цей план, що мав своїм завершенням конвенції між Парту, не тільки досі не сповнився, але й у своїй реалізації стрічав щораз більші труднощі.

Причини цих труднощів є двоякі: політичні й чисто військово-технічні.

При розгляді політичних труднощів для французько-совітського військового союзу вказують передовсім на особу теперішнього керманича закордонної політики Франції. Ляваля, як прихильника загальної конференції „прояснення" теперішньої міжнародньої ситуації в Европі. Правда, Лявалеві обіймаючи уряд міністра закордонних справ Франції після убитого в Марсейлі Барту заявив, що його закордонна політика буде дальшим і безпосереднім продовженням політики Барту, але в дійсності воно далеко не так. Вся дотеперішня діяльність Лявала вказує радше на те, що для нього найважнішим питомим є витворити в Европі атмосферу успокоєння й миру, ніж політичні комбінації, які поглибили би ворожнечу двох таборів. Його вічні міністерські і не без деякої жертви з боку Франції проведені зусилля довести до франко-італійського порозуміння вказують ясно на те, що для нього важніше замирення з Італією та успокоєння напружених відносин Середущої Европи, ніж поглиблення французько-совітської приязни. А арештом ни ні таке поважному ясно, що і ситуація, яка витворилася в Европі після остаточного вирішення болючої й небезпечної проблеми ставить перед закордонною політикою Франції нові завдання: використати теперішні можливости для *французько-німецького* зближення, яке краще може гарантувати безпеку Франції, ніж військовий союз з большевиками. Дехто вказує ще й на те, що — ніхто інший, як саме Ляваль був тим французьким державним мужем, який свого часу приймав в Парижі Брінінга та разом з Брінінгом ревізитував його в Берліні, а цей факт мусить в цій справі відіграти теж деяку роль.

Щож торкається чисто технічно-військових труднощів французько-совітської військової конвенції, то дуже цікаву аналізу їх приносять сьогоднішні „Наводні Листи" з 20 січня.

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ
„НАЗУСТРІЧ“
ПЕРЕНЕСЕНА З РИНКУ Ч. 9.
на Ринок ч. 10, II. пов.

Добре поінформовані французькі військові кола, які ні в місці ступіювали цілу цю проблему, висловлялися дуже скептично про реальне значіння совітської армії. Правда, ніяка европейська держава не має таких людських резерв як СССР. — Сов. Союз має 11 міліонів вишколених резерв — але не треба при цьому забувати, що військова сила СССР розділена на три неоднаково вартісні частини: лінійне військо, територіяльні армії і „осоавіахім“, що не є нічим іншим, як лише великою федерацією різних військово-спортових товариств. Вишкіл усіх цих груп неоднаковий. З 11 міліонів цілого контингенту дійсно військово вишколених є лише 5 і пів міліона. Напіввишколених резерв є 2 і пів міл. а цілих 3 міл. є недостаточно вишколених. Також і вишкіл червоної армії, з виїмком летунства та танкових відділів, недостаточний. Правда, летунство й танкові відділи це гордість Совітів, — вони мають тисячу танків, декілька соток броньованих автомобілів, 2.500 літаків, але на думку французьких військових фахівців червона армія не є здатна ані сама вести наступ, ані відперти якийнебудь сильніший наступ. Вона не може й думати про довшу війну, бо не має для цього організованого запілля. Лучба в СССР є в жалюгідному стані. Те саме треба сказати про інтендантуру. Червона армія вже після кількох тижнів війни не мала ніяких можливостей поповняти свої запотребування в муніції та харчах. Бо навіть ні гордощі „червоної армії“ — летунство не виявилось в часі війни своєї, відповідної до своєї скількости, сили. Тому вже дуже скоро не вистарчилось резервових складових частин, а також воно дуже скоро відчуло недостачу вишколеного технічного персоналу.

Всі отсі дані примушують французьких військових фахівців прийти до висновку, що військова конвенція з СССР не дала Франції великих вигід. Щоб СССР став для Франції картісним військовим союзником, мусіло би Франція витратити величезні суми на реорганізацію лучбових засобів і военного промислу в СССР та на здосмотрення червоної армії оружжям і муніцією. Все це вимагає не лише багато грошей, але й багато часу. Очевидно, найбільші гроші не дадуть ще совітській армії того боєвого духа, якого не можуть мати невільники.

Таким робом загальна політична ситуація в Европі і опінія французьких військових фахівців зробили питання французько-совітської військової конвенції неактуальним й то тим більше, що останні події в СССР вказують ще й на те, що внутрішньої ситуації в Совітах не можна вважати певною й безпечною. „Вбивство Кірова — кінчать „Лідове Лісти“ — кидає дивне світло на „трійність“ большевицького режиму“.

Додаймо до того: арешт небезпеки большевицьких заворушень у Франції наслідком нахабности „єдиного робітничого фронту“, скріпленого головно пропаґандою соціял-комуністичних вітчизн з Німеччини, та — послідовність англійської дипльоматії, яка не може допустити до скріплення Сов. Союзу, — і разом будемо мати загальний список найпажніших причин, які впереможливлюють реалізацію мрій московських большевиків!

М—н.

ДЕШЕВІ БІЛІ ДНІ
з 40% знижкою цін уладжує
„Галицький Магазин Новин“,
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15

для приладу:	
Полотно 70 шир.	0·55
Полотно 80 шир.	0·60
Медаполям 80 шир.	0·85
Медаполям 90 шир.	1·—
Шифон 80 шир.	0·75
Шифон 90 шир.	0·90
Зефір сірий	0·55
Пеледіна на сорочки	1·20
Пеледіна І. шовкова	1·60
Перкалівка кольорова	0·70
Дівка на підштанці	0·65
Полотно простиралове	1·25
Простирала за штуку	2·—
Рожевий ацик 9 шир.	1·05
Неба червона 90 шир.	2·20
Шифон постелевий 90 шир.	1·—
Шифон постелевий 160 шир.	1·65
Атлас постелевий 90 шир.	1·40
Атлас постел 150 шир.	1·—
Пошевки мереж.	0·—
Простир. ковдр. мережковані	1·70
Простир ковдр. з коронкою	3·50
Обрусове біле	1·50
Обрусове кольорове	2·—
Обруси з френдлазами	2·—
Гаптітур 6 осіб	7·—
Серветки	0·25
Ручники вафлеві	0·75
Ручники Купелеві	0·90
Ручники дамастенські	0·90
Ручники кухонні	0·40
Стирки	0·15
Стирки корчик.	0·40
Хустинки	0·10
Хустинки мужеські	0·80
Капи пікові	2·—
Сінники	3·—
Ковдри сатинові	8·—

УВАГА: Обслуга в українській мові. — З нагоди Бідних днів продаємо всілякі бавовняні товари по цінах до 30 процент зниження.

При закупні товарів від 5 зол. задурмо білети до перегородних ніг.

Церковні відносини в Америці.

ГРЕКО-КАТ. ЦЕРКВА.

Українську еміграцію до Америки започаткували українці з царської Росії, що вже около 1860 р. йшли туди через Аляску й осідали в Каліфорнії. Десь в останній четвертині 19. століття почали йти туди українці із Закарпаття. Від них дізналися про американський рай наші демки й рушили собі, а около 1890 р. почалася сильна еміграція вже з усієї Галичини й Буковини. Не було в тому часі тієї національної свідомости, що тепер. Зрештою йшли головно найбідніші, а темно й затуркані, темні. Залежно, з якого краю хто приходив, подавали себе нові приходні за галичан, русинів, русняків, буковинців, словаків, мадярів, австріяків і за „русских“.

Але куди там вони у своїй несвідомости не причисляли себе, — всі вони тужили за тим духовим осередком, який — як майже одиноκий — знали в тому часі, себто за „своєю“ церквою

По приході до Америки держалися зразу українські емігранти тієї церкви, до якої пр належали в старому краю: закарпатці й галичани греко-католицької, буковинці та придніпрянці православної. З приходом перших українських емігрантів не було ще гр.-кат. духовників. У 1884 р. прибув до Злучених Держав перший гр.-кат. священик, о. Іван Волянський, людина надзвичайно ідейна, дуже роботяща. Він не тільки дав почин до організації українських церковних громад, але й основав у 1886 р. часопис „Америку“ (не мішати з теперішнім часописом „Америка“) й допомогово-асекураційне товариство під назвою „Братство“. Основав теж „Союз Братств“ і „Народну Торговлю“. За його почином станула в 1886 р. в Шенандоа, Па. перша гр.-кат. церква, одна з найгарніших у Злучених Державах. Сьогодні має вже свою церкву кожна українська колонія у Злуч. Державах. Згадаймо о. Іван Волянський започаткував правильну гр.-кат. церкву в Америці, що в 1934 р. святкувала врочисто своє пятьдесятьліття. Незабаром прийшли й інші гр.-кат. священики з Галичини, а ще більше прийшло їх із Закарпаття. Вони були підчинені владі римо-католицьких епископів. Повну юрисдикцію над дієцезією українських гр.-кат. у Злуч. Державах дістав перший епископ по сімох літах (1913 р.). Залежність гр.-кат. українців від римо-кат. епископів доводила до численних спорів між громадянами і тими епископами. На підставі статуту римо-кат. церкви у Злуч. Державах, приятого в 1772 р. на синоді в Белтимор (Baltimore. Md'), церкви могли бути записані на епископів, а цього деякі громади не бажали собі. Невпорядковані відносини в організації гр.-кат. церкви у Зл. Державах доводили до спорів поміж священиками і громадою, а деколи — то й між самими священиками.

Недостачу рідної сильної руки у греко-кат. церкві в Америці в перших початках творення української еміграції стали використовувати місії інших віроісповідань, а то й деякі одиниці. Російська православна місія з Аляски заходилася коло створення православної церкви з гр.-кат. вірних. До неї пристали буковинці з роду православні та багато галицьких москвофілів. Презбітеріянська і баптиська місія творили свої церкви в деяких українських колоніях, а в Норт Дакоті між українцями з Росії ширилася „штунда“. Агітацію за покиненням батьківської гр.-кат. віри улекшувало те, що всі ці місії власними засобами будували церкви в „навернених“ громадах та оплачували для них духовників. Православна місія таксамо вміла записувати церкви на епископа, як це було в католицькій церкві, але, використовуючи малу свідомість неофітів, розголошувала, що вони повертаються „до віри батьків“.

Противенства між гр.-кат. священиками з Галичини й Закарпаття не припиняювались навіть тоді, коли за вставленням львівського митрополита, Андрія Шептицького, римська столиця назначила в червні 1907 р. першим епископом гр.-кат. церкви Сотера Ортинського ЧСВВ. (приїхав у серпні 1907). Новий епископ не мав окремої дієцезії аж до 1913 року. Він був приділений тільки в характері помічника тих римо-кат. епископів, що в їх дієцезіях жили українці. Щойно в 1913 р. прийшло основання української гр.-кат. дієцезії й іменування еп. Ортинського її ординарієм.

Заслуги того першого епископа для гр.-кат. українців у Зл. Державах дуже великі. Він причинився до тіснішого сцілення гр.-кат. церкви в Америці й розсіяних українців. Він визначався горячою любовю до рідного краю, був знаменитим бесідником і поривав своїм словом. Як рішучого націоналіста поборювали його завзято угро-руські священики, що у великій частині були тоді мадяронами й русофілами. Він не менше тужив за рідною землею, як кожний емігрант. Тому переслав чимало власних грошей на заспокоєння національних потреб, а головно на Рідну Школу. Коли перед світовою війною об'їзджав Америку др Семен Демидчук від Рідної Школи (як від секції „Краєвого Шкільного Союзу“), то епископ Ортинський піджив у Філядельфії віче, скликане у справі допомоги Рідній Школі, і для прикладу вложив перший 200 долярів. Щоб допомогти українцям стануги твердою ногою на новому грунті, він спровадив до Америки чин СС. Василіянок (1911 р.), закупив 600 акрів фарми на Сиротинець (1913), українську школу у Філядельфії та „Місійну школу св. Павла“. Щоб СС. Василіянкам дати змогу удержатись, він закупив часопис „Америку“ та її друкарню (1914) і віддав той часопис, як одно з джерел удержання, жіночому монастиреві. В тому році (1914) основав теж допомогове товариство „Провидіння“, якого органом стала „Америка“. Помер 24. березня 1916 р., полишаючи по собі великий і щирий жаль аж до теперішности.

По смерти епископа Ортинського Апостольська Столиця назначила о. Петра Понятишина адміністратором гр.-кат. церкви у Злучених Державах. Тоді-то розділено спільну гр.-кат. дієцезію на дві: для закарпатських і галицьких українців.

В червні 1924 римська столиця назначила епископом гр.-кат. українців з Галичини о. др Константина Богачевського, який прибув до Америки в серпні того ж року.

Епископ др К. Богачевський, титулярний епископ Аміси й галицьких українців у північній Америці з осідком у Філядельфії Па, це наш земляк зі Зборівщини (з Мшанця, родж. 1884). Середню освіту скінчив у Львові і Стрию, університетські науки у Львові й Інсбруці. Був співробітником у Семигенові, відтак префектом львівської Духовної Семинарії, в часі світової війни завідував парохією св. Спаса (Преображення) у Львові, згодом став віцеректором львівської Духовної Семинарії, а 1918 крилошанином у Перемишлі. В 1923 р. був іменований генеральним вікарієм у Перемишлі, в 1924 р. висвячений у Римі на епископа. Дня 14. серпня 1924 р. приїхав як новий епископ до Зл. Держав, де його зараз у Ню-Йорку, а слідуючого дня у Філядельфії достойно привитали американські українці. Від 1. вересня він переняв під свою управу дієцезію на підставі папської булли з 8. грудня 1924.

Сьогодні має гр.-кат. церква у Злуч. Державах 121 церков у 115 місцевостях і 84 священиків. Найбільше гр.-кат. парохій у стейті Пенсильванії.

*) По скінченні теольогічних студій у львівському університеті та інших теольогічних і соціольогічних студій в Інсбруці й Фрібурзі прибув о. Понятишин 1903 р. до Америки як душпастир місцевости Реймі Па. Висвячений за епископа Ортинського він був редактором „Душпастиря“, органу української католицької дієцезії, в 1907 р. став консультором епископа, був одним з авторів статуту допомогової організації „Провидіння“, займався публіцистичною працею в обороні католицької церкви і був визначну участь у національному житті, головно в парохії Ню-Йорку, Н. Дж. Здвигнув визначався жертвенністю на народні цілі. За визначні дари іменувало його Рідна Школа 1928 р. своїм членом-добродієм. Тепер він парохом гр.-кат. церкви св. Юрія в Ню-Йорку. За в недавніх роках мусів побороти чимало трудностей, але тут основно запрішав гр.-кат. церкву. — Своїм тактом і обережною поведінкою на всі боки о. Понятишин як адміністратор уміє зберегти єдність українського народу від омофором одної гр.-кат. церкви. І в цьому його величезна заслуга

вення і Ню-Йорк. Журбою тамошньої церковної ерархії є недостача окремої духовної семінарії, в якій виховувались би українці, родженні в Америці. І під це діло вже покладені початки через організування духовної школи у Стемфорді, ст. Коннектикат. Невтомні заходи й залізна воля епископа д-ра Богачевського довели до тіснішого скупчення духовних і світських елементів у гр.-кат. діецезії.

ЧИН СС. ВАСИЛІЯНОК В АМЕРИЦІ.

Як уже було сказано на іншому місці, чин СС. Василіянок спровадив до Злучених Держав епископ Сотер Ортинський, між іншим для допомоги в духовній праці серед української еміграції. Дня 28. жовтня 1911 р. приїхала мати Олена Лянгевич з двома черницями. Вони примістилися під ч. 832 Норт при семій вулиці у Філядельфії Па. Тут був повних 20 літ перший материй дім СС. Василіянок з новіціятом, тут приміщено сироти, початкову школу, тут відкрили робітню церковних риз (т. зв. „ризницю"), а кілька років потім відкрили й друкарню. Чин СС. Василіянок у Зл. Державах мав 1932 р. 93 членів. Черниці вчать теж в українських школах у 10 парохіях. Крім цього видають „Місіонаря", друкують і поширюють літературу католицького змісту й ведуть у Філядельфії правильну, 8-ступневу недільну школу, а від 1914 до 1927 вели й вечірню школу. В тих школах виховують у національно-релігійному дусі.

В 1926 р. перенесли СС. Василіянки материй дім у повіт Montgomery Па. до Fax Chase при Chettenham Road недалеко Філядельфії, де в прегарному положенні серед розкішної зелені домінує їх ясний новий голсвний монастир, що його почали будувати у 1930 р. і докінчили коштом 250.000 дол.; дім посвячений і віддзний до вжитку 1931. Голсвний будинок збудований з граніту північної Керолейни (Carolina), має на горі хрест; той хрест, освітлений вечором, видно ночю на кілька миль. Дім має сутерини і три поверхи, 175 стіп і 10 цалів довгий, то 51 стіп і 8 цалів широкий, обчислений на 100 осіб.

Видатки на велику гуманітарну діяльність покривають СС. Василіянки своєю запопадливою працею, приходами з підприємств („ризниця") і з дарів добрих людей, у великій мірі навіть чужинців, що оцінюють якслід ту роботу.

У 1932 р. були окремі домн СС. Василіянок у Філядельфії, Пітсбургу Па, Ню-Йорку, Клівленді О., в Шикагу Ілл., Скрентоні Па, Гемтремку Міш. Чин стоїть під юрисдикцією епископа К. Богачевського й канцлера о. Олександра Пика.

Лев Ясінчук.

Кінчиться речинець державної реєстрації українських інвалідів!

Виконний розпорядок Мін. Сусп. Опіки з дня 13. лютого 1934 р. у справі держ. реєстрації українських інвалідів, ранених у часі від 1. листопада 1918 до 1. червня 1919 р., означив час реєстрації інвалідів на один рік. Цей речинець кінчиться вже 7. березня 1935 р. Після того дня інвалідські Референти при староствах не будуть приймати зголошень.

Інваліди УГА, що внесли зголошення в справі реєстрації, повинні повідомити управу УКТОДІ про дотеперішні успіхи реєстрації.

Українське Т-во Допомоги Інвалідам Львів, вул. Потоцького 48.

Охорона природи на українських землях.

IV.

Почин Митрополита. — Праця Наук. Т-ва ім. Шевченка. — Приватна ініціятива і державна

(Докінчення.)

На спеціяльну увагу заслуговує усте Росохана до Мшани; а кількасот метрів далі маємо дуже цікаву геольогічну відкривку, на протилежнім березі ріки. З оселі Мшана є змога дістатись лісовою залізницею до Осмолоди, а кому треба, то й до Брошнева. Виходячи з Осмолоди треба на відвідини заповідника посвятити цілий день.

А тепер перейду до постулятів, ставлених д-ром Контним, в першу чергу до тих, від яких залежалоб утворення українського національного парку охорони природи. Д-р Конгин ставить побажання, щоби заповідник поширити на дальших 50 га, пересуваючи відосередно в відповідний спосіб його межі. Мені видається, що краще було би поширити заповідник у південно-західнім напрямі, долучуючи до нього цілий верх Молодої (1724 м.) з характеристичною для Горган фльорою, в першій мірі з великими просторами жерепу та лелечу. Тим способом можна би заповідник побільшити до яких 1000 га без поважніших матеріяльних страт для власника, що при утворенні заповідника в теперішнім вигляді рішився на куди більші жертви.

Гадаю, що подібний проект, предложений авторитетною установою, міг би рахувати на прихильність о. Митрополита, який уже дав стільки доказів зрозуміння проблеми охорони природи. Не перечу, що висуваючи цей проект лоширення заповідника йду подекуди за туристичними мотивами, уважаючи побажаним влучити до майбутнього національного парку дуже привалного, хоч під цю пору тяжко доступного верха Молодої. Управа Митрополичих Дібр ладить саме плай, що уможливить лекший підхід до цього верха. Так поширений заповідник дорівняв би своїм простором, красою, різноманітністю рістні та краєвиду, а певно теж і науковими вальорами національним паркам, сотвореним польською державою в Татрах, Пенінах і під Чорногорою. Постулят стислої й абсолютної охорони фльори в межах заповідника не повинен наткнутись на трудноші, бо така охорона вже справді існує, а спеціяльно кедрина не має там жадного ворога, хіба ведмедя, що залюбки зїдає її горішки, зпиляючи тим її самосів. Трудніша була би охорона на фавни, бо Управа Дібр оглядно на довгі роки ловецькими умовами, які мусить дотримати. Справа виготовлення статуту заповідника живо цікавить Управу столових дібр Митрополії, як також Наукове Товариство ім. Шевченка, що згідно з волею Фундатора має його перевзяти у свою опіку. Можна сподіватись, що справа ця буде вже небавом окончено полагоджена виміною ерекційних грамот.

Нема теж сумніву, що о. Митрополит, як також інші власники підтримають живо всяку ініціятиву для збереження дрібніших памятни-

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла".

ГРИГОР СМОЛЬСЬКИЙ. 3)

Перші враження з Парижа.

З тою Ґеновефою ще не кінець!

Оглядаючи Пантеон з усіх боків, бачу церкву св. Ґеновефи. Чую спів і молебень; люди спішать до середини; пішов і я.

Народу повно. Читаю написи: „Св. Ґеновефа опікунка Парижа і Франції!" Мене це дивує і нагадує грецьку мітольогію, Палляс Атене. Але чую, що крім мене одного і може ще кількох таких, як я, всі прийшли сюди помолитися.

Тут церква відділена від держави і неділі в нашому розумінні нема. Крамниці повідчинювані, а на деяких бульварах влаштовують у неділю спеціяльні торги на городину. Свобода праці, обмежень нема, які примусу нема. Крамниці відчинені цілу ніч, коби лише покупці були і відпочивати не треба.

Виходжу з церкви приголомшений усім і св. Ґеновефа не дає мені спокою. Запитую себе: „Чи була у нас така свята Ґеновефо, до якої можна би помолитися і малювати історію, чи навпаки; вона є, але нема кому в нас до неї молитися!"?

Замість додому на Монпарнас, іду бульваром аж над Сену. На другому боці ріки дзвонять дзвони на вежах Нотр Дам. Їх глушить раз-у-раз скрипіт трамваїв, гуркіт вантажних авт і автобусів, шум і свист таксі. Я оперся об кам'яне поруччя високого берега Сени і дивлюсь у воду. У ній хвилях відбиваються тисячі різнокольорових світел великих крамниць „Самарітену". Серединою пахкає пароплав і згинає комин під мостом Каруселъ.

Іду здовж берегом далеко аж на площу „Згоди" (Конкорд), де то в часі французької революції пролито багато крови. Около 2.800 голов упало під гільотиною за два роки. По тій різні площу назвали: Площа Згоди.

Тут такий рух авт, що годі дістатися на „Єлісейські поля". Дорога широченна, обсіяна кількома рядами світел, подобає на молочний шлях на небі. Але світла мерехтять, хапають за очі, а авта так женуть рядами одно за одним у протилежні сторони, що це все робить на мене враження гарячки. Це якісь перегони, тривога або гарячкові приготування до великої маніфестації чи події.

А тих авт така маса, немовле на показ товар, тисті, лискучі. Мене все те бавить, радує, я вдоволений, але завертаю домів, бо я вже змучений. По дорозі ось які образки бачу:

Книгарня і продаж пенеру. Перед нею на тротуарі розкладені полиці зі зшитками, листами, ручками і всякою всячиною. Люди приходять, беруть у руки, оглядають і відходять. Стаю я і шукаю за продавцем не так з потреби, як з цікавости. Хто собі щось вибере, іде до каси і платить!

Це на здогад злодійства. У нас певне, вмент розікрали би. Таких прикладів багато і на кожному кроці.

Чи не добре булоб у нас зачати боротьбу зі злодійством, як з алькоголем і нікотиною?...

Інший образок з тутешніх обичаїв:

Двоє молодих, він і вона, стоять обнявшись під лямпою на тротуарі і цілуються. Повз них переходить без упину маса народу і ніхто крім мене не звертає на це уваги. Я ніби оглядаю газети в кіоску і жду, як воно скінчиться. Вони балакають і повторяють поцілунок не раз, але тричі. Та видно цього їм мало і вони додають тричі по три. Таки залишив я їх і не бачив закінчення.

Іду поміж вражінь і почуваюся але. Ті всі каменниці, ті люди для мене чужі. Неначе учень замість до кляси, влетів до салі конференційної і ходжу собі по ній.

Не знаю, чи це надмір вражінь, чи підвищене тепло тутешнього життя — певне буде 37.5° — у нас нижче нормального 36.8 — чи надмір культури, чи перезумління мови чи врешті брак когось, з ким міг би щиро поділитися враженнями так ділають на мене, що в цій хвилині утік би знідсіля у ноті різні сторони.

Думки, враження дудонять, кружляють, женуть і минаються, як авта на площі „Етоель".

Моя ціль подорожі малярство, а я досі про нього не згадав.

Кажуть, що в Парижі є приблизно 40 тисяч малярів. Навіть на чотиримільонове місто, це число за велике. Гадаю, що великої похибки не зроблю, коли з чвірки зроблю одинку, то і тоді вийде дуже поважна цифра: десять тисяч малярів. Можна би ціле місто повітове з них утворити.

Як вони живуть тут і з чого?, як працюють?

На ці питання можна відповісти щойно тоді, коли живемо довше тут і входимо з ними в контакт, оглядаючи їх виставки чи отрічаючися особисто в їх робітнях.

Дільниця Монпарнас це їх царство: тут більшість з них живе, тут є школи: академії приватні, на бульварі Монпарнас кавярні, де вони сходяться.

Це живий малярський світ, за яким треба мені стежити, а я тимчасом біжу до Люврy побачити те, що досі зроблено і записано в історії малярства.

Лювр уже не будівля сама для себе, величавий; це кольос таких розмірів, що ходжу по ньому, мов по лябіринті, але без клубка з нитками.

Перше враження незадовільне. Салі темні, образи лихо розміщені, стіни образами перелавовані, так, що багато краще враження маю у музею „Уфічі" у Фльоренції, де у хронольогічному порядку видно розвій малярства від італійських примітивістів через Ренесанс, з Рафаелем, Мікель Анджелем і Леонардо да Вінчі на чолі, аж до останнього століття. Правда Лювр багатший, і він одинокий, що має найкращі твори Леонарда, але тут дивує нас те, що образи того самого маляря находимо в різних кімнатах. Оглядаючи образи, зір так ховається по чорних полотнах, що не знаю, чи попав я на лиху погоду, чи будівля непідходяща, досить, що серед того накопичення і перенатаження стін образами, славна Мадонна Леонарда да Вінчі, знана „Монна Ліза" гине цілком. Деякі образи знову так високо повішені, що трачу охоту напружувати сили оглядати їх, або знову так блистять, що не виходжу відповідного місця, з якого можна би охопити цілість.

(Докінчення буде.)

Міські Театри у Львові, в пятницю 8. лютого.
год. 7·30 веч. **Великий Театр** год. 7·30 веч.
Одиноний раз у Великім Театрі
„Мій коханий дурнику“
забава — мораль — веселість.

Театр Ріжнородностей.
год. 7·30 веч. **Нині** год. 7·30 веч.
А. і М. Лісевичів **„Нічні Лети“**
летунська пєса — сензація сезону.

ків природи, чого доказом є прихильне становище Митроп. Ординаріяту до справи охорони Чортової і Касової Гори, а почину Наукового Товариства ім. Шевченка. Отже можна сподіватися, що й ці дві пекучі справи небавком будуть корисно полагоджені в рамах компетенцій духовної влади.

Статті д-ра Контного попередила Редакція „Газ. Поранної“ завагою, в якій між іншим сказано, що проблема охорони природи з української суспільности ніде досі не порушувалась, через що й повстають легенди в роді реклями „І. К. Ц.“, що кедринові заповідник, то екстериторіяльна смуга, що допомагає ураганам боївок. Завага ця невірна. Питання охорони природи порушувала в нас нераз принагідно періодична преса („Діло“, „Новий Час“); систематично цікавиться цією справою Матем.-Прир. Секція Наук. Т-ва ім. Шевченка та її комісії. Спершу фізіографічна, а згодом спеціяльна комісія для наукового розсліду заповідників. Н. Т. Ш. опублікували теж кілька праць своїх членів, посвячених спеціяльно охороні природи, як от д-ра В. Бригідера про Рогульку Водяну та Липову Алею в Станиславові, голови Н. Т. Ш. д-ра В. Левицького про „Чорний Камінь“. На згаданих комісіях прочитано теж чергу неоголошених рефератів проф. Заєцька, д-ра Мрияївної, д-ра Полянського, проф. Фотиюка та інших про обекти, що заслуговують на охорону; деякі з них допоможуть в дечім лісту, поданому в статтях д-ра Контного.

Ясно, що вислід праці Н. Т. Ш., веденої переважно з особистої ініціятиви та засобами його членів, годі рівнати з широко закроєною акцією Державної Ради Охорони Природи, що побіч матеріяльної підтримки та всяких полекш для своїх членів, користується екзекутивою та авторитетом держави. Слід замітити, що до Держ. Ради Охорони Природи не покликано ніодного українця, так само в делегатурах Ради, як можна догадуватись зі звідомлень Ради, нема нікого з українців. Українські прихильники охорони природи змушені вести свою працю здебільша некоординовано, з аматорства, то й не диво, що висліди їх праці ще все відомі навіть „спецам“ з Держ. Ради.

Справу охорони природи слід спопулярнизувати в якнайширших колах нашої суспільности, підсилюючи під цим оглядом вроджені позитивні нахили, які завважуємо в нашім народі і чільну ролю повинно відограти в цій акції духовенство за прикладом о. Митрополита, тим більше, що охорона природи має в християнській церкві довговікову традицію: поручають її Св. Отці у правилах, основаних ними законів, а строго придержуються цих правил між іншим і наші ОО. Василіяни. Таксамо повинні цією справою поцікавитись філії, читальні та кружки „Просвіти“ і „Сільського Господаря“ та музейні, краєзнавчі та туристичні установи. Висліди дослідів треба подавати до відома комісії для наукового досліду заповідників при Наук. Т-ві ім. Шевченка, Львів, Чарнецького 26. впрост, або через свої центральні установи, а цікавіші завваги та описи поодиноких обектів поміщувати в періодичній пресі.

Інж. Ю. Мудрак.

Пленарне засідання
Ради Львівської Хліборобської Палати.

Дня 31. січня ц. р. відбулося третє в черги пленарне засідання Ради Львівської Хліборобської Палати. Засідання присвячене було звідомленню за 9-місячний час праці, звідомленню голов 19-ти комісій та преліміварові бюджету на 1935-36. р.

Коли в дискусії в імени Українського Клюбу почав промовляти інж. *Юліян Павликовський* по українськи, як це було на двох попередніх засіданнях, завважав председник Ради д-р Папарі, щоб бесідник говорив по польськи, бо згідно з арт. 5. розпорядку про Хліб. Палати з 22. III. 1928. р. урядовою мовою Палати є мова польська. Представник Українського Клюбу, по тричратнім візвані говорити по польськи, запротестував проти цього якнайрішучіше, бож мови промов радників не можна в ніякім разі уважати за мову „урядову“, якою є мова бюра Палати. Крім цього заповів у цій справі інтервенцію у міністерствах, щоб це вворочення прав нашої мови в самоврядній установі не мало місця. Переходячи до річевої критики праці Палати, висунув такі три засадничі постуляти Українського Клюбу: 1) тому, що Палата була створена коміссарично, що відбилося так, що в Раді є українське хліборобство представлене у несправедливім відношенні до дійсної його продукційної сили й орґанізованости і так, що персонал Палати добрано просто від інших хліборобських, неукраїнських установ, Український Клюб примусить до усунення цих двох аномалій; 2) Український Клюб домагається належного відношення праці хліборобського і територіяльного самоврядування, а до того вимагає, щоб згідно з арт. 13. розпорядку про Хліб. Палати вся праця цієї установи спиралась на добровільних хліборобських організаціях, що вже існують і працюють; 3) Український Клюб уважає, що Хліб. Палата мусить бути не тільки виконним орґаном доручених їй праць, але й мусить, з огляду на окреме положення її в цьому терені та його аграрні відношення, стояти чинником, який видавав би самостійні, але аграрні й економічні питання нашого хліборобського населення, стараючися в його користь звернути аграрну й економічну політику держави.

Дальше промовляли від Українського Клюбу: дир. інж. *М. Творидло* про реклясифікацію некваліфікованих урядовців Палати та про монопольне виключення бетонових контрактів для Малопольського Товариства Рільничого — з поминенням „Сільського Господаря“; посол *О. Луцький* про засадничі справи, піднесені інж. Ю. Павликовським, при чому широко обговорив та умотивував відношення наших установ до Палати і навпаки. При цьому стверднв, що ми не годимося з уявленнями президента Палати про те, що промовляти не вільно по українськи та що промовців інтервенції в цій справі у влади. Рівночасно розправився з висловом на трибуну „русским“ Мозолем, який відчитав готову промову по польськи, заявляючи, що „русини“ живого прутся до згоди. (Тільки їх ніхто не слухає! — Прим. Ред.). Після того промовляв ще з наших бесідників б. сен. *Кузьмин*, що домагався скликання надзвичайного засідання Ради Палати для докладного обговорення всіх болячок нашого хліборобства та вислухання звідомлення, що в цих справах Палата зробила. Дир. інж. *Палій* порушив справу обтяжуваний кооп. молочарень зверхніми оплатами та поставив у цьому напрямку свої внески.

Наші внески були, як з цього видно, суто ділові і торкались виключно спроб і потреб нашого хліборобства. Їх чи то до дальшого розгляду, чи безпосередньо Рада приняла. Тому дивні були виступи деяких польських радників, які ці наші ділові і зрештою приняті домагання старалися у своїх промовах кваліфікувати, як політичну демонстрацію, в чому саме проявилося хто є політично наставлений навіть у суто господарських справах.

На тлі наших домагань у справах, які безпосередньо болять українських селян та на тлі великої дискусії, в якій підношено чисто ділові і суто господарські справи та при оборонні ними більш справедливих прав української мови в установі, що вдержується податковим грошем нашого селянства, виступив представник „русских“ з чолобитною запою, що „зі всього вловолєнія“ і „не погоджується“ з інж. Павликовським, як представником Українського Клюбу, у його становищі і його домаганнях“. Прикрі обовязки мають такі „представники русских селян“ і прикра їх служба!

Підкреслити треба, що на цьому засіданні оформовано окрему комісію аграрної політики, до якої увійшли від українців інж. Ю. Павликовський, пос. О. Луцький та інж. М. Творидло. На цьому форумі будуть підношені справи, які для нас і нашого хліборобства болючі й важні, а за які мусить постояти наше представництво у Палаті.

Вісти з Рідної Школи.

ВИЯВІМ ДИСЦИПЛІНУ!

Пригадуємо всім, що підчас цього року зорганізування дару на коляду Рідній Школі і не переслали до цієї пори зібраних грошей, щоб переслали їх конечно **найдальше до 15. лютого 1935,** бо ми мусимо зладити для влади основний рахунок. Всякі неточности в рахунках чи речениці могли би спричинити для товариства й організаторів та виконавців збірки небажані наслідки.

Повідомляємо при цьому, що поза конечним видатком, зробленим у звязку зі збіркою, ніхто не управнений задержувати найменшої суми на ніякі ані особисті, ані місцеві потреби, особливо, коли це не є виключно рідношкільні потреби.

Слід замітити, що згідно із всенародним рішенням з 3. червня 1920 р. вся збірка з коляди має йти **виключно на потреби Головної Управи Р. Ш.**

ПОМІЧ ЕКОНОМІЧНИХ УСТАНОВ.

Наближається час, коли кооперативні й економічні установи відбувають свої загальні збори. По розгляді білянсу звичайно члени призначують якусь частину з чистого доходу на добродійні, культурно-освітні цілі.

Грошеві датки, що приходять для Рідної Школи від окремих громадян, не вистачають на покриття її великанських видатків. Постійна недостача при щомісячних видатках може захитати основами Рідної Школи. З огляду на завдання й діяльність того Товариства — не можна до цього допустити. Тому просимо всі економічно-фінансові й торговельні установи, щоб при укладанні білянсу призначували поважну пайку на допомогу Рідній Школі. Звертаємося з цим покликом до всіх членів дотичних установ. Очевидно, признану допомогу слід би вислати до каси Головної Управи Рідної Школи.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ

З усіх отрут найприємніша ЛИПНЕВА ОТРУТА
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
яку можна пити краплину за краплиною.
Ціна: зол. 1·40. Порто 30 сот.
Замовляти: в „ДІЛІ“.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла“, — Львів, Ринок ч. 10.

Перед обєднанням Сарщини з Німеччиною.

ПАРИЖ, 7. 2. ПАТ. Французько-німецькі переговори у справі Сарщини закінчились учора рано. Покищо не дійшло до порозуміння у справі залізничої концепції. Тому два члени французької делегації виїхали до Риму, щоби скласти звіт провідникові комітету трьох бар. Алойзові. Зате на нараді рішили, що до господарського і монетарного обєднання Сарщини з Німеччиною дійде вже 18. лютого ц. р.

—o—

Злучені Держави касують свої консуляти в СССР.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Державний департамент для закордонних справ оголосив, що багато американських консулятів у СССР скасують тому, що переговори у справі заплати довгів розбились. Крім того існування консулятів зайве ще й тому, що нема торговельних оборотів з СССР.

Болеслав Лімановський
та українці.

Два місяці тому польське робітництво дуже врочисто святкувало вступлення в сотий рік життя нестора польського соціялізму, ученого та публіциста, активного учасника боротьби з царатом, сенатора Болеслава Лімановського. На рік приспішило це свято, не чекаючи аж ювілят полишить за собою повних сто літ життя, неначе побоюючися, що до листопада чергового року він уже може не доживе. І справді.

Постать Б. Лімановського дуже цікава. Це наче столітній розділ історії польського народу. Його початок, це сумний рефрен пісні учасників повстання 1830 р., потім це відгуки з 1848 р., 1863 р., 1905 р., поперетикані мартирологією Сибіру та царських казамат, врешті останній період життя — це відбудова польської держави.

Деякі моменти з життя Б. Лімановського цікаві і для нас, українців.

Лімановський дитина окраїн давної польської держави. Виховав його польський дворок недалеко Динабурґа, один з тих дворків, якими всіми північні й східні межі Польщі, від Двини аж ген по Дністер. Із таких „дворків" вийшли, як відомо, найактивніші польські діячі. Також і Лімановський виховувався змалку в атмосфері ненависти до царату і віри, що ось-ось спалахне нове повстання.

За свій молодечий запал скоро заплатив вязницею і заслонням. За демонстраційний спів польської національно-релігійної пісні в одному з костелів у Вильні Лімановського разом з іншими польськими студентами арештували й вивезли на далеку північ до Медині, недалеко Архангельська. Було це в 1861 р. Губернатором Архангельська був тоді українець, Аранд'ренко, який тішився симпатіями серед політичних засланців за своє ліберальне відношення. Він то дав згоду, щоби Лімановський замешкав постійно в Архангельську, де й життя було цікавіше і де була приміщена більша партія поляків, засланих туди за революційну пропаганду. Тут вперше зійшовся ближче Лімановський з російськими та українськими революціонерами, вперше почав читати соціялістичну літературу і цей побут над Крижаним Океаном порішив, що він сам став соціялістом.

У споминах з того часу, згадуючи своїх товаришів недолі, найбільше уваги присвячує Лімановський українському поетові і етнографові П. Чубинському.

В автобіографічному нарисі: „Яким шляхом дійшов я до соціялізму?" находимо таку характеристику П. Чубинського.

„У найприязніших і найтрівкіших взаєминах був я з українцем П. Чубинським, привезеним з Полтави. Був він кандидатом правничих наук петербурського університету. Уявляв собою тип правдивого хахла-українця. З лиця і постави пригадував Дорошенків і Наливайків. Мав усі хиби й прикмети свого „племени", але останні переважали й робили його особу дуже симпатичною. Загорілий націоналіст, автор пісні: Ще не вмерла Україна... — був водночас і соціялістом. Мріяв про створення української самостійної республики. Урядовцям українцям у Архангельську закидував русицизм і старався їх зібрати в одній громаді. Поляків любив і жив з ними. Родом з полтавської губернії, щойно в Архангельську навчився по польськи, читав легко і говорив цілком незле. Тому, що мав вплив на губернатора, старався злагіднити долю наших вязнів і ставав у їхній обороні. Ум отвертий і тверезий, не вважаючи на народньо-соціялістичні симпатії, не давав себе водити манівцями. Запамятав я останні слова його промови на прощальній вечері для Мака, учителя гімназії, якого переношено на таку саму посаду до Вітебська. Було це в 1865 р., коли муравйовщина шаліла в нашому краю.

— Ідеш — казав Чубинський — до нещасної країни, в якій становище чесного росіянина дуже важке. Одначе знаємо тебе добре й віримо, що не даш себе звести демократичним декораціям, якими уряд прикриває діло переслідування, гноблення і нищення. Ти не підеш з тими, що переслідують, але з переслідуваними.

Пізніше зібрав він і опрацював обширний етнографічний матеріял на Україні, а — як собі пригадую — Мілковський, оцінюючи цю працю в львівському „Тиґодніку Польскім", підкреслив його виключительну безсторонність. Мабуть Чубинський помер на посаді віцегубернатора. Коли я питав Драгоманова в Женеві про Чубинського, той сказав жартом, що Чубинський був предосторожний, коли йому говорили, що не буде губернатором через свою революційну минувшину. Одначе треба додати, що Драгоманів мав свої упередження і рідко про кого говорив не гартуючи".

Так згадує Б. Лімановський у своїй книжці П. Чубинського. Та на тім не кінець їх знайомства і наслідків цього.

У 1863 р. вибухло в Польщі повстання. Лімановський рішився втікати, щоби взяти активну участь в боротьбі. Порозумівся з капітаном якогось англійського корабля і цей обіцяв забрати його під умовинною, що всяде не в місті, але подальше, в одному селі. Лімановський вибрався означеної днини в дорогу, забираючи з собою одиноку річ, рукопис „Соціольогії", яку написав в Архангельську. По дорозі заблукався, зловили його митні урядники, а коли боронився, що вибрався на лови, не повірили, найшовши при ньому польський скрипт. Коли Лімановського поставили перед судом, то провину бачили не в тім, що він хотів втікати, чи в тім, що найшли в нього польський рукопис, але в тім, що на обгортці найшли текст пісні: „Ще не вмерла Україна..."

Слідство довго тягнулося, допити відбувалися за допитами, але Лімановський не зрадив автора, свого приятеля Чубинського, і боронив себе тим, що це народня пісня, яку він записав мандрузочи по Україні.

Суд не повірив, покарав його двома неділями вязниці і заслонням в глибину губернії.

Іван Квасниця.

(Докінчення буде.)

Точні дані про всі українські установи та організації, вільні професії, шкільництво та підприємства подає

інформативно-адресовий сідділ КАЛЄНДАРЯ „Криниця"

Ціна календаря зол. 1·20. Порто 30 сот.

Замовляти у Видавничій Спілці „Д і л о".

Викрили нелєґальну соц.-дем. організацію.

БЕРЛІН, ПАТ. Політична поліція в Нюрнбергу після слідства в осені м. р. викрила новозорганізований нелєґальний апарат соц. дем. партії на Німеччину. Організація діставала вказівки з Праги від керманича німецької соц. дем. партії, який там утік. Дальше слідство виявило тісну співпрацю апарату тієї партії з управою комуністичної партії, ліквідованої весною 1934 р. У звязку з цим арештували 150 осіб і сконфіскували багато пропагандивної бібули.

„ДАР ПРОСВІТИ" — ЦЕ ПОСИЛЕННЯ КУЛЬТУРНО-ВИХОВНИХ ЗМАГАНЬ.

Народній Зїзд
львівського повіту.

У вівторок 5. лютого п. р. відбувся у Львові Повітовий Народній Зїзд Українського Національно-Демократичного Обєднання. Хоч напередодні і в сам день Зїзду була дуже погана погода й сильні снїжні заспи, то на Зїзді були заступлені 43 громади. Це безумовно свідчить про високу свідомість і зацїкавлення громадськими й політичними справами селян львівського повіту.

Нарадами проводив голова Повітового Народнього Комітету ред. *Гриць Гладкий*. Відкриваючи Зїзд голова згадав про мученичу смерть першого голови Української Держави Михайла Грушевського. Його память зібрені вшанували вислуханням згадки про наше недавне минуле й участь у ньому Покійного стоячи. Потім секретар ПНК посол *Ілько Лисий* здав звіт з дотеперішньої діяльности ПНК. З черги забрала голос сенаторка *Олена Кисілевська*, яку присутні привитали оплесками. У своїй промові звернула увагу на участь у громадянській праці нашого жіноцтва, яке вже віддало й віддає великі прислуги нашій справі. Приміщдію згадала про положення наших братів на Поліссі та Лемківщині, куди кількакратно виїзджала з доручення партії. Тим землям загрожує винародовлення і в нашій громадянській праці ми не сміємо цього забувати.

До голосу прийшов головний секретар *В. Целевич*, якого появу на салї привитано теж оплесками. Гол. секретар зреферував теперішне положення українського народу на всіх землях, задержуючись довше над нашим положенням у межах Польщі. Зокрема ярко змалював неволю українців у СССР. Як додатне явище підніс велику нашу моральну силу й велику відпорність. Протиставленням на наше незавидне положення повинна бути одна сильна політична організація — Українське Національно-Демократичне Обєднання і в її рядах повинні гуртуватись усі українці. Лиш тоді, коли виступатимемо одним і зорганізованим фронтом, зможемо поправити своє політичне положення. В останньому часі УНДО заініціювало скликання Всеукраїнського Національного Конґресу. Цей Конґрес стане великою подією в політичному житті українського народу.

З черги ред. *Гриць Гладкий* представив розвій нашої організації у львівському повіті та вказав на прикладах наше тяжке положення у звязку зі самоуправними виборами.

В дискусії над виголошеними рефератами забирали голос: п. Іван Доманський з Толщева, п. Галушко зі Щирця, о. Ґенає зі Збоїськ, п. Карпинець з Рісни Руської, д-р Мельник з Підлісся Малих.

Після цього вибрано новий Повітовий Народній Комітет у такому складі: голова — ред. Гриць Гладкий і члени: пос. Ілько Лисий д-р Левицький Яр. з Винник, д-р Хрептівський зі Щирця, о. Ґенає зі Збоїськ, М. Керного з Підберезець, Іван Мороз зі Сорок Львівських, Щур Василь з Малехова, Жизневський зі Львова. Заступники: Думанський Іван з Толщева, о. Коверко Мекеня з Бродок, Поленицький з Гряди, Зелінський з Рудна, Любуська з Вербіжа. Крім цього Зїзд вибрав 10 делеґатів на Краєвий Народній Зїзд.

Зїзд закінчено відспіванням національного гимну. Слід піднести високий рівень нарад Зїзду, який був справжнім зїздом представників громад повіту.

Панславізм на сторінках німецької преси.

(ВУНІ) Націонал-соціялістичний німецький журнал „Воля й сила" (Віллє унд Махт) опублікував невідомий досі документ, що викликав досить сильний відгомін серед чільної німецької преси. Це меморіял, поданий лідером молодочехів д-ром Крамаржем російському послові в Австрії перед війною 1914 р. Точний зміст цього письма був донині невідомий і тому зрозуміле, що німецька преса підхопила його як ще один доказ, в протилежність версальському параграфові, що не лише Німеччина несе відповідальність за вибух світової війни. Один з найчільніших представників чеського русофільства Крамарж розвивав у цьому письмі ідею обєднання всіх славянських народів у досить міцно централізованій державі під правлінням російського імператора, що рівночасно був би царем польським та чеським і зверхником королів сербського, болгарського й чорногорського, подібно, як німецький цісар, пруський король, був сувереном королів баварського, саксонського та віртемберського. Взагалі організація передвоєнної Німеччини, „Бундесамт", служила Крамаржеві за основу його проекту. Проектована держава мала обіймати приблизно території довоєнної Росії та повоєнної Польщі й Чехословаччини (Східна Галичина та карпатські землі мали бути прилучені впрост до Росії). Крім того в склад земель цієї держави мали входити Східна Прусія з Данціґом та Кенігсбергом. Шлеськ та саксонські Лужиці. Чехословаччина мала би крім того дістати кордон з Югославією через західні землі нинішньої Мадярщини, а решта угорської території творила би невеличкий острів у цій всеславянській державі й мусіла би в короткому часі разом з Румунією і Грецією теж увійти з нею в стан тісного співжиття. Особливо ясно виступає антинімецьке вістря проекту в плянї відняти Франції не тільки Ельзас-Льотаринґію, але й цілий лівий беріг Райну, а

те, що лишалося з Німеччини, мало ще бути поділене на дві держави: північну протестантську і південну з переважною католицького населення — австро-баварську. Шлезвіг-Гольштайн мав відійти до Данії, а Альзація до Серої.

Тому що такі дрібнозубі замахи агресивного сліпецтва на існуючий в Європі лад не могли обійтись без війни, характеризують „Кенігсбергер Альгемайне Цайтунг" як берлінська „8 Ур Абендблят" панславянський рух як тайного підмурування війни, підтверджуючи обвинувачення фактом додержання значної частини проекту постановами версальського миру.

Розуміється, якою необ'єктивністю є обвинувачувати лише німців у вибуху війни, але тим не менше висновки дрездених німецьких газет грішать самі по собі натягненими, бо не можна було не бачити повної нереальности згаданого проекту, а тим самим і його повної невикональности; отже значіння його являється мінімальним. Величезна сила спротиву Німеччини і неврахування в плині стратегічні потягнення балтійських народів і України вже відразу мусіли засудити його на забуття. Та й взагалі представляє він стремління широких верств суспільности у всіх славянських народів так хибно, що годі вважати його за якесь свідоцтво войовничих захоплень славян.

Жертви лявін.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Число жертв снігових лявін зросло в Австрії до 10 осіб. Крім того в Менфонталі лявіна засипала дім, у якому було 5 спортовців. Про долю засипаних нема вісток.

Присилайте передплату!

Наради сойму.

ВАРШАВА, 7. 2. ПАТ. По промовах послів кк. Шиделського, Левіна і Єремича (бл.) відповідав генеральний референт буджету пос. Медзінський. Обговорюючи політику супроти молоді референт згадав, що діти спричинюють завжди велику журбу батькам, молодь політикам. По промові посла Медзінського закінчено згадану дискусію і почалась подрібна дискусія над прелімінарем буджету президента, сойму і сенату, найвищої контрольної палати, ради міністрів, міністерства військових справ, закордонних справ, комунікації і пошт та телеграфів.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Новий японський амбасадор у Берліні гр. Мушакої передав свої грамоти канц. Гітлерові.

— Регенційна рада Югославії розв'язала парламент. Вибори відбудуться 5. травня п. р.

— У Шефільд в Англії дійшло до сутичок між поліцією і юрбою безробітних. Коли міська рада відмовилась прийняти делегацію безробітних у справі обнижки допомог, юрба обкидала камінням поліцію. 9 поліцаїв ранені.

— При доповнюючих виборах до палати громад у Ліверпуль мандат консерватистів здобула Лейбур Парті.

— Німецький амбасадор у Парижі Кестер, який цілий тиждень був у Берліні, відїхав до Парижа.

— Підбігунова експедиція адмірала Бирда закінчила свої праці, які тягнулися три роки і вертається з кораблем до Нової Зеляндії, а звідтіля до Ню Йорку.

З природи й техніки.

ЩЕ ПРО ВАЖКУ ВОДУ.

Ще 1933 р. відкрили американські дослідники водень, якого атом приблизно вдвоє тяжчий від нормального атому водня. Цей „важкий" водень находиться як домішка в звичайному у відношенні 1:5000. Запропоновано для нього назву „**denterium**" або „**diphogentium**" і хемічний знак „Д". Його фізикальні прикмети дещо інші ніж нормального водня. Так само ріжниться від звичайної води „важка" вода, сполука „важкого" водня з киснем. І так вона замерзає у температурі 3,8° Ц (не при 0° Ц як звичайна вода), кипить у темп. 101,42° Ц (замість 100° Ц), найбільшу густоту має при 11,6° Ц (замість 4° Ц) та є на 11 відсотків важча від звичайної води.

Важким воднем і важкою водою заінтересувалися майже всі природники. Хеміки стараються витворити при помочі тяжкого водня нові хемічні сполуки. Фізикам потрібний важкий водень як знамените „стрільно" до розбивання атомів. Для біольогів важне те, що важка вода діяє на живу субстанцію мабуть інакше, ніж звичайна вода, а саме деструктивно. Вкінці фармакольоги сподіються одержати з важкого водня нові, корисні ліки. Отже донедавна тільки деякі наукові інститути могли позволити собі на продукцію важкої води: наперсток її коштував ще недавно кілька тисяч доларів!

Ми згадали вже, що „важка" вода замерзає у темп. 3,8° Ц тоді, коли звичайна вода замерзає у темп. 0° Ц. Це значить, що, коли у високих горах настає тепліша пора, наперед топиться лід, який має в собі чисту воду, а лід, що має в собі „важку" воду, топиться значно пізніше. Себто вода, яка топиться наперед і відпливає є чистою, нормальною водою, а тяжка вода остає у цілкім стані дальше. Якщо цей процес повториться кілька разів, то лід ледників збогатиться значно з важку воду. Що так є насправді, виказали досліди проф. **Марка**, директора першого хемічного інституту віденського університету. Його експедиція на Юнгфрауенйох привезла до Відня лід з ледників та стоплену воду. У лабораторії виявилося, що лід з ледників мав вдвоє більше важкої води, ніж звичайний лід. Отже ледники виявилися природними джерелами важкої води. Одначе ця вістка не вплинула зовсім на подешевіння важкої води. Сталося це щойно тоді, коли великі хемічні фабрики зміркували, що у відпадках, які оставали після переводженої на велику скалю електролізи та які викидувано давніше як безвартісні, повинні находитись певні кількости важкої води. Досліди потвердили ці міркування: 1 грам тяжкої 98-відсоткової води коштує сьогодні тільки кількапятдесять золотих, 1 грам 10-відсоткової важкої води... 50 сотиків!

Перші досліди над питанням, як діє „важка" вода на живу субстанцію, виказали, що вона спиняє ріст напр. деяких рослинних насінь. Непоінформована преса поширила відтак вістку, що „важка" вода це найстрашніша отрута. Одначе ці страшні вістки виявилися не правдивими з хвилею, коли професор фізикальної хемії фрайбурського університету Ф. **Гевеші** та його асистент **Гофер** випили наразіж дві літрі води, в якій було аж 10 шестистінних сантиметрів важкої води. У своїм комунікаті не згадують вони про ніякі шкідливі наслідки для свого здоровля після випиття цього „трунку". Зате фізіольоги та лікарі зацікавилися зараз питанням, як довго задержується важка вода у тілі чоловіка після її випиття. 26 хвиль після випиття появилися сліди важкої води у виділинах (0.1 відсотка випитої кількости). Одначе головна кількість важкої води лишилась у людськім тілі і покинула його щойно продовж 9 до 10 днів. На думку Гевешія і Гофера те саме діється і зі звичайною водою. Після випиття вона лишається у тілі через довший час. Вода, що опускає тіло безпосередньо після випиття, не є ідентична з випитою водою, а походить радше з крови та тканок.

А. Л.

НОВИНКИ

— **Кінчиш школу і що дальше?** На цю дуже актуальну тему для молоді, батьків, опікунів і учителів виголосить реферат інж. Р. Білинський від Української Порадні для вибору звання у Львові. Реферат відбудеться у суботу, 9. ц. м., в год. 6. веч. в домівці Кружка Р. Ш. при вул. Мохнацького 12/I.

— **Чергове засідання Комісії нової історії України** при Історичній Секції Н. Т. Ш. відбудеться в понеділок 11. лютого в 6. год. веч. у Бібліотеці Н. Т. Ш.

— **З Українського Лікарського Т-ва у Львові** просять нас зазначити, що до Виділу Т-ва, крім вичислених у „Ділі" (ч. 28), увійшла ще д-р С. Панкевич.

— **Вистава М. Глушенка** у Музею Шевченка зацікавила наше громадянство як ніодна інша по цього часу. Твори нашого парисського земляка подобаються і чимало осіб зголосило замовлення на них. Громадянство мабуть не звернуло уваги, що вистава Глущенка треватиме не один місяць, як усі попередні, **а лиш два тижні**, отже ще лишилося 8 днів до її кінця. Тому організатори вистави просять не зволікати з відвідинами.

— **Вистава образів Ст. Філіпкевича.** В кімнатах польського Т-ва прихильників мистецтва у Львові (Промисловий Музей) відбудеться в неділю, 10. лютого ц. р., вполудне відкриття збірної вистави образів Степана Філіпкевича, одного з визначніших польських малярів. Вистава буде відкрита щодень від год. 9—15.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
ЦІНА 1 ЗОЛ. 50 СОТ.
Пересилка 50 сот. більше.
Обмежена скількість примірників.

— **Львівська філія Т-ва Прихильників Астрономії** повідомляє, що в суботу, 9. лютого ц. р., в год. 18. вечором в салі Геольогічного Інституту при вул. Длуґоша 8. відбудуться звичайні загальні збори членів, попереджені відчитом проф. д-ра Е. Рибки на тему „Нові звізди" зі світлинами. Вступ вільний. Гостям раді.

— **В Укр. Наук. Інституті в Берліні** відбудеться 8. ц. м. виклад доцента В. Леонтовича на тему: До характеристики конституції совітської України.

— **Центральна Бібліотека Українознавства** при Українськім Науковім Інституті в Берліні просить з Новим Роком усі наші видавництва й редакції надсилати безплатно по одному примірникові видань для Бібліотеки. Зокрема ще проситься редакції нових газет і журналів не забувати про надсилання обов'язкового примірника, згідно з постановою другого українського наукового зїзду в Празі. Адреса: Ukrainisches Wissenschaftliches Institut, Berlin, Breitestr. 36, Aufgang 5.

— **Мамо, і я хочу на бадь!** Так викрикують усі українські діти у Львові. Йдучи назустріч розкішним забаганкам дитячих сердець Українська Захоронка улаштовує дня 3. березня ц. р. в салі „Народнього Дому" (II. пов.) **велику дитячу костюмову забаву.** Костюми виключно паперові. На забаві ріжні несподіванки для дітей.

— **Великі транспорти помаранч.** Останніми днями себто від 31. І. до 6. II. прийшли до Львова 2.441 скринь помаранч ріжного роду, вагою 124.000 кг. брутто. В цьому часі прийшло до Перемишля, Самбора, Ярослава та Дрогобича 390 скринь помаранч вагою 15.000 кг брутто.

— **Адвокати на ліцитаціях.** Найвищий Суд постановив, що адвокат, який стає до ліцитації, щоби набути нерухомість для свого клієнта, не потребує легітимуватися нотаріяльною повновластю. Вистане повновласть з приватним підписом.

— **Стипендійний фонд Масарика для українців.** Президент чехословацької республики Т. Масарик призначив свого часу пів мільона чеських корон на стипендійний фонд для бідних студентів із Закарпаття. Тому, що довкола цього фонду повстали спори, які саме студенти можуть користуватись цими стипендіями, всіх національностей чи тільки української, Кураторія фонду вирішила цього року, що стипендії призначені тільки для студентів місцевої української національности.

— **Українка.** „Українське Культурберіхте", видавані щомісячно Українським Науковим Інститутом для інформації німців про українські культурні справи, помістили в останніх числах (12—14) статті д-ра Турина з історії німецько-українських торговельних зносин, проф. А. Рудницького про розвиток української вокальної музики, проф. д-ра Ріхтгофена про стан передісторичних дослідів на західно-українських землях, доц. д-ра Б. Крупницького про німецьку пресу як джерело до історії України та про висліди архівних дослідів у Дрездені, проф. Д. Антоновича про українське мистецтво, д-ра Г. Шпехта про ідею свободи в українській літературі, проф. д-ра К. Маєра про духову культуру передхристиянських славян, а крім цього низку дрібніших вісток, рецензій та біографічних заміток. — Д-р Г. Маланчук, що перебуває тепер на студіях у Копенгагені, відшукав у копенгагенських бібліотеках низку цінних і рідких українік. Д-р Маланчук помістив у „Вістях з Укр. Наук. Інституті" в Берліні, статтю про данського поета Тора Ляге, а крім того вмістив переклади кількох важніших творів Ляге про Україну на українську мову.

— **Відгомін вибуху бомби в Верині.** У звязку з вибухом бомби, яка вибухла при викопуванні хреста, що його невідомі люди закопали на місці, де арештовано Біласа та Данилишина, арештували — крім двох, як підозрілих у викопанні хреста, ще 12 осіб, підозрілих у співучасті зі згаданими двома арештованими. Всіх відставили до арешту в Стрию.

— **Кооператори для власної кишені.** В окружному суді у Львові відбувався карна розправа

проти Степана й Івана Дмитриків, синів управи кооперативи „Будучність" в Гаях, львівського повіту, обвинуваченних у крадежі 5.000 зол. Степан Дмитрик був управителем, Іван касієром. Обох засудили на кару вязниці по пів року.

— **Увільнені від вини та кари.** Апеляційний суд у Львові розглядав справу б. коменданта поліційного посторунку в Озірній Теофіля Немчинського, якого золочівський окружний суд засудив на 18 місяців вязниці за службове недбальство наслідком чого втік з вязниці арештант, що був під замітом шпигунства. Апеляційний суд зніс присуд першої інстанції й увільнив обвинуваченого, який відсидів 9 місяців у слідчому аресті. — Увільнив теж від вини та кари львівський суд присяглих Степана Яремка, шлюсаря з Підборець під Львовом, якому закинено фальшування монет.

— **Спекулянти стемплями.** В апеляційному суді у Львові відбулася розправа проти б. урядовців окружного суду в Золочеві, Сігаля, Фінкештайна і Шайнбруха, засуджених за те, що відліплювали стемплі від судових актів і продавали. Трибунал затвердив присуд першої інстанції на основі якого Фінкельштайн дістав півтора року вязниці, Сігаль 10 місяців, а Штайнбріха увільнено.

— **Трагічна пригода** зустріла двох гостей цукорні Дудка при Марійській площі у Львові. Одна із задніх кімнат, т. зв. адвокатська находиться під скляним дахом і має теж скляну стелю. Під тягарем снігу завалився дах, наслідком чого тріснула скляна стеля і дві великі скляні тафлі впали на адвоката д-ра Стемплера і д-ра Батлера, що сиділи при столі. Першого з них ранило тяжко в голову, другого в плечі і рамя. Справою занялася поліція й будівляна комісія з магістрату, щоб устійнити, хто завинив.

— **Львівська хроніка.** На Клепарові арештовано Йосифу Рабійову, що задля зиску брала на виховання чужі діти і заголоджувала їх на смерть. — При вул. Янівській арештовано Бронславу Коцюску, що вкрала з почекальні дентистки, д-рової Гальперн футро вартости 3.000 зол. і продала за 80 зол.

— **Краєва хроніка.** Андрій Мицак з Підбужа пов. Дрогобич, вертаючи крізь поле до дому, замерз на смерть. — Наслідком необережности дістався біля Ковля під потяг робітник Олекса Стець і згинув на місці. — В Заліщиках зачадилася ціла родина возного Блажейовського, зложена з трьох осіб. — В Гориглядах пов. Товмач скочила до Дністра і втопилася Михайлина Петрус, жа будучи хора на тиф, вибігла в горячці незамітно з дому. — У Перемишлі арештували бандитів С. Гуссю та М. Цісняка, які напали на Фил. Чугу та забрали в нього більшу готівку. — Хорий на туберкульозу Вас. Пасніківський з Отинії, покінчив із життям перерізавши собі жили на руках. — Тернопільський суд засудив Войт. Сошика, обвинуваченого в шпіонажі, на півосьма року вязниці, інших обвинуваченних увільнив. — У Коломиї арештували Дм. Филипчука, який після відсиджения 2-літньої кари, напав на дім одного купця.

— **Трагедія дитини.** В лісі біля Белзця пов. Рава Руська знайшли замерзлу 2-літню дитину. Слідство викрило, що дитину лишила в лісі її мати, 36-літна Марія Манович з Лукавця пов. Любачів, що відсиджувала кару за крадіж у Замості. Коли вийшла з вязниці, в якій перебувала теж і неправесна дитина, вона рішила її позбутися, не маючи з чого жити.

— **Про смерть трьох арештантів** у громадському аресті в Сточку подають такі подробиці. Дозорець того арешту Качор, пішов вечором до жидівського театру. Тимчасом з невідомої причини, мабуть від недокуреної папіроски в келії почала горіти солома в сінніку. Арештанти спали твердо і не чули диму. Аж коли почали горіти деревляні стіни, кинулися до дверей, гримали, кричали, але надармо. Після представлення люди побачили, що арешт горить. Закликали дозорця Качора, що клався спати, взяли від нього ключі і винесли чотирьох арештантів з вогню. Три з них згоріли на вуголь, один ще жив, але був тяжко попечений.

— **Вбив директора гімназії.** У Здунській Волі біля Лодзі арештовано возного місцевої гімназії Т. Совінського та його брата під замітом убивства директора цієї гімназії Баганського.

— **Пожежа кіна.** В четвер в год. 12.15 вибухла пожежа в варшавському кіні „Гльорія" при вул. Маршажівський 114. Ціле кіно в огні. Пожежу гасить кілька відділів сторожі.

— **Забута книжка про Україну.** У паризьких антикварів можна досі часом знайти велику, розкішно видану і багато ілюстровану книжку п. н. „Київ та Москва", в якій Віктор Тісо рівно 50 років тому описав свої враження з подорожі по Україні та Росії. Хоча подібних описів видано було у Франції декілька, але книжку Тісо можна вважати не лише першою, але навіть єдиною публікацією свого роду. В ніодним іншім творі чужинця про Україну не можна зустріти такого ясного розділення двох світів, українського й російського, та одночасно такого захоплення Україною і такого негативного відношення до Росії та до всього російського. Місця, де автор описує природу України, її вигід та її пісні, зробили би честь кожному українському письменникові і він при тому наводить в прегарному перекладі силу легенд та пісень, з яких деякі вже щезли з народньої памяти. Книжка дає настільки правдивий та гарний образ України зперед 50 літ, що її й сьогодні можуть читати з захопленням чужинці й українці.

— **Цікавляться українськими сюжетами.** З приводу великого успіху, яким користується в Німеччині нова опера „Тарас Бульба", написана німецьким композитором Ернстом Ріхтером у вагнерівському стилі, повідомляють з Берліна, що не тільки в Німеччині помічається зацікавлення українськими сюжетами. Видно його теж у Франції, головно завдяки впливам українських хорів. В Парижі йшла недавно також нова французька опера під тією назвою, а тепер приготовляють виставу балету „Басаврюк", написаного на основі Гоголя українським композитором Акименком.

— **Помер німецький генерал.** В Берліні, в Далемі, помер перед кількома тижнями генерал-майор Дікергоф, колишній довголітній комендант табору полонених українців у Зальцведелі.

— **Підручник світової преси.** Недавно появилося друге видання цінного справочного підручника „Гандбух дер Вельтпрессе", виданого „Німецьким Журналістичним Інститутом" під редакцією д-ра К. Бемера.

— **Пара сугаків у зоольогічному городі.** Берлінський зоольогічний город придбав недавно прегарну пару сугаків, що давніше водилися на Україні, а тепер ще спорадично трапляються в околицях Каспійського Моря.

— **Знайшли богацтва Креза.** Турецька преса принесла сенсаційну вістку, що вдалося знайти копальні золота лідійського короля Креза з VI. віку перед Христом, що вславився був на весь світ своїми неземірними богатствами. Справою занялося турецьке міністерство народньої господарки і вислало окрему експедицію, що має перевірити ту вістку і по змозі занятися експльоатацією копалень.

— **Химерність мільонерки.** Недавно відбулись заручини одної мільонерки і при тій нагоді заінтересані довідались про цікаві обставини, які трапились перед вибором нареченого. Та мільонерка оточена звеличинами кандидатами до її руки, визначила кожному з них стрічу у парку в часі найбільшої непогоди. По кожній такій стрічі, відзначувала пропонуючо кандидата з невідомої причини. Щойно коли прийшла осінньої теперішнього нареченого, виявилось, що мільонерка не зносила мужчин, що носили кальоші, а принятий суперник перейшов своїх попередників, тому, що прийшов на стрічу без кальошів, бо носив завсіди елегантну обуву на непромокальній підошві і обцасі зі шкіри Берсов Окса.

З дороги життя.

Розвіяні мрії.

Все думав я тайком, що на старі літа, коли перестануть мене мамити земні спокуси, коли збайдужіють для мене монополі, дівчата, молодиці та вдовички, підду собі — як співав Кармаський — „у храм спокою", коли вже не на безлюдний остров, то в якийсь затишок, щоби болай на склоні літ почувати себе як султан, що у „Запорожці за Дунаєм" співає прегарну каватіну: „Як тихо тут і супокійно"...

Гірко признатись, що не вже сьогодні в прах і в пух розбиті і розвіяні фантастичні думи, фантастичні мрії... Я думав про манастир марійвітів чи пак козловітів.

Промовляли мені до переконання і приманювали до вподоби тихе, ідилічне їх життя, рівня в міру та повне пріятельства жінки у правах з мужчиною, ба навіть до деякої міри жіночий примат. Уявіть собі. На чолі чину „матери" Коловська, а тойно після неї „епископ" Ковальський, Фельдман, Пшибильський, Прухницький, Ростворовський. Самі добрі прізвища. Один з „епископів" в професії гінекольог. Що за чудова конюнктура і самовистарчальність!

Той жіночий примат був для мене дуже переконливий. І не дивота. Вже так воно склалося, що я все йшов крізь життя в тіні жінки, на жаль, широко іншої.

Та найбільшою приманою для мене була славна орхестра мандоліністок, що своєю грою заколисувала до сну марійвітських достойників. Я, щоправда, не числив на повну орхестру, але одну, дві мандолінистки був би таки приднав.

Та ось у слід за громами, що серед снігової заметілі вибухали борисславську котловину, прилетіла до мене тривожна вістка про грізну революцію в монастирях у Полоньку та Фобіновві. Марійвітський рай запалали.

Очинився бунт, зібралася капітула 40 „лусовних", 120 „сестриць", громада представників поодиноких парохій та зредукували „епископа" Ковальського і постановили очистити марійвітизм в усіляких містичних дурниць.

Безсумнівно розвалено теж орхестру мандоліністок, за якої нелпрограмові продукції вифасував у своїм часі Ковальський з роки вязниці і має їх ще відробити.

Зредукований „епископ" не склав зброї: зорганізував ударну сотню з вірних собі сестер, імянував Гриневецького начальним вождом і станув готовий до повищійної боротьби.

Обі табори розділив кордон поліції і всі жлуть, щоби лявився який візитатор і, як то звичайно буває, порішив справу справедливо, розумно й доцільно.

Та для мене все те — **cosa perduta !**

Тому прийдеться доканарити життя у Львові. І з цього приводу аж склав я антифону:

Моя столице, ти дитя почтене,
Славна з сенації, сміття й вшехполяків,
Ти добрий усіх мала все для мене,
Ти й грішні кости приймеш на Личаків.

Тобі я вірний в кожній був хвилині,
І ніс тебе, як талізман на серці.
А ти в моїм коханні — бачу нині —
Так визивалась, як вогут на перці...

Тиберій Горобець.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

О. Михайло Гурянський. Дня 21. січня п. р. помер в Олифанті, Па., тамошній український католицький парох, о. Михайло Гурянський, на важку серцеву недугу, в 50. році життя. Покійний о. Гурянський, син селянина з Липиці Долішньої, пов. Рогатин. До гімназії ходив у Бережанах і в Новому Санчі. Богословські науки покінчив у Львові. Був жонатий з Неолінею Літинською, донькою пок. о. Літинського з Літятина, пов. Підгайці. Приїхав до Америки перед війною. Спершу був священиком у Нортгемптоні, Па., відтак у Філядельфії, в Дітройті і вкінці в Олифанті. У Філядельфії був у 1916 р. секретаром епископа бл. п. С. Ортинського, а в 1917 р. був головним фінансовим секретаром „Провидіння". Залишив удовою жінку і двоє дітей. Похорони почалися в середу 23. січня в Олифанті, потім тіло Покійного перевезли до Філядельфії, де похоронний обряд відбувся в четвер 24. січня з катедрального храму при Норт Франклин Стріт, на український католицький цвинтар на Факс Чейз біля Філядельфії. В похоронах Покійного взяли участь парохіяни української католицької церкви і члени „Провидіння" з Філядельфії й околиці. Приїхали теж представники парохії з Олифанту. Нехай буде пером земля прибраної батьківщини ревному душпастиреві і щирому українському патріотові!

Дешеві білі дні

з 40% знижкою ціни уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Дописи.

ГОРОДОК.

З діяльности Кружка „Р. Ш.". Недавно в „Ділі" була поміщена стаття п. Ясінчука, в якій згадано між іншим, що Кружок „Рідної Школи" в Городку к. Львова не пересилає ніяких датків для Рідної Школи у Львові і тимсамим не оправдовує свого громадянства. Це місце не є згідне з фактичним станом, бо навпаки: городецьке громадянство складає щомісяця на збірковому листу около 25 зол. для Рідної Школи, а крім того священики городецького повіту присилають місячно таку саму квоту, отже до каси Кружка „Рідної Школи" в Городку вливає постійно пересічно кожного місяця 50 зол. З тих грошей удержує Кружок урядовця, оплачує льокаль, світло, опал, відновляє бібліотеку і передплачує шість журналів, а до Головної Управи „Р. Ш." висилає всю осінню збірку, коляду, писанку і половину членських вкладок. На доказ цього стверджено на основі касових книг, що в адміністраційнім році 1933-34 вислано до Головної Управи квоту 1.216 зол. 89 сот. — За **Старшину Кружка „Рідної Школи" в Городку:** о. Е. Розпольський, голова, М-р Евсевій Пашак, секретар.

КТО ШЕ НЕ ДАВ „ДАРУ ПРОСВІТИ", СПІШИСЬ, БО ЧАС НЕ ЖДЕ!!

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах.
Для приміру: штрукси 1·80, флянелю 60 сот.
перкалю на 30 сот. Полотна 55 сот.

СПОРТ.

ГАКІВКА: УКРАЇНА — А. З. С.

Змагання цих дружин за мистецтво Ахілеса в гаківці відбудуться в суботу 9. ц. м. на гриві Цитаделі. Початок: год. 7.30 веч.

ЗІЗДОВИЙ БІГ У СЛАВСЬКУ.

Дня 3. ц. м. улаштує Карпатський Лещетарський Клюб зїздовий біг з Ільми у Славську. Біг цей, організований від кількох літ, має вже свою традицію; один з найкращих його точок — це конкуренція для бодців, яка має на меті спопулярнизувати лещетарський спорт серед верховинців та виказати велику його вагу, як комунікаційного засобу в горах. Що добрий намір організаторів зустрічається із повним зрозумінням, свідчить щорічно велике число змагунів, які голосяться до цих змагань.

Також і цього року, не зважаючи на дуже неприхильні умовини та великі сніговії, стоїмуло на старті 65 змагунів-селян, у тому числі 17 юніорів. Змагуни ці були з таких сіл: Славсько 23, Тарнавка 13, Волосянка 10, Лавочне 7, Кальне 5, Рожанка 4, Гребенів 2 і Сколе 1. Технічні висліди змагань верховинців: а) мужчини: 1) Шимін Юрко (КЛК — Славсько) 7.53, 2) Шляхтичин (Кальне) 7.55, 3) Шумський (Лавочне) 8.16, 4) Рурак (Славсько), 5) Луців (Волосянка); б) юніори: 1) Магурчак Федір (Тарнавка) 11.11, 2) Кресковецький (Гребенів) 11.39, 3) Борис (Славсько) 12.00.

Другою конкуренцією були змагання **міських змагунів**. До бігу мужчин ставгуло 18 змагунів. У великій більшости були це члени К. Л. К. (12 змагунів), дальше У. С. С. К. (2 змагунів), Сокіл-Сколе (2) і Сокіл та Плай зі Стрия зі Стрия по 1. Перше місце добув ексеподіяжно, але зовсім певно Оборович (КЛК) у часі 6.45, 2) Зіба (Плай-Стрий) 7.03, 3) Сенчина (КЛК) 7.06, 4) Пелешак, 5) Врецьова, 6) Рибачек — усі з КЛК.

У бігу **жінок** брали участь три змагунки, що прийшли в такій черговости: 1) Маковей (КЛК) 11.22, 2) Рожанковська (КЛ) 11.39, 3) Дмоховська (УССК) 14.54.

Усі змагуни у числі 36 біг покінчили, хоч біговий у мовинах були дуже тяжкі. Проводив судейською комісією дир. А. Палій.

По змаганнях відбулася розвязка нагород, яку попередив короткою промовою голова К. Л. К. дир. Палій. Нагороду „Народньої Справи" для найкращого верховинця дістав Шимін Юрко. Мандрівну нагороду „Неділі" для мистця у зїздовому бігу добув на цей рік Обертинець Степан. Мистець юніорів Магурчак Федір дістав лещета — дар фірми Палюх і С-ка. Крім цього усі юніори дістали на пам'ятку книжки і календарі.

Організація змагань справна. Публіки, не зважаючи на погану погоду, багато.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Д-р Евген Одеський: СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ. І частина (1860—1896). Львів. 1935. Накладом Видавничої Спілки „Діло". Стор. 256. ф. 8°.

Це відбитка з денних фейлетонів „Діла", що викликали загальне зацікавлення. Книжка видана на доброму папері, окрашена з прегарною віньєтою нашого мистця Павла Ковжуна. Книжку прикрашує теж портрет пок. Автора. Дешева ціна — 1·90 зол + порто 30 сот. дає змогу придбати її кожному управителеві, який хоче довідатися про наше культурне політичне і господарське життя в рр. 1860 — 1891. — Замовляти в Адміністрації „Діла".

Іван Франко: З УКРАЇНСЬКИМИ СІЧОВИКАМИ СТРІЛЬЦЯМИ. Спомини з рр. 1914 — 1919. Львів, 1934. Накладом Видавничої Спілки „Діло". Стор. 216, ф. 8°. Ціна 1·90 зол. порто 30 сот.

Іван Мірний: УКРАЇНСЬКИЙ ВИСОКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМ. М. ДРАГОМАНОВА 1923—1933. (Історія Інституту). Видання Українського Високого Педагогічного Інституту за допомогою М-ва ісп. вір. освіти Ч. С. Р. Прага 1934. Стор. 144, ф. 4°.

О. Задума: ВІДПЛАТА. Трагедія в пятьох діях з хорами. Власним накладом. Чернівці 1934.

Юхим Фолюшняк: ОПАМЯТАЙТЕСЬ. Станиславів 1935. Накладом автора. Стор. 8, ф. 16°.

Проф. М. Кобрин: ПРО МОВУ БОГОСЛУЖЕНЬ. Доклад з 3-ій Комісії Передсоборного Зібрання. — Луцьк, 1935. Накладом В-ва „Українська Нива". Стор. 123, ф. 8°.

Dr. Józef Mastyński: SKOROWIDZ RZECZOWY DZIENNIKA USTAW RZPLITEJ POLSKIEJ. Data 1918 1934. Zeszyt I. Cena 4·00 zł. (z wysyłką 4·40 zł.). Nakładem autora Poznań. 1935.

Книжка необхідна в першу чергу для всіх власників „Денника Законів" і правників, бо дає змогу дуже легко користуватися в повені законів, розпоряджень і декретів які появилися за останніх 16 років. Перша книжка подає ключ до законів, розпоряджень і т. д. про повстання, устрій та адміністрацію Польщі, судівництво, карне законодавство, устрій, адвокатів і нотаріїв.

ЖУРНАЛИ:

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Львів, січень 1935. Р. XXXI. ч. 1. Зміст: Від Вас. Пришлях: III. Загальні Збори Т-ва св. Апост. Вас. — о. прот. П. Табінський: Релігійні питання дня. — о. прот. П. Табінський: Редігійні питання дня. — о. Омелян Кміт: Кореляція на тлі нині релігій. — о. Андрей Лошний: Празники Різдва Христового і Богоявлення у нашім церковнім уставі. — о. Волод. Карманин: Католицька Акція і синтезник. — Х.: З життя російської неподільної православної церкви. — о. д-р Г. Костельник: Історична обективність. — Всячина.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів, 1. лютого 1935 р. Р. IV., ч. 3. Зміст: Великі наголоси. — Лев Ясінчук: Розбудова Рідної Школи та її кошти. — Улас Самчук: Батько і син (фейлетон). — Д-р М. Коновалець: За твердо основу. — Ігор Лоський: Середньошкільна молодь Великої України в 1917 р. — Дорін Рідної Школи — Василь Пачовський: Дажбожі внуки. — 25-ліття Рідної Школи. — Р. Єдинка: Значіння фізичного виховання дорослих. — М. Н. За чим тужить підростаюча молодь. — Культ дитини в Італії. — Ля: Нове джерело доходу Рідної Школи. — Д. Вахнянин: Провірні бльочки Р. Ш. — Посмертна згадка. — З життя Рідної Школи. — Різні вісті.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. — Львів, лютий 1935; Ч. 7, Р. XIV.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС, орган Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Львів, 3. лютого 1935. Ч. 5. Р. XV.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО. Львів, 1. лютого 1935. Ч. 5. Р. X.

ТРИЗУБ, тижневик. Париж, 3. лютого 1935. Ч. 5. Р. XI.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 8. II. год. 7.30 веч. „Мій коханий дурнику".

Субота, 9. II. год. 7.30 веч. „Крик"

Театр Різнороднстей.

Пятниця, 8. II. год. 7.30 веч. „Нічні тіні"

Субота, 9. II. год. 7.30 веч. „Мій коханий дурнику".

Кіна.

АДРІЯ: „Людина-малпа" та додатки.
АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТИК: „В ночі".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Танцюючa Венус" та „Брат диявола".
КАСИНО: „Молодий хіс" (на осн. В. Герца).
КОЛІСЕЙ: „Поручник Кіже" („Царпалює"), ревія „Один в одного".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фаїн і Фаш у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фаїн і Фаш у країні забави".
МІРАЖ: „Я маю темперамент", Блески та тіни театру".
МУЗА: „Діва Онда!"
ПАЛЯС: „Чорна перла" (Евг. Бодо).
ПАН: „Маскарада".
ПАСАЖ: „Демон золота", „Індець-примара".
РАЙ: „Радісна година", Мак-Манс.
СВІТ: „Катерина Велика", „Кохання на прокат".
СОЛЕЄ: „Мата Гарі" і ревія.
СТЕЛЛЕ: „Цигансьні мельодії" і ревія „Веселий мурин".
ТИХА: „Погоня за тінею" і ревія.
ХІМЕРА: „4-та вулиця".

Закордонне радіо.

Пятниця, 8. лютого 1935.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·00 Ремесло для дітей, 17·25 Твори А. Бєгоя, Брно (325,4) 14·05 Чеська сучасна музика, Кошиці (259,1) 19·30 Легка музика, Прага (299,5) 19·55 Джез, **Париж** (1648) 12·30 Популярна музика, 21·00 „Сверчок за запічком" пєса на осн. Дікенса з муз. Масснета, **Белград** (437,7) 13·15 Пісні, **Берлін** (356,7) 16·00 Дамські танки та пісні, 18·30 Пісні ін. Шуберта, 19·25 Балет. муз. з оп. „Пісні" Вагнера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 19·10 Пєсіди в птахів, 21·00 Шубертові твори. **Лайпціг** (382,4) 17·20 Форт. реціталь, **Мюнхен** (405,4) 16·00 Концерт, 17·30 Сол. сти, **Будапешт** (550,5) 13·30 Скрипка, 19·50 Опера, **Мілянo** 368,6) 11·00 Легка музика, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 20·45 Концерт.

Субота, 9. лютого 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·45 Цитаристи, 21·00 Нар. мельодії, **Кошиці** (259,1) 17·30 Словацькі пісні, 18·20 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15 19·15 Сальон. музика, 15·55 Концерт, 20·05 „Норма" оп. Белліні, **Париж** (1648) 13·00 Симф. попанок, 18·00 Концерт із театру Опера Комік 21·00 Розповнений вечір, **Ятльона** (531) 20·00, 20·45 Сп п. **Білгород** (437,3) 13·15 Пісні, **Берлін** 356,7) 16·00 Вес. попозудне, 19·00 Концерт творів Гєца, **Кенігсвустергаазен** (1571) 20·10 Вес. вечір, **Кельн** (455,9) 19·00 Моцартові твори, **Мінхен** 405,4) 19·10 „Тітка Тереса" оп Шамісса, **Будапешт** (550,5) 13·30 Легка музика, 19·50 Сп п. **Мілянo** (368,6) 17·05 Транс. з Відня: Сальо у Фльоренції: квартет, **Рим** (420,8, 20·45 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 8. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·40 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки 12·05 Огляд преси, 12·10 Трио, 12·45 Ми й наші діти, 13·00 Полудневий денник, 13·05 Мандрівництво, 15·300 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Сальон. музика, 16·45 Авд. для хорих, концерт орк., 17·15 Гітарове трио, 17·50 Педагогічні вістки, 18·00 Сільва рерум, театр. репертуар, 18·05 Дві дні в Познані, 18·15 Солісти — форт., вольончеля, 18·45 Пропаг. жіночих робіт в Великопольщі, 19·00 Пісні Ігн. Лідіна до слів Тувима (Експорт сопран), 19·20 Гутірка, 19·30 Арії та пісні Н. Шміт (з гр. пл., 19·50, 19·54, 19·57 Спорт. вістки, 20·03 Кутюк краєзн. т-ва, 20·05 Обговорення симф. концерту, 20·15 Симф. концерт із Варшави; веч. денник, Як працюємо, 21·30 Рецитації поезій, 22·05 Танк. орхестра.

Субота, 9. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Вок. муз. концерт, 13·01 Пол. денник, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Найновіші гр. пл., 16·30 Для дітей: Море, 17·30 Гутірка, 18·00 Львів. як осередок фіз. виховання. 18·15 Шість творів Падаревського, 18·45 Із досліди над запізненими і гормонами, 19·00 Пісні Крицки для дітей (спів., форт.), 19·15 Гостинь, місто у стіп св. Гори, 19·25 Апель погиблих, 19·30 Дрібні твори Грига з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт вістки. 20·00 Із карнавал — оркестра, 20·45 веч. денник, 20·30 Як поляємо, 21·00 Польська музика в вик. симф. орх., 21·45 Ігн. Масельський (200-т. рововини уродин), 22·15 Концерт, 23·05 Льонка Гаумановна. 23·35 Здоровлю тебе гр. пл., 24·00 Транс. з Лондону: Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·31 зол.

У Варшаві були такі курси: Лєндон 25·98, Париж 34·93, Берлін 212·60, Цюріх 171·45, Голяндія 358·20, Прага 22·15, Італія 45·05, Нюнорк кабель 5·32 1/4, Нюйорк чеки 5·32.

Золото: Долари 5·32—5·31, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·30— 1·00, Корони 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 7. лютого ц. р. кооперативам платитиме:

		льоко Львів.
1 кг. масла десерового		2·10 зол.
1 л. молока		0·15 „
1 л. сметани		0·60 „
1 кг. яєць		1·50—1·60 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану здержана, на яйця занижкова.

Маслосоюз устійнив дефінітивні ціни на масло від 1. до 6. лютого ц. р. на **2·10** зол. за 1. кг. масла льоко фрахтовий магазин.

Маслосоюз повідомляє, що під 7 лютого ц. р. платить свої доставщим за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвірє птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Деверта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	0·95 зол.
Старі	„	„	0·75 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Індики	„	„	0·90 „
Індички	„	„	1·10 „
Цапторки	„	„	1·20 „

Птицю приймає в скільчости визначеного приділу для кожного достанця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НАЙГАРНІШІ фасони, приступні ціни. Ательє жіночих суконь „Марія" Львів, Академічна 22. І. п. тел. 35-45. 30/22 3-3

ІРИМ. СЯЧ ИЙ КУРС крою, шиття, моделювання почнає школа жіночого кравецтва, Львів, Академічна 22. 28/22 5—7

НА КАРНАВАЛ смокінги, фраки, виповічає нінські ціни. Коллонтая 16, тел. 15-37. 936 3—3

З ПОКОЇ, кухня сонячні, повний комфорт, місячний чинш — до зимайму. Гетьмана 20, Мороз. 945 1—3

СТАРША, свідома господиня, українка, займеться домашнім господарством при малій родині. Львів, пл. Стрілецька ч. 3, у п. Турчанської. 946

ОГОЛОШЕННЯ.

ДАНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
Д-ра Лезандовського
як завжди ПЛ. ГАЛИЦЬКА 7. II. п.
Для держ. урядовців і студентів знижки. 5/22 1—3

АДВОКАТ
ВАСИЛЬ СКІПЧУК
переніс свою адвокатську канцелярію **з ГРИБОВА** (пов. Н. Санч) і **веде** її далі **У БАЛИГОРОДІ** в домі п. Ш. Мальстера. 948

Кооперативний Банк „Покутський Союз" в Коломиї відкрив у себе відділ ескомтового кредиту.
Умови як звичайно при того рода кредиті. З кредиту можуть користати тільки члени в границях означених законом, себто до 2.000 зол. особи фізичні до 8.000 зол. правні. По дальші інформації писати до Коломиї, вул. Костюшка 2а/1. 880 6—10

Доротеум
Львів, Браєрівська 3.
ком.сова меблева галя купує, — приймає в ком.с — продає.
МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на салати.

АЛЬФОНС ДОДЕ.
МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із французької мови М. Рудницького — ціна 1 — зол., з почтовою пересилкою 1·30 зол.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 34 (13.972). Львів, субота 9. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Квартально 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Австрії 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 25 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції 29-41, Друкарні 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА 20 сот.

Свято злуки України у Філядельфії.

В неділю, 20. січня, українська громада у Філядельфії відбула свято злуки України на спомин акту з 22. січня 1919. Рано була панахида в українській католицькій катедральній церкві за полеглих вояків Української Армії. Під час панахиди уставились рядами ветерани Української й Американської Армії і членкині сестрицтва Серця Христового з відзнаками. Канцлер о. Олександер Пик виголосив дуже гарну патріотичну проповідь про любов до Батьківщини, що є законом Божим. Вечором в 7 годині відбувся з нагоди свята злуки концерт у великій салі Товариства Горожан при 849 Норт Франклин стріт. Свято відкрив відспіванням американського й українського національного гимну хор тутешнього Українського Католицького Сиротинця. Потім сурмачі зіграли арію „На спочин". Далі знову хор Українського Католицького Сиротинця відспівав дуже гарно кілька українських народніх пісень. Також були дві деклямації. Опісля була святочна промова др. Володимира Галата. З черги співав литовський хор, п-і Гапусей, було музичне тріо і баритонове сольо. Вкінці відіграли картину під назвою „Свято Злуки", слова й уклад п. Анастазії Рибакової.

Що пише жид, совітський офіцир, про Совіти.

Жидівський соціялістичний щоденник „Форвертс" з Ню-Йорку почав містити спомини Міші Бурштина, котрий 16 літ був на совітській службі, а тепер виїхав до Америки. Він був старшиною у червоній армії і відтак працював як робітник у совітських фабриках. Він навіть вислужився для большевицької влади, бо вибився у фабриках як „ударник" і подавав газеті гарні фотографії.

Бурштин критикує головно совітську систему з фабриках і каже, що для совітського робітника воно дуже важке. За тяжку працю робітники не мають навіть стільки платні, щоб добути потрібної поживи. Вони голодують важко.

Згадує, як раз прогодосили, що в день 1. травня можна буде дістати всякої поживи. І дійсно була — але за гроші і люди вистоювали в черзі. Аж як добули потрохи ріжних засобів, під вечір приносили все змішане докупи в хату — й аж тоді мали „празник".

Німецько-большевицька полєм.ка.

Правдиве обличчя большевизму.

БЕРЛІН, 8. II. ПАТ. Урядова „Дипльоматіш Політіше Кореспонденц" полемізує з висновками Молотова на конгресі совітів у справі німецько-большевицьких взаємин. Промова Молотова доказує, що Москва не хоче зірвати зі своєю дотеперішною політикою супроти Німеччини, яку веде з внутрішніх мотивів і бажаючи зблизитись до деяких держав.

Большевики не мають чого побоюватись небезпеки від Німеччини тому, що Німеччина дала вже всякі можливі виясснення в справі здогадних ворожих намірів супроти СССР. Коли ж далі воюють тим страшаком, то це політична гра, над якою годі дискутувати.

Згаданий офіціяльний орган з притиском підкреслює оголошені на конгресі числа про зброєння СССР, отже держави, яка голосить гасла світової революції. Великанський розвиток военного промислу, який відслонив світові конгрес совітів, піддержування світової революції і заперечення ком. Літвінова у Женеві про мирову політику СССР, це три чинники, над якими інші держави не будуть могли перейти спокійно.

Італія зголошує свої поправки.

БЕРЛІН, 8. 2. ПАТ. Римський кореспондент „Берлінер Тагеблятт" повідомляє, що італійський уряд зголосив урядам В. Британії і Франції поправки у справі летунської конвенції. Нота італійського міністерства закордонних справ подасть подрібні мотиви і пропозицію Італії. Італія висуває плян, щоби летунську конвенцію підписали ті пять держав, які підписали льокарненський пакт. Італійський плян спирається на рівнім поділі прав і обовязків. Італія не погоджується, щоб зпоміж держав, які підписали пакт у Льокарно, тільки вона була обтяжена обовязками, а В. Британія мала б самі користи з нової конвенції.

Протикомуністична документація „Сілак".

БРЮСЕЛЬ (Офінор). Скількість протисовітських організацій, що після війни повстали як гриби після дощу, почала з визнанням Совітів більшістю держав Европи сильно зменшуватися і число тих, що продовжують ще свою працю, є дуже невелике. Але втративши на скількости, всеки безперечно виграли на якости і ті, що втримались, є солідними установами, серед яких чи не перше місце займає бельгійський „Сілак", бюро протикомуністичної документації. Всупереч більшости подібних установ „Сілак" в останній час очищався від російських впливів і почав якслід розуміти вагу національних сил в протикомуністичній боротьбі. За останній рік він випустив 34 брошурки, друковані у вісьмох мовах, серед яких маємо такі: „Що робиться на Україні", „Що робиться в Туркестані", „Народи Кавказу під червоним ярмом" та інші. Ці публікації цілком присвячені поневоленим большевиками народам, в той час, як всі інші згадують про Україну як край, що найбільше потерпів під совітського панування. „Сілак" випускає по три брошурки на місяць, але зачасне збільшення своїх завдань.

Домагаються розвязання напіввійськових орган'зацій.

ПАРИЖ, 8. II. ПАТ. Провідники соціялістичної і радикальної фракцій палати послів рішили зголосити на найближчім засіданні внесок, щоби уряд розвязав прані напіввійськові організації.

Німеччина зважає плєб'сциту в Австрії?

ВІДЕНЬ, ПАТ. В берлінських колах кружляють поголоски, що Німеччина приступить до наддунайського пакту, коли в Австрії переведуть плебісцит у справі аншлюсу. У Відні запевняють, що про розписання плебісциту може рішати тільки австрійський уряд. Домагання Німеччини вважають за втручання до незалежности і суверенности Австрії. Вказування на плебісцит у Сарщині не видержує критики, бо Сарщина була під суверенністю Німеччини, зате Австрія завжди була незалежною державою.

Гроші — гроші родять!

кажуть старі люди.
Тому складайте свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.,

де крім відсотків можете дістати ще премію за ощадність у висоті 25—100 золотих.

Великі Вечерниці

11. II. 1935. МЕДИКІВ 11. II. 1935.

в салях Касина Поштовців при вул. Японській ч. 9. Початок год. 22-а. Білєти і запрошення в домівці „Медичної Громади" при вул. Чарнецького ч. 26. II. бр. І. пов. — дв. ч. 8. — в неділю 10. II. 12—14 і в понед лок 11. II. 16—19.

Студенти мають вступ на Великі Вечерниці Медиків за легітимацією одного з українських студенських товариств без запрошень.

316 1 2

ХОРОКИ НАС, ГОСПОДИ, ПЕРЕД ПРИЯТЕЛЯМИ!...

Львів, 9. лютого 1935.

Рівень польської публіцистики, що торкається українських тем за останніх кілька літ безперечно став значно вищий. З чельвньої дискусії енецької преси видно було, що навіть польські еленти стараються підтягати себе до методи політичного підходу до української проблеми, чого раньше ніколи не робили, а брак відомостей про українські справи намагаються маскувати псевдо-науковими теоріями. До минувшини, здається, належить „публіцистика" типу „Польські Всходней" з такими ревелящіями як про те що до часу приходу Казимира Вел. на Галицьку Землю бігали по ній лише вовки та медведі, як ніхто носії культури. Рідше вже виступають декламатори, які про українців приведуть собі при всяких „святочних" нагодах і вважають своїм обовязком вилівати тоді своїх земляків і нас, що вони завжди тільки в теріяли про „дешу і вашу вольносць" і що вони щасливі, що те число на 100 пр. здійснене. Цілі т. зв. куріярова публіцистика корчиться, зате на ділі появилися публіцисти, яких політичний світогляд викристалізувався серед студій українознавства та історії Польщі та які всі свої дрібнякові міркування спирають на знанні фактів і живому безпосередньому контакті з українським світом. Академічно-сухий, т. зв. кабінетний характер мають видання варшавського „Інституту Бадань Нароловосьцёвих", зовсім інший характер мають публікації В. Бончковського. Адольфа й Олександра Бохенських, Ст. Лося, полєкуди Пеґоновського, — за потребу ревізії канонів історичної школи Кубалі борється Ольгерд Гурка, — але всі вони разом признають одну засадничину. Річ зовсім ясна і зрозуміла, що їхні погляди далеко не покриваються з поглядами українськими, бо ті публіцисти — що польські політики-державники і лише мотив польського державного інтересу грає у них рішаючу ролю.

Але поруч із цим безумовно відрадним явищем, серед якого тим більшим сюрпризом звучать такі соймові голоси, як пп. Зіслава Стронського чи якогось кс. Шидельського або Салоніци, поруч того явища слідне й друге, наскрізь негативне. Повно справжніх фахівців, які протестують проти назви „українофілів" та називають себе „україністами", викликала появу всезнайків, людей, які десь щось прочитали, з кимсь раз-другий поговорили, справу зверха понюхали та переконані, що вже компетентні претендувати до ролі „спеців" від українських справ. Вони дістають якусь українманію у тому розумінні, що вважають себе покликаними писати й говорити лише про українців; належне це проявляється

Матеріяли на мужеські убрання

спортові, візитові, фраки і смокінги з найліпших Бельгійських фірм, як теж оригінальні англійські у величезному виборі — поручає

Дім Моди

Львів, Масарика пл. 4. Европейський Готель

Обслуга в українській мові.

головно у графоманії, яка має тим доступніше поле, що українські теми нині „модні". Багато краще зробили ті часописи, які воліли завести у себе рубрику оглядів української преси, з сухими рефератами українських голосів; вартість таких рефератів для польських читачів багато більша, ніж ельокубрації „спецїв".

Серед таких всезнайків, в яких інформація суперечить з нахабністю тону і змісту (по польськи цвітьси це „тупет") відомий нпр. п. Ян Бобжинський з Варшави (не переплутувати з покійним ученим, кол. галицьким намісником, проф. Ягайл. Унів. Міхалом Бобжинським, батьком Яна). Що той „спец", який хоче на якійсь старо-шляхетський „фурор українікус", виписує у свому органі „Наша Пшишлость", не переступає межі людської фантазії! Це такий низький рівень писанини, в якій незнання змішане зі злобою, що ми взагалі не полемізуємо з тими вісенітницями, так само, як не полемізуємо з усякими замітками вуличної преси. Інший такий новоспечений „спец" дав себе вперше пізнати брошурою „Дрогі на всхуд Рыкму". Це гр. Генонт Лубенський, який займається східньо-церковними проблемами. Ефект першої його публікації був такий, що заборонив її впрд. Кіковський, а Ватикан висловив кардиналові признання за той осуд. П. Лубенський не дав за виграну. Плодить свої статті з подиву гідною швидкістю, і довжина тих статтей стоїть у відворотно-пропорціональній відношенні до вартости змісту. Те, що він взагалі має де друкувати свої міркування та находить слухачів, можна пояснити тільки ненормальними відносинами у ділянці польсько-українських взаємин. Польське громадянство так мало знає про українців, польський загал прислухується таким диким поголоскам про українське життя (згадував про це м. ін. недавно проф. Піні), що кожна людина, яка щонебудь знає, легко пересолює славу знахця.

У „Газеті Поранній" з 6. ц. м. находимо звіт з „відчиту, який п. Лубенський виголосив у львівській організації польських консерватистів. Вже сам наголовок того газетного звіту дуже сопозитивний: „В українській державі упів підлягає ліквідації". „Вплив православія на греко-католицьку церкву". Для автора газетного звіту не був „високо цікавий" відчит, а прелеґент „потрактував свою тему не тільки основно, але й із захоплюючою культурою думки і слова. Тимчасом як єдину правильну характеристику треба було написати коротко і вірно, що не був „спец бредні".

Річ ясна, що ми не гадаємо спростовувати всіх пісенітниць п. Лубенського. Зверпемо увагу на кільна таких квіточок. Отже згідно з теорією прелеґента „греко-катол. церква є відлавна терепом боротьби двох течій — консервативної (східньої) і поступово-реформаторської (західної)". Український читач певне не розуміє: під консерватистами п. Лубенський розуміє нпр. о. др. Костельника, а під „поступовцем-реформатором" — Преосв. епископа Хомишина і всю редакцію „Нової Зорі". Глум пі здорового розуму: адже вся амбіція „Нової Зорі" від 10-ти літ пропалюється у вищевказані в українське громадянство опінії, що тільки і єдино „Нова Зоря" є правдивим виразником українського політично-і релігійно-консервативного світогляду!... ....Консерватисти мають за собою українських націоналістів, а крім того старорусинів..." Іншими словами: „Мета" в рел. Кузьмовичем, підтримувана націоналістами та москвофілами зі Ставропігії!..." „Традиція унії є слабка в порівнянні з традицією православія, — доказує це м. ін. легкість апостазії одиниць і цілих груп населення"... Цікаво, що сказав би п. Лубенський і редакція „Газети Поранної", якби якийсь укріпець зневажливо висловлювався про традицію католицизму серед поляків, аргументуючи скільністю сект, із марґівітською на чолі?! Те саме торкається закидів щодо „слабої дисципліни, неможливої у латинському клірі" (?!): „голосів критики" гр.-кат. клиру і т. п. Із „Курієра Льв." буквально переписані твердження про злиття церкви і „зростаючого українського націоналізму". Ту таке твердження, що „перемога українізму над москвофільством не дала користи католицизмові": чи авторові відомо хто саме масово переходив у Галичині на православія з приходом туди російських військ у 1914. р. і що на Лемківщині москвофільство є головною підпорою православія?! Крайньою тенденційною злобою лише нпр. замітка про митрополиго, який щойно писав вбивства лип. Бабія „мусів також" (!) виступити проти націоналізму, — що вже ніби давно перелтим робив еп. Хомишин: чи п. Лубенський нічого не знає про ліяльність УКат. Союзу, Кат. Акції, про „Лист до молоді" митр. Шептицького, про цілу акцію „Мета" та всіх організацій підлеглих митрополитові?

І т. д. і т. д. — таких закидів у такому тоні переповнений весь реферат п. Лубенського чи радше газетний звіт про нього. Наскрізь тенденційний добір аргументів, подиву гідне незнання історії Церкви та історії України, незнання існуючих відносин в греко-кат. Церкві, аматорський дилетантизм за жоскою вченого авторитету, — а все те з тенденцією обезцінити і дискредитувати і греко-катол. церкву і всіх українців, як маловартного і непевного матеріялу для „правдивого" католицизму, яким може бути і є лише — очевидно — католицизм польський. І коли б не виступав собі такий п. Лубенський ви-

Смар „Сільва"
до лещат
зїздовий універсальний („Мікс") ліпняк
дають запоруку доброї їзди. — Ґумовий тран до лещетарського взуття. Жадайте всюди.
Львів, ул. Бандурського ч. 5.

ключно на сторінках ендецької преси та в колах польської ендеції, яка дивиться на церковне об'єднання тільки як на посередній ступінь до полонізації та на духовенство як такій інтерпретації протиставиться, глядить як на прибічників і католицизму і польської держави, — то не було б ще великої біди. Але п. Лубенський має ще відвагу представляти себе як національного ліберала і то й „приятеля" українців, запрошувати себе до українського середовища і проповідувати з невинною міною свої кривицькі і пропольські теорії. Не здає собі навіть справи, що своєю палкою обороною деяких українських перновних груп робить тим групам найстрашнішу ведмежу прислугу і що як адвокат (п. Лубенський є по професії адвокатом) вищить свого „клієнта"...

Розкол у православній церкві
на Закарпатті?

Ужгород, лютий 1935.

Православна Церква на Закарпатті — це окремий розділ історії цього краю. Та чи не найцікавіший! На жаль, досі ніхто поважно не взявся простудіювати історію православного руху на Закарпатті, а варто. Наренті мусить хтось цим занятися, бо тоді залишиться велика прогалина у дослідах над життям нашого народу. Москалі мають дуже докладні студії навіть різних своїх сект. Ми цим майже не цікавились, обмежуючись головно студіями етнографії... "

В „Ділі" з минулого місяця була замітка, зреферована за „Лідовими Новінами", про розкол у православній церкві на Закарпатті. Кореспондент описує збори православних у Тячові. Ці збори складалися з кількох православних священників та мірян — противників сербської юрисдикції православної церкви та прихильників праського архиепископа Сабатія. Ця боротьба вже давно ведеться. Треба пригадати, що православний рух на Закарпатті був спочатку під юрисдикцією праського архиепископа Сабатія, котрий майже всіх православних священників для Закарпаття повисвячував. Лиш пізніше чеський уряд із чисто політичних міркувань, очевидно для скріплення Малої Антанти, віддав Православну Церкву на Закарпатті під юрисдикцію сербської православної єрархії, яка поіслала своїх для керування Православною Церквою свого епископа. Зовсім же сербів не так то дуже може й інтересувала Православна Церква на далеким від них Закарпатті. Таке зацікавлення скорше могла би виявити сусідня румунська православна єрархія, чи навіть православна єрархія в Польщі, ніж далека сербська.

Та тут фіктивно сербська православна єрархія ні при чому. Це була політика московської православної єрархії, так званого карловицького синоду, що складався з різних московських православних єрархів, які в часі революції втікли з Росії за кордон, залишивши свою паству на призволяще.

То різні митрополити Антоній почали вливати на сербську дипльоматію, щоб вона допомогла їм дістати під свою опіку православне населення Закарпаття. Тудиж приїхав відомий архимандрит Віталій Почаївський, завзятий фанатик-монархіст, що оселився був на Пряшівщині, де заклав друкарню та православний монастир. Нарешті за допомогою сербської дипльоматії московським чорносотенним єрархам удалося осягнути своє — чеський уряд віддав православну церкву на Закарпатті формально під юрисдикцію сербської православної єрархії, а фактично під вплив православного карловецького синоду московських єрархів-емігрантів.

Спочатку навіть єпископом сербської православної юрисдикції на Закарпатті був москаль. Лиш пізніше його відкликали і прислали серба, епископа Дамаскина. Своєму праському архиепископові Сабатію, по національности чехові з Волині, чеський уряд заборонив вмішуватися у справи Православної Церкви на Закарпатті й урядово зноситься лише з епископом Дамаскином, офіційно визнаючи правною лиш юрисдикцію сербської православної єрархії на Закарпатті.

Але урядом, юрисдикція юрисдикцією, а православний рух у поміщах був під керівництвом праського архиепископа Сабатія, що висвячував для Закарпаття священників та відбував там візитації. Тому населення почало вже давно критичним оком дивитись на цю спекуляцію юрисдикціями. Спочатку більша частина як православних священників, так і парохіян була проти сербської юрисдикції і стояла за архиепископа Сабатія, але потім великими адміністраційними репресіями удалося зломити опір. Тепер, очевидно невелика, але вперта опозиція хоче найти легальні форми для боротьби проти сербської юрисдикції. Тому й зійшлися на збори до Тячова, щоб організуватися нарешті статутарно. Що з цього вийде, побачимо.

На закінчення дозволю собі ще не зауважити. Православна Церква на Закарпатті тепер уже починає переходити в стан дисоціяції — стає пригожим ґрунтом для різних сект. Ті секти починають дуже множитись на Закарпатті і вносити розклад у ряди тої церкви. *М. О.*

20 зол. ШЛІФОВАНЕ **зеркало** фабрика 50 × 100 цм.
М. Б И К. ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 24.

Поїздки міністрів.

РИГА, 8. 2. ПАТ. З приводу національного свята Латвії в дні 16. лютого ц. р. приїжджає до Риги литовський міністр внутрішніх справ полк. Рустейко.

На прохання латвійського міністра справедливости приїхав до Риги теж естонський міністр справедливости Мілер. Підчас свого дводенного побуту обговорить з латвійським міністром справи з ділянки законодавства і судівництва.

ТАЛІН, 8. 2. ПАТ. В дні 24. лютого ц. р. приїжджає з візитою до Таліна большевицький комісар закордонної торговлі Розенгольц. В осени минулого року їздив до Москви з візитою естонський міністр народньої торговлі.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

призначений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. др ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

СЕРЕД ПЕРЕШКОД І КОЛОД.

УМОВИНИ, СЕРЕД ЯКИХ ПРАЦЮЄ УКРАЇНСЬКА ПРЕСА НА БУКОВИНІ

(Враження й нотатки з побуту в Чернівцях.)

Коли в попередній статті про українську пресу на Буковині я відмітив, що за невеличку її кількість, невисокі наклади та низький рівень відповідають не завжди люди, які стоять біля тієї преси і працюють у ній — я мав на увазі т. зв. складні й незвичайно важкі умовини румунської дійсности, в якій доводиться цій пресі працювати. Бо як не як — а пресу не творять самі редактори та їх співробітники. Куди більше залежна вона від фінансових та політичних умовин области, на якій виходить, в нашому випадку — Румунії, і якщо на її адресу можна ставити побажання та завваги, треба в першу чергу ці умовини узгляднити.

Українська преса на цілому світі переживає спеціяльні умовини, може такі, як ніодна національна преса. Не маючи державної бази, вона вельми залежна від політичних умовин країн, в яких виходить; кожна конфіската б'є по її основах. З другого боку — залежна вона й від передплатників, а що передплатник — дуже складна річ, то й носить вона боками, хочби за нею стояла і найбільша політична партія. Звідси й маємо таке часте в нашій пресі явище — зміни редакційного складу, видавництва, переходи з лінії на лінію, припинювання й дальше видавання якогось часопису та характеристичні ефемериди, що виходять 5—7 числами. Так є з нашою пресою в Америці, на еміграції, навіть в Галичині, де ця преса найбільша (97 заголовків у самому Львові).

Чомуж тоді малоб бути інакше в Румунії, де політичні умовини спеціяльні й де відношення до українців спеціяльне?

ЗАЦІКАВЛЕННЯ ПРЕСОЮ І ЇЇ ЧИТАЧІ.

У книгарні Ю. Гливка і Сп., найбільшій українській книгарні в Чернівцях, інформувався я, хто такий читачі буковинської преси. Мені вказали зниженими, що вони ріжні: найбільше серед них учителів, менше священиків, доволі поважна кількість селянства. Всеж таки на загальну кількість одних, других і третіх — читає пресу, а ще важніше — передплачує її мінімальна кількість. Те саме є і з галицькими часописами, які мають у Румунії дебіт (Чернівці беруть 100 прим. „Неділі", 20 прим. „Діла", 150 прим. „Нашого Прапору").

В редакціях „Ради", „Самостійности" й „Самостійної Думки" перевірював я ці вістки і довідався про те саме: про читачів „Ради", що це селяни й учителі, „Самостійности" — учителі і студенти, „Сам. Думки" — інтеліґенція. З попередньої статті знаємо, що „Час" видає 600 чисел щоденника та 1000 чисел селянського числа. Але в редакціях сказали мені ще одне цікаве: Бесарабія стоїть поза обсягом української преси і близько пів міліона українського населення в ній передплачує всього... кільканацять чисел „Ради" та „Самостійности" тоді, як у Кишиневі виходять жидівські й російські часописи. Все це — отой брак зацікавлення українською пресою на Буковині та обізвалі її читачів — перша причина, чому буковинська українська преса не розвинулась, як слід.

БРАК ФОНДІВ І Т. ЗВ. КОНВЕРСІЯ ДОВГІВ.

„Я винен Вам за „Рідний Край" 500 лей, а по закону є це 150 лей, то я годжуся у трьох ратах сплатити і так, що 50 лей пішлю вам до 15. травня 1935 р., а 50 лей до 15. листопада 1935 року, а 50 лей до 15. травня 1936 року".

„Поважаний пане Редактор, я винен за Рідний Край левів 443, посилаю вам одну рату 6 леїв — Онуфрій Чорней".

Ці два характеристичні листи відписав я собі навмисне. Буковинська преса має сотні таких листів. Конверсія довгів з 1932 р., що зредукувала всі зобовязання до третини, а цю третину розложила на 17-літні сплати, вдарила в першу чергу по українській пресі на Буковині, що як вся українська преса, має на десятки тисяч зол. довгів на передплатниках. Водночас дала ця конверсія людям змогу прикидатись чесними: Адже 150 лей (4.80 зол.) хочу заплатити, адже я вам вислав 6 леїв (24 сот.!) на 443 (16 зол.) хоч сама пересилка їх почтою коштувала б леїв. Та все таки — це доказ, що й на Буковині люди мають совість у відношенні до своєї преси і пр. одна баба їхала аж з Вашківець до Чернівець, щоби вплатити на рахунок свого довгу в редакції „Рідного Краю" — 4 леї.

— Тепер ви дивуйтеся — говорив до мене п. Гливка — що ми не вивязуємося зі своїх зобовязань. Це ще не найгірше. Могли зовсім не платити й не порадив.

Оця конверсія, що спинила всякий доплив готівки до редакцій з титулу залеглої передплати (ох, знаємо ми ці залеглости!), загальна нужда інтеліґенції (в Румунії 600 адвокатів тепер буквально з голоду, учителям не виплачують місяцями платень), та загальна низька освіта, що не відчуває потреби часопису — склалися на чергову найважнішу причину недомагань буковинської преси, що б'є по її основах — фінансовій базі. Українська Нац. Партія хочби й хотіла підтримати грошево який часопис — не може, бо не має грошей, інших українських великих установ та орг. централь на Буковині нема.

ЦЕНЗУРА ТА ПОЛІТИКА.

Ще більше лихо української преси на Буковині — незвичайно гостра пресова цензура. Вона, наказуючи не залишати в часописах білих місць, примушує редакторів, як це ми бачили у випадку з „Часом", моментально давати на місце сконфіскованого на швидку руку зложений, а коли його нема, старий матеріял. Вона розтягає відповідальність редакторів навіть на мовознавчі і пр. помістивши оголошення про якусь виставу чи імпрезу, редактор відповідає за те, чи на ній є... поліційний дозвіл. Вона вимагала, щоб на українських часописах поруч дати не було назви „Чернівці" — бо це пахне ірредентою, з латинськими буквами „Cernauti" („Чернавц") і щоб цього омінути українські часописи Буковини взагалі зреклися назви міста та міняють тільки саму дату, вона врешті притягає за кожну конфіскату редакторів до префектури...

Як відбиваються на змісті часопису та праці редакторів така „дійсність" — можна собі уявити.

МАЙЖЕ НІЯКОГО КОНТАКТУ З ГАЛИЧИНОЮ

Коли до цього додати брак контакту буковинської української преси з Галичиною та брак фахових журналістів у ній (з виняткою двох трьох) — матимемо оправдання її вигляд і зміст.

Цей контакт такий, що до Галичини доходить неправильно „Час", „Рада" і „Самостійність" до редакцій, „Самостійної Думки" відібрано в Польщі дебіт зовсім і останніх чисел цього

†

Уляна Паньчукова

мати проф. Миколи, померла 7-го лютого 1935 р. у 65-ому році життя.

Похорони відбудуться в суботу 9. лютого в год. 14-ій з каплиці вірменської архикатедри.

Міські Театри у Львові, в суботу, 9. лютого.

год. 7·30 веч. **Великий Театр** год. 7·30 веч.
Нині вкінці **„К Р И К"** п. де Стефанії і Ф. Ф. Церіо

„КРИК" — це якби нова заздрість і медицина.
„КРИК" — це сенсація для медичного світа.
„КРИК" — це тріюмф жінки над сухою теорією.

Театр Ріжнородностей.

год. 7·30 веч. Нині год. 7·30 веч.
„Мій коханий дурнику"
Чи мама? — Чи донька? Хто переможе в боротьбі за любов? Одна з найвеселіших комедій сезону

ГРИГОР СМОЛЬСЬКИЙ. 4)

Перші враження з Парижа.

(Докінчення.)

За скоро запитую себе: Чи це не звичайна сугестія щодо Мони Лізи? Всі окричали, що це найкращий твір, одинока краса (ні не одинока, бо ще є „Венера з Мільо") Лювру і тому всі стають перед нею і дошукуються змісту, що вичитали в провідниках чи в історії малярства про неї...

Те некорисне перше враження зникає, коли заходжу туди частіше, не денервуюся, але спокійно і з надумою, оглядаю салі з образами малярів, що попередили Ренесанс від Джотта починаючи, якого картини мають ще візантійське золоте тло. Далі йдуть Паольо Учеллю, Фра Анджеліко, Мантеня, Перуджіно Мессіна, Ботічеллі аж до Рафаеля і Леонарда да Вінчі.

Щойно на тому тлі своїх попередників виростає могутня постать Рафаеля, а передусім Леонарда да Вінчі з його твором „Монна Ліза".

Вільний простір стін, неперевантажений. Вона посередині (по обох боках неї два маленькі твори Рафаеля), приковує до себе спокоєм, тайною і глибиною, яку вляв творець у свій твір, що не найшов досі суперника собі.

В чому властиво той чар і що виносить її на чолове місце, це годі висказати словами. Говорити про красу жінки або кольорит, композицію, рисунок, як проблеми малярські тут ні при чому. Правдивий секрет саме в тайні, якої виразити словами не сила, бо він висловлений барвами на полотні.

Один із наших земляків, що живе тут давно і ще до війни оглядав Лювр, висказався, що чим довше і частіше ходити до музею і пересівати все, що тут назбирано, залишаються дві річі „Моніка Ліза" і „Венера з Мільо".

Скільки портретів жінок і композицій, скільки різьб новіших і старших, і Венер багато більше крім неї та в одним і другім є чудесна гармонія тіла і духа, недосказана і нерозвязана загадка життя.

Венера з Мільо має окрему кімнату. Її постать видно здалека на темному тлі, йдучи серединою шпалїру грецьких різьб. Вона багато старша від Мони Лізи, бо походить з другого століття перед Христом. Горішня частина тіла нага, вона без рук і без стопи на лівій нозі; у зілій постаті чар молодости, краси і такої невинности, що про змисловe подражнення мови нема.

У музею людей повно, а в неділю музей (вступ вільний) переповнений. Ситий вражінь, ідучи до дому і ось що бачу на бульварі.

Вздовж широкого тротуару розставлене рундування: на ньому розтягнене мішкувате рядно, а в рядних образи. Один виставив краєвиди, другий квіти, третій одно і друге, четвертий самі морські краєвиди, пятий самих котів, ще інший мініятюри...

Сам малір стоїть коло свого майна і жде на покупця. Маляра пізнаю, бо має довге волосся і чорний з широкими крисами капелюх. Мені прикро за них, але кожний радить собі, як може в житті.

Виставa під голим небом! Щоб образи цілком лихі, не сказав би. Бо бував я на виставі „Незалежних", де в 42. кімнатах, попад дві тисячі образів, бачив такі образи на стінах і другованих у катальозі, що жюрі Т-ва Прихильників Мистецтва у Львові, відкинулоб більшу половину.

Є жюрі на виставі вимінні, де образи міняють за всяку ціну, обрання... І таку виставу оглядав я у „виставовім парку".

Крім того є багато галерій постійних виставок, ріжних малярів, ріжних груп від „консервативних" аж до найсучасніших з модерних.

Тут малярство розвивається природніми силами і всякі напрями, що доходять до нас спорадично тут цілком оправдані і органічно виростають з малярського ґрунту. Бо коли б тих 40 тисяч намалювало лише по 5 образів річно, то виїде страшне число. Серед такого числа малярів більшість це копісти, техніки, а правдивих творців, які вірнули тілом і душею в малярство — жменя, що гине серед метушні і щойно час позволить виплисти їм на верх, хочби й по смерти, як це завсіди було.

Париж є тим магнітом і мантесом спеціяльно для малярів і аматорів мистецтва цілого світа, де можна студіювати писану історію малярства на оригіналах від найдавніших часів до нинішнього дня.

І коли візьмемо під увагу суперництво такого великого числа малярів, їх величезну продукцію, зацікавлення публіки, покупність, де того доламо багато музеїв, переповнених творами давніх мистців, щойно тоді зрозуміємо напрями нових напрямків, для нас, відрізаних від світа, незрозумілих і немилих.

Щойно тут у цьому чисто малярському середовищі, наче на ринку прирівнюючи одних з других і всі разом, поволі зачинаємо визнаватися на зразах, що є правдивими і щирими творами одиниць, покликаних вищою силою до святині краси.

Тутки повноватки і паперці 150 шт.
„КАЛИНА"
Є НИНІ ПЕРШІ ЩОДО ЯКОСТИ І ЦІН.

місячника не бачили ми навіть у редакції. З галицьких на Буковину дозволені до передплати „Діло", „Неділя", „Наш Прапор" та деякі економічні часописи. „Назустріч" на Буковині оглядали як диковинку, хоч це аполітичний часопис. „Дзвіночок" недозволений. „Новому Часові" за якусь статтю про п. Люпеску відібрано дебіт зовсім і навіть у буковинських редакціях його не мають. А в Румунії така поведенція, що навіть якщо редакція хоче мати якийсь журнал зза кордону, мусить вносити в тій справі просьбу до мін. внутр. справ. Таких подань у справі „Нового Часу" з відмовою бачив я три на свої очі.

А книжки? Мені відібрали на кордоні кільканацять примірників „Сина Гетьмана" та „Розбійника Кармелюка", виданих книгарні Гливка і Сп., хоч ті книжки в Галичині продаються отверто у всіх книгарнях. Я дістав тільки посвідку на 10 кг. 800 гр. книжок...

Щож до співробітників української преси на Буковині — то за винятком ред. Л. Когута і Сербинюка — їх нема. Ці два редагують репрезентативний щоденник і найкращий тижневик; біля „Самостійности" й „Самостійної Думки" згуртувалися молоді люди, здебільша студенти, що мають сильну волю й охоту писати — і пишуть. „Самостійну Думку" підтримують на вищому рівні тільки дописи кореспондентів зза кордону.

Що брак цього контакту з Галичиною і брак фахових журналістів відбивається на характері української преси Буковини — ясно. Може в дечому зарадити тому проектоване обєднання молодих письменників, якого перші сходини були намічені на січень ц. р. Побачимо!

ЗАГАЛЬНІ ПІДСУМКИ.

Ось у таких умовинах, важких і без надії на поправу, працює при національному верстаті українська преса на Буковині. Хоч має вона й деякі догідности, яких у нас нема — дешевший друк, інституцію сільських інкасентів та широкі можливости добути свіжого читача й розгорнутись — далеко ще їй, власне через ці важкі політичні та матеріяльні умовини, до того, що повинна уявляти собою преса цілої волости українського народу — Буковини. Вона сьогодні щойно починає практикувати в тій ролі, яка їй належна: Бути керманичем, зеркалом і регулятором національного життя.

Та власне тому й пишемо про ці умовини, щоб ясно було: Адже й серед них праця української преси на Буковині та повна посвяти праця її співробітників серед непевного нині й завтра — це тільки доказ, що й Буковина не спить і хоч повільно, а все таки намагається дотримати кроку бурхливій Галичині, маючи перед собою велику й важку дорогу до нашого найвищого Ідеалу.

Анатоль Курдидик.

НЕПРАВДИВА ІНФОРМАЦІЯ.

Варшавський „Курер Поранни" приніс в останньому своєму числі дивовижну замітку про мій побут у Варшаві дня 6. лютого ц. р. За ним повторив й львівський „Век Нови" в числі з дати 9. лютого ц. р. У „Век-у" замітка має крилату назву: „Політичні конференції начальника редактора „Діла" в столиці". У ній читаємо: Варшавський „Курер Поранни" повідомляє, що в столиці перебуває начальний редактор українського „Діла" п. Василь Мудрий, член президії УНДО, який відбув низку політичних конференцій з представниками польського громадянства. Вчора ред. Мудрого приймали часом в Українському Клюбі. У часу взяли участь між іншими преставники найважніших ресортів державного життя".

У змісті цієї замітки правдиве лише те, що я був у Варшаві дня 6-ого лютого і що в тій нагоди влаштував „Український Клюб" чай, який мав чисто товариський характер. На цьому підвечірку я не бачив ніяких представників „найважніших ресортів державного життя" тільки декількох представників із світа варшавської преси. Поза тим я ніде не був ніяких конференціях з представниками польського громадянства. Найдовше був я у собі з українськими послами та прислухувався соймовим дебатам у *характері журналіста.*

Автор обговореної замітки впав жертвою якоїсь злосливої інформації. Бо чейже і політично малопоінформований людині повинно бути добре відомо, що до таких справ, про які написано в замітці, покликані представники Української Парляментарної Репрезентації, а не редактор українського щоденника.

Львів, 8. лютого 1935.

Василь Мудрий.

З нашої кооперації.

ПЕРЕД УХВАЛОЮ НОВОГО СТАТУТУ РСУК. — РЕЗИГНАЦІЯ РАДИ РСУК.

Дня 4. ц. м. відбулося засідання Ради Рев. Союзу Українських Кооператив. Головною точкою нарад була зміна статуту РСУК, якої зажадала Кооперативна Рада у Варшаві у звязку з дальшим наданням права ревізії для РСУК. Щоб дістати дальше право ревізії, РСУК мусить до 1. березня ц. р. предложити Кооперативній Раді у Варшаві узгіднений з нею і затверджений своїми Загальними Зборами новий статут Т-ва. Тому, що предсідник Кооперативної Ради К. Помінльський не погодився на проект нового статуту, предложений Президією РСУК, а зажадав нових змін і доповнень, Рада Т-ва вибрала окрему комісію з членів Ради й Дирекції РСУК, у склад якої увійшли: голова Ради інж. Ю. Павлишковський, дир. О. Луцький, пос. Білинський, дир. Кузик, д-р Ладика і Ю. Шепарович. Ця комісія має виїхати до Варшави і там узгіднити точки нового статуту з Кооперативною Радою. Надзвичайні Загальні Збори РСУК у справі зміни статуту назначені на день 26. ц. м. На порядку дня стоїть окрім прийняття нового статуту також **резигнація цілої Ради РСУК,** мабуть у звязку з тенденцією вимаганих змін у статуті Т-ва.

МОВА УРЯДУВАННЯ В КООПЕРАТИВАХ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ ДО ПОЛЬСЬКИХ РЕВІЗІЙНИХ СОЮЗІВ.

„Госп.-Кооп. Часопис" звертає увагу українських кооператив на Волині та Поліссі, які були змушені перейти до польських ревізійних союзів, що вони мають повне право на основі мовного закону з 1924 р. вести своє книговодство та листування з органами місцевої і кооперативної влади в українській мові.

„Право вести книговодство українською мовою — читаємо там — зовсім не залежить від того, до якого Рев. Союзу кооператива належить, чи навіть зовсім до Союзу не належить. Закон лишає на волю підприемства, якою мовою вести книговодство. Отже навіть там, де в зносинах з урядами не можна переписуватись по українськи, торговельне книговодство можна вести мовою українською. В ній напрямі існує одне тільки обмеження, що поза воєвідствами, де українську мову допущено для зносин з місцевою владою, можна записи в книгах робити **українською мовою, але латинською азбукою.** Отже напр. у Варшаві українська кооператива може до книг вписати: „Sirnyky" — 2 zol.", а не конче має писати: „Zapałki" — 2 zł.".

При такім стані не повинно бути сумнівів, що українські кооперативи на Волині й Поліссі мають право вести й далі книговодство українською мовою та повинні якнайбільше це своє право шанувати і берегти.

Так само всю переписку з місцевими властями (воєвідства, староства, скарбові уряди, суди і т. п.) мають українські кооперативи право вести українською мовою та це своє право повинні якнайбільше шанувати. Тільки з центральними урядами у Варшаві переписуватися треба по польськи. Отже польською мовою треба писати до Кооперативної Ради у Варшаві. Натомість усе листування з польськими ревізійними союзами нема ні потреби, ні обовязку вести мовою польською, а тільки українською".

ЗАОЧНІ КУРСИ КООПЕРАТИВНОГО НАВЧАННЯ РСУК.

Ревізійний Союз Українських Кооператив веде вже пятий рік заочні курси кооперативного навчання для кермуючих органів кооператив. Ці курси розвиваються з кожним роком краще й охоплюють щоразто нові ділянки кооперації. Число учасників теж з кожним роком зростає, з чого видно, що курси сповняють з успіхом свої завдання та приносять дійсну користь учасникам. Зріст числа учасників з року на рік представляється так: у 1930/31 р. було 58 учасників, у 1931/32 р. — 120, у 1932/33 р. — 130, у 1933/34 р. — 145. В цьому році число учасників зросло дуже сильно і перевищило вже досі цифру 400. Цей зріст свідчить про те, що кооперативні кияни самі вже відчувають потребу кооперативної освіти. Навчання на курсах переводиться способом листування. Лекції ведуть наші визначні кооператори-фахівці. На курсах переводиться тепер навчання з окремих ділянок книговодства усіх типів кооператив, справництва, касієрства та крамарства. Окрім того ведуть окремі курси для членів надзірних рад і контрольних комісій кооператив. У цьому році урухомлено теж курс молочарського книговодства.

ВИСЛІДИ РЕВІЗІЇ РСУК ЗА ГРУДЕНЬ 1934 Р.

В грудні 1934 р. РСУК перевів ревізії у 322 кооперативах для загального закупу і збуту. В цих усіх кооперативах прибуло за останній діловий рік 2.799 членів, себто на одну кооперативу 8 нових членів. Пропаборгова акція не осягнула відповідних успіхів. Назагал борги зросли в цих усіх кооперативах пересічно на 2.72 пр. в порівнанні з 1933 р. Торги в цих кооперативах зросли в порівнанні з 1933 р. на 3.18 пр.

В. Л.

Товариство „Незалежна Україна" в Бельгії

в справі Всеукраїнського Національного Конгресу.

З Бельгії дістали ми таку палву до поміщення в „Ділі":

Т-во „Незалежна Україна" в Бельгії, обговоривши справу Всеукраїнського Національного Конгресу, ухвалило:

1) Витати постанову українських партій у справі скликання Всеукраїнського Національного Конгресу.

2) На випадок, коли б Організаційний Комітет для скликання Конгресу обрав місцем його нарад Брюсель, взяти на себе справу офіціяльного полагодження цієї справи в бельгійським урядом, а також заходи щодо винайдення салі для нарад Конгресу і приміщення для делегацій.

УПРАВА.

Подорожні професори в Румунії.

У румунського короля явилася на днях на послухання делегація професорів університету. Вона жалувалася на те, що є професори, які займають катедри на кількох університетах. На виклади їздять з одного міста до другого, а так само й на іспити, через що терпить університетська наука.

Король признав, що заняття одним професором катедр по різних містах не може відбиватися добре на університетській науці. Ця система шкідлива й мусить скінчитися. Король обіцяв заняться тою справою.

Не тільки по університетах, але й по інших школах у Румунії бувае подібна система. Хоч середньошкільним професорам і треба подорожувати з міста до міста, то й вони не можуть бути добрими учителями й приготовляти до викладів свого предмету, як вони мусять бігти з одної школи до другої й так проминає їм цілий день. На власну науку не остається їм ні часу, ні охоти, бо вони перемучені. Десятки тисяч є б. посадних інтигованих молодих інтелігентів. Для них нема посад, бо кілька упривілейованих займають по кілька посад. Бувае й таке, що чоловік й жінка мають одно й друге по кілька місць і то добре платних, інші беззарібні. Не дивота, що шкільна молодь псується по таких середніх і вищих школах, де самі їх виховники дають їм злий приклад власною поведінкою, або не мають часу ні до навчання, ні до науки. А в правлячих кругах нема відваги покінчити з такою гнилою системою.

Журнал, що може доповнити всім освіту.

Кілька слів про науково-популярний місячник „Життя і Знання".

Більшість із нас зупиняється у своїй освіті, коли кінчить здавати останні іспити. Студії, присвячені у власній професії, звернені головно на те, щоб виконувати її практично, тому не ведуть нас поза точно визначені межі якоїсь спеціяльности. Нераз приходить охота взяти якусь книжку з іншої спеціяльности, коли нас зацікавили питання, звязані з нашим життям, але звичайно ці книжки занадто вежкі, щоб з них користати. Наслідок такий, що більшість наших відомостей із ріжних ділянок знання беремо з преси, здебільша із звичайних новинок і сенсацій, які рідко коли пишуть спеціялісти. Наукових книжок маємо вже чимало, хоч усе ще за мало, але найбільша їх недостача досі та, що вони написані досить важко, а в найкращому випадку нецікаво.

Наслідок простий — наш інтелігент майже не знайомиться зі здобутками ріжних наук, не маючи до них доступу. За прикладом великих культурних народів повстав і в нас (не перший уже) журнал, що має стати посередником між ріжними ділянками знання і широкою масою тих, що відчувають потребу заповнювати прогалини своєї освіти.

„Життя і Знання", яке видає Т-во „Просвіта" вже 8-ий рік — місячник за зразком найкращих чужинних журналів, що вміють поєднати науковість із популярною формою викладу. Найбільше помилковий погляд панує серед нашої інтелігенції буцім-то це журнал призначений для сільських і маломістечкових членів читалень „Просвіти", недокінчених учнів або молоді, що хоче вчитись ще й поза школою. Дарма, що кожний із них може користати з „Життя і Знання" в неодному, головний матеріял такого журналу може саме найкраще використати інтелігент, який хоче знати багато більше, ніж знає про нашу культуру, письменство, побут, краєзнавство, мову, чужі краї й народи, виховання, природознавство, медицину, біольогію, гігієну, археольогію, техніку, музику, спорт, господарство і про багато-багато явищ, з якими ми зустрічались у наших студіях дуже рідко і дуже доривочно.

Одна з найбільших недостач, яку кожний з нас відчуває у буденщині та у своїй професійній праці це недостача слів, термінів, понять у рідній мові на означення ріжних явищ із поодиноких наук і в природі. Де шукати за ними? У словниках — неможливо, бо треба би знати для цього добре чужі мови і словників у нас нема. „Української Загальної Енциклопедії", де ті терміни находяться, не можна читати як звичайної книжки. І тут приходить нам у поміч такий журнал, як „Життя і Знання", де спеціялісти діляться здобутками своєї науки з читачами так, щоб навіть ляїки, зовсім непідготовані у даній спеціяльності, могли все розуміти. Читаючи легко написану статейку про лет у стратосферу або про наші залоги, з якими маємо так багато клопоту, легко можемо запамятати поодинокі вислови тому, що вони звязані з цілим описом, який викликує перед нами цілу картину.

Редактор цього журналу проф. В. Сімович має подивугідний хист робити з т. зв. популярної статті ще популярнішу: себто все те, що в ній висловлене фаховою термінольогією, зрозумілою для фахівців, уміє перекласти наче з чужої мови на рідну, простонародню так, щоб її розумів селянин і учень. Таку працю може вести тільки людина, що має велику загальну освіту, яку сама хоче невпинно поширювати з власної потреби, ще й мовознавець, який уміє перевіряти вислови та терміни з поняттями та предметами, нічого не беручи на віру спеціяліста.

Додаймо до цього ілюстрації і пояснення, необхідні у тих місцях, коли не вистачає нашого уміва та освіта. „Життя і Знання" не жалує ні одних ні других. Це вже не ілюстрації з тої переповненої ділянки, коли нераз темніло в очах від невиразної знимки або невправного рисунку аматора; вони виразні, дбайливі, часто з мистецьким смаком виконані. Пояснення, як і слід у такому журналі: звязкі, прості та завсіди необхідні.

Цікаву подробицю подає видавництво „Життя і Знання"; найбільше число передплатників не читальні; а всього на 3000 читалень, тільки 700 дістає цей журнал, що перший повинен лежати на столі кожної читальні. Дивне диво, що численні наші касинові товариства „Бесіди" та всякі освітні гуртки не користують із „Життя та Знання". А нема сумніву, що в там-кім осіб, що люблять грати в карти, танцювати та вести палкі дискусії ще й такі, що в неодин вечір, коли поїхають з вудьги, прочитали б з цікавістю про те, коли треба йти спати.

Дуже приємна прикмета такого журналу, що багато статтей звязаних із актуальними нашими справами: рововинами, нашою історією, побутом, працею ріжних установ та організацій, своєрідними звичаями та обставинами праці. Чисто теоретичні статті з астрономії, природознавства чи техніки переплітаються з картинами з нашого минулого та сучасної культури. Чимале місце займають тут наші культурні діячі, краєзнавство, освіта, виховання, археольогія Галичини, всячина з усіх наших земель. А як приємно для ока та для душі, що всі статті — короткі, не нудні, як у добрих европейських журналах, що знають пересічного сучасного читача, що не має ні терпцю ні часу.

Нема сумніву, що якби такий журнал був у руках усіх наших педагогів, кожний із них знав би багато більше поза свою спеціяльність. А молодь, що доповнювала би ним свою освіту, за 10—20 літ належала би до зовсім іншого типу людей: людей, що розуміють довкола себе і у світі потрохи всі явища, починаючи від електричної лямпи аж до міжзоряних просторів.

м. р.

Знову дівчата перед судом за приналежність до ОУН.

У пятницю 8. лютого п. р. перед судом присяглих у Львові станули три молоді дівчата, яких прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН. Трибуналові проводить **радн. Гонсьоровський**, вотують судді Ціслo і Дисевич. Обвинувачує прок. **Ольберек.** Підсудних Степанію і Галину Куйбіду боронить адв. **д-р В. Старосольський,** підс. Калину Танчаківську адв. **д-р М. Глушкевич.**

ПІДСУДНІ.

На лаві підсудних засіли три молоді дівчата: 1) **Степанія Розалія Куйбіда**, гр.-кат., 28-літня кравчиня зі Львова, без майна. 2) **Галина Куйбіда**, гр.-кат. 20-літня кравчиня зі Львова, без майна. 3) **Калина Танчаківська**, гр.-кат., 28-літня абсольвентка семинарії і трикотярка зі Львова, без майна.

АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Прокуратор притягнув усі три підсудні до відповідальности за приналежність до ОУН (злочин державної зради зі статті 97 § 1. к. з.). Крім того акт обвинувачення каже, що підсудні **Степанія і Галина Куйбіда** відступили у травні м. р. Калині Танчаківській кімнату при вул. Бічній Мучній, щоб улекшити їй переписування на машині відозв і статтей до бюлетину ОУН. Підс. **Калина Танчаківська** — каже акт обвинувачення — злодила на машині у травні м. р. воскові матриці відозв і статтей до бюлетину ОУН і тому прокуратор притягнув усі три до відповідальности за приналежність до ОУН зі статті 155 § 2. к. з.

ОБОСНУВАННЯ.

В другій половині травня м. р. поліцінт Людвик Кордибаха довідався, що в помешканні підс. Степанії Куйбіди при вул. Бічній Мучній відбувається „тайна робота". Тому пішов туди з поліційним агентом Коцилою в дні 23. травня м. р. і застали замкнену кімнату, з якої доходив якийсь відгомін. Коли дверей ніхто не відчиняв, поліція силоміць їх відчинила і застала там підс. Калину Танчаківську. В кімнаті панував нелад, на столі лежали порозкидані папери і воскові матриці, а з незамкненої шафи зісувалась на підлогу машина до писання. Підс. Танчаківська — каже акт обвинувачення — призналася, що злодила згадані матриці. Підчас ревізії з хаті підс. Калини Танчаківської при вул. Виспянського ч. 12 поліція забрала рукописи і матриці відозв та бюлетину ОУН.

Підчас арештування підс. Танчаківської не було у Львові підс. Степанії Куйбіди. Її арештувала поліція пізніше по приїзді до Львова.

Підс. Галину Куйбіду арештувала поліція вечором того самого дня, що підс. Танчаківську, коли вона прийшла до помешкання сестри Степанії, яке берегла підчас її неприсутности у Львові.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

Всі три підсудні заперечують свою вину і приналежність до ОУН.

Підс. **Степанія Куйбіда** зізнає, що на два тижні перед своїм арештуванням виїхала до села Ясениськ шити. Ключ від свого помешкання залишила в господині, від якої винаймала одну кімнату, або теж у сповіді за пачкою з квітами на вікні.

Підс. **Галина Куйбіда** зізнає, що на прохання своєї сестри берегла її помешкання. Коли відходила з хати, ковала теж ключ за пачку з квітами. Підс. Танчаківської не знає, в помешканні сестри не бачила ні машини ні матриць. Коли прийшла до хати сестри в дні 23. травня м. р. з кравецької робітні Дори Флякс, де працювала цілий день, не було вже ключа за пачкою з квітами. Коли господиня сказала, що сестри Степанії не було, підсудна пустилась іти вулицею і тоді її арештувала поліція.

Обі підсудні заявляють, що до ніяких товариств не належали і видань ОУН не читали.

По 20-хвилинній перерві зізнавала підс. Танчаківська.

Підс. Танчаківська признається тільки, що переписувала на машині ті рукописи, які поліція забрала при ревізії. Зате відмовляється дати відповідь, хто казав їй переписувати.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Св. **Людвик Кордибаха**, 25-літній поліцінт незаприсяжений, зізнає згідно з актом обвинувачення. Додає, що два невідомі мужчини й одна жінка принесли до помешкання Степанії Куйбідівної течку з машиною в дні 23. травня м. р. і самі відчинили собі помешкання. Ключ до помешкання витягнули ті невідомі мужчини з пачки з квітами. Ці інформації подав свідкові конфідент. На питання обор. д-ра М. Глушкевича свідок не може вияснити, чому в слідстві зізнав, що цією невідомою жінкою, яка прийшла з двома мужчинами, була підс. Танчаківська, а тепер на розправі каже, що це була підс. Галина Куйбідівна. На питання обор. д-ра В. Старосольського свідок каже, що з конфідентом розмовляв тільки перед своїми зізнаннями на поліції. Підс. Танчаківська заявляє, що це вона принесла машину, а не підс. Галина Куйбідівна.

Св. **Кароліна Колєжанська**, римо-кат., без присяги, зізнає, що одну кімнату винаймала від свідка підс. Степанія Куйбідівна. Підсудна часто виїздила на село, щоб заробити шиттям. Критичного дня не чула, щоби хто писав у кімнаті. Була тільки при ревізії на домагання поліції і тоді побачила підс. Танчаківську.

Св. **Станислава Островська** зізнає про свої товариські взаємини з підс. Степанією Куйбідівною. Була переконана, що підс. Степанія є польською, бо її мама — полька.

По переслуханні свідків **Евгенії Кос** і поліційних агентів **Войтіха Коцили** та **Владислава Хімяка** оборонці заголосили низку внесків допустити нових свідків.

Трибунал допустив деяких свідків і відложив розправу до суботи до 9-ої години рано.

Газова бомба в будинку канцлера

БЕРЛІН, 8. 2. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє за часописом „Лінцер Фольксблят", що до будинку канцлера у Відні невідомі справники кинули газову бомбу, що вибухнула будинок дуже вонючим газом. Справники втікли. Тому, що за уряду канцлера Шушніга надходило багато листів з погрозами бомбових замахів, сторожа одержала газові маски.

Накликують до нових заворушень.

ПАРИЖ, 8. 2. ПАТ. Комуністичний орган „Л 'Юманіте" і соціялістичний „Ле Популер" оголосили відозву, накликуючи робітників залїчати площу республики в дні 10. лютого п. р. у роковини комуністичних заворушень у Парижі.

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кождому долю маші.

Болєслав Лімановський

та українці.

(Докінчення.)

До другої зустрічі Лімановського з українцями прийшло вже на галицькому ґрунті.

В 1570. р. Лімановський вже звільнений з заслання, добровільно виїджає за границю й осідає у Львові, де дістає посаду коректора в поступово-демократичному „Дзеннику Львовскому". Попри це працює науково та пише низку розвідок на теми соціології та історії. Твором тих часів є його монументальна „Історія суспільного руху в XVIII. і XIX. столітті", у якій находимо теж місця присвячені українському соціялістичному рухові, а саме маємо характеристику Драгоманова і земельний проект І. Франка для Галичини. Уривки з тієї історії появилися в „Молоті" (1879. р.) — „Мореллі, Руссо, Маггі як соціялістичні письменники".

Увійшов він теж у зв'язки з тодішніми львівськими робітниками як Маньковський, Скерат та українець О. Данилюк, з якими утворив перший гурток, завів ради і відчити. Уладна теж кількість публичних викладів в Товаристві „Гвязда", за що попав під поліційний догляд.

У Львові перебував Лімановський до 1879. р., тобто мусів виїхати до Швайцарії, -наслідком заміщання в процесі проти Станислава Барабаша і тов., що перейшов до історії як третій соціялістичний процес в 1878. р.

У січні згаданого року у великій салі ресторану при вулиці Батория засіли на лаві обвинувачених поляк емігрант Михайло Котурницький, що приїхав до Львова з Відня під прибраним назвищем Ст. Барабіш, М. Павлик, І. Франко, О. Терлецький, І. Мандичевський, Щасний Сельський, Анна Павлик і А. Перебендовський.

На підставі копій актів цього процесу, які находяться в „Національному Музеї" у Львові написав проф. К. Студинський працю п. н. „І. Франко і товариші в соціялістичному процесі 1878. р."

З тієї праці довідуємося, що в червні 1877. р. прибув з Відня до Львова Михайло Котурницький фальше Ст. Барабаш, а тому, що привіз із собою багато книжок, поліція стала за ним стежити. Між іншим поліційний агент стверлив, що Барабаш часто буває в помешканні Б. Лімановського, який теж був під поліційним доглядом. Поліція перевела в Барабашів ревізію, забрала всі його річи, а його самого арештувала. Між паперами Барабаша найдено два листи Драгоманова, один до нього самого, а другий до Павлика, що лежав тоді хворий в львівському шпиталі. На тій основі поліція почала масові арештування і ревізії, а результатом їх був вище згаданий процес.

Арештували теж і Б. Лімановського, якого перетримали у вязниці два місяці і врешті випустили за кавцією. Через недостачу будьких доказів вини, на лаві обвинуваченых він не засів.

Приготовляючи свою працю про цей процес, проф. Студинський звернувся до стрийського вже сенатора Б. Лімановського з прохаттям, щоби він написав спомин з того часу, Лімановський відписав коротко:

„Михайла Котурницького, котрого правдиве ім'я і назвище було: Юліян Кобилянський, знав я добре і мав з ним близькі й заприязнені звязки. Був він щирий у своїх переконаннях, але нетолерантний супроти інших, а навіть деспотичний і через те порізнився з багатьома своїми „результуванцями". Заосмотрений по тяжку вязницю в келії, пійшов із неї зломаний. Опісля очинав політичну роботу, імперно помер, бо я не міг дістати про нього ніякої вістки.

З Остапом Терлецьким не лучили мене ніякі звязки. Я був на волі і ходив до суду, коли відбувався розправа. Промова Терлецького мені дуже подобалася. Вона свідчила про його гарний характер.

Івана Франка та Михайла Павлика пізнав я щойно по процесі. Коли їх засуджено, я ходив кільна разів відвідувати їх у тюрмі. Опісля був я із ними безнастанно у звязках".

Про сам процес писав Лімановський до закордонних часописів, симпатично змальовуючи постаті Франка, Павлика й Терлецького.

Приїзд Лімановського до межі Австрії припадає як час творення перших соціялістичних гуртків як польських так і українських емігрантів. Був це час спорів, протримованих дискусій та частих розколів.

У тих спорах і дискусіях бере участь і Лімановський. Найважнішою справою полеміки, це справа польської державної незалежности, справа, що була найважнішою в житю і діяльности Лімановського.

Важко було польським соціялістам оформити цю справу принципово так, щоби не приходило до спору з українським соціялістичним світом. В справі державної незалежности України, українські соціялісти ніяк не могли дочекатися такого становища польських соціялістів, яке, наприклад, займали російські соціялісти супроти незалежницьких змагань Польщі.

Стверднти мусимо, що важко було Лімановському, попад усякий сумнів великому історикові і вченому, вибутися романтичного шляхетського патріотизму, хоч сам каже, що вибувся його на далекій півночі, в часі заслання. Він остався у його душі, на довго остався, невічно спогад молодости, переведеної під тихим дахом інфлянтського двірка.

Що так було, про це свідчить програма польської соціялістичної організації „Люд Польскі", що повстала 1880 р., в якої ідеольогічним провідником був саме Б. Лімановський, з означенням „національної незалежности в границях тяготіння", а дальше відповідь Лімановського на статтю вміщену в львівському журналі „Пжегльонд Сполечни" в 1886 р., в якій поставлено було домагання відбудови польської держави в етнографічних границях.

Лімановський виступив проти етнографічного принципу, протиставляючи йому як приклад Швайцарію та зводячи національне питання до питання рівноправности нарід.остей.

Ця неясність ставлення справи була причиною, що проти становища Лімановського виступали і Драгоманів і Франко. На закиди Драгоманова під адресою польських соціялістів, вміщені в праці „Историческая Польша" відповів Лімановський на сторінках швайцарського часопису **„Le Travailler"**. Полемізував з Лімановським і Франко головно з приводу зміни Лімановським „Програму соціялістув польскіх і руських ве всходней Галіції" а згодом наслідком протестів на „Програм соціялістув галіцийскіх".

Коли перед кількома роками відвідав Б. Лімановського у Варшаві д-р Лев Ганкевич, щоби пригадати йому справу написання спомину про І. Франка та процес з 1878 р., був він вже старцем. Сильно не дочував і вже важко йому було памятю так далеко сягати. Та проте памятав багацько й радо згадував минуле.

Це була його остання зустріч з українським соціялістом. Але вже без дисонансів, без розходжень, бо те, що колись було причиною непевностей і недотягнень льогікою реальних фактів торощило романтизм минулого.

І. Квасниця.

Летунська конвенція внеможливить війну.

ЛЬОНДОН, 8. 2. ПАТ. Прем. Мейдонольд промовляючи в Літопі заявив, що британсько-французький договір є найуспішнішим превенційним засобом проти нападу, який колинебудь дипльомати підписали. Коли існує на світі держава, яка підготовляє війну і коли ця держава нападе своїми літаками на неприятельську державу, зустрінеться з коаліцією держав, які змусять нападника покинувати збірну волю миру. Є тільки одна дорога, яка веде до миру, а саме, внемовливити вести війну. Вкінці премієр висловив надію, що Німеччина і Франція дійдуть до порозуміння, прослідивши пропозиції льондонського пакту. Внаслідок цього Німеччина вернеться до Ліги Націй.

Перестрах большевицького уряду.

Алярми про недалеку війну.

У четвер 7. лютого п. р. закінчився XIII. конгрес британської комуністичної партії, який приняв наглу резолюцію закликаючи англійську публичну опінію до чуйности, бо на СССР приготовляється напад. Британсько-французьке зближення в Льондоні загороджує Німеччині експанзію на полудне тому, що затвердили французько-італійське порозуміння в Римі. Летунський пакт загрожує Німеччині експанзію на захід. Неясні натяки про східний пакт в офіційнім комунікаті, є вказівкою для Німеччини, щоби шукала експанзії на сході. Цю резолюцію приняв конгрес уже в останній хвилині перед замкненням конгресу на домагання офіційних кол і тому є виразовим переляком московського уряду.

В. Британія проти східного пакту.

МОСКВА, 8. 2. ПАТ. Льондонський кор. респондент „Правди" пише, що В. Британія теж загрожена збройними Німеччини. Тому британсько-французька летунська конвенція може перемінитися у протинімецький союз, якщо Франція буде досить сильна на континенті. В. Британія не може дозволити собі на відокремлення в Европі. І тому Франція зацікавилась східним і міддунайським пактом. На думку кореспондента обидвайма сил В. Британії і Франції не вистарчить, коли Німеччина забезпечить собі запілля на сході і південнім сході і придбає джерела сировин.

„Правда" закидає британським дипльоматам, що забезпечили собі приязнь Берліна, приймаючи збройна Німеччини і спрямувавши експанзію на схід. Кореспондент заявляє, що англійські міністри прем. Фландена і мін. Лявалля закинули східний пакт. „Правда" кінчить, що легалізація льондонських пактів дає не до збройень, а не до розброєння і тому большевики повинні мати на осторожности.

ДЕРЖАВНА ПАРЦЕЛЯЦІЯ.

ЗУБОЖІННЯ ХЛІБОРОБСТВА

ВАРШАВА, 8. 2. ПАТ. Нині відбулася в сеймі подрібна дискусія над буджетом міністерства хліборобства. Референт буджету пос. Карвацький підкреслив, що Польща мусить узгіднити свою політику з вимогами хліборобства. Ціла господарська політика повинна змагати до уздоровлення господарського життя.

Пос. Коженьский реферуючи справу фундації хліборобської реформи, підкреслив, що дотепер сконсесовано 3 мільони 300 тисяч гектарів на проектованих до комасації 7 і пів мільона гектарів. Касування серветутів уже незабаром закінчиться. Референт домагався, щоби держава продовжувала парцеляцію.

Міністр хліборобства Понятовський підкреслив, що зубожіння хліборобства витворило застій на цілім господарстві державн. Тому, коли не дійде до відродження хліборобства, неможливо буде збільшити продукцію цілого господарства. Хліборобство зустрічає труднощі не тільки у продукції, але теж і на внутрішнім ринку. Тому необхідно змінити політику споживання.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні зборн, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46, 595 101-?

— Магазин пościелі Р. Джала, Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 33-10

— Коломия 17. II. 1935. — 40-літний ювілей „Коломийського Бояна" при співучасти „Станиславівського Бояна", муз. хору „Думка" у Станиславові, симфонічної орхестри Муз. Інст. ім. Лисенка в Коломиї. По концерті комерс і вечерниці. Зголошення на комерс до 15. II. у Вп. В. Левицького, Маслосоюз, Коломия. Хто через помилку не дістав би запрошення на вечерниці, просимо зголошуватись у Вп. В. Левицького.

— Репрезентаційний характер Балю Української Преси буде підкреслений в офіційному початку, який відбудеться між 10.30 та 11-ою годиною: перший офіційний тонок буде запові віджений крізь мегафони, звінстальовані (фірмою ЕКО) у двох балевих салях та у великій салі буфету. Тому Діловий Комітет просить тих, що вибираються на Баль, не приходити надто пізно. Одночасно звертаємо увагу а огляду на обмеження щодо розсилки запрошень, що вже вислані запрошення розсилано дуже мало, здебільша до установ, на руки дирекцій. Тому Комітет просить вибачити й не ображуватись: на превеликий жаль нема списку укроінців м. Львова, а ті списки, які є та з яких користав Комітет, страшенне неповні і баламутні. ПП. Студенти звертають принести легітимації, на які отримають при касі знижкові білети.

— Церковні хори відспівають низку колядок в неділю 10. ц. м. в 12. год. в церкві Преображенській та Успенській, а в 5. год. після Вечірні в церкві Васильян при вул. Жовківській. Хор загальні „Просвіти" на Будьні співатиме коляди

в церкві Непор. Зачаття при вул. Зиблікевича в 11. год. того дня.

— **Вистава У. С. С. в Українському Національному Музеї продовжена на місяць лютий** з причини її виїмкового культурно-історичного характеру. Тим чином матимуть змогу оглянути її й гості з провінції, які вибираються до Львова з нагоди імпрез, що їх приготовляють у цьому місяці. — На неділю 10. ц. м. заголошено неоглядини вистави збірну прогульку „Лугів", гніздо львівського повіту. Для луговиків та всіх інших відвідувачів будуть пояснення експонатів в год. 11-ій передполуднем.

— **Зібрання Фільольогічної Секції НТШ** з рефератом В. Радзикевича: „М. Гоголь і українська література" відбудеться дня 9. ц. м. в 18. год. в бібліотеці товариства.

— **Конкурс на найгарніші видання.** Українське Т-во Прихильників Книги в Празі, якого завданням плекати естетичну і технічну культуру української книги та оживити видавничий рух, улаштує, за прикладом минулого року, анкету-конкурс для відзначення **5 найгарніших українських видань за 1934 р.** До найгарнішого видання ставляться вимоги взірцевого розуміння мистецтва, а то доцільність, функціональність, практичність, дотепність і витончена простота. На увагу будуть братися не тільки зовнішній вигляд видання (книги, альбому, серії книжочки брошур), як окладинка, титулова сторінка, але також внутрішнє сформлення, характер і розміщення ілюстрацій, папір, технічно-друкарське виконання, зшиття, фальцування, брошурування, переплет (якщо він є) та інші ознаки бібліофільського видання. Для намічення відзначених книжок зібрана спеціяльна комісія-журі в складі пп.: Павло Богацький (типограф і книгознавець), Микола Бутович (мистець-графік), Петро Зленко (редактор і книгознавець), Роберт Лісовський (мистець-графік), Володимир Січинський (мистецтвознавець). Остаточне голосування відбудеться на загальних зборах українського Т-ва Прихильників Книги в Празі в перших днях квітня ц. р. Українських видавців, авторів та всіх заінтересованих осіб просять прислати свої видання для анкети-конкурсу не пізніше 1. березня ц. р. на адресу: **Ukrajinsky spolek pratel knihy. Praha XII. Sumavska 16 (p. P. Zlenko). Ceskoslovensko.**

— **Заборона філії Союзу українських купців і промисловців на Волині.** Група українських купців з п. Ол. Миколайським в Луцьку підписала статут і зложила до волинського воєводи повідомлення про заложення в Луцьку філії Союзу українських купців і промисловців. На днях організатори дістали з воєвідства відповідь, що повстання цього товариства може загрожувати публичній безпеці й тому воєвідство його забороняє.

— **Мова меншин у торговельних книгах.** Згідно з новими приписами торговельного кодексу польські суди почали признавати торговельні книги, ведені в мовах національних меншин. Отже вільно вести книги в німецькій мові на терені апеляційних судів у Познані, Торуні і Катовицях, в українській мові в окрузі апеляційних судів львівського і люблинського, волинського й поліського, в литовській мові в повітах свенцянським і давнім троцьким та в мові білоруській на терені воєвідства поліського, новгородського і білостоцького.

— **З причини грипи лікарі урядують до півночі.** Останніми днями грипа дуже зросла на силі. Лікарі обезпечальні у Львові відвідують по 25—32 хорих денно, що лежать дома. Візити лікарів у хорих відбуваються до півночі, деякі лікарі із своїх районів евртаються щойно перед 24-ою годиною. Загалом ствердили, що хоч ц. р. грипа чисельно перевищувала попередні зими, то проходить вона слабше, тревае кілька днів і не викликає ніяких комплікацій у пацієнтів.

— **За комуністичні написи.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові стояв 18-літній Хаїм Шрекенгамер, торговельний помічник, що удержував звязки з КПЗУ. В липні м. р. він розвісив на телефонічних дротах великий комуністичний транспарент з написом: „Геть з фашистівським терором! Геть з катуванням політичних вязнів!" Прохожі зловили його при цій роботі і передали в руки поліції. Тепер дістав за те 10 місяців вязниці.

— **На слідах злодіїв.** Слідство в справі таємної крадежі 13.740 зол. із замкненої каси трамваєвої ремізи на Габрієлівці поступило вперед. Арештовано під замітом участи в крадежі возьного електрівні, Антона Еліяшевського, якого відставлено до слідчої вязниці. Викриттям спільників Еліяшевського є питанням найближчого часу.

— **Львівська хроніка.** До біюра меблевого магазину Гібля при вул. Сикстуській вломились злодії й розповорили касу, забрали з неї готівку невідомої висоти. — Апеляційний суд низив кару М. Конджицькому, екзекуторові з Отинії, засудженому за спроневіреня, із 4 на 2 і пів року вязниці.

— **Після катастрофи в Синевідську Вижнім.** У звязку з недавною залізничою катастрофою на станції в Синевідську Вижнім біля Сколього припинено, як відомо, в урядуванні начальника станції Склярчика, а крім того машиніста Конаржинського і зворотничого Попеля, який не зважаючи на приказ Склярчика не уставив якслід зворотниці. Вкінці цілу обслугу особового потягу перенесено в дисциплінарній дорезі до служби товарової. Тяжко ранені в цій катастрофі находяться в шпиталі.

— **За шпигунство.** Рівенський окружний суд засудив Юрія Петрушевського за шпигунство на 7 років вязниці.

— **Провокатор.** Рівенський окружний суд розглядав у Кремянці характеристичну справу. Мешканець міста Вишгородка на Кремяниччині Володимир Драганчук, член УРСП, як сам себе рекомендував, повернувши з Америки, увійшов у звязки з місцевою поліцією, став її конфідентом і обіцяв вислідити тих, що мають розкидати протидержавні летючки. Опісля сам власноручно виготовив кілька таких примірників і підмовив своїх односельчан, Гната Коваля та Павла Диканчука ці його летючки розкинути. Одночасно повідомив поліцію, хто має летючки. Поліція приловила Коваля і Диканчука на горячому вчинку. Вони признались і вказали на Драганчука як свого спільника. Тут вся справа і вияснилася. Всі три станули перед судом, який засудив Драганчука на 1 рік вязниці, а Коваля і Диканчука по 8 місяців.

— **З Польщі.** В Лодзі хорує 30.000 осіб на грипу. — В Кракові засуджено дві уряднички тютюнової гуртівні, Олену Мотак і Софію Міськевич по 18 місяців вязниці за спроневіреня 5.747 зол.

— **Нові підбігунові лети.** Як повідомляють з Москви, три совітські літаки вистартували до підбігунових летів. Летун Фаріх летить з Архангельська на острів Вейгав, летун Черевичик до устя Єнісею понад Красноярськ, а летун Козлов понад Володжу, Архангельськ на острови Моршови, звідки вибирається теж летун Бабушкин. Наспіла вістка, що летун Антишев, який відбуває лет Москва-Новий Порт при уйстю ріки Обі, осів у Тюмені в західній Сибірі. Летун Галищев осів у Новосибірську.

— **Добра спадщина.** Внук знаменитого французького артиста маляра Міллє дістав у спадщині від діда лише його славне ім'я, але й з тим зумів зробити собі маєток. Він браз у бідних малярів образи, підроблював на них підпис свого діда і продавав за добрі гроші. Тому, що інтерес ішов йому добре, він поширив його і став продавати не лиш приватним особам, а навіть музеям, в тому числі і Лювру, де його підробки приймали найбільші фахівці Франції. Так тривало цілих 13 років, а може булоб і досі, якби спритний маляр не задумав ще поширити інтерес та підроблювати ще образи старих майстрів. Тут він вже попався і пішов до вязниці, але судді ще не знають, як його судити, бо раз образи були оцінені комісією Лювру, то значить, вони мають ту ціну, за яку він їх продавав. Отже артистичні кола Парижу дуже схвильовані вислідами процесу, а адвокаті обвинуваченого обіцюють вивести його зі суду білим як сніг.

— **Нова хабарницька афера в Совітах.** В Омську викрили нову корупційну аферу в прокураторії тамошнього суду. З доручення спеціяльної комісії, що веде доходження від комісаріяту справедливости, арештовано прокурятора і пятьох вищих судових урядовців. Стверджено, що всі арештовані за високими оплатами припиняювали справи політичних проступників, яким грозили тяжкі кари вязниці. Арештованих перевезено до Москви, де стануть перед спеціяльним трибуналом.

— **Ріжні вістки.** Фільольогічний факультет університету в Яссах рішив поставити цього року кандидатуру Тітулєска на Нобелівську мирову премію за минулий рік; при цьому Тітулєску пропонує призначити цю премію бразилійському міністрові закордонних справ Мелльо Франко. — Еспанський уряд рішив відчинити нових 1170 шкіл, головно народніх; у самому Мадриді 41.000 дітей не вчиться, бо нема для них місця у школах. — При кінці січня у більшій частині території Радянського Союзу панувала тепла погода; В Одесі йшов при 5 ступ. тепла дощ, а в Криму ввесь сніг растанув; так само потеплило у Москві, Смоленську і на Середущій Волзі. — З Лондону повідомляють, що папа рішив канонізувати двох англійських вічів Томаса Мура, канцлера Генриха VIII., автора „Утопії", що йому в 1535 р. відрізали голову на ешафоті, що перешкоджав королеві стати головою церкви і другого Джона Фішера, епископа Рочестерського, що згинув того самого року з тої самої причини; будуть це перші англійські святі після Реформації. — У Ревелі від 2. ц. м. набрав силу новий закон, згідно з яким кожний засуджений на смерть, має право вибору між шибеницею та отрутою; перший засуджений вибрав шибеницю. — Біля Саратову у вятській губернії поспішний потяг впав на вантажний самохід, яким їхало кількох членів поблизького колхозу. Три згинули на місці, а кількох є тяжко раненних.

ДИВОГЛЯДИ.

ГІТЛЄР В ОБОРОНІ ПОЛІ НЕГРІ.

Всі німецькі радіостації передали вчора таке повідомлення:

„З особистого наказу фірера повідомляємо отим, що пресову кампанію, яку недавно почали проти Полі Негрі, треба негайно припинити. Обвинувачення артистки у тому, що вона — жидівка, не мають ніякої підстави. Поля Негрі — полька, отже арійка". Що скажуть на таке „отже" всі жиди, що називають себе поляками?

ПОХОРОНИ ТРАМВАЮ.

Ню Йорк бачив цими днями дивоглядну церемонію. Найстаршій у світі трамваєвий вагон наперед 103 літ відбув уночі свою останню подорож між 4-ою вулицею і вул. Медісон. Останніми роками цим трамваєм їздили тільки люди, що нікуди не квапились. Про цю останню подорож трамваю передавало радіо по всій Америці. У вагоні їхав невеличкий хор, що співав популярну американську пісеньку: „Відк мав кращі колись дні". Зяки викинули трамвай як непотрібний старий предмет, представник трамваєвого товариства сказав прощальне надгробне слово при звуках похоронного маршу.

З концертової салі.

VI. СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ.

Концерт цей, з огляду на програму і її виконання, треба зачислити до найгарніших у цьому сезоні. Яша Горенштайн (Париж) осягнув повний успіх. Це диригент, який є не тільки великим музиком, але це поет правдиво глибокий, з великою уявою. Вживається усім своїм єством в інтерпретований твір, віддає його зі широстю та буйним темпераментом. Його рухи рук свідомі та незвичайно доцільні. **Та відтворча сила диригента удалилася і членам орхестри, так, що ми мали доказ, що може зробити паличка правдиво талановитого диригента.**

„Симфонічний фраґмент" оп. 4. Адама Солтиса — це кінцева частина II. Симфонії. Твір характеризує шляхотність інвенції. Органи, які починають та кінчають твір, надають йому зразу наче урочистий характер, який згодом прибирає сильні драматичні моменти.

„Ніч визволення" А. Шенберга, написане на сольовий секстет, виконала смичкова орхестра. Це ще молодий Шенберг, у якого пробивається вплив Трістанівської музики Ваґнера. Одначе щодо форми та засобів виразовости це вже нова музика. Зміст оснований на тексті вірша, але не викликує в нас реалістичних образів а навпаки — багато в ньому надземського, що вводить нас у захоплення. Правда тої музики така сильна, що ми в ній вислухуємо наші власні почування.

IV. Симфонія Малєра, що правда, вже виконувана двічі у Львові, одначе все ще таксамо займає нас з огляду на знамениту інструментацийну техніку, як і цікавий зміст. Орхестра Малєра повна блеску та сили, вона часто напружує нерви, але ніколи не перевантажена. Ми бачимо, як його орхестра при своїй величі барв та сміливій характеристиці висловлює тільки найконечніше. Все є ясне та у своєму роді скромне. Останню частину творить сольова симфонічна пісня, текст з циклю „Чарівний ріг хлопця". Автор бере з тексту барву й настрій до орхестри, а завданням її є не тільки зілюструвати слово, але й перейняти та поглибити зміст. Партію відспівала Й. І. Цивінська. Голос її гарний, мягкий, але не дала ніякої інтерпретації; була відспівана тільки мельодія — а це за мало.

На закінчення програми почули ми марш з опери „Любов до грьох помаранч". Як і наголовок цієї опери — це претенсіональна гра слів: марш заблестів і навіть викликав такі оплески, що треба було його повторити, але нічого по собі не лишив. Правда, тільки що своєю характеристичною ритмікою та радісним темпераментом викликує всіх на обличах слухачів.

І. Приймова.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ВАСИЛЬ ПЕТРУСИК.

Вступний член УГА, помер в дні 23. січня п. р. у лічниці в Тернополі. Величавий похорон відбувся 24. січня п. р. під проводом трох священників і тисячної маси народу. Співав хор з Куровець та оркестра з Озірної. Покійний був сином селянина зі села Воробіївки. Внаслідок світової війни перервав науку в гімназії. Під час визвольних змагань опинився в рядах УГА, з якою пережив усі світлі і трагічні моменти визвольної боротьби. Опинившись у Йосефові в ЧСР скінчив учительський семінар і звідтіля виїхав до Америки, де кілька років учителював. В 1930. р. вернувся до рідного села, де з молодечою енергією став працювати на культурно-освітнім полі. Своєю невтомною працею зєднав собі любов і пошану місцевого доокличного громадянства. В завіщанні записав читальні „Просвіти" і кружкам „Рідна Школа" та „Сільський Господар" по одному моргові поля. Хай рідна земля буде Тобі пером, яку Ти так дуже любив.

В. П. П!

Дешевий місяць

у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.

Усі товари по ревеляційних цінах!

Для прикладу: штруси 1·80, фланеля 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Дописи.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Вистава „Серед бурі". Дня 19. січня в Кременці аматорський гуртоК під керівництвом артиста Гн. Березовського виставив історичну драму Б. Грінченка „Серед бурі".

Ялинка в українській гімназії. Старанням шоф. С. Орлівської улаштовано 27. січня в гімназії ялинку і танкову забаву для молоді. Діти весело бавилися. Чистого прибутку з вечірка було около 400 зол., що дасть змогу кільком бідним учням продовжувати науку в гімназії. Матеріяльне положення цієї гімназії з пожу дуже тяжке. Позбавлення гімназії прав причинилося до зменшення кількости учнів і поширення наших „приятелями" несумлінних чуток про ліквідацію гімназії. Треба було ужити героїчних зусиль, щоб удержати при житті гімназію, розвіяти неправдиві чутки та створити такі умовини, щоб гімназія могла надалі існувати. Можна припускати, що криза вже минула і гімназія в переборе матеріяльні трудноші. Тим більше, що Волинський Епархіяльний Зїзд, що відбувся 27. і 30. січня п. р., асигнував на допомогу гімназії 1.500 зол.

СПОРТ.

НАУКА ПЛИВАННЯ У КРИТІЙ ПЛИВАЛЬНІ.

Наука пливання у критій пливальні буде відбуватися що неділі від год. 19-15, починаючи від 11. II. п. р. Білети в ціні 50 сот. можна набути в домівці УСС., Руська 3. І. п. У вечірніх годинах, в кооперативі „Пласт", Сикстуська 29 і при вході пливальні, Ябдоновських 5, на 10 хвилин перед початком тренінгу.

І. ЗИМОВІ ЗАПОРІЖСЬКІ ІГРИЩА У СЛАВСЬКУ.

В днях 10.—17. ц. м. в збудується у Славську перші Зимові Запорізькі Ігрища. В програмі Ігрищ плоский біг 18 км. мужчин, 8 км. жінок і юніорів, скоки, їздовий біг, гінці 4×10 км. мужчин і 4×5 км. жінок та юніорів спільно і 30 км. Рівночасно будуть точкувати відповідні конкуренції до згаданого біґу (18 км. і скоки) та альпейської комбінації (їздовий біг і спадьом). Разом з тими дуальним точкуванням введено на Запорізькі Ігрища дружинове точкування. Поодинокі товариства приладають велику вагу до того дружинового точкування і вислали до Славська всіх своїх найкращих делятарів. Усіх згаданих змагунів є вже ок. 70. Це доказує, що Запорізькі Ігрища себто наша українська Олімпіяда, наш шан належне зрозуміння серед наших спортовців і стануть найбільшою спортовою імпрезою останніх літ. Можна також надіятися що багато наших прихильників спорту використає догідні поїздки, щоб бути присутніми в часі таких важних, бо перших Зимових Запорізьких Ігрищ.

СТОЛОВИЙ ТЕНІС (ПІНГ-ПОНГ).

29. І. Каменярі І. — Бігун 3 : 3.
31. І. Каменярі І. — О. М. П. 4 : 2.
2. II. Каменярі І. — Леонія 5 : 1.
3. II. Каменярі І. — К. М. П. 4 : 2.
5. II. Каменярі (комб.) — О. М. П. 3 : 4.
6. II. Каменярі (комб.) — Л. К. С. 2 : 4.
9. II. Каменярі II. — Леонія II. 3 : 3.

Змагання дорослих.

28. І. Каменярі — К. М. П. 5 : 1.
29. І. Каменярі — Бігун 4 : 2.
31. І. Каменярі — О. М. II. 3 : 3.
3. II. Каменярі — К. М. II. 4 : 2.
4. II. Каменярі — О. М. II. 3 : 3.

Зі зіставлення повищих змагань бачимо, що Каменярі І. виграли три змагання й одні ремісували. Змагання комбінованої дружини були програні, друга ремісувала. Дорослі виграли три змагання і ремісували два.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-25.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

Дешеві білі дні

з 40% зниженою ціною уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

КАЛЕНДАР „ПРАЦІ" НА 1935 Р. Видавництво оо. Василіян у Пруденгополіс. Бразилія. Стор 114, ф. 8°.

ЖУРНАЛИ:

СВІТ МОЛОДІ, місячник для українських дівчат Коломия, лютий 1935. Р. І. І. Ч. 2.

УКРАЇНСЬКИЙ МІСІОНАР У БРАЗИЛІЇ. Пруденгополіс січень 1935. Р. VII. Ч. 1.

SLOVANSKY PŘEHLED, sbornik pro pornavani politickeho zivota slovanskych statu a narodu. Praha, 1934, leden 1935. Cis. 1. R. XXVII.

СВІТЛО Й ТІНЬ Зміст ч. 2. (за лютий 1935): Чому УФОТО? — В пошуканні за красою. — Що треба знати перед знімкою. — Як зробити собі миски. — Конкурс „Зима". — Кравецький кутох. — І це і те. — Конкурс „Зима". — Кравецький кутох. — І це і те. — Що читати. — Від Редакції. — Наші ілюстрації. — З нашого досвіду. — Від Адміністрації. — Критичний кутох.

РІДНА МОВА, науково популярний місячник Рік III., ч. 2. 25). Зміст: І. Огієнко: Історія вивчення складні. — М. Гнатишак: Артизм творів Степана Руданського. — С. Черкасенко: Наша твердиня, поема: І. Наша твердиня. — І. Панькевич: Нові студії говірок української мови. — В. Кадилович: Шкільна термінологія. „Мовний порадник" для Редакторів, Видавців і Робітників пера, дист 5: „в Україні", а не „на Україні". — І. Белегорський: Говірка с. Серафинець, городенського повіту. — Ф. Коковський: Доповнення до демківського словника. — І. Юшишин: Недоля українського правопису в Галичині. — Й. Марків: Вступ до науки української літературної мови в „Гуртку плекання рідної мови". Чистота і правильність української мови: відповідь на запитання наших Читачів. — Новини з української мови. — Мова наших видань. — Злотострун української мови. — Дописи прихильників рідної мови. — Українська мова в Канаді й Америці. — Розділ для самоуків і дітей: „Рідне Слово". — Початкова Граматика української літературної мови.

КАМЕНЯРІ, місячник. Ч. 2. За лютий 1935.

ORIENS, dwumiesięcznik poświęcony sprawom religijnym Wschodu. Kraków, 1935. Rocznik 3, zeszyt 1. za styczeń — luty.

МАПИ:

М. Кульчицький: КАРТА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЛЬВІВСЬКОЇ АРХІЄПАРХІЇ. Мірило 1 : 300.000. Накладом Греко-Кат. Митрополичої Консисторії. Львів, 1935.

Автор на основі матеріялів та інформацій зладив дуже добру карту Львівської Архієпархії, якої недостачу відчували найбільше робітники пера, наші діячі й установи. Вона необхідна в першу чергу усім греко-католицьким парохіяльним урядам.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 9. II. год. 7·30 веч. „Крик".
Неділя, 10. II. год. 3·30 поп. „Міщанин шляхтичем".
Неділя, 10. II. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Різнородностей.

Субота, 9. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурненький".
Неділя, 10. II. год. 3·30 поп. „Нічні вогні".
Неділя, 10. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурненький".

Кіна.

АДРІЯ: „Людина-малпа" та додатки.
АПОЛЛО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТИК: „І ночі".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Танцююча Венус" та „Брат дьявола".
КАСИНО: „Молодий ліс" (на осн. В. Гюго).
КОЛІСЕЙ: „У блеску місяця" та ревія.
КОЛЕРІЯ: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фіфі і Фіфі у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фіфі і Фіфі у країні забави".
МІРАЖ: „Я маю темперамент", Блеск та тіни театру".
МУЗА: „Ніна Шлях!"
ПАЛЯС: „Чорна перла" (Ежи Бодо).
ПАН: „Маскарада".
ПАСАЖ: „Демон золота", „Їздець-примара".
РАЙ: „Рядова година", Мей-Мюс.
СВІТ: „Катерина Велика", „Кохання на прикрах".
СОЛЕЯ: „Мата Гарі" і ревія.
СТИЛЬОВЕ: „Циганські мелодії" і ревія „Веселий мурин".
УТКА: „Погоня за тінею" і ревія.
ХІМЕРА: „А-ля вулиця".

Закордонне радіо.

Субота, 9. лютого 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·45 Цитрівісти, 21·00 Нар. мелодії, **Кошиці** (259,1) 17·30 Слов. пісні, 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (344,2) 19·15 19·15 Сальон. музика, 15·35 Концерт, 0·00 „Норма" оп. Белліні. **Париж** (1648) 13·00 Симф. поранок, 18·00 Концерт із театру Опера Комік, 21·00 Розривковий вечір, **Атльона** (531) 20·00, 20·45 Сп в, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісні, **Берлін** 356,7) 16·00 Нед. полудне, 19·00 Концерт творів Гена, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20·10 Нед. вечір, **Кельн** (455,9) 19·00 Моцартові твори, **Мінхен** (405,4) 19·10 „Тітка Тереса" оп. Шамінса, **Будапешт** (550,5) 13·30 Легка музика, 19·20 Сп в. **Мілляно** (368,6) 17·05 Транс. з Відні і Риму у Фльоренції: квартет, **Рим** (420,8, 20·45 Опера.

Неділя, 10 лютого 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 16·05 Квартет е-дур Шумана. 19·30 Фольк. реціталь, 20·05 „Ена не має батька" ком. Ліхтенберґера, **Прага** (339,5) 20·00 Симф. концерт **Париж** (1648) 14·00 Концерт, 16·00 Розривкова авд, 21·00 „Ля Гур де Фе" оп. Лізарія, **Білгород** (437,4) 20·00 Оперетка, **Берлін** (356,7) 14·30 Тріо е-дур Моцарта, 17·30 Шопенівський концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Камер. муз. 19·40 „У блеску Юпітерів" фільм. пробовники, **Ляйпціг** (382,2) 14·00 Популярний концерт, 20·05 Оп. музика. **Мінхен** (405,4) 11·30 Фольк. тріо. 17·50 Спів, **Будапешт** (550,5) 1·30 Скрипка, 14·00 Концерт, 17·00 Спів, **Мілляно** (368,6) 17·00 Танк. музика, **Рим** (420,8) 20·45 Вечір оперетки.

Львівське радіо.

Субота, 9. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеородолог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·25 Сол. муз. концерт, 15·05 Пол. денник, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Найновіші гр. пл., 18·30 Для дітей: Море, 17·50 Гутірка, 18·00 Львів як осередок фізичного виховання, 18·15 Шість творів Шадрівського, 18·45 Із досліджень над західнім і гірськими, 19·00 Пісні Кріцки для дітей (спів, форт.), 19·15 Гостина, вісто у стіп св. Горн, 19·45 Апель поштових, 19·30 Дрібні твори Ґріґа з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт вістки. 20·00 Карнавал — оркестр. 20·45 Вечір. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Польська музика в пик. симф. орк., 21·45 Ігри м. асцівський (200-т. рокованих уродин), 23·15 Концерт, 23·55 Львівська Гадзинка 23·55 Здоровлю тебе гр. пл., 24·00 Гранси. з Лондону: Танк. музика.

Неділя, 10. лютого 1935.

9·00 Ран. авд., 1·00 Гр пл., 11·57 Сигн. часу, 12·03 Метеородолог. вістки, 12·05 Сільва рерум. театр. огляд 12·15 Гранси. із Гдині: Академія в нагоди 15 роковин відзискання моря, 12·35 Муз. поранок присв. Карольчикові (муз., сп.), 14·00 Сак. муз., спів із гр. пл., 15·00 Дискусія на гром. зборах, 15·35 Легка муз. в вик. цим орк. Розе з гр. пл., 15·45 Чвертьгодинка жінки-хліборобки, 16·00 Рибальські образки, 16·20 Концерт хору, 16·45 Наші пригоди на Недзвіжому Острові, 17·00 Муз. до танку, 17·50 Про кн. Бистроня „Історія хлопчаків", 18·00 Театр Уяви „Зілля та каміння", 18·45 Життя молоді, 19·00 Легка музика. 19·30 Репортаж із нар. забави на морському дворці в Гдині, 19·50 Гутірка, 20·00 Море в польській симф. музиці (муз., спів), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як повідомляє, 21·00 Цапфенштрайх военної маринарки в Гдині, 20·04 На весел й дьв. хвилі, 21·50 Спорт. вістки, 21·45 Почт.-техн. скринька, 22·00 Рекл. концерт, 22·15, 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·31·50 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25·99, Париж 34·93·50, Берлін 212·60, Відень 171·47, Голяндія 358·00, Прага 22·13, Італія 45·07, Нюйорк кабель 5·32·50, Нюйорк чеки 5·32 1/4.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, *Рублі*: 1·36 — 1·32.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 8. лютого п. р. кооперативам платив за:

	Львів.	Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·10	зол.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. яєць	4·50—4·60	„

Пастеризоване молоко з достановою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану вдержання, на яйця зниження.

Маслосоюз повідомляє, що від 8. лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дуже подбре птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Деверта ч. 4):

	І. кл.	за 1 кг.	0·95	зол.
Молоді кури				
Старі	„	„	0·75	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·90	„
Індики	„	„	0·90	„
Індички	„	„	1·10	„
Цапгарки	„	„	1·20	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПА КАРНАВАЛ джеки, пасти, машинові гафти на основі загранічних моделів поручає заведення гафтів М. Козловської, Академічна 24. І. п. 29/32 4—5

4 КІМНАТИ сонячні комфортові як найдалі І. поверх Даґгоша 37. 952

ОГОЛОШЕННЯ.

ЗАВЕДЕННЯ ТЕХНІЧНО — **Дентистичне**

Й. БРОНЕВСЬКОГО Львів, ул. Академічна 12. — Телефон 37-53. —

Для ц. т. лікарів, урядовців знижки і догідні умовини. 4/94 2—3

На Сході — ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. — Окладинка роботи мистця Гандрусева 200 сторін друку. — Ціна зол. 1·50.

Дістати можна в друкарні „ДЕМОС", Львів, Ринок ч. 10. і у всіх книгарнях.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 35 (13.973). Львів, нед'ля 10. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І-ий пов. Конто почт. щадн. 504·060, 144.324. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Квартально 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к., — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції 29-41, Друкарні 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА 20 сот.

Справа ґубернатора Підкарпатської Руси рішається.

Ужгородське „Українське Слово" з 7. ц. м. довідується з автентичних джерел, що міністерська рада у Празі предложила президентові чел. республіки Масарикові п. Константина Грабаря, дотеперішнього посланника Ужгороду, на стано- вище ґубернатора Підкарпатської Руси. Тож — читаємо в тому органі — треба брати на певне, що справді К. Грабар буде іменований ґубернатором.

Італія піддержує летунський пакт пятьох держав.

ПАРИЖ, 8. 2. ПАТ. Авас повідомляє з Риму, що італійський уряд дотепер не одержав ще проекту летунської конвенції, напроектованої у Лондоні. Італія не погоджується на двосторонній договір, до якого входила би Франція, Німеччина, В. Британія і Бельгія з одного боку та Франція Німеччина і Італія з другого боку. Тому Італія запропонує змінити двосторонній пакт, який підпише пять держав.

Азиль для чужинців.

ПАРИЖ, 9. 2. ПАТ. На черзі перед сенатською комісії закордонних справ була справа положення чужинців у Франції, в першу чергу справа німецьких еміґрантів. У дискусії обговорювали справу допомоги й азиль для чужинців. Сенатори підкреслювали, що ріжні міністерства і мають ріжні погляди на закон про чужинців. Комісія доручила своєму предсідникові звернути увагу міністрові закордонних справ на ці справи. Сенатор де Жувенель виголосить на найближчому засіданні комісії експозе в цій справі.

Французький амбасадор у Берліні їде до Парижа.

Преса повідомляє, що французький амбасадор у Берліні Франсоа Понсе прибуде на днях до Парижа, де зложить подрібний звіт про становище Німеччини до льондонських переговорів.

Між. Саймон у Парижі.

ПАРИЖ, 9. 2. ПАТ. Вчора в 3-ій год. пополудні прилетів на летовище до Бурже між. Саймон, щоб взяти участь у бенкеті французько-британської торговельної палати. На бенкеті буде теж прем. Фляндєн.

„Пті Парізієн" пише, що розмови міністрів будуть продовженням льондонських переговорів. Оба державні мужі обговорять наслідки льондонських пактів і становище Німеччини.

Большевики змінюють становище до льондон. переговорів.

В останніх днях большевицька преса змінила своє становище до переговорів у Льондоні і пише вже прихильніше. „Ізвестія" пишуть: Коли французька преса правильно вилюснює льондонський компроміс, в такому випадку становище Франції і приятелів миру дійсно збільшилось.

Большевики бояться репресій Злучених Держав.

Большевицька преса присвячує дуже багато статтей большевицько-американським взаєминам, які постійно погіршуються.

У Москві побоюються, що з погіршенням взаємин зі Злученими Державами погіршить міжнародне положення СССР.

Канада проти ввозу дерева з СССР.

Високий комісар Канади запротестував у Льондоні в імені свого уряду проти договору, який підписав англійський синдикат ввозу дерева з большевицьким урядом. Підписаний договір передбачує низькі ціни на большевицьке дерево.

Міжнародня установа до боротьби з марксизмом.

ЖЕНЕВА, 9. II. ПАТ. У Женеві відкрили міжнародню установу до боротьби з марксизмом. Провідником цього товариства є відомий противник марксизму Теодор Обер.

Переговори між Югославією і Болгарією.

СОФІЯ, ПАТ. На бажання югославського уряду переговори між Югославією і Болгарією, які мали відбутись 11. лютого ц. р., відложено до 20. лютого ц. р.

Завзят бої з китайськими повстанцями.

МУКДЕН, ПАТ. Агенція Ренго повідомляє, що в дні 6. лютого ц. р. японсько-манджурські війська звели завзятий бій у полудневій провінції Джеголь з китайським відділом повстанців, які були озброєні в скорострільні. По кріваві боротьбі китайці відступили залишаючи 60 убитих, японці втратили двох старшин і 14 вояків.

Фабрика опію вилетіла в повітря.

ШАНГАЙ, 9. II. ПАТ. В центрі міста вибух знищив цілий будинок, згинуло 15 осіб. Під звалищами дому знайшли одну з найбільших тайних фабрик опію.

Нова морська база на Гавайських островах.

ВАШИНҐТОН, 9. 2. ПАТ. На довірочним засіданні представники війська і військової комісії сенату обговорювали проект будови морської бази на Гавайських островах коштом 11 мільйонів долярів. Крім того велась дискусія у справі зміцнення оборони побережжя, будови нових военних портів і летовищ коштом 400 мільйонів долярів.

НЮ ЙОРК, 9. 2. ПАТ. За 10 днів американське летунське товариство буде будувати 7 радіостацій у Каліфорнії, на Гавайських Островах і Филипінах. Радіостації буде управительовати майбутню постійну летунську комунікацію між Злученими Державами і Китаєм.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, вул. Третого Мая ч. 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Великі Вечерниці

11. II. 1935. МЕДИКІВ 11. II. 1935.

в салях Касина Поштовців при вул. Японській ч. 9. Початок год. 22-а. Білєти і запрошення в домівці „Медичної Громади" при вул. Чарнецького ч. 26. II. бр. І. пов. — дв. ч. 8. — в неділю 10. II. 12—14½ і в понед лок 11. II. 16—19.

Студенти мають вступ на Великі Вечерниці Медиків за легітимацією одного з українських студенських товариств без запрошень. 816 3 2

ДЕШЕВІ БІЛІ ДНІ

з 40% знижкою цін уладжує

„Галицький Магазин Новин",

ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15.

для приладу:			
Полотно 70 шир.	0·55	Атлас постел. 150 шир.	2·35
Полотно 80 шир.	0·60	Пошевки жерж.	2·—
Медаполян 80 шир.	0·85	Простир. вовн. мережкований	1·70
Медаполян 90 шир.	1·—	Простир. вовн. з воронкою	3·50
Шифон 80 шир.	0·75	Обрусове біле	1·95
Шифон 90 шир.	0·90	Обрусове кольорове	2·20
Зефір сирий	0·55	Обруси з френданами	2·50
Повеліна на сорочки	1·20	Гарнітур 6 осіб	7·—
Перкаль 1. шовкова	1·60	Серветки	0·90
Перкалина кольорова	0·70	Ручники кафлеві	0·28
Дімка на підштанці	0·65	Ручники Купезеві	0·50
Полотно простиралове	1·25	Ручники дамастенські	0·90
Простирочка на штуку	2·—	Ручники кухонні	0·50
Рожевий жеп 9- шир.	1·05	Стирки	0·35
Веба червона 90 шир.	2·20	Стирки корчик.	0·45
Шифон постелевий 90 шир.	1·—	Хустинки	0·15
Шифон постелевий 160 шир.	1·65	Хустинки мужеські	0·35
Атлас постелевий 90 шир.	1·40	Кани піконі	2·50
		Сінники	3·25
		Кордри сатинові	8·50

У В А Г А: Обсуга в українській мові. — З нагоди Білих днів продаємо всілякі бавовняні товари по цінах до 20 процент знижених.

При закупні товарів від 5 зол. задурмо білети до первозодних кін.

Льондонські переговори.

(Кореспонденція із Швайцарії.)

Женева, 4. лютого 1935.

Політичні кола Женеви та швайцарська преса слідкували за ходом льондонських переговорів з тим більшою увагою, що від вересня їх чекають повороту Німеччини до Союзу Народів та конференції роззброєння. Можливо, що женевські сподівання ідуть у цім спеціяльним напрямку трохи задалеко, але вемо сумніку, що льондонські переговори можуть мати і дуже позитивне значіння. У вересні разі в Льондоні можна бачити дуже поважну противнику Москві, що при відповідній політиці Берліна може рішучо перехилити французькі теки в західнім напрямку та причинитися до остаточної ізоляції совітського уряду в Европі. Але до цього ще справді дуже далеко.

Французька преса повідомляє, що французькі міністри повертаються до Парижа дуже вдоволені, та що їм забезпечено тріюмфальне принятя. Цьому можна тим більше вірити, що невдоволення їх свідчило би про безуспішність подорожі, отже з вигоном того ні в якім разі не треба було поспішати. Остільки французькі міністри можуть бути справді вдоволені результатами своєї подорожі, може показати лише будуччина.

Льондонськими переговорами не закінчено і на ділі щойно розпочато поважну політичну акцію установлення нових відносин між великими державами Европи. Ніяких обовязуючих рішень,

Присилайте передплату!

Вовняні матеріяли 100 цм. від 4·80 до 6·60
шовкові Crepe Capri „ від 7·— до 8·50
„ **Crepe Mousse** „ 6·80
Ліонський шовк (чист. шовк.) 3·60
Лавабль (гарант. до прання) 6·20
та вспільні жіночі матеріяли по цінах від недавна дуже низьких у найбільшім виборі — тільки у фірмі

Дім Моди

Львів,
Марійська пл. ч. 4.
Европейський Готель.

Обслуга в українській мові.

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБ ИХ ВИР БВ
Д. Л. Найман Львів. Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1890). — Тел. 6-74
Можна дістати у всіх більших ювелерських магазинах
313 25—30
в цілім краю.

ЗНІЛЬКИ ЦЕ ВІДОМЕ ПРЕСІ, В ЛЬОНДОНІ НЕ ПРИЙНЯТО. Знільки французькі міністри осягнули деякі успіхи, то вони є головно моральної натури. В Льондоні сотворено передумовини для переговорів на ширшій платформі, в яких безпосередньо мають взяти участь Італія, Німеччина та Бельгія.

Льондонські переговори є в деякій мірі продовженням італійсько-французьких переговорів у Римі та висліпом саарського голосування, що спричинило поліпшення відносин між Францією та Німеччиною. Між переговорами в Римі та Льондоні є те спільне, що і в одним і в другім випадку тримається Берлін у курсі справ. Як італійські так і англійські політичні кола, провадячи переговори з представниками Франції, мали очевидно на увазі продовження цих переговорів при участи Німеччини. „Нью Ціріхер Цайтунг" заявляє, що Англія усталить не раніше свій політичний курс, як закінчить завування всіх можливостей у Берліні.

Цей-же часопис зазначує: „Британський уряд прийняв римське порозуміння між Францією та Італією, але супроти східного пакту поводиться від початку з резервою, непозбавленою підозріння. Англійська громадська думка тримається — слушно чи ні — того погляду, що французький уряд поробив супроти Совітів та Чехословаччини обовязуючі приречення, які з огляду на становище Німеччини та Польщі обтяжують переговори про забезпеку на заході та про питання зброєння".

Отже, коли в Англії є готовість причинитися до мілітарного забезпечення Франції, поширивши локарнеську умову додатком про повітряну небезпеку, то мішати цю умову зі східним пактом у політичних колах Англії нема охоти. Очевидно французьким міністрам дали в Льондоні до розуміння, що шукати забезпеки одночасно на заході і на сході годі, бо оточення Німеччини на сході викликає автоматично небезпеку збройного конфлікту на кордонах самої Франції. Можна припустити, що міністри Фландєн та Ляваль і самі це досить добре розуміють. Але не жаль у Франції є ще кола, які цього абсолютно розуміти не хочуть.

Але й ні кола, очевидно, розуміють дуже добре, що для французької мілітарної безпеки приязні з Москвою ще не вистарчає. З нагоди подорожі французьких міністрів до Льондону один англійський ленник писав отверто, що як франко-пруська війна так світова війна довели, що поміч Москви Франції від Німеччини не боронить, що в світовій війні Францію урятували від поразки лише Англія та Америка.

Ідеалом засліплених ворогів Німеччини та приятелів Москви у Франції є, розуміється, відновлення політичних відносин в Европі з року 1914. перед вибухом світової війни. Пертінакс в „Еко де Парі" дасовує, наприклад, франко-британську угоду в Льондоні в той спосіб, що „Франція полишає собі можність викінчити свої зброєння протягом найближчих років та розбудувати систему регіональних пактів по думці конвенції з СССР". Але тіка проста ця справа не є, як її собі уявляють панове Пертінакс, Ерріо та цілий большевицько-соціялістичний фронт.

Льондонська угода передбачує рівність зброїв для Німеччини очевидно не для того, щоб її замкнути за брати східного пакту. Ця угода має розпочати складні й довготревалі переговори з Німеччиною, в яких східний пакт займе навіть не другорядне, а третьорядне місце. Коли в справі забезпечення своїх кордонів Франція може числити на підтримання Англії, також як Італія може числити на Англію в справі Австрії, то про східний пакт Франція мусітиме вже дбати сама.

Формально Німеччина ще не заняла становиська до результатів льондонських переговорів, але як англійська так і італійська преса висловлює своє вдоволення з приводу готовости Німеччини до переговорів, висловленої в німецькій офіціяльній пресі. Зокрема італійська преса підкреслює, що завданням льондонських переговорів було притягти Німеччину до співробітництва в европейській політиці. Про східний пакт римська преса гадає, що Англія намагається надіти цьому пактові виключно консультативний характер, та що сама Італія в ним не дуже заінтересована. Поза тим італійська преса бачить у льондонських переговорах ствердження ідеї Мусоліні передати ведення сторон політики самим великим державам. Це є виступ проти Малої Антанти, а посередньо і проти Москви.

По римському пакті і полагодженні саарської справи льондонські переговори є третьою політичною акцією загальноевропейського значіння без участи московського уряду, більше того, про участь Москви у наступних переговорах про спрілюження миру в Европі взагалі навіть нема мови. Це є, розуміється, дуже добрим знаком для них, але не є півкою запорукою їх успіху.

Гарантії мира, передбачені льондонським пактом, мають ту хибу спільну з іншими умовами цього роду, що вони мають чисто формальний характер, прямують до забезпечення мира самими мілітарними нормами та зобовязаннями без огляду на реальні умовини господарського та політичного життя Европи. Великою хибою льондонських переговорів є також те, що вони прикладають у деякій мірі тіж самі норми до заходу Европи, де територіяльні межі остаточно усталено, та до сходу Европи, де панування Москви над поневоленими націями ніяким чином не дасться вдержати на довший час.

У всякім разі і в цьому відношенні помітний деякий поступ. Полишення СССР поза межами головних европейських справ не дасться запереречити. А в Москві говорять, „без нас — значить проти нас". І мають цілковиту слушність. Европейська політика звільнена від московських впливів може звернутися лише проти Москви.

М. Данько.

ПКО

що говорять цифри ...

	1924 р.	1934 р.
Скількість клієнтів	101.809	1.644.605
Високість вкладок	45.041.187 зол.	858.057.584 зол.
Власні льокали	11.965.708.	615.303.067.

ОБОРОТИ 1934 р. 28.5 МІЛІЯРДІВ ЗОЛ.

ПЕВНІСТЬ — ДОВІРЯ

Господарсько-санаційні пляни Льойда Джорджа.

Валійський старець виявляє нову активність.

Велика кріза, яку переживаємо, зродила масу планів для її усунення, масу теоретичних міркувань і практичних заходів, що здебільша залишились „експериментами" з певним остаточним результатом. Одною з експериментуючих держав є Англія. Вона смілою девалюацією фунта здвигувала світ, зате мабуть чи не єдинока з держав, що спрофанували „святість" золотого паритету (слідом її пішло багато держав), осягнула поважні результати у своєму господарстві.

Однак усе таки не зуміла Англія позбутись такої болячки, як безробіття. І це стало вихідною точкою для плану 73-літнього старця, недавнього ще політичного потентата, проте від кількох літ (як усі вважали) політичного труна. І хоч, як сказано вище, у світі роїться від усяких санаційних планів, — план Льойд Джорджа звернув на себе загальну увагу в Англії, а також у світі.

Нагадує він „нью діль" през. Рузвельта, тому цією назвою й охрестили господарську реорганізацію Льойд Джорджа. Він сам в одній зі своїх статтей на цю тему, признає аналогію „в дусі і в інтенціях" поміж своїм планом і економічною політикою сучасного американського реформатора. Головна ідея плану Л. Джорджа, що його він вперше проголосив на зібранні в Бангор (Bangor), зводиться до знищення безробіття. Суспільна проблема йому не чужа. Він, будучи ще при кермі, далеко і її розвязці випередив Америку, яка дуже недавно почала турбуватися соціяльною проблемою. Щойно останні часи принесли те, що в Зл. Д. П. Америки філянтропія, як лік на соціяльне лихо, відійшла в тінь, а її місце заняла державна опіка. Та не вважаючи на те, що Англія своєю власною соц. реформою, зберегла себе перед різкими обвинами невдоволення робітничих мас, обвив, які зовсім инакше могли оформити останні літа її історії, то проте ця Англія не розвязала соц. проблеми до її логічного кінця.

Льойд Джордж іде шляхом не новим. Він пропонує публичні роботи у великому розмірі і переселення безробітних робітників на села. Одно і друге відоме, бо входить воно в програму не тільки Америки, але теж Німеччини й інших країв. Ближчий він Америки тим, що добачує необхідність „трусту мізків" по зразкам рузвельтівської інституції тоїж назви. Називає він її „радою національної відбудови", хоч і не цурається назви „трест мізків" у своїх статтях.

Ідея планування, — себто доцільної організації господарства, кермованої з одного центра, — немов пошесть пішла по світі. І чим більше вона приймається, тим більше прощаємось із лібералізмом, з господарським автоматизмом, дарма, що за тим усім зітхають економісти і делегати з різних міжнародних конференцій. Льойд Джордж посувається навіть так далеко, що кабінетові міністрів, зредукованому до 5 членів, дає тільки політичні компетенції, задержуючи всі господарські для свого „трусту мізків". Там еманація людської інтеліґенції, що як пара чи електричність, має служити потребам людськости, має вирішувати те, що суттєве, аби громадянство не пішло на бездоріжжя, а саме має вирішувати господарські справи. Все инше в його плані, як напр. внутрішня „позичка просперіті", це вже політичні засоби.

Треба зазначити, що до думок Льойд Джорджа поставились в Англії дуже уважно і вважають їх поважним ударом у безпрограмовість Макдональда.

В. Н-вич.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по революційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, флянеля 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Другий Почаїв.

Єпархіяльний Зїзд Волині і своїм ходом і своїми ухвалами творить безперечно значну подію в житті Прав. Церкви.

Для Варшавської Митрополії це безсумнівно 2-й Почаїв, при тому такий, що нічого закинути йому не можна.

Передовсім ухвалено на Зїзді буджет єпархії — і тим зірвано з тією беєбуджетовою та безконтрольною господаркою в Церкві, що була виключною заслугою та винаходом Варшавської Митрополії.

Також і друга ідея, що її фанатичним прихильником донедавна був митрополит Денис, — ідея церковно-славянської мови в богослуженні — на Зїзді не знайшла ані одного оборонця.

Далі Зїзд ухвалив, що діловодство в церковних органах, проповіді в церквах, науку в дяківській школі і Закон Божий у всіх школах повинно вести в українській мові. А за часів митрополита Дениса на Волині панувала мовна „свобода": хто як хотів, то в такій мові говорив. Очевидно, що тоді вживали рос. мови не тільки росіяни, але і всі паньотці, що або нац. є індеферентні або ще не вийшли зпід впливів рос. культури. Зрештою, як завсіди це буває, сільський батюшка дипльоматично волів орієнтуватись на Варшаву — яка мова там панує. А там він бачив, що сам митрополит усе говорив виключно по російськи та що всі офіційні періодичні видання митрополії — „Воскресное Чтеніе" і „Слово" та більшість книжок все виходили в російській мові. Що більше; у митрополитальному „Слові" волинський паньотець міг ще прочитати, як українською мовою лається все, що є святим для українця. І духовенство було здезорієнтоване. Та не воно одно. У дяківській школі викладовою мовою була російська мова, а в консисторії не всі урядовці знали українську мову.

Зїзд своїми постановами справді хоче зробити українську мову внутрішньо-урядовою в церковному житті.

У звязку з тим Зїзд висловився проти того, щоби Митрополія далі видавала своє російське „Слово". Не знайдете справді безпосередньої ухвали у тій справі, але Зїзд зменшив субсидію на потреби митрополії на 6 тисяч золотих і це саме на виданнє „Слова". Демонстраційний характер цієї постанови підкреслюють ще сильніше 2 дальші ухвали. Зїзд постановив видавати на Волині свій новий церковний орган українською мовою. А з тих 6-х тисяч, що їх скреслено з асигнат для митрополії, Зїзд ухвалив призначити на підтримку українських приватних гімназій: у Кременці — 1500 зол., в Луцьку 1000 зол. і в Рівному 1000 зол.

Дуже знаменною є ухвала Зїзду в справі Почаївської Лаври. Як відомо, рабунковою господаркою доведено цю колись багату і найбільшу українську святиню майже до банкрутства та руїни. Ремонт Лаври обчислено на 400 тисяч золотих. Митрополія звернулась до всієї Церкви із закликом про пожертви на цей ремонт. Очевидно, не міг відмовити підмоги Почаївській Лаврі Волинський Зїзд, але рівночасно хотів він задемонструвати свій осуд проти тих, що довели Лавру до такого жалюгідного стану. І Зїзд дає субсидію Лаврі, але тільки в розмірі 10 тисяч зол. Бож справді, чи не вимагала би справедливість, щоби взяли на себе 1/3 частину боргів Лаври ті, що вміли брати для себе 1/3 всіх грошевих впливів до Лаври.

Ще донедавна як гуло на Волині від боротьби за Волинську Катедру. Інсценізували по вказівках із Варшави самозванчі делегації про поворот на Волинь митрополита Дениса, а режисерією анархічного бунту деяких паньотців хотілось викликати вражіння, що Волинь стала огнищем церковних непорядків завдяки нерозважним розпорядкам врх. Олексія. На Синодіж мали поставити пропозицію про „добровільний" перехід врх. Олексія до Вильна.

Зїзд положив кінець всім тим махінаціям російських церковних і світських кругів, бо зробив овацію арх. Олексієві та ухвалив подякувати Синодові за призначення на Волинь єпископа-українця в особі арх. Олексія.

Не менше знаменною є і друга постанова Зїзду, а саме до особи нового секретаря Волинської консисторії п. І. Власовського. Як відомо, він ще не затверджений Синодом на своєму становищі, а митрополит Денис зняв це питання з порядку нарад останньої сесії Синоду. Якби у відповідь на це Зїзд зробив овацію п. Власовському та висловив окремою постановою подяку арх. Олексієві власне за те призначення п. Власовського.

Цей факт є тим більше проречистим, що ніякої овації чи подяки Зїзд не висловив на адресу послів з ББ, а всі вони на чолі із Певним були присутні на Зїзді. Навпаки, Зїзд провалив пропозицію Певного про перенесення Волинської Консисторії з Кременця до Луцька. Також у противенстві до посла Богуславського, що радіє з повільної підготовки праць Собору, Зїзд приняв постанову про скорше скликання Собору.

А що ще цікавіше — Зїзд, не чекаючи на постанови цього майбутнього Собору, ухвалює, що благочинних (деканів) від нині має вибирати само духовенство, та що необхідно ввести суди чести для духовенства. Отже Зїзд фактично став на шлях соборности.

Не погодився Зїзд і з замірами скасувати духовних семинарій у Кремянці і Вильні та заснування замість того богословського ліцею в Варшаві. На думку Зїзду, ліцей може бути лише на Волині, а не в Варшаві. Та взагалі нормальним було би, щоби українське церковне життя зосереджувалось на Волині коло найбільшої української православної святині — Почаївської Лаври. Але це — пісня майбутнього.

Волиняк.

SUCHARD
Milka
зміцнює мязні і нерви.

Зброєння Еспанії.

З Мадриду повідомляють: Кортези рішили щоби уряд видав 8 міліонів песетів на модернізацію зброї піхоти й артилерії.

—o—

Страшний вибух у порохівні.

ШЕРБУРҐ, 9. 2. ПАТ. В одній порохівні піротехнічних заведень дійшло до вибуху. 1.000 робітників, які працювали у приміщеннях, покинули варстати перед вибухом. Під вибуху рівнені три робітники й один убитий. В окрузі 10 км. знищені численні будинки, на богатьох будинках знищені дахи. Причина вибуху невідома.

Летунський штаб.

ВАШИНҐТОН, 9. 2. ПАТ. Міністр війни призначив членів штабу летунського корпусу, який зорганізують 1. березня н. р. і буде складатися з пятьох ескадр. Три ескадри буде берегти побережжа Злучених Держав, четверта Панамський канал, пята відлетить на Гавайські Острови.

Уживайте лише
знаменитої цикорії **„ЛУНА"**
здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ"**
і зернистої **„Солодової кави ЛУНА"**
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

З української преси.

„На манівцях політичного католицизму".

Під повищим наголовком поміщує „Мета" в 10. ц. м. передову статтю з приводу реферату п. Г. Лубенського, про який була вже мова у нас, у вчорашній передовиці „Діла". Зупинившись коротко на самому тому рефераті, зацитувавши кілку прикладів, що свідчать про курйозний характер цілого того реферату, автор добачує у цьому рефераті відблиск ширшого явища:

„...Не в тому суть справи, що такий чи інший він має такі чи інші погляди на гр.-кат. Церкву і її сьогоднішню ролю. Суть справи, на нашу думку, в тому, що п. Лубенського треба вважати типічним представником поглядів сьогоднішньої польської громадської ніби католицької думки. Тут мовимо до діла не з одиницею, лише з осередком-вияву, огнищем кристалізації думок, якими пропоані в нинішню пору польські громадськ. чинники. І тому не є важна така чи інша фактичність помилка якогось діяча або тенденція — в даному випадку п. Лубенського. Не важне, коли таких діячів є навіть більше, або коли їхні виклади складаються із десятка неправдивих тверджень. Перед нами тип явищности, з яким як явищем, мусимо рахуватись, з ним боротись, проти не допустити, щоби такий тип активности рішав, чи співрішав про справи нашої Церкви. Сьогодні переживаємо часи, коли, подібно як у XIV—XV. ст., оперши в XVI. ст. народжуються психічні й обєктивні передумови для експансії католицизму на Сході Европи. Народжуються можливості для всесвітнього значіння. Східні галузи чернечих орденів і своєю світських людей унійної праці, які творяться на Заході, переняті сьогодні ідеєю чистого католицизму. Але з другого боку повстають сьогодні ті самі можливості, які були колись: перспективи експансії польського римо-католицизму, а з ним польської нації, хоч і шкідливо для всесвітнього обєднання католиків. Як відомо, на експансію в наших землях тотожна з національною польською денаціонізацією. І не є не припадок, що саме в часі, коли в польській правдивій опінії дискутується власне політичної ліквідації українського питання, як питання великого значіння, на питання, що з локального, „русього", виросле до значіння європейського, що саме в тому часі дискутується теж і про гр.-кат. Церкву. Рим бачив усе — це треба підкреслити — в нашій єдиновірній Церкві організацію з виразними, своєрідними для східної Церкви рисами, бачив у ній авангарду католицької унійної пропаганди на Сході. Зате історична Польща ніколи не підкалася у цій справі вище понад свій вузький національний інтерес, понад свої „креси". Так було, коли католицький уряд Литви у порозумінні з римо-католицьким виленським епископом і не без відома тодішнього польського кардинала-примаса, ліквідував велике католицьке (всесвітнє) діло фльорентійської Унії. „Знесл йом не хто інши, — тилько сам католіцкі круль і як сен здіє, католіцкі біскуп вілеиьскі", пише польський таки історик. І з ради тодішньої польської світської політики нічо інший, а самі польські католики побажали сподвижника Унії митрополичого престолу а юрисдикцію над київською митрополією віддали в руки московського схизматика! Так було кожний раз пізніше, коли творилися умовини самостійних, хоч і католицьких форм релігійного життя тої Руси, яка постійно була терном політичної експансії з одного боку латино-польської, а з другого московської. Саме ці політичні можливості диктували католицьким чинникам історичної Польщі ухвали на римо-католицьких синодах, що треба заборонити уніятським владикам носити золоті епископські ланцюхи. Саме політика, а не добро католицизму, не довольна польській єрархії та польській шляхті змінити своїх поглядів на Унію у XVIII. ст., себто навіть тоді, коли полонізна єрархія була вже сильно спольщена.

І тому політика, а не добро гр.-кат. Церкви наладує в устах п. Лубенського, який репрезентує сьогодні польські кола ворожі справедливому поєднанню обох Церков, Східної і Західної, — слова, що український націоналізм загрожує українській Церкві! Або слова, що в українській державі наступить неминуча ліквідація Унії. Ціла історія унійних змагань українських патріотів,

По широкому світі.

— В окрузі Парижа занедужало на грипу 2.000 вояків. У Нансі померло на грипу 7 вояків, 250 лежить у лічниці.

— При виборах до турецького парляменту голосували вперше туркині. На 399 послів вибрали 17 жінок.

— За вбивство комуністичного кореспондента на Смоленщині большевицький суд засудив одного підсудного на розстріл, трьох на кару вязниці від 5 до 10 років.

— Суд присяглих в Інсбруці засудив на кару смерти націонал-соціялістку Гільду Гесель за участь в атентаті на поліцая Строде, який убив на австрійсько-баварськім кордоні німецького вояка.

— На Цейльоні вмерло на малярію около 30.000 людей.

яких світлу галерію прикрашує постать Петра Могили, перечить цьому. І тому лише політика заставляє п. Лубенського листапити в ім'я польського політичного католицизму абсурдне домагання, щоби українці симпатизували зі спольщованими уніятами... І тому політика зіпхала католика Лубенського до ролі пп. Грабського і Гертиха, зробила його третім у гурті

Може бути, що п. Лубенський, якого особиста культура, молодість і запал дає йому на це завдатки, продумів колись суть тих справ, про які пише і говорить сьогодні. Але це стається тоді, коли він прийде до переспівчення, що не можна писати і говорити про якесь питання, коли не знається ані його історії, ані його літератури..."

ПАРОВА ФАБРИКА СОЛОДОЩІВ
„ФОРТУНА НОВА"
поручає: цукорки помадки чекопяду андрути
і всяке солодке печиво і мармеляду.
Домагайтеся всюди наших виробів!
Власна крамниця: ЛЬВІВ, ул. РУСЬКА ч. 20.
вул 8—12

Свято в честь великого приятеля
української пісні.

Від Ред. Перед кількома днями помістили ми короткий опис цього свята за „Український Тиждень". Нині містимо точний опис свята і деякі уваги після нього пера нашого кореспондента.

Прага, в лютому 1935.

I.

До величавого вінка свят, що їх влаштував увесь чехословацький нарід у честь свого великого композитора і президента чеської Академії Наук д-ра Й. Б. Ферстера з нагоди його 75-ліття, вплели й українці свою скромну квітку. Сталося так дня 29. січня ц. р. у Празі на святочнім концерті, влаштованім у честь Ювилята заходами „Товариства Приятелів Української Пісні", якого Ювилят є головою та Українським Хором і за допомогою чеської „Мистецької Бесіди".

Святочний настрій та інтимний тон усьому святові надав відразу своїм привітом заступник голови „Товариства Приятелів Української Пісні" інж. А. Галька. У своїй короткій, але глибоко продуманій і щирій промові він привітав від українців присутнього Ювилята як великого мистця тонів, як невтомного борця за ідеали краси, як гарячого пропагатора любови і як людину віри, як щирого приятеля українського народу, зокрема його пісні, і як дійсного члена Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. „Ми, українці — говорив бесідник — по нашій „Білій Горі" втратили все: і державу і рідні землі, бо й ім'я наше нам забирають. Але задержали ми те, що маємо найкраще і найдорожче, те, що бере в полон кожного, хто бореться за ідеали краси і справедливости, те, що й Вам таке близьке і дороге — нашу пісню і її ми нині складаємо Вам у привіт". Бурхливі оплески й оклики „Слава" в честь Ювилята були однодушним закінченням цього щирого й висококультурного привіту, а до свого зеніту дійшли овації, коли Ювилят в окруженні Комітету свята й хору з'явився на естраді, де три дівчини в народній одежі подали йому великий лавровий вінок з жовто-блакитними лентами і з написом: „Великому Приятелеві української пісні — українці". Після цього відчитано низку привітів, що їх дістав Ювилят від українців з краю і з усіх усюдів Чехословаччини.

Сам концерт, у якому взяв участь Український Хор під диригентурою п-і доц. Щуровської-Росиневичевої та солісти: данська концертова співачка п-і Стеенова й інж. Дуда, складався з двох частин. Перша була присвячена виключно творам Ювилята; між ними були дві хорові пісні: „Українська пісня" і „Вечір" до слів Шевченка, присвячений Українському Хорові у Празі. Друга частина складалася виключно з українських композицій. Концерт закінчився могутніми акордами фіналу „Бють пороги" Лисенка. З погляду мистецького виконання концерт випав зовсім удавно. Особливо велике враження на українську публіку зробила мельодійна композиція „Українська пісня". Між присутніми було багато чехів, між ними й визначні музичні критики.

II.

Як уже нераз бувало при рефератах про ріжні українські свята у Празі, так і цим разом ми не можемо стриматись від деяких терпких завважень на адресу празької української колонії. Описаний вище концерт відбувся в салі „Мистецької Бесіди" у Празі і хоч ця сала невеличка, то все таки не була вона виповнена так, як цього вимагала би сама ціль свята: відданя пошани одному з найбільших сучасних чеських композиторів, а разом з цим і одному з найщиріших наших приятелів, що ще й до того є дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Велику більшість між присутніми творила молодша, чи пак середня генерація нашої еміграції, а наших старших можна було порахувати на пальцях.

Деж були всі ті наші старші громадські політичні й культурні діячі, які все ще мають найбільші претенсії на провід в еміграції і на її репрезентацію? Де була вся ця наша „еміграційна сметанка"? Де була професура наших трьох вищих шкіл у ЧСР? Де представники установи, що її завданням саме міжнародня інтелектуальна співпраця? Чи вони всі не відчувають, що в таких випадках дуже тяжко виправдати цю їх відсутність? Чи бачили вони або чули, як такі свята відбуваються між російською еміграцією? Чиж треба опісля дивуватись непоборности чеського русофільства або відсутности тісніших звязків із визначнішими кругами чеського гро-

Як оминути ґрипу?

1) Оминати в часі епідемій сали і поміщень у натовпі.
2) Передовсім вистерігатись тих, що чихають і кашляють нам у лице.
3) Не віддихати устами.
4) Дезинфекувати устну яму кілька разів денно відкажаючим засобом напр. Парамінт-Ербе.
5) Мити часто руки, передовсім перед їдженням та перед спанням.
6) Не перемочувати ніг і не застуджуватись.
7) На випадок, як відчуєте дріжаки, фебру, ломоту в костях, біль голови, підвишку температури і т. д. конечно треба залишитись дома, та положитись до ліжка.
8) Приймати відповідні засоби напр. таблєтки Тогаль, які поборюють ґрипу і запобігають її розвоєві.
9) На випадок ускладнень і сильно розвиненої недуги візвати лікаря.

Д-Р ЕВҐЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 17

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Рівночасно, коли ввесь край зброївся проти новоерської політики і її прихильники відпадали з кожним днем, банкротувала та політика щораз більше й серед репрезентації в парляменті. Руський Клюб був розбитий. Романчук і Телішевський відділилися на ліво і чимраз більше схилялись наліво, находячи опору в настроях і голосах краю. Мандичевський та Охримович були старим урядовим інвентарем, з яким уже навіть ніхто не числився. Підляшецький держався пасивно, піддержував нову еру лиш Барвінський, а ще більше Вахнянин.

Наталь Вахнянин увійшовши до парляменту як наслідник старостинського мандату, став усіми силами при новій ері, впрошуючись насилу до коаліції з поляками й урядом. Була це політика просто безсоромна і так далеко не пішов ще ніхто ніколи з руських політиків. Вахнянин зовсім отверто піддався опіці і протекції Польського Кола і навіть на зборах „Народньої Ради" аргументував це явно ось-так: Вони мають силу, отже ми мусимо до них звертатись, бо від них все залежить.

Вже в першій своїй промові в парляменті виступав Вахнянин просто як оборонець Баденія і стільки висипав похвал урядові й полякам, що з німецьких і чеських лав посипалися оклики: „Ein zufriedener Ruthene, — ein Skandal!" — А посол Айм сказав виразно у своїй промові під адресою русинів: Хто сам робиться червяком, той не дивується, як його топчуть.

Лакейство Вахнянина пішло до крайности, коли чому на кожнім кроці секундував йому Барвінський. Вони бачили, що в краю робить Бадені і що на його ласку й неласку віддані русини, проте виконували дальше свою службу. Між ними з одної і Романчуком та Телішевським з другої сторони прийшло вкінці до повного розриву. За Барвінським і Вахнянином стоїв також і митрополит, який у соймі 1894 р. полемізував з Романчуком і Королем та боронив нової ери й робив закид Романчукові, що від неї відступив. У парляменті доходило між Романчуком і Барвінським до сценсій і різкої полеміки. Вахнянин покликувався виразно на заключену з поляками коаліцію, а Залеський, як презес Польського Кола, апробував факт її істнування. Дійшло до того, що коли Вахнянин іменем своїх товаришів предложив проект реформи виборчої ординації до парляменту, то цей проект внесено не просто, а на руки Залеського. Отже руські посли стали найвиразнішою офіціною Польського Кола.

Ту огидну політику крайнього сервілізму, яка значно ще перейшла нову еру, названо для відріжнення нової ери — новим курсом. Героями нового курсу стали Барвінський і Вахнянин, особливо цей останній, який мав на меті не так публичні користи, як більше приватні, а передусім знеднати для свого зятя, д-ра Кирила Студинського, катедру української літератури в університеті у Львові. І дійсно Студинський добився цими дорогами цієї катедри, яка зрештою не була навіть зовсім потрібна, бо вже була обсаджена й інша катедра української літератури. Кільканадцять літ пізніше говорив мені про історію цієї катедри сам Бадені, котрий був уже тоді упавшою величиною і лиш як приватна людина засідав у соймі. Він розповідав мені раз у соймі, що лише з чисто політичних причин мусів креувати другу, зовсім непотрібну катедру української літератури, щоб посадити на ній Вахнянинового зятя. Була це політична концесія, щоб дати доказ партій Вахнянин-Барвінський, що для них щось робиться.

Вкінці було тої політики всьому руському загалові вже за багато. На день 19. березня 1894 р. скликали у Львові зїзд Романчук, Телішевський, Король, Рожанковський та Окуневський, отже представники всіх трьох партій, і ствердивши, що стоять на основі національної програми русинів з 1848 р., заложили протест проти нового курсу та підняли оклик за опозицією і консолідацією. Після того стали підійматись голоси з усього краю при всяких нагодах. Я скористав з нагоди своєї промови на вечерницях Шевченка в дні 16. квітня 1894 р. і напятнував сильними словами ту лакейську політику, а на загальних зборах „Народньої Ради" у Львові в дні 3. травня виступив з широкою критикою на неї. В тім самім напрямі виступили також Романчук, Могильницький та інші. Зявилася завзята боротьба око в око. За новим курсом стануло, крім Барвінського і Вахнянина, ще й Савчак і каменік Гробельський зі Станиславова, та всі вони опинилися в дуже значній меншости. Збір „Народньої Ради" завинив своє недовіря до парляментарного клюбу і заявився за опозицією та консолідацією.

Отже нова ера разом з новим курсом доходили до крайнього банкроцтва. Ввесь нарід був проти них. Вахнянин ще пробував піддержувати своє становище полемікою з Романчуком у „Ділі", одначе це були лиш останні невдатні і безуспішні проби. Нова ера ліквідувалася вже на всіх позиціях без рятунку.

(Далі буде.)

Дешеві білі дні
з 40% зниженою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

мадянства? Чи так теж виглядала наша пропаганда і навязування звязків підчас істнування нашої молодої держави? Чи може тою своєю відсутністю наша старша генерація дає нам пізнати, що вона вже поволи сходить зі сцени?

Але як всього не булоб, то цей факт ще раз переконує нас, що справу репрезентації нашої еміграції і справу навязування звязків з широкими колами чеського громадянства мусить вже раз організовано взяти в руки молодша і середня генерація української еміграції. Одначе тоді нехай їй у цьому ніхто не перешкоджує і не відбирає права на це. Бо й так нема де правди діти, що більшість заслуг у дотеперішніх тісніших звязках нашої еміграції з чеським громадянством є не на боці наших старших. Для прикладу не від речі буде тут вказати на те, що по інших містах Чехословаччини, де є більші українські кольонії, як напр. у Брні, Пільзні, Братиславі, Младій Болеславі і т. д., і де живе майже виключно сама наша молодша та середня генерація, в якої нема пустої амбіції на монополь репрезентації чи проводу серед еміграції, там всюди — не зважаючи на те, що нема у них усіх тих позитивних даних для такої праці, як у Празі — і взаємини між українською кольонією й чеським громадянством живіші та тісніші, і число дійсних наших приятелів між чехами там куди більше, ніж у Празі, в центрі української еміграції в Чехословаччині. Про це може легко переконатись кожний, хто дуже уважливіше стежить за звітами з життя укроїнської еміграції в Ч. С. Р.

А де були празькі члени Наукового Товариства ім. Шевченка, коли українці складали пошану дійсному членові цього Товариства, та ще й чужинцеві? Їх відсутність не дається вже нічим виправдати. Тут не йде про сам концерт, про те, чи його програма була менше або більше цікава, або чи її виконання було менше або більше мистецьки. Ні, тут іде про щось більше: про нашу національну честь.

Якщо ми хочемо, щоб світ уважав нас культурною нацією і як таку нас шанував, то подібне не сміє більше повторитись!

М-н.

З усіх отрут найприємніша ЛИПНЕВА ОТРУТА
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
яку можна пити краплину за краплиною.
Ціна: зол. 1·40. Порто 30 сот.
Замовляти: в „ДІЛІ".

36 ГОДИН
ЧИСТИМО ЗУБИ

Стільки годин річно чистимо зуби. Отже як багато часу припадає на ціле життя! — Чи в цих умовинах не требаб вибрати дбайливого засобу для плекання зубів?

З прикмети
промовляють за Кальодонтом:
1. Лагідна піна дістається до всіх місць, яких щіточка не досягає.
2. Ідеально делікатна паста чистить емалію.
3. Сульфорицинолеат на підставі д-ра Бройнліха який у ній міститься, не дає творитись небезпечному назубному каменю.

KALODONT
ПРОТИ НАЗУБНОМУ КАМЕНЮ.

Знову дівчата перед судом за приналежність до ОУН.

ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

ЕТИЧНІ СПОНУКИ.

В суботу 9. лютого ц. р. суддя-вотант Дисевич поставив низку питань підс. К. Танчаковській на обставину, як вона ставиться до свого вчинку з етичного погляду, чому самочинно ввійшла до помешкання Степанії Куйбідівної і чи застановлялася над моральною кривдою, яку зробила першим двом підсудним такою своєю поведінкою. Декілька питань подібного змісту поставив теж підс. Галині Куйбідівній і чому так приязно зі собою розмовляли першого дня і т. д. Підсудні не дають відповіди на всі питання. Підс. Танчаківська заявляє, що у вчорашньому дні розправи перепрошувала кількома навороти підс. Галину Куйбідівну і тому з нею так часто розмовляла.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Свідки д-р **Мощинський**, вязничний лікар, вязничний сторож **Шеремета** і вязнична сторожиха **Насельська** — всі троє рівно-кат., без присяги, зізнають, що підс. К. Танчанівська була недужа на епілепсію по своїм арештуванні у вязниці.

Свідкові д-рові **Вощинському** трибунал дозволив перерати зізнання і принести свої записки про недугу підс. К. Танчаківської, яку він лічив у вязниці.

Св. Анна Павенцька-Танчаківська, дружина адвоката, заприсяжена, зізнає, що її сестра підс. К. Танчаківська була знемічна і надто вразлива. До 19. року життя була здорова. Перший епілептичний напад у підсудної виступив у 1926 рр. по матурі. Покійний лікар д-р Куровець ствердив тоді в підс. К. Танчаківської недуги епілепсій, яку лічили проф. унів. д-р Степан Балей і проф. д-р М. Панчишин. Підсудна двічі діставала учительську посаду, але не могла їх обняти, бо д-р Ст. Балей радив підсудній жити дуже спокійно і не йти на посаду. Так і сталося. Тому підсудна скінчила курс трикотарства. Згодом замешкала у Львові, бо була переконана, що для батьків є тягарем і хотіла найти собі якесь заняття. Пізніше, по першім нападі, дуже часто діставала малі т. зв. „недорозвинені напади" — як це говорив проф. д-р Ст. Балей, — кидала шкляниками легко ображувалась та ображувала свідка, але негайно опісля жалувала своїх вчинків. Проф. д-р Ст. Балей говорив свідкові, що такі „недорозвинені напади" бувають по споживанні лікарства „люміналь", замість великих, грізних епілептичних нападів.

Свідок знає від проф. д-ра М. Панчишина, який теж лічив підсудну К. Танчаківську, що такий напад мала вона теж на головнім дворці у Львові. Батьки і свідок не згадували ніколи підс. К. Танчаківській, що є недужа на епілепсію, тільки що нездужає на серце.

Св. д-р М. Панчишин, лікар, без присяги, зізнає, що лікував у підс. К. Танчаківської недугу епілепсій. Свідок ствердив у підсудної психопатольогічні обави. Довідався, що підсудна не живе нормально зі своєю рідною. Підс. міркувала, що є призначена сповнити велику місію і т. д. Записував їй між іншим лікарство „люміналь", яке гамує напади.

По перерві зізнавав далі вязничний лікар **д-р Мощинський.** Опісля лікарі-знавці склали широке парере.

ПЕРЕРВАЛИ РОЗПРАВУ.

Трибунал по нараді рішив перервати розправу до чергової каденції, щоб у міжчасі лікарі-психіятри могли видати осуд про відповідальність підс. Калини Танчаківської за її вчинки.

СЛІДСТВО В СПРАВІ ФОРМІСА.

Перед судом присяжних. — Нові подробиці.

Як повідомляє „Прагер Прессе", слідство в справі вбивства інж. Формісa доходить до кінця. Стверджено понад усякий сумнів винуватість арештованого кельнера Флігера, який будучи у змові з виконавцями тайного смертного присуду, повідомив за пізно про вбивство жандармерію й уможливив убивникам утечу за кордон. За це Флігер буде відповідати перед чехословацьким судом присяжних.

Слідство устійнило всі подробиці з побуту виконавців каптурного присуду у Чехословаччині. Вони переїхали 13. січня ц. р. автом чехословацьку границю біля митної стації Шпеберг. Паспорти були виставлені на імена Ганса Мілера, Ґерта Шуберта й Едити Керсбах. Шуберт залишився по дорозі в Тешині, а Мілер і Керсбах приїхали ще того самого дня до Праги і замешкали в готелі „Вільсон".

На другий день вибралися до Штеховіц, а 15. січня прибули до готелю „Загорські". Вони відфотографували цей готель, дали себе відфотографувати разом з власником готелю Графом і намовляли інж. Формісa до спільної знимки, але він відмовився. Опісля переїхали до місцевости Штеховіц і замешкали в готелю „Нарольод". 17. січня Мілер відїхав автом до Праги, а звідси відлетів літаком до Берліна. На другий день він вернувся назад до Праги, опісля до Штеховіц, де на нього чекала Керсбах. Обоє робили лєщетарські прогульки в околицю. 19. січня вони подали в готелі, що їдуть до Карльсбаду, поправді поїхали до Праги і зійшлися з Шубертом. 21. січня всі троє та ще якийсь мужчина приїхали автом до Штеховіц. Цей третій мужчина тут десь. Тут вони робили знову прогульки і закупили електричні ліхтарки, та більшу скількість дротів і шнурів. 23. січня Мілер і Керсбах перенеслися до готелю Загорські, де мешкав інж. Формісс. Того дня спровадили більший запас бензини і знову шнурів. Одночасно вибігали час до часу до перїзжих автобусів, уважаючи чи Формісс не відїздить. Опісля замовили в готелю спільну вечеру, на яку запросили Формісса, а пополудні вибралися на прохід, з якого вернулись вечором. Вечеря тривала до 8. год., після чого Мілер відійшов до своєї кімнати, мовлячи, що почувається недобре, а з Формісом лишилась тільки Керсбах. Коло 10. год. вони покинули їдальню і незабаром розіграласи трагедія. Керсбах заманила Формісса до своєї кімнати, де чекали на нього Мілер і Шуберт, який щойно тепер явився в готелі і вліз до кімнати крізь вікно. Про сам хід убивства є тільки відомі здогади.

Коло 1. год. бачили їх в місцевости Любоваць, де вони питалися за найближчою стацією бензини. Тут стверджено, що в авті, мовляв, находилися тільки дві особи. Пів до 2-ої вони купили 20 літрів бензини в Авеіґу. Після того більше їх у Чехословаччині вже не бачили. Коло год. пів до 4-ої митний урядовець Чап на граничній стації Шпеберґ побачив перед рогачкою порожне авто. Дві години пізніше зголосився в митному уряді Франц Цібіґ фіякер зі саксонської місцевости Зенталь і предложив повновласть з докумен... домагаючись видачі авта. Тому, що Цібіґ ... ний урядовець знав особисто, він вплив йому ... го без перешкод. Цібіґ пояснював, що жінка, яка їхала автом, занедужала і тому їдучі з нею пасажири, не хотячи довго ждати на урядові формальности, пішли дальше пішки.

Ширіть наш часопис!

Епідемія самогубств серед большевицької молоді.

ПАРИЖ, КАП. „Ля Ві Інтелектіель" помістила статтю про характеристику психіки большевицької молоді. Написав її хтось, хто довший час працював у большевицькій адміністрації. Автор подає жахливий образ відносин, що витворилися серед молодого покоління в СССР наслідком большевицького виховання. Відповідю цієї молоді на протирелігійні й аморальні виховні принципи є самогубство. Від 6—7 літ у комсомолі та поза ним лютує справжня епідемія самогубств. Спочатку большевицькі часописи дуже були зажурилися тією масовою втечею від життя. З погордою висловлювалися про „дезертирів життя" та перестерігали молодь, щоб не наслідувала тих боягузів. Та напімнення були безуспішні, а число самогубств зросло. Сьогодні змінили тактику й часописи мовчать про самогубства серед молоді. Тому тяжко навіть приблизно устійнити число тих трагічних випадків. На індивідуальні самогубства не звертають уже взагалі уваги. Говорять іще про самогубство цілих гуртів, про „колективні самогубства".

Знеохочена до життя молодь оставляє листи, що є найжахливішими документами большевицької трагедії. Ось кілька зразків: „Життя таке сумне, не можу вже видержати", „Все жахливе. Кидаюся в воду, хай мене пожеруть риби та щоби нічого після мене не лишилося", „Ми могли би жити, коли би збожеволіли, та ми можемо думати й воно жахливе". Шість молодих дівчат повісилося на одному й тому самому дереві. Оставили вони прощальний лист, в якому пишуть: „Не можемо вже довше видержати... Все сіре... Душимося::" Цікаве, що досі ця епідемія самогубств не захопила татарської молоді й інших монгольських племен, яким полишили ще яку-таку релігійну свободу.

Реформацькі пігулки **ЧЕРНЕЦЬ** з маркою (Zakonnik).

регулюють шлунок, хоронять від терпінь печінки, надмірної опасистости, паморок, лагодять гемороїди і при нахилі до обструкції є лагідним проочищуючим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 34/69 44—?

Польський письменник про помилки у мові.

(Відчит К. Іжиковського: „Велика чистка").

Відомий польський письменник, К. Іжиковський, член Польської Академії Літератури дав 8. ц. м. у Львові відчит п. з. „Велика чистка" на тему сучасної польської літературної мови та всяких заходів, щоб її очищувати. Іжиковський — колишній довголітній журналіст і стенограф старого львівського та нинішнього варшавського сойму. Виправляючи з обовязку посольські промови перед їх друком, мав він багато нагоди стежити за всякими щоденними мовними помилками. Віддавна він відомий як критик, що боронить принципів здорового розуму, ясности, льогіки, доцільности, ворог театрального пафосу та всякого умового шарлятанства.

Зацікавили Іжиковського ріжні прояви пуризму. Живемо в такій добі, коли люди все хотять „чистити" — скрізь чуємо про чистоту раси, чисте мистецтво, чисті ідеї. Гарно було би, щоби можна створити установу, що стежила би за всіма прогріхами мови; деякі мріхть навіть про цензуру для чистоти мови, як і для статтей суспільно-політичного змісту. Та незагал усі думають собі, як ті гості запрошені на весілля рабина, на яке мали принести по пляшці вина: що коли тільки він один увілле одну пляшку води до бочки, то це не зробить ріжниці; виявилось, що ціла бочка була з водою. Але ставити при бочці поліцая, щоб кожного перевіряв, тоді не варт бути рабином — рішає Іжиковський.

Іжиковський боронить погляду, що на розвиток мови мають найбільший вплив ті, що підтримують звязки із життевою практикою: преси, ділові люди. Мовознавці знають добре, що майже всі помилки умовні і що нездин з них може через звичку стати законною формою. У мові, як у політиці: влада, після вдатного замаху, само себе легалізує. Вчені нераз переносять ріжні мовні помилки до виняткув, метафор, метонімій, говіркових явищ. Поправність не явище мовне, а суспільне. Залишаючи на боці питання, які є критерії „правильности", можно ствердити три загальні роди помилок — льогічні, естетичні і проти розвитку мови. Льогічні пр. такі: „поодинокі доми горіли" (зам. деякі), „численні війська пішли в бій" (зам. багато), „завдяки (!) катастрофі зломав ногу", естетичні напр. „один і той сам" (навіщо „один"?), „у першому ряді" (зам. передовсім), а вже проти розвитку мови є безліч інших зайвих перекладних форм і запозичувань.

Характеристична риса для стадії, яку переходить нині мова це нахил усе переборщувати, прикрашувати, вживати барокових сліа і зворотів, а не простих, ясних. Мова — єдина прикраса гідна людини і в цьому напрямку йде вона часто за далеко. Вся проблема в тому: чи можна відобрати цю духову потребу людині, не заступивши її іншою. Цікаво, що саме тоді, коли люди заспокоюють свою потребу прикрашування всього мовою, вони повторяють готові банальні форми.

Рада на обнову мови? Рідні слова будуть щойно тоді живі та свіжі, коли нарід зможе витворити власну науку та техніку з усіма виводами; тоді творитиме власні поняття та терміни, а не переймати їх готові або перекладати. Тоді теж і зродяться нові ідеї та переживання, що є підставою розвитку мови.

Більшість клопотів із мовою та її трудноші, які навів у своєму відчиті К. Іжиковський, ті самі, що і в нас. Роля преси, як він підкреслював це, величезна. Денникарі незагал виправдуються, що не мають часу писати без помилок; Іжиковський упевнює, що щоб написати статтю чистою мовою на це не треба більше часу, ніж на статтю з помилками. Зразки красномовства з соймової салі, які навів прелегент, увели слухачів у веселий настрій. На жаль, численно зібрана публика дуже мало скористала з відчиту, з огляду на великі трудноші дикції прелегента: половина слухачів не чула майже нічого.

м. р.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 23-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ЗМОВА ПРОТИ МЕКСИКАНСЬКОГО УРЯДУ.

МЕКСИК, 9. II. ПАТ. Військова влада у Гвадалякара, столиці провінції Хеліско, повідомила уряд про нову змову проти уряду під гаслом здобуття волі і свободи релігії. Повстанці, сподіючись допомоги деяких військових відділів, задумували напасти на проурядову радикальну організацію червоних сорочок і повбивати її провідників.

—o—

НЕДОБІР БУДЖЕТУ У СІЧНІ ПОНАД 21 МІЛ

ВАРШАВА, 9. II. ПАТ. Доходи буджету в січні ц. р. сягали 155.1 міліонів, розходи 186.9 міліонів, недобір буджету 21.8 міліонів зол.

Міські Театри у Львові, на день 10. лютого.

Великий Театр

год. 3·30 **„Міщанин шляхтичем"** карнавалова вистава.

год. 7·30 **„Крик"** вечірнява песа з глибоким психічним підкладом

Театр Ріжнородностей.

год. 3·30 **„Нічні Лети"** глибоке з воруження новий погляд на летунство.

год. 7·30 **„Мій коханий дурнику"** найзабавніша комедія сезону.

М. ВОЗНЯК

Чим жили вихованці львівської семинарії перед сто роками.

Головною пружиною, де вихоровувалась наша інтелігенція перед сто роками, була духовна семинарія у Львові. Чим жили тут майбутні священики львівської і перемиської епархій, про це списав свої згадки в старості Іван Хризостом Сінкевич, парох Тустановичі, дрогобицького повіту. Він помер у 1859. р. в 75. році життя і 50. році священства, а його спогади появились рік перед тим у 1858. р. в львівській „Бесіді", яку видавав Осип Монастирський п. н. „Начало нового пѣвця въ Галицкой Руси". Цікаві згадки Сінкевича, хоч не без помилок у хронольогії, перервав редактор на 1548. р. й обіцявся працю відшукати їх закінчення.

Про семе приймання до семинарії оповідає Сінкевич ось-що: „До 1848. р. вступали до семинарії тільки священичі сини, різко міщанські (з Угнова виходило найбільше на священиків) або селянські сини, останні виключно з камеральних зібр. Приватні дітчі дуже рідко допускали своїх підданих до шкіл, а якщо який пішов до гімназії та сідчив студі, дітчі підлизували, щоб його післати до сіпсьо. Дітчі страшно боялись учених підданих, щоб не писали на них супліки до циркулу. Хоч Йосиф II. і скасував кріпацтво, все таки діячі не мали охоти випускати своїх підданих із залежности, бо „хлоп" був **„glebae adscriptus"**, себто привязаний до землі. Ось-що притрапилось в околицях Тарнова в 1827. р. Багатий мазурський селянин платив своєму панові за те, щоб позволив синові ходити до шкіл, — але коли останній скінчив III. рік теольогії, пан дітчі зайшов у голову, що йому робити. За рік буде ксьондзом, сватом селить кожного латинського священика цілувати в руку, — а якже йому, шляхтичеві, свого підданого в руку цілувати? Рішучий пан не довго думав: узяв богослова із скінченим третім роком на формаля до стайні і приказав економові й гуменному більше ніж інших слуг його напрягати до роботи. Так діялось із мазурами, щож щойно на Русі!"

Сінкевич належав до перемиської епархії. У звязку з цим пригадав він ось-що: „До 1810. р. вихованці львівської духовної семинарії кінчили богословський курс із кінцем червня й ті, що належали до перемиської епархії, їхали просто до Перемишля, де підлягали конкурсовому іспитові, що кінчився звичайно 4. липня. Усе це робили тому, що 5. липня н. ст. починався у Перемишлі великий відпуст із приводу храмового празника Різдва св. Івана Хрестителя, який припадає на 6. липня (24. червня). На відпуст з'їздилися священичі вінки з донятими сливе в цілої епархії — і тоді то робили вихованці семинарії знайомства й перелюбства тутаю заручувались. Тому, що в тому часі всі, хто не був „хлопом" говорили по польськи, й вихованці семинарії інакше як по польськи не говорили. Для молодого покоління цікаві будуть титули, які тоді були в уживанні. Дівчину, себто „панну", титулували в тому часі назвою **„asindźka"**, слово „панна" увійшло в уживання около 1820. року й утрималось до сорокових років. Уживане сьогодні слово „пані" уважалось до 1840 рр. образою для дівчини. Вихованець семинарії не мав у тому часі інших ідеалів крім: скінчитись і дістати парохію. Про освіту у себе вдома і парохіян нема церкою не було й згадки".

З часу, коли Сінкевич був у львівській духовній семинарії, згадав він деяких талановитих товаришів, як ось „математика та знавця церковного уставу Степ. Коверовського, Вас. Сьокола, що пристрасно віддавався фільософ. студіям, фізика Анд. Бараховського, пізнішого архидиякона перемиського собору, криміналіста й д-ра богословії Антона Юзичинського, що мав незвичайну память, доказом чого хай послужить факт, що, ходячи ще як гімназист на театральні вистави, він умів усі ролі акторів на память і знав імення й біографію кожного, хто частіше ходив до театру. Великим талантом відзначався також Йосиф Шухевич, співатор поезій; він умів усі твори Міцкевича на память і мав славу знаменитого промовця. Коли в 1838 р. він мав прощальну промову в семинарії, не тільки всі її вихованці, але й ректор Яхимович, людина, як відомо, дуже суворої вдачі, плакали. Бачучи це, ми й говорили між собою, що Яхимович перший раз у житті плакав, пройнятий промовою Шухевича".

(Далі буде).

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

Загальні Збори „Медичної Громади" у Львові.

Дня 27. І. п. р. відбулися Загальні Збори „Медичної Громади" у Львові. Це Т-во гуртує всіх студентів медиків та фармацевтів українців львівського університету. Характер Т-ва науково-самодопомоговий. В останньому звітовому році перевело Т-во зміну свого статуту згідно з вимогами нових приписів про студентські товариства. До цього нового статуту вставлено термін „український" для означення національного характеру Т-ва і відтано цей статут до затвердження сенатові університету. Сенат статут відкинув. Від рішення сенату вроблено відклик до міністерства й остаточно Т-во ліквідалось затвердження статуту і цілої назви Т-ва; що тепер звучить: Товариство Українських Студентів Медицини і Фармації „Медична Громада" у Львові.

Під цю пору „Медична Громада" є одиноким професійним українським студентським товариством у львівському університеті. Як організація заснована Т-во в 1910. р. і саме в цьому році святкує 25-ліття свого існування.

Праця в „Медичній Громаді" у звітовому році була головно самодопомогова та самоосвітня. Члени Т-ва користали з різних допомог, як коротко- та довгоречинцевих позичок на суму 1.691,75 зол., все з власних фондів Т-ва. Крім цього до вжитку членів Т-ва була добірна наукова бібліотека, що має 840 цінних книжок, а також наукова поміч, як мікроскоп, кістяк, ліверське приладдя і т. д.

Дуже велику вагу звернено на фахове вишколення членів та на виховання їх на правдивих громадян. На кожних ширших сходинах відбувалися відповідні реферати й живі дискусії.

Т-во вело теж живу культурно-освітню працю назовні. Кермувала нею окрема Культурно-Освітня Комісія. Завданням цієї Комісії було виховати членів Т-ва на будучих лікарів-суспільників, корисних для української нації. Майже кожної неділі виїздили члени Т-ва у підльвівські села з рефератами, що їх виголошено разом 107; крім того переведено І. курс першої санітарної помочі. Для кращого проведення цієї акції співпрацювала „Медична Громада" з „Українським Гігієнічним Т-вом", „Рідною Школою", „Просвітою". „Відродженням" та студентськими організаціями. Члени Т-ва перейшли в цей спосіб добру школу піонірської народньої праці. Тепер, по кількох роках старінь та досвіду, культурно-освітня праця в „Медичній Громаді" найбільша та найкраще організована з усіх українських студентських товариств у Львові. Виказала це остання студентська культурно-освітня конференція.

На найближче будуче німічує „Медична Громада" відсвяткувати в цьому році 25-літній ювилей свого існування та приступити до будови „Дому Українського Медика".

Новий Виділ вибрано в такому складі: голова Григорчук Михайло, заст. голови Олесницький Богдан, секретар Куаьмович Микола, скарбник Терешковець Юрій, бібліотекар Кордубівна Софія, господар Охримович Олександер; заст. Виділу: Лазорківна Ірена, Гладиш Василь. Контрольна Комісія: Грушкевич М., Бурачинський М., Стефаник Л.

Видав.

При ревматичних болях в голові, бедрах і раменах, нервоболях, болях в удах і пострілових, вживається природної гіркої води **Franciszka - Józefa** до щоденного очищення кормового проводу. — Поруч. її лікарі.

ГЕМОРОЇДИ

є причиною злого самопочування, і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — При гемороїдах вживати

Anusol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЬСЯ В АПТИКАХ.
70/7 2—22

НОВИНКИ

— **Хочете мати добре футро,** ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— **В день Трьох Святих,** у вівторок 12. ц. м., співатимуть на торжественній Службі Божій в Успенській церкві у Львові на переміну два хори: церковний під диригентурою проф. Прокоповича та акад. хор „Бандурист" під диригентурою п. Плешкевича. На Служба Божа буде відправлена в намірі Св. Отця, в день його коронації. На закінчення відспівае хор папський гимн. Все те Богослуження буде трансмітоване у львівському радіо.

— **Особисті вісти.** Як довідуємось, відомі всім артисти „Театру ім. І. Тобілевича" п-і Лена Ленська і Микола Нікитин одружились.

— **Боротьба за нову людину.** На таку тему виголосить заходом Центр. Жіночого Кружка У. К. С. в середу, 13. ц. м. о. Чемеринський дискусійний реферат у домівці Марійського Т-ва Пань у Львові (вул. Руська 10). Початок в год. 5 попол. Численна участь членів і гостей побажана.

Від нині ТІЛЬКИ „АРОЗ'А" БУДИНІ

— **Не забудьте!** Чи Ви вже владили в себе свято на пошану першого президента відновленої Української Держави? Чи пошанували вже в себе **Михайла Грушевського** святом, сходинами, концертом, викладом, відчитом про його життя, діяльність і заслуги? І чи знаєте Ви, що для тієї цілі видала „Просвіта" прекрасну книжечку про М. Грушевського (в ціні 50 сот.) і його портрет (в ціні 70 сот.)? Купіть самі та й іншим зверніть на це увагу! Адже про цього нашого національного велитня повинні знати всі українці.

— **Кара на богохульника.** В літі м. р. зайшов у Винниках під Львовом випадок богохульства, якого епільог розігрався в окружному суді у Львові. На лаві обвинуваченых засів 44-літній робітник Стефан Боднар, який в критичному часі зустрівши священика, що йшов зі Св. Тайнами до вмираючої особи, при багатьох свідках вимовив до вмираючої слова, які повторити годі. Розправа скінчилася засудом Боднара на рік вязниці.

— **Смерть по дорозі до шпиталю.** До аптики Шайнбаха при Городецькій вул. 30 зайшла 60-літня Марія Непотшебна, попросила склянку води й упала непритомна. По дорозі до шпиталю померла.

— **Природне явище.** Читаємо в останньому числі „Ілюстр. Курера Щоденного": „Упадок польщі) робить жахливі поступи. От одна цифра, що повинна налякати і потрясти все польське громадянство: від часу відродження Польщі в одному тільки львівському воєвідстві перейшло з польських рук в українські 362.000 гектарів землі. Щоби цей факт уплястичнити, подаємо, що цей величезний простір землі скомасований в один комплекс, заняв би 100-кільометрову залізничу лінію зі Львова до Перемишля по обох сторонах шляху полосами, широкими по 18 км." — Автор пише, що ця цифра для поляків жахлива. Для українців і всякого неупередженого чужинця це зовсім природне явище.

— **Шайка конекрадів.** На Волині викрито шайку конекрадів, що оперувала теж в північних повітах тернопільського воєвідства. Шайка складалася з трьох груп, що діяли кожна окремо. До першої групи належало сімох спільників з герштом Петром Савчуком з кремянецького повіту. Шайка бушувала на терені повітів горохівського, тернопільського і бродського. Належали до неї не тільки злодії, але також добре зорганізований штаб посередників і перепродувачів на терені обох воєвідств. Вкраденого на Волині коня відставляли негайно до Тернопільщини, тут продавали і навідворот. Конекради послугувалися фальшивими документами і паспортами. До другої групи належало трьох циганів з герштом Анастазом Кошюком. Подібно як банда Савчука цигани відставляли крадені коні з одного воєвідства до другого, де спільники їх продавали на ярмарках. Третьою групою, до якої належало 5 злодіїв, проводив Аксентій Мирончук з дубенського повіту. Конокради мали своїх відборців у Почаєві, Золочеві і Бродах. Всіх членів згаданих трьох груп числом 15 арештовано й осаджено в дубенській вязниці.

— **Спекуляція на женячці.** До перемиської прокуратурії вплинуло донесення проти студента фільософії Пейсаха Б. за ошуканчу женячку. Тому чотири роки він заручився з донькою самбірського купця А. і діставав від родини нареченої удержання. Перед кількома місяцями приїхав до Самбора і зірвав з нареченою. Тоді купець А. приїхав до Перемишля, щоби направити взаємини доньки з нареченим і довідався, що Пейсах Б. оженився вже з іншою богатою панною. Обурений тим купець зробив карне донесення проти ошуканця, закидуючи йому вимаганення грошей обіцянкою подружа.

— **Як може згинути школяр.** Як повідомляють з Бельська, в Коморовицах помер нагло на біль голови один ученик 5 кл. місцевої вселюдної школи. Нагла смерть хлопчини видалася дуже підозрілою і тому справою занялися лікарі. Секція виказала, що хлопець має розбитий череп. Дальше доходження викрило, що хлопець, будучи в школі і підносячи перо із землі, вдарив головою об лавку так сильно, що розбив собі череп і наслідком того помер.

— **Краєва хроніка.** До мешканця о. Галькевича в Рожищі пов. Стрий добулися злодії, розпороли кожу Стефчика і зграбували коло 3.000 зол. — В домі Антона Поиступи в Стенятині пов. Сокаль вибухла пожежа, що знищила цілу його загороду. Вогонь був мабуть підложений. — На дорозі між Полівцями та Ягольницею пов. Чортків знайшли бідного мужчину, взутого в один чобіт і один черевик, що йдучи до Ягольниці, замерз. — В Криволуці пов. Чортків 32-літня Анна Тишковська палила в хаті соломою й заткала кітлу. Рано сусіди завважили, що вона не виходить досить пізно з хати. Коли вижили двері, застали неживого 3-літнього сина коло порога, а матір лежала мертва на ліжку поперек. — 40 робітників станиславівського заведення чищення міста застрайкувало, щоб так запротестувати проти знижки платень. — Слідча влада викрила в хаті управителя дріжджарні в Коленднянах (Чортківщина) магазин наркотиків. — У Станиславові облилася нафтою вуличниця Ів. Боднарчук і підпалила. Люди вгасили вогонь і відвезли попечену до шпиталю.

— **Божевільна мати.** В селі Угоржа під Прагою жінка огородника Мартінкова застрілила свого 9-літнього сина за те, що на свідоцтві мав лиху ноту з обичаїв. Вона завела сина на цвинтар і хотіла його застрілити. Однак револьвер затявся. Всеж таки за кілька днів вона його застрілила. Після вбивства Мартінкова побігла до недалекого ставу, щоб утопитися, але вода була за плитка. Божевільну матір передали під обсервацію лікарів.

— **Книжка в Румунії.** Як обчисляє урядова румунська статистика в Румунії надруковано в 1933 р. 3.940 книжок. З того числа появилося 3.490 в мові румунській, 171 німецькій, 155 мадярській, 114 французькій, а 40 в інших мовах, отже українській, російській, польській, болгарській, турецькій і жидівській. Для українців статистика дуже сумна. В Семигороді виходить 150 часописів у мовах національних меншин.

Нікна установа
не може
обійтись без „Діла".

— **Міжнародній шаховий турнір** розпічнеться 15. лютого ц. р. в Москві в кімнатах музею мистецтва. Возьмуть в ньому участь Капабланка, Ляскер, Фльор і інші. Шахові мистці Альохін і Боголюбов відмовились від участи, тому що як б. росіяни мають з большевиками політичні порахунки.

— **Волів шибеницю ніж отрую.** Як відомо, з днем 1. ц. м. в Естонії обовязує закон, який позваляє засудженим на смерть вибирати собі рід смерти. Кожного засудженця мають питати, чи волить вмерти на шибениці чи випити отрую. Перший засудженець, як повідомляють з Таліна, вибрав без надуми — шибеницю.

— **„Поетка рухів" перед судом.** Французький міністр справедливости наказав усім судам, щоби точніше дотримовували приписів закону про охорону публичної моралі. Першою жертвою цього розпорядку стала молода американська дансерка міс Джоан Вернер, що приїхала із Шикаго до Парижа, щоби виступати без найменшого одягу, зовсім наго в одному прилюдному дансінгу. Її виступи зустрілися з протестом національного союзу для побільшення населення Франції. Цей союз вніс скаргу до суду, вказуючи на те, що виступи нагої дансерки далеко небезпечніші для публичної моралі, бо вона пописується в дансінгу, до якого може увійти кожний, ніж якби танцювала на сцені якогось музік-голю. Наслідком цієї скарги прокураторська влада розпочала доходження проти дансерки. Все те викликало велику сензацію в Парижі, а дансерка, яка на афішах реклямувалася як „поетка рухів", звернулася по оборону до паріських адвокатів. А таких оборонців знайшлося багато.

— **Смерть письменника.** 7. лютого помер у своїй посілості визначний хорватський письменник Ксавер Шандор Гяльський (Любо Бабич). Родився 1854 року.

З листів до Редакції.

ВИЯСНЕННЯ П. ЛЬВА ЯСІНЧУКА.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Дозвольте місця у вашому цінному часописі на маленьке правдиве вияснення у справі допису з *Городка*, що появився в ч. 33. „Діла" з 5. лютого п. р. під наг. „З діяльности Кружка Р. Ш."

Як зі змісту допису видно, він мав заперечити правдивість мого твердження у статті „Фантазія і дійсність" (ч. 21. „Діла" з 27. січня 1935). В тій статті я написав між іншим, „які грошеві вливи має Централя (Головна Управа) Рідної Школи за час від вересня до грудня 1934" себто в часі теперішнього адміністраційного року Рідної Школи. На основі точних інформацій, що їх може кожний інтересований у Головній Управі без спротиву дістати, я зачислив повіт Городок до тих, що від них у вересні й жовтні 1934. „нічого не було" (в касі Головної Управи Р. Ш.), а в листопаді „так, як нічого", бо лише 3.30 зол. з Вороцева. Тай більш нічого.

З інтересу Рідної Школи я був би радий, якби в тих моїх твердженнях була тільки зайшла помилка з мого боку. На жаль — Старшина Кружка Р. Ш. в Городку в пляновому допису вияснює тільки те, чого в моїй статті не було, а саме, що до каси *Кружка* Р. Ш. в Городку вливає постійно пересічно кожного місяця 50 зол., що той Кружок вислає до Головної Управи Р. Ш. такі то датки та, що на основі касових книг „в адм. році 1933—1934 вислано до Головної Управи 1.216 зол. 80 сот." Річ у тому, що я писав про адм. рік Р. Ш. *1934—35*, (що почався у вересні 1934), коли то фактичний стан — на жаль — був такий, як я його подав. Ані я не перечив, що громадянство Городчиччини складає для Рідної Школи датки у Кружку Р. Ш. в Городку, ані цей Кружок не твердить, що він вислав до Головної Управи Р. Ш. щонебудь у тих місяцях, про які я писав. Тому — на мою думку — всякі пояснення були зайві.

Лев Ясінчук.

З кіна.

Кіно „Паляс": „ЧОРНА ПЕРЛА".

Мабуть перша польська сенсаційна фільма на зразок американських пригодницьких історій з бандитами, екзотичними краєвидами та криміяльною інтригою. Не гірша вона ні трохи від американських фабрикатів, де використані інтриги з бульварних романів. Тло у першій частині з острову Таїті. Повне враження, що знимки роблені таки там на блаженній сонячній землі; одяги підтримують цю ілюзію,— тільки вужі запозичені з іншого краю і море теж не гавайське; воно спокійніше. Грають у цій фільмі добрі актори: Бодо, Бродневіч Зніч; тагітянку — Рері, дуже вірно. У добре придуману інтригу вплетених тут кілька доброго характеристичних сцен.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Теодор Іваницький, б. директор краєвої кошикарської школи в Сторожинці і б. посол до буковинського сойму, помер у Чернівцях у 75 р. життя. В. Р. П.!

Корнило Данилюк, б. директор школи, член Українського Народнього Дому в Чернівцях, помер 6. ц. м. В. Р. П.!

СПОРТ.

ПРОГУЛЬКА ЛЕЩЕТАРІВ-СОКОЛІВ ДО ГРИБОВИЧ.

Дня 10. II. в дбудеться загальна прогулька лещетарів соколів до Грибовичь. Збірка в год. 10·30 перед читальнею „Просвіти" на Замостинові (біля рогачки). В год. 12 відбудуться змагання в лещетарському бігу членів Т-ва „Сокіл" Грибовичь.

Гаківка: ЧОР І — ЛЕХІЯ 4 : 2 (0 : 0, 3 : 1, 1 : 1).

Змагання товариські.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ! ДОПИЛЬНУЙ ЗБІРКУ „ДАРУ ПРОСВІТИ"!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр

Неділя, 10. II. год. 3·30 по п. „Міщанин шляхтичем".
Неділя, 10. II. год. 7·30 веч. „Конк".
Понеділок, 11. II. год. 7·30 веч. „Крик" Аб. 17.

Театр Різнородностей.

Неділя, 10. II. год. 5·30 поп. „Нічні дети".
Неділя, 10. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".
Понеділок, 11. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Кіна.

АДРІЯ: „Людина-малпа" та додатки.
АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТИК: „Юзіка".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Танцююча Венус" та „Брат диявола".
КАСІНО: „Молодий дід" (на осн. В. Герца).
КОЛІСЕЙ: „У блеску місяця" та ревія.
КОПЕРНІК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фани і Фани у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фани і Фани у країні забави".
МРАЖ: „Я маю темперамент", Блески та тіни театру".
МУЗА: „Вива віллі!"
ПАЛЯС: „Чорна перла" (Евг. Бодо).
ПАН: „Маскарада".
ПАСАЖ: „Демон золота", „Їздець-примара".
РАЙ: „Радісна година", Мак-Мавс.
СВІТ: „Катерина Велика", „Кохання на прикаг".
СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Циганські мельодії" і ревія „Веселий мурин".
УТАА: „Погоня за тінею" і ревія.
ХІМЕРА: „Зміна сердець". (Дж. Гейнер, Чараз Фарел).

Закордонне радіо.

Неділя, 10. лютого 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 16·05 Квартет е-дур Шумана, 19·30 Фо,т. рестіваль, 20·05 „Ева не має батька" нов. Ліхтенберґера, Прага (254,1) 20·00 Симф. концерт Париж (1648) 14·00 Концерт, 16·00 Розривкова вид., 21·00 „Ля Гур де Фе" оп. Лєнарів, Белград (437,4) 20·00 Оперетка, Берлін (356,7) 11·35 Гр о е-дур Моцарта, 17·30 Шопенівський концерт, Кенігсвустергавзен (1571) 11·30 Камер. муз., 19·40 „У блеску Юпітерів" фільм. пробовання, Ляйпціг (382,2) 12·00 Попурірний концерт, 20·05 Оп. музика. Мюнхен (405,4) 11·30 Форт. тріо, 17·50 Спів, Будапешт (550,5) 14·30 Скрипка, 16·00 Концерт, 17·00 Спів, Мілянo (368,6) 17·00 Танц. музика, Рим (420,6) 20·45 Веч. р оперетою.

Понеділок, 11. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·40 Спів, 20·00 „Ганс Сакс" нов. оп. Льорцінга, Кошиці (259,1) 17·10 Дні Заграничні, Прага (349,2) 12·35 Сальон. квартет, 17·45 Скрипка, Прага II. (259,2) 17·00 Спів, Париж (1648) 21·00 Концерт, 21·45 Камер. музика, Белград (437,4) 17·00 Шопенівський орк., 20·05 Опера, Берлін 356,7) 17·30 Солісти, 20·10 Музика, Кенігсвустергавзен (1571) 15·00 Скрипка 20·15 Оп. музика, Ляйпціг (382,2) 16·00 Концерт. 17·30 Спів, 19·00 Нар. пісні Мюнхен 405,4) 20·10 Нар. пісні, Бреслява (315,8) 21·25 Форт., Будапешт 550,5) 12·05 Форт., 19·30 „Кармен" оп. Бізета, Мілянo (368,6) 12·00 Камер. вокальне т. Рим (420,8) 17·05 Спів, 17·35 Скрипка, 22·00 Італ. нар. пісні.

Львівське радіо.

Неділя, 10. лютого 1935.

9·00 Рам. авд., 1·00 Ір пл., 11·57 Сиґн. часу, 12·05 Метеорольог. вістки 12·05 Сільва верум. театр. огляд 1·15 Трансм. із Відня: Академія з нагоди 15 річниці підписання мови. 12·35 Муз. поранок присв. Карловичеві (муз., сп.). 14·00 Сам. муз. спів та гр. пл., 15·00 Дискусія на гості в орах. 15·35 Легка муз. в вик. кит орх. Роз: з гр. пл., 15·45 Чверть-година живо-хліборобів, 16·00 Рибальські образки, 16·20 Конце т хору, 16·45 Наші пригоди на Недмежному Острові, 17·00 Муз. до танку, 17·50 Про ам. бистрови „Історія звичаїв", 18·00 Театр Уяви „Зілля та камінчик", 18·45 Життя молоді, 19·00 Легка музика. 19·50 і епортаж із нар забави на морському дворці в Гдині, 19·15 і утрка, 20·03 Море в польській симф. музиці (муз., спів), 10·45 Веч. денник, 0·55 На повноче, 21·00 Цанфенштрах воєнної капелиці в Гдині, 22·04 на весел й льв. хвилі, 21·20 Спорт., вістки, 21·45 Почт.-тел. скринька, 22·00 Рекл. концерт, 22·15, 23·05 Танц. музика.

Понеділок, 11. лютого 1935.

6·45 Рам. авд., 7·50, 2·00 і ранки концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Ір пл., 13·00 Полудн. денник, 13·05 Характеристичні й сальон. твори з гр. пл., 15·20 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Година старих танців (муз., мельорецитації). 16·45 Наука німецької мови, 17·00 Сер. ресіталь Вані Боханського в супр. форт. (у прогр. рос йська музика), 17·21 Фільм. огляд, 17·35 Оперові арії в вик. А. Бідякова в супр. форт., 17·50 Про райських птахів і їх будівлі, 18·00 Львів як торг. митрополія, 18·15 Спів (Леведія-Яроцька сопр.) у супр. форт., 18·35 Легка й танц. муз. в гр. пл., 18·45 Сміявся хлібець (для дит.), 19·30 Варшава перед п'ятдесятьма в анекдоті Б. Пруса, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Легка музика, спів, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт литовської музики, 21·45 Дина людського тіла, 22·15, 23·05 Танц. музика.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·31·30 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·96, Париж 34·93·50, Берлін 212·80, Цюрих 171·48, Голяндія 358·00, Прага 22·13, Італія 45·07, Нюйорк кабель 5·32, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франки фр. 34·50—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони 36·50—36·40, Рублі 46·31—46·49.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·26 — 1·22.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 9. лютого п. р. кооперативам платив за:

	Львів	Львів
1 кг. масла франко магазин	2·10	зол.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. пень	4·20	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 23 сот.

Ґенеральна ціна масла, молока і сметани здержана на рівні знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 9 лютого п. р. платить свої доставщики за 1 кг. живої ваги птиці, яйко подвір'я птахозакладу „М. С." у Львові, (вул. Дезерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	0·95	зол.
Старі „	„	„	0·75	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·90	„
Індики	„	„	0·90	„
Індички	„	„	1·10	„
Пантарки	„	„	1·20	„

Птицю приймає в сезонности визначеного приділу для кожного доставника.

ОПОВІСТКИ.

Позір Львов'яни! В середу 13. лютого 1935 р. відбудуться Загальні Збори Секції **Львовян** при Студ. Кружку Р. Ш. ім. М. Могили у Львові. З огляду на вагу намічених справ прийдуть усі! — Початок в год. 16 (4 пополудні).

Торговельно-Економічна Секція Українського Технічного Тов. встан. має річні Загальні Збори в понеділок, 11. п. м. год. 17·30. **Провід.** 956

Жертви зложені в Адміністрації „Діла" для безробітного Л. К.: по 5 зол. п. інж. Юдіян Винницький, Яблонів, п. Лука Налуковий, Самбір; по 2 зол.: п. Василь і Юрко Давидяки, п. А. Добринський, Волочиська, п. Іван Іжицький, Львів і кличе на таку суму пп. дир. Івана Охримовича і Волод. Світаденка; по 1 зол. о. І. Штокалко, Кальне, п. Север, Нижанковська, Дрогобич. Разом 18.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Найгарніші фасони, пристугні ціни. Ательє жіночих суконь „Марія" Львів, Академічна 22. І. п. тел. 35-43. 30/22 4-5

Тримісячний курс крою, шиття, моделювання вечірнє школа жіночого кравецтва, Львів, Академічна 22. 28/22 6—7

З полоґ, кухня сонячна, повний комфорт, місячний чинш — до винайму. Ґвінта 20. Мороз. 945 2—3

На карнавал, джетн, пасти, машинові гафти на основі загранічних моделів поручає **заведення гафтів** ім. Козловської, Академічна 22. І. п. 29/22 6—7

Косметичні курси Добринської-Рогатин, Львів, Садова 5. тел. 79-21, приймає вписи. Проспекти вислає. Практика у кабінеті „СЛАВА". 954 1—3

Агентів до продажі різьничих приладів по селах шукає „Сталькоп" Львів, Шептиц. 17/36 1—3

Крою, шиття убрань жіночих діточих і моделювання при помочі опатентованих приладів „Патрон-Експресс" новочасного крою, винахід проф. шев. директором Папєжської Академії К. Левандовського, навчає ґрунтовно. Сметуська 21. II. пов. 955

ОГОЛОШЕННЯ.

Дентистичне заведення

Д-ра Левандовського

як завжди ул. ҐАЛИЦЬКА 7. II. п.

Для держ. урядовців і студентів знижки. 5/34 2—3

ПЯНІНА першорядні по зниженій ціні на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.** 89 18—55

ДНЯ 10. ЛЮТОГО

буде відкрита у Львові перша

В И С Т А В А

(вхід безплатний)

моделювання жіночого і дитячого одіння та білля при помочі опатентованих приладів „Патрон-Експресс" новочасного крою, на якій відкриття прибуде з Варшави винахідник, довголітній професор і директор Паризької Академії

К. Левандський

Цілі, як показується новочасною наукою крою і моделювання, повинні звідвідувати цю цікаву виставу.

Виставу відчинено від год. 9-ої ранком до 8-ої вечором.

Львів, вул. Сметуська 21. II. п.

Пастеризовані сири „ЕКСПОРТ"

Різьничі повітів рипнянського і понорського подають до відома всім консументам, що Ґольовний Союз Молочарських Кооператив „Ротор" у Рипні купив фабрику п. ф. **Великі Молочарські заведення „Експорт"** у Голюбю-Поморе і дале продукує

пастеризовані сири

без шкірки в ґатунках:

Кименталь. — Тильзит. — Угорський. У бльонах до краяння та округлих коробках. Крім цього виробляють сири до смарування на печиві, які заступають одночасно сир і масло, а саме: Сир швайцарський, тильзитський, голяндерський і литовський у кольорових коробках по 1 по ½ кґ. Сир сарделевий, кминковий і чісничковий в скриночках по 10 і 12 порцій. Домагайтеся в ресторанах, кольоніяльних, харчевих і молочних крамницях наших знаменитих виробів, звертаючи рівночасно увагу на фірму

„EKSPORT", Golub-Pomorze ul. Sp. Mlecz. „Rotor" w Rypin e.

Підтримуйте продукт краєвий, який є лішим, ніж заграничний. 1e/36

Ч. 36 (13.9-4). Львів, понеділок 11. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Півріччя 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Сойм.

У суботу сойм радив над буджетом м-ства суспільної опіки, фонду праці та підприємств і заведень, що є під управою того м-ства. Після референтів виголосив експозе міністер суспільної опіки Пацьорковський. Сказав, що для поборення безробіття треба почати інвестиційні роботи. Проекти вже приготовлені. Почалася ревізія усп. обезпечень. Бо досі був парадокс: суспільний закон дбав про тих горожан, і про їх здоровля, які мають заробіток, а поза ними є ціли легіон людей, що не мають праці. Аванрат суспільних обезпечень коштував за багато. Треба пороблти в цій царині ощадности для боротьби з безробіттям.

З ДИСКУСІЇ НАД ШКІЛЬНИЦТВОМ.

При уджеті м-ства шкільництва говорив м. і. пос. Корнецький (Кл. Нар.). Він м. і. сказав, що у львівському університеті аліквідували ріжні катедри, а ощадности з того, 13.000 зол. по словам референта дають піти на студії української мови.

Кові виступи опозиції в СССР.

МОСКВА, ПАТ. Преса повідомляє про нові виступи опозиції по провінції. В металюргічних заведеннях у Тулі поширюють альбуми з портретами Троцького та Зіновєва. „Правда" зазначує, що робили це не „чийсь приказ".

Альбуми ті прислав із Москви високий функціонар професійних союзів Белов. У Ярославі і підчас жалібної академії в честь Леніна відчитали спотте Зіновєва. В кількох кінах у Ростові н. Д. висвітлювали ост. тижня фільму „Червоні терористи", що гльорифікує Троцького. Це нові копії фільми, складені в Тифлісі, хоч цензура приказала сцени з Троцьким усунути ще в 1931 р.

Відповідь Німеччини на льондонське предложення.

ГІТЛЄР ХОРИЙ.

ПАРИЖ, 10. 2. ПАТ. Берлінський кореспондент Аваса повідомляє:

Німецьке м-ство заграничних справ приготовляє для англійського та французького уряду відповідь на льондонські предложення Франції й Англії. Здогадуються, що ця нота буде готова в половині найближчого тижня. Завчасно є робити якісь здогади. Всяк правдоподібне, що нота в основних справах уже устійнена.

Канц. Гітлєр виїхав до Берхтесґадену. Повідається, що запалення горла, на яке недужає Гітлєр, загострилося тимбільше, що він не міг лікуватися так, як це було вказане.

Остаточну редакцію відповіди поручили тільком службовцям м-ства, а предложать її для одобрення канцлєрові.

Є поважні причини, щоб думати, що німецька відповідь буде позитивна та вдержана в приязному тоні. Німецький уряд безсумнівно вгодиться в основі прийняти льондонський пакт як підставу свобідних переговорів, що почалися на основі рівности. Німецький уряд підкреслив, що в переговорах Німеччина з партнером, який переговорює на тій самій підставі, що й інші держави. Німеччина висуне правдоподібно справи, до яких привязує найбільшу вагу. Крім того з причин спортувістичної тактики буде вистерігатися на початку переговорів висувати основні застереження, що могли б утруднити урухомлення всієї дипль. акції, якої основи устійнили в Льондоні. Та відомо, що Німеччина прихильна для летунського пакту. На думку керманичів Німеччини пакт цей потягне за собою признання рівности партнера, якого просять узяти участь у ньому та в наслідках веде до справжнього визнання рівности Німеччини в царині легунських збройнь. Становище Німеччини в справі надунайського пакту менше означене, зате виглядає малоправдоподібне, щоб правлячі кола Німеччини покинули дотеперішнє ворожо становище до сх. пакту. Німеччина рішучо не схоче говорити про трактат взаїмної помочі з СССР., без огляду на форму, яку цей трактат міг би прибрати. Німеччина не має кордону, що межував би з СССР. Большевицька територія є на двох континентах, тож усякі близькі взаємини із СССР наразили б Німеччину на ризико спорів там, де ті інтереси Німеччини не входять у гру. Правдоподібне теж, що в такому відношенні до сх. пакту відіграє деяку ролю також нова німецько-польська політика та німецько-японська приязнь. Коли новий амбасадор Японії вручив свої повновласти, то цей дипльомат і канц. Гітлєр підкреслили в словах дуже замітних щирі взаємини між обома державами. Крім того від 8 днів німецька преса скріпила свої напади проти СССР. Та вони брати цілість справ, в Берліні є враженнй, що 8 днів після льондонських умов европейське положення принаймнше поліпшилося. Одначе трудноші спинуть тоді, як треба буде устійнити конкретні формули. Здається, що німецькі кола вже тепер вдають собі справу з тих трудноші, які можуть повстати. Тому сподіються, що треба буде вести дальші дипльоматичні переговори між кабінетами.

Відкликали німецького посла з Букарешту.

ПАРИЖ, 10. 2. ПАТ. Аваc повідомляє з Букарешту, що німецького посла в Букарешті Дем-Шмідта відкликали після 2-місячного урядування. Це викликало деяку сенсацію в дипльоматичних колах. Здогадуються, що відкликання по наслідок недовіски, в яку попав посол останніми часами в рішаючих чинників нац.-соц. партії.

Має покинути своє становище.

САРБРІКЕН, 10. 2. ПАТ. „Сарбр. Цтг." повідомляє, що комендант міжнародньої поліції Генеси після повороту з відпустки найшов на своєму бюрку лист, підписаний Гаймбургером, директором вн. справ правлячої комісії, який повідомляє його, що має покинути своє становище з 14. лютого. Часопис надає цій справі політичне значіння та зясовує її як особисту неохоту Гаймбургера до Генеси ще під час плебісциту.

Страшні залізничі катастрофи.

МОСКВА, 10. 2. ПАТ. На рязансько-уральському залізничому шляху вдарився особовий поїзд із вантажним. Було 15 людей вбитих, 9 тяжко раненних.

МОСКВА, 10. 2. ПАТ. Залізнича катастрофа на рязансько-уральському шляху, в якій згинуло 18 людей, приключилася біля Саратова. Дві льокомотиви та кілька вагонів позбиті попсів. Два вагони стануди у воді. Начальника стації притягнули до відповідальности за каригідне недбальство.

ТУЛЮЗА, 10. 2. ПАТ. На шляху Тулюза-Бармо моторовий вагон вдарився в вантажним вагоном. Моторовий вагон вискочив зі шин, 18 осіб було раненних.

У багатого приятелів багато, а в бідного ніодного!

Будете мати приятелів, складаючи свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

НЕ НА ТЕ ПОКИНУЛИ ЖЕНЕВУ, ЩОБ ВІДТАМ ПРИЙМАТИ ПРИКАЗИ.

БЕРЛІН, 10. II. ПАТ. Премієр Геринг промовляв у суботу на вічі в Дрездені. М. і. сказав: Хочемо мира, та світ мусить знати, що ми досить сильні, щоб удержати його власними силами. Без компромісів інши ми шляхом, що веде до рівноправности німецького народу. Німеччина не на те покинула Женеву, щоб приймати тепер відтам прикази. Ми готові зробити все для забезпеки мира Европи, та на першому місці стоїть мир нашого власного народу.

АБІСИНЦІ НАПАЛИ НА ВІДДІЛ ІТАЛІЙЦІВ.

РИМ, 10. II. ПАТ. Оголосили тут комунікат, що 29. січня ґурт озброених абісинців напав на італійський відділ в Аф-Дуб. Було вбитих 5 італійців а 6 ранених. Втрати абісинців значно більші. Італійське посольство в Аддіс-Абебі одержало вказівки запротестувати в абісинського уряду.

РОКОВИНИ ЛЮТНЕВИХ ДЕМОНСТРАЦІЙ.

ПАРИЖ, 10. 2. ПАТ. На зазив соціялістичної та комуністичної партій робітники Парижа святкували нині роковини протифашистівських демонстрацій з лютого м. р. Згідно з інструкцією делєгати поодиноких робітничих організацій приходили на пл. Республики й тут під памятником складали вінці в честь погибших м. р. робітників. Поліція, що заборонила всякі походи й вуличні манифестації а також збиратися на площі, поробила надзвичайні заходи обережности. По вулицях ходило багато поліційних стеж. День пройшов зовсім спокійно. Ніяких ексцесів не було.

СПРАВА СХОПЛЕННЯ ЛІНДБЕРҐОВОГО СИНА.

ФЛЄМІНҐТОН, 10. 2. ПАТ. Вчора закінчили переслухувати свідків. Загалом переслухали 103 свідків обвинувачення і 53 оборони. В понеділок почнуться промови прокурат-ра й оборонців. Присуду сподіються в вівторок.

ЖЕРТВИ МЕТЕЛИЦЬ.

БЕРЛІН, 10. 2. ПАТ. Із Мінхена повідомляють, що підчас сильної метелиці, яка лютувала в Баварії, згинуло в горах 9 осіб.

БІЛГОРОД, 10. 2. ПАТ. Сніг, що паде від 48 годин, спричинив у деяких околицях Югославії перерви в залізничому русі. На шляху Загреб-Спліт між стаціями Грачац і Книн наслідком великих снігових заваль поїзди зовсім перестали їздити.

ГРИПА.

ПАРИЖ, ПАТ. Пошесть грипи поширюється далі. Найбільше занедужань є по касарнях і то в Парижі та на провінції.

ОБМАН, НАДУЖИТТЯ ДОВІРЯ, КРАДЕЖІ.

ПАРИЖ, 10. 2. ПАТ. Слідчий судія покінчив слідство в кількох справах, зв'язаних із аферою Ставіського та переслав акти прокураторові з внесенням притягти до відповідальности 30 осіб за обман, надужиття довіря та крадіж громадських грошей. Спомід обвинувачених 26 є в вязниці, решта відповідатиме з вільної стопи. Трьох обвинувачених померло.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

Українське село в нужді.

Промова посла Юрія Чукура, виголошена на пленумі сойму 8. лютого 1935 р.

Високий Соймє!

Як представник українського селянства хочу представити матеріяльне положення нашого села як також домагання того села до господарської політики уряду.

ЗАБАГАТО ГОВОРИТЬСЯ...

Про катастрофальне положення села дуже багато пишеться в пресі, дуже багато говориться й тут у соймі. Читає не все і наш селянин тай собі міркує: Забагато говориться, а замало робиться.

Селянин на селі бачить і на кожному кроці не відчуває, що ціни на продукти, які він продає, впали втрое. Менше-більше ціни впали так на збіжу як також на худобі і взагалі на все те, що хата з села несе на ярмарок не тому, що того забагато має, але щоби добути гріш на найконечніші потреби.

До того спадку цін треба ще зачислити упадок заробків на селі. Нема праці ані для рук працюючих ані для коней. Припинився всякий заробковий рух. В слід за цим обнизилась заробкова платня.

ДОХОДИ СЕЛА ЗМАЛІЛИ ЩОНАЙМЕНШЕ ВТРОЄ.

А як є з розходами? Чи вони також бодай втрое зменшилися? Нічого подібного! Возьмім насамперед те, що хлоп мусить заплатити. Це податки!

Отже зависокі податки державні не то що ані трохи не зменшились, але навіть підвищились. Напр. власник 3 га господарства землі середньої якости потребував на заплату грунт. податку в 1927 р. 158 кг. жита, нині йому на заплату цього податку потрібно аж 501 кг., себто 1/6 цілого збору. Те саме діється з ін. податками й оплатами. Ми, українські селяни, уважаємо, що всі податки, які платить село, повинні також зменшитися щонайменше втрое так само, як обнизились ціни на все те, що село продає. Чув я тут раду одного з послів, щоби залеглі податки зменшити втрое. Чому тільки „залеглі" а не біжучі? Що податки ані трохи не зменшились, цьому не дивуємось. Пречінь бачимо, що урядникам пенсій не знижено втрое. Правда, знаємо, що трохи обнижено пенсії вищих урядників, але зате підвищено ті пенсії урядникам вищим. Щож нам, селянам, з такої реформи? На селі дуже добре бачимо ще такі речі. Колись в очах селянина дідич був великий пан, — нині далеко більший пан в очах селянина є постеруновий, бо він має від 150—200 зол. місячної платні. Це казочна сума в порівнянні до того, скільки треба з господарства всього випродати, аби дістати таку суму грошей. Отже як видатки на удержання урядників не зменшились, а доходів з інших джерел не стало, тоді пішла в рух податкова шруба.

ЕКЗЕКУТОРИ Й КОМОРНИКИ ТА ПРОМИСЛОВІ ЦІНИ.

І знов село бачить як уганяють екзекутора, коморники і т. д. та під крик і плач дітей тягнуть останню корову, ба навіть останню веретю з хати. Але не тільки податки і їх стягання докучує селові. Селянин мусить на своє життя і для удержання свого господарства набувати ріжні продукти промислові, як нафта, сіль, мило, сірник, залізо, скіру і т. д.

І знова тут ціни на все те, що село купує не обнизились так, як обнизились ціни на господарські продукти. Для приміру дозволю собі подати кілька цифр: І так за 10 кг. соли платив рільник в 1927 р. 8 кг. жита, тепер за ту саму скількість соли мусить платити 27 кг. жита; тоді за 10 кг. мила платив 52 кг. жита — тепер 109 кг.; тоді за 10 кг. нафти — 16 кг. жита — тепер 42 кг.; тоді за 1 п. сірнику 1/2 яйця — тепер 4 яйця. Таких примірів міг би я наводити без кінця. Скількиж більше треба чогонебудь з хати продати, аби купити ту саму скількість промислових продуктів!

І знов багато говорення було, що уряд буде старатись обнизити ціну промислових виробів. Та мабуть з картелями, з великим промислом не йшло так гладко, бо ті зорганізовано боронили своїх зарібків. Але чи могла удатись боротьба зі спілками приватних промисловців, коли сам уряд не обнизив цін на продукти, які сам продає. Маю на думці монополі, як сірники і сіль. Ціна тих продуктів не зменшилась. А коли на селі відчувається великий брак гроша, тоді селянин не може собі дозволити навіть на найконечніші річи.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Дешеві білі дні

з 40% зниженою ціни уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — **15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.**

ДО ЧОГО ДОХОДИТЬ?

Селянин соли не купує, бо не має защо. Худобі соли не дає, а на Поліссю дійшло до того, що у раз поселеній воді вариться бараболю 4 рази, аби менше соли виходило. І на сірниках щадиться, бо ділиться один сірник на четверо. Як нема нафти, то також є на те рада, —не світиться. До тої біди й нужди доходить ще одна: це клопіт з довгами.

ДОВГИ.

Довги затягнено за „добрих" часів, а тепер, коли ціни рільничих продуктів, як я згадав, в трое впали, то тим самим і довги збільшились. Розумні уряди не дуже тут поможуть, бо село не має звідки і тих вже розложених рат платити.

ЯКА РАДА?

На наш хлопський розум треба конечно перечислити селянські довги до цін збіжа, якщо уряд не має надії на скору поправу цін на рільні продукти. Без такого перечислення селянських довгів відповідно до цін збіжа, або коли не піднесеться ціни на рільничі продукти бодай до коштів продукції, а худоби до коштів хову, не може бути мови про те, щоб селянин міг сплачувати свої довги.

ЯРМАРКИ.

На ярмарках не тільки село не може нічого продати, але як хтось продає кошики, коновки і т. п. річи, потрібні для домашнього ужитку, то і тут паде екзекутор, як половик на курн, та домагається, щоб продаючі набули собі в скарбовому уряді патент на виріб і продаж тих річей. Треба признати, що на весну мин. року дещо люди в околицях гір і підгіря заробили при направі доріг, а плачено їм за роботу мукою і збіжам. Це виратувало не одну родину від голодової смерти. Але дивлячись на таку політику скарбових урядів набирається враження, що урядові чинники одною рукою дають, другою відбирають.

(Дальше бесідник вказує на перешкоди, роблені урядовими чинниками в розвою нашої кооперації та „Сільського Господаря").

На закінчення говорить пос. Чукур, що вже тепер у дрібних рільників кінчаються запаси збіжа. На весну не буде ані хліба ані зерна на засів. Пора вже тепер про це подумати.

М. ВОЗНЯК. 2

Чим жили вихованці львівської семинарії перед сто роками.

А ось слова Сінкевича про освіту й ідеали вихованців духовної семинарії у Львові: „Крім підручників і додатку до „Gazety Lwowsk-oї" „Rozmaitości" нам не вільно було нічого більше читати. Спрагнена знання молодь діставала собі книги таємними шляхами, що зокрема практикувалось по недавньому польському повстанні 1831 р. Розбиті повстанці почали пропаганду своїх ідей у Галичині тим, що підсували шкільній молоді заборонені книги. Польська еміграція знайшла дорогу й до руської семинарії і пропагувала з успіхом свої демократичні принципи. У кімнаті 43, названій з причини незносної в зимі студени „Камчаткою", жило нас 12 вихованців; завдяки обставині, що під підлогою було на один метр порожнє місце, у нас був склад заборонених книжок, яких доставили нам польські емігранти та які ми читали цілими ночами. Правда, начальство догадувалось чогось, бо „Камчатка" уважалась „politisch verdächtig" і справді що 14 днів поліція робила труси, при чому чавіть солому витрясали з сінників, але ніколи нічого не знайшли. А треба знати, що за знахідку якоїнебудь книжки, навіть офіційної „Gazety Lwowsk-oї", крім підручників, винуватця виключували з семинарії; а за викриття забороненої книги грозило винуватцеві довголітне замкнення в кріпості Куфштайні, Бреті або Шпільбергу. Свої зносини з польськими емігрантами втримували ми таким способом, що, виходячи на прогульку, ми вступали до бернардинського костелу будінто на молитву, відти переходили боковими дверми до монастиря, де в одній келії жив разом із польським поетом Лозінським запалений демократ-соціяліст, якийсь Каспер Ценглевич. Він учив нас теорій польського демократизму, диктував нам такі інструкції, як „Wojny partyzanckiej prowadzenie" тощо, читав книжки, пояснював принципи соціялізму, тощо. Ценглевич, що по скінченні прав брав участь у повстанні 1831 р., передягнувсь опісля за селянина і з ціпом у руках взявсь у ріжних селах за молотільника, причому підбурював селян до ненависти проти німців і панів, писав по руськи революційні пісні, як напр. „Русин на празнику", а це тому, щоб і галицько-руський народ настроювати для революційних цілей. Що після його пропаганди у східній Галичині не було таких страхіть, як на Мазурщині в 1846 р., треба приписати глибокій вірі та привязаності руського народу до свого духовенства.

„Поволі ми переймались ідеями Ценглевича; інакше й не могло бути, бо в гімназії ми знали про славян лиш те, що „Slaven d. Sklaven", а про руську історію, зокремаж спеціяльну історію Росії, був усього в підручнику один листок. Тому не дивно, що ми повірили книжкам, доставленим нам еміграцією, в яких стояло таке: На Русі було страшне безладдя, князі постійно між собою сварились, воювали, один на одного нападали, виколювали собі очі, так, що велике щастя для руського народу, що він дістався під владу Польщі як рівний з рівними. Правда, велика частина вихованців тримались із боку від нашого шалу, але вони відзначались тільки тим, що постійно грали в карти й пили. З тих, що скінчили в 1837 р. теольогію, небагато було талантів, хоч їх було „Сто й Рошкевич".*) 43 з них уважали себе за спі-

*) Пояснення цього вислову вяжеться з недостачею священників через численні жертви наслідком холери. Про це згадав Сінкевич в іншому місці своїх споминів ось-як: „Щоб запобігти недостачі священників, духовна влада львівської епархії скоротила в 1835 році курс богословії з 4 на 3 роки. Одначе замітна річ, що в число вихованців семинарії, які мали кінчити теольогію в трьох роках, начальство добирало виключно з слабшими здібностями й успіхами в науках. Мірилом для цього було, що всі зі злою охотою та фільософії вступали на тринайтий курс теольогії, коли визначним, що прохали дозволу кінчити теольогію в трьох роках, начальство відмовляло, говорячи звичайно: „ми тримаємо тебе до чогось іншого". Наслідком тієї міри в 1836 році було на III. році теольогії рівно 100 вихованців семинарії. Крім того на III. році був якийсь Рошкевич, але лиш за цертифікатом, тож коли на викладах професор питував, скільки всіх у класі, тому відповідали: Sto i Koszkewicz.

вакін і русинів, а свою руськість виявляли тим, що співали згідно з київським напівом із бочки пива на хорі. В їх числі відзначались: тихий, працьовитий, замкнений у собі та слабосильний Маркіян Шашкевич і Микола Устіянович, що зразу мав польські переконання, одначе як приятель Маркіяна переміняв їх і вже в 1837 р. написав руський вірш. Решта 98 не мала в руках крім підручників ніякої іншої книжки. Ми, учні Ценглевича, перейнялись польським фанатизмом до того ступня, що наших товаришів, які уважали себе за русинів, ми почали до крайности ненавидіти. Наведу ілюстрацію до цього. У 1836 р. приказав митрополит з приторучення губернії ректорові, щоб кожного місяця в четвер котрийнебудь вихованець семинарії мав у музеї промову, яка вихваляла б добродійства австрійського уряду для галицько-руського народу. На таку промову приїжджав завжди митрополит із декількома крилошанами й урядовий комісар. Розуміється, такі промови виголошувались по польськи. Аж у 1837 р. виходить згідно з призначенням ректора Маркіян Шашкевич і — проповідує по руськи. Це розсердило мене так, що пів року я засідався на Шашкевича, щоб кинути його в канал; якщо він був би й погиб у моїх руках, я не уважав би цього за злочин, навпаки, якщо булиб і повісили мене за вбийство, я уважав би себе за мученика за святу польську справу, а вбийство за заслугу, тим більше, що погиб один „москаль".

(Докінчення буде.)

Церковні відносини в Америці.

УКРАЇНСЬКІ ПРАВОСЛАВНІ ЦЕРКВИ В АМЕРИЦІ.

За часів управи єпископа Константина Богачевського почали ширитись серед гр.-кат. в Америці *українська православна церква*, т. зв. *автокефальна*, яка має спільну дієцезію з Канадою. Архиепископом цієї церкви є Іван Теодорович. Його висвятив на єпископа митрополит Липківський у Києві. Число парохій тієї церкви у Злуч. Державах далеко не дорівнює числові гр.-кат. парохій. У 1932. р. мала ця церква у Зл. Д. 32 парохії і 29 священників. Деякі з церков випроцесовані від гр.-католиків української громади, деякі ще в стадії судового процесу; деякі закуплені від інших віроісповідань, а деякі побудовані зовсім нові.

Ті священники, що виступили зі зв'язку з гр.-кат. Церквою і не приступили до автокефальної церкви, основали були т. зв. *незалежну американсько-українську католицьку церкву* (без Риму). Ця церковна організація почала була видавати свій орган „Дзвін". Але вона не мала святочного настоятеля. Щойно коли в 1930 р. виступив з гр.-кат. церкви о. д-р Іван Жук, парох у Карнегі, Па, майже самостійні до тієї пори священники уладили в ньому відразу кандидата на єпископа. Це сталося в часі, коли деякі священники української православної церкви вже не хотіли признавати архиепископом о. Івана Теодоровича, закидаючи йому недостачу т. зв. безперервности свячень.

Вони вийшли з православної церкви і разом із священниками незалежної американської української церкви створили *свій ну дієцезію*, вибираючи адміністратором о. д-ра Івана Жука. Вони подбали про те, що грецький єпископ Атенагорас за зголою грецького патріярха висвятив о. Жука у вересні 1932. р. на *єпископа української православної церкви*.

По смерти єпископа Жука 1934. р. настали для цієї церкви важка хвилина. Адміністрацію дієцезії перейняв о. Підгорецький, колишній гр.-кат. священик, що довші роки не виконував священичих обовязків у гр.-кат церкві і став священиком української православної церкви за адміністрації о. Жука. Треба було висилідіти на єпископа людину, що не мала би проти своїх кваліфікацій як духовника ніяких замітів ані серед власного, ані серед католицького духовенства, ані серед світських вірних. Шукали кандидата на єпископа, за якого авторитет не треба би щойно вояювати, що мав би такий авторитет, якого потребує особливо провідник церкви. Один з найстарших священиків у тій церкві та й справжній організатор, о. Середа, на всі предложення й намагання завжди відмовлявся від обовязку й почести єпископа. Тому духовенство тієї церкви звернуло до гр.-кат. священиків і — як видно — вигляділо о. Олексу Пристая. Як саме приєднало до себе православне духовенство того священика, до недавніх часів доброго католика, це покищо тут, у краю, невідоме. Можна догадуватися, що хіба мусіли зайти якісь глибші — не знати тільки, якої саме натури — причини, ніж охота на владичу мітру і жезл, коли старший віком і душпастирською діяльністю священик, до дуже недавнього часу оборонець католицької церкви та її архипастиря, прилюдний поборник усіх тих, що не признавали безастережно авторитету католицької церкви та її потягнень, рішився змінити не обряд, але віру.

Дієцезія тієї церкви мала в 1932. р. около 30 священників. Уже тоді вона посягала думкою також на Канаду, де тоді була в тому часі тільки одна (автокефальна) православна українська церква архиеп. І. Теодоровича.

Небезпека для обох українських православних церков у тому, що вони не мають відки черпати духовного нарибку. Вправді українські школи існують і при тих церковних громадах, але це школи тільки з обмеженим матеріялом науки, передовсім з обсягу основ українознавства. Коли гр.-кат. церква, як стара й багата церковна організація, могла би користати навіть з римо-кат. теольогії, чи — як дійсно користає — зі студій кількох питомців у Римі, то обі православні церкви вбогі й не мають засобів, щоб вислати надійних питомців на вищі теольогічні студії. Зрештою ще не відомо, по стороні котрої церкви стануть симпатії дорастаючого молодого покоління: чи по боці католицтва, яке бачать і між справжніми американами, чи по боці тієї церковної організації, до якої причислюють себе в Америці тільки розмірно свіжі емігранти.

ВЗАЇМОВІДНОШЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ.

Українська не-суто церковна преса стояла давніше по стороні одної чи другої церкви. Від якогось часу тільки „Америка" й „Січ" стоять по стороні католицької церкви, а „Народне Слово" по стороні православної церкви о. Теодоровича. Інші органи вже церковного „файту" (боротьби) не ведуть.

Між тими всіми церквами, до яких причисляють себе українці в Америці, великий антагонізм. Можнаб сказати, що його джерелом не завжди ідеольогічний бік. Не треба згадувати, як ці релігійні спори ділають на українську еміграцію в Америці. До високої міри затрачується властива релігійність: верх бере тільки завзятість і спроба, хто „виграє". І коли старше покоління як не з набожности, то зі звичаю ходить до своєї церкви, то молоде покоління часто тієї потреби вже не бачить, не відчуває. Доки ще живуть старші, то або під їхнім впливом чи прикладом, або таки просто для приємности батьків — молодь іде до „їхньої" церкви. А що буде дальше, про це важко сьогодні говорити.

Всеж таки слід підкреслити, що навіть в Америці значіння церкви для національного обличча українців дуже поважне. При церкві гуртуються всі українські організації, при церквах є українські школи; в церквах проголошується американським звичаєм церковній громаді все, що для неї має вагу. Якби вже хотіти конечно дошукуватись якогось додатнього впливу для українців у змаганнях між українськими церквами в Америці, то був би хіба цей момент, що одна церква примушує другу до видатної народньої праці. Але здобутки цієї праці одночасно зменшують чи й нівечать — саме ці змагання, що набрали характеру затяжної боротьби.

Лев Ясінчук.

Міські Театри на понеділок 11. лютого 1935.
Великий Театр
год. 7·30 **„Крик"** де Стефані і Ф. Ф. Церіо — сензація — світ кохання — заздрости наукн.

Театр Ріжнороднестей.
год. 7·30 забава — веселість — дотеп
„Мій коханий дурнику"
Нерца і Маєра.

Як дивиться Москва на Польщу?

Прага, лютий 1935.

Позиція, на яку ставнула Польща у своїй закордонній політиці силью тривожить усі ті держави, які скупчилися біля Франції в її концепцією розвязки теперішньої замотаної й непевної міжнародньої ситуації в Европі. Тривожить їх не лиш те, що Польща відпарувалася від Франції й ставши на становищі великої держави, веде свою самостійну закордонну політику, але — і то їх найбільше тривожить — невиність чи може ліпше сказати, загадочність цієї польської політики, яка разом із такою ж загадочною політикою Німеччини є просто непоборимою перешкодою для зреалізування французького пляну т. зв. замирення Европи. Лаваль разом із своїми трабантами кидається на всі боки, бється як риба об лід, конферує, переконує, спекулює, але це не доводить до бажаної цілі. Гітлер проповідує охоту мирної співпраці, але робить своє, а Бек зовсім нічого не говорить і теж робить своє.

Німеччина і Польща зі стойчним спокоєм гальмують усе те, що з таким запалом і з такою витратою енергії підготовляє французька дипльоматія та її союзники. На овиді европейської політики щораз то маркантніше зарисовуються контури таємного сфінкса „Німеччина—Польща", який своє доповнення находить у другому такому самому сфінксі на Далекому Сході, в Японії. Кажуть, що між обома цими сфінксами є дуже тісний звязок. Чи і оскільки це правда, годі сказати, бо й не легко збагнути таємниці сфінкса, але ріжні дані дають всі можливости до творення ріжних-преріжних комбінацій. І саме ці можливости широких комбінацій і непередбачених евентуальностей тривожать найбільше безпосереднього сусіда обох цих сфінксів — Москву. Не треба забувати, що ніщо інше, як липке страх перед азійським сфінксом пхнув Москву у круговіж европейської політики, а разом із цим не треба забувати й на те, з якими надіями приняла Европа в свої обійми цей новий політичний чинник. Москва надіялася охоронити себе перед загрозою небезпеки з боку азійського чинника, а Европа знову надіялася, що при допомозі Москви ослабить небезпеку наростаючого европейського сфінкса, або цонайменше розвяже його загадку. Покищо не сталося ані одно, ані друге, — можна сказати, що навпаки. Москва рятуючись від одної небезпеки й непевности, станула перед дійсністю нового наростання другої такої небезпеки чи ніж непевности. І це Москва вже лише дуже ясно бачить і дуже добре розуміє. Це бачить і розуміє теж і Франція, яка найбільше ставить у своїй грі на Москву. „Парі Сойр" ще недавно, бо в перших днях січня ц. р., писав про плян Алексія Лівіна і її подібу між Німеччину й Польщу та про плян німецько-польського наїзду на Україну, як про факти, з якими треба безумовно рахуватися. А Москва? Москва всією силою пари йде до заключення Східного Пакту — все одно, хочби він мав обійтися і без Німеччини і без Польщі. Москва зрозуміла дуже добре, що — в цілому становище Польщі і Німеччини до східного пакту не є нічим іншим, як лише виразним виявом становища обох цих держав до Совітів.

Що Совіти дійсно так розуміють це відношення Польщі і Німеччини до східного пакту видно теж і з того, що — в недавній поїздці міністра Бека до скандинавських держав добачують вони спробу Польщі заключити з цими державами союз, що протиставився би проектові східного пакту і був би „витворенням спільного фронту проти большевицької небезпеки". Польща — пише большевицька преса — старається всіми силами розбити політику східнього Локарно, щоби в цей спосіб забезпечити собі своє рішаюче значіння у Східній Европі, скріплене ще й союзом із Німеччиною і евентуальним поширенням його і на інші держави. І нове франко-італійське зближення приняла, на думку Москви, Польща з вдоволенням, добачуючи в цьому зручний маневр Англії не допустити до тіснішого зближення між Францією й Совітами.

Не менше тривожить Москву теж непевне становище Польщі в питанні німецького зброєння. Совітська преса здогадується, що Польща цілковито змінила від тепер своє колишнє становище в цій справі, а якщо піде на переговори в справі німецького зброєння, то лише виходячи з того заложення, що Франція відступить від своєї концепції східнього пакту, мовнає вирішне становище Польщі на Сході Европи, а тоді буде теж можливий і поворот до польсько-французької привязи. Чи такий поворот був би можливий при істнуванні німецько-польського договору — тяжко сказати, але колиб були які дані для його зреалізування, то це було би цілковитим ослабленням нової позиції Совітів в Европі і програною усеї дотеперішньої політики Літвінова. Але це залежить вже від того, як розвинуться далі відносини між Німеччиною і Францією, для чого після вирішення сарського питання витворилися спеціяльні умовини. Дальший розвиток політики „польського сфінкса" залежить теж у великій мірі від відбутих льондонських розмов французьких і англійських дипльоматів. До висліду цих розмов прикладає Москва велику вагу. Вона передусім сподівається, що в Льондоні прийнято плян спільного поступування супроти Німеччини, а що найважніше, що темою льондонських розмов було теж шукання нових шляхів до остаточного зреалізування пляну Східного Льокарно, а в ньому Москва бачить не так засіб до закріплення европейського мира, як головно засіб забезпечити себе перед обома сфінксами: як европейським, так і азійським. Як довго це не станеться, Москва, не дивлячись на свою нову ролю на міжнародній арені Европи, буде все боятися небезпеки, що їй загрожує з боку „капіталістичних держав", про що не один раз згадувалося і на останнім зїзді Рад в Москві. До чого доведуть льондонські розмови і чи вони заспокоять бодай у части Москву, побачимо вже в найближчому часі.

М-н.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·30, флянеля 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

Процес проти п. Олени Лотоцької
в Нюйорку.

З Ню Йорку пишуть нам:

У днях від 14. до 17. січня відбувався в Ню Йорку у федеральнім суді полудневого дистрикту Ню Йорку перед лавою присяглих розправа проти п. Олени Добуш-Лотоцької. Акт обвинуваченя закинув п. Лотоцькій, що вона в розмовах із секретаркою нафтового маклера Бориса Саїда з Ню Йорку (родом з Петербурга) представлялась урядничкою американської влади і так хотіла вилущити на неї, щоб як американська патріотка радше продала їй документи Саїда про його торговельну діяльність для Совітського Союзу в Америці.

Як свідок Борис Саїд нічого не сказав, крім того, що він не давав арештувати п. Лотоцької. Його секретарка, п. Елсі Таймесон, як свідок сказала, що стрічалася з п. Лотоцькою чотири рази за час кількох тижнів. Вона запевняла її, що Саїд працює на користь Совітів, а проти інтересів Америки. Просила в неї помочі, щоб розкрити діла Саїда і пропонувала їй гроші за документи про його діяльність. Додала секретарка, що на її запит, для кого обвинувачена працює, вона сказала: для U. S. S. Вона спитала ще, чи може для U. S. S. R. (Совітський Союз), але запитана тільки засміялася. Букви U. S. S. секретарка взяла за United States Secret Service (американська федеральна тайна служба) і пішла тоді з цим до свого адвоката. Опісля вона знала, що п. Лотоцька мала бути арештована, але не знає, хто дав її арештувати.

Оборона п. Лотоцької і вона як свідок заявили, що букви U. S. S. були згадані лиш мимоходом і що в кожнім разі вони не означали американської тайної служби, але „Ukrainian Secret Society" (Українське Тайне Товариство), яке робить заходи, щоб розкрити джерела большевицької пропаганди в Америці, тому що московська большевицька влада несе знищення української нації.

Після промов оборонця, прокуратора й судді присяглі судді радили пять годин. і вирішили так: лава присяглих найшла, що підсудна винна, а дорученням до суду про помилування.

Суддя Бонді заявив вкінці (після аргументування з оборонцем):

— Я не дам обвинуваченій засуду, тільки поставлю її під пробацію на три роки.

Саїд згадати, що пробація вимагає, щоб особа в означених відступах часу зголошувалась у пробаційнім уряді суду, щоб так влада мала контролю над її діяльністю: звичайно пробацію касують після кількох тижнів або кількох місяців.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Натягнув гр. Потоцького, потім став французьким горожанином. „Ле Журналь" повідомляє, що Польща зажадала від Франції видачі Розенберга, бувш. пленіпотента гр. Якова Потоцького, який накрав у пок. графа 50 міл. зол. Тимчасом виявилося, що цей жид забезпечився, щоб його не видали Польщі та прийняв французьке горожанство. Тому польський уряд вніс скаргу проти Розенберга до французького суду. Пок. Яків Потоцький здогадався, що Розенберг його обкрадає, коли Розенберг на нар. позичку субскрибував 25.000 зол. Потоцький сказав Розенбергові, щоб субскрибував бодай пів міліона. Тоді виявилося, що Потоцький взагалі не має такої суми, бо всі гроші, які були на рахунках французьких і польських банків, Розенберг уже вибрав.

— Львівська хроніка. У ресторані при вул. Городецькій 91. застрілився гром. секретар із Вишенки, пов. Городок Яг., Павло Лукашка. За кілька днів Лукашка мав відповідати в суді за крадіж громадських грошей. — На Знесінні Великому в родині купця Розенфельда дитина влила 2-літній дитині в уста кипятку, щоб переконатися, чи вода гаряча. Дитина померла в лікаря підчас консультації. — Торговець Станіслав Гехляйн з вул. св. Терези 4. вибрався з жінкою на лещета. Від довшого часу підозрівав її, що його зраджує. По дорозі підчас суперечки вистрілив до жінки з револьвера. Не зранив її, колиж вернувся до дому, здемолював уладження. — На розі вул. Коперника й Осолінських зударилися два авта й ушкодилисъ; жертв у людях не було.

— Самогубство. Недалеко залізничої стації Хрплини кинувся під поїзд 27-літній ремісник із Станиславова Ізр. Гелайзен. Тіло його локомотива розшерпала. Причина самогубства: нещасне кохання.

— Дорогоцінности за міліон зол. На зал. стації в Бойтені в поїзді Берлін-Букарешт митні службовці придержали 27-л. Макс. Шенера з Антверпену, що старався перевести до Польщі дорогоцінности вартости мл. зол. Шенер сказав, що дорогоцінности ті, то його власність, здобув їх після довголітньої праці в Антверпені

— Лікар про лещетарство. На засіданні віденського лікарського тва д-р Шіц мав відчит про лещетарство. Сам він уже 24 роки займається лещетерським спортом і вважає того спорту сотки людей. Під фізичним спортом розуміє всякі вправи, з яких відчуваємо радість. Нема безумовно корисних, або шкідливих вправ, це залежить лише від того, як їх переводимо. На жаль нині думають, що лещетар тим кращий, чим скорше він їде. Спорт, що для мязуха після 6 днів бюрової праці повинен бути розрядкою, не повинен мати нічого спільного з виробатикою. Повинен давати вдоволення тілу й душі, а тимчасом діється навпаки, він спричинює забурення в здоровлі. Д-р Шіц є прихильником старої системи Здарського, щоб при лещетах уживати лише одної палиці. Як доказ на це подає, що з 20.000 учеників Здарського не зломив собі ніодин ні ноги, ні руки. Зате 37 учеників другої лещетарської системи, що уживали по дві палиці, 34 ученики поранилися. Та поранення, само собою, залежить не лише від системи, а теж від вправи. Кожний лещетар повинен тямити все про перевтому. Коли серце починає сильніше битися, коли дух запирає, виступають поти, починає боліти голова, а тіло дріжить, то це познаки перевтоми. Щоби не перевтомитися треба вживати довших перерв для відпочинку та вспокоєння.

—o—

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО ПОЛЬШІ В ГАКВІЇ.

ЛЬВІВ. Краковія — Погонь 1:1.

СОНЯ ГЕНІ ЗНОВУ МИСТЦЕМ СВІТА.

ВІДЕНЬ. Соня Гені знову здобула мистецтво світа в штучній їзді на ледї.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА, економічно-суспільний місячник. Львів, лютий 1935. Р. VIII. Ч. 2. Зміст: На сторожі зах. І. Ольшовий: Питання нашого кооп. кредиту. В. Скульський: Три листи. М. К. О.: Чи є можливий вільний розвиток кооперації у фашистівській Італії та національсоціялістичній Німеччині. Дрібні вісти з кооп. світу. Господарська хроніка. З преси і життя. І. Витвицький: Володимир Навроцький (1847—1882), перший український статистик-економіст у Галичині.

ПРАКТИЧНИЙ ПОРАДНИК, ілюстрований двотижневик. Львів, 1. лютого 1935. Р. I. Ч. 3.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення [illegible]

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 11. II. год. 7·30 веч. „Крик" Аб. 17.

Вівторок, 12. II. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Ріяноролностей.

Понеділок. 11. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Вівторок. 12. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Кіна.

АДРІЯ: „Людина-жалпа" та додатки.
АПОЛЬО: „Дочка генерала Шакратона".
АТЛЯНТІК: „Юлька".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Танцююча Венус" та „Брат дивода".
КАСІНО: „Молодий ліс" (на осн. Н. Герна).
КОЛЕДЕЙ: „У блеску місяца" та ревія.
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фаїн і Фаня у країні забави".
МАРУСЬКИНА: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фаїн і Фаня у країні забави".
МІРАЖ: „Я маю темперамент", Блески та тіни театру".
МУЗА: „Віва Віллі!"
ПАЛЯС: „Чорна перла" (Ент. Бодо).
ПАН: „Маскарада".
ПАСАЖ: „Демон золота", „Ідальня-примара".
РАЙ: „Радісна година". М кі-Мавс
СВІТ: „Катерина Велика", „Кохання на прилаві".
СОКІЛ: „Брама сина птиці".
СТИЛЕ: „Циганські мельодії" і ревія „Веселий журнал".
УСПІХ: „Погоня за тінею" і ревія.
ХІМЕРА: „Зміна сердець". (Дж. Гелпор, Чарлз Фарел).

Закордонне радіо.

Понеділок, 11. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·40 Сп[illegible]. 0·00 „Ганс Сакс" кол. оп. Льорцінга, **Кошиці** (259,1) 17·10 Для Закарпаття. **Прага** (470,2)[illegible]·35 Сальон. квартет 17·45 Скрипка. **Прага II.** (249·2) 14·40 Спів. **Париж** (1648) 21·00 Концерт. 21·45 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 17·00 Симфон. орх. 20·0. Опера, **Берлін** 356,7) 17·30 Солісти, 0·10 Музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Скрипка 20·15 Он. музика, **Лайпціг** (38[illegible]) 16·00 Концерт. 17·40 Спів, 19·00 Нар. пісні. **Мюнхен** 405,4) 20·10 Нар. пісні, **Бреслява** (315,8) 21·25 Форт., **Будапешт** 550,5) 12·15 Форт., 19·30 „Кармен" оп. Бізета, **Міляно** (368,6) 12·00 Камер. концерт. **Рим** (420,8 17·05 Опера, 17·3[illegible] Скрипка, 22·00 Італ. нар. пісні

Вівторок, 12. лютого 1935.

Відень (506,8) 14·10 Скрипка, 15·40 Концерт для дітей, 17·35 Спів, 20·00 Концерт, 2·50 Камер. муз, **Братислава** (. 98,8) 17·05 Тріо на цитрах, **Брно** 325,4) 18·20 Пісні, **Кошиці** (259,1) 18·00 Рос. романси, **Прага** 470,2) 12·35 Концерт, 17·50 Форт. 19·10 Італ. пісні й арії, **Прага I.** (249,2) 14·35 Спів. **Париж** (1648) 21·15 Пов. вечір **Білгород** (437,3) 16·30 Симфон. оркестр, **Берлін** (356,7) 12·00 Полуденна муз. 16·30 У маленькій таверні — пісеньки й гутірки, 20·10 Віденські мельодії. 0·35 Симфонія ч. 6 а-дур Бріянера. **Кенігсвустергавзен** (1571) 19·20 Форт. рестіталь. **Лайпціг** (382,2) 16·50 Нім. пісні 18 століття. **Мюнхен** (405,4) 16·00 Концерт, 17·0 Цигапові пісні (Тонір тенор) **Будапешт** (550,5) 17·30 Сальон. музика 19·15 Скрипка, **Міляно** (368·6) 13·00 Тріо, 20·45 Арабська невільниця оп. Сільвера, **Рим** (420,8) 20·40 Концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 11. лютого 1935.

6·45 Ран. вид. 7·50, 2·00 Грамофонний концерт, 11·57 Сигнал часу. 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Гр. пл., 13·00 Полудн. денник, 13·05 Характеристичні й сальон. твори з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Година старих танців (муз. з мельореципаш) 16·45 Наука німецької мови 17·00 Гр. пл. рецісталь Ванд Коханського в супр. форт. (у програмі російська музика). 17·45 Фільм. огляд, 17·35 Оперові арії в вик. А. Відакова в супр. форт., 17·50 Про райських птахів і їх будівлі 18·00 Львів як торг. митрополія, 18·15 Спів (Лявеляйн-Яшецька сопр.) у супр. форт., 18·35 Легка й танк. муз. з гр. пл., 18·45 Свіжий хлібець (для діт.), 19·30 Варшава перед п'ятьстами в анекдоті І. Пруса, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Легка музика, спів, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт литовської музики, 21·45 Дива людського тіла, 22·15, 23·05 Танк. музика.

Вівторок, 12. лютого 1935.

6·45 Ранішня авізація, 7·50, 22·00 Реклам. концерт, 10·00 Богослуження з Успінської церкви у Львові, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 12·45 Оповідання Старого Лікаря (для дітей), 13·00 Полудн. денник, 13·05 Солісти з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Вок. муз. концерт, 16·45 Скрипка ПКО, 17·00 Мандоліністи, 17·25 Обмінчата (сусп. праця гутірка), 17·35 Скрипка, 17·50 Почт. техн. скринька. 18·00 Льв. туристичний бюлетень, Сільва рерум, 18·05 Блески й нужда жмат. театрів, 18·15 Концерт секстету, 18·45 Польсько-словацькі літ. взаємини, 19·00 Те саме, в всеж що іншого з гр. пл., 19·20 Гутірка, 19·30 Трохи гумору, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Муз. фейлетон, 20·15 Літ. вечір („Львівські карнавали" й рецитації), 20·45 Веч. денник 20·45 Як працюємо, 21·00 Шлеський концерт (співи муз.), 22·15 Танк. музика, 22·45 Вимла нас лиліна зпід Бескиду, 23·06 Легка музика на кінових органах.

Ширіть наш часопис!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти . 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·0.
„ на першій сторінці . „ 0·0.

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, вимін . т. п. . . . „ 0·10
музичні праці . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 37 (13.935). Львів, вівторок 12. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І- пов. Конто почт. щади. 504·060. 145.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Півріччно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції 29-41. „ Друкарні 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Промова мін. Саймона.

ПАРИЖ, ПАТ. На бенкеті франц. торгов. палати у Парижі мін. Саймон виголосив промову, в якій вгадуючи про подорож Фляндена і Лявяля заявив: Думаємо, що ми добре працювали не тільки для добра ваших держав, але також для миру. Збліження у Льондоні не було спрямоване проти нікої держави. Не хочемо довести до обмеженого пакту. Навпаки. Стараємось працювати над миром і добром усіх завдяки проектам, які можуть бути основою свобідної і рівної дискусії між усіми зацікавленими з метою оперти мир на твердих основах.

Коли запрошені держави співпрацюватимуть з нами в такім дусі, який нас оживляє, 1935. р. може посунути довіря у політиці і збільшити торговлю.

Злучені Держави відкликали військового аташе з Москви.

Велике вражіння у московських політичних колах викликало рішення державного департаменту у Вашингтоні, відкликати військового і морського аташе з Москви. Одночасно надійшла вістка, що уряд Злучених Держав рішив зменшити особовий склад свого посольства у Москві. Дипльоматичні взаємини між СССР і Злученими Державами погіршуються з несподіваною швидкістю. Заяву Літвінова представникові агенції Рейтера, що погіршення большевицько-американських взаємин буде мати такий наслідок, що большевицька торговля збільшиться з В. Британією, вважають „робленим доброї міни до злої гри". Одначе нема сумніву, що большевицький уряд не сподівався такого швидкого розвитку подій.

З міліони безробітних у Німеччині.

Не зважаючи на всі зусилля німецького уряду зменшити безробіття, в останніх кількох місяцях число безробітних знову зросло і тепер сягає до трьох міліонів. Офіційні кола пояснюють заріст безробіття некорисною кон'юнктурою в зимі для ринку праці, яко до того є куди гірша ніж минулого року.

Велика шпигунська афера в Румунії.

Військова румунська влада відкрила шпигунську організацію, яка передавала інформації одній зі сусідних держав про військові тайни. Поліція арештувала двох чужинців, які недавно замешкали у Джурджію. Одночасно військ. влада арештувала трьох старшин, вмішаних в аферу, яких прізвища держать у тайні.

Процес проти посла Рінтелена.

Під натиском прилюдної опінії австрійський уряд рішив прискорити судову розправу проти колишнього австрійського посла в Римі інж. Рінтелена. Прокуратор владив уже акт обвинувачення і розправа відбудеться в дні 2. березня ц. р. Рінтелена притягнув прокуратор до відповідальности за злочин державної зради. Інж. Рінтелена буде судити військовий трибунал. Рінтелен був вмішаний до державного перевороту націонал-соціялістів в дні 25. липня м. р., який закінчився убивством канцлера Дольфуса. З огляду на його становище як посла і колишні заслуги в Стирії судова розправа заповідається сенсаційно. Тому дуже можливе, що військовий трибунал буде вести розправу при замкнених дверях.

Цивільне летунство на Совітській Україні.

Агенція „ВУ" повідомляє:

В 1935. р. на Совітській Україні будуть існувати такі летунські шляхи: Київ—Полтава—Харків (буде існувати в зимі), Київ—Первомайськ—Одеса (від 1. липня), Київ—Дніпропетровськ—Сталіно (Юзівка) (від квітня ц. р.), Сталіно—Калїівка—Луганськ, Старобільськ—Харків—Дніпропетровськ—Кривий Ріг—Миколаїв—Одеса; Одеса—Миколаїв—Херсон—Каховка; Одеса—Миколаїв—Херсон—Сиваський (останні два шляхи буде обслуговувати кілька літаків дешо типу „Автотримач"); Дніпропетровськ—Запороже (від 15. лютого); Харків—Краматорська—Сталіно—Маріюпіль—Бердянськ. Крім того відкриють летунську комунікацію на шляху Київ—Чернигів—Брянськ—Москва та на шляху Одеса—Батум. На цім останнім шляху будуть обслуговувати гідропляни.

Додаткові кредити Японії на зброєння.

ТОКІО, 11. 2. ПАТ. Японський міністр війни Гаяші предложив раді міністрів проект признати 200 міліонів єн як додаткові кредити на потреби японської армії. Японські політичні кола переконані, що підвишка військових кредитів викличе ще більші зброєння СССР.

Бійки у Сарщині.

САРБРІКЕН, 11. 2. ПАТ. В одному з ресторанів дійшло до бійки між кількома молодими людьми і провідниками сепаратистів. Колишній керманич плебісцитового спільного фронту комуніст Гесте зранив тяжко вистрілом з револьверу одного з молодих людей. Поліція арештувала Гесте.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 11. 2. ПАТ. Вчора недалеко залізничної станції Вінцберг дійшло до залізничої катастрофи. Самохід, який переїздив залізничний шлях, попав під кола поїзду. Шофер згинув. Локомотива дуже ушкоджена і тому з'явились

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

замовляти у Видавничій Спілці „Діло".

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Конституційна комедія у Совітах.

Львів, 11. лютого 1935

Совітські часописи повні звітів з нарад 7-го конгресу, який прийняв „сенсаційну" постанову про зміну конституції СССР. Чужинецька преса яка такі справи трактує поважно, думаючи категоріями культурного світу, готова теж і до тієї останньої совітської події приязувати чи мале значіння, як до якоїсь зміни укладу тамошніх сил, до зміни режиму і т. п. Про такі голоси західної преси дбає зрештою дуже пильно ввесь величезний совітський пропагандивний апарат, не той офіціяльний і всім відомий, а замаскований за фірмою різних ніби то самостійних соціялістичних ба навіть „буржуазних" організацій. Словом, колиб хто хотів знесувати собі ситуацію у Совітах на підставі останніх голосів частини польської і західної преси, то мусів би прийти до переконання, що сталася у Совітах справді неабияка подія: зреорганізовано державний устрій у найбільш суттєвих моментах, допущено до голосу маси, запевнюючи їм безпосередній вплив на обличчя державної верхівки, скасовано диктатуру робітничого пролетаріяту, введено зненавиджені й осміяні досі методи перестарілої і пережитої та „збляхрутованої" демократії!

Конкретно, переведена на лоб на шию, з незвичайним поспіхом і без нікої попередньої підготовки у прилюдній опінії, по наказу, як усе інше, що діється у тій державі, зміна конституції, зрівнає з основною засадою дотеперішнього устрою, а саме засадою виборів посередніх і явних. Щоби стати членом найвищої законодатної установи, яким є в СССР московський всесоюзний конгрес совітів (рад), треба було перейти крізь пять посередніх виборів до низчих установ. Лише до сільських і міських дільничних совітів вибори були безпосередні, але й то — явні. Річ ясна, що навіть у тих виборах вибори не мали нікого голосу, бо листу кандидатів у устійновав місцевий партійний комітет, здебільша по вказівках вищої партійної комірки. Нинішня зміна конституції вводить безпосередні вибори до всіх совітів, включно з Центральним Виконавчим Комітетом СССР. Крім того ті вибори мають бути тайні, бо навіть виборці дістають право з власного почину зголошувати кандидатури і відкликувати дотеперішніх наказних делегатів.

Другою найважнішою точкою проголошеної реформи є зрівнання села у виборчих правах з містом. Диктатура большевиків спиралася досі виключно на елементах міського пролетаріяту. Із сільських мешканців право голосування прислугувало що найвище найгіршого сорта „люмпен-пролетаріятові". Нинішня реформа дає це право всім сколективізованим селянам, при чому голова ради нар. комісарів Молотов заповів, що внедовзі взагалі будуть усунені громадянські обмеження, які досі існують супроти численних категорій громадян (у Совітах яких 25 проц. населення, себто одна четвертина всіх людей, стоїть „законно" поза правами, якими втішаються міські робітники).

Присилайте передплату!

Кожний українець

купує лише по кооперативах: полотна, сирівцу, бархани та інші колірові фарбовані — та білі тканини

виробу

„Шайблєра і Ґромана"

бо на артикули ці обняв заступництво

„ЦЕНТРОСОЮЗ" — у Львові.

Щож таке сталося? Адже логічно виходило, що большевики нібито резигнують з диктатури пролетаріяту, що допускають широкий лібералізм у трактуванні громадян держави, якщо не повну рівність всіх верств і кляс, що виклята досі опозиція дістає законне право голосу, що сірий громадянин перестає бути безвольним предметом у руках партійних комуністичних установ і дістає змогу впливати на хід державних справ. Сам Молотов аргументував спасенність такої зміни потребою контролі над діяльністю державного апарату і над зложиваннями дотеперішньої бюрократії. Справжній переворот!

Боронь Господи, ніякого перевороту нема, нічого у ситуації не змінилося і не зміниться. Є лише комедія для точно означених цілей, яка буде коротше або довше тривати, але яка абсолютно нічогісінько в дотеперішніх сутніх відносинах не змінить. Демократія і лібералізм та комуністична ідеольогія — це вогонь і вода, яких взаємно погодити не можна, це антитези цілого політичного світогляду, це два світи, які борються не на життя, а на смерть, та між якими не може бути ніяких компромісів. „Злібералізування" чи „здемократизування" совітсько-комуністичної державної системи — це абсурд, якому вірять лише ті, які хотілиб і жити з Совітами, як державою, у згоді, і бачити зміну тамошніх відносин, надто прикрих для буржуазних приятелів.

Коротко зреферовані зміни переведено під натиском двох чинників: передовсім належить сюди факт зросту опозиції, який проявився у вбивстві Кірова та — ще гірше — у дальшому існуванні настроїв, прихильних і співчуваючих засудженим таким комуністичним вожакам, як Каменев і Зіновев. Знаємо, яку паніку викликало вбивство Кірова, знаємо, як гарячково ведено слідство, розстрілюючи на право і ліво всіх „підозрілих", і як остаточно нинішні володарі зацукалися, коли прийшлося вирішити долю самого Каменева і Зіновева: розстріляти їх таки Сталін не відважився, волів теж заслати їх на далеку північ у непрогляді ліси, ніж дозволити, як Троцькому, виїхати за кордон і звідти кермувати невдоволеними елементами. Отож таємні і безпосередні вибори — це ніяка уступка демократії, так само як допущення до більших прав села не є ніякою уступкою клясовому лібералізмові. Це просто засіб зацитькати і ліву і праву опозицію, яку нібито допускається легально до голосу. На практиці воно може щонайвище мати той наслідок, що всі наївні, які повірять у „таємність" виборів і схотять скористати з них для переведення опозиційних елементів до совітів, найдуться швидше за решітною чи під стінкою.

Друга причина, яка безумовно вплинула на останню постанову, це непередбачений фатальний відгук за кордоном кривавих репресій, що їх повели большевики після вбивства Кірова. Нема сумніву, що ті репресії, чи радше їх відгук у західній європейській та в американській прилюдній опінії вплинув подекуди і на ізоляцію Літвінова підчас останньої женевської сесії і на прохолоду франко-совітських взаємин і на хід американсько-совітських взаємин, даючи надзвичайно успішну зброю всім противникам Совітів. Зміна конституції має задокументувати перед світом, що нема мови про поворот режиму воюючого комунізму з 1918/19 рр. і що відносини „нормалізуються". Наскільки такий тактичний хід може справді впровадити в блуд тих, що думають західними методами свідчить про це голос ось напр. такого консерв. „Часу", який добачує у тому кроці — познаку сили совітського режиму. Навпаки: не сила, а слабість була причиною тієї реформи, і то слабість подвійна — внутрі держави і назовні, супроти світа. І ніякі реформи, зроджені зі слабости, не мають життєвої вартости.

Велика знижка цін!

на вовняні матеріяли на сукні, плащі, на шовкові матеріяли на балеві і візитові сукні

Дім Моди

Львів, Марійська пл. 4.

Європейський Готель. 727

Обслуга в українській мові

Великий оборот, малий зиск.

З українського життя у Манджурії.

ЗГАДКА ПРО УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНҐРЕС У СІНЦЗІНСЬКІЙ РАДІОСТАЦІЇ.

Ми вже подали попереднім разом, що редакція „Манджурського Вістника" дістала змогу радіопередач у Харбіні, яку й використовує пильно. В п'ятницю 18. січня ц. р. трансмітований був радіо-виклад українською мовою редактора І. Світа на тему „Українське життя в Манджу-Ті-Ґо". „М. Вістник" в 21. січня ц. р. видрукував у цілости цей виклад у великому фейлетоні. В той спосіб і ми довідались про його зміст.

Прелєгент сягнув до 1907 р., коли то в Харбіні відчинено першу українську організацію „Український Клюб". Та справжнє, невязане ніяким організаційне життя почалося щойно після повстання манджурської держави. Ця держава поставилась прихильно до всіх національностей, які найшли в ній терен для праці як у площині чисто-національній, так і в загальнодержавній. Українські спеціялісти мають змогу праці. Напр. проведена реєстрація українців-залізничників пройшла з великим успіхом і є надія, що всі вони згодом будуть мати забезпечене життя. Просвітний рух розвивається щораз міцніше, розгортається широка культурно-освітня праця; внутрішні сили консолідуються, спираючись на національну, виразно протикомуністичну платформу.

„Черговим завданням — чули дослівно радіослухачі — є поширення самого терену праці шляхом відкриття нових осередків для праці, започаткування українських організацій там, де вони були колись з 15 років тому, та приєднання до українського національного руху нових шарів громадянства і зв'язування його з інтересами та життям всієї української національної еміґрації, котра робить тепер заходи щодо скликання Всеукраїнського Конґресу, на котрому будуть заложені основи для послідовної праці для майбутнього, коли ми ліквідемося звільнення українських земель та повстання нашої Батьківщини вже як вільної країни".

І дальше: „...Велика ідея Ван-дао повинна лати й нам тут, як вона дала азійським народам, свіжі сили для ще більшої праці

Нам потрібно підготовити ґрунт для повстання широкої української акції в Азії, де живуть мільйони українських переселенців, де виросли нові покоління, котрі потребують все більшої уваги для себе, бо, конаючи в червоному пеклі, вони не можуть вести ніякої національної праці, а ми можемо не тільки зберігати цінности нашої нації, але рівночасно, розгортаючи свою роботу втягати до неї нові свіжі сили. Великі й відповідальні завдання лягли на наші плечі. Тому й повинні ми виконати обовязок сумлінно та чесно і нарід наш буде за це вічно вдячний".

ДАЛЬШІ РАДІОПЕРЕДАЧІ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ ЗІ СІНЦЗІНСЬКОЇ РАДІОСТАЦІЇ.

Заходами редакції „М. В." відбулись чи відбудуться — як подає У. Прес. Служба в Харбіні — радіопередачі 1., 15. і 27. лютого

СВЯТО СОБОРНОСТИ В ХАРБІНІ.

У вівторок 22. січня ц. р. відбулось у Нац. Домі свято обєднання, що складалось з двох частин: привітання і музикально-вокальних точок. Закінчилось воно спільною вечерою і танцями. Звідомлення про хід свята покищо ще нема.

ВНУТРІШНЯ ПОЗИЧКА.

Український Національний Дім у Харбіні розписав позичку, щоб покрити свої зобовязання, які повстали через капітальний ремонт будинку. Потрібно 2.000 гобі. Позичка забезпечена прибутками дому і платна в шість місяців після її виплати. Знимка Українського Нац. Дому, яким так гордиться наша кольонія в Харбіні, прикрашує відривний календар на рік 1935, що його видала редакція „М. Вістника".

—o—

Тайний обіжник проти Ґандія.

БОМБАЙ, ПАТ. Індійський уряд видав тайний обіжник до урядовців з приводу програми Ґандія упромисловити село. В обіжнику уряд остерігає урядовців перед новою акцією Ґандія, що змагає до „перебудови села", в дійсности змагає до зорганізування масового непослуху селянства. Уряд доручив урядовцям протидіяти збиранню грошей на цю акцію. Ґанді заявив журналістам, що ніколи не мав наміру організувати цивільного непослуху. Коли хотів би це вчинити зорганізував би безпосередню акцію. Товариство упромисловлення села має на меті відродження мистецтва і промислу села.

Завзяті бої з комуністами.

ШАНҐАЙ, 11. 2. ПАТ. Аґенція Ренго повідомляє, що у провінції Тіян-сі йдуть кривавi бої китайських урядових військ з комуністичними бандами. Втрати по обох боках сягають до 3.000 вбитих і кільна тисяч ранених. Бої відбуваються зі змінливим щастям.

Домагання прибалтійських держав.

ТАЛІН, 11. 2. ПАТ. На основі рішення конференції прибалтійських держав у грудні м. р. Естонія, Латвія і Литва вислали до генерального секретаріяту Ліги Націй однозгідні ноти, домагаючись для прибалтійських держав справедливого розділу представників у різних організаціях Ліги Націй.

З українського життя у Чехословаччині.

Дещо про працю української кольонії у Брні на Мораві.

Дня 12 І. ц. р. українське робітничо-стрілецьке культурно-освітнє т-во „Єдність" у Брні влаштувало „Маланчин вечір", на програму якого склалася 3-актова комедія „Живі покійники або дружина з того світу" Конича-Лисенка, відіграна під назвою „Тріюмф медицини", а по виставі забава з танцями. Не зважаючи на важке господарське лихоліття та матеріяльну скруту, ця імпреза стягнула майже всю українську кольонію у Брні, однаково як з робітничих, так і вложа робітничих кругів та багато прихильної чеської публики.

Ця перша у Брні спроба української аматорської вистави випала назагал доволі вдачно. Підготовив її колишній командант українського військового відділу у Брні чет. Григорій Мирослав Сигерич, що сам знаменито відіграв теж ролю слуги Деметія. Жіночі ролі відіграли пані: Катерина Цимбалієва й Ема Готфрідова, що, хоч чешка, знаменито потрапила вжитися в ролю української жінки. Решту роль відіграли робітники й фахівці полю адвоката — зовсім бездоганно та пп. Деленка і студент Найда дещо слабше, але назагал незле.

Треба відмітити та підкреслити, що брненське українське стрілецтво стоїть на високому щаблі національної свідомости і хоч перебуває вже майже 16 років (рештки військової еміґрації з І. гірської бригади) серед чужого моря, не денаціоналізувалося, а навпаки: укріпило в своїй національній свідомости, не пішло на поводі ніяких демагогів чи інтернаціональних шантажистів та залишається вірне своїм національно-визвольницьким ідеалам. В їх Т-ві панує зразкова товариська дисципліна, що може послужити іншим товариствам за приклад. Члени Т-ва самовідданно горнуться до творчої праці та самоосвіти, на яку находять час поза всіма своїми буденними клопотами та журбами за завтрішній день і то в часі нинішнього великого безробіття та боротьби за голе існування. Цим виказують вони свою велику зрілість та гідно репрезентують українське імя серед чужинців.

Послідовна політика міністерства освіти...

Промова посла Д. Великановича до буджету міністерства освіти на пленарному засіданні сойму в дні 8. лютого 1935 р.

Високий Сойме!

Від 1922 р. наші представники у польському парляменті борються за права в ділянці шкільництва і на жаль досі не находили зрозуміння у рішаючих чинників.

З огляду на короткий час, який маю до диспозиції, не буду входити в подробиці, а бажаю під кінець цієї соймової каденції лише загально представити стан політики уряду супроти нас за останні десятиліття, політики, яка також узасаднює наше негативне становище до буджету.

ЗАСАДИ ПРОФ. СТ. ГРАБСЬКОГО.

В історії польської держави, ділимте, панове, систему правління на 2 періоди: до травня 1926 і від травня 1926 р. Цей поділ є слушний у всіх інших ділянках державного життя, лише не в ділянці політики міністерства віроісповідань і освіти, оскільки йде про український нарід та його освітні аспірації. В цьому напрямі всі рішаючі чинники йдуть одною незмінною дорогою від 1920 р. — і крім кількох скупих заяв декотрих пп. міністрів освіти про зроблені помилки, — послідовно реалізують засади проф. Ст. Грабського, який в своєму славному отвертому листі до проф. Гломбінського, оголошеному в „Курері Львовскім" з дня 10. І. 1935, з повною щирістю відкрив куліси і ціли мовного закону з 1924 р., закону, який знищив наш цілий шкільний доробок з часів перед 1920 р.

З переписки тих 2 політиків, які рішали колись про долю шкільництва в Польщі, ясно виходить тло, на якому повстав закон про викладову мову в державних школах і наслідки цього закону.

А ті наслідки вже нераз представили ми в цифрах і сьогодні лише загально зазначу, що пляново з року на рік щезали з овиду школи з українською викладовою мовою, з року на рік меншали ряди учителів української національности і то головно на територіях, замешкалих компактною масою українським населенням, — меншали ряди української молоді у високих школах. Закон про викладову польську мову в державних школах побудований на таких основах, які виявив проф. Грабський, мусів довести до тих висліднів, які маємо на наших землях. Від часу до часу деякі панове міністри потравневого режиму у скромній формі оказували зрозуміння наших потреб в ділянці освіти, однак це були звичайно лише слова, які далеко відбігали від вчинків. Воля п. міністра освіти майже з засади не доходила до тих чинників, які безпосередньо стикаються з населенням, та передовсім до вчителів, шкільних інспекторів і ріжних польських політичних і освітніх діячів.

ВИКОНУВАННЯ ЗАКОНУ.

Неодин, навіть менше досконалий закон, коли дістанеться до рук совісних виконавців, буде менше прикрий, ніж добрий закон, який мають використати несовісні виконавці. Гірше, коли і закон і його виконавці є тенденційні.

Хоч мовний закон з 1924 р. був у своїй основі несправедливий — то був би він менше дошкульний, коли б льокальні чинники шанували наші національні права. Почавши від куратора та скінчивши на вчителю — зроблено все, щоб шкільний доробок українського народу довести до такого стану, який є сьогодні, себто до майже цілковитого знищення нашого шкільництва. Вправді в буджетовій комісії пос. д-р Стронський Здзіслав простував шкільну статистику, видану міністерством віроісповідань і освіти, але навіть спираючись на його матеріялі ніхто не матиме відваги признати числа 458 вселюдних шкіл з українською мовою навчання (де історію і географію вчать польською мовою) за вистарчаюче в порівнянні до числа 3.600 чисто українських шкіл, коли творилися межі польської держави.

ВІДСОТОК ДІТЕЙ, ЩО КОРИСТАЮТЬ ЗІ ШКОЛИ З БАТЬКІВСЬКОЮ МОВОЮ.

Коли йде про відношення дітей, що вчаться в школах і про батьківську мову навчання, то на просторі Галичини згідно з твердженням п. міністра освіти лише 0.6 пр. польських дітей користає з української школи, 16.7 пр. з утраквістичної школи та аж 82.4 пр. з чисто польської школи. Про відсоткове відношення української дітвори панове не згадують, одначе на підставі доступних нам матеріялів українські діти Галичини користають з рідної школи не більше, як у 5 пр., а на Волині, Поліссі і Холмщині 0.02 пр.

„ВОЛИНСЬКЕ КОРОЛІВСТВО".

Коли я згадав про Волинь, то не можу поминути мовчанкою одного факту. Є там деякі одиниці, що зачисляють себе до української суспільности, які твердять, що на Волині має український нарід повне заспокоєння освітніх потреб. Як виглядає це „волинське королівство", то вже свого часу не міг дечого заперечити і п. міністер освіти, а ще більше підтверджує його статистика. Там знищено державне українське шкільництво так, що не остало ні одної української державної середньої школи, а є ледви кілька вселюдних. Здається, що тим політикам з Волині відомо, що робили офіційні чинники підчас плебісциту українського населення за українською школою, а певне також знають вони, що напр. до технічної фахової школи в Ковлі в теперішньому шкільному році не принято ні одного учня-українця

АДМІНІСТРАЦІЯ І ТРАКТУВАННЯ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНЦІВ.

У шкільній адміністрації не призначено ні одного постуляту із наших, предложених п. міністрові меморіялів. На наших землях поіменовано шкільних інспекторів виключно поляків, які кваліфікацію українського учительства оцінюють не на підставі професійної праці, а того, чим ті учителі відзначилися у суспільній праці. А ту працю розуміють так, що вимагають доказу, чи учителі заложили організацію „Стшельца" і втягнули туди відповідну скількість парубків українців, чи оспівували „светліцу Т. Ш. Л.", „кужо ролиніче" і т. п. Суспільну працю в українських інституціях вважають політичні чинники протидержавними вчинками і вона вистарчає, щоби через неї усунути учителя-українця від його земляків, перенести на далекі чужі західні землі Польщі або на емеритуру. На місце усунених українців іменується поляків, які в значній частині, передовсім молодші, не володіють українською мовою. Завдяки такій політиці шкільної адміністрації — в останніх кількох місяцях перенесено в стан спочинку 76 учителів-українців на терені Куратор. О. Ш. Л., а на їх місце не іменовано ані 5 українців. Вистарчить неперевірене донесення якихось несовісних одиниць або москвофілів, нераз з комуністичних кругів, щоб з українського села забрано всіх учителів-українців, як маємо на те докази з дрогобицького повіту і з інших. Влада не дивиться на те, чи родичі є вдоволені з чужого вчителя, або чи цей учитель на національно чужих територіях не зазиває національних зневаг. Владі вистарчить хвилеве заспокоєння шовіністичних льокальних чинників, чи також політичної адміністрації.

ЧИСЛО УЧИТЕЛІВ.

На бюджетовій комісії п. міністр внутрішніх справ заявив, що є аж понад 4.000 українського вчительства. Годжуся з тією цифрою, але чому п. міністр не подав загальної цифри вчителів вселюдних шкіл: 70.000 — і чому не хоче прилюдно признати, що напр. на терені Східної Галичини до війни на число 5.000 загалу учителів було 3.000 українців, а тепер на число 14.000 осталося українців лише 2.000. Чи це відсоткове відношення нічого панам не говорить? А діється це головно вже за потравневого режиму — коли то покликано до життя уряд персональних референтів з диктаторськими компетенціями, які є звичайно сторонничо наставлені до українського вчительства.

Зміна політики у шкільній адміністрації є неменше важна, як зміна законів про викладову мову. Як довго суспільні українські круги відсуватимеме від впливу на шкільну адміністрацію, так довго не зникнуть надужиття і шкоди та українську некористь.

Великий еспанський педагог Іван Людвік Бібец у творі: „Де дисципліні" слушно стверджує, що учитель повинен володіти добре мовою учня, бо лише при помочі рідної мови зможе запізнати дітвору з іншими науками. Мовні помилки, що їх робить учитель, остануться ученві на довгі літа.

МАРТИРОЛЬОГІЯ ПОЛЬСЬКОЇ ШКОЛИ ПІД ЗАЙМАНЦЯМИ.

Польська література про мартирольогію польської школи під займанцями, а також теперішня акція в обороні польської школи поза межами Польщі дуже докладно обіймає потреби навчання молоді рідною мовою і потребу, щоби це навчання вів учитель-полак. Коли признаєте це, панове, за конечне і добре для себе, то чому нас відсуваєте від тих прав?!

Зі справжнім сентиментом і пошаною згадую тих всіх польських героїв, про яких я читав у памятниках, оголошених у свято 25-ліття боротьби за польську школу. Я знаю, що панове нерадо слухаєте, коли переводиться деякі аналогії і я вам тої прикрости не зроблю, але коли читаю брошуру Навроцинського або П. З. Н., то неодна річ, там порушена, є дуже подібною до теперішніх відносин на наших землях.

ОДНОЗГІДНЕ СТАНОВИЩЕ НД І ББ.

На бюджетовій комісії представник народового табору п. Корнецький і представниця Б. Б. В. Р. п. Яворська боронили однозгідно теперішній стан у шкільництві, а також захвалювали закон п. Грабського, що спеціально говорять про утраквізм. Обоє промовці забули видно на хвилинку, що й до поляків пристосовували їх колишні займанці подібні методи — захвалюючи свою культуру і співжиття лише на те, щоби вирвати з душі дитини любов до свого народу, до своєї культури. Не говорячи вже про великого українського вченого Потебню, відсилаю панів до статті проф. Стефана Блаховського п. н. „Висліди психольогії педагогічної" (Енцикльопедія виховання Т. І. 1934. стор. 389), і там довідаєтеся, що: „Щойно коли рідна мова утвердилася, хочби на деякому хочби низькому рівні, отже около 12 року життя, треба би почати науку чужих мов".

Незабутній чеський педагог Іван Коменьскі у своїм творі п. н. „Дидактіка Магна" розділ 29 говорить: „Хотіти вчити когось чужої мови, як він опанує рідну мову, це те саме, коли би батько хотів учити свого сина їздити на коні, який цей навчиться ходити".

Я міг би цитувати панам багато подібних прикладів педагогів і польських діячів, які виголошували всякі гасла про національні права для польської дитини, ви знаєте ті права і їх розумієте. Зрозумійтеж, панове, і нас і кажіть ваш старий аргумент: „це що інше". При творенні нового шкільного закону дайте вислів тим високим гаслам, які голосили ваші діячі в обороні польської школи під займанцями.

Стоїмо на становищі, що кожна дитина, чиє теж також українська, повинна в першу чергу дістати освіту в рідній мові і під проводом учителя-українця.

Справу адміністраційних трудностів в організації приватного шкільництва і позашкільної освіти обговорювали ми на іншому місці і тому тої справи тепер не порушую.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКЕ ВІРОІСПОВІДАННЯ.

Ще кілька слів з ділянки політики департаменту віроісповідань. У буджеті існує прелімінована сума на допомогавий будівельний фонд у висоті 1.016.000 зол. Зважуюсь з того місця заапелювати до пана міністра, щоби при розділі цього фонду зволив признати інтереси греко-католицької Церкви, передовсім у гірських околицях, і признавати субвенцію на будову церков тим гр.-кат. комітетам, які зголосяться по неї з належно умотивованими проханнями.

Від кількох літ політика шкільних власте до наших священників стає щораз більше суворою. З безосновних причин п. львівський куратор відбирає нашим священникам право навчання релігії у вселюдних школах.

Енцикльопедичний, Інформаційний, Ілюстрований КАЛЄНДАР „Криниця"

дістанете в „Ділі".

Ціна зол. 1·80. Порто 30 сот.

Дешевий місяць

у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмів 12.

Усі товари по ревеляційних цінах!

Для прикладу: штрукси 1·80, фланеля 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

У самій львівській дієцезії позбавлено права навчання около 40 священиків, не говорячи про перемиську і станиславівську дієцезію. Вистарчить непровірений замір про якісь недозволені пісні або про цитування з релігійного письма „Наш Приятель" релігійної легенди, щоби найти претекст до відібрання права навчання від нашого священика і дітвору позбавити змоги вчитися рідної релігії. Найбільше яскравих надужить зробив інспектор Пиж з Городенки, який своїм нетактом, необосновними внесеннями, спричинив багато непотрібних суперечок.

Не слід позбавляти нашої дітвори науки релігії переловсім у теперішніх часах. Якщо якийсь священик провинився, то слід витягнути для нього службові консеквенції щойно після переведення докладного слідства, вислухавши інтересованого і духовної влади.

ПРАВОСЛАВНЕ ВІРОІСПОВІДАННЯ.

Завжди ще отвертою раною є справа православного віроісповідання, якого ісповідниками є у величезній більшости українці. Вже неразпорушував цю справу зі соймової трибуни член нашого Клюбу пос. Хруцький. При нинішній бюджетовій дебаті, до якої привязуємо спеціяльне значіння, уважаю за відповідне як українець-католик упімнутися за права наших братів на Волині, Холмщині, Поліссі і Підляшу. Передовсім мушу ствердити, що дальше трівае процес нищення православних церков. Тепер на Холмщині касують церкву св. Духа, 3-тю вже з ряду в цьому місті. Коли першу з них висаджено в воздух у 1918 р. у сутінках ночі, то дві другі буриться на зимно, з волі теперішнього уряду. Це є вже 56-ий випадок буреня православних церков на Холмщині. Часами чути таке оправдання: тих церков на Холмщині забагато, бо повставали вони не для заспокоєння релігійних потреб, лише з політичних причин. Таке твердження полягає на цілковитому незнанні річей, бо культ на підставі грецького обряду вимагає, щоби в кожному селі була своя церква. Адже так є і в греко-католицькій церкві. Ще більше збиває польську тезу факт, що в багато місцевостях селяни, втративши надію на відзискання відібраних їм церков, поралися над будуванням нових. Інша річ, що не можуть дістати на це дозволу. Не инакше представляється справа й у Холмі. Там на поверх 7 тисяч вірних існує з давніх 10 церков лише одна, яка може помістити ледви 400 осіб. Отже чим є мотивоване буреня церкви св. Духа в Холмі, заповіджене в останніх днях адміністраційною владою?! Не говорю вже про цілковитий брак підстав до того, бо чейже Православної Церкви не вивласнено досі ніяким законом а її права до свого маєтку. Отже на якій правній основі уряд в характері господаря розпоряджується маєтком православної Церкви і то ще в такий драстичний спосіб? Міг би хто сказати, що та церков, як і багато інших, була колись уніятською, отже є спірний сам титул власности. Одначе на всякий випадок уряд не має тут ніяких прав. А коли недавно на підставі рішення Найвищого Суду добув він право розсуджувати щодо святинь спори між православною Церквою та католицькою, то всеж не добув права власности, а тимбільше право бурити самі святині. Розбірка церкви не є також в ніякій мірі розсудженням о мого спору щодо титулу власности. Підложку справу розбірки церкви св. Духа в Холмі ще й тому, що така сама доля ждe ще 104 замкнених церков на Холмщині, як це видно з відповіди міністерства вн. прохання Митрополії про отворення замкненої церкви в селі Лагівці, пов. Томашів. А саме, міністерство відповіло, що теперішній стан тієї церкви не дозволяє на її отворення. А ремонт замкнених церков, коли селяни про те просять, забороняється. Ще ясніше світло на справу буреня церков може кинути такий образок з життя Холмщини. У селі Хижовичі пов. Грубешів вже в часах кризи вибудували селяни нову церкву. Правда, дістали вони дозвіл на будування не церкви, але святині Народового Костела, бо безпосередньо дозволу на будову православної церкви на Холмщині не можна добути. Будова тревала 3 роки, а коли її свячено, називано нову святиню як православну церкву. Кілька місяців стояла та церква, але дня 13. березня 1934. р. влада її збурила на тій підставі, що її збудовано без дозволу властей. Питаюся панів, чи можна твердити, що не було дозволу влади в даному випадку? Коли би хтось відповів, що дозвіл був даний для святині Народового Костела, то в такому разі виринає інше питання: а чим призвана державою Православна Церква є гірша від Народового Костела, непризнаного державою? Одначе чи і тоді є оправдано розбірка церкви? Ні! Але був час аж 3 роки для інтервенції влади. Позатим надто яскрава є диспропорція між виною і карою. Чиж кара за формальний ухил може піти так далеко, бо аж то збурення церкви? Врешті, як то дивно звучить — буриться божий дім! І яке враження викликав цей учинок на селян! Щиро і глибоко були вони переконані, що доконали милого Богові діла, будуючи нову церкву, а стрінулися з гнівом християнської влади. Так виглядає розбірка православних церков. Воно свідчить, що цілком уряд повірив у фікцію, коли би він був одиноким власником майна православної Церкви, а нищить він не лише подинокі святині, але й саму Православну Церкву, хіба лише з тою метою, щоби на її руїнах повстав латинський — польський костел

ПРАВОСЛАВНИЙ СОБОР.

Бо бачимо, що і в інших ділянках церковного життя уряд виступає в ролі господаря. Від 1930 р. найважнішу справу скликання Собору уряд прийняв у свої руки, легковажучи собі канони Православної Церкви, хоч вона є признана державою! Якщо Православну Церкву поневолено in capite, то те саме бачимо і in membris. Напр. волинський воєвода сам устійнив склад епархіяльного зїзду, який недавно відбувся, забороняючи виборче представництво від світських вірних та делегуючи на цей зїзд послів з ББ. Поліський воєвода, не дивлячись на архиепископа ординарія, наказує вести ціле урядування внутрі Церкви у польській мові, а присвоюючи собі права родичів, сам розсуджує, що в польській мові повинна відбуватися наука релігії. А на Холмщині вже навіть поодинокі старости видають рішення щодо мови в науці релігії у школах, а щобільше вимагають від священиків всупереч наказам митрополита, щоби навіть проповіди в церкві виголошували по польськи. Грубешівський староста посунувся ще дальше. Коли митрополит засуспендував одного священика за те, що цей всупереч забороні своєї влади забрав санктуалія з церкви в селі Хижовичі і тим улекшив її розбірку, староста дав йому через шкільний інспекторат 36 годин релігії тижнево, а нового пароха не затвердив. В такий анархічний спосіб вимусив на митрополиті, що той врешті привернув права засуспендованого священика.

Уряд не обмежився до тих двох актів, якими є: 1) нищення матеріяльних підстав та 2) анархізація самої внутрішньої організації Православної Церкви. Уряд безпосередньо вдирається у круг духово-релігійних почувань православних і через свої польонізаційні зазіхання їх просто вбиває. Бо національні і релігійні почування, це наче два потічки, що пли-

Смар до лещат „Сільва"

зїздовий універсальний („Мікс") ліпняк

дають запоруку доброї їзди. — Гумовий тран до лещетарського взуття. Жадайте всюди!

Львів, ул. Бандурського ч. 5.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Безжурний, легкий птах.

(З нагоди вистави М. Глущенка.)

Неблекше писати про мистців зажих, незрозумілих; щонебудь скажеш — можеш засоромити тих, що не вміють оцінити твору, призначеного для майбутности. Хто зна, чи публика нині не воліє незрозумілих творів: є бодай притока виправдати свою байдужість. На виставах наших „дуже модерних" мистців і після них нарікали інші люди, що не мають приємности дивитись на образи, яких не розуміють. Та ось прийшов черга на таку виставу, що спонукала до прилюдних вражінь навіть одного теольога та суспільного боєвика в одній особі.

Набираєш сміливости: не до мистецької критики, до якої треба підготови не меншої, ніж до теольогії та суспільної діяльности, але попросту радієш, що можна списувати думки, які виринають перед образами так, ніби це були котлети або пампушки.

Микола Глущенко прислав кільканадцять своїх образів до Львова з Парижа з жестом земляка, що має сентимент для своїх ближніх. До такої виставки мусить він доплатити і знає про це. Після великих успіхів у европейських столицях Львів не може принести йому нічого такого, що зміцнило би їх. Ані вигляділи на критику, що можна би її взяти до реклями, ані надії, що продажними образами покриє кошти транспорту своїх образів. Сентимент, звичайний земляцький сентимент... І за нього треба платити часом дуже дорого.

Глущенко перейшов добру мистецьку школу у Берліні та Парижі: перейшов класицизм та імпресіонізм, показуючи, що з них уміє взяти, а чого не хоче, чи не може. На інші напрямки дивився оком прилюдного мистця, що почуває себе сучасником і може навіть відчуває, звідки вони взялись і чого хотять. Та як це буває найчастіше при розвитку мистецького талянту: верх узяли темперамент і особисті переживання. Глущенко має легкість дуже ворушкої людини, що не любить зупинятись довго на вражінню і не передає його назверх при допомозі інтелектуальної аналізи; змислові вражіння в нього сильніші, ніж рефлексія, технічний хист більший, ніж намагання зосередитись на якійсь рисі своєї психольогії.

Дивуємось, як міг такий молодий земляк так хутко засвоїти собі характеристичні прикмети паризьких мистців. Це можливе тільки тоді, коли людина почуває себе в Парижі, як у рідному місті: не тільки сприймає його вражіння розуміючи їх, але і відчуваючи насолоду, що живе атмосферою близькою собі, так звани „конгеніяльною". Тільки тоді може він природно дійти до сюжетів, що їх не придумаєш у робітні та не вичитаєш із підручників до історії мистецтва.

Французи від віків малюють залюбки жіночі акти та портрети; зупиняються вони не тому „жанрі", що є одним із ступнів навчання у мілярській школі і доводять його до мистецтва.. Це один із пізлідків класичної спадщини, похилу до „академізму" всупереч усім анархістичним гаслам, що родяться у мистецькому Парижі, вічно спрагненому сенсації, вічно у погоні за новинок. Тема „жінка" не старіється тут так само як і оригінали, що виходять щорок то нові засоби, як відмолодюватись або, що важніше: подобатись навіть тоді, коли знаємо їх, часом уже непромитий вік.

Можемо бути горді, що маємо земляка, якого парижани вважають своїм. Неодин зітхає, тому він не малює козаків і баштани. Звідкіля їх узяти над Сеною? Малярство не ліно, де можна працювати при штучних декораціях. Є ще й такі наївні люди, що хотіли би бачити у Глущенка іншу тематику, напр. релігійні образи. Гадаємо, що релігія надто повільна річ і надто глибоко звязана з духовими переживаннями одиниці, щоб релігійні твори могли повставати під впливом раціоналістичних аргументів. Мистець може малювати тільки те, до чого почуває у собі силу. Мистці, що промовляють до наших релігійних і моральних почувань, мусять так само природно находити сюжети і засоби до їх вислову як ті, що тільки лоскочуть нашу змислову вражливість.

Глущенко ще молодий і шлях перед ним довгий. Коли він уміє вже нині добути з Гоголя оригінальні риси карикатурних, хоч вірних, постатей, то за літ пять чи десять, може добуде із себе щось зовсім несподіване. Правда, нині виглядає він занадто зрівноваженим, проходить мимо тем занадто легко, видається на все, що зловить на мить його око, либи мав завтра про це забути. Це спільна риса з молодим письменником, що занадто багато припадкових явищ уважає „темою". Але хто з нас, зупиняючись перед барвистими, приємними, як дружній усміх, картинами, думає про такі теорії? Глущенко міг би відповісти, що він теж не хоче думати, коли до нього всміхається світ картинами і вабить його, приворожує на мить тут, завтра там.

Приємно на його виставі думати про те, що деякі наші мистці можуть уже мандрувати по широкому світі, не на кошт стипендій та інших добродійних пожертв, а на власну працю. Ще приємніше бачити, що вони розуміють той світ і ми розуміємо їх, хоч той світ від нас нині так далеко, як далека боротьба за мистецькі напрямки та засоби від наших буденних клопотів.

Знаємо, скільки зусиль треба, щоб почувати себе добре на чужині і скласти там із великого ріща та пірл власне гніздо. Знаємо, скільки талантів пропадає, заки найшли змогу свобідно працювати — передавати те, що відчувають і хотять передавати. Тимбільше тішимось, коли трапляється між ними такий безжурний, легкий птах як Глущенко. Правда, не всі, що мають постійну до діла з перами, розуміються на птахах і крилах.

вуть з одного джерела: хто нищить один з них, тим самим нівечить і другий. Українські діти православного віроісповідання змушують вчитися молитви і самої релігії польською мовою, перед початком науки мусять відмовляти польсько-латинську молитву. В державні свята ведеться їх до костела замість до церкви. Для дорослого православного населення на Холмщині вже другий рік видає виділ безпеки державним коштом календар у польській мові, при чому кольпортується його безоглядними методами. Бо православним священикам розсилається цей календар у більшій скількості, а належитість потручують за них згори з дотацій духовенства. Увінчанням діла польонізації має бути введення польської мови до православних богослужень. Нині бачимо вже підготовчі праці в тому напрямі і перші несміливі спроби. Справді, ніколи нічого подібного не було навіть у Польщі перед розбором, хоч її найфатальнішим гріхом була саме нетолеранція супроти Православної Церкви!

—o—

ПРОСФОРА.

ПРОСФОРА В „МІЩАНСЬКОМУ БРАТСТВІ".

В неділю вполудне 10. ц. м. при участи невеличкого гуртка членів та запрошених гостей відбулася традиційна просфора в Т-ві „Міщанське Брацтво". Була це з черги 25-та просфора і в цьому році Товариство задумує святкувати чвертьстоліття свого існування. Церемоній посвячення дарів доконав о. кан. Лопатинський і в теплій промові, складаючи побажання Товариству, пригадав часи, коли українське міщанство у Львові було найтвердшим оборонцем народности й віри.

Як випливало з дальших промов (у мінорному тоні) членів, Міщанське Брацтво переживає тяжку кризу, на яку склались: минішній тяжкий час, безробіття і взагалі важкі умовини життя. При своєму заснуванні Товариство обединувало всі вільні професії, які опісля поодиноко зорганізувалися, як: Т-во Лікарське, Технічне, Союз Купців і Промисловців, Т-во власників реальностей, Т-во інжинірів і ін. Вони відділились від „Міщанського Брацтва", при якому залишились майже виключно старші ремісники. На цю тему говорили пп.: д-р Говикович, Галібей, Беряк, Палів, Сенюта.

Дуже добре подумана і гарно виголошена була промова п. Б. Баранової, що внесла на салю бадьорий настрій: не зневірюватись, не коритись лихові, а обхоплювти організаційною сіткою якнайширші круги міського населення, бо перед нашим міщанством і у Львові і по інших містах стоять може в недалекому уже майбутньому великі завдання й великі обовязки. Свято закінчив в 4. годині п. Стефанівський, подякувавши членам і гостям за прияву

СВЯТО ПРОСФОРИ НА СТАРОМУ ЗНЕСІННІ.

Це свято, яке відбулося дня 10. лютого заходом читальні „Просвіти" звеличав своєю присутністю Преосв. епископ Будка, який посвятив просфору та бажаючи гостям усього добра, виголосив патріотичну промову, що зробила помітне враження на присутніх. Як місцевий душпастир витав зібраних та гостей о. Харина. Від Матірнього Т-ва „Просвіта" промовляв п. Дужий. Ядерно та пристутньо сказав на великі цілі Просвіти і візвав присутніх працювати для тієї ідеї, яку ширить від десяток літ ця установа. Представник „Нового Часу" п. Роман Сливка говорив про майбутність українського народу. Місцевий ремісник п. Гриць Чухрай зазначив у своїй промові, що тільки національна ідея переможе та взивав громадян єднатись під її прапором. Кінцевий промовець п. Агатон Добрянський говорив від Народньої Організації Українців м. Львова про небезпеку винародовлення на Знесінні. Підніс значіння української преси та книжки й вагу політичної організації. Відспівавши національний гимн, піднесені на дусі зібрані розходились домів.

100 тисяч золотих.

Мати сто тисяч золотих — скажім від уродження це тарна доля.

Мати сто тисяч золотих за сорок — це пьос Державної Льотерії в першій класі.

Коляж уродження не дало вколині сто тисяч золотих, то розум диктує, що варта собі їх придбати за ціну льотерійного льосу.

Кому сто тисяч забогато, може купити собі чвертьльосу за 10 золотих, і тоді виграє в першій класі тільки 25 тисяч зол.

Тягнення першої класи починається 19 лютого і тревае 4 дні. В цій класі є 13.000 виграних.

Ще про вписи і практику

у державному рільничому ліцею.

Довідуємося, що в огляду на довершення купна на потреби ліцею маєтку зі всіма зраковими господарськими уладженнями в Чернищі не є виключене, що зголошені до ліцею кандидати будуть відбувати вступну господарську практику в ліцеальнім господарстві у Чернищі під кермою фахового персоналу ліцею. Якщо це відповідало би правді, булоб це велике удогіднення для практикантів. На цьому зискав би у великій мірі сам практичний вишкіл. Цей практичний вишкіл був би більш пристосований до будучого пляну навчання в ліцею, як це може бути виконане в різних господарських школах. Відбування практики в господарстві в ліцею під кермою фахівців уважаємо під кожним оглядом корисним.

Можемо висказати погляд, що й саме удержання в Чернищі буде напевно дешевше, як це може бути в інших господарських школах, або як це було подане в оголошеннях про вписи. Маючи це на увазі, радимо зголоситися на практику до ліцею всім, що досі мали може деякі застереження дотично відбування практики в інших господарських школах.

В зголошеннях до ліцею по приписовім речинці треба подати причину опізнення і просити Кураторію Львівської Шкільної Округи про додаткове прийняття на господарську практику до ліцею поза речинцем.

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла".

Штучний троцькіст.

(РО) Московська „Правда" повідомляє з Казані про такий сенсаційний випадок у татарськім педагогічнім інституті: Керманич культурної пропаганди при казанськім партійнім комітеті Шикаєв, який є одночасно лектором економії в цім інституті, невдоволений нудними сходинами, рішив запросити на чергове засідання „троцькіста" з метою оживити дискусію. Ці сходини відбулися в дні 31. січня ц. р., що які прийшло 800 учасників. По рефераті про діяльність троцькістівсько-зіновєвської опозиції виступив студент Рафіков, який мав репрезентувати „троцькіста". Рафіков виголосив довшу промову в обороні Троцького, Зіновєва і Каменева, підвитаючи всі закиди опозиції проти партії й обговорив політичну програму зіновєвців. Присутні на сходинах комуністи не тільки не протестували проти промови Рафікова, але ще й висловили Шикаєвові своє захоплення за його ініціятиву. Партійний міський комунікат, довідавшися про цю подію, теж не звернув належної уваги, тільки додав, що організація дискусії не була вислід наладнана.

У відповідь клеветникам.

У чч. 19—24. „Перемоги" появилися статті під наголовком: „Царство клік", в якій п. Дмитро Паліїв був ласкавий присвятити свою увагу Перемишлеві та моїй особі.

„Перемоги" взагалі я не читаю, а про перші три статті я довідався щойно в жовтні мин. р., вернувши до Перемишля з літнього відпочинку. Не думав я на них реагувати, тим більше, що „Перемога" заповідала щоре дальші „revelacji" в тій справі. Виходило вижидати кінця. Але навіть і тоді, коли від листопада м. р. цикль статтей про Перемишль можна було вважати закінченим — не вважав я потрібним з п. Паліївом полемізувати. Бож усі знають методи боротьби п. Дм. Паліїва, усім відомі його система воювати неправдою, видумкою, перекручуванням та невірним насвітлюванням фактів. Не реагував я напр. на наклепи п. ред. Паліїва на мене, коли то з приводу мої оборони п. директора Ш. виписував він тоді в „Новім Часі" несотворені речі, як то цілий Перемишль дрожить перед п. дир. Ш., і як я в театрі чи на концерті зриваєся з крісла, щоб зробити місце п. Ш. Тоді я вважав нижче своєї гідности воювати з такою неправдою, широкими такими методами, і тепер не думав я відповідати на наклепи п. Паліїва. Не хотів я також упереджувати евентуального рішення тих установ, які були завтаковані у звязку зі мною. Я ждав, щоби міродайні українські місцеві чинники заняли становище до статтей „Перемоги" і щоби в міру потреби справу вияснили. Зі своєї сторони не хотів я дати ніякої підстави до підозрінь, що впливаю на хід справи. Уважав я також за річ доцільну, щоби передімною заняв в цій справі голос Повітовий Народній Комітет, якому через підготовку громадських виборів (до сільських рад і соймиків) скорше годі було цією справою занятись.

Після перевірки порушених у „Перемозі" справ інтересованими установами і висилки до „Перемоги" спростування, хочу додати від себе кілька слів.

Закидається перемиському громадянству, серед якого і я працюю, що творить „царство клік". Що це значить? Чиж праця не має бути організованою, систематичною і плановою? Чиж праця у кожній партії чи кожній установі не єднає працівників на одній спільній ідеольогічній платформі, в гармонійному зусиллі для добра справи? Чиж виділи інституцій мають бути збіраниною найріжнородніших одиниць а найріжнорідшими поглядами — „один до ліса, другий до біса"? А чиж п. Паліїв не спирівсь досі і не спирається дальше на малім гурті близьких собі однодумців, з якими творить одну „кліку", з тою хіба ріжницею, що та кліка має за ціль не будувати, а руйнувати і знавіснювати українське життя?!

Посвячує мені п. ред. Паліїв довгий елаборат з вичисленням, у скільки то установах я в головою виділів чи „синдиком".

Щодо праці у виділах товариств, то не знаю, чи це справді провина працювати у виділах кількох товариств та бути їх головою. Коли це провина, признаюся до неї, та ще до більшої провини признаюся: я був також основником численних товариств у Перемишлі і то таких, про які навіть не згадує та не знає п. Паліїв. Я був одним з основників Т-ва „Міщанське Брацтво", Т-ва Прихильників Укр. Мистецтва „Огрі вігор", Т-ва ремісничої молоді „Зоря" і ще деяких, у котрих то товариствах я давав усю охоту в уложенні статутів, в добутті затвердження та введення Т-ва в життя! Чи це теж моя провина та злочин „кліки"? І цей гріх беру на себе...

А чиж до членства у виділах та головування я накидався? Чиж не покликала мене до цього воля членів дотичних Товариств, себто вільна воля громадянства, перед і проти моєї волі? Чи довіря і голос кількадесять членів одної, другої і третьої установи, це „царство клік"?

Другий закид про синдикати і великі доходи із них звучить — поважніше. Однак у дійсності це знову або видумка, неправда, або перекручення та невірне насвітлення фактів. Не є стійні виводи „Премоги", немовби через те, що я веду процесові справи деяких установ, були покривджені адвокатські аплікати, бо вони не можуть найти приміщення в інших адвокатів, які не мають „синдикатів". Твердження на перший погляд не позбавлене льогіки і може не одного збіламутити. Але хай „Перемога" прийме до відома, що всі перемиські українські адвокати, які на підставі нового закону про улад адвокатури мають право тримати аплікантів, дійсно ведуть процесові справи різних установ і кооператив, отже є по словах п. Паліїва „синдиками" (такими як я) у деяких Т-вах і кооперативах, коли називати синдиком адвоката, що веде процесові справи якоїсь установи. Щодо конкретних позицій стверджую: не є правдою, щоби я, як твердить п. Паліїв, був „синдиком" мужеського Інститута. Я ним не є, не був і не провадив ні одної справи. Я не є синдиком „Золотого Колоса" (кооперативи, якої я є основником і ручителем у грошових її зобовязаннях), зате правдою є, що я заступав ту кооперативу як позвану в одним одиноким судовім спорі на кількох розправах у двох інстанціях: ті процеси „Золотий Колос" виграв, але мені не заплатив ані одного сотика за моє адвокатське заступництво, ані навіть не повернув моїх грошевих видатків. Гарний адвокатський синдикат — правда?!

Щодо т. зв. синдикатів Міщанської Каси, Народнього Дому і Щадниці, покликуюсь на письменні вияснення управ тих установ, б неправдою.

Міські Театри у Львові на вівторок 12. лютого.

Великий Театр

год. 7·30 **„Крик"** — сензація сезону.

6 барвних образів з життя лікарів.

Театр Ріжнородностей.

год. 7·30 ривалізація двох поколінь жінок за любов

„Мій коханий дурнику"

презабавна комедія.

щоби я як синдик Міщанської Каси, взяв за 1933. р. 1.900 зол. коштів. Зате правдою є, що всі кошти спорів у тім році виносили 936,54 зол. разом зі всіми моїми готівковими видатками на судові оплати, доручення, екзекуційні подання і т. д., які то видатки, як відомо, виносять більше ніж третину призначених судом коштів.

Не є правдою, щоб я, як синдик Щадниці, сплив в 1932. і 1933. рр. гонорар у сумі 28.000 зол.; 28.000 зол. це більшисова цифра всіх коштів спору від оспорювання Щадниці. Не є правдою, щоб я був синдиком Народнього Дому та взяв від Нар. Дому в році 1933. синдикатських коштів 2370 зол., але є правдою, що та квота обіймає кошти судових процесів Нар. Дому з кінця інвалідних цілих пять літ, виплачуваних не лише мені Н. Домом, і то суцільно та в міру потреби. В тій сумі містяться рівнож мої готівкові, на кілька місяців вперед виложені мною видатки, на претензії судові оплати, доручення, судові екзекуції і т. д., а також як відомо, дуже поважні кошти коморника і примусової румації пів інвалідів. Це є правда про мої „величезні" доходи за працю мою і мого канцелярійного personalu. А чи це що невластиве, коли установи віддають ведення своїх справ канцелярії адвоката, який більшу часть свого часу і праці присвячує громадським, публичним справам та на ведення паперових канцелярійних справ, голослю марних, зовсім безінтересовно, з діймаючою матеріяльною втратою своєї канцелярії, коли той адвокат з доручення проводу партії мусить нераз і на довший час покинути канцелярію, щоби заступати безінтересовно своїх людей в справах марних або інтервеніювати у справі арештованих наших людей перед різними судами в цілій Польщі. Чи це шкодить моїй гідності та честі?

Найповажнішим, а властиво одиноко поважним є закид, неначеб то я, як член Управи, а заразом і комірник у реальності М. Каси, пожичував собі належне від мене М. Касі комірне, а в слід за тим зробив це і щодо інших льокаторів. Покликуюсь у цій справі на письменне засвідчення Управи М. Каси. Стверджую згідно з дійсністю, що якраз тому, що я був льокатором М. Каси, чинив передвоєнних на кілька в не перечислював і висоти їх не устійнював. Зробила це комісія з трьох людей, а саме тодішній голова Надзірної Ради М. Каси бл. п. Олексій Ярема, бл. п. д-р Теофіль Кормош та м-р Степан Навроцький, тепер адвокат у Перемишлі, без всякої співучасти з моєї сторони. Це стверджено навіть на згаданих „Перемогою" Загальних Зборах М. Каси письменними записками бл. п. О. Яремн. Однак про це „Перемога" зовсім не згадує. Промовчує також „Перемога", що той самий п. дир. Кебузінський відтак на зборах признав це. Промовчує також „Перемога", що вся ця справа була на Загальних Зборах висвітлена. Засовано теж, що було річю виключеною, щоб я між згаданих членів комісії збаламутити. Промовчує також „Перемога", що я самочинно і з власної волі, хоч не був до цього правно зобовязаний, негайно вирівнав різницю, яку в цій справі обчислила Дирекція.

Також справу видатків на світло М. Каси подала „Перемога" неточно і невірно. Рахунок за світло в 1927 р. виносив вправді 537.38 зол., але в цім міститься 61.26 зол. за направу електричних проводів і купна жарівок та позатим належитість за світло була тоді вища, — з домівки М. Каси користало тоді кілька наших товариств (як М. Братство, Сокіл, Драм. Т-во ім. Л. Українки і інші), які, не маючи змоги відбувати своїх сходин чи театральних проб дейнде, користувались домівкою М. Каси цілими вечорами до пізної години. Через те вужиття світла було значно вище, ніж запотребування М. Каси, як Т-ва, яке вечорами не урядує. Чому про це „Перемога" не була ласкава зізнатись і тенденційно ті подробиці промовчала?!

Чому подала „Перемога" незгідно з дійсністю видатки на світло в 1928 р. на квоту 171 зол., коли ця позиція винесла тоді 282.95 зол. Чому знову тенденційна неправда?!

Д-р В. Загайкевич.

Гостра критика адміністраційної влади.

ВАРШАВА, 11. 2. ПАТ. Нині на пленарнім засіданні сойм розпочав над преліміпарем бюджету міністерства внутрішніх справ. Референт бюджету пос. Попчек обговорив подрібно цифри бюджету і внески бюджетової комісії. Пос. Богуславський (люд.) гостро критикував діяльність адміністраційної влади, виступив проти нового самоуправного закону й останніх виборів до самоуправи

МОБІЛІЗАЦІЯ В ІТАЛІЇ?

ЗБРОЙНИЙ КОНФЛІКТ ІТАЛІЇ З АБІСИНІЄЮ.

ПАРИЖ, 11. 2. ПАТ. Римський кореспондент „Матена" повідомляє: У політичних римських колах переконані, що слід сподівати з постійними колах переконані, що слід сподівати з постійними збройними сутичками на кордонах італійських Італійській Сомалі й Еритреї та Абісинії. Тому італійський уряд передбачує якісь поважні військові заходи. В Римі кружляють поголоски, що міродатні кола рішили повести акцію на великі розміри. Багато старшин візвали до військ. Кажуть, що коли би Італія рішилась зорганізувати військову експедицію, тоді необхідна була би мобілізація кількох річників.

Новий політичний процес на Литві.

КЕНІГСБЕРГ, 11. 2. ПАТ. „Літувос Айлас" повідомляє, що при кінці лютого ц. р. починається у Кретингзі новий політичний процес проти 22-ох націонал-соціялістів з Мемелю.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Парижі маніфестувало в неділю на площі республики 30.000 соціялістів. Перед памятником склали 500 вінків.

— Офіційні кола в Льондоні рішуче заперечують поголоски деяких щоденників про непорозуміння в англійськім уряді. Міродатні кола підкреслюють, що тепер не дійде до змін в уряді і до вступлення Льойд Джорджа до уряду.

— На конгресі французької соціялістичної партії рішили вести переговори з трьома іншими соціялістичними партіями з метою створити одну соціялістичну партію у Франції.

— Над Ісляндією лютувала страшна метелиця, яка сперервала телефонічні дроти та ушкодила радіостацію.

Спека в зимі.

МОСКВА, 11. 2. ПАТ. З Баку повідомляють що там настала сильна спека. На березі Каспійського Моря було вчора 25 степенів

Несподівана повінь.

МОСКВА, 11. 2. ПАТ. З приводу наглої зміни температури найбільша ріка в середущій Азії виступила з берегів і перервала численні тами 20 кораблів у пристані Урдінську сильно ушкодженних. Багато сіл під водою. Тисячі людей без даху. Уряд вислав 1.700 піонірів з допомогою населенню.

М. ВОЗНЯК. 3)

Чим жили вихованці львівської семинарії перед сто роками.

(Докінчення.)

„Між тими, що скінчили теольогію в 1836 р., було також багато такогож польського духа, але коли Ін(олит) Ст(анчак), що ще живе сьогодні, видав усю інтригу — кільканадцять вихованців семинарії попали в крілость, де пересиділи до 1848 р. Такий тоді був дух у семинарії, але, як відомо, ті її вихованці, що завдяки підшептам польської еміграції були віддали життя за Польщу, стали потому передовими борцями за Русь. Так і я, будучи вже священиком і живучи, як політично підозрілий у послійному страсі до 1848 р., покинув юнацькі помилки й почав відповідно до своїх сил служити руському народові. А переміпив я свої переконання тільки тоді, коли побачив, що славетна фраза „równy z równymi" була тільки приманою, а в дійсности пустим звуком".

Автор чи редакція перехрестили Цеглевича на „Шеглевича". Приписаний йому вірш „Русин на пранику", який опублікував Франко в IV. т. „Життя і Слова", не вірш іншого агітатора — Маркела Попеля.

Щодо найважнішого для цих рядків тепер з уривки споґадів Сінкевича, а саме про намір його згадати Шашкевича зі світу, треба доповнити його ще словами еп. Костянтина Чеховича, переданими устно й листовно дрові Василеві Шуратові й відомими зі статті останнього „Чорна книга" в збірці „На досвітку нової доби". Там читаємо про цю справу що „чотирьох антисоціяним богословам гр. кат. духовної семинарії у Львові поручила була польська революційна організація списати Шашкевича з світу. Придумано йому соромну загладу: утоплення в семинарійних виходках. Чому не виконано пляну, невідомо".

За щож грозила така соромна смерть Маркіянові Шашкевичеві? За його промову у мурах семинарії дня 12. лютого 1835 р., як у день уродин цісаря Франца. В датуванні Сінкевича заходять помилки. Як виходить із перемиських шематизмів, перший рік теольогії він кінчив у шкільному році 1834/35, а другий 1835/36. Послідовно переніс Сінкевич „Слезу" Миколи Устіяновича над могилою Михайла Гарасевича з 1836 на 1837 р. Ще більша помилка зайшла в Сінкевича в означенні дати розпорядку митр. Мих. Левицького щодо того, щоби хтось із вихованців семинарії мав що-місяця промову про обовязки супроти монарха. Такий розпорядок вийшов 12. вересня 1834 р., а не 1836 р., як написав Сінкевич. Одначе він вірно запамятав, що Шашкевич виступив із своєю українською промовою не в році розпорядку, але в найближчому. (Щодо промов — вони виголошувались не лиш у польській, але ще більше в латинській і німецькій мові).

Тексту тієї промови досіль не віднайшли. Тільки сліди по її заголовку маємо на вісімці сірого паперу (в бібліотеці Народнього Дому у Львові), а саме: „...(общого народного воспи(...и шестьдесятаго и) ...ва его Императорско-) „Франца Первого Кесаря) ...ъ нашого милостивого (Слово к питомцем". Складовою частиною промови був і вірш Шашкевича, виданий годіж 1835 р. без зазначення авторства п. з. „Гоюсь Галичанъ"; першу редакцію його, без заголовку, опублікував д-р В. Щурат у брошурі „Голос Галичан. Автограф першої друкованої поезії Маркіяна Шашкевича". Ця обставина, що перша редакція вірша не має заголовку, промовляє за тим, що він був складовою частиною промови Маркіяна. Правда, правопис слідів заголовку й першої редакції дещо відмінний, але цю відмінність легко пояснити бажанням достави свому начальству рукопис вірша в правописі, який не разив би його дуже.

На другому боці згаданої вісімки сірого паперу є автограф Шашкевичевого вірша „Поза тихий за Дунай" з поміткою Якова Головацького, що автограф походить із 1833 р. Очевидно Головацький відніс вірш Шашкевича до часу своєї мандрівки по Наддністрянщині й Надтисянщині. Одначе це невірно. Вірш написаний тоді, коли Головацький докінчував у Пешті філософічний курс, що відповідав дотеперішнім сьомій і восьмій гімназійним клясам. До Головацького й звернені слова Шашкевича (подаю в правописі оригіналу):

По за тихий за Дунай,
Де мій сокол пробуває,
Лети, гадко, в чужий край,
Де го туга обгортає.

Неси душу там мойу,
Легкокрилий вітроньку,
Руску пісньу неси му,
Щиру брата пісоньку.

Тужно, тужно там тобі,
Милий брате рідненькій,
Но по студенній зимы
Вітрец дихне тепленькій.

Серед луга, край води
Зашвила калина;
Будь веселий, щаслив ти,
То щаслива й родина.

Таким робом у цьому віршику маємо поетичний привіт Шашкевича Головацькому з 1835 р., подібний до пізнішого віршованого привіту Миколі Устіяновичеві п. з. „Побратимови". Походячи з одніеї околиці, Шашкевич і Головацький зжились так дружно, що навіть у москвофільській добі свого життя Головацький, як і Устіянович, згадував про свого ідеаліста — приятеля з найбільшим теплом і пошанованням.

Британські зброєння на морі.

ЛЬОНДОН, 11. 2. ПАТ. „Морінґ Пост" повідомляє, що бюджет воєнної мярінарки на 1935. р. передбачує будову 4—5-ох кружляків, 8 контрторпедовців, три підводні човна і деяку кількість менших кораблів.

З ТОВАРИСЬКОГО ЖИТТЯ.

Баль Української Преси

Кілька вражінь і уваг.

Перший репрезентаційний Баль Української Преси у Львові. Можна навіть сказати: перше діло, щодо якого члени наших політичних і менше політичних органів порозумілись без труднощів, засіли згідно у спільному комітеті і зійшовшись разом поводились так, ніби підтримували якнайкращі приятельські звязки. Мимохіть думаєш, чи „Т-во письменників і журналістів" могло влаштувати таких балів кілька у карнавалі, неодно непорозуміння розсіялось би під час дружньої гутірки?

Баль, як і слід: балеві сукні, фраки, смокінги; гості лише запрошені. Хоч нездна дама стрималась від балю, не хотячи йти у скромніший сукні, видко було, що загал гостей не дотримувався того принципу і волів скромніший виглад, але природну, непретенсіональну забаву. Спліткчи, які йшли по місті буцім-то „журналісти забувають про кризу" міг був спростувати кожний, хто прийшов би на забаву.

Салі у „Домі Почтовців" вигідні, гарні, мають кілька бічних кімнат, де може розташуватись буфет і де можуть спокійно засісти ті, що не танцюють. Усе це повне; якби так зявилась ще сотня осіб, був би клопіт: треба би хіба встановляти чергу у танцях і тримати гостру варту на вузьких коридорах, щоб дати пройти гостям. І так уже є такі, що невинно переходять із великої партерової салі до малої на поверсі, шукаючи захистного кутка або свобідшого місця для танців.

Танці починаються традиційним хороводом, який ведуть у першій парі голова Т-ва Письменників у Журналістів, ред. Р. Купчинський, як господар Балю з п-ею І. Левицькою, як господинею, та в другій парі — голова УПР пос. д-р Дмитро Левицький із п-ею М. Колтунюковою.

Після нього до голосу приходить джез-бенд — танго, фокс-трот, навіть каріока, — які виперли старого симпатичного сеньора — кадриля і рідну коломийку. А проте „на загальне бажання" був і лянсієр, і вальс все ще панував непереможно, як посередник між старими і новими часами. Настрій легкий, хоч поважний, природний, як у товаристві, де майже всі знають один одного.

До гарного настрою причинилися безперечно дві першорядні українські музики п. Яблонського (8 осіб на вел. салі з п. Курочкою як рефреністом) і п. Костюка (4 особи на малій салі з п. Лаврівським — рефреністом). Велика оркестра грала м. і. вперше танці (танга і сльофокси) музики Антона Рудницького і В. Балтаровича до слів А. Курдидика і Г. Лужницького.

Атракцією вечора — вибір королеви українського карнавалу. На салі і в кутках дами шепочуть, що всі вже знають, на кого паде вибір. Гості голосують картками. Йде навіть у деяких колах завзята пропаганда, яка доводить до того, що деякі панове купують по 50 і 100 карток, виписуючи на них те саме прізвище. Цьому сильному впливові деяких „політичних метод" нема змоги противіяти, але на щастя, крім маси виборців існує ще журі, складене з 8 осіб, які теж знають про цю прилюдну тайну. Вязку карток, яку передає один і той сам тим самим почерком журі відкладає на бік і 100 голосів рахує за один.

Вибір королеви нелегкий. Забагато гарних пань, багатих суконь, ще більше ріжниць у поглядах на те, що таке „королева", „краса" і „репрезентація". Великий клопіт мають члени журі і з тим, що королевою мусить бути „панна". Всі заміжні жінки та вдовиці тут покривджені і витворюють досить неприхильний настрій для невибраної ще кандидатки, яку виберуть „напевно з протекції". Не може теж стати королевою надто молоденька панночка, яка ставить перші кроки на балевій салі — отже справа нелегка.

Королевою Балю вибирають п. **Лялю Федаківну;** двома княжнами п. **Наталку Галущинську** і **Марту Почапську.** Крім цього журі відзначує дві молоденькі кандидатки на майбутніх королев: **Марту Колтунюківну** і **Ольгу Стецюківну.**

На салі звертають увагу деякі вибагливі й оригінальні сукні: п-і І. Левицької з чорного трансперенту з рожевими рожами; п. Марії Сокіл з шафірового трансперенту з тюлем: п. О. Кмициевичевої з синього трансперенту з срібною лямою; Доценкової з гарного трансперенту спнята на раменах; Приймової зі стилевим декольтом; Вічковської з білого креп-сатен; Л. Федаківни ліля сукня з креп-мату з золотом, Гвоздецької з чорної тафти, плісовану, з крилами та прикрасами здовж плечей, д-р Марти Рудницької чорна з синіми рукавами на ліхтях; І. Софронової-Левицької ліля з тафти з фіялками, д-р Дзерович чорна креп-сатен з тюлем; п-і Струтинської ручно батікована в тіні від солом'яного коліру до теракоти; М. Кедринова-Рудницька зелена з креп-мату, з квіткою; Колтунюкова зелена, креп-мат; Надя Макарушкова синя лисьуча креп-сатен, Кавулева біла з пелериною, з білими перами, С. Яблонська білий креп-сатен з болеркою і діядемом; Колтунюківна Марта з тафти ліля у квітках, д. стилева; Колтунюківна Ліда, біла креп-сатен з лямовим серті; Лепкова з зеленої лями, Іванчуківна з синьої лями; М. Чижовичівна шовкова, жовта тафта; Чоліївна з білої рібульден-сатен; Тисовська біла прибрана лямою; Гермаківна з рожевої креп-ромен з легенькими ришами, фялками і трансперентовою накидкою; Дурбаківна з шафірового креп-сатен плісована через плечі — і багато-багато інших, які просто годі було затямити і не попали в цей список через недогляд.

Новинкою Балю була спеціяльна балева газетка, якої появилися 2 числа, видруковані в одній маленькій кімнатці у спеціяльно заіменталюваній друкарні, а також мегафони з фірми ЕКО. До знаменитих двох буфетів, якими відали досвідні у цій справі наші пані, причинилося ріжними датками чимало фірм, яким Діловий Комітет Балю подякує ще приблизно окремо.

Дивно вражало тільки те, що багато чільних наших дівчин не вважало за відповідне бодай на пів годинки показатись на салі. Дехто почував себе навіть ображеним, що не дістав особистого запрошення; „Т-во письменників і журналістів" розіслало збірні запрошення на адресу установ та товариств. Минули вже ті часи, коли можна було поіменно запрошувати „все громадянство; у самому Львові треба було би розіслати кілька тисяч запрошень, а тоді і ніяка саля не помістила би всіх гостей.

Забава тягнулася до 7-ої год. рано.

*

На Балі Української Преси згубив хтось на салі золоту бранслету. Відібрати можна в Адміністрації „Діла", Ринок 10/II, в год. між 10—13-ою.

З відчитової салі.

КООПЕРАТИВНИЙ УСТРІЙ ГРОМАДЯНСТВА.

В неділю 10. лютого ц. р. в год. 6-ій вечором відбувся черговий відчит в циклю „Академічних Вечорів" о. проф. д-ра М. Кордуба п. н. „Кооперативний устрій громадянства" у салі „Бесіди". Прелєгент основно і річево опрацював цю дуже цікаву проблему, яка не тільки ворушить уми соціольогів, економістів і політиків, але також широкі поля населення хочби лиш тому, що в деяких державах цей господарський устрій уже обовязує.

Кооперативний устрій спирається на професійній організації всіх творчих одиниць для співпраці над розвитком нації. Цей устрій усуває боротьбу кляс і дає належну оборону всім працюючим фізичним та умовим робітникам.

Опісля прелєгент розглянув організаційну будову цього устрою і зясував його мету.

По рефераті вивязалася жива дискусія, яка ще раз доказала, що це дійсно пекуча проблема наших днів. Тому дуже добре було би, якби цей цікавий реферат появився окремою брошурою.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** 595 102-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 34—100

— **Великі Вечерниці Правників перенесені** з 14. лютого на **5. березня ц. р.** 959

— **У звязку з заміткою „Із судової салі: Український лікар скаржить „Просвіту",** яка була поміщена в „Ділі" ч. 20. з 26. січня ц. р., довідуємося, що завдяки уступчивості д-ра Осипа Береста прийшло між обома сторонами до згоди. Д-р О. Берест добровільно запропонував за лікування бл. п. Йосифа Мійського в часі від 16. червня до 31. жовтня 1933 р. лікарський гонорар 1.500 зол., розкладаючи цю суму до сплати на три рівні, догідні вати. Головний Виділ прийняв з приємністю предложення д-ра О. Береста до відома, погодився на висоту гонорару і виплатив уже першу рату. Тимсамим справа в суді відпала. З приємністю подаємо цю вістку до відома громадянству.

— **„Український і німецький народній характер — на основі порівнання народьної поезії обох народів".** На цю тему виголосить 15. ц. м. реферат у нім. мові д-р Густав Шпехт (Берлін) у рямцях викладів Українського Наук. Інституту в Берліні. Виклад відбудеться в салі 51 берлінського університету. Початок: 8. год. веч.

— **Бенефіс у 25-ліття сценічної праці П. Сороки.** В половині березня ц. р. заходом Львівської Сцени „Богема" відбудеться вдруге вистава „Акорди". В головних ролях виступлять Леся Кривицька і Володимир Блавацький. Вистава ця відбудеться з нагоди 25-ліття сценічної праці арт. Петра Сороки.

— **Позір Львовяни!** В середу 13. лютого 1935 р. в авлі Акад. Дому, Супінського 21, відбудуться Загальні Збори **Секції Львовян** при Студ. Кружку „Р. Ш." ім. П. Могили у Львові. З огляду на вагу намічених справ **прибудуть усі!** Початок год. 16 (4. поп.).

— **З карнавалу.** Як довідуємось, традиційні Вечерниці „Червоної Калини", що тішаться загальною симпатією, та славляться дійсно милою забавою, відбудуться 23. лютого ц. р. в салях Касина Почтовців при вул. Японській.

— **Практична школа.** В Шажарні на Поморю є 2-річна школа сироварсько-молочарська, яка приймає учнів(иці) з покінченою VI. кл. гімн. на дворічну науку, а абсольвентів всенародньої школи на 11 міс. курс. Курс підготовляє до праці в молочарських крамницях, а школа до праці в молочарських лабораторіях і при перерібці молочних продуктів. При школі міститься інтернат, який дає повне удержання за 30 зол. в місяць.

— **Знову нові ціни помаранч!** Промислово-торговельна палата у Львові повідомляє, що комісія нотувань ціп помаранч на засіданні 11. лютого устійнила такі ціни за 1 кг. помаранч для Львова на час від 12. до 16. лютого: еспанські помаранчі: рід „terca" гурт. 1.15 зол., детайл. 1.35 зол.; рід „blond" гурт. 1.25 зол., детайл. 1.55 зол.; рід „bloot - oval" гурт. 1.38 зол., детайл. 1.70 зол. Палестинські помаранчі гурт. 1.41 зол., детайл. 1.85 зол. Італійські помаранчі гурт. 1.78 зол., детайл. 2.20 зол. Тару стандаризованих еспанських скринь устійнили в висоті 8 кг., палестинських 4 кг., італійських 2 і пів кг. або 4 кг. При купні помаранч детайлісти не мусять купувати мандаринки або інші овочі.

— **Скажений пес.** 6. лютого появився на вул. Шпитальній пес-вовчур. Його зловили та створили в нього скаженину. Магістрат взиває власника пса, як і тих людей, що пес їх покусав, щоб зголосилися в IV. виділі З. М. (ветеринарний уряд) при вул. Бурлярда ч. 4.

— **Львівська хроніка.** Арештували Л. Гросяка зі Сяяилова, як старався вломити до пивниці дому при вул. Шимоновичів 2. — Поліція арештувала буцім, купця Дав. Позаментіра та злодійського посередника Арн. Лявфера, які купили в злодіїв 500 м. сукна вартости 8000 зол., украденого з крамниці Рапапорта при вул. Легіонів 33. — У кількаиадцять шапкарських робітних заштрайкувало 80 робітників, що домагаються підвищки платні. — Санітарна комісія викрила тайну різню в домі Г. Беркорна при вул. Огородницькій 15. — Тайний агент арештував вломника Павла Божка, який вломився був до складу футер Фіша при вул. Легіонів 25 і приготовив товар вартости 15.000 зол. — Невідомі злодії вломилися до сальону мод Отилії Фельс при вул. Боімів 4 та вкрали зінгерівську машину до шиття та чотири капелюхи, все вартости 1.200 зол.

— **Хочуть схопити другого Ліндбергового сина.** Як відомо в Флемінгтоні відбувається розправа проти Гавптмана, обвинуваченого в схопленні Ліндбергового сина. Оноді на розправі предложив Ліндберг предсідникові листа, в якому невідомий автор домагається від Ліндберга 5.000 долярів, інакше схоплять маленького Джо (другого Ліндбергового сина). Гавптмана повинні увільнити, твердить автор листа, бо то не він схопив першого Ліндбергового сина. Тепер віллю Ліндберга в Інглеву зі пильнує кордон поліції та собаки.

5-грошові сірники у Львові.

У найблищих днях мають появитися в продажі у Львові т. з. „Кресові сірники" в ціні 5 сот. за коробку. Ці сірники були призначені спершу для воєнного вселення на східних окраїнах, а тепер Сірниковий Монополь вирішив ввести їх і до інших частин краю.

...ки.

СТРИЙ.

Гостина театру ім. Тобілевича. З початком лютого п. р. гостини до нас театр ім. Тобілевича і дав 5 вистав. Уже на першу виставу оперетки „Княжна чардаша" прибуло багато публіки, хоч не був останній день місяця січня. Комедія „Бунт в раю" і „Спадкоємці" мали також усіх моральний і матеріяльний, що треба завдячити приналежним до театру такої визначної сили, як п. О. Стадник. „Перед бурі" Грінченка (4 картини) не найшли сподіваного відгуку серед численно зібраної публіки з огляду слабої якости. Чи управи обох театрів Тобілевича й „Заграви" не могли би прийти до якогось порозуміння, щоб хоч один театр поставити у нас на справжній висоті. А крайня пора вже не зробити.

СЯНІК.

Розвиток Музею „Лемківщина" у Сяноці. Музей „Лемківщина" завдяки же творчій і важній праці відомого нашого мистця проф. Льва Геца, осади Франка Коковського і відька інших тихих робітників, розпинався вже до великої і важної на наших західних theatres установи, без якої годі було би навіть подумати про досліди усіх ділянок з життя лемківського пляжини. Ось кілька чистових даних про зріст експонатів у Музею від 8. травня м. р. до 7. лютого п. р.: Дня 8. травня м. р. було в Музею 2'663 дійсних чисел і 4.065 експонатів. Дня 7. лютого п. р. вже є 3.038 чисел і 4.558 експонатів, себто за нещілий рік прибуло 493 експонати, які вписано під 375 числами. У відділах 1) книгозбірні прибуло — 119 чисел, 2) ікон — 44, 3) нумізматичн. — 49, 4) Документів У. Н. Р. — 17, 5) писанок — 40, 6) старих документів (актів) — 35, 7) медалів — 3, 8) загальні збірки — 59. Коли того відділа банкнот з зросі зі 700 на 751 чисел, українські деньжані банкноти зі 100 на 105 чисел, дуже цінні нумізматики зі 730 на 780 чисел. Музей одержав усі видання від Українського Народнього Інституту в Берліні. На жаль, малесенька домівка і недостача грошей дуже спинюють розріст Музею. Про спеціяльні взагалі відомі труднощі на Лемківщині, навіть не згадуємо зі зрозумілих причин. Всеж таки якби наше громадянство на Лемківщині зацікавилось більше своїм Музеєм у Сяноці, тоді вдалосьби врятувати ще нещодну цінну памятку нашої старої духової культури які нищаться і пропадають зовсім або переходять до чужих нам музеїв та архівів.

—o—

СПОРТ.

ГАКІВКА.

УКРАЇНА — А. З. С. 1 : 1 (0 : 0, 1 : 0, 0 : 1).

Змагання за мистецтво А-класи в ніці України вирішилась вкінці дружною вирівнянкою, з винятком Бубели, що був найслабший. Голя для України стопив Мільчо, для А. З. С. вирівняв у хвилинах перед кінцем Яців.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

Змагання цих дружин за мистецтво А-класи відбудуться у вівто ок. 12. п. м. на грищі при вул. Шелвінській. Початок: год. 7·15 веч.

СТОЛОВИЙ ТЕНІС (ПІНГ-ПОНГ) У ЛЬВОВІ.

9. II. Каменярі — Орлиця 3 : 3.
10. II. Каменярі — Орлиця 3 : 3.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою ція уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15, — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Karol Taube i Michał Sochs: FRONTEM DO MORZA. Warszawa 1934. Nakładem Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Stor. 32, form. 16-o.

Rafał Czeczott: CO NAM ZAPEWNIA MA WOJENNA. Warszawa 1934. Nakładem Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Stor. 24, f. 16.

Benedykt Andrzej Krzywiec: POLSKA POLITYKA WOJENNO-MORSKA. Warszawa 1934. Nakładem Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Stor. 32, f. 16-o.

ЖУРНАЛИ:

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС орган Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Львів, 10. лютого 1935. Р. XV, ч. 6

СЕРЕДНЬОЇ КАВКАЗ. Варшава, ноябрь 1934. Ч. 7.

MORZE, organ Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Warszawa luty 1935. № 2. P. XI.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa. 11. lutego 1935. № 23, R. 19.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 11. lutego 1935. № 23. R. 19.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.
Вівто ок. 12. II. год. 7·30 веч. „Крик".
Середа 13. II. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Різнорідностей.
Вівто. ок. 12. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".
Середа, 13. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Кіна.

АДРІЯ: „Ноїв Ковчег".
АПОЛЛО: „Дочка генерала Папиратова".
АТЛЯНТИК: „Юдіка".
ВАНДА: „Вашингтон".
ГРАЖИНА: „Таємниця Венуси" та „Брат дивовжа".
КАСИНО: „Молодий ліс" (на осн. В. Гернд).
КОЛІСЕЙ: „У блеску місяця" та ревія.
КОПЕРНІК: „Петрусь" із Фр. Галь „Фаїн і Фаїн у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Петрусь" із Фр. Галь і Фаїн і Фаїн у країні забави".
МІРАЖ: „Я маю темперамент", Блески та тіни театру".
МУЗА: Віва Віда!"
ПАЛЯС: „Чорна перла" (Ест Нодо).
ПАН: „Жінки в його житті", „Таємні сили".
ПАСАЖ: „Демон золота", „Їздець-привида".
РАЙ: „Уланські обіти".
СВІТ: „Катерина Велика", „Кохання на прикаві".
СОНЦЕ: „Бранця спиа пущі".
СТИЛЯГІ: „Цигапські вельоді" і ревія „Веселий журнал".
УСПІХА: „Погоня за тінею" і ревія.
ХІМЕРА: „Зміна середень". (Дж. Гейнор, Чарлз Фарел).

ГРИПУ лічать успішно 962
шампаньйо усувають горячку
синтетичні **води мінеральні**
фабрики „ЗДОРОВЛЯ".
Дрібна продаж в аптеках і дрогеріях.

Закордонне радіо.

Вівторок, 12. лютого 1935.

Відень (506.8) 14·00 Скрипка, 15·40 Концерт для дітей, 17·35 Спів, 20·00 Концерт, 21·50 Камер. муз., Братислава (293,5) 17·05 Тріо на цитрах, Брно 325,4) 18·20 Пісні, Кошиці (259,1) 18·40 Рос. романси, Прага 470,2) 12·35 Концерт, 17·20 Форт. 19·10 Італ. пісні й арії, Прага I., (349,2) 14·35 Спів. Парим (1648) 21·45 Вок. вечір Білгород (437,3) 16·30 Шансони, Берлін (356,7, 12·00 Популярна муз., 18·30 У маленькій кавярні — пісеньки й гутірки, 20·10 Віденські мельодії, 20·55 Симфонія ч. 6 а-дур Брікнера Кенігсвустергавзен (1571) 19·20 Форт. рестіталь. Ляйпціг (382,8) 16·50 Нім. пісні із стоваття, Мінхен (405,4) 16·00 Концерт, 17·20 Шуманові пісні (Тоніц тенор) Будапешт (550,5) 17·30 Салон. музика 19·15 Скрипка, Мілано (332 6) 13·00 Тріо, 20·45 „Арабська неділяниця" оп. Сільвера, Рим (420,8) 20·30 Концерт.

Середа, 13. лютого 1935.

Відень (506,8) 15·20 Для дітей, 17·05 Твори Марії Бах. Прага (470,2) 11·05 Салон музика, 19·25 Військ. оркх., 20·20 Спів Париж (1648) 21·00 Кітеж" оп. Римського-Корсакова, Білгород (437,3) 13·15 Шансонєти оркх. 20·0 Опера, Берлін 356,7) 15·25 Любовні й нар. пісні 16. ст., 16·0 Вес. полудне, 19·5 Рос. муз. авд., Кенігсвустергавзен (1571) 15·15 Дитячі пісеньки. 17·20 Рибачі голоси, авд. Кельн (455,9) 17·50 Пісні, 19·5 Пісеньки, Ляйпціг (38'.) 21·10 Симфонія ч. 4 ес-дур Бріннера, Мінхен 405,4) 17·5) Баварські арії (спів, муз., Будапешт (550,5) 13·05 Тріо. 18·30 Цит. орх., 21·20 Спів, 22·10 Форт. Мілано (368,6) 11·30 Легка музика, 21·00 „Ля Фіяма" оп. Леончіяві Рим (420.8. 13·00 Легка музика 21·00 Концерт Шубертівського в дев. хору.

Львівське радіо.

Вівторок, 12. лютого 1935.

6.45 Ранішня гімнастика, 7.50, 22.00 Реклам. концерт, 10.00 Богослужения з Успенської церкви у Львові, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки 12.05 Огляд преси, 12.10 Концерт, 12.45 Оповідання Старого Доктора (для дітей), 13.00 Полудн. денник, 13.05 Солісти з гр. ім., 15.30 Експорт, 15.35 Біржа, 15.40 Вок. муз. конце т, 16.45 Скринька ПКО, 17.00 Мандоліністи, 17.25 Обмановства (суспільна гутірка), 17.35 Скринка, 17.50 Почт. теки, скринька. 18.00 Лев. туристичний бюлетень, Сільва рерум, 18.05 Блески й нужда вмат. театрів, 18.15 Концерт секстету, 18.45 Польсько-словацькі літ. взаємини, 19.00 Те саме, а всеж що вашого з гр. пл., 19.20 Гутірка, 19.30 Трохи гумору, 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 Муз. фейлетон, 20.15 Літ. вечір („Львівські карнавали" й рецитації), 20.45 Веч. денник, 20.45 Не працюємо, 21.00 Шлеський концерт (спів, музика), 22.15 Танк. музика, 22.45 Взяли нас лявіна зпід Бескиду, 23.05 Легка музика на кінових органах.

Середа, 13. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу. 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Вок. концерт із гр. пл., 15·50 Експорт, 15·55 Біржа. 15·45 Фільм. автор, 16·00 „Черні" муз. репортаж, 16·45 Хвилинка питань для ст. дітей, 17·00 Альф Каседа: Соната д-дур, 17·25 Домашня господарка в новочасному розумінні, 17·55 Шансоньки в супр. форт., 17·50 Спорт. поради, 18·00 Наука стенографії, 18·15 Мистецьке й культ. життя, 18·15 Фраги. з театральної Вагнера — гр. пл., 18·45 Про кооперацію, 19·00 Пісні в супр. форт., 19·20 Гутірка, 19·30 Вок. и на кларнет, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Бальрадіослухачів — карнав концерт, 20·45 Веч. концерт, 20·55 Як працюємо. 21·05 Шлеський концерт, 21·30 Пять дітперед мікрофоном. 21·40 Спів у супр. форт., 22·15 Здоровлю тебе (гр. пл., 23·05 Концерт.

Ширіть наш часопис!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·31 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25·94, Париж 34·93, Берлін 212·65, Цюріх 171·47 Голяндія 357·90, Прага 22·13, Італія 45·07, Нюйорк кабель 5·31 /35, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони, 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 11. лютого п. р. кооперативам платив за:

		львівські	Львів.
1 кг. масла франко магазин		2·10	зол.
1 л. молока		0·15	„
1 л. сметани		0·60	„
1 кг. вепь		1·20	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові і літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану вдержана, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 11 лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, якою подарує птахозаготівля „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	I. кл.	за 1 кг.	0·95	зол.
Старі „	„	„	0·75	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·90	„
Індики	„	„	0·90	„
Індичин	„	„	1·10	„
Цапцарки	„	„	1·20	„

Птицю приймає в сільськости визначеного приділу дня кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Тримісячний курс крою, шиття моделювання вечірня школа жіночого ремесництва, Львів, Академічна 42. 29/22 7—7

З покоєм, кухня сонячні, повний комфорт, місячна чинш — до винайму, Левінга 20. Мороз. 945 3—3

На карнавал, джеки, паєти, машинові гафти на основі патентових моделів поручає **заведення гафтів** М. Козловської, Академічна 24. І. п. 29/22 7—1

Інт. особа займеться домом, дітьми або хо ни оголошення до Адміністрації, під „Чесність". 963

ОГОЛОШЕННЯ.

ЗАВІДОМЛЯЄ ІЗ ТЕХНІЧНОЇ — **Дентистичне** — Й. БРОНЕВСЬКОГО — ЛЬВІВ, ул. АКАДЕМІЧНА 18. — ТЕЛЕФОН 51-35. —

Для ст. і т. дешеві урядові знижки і догідні умовини. 4/92 3—3

Кооперативний банк „Покутський Союз" в Коломиї відкрив у своїм відділі асконтовий кредиту.

Умови як звичайно при того рода кредиті. Кредиту можуть користати тільки члени в границях означених законом, се-то до 2.000 зол. особи фізичні до 8.000 зол. правні. По докладніші інформації писати до Коломиї, вул. Костюшка 29/I. 860 7—10

Доротеум
Львів, Браєрівська 3.
комісова меблева галя купує, — приймає в комісію — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і не сплатн.

Чи Ви вже передплатили католицький тижневик

„МЕТА"

„Мета" з однаковим українським католицьким тижневиком у якому добір цікавого для всіх змісту получений в гарною новинною формою „Мета" виходить кожного четверга.

Кожний інтелігентний читач мусить читати часопис «Мета», коли хоче знати як з католицького становища ставитись до всіх актуальних справ. Просимо домагатися зразкових чисел.

Ціна 1 примірника 30 сот.
Місячна передплата 1·20. Півричка 7·00. Чвертьрічна 3·50. Річна 14·00

За кордоном 3 доляри.
Адреса редакції і адміністрації:
Львів, Японська 7. — тел. 94-56.
Конто ч. К. О. Варшава 201.338.

SILVA

Бюро технічно-лісне инж. п. Пясецький Львів, вул. Майончинських 10. (Вічна Личаківської напроти Військ. Шпиталя).

виконує: плани і програми урядження лісів, заліснення, оцінки за тости лісів, та всякі технічні праці з обсягу лісництва —

переводить: у власній управі вирубу зрубових парцель та залісювання культур —

приймає: управу і фаховий нагляд над приватними, громадськими та священичими лісами.

Усі праці виконує солідно, дешево й скоро, згідно з найновішими науковими методами и вимогами лісної влади 960

Читайте „Діло"!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти. 4 оголошеня шпальти.

1 кв. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·90
„ на перший сторінці . „ 0·70

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по куплю, продаж, винаймі і т. п. . . . . зол. 0.15
шукаючі праці . . . . . „ 0·10
слова товстим друком подвійно. „ 0·07

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костир. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 38 (13.9-6). Львів. середа 13. лютого 1935. Рік LVI.
Pocztowa opłata opłacono ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І пов.
Конто почт. ощад. 504.060, 144.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 3·00 зол.
Квартально 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 25 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ДРИМІРНИКА 20 сот.

Ще один процес Романа Антоновича.

Перед кількома днями повідомляли ми, що Апеляційний Суд у Львові увільнив від вини й кари українського журналіста Романа Антоновича, засудженого станиславівським судом на 6 літ вязниці за поширювання за кордоном почтівок, на яких українські землі в Польщі були визначені як приналежні до України. Одначе Антоновича, всупереч сподіванням не випустили з вязниці у Станиславові як волю, бо нам — як довідуємось — виготовляють тепер проти нього новий акт *обвинувачення* під зарітом протидержавної діяльности за кордоном. Ідеться тут про якусь протипольську кампанію, яку приписують Р. Антоновичеві до спілки зі студентами університету в Граці Макогоном і Чайковським.

Сойм.

Навіщо було урядові Березі Картуської? — Представник ППС про меншинну справу. — Промова представника Української Парл. Репрезентації. — Промова міністра внутр. справ.

У понеділок ішла в соймі дискусія над бюджетом м-ства внутрішніх справ. Пос. *Белецький* (Кл. Нар.) закинув справлячому таборові, що він не признає тієї правди, що польська держава це держава польського народу. Для санації основою устрою є не польський нарід (?), а населення держави, себто механічний зліпок різної вартости одиниць разом із жидами. Та часом виглядає на таке, начеб польська держава мала супроти жидів більші обовязки. Зате жиди не думають мати такі самі обовязки супроти Польщі, як поляки, бо напр. викручуються від служби в війську та беруть участь в комунізмі. Після вбивства мін. Перацького арештували за один день понад 900 людей з нар. табору. Замість шукати вбивника, після 8 літ сильного правління створили концентраційний табор, який основують хіба підчас революції. Навіщо цей табор? Чи на те, щоб відібрати здоровля людям? Це злочин! Чи на те, щоб відібрати їм ідейні переконання. Народовцям, які мають свої переконання, ніяк їх не відберуть. А може на те, щоб дати волю садизмові деяких людей? Це не може бути метою уряду. Отже що хотів осягнути уряд, як творив Березу?

Пос. *Чапінський* (ППС) торкаючись справи провокації в поліції, сказав, що треба підозрівати, що в Польщі провокація відграє більшу роль ніж у царській Росії. Ми були вдячні п. міністрові, сказав бесідник, коли зясував свою думку про провокацію. В царині меншинних справ нічого не змінилося. Уряд не доцінює української справи, яка є щораз важніша. Щоправда мін. Єнджеєвич згадував про український ліцей, та це ще не полагоджує справи українського університету, утраквістичної школи, не згадуючи вже важніших справ у цій царині. Бесідник не погоджується з деякими концепціями українських політиків. Становище пос. Левицького, каже пос. Чапінський, що викликає деякі сумніви, таке, що з нього виходить, що українці рахують на війну та на виправу проти СССР може навіть із участю Польщі. Перед такими дуже ризиковними кроками бесідник перестерігає. Соціялісти доцінюють українську справу, одначе на цьому шляху не бачать її розвязки.

Пос. *Біляк* (Укр. Кл.) вказує, що методи пристосовувані до українців не змінюються. І далі є тенденція розбивати політично-господарську однопільність українців. При виборах до гр. самоврядування викроїли самоврядування так, щоб забезпечити польський елемент. Відгрівають москвофільство, щоб розбити українців, уряд підтримує та патронує москвофільським взглядам. Польська суспільність у Сх. Галичині ненавидить українців, увижає в них щось гіршого. Молодих українців підозрівають у приналежності до тайної організації. Є психоза ненависти. Внаслідок того є діяльність агентів, що роблять фальшиві доноси. Щораз більше обмежують у правах українську мову, що діється в шкільництві, в урядах і озмовладуваннях. У Львові скасували цю мову на засіданні міської ради. Вся українська суспільність бачить це і має спільну з нами ідеольогію. Вибори до самоврядування спричинили багато огірчення серед українців. Взагалі можна почути думку, що краще було, коли б уряд не переводив тих виборів, а іменував кандидатів. Останні самоврядні вибори поглибили лише національний антагонізм та не приносять успокоєння. Міністр сказав, що на держ. службі є 18.000 українців, а українців із тій службі безупинно редукують. Не приняли до держ. служби давніх австрійських службовців, а тепер не приймають молодих українських сил. З Березою Картуською не погоджуються навіть чесно думаючі поляки, симпатики урядового табору. 80 пр. інтернованих у Березі це українці. Березу треба якнайскорше ліквідувати. Ніякі репресії не зможуть здвигнути активности українців, а українці в боротьбі за свої справа мусять перемогти.

Після перерви говорили ще „українські бебехи" пос. *Скрипник і о. Яворський*. Підчас їх промови українські посли демонстраційно вийшли зі салі. Пос. *Скрипник* сказав, що бачить будучину українців лише в сильній Польщі й лише в такій Польщі мають загарантовані права.

Пос. *Гривняк* (укр. рад.) закинув урядові, що підтримує москвофільство, так само уряд зперечує єдність Лемківщини із рештою українського народу та розбиває єдність українців.

Пос. о. *Яворський* впевняв, що останні вибори до гром. рад доказали, що в Сх. Галичині крім українського народу живуть і розвиваються русини. Лемки не бажають опіки УНДО.

Міністр внутрішніх справ *Косцялковський* відповідав на посполудневому засіданні сойму.

Заповідали, що міністр буде говорити про справу т. зв. меншин і про Березу Картуську. Та міністр про обі ті справи не згадав ні словечком. Він лише зясував програму свого ресорту.

Після вотації буджету м-ства внутрішніх справ пос. *Новодворський* (Кл. Нар.) домагався дискусії над відповіддю уряду на інтерпеляцію його клюбу в справі Берези, тому, що ця відповідь незадовільняюча.

В голосуванні це внесення перепало.

Вівторок, останній день буджетових нарад, присвячений був дискусії над буджетом м-ства скарбу, монополів і державних довгів. Буджет разом із скарбовим законом приняли в другому читанні.

У четвер буде третє читання буджету.

Палата громад про справу нац'ональних меншин у Польщі.

На засіданні палати громад 11. лютого посол Лейбур Гарті Рис Дейвіс зголосив до м-ства закордонних справ інтерпеляцію в справі становища Польщі супроти трактату про меншини в звязку зі заявою мін. Бека з 13. вересня м. р. на засіданні Ліги Націй.

Міністер Саймон відповів, що становище британського уряду й інших держав є ясне та що меншинна процедура ще обовязує та не вільно її змодифікувати на основі одностороннього поступовання.

Нагорода за врятування польського корабля.

ГАМБУРГ, ПАТ. Відбувся тут мировий суд за врятування польського моторового вітрильника „Елемка", який врятував німецький корабель. Рятункове т-во жадало 25.000 марок. Мировий суд у Гамбурзі признав нагороди 10.000 мар., а кошти спору платять обі сторони.

Без грошей як без очей!
навчає українська приповідка.
Тому складайте свої гроші на вкладкову книжечку ощадности
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

НЕ БУДЕ ШКІЛЬНОЇ ДАНИНИ.

Міністр освіти Бадзеєвич склав делегації учителів, що проект шкільної данини відкликується. Це не вплине на виповнення шкільного буджету.

БОЛЬШЕВИКИ СКАСУЮТЬ УКРІПЛЕННЯ НА СИБІРІ.

Японія зредукує армію

ТОКІО. ПАТ. Часопис „Ніші-Ніші" повідомляє, що після офіційного підписання умови в справі передачі большевиками північно-манджурської залізниці, що станеться з початком березня, японський уряд предложить СССР скасувати укріплення на Сибірі на схід від озера Байкал. За це Японія зменшить до мінімума свої війська. Коли СССР. прийме предложення, то причиниться значно до удержання мира на Дал. Сході. Представник японського м-ства закордонних справ, що зясував цю статтю, сказав, що Гірота хоче поширити духа портсметського трактату на взаємини між СССР і Манджу-Ко. Представник звернув увагу, що трактат, на основі якого здержуються неукріплені стрефи здовж большевицько-японського кордону на Сахаліні та здовж большевицько-корейських кордонів, дасть добрі наслідки.

ПЕРЕД УЛЬТІМАТОМ ІТАЛІЇ.

РИМ, ПАТ. Агенція Стефані оголосила такий комунікат: Від 5. до 11. лютого ц. р. уряд змобілізував дві дивізії Пельорітана і Ґавінана. Цей розпорядок має запобіжний характер. Мобілізація річника 1911 відбулася спокійно.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Райтер повідомляє з Риму: Міродатні кола міністерства закордонних справ сподіються, що Італія вишле до Абісинії ультімат, якщо взаємини між обома державами будуть далі напружені.

РИМ, ПАТ. Кружляють поголоски, що річник 1912 буде теж покликаний до війська. Мобілізація стягнула 20 до 25 тисяч людей. Італійські урядові кола запевняють, що дотепер ніодин італійський відділ не покинув Італії і мобілізація не означає агресії супроти Абісинії.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВИСВІТЛЕННЯ МАРСЕЛЬСЬКОЇ ФІЛЬМИ.

МАРСЕЛЬ. ПАТ. Оборонці хорватських терористів зажалили від судді, який веде слідство в справі марсельського вбийства, щоб перевели експертизу куль, які найшли в королівському авті та щоб у присутності адвокатів зясвітлили фільму з атентату.

КРОВАВІ РОКОВИНИ ЛЮТНЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В ВІДНІ.

У роковини лютневої соц.-дем. революції у Відні в XVI. дільниці около 150 комуністів старалося уладити демонстрацію. Прийшло до сутички з поліцією. Стріляли насамперед із юрби, опісля стріляла поліція. Провідник комуністичної демонстрації вбитий, один поліцай тяжко ранений, інші лекше. Уряд поробив заходи для здержання спокою. У віденському радію уладили свято за невинних. Військо, жандармерія та поліція були переважно зібрані в касарнях.

Дешеві білі дні
з 40% знижкою цін уладжує Галицький Магазин Новин. — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Українські болячки у сенатській комісії.

Гр.-кат. священик для вязнів, ренти для українських інвалідів, емеритури для службовиків.

У сенатській буджетовій комісії дня 30. січня ц. р. порушив сенатор д-р А. Горбачевський при дискусії над етатом міністерства справедливости деякі справи, звязані з тим ресортом, та передовсім висунув як постулят зміну постанов кодексу щодо признання права вбогих; дотеперішні постанови утруднюють, а навіть роблять неможливим, щоби бідні люди доходили своїх прав, через те, що не можуть дістати офіціяльного ствердження свого убожества. Дальше домагався промовець скасувати установу коморників, яка на нашім терені є зовсім чужа, без якої дуже добре обходилися за часів Австрії та яка тепер не тільки в Галичині, але і в інших частинах держави не дуже добре записалася своєю діяльністю. Велику недогоду мають сторони зі значками на судові оплати, що їх можна дістати лише в судовій канцелярії і, розуміється, тільки в урядових годинах. Вкінці сенатор поставив до п. міністра справедливости запит, як стоїть справа релігійної помочі для вязнів гр.-кат. і православного віроісповідання, розміщених у вязницях на західних просторах держави, де нема ніяких духовних станиць названих віроісповідань.

З відповіди міністра виходить, що він справу реформи права вбогих не вважає актуальною і трудноші, які стрічають убогих, приписує хибному розумінню деякими судами дотичних постанов, коли навпаки в кругі ділання інших судів ставиться справу може занадто ліберально. Щодо коморників прийнято при кодифікації екзекуційного права за основу зразок німецького чи прусського права і хоча існують деякі недомагання, то нема причини для скасування тої установи. В справі продажі судових значків видало міністерство справедливости вже кілька місяців тому відповідне розпорядження, а якщо дотеперішній стан полишився без зміни, то причина лежить у тім, що скарбові власти не видали відповідних розпорядків. На запит у справі душпастирства для вязнів греко-кат. та православного віроісповідання в західних частинах держави заявив міністер, що вважає домагання винагороди праці о. д-ра Кладочного з державних фондів оправданим. В цій справі ведуться між міністерством та митрополією переговори і справа буде позитивно полагоджена.

31. січня ц. р. предметом нарад сенатської буджетової комісії були емеритури та інвалідські ренти і пенсії. Сенатор д-р Горбачевський домагався взяти під увагу емеритів української національности, які служили колись в Австрії та не були прийняті до державної служби в Польщі. Сенатор вказав на те, що згадані емерити від часу, як вступили до служби, платили правильно і точно приписані їм датки на емерітальний фонд і проста справедливість вимагає того, щоби тим людям, без огляду на постанови віденської конвенції і польського емеритального закону признано бодай зворот тих грошей, перекázаних до розпорядження польського державного скарбу.

Справа інвалідських рент і пенсій, не вважаючи на те, що арт. 69. закону з 17. III. 1932. право українських інвалідів виразно признає, стоїть досі на мертвій точці. Досі ні один інвалід української армії не дістав найдрібнішої навіть суми і тому скарбові власти чи міністерство скарбу повинно занятися усуненням тих перешкод, які ніби спинюють переведення постанови закону. Віцеміністер скарбу Лехніцький, відповідаючи на замітки сенатора д-ра Горбачевського, заявив, що справа бувших урядовців австрійської держави, які не мають емеритального забезпечення в Польщі з огляду на рішення Найвищого Адміністраційного Трибуналу, видані в аналогічних справах, не мають виглядів на корисне полагодження, зате щодо інвалідських рент б. вояків української армії, міністерство скарбу вживе відповідних заходів, щоби справа по думці постанов закону була остаточно полагоджена.

Поминальне Богослуження
за бл. п.
Ольгу з Левицьких Басараб
відбудеться в пятницю, 15. лютого 1935. в 12 год. в полудне в Соборі св. Юра.
Приятелів і Знайомих покійної запрошує РІДНЯ

Вибори на місцях

РУДЕЧЧИНА.

Вибори в рудецькім повіті до громадських рад, вибір солтисів і підсолтисів уже покінчені. Тепер ідуть приготування до виборів волосних рад. Повіт Рудки поділено на 6 волостей, а саме: 2 волости майже чисто українські: Куповичі і Підзвіринець, одна з польською більшістю Комарно село і 3 мішані: Гошане, Погірці і Конюшки Семенівські.

В тій цілі відбулися дня 22. м. м. повітові передвиборчі наради в Рудках, де вибрано волосні комітети для волостей Гошане і Куповичі. Дня 24. І. відбулись передвиборчі збори в Чайковичах і в Конюшках Королівських для волости Погірці, де вибрано теж волосний комітет. Дня 27. І. відбулись подібні збори в Горожанні Великій і дня 4. II. в Комарні для волости Підзвіринець. Ще раніше відбулися подібні збори, а саме дня 13. І. в Чуловичах і дня 21. І. в Бірчу для волости Комарно. На всіх тих зборах референував пос. Гр. Терешковець.

ВИБОРИ СОЛТИСА В ПОЛІВЦЯХ, ПОВ ЧОРТКІВ.

В Поліцях є 24 рідних: 17 українців і 7 поляків. Солтисом вибрано українця Михайла Любінецького, заступником Івана Чепора (поляка). Староство не затвердило солтиса. Тому 26. І. відбулися повторні вибори, перед якими слідно було оживлення між польськими рідними по кількох відвідинах урядовців зі староства. Вибори назначено на 10. годину рано. Точно в означеній годині явилися поляки (7) та як 1/4 всіх рідних ухвалили, щоб вибори відбулись тайно. Предсідником комісії був місцевий учитель Юзеф Стасікевич, який як членів комісії покликав місцевого збанкротованого, глухо-німого дідича Міхаловського та пару анальфабета, дотеперішнього війта Михайла Трача, який поставлений рідними українцями, дотепер не робив скоків у

Жадайте всюди! най-кращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуд — та смар ло лещат. 4419—2 „СІЛЬВА“ Львів, Бандурського 5.

О. СТЕПАН КОВАЛІВ.

Столиця Папи.

(В 13-літні роковини коронації Папи Пія XI).

Ватикан це Апостольська Столиця. Це осередок церковної влади, джерело науки і віри, зразок досконалої організації й дисципліни, скарбниця всіляких старохристіянських памяток. Там родяться проекти конкордатів, нових епископських і кардинальських номінацій, нових дієцезій і папських енциклік. Кардинал „державний секретар“ і кардинал декан св. Колегії — працюють у найближчім контакті з Папою, з його волею і дециізією. Дефінітивне рішення належить усе до Папи, але грубо помиляється той, що думає, будьто би цей духовний володар світу рішав усе зовсім самостійно і автократично. Кожна дециізія Ватикану переходить через ряд інстанцій. Опінії Державного Секретаріяту св. Колегії та поодиноких визначних кардиналів є завсіди дуже совісно перевіркувані. Папа часто рішає, але рідко свою волю накидає, коли вона суперечна з кардинальською Колегією. Бо і таке буває. Залежить це врештою від особистої волі і характеру Папи.

Ціла Ватиканська палата займає простір 55.000 м. кв., з чого 25.000 м. кв. відпадає на самі подвіря. Сали, каплиці і кімнат двацять тисяч! Але з цієї величезної будівлі тільки незначна частина служить на мешкання Папи. Решту займають салі авдієнціональні, музеї, бібліотеки, архіви, каплиці і т. п. По заняттю Риму 1871 р. полишено Папі тільки Ватиканську палату, Літеранську та віллю в Кастель Гандольфо. Ці посілости дістали право міжнародньої ненарушимости.

Початки цієї найбільшої палати на світі звязують історики з Папою Симмахом (498—514), котрий дав їй перші засновки при старій церкві св. Петра. У середніх віках Папи мешкали при Літеранській базиліці; у Ватиканській палаті перебували лиш царських і княжих висланників. Розширяти Ватиканську палату почали Папи Евген III. (1150 р.), Целестин III. і Іннокентій III. В часі побуту Папів в Авіньоні (1308—1377) палата майже зовсім підупала, а папські віцелегати, в ній резидували, не дуже про неї дбали. Щойно по повороті з Авіньону Папи мусіли мешкати в Ватикані, бо велика пожежа 1399 р. знищила Літеранську палату.

Папа Микола V. носився з гадкою перебудувати цілу Ватиканську палату, бо бажав у ній помістити мешкання для кардиналів і цілої папської канцелярії. Розпочату ним будову продовжували його наслідники: Сикст IV. побудував 1473 р. Сикстинську каплицю і салю на бібліотеку; Іннокентій VIII. заложив Бельведер (городовий дім); Юлій II. подвіря Дамазія; Павло III. царську салю і 1540 р. Павлинську каплицю; Сикст V. бібліотеку й теперішне мешкання Папів, яке докінчив Климентій VIII. Олександер VII. побудував за планами Бернінія славні „царські сходи“, так названі тому, бо вели до царської салі. Венедикт XIV. основав музей, що з кожним роком побільшувався ріжними гарними будинками аж до наших часів. Майже всі Папи чимсь причинилися до цієї велитенської палати.

До Ватикану ведуть дві дороги: одна з каплиці Найсв. Тайн, друга, спільна для всіх, міститься в правім кінці еліптичної колюмнади; тут „бронзовою брамою“ входимо на великі сходи, збудовані Пієм IX. 1860 р. Вони ведуть на подвіря св. Дамазія. З цього подвіря праворуч є вхід до палати, де мешкає Папа. Нагору ведуть величаві мармурові сходи, освітлені величезними вікнами. З першої величезної салі є вхід до папського мешкання і салі, де відбуваються тайні консисторії.

Перед „бронзовою брамою“ стоїть гвардія швайцарів. Барвисті їх костюми компонував іще Рафаель. В сталевих середновічних шеломах, з галябердами, виглядають імпозантно. Крім швайцарів бачимо ще шляхотську гвардію „нобіле“. Належать до неї члени найвизначніших аристократичних родин. В чорних оксамитних костюмах із золотими та срібними ланцюгами, додають папській дружині достойности й поваги. Авжеж найбільше імпонують багатством своїх строїв Кавалєри Мальтанські та Кавалєри Господнього Гробу. Перші в мундурах червоних зі золотом, другі в білих.

Неможливо описувати подрібно всі салі й тисячі предметів, правдивих архитворів, які тут зібрані. Звернемо увагу тільки на найважніші речі.

На лівім крилі є Льоджії Рафаеля. Є це три поверхові ошклені галерії, які виходять з трьох сторін на подвіря св. Дамазія або Браманти.

Звідси веде дорога до царських сходів і до славної **Сикстиньскої каплиці.** Каплиця ця має вид простокутника і є довга на 48 метрів, широка 15 метрів, висока 18 метрів. Є це правдивий архитвір. Кругом трьох сторін каплиці бачимо у горі залізну галерію, а над нею малі, округлі вікна. Цілі стіни і склепіння покриті чудовими фресками, над якими працювали славні мистці. Вони змалювали сцени зі Старого і Нового Заповіту.

В глибині каплиці бачимо на стіні образ **Страшного Суду.** Цей найбільший і найвеличавіший фреск малював Мікель Анджельо на бажання Папи Климента VII.

Оповідають, що тодішній майстер церемоній на папськім дворі Монсиньор Влясій з Цезени звернув був Папі Павлові III. увагу, що цей образ з своїми нагими особами до церкви ніяк не надається. Хтось оповів про це Мікель Анджельові. А він помістився на пралаті так, що відмалював його в пеклі у постаті Міноса з осличими ухами. Майстер церемоній просив Папу, щоби цей його портрет знищити. На це дістав відповідь: Якби тебе Ангел Михаїл (те саме, що Мікель Анджельо) помістив був у чистилищі, то був би на це ще спосіб звідти видістатися, але з пекла нема спасення.

Велика школа, що дим кадила і світла за три століття причорнив уже трохи цей образ.

(Докінчення буде.)

бік. Польська сторона поставила двох кандидатів: Миколу Павловського та Михайла Трача. Українці поставили свого Михайла Городиського. Наші радні в числі 15 (один не прийшов, Михайло Трач пішов з поляками) мали картки довгого формату, а поляки короткого. Всі законно вкинули картки до урни. Предсідник витягнув картки з незамкненої урни й числить, як його лиці слідне було поденервування. Вкінці проголосив вислід. І о диво! 16 карток за Павловським (поляком), 8 за Городиським (українцем) та 5 за Мих. Трачем — разом 29!! Превотні не мотлч з дива вийти. Один пригадав предсідникові, що чейже всіх радних є тільки 23, звідкиж взялося 29 голосів?? Тоді він „спростував" помилку, яку зробив у виборах ому „запалі" та проголосив вдруге: 10 за Павловським, 8 за Городиським та 5 за Трачем. Наші радні зачали голосно протестувати проти таких виборів, то п. Стасіковнч заявив: „Зебране сконьчоне! Прошен ден виносіць". Наші люди свідомі того, що їм заподіяно, з тяжким серцем розійшлись домів. Епільог цих виборів такий, що на другий день постерунок поліції в Дякуринї забрав двох радних: В. Дмитровського та М. Любінецького за те, що за голосно думали про вибори. Списавши з ними протокол, затримали їх цілу добу в громадському арешті Всі наші радні стверджують присягою, що 15 голосів віддали на свого кандидата. Внесено протест до староства та зажалення до прокуратурії. Що з цього вийде — побачимо і про це напишемо.

Полівчакин.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Ботмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фляпеля 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

ПРОСФОРА.

ПРОСФОРА НА ЖОВКІВСЬКОМУ ПЕРЕДМІСТІ.

Заходом усіх наших культурно-освітніх установ улаштовано на Жовківському передмісті дня 10. лютого ц. р. родинно-громадянське свято просфори. Новозбудована домівка, яка дає запоруку кращого розвою наших установ, була виповнена запрошеними гістьми. В год. 6. веч. о. парох Туркевич довершив посвячення просфори та побажав усім щастя й добра, а нашим установам витревалости в праці для добра церкви й українського народу. Підчас спільної вечері і товариських розмов витали зібраних представники різних наших установ та організацій, запрошені на це свято. Від Т-ва „Просвіта" витав зібраних п. Силір Воробець, який вказав на те, що колись на отому самому місці стояли княжі вірти, які берегли ладу та спокою; тепер стоїть тут „Просвіта" на сторожі українського народу. М-р Василь Бачинський, як представник Союзу Повітових Кружків „Рільної Школи" та Народньої Організації Українців м. Львова, вказав на значіння всяких національних свят і згадав при цьому родинно-громадянському святі тих, які колись святкували таке свято в снігових окопах, а яких богато між нами нема, бо віддали своє життя за волю України. Пімять про них нехай не дає нам тратити віри та надії в успіх наших змагань. Згадав також про продовження виставн Українських Січових Стрільців та візвав зібраних використати цю нагоду й відвідувати виставу. З черги о. Кошганюк підніс значіння співпраці нашої церкви та духовенства з нашими культурно-освітніми установами. Великі заслуги для налагодження цієї співпраці покладе наш князь церкви, митр. Шептицький. Нашому духовому провідникові та нашому політичному проводові відспівано „Многая літа". Радісно та широ приняли зібрані чергового промовця, мец. д-ра Степана Федака. Цей старий літами, а молодий духом громадянин висказував велику радість, що наше життя розростається і зокрема що найдальші навіть дільниці Львова зєхоплюються громадянським життям, бо розуміють, що свідоме українське міщанство — це велика сила. Взивав присутніх, щоби часто сходилися, плекали спів, музику й товариське життя. Від жіночої організації, філії „Союзу Українок" на Жовківському передмісті, промовляла м-р Ліза Туркевичівна, яка закликувала наше жіноцтво до активної праці та до організації. П. Дамян Фай загрівав присутніх до праці в читальні „Просвіти". В часі цього свята місцевий хор „Трембіта" під управою п. Панасюка співав незвичайно гарно колядки та стрілецькі пісні. Дві дівчинки, а саме Оля та Славця Кульчицькі, удачно та сміливо деклямували поезії Шевченка. Свято покінчилося відспіванням національного гимну, після чого місцева молодь забавлялась при звуках мандолінової орхестри.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ПОЖНИВЯ БУПУ.

БУП — Баль Української Преси минувся! — Богу дякувати. Ще тиждень, ще два поговорять люди, одні але, другі добре і забудеться... як усе на світі. Не забудеться тільки дохід, а Т-во Письменників і Журналістів збудує зі цього дві кімнати в своїй віллі, направить сходи і дасть огорожу.

Так, так, Панове Мальконтенти, мусимо всіляними способами збирати фонди. А коли той спосіб дає ще й моральні користи — то не гнівайтеся.

— Цеж каритільне — кричав один з наших достойників. — У нинішніх страшних кризових часах. Таке витрачування грошей. Я не йду і жінка не йде.

— Чому ваша пані?

— Бо не має 500 золотих на сукню.

— А ви?

— Бо не маю смокінга.

Треба було поглянути на балеві салі. Наші пані дали доказ, що вміють убратися і гарно і дешево. А щодо смокінга, то — його треба для поважнішого громадянина не тільки на баль. Адже й Літвінов, як їде до Женеви, везе зі собою і фрак і смокінг і жакет, а може й одяг до гольфа.

Радяжу подумати і — справити смокінг.

— Ми мусимо це напятнувати в пресі — горячилась одна повага, коли говорила про баль.

Забула, що це був баль української преси і... хіба має на увазі чужу.

Але годі з передбалевими історіями. Перейдім до балевих.

Баль Української Преси — перший від часів як друкар Федорович зложив перше речення на друкарській машині. Всі думали тік: молодь не зробить, бо раз — не має тих душе в чім, а друге — репрезентаційні забави бувають нудні. Зате представники верств суспільности, установ і тим подібне — напевно нахлинуть небувалою хвилею. Так у цілім світі водиться, а мнж себе рахуємо також до світа.

Тимчасом молодь якось не настрашилась, а вате ні „Просвіта", ні „Рідна Школа", ні „Наукове Т-во Шевченка" не вважали за потрібне зійтися з пресою поза редакційними кімнатами. Крім цього і багато інших інституцій не дали себе бачити. А шкода! Атмосфера пресових балів дає немало нагод до полагод, залагод і т. п. вирівнувань. Неодин горбок непорозуміння залюбся спілантувати на таких балях.

Мало було і вищого духовенства. Вилю не звернули уваги на останній баль преси у Варшаві, а тимбільше на знимку з цього балю. Дуже добре вийшов на ній декан дильометичного корпусу...

Перший Баль Української Преси! Мав свої недостачі, мав свої ясні сторони, але добре, що був і добре буде, як ще буде. Преса може собі платити за рекляму, то й мусить раз колись заплатити за свою.

Тимбільше, коли кінцевий рахунок виходить на плюс...

Галантіон Чіпка.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

КООПЕРАЦІЯ І ПРИВАТНИКИ. — НОВА ДИСКУСІЯ НА ТЕМУ НАШОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.

В нашій пресі почалась нова дискусія на постійно актуальну тему: взаємини кооперації і приватників. Викликала її стаття правного референта РСУК п. М. Корчинського в новорічному числі „Госп. Кооп. Часопису", про яку ми вже коротко згадували на цьому місці. Відповіли вже на ту статтю: „Торговля і Промисл", „Новий Час", „Наш Прапор", займаючи відмінне від п. К. становище. Знову „Кооп. Республика" в найновішому числі підтримала тези п. Корчинського. Дискусія ще не скінчена і ми в свій час вернемось до неї.

Польська хроніка.

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА. — КРИТИКА ОФІЦІЙНИХ ЗАЯВ.

Останні заяви членів уряду на терені сойму про господарські справи викликали відповідний резонанс не тільки на тому самому терені, але теж у пресі. Не будемо входити тут у подробиці, а хочемо тільки торкнутись проблеми, а саме етатизму, про який писали ми в попередньому огляді, цитуючи слова міп. промислу і торговлі Райхмана. Міністер заявився прихильником лібералізму, а теперішній інтервенціонізм уряду в економіці оправдував натиском громадянства. Це, очевидна річ, викликало багато застережень. З багатьох критичних голосів, подамо тут слушні запити, що ставить їх під адресою уряду жидівський „Нови Дзенник":

„Якщо уряд так дуже рахується з домаганнями публичної опінії, то чому не обнизить податків, чому не зреформує грунтовно системи суспільних забезпечень, чому не розвязує картелів, чому не редукує величезної бюрократичної армії, чому не позбувається дефіцитових і „національній обороні" зовсім непотрібних державних підприємств? Під цим оглядом публична опінія у 100 пр. солідарна, очевидно з винятком безпосередно зацікавлених бюрократів. Отже чому уряд не сповнить цих бажань обединаної публичної опінії, але дальше підвищує податки, дальше ускладнює сусп. забезпечення, дальше роздуває етатизм, дальше підносить мито і розширяє концесії і монополі?" — Запити ці дуже слушні

З ДІЯЛЬНОСТИ Т-ВА РОЗВОЮ СХІДНИХ ЗЕМЕЛЬ.

Таке т-во істнує і метою його є „розвивати культурний і господарський стан східних земель у рямцях польської державности. Т-во має у Львові своє „Коло". Тому, що працює воно на наших етнографічних землях, добре є познайомитись коротко з його діяльністю. Тому подаємо тут уривок зі статті голови „Кола" інж. Вежбицького, поміщеної в „Il. Газет-і Гандльовій" (ч. 30)

„Ми зійшлися передовсім із Т-вом Школи Людової і з Малоп. Рільничим Т-вом, учійшли в порозуміння з новозаложеним т-вом оборони інтересів і культури м. Львова, брали участь у заложенні т-ва професійної освіти, співпрацюємо з „Зажевем", досліджуємо справу осадництва, підготовляємо організацію кооперації, яка має величезні а досі мало використані можливости не тільки місцеві але й експортові, співділаємо при організації „Заклад-ів Накладч-их" халупничого промислу, робимо заходи для обниження залізн. тарифи для артикулів першої потреби, підготовляємо матеріяли до монографії львівського воєвідства. Ми звернули дальше увагу на те, щоб втягнути молодь до господарської праці, підготовляємо правну поміч для населення, щоби познайомити його з віддовженевими законами, з охороною перед лихвою, з полекшеневими умовинами закупна землі, тощо. У звязку з необхідним рухом землі через вивласнення заложених маєтків, будемо мусіти мабуть призадуматись над оснуванням парцеляційного т-ва".

Варто нам вдуматись в цю програму і в те, що вона нам несе у формі господарської добродійности.

ГОСПОДАРСЬКА ВСЯЧИНА.

Вексслеве право, яке обовязує від початку 1925 року має бути небавком змінене. — В підготові є на Волині **експльоатація** на велику скалю **каоліну**. — На надзвич. Загальних Зборах акціонарів Акцептаційного Банку **піднесено акційний капітал** до 20 міл., що дасть змогу банкові повести сильніше конверзійну акцію. — Стан торговельної фльоти Польщі виказує тепер 55 морських одиниць з містотою 64.358 тон. Фльота обслуговує 8 регулярних ліній. Кілька морських одиниць з поважним пайтажем є тепер у будові.

Світова хроніка.

ЗОЛОТА КЛЯВЗУЛЯ В АМЕРИЦІ, МІЖНАРОДНІ І КРАЄВІ ЗОБОВЯЗАННЯ.

В день, коли пишемо наш „Огляд", повинна бути вирішена справа золотої клявзулі. На це вирішення чекає не тільки Америка, але і весь світ. Бо признання важности чи неважности зол. клявзулі Найвищим Судом у Вашінґтоні буде мати вплив також на міжнародні зобовязання, а саме ті, в яких Америка є вірителем для інших держав. Ба, що більше: золота клявзуля має також значіння для внутрішньокраєвих зобовязань чи пак претенсій. Напр. у Польщі, де під тим оглядом міродатним є становище американського законодавства, повернення статус кво анте малоб дуже поважні наслідки.

МОЖЛИВІСТЬ СТАБІЛІЗАЦІЇ ВАЛЮТ ЗНОВУ ВІДСУНЕНА.

Пливкість вартости доляра і фунта стерлінгів — це постійна загроза „золотому блокові", його валютовій „платформі". Це й є причиною, чому Франція виступає як один із найдіяльніших партнерів у валютово-стабілізаційних переговорах. До речі — ті перегово-

Уживайте лише

знаменитої цикорії **„ЛУНА“**
здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ“**
і зернистої **„Солодової кави ЛУНА“**

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисел“ Львів XV., Церковна 2, тел. 42-97

ри не дотичили спеціяльно плянів Франції довести до стабілізації на базі теперішніх курсів франка, фунта і доляра. Про це говорили досі „між іншим“ та саме інтенцією Франції є вмовити в обі англо-саські держави конечність стабілізаційної конференції. Під тим оглядом очікували дуже багато від відвідин Лявала і Флендена в Льондоні. І справді політичні емісарі Франції, точніше **Флендєн,** пробували у столиці Англії теж і в тому напрямі осягнути дещо. Є вісти, що Флендєн пропонував Чемберленові скасувати імпортові контингенти на англ. товари в разі, як би стабілізація була успішно проведена. Та ці заходи не вдались.

Англія покищо стабілізації не хоче. Теж саме й Америка, яку з Льондону питались у тій справі.

ПАТРІОТИЧНА ЖЕРТВЕННІСТЬ НІМЦІВ. — САРЩИНА І ДОРОГОЦІННОСТИ.

Варто згадати про повну запалу готовість німецьких громадян прийти з поміччю берлінському урядові у фінансових труднощах, звязаних з переходом Сарщини з поворотом до Німеччини. Велика кількість цих громадян заявила, що відступає урядові свої дорогоцінности. Урядовий комунікат, який на знак появився, з подивом підкреслює великий патріотизм німців, що подиктував їм цю інтенцію, подібно як у 1813 р. і в найгірших часах світової війни. Комунікат рівночасно стверднв, що заплата копалень Сарщини не наруштть золотих і девізових запасів держ. банку і що держава доволі сильна і не потребує користати з жертвенної готовости німецьких патріотів.

ЕКОНОМІЧНІ АКТУАЛІЇ.

Вперше від літ **торговельний бі.янс Німеччини** виказав дефіцит, та й ще дуже поважний, бо 285 міл. мк. Це неабияка турбота для німців, які й так уже впровадили в себе різні сурогати, „ерзаци“, аби спроваджувати якнайменше сирівців із закордону. — **В Сарщині** підготовляють 350 вимінних бюр, де 8 днів перед 1. березня вимінювати будуть закордонні гроші, в першу чергу французькі та німецькі. — Появилась вістка, що великодержави підготовляють нову міжнародню **господарську конференцію,** яка повинна відбутись у літі.

В. Н-вич.

Новинки

— **Зріст безробіття у Польщі.** Згідно з даними Зюр посереди. праці Фонду Безробіття було 9. лютого 504.961 безробітних. Це значить, що число безробітних в відношенні до минулого тижня зросло на 5.661 осіб.

— **Посла ББ. засудили на 2 роки.** Бувшого члена ББ. посла Володислава Конярека апеляційний суд у Варшаві засудив за надужиття, головно на становищі зйта, на 2 роки вязниці. Громада потерпіла шкоду 37.000 зол. Пос. Конярек, якого видали судові після того, як проти нього повели карне слідство, виступив із ББ.-і є далі послом, та тепер не належить до ніякого клюбу.

— **Таки обікрали.** Поліційний агент перешкодив оноді злодіеві обікрасти склад футер Фіша при вул. Легіонів 25. Злодій вже був приготовив футра та срібні лиси вартости 15.000 зол. Нічю на вівторок злодій постановили обікрасти магазин Фіша при вул. Гетьманській, та не могли дістатися до середини, бо там спить хлопець і пильнує пес. Злодій вибили шибу та жердкою виняли шкірки вартости 2.500 зол.

— **Львівська хроніка.** Із II. пов. дому при вул. Кентшинського 2. скочила 28-літня Ст. Данішевська. Згинула на місці. В неї на тлі грудної недуги повстала духова депресія. — Суд присяжних засудив на 10 літ вязниці та втрату горправ на 10 літ трамваєвика Стан. Камінського, який в ресторані на Замарстинові вбив у суперечці Теофіля Навольського.

— **Арештувати грабіжника з ген. прокураторії.** У Львові арештували грабіжника, що в ген. прокураторії скарбу при вул. Романовича 11 в білий день напав іще з одним спільником на радійка Рибарського й ограбив його. Родина грабіжника мала вже до діла з владою безпеки в звязку з комунізмом. Назвище його держать покищо в тайні.

— **Крайова хроніка.** Поліція арештувала комітет комуністичної молоді в Прогобиччині. Арештували більше осіб. — На передмісті Станиславова залізничник Іван Підлісний порвнив сокирою жінку, 16-літню дочку та ще одну дитину, коли нічю жінка не дала йому знасилувати дочку.

— **Члени польської гітлерівської партії напали на залізничу касу.** Поліційне слідство в справі нападу на станійну касу в Гералтовицях 31. січня довело до арештування кількадесять осіб. До 8 із них слідчий судця в Рибинку пристосував слідчий арешт. Вони признались до зорганізування нападу та посередньої участи в ньому. Слідство помогло теж віднайти зброю, якої вжили при нападі, м. і. револьвер із якого вбито підчас нападу залізничника Павлика. Слідство виявило, що напад приготовили члени розвязаної м. р. нац.-соціялістичної партії під назвою „Блискавиця“. Провідником партії був приватний службовець Йос. Ґралка. Метою нападу було здобути фонди на агітацію партії. Ведуть далі слідство, щоб арештувати співвиновайців.

— **Чи університети шезнуть?** В Америці проводять тепер цікаву реформу університетських студій; багато професорів викладає вже не особисто, а крізь радіо. Їх виклади реєструють на дисках так, що визначних учених можуть слухати студенти найбільше віддалених місцевостей Аляски або Лябрадора. Професори, що передають свої виклади радіем, сидять перед мікрофоном у себе дома. Студенти не мусять ходити до школи, а теж тільки пересувають валець радіоприймача дома. Коли цей спосіб викладів пошириться, університети можуть зовсім шезнути із них залишаться тільки лябораторії та салі для іспитів. Студенти змогуть вибирати собі професорів, яких схочуть. Професори не потребуватимуть виправдувались недугою чи недостачею часу прийти на виклад, а зможуть приготовити виклади на пів року раніше, передаючи рукопис добрим акторам, які зуміють заступити їх при мікрофоні. Якби ще студенти могли здавати іспити крізь радіо, сидячи дома, тоді все було би ідеально.

— **Рікні вістки.** У Берліні помер у 87 р. життя славний нім. маляр Макс Ліберман, колишній голова прусської Академії Мистецтв. — Совітський уряд купив у Гамбурзі кілька пароплавів по 1300 і 1400 тон. — Провідник македонських революціонерів Михайлів, що недавно втік до Туреччини, приїхав із жінкою до Стамбулу, щоб лікуватись. — Золотий запас франц. державного банку за останній тиждень зменшився на 134 міл. і тепер рівний 81.880 міл. фр.; золото має покриття на 80.56 пр. — Югославянський уряд видав декрет, що полекшує становище селян; позички на купно землі знизили з 6 пр. на 4 і пів. — Совітський уряд підписує з Німеччиною умову на купно кожухів за 10 міл. марок. — Румунський уряд відмовився видати Італії її горожанина морського офіцира Нучітеллі, що втік до Румунії, будучи ворогом фашизму. — Болгарський комуніст Капсієв убив кинжалом двох поліцаїв, що хотіли його арештувати і втік. — Боксер Примо Карнера подав скаргу у суд проти Макса Шмелінга, домагаючись 100.000 дол. відшкодування за те, що Шмелінг нарушив контракт.

СПОРТ.

ЛЕХІЯ ГАКІВКОВИМ МИСТЦЕМ ЛЬВОВА.

ЛЬВІВ. Україна — Лехія 1:1 (0:0, 0:0, 1:1).

Після цих змагань Лехія здобула мистецтво Львова в гаківі. Табеля змагань представляється так: 1) Лехія 8 п. 2) Креси 3 п. 3) Погонь 3 п. 4) Чорні 3 п. 5) Україна 2 п. 6) АЗС 2 п.

ЛЬВІВ. Чорні — А. З. С. 5:3 (4:2, 1:0, 0:1).

МІЖНАРОДНІЙ ГАКІВКОВИЙ ТУРНІР У КРИНИЦІ

КРИНИЦЯ. Польська комбінована дружина перемогла чехословацьку дружину Попрад 8:7 (5:0, 3:2, 0:5).

КРИНИЦЯ. Попрад — КТГ (Криницьке Гаківкове Т-во) 2:2 (1:1, 1:1, 1:0). Репрезентація Польщі — Бераднер Айсферейн 3:1 (0:0, 0:1, 3:0).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення рідакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа 13. II. год. 7.30 веч. „Крик“.
Четвер. 14. II. год. 7.30 веч. „Крик“.

Театр Різнородностей.

Середа, 13. II. год. 7.30 веч. „Мій кохавий дурничку“.
Четвер, 14. II. год. 7.30 веч. „Мій коханий дурничку“.

Кіна.

АДРІЯ: „Новий Конґрес“.
АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова“.
АТЛЯНТИК: „Юніка“.
ВАНДА: „Кінг-Конґ“.
ІРАЖИНА: „Танцююча Венус“ та „Брат дияволя“.
КАСІНО: „Молодий ліс“ (на осн. Н. Серца).
КОЛЕЙ: „У блеску місяця“ та ревія.
КОЛЕГІЯЛ: „Петрусь“ із Фр. Галь і „Фаін і Фаін у країні забави“.
МАРУСЕНЬКА: „Петрусь“ із Фр. Галь і „Фаін і Фаін у країні забави“.
МІРАЖ: „Я маю темперамент“, Блески та тіни театру“.
МУЗА: „Ревюка подій“.
ПАЛЯС: „Чорна перла“ (Евг. Бодо).
ПАН: „Жінки в його житті“, „Таємний син“.
ПАСАЖ: „Демон золота“, „Ладець-примара“.
РАЙ: „Уланські обіти“.
СВІТ: „Катерина Велика“, „Кохання на приказ“.
СОЛЯРІС: „Бранка сина пустині“.
СТИЛЬОВЕ: „Цигансьні мельодії“ і ревія „Веселий мурин“.
УСПІХА: „Відважний хлопець“ (Джекі Купер) і ревія.
ХІМЕРА: „Зміна сердець“. (Дж. Гейнор, Чарлз Фаррел).

Закордонне радіо.

Середа, 13. лютого 1935.

Відень (506,8) 15.20 Для дітей, 17.05 Твори Марії Бах, **Прага** (470,2) 11.05 Салонна музика, 19.25 Військ. оорх., 20.20 Сп в **Парижі** (1648) 21.00 Кітеж“ оп. Римського-Корсакова, **Білгород** (437,3) 13.15 Шісньки о.х. 20.0 Опера, **Берлін** 356,7) 15.25 Любовні й нар. пісні 16. ст., 16.0 Вес. попольдне, 19.5 Нок. муз. авд., **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.15 Діточі пісеньки. 17.20 Рибачі голоси, авд. **Кельн** (455,9) 17.30 Пісні, 19.5 Пісень п. **Ляпіцігр** (38 ,.) 21.10 Симфонія ч. 4 ес-дур Брікнера, **Мінхен** 405,4) 17.5 Баєнкові арії (солю, муз.), **Будапешт** (550,5) 12.05 Тріо. 18.30 Циг. орх., 21.20 Сп в, 22.10 Форт., **Мілляно** (365,6) 11.30 Легка музика, 21.00 „Ля Фієма“ оп. Пєспіні **Рим** (420,8 13.00 Легка музика 21.00 Конце,т Шубертівського в дек. хору.

Четвер, 14. лютого 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.40 Для дітей, 17.30 Сол сти 0.40 Симфонія ч. 4 Мадєра, **Брно** (325.4) 19.20 Словацька сюїта Новака, 20.15 Скрипка, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття (музика, сьвят, драма (470,2) 19.15 Сальон. музика, 17.20 Сюїта Вайса на скр і форт., 21.00 „І Монтекі е і Капулєті“ оп. Бєлліні. **Париж** (1648) 21.45 Симф. концерт, **Штрасбург** (349,2) 21.30 „Ґандольфо“ оп. Лекока, **Білгород** (437,3) 10.00 Скрипка. **Берлін** (356,7) 9.3 Дня дітей, 17.30 Квартет, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.15 Пісні й дуети, 21.00 „Абу Гасан“ оп. Вебера **Кельн** (455,9) 21.00 Моцарт-Гайдн, **Мінхен** (405,4) 16.00 Концерт, 17.50 Сп в, 20.0 Нар. музика, пісні, 21.40 Форт., **Будапешт** (550,5) 17.15 Мад. мельодії на фо т., 18.35 Скопка, **Мілляно** (56 ,6) 11.30 Тріо 16.05 Вок концерт. 0.45 Квартет **Рим** (420.8) 17.05 Вок.-інстр. концерт, 22.00 Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 13. лютого 1935.

6.45 Ранішня авд., 7.50, 22.00 Реклям. концерт, 11.57 Сигнал часу 12.03 Метеорольогічні вістки. 12.05 Огляд преси, 12.10 Концерт, 13.00 Полудн. денник, 13.05 Нок. концерт із гр. пл., 15.30 Експорт, 15.35 Біржа 15.45 Фільм. актор, 16.00 „Чорні“ муз. репертуар, 16.45 Хвилинка питань для ст. дітей, 17.00 Альф Каселя: Сонята д-мур, 17.25 Домашня господарка в новочасному розумінні, 17.35 Пісеньки в супр. форт., 17.50 Спорт. поради, 18.00 Наука стенографії, 18.12 Мистецьке й культ життя, 18.15 Фрагм. з театрової Вагнера — гр. пл., 18.45 Про кооперацію, 19.00 Пісні в супр. форт., 19.20 Гутірка, 19.30 Тво й на кларнет 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 0.0 Радіорадіосухачів — варіят. концерт, 20.45 Веч. концерт, 20.55 Як працюємо 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Пять літ перед мікрофоном 21.40 Спів у супр. форт., 21.15 Здоровлю тебе гр. пл., 23.05 Концерт.

Четвер, 14. лютого 1935.

6.45 Ран. авд., 7.50, 22.30 Реклям. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорол. вістки, 12.05 Огляд преси, 12.10 Нар. вокальні пісні, 12.30, 13.10 Муз. вок концерт 13.00 Полудн. денник, 13.05 З ринку праці, 15.30 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Легка муз. пісеньки, реферати, 17.45 Лекція фо. мови. 17.00 Театр. Уміст, 17.50 Листи та програми, 18.00 Сільна ферум, театр. репертуар, 18.05 Літ. фейлетон, 18.15 Смичк. квартет, 17.45 Що читати, 19.00 Популярна легка муз. шит оорх. з гр. пл., 19.30 Фейлетон, 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 Концерт сол сп в (муз. сп в), 21.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 22.15 Відч.-дзьо.: Домашня і сьвітня, 22.45 Про бачення звуків (фоновізія) 23.05 Танк. музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.28—5.30 зол.

Нім марка 1.95—2.05, фр. франки 34.85—35.05, шв. франки 171.50—171.70 фунти стерлінги 25.90—26.10, австр шілінги 99.00 100.00, чеські корони 1.50—21.80 рум. леви 32.00—35.00, дірм 45.00—46.00.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10

Ч. 39 (13.937). Львів, четвер 14. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячне 5·00 зол., Чвертьрічне 15·00, Піврічне 30·00, Річне 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Наш конкурс на статті на тему „Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії".

Конкурс цей фундував наш американський земляк п. Василь Тихий, призначивши 15 долярів як першу нагороду, 10 ам. зол. по другу і по 5 зол. за три інші.

На конкурс цей прийшло до нас 36 статей і ми починаємо його з-ч п. ч. N-і статті розглядаємо окреме далі. Про висліл конкурсу повідомимо пізніше.

Роковини коронації папи Пія XI.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, ПАТ. У роковини коронації папи Пія XI, відбулося традиційне свято в Сикстинській каплиці. Папу внесли на престолі до каплиці, хор відспівав „Ти є Петро". Торжественну Службу Божу відправив кардинал Васалі Реккі. Хором і оркестрою диригував музичний Перосі. На богослуженні було 30 кардиналів, дипльоматичний корпус, лицарі мальтанського ордену, римські патриції і численні представники папського почоту. Папа поблагословив усіх присутніх і після того перенесли його до приватних апартаментів ватиканської палати.

Італійсько-абісинський конфлікт.

МОБІЛІЗАЦІЯ В АБІСИНІЇ.

РИМ, ПАТ. Авас повідомляє, що в околицях Уальуаль Абісинія сконцентрувала 40.000 вояків. Італійські змобілізовані дивізії відпливуть кораблями щойно тоді, коли абісинські війська будуть загрожувати італійським кольоніям. Італійські війська в Еритреї і Сомалі доходять до 5.000.

ВИМОГИ ІТАЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Агенція Рейтера повідомляє з Риму: Італія звернулась до Абісинії з домаганням заплатити відшкодування і віддати почести італійському прапорові з приводу інциденту коло Аф-Дуб. Хоча ці вимоги не є ще ультиматом, Італія склала абісинському урядові гострий протест.

ПРИХИЛЬНІСТЬ ЯПОНІЇ ДО АБІСИНІЇ.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Токіо, що мобілізація в Італії викликала багато критичних завваг у японській пресі. Японські політичні кола не скривають своїх симпатій до Абісинії, бо політика Італії в останніх часах викликала в Японії негодування.

ВИСОКИЙ КОМІСАР ДЛЯ КОЛЬОНІЙ.

РИМ, 13. 2. ПАТ. В урядовім дениику появився розпорядок про створення уряду високого комісаря для кольоніяльних справ у східній Африці.

АБІСИНІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ.

ЛЬОНДОН, 13. 2. ПАТ. Райтер повідомляє з Аддіс Абеба, що появився офіційний комунікат про недавні прикордонні сутички. Комунікат стверджує, що абісинський гарнізон у Герльо-Губі не покидав міста і не намагався окружити італійських відділів у дні 2. лютого п. р. Кружляють поголоски, що в дні 29. січня п. р. італійські війська, озброєні скорострілами, напали на абісинську стежу 25 вояків. Комунікат підкреслює, що згідно з приказом цісаря абісинські стежі не підлягають під Герльо-Губі далі ніж 3 кільометри.

ІТАЛІЯ ЗАСПОКОЮЄ.

ПАРИЖ, 13. 2. ПАТ. Авас повідомляє з Риму: Політичні кола виясняють, що з приводу прикордонних сутичок у дні 29. січня п. р. італійський уряд не думає висувати нових домагань, але піддержить своє попереднє становище, яке зголосив італійський амбасадор по першім інциденті коло Уальуаль в дні 5. грудня м. р. Італійські кола заперечують, начебн висловили абісинському урядові ультиматум. Урядові кола заявляють, що змобілізовані італійські дивізії вирушать до Абісинії тоді, коли прикордонні інциденти не приберуть грізніших розмірів. У Римі кружляють поголоски, що начальну команду над змобілізованими дивізіями обійме ген. Граціяні, відомий зі своєї активности в кольоніях. Уряд не заперечив пісток про висилку военних матеріялів до Еритреї і Сомалі.

АБІСИНІЯ НЕ ПІДЕ НА УСТУПКИ ІТАЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 13. 2. ПАТ. Райтер повідомляє з Риму: Шарль д' ефер Абісинії в Римі Есуо Афеоси заявив представникам преси, що не вірить у можливість війни між Італією в Абісинією. Цілу справу можна буде полагодити мирним шляхом. Абісинський уряд відкине всі неуправедливі домагання. Якщо італійський уряд буде далі домагатися відшкодування за інцидент в Уальуаль, який скінчився втратами для абісинських військ, внаслідок неспровокованого нападу, Абісинія відкличеться до Ліги Націй. Так само не буде вести переговорів, коли Італія буде заперечити, що територія Уальуаль належить до Італії.

Литва купує з поспіхом літаки.

КЕНІҐСБЕРҐ, 13. 2. ПАТ. „Пройсіше Цайтунг" повідомляє, що на німецькім кордоні відбулося пересунення литовських військ. Крім того Литва закупила минулого тижня більшу кількість французьких та англійських літаків. Щоденник підкреслює, що до купна літаків дійшло в дуже швидкому темпі, без розписання оферти на достачу воєнних матеріялів.

Катастрофа найбільшого повітреплава.

ЛЬОНДОН, 13. 2. ПТ. З Америки надійшли вістки про катастрофу найбільшого на світі повітреплава „Мекон", яка сталась нині в ночі над побережем Каліфорнії. „Мекон" вибудували перед двома роками. Перший його лет відбувся у квітні 1933 р., кілька тижнів по відомій катастрофі повітреплава „Аркона". „Мекон", довгий на 785 стіп, мав 8 моторів і міг летіти ще по вилученні моторів 11.000 англійських миль. Його залога складалася з 80 людей. Воєнні кораблі, на поклик капітана „Мекона", який повідомив радіем, прибули з допомогою і вирятували залогу повітреплава. Причина катастрофи невідома.

ПОДРОБИЦІ КАТАСТРОФИ ПОВІТРЕПЛАВА.

САН ФРАНЦІСКО, 13. 2. ПАТ. До катастрофи повітреплава „Мекон" дійшло пізнає маневрів воєнної фльоти Злучених Держав коло побережа Каліфорнії. З невідомої причини в задній частині повітреплава наступив вибух і повітреплав нагло перехилився. Вибух знищив задну частину повітреплава. Командант повітреплава Вілей вислав негайно радіо-сигнали „ратуйте". З допомогою поспішили всі воєнні кораблі, які були недалеко місця катастрофи. „Мекон" мусів осісти на воду. 81 членів залоги всіли до каучукових, ратункових човнів, яких забрали воєнні кораблі враз з командантом і 9 старшинами. Двох старшин не вдалося відшукати. Після того „Мекон" став потопати.

Командант Вілей був теж командантом повітреплава „Аркон" і був цілий час щасливцем, коли пригубився з катастрофи повітреплава не перед двома роками.

Всі купуємо солідарно!

всякі жіночі і мужеські матеріяли в найліпших гатунках по цінах направду конкуренційних тільки у фірмі

Дім Моди Львів, Марійська пл. ч. 4. Європейський Готель.

Обслуга в українській мові.

„Українська непоправність: ставка на міжнароднього коня..."

Львів, 13. лютого 1935.

Остання промова голови Української Парляментарної Репрезентації була відбиском того процесу української політичної думки, який ішов впродовж останніх кільканадцяти літ. Цей процес виявляв ріжні відхилення, проходив серед поважних потрясень, які були відгуком зовнішніх подій, наверх пробивався у змінливій політичній тактиці та палкій пресовій дискусії і приймав форми, які саме пасували авторитетним представникам українського політичного світа. Стабілізація польської державности, яка найшла свій яскравий вислів не так у перемогах на женевському терені, як у польсько-німецькому пакті; дикий терор проти всіх проявів українського життя на Сов. Україні; одностайний антиросійський і антикомуністичний фронт цілого краєвого й еміґраційного українського громадянства; врешті гарячкова пошукавка за новими формами европейської рівноваги — це ті чинники, з якими українська політична думка мусіла рахуватися, без огляду на те, чи такі або інші факти були нам приємні чи ні. Ствердження тих обективних фактів поставило перед усіми українцями на землі суцими перший і найважніший постулят — рятування самої вже фізичної екзистенції народу на його осередніх землях, та поруч з тим журбу за такий інший осередок українського життя, який міг би перейняти знову ролю національного П'ємонту. Трагізм української ситуації полягає у тому, що на тих землях, які вже раз відіграли історичну ролю українського П'ємонту, на тих землях, де вже раз зберігалась від загибелі і українська національно-політична думка і національна культура і де повстав резервуар фахових інтелігентських кадрів, що на тих наших землях панують відносини, які викидують українцям найважчу боротьбу за найпримітивніші права — права мови, школи, церкви, ба навіть свого національного імени.

У цій важкій ситуації важливою нам примусової боротьби на всі фронти, одним з найважніших завдань, які мають виконати українські відповідальні чинники та всі активні українські громадяни в краю і поза його межами, це переконати світ, що українська справа не є чимось штучним і відірваним від життя інших держав і народів, що вона стоїть у найтіснішому зв'язку з головними проблемами тривкого замирення світа, що тоді, пропагована жорстокими українства, може би існуючий стан в Европі був станом довготривалим і що треба працювати лише над закріпленням його без нових суттєвих змін на европейському сході, що це тепер нестійке і своїм вістрям звертається не лише проти українців, але й проти суттєвих інтересів европейського заходу, тривкого европейського миру, врешті всієї християнської культури. Іншими словами, нинішній момент накладає нам, українцям, всіми можливими засобами працювати над популяризацією української проблеми у широкому світі і над актуалізацією її на міжнароднім форумі. І між тими, психіку яких треба переломлювати та яких треба вміло використати щоб вони стали

ПАР. ВА ФАБРИКА СОЛОДОЩІВ
„ФОРТУНА НОВА“
поручає: цукорки
помадки
чеко-яду
андрути
і всяке солодке печиво і мармеляду.
Домагайтеся всюди наших виробів!
Власна крамниця: **Львів, ул. Руська ч. 20.**
858 9—12

іської проблеми, як проблеми міжнароднього характеру, від рішення якої залежить будучність долі і деяких інших народів та держав, належить у першому ряді польське громадянство і відповідальні керманичі польського державного корабля.

Ті думки лежали в основі промови голови клюбу Дмитра Левицького, що обхоплювала українську проблему у найширшій площині, з тим практичним підходом до її розв'язки, як його сьогодні уявляє собі українська політична думка. Річ ясна, що ця промова мусіла звернути на себе увагу всіх, хто тільки бодай трішки цікавиться українською проблемою, байдуже з якого погляду. З численних голосів, які на цю тему появилися у польській пресі, слід відзначити обширну статтю Кляудіюша Грабика в „Акції Народовій“ з 10. ц. м. п. н. „Фантазії посла Д. Левицького“. Та стаття безперечно поважна, спокійна, і коли не деякі вислови („сміливість“, „зарозумілість“ і т. п.), то можна би стверднти, що п. Грабик зробив бодай під оглядом стилю великий поступ, коли промовляє в українських справах. Характеристичний вступ К. Грабика тому, що він відзеркалює засадничий підхід широкого польського загалу до української проблеми: повне недовіря в можливість якоїнебудь зміни нинішнього стану річей в Европі, легкодажения всяких розмов на цю тему та трактування українців, як маніяків, якщо вони, українці, всю свою працю і всі свої надії присвячують отій будучій зміні.

Можна би погодитися на те, що це остаточно річ субєктивного погляду, чи нинішні міжнародні відносини дають притоку до переєвідчення, що наближується війна, чи що стабілізується існуючий стан; чи успіхи Літвінова треба розглядати як поважний і остаточний зворот в европейському укладі міждержавних сил, чи як проминаючий епізод, — і чи українська проблема справді находиться у „безнадійному положенні“, чи теж може та безнадійність має лиш льогію у безнадійності польської проблеми з 1913 року... Однак „грубим непорозумінням“ не є те, що українці працюють згідно з вимогами своєї національної рації так само, як працювали колись поляки, чехи чи південно-славянські народи, тільки те, що польське громадянство і чільні польські публіцисти забувають зовсім під сторінки всесвітньої історії, деяким речам зовсім непотрібно дивуються, а деякі цілком переплутують.

Отож головною тезою п. Грабика, яку разом з ним признає і більшість польського громадянства, це здивування і обурення, що українці ставлять на „міжнароднього коня“. „Українці (читаємо в його статті) стільки разів уже переконалися, що на тих підставах не можуть будувати не тільки надії на якусь ширшу мірку, але трудно їм навіть рахувати на деяку підтримку їх здогадних приятелів з нагоди якоїсь там скарги в Ліґі Націй. Вже стільки разів програли, ставлячи на міжнароднього коня і все-таки вони непоправні“. І апелює п. Грабик, що нинішній стан міжнародніх відносин, це мало що не повна ідилія на цілі століття наперед, що зокрема на европейському сході („завдяки вмілій інтенції польської закордонної політики“) „складаються у сприятливому дусі“, та що єдина щілина у тій гранітовій скелі статусу кво — це ситуація на Далекому Сході. І тому „міжнародній характер української проблеми висить в повітрі“, і тому посол Дмитро Левицький „вибрав собі дуже невідповідний момент для своїх нереальних фантазій“...

Здається нам, що такий підхід до справи диктує великій частині польської публіцистики ендецька минувшина її носіїв та вся національно-демократична польська ментальність, притома для більшости польського громадянства. Це та ментальність, яка і до концепцій Йосифа Пілсудського відносилася як до „нереальної фантазії“ буквально аж до розвалу центральних держав і Росії, яка і польські легіони трактувала як зроджену з фантазії забавку, яка у своєму політичному „реалізмі“ признавала тільки і єдино тактику консервативних „станьчиків“ в Австрії та політику Дмовського в Росії: вірність і льояльність супроти даної чужинецької влади і звужування національної проблеми до рямців внутрішньої справи займанщицьких держав. Але й польська народова демократія, будуючи на русофілізмі та звертаю чись цілим вістрям проти Німеччини — теж оперувала вже „фантазіями“, з яких насміваєся всесильна німецького цісарства.

Безумовно, коли всі українські надії опиралися виключно на вірі у прихід внедовзі корисної міжнародньої конюнктури, то це булаб політика легкодушна. Але одночасно український нарід не вгаває у творенні щораз нових позитивних цінностей й у боротьбі за збереження цінностей старих. Український нарід не віддається лише „фантазіям“ і не жде міжна родньої конюнктури, що має явитись як deus ex machina. Він веде боротьбу на всіх ділянках свого життя — боротьбу і за втримання свого стану посідання і за можливости його поширення і за реалізацію „фантазій“

Без причини теж п. Грабик іронізує на тему наших вимог до польської публіцистики, щоб вона, та публіцистика, більше знала про українські справи. Ось хай напр. п. Грабик прочитає кілька перших сторінок книжки Леона Василевського п. н. „Квестія українська яко загадненне мендзинародове“: про ролю конюнктури в житті націй, про вплив конюнктури на реалізацію національних постулятів і про те, як „свідомі круги відродженої української інтеліґенції намагаються привернути Україні характер самостійного підмету політики, при одночасному використовуванні помочі міжнародніх сил“...

Автором тої книжки не є ніякий сентиментальний „україножіл“: це колишній міністер закордонних справ відродженої Польщі, який тим лише відрізняється від публіцистів типу п. Грабика, що знає, що чимало „фантазій“ приймає форми реальної дійсности. І що саме не зветься боротьбою за національне визволення, в якій небуденну ролю грає між іншими моментами також конюнктура.

Дешеві білі дні
з 40% зниженою ціною ульджує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — **15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.**

Доростаюча молодь повинна вживати рано склянку природної гіркої води **Franciszka - Józefa.** — При її вживанні прочищуюче діяння на кров і направа шлунка і кишок дають спасенний успіх. Пор. її лікарі.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— До Льондону відлетів несподівано провідник організації „Воєнного Хреста“ полк. деля Рок.

— На Совітській Україні лютує сніговія. Вуличний рух у Києві утруднений. 15.000 селян усуває сніг.

— Французький уряд опрацював проект закону призначуючи 300 міліонів франків на довгорочищені кредити для хліборобів.

— До Багдаду надійшло 20 військових літаків, які замовив уряд Іраку в Англії.

— Кільканадцять вуглекопів оголосило страйк у копальні вугілля в Аніка у Семигороді і не покидає копальні.

— До тайної національ-соціялістичної організації у Відні належало 800 хлопців нижче 18 років. Провідник цієї організації Фіґль утік за кордон.

— Студенти берлінського університету уладили протестаційне віче домагаючись, щоби великі держави, які підписали статут для Мемелю, привернули автономію в Мемелю.

О. СТЕПАН КОВАЛІВ. 2)

Столиця Папи.

(В 13-літні роковини коронації Папи Пія XI).

В цій каплиці відбуваються в Великім Тижні і густо-часто підчас року Папські Богослужения, на які збираються кардинали та всякі інші високі достойники. Публика може стояти тільки в другій частині каплиці, яка відділена від пресвитерії і хору мармуровими кратами, пляну Мікель Анджели. В цій каплиці відчитують в часі вибору Папи картки до голосування, які зараз палять. Тут також відбуваються публичні Папські Консистерії. В примеханій папській захристії зложені преногоцінні предмети, які надіслано Львові XIII. з приводу священичого ювилею 1888 р.

Біля Сикстинської каплиці є Павлинська каплиця. Її збудував Сангалло 1540 р. на приказ Папи Павла III. І її покривають чудові фрески. Вона є немов парохіяльною церквою всіх мешканців папської палати. В ній відбувається двічі до року 40-годинне Богослуження, в часі якого каплицю величаво ілюмінують.

З третього поверху лож входимо до галерії образів званої **Пінакотека.** Сорок пять образів, майже самих архитворів, творять цю галерію і вони вміщені в чотирьох салях

Каменний музей побудував Папа Пій VII., а уряднив славний археольог К. Марині. Містить він у собі поверх три тисячі різнородних предметів.

Ватиканська бібліотека. Властивим основником цієї бібліотеки є Папа Микола V. Він то зібравши всі рукописи з Латеранської палати, та висилавши до Греції, Німеччини й інших країв вчених людей, придбирав тим способом понять тисяч рукописів. Сикст IV. збудував бібліотеку, але Сикст V. побудував іншу, вже теперішню, на підставі плянів Фонтани 1588 р. Згодом Папи, особливо Григорія XV., Климентій XI., Лев XII. і Пій IX. причинилися найбільше до збогачення бібліотеки так, що тепер, має вона 25.000 дуже важних рукописів, і 110.000 друкованих томів.

В передпокою бібліотеки знаходиться величавий египетський папірус, де є опис египетських похоронів; крім цього є тут портрети всіх ватиканських бібліотекарів. Перша саля, куди входимо, це **саля письменників;** в ній працюють учені люди, що з уряду обовязані займатися дослідами і оголошуванням незнаних рукописів. Тих письменників є сімох: двох до латинської мови, двох до грецької, двох до єврейської й сирійської, один до арабської. За цією салею тягнеться велика саля розділена шістьома гарними пілястрами на дві нави. Стіни й пілястри є обставлені велитенськими шафами, де переховуються рукописи.

З рукописів найважніші є: Біблія з IV. століття, Вергілій з V. ст., Теренцій з IV. ст., другий з IX. ст.; Гомілії св. Григорія В. з XI. ст.; Данте з XI. ст., молитвослов Корвіна угорського короля з XV. ст., автографи Тасса, Петрарки, любовні листи Генрика I. до **Анни Ярославни** і палімжест (пергамін, з якого змито письмо, щоб ужити його до чого іншого), що його відшифрував кардинал Май, містить трактат Цицерона „De Republica“.

На кінці останньої салі праворуч є двері до Архівів, які осягнув славний ватиканський бібліотекар Таппер.

З архіву входимо до дуже довгої галереї, яка тягнеться напрямо і наліво, рівнобіжно до каменного музею. На самім кінці галереї, яка тягнеться наліво, є музей світський; є там шість шаф, наповнених дуже цікавими старовинними предметами. Галерія ліворуч має назву рукописів королеви Христини, а на кінці три останні салі звуться християнським музеєм. Його основав Венедикт XIV. Стіни першої салі вкладені мармуровими написами і плоскорізьбами, які взято з християнських саркофагів-гробниць. Навколо стін є вісім шаф, де містяться різні предмети з перших християнських віків.

Далі є саля звана кабінетом папірусів. Є це одна з ватиканських саль найбогатша в прикраси з граніту, порфіру і бронзи. Більша частина папірусів походить з V—VIII. століття.

За цією салею є саля византійських малюнків з XIII і XIV століття.

При самім вході до тої салі є вхід, що веде до кабінету „Весілля Альдобрандині“, зветься він так тому, бо є тут славний фреск, що представляє поганське весілля. Фреск цей знайдений у руїнах біля лука Галліерра, був власністю князів Альдобрандіні, від яких Пій VII. дістав його за 25.000 зол. вал. австр.

На кінці салі византійських малюнків є вхід до кабінету старовинних печатей і медалів. Є це збірка знаків, які старинні звикли були поміщувати на будівельних матеріялах. Є тут портрет Карла В., кілька малюнків з катакомб, старинне бронзове римське крісло і кусень мозаїки, зі старинного римського багатського дому.

З цього кабінету входимо до так званого Апартаменту Борджія, який складається з шести саль. Три перші з кількома; у четвертій, п'ятій і шестій поміщені плоскорізьби, саркофаги, архитектонічні відломки і один поганський престіл. У IV-ій салі стіни покриті великими черепашками і є тут моделі сім планет, знаних старинному світові під постатями давніх богів.

(Докінчення буде).

„Большевицький престіл з людських костей — трагедія України".

„Львівський тижневик „Еверімен" з дня 25. січня ц. р. подав довшу статтю Стівена К. Свіфта про положення на Україні. Вже сам наголовок статті достаточно освітлює це положення: „Большевицький престіл з людських костей. — Трагедія України". Тому, що стаття обіймає три великі сторони часописного формату, годі подавати її повний текст, натомість подаємо уривки з неї, щоб ознайомити український загал з її змістом.

Автор статті відбув недавно подорож по Україні, не під проводом „Інтуриста" (офіціальної совітської установи), але зовсім незалежно від неї. Він переїхав границю над Дністром та міг змогу оглянути ті околиці України, яких досі ніхто з чужинців не відвідував.

„Безпощадна політика комунізму" — починає автор — „полягає на тому, щоб винародувати мільони населення. Безвинні жінки, молодь і діти — це жертви трагедії України.

„Від років уже подають телеграми відомости про трагедію, яка розіграється на Україні. Надходять чимраз новіші вісти. Заворушення, вогні, присуди смерти, депортації, голод і смерть — це зміст тих вістей. Але все-таки ніхто не знав дотепер докладно, що властиво діється за тим кордоном, за мертвецько спокійною рікою, за непроходимим муром, який ділить Совіти від цивілізованого світа. Життя і доля людська за Дністром творили тайну.

„Спроб, щоб кинути хоч жмут правдивого світла на положення на Україні, було дуже мало. Але й ці нечисленні спроби були деремні. Уряд СССР дуже добре знав, у який спосіб удержати стороннього, незасліпленого глядача від того, щоб він не побачив, як виглядає дійсне положення. Всякі офіціяльні гості та більшість неофіціяльних подорожніх рідко коли діставалися поза Харків, а коли й діставалися, то їхали смирно ославленою вже дорогою, якою возить туристів офіціяльний „Інтурист", до Києва й Одеси..."

„...Почали приходити найновіші вісти про страхіття на Україні. Подорожні побачили селян, що напливали до Харкова з околиць, знесилені та доведені до одчаю. Вони розповідали про голод та про страшну голодову смерть, повільний розклад найбогатшої частини Совітів, їхнього шпихліра, колись щасливої та заможної України..."

Автор описує дальше свою властиву подорож, почавши від Дністра і що він побачив по другій стороні ріки.

„Цілими милями тягнуться пусті поля. Ніхто на них не працює. Запущені до крайности. Що найбільше вражає подорожнього, то те, що не видно ніякої тварини. Ніде ні вола ні корови, тільки рідко коли подибається кінь, якого вигляд годі описати. Шкіра прилипла до костей: здається, що сотворіння вийде кожної хвилини. На подвірях не видно курей, качок чи іншої домашньої птиці, цього обрядка, так добре знаного з інших країв в Европі. За вісімнадцять днів нашого подорожування цим краєм не стрінули ми ні одного домашнього звірята. В сотнях малих селянських хат ні одного кота чи пса. Вони вигинули ще перед людьми. Бо всяк людська натура сильніша, вона бореться з долею..."

„Приїздимо, пише далі автор, до малого села біля Немирова (в статті місцевість з блудом). Двадцять-дев'ять селянських хат. Всі порожні. В цілому селі ні живої душі; плоти поломані, подвір'я як пустиня. Все запущене. Вікна повибивані; в деяких хатах їх і не було. Ніде не залишилося і сліду хатньої обстановки. Але коли можна судити по тих хатах, що ще не повалилися, то маємо враження, що тут мешкали люди, які більш ніж любили красу. Мій провідник пояснив мені: всіх мешканців вивезли на Сибір. В році 1931. вони спротивилися вступити до колгоспу. В році 1932. вони спротивилися віддати половину свого врожаю державі. Його силою відібрали, але й другій половині не судилось бути їхньою. Поволі мусіли віддати й у вигляді нор, наложених за спротиви. В році 1933. зібрали вони тільки половину з того, що в попередньому році, а по половину з того половину. Збірщики, які живцем сховали в того половину. Збірщики, які прийшли по збіжжя, не застали споживчої свідомости. На селян наложено кару — висилку на заслання, далеко від окраїнних піль України, на Північну Сибір, де десять місяців у році панує зима. Ніхто не знає, що з ними сталося, тільки ці хати остались як свідки їхнього горя.

„Слідують ще три села. В них такий вигляд, як і в першому. Це правда, совітська влада евакуювала майже всі села понад Дністром, коли почалася будова фортифікацій. Але ці села, які перебігаємо, за далеко від границі, щоб не було причиною їхнього опорожнення. А крім того — ми стрічали замешкалі села навіть ближче до Дністра, ніж ці..."

Про релігійність населення пише автор так:

„Дивно, що вони все ще держаться своєї релігії. Я вправді не бачив ні одної церкви чи каплиці, в якій відправлявби Службу Божу, хіба по містах, але проте майже всі жінки і дівчата, навіть дуже молоді, носять хрестики на шиї. Правда, цей хрестик захований на грудях, але коли їх запитати, вони його гордо виймають зі шнурочок.

„Підчас нашої подорожі задержалися ми в одному з колгоспів, на який вам звернули увагу. Це було близько міста Балти. Колись було тим село з яких тринять хат. Совітський комісар приказав усі хати повалити, примусивши селян їх покинути. Замість того, побудовано зі старого матеріялу один великий колективний будинок і приказано їм усім мешкати в ньому. Вони працюють, їдять і сплять усі разом. Все їхнє життя проходить у тому будинку.

„Коли дивитись на те все з об'єктивного боку, то годі побороти переконання, що вони живуть у власниці. Одинока різниця хіба в тому, що їхні вікна не мають крат..."

Слідує опис інших колективних господарств, які автор оглядав підчас своєї подорожі. Задержуємося на описі голоду.

„Яких 35 (англ.) миль далі на схід стрічаємо вперше образці дійсного голоду. Наше авто оперезує хлоп'яшна ок. десяти літ та жебрає за хлібом. Ми спостерігаємо, який він вихудлий. Кости потягнені шкірою, тільки очі горять. Все його вбрання — це довга, подерта сорочка. На ногах старі, виходжені черевики. Його обличчя нагадує якусь кубістичну карикатуру з великими кутами запалих лиць. Не зважаючи на його бруд та неприродно довге волосся, не зважаючи на злущений шкілет цілого тіло, засудженого на смерть, навіть у такому вигляді має він у собі щось гарне...

„Образці ідуть за образцями. Чоловіки, жінки і діти в поході до міста, де вони надіються дістати хоч грохи їжі. Місцева сторожа навіть не зважає їх. Ніхто не хоче мати з ними до діла. Всі сторонять від них, наче від прокажених.

„Тинуться дорогами, а більшість стрічних навіть не глядить на них. Влада щойно тоді ними починає цікавитись, коли їх терпкий шлях дійде вже до кінця.

„Дехто з них гине при дорозі. Минаємо два трупи, які, здається, лежать уже цілими днями біля дороги. Кількасот метрів віддалені один від одного. Ще далі бачимо клунки, які ці люди, здається несли зі собою. Вони їх тим лишили, бо не мали вже сил дальше їх нести. Тіло — життя далеко дорожче..."

Слідують дальші описи картин голоду, так добре вже нам знані. Стаття закінчується таким уступом:

„Всі ждуть. На Україні ждуть не „друге освободження", якого разу вже дійсного; в Бесарабії емігранти і втікачі ждуть на той день, коли зможуть повернутись назад до краю своїх батьків. Вижидання таке банке.

„Трагедія України ще раз наглядно доказує, що не сповнилася Вільсонова велика ідея: щоб світ зробити „безпечним для демократії". Тут вона й кінчається, а панує голод.

„Пізньою ночю повертаюсь назад за Дністер: за собою покидаю незримі ніцому легіони з тої генерації, що засуджена на смерть. Крик безпомічних дітей все ще лунає в моїх вухах. Безпечний на румунському боці — ще раз оглядаюсь поза себе і зроду переходить шкірою.

„Видно світла рефлекторів. ОГПУ глядає за кимсь. Машинові пріси переривають тишину української ночі".

(УКВОГО ЛЬОНДОН.)

Вже вийшло сьме число двотижневика

НАЗУЗАН ЧІРТСТРІЧ

19 ілюстрацій.

Українські памятки в Парижі. — Враження з вистави Глущенка. — Характер Михайла Павлика. — Зразки модерного стилю. — Новеля Едгара По й ін. — Анекдоти „Летіло 40 сорок..."

У цьому числі взяли участь: Ілько Борщак, Б. Антонич, М. Деркачева, П. Карманський, Софія Яблонська, С. Гординський, Михайло Рудницький.

Ціна примірника 50 сот. Місячна передплата 90 сот.

ЛЬВІВ, РИНОК 10.

Домагайтесь безплатних зразкових чисел!

Бельґія підпише летунську конвенцію.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Бельґійський уряд переслав ноту британському урядові заявляючи, що прихильно ставиться до пропозиції підписати летунську конвенцію згідно з рішенням у Льондоні в дні 3. лютого ц. р. Бельґійський уряд годиться теж на пропозицію вести одночасно переговори в справах рівности збройь і безпеки.

Гітлер їде до Сарщини.

ПАРИЖ, 13. 2. ПАТ. Агас повідомляє зі Сарщини: Управа німецького фронту сподіється, що Гітлер приїде до Саарбрікен у дні 7. березня ц. р. і побуде там кілька днів.

Взаємини між Китаєм і Японією покращали.

ПЕКІН, ПАТ. Шеф японської військової місії у Мукдені ген. Досічер по розмові з китайським міністром війни у Пекіні заявив, що взаємини між Китаєм і Японією в останнім часі покращали. Ген. Досічер у найблизчому часі відвідає марш. Чанг-Кай-Шека у Нанкіні. Японський уряд відкликав свого військового аташе у Пекіні полк. Токагаші. Його становище обійме ген. Досічар.

Революція на Кубі.

ГАВАНА, 13. 2. ПАТ. У місті Камагуя кинули 10 бомб, які знищили кільна будинків і електричні проводи. Половина міста без світла. Військові відділи беруть заду. Від вибуху бомб багато осіб убитих і раненых. У Гавані студенти перекинули трамвай. Між поліцією та юрбою дійшло до стрілянини, підчас якої вбили студента, кільох ранили.

Згоріло 800 моторів до літаків.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Токіо, що в летунських фабриках Японії у провінції Фукуока повстала з невідомих причин пожежа, яка знищила 13 фабрик, загальне число 17. Згоріло 8.000 моторів до літаків. Фабрики Японії будували для японської армії літаки і мотори. Взагалі це найбільше підприємство. Втрати сягають кільна десятків мільйонів єн.

Дешевий місяць

у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмів 12.

Усі товари по ревеляційних цінах!

Для прикладу: штрукси 1·80, фланеля 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

Український нарід мусить перемогти.

Виїмки з промови посла д-ра Степана Біляка на плєнарному засіданні сойму 11. лютого н. р. відчас дебати над буджетом міністерства внутрішніх справ

Високий Соймє!

Оцінюючи у звязку з останньою буджетовою дебатою, що відбувається тут у соймі, політику м-ства внутрішніх справ з перспективи минулих 16-ти літ, як представники українського народу мусимо стверднти, що загальні напрямні політики цього міністерства у відношенні до українського народу були весь час незмінені, не зважаючи на часовничі зміни уряду, системи правління й осіб поодиноких міністерств. Правда, тут і там змінялися засоби і методи, але ціль залишалася та сама весь минулий час аж до теперішньої хвилини.

Змагаючи до розбиття єдности українського народу в межах Польщі, вже уряд Хєно-Пєста при поділі держави на воєвідства розбив територію, заселену українським народом, на окремі територіяльні адміністраційні одиниці-воєвідства, влучаючи українські західні окраїни, а саме частину Лемківщини, Холмщину і Підляше до чисто польських воєвідств. Міністерство внутрішніх справ теперішнього уряду і підчинені йому органи влади у звязку з перебудовою територіяльної самоуправи перевели на просторі полудневих воєвідств утворення громад, що переважно мають на меті запевнити польській стихії значну перевагу в установах місцевої самоуправи.

ШТУЧНА ПІДТРИМКА МОСКВОФІЛЬСЬКОГО РУХУ.

Побіч повище штучно сконструованого територіяльного поділу держави вжила польська політика супроти національних меншин ще багато інших способів до розбиття національної української єдности. На чоло висунулися спроби воскресення вже неприродного на наших землях, передвоєнного москвофільського руху. Це є направду парадоксом польської політики, яка спірається на ідеольогію маршала Пілсудського, котрий разом зі своїм табором усе життя боровся з русифікацією Польщі, а також і по відбудові польської держави він війну з большевицькою Росією. М-ство внутрішніх справ прийняло за свою русофільську політику польських ендеків і намагається насунути її нашому народові. Посол Здіслав Стронський намагався переконати панів у буджетовій комісії, що т. зв. старорусинський рух не є вже зовсім рухом російським, лиш у противенстві до українців польонофільським наставленим смирних русинів. Вистане прочитати вступний уступ у 5. числі „Польсько-Українського Бюлєтеню" за цей рік, щоби зрозуміти, якою примітивністю відзначаються інформації т. З. Стронського у тій капітальній справі.

ПІД ВСЕВЛАДНИМ ВПЛИВОМ ЕНДЕЦЬКОЇ ІДЕОЛЬОГІЇ.

Польська суспільність у Східній Галичині, коли йде про її відношення до української справи, була все під всевладним впливом політичної ідеольогії ендеції. Вона ненавидить український нарід, уважає його чимсь нижчим від себе і вірить у можливости денаціоналізації, при чому в українській справі вважає найкращою екстермінаційну політику. Те саме відноситься до державного апарату. Чим нижча влада, тим більше перенята тією ідеольогією. У кожного постеруникового під впливом настроїв польської суспільности панує переконання, що кожний українець є ворогом держави. Відповідно до того українського громадянина трактують як злочинця. Майже кожного молодого українця підозрівають у тому, що він мусить належати до якоїсь нелегальної організації. Цим треба пояснювати переводжені час до часу масові арешти української молоді.

Право української мови обмежують в останніх часах на просторі Східної Галичини навіть у господарській самоуправі; в хліборобських палатах не дозволяють уживати української мови.

Більшість державної бюрократії є дальше з кости й кости ендецька, лиш обставини примусили її убрати зверхній одяг пануючого тепер табору. Це відноситься також до організації „Стшельца" й організації Безпартійного Блюку на українських землях. Таке є загальне наставлення державної машини; чим нижча влада, тим більше сторонничо полагоджує справу у відношенні до українців.

ЯК ВИГЛЯДАЄ САМОУПРАВНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ.

Самоуправне життя українського народу в польській державі можна поділити на три етапи. Перший етап від 1919. р. до 1927. р. В тому етапі українське населення сільських воєвідств було і в громаді і в повіті вилучене від праці в самоуправі. Самоуправа була в тому часі виключно в руках урядових комісарів.

У 1927. р. відбулися в Галичині вибори до сільських і міських громадських рад. Українське населення взяло активну й масову участь у тих виборах і потім виконало творчу працю в тій найнижчій клітині територіяльної самоуправи. Ніхто не може заперечити, що та праця приносила державі шкоду. В цьому другому етапі не існувала повітова самоуправа, чи вона існувала, але в комісаричній формі та з іменованими владою повітовими виділами.

Під теперішню пору переживаємо третій етап будівництва самоуправного життя на нових підставах. На північно-західних українських землях він вже закінчений, у Галичині він саме завершується.

Новий самоуправний закон з 1933. р. признає рішальчий вплив на життя громадської, волосної, повітової і воєвідської самоуправи державній владі. Державна влада рішає про вибір самоуправного начальства, вона керує діяльністю самоуправи. Новий закон нівечить самостійність самоуправи й унеможливлює українському населенню творчу участь у житті та праці самоуправи.

Це загальна характеристика самоуправного закону.

На Волині, Поліссі і на Холмщині вибори до громадських рад відбулися серед таких обставин і так таємничо, що українське населення було ними заскочене і в багатьох випадках навіть не знало про розписання виборів та про приписи виборчого регуляміну. Там листи кандидатів укладали постеруники державної поліції. У Львові поділено територію міста на 20 виборчих округ і викроєно їх у цей спосіб, щоб українське населення, якого у Львові в 20 пр. загалу мешканців, не могло вибрати свого представника.

НАЙБІЛЬШ ТИПОВІ ЗЛОВЖИВАННЯ.

До найбільше типових зловживань, які мали місце, слід зачислити такі: передовсім розголошування поголосок, що хто не буде голосувати на державну листу, той може бути арештований за протидержавну діяльність, а навіть умішений в ізоляційному таборі в Березі Картуській. (Протести на лавках ББ). Дійсно маємо до записання цілу низку випадків арештувань у звязку з виборами. Нпр. у яворівському повіті в громаді Жолудець арештували голову українського виборчого комітету і помістили його в Березі Картуській. Знову в громаді Мокротин арештували з членів українського виборчого комітету і то в дні, в якому мала бути заголошена листа кандидатів. Таких випадків було дуже багато.

Заявляю, що ми не є противниками виборчих компромісів, але під одною умовною, а саме, щоб цей виборчий компроміс був справедливий, значить, щоб відповідав відсотковому відношенню обох національностей і щоб його не примушували. На жаль, виборчі компроміси всюди заключувано під сильною пресією і примусом.

Реасумуючи сказане, стверджую, що самоуправні вибори на українських землях, переведені адміністраційною владою пер фас от нефас під кутом забезпечення у штучний і неслушний спосіб переваги польському елементові, поглиблюють лиш національні антагонізми і не внесуть успокоєння у господарське життя міста й села.

У ВІДПОВІДЬ МІН. КОСЬЦЯЛКОВСЬКОМУ.

Пан міністер Косьцялковський у своїй недавній промові на засіданні буджетової комісії порушив також і українську справу. У відріжненні від своїх попередників, які завсіпе у своїх зая-

Італійсько-абісинський конфлікт.

Відень, 11. II. 1935.

Мин. року скінчилось саме 50 років, як італійці окупували порт Мессауе над Червоним Морем і тим поклали основу для своїх африканських кольоній.

Італійці мають над Червоним Морем Еритрею, а над Індійським Океяном Сомалі. Але це здебільша пустині і степи, які не представляють великої економічної вартости. Тому від пів століття зривали Італія забезпечити собі переважний вплив над Абісинією, яка є дуже богатою країною і становить з Еритреєю і Сомалі економічну цілість. Колиб італійцям удалося перенести свої плани щодо Абісинії, тоді розвинулись би також опановані ними порти над Червоним Морем і над Індійським Океяном, які тепер мають не малого значіння.

Перешкодою до здійснення цих мрій стоїть абісинське цісарство, єдина, тепер ще незалежна, африканська держава, яка зуміла зручною політикою і використанням політичних суперечок між Англією, Францією і Італією, зберегти свою політичну й економічну самостійність. Не помогло навіть розділення Абісинії на сфери впливів між тими трьома державами. Лише одна Франція зуміла, через будову залізниці між своїм портом Джібуті і столицею Абісинії Адіс-Абеба, притягти до себе частину торговельного руху.

Тому римський пакт є для Італії таким важним, бо крім того, що італійська держава дістала територію величиною 114.000 кв. км. у південній частині Лібії і частину французького Сомалі, Франція забезпечила ще Італії вплив на свою залізницю і тим скріпила італійську кольоніяльну експансію в Африці, черговою ціллю якої є опанування Абісинії.

Про заходи абісинського уряду забезпечити свою незалежність небагато чути. Але деякі факти свідчать, що воно є приготоване на різні можливости. Цісар Гайле Селасіе зумів через цілий ряд адміністративних і військових реформ так закріпити свою позицію, що нікому амбітний отаман не відважиться виступити проти нього.

Але це ще не все. В останніх роках він почав розбудовувати абісинську армію, яка має тепер коло 100.000 людей, 300 машинових крісів, 150 модерних гармат і кілька воєнних літаків. Бельгійські, тепер також і шведські інструктори добре вимуштрували це військо. Цісарським дорадником у військових справах є шведський генерал Вірін, котрий працює тепер над розбудовою повітряної фльоти. У всіх провінціях Абісинії позакладали в останніх часах магазини провіянту і складп амуніції, які можна порушувати лише на випадок війни. Зброю Абісинія дістає від Німеччини й Японії.

Абісинська армія невелика у порівнянні до італійської і досить зле озброєна, але на гористому терені абісинці вже раз, а саме в 1892 р. побили італійців, будучи тоді значно гірше озброєні ніж тепер.

Фінансування розбудови військової сили Абісинії в часах доброї кононктури не було ніякою проблемою. Але тепер, коли ринкові ціни на каву й інші сільсько-господарські продукти, які Абісинія вивозить, дуже впали, ця справа значно тяжча. Тому зрозуміло, що цісар Селасіе мусів шукати десь помочі і знайшов її в Японії.

Про зміст переговорів між абісинським міністром закордонних справ і японцями, які відбулися два роки тому в Токіо, ніколи не можна було чогось конкретного дізнатись. Але деякі факти показують, що в Токіо прийшло до тісного порозуміння. В останніх часах японські товари здобули абісинський ринок. Японські промисловці закупили великі площі землі в Абісинії, де тепер розводять бавовну. А розбудова абісинського війська не тільки не спинилась, але навпаки, темпо її ще більше прискорилось. Економічні концесії, які Абісинія дала японцям, були очевидно ціною за матеріяльну поміч Японії для дальшої розбудови своєї збройної сили.

Ці збільшені абісинські збороєння є причиною дальшого погіршення абісинсько-італійських взаємин. Сутичку коло оази Уоль-Уоль вдалося ще полагодити мирно. Але при цій нагоді показалось, що ніяка з европейських держав не стане на перешкоді окупації Абісинії італійцями. Італія не хоче допустити до мілітарного скріплення Абісинії, щоб завоювання її через це, а також через дальше зміцнення взаємин з Японією, не прийшло запізно, тому приготовляється до рішучих кроків.

Яку вагу привязують італійці до цього питання показує факт, що сам Мусоліні перебрав кольоніяльне міністерство. Їх плян полягає в тім, щоб Ліга Націй передала Італії мандат над Абісинією. А коли Абісинія відмовиться признати таку уступку женевської установи, тоді може розгорітися кольоніяльна війна.

Ю. С-ко.

вах вимагали емерит від українського народу льояльности, а потім сконструювали вимогу активної льояльности, висунув п. міністр ближче неокреслену площину спільної праці над розбудовою величі Річпосполитої, обіцюючи в заміну також ближче неозначене щасливе життя національних меншин у Річпосполитій. Наше політичне становище і підстави унормування польсько-українських відносин у польській державі обговорив докладно голова нашого клюбу п. Дм. Левицький на пленарному засіданні сейму 5. лютого цього року і посол Луцький підчас дебати в буджетовій комісії. П. міністр внутрішніх справ у своїй промові в буджетовій комісії у відповіді на промову п. Луцького завважив, що около 14.000 українців є в державній службі. Коли ту цифру порівняємо з загальною цифрою 437.334 осіб, що є в державній службі, то побачимо, що українці становлять зелва 3.2 прц. державних функціонаріп, а й ті займають переважно найнижчі пости і вже вимирають.

Відповідаючи на дальший заміт пос. Луцького про навчання українських дітей у вселюдних школах на Поліссі й Холмщині релігії в польській мові, п. міністр завважив, що не знає випадку навчання релігії не в рідній мові дітей проти волі батьків.

НАУКА РЕЛІГІЇ ДЛЯ ПРАВОСЛАВНИХ ПО ПОЛЬСЬКИ!

В цій справі мушу стверднти: 1) наука релігії української дітвори на Поліссі й Холмщині відбувається в польській мові під натиском і на домагання адміністраційної влади; 2) влада не питалася у цій справі про думку родичів дітей і родичі не вносили прохань з домаганням введення польської мови; 3) ерархія і православне духовенство вносять протести проти такого заряджения влади й організують анкети батьків у цій справі. Політичний режім на Поліссі й Холмщині прямує до повної денаціоналізації українського населення.

П. міністр підносив, що українська суспільність на Волині може творити такі організації, які їй видаються добрими, є не конче мусить піддаватися супрематії тих українських організацій, які мають свої централі у Львові. Мушу стверднти, що українське населення на Волині нераз висказувалося за тими українськими товариствами, які існують у Галичині, одначе йому заборонили закладати їх відділи. Забороняють також закладати самостійні товариства, незалежні від львівських централь.

Вселюдних українських шкіл є на цілу Волинь ледви пять. З року на рік меншає кількість утраквістичних шкіл, а побільшується число чисто польських.

ЗАБОРОНЯЮТЬ КУЛЬТ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛЯГЛИХ.

З дальших справ, які порушив п. міністр, я хотів би згадати про справу могил, бо це є дуже болісна (і то дуже болісна) для нас справа. Адже адміністраційна влада прямує до зліквідування поліційними засобами культу погибших українських героїв. І так згадаю лише про карігідне розкинення збірної могили Українських Січових Стрільців, що лягли в геройській боротьбі з москалями під Лисонею у бережанського повіті. Крім того влада цілими роками не погоджує українських прохань про дозвіл на будову пом'ятників і впорядкування могил, а зате забороняє святочні походи, як напр. на Маківці, повіт Сколе та у Вівсю, повіт Підгайці в роковини боїв Українських Січових Стрільців з москалями. Оскільки у звязку з тими могилами були ексцеси нелегальних організацій і коли надуживаємо культ полеглих для нелегальних виступів, то ми це в пресі прилюдно осудили, але рівночасно мусимо осудити поведінку органів влади, оскільки вони забороняють культ полеглих.

ДВА БОЛІСНІ ЯВИЩА.

В 1934 році були два дуже болісні для нас явища, починаючи вже удар на кооперацію, про що я попередньо згадував. Це була пацифікація кількох сіл равського повіту та табор у Березі.

Підложем пацифікації кількаканцяти сіл равського повіту була, здається, провокація. На всякий випадок осуджуємо методу збірної відповідальности за проступки одиниць і стосування масових репресій, тимбільше, що по нинішній день не висвітлено достаточно подій у равському повіті.

Ще більше болючою від пацифікації виявилася для нашого народу справа Берези Картуської. У цій справі ми внесли окремий внесок і ждемо на його полагодження. Шляхотно думаючі поляки, і то з ріжних політичних таборів, навіть зближених до проурядових кол, висказався в цій справі ясно й отверто, протиставляючись доцільности Берези. Оскільки пекучіше у цій справі мусить бути наше становище, коли зважити, що в Березі без судів і присудів найшлося серед арештованих майже 80 проц. українців, переважно молодих студентів і селян, однак не бракує також і старших людей, адвокатів, лікарів, інжинірів, освітніх і кооперативних діячів. Їх усіх віддали поневарці людської гідности, що не дається висказати словами. Їх усіх били, віддаючи в руки ката-садиста поручника Марковського. Коли ініціятори цього табору думали, що це є доцільний спосіб ломання духа, то грубо помилилися. Береза радше поглиблює в українському народі свідомість екстерміпаційної системи, тому спільно зі всіми шляхотно думаючими домагаємось якнайскорішого зліквідування цього табору.

СИСТЕМА ПОЛІЦІЙНИХ РЕПРЕСІЙ НЕ ДОВЕДЕ ДО НІЧОГО.

Наведені мною з браку часу лиш у найзагальніших зарисах факти є вже вистарчаючим доказом, яке тяжке є положення українського народу в польській державі, і то тимбільше, що з дня на день корчаться для нас щораз більше можливости легальної, конструктивної політичної, самоуправної, освітньої і господарської праці. Система поліційних репресій, стосована і до наших зорганізованих форм життя, і до поодиноких осіб, штудерні виборчі геометрії, а навіть пацифікації не принесуть польській політиці сподіваних користей, бо не зможуть здусити у українського духа. Український нарід, який переходить таку тверду школу життя, не спиниться у щоденному труді будови свого національного буття. Нема такої фізичної сили, яка змогла би здусити раз пробуджену національну ідею. І тому віримо, що український нарід мусить перемогти в боротьбі за свою майбутність.

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Повітовий Народній Зїзд і довірочна нарада
в Старому Самборі.

Повітовий Народній Комітет у Старому Самборі скликав на день 8. лютого ц. р. Повітовий Народній Зїзд. На Зїзд прибули представники 20 громад у числі поверх 90 осіб. Зїзд відкрив голова ПНК *о. Юліян Татомир*. До Президії вибрали пп. Рудзінського Івана і Вацина Миколу зі Старої Сели та Пупача Івана зі Стрільбич. Перед нарадами присвячено згадку памяті першого президента Української Держави проф. М. Грушевського. Присутні вшанували його память одномінутною мовчанкою.

Дуже цікавий звіт з діяльности Повітового Народнього Комітету зложив *о. Татомир*. Головним завданням Комітету була підготова самоуправних виборів. Завдяки ПНК самоуправні вибори в судовому повіті Старий Самбір випали досить добре. Добре пройшли і недавні волосні вибори, бо при зорганізованости українців включено корисні для нас компромісн. Слід підкреслити, що добра організація виборів довелі майже до повної ліквідації вплинів у самоуправі людей, які вважали самоуправу засобом особистої наживи. До самоуправи повернули люди чесні та громадські, що дає запоруку доброї самоуправної господарки.

Про політичне положення українського народу та про організаційні справи Українського Національно-Демократичного Обединання говорив представник Центрального Комітету ред. *Гриць Гладкий* зі Львова. Маючи наглядний приклад, яке значіння має політична організація при громадських виборах та яку неоцінену користь принісе Повітовий Народній Комітет УНДО у Старому Самборі в самоуправних справах того повіту, зібрані представники громад зі справжнім зацікавленням вислухали реферату представника Центрального Комітету.

Висліром цього була резолюція, якою вповні злобрено діяльність Проводу УНДО й Української Парляментарної Репрезентації.

Головою Повітового Народнього Комітету стає знову о. Юліян Татомир. До Повітового Комітету війшли пп. Іван Пушч зі Стрільбич, Іван Рудзінський і Михайло Фарило зі Старої Роли, Сава Дудівка з Торчинович, Митя з Терпова, Гурянський з Буськовиськ, д-р Ілля Кульчицький зі Старого Самбора, Теодор Коцур з Топільниці, Осип Курчик зі Стрілківич, о. Андрій Бенція зі Старого Самбора і Яків Бачинський з Бачини. — Тим того важічено кредит довіря зі всіх інших громад судового повіту, які разом мають творити Ширший Повітовий Комітет. Засідання Ширшого Комітету відбудеться дня 19. лютого ц. р. Головним завданням Комітету в найближчому часі є перевести вибори до волосних управ та до Повітової Ради. Таким чином Старий Самбір стане у ряді добре зорганізованих повітів у краю.

Напередодні Зїзду, себто дня 7. лютого, відбулася у Старому Самборі строго довірочна нарада для місцевого громадянства. Реферат про політичне положення українського народу виголосив ред. Гладкий.

ПРОСФОРА.
СВЯТО ПРОСФОРИ В ГАЛИЦЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ ЛЬВОВА.

Громадянство Галицької дільниці Львова так тяжко згуртувати в більшу громаду, що справді треба вважати великою заслугою Старшини Кружка „Р. Ш." ім. Т. Шевченка, коли вона щороку зуміє зібрати на своє свято просфори таку велику кількість українських громадян. Видно, що та Старшина таки має за собою „громаду" і має за собою її симпатію.

А цьогорічна просфора в цій дільниці була особливо гарним святом. Вою зачалося без тих звичайних у нас опізнень та отягань: вже в 6. год. веч. руханкова саля хлопячої школи ім. Т. Шевченка була повна гостей. Тому точно в 6. год. 15 мін. о. П. Дзедзик поблагословив столи, заставлені стравами та після відспівання зібраними коляди „Бог предвічний" промовив до учасників свята, підносячи вагу такого родинного обединення, яким є для всіх християн Різдво Христове. Відтак голова Кружка, проф. Микола Ластовецький, привитав усіх гостей і підніс, що „Р. Ш." має більше право від інших установ уважатися великою родиною, бо вона, як і правдива родина, складається з таких членів, яких виховують, і з таких, котрі виховують, отже немов з дітей і батьків; при кінці побажав усім: діждатися в Галицькій дільниці того, що вже реалізують або зреалізували інші дільниці, а саме свого власного Народнього Дому.

Промовляли ще: голова „Р. Ш." проф. Іван Галущинський від Гол. Управи „Р. Ш.", двічі редактор Мих. Таранько від Гол. Вид. та філії „Просвіти", голова читальні „Просвіти" о. д-р Застирець, дир. І. Стрийський, Преосв. епископ Н. Будка, який прибув на це свято аж з другого кінця Львова, зі свята просфори на Старім Знесінні, щоб лиш бути між громадянами Галицької дільниці та разом з ними провести бодай частину того радісного свята. Та кульмінаційною точкою вечора була двократна промова посла д-ра Степана Білика, який промовляв і від нашої Парляментарної Репрезентації і від Осередної Старшини Організацій Українців м. Львова. Своїми палкими і повними змісту промовами він влив стільки бадьорого духа в серця слухачів, що настрій салі, яка виповнена була вщерть, був уже до кінця якнайкращий. Промовляв ще громадянин Крилошанський та двічі проф. Ластовецький, котрий подякував усім гостям за участь, зокрема тим, що своєю присутністю та високопатріотичними промовами так незвичайно причинились до звеличання свята.

По відспіванні національного гимну учасники розійшлися з приємним почуттям гарно переведених хвилин. Участь у просфорі взяли нарівні інтелігенція й міщанство. Уладженням свята занялися члени Кружка — пані, яким за це належиться щира подяка.

ПРОСФОРА НА КЛЕПАРОВІ.

В суботу, 9. лютого ц. р. в год. 6. вечором зібралися місцеві громадяни та запрошені гості в домівці читальні „Просвіти" на традиційну просфору. Посвячення просфори доверпив місцевий парох о. Яценків, бажаючи вібраним усього доброго, з поселовсім співчуттєм тих членів, які не

свято улаштували. Проф. Ілярій Григорівський, представник Рідної Школи, вірить, що громадяни Клепарова, які власним трудом побудували собі церкву і дім „Просвіти", побудують і будинок Рідної Школи. Вітав присутніх до малого членства в Р. Ш. Як представник Окружної Старшини Народної Організації Українців м. Львова забрав голос п. Агатон Добрянський. Він вказав на те відрадне явище, що національна ідея перемогла на цілій лінії комуністів, які свого часу і на Клепарові були натиздились. Велику заслугу в тій перемозі має праця Дільничної Народної Організації, яка стежила та стежить пильно за всіми проявами нашого життя. З черги п. Володимир Григорівський, який має за собою більш як двадцятилітню громадянську діяльність в цій дільниці, відзначив великі заслуги нашого пивця церкви митрополита Шептицького, при якого щедрій помочі побудовано церкву та вже в нові честь многолітствіє. В імени українського міщанства забирала голос п-і Горбачева, згадуючи про страшне положення жінки та матері під московсько-комуністичним ярмом на Великій Україні. Місцевий парох о. Яцевків закінчив це свято зверненням до громадянської праці на всіх ділянках нашого життя. Свято закінчилось співанням національного гимну.

Перед зміною грунтового податку.

ВАРШАВА, 13. 2. ПАТ. На завтрішнім пленарнім засіданні сойму відбудеться трете читання преліміпара буджету на 1935-36. рік і скарбового закону. Крім того на черзі наряд проект закону грунтового податку, зміна законів про стемплеві оплати, доходовий податок і інші.

У сеймовій військовій комісії радитимуть над законом про мобілізацію на 1935. р.

—o—

Емісія нових банкнотів.

ВАРШАВА, 13. 2. ПАТ. Рада міністрів на своїм засіданні приняла проект новелі до закону про емісію нових банкнотів. Новеля передбачує 100 мілїонів нових банкнотів.

—o—

Не признали допомоги населенню гірських повітів.

ВАРШАВА. 13. 2. ПАТ. Совмова комісія суспільної опіки і над інвалідами радила нині над внеском Української Парляментарної Репрезентації у справі негайної допомоги для населення гірських повітів у станиславівськім воєводстві. По дискусії комісія більшістю голосів відкинула цей внесок. Тому внескодавці застерігли собі право зголосити цей внесок на пленарнім засіданні сойму.

Японія не вірить у порозуміння великих держав.

ТОКІО, 13. 2. ПАТ. Під проводом прем. Окада відбулося засідання японського кабінету при участи представників армії та марінарки. На засіданні обговорювали справу морської конференції, в якої звіт склав провідник японської делегації адмірал Ямамото. На думку адмірала тепер не дійде до нової морської конференції, бо порозуміння між великими державами майже неможливе.

Загинув большевицький летун.

АРХАНГЕЛЬСЬК, 13. 2. ПАТ. На розшуки пропавшого летуна Голубова виїхало 100 лещетарів і 4 літаки, які доконали 50 летів над рікою Онегою. Здогадуються, що летун Голубов осів в одним з надморських лісів.

Нагорода за вірність Німеччині.

БЕРЛІН, 13. 2. ПАТ. Комісар Німеччини у Саршині д-р Бірбель оголив, що після приєднання Саршини до Німеччини в копальнях залишаться ті урядовці і вуглекопи, які заслужились для Німеччини. Туди зачислять всі ті особи, яких звільнили французькі дирекції копалень з політичних причин.

—o—

Буря причиною катастрофи.

ВАШИНГТОН, 13. 2. ПАТ. Знаменіє залоги повітреплава „Мекон" нема двох осіб, а саме: радіотелеграфіста, який вискочив з висоти 400 м. і мабуть потонув та одного службовика, який був у каюті у хвилині, коли повітреплав став падати. Причиною катастрофи була буря, але справжню причину виявить щойно слідство. Повітреплав замурився у воді на 100 метрів і поки що нема змоги його здобути. Втрати сягають 4.5 мілїона доларів.

Міські Театри у четвер 14. лютого 1935.
Великий Театр
год. 7·30 **„Крик"** — це пасія і пристрасть
„КРИК" — це гаряче життя супроти зимної теорії.
„КРИК" — се зворушлива до глибини песа.

Театр Різнородностей.
год. 7·30 веч. год. 7·30 веч.
зачинаємо сміх і забаву на
„Моїм коханім дурнику"

Польська критика про виставу творів М. Глущенка.

Збірна виставка праць, яка саме тепер відчинена в Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка відразу звернула увагу польської критики. „Век Ноен" у числі з 9. II. ц. р., у фейлетоні, присвяченому нашому мистцеві М. Мавзвській так пише: „М. Глущенко перш на все є знаменитим рисувальником, — має певну, легку руку, розмах і бравуру. Лінія у нього є фундаментальним композиційним елементом і засобом експресії. Бачимо ці прикмети в гарно модельованих актах, також в архітектурі та досконалім циклю ілюстрацій туш ем до „Мертвих душ" Гоголя. У тому циклю знаходимо Глущенька як мистця а типовою культурою, що чудово вчувся в епоху і середовище, та майстерно відтворив Гоголівські тіни з цілим характерольогічним багатством, з завзяттям винливого психольога і сатирика.

„Глущенко — то не лиш досконалий рисівник, але знаменитий колорист, живий, радісний, що вміє в ніжній гамі кольорів видобувати чудові фіолетні півтони, або рожеві, зеленаві й жовті, які надають особливий чар його чепурним рисункам тушом і акварелею".

Далі, авторка у захоплених словах розбирає окремі твори Глущенка, посвячуючи їм богато місця і уваги, підкреслюючи старанність в обробі праць і увагу, з якою мистець студіює свої мотиви.

Закінчує рецензію п. Мавзвська так: „Коли візьмемо під увагу, що Глущенко мистець молодий, працьовитий, солідний і справедливий — не дивує нас повне признання, яким тішилися його виставки в Парижі, Мілані, Стокгольмі, Римі, Празі, Бухарешті, Харкові, Москві, Брюсселі, Відні, Варшаві, Барсельоні, Марселі й інших містах Европи та Америки, то похвальні оцінки пресві й одзвонині.

Беручи на увагу працю з цієї і попередніх виставок, сміло можемо зарахувати Глущенка до одного з передових сучасних українських мистців, а оцю його виставу признати за одну з найкращих, що останніми часами могли змогу оглядати у Львові. На спеціальну увагу заслуговує дбайливо й естетично виданий катальог".

У ч. 7. II. ц. р. „Новій Зорі" з'явилася рецензія п. А. Ч. під наголовком „Великий маляр Микола Глущенко". Рецензія дуже прихильна у тій частині, де обговорює і описує творчість і картини М. Глущенка, а зовсім невірна в різних біографічних даних. Як знаємо з біографій мистця написаних у двох монографіях, — французькій і українській — М. Глущенко ніхто ніколи і нікуди не висилав; уся творчість Глущенка переплакана лірнамом; Глущенко мешкав у західній Европі з 1919. року без виїзду, та досяг успіхів, будучи в крайній нужді, поки слава і розголос не дали йому сякий такий прожиток. Певно п. А. Ч. впав жертвою якоїсь неповажної інформації.

Щасливі летуни.

ТРІПОЛІ, 13. 2. ПАТ. На летовищі осів літак з подругами Паркер, які перед двома місяцями вилетіли з Англії до перського заливу і тепер вертаються до Англії. Публика уладила летунам подругам овацію. Після того летуни вилетіли далі до Англії.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

З життя українського студенства у Брні, Ч. С. Р.

Дня 24. І. ц. р. відбулися в Брні VI. звичайні Загальні Збори Т-ва „Українська Студентська Спілка". По вислуханні звітів членів уступаючої управи ухвалено їм одноголосно абсолюторію та вибрано нову управу. В склад нової управи увійшли: голова Михайло Нич, студ. техніки, заступник голови: Евген Городиський, студ. техніки, писар: Володимир Кирачевський, студ. ветеринарії, касієр: Василь Починок, студ. техніки, бібліотекар: Мирослав Голіян, студ. техніки. Контрольна Комісія: Богдан Приходан, студ. техніки, Ярослав Онуферко, студ. ветеринарії, Юліян Чарторинський, студ. техніки.

Адреса Т-ва: Ukrajinsky Akademicky Spolek, Brno, ul. Tivoli c. 48, Tchecoslovaquie.

УПРАВА.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. 595 103-7

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 55—10

— **„У відповідь клеветникам".** В поміщеній у ч. 37. „Діла" під цим наголовком відповіді д-ра Загайкевича зайшла похибка в тім напрямі, що сума 28.000 зол., виплачена Шадницею в 1932 і 1933 рр. титулом синдикатських коштів, є білянсовою цифрою не — як помилково подано — цифрою всіх коштів спору від основання Шадниці, лиш є білянсовою цифрою всіх коштів спору, ведених в імени „Української Шадниці" в 1932 і 1933 р. не тільки д-ром Загайкевичем у Перемишлі, але й рїжними адвокатами в рїжних окружних і городських судах у цілій Галичині та обіймає гонорарі всіх тих адвокатів разом зі всіми готівковими видатками на судові оплати, доручення, портрії, екзекуції і т. д.

— **В роковини коронації папи Пія XI** відправлено вчора 12. н. м. торжественну Службу Божу в церкві Успення Пресв. Богородиці, підчас якої співали на переміну два хори: мішаний хор церковний і студентський хор „Бандурист". Службу Божу, яку трансмітувало львівське радіо, відправив о. кан. Д. Лопатинський в окруженні о. крил. Дзеровича й о. канцлера Галянта. Дияконував о. Горчинський. Краса нашого богослуження і пригарні співи обох хорів просто полонили вірних, що заповнили вщерть церкву і сумежну каплицю. Ті, що чули це богослуження в радіо, запевняють, що воно звучало дуже гарно. І співи мішаного церковного хору під дир. п. Прокоповича і співи „Бандуриста" під дир. п. Плешкевича виходили дуже добре й чисто до найменших нюансів. Тому признання належиться обом хорам, зокрема ж „Бандуристові", що своїми молодими, свіжими голосами причинився в значній мірі до підвесення краси згаданого богослуження. На закінчення Сл. Божої відспівав мішаний хор Успенської церкви папський гимн.

— З Наукового Товариства ім. Шевченка. Засідання історично-фільософічної секції НТШ відбудеться в суботу 16. н. м. год. 6.30, з рефератом о. ректор. Сліпого п. н.: „Погляд на історію Духовної Семінарії у Львові з увагою на виховання духовенства на Україні".

— **Наш земляк фільмує.** Відомий фільмовий режисер Евген Деслав здіймає тепер фільму у Брюсселі у французькій мові. Остання його французька версія фільми „Нюйорк—Міямі" йшла в Парижі водночас у 45 кінах.

Про вивласнення грунтів,
про перемирні уряди,
про суспільні обезпечення,
про боротьбу з адміністраційними карами,
про те, які річи є вільні від екзекуції,
про законні вимоги, коли даєте дитину до науки ремесла і пр. і пр.

довідаєтеся докладно і повно
в календарі „КРИНИЦЯ"
Ціна зол. 1·80. Продає Видавнича Спілка „Діло" і всі книгарні.

Добрі Романи

багато історій

в місячнику

GARTENLAUBE

GARTENLAUBE є славне своїми визначними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, моди для домашнього крайцювання. Поради для хатнього господарства і плекання квітів — також важні вказівки про обезпечення від нещасть і на випадок смерти? Перегляньте останній зшиток гарного німецького журналу для родини.

VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

— **Італійський письменник на Гуцульщині.** Ag. Вехуд повідомляє, що відомий італійський письменник і журналіст др Арнольдо Фрателі, редактор часопису „Ля Трібуна", відвідав Львів і Гуцульщину. Відвідав теж воєводу Бесіну-Пражмовського та зійшовся з ріжними особами, зазнайомлюючись із відносинами в трьох південно-східних воєвідствах.

— **Львівська хроніка.** Військовий окружний суд засудив рядовика 51. п. п. Ст. Подпору за дезерцію та крадіж на 14 місяців вязниці. — Вантажне авто Львівських Броварів потрутило та поранило 15-літню Хр. Рогальську. — Окружний суд присудив Мехля Сольда, власника гуртівні заліза, торговця Бернарда Фібера і 6-х спільників за купно 28 крадених залізничних рейок. Сольда засудив суд на 500 зол. гривни і 10 днів арешту, Фібера на 6 місяців, 6-х спільників на 8 місяців вязниці.

— **Процес за міліони Потоцького.** Польський уряд звернувся до французького з проханням видати йому втікача з Росії Олександра Розенберга, що живе у Парижі, має французьке підданство, орден почесної легії і є добродієм музею в Севр, де подарував за 1 мілион колекцію російської порцеляни. Польський уряд обвинувачує його у розтраті чужого майна та вирушенні довіря; він стане перед судом у Парижі і матиме за оборонців колишніх двох міністрів адвокатів. Справа йде про майно недавно померлого гр. Якова Потоцького. Потоцький познайомився підчас війни у 1916 р. з Розенбергом на Криму. Розенберг — дуже багатий цукровариник, голова місцевого відділу „Червоного Хреста" позичав гроші Потоцькому, який як утікач з Австрії не мав засобів до життя. Після російської революції Розенберг спас Потоцькому та його матері життя, і допоміг їм утекти за кордон. У 1928 р. зустрілись вони у Парижі. Тут Розенберг став довіреним Потоцького, а його брата Володимира зробив своїм уповноваженим у Польщі. У 1929 р. Розенберг порадив Потоцькому записати ціле майно на наукові цілі. У 1934 р. коли Володимир Розенберг помер, Потоцький за радою Олександра призначив уповноваженим у Польщі свого урядовця Чурука. Чурук обвинувачував Розенберга у зловживаннях і Потоцький доручив Чурукові подати на нього судову скаргу. На 4 дні перед смертю Потоцький змінив свій давній заповіт, яким записував майно паризьким науковим установам і переписав усе на львівський університет. Далека кревнячка Потоцького княжна Любомирська піддала в сумнів увесь його заповіт, доказуючи, що він був морфініст і не був відповідальний за себе. Паризький процес має розвязати всі ці справи. Іде про 500 міл. франків; хто їх дістане.

— **Вимерзло 80 відсотків овочевих дерев.** У трьох повітах, вилевсько-трощькім, ошмянському і свенцянському переведені досліди з овочевими деревами виявили, що цьогорічні морози знищили 80 відсотків яблунь, вишень і слив.

— **Вовки пожерли пятеро дітей.** Стадо голодних вовків напало недалеко Іркутська на пятеро дітей, які вертали зі школи до дому та їх пожерли. Вовки були такі голодні, що пожерли навіть скіряні ремені від торбин.

— **Країна цигар.** Мало хто знає, що це Голяндія. У 1934 р. тут викурили найбільше цигар з усіх країн світа. Населення 8 мил. пустило з димом 1428 мил. цигар себто 178 цигар на особу річно. Знаючи, що діти та жінки не люблять цигар, то на кожного голяндця припадає річно кількасот цигар. У 1934 р. викурили їх там на 21 мил. більше, ніж попереднього року і у 1933 р. на 73 мил. більше, ніж у 1932 р. Автор справоздання про цей стан висловлює погляд, що всьому винна тут криза. Люди стають щораз більше нервові, тимто і більше курять.

— **Кораблі не будуть уже потопати.** У затоці Сени, маленькім містечку Шуазі-ле-Руа, дипльомований морякмеханік Жіліен Гійом демонстрував перед знавцями апарат, який може не допустити до катастрофи корабли. Сказав він ось що: „Я не зробив нічого наукового винаходу. Два роки тому я почав роботи над механізмом, основаним на принципі Архімеда. Мій апарат складається зі скриньки, вагою 25 кг. Для найбільшого пароплаву досить мати 5 або 6 таких скриньок, тоді потонулий корабель виринає зпід води на поверхню. Більше сказати не можу, щоб не виявити свого секрету". Гійом вийшов на чердак свого яхту „Тут-а-Фльо". Було студено, був морозний вітер. Винахідник відкрив усі діри; вода швидко залила яхт. Сам він вліз до скриньки герметично зачиненої і заявив, що за 10 хвилин його яхт вирине на поверхню. Усе щезло під водою. Глядачі рахували хвилини і хвилювались. Після 10 хвилин показалась щогла, а за нею яхт. Винахідник вийшов здоровий зі своєї скриньки.

— **Корона англійських королів.** Британська імперія приготовляється до свята 25-ліття від дня коронації Георга V. З тієї нагоди рішили обновити та переробити корону британських королів. Ріжні домінії та кольонії вже висловили своє бажання прислати свої дорогоцінності для прикраси цієї корони. Канада й Австралія прислють золото, Нова Зеландія платину, Півд. Африка брилянти, Бірма рубіни, Цейльон акваміріни. Ювелірам не буде легко додати до теперішніх самоцвітів нові. Теперішня корона зроблена у 1838 р. при королеві Вікторії; між іншим є в ній частина славного брилянту „Африканська Зоря". Нова корона матиме 2783 брилянтів, 5 рубінів, 11 смерагдів, 17 сафірів і 277 перел. Згідно з законом корона ця не повинна ніколи покидати корунів Англії. Детективи мають що стерегти.

— **Ріжні вістки.** У Барсельоні гурт невідомих анархістів убив у білий день на площі ката, що недавно виконав присуд на анархісті Аранду.— Військова комісія американського сенату рішила після таємної наради призначити 408 мил. дол. на воєнні витрати; у проекті вибудувати 800 літаків, скріпити Гавайські острови та збільшити мотори в армії. — Деякі чехословацькі банки та промисловці згодились дати Совітам 250 мил. кор. кредиту на 5 і пів рік. у заміну за замовлення промислових чехослов. виробів. — Німецьке міністерство фінансів рішило підвищити до 1000 марок висоту позичок, які дістають ті, що женяться. — Помер у 88 р. життя один із найбільших англійських видавців Уівін, що перший друкував деяких великих сучасних англ. письменників. — За три місяці на Цейльоні згинуло від малярії 30.000 осіб. — Другий син кол. австрійського цісаря Карла, Роберт, проголошений повнолітним: австрійські та мадярські легітимісти вважають його кандидатом на престіл, а цісарем його старшого брата архикн. Оттона. — У Туреччині заборонили продавати 14 французьких журналів, які поширювали порнографію.— Конгрес безбожницьких організацій буде в Москві 20. березня.

—o—

З театру.

Зеликий Міський Театр: „КРИК", песа на 6 яв Стефані та Черіо.

Герой песи — славний лікар-дослідник, що метою свого життя поставив собі доказати, що заздрощі це один із пережитків первісної людини і що його можна викорінити відповідною лікарською методою. Мілюони людей терпить від заздрощів — почування низького, болючого та нерозумного; треба людство визволити від нього. Апостол цієї правди має санаторію для умово недужих, де працює безустанно зі шкодою для свого здоровля. Має він теж молоду жінку, яку занедбує, як неодин учений. Вона воліє зовсім несланного молодого адвоката, що теж любить її. Лікар-психіятр знає про це кохання і вміє його розбити. Ясно, що з заздрощів.

Але він терпить іще більше, ніж звичайні смертні. Мабуть тому, що хоче свої почування здушити в собі і видаватись непохитним, незворушним. Кінчиться це все сумно, як і починається.

Песа зручно складена і має кілька сильних сцен. Зате розвязка II думки невиразна. Так і не знаємо, чи лікар — жертва заздрощів чи надмірної праці. Є тут теж недодумані та зайві подробиці.

Виставлена вона прегарно. Вперше великку драматичну ролю має молода талановита артистка Бонацька. Публики мало. Кончаться або люди шанують свої нерви.

м. р.

Літературний куток.

Літературно-музичний вечір Читальні українських богословів у Львові.

В день Трьох Святих улаштувала Літературна Секція при Читальні українських Богословів у Львові літературно-музичний вечір при співучасти музичної секції і хору. Участь у вечірці взяли, крім питомців, професори Богословської Академії під проводом ректора о. д-ра Сліпого і кількох запрошених гостей.

Започаткувала вечірку симфонічна орхестра питомців, що відіграла оригінальну „Фантазію" студ. богосл. В. Якубяка під диригентурою автора. Після того читали молоді автори М. Цуприн, Р. Лиско і П. Лошний свої твори віршом і прозою. Студ. богосл. Л. Горошко виступив з коротким нарисом у білоруській мові п. н. „Янічар". З черги була мельодекламація „Лебединого співу моряків" Р. Дурбака у виконанні М. Мартинюка, при фортепіановому дострою В. Якубяка. В дальшому черговались знову авторські читання: А. Шекерика-Донисового, Я. Ніжинкевича, Р. Дурбака і Д. Микитюка. На закінчення відспівав хор під дир. В. Жолкевича „Золоті зорі" О. Ніжанковського.

Вечір пройшов у дуже симпатичному настрою і виявив наглядно, що питомці в мурах львівської Духовної Семінарії, поруч своїх студій, находять також вільну хвилину на духові розривки та на літературні вправи. Те, що ми почули на тому вечорі, безперечно скромні літературні спроби, але деякі автори виявили не тільки поважний підхід до теми, але й деякі проблиски таланту. При дальшій солідній праці, вірімо, вони доведуть до поважних осягів.

І. Н.

—o—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Мирослава з Майковських Слоневська, жінка о. Володимира Слоневського, упокоїлася в Бозі в 19. році життя. Через свої великі особисті прикмети і добру вдачу була Покійна високо цінена і любленна тими, що її знали. Доля не дозволила її сповнити в житті тої ролі, до якої з запалом приготовлялася. В. Ів. П.!

Американські українці для молоді в старому краю.

„Українське Краєве Товариство охорони дітей опіки над молоддю" набуло у Львові в 1930 р. за жертви зібрані членом Головної Ради Т-ва п. М. Гошковичевою серед українських громадян в Америці нову одноповерхову каменичку з городом і осушало в ній „американський домінік" Провідкову Жіночу Бурсу для сиріт по українських репсиннах. Готівкою заплатило Т-во за дім 3.100 долярів і перевело дещо 15-00,0 зол.

У ній нині українській станиці Львова, що її утримує Т-во вже 5 літ, находить пороку приміщення понад 20 дівчат, які приготовляються здобути собі самостійне становище в світі.

Як сказано на закупленому домі тяжить ще більший іпотечний довг платний щорічними ратами, то на його сплату Т-во не має нінких фондів. Але тут знову прийшли нам з великою допомогою наші земляки з Сполучених Держав П. А. і в Канаді і зложили в 1934 р. на сплату цього довгу й кошти уладження Бурси 778 амер. долярів на руки п. Гошковичевої, що перебуваючи довший час в Америці, 2 місяці займалася збіркою на ту ціль.

Отже завдяки повздовній щирости й великій щедрівности наших заморських Братів і Сестер вдалося змогу на деякий час здійснювати одно з важних завдань нашого Т-ва, за що їм від нас сердечна подяка й запевнення, що українські сироти-дівчата вдячно згадуватимуть своїх американських Добродіїв, що їхній сиротський дар зложили на їх виховання.

У Львові, дня 11. лютого 1935.

За Головну Раду
Українського Краєвого Товариства
Охорони Дітей і Опіки над Молоддю

Молест Каратницький	Д-р Лесь Кульчицький	Д-р Роман Мармаш
голова	екон. референт	секретар

—o—

Дописи.

СТРИЙ.

Аматорська вистава читальні „Просвіти" на Ланах. Дня 3. лютого п. р. аматорський гурток зі Ланів (Секції Союзу Українок на Ланах в дітрав пєсу „Матінка-наймичка", переробленої Тогобочним на 4 дії. Шкода, що місцевість передмістя Ланів вже дотепер не подумала про збудування собі більшої салі зі сценою, бо на всякі імпрези, що уладжуються в салі читальні, публіки так багато і такий натовп, що велика більшість мусить все відходити невдоволена з браку місця, а ті, що вже якнебудь дістатися до середини, так прилягають і стоятись, що є нажахені на перестугах і напухлі

инке відрізняється тої приємности. Українське населення передвістя Лаври инше таке освідомлене, що радо візьме на себе той тягар купна площі і вибудування нової, коби лиш найновіся провідник, що зум в би започаткувати не дало і розділити поодиноке. Гаче пояснюється вражіння вчені, розмовляючи з чільними громадянами того передвістя. Можеб так наші інтезігенти, що мешкають на Лаврах, а саме: о. Цурковський, д-р Сетеч о. Мишковський, Інж. Бандера, м-р Васильчишин створили ініціятивний комітет і в найблизчім часі розпочали горячу акцію, яка вже в мінім передумали.

Просфора учителів. Старанням П. Котовича, голови Окружного Відділу В. П. У. Н. в Стрию, влаштовано спільно з „Учительською Громадою" вчительську просфору дня 2. лютого п. р. в салях Музичного Інституту. Треба признати обєднання цих двох товариств на святі просфори і побажати, щоб централі обох товариств уже раз зрозуміли доцільність і конечність злуки тих товариств. Участь у просфорі взяло 56 осіб. Товариські забави по просфорі дали стрийому членам обох товариств провести понадно й весело час далеко поза північ.

Попис еласів Муз. Інституту ім. Лисенка. В неділю 3. п. м. в 4 год. популярні відбувався попис еласів Муз. Інституту ім. Лисенка в кімнатах Товариства. На жаль, велика сніговія, яка дюговала цілі пополудне, не дозволила зібрати тої скількости громадянства й молоді, що її звичайно такий попис стягав. Зате ті, що прийшли, були вдоволені і по попису провели кілька приємних годин при звуках джезбендової музики.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ.

Змагання цих дружин за мистецтво А-класи в гапіці відбудуться в четвер 14. п. м. на грищі Пятдалі. Часу подати не можемо, бо з управи С. Т. „Україна" не дістали ми в цій справі ніякого повідомлення.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ФІЛІЇ К. Л. К. В КОСМАЧІ.

VI. Звичайні Загальні Збори ф-ії К. Л. К. в Космачі відбулися в неділю 10. лютого п. р. Присутніх 31 ос'б. Голова філії Бобик Василь. отворивши Заг. Збори згадав про трагічно згинувшого голову бл. п. А Кіфяка, всі присутні вшанували память Покійного повставанням з м'сць. Філія обєднує під ню пору 78 членів. Цеї зими улаштувала величаве лещетарське свято в честь бл. п. А. Кіфяка й окружні лещетарські змагання на 8 км., в котрих брало участь 28 змагучів. Чотирьох лещетарів з головою В. Бобиком відбули з початком лютого п. р 45 км. прогульку на рейд до Ворохти, а чотирьох змагунів брало участь у змаганнях К. Л. К. в Березові, на котрих Лука Кіфяк добув перше місце

До нового Виділу філії вибрали Василь Бобик, голова; Лука Кіфяк, заст. голови, Семен Пожижик, секретар; Іван Кіращук, скарбник; Теофіль Дудюк, справник та Минта Семчук, господар.

На зборі пошбув голова лещетарської ф-ії К. Л. К. Василь Мочесник що виголосив реферат про виникнення лещетарського спорту.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

О. д-р Йосиф Сліпий: ПАНОВНИЦТВО ДО СВЯТОЇ ЗЕМЛІ. Враження з подорожі. Аскетична Бібліотека Гр.-Кат. Дух. Семінарії у Львові, том VI. Львів 1935, стор. 200. До книжки долучена орієнтаційна карта Св. Землі і 54 ілюстрації. Ціна 3·30 зол. (уже з поштовою пересилкою). Книжка видана на пригарному папері і з уваги на цінну тему та ім'я автора повинна б розійтися масово.

Д-р Іван Мірчук: ХРІСТІЯН ВОЛЬФ ТА ЙОГО ШКОЛА НА УКРАЇНІ. Накладом Редакції „Записок Ч. С. В. В." — Жовква 1934. Стор. 92 ф. 7-о.

J. Mirčuk: SLOVANSKÉ ZÁKLADY MASARYKOVY FILOSOFIE. Masarykiw Sborník. Časopis pro studium života a díla Masaryka. Praha 1934. Стор. 93—104, ф. 8-о.

ЖУРНАЛИ:

UKRAINIAN YOUTH — УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ, офіціяльний орган Ліги Української Католицької Молоді. Шікаго, Ілл. січень, 1935. Р. II., ч. 1.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр

Четвер, 14. II. год. 7·30 веч. „Крик".
Пятниця, 15. II. год. 6·15 веч. Концерт Львівської Фільгармонії.

Театр Різнороднostей.

Четвер, 14. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурник".
Пятниця, 15. II. год. 7·30 веч. „Мій кохапий дурнику" Абон. 16.

Кіна.

АДРІЯ: „Ноїв Ковчег".
АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТІК: „Юдіна".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Танцююча Венус" та „Брат дикода".
КАСІНО: „Молодий пес" (на осн. В. Герца).
КОЛІСЕЙ: „У блеску місяця" та ревія.
КОПЕРНІК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фліп і Фляп у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фліп і Фляп у країні забави".
МІРАЖ: „Каваляда життя та смерти", „Трубач сержант і рінг".
МУЗА: „Велика подія".
ПАЛЯС: „Чорна перла" (Ест. Бодо).
ПАН: „Жінки в його житті", „Таємні сили".
РАЙ: „Удавські обіти".
СВІТ: „Маркіза Морісака" та „10-ий любка".
СОНЦЕ: „Бранна сина пуші".
СТИЛЕВЕ: „Цигапські мельодії" і ревія „Веселий мурит".
УТІХА: „Відважний хлопець" (Джені Купер) і ревія
ХІМЕРА: „Зміна сердець". (Дж. Гейнор, Чарлз Фарел).

Закордонне радіо.

Четвер, 14. лютого 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 15·40 Для дітей, 17·30 Соліст. 19·40 Симфонія ч. 3 Мадера, **Брно** (325,4) 19·30 Словацька сюїта Новака, 20·15 Скрипка, **Кошиці** (252,1) 18·00 Для Закарпаття (музика, спів), **Прага** (470,2) 19·15 Сальон. музика, 17·30 Сюїта Войса на скр. і форт., 21·00 „І Монтекі е і Капулеті" оп. Белліні, **Парнж** (1648) 21·45 Симф. концерт, **Штрасбург** (349,2) 21·30 „Гандольфо" оп. Лякова, **Білгород** (437,4) 20·00 Скрипка. **Берлін** (356,7) 9·30 Для дітей, 17·30 Квартет, **Кенігсаустергавзен** (1571) 18·15 Пісні й дуети, 21·00 „Абу Гасан" оп. Вебера. **Кельн** (455,9) 21·00 Моцарт-Гайдн, **Мінхен** (409,4) 16·00 Концерт, 17·50 Спів, 20·10 Нар. музика, пісні, 21·40 Форт., **Будапешт** (550,5) 17·35 Мад. мельодії на форт., 18·35 Сюїта, **Мілано** (368,6) 11·30 Тріо, 16·05 Вок. концерт, 20·45 Квартет, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 22·00 Концерт.

Пятниця, 15. лютого 1935.

Відень (506,8) 10·00 Різні інструменти, 17·30 Форт. рециталь, 19·35 Спів, 22·15, 23·25 Поучальна й танц. музика. **Братислава** 95,2) 19·55 Форт. концерт Шопена ф моль, 21·05 Ам. пісні, **Прага** (470,2) 17·00 Квартет, 19·10 Югосл. нар. пісні, 21·30 Литовська музика, **Париж** (1648) 13·30 Концерт (спів), **Берлін** 356,7) 15·25 Соліст. 18·20 Спів (Фарні сопр.) 21·00 Нова сюїта, пім. пісні й муз. **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·30 Муз. вечірка, **Лайпціг** (382,9) 17·20 Скр. сонати, **Будапешт** (550,5) 19·25 Опера, 22·30 Циг. орк., **Мілано** (368,6) 11·30 Квінтет, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 14. лютого 1935.

6·45 Ран. вид., 7·50, 22·30 Реклам. конц. 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Нар. вокальні пісні, 12·30, 13·10 Муз. вок. концерт 13·00 Полудн. денник, 13·05 З ринку праці, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Легка муз. піснька, рефрени, 16·45 Лекція фр. мови, 17·00 Театр. Уваги, 17·30 Вісти та програми, 18·00 Сільна ферум, театр. репертуар, 18·05 Літ., фейлетон, 18·15 Симф. квартет, 17·45 Що читати, 19·00 Популярна легка муз. инг. орх. з гр. пл., 19·20 Фейлетон, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Концерт солістів (муз., спів), 21·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 22·15 Відч.-дієльог: Догматика і скептик, 22·45 Про бачення звуків (фонопсея) 23·05 Танк. музика з гр. пл.

Пятниця, 15. лютого 1935.

6·45 Ранішня вид., 7·50, 22·30 Реклам. концерт; 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Популярний концерт із грам. пл., 12·45 Пані годить найвимчку, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Сальон. музика з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Легка музика, 16·45 Авд. для хорих, концерт, 17·15 Камер. концерт із гр. пл., 17·30 Огляд періодників, 18·00 Сільна ферум, театр. репертуар, 18·05 Моди, 18·15 Концерт, 18·45 Про господарські відносини в Великопольщі, 19·00 Концерт легкої музики, снів, 19·20 Гутірка, 19·30 Мельодії зі зву овника „Юдіна" з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Як провести свята, куток краєзн. т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 21·15 Симф. концерт. Веч. денник, Як працюємо, 22·30 Рецитації поезій, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Девізи у Львові у приватних оборотах 5·29·50 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·92, Париж 34·93, Берлін 212·60, Цюріх 171·45, Голяндія 357·80, Прага 22·13, Італія 45·05, Нюйорк кабель 5·30 7/8, Нюйорк чеки 5·30 5/8.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони, 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підзолочиська дьоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноц.	17·25	18·00		
Пшениця збірна	16·75	17·00		
Жито одноцінне	13·75	14·00		
Жито збірне	13·25	13·50		
Ячмінь одноцінний	14·50	14·75		
Ячмінь на мливо	13·50	13·75		
Овес од легкоцінн.			15·00	15·25
Овес зб. легкоцінн.	12·50	12·75		
Рапак озимий	41·50	43·00		
Рапак літній	35·00	36·00		
Мука пш. І. А.	31·50	32·00		
Мука пш. І. Б.	29·50	30·00		
Мука пш. І. В.	27·50	28·00		
Мука пш. І. Д.	26·75	27·75		
Мука пш. ІІ. А.	25·00	25·50		
Мука пш. ІІ. Б.	23·50	24·00		
Мука пш. ІІ. Д.	22·00	22·50		
Мука пш. ІІ. Е.	20·50	21·00		
Мука пш. ІІ. Ф.	18·50	19·00		
Мука пш. ІІ. Г.	17·50	18·00		
Мука пш. ІІІ. А.	13·00	13·50		
Мука пш. ІІІ. Б.	12·00	12·50		
Мука пш. ровова	17·50	18·00		
Мука житня І. нат. до 55%	22·25	22·75		
Мука житня І. нат. до 65%	21·25	21·75		
Мука житня ІІ. в. ситя. до 70%	13·50	14·00		
Мука житня роз. до 95 %	16·00	16·50		
Мука житня посл. понад 70%	12·75	13·25		
Висівки пшен. сер.	8·50	8·75		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в днях 11., 12., і 13. лютого п. р. кооперативам платив за: дьоко Львів.

1 кг. масла франко магазин	2·10 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 кг. сиру	3·70—3·80 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану вдержана, на яйця зниження.

Маслосоюз повідомляє, що від 11. лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвірп птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	0·95 зол.
Старі	„	„	0·75 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Індики	„	„	0·90 „
Індички	„	„	1·10 „
Пантарки	„	„	1·20 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

В пятницю, 15. II. 1935. в 6. год вечером в дограють діти школи ім. Кн. Льва на Личакові сценічну ораторію І. Я. Луцика „Вифлеємська Ніч" — в салі Т-ва „Воля" при вул. Ґавзнера 9. — Хори й соли в супроводі орхестри. — Оригінальні костюми.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Найгарніші фасони, приступні ціни Ателіє жіночих суконь „Марія" Львів, Академічна 22. І. п. тел. 35-43. 30/22 5-5

Косметичні курси Добрянської - Рогатин, Львів, Галицька 5. Тел. 79-21, пойменше вписи. Просвети висилає. Практика у кабінеті „СЛАНА". 954 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

Д-ра Лєандовського

як завжди ПЛ. ГАЛИЦЬКА 7. II. п

Для держ. урядовців і студентів знижки 5/92 3—3

ПЯНІНА першорядні по зниженій ціні на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.** 89 19—55

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	почтова пересилка
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя**	1·90 зол.	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина І. II. III.** Окрема частина по зол 1·50	4·50 „	0·50
Ст. Левицький: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький	1·50 „	0·30
Проспер Мериме. **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
Альфонс Доде **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·30
Володимир Островський: **Смік землі**	0·30 „	0·15
Микола Матів Мельник: **Крізь дим і вогонь**	0·50 „	0·15
Гордій Брасюк: **Безлугні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**	0·60 „	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Конишівна**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний Закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **„Діло" Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти . 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по „ 0.15
куплю, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70.—

Відп. редактор відповідає Олесницький Костин Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів Ринок 10.

Ч. 40 (13.938). Львів, пятниця 15. лютого 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І пов. Конто почт. ощадн. 504-060, 143.324. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Півріччя 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к., — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарня: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Добрі відсотки
Найбільшу певність
Інтратний інтерес
Спокійну голову
Терміне опроцентування
Естетичну книжечку
Резерву на старість

Забезпечте собі, складаючи свої ощадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР", Львів, вул. Руська ч. 20.

Українське вістря до гоління

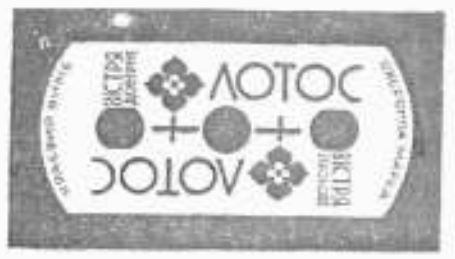

Гуртова і детальічна продаж у перфумерії „ЛОТОС" Львів, вул. Сикстуська 21.

Переговори між Італією й Абісинією.

НАРАДИ В РИМІ.

РИМ, 14. 2. ПАТ. Вчора Мусоліні приняв абісинського посла, який зясував становище свого уряду. В. Британія запропонувала обом державам, щоби залишились далі на своїх становищах і не змінювали їх стратегічно аж до полагодження конфлікту.

Державний підсекретар Сувіч заявив представникові Абісинії, що італійський уряд бажає здержати мир. Змобілізовані війська мають на меті оборону італійських кольоній. Тому, що посол Абісинії не мав повновластей вести переговори, наради відбудуться в Адіс Абеба між цісарем Абісинії та амбасадором Італії.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ АБІСИНСЬКОЇ АРМІЇ.

БРЮСЕЛЬ, ПАТ. Бельгійська преса пише, що абісинську армію зреорганізували бельгійські старшини. Військова бельгійська місія виїхала до Абісинії в 1930 р. Негайно опісля виїхало до Абісинії кількадесять бельгійських старшин і є тепер не тільки в столиці Адіс Абеба, але теж по всіх менших гарнізонах. Недалеко італійсько-абісинського кордону в Барі, де прийшло до бою між італійськими й абісинськими військами, є табор для спеціяльного вишколу абісинських військ.

ФРАНЦІЯ НЕВДОВОЛЕНА.

ПАРИЖ, 14. 2. ПАТ. „Пті Парізієн" обговорюючи італійсько-абісинський конфлікт пише, що мобілізація в Італії викликала здивування у Франції. Франція сподівається, що Італія не нападе на Абісинію. „Матен" пише, що мобілізація в Італії є тільки натиском на абісинський уряд підчас переговорів.

ЗАХОДИ ДОВЕСТИ ДО ВІЙНИ З АБІСИНІЄЮ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Еко де Парі" пише, що агенти деяких закордонних держав роблять заходи між визначними представниками Абісинії і натискають навіть на цісаря. Абісинії, щоби Абісинія заняла непримиренне становище в конфлікті з Італією. Здогадуються, що це німецькі агенти. Коли вдалося би наміри зреалізувати, тоді Італія звернулаб свою діяльність на Африку.

В. БРИТАНІЯ ПОСЕРЕДНИЧАЄ.

ЛЬОНДОН, 14. 2. ПАТ. На вчорашнім засіданні палати громад мін. Саймон відповів на інтерпеляцію у справі італійсько-абісинського конфлікту, що Італія змобілізувала дві дивізії, 30.000 вояків. Мобілізація ще не означає, що Італія покинула безпосередні переговори з Абісинією. Британський уряд має вістки, що італійські війська не посунулись наперед. Італійський посол в Абісинії одержав приказ переговорювати з абісинським урядом. Британський посол в Адіс Абеба одержав вказівки, щоби посередничив у цих переговорах. В. Британія здержує приятельські взаємини з обома державами і тому бажає мирного полагодження конфлікту.

НАРАДИ В АДІС АБЕБА.

КАЇРО, 14. 2. ПАТ. Посол Абісинії заявив представникові Райтера, що цісар Абісинії робить усі зусилля, щоб полагодити конфлікт з Італією. Посол додав, що підчас недавньої сутички з Італією згинуло чотирьох абісинців. Цього факту не подали до прилюдного відома на бажання цісаря, щоби не збільшувати воєвничости прикордонних племен.

РИМ, 14. 2. ПАТ. Італійсько-абісинські переговори йдуть далі в Адіс Абеба. Римські політичні кола невдоволені оголошенням офіційного комунікату Абісинії про бої в дні 29. січня ц. р. тому, що тепер відбуваються далі переговори. На думку італійських політичних кол абісинський комунікат неточний.

Мобілізація двох дивізій закінчена. До експедиційного корпусу заголосилися теж добровольці, які виїдуть з Риму до полудневої Італії.

Відповідь Німеччини Франції і В. Британії.

ПАРИЖ, 14. 2. ПАТ. Міродатні кола заявляють, що нині вечором німецький уряд передасть ноти амбасадорам Франції і В. Британії у Берліні. Згідно з вістками преси німецький уряд дасть свою згоду вести безпосередні переговори на основах, які устійнили французькі й британські міністри в Льондоні. Нота потверджує здомдн. що верманичі німецької політики прихильно ставляться до женевської конвенції. Зате заявляють багато питань у справі гарантійного пакту незалежности Австрії і виступають проти східного пакту. У політичних колах передбачують, що німецьку ноту оголосять ще цього тижня тому, що французько-британську заяву оголосили вже у Льондоні.

Мін. Ляваль про переговори в Льондоні.

ПАРИЖ, ПАТ. Члени комісії закордонних справ під проводом пос. Бастід вислухали промови мін. Лявалля про переговори в Льондоні. Міністр пояснював мету льондонських переговорів так, як це вчинив уже прем. Флаядєн у палаті послів. Мін. Ляваль заявив, що не може тепер подати деяких подробиць з уваги на хід теперішніх дипльоматичних переговорів. Опісля посли ставили йому питань, на які відповідав мін. Ляваль. Додам, що льондонська декларація згідна з постійною політикою Франції, бо серед теперішніх умовин окреслює плян загальної безпеки в Европі.

Японські вояки і фльота в Каліфорнії.

Таїне засідання військової комісії.

ВАШИНГТОН, 14. 2. ПАТ. Член палати послів Доквайлер, промовляючи на засіданні військової комісії у справі проєкту будови летовищ на Алясці, заявив, що на 100.000 японців у Каліфорнії 25.000 є здібних виступити зі зброєю вже на другий день по вибуху війни. Крім того заявляє Доквайлер, що в пристані Сан Франціско є 150 рибацьких човнів, які можуть відбувати довгі рейди. Тому провідник комісій заявив, що з огляду на це дальші наради комісії відбуватимуться при замкнених дверях.

Навіщо творити штучні суперечности?

ПРО КООПЕРАЦІЮ І ПРИВАТНИЙ ПРОМИСЛ

Коли поглянути на історію народів, то видно в очі те, що у кожній нації є фази інерції, безділля, застою і фази порыву, розгону до господарського розвитку. З застою одної нації користають інші й опановують занедбані нею ділянки життя та використовують інерцію нації. Стан такий перемінюється в закон і народові, який береться пляново розбудовувати деякі свої господарські ділянки, нетягко побороти створені вже труднощі, вернутись до колишньої господарської сили. Всяка історія доказує, що розбуджена енергія народу, його працьовитість і витривалість здають при найбільших труднощах, творять просто чудеса. Треба тільки, щоби провід спрямовував цю енергію на правильні шляхи, щоби постійно підтримував на дусі і пригадував, щоби допомагав морально по змозі матеріяльно, щоби не давав ентрачати енергії на марне.

Ми пережили час такої інерції і занепаду, що зійшли тільки на рілників, дали собі забрати з рук промисл і торгівлю. Але збудилась після війни потреба розбудови торгівлі і промислу. Головним рушієм і будівничим стала тут кооперація. Вона немало спонукала також тих підприємчивих людей, що дали приватним шляхом.

Сьогодні приватні підприємства вже ростуть. У початках дуже помалу, так як це звичайно буває, тепер щораз скорішим кроком, обіймають щораз ширші кола. Є ще й тепер на перепоні недостачі практичного знання, грошей, незнайомість ринків збуту, але й ті перешкоди переломлюють наші підприємці.

Кооперація радіє з того, а як показний у нас одинокий організований відборець промислових виробів має змогу силою своєї численности впливати на те, щоби повставали такі а не інші приватні підприємства. Кооперативний провід, прихильник нашого господарського розвитку, що вже рівно, може перестерігати приватних підприємців, щоби не творилися два чи три окремі підприємства, для того самого товару, але різні з різних ділянок. Є ще обовязком кооперативного проводу саме в часах, коли вже розбуджена жаждо творити, публічно висвітлювати ці питання, спонукувати дискусії і в цей спосіб ще більше розбудовувати життя, та причиняватися до нормування шляхів розвитку. Так твориться у нас співжиття кооперації з приватними підприємствами. Ясно, що розбудова залежить у великій мірі ще від ролі преси. Розбудова йде краще, коли в пресі забирають голос люди, що знають господарські справи. Де такої преси нема, або де вона цих справ не розуміє, там життя анархізується, вкінці слабне.

У нас на жаль ще дуже мало голосів у пресі на ці теми. Тому і тут забирає голос кооперативний провід та підготовхує до дискусій. Між кооперацією і приватним промислом мусять вирівнати різниці поглядів. Тому треба пізнатати статтю М. Корчинського п. з. „Завтра нашого промислу" в святочному числі „Господ. Кооп.

Час.", де автор розвинув свої думки на тему як треба розбудовувати наше пром. виробництво призначене для вашого консумента, щоби воно розросталося доцільно без марнування енергії, без зайвих грошевих витрат. Видко, що стаття порушила живі теми, і осягнула ціль, бо не лишилася без відгомону. Появилися відповіді у часописах, „Наш Прапор", „Новий Час", а що ще важніше, в органі приватних купців і промисловців „Торговля і Промисл". Зясуймо їх думки.

М. Корчинський гадає, що коли наша кооперація вже зуміла допровадити до того, що її члени є вже сьогодні поважним зорганізованим відборцем, то це для приватного промислу велика вигода, бо йому лекше дійти через кооперативну організацію до консумента ніж, якби треба шукати розпорошених відборців і витрачувати на це гроші, енергію, ще й рискувати у збуті своїх виробів.

Зате зорганізований консумент має природне право не допускати, щоб продуценти не визискували консумента, як це бувало колись і ще в частині досі. Автор думає про ідеал, як буде поступати в нас співпраця кооперації з промислом приватних підприємців. Автор далекий від думок, щоб один із контрагентів, кооперація або приватний промисл, могли взяти перевагу, завдяки визискові; він радий розвиткові обох для визволення з під чужого капіталу. Автор ще сам не каже, як має кооперація не допускати до визиску і як має пляново впливати на те, щоби приватні підприємці також не вчинили один одного в погоні за споживачем, відборцем зорганізованим у кооперації і як не допускати до засновування кількох підприємств в одній бранжі, байдуже, чи це будуть кооперативні чи приват-

ні, але штовхнути в напрямі розбудови тих бранж, яких у нас ще нема. Зате радить створити фахово й морально авторитетне тіло, себто господарську раду, що нормувала би ці відносини.

Якаж була на це відповідь?

Автор статті органу приватних купців і промисловців „Торговля і Промисл", видко практичний в цих справах, погоджується з думками М. Корчинського. Застерігається тільки, щоби та співпраця не зійшла на якийсь диктат з боку кооперації, тільки, щоби приватник засів з кооператором як рівний з рівним. Тільки тоді може вийти хосен для приватників і кооперації.

Отже, коли взяти на увагу думки авторів обох цих статтей як безпосередніх представників обох контрагентів, то між ними не має великих розбіжностей, узгіднення можливі. Питання тільки в тому, що треба розуміти під рівністю.

Зате є поважні розбіжности в статтях поміщених у „Н. Часі" й „Н. Прапорі". Ось уривки з обох цих статтей: „Наступ кооперації на нашу приватну економіку — в ім'я загальнонаціонального добра треба цю небезпеку відвернути — українська кооперація не може присвоювати собі права патронату чи контролі над усім українським промислом — такий плян М. Корчинського це проект зміни суспільно-господарського устрою з поважним обмеженням права приватної власности — реалізація його булоб експериментом, що розвалив би наше економічне життя — співпраця не може бути диктатом ні монополем навіть на 100 проц. зорганізованого споживача" і інші ставить заміти в цьому тоні.

Читаючи ці думки видимо ось що: При цій критиці є становище вповні негативне до думок М. К., а навіть неприхильно настроєне до кооперації.

Також нема нових проектів, які були би реальною відповіддю на думки М. Корчинського.

А шкода, бо тоді хто зна чи не можнаби в кооперативному житті приняти їх та ослабити тертя, які будуть з розвитком щораз більше наростати. Ставитися тільки негативно і йти з самою негацією в народ, це поширювати хаос і анархію в нашому господарському будівництві. А наша національна преса повинна саме цього омивати.

М. Творидло

ДЕШЕВІ БІЛІ ДНІ

з 40% знижкою цін уладжує

„Галицький Магазин Новин",

ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15.

для прикладу:		Атлас постел 150 шир.	2·35
Полотно 70 шир.	0·55	Пошевки мереж.	2·—
Полотно 80 шир.	0·60	Простир. ковдр. мережковані	4·70
Медаполян 80 шир.	0·85	Простир. ковдр. з коронкою	5·50
Медаполян 90 шир.	1·—	Обрусове біле	1·95
Шифон 80 шир.	0·75	Обрусове колірове	2·20
Шифон 90 шир.	0·90	Обруси з френджами	2·50
Зефір сирий	0·55	Гарнітур 6 осіб	7·—
Поперлина на сорочки	1·20	Серветки	0·20
Перелина І. шовкова	1·60	Ручники вафлені	0·28
Перкалина колірова	0·70	Ручники Купелеві	0·50
Дамка на підштанці	0·65	Ручники дамастенські	0·90
Полотно простирадлове	1·25	Ручники кухонні	0·50
Простирола за штуку	2·—	Стирки	0·35
Рожевий всяк 9 шир.	1·05	Стирки корчик.	0·45
Веба червона 90 шир.	2·20	Хустинки	0·15
Шифон постелевий 90 шир.	1·—	Хустинки мужеські	0·35
Шифон постелевий 160 шир.	1·65	Капи пікові	2·90
Атлас постелевий 90 шир.	1·40	Сінники	3·25
		Ковдри сатинові	8·50

У В А Г А: Обслуга в українській мові. — З нагоди Білих днів продаємо всілякі бавовняні товари по цінах до 30 процент зниженних.

При закупні товарів від 5 зол. надурно білети до першорядних кін.

Нераз

добір обідових страв дає багато клопоту тому, хто не знає, що в кожній кольоніяльній крамниці можна дістати 12 ґатунків ріжних смачних ЗУП „КНОРР". Просимо переконатись про знамениту якість цих зуп. Одна кістка вистарчає на два тарелі знаменитої зупи і коштує ЛИШЕ 20 сотиків.

Командант повітреплава про катастрофу.

САН ФРАНЦІСКО, 14. 2. ПАТ. Командант повітреплава „Мекон" командор Вілей заявив: До катастрофи повітреплава дійшло тому, що тріскла металева частина повітреплава і роздерла поволоку, якою втік ґаз. „Мекон" спадав до моря зі скорістю 100 м. на годину.

Концентраційний табор у Голяндії.

ГАҐА, 14. 2. ПАТ. Уряд задумує створити табор, до якого будуть замикати чужинців небезпечних для ладу і публичної безпеки Голяндії.

Присилайте передплату!

О. СТЕПАН КОВАЛІВ. 8)

Столиця Папи.

(В 13-літні роковини коронації Папи Пія XI).

(Докінчення.)

Музей Кіяромонті. До того музею входимо з тої самої каменної галерії, де є вхід до бібліотеки ватиканської, а від каменної ґалерії відділює його тільки бронзова крата. Цей музей оснований був Пієм VII і має його прізвище. Є тут поверх сімсот різнородних предметів старовинного мистецтва у тринаяти відділах.

При самім вході до Музею Кіяромонті є вхід до музею Браччіо Нуово. Цей музей основав Пій VII. під управою німецького архітекта Рафаіла Штерна. Підлога в ньому прикрашена десятьма старинними мозаїками; є тут сорокпять статуй та чимало інших чудових різьб. Звернемо лише увагу на кольосальних розмірів статую, уміщену в півколі, яка представляє Ніль і його шіснадцять дописків — шіснадцятеро дітей; статуя з часів Адріяна.

Звідси ведуть сходи до музею Піо-Клементинського, що його заложили Климентій XIV і Пій VI. Є це перший музей у світі й такого багатства різьб ніде більше нема. В тім музею є такі відділи:

1. Чотирокутний передсінок. Слід згадати тут ось які предмети: а) Торс Бельведерський, знайдений у термах Каракалли, діло Апольона етенського; вважають його за частину статуї Геракля. Кажуть, що Мікель Анджельо вчився тайн мистецтва на цій різьбі. б) Саркофаг Сціпіона Барбатуся, батька Сціпіона африканського. Коли по двох тисячах літ отворили цей саркофаг 1780 р., то найшли там кістяк цього славного римлянина зовсім цілий, на пальці з перстенем.

2. Окрутлий передсінок. З балькону, який тут знаходиться, є прекрасний вид і тому ту частину палати називають бельведером. На бальконі знаходиться старинний годинник, який показує назви вітрів по грецьки і по латині.

3. Покій Мелеаґра так названий від величавої статуї Мелеаґра, сина Енея, яка тут знаходиться.

4. Подвіря бельведерське є восьмикутне і обведене довкруги портиком, який спочиває на 16 ґранітових колюмнах, а в ньому знаходяться найбільші архитвори старинного мистецтва. Тут згадаю славну групу Лєокоона, що її Мікель Анджельо назвався чудом мистецтва. Цю групу знайдено в так званих Sette Sale *). Цей архитвір зроблений — як пише Пліній — з одного кусника, був поміщений у палаті Тита і є ділом трьох родійських різьбарів: Агесандра, Полідора й Атенодора. Мікель Анджельо відкрив, що ця ґрупа зроблена з трьох кусників дуже майстерно з собою споєних. Тут поміщений і Апольо Бельведерський, знайдений в XV. столітті у порті Анціюм.

5. Саля звірят. Пій VI. бажав тут зібрати всі старинні різьби, які представляють звірята. З усіх тут зібраних на особлившу увагу заслуговують: ґрупа, що представляє морського Кентавра і Нереїду; Геракль, що поривае Керберо; лев, що роздирає коня; Геракль з львом; Коммод на коні; Кентавр; Геракль, що убиває Діомеда; ґриф з алябастру.

З цієї салі праворуч є 6-а Ґалерія статуй, з яких треба відмітити плоскорізьбу Мікель Анджеля, що представляє Косму І. Медицея, як проганяє зі свого краю проступки, а заводить чесноти і науки; Паріса, який признає першенство краси й Амазонку, одну з найкращих статуй у тім відділі.

У глибині є 7. Саля погрудей, а за нею 8. Кабінет масок. 9. Саля Муз. 10. Саля окрутла. 11. Саля у формі грецького хреста. 12. Єгипетський музей. 13. Саля памятників єгипетського стилю. 14. Саля наслідуваних памятників. 15. Півколо. 16. Саля папірусів. 17. Музей Етруско Ґрегоріянський. 18. Галерія свічників. 19. Галерія Арацці. 20. Ґалерія географічних карт.

Ватиканські городи. Вхід до них є з присінка салі Біґі. Перший город називається делля Пінія. Цю назву має від великої соснової шишки, зробленої з бронзи, яка походить з Пантеону і є поміщена в великій заглибині в головній фасаді. Є тут пречарні дві бронзові пави, що походять з мавзолею Адріяна і підстава з колюмни Антоніна Пія, уся з одного мармуру, прикрашена гарними плоскорізьбами.

В головнім городі знаходиться Ля Вілля Пія або Касіно дель Папа, яке збудував ще Пій IV.

З тераси, званої Ля Навічелля є чудовий вид на Рим.

Перед кількома роками появилася в Римі інтересна книжка п. н. „Папи і кардинали у сучаснім Римі від 1870 р." Карло Праті, автор цієї книжки, знає закулісове життя Ватикану враз з щоденними його подіями. Бачимо папів при бюрку, в їдальні, вітальні, на проходах у ватиканських городах, на авдієнціях публичних і приватних.

Цікаві тут дві сильветки-антитези Льва XIII. і Пія X. Лев XIII. величній і зимний, попереджуваний завсіди офіцирами і швайцарами своєї ґвардії — Пій X. простий, скромний, всувався до авдієнціональної салі без звуку труб і без численної асисти.

Лев XIII. був бистрим обсерватором. За кожним разом старався відгадати, до якої народности поодинокі групи прочан належать. Коли казав: „Отсе німці, отсе бразиліянці, це ірляндці" і т. д. ніколи не помилявся.

Одного дня запримітив Папа Лев XIII. високого, елегантного мандрівника з вусами і так до нього промовив: „Ти фоанцуз, мій сину, правда?"

*) Sette Sale або сім комнат недалеко від Санта Марія Маджіоре, становлять девять великих коридорів дуже свільно збудованих, що мали служити за резервоар на воду для довколишніх терем.

Мовчанка Німеччини.

СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ ДО ЛЬОНДОНСЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ.

Ввесь політичний світ зацікавлений тепер одним питанням: як поставиться Німеччина до висліджів льондонської франко-англійської конференції. Як відомо, порозуміння, до якого дійшли у Льондоні дві наймогутніші великодержави, оперте на основній ідеї: за ціну признання німецького дозброєння притягти Німеччину до міжнародньої співпраці. Все інше, це лише компроміс поміж становищем Франції, що від версайського миру конвульсійно боронить своєї тези про безпеку, гарантованої єдино многосторонніми пактами, та становищем Німеччини (яке у Льондоні боронила Англія) про рівноправність держав, як передумову міжнародньої співпраці. У висліді того компромісу вийшло порозуміння, яке з одного боку знулює 5-ту статтю версайського договору (обмеження німецьких збройних сил) і пропонує воздушну конвенцію західних держав включно з Німеччиною (себто згоди погоджується на існування німецької военної воздушної фльоти), але з другого боку звязує далі питання розброєння з питанням безпеки та поручає далі систему многосторонніх пактів.

Таким робом льондонські висліди були безперечно поважною німецькою перемогою, були апробатою її становища, через яке вона виступила з розбройної конференції і Ліги Націй, були не лише формальним, але й суттєвим запрошенням Німеччини назад до міжнародньої співпраці. Писали ми про це відразу після появи офіціяльного комунікату про висліди льондонської конференції і ті наші погляди найшли потвердження у пізніших голосах західної та совітської преси. А проте Німеччина найшлась водночас у досить незручній ситуації: бо поквапна згода на льондонські запросини моглаб довести до програної на тих відтинках німецької політики, на яких вона теж займає непримиренне становище. Отже туди належить не лише теоретична засада про двосторонні пакти між безпосередньо інтересованими державами, але й така аж надто конкретна справа, як — східнього пакту та пакту, що гарантував би незаймання Австрії. Поруч із цими двома справами льондонські наради безумовно висунули ще чимало инших подробиць і чимало інших сумнівів, про які широкому загалові невідомо. Самі німецькі часописи натякнули, що французький і британський посли, які негайно після закінчення льондонських нарад явились були разом із мін. Нойратом у канцлера Гітлера, представили „обширну програму". Та програма, як подала була німецька преса, виявляє чимало бажання вияснити европейську ситуацію і довести до порозуміння між існуючими розбіжностями, а проте насуває теж чимало сумнівів, які мусять бути зясовані й усунені.

І ось нині йде дипльоматичною дорогою процес вияснювання тих темних точок льондонського порозуміння. Річ іде передовсім про те, чи автори льондонського порозуміння мають на увазі забезпечити мир в Европі якимось новим одним колективним пактом, чи системою кількох збірних „реіональних" пактів; чи має бути скликана якась велика конференція на зразок генуенської, чи Франція передбачує безпосередні переговори з Німеччиною (чого Німеччина відданна бажає собі), чи може все буде залишене звичайній дипльоматичній процедурі...

Нема мабуть сумніву, що Німеччина не відкине льондонських запросин до співпраці, бо добито тоді грозилаб би їй ізоляція, багато прикріша, ніж після виступу з Ліги Націй. Льондонська конференція відкрила поле до розмов, які щенайвище протягнуться довше, ніж сподівалися деякі оптимісти. Можливо, що Німеччина грає на проволоку, відкладаючи відповідь до можливо найпізнішого часу, слушно рахуючи на непередбачені міжнародні події, які дозволять детальніше обміркувати справу. Такою подією нині є напр. італійсько-абісинський конфлікт, який наробив багато шуму у західних столицях.

А проте головною европейською проблемою залишається нині фіяталізація льондонського порозуміння. Подорож мін. Саймона до Парижа і передбачена його подорож до Берліна — це після відвідин мін. Герінга у Варшаві чергові акти, які стоять у найтіснішому звязку з цією справою: вони доказують метушливість европейської дипльоматії, яка має нині розвязати одну з найбільших проблем післявоєнного часу, — проблему гармонійної співпраці всіх західних великодержав.

—o—

Відділові Обезпечень на життя П. К. О. у Львові, за скору та солідну полагоду і кулянтну виплату подвійної обезпеченевої суми з титулу поліси мого мужа бл. п. Івана Бабія, директора держ. гімн. у Львові, який помер трагічною смертю, складаю цією дорогою щиру подяку.

Львів, 5. лютого 1935.

ІРИНА БАБІЄВА З ДІТЬМИ.

„Так, Отче святий, маю честь ним бути!" була відповідь.

„Тихо, не так голосно — озвався Папа, підносячи палець до гори — було би це страшне для тих, які це почулиб, а цієї чести позбавлені".

Іншого знов дня запримітив Папа групу опасистих, присадкуватих гостей в окулярах.

„З якого міста німецького походите?" — запитав Папа прямо.

„Ми вчені з Гайдельбергу" — відповів провідник групи.

„І так вас мало, тільки дванацять?"

— Отче святий — відповів професор — ми становимо лиш делегацію.

— Сподіваюся — сказав на те Лев XIII. — авжеж усіх німецьких учених Ватикан навіть не помістив би.

Пій X. — як тільки обняв управу в Ватикані — немило вразило те, що має сам засідати до стола, бо звик був їсти в товаристві. Тому доручив, щоби накрито рівночасно і для його секретаря.

В кімнатах і коридорах Ватикану настала неабияка консернація. Ніхто не памятає, щоби Папа їв у товаристві. „Треба щось з тим зробити". „Треба св. Отцеві делікатно звернути увагу". Але як? Не так то легко. Вкінці головний майстер церемоній зважився і висловив покірно свої сумніви.

Папа всміхнувся добродушно і лагідно. „Чи ти певний, що св. Петро їв сам?" Збентежений майстер церемоній не вмів на це відповісти.

„А як було за Юлія II. і Льва X?"

„О, це були часи відродження, Папи видавали тоді величаві бенкети".

— Від коли ж Папи їдять самі?

Від часів Урбана VIII.

— Ну і гаразд! — відповів Пій X. — Попередник наш Урбан VIII. доручив, що Папа має сам їсти. А ми повеліваємо, щоби о. секретар їв з нами.

З ЖИДІВСЬКОЇ ПРЕСИ.

„Українці так, а ми, жиди, ще ні" — кличе посол Розмарін.

„Дер Момент" з 8. ц. м. приносить статтю пос. д-ра Розмаріна під повищим цікавим наголовком, який зраджує відразу, що жиди вважають українців гарним прикладом до наслідування. А саме, річ іде про ідею Всеукраїнського Конгресу та недавню конференцію 7-ми галицьких і наддніпрянських українських політичних партій. Автор звертає увагу, що на тій конференції були репрезентовані всі поважніші відломи українського громадянства від УНДО до УСРП. Тому та конференція вже самим своїм складом була імпонуючою маніфестацією українців, яка заслуговує на особливий поднів з огляду на внутрішні спори й розбіжности в українському таборі. Ті суперечки пригадують дещо спори серед жидів, однак різняться від них тим, що залишаються завжди в деяких границях, які уможливлюють вживати від часу до часу спільних заходів та спільно вести політичну акцію у справах, що торкаються українського загалу. Українська конференція присвячена була головно ситуації у СССР у звязку з подіями після вбивства Кірова. Автор пояснює цю справу дещо ширше, пригадуючи, що ще недавно досить численна частина українського громадянства у Польщі відносилася з великою симпатією до Совітського Союзу. Та симпатія мала слушну підставу, бо Совіти вели тоді виразну проукраїнську політику, не обмежуючись лише до признної постави супроти власних українців, але й цікавлючись безперервно також закордонними українцями, підсичуючи апетити українців у Східній Галичині та „освідомлюючи" їх... Призначено тоді також великі суми, щоби та „освідомлююча" акція велась на місцях. Ті часи минулися. Совітська влада змінила свою національну політику і зрезигнувала також з отих симпатій закордонних українців. Супроти українців була це завсідн політика, що міряла відразу у двох заяців: зколоти Польщу та здобувати собі українські симпатії. І саме це змінилося. Взаємини з Польщею підлягли поправі і взагалі Совіти почали вести в Европі „мирну" політику. Тому й не лицювало їм вести на сусідньому терені навіть конспіраційні політичні махінації. Ще радикальніше змінилися відносини після вбивства Кірова. Серед підозріли найшлося кількох українських діячів. Через те переведено гостру поведінку супроти українців, кількох чільних діячів розстріляно і — згідно з українськими відомостями — почалась у СССР формальна акція терору проти всього українства.

„Саме ті події — пише далі п. Розмарін — довели до одностайної конференції найріжнороднійших елєментів українського громадянства. Коли річ ішла про справу, яка торкається загалу українського народу, забулися всі партійні й особисті порахунки". Автор запитує, чому у жидів не може вдатися те саме, коли українці змогли у такому короткому часі зреалізувати таке велике діло. „Говориться так багато — головно в антисемітських колах — про жидівську солідарність, — чомуж не вдається досі скликати спільної конференції польських жидів, які зайнялись би по українському зразку справами, які торкаються жидівського загалу". Не треба доказувати, що таких справ є чимало. Тут автор перечислює низку загально-жидівських болячок і доходить до висновку, що жиди впали вже дуже низько, коли досі не зуміли довести до наради всіх своїх відломів над отими справами. „Ганьба жидівська буде ще більша, якщо вони й тепер не підуть за прикладом українців"... (БІП).

* * *

Ми навмисне передали обширно голос жидівського політика, щоби показати наглядно, як дивляться на ідею Всеукраїнського Національного Конгресу і недавньої Підготовчої Конференції чужинці, і то такі, яких не можна ніяк підозрівати у симпатіях до українського народу та його нинішнього проводу. Недавно ми мали що якраз подібні два інші приклади: промову Любченка на Всеукраїнському Зїзді Рад та статтю одного радянофіла у віденському „Вінер Таг". Скрізь у тих голосах чужинці, большевики або одиниці, які стоять плавсна від українського терену і глядять на події не крізь призму маленьких кревних спорів, особистих амбіцій і атаманських кривд, добачують у справі Всеукраїнського Конґресу велику політичну подію. Річ ясна, ріжні люди вкладають у цей конгрес ріжний зміст, добачують у ньому всяку фантастичну затію, дошукуються якихось таємних чинників за його кулісами, — а проте всі вони в той чи інший спосіб *не легковажать собі самої справи та надають їй поважне значіння*, чи то для внутрішнього українського життя (як це робить п. Розмарін) чи в міжнароднім масштабі (як це підозріває Любченко). Тільки наш тямки чоловік, не жид і не большевик, а ніби громадська людина, б. посол і нині редактор двох українських часописів не має нічого кращого до роботи, як *обезкіновати* Конгрес і Підготовчу Конференцію, зводячи все на платформу партійних тактичних ходів та обираючи організаторів і учасників Конгресу з усякого реально-політичного значіння. Аж дивно стає: яка українська рація може п. Паліеву підкопувати значіння тої всеукраїнської маніфестації і спроби організації національних сил у цілому світі, тоді коли самі вороги глядять на ту справу з пошаною, лякаються її або намагаються її здискваліфікувати і знеславити!? Справді, маленьке особисте амбіціонерство, злість, що щось діється поза ним і без нього, та зависть, що не він належить до тих, які кермують долею народу, — виключно тільки ті дрібонькі причини кажуть п. Паліеву вести свою деструктивну працю і ставити в одну лаву з найбільшими українськими ворогами: „Хай краще нічого не буде, коли має бути без мене", — ось девіза, якою кермується п. Паліїв в оцінці найповажніших українських починів.

НЕДУГИ, ПІЯНСТВО І НУЖДА.

Короткі виїмки з промови п. сен. Олени Кисілевської, виголошеної на засіданні бюджетової комісії дня 6. II. 1935 р. при бюджеті м-ства суспільної опіки.

Порівнуючи бюджет міністерства суспільної опіки з бюджетом минулих літ стверджуємо, що той бюджет корчиться з року на рік. Коли в 1932-33 році бюджет виносив 111.297.000, то предложений тепер є менший на 50 проц., хоча обставини хочби в порівнанні з минулим роком значно погоршилися. Зросло безробіття, нужда села виявляється у різних ділянках суспільного життя, загальний господарський стан населення не змінився на кращe...

Розглядаючи поодинокі розділи бюджету — мушу стверднти, що українське населення лише у малій мірі і непропорціонально мало в порівнанні до своєї чисельности користає з добродійства того бюджету.

СУСПІЛЬНЕ ЗДОРОВЛЯ.

Діяльність департаменту служби здоровля вказує на теренах східніх і полуднево-східніх воєвідств, які в переважаючій більшості замешкує українське населення, недостаточне опанування грізних випадків епідемій черівки, черевного і плямистого тифу. При поборюванні епідемій на наших теренах вне́ліміновується нашу суспільність. Скількість лікарів-українців, що є на державних становищах, — як напр. лікарі окружні, заїзничі, судові, — на просторі полуднево-східніх воєвідств у 51 повітах можна начислити на пальцях 2-х рук. Для державних урядовців і державних лікарів у ресорті міністерства суспільної опіки не найшов п. міністр внутрішніх справ в дні 25. січня ц. р. приділу в державній службі. Таких посад — поза дійсними виїмками — для українців нема, а чейже не лише для самих лікарів, але для населення має не велике значіння, коли лікар є тої самої національности, добре розуміє умовини життя, мову, часто спеціяльну термінольогію селянства.

ОПІКА НАД МАТІРЮ І ДИТИНОЮ.

В дійсності є на наших територіях 78 станиць для опіки над матірю і дитиною. Але то лише по містах, де крім акції самоуправи — подібну акцію ведуть також Суспільні Обезпечальні і державна лікарська поміч. А по містах відсоток українського населення розмірно невеликий. Широкі круги українського громадянства, що творять рільниче населення, позбавлені цього повсчасного конечного способу рятування здоровля людей. Одинока українська станиця Опіки над матірю і дитиною у Львові при вул. Ходоровського бореться за своє істнування з приводу браку матеріяльних засобів до розвинення ширшої запобігавчої акції.

ЗАХОРОНКИ І НАР. ЛІЧНИЦЯ.

Та й інші українські інституції з цього ділу як захоронки, не дістають майже ніяких дотацій не лише державних, але також і самоуправних. Загальна сума субвенцій, як вже представлено на комісії у соймі, для українських захоронок на підставі зібраних матеріялів не переступає 6.000 зол.

Осередки Здоровля зовсім аналогічно як Станиці Опіки над Дитиною обмежуються на терени міст, — крім противенеричної поради на Гуцульщині. Село, і то знову українське село, не користає з можливостей дістати пораду і поміч, тимбільше, що напр. боротьба з трахомою зосереджена головно у північно-східних воєвідствах. У наших околицях є вони лише при великих центрах. Одна зі станиць тої боротьби находиться в Народній Лічниці у Львові і вона дістала дотацію як у висоті 100 (!) зол.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ І ШПИТАЛІ.

Львівська Обезпечальня, до якої належать округи: Львів-повіт, Бібрка, Городок Ягайл., Яворів, Рава Руська, Сокаль, Жовква, обіймає у самому Львові около 25.000 обезпечених українців, а разом з привлученими округами около 50.000 обезпечених. Власне Обезпечальні — інституції, якої істнування та можливість праці спірається на складках обезпечених, цілковито нехтує права української вони не лише в урядуванні, але найть в часі лікування членів-українців. Персональну політику властей тієї Обезпечальні характеризує фект, що скількість урядовців-українців вичислити можна на пальцях. Щодо лікарів, то дня 1. XII. 1934 р. на 210 лікарів було українців: 7 у Львові, 1 в Щирці, 1 в Яворові і 2 в шпиталі Львівської Обезпечальні, разом на 210 лікарів 11 лікарів-українців.

У шпиталі Львівської Обезпечальні на 1 директора, 6 примаріїв, 21 плянових і 48 адюнтованих лікарів (разом 75 осіб) занятих є лише 2 лікарів українців і то на підрядних становищах.

Смар до лещат „Сільва“

зїздовий універсальний („Мікс“) ліпняк

дають запоруку доброї їзди. — Гумовий трак до лещетарського взуття. Жадайте всюди!

Львів, ул. Бандурського ч. 5.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло“, Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

При тій нагоді слід стверднти, що в державних шпиталях поза 2-ма виїмками нема на начальних становищах лікарів-українців, так само нема асистентів і є лише нечисленні адюговані у Львові (на поверх 70 адютованих є 4 українці). Те саме торкається Станиці Опіки над Матірю і Дитиною, Осередків Здоровля, фізикатів, шкільних і судових лікарів.

Комунальні шпиталі, колись в управі Краєвого Виділу Галичини, борються тепер з матеріяльними недостачами, а одинокий український шпиталь у Львові ім. Митрополита Шептицького не може виключити свого будинку та почати нормальної праці через брак грошей, нічому не користає цілковито з державної субвенції. Від магістрату м. Львова дістав у 1933 р субвенцію 600 зол., при чому в минулому році мусів громаді, на якої терені виконує свою суспільну діяльність без огляду на національність і віроісповідання, заплатити за доведення електричного кабля суму 800 зол.

Школи пістунок, на які в бюджеті вставлено суму 64.000 зол., поза одною інструкторкою українкою не приймають кандидаток українок. А чейже дуже важною річю для психічного стану хворого є те, щоби його пильнувала своя пістунка.

ПРАВА МОВИ. — „СОКІЛ-БАТЬКО“.

Тут також мушу піднести і пригадати, що на наших територіях обовязує закон про вживання української мови в суді і на почті, лише не в царині праці М-ства Суспільної Опіки в Департаменті Служби Здоровля. Приклад: караюють гривною аптикарів, якщо на підставі оригінальної рецепти лікаря-українця випишуть на виданому з аптики лікарстві сигнатуру в українській мові. Такий випадок зайшов в Коломиї з двома аптиками.

Також в інтересі поширення спортового життя лежало би скоріше полагодження полонь,

---

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 18

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XXX. ІНШІ ВАЖНІШІ ПОДІЇ В РР. 1891—1894. У КРАЮ І В СТРИЙЩИНІ. МІЙ ПЕРШИЙ ВИСТУП У ПОЛІТИЧНІМ ПРОЦЕСІ.

З інших важніших неполітичних подій у тім періоді, що дотикали життя й відносин русинів у Галичині, треба передовсім піднести заснування Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові в 1892 р. Заснований був „Дністер“ поки що як мала установа із закладовим капіталом 50.000 ринських, заходами головно д-ра Стефана Федака і д-ра Дамяна Савчака. Технічним директором став зразу полк. Ярембецький і щойно по році прийшов на його місце д-р Ярослав Кулачковський, який він „Дністер“ разом з Федаком аж до своєї смерти в 1910 р. „Дністер“ веденний взірцево, виріс на першу нашу фінансову установу і приніс народові велику користь.

Другою дуже важною подією треба назвати креування в р. 1892 у львівськім університеті катедри історії сходу Европи з українською викладовою мовою і покликання на ту катедру в 1894 р. молодого українського історика, Михайла Грушевського. Мало це незвичайно далекойдучі наслідки для Галичини. Проф. Грушевський став творцем нової школи. Він насадив розсадник науки, зокрема історії України, зреорганізував Наукове Товариство ім. Шевченка як високо наукову установу, він згуртував коло себе молодь і запанував її до праці. А хоч з нами, галицькими політиками, доходив іноді до суперечностей та не все зовсім вірно розумів наші відносини, то все в глибоких його думках і бистрім його погляді находили й ми пожадані дороговкази на нашій дорозі, тимбільше, що був він усе тим, що лучив нас із закордонною Україною і високо між нами держав український стяг, не даючи його оскверенити грязею галицького рутенства. Чим був він і є для закордонної України в цей великий час світової війни, це найкраще вже записала історія.

В листопаді 1893 р. святкувала галицька Русь-Україна велике торжество: перенесення тлінних останків Маркіяна Шашкевича з Підлисся в золочівськім повіті, де він був похований, до Львова на Личаківський цвинтар. Була це маніфестація, якої у нас до того часу ніхто не бачив; зокрема і ми зі Стрийщини виступили з великою чисельною силою, яка звернула на себе загальну увагу.

В Стрийщині поклали ми в 1894 р. основу нашої економічної організації, засновуючи руську Задткову Касу в Стрию. Ми приступили до цього діла з малими силами та з малими засобами. Ми розпочали з найбільшою ощадністю, щоб не множити коштів адміністрації і тимсамим дати товариству змогу скорого розвою. Все робилося безкорисно. Льокаль давало „Руське Касіно“ безплатно, де довгі часи вечорами урядувала дирекція в одній кімнаті. Урядували три директори зовсім безплатно, а саме: я, Бобикевич і ревідент міської каси Бородайкевич, на якого місце вступив по його смерти мій конципієнт Охримович. Щойно по трьох роках призначила управляюча рада двом другим директорам невеличкі річні тантіями, одначе я урядував повних 18 літ зовсім безплатно. Завдяки цьому, що коштів адміністрації не було майже ніяких, товариство росло скоро і дійшло до високих оборотів. Перед війною було воно одною з найбільших наших кредитових установ на провінції. Тоді саме настала в нас епоха економічної діяльности. Її ініціятором був д-р Теофіль Кормош у Перемишлі, що заложив там „Віру“, видав підручники і формулярі. Ми йшли за його прикладом. Наша стрийська каса була другою з черги.

Заложенням цієї каси, в яку вложив я багато власного гроша і котру довгі літа у кожній потребі рятував власним кредитом, розпочали ми в Стрию нашу третю організаційну задачу. По організації політичній і просвітній прийшла черга на економічну. Та на кожній ділянці трудилися ми рівночасно і щораз більше інтенсивно, бо щораз більше потреба було тої роботи в нашім повіті.

Політичний рух, розбуджений у Стрийщині, звернув на неї увагу польської суспільности. Преса почала вказувати на Стрийщину як на джерело агітації, ворожої польському інтересам; Стрийщина, мовляв, заражувала собою й інші повіти та грозила небезпекою польській справі. Стрийська польонія стала горої житися і старалася нам у всіх напрямах противділати: звідси виходили щораз нові конфлікти.

(Далі буде.)

прохань і взагалі спортових справ. Знаємо напр., що Сокіл-Батько у Львові цілий рік жде на затвердження зміни статуту і не може діждатися, через що не може творити нових спортових станиць, а наша молодь тимчасом демораліз'ується.

АЛЬКОГОЛІЗМ.

До погіршення загального стану здоровля населення причиняється в деяких околицях незвикорінений з давніх панщизняних часів алькоголіям. Уряд замість боротися з цим лихом, підтримує його, видаючи закони, які сприяють поширенню алькоголізму. Шож торкається збільшення числа шинків з продажю горівки, то діється це виключно на українських теренах. Розпучливе матеріяльне положення народу доводить до того, що замість горівки або звичайного спірту вживають люди трійливого спірту, також вбивчого етеру, неочищеного самогону. Боротьбу з цим страшним злогом веде в нас Товариство „Відродження". На його чолі стоїть львівська лікарка п-і др Перфанович. Однак замість допомоги на свої потреби, хочби 1 пр. з того відпродуваного алькоголю, як це постановив закон, Товариство „Відродження" стрічається з величезними перешкодами.

На Волині не дозволяють на відкривання абстинентських кружків. Завішення або розв'язування вже існуючих, ревізій, переслідування членів такі численні, що коли я зголосилася до Товариства по матеріяли, дали мені таку масу, що на прочитання і використання того всього я потрібувала би хіба місяць часу!

МАРЕВО ГОЛОДУ.

Маємо 80 проц. дрібних, малоріяльних господарств, які без побічних заробітків не дають можливости удержання родин. Населення на сезон недоїдає, а в декотрих гірських околицях, як Лісько, Турка, Дрогобич, Стрий, Долина, Калуш, Коломия, Косів, Надвірна грозить населенню катастрофа голоду. Нужда доходить до остаточних меж. На Гуцульщині населення навіть в свята кормиться самою картоплею. З браку одіння багато дітей не ходить до школи. Дрібнота, маленькі діти, а навіть кількалітні, навіть в найважчі морози ходять у хаті без одіння, зовсім наги, навіть без сорочин. Ствердили це священики, які в свято Йордану відвідували зі свяченою водою своїх парохіян.

ПОЛІССЯ.

Полісся? Це Богом і людьми забутий пригарний край, де живе до 200 тисяч нашого українського народу. Я була там в осені і зі страхом подумала, з чим той нарід входить в пороги зими? Горівка лихого збіжа, купка картоплі, не більших як курячі яйця, купка капусти величини еспанської помаранчі. Коровка, що не дає навіть стільки молока, що коза. Стоги сіна, цей одиноктй маєток поліщука, у багатьох випадках потонули, пішли на дно мочарів в часі осінніх слот. У хатах не світять. Я їхала вечором крізь поліські села і в околиці Камня Коширського, Телехан і інших, у цілих селах я бачила може дві-три хати з блимаючим нужденним каганцем. Соли споживає поліщук найменше з цілої держави, бо на особу річно ледви 10 кг., а в тому 9 кг. сірої худобячої. Не знають цукру. Замість сірничок кресиво. Нема омести. Свині, чорної вайської раси, є згори призначені на податок, отже бараболю красять на Поліссі товченим у моздірі насінням льону. Бити олій виходило би задорого. Я бачила це на власні очі, інакше я не повірила би у таку можливість.

НУЖДА.

Ця нужда переливається вже просто на заверх. Видно її на нуждарних обличчах селян. Хто давно не був у краю, того просто обхоплює жах на вид різниці у вигляді народу колись і сьогодні. Коли в часі сьогорічного ювілейного здвигу українських Соколів поверх 1000 молодих хлопців з різних сторін краю стануло до вправ без сорочок, їх вид перестрашив публіку. Адже це голодомори з запалими грудьми, здогадні, а може й дійсні туберкуліки.

Нужду нашого народу зображує також факт, що природний приріст населення на теренах східніх і полуднево-східніх воєвідств, як подає Головний Статистичний уряд, за 3 останні квартали 1934 р. виказує просто застрашаючий упадок...

Вячеслав Будзиновський

помер у Львові 14. лютого 1935. р. Похорони відбудуться 16. лютого в год. 3. попол. із передпохоронного заведення при вул. Кохановського ч4. на Личаківський цвинтар.

Покійний, політичний діяч, письменник-публіцист і бувший посол до австрійського парляменту, родився в Баворові 20. січня 1865. р. В. й. П!

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— През. Рузвельт заявив, що повітрепливи мають велику вагу для війська і тому бюджет военної маринарки передбачує будову двох нових, великих повітреплавів.

— Большевицький амбасадор у Парижі Потьомкін відбуде нараду з мін. Лявалем у справі східного пакту.

— В роковини соціялістичної революції у Відні в лютім м. р. кардинал Інніцер відправив жалібне богослужіння, у якому взяли участь президент Мікляс, канц. Шушніг і члени уряду та представники дипльоматичного корпусу.

— У Парижі дійшло до бійки між членами „Женес Патріотік" з комуністами, яких розганяла поліція.

— У Німеччині припинили тижневик „Райхсварт" за статтю проти уряду п. н. „Ми вовсім осамітнені".

Америк. журналіст про українську молодь.

Американський журналіст Марк Кіной, який щойно повернувся з довшої подорожі по совітському союзі, містить у бельгійській газеті „Пежль" довгий звіт, в якому часто згадує про Україну. Не зважаючи на те, що автор соціяліст, його враження наскрізь негативні і єдине, що він відмічає як позитивне, це совітська молодь, яка з енергією молодого запалу працює над розбудовою економічного життя. Ця молодь, каже автор, найкраще працює в Москві та Петербурзі, де вона має повні шлунки, тоді як на Україні вона часто густо голодна й мусить працювати лише під примусом. Один комсомолець сказав йому в Києві: „Ми працюємо для кращої будуччини, але хіба наші батьки її побачать, а ми вже ні". На здивований запит журналіста хлопець пояснив, що старше покоління в свій час добре жило, а тому виросло міцне та довголітнє, тоді як совітська молодь ніколи не їсть до сита й гине як мухи і від праці і від найменших хвороб. В дальшому звіті автор не подає нічого нового для українського читача. Він описує голод, невдоволення населення, надію на війну, як на визволення, але всеж таки зауважує, що на Україні положення значно гірше і що навіть по великих містах поліцаянти не виходять на варту інакше, як озброєні у кріси. *(Офінор.)*

Смерть приятеля України.

30. м. м. упокоївся в Парижі після недовгої й важкої недуги Ґабріель Феран, визначний французький учений, повноважний міністр і кавалір Почесного Легіону, який був основником і постійним головою Товариства Українознавства у Франції. Смерть цього видатного діяча і щирого приятеля України викликала великий жаль в українських колах Франції, для яких Покійний був найбільшою підтримкою у пропаганді незалежности України. Феран Ґабріель був прихильником самостійности України не з особистих симпатій, а на основі довгих студій справ Сходу, в яких він був найвизначнішим фахівцем та постійним експертом міністерства закордонних справ. Після довгої дипльоматичної служби в Азії та Америці останні роки свого життя присвятив професурі й науковій праці і тут він близько зазнайомився з українським питанням. Заснування при його найближчій участи Товариство Українознавства в Парижі стало під його головуванням справжньою академією українознавства, яка за три роки існування вигошувала декілька курсів лекцій з історії, літератури, мистецтва і т. п. України, а ці зібрали численну авдиторію молодих французьких вчених. На публичних лекціях Товариства можна було завжди побачити значну кількість депутатів та сенаторів, відомих вчених та вищих старшин. Ті успіхи треба найбільше завдячувати діяльності та особі Покійного, який вів справи Товариства з незаломною енергією та відданістю. Несподівана смерть його так заскочила Т-во Українознавства, що питання про вибір гідного заступника викликує велику турботу його членів. *(Офінор.)*

Сміливий голос в обороні України.

Редакція найстаршого і найвпливовішого швайцарського часопису „Журналь де Женев" випустила окремою книжкою збірку статтей, поміщених у ньому, в часі приняття СССР до Союзу Народів, що й заслуговують на найбільшу увагу з боку українських читачів. Оцінюючи значіння цієї книжки, можна без пересади сказати, що від часу, коли українське питання вперше стало перед Европою, воно ніколи й ніде не було поставлене з такою ясністю й такою силою і що ніколи голос поневоленої України не лунав з такої високої трибуни. Статті написав п. Жано Мартен, директор часопису та Пер Бріке, редактор політичного відділу і саме вичислення кількох титулів дає поняття про їх зміст: „Україна — невралгічна точка", „Україна проти Москви", „Великий злочин" (поневолення України Москвою), „Дух Банка" (Скріваблений привид України перед Европою) та т. п. Збірник закінчений знаменитою промовою п. Мотти, заступника Швайцарії, в якій він перед лицем усього світу протестував проти приняття Совітів до Союзу Народів, доки вони не позагоїть кривди, зробленої Україні та іншим поневоленим народам, а до нього долучені протести українських, кавказьких та туркестанських делегатів, що так добувають також світову популярність *(Офінор.)*

Як оминути ґрипу?

1) Оминати в часі епідемій сали і поміщення у натовпі.
2) Передовсім вистерігатись тих, що чихають і капляють вам у лице.
3) Не відтихати устами.
4) Дезинфекувати устну яму кілька разів денно відкажаючим засобом напр. Пармінт-Ербе.
5) Мити часто руки, передовсім перед їдженням та перед спанням.
6) Не перемочувати ніг і не застудкувати.
7) На випадок, як відчуєте дрижаки, фебру, ломоту в костях, біль голови, підвишку температури і т. д. конечно треба залишитись дома, та положитись до ліжка.
8) Приймати відповідні засоби напр. таблетки Тоталь, які поборюють ґрипу і запобігають її розвоєві.
9) На випадок ускладнень і сильно розвиненої недуги візвати лікаря.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 квартерічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Перша величава совітська музична комедія
після рекордового успіху і короткої перерви відновляємо від дня 15-го лютого
В КІНІ ГРАЖИНА
вул. Льва Сапіги ч. 34.

СВІТ СМІЄТЬСЯ
вул. Льва Сапіги ч. 34.

СВЯТО КРУТ У ПОЗНАНІ.

Познань, 11. лютого 1935.

Зіходом Української Студ. Громади відбувся в Познані свято Крут у неділю 10. лютого. Свято Крут від кількох літ в улаштовуванні в Познані серед дуже несприятливих обставин. Само підготовка його рік-річно натрапляє на значні перешкоди. Тяжко зорганізувати хор, хоч співаків серед українців досить. Молодші з пієтизмом відносяться праці, підчас коли старші воліють стратити час у кавярні чи на бріджу, ніж прийти на пробу хору. Від праці над улаштуванням випручуються... браком часу. Отже нічого дивного, що цьогорічне свято пройшло куди слабше, либи воно повинно бути.

Найкращою точкою цьогорічного свята була промова В. Стародуба з нагоди роковин Крутів та Базару. Деякі були деклямації. Деклямували: Е. Нагірний „Моріторі" Шкрумеляка та „Палить університет" Тичини, А. Вільде „Тіням героїв" Брика та О. Зарицька „Мареселлєзу" Янова при форт. дострою Е. Нагірного. Мужеський хор, яким диригував Е. Вавринчук, виконав пісні: „Коли ви вмірали", „Заквітчали дівчатонька" та вязанку стрілецьких пісень. З хорових точок була найкраща „Коли ви вмірали". Вкінці Н. Хаджаївна відспівала „Синю чічку". Сольовий виступ Н. Хаджаївної випав слабше, як попередніх років з причини пануючої грипи.

В святі взяла участь часина заточенців та емігрантів. Зі студентів майже третина уважала за відповідне не прийти на це свято. Є це люди, які на ніякі імпрези не приходять, яких управа мусіла виключити з Громади за невиконування своїх обовязків, або за негідну українського студента поведінку в часі імпрез. Не прийшли також і доктори нострифіканти. Видно з цього, яка ціна їм дамить герой зпід Крут.

Нарінець слід замітити, що старосгво дало свій дозвіл ледви на один день перед святом. Два представники влади, що сиділи підчас свята в першому ряді, вважали за відповідне підчас співання національного гимну не встати... Що край — то обичай.

Учасник.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

З діяльности Товариства „Сокіл" у Тернополі.

Дня 26. січня ц. р. відбулися Загальні Збори тернопільського „Сокола" при співучасти 50 членів. Тому, що цими Зборами замикає Товариство 30 літ своєї діяльности, згадав голова при їх отворенні про початки Товариства, його світлий розвій і гарну передвоєнну діяльність, якої видимим знаком були: величавий здвиг соколів у Тернополі при посвячені прапора в 1910. р. і купно майдану та кровавий здвиг у Львові в 1914. р. Світова війна зруйнувала Товариство, забираючи йому членів, з яких багато полягло на полі бою, інші виїхали з Тернополя, ще інші померли, так, що по війні прийшлося останкам членів зачинати працю наново. Відтак звернув увагу голова на найблизчі праці Товариству, а саме: треба змінити статут відповідно до теперішніх обставин, приєднати більше число діяльних членів, справити новий прапор (тамтий набрали московські війська як „военну добичу") і вибудувати нову домівку, відповідну для теперішніх і будучих потреб Товариства. Свою промову закінчив голова згадкою про померших членів; Загальні Збори вшанували їх память шестаючим з місць.

Відтак справник відчитав протокол з перших Загальних Зборів Т-ва в дн 17. січня 1904. р. З того протоколу довідалися учасники про членів основників і про склад першої Старшини.

По відчитанні звірчевого реферату побр. Ст. Кутового про 30-літню діяльність Товариства приступили Заг. Збори до звіту з діяльности Старшини в минулім році. Дотеперішня Старшина урядувала від 30. березня 1934. р. до 20. січня 1935. р., відбула 38 засідань, видала 38 тижневих приказів та полагоджувала всі справи Товариства. Важніші були такі: приверпення добрих взаємин зі Соколом-Батьком у Львові, — відновлення руханкових вправ, оживлення давніх і зорганізування нових спортових дружин, уложення для них правильника і покликання до життя імпрезової комісії. Товариство має 159 членів. На жаль, Старшина була приневолена виключити 10 членів за недисциплінованість і вичеркнути 34 членів за неплачення членських вкладок. Годин руханки відбули шестеро 94, побратими 96, дівочий доріст 27 і хлопачий доріст 16. На програму вправ складалися: вправи вільноруч і на приладах, веселі, ігри й забави. В днях 15. 4. і 21. 11. 1934. р. на сходинах членів обговорювано значіння руханки, способи приєднання більшого числа руховників та дотеперішні недостачі. В Товаристві працювало успішно сім окремих спортових дружин. Заходами імпрезової комісії уладжено свято в честь Івана Боберського, 2 фестини, чайний вечір, спільну просфору і т. д. Приготована академія з нагоди 30-літньої діяльности не відбулася з причин від Старшини незалежних. Буджет Товариства замикався в приходах сумою 1,095.79 зол., у розходах сумою 1,070.70 зол. Між іншими закуплено легкоатлетичний виряд і відновлено деякі прилади.

По деботі над звітами признали Загальні Збори абсолюторію уступаючій Старшині і вибрали нову.

Наконець ще одна замітка. У звіті слідна була нотка жалю, що старше громадянство взагалі і буваші й теперішні члени „Сокола" зокрема не беруть ніякої участи в житті цього Товариства, не приходять ані на імпрези, ані на наради, а багато з них не є навіть членами „Сокола". Цей грізний стан мусить громадянство якнайскорше змінити.

Учасник.

Голодомор на Україні.

НЮ ЙОРК, 24-го січня. (Вл. кор.) Щоденник „Ню Йорк Америкен" помістив у своїх трьох чергових виданнях з 12-го, 13-го і 14-го січня ц. р. три довгі статті про голод у Росії, із спеціяльною увагою про голод на Україні. Статті написав Ґерет Джонс, колишній дорадник Льойда Джорджа в закордонних справах. Його вислав щоденник „Манчестер Ґардіян" у Совітщину для провірки поголосок про голод. Джонс почав від Москви, відвідав гробу по Ленінї, комісаря Літвінова, комісаря фінансів, президента ліги безбожників та ін. Коли його не хотіли пустити з Москви на Україну, голосивок до українських сіл, він сів на поїзд до Харкова і по дорозі висів на малій станції. В той спосіб пішки перейшов Україну і позбирав на місці найокладніші вісти про причини й розміри голоду на Україні.

Знаючи російську мову, Джонс міг мати інформації з самого джерела. Загально інформації Джонса вже знані українському загалові з інших видань та газет, але не бракує в статтях Джонса деяких характеристичних подробиць, що вказують на ненависть українського селянства до Москви. Із статтей віє дух ненависти до комуністичних катрапів, хоч автор намагається писати спокійно. Зате, переповідаючи слова голодних селян, автор не щадить осуду большевицьким комісарям.

Перша стаття натякає на вбивство Кірова і тому Джонс хоче розвязати загадку цього вбивства. Він тієї думки, що це перший проблеск спротиву має проти нестерпного ярма, наложеного Сталіном на все населення, а це населення ненавидить Сталінів режім з усіх сил збірної душі. Наголовок статті „Загибіль Росії з голоду" має підзаголовок: „Що криється поза хвилею урядових убивств, що їх довершено по замаху на Кірова". Друга стаття з наг. „Нема хліба" має підзаголовок „Ґерет Джонс чує крик голоду по Україні, що була колись шпихлірем збіжа"; третя має наголовок „Червоні кажуть селянам умирати" і пояснення „Навіть у великому місті України панує голод". У цій останній статті автор описує жахливі сцени при розстрілі селян за невиддавання збіжа совітам і між ін. згадує, що в часі транспорту непокірних на Сибір вимерло 90 дітей у дорозі в поїзді з одного села. Джонса арештували в одному селі й уряловець з ОҐПУ від'їго до Харкова, щоб віддати владі. Але по дорозі Джонс переконав уряловця, що його арешт може викликати европейську бійку і цей рішив побутися плоскоту та відставив Джонса до чужоземного консулята в Харкові.

—o—

Міжнародня самоходова вистава в Берліні.

Велика промова канц. Гітлєра.

БЕРЛІН, 14. 2. ПАТ. Канц. Гітлер відкрив нині велику міжнародню самоходову виставу у Берліні і виголосив при цій нагоді велику промову. Заявив, що тільки ініціятива націонал-соціялістів спричинила великий розвиток німецького самоходового промислу, яким тепер може похвалитися. Самоходовий промисл дає працю 600.000 робітникам, яких враз з робітниками при будові автострад є більше як один міліон. По закінченні цих доріг Німеччина буде мати найкращу у світі сітку доріг. Опісля промовляв голова німецького самоходового промислу, кажучи, що вивіз самоходів в Німеччині зменшився.

Дешеві білі дні
з 40% зниженою ціною уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Зі судової салі на Волині.

ПРОЦЕС ПРОТИ СВЯЩ. М. ТАБАКОВСЬКОГО.

В дні 8. лютого ц. р. в луцькому окружному суді відбулася розправа проти православного священика зі с. Городища, волости Чаруків на Луччині Миколи Табаковського, якому акт обвинувачення закидав, що він вів роботу ОУН, використовуючи для цього церковний амвон; відправляв панахиди за полеглих героїв і молебні за засуджених і т. д.

Українське громадянство цю розправу цікавило мало, бо о. Табаковського воно вважало за „малороса", що навіть у своїй родині послуговувався російською мовою. Вважало воно, що від російського духа до ОУН дуже далеко та що зайшло якесь непорозуміння.

АРЕШТУВАЛИ СІМОХ СВІДКІВ.

Головним свідком, що обвинувачував о. Табаковського, виступив колишній дяк Микола Левицький, якого Табаковський колись усунув з парафії. Він власне й доніс поліції на о. Табаковського. Деякі свідки акту обвинувачення і оборони, на розправі або відкликували або заміняли свої попередні зізнання на користь підсудного. На внесок прокуратора тут-же на судовій салі арештували 7 свідків.

Обороняв підсудного місцевий адвокат москаль *Зобродський.*

Суд засудив о. Табаковського на *7 років вязниці*, подаючи в мотивах між іншим те, що він, як духовна особа, замість любови, викликував у населення ненависть до Польщі.

З ТОВАРИСЬКОГО ЖИТТЯ.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ МЕДИКІВ.

Великі Вечерниці Медиків відбулися дня 11. лютого, виправдуючи їх традиційну марку. Обширні салі Касина Поштовців при вул. Японській ледви мотли вмістити численно зібрану публіку. Бачили ми там не тільки нашу молодь, але й багато вповіж старшого громадянства. Передовсім український лікарський світ ставився майже в комплєті. Між присутніми був голова Українського Лікарського Товариства — д-р Тит Бурачинський, проф. д-р М. Панчишин та інші лікарі. Забава була незвичайно оживлена і тягнулася до білого рана. Приємно вражало, що не було тієї дещо затяжної атмосфери, що так часто спинює веселий настрій на наших забавах. До цього прекрасного настрою причинився також дуже добірний і дешевий та безалькогольний буфет під управою п-і Бурачинської та інших пань, жінок лікарів. Моральний і матеріяльний успіх великий.

Учасник.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

Сойм.

Голосування над буджетом.

ВАРШАВА, 14. 2. ПАТ. Сойм на сьогоднішньому пленарному засіданні приступив до третього читання буджетового прелімінарн на 1935-36 р. і скарбового закону. Посли всіх груп складали заяви, займаючи становище до буджету.

Пос. Рибарський (Ст. Нар.) згадав, що хід дискусії виявив дві великі проблеми: безробіття і катастрофальне положення хліборобства. Промовець не бачить запобіжних засобів у буджеті ані цю катастрофу і тому його клюб буде голосувати проти буджету.

Пос. Носек (люд.) зазначив, що буджет є справді диспозиційним фондом з високими видатками і великим недобором. Його клюб буде голосувати за буджетом.

Пос. Чапінський (ППС) заявив, що за теперішній господарський, політичний і культурний стан Польщі ППС не може брати відповідальности і тому буде голосувати проти буджету.

Пос. *Яворський* заявив, що Українська Парляментарна Репрезентація буде голосувати проти буджету тому, що положення українського народу погіршилося.

Пос. Тон (жид.) заявив, що з огляду на страшне господарське положення жидів його клюб здержиться від голосування.

Пос. Сталь (Ст. Руху Нар.) заявив, що буде голосувати за буджетом.

Пос. Ґрушпінський (ХД) заявив, що уряд не опанував фінансового і господарського положення і тому буде голосувати проти буджету.

Пос. Розенберг (ком.) заявив, що теж буде голосувати проти буджету.

Опісля генеральний референт буджету пос. Медзінський подрібно полемізував зі заявами послів Рибарського, Носка і Четвертинського.

По його промові буджет приняли в третьому читанні голосами послів ББ і трьох проурядових ґруп.

Опісля сойм відіслав без дискусії до комісії низку проектів законів. Коротка дискусія відбулася над проектом ґрунтового закону. Інтерпеляції відіслали до президії ради міністрів.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланель 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— В Архикатедр. храмі св. Юра відправив в день коронації папи Пія XI. у вівторок 11. ц. м. торжественну Службу Божу в асисті оо. крилошан Пресвв. Н. Будка. Відповідну до ваги хвилі проповідь виголосив о. пралат Куницький. На закінчення відспівав хор папський гимн.

— Відчит Софії Яблонської. Заходом „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка" відбудеться у пятницю 22. ц. м. в год. 6 веч. відчит нашої земячки Софії Яблонської, що після 7-літнього побуту на чужині приїхала тільки на короткий час до краю. Останні три роки провела вона в Китаю. Вертаючись звідти зробила вона подорож довкола світа і саме враженнями з цієї подорожі поділиться з львівською громадою. Будуть це головно враження з Індо-Китаю, з відвідин на Малайських островах і різних пристанях на Тихому Океані, куди зупинялась з цікавости. Наша мандрівниця привезла зі собою велику збірку оригінальних знимок, які сама зробила і ними ілюструватиме свій відчит.

— Конституція людини і звання — на що тему виголосить реферат **д-р Софія Парфанович** від Української Порадні для вибору звання у Львові. Виклад відбудеться у суботу, дня 16. лютого ц. р. в год. 6. вечором у домівці Різної Школи при вул. Мохнацького 12.

— Всі без виїмку. Всі свідомі українці, **громадою й одинцем,** вшановують тепер, а грядучі покоління завжди згадуватимуть пам'ять **Михайла Грушевського,** найбільшого нашого історика і творця найновішої історії, першого президента Української Держави, виразника визвольницької й соборницької української ідеї. І длятого саме всі українці повинні купити собі **книжечку** про М. Грушевського (коштує лише 50 с.) та його **портрет** (по 70 с.), що їх видала тепер наша „Просвіта". Видаток скромний, а памятка прекрасна й цінна та найголовніше змістом своїм дуже шановна.

Міські Театри у пятницю 15. лютого 1935.
Великий Театр
Год. 8·15 веч. Год. 8·15 веч.
VII. концерт львівської фільгармонії
диригує: І. Ноймарк.

Театр Ріжнородностей.
год. 7·30 веч. год. 7·30 веч.
„Мій коханий дурнику"
Хто побідить у б'гу за щастям?...
Солідна донька чи легкодушна мама?

З дороги життя.

Ще один королівський престіл завалився...

Оводі принесли деякі девінки в Варшаві вістку, що жалем і сумом мене сповнює. Король циганів Матій Квек, що живе у Польщі, зрікся великодушно королівського титулу та уневажнив його так на все. В проголошеному маніфесті до всіх циганів у Польщі і за кордоном його Королівське Величество каже, що зрікся титулу короля з тої причини, що цигани не мають власної держави і не повинні вони мати володаря з титулом короля. Всі цигани, що живуть у Польщі, підлягають президентові Річпосполитої. Як хто на майбутнє вживатиме королівський титул, буде це боєхня і самозванство. Матій Квек від цієї пори буде тільки „президом головної управи циганського союзу в Польщі". На візитовому білеті, який новий „президент" прислав одній варшавській редакції видно кождому з вісьмома „палками", а під прізвищем Квека з титулом барона циганів виписане й нове-довге достойність „президента".

Все те мене зворушило. Мою глибокий сентимент і спочування для всіх детронізованих і абдикантів. Маю їх і для Квека. Я його стільки разів бачив у Львові! Хлоп дужий, кремезний, з вирі всьому скромний. Ходив з ланцюгом на шиї і лиці з одною (хоч і грубою) палкою. А все в асисті двох-трьох смаглявих опрудків, що певно були колись маршалками або міністрами. Тепер усе те належить до минулого. Вслід за королівським титулом щезли певно і всі прибічні достоїнства і почести. Словом була держава і вже її нема. А могучий був король і сильні його підданні. Хоч вічно билися між собою, вміли побивати й інших і розбивали навіть вертатівські з жінки. А красний пол вже за очі брав. Семі Лаш і Кавмени. А які зручні й вигадливі. Поза чародійним мистецтвом вороження з руки, вороження з кипені, з помешкання, з крамниць і де лиш було з чого й була нагода. Кожна гостина циганських таборів під Львовом збагачувала поліційну й судову хроніку нашого вільного королівського городу — королівськими крадіжками слухняних королівських дітей, особливо доньок. А король Квек хотів інтервенціювати, складати канці і визволяти доньки і своячки з поліційного чи судового ясиру. І якось воно вдавалося. Нічого помагав тут титул короля, бо по дні душі ней більш республиканського урядовця все ще в пятах пошанує і пістимя для короля, хотби це був типе — король циганів...

Титул президента мало радує нині королів. Що могучий чоловік нині директор, а кождий директор то президент. Ексцеленція Квек були би пробили право, якби вступили до театру і заграли роль у „Баронї цигани". Це стара, добра пєса і нігдасу, як Рубчак у ній не виступає, забули про неї. А король циганів почувався би презирно у вілих мандрівних циганських театрів, де є стільки ангажованих королів.

Тиберій Горобець.

— Президент республики рішає. До канцелярії президента Мосціцького вплинуло прохання Зенона Матли і Гриця Куликівця помилувати їх. Обо, як відомо, є засуджені на кару смерти за скритовбивчий замах на поліційного агента Яшину в Жовкві і найвищий суд відкинув касаційну скаргу. Рішення президента республики западе в найближчих днях.

— На волі. Увільнений 4. ц. м. львівським Апеляційним Судом від вини й кари журналіст Роман Антонович вийшов учора 13. ц. м. на волю. Передтим вручено йому новий акт обвинувачення зі ст. 100 к. з. (поширювання неправдивих вістей за кордоном зі шкодою Польщі). Нова розправа відбудеться знову у Станиславові 23. ц. м. і на ній відповідатиме п. Р. Антонович з вільної стопи. — Після відсидження 3-літньої вязниці вийшов на волю український журналіст п. Зенон Пеленський.

— Ревізії й арештування. В дні 5. лютого т. р. поліція по ревізії арештувала у Дрогобичі Ярославу Кавалець і Галину Білу. Ще того самого дня Галину Білу випустили на волю, Я. Ковалецівну відвезли в дні 8. лютого ц. р. до Самбора. Того самого дня поліція арештувала теж Ярославу Кульчицьку. Причина ревізій й арештувань невідомі.

— Львівська хроніка. На вул. Сапеги біля політехніки до лікарки д-рової Матильди Зелінської приступила з заду якась жінка, відтяла бритвою течку, яку передала якомусь спільникові, й обоє швидко втікли на вул. Глибоку. У зрабованій течці находилися 120 зол. і ріжні документи. — Суд присяглих засудив 14-літнього Ізака Гольдштайна за комуністичну діяльність на дім поправи. — На дорозі Любінській розтяв собі бритвою живіт 25-літній безробітний Володимир Кашуба. — За кольпортажу комуністичних летючок суд присяглих засудив субекта Несера Лейзора на 3 роки вязниці.

— Краєва хроніка. Окружний суд у Станиславові засудив гінекольога д-ра З. Діка на 6 місяців вязниці з припиненням на 4 роки за недозволений операційний захід на пацієнтці. — В Зашкові під Львовом наїхав потяг на сани і розторощив їх. Пасажири вискочили з них завдалегідь і врятувалися.

— Хотів бачити духа. В маєтку Широке Поле біля Долини в родині зем. власника Місінгера 13-літній Адольф Місінґер убив з револьвера свою 17-літню сестру. Зробив це тому, що хотів бачити її духа, бо в його родині часто уладжували спіритистичні сеанси.

— Природний процес корчення польських посілостей на сході. Під таким наголовком появилася у варшавській „Кур. Поранній" стаття, де якийсь поляк зі сходу б'є на тривогу, щоби ще рятувати „польську культуру" на сході. Він наоікає, що м. і. корчиться велика польська посілість і переходить в українські руки, а багато давніх польських палат і дворів, головно в Поліссі і Волині (пр. Корець) нищиться на очах; палата Любомирських в Рівнім (на Волині) згоріла вже після світової війни і то за Польщі. Пише він, що ці польські двори, мовляв, ширили колись „польську культуру". Навязуючи до цієї давньої „культури", каже, що сьогодні більшість фахових шкіл „на кресах" приміщена в давніх магнатських резиденціях (пр. в Вишнівці Кременецькім), в старих дворах і дворищах шляхти. А учительству, пише головно на східних землях треба допомогти, щоби всі ті руїни відбудувати і вжити до культурних цілей, як це роблять тепер палати в Лучаї чи в Вишнівці на Волині. Хочуть „кресовяки" природний процес корчення польщини замінити на осідки польонізації. А всі ті осідки вони захопили езуїтським способом в XVII і XVIII. віці від українців і завжди як і тепер уживають їх проти українців. — **М. М.**

— Акція проти цілування в руку. „Союз панів дому" у Варшаві розпочав акцію проти цілування жінок у руку та цілування дітей чужими особами. В тій справі відбулося вже кілька засідань. Рішено розвинути якнайширшу пропаганду кличів: Не цілуймо жінок у руку! Не цілуймо чужих дітей!

Вкрала литину. З породільної клініки св. Софії у Варшаві випущено поліжницю Евдокію Дзенцьол з 3-тижневою дитиною. Коли мати лишила на хвильку дитину, що була хлопчиком, у ждальні, щоби поладнати в бюрі формальности, якась жінка вхопила швидко немовля, вибігла на вулицю і з двома іншими особами, які на неї чекали, вскочила до авта, яким всі відїхали в невідомому напрямі. Нещаслива мати счинила крик, але все було за пізно. Справою занялася поліція.

— З Польщі. У Вильні вибухла на вул. Міцкевича петарда й знищила дооколичні шиби. — В Жирардові повісився 42-літній оперетковий співак Казимир Ворш, занятий колись в театрах у Варшаві та Люблині. Причиною самогубства були матеріяльні клопоти. — В Рящеві засуджено на 4 і пів року вязниці Стан. Мотику, селянина з Студзянки, що переховував у своїм домі бандитів Влад. Мачугу і Стан. Колодзея.

— Сніги в Европі. З краю повідомляють про великі снігові опади, що завіяли цілі села. В горлицькому повіті снігові замети сягають деінеде до вершків хат. Вируб дерева в лісах неможливий. Цілий Балкан покритий грубою верствою снігу. Потяги на полях станули, завіяні на кілька метрів високо. До засипаних людських осель добуваються вовки. В Жірнові згинули від них два селяни. Про сніги й гостру зиму повідомляють з Еспанії, де вимерзло по-маранчеві плянтації.

— **Гавптман засуджений на смерть.** У Флемінгтоні в північній Америці скінчився довготривалий процес Гавптмана, що вбив сина відомого летуна Ліндберґа і виманив від нього ще 50.000 долярів окупу. Суд присяглих признав його винуватим убивства першого ступня, наслідком чого Гавптмана засуджено на кару смерти на електричному кріслі. Гавптман прийняв присуд спокійно. Тому що засуджений буде мабуть апелювати до вищого суду, виконання присуду буде автоматично відложене. Справу апеляції будуть розглядати аж у травні.

— **Скажений кіт** покусав у Себеніку в Далматії 4-літнього хлопця, який почав незабаром теж проявляти цю страшну недугу. Хлопчина грив все довкола, аж врешті вмер у шпиталі, куди його перевезли. До шпиталю привезли теж його родичів, братів і сестри, що заразилися від дитини. Зміж осіб, які покусав хлопець, померла 30-літня Томка Звіган.

— **Телевізія зреалізована.** Представник німецької радієвої фірми „Телефункен", проф. Шретер заявив одному американському журналістові прилюдно, що німецькі виробництва випустять уже в найближчому році на ринок телевізійні відборні апарати по ціні 500 марок. Технічна проблема телевізії на його думку вповні розв'язана, а фінансові труднощі торкаються більше необхідної розбудови сіти скріплювачів, ніж будови відборних апаратів. Місячний абонамент для власників телевізійних апаратів не буде перевищати двох марок.

— **Хемічний склад копальняних дерев.** Портвер, професор університету в Міннесоті, створив, що чим старше є копальняне дерево, тим більше в ньому лігніни, а менше целюльози. Целюльоза характеризує молодість дерев, а лігніна їх старість. В дереві з леднякової епохи лігніна зросла з 30 прц. на 65 прц. коштом целюльози.

— **Нове джерело платини.** Проф. Звягінцев, управитель інституту платини в Москві, відкрив новий мінерал, що має в собі платину, ірид, осм, золото і рутен.

— **Опізнювання старости.** Проф. Войнард доказує, що вдихуваний відемно зйонізований воздух насилює виміну газів, метаболізм, побудливість нервової системи і психічну активність. Отже впроваджуючи зйонізований (відемно) воздух до організму, буде можна відсунути його старість.

— **Тяжкі часи,** отже не можна видивитись з трудом придбаних грошей на менше вартісні артикули. Тому кожна ваша господиня звертати увагу лише на „вересневий" товар, передовсім при закупах харчових предметів. Доброта харчових товарів КНОРР гарантована. Це торкається також буліонових кісток, які фірма фабрикує від недавна. Сьогоднішний стан знання дозволяє побороти всі труднощі, які могліб повстати при фабрикації буліонових кісток. Одначе найважніше те, щоби при фабрикації пристосовано зовсім вимоги гігієни. Фірма КНОРР існує багато літ, а це дає гарантію, що також буліонові кістки КНОРР це продукт високовартісний. Щоби переконатись, просимо спробувати.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Симеон Кульчицький, парох Воцавець, помер 14. II. 1935. Похорон відбудеться 18. II. рано. — Родина. 972

СПОРТ.

МИСТЕЦТВА У ПІНГ-ПОНГУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Фінальні змагання за мистецтво у пінг-понгу закінчились такими наслідками: по чотирогодинних змаганнях Мадярщина перемогла Чехословаччину 5 : 2. Перше місце здобула Мадярщина, друге — Чехословаччина, третє — Польща, четверте — Англія.

У конкуренції пань перше місце здобула Чехословаччина разом у Мадярщиною, третє Німеччина, четверте Франція, пяте Англія, шесте Валія.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ. Частина II. Козаччина. Ілюстрації Михайла Фастуха. Діточа Бібліотека, ч. 1 за січень 1935. Видавництво „Світ Дитини" у Львові. Стор. 96, ф. 16-о.

ЗБІРНИК МАТЕМАТИЧНО-ПРИРОДНИЧОЇ-ЛІКАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ Наукового Товариства ім. Шевченка. Том XXX. Редагує президія секції. ім. Шевченка. Львів 1935. Накладом Наукового Т-ва ім. Шевченка. Стор 144, ф. 8-о.

BULLETIN MENSUEL de Renseignements Economiques et Sociaux. Rome, 1935. Стор. 40, ф. 8-о.

ЖУРНАЛИ:

НАЗУСТРІЧ, ч. 4. Двотижневик. Література, мистецтво наука, громадське життя. Львів 15. II. Ціна 50 сот. Зміст: Іван Боршак: Українські спомини з Парижі. — Богдан І. Антонич: Становище поета. — Марія Дерлачева: Рідний характер, рідний друг. — Петро Карманський: Солодке личенько твоє... — Вл. Ст. Реймонт: Пожежа. — Едгар Аллан По: Овальний портрет. — Богдан І. Антонич: Поезії. — Софія Яблонська: Пасхи у Львові. — Святослав Гординський: Два вірші на одну тему. — Мих. Рудницький: Відкриваних несамовитих творців... — Ст. Маковей: Сучасний стиль. — Го обні на дротах. — Літературний Вісник. — Летіло 40 сосок.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 15. II. год. 6·15 веч. Концерт Львівської Філгармонії.

Субота, 16. II. год. 7·30 веч. „Кріт".

Театр Різнорідностей.

Пятниця, 15. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурникуватий" Абон. 16.

Субота, 16. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кайсової" Брунона Винавера.

Кіна.

АДРІЯ: „Ноїв Ковчег".

АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова".

АТЛЯНТІК: „Юліна".

ЗАНДА: „Кінг-Конг".

ГРАЖІНА: „Світ сміється" музична комедія.

КАСІНО: „Молодий ліс" (на осн. В. Герна).

КОЛІСЕЙ: „Небезпечна краса", ревія „Темно, темно!"

КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріц і Фанні у країні забави".

МАРУСЕЧКА: „Живий застав" і „Парада на Червоній площі в Москві".

МІРАЖ: „Каваляда життя та смерти", „Трубач Сім і сержант Грім".

МУЗА: „Велика подія".

ПАЛЯС: „Чорна перла" (Евг. Бедо).

ПАН: „Жінки в його житті", „Таємні тіни".

РАЙ: „Уланські обіти".

СВІТ: „Маркіза Морісана" та „10-ий любко".

СОНЦЕ: „Бранка сина пущі".

СТИЛЬОВЕ: „Цигансні мельодії" і ревія „Веселий журнал".

УТІХА: „Відважний хлопець" (Джекі Купер) і ревія.

ХІМЕРА: „Зміна сердець". (Дм. Гейвер, Чарлз Фарел).

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1·— зол., з почтовою пересилкою 1·50 зол.

Закордонне радіо.

Пятниця, 15. лютого 1935.

Відень (506,8) 16·00 Різні інструменти, 17·30 Форт. рециталь, 19·35 Спів, 22·15, 23·45 Популярна й танк. музика, **Братислава** (298,5) 19·55 Форт. концерт Шопена ф моль, 21·05 Ам. пісні, **Прага** (470,2) 17·00 Квартет, 19·10 Югосл. нар. пісні, 21·30 Литовська музика, **Париж** (1648) 13·30 Концерт (спів), **Берлін** 356,7) 13·25 Сол стн, 18·30 Спів (Фарні сопр., 21·00 Наша спадщина, нім. пісні й муз. **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вступна, **Лайпціг** (382,2) 17·20 Скр. сонати, **Будапешт** (550,5) 19·25 Опера, 22·30 Циг. орх., **Мілляно** (368,6) 11·30 Квінтет, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Субота, 16. лютого 1935.

Відень (506,8) 15·25 Вок. авд. для молоді, 17·25 Ям. образці (гутірка з мистецтва). 20·00 Спів танок. смх. **Братислава** (298,5) 17·20 Цигани Словаччини (вок. дует), 20·05 Увертюра з ком. Мінкуса з Дачиць", 21·00 Оп. веч р. **Брно** (325,4) 18·35 Югосл. пісні, 20·05 Моравська ревія, **Прага** 470,2) 10·15, 11·05, 19·15 Сальон. й танк. музика, 15·55 Військова орх., **Париж** (1648) 13·0 Симф. концерт, 20·00 „Ля Шансон де Фортуніо" оп. Офенбаха, **Білгород** (437,3) 18·30 Пісеньки, орх. 21·40 Сербський вечір **Берлін** (356·7) 19·35 Три мандоліновий оповідають, 16·00 Вес. полудневе, 20·10 „Боккаччіо" оп. Суппе **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Забави для дітей, 14·00 Муз. вступна **Мінхен** (405,4) 20·10 „Пікета дами" оп. Н. Шітгавса, **Будапешт** (550,5) 12·15, 22·05, 23·00, 23·30 Музика, 13·30 Спів, 17·30 Концерт, **Мілляно** (368,6) 11·30, 17·05 Легка й танк. музика, 13·00 Муз. вступна 21·00 „Носма" оп. Белінія **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 16·40 Для дітей.

Львівське радіо.

Пятниця, 15. лютого 1935.

6·15 Ранішня авд., 7·30, 22·45 Реклам. концерт; 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Популярний концерт із грам. пл., 12·45 Пані годить найомичку, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Сальон. музика з гр. пл., 13·50 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Легка музика, 16·45 Авд. для хорих, концерт, 17·15 Камер. концерт із гр. пл., 17·50 Огляд періодиків, 18·00 Сільва реорум, театр. репертуар, 18·05 Моди, 18·15 Концерт, 18·45 Про господарські відносини в Великопольщі, 19·00 Концерт легкої музики, спів, 19·20 Гутірка, 19·30 Мельодії зі зарубожжа „Юдіка" з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Як провести свята, кутон краєзн. т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 21·15 Симф. концерт. Веч. денник, Ми працюємо, 22·30 Рецитації поезій, 23·05 Танкова музика.

Субота, 16. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·15 Реклам. концерт. 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Чайковський: Патетична симфонія з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Найновіші гр. пл., 16·30 Весела авд. для дітей, 17·00 Популярна музика, 17·30 Пісні в супр. форт., 18·30 Новочасна хата, 18·00 Львів осередок дічництва 18·15 Форт. твори, 18·45 Будинці й будинки сьогоднішньої Москви, 19·00 Орхестра мандоліністів, 19·20 Ласк — місто буйного роду, 19·30 Віольончеля, фортепіян, 19·56, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Трансм. з Відня: Спів, танок і сміх віденське попурі укл. Вікт. Грубого, 20·45 Веч. денник, 22·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт (оох., спів), 21·45 Епос польської будівничини, 22·05 Трансм. з Парижа. Пань Казен виголосить фейл: Цивілізація в Польщі, 23·30 Танк. муз. з гр. пл., 23·05 Львівська Гаумлівців, 24·00 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·88, Париж 34·93·50, Берлін 212·60, Цюріх 171·45. Голяндія 357·75, Прага 22·13, Італія 45·07, Нюйорк кабель 5·29 7/8, Нюйорк чеки 5·29 5/8.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони, 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·95 — 0·93, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дрібно Львів

	від	до	від	до
Ячмінь одноцінний	14·00	—14·25		
Ячмінь на мливо	13·00	—13·25	14·25	—14·50

Інші курси незмінені.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 14. лютого ц. р. кооперативам платив за:

	дрібно	Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·10	зол.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 кг. яець	3·70	„

Пастеризоване молоко з достановю до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану здержана, на яйця вижидкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 14 лютого ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дрібно подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декарта ч. 4):

Молоді кури	І. пл.	за 1 кг.	0·95	зол.
Старі	„	„	0·75	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·90	„
Індики	„	„	0·90	„
Індички	„	„	1·10	„
Пантарки	„	„	1·20	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні загальні збори Українського Технічного Товариства у Львові відбудуться в нед лю дня 3. березня 1935, год 10 рано в домівці Товариства при вул. Костюшка ч. 3, м. 2 з ось такими порядком нарад: 1. Відкриття Зборів. 2. Затвердження протоколів з попередніх Загальних Зборів. 3. Звіти з діяльности Ради УТТ. 4. Звіт Контрольної Комісії. 5. Дискусія над звітами та уділення абсолюторії. 6. Затвердження плану праці та бюджету на новий рік. 7. Вибір голови і нових членів Ради на місце уступаючих 8. Вибір Контрольної Комісії. 9. Внесення і запити. 10. Внесення і запити. Внесення подавати на 5 днів перед реченцем Зборів. В суботу, дня 2 березня ц. р. відбудуться ширші товариські сходини членів УТТ з родинами в год 19 у домівці Товариства. **Рада УТТ.**

Звичайні загальні збори філії „Союзу Українок" у Чорткові відбудуться дня 28. II. 1935 р. в год. 2-гій пополудні в салі Нарол. Дому з таким порядком нарад: 1. Відкриття Загальних Зборів. 2. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів. 3. Звіт з діяльности Т-ва. 4. Вибір нового виділу. 5. Внесення й запити. За Виділ Г. **Рослякова**, голова. Е. Тимківна, сетретар. 967

Українське Товариство Допомоги студентам України „ім. вищих шкіл м. Варшави звертається з посьобою до всіх своїх боржників і зокрема до пп. Миколи АЛЕКСЕЙЧИКА, Федора ЛЕЦЬКОГО, Ю. ЄФЕТОВА, Дм. КАРИКОВСЬКОГО, Ол. КНЯГКОВСЬКОГО, Михайла КИБАЛЮКА, Л. КОСТРИЦЬКОГО, Яниа ТАРНАВСЬКОГО і О. ЦИНКАЛОВСЬКОГО, щоб ще вияви почби маленькими місячними частками боргові зобов'язання супроти Товариства, бо інакше Управа Т-ва вживе всіх заходів до примусового їх стягнення, аж до судового шляху включно. Проситься всіх, хто прочитає це оголошення, повідомити, що його зміст назвиших нище осіб. Поштова адреса Т-ва така: Warszawa, Czerniakowska 204 m. 25. Для грошевих внесків — конто в ПКО. Ч. 20.251. Управа Товариства. 973 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Кольпортер-ів на Львів і провінцію на дуже добрих умовинах прийме видавництво. Зголошення з поданням референцій просимо слати до „Діла" для „Постійний заробіток. 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Кооперативний Банк „Покутський Союз" в Коломиї відкрив у себе відділ есконтового кредиту.

Умови як звичайно при того роду кредиті. З кредиту можуть користати тільки члени в границях означених законом, себто до 24.000 зол. особи фізичні, до 8.000 зол. правні. По докладніші інформації писати до Коломиї, вул. Костюшка 2в/I. 880 8—10

Дорогеум
Львів, Брацерівська 3.
комісова меблева галя купує, — приймає в комісе — продає.
МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

ГРИПУ лічать успішно 962
швидко усуваючи горячку синтетичні **води мінеральні** фабрики „ЗДОРОВЛЯ".
Дрібна продаж в аптиках і дрогеріях.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавництво Спілки „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 41 (13.939). Львів, субота 16. лютого 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Квартальна 15·00 „, Піврічна 30·00 „, Річна 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА 20 сот.

Пресова конференція в „Рідній Школі".

В четвер 14. ц. м. відбувався у Рідній Школі пресова конференція. На конференції явилися представники майже всієї української преси. Голова Гол. Управи проф. *І. Гелящинський* відкрив конференцію коротенькою промовою, витаючи представників преси та засновуючи значення конференції. Президія скликала конференцію у зв'язку з деякими закидами, які небезпекою матимуть місце. Положення Головної Управи доволі важке: з одної сторони завелики вимоги громадянства — з другої натиск з противної сторони. Тому преса повинна довідатися про трудноші Головної Управи і правного і прошевого характеру.

З черги інсп. *В. Кузьмович* у довшому рефераті подав цілу низку інформацій про справне положення Р. Ш. та про так звані „правні" трудноші.

Далі скарбник Гол. Управи дир. *О. Радловський* подав низку цифер, що ілюструють матеріяльний стан Рідної Школи. Річні видатки Рідної Школи на удержання шкіл, бурс, дитячих садків, збірних лекцій, бібліотек і т. п. перевищують один мілюн золотих, не вчисляючи в це видатків на удержання централі. Бюджет Рідної Школи дефіцитовий. Вплави, які має Головна Управа, постійно зменшуються. Коли порівнювати ці цифри з цифрами попередніх років, то вони виказують спадок на 36 і більше відсотків. А вже в застрашаючий спосіб змаліла жертвенність американських українців. Внутрішня безпроцентова позичка Р. Ш. не дала сподіваних висліпів. Дотепер деклярована 165.935 зол. позичок, готівкою до Гол. Управи вплинула сума 117.704.15 зол. Всіх довгів Рідної Школи, разом з довгами Кружків, є тепер около 600.000 золотих. В цифру ці вчислено вже й внутрішню позичку. Головна Управа випрацювала плян, який у своїй основі кладе найбільшу увагу на ощадність у видатках та поширення серед громадянства ідеї жертвенности для Рідної Школи.

По рефераті дир. Радловського виявилася дискусія, в якій брали участь всі представники преси та члени президії.

Конференція тревала понад три години.

Справа нового ґубернатора для Закарпаття ще не вирішена.

Ужгородський „Нашъ Карпаторусскій Голосъ" у своїм найновішому числі з 13. ц. м. повідомляє, що в справі іменування нового ґубернатора для Закарпаття покищо не чути нічого. Уряд предложив декрет президентові Масарикові до підпису, але президент ще не підписав. На становище ґубернатора предложений, як ми вже повідомляли, о. Константин Грабор, теперішній посадник Ужгороду. Тому, що проти його номінації внесли протести деякі москвофільські круги, зокрема москвофільські студентські товариства, „Нашъ Карпаторусскій Голосъ вірить, що ті протести мали успіх і через те, мовляв, кандидатура К. Грабара захитана.

Мін. Косцялковський твердить, що українці вбили мін. Пєрацького.

СПРАВА ОБВИНУВАЧУВАНЬ ПОЛЯЦІЙ.

На закінчення нарад скарбово-буджетової комісії сенату над буджетом м-ства внутрішніх справ виголосив промову мін. Косцялковський. Він ствердив, що підчас дискусій переважно критикували поляцію. Поляцій знаходиться від дуже строгого регуляміну й за кожну провину його карають. Тому то міністер в сойм. комісії сказав, що такі закиди, роблені поляцям чи іншим держ. службовцям і подчаєм їх виявши в комісії чи на пленумі сойму, це велика кривда для них, бо ті закиди нестверджені. Чи панове вірите в те, говорив міністер, що в горожанині, з хвилиною як він надягне однострій, відразу зявляються кровожадні інстинкти. Чи може це національна прикмета, чому бесідник заперечує. Не чув міністер закидів супроти поляцій них старшин. Це значить, що вони добрі. Найкраща поляція в світі, це польська поляція. Це не лише думка міністра, хоч він відвідав різні край, всюди бачив різниці в хосен Польщі. Доказ на це, що за організаційними зразками приїздять представники закордонної поляції. Справа користування зброєю дуже дразлива. Коли є ранені та вбиті, справа йде до прокуратора. Зброй важиває поляція тому, що агресивність супроти поляцій в Польщі дуже велика. Одною з причин, чому поляція важиває зброї є поведінка опозиції, яка шкідливою критикою поляцій роззухвалює горожан і робить їх настирливими в відношенні до поляцій.

НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ.

Переходячи до промови сен. Макуха сказав міністер, що його бажають втягнути в дискусію на тему національних меншин, головно української меншини та робить це при кожній нагоді. Не бачить причини, щоб при кожному буджеті щороку міністри зн. справ говорили про нац. меншини. В своїх промовах у сойм. буджетовій комісії і на пленумі сойму, в яких говорив про рівність усіх горожан супроти обовязуючих прав і приписів мав на думці й нац. меншини. Признає, що є деякі специфічні болячки, програми й бажання меншин, та воно вже непрактичне. Політичну заяву про свої погляди на справу нац. меншин у Польщі виголосить тоді, коли вважатиме це вказаним і доцільним.

МІНІСТЕР ВІРИТЬ, ЩО ПРИЙДУТЬ ІНШІ ПРЕДСТАВНИКИ УКРАЇНЦІВ.

Кому маю давати заяву, українській суспільности, чи вам, панове, що вважаєте себе т. зв. представниками української суспільности? Української суспільности зумію дати її в формі, яку вважатиму відповідною та слушною Вам її не давтиму. Що до вас, сьогодні вже не маю вільних сумнівів. Приходите до мене й тоді наші гутірки мають зовсім інший характер, а потім стрічаюся з великими несподіванками на прилюдному форумі. Ваші виступи в соймі, ваші заяви (це ост. слово міністер сказав по українськи) внутрі й зовні неєгідні з тим, що говориться в невеличкому гуртку. Не думаю і не хочу брати участи в цій дволичній грі. Панове домагаєтеся від нас, представників польської держави, декларацій і приречень, а самі досі ви ніколи не заявили, що ви льояльні й вірні горожани польської держави. Чи в соймі, чи тут у сенаті промови пос. Левицького й сен. Макуха дають мені щораз сумніший досвід. Ви добре свідомі того, що ви останні могікани, того типу представників українського населення. Прийдуть інші, молоді, які зуміють знайти з нами спільну мову й реальну програму праці для щастя своєї суспільности й великої Річпосполитої, якої вони горожани. Подібних до вас більше вже не буде, не буде тому, що українська суспільність не хоче вже їх вибирати. На мою думку ваша дїяльність шкідлива не лише для польської держави, а передовсім для української суспільности в цій державі. Ця суспільність від вас відсувається та відвертається. Тратите грунт під ногами й тому виголошуєте ваші великі заяви, останні ваші заяви, щоби — як відійдете з вашого становища — оставити про себе переконання, що в польській державі багато гірше, ніж було для вас в Австрії та що вже більше нічого доброго від польської держави не сподієтеся. Заподієте народові кривду, якої лише польській державі можете заподіяти. Це не фрази, я ці річи можу стверднти на основі документів. Це не є шлях для укладання співжиття української суспільности з польським народом, що живе спільно на одній і тій самій землі. Це шлях до втрати та нещастя.

Матеріяли на мужеські убрання спортові, візитові, фраки і смокінги з найліпших Бельських фірм, як теж оригінальні англійські у величезному виборі — поручає

Дім Моди

Львів, Марійська пл. 4. Европейський І отель

Обслуга в українській мові.

СПРАВА ВБИВСТВА МІН. ПЄРАЦЬКОГО.

Панове з Клюбу Народового при кожній нагоді торкаються Березя Картуської. Україні досі мовчали. Перший п. сен. Макух згадав ми ні про Березу, бо коли вся опозиція говорить про Березу, то це й українців уповажнює, щоб і вони її торкнулися. Та пане сенаторе Макух, від заторкування Березя краще бути здалека; бо хто каже „Береза", хай має чесність сказати рівночасно „Пєрацький". Так відомо, що бл. п. Пєрацького вбили українці. (Сен. Макух: Суду ще не було!). Ви кажете, що розправи ще не було, а ви, панове, добре це знаєте, що перше признання до вбивства міністра Пєрацького було в бюлетині краєвої екзекутиви та в „Українському Націоналісті", де стверджено, що мін. Пєрацький був найбільшим шкідником української справи. Рівночасно чч. т. і s. „Розбудови Нації" в числі, присвяченому роковинам смерти Голобінського поміщено п. н. „Зі будуччини народу" напад на мін. Пєрацького. В цьому числі не завагалися накинутися на вашого найвищого духовника митр. Шептицького. Стверджено, що Пєрацького вбила українська організація. Цілий гурт боєвиків приїхав до Варшави, щоб виконати це осоружне вбивство на особі міністра Річпосполитої. Чи в інших державах можливо юристосовувати таку політику шістя вбивства міністра зн. справ, хто приїхав до нас до середовища, з якого вийшов убивник? Хай панове призадумаються, що станеться би з ними всіми, коли б це було дійсне. Певно не було б сьогодні дискусії на цю тему, бо не було б сенатора Макуха. Тому не гадаю з вами дискутувати в тому напрямку нам заторкнутій справі. Перейду оставити кому іншому.

Гимн військ Ліґи Націй.

„Манчестер Ґардіян" розписав конкурс на уложення гимну, не більше як 10 рядків, який надавався би для співання міжнародніми військами підчас виконування служби, як ост. часом в Сарлині. Прислали різні гимни, починаючи від гумористичних, до того дали нагоду почути на тлі співання різних однострої і національностей при одній чарці, кінчаючи на поважних, типових своєю строгою простотою протестантських і англіканських.

Один із них починається: „Ми вернули тишу миру на домі, на Бога приказах". Інший „Наш прапор вороги їскрить від усіми вогнями". „Манчестер Ґардіян" злобно завважує, що саме згаданий прапор (Зх. Держави) постійно вопрекі суттєві на міжнародніх стрічах.

Перший нагороду здобув Леслі Ніколс. Гимн його говорить про тих, що присвятилися високим ідеям, що сповнять нова корлони державам, що зброєю служать законам і спокійливости й хоч на чужині тужать за Голендією чи Шведією вони знають, що завдяки їх трудам світ був щасливий, а тимсамим і їх батьківщина.

Жартівливий характер має гимн, що здобув другу нагороду „Полєсьогія" (під назвиськом президента провізоричної комісії Ліґи Націй Поляка).

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ „ВЧЕНИЙ".

МОСКВА, ПАТ. В Ленінграді арештовано „ученого" Совєтова, що послугувався фальшивими документами й дипломами й 4 місяці викладав політичну економію в місцевому педагогічному інституті й діставав по 250 руб. за годину викладів. Виявилося, що Совєтов, не буваючи комуніст, часто тричі вимовляв слово

Українська мова в богослуженні.

(Генеза ухвали Волинського Єпарх. Зїзду).

Серед усіх ухвал недавнього Волинського Єпархіяльного Зїзду найбільшу увагу звернула на себе постанова про українську мову в богослуженні. Ще недавно здавалося, що притих на Волині дух за українізацію богослужіння. Не збільшувалось, але скорше зменшувалось число церков, де Службу Божу правили по українськи в живій нар. мові. І ось Єпархіяльний Зїзд, а переважою духовенства на ньому, одноголосно висловився за заведенє живої української мови в богослуженні.

Як це могло статись? Думаємо, що панотці голосували за цією ухвалою з переконання, знаючи як засадничо вирішує це питання богословська православна наука. Між виликути на рішенни Зїзду і цей момент, що введенни української мови в богослуженя безперечно наблизить нарід і до Церкви і до духовенства, бо чужою була для українців московська єрархія з її чорносотенним політиканством, а московська вимова церковно-славянського тексту могла робити чужою і саму церковно-славянську богослужебну мову.

Безперечно, у голосуванні панотців відчувався голос і самої волинської пастви, себто народу. А в народі справа української богослужебної мови була давно вже спопулярнивована завдяки невтомній праці д-ра А. Річинського та всього незалежного українського громадянства, що з ним у цій справі йшло. Згадатиб хоч організацію відомого Луцького Церковного Зїзду. І мимохіть тиснеться до голови думка: Чомуж не було на Зїзді цього видатного національно-церковного діяча? Хто знає волинську церковну історію за останні роки, тому не трудно буде найти відповідь на це питання. То відомі кола „Української Ниви" намагаються скапіталізувати для себе працю д-ра А. Річинського та всього українського незалежного табору. Можна бути певним, що і ниїшню ухвалу Зїзду ті кола будуть ставити в заслугу виключно собі. Так само і російсько-митрополитальні сфери будуть показувати дотичну ухвалу Зїзду присутністю на ньому послів з ББ, щоб бодай у цей спосіб ослабити той удар, що розторощив їх ідеольогічні позиції. Очевидно, могла мати деяке значіння і присутність на Зїзді послів з ББ, але тільки остільки, оскільки думка послів у цій справі була однозгідна з думкою і настроями самого духовенства. Адже не пішов Зїзд за предложенням самого Пенього про перенесення Волинської Ковенсторії з Кременця до Луцька...

Можно зарисикувати парадокс, що сам митрополит Денис у більшій мірі причинився до ухвали Зїзду в справі богослужебної мови, ніж посли з ББ. Адже не мїг пройти без відгомону цей факт, що саме митрополит Денис з власного лише почину „благословив" недавно переклад богослужебних книг на польську мову. Як же цим фактом була порушена та закитана ця ідея священної мови (церковно-славянської), що її так фанатично боронили на Волині сам митрополит та стовпи московського православія!

З другого боку, даючи якусь відповідь на питання богослужебної мови, Зїзд хотів скінчити з тим безприкладним та деморалізуючим крутійством, що його дозволяла собі варшавська митрополія. Пригадайте собі цю вічну коломийку: За часів митрополита Юрія Денис, тоді волинський ординарій, благословляє відправу в українській мові, бо рахується ще з українським громадянством; кілька років пізніше вже на митрополичому престолі він, нехтуючи думкою українців, забороняє українську богослужебну мову. А коли варшавська митрополія дістала знову дошкульний удар від Української Парлям. Репрезентації та народу у звязку з її пробою ввести новий стиль, то являється відома ухвала Св. Синоду про українську мову в богослуженні. Ця ухвала Синоду, на яку між ним покликується і постанова Волинського Зїзду, вже остаточно і фундаментально вирішує справу богослужебної мови. Та проте митрополит далі пробує розпучливо рятувати стрчені позиції. Різними способами, з тайними обіжниками і своїми пастирськими посланіями, він суджує ідею живої української мови в богослуженні. Аж... несподівано „благословляє" переклад літургічних книг на живу... польську мову.

Нині скінчилось, хвалити Бога, це анархічне крутійство. Чиста ідея перемогла. І як це добре сталося, що на Зїзді референтом цю справу богослужебної мови М. П. Кобрин, учитель архиєрея Олексія та багатьох панотців Холмщини і Волині, найавторитетніша повага у богословській науці, член Передсоборного Зібрання та автор наукового реферату про живу мову в богослуженні для Собору. Безперечно, він також причинився до спопулярнизування та переведення ухвали про українську мову в богослуженні.

Одначе сама засадничо постанова Св. Синоду, що благословляє церковну відправу в українській мові, без всякого сумніву є заслугою першої Української Парляментарної Репрезентації, на чолі якої стояв тоді покійний сенатор М. К. Черкавський. Заслуга тут очевидно й самого українського народу, що своєю поставою в боротьбі з колами митрополії в справі нового календаря дав можливість своїй Парлям. Репрезентації добитись історичної постанови Св. Синоду про українську мову в богослуженні.

Волиняк.

Прохарчування і студії.

Нашій молоді на увагу.

Число вашої молоді в середніх та вищих школах рік-річно паде. Виглядн на майбутнє не кращі. Підвищено шкільні такси, введено т. зв. добровільні оплати, не завжди талановиті діти державних функціонарів при знижці оплат упривилейовані, коли останки наших людей на державних посадах зникають, нумерус клявзус дошкульніше ніж на інших національностях відбивається, можливість дістати стипендію смішно мала, виїзд звязаний із труднощами паспортовими, нострифікаціями та зарібковими по укінченні — все те при загальнім зубожінню відстрашує батьків посилати діти в школу. Та тільки темняк і крайній дефетист каже спускатися на дно. Доки людина живе, обовязком й є шукати виходу з ями, куди попала, хай би вона, не знати як була слибока та вонюча. А вихід часто-густо є, але тільки для того, що його шукає.

Високі оплати та брак засобів на прохарчування є головною причиною дезерції молоді від науки. Бурси, академічні доми, комітети опіки тільки невеличку можуть дати поміч. Рятунку треба шукати перше в собі та близько себе. Нам потрібніші одиниці, що самі пробивались у світі, ніж ті, що повійково вились, чіпаючись підпор. Не вмію подати універсильної рецепти, та всеж досвід життевий не гірший від злотого в золоті. Удержувався я від другої гімназійної аж до скінчення університету сам, з невеликими а неправильними доплатами з дому. Лекції вистарчили мені на харчі,

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Чи всі можуть увійти до літератури?

У ч. 1-ім з 1935. р. „Дзвонів" находимо статтю „Українська література XIX. і XX. в. в У. З. Е." (Українській Загальній Енциклопедії). Якби не йшло тут про „Енциклопедію", що має всяких читачів і передплатників, отже і таких, як редактори „Дзвонів", можнаб на таку статтю не відповідати. Але видавці нашої Енциклопедії в Коломиї теж напевне схвилювались; деякі коломийські автори не вміли тям до огляду літератури!

Анонімний добродій „Атос" дивується, чому я в цьому огляді пропустив кількадесять прізвищ і певний, що я „в суто інформаційну, об'єктивну статтю вніс свій квазі „естетичний" суб'єктивізм" і не допустив на Парнас несимпатичних мені авторів. Мою статтю перечитували перед друком редактор цього тому д-р В. Сімович і В. Дорошенко; це люди справедливі та знають нашу літературу. У статті пропустили ми через недогляд у списку на ст. 801-ій у 4-ім рядку прізвище В. Софронова. Із 34 наведених у „Дзвонах", а незгаданих мною інших авторів, до огляду *могли би* ввійти з великою бідою щонайбільше три-чотири; могли би — та не мусять.

Із прикладів, які наводить у своїй статті автор, виходить, що він дуже слабо відрізняє справжніх письменників від авторів звичайних популярних книжок і талмуди від графоманів. Досі в нас панує погляд, що кожний, хто вміє, не письменник. Десятки літ набивали нам у школі голову творами і письменниками, що дивували нас своєю вайлуватістю та примітивізмом. Кожна література починається від того, що перші писані твори, хочби найслабші, стають її пам'ятками, дарма, що тільки історичної вартости.

„Історія літератури" Огоновського приймала як принцип, що треба згадувати всіх, що щось видали; критерія таланту там не було. Та сама традиція залишилась на довгі роки на львівських катедрах літератури. Як довго на видання філольогічної секції „Записок Наук. Т-ва ім. Шевченка" мав вплив Франко, літературні студії говорили там про літературу: коли його не було, „мукова метода" як досі, панує там на тому, що дослідники часто зупиняються поважно не творах та авторах, яких можнаб би відступити археольогії.

Давно вже минули в нас ті часи, коли кожний, хто видав збірку поезій або оповідань, ставав автором. Наша преса відповна дає приклади, що люди, які не мають ніяких претенсій до літератури, дають у фейлетонах враження з подорожі, нариси, оповідання нерідко кращі, ніж неодні видані окремими книжками. Наша інтелігенція почала вже відрізняти книжки для загалу, виховні, шкільні, пропагандивні чи сенсаційні від творів, в яких відчуває подих літератури. Залишається ще справа таланту — найважніша, найважча.

У літературі содекуди стверджуємо то саме явище, що в техніці: хто нині придумає авто, яке змагатиметься перші машини дуже примітивні або навіть найдешевші Фордівські моделі, того не можна вважати винахідником і його винаходу ніхто не прийме. Нині сотні й тисячі людей можуть шити вірші та оповідання такі, як їх писали наші пересічні письменники кількадесять літ тому і саме тому, що йти за готовими зразками можна йти без таланту, такі автори нагадують винахідників, що спізнились із своїми старими моделями, нині вже безвартними.

У великих европейських народів виходить денно кілька нових добрих книжок, щодня появляються нові автори, яких можна навіть із приємністю читати. Чи існує навіть найбільший підручник літератури, що згадував би про них? Історія літератури — не винагарський вітальог. А вже короткий огляд цієї літератури не може згадувати сотні прізвищ, головно тоді, коли вони з літературою не мають нічого спільного.

Автор огляду сучасної літератури мусить сам рішити на підставі знайомости творів, кого вважає талановитим — таким, що його ім'я в літературі залишиться. Тут він мусить брати на увагу головно тих, що своїми творами посувають бодай на міліметер уперед якийсь жанр літератури, її форми, ідеї, змагання. Якщо він помилиться, на це дадуть відповідь критики, що прийдуть після нього. Автім талановито написані книжки не старіються і неодна така книжка вперед 30 літ тепер свіжіша, ніж банальні та порожні чинільні.

Доброго, які уявляють собі, що критик волів би за особистими симпатіями, ніж за переконанням про вартість твору, — щодо наївних людей. В інтересі критика, як і доброго купця говорити правду про товар, що його має перед собою, бо інакше він хутко втратить довіря і до своєї чесности і до свого знання. Нехай панове редактори із „Дзвонів" повірять, що приємніше булоб мені втягнути до огляду літератури ще 30 галицьких поетів, ніж раз написати, а те, чому Гжицький, Микитенко, Воскресенко або Троянівер кращі від авторів, які до вподоби панові „Атос" — треба би довго (може і без успіху) розяснювати.

До імен, понабрунинних у „Дзвонах", можна би додати таких самих іще дві сотні: — досить булоб перегляднути річники „Літ.-Наук. Вістника" та інших журналів. У самому „Назустріч" за один минулий рік друкувало 100 наших авторів! В антольогії Франка „Акорди" вперед 30 літ найдете більш 30 прізвищ, нині зовсім забутих.

Наша література розвивається й европеїзується. А хто хоче говорити про її розвиток, той мусить не тільки знати її дотеперішні етапи, вміти відрізнятн талант від писанини, але вміти брати на увагу методи досліду чужих великих літератур. Зрештою, кожний має тому міру, яку собі створив; усе залежить від матеріялу, який опрудує і на якому розуміється. Було би мені багато прикріше, якби мої погляди на літературу покривались із поглядами редакції „Дзвонів" ніж коли вони з нею розходяться.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по реверляції. них цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланелі 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

чинжи, одяг, а на бібліотеку мою та на театр я відсотково більше видавав, ніж по скінченні шкіл. До бурси ніколи не подавався, учив навіть своїх товаришів, або приготовляв приватистів до матури. Таких як я було більше в кожній класі. А нині?!... Тепер, скажуть, нікого нам учити! Та й до гіркої правди додам ще другу. Із свічкою нині шукати гімназистів чи матуристів, щоби уміли приготовити з усіх предметів приватиста чи до вступного іспиту навіть учнів з нижчих клас. І саме ця обставина свідчить про нижчість теперішньої школи супроти передвоєнної більше, як те, що якихсь там предметів тепер менше вимагають. Фактом є, що навіть за теперішніми вимогами молодь менше уміє, бо за мало часу і праці витрачає на обовязкові предмети. Не вміє заробляти там, де могла би.

На університеті, в літах недостачі підмоги, голодував я, бо за зарібки було трудно, коли треба було віддатися студіям зовсім. Почав рятуватися тим, що перейшов на харчі, зложені з молока, яєць, хліба. Добував деколи ласощі з зимної ковбаси та з дрянтивеньких цукорничих виробів. Ціла імпреза закінчилась сухотами в горішній кінчині легеня. Сухотів я спекався хоч з трудом, хоч досвід був за дорогий. Та всеж дорого куплена наука придалася мені в пізнішім житті.

В 1915 р. попав я як цивільний вязень за Урал. Спочатку з мусу, дальше по застанові зачав харчуватися виключно молоком та хлібом, хоч мясо, товщ були тоді там дуже дешеві, а мої доходи дуже великі. Підчас трьох літ побуту в неволі я ледви кільканацять разів мав до діла з мясом або іншою „людською" стравою. Доля кинула мене по літах війни на польський далекий захід та приневолила жити одинцем, відрізаним від сімї. Майже девять літ жив я виключно хлібом і молоком. З тим я не афішувався, але люди знали. Одні милосердилися, другі глаузували з мене поза плечами. За тих девять літ заощадив я на власнім харчі не менше 8 до 9 тисяч золотих, що їх оберну на науку дітей.

Про харчування майже нічого не читав я. Та мій більш тринацятилітній досвід є також науковою книжкою хоч непечатаною. Для моїх 70 кг. ваги вистарчало на день півтори літра незбираного молока та 70 декаграмів разового, найрадше пшеничного хліба. Працював у у службі бездоганно, поза службою, вдвоє, втроє більше. На вазі не спадав я, хороблинних якихось проявів через односторонність харчів не добачував, сили до праці мені ніколи не бракло. Перед чотирма літами по кількатижневім мясоїдстві появився у мене артретизм, який зник по переході на квасне молоко, при недовгих ліках. Яйця, як головний харч, відкинув я ще в університетських часах. Нині знаю, що він веде до недуг кормового каналу та жовчевих камінів. При праженім молоці корисним було перетирати деколи сировиною з садовини чи деякої городовини. Підчас трилітнього вживання квасного молока навіть і зимою і сировина була зайва. Тепер тут у мене на провінції літра молока коштує 15 сот., а кільограм разового хліба 20. За 12 золотих місячно знову міг би я прохарчуватися без шкоди для здоровля. У Львові, де все те дорожче, не перейшло би удержання вище 20 золотих, а так само в Вильні чи Кракові.

Я далекий від того, щоби накидати свою думку як єдино раціональну. Не кожний переможе свою волю, зрікаючись приємности різнородности в харчах. Навіть своїх дітей не приневолював я до цього (хоч щоправда не було потреби). Та коли чую, що хтось кидає студій тільки тому, що на прожиток не мав більше місячно як 30 золотих, або живе на ковбасно-росолово-чаєвих харчах та помагає розвиватись сухітничим бактеріям, мушу милосердитись та подати дрібку життєвого досвіду. Деякде, але у такім Львові, при зразково гігієнічнім відживнім, стерилізованім і дешевім матеріялі, який дає Маслосоюз є краща змога це перевести, ніж мені у моїх місцях побуту. Може кому це пригодиться.

Г. Говилівський.

Становище і значіння української мови.

Під таким наголовком мав при заповненій авдиторії берлінського університету проф. унів. у Міхотері д-р К. Г. Маєр цінний реферат, який зробив велике вражіння на присутніх. Виклад проф. Маєра має те значіння, що дав змогу в такім важнім науковім місці, як берлінський університет дати ясну відповідь тій частині німецького дорасту, яка цього питання зовсім не знає, те причинився чимало до його популяризування. Виклад проф. Маєра важний далі як новий доказ, що науковий світ західної Европи зірвав уже давно з колишньою російською „теорією", опертою не на наукових дослідах, але на указі з 1876. року.

Проф. Маєр підходить до української мови як самостійної й трактує її зовсім відмінно від питання російської мови, тримаючися засади: „Окремий культурний розвиток робить мову самостійною", і не він уважає за більше переконливий доказ, ніж „математичні" таблиці деяких наших учених. Коли Грушевський сказав, що ми нарід, бо маємо свою політичну історію від 5. віку, так Маєр каже, що українська мова самостійна, бо українці мають свою рідну матеріяльну й духову культуру від п'ятого віку.

Після цього проф. Маєр обговорив систематично розвиток української мови, зачинаючи від старинного Києва, та зупинився довше при трьох періодах відродження та розквіту української мови й літератури, себто І-го — княжої доби, ІІ-го — реформації й винаходу друку, та ІІІ-го — романтизму української мови.

Прелєгент спинився ширше над питанням, коли ідіом є мовою або діялектом. Він подав вислід своїх дослідів над хронольогією розвитку української мови, а вкінці занявся тезою проф. Спетмена Смаль-Стоцького та його учнів. Проф. Маєр не добачає більшого зближення між українською й північно-славянськими (сербською) мовами, а стоячи твердо на принципі окремішности української мови серед рідні славянських мов, причисляє її до східно-славянської групи. Проф. Маєр вказує на близькі взаємини між мовою українською, білоруською й російською та приписує їх наслідкам географічного положення, які бачимо часто і в інших групах мов, причім ріжниці, на його думку, такі, як між мовами шведською та норвеською, німецькою й голяндською, італійською та французською. Він стверджує, що на сході Европи живуть три окремі славянські народи зі своїми мовами, та рішуче виступає проти французької теорії про націю, начеб то націю творили приналежники одної державної території. Цю теорію важко з трудом можна застосувати до Франції сімої, а щож зробити із Швайцарією? Та якби не було, якої не тримались би теорії, українська мова була і є повноправною і самостійною.

Бо найвищим постулятом українського народу було між іншим удержати рідну мову, що завсіди, не зважаючи на територіяльні поділи, робила український нарід нероздільним і самосвідомим, та свідомим того завдання, до якого призначила його історія: бути культурним посередником між заходом і сходом.

Мельничук.

Дешеві білі дні
з 40% зниженою ціною уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

ВИБОРИ НА МІСЦЯХ.

ПЕРЕД ВОЛОСНИМИ ВИБОРАМИ В ДРОГОБИЧЧИНІ.

Дрогобиччина, яка стоїть отсе перед волосними виборами, поділена на 10 збірних громад: Дережичі, Добрівляни, Горушко, Кропивник Новий, Лішня, Мединичі, Найдорф, Пільбуж, Рихтичі, Стебник. Окрім того дві громади: Східниця і Трускавець уконституовані як волосні громади. Осередками збірних громад установлено переважно місцевости з мішаним польсько-українським населенням, або такі, які є під впливом впливом місцевої польської бюрократії. Так наприклад зроблено у волости Рихтичі: громада Рихтичі має дві третини польського населення; у волости Найдорф: Найдорф заселене в більшости німецькими кольоністами і польськими робітниками; у волости Стебник: у Стебнику працює одна з найбільших салїн і тому збиралося чимало капіталового польського робітництва; місці Мединичі і Пільбуж, що теж є осередками збірних громад, є одночасно осідками городського суду.

Задля приготовлення виборів до волосних рад склади Повітовий Народній Комітет у Дрогобичі дві наради громадських радних з цілого повіту, на яких пояснено збірним постанови складного виборчого регуляміну та подано вказівки для наладнання виборчої організації. Крім того П. Н. К. уладив передвиборчі збірання громадських радних волости, де того вимагала потреба. Такі передвиборчі збірання були в Доброгостові для збірної громади Стебник, у Рихтичах, в Найдорфі, Кропивнику Новім, в Михайлевичах, в Дережичах та перевів їх д-р Степан Витвицький і два збірання в Добрівлянах д-р Блажкевич. В кожній з волостей, окрім Горущьом, поорганізовано виборчі комітети, у склад яких входять: голова, заступник голови і по три представники громадських радних з кожної громади. Всюди рішено виставити українську листу кандидатів. Наслідком такої передвиборчої організації адміністраційна влада, яка спершу мала намір перевести вибори по волостях як одностайних виборчих округах, тепер завела очевидно некорисний для нас поділ поодиноких волостей на виборчі округи. Найтрудніше буде українське становище у волості Рихтичі, яку має більшість польського населення і тим самим більшість польських радних. Справу в тій волості ускладнює ще становище комуністів, які наприклад у Михайлевичах зібрали голосом одинокого польського мешканця в селі, щоб тільки не допустити до виборів українського кандидата. Зрештою і по інших громадах, як Солець, Стебник, Болехівці комуністи йшли за польською, або урядовою листою при громадських виборах. Вибори до волостей Кропивник, Горушко і Добрівляни відбудуться вже в найближчих днях.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи по найдешевших цінах!

Діточі бібліотеки та наше духовенство.

Як б. учитель дуже цікавлюся виховними змаганнями серед нашого народу. Дорожу дошкільним вихованням дітвори по захоронках, дорожу її вихованням у національному дусі в школі народній і середній. Уважаю, що одним з наймогутніших двигунів виховування є добірна діточа бібліотека.

Лихо лиш у тому, що у нас нема кому подбати, щоб книжочка для молоді розходилась між нею у мільонах примірників. Загал батьків нашої дітвори, селяни і робітники, недооцінюють ваги лектури для своїх дітей. Школа державна, з чужим учителем, не дасть нашій дітворі книжки, що плекалаб національний дух у неї.

Недобитки нашого учительства в школах державних, заляклі долею своїх багатьох товаришів і товаришок, не важаться занятись бібліотекою для української дітвори, хоч офіціяльні чинники заявляють, що проти культурної праці українського вчительства нічого не будуть мати, навпаки — будуть їй пособляти. Загал українського вчительства, навчений досвідом, прислухується радше до голосу по ліцая...

Лишається тільки наше духовенство, і на нього, як такий стан, що ще найменше залежний і з титулу звання душпастирів і виховників паде обовязок, прегарний обовязок, взяти справу виховання, зокрема справу дитячих бібліотек у свої руки.

Про вагу дитячих бібліотек із закликом до нашого духовенства до їх закладання і ведення умістило „Діло" цикль прегарних статтей пера п. Я. Татомира, оставшу у чч. з 2. і 3. цього р. під наг. „Наше духовенство і наша дітвора". Зокрема у цій останній статті автор виявив такі переконливі, що не можна нашо-

спитн, щоб вони не плюндрували благородно на наше духовенство і не збудили в ньому масового відруху до чину.

А що справа вже „на добрій дорозі", може послужити отсей факт: У віддалі 10 км. від Львова є село Пикуловичі, замешкале у 75 прц. українцями, в 25 прц. латинниками. Офіціяльна статистика каже, що у ньому нема і 25 прц. українців і тому школа там з польською мовою навчання, хоч до року 1925 була там українська викладова мова. Усякі чинники зі Львова та сусідніх сіл намагаються здеваціоналізувати не лиш латинників, але й українців гр.-кат. обряду. І це їм щодо перших удається. На перешкоді щодо других стоїть у першому ряді та могутній гр.-кат. пароx о. Василь Воронюк. Він то, крім праці в церкві, читальні та у двох кооперативах, заложив недавно церковну дитячу бібліотеку. Що неділі і свята ходить у церкві знов дітей з тацкою і просять дрібних датків на дитячу бібліотеку, а батьки й матері кидають жертви радо. Бібліотека фунгує дуже гарно. Завідує нею дружина о. пароха і дітвора просто видирає собі книжочки з рук.

Чи не гарний приклад до наслідування? Де ми були б за кільканадцять літ, якщо в кожній парохії булаб чинна дитяча бібліотека?

І. Стронський.

Коли зліквідують Березу Картуську.

ВАРШАВА, ПАТ. Сенатська скарбово-бюджетова комісія радила в четвер над бюджетом м-ства внутрішніх справ у присутности мін. Косцялковського. Справоздавець сен. Занькович сказав, що в Польщі в 1934 р., як і в усій Европі, зазначилася конспіраційна діяльність політичних груп. Уряд признав відповідним в інтересі загальної безпеки виступити енергійно та створив табор у Березі Картуській. Спочатку було там 250 інтернованих, тепер є 90. Чутки нібито зле поводяться там із інтернованими бесідник вважає полагодженими відомою заявою міністра Косцялковського в в буджетовій комісії сойму. Бесідник думає, що як зникне причина, яка довела до створення табору інтернованих, тоді уряд його зліквідує.

Опісля референт навів дані в справі скількости репресій у відношенні до груп, які виступають проти уряду та держави. Дані ті доказують, що скількість репресій зменшилася.

Мін. Косцялковський відповідав на закиди й уваги, зроблені підчас дискусії.

НОВЕ ВНЕСЕННЯ В СПРАВІ БЕРЕЗИ КАРТУСЬКОЇ.

Клюб Народовий вніс у соймі нове внесення в справі Берези Картуської. Домагаються, щоб утворити надзвичайну соймову комісію, яка розглянула би поведінку адміністраційної влади та поліції супроти інтернованих у Березі Картуській. Внесення це відіслали до комісії та нема сумніву, що це радше політична демонстрація.

Внесення це переслали до адміністраційної комісії на руки предсідника комісії віцемаршалка Поляневича. Від нього залежить устійнення річниці скликання комісії.

За відокремлення пакту Ліги від версал. трактату.

З Парижа повідомляють, нібито німецький уряд у відповіді на англійсько-французьке предложення м. ін. заказав, щоб пакт Ліги Націй відлучити від версайського трактату.

Міністер закордонних справ Німеччини Нойрат принив амбасадора Англії Фіпса й амбасадора Франції Понсета та зясував їм відповідь німецького уряду на англійсько-французьке предложення. Відповідь прихильно відноситься до зачаття переговорів у справах, які виторкнуло предложення.

Зачувати, що Німеччина застерігається в справі приступлення до сх. пакту і в справі незалежности Австрії.

НОВИНКИ

— **Преосв. Йосафат Коциловський** виїхав з Перемишля до Риму, де переведе свячення нових гр.-кат. душпастирів. До Перемишля верне ться щойно за кілька тижнів.

— **Реферат „Конституція людини і звання"**, заповіджений на суботу 16. ц., не відбудеться з причини занедужання прелєгента д-ра С. Парфанович. Про новий речинець реферату буде окреме повідомлення.

— **Львівська хроніка.** В домі студентів ветеринарії при вул. Стельмаха 1. студент Теоф. Галіковський маніпулював револьвером. Куля зломила йому кість у руці. Студента забрали до шпиталю. — На Клепарівській вул. бандит вирвав жінці майора Білінській торбинку із 110 зол. і дрібничками. — При вул. Львівських Дітей 38 в хаті залізничника Йос. Ціцінського вибухла фляшка бензини, в якій дочка Ціцінського хотіла варити суконку. Вибух бензини потарив Ціцінського та його жінку й дві дочки та Йос. Завадку, який хотів рятувати попарених. Раненних забрали до шпиталю.

— **Смерть робітника серед цвітів.** У Лодзі 38-літній безробітний Вол. Стасяк просив огородника, щоб його переночував. Огородник дозволив Стасякові переспатися в теплярні. Рано найшли Стасяка неживого, затроївся двоокисом вуглю, який виділюють цвіти. Огородника притягли до судової відповідальности під закидом неумисного спричинення смерти.

Дописи.

ЧОРТКІВЩИНА.

Спільна просфора в Джурині, пов. Чортків. Дня 10. ц. відбувався в селі Джурині спільна просфора, яку справували спільно всі місцеві українські товариства. Церква чепурно прибрана килимами, тепе повнюче наглядала гарно прибрані килимами, тепе гральна салі „Просвіти", яку сільські громадяни Джурина салі „Просвіти", яку сільські громадяни Джурина виповнили вщерть, бо було около 450 осіб. Підчас свята промовляли: о. Н. Івахнюк, п. Р. Квасниця та п. С. Ногаєвський. Слід зазначити, що на просфорі було до волі місцевих „русских", які щораз-то більше починають пізнавати, де правда. Гірко неслись у піднебесні простори колядничок, які молили у Бога кращої долі для українського народу, „цього дому господаря". При цій нагоді заложили присутні 5 зол. на українських інвалідів та 5 зол. на Р. Школу.

Вибори солтиса в Джурині. Джурин має 30 радних, з того: 11 українських, 10 польських та 9 „русских". Завдяки деяким „русским" солтисом вибрано поляка Василя Колєвошку, його заступником українця Івана Браткова, голову місцевого Кружка „Рідної Школи". Одначе староста в Чорткові не затвердив нашого заступника без подання причини. При повторних виборах вибрано заступником Миколу Браткова с. Марка („русского"), за яким голосували всі українці, щоб оминути більшого лиха.

СПОРТ.

ПОГОНЬ — УКРАЇНА 2:0 (0:0, 0:0, 2:0).

Змагання за мистецтво А-класи в гавіщі, у якій молоденькі змагуни України ставили твердо чоло рутинованим грачам Погоні у двох тер'ях. Щойно в останній терії перемогла Погонь зі стріла Красучького. Гру утруднювала сильно метелиця, та проте темпо її було весь час живе і ситуації змінювались дуже швидко. Судив п. Соколовський. Видів не зважаючи на непогоду, дуже багато.

УКРАЇНА — КРЕСИ (ТЕРНОПІЛЬ).

Змагання гандлевої дружини України з Кресами за мистецтво А-класи відбудуться в неділю 17. ц. м. пополудні. Україна довінна конче ці змагання виграти, щоб запевнити собі А-клясовість.

ЛЬВІВСЬКІ СОКОЛИ РОЗГРАЮТЬ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО У ВІДБИВАНЦІ.

У великій салі Сокола-Батька почались у вівторок 12. ц. м. змагання за мистецтво у відбиванці львівських сокільських дружин на 1935 рік. Участь бере понад 20 дружин, бо деякі гнізда зголосили по кілька дружин. Кожного дня відбуваються стрічі двох, або й чотирьох дружин, яким приглядаються видні з галерій. Така масова участь змагунів є доказом, що у львівських сокільських товариствах прошитає відбиванка дуже гарно і захоплює щораз ширші круги молоді, а навіть і старших. Побажати, щоб ця ділянка спорту принялася якнайширше і на провінції, тимбільше, що в неї зависні мінімальні кошти.

Нові книжки й журнали.

Улас Самчук: ГОРИ ГОВОРЯТЬ! Роман у 2-ох частинах. Чернівці. Бібліотека „Самостійної Думки". Накладом автора, 1934, ст. 162.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 16. II. год. 7·30 веч. „Крик".
Неділя, 17. II. год. 12 поол. Театр для дітей і молоді: Б. Герц і Три пеєси.
Неділя, 17. II. год. 3·30 пол. „Чужа дитина".
Неділя, 17. II. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Різнородностей.

Субота, 16. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової" Брунона Вінцера.
Неділя, 17. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".

Кіна.

АДРІЯ: „Ноїв Ковчег".
АПОЛЛО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТІК: „Юдіка".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Молодий ліс" (на осн. В. Герца).
КОЛІСЕЙ: „Небезпечна краса", ревія „Темпо, темпо!"
КОПЕРНІК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріц і Фріц у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Живий застав" і „Парада на Червоній площі в Москві".
МІРАЖ: „Карколомна життя та смерти", „Трубач Сім і сержант Грім".
МУЗА: „Велика подія".
ПАЛЯС: „Чорна перла" (Еж. Ведо).
ПАН: „Жінки в його житті", „Таємниці сили".
РАЙ: „Удавські обіти".
СВІТ: „Маркіза Порісака" та „10-ий любко".
СОНЦЕ: „Шанхай-експрес" і ревія.
СТИЛЕНЕ: „Циганські мелодії" і ревія „Веселий мурин".
УТІХА: „Відважний хлопець" (Джекі Купер) і ревія.
ХІМЕРА: „Зміна сердець". (Дж. Гейнор, Чарлз Фарел).

Закордонне радіо.

Субота, 16. лютого 1935.

Відень (506.8) 15·25 Вок. авд. для молоді, 17·25 Як. обрядці (гутірка з мистецтва), 20·00 Спів танок. смик. **Братислава** (298,8) 17·20 Цо ти Словаччини (вок. дует), 20·05 Увертюра з ком. „Минола з Дачиць", 21·00 Оп. вечір, **Брно** (325,4) 18·15 Югосл. пісні, 20·05 Мурінська ревія, **Прага** 470,2) 10·15, 11·05, 19·15 Сальон. і танц. музика, 15·55 Військова орх., **Париж** (1648) 13·0: Симф. концеот, 20·00 „Ля Шансон де Фортуніо" оп. Офенбаха, **Білгород** (437,3) 18·30 Пісоньки, орх., 20·40 Сербський вечір, **Берлін** (356.7) 15·35 Три мандрівники оповідають, 16·00 Вес. полудне, 20·10 „Богачіо оп. Супне, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Забавки для дітей, 14·00 Муз. всячина **Мілян** (405,4) 20·10 „Цісста диявола оп. Н. Пітравса, **Будапешт** (550,5) 12·35, 22·05, 23·40, 25·30 Музика, 15·30 Спів, 17·30 Концерт, **Мілано** (368,6) 11·30, 17·05 Легка й танц. музика, 13·00 Муз. всячина, 21·00 „Норма" оп. Белліні, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 16·40 Для дітей.

Неділя, 17. лютого 1935.

Відень (506.8) 11·45 Симф. концерт, 15·40 Камер. музика, 18·10 Литовські нар. пісні, 20·05 „Цвітка Гаваї" оп. Абрагама, **Братислава** (298,8) 13·30 Хор, 17·30 Спів, **Кошиці** (259,1) 16·00 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (269.3) 9·25 Моравські пісні. **Прага** (470.2) 11·00 Квартет, 15·45 Нар. пісоньки. **Париж** (1648) 17·45 Симф. концерт, 21·00 Музик год. **Білгород** (437,3) 13·15 Популярні пісоньки, 18·30 Болгарські пісні, **Берлін** (356,7) 18·00 „Він і вона" оп. Геденгавзена, 19·10 Солісти, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·0 Репетиції поезій, 14·00 Пісоньки, **Кельн** (455,9) 18·30 „Король Лір" авд. на осн. Шекспіра, 20·00 Вечір опери й оперетки, **Ляйпціг** (382,2) 19·30 „Лео Вафеншмідт" вок. оп. Льорцінга, **Мінхен** 405,4) 10·50 Форт. соната д-моль Бетовена, 17·30 Камер. музика, **Будапешт** (550.5) 17·00 Дует гітаристів, 19·30 Форт. реціталь, 21·30 Концерт. **Мілано** (368,6) 17·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 20·45 „Дань ага аль мілоне" оп. Д' Аль Ардіпіне.

Львівське радіо.

Субота, 16. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·30, 22·15 Реклям. концерт. 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Чайковський: Патетична симфонія з гр. пл., 15·20 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Найновіші гр. пл., 16·30 Весела авд. для дітей, 17·00 Популярна музика, 17·30 Пісні в супр. форт., 18·30 Новочасна хвиля, 18·00 Львів осередок лічництва 18·15 Форт. твори, 18·45 Вуйці й будники сьогоднішньої Москви, 19·00 Оркестра мандолін стів, 19·20 Ласа — місто буйного роду, 19·35 Вільончель, фортепіян, 19·56, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Трансм. з Відня: Спів, танок і сміх віденське попурі укл. Вікт. Грубого), 20·45 Веч. денник, 22·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концеот (орк., спів), 21·45 Епос польської будучности. 22·05 Трансм. з Парижа: Поль Казен виголосить фейл: Цивілізація в Польщі, 21·30 Танц. муз. в гр. пл., 23·05 Льожа Гаудпвецім, 24·00 Танкова музика.

Неділя, 17. лютого 1935.

9·00 Ранішня авд., 10·00 Гр. пл., 12·05 Сільва ерум, мист. життя, 12·45, 13·15 Муз. поранок; Святанок, день і ніч у Боресаві, 13·00 Авд. з нагоди 5-х роковин дольної радіостанції, 15·15 Оркестра гарнізонів із гр. пл., 15·25 Огляд ринків рільн. продуктів. 15·35 Твори на цитру, сольо з гр. пл., 15·45 Лісова скринька, 16·00 Спека, морська новеля, 16·20 Спів (Бекова) в супр. форт., 16·45 Наша мама, опов. для дітей, 17·00 Музика до танцю, 17·30 Довкола книжок про театр, 18·00 Театр Уяви авд. „Юзінат", 18·45 Відчит „Життя молоді", 19·00 Концерт. орк. 19·30 Гутірка, 20·00 На весепій львівській. 0·30 Веч. денник, 20·40 Спортові вістки. 20·55 Почт.-техн. скринька, 21·10 Реклям. концерт, 21·30, 22·10 Трансмісія з Будапешту: Вечір оперетох, 25·05 Танкова музика.

Од редакції відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Ч. 42 (13.940). Львів, неділя 17. лютого 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Великі Вечерниці „Основи"

9. березня 1935. 9. березня 1935.

Текст німецької ноти.

БЕРЛІН, ПАТ. У п'ятницю вечором німецьке інформаційне бюро оголосило текст німецької ноти, яку передав німецький уряд британському і французькому амбасадорам у Берліні.

Німеччина заявляє, що солідаризується з бажанням урядів В. Британії і Франції вдержати і забезпечити мир. Німецький уряд розглядає цілу низку європейських проблем, про які згадується у першій частині лондонського комунікату. Ці проблеми розглядатиме Німеччина беручи під увагу своє географічне положення і безпеку. В першу чергу німецький уряд розгляне при допомозі яких засобів вдасться у майбутності оминути перегони у зброєннях. Ця небезпека існує тому, що добре озброєні держави не хочуть розброїтися згідно з постановами трактату. Німецький уряд переконаний, що тільки добровільні договори між суверенними державами, про які згадує британсько-французький комунікат, можуть управильнити міжнародню проблему зброєнь. Тому німецький уряд радіє пропозицією підписати летунську конвенцію, щоб забезпечитись перед наглими летунськими нападами. Ця конвенція передбачує, що держави, які її підпишуть, прийдуть з негайною допомогою нападеній державі. Німеччина годиться віддати всі свої сили до диспозиції. Годиться теж знайти засоби, щоби здійснити цю конвенцію, яка гарантує найкраще безпеку для всіх. На думку німецького уряду, недостаточна підготовка до переговорів більшої кількости держав доведе до суперечок. Тому Німеччина заздалегідь бажає деяких засадничих внесень. І тому Німеччина булаб вдоволена, коби британський уряд повів безпосередні переговори.

ПРОТИ СХІДНОГО І НАДДУНАЙСЬКОГО ПАКТУ.

БЕРЛІН, ПАТ. „Фелькішер Беобахтер" пише, що Німеччина кожної хвилини годиться забезпечити загальний мир. Одначе не може згодитись на „легкодушне ставлення цієї справи еднаючи проблеми миру з неясними проектами пакту". До таких проектів зачисляє щоденник плян східного і наддунайського пакту та добачує в лондонськім комунікаті суперечности, які називає небезпечними неясностями. Крім того Німеччина запитує В. Британію, як відбудуться майбутні переговори, бо договори можуть підписувати тільки суверенні держави, а в суверенности міститься теж безпека. Одночасно слід взяти під увагу спеціяльні вимоги безпеки Німеччини.

„Берзенцайтунг" пише: Кожде рішення Німеччини на британсько-французьку ініціятиву мусить брати під увагу географічне і військово-політичне положення Німеччини.

„Берлінер Тагеблят" добачує в запрошенні Німеччини підписати летунський пакт правомати відповідну кількість літаків.

ОФІЦІЙНИЙ КОМЕНТАР.

БЕРЛІН, 16. II. ПАТ. „Дипльоматіш-Політіше Кореспонденц" подає цікаву інтерпретацію оголошеної вчора німецької ноти. Щоденник пише, що нота є загальним вступом до дійсних переговорів, які щойно починаються. Німецька відповідь не обіймає конкретних пропозицій подібно як лондонський комунікат. Німецький уряд прирік розглянути висунені пропозиції беручи під увагу: вдержання миру і спеціяльні вимоги Німеччини вдержати безпеку. У справі східного пакту Німеччина дала вже свою відповідь ще в дні 8. вересня п. р. Відповіді Франції не внесла нічого нового і тому необхідно далі вести переговори над становищем Німеччини.

Відношення Німеччини до Ліги Націй добре відоме. Її становище зміниться щойно тоді, коли не буде причин, задля яких Німеччина покинула Лігу Націй.

Британсько-французьке порозуміння в найважніших, основних питаннях європейської політики знайшло живий відгук у Німеччині.

ГОЛОСИ АНГЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ

ЛЬОНДОН, ПАТ. Англійська преса прийняла німецьку відповідь здебільша прихильно, але з деяким заклопотанням. Преса побоюється, яке становище займе Франція. Всеж таки „Таймс" повідомляє, що міністр Саймон мабуть виїде до Берліна.

ГОСТРА КРИТИКА ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

Німецька нота викликала гостру критику французької преси. Згоду Німеччини підписати летунську конвенцію і промовчання проекту східного і наддунайського пакту вважає французька преса за недопустиму спробу розділити лондонську пропозицію на три части.

„Ле Тан" протестує проти фальшивої інтерпретації летунської конвенції, яку Німеччина вважає за згоду на летунські зброєння. Німеччина не буде звільнена від військових обмежень версайського трактату до того часу, доки не підпише загальної конвенції про обмеження зброєнь і безпеки.

Преса погрожує, що безпека буде організована або з Німеччиною або без неї.

Чужинні військові аташе на Гуцульщині.

Агенція Всхуд повідомляє з Ворохти: Від кількох днів є на Гуцульщині всі військові аташе чужих держав. М. ін. є два німецькі, два большевицькі та два японські старшини. Всі ці панове відбувають довгі прогулянки.

Відгуки промови посла Дмитра Левицького у Совітах.

Остання соймова промова голови УНДО та Української Парляментарної Репрезентації посла д-ра Дмитра Левицького викликала правдиву бурю у большевицькій пресі. Вся большевицька преса, головно в Київі і Харкові бє в дзвін на тривогу. В цій промові преса добачує прелюдію важної акції в сумежних зі совітською Україною державах з метою відірвати Україну від СССР. З цього приводу московський уряд підготовляє по всіх місцевостях на совітській Україні протестаційні віча проти всяких спроб відірвати Україну від Москви.

Одночасно голова ради міністрів совітської України Любченко, який перебуває тепер у Москві, виголосив велику промову проти „сепаратистів, які находять піддержку поза межами СССР". У своїй промові Любченко підкреслив, що совітська Україна залишиться при Москві. Всякі спроби відірвати Україну пустрінуть безоглядний спротив цілого совітського й українського пролетаріяту.

Хто зложить на дар „Просвіті" — облегшить її важкі завдання.

Українське вістря до голення

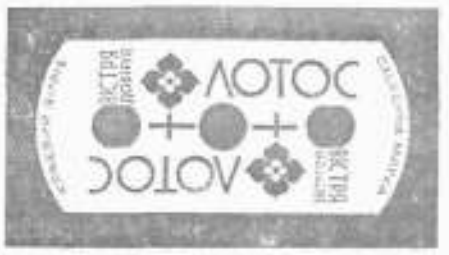

Гуртова і детайлічна продаж у перфумерії „ЛОТОС" Львів, вул. Сикстуська 21.

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, вул. Третого Мая ч. 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

З Новим Роком

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР"

Львів, Руська 20. видає знову

премійні ощадностеві книжечки

для яких призначені нагороди від 25 — 100 золотих. — Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк висилає безплатно.

Новий грунтовий податок.

Варшава, 15. лютого 1935.

Безпосередньо після третього читання проекту скарбового бюджету (буджету) на чергу нарад сойму прийшло перше читання цілої низки податкових проектів, внесених у соймі в дні 14. ц. м. міністром скарбу — очевидно з метою підвести податкові вилиці тероризм, що на практиці рівнається новому тисненню податкової шруби. І так внесено аж чотири уразові проекти законів: 1) про державний грунтовий податок, 2) поправку до закону про стемпельні оплати, 3) про побирання відсотків від залеглостей у державних податках і інших публичних данинах і 4) новелю до закону про доходовий податок. Найважливіший з них і зовсім новий є проект про грунтовий податок, що дотикає дальше найширші верстви наших податників хліборобів і в його а цієї причини тут ближче обговорю.

Як відомо, Польща послідовно переводить уніфікацію свого законодавства і в цьому напрямі зайшла вже доволі далеко. Уніфіковано передовсім податкові закони і тут праця майже завершена за винятком ділянки державних грунтових податків, на яку саме тепер приходить черга. Досі у тій справі обовязують грунтові податкові закони давних держав із різними системами оподаткування. В Галичині пр. оподаткування грунтів опирається на грунтовому катастрі, де кожна парцеля має свою окрему класифікацію і при якій подано т. зв. чистий дохід катастральний — очевидно фіктивний і невідповідаючий теперішнім економічним відносинам, так як оцінку переведено у нас ще в половині 19. в. Дещо подібний катастер був і на землях прусської займанщини, натомість нема його зовсім у колишній російській займанщині, де сьогодні державний грунтовий податок є більшо два рази менший як у Галичині. Для унапрямлення цієї нерівности у податковому обтяженні подано за мотивами проекту, що в повітах підлубінському і кремінецькому на Волині середньо обтяження одного гектара рільних ґрунтів виносить 2 зол. 75 сот., а

Вовняні матеріяли 100 цм від 4·80 до 6·80
шовкові Crepe Capri „ від 7·— до 8·50
„ **Crepe Mousse** „ 6·80
Ліжковий шовк (чист. шовк.) 3·60
Лявабль (гарант. до прання) 6·20
та всілякі жіночі матеріяли по цінах від недавна дуже низьких у найбільшім виборі — тільки у Фірмі

Дім Моди **Львів,** Марійська пл. ч. 4. Европейський Готель.

Обслуга в українській мові.

в сусідніх з ними повітах в Галичині: зборажському 4 пол. 50 сот., а в теребовельському 4 пол. 92 сот.

Класифікацію ґрунтів і означення податкових ставок у повітах колишньої російської займанщини переведено в рр. 1860—1864, подекуди досить в ґрунтових катастрах колишніх дільниць пруської і австрійської сумі катастрального доходу установлено ще в половині 19. в. Від цього часу зайшли значні і то основні зміни в загальних економічних відносинах краю. Повстали нові границі держав, розвинулася сіть залізничних і битих шляхів і виринули нові промислові осередки жит. у Галичині дрогобицький нафтовий басейн. У звязку з цими обставинами змінилася і просто у таких промислових осередках рентовність рільних господарств, на розвій і рентовність яких мав без сумніву вплив і напільний у цьому часі поступ хліборобської культури. Вправді лишилися і відсталі полоси краю, напр. деякі закутини на Поліссі з відносинами і хліборобською культурою вперед сотні літ, але не по думці мотивів проекту ще більше уналежнює потребу ревізії цілої системи цього роду податків.

Проект уніфікованого ґрунтового податку приготовлював уряд вже здавна і в цій справі висказувалися вже навіть і хліборобські палати, між ними і львівська та її українські радники. Деякі завваги хліборобських кол міністерство скарбу узгляднило при остаточній редакції проекту, що його нині відослано до податкової комісії. Вона ще впродовж біжучої соймової сесії розгляне цей проект, можливо зробить у ньому поменші не суттєві зміни і передасть повному соймові, якого більшість вирішить справу у наступному місяці так, що проект стане законом ще в цьому році.

З огляду на вагу проекту державного ґрунтового податку для нашого хліборобства — слід ближче з ним зазнайомитися і тому уважаю за завдане подати його основний зміст до відома нашого громадянства.

Проект в статті 1. виказує засаду, що державному ґрунтовому податкові підлягають всі ґрунти з вийнятками, вичисленими в ст. 2. в точках 1—11. Вільні від цього податку є: 1) державні ґрунти, котрих ужитковання не обчислене на зиск, 2) ґрунти і площі призначені трівало і виключно на цілі релігійного культу, признаного в державі віроісповідання і площі коло святинь, що не приносять доходу, 3) ґрунти під цвинтарями, 4) ґрунти під залізничними торами, публичні дороги, площі і спортові грища, що належать до держави або związків публичного права, 5) ґрунти під ріками, потоками й озерами, оскільки не приносять доходу з рибальства, 6) міські ґрунти, від яких оплачується податок від нерухомостей, 7) ґрунти, що належать до шкіл, заведень і наукових інституцій сільського господарства, уживані до наукових цілей і ґрунти публичних, всенодних шкіл, що не приносять доходу, 8) болота, вапні скали й інші подібні неужитки, 9) впродовж двох літ ґрунти, що були обняті комасацією, 10) впродовж пяти літ неужитки, на яких заложено штучне рибне господарство, 11) охоронні лісні ґрунти і впродовж 30 літ заліснені неужитки.

Взамін з постійно ст. 3, що дає право раді міністрів шляхом розпорядку повільнити цілковито від оплати ґрунтового податку рільні господарства, від котрих річна брота цього податку не перевищає 10 зол.

Ґрунтовий податок побирається після ставок, означених у тарифі яку установ рада міністрів на основі переведеної класифікації ґрунтів. В цілі установлення тарифи рада міністрів переводить поділ держави на рільничі і лісові округи і означує відношення між поодинокими економічними округами. Виняток, залучені з переведенням комірів і класифікації ґрунтів, покриває державний скарб. Ґрунти ділиться на 6 категорій після розужитковання: 1) орні ґрунти, 2) сіножати, 3) пасовиська, 4) ґрунти під садами, 5) ґрунти під лісами і 6) неужитки. Згадані категорії ділиться на класи — крім неужитків — після дохідности ґрунту. І так ґрунти орні, сіножати, пасовиська і ґрунти під садами поділено кожну з них на 6 класс, а ліси на 3 класи і у кожній з тих класс буде обовязувати інакша ставка, інша рівнож у кожній економічній окрузі, які — як сказано — означить рада міністрів.

Податкова ставка державного ґрунтового податку від одного гектара у найвищій класі урожайности орних ґрунтів в найслабшій під господарським оглядом економічній окрузі виносить 50 сот. річно і доходить до 25 зол. річно від найліпшої орної землі у найсильніших економічних округах. Розхилення — як бачимо — дуже велике і вагається від 1 до 50.

Проект виносить цілковито дотеперішні комунальні додатки до державних ґрунтових податків, що пересічно виносили у нас 75 відсотків. Комунальні звязки (повіти, волости, громади) одержують натомість разом 40 проц. від побраної в даній області квоти ґрунтового податку. Лишиться тільки один податок у висоті 5 до 10 прц. ґрунтового податку річно, який буде побиратися на цілі хліборобських потреб.

Найважнішою буде класифікація ґрунтів, від якої належатиме висоту податкової ставки, яку переведуть класифікаційні комісії — повітові, воєвідські і головна при міністерстві скарбу. Властиву класифікацію переводить повітова класифікаційна комісія в осідку власного скарбового уряду. Председником цієї комісії є начальник скарбового уряду а в її склад входить: заступник председника, визначений міністром скарбу, представник міністра хліборобства і земельних реформ, два відпоручники хліборобської палати і два члени зпоміж місцевих ґрунтових податників, що їх покличе скарбовий уряд з листи, представленої повітовою радою з тим, що один з них має належати до більшої, а другий до меншої земельної власности.

Воєвідська комісія складається з директора скарбової палати як председника, з його заступника, іменованого міністром скарбу, з начальника відділу реальних податків скарбової палати, по одному відпоручникові міністра хліборобства і внутр. справ і з двох делегатів хліборобської палати, з котрих один має бути представником більшої, а другий меншої земельної власности. Веде вона нагляд над діяльністю повітових комісій і є для них остаточною відкличною інстанцією.

Головна класифікаційна комісія складається з 4 представників міністра скарбу, з котрих один

Тутки повноватки 150 шт. і паперці „КАЛИНА"

Є НИНІ ПЕРШІ ЩОДО ЯКОСТИ І ЦІН.

з председником, а другий його заступником, з 3 представників мін. хліборобства і 2 представників мін. внутр. справ та 4 представників хліборобських організацій, покликаних міністром скарбу в порозумінні з мін. хліборобства. Вона буде нагляд над переведенням класифікації ґрунтів у цілій державі і вироблює проект на поділ держави на поодинокі економічні рільні округи. Що десять літ переводиться ревізію класифікації ґрунтів, а перша ревізія може бути найскорше по 5 літах. На основі переведеної класифікації повітові класифікаційні комісії заложать в кожному повіті ґрунтові реєстри, що будуть творити підставу до означення висоти податкової ставки і виміру самого ґрунтового податку. Розпорядок мін. внутр. справ, виданий в порозумінні з мін. скарбу, означить висоту уділів 40 прц., що припадуть на поодинокі самоуправні звязки.

Висоту податкових тягарів, що у формі нового ґрунтового податку упадуть на наше хліборобство, годі тепер означити. Можна одним прийняти, що будуть вони значно вищі — з огляду на північних землях — як нині, себто, що на село упаде новий податковий тягар і то в часі кризи господарської скрути, яку переживає село вже під пяти літ. Відповідне становище до проекту займе Український Клюб і у податковій комісії й на пленумі сойму і там буде змога віднестися з річевою критикою до предложеного проекту та означити наші домагання у цій ділянці.

Д-р Степан Барт.

З життя українців у Манджурії.

Два ворогуючі табори. — Поважні загрози. — Російські фашисти й українці.

Ми вже раніше, реферуючи писання „Манджурського Вісника", зазначили, що на харбінському терені воюють із собою дві українські групи: національна, що складається здебільша з емігрантів із Зеленого Клину, та опортуністична, в яку входять здебільша „автохтони", себто засидлкені вже в Манджурії українці, часто „малоросействующі". Ось і між тими двома групами існує вже від довшого часу міцний конфлікт і хоч були спроби консолідації, то й досі ще не вдалось осягнути порозуміння.

Національна група розпоряджає власним пресовим органом, що появляється під редакцією п. І. Світа, автора багатьох уже публікацій, м. і. брошури „Украинскій Дальний Востокъ" і заповіджено великої книги в українській мові п. н. „Проблема Зеленої України" (є вже в друку). Друга група користується сторінками російської харбінської преси, особливо японського щоденника в рос. мові „Харбинское Время", яке поміщує окрему українську сторінку.

Нам прислали тепер із Харбіна жмут місцевих російських газет, а саме згадане „Харб. Время" і фашистівський „Наш путь", також щоденник.

Про „Харб. Время" маємо в надісланому одночасно комунікаті Української Пресової Служби в Харбіні короткі інформації. Зверхній догляд над цею газетою лежить у руках міродайних японських чинників, але редактори — москалі (головний Б. Шилов). Хоч має вона завданням популяризувати серед московських мас японські політичні думки, то проте, будучи фактично в руках росіян обслуговує теж їхні власні інтереси.

Переглянули ми кілька українських сторінок п. н. „Жизнь украинской колонии" (на тлі тризуба) і стверднли, що, не вважаючи на всі запевнення там, що редакція бажає реферувати на цій сторінці обєктивно і безпристрастно всі факти з українського життя, спосіб реферування є явно тенденційний, а виразними обвинами симпатії у сторону другої групи.

Ми не будемо входити тут у глибінь згаданого конфлікту та цитувати писання одного і другого табору. Зате спинимось над сумною загрозою, яка повисла над життям української колонії в Манджурії.

„Харб. Время" з 15. січня ц. р. публікує велике інтервю „с высокоавторітетним лицом", який при кінці говорить ось-що:

„Я не берусь говорити про те, що зробить влада в тім випадку, коли українська колонія дальше буде у стані загального розвалу, в якому тепер находиться. Але і перед владою стане питання, що робити дальше з „Українським Національним Домом", який повернено колонії на те, щоб вона дружньо обєдналась біля нього на біли нац. откпика, а який став тільки новим джерелом роздорів і негоди".

І дальше:

„Я не можу ручити, чи влада в тім випадку не вирішить використати цей дім, що сіє незгоду серед української колонії, для кращої, корисніщої мети. Водночас із тим не можу скрити тривоги, що обсервуючи зріст ворожнечі серед ріжних українських організацій, влада буде вважати за необхідне припинити взагалі дальше існування і самих організацій"...

Сумні перспективи.

Як довідуємось від Пресової Служби в Харбіні, яку виконує національний табор, то „загроза втрати У. Н. Дому та закриття всіх організацій — є фактом. Одначе вона викликана в меншій мірі внутрішніми справами у. н. колонії, а в більшій мірі тим, що дотичні міродайні кола починають наново міркувати над тим, чи доцільно „втягуватися в українські справи". Мінімальне зазнування їх з українцями викликає божевільну лють у москалів та вказування на нещирість політики міродайних кол супроти інтересів „национальной Расеї".

Ну щож? Ми звідсіля не можемо брати на себе ролі моралізаторів. Певно, що ми хотіли б щоб згаданий вище конфлікт скінчився компромісом обох українських груп (хоч не знаємо добре подробиць конфлікту). Йде про те, щоб самим не давати причини до далекойдучих інтервенцій, ба — навіть репресій манджурської влади чи японців, щоб не влекшувати завдання москалям, тощо. Вдруге стратити велике нерухоме майно, що його мають тепер українці в Хар-

бині в будинку „Н. Д." — це означалоб стратити багато, і то на довгий уже час, а може й безповоротно. Теж саме — організаційна пустка, яка мала б прийти на зміну теперішньому буйному організаційному життю нашої кольонії — це втрата, яку ледви чи вдалосяб скоро відробити.

Як сказано вище — ми дістали теж кілька чисел щоденника „Наш Путь". Є це орган „всероссійской фашистской партії" і — як довідуємося знову від Української Пресової Служби — редактор його Кость Вол. Родзаєвський — це походженням стовідсотковий українець. Часопис і партія мають багато симпатиків серед деяких впливових японців, а в останньому часі навязали зв'язки з відомим отаманом Семйоновим.

„Наш Путь" присвячує теж чимало місця українцям, бажаючи втягнути їх до „общого котелка". Він шантажує українців потребою протикомуністичного „общерусского фронту", основаного ніби-то „на взаємному розумному признанні національних прав і бажання жити як рівний з рівним"... Не нагадує це вам „общепролетарскаво" фронту проти білих та інтервентів, яким шантажували свого часу большевики наївних українців? Хитруни одні і другі. „Наш Путь" теж обіцює автономію і федерацію українцям у „фашистівській Расеї". Йому йде тільки про те, щоби зловити хахла, щоб він перестав говорити про самостійність України (шовінізм! — кричить він у напрямі „Мандж. Вістника") та про можливість вільної Зеленої України („зельоное воображеніе в стенах „У. Нац. Дома" — кепкує).

Редактори з фашистівської газети вдають, що не добачують большевицького „собіранія земель" і плетуть дальше дурниці про те, як-то большевики „расчленяють Расею" і докоряють українцям, що вони своїм бажанням самостійности лють воду на большевицький млин.

Та мабуть слабим гачком для нас видаються російським фашистам большевики, бо видумали другий, а саме: юдо-масонів. Ці, юдо-масони, мовляв, випрацювали вже нову карту Росії. Зведена вона там до маленької, нічтожної і слабкої Московії. Зате на півночі нові держави: Карелія й Угорія, на півдні Україна, на південному сході Дон і Кубань, вище Ідель-Урал (татарська) разом зі Зирянською республикою, що відділює Московію від Сибірі. А тут, на сході Сибірі, „Зеленний Клин", признаний самостійній Україні як кольонія.

Це не сон! — кричить „Наш Путь", — „реальний плян, який підготовляють комуністи (?!) і євреї — капіталісти (?!). Цю карту маємо в руках!"

І знову залицяння до українців. З тою метою друкує тепер „Наш Путь" писанину непризнаного українського драматурга І. П. Якимова, під власним прізвищем (як розмову) і під чужими, де сказано, що „українци хатять бить з рускімі".

Очевидно, найбільша ненависть звернена проти національної української групи „М. Вістника". Видно, ця група добре робить свою роботу, коли так завзято виступають проти неї трибуни обще-русскаво фронта".

В. Север.

2000 метрів чищення щіточкою

Таку віддаль за рік перебуває щіточка при чищенні зубів. Отже як багато припадає на неї за ціле життя? Коли так то чи не треба дбайливо вибирати засобу до плекання зубів?

3 прикмети промовляють за Кальодонтом:

1. Лагідна піна дістається до всіх місць, де не досягне щіточка;
2. Ідеально делікатна паста чистить емалію;
3. Сульфорицинолеат на підставі д-ра Бройнліха, що в ній міститься не дає творитись небезпечному назубному каменеві.

KALODONT

ПРОТИ НАЗУБНОГО КАМЕНЯ.

† Вячеслав Будзиновський.

(Посмертна згадка).

Вячеслав Будзиновський уродився 30. січня 1868 р. у Баворові біля Тернополя, де батько його був народнім учителем. Народню школу та гімназію кінчав у Львові. Щойно до 7-ої кл. пішов до української гімназії, бо дома, вихований мамою-полькою, говорив по польськи. Студіював у львівському університеті й віденському медицину, не скінчивши її, бо вже тоді присвятився публіцистиці. Із львівського університету викинули його за організацію недозволеного студентського віча.

В. Будзиновський почав писати ще в гімназії від 1886 р. до соціялістичних часописів анонімово. Дебютував у журналі „Товариш" під редакцією Франка, а від 1890 р. почав друкувати брошури на політичні теми, попадаючи відразу у конфлікт з цензурою. У 1894 р. Записки Наук. Тов. ім. Шевченка друкують його студію „Аграрні відносини в Галичині", у 1895 брошуру „Хлопська посілість і новітні суспільно-реформаторські змагання" і починає редагувати „Громадський Голос". У 1897 р. друкує свої оповідання і гуморески, у 1898 р. приїзджає з Відня на співробітника до редакції „Діла", у 1899 р. поміщує кілька новель у журналі „Хата" та „Ділі", від 1900-4 р. редагує „Свободу". Якийсь час редагує у Чернівцях часопис „Праця", де підготовляє грунт під аграрний страйк, що почався у Галичині 1902 р.

Дуже живу діяльність проявив Будзиновський як посол австрійського парляменту від 1907 р. до розпаду Австрії. Його промови завсіди дуже гострі сучиняли нераз цілу бурю; коли треба було виступати у ролі речника опозиції в імені Українського Клюбу, умів він надавати своєму виступові характер гострої демонстрації. Як агітатор умів він зедмухувати собі масу і промовляти до серця та розуму слухачів; по селах їздив він невтомно.

Працю суспільного діяча доповнював він публіцистикою, а коли відсунувся від політики, звернув усю свою увагу на популярну белетристику, здебільша на теми нашої бувальщини.

Важніші твори Вячеслава Будзиновського такі: суспільно-політичні — „Жнива в Східній Галичині", 1898; „Хлопський страйк", 1897; „Ґрунтовий податок", 1897; „Пянщина", 1898; „Хлопська земля", 1902; „Хлопським коштом", 1902; „Хлопський рай", 1902; „Державні водні будови й дороги в Галичині", 1902; „Виборча програма", 1902; „Страйкуйте", 1902; „Наші права", 1902; „Австрія чи Польща?", 1903; „Перестороґа", 1903; „Новітні революції", 1903; „Злодійська рука", 1903; „Унтер дєн Флїґельн дер Габсбурґер", 1903; „Держава і наше селянство", 1907; „По смерти Потоцького", 1910; „Шіпом по хребті", 1910.

Історичні — „Хмельниччина в Галичині", 1906; „Козацькі часи в народній пісні", 1907; „Наші гетьмани", 1907; „Гадяцькі постуляти", 1907; „Як Москва нищила Україну", 1917; „Ішли діди на муки" (Введення в історію України); „Історія України" — княжий вік і (окремо) литовсько-польський вік; „Гетьман Мазепа".

Оповідання: „Стрімголов", „Оповідання", „Як чоловік зійшов на пайка", „Хрунь і чорт", „Серце", „Окаяна Піджови", „Під одну булаву", „Пластун", „Шатій Герой"; „До віри батьків", „Небіжчик ходить", „Кров за кров"; „Мізинка" (повість), „Пригоди запорожських скитальців" (повість), „Пан Гуляйдуша" (повість), „Не будь звіром", „Кожух не на моє диття", „Опришок", „З живого медведя" (пєса), „Радник заручився" (комедія), „Гремить".

Від 1921 р. поміщував Будзиновський свої оповідання в американській „Свободі" та інших наших часописах Злуч. Держав Канади та Бразилії. За 12 літ сама „Свобода" видрукувала його 99 оповідань.

Німецько-московська торговля нафтовими продуктами.

(УП. БЕРЛІН). Німецько-московська торговля нафтовими продуктами була досі сконцентрована в руках спеціяльної німецько-московської компанії, що взялась „Дероп". Як довідуємось, відбулися тепер переговори в тій справі і німецька компанія для збуту бензолю рішилась перебрати з московських рук всі акції тої компанії за відповідну суму грошей в готівці. Це показує з одного боку, що большевикам треба грошей, а з другого вказує на тенденції німецького господарства сконцентрувати у своїх руках і цю галузь торговлі, щоб мати змогу краще піддержати продажу своїх продуктів виробу з бурого вугілля. „Дероп" має в Німеччині приблизно 2.500 танкових станцій для продажі бензини. Така трансакція означає й те, що німці дальше будуть купувати московські нафтові вироби, але постарюються продавати їх не в чистому виглядї, а як мішанину зі своїми продуктами.

Справа поневолених народів

у бельгійському парляменті.

БРЮСЕЛЬ, (Офінор). Народи в справі визнання Совітів Бельгією у брюсельському парламенті серйозно несподівано на справу поневолених Совітами народів, яка дала противникам визнання багато цінних аргументів. Опонуючи соціялістам, які стоять за негайним визнанням Совітів, не зважаючи на наведені приклади сумного досвіду інших країн, премієр міністрів був змушений нагадати їм їх опозицію впереді десяти років, коли Вандервельде, лідер соціялістів і теперішній премієр вимагав від Ліги Народів добитися припинення Совітами поневолення народів, а в першу чергу Грузії та України. Засоромлений несподіваною Вандервельде не знав відповісти нічого іншого, як те, що Франція також нічого не зробила. Така аргументація вплинула в парляменті взагалі мовчанку, бо навіть комуністи не знайшли можливим висловити свою прихильність справі визнання Совітів поки що відложили.

Ширіть наш часопис!

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювелерських магазинах з цим знаком. 213 23—50

Реформацькі пігулки **ЧЕРНЕЦЬ** з маркою (Zakonnik).

регулюють шлунок, боронить від терпінь **печінки**, надірвої **опасистости**, **паморок**, загоюють **гемороїди** і при нагалі до **остуди** є лагідним **проочищуючим** засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 21/69 35—7

Знову ревізії серед праських українців.

Після недавніх ревізій серед еврейських діячів (4. січня р. р.) празька совітія перевела з початком лютого нові ревізії між українцями — цим разом у голови Пластприяту д-ра мед. Нестора Білика (громадянина ЧСР), д-ра мед. Леонтовича-Пачесової (одруженої з чехом) та в більших інших громадян. Крім того поліція викликала до себе на переслухання представників Українського Громадського Комітету: б. члена Директорії Андрія Макаренка та інж. Антона Гальку.

Скрипник — о. Яворський — Кождонь.

Промова посла О. Яворського, виголошена в соймі 14. лютого 1935 р. при третьому читанні буджету.

Високий Сойме!

Положення українського народу в границях польської держави представив Український Клюб в часі дискусії над буджетом і тут на пленумі сойму і в комісіях так докладно, що вважаємо річю зайвою ще раз ті справи порушувати.

Ми ствердили, що за останній рік те положення значно погіршилося в усіх ділянках нашого національного життя, що натиск державного і самоуправного апарату був ще сильніший, в наслідку чого наше негативне становище до буджету зовсім оправдане.

З доручення мого Клюбу хочу тільки кількома словами відповісти деяким промовцям, які в часі дискусії над буджетом міністерства внутрішніх справ порушили в своїх промовах українську справу.

Пан пос. Чапінський, висловлюючи в дуже загальний і дуже неясний спосіб свою чи ППС симпатію до українського народу, застерігся проти того, що голова нашого Клюбу висловив волю української нації до чинної боротьби з большевиками на совітській Україні.

Пан пос. Чапінський здається забув, що всі польські національні поети і ціла духова еліта польської нації взивала й організувала польську націю до збройної боротьби з російським імперіалізмом, що ППС станула в перших рядах до збройної боротьби за визволення своєї нації і аим досі дуже чванниться. П. посол Чапінський видно має спільну думку з численними своїми земляками, що що інше польський нарід, а що інше нарід український, що почестю є боротися за свободу і честь своєї нації, але що нам за свободу і честь нашої нації боротися не вільно.

П. Чапінський знає добре нелюдський і немилий в історії большевицький терор на совітській Україні, знає, що большевики добровільно не зречуться панування на Україні і що тільки чинною і зорганізованою боротьбою можна зробити кінець тому теророві; тому тую часть промови п. Чапінського мусимо хіба вважати апробатою большевицького терору над безборонною українською нацією. Позатим мушу запевнити п. Чапінського, що примірром займаючи негативне становище до східнього пакту, який п. Чапінський підтримує в обороні статус кво, не шукаємо в Европі для нашого становища гармат проти Совітів, а тільки політичного зрозуміння.

П. посол Санойца заявив, буцімто коритись з послів Українського Клюбу сказав, що є вдоволений з загального доброго висліду виборів до самоуправних органів в коломийськім повіті. У цій хвилині не можемо ще ствердити, чи хто, коли і як розмовляв з пос. Санойцею на цю тему. Однак, колиб навіть дійсно в коломийському повіті було менше надужить при самоуправних виборах, як в инших повітах, то це загального образу виборів не змінює. Пригадуємо, що п. посол Біляк представив цілу систему, як фальшовано у нас волю виборців при тих виборах та сьогодні вносимо в цій справі інтерпеляцію, яка докладно наводить факти, як ті вибори переведено. Коли би п. Санойца хотів перечитати ту інтерпеляцію, то переконається, що наші уваги на тему останніх самоуправних виборів цілком узасаднені.

Взяли також участь у буджетовій дебаті над ресортом міністерства внутрішніх справ посли з Клюбу ББ Скрипник і отець Яворський. Не уважаю можливим входити з цими панами в меторичну дискусію. Те, що Клюб ББ уважає за можливе на наші річеві постуляти вислати тих панів до відповіди, в даній дійсності перестало нас дивувати. Метода це не нова. (Крики на лавах ББ. Маршал дзвонить). Практикована вона була свого часу на Шлеську, де німецька група у відповідь на справедливі польські домагання висувала відомого Кождонь, який був відповідником нинішніх Скрипників і ксьондза Яворського. Били п. Кождоневі браво німецькі гакатисти так, як тепер панове беруть брава п. Скрипникові і ксьондзові Яворському. Ті оплески не пошкодили польському народові, а навпаки зміцнили його сили до дальшої боротьби. Отже не пошкодять і українській нації і скріплять нашу силу до дальшої боротьби за наші національні права.

ПАРОВА ФАБРИКА СОЛОДОЩІВ
„ФОРТУНА НОВА“
поручає: цукорки, помадки, чекольяду, ландрути
і всяке солодке печиво і мармеляду.
Домагайтеся всюди наших виробів!
Власна крамниця: ЛЬВІВ, ул. РУСЬКА ч. 20.
вісв 10—12

Дешевий місяць
у БЛАВАТКОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по реверляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланелля 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Уживайте лише
знаменитої цикорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“
і зернистої „Солодової кави ЛУНА“
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл“ Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

Мойсей Івана Франка в італійській мові.

РІМ (Офінор). Молодий флорентійський поет Джачінто Тревізано закінчив у співробітництві з одним українським журналістом, переклад на італійську мову знаменитої поеми І. Франка „Мойсей“, яка вийде у видавництві „Ми та Україна“ з передмовою одного з впливовіших критиків Італії. Переклад „Мойсея“ появиться негайно по отриманні дозволу від спадкоємців І. Франка. Переклад зроблений віршем тогож розміру, що й оригінал і особи, які мали нагоду його читати, подивляють як красу віршу так і точність перекладу.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Доля белетриста-популяризатора.

(З приводу смерти В. Будзиновського).

Ще минулої неділі, а може вже два тижні тому, розмовляли ми з ним. За кожним разом, коли В. Будзиновський приходив у неділю вранці до кав'ярні, щоб почути, що діється на світі, розмова з ним була така жива, що знуджене молодше покоління оживало при столиках.

Мав він ворушкий ум, власні погляди, передумувані довго на самоті і виборювані серед завзятущих дискусій, любив писати і придивлятись змінам життєвого калейдоскопу — чомуж не став він справжнім письменником? Усе можна звести до справи таланту, але власні погляди на свій талант і на літературу грають у письменника чималу роль.

Писав колись Будзиновський гуморески, пробував в оповіданнях дати вислів своїй вроді, що була доказом його критичного підходу до довкільних явищ. Водночас захопила його сильно політична діяльність. Його боєва вдача полеміста та вічного опозиціоніста могла простіше, безпосередніше виграчувати надмір своєї енергії на парляментарній арені та в публіцистиці. Численними брошурами, написаними з рідким у нас темпераментом, умів він відгукуватись на всякі актуальні справи і коли почав писати побутові та історичні повісті — з літературою порвав уже давно ближчі зв'язки.

Як видавець літературного двотижневика „Світ“ у 1906 р. — органу „Молодої Музи“ — розійшовся він після 8-місячної співпраці з тодішніми письменниками заявляючи, що коли часопис не видає якийсь мілієнер для спорту, то часопис треба або ліквідувати або змінити його зміст відповідно до духових потреб ширшої маси передплатників. Яка іронія долі! 30 літ писав Будзиновський книжки призначені для якнайширшого загалу, відповідно до духових потреб тих, які могли їх читати; писав просто, ясно, брав патріотичні сюжети, прикрашував їх сенсацією і його читачі не могли дати йому найскромнішого прожитку.

Виховне значіння його історичних повістей безсумнівне. Таких Будзиновських повинні би ми мати бодай два-три. Розумів він, що найкраще йти за готовими, випробувчими зразками і часто позичав від Купера. Мав чи якусь Герстекера фабулу, змінив декорацію та одяг своїх героїв і осягав свою мету багато лекше ніж ті, що довіряли власній, мало поетичній уяві. Сам Будзиновський знав ціну своїх повістей і думав найчастіше про гонорар, недурно довгий час жив із нашої американської преси. За літературою не стежив і не відчував потреби цікавитись новими ідеями, композицією, стилем — усе це були для нього аристократичні вимебеньки. Мав він за матеріял історію України і як провідну думку здоровий розум, що ставав йому у пригоді у політичній полеміці.

Писав він багато і швидко, не мав часу радитись кого, не дбав про те, чим повість починається і чим кінчиться, де і коли буде видрукована — ставився до літератури як журналісти до газетної праці: щоб заповнити чистий папір і завтра відкласти не читаючи те, що написав учора.

Приємно був він багато цікавіший, інтелігентніший і духово багатший, ніж як автор. Сідав Будзиновський за свої книжки як за обов'язкову громадянську працю і героїв, яких виводив перед своїми невибагливими читачами, не мали в собі нічого з того, що хвилювало його щодня, мудрило, обурювало. Якби Будзиновський умів був дати сатиру на нашу політику, на „рутенський патріотизм, на принціпіялістів та угодовців — то міг би він був вложити у неї якусь частину свого „я“ і блиснути талантом рівним своїй оригінальній постаті.

В останніх роках займався він пасічництвом і навіть випродав усі свої книжки, щоб купити собі пасіку в горах. Казав тоді, що з медом можна лекше жити, ніж з чорнила і дарікався писати більше. Але не дотримав обітниці. Хоч бджоли не розчарували його, а громадянство розчаровувало так часто, звичка тягнула його до каламаря як пияка до склянки. Тішився, що по селах читають його і розуміють. Нерва обсипувало його жаром, коли у часописі або у книжці побачив речення складене стріпаною канцелярщиною, з надутими висловами, абстрактними термінами, які можна заступити звичайними рідними словами.

Будзиновський боронив одного з найвеличніших принципів у літературі: „пиши як могла просто та ясно“, але на жаль не писав для тих, що цікавляться принципами та літературою. Не думав він над тим, що простота та ясність може йти в парі з вічно новими ідеями та мистецькою формою. Автор популярних повістей мусить знати передовсім велику уяву і власний стиль над яким треба працювати так само, як над кожним іншим, хочби письменник писав тільки для майбутніх вибранців.

Жіль Верн вкладав у свої повісті працю потрібну щоб знайомитись із технічними здобутками та географічними відкриттями — його герої палали його цікавістю дослідника; Майн Рід стежив за своїми героями, звіритами та рістнею так, начеб відкривав їх уперше. Автори „Робінзона Крузо“, „Гулівера“, „Дон Кіхота“ — ніколи і не думали про те, що ці книжки може читати шкільна дітвора і мілієнові маси. Нема іншого способу писати книжки для всіх, як писати книжки для себе або для вибраного у гурті, коли вони мають бути літературою.

В. Будзиновський як неодин наш автор з патріотичних мотивів вибрав найлекшу дорогу, щоб служити загалові, знехтувавши те, що служить йому найповище: літературний талант.

Абісинські війська посуваються наперед.

ЛОНДОН, ПАТ. „Девлі Телеграф" повідомляє з Риму, начебто абісинські війська заняли місцевість Сіляр недалеко Уаль-Уаль. Італія вважає цю місцевість за частину італійської території.

РИМ, ПАТ. Міродатні кола заперечують про нові сутички на сомалійсько-абісинським кордоні. Місто Сіляр недалеко Уаль-Уаль занялю 150 абісинців ще тоді, коли були бої коло Уаль-Уаль. Воно належить до Італії від 1926. р.

Чистка в Югославії.

БІЛГОРОД, 16. 2. ПАТ. Уряд Єфтича усуває далі з вищих становищ державних урядовців і призначує на їх місця довірених людей. В останнім часі уряд усунув декілька президентів міст і військових старшин генерального штабу. Крім цього сподіються дальших змін в адміністрації.

ЧОКОЛЯДА
Fuchs солодить життя
КАРМЕЛЬКИ
6/90 2—2

Перемога прем. Фляндена.

ПАРИЖ, 16. 2. ПАТ. Палата послів 444 голосами проти 124 признала заяву довіря для уряду Фляндена. Ця заява найшла живий відгук. Її коментують так, що подавляюча більшість у палаті послів не є припадкова. Перед голосуванням прем. Флянден підкреслив, що більшість, яка вирне при голосуванні візьме на себе відповідальність за цілу політику уряду.

Кара смерти на провідника повстанців.

МАДРИД. 16. 2. ПАТ. Военний суд в Овіедо засудив на кару смерти соціялістичного посла Гонзалеса Пена за провід в останній революції в Астурії.

При зіпсутім шлунку, розладді травленні, чесмаку в устах, болі у висках, горячці, запертї стільця, блювоті або розвільненні вже одна шклянка природної гіркої води **Franciszka - Józefa** діляє певно, скоро й додатно. — Поручають її лікарі. 1—1

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Бельгійський уряд відмовив соціялістам дозволу на уладження маніфестації в дні 24. лютого ц. р. З цього приводу у неділю радитиме виконавча рада партії, а Вандервельде зголосить у цій справі інтерпеляцію у парляменті.

— До Риму приїхав мадярський міністр освіти Гоман, щоб підписати італійсько-мадярську культурну конвенцію.

— Перед военним судом у Ризі відбувається вдруге розправа проти колишніх соціял-демократичних послів за переховування зброї.

— Губернатор Мартиніки (французькі Антилі) повідомляє, що в ріжних місцевостях дійшло до заворушень між робітниками і працедавцями. До кількох місцевостей вислали жандармерію.

— Фінляндський уряд призначив ректора університету у Гельсінгфорсі проф. Брот-Геруса головою комісії, яка опрацювала проект фінансової допомоги для університету і подбала одночасно про права шведської мови. Комісія розглядає теж можливість створення шведського університету.

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО
запрошує Вас на
З А Г А Л Ь Н І
Всестудентські Вечерниці
7. березня 1935. 7. березня 1935.

Лет понад океан.

МАРСЕЛЬ. 16. 2. ПАТ. Відомі французькі летуни Кодос і Россі вилетіли нині рано в год. 6.30 з летовиска Істре на літаку „Жюссеф Ле Брі" до Ріо де Жанейро. Летуни забрали зі собою 6.400 літрів бензини і 270 літрів оливи. Летуни задумують викладнати безпосередню поштову комунікацію між Францією і Ріо де Жанейро. Перед відлетом заявили, що коли їхній лет вдасться, будуть продовжувати його далі, щоби побити свій лет і устійнити світовий рекорд лету.

Мобілізують фахівців.

РИМ, ПАТ. Покищо нема вісток про висилку двох змобілізованих дивізій до Африки. Відомо тільки, що мобілізація обняла багато резервістів ріжних річників, які служили в кольоніях. Одночасно уряд покликав до війська багато інжинірів, лікарів, фармацевтів і санітарів, які необхідні в Африці з огляду на тропікальний клімат.

Мило Пальмолів

Совітський старшинський корпус.

(УП). Теперішній совітський старшинський корпус ділиться на три основні групи. До першої групи належать ті старшини, що мають старий кадровий вишкіл. Їх всього коло 8 прц. всіх старшин. Вони мають посади не зв'язані безпосередньо з управлінням і командуванням армії. Найбільше їх примінюють як учителів-фахівців по школах, де виховуються у військовому дусі нові старшини. Весь час вони находяться під надзором ГПУ і нічого не можуть вдіяти самостійно.

До другої групи належать старшини, що брали участь у світовій і большевицькій війні і до того часу не були старшинами. Походять вони в більшости з робітників. Їх є всього коло 25 прц. старшинського складу. Вони не мають військової освіти, а старшинами поставали виключно завдяки своїм заслугам для режіму. Вони певні комуністи, тому їм дається вищі командні пости в армії та її управлінню. Вони не користуються в армії великою популярністю як фахівці, зате більше як добрі балакуни. Як старі ветерани мають право критикувати всякі розпорядження вищої влади. Розпропонована свобода слова в першу чергу торкнеться їх. Всі інші мусять мовчати.

Третя група коло 67 прц. старшинського складу це вже молоді старшини совітського виховання, які також займають всякі вищі становища в армії. Вони покінчили совітські військові школи. Виховано їх в комуністичному дусі, але в практиці помітно, що вони дуже тим духом не перейнялись.

Назагал совітський старшинський корпус ділиться освітою на дві основні групи. 10—15 прц. всіх старшин має середню освіту, 85—90 прц. її не має. Більшість має лиш низчу освіту, але попали в армію лише тому, що вони пролетарського походження. В них також і розуміння военних наук є механічне і вивчене, бо вони не мали змоги заглибитись в його основніше, а головно недостача середньої освіти не дозволяла їм це зробити.

Переважно старшинами є робітничий елемент з міст. Як відомо, то на Україні міське робітництво було неукраїнського походження, тому й серед старшин дуже мало українців.

Перед виборами до парляменту в Югославії.

БІЛГОРОД, 16. 2. ПАТ. Національна партія в Югославії, до якої належали майже всі посли розв'язаного парляменту, рішила, що не візьме відповідальности за зломання одноцілого національного фронту і не виставить своїх кандидатів до недалеких виборів до парляменту.

Наради фашистівської ради.

РІМ, 16. 2. ПАТ. На нинішній сесії великої фашистівської ради Мусоліні виголосив велику промову про закордонну і внутрішню політику. Опісля міністр скарбу склав звіт про фінансове та господарське положення, секретар партії про її діяльність. По довшій дискусії рада приняла італійсько-французький та італійсько-британсько-египетський договори у справі колоній. Наради відбуваються далі.

375 зол.

Королева малих машин до писання.
Нова машина до писання найліпшої якости. — 500.000 машин проданих. Тревалість великої машини. 12 перебиток через кальку. Ідеально легкий і еластичний удар.
СКЛАД МАШИН ТЕЛЕФОН 28-70
Ю. Ломаґа, Львів, Валова 11.
Прецизійна направа машин всіляких систем.
97/38

Міжнародні війська покидають Саарщину.

САРБРІКЕН, 16. 2. ПАТ. Нині рано відїхав зі Сарбрікен відділ голяндських військ, який входив у склад міжнародного корпусу, призначеного до вдержання ладу під час плебісциту. Надвірець приїхав командант міжнародного корпусу ген. Бріндл і багато італійських та англійських старшин. Крім того почести віддавала компанія англійських військ з оркестрою. При звуках голяндського національного гимну покинули голяндські війська Сарбрікен. Нині покинув теж Саарщину командант міжнародньої поліції в Саарщині англієць Генсел.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори львівського відділу Товариства „Український Центральний Комітет".

Дня 10. лютого ц. р. відбулися Загальні Збори львівського відділу Т-ва „Український Центральний Комітет". По вислуханні звіту управи з її діяльности за минулий рік Загальні Збори одноголосно затвердили всі потягнення уступаючої Управи, відмітивши особливі заслуги в діяльности голови Управи, полк. Олександра Кузьминського і висловили йому одноголосно повне признання за ініціятивність і щире віддання народньо-українським справам.

Після ухвалення сердечної подяки й абсолюторії уступаючій Управі вибрано нову Управу, в склад якої увійшли: голова полк. О. Кузьминський, члени: п. Панченко, проф. Д. Котко, інж. М. Бороєвський та сотник П. Прокоріївський. Кандидатами членами вибрано інж. М. Гаврилюка та п. О. Бриндіра. До ревізійної комісії: ген. М. Корчинського та п. Трохимовича.

Присутній.

Вибори до волосних рад у Чортківщині.

ЧОРТКІВ, ПАТ. Визначені досі в 6-х збірних громадах вибори до волосних рад не відбулися тому, що виборчі колегії всіх національностей заключила компроміс.

Виклад компромісових виборів такий:

Волость Джурин: 8 поляків (ББ), 1 старорусин, 2 українці, 1 німець.

Косів: 10 поляків (ББ), 3 русинів, 1 українець.

Білобожниця: 12 поляків (ББ), 4 українці.

Ягольниця Місто: 7 поляків (ББ), 3 жиди, 2 українці.

Ягольниця Село: 12 поляків (ББ), 4 українці.

Улашківці: 9 поляків (ББ), 7 українців.

Міські Театри в неділю, 17. лютого 1935.

Великий Театр

Год. 12 впол. Театр для дітей і молоді
Год. 3·30 поп. **„Чужа дитина"** образ суч. сноі Росії.
Год. 7·30 веч. **„Крик"** концерт артистичної гри та величавої вистави.

Театр Різнородностей.

год. 7·30 веч. год. 7·30 веч.

„Оборона Кейсової"

палестра в кривім дзеркалі.

Вистава М. Глущенка.

Останніми часами на виставі М. Глущенка помітно велике зацікавлення. До цього причинилися дарі родимій, чужі і свої, та рекламне про її мрнрізний зміст. Закуплено понад 15 творів, з них 7 і то більших, закупили чужинці.

Не дивольне бажання, через те, що минулий тиждень минув що другий день в карнавалах, *виставу продовжено на один тиждень.*

Цікавий репортаж друкує „Неділя". — про побут нашого мистця в Еспанії, головно на Балеарських островах. Ось деякі місця:

„На Балеарських островах... вечорами бренить гітара. В нишних костюмах молоді пари перебирають стопи і співають під зарешетованими вікнами своїх коханих. З непривички — все це видається опорою дня... В Пальмі... кущі й перекупки, в привітною усмішкою дають зовсім задарма першому ліпшому свіжому гігантичні, як литаві голови помаранчі... Рибалки, що волали мене на море на мотиви, не пускали мене, аби у них не пробіг і просто обкрикувався, коли я пробував питатися ціни... В меланхолійній мулині, в шапках з тамбою тугою і надривами в тонах... пранями тягнуться тижнями... горожани островів зовсім не знають, що таке праця... за 13 песет (6 золотих) я маю повне удержання в пансіонах, де мешкали мільонери..."

„Глущенко не лиш маляр, а й чемпіон легкої атлетики. Місцеві газети писали, що він приїхав з далекої України, то не у грецько-римській боротьбі він поклав усіх місцевих чемпіонів... найкраще плавав, бо робив за одною турою 8 кільометрів..."

Подаємо до відома, що з виставки знято 5 образів і заступлено іншими, так, що *вступ для молоді дозволений.* (Вступ для мол. 50 сот.)

НОВИНКИ

— **Хочете мати добре футро,** ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найлешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 36—10

— **У доповненні подяки** українським громадянам Америки за жертви, зібрані Вп. п. Говиконичевою на силату довгу за дім Промислової Жіночої Бурси Українського Краєвого Товариства охорони дітей і опіки над молодю у Львові, Головна Рада Т-ва повідомляє, що на днях одержала ще на ту ціль дальші жертви в сумі 98 амер. доларів, так що загальна сума зібраних жертв доходить досі до 876 амер. доларів. — **Головна Рада.** 966

Від нині „АРОЗА" БУДИНІ
ТІЛЬКИ

— **Ще в справі Вечерниць „Червоної Калини".** Комітет, що уладжує Вечерниці „Червоної Калини" 23. ц. м. в салях Касина Почтовців при вул. Японській, подає до відома всім зацікавленим, що на тих вечерницях фраки не обов'язують, а можна прийти і в звичайному темному одязі (візитовий). На знамениті та дешеві буфети, під управою пань, призначено цілий поверх з окремими салями й великою кількістю вигідних столиків, щоб гостям дати змогу свобідно провести вечір на любій гутірці в кругі знайомих і приятелів. Вечерниці „Червоної Калини" проходять звичайно під знаком традиційного настрою, і це головно комітет має на увазі, а тому робить загально доступними буфетові салі й відділює їх від долішніх двох саль, де буде відбуватись забава при двох оркестрах. Запрошення від вівтірка т. є. 18. ц. м. видає на бажання адміністрація „Ч. К." вул. Зіморовича 20, в годинах 9. до 15. Окремо запрошень комітет не висилає. 989

— **Свято стрілецької пісні.** Як довідуємося, „Свято стрілецької пісні", при співучасти Любич-Пароконяківної, М. Голинського та хорів „Сурма" й „Бандурист", заповіджене на 24. ц. м. о 12. год. ополудні — не відбудеться в салі Великого Театру, лиш в салі Колісею при вул. Сонячній у Львові, а то з огляду на те, що користуючись як найбільшою кількістю місць, при дешевих вступах, хоче Комітет уможливити в тому Святі участь найширшим кругам громадянства.

— **„З подорожі довкола світа"** — відчит Софії Яблонської, що відбудеться заходом „Т-ва письменників і журналістів" 22. ц. м. в год. 6. веч. у салі „Бесіди" буде присвячений вражінням прелегентки у подорожі з Марселі, Порт-Саід, Джібуті, Цейльон, Індо-Китай (Кохінхіна, Анам, Тонкін, Китай Юнан, Ляос, Камбоджа, Місто святинь Ангкор). Китайський Юнан. Відчит буде ілюстрований численними оригінальними світлинами. Запрошення на цей відчит можна дістати раніше в редакції „Діла" або ред. „Нового Часу" від год. 9. до 2. пол.

— **Вільномулярі.** Під таким наголовком відбеться в неділю 17. лютого ц. р. відчит д-ра П. Мінка в год. 6. вечором у салі „Української Бесіди" при вул. Рутовського ч. 22. Це черговий відчит з циклю Академічних Вечорів

— **Вистава У. С. С.** небавком кінчиться. Остала нагода відвідати її тим, що не мали досі змоги її бачити. В неділю 16. ц. м. в 11. год. передпол. впорядник вистави д-р Ів. Іванець буде давати пояснення для збірної публики з Жовківського передмістя.

БРАНКА-ЛЮКС
сметанкова
Чоколяда здоровля і сили

— **З українського життя в Брні.** Заходом Т-ва „Українська Студентська Спілка" в Брні відбулася 3. ц. м. святочна академія, присвячена роковинам проголошення самостійности і соборности українських земель та бою під Крутами. На програму свята зложилися: спів місцевого українського хору, реферат „22. січня 1918—1919 р." відчитав студ. С. Терещенко. Реферат про бій під Крутами відчитав студ. Яр. Онуферко і деклямацій-рецитації відповідних творів О. Олеся — виконав студ. А. Дурделло. Свято закінчено відспіванням національного гимну. З нагоди річниці бою під Крутами була проголошена між місцевим українським студентством традиційна голодівка. Після академії переведено збірку на політичних вязнів. Свято відбулося в домівці У. С. С. при численній участи місцевої української колонії.

— **Розбудова м. Львова.** Від двох років веде Комітет розбудови м. Львова акцію зорганізованого збірного будівництва на Залізній Воді, де вибудував кольонію, зложену із 60 домів. Щоб уможливити ширшим колам дістати власний дім, рішив Комітет розбудови розпочати будову домів дешевих, бо в ціні від 10.000 зол. разом з парцелею, на Персенківці біля Стрийської шоси, напроти міської бетонарні. Терен положений недалеко трамваєвої лінії, має воду, газ і електрику. Проєктується будова 3-кімнатових домів. Рефлектанти з власною готівкою 5 до 6.000 зол. можуть при допомозі позички з будівельного фонду дійти до власного дому. Інформації дає бюро Комітету в магістраті І. пов. ч. 103 від год. 11—12.

— **Водні роботи в проекті.** Як повідомляє Прес, є проект призначити суму 50 мільонів зол. на регуляцію гірських рік і потоків. Цю суму надіються роздобути з позабуджетових джерел і зужити протягом двох років. Цього року передбачується 25 міл. на водні роботи, що обіймуть передовсім ріки і потоки в Галичині. Причинилася до того минулорічна катастрофальна повінь. Фонди на водні роботи уряд хоче роздобути з внутрішніх кредитових операцій.

— **Примусова парцеляція великої земельної власности.** Виконуючи закон про земельну реформу з 1925 р. польський уряд рішив розпарцелювати цього року 22.432 гектари поміщицької землі. М. і. буде розпарцельована частина земельних дібр Яр. Потоцького і Ант. Юндзіла в барановицькому повіті. Ян. Радзівіла в Рівенщині, Павла Сапіги в Борщівщині, Ант. Лянцкоронського в Чортківщині та Спіґи Броди в Брідщині.

— **Ціни помаранч від 16. до 23. лютого ц. р.** Промислово-торговельна Палата подає, що комісія нотувань ціп помаранч на засіданні 15 лютого устійнила для Львова такі ціни за 1 кг. помаранч у детайлічній торговлі на час від 16 до 23. лютого ц. р. включно: еспанські помаранчі „terca" 1.32 зол., „blonde" 1.50 зол., bloond-oval" 1.70 зол. Палестинські помаранчі 1.85 зол. Італійські помаранчі 2.20 зол.

— **Сильна сніговія** лютилася кілька днів над Бориславом і околицею. Снігові замети на дорогах доходять до висоти 5 метрів. Колова комунікація на шосах перервана.

— **Вовки нападають на лещетарів.** На групу лещетарів біля Тилявки пов. Кросно напало стадо, зложене з 8 вовків. Лещетарі почали відстрілюватися і вовки розбіглися. Одначе біля Риманова на тих самих лещетарів напала друга тічка вовків, зложена з 10 штук. Тут були вже більше завзяті і не лякались револьверових стрілів. Лещетарі боронились електричними лямпками, аки добилися до людських осель.

— **Краєва хроніка.** Карний суд у Львові засудив війта і громадського писаря з Голіц пов. Рава Руська по 1 і пів року вязниці за спроневірення 2.700 зол. громадських податків. — За зневагу екзекутора М. Морського засудив дрогобицький суд М. Калічака з Трускавця на місяць арешту. — В Долках пов. Товмач Петро Вонсович убив свого батька в обороні матери, над якою він знущався. — На леді на ріці Сяні в Перемишлі найдено судові акти, вкрадені недавно в суді.

Поминальне Богослуження і Панахида за бл. п.
Стефанію з Клак в Буя
б. ст. пластунку-вірлицю 14. пл. куреня Сапітарок у Львові, б. куоічну 44 пл. куреня відбудеться в неділю 17. лютого в год. 12, в пол. в Волоській церкві.
Усіх приятелів і знайомих запрошують
ТОВАРИШКИ.

Поминальне Богослуження
у перші роковини смерти за душу бл.
Д-ра Івана Мар яновича Крушельницького
б. учит. гімназій У. П. Т., відбудеться в середу, 20. лютня 1935. год. 8. рано в церкві Успенія Пр. Богородиці.
Приятелів і Знайомих Покійного запрошує
Дружина.

ПОДЯКА.

Усім приятелям і знайомим, які віддали останню прислугу нашому найдорожчому Мужові і Батькові і виявили нам стільки співчуття — складаємо сердечну подяку

МАРІЯ ЛЕВОВА З ДІТЬМИ.

— **Згорів почтовий амбулянс.** В почтовім амбулянсі особового потягу, що виїхав із Гдині до Кракова, склалася експльозія, що спричинила пожежу. Здержано потяг і амбулянс відчеплено від решти потягу. Обслуга врятувалася, вискочивши з вагону. Тому що вагон находився біля мосту, вогнева сторожа могла гасити з гори. Амбулянс згорів до тла, причому жертвою вогню стала вся почта з Гдині, Вейгерова, Орлова, Реди і Гданська.

— **Присуд за замах на синагогу.** В суботу 16 лютого закінчився у Вильні процес за замах на синагогу. Трибунал засудив підс. Здзіслава Вардайна на 5 років, Едварда Леошка на 4 роки, Вальдемара Ольшевса на 3 роки, Леона Гринкевича на 1 рік. Яна Дравеля звільнили. По проголошенні присуду мати Вардайна зімліла. На внесок оборонця трибунал покищо випустив на волю засудженого Вардайна за кавцією 1.000 зол.

— **Бензина в криниці.** В криниці на одній з передмість Праги вибухнув газ. Сперщу мірникували, що це наступив вибух світляного газу, який дістався до криниці з ушкодженого проводу. Опісля виявилося, що в криниці є бензина. Пожежна сторожа вже другий день вичерпує бензину з криниці, але бензина постійно прибуває. Покищо не устійнили звідкіля протікає бензина до криниці.

ГЕМОРОЇДИ

с причиною злого самопочування, і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — При гемороїдах вживати

Anusol
Goedecke

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.
70/7 7—22

Відозви й комун кати.

УКРАЇНСЬКЕ ГІГІЄНІЧНЕ ТОВАРИСТВО У ЛЬВОВІ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

Громадяни!

Рік-річно повторюються вперті клич про вагу боротьби з туберкульозою для здоровля, сили, розвитку і будучности народу. Рік-річно у всіх культурних народів улаштовують місячні пропаганди для поборювання туберкульози, цього найбільшого сучасного лиха. Що-року кидають у нарід незвичайно велику кількість популярної літератури в цілі освідомлення найширших мас про ті великі небезпеки, що їх несе в нарід туберкульоза, і рівночасно в цілі зорганізування відповідної оборони перед цією пригаданою, але дуже небезпечною пошестю головно для селянства та робітництва.

Цей тяжкий обовязок оборони перед туберкульозою сповняє на наших землях від початку свого заснування Українське Гігієнічне Говариство, яке в цім році переходить у друге пятиліття своєї діяльности.

Важке економічне положення нашого народу і замало засвоєне ширшими кругами громадянства зрозуміння для санітарних та гігієнічних питань дає ще більше поле для розвитку туберкульози.

Чи не бачите цього на кожному кроці?!

Громадяни!

Гляньте, кілько рік-річно жертв зпоміж нашого селянства, робітництва, міщанства, студентства та трудової інтеліґенції забирає туберкульоза! Прислухайтесь цьому безмірному болеві матерей по страті своїх синів чи донько, приглянътеся плачеві овдовілих жінок чи осиротілих дітей! Кілько з причини туберкульози залишилось калік, нездібних до праці, кілько хорих лежить по хатах, що не тільки не працюють, але ще вимагають відповідного й коштовного піклування! А в якій нужді живуть полишені діти-сироти по сутеринах та бідних похилених селянських хатах! А чейже кожне з них — це будучі громадяни, це богатовартісні і надійні члени народу.

Отже вже з цього бачимо, що боротьба з туберкульозою — це проблема усього народу. Рятування цих хорих на туберкульозу і забезпечення себе й інших перед нею є обовязком усієї суспільности.

Найбільшим ворогом туберкульози є раціональне освідомлення народу, як запобігати поширенню туберкульози і як її поборювати. Таку освідомлюючу працю хоче повести Українське Гігієнічне Товариство і цього року, проголошуючи **місяць лютий і березень місяцями пропаганди боротьби з туберкульозою.**

Громадяни! Памятайте, що здоровля — це найбільший скарб людини! Бережіть себе і своїх дітей перед зараженням туберкульозою! Освідомлюйтесь самі й інших освідомлюйте про способи поборювання цієї недуги!

Читайте пильно й іншим читайте статті і видання Українського Гігієнічного Т-ва!

Масове поширення туберкульози вимагає масової боротьби з нею, яку треба вести зорганізовано і під умілим проводом.

Тому вступайте в члени Українського Гігієнічного Т-ва і під його проводом ставайте в ряди боєвиків на фронті боротьби з туберкульозою! Нехай кожний дасть, що може, на цю боротьбу: один гріш, другий знання, третій працю, і в цей спосіб вирятуємо з обіймів туберкульози неодного громадянина, який своєю працею оплатить десятикратно цей наш сьогочасний дар.

Надіємося, що наш ньогорічний апель не прогомонить пусто і що почують його всі, кому лежить на серці здоровля своє і всього **народу.**

Тому всі до праці!

Всі на фронт боротьби з туберкульозою!

За Виділ Українського Гігієнічного Т-ва:

Д-р М. Панчишин голова. **Д-р С. Панкевичівна,** секретар.

Д-р Р. Осінчук, повн. референт.

З дороги життя.

НА НОВУ МОГИЛУ...

Тихо і безголосно, майже зовсім осамітнений і забутий доконав свого віку Вячеслав Будзиновський. Довголітний посол до австрійської Державної Ради (1907—1918), де належав до кращих бесідників, визначний публіцист і дениикар (кол. редактор „Буковини", „Свободи", літ. журналу „Світ", „Українське Кореспонденц-блят", співробітник „Діла" і т. п.) соціольог („Хлопська посілість", „Знесення панщини") талановитий белетрист („Стрімголов" та інші оповідання, сценічні твори), а передовсім популярні історії, що своїми писаннями витручував в рук нашої молоді чужі книжки.

Будзиновський був типом запальним, вибуховим, що у своїх писаннях і вчинках мав дещо з дикого степового гуроґану. У полеміці, у дискусії пристрасний, непогамований, безоглядний, у виразі й стилізації сильний, палкий, яскравий, дрестичний („...Громи бють тільки у високі вежі — ніколи у кльосети").

Так мав він у своєму житєвому білянсі дві позиції, якими в історії визвольного руху нашого селянства поставив собі нерукотворний памятник. Це його підготова і участь в організуванні й переведенні хліборобських страйків (1902—1904), а друга — його участь в акції за виборчою реформою (1905—1906).

Будзиновський товкся по вічах, своїми промовами загрівав: фанатизував масу, розпалював котел народнього невдоволення до червоного жару. Не дивно, що вінк був їздити на вічі з подушечкою й коцом, бо часто а вічча відвозили його жандарми просто до староства, а звідти до тюрми.

Його бурливий і непогамований, іноді а невідповідальністю сумежний характер (в р. 1911. на комісії водній в Раді Державній, коли йшло про концесію для сусілів — канали), кинувся на стіл і понищив усі акти комісії) робив його часто предметом не лиш переслідувань і нагінки з боку влади, але й предметом атак та набрехів від своїх таки політичних товаришів та публіцистичних противників.

Востаннє сидів я з ним в редакції „Громадської Думки". Були це важкі часи розпуття, перехресних стежок, хитання й ходу вимання. Повага хвилини клипала за Тверянами, а ми сгромоглися лише на Охримовича чи В. Бачинського.

Тому й „Громадська Думка" відспівувала за поетом „Кудою йти і на що сподіватися?" і у висліді було так: що в пісні дні появлялись передовиці за Петлюрою, а в пісні проти цього. Так він опинився поза „Громадською Думкою".

І з того часу начинається трагічна доба його життя. Зовсім засуджений на Тотальність, був він надто амбітною одиницею, щоби приняти присуд без протесту. Тож стає голосою Партії Праці, пише в „Раді", друкує дещо навіть у „Нових Шляхах", але все дарма, сміло без вибрику. Та не був це вже давній Вашь. Було це Шекспірова тінь; робив врожіння птахи що поточив по землі свої надумані, окровавлені пруги...

З Будзиновським сходить до гробу колись голосний, вектомний діяч, що мав великі заслуги в розбудженні селянських мас у Галичині: умер з ним разом і каторжний робітник пера — і вічний дух бунту.

То й не повезуть його чотирма кіньми до цивільних брам і не поставлять йому пагробного памятника, а похоронять в тихому кутку, щоби по трудящому бурхливому житті спів тихим сном і снив золотий сон про кращу долю для свого народу...

Тиберій Горобець.

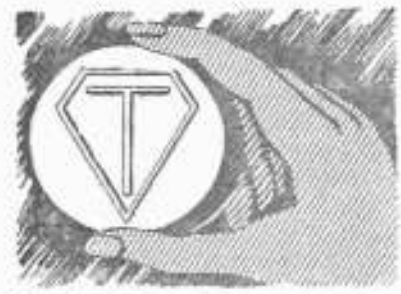

Ґрипа загрожує Твому здоровлю!

Ту малу таблетку Тогаль вживати при грипі. — При маючи таблетки Тогаль у дозі 1 таблетки 3 до 4 рази денно зазнаємо полекші, при чому горячка паде. — Отже як почуєш перші дріжаки, не гайся ні хвилини, зажий негайно Тогаль! Ори інальні таблетки Тогаль дістанете в найближчій аптиці.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Память Грушевського помянули всі установи на засіданнях своїх виділів, а Т-во „Учительська Громада" скромненькою академією. Слід було академію підготовити з більшим пієтизмом і зареклямувати афішами, а не двома писаними оповістками по кремницях. Публіка дописала. З пошани просимо не називати Грушевського — „Грушівським", бож це балагутство!

На вечерницях Рідної Школи охочих дивитися було багато, до танцю мало. Конечно треба на будуче зладити за кращих оранжерія. Грошевий успіх малий.

На загальних зборах „Української Бесіди" вибрано новий виділ під головуванням дра П. Войтовича. Члени нового виділу дають запоруку, що поширять товариське життя на всіх „диких" громадах і приєднають молодь до „У. Б.". Побажаймо успіхів у праці новому виділові, а „дивих кривуль", що усуваються від товариського життя та праці треба буде пильнувати!

ЛУЦЬК.

З „Сільського Господаря". Не зважаючи на тяжку господарську кризу, яку переживають хлібороби Волині, філія „Сільського Господаря" в Луцьку веде далі свою високо культурну роботу. Власними силами утримує дві агрономічні сили, видає часопис „Нова Скиба" (третій рік) і захоплює широ кі кола ділянки життя. Отак перед кількома днями започаткувано під її проводом першу спробу на Волині контролі молочности в молочар. ранній Воротнів, до якої зголошено 93 корови; контроля розпочалась під доглядом спеціяльно заангажованого, спільно з районовою молочарнею, інж.-агр. Тополева. Розширюючи свою працю, філія перейняла помешкання від ліквідованого інспекторату РСУК, у якому окрему кімнату займає оружок „С. Г." в Луцьку і Повітова Жіноча Секція. Більше помешкання дає можливість улаштовувати господарські наради та збори делегатів різних секцій. Не так давно місцевий кружок улаштовував господарську нараду, на якій мав реферат голова філії п. В. Острозький на тему „Місто і хліборобство", яка статутна звичне число членів як з Луцька, так і з більших сіл. Про працю філії найкраще свідчать цифри. Після вилучення всіх некурантних членів філія має 2.096 членів, організованих у 40 кружках. Рік закінчила з касою 833 зол. 75 сот., щоже цікавого побільшилося від торків з попередніх років, — грошовання, ради в інших статутових речах. І не зважаючи на це, в нас сьогодні з найкращими найвідповідальні люди.

ЛЮТОВИСЬКА.

Вияснення в справі виборів. Підписані ради громадської ради в Лютовисках просять помістити в „Ділі" отсе вияснення: На сторінках Вашого хвального часопису з дня 2. лютого ч. 27 появився допис невідомого автора під наголовком „Вибори Волосної Ради" в Билинах. Підписані вияснюють отсе: Неправдою є, будьто би п. Чижовим Володимиром, солтисом з Лютовиськ, „уклалася польську листу та сильно за неюагітувала". Неправдою є, що „виборче списалося при виборах Лютовиськ. Неправдою є, що „инші українські села дивувалися про українську листу в останньому моменті і тому були мало підготовлені". Бо правдою є, що ніхто листу укладали, ни нам ставили кандидатів на радних до волосної громади Билич, яких вибрала переважаючу більшість кожної низової ради, всі солтиси і надсолтиси дотичної округи. Правдою є, що на передвиборчій конференції були присутні п. Сілецький Степан і Микола Куць (Букова), самі ті, які пізнійше були авторами окремої листи. Правдою є, що п. Микола Куць особисто поставив кандидатів свого села (Букова) на радних до Волосної Громади Билич на компромісовій листі і тимсамим погодився на подобу листу. Правдою є, що інтеліґенція нашої округи не займала негативного становища до компромісової виборчої листи, наоборот ин. Сілецький і Куць створили українську листу в останньому моменті і, як нам відомо, з чисто особистих мотивів. Правдою є, що Лютовиська (які розпоряджали одним кандидатом) не поставили п. дир. С. Сілецького на кандидата радного до Волосної Ради в Билинах. Тота не відповідає дійсности при виборах дізналась ціла тіґрія громадян Лютовиськ, ведені п. Чижовим Володимиром" (як не твердить додержувач. Правдою є, що ми на українські листі зложили в останнім часі

Дешеві білі дні

з 40% зниженою цін уладжує Галицький Магазин Новин. — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

були деякі кандидати, щодо яких багато наших громадян мало поважні застереження, то голосуючі громадяни Лютовиськ віддали голоси по листу українську, виключно і лише для солідарности. З того виходить, що не громада Литовиська „попхалась найгірше" при виборах, але спасались найгірше ті ініціятори окремої листи, які, рішаючись в останньому моменті на окрему листу, не підготовили як слід справи і викликали хаос та через це українці втратили багато мандатів. — Лютовиська, 3. II. 1935. — Квасниця Дмитро, Коритовський Іван, Корчевський Пилип, Фігура Василь, Ганик Микола, Ворч Микола, Хвіт Микола, Ганик Теодор

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ

Повне видання творів Тараса Шевченка, **Т. ШЕВЧЕНКО:** Том VII Український Наук. Інститут. Варшава-Львів 1934. ст. 338. Зміст: Передмова. Художник. Повість. Найомичка. Повість. Варнак. Оповідання. Примітки до них П. Зайцева. Повоєнні статті: Павло Зайцев: Прозова творчість Шевченка. М. Рудницький: Повість „Художник". Л. Білецький: Повість „Найомичка". Дм. Дорошенко: Оповідання Варнак. Покажчик імен. Ілюстрації: 1) Автопортрет Шевченка олівцем 1843 р. Алея статуй у дитячому саду. Фотографія. Портрет К. П. Брюлова, роб. Тропиніна. Портрет В. А. Жуковського, роб. К. Брюлова. Петербурська Академія Мистецтв. Історія пишу Шевченка в карикатурі В. А. Жуковського. Шевченко — студент академії. Етюд В. Штернберга. В академічному класі. Рисунок Шевченка. На Смоленському кладовищі. Сесія Шевченка. Шевченко — студент Академії. Незнак. автора. Автограф Шевченка (сторінка з повісти „Художник"). Портрет Агати Усенової, роб. Шевченка.

ЛІКАРСЬКИЙ ВІСТНИК, орган лікарської комісії Наук. Тов. ім. Шевченка і Українського Лікарського Товариства у Львові. Львів. 1, січня 1935. Р. XIII. Ч. 1. — Зміст: Ю. Добрановський: Профілактика вірулентних захворювань стрептококовим та стафілококовим антивірусом. Л. Максимонько: Новіші погляди на причини повставання відрину сліпки та його лікування. М. Долинський: Новий спосіб лікування чорнухи. О. Фікс: Спроби кооперативної санітарної організації. Хроніка сходин У. Л. Т. З життя філій У. Л. Т. З приводу 25-ліття У. Л. Т. З медичної преси. Новинки. Термінольогічний куток.

ЖУРНАЛИ:

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник. Видань січень-лютий 1935. Р. XI. Ч. 1—2. Зміст: Привіти „Українському Філятелістові". В. Зонненберг-Федоровський: Мистецтво на марках України. В. Полтавський: Легенда про польську медалю з 1860 р. А. Штроман: До історії марок У. Н. Р. В. Зонненберг-Федоровський: Нові авторські марки в СРСР. Нові марки. Дрібні вісти. Критика і бібліографія. З філятелістичних журналів. Від адміністрації. Пресовий фонд „У. Ф.". Дарові премії. Оголошення.

„ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ", ч. 4 (10) з 15. лютого 1935. Зміст: Дійсність і бажання (На порозі нового організаційного року. — Преса про наші Зяг) Збори: Дещо про наш орган. До нашої вимоги: Основні проблеми. Техніка податкових вимог. Виріжки з преси („Кооперація і приватники" — Кооп. Республіка ч. 2) Відгуки (Перемога і Бюлетень Пол.-Української). Широке відомлення з XI. Зяг. Збори Союзу У. Купців і Промисловців з Польщі і в світі. Фейлетон І. О. „За золотом купця і промисловця з давнини" (ч. II.), огляд організаційного і товариського життя, виїмкові новини, біржа і т. д.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС, орган Реального Союзу Українських Кооператив. Львів, неділя 17. лютого 1935-го Р. XV. Ч. 7.

Листування Редакції.

Вп. Авторам спростування з Бережан: Дальшу полеміку в справі Кружка Р. Ш. мусимо перервати для добра самої установи. Всі матеріяли передаємо Голові Управи Р. Ш. для переведення слідства, до якого делеговано вже пос. Д. Великановича.

Вп. Я. Ой, Перемишль: Дуже дякуємо за короткі вістки, які все рано використаємо.

Вп. Б. Л., Станиславів: Відповідь вишлемо листом.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 17. II. год. 12 поол. Театр для дітей і молоді: Б. Герц і Гри пера.
Неділя, 17. II. год. 3·30 пол. „Чужа дитина".
Неділя, 17. II. год. 7·30 веч. „Крик".
Понеділок, 18. II. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Рівнородностей.

Неділя, 17. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".
Понеділок, 18. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".

Кіна.

АДРІЯ: „Ноїв Ковчег".
АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТИК: „Юдіка".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Молодий ліс" (на осн. В. Герца).
КОЛІСЕЙ: „Небезпечна краса", ревія „Темпо, темпо!"
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріц і Фанні у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Живий застав" і „Парада на Червоній площі в Москві".
МІРАЖ: „Кавалькада життя та смерти", „Трубач Сайм і сержант і рінг".
МУЗА: „Велика подія".
НАЛЯС: „Чорна перла" (Еж. Бодо).
ПАН: „Жінки в його житті", „Таємні сили".
РАЙ: „Уявні обійми".
СВІТ: „Маркіза Морісака" та „10-ий любко".
СОНЦЕ: „Шанхай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Циганські мелодії" і ревія „Веселий журнал".
УТІХА: „Відважний хлопець" (Джекі Купер) і ревія.
ХІМЕРА: „Зміна сердець". (Дж. Гейнор, Чарлз Фарел).

Закордонне радіо.

Неділя, 17. лютого 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 15·40 Камер. музика, 18·10 Литовські нар. пісні, 20·05 „Цвітка Гаваї" оп. Абрагама, **Братислава** (298,8) 13·30 Хор, 17·30 Спів, **Кошиці** (259,1) 16·00 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (269,5) 9·25 Мор. нар. пісні. **Прага** (470,2) 11·00 Квартет, 13·45 Нар. пісеньки, **Париж** (1648) 17·45 Симф. концерт, 21·00 Місяк год. **Білгород** (437,3) 13·15 Популярні пісеньки, 18·30 Болгарські пісні, **Берлін** (356,7) 18·00 „Він і вона" оп. Геденгавзена, 19·10 Соліст, **Кенігсаустергавзен** (1571) 11·0 Рецитації поезій, 14·00 Пісеньки, **Кельн** (455,9) 18·30 „Король Лір" авд. на осн. Шекспіра, 20·00 Вечір опери й оперети, **Лайпціг** (382,2) 19·30 „Дер Вафеншмідт" пов. оп. Льорцінга, **Мінхен** (405,4) 10·30 Форт. соната д-моль Бетовена, 17·50 Камер. музика, **Будапешт** (550,5) 17·00 Дует гітаристів, 19·50 Форт. реціталь, 21·30 Концерт, **Мілано** (365,6) 17·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 20·45 „Лаль ягодь маломет" оп. Д' Аль Ардженіе.

Понеділок, 18. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·40 Пісні й арії, 22·45 Легка віденська музика, **Кошиці** (259,1) 17·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12·35 Салон. музика, 17·45 Скрипка, **Париж** (1648) 21·00 „Берлюз" муз. авд., **Білгород** (437,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 15·25 Камер. орк., 18·30, 19·20 Вес. баварська музика, **Кенігсаустергавзен** (1571) 20·15 Симф. концерт, **Лайпціг** (382,2) 18·00 Нар. музика, 21·20 Форт. реціталь, **Мінхен** (405,4) 15·10 Романські нар. пісні, 17·50 Регерові пісні, 19·30 „Постільон де Льонжюмо" ком. оп. Адама, **Будапешт** (550,5) 12·05 Форт. і спів, 18·30 Сольо на арфі, 19·50 Симф. концерт, 22·00 Циг. музика, **Мілано** (365,6) 19·05, 22·00 Легка й камер. музика, **Рим** (420,8) 17·05, 17·30 Спів.

Львівське радіо.

Неділя, 17. лютого 1935.

9·00 Ранішня авд., 10·00 Гр. пл., 12·05 Сільна рерум. мист. життя, 12·15, 13·15 Муз. порядок; Світанок, день і ніч у Бреславі, 14·00 Авд. з нагоди 5-х років. львівської радіостанції, 15·15 Оркестра гармон. стеф із гр. пл., 15·25 Огляд ринків рільн. продуктів, 15·35 Твори на цитру, сольо з гр. пл., 15·45 Лісова скринька, 16·00 Спека, морська повість, 16·20 Спів (Бенони) в супр. форт., 16·35 Наша мама, опов. для дітей, 17·00 Музика до танцю, 17·20 Довідка книжок про театр, 18·00 Театр Уяви авд. „Юніят", 18·35 Відчит „Життя молоді", 19·00 Концерт. орк., 19·50 Гутірка, 20·00 На веселий львів. вечір, 20·30 Вечірні денник, 20·40 Спортові вістки. 20·35 Почт.-техн. скринька, 21·10 Реклям. концерт, 21·30, 22·10 Трансмісія з Будапешту: Вечір оперет, 23·05 Танкова музика.

Понеділок, 18. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 21·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Метеор. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Орх. 13·00 Полудневий денник, 13·05 Грамофонові плити, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 16·45 Легка музика, 16·45 Лекція німецької мови, 17·00 Спів (Марія Форенна) в супр. форт., 17·25 Фільм. огляд, 17·35 Мельодії оперет із гр. пл., 17·50 Торунь за часів Коперника, 18·00 Зв'язок Львова з борисланським басейном, 18·15 Камер. концерт, 18·45 Історія перлового намиста, 19·30 Пахучий острів Корсика, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Концерт капелі, 20·45 Вес. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт, 21·45 Мозок, найчудніший прилад, 22·15 Опера з тихого студія: „Льогенгрін" оп. Вагнера (в скороченні), 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28 1/4 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25·82, Париж 34·94·50, Берлін 212·50, Цюріх 171·46, Голяндія 358.10, Прага без трансакцій, Італія 45·02, Нюйорк кабель 5·29 5/8, Нюйорк чеки 5·29 3/8.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони, 36·50—36·10, Рублі 46·50—46·40,

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0,37, Фльорени: 0·95 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Масло союз" повідомляє, що в дні 16. лютого ц. р. кооперативам платити за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·10 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. вець	3·70 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану вдержана, на яйця зниження.

Масло союз повідомляє, що від 16 лютого ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір'я птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	0·95 зол
Старі „	„	„	0·75 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Індики	„	„	0·90 „
Індички	„	„	1·10 „
Пантарки	„	„	1·03 „

Птицю приймає в свіжості визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Ширші сходини членів Кружка „Рідної Школи" ім. Ганни Барвінок відбудуться дня 19. II. ц. р. год. 6-та вечором в домівці при вул. Мохнацького ч. 12. На порядку дня: Реферат д-ра І. Крипякевича „Памяти Михайла Грушевського".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Агентів до продажі рільничих приладів по селах шукає „Сталькост" Львів, Пястів. 17/56 2—3

Косметичні курси Добранської-Рогатин, Львів, Галицька 3, І ел. 79-21, приймає вписи. Проспекти висилає. Практика у кабінеті „СЛАВА". 934 3—3

Кольпортерів на Львів і провінцію на дуже добрих умовинах прайме видавництво. Зголошення з поданням референцій просимо слати до „Діла" для „Постійний заробіток. 2—2

Агентів до збирання замовлень по селах на коси шукає „Живко". Львів, Жовківська 34. 20/56 1—4

Книговодець з практикою у більшому промисловому підприємстві знайде місце зараз на провінції. Винагорода за умовою. Зголошення до адмін. „Діла" до 20. II. 1935 під „Книговодець". 977

Негайно продам вашу кам'яницю вільну від належности переведеної від податків при вул. Гроховській 6 чиїй у Львові за ціну 21.500 зол. Завад потрібний 5—6000 зол. Відомість в канцелярії адв. д-ра Бабія, Львів, Саліги 65, телефон 31-39.

Здібні аквізитори кольоніяльної бранжі на Галичину потрібні. Зголошення з референціями надсилати до Адміністрації під „Фрайвіль". 979

4-кімнатне сонячне, повнокомфортове мешкання до винайму, Длугоша 37.

Військову книжечку уневажнює Григорій Приплак, річник 1897. П. К. У. — Станиславів. 986 1—3

Шукаю товариша життя культурної, господарної, пристійної. Адміністрація під „Кавалір". 985

ОГОЛОШЕННЯ.

АДВОКАТ

Д-р ОРЕСТ ЯРОСЕВИЧ

отворив адвокатську канцелярію

в ЛІСЬКУ

напротив Народнього Дому. 983

ПЯНІНА першорядні по зниженій ціні на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживанних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.** 89 20—55

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

КОМУНІКАТ

ДЛЯ ТИХ, ЩО МАЮТЬ ОБЛІГАЦІЇ НАРОДНЬОЇ ПОЗИЧКИ

Письмом L. U. U. 4150/1/34 з 30. листопада м. р. уділило Міністерство Скарбу (Державний Уряд контролі обезпечень) Товариству Обезпечень на життя **„ФЕНІКС"** дозвіл на роблення обезпечень на підставі Народньої Позички.

На тій підставі переповаджує тепер **„ФЕНІКС"** широку обезпеченеву акцію, даючи змогу тим, що мають облігації Н. П. корисно обезпечитись на життя, за що складки можна покривати облігаціями Н. П. в різних формах і комбінаціях, які відповідали би бажанням і спромозі обезпеченого.

Обезпечений капітал буде виплачений у хвилині реалізації обезпечення **в цілости в готівці.**

982 1—2

Ближчі інформації дає дирекція Т-ва **„ФЕНІКС", Львів, пл. Марійська 7.** —:— Телефон 5·29 і 18-03

МІСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЬВІВ, УЛ. СОБІСЬКОГО Ч. 16.

улаштовує похорони, випозичає теж повози, коні тощо на шлюби.

978 1—3

За ревакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 43 (13.941). Львів, понеділок 18. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Прилюдний запит голови У.Н.Д.О.

до п. М. Косцялковського, міністра внутрішніх справ Річипосполитої.

Дня 14. лютого ц. р. міністер внутрішніх справ Польщі п. М. Косцялковський, відповідаючи в часі дискусії над буджетом Міністерства Внутрішніх Справ сенаторові І. Макухові, висловив на буджетовій комісії сенату промову, в якій зясував своє становище до українських справ.

Мериторичну відповідь на цю декларацію офіціяльного представника польської держави, декларацію небувалу досі змістом і формою, але зате чи не найширшу з усіх заяв польських урядових чинників, які колинебудь були виголошені на цю тему, дамо на тому самому форумі, на якому вважав її за доцільне проголосити п. міністер. Одначе тому, що в цій промові є також твердження, яке нарушує честь мою особисту і моїх клюбових товаришів, я на цьому місці мушу поставити п. міністрові юдин прилюдний запит і просити прилюдної відповіді на нього.

Згідно з текстом, переданим пресі Польською Агенцією Телеграфічною (ПАТ), п. міністер між іншим говорив: „Панове приходите до мене і тоді наші розмови мають зовсім інший характер, а відтак стрічаюся з великими несподіванками на прилюдному форумі. Ваші виступи в соймі, ваші „заяви" у путрі і навіть не є згідні з тим, що говориться в малому гурті. Не маю наміру і не хочу брати участи в цій дволичній грі".

З уваги на ці важкі закиди прошу п. міністра подати факти такої „дволичної гри", себто хто і коли з українських політиків ставив інакше політичні справи в розмові з п. міністром, а інакше на парляментарній трибуні. Бо хочу вірити, що п. міністер не може відмовити і нам, членам недержавного народу, стояти в обороні своєї чести.

Зокремаж щодо моїх розмов з п. міністром, то я стверджую ось що: З п. міністром Косцялковським говорив я на політичні теми тричі. Вперше літом минулого року в присутності посла д-ра В. Загайкевича і сенатора Ю. Павликовського. Від уряду в цій розмові брали ще участь віцеміністер внутрішніх справ і директор політичного департаменту М-ства. Про цю розмову появився був і офіційний комунікат за посередництвом ПАТ-ої. Друга моя розмова з п. міністром відбулася в соймі і мала цілком випадковий характер. Третя розмова відбулася недавно в його кабінеті, коли я інтервеніював у справі помилування двох засуджених на смерть українців. Стверджую рішуче, що в усіх тих трьох розмовах з п. Косцялковським я ні на йоту не відбігав від тих напрямних в справі українсько-польських взаємин як у межах так і поза межами польської держави, які я зясував у моїх соймових промовах дня 5. листопада 1934 і 5. лютого 1935. Так само рішуче стверджую і те, що становище п. міністра Косцялковського в тих розмовах було цілком відмінне від того становища, яке він займав в українських справах у своїй декларації дня 14. лютого.

Львів, 17. лютого 1935.

ПОС. Д-Р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ,
голова Української Парляментарної Репрезентації.

З усіх отрут найприємніша ЛИПНЕВА ОТРУТА ВАСИЛЯ СОФРОНОВА яку можна пити краплину за краплиною. Ціна: зол. 1·40. Порто 30 сот. Замовляти: в „ДІЛІ".

Що передбачує нова конституція

І ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Варшавська часопись повідомляють, що конституцію ухвалять мабуть між 2. і 9. березня. Рівночасно працюють над виборчою ординацією та статутом уряду. Метою виборчої ординації є недопустити партій до того, щоб ставили листи та створювали таку організацію, яка займалася би справджуванням або устійнюванням кандидатів. Задля того покличуть виборчу колегію. Ще не устійнили чи приймуть форму канцлерства.

Японія піддержує Аб'синію.

Большевицька преса повідомляє за агенцією „Юнайтед Прес", що Японія піддержує Абісинію проти Італії. Преса повідомляє, що японський посол у Римі склав протест проти мобілізації італійських збройних сил. Крім того заявив, що Японія рішуче противиться окупації Абісинії.

На думку кореспондента большевицької преси мобілізація в Італії є демонстрацією не тільки проти Абісинії, але також проти Японії.

Над Німеччиною пройшов страшний буревій.

Величезні шкоди, хуртовина схопила 8 баль нів, завалила домн, понищила ліси.

БЕРЛІН, 17. 2. ПАТ. Над усією Німеччиною 24 години лютував буревій, що заподіяв страшне знищення. Звідусіль приходять тривожні вістки про шкоди. Були й жертви в людях. На Північному Морі плавбу припинили. Великі шкоди зарутували в Гембурґу. В Дармштаді відлинали в ост. хвилині старт кулистих бальонів за мистецтво Німеччини. Із 20 бальонів 8 схопила хуртовина та понесла невідомо куди. Хуртовина схопила теж великий бальон „Гр. Цепелін". Пробовники, що робили службу при бальонах, були безсильні супроти розшалілої хуртовини. Одного зі служби оплели шнури, хуртовина схопила його разом із бальоном. Він упав із значної висоти та згинув на місці.

БЕРЛІН, 17. 2. ПАТ. Хуртовина лютувала тут усю ніч і не ослабла через день. Шкоди, заподіяні в будинках дуже великі. В сих. дільницях валилися доми, при чому згинув один із вогневої сторожі, три були ранені. Реклямом вежа Форда, висока на 23 м., що стояла перед галею німецької автомобільної виставки, завалилася під натиском вихру. На летовищі Темпельгоф буревій зірвав із якоря великого „Юнкерса" та кинув його на два інші літаки. Дороги, що ведуть до Берліна, закидані деревами, повирваними з корінням. У Потдамі хуртовина завалила багато домів, понищила ліси. В Берліні через ніч вибували пожежну сторожу 300 разів.

БЕРЛІН, ПАТ. Нічю 16. лютого лютував над Лайпціґом буревій, що заподіяв великі шкоди в місті й околиці. Зірвав великі дахи, перевертав фабричні комини, вирвав дерева з корінням. Хуртовина зірвала м. ін. великий дах на галі хвилин і кинула його кільканаст метрів. Головні вулиці закидані телефонічними й електричними стовпами, склом і т. п. В акції очищування міста беруть участь усі відділи вогневої сторожі.

Страшна катастрофа гидропляну.

РИМ, ПАТ. 4-моторовий англійський гидроплян розбився у пятницю вечором на скалах Монті Пелєрітані 15 км. від Месини. На місце катастрофи виїхали представники влади, але вже не вдалося нікого врятувати, бо всі в пасажирів згинули. Гидроплян належав до 206 британської ескадри і летів до Сінгапур з трьома іншими літаками. Гидроплян летів з Неаполю на Мальту, а звідтіля до Александрії.

Висилайте передплату!

НОВА ІНВЕСТИЦІЙНА 200-МІЛЬОНОВА ПОЗИЧКА

Польська преса повідомляє, що І. найвищий уряд розпише другу інвестиційну позичку зі стабілізаційною 4 до 4 і пів відсотків. Висота позички буде сягати до 200 мільонів. Подробиці про нову позичку появляться з початком березня ц. р.

ОЖИВЛЕНА ДІЯЛЬНІСТЬ КОМУНІСТІВ У ВІДНІ.

БЕРЛІН, 17. 2. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Відня, що поліція викрила в суботу тайні сходини комуністів у Відні й арештувала 45 осіб. У двох округах Відня поліція мусіла усувати з будинків комуністичні прапори і транспаренти з написами: Живемо і будемо жити.

ПРОТИ ЧУЖИНЦІВ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

ПРАГА, ПАТ. Виконуючий виділ аґрарної партії постановив домагатися, щоб у парляменті предложили проект закону про обмеження праці чужинцям у Чехословаччині. Партія домагається видання закону про евіденцію чужинців і спеціяльне оподаткування підприємств, які дають працю чужинцям. Доходи з тих оплат уважає на підмоги для безробітних.

ПРОТИ ЧУЖИННИХ СПЕКУЛЯНТІВ.

ПАРИЖ, ПАТ. Міністер внутрішніх справ заповів, що видасть розпорядки, які будуть звертатися передовсім проти тих чужинців, які безпосередньо або посередньо піддержують поміщування на французькому ринку непевних вартісних папірів. Крім того передбачують санкції проти тих чужинців, яких підозрівають, що ведуть брудні фінансові інтереси.

ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ ФАЛЬШИВОГО ІНЖИНІРА.

МОСКВА, ПАТ. Суд засудив на смерть аферіста, що присвоїв собі титул інжиніра й у багатьох установах допустився надужить на 50 тисяч рублів. Спільника його, що вкрав 20.000 рублів, засудили на 10 літ вязниці.

СХОПИЛИ ЖІНКУ КОМУНІСТА.

ПАРИЖ, ПАТ. Аваю повідомляє зі Сарбрікену, що в Дудвайлері політичні противники схопили жінку міського радного, комуніста Гея.

70.000 ФАШИСТІВСЬКИХ МІЛІЦІОНЕРІВ ЗГОЛОСИЛОСЯ ДО АФРИКИ.

РИМ, ПАТ. На засіданні великої фашистівської ради Мусоліні сказав, що 70.000 членів фашистівської міліції завізвало, щоб їх вислати до сх. Африки. Приходять теж заголошення багато тисяч б. комбатантів і горожан, що хочуть вступити в ряди. Велика фашистівська рада привитала радісно той факт, що говорить виразно про стан духа старшого й молодшого покоління Італії. Рада одобрила ост. військові зарядження, яких метою скріплення зачіпки Беніскі та мира в італійських колоніях у сх. Африці, які то зарядження потрібні для охорони італ. інтересів і для спокою гуверщин.

Рада висловила товариське піддержання відділам, які виїхали до Африки з тим, які виїдуть і повідомляє нарід, що поробить всякі заходи, щоб після збройних сил скріпити їх, щоб могли ставити спротив кожній евентуальності.

Серед праці у далекій нашій кольонії.

Два ювилеї бачванських українців.

Український нарід має не тільки у своїй батьківщині, але й у різних своїх навіть далеких кольоніях стільки активних діячів та метких громадян, що просто неможливо про всіх них прилюдно згадувати. Щойно коли ці, такі непомітні муравлиною працею вартісні одиниці обходять свої ювилеї, чує про них увесь нарід і щойно тоді здає собі ясно справу, що не будь їх — ця чи та ділянка праці, той чи інший український бастіон, чи кольонія виглядалаб зовсім не так, як виглядає.

Так теж непомітно, ще в січні п. р. святкувала далека бачванська українська кольонія два ювилеї своїх найзначніших громадян: 60-ліття свого епископа о. д-ра Діонізія Нараді та 60-ліття голови свого „Руского Народного Просвітного Дружтва" — о. Михайла Мудрого, що стоїть на чолі того товариства від перших днів його існування до сьогодні.

Як відомо, в Югославії, точніше в околиці міста Сриму або у т. зв. Бачці та в околиці міста Приморя в Босній, живуть дві кольонії українців, що давно виїхали туди на поселення. Бачванська кольонія старша, босанацька — молодша. Всіх українців в обох кольоніях яких 60 тисяч; вони живуть збитою масою в окремих селах, зберегли свою греко-кат. віру, звичаї й обичаї і тільки мова їх просякла настільки сербсько-хорватськими висловами, що створила окремий, бачванський говір української мови, зрештою зовсім для кожного українця зрозумілий. Та проте бачванська і босанацька кольонія українців не потонула в чужому національному морі: бачванські й босанацькі українці добрі патріоти, мають свою освітню організацію (згадає вже „Руске Народне Просвітне Дружтво"), кооперативи (т. зв. задруги), видають свої часописи (тижневик „Руски Новини" місцевим говором і місячник „Рідне Слово" чистою українською літературною мовою) та живо реагують на все, що болить цілий український нарід. Югославянський уряд відноситься до цих наших братів розмірно добре і їм не боронить організувати свого релігійного та національного життя, дозволяють на рідне шкільництво, на видавання книжок і часописів, на молодечі організації і ін.

А проте — не виглядалиб так добре ці українські кольонії, не видалиб вони відомих вже цілому українському народові одиниць (о. д-р Гавриїл Костельник, поет і вчений теольог, о. Михайло Фірак і ін.), якби не праця тамошніх визначних діячів, людей, що дійсною посвятилися цій кольонії — як от і ці, про яких ювилей згадуємо: еп. о. д-р Діонізій Нараді й о. Мих. Мудрий.

Епископ о. д-р Діонізій Нараді — це перший українець, що управляє крижевацькою епархією, до якої належать всі українські кольонії. Він і родом з Бачки, точніше — з с. Руский Керестур. Скінчивши богословіє в Загребі, був він деякий час парохом українського села в Бачці, Шиду, а в 1903 р. вайменували його ректором дух. семинаря в Загребі й катехитом для всіх гр. кат. учнів сер. шкіл в тому ж місті, що є теж його виключною заслугою, бо досі наших дітей вчили релігії чужі священики.

На становищі ректора гр. кат. семинаря в Загребі, о. Д. Нараді звернув всю увагу на те, щоб виховати для українських парохій у Югославії щонайкращих священників. В тому часі у країні почали творити свої кольонії у Словенії і знову о. д-р Д. Нараді докладає всіх зусиль, щоб і там повстали українські парохії з церквами, щоб і там нарід мав опікуном, дорадником і провідником свого священика. Тодіж, знаючи, що українські діти Бачки не мають катехизму своїм говором, о. д-р Д. Нараді пише й видає у 1912 р. український катехизм „Правди католицкей вири" (це була взагалі друга книжка, що вийшла бачванським говором), а пізніше й молитвеник для бачванських дітей „Господу помолимся". Водночас організує о. д-р Д. Нараді всіх священиків української Бачки у „Дружтво св. Йосафата", що має на меті вишколювати їх на щораз кращих душпастирів та помагати їм у нещасті.

Не диво, що коли в осені 1914 р. крижевацький епископський престіл опорожнів, найдостойнішим кандидатом на нього став о. д-р Д. Нараді. І св. Отець іменував ще тогож року його управителем дієцезії а в 1920 р. й повноправним епископом крижевацької епархії. Такий епископ прийшов в пору: прийшла світова війна, нарід був прибитий, потребував потіхи й поради. І новий владика працює як справжній апостол: їздить, повчає, потішає, а для своїх воїків на фронті видає молитовник „Христіянски Воїк".

По війні крижевацька гр.-кат. епархія розширилася на всю Югославію, до неї прийшли українські парохії з Босні і Словенії та гр.-кат. парохії в Македонії. І знову еп. д-р Нараді з повною самопожертвою та любовю береться до праці. Головна його увага повернена не тільки на те, щоб парохії епархії мали найкращих священиків; а тому реорганізує дух. семинар і висилає його питомців і за кордон і до Львова, щоб там набралися патріотичного духа. Він же щойно створює монастир оо. Василіян у Загребі, два монастирі СС. Василіянок (в Шиді і Крижевцях) та два СС. Служебниць (у Керестурі й Коцурі); зворуч із цим виявляє еп. д-р Нараді себе високим патріотом, що всюди признає себе українцем та хоче, щоб його вірні передували в Югославії, щоб були освічені й не стояли позаду інших віток народу. Оттому він і видає українські книжки і посилає дітей селян до високих шкіл та підтримує матеріяльно та морально „Руске Нар. Просвитне Дружтво" і „Руски Новини". Він не тільки пише до них та до „Руских Календарів", але й підтримує їх грошево. А треба знати, що під час земельної реформи в Югославії забрали крижевацькому еп. ординаріятові всі добра у Шиді й тепер він дуже бідний. Крім цього видає еп. д-р Нараді переведену на бачванський говір Службу Божу („Служба Божа або Литургия"), а тепер всі його заходи йдуть у тому напрямі, щоб українці Бачки дістали і свою власну друкарню та тим підсилили своє видавництва й освіту.

У 60-ліття життя і 20-ліття епископської праці владика о. д-р Нараді може гордо дивитись на свою працю. Українці в Югославії можуть похвалитися, що видали зі себе таку визначну людину, бо тільки завдяки еп. д-рові Нараді вони розвиваються й ростуть у силу.

*

Та в січні п. р. святкували українці в Югославії ще й другий ювилей свого заслуженого діяча: 60-ліття голови „Руского Народного Просвитного Дружтва" — о. Михайла Мудрого.

Ювилей цього великого сина української Бачки, якого знає чи не кожна загорода українських кольоній в Югославії, став теж святом цілої тієї вітки нашого народу. Він — теж син селян з Руского Керестура, що скінчив богословіє в Загребі і вже в гімназії та на теольогії виявляв небуденний талант, а за щиру його вдачу був загально любленим товаришем. У 1900 р. висвячується на священика і відтоді переноситься з парохії на парохію, аж поки не осідає сотрудником, а пізніше й парохом у рідному селі — Руському Керестурі.

Це було в 1918 р., коли після світової війни всі народи кинулися будувати власне життя. Почали тоді організуватись і югославянські

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по революційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланеля 60 сот.
перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

О. ГОРИЦВІТ.

НУСЬКА.

На дворі вже сутеніло. Дрібненький, мокрий сніжок засіяв як піском. Топився і кригою замерзав. На призорожній вербині розхитував вітер намерзлим гіллям. Скреготало і лоскало, як трупячими кістями. Десь далеко в селі брехали собаки.

Повна Нуська їхала з килимами. Загорнулася у свій осінній плащик, руки повкладала в рукави і тупим зором гляділа вперед. Хлопчисько поцвакував батогом, вигейкував на сиву кобилу, що стриґла і шорсь шпортала в снігу. Ще трохи, трохи і дібрать до села. На дворі здавалося не зимно, а в полі холодом пробірало до костей. Ноги завинула килимами, тиснула руками до грудей і похитувала собою на всі боки, щоби не закубенити. Мокрий сніжок падав на її трібонькє лице і як гострими шпильочками шпигав до болю. Втягала ще більше голову у ковнір, зимурила очі і вслухувалася як дзвонили телеграфічні дроти, гуділи стовпи.

Ах, коби найскорше до якоїсь хати! — було її одинокою тепер мрією. Погрітися у теплій хаті, розрухати закоцюблі пальці, побавитися до огрітої печі. Здавалось у цій хвилині, сховалась би за вогонь. Де будь увійти, і не вступитися з хати! — водила одна думка.

Ех, бо таке життя! У шкільній лавці цього не вчили й не думала про це. Аж довелося. Там, дома, теж надоїло. Хотіла, кусок городця, і тільки. Треба сотила на нитку, пасту, або значок до листа і йди до батька: „Дайте!" А батько насупить брови, покрутиться мовчки по хаті, аж пебухне: „Гей, чимало вже я наламався! Досе пішло! Тепер ти мені старому дай!" І вийде мохмурений на двір. Аж мати десь поколупає на заячину і добуде кілька сотиків.

Але вона дасть собі раду. Вонаж молода. Поборється з життям. Спаси Біг знайомим, добре порідили. вже кілька килимів продала по дешевих ломсях. Якийсь відсоток привезе. Навіть більше, як сподівалася. Коби так обїхати більше сіл, та ще кілька продати, мала би свій гріш на конечний видаток. Треба тільки сміливости, вміти говорити, бути влізливим, хоч часами й осоружним. Без цього ніхто й не гляне на крам.

Семе хлопчисько віхав на якийсь місток і завернув в село. Аж іншим духом понесло. Здавалось інший світ. Тихонько, тепліше. Денеде вже блимало світло у віконцятах, сірими смужками бовтався дим над курними стріхами. Заїхали на приходство. За хвилину Нуська вже була в кімнаті, розказуючи чого приїхала. Усі з місця затрепали руками й ногами, що нічого не потребують, що немає тропіт, біда. Та Нуська на це не зважала уваги. Зкостенілими пальцями вивязувала з клунка килими, розкладала їх на столі, на ліжках, доповідаючи які гарні, як пасують, з української фірми. І дешеві по ціну. Та домашні далі здвигали раменами. Але як добула Нуська ще й вишиваний фелон, то зараз сподобався о. парохові. Одну рату зараз заплатив.

Збула Нуська за холод і голод. Захоплена успіхом у продажі крамy, стала розпитувати, хто ще мешкає в селі. Довідалася за панство Тихіських, що двоє учительювали в селі. Мерщій з килимами подалася туди. Вступаючи у двері і служниця впустила її до кухні. Виявся учитель й учителька, та здивовано видивилися на чужу дівчину. І щоб й в таку пору вирвало сюди? — Цікаві були.

— Куцість килимчик над ліжко! — сказала Нуська, розкладаючи з місця лиштами по кухні.

— Маємо, маємо! Не треба нам! Крива тепер! — заголосили панство Тихіські вряз.

— Гарні килими! Українські! Тут узори, мережки! І дешеві! На рати дам! Ось цей зелений з квітами, добрий на стіну! — щебетала Нуська нече птичка.

О, тут треба розбалакатися, погадала Нуська і каже: А чи можу просити, щоби панство переночували мене у себе?! Не маю де під ніч подітися!

Це ще більше збентежило панство Тихіських. Ночувати у себе незнайому особу, якусь агентку, під нинішній час не дуже безпечно. От і вилість під саму ніч. Той і годі знову перемерзлу дівчину випхати з хати.

— Та хіба у кухні переночуєте з нашою Софійкою? Тісно у нас! — сказала пані Тихіська заклопотана.

— Дякую! Дуже добре! — відказала Нуська. — Мені бийдуже! Добудь, щоби в хаті!

Скинула зі себе плащик і стукала ніжками по підлозі, бо як терпли перемерзлі. Скоро розгрілася, аж румянці виступили на щічках. Пані Тихіська навіть чаю налила, а відходячи до кімнати, шепнула до служниці: „А уважай Софійко, щоби та чужа чого не потягнула!"

Усміхнулася Нуська. Це й дуже розбавило, що пані Тихіська не знала, що й вона теж учиняє ліжко коло Софійки і скоро заснула. У сні бачила себе на скирті килимів. Панство Тихіські стояли під нею і вигукали вниз неї один через одним: оглядали, питали за ціну. Вона вміхалась, хоч уже лопала їм долівці і казала до себе пишком: — Ще мяніше, ще ніжніше, Нуся. Бо в житті то так: чим тобі тіпкіше, тим соліднішо воно їсть.

—o—

українці, а одним з перших їх організаторів і провідників став якраз о. Мих. Мудрий. Не легка була це робота, але врешті головно заходом о. М. Мудрого та його співробітників був скликаний у 1919 р. до Сриму зїзд українців Югославії, на якому основано „Руске Нар. Просвитне Дружтво" і вибрано головою його о. Мих. Мудрого, що стоїть досі на чолі тієї культурно-освітньої організації наших далеких братів.

Від тоді РНПД тісно звязане з особою свого голови. Він гуртує членів, пише книжки для народу, видає „Руски Календар", часопис, взаштовує сходини й відчити. Не було одної освітної роботи, в якій його забракло. Можна сказати: він живе не тільки своєю парохією, але й „Руским Просвітним Дружтвом", а збудований його заходами Руский Народний Просвитний Дом став підвалиною під освіту українців в Югославії.

Поява часопису „Руски Новини" у 1924 р. — це теж велика заслуга о. Мих., Мудрого. Він збирає на нього фонди, він видає їх, до 1930 р. редагує їх і взагалі жертвує для них дуже багато. Та коли згадувати всю працю цього священника для наших братів в Югославії, то годі й поминути факт, що РНПД записав він і свою спадщину — 50 тис. динарів.

В останньому часі о. Мих. Мудрий знемагає й часто не виходить по кілька тижнів з постелі. Та серед цього не забуває він ні на мент про освітню працю, бо вона — його перша турбота.

Анатоль Курдидик.

Міські Театри у Львові, 19. лютого 1935.
Великий Театр
год. 7·30 — Нині
„К р и к"
— сензація — незвичайна гра артистів — незабутнє враження

Театр Різнородностей.
год. 7·30 веч. год. 7·30 веч.
„Оборона Кейсової"
капітальна комедія — знаменні типи.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Ґрипа.

Чи є тепер ліпший „відгук дня", як одно слово: ґрипа. Відгукнулися на це слово старі і молоді, бідні і багаті, жінки і чоловіки.

Відбуваються під знаком ґрипи і балі і вечорниці і відчити. Вже й так тяжко було знайти більш несловіяний нарід від українців, а тепер то вже напевно нема. Поглянути— жаль бере.

— Прошу до танцю!

— Вибачте, але я шобино со ґрипі.

Прийшла білолашка, бо випадало, а врештою й цікава, але рухати ногами вже не може.

В буфетах тільки „ліки" відходять.

— Може, пане добродію, канапочку?

— Дякую, але я на дієті. Ґрипа, пане товаришу.

— То може чарочку горівки?!

— О, і дві! Кажуть, що це ліпше, як усі „Тоталі" на купу.

Підперла мужеську молодь стіни, встромила очі в землю, стоїть.

Підходить аранжер...

— Панове, музика так гарно грає, стільки лівчат сидить...

— Вибачте, не можу. Думав перемогти, але бачу: ні. Голова крутиться... морозить...

Це так одні

А другі:

— Щось нині дівчата не радо танцюють. Оце мало мені не вимітає.

Ґрипа!

На відчитовій сесії:

— Хто з панства занисується до голосу? — проголошує покашлюючи середнім товариства, що сів на кріслі отоптаного прелегента.

На салі стихає на хвилю гомін витираних носів, кожний папірає віддих, щоб не прослухати.

— Отже хто?...

Тиша.

— В такому разі дякую панству.

Всі встають і відразу починають дискусію.

— Аспірин?! Нічосінько не поможе. Тільки горячий чай з румом.

— Кажете чай з румом!? Повірте мені: „гліваїн"! Одинокий засіб! Я вже другий тиждень лічуся і знаменито мені робить.

— ... Молоко з маслом...

— ... „Тоталь"...

— ... Мід зі садженю.

Подають з усіх сторін безплатні поради, переривані тяжким віддихом і глушеним кашлем.

— А я, кахи-кихи, кажу вам, кахи, що на ґрипу найліпше, кахи-кахи-кахи...

Так і ніхто не довідався, що найліпше...

А добре булоб нарешті знати найлїпший лік на ґрипу!

Зафрасуємо на неї не тільки в переходових місяцях, а пастілки тягнуться цілими роками. Не кажу вже про фізичні... **Галактіон Чітке**

До боротьби з отрутами.

Поклик Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження".

До діла!

Роки й десятки літ Українське Протиалькогольне Товариство „Відродження" веде свою муравлину працю над освідомленням та уздоровленням громадянства. Поволі й уперто, добуваючи пядь землі за пядлю й одну людину за другою, прокладаються шляхи тверезости. Коли в інших народів вона йде в побідному поході, начислюючи сотні тисячей визнавців (у норвежців на три міліони населення 180 тисячей) абстинентів, то в нас на 7 міліонів населення є тільки шість тисячей абстинентів. Висококультурні державні народи вміють цінити вагу тверезости та ведуть невтомну боротьбу з алькоголізмом усіма можливими засобами, а в першу чергу виховними та пропагандовими методами. Та мабуть ніякий нарід не є такий загрожений алькоголізмом, як наш, ніякий не станув супроти питання: бути чи не бути?!

Час до часу зпоза відродженецьких кулунають гасла: „Рятуймо наш нарід перед загибіллю! Пиття самогону й денатуру в скорому темпі витроює наш нарід! Волинь, Галичина, Лемківщина гинуть у страшних лабетах алкоголу!" Десь недесь загомонить дзвін на тривогу, хтонебудь проснеться та зажурриться і все лишається по давньому. Тимчасом лихо не спить! Наш нарід зовсім не перестає пити, як це спочатку могло видаватися. Брак протиалькогольного освідомлення спричинив, що наслідком кріз тисячі й міліони не тільки пють алькоголь в дотеперішньому вигляді, але в останньому часі, заступають одну отруту ще страшнішою: чистий алькоголь — його скажениими й ще більше отрутними відмінами, дешевими або власного виробу: жахливі наслідки вже тепер наявні, а дегенерація та загибіль затроєних тисячей та міліонів не дадуть на себе ждати!

Тому кличемо: На рятунок! — „Відродження" само не в силі побороти зло. Крут нашої діяльности малий, наші слова й писання доходять тільки до зникаюче малої горстки і так уже свідомих абстинентів. А лихо всенародне. І тому кличемо до боротьби всіх, кому життя-буття народу не байдужа річ. Саме люотень-місяць протиалькогольної боротьби в цілому світі. Всі державні народи в цьому місяці скупчують всі сили й цілу увагу присвячують протиалькогольній боротьбі, рятуючи здоровля, життя й майно своє і своїх дітей. Чиж можемо, ми, поневолена нація, відмежувати себе від цієї боротьби, ми, що найбільше її потребуємо?! В цьому місяці закликаємо:

Ставайте до боротьби з отрутами! Рятуйте нарід, що потапає в морі зла. Тільки збірна воля, збірний чин потрапить кинути світло в темряву! Наша Церква, всі Товариства та Установи приступлять до спільної-активної боротьби з алькоголізмом та до співпраці з Централею цієї боротьби („Відродження")! Видати та масово поширити повчання про шкідливість алькоголізму! В кожній читальні, кожному товаристві й його найменшій клітині хай прогомонить слово остороги перед небезпекою! Моральною та матеріяльною підтримаймо український протиалькогольний рух та допоможім йому вийти з вузького круга в широкі лави нашого народу, що пустошіють витроювані алькоголем. Немає хвилини часу до надуми! Небезпека загрожує життю Нації!!!

Головна Рада Українського Протиалькогольного Т-ва „Відродженяя":

Д-р Софія Парфанович, голова. **Іван Костюк,** секретар.

Боже Великий Єдиний, рятуй нам нарід перед нещастям пїянства!

† **Андрей,** Митрополит Галицької Землї

Головний Виділ Т-ва „Просвіта":

Д-р Іван Брик, голова. **Микола Дужий,** секретар.

Головна Управа „Рідної Школи":

Іван Галущинський, голова. **Д-р Мирон Коновалець,** секретар.

Головний Виділ „Союзу Українок":

Олена Шепарович, голова. **Ірина Лунева,** секретар.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 17. 2. ПАТ. Минулої ночі на станції Сен Піер ле Монтіе коло Неве зударилися два вантажні поїзди. Крім того на перекинений вагон наїхав поспішний поїзд з Клєрмон. Поспішний поїзд неушкоджений. Зате кондуктор вантажного поїзду убитий, а чотирьох залізничників тяжко раненних. Влада веде слідство.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні зборн, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Хуртовина у Львові.** У неділю лютувала у Львові хуртовина з дощем. Вулиці перемінилися в потоки. У багатьох місцях вихор позривав крамничні шильди, а з дахів камениць поскидав сніг і лід. Із даху головної почти при вул. Словацького хуртовина зірвала залізний телефонічний машт вагою кількадесять кг., що впав на дорогу біля трамваєвого воза, що саме переїздив. Через ціч налякила Львів веселиця.

— Вибачте, не можу. Думав перемогти, але бачу: ні. Голова крутиться... морозить...

Це так одні

А другі:

— Щось нині дівчата не радо танцюють. Оце мало мені не вимітає.

Ґрипа!

На відчитовій сесії:

— Хто з панства занисується до голосу? — проголошує покашлюючи середнім товариства, що сів на кріслі отоптаного прелегента.

На салі стихає на хвилю гомін витираних носів, кожний папірає віддих, щоб не прослухати.

— Отже хто?...

Тиша.

— В такому разі дякую панству.

Всі встають і відразу починають дискусію.

— Аспірин?! Нічосінько не поможе. Тільки горячий чай з румом.

— Кажете чай з румом!? Повірте мені: „гліваїн"! Одинокий засіб! Я вже другий тиждень лічуся і знаменито мені робить.

— ... Молоко з маслом...

— ... „Тоталь"...

— ... Мід зі садженю.

Подають з усіх сторін безплатні поради, переривані тяжким віддихом і глушеним кашлем.

— А я, кахи-кихи, кажу вам, кахи, що на ґрипу найліпше, кахи-кахи-кахи...

Так і ніхто не довідався, що найліпше...

А добре булоб нарешті знати найлїпший лік на ґрипу!

Зафрасуємо на неї не тільки в переходових місяцях, а пастілки тягнуться цілими роками. Не кажу вже про фізичні... **Галактіон Чітке**

— **Смерть пралата в вогні.** В неділю вечором у Львові в домі при вул. Сикстуській 64. І. п. в хаті пралата о. д-ра Пехніка вибухла пожежа. Вогнева сторожа, що дісталася до хати кріз вибите вікно, застала пралата вже нежиного. Він помер на удар серця. В тій хаті нема електрики, а коли пралат, хорий на серце, впав на землю, при цьому перевернув нафтову лямпу, від якої повстала пожежа. Тому що в кімнаті було багато паперів, вогонь поширювався дуже скоро.

— **Вкрав віз, коня та гардеробу.** Петро Гарасим, службовець пральні Л. Ротера при вул. Паневаській 4. у Львові оставив на хвилинку на Городецькій вул. віз з гардеробою. Скористав із того злодій, який відїхав із возом і гардеробою вартости 300 зол. Віз із конем без гардероби придержав поліцай на Клепарові.

— **Живлові катастрофи.** У Шамотулах (Познанщина) сильний буревій завалив кілька домів. Під завалищами одного дому найшли трупи трьох осіб, чотири були ранені. — У Білостоці наслідком відлиги і безупинних дощів вода залила початі каналізаційні роботи та нижче положені доми й дісталася до мешкань. — Наслідком гірських вітрів і підвишки температури рушили масально леди на ріках Солі, Касаравї та Скаві. В кількох місцях потворилися ледяні запори. Кілька річок виступило з берегів. Вода дісталася до хат. На потоці Чорна в живецькому повіті вода зірвала міст. Також у Келеччині ріки грозять виливом. У Кельцях вода залила нижче положені передмістя. Населення евакуували. — У краківському повіті наслідком ледових запор на р. Бядуші вода залила частину Проходніка Білого. На Вислі ріка підноситься. Ріка Ясінь залила нижче положені вулиці в Відзеві й частину роб. кольоній Відзевської Мануфактури. Евакуували 400 домів. Тому що вода все ще підноситься візвали на поміч саперів.

Дешеві білі дні
з 40½ знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

— **Капітулював маріявітський архиепископ.** „Дзенник Пльоцкі" повідомляє про капітуляцію маріявітського архиепископа Ковальського. Зречення оголосив Ковальський в формі пастирського листа, в якому каже, що зрікається начальства маріявітів, та не зрікається духовної опіки над ними. Цей лист заскочив збунтованих маріявітів. На днях має Ковальський передати їм майно та святиню. Збунтовані не хочуть погодитися з заявою Ковальського в справі духової опіки над маріявітами.

— **Український часопис в Болгарії.** Укрінтаг з Букарешту повідомляє, що Українсько-Болгарське Т-во в Софії задумує видавати журнал „Українсько-Болгарські Вісти". Завданням журналу буде взаємна інформація українського та болгарського народу про їхні успіхи та працю, а тим самим і допомога взаємному наближенню тих народів. Журнал має друкуватися в двох мовах, в українській та болгарській. Перше число має появитися в найближчому часі.

— **Московський музей у Ватикані.** У ватиканському музею коло базилїки св. Петра має бути зорганізований відділ московського православного церковного мистецтва за останніх кілька століть. В тому відділі має найти приміщення коло 120 образів, спеціяльно намальованих задля цього московськими малярями. Влаштуванням такого музею розпорядив сам папа. Образи не будуть оригіналами, лише репродукціями оригіналів. Було б побажанням, щоб українці, які мають стичність з Ватиканом, звернули увагу на те, скільки там буде українських образів, що розуміється будуть стояти в музею на славу Москви. (УП.)

— **Які виставки влаштує цього року Берлін?** Щоби заохотити публику й свою і з чужчин відвідувати місто Берлін, влаштовує в цьому році спеціяльна виставова комісія декілька виставів загального характеру. Першою була сільсько-господарська виставка при кінці січня, получена з міжнародними кінними пописами. Від 14—24. лютого відбудеться міжнародна автомобільна виставка, яка заповідається дуже імпозантно. В днях від 23. березня до 5 травня буде влаштована виставка „Чудо життя". Це буде перша виставка, якої предметом буде не те, що чоловік осягнув, а якраз сам чоловік. Від 13. до 28. квітня буде виставка весняних цвітів, а літом від 20. липня до 1. вересня відбудеться літня виставка цвітів. Осінню від 16. до 25. серпня влаштовує радіоіндустрія радіовиставу. Від 5.—10. жовтня виставка готеліерів, пекарів, гостинниць та кондіторів. В днях від 30. листопада до 22. грудня передсвяточний різдвяний ярмарок. На всі ті виставки дають німецькі залізниці значну знижку на дорогу, як також і приміщення буде дещо дешевше, як звичайно. Відповідно до цього заповідають також і театри свої програми. Літаки німецьких ліній будуть також перевозити пасажирів по зниженних цінах. (УП.)

— **Виставка „Зелений Тиждень" в Берліні.** На днях відкрито в Берліні сільсько-господарську виставу „Зелений Тиждень". Виставка прогляднїша, як всі виставки мин. років. Вона дійсно є виставою сільсько-господарською, виставою селянства для селянства, а не виставою індустрії сільсько-господарських машин, як це було давніше. Велику частину виставки займає відділ освідомлення селянства під оглядом расово-політичним, сільсько-господарського виховання, господарським і т. д. Дуже повчаючий є відділ, в якому представлено графічно впливи біржевої спекуляції на сільське господарство та його рентовність за часів лібералістичного способу господарювання та постійність цін і непродажність господарств за часів націонал-соціялістичного господарювання. Обі тенденції мають своє „за" і „проти", але перевага є по боці націонал-соціялізму. Рівнобіжно з виставою відбуваються в Берліні кінні пописи, в яких втратив через нещасливий випадок життя один з найвизначніших німецьких їздців Аксель Гольст, швед з походження. Виставу відвідують непроглядні маси народу, які ледво може помістити виставка. Між продавцями сільсько-господарських машин помітне вдоволення з добрих трансакцій. Між ними є й один молодий українець, що пробує своїх сил в торгівлі.

— **Ще деякі цифри про світову війну.** В часі між 2. і 8. серпня 1914 р. через мости на Ремі коло міста Кельн перейшло 2200 військових транспортів. Що 10 мінут переїздив один потяг. На 14. серпня німецькі західні армії були готові до операцій. Східні армії вже були готові до бою 11. серпня. В час мобілізації взагалі було 29.000 військових транспортів з 3.210.000 людей і 860.000 коней. Транспорт одного повного корпусу вимагав 140 великих потягів. Підраховано і кошти війни в одному дні. Так одне день війни коштував на початку 36 міл. марок, а при кінці 146 міл. мк. Всі держави, що брали участь у війні, зужикали денно 900 міл. мк. А ціла війна коштувала 1000 мільярдів мк. До зброї покликано у світовій війні 65 міліонів людей, з чого проти Німеччини було 41 міліонів. Осередні держави втратили жертвами 3,5 міл. людей, Антанта 9,25 міл. людей. Німці втратили 1.785 010 стрільців та підстаршин і 48.426 старшин. Перший кріcовий стріл у світовій війні був даний 28. липня 1914 р. між год. 6. і 7. вечором австрійським вістуном Петранієм на сербському фронті 8 годин після виповідження Сербії війни. Петраній був командантом стежі 68 австрійського полку, що обсадив один острів коло Білгороду. Той стріл поцілив кермового одного сербського човна на Дунаю. 1. серпня 1914 р. впав перший гарматний стріл в світовій війні. Стріляв австрійський капітан Еберлінг до сербського складу муніції в Білгороді. Зараз після того загинув той капітан як перший вояк світової війни від сербської гранати. Перші стріли з німецького боку були також 2. серпня після оголошення війни Росії. Стріляли німці до московської стежі, яка зайхала була на німецьку територію.

— **Вином згасили пожежу.** В Кандельо в Піємонті вибухла пожежа у старинному замку з XI. століття. Наслідком незвичайно строгої зими в Італії замерзли водопади, бо в замку зовсім ніхто не мешкав. Пожежна сторожа була в клопоті, чим гасити вогонь, аж служба отворила пивницю і вказала на бочки з червоним вином. Занурили в вино вужі від сикавок і незабаром пожежу згасили. Запаси вина були обезпечені, а так само замок.

— **Проти колективізації.** Як повідомляють з Москви, в селі Нове Кубанське юрба селян напала на групу молодих комуністів і двох із них застрілила а трьох ранила. Напад був наслідком примусових розпоряджень місцевої комуністичної влади, проти яких збунтувалося населення, боронячи своїх індивідуальних господарств і противлячись колективізації.

— **Пошесть грипи в Празі.** Кількадесять тисяч осіб у Празі занедужали на грипу. Всі шпиталі переповнені. Обслуга в шпиталі теж не-здужає. Покищо ніхто з недужих не вмер.

— **Різні вістки.** Під Баку ударився поспішний потяг з вантажем, причому згинуло кілька осіб. — Морози в північній Італії доходять до 25 ст.

З листів до Редакції.

ЧИ ГОРОДОК СПРАВДІ НІЧОГО НЕ ДАЄ НА РІДНУ ШКОЛУ?

У виданні п. Льва Ясінчука в „Ділі" ч. 35. з 10. лютого ц. р. є твердження, що за час від вересня до грудня 1934. р. касі Головної Управи Рідної Школи не дісталя, крім вкладу 3.30 зол., нічого дитку з городецького повіту.

Отверджуємо, що в місяці листопаді 1934. р. перевели ми осінню збірку на Рідну Школу з осягнену квоту 233 зол. 14 сот. вислано до Головної Управи Р. Ш. у Львові дня 24. грудня 1934. Крім того вібрано на цілі місцевого Кружка від вересня до грудня 1934. р. квоту 181 зол. 50 сот. Тому бажано було б, щоб Головна Управа, подаючи виказ жертвенности на Рідну Школу, брала під увагу і дитки, які вливають до централі і до кружків, бо тільки зіставлення впливів на Рідну Школу до Головної Управи і до Кружків може дати правдивий образ жертвенности даного повіту на Рідну Школу, а односторонне виказання лише жертв, що вилинули до Головної Управи, є кривдою для нашого повіту.

Городок, дня 14. II. 1935.

ЗА СТАРШИНУ КРУЖКА РІДНОЇ ШКОЛИ В ГОРОДКУ:

о. Е. Роздольський. голова. *М-р Евсевій Пацюк,* секретар.

Дописи.

ЧОРТКІВЩИНА.

Гостина театру Никити Войтовича в Джурині. В днях 25, 26 і 27. І. гостив у Джурині театр Н. Войтовича, який покищо є в початкуючій стадії. Має всіх людей 14. Репертуар ще щойно проблюється; те, що грали, виходило гарно. Грали: Вихреста, Шевйова та комедію „Ворог жінок" з полученні з деякими скетчами. Своєю грою вибивались: молодий Войтович, п-і Гинкова та Лучишин. Театр лишив по собі в селі добре вражіння. Гардероба театру дуже убога.

СПОРТ.

НІМЕЧЧИНА — ГОЛЯНДІЯ

АМСТЕРДАМ, ПАТ. У присутності 40.000 вязнів відбулися тут змагання в копаному мячі між репрезентацією Німеччини та Голяндії. Перемогли німці 3:2.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 18. II. год. 7·30 веч. „Крик".
Вівторок, 19. II. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Різнородностей.

Понеділок, 18. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".
Вівторок, 19. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".

Кіна.

АДРІЯ: „Ноїв Ковчег".
АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТІК: „Юліна".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Молодий віс" (на осн. Н. Герца).
КОЛІСЕЙ: „Небезпечна краса", ревія „Темпо, темпо!"
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Ґаль і „Фліп і Флап у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Живий застав" і „Парада на Червоній площі в Москві".
МІРАЖ: „Каваляркада життя та смерти", „Трубач Слім і сержант Ірім".
МУЗА: „Велика подія".
НАЛЯС: „Чорна перла" (Ент. Бодо).
ПАН: „Жінки в його житті", „Таємні сили".
РАЙ: „Уланські образи".
СВІТ: „Маркіза Норісака" та „10-ий взобко".
СОНЦЕ: „Шанґай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Циганські мельодії" і ревія „Веселий мурин".
УТІХА: „Пекта пана Х." і ревія.
ХІМЕРА: „Зміна сердець". (Дж. Гейнор, Чарлз Фарел).

Закордонне радіо.

Понеділок, 18. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·40 Пісні й арії, 22·45 Легка віденська музика, **Кошиці** (259,1) 17·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12·35 Сальон. музика, 17·45 Скрипка, **Познань** (1618) 21·0 „Берліоз" муз. авд., **Білгород** (437,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 15·25 Камер. орк., 18·30, 19·0 Вес. баварська музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20·15 Симф. концерт, Ляйпціґ (382,2) 18·00 Нар. музика, 22·20 Форт. реціталь, **Мінхен** (405,4) 13·10 Романські нар. пісні, 17·50 Ретерові пісні, 19·30 „Шостільон де Льонжіно" ком. оп. Адама, **Будапешт** (550,5) 12·05 Форт. і спів, 18·30 Сольо на арфі, 19·40 і симф. концерт, 22·00 Циг. музика, **Мілянo** (30 ,6) 19·00, 22·00 Легка й камер. музика, **Рим** (420,8) 17·05, 17·30 Спів.

Вівторок, 19. лютого 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 21·15 Концерт, 17·25 Дівертіменто б-дур Моцарта, **Кошиці** (259,1) 17·05 Слов. нар. пісні, 18·0 Для Закарпаття, **Мор. Острава** 17·50 Веч. пісні Двожака, **Прага** (470,2) 17·50 Нові фр. пісеньки, 19·10 Рос. хор, 20·05 Форт., **Париж** (1648) 21·45 „Іфігенія в Тавриді" оп. Ґлюка, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісеньки, 20·40 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 12·00 Легка музика, 17·40 Пісні Ріса, 20·10 Концерт, 22·20 Моцартові твори, **Франкфурт** (251) 20·10 „Тоска" оп. Пуччіні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Форт. соната Гайдна, 17·50 Солісти (сп., муз.), **Кельн** (455,9) 19·00 Суч. музика, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. муз., 17·00 Концерт, 19·30 „Голяндець-скиталець" оп. Вагнера, **Мілянo** (368,6) 11·30 Квінтет, 13·00 Тріо, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 18. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·30, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеор. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Орк. 13·00 Полудневий денник, 13·05 Грамофонові пляти 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 16·45 Легка музика, 16·45 Лекція німецької мови, 17·00 Спів (Марія Фіоренца) в супр. форт., 17·25 Фільм. огляд, 17·35 Мельодії оперет із гр. пл., 17·50 Торунь за часів Коперника, 18·00 Заїзок Львова з борислявським басейном, 18·15 Камер. концерт, 18·45 Історія перлового пляниста, 19·30 Пахучий острів Корсика, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Концерт капелі, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт, 21·45 Мозок, найчудніший прилад, 22·15 Опера з тихого студія: „Ізольдегрія" оп. Вагнера (в скороченні), 23·05 Танк. музика.

Вівторок, 19. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·30, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Спільні ідеї шкіл Баторія та Замойського, 12·25, 13·05 Легка й популярна музика з гр. пл., 12·45 Для дітей „Байка пропарівну Кулечку", 13·00 Полуд. денник, 13·30 Експорт. 13·35 Біржа, 13·45 Трохи сміху, трохи сльоз, 16·45 Сирінкова П. К. О., 17·10 Концерт музики блаґальних інструментів, 17·25 Кутох мови, 17·35 Пісні, 17·50 Почтово-технічна скринька, 18·00 Сільва рерум, 18·05 Листи від дітей, 18·15 Концерт малої орхестри, 18·45 Юрій Ліберт — релігійний поет, 19·00 Блакитна рапсодія (форт., орк.), 19·20 Ґутірка. 13·30 і гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Вок.-муз. концерт, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·15 Трансм. з Відня: Концерт вибраних віденських хорів, 22·15 Здоровить тебе гр. пл., 22·45 Виїмок із ком. Ол. Гурської „Друга брама", 23·05 Концерт.

ОПОВІСТКИ.

Ширші сходини членів Кружка „Рідної Школи" ім. Ганни Барвінок відбудуться дня 19. II. ц. р. год. 6-та вечора в домівці при вул. Мохнацького ч. 12. На порядку дня: Реферат д-ра І. Крипякевича „В Памяти Михайла Грушевського".

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 44 (13.942). Львів, вівторок 19. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І. пов. Конто почт. щадн. 501·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Сензаційні арештування
в Німеччині.

СПРЯТАЛИ ВИСОКИХ ДОСТОЙНИКІВ.

Як довідуються віденська преса, від кількох днів у Берліні йдуть численні арештування, викликуючи в деяких суспільних колах сильне занепокоєння, тимбільше, що між арештованими находяться вищі урядовці. Велике вражіння викликало особливо арештування д-ра Ахіля Герке, шефа уряду раси в міністерстві внутрішніх справ. Д-ра Герке вважають в націонал-соціялістичних колах визначним авторитетом в ділянці расових справ й тому доручено йому розбудову расового уряду. Він теж виладив проект расового закону, принятого урядом. У вязниці знайшовся дальше Цепелін, співробітник державного міністерства харчівництва Даре, дальше барон Мум, шеф протоколу в уряді закордонних справ гр. Бассевіца і радник Гізевіюс, шеф пропаганди східно-пруського президента Коха.

Дивні поголоски кружляють теж про директора Ніколяя в державному міністерстві внутрішніх справ, що від кількинадцяти днів не показується в бюрі. Про ціхнення міністерського директора Ніколяя нема ніяких урядових вияснень, тому годі ствердити, чи він теж увязнений чи може з інших причин усунено його від урядування. Він був шефом конституційного відділу в м-стві внутрішніх справ і був міродатним у законодатних проектах для реформи держави.

АРЕШТУВАННЯ СЕКРЕТАРЯ КАРДИНАЛА ФАВЛЬГАБЕРА.

В католицьких колах Німеччини викликало сильне вражіння арештування д-ра Вайстайнера, секретаря кардинала д-ра Фавльгабера. Коли д-р Вайстайнер лишився в будинку першого дня, прилержало його двох молодих людей. Він мусів чекати, як прийшло двох умундурованих людей, які завели його до найближчого поліційного реміру. Тут його переслухано й не реєстровано теку, в якій находилися різні церковні документи. За дві години пустили його на волю.

З приводу цього инциденту кардинал Фавльгабер зложив гострий протест.

У МІНХЕНІ АРЕШТУВАЛИ КОЛО 40 ЗАКОРДОННИХ ЖУРНАЛІСТІВ.

У Мінхені в пиварні поліція арештувала 40 осіб, здебільша закордонних журналістів які робили записки з нарад німецької людової громади. У пивниці міської пиварні виголосив директор державної школи Йосиф Баєр промову на тему віроісповідної школи.

Кореспондентів з закордонними паспортами поліція випустила на волю.

Кореспондент „Юнайтед Прес", німець Ганс Фольмер сидить в арештах політичної поліції.

Кореспондентів арештували тому, що не мали спеціяльних дозволів виконувати звіти з нарад і засідань.

Неуступчивість Абісинії.

З Аддіс-Абеби повідомляють, що мобілізація в Італії не викликала в Абасинії ніякого вражіння. Цісар Абісинії під натиском провідників племен відмовляється сповнити домагання Італії. Абісинія заперечує, що ці домагання безосновні і домагається волі, щоби їх розглянув міжнародній мировий суд. Не помогло теж посередництво В. Британії. Урядові кола Абісинії переконані, що Абісинія сама зможе оборонити непорушність своєї території.

В. Британія затрівожена.

Загострення італійсько-абісинського конфлікту викликало трівогу в британських колах. Відомо не скривають свого одинування, що Абісінія та Італія не належали дотепер безпосередніх переговорів, як їм доручили в Женеві. Як відомо, делегації обох держав виїхали вони до генерального секретаріяту Ліги Націй, небажаючись зробити все, щоби перешкодити у майбутності непринятним інцидентам.

У Лондоні переконані, що мобілізація в Італії не дасться погодити з постановами мирового договору між Абісинією та Італією з 1928. р.

Італія переступила межі своєї оборони.

ПАРИЖ, 18. 2. ПАТ. Наради великої фашистівської ради викликали живий відгук у французькій пресі. „Матен" пише, що Італія переступила межі своєї оборони. Висилка італійських військ до Африки, яку спершу італійський уряд заперечував, тепер офіційно потвердив. Мобілізація поширюється. „Матен" здогадується, що Італія розвинула велику акцію в Африці з метою загарантувати собі безпеку та уможливити кольоніяльну експансію.

Перемога католиків у Баварії.

Від кількох тижнів велася у Баварії гостра боротьба за католицьку школу, з якої вийшли переможцями католики. І так у Мінхен до перших шкіл вписалось 65 відсотків дітей. Ця перемога тим цікавіша, що націонал-соціялісти розвинули величезну пропаганду в пресі, щоби батьки списували дітей до державних нейтральних шкіл.

Перемога католиків виявила, що католики у Баварії мають сильний тил.

Велика маніфестація католиків у Берліні.

БЕРЛІН, 18. 2. ПАТ. У спортовій палаті в Берліні німецькі католики уладили велику маніфестацію з нагоди роковин коронації папи Пія XI. при участи 20.000 осіб. На святочні сходини прибули: нунцій монсіньор Орсеніго, берлінський єпископ Барес та інші. Нунцій Орсеніго виголосив промову, підкреслюючи, що католики Берліна віддають пошану папі давно тому віри і зомагається волі, щоби їх розглянув міжнародній мировий суд. Не помогло теж посередництво В. Британії. Урядові кола Абісинії переконані, що Абісинія сама зможе оборонити непорушність своєї території.

Швидкий поворот командантів большевицької армії.

З Москви повідомляють, що командант большевицької армії на Далекому Сході Баїхер, шеф політичного відділу Аронштам і численні старшини, які брали участь у конференціях та конгресах у Москві, отримали приказ негайно вернутись на Далекий Схід.

Українське вістря до голення

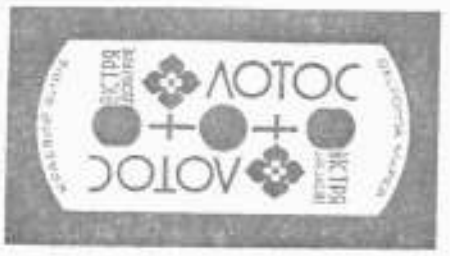

3—3

Гуртова і детайлічна продаж у перфумерії **„ЛОТОС" Львів, вул. Сикстуська 21.**

Від 1-го січня 1935 р. всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на **премійні книжечки**

в Кооперативному Банку „Дністер"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20., на які по році можуть припасти нагороди від 25—100 зол.

ДЕКЛЯРАЦІЯ
МІН. КОСЦЯЛКОВСЬКОГО.

Львів, 18. лютого 1935

За недовгий час нашої приналежности до відродженої польської держави мали ми вже нагоду чути неодну програмову енуніяцію найвідповідальніших представників польського уряду в справах українсько-польських взаємин, але всі вони під ніяким оглядом не були подібні до тієї програмової декларації, яку виголосив про українсько-польські взаємини в Польщі в сеиріпшій міністер внутрішніх справ п. М. Косцялковський у сеиаті дня 14. лютого 1935 р. Чули ми вже в таку ситуацію, що уряд буде вживати сильної мови з українським населенням вчили голови українських політичних провідників і парляментаристів, але не чули ми досі того, що, мовляв, ті провідники й політики не є репрезентантами українського народу.

Теперішній міністер внутрішніх справ відродженої Польщі почув себе в праві стати на становище оборонця українського населення перед його власними силами і вибранцями. Українське „громадянство — казав п. Косцялковський — від нас відсувається і відвертається". Чому? — бо „наша діяльність — говорив п. міністер — є шкідлива не тільки для польської держави, але **передовсім для українського громадянства в тій державі"**. П. міністер представив себе тут не тільки оборонцем „покривдженого" українськими політиками їхнього власного народу, але й реформатором українського суспільного й політичного життя і висловником волі українського населення. „Більше подібних нам — заявив п. міністер — не буде, не буде тому, що українське громадянство **не схоче** вже їх вибрати". Большевики твердять уже шість літ, що вони є єдиними виразниками волі і бажань українського народу, але в те і п. Косцялковський ніколи не вірив. Вони теж твердять, що цілий теперішній правлячий табір у Польщі не є висловником волі і бажань польського народу, але ввесь цивілізований світ не вірить крім очевидно большевиків. Тому не може й нам ніхто дивуватись, що ми теж не повіримо в те, немов би то п. міністер Косцялковський знав краще від українських політичних дівчин волю і бажання українського населення в Польщі.

Але річ у тому, що ми не можемо не зважити в проголошену п. міністром програму політики в українських справах. А вона зводиться до того, що на будуче в відродженій Польщі не зможуть репрезентувати української політичної думки ніякі зорганізовані українські незалежні

політичні чинники, а тільки чинники, що будуть схильні думати категоріями пана міністра.

...ному, згідно з духом тієї програми, теперішній український зорганізований і незалежний політичний світ мав би зійти з арени політичного й громадського життя саме з волі пана міністра Косцялковського, який, як відомо, є не тільки керманичем польської внутрішньої політики, але й шефом адміністративного апарату. Очевидно, що скоро матимемо певно нагоду пережити практично реалізацію цієї програми. Тоді переконаємося наглядно всі, до якої міри може репрезентувати політичні настрої і бажання нашого населення шеф польської адміністрації.

То промова п. Косцялковського обговореною програмою його української політики не вичерпується, бо в ній він закинув ще українським політикам дволичну гру в політиці, не підтвердивши цього свого твердження ніякими фактами. Таким чином п. міністер кинув не тільки на адресу наших парляментаристів і політиків, але й на адресу всього українського громадянства, яке їх вибрало, важке обвинувачення в політичному крутійстві та нечесності. Над таким обвинуваченням ніде в культурному світі не проходять тихо до порядку, а вимагають вияснень і фактів. І українське громадянство вимагає від п. міністра Косцялковського прилюдного оголошення тих фактів і тому вповні підтримує оголошений учора в „Ділі" прилюдний запит голови Парляментарної Репрезентації УНДО посла д-ра Дмитра Левицького, адресований до п. міністра Косцялковського.

У своїй промові з 14. лютого п. міністер внутрішніх справ уважав за вказане підкреслити і те, що після вбивства пок. міністра Перацького в Польщі не застосували до українського гро-

мадянства системи збірної і кругової відповідальности за те вбивство. „Нехай панове пригадають, що сталось би з вами всіми, коли б не було дійде. Напевно нинішнього дня не було б дискусії на цю тему, бо не було б на ній напевно і сен. Макуха".

Зате ми певні, що навіть після поголовної ліквідації цілої провідної верстви українського народу, нікому вже не вдасться вирвати з душі українського народу його політичних ідеалів, так само, як не вдасться спаралізувати його боротьби за свої права.

Цілий зміст і тенденція промови п. міністра Косцялковського вказують на те, що він бажав би повернути колесо історії взад. Йому усміхається дивна місія, місія на історичному фоні українсько-польських відносин наскрізь незрозуміла, бо місія наївно і по своєму формувати політичне обличчя українського народу.

Але цілі довгі століття нашої і польської історії доказали, що такі спроби з польського боку ніколи до нічого путнього не доводили. Вони спричинювали тільки жалюгідні в наслідках катаклізми. Не бачимо ніяких даних і тепер на те, щоби п. міністрові Косцялковському вдалося осягнути те, проти чого все пробувала і тепер працює історія.

Велика знижка цін!
на вовняні матеріяли на сукні, плащі, на шовкові матеріяли на балеві і візитові сукні
Дім Моди
Львів, Марійська пл. 4.
Европейський Готель. 727
Обслуга в українській мові
Великий оборот, малий зиск.

З нашої кооперації.

БОРОТЬБА ПОЛЬСЬКИХ РЕВІЗІЙНИХ СОЮЗІВ ЗА УКРАЇНСЬКІ КООПЕРАТИВИ.

На тих землях, що відлучені від Ревіз. Союзу Українських Кооператив, іде тепер боротьба між трьома польськими кооперативними централями, хто з них притягне до себе більше українських кооператив. Змагаються зі собою „Союз польських рільничих і заробково-господарських кооператив" і Союз споживчих кооператив „Сполем", а як третій бореться за свою участь у спадщині по РСУК. волинський Союз районових кооператив Волошиновського під назвою „Гурт". Цей останній союз має за собою підтримку воєводи Юзефського. Є вже нові випадки опечатування кооператив, коли вони відмовлялися вступити до цього союзу. Кооперативна Рада повідомила Дирекцію РСУК, що багато українських кооператив у воєвідствах волинському, поліському, люблинському і краківському, котрі відпали від РСУК, досі не зголосили свого приступлення до ніякого союзу.

НОВІ КООПЕРАТИВИ.

Дирекція РСУК прийняла дня 15. І. п. р. в члени Т-ва кооперативу „Комерція" у Львові, вул. Костюшка 3. Крім того прийняла кооперативи: „Українська Райфайзенка", Кути пов. Заломів, „Вперед", Конончиці-Гора, „Власна Поміч", Русів пов. Снятин, „Народна Сила", Денисів пов. Тернопіль, „Згода", Кізлів пов. Тернопіль, „Єдність", Конончиці, „Єдність", Ридодуби пов. Чортків.

ПОСИЛЕНА ОЩАДНОСТЕВА АКЦІЯ У ЛЬВОВІ.

Щоб посилити ощадностеву акцію у Львові, рішило Т-во „Ощадність", яке, як відомо, займається ощадностевою акцією у Львові і в краю, створити окремий львівський відділ Т-ва. Цей відділ мав би зайнятись пропагандою ощадности спеціяльно у Львові. На сходинах представників наших економічних установ вибрано 10 осіб з ріжних дільниць Львова, які мали б увійти до цього відділу. І так вибрано на середмістя дир. Бурчака Івана; на Личаків дир. Чуму Василя; на Жовківське дир. Манька Вас.; на Замарстинові Польового Івана; на Клепарів дир. Полянського Володимира; на Стрийське дир. Домбровського Августина; на Городенське радн. Костишина Антона; на Богданівку дир. Воробця Михайла і на Сигнівку Фостяка Богдана.

На перших сходинах створеного так Львівського Відділу Т-ва Ощадність" вибрано на голову ради. Костишина, на заступника голови дир. Бурчака, на секретаря м-ра Рижого. Першим кроком Львівського Відділу буде створи-

ти на передмістях і в середмістю місцеві комітети для збирання дрібних ощадностей. У склад цих комітетів будуть входити представники всіх установ дотичної дільниці. Другою справою Відділу буде заопікуватись нашими службовцями, згуртованими в Т-ві „Будучність" і в Т-ві Св. Йосафата. Статистичні дані вказують, що у Львові є понад 6.000 служ. у величезній більшості українок. До співпраці Відділ запросить також „Союз Українок".

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах:
Для прикладу: штрукси 1·80, фляненя 60 сот, перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

ЧИСТОТА ІДЕЙ І ЧИСТОТА МОВИ.

В ч. 6. „Госп.-Коопер. Часопису" находимо окрему рубрику: „Як не треба писати статтей". У цій рубриці поміщена ціла стаття неназваного автора під наг. „За чистоту кооперативної ідеї". Редакція у відповідній заввазі зазначує, що поміщує цю статтю як взір, як статтей не треба писати. Кооперація ввела разом зі своєю ідеольогією і практикою на наше село цілу масу чужих слів, які поволі там прищіплюються, але часто у неадповідних значіннях. Господарська, політична, а головно молода націоналістична преса, принесла також на наше село цілу повінь чужих слів і — що гірше — оклепаних, шабльонових фраз, які як тяжкий намул осідають на мовній, головнож на письменницькій уяві нашого селянина. Згадана стаття — це класичний приклад такого заловживання чужих слів та нахапаного, газетного стилю, яким зачинають писати вже й наші селяни. Варто цю статтю прочитати. В. Л.

З польської преси.

Відгуки промови мін. Косцялковського.

Остання промова мін. Косцялковського, в якій усі інші порушені моменти відійшли в тінь супроти тої частини промови, яка була присвячена українцям, найшла саме завдяки тому своєму українському уступові захоплення на сторінках т. зв. курієрової преси — львівської і краківської.

Отже *„Курієр Львовскі"*, непримиренний ворог санаційного режиму й усіх пілсудчиків, висловлює самі слова признання у статті *„Світло і тіні цікавої промови"* (з 17. ц. м.) „Світло" — це уваги міністра під адресою українців, „тіні" — це уваги на інші порушені теми. Читаємо в отому ендецькому органі буквально:

„П. міністер Косцялковський сказав вчора „українцям" (львівські ендеки втримують характер: українець існує для них завжди лише в „лапках". — Прим. Ред.) кілька слів гіркої правди. Погоджуємося з ним в цілості, коли домагався, щоби представники „українізму" задеклярували, що вони є „лояльними і вірними громадянами польської держави", хоч очевидно сама деклярація без діл, які пішли б за нею, не вистарчить. Правду теж казав міністер, заявляючи, що „українські" посли і сенатори не репрезентують справжніх настроїв руского громадянства і що своєю політикою роблять прикрість передовсім своєму власному народові. Це очевидні правди (?!! — Прим. Ре.) і ми хотіли би за п. міністром так само вірити, що пп. Левицькі, Макухи і тов. є вже „останніми могіканами" того типу представників руської людности, які службу своєму народові бачать у „цькуванні і відьджуванні". Коби гостра епістрофа п. міністра трохи протверезила гарячі голови українців, але до того треба, щоби і за словами представники уряду пішли діла. Отже передовсім треба занехати з „українцями" тих кабінетових розмов, про які згадав п. Косцялковський. Пп. Левицькі от консорціс повинні знати, що як довго вестимуть нищівну сепаратистичну політику, так довго ані міністер не буде з ними говорити „в малому гурті", ані парляментарні кляси не будуть компетентні

їх поблажливість і — поборюванням польських народовців.

З промови п. міністра виходить, що він резервує собі ще скласти декларацію у справі політики уряду супроти національних меншин. Отже почекаємо на позитивну програму. Наразі лояльно стверджуємо, що у вчорашній промові були нові тони, що п. Косцялковський не ставив вже на одній лінії „польських і українських націоналістів", як його попередник Складковський, і що мабуть доцінює небезпеку, якою грозить державі поворот з „українською" делегацією з метою включити за її посередництвом „угоду з українським народом", що й так поручає значна частина санації. П. Левицький пропонує нам спільну нову виправу на Київ. Отже для нас важніша річ, щоб у нашій державі не ширилася ідея нової атаки на польський Львів. Тому треба не лише винищувати українську сепаратизм, але й безперервно та всіляким способом скріплювати польські елементи на східних землях. Отже треба зокрема змінити в нашій діяльності політику супроти самооборонної польської акції, супроти народової преси, супроти цілого народового руху. Поліція не вистарчить..."

Таким робом, як бачимо, польська ендеція бачить у промові мін. Косцялковського знамениту нагоду для поведення акцій в двох напрямках: 1) не більшому цькуванні уряду проти українців і 2) випрошуванні прихильности для себе, доказуючи, що властиво між становищем мін. Косцялковського та становищем ендеції нема суперечностей проти українців ніякої ріжниці...

Не тому самому становищі стоїть і *краківський „Курієрок"*. У великій передовій статті з 18. ц. м. під наг. *„Без окрас і недосказів"* „ІКП" так само з найвищим захопленням реферує промову мін. Косцялковського, доводячи лише польським політикам і урядовим чинникам, що вони досі „потуряли" українцям. З довгих, типово курієрових виводів можна означити хіба такі провідні думки, що: нема ніяких ріжниць між УНДО чи якимибудь іншими легальними

українськими політичними партіями та між ОУН, що молодь українська вся належить до ОУН і тому нема чого надіятися, що „молоді люди" будуть інші, ніж ті „старі", і що треба передовсім застосувати до українців ту сіму тактику, яку санаційний режим стосував до всіх польських партій — розбити їх політичні партії. Цей останній уступ найцікавіший і найбільш характеристичний для настроїв, пануючих в курйозно-санаційних сферах:

„...Керманичі нашої політики після травневого перевороту висунули у відношенні до політичного життя в польському громадянстві засаду ліквідування партій в давньому значінню і політиків старою типу. Ся метода була і є стосована послідовно і то не лише супроти політиків, які з природи річи займали нерожке становище до травневого режіму, але й супроти таких політичних діячів, які в різних періодах співпрацювали з табором марш. Пілсудського, однак психічно творили тип політиків старого авторамету. Поступово ці польські політичні партії, в переконаємося, що наслідок такого процесу вже дуже ясний. Тимчасом тої послідовности бракувало на відтинку руско-українському..."

І тут „Курієрок" лає помимо на всі українські політичні партії та взиває до репресій супроти них, не жалюючи ніяких інвектив. Чого більше у тих інвективах — глупоти чи злоби — це таке річ байдужа

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Україна - єдина ясно національно означена країна в Совітах.

Ню Йорк, 25. січня 1935.

Тетяна Чернавіна виголосила 20. І. реферат про совітську Росію перед якими 800 слухачами в васиновій салі під театром Мечіз Темпл при 55 вулиці в Ню Йорку. Її книжка „Втеча із Совітів", що появилася з початком минулого року, підготовила їй дорогу до Злучених Держав. Недавно вона прибула з Льондону до Ню Йорку. Кожний був цікавий, що вона привозить, коли рецензент нюйоркського „Таймсу" так висловився про її книжку: „Минуться Совіти, минеться Росія, а „Втеча із Совітів" залишиться ще надовго після того документом часу".

Її чоловік був професором, вона сама покінчила університет і за совітської влади була урядничкою музею то в Москві то в Ленінграді, поки не попала сама в концентраційний табор, її чоловік в тюрму, а далі на Соловки. Обоє втікли звідти до Фінляндії. Сама втеча — це справжне геройство століття.

Коли дивитись на Тетяну Чернавіну, пізнати її переживання. Вона середніх літ, кремезної будови, радше молода, ніж старше, привітлива і поважна. Говорить, як з університетської катедри, але із життям.

Незвичайно важко обняти цілий велитенський матеріял реферату. Особистих спомнів вживає лиш на ілюстрацію відносин. Решта — справжня монографія сучасної Росії в образках.

Отже розкриває картини: селянство, робітництво, інтеліґенція. В дискусії відповіла на закиди про релігію, молодь та участь жидів в управі совітами. На все дає рішучу відповідь. Почувається російською патріоткою. Питання, написане на картці д-ром Семеном Демидчуком до президії, наскільки голод на Україні був викликаний як засіб боротьби уряду з політично-національних мотивів, залишилось без відповіди. Зате після реферату, у приватній розмові між Тетяною Чернавіною та д-ром Мишугою і д-ром Демидчуком, відповіла воно на це питання: *„Україна — це єдина ясно під національним оглядом „определена страна"* (означений край). На жаль, не мала часу про це говорити ширше.

Після того предсідник зібрання д-р М. Інтерман, обіцяв сконструкти Чернявіну уладити окреме зібрання для українців, коли вона покінчить свою обїздку по Америці.

З безлічі думок і помічень, перекazаних референткою, не можна забути таких: Селянство пішло за большевиками тому, що їм обіцяли землю. Ленін сказав про це: „Треба було щось голодній собаці обіцяти, щоб її посадити на ніч". Поневолення й колективізація пішли постепенно, поки не прийшла цілковита перемога селянства на рабів. Решту доконав голод, що найстрашніше відбився на Україні й Кубанщині.

Концентраційні табори мають свою державну рацію. Це не для покарання злочинців чи проступників, а просто примусова каторга для виконування державних робіт, що їх не вдається виконати вільнаємними робітниками. Отже напр. склад Соловецький табор має виконати канал між Балтійським та Білим Морем і приготовити терен на випадок війни з Фінляндією; Байкальський табор в Азії будує другі залізничі рейки через Сибір і т. п. Щоб можна виконати ті роботи, уряд робить усі можливі старання для вдержання мира.

Неправда, що в Совітах нема безробіття. Там-же повно „лишенців", тобто робітників, що їм не дають праці, бо вони з буржуїв чи запідозрілі в контрреволюції. Таксамо велика маса робітників мандрує безупинно з Донбасу на Урал і така подорож тревае місяцями.

Інтеліґенція не має загалом прав. Її вистрілюють при якійнебудь нагоді, от як у тісі нагоди за вбиття Кірова. Питає раз заграничний кореспондент совітського урядовця: „Нащо стільки людей розстрілюєте, не доказавши їм вини?" „Коли ми стрілали людей на провини і на підставі доказної вини, то ми робили так, як буржуазні держави і це не мало нічого вражіння". Чому молодь не робить революції в Совітах? Нема кому, бо й молодь іде за хлібом. Дитина колишнього „буржуя" не має рівних прав з пролетарською дитиною. Отже пролетарська дитина дістає доступ до школи і все найліпше. Росте нагорода до „буржуазних" дітей, а не до влади. Але вбивство Кірова вказує, що і в комуністичних рядах щось готовиться. Варто здати психіку Ніколаєва.

Релігія пішла в підпілля і діє в такою силою, як колись у катакомбах. Церков уже не перемінюють на клюби, щоб не було крику із заграниці, а їх тепер просто розбирають. Антисемітизму нема, бо серед голоду ніхто не вважає на расову приналежність. По тюрмах відсотково більше жидів, ніж „русских". Мистецтво цвіте, бо „русский" народ ще не вмер.

ПЕРЕД ВЕЛИКОЮ МАНІФЕСТАЦІЄЮ СОЦІЯЛІСТІВ.

БРЮСЕЛЬ, 18. 2. ПАТ. На неділю 24. лютого ц. р. бельґійська соціялістична партія підготовляє у Брюсель велику маніфестацію проти уряду в якій візьме участь 200.000 робітників. Уряд спершу дозволив на маніфестацію, опісля побоюючись заворушень відкликав дозвіл. Управа партії рішила не відкликувати маніфестації. На найближчім засіданні парляменту соціялісти заголосять у цій справі інтерпеляцію. Коли парламент відкине інтерпеляцію соціялістів, тоді в дні 21. лютого ц. р. відбудеться надзвичайний конгрес партії, який вирішить, чи маніфестація таки відбудеться, не вважаючи на заборону влади. Слід підкреслити, що соціялістичні синдикати у Брюсель начислюють 200.000 членів тоді, коли збройна сила держави начислює 60.000 вояків.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Цісар Манджу-Ко їде до Токіо.

ТОКІО, ПАТ. Урядові кола повідомляють, що цісар Манджу-Ко Кантег приїде з візитою до Токіо в дні 6. квітня ц. р. Манджурського цісаря привітає на двірці сам мікадо.

Цісар Японії надіслав цісареві Манджу-Ко телеґраму з побажаннями з нагоди 30 роковин його уродин.

Д-Р ЕВҐЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 19

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В Стрию помер повітовий маршалок Ромашкан. На його місце вибрано дотеперішнього віцемаршалка, графа Карла Дідушицького. На його місце прийшов вибір віцемаршалка і тоді ми зажадали, щоб ним був русин. Розпочалася дебата і в ній заявив іменем поляків радний повіту Чернецький, суддя зі Сколього, що це місце — правда — належалосяб русинам, одначе поляки не дадуть їм його, бо русини не заслужили собі на це через свої ненависні протипольські виступи на вічах, уладжуваних „Підгірською Радою". Це нас подразнило дуже. Я виступив дуже різко, випрошую чи собі польське менторування і заявив іменем руських членів ради, що ми виступаємо з цієї причини з повітової ради, після чого ми всі вийшли і повітова рада лишилась зовсім без русинів. Ця справа наробила багато розголосу, не лиш у Стрийщині, але й у цілім краю.

В 1894 р. влаштували поляки польську Костюшківську краєву виставу у Львові. Стрийська повітова рада рішила використати і ту нагоду для демонстрації. Під проводом маршалка Дідушицького зааранжовано громадну поїздку на виставу. Замовили цілий поїзд і напхали його повний всякими війтами, писарями, дорожниками, возними та різними посіпаками і повезли до Львова, як **„dowód zaufania ruskiego ludku"** Найперше завів Дідушицький все те до св. Юра, де на його прохання митрополит поблагословив цілу ту бражу; потім повели їх на виставу, де витав їх іменем виставного комітету Здзіслав Мархвіцький промовою, повною алюзій на адресу стрийських діячів, котрі, мовляв, вміють шириті лиш ворохобню, підчас коли тут плекається працю і взаїмну любов. Хрюні кричали „віват", відтак годували їх і поїли ввесь день, аж пізним вечором ледви встигли їх позбирати і полагнати на залізницю

На ту польську демонстрацію відповіло віче, скликане „Підгірською Радою" 28. вересня 1894 р., яке при дуже численній участи селянства запротестувало голосно проти надуживанія селянства Стрийщини для польських шопок. Поляки були цією контрдемонстрацією дуже подразнені і міжнаціональні відносини в повіті ще більше загострилися.

В дні 10. вересня 1894 р. відбулася в Колоші перед судом повсягих розправа проти посла д-ра Теофіля Окуневського, обвинуваченого за провину підбурювання проти особи намісника Баденія з параграфу 300 к. з.

На останній сесії сойму намісник Бадені, відповідаючи на прошання послів, заявив, що уважає своїм обовязком старатися про добро цілого краю, отже й русинів, і буде це робити або з русинами послами, або без них, отже що без них обійдеться. По сесії складав Окуневський звіт у Коломиї, а коли один з виборців запитав його, чи це правда, що Бадені вжив у соймі таких слів, відповів йому: „Так! Це правда, одначе ми, русини, мусимо усі сили здужити, щоб того бутного шляхтича навчити розуму". З цієї причини дістав Окуневський акт обвинуваченя і прийшло до розправи. Окуневський заждав від мене оборони. В мене був це перший виступ перед присяжними і взагалі перша моя більша оборона, бо в Стрию не було ще тоді окружного суду, отже боронити перед присяжними не мав я ще нагоди. На розправу зійшлася і зїхалася дуже численна публика. Я був приготований дуже добірливо, отже моя оборона випала блискуче. Присяжні заперечили вину одноголосно і публика уладила нам обидвом велику овацію. Моя промова поміщена дословно в „Ділі", ч. 194—197 з 1894 р. (Далі буде.)

З відчитової салі.

Академічні Вечорі Богословського Наукового Т-ва: Д-р . Мінко: Вільномулярі. 17. лютого, салля „Бесіди".

У дбайливо опрацьованому рефераті прелегент дуже обширно подав генезу й історію масонства. На думку прелегента масони — це зорганізована релігія, яка хоче заступити християнську релігію. Масони не неначе чорнечині. Їх характеристичною прикметою є таємничість. Братчі-вільномулярі складають присягу на вірність орденові і що зберігатимуть тайну. Гасла вільномулярів це вільність, рівність і побратимство, це поступ, гуманність і альтруїзм та якнайбільша толеранція релігійних і політичних переконань братів. Та ця так би мовити ідеольогія вільномулярства призначена для братів нижчих ступнів; верхівка вважає своєю ціллю повалити християнство, а головно папу й католизм та на їх руїнах здвигнути нову масонську релігію. Ою мету закривають вони перед світом саме тими гаслами, а новиків привабльовують символами та таємними обрядами.

Конспіртивність масонства помогла йому поширитися і між християнами, хоч до масонів належало багато великих і славних людей, це не повинно нікого обманювати.

День 24. червня 1717 р. вважається датою народин вільномулярства. Початком цієї організації треба вважати орден Темплярів, який розвязано в головного майстра Молея покарали смертю. Члени ордену розбігшися по цілому світі, частина зайшла до Шотляндії і там заснувала тайне товариство, що за свою ціль вважало помститися на папі. Першим зразком вільномулярів була теж організація німецьких мулярів з XIII. ст.

Згодом масони (давнього типу) обєднялися з гностиками. Вільномулярство скоро поширюється. У першій половині XVIII. ст. повстають льожі по цілому світі. В 1747 р. заснували масонську льожу у Львові (основав її один француз під назвою „трьох богинь").

Характеристичною прикметою масонства є индиферентизм. Масони навіть поручають братам виконувати релігійні практики своєї віри. Вільномулярство це мішанина пантеїзму, деїзму, гностицизму і всякого роду сект, за головну основу приймає розум.

Вільномулярі ревно займаються політикою. Вони піддержують і згодом повалюють Наполеона I. і III. Французьку революцію підготовили у львиній частині масони. Французькі масони піддержують паризьку комуну. Вони мають з того боку вплив на всі уряди Франції. Така сама роля вільномулярства в Італії аж до приходу Мусолінія. Масонами були Кавур, Мацціні та інші чільні боевики за національне визволення. В Німеччині Фридрих Великий був великим майстром льожі, теж Бісмарк був ревним масоном. Те саме в Австрії (Йосиф II.) і в Англії, де кожний англійський король і князь Уельсу є провідниками масонів.

Дуже поширене вільномулярство теж у Бразилії, Америці, Мексику. В Росії масони теж поширилися та мали навіть великий вплив на декабристів. В Польщі процвітало масонство головно за Сасів. Тепер є у Польщі 11 масонських льож.

Всіх масонів на світі є понад 4 міліони.

Характеристичне те, що масонами є саме еліта всіх країв. Королі, міністри, визначні державні мужі та кардинали є братами-масонами.

Масон Маляпер сказав: „Почавши від 18. ст. нічого не сталося без дозволу і впливу масонів". І воно так справді є. (Так відповів прелегент на запит радника Конча).

Існують теж масонські льожі сестер (жінок), які упріємнюють життя братам.

Українських самостійних льож не було. Українці були членами чужонаціональних льож: польських, російських і французьких.

Визначним масоном був гетьман Розумовський, а навіть один з попередніх галицьких митрополитів нібито був масоном, але прелегент у це не вірить.

Масонерія є резервуаром усяких сект, які є ворожі Церкві.

По рефераті розвинулася дискусія.

Міські Театри у Львові, вівторок, 19. лютого.
у Великий Театрі
год. 7·30 — Нині
„К р и к"
емоція — сенсаційні факти з глибини людських душ

Нині в Театрі Ріжнородностей год. 7·30 веч.
„Оборона Кейсової"
Бруно Вінавера — нічого більше не треба говорити

Збірка дару на коляду Рідній Школі в р. 1935.

Згідно з домаганнями кожного з трьох східногалицьких воєвідств подаємо до прилюдного відома, що збірка дару на коляду Рідній Школі, переведена на основі дозволу кожного з тих воєвідств, дала дотепер такий вислід: з львівського воєвідства 12.897 зол. 08 сот., із станиславівського воєвідства 5,627 зол. 67 сот., з тернопільського воєвідства 10,024 зол. 48 сот. Разом 29.351·23 сот.

Подрібний виказ по громадам і повітам буде оповіщений в одному з найближчих чисел журналу „Рідна Школа".

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ.

Митний кордон між Францією і Сарщиною.

САРБРІКЕН, 18. 2. ПАТ. Вчора скінчився у Сарщині митний кордон Франції. В 12. год. вночі Французькі митні урядовці покинули свої станиці на сірсько-німецькім кордоні. Одночасно на кордоні Сарщини і Франції повстало 500 станиць німецьких митних урядовців. Зміна митних кордонів відбулася спокійно.

—o—

Низка договорів між Францією та Німеччиною.

РІМ, 18. 2. ПАТ. Переговори делегатів Німеччини і Франції при участи комітету трьох фінансового підкомітету Ліги Націй у справі повороту Сарщини до Німеччини закінчились учора підписанням низки договорів.

—o—

Якої національности є „посол" о. Яворський?

Росіянин, автор чорносотенного гимну, який виступає як „русин" наслідком „условій политической обстановки і пониманія политической тактики".

„Русскій Голос" друкує подрібний звіт з IV Краєвого Зїзду РСО. У числі з 17. н. м. находимо окремий устуи п. н. „Вопрос о вхожденіи в Центр. Совѣт деп. о. Яворскаго" (Питання про вхід до Центр. Совіту пос. о. Яворського). Всю ту частину передруковуємо „per extenso", тому, що вона яскраво характеризує ціле сучасне дивоглядне явище, відоме під назвою воскресення „русинів": як оті нинішні „русини" є може навіть не стільки витвором **польської** адміністраційної політики, скільки політики явних і закомуфльованих чинників **московських,** що користають лише з конюнктури, щоби закріпити свої **російські** впливи у Східній Галичині, потрібні „на всякий випадок"...

Отож серед дискусії забрав слово один із лідерів і ідеольогів нинішнього **москвофільсько-ренегатського** напрямку д-р А. Хиляк. Читаємо про це у „Русскому Голосі":

„Дальше **д-р А. Хиляк,** у звязку з істнуючими виборами, висунув питання про участь в новому Центральному Совіті пос. о. Яворського з Лящок. Зокрема д-р Хиляк звернувся до президії Зїзду з просьбою негайно візвати відсутнього о. Яворського на салю засідань і зажадати від нього, з уваги на його попереднє становище до РСО, щоби він прилюдно заявив: чи він погоджується з програмою РСО. Колиж о. Яворський не погоджується, то він (д-р Хиляк) буде примушений відмовитися від участи в Центральному Совіті.

„Свою думку про участь пос. Яворського в Центр. Совіті РСО д-р Хиляк мотивував основно, вже в присутності о. Яворського, в той спосіб: Правда, о. Яворський має за собою значні, головно довоєнні (Городок) заслуги на російській (русской) народній ниві, але після війни він самочинно нарушив національну дисципліну і підтримував іншу організацію, що старалася **насадити** т. зв. російський сепаратизм, працюючи в той спосіб на **шкоду** російському (русскому) рухові в Галичині, що його репрезентує РСО. Життя показало нетривкість штучно створених організацій-ефемерид і вони провалилися, не відповідаючи змаганням села. Тому тепер, коли о. Яворський, який в останньому часі дав уже докази свого льояльного відношення до РСО і підтримує культурно-освітню роботу Общества им. Качковського, має ввійти до Центр. Совіту РСО, запитую: чи о. Яворський погоджується з програмою РСО, чи він приєднується до одголосно прийнятих резолюцій нинішнього зїзду, зокрема до першої з них, яка боронить **принцип культурно-національної єдности рус-ских племен,** і чи в той спосіб він осуджує свою минулу діяльність в попередній РАП або РАО?" (Мова про Руску Аграрну Партію та Руску Аграрну Організацію, яка — хоч і не вживала термінольогії „Україна-українець-український" — всеж активно признавала окремішність українського (рускаго) народу від російського (русского) та не орудувала анахронічною і абсурдною теорією Пагодіних про „єдінство" трьох русских племен", яка обовязує до нині „Русскій Голос" і РСО. — Прим. Ред.)

Відповідь пос. Яворського передаємо в буквальному тексті за „Русским Голосом":

На этот вопрос **о. Яворскій** отвѣтил: Я всегда отстаивал интересы русскаго народа, на русской народной нивѣ работаю 30 лѣт. А о моей идеологіи свидѣтельствует то обстоятельство, что **я состою автором гимна „Пора за Русь".** Моя прошлая дѣятельность внѣ РСО была продиктована **условіями политической обстановки и пониманіем политической тактики.** В настоящій мент я **всецѣло солидарен с вынесеными** зъѣздом **резолюціями** (себто і пан-російською резолюцією про „єдність" російського народу від Камчатки по Попрад. — Прим. Ред.) и полагаю, что дѣятельность РСО в борьбѣ за права народа можна вполнѣ согласовать с моим лойяльным и преданным отношеніем к государству и польскому правительству, **о чем я имѣл возможность убѣдиться будучи членом Безпартійнаго Блока,** от имени котораго привѣтствую сѣъзд.

Заявленіе о. Яворскаго было принято с полным удовлетвореніем.

(„Я завсіди боровив інтересів російського (русского) народу, на російській народній ниві працюю 30 літ. А про мою ідеольогію свідчить та обставина, що **я є автором „Пора за Русь".** Моя минула діяльність поза РСО була продиктована **умовинами політичної ситуації і розумінням політичної тактики.** В нинішній хвилині я цілком солідарний з резолюціями, які проголосив зїзд, і гадаю, що діяльність РСО у боротьбі за права народу можна цілком погодити з моїм льояльним і відданим становищем супроти держави і польського уряду, про що я мав змогу переконатися, будучи членом Безпартійного Блоку, від імени котрого вітаю цей зїзд.

Заяву о. Яворського прийнято з великим вдоволенням.)

В той спосіб перед москвофілами з РСО і їх московськими протекторами о. Яворський представляє себе як „істійно-русскій человѣк", автор неділимського гимну; перед односельчанами з Лящок і деякими поляками, які чудово знають, що в Галичині російського народу нема і що немає теж великого польського державного інтересу творити тут аще й проблему російської меншини, о. Яворський є звичайний собі „русин", щонайвище з прикметником „поряднїй": супроти тих і тих тягу п. Гертиха він напевне є „tenite rutenue paţione polonus", — словом, як кому до вподоби і як покаже „пониманіе политической тактіки..."

Не бояться погроз.

ПАРИЖ, 18. 2. ПАТ. Вчорашні батальні обори напівфашистської організації „Кроа де Фе" („Вогняного Хреста") прийняли такі резолюції: „Кроа де Фе" заявляє, що вільна сила не приневолить її зневажити право над ратуванням народу та розв'язанні цієї організації. Без огляду на те, що може статися, організація обороняє вільність і добір свого провідника полк. де ля Рока. Ці резолюції є відповідю на вчерашні деяких послів у палаті послів, щоби урядовими напівфашистські організації з метою заведення внутрішній лад у Франції.

Ширіть наш часопис!

Хліборобська школа в Жабю.

Повідомляють нас з Косівщини, що деякі тамошні діячі з ББ роблять заходи для основання державної хліборобської школи вищого типу, призначеної для високогірського (т. зв. альпейського) господарства в Жабю, косівського повіту. Школа мала б за мету піднести сільське господарство у Східних Карпатах, які — як відомо замешкують виключно тільки бойки і гуцули і де нема ніодного польського села. Подібної хліборобської школи для високогірського господарства, де малиб учитись селянські хлопці з покінченою сільською школою, у Польщі нема і буде це перша школа цього типу. Очевидно, така школа потрібна, хоч рівночасно треба би перевести відзвичаєння наших бойків і гуцулів, визволення їх з жидівської лихви і доставлення їм та поширення варстатів праці через відзання до вжитку селян полонин на корисних умовинах та усунення жидівського визиску в користуванні полонинами.

Справа майбутньої хліборобської школи в Жабю є тепер у Кураторії Львівської Шкільної Округи, де організацією цієї школи чи пак виробленням для неї організаційного статуту і плану науки має зайнятися шкільний виділу фахових шкіл п. Загаєвський.

Як кажуть, мовою навчання в майбутній хліборобській школі в Жабю має бути польська мова, хоч ця школа призначена виключно для обслуги Східних Карпат — отже для господарського вищолення гуцулів і бойків. У цілій польській державі нема ніодної державної фахової сільсько-господарської школи низького типу, як взагалі нема ніодної фахової школи, удержуваної з публичних фондів, з українською мовою навчання. Державний Хліборобський Ліцей у Чернівці, п. Жидачів, з українською мовою навчання щойно твориться і його призначенням є у першу чергу вишколити хліборобських інструкторів. Тому хлопці зі сільською школою з науки в ліцею не можуть користати.

Покищо справа з хліборобською школою в Жабю є ще тільки в стадії початкової організації і є ще час подбати про те, щоб мовою навчання у ній була українська мова. Не повинні зробити негайно наші місцеві чинники, згуртовані у „Сільському Господарі", вислати до Кураторії окрему делеґацію і внести відповідне представлення з домаганням, щоб викладовою мовою у хліборобській школі в Жабю була мова українська.

Перед липським ярмарком.

В цілій Німеччині помітна тепер підготова й пропаганда до великого весняного липського ярмарку. Починається він 3. а кінчиться 10. березня. Сподіються, що участь промисловців буде значно більша, ніж минулими роками, тому, що деякі ділянки німецького господарства значно підвищили свою активність. Зате відчувають недостачу сирівців, які приходиться спроваджувати зза кордону за дорогі гроші, яких німці тепер не мають. Для тих ділянок індустрії, що працюють на експорт і дістануть замовлення в часі ярмарку, згодилось міністерство господарства достарчити бажані сирівці, щоби тим робом піднести експорт. Зокрема сильно заповідається технічна вистава, що буде служити переглядом для всього, що ним., а частинно й чужа індустрія осягнула в ділянці техніки. З приводу ярмарку відбудеться в Липську цілий ряд міжнародніх технічних конґресів та багато пропаґандивних імпрез для підчеркнення єдности німецького промислу з народом та політикою. Цікаво також відмітити, що фляя бойкоту, яка піднялася була досить високо зараз після приходу до влади націонал-соціялістичного режиму, поволі починає опадати і тратить значно на актуальности. Дуже багато поміг в цьому позитивний для Німеччини вислід голосування в Саарщині. Чужинці, які приїдуть на цей ярмарок, одержать на всіх німецьких залізницях знижку коштів їзди на 60 прц. *М. С.*

Зловживання большевицьких залізничників.

МОСКВА. 18. 2. ПАТ. У тресті північно-кавказької залізниці у Ростові над Доном викрили зложивань на півтора міліона рублів, яких систематично допускалися урядовці від кількох років. До судової відповідальности понягнули 11 службовиків і дирекцію.

Здобув 200.000 кв. км. Антарктиди для Зл. Держав.

ДОНЕДІН. 18. 2. ПАТ. Сьогодні рано приїхав тут на чердаку корабля адмірал Бирд із кількома членами виправи. Під час побуту в Заливі Китів Бирд здобув для Зл. Держав 200.000 кв. км. в антарктичних околицях. Всі члени виправи є в доброму настрою. Бирд сказав, що головною метою його виправи було ствердити, чи є злука між Мейрілендом і антарктичним суходолом. Бирд ствердив, що така злука є. Здобуті виправою матеріяли опрацьовуватимуть три роки.

Прем. Думерґ про небезпеку війни.

„Еко де Парі" оголосило інтерв'ю з колишнім президентом і премієром Думерґом. На думку Думерґа війна можлива в найближчому часі і тому він підпирає засаду дворічної військової служби. Франція має вже систему твердинь вздовж кордонів, добре вишколене летунство, але не має ще добре вишколеної армії.

Думерґ висловив довіря до політики міністерства. Лявали за порозуміння з Італією та В. Британією. Про союз з СССР заявив, що Франція ніколи не мала забагато сподівів. Справді комуністичне Франція може зростн, але перед нею слід боронитися.

Страйк 200.000 робітників.

НЮ ЙОРК. 18. 2. ПАТ. Нині застрайкувало 200.000 робітників, які обслуговують вінди, дбають за лад і чистоту в будинках Ню Йорку. З уваги на велині недогідности мешканців Ню Йорку, які викликав страйк і побоюючись заворушень, бурмістр використав свої широкі повноваги, які має в поліційній ділянці. Повне використання цих повноважень буде однозначне з проголошенням воєнного стану.

Землетрус у Болгарії.

СОФІЯ, 18. 2. ПАТ. Нині рано в год. 5.10 сейсмографи обсерваторії в Софії зареєстрували сильні підземні потрясення, яких осередок віддалений 220 км. на південний схід від столиці. У південній Болгарії, головно в околиці Родопе землетрус був дуже сильний.

Японія інтервеніює в справі Абісинії.

БЕРЛІН, 18. 2. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Токіо: Японський амбасадор у Римі відбув народу з державним підсекретарем Сувічем на тему італійсько-абісинського конфлікту. Японський амбасадор звернув увагу, що Японія має великі господарські інтереси в Абісинії і висловив сподівання, що конфлікт буде полагоджений мирним шляхом.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Президента Португалії ґен. Кармону вибрали вдруге президентом республики.

— Перші роковини смерти бельгійського короля Альберта обходили в Бельгії дуже святочно. Перед королівською каплицею у Брюсель дефілювало кількадесять тисяч комбатантів і публики.

— У Чехословаччині поліція арештувала понад 100 осіб вмішаних до корупційних афер.

— Воєнні інваліди у Парижі на площі Опери уладили демонстрацію проти уряду тому, що палата послів відкинула їхні матеріяльні домагання. Проти уряду і палати послів подали вороже оклики. До інцидентів не дійшло.

Наркінський уряд за співпрацею з Японією.

ТОКІО, 18. 2. ПАТ. Барон Чун-Гун-Гуї, колишній провідник національного фуху у Китаю і член китайської делеґації у Женеві, приїхав учора з Шенгаю до Кобе. Барон Чун-Гун-Гуї заявив журналістам, що наркінський уряд ставиться прихильно до співпраці з Японією. Представник японського міністерства закордонних справ коментуючи цю заяву згадав, що коли китайський делеґат бажає зустрінутись з японським міністром закордонних справ Гіротою, то міністр дуже радо його прийме.

Утеча вязнів.

ОКЛЯГОМА, 18. 2. ПАТ. 20 вязнів сторожувало рево́льверами вязничну сторожу і втікли з вязниці. Підчас погоні 15 вязнів схопили. Один сторож убитий кількох ранених.

ПОДЯКА.

Опім почуваюся до обовязку здложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на житя „Карпатія" у Львові за скоре й без зайвих трудновіїв виплачення повної обезпеченої суми по моєму бл. п. мужеві Тадеї Йосифі Косановськім емер. контр. поштов. в Бережанах.

Скора й акуратна виплата обезпеченої суми уповажнює мене поручити це одинове українське Товариство обезпечень на житя „КАРПАТІЯ" у Львові найширшим колам української суспільности.

Клявдія Косановська

З наших товариств.

Найменші бавляться.

Мин. неділі відбувалася Українська Захоронка при вул. Руській дуже симпатичну імпрезу: баль для своїх дітей.

Баль почався в год. 4-ій попол., а відбувався на нього не тільки 2—3-літні джентельмени та такіж самі красуні, але й кільканадесять старших громадян, що почували себе на цій карнавалові імпрезі краще, як на неодному офіційному раутї чи вечорінцях. Маленькі танцюристи, що під проводом своєї коханої й заслуженої „тети" п-і Яворської виводили при звуках фісгармонії за патефону ріжні танґа й блюзи, бавились так, що треба було їх в год. 7. відводити силоміць до хати. Свобода, щирість та розмах були на цій багатій кольористикою забаві такі, що дай Боже можним вечорінцям таких. Смачний буфет підвечірок і дарунчики доповнили настрій і програму.

Опікунці Захоронки, п-і Коржинській та провідниці П п-і Яворській а теж п-і Залеській під батьків за ці мило проведені години щире поклон. Наші діти в добрих руках. *(а).*

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. 595 104-7

— **Магазин постелі Р. Джала**, Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 37—1

— **Значіння світогляду.** На таку тему виголосить заходом Центр. Жіночого Кружка УКС проф. Чеховнч у середу, 20. ц. м. дискусійний реферат в домівці Марійського Тва Пань при вул. Руській ч. 10. Початок в год. 5 попол. Численна участь членів і гостей побажана.

— **Опіка над шкільною молодю.** Львівська Шкільна Кураторія видала низку розпорядків, що торкаються опіки над шкільною молодю, яка доїздить з краю до Львова. Розпорядки доручено школам і батьківським комітетам, а крім того кожний ученик й ученниця дістануть поучення, як поводитися в часі їзди. Зокрема дирекція залізниць видала інструкції для залізничих органів.

— **За безпеку на залізницях.** В доповненні закону про охорону порядку на залізницях міністр внутрішніх справ видав у порозумінні з міністром шляхів розпорядок про озброєння членів залізничої охорони. Право носити пальну зброю підчас служби прислугує службовцям, що належать до охорони залізниці і мають до цього поіменне уповноважнення від властивої залізничої дирекції в порозумінні з повітовою адміністраційною владою.

— Памятник марш. Пілсудського в Тернополі. Небаром вимінчать у Тернополі памятник марш. Пілсудського на площі Собіського біля костела. Відливають уже статую маршала, коня та дві постаті: стрільця та легіоніста. Відслонять памятник 19. березня ц. р.

— **Засудили священика.** Аг. Всхуд повідомляє, що о. Антін Бучко, як гр.-кат. катехит у Вільхівці пов. Бережани силував ученика Михайла Романишина, щоб ходив на науку грекo-кат. релігії, хоч Романишин є римо-католик. Городський суд у Бережанах засудив о. Бучка на два місяці вязниці з припиненням кари на три роки. Обвинуваченнй зголосив апеляцію. Окружний суд у Бережанах присуд городського суду затвердив, а найвищий суд не схотів касації під увагу.

— **Арештували ем. суддю й адвоката.** Агенція Всхуд повідомляє, що на приказ слідчого суду в Золочеві арештували Володимира Перфецького, ем. суддю й адвоката в Камінці Струмиловій. Згадана агенція твердить, що арештований є в звязку з нічними ловами, на яких вл. Перфецький стрілив дяка, як біля яса переїздив лісничий фірми „Сільрос". Лісничого зліз Перфецький не вцілив, лише вбив його коня.

— **Шкоди в морелевих садах.** Наслідком морозів, що були в січні, змерзли цвітові пуп'янки на морелевих деревах у Заліщиках.

— **Знижки цін електрики в Чортків.** Міська рада в Чорткові ухвалила знизити ціну електричної струї на 10 прц. Нова тарифа обовязувати буде від 1. березня н. р.

— **Здорова піддалася заходові і вмерла.** Трибунал окружного суду у Львові засудив Анастазію Горницин, повитуху з Мостів Великих, на півтора року вязниці за те, що перевела на дівчині Марії Вітрикуш з Кунчволі не дозволений лікарський захід, наслідком якого вона дістала затроєння крови й померла у львівському шпиталі. Показалося, що операція була досім лайна і повитуха перевела її тільки тому, щоб заробити 20 зол. Одночасно засуджено на 100 зол. гривни Омеляна Смолика, що удержував з дівчиною любовні зносини і намовив її до операції.

— **Епільог душогубства в Зимній Воді.** В окружному суді у Львові відбулася розправа проти 23-літнього Дмитра Кузика за співучасть у грабунковому вбивстві польського пароха в Зимній Воді під Львовом, кс. Садовського у вересні м. р. Арештовано його на підставі відтисків пальців, які залишилися на фляшці зі соком. Кузик признався до участи в грабунку, а душогубство звалив на спільників Вавжиньця Слівку та Адама Когута, які довший час укривалися в околиці, аж врешті згинули в одній столові в Малковичах, вбиті поліцією. Кузика засуджено на 4 роки вязниці.

— **Львівська хроніка.** Вояки, що справляли на лещетах на Кайзервальді, знайшли в снігу майже неживого чоловіка. Забрали його до шпиталю. — Невідомі злодії вкрали з крамниці Гершкендерфера при вул. Городецькій 58 чоколяди, сардинок і тютюну вартости 800 зол. — На зал. дворі робітник Вол. Палюх, що згортав сніг, впав на плани та зломив собі носову кість і шию.

— **За саботаж.** В окружному суді в Станиславові відбулася розправа проти братів Григорія і Романа Яхимечків під закидом саботажу, якого допустилися, поперетинавши в Яхниці телефонічні дроти. Після переведення розправи прокуратор відступив від обвинувачення Романа Яхимечка, бо не доказано йому вини, і трибунал засудив тільки його брата на 1 рік вязниці.

— **Божевільний палій.** В Подончиній пов. Камінка Стр. виникла пожежа, яку спричинив умово недужий Іван Семчишин. Він підпалив у ночі загороду сусіда Петра Семчишина і тільки в сорочці втік до поблизького лісу, де сховався в пустій хаті. Його зловили й відставили до шпиталю. Наслідком підпалу згоріла ціла загорода.

— **Винесли дві каси.** В Підгайцях і на передмісті Старе Місто досконано тої самої ночі двох касових вломів. Злодії добулися до жидівського Банку Кредитового, забрали залізну касу і винесли в поле. Знайдено її розбиту на цвинтарі, а біля неї розкинені векслі. Другого влому доконано на шкоду громадського уряду в Старому Місті. Вломники винесли касу з готівкою 240 зол. і щезли без сліду.

— **Краєва хроніка.** Обвинуваченого в справі співучасти з шайкою підпалачів коменданта поліційної станиці в Ославах Білих, Гарбярека, засудив станиславівський суд на шість місяців вязниці. — Невідомий злочинець закрався до стайні Дм. Баклая в Голдовичах (Ходорівщина) та відрубав корові оба роги. — Анна Гуміцька з Олійської (Станиславівщина) побила тяжко 9-літнього сина Степана, бо підозрівала, що він украв їй 33 зол. Хлопець помер. — До мешканця Єти Гартман у Перегінську вломилися в ночі два озброєні напасники і дрібували готівку 60 зол. — В Лушьку занедужав нагло на удар серця підчас богослуження місцевий православний парох о. протоєрей Орест Мілєков. Перенесений до дому він помер. — У Станиславові повісився 60-літній ем. залізничник Ад. Полейдович, що недужав на переслідуючу манію.

— **З Польщі.** У Вильні арештовано двох урядовців суспільної обезпечальні, Соколовського і Бородзіча за спроневірення 40.000 зол. — Найвищий суд у Варшаві розглядає велику парцелиційну аферу директорів Рільного Банку Юркевича і Гавіка, засуджених на 4 і 6 літ вязниці за зловживання на три мільони зол.

— **Автомобільна виставa в Берліні.** На днях відкрито в Берліні міжнародну автомобільну виставу. Відкрив її сам канцлер Гітлер тому, що тій галузі господарства він придає велике значіння в розвою цілого німецького господарства. Зі всіх влаштовуваних досі подібних виставок в цілому світі ця виставa є найбільша. Обіймає коло 30 тисяч кв. метрів виставової площі з 500 фірмами, переважно німецькими. В ділянці особових авт нема нічого нового, за

Наради сенату і сойму.

ВАРШАВА, 18. 2. ПАТ. Сенатська скарбово-буджетова комісія радитиме в середу 20. лютого н. р.

Після прийняти буджету на 1935-36 р. і скарбового закону сойм радитиме від проектами законів, які зголосив уряд і низкою посольських внесків.

У четвер 21. лютого н. р. радитимуть скарбово-буджетова і правнича комісії.

У пятницю 22. лютого н. р. радитимуть комісії: посольської незайманости, регуляміновa та освітня.

Пленарне засідання сойму відбудеться з кінцем цього тижня. При кінці цього місяця прелімінар буджету ввійде до сенату.

—o—

Вибух знищив дві фабрики.

ЛЮН, 18. 2. ПАТ. У фабриці штучних волокон у Десен вибух знищив дві фабричні будинки. Одна особа вбита, дві ранені.

—o—

Зупа з тарканів.

Знущаються над робітниками.

МОСКВА, 18. 2. ПАТ. В Архангельську почався сенсаційний процес проти керівника партійної організації, начальника прохарчування і представника професійних союзів в Ісакогорську коло Архангельська. На жалобу одного з робітників у половині січня н. р., який знайшов у зупі таркана, підсудні приказали зварити зупу з тарканів і під загрозою позбавлення праці примусили всіх робітників їсти цю зупу. Акт обвинувачення називає цю поведінку „політичним хуліганством і нечуваним знущанням над робітниками".

Спустошення буревію у Голяндії.

АМСТЕРДАМ, 18. 2. ПАТ. Наслідком буревію, який лютував в останніх днях над Голяндією, згинуло багато осіб. В Імуйден гураган скинув двох молодих мужчин з побережа до моря. На сході коло Амстердаму затонули два човни. Одна особа згинула. В амстердамськім порті ударилися два кораблі. Один з них затонув. Одночасно згинув один морик, одна жінка тяжко ранена. Коло Влісінґен буревій кинув молоду дівчину під трамвай, яка теж згинула. Крім того надходять вісти з інших місцевостей, що буревій спричинив великі шкоди, багато осіб ранених.

виїмком хіба дрібних удосконалень при возах поодиноких фірм. Вози є в ціні від 41.000 до 2000 марок. Переважають вози великі. Сподіваний малий віз, дешевий і вигідний, щоб його міг собі купити і пересічний громадянин, ще не закінчений і щойно літом цього року будуть з ним робити спроби. Багато фірм сконструювали вози будучности з фантастичними виглядами, пригідними для швидкої їзди по нових дорогах, які ще лише будуються в Німеччині. Дійсного розвою автоіндустрії надіються щойно після закінчення програми будови автодоріг. Це прийде за яких 5—6 років. В тяжких товарових возах помітний тимраз більший перехід до дізельмоторів, хоч не бракує й спроб заставити й пару на службу автомобілізму. Сенсацією є автобус на 120 осіб з двома моторами, ззаду і спереду для швидкости 150 км. в годину. Це віз будучности і хто зна, чи не буде він серіозною конкуренцією для залізниць. В ділянці конструкції моторів не зроблено багато, бо як було, так і є, що 75 прц. теплової енергії, витвореної при згорянні палива в циліндрах йде марно, а лише 25 прц. використовується на їзду. Переважають вози більшициліндрові. За останні роки автомобілізація Німеччини пішла значно вперед. Тепер є Німеччині одно авто на 70 осіб, а сам Берлін має понад 143 тисячів авт. Також вжиття матеріялу для будови виказує значний поступ. Всюди переходять на спеціяльну сталь, як найбільш вигідний матеріял і найбільш витревалий. Деякі фірми дальше розроблюють проблему передачі сили мотору на передні, а не як було досі, на задні колеса. Хоч вступ на виставу порівнюючи дорогий, відвідувачів багато, бо автомобілізм кожного цікавить, а в першу чергу тих, що лише про авто мріють і ще його не мають. До таких належать в більшости й урядовці на чужині. А може колись обставини зміняться на краще — це думка кожного при оглядні виставки. Тимчасом треба пішком ходити. — **М. С.**

— **Німецька преса в числах.** В 1934 році появилося в Німеччині пересічно 3233 газет, над якими працювало коло 10.000 редакторів. Газетні накладові одержували місячно коло 27.5 мілїонів марок передплати, включно пересічно по 2.50 марок на газету. З тих газет появлялись 210 тижнево, 174 недільні, 20 газет 12 разів тижнево, 9 аж 13 раз тижнево. Понад 10 прц. всіх газет появляються у великих містах, при чому Берлін має 62 газети, Франкфурт 19, Штуттґарт 15 і Мінхен 12. Кожний 6-ий німець передплачує щоденну газету. Пересічний наклад виносить 3400 штук. Поодинокі наклади виглядають так: Берлінер Моргенпост 364.000, Фелькішер Беобахтер 359.000, Берлінер Нахтаусгабе 193.000, Вестдойтшер Беобахтер 174.000, Берлінер Льокальанцайгер 164.000, Ляйпцігер Ноєсте Нахріхтен 150.000, Дер Дойтше 140.000, Гамбургер Анцайгер 139.000, Гамбургер Фремденблят 108.000, Франкфуртер Генеральанцайгер 102.000, Мінхенер Ноєсте Нахріхтен 101.000 Кельніше Цайтунґ 91.000 і Франкфуртер Цайтунґ 62.000. Отже денно друкують ті газети 2 мілїони примірників. Ілюстровані газети мали такий наклад: Берлінер Ілюстрірте 1,107.692, Ілюстріртер Беобахтер 778.000, Дойтше Ілюстрірте 612.000, Мінхенер Ілюстрірте Прессе 509.000, Кельніше Ілюстрірте 229.000, Гамбургер Ілюстрірте 129.000, Фамільйні газети мали такий наклад: Альгемайнер Вєґвайзер 820.000, Магазін дер Гаусфрау 815.000, Ді ґрюне Пост 614.000, Ді брауне Пост 501.000, Вобохс Фамільєнблятфе 588.000, Майн Блят 577.000. В 1933 році мала Німеччина 7.185 різних журналів, а в 1934 було їх 6.288. Число їх значно підупало, хоч в деяких областях помітно збільшення. До загального числа військових газет прибуло 6 нових. Збільшилась також скількість природничих журналів. Панівна в Німеччині національ-соціялістична партія має тепер 378 щоденних газет. При цьому варто згадати, що в Німеччині істнує законний припис, що газети мусять все публікувати висоту накладу попереднього видання. — (УП.)

— **Різні вістки.** Японський уряд пропонує влаштувати найближчі міжнародні олімпійські змагання в Токіо. — У Баварії поширюється дифтерія; за один тиждень було 545 недужих, з чого 22 смертельних випадків. — У Москві відчинили виставу французьких шкільних підручників. — В япон. місті Тоторі пожежа знищила 420 домів. — В Парижі померла 22-літня артистка — В японськім місті Тоторі пожежа знищила 420 домів. — Парижі померла 22-літня артистка Мадлєн Фабр, що виступала у державному театрі „Комедія Франсуаза" і якій ворожили велике майбутнє. — Французький уряд купив недавно в Льондоні на лицитації збірку листів Наполеона до Марії Льоізи; їх виставлять цими днями у „Національній Бібліотеці". — У Бадені помер у 69 р. православний архиєпископ Германос, що недавно давав у Льондоні шлюб православного обряду англ. князеві Кентському та княжні Марині. — У Льондоні серед білого дня двох замаскованих бандитів розбило вітрину ювелірної крамниці і забрали чимало дорогоцінностей. — На Моравії арештовано 105 осіб у звязку з великою хабарницькою аферою при залізничих доставах. — Французькі летуни Кодос і Росі, що вилетіли з Марселю в напрямі Буенос Айрес, завернулись з дороги з причини дефекту в моторі й осіли на острові біля Кап Верду. — Проф. Вальдемарас, колишній литовський премієр, що відсиджує тепер вязницю, написав книжку про св. Августина.— В Бордо помер кардинал-архиєпископ Андріє у 86-му році життя. — У французькій армії вмерло поверх сто вояків на грипу. — Тіла 9 жертв катастрофи з британським гидролякком, який впав під Сан Філіпо, перенесено на англійський кружляк, що відплив до Неаполю — В Баку відкрито нове джерело ропи, що дає 3.000 тон денно.

— **Цепелін для Японії.** Як повідомляють з Берліна, Японія замовила в німецькій фабриці повітреплавів у Фрідріхсгафені величезний Цепелін, якого будова коштуватиме 7 мілїонів марок. Новий повітреплав буде курсувати між Японією і Манджурією.

— **Замкнули всі школи.** Як повідомляють із Стамбулу, в цілій Туреччині ширяться знову пошесть гриппи, яка почала вже була вигасати. Уряд приказав замкнути всі школи, а також припинено вистави в театрах і кінах.

— **Смерть історика французької революції.** Помер у 77 р. життя член Французької Академії Ж. Ленотр, що видав кількадесять томів з доби французької революції, змальовуючи в них тодішнє життя, звичаї, постаті та анекдоти. Його книжки належать до своєрідного типу історії, який він сам створив: брав він дійсні події, мав за підставу історичні документи і оповідав так, начеб писав повість. Те саме зробив він з історією Парижа, 6 томів „Старих домів і старих паперів", де він оживив давній Париж, дякуючи численних виданнь у мілїонах примірників Першу книжку видав у 1893 р. п. з. „Гільотина підчас революції": від 1898 р. двічі в місяць У

денику „Так" давав він історичні нариси п. з. „Мала історія"; у день смерти написав він тулі ще свою статтю. Справжнє ім'я Ленотра було Гослен. Характеристичне те, що коли його вибрали минулого року до Французької Академії він із скромности не хотів полагодити потрібних формальностей і помер не ввійшовши офіційно до кола безсмертних.

— **Викинув тещу через вікно.** Пан И. М. з невиясненних причин — знається на тлі родинних непорозумінь на жить запомороченій викинув свою тещу п. Й. С. з І. поверху через вікно. На диво передиканих свідків цього вчинку п. И. С. підіслась з хідника непотовчена і поспішила назад до мешкання, щоби вимірити своєму „любому" затяві несподівану кару. — Заінтересовані" свідкам й упадку сказала, що й удягували підошви й обписи зі шкіри Берсон - Окма, які вона носила.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ОБОРОНА КЕПОВОЇ", комедія на 3 дії *Бруна Вінавера*.

Автор відомий двома-трьома комедіями з сатиричною закраскою, з цікавими проблемами; він учений-природник і має оригінальний погляд на світ. Оця пєса подобає спершу на сатиру на справедливість, коли вона втілена в особи прокураторів, суддів, адвокатів. Людині зовсім невинній важче виправдатись, ніж такій, що має вже за собою темнувате минуле; а вже коли вийде вона з вязниці, тоді стає безрадна; до нових обставин найкраще пристосовується професіяний злочинець.

Історія про славного адвоката, що втік від світу і хоче забути про всі закони на лоні природи і як він ненадійно вмішується в новий процес, небезпечніший, ніж усі дотеперішні, зображена з гумором, інтеліґентно. Автор з великим талантом уміє вести діяльоґи так, начеб не йшло тут про намічену інтригу, а так собі, як це буває в житті. Бачимо цікавих людей, слухаємо дотепних розмов і до останньої хвилини не знаємо того, що хотів би теж знати герой цієї пєси, досвідчений адвокат. Саме ті здогади, що нам заімпонуються весь час — одна з найбільших прикмет пєси.

Головні ролі розділені між пп. Махальського, Леліву та Нічевську запевнили виставі пєси добрий сценічний успіх. *М. Р.*

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ЮЛІКА".

Німецька фільма з мадярською музикою і деякими мадярськими акторами. Головну ролю грає тут зовсім невідома в нас Ґітта Альпар, що має прегарний голос і симпатичну поляву. Фабула безвальна про звичайну сільську дівчину, що робить сценічну карієру та про кохання молодого композитора, що знайомиться принагідно з дівчиною, не знаючи, хто вона. Кілька сентиментальних сцен і багато співу артистки з добрим голосом.

КІНО „АПОЛЬО": „ДОНЬКА ГЕНЕРАЛА ПАНКРАТОВА".

Історія з доби першої російської революції перед війною. Боротьба поляків за свою самостійність з царським урядом. Донька російського генерала Панкратова, що веде слідство проти всіх запідозрених у революційній праці поляків, знайомиться зовсім випадково з одним польським революціонером. Він подобається їй як мужчина саме тоді, коли бореться й вибиває від ненавидженого ґрафа, теж військового, одного з помічників Панкратова. Жінка Панкратова була полькою і в душі, вихований по російськи, прокидається нараз польський патріотизм. Ця еволюція трохи за швидка, не зовсім мотивована. Фільма складена вручно, дає короткі сцени і не томить. Добрі актори під проводом Стемповського.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Федір Королів. Після короткої недуги помер у Берліні 14. лютого коло полудня в 49. році життя б. директор міністерства народнього господарства Української Народньої Республики, голова Українського Національного Обєднання в Берліні, **Федір Лаврентевич Королів.**

Небіжчик походив з Полтавщини. Молодим хлопцем змушений був, після революції 1905 р., покинути Україну й оселитись у Львові. Ще перед війною брав дбайльну участь в українському громадсько-політичному житті. У 1914 р. — спільно з Миколою Залізняком — вів активну працю проти Росії, як соціяліст-революціонер. Після революції 1917 р. повернувся через Швецію та Фінляндію на Україну, де виконував окрему місію та обіймав директора в одному з українських міністерств. При кінці 1918 р. переїхав до Швайцарії, як голова української торговельної місії, і звідти через 15 років переїхав до Берліна. Не зважаючи на велику нужду і лихий стан здоровля, весною 1933 р. зорганізував у Берліні Українське Національне Обєднання. Крім того більше 10 років керував Комітетом Допомоги Втікачам з України, що повстав у Берліні після ліквідації посольства У. Н. Р.

Похорони відбулися 19. лютого на православному цвинтарі в Тегелі коло Берліна. Віддати останню пошану українському патріотові зібралися представники всіх українських організацій у Берліні і більшість членів української берлінської колонії. Над могилою виголошено промови від Українського Національного Обєднання, Громади в Німеччині і Спілки Студентів. У промовах підкреслювано палкий патріотизм і безоглядну самопосвяту Небіжчика справі визволення українського народу.

Покійний залишив по собі дружину і доньку. В. Й. П!

Д-р Микола Вікул, професор Української Господарської Академії в Подебрадах, помер 14. II. ц. р. Похорони відбудуться 19 II. В. Й. П!

о. Іван Божейко, парох у Ставчанах коло Львова, наділений крилошанськими відзнаками, основник і довголітній провідник усіх місцевих культурно-освітніх і економічних установ, помер 16. лютого 1935 в 75 році життя і 49 році священства. Похорони відбудуться в середу, 20. лютого 1935 рано в Ставчанах. В. И. П! 994

—o—

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Свято 22. січня улаштовано в салі Народнього Дому, як і свято Крут. Обі свята уладжено за запрошеннями вечором. Чи не краще перестати ділити громадян на запрошених і „незапрошених" — і загально національні свята відбувати прилюдно для всіх? Дотеперішня практика „добраних" шкодить настроєві.

Напятнувати мусимо прилюдно дивні і недорозумілі практики нашої парохії. Дня 31. І. збиралося громадянство й молодь під катедрою на панахиду з нагоди Крут в 6. годині вечора. На велике здивування й обурення зібраних — церква була замкнена, а сотрудники „негло" захоронили. Оправдання, що під Крутами лягли „православні", що 31. січня — це навечорії імєнин президента, не видержує ніякої критики. Зрештою — під Крутами лягли і галичани (Семець). Вірмо, що на будуче відповідальні церковні круги усунуть «сякі тертя при подібних народніх святах (бож і 22. січня і Крути не „пахнуть" нашій антидержавним духом — то чому викликати вовка з ліса?) та не допустять до парізень і протицерковних виступів непомилуваних чинників. Додати годиться, щоби Крути святковано тільки 29. січня, в день бою, а не переносити тих рахунків на інші дні. Молодь у день Крут постила.

Міщанське Братство уладило просфору в домівці під новою церквою на Засянні. Гостей прибуло мало, що є доказом малого зацікавлення цим товариством цілих міщан. Видно мусить новими способами приєднувати членів, бо просфора і свічень — це за мало розмір праці.

Українське Т-во Охорони Дітей зорганізувало дитячу забаву в масках. Дітей прибуло багато — забава йшла пять годин з життям і радістю. Проф. Шухевич гарно врядкував.

Прекрасно випали вечерниці Спорт. Т-ва „Беркут". Кухні та промисловці позбали за милий сервіс для своїх гостей.

Томболя Марійського Т-ва на заславську церкву мала багато несподіваних виступів дітей і дала незвичайно гарний успіх грошевий. Гостей було дуже багато — повні сали Народнього Дому. **Я. Ой.**

СПОРТ.

І. ЗИМОВІ ЗАПОРІЖСЬКІ ІГРИЩА У СЛАВСЬКУ.

В неділю 17. ц. м. закінчились у Славську І. Зимові Запоріжські ігрища. До змагань стануло 7 жінок (2 К. Л. К., 2 Стрільа, 2 УССК і 1 Плай-Стрий) та около 50 змагунів з КЛК, Черника, УССК, с. с. Плай-Львів, с. с. Плай-Стрий, с. с. Сокола-Стрий та Верхуто Перемишль. На старті не бракувало ні одного доброго змагуна. Найкраще і найчисленніше стануло на старті Карпатського Лещетарського Клюб, якого репрезентували змагуни з Ворохти (2 змагуни), Славська 7 і Львова 18. Дальше Черник (8 зм.), УССК (6 зм.) і с. с. Плай-Львів (4 зм.).

В жіночих конкуренціях у бігу на 8 км. перше місце добула **Дмоховська Дора** (УССК). Рожанковська в часі біґу змилила трасу і стратила зовсім часу, заки її знову найшли; все таки до мети прийшла друга в часі 4 секунди гіршім від першої. Дальші місця: Рогожа (Стрільа), Маковей (КЛК), Шухевич (Стрільа).

В здовім бігу серія **Маковей** (КЛК), друга Рожанковська (КЛК), третя Шухевич (Стрільа).

В слалому перша **Рожанковська**, дальше Маковей, Шухевич.

Індивідуальне мистецтво хрою добула **Рожанковська Нуна** (КЛК).

В мужеських конкуренціях у бігу на 16 км. перший **Бойчук Микола** (КЛК Ворохта), 2) Сліпко (Черник) 3) Кошаль (Черник) 4) Рибачек, 5) Врецьона обоє КЛК.

Смар до лещат „Сільва"

зїздовий універсальний („Мікс") лінімен

дають запоруку доброї їзди. — Гумовий тран до лещетарського взуття. Жадайте всюди!

Львів, ул. Бандурського ч. 5.

В отвертому конкурсі скоків перший **Бойчук**, 2) Рожанковський Ярослав (Черник), 3) Марунюк (УССК), 4) Пелюшак (КЛК), 5) Лупаш (КЛК Ворохта). Найдовший скок мав Лупаш (30 м.), одначе через упадок не кваліфікувався на 5-те місце.

У здовім бігу перший **Пелюшак**, 2) Рибачек, 3) Бойчук (всі з КЛК), 4) Коваль (Черник), 5) Врецьона (КЛК).

До гінця стануло 8 дружин, з того 4 КЛК, 2 Черник, 1 УССК і 1 с. с. Плай-Львів. Перше місце добула **дружина КЛК** у складі Лупаш, Пелюшак, Рибачек, Бойчук. Друге УССК. Дружина Черника, хоч дуже сильно завдяки тому місце через припадок однієї змагуни на трасі.

Дуже цікаві були перші наші змагання у слальомі. (Багато недомагань, але й багато науки; другі напевно будуть кращі). 1) **Рибачек** (КЛК), 2) Коваль (Черник), 3) Бойчук, 4) Рожанковський Ярослав (Черник) 5) Мартинович (УСССК).

В останнім дні змагань на розмоклім снігу і підчас дощу відбувся біг на 30 км., у якім певно переміг **Сліпко (Черник)** перед Бучацьким, Марунюком і Левицьким (всі з УССК).

Зложений біг виграв **Бойчук**, 2) Марунюк (УССК), 3) Рожанковський Ярослав (Черник).

Альпейську комбінацію **Рибачек**, перед Бойчуком та Ковалем (Черник).

Ширше про ці цікаві змагання завтра.

ХРОНІКА СОКІЛЬСЬКОЇ ЛЕЩЕТАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ У ЛЬВОВІ ЗА СЕЗОН 1934-35.

4. XI. 1934. Розпочалася суха лещетарська заправа під проводом проф. Білостоцького Т.

3. І. 1935. Розпочався курс для інструкторів лещетарства. Викладали: проф. Гайдучок С., др Мрин І., проф. Білостоцький Т., проф. Жарський Е., Верхола О. Тихоліз В. Практичні лекції мали: др Мрин І. і Корейба Ю.

13. І. лещетарська прогулька до Брухович. 17 учасників.

18. І. розпочався курс їзди на лещетах для початкуючих. Інструктор Корейба Ю. Учасників 18.

20. І. прогулька до Грибовиць. Від Вальчик О. 11 учасників.

29. І. прогулька до Підгороднє через Чортівську Скалу. Від Тихоліз В. 15 учасників.

22. І. розпочався курс для заавансованих лещетарів. Інструктор др Мрин І. Пересічно ходило 12 побр. ст. 2 пос.

3. II. внутрішні лещетарські змагання у гігантському бігу з участю 30 змагунів.

10. II. С. Л. С. уладила лещетарську прогульку до Грибович (25 уч.), щоб допомогти грибовицькому гнізду в організації лещетарських змагань для сільського дорослу. До біґу на 2 км. стануло 15 сокольт у віці 12—16 літ на дошках власної роботи. Перший прийшов Андрієць Ілько в часі 10.28, 2) Бітий Іван 10.51, 3) Шур Пилп. 11.29. Часи ті дуже добрі, хоч у молодих змагунів брак техніки і добрих зовців. Переможець дістав лещета в подарунку, всі інші книжки. На тій самій трасі стартувало двох сеніорів (поза конкурсом): 1) Хрипляк Вол. 10.40, 2) Хрипляк Ів. 14.04.

12. II. лещетарська прогулька на Чортівську Скалу. Від Корейби Ю. 14 учасників.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ У ПІНҐ-ПОНҐУ.

Сокіл-Батько — Союз Українських Купців 5:4. Вигнав більше.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ПАРИЖ. Прага — Париж 1:0 (0:0). Мужеством змагання 30.000 видців.

АМСТЕРДАМ. Німеччина — Голяндія 3:2 (2:2). Заслужена перемога німців. Гра на дуже високому рівні. 25.000 видців.

РИМ. Італія — Франція 2:1 (2:1). Международні змагання. Видців 32.000.

ВІДЕНЬ. Мистецтво: Рапід — Адміра 3:2; Вікінг — Вінер 1:0; В. А. Ц. — Спорталюб 3:3; Ф. А. Ц. — Австрія 2:1; Лібертас — Гакоах 4:0; Фавоританер А. Ц. — Ф. Ц. Від 1:0. В мистецтві веде Рапід 21 пунктів перед Адміра 16 п. На останньому місці є Спорталюб 8 пунктів.

Нові книжки й журнали.

„ЖІНКА", двотижневик, орган організованого жіночого руху, ч. 4. Львів, 15 лютого 1935 р. На зміст цього числа здожилися такі статті: М. Р.: Відношення молоді до жіночого руху. — Надзиставниця: Призабуте справа. — Л. Горбачева: Як паростала українська стихія. — Жінки-виститі на Раді України. — Ті, що від нас відійшли (спомин про О. Лещукову). — Л. Турянин: Вибір знання й українська жінка. — Вісті Банку: Інші дні: Бал Української Преси. — Жіночі освіти. — При громадській роботі. — Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, Гвіздецька ч. 11.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 19. II. год. 7.30 веч. „Кріт".
Середа, 20. II. год. 7.30 веч. „Нічні лети"

Театр Різнородностей.

Вівторок, 19. II. год. 7.30 веч. „Оборона Кейсової".
Середа, 20. II. год. 7.30 веч. „Оборона Кейсової".

Кіна.

АДРІЯ: „Нова Конґо".
АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТІК: „Юдіна".
БАНДА: „Кінг-Конґ".
ҐРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Молодий вік" (на осн. Б. Герца).
КОЛІСЕЙ: „Небезпечна краса", ревія „Темпо, темпо!"
КОПЕРНИК: „Потруск" із Фр. Галь і „Фліп і Фляп у ярмі забави".
МАРУСЕНЬКА: „Живий застав" і „Парада на Червоній площі в Москві".
МІРАЖ: „Веселий тиждень" (Сенс Сеннет).
МУЗА: „Створена до цілування".
ПАЛЯС: „Чорна перла" (Евг. Бодо).
ПАН: „Міні Мавс", Фліп і Фляп (Гутаперчевий гумор) Тайни сальону краси.
РАЙ: „Жданські обіти".
СВІТ: „Маркіза морісава" та „10-ий любко".
СОНЦЕ: „Шанґай-експрес" і ревія.
СТИЛЬОВЕ: „Циганські мельодії" і ревія „Веселий мурин".
УТІХА: „Пісня пана Х." і ревія.
ХІМЕРА: „Зміна сердець". (Дж. Гейвор, Чарлз Фарел).

Закордонне радіо.

Вівторок, 19. лютого 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 21·15 Концерт, 17·25 Дівертісменто б-дур Моцарта, **Кошиці** (259,1) 17·05 Слов. нар. пісні, 18·10 Для Закарпаття, **Мор. Острава** 17·30 Веч. пісні Двожака, **Прага** (470,2) 17·30 Нові фр. пісеньки, 19·10 Г'ос. хор, 20·05 Форт., **Париж** (1648) 21·45 „Іфіґенія в Тавриді" оп. Ґлюка, **Білгород** (451,3) 13·15 Пісеньки, 20·40 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 12·00 Легка музика, 17·40 Пісні Ріса, 20·10 Концерт, 22·20 Моцартові твори, **Франкфурт** (251) 20·10 „Госпа" оп. Пучіні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Форт. соната Гайдна, 17·50 Солісти (скр., муз.), **Кельн** (455,9) 19·00 Сув. музика, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. муз., 17·00 Концерт, 19·30 „Голяндець - скитавець" оп. Вагнера, **Мілян** (368,6) 11·30 Квінтет, 13·00 Тріо, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Середа, 20. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·30 Пісні Вени, 19·35 Великий календар — ораторія на сопр., бар., міш. і дитячий хор, орх., орг. Ґ. Райтера, **Братислава** (298,8) 20·40 Спів, **Брно** (325,4) 21·10 Твори моравських композиторів, **Кошиці** (259,1) 17·05 Для Закарпаття, **Прага** 470,2) 11·05 Сальон. музика, 15·55 Концерт військ. орх., 20·45, 21·10 Шубертові пісні, **Париж** (1648) 21·00 Камер. вечір, **Берлін** (356,7) 12·00, 16·00 Концерт, 15·25 Нова камер. музика, 18·30 Музика, спів, 22·30 Концерт на скр. й орх., **Гамбурґ** 17·30 Нар. пісні, анд., 19·00 У Штравса — віденська година 21·00 „Лер Ґольцшід" ком. опера Маршнера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 15·15 Дит. пісеньки, **Ляйпціґ** (382,2) 18·00 Нар. пісні — студ. хор, **Штутґарт** (522,6) 22·30 Форт. реціталь, **Будапешт** (550,5) 12·05 Музика, 13·30 Хор, 17·30 Форт., 18·40 Нок концерт, **Мілян** (368,6) 11·30 Легка муз., 20·45 Оперета, **Рим** (420,8) 13·30, 17·05 Легка муз.

Львівське радіо.

Вівторок, 19. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Спільні ідеї тіла Батурі та Заводського, 12·25, 13·05 Легка й популярна музика з гр. пл., 12·45 Для дітей „Байка продавця Кулечку", 13·00 Полуд. дення, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Трохи сміху, трохи сльоз, 16·45 Сирінь на П. К. О. 17·00 Концерт музики близьких інструментів, 17·25 Куток мови, 17·35 Пісні, 17·50 Почтово - технічна сирінька, 18·03 Сільва рерум, 18·05 Листи від дітей, 18·15 Концерт малої орхестри, 18·45 Юрій Любер — релігійний поет, 19·00 Бландітна рапсодія (форт., орх.), 19·30 Ґутірка. 13·30 Гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Вок.-муз. концерт, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·15 Трансм. з Відня: Концерт улучених віденських хорів, 22·15 Здоровить тезе гр. пл., 22·45 Виїмок із оп. Ол. Гурської „Друга брама", 23·05 Концерт.

Середа, 20. лютого 1935.

6·45 Ран. авд., 6·50, 22·25 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Дуети й муз. з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Дильоґ про Вінаверову премієру в льв. театрі, 16·00 Концерт, 16·45 Для ст. дітей: Каравана верблюдів (із Персії), 17·00 Творчість Людомира Ружицького, гр. пл., 17·25 Відч. про Сесілію Снєгоньку, 17·35 Пісні (Роман Лабришевський), 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Наука стенографії, 18·12 Сільва рерум, вист. життя, 18·15 У давньому стилі — камер. муз., 18·45 Госп. відч. 19·00 Орг. реціталь, 19·30 Ґутірка, 19·30 Гуральські пісеньки, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 З Відня: Карнавал на лещетах, 20·25 Гр. пл., 20·35 Веч. денник, 20·45 Як працюємо, 20·55 Академія з нагоди 125-рокови уродин Шопена (пром. вист. мін. Єнджеєвич), 22·15 Про А. Міцкевича — відч. у фр. мові), 22·40, 23·05 Танк. музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28 1/4 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·87, Париж 34·94·50, Берлін 212·55, Цірих 171·48, Голяндія 558.15, Італія без трансакцій, Нюйорк кабель 5·31 1/8, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·59 Дукати 21·50—21·00, Корони, 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·93, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 18. лютого п. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·30 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 кг. яєць	3·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану здержана, на яйця зниковa.

Маслосоюз повідомляє, що від 18. лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіра птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	0·95 зол.
Старі „	„	„	0·75 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Індики	„	„	0·90 „
Індички	„	„	1·10 „
Пантарки	„	„	1·20 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Філії Союзу Українок в Калуші відбудуться дня 10. березня н. р. в год. 2-ій попол. у власній дом вці з таким порядком нарад: 1) Відкриття Загальних Зборів, 2) Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів, 3) Звіт з діяльности Видїлу, 4) Звіт провірної ком сії і евент уділення абсолюторії уступаючому Видїлові, 5) Вибір нового Видїлу, 6) Внески і запити. — Якщо в означеному часі не зявиться статутом вимагана кількість членів; збори відбудуться годину пізніше при кожному числі приявних.

993 Видїл

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": На площу „Сокола Батька" М. Гайдець, Любича нижні 10 зол.; на „Рідну Школу" як неспокійний говорар д-рон Ст. Федаком зложила М. Гайворонська 10 зол.; на Т-во ім. Л. Українки при У. Ц. К. Варшава п. Денис Стефанах. Перемишль 2 зол.; на українських інвалідів по 1 зол. пп. інж. М. Гайдець, І. Крикавина і Ден. Крипчук з Лодзі; на „Рідну Школу" М. Кольчук. Затор 3 зол.

У семі рокoвини смерти бл. п.

Анни з Петринів

Олексишинової

Найдорожчої і ніколи Незабутої Мамці та Бабці, дружини бл. п. о. Михайла, укр. кат. пароха Суховолі пов. Бродн, відправиться

Заупокійна

Служба Божа з Панахидою

в пятницю 22. лютого ц. р. в год. 7·20 рано в архикатедральній церкві св. Юра у Львові

ДІТИ І ВНУКИ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Кольпортерів на Львів і провінцію на дуже добрих умовинах прийме видавництво. Зголошення з поданням референцій просимо слати до „Діла" для „Постійний заробіток. 3—3

Військову книжечку уневажнює Григорій Пришляк, річник 1897. П. К. У. — Станиславів. 986 2—3

Ноти вживані шкільні, на фортепіян, скрипку, купує Брандзер Баторія ч. 16. 19/36 1—2

Негайно продам нову однопоперхову каменицю з городом і комфортом віллу під перенесеної надежности і 14 літ від податків при вул. Гроховській бічній у Львові за ціну 21.500 зол. Дохід в чинш річно 3.000 зол. Задовження понад 14.000 зол. Вклад 5—6.000 зол. Відомість в кантарні вдв. Д-ра Бабія, Львів, Сапіги 65, тел. 31-39. 996

Чотирокімнатне сонішне комфортове мешкання до винайму І. поверх балькон, Длугоша 37. 997 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

„Христос наша сила"

це найбільший популярний часопис, присвячений релігійно - моральному життю українських родин, виходить двічі в місяць.

Х. Н. С. За рік свого існування поширився в рекордовому числі між читачами, а то тому що є цікавий, богато ілюстрований і приносить вістки, що обіймають потреби цілого життя.

Х. Н. С. є найдешевшим часописом, бо коштує всього одно число 10 сотиків. — Передплата місячно 20 сот., піврічна 1·20, річно 2·40. —

Тому не отягайтеся, а шліть передплату на Х. Н. С.

Адреса редакції і Адміністрації:

Львів, Японська ч. 7., тел. 94-56.

конто П. К. О. Львів 505,024 52)

Кооперативний Банк „Покутський Союз" в Коломиї відкрив у себе відділ ескомтового кредиту.

Умови як звичайно при того рода кредиті. З кредиту можуть користати тільки члени в границях означених законом, себто до 2.000 зол. особи фізичні, до 8.000 зол. правні. По докладніші інформації писати до Коломиї, вул. Костюшка 25/1. 886 9—10

Виказ жертв

на українських воєнних вдів і сиріт за місяць грудень 1934 р. і січень 1935 р.

Зложили в зол.: 100 „Будучність" Тернополь, 41·45 філія Союзу Українок Сяноцька, 25 „Карпатія" Львів, 24 Читальня ім. 25 „Карпатія" Львів, 24 Читальня ім. Укр. Студ. Богосл. ім. М. Шашкевича, 20 „Нар. Торг." 11·97 Львів, о. І. Шлемкевич Сновидів, 10 Союз Укр. Угринів, О. Сенчак Сновидів, 10 Союз Укр. Угринів, О. і Н. Мереніні Мшани, 7 В. Стадниченко Обертин, 5·10 суд. М. Стронціцький Калуш, 5 філія Союзу Укр. Бел. Райн. Молоч. Дідиців, С. Тіменко Здолбунів, д-р М. Богонюк Катеринівка, А. Микитин Коломия, о. д-р Л. Гінька Львів, К. Кульчицький, Ольга й Одеся Кульчицькі Перемишль, інж. Ю. Мерунович Станиславів і А. Кулинич Хохорів, 4 Т. Возницька Пляве, гр.-кат. декан. уряд Хітар, о. В. Пристай Яблонів зб., 3 парох. уряд Дяків, А. Занько Кристинопіль, П. Корольчук Крехівці, К. Старецька Львів, д-р В. Вербенець, С. Савула Ліщани, А. і І. Добровольський Макунів, І. Ведигорський Рошнів зб., Е. Шпидова Самбір, чит. Просв. Спілка Войн., М. Субтельний Терлівка, 2·50 Г. Керницький Коминки, ев. учит. Ю. Крупська Колонія, Д. Будзевський Порицьк, о. І. Хавалка Хмільно, 2·50 М. Конот Конів, 2·17 учен. IV. кл. шк. ім. пп. Льва, 2 П. Дорожовець Боберка, В. Нишписький Борислав, А. Дикова Броди, Бріджисти" Варяж, о. І. Сіткевич Глудно, Б. Пазарій Копривниця, І. Чировський Корсів П. Тичинський Львів, Л. Фляхевич Любеля, В. Хаджай Мешна, ев. учит. Ю. Федевич Орховичі, д-р С. Савочка Пістинь, о. А. Слонський Лішки, О. Кузьмів Перемишль, І. Вовк Рівне, Воля, В. Подільський Станиславів, О. Дорожинська Стрий, суд. І. Белей Сянік, Д. Гнідан Томашів Маз., о. І. Юхимович Тухля, о. С. Городецький Уріяль, о. В. Ломей Бузиль і ев. упр. шк. А. Мончко Яворів, 1·50 управит. школи С. Слупський Загуж і д-р М. Хаврона Перемишляни, 1·10 емерит. упр. шк. О. Курдидик Станиславів, І. В. Манорав Борислав, А. Хомтяк Брошнів, лікар В. Клюфас Варяж, Д. Нишписький Вибранівка, П. Гелета Белиці, о. В. Паславський Грушів, М. Павлик Жовква, К. Василів Іздебки, О. Мікуда Калуш, Я. Мельник Комарівці, М. Чорній Косів Ст., О. Сольчанин Бриків, О. Пешкань, О. Струкова Ксенжополь, проф. І. Буцинюк Львів, М. Рожицька Лопушанка, О. Кутинський Луків, Г. Пахота Лучиці, чит. Просв. Мшана Д. Жук Павлова, С. Сенета Підгорці, чит. Просв. Путятинці, І. Шкіна Пшебудж, М. Кисіль Раковець, о. Ю. Гальевич Ремизів, С. Голодюк і В. Білик Рині, О. Филипович Самбір, Л. Холяк, І. Снібінський Сицин, О. Нагірний Сколе, учит. Ю. Гумінілович Станькова, А. Сайфертова Стравчин, В. Ільницький Стрий, Р. Леонтович Улицько, М. Пастернак Циків, Я. Тимчук Чемерники, І. Майшівська Яворівський, Т. Антонів Старява, 0·50 В. Гуцул Крехівці, Б. Чепіль Мединці, М. Терлецький Познань і І. Савосько Сваляжище.

Заграниця: Об'єднання Нюйорк 50 дол., Т-во „Молода Україна" (Б. Загурський) Горлан 30 дол., І. Побутяний, зб. з Лист. Свята, Чікаго 26 дол. і М. Зварун, Олд Бріджпорт 22·61 зл.

Усім жертводавцям щиру подяку складає отсим

УПРАВА

Т-во Український Фонд Воєн Вдовиць і Сиріт — Львів, Потоцького 45 995

Доротеум

Львів, Братерівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в ком.с — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 0·80 зол. з пост. пер. 0·95 зол.

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по куно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.15 „ 0·10 шукаючі праці . . . . . „ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 45 (13.943). Львів, середа 20. лютого 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Квартально 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 25-41. Друкарні: 25-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (44) число „Діла" підпало конфіскаті за три місця у передовій статті п. н. „Декларація мін. Косцялковського". Це 3-я з черги конфіската нашого органу в цьому році.

Стоїмо непохитно
при Українській Парляментарній Репрезентації!

Однодушна ухвала відпоручників громад Мостищини.

В понеділок 18. лютого ц. р. відбувся в Мостиськах Повітовий Народній Зїзд під проводом голови ПНК. о. Андрія Пшепюрського, пароха зі Старяви, в присутности около 150 відпоручників громад мостиського повіту. В склад Президії входили пп.: Михайло Качмар, селянин зі Соколі, Тимотей Федевич, емер. управитель школи з Черневи і Гриць Форемський, селянин з Малнова.

На зїзд прибув **пос. д-р Степан Біляк**, який виголосив обширний реферат про діяльність Української Парляментарної Репрезентації та про внутрішнє політичне положення українського народу. Обговорюючи по черзі всі важніші політичні події, виявив становище Українського Клюбу в справі територіальної автономії та представив вагу і значіння промов членів Української Парляментарної Репрезентації в останній буджетовій сесії, зокремак промови голови УПР. посла д-ра Дмитра Левицького в днї 6. листопада 1934 р. і в днї 5. лютого 1935 р. Зарівом подав присутнім до відома зміст і значіння декларації міністра внутрішніх справ Косцялковського, зложеної в сенаті у днї 14. лютого ц. р. На організаційні теми виголосив реферат **о. А. Пшепюрський.** Після того в дискусії забирали слово: адв. д-р Л. Кульчицький, сел. М. Качмар і дир. Ст. Байдала.

Всі зібрані були під великим вражінням декларації, зложеної мін. Косцялковським під адресою представників українського народу. У звязку з цим дир. Ст. Байдала поставив внесок такого змісту: **„Присутні відпоручники громад мостиського повіту заявляють повне довіря Українській Парляментарній Репрезентації, висказують їй щиру подяку за її діяльність та заявляють, що непохитно стоять при ній, як при Проводі Нації. Цей внесок прийнято через акламацію серед гучних оплесків усіх зібраних". Проти цього внеску не заявився ніодин голос.**

По рефератах вибрано Повітовий Народній Комітет та обговорено справу виборів до Малнівської волости.

Помилували З. Матлу та Г. Куликівця.

Як відомо, Найвищий Суд відкинув касацію у справі оборони Зеновія Матли та Гриця Куликівця, яких суд присяжних у Львові засудив на кару смерти за замах на поліційного агента та намагане вбивство директора кооперативи в Жовкві. Тому присуд став правомочний.

Оборона відкликалася до президента держави. Президент помилував засуджених, заміняючи їм кару смерти на безречинцеву вязницю.

ФРАНЦІЯ І В. БРИТАНІЯ РАДЯТЬ НАД ВІДПОВІДЬ
НІМЕЧЧИНИ.

ПАРИЖ, 19. 2. ПАТ. Добре поінформовані кола запевняють, що положення по відповіді Німеччини на пропозиції В. Британії і Франції не змінилося в останніх двох днях, хоча французький уряд вдержує постійний звязок з британським урядом. Перед засіданням французького і британського уряду, яке відбудеться завтра, не буде ніяких нових заходів. Французький уряд міркує, що нема чого спішитись з відповідю. Уряд має довіря до міжнародньої відповідальности В. Британії у справі рішень, яке прийме британський уряд.

ГОСПОДАРСЬКА ПОЛІТИКА НІМЕЧЧИНИ.
ПРОМОВА МІН. ШАХТА.

БЕРЛІН, 19. 2. ПАТ. На бенкеті, який уладив союз німецького самоходового промислу міністр господарки др Шахт виголосив промову про теперішне положення німецького промислу. Згадав, що Німеччина відчуває проект обнизити свою життєву стопу. Задляки високій життєвій стопі Німеччина осягнула велику видайність якости праці робітника. Згадуючи про закордонні сирівці для німецького самоходового промислу, міністр з іронією і не без натяків заявив, що не має наміру їздити на старій шкапі автаркізму. Його уряд змушує до лишитись обома ногами на землі. Німеччина не хоче летіти.

Нова мобілізація і висилка військ.

НЕАПОЛЬ, 19. 2. ПАТ. Вчора у присутності шефа штабу міліції ген. Перуція відплили з Неаполю два батальйони міліції до Сомалі, 2.000 вояків. Минулої суботи відплили один батальйон, 930 „чорних сорочок". Згідно з рішенням великої фашистівської ради черговий транспорт відплине до Еритреї. В Сомалі проголосили мобілізацію серед автохтонного населення.

Кружляють поголоски про чергову мобілізацію двох дивізій в Італії.

ЗАВОРУШЕННЯ В АЛЬЖИРІ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Нері Міді" пише, що в Бель Аббес і Сетіф в Альжирі дійшло до кривавих заворушень. Юрба пішла походом вулицями міста з окликами в честь Гітлера і міського радного др Бен Джелюлля. Згаданий щоденник пише, що напружені відносини в Альжирі мають свою причину в господарській скруті. Др Бен Джелюлл вислав телеграфічно адвокатів у прем. Фландена і міністра внутрішніх справ Ренія. Альжирська преса повідомляє, що мін. Ренія прибуде незабаром до Альжиру, щоб розглянути жалоби населення.

Присилайте передплату!

Уживайте лише

знаменитої цикорії **„ЛУНА"**
здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ"**
і зернистої **„Солодової кави ЛУНА"**

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

Конституційно-виборча загадка.

Львів, 19. лютого 1935.

Сойм прийняв у третьому читанні буджет, підвищив дефіцит зі 140 до 168 міліонів зол., і тепер тільки приглядається, як морочиться тією справою сенат. Бадьора, у веселому тоні втримана промова посла Мєдзінського, який заверщував працю сойму над буджетом, підкреслювала ще раз історичний оптимізм людей пілсудського режиму. Але ані п. Мєдзінський ані ніхто з його попередників, офіціальних чи півофіціальних представників уряду на сеймовій трибуні підчас цієї буджетової сесії не вияснив ні трошки сумнівів у тих найважніших справах польського політичного дня: конституції і виборів. Коли сенат не приладив до буджетового прелімінаря цілих сто змін — сеймовий проект не став би обовязуючу правну силу і сойм міг би вже взятися нарешті до своєї праці; у цій сесії і цілій бїжучій каденції. І тому не дивно, що у цій ситуації повна тайна, яка окутує ті дві справи, виглядає надзвичайно дивно, характеризує пересторожені відносини та продукує найбільше гіпотези, не стане джерело пресових інформацій.

Так само, як сойм очікував буджету, сенат очікував конституції. „Тєня" п. Пара перейшли крізь сенат з деякими модифікаціями (підпали вепжиста „клітка") і вернулися до сойму як „проект п. Ростворовського". Таким робом проблема ревізії конституції, актуальна від травневого перевороту, стала знову предметом дебати конституційної комісії сойму, а радше тих кількох діячів режиму, які прикладають до цієї справи більшу вагу, ніж загал громадян.

Пресові та коваричні дискусії ідуть у двох напрямках: мериторичному і формальному. Прийняте з рішенням сеймової більшости ББ з 26. січня 1934, доказав, що й совєтське рішення з січня 1935. р. може не піддатися меншим чи більшим змінам, а то й повному перекресленню, бо остаточне слово у цій справі має „рішаючий чинник", а ніхто не чув, щоби то останнє слово було вже сказане. Тому й буджетова комісія може не дістати завдання не тільки займатися поправками сенату, але навіть проекту „Тєня" п. Пара, а то й цілу проблему. Друга частина міркувань торкається ревізії конституційного ущільнення зміни конституції та є радше формальна сторінка голосування на плюмі сойму. І тут знову деякі кажуть відкрите поле, деякі знов вважають, що після Великодня буде спеціальне для цієї справи скликана надзвичайна сесія сойму, — інші передбачують, що останній із реформ у конституції відіграється ще цілком цій буджетовій сесії і то перед 10. березня. Тепер знову виринає питання, чи для переголосування остаточної зміни конституції потрібно тепер лише абсолютної більшости голосів, як при звичайному законопроекті, що вертається з сенату, чи більшість 2/3 голосів при присутності більш половини членів палати; опозиційні польські часописи пригадують історію голосування з 26. І. 1934. і заперечують тезу, що поляк не сенсія цілої опозиції, то цього ББ не здобуть би принаймні кваліфікованої більшости. Безумовно, що наявний досвідом польська опозиція не буде нині блокувати своєю відсутністю ситуацію уряду і старатиметься паралізувати бодай використовуванням формальних приписів 125 ст. обовязуючої конституції.

Якщо справа зміни конституції має в існуючій дійсності при омніпотенції одної урядової партії значіння радше формальне, то зміна виборчої ординації навіть серед цієї дійсности має характер чисто практичний. На цю тему тепер кружляють найможливіші поголоски. Характеристично, що чемо між ними ні одної, яка боронила б концепції, що приймається допереріпня ординація. Що виборча ординація буде змінена, це, здається, не підлягає вже нікому сумнівові. Нема, здається теж, сумніву, що та зміна буде дуже основна, себто не торкатиметься механічно виборчих округ і числа мандатів, ані й самих засад вибору. Чимало правдоподібности має версія, що проектодавці пильно студіюють нині взори нової Італії та Німеччини.

Справу будучої виборчої ординації уряд трактує як щось державну тайну. Як будуть виглядати найближчі вибори та які можливости вони відкриватимуть перед українським народом у Польщі, — про це можна хіба міркувати з останньої промови міністра внутрішніх справ п. Косцялковського. Виляди, делікатно кажучи, мало рожеві. І тому завдалеків треба приготовлятись серіозно до нової ситуації.

—o—

ЗАКАРПАТТЯ.

НАЗВИ: ПІДКАРПАТСЬКА РУСЬ, ПІДКАРПАТТЯ, ЗАКАРПАТТЯ.

Під цим наголовком принесло ужгородське „Українське Слово" (ч. 6. з 14. ц. м.) статтю, яку передаємо з пілости у „Ділі", бо устійнення назви для українських земель за Карпатами важне для всіх українців, де вони не живуть. — Ред.

Підкарпатська Русь — назва точно означеної автономної території, з окремими правами політичними, окремими урядами адміністраційними, судами і т. д. Але наш український нарід живе не тільки на цій політично-адміністраційній Підкарпатській Руси. Він живе на цілім Підкарпатті, від татранських гір до Ясіня, ба й далі на території Румунії. Мало того. Границі політичної Підкарпатської Руси до нині не були й не є окончено визначені! Понад 200.000 наших братів живе на Підкарпатті, що адміністраційно належить до Словаччини. Ми їх не зрікаємося й не виріжемося — ба, що більше, вчинімо, тимчасову межу між Підкарпатською Русю та Словаччиною признаємо лише за дочасну, яка по мировому договорі має бути посунена далеко на захід. Саме тому, коли говоримо взагалі про наше населення в ЧСР, — то не хочемо казати: „українці, що живуть на Словаччині й на Підкарпатській Руси" — лише кажемо: „на Підкарпатті".

В такому ширшому значінні вживати назву „Підкарпаття" вільно, ба треба, бо ця назва є льогічна і правильна.

Але назва „Підкарпаття" є правильна тільки зі становища мадяського. Як дивитися з Будапешту чи з Ужгороду — то це буде „Підкарпаття"; а напр. Галичина, Львів, будуть для нас **за Карпатами.** Але для українців узагалі, для москалів, поляків, білорусинів уже воно виходить інакше. Коли виїхати зі Львова, Києва, Варшави, Москви, Петрограду чи Ленінграду — то Ужгород є **за** Карпатами, а ми є для них закарпатцями, закарпатські українці.

Треба знати, що і в Галичині є Підкарпаття, як назві наукова й політична. Є це округи Коломия, Надвірна, Калуш, Долина, Дрогобич, Стрий, Сколе, Турка, Самбір, Сянік і т. д., бо ці округи лежать у підніжжя Карпат, на Підкарпатті. В галицьких часописах є постійні рубрики про „Підкарпаття", при чому там розуміють Підкарпаття — галицьке, спеціяльно бориславсько-дрогобицький басейн.

Знана є напр. драма польського письменника Корженьовського „Podkarpacin gurale" із галицького, гуцульського життя, що її грають наші театри під назвою „Верховинці". До війни виходив у Галичині навіть „русский" щоденник під назвою „Прикарпатская Русь".

В журналі „Живая Мысль", ч. 6, із грудня 1934. Всеволод Сахнев у своїй статті також правильно пише: „о появленіи русскаго населенія в **Закарпатьи**... русское населеніе жило в **Закарпатьи**...". Тому приватно і в науці не тільки українці, але й чехи, москалі і поляки правильно говорять про „Закарпаття", про українців, русинів, ни „русских", **закарпатських.** Розуміють під цією назвою не цю вузьку територію, що політично зоветься „Підкарпатська Русь", але ціле Закарпаття — без огляду на адміністраційні і навіть державні границі.

ДАР ПРЕЗ. МАСАРИКА ДЛЯ БІДНИХ ДІТЕЙ.

Президент чсл. республики проф. Т. Масарик подарував Чсл. Черв. Хрестові 50.000 кч. на харчі й одяг бідним дітям на Підк. Руси.

НОВА КОЛЬОНІЗАЦІЯ?

Аграрний міністр внутр. справ Черні на зїзді аграрної партії виголосив промову. Сказав, що велику армію безробітних задумує чсл. влада зліквідувати публичними працями, плян котрих влада вже виробила. На це буде інвестований мілїярд кч. Багато робітників з провінції відішлють назад до приналежних сіл. Крім того влада задумує провести дальші кольонізації й уділити безробітним землю. Не сказано тільки, де має бути проведена та кольонізація. Чи не на Підк. Руси? (Укр. Слово).

АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ М. ЛУЧКАЯ.

Жіноча секція Т-ва „Просвіта" в Ужгороді влаштувала 17. ц. м. у салї Тва „Просвіта" святочну академію в честь закарпатського письменника Михайла Лучкая. По академії відбулась вільна забава.

ЗАБАВА УЖГОРОДСЬКИХ ПЛАСТУНІВ.

Дня 11. ц. м. влаштували ужгородські пластуни в гімнастичній салї учит. семинарії забаву. У програмі було декілька точок з таборового життя і живий образ „При вогні". В забаві взяла участь значна кількість публики, переважно молодь. Найбільше радів касір пластової орґанізації, бо забава включно з буфетом дала гарні приходи.

Жадайте всюди!
найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар до лещат. 440 12—7
„СІЛЬВА"
Львів, Бандурського 5.

ДОБРІ РЕЦЕПТИ
ШИКОВНІ МОДИ
в журналі
GARTENLAUBE

Кожний знає його веселу частину. GARTENLAUBE відоме своїми визначними співробітниками.
Дає дуже багато практичних порад, що вполегшують працю господині. Перегляньте раз один зшиток гарного німецького журналу для родин.
Verlag Scherl Berlin SW. 68.

Плєнарне засідання сойму.

ВАРШАВА, ПАТ. Плєнарне засідання сойму відбудеться у четвер 21. лютого ц. р. в год. 10 рано. Які справи будуть на черзі нарад покищо невідомо.

Віднайшли пропавшого летуна.

МОСКВА, 19. 2. ПАТ. Провідник комісії, яка вела розшуки за пропавшим летуном Ґолубєвом від дня 1. лютого ц. р., одержав нині вістку від начальника стації Ідіґіма, 40 км. від Архангельська, що Ґолубєв живий. Виявилося, що Ґолубєв мусів осісти на болотах тайги і враз з двома товаришами скитався 18 днів по болотах, відживляючись корінєм ростин та корою дерев. З літаком залишився один пасажир, Ґолубєв і товариші виснажені до краю. Земляки в голоду відзнайшов один рибак, який привів їх до села Ідіґіма. З Архангельська виїхали по летуна Ґолубєва і його товаришів моторові сани. На розшуки пасажира відлетів літак.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

В РОБІТНІ МИСТЦЯ.

Сумно висів легко хмарний день.

По вулиці Дель Імперо рідко гнали звягомов розкішні авірожи, які сліпо женуть лиш за те, щоб утілющити об сіру могутньо давнину — в цирк Флявія. Ліворуч від Колізею, насунувшись, стреміли руїни термів Траяна.

В цій сірині одинокі, що раділи, це тріюмфальні арки Констянтина і Тита, то полихливі пальми, що мов ворохтіли проти похнюплених кипарисів на Колле Опіо.

В таку днину вибралися ми вдвох з приятелем до академика Італії маляра Ферруччія Ферранція.

При вході до його менкання устрічає нас Вш. мистець особисто. Після звичайних форм нашого познайомлення, ми вайшли до робітні мистця: широка, просторі, високо, світляно. Тут господар знайомить нас із трьома молодими американцями, а двома критиками мистецва, з одним журналістом, які теж прийшли відвідати мистця й оглянути його остані нові твори.

Перше, що впадає в очі, це величезні шкіци до мозаїки в абсиді церкви для якоїсь тем аристократичної родини. Шкіци вже майже готові: Воскресення Христове. Сюжет цікавий і оповідінен. В цій частині — мистець держиться візантийки зовсім своєрідної — вміло, по італійськи, легко. Кольорит просякнутий радістю сонця. Лінія не важка, виразиста, безпосередня.

Розмовляємо всі на тему сучасного мистецтва. А п. Ф. Ферранці кладе перед нами щораз усе нові останні свої твори. Жінки в захопленні охкають. (Коли вони не охкають?) Ми з насолодою придивляємось цим творам: їх душа огортає нас у свою, по мистецьки вичуту, передану дійсність світу, яким живемо, якого красою сповнюємо наші почування до нього.

Ось, на синьому тлі неба, дві дівчинки. То гурт купальників, один на березі, двох у воді: чуєте настрій пляжі літком, ті голі постаті, що вільно плавають у воді, де тіло в призмі світла ломиться, у повітрі, де тіло дихає. Он чудовий акт — жінка гріється на березі моря: сонце жахтить, що аж море лінивіє й до тіла тіла жінки потягається, досягнути хоче.

І цікаве! Мистець зовсім не бентежиться тим, що своїми творами *по сегодняшньому* сягнув у душу часів ренесансу. Він одного певний, що саме тому його твори це мистецтво і мистецтво сучасности. Коли в мистця засяє небо ренесансу, коли людина дихає-зливається з цим небом; коли його постаті будуть почувати монументальність Перо делля Франческа — все те його лиш переконує, що його твори, це справжнє мистецтво. Бож ренесанс, який опорся на грецькому класичному мистецтві, хіба не дав найкращого мистецтва світу?

Коли всі замовкли й ще линиться у мистця. Ось головні думки цієї розмови:

— Чому все сучасне мистецтво Італії, не говорячи тут про футуристів-метафізиків, держиться у провідній лінії расового мистецтва минулих вінів Італії?

— Бо в нашому мистецтві, йдучи від Чімабуе, Джіотто, через Мазаччіо й увесь ренесанс, ми находимо те щире, спонтанічне, вічно нове в мистецтві: нал, культуру, душу раси. В нашому мистецтві мусить промовляти раса. Це в мистецтві головне. Без цього мистецтво не є мистецтвом. І ви цю расовість виразно бачите: чи це в добі примітивістів, чи в ренесансі, в барокко, чи, пізніше теж, у романтизмі. Навіть у добі імпресіонізму: наші макіяйоли, це не те саме, що французькі імпресіоністи: в нас сила, вираз понад усе — в них чепурність, тенденість.

— Помічаю, що в Італії мистці вертаються до фрески. Ось хочби виставка в Міляно вказує на це — вдоволяю.

— Так! — відповідає Вш. господар, — вертаємось до фрески. Після війни я серпий це вів — гордо, супокійно зазначує мистець. — Мене, передовсім, цікавить не так техніка фрески, як її монументальність, чого не дає полотно. Безперечно, я по своєму у фресці послуговуюся і здобутками французького імпресіонізму: світло. Вміло, але послуговуватися можна.

Ще одно це, то про те, в час швидко минав ця цікавій розмові з цим великим сьогодні в Італії мистцем.

На дворі все ще було легко хмарне небо: світло такого дня мягко слалося по робітні, твори дихали своїм життям.

При прощанні п. Ф. Ферранці ще додав:

— А передайте корліллі салюті п. Павлові Ковжуєвові та Михайлові Осінчукові!

Збірка „Дару Просвіті" в 1935 р.

Згідно з домаганням кожного з трьох східногалицьких воєвідств подаємо до приложного відома, що збірка „Дару Просвіті", переведена на основі дозволу кожного з тих воєвідств, дала досьогодні такий вислід: з Львівського Воєвідства 7.627.75 зол., зі Станиславівського Воєвідства 6.256.95 зол., з Тернопільського Воєвідства 8.073.27 зол. Разом 22.957.97 зол.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта"

З польської преси.

Дальший відгук промови мін. Косцялковського.

„Роботнік" з 19. ц. м. поміщує вступну статтю посла М. Недзялковського п. н. „П. мін. Косцялковський і українська справа". Цікаве, що так само, як ми вчора, звертає на вступі увагу на характеристичне явище, що остання промова міністра викликала теляче захоплення всіх явних і закаптурених ендеків.

„...У найбільший „там-там" вдарив, очевидно, „ІКЦ", виразник поглядів і думок „сірого чоловіка" з четвертої бригади. Той сірий чоловік був кілька літ тому звичайним міським „лєчковим ендеком. Навчився трактувати українців згори, як нарід, який радше не існує (чейже то русини, пане аптикаре-добродію, а ніякі українці!), і є неначе продуктом злобної інтриги „фахових політиків". Колись не „Левицькі і Макухи" — згідно з елегантним висловом „ІКЦ", то ми мали у південно-східних воєвідствах справжню ідилію зі смиреним „руським" сватом, найсердечніше приязним до пана старости.

Тому „ІКЦ" ужив собі після промови мін. Косцялковського „на цілого". Зашліковано читачам у збільшеній дозі все те, чим жила перед війною галицька народово-демократична публіцистика, все те, що лягло таким важким камінем на терезках історії в листопаді 1918. Ніколи ще не проявилася так урочисто духова близькість „сірого ендека" й „сірого четвертобригадиста", як у понеділкових дитирамбах для п. мін. Косцялковського, злегка протекціональних..." (Ту статтю „ІКЦ" ми реферували вже у вчорашньому числі. — Прим. Ред.).

Цитуючи три найбільш суттєві точки з промови мін. Косцялковського, — проти теперішньої Парл. Репрезентації, про рахунок на „молодих" і про Березу, — автор додає від себе:

„Тієї третьої точки заяви п. міністра не можу зрозуміти. Припустім, що слідство викрило сутню правду про вбивників мін. Перацького. Відповідальність спаде на ОУН. Але в який спосіб, на якій засаді можна обтяжувати нею ціле українське громадянство,— уповців, радикалів, соц. демократів, комуністів? Чи п. Косцялковський приймав би відповідальність за політику п. Дмовського хочби в рр. 1914 і 1915? Напевне ні. Отже як може вимагати, щоби сен. Макух двигав на собі тягар провин полк. Коновальця?..."

Щодо інших точок, то й п. Недзялковський волів би, „щоби провід в Укр. Парл. Репр. перейняли представники українських робітників і селян" (цікаво, кого, на думку ш. автора репрезентують нинішні укр. партії, заступлені у сеймі?!), але перестерігає, що всяка така зміна може прийти виключно наслідком внутрішніх перемін в українському громадянстві.

„Колиж п. Косцялковський гадає, що можна впровадити на сцену „молодих" при помочі державного апарату, в такому разі робить помилку, яка так само величезним тягарем ляже на цілій будуччині польсько-українських взаємин. Покищо крипто-ендеки плавають у захопленні".

Кожний українець

купує лише по кооперативах: полотна, сирівку, бархани та інші колірові фарбовані — та білі тканини

виробу

„Шайблєра і Ґромана"

бо на артикули ці обняв заступництво

„ЦЕНТРОСОЮЗ" — у Львові.

Совіти у світлі власної статистики.

Дойтше Альгемайне Цайтунг" з Берліна, з 23. І. 1935 р. містить статтю свого московського кореспондента Юста на повищу тему. Цю статтю ми подаємо частинно в перекладі, а частинно в скороченому змісті.

ЦИФРА-БОГ.

„Плянове господарство є збудоване на статистиці. Початкові школярі вчаться вже в школі оперувати статистичними даними. У кожній школі найдеться статистична таблиця з графічним представленням відвідування учениками школи. Ті таблиці вчать учеників находити звязок між дійсністю і числом. Одначе ніхто сов. громадяни, що виходять зі школи, опинюються серед ситуації, де такий ніби очевидний звязок зовсім не є очевидним.

Малій дитині, що ледви може промовити слово, кажуть говорити „Бога нет" і рівночасно кажуть їй вірити в число так, як передше в Бога вірили. Число є там чимось абсолютним. Однак це торкається не лише малої дітвори, але й старших, які так чи так причасні до совітського продукційного апарату. У дітей повстає вже змалку душевна зміна у користь числа, а в старших тої зміни нема і бути не може. Лише в той спосіб можна собі представити, що совітська пропаганда так зручно й успішно оперує числами. Вона думає, що її вірнопіддані навіть на гадку не впадуть шукати за якимсь звязком між цифрою і дійсністю і що вони будуть в неї сліпо вірити. Вже майже вісім років працює совітська господарська статистика вартостями, висловленими в сумах карбованців, вложених у продукцію. При цьому кожна мала дитина знала, що нема там ніякого стабільного карбованця, якого можна було оцінювати як щось постійне та що все і всюди вартість совітської валюти значно коливалась. Не вважаючи на те статистика ті карбованці разом сумувала, додавала, множила, так, ніби додавав скажім сливки до яблок. Для дійсного економіста така статистика зовсім безвартісна і нічого не каже, бо в ній зраховано разом безконтрольні вартости. Така статистика надається найбільше як засіб політичної пропаганди.

ЧИ ІСТНУЄ В СОВІТАХ ПОДВІЙНА СТАТИСТИКА?

Створити якісь статистичні основи в країні, якої населення (як каже мала совітська енциклопедія з 1929 року) на половину складається з анальфабетів (чоловіки 44 прц. і жінки 66 прц.) є надзвичайно тяжко. Чужинні глядачі думали нераз, що совітські власти мають для свого внутрішнього вжитку менш-більше вірну статистику, скореговану, іншу від тої, яка призначена на експорт і для оголошення. Це булоб тоді, коли б центральна статистична установа вела подвійне книговодство, одно для світа, а друге для уряду. Дуже можливо, що сам найвищий провід вживає при своїх рішеннях ще якісь критерії, які корегують загальні дані. Загальний рівень освіти совітських статистиків і тих, які мають до діла з числами, промовляє за тим, що такого подвійного книговодства, себто подвійної, явної і тайної статистики, там не ведеться. Всі знавці Совітів вже нераз вказували на те, що особливо в ділянці сільського господарства, коли подаються якісь числа, все треба подати й джерело, звідки вони походять.

Впродовж останнього десятиліття совітські статистичні установи по декілька разів змінювали вживану статистичну систему. Кільканадцять літ взагалі не давалось ніяких певних даних і треба було вдоволитись лише напівсирими замотаними процентовими числами, яких початки були дуже сумнівної вартости. Так напр. до сьогодні вважається продукцію золота в Совітах за велику державну тайємницю. А від чужих фахівців вимагається, щоб вони просто вірили в совітські дані, що ось продукція збільшилась на 50 прц. Скільки, що і як, того не подається. Сов. пропаганда вірить, що й зовнішній світ буде відноситись до мертвої цифри з такимже самим релігійним пієтизмом, як того хотілиб мати Совіти у себе.

Значний поступ в цій ділянці зробили Совіти, що видали недавно статистичний збірник, в якому подають деякі цифри, які треба вважати за урядові дані. Та книжка (Социалистическое строительство СССР — Статистический Ежеголник"", виданий 1934) появилася в такому малому накладі, що вже тепер вона є бібліографічною книгарською рідкістю. Ця книжка вдякує орієнтацію серед деяких проблем Совітів, хоча дається в ній порівняння ще з 1913 роком.

АНАЛЬФАБЕТИЗМ.

Займемось питанням анальфабетизму. Вже здавна ведеться в Совітах праця над заведенням загального примусового обовязку ходити до школи. Може в тій справі й зроблено багато, щоб вміння читати й писати ввести між народ як загальне добро. Енергічні заходи в цьому напрямі датуються щойно від 1931 року. В газетних статтях та по журналах рідко висовується твердження, що тепер у Совітах вже є лише 10 прц. анальфабетів. Якжеж справа стоїть в дійсності? Статистична книжка каже, що в 1933 році було в Совітах 21 мілионів дітей в шкільному віці. А статистичний річник того самого уряду за 1932 рік нараховує шкільних дітей аж 32 мілионів в віці між 8 і 17 р. життя. Отже виходить, що добра третина шкільних дітей не обнята школою, коли до школи ходило 21 мілионів в 1933 році, а було всіх 32 міл. в році 1932.

Або інший приклад на цю тему, взятий з малої совітської енциклопедії. Між всіми народами, що живуть в Совітах у 40 мовах виходять газети (жиди виказують найменше анальфабетів). Лише два відсотки жидів та одинадцять відсотків жидівок не вміють ні читати ні писати. Тут находить своє пояснення релятивно велике число жидів по установах. Не будемо чіпати соціяльних і політичних моментів. На другому місці стоять німці з 21 прц. неписьменних чоловіків та 24 прц. жінок. Такі є дані за 1928 р. Німці це в більшості кольоністи-селяни. Революція — це була справа чисто міська. Хоч відсоток вміючих читати й писати великий, дуже мало німців занято революційні становища в Совітах. На останньому совітському конгресі було на 974 москалів 61 жидів лише 8 німців.

РУСИФІКАЦІЯ ЖИДІВ.

У Совітах є 2,6 мілионів жидів, що творять 1,77 прц. населення. По чисті жиди стоять на 7 місці. Німці, які нараховують по даним перепису з 1926 р. 1,2 мілионів, або 0,81 прц. населення, стоять на 30 місці. По московській статистиці з 1930 р. 95 прц. німців подає німецьку мову як свою рідну, а лише 72 прц. жидів робить те саме. В Европі булоб трудно щось подібного найти. Тепер можеб ці числа випали инакше і більше на користь жидів. Жиди стараються позмінювати свої призвища на чисто-московські. Також з тих чисел можна вносити дещо про антисемітські або русифікаторські настрої в Совітах, які все нахвалюються, що вони ідеально розвязали національне питання.

ЗМЕНШЕНИЙ ПРИРІСТ НАСЕЛЕННЯ.

Найважнішим висліком московської революції на цілому просторі Совітів є вплив тієї революції на розселення населення. З моментом революції почався великанський процес урбанізації краю. Декілька чисел дадуть змогу зорієнтуватись в тому процесі. В 1897 р. було в Совітах 15,8 міл. міського і 90,6 міл. сільського населення. Ті цифри змінялись так: 1914— 24,6 чи 114,6 міл., 1926 — 26,3 чи 120,7 міл., 1929 — 27,8 чи 126,6 міл., 1933 — 39,7 чи 129 мілионів. При цьому ще треба відмітити, що останній перепис населення відбувся ще в 1926 році і тому всі новіші дані основані лише на зочислюванню. Урядові обрахунки ще не доступні для загалу. Міські числа треба вважати точнішими. Правдоподібно скількість сіль-

Дешевий місяць

у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.

Усі товари по ревеляційних цінах!

Для прикладу: штрукси 1·80, флянеля 60 сот, перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

За упокій душі бл. п.

Вячеслава Будзиковського

померлого дня 1. лютого 1935, відбудеться в четвер дня 21. лютого ц. р.

Поминальне Богослуження

в Архикатедральній церкві Св. Юра у Львові в год. 8. рано, на яке всіх щирих знайомих і вірних запрошує РОДИНА.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

ського населення значно зменшилась, як це видно зі статистики (1929 — 126,6 міліонів і 1933 — 126 міліонів), бо при численні вживалось зовсім інших метод для міста і зовсім інших для села. Перша пятилітка предбачувала зріст населення з 151 в 1928 на 160 міл. в 1932 році. Тимчасом на той рік подають лише 165,7 міл. населення. Річний приріст виносив: 1927 — 3,4 міл., 1928 — 3,8 міл., 1929 — 3,3 міл., 1930 — 2,9 міл., 1931 — 2,8 міл., 1932 — 2,5 міліонів.

Друга пятирічка предбачує річний приріст в 3 міліони, себто на 1937 рік 180,7 міл. населення. Але правдоподібно він буде значно менший. В загальному большевики стараються втримати приріст міського населення. Тепер живе по містах 24 пр. населення, а в 1937 р. має жити 25 пр. по містах. Рішаючим чинником при скількості народин є такі життеві умовини. Значне зниження приросту населення спричинив голод, що повстав наслідком насильної колективізації та вивандрування населення.

Плодовитість сільського населення зазнала зменшення не лише через те, що совітські закони не признають охорони родини та подружжя, а завдяки новим умовинам праці. В приватному господарстві кожна нова дитина була новою робочою силою для господарства. Зате в колективах заплата йде за те, що зроблено. Тому кожний новий їдець в колективі зменшує заробіток родини, бо чим більше людей, тим менше роботи і заробітку для всіх Також втягнення жінок до тяжких робіт у процесі продукції значно зменшило їх плодовитість, хоча совітські закони материнство дуже шанують. Скількість жінок при роботі в містах збільшилась за першу пятилітку в два і пів разів. Серед всіх занятих робітників їх відсоткова скількість збільшилась із 23 на 33 пр. Особливо помітне збільшення скількости жінок-робітників у професіях, які годі вважати жіночою доменою праці.

ОХОРОНА МАТЕРИНСТВА У ПРАКТИЦІ.

У важкому промислі скількість жінок-робітників збільшилась в 7 разів. В 1926 році було у важкому промислі 11,2 пр., а в 1933 р. вже 26,9%. 15 пр. токарів, 13 пр. шлюсарів, 30 пр. теслів і 55 пр. сверлильщиків машинового промислу — це жінки. На кожних 100 жінок, обнятих робітничим обезпеченням, припадало в 1927 році 7,8, в 1930 р. 6,9 і в 1933 р. лише 5,4 жінок, що родили діти. Колективна система на селі значно збільшує міщо-пролетарське наставлення до питання приросту родин, себто, що родичі не хотять мати дітей вже й на селі.

Опіка над матірю та дитиною — це улюблена пропагандивна тема совітської пропаганди. Показується по статистиці, що в цілому Союзі у породільнях є всього 31.000 ліжок. Колиб кожна мати, що родить дитину, лежала лише 5 днів у шпиталі, себто ліжко на рік було заняте 73 рази, то заледви 10 пр. всіх дітей, що приходять на світ, моглиб мати лікарську опіку. А що значать породи при умовині, що для кожного мешканця Совітів призначено лише 4 кв. метри мешканевої площі, можна собі уявити.

СОВІТСЬКІ МІСТА ТА МІСЬКА НУЖДА.

Ріст міст показують такі цифри: Москва мала в 1923 р. 1.542.000 мешканців, а в 1933 році 3.663 тисяч. Інші міста в тих самих роках мали такі цифри: Ленінград в 1923 р. 1037 тис., в 1933 р. — 2.776 тис., Свердловськ 97 тис. — 462 тис., Новосибірськ 74 тис. — 287 тис., Сталін (давніше Юзівка на Україні) 38 тис. — 273 тис., Баку 335 тис. — 709 тис., Макіївка 15 тис. — 99 тис. (давніше звалось це місто Димитріївськ), Харків 230 тис. — 654 тис., Перм 68 тис. — 269 тис.

В 1926 р. було в Совітах 479 міст, а в 1931 році 507, а чого скількість великих міст, себто з населенням понад 100 тисяч, збільшилась з 31 на 46.

Вічне стояння в черзі та вичікування в дорозі, при крамницях, кінах, театрах і т. п. находить теж в тому своє пояснення. До того треба ще додати, що в 1927 році мали міста 319 тисяч крамниць, а в 1931 році лише 71 тисяч. В 1933 році знову збільшилось воно на 119 тисяч.

Мешканеву нужду пояснюють такі дані: в 1931-34 збудовано в Москві 2,2 міл. кв. метрів нових помешкань, в яких з білою приміщенців міліона людей. На голову приходило по 4 кв. метри площі, себто два рази стільки, як займає середнє людське ліжко. За той сам час населення міста збільшилось на 900 тис.

ПОДАТКИ, ЛЬОКОМОЦІЯ, СПОРТ, РАДІО І МАШИНИ.

Марксисти цілого світа мають марку страшних ворогів неприйних податків. Совітський бюджет є так збудований, що як прибуток має він 56 проц. з оборотового податку і 12 проц. з примусових позичок. Доходовий податок виносить лише 0,8 і сільсько-господарський податок 1,3 проц. бюджету.

По революції збудовано в 20 нових містах трамваї (54 замість 34). В 130 містах є автобуси. Скількість пасажирів у трамваях стала упятеро більшою від 1916 року, хоч населення лише подвоїлось. Тайна полягає в тому, що ціна за їзду дуже дешева, коли все інше значно подорожіло.

Спорт — не для Совітів щось зовсім нового. По революції він став масовим. І 1913 році було 30.000 людей, що ним займалось, а тепер вже є понад 5 міліонів. Збільшилась продукція газет та книжок. В 1913 було в Совітах 800 газет з загальним накладом 2,7 міліонів примірників, а нині лише московська республика має 3800 газет з накладом в 35 міліонів примірників. Перед 1917 роком виносив загальний наклад книжок або газет 26,4 міліонів примірників, а в 1931 р. 15 тисяч при році 4000 примірників, а в 1931 р. 15 тисяч при році 4000 примірників. Книжкова продукція мала в 1913 р. 20 тисяч назв, 1921 — 4000 і 1932 вже 50.000. Що це за книжки і яка їх вартість, про це нема згадки.

У Совітах є 427 радіопосильних станцій, з чого 57 для ужитку народу, 73 для почтових цілей і 354 для цілей місцевих. Число слухачів радія виносить лише 2,1 міліонів. Приймальні апарати дуже дорогі і запасових частин майже нема зовсім.

Вкінці декілька чисел про промислову продукцію. Статистичні томи говорять: в 1934 році вироблено 72 тисячі авт і 91 тисяч тракторів. В 1932 р. було лише 25 тисяч авт і 50.000 тракторів. Перед революцією не було взагалі нічого. В 1913 році витворювала текстильна індустрія 2,3 міліонів метрів бавовняних матерій, а в 1934 році лише 2,7 міліонів метрів.

В той спосіб доказано, що серед большевицького правління лежить ближче машина, як чоловік.

До цих виводів не приходиться нічого додавати, бо цифри говорять самі за себе. Скажемо лише, що брехливість большевицької статистики вже давно стверджена українцями і то в першу чергу що торкається України.

(У. П. Берлін.)

Чергова перемога през. Рузвельта.

РІШЕННЯ НАЙВИЩОГО СУДУ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Найвищий Суд оголосив рішення у справі золотої клявзулі, себто виміни паперових долярів на золото. У першій частині свого осуду суд рішив, що згідно зі становищем уряду, золота клявзуля не торкається приватних валют. У другій частині суд рішив усупереч опінії уряду, що золота клявзуля торкається федеральних валют.

Таким чином акційні спілки і товариства, які емітували акції і цінні папери з золотою клявзулею, будуть могти їх сплачувати паперовими долярами. Зате державний скарб мусітиме платити за кожного доляра зі золотою клявзулею при сплаті капіталу і відсотків по 1.99 паперовім долярі.

ОЖИВЛЕННЯ НА БІРЖІ.

Рішення Найвищого Суду у справі золотої клявзулі викликало велике оживлення на нюйоркській біржі. Доляр звишкував, приватні акції підскочили ледви на 2 пункти. Обороти державними паперами збільшились, приватними зменшились.

Уряд Злучених Держав рішив, що після винання осуду Найвищого Суду у справі золотої клявзулі, нема потреби видавати якінебудь постанови. Урядові кола вважають рішення Найвищого Суду повною перемогою політики през. Рузвельта

Хто зложить на дар „Просвіті" — облекшить її важкі завдання.

Комуністи підготовляли переворот в Австрії.

Віденські комуністи задумували в перші роковини соціалістичної революції в Австрії в дні 12. лютого ц. р. перевести державний переворот. Тому комуністи задумували обсадити поліційні комісаріяти в поодиноких округах Відня, опісля продовжувати далі свою акцію. Одначе віденська поліція заздалегідь довідалася про цей плян і арештувала багато комуністів, між ними багато емігрантів

Кружляють поголоски, що в дні 12. лютого ц. р. підчас перерви у віденськім радіо відозвалась несподівано тайна соціалістична радіостанція про те, що соціалісти обєдналисьз комуністами. Одначе їхня акція не вдалась тому, що один зі соціалістичних емігрантів у Чехословаччині зрадив пляни соціалістів. Тому поліції вдалось вирешетувати цілий комітет соціалістів.

Канц. Шушніг за плебісцитом в Австрії.

ВІДЕНЬ, 19. 2. ПАТ. З нагоди зборів патріотичного фронту у Лінцу канцлер Шушніг заявив, що його уряд годиться на переведення плебісциту в Австрії. Плебісцит можна буде перевести щойно тоді, коли Австрії буде запевнена повна свобода і будуть виключені всі чужі впливи. Плебісцит відбудеться під гаслом „Австрія для австрійців". Першим питанням, на яке плебісцит мусить дати відповідь, буде, чи Австрія годиться на політичне самогубство чи виступить проти нього.

Мін. Саймон не поїде до Берліна.

БЕРЛІН, 19. 2. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Льондону: Політичні кола запевнюють, що покищо мін. Саймон не поїде до Берліна, а німецький міністр закордонних справ фон Нойрат до Льондону.

„Дейлі Телеґреф" пише, що мін. Саймон не поїде до Берліна аж доки не виясниться ситуація. Покищо амбасадори ведуть переговори.

„Таймс" пише: Французький амбасадор відвідав мін. Саймона та поінформував його, що французький уряд не буде висувати ніяких застережень у справі виїзду мін. Саймона до Берліна.

Подрібне розглянення німецької відповіди виявило, що перед візитою англійського міністра у Берліні, необхідно вияснити дипльоматичним шляхом деякі різниці.

Комуністичні заворушення в Югославії.

БІЛГОРОД, 19. 2. ПАТ. В неділю дійшло до заворушень у Цетинії і Подгоріці, які ліквідувала жандармерія. В Цетинії три особи ранені, в Подгоріці один пущець убитий. Заворушення викликали комуністи.

Динамітовий замах на вязницю.

НЕШВІЛЬ, 19. 2. ПАТ. Підчас сутички народньої гвардії з юрбою, яка хотіла динамітом висадити мури вязниці, убили 4 особи. У вязниці сидить мурин, засуджений на кару смерти за знасилування білої дівчини. Гвардія опанувала положення.

Страшна залізнича катастрофа.

БУКАРЕШТ, 19. 2. ПАТ. Недалеко Констанци упав в пасиву поїзд з 60 вагонами, за якими розторощилось. Трьох залізничників убитих багато ранених. Втрати матеріяльні дуже великі.

Подяка анґлійським послам.

Президія Української Національної Жіночої Ради у Празі вислала через Українське Бюро в Льондоні листа з висловом подяки для всіх тих послів британського парляменту, які виступали в обороні українців чи це в палаті послів, чи перед Союзом Народів. Копії подяки розіслано всім дотичним послам.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

—o—

В уряді Совітської України.

(ВУ) Всеукраїнський ЦВК іменував Льва Абрамовича Грушевського першим заступником народнього комісаря земельних справ УСРР.

—o—

Не пересувають і не мобіл'зують в'йська.

ПАРИЖ, 19. 2. ПАТ. Авас повідомляє з Відня, що міродатні кола не мають вісток про намір пересунути баварські війська на австро-німецький кордон або про мобілізацію італійського війська на кордоні Бренера.

—o—

Чан-Кай-Шек переговорює з японським урядом.

ТОКІО, 19. 2. ПАТ. Із кол м-ств закордонних справ повідомляють, що маршал Чан-Кай Шек приїде до Токіо переговорювати з японським урядом у справі порозуміння між Японією та Китаєм. Маршал побуде в Токіо 10—12 днів.

—o—

Закінчився страйк.

НЮ ЙОРК, 19. 2. ПАТ. Страйк обслуги віндокінчився після 18-годинної наради страйкового комітету з бурмістром міста.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Зі Сорщини виїхали у понеділок шведські війська.

— До Будапешту приїде цього тижня кн. Валії.

— Мадярський посол Екгардт гостро виступив проти колишнього премієра Бетлена, закидаючи тодішньому урядові корупцію і насильство. Посол візвав Бетлена оправдатись або відсунутись від політичної діяльности.

— Голяндська поліція перевела ревізію в домівці спортового робітничого товариства, арештувала 26 осіб за комуністичну діяльність і сконфіскувала кілька тисяч летючок.

— Землетрус на Халькидійському півострові викликав переполох між населенням, яке втікло зі своїх домів і живе під шатрами.

Оживлений рух на льондонськ'й біржі.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Корисна для през. Рузвельта постанова найвищого суду в справі клявзулі золота викликала звишку цін сирівців. Акції копалень і промислові акції були в оживленому русі на льондонській біржі. Два мільони тих акцій змінило своїх власників. Такого руху не тямлять на біржі від 8 літ. У звязку з постановою суду, яка розвіяла побоювання в справі ревалюації доляра, курс доляра на льондонській біржі впав.

ВАШИНҐТОН, 19. 2. ПАТ. Кружляють поголоски, що закордонні посідачі державних облігацій Злучених Держав, невдоволені присудом Найвищого Суду у справі золотої клявзулі, натискають на свої уряди, щоби запротестували проти цього присуду. Американський уряд каже, що державні позички є внутрішним зобовязанням і тому не підлягають засадам міжнароднього права. Тому на думку уряду, чужинці, які затягнули зобовязання у Злучених Державах, повинні підлягати в тих справах американському законові.

Знижка доляра, фунта і ліри.

ВАРШАВА, 19. 2. ПАТ. На нинішній грошевій біржі дійшло до обнижки курсу доляра, фунта стерлінґа і ліри. До обнижки доляра дійшло внаслідок присуду Найвищого Суду Злучених Держав у справі клявзулі золота, який виявився згідно з бажанням уряду. І тому що немо надії на привернення клявзулі золота, курс доляра тільки впав, менше більше до меж паритету.

Одночасно біржі занотували знижку фунта стерлінґів.

До знижки курсу ліри причинилась серія політичних моментів теж загострена регламентацією ввозу товарів до Італії.

Кара смерти на двох шпигунок.

БЕРЛІН, 19. 2. ПАТ. Вчора пополудні німецьке інформаційне бюро оголосило таку вістку: Народній трибунал Німеччини присудом з 16. лютого ц. р. засудив на кару смерти за зраду військових таємниць Беніту фон Фалькенгайн і Ренату фон Нацмер, обі з Берліна. Одночасно трибунал засудив на досмертну тюрму Ґеорґа фон Сосновського та Ірену фон Бін. Тому, що канцлер Гітлер не скористав з права ласки, обі шпигунки покарали смертю. Цю вістку подала офіційна агенція під таким наголовком: Національно-соціялістична держава нищить державну зраду.

КАМПАНІЯ ПРОТИ КАНЦЛЄРА ШУШНІҐА.

З приводу заповіджених візити канцлера Шушніґа у Парижі, соціялістична преса веде гостру кампанію проти нього. Преса закидає канцлерові Шушнігові відповідальність за смерть австрійських соціялістів тому, що він завів воєнні суди. „Попюлер" пише, що канцлер Шушніґ буде гостем уряду, але не французького народу, який може принять його як ворога.

Число сектантів на Волині.

ЛУЦЬК, КАП. На Волині істнує 12 різних сект, які нічислюють 23.096 визнавців. Сектанти рекрутуються переважно з православних та інших некатолицьких віроісповідань, бо католики дуже відпорні на агітацію сектантів. І так 1) секта євангеликів-христіян начислює 8.691 визнавців, 2) євангеликів-христіяни духоборців — 7.068, 3) баптисти — 3.448, 4) Божа Церква — 998, 5) Вільні євангелики христіяни — 996, 6) адвентисти семого дня 653, 7) союз східно-польських баптистів 517, 8) Христова Церква — 257, 9) народовий костел (фаронівці) 250, 10) дослідників св. письма — 118, 11) „Стефанівці" — 94, 12) погомойці — 6.

Визначними фаронового костелу є здебільша православні чехи.

при ГЕМОРОЇДАХ вопки HEMORIN-KLAWE дістанете в кожній аптиці

ВИБОРИ НА МІСЦЯХ.

ЯК ВІДБУВАЛИСЯ ВИБОРИ В РАДЕХІВЩИНІ.

Село Барилів у Радехівщині належить до збірної громади Синьків. Волость поділено на дві округи в такий спосіб, щоб нова офіціяльною листою не можна було вибрати ані одного радного. А коли в окрузі, до якої належить Барилів, оголошено українську листу і пани з офіціяльної листи побачили, що люди збираються голосувати на ту листу, то по нараді і рівних телефонічних розмовах з рішаючими чинниками попросту без найменшої підстави (бо українська листа владжена була згідно з законом) предсідник, учитель Суруфка Тадеуш, увеважнив нашу листу і проголосив за вибрану (без голосування) офіціяльну листу польсько-кацапську. Що діється в душах загалу виборців, не тяжко догадатись, та про це не пишемо з уваги на цензуру.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

РЕДАКЦІЯ і АДМ'НІСТРАЦІЯ „НАЗУСТРІЧ" ПЕРЕНЕСЕНА З РИНКУ Ч. 9. на Ринок ч. 10, II. пов.

Церковні справи.

З УНІЙНОГО РУХУ НА ВОЛИНІ.

Як свого часу ми повідомляли, село *Мягин*, рівенського повіту, майже поголовно перейшло з православія на унію. Православні ширили чутки, що те село повертається назад на православіє і що справа унії там ліквідується, але дійсність є зовсім інша. Адміністраційна влада спочатку робила в формальних причин різні труднощі в справі будови уніятської церкви в тому селі. Остаточно по якомусь часі уніяти дістали і до 3-х місяців збудували невеличку дерев'яну церковцю, яка може помістити до 500 осіб. А в селі уніятів є до 1.000 душ. Вже справлено іконостас до церкви, хоругва та інші літурґічні річи, хоч багато ще бракує. Парохом тої парохії є ідейний гр.-католицький священик о. Іліян Гук, бувший парох гр.-кат. парохії у В. Куськівцях, кремінецького пов., де його заходами та зусиллями до 2-ох років збудовано мурований церкву, на що він жертвував багато своїх власних грошей.

Міцніше теж справа унії в парохії *Заставе*, рівенського повіту, де від літа м. р. парохом є молодий священик о. Іван Гарматюк, абсольвент папської семінарії в Дубні, галичанин. Він є добрий проповідник та енергійний місіонар. Досі уніятів у тому селі небагато, всього 120 душ, але є всі дані на те, що число їх небавком значно збільшиться. О. Гарматюк викладає гр.-кат. релігію в місцевій вселюдній школі.

(За „Оріенс ом — Я. П—ий.)

ІЗ КАРНАВАЛОВОГО ЖИТТЯ.

Великі Вечерниці Ватри.

В дні 14. лютого ц. р. зірвали ветеринарні медики у Львові нову карту з карнавалового календарика. Великі Вечерниці Ватри пройшли в дружній, товариській атмосфері. Милий настрій, що зазначувався уже з початку вечерниць, перетрівав аж до ранку. Вечерниці відбулися в просторих та стилевих салях Касина Поштовців при вул. Японській ч. 9. Міг численно зібраними гостями, здебільша молодю, зивилися теперішній куратор т-ва студентів ветеринарії „Ватра" проф. Александрович та колишній куратор проф. Морачевський. Провід танцями спочивав у руках пп. Давидовича і Сосенка. Вечерниці пройшли з повним моральним і матеріяльним успіхом.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна
ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА Львів, Ринок 10.

Книжка вирізнена на літературнім конкурсі Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка

ЛИПНЕВА ОТРУТА

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

подобається Вам своїм гарним стилем мовою та цікавими сюжетами.

ГОЛОСИ ПРЕСИ:

„...Автор, що виводиться від своїх особистих переживань і переситих вражінь, щоб звернути більшу увагу на цікаві, барвні конфлікти — йде за одною з найвизначніших дева реалістичної, французької школи..." М. Рудницький („Діло").

„...Зацікавлення читача, яке у високій мірі розбуджує перше оповідання, не слабне через усі сторінки книжки, а кінець останнього оповідання доводить його до найвищої напруги..." О. Дніпровський („Назустріч").

„...Автор дав тут вісім сюжетних в найкращому розумінні цього слова оповідань..." Е. Ю. Пеленський („Новий Час").

„...Книжка, повна мистецької культури. — Вісім оповідань написаних з почуттям такту і міри та зі знанням техніки нової мистецької прози..." М. Г. („Дзвони").

Ціна: зол. 1·40. Порто 30 сот.

Замовляти: в „ДІЛІ".

Дальші большевицькі розстріли.

Виленське „Русское Слово" довідується, що в Совітах розстріляно польських комуністів: Сохацького, Жарського, Раде-Міхаловського, Дворчанина і поета Вандуренського. Крім того повідомляють з Мінська, що там розстріляли б. посла до польського сойму і голову „Білоруської Громади" Бронислава Тарашкевича.

—o—

НОВИНКИ

— **Чи буде війна весною?** Чи буде війна, або інтервенція весною тим не цікавиться так дуже загал громадянства, а цікавиться **традиційними вечерницями Червоної Калини,** що відбудуться вже в суботу 23. ц. м. в салях Касина Почтовців при вул. Японській. Запрошення видає адміністрація „Ч. Калини", вул. Зіморовича 20, І. пов. год. 9—15. Окремо запрошень Комітет не висилає. 1—1

— **На відчит Софії Яблонської „З подорожі довкола світа"**, що відбудеться заходом „Т-ва письменників і журналістів" у п'ятницю в год. 6 веч. на „Бесіді", можна дістати раніше запрошення в редакції „Діла" та „Нового Часу" до 3-ої год. попол.

— **Українське протиалькогольне Т-во „Відродження"** у Львові влаштовує з нагоди місяця лютого — місяця протиалькогольної та протинікотинної кампанії в днях 20. і 21. ц. м. в салі Шевченківського Музею на першому поверсі вул. Чарнецького 24 **протиалькогольний та протинікотинний курс** з такою програмою: **дня 20. ц. м. (середа):** год. 17. відкриття курсу — Огляд нашого руху — д-р С. Парфанович; год. 17.45 — Абстиненція як виховний чинник — м-р П. Ісаїв; год. 18.30 — Фізичне виховання а алкоголізм — м-р О. Домбровський. **Дня 21. ц.м. (четвер):** год. 17. — Міжнародній протиалькогольний рух — м-р М. Хомяк; год. 17.45 — Наш музей і протиалькогольна виставка — проф. Ю. Каменецький і студ. прав Ів. Костюк; год. 18.30 — Вплив папіроски на характер курця — д-р М. Дзерович. Підчас курсу весь час можна оглядати виставу протиалькогольних та протинікотинних образів і діяграмів Т-ва „Відродження". Виставка відчинена цілий день від год. 9. рано. До масової участи все львівське громадянство запрошує — **Головна Рада Т-ва „Відродження".**

— **Закриття філії Т-ва „Сільський Господар" в Кремянці.** З великими трудноцями вдалося в 1933 р. заложити в Кремянці філію „Сільського Господаря". За два роки свого існування не користувалася філія прихильністю адміністраційної влади. Дозволено було відчинити в цілому повіті лише один кружок, а зголошення інших численних кружків староство не приймало до відома. Працю філії всякими способами пальмовано, щоби вона не робила конкуренції „кужкам młodzieży wiejskiej". Нарешті 18. лютого ц. р. кремянецьке староство припинило діяльність філії і повідомило, що з днем 23. лютого цілковито розвязує філію. Формальний мотив — існування філії в Кремянці загрожує безпеці та публичному порядкові. Для ліквідації філії староство дало речинець до 31. березня і вимагає негайного виконання свого розпорядку.

— **Добродій БУП.** До величавого буфе у Білої Української Преси причинилася безкорисно книжка різних і чужинецьких фірм щедрими дарами. До них належали: „Маслосоюз", „Народна Торговля", „Центросоюз", „Фортуна Нова"; фабрики „Міки", цукорня Іванейка, масляна Пивки, Львівські Броварі (50 л. пива), ресторан „Брістоль" (риба і вино), Кафки (Шоколяда) (2 фл. вина), Бізанца (3 л. горівки) і Кляри Вальдбавм (6. фляшок) (фрукти, салата і коняк) та кавярня „Варшава" (вино). Крім того якийсь невідомий добродій прислав анонімово торт від Залеського. Не називаємо тут тих поодиноких громадян і громадянок, які своїми дарами допомогли до уладження буфету. Всі ті установи й поодинокі особи своїми пожертвами дали доказ прихильности супроти української преси та причинилися до повного морального і матеріяльного успіху Балю. Тому, що ввесь чистий дохід призначений на допомоговий фонд і ремонт літньої оселі Товариства Письменників і Журналістів ім. І. Франка, Рада Товариства складає оцим щиру подяку всім названим добродіям БУП.

— **Кошиць диригентом Шевченківського концерту.** Шість українських хорів з околиці Ню-Йорку уладжують цього року Шевченківський концерт в концертовій салі Таун Голл при 43-ій вулиці, недалеко Бродвею, в осередку нойорського музикального й театрального мистецтва. Буде це перша спроба відсвяткувати память Шевченка у великій приподній американській салі і дати спромогу взяти участь у святі й неукраїнській американській публиці. До концерту йдуть приготування від довшого часу. Комітет, складений з управителів хорів, що беруть участь в концерті, запросив до підготови програми й до диригування професора Олександра Кошиця, що тепер проживає в Ню-Йорку. Музична саля Таун Голл винаймлена на вечір, в неділю 7. квітня ц. р. Вона містить півтора тисячки сидячих місць. Ціни місць будуть популярні, щоб дати спромогу українській громаді з цілого нойорського сусідства взяти в ньому участь.

— **Управа лікарської палати.** Нововибрана лікарська палата у Львові вибрала своїм президентом проф. університету д-ра Новіцького, заступниками: д-ра Домаїнського і д-ра Страиського, секретарем д-ра Ельстера, скарбником доцента д-ра Марцінка.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Держ. Клясс. Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 91240. 10.000 зол. на ч. 81304. 5.000 зол. на ч. 119997 104940. 2.000 зол. на ч. 166969. 1.000 зол. на ч. 49935 92467 52770 66644 78315 98672 79778 101511 143042. 500 зол. на ч. 61381 12329 33622 75735 108626 134014. 400 зол. на ч. 44205 61197 125177 27126 27760 35984 43341 62500 89859 98165 103351 116519 129530 130924.

— **Скільки помаранч привезли до Польщі?** Від 28. грудня м. р. до 15. січня 1935 р. включно наложили митну оплату в Гдині на 137.760 скринь еспанських помаранч вагою брутто 7,474.390 кг., а нетто 6,373.381 кг. В тому ж часі переказали іншим митним урядам 26.052 скринь помаранч, вагою брутто 1,303.410 кг. Разом дає це 163-812 скринь вагою брутто 8,777.800 кг., нетто ок. 7,461.120 кг.

— **Як затроюється сільське населення.** Не тільки у Сх. Галичині, але й в західних повітах, головно на Лемківщині й на Підгалі населення фабрикує масово горівку. Як повідомляє польська преса, на терені повітів горлицького, новосанчівського й ліманівського протягом минулого року скарбова контроля викрила 623 тайні горільні. Самогін виробляють з бараболь, жита і з разового хліба не тільки до власного вжитку, але й на продаж. Переробляють до пиття також денатурат, який вміють відчищувати й відбарвляти. Крім самогону поширений між населенням є також етер, який купують потайки по склепах. Називають його „кроплями". Пють його не тільки мужчини, але й жінки та діти. Бригада скарбової контролі приловила в останніх часах значні транспорти етеру, що йшли із заграниці на Підгалє та Лемківщину.

— **Великий ошуканець.** В руки львівської поліції попав великий ошуканець, що бушував по цілій Польщі. Він явився в одним торговельним підприємстві у Львові і представившись за д-ра Зингера з Данціга, продав два фікційні вагони смальцю за 25.000 зол. Вже мав дістати 10.000 зол. задатку, але в останній хвилині директор підприємства набрав підозріння і виплату здержав. Повідомлена поліція арештувала його в мешканні, яке часто змінял. Доходження стверднли, що ошуканець називається Герш Натан Гамер, походить з Бурштина і вихрестився на римо-кат. обряд. Колись служив при австрійській армії, був, як каже, старшиною, опісля бушував по цілій Польщі під фальшивими назвищами, допускаючись різних шантажів, ошуканств і спроневірень. М. і. оголошував по газетах матримоніяльні оферти і виманював від своїх жертв гроші, що йшли на тисячі. Мав теж у Львові коханку, яку посилав на хінських перегонах. До своїх брудних інтересів послугувався двома наганячами, з яких одного, Натана Фельдмана теж арештовано, а другий, Яків Шніцер, утік.

— **Львівська хроніка.** У шпиталі померла Кат. Ціцінська, жінка залізничника, що тяжко попеклася наслідком вибуху бензини. Її донька, приклася наслідком вибуху бензини. Її донька, при якій вона урядничка, бореться з тої самої причини вата урядничка, бореться з тої самої причини смертю. — В домі Ринок 24 помер нагло 62-ві смертю. — В домі Ринок 24 помер нагло 62-літній Петро Гупачинський, безробітний кельнер, що з розпуки запивався денатуратом. — Замерзлий чоловік, що його найшли вояки на Кайзервальді, це візник Н. Гупчак із вул. Скарбківської 8. Він посперечався з родиною, вийшов непритомний в сніг. — Жінка багатого господаря з Новосілки Балашина, Анастазія, збожеволіла тому, що чоловік її жив із любовницею. Чоловік віддав її до кульпарківського заведення. Коли жінка видужала, побачила, що їй нічого робити дома, бо там і далі є любовниця. Вернулася до Кульпаркова та просила, щоб її приняли. Тому, що її не приняли, підрізала собі горло. Балашинову забрали до шпиталю. — Із ждальні Макса Енде, торг. представництва при вул. Красіцьких 16 злодій украв футро й маринарку вартости 1050 зол. — В готелі „Кресовім" при вул. Жовківській ч. 97 в ночі з понеділка на вівторок застрілився 33-літний Йосиф Ковальчик, прокурент варшавської фірми Розляховського, бо не знає, чи Ковальчик скінчив самогубством чи його вбили.

— **Краєва хроніка.** Над Туркою й околицею лютувала метелиця, що позасипала дороги. — В перемиському окружному суді розпочалася розправа проти возних городського суду в Яворові І. Федора і К. Майхера, що спроневірили кількасот зол., внесених від людей за судові кошти. — Між кількадесятьма парубками з Берлина і Лагодова пов. Броди прийшло в ночі з неділі на понеділок до кривавої бійки, в якій Дмитро Яремчук згинув на місці, а п'ятьох тяжко покалічено ножами. — В Станиславові повісився у своєму мешканні Адольф Блейдович, ем. залізничник, наслідком нервового розстрою. — В Мостиських арештовано Яна Козиру за зловживання на шкоду рільничого товариства. — На ріці Вислоці біля Ясла утворилася ледова запора біля устя Яселки, тому вода значно піднеслася. — З причини пошести грипи влада замкнула в Яслі народні школи. — Вибори до волосних рад у новосанчівському повіті принесли перемогу ББ., що на загальне число мандатів 252 здобув 240, Стронництво Людове здобуло 12 мандатів. — Від двох днів лютує над Станиславовом і околицею буревій з лисавками. — У Золочеві арештувала поліція директора нафтового банку в Золочеві і Білім Камені Меркача, директора кредитової кооперативи в Олеську адв. Месіна, дир. селянської кооперативи в Олеську адв. Гольдсона та урядовця цього банку Френкільха. До арештувань дійшло після контролі мін. делегата.

— **Грошеві зловживання при війську.** Перед люблинським окружним судом відбулася розправа проти військового підстаршини Заблудовського з Холму, якому акт обвинувачення закинув грошеві зловживання. З цивільним позвом виступила генеральна прокураторія, домагаючись від Заблудовського звороту 112.000 зол. Після дводенної розправи його засуджено на зворот спроневірених грошей та покриття судових коштів у сумі 2.500 зол. Крім того Заблудовський буде відповідати перед військовим судом.

— **З Польщі.** Видавництво „Ксьонжниця" оголосило під протекторатом польської академії літератури конкурс на найкращу повість з нагородою 4.000 зол. — В Тарнові засуджено на 2 роки вязниці екзекутора Якова Цвачку за спроневіреня 8.500 зол. на шкоду асекураційного товариства.

— **Населення Америки 141 міліонів.** Цензусове бюро з Вашингтону подає, що число населення Зл. Держав разом з усіми посілостями досягло тепер 141,000.000 душ.

— **Великі плями на сонці.** Берлінські астрономи відкрили недавно групу великих плям на сонці. Розміри цього явища, якого наслідки постійно відчуває наша земля, перевищають вдесятеро її величину. Довжина відкритих плям доходить до 70.000 км. Щоби мати поняття їх величини, досить сказати, що в них могло би поміститися десять земських куль.

— **Американські фільми і приличність.** Від кількох тижнів нойорські першорядні кіно-театри висвітлюють фільми одобрені католицьким „Легіоном приличности" та проголошені в католицьких епархіяльних газетах. Від коли фільмова індустрія пристосувалася до вимог „Легіону", випродукувано 232 нові фільми, а з них лише 6 відкинув „Легіон" при-

личности". Інші поділено на дві кляси. Кляса А обіймає зовсім моральні фільми, що їх поручається як „фамілійні" і їх є 136 між ново випущеними. В клясі Б находяться фільми, приняті з застерогою, значить для старших з виключенням дітей. Від часу, коли церкви почали нагінку на неморальні фільми, нюйоркські театри добровільно почали шукати ... чистішими продукціями з таким висліком, що справді публика почала більше цікавитися виставами і більше на них ходити.

— **Число безробітних у Франції** дійшло до пів мільона осіб. В порівнанні з попереднім тижнем число безробітних зросло на 9.500 осіб, а минулим роком в тому самому часі на 150.000 осіб. Статистика обіймає тільки зареєстрованих безробітних.

ПАР ВА ФАБРИКА СОЛОДОЩІВ
„ФОРТУНА НОВА"
поручає: цукорки
помадки
чекоїяду
андрути
858 11—12
І всяке солодке печиво і мармеляду.
Домагайтеся всюди наших виробів!
Власна крамниця: ЛЬВІВ, ул. РУСЬКА ч. 20.

— **Місто сперед 6.000 літ.** Археольогічна виправа пенсильвенського університету відкопала на узгірю Тепс Гавра в північному Іраку останки одинацятого з черги міста, що виростали на тім узгірю, одно на одному, протягом тисячліть. Свіжо відкопане місто є 800 літ старше від міста з 3.250 р. перед Христом, яке тесама виправа відкопала в 1927 р. Таким способом відкопано вже 112 верств різних цивілізацій. Найнижчі з тих верств, укриті під грубим шаром намулу, походять мабуть сперед біблійного потопу Ноя. Будинки і глиняні вироби відкритого тепер міста є того самого роду, що структура пізніших. Між найденими річами находяться предмети щоденного вжитку, посуди на косметики й інші сліди домового життя. Відкрито теж кілька могил, де тлінні останки, уміщені в деревляних домовинах, були поховані в гробах, збудованих з непалених цегол.

— **Відтиск пальців Рокфелєра.** Нюйорські газети подають фотографічну знимку, як Джон Д. Рокфелєр, молодший, прийшов добровільно на поліцію в Ню Йорку і дав зробити відтиски своїх пальців. Це сталось на домагання поліційної влади в Ню Йорку, щоб усі нюйорчани дали добровільно зробити відтиски своїх пальців для тотожности в різних випадках. Досі зголосились кількасот осіб.

— **Трагедія лікаря.** З Мексика повідомляють про надзвичайну подію в родині ген. Віктора Ромо. Його 9-літній синок піддався операції, а коли лежав на операційнім столі і не давав знаку життя, батько застрілив лікаря і втік. Лікар помер, але син приходить до сил і до здоровля.

— **Зловживання вільного часу грозить небезпекою.** „Як населення Америки не знайде відповідного способу зужити вільний час, то йому грозить небезпека" — так остерігав своїх слухачів професор університету Дж. Наш, директор фізичного виховання. Він каже, що американці здаються лиш на платні театральні розривки і на тому кінчать свій відпочинок. Це деморалізує духа і робить людей нездібними до самостійної праці. Щоб цьому запобігти, він радить кожному займатись якоюсь побічною працею після скінчення свого професійного обовязку. Додаткова праця повинна бути призначена не на заробіток, але на корисне проведення часу. Тепер американці вживають вільного часу на спання, на злочини або на додаткові заняття. Але тих останніх найменше. До спання зараховує проф. Наш також і бездушне слухання радія, сидження в кінотеатрах і т. п. А злочин це навіть забава дітей в розбишаку й полісмена, бо з цього витворюються справжні злочини в пізнішому віці.

— **Різні вістки.** Американський уряд не має наміру будувати другого дирижабля на місце розбитого „Макон" тому, що з дирижаблями трапляються надто часто катастрофи. — По всій Совітській Україні гуляли останніми днями великі метелиці; вітер мав швидкість 10 метрів на секунду. — Анкета між американськими студентами з 60 університетських факультетів ствердила, що 50.07 проц. є за тим, щоб Америка вступила до Ліги Націй. — Англ. княжна Марина, жінка князя Кенту, у пошлюбній подорожі звихнула ногу, коли в Порто-Ріко сходила з гидропляну. — Від 18. н. м. Саарський басейн не входить уже до митної системи Франції. — Кубійський уряд звернувся до французького з домаганням арештувати колишнього президента Мачадо, що живе тепер на франц. Рівієрі. — З нагоди 85-ліття Масарика Чехословаччина випасть серію нових почтових марок з портретом свого президента. — У Берліні заперечують категорично буцімто цісар Вільгельм має вернутись у Німеччину. — У Ліоні вибудують памятник відомому письменникові А. Франсові.

— **Домашня праця жінок** визнається однаково як професійна праця мужчин. Не можна забувати, що для працюючої людини перше снідання має спеціяльне значіння, бо повинно воно запевнити достаточний запас сил та енергій потрібний до плодонесних трудів. До тої ціли надається знаменито від давних літ випробувана вітамінова відживна Овомальтін, яка зміцнює організм, додає сил та енергії, завдяки вітамінам і шляхотним відживним складникам. Овомальтін легко страхна і дуже смачна, а 2—3 ложечки, додані до молока або чаю виконують цілковито своє сидотворче завдання.

Місьні Театри у Львові, на середу 20. лютого у Великім Театрі
год. 7·30 — Нині
„К р и к"
життя медицина, любов і заздрість
— могутній акорд сценічної гри.

в Театрі Ріжнородностей
год. 7·30 веч. год. 7·30 веч.
„Мій коханий дурнику"
? Мама чи донька ?
Родинні перегони до подружої мети.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Два кінці нашої палєстри.

„Ілн дому — каже мати —
Будеш панувати..."

Так говорила теодна передвоєнна мама до передвоєнної доні, коли мова на думці женихадвокати.

Перед війною — адвокат!... Велика річ! Я сам довго не бачив адвоката на очі, а тільки чув про нього і представляв собі в уяві. Аж у гімназії побачив його зблизька: В елегантнім сельскіновім футрі, на шиї білий шовковий шаль, ішов на концерт Менцінського. Всі кланялися і я також, хоч не знав його, а він мене й не бачив.

Змінилися часи. Коли нинішний стан збіднів, пауперизувався по війні, то найбільше адвокати. Нині мама, як і замовляє доньку словами Шевченка, то напевно не має на думці адвоката — отого сірого, затрацьованого інтелігента, якому кажуть голосувати в різних товариствах, займатися політикою і економією, проводити й інтервеніювати, а на жаль, ніхто не скаже, з чого має жити.

— З чого ці адвокати живуть? — питався я раз не пригадую собі кого. — В кожнім місті стільки їх. Навіть по малих містечках по два-три...

— Не бійтеся — відповів мені політичний — наш сфрід нині вже не йде до чужого. Перед війною був один адвокат-українець — решта чужинці. То й люди мусіли йти. Нині є досить наших, то один бере того, другий тамтого...

Я тоєхи заспокоївся. Може воно ще так зле не є, як песимісти говорять.

Тимбільше — коли читаю:

„Треба наголосувати факт, що Іван Гира не пішов до свого адвоката, а вільов до чужинця!"

Або: „Замилуємо Пэрієску Нечипір, чи не міг тієї справи перевести адвокат-українець?!"

Значить: по відовремлені плітки, а навіть найширшій, цупко тримається гасло „Свій до свого!" Хоч той свій своєму і не богате може дати, хоч може просить завелити, розложити на рати, але все таки йде і дає.

Щож до інтелігенції, то на нас нічого. Бо нам є автором різних газет, хоч знає пістер національної економії, вона і т. д. А там про великі справи, великих інституцій, то хіба і мови нема...

Так собі думав я, так собі думало багато моїх знайомих, аж одного дня перестали.

Продала одна духовна установа одній приватній людині каменицю. Потім приватна людина відродала духовній установі цю каменицю назад. Очевидно, що при тім мусів бути адвокат і очевидно мусів дістати говорір. І то не тихий, як за першу-ліпшу „писпівку" (каменицю на гора!).

Але вийшли якісь там непорозуміння між сторонами і справа опинилася в суді.

Грекo-католицька духовна установа видерла грекo-католицьку високу духовну особу, а та особа завзялася зі своїм правним заступником... жидом.

Ей! — думаю. — друкарську помилку!

Але ні: чорне на білім і зовсім правильно — в тих газетах.

Неправильно тільки в — житті. Інститут Непорочного Зачаття Пречистої Діви і жид-адвокат! Щось трохи не римується.

Навіть більше як безбожний робін і українець-адвокат!

Іване Гиро! Параско Нечипір! Вас не сто пятьдесять літ чає „пускати в газети"!...

Галактіон Чіпка.

З концертової салі.

VII. КОНЦЕРТ ЛЬВІВСЬКОЇ ФІЛЬГАРМОНІЇ.

Концерт цей був присвячений чисто симфонічній музиці, а програма його була таки різнородна і цікава, що не треба було вміщувати в неї (для різнородности) якогось соліста, чи солістку, як дотепер у Львові водилося. Диригент концерту І. Наймарк — один з кращих, яких ми бачили у Львові, великий рутинер у своєму фаху. Він має великий вплив на оркестру в кожнім фрагменті виконуваного твору і докладно опановує кожну, навіть найбільшу музичну форму чи це симфонічні мініятури (Грінґер), чи концертову увертюру (Носковський), симфонічна поема (Сметана), суіта (Равель), чи врешті симфонія (Франк).

Увертурою *Носковського „Морське Око"* зачався концерт. Автор не міг спромогтись у ній на щось таке гарне і величне, як нам це показував би наголовок і твір не залишив по собі більшого враження, хоч Наймарк і оркестра робили, що могли. Симфонія Франка, що була як друга точка тягар у великій мірі поневолила Носковському.

Симфонія Д-моль П. Франка була найкращою точкою програми так само, як є вона найкращим твором того знаменитого французького мистця поліфонії минулого століття. Франк написав її (одиноку його симфонію) при кінці минулого століття (1888), отже не так то дуже давно — і тоді сучасні композитори і між ними також Гуно (автор „Фавста") поставилися до нового твору Франка дуже легковажно, мовляв композиція та виказує брак якогонебудь творчого таланту Франка. Як дуже вони помилилися і як повсім інакше від нас розуміли вони музику Франка! Тут маємо вповні зразок, що люди дуже часто не розуміють сучасного їм твориа, коли він не держиться їхнього напряму думання і коли він хочби трохи більше від них іде вперед. Оркестра львівської фільгармонії виконала симфонію під проводом Наймарка справді по мистецьки.

„Вітава" — *симфонічна поема Сметани*, одна з його підопічною „Моя батьківщина", де автор зображує красу і велич Чех. Він лиша причинився до пізнайомлення цілого світа з чеським мистецтвом і чеським народом. „Вітава" лиш одна частина з цілого циклю (6 симф. поем), а лишає вона по собі незатерте вражіння своєю високомистецькою варіятією взятої і оперто на знаменитою інструментацією, вправною мельодикою і симпатичним чеським духом свого змісту. Грають її всюди, а звідти сам Тогарський цей „бог диригентів" має її у своєму репертуарі. До досконалого її опанування треба доволі більшого проб (що у львів. фільгармонії не є звичаєм) і тому можна було відчути головно на початку твору помітну непорівнаність гам у деревляних тутих інструментах. Виконання „Вітави" викликало серед публики велике захоплення.

Зовсім відмінний стиль і зміст репрезентувала *суіта М. Равеля „Мама-Гуска"* (з дитячих байок). Помисти оригінальні, інструментація вирафінована, що знаменито підтворює таємний настрій країни бойок з принцом і принцесою королевичем.

На кінець концерту лірикував Наймарк дві *мініятури П. Грінґера*, австралійського композитора. Перша з них *„Ірландська мельодія"* робить може пражіння своєю простотою і в гарній формі подивою мельодикою. Друга: *„Танець"* уявляє собою твір зовсім епізодичний (щось, як рисунок фільма), незвичайно ручно збудований, вічно свіжий у своїм здоровім ритмі і динамічній градації, яку використовує від дискретного піпа на початку, аж до лунного фортіссіма при кінці. Наймарк мусів на домагання публики виконати повторити.

Роман Сінницький.

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „ЖИВИЙ ЗАСТАВ".

Атракція фільми — 4-літня Шерлі Темплей, що робить міни, говорить та поводиться як дорослa особа. Втягнули її в інтригу з кінськими перегонами (яких не бачимо), між темних бізнесменів і пекну боротьбу двох суперників за одну жінку. Головні ролі грають Беспрофт з лицем 100-відсоткового бандити і Адольф Менжу, шулер, що під впливом досить чепних почувань наважується на чесне життя

Дописи.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Вдатна вистава української гімназії. Кременецька українська гімназія що року виставляє силами своїх учнів який-небудь класичний твір української або європейської літератури. Вистава добре опрацьовується, декорується і солідно обставляється. В минулих роках виставлено Тобілевича: „Суєта" і „Житейське море", Лесі Українки: „Лісова пісня" і Людвикова: „Огні Іванової ночі". Цього року 15. лютого виставлено Ібсена: „Ворог народові" (Доктор Стокман). Вистава була попереджена рефератом про творість Ібсена і його вплив на Коцюбинського й Лесю Українку, прочитаним учнем Р. Вітенком. Виставу ці тішаться симпатією публики і цього року, як і в минулих, сала була переповнена. Тепер гімназія готується до прочистої академії на честь гетьмана Івана Мазепи, на котрій запрошено прочитати реферат проф. Богдана Лепкого.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Сотн. Гриць Рогозний: ДО ТАЙНИ ВБИВСТВА ЮЛК. Ю. ІЗ ОТМАРШГА„НА. Червінці 1934. Бібліотека „Самостійної Думки" в Червінцях. Стор. 68, ф. 8°.

Сотн. Гриць Рогозний: БАЗАР. Червінці 1934. Бібліотека „Самостійної Думки" в Червінцях. Накладом автора. Стор. 84, ф. 8-о.

С. Черкасенко: СЕВЕРИН НАЛИВАЙКО. історична драма. Червінці, 1934.

Осип Годунько: ЧИТАНКА НА ВЕЛИКИЙ ПІСТ. Львів 1935. З друкарні „Діла". Стор. 24. В тексті 4 образки, ціна 1 прим. 0·15 зол.

ЖУРНАЛИ:

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований журнал українського протиалькогольного й протинікотинного руху. Львів, лютий 1935. Р. VIII., ч. 2.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, ілюстрований журнал української молоді. Львів, лютий 1935. Р. III., ч. 2.

НОВА СКИБА, вістник філії „Сільського Господаря" в Луцьку. Луцьк, 15. грудня 1935. Р. II., ч. 12.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY. Lwów, styczeń — luty. 1935. R. IX. Nr. 1—II.

PŁOMYK, tygodnik dla dzieci i młodzieży. Warszawa. 18 lutego 1935. № 23. R. 19.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 15 lutego 1935. № 24. R. 19.

VÖLKERBUND, Geneve 5. Fevrier 1935. Nr. 118—120.

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла".

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Зелений Міський Театр.

Середа, 20. II. год. 7·30 веч. „Нічні вісті".

Четвер, 21. II. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Різнородностей.

Середа, 20. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".

Четвер, 21. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".

Кіна.

АДРІЯ: „Ніна Кавчег".

АПОЛЬО: „Дочка генерала Папаратова".

АТЛАНТИК: „Юдіка".

ВАНДА: „Кінг-Конг".

ГРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.

КАСІНО: „Вакханка".

КОЛІСЕЙ: „Небезпечна краса", ревія „Темпо, темпо!"

КОПЕРНІК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фаїн і Фаїн у країні забави".

МАРУСЕНЬКА: „Живий застав" і „Парада на Чеховій площі в Москві".

МІРАЖ: „Веселий тиждень" (Сеня Сакальо).

МУЗА: „Створена до цілування".

НАЛЯС: „Чорна перла" (Евг. Бодо).

ПАН: „Міні Макс", Фаїн і Фаїн (Гут гарить гумор) Тайни сальону краси.

РАЙ: „Уланські обіти".

СВІТ: „Маркіза морісака" та „10-ий любко".

СОНЦЕ: „Шангай-експрес" і ревія.

СТИЛЕЗЕ: „Цигинські мельодії" і ревія „Веселий мурин".

УТІХА: „Шиста пана Х." і ревія.

ЧІМЕРА: „Зміна сердець". (Дж. Гейнор, Чарлз Фарел).

Закордонне радіо.

Середа, 20. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·30 Пісні Венеції, 19·35 Великий календар — ораторія на сопр., бар., жін. і дочірній хор, орх., орг. Г. Райтера, **Братислава** (298,8) 20·40 Спів, **Брно** (325,4) 21·10 Твори моравських композиторів, **Кошиці** (259,1) 17·05 Для Закарпаття, **Прага** 470,2) 11·05 Сальон. музика, 18·55 Концерт військ. орх., 20·45, 21·10 Шубертові пісні, **Париж** (1648) 21·00 Камер. вечір, **Берлін** (356,7) 12·00, 16·00 Концерт, 15·25 Нова камер. музика, 18·30 Музика, спів, 22·30 Концерт на скр. й орх., **Гамбург** 17·30 Нар. пісні, авд., 19·00 У Штрауса — віденська година 21·00 „Дер Гольденб" ком. опера Маршнера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, 15·15 Дит. пісоньки, **Лайпциг** (382,2) 18·00 Нар. пісні — студ. хор, **Штутгарт** (522,6) 22·30 Форт. ресіталь, **Будапешт** (550,5) 12·05 Музика, 13·30 Хор, 17·30 Форт., 18·40 Вок. концерт, **Мінхен** (368,6) 11·30 Легка муз., 20·45 Оперета, **Рим** (420,8) 13·30, 17·05 Легка муз.

Четвер, 21. лютого 1935.

Відень (506,8) 15·40 Оповідання для дітей, 17·30 Форт. ресіталь, 19·35 Пісні й арії, **Братислава** (298,8) 17·20 Спів, 19·30 „Кума - Смерть" оп. Карела, **Кошиці** (259,1) 17·20 Чеські нар. пісні, 18·00 Для Закарпаття (сільська музика) **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. музика, 17·20 Форт. твори Шопена, 19·30 „Далібор" оп. Сметани, **Париж** (1648) 21·45 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 18·05 Вок. авд., 19·00 Пісні Штрауса і Шільінгса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Пісні в кухні, 21·25 Прелюдія Шопена (вик. Н. Штраус), **Кельн** (455,9) Твори Гайзера (оп., муз.), **Лайпціг** (382,2) 19·30 Концерт із участю Гаспара Касадо, **Мінхен** (405,4) 14·20 Солісти, 20·10 Симф. концерт, **Бреслав** (315,8) 19·00 Оперетки, вальси, пробосвини (муз., спів), **Будапешт** (550,5) 13·90 17·35 Спів, 19·50 Форт., 22·15 Циг. муз., **Мілано** (367,6) 11·30 Гріо, 17·05 Спів, 21·00 „Адріана Лекуврер", **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 20. лютого 1935.

6·45 Ран. авд., 6·50, 22·25 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Дуети й муз. гр. па., 13·30 Експорт, 13·33 Біржа, 13·45 Діяльог про Віславерову прем'єру в львтеатрі, 16·00 Концерт, 16·45 Для ст. дітей: Караванна верблюдів (із Персії), 17·00 Творчість Людомира Рудницького, гр. пл., 17·25 Відч. про Сесилію Снєгоцьку, 17·35 Пісні (Роман Габришевський), 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Наука стенографії, 18·12 Сільва рерум, мист. життя, 18·15 У давньому стилі — камер. муз., 18·45 Госп. відд., 19·00 Орг. ресіталь, 19·40 Гутірка, 19·30 Гуральські пісоньки, 19·50, 18·56 Спорт. вістки, 20·00 З Відня: Карнавал на зешетах, 20·25 Гр. пл., 20·35 Веч. денник, 20·45 Як працюємо, 20·55 Академія з нагоди 125-річчя уродин Шопена (пром. вит. мін. Енджеєвич), 22·15 Про А. Міцкевича — відч. у фр. мові), 22·40, 23·05 Танк. музика з гр. пл.

Четвер, 21. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·56, 22·00 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Там шум Прута, Черемоша (гутірка з пісоньками й музикою), 12·30, 13·10 Муз. поранок співів, 13·00 Полудн. денник, 13·05 З ринку праці, 13·30 Експорт, 13·35 Біржа, 13·45 Сальон. муз. з гр. па., 16·30 Пісні (Шпондерівна сопр.) в супр. форт., 16·45 Лекція фр. мови, 17·00 Театр Уяви: „Життя Шопена", 18·00 Листи та програми, 18·10 Сільва рерум, мист. життя, 18·15 Фейл.: Про похоронні осуди, 18·25 Тріо, 19·00 Концерт із пильою „Сонати Бетовена", 19·20 Гутірка, 19·30 Баркароле з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Амер. жіночий квартет і сальон. квінтет (муз., сп.), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Екзотична подорож, муз. авд., 21·45 Про уявлені мови помилки, 22·15 Форт. ресіталь, 22·45 Як умирав Шопен, 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28 1/4 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25·78, Париж 34·94·50, Берлін 212·50, Ціріх 171·48, Голяндія 358.15, Прага 22·11, Італія 44·95, Нюйорк кабель 5·27 3/4, Нюйорк чеки 5·27 1/2.

Золото: Долари 5·92—5·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони, 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 19. лютого п. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·30 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 кг. лепь	3·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану вдержана, на яйця зниження.

Маслосоюз повідомляє, що від 19. лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, зьоко подвір птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Лечерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	0·95 зол.
Старі „	„	„	0·75 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Індики	„	„	0·90 „
Індички	„	„	1·10 „
Пантарки	„	„	1·20 „

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Пошукую родича б. укр. офіцира Івана Тимоф. сина Бабяка, замешкалого в рр. 1927—1930 в Білополю повіт Грубешів. Хто знайде про нього прошу повідомити на адресу: Dei Ioanna Nedelcu Savatin (d-lui Ioan Holin) Strada Cantemir 16. Comuna Buhusi, Jud. Piatra-Neamt, Romania.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Військову книжечку уневажнює Григорій Пришляк, річник 1897. П. К. У. — Станиславів. 986 3—3

Панна мотка і симпатична потрібна до кухарсько-овочевої крамниці. Першенство з практикою. Зголошення до Адміністрації „Діла" 21 п. м. між 4—5 попол. 999

До продажі з причини виїзду новий дім в Лодорові в центрі, 12 кімнат, концесія, вільний від податків. Інформації Штрассхлер. Ходорів, Крента 7. — або Львів Рапапорта 31. 1001

Ноти вживані шкільні, на фортепіян, скрипку, купує Брандлер Баторія ч. 16, 19/96 2—2

Чотирокімнатне сонячне конфортове мешкання до винайму І. поверх Сальком, Длугоша 27. 997 2—2

ТРИЗУБ тижневик політики, громадського життя та мистецтва, заснований р. 1925. Вяч. Прокопочем, виходитиме в 1935-ім році по старому і за участи тих самих співробітників.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ на 1935 рік.

У Франції на рік — 80 фр., на півроку — 40 фр., на три місяці — 20 фр. на один місяць — 8 фр., окреме число — 2 фр.

	1 рік	½ року	3 місяці	1 місяць	окр. число
ЧЕХІЯ	80 к. ч.	40 к. ч.	20 к. ч.	10 к. ч.	3 к. ч.
ПОЛЬЩА	23 зл.	15 зл.	8 зл.	3 зл.	1 зл.
РУМУНІЯ	500 лей	300 л.	150 л.	50 л.	20 л.
НІМЕЧЧИНА	12 мар.	6 м.	3 м.	2 м.	0·50 м.
СПОЛ. ШТАТИ П. А.	3 дол.	1·5 д.	1 д.	0·40 д.	0·10 д.
КАНАДА	3 дол.	1·5 д.	1 д.	0·40 д.	0·10 д.
БЕЛЬГІЯ	20 бельг.	10 б.	6. б.	2 б.	0·60 б.

У Парижі набувати в книгарні В. Поволоцького, 13 rue Bonaparte, Paris VI.

Закордоном журнал передплачувати й набувати можна у представників „Тризуба": 1) В Канаді — W. Sikewich, P. O Box 333 Toronto, Ontario, Canada. 2) В Румунії — Dm. Herodot, Strada Delea Veche, 45. Bucarest. 3) В Чехословаччині — Прага: P. Filonovic. Horni Cernosice u Prahy, c. 107. Подебради: n. пиж. Бурачинський, Ukr. Hosp. Akademie Podebrady. 4) В Польщі — J Lipowecki, ul. Czerniakowska 204, m. 25, Warszawa, для грошевих переказів — пошт. рахунок 13.435 Warszawa, Jan Lipowecki. 5) В Спол. Штатах — „Surma Book", 103 Av. A. New York, N. Y., U. S. A. 6) В Царьгороді — M. Zabello. Posta kuturu Nr. 224. Beyoglu. Istamboul. Turquie. 7) В Бельгії — Georges Jakovliv, Ing. 61, rue de Dave, Jambes — Namur. Chèque Postal 234.465. 1000 1—3

Редакція і адміністрація: 42. rue Denfert-Rochereau, Paris V.
Tél. : anton 80-03.

Для переказів у Франції: „Le Trident", chéque postal 898.50, Paris.

Редагує — Комітет. Адміністратор: Ів. Косенко

Le Gérant: M-me Perdrizet.

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	почтова пересилка
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя І.**	1·90 зол.	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина І. ІІ. ІІІ.** Окрема частина по зол 1·50	4·50 „	0·50
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Бронте: **Бурєверхи,** переклав М. Рудницький	1·50 „	0·30
Проспер Мериме: **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
Альфонс Доде **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	0·80 „	0·15
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0·50 „	0·15
Гордій Брасюк: **Безлугні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**	0·80 „	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Конєпольний**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **Діло" Львів, Ринок 10**

та у всіх книгарнях.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 5 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його вісце в рубриці оголошень	зол. 0,35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка	1/1	зол. 480·—
„ „	1/2	„ 250·—
„ „	1/4	„ 130·—
„ „	1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 46 (13.944). Львів, четвер 21. лютого 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 2·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Франція годиться на летунську конвенцію з Німеччиною.

ЛЬОНДОН, 20. 2. ПАТ. Міністр Саймон та Іден взяли вчора участь у засіданні міністеріяльного комітету, який розглядав німецьку відповідь на французько-британську заяву. На вчорашнім засіданні кабінету мін. Саймон злучує свої завваги до відповіди Німеччини й описав кабінет розглянув німецьку пропозицію у справі безпосередніх переговорів Німеччини з В. Британією.

Французький амбасадор двічі складав візиту мін. Саймонові і натякнув, що Франція не буде зголошувати нових застережень у справі поїздки міністрів Саймона у Берлін. Державні мужі В. Британії і Франції сподіваються, що над справою летунської конвенції можна негайно вести дискусії під умовою, що одночасно розглядатимуть теж інші справи.

Німеччина вимагає безпосередніх переговорів і фортифікацій Сарщини.

БЕРЛІН, ПАТ. „Берлінер Тагеблят" пише: Німецькі політичні кола переконані, що безпосередні переговори куди більше побажані ніж вимін нот, а огляду на велику вагу актуальних проблем. В. Британія, пише щоденник, вела в останніх часах безпосередні переговори з кількома іншими державами. Тому теж у Лондоні продилась думка, щоби мін. Саймон внісши деякі справи у безпосередніх переговорах у Берліні. Коли зважити, що про політику Німеччини рішає тепер тільки канцлер, який у взаїмному інтересі довести до безпосередньої стрічі між тим державним мужем, який має підтримку своєї публичної опінії і чинником вермахтом нової Німеччини

ПАРИЖ, ПАТ. „Експельсіор" пише, що Німеччина рішила виключити від В. Британії згоду, щоб під спільним натиском Франція змінувала свій плян завести дворічну службу. Німеччина бажає теж, щоби В. Британія домагалась від Франції згоди на демілітаризацію обох берегів Рейну або дозволити Німеччині на фортифікацію Сарщини. Ці твердині в Сарщині врізувались би клином у французьку оборонну систему. Тому мін. Нойрат бажає так швидко поїхати до Лондону, де задумує виголосити згоду Німеччини не тільки на приступлення до всіх пактів, але також зрезигнувати з різних прав у територіяльних і морських справах.

Розвязали роб тничий католицький союз.

ЕССЕН, 20. 2. ПАТ. У Ессені поліція розвязала католицький робітничий союз і сконфіскувала майно та кореспонденцію. Союз уладжував релігійні сходини, на яких поширювали протидержавну пропаганду.

Видатки Злучених Держав на зброєння.

ВАШИНГТОН, 20. 2. ПАТ. Буджетова комісія палати репрезентантів затвердила проект військового буджету на 1935—36. р. Видатки буджету сягають 318,131.482 долярів. Комісія згодилася затвердити додаткові видатки на армію, якщо през. Рузвельт схоче скористати зі своїх повноважень і збільшить армію зі 118.750 на 165.000 вояків. Комісія затвердила теж буджет на летунство в квоті 45,600.444 дол. Ці видатки буджету збільшились цього року коло 40 відсотків. Комісія затвердила теж видатки в квоті 7,686,753 дол. на будову 547 нових військових літаків. Таким чином число військових літаків збільшиться на 1.445 літаків.

Скоріше чи пізніше мін. Саймон поїде до Берліна.

ЛЬОНДОН, 20. 2. ПАТ. „Таймс" виступив в обороні рівности переговорів і безпеки в Европі і пише, що вваслідок переговорів Б. Британії з Німеччиною мін. Саймон повинен поїхати до Берліна. В. Британія відограє в цих переговорах і так провідну ролю. Тому не слід доводити до того, щоби формальні труднощі спиняли хід переговорів. Висліл нарад такий, що взаємини між Францією та Італією прихильні і ніколи не були такими по війні. Одночасно взаємини між Францією і В. Британією не були ніколи сердечнішими. Крім того Франція та СССР зблизились. Хоча можна видвигати аргументи, що Німеччина сама завинила, покидаючи Женеву і поширюючи в першій періоді женіовал-соціялістичних урядів шовіністичну пропаганду, одначе тепер нащо. Гітлер робить деякі зусилля з метою налагодити співпрацю з іншими державами, а перш чергу з Францією. Скоріше чи пізніше мін. Саймон поїде до Берліна. Тому краще зробити це тепер. Німеччина годиться вже тепер на переговори у справі летунської конвенції. Нема сумніву, що підписання цієї конвенції устійнить відносини. Добре було би починати від частинних порозумінь і будувати цілість з цеглинки по цеглинці, ніж шукати тотальницької розвязки при допомозі всесторонніх пактів.

Спільна відповідь Франції і В. Британії.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє: На засіданні ради міністрів мін. Лявель засупав дипломатичну ситуацію, яку викликала німецька відповідь на французько-британську пропозицію. Міністр стверднв, що уряди Франції і В. Британії зберігають постійний зв'язок і співпрацюють в довірям. Не слід сподіватися швидкого полагодження справи, бо відповідь Німеччини вимагає основного розглянення перед висланням спільної відповіді Франції і В. Британії.

Меншевики в редакції большевицького часопису.

МОСКВА, ПАТ. З Казані повідомляють, що часопис „Соціялістична Господарка Татреспубліки", орган державного пляну татарської республіки систематично поширювала меншевицьку пропаганду. Між співробітниками редакції знайшли кількох визначних меншевицьких провідників як Дандорича, Лібера, Бройтмана і економіста проф. І. Шимоновича.

Студенти викликали заворушення в Югославії.

БІЛГОРОД, ПАТ. По заворушеннях у білгородськім університеті, які ліквідувала поліція вбиваючи кількох, примусила адміністраційним шляхом багатьох студентів покинути Білгород і замешкати в Цетинії та Крушевці. Студенти університету в Загребі уладили демонстрацію на знак солідарности зі своїми товаришами в Білгороді. У вівторок група студентів, замешкалих у Крушевці, уладила дві демонстрації, які поліція ліквідувала. Зате маніфестація у Цетинії, в якій брало участь крім студентів теж місцеве населення, закінчилася одним убитим і шістьома раненими. Демонстрацію проти уряду ліквідувала поліція пізно по полудні вчасліях.

З Новим Роком
КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР"
Львів, Руська 20. видає знову
премійні ощадностеві книжечки
для яких призначені нагороди від 25 — 100 золотих. — Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк висилає безплатно.

Кого репрезентують українські парляментаристи?

Львів, 20. лютого 1935.

У своїй промові з дня 14. лютого п. р. міністер внутрішніх справ М. Косцялковський назвав тайних парламентаристів „так званими представниками українського громадянства" і заявив, що від них українське громадянство „відсувається і відвертається". Таким чином п. міністер посередньо ствердив, що українські парламентаристи не репрезентують українського народу а виключно тільки себе.

На цьому місці бажаємо на хвилину спинитися над цією проблемою і доказати, що п. міністер посунувся за далеко в її упрощуванні. Ми будемо оперувати виключно тільки фактичними даними і цифрами, а їх мова буде найбільше переконуючою і вирішною.

Нині репрезентують український нарід у польських законодатних установах посли й сенатори Українського Національно Демократичного Обединення й Української Соціялістично Радикальної Партії. Обі ці партії ненайстарші. Це нінкі новотвори. Вони мають за собою величезну діяльність кругло півстоліття в українському народі. Вони мають і велику традицію. Вони разом з Українською Соціял-Демократичною Партією мають на сторінках своєї історії і визвольні змагання українського народу на цих землях. Вони вели, як уміли, свій нарід до великих чинів і подвигів. Вони разом з ним терпіли і радувались. Вони нероздільно переживали з ним усі лихоліття та здобутки. Вони і виведили його нераз і з найбільших трудностів на широкі шляхи відродження духових і моральних сил та на шляхи послідовної праці над поправою своєї долі. І тому український нарід усе мав до них довіря та наділював їх найпочеснішими та найвідповідальнішими повновластями, бо повновластями: репрезентувати його політично та проводити у боротьбі за його права в усіх ділянках народнього життя.

Тому то при виборах до польських законодатних установ у 1928 р. український нарід віддав масово свої голоси на членів УНДО-ня і УСРП. На 1,332.758 відданих при тодішних виборах українських голосів пішло на кандидатів УНДО аж 660-783 голосів (50 проц.), а на УСРП — 267.577 (20 проц.) голосів, себто разом цілих **сімдесять відсотків усіх відданих українських голосів.**

У 1930 р. прийшли загально знані події, прийшло Берестя, прийшла пацифікація і в тім самім часі — нові вибори до польських законодатних установ. Усе населення українське переживало тоді важкі часи. Провід УНДО був у вязниці. Передвиборчої акції в терені між народом не було ніякої. Вона була неможлива. До виборів все одно зголосили своїх кандидатів названі партії, тим разом збльоковані. Нема сумніву, що ті, які переводили вибори, рахували на те, що їх висліди будуть для українців страшні, що Українська Парляментарна Репрезентація змаліє і скорчиться до кількох послів. Одначе їхні рахунки, як виявилось, були цілком фальшиві. Українського населення не стримало нічого від того, щоби дати висліл своїй громадянській волі і своїм політичним бажанням. Тоді офіціяльна виборча статистика подала, що

на кандидатів українського національного виборчого блоку впало **683.333 голосів.** Наші обчислення на основі даних з місць казали нам піднести цю цифру відданих українських голосів поза **цілий мілїон.** Ми певні, що леді, в тій незвичайно прикрі, понурі та сумні для нас виборчі дні **90 проц.** усіх відданих українських голосів упало на блокову **українську незалежну національну виборчу листу.** До законодатних варшавських установ попали таким чином представники Українського Національно-Демократичного Обєднання (УНДО) і Української Соціялістично-Радикальної Партії.

Від того часу минуло пять літ. П. міністер Косцялковський мабуть на підставі того часу вважав за можливе думати і дати цьому виразів у своїй промові, що мандати українських послів і сенаторів повинніб уже вигаснути. Тимчасом під кінець 1934 р. відбулися на терені трьох східньо-галицьких воєвідств вибори до громадських рад. Ці вибори відбувалися в дуже несприятливих для нас обставинах і їх висліди є дуже далекі від того, щоби обективно відзеркалювати відношення українсько-польських сил між населенням у терені. Але всеж і з них можна поробити деякі висновки щодо політичних настроїв і бажань українського населення. Про підсумки цих виборів появилися офіціяльні комунікати, складені чинниками, підлеглими міністерству внутрішніх справ.

З тих комунікатів довідуємося, що у 18-ти повітах львівського воєвідства УНДО здобуло **3.119** мандатів, а УСРП (радикали) **26 мандатів.** У станиславівському воєвідстві в 889 громадах УНДО здобуло **4.952** мандатів, а УСРП **1635** мандатів. Офіціяльні статистичні звідомлення з тернопільського воєвідства сховані. Там не оголошено подрібних даних про партійне відношення сил між українськими мандатами. Але ми знаємо з наших даних, що там УНДО здобуло понад 60 проц. усіх українських мандатів, з понад 15 проц. здобула УСРП.

Таким чином воля широких мас українського населення з кінця 1934 р. заявилася за тими самими політичними і громадянськими українськими незалежними чинниками, які репрезентують її в польських законодатних установах. З тієї офіціяльної статистики виходить, що навіть при таких виборах і при таких виборчих обставинах, які нам добре відомі, УНДО і УСРП здобули загально понад **70 проц.** усіх українських мандатів до громадських рад на терені трьох східногалицьких воєвідств.

Так представляється фактичний стан справи навіть на основі польської статистики. Кожному ясно, що ті політичні незалежні українські національні партії, які репрезентують український нарід у варшавських законодатних установах, мають за собою і тепер повну підтримку широких мас українського населення так само, як її мали у 1928 і 1930 рр. у часі виборів до законодатних установ. Якже тепер розуміти твердження п. міністра Косцялковського про те, що українське громадянство від своїх парляментаристів „відсувається і відвертається"?

З українського життя в Ч. С. Р.

ВЕЧІР СПОГАДУ КРУТ У ПРАЗІ

На спогад XVII. роковин бою під Крутами українська молодь у Празі (Українська Акад. Громада і Союз Піджарп. Студентів) улаштувала 9. ц. м. вечір із артистичною програмою. Від самого початку утворився піднесений настрій, що його викликали запальні й гарні формою промови Уласа Самчука і Ст. Росохи та деклямація А. Чернявської („Крути" — О. Стефановича) й М. Небесника („Бій під Крутами" — В. Янова). Цей настрій підтримали дуже вдалі виступи Українського Хору, що вперше співав під кермою п. П. Дармоця. Хор мельодійно виконав Леонтовичеве „Ой горе тій чайці", дав виразний музичний образ у „Для всіх Ти мертва і смішна" (музика Я. Степового на слова Олеся). Степенкове „Живе Україна" хор теж відспівав найкраще. П. Дармоць у Празі ще недавно учень д-ра Б. Кудрика, він має за собою вже чималий досвід з диригуванням менших хорів у Галичині; тепер обняв диригентуру як заступник п. П. Росіневич-Щуровської після її відмови вести хор.

Другу частину промови творив драматичний образ на дві дії з часів повстанчої боротьби за волю України „То було давно...", що його інсценізував за оповіданням Ю. Горліс-Горського п. К. Мельник. Спроба не є невдала, одначе слід ще попрацювати над тим, щоб цей драматичний образ був більше сценічний (довгі монольоги не дуже сприяють успішному зображенню, варт уникнути й зайвої вульгарности деяких місць).

Щодо самої гри виконавців пєси, то вона не переходила межі звичайних аматорських спроб. Говірка більшости виконавців була надто багата провінціялізмами, дуже далекими від мови автора оповідання.

Гарні декорації намалював М. Михалевич.

Присутні не виповнили великої салі „Уніварії". Чистий прибуток призначений на будову памятника „Полеглим героям зпід Крут".

ЗІ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ.

В Спілці Українських Лікарів відбулися 3. ц. річні загальні збори, на яких вибрано нову Управу в складі: проф. д-р Б. Матюшенко, голова, д-р Ю. Добриловський, заст. голови голова, д-р Ю. Гончаренко, секретар, д-р І. і скарбник, д-р М. Гончаренко, секретар, д-р І. Ортинський та д-р В. Наливайко заступники До ревіз. ком. вибрані: д-р Я. Якубівський, д-р Г. Белей та д-р Н. Сингалевич-Мазепова.

З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ У МЛАДЕ БОЛЕСЛАВЦ.

Відділ Українського Всепрофес. Робітничого Союзу в Младе Болеславє мав 27. м. м. свої загальні збори, на яких до нової управи вибрані: Дмитро Брончишин — голова, Мик. Кузів — заступник голови, Ос. Терлова, Мик. Кузів — заступник голови, Ос. Терлецький — секретар, Ст. Салівський — скарбник, Вс. Крижановський, Ол. Мазур, Ігн. Белецький — члени управи, Рев. ком.: Ст. Вальовський, Ант. Стадник, Ст. Грицик. Нова адреса: Svepomoc ukr. emigr. Ml. Boleslav, Tovacovska 114

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ У БРАТИСЛАВІ.

На сходинах членів братиславської української колонії 26. м. м., що були присвячені роковинам проголошення самостійности й соборности України, прочитав реферат Л. Мосендз. Серед присутніх зібрали кч. 46-50 на Український Дім у Празі.

НОВА ДРАМА НА ТЕМУ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ ВІЙНИ

На зборах літературно-мистецького гуртка, що готується до видання празького літературно-мистецького альманаху, М. Чирський 13. ц.м. прочитав свою драму „Отаман Пісня". В дискусії, що розвинулася після прочитаного, підкреслено, що автор на тлі революції вивів постаті драми не досить реалістично. Автор зазначив, що це не було його завданням. „Отаман Пісня" — це скорше символ боротьби силою духа народу, ніж реальна отаманська постать. Драма написана добре і визначається сценічністю.

НОВІ ПРАЦІ В. МАСЮТИНА.

Музей Визвольної Боротьби України дістав від В. Масютина з Берліна дві нові його праці — медальні реліефи гетьм. І. Мазепи й П. Орлика. Вони виконані таким же способом, як і одержані раніше медалі гетьманів П. Сагайдачного, Б. Хмельницького й П. Дорошенка. (УТ.)

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

ОБНИЖКА ПЛАТЕНЬ УРЯДОВЦЯМ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 20. 2. ПАТ. „Секмаленте" повідомляє, що литовський уряд рішив покрити недобір буджету черговою обнижкою платень урядовцям від 7 до 31 прц. Крім того спеціяльні додатки, які виплачували урядовцям що два роки, тепер будуть виплачувати що три роки. Уряд сподівається, що цією обнижкою заощадить 10 мілїонів літів річно

Д-Р ЕВҐЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 20

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XXXI. МОЇ ПЕРШІ ПОДОРОЖІ В СВІТ. (1892—1895.)

Давні мої мрії, що їх я деліта від дитинства, стали вкінці дійсністю. Я прийшов у положення і змогу поводи пізнавати світ і відбувати подорожі. Ще в 1891 р. не міг я взяти участи в громадній поїздці „Львівського Бояна" Та вже в слідуючім році можливо було мені вперше виїхати у світ, в якім я досі не був ніде, не бачив нічого поза Перемишль.

Ми виїхали з жінкою дня 1. вересня 1892 р. в напрямі на Краків. Не опишу радісного почування, з яким ми вибиралися в ту дорогу. Ось вкінці довелось мені по стільки роках совісних трудів раз ужити світа, бо іншого ужиття я собі не представляв і не бажав. У Кракові був наш перший етап. Там переночувавши, перебули одну добу, звиділи всі замітні старі костели й будинки, були на Вавелі і в королівських гробницях, в музеях і галеріях. Краків імпонував мені своєю старинною, хоч ціле місто робило враження понуре і неприв'ітне.

З Кракова поїхали ми просто до Відня, де перебули повних 14 днів, вистудіювавши наперед докладно плани міста, так, що могли всюди самі трапити і зорієнтуватися. Взагалі було це моєю системою і звичаєм, що його придержувався я у всіх дальших мандрівках по світі, які я відбував відтак кожного року, опісля і двічі в рік, щоб наперед докладно перестудіювати і згори знати, де що маю побачити. Уважав за особливу приємність, коли міг обійтись без чужої помочі і сам собі вистачити. У Відні запросив нас пок. о. Пюрко, ректор греко-кат. духовної семинарії, щоб ми замешкали в її будинку при Universitätsplatz 1., який був з причини ферій опорожнений. Це ми з вдячністю приймили, ощадзючи таким робом значну на коштах подорожі, з якими ми тоді дуже ще мусіли рахуватись. Повні два тижні присвятили ми звиджуванню Відня і звиділи все, що лиш було можливе та бачили тоді такі річи, яких опісля не бачили вже ніколи, хоч тут цілими роками проживали. Правда, ми мали тоді здоровля і молодий вік та велике зацікавлення для всього нового. Тут стрінули ми також багато своїх знайомих з краю, особливо зі студентських кругів, які нам товаришили і нас інформували. Ми оглянули всі замітніші публичні будинки і твори мистецтва, які бачили тоді взагалі вперше, замки цісарські у Відні, Шенбрунні і Ляксенбургу, надворні театри, музеї, робили також прогульки на Каленберг і сусідні романтичні околиці Вінервальду. Все те нас незвичайно бавило й цікавило. Тоді щойно я пізнав, який гарний світ і як людині добре, коли може його бачити й уживати.

З Відня виїхали ми Дунаєм до Пешту. Подорож мали гарну, оглядаючи по дорозі пов'язані міста, як Прешбург і Ґран та подивляли чудовий вїзд вечором до ясно освітленого Будапешту. Тут провели ми два дні, пізнаючи те місто, яке під неодним оглядом ще краще представилось, як Відень, хоч разило своїм мадярським шовінізмом та нетерпимістю до інших, немадярських мов. Дивна претенсія мадярів, щоб кожний, хто хоч на один день у житті ступить ногою на мадярську землю, вчився по мадярськи й умів тою мовою говорити. Радше можна подякувати за честь і приємність!

Через Лавочне вернулись ми до Стрия і привезли з цієї першої нашої подорожі дуже милі спомини та ще збільшену охоту до дальших подорожей, як тільки трапиться нагода.

Та нагода трапилася вже в найближчім 1892 році.

Вже в першім році мого приїзду до Стрия зачав я, хоч ще був зовсім молодий, западати на здоровлі. Я працював дуже інтенсивно, сидів у канцелярії кожного дня до пізної ночи та їздив до окремих судів на терміни й розправи. Кидав собою по політичних зборах і вічах, обслуговував особисто всі місцеві товариства й установи. Все те спричинило вчасно нервове подразнення, яке справляло недомагання і серцеві атаки. Лікар велів скоро запобігати недузі та порадив у літі 1893 р. виїхати до якогось лічничого заведення, що вживало системи Кнайпа, яка поширена була тоді особливо в Німеччині.

(Далі буде.)

Всі купуємо солідарно!

всякі жіночі і мужеські матеріяли в найліпших гатунках по цінах направду конкуренційних тільки у фірмі

Дім Моди

Львів, Марійська пл. ч. 4. Европейський Готель.

Обелуга в українській мові.

За океаном.

ЦІКАВІ ГОСТІ ПРИЇХАЛИ З ГАЛИЧИНИ ДО АМЕРИКИ.

До Ню-Йорку приїхали дві сестри Василіянки з Галичини: Мати Северина з української дівочої гімназії СС. Василіянок у Львові при вулиці Дуготе і Сестра Єлисавета з монастиря в Підмихайлівцях. Обі привезли із собою кілька куфрів давніх українських вишивок і тканин для уладжування виставі народнього українського мистецтва по різних американських містах. Ідеться про те, щоб зацікавити американську публіку такими взорами, що тепер уже є рідкістю, а які були загально приняті серед українців від 19-го до 20-го століття. Отже це перше всього чисто культурна справа. Шоб уладити виставу з повним успіхом, обі СС. Василіянки відбувають низку конференцій з українськими жіночими організаціями й іншими компетентними колами. Щойно як плян буде готовий, його проголосять. Нема сумніву, що українське громадянство Америки також зацікавиться цією справою, бо не йде тут про матеріяльні зиски, а про поширення зацікавлення між американським загалом українським мистецтвом. Зразки не підуть на продаж, хіба, що може який музей схотів би ними зацікавитись і дещо з них купити для себе.

РЕФЕРАТ Д-РА МАРГОЛІНА ПРО УКРАЇНУ.

Дня 17. січня в Інтернаціональному Інституті при 17-ій вулиці в Ню-Йорку відбувся перший виклад про Україну заходами Українського Університетського Клюбу в Ню-Йорку. На виклад прибуло півтора сотні учасників, здебільша студентської молоді, щоб познайомитися з предметом і з прелегентом. Д-р Марголін перейшов теперішне положення на українських землях, а потім сказав, що займеться у своїм відчиті лиш Великою Україною, тому, що він звідти родом і її найбільше знає. Перейшов коротко історію аж до сьогоднішніх днів, виказав багатства нашої землі й аспірації народу. Реферат був в англійській мові й осягнув своє. Після нього відбулась основна дискусія. В ній забирали голос переважно студенти. Український Університетський Клюб — це організація університетської молоді під проводом студента Даниля Стеткевича, студента коломбійського університету в Ню-Йорку. В ній гуртуються студенти в Ню-Йорку та околичних високих шкіл. Тепер у ній 20 дійсних членів; зрештою організація недавня і щойно відшукує студентів українців по різних університетах та колеґіях.

ОРХЕСТРА ПРОФ. ГАЙВОРОНСЬКОГО В УКРАЇНСЬКІЙ КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ.

На Йорданські свята запросила українська католицька парохія св. Юрія в Ню-Йорку проф. Михайла Гайворонського із смичковою частиною його орхестри заграти в церкві в часі богослуження. Після евангелія в часі великої Служби Божої почулись несподівано з хорів звуки смичкової музики, що досі було чимось небувалим у нюйорській церкві. Орхестра відіграла йорданський тропар і опісля цілу низку колядок на велику радість народу, що виповнив церкву по береги. Назріває думка, чи не спробувати орхестри разом з хором при найближчій нагоді.

УКРАЇНСЬКИЙ КЛЮБ У ЛЬОС АНДЖЕЛЄС КАЛІФОРНІЯ, ДО ВІЛЬЯМА ГЕРСТА.

З нагоди недавньої промови у радіовій мережі в Америці відомого видавця часописів Вільяма Рендольфа Герста проти большевицької Москви видала друком до нього Історичо-Акційна Українського Клюбу в Льос Анджелес, Каліфорнія, відкритий лист, у якому висловлює йому признання за осуд московського большевизму, а далі вказує доволі просторо на історію України і її неволю під Москвою. Той лист підписав п. Іван Петрушевич, бувший український представник у часі мирової конференції в Парижі, як голова, і п. Іван Оолик, як секретар.

З польської преси.

„Нарис підстав розвязки української проблеми в Польщі".

Під таким наголовком оголошує Володимир Бончковський в останньому (7) числі „Бюлетину Польсько-Українського" з 17. ц. м. велику, 10-ти сторінкову статтю, цікаву передовсім тим, що оце вперше редактор того часопису підійшов до справи практично, висловуючи свій погляд на реальні можливости порозуміння польсько-українських спорів. У вступній ноті автор, покликуючись на кількох польських публіцистів, як своїх ідеольогічних попередників, застерігається, що висловлені погляди не є ще його „останнім реченням" у цій матерії та що його міркування мають характер дискусійний; а проте він заявляє, що передані тенденції „пересуджують" загальничий напрямок, в якому після й остаточне формулювання основ новелізації та складання нашої програми".

Стаття п. Бончковського надто обширна і заторкує надто поважні справи, щоби можна в одному газетному звіті докладно зреферувати її та ще й перевести полеміку з деякими тезами. Хоча залишає вона на боці ввесь інформаційний матеріял про Україну й українців, зазначуючи відразу, що стаття призначена для читачів, які орудують вже запасом українознавства, проте автор раз-у-раз покликується на різні джерела польської, української та совітсько-московської літератури. Деякі тези автора дуже сміливі і зовсім не найменше дискусійні. Нпр. приповідання трьох сил, що складаються на „істотну динамічну цілість українського і польсько-українського комплексу у площині його скалі".

„Це передовсім три сили: 1) українська, менше або більше пасивна, хоч вона має низку осередків великої потенціяльної активности у постаті політичної еміґрації та еміґраційного уряду УНР; 2) повно-активна сила державної конструкції Сов. Союзу і 3) сила конструкції польської держави".

У цьому поставленні відразу вражає очевидне легковаження автором автохтонного українського населення у різних чужонаціональних европейських державах, як чинника самостійної сили; у цілому окремому уступі своєї статті старається теж автор доказати, що чинник український є *„у великій мірі „сателітом" Москви або Польщі"*. Поруч з чимало слушними уваґами (про розвоєво-демоґрафічні тенденції українського народу, про могутній розвиток кадрів української інтеліґенції, поширення самостійницької думки у масах, занепад явища „малоросів" і тюдей „гепте рутенус націоне польонус") маємо там дуже рвачкові твердження, тим менше стійні, що оперті нпр. на цитатах з... белетристів: ліричні поети це дуже слабі наукові свідки, зокрема невелику доказову вартість можуть цитати з віршів наддніпрянських поетів, яких психіка і світогляд під большевицьким режімом ніяк не можуть служити як доказ характеристики цілого народу.

Як у своїх попередніх публікаціях, так само тепер автор доказує актуальну російську небезпеку для Польщі, небезпеку від постійного і невгавучого московського імперіялізму, що знині проявляється у гаслі „Западнюл Русь" і комуністичній концепції Західної України. Щодо небезпеки української державности для Польщі, якою лякають своїх земляків польські ендеки, то автор передовсім переводить тезу, що галицько-волинські землі є і для Польщі і України „менше вартними терпами", покликуючись на аргументи деяких українських економістів, які господарські тенденції України бачать у чорноморсько-донецькій полосі та в українському „Дранг-у нах Остен". Більш переконуючим аргументом в відповідь, що небезпека українсько-московського антипольського державного фронту (після розпаду Росії) не буває ніколи більша від одностайного фронту „неділимої" російської (царської чи комуністичної) держави.

Як підставові тези, що мають служити підходом до розвязки укр.-польськ. відносин у межах Польщі, автор приймає кілька правд. До них належить: потреба трактувати „східні креси" не як площини рівности всіх ділянць Польщі, але „упривілеєння кресів" (що значить ця фраза?!); необхідність погодитися з думкою, що польсько-українські відносини не така сама болячка, як нпр. будьетовий дефіцит, і що для усунення тої болячки польське громадянство і польська держава мусять принести деякі жертви; що вкінці при розвязці польсько-української проблеми польський уряд і парід мусять рахуватися з деякими трудними елементами. До них автор зачисляє: тривкість польської держави з одного боку та тривкість українських вимог „справжнього забезпечення собі своїх культурно-національних потреб у Польщі". Таким самим нищівним тризким елементом автор вважає тенденцію, існуючу в цілому світі, до омніпотенції держави в усіх ділянках державного життя. Із тих тез виводить автор висновок, що треба *получити „максимальне зреалізування постулату омніпотенції польської політичної державности та постулятів культурно-національного і матеріяльного задоволення українського населення в Польщі"*. Тому, що тепер єдиним джерелом такого задоволення є лише українські приватні установи, ті установи — на думку автора — почнуть грати ролю своєрідних українських міністерств та зовсім відокремлених від держави осередків українського життя. Через те автор поручає: „здобрати українським гетоїстичним тенденціям рацію існування через *виступ держави у ролі генерального джерела культурно-національного і матеріяльного задоволення всіх громадян української національности в Польщі"*. Автор висловлює думку, що нпр. після врегулювання українського державного університету та „сильного і на здорових підставах опертого державного українського шкільництва" „Рідна Школа" чи „Просвіта" „перестануть бути одним із чільних висловів самозахідности та одночасно негативізму українського громадянства". У нотці до тих міркувань автор зауважує, що „не може це йти в парі з якимнебудь процесом примусової деградації чи рішучої ліквідації українського стану посідання, який українці собі самостійно вже створили або творять".

„Реасумуючи наші виводи, ще раз стверджуємо, що засада, щоб держава перейняла ролю головного джерела заспокоєння українського національного постуляту в оперті на політичну рацію, стане єдиною можливою формою одночасного задоволення вимог двох чинників, яких не можна знищити ані перебороти: політичної омніпотенції польської держави та українського національного постуляту. В той спосіб буде зреалізований момент всеприсутности держави та засада українського культурного і господарського розвитку під державним (польським) знаком, що буде видимим знаком необмежених прав держави вглядати в усі громадські і масові прояви життя державних громадян".

Стаття безперечно цікава. Але як на таку глибоку тему надто легко заторкує різні моменти, кидає надто ризикові тези і своїми порадами скриває для українців чималі небезпеки. Найбільшою хибою тієї статті є те, що вона **не бере зовсім під увагу політичних аспірацій українського народу, що живе в межах Польщі,** і говорить виключно про культурні та матеріяльні вимоги. Виходить, що автор поручає „омніпотенцію" держави в усіх ділянках українського життя, але — **виключає українців від впливу на правління державою.** Таким робом маємо тут скритий відомий старий поділ на громадян „першого" і „другого" ступня. Цікаво, що автор вірить у можливість погодити дві тези — державної польської всесили і права вмішуватися до сіх українських громадських проявів з повним задоволенням культурно-господарських українських національних потреб, — при одночасному виключенні українського елементу від політичних впливів, головно впливів на державну адміністрацію. Признаємось, що ми тієї віри не маємо ані трохи. Вважаємо саме „державну омніпотенцію" нашим нещастям, бо досі вона була використовувана виключно проти українських — навіть національно-культурних і господарських — інтересів. І протиставимо гаслу „омніпотенції держави" — гасло територіяльної автономії.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

Японсько-китайські переговори.

ТОКІО, 20. 2. ПАТ. Надзвичайний делегат китайського уряду Вей-Чун-Гуї зустрівся з піцемністром закордонних справ Шіґемітсу і радив з ним дві години. Шіґемітсу заявив, що дуже вдоволений з висліду розмов. Нині представник Китаю радитиме з міністром закордонних справ Гіротою

ЩЕ ПРО НОТАРІЯТ.

(Відповідь на інтервю пресової агенції „Всхуд" з президентом львівської Нотаріяльної Палати.)

В „Газеті Поранній" з 17. І. ц. р. появились під наг. „Відповідь на закиди посла Загайкевича" заміти президента Нотаріяльної Палати у Львові п. Сокола у звязку з дискусією в соймі м. і. на тему відносин у нотаріяті на терені львівської апеляції. Тому, що ті заміти убрані у виразну форму відповіди на закиди, піднесені мною при буджетовій дискусії в соймі, а також з огляду на виключно національний підхід до тої справи рішаючих чинників, хочу до згаданої відповіди докинути кілька зауваг.

Перш за все слід ствердити, що автори чи стилізатори згаданої відповіди в „Газеті Поранній" самі збивають та обезцінюють свої власні твердження. Пишуть, що ані один поляк не найшов заняття в нотаря українця і жида, підчас коли польські нотаріяльні канцелярії давали приміщення персоналеві українському і жидівському. „Це власне було причиною безнастанного корчення польського стану посідання" — бідкає згадана відповідь, забуваючи, що зараз кілька рядків нижче признає, що взагалі нотаріяльних кандидатів поляків було значно менше, ніж польських нотаріяльних канцелярій, бо на 10 нотарів поляків було ледви 6 польських нотаріяльних кандидатів, підчас коли на 10 нотарів українців було 20 нотар. кандидатів українців. Чи на погляд авторів цієї відповіди причиною зменшення числа польських нотаріяльних кандидатів було „то власне", що не могли найти приміщення в українських нотаріїв, а не що інше? Чиж би автори не розріжнювали наслідків від причин і те, що є наслідком, уважали за причину? Та попри це ще й деяка невірність. Для відпарування твердження, що ніодин поляк не найшов заняття в українській нотаріяльній канцелярії, навелу хочби знаний мені факт, що субститутом нотаря Левицького у Снятині був у 1926 р. поляк п. Гефнер.

По реорганізації нотаріяту погіршилось — як каже згадана відповідь — чисельне відношення між непольськими і польськими нотаріяльними кандидатами на некористь поляків, яких, мовляв, ще більше змайоризували українці й жиди. І знову автори забувають, що в цій справі самі собі дали характеристичну відповідь, що сталось це „після заіменування більшої скількости нотаріяльних кандидатів поляків нотарями!" Так воно і є! **І хтож винен тому, що нотаріяльних кандидатів поляків покривлено нотарями, а українців ні??** Отже через що зменшилось число польських нотаріяльних кандидатів? Відповідь ясна й очевидна. Було це вислідом національної політики, пристосованої при іменуванні нотарів, через що число українських аплікантів не зменшилось (і тимсамим процентово може це видаватись позірно як збільшення.. Це наслідок неіменування українських аплікантів нотарями.

З обнятих виказом нотарів і кандидатів заіменовані нотарями майже всі апліканти поляки (з малесенькими винятками), а то навіть такі, які були на самім кінці цього виказу під поз. 115 і 116. Натомість **не іменовано далеко-далеко старших кандидатів українців,** що займають у списку найстарші позиції, як напр. пп. Купчинський поз. 7. з практикою від 1909 р., Гіжовський поз. 8. з практикою від 1909 р., Лінинський поз. 13. з практикою від 1911 р., Цюцюрецький поз. 30 з практикою від 1914 р., Данилович поз. 33. з практикою від 1914 р. і т. д. і т. д. Чи така поведінка рівномірна, річева, не оперта на тенденційній нац. політиці — полишаю кожному розсудити собі самому. За Австрії рішали при номінації виключно і тільки кваліфікація та службове першенство по старшині, тепер, як бачимо, грають ролю інші мотиви.

Каже п. през. Сокол у відповіди мені, що після реорганізації нотаріяту число нотарів українців збільшилося з 25 на 28. Та хочби навіть і так було, то чому п. през. Сокол не згадав, наскільки збільшилось число нотарів поляків?? Це булоб доволі цікаве. Шкода, що цього взаїмного відношення не насвітлює п. през. Сокол також і процентово, як це робить дотично нотаріяльних кандидатів. Маю вражіння, що і це булоб дуже цікаве. У згаданій відповіді читаю, що піднесення в соймі замітів про нотаріят зробило в нотаріяті вражіння якнайгірше. Вірю в це, бож не сумніваюся, що відслонення і на цьому полі таких протиукраїнських відносин мусіло справді зробити вражіння якнайгірше: у декого — гіркою правдою істнування таких відносин, у інших — фактом їх відслонення. Вірю і розумію.

А оскільки йде про справу зміни віроісповідання чи обряду — то не моєю річю є входити в те, чи надзірна рада Палати Нотарів може знати й гарантувати про поодинокі вислови поодиноких людей... Запитую лиш, **чому і якій причині приписати факт зміни в тому часі обряду у деяких нотаріяльних кандидатів з греко-кат. на обряд римо-католицький?** Назвища мені відомі і причина того ясна.

Д-р Володимир Загайкевич.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланелю 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Зі Сарцини виїхав теж полк італійських гренадієрів.

— Литовський уряд розписав внутрішню позичку на 18.000 літів за винагородою 4 і пів прц. на інвестиції і потреби хліборобства.

— Болгарський король Борис занедужав на грипу.

— Міродатні кола заперечують, наче би японський амбасадор інтервеніював перед італійським урядом у справі італійсько-абісинського конфлікту.

— У Білгороді арештували колишнього міністра Ніжіча, вмішаного в ошуканчу аферу.

— Населення Москви нараховувало в дні 17. лютого п. р. 3,618.476 осіб.

МОСКВА І ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В АМЕРИЦІ.

Православний епископ (галичанин) Адам Филиповський, котрий називає себе „Адам Карпаторуський", скликав на 7. лютого зїзд своєї епархії у Злучених Державах (москвофільські православні парохії) у Вилке Беррі, Па. З цього приводу появились чутки, що Филиповський хоче визнати патріярхат у Москві, котрий визнає большевицьку владу. Спитались православного митрополита Веніямина Федченка в Ню Йорку, присланого туди з Москви, що він думає про це. Веніямин відповів:

— Я є прихильником признання національностей у церковному питанню, розуміється, до якого ступня. Наприклад годжуся, щоб були окремі епископи з титулами „український" і „карпаторуський" (нацапський, значить). Я про це писав у Москву до митрополита Сергія і він на це згодився. Я нічого не маю проти того, щоб епископ Адам визнав патріярхат у Москві, а якби для добро справи (якої?) треба було відступити титул зверхника епископові Адамові, то я готов це зробити.

Міські Театри у Львові, на четвер 21. лютого у Великім Театрі
год. 7·30 — Нині
„К р и к"
де Стефанія і Церіо
Найбільший успіх теперішнього сезону.

в Театрі Ріжнородностей
год. 7·30 веч. год. 7·30 веч
знаменита комедія Бруно Вінавера
„Оборона Кейсової"
незвичайна сензація цілого Львова

Перед ґенеральним страйком у Бельґії.

Ґрізне внутрішне положення.

БРЮСЕЛЬ, ПАТ. Після заборони великої маніфестації соціялістів внутрішне положення в Бельгії дуже напружене. Вандервельде заявив, що на випадок дальшої заборони уряду, соціялісти проголосять ґенеральний страйк. У вівторок 19. лютого ц. р. відбулося дуже бурхливе засідання парляменту, який радив над внеском соціялістів у справі заборони маніфестації. Засідання кілька разів переривали. Група соціялістичних послів намагалася вибити міністра справедливости, якого оборонили зовні.

По бурхливій дискусій парлямент признав урядові довіря 89 голосами проти 73.

Сподіються, що в четвер відбудеться надзвичайний конґрес соціялістів, який рішить про дальшу тактику соціялістів. Мабуть соціялісти проголосять ґенеральний страйк. В такому випадку положення в Бельгії було би дуже напружене, бо ніодна партія не могла би створити урядової більшости.

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіти".

МУСОЛІНІ РОЗБИВАЄ СТАРІ МУРИ.

РИМ, ПАТ. Мусоліні заінавґурував 19. лютого ударом молота в мури розбірку старих домів здовж Вія дель Імперо. На місці цих домів стане Літорська Палата, в якій м. ін. буде музей фашистівської революції. Розбиваючи старий мур, Мусоліні сказав, що тут стане палата фашизму з могутньою вежою, яка буде символом сили й волі фашизму.

Проти несовісних наклепів.

Заява девяти українських громадських установ у Чехословаччині.

Прага, січень 1935.

У числах 78 і 79 „Українського Слова" з 21. і 29. жовтня м. р., що виходить у Парижі, були поміщені статті, в яких обкидається болотом не лише наші деякі партії та організації, але також і приватні особи, між тим і п. д-ра Василя Фрицина.

У звязку з тими статтями підписані організації уважають своїм громадським обовязком та в імя правди подати до прилюдного відомости слідуюче: Твердження „У. С." немов би д-р В. Фрицин був „дорадником" празької поліції є неправдиве.

Стверджуємо, що д-р В. Фрицин був через декілька літ секретарем Українського Комітету в ЧСР, який має за завдання обороняти правні інтереси нашої еміґрації у ЧСР. Розуміється, що будучи секретарем Комітету д-р В. Фрицин повинен був з обовязку ходити не лише до ріжних чехословацьких урядів та міністерств, але також і до празької поліції, де його можна було „приловити" не раз, а десятки разів. І ходив він туди не „з доносами", як пише „У. С.", а в справі допомоги нашим еміґрантам в тій чи іншій справі. Знаємо п. д-ра В. Фрицина, як чесного, порядного і працьовитого нашого громадянина-патріота, що жертвував для нашої еміґрації і дальше жертвує не лише весь свій час, працю та енергію, але також і матеріяльні засоби. Через те д-р В. Фрицин здобув собі серед українського загалу немалу заслугу та популярність, яку, як видно, треба було комусь із членів ОУН підірвати, а тому на нього кинено таке таємне підозріння, щоби в той спосіб позбавити його того довіря, яким він користувався і дальше користуватиметься. Тому підписані організації згори відкидають твердження „У. С." і вважають, що є це звичайний наклеп чи провокація.

З належною пошаною

ЗА ОРҐАНІЗАЦІЇ:

Український Комітет в ЧСР — А. Макаренко, голова. Українське Т-во „Єдність" в Празі — Д-р В. Меринда, голова; Українське Правниче Т-во — Проф. д-р С. Дністрянський, голова; Т-во Укр. письменників і журналістів — Д-р Б. Гомзин, голова; Укр. Всепроф. Робітничий Союз у ЧСР — проф. І. Паливода, голова; Укр. Т-во охорони історичних памяток за границями — проф. С. Шелухин, голова; Т-во Св. Василя Великого в Празі — о. В. Гопко, парох і голова; Союз Українських Провінціональних Організацій — В. Греськів, секретар; Товариство Українських Інжинірів у ЧСР—Інж. А. Галька, голова.

Дешеві білі дні
з 40% знижкою ціни уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Присилайте передплату!

Заходом УКТОНІ відбудеться в неділю дня 24-то лютня ц. р. в салі кіна „Колісей" точно в 12-ій годині вполудне

„Свято Стрілецької Пісні"

Беруть участь: О. Любич Парахоняківна. Михайло Голинський. — При фортепіяні: В. Барвінський, Н. Нижанківський. — Деклямує: Микола Драган. — Хори: „Сурма" і „Бандурист". — Дирігують: І. Охримович і О. Плешкевич.

Білети в передпродажі в Союзнім Базарі на вул. Руській, для Гостей з провінції також підчас Вечерниць Червоної Калини. 1004 1—2

З ВІДЧИТОВОЇ САЛІ.

Кінчиш школу і що дальше?

В серії викладів, уладжених Українською Пораднею для вибору звання у Львові, відбувся 9. лютого п. р. дуже цікавий відчит інж. Романа Білинського на тему „Кінчиш школу і що дальше?" Прелєгент зясував стан безробіття серед української інтеліґенції, зокрема серед молоді. Його причини, на думку прелєгента, це наше положення після програної війни, господарський недорозвій і непідготованість до тих господарських завдань, які видвигає життя. Відчит був спробою намітити ці завдання і звязані з ними можливости праці та заробітку в різних ділянках життя.

На думку прелєгента головною основою нашого господарства ще довший час мусить лишитися село, найбільший наш продуцент і консумент. Від його продукційної сили залежить його життєвий рівень і споживча спроможність, а від неї розвій нашої торговлі, промислу, вільних професій, преси, мистецтва і всієї національної культури. Прелєгент перейшов по черзі ті основні чинники нашого народнього господарства, їх взаїмні звязки та умовини їх розбудови. Між іншим розглянув можливости і трудноші нашої організації збуту сільсько-господарських продуктів, конечність його звязку зі споживчою торговлею і перетворчими промислами.

Дальше розглядав умовини розбудови промислу і трудноші, що пливуть з недостачі капіталів і опанування збуту чужинцями. Вказував на конечність і способи організування сільського домашнього промислу, який обходиться меншим капіталом, та скріплення нашого ремесла. Досить уваги присвятив справі фахового вишколу й особистої підготівки спеціалістів та організаторів а також невпинного громадження капіталів. Все те в звязку з практичними завданнями і заробковими можливостями.

Присутніх було біля сто людей, здебільша молодь і кількох професорів.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори СУПРУГА.

В неділю 17. ц. м. відбулися у Львові в салі „Української Бесіди" звичайні Загальні Збори Союзу Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА", що обединює службовиків українських установ за винятком службовиків Народньої Торговлі. Від кількох років були це щодо числа учасників найповажніші збори Союзу. Присутних було 115 осіб, що репрезентували 195 голосів.

Збори відкрив голова Союзу Лев Ясінчук. На вступі змалював він коротенькими, але стислими окресленнями вірцеву постать Михайла Грушевського і ту даймаючу втрату, якої зазнала українська нація з його мученичою смертю. Бесідник згадав теж „не злим, тихим словом" і тих кількох службовиків, що „вже не могли дальше верстати життєвого шляху". В повному пієтизмі вислухали учасники тих слів стоючи.

З черги виголосив голова промову, в якій зясував ярко й виразно обличчя української станової організації, її цілі й засоби, досягнення, потреби, недостачі й можливости. Промова голови вказала ясно, якою великою національною цінністю є ця організація є глибоко ідейним підкладом, є її розбудова — це не тільки інтерес самих службовиків, але й українського національного руху. Ця промова викликала якнайкращий настрій на салі.

Згідно зі статутом вибрали збори окремого предсідника в особі д-ра Матвія Стахова, секретарював А. Нижанківський.

Надрукований звіт виказує поважний ступ організації: з кінцем 1934. року є членів 728; філії в Перемишлі, Стрию, Станиславові, Яворові і Калуші; по всіх львівських українських централях окремі секції службовиків. Оборотовий капітал у 1934-ому році виказує суму 46.404.92 зол., у цьому 11.924.49 зол. прибутків і 11.598.41 зол. видатків; надвишка 326.08 зол. Фонди Товариства такі: посмертний — 3.740.86 зол., допомоговий — 1.503.03 зол., безробіття — 13.090.74 зол., літниська — 1.013.33 зол., розбудови варстатів праці — 268.85 зол., для студіювання безробіття — 187 зол. У звітовому році виплатила організація потребуючим (у зол.) 519.92 з фонду безробіття, 415 з фонду допомогового і 775.50 з посмертного. Нерухомість Союзова і 775.50 з посмертного. Нерухомість Союзова ділянка парцеля в Підлютому, дарована йому ставить парцеля в Підлютому, дарована йому Союзу становить парцеля в Підлютому, дарована йому Союзу становить парцеля в Підлютому, дарована йому Союзу станов

В суботу 23-го ц. м. в салях Касина Почтовців при вул. Японській
Традиційні Вечерниці „Червоної Калини“
Одяг візитовий. — Запрошення видає адміністрація „Ч. К.“ Львів, Зіморовича 20. в год. 9. — 15-та.
Окремо запрошень Комітет не висилає. 1002 1—2

З ЖИТТЯ НА БУКОВИНІ.

„РАДА“ РОЗВИВАЄТЬСЯ ЩОРАЗ КРАЩЕ.

Нас повідомляють, доповнюючи недавню нашу статтю про українську пресу на Буковині, що тижневик „Рада“ розвивається щораз краще і має тепер уже більш як 3.000 накладу. Як відомо, „Рада“ є власністю б. пос. Ю. Сербинюка, Ю. Главки і М. Атаманюка.

НОВИЙ ТИЖНЕВИК.

В день Шевченкових роковин, тобто 10. березня ц. р. має появитися в Чернівцях перше число нового українського тижневика „Українські Вісті“, що матиме 8 стор. обему. Редакція „Українських Вістей“ находиться при вул. Турдея 2.

Т-ВО СІЯЧІВ БУРЯКІВ.

Заходом о. Стусяка та деяких членів Української Нац. Партії заснувалося на Буковині Т-во малих сіячів буряків, яке має вже до 2.000 членів. Т-во має за завдання поборювати визиск великих плянтаторів буряків.

НЕРІВНОМІРНІ ПОДАТКИ.

Сенатор Самоіля вніс недавно в румунському парляменті інтерпеляцію, в якій вказує на те, що в Чернівцях фіякер платить річного податку 120 тис. левів, а він знає мільонерів та ексцеленцій, що заробляють грубі тисячі, та проте платять усього 50.000 левів річного податку.

Канадійський лікар і духовник
присвятив своє життя українцям.
30 літ праці д-ра А. І. Гонтера.

У Вінніпегу святкував недавно 30-ліття своєї праці лікар і місіонар д-р А. Дж. Гонтер. Вислуги його для добра наших канадійських земляків величезні. За свою філянтропійну та безкорисну працю дістав він на новий рік від англійського короля орден Британської Імперії.

Як місце своєї праці вибрав він Тельон у 1902. р. Скінчив він теольогію та медичний факультет у Торонто і у подвійному характері: лікаря та духовника став помагати безрадним нашим еміґрантам, що приїжджали до Канади шукати кращої долі. У 1903. р. почав він працювати у малому шпиталі, який пізніше прозвали його іменем. Гонтер лікував наших земляків майже безплатно. Досі — читаємо в англ. пресі з Вінніпегу — зберігає у себе він на памятку роги лося, які дістав від свого першого бідного пацієнта, що мешкав 35 миль від міста. За 30 літ невтомної праці лікар може допомогти тисячам тим більше, коли вважає це метою свого життя. Д-р Гонтер був чимось більше як лікарем: там, де не помагала медицина, він потішав недужих Божим словом.

Крім цього дав він почин до будови у Тельоні приватної школи на 50 дітей, 25 хлопців і 25 дівчат, де бідні діти жили як дома, мали харч, одіжку і підготовлялись до різних професій. Д-р Гонтер находив при цьому ще і час на досліди над комахами. У школі вмів він заохотити дітвору, щоб збирала жучки, хрущі та всілякого роду комашню. Ентомольоґічне Т-во в Канаді назвало в його честь одну відкриту ним комаху його прізвищем.

Як добрий знавець людської психольоґії д-р Гонтер рішив, що коли має постійно жити у країні, де найбільше потребують його помочі українці, то повинен вивчити їх мову. Знайомість української мови відкрила йому душу нашого народу, для якого він хотів пожертвувати всі свої сили. Вивчив він нашу мову так добре, що став перекладати оповідання та поезії з української на англійську і видав цілу збірку перекладів Шевченкового „Кобзаря“ з передмовою і коментарями. Став теж видавати журнал „Ранок“ в англійській та українській мові, що виходив за допомогою протестантських злучених церков у Канаді.

У своїй книжці „Пригода у дружбі“ оповів він з великим теплом про свою ролю посередника між тубильцями Канади і новими поселенцями, нашими земляками. Цю ролю виконував він у переконанні, що в інтересі українців і володарів Канади є найти спільну мову. Симпатія, яку зєднав він собі між нашими канадійськими земляками це одна з найкращих нагород за його довголітню безкорисну працю.

Мистецьке життя.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСІХ.

В Президії Асоціяції Незалежних Українських Мистців можна набути до 5. березня образи, різьби, гравюри і емалії таких наших мистців: Бутовича, Борачка, Білецької, Гриценка, Глущенка, Дольницької, Лятуринської, Масютина, Мазепи, Милянівної і ін. Після 5. березня ці твори вивезуться з краю. Усі ці твори високої мистецької вартости і бажане було би, щоб у краю якнайбільше з них зберегалось.

Крім того, там можна дістати інформації устно і на письмі у справі мистецьких робіт, особливо малювання церков.

Адреса: Львів, Чарнецького 26, IV. пов. А. Н. У. М.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ПРО УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО.

Краківський ілюстрований тижневик „Тиґодник Артистув“ багато місця уділює українському мистецькому життю. Так, поминаючи попередні числа, бачимо: у ч. 10. чотири ілюстрації українських ікон XV. і XVI. століття з Національного Музею, у ч. 11. репродукції з VI. Виставки А. Н. У. М. — С. Гординського, С. Борачка і М. Глущенка, — у 12 ч. хроніка з українського мистецького життя, у ч. 13. репродукції наших мистців з Радянської України: Юрка Сазиленка, Олекси Кравченка, Дмитра Шавикина і Крамаренка та інформація про VI. Всеукраїнську Виставу, у ч. 14. про виставу М. Глущенка.

*

Другий тижневик „Газета Артистув“ також час від часу подає інформації про українське мистецьке життя. Свого часу, з нагоди різьби Архипенка, що є у Львові, був передрук з-поміж статті П. Ковжуна з „Назустріч“, відомости про VI. Виставу А.Н.У.М., а в останньому 22 ч. уміщено замітку про виставу М. Глущенка та в статті про сучасну пластику у Львові згадують двох українських мистців: Р. Сельського і П. Ковжуна.

ҐАЛЄРІЯ ТВОРІВ Т. ШЕВЧЕНКА.

У Харкові відкрита Всеукраїнська галерія картин і рисунків Т. Шевченка. Зібрано коло 900 творів. Перед відкриттям галерія набула твір Шевченка „Діти Рєпніних“, який був в приватних руках.

Галерія займає 12 більших саль і ділиться на 3 великі відділи. Перший — музейний, де зібрані твори, що відтворюють епоху, життя і творчість. Другий — твори самого поета по таких підвідділах: „До вступу в Академію“, „В Академії Мистецтв“, „На Україні“, „На засланні“, „По засланні“. Третій відділ складається з проектів будинків і всяких памятників для звеличання памяти ґенія України. В одній зі саль є портрет російського поета Жуковського роботи Брюлова, за котрий викуплено Шевченка з кріпацтва.

НОВІ МИСТЕЦЬКІ ЛИСТІВКИ.

Львівське видавництво „Нова Хата“ випустило дві нові кольорові листівки з праць молодої талановитої нашої малярки Галини Мазепи. Листівки видані трьохбарвною технікою, на доброму папері і виглядають дуже гарно. Це видавництво серією своїх листівок продовжило наш убогий ринок, що мав до цього часу переважно макулятуру, за дуже незначними винятками.

УКРАЇНСЬКІ МИСТЦІ НА ЧУЖИХ ВИСТАВАХ.

М. Глущенко, якого виставa саме оце кінчиться у Львові, одночасно виставляє в Парижі, в „Сальоні Незалежних“ портрет знаменитого французького маляря Поля Сіньяка і в Сент Етієн, на виставі французького мистецтва — кілька річей з еспанських мотивів.

Мистець С. Борачок узяв участь на „І. Виставі сучасного малярства“ в Катовицях та V. зимовому сальоні у Варшаві, в Інституті Пропаґанди Мистецтва.

О. Лишенко перебув осінь і початок зими в Мароко. По повороті улаштував виставу в Тузлі, Катовицях і Любліні — всюди з успіхом.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. 595 105-7

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружинин 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 38—100

— З Українського Лікарського Товариства. У пятницю дня 22. ц. м. в год. 19. відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля ч. 7/1 реферат д-ра Т. Бурачинського: Зїзд Ради Львівської Лікарської Палати. 1005

— Позаочна школа високошкільних студій. Український Технічно-Господарський Інститут при Українській Господарській Академії в Подебрадах продовжує вписи на: 8-семестровий високошкільний економічно-кооперативний відділ, курси українознавства з широкою програмою, фахові курси: бухгальтерії, мов (англійської, німецької, французької), пасічництва, садівництва, перероблення садовини та городини, с.-г. рахівництва, громадської агрономії, оброблення шкіри, миловарства, олійництва, радіотехніки, фотографії. Передбачується відкриття й інших курсів. Навчання ведуться кореспонденційною методою. Проспекти і програми безплатно. На ширшу відповідь прикладати міжнародній поштовий значок. Поштова адреса: **Ukrajinsky Technicko-hospodarsky Institut, Podebrady, Tchecoslovaquie.**

— Чи є чехословацька мова? Недавно помістили ми замітку під повищою назвою („Діло“ ч. 14. з дня 19. січня 1935). З цього приводу пишуть нам з Праги: Чехословацький мовний закон увів термін „чехословацька мова“, як **правничне**, а не фільольоґічне поняття, себто обидві існуючі літературні мови, чеська та словацька, в галузі права творять одну мову. Ця правнича „чехословацька мова“ стоїть на основі цілковитої рівности чеської мови зі словацькою, і тому § 4. мовного закону постановляє, що урядове полагодження чеського подання словацькою мовою та, навпаки, урядове полагодження словацького подання чеською мовою вважається за полагодження в мові подання. Отже всюди можна сторонам уживати і чеської і словацької мови, але державним установам приписано в Чехії та на Моравії-Шлеську урядувати чеською, на Словаччині — словацькою мовою. Що до шкільництва, то в чехословацьких школах Чехії та Моравії-Шлеська викладовою мовою є чеська, а в школах з іншою викладовою мовою чеська мова є предмет навчання. В чехословацьких школах Словаччини викладовою мовою є словацька, а в школах з іншою викладовою мовою словацька мова є предмет навчання. Але як на Словаччині, так і в Чехії та на Моравії-Шлеську, по думці згаданого мовного закону, словацьку й чеську мову називають у шкільних свідоцтвах однаково — „чехословацька мова“.

— Хто виграв на льотерії. В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч. 65758. 5.000 зол. на ч. 93544 113374 10077. 2.000 зол. на ч. 184991 57848 83988. 1.000 зол. на ч. 131037 137644 164078 173707 24108 179236. 500 зол. на ч. 8337 13184 23155 31352 75410 81547 91039 162215 173650 5582 75631 110691. 400 зол. на ч. 42273 45478 54278 94503 97201 125438 177873 182707 20318 88704 104482 122804 148281.

— Небезпека повени. Наслідком наглої підвишки температури на ріках почали таяти леди. На Сяні підноситься вода, а в найближчому часі рушать на всіх його доплавах леди. На Вислі леди вже рушили, творячи місцями великі запори.

— Львівська хроніка. З магазину скарбового уряду ч. 4 при пл. Голуховських злодії вкрали 180 м. матеріялів, вартости 1227 зол., які цей уряд зафантував у податників. — У брамі дому при вул. Якова Германа найшли 2-тижневу дівчинку. — На вул. Сінявській якась жінка оставила 3-міс. дитину. — Апеляційний суд затвердив присуд на 40-літню Каролину Чоловську, яку окружний суд засудив на 2 і пів року вязниці за те, що задусила й спалила свою неправесну дитину. — У головному шпиталі померла 24-літня Михайлина Ціцінська, як друга жертва вибуху бензини в мешканні при вул. Львівських Дітей.

— Краєва хроніка. Перемиський окружний суд засудив на рік вязниці Людв. Байду, б. війта з Розвиниці за спроневірення громадських грошей. — Суд присяглих у Самборі засудив на пять літ вязниці І. Винницького з Чайкович, який зарубав свою жінку сокирою, як ішла до церкви.

— **Весняні бурі.** Цілу середущу Европу навістили в останніх днях сильні бурі, що наробили великої шкоди й потягнули жертви в людях. В околиці Лімбурга в Голяндії завалилися комини й вбили 5 осіб. На одній церкві впали дві вежі, причому згинули дві особи, а кілька є ранених. Біля Гміден буря кинула двох хлопців у море. Під Мальме у Швеції вихор ухопив одного залізничника в повітря і кинув під потяг, наслідком чого він згинув. На Поморі буря рушила на шинах кілька пустих вагонів і загнавши у сліпий кут, розбила їх. На Гельському півострові розбурхане море прорвало беріг і забрало великий шмат землі. Буря не поминула й Галичини. Над Станиславовом перетягнув сильний буревій з громовицею. Західні вітри нанесли одночасно на цілу Европу багато тепла, яке виперло в північно-східному напрямі полярні течії й спричинило загальну відлигу. Над Ленінградом і Москвою стверджено в ночі на 15. сильну магнетичну бурю, після якої настала весняна погода. В Ташкенті, Асхабаді і Самарканді настала вже від довшого часу весна при температурі 16—20 ст. Ц. В городах зацвіли цвіти. Метеорольоги приписують всі ті неспокої і зміни в земській атмосфері великим плямам на сонці.

— **Жандарми вбили 7 селян.** Як повідомляють із Білгороду, в селі Сібін селяни заатакували сторожу жандармерії, щоби відбити трьох арештованих селян. В часі сутички жандармерія вбила 7 селян, а трьох тяжко ранила. Трьох жандармів потерпіло рани.

— **Відчити крізь телефон.** Німецька почта ввела цікаву новину в ділянці телефонів. Нове видосконалення телефонічних уладжень позволяє, що особи, які живуть в різних містах, можуть рівночасно розмовляти зі собою. Крім того можна виголошувати відчити крізь телефон. Подібно як у радіо прелєгент, що сидить у себе дома або в окремій кімнаті в почтовому будинку, може виголошувати відчит до телефону. Кожний абонент телефону може злучитися з телефонічним числом прелєгента і слухати відчиту.

— **Вовки пожерли дитину.** В західній Болгарії в Кістенділі стадо голодних вовків напало на дяче дітей, що верталися зі школи до дому. Одну дитину вовки розшарпали, друга скоронилася на дерево. По кількох годинах найшли цю дитину замерзлу.

— **Найнижча температура.** Відомий дослідник низьких температур, проф. д-р Гас осягнув найнижчу температуру, яку досі зареєстровано при наукових дослідах у лябораторії на університеті в Лейді. Користуючись спеціяльною магнетичною методою йому вдалось дійти до температури — 273 ст. Цельзія.

— **Ворона видзьобала дитині очі.** В Тирнаві біля Грацу склалася в домі одного робітника страшна подія. Він знайшов на дорозі перемерзлу і зовсім охлялу ворону. Змилосердившись взяв її до дому, відживив і хотів її освоїти. Відходячи до роботи, лишив її в хаті з 8-місячною дитиною в колисці. Коли вернувся, застав дитину страшно покривавлену, бо ворона видзьобала їй очі.

— **Новочасний альхемік.** Французька преса розписується знову про інж. Дуніковського, що в Сан Ремо добуває при помочі свого апарату з піску золото. Як відомо, Дуніковський програв уже раз судовий процес, обвинуваченій в шантажі на шкоду французьких капіталістів у звязку зі своїм винаходом. Тепер він експериментує дальше свій винахід і кажуть, що з успіхом. Його винахід зводиться до того, що при помочі його апарату можна із золотодайної брили землі добути більшу скількість золота ніж відомими досі способами. Якщо полагодиться це правдою, Дуніковський зажадає ревізії свого процесу. Крім того, кажуть, що він відкрив „промені смерти", які можуть запалювати на віддаль літаки в повітрі.

— **Мусоліні виховує атлетів.** До Америки вернувся з Італії д-р Кенон Стімсон, б. довголітній провідник американської протестантської церкви. Він каже, що йому ніяк не вдалось позбутися привязання до Америки, хоч в Европі зазнав пошани й гостинности. Про Мусолінія знавав пошани й гостинности. Про Мусолінія оповідає, що він не інтересується старим покоління, а всю силу звернув на виховання італійським, а всю силу звернув на виховання італійського дорасту на атлетів. Стімсон не може надивуватися, як можна осягнути таку велику перемину нації протягом одного лише покоління. Всі італійці, що находяться тепер в державній службі, це атлети і незвичайно роботящі люди.

— **Тунель між Гібральтаром і Мароком.** До винаходів, які в останніх часах займають технічний світ, належить проект еспанського інжинієра й полковника артилерії Педра Веноіс. що пропонує еспанському урядові будову підморського тунелю між Еспанією й Африкою. Спершу проектовано цей тунель в місці, де є найменша віддаль між берегами Европи й Африки, отже між Гібральтаром і Чевтою. Одначе після тросліджения природних умовин показалося, що грунт у цій околиці дуже скалистий і трудний, зате трохи дальше на захід, в околиці андалозійського місточка Таріфа на розі Пенха можна перевести тунель, який лучив би Еспанію з місцевістю Альтарес в еспанському Марокку. Проект передбачує будову трьох тунелів, з яких один служитиме до залізничої комунікації, другий до колового руху, а третій буде резервою на випадок якихсь перепон двох перших тунелів. Еспанський інжинір проектує будову тунелів у глибині 70 до 100 метрів під поверхнею моря. В державній школі нуриів у Картагені вже будують велетенний підводний танк, що може рухатися зі швидкістю 2 до 3 км. на годину й буде мати телефон, рефлектори і т. п. Обчислено, що будова тунелю треватиме 3 до 4 роки, а кошти дійдуть до 300 мілїонів песетів або поверх 200 міл. зол.

— **Різні вістки.** Совітський уряд замовив у Бельгії та Чехословаччині нові вагони. — Голяндський уряд рішив вибудувати концентраційний табор для чужинців, що ведуть агітацію проти державного ладу. — Міська управа Льондону радить над тим, яку суму призначити на королівський ювилей; свято з приводу коронації короля Едварда коштувало 24.000 фунт. шт. — З Франції перейшла до Англії епідемія грипи; у Дуврі занедужало 60 жовнірів і 60 школярів. — До Французької Академії Хліборобства вибрали першу жінку п-ю Гароля, директорку агрономічної станції в Ер-е-Льоар. — Золотий запас французького банку зріс за останній тиждень на 4 міл. і тепер дійшов до 81.883 міл. — До Осльо приїхала група радянських совгунів під проводом чемпіона Мельнікова, щоб узяти участь у міжнародніх змагах. — Кардинал Фавльгобер зорганізував у Баварії плебісцит: які батьки бажають посилати дітей до католицьких шкіл і які до урядової расистської; 65 проц. заявилось за католицькими. — Біля Констанци вискочив із шин вантажний потяг, причому 30 вагонів перевернулося в рів й розбилося. Згинуло кількох людей зі служби. — У Франкфурті н. М. відбудеться в літі ц. р. конгрес німецьких стенографів. — В Сарагосі померло протягом тижня 100 осіб на грипу.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

О. Симеон Кульчицький, парох Вощанець, рудецького деканату, помер 14. лютого п. р. прожившн 67 літ. Полишив жінку і 4 дітей — всі на становищах.

Всвячений 1893 р., був сотрудником у Рінчицях і Хирові, де ревно займався „Просвітою". В 1899 р. став парохом Вощанець і тут розвинув незвичайно широку діяльність на полі церковнім і народнім. Його заходами дідич Угерець Виляських, бл. п. Михайло Малецький, записав около 400 моргів (свій фільварок) Т-ву „Просвіта" у Львові, з чого лиш 12 моргів дістали СС. Служебниці на захоронку. Довгий час був куратором цієї фундації, та вкінці з того становища зрезигнував. Його заходами селяни купили розпарцельований двір у Вощанцях і через це крайньо вбоге село стало зажиточним, до чого людям помогла ним заложена і взірцево ведена Райфайзенка. У Вощанцях побудував мурований дім, власність споживчої кооперативи, котру він теж закладував. Тут примістили Касу Стефчика, читальня „Просвіти", кружок „Сільського Господаря" і „Рідної Школи", т-во „Лут" та аматорський гурток, що дає часто вистави. В минулім році спровадив до села кілька тисяч щеп, котрими обсаджено вулиці і заложено сади навіть у полі. Церковно-релігійні організації у Вощанцях із Угерцях Вин. є взором для інших парохій.

Не менше зробив і для повіту Рудки. Він був основником і провадив до смерти філію „Сільського Господаря", філію „Просвіти", „Рідної Школи", Повіт. Союз Кооператив, Районову Молочарню і Народній Дім. Бл. п. о. Кульчицький особливо займався справами кредит. коопер. „Народній Дім" в Рудках. Він обїхав всі села повіту і зібрав кількадесять тисяч золотих на уділи. Колиж з причини кризи і лихих попередніх управ „Нар. Дім" знову сильно підупав, він зорганізував санацію, котрої не вдалось йому вже перевести з причини смерти.

В останніх 10 літах увійшов до повіт. самоврядних установ, як: Рада і Повітовий Виділ, Каса Ощадности і Рільнича Рада; також на збори Кас Стефчика до Львова й Варшави, в чим. року іменували його членом відзичної комісії для доход. податків у Львові. Всюди зробив багато доброго для повіту і приватних людей своїм розумом, тактом і з щирої, безкорисної любови до ближнього.

Бл. п. о. Кульчицького вважали типовим „угодовцем" у відношенні до поляків і польської влади. Це правда, бо така вже була його вдача. За російської окупації він як українець потрапив порозумітися зі знаним єпіск. Евлогієм і ген. Бобринським, що у нього мешкали. Та коли польські війська заняли Східну Галичину, то й о. Кульчицького вивезено до Валовиць і на Домбе. Мимо свого „угодовства" він ніколи не зрадив української нац. справи, а у важніших справах радився інших (зокрема Голови. Т-ва „Сільський Господар" у Львові). Колиж і трапились у нього з необізнаности малі промахи, він приймав радо завваги і дво них потім застосовувався.

Задля його милого поведення й несення помочи потребуючим всі його любили, без різниці народности й віри. Довгого його смерть викликала загальний жаль, а його похорони 18. ц. м., не зважаючи на дуже лиху погоду, стали великою жалібною маніфестацією. Рудецький повіт не має, на жаль, такого громадянина, що міг би його тепер в всіх ділянках публичного життя заступити. В. Й. П.!

Дня 10. II. 1935 р. померла в Станиславові **Климентина Огоновська,** емер. учителька виділової школи, прожившн 60 літ. Похорони відбулися 12. II. п. р. В. їй П.! 1003

Артретизм

Хто не хоче зносити терпінь нехай заживає Аспірину

АСПІРИНА

мала таблетка, а успішна.

Дістанете у всіх аптиках.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Так не сміє бути! Свого часу розвязала влада тернопільську українську державну гімназію і громадянство не лиш Тернополя, але й усього краю відчуло цю як болючий удар-ґрату, незагоєну до сьогодні. Ритуя справу поодукаційна гімназія Р. Ш. Бож ним увесь світ признає і це є пройдіним гасом у вихованні, що тільки в своїй рідній школі можна виховати дитину. Основою нинішньої школи є не класична культура, як було в школах перед війною, але культура власного народу, рідна мова як вираз цієї культури; а деж може їх навчитися дитина, як не в своїй школі? І за ті свої школи дбає громадянство, складає жертви, бо розуміє ваги справи; декілька шкіл з українською мовою навчання удержує і держава. В якомуж світлі ставлять себе самі батьки, які, маючи свою добру школу Р. Ш. навіть з правами державних шкіл, не посилають туди своїх дітей? Не може тут рішати навіть фінансова сторінка, бо сьогодні і в державних школах є високі шкільні оплати. Запитуємо прилюдно тих батьків, а якої причини я дають свої діти до шкіл Т. Ш. Л. чи інших? А саме: 1) п. Б. (сина), 2) о. В. (доньки), 3) п. Д. (д.), 4) п. К. (с.), 5) п. М. (д.), 6) о. О. (с.), 7) о. П. (д.), 8) п. П. (д.), 9) о. П. (д.), 10) о. Р. (с.), 11) п. Х. (д.), 12) п. Х. (д.), і 13) п. Ч. (с.). Так дальше жіба не сміє бути!

СТАНИСЛАВІВЩИНА.

Як працює жіноцтво в Ганусівцях. В останніх часах поширився значно культурно-освітній рух у селі Ганусівцях. Причинилось до цього у значній мірі жіноцтво, яке заснувало ще перед трьома роками Жіноче Т-во. Тепер сходяться до читальні щотижня жінки й дівчата на читання часописів і при цій нагоді ведуть гутірки на актуальні національно-суспільні теми. Дуже часто такі сходини получені з чайними вечорами. Слід підчеркнути, що на чайних вечорах є буфет завжди без алькоголю. Згадане Т-во має свою читальню, а якої користає населення села в многих потребах. Т-во влаштувало власними силами концерт у честь Л. Українки й О. Федьковича. Члени Т-ва взяли теж участь у Жін. Конгресі у Станиславові в минулому році. З ініціятиви жінок зорганізовано в селі церковний хор. Завдяки патріотичним і зорганізованим членам цього Т-ва прийнялася в селі евангелицький рух, який захопив був на короткий час кільканадцять малосвідомих громадян села. Жінки Ганусовець, захоплені дотеперішніми успіхами своєї культурної праці, беруть тепер також активну участь у всіх ділянках громадянського життя і своєю рухливістю поборюють всякі елементи, що чигають на запущення нашого власне. Честь таким жінкам! Гість.

СПОРТ.

І. ЗИМОВІ ЗАПОРІЖСЬКІ ІГРИЩА У СЛАВСЬКУ.

В днях від 15.—17. п. м. відбувалися у Славську лещетарські змагання за запоріжське містецтво краю на 1935 рік. Ці т. зв. „Українська Олімпіада" стягнула на старт майже всіх наших найкращих лещетарів змагунів. Змагання організувала комісія при Українськім Спорт. Союзі, у склад якої входили люди, що мало чимало справами займались, тому також не дивуючи на найкращу волю, всього як слід зробити не були в силі. Підготова самих Ігрищ тривала всього кільканайть, так, що на самих змаганнях майже в кожній конкуренції щось недомагало. Організатори, необзнайомлені зі своїм завданням, дуже часто радились самих змагунів, куди і як пускати трасу, а навіть користувались змагунами при значенні траси. Перемученими змагунами ніхто не занявся, так, що навіть з тої причини приходило до різних інцидентів. Український Спорт Союз не дозволив зайнятись організацією тих Ігрищ Карпатському Лещетарському Клюбові, що в тому напрямі має вже деяку рутину, тому також за те мусить відповідати.

Біг на 18 кільометрів.

Та проте змагання відбулися і виказали дуже високу кількість наших змагунів. Змагання отворив заст. голови Спорт. Ради інж. Іван Зубенко. На двох могилах перед домівкою К. Л. К. замайли національні та клюбові прапори і в год. 13.30 инстартували змагуни до бігу на 18 км. Траса була довга в дійсности найменше 21—22 км., тому й не дивно, що час инстиґа Бойчука виносить як 2:06'38". Зараз по старті веде Пелюшак (КЛК) і приходить до мети перший, одначе перед самою метою змінив трасу і тому його здискваліфікували. Бойчук і Лупина (КЛК — Ворохта) бігають дуже легко, видно в них школу порядних тренерів. Лупина, найкращий змагун на короткі біги, приходить до півметра зараз за Пелюшаком, одначе довший підхід мучить його і до мети приходить 8-ий. Сліпко (Черник), Рибачек, Врецьона (КЛК) бігають дуже завзято, а несподіванку зробив Коваль (Черник).

Сноги.

Другого дня відбувся найефектовніший змаг: це скоки на великій скочні у Славську. Погода дуже гарна. До конкурсу стануло 11 змагунів: 5 з КЛК і по двох з Черника, Підзамча й УСФК. Тут виписувались наші порохтяниці, хоч стилем не відбігав від них Рожанковський Яр. (Черник). Бойчук скаче дуже певно, а Лупина поза конкурсом установляє рекорд у довжині скоку на 30 м. Уперше бачили ми наших змагунів, що скакали більше 25 м. Добре скаче Пелюшак (КЛК), Марунин (УСФК) та Хамула (Підзамче). Славчанець Петро Шадей скаче дуже відважно, одначе його легкі, не сковані лещети не дозволили йому сковів остоїти.

Зіздовий біг з Оршівця до Тарнавки

Третій день змагань — зіздовий біг з Оршівця до Тарнавки — був правдивою приємністю для змагунів і видців, до чого причинилась чудова погода. Сонце сильно грало, що зовсім не чути було морозу. До цієї конкуренції виставив К. Л. К. аж 27 змагунів на всіх 45. Уперше змагались наші змагуни на такій трасі, де зізд тривав 3 і пів до 5 мінут і вимагав доброго опанування лещет. Найкращими виявились Пелюшак (КЛК), що переїхав трасу в часі 3'12 мін. Дальше Рибачек, Бойчук, Врецьона (всі з КЛК). Дуже добре зіздили Хамула (Підзамче) і Марунин (УСФК) і були б напевно заняли гарні місця, одначе тому, що не переїхали зазначеної брами, їх здискваліфікували.

Старт жінок.

Трохи нижче старту змагунів відбувся старт жінок. Класа жінок куди слабша від мужчин і до того їх дуже мало, бо всього 7, хоч знаємо, що їх є багато більше. Перше місце добула Маковей (КЛК), що вже вдруге цього року перемогла у зіздовому бігу. Друга Рожанковська (КЛК) на 2.8 сек. гірша, дальше Шухевич, Рогожа (Стріла), Дмоховська (УСФК). Зіздовим бігом закінчилася перша половина Ігрищ. Два дні відпочинку для змагунів, що вже досить помучились.

Штафетовий біг.

У п'ятницю (15. п. м.) штафетовий біг 4×10 км., до якого стануло аж 8 дружин. Погода трохи попсувалась, пустив мороз і тяжко було підшукати відповідний смар на лещети. КЛК. і тут виставив найбільшу кільк сть дружин (4). Сніг помітно змінюється з години на годину, так, що перша зміна йде найкраще, друга найгірше. Траса, подібно як першого дня, мала один довгий підхід і такий зізд, отже назагал тяжка. Дружина КЛК. була безконкуренційна. Відразу зачинає вести Лупина і передає хустину (штафету) Пелюшакові на 4 мін. перед Рожанковським (Черник) і Соколовським (УСФК). Полотнюк (Черник) на початку йшов дуже добре, але в половині дороги тріскло йому виявання, так, що стратив аж 20 мін. По зміні Рак, Коваль і Сліпко бігли дуже жертвенно, одначе вже не могли стратн надробити. Також дружина УСФК-у дуже добре йшла і в кожній зміні набліжалась до змагунів з дружини КЛК. Найкращий у тій дружині був Бучацький.

Того дня мав відбутися також штафетовий біг жінок 4×3 км., одначе до нього не зголосив ніодин клюб своєї дружини. Мала кількість жінок змагунок аж разюча супроти кількости мужчин.

Змагання в сальомі.

Перед останній день Ігрищ — це змагання в сальомі. Вперше введено у нас цю дуже цікаву й гарну конкуренцію. Підготовка до цих змагань вимагала довшого часу, одначе організатори взялися до неї щойно в дні змагань. Тому також вийшла з неї паро-дія. Тор ішов снігом свіжим, ледви зрушеним а не утовченим, так, що кожний упадок (а було їх дуже й дуже багато) дивив за собою такі вибої, що годі було навіть доброму змагунові переїхати через них без упадку. Позатим судді не порозуміялися зовсім ані на установлюванні хоругов, ані на суддюванні. Старт змагунів почався дуже пізно (о 3'30 попол.), так, що останні змагуни і змагунки бігли вже у темряві. Перший приїхав Рибачек, КЛК. (час 1.10 мін.) певно і без упадку, 2) Коваль (Черник, 1'18), 3) Бойчук (КЛК., 2) Рожанковський (Черник). Стартувало около 1'23), 4) Рожанковський (Черник). Стартувало около 40 змагунів. Багато дуже добрих змагунів мусіли задоволитись дальшими місцями, бо на такий невідповідний тор не могли показати своїх уміностей.

В ж-ночій конкуренції перемогла певно Рожанковська Маковеївну (обі КЛК.) та Шухевич (Стріла).

Біг на 30 км.

В останнім дні відбувся біг на 30 км. Сніг зовсім мокрий, температура +5°, часами падав дощ. Траса мала два окруження по около 13 км., про що свідчить також час першого Сліпка 2:35'18".

Такий на такім розмоклім і тяжкім снігу в бігу на 30 км. майже виключене осягнути. До цього бігу ставало тільки 16 змагунів, а скінчило його тільки 8. Підчас того бігу три змагуни полонили лещети, а один досить сильно побився підчас упадку. Решта відступила по першім окруженні.

В клюбовому точкуванні високошіферно переміг КЛК., який заняв майже всі перші місця. Друге місце заняв Черник, третє УСФК., четверте Підзамче.

Змагання перейшли не так, як повинні були перейти. Український Спортовий Союз повинен уже раз перестати робити експерименти, особливо тоді, коли йде про організацію таких змагань, як Запоріжські Ігрища.

Великий Ваш приятель

ЯКИЙ СТАНЕ ВАМ У ПРИГОДІ В НЕОДНІЙ СУМНІВНІЙ СПРАВІ — ЦЕ ЗНАМЕНИТО ОПРАЦЬОВАНИЙ, ГАРНО І БАГАТО ІЛЮСТРОВАНИЙ „ІНФОРМАЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР „КРИНИЦЯ" ціна зол. 1·80

Набути можна у всіх книгарнях та у Видавничій Спілці „Діло".

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 21. II. год. 7·30 веч. „Крик".
П'ятниця, 22. II. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Різнородностей.

Четвер, 21. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".
П'ятниця, 22. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".

Кіна.

АДРІЯ: „Наїв Ковчег".
АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТІК: „Юліна".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Зводниця".
КОЛІСЕЙ: „Небезпечна краса", ревія „Темпо, темпо!"
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріц і Фріц у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Живий застав" і „Парада на Червоній площі в Москві".
МІРАЖ: „Веселий тиждень" (Себе Сандль).
МУЗА: „Створена до цілування".
ПАЛЯС: „Чорна перла" (Евг. Бодо).
ПАН: „Міні Мавс", Фріц і Фріц (Гут парить гумор) Тайни салону краси.
РАЙ: „Уланські обійми".
СВІТ: „Маркіза порісака" та „10-ий живіт".
СОНЦЕ: „Шангай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Циганські мельодії" і ревія „Веселий журнал".
УТІХА: „Пімста пана Х." і ревія.
ХІМЕРА: „Зміна сердець". (Дж. Гейвор, Чарлз Фарел).

Закордонне радіо.

Четвер, 21. лютого 1935.

Відень (506,8) 15·40 Оповідання для дітей, 17·30 Форт. рециталь, 19·35 Пісні й арії, **Братислава** (298,8) 17·20 Спів, 19·30 „Кума - Смерть" оп. Карелн. **Кошиці** (299,1) 17·20 Чеські нар. пісні, 18·00 Дан Закарпаття (сільська музика) **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. музика, 17·20 Форт. твори Шопена, 19·30 „Далібор" оп. Сметана, **Париж** (1648) 21·45 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 18·05 Вок. авд., 19·00 Пісні Штравса і Шілінґса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Пісні в кухні, 21·25 Предвідія Шопена (вик. И. Штравс), **Кельн** (455,9) Твори Гайзера (оп., муз.), **Ляйпціґ** (382,2) 19·50 Концерт із участю Гаспара Касадо, **Мінхен** (405,4) 14·20 Соністи, 20·10 Симф концерт, **Бреслява** (315,8) 19·00 Оперетки, вальси, пробоспинки (муз., спів), **Будапешт** (550,5) 13·00 17·35 Спів, 19·50 Форт., 22·15 Цит. муз., **Мілянo** (566,6) 11·30 Тріо, 17·05 Спів, 21·00 „Адріяна Лекуврер", **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

П'ятниця, 22. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·30 Гендлеві твори, 19·35 Альпейські мельодії та пісоньки, 21·35 Пісні кохання — концерт оп. муз., **Прага** (470,2) 19·55 Чеські нар. пісні, 21·00 „Те Деум" ор. Гендля, **Париж** (1648) 19·30 Рецитації поезій, 21·00 „Ля Газет де Монмар" вес. вечір. **Берлін** (356,7) 18·30 Концерт у честь Шопена (муз., спів), 21·00 Оп. мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, **Кельн** (455,9) 17·50 Спів і форт., **Ляйпціґ** (382,2) 19·30 Нар. пісоньки квартету Гессія (на стілці), **Мінхен** (405,4) 17·50 Пісні Шуберта **Будапешт** (550,5) 19·05 Спів, 20·25 Цит. музика, **Мілянo** (368,6) 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 22·00 Нар. музика й суч. пісоньки.

Львівське радіо.

Четвер, 21. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Там шум Прута, Черемоша (гутірка з піснями й музикою), 12·30, 13·10 Муз. поранок співів, 13·00 Полудн. денник, 13·05 З ринку праці, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Сальон. муз. в гр. пл., 16·30 Пісні (Шпондерівна сопр.) в супр. форт., 16·45 Лекція фр. мови, 17·00 Театр Уяви: „Життя Шопена", 18·00 Листи та програми, 18·10 Сідьва рерум, мист. життя, 18·15 Фейл.: Про похорони осуди, 18·25 Тріо, 19·00 Концерт із цикляю „Сонати Бетовена", 19·20 Гутірка, 19·30 Баркарола в гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Амер. жіночий квартет і сальон. квінтет (муз., спів), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Екзотична подорож, музика авд., 21·45 Про уявлені мовні помилки, 22·15 Форт. рециталь, 22·45 Як умирав Шопен, 23·05 Танк. музика.

П'ятниця, 22. лютого 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·40 Рекл. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 12·45 Сусп. виховання в захоронках. 13·00 Полудн. денник, 13·05 Старі вальси, гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Мамині коровеви зброї — піхоти орк.), 16·45 Авд. для хорих, концерт, 17·15 Сен-Сансс; Карнавал звірят, гр. пл., 17·50 Книжки (фейл.). 18·00 Сідьва рерум, мист. життя, 18·05 Техн. гутірка, 18·15 Танк. муз. в скр. і форт. літературі, 18·45 Про психіку великоднян. 19·00 Концерт, 19·20 Репортаж із відслонення пропамятної таблиці в домі Шопена в Дрездені, **29·30 Пісні Вас. Тиска в супр. форт.**, 10·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·0 Хвилинка краєзн. т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Шопенівський фестиваль із варшавської філгармонії; веч. денник, Як працюємо, 22·30 Рецитації поезій, 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·26 1/2 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25·61, Париж 34·94·50, Берлін 212·55, Ціріх 171·49, Голяндія 358.15, Прага без трансакцій, Італія 44·80, Нюйорк кабель 5·28 3/8, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дунати 21·50—21·00, Корони, 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·98 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 20. лютого п. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·30 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. лепь	2·90 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сидьна, на молоко і сметану вдержана, на яйця зниження.

Маслосоюз повідомляє, що від 21. лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, доко подвіря птахонасарні „М. С." у Львові, (вул. Генерала ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	1·00 зол.
Старі „	„	„	0·80 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·95 „
Індики	„	„	1·00 „
Індички	„	„	1·10 „
Пінтарки	„	„	1·25 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Віддам за свою 6-літню дитину, добре вихованку якимсь людям. Зголошення до „Діла" під „Дівчинка".

ОГОЛОШЕННЯ.

Жадайте всюди

крупник, карик, бранзлеві і підошвові боки марки

928 **„АЛЬМА"** 2—3

які кооперативам доставляє

„Центросоюз"

ПЯНІНА першорядні по зниженій ціні на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.**

89 21—55

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1·— зол., з почтовою пересилкою 1·50 зол.

Ширіть наш часопис!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 5 текстові шпальти, 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0·15	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0·15
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1			зол. 480·—
„ „	1/2		„ 250·—
„ „	1/4		„ 130·—
„ „	1/8		„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 47 (13.945). Львів, пятниця 22. лютого 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.32.

Адреса для телеграм „Діло" Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 3·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00.

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-43, Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Дешевий місяць

у **БЛАВАТКОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.

Усі товари по ревеляційних цінах!

Для прикладу: штрукси 1·80, фланеля 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Большевицький уряд розбивається за східним пактом.

ПАРИЖ, 21. 2. ПАТ. Авас повідомляє: Мін. Ляваль приняв учора большевицького амбасадора Потьомкіна, який передав текст офіційного комунікату уряду СССР, який доручено одночасно в Лондоні. Комунікат висловлює повне довіря французьким міністрам за вдержування узгідненої політичної лінії. Одночасно висловлює подяку за згадку у французько-британській декларації в дні 3. лютого н. р. про систему европейської безпеки, до якої багато сподівається СССР. Крім того комунікат підкреслює, що мир в Европі нероздільний і безпеку вдасться осягнути тільки, коли його гарантують усі держави.

В. Британія за безпосередніми переговорами з Німеччиною.

ЛЬОНДОН, 21. 2. ПАТ. Райтер повідомляє, що в ході переговорів з метою упорядкувати европейську ситуацію мін. Саймон виїде до Берліна на безпосередні переговори з канц. Гітлером. Справді покищо в цій справі нема ніякого рішення, але добре поінформовані кола вважають такий крок найвідповідніший і найбільше побажаний спосіб переговорів. І хоби навіть ці переговори не закінчилися успіхом, британський уряд переконаний, що слід користуватись навіть такими ходами, які не мусять кінчитись позитивними успіхами.

800 міліонів на будову воєнного корабля.

Внутрішня позичка на збройння.

ПАРИЖ, 21. 2. ПАТ. Комісія морінарки палати послів уповажнила свого председника інтервеніювати в премієра Фляндена, щоб уряд предложив парляментові проект видатків на морську програму на 1935. В такому випадку парлямент приняв би їх ще перед великодніми феріями. Морська програма передбачує будову одного воєнного корабля, містоти 35.000 тон і двох контрторпедовців містоти 1.700 тон кожний. Кошти будови воєнного корабля передбачені на 800 міл. франків. Комісія рішилась інтервеніювати у прем. Фляндена тому, щоб зломити опір міністра фінансів, який боїться за великих видатків. Щоб побороти труднощі уряд задумує розписати короткречительну позичку на 600 міл. франків.

Відгомін великої битви за Фляндрію.

ЛЬОНДОН, 21. 2. ПАТ. По оголошенні спогадів Льойд Джорджа рідня покійного маршалка Гега, начального вождя британських військ підчас світової війни, розвела акцію з метою реабілітувати військову славу покійного. Льойд Джордж заявляє, що „воєнною вперістю нажив британським військом величезні страти підчас великої битви за Фляндрію.

У найближчих днях вийдуть з друку спогади марш. Гега, які видасть Д. Кулер.

Зміна мадярського уряду.

„Нав Фрай Прессе" повідомляє, що Фабінї, дотеперішній міністр торговлі, який був одночасно керманичем міністерства фінансів, стане міністром фінансів. Міністром торговлі стане теперішній директор електричного товариства Геза Берземе. Міністром новоствореного міністерства промислу і ремесла стане посол Степан Гергей. Головою урядової партії стане дотеперішній мін. хліборобства Бела Ваші.

Італія вдоволена з переговорів.

РИМ, ПАТ. Італійські політичні кола вдоволені переговорами в Аліс-Абебі про створення нейтральної смуги на кордоні Сомалі, щоб уникнути можливости у майбутньому інцидентів. Покищо невідомо, чи абісинський уряд займе своє домагання, щоби прибордонні етіопські племена мали право переходити нейтральну смугу. Не зважаючи на зломання Абісинії, переговори відбуваються сперше ніж перед мобілізацією італійського війська. Відшкодування за події в Уольуольщуне Італія по створенні нейтральної смуги.

Китай позбувається европейських дорадників.

Шанґайські часописи пишуть, що нанкінський уряд не продовжує договорів з технічними дорадниками, які співпрацюють з урядом у торговельних і фінансових справах.

В останніх часах центральний китайський уряд не продовжив навіть договору з німецькими інструкторами, які працюють над організацією китайської поліції, частинно теж армії.

Ці пресові вістки викликали затривоження серед чужинців по китайських містах. Злогадуються, що звільнених чужинних дорадників заступлять німецькі інструктори.

Британські міністри поїдуть до Берліна, Варшави і Москви?

До Берліна поїде прем. Мекдональд.

ЛЬОНДОН, 21. 2. ПАТ. Англійська преса пише, що британський кабінет рішив учора, що програму французько-британської декларації з дня 3. лютого н. р. слід розглядати в цілости, а не поодинокі її уступи. Кабінет рішив, що негайна візита британських міністрів до Берліна невказана. Покищо вестимуться переговори, щоб вияснити деякі справи. Щойно пізніше дійде до особистої стрічі представників британського уряду з канц. Гітлером. Зрештою Берлін не є одною европейською столицею, яка хотіла би побачити британських міністрів. Преса пише, що большевицький уряд Батякнув, що дуже рядо привитає представника британського уряду в Москві, якщо дійде до подібних візит. Цю справу розглядає тепер британський уряд.

„Дейлі Телеграф" пише, що візита англійських міністрів буде поширена крім Берліна, ще до Варшави і Москви. Уся преса пише про представників британського уряду. Тому здогадуються, що мін. Саймон виїде з мін. Іденом.

„Дейлі Геральд" пише, що на засіданні кабінету внесено пропозицію, щоби до Берліна поїхав на нараду з канц. Гітлером прем. Мекдональд.

Британський кабінет радить над справою візити британських міністрів тому, що вчора большевицький уряд перелив у Парижі і в Лондоні ноти, підкреслюючи необхідність зреалізувати східний пакт.

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіті".

Як жиди вчать нас національної гідности.

Львів, 21. лютого 1935

З відповіді жидівським жалям, що впали з соймової трибуни, виступив генеральним промовець ББ. пос. Медзінський. Не горшився сотніх закидів, лише виступ жидівського представника посла Розмаріна. Дозволив собі навіть на жарти з його прізвища, цитуючи дешеву-жидівський вірших про „розмарина", представляв себе як „жертву ритуального вбивства", як „дитину, яку жиди колять іголками", і такими стилістичними квітками викликував регіт на лавках послів ББ., які воліють того рода неповажну забаву, ніж призадуму над поважними справами.

Як зареагувало на виступ п. Медзінського жидівське громадянство? Воно, як відомо, не менше здиференціоване і — розжарене — ніж нас, українців. Відома напр. справа, що між варшавськими сіоністами Грінбавма, що гуртується біля щоденника „Гайнт", та львівськими сіоністами пок. Райха і його наслідника пос. Розмаріна з „Хвілі" існує тайбока різниця поглядів на засадничі питання політичної тактики, і що та різниця проявляється і проявляється від довгих літ у різких голосах жидівської преси та на різних жидівських політичних радах. Були про це нераз мова на сторінках української преси, яка завсіди підтримувала мораль про у цих суперечках групу посла Грінбавма, як туземну жидівського громадянства, що виявляла більше зрозуміння для укладу національно політичних і суспільних сил у Галичині та для української політичної тактики. Пригадуємо, що неократно при соймових виборах, у 1922 і 1928 рр. жиди Грінбавма опинювались у більші національних меншин, від якого сепарувалися галицькі жиди, і що через те між тими двома групами жидівського громадянства приходило до надзвичайно гострих суперечок.

Якже повелися варшавські сіоністи, коли їх завзятого противника, лідера галицьких жидів, стрінула така будь-побудь політична невдача та особиста прикрість? Відповідь на не питання дав орган грінбавмінців — „Гайнт":

„...Форма атаки посла Медзінського вичадає за стільки великопанської погорди і стільки їдкої ненависти, що в дійсності міряла і поцілила не стільки заатаковного посла Розмаріна, але й ударила кожного жида...Ділять нас від посла Розмаріна не тільки різниця думок і не завжди можемо дати нашу повну згоду на його політичні ходи. Але він наш репрезентант і стоючи, як такий, на стійці боротьби за жидівські права, був брутально заатакований та образений. Його образа є образою нас усіх і так ми її відчули: як образу жидівської гідности. Тому хочемо у цьому випадку запевнити п. пос. Розмаріна, що для нас це не є образою, що слова іронії і зневаг, які він мусів вислухати, бренять у наших вухах як комплімент. Бо це доказ, що він чесно виконав свій обовязок як речник наших прав, як виразник жидівської гідности..."

Тепер візьмім у руки українську часопись, тижневик „Батьківщина". Стаття присвячена оцінці промови міністра Косцілковського: **ані слова про польську політику, про характер виступу міністра, про значіння тої промови для українсько-польських відносин, — зате одна вельмика, у найбільш непристойному вуличному тоні виголошувана лайка на УНДО і його парляментарний провід.** „Паралітики, незгібні ясно жити ані чесно вмерти"... „наше партійництво веде подвійну політику катастроф"... „говорювання партійних отабів про виборах до соймо

чи Ревізійного Союзу, за якими стоїть паперова сила...", партійні штаби воліли обманювати себе самих і нарід... політика битого пса... голова УНДО явив укр. націю немов на торговицю... після такої оферти могла прийти лише така відповідь..." І під такими увагами — товстим друком злоранно пер екстензо, знову без одного коментаря під польською адресою подана промова мін. Косцялковського.

Читаєте і не вірите: який не часопис, яка рука пише ті речі?! Чи не може ще одна промова польського достойника, чи може вступна стаття „доброзичливого приятеля русинів" краківського „Курієрка"? З якої політичної епохи походить та людина, що ганьбою вкриває всю українську публіцистику і ввесь український політичний світ, маніфестуючи **такий** свій підхід до **такої** події українського дня?!

Яка пропасть ділить становище „Гайнту" від становища „Батьківщини"! Там політична культура, товариський такт і зразкове розуміння моментів, в яких **мусить** проявлятися національна солідарність та **ніщо більше.** Зразкове розуміння потреби оборони національної гідности, заатакованої не в особі Ікс-Ипсильона, тільки **представника народу.** Тут — розперезаність отаманчика, який використовує **всяку** нагоду, щоби свого противника комуни, який бачить союзника навіть у національному противнику, який вібито прочищує йому дорогу до „проводу". Замість політичної культури — примітивізм зулуса, замість почуття національно-політичної солідарности та льояльности супроти своїх позіт, противників-земляків, вічне мальконтентство і вічна кириня, вічне інтриганство — навіть супроти своїх найближчих співробітників. Залишаємо мерітум справи, що чейже все те, що хтонебудь говорить про славні „два стільці" у української політики — це відгуки часів, коли редактор „Батьківщини" стояв при **фактичному** проводі...

Накидується само собою тривожне питання: Як можуть чужинці шанувати націю і рахуватися з її кожночасними офіціяльними репрезентантами, коли в тій нації існують одиниці з претенсією на найвище провідне становище, одиниці, які стоять на чолі двох часописів, та які в кожному моменті готові стати „з власної пильности" найкращим союзником всяких затій, скермованих на розбиття національно-політичної солідарности?! Багато-багато ще води у Дністрі пропливе, заки такі одиниці щезнуть з українського овиду, заки явище отаманії остаточно перейде до історії. Єдиною потіхою, що тих одиниць у нас всетаки щораз менше, що вони всетаки тратять решітки морального кредиту, що щораз важче жирувати їм на найвності людській і ходити з міною героїв під плащем демагогій. З поступом культури завсіди минаються такі типи. Віримо в блискучу побіду української культури.

МОСКОВСЬКІ РЕФОРМИ.

Женева, 15. лютого 1935.

Основою большевизму є московський націоналізм. Головними засобами для осягнення його цілей є терор і демагогія. Винародження мільйонів українського населення в верхом московського терору, уярмлення насильного, рівного безпосередного та тайного виборчого права належить без сумніву до верхів тої-комічної демагогії.

З погляду національного „конституційні реформи" московських володарів українців не повинні цікавити. Ні ці „реформи" так і ціла еволюція московського большевизму є внутрішньою московською справою. Українська нація провадить боротьбу за свою державну незалежність однаково проти абсолютистичної олігархії як і проти „конституційного" большевизму.

Але виборча реформа Сталіна і К-о. призначена не тільки для внутрішнього ужитку, але і для демагогічної акції московського уряду поза межами СССР. Вона має того забезпечує вона без сумніву нову добу в розвитку внутрішньої кризи большевизму, новий крок в напрямі його занепаду.

Саме получення терору з демагогією було вже зародком кволости большевизму. Большевицька демагогія, що на міжнародньому терені осягнула справді неможливі успіхи, в межах отої большевицької деспотії вимагала величезної витрати інтелектуальної та матеріяльної енергії, причинялась до протиприродного проросту большевицької бюрократії, але давала все невідповідно малі результати: притягала до партії або вже зломані терором, або вже наперед готові продати себе елементи.

Виборчу реформу московського уряду призначено головно для експорту. Видається у вічі намагання большевиків пристосуватися вже не до комуністичного смаку, а до смаку соціялістичних та „демократичних" приятелів СССР в колах Союзу Народів, у Франції, Малій Антанті і т. д., пропхається на чоло всяких ліг для „боротьби проти фашизму". Вихваляючи „демократизм" большевиків Молотов заявив між іншим на VII. плені Совітів: „Фашизм намагається поширити навіть буржуазній демократії та буржуазному парляментаризмові, входить в моду... Ми певні, що не лише працівники нашої країни, але й далеко поза її межами належно зрозуміють значіння дальшої демократизації нашої виборчої системи".

Пан Молотов має справді слушність у своїх сподіваннях. Поза межами СССР дійсно зрозуміли „належно" вартість „демократизації" совітського зразка. Повалила преса в Европі, навіть французька, прихильна для московського уряду, здебільша промовчала цю „епохальну реформу", обмежившись невеликими замітками з журналістичного обовязку.

І це більше ніж зрозуміло. Московський уряд в ролі оборонця демократії, це видовище, що могло викликати в Европі гомеричний регіт, колись часи не були такі поважні, та колись московська демагогія була менш цинічна.

Кожний розважний людина в Европі ясно, що ніхто інший як саме московський уряд зруйнував в Европі самі основи демократії та парляментаризму; що відновлення їх буде дати неможливим доки СССР не розпадеться на його складові національні частини. І дійсно, авторитативний лад в Европі заведено найперше там, де або панував вже большевицький лад, як наприклад в Угорщині, або де його небезпека була особливо близька, як наприклад в Італії та Болгарії. Колискою національного соціялізму в Німеччині була недармо вона Баварія, де панував якийсь час большевицький лад. Але і цілу Німеччину урятувала від большевизму лише перемога національного соціялізму, проти якого московський уряд тепер так розпучливо намагається змобілізувати европейську „демократію".

У Франції, яку Тухачевський цікавить без порівнання більше ніж Молотов, а гарматне мясо червоної армії без порівнання більше ніж всі „демократичні реформи" московського уряду, збанкрутілий парляментаризм виявляє очевидно свою неспроможність боротися проти большевицької загрози соціялістично-большевицького фронту, і тому занепадає, а ратувати батьківщину готуються колишні комбатанти.

В Англії та Злучених Державах Америки прийшли очевидно також до переконання, що парляментаризм для боротьби проти московських людей не вистарчає, тому вживають проти комуністів непарляментарних засобів.

Виступи московського уряду в обороні демократії в часі, коли комунізм, як зовнішня небезпека, підтримувана і керована в цілім світі з Москви, руйнує всюди парляментаризм і самі основи демократії, викликує в Европі справді вражіння недотепного коронаційного жарту.

З погляду внутрішнього виборча реформа виглядає дуже недотепно тому, що при певній большевицькому ладі, який безумовно панує в СССР, кожні вибори в цілком безглуздими. Виборець, позбавлений майна, замінений не лише в межах СССР, а й прикований до свого верстату чи колхозу, позбавлений волі слова, преси і зборів, виборець, якому уряд може довільно зменшити чи збільшити кавалок хліба, або й засудити на голодову смерть, мусить голосувати так, як йому накажуть. Але саме в цьому й полягає зміст рівного і тасмного виборчого „права".

Політична надбудова мусить пристосовуватися до економічних умовин громадянства. Остільки ще є Сталін і К-о. марксистами, щоби знати це. Відібравши робітникам картки на поживу, позбавивши їх упривілеєного економічного становища, московський уряд позбавляє їх тепер і упривілеєного становища політичного, дає робітництву та селянству рівне виборче „право". Робить він це тим більш охоче, що сподівається панувати над селянами замкненими в колхозах лекше ніж над робітниками, замкненими по фабриках, побороти можливу опозицію між робітництвом демагогією серед менш культурного та здібного до організації та оборони селянство, яке творить до того ж і соціяльну більшість червоної армії.

Демагогією серед мас „виборців", які матимуть „право" відкликати своїх вибранців, сподівається уряд лякати часом і опозицію серед своєї бюрократії та партійної маси. „Перехід до таємних виборів вдарить в цілою силою по бюрократичних елементах та буде для них корисним потрясенням", вищував той-же самий Молотов на тому-же самому з'їзді.

Отже московський уряд сподівається шляхом нових виборів спрямувати в деякій мірі обурення населення проти Кремля на низову бюрократію, а в разі потреби навіть протиставити її партійній верхівці з „великим, геніяльним Сталіном" на чолі.

Не виключено, розуміється, що на самій Московщині виборча реформа навіть матиме якийсь тимчасовий успіх. Можливо, що до „батюшки Сталіна" будуть ще приходити „челобитні" депутації скаржитися на тяглових, що гнетуть „хов

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Мусоліні не радить їхати до Берліна.

ПАРИЖ, 21. 2. ПАТ. Французька преса з вдоволенням витає рішення британського уряду про тісну залежність проблем розброєння і безпеки. „Ле Евр" пише, що недовіря до Німеччини в Англії зростає з кожним днем. Щоденник вірить, що відповідь Франції і В. Британії на німецьку відповідь буде гострою осторогою для німецького уряду.

„Ле Фігаро" запевняє, що італійський амбасадор у Льондоні Гранді привіз від Мусоліні з Риму пораду, щоби члени брит. уряду не їхали до Берліна перед висвітленням ситуації.

Канц. Шушніг з Парижа поїде до Льондону.

Клопіт з незалежністю Австрії.

ВІДЕНЬ, 21. 2. ПАТ. Вчора вечором канц. Шушніг з міністром закордонних справ Бергер Вальденег відїхали з візитою до Парижа, опісля поїдуть до Льондону.

Віденська преса пише, що не справа курту азійна, але має на меті змінити мир у середущій Европі і запевнити незалежність Австрії. Від візити в Парижі і в Льондоні не слід сподіватися сенсаційних несподіванок.

Півофіційна „Райхспост" пише, що згадані візити доповнять у першу чергу подорож австрійських міністрів до Риму і завершать політичні переговори, які започаткував покійний канц. Дольфус, а продовжувала стріча Мусоліня з мін. Лявалем й останнім льондонська конференція.

—o—

Нові криваві заворушення в Югославії.

БІЛГОРОД, 21. 2. ПАТ. Вчора дійшло вдруге до кривавих заворушень у селі Сібині в Хорватії. Жандарми стріляли до селян і вбили пять селян, багато ранили. Місцевого пароха, провідника селян, жандарми арештували, а церковна влада припинила у виконуванні обовязків.

Сенат зменшив недобір буджету.

ВАРШАВА, 21. 2. ПАТ. Сенатська скарбово-буджетова комісія закінчила вчора свою працю над прелімінарем буджету на 1935-36 р. Буджет міністерства скарбу, державних довгів і проект скарбового закону референував провідник комісії сен. Пашковський. Референт підкреслив необхідність пристосувати ціле господарське життя до наслідків господарської скрути і дивити кожні предмет до якого ріжа він.

Референт запропонував зменшити видатки буджету на 19 мілонів.

Опісля промовляли міністр скарбу Завадзький. По дискусії комісія приняла буджет з поправками референта. Таким чином недобір буджету на 1935-36 р. сягатиме понад 148 мілонів.

Всі зложимо „Дар Просвіти" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

стіянський" напрям. Але на землях поневолених націй нова демагогія не матиме більше успіху, ніж старий невинний терор.

Для України виборча реформа не має ніякого повищого значіння. Це навіть не НЕП з ширше закроєною господарською програмою, що причинилася до національно-політичної відбудови України та через те скінчилася поворотом до найгірших форм воєнного комунізму, колективізації та цілковитої руїни України та й цілого СССР. На ніякі конкретні експерименти того роду московський уряд, навчений гірким досвідом, вже ніколи не зважиться, але й виборча реформа на Україні матиме очевидно наслідки відмінні від тих, яких чекають в Москві. Ніяка органічна боротьба проти московського уряду на Україні неможлива, але таємне виборче „право" може причинитися до дальшої злуки деяких частин населення з деякими рештками українських елементів у большевицькій бюрократії та партії на Україні.

М. Данько.

Історія одної конфіскати.

Йде тут про історичну повість Андрія Чайковського *„До слави"*, що вийшла в Тернополі 1929 р., яку тоді сконфіскував окружний суд у Тернополі, а опісля правосильним вироком той самий суд цю конфіскату в цілости ухилив по попередньому переведенні явної розправи. Наклад книжки видано накладцеві і вона майже в цілости розійшлася.

Ту саму повість той сам суд у Тернополі сконфіскував вдруге постановою з 6. вересня 1933. до Пр. 20/33 з причини знамен проступку зі ст. 152. к. к. (зневага польського народу). Проти цієї конфіскати не зголошено спротиву, бо про неї не знав ні видавець ні автор, і вона стала правосильною. Один примірник цієї повісти найдено в 1934. р. в одній читальні „Просвіти" у Збаражчині і на внесок поліції та прокуратури зарядженно її судову конфіскату та потягнено до карно-судової відповідальности деяких членів управи читальні.

В справі повищої конфіскати пос. д-р Степан Барна і тов. з Українського Соймового Клюбу внесли інтерпеляцію до міністра справедливости на засіданні сойму 18. грудня 1934., на що інтерпелянти дістали писемну відповідь від мін. Міхаловського з 24. січня 1935.; відповідь доручено інтерпелянтам за посередництвом маршалка сойму і її подаємо в дословному перекладі.

„Внаслідок інтерпеляції посла д-ра Степана Барна і тов. з Українського Клюбу з 18. 12. 1934. в справі поновної конфіскати брошури Андрія Чайковського п. н. „До слави" окружним судом у Тернополі мимо цього, що правосильним вироком цьогож суду ухилено попередню конфіскату, маю за шану просити подати п. п. інтерпелянтам отсю відповідь:

„Є правдою, що на основі правосильного вироку окружного суду в Тернополі з 30. травня 1929. ч. спр. Пр. 1/29 ухилено еречену попередньо конфіскату брошури Андрія Чайковського під наголовком „До слави", виданої видавництвом „Чар Зілля" в Тернополі, при чому окружний суд опер свій вирок на цьому, що у змісті брошури не доглянув знамен злочину з § 65. к. з. австр. з 1852. р.".

„Повищий правний стан перетревав до дня 1. вересня 1932. р., в котрому то дні увійшов у життя польський карний кодекс, що містить нову постанову у ст. 152, яка не має свого відповідника в обовязуючих попередньо карних законах.

„Вже по зміні правного стану староство в Збаражі заняло брошуру Андрія Чайковського, а окр. суд у Тернополі постановою з дня 6. вересня 1933. р. (спр. Пр. 20/33) признаючи, що цей друк у своєму змісті містить знамена проступку зі ст. 152. к. к., затвердив повищу конфіскату, зарядив знищення друку і заказав дальшого його поширювання. З повищого слідує, що мотиви суду останньої постанови були відмінні від попередньої, яка ухилала конфіскату".

„На тлі повищої конфіскати і заразженого у звязку з нею обвинуваченя вилало в городському суді у Збаражі дня 25. жовтня 1934. р. вправді засуджено Теодора Стяхова й Івана Павлюка за проступок з § 24. австр. пресового закону з 1862. р. за поширювання брошури „До слави", що не звязали ми як слід оголошений вище („Монітор Польскі" ч. 209/33. р.). Окружний суд у Тернополі на розправі 27. XII. 1934. не приєднався до апеляції, що її внесли обвинувачені і затвердив у цілости оспорений вирок. Цей вирок досі не є правосильний, бо обвинувачені заповіли касацію".

„Треба згадати, що наведений в інтерпеляції зміст оборони Андрія Чайковського, автора сконфіскованої брошури, що він цю брошуру опер на матеріялі, що його взяв з творів поважних польських істориків, котрих у такому випадку теж слід би сконфіскувати, а крім цього, що повищена брошура, оперта на історичних джерелах, не повинна бути сконфіскована, не видержує критики і є без правного значіння. Наведені поіменно в інтерпеляції польські історичні твори мають науковий ціль, представляють історію Польщі, або звичаї польської людности, без огляду на епоху, до якої відносяться, у спосіб, що тягнуть ознаки злочину з § 65 а) австр кар. зак.", котрих окр. суд у Тернополі на основі свого вироку з червня 1929. р. не доглянувся в обговорюваній брошурі, є зовсім помилковий. З вищої постанови § 65 е) повищого закону виходить недвозначно, що предметом охорони є у ній одиноко одноцільний звязок держави, форма його уряду й адміністрації держави, що уважає вона карогідним ширення погорди або ненависти тільки проти територіяльної цілости й устрою держави разом з її адміністрацією, коли тимчасом ст. 152. к. к. хоронить повагу й гідність польської держави і польського народу, а § 65 австр. кар. зак. не давав цієї охорони і не згадував про польський нарід".

„Отже у відповіді на запит П. Т. Інтерпелянтів слід стверднти, що в сучасній хвилині у звязку зі зміненим правним станом брошура Андрія Чайковського під наголовком „До слави" є сконфікована, а її поширювання заборонене. Ч. Міхаловський". „За вірність Гарбовська".

Хлібна монополія в Чехословаччині.

(Кореспонденція з Праги.)

Довгочасна криза, що її переживають тепер усі держави, відбилася особливо важко на народньому господарстві через сильне й неминне рік за роком спадання хлібних цін та значне розхолження між цінами на продукти сільського господарства з одного боку і промисловости з другого.

Покупна здібність сільських господарів упала за останні роки остільки, що вони почали обмежувати не тільки головні елементи споживання (цукор, одяг тощо), але також і попит на продукти промисловости. Таким чином, низькі ціни на хліб були не тільки нещастям для сільських господарів, але також загрозою катастрофи для всього народнього господарства республики.

Слід додати, що одночасно з паданням цін на сільсько-господарські продукти ті ціни сильно хиталися на протязі одного і тогож сезону, що вносило хаос у господарські калькуляції сільських господарів. Тому стане цілком зрозумілим прямування уряду найти заходи для усунення як низьких цін на зерно, так і їх постійних коливань. Одним із таких заходів була організація хлібної монополії в липні 1934 р.

Як видно з розпорядження уряду з 13. липня 1934, завданням монополії є регулювати торговлю хлібом. Під останнім у даному випадку, слід розуміти пшеницю, жито, ячмінь, овес та кукурудзу всіх категорій. А під торговлею, в дотичному випадку, слід розуміти закупно хліба від сільських господарів; імпорт хліба зза кордону; продаж, експорт і перерібку купленого та імпортованого хліба, а також продаж ввезених борошна та кормів.

Розвязання завдань, що випливають із рішення уряду регулювати в зазначеному розумінні хлібну торгівлю, доручається поважним організаціям, що обєднують: а) продуцентів зерна, б) споживачів, в) млинарів і г) торговців. Такими організаціями закон визнає: 1) Центрокооперативу (Центральний Союз сільсько господарських кооперативних союзів) у Празі, 2) Т-во гуртових операцій у Празі, 3) Центральне Т-во для закупна та продажі продуктів а борошна у Празі, 4) Т-во торговлі хлібом, що функціонує у Празі, Брні, Братіславі та Ужгороді.

Для розвязання питань по регулюванні хлібної торговлі всіми згаданими вище організаціями утворено Торговельне Акційне Т-во під назвою „Чехословацьке Зернове Товариство в Празі".

Важніші точки статуту, що на цьому працює називане Т-во такі: Т-ву належить виключне право (§ 5) закуповувати у сільських господарів зерно; ввозити його зза кордону; виготовляти з нього борошно, мучні продукти та корми; нарешті, продавати зазначені зерно і продукти та експортувати їх за кордон. Товариство почало функціонувати 17. липня 1934, а мусить припинити свою діяльність 30. червня 1937. Акційний капітал Т-ва складає 50 міл. чк., поділених на 1000 акцій по 50.000 чк. кожна. З цього капіталу 20 міл. чк. уявля Центрокооператива; по 10 міл. чк. взяли Кооперативне Т-во гуртових операцій, Т-во млинарів республики та поважніші хліботоргівці республики.

Загальне Зібрання акціонарів (вищий орган управління) скликається в Празі. В ньому кожній акції належить один голос. Загальні Збори вибирають Правління і Ревізорів Т-ва; ухвалюють рахункове замкнення та заключення ревізорів; розглядають річний білянс; постановляють про розподіл чистих прибутків; уділюють абсолюторій правлінню; вирішують про доцільність зміни статуту Т-ва. Загальні Збори дійсні при участі 3/5 представників акційного капіталу. При браку такого кворуму призначується на годину пізніше нові Загальні Збори, які дійсні вже при всякій кількости акціонарів.

Правління це виконуючий орган Т-ва й одночасно його законний представник. Правління складається з голови, 4-ох заступників і 16 членів. Голову призначує уряд згідно з пропозицією міністра хліборобства; заступників голови і членів правління вибирають Загальні Збори.

Для розглядання торговельно-фінансового стану Т-ва та щорічної рахунковости Загальні Збори акціонарів вибирають 4 ревізорів, по одному від кожної групи, що складають Чехословацьке Зернове Т-во. Останнє припиняє свою діяльність: а) по рішенню Загальних Зборів, б) по наказу уряду, між іншим, коли акційний капітал зменшиться на половину і в) по огодошенні конкурсу. Взаємовідношення між Т-вом та державою встановляється спеціальним договором.

Розпорядженням уряду з 13. червня 1934. всі договори про продажу хліба були видані від 16. липня 1934. недійсними, а від 17. липня Т-во почало свою чинність і подібні договори треба заключувати вже з ним. Що торкається сільських господарів, то при їх бажанні продати частину свого врожаю, вони повинні повідомити про це Т-во з вказівкою щодо кількости, якости зерна тощо. Але продавати зерно комусь іншому крім Т-ва земледроб не має права (§ 16).

Основним елементом хліборгових договорів Чехословацького Зернового Т-ва з його клієнтами як і приймом зерна від сільських господарів є безумовно ціна. Для її встановлення Т-во приняло слідуючі засади. По перше, визнання права продуцента зерна на певний прибуток крім собівартости. По друге, підержання стабільности цін на протязі хлібо-торгового сезону до нового врожаю. По трете, спинення продукованню та

Книжка виріжнена на літературнім конкурсі Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка

ЛИПНЕВА ОТРУТА

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

подобається Вам своїм гарним стилем мовою та пікавими сюжетами.

ГОЛОСИ ПРЕСИ:

„...Автор, що випадається від своїх особистих переживань і переблетах вражінь, щоб звернути більшу увагу на цікаві, барвні конфлікти — йде за одною з найважніших дева реалістичної, французької школи..." **М. Рудницький** („Діло").

„...Зацікавлення читача, яке у високій мірі розбуджує перше оповідання, не слабне через усі сторінки книжки, а кінець останнього оповідання доводить його до найвищої напруги..." **О. Дніпровський** („Назустріч").

„...Автор дав тут вісім сюжетних в найкращому розумінні цього слова оповідань..." **Е. Ю. Пеленський** („Новий Час").

„...Книжка, повна мистецької культури. — Вісім оповідань написаних з почуттям такту і міри та зі знанням техніки нової мистецької прози..." **М. Г.** („Дзвони").

Вияснення у справі датків для Рідної Школи з Городка.

У звязку зі статтею гром. Льва Яцівчука, поміщеною в ч. 21. „Діла" з 27. І. 1935. р. „Фантазія і дійсність" та у звязку з дописами й виясненнями, що згодом появилися, Головна Управа стверджує, що в адм. році 1933-4. переслав Кружок Рідної Школи в Городку 1.216 зол. 80 сот. до каси Головної Управи на загальні рідношкільні потреби; що в адм. р. 1934-5 прийшло щойно в листопаді 3.30 зол., а в грудні 1934. р. не 233.14 зол. (як подає Кружок Р. Ш.), але 241.29 зол.

Побажання Кружка Р. Ш. в Городку („Діло", ч. 43), щоб Головна Управа подавала виказ також тих датків, що впливають до Кружків Р. Ш., можливе було би лише тоді, якби всі Кружки Р. Ш. посилали до Головної Управи своєчасно виказ всіх датків, що впливають до Кружків.

Одначе стаття „Фантазія і дійсність" мала на меті виказати, що Централя Рідної Школи не може вести успішно своєї праці, якщо цілі повіти будуть занедбувати свій обовязок: пересилати правильно кожного місяця гроші-датки на загально-рідношкільні потреби. Це мусять мати на увазі не тільки ті Кружки Р. Ш., що не удержують шкіл Р. Ш., але навіть ті, що мають видатки на свої школи. Якусь частину мусять усі правильно віддавати на потреби Централі, що на цей рік перевищають суму 300 тисяч золотих.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ.

СПРОСТУВАННЯ, ЯКЕ НІЧОГО НЕ ПРОСТУЄ!

На основі § 19. пресового закону помістив о. Іван Палій, душпастир з Увина, радехівського повіту, в „Ділі" з 5. II. ц. р. ч. 30. спростування на допис у „Ділі" з 30. XI. 1934. ч. 322. під наголовком: „На що собі дозволяють „русскі отцове".

Хто уважно прочитає перший допис і спростування о. Палія то переконається, що о. Палій у дійсности вповні потверджує піднесені заміти і тільки старається ті заміти вбрати у свою форму, або попросту вдає, що не розуміє, про що йде.

Щоб облекшити о. Палієві спростування й опертя його на фактах, сусід ставляє о. Палієві такі питання:

1) Чи о. Палієві відомо, що по полях, які зайняли і які описано у „Ділі" з 30. XI. 1934. ч. 322. Іван Бовручук здобув відповідне забезпечення до Митрополичого Ординаріяту у Львові, а коли хотів на тому забезпеченні зібрати підписи свідків, на інтервенцію о. Палія посторунок поліції в Увині старався різними засобами до того не допустити. Та проте Бовручук був в Ординаріяті у Львові, після чого переведене на місці слідство духовною комісією в перших днях січня 1935. р. вповні сотвердило заміти, і то спеціяльно щодо „стискання" з народом, якого то „стискання" о. Палій не хоче мабуть розуміти. А може Митрополичий Ординаріят ще не подав о. Палієві до відома закінчень свідків і своєї децизії?

2) Якщо о. Палієві так добре в Увині, то чому жалкує на свою духовну владу, що зробила йому кривду, давши його з парохії на адміністрацію до Увина і чому гостить у себе „русских" з Бірилова і сам з цілою рідною бував у „русских" в Бірилові, де укладають плани перенесення до Барилова?

3) Чи ювилейна процесія, в цілі допущення вірних до повного відпусту, яку уладив о. Палій сам Новий Рік з музикою і трубами з Увина до Барилова, не викликала абітовиська ізгірдження? А відтак поведінка о. Палія, який бігав по церкві і шукав „розпяття", — чи все те мало за ціль також тільки добро вірних?

4) Чи о. Палій мав виключно на оці спасення душі того грішника, який відважився вибити шибу в домівці читальні Качковського, коли то в церкві кликав з обуренням до того грішника: „Хібаб ти до сповіди не прийшов?..." А вслід за тим загал парохіян взагалі не йде до сповіди до о. Палія!

5) Чи о. Палій має чисту совість і не потребує болітися „своєї вини", коли то правильне в понеділок рано кожного тижня виїздає, а вполудне в неділю приїзжає до села, і вірні цілими тижнями мусять просити сусідніх парохів, щоб заспокоїли їх духовні потреби? Бо о. Палій не все те не має часу: він закладає читальні Качковського, робить політику, закладає якусь нову „русско-католическую партію" і старається вже тепер за посольський мандат при найближчих виборах. А його парохіяни с розпуки збираються перейти до евангеликів, щоб у той спосіб увільнитись від будучого посла.

Отче Палій, не обертайте кота хвостом і не забирайте місця Редакції „Діла" своїми „спростуваннями".

Сусід.

З природи й техніки.

НОВА ЗІРКА.

Англійський астроном-аматор **Прентіс** відкрив 13. грудня м. р. у сузірю Геракля нову зірку. З початку видавалася вона зіркою 3. величини, але вже 23. грудня її блеск збільшився аж до величини 1,3. Від того часу нова зірка захоВується дуже неспокійно. Раз вона ясніша, то знов темніша. Остаточно її блеск вагається сьогодні між величиною 2 і 3,3. І саме ці нечайні вагання блеску такі незвичайні для нової зірки; бо звичайно, як тільки на небозводі заблисне сильним блеском „нове" сонце, воно за деякий час перестає швидко блестіти.

Щож розуміємо сьогодні під „новою" зіркою? Розуміється, що така зірка не повстала сьогодні. Вона була й передтим на небозводі, одначе її блеск був такий малий, що її дуже тяжко було заобсервувати. Потвердили це німецькі, радянські й американські астрономи, що бачили передтим на місці нинішньої ясної „нової" зірки зовсім слабеньку зірку 15. величини.

Якжеж прийшло до такого нечайного розблеску „нової" зірки? Найімовірніше маємо до діла з великою експльозією. Чейже порівнюючи блеск попередньої зірки з її теперішнім блеском доходимо до висновку, що натуга її світла збільшилася приблизно 500 тисяч разів. Віддаль „нової" зірки від сонця рівна 1500 рокам світла, іншими словами невгадана катастрофа, що викликала нечайний розблеск зірки, сталася у всесвіті десь біля 400 р. по Христі.

На кінці слід згадати, що сьогодні приймають, що саме ці „нові" зірки є спричинниками „космічних", дуже проникливих промінів.

ПОКЛАДИ НІКЛЮ У БРАЗИЛІЇ.

У бразилійськім стейті Гояц відкрили недавно поклади нікелю довжини 20 кільометрів та ширини від 500 до 3.000 метрів. Є це найбагатші поклади нікелю на світі. Пересічно руда має в собі 8 відсотків нікелю, одначе стрічаються теж жили, що мають аж 14 відсотків нікелю. Покищо будуть експльоатувати тільки багатші у нікель жили. Перешкодою економічної експльоатації є велика віддаль покладів від залізниці, бо аж 397 кільометрів.

НУТРО ЗЕМЛІ ЯК ДЖЕРЕЛО ЕНЕРГІЇ.

У Тосканії, на півд. схід від Пізи, можна дуже часто стрінути т. зв. „софіоні" себто щілини, які викидають з глибини водяну пару високої температури (100—175 ст. Цельзія). Ця пара має в собі розпущений боровий квас. Водяна пара скроплюється, виповнюючи лягуни. На дні деяких лягун можна найти боровий квас у цілім стані у виді білих бляшок. Його вживали в Тосканії до фабрикації бораксу, який знов надавався для металюргії, аналітичної хемії, кераміки та для шклярського промислу.

Сьогодні експльоатують у Тосканії не тільки боровий квас, але також горячу водяну пару, що добувається у великій кількості зі щілин. А саме на ці щілини накладають великі цементові блюки з отворами по середині, якими горяча водяна пара дістається рурами до збірників, де її очищують з усіх хемічних складників. Очищена горяча водяна пара порушує турбіни та електричні машини потужности 60 тисяч. кільоватів, що достарчають електричности цілій провінції Пізі. Також розшукують нині енергійно за новими джерелами, які дозволили б збільшити експльоатацію борового квасу та використання теплової енергії. Недавно виверчене біля Ларделло джерело дало такий сильний вибух, що ціле вертниче уладження вилетіло в повітря. Для орієнтації згадаємо, що діяльність „софіонів" остає у звязку з давнішою діяльністю вулканів.

СУКА КОРМИТЬ КОТЯТКО!

Літом 1933 р. сталася в одним німецькім селі така подія. Підчас молочення викинули зі стодоли кітку, яка зробила собі гніздо між снопами. У цім гнізді лишила вона своє молоде котятко, що мало ледви кілька днів життя, і відтеклась його зовсім. Господар дому велів заме-

---

лькісно на ринок зерна вищої якости. Згідно зі справедливим твердженням п. Файербабенда, сучасного голови Чехословацького Зернового Т-ва, регулювання хлібного господарства не повинно бути знаком для погіршення якости продукованого зерна (Земедельске Дружстевні Лісти, 1935, № 1). На практиці додержання зазначених засад привело до встановлення на даний сезон — до 1. червня 1935 — таких цін. Для пшениці твердої (червоної), що важить не менше 79 кг. у гектолітрі, 1 квінтал франко Прага = 164 чк.; для жита якости не нижче 70 кг. в гектолітрі = 125 чк.; для вівса не нижче 50 кг. = 112 чк.; за ячмінь не нижче 67 кг. = 125 чк. франко Прага, Брно і Олмоуць і 120 чк. франко Братислава. Ціни ці підвищують кожного 1-го числа місяця, починаючи від 1. IX. 1934 р., кінчаючи 1. VI. 1935 р., на 1 квінтал дотично пшениці на 1.80 чк., жита — 1.50 чк., вівса — 1.20 чк., ячменю 1.50 чк.

Що торкається вищої оплати вищої якости продукту, то наприклад, дотично ячменю 1 квінтал не нижче 67 кг. у гектолітрі оплачується 125 чк., а вагою в 68 кг. = 125.50 чк.; вагою 69 кг. = 126 чк. і т. д.

Ми бачили вище, що для здійснення хлібної монополії все зерно, що поступало в хліботорговий оборот, повинно проходити в порядку заключення умови куплі-продажі через Чехословацьке Зернове Т-во. Такий порядок утворює для Т-ва значні трудноші, щодо організації приймку зерна, розплати за нього та його переховування. Утруднення ці могли би бути непосильні для Т-ва, колиб на зустріч його побажанням не йшла велика кількість (більше 11.000) кооператив, членами яких є переважно продуценти зерна і які, в свою чергу, обєднані через свої Союзи — в Центрокооперативі. Всі ці кооперативи, що по суті є комісіонерами Зернового Т-ва, дозволяють йому перебороти трудноші і фінансового і, так мовити, складового характеру, і безумовно їм належатиме головна роля у випадку, коли хлібна монополія в Чехословаччині буде закінчена успішно. Як велика їх роля в сучасному, видно з того, що до половини грудня мин. року було виплачено сільським господарям за продане ними Т-ву зерно біля 650 міл. чк., і з цієї суми біля 600 міл. було виплачено землеробам кооперативами.

Щодо дальшої долі хлібної монополії в Чехословаччині, ми хотіліб дивитися оптимістично. Але одне є безсумнівне: хлібна монополія була для Чехословаччини категоричним імперативом у тих умовинах, у яких находилося народне господарство республики за останні роки. Бачити в ній тільки бастіон для захисту інтересів сільських господарів було би помилкою: хлібна монополія в Чехословаччині захищає широко й безпосередньо також інтереси промисловости, не тільки підіймаючи попит на її продукти в самій країні, але й полекшуючи їх експорт у ті країни, що можуть компенсувати такий експорт довозом у Чехословаччину продуктів сільського господарства (напр. Югославія).

Хлібна монополія — діло важке навіть у тому обемі, як її проводиться в Чехословаччині, особливо, коли прийдеться підійти до регулювання в країні продукції сільського господарства, як натуральний наслідок монополії хлібної торговлі. Але тепер можна сказати, що за недовгий час свого існування, хлібна монополія зробила велику послугу всьому народньому господарству Чехословаччини.

Проф. С. Бородаєвський.

сти це котятко до кухні і кормити його молоком. Але всі заходи у цім напрямі не придались на ніщо. Молоде котя не приймало ані руш молока. За дня перебувала у кухні молоденька, дволітня сучка, яка не мала ще ні разу молодих. Вона взяла в писок котятко, занесла до свого коша, положилася коло нього і дала йому ссати. Вкоротці котятко пожвавилося і від того часу сука постійно кормила котятко та виховала його. Навіть тоді, коли котятко вже виросло і не потребувало сучого молока, можна було бачити часто, як сука ловила на подвірю котятко, заносила в писку до свойого коша і там давала йому ссати.

ІСЛЯНДСЬКИЙ ВУЛЬКАН ВАТНАЄКУЛЬ.

Після 12-літньої павзи ісляндський вулькан ватнаєкуль, найвищий вулькан Ісляндії, дав про себе знати весною 1934 р. новим вибухом. Є це один з найцікавіших вульканів, бо лежить у найбільше спокійній та убогій на вульканічні явища полосі землі. Підчас „мира" він цілий покритий снігом та окружений ледами. Зате підчас „війни", себто вибуху ці звали леду топляться так швидко, що викликують катастрофальні повені рік, а серед скал творяться нові, величезні озера. Водяні маси забирають зі собою, спливаючи до моря, частинки лави та попелу і таким робом затроюють риби, які цілими лавами сунуть до ісляндських берегів. Злощасним наслідком минулорічного вибуху Ватнаєкуля слід уважати цьогорічну неприсутність вахні при берегах Ісляндії. Одначе фахівці сподіються, що ісляндські прибережні води швидко очистяться сильними морськими струями і риби прибудуть знов масами до берегів, даючи заробіток рибакам. Ще гірші наслідки має вибух Ватнаєкуля для ісляндського скотарства. А саме вульканічний попіл засипує на велику віддаль ісляндські пасовиська і заміноє їх на неужитки. Таким робом руйнується цілковито годівля овець і коней (славних ісляндських „поні"). На щастя останній вибух Ватнаєкуля не викликав більшої катастрофи, бо з браку вітрів попіл осів у найближчім сусідстві кратеру і не засипав пасовиськ.

Згідно з висліданми експедиції д-ра Ваделя з 1919 р. кратер Ватнаєкуля довгий на 7 кільометрів, широкий на 5 кільометрів, глибокий на 80 метрів. Одначе щойно минулого року експедиція д-ра **Нільзена** з Копенгагену мотла підійти до самого вулькану і обсервувати його **зблизька** підчас вибуху. А саме експедиція задержалася на самім вулькані аж 2 дні, щоби відтак вилофатися з причини сіркових випарів. Біля самого кратеру експедиція видержала тільки кілька годин. Тому не вдалося їй простудіювати докладно самого кратеру. Отже Ватнаєкуль лишився і надальше таємничим...

ЯК ЛІКУВАТИ ЗИЗ?

Навіть ледви замітний у дітей зиз є патольогічним проявом і слід його лікувати зараз, не зволікаючи. Розпізнати зиз незвичайно легко. Слід тільки ствердити, чи зизує кожне око на переміну, чи тільки одно. Цей останній випадок лікують так, що на здорове око накладають перепаску, щоби змусити до функції зизуюче око. Крім цього вади у заломлюванні світляних промінів слід усувати при помочі окулярів, які можна давати дітям уже в другім році життя. У ніякім випадку не відкладати цього на пізніший вік. Якщо висліди такого лікування невдоволяючі, приступають сьогодня до операцій очних мязів на одним або й обох очах. Якщо одна операція не поможе, слід її повторити. Таким робом можна завсіди осягнути повне вилічення.

В етіольогії зиза відіграють ролю: 1) дідичність (завважили, що зизуючі діти походять часто від зизуючих родичів) та 2) вади у переломлюванні світляних промінів (далекозорість, астигматизм тощо).

А. Л.

В суботу 23-го ц. м. в салях Касина Почтовців при вул. Японській

Традиційні Вечерниці „Червоної Калини"

Одяг візитовий. — Запрошення видає адміністрація „Ч. К." Львів, Зіморовича 20. в год. 9. — 15-тв. Окремо запрошень Комітет не висилає. 1002 2—2

VII. Протиалькогольний та Протинікотинний Курс і Вистава.

В середу 20. лютого ц. р. у салі Музею ім. Шевченка відбулося відкриття Курсу і Вистави, яку щорічно влаштовує діяльне Т-во „Відродження". В 5. год. пополудні у просторій салі, де саме тепер відбувається вистава образів М. Глущенка, зібралося поверх 50 осіб, переважно жінок та молоді.

Курс відкрила та рівночасно виголосила вступну промову голова Т-ва д-р Софія Парфановичівна, що у своїй промові подала історію та розвиток курсів і вистави образів Т-ва. Згадала про байдуже відношення великої частини українського громадянства до протиальокогольного та протинікотинного руху, зокрема до всіх починань Т-ва „Відродження". Згадала про страшну язву, яка винищує наш нарід, про шалене поширення вживання самогону, денатуру та етеру. Вся Волинь, північно-східні та західні землі потопають у морі отрут. Лише зрідка-годи здорово думаюча частина громадянства б'є на сполярм в українській пресі. Покликувалася на статтю інж. Творилла в „Ділі", де виказано, як застрашаюче скоро поширюється язва алькоголізму серед нашого селянства. До праці треба стати негайно та організовано повести плянову протиакцію. Під кінець звернулася з гарячим зазивом до присутних на салі курсистів прийти з помічю Головній Раді в її змаганнях. Промову п. д-ра С. Парфанович приявні нагородили бурею оплесків. З черги виголосив свій реферат м-р Петро Ісаїв. Темою реферату було: „Абстиненція як вихований чинник". Під кінець м-р Остап Домбровський виголосив свій гарно опрацьований реферат п. н. „Фізичне вихованя й алькоголь". Курс закінчився в год. 19.30.

Присутні оглядали ще образи, які розвішено з браку місця на головній салі в меншій, входовій кімнаті Шевченківського Музею. Виставу образів, що робить гарне та переконуюче вражіння, можна оглядати кожного дня від год. 10. до 15-ої передполудневі та пополудні від год. 17. до кінця курсу. Вступ за добровільними датками.

Боротьба з китайськими піратами.

На китайських водах розмножилося багато морських бандитів або піратів. Вони мають свої озброєні кораблі й ховаються в різних закутинах величезних рік південного Китаю. Пірати нападають на товарові кораблі й ограбовують їх. Буває, що пірати забирають з собою й багатих купців-чужинців, щоби за їх визволення дістати грошевий викуп. Хоч Китай і великий, але не може собі дати ради з тими піратами. Тепер між Англією й Китаєм підписано в Кантоні договір, в якому умовлено, щоб обидві держави працювали разом з боротьбі з піратами й до корени винищили їх на водах південного Китаю.

Англійські воєнні кораблі будуть стежити по китайським побережжям. Китайські війська робитимуть облави й обшукувати всі місця в районі заливу Бія, де є тайні сховища піратів. Гадають, що при такій співпраці китайців англійців вдасться повинищувати морське розбишацтво в Китаю.

Велика залізнича катастрофа в СССР.

МОСКВА, ПАТ. На станції Загет коло Тифлісу зударився особовий поїзд з товаровим. Обі льокомотиви і вагони знищені. Три особи забиті, 12 тяжко ранених.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 21

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Знайомі поручали таке Кнайпівське заведення в Розенгайм у Баварії. Я рішився в липні 1893 р. туди поїхати. І поїхав через Відень, що його був дуже рад вдруге — як добре вже мені знане місто — побачити. З Відня їхав я західною залізницею на Лінц, до Сольногороду (Зальцбургу), яким був незвичайно захоплений і лишився там один день, щоб це місто ближче побачити і налюбуватись його чудовим положенням та старовинними будинками. В Сольногороді переїхав я баварську границю і за дві години був уже в Розенгайм.

Тут перебув я три тижні на лічебні водою, яка зробила мені добре. З Розенгайму робив я часті й цікаві проїздки передусім кожної суботи до Мінхену, що представився мені як пребарне місто, яке імпонувало своїми будинками, особливо величавими, монументальними луками, як „Siegestr. Prophyleen", памятниками, як „Баварія", Ruhmeshalle, Feldherrnhalle та безчисленними творами мистецтва, зібраними в двох пінакотеках — Гліптотеці, Національнім Музею та величезних виставах образів. Стільки творів мистецтва не можна було навіть у приближенні побачити ані у Відні, ані в Пешті. Я ввесь тиждень студіював подорожні підручники і катальоги, а відтак суботу і неділю присвячував оглядинам. Тут став я вперше розуміти мистецтво і пізнавати, чим воно є для духової сторінки людини та її освіти.

Крім цього завидів я з Розенгайму недалекий Куфштайн із замком на високій горі, де містилися колись вязниці для австрійських політичних проступників. Сиділи там також деякі з поляків. Сама місцевість положена чудово на вступі до північного Тиролю.

Дальше пустився я до Інсбруку, де випадково подибав Івана Гриневецького, що студіював там тоді медицину (колись українця, опісля завзятого москвофіла і редактора „Прикарпатской Руси"). Він був там моїм cicerone і при його помочі побачив я там багато замітних річей. Там найзамітніше було саме положення серед небосяглих Альп, які немов густою хмарою оточували місто й околицю. Щодо краси положення міг Інсбрук станути побіч Зальцбурга. Дальше завидів я також озеро Chiemsee, що лежить по середині між Розенгаймом і Мінхеном, а на нім, на острові Herreninsel одну з палат Людвика II. баварського. Будинок казкової краси, яку видумати могла лиш буйна фантазія тої поетично хорої голови. Прототип того будинку пригадала мені кількацять літ пізніше палата французьких королів у Версаї.

По кількох тижнях мав я вертатися просто до дому. Та приглядаючися плянові їзди, я ствердив, що з Розенбергу не так уже далеко до Італії, а крім цього веде туди незвичайно принанчива дорога через цілий Тироль до Алі і відтак до Верони, яка вимагає часу не довше, як одного дня. Мене закортіло страшенно за одним замахом побачити й Італію, про яку я досі тільки читав і тільки мріяв. Я виїхав з Розенгайму раненько на Бреннер, переїхав днем цілу альпейську околицю, минаючи Інсбрук, Боцен, Бріксен, Триденті коло півночі був уже на італійській землі, у Вероні.

Італійське підсоння має своєрідний, відмінний характер; італійський воздух буквально п'янить і ошоломлює. Цього зазнав я вже у Вероні, побувши там одну добу. Хоч нема там таких особливостей, які видно в дальших містах середньої і полудневої Італії, або і в північній, у Венеції та Міляно, та все таки видно і чути, що тут якийсь відмінний світ. Я оббігав за один день ціле місто, побачив усі церкви, музеї, перейшов довшим проходом понад береги Адижі. Та з усього найбільше заімпонувала мені арена, старовинний римський цирк, збережений краще від римського колісею, хоч зрештою дуже до нього подібний. В тім цирку перебув я кілька годин і вилазив по ступнях, що творять сидження, аж до найвищих луків. Та староримська арена мусить на кожного робити величезне вражіння. (Д. б.)

Міські Театри у Львові, на пятницю 21. лютого
у Великім Театрі
год. 7·30 — Нині **„К р и к“**
сензація сезону
„КРИК“ стягає цілий Львів — треба почути „КРИК“.

в Театрі Ріжнородностей
год. 7·30 веч. нині і в біжучі дні год. 7·30 веч
„Оборона Кейсової“
Бруно Вінавера
Дотеп — гумор — забава.

Новий том збірних творів Т. Шевченка.

(Повне видання творів Т. Шевченка: Том VII- ПОВІСТІ Й ОПОВІДАННЯ: Художник, Наймичка, Варнак. Укр. Наук. Інститут. Варшава-Львів, ст. 338. У передплаті 2 зол. 50 сот. за том).

Нелегко було би розяснити, чому в гімназії і навіть підчас університетських студій майже не займались ми прозовими творами Шевченка. Найбільший національний поет заслуговував би на більшу увагу, коли зважити, що вчителі нашої літератури знайомили нас нераз із творами, які не дуже зміцновали наш сентимент до рідної творчости.

Памятаємо часи, коли наші гімназійні вчителі мали клопіт із вибором шкільної лектури; ще й досі не можемо збагнути, чому університетські професори, які вважали себе наприклад знавцями „від“ Шевчежа придумували найкомічніші теми на семінарійні праці, а не пригадали собі, що Шевченкові повісті лежать майже непозсліджені і що є в них матеріял на довголітні студії.

Хто візьме VII-ий том (другий виданий з черги) повного видання творів Шевченка, початого „Українським Науковим Інститутом“ і заглине хочби до приміток — напевно здивується, звідки Шевченко знав так багато подробиць із мистецтва, історії, літератури і так багато о-сіб у приватному житті. Всі ті життєписні дані, якими годували нас досі офіціяльно, були здебільша освітлені одним фальшивим поглядом про кріпака-самоука, що виніс зпід селянської стріхи божу іскру поета і завдяки цій іскрі дав твори великого національного пориву.

Автобіографічна Шевченкова повість „Художник“ розсіває цей погляд без огляду на те, як ми ставились би до неї як до літературного твору. Той запас знання, гострота обсерваційта той досвід, які находимо там розкривають перед нами зовсім іншу людину — не тільки вражливого та освіченого мистця, але й високоінтелігентного учасника тодішнього петербурського життя. „Художник“ — одна сторінка з Шевченкової біографії, одна з найбільше барвистих, що дозволяє зрозуміти людину з тої доби, коли він на самоті, на засланні, передумував збитки своєї химерної долі.

Чи можна ще нині читати цю повість? Можна, забуваючи, що це повість, а клептик життя великого мистця. Навіть поодинокі неповязані моменти життєпису великих людей цікавлять нас нині більше, ніж неодин їх твір, який віддали ми на поталу спеціялістам, задоволені, що це „архівір“.

Досі звичайний читач Шевченка не здає собі справи з його мистецького таланту; все те, що дав він як мистець, залишається предметом дослідів істориків мистецтва і не вирізнає з образом одної особи, що була водночас поетом, малярем і справді цікавою людиною, з великою життєвою енергією. Захоплення Шевченка мистецтвом і жіноцтвом нагадують струни, що бренять від весняних подувів. Автім мистецтво, як в неодного великого самотника, лікувало завсідни рани нашого поета, що надто легко наставляв свої груди на затроєні стріли Амора. За забороною писати і малювати прийшла ще більша кара, коли не міг він користати з товариства і не міг дати волю почуванням. З цього погляду „Художник“ — прецікавий психологічний документ.

Багато досі було у нас перекладів „Художника“; переклад Конїського передрукували майже сліпо, виправляючи в ньому тільки поодинокі вислови. Хто прирівняє теперішній переклад із попередніми, побачить, скільки в ньому поправок самого тексту. Шевченко писав по російськи майже так нелітературно, як пишемо чужою мовою; крім цього він часто плутав деякі прізвища та поняття і висловлював не зовсім точно те, що ледви мріяло на обріях думки. Редактор цього видання П. Зайцев уміє з незвичайною інтуїцією коментувати текст; його примітки вперше приносять пояснення до ріжних місць досі промовчуваних видавцями, що залишали їх на здогади читачів.

Сам переклад Шевченкових творів дає притоку до дискусій; чи не повинні би його робити першорядні письменники-перекладачі; вони могли би або відтворювати текст як мога чистою Шевченковою мовою того часу, або пристособлювати його до вимог сучасної літературної мови. При цьому треба би заздалегідь погодитись щодо принципу: чи зберігати теж будову речень і те, що називаємо „стилем“, часто майже неіндивідуальним і нехарактеристичним для Шевченка, чи добувати із тексту якнайбільшу силу вислову, згідно з нинішнім розумінням стилю.

Лекше справа стоїть із перекладом таких творів як „Наймичка“ і „Варнак“, де мова поодиноких творів сильно в нас розвинена може навіть мати запах своєї доби; але і тут треба би окремих студій — сама память перекладача не викличе всіх потрібних зворотів і форм.

Неодин не пригадує собі вже нині, коли читав востаннє повісті Шевченка. Коли візьме оце нове видання, напевне здивується якою швидкою ходою пішов за останні десятки літ розвій нашої літературної мови. Коли-ж при цьому стверднть, що є у Шевченка деякі моменти досі ним запримічені відчуватиме ту саму приємність, що і його коментатори все наново здивувані нерозкритими ще таїнами душі великого творця

м. р.

Бійка між комуністами.

20 осіб раненних

ПАРІЖ. ПАТ. У Дравсі де Гран дійшло до кривавих боїв між прихильниками незалежного комуністичного посла Доріота і членами французької комуністичної партії. Поліція припинила бої, підчас яких ранили 20 осіб. Пос. Доріо і тепер мером міста Сент Дені. Колись був він прихильником співпраці зі соціалістами і тому виключили його з комуністичної партії.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Воєнний суд у Римі підвищив кари трьом соціалістичним послам за нелеґальне переховування зброї. Пос. Брусі Кальвінса засудив на 3 роки вязниці, пос. Ульпе на 6 місяців і пос. Цельвінса на 4 місяці вязниці.

— Японська преса повідомляє, що уряд Зх. Держав побудує шість великих радіостанцій на Тихому Океані. Радіостанції ті матимуть велике військово-стратегічне значіння.

Дешеві білі дні
з 40% зниженою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

РЕДАКЦІЯ і АДМ'ІНІСТРАЦІЯ
„НАЗУСТРІЧ“
ПЕРЕНЕСЕНА З РИНКУ Ч. 9.
на Ринок ч. 10, II. пов.

Позичка Японії для Китаю.

„Нью Йорк Таймс“ пише, що підчас переговорів у Нанкіні японці запропонували Китаєві більшу позичку під умовиною, що Китай зміннть митну тарифу і признає більші привілеї японським товаром.

Справді Китай нікнщо не рішився на ні прозиції, але вже сама можливість такої зміни загрожила американських і англійських фінансістів, які вважають економічну співпрацю Китаю і Японії безпосередньою загрозою для своїх інтересів.

Абісинія обсаджує кордони.

До Риму надійшли вістки, що на кордоні Абісинії в Еритреї збирається численні племена під проводом Рас Сеюм, рішучого противника Італії.

Італія вислала саперів.

ПАРІЖ. ПАТ. Лявас повідомляє з Неаполю, що на кораблі пеїв батальйон саперів і відїхав до Африки.

НОВИНКИ

— **Реферат д-ра К. Левицького про віддовження рільничих довгів.** У суботу 23. лютого ц. р. в годині 6.30 вечором відбудуться сходини львівських адвокатів та аплікантів у льокалі Організації Українців міста Львова при вул. Підвалля ч. 7, III. поверх, на котрих д-р Кость Левицький виголосить реферат про віддовження рільничих довгів. — **Видїл С. У. А.**

— **Зібрання Фільольогічної Секції НТШ.** відбудеться в суботу 23. лютого в год. 18. у бібліотеці НТШ. для відчиту проф. д-ра К. Студинського: „Галичани на Україні 1860—1872 рр“.

— **Мешканева мораторія буде продовжена.** Міністерство справедливости виготовило проект закону, що продовжує мешканеву моратерію для безробітних на дальший час, отже від 1. квітня до 31. жовтня ц. р. Мораторія в зимовій порі вигасає з днем 31. березня ц. р.

— **Охорона придорожних дерев.** В останньому році стверджено великі ушкодження дерев при дорогах і придорожних городах. У звязку з тим міністерство внутрішніх справ наказало адміністраційним органам звертати пильну увагу на причини ушкоджень і карати строго винуватців.

— **Ощадність в самоврядуванні.** Міністерство внутрішніх справ наказало самоврядним установам якнайбільшу ощадність. Самоврядні установи, що мають буджети незрівноважені, не можуть преліміновати ніяких субвенцій, з винятком на фізичне й військове виховання. Одноразові субвенції на ріжні врочистости, будову памятників і видавання альбомів слід занехати. Рішучо треба занехати стягання самоврядними чинниками якихнебудь добровільних оплат у виді розпродажі значків на суспільні організації. Контрольні чинники мають очеркнути всякі доходи з т. зв. копиткового і рогачкового. Оплати за постій можна побирати тільки там, де самоврядна установа влаштувала спеціяльну площу задля цього.

— **Хто виграв на льотерії** В нинішнім тягненні Держ. Каяс. Льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 5695. 10.000 зол. на ч. 7381 116077 83319. 5.000 зол. на ч. 31413 86454 35393 58477. 2.000 зол. на ч. 81964 104154 106553 128098 175917. 1.000 зол. на ч. 4699 133775 149816. 500 зол. на ч. 46247 131088 172476 174631 65285 31222 169438 171802. 400 зол. на ч. 35619 69788 35965 106385 107249 126918 137347 140964 160321 175824 831 1984 8655 12581 47674 85645 87891 101647 116241 123740 141119 149900 161682 164777.

— **Присуд на комуністів.** Перед львівським судом присяжних відбулася 3-денна розправа проти 7 комуністів. Усіх засуджено, а саме: Ст. Камінського на 2 роки вязниці, Гр. Вовка на 3, Хаю Зельцер на 6, Йосифа Райслера на 6, ст. політехніки Хаїма Фреліха на 7, ст. політ. Ек. Плянера на 8 і кровця Мозеса Бальберґа на 8 літ вязниці.

— **Львівська хроніка.** Арештовано Андрія Волоскова, аптичного лябоданта, що виманював від людей гроші, обіцюючи виробити посади і т. п. і своїх обіцянок не додержав. — Стверджено, що Ян Ковальчик, заступник одної текстильної фірми у Варшаві, який застрілився у Львові спроневірив 3.000 зол. на шкоду тої фірми.

— **Краєва хроніка.** В селі Великополі пов. Городок Яг. обікрали церкву, з якої забрали 126 зл. У звязку з тим арештовано Миколу Цвика, якому відобрано майже всі гроші. — У Стрию відбувалася судова розправа при замкнених дверях проти Ів. Чубка. Засудили його на 3 роки вязниць. — Станиславівський суд засудив Петра Данилова на пів року вязниці за те, що викинув 9-літню дочку на вулицю, щоб присилувати її ходити за прошеним хлібом.

— **Парцеляційні ошуканці.** Найвищий суд у Варшаві оголосив присуд у великій парцеляційній афері. Як відомо, директор державного Рільного Банку в Станиславові, Канський увійшов в порозуміння з Гавяком, Вінклером і Юркевичем, допускаючись великих зловживань. Канський давав позички тільки особам, які присилали його спільники, причому Гавяк вербував між селянами рефлектантів на парцеляційну землю. Обіцював їм, що дістануть більші позички в Банку Рільнім, а покищо брав від них підписані на чисто векселі, які виповнював на більші суми й при помочі банку пускав в обіг. За ті зловживання суд засудив Гавяка, Вінклера і Юркевича на кари по 4 роки вязниці, а Канського на 3 роки. Апеляційний суд затвердив цей присуд, а коли засуджені відкликалися до найвищого суду у Варшаві, цей відкинув касацію. Наслідком того засуджені розпочнуть нарешті відсиджувати кару.

— **З Польщі.** В дні 16. ц. м. в Польщі було зареєстрованих 515.341 безробітних, що з попереднім списком виказує зріст безробіття на 5.880 осіб. — В Люблині засуджено на 3 роки вязниці місцевого адвоката Казимира Білянїцького за спроневірення 7.000 зол. на шкоду свого клієнта.

— **За отроєння опікуна.** В пешинському карному суді відбувався розправа проти парубка Чижа, мешканця села Цісовинці, що отроїв свого опікуна, господаря Слівку. Чиж хотів оженитися, але опікун не мав грошей на весілля. Знаючи, що опікун обезпечився на 10.000 зол., Чиж рішив спрятати його зі світа. Він купив отруту на щурі, змішав її з мармелядою і дав опікунові зїсти. Опікун незабаром помер, а Чиж опинився перед судом, який засудив його на 13 літ вязниці і 500 зол. гривни.

— **Релігійна психоза в Совітах.** Як повідомляють з Москви, совітська влада арештувала одну жінку, що серед темного населення оголосила себе „божою матірю". Ходила від села до села, від колгоспу до колгоспу, проповідуючи всюди, що незабаром вибухне війна, яка принесе кінець панованні большевиків. Називається вона Марія Терещенко. Її поставлять перед суд за контрреволюційну пропаганду.

— **Можна бути невидним.** Мадярський учений Стефан Брібіль в Будапешті відкрив проміні, при помочі яких можна кожний предмет зробити невидним. Досвіди виказали, що мрр мармурова статуя, освітлена тими променями, стала зовсім невидною. Ближчих подробиць покищо нема.

— **Пир для бурлак.** У звязку з побільшенням центральних галь у Парижі управа галь влаштувала пир, на який запросила 700 найбідніших парижан. Запрошені належали виключно до спеціяльної категорії паризьких нуждарів, що живуть під мостами і живляться відпадками з галь. Вони відомі під назвою „кльошар". На принятті подавали до стола пані з товариства, а капеля, зложена з 50 музикантів, приграваля цілий час. Коли одного із запрошених спитали про враження з принятя, відповів, що раз у житті можна й це витримати, одначе він волить своє свобідне життя, бо хто раз стане „кльошаром", ніколи вже ним бути не перестане і не хоче ніяких змін.

— **Люди високі на 40 цм.** В місцевости Вадьнагар (Индії) відкрито кости людської раси, що була найменша, яку знає наша земля. Є це кости пігмеїв, що доходили до 40 цм. висоти. У світі антропольогів це відкриття викликало сенсацію, бо найменші досі люди, африканські пігмеї високі на 100 до 125 цм.

— **Що коштує 400.000 цілунків?** Одна старша дама у віці понад 50 літ заскаржила в Лексінтоні в північно-американському стейті Кентекі свого колишнього нареченого за відшкодування, бо він після довголітного нареченства оженився з іншою. Позовниця запевнювала, що в часі знайомства з нареченим прийшло до 400.000 цілунків. Після довгих розправ суд устійнив ціну за один цілунок на 1 цента і так обчислив відшкодування на 4.000 долярів, які невірний наречений має заплатити позовниці.

— **Український Комітет допомоги хорим** у Львові складає щиру подяку від себе і від хорих всім тим, що відгукнулись на прохання Комітету і з нагоди свята Різдва Христового зложили свої жертви на допомогу хорим і бідним братям. Почтою прислали: п. Анна Кулинич Ходорів, З. Езерська Миколаїв, о. С. М. (назвище нечитке) по 5 зол.; д-р В. Маковський, М. Козакова, М. Рубчак по 3 зол.; Н. Дорожинська Стрий, о. Коритко Холоїв по 2 зол.; п. Пелентська Комарно 1 зол., о. Н. Н. 1.70, п. Леонарда Ващук і Василь Яцуляк 1.20. М. Горчин Вербіжне вудженину. Крім того дякуємо всім місцевим жертводавцям, що чи то грішми чи печивом помогли нашим хорим. Зокрема складаємо подяку братству св. Івана Милостивого при церкві св. Юра за щедрий дар в сумі 50 зол. Дякуємо теж всім нашим Редакціям за часописі і книжки. Особливу подяку складаємо п. д-рові М. Дзеровичеві за безінтересовну лікарську поміч нашим хорим. Всім нашим П. Т. Добродіям хай нагородить Всевишний за те, що своєю жертвенністю осолоджують хорим гірші їх хвилини; хай вони ніколи не зазнають недолі хорої людини. Рівночасно прохаємо людей доброї волі не забувати на наших хорих. Досі і надальше приймає „Доставо" Руська ч. 18.

— **Совганка і лещата** — не улюблені снасти нашої молоді, яка їх уживає в цілій повні. Більше висилюваний організм, що живить спротів виникає переважно браком раціональної відживи, яка додавала би сил хоронила перед утомою і підносила фізичну справність. Випробувана від літ вітамінова конденсована відживка ОВОМАЛЬТІН надається знаменито до цієї цілі. Овомальтина скоро переходить у кров та завдяки найшвидшій відживній складникам і вітамінам найкоштовнішим відживляє складникам і вітамінам найкоштовнішим відживляє і дає нові засоби сил і енергії. 2—3 ложечки Овомальтину заживані постійно по сніданку, сповнюють цілковито своє суде — і енергійносче завдання.

Заходом УКТОНІ відбудеться в неділю дня 24-то лютня ц. р. в салі кіна „Колісей" точно в 12-ій годині вполудне

„Свято Стрілецької Пісні"

Беруть участь: О. Любич Парахончаківна, Михайло Голинський. — При фортепіяні: В. Барвінський, Н. Нижанківський. — Деклямує: Микола Дараган. — Хори: „Сурма" і „Бандурист". — Диригують: І. Охримович і О. Плешкевич.

Білєти в пер-продажі в Союзнім Базарі на вул. Руській, для Гостей з провінції також підчас Вечеринць Червоної Калини.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ДВА НАРОДИ — ДВА СПОСОБИ.

Як то добре, що ми не жиди. Сумна нація ті жиди. Сваряться, наприклад, три жиди між собою, до очей скачуть, зубами скрегочуть, ось-ось навзаячки підуть. Аж тут надійде хтось і одного з них образить. Не треба дуже, а головне: щоб той хтось був чужий. Тоді два другі з місця:

— Коли ти образив його, то образив і нас!

Так воно в щоденнім житті, так воно і в політиці.

Не любила жидівська газета „Гайнт" посла Розмаріна. Нераз на нім сухої нитки не лишала. Воювала з ним при кожній нагоді, до очей скакала, зубами поскрегочувала. Аж прийшов посол Мелінецький і підчас бюджетової дискусії скочив на посла Розмаріна. І то скочив з обцасами.

Що робить тоді „Гайнт", що роблять жиди ріжних відтінків?

„Гайнт": „Посол Мелінецький кинувся не на посла Розмаріна, а на цілий нарід!"

Всі жиди: „Всі ми знаємо, що посол Розмаріп гідно виступав наші інтереси".

Сумний нарід. Ніякого життя, ніякої ріжнокалітности, всі разом як вівці.

Зате в нас... Як інакше, як цілком інакше і тому — якже весело!

Після промови міністра Кожелєвського.

— Левицький... Мацух... Так їм і належалося! Не треба було так робити.

— Як?

— Ну... Та подвійна гра.

А в іншім місці:

— Памятаєте той пассус з промови: прийдуть інші, молоді...?

— Ну?

— Ну-ну! Я думаю, що воно має себе значіння.

І вже мріє: дарова залізниця першої кляси, тисячка місячно... Чоловіка ще не старий...

А українського „Гайнту" нема. Могла була нам у даму хвилю стати „Батьківщина", але не хотіла. Висипалася після промови не „лінія", як передтим. Мовляв: Політика катастроф, світового пса аж до пропасти небуття.

Зовсім веселіше!

Ми вже такий веселий нарід з роду. І взагалі у цілому світі з того.

Сваряться трьох наших, до очей собі скачуть, зубами скрегочуть, ось-ось навзаячки підуть.

Аж тут надійде хтось чужий і одного з них образить.

Тоді тамті два, не так як жиди сумно: „Коли ти образив його, то образив і нас", а весело, по нашому: „Добре йому так! По ногах його, тій тамтій найслабшій!"

І в ретірт.

Вилає комусь цесла з даху на голову. Заточиться відолаха, гуля як слинка. Підійдуть свої і — підморгуючи: „Зо мала трохи! Якби ось тамта, тож то було сміху!"

А так — тільки весело.

Так весело, що аж очі сльозами заходять.

Галактіон Чіпка.

ДИВОГЛЯДИ.

АМАТОР МІДІ.

У франц. місті Пуатіє помер один селянин, що залишив своїм спадкоємцям три величезні скрині. Коли ті скрині відчинили, вийшли тим мілні монети по 5 і 10 сантимів. Багато монет було теж у матраці. Збирав їх чудак кілька літ і разом вложили вони 240 кільо. Державний банк сантатив за них 2450 франків.

ЗНУЖДЕННЯ ЛЬОРД

Син англійського пивара Манчестеру, льорд Едвард Монтегі, сьвічив 20 літ і почувається втомлений життям. Його темперамент завів його вже перед суд. Щоби „випумітись", він записався до французької чужинної легії в Альжирі, куди, як відомо, вступають люди з найтемнішим минулим, що хотять порвати всі зв'язки з нормальним життям.

З ЧОГО РОБЛЯТЬ КАСАРНЮ.

Будинок італьєнського парляменту — неприємний, бо нема кому в ньому засідати, перемінюють на поліційну касарню. Помістять там відділи „ударників", які виселяють до Барі, коли для охорони порядку.

ФОТОГРАФІЯ ПАЛЬЦІВ.

Бюро криміяльної поліції в Нью Йорку післало циркуляр до всіх громадян, щоб „зняли свої відтиски пальців. 6000 осіб уже перевстрували себе. Тепер, коли треба буде шукати злочинців, досліджувати матимо нову роботу. Загальну дактильоскопію виконать тому, що в Америці вмирає денно кільо тисяч осіб, яких тотожности не можна стверднти.

З КОНЦЕРТОВОЇ САЛІ.

ЮВИЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ У 40-ЛІТТЯ „КОЛОМИЙСЬКОГО БОЯНА".

„Коломийський Боян" святкував 40-ліття свого істнування святочним концертом дня 17. лютого ц. р. при співучасти братніх хорів: „Станиславівського Бояна" і „Думки" та симфонічної орхестри Музичного Інституту ім. М. Лисенка.

Багата програма обіймала, поза святочним вступним словом і продукцією симфонічної орхестри Музичного Інституту, самі тільки хорові продукції Коломийського і Станиславівського Бояна та мужеського хору „Думка" і ще єдиної спільної точки всіх хорів, що виконали спеціяльно для свята написану та „Коломийському Бояновії" присвячену кантату на слова Шевченка „Вибір гетьмана" Б. Кудрика.

Святочне вступне слово було добре подумане, ядерно засноване і гарно виголошене проф. Р. Шипайлом.

Розглядаючи поодинокі музичні точки під оглядом мистецького рівня, перш усього треба признати, що в усіх продукціях слідно було великий вклад праці диригентів, як і виконавців та пієтизм до свого діла. Коли при деяких точках (напр. „Титарі" Богдана Вахнянина) висліди праці і враження було менше, то причину цього можна було зложити на карб чи то не конче відповідного вибору твору, чи то солістів, чи врешті на якісь то випадки („ніс майор"). Виконання „Коломийським Бояном" „Вулиці" Ф. Колесси під управою його колишнього диригента о. Т. Курпяка було зовсім поправне, але всеж-таки було деколи замітно, що хор, хоча й добре обсаджений і точно вивчений, не має ще змоги привикнути до інтерпретації і манери диригента за одну пробу в день концерту і почував себе трохи непевно. „Станиславівський Боян" виконав свої дві точки: „Сон" Стеценка та „Для всіх ти мертва" Степового під своїми двома диригентами І. Неділ'ським і Я. Барничем бездоганно та виявив гарний склад голосів і зіспівання.

Але всеж таки між хоровими виступами пальма першенства належиться мужескому хорові „Думка" за відспівання щедрівок Ф. Колесси, „Золоті зорі" і (на біс) „Гуляли" О. Нижанковського. Хор має у складі багато безперечно музикальних членів і чимало гарних сольових голосів, до того є знаменито зіспіваний і здисциплінований своїм диригентом п. Р. Крушельницьким, тому технічно може сміливо рівнятися з нашими найкращими мужескими хорами у Львові. Інтерпретація творів зовсім культурна, рідко коли попадає у закорінені у нас манери зайвих віддихів, фермат, перебор щених експресій, рялентандів, то-що.

Також виступ симфонічної орхестри Музичного Інституту ім. М. Лисенка в Коломиї, яка майже у повнім складі під проводом управителя п. Р. Рубінґера виконала симфонію Вербицького Д-дур наскрізь музикально і культурно, — мусів бути для всіх ревеляцією.

Кантата Б. Кудрика „Вибір гетьмана", написана на мішаний хор із басовим сольом у супроводі фортепіяну на 4 руки, — була виконана під батутою п. Р. Ставничого збірними хорами доволі складно. Твір є плодом поважної музичної рутини, а декуди навіть творчої інспірації, хоча і є трохи еклектичний у стилі, який робить враження раз чогось немов східно-церковного, то знову звісно ораторіяного (фуга пов

кінці), або знову декуди виявляє оперні риси. На жаль, басове сольо кантати (промова вибраного гетьманом Лободи) мусіло в останніх хвилині відпасти з причини наглої недиспозиції соліста.

На свято насіло чимало привітів, передовсім від співочих та музичних установ, які відчитав п. Р. Ставничий.

Належав свято зробило на масово зібрану публіку гарне враження. Аранжери й виконавці можуть мати почуття, що добре сповнили свій обовязок.

Ч. В.

—o—

СПОРТ.

І. ЗИМОВІ СОКІЛЬСЬКІ МИСТЕЦТВА У ВІДБИВАНЦІ В СОКОЛІ-БАТЬКУ.

Дотеперішні виспіли:

С.-Б. І.	— С.-Б. ІІ.	2 : 0 (15 : 2, 15 : 4).
Ольдбой	— С.-Б. ІІІ.	2 : 0 (15 : 0, 15 : 7).
С. ІІІ. членині	— С.-Б.ІІ. учасниці	2 : 0 (15 : 5, 15 : 11).
С. ІІІ./І.	— С. ІІІ /ІІ.	2 : 0 (15 : 12, 15 : 4).
С. IV./І.	— С. IV /ІІ.	2 : 0 (15 : 0, 15 : 7).
С.Б./І.учасниці	— С.-Б./учасники	2 : 1 (15 : 13, 13 : 15).
С.Б.І. учасниці	— С. IV. членині	0 : 2 (7 : 15, 9 : 15).

Після цих розгривок подіелено лущин на 2 класи:

І. Класа: 1) Сокіл-Батько І. члени, 2) Ольдбой С.-Б., 3) Сокіл-Батько І. учасники, 4) Сокіл ІІІ./І., 5) Сокіл V./І., 6) Сокіл V./І. (без противника входить до І. кл.)

ІІ. Класа: 1) Сокіл-Батько ІІ. члени, 2) Сокіл-Батько ІІІ. члени, 3) Сокіл-Батько ІІ. учасники, 4) Сокіл ІІІ./ІІ., 5) Сокіл IV./ІІ.

Класа жінок: 1) Сокіл-Батько членині, 2) Сокіл-Батько І. учасниці, 3) Сокіл-Батько ІІ. учасниці, 4) Сокіл ІІІ. членині, 5) Сокіл IV. членині.

Не вичислено сюди тих дружин, на які числила спорт. секція С.-Б. і які повинні були взяти участь, маючи до того відповідний матеріял. Це в першу чергу Сокіл V. жіноча дружина, Сокіл-Клепарів мужеська дружина та Сокіл ІІІ. — дружина учасників. Сподіємось їх у літі побачити на плящі. Всіх зголошених змагунів у них дружинах, які беруть участь у змаганнях, є 136.

Змагання відбуваються далі щодня, про чому публіка слідкує за їх ходом пера із папертим відзивом.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ У ХИРОВІ.

Дня 3. ц. м. лещетарська секція „Сокола" в Хирові влаштувала перші українські змагання. Добрі вроді й охоти показали що ніщо не стоїть на перешкоді подібній імпрезі. Тому то хирівський „Сокіл", удостоюючи лещет. змагання, може засоромити й більші спортові осередки, які ще сидять. Справна організація змагань та гарні нагороди причиняться до ще більшого розросту лещетарства в Хирові.

У змаганнях взяло участь 10 змагунів зі „Сокола" в УСК-у з Добромиля. Траса була доволі важка, гориста, довга 30 км. Перше місце добув І) Хавлюка Сокіл) у часі 3 год. 26 мін. 2) Возошиновський (Сокіл) 3 год. 28 м.н., 3) Когут (Сокіл) 3 год. 25.01. Начальним суддею був п. Ольшанський М. Змагуни дістали нагороди: почесні трамоти, жетони і спорт. приладдя. Змагання відбувись серед сніжної заметілі, тому змагунам важко було орієнтуватись, хоч контрольних точок було 11. Два змагуни відпали, один заблудив у лісі.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ „У.С.К."-у В ДОБРОМИЛІ.

Дня 15. ц. м. влаштував У. С. К. у Добромилі лещетарські змагання на трасі 14 км. Стартувало 8 змагунів з трьох клюбів (4 Сокіл-Хирів, 2 Беркут, 2 УСК). Змагання почалися в год. 12 вполудне серед не дуже відповідних атмосферичних умовин. Хирівські змагуни не жають щастя, натрапили знову на велику заметіль. Сніг не дозволював на 10 м. уперед бачити траси. Сніг мокрий, піснями злутий, так що видно було гамну; він зіпився та утруднював біг. З причини поганої погоди не відбулася жіноча конкуренція. Перше місце добув Шатинський (УСК) у часі 1 год. 27:02, 2) Возошиновський (Сокіл-Х.) 1 год. 27:20, 3) Савчак (Сокіл) 1 год. 31:02, 4) Кнейчук (УСК), 5) Когут (Сокіл). Судювали пп. Редька М. і Коломиець Р. з Перемишля.

ПІНГ-ПОНГОВІ ЗМАГАННЯ У ДОБРОМИЛІ.

Беркут — У. С. К. 3 : 3.

Дня 14. ц. м відбулись перші стрічі українських дружин у пінг-понгу в Добромилі. Змагання відбулись у Народнім Домі при численно зібраній публіці та покінчились нерозіграною. Відбулося 6 стріч. Сімгалі жінок: Гусарівна (Б) — Мудрик (Д) 21 : 6, 21 : 12. Сімгалі мужчин: Іванцьо (Б) — Гинжка (Д) 21 : 18, 14 : 21, 16 : 21, Опока (Б) — Шатинський (Д) 22:20, 10 21, 12:21, Редька (Б) — Лисейко (Д) 2 :16, 21:11. Дабль мужчин: Коломиець, Опока (Б) — Данько, Возьний (Д) 21:19, 13:21, 20:22. Гра вінана: Гусарівна, Редька (Б) — Кнейчуківна, Шатинський 21:13, 21 16. У грі виказали свою техніку чиж вищість перемиські змагуни, спеціяльно визначились Гусарівна і Редька.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ

ПРОГРАМА ВИКЛАДІВ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ПРАЗІ В ЛІТНІМ ШВРОЦІ 1935. Друкарня Ф. Льоос, Виноградн, Американська 11. В Празі 1935. Стор. 12 + 12, ф. 8-о.

SEZNAM PREDNASEK KTERE SE BUDOU KONATI NA UKRAJINSKE VOLNE UNIVERSITE V PRAZE V LETNIM BEHU 1935.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення і реклами не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 22. II. год. 7:30 веч. „Крик"
Субота, 23. II год 7:30 веч. „Крик".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 22. II. год. 7:30 веч. „Оборона Кейсової".
Субота, 23. II. год. 7:30 веч. „Мі й козаний дурипку".

Кіна.

АДРІЯ: „1914 рік" і додаток.
АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТІК: „Юліка".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Зводниця".
КОЛІСЕЙ: „Паризьке шалення", ревія „У нас, як у раї".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фліп і Фляп у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Жидий застав" і „Парада на Червоній площі в Москві".
МІРАЖ: „Веселий тиждень" (Секе Сакаль).
МУЗА: „Створена до цілування".
ПАЛЯС: „Чорна перла" (Ева. Бодо).
ПАН: „Міхі Макс", Фліп і Фляп (Гут варить гумор) Тайни салону краси.
РАЙ: „Удавані обіти".
СВІТ: „Маркіза морісака" та „10-ий любо".
СОНЦЕ: „Шангай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Каріока" і ревія.
УТІХА: „Німста пані Х." і ревія.
ХІМЕРА: „Зміна сердець". (Дж. Гейнор, Чарлз Фарел).

Закордонне радіо.

Пятниця, 22. лютого 1935.

Відень (506,8) 17:30 Гендлеві твори, 19:35 Альпейські мельодії та пісоньки, 21:35 Пісні кохання — концерт оп. муз., **Прага** (470,2) 19:55 Чеські нар. пісні, 21:40 „Те Деум" ор. Гендля, **Париж** (1648) 19:30 Рецитації поезій, 21:00 „Ля Гавет де Монмар" вес. вечір. **Берлін** (356,7) 18:30 Концерт у честь Шопена (муз., співи), 21:00 Оп. мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14:00 Муз. вечірка, **Кельн** (455,9) 17:50 Співи і форт., **Лайпціґ** (382,2) 19:30 Нар. пісоньки кантону Тессін (на стіжні), **Мінхен** (405,4) 17:50 Пісні Шміда **Будапешт** (550,5) 19:05 Співи, 20:20 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 21:00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 22:00 Нар. музика й суч. пісоньки.

Субота, 23. лютого 1935.

Відень (506,8) 19:30 Скрипка, 20:10 „Малий фавт" комедія Зеєкн, 23:20 Легка віденська музика, **Кошиці** (259,1) 16:40 Вертеп для дітей, 18:06 Для Закарпаття (авд. для дітей), **Мор. Острава** (269,5) 17:35 Пісні риби (сп.), **Прага** (470,2) 10:15, 12:35 Сальон. музика, 17:05 Співи, **Париж** (1648) 16:00 Для дітей, 18:00 Симф. концерт, 21:00 Муз.-вок. вечір. **Білгород** (437,3) 22:30 Пісні, **Берлін** (356,7) 16:00 Розр. концерт, **Мінхен** (405,4) 19:40 Камер. вечір, 21:10 „Мужик мілїонер" муз. казка Раймунда - Міавра, **Будапешт** (550.5) 12:05 Циг. музика, співи, 20:00 „Корневільські дзвони" оп. Планкета, **Мілянo** (268,6) 13:00 Легка музика. **Рим** (420,8) 17:10 Концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 22. лютого 1935.

6:45 Ранішня авдиція, 7:50, 22:40 Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорольогічні вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт, 12:45 Сусп. виховання в захоронках, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Старі вальси, гр. пл., 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Марші народови зброї — піхоти (орк.), 16:45 Авд. для хорих, концерт, 17:15 Сен-Саенс; Карнавал звірят, гр. пл., 17:50 Книжки (фейл.), 18:00 Сільва рерум, мист. життя, 18:05 Техн. гутірка, 18:15 Танк. муз. в сяр. і форт. літературі, 18:45 Про психіку недиспозиція, 19:00 Концерт, 19:20 Репортаж із відслонення пропамятної таблиці в домі Шопена в Дрездені, **29:30 Пісні Вас. Тисяка в супр. форт.**, 10:30, 19:56 Спорт. вістки, 20:0 Хвилинка краєзн. т-ва, 20:05 Муз. гутірка, 20:15 Шопенівський фестиваль із варшавської фільгармонії; Веч. денник, Як працюємо, 22:30 Рецитації поезій, 23:05 Танк. музика.

Субота, 23. лютого 1935.

6:45 Ранішня авдиція, 7:50, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорольог. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Популярний концерт із гр. пл., 13:00 Полудн. денник, 13:05 Гармонійсти, 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Найновіші гр. пл., 16:30 Театр Уяви: Казка про золоту рибку (авд. Б. Герца для дітей), 17:00 Концерт сальон. орх., співи (Самченківна, кольор. сопр.), 17:50 Трудноші товариського життя, 18:00 Як Львів в організував свій держ. вигляд (відчит пос. Зах. Стронського), 18:15 Форт. реціталь, 18:45 І спортаж із борисдавського басейну, 19:00 Дуети (Норська сопран, Імгранівна К. альт), форт., 19:20 У столиці Памлухів — Любляні, 19:30 Твори на віольончелю, 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Карнавалова мозайка, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 У музикальній родині — коли ще не було радія (Корольківич баритон), форт., мельорецитації, скрипка, 21:45 Сусп. проблеми в польській лірниці, 22:15 Танк. музика, 23:05 Віденська звязда, 23:35 Танк. музика, 24:00 — 1:00 Ретрансмісія танк. музики з Льондону.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·26 1/2 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·80, Париж 34·94—, Берлін 212·55, Цірік 171·48, Голяндія 355.00—, Прага 22·13—, Італія 44·83, Нюйорк кабель 5·28, Нюйорк чеки 5·27 7/8.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони, 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37. Флорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52,

ЗБІЖЖЕ.

Ціни паритас Підволочиська дньово Львів

	від	до	від	до
Пшениця однод.	18·25	18·50		
Пшениця збірна	17·25	17·75		
Жито одноліте	14·25	14·50		
Ячмінь на мливо	13·00	13·25		
Мука пш. І. А.	32·50	33·00		
Мука пш. І. Б.	30·50	31·00		
Мука пш. І. Ц.	28·50	29·00		
Мука пш І. Д.	27·75	28·25		
Мука пш ІІ. А.	25·50	26·00		
Мука пш ІІ. Ц.	25·00	25·50		
Мука пш. ІІ. Д.	22·50	23·00		
Мука пш. ІІ. Е.	21·50	22·00		
Мука пш. ІІ. Ф.	19·50	20·00		
Мука пш. ІІ. Г.	19·00	19·50		
Мука пш. ІІІ. А.	14·00	14·50		
Мука пш. ІІІ. Б.	12·50	13·00		
Мука пш. озимна	18·50	19·00		
Мука житня І. кат. до 55%	22·75	23·25		
Мука житня І. кат. до 65%	21·75	22·25		
Мука житня ІІ. н. сит. до 70%	14·00	14·50		
Мука житня роз. до 95 %	16·50	17·00		
Мука житня посл. понад 70%	13·25	13·75		
Висівки пшен. гр	9· 5	9·50		
Висівки пшен. сер.	9·00	9·25		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 21. лютого п. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.	
1 кг. масла франко магазин	2·30	зол.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 кг. вершків	2·80—2·90	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло молоко і сметану вдержана, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 21 лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	1·00	зол.
Старі	„	„	0·80	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·95	„
Індики	„	„	1·00	„
Індички	„	„	1·10	„
Пантарки	„	„	1·25	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достанця.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОПОВІСТКИ.

Українське Товариство Допомоги студентам українцям вищих шкіл м. Варшави звертається з просьбою до всіх своїх боржників і зокрема до пп. Миколи АЛЕКСЕЙЧА, Федора БІЛЕЦЬКОГО, Ю. ЕФЕТОВА, Дм. КАРИКОВСЬКОГО, Ол. КВЯТКОВСЬКОГО, Михайла КИБАЛЮКА, Л. КОСТРИЦЬКОГО, Явима ТАРНАВСЬКОГО і О. ЦИНКАЛОВСЬКОГО, щоб вирівняли хочби належними місячними частками боргові зобовязання супроти Товариства, бо інакше Управа Т-ва вживе всіх заходів до примусового їх стягнення аж до судового шляху включно. Проситься всіх, хто прочитає це оголошення, повідомити, про його зміст названих вище осіб. Поштова адреса Т-ва така: Warszawa, Czerniakowska 204 m. 25. Для грошевих внесків — конто в Ц.К.О. Ч. 20.233. **Управа Товариства.** 973 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Негайно відступлю адвокатську канцелярію в цілою обстановою, дві машини „Underwood" усі правничі книжки найновіших законів, разом з претенсією понад 20.000 зол., ліжа обстанова спальні. Зголошення Галайова, Коломиці. 1005

ОГОЛОШЕННЯ.

Кооперативний Банк „Покутський Союз" в Коломиї відкрив у себе відділ есконтового кредиту.

Умови як звичайно при того роду кредиті. З кредиту можуть користати тільки члени в границях означених законом, себто до 2.000 зол. особи фізичні, до 8.000 зол. правні. По докладніші інформації писати до Коломиї, вул. Костюшка 25/1. 880 10—10

Доротеум
Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1·— зол., з почтовою пересилкою 1·30 зол.

Ширіть наш часопис!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по кущо, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.15
шукаючі праці . . . . . „ 0·10
слова товстим друком подвійно. „ 0·07

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Зятне Видавництва Спілки „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 48 (13.946). Львів, субота 23. лютого 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504·060. 143.325. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНЬОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Висловлюють довіря Українській Парляментарній Репрезентації.

Наради членів Народньої Організації Українців м. Львова.

Прозова мін. Косцялковського в польському соймі викликала живий відрух серед нашого громадянства. У самому Львові відгукнулась на ці події Народня Організація Українців м. Львова, яка скликала своїх членів на довірочні наради в дні 19. лютого н. р. на Жовківському передмісті і в дні 21. лютого н. р. в Осередній Старшині.

На нарадах на Жовківському передмісті, що відбулися при участи кількадесяти громадянок та громадян, зреферували справу теперішньої нашої політики м-р **Василь Бачинський** та п. **Агатон Добрянський**, на нарадах в дні 21. лютого н. р. в Осередній Старшині референтом був **інсп. Володимир Кузьмович.**

Після обох рефератів зав'язалась оживлена дискусія, в якій дискутанти одобрювали погляд референтів.

По закінченні обох рефератів ухвалено одноголосно резолюції, в яких зібрані **члени Народньої Організації Українців м. Львова висказали повне та беззастережне довіря Українській Парляментарній Репрезентації,** її голові та нашому політичному проводові.

Вісти з Рідної Школи.

1. КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА.

Йдучи за потребою часу й за домаганнями членів Рідної Школи, — Головна Управа організує низку викладів з обсягу українознавства від 1. березня 1935. почавши. Ці виклади будуть відбуватися в будинку школи Р. Ш. ім. Т. Шевченка у Львові при вул. Мохнацького 12, II. пов. Початок буде завжди в год. 16. попол. Програма викладів така:

1. Мова — д-р Василь Сімович, 2. год. тиж.
2. Література: Початки письменства — д-р Яросл. Гординський, 2 год. тиж.
3. Географія — д-р Юрій Полянський, 1 год. тиж.
4. Геольогія — д-р Юрій Полянський, 1 год. тиж.
5. Антропольогія — д-р Іван Раковський, 1 год. тиж.
6. Прейсторія — д-р Яр. Пастернак, 2 год. тижнево.
7. Історія: Княжа доба — д-р Ів. Крипякевич, 2 год. тиж.

Політ. історія 1764—1848 рр. — пр. Ом. Терлецький, 2 год. тиж.

8. Етнографія: Духова культура — д-р Філ. Колесса, 2 год. тиж. від квітня.

Матеріяльна культура — д-р Ів. Раковський, 1 год. тиж.

9. Новочасне мистецтво — д-р Мих. Драгам. 1 год. тиж.
10. Розвиток культури (до 18. ст.) — д-р Ізар. Свеніцький, 2 год. тиж.
11. Законодавство: Старе право — д-р Мик. Чубатий, 2 год. тиж.

Законодавчі течії в укр. пол. праві — д-р В. Старосольський, 1 год. тиж. від травня.

12. Соціольогія: Соціяльна структура укр. суспільности — д-р В.Старосольський, 1 год. тиж. до травня.

13. Економія: Економічний розвиток укр. селянства — сен. Ю. Павликовський, 1 год. тиж. від травня.

Продукція й зовн. торговля — д-р К. Коберський, 1 год. тиж. до травня.

Кооперація — д-р К. Коберський, 1 год. тиж. до травня.

Сільське господарство — д-р Е. Храплівий, 1 год. тиж.

Як це видно з програми і як говорить імена прелегентів, виклади будуть мати високий науковий рівень.

2. КУРСИ ДЛЯ ПРОВІДНИЦЬ ДИТЯЧИХ САДКІВ.

Подібно, як це було минулого року, зорганізує Головна Управа Р. Ш. **двомісячний** курс для провідниць дитячих садків і точні відомости про цей курс оголосить у часописах уже в найближчих днях.

3. ПОКРИТТЯ КОШТІВ ВИКЛАДІВ І КУРСІВ.

Можна зміркувати, що виклади й курс получені з великими видатками. Невеличку частину тих видатків покриють вписи. Але все таки решту мусить дати Громадянство на таку високу й корисну ціль.

Для цієї цілі можна би використати між іншим таку обставину: саме тепер одержують наші громадяни облігації народової позички. Хоч покищо не можна переносити таких облігацій на інші особи, але **купони** тих облігацій (за лютий і серпень 1935) могли би дотичні громадяни відступити Головній Управі Р. Ш. на утримання повищих курсів.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ.

Великі демонстрації у Парижі.

Поліція арештувала 800 комуністів.

ПАРИЖ, 22. 2. ПАТ. У четвер в год. 21.30 приїхав до Парижа канцл. Шушніг і міністр заграничних справ Бергер-Вальденег, яких привитали на двірці прем. Фландєн і між. Лявель. Саме в тому часі зійшлися в околиці східного двірця більші групи соціялістів і комуністів з метою уладити демонстрацію проти канц. Шушніга. Влада зорганізувала спеціяльні відділи поліції, щоби не пустити нікого на двірець. Дійшло до бійки з поліцією. Поліція розігнала демонстрантів, арештувавши коло 800 людей. На двірець не допустили пресових фотографів, які хотіли сфотографувати канц. Шушніга.

Соціялісти домагаються розв'язання парляменту.

БРЮСЕЛЬ, 22. 2. ПАТ. Вчора вечором закінчив свої наради конгрес бельгійської соціялістичної партії, який рішив не проголошувати генерального страйку тому, що уряд заборонив уладити в неділю 24. лютого ц. р. велику маніфестацію. Зате конгрес рішив відкликати делегатів соціялістичної партії з міщіпальної комісії праці і домагатись розв'язання парляменту та розписання виборів. Національно комісія праці має велике значіння тому, що запобігла генеральному страйкові вуглякопів. Вона повстала щойно перед трьома тижнями і тому димісія соціялістичних делегатів дійде мабуть до її упадку.

Тепер стала вже актуальною справа страйку вуглякопів.

Сенсаційна заява японського посла.

Японія піддержить Абісинію.

РІМ, 22. 2. ПАТ. Японський амбасадор у Римі заявив представникові Рейтера, що на випадок збройного конфлікту між Абісинією та Італією, Японія добровільно в жадному спосіб Абісинії.

Від 1-го січня 1935 р. всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на **премійні книжечки**

в Кооперативному Банку „Дністер"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20., на які по році можуть припасти нагороди від 25—100 зол.

Матеріяли на мужеські убрання

спортові, візитові, франи і смокінги з найліпших Бельських фірм, як теж оригінальні англійські у величезному виборі — поручає

Дім Моди

Львів, Марійська пл. 4. Европейський Готель

Обслуга в українській мові.

Деякі риси з минулорічного життя й праці ВУАН.

Прага, лютий 1935.

У 1934 р. відбулася нова зміна в структурі Всеукраїнської Академії Наук. Спочатку, як відомо, Академія була поділена на три відділи: 1) історично-філольогічний, 2) фізично-математичний та 3) відділ соціяльних наук. 1930 р. ліквідовано історично-філольогічний відділ і з того часу Академія складалася з таких двох відділів: 1) природничо-технічного та 2) соціяльно-економічного. Минулого року, за постановою січневої сесії ВУАН, ліквідовано обидва відділи, а основою єдиністю ВУАН є тепер інститут, який безпосередньо підлягає президії ВУАН і до якого входять за фахом відповідні катедри ліквідованих відділів. Всього нараховують тепер при ВУАН 21 інститутів.

Крім зміни в структурі ВУАН, сталася минулого року зміна й щодо підпорядкованости Академії, а саме, постановою Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету з дня 1. квітня 1934 р. Академія перейшла у відання Ради Народніх Комісарів, тоді як давніше була у віданні Народнього Комісаріяту Освіти. Перехід ВУАН до відання Ради Нар. Комісарів мотивує большевицька влада бажанням досягти повнішого зв'язку ВУАН з практикою соціялістичного будівництва.

Значно змінився також і склад ВУАН. Січнева сесія ВУАН затвердила постанову Президії ВУАН про виключення з числа дійсних членів Академії таких осіб: В. Юрчия, „як відвертого пропагандиста буржуазної ідеалістичної філософії..., як псевдо ученого та плягіятора" С. Рудницького, „як активного учасника контрреволюційної, націоналістичної організації, а також відвертого пропагатора в своїх творах поглядів українського фашизму, як активного контрреволюціонера й українського буржуазного націоналіста"; М. Возняка, Ф. Колессу, К. Студинського та В. Щурата, „як ворогів трудящих мас України".

Після цього акту січнева сесія одноголосно ухвалила відозву з закликом до всіх наукових робітників Сов. України про найбільшу пролетарську пильність та рішучу відсіч всім проявам українського націоналізму, „що є тепер головною небезпекою на Україні". В тій-же відозві знаходимо таку характеристику українських націоналістів: „Контрреволюціонери-націоналісти, непримирені вороги робітничого класу і трудящого селянства, весь цей єдиний фронт від Петлюр. Винниченків, Грушевських, Левицьких, Коновальців, Скоропадських до Баданів Шумських, Солодубів, — всі вони намагались одягти на українські трудящі маси ярмо поміщицької диктатури, ярмо капіталістичної експлуатації, ярмо національного гноблення. Вони були ворогами Жовтневої революції, ворогами Радянської влади, ворогами соціялістичного будівництва".

Тутки повноватки і паперці 150 шт. „КАЛИНА"

Є НИНІ ПЕРШІ ЩОДО ЯКОСТИ І ЦІН.

щика та капіталіста і перетворити Україну на кольонію іноземних (?!) капіталістичних держав. Тільки братня спілка українських і російських робітників та селян, тільки братня спілка трудящих усього Радянського Союзу дала змогу викинути інтервентів з України і викрити їхніх безпосередніх агентів — українських націоналістів". Кінчається відозва, за прикладом всіх відозв Сов. України, привітанням на адресу проводирів комуністичної партії: „Сесія ВУАН шле палке привітання випробуваним керівникам большевиків України — тт. С. В. Косіору та П. П. Постишеву"... „Хай живе великий улюблений проводир усього передового людства тов. Сталін!" В таких підлизницьких тонах ще не було відозви ВУАН за попередніх років...

Видно, що й сама ВУАН вважає цю відозву за історичний акт, а тому подає автографи академиків, що підписали цю відозву. Ці автографи також багато говорять: деякі українські академики не навчилися навіть підписуватися по-українськи (приклад: „Вицепрезидент", „С. Семковский", „Пастников". Див. 1-е ч. „Вістей ВУАН" за 1934 р., ст. 17)*).

На другій сесії ВУАН, що відбулася в травні 1934 р., поповнено склад Академії новими членами, а саме, вибрано 9 академиків**) і 17 членів-кореспондентів; серед останніх находимо Евгена Шабльовського (директора Інституту Шевченка), що за тиждень перед обранням виступив у Літературно-мистецькій Комісії ВУАН з доповідю „Проти націоналістичної ідеалізації Шевченка", де доводив, що „треба ширше і грунтовніше розгорнути дальше викривання української націоналістичної контрреволюції в шевченкознавстві, викривання націоналістичного ухилу Скрипника, не розбивши якого не можна як слід боротися проти націоналістичної контрреволюції в ділянці шевченкознавства". (Див. 2-е ч. „Вістей ВУАН", стор. 56). Находимо також і Наума Кагановича по катедрі мовознавства.

Можна лише пожалкувати, що „Вісти" не подають відомостей про національність нових членів, хоча деколи зраджують її прізвища або імена та по-батькові (Агол Ізраіль Йосипович академік, Ахієзер Наум Ільїч, Фінкельштейн Володимир Соломонович, Ліберберг Йосип Ізраілевич, Каганович Наум Аркадієвич і ін. — члени кореспонденти). Сам вибір нових членів ВУАН переводили на основі спеціяльного регуляміну, згідно з яким до виборів „притягаються широкі пролетарські та колгоспницькі маси, науково-дослідні установи, громадські, державні та професійні організації, широкі кола радянської громадськости та окремі вчені". Кожна з вказаних тут організацій чи окремих осіб мала право до 20. травня 1934 р. висунути кандидатів на академиків та членів-кореспондентів. Обміркування кандидатів та самі вибори академиків і членів-кореспондентів переводили також при участі представників громадських організацій.

Обидві сесії займалися головно плянуванням праці ВУАН на 1934 рік. Кожний інститут вказував головніші проблеми, які має проробити в 1934 р. Ось, напр. соціяльно-економічні установи мають проробити питання, звязані з боротьбою „проти українського націоналізму, як головної небезпеки в УСРР на даному етапі". „В ділянці мовознавства опрацьовуються проблеми вивчення мови робітничих та колгоспних мас, регулювання (?! С.) їх мовного розвитку та розгортання словникової роботи".

Щодо біжучої праці ВУАН, то про це находимо відомости у „Вістях ВУАН"; майже кожне число „Вістей" подає короткі звідомлення про наукові доповіді в різних установах ВУАН. Наведу тут деякі витяги з доповідей в двох інститутах, що опрацьовують питання, звязані з українознавством.

В Інституті мовознавства п. Василевський виступив з доповідю на тему „Націоналістичний ухил Скрипника в мовознавстві". На думку доповідача, ухил цей виявив М. Скрипник тим, що виступав проти інтернаціональної термінольогії, захищав націоналістичні принципи в українському правописі, „нейтрально" ставився „до боротьби українських націоналістів проти нового вчення про мову, що по суті означало не що інше, як підтримку націоналістів", нарешті, сам уживав мови, що „наскрізь пройняті націоналістичними зворотами, словотвором і формами".

В Історично-археографічному Інституті виступив проф. О. Оглоблін з доповідю „Буржуазна історична школа Довнар-Запольського". Доповідач бачить у цій школі ідеалізацію февдалізму, войовничий націоналізм, орієнтацію на капіталістичний Захід. Ця школа, на думку доповідача, є небезпечна — особливо тепер — на українському історичному фронті, а тому „рішуча боротьба з школою Довнар-Запольського є одне з чергових завдань радянської історичної науки".

Про те, в якій мірі виконано намічений плян праці ВУАН на 1934 р., матеріялів покищо не маю, але з 5-го ч. „Вістей ВУАН" видно, що „деякі установи своїх планів за перше півріччя не виконали", внаслідок чого Президія ВУАН попередила установи ВУАН, що невиконання тематичного й видавничого пляну без поважних причин покладає відповідальність на керманичів і виконавців за зрив академічної роботи.

Залишається додати, що в минулому році зайшла велика зміна в складі Президії ВУАН, а саме, на неодмінного секретаря вибрано нового академика Ізраіля Агола замість О. Корчак-Чепурківського, що зовсім не увійшов до президії. Нова президія складається з таких академиків: президент ВУАН — О. Богомолець, віцепрезидент — О. Шліхтер, неодмінний секретар — І. Агол, члени президії — О. Палладін, О. Гольдман, О. Фомін та Е. Патон.

Ст. Сірополю.

*) В 3-му ч. „Вістей ВУАН" знайдемо картограму географічної України виключно з російськими географічними назвами (Киев, Харьков, Одесса, Азовское море, і т. д.).

**) А саме, проф. І. П. Агола — Катедра загальної біольогії, проф. В. П. Воробйова — кат. анатомії людини, проф. О. І. Лейпунського — кат. фізики, проф. Т. Д. Лисенка — кат. селекції і генетики, проф. П. М. Судзуховського — кат. транспортної механіки, проф. М. Д. Строганова — кат. клінічної медицини, проф. О. Ю. Шмідта — кат. математики, проф. О. І. Юшенка — кат. психоневрольогії та проф. Д. П. Коцюбинського — кат. органічної хемії.

Смар до лещат „Сільва"

зїздовий універсальний („Мікс") ліпник

дають запоруку доброї їзди. — Гумовий трак до лещетарського взуття. Жадайте всюди!

Львів, ул. Бандурського ч. 5.

До боротьби з отрутами!

На маргінесі статті інж. М. Творидла „Жах денатурованого спірту по наших селах".

З болем душі і невимовним жалем доводиться читати нам, відродженцям, такі описи, як стаття інж. М. Творидла в ч. 21. „Діла" під наг. „Жах денатурованого спірту по наших селах". Лице паленіє зі стиду від слів Шан. автора, що в городецькім повіті „нарід починає розпиватись", „пють трійлиний денатурат", а городецький повіт жиє в якомусь отяжілому стані, що охопив загал проводу й інтеліґенції не лиш по селах, але й у місті.

Неодин читач спитає: „Таж у Городку істнує філія Т-ва „Відродження", — що вона робить? Чи бачить бодай те зло, яке чорною зміею всмокталось у тіло й душу українського народу!? Чому не протиділає?

Тяжкий і неслушний цей закид. Він змушує нас забрати прилюдне слово в обороні своєї відроджинецької чести, а також і для того, щоб вказати на правдиве джерело лиха та подати методи боротьби з ним, які негайно треба би застосувати на терен громадянського життя в городецькім повіті.

Вже два роки працює в Городку філія „Відродження". Заложив і веде її малий гурток громадян у кількости не цілих 20 осіб, головно молоді. На жаль, не має філія потрібної скількости членів, які могліб у характері референтів уладжувати відчити по селах, тому її діяльність обмежувалась покищо до самого Городка, як осередку всіх українських установ. За останні два роки члени „Відродження" виступали на зборах, нарадах чи вінцях майже всіх товариств з відповідним словом чи рефератом і крім цього уладжували кількакратно самостійні реферати на відродженецькі теми. Кожне з істнуючих в Городку товариств, головно повітового характеру, має вже кількакратно ухвалені на загальних зборах чи засіданнях виділу відповідні резолюції і постанови, що закликають і членів і все громадянство до спільної інтенсивної відродженецької акції, головнож до протиалькогольної боротьби.

Та — на жаль — резолюції лишились резолюціями, а життєва практика показала щось інше.

Слід згадати, що Городок має спеціяльну манію уладжувати всякого роду забави і вечериці, уважаючи їх головним засобом до здобуття фондів. Такі забави уладжують майже всі істнуючі тут товариства і навіть численні приватні інтеліґентні родини. Часто такі забави переходять у звичайну **пияцьку гульню**, яка, буває, кінчиться поряднім скандалом, або навіть інтервенцією поліції і кримінальним „фіналом". Причина: на всіх забавах домінуючу ролю грає „зелений змій" у меншій чи більшій скількости.

Уважаємо рішуче вказаним і доцільним на маргінесі згаданої статті п. Творидла публично напятнувати тих шкідників відродженецької ідеї, які своєю негромадянською роботою витворюють атмосферу легковаження і толеранції для сякого роду пияцтва, а вслід за тим загального громадянського „отупіння" в повіті. Засліпленість тих шкідників посувається так далеко, що подібні „забави" з алькоголем уладжують нераз проти виразної ухвали виділу, або резолюції загальних зборів. Сталось навіть так, що на одній громадянській нараді в справі уладження репрезентаційних вечериць у Городку представники одної установи накинулись на представника філії „Відродження" з грубою лайкою, заявляючи йому, аби йшов „на ринок" проповідувати ідеї „Відродження", або по шинках „гальби" відбирати пияницям, бо, мовляв, між інтеліґентними людьми така агітація є непотрібна. Бож — чули ми — „інтеліґент знає міру в питтю". Такі і подібні кпини вислухували ми нераз.

Не хочу цим сказати, що акція „Відродження" в Городку впала або змаліла. Ні, — ми хочемо лише вказати отверто на промовчування непотрібно джерело зла. Не буде це демагогією, коли скажемо, що зачинати „відроджуватись" мусимо ми, **українські інтеліґенти**, члени і провідники всіх українських товариств та установ, і лише **прикладом на самім собі** і постійною, послідовною боротьбою й агітацією зможемо хоч частинно врятувати городецький повіт від страшного зла пияцтва. Зло треба викорінювати, починаючи від нас самих. Ми, українські інтеліґенти, даймо приклад селові! Зірвім раз із диким пересудом, що, мовляв, „без алькоголю не буде забави, а головно доходу". Неправда і самообман! Буде і „забава"" і „дохід", лише треба трохи доброї волі, ідеї і почуття громадянської відповідальности, ну — і трохи ініціятиви. Бачили ми це на імпрезах, уладжуваних кількратно місцевою читальнею „Просвіти" (просфора), або на „чайних вечорах", уладжуваних розвязаним Товариством „Сокіл". І страшною правдою є слова інж. Творидла, де він твердить, що провідники звикли до цього лиха і не реагують на нього, нечеб так мусіло бути. Так, звикли, бо не мають часу навіть зайнятись цією справою. Особиста гризня поодиноких провідників, розторошеність і доривочність кожної акції, вкінці байдужість та інертність загалу української інтеліґенції Городка й повіту та нехіть до всякої громадянської праці дають достаточну картину, чому повіт жиє в такому „отяжілому" стані.

Тому з надзвичайною радістю слід повитати недавню **знаменну відозву Українського Т-ва „Відродження"**, підписану теж нашим Ексцеленцією і Головними Виділами наших центральних установ. Може ця відозва хоч трохи вразумить городецьких прихильників Бакха і наверне їх роботу на одинокоправильний шлях, що його вказує нам Т-во „Відродження".

Кидаю цих кілька замітів не на те, щоб комусь докучити або когось „пятнувати". Кидаю їх на поклик: На рятунок! — До боротьби всі, кому життя-буття народу не байдужа річ.

Р. Паламарчук,
голова філії Т-ва „Відродження" в Городку.

Церковні справи.

ФАЛЬШИВІ ВІСТИ ПРО ПОБУТ ПРЕОСВ. Д-РА ЧАРНЕЦЬКОГО В РИМІ.

Варшавська „Газета Польска" з 19. п. м. принесла таку вістку:

„Св. Отець приняв на авдієнції греко-католицького епископа Чарнецького, який склав основний звіт з унійної акції на північно-східніх землях. На авдієнції епископ Чарнецький, який є чорцем чину Редемптористів, висловив папі в імені чину і вірних східного обряду *горячу подяку за створення апостольської адміністрації на Лемківщині* і за призначення апостольського адміністратора. Як відомо, головна ставниця оо. Редемптористів для унійної акції на Волині є в Ковлі. Слід підкреслити, що епископ Чарнецький є від кількох літ апостольським візитатором для унійної акції на східних землях Польщі.

„По авдієнції в папи епископ Чарнецький відвідав *генерала чину Езуїтів о. Ледоховського*, якому теж подякував за підтримку в справі створення апостольської адміністрації на Лемківщині. З Риму епископ Чарнецький виїде в найближчих днях до Стамбулу зі спеціальною місією"

*

З найпевнішого джерела довідуємося, що вістка „Газети Польскої", яку зрештою принесла майже вся польська преса, **минається з правдою** і сфабрикована мабуть тими, кому залежить на скомпромітуванні в українському громадянстві Преосв. д-ра Чарнецького і веденої під його проводом унійної акції на північно-західніх українських і білоруських землях. Вістка ця датована з Риму 18. II., а тимчасом ми знаємо позитивно, що Преосв. д-р Чарнецький був **уже 6. лютого в межах Польщі.** Підчас свого побуту в Римі Преосв. Чарнецький, як Апостольський Візитатор, конферував з ким слід у справі унійної акції на північно-західніх землях, а до справи апостольської адміністратури на Лемківщині не мав і не може мати з природи річи **ніякого відношення.**

СУМНА ВІСТКА.

Пишуть нам:

В містечку Болшівцях є парохом о. Свариченський, що як „русскій" своїм нетактовним поведенням і всякими необдуманими виступами зразив собі до-краю величезну більшість парохіян. Обурені парохіяни вносили на о. Свариченського численні скарги до Митрополичого Ординаріяту і висилали також кілька разів окремі депутації з жалобами на його поведінку. Слідство проти нього ведеться, а тимчасом деякі міщани не виждали кінця і зголосили свій перехід на евангелизм. Дня 17. лютого ц. р. відбулося в Болшівцях уже навіть перше евангелицьке богослуження. Новоспечені евангелики задумують уже з весною приступити навіть до будови своєї церкви.

От до чого може довести нетакт і нерозуміння священика духових потреб своїх вірних з одного та непотрібний поспіх, перечулення і брак довіря до своєї вищої церк. влади у декого з болшовецьких міщан з другого боку. А кому вийде наше церковне розбиття на користь — це всі добре знаємо.

НЕВДОВОЛЕННЯ РУМУНСЬКОГО УНІЯТСЬКОГО ДУХОВЕНСТВА.

В Ораде Маре зібралося румунське уніятське духовенство на нараду в справі вибору уніятського митрополита в Блажі. Зібрані священики виявили своє невдоволення, що Святий Престіл обмежив виборче право сільського духовенства. В попереднім правильнику було визначено, що митрополита вибирають шістьдесять від ста виборців з усіх трьох рум. уніятських дієцезій. Папа обмежив це виборче право на пятьдесять відсотків, отже на десять відсотків менше.

Уніятське духовенство має надію, що Ватикан змінить цю свою постанову з огляду на уніяткові обставини в Румунії. Відомо, що Рим взагалі противник таких виборчих прав духовенства. Рим обстоює абсолютну суверенність Апостольського Престола у назначуванні епископів.

(„Час".)

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а". — Львів. Ринок ч. 10.

Упрощене книговодство і питання мови.

СТАНОВИЩЕ СКАРБОВОЇ ПАЛАТИ У ЛЬВОВІ.

„Упрощене книговодство", як доказовий матеріял у справах доходового й оборотового податку, як зброя проти неслухняних податкових вимірів, має всі дані на те, щоби загально приялось серед усіх підприємців, яких торговельний закон не примушує вести книги згідно з засадами книговодства і торговельними звичаями. Засади ведення цього упрощеного книговодства устійнені вже були розпорядком міністра скарбу з 12 квітня 1931 р., а тепер їх повторив виконавчий розпорядок міністра скарбу з 19. вересня 1934 р. до податкової ординації, закону з 15. березня 1934 р. Виконавчий розпорядок доповнив у дечому ці засади, вказав докладно, хто має право вести упрощені книги, поширюючи рівночасно те право на заробітників: професії, які досі його не мали. Через те скала заінтересованих упрощеним книговодством поширилась дуже значно. Нереєстровані купці і дрібні промисловці, ремісники, а дальше власники сільських господарств, власники реальностей і вільні професії*) — всі вони — з деякими виїмками — можуть користуватись податковими привілеями, які дає ведення упрощеного книговодства. **Це мусить дуже міцно заінтересувати упрощене книговодство також серед українців.** Наша господарська структура складається саме з дрібних заробіткових комірок, далеких здебільша від поняття „підприємства в більшому розмірі", з яким то поняттям вяжеться торговельний реєстр і обовязок ведення правильного книговодства (кооператив, які користуються окремими правами і мають теж окремі обовязки, не беремо тут під увагу).

Згаданий вище виконавчий розпорядок містить щодо мови таку постанову в § 58. уступ 1:

„Упрощені книги ведеться в польській мові і в державній валюті; **за згодою скарбової влади** книги можна вести в мові, яка допущена в судах даної округи".

Допущення мови національних меншостей до упрощеного книговодства щойно за дозволом скарбової влади є новиною, бо торговельний закон такого обмеження щодо правильного книговодства не знає. Маючи це на увазі, підписаний — як економічний референт „Діла" і редактор двотижневика „Торговля і Промисл" — звернувся до директора Скарбової Палати у Львові п. **Грегера** з запитом, **яке становище в тій справі займає він, або підчинені йому органи.** Дир. Грегер застеріг собі деякий „час для розгляду цього питання. Він зазначив між іншим, що мусить зорієнтуватись, у якій мірі підчинені йому урядовці опановують українську мову.

Відповідь, яку підписаний дістав від дир. Грегера, треба вважати **негативною** по своїй суті. Він дав свою згоду на те, щоби обеднання (зжешення) вели книги в українській мові, зате **спротивився, щоби в мові неполськійй вели записки фізичні особи.**

Мушу підкреслити, що в наших обставинах, саме для фізичних осіб упрощене книговодство грає засадничу ролю. Правні особи в нас підходять здебільша під категорію тих підприємств, які на основі статутів чи спеціяльних приписів мусять прилюдно публікувати свої звідомлення чи складати їх для затвердження відповідним органам і тим самим не мають права вести упрощеного книговодства. Зате важне воно є для цілої маси наших крамарів і ремісників, а також для домовласників, адвокатів, лікарів, тощо. Ось чому відповідь п. дир. Грегера вважаю по своїй суті негативною.

Не вважаю доцільним входити тут у дискусію про права нашої мови. Хочу тут тільки підкреслити, що значіння упрощеного книговодства лежить перш за все в податкових привілеях і тому ті, які всупереч заяві през. Гоегера вестимуть свої записки у цій категорії книг в мові українській, мусять бути приготовані на те, що їх книги, як доказовий матеріял, **будуть відкинені,** а тим самим позбавлені вони будуть права користуватись книгами, як джерелом матеріяльної правди.

В. Несторович.

*) Гл. мою статтю п. н. „Вільні професії" і податкові справи, „Діло" з 2. лютого ц. р.

Змагання читальняних хорів

Станиславівщини.

На дуже добру думку впав той, хто перший у нас дав почин до своєрідних змагань між читальнями „Просвіти", а саме в першій мірі до змагань аматорських гуртків, що існують мейже при кожній читальні та майже в кожному селі й містечку, зокрема також майже в кожній дільниці більшого міста Галичини.

Мені не відомо, чи змагання аматорських гуртків при читальнях, це вигадав й почин виділу станиславівської філії „Просвіти", якої головою є під цю пору визначний діяч і організатор Станиславівщини, адвокат д-р Юлій Олесницький, ні чи ці змагання проводяться між читальнями одного тільки станиславівського повіту.

В кожному разі не доводилося мені, бодай досі, ніде про подібні змагання читальень читати.

Після змагань аматорських гуртків, які оцього року другу зиму проводять читальні станиславівського повіту, прийшла черга ще й на змагання хорів, що існують при читальнях.

У неділю 3-го лютого 1935. р. мали ми саме нагоду бути учасниками перших таких змагань читальняних хорів у Станиславові. Вони відбулися у великій світлиці українського „Сокола" при вул. Третього Мая в часі між 3—5 годиною пополудні.

Постараємося переказати тут весь хід отих дуже оригінальних і незвичайно корисних змагань.

Недовге, але вповні ділювите вступне слово про красу української пісні виголосив відомий композитор і рівночасно директор станиславівської філії Інституту ім. Миколи Лисенка, п. Іван Нєдільський. Він подав у зрозумілій формі вібраним численно слухачам спосіб повставання українських народніх пісень, призадяв ролю українців між співочими семами світу (це — мовляв — славянські італійці!), перейшов історію нашого хорового співу від найдавніших часів аж до сучасних, навів найхарактеристичніші голоси авторитетних чужих музикольогів про українські пісні, під кінець писував завдання й мету, яку собі станиславівська філія „Просвіти" поставила, коли взялась здійснювати ідею змагань читальняних хорів. Оце зроблений почин, щоби нашу пісню охоронити перед шкідливими чужими впливами, щоб збуджувати й зберігати в населенню любов до рідної мови й пісні.

Перший виступив до змагань міщаний хор читальні „Просвіти" зі села Лящке Шляхетське. На сцені перед нами врад стоять дівчата-хористки, всі в червоних квітчастих запасках і зелених спідницях та маленька, може 5-літня дівчинка. Диригент, це селянин, у чоботях і півкожушку, п. Василь Іваніщук, що веде хор від 1932. р. В програмі хору: „Широкий луг", І. Нєдільського „Засяло сонце золоте", Шуберта „Колисанка" і Ярославенка „Журавлі". Виявляється дуже добре солістка-сопраністка, добрі баси. Стілько в рівнім виведенні пісень чимала дисциплінованість хористів.

Другий, це міщаний хор читальні „Просвіти" з с. Загвіздя. Він існує вже від 1927. р., а історія його така, що первісно був це міщаний хор, потім мужеський, тепер від 1934. р. знову міщаний. Диригент: п. Теодозій Білоус, абсольвент реальної школи, кооператор. Хористки-дівчата на сцені рядком, повбирані в чорні хатабайки, всі в коралях із стяжками та в зелених квітчастих запасках без білих на них пасів, як мали дівчата з Шляхетського Лящкого. Цей хор проспівав пісні: Г. Лукова „Сухая верба", „Ой, тим у гаю" та „На що я тебе полюбила".

Третій був це мужеський хор читальні „Просвіти" в с. Підпечарах. Заснований народнім учителем Корнилом Монастирським іще в 1921. р., проіснував до 1923. р., потім щойно в 1929. р. наново заснував тут хор о. Кульчицький, відтак від його один селянин, що пішов до війська, тепер веде його студент станиславівської польської мужеської консерваторії ім. Монюшка, п. Богдан Гануперський. Усі мужчини, за зразком колишнього хору Котка, вібрані в білі з вишитими передами та з червоними перасцями під шию сорочки й чорної шапки [illegible]

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

сивими полосами, в чорних чоботях. Сам диригент у довгому зеленому жупані. Вибивається в хорі солість-тенор. Цей хор відспівав: революційну пісню „Сміло, друзі, не теряйте", М. Вербицького „Сироту", Д. Котка „Могилу" і Ярославенка „Казала дівчина".

Як далі, то видно, що всі хори однаково гарно працювали й трудно сказати, котрий саме хор кращий. Міркуємо собі, що журі-комісія змагань, до якої входить цілий ряд станиславівських співолюбителів і музикознавців, матиме дуже тяжкий вибір, щоби нікому не пробити прикрої й нікого не образити.

Та ось перед куртину вже виступає метний організатор сьогоднішніх змагань, м-р прав. Леонтій Крушельницький І, перериваючи нитку міркувань на тему хорів, заповідає знову виступ четвертого в черзі хору й переказує коротко його історію.

Мішаний хор у с. Микитинцях заснував у 1890. р. народній учитель Володимир Грицишин, потім у 1891. р. робив проби з цим хором та вивчивши його членам дарував незабутньої і невгаснучої памяті великий український композитор, передчасно в Станиславові померлий Денис Січинський, і так аж до війни, себто до 1914 р. далі цей хор під управителъ школи Володимир Грицишин. Тоді цей хор виступав багато разів на сцені, їздив до сусідніх сіл і до міст (Тисьменицці й Станиславова). По війні провадив його гімназіяльний абсольвент Василь Довбінський. Нарешті, з моментом, коли дир. В. Грицишин перейшов на емеритуру, перестав теж хор існувати. Щойно в 1932. р. відновив його студ. Б. Ганушевський. Тепер хор налічує 32 співаків.

Після цього авдиторія відруховo й із щирого серця вклонила тихому й невтомному, та ще мені великому дітчеві на народній ниві, п. дир. В. Грицишинові, щиру й одушевлену овацію, гучними оплесками складаючи поклін його довголітній громадянській праці та найвищий подив тій обставині, що кинене в народню ниву П. Директором добре зерно не пропало, а буйно зросло й саме тепер дає сліпні гарні овочі з найкращими завдатками й виглядами на майбутнє. Овація сивоголовому народньому дітчеві перемінилася на коротко у величаву маніфестацію, поставили Достойного Старця в осередку зацікавлення всієї авдиторії, зробила його героєм дня. Це була дійсно зворушлива хвилина.

А тимчасом на сцені установився хор із Микитинець: дівчата всі в сірякуватих цеглястої краски кабатах та в білих із червоним запасках, мужчини також у цеглясто-червоних жабетах. Це давня народня наша микитинчан.

Як тільки хор проспівав пречудову, незвичайно мельодійну композицію І. Недільського „Засяло сонце молоде", не було меж ентузіязмові на салі. Ніхто не довірив, що ті, таки напричуд чисті, ніжні й правдиво милі голоси, ішли з горлиочок сільських дівчат, тому всі оком дошукувалися в тих сільських хористках перебраних паничок із міста. Словом, ця пісня була вершком того, чого взагалі можна вимагати від сільського хору. Захоплена авдиторія зажадала повторення пречудової композиції І. Недільського. Далі були відспівані згідно з програмою пісні: М. Леонтовича „Козака несуть", „Звідки вдеш" і Давидовського „Стелися горівку". Враження від хору залишилося якнайкраще.

Пятий хор це мішаний хор читальні „Просвіти" із с. Павелча. Його диригент, це Вєч. о. парох Іван Стефанчук, широко знаний не тільки на станиславівському ґрунті, але й далеко поза його межами як ентузіястичний любитель співу й надзвичайно енергійний провідник хорів. Історія павелецького хору така: від 1903. р. до 1907. р. провідив тут о. парох спершу мішаний хор, потім аж до війни 1914. р., та опісля по війні аж до 1932. р. хор мужеський, що виступав багато разів по всіх сусідніх селах і дуже часто теж при воєнних нагодах у Станиславові, а тепер ведеться тут назад мішаний хор, який тричі в тиждень відбуває свої проби. Цікаві фольклористичні убори також із цього села: тут переважно все ручно вишиване, а саме й убори жінок (запаски, кабатики з білого полотна вишивані берегами, сорочки на рукавах) та й убори мужчин (сорочки з вишиваними неабичайно багато передами). Оригінальність цього хору — вісімка маленьких хлопчиків у козацьких одностроях на лад колишнього чоловічого хору Котка (сині таразери й сорочечки з вишиваними передами, червоні пояси).

Цей хор проспівав такі чотири пісні: Лисенка „На бережку у ставка", Бесіровайного „Ой, у садку", Леонтовича „Ой, не вдова" та композицію авторства (дозволимо собі відкрити публ. тайну) самого таки шан. диригента — дуже оригінальну баладу „Маруся". В останній пісні звернув на себе увагу в хорі добрий і дуже глибокий бас, що рідкість по гутешніх наших селах, крім того добре було сольо тенорове й сольо одного хлопчини-хориста та жіноче наслідування голосу зробили.

Серед загального підйому слухачів підвівся з місця на салі голова філії „Просвіти" д-р Юлій Олесницький і прилюдно склав глибоке признання для щиро-відданої, жертвенної та гідної подиву праці 73-літнього душпастиря, що досі з правдиво-молодечою бадьорістю, як і колись, трудиться для добра своїх парохіян, а при тому для рідної пісні. Прилюдне підкреслення заслуг старенького отця пароха перемінилося в один тріюмф, вложений праці диригента та рівночасно композитора о. І. Стефанчука. Зіхопленим оплескам в авдиторії не було кінця.

На цьому й покінчилися властиві змагання читальняних хорів.

Тепер усі хори, що брали участь у конкурсі, при співучасти ще трьох хорів поза конкурсом, а саме: жіночого хору читальні „Просвіти" з Княгинині-Гірці (дільниця м. Станиславова), мішаного хору „Просвіти" в Княгинині-Бельведері (теж дільниця Станиславова) та мужеського хору філії „Просвіти" під назвою „Думка" — загалом приблизно 200 люда на сцені — відспівали під батутою м-ра прав Леонтія Крушельницького величаву кантату „До пісні", написану дир. І. Недільським спеціяльно з приводу цього першого конкурсу читальняних хорів станиславівської округи.

По короткій перерві проголосив член журі-комісії змагань хорів проф. І. Смолинський вислід конкурсу: 1. місце в загальній класифікації одержав хор із Микитинець, 2. місце хор із Павелчі, 3. місце хор із Шлепечор, 4. місце хор із Зятківця, а 5. місце хор із Шляхетського Лядського.

Підкреслити ще раз під кінець тут мусимо величезну вартість для читалень „Просвіти" та й сільських і місьних членів усяких цього роду змагань, вони викликують охоту до дальшої невтомної праці, до суперництва, змагають до боротьби, привчають аматорів на оформлення якоїсь ідеї та йти витревало до ясно означеної мети.

З уваги на не варта репрезентувати такі змагання читальняних аматорських гуртків і хорів скрізь, де тільки існують читальні „Просвіти".

Зокрема звернути слід увагу взяли при такій нагоді теж на пошу членів кожного поодинокого хору та його для важних етнографічних цілей не забути сфотографувати.

Іван Ставничий.

Українська дискусія серед польських комбатантів.

Орґан польських комбатантів у Львові „Редута" рішив зорґанізувати низку дискусійних відчитів на польсько-українські теми. Позавчора відбувся в салі Технольоґічного Інституту інавґураційний вечір з відчитом редактора варшавського „Бюлетин-у Польсько-Українського" Бончковського „Про польсько-українську проблему". Після відчиту відбулася довша дискусія. Звіт подаємо за польськими часописми, головно „Вєком Новим", де він появився найобширніше, при чому стримуємося від полєміки та яких-небудь коментарів.

ВСТУПНЕ СЛОВО ПОЛК. ПИТЛЯ.

Відкрив його редактор „Редути" *полк. Питель*, підкреслюючи вагу української проблеми на терені Східної Галичини. Перший вечір був подуманий як місце зустрічі самих поляків, — на черговий відчит ініціятори гадають запросити також українців. „Редута" стоїть на становищі тривкости польського стану посідання на східніх теренах, але одночасно визнає, що нинішній стан гострої польсько-українських взаємин мусить скінчитися. Тому треба винайти платформу, яку прийняли обидві сторони. Всі дотеперішні спроби дискусій скінчилися невдачею, а проте справа настільки важлива, що варта пробувати навіть десять разів.

ЗМІСТ РЕФЕРАТУ.

Прелєґент, *ред. Бончковський*, не розглядав подробиць проблеми та не конкретизував програмових напрямних. Накреслив загальне тло української проблеми у перспективі наростання націоналізмів в Европі. Світова війна 1914—18 перетворилася у війну народів, після якої розпочався період скріплених національних рухів. На тому тлі дійшло до розбиття Ісляму, до національного відродження Японії, до боротьби Індії, до заворушень у Півд. Америці і т. зв. ленінської національної політики в Совітах.

На чому полягає суть українства? Сучасність принесла в житті народів величезні зміни. Широка освіта, преса та передовсім нелеґальна література спричинюють явище, що політичні кордони перестають подекуди існувати, навіть всупереч кільчастим дротам. Тому української проблеми не можна замкнути герметично у межах польської держави. У Совітах теж існує українська проблема зі своєрідною закраскою. Вона сильно реґує на стан річей у Польщі. Тут викликав прелєґент цитатами з української совітської преси, які відгуки викликала на Совітській Україні пацифікація з 1930. року. Пригадав теж, який відголос викликав той крок польського уряду у всіх українських еміґраційних осередках в Европі і Америці та як українська пропаґанда найшла шлях до країн західної Европи.

Ред. Бончковський вважає, що польське громадянство помиляється, що після підписання з Совітами пакту про неатресію не можна прилюдно обговорювати можливостей змін на терені Совітів. „У нашого контрагента (совєтів". Виходить там низка видавництв, присвячених національним проблемам. Пишуть тим про Західну Україну, Західну Білорусь, і недавно вийшла брошура, накладом 75.000 примірників, що обмірковує проблему „шлеського народу і народу поморського". Звідти висновок прелєґента, що в Польщі можна обмірковувати питання самостійної України над Дніпром. У Польщі чути голоси, що повстання української держави ускладнить справу східних границь Польщі, тому, що претенсії України до „кресових земель" будуть більші, ніж претенсії Росії. Україна є для Росії щитхлібом, заслоном воєнка і форпостом. Її поневолення позбавило Росію господарських і людностевих вартостей. Гра сил з двома державами була б для Польщі корисніша, ніж з одною. Можливо теж, що щойно тоді прийшов би щирий союз з Росією. На випадок спільного виступу обох тих держав проти Польщі, вони творили б у сумі щонайвище силу, яку нині представляють Совіти.

Для Польщі головною проблемою є справа західних земель: Шлеська (вуголь) і Поморя (вікно у світ). Для України головною проблемою була б справа її східних земель (Донецький басейн) і південних (чорноморська полоса). Польські „кресові" землі перестали б бути для України актуальною проблемою. Вона мала б забагато клопотів з Росією, щоби вангажуватись ще у конфлікти з Польщею. Очевидно, що Росія не так легко зреклась би цілої південної частини нинішньої своєї імперії.

У підході до української проблеми в Польщі треба рахуватися з сучасною дійсністю. Теорія, незгідна з життям і дійсністю, буде шкідливим для польського державного інтересу самообманом. Наївно було б чекати, що українці зречуться своїх національних вимог. Ніякі репресії на Совітській Україні не вплинуть на те, щоб українці завернули в Польщі. Поруч зі зростом українства бачимо у нас на мішаних землях (казав

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 квартярічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрунси 1·80, фланеля 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

прелєгент) надзвичайно сильну польську експанзію та, в останньому часі, нахили до все присутности держави. Розвязано проблему мусить іти по лінії компромісу. Прелєгент твердить, що держава повинна творити український стан посідання, котрого булаб власником. Українці булиб диспонентом того стану посідання в характері репрезентантів держави. Це принесло би спокій і творчу працю.

ДИСКУСІЯ.

Після вічірку забирало голос 9 осіб. Полк. *Пигель* зазначив що питомий тягар польських інтересів находиться не тільки на заході, але й на сході в огляду на нафтовий басейн. *Д-р Роговський* заявив, що самостійна Україна це „внутрішня справа Росії" (?!). Сумнівно, чи Росія дозволить видерти собі доступ до Чорного Моря. „Помилкою є вважати всіх русинів українцями" і „треба підтримувати льояльних старорусинів" (!!). Спершу треба скріпити польський елемент і щойно потім „думати про українців". *Проф. Сулімірський*, який недавно вернувся з Совітів, ствердив, що не тільки урядова мова й надписи є українські, але існує там український націоналізм. Суверенна українська держава совєтам тим навіть. Зате „старорусинів" у Польщі щораз менше. Інша річ, що „кресових земель" Польща не віддасть. *Д-р Дрентвич* вважає, що польське громадянство не має виробленої думки в українській проблемі. Ділити населення на українців і старорусинів — це самообман. Існує однозначний ґрунт до українства. Розпочата дискусія мусить бути реальна і життєва та дати практичні висліди. Якщо поляки не розвяжуть проблеми, то спробують цього, українці, як уже раз пробували у 1918. р. — Крім того промовляли: підполк. *Зигмунтович* і сен. *Левенгерц;* цей останній приладав 1920. рік і тодішній брак зрозуміння для плянів Пілсудського серед українців. Наприкінці *ред. Бончковський* відповідав поодиноким промовцям та вияснював різні подробиці.

До відносин у Православній Церкві.

Кілька уваг з приводу смерти митрофор. протоєрея Ореста Мількова

Дня 15. ц. м. нагло помер на удар серця протоєрей луцького катедрального собору, б. військовий священик у ранзі полковника, митрофорний протоєрей Орест Мілько (властиво Мілько). Небіжчик походив з Холмщини, де священствує його брат Ксенофонт, шваґер б. посла С. Ковпицького.

Коли почалася в Луцьку боротьба за українізацію собору ще за часів б. прот. „русскаго человека" Павлюковського (нині теж військового священика), місцеве українське населення нераз домагалось від вищої влади призначення соборним протоєреєм українця. І дістало після Павлюковського прот. Яковлева, б. члена кремянецької консисторії та б. старшину Армії УНР, який відразу заявив, що „никогда служить по українські не будет" і дотримав даного москалям слова. Як за часів Павлюковського, таксамо й за Яковлева доходило в соборі й біля нього до легких екцесів між українцями й москалями, які розвухвалились до-краю.

Перед кількома місяцями новий архиепископ волинський Олексій постарався про перекинення Яковлева до Рівного та призначення на його місце прот. Мількова, якого як холмщака, „добре знав. Українське населення зустріло його а деякими надіями. Справді, небіжчик оголосив, що буде чергувати проповіді українські з російськими, але далі цього не пішов. Всі служби правились по слов'янськи в російською вимовою, хор різав вуха своїми „Богородіца", „Мілуй і т. д. „Сестриці", церковний староста братчики — все демонстративно афішувало в соборі російську мову.

І тут крилася драма небіжчика: з одного боку — українське населення слушно домагалось від нього належної лінії, з другого боку — маленька жменька недобитків царату, різних зайд, всякими способами мутила життя, писала „доноси" і т. д. На нещастя, небіжчик не зорієнтувався в місцевих відносинах і відразу попав під вплив певної групи, що змусило український загал зайняти вичікуюче становище й покищо не забирати голосу. А це утруднило положення небіжчика, що не мав належної підтримки в масі населення поза певним гуртком. Все це мусило хвилювати небіжчика. Врешті серце не витримало. І відійшов назавжди.

В неділю 17. ц. м. тлінні останки небіжчика були перенесені з дому жалоби до собору в супроводі 6 священиків і маси народу, у понеділок відбувся похорон на місцевому цвинтарі. До могили відвів небіжчика єпископ Полікарп у супроводі кількадесятьох священиків.

Картина жалібного походу була незвичайна: військова музика, хор, що все ще співав в російською вимовою, вінки з написами у трьох мовах — українській, польській (від воєводи Юзефського і війська) і російській (від овстриць і хору), полковницька шапка, за трумою численні кріпаки, далі представники вищої цивільної і військової влади та маса інтелігентів і селян. Замість „Боже великий" (як це було на Поділлі) музика чомусь грала „Коль славен"...

І раптом несподіванка — промовляє над могилою військового протопресвітера о. Парипан, *ініціятора богослужень для прав. жовнірів польською мовою.* А за цією несподіванкою — друга: *виніс на хресті таємно російською мовою.* Правдива драма української інтелігенції, національна свідомість якої пристосовується так до волі і в тяжких муках.

В кожному разі покійний прот. Мілько залишив по собі память того, що хотів завернути життя собору на забутий український шлях та який став у деякій мірі жертвою інтриг московських недобитків.

Щоб більше подібні драми не повторювались, вища влада повинна придивитись до лучького собору свідомого українця, який зразу показав би край московській закваснілій, і дає надіятись, що постанови недавнього єпархіяльного з'їзду не є постановами паперовими.

Луччанин.

Франція за візитою мін. Саймона у Москві.

ПАРИЖ, 22. II. ПАТ. Авас повідомляє: Вістка англійської преси, що на випадок подорожі мін. Саймона до Берліна, він відвідає теж Москву і по дорозі спиниться у Варшаві, викликала живий відгук у Парижі. Франція повитала би таку візиту тому, що ці відвідини британського міністра підкреслили би ще сильніше загальний характер лєндонської декларації.

Присилайте передплату!

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 22

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Пізнім вечором виїхав я з Верони до Венеції. Дуже вчасним ранком прокинувся я з дрімоти і перед очима побачив незвичайний вид. Мав я враження, що їду серединою моря, через яке покладені шини. Це була довга гребля, якою веде залізниця з Местре до Венеції. Поїзд летів скоро і за короткий час станули ми на двірці у Венеції. Перейшовши перон, ми опинились на березі великого каналу, що перепливає через Венецію, на якім чекали приїздних гондолі і вапорети. Стільки вже писано про Венецію, що аж соромно тисячний раз те саме повторяти. Та одно певне, що перше враження робить вона кольосальне, особливо коли віздити до неї ранком ясного, літнього дня. Та незвичайна тиша, серед якої пливеться через Canale Grando пересуваючись попри ради палат, що кожна для себе є архитвором архитектури, просто ошоломлює; а коли вперше вступите на площу Марка, окружену з трьох сторін прокурацією, а з четвертої катедрою, площу, вимощену мармором, то маєте враження величної, пишної салі. Ніде у світі невидані твори архитектури і мистецтва музеїв поражаюче на кожного ділати, хто їх перше бачить. Я також три дні звивався по Венеції з Бедекером у руці і старався побачити якнайменше щонайважніше, бо щоб усе побачити, на це треба було місяців.

У Венеції є сила-силенна мистецтва і там побіч малярства виступає також широко репрезентована різьба, хоч її без порівнання менше, як у Фльоренції, Римі або Неаполі. Малярське мистецтво заступлене там головно з епохи пізнішого ренесансу, отже Тіціян, Тінторетто, Пальо Веронезе. Тут — як і в Мінхен вчився я дальше мистецтва і це було найважнішим здобутком з цієї моєї подорожі.

З Венеції вернувся я морем до Трієсту і відтак через Відень до дому. З цієї подорожі привіз я справді багато відомостей, а з ними й постанову, скільки разів лише зможу, їздити до Італії, щоб пізнати всі її сокровища і всі її скарби, які цілими віками складало там усе людство.

Та покищо пробудилися в мене докори совісти. — Їдеш у далеку чужину, оглядаєш світове мистецтво, пізнаєш памятники чужої давнини, а тут під боком — кілька годин дороги — лежить твоя батьківщина, така близька, а така незнана рідна Україна. Це занедбання рішили ми з жінкою направити при найближчій нагоді, по змозі вже в найближчім році. І тому в липні 1894 р. вибрались ми в подорож до Києва й Одеси, до серця закордонної України.

Галицькі українці не мали звичаю подорожувати, очевидно — передусім через недостачу матеріяльних засобів. Та це не була головна причина. Якби порахувати все, що у нас видавали люди на інші, зовсім непотрібні річи, що служили не дійсній потребі, а були предметом люксусового уживання, як напр. на люксусову їду і напитки, особливож на карти, — то назбиралось би стільки, що можна би тими сумами покрити видатки взяті далеких подорожей. Та в наших людей не було змислу й охоти до подорожей, не було тих культурних і мистецьких потреб, яких заспокоєнню служать подорожі; тому у нас уважалися вони зайвою і непотрібною річю.

Між нашими священиками бували такі, що їздили навіть до Риму, коли при нагоді різнородних ювилеїв улаштовували тамтуди поїздки радше офіціяльні для вияву послуху своїй зверхности і приподобання їй. Одначе користи з тих подорожей не було ніякої і в дійсности був це змарнований гріш, який радше треба було лишити дома. Я бачив таких паломників і розмовляв з ними. Більшість з них не уважала такої поїздки навіть якимнебудь вдоволенням, не тішилася, що вперше раз з галицької, сільської глуші вигляне в широкий, культурний світ, побачить Відень, Венецію, Рим; для них така поїздка була дійсно жертвою і вони не привозили з неї нічого, крім може фізичної втоми, бо мусіли кільканацять днів і ночей трястн і нагнітати у возах третьої класи свої черева. Духовного, естетичного чи мистецького враження з таких подорожей не було ніякого. Наші паломники пригадували подорожуючих за границею Ніколая Івановича і Глафіру Сімйоновну Лейкіна („Наші за границею"), яким на вид Forum Romanum, лиш одна насувається думка: Пощо то папа терпить стільки непотрібного каміння і чому не велить його повивозити геть поза місто?... — Тому справедливо покійний Данило Танячкевич по одній такій подорожі до Риму в 1875 р. у брошурі, виданій під псевдонімом „Обачний", виганьбив порядно й організаторів і паломників, що їх везено як телята, які нічого не бачили, не знали і не розуміли; та лиш непотрібно викинуті гроші, які радше і літше можна би обернути дома на конечні народні потреби.

(Далі буде.)

Міські Театри у Львові, 23. лютого 1935.
у Великім Театрі
год. 7·30 — Нині
„К р и к“
„КРИК“ це найпопулярніша пєса сезону!

в Театрі Ріжнородностей
год. 7·30 веч. востаннє! год. 7·30 веч.
„Мій коханий дурнику“
капітальна комедія.

Береза Картуська у правничій комісії сойму.

В четвер 21-го ц. м. поноч. відбулося засідання правничої комісії сойму, присвячене 4-ом внескам у справі табору відокремлених у Березі Картуській. Внески зголосили були: Український Клюб, Клюб Народовий (ендеки), Хаденія і ППС. Від уряду був присутній прокуратор Северський і один з радників мін. внутр. справ.

Всі внески референтував пос. Новодворський з Клюбу Народового. Внески: українців, ендеків і хаденії домагаються анулювання декрету про створення ізоляційного табору. Крім того внесок ППС лучить справу Берези Картуської з вязницею св. Хреста; тодо Берези, то внесок ППС домагається ствердити, що створення того табору є суперечне з конституцією, що держави урядовці є винуваті у тому, що відокремлених били і понижали їх гідність і що тому треба притягнути їх до карної відповідальности. *Український вісник* дуже точно наводить всі приписи конституції та карного закону і доказує, що декрет про створення табору в Березі та практика з відділом тули притриманих і тамошньою поведінкою з ними суперечить зі згаданими обовязуючими конституційними і правними приписами.

Референт пос. Новодворський станув на становищі, що справу святохресної вязниці треба відокремити та що у справі Берези внески опозиції повинні бути сконкретизовані у формі закону, бо більшість ББ стоїть на засадничому становищі, що лише закон може змінити президентський розпорядок. Тому референт поручав внесок Клюбу Народового.

Всі зголошені внески — казав референт — вводяться до твердження, що згідно з 97. і 98. ст. конституції обмеження особистої свободи громадянина може наступити лише на підставі доручення судової влади. Хоча декрет президента каже лише про примусове поміщення у місцях відокремлення та про притримання, то проте ясно, що це рівняється позбавленням особистої свободи і карі за недоконану провину. Внесок на притримання і висилку до Березі видають адміністраційні власти, а слідчий судія лише затверджує формально той внесок, а правило йдучи по лінії вимог адміністраційних чинників, 98 ст. конституції рішає, що нікого не можна позбавити суду, якому підлягає. Тимчасом тут рішає все один одинокий судія, і то покликаний адміністраційною колегією суду. Декрет усуває інтерепцію суду ще й тому, що від орічення слідчого судді нема відклику.

Крім того всі чотири внески трактують про спосіб виконування президентського декрету, про регуламін, якого нема у найважчих вязницях, про умовини мешкання, харчі, примусові роботи, стосування карцерів і фізичні побої.

У дискусії забирали голос представники всіх клюбів, м. ін. і посол *В. Залєйкевич* (УПР) виказав в довшім правничім виводі, що інституція табору суперечить постановам конституції та карного законодавства і домагався ліквідування цього табору. — При тій нагоді полемізував промовець зі становищем мін. Косцялковського, який в промові в сенаті в дні 14. лютого ц. р. відмовив українцям морального права порушувати справу Берези. Бесідник застерігся проти поширювання кругової відповідальности на загал українського громадянства.

Пос. *д-р Ст. Біляк* (УПР) полемізував зі становищем представника уряду та предст. кл. ББ. Промовець твердив, що обставина, на яку покликувався представник уряду, що доневір не вплинула ніяка скарга на поведення в Березі, не є ще доказом, що усі факти зловживань в таборі є неправдиві, а це тим більше, що уряд дотепер не провірював правдивости тих фактів, які опозиційні клюби навели у своїх соймових внесках. Дальше бесідник вказав, що брак також дільности інституції Березі, бо методами Березі не осягне уряд намірених цілей. Бесідник доказував, що велика скількість арештованих українців це жертви ріжних місцевих порахунків і тому також домагався ліквідації табору, а це тим більше, що вимір кари повинен по думці конституції належати лише до судів, а не до адміністраційної влади.

Представник уряду прокуратор Северський заявив, що тому, що на цілому просторі Польщі не вплинула ні одна скарга від нікого б. інтернованого в Березі і тому, що міністр внутрішніх справ заявив уже в соймі, що всі поголоски про погану поведінку в інтернованими не відповідають правді, — він заявляється проти внесків. Те саме становище займав представник ББ пос. Фіхман, який заявив, що справу табору відокремлення не можна було краще вирішити, як це зробив президентський декрет. В ост. слові референт внесків жалівся, що нижче з ББ стараються невутинним правосудля прикрити безправство, але найвищий час те безправство усувати.

У голосуванні 16 голосами ББ проти 10 голосів опозиції всі внески відкинули. Референтом на пленумі посол ББ Фіхман, референтом меншости буде пос. Новодворський.

VII. Протиалькогольний та Протинікотинний Курс і Вистава.

В другому дні курсу в четвер 22. лютого ц. р. влаштованому Т-вом „Відродження“, відбулися дальші реферати. М-р *Михайло Хомяк* говорив на тему: „Міжнародній протиалькогольний рух“. Референт п. Хомяка, що має за собою довголітню абстинентську практику, викликав поміж врежіння на слухачах курсу. З черги був реферат п. *Івана Костюка*, що говорив на тему: „Музей та відродженецька виставка“. Під кінець д-р *Маркіян Дзерович* виголосив гарно опрацьований та переконуючий реферат на тему: „Вплив папіроски на характер курця“. Всі рефрати вислухало понад 50 осіб.

На закінчення курсу *д-р Софія Парфанович*, голова Т-ва, подякувала привязним курсантам за участь та відвідини вистави.

Вистава потревае ще кілька днів. За два дні курсу в пропам'ятну книгу Т-ва вписалося поверх 350 осіб. У першому і другому дні курсу на салі почути можна було й польську мову. В курсі взяла участь група молодих жінок-польок, що із зацікавленням прислухувалась рефератам, нотуючи важніші дані й цифри поодиноких референтів.

Хвиля нових податків.

ВАРШАВА, 22. 2. ПАТ. На вчорашньому засіданні скарбово-буджетової комісії сенату виголосив велику промову міністер скарбу Завадзкий.

НЕДОБОРИ БУДЖЕТІВ.

Міністер обговорив справу недоборів. Найбільше зменшення доходів виявив буджет за 1931-32 рік. До цього рівня було неможливе обмежити видатки. Єдиним виходом з цього положення було постепенне обнижування буджету.

Недобори можна покрити скарбовими резервами і кредитовими операціями. Цих засобів хопився уряд мин. року і розписав „народову позичку“ на покриття недобору.

Повторення довготречинцевих операцій на покриття нового недобору було би фінансово неправильним.

ПОДАТКОВІ ЗАЛЕГЛОСТИ.

Тому необхідним було найти нове постійне і правильне джерело доходу, яким є податки. Суспільність мусить податками дати засоби на покриття недобору.

СПРАВЕДЛИВІ ЗАКИДИ ПРОТИ СКАРБОВОЇ ВЛАДИ.

Підчас соймової дискусії посли видвигнули поважні і частинно оправдані закиди проти скарбової влади. Справді податки стягають скарбові уряди себто кількадесять тисяч урядовців. Вони мусіли стягнути доходи і дати державі необхідні засоби, необхідні до його діяльности. І такі доходи вони дали.

Друге завдання, розложення тягарів і правильне стягання, не було виконане якслід і тут є великі недотягнення. Міністер оправдує скабових урядовців тим, що урядничий апарат зложений здебільша з людей, які працювали у чужинецьких державах, частинно добираний з випадкових елементів. Тому бувають скандальні факти, за які міністер карає.

Жалоби вирікають тому, що існують головно залеглі податки. Одначе вони походять з років доброї кон'юнктури і великих оборотів, з 1927, 1928 і 1929 р. Ці залеглости сягають до 700 міліонів.

Міністер признає справедливими закиди проти стягання податків. Одночасно підкреслив, що обовязком цілого громадянства покрити недобір буджету. Тому міністер вважає справданим наложити нові податки.

Недобір буджету в квоті 150 міліонів міністер покриє частинно скарбовими резервами, частинно кредитовими операціями. На покриття решти недобору в квоті 18 до 19 міліонів необхідні нові податки.

Пленарне засідання сенату.

ВАРШАВА, 22. ПАТ. Пленарне засідання сенату визначив марш. Рачкевич на 27. лютого ц. р. на год. 10. На черзі нарад звіт генерального референта про прелімінар буджету на 1935·6 На черзі нарад конституційної комісії сойму в дні 28. лютого ц. р. є поправки сенату до проекту нової конституції.

Пос. Врону видали судові.

ВАРШАВА, 22. 2. ПАТ. На нинішнім засіданні регуламінової комісії і посольської незайманости рішили видати пос. Врону судові на домагання прокуратора. В дискусії посли Крисса і Черніцький (люд.) виступали проти внеску, але більшістю голосів внесок приняли.

Мін. Саймон не поїде до Варшави.

ЛЬОНДОН, 22. 2, ПАТ. Агенція Райтера повідомляє, що большевицьку ноту доручили в Льондоні передучора дуже пізно і тому годі було дістати якінебудь коментарі офіційних кол. Покищо невідомо, чи британський уряд обмежиться до сухого повідомлення про відбір ноти, чи дасть вичерпуючу відповідь спільно з французьким урядом. Британський уряд не відкинув покищо можливости поїздки мін. Саймона до Берліна і Москви. Справді большевицький уряд не надіслав формального запрошення до Льондону, але повитав би дуже радо мін. Саймона у Москві. Поголоски про відвідини британських міністрів у Варшаві вважають тільки здогадами преси. Відомо тільки, що ні В. Британія ні Польща не ставили взаїмно таких пропозицій.

Новий атентат в Японії.

ТОКІО, 22. 2. ПАТ. Начального редактора Шнікі японського щоденника „Йомуро“ вбив штилетом член однієї з тайних, реакційних терористичних орґанізацій. Цей атентат пригадує вбивство редактора щоденника „Ії“. В обох випадках тайні орґанізації вбили начальних редакторів з помсти за відмовлення їм субвенції.

Перед відїздом нової дивізії італійського війська.

РИМ, ПАТ. Авас повідомляє з Риму, що італійський уряд постепенно переводить в життя свої рішення з метою збільшити військові сили і воєнні матеріяли в східній Африці. І тому 19 дивізія піхоти з Фльоренції відїде незабаром до Африки, де вже сконцентровано 29 дивізію. В Неаполі кружляє поголоска, що до Африки знову відплине більший відділ війська.

Негайна будова стратег. дороги.

РИМ, 22. 2. ПАТ. Агенція Стефані повідомляє: Мусоліні приняв вчора губернатора Лібії ґен. Бальбо і видав приказ негайно будувати в Лібії здовж побережа дорогу, яка получить Єгипет з Тунісом. На відкриття цієї дороги в квітні 1936 р. Мусоліні поїде до Лібії.

ІНТЕРВЕНЦІЯ ЯПОНІЇ У ВАШИНҐТОНІ.

Токіо, 22. 2. ПАТ. До Токіо надійшли вісти, що члени конґресу зі стейту Арізона звернулись до уряду з домаганням, щоби відобрав японцям право набувати землю в стейті Арізона. Вони заголосять теж відповідний внесок у конґресі. Коли конґрес прийме їхній внесок, тоді на основі такого закону опинилось би кількасот тисяча японських родин без засобів до життя. Одночасно японська преса повідомляє, що в Каліфорнії, головно в Сан Франціско, зростає прояпонський рух. Японський уряд доручив своєму амбасадорові у Вашинґтоні Сайтові інтервеніювати в уряді Злучених Держав.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** 395 106-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружинн 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 39—1 о

— **Маскараду** уладжує Сокіл-Батько в дні 2. березня ц. р. у власній салі при вул. Руській ч. 20. Музика п. Согора. Хто не одержав запрошення зволить ласкаво зголоситися в канцелярії С-Б. 1008

— **Новий відчит Софії Яблонської** „Подорожі довкола світа" відбудеться в понеділок 6 годвеч. у салі „Бесіди" заходом „Т-ва письменників і журналістів". На перший відчит зголосилося у нас за запрошеннями так багато осіб, що в останніх днях треба було деяким відмовити. У другому відчиті С. Яблонська оповість свої враження з іншої частини своєї подорожі, а саме з Сіяму, з Малайщини, Яви, Балі, Австралії, Нової Зеландії та Таіті. Велика скількість знимок, які прелегентка сама зібрала підчас своїх мандрівок ілюструватиме її виклад. Запрошення можна дістати в редакціях „Діла" та „Нового Часу".

— **Загальні Збори Кооперативи Український Театр у Львові** відбудуться 23. ц. м. в год. 4-ій попол. у домівці кооперативи при вул. Шашкевича (дім Музичного Інституту). Всі члени кооперативи, що цікавляться станом нашої театральної справи, а головно дуже пекучою справою будови театральної салі повинні прийти на ці збори.

— **Замкнення Вистави М. Глущенка** в Музею ім. Шевченка відбудеться у неділю 24. II. год. 4. пополудне. Окрім реценаій на цю виставу, які своєчасно були у нас відмічені, цього тижня ще помістили: „Газета Польска", „Курієр Львовскі", обі винятково прихильні. Вистава М. Глущенка пройшла з великим моральним і матеріяльним успіхом.

— **Незавидна доля.** Звернувся до нашої редакції 24-літній інвалід, що 6 літ тому у нещасливому залізничому випадку втратив обі ноги. Зрештою має ввесь організм здоровий, але від літ лежить у заведенні для невилічно хорих, бо не може ходити. Тепер хотів би він покинути це заведення і працювати, але не має ні візка ні протез. Він з професії — політурник; у 1928 р. йдучи до праці зі Знесіння до Львова попав нещасливо під поїзд. Заведення Братів Альбертинів, що гостило його досі, мусить він небавком покинути і звертається до милосерних осіб, щоб скромною лептою допомогли йому. Пожертви можна пересилати для Михайла Сеника, Пжитуліско Братув Альбертинув, Львів, вул. Клепарівська 15.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 161896. 5.000 зол. на ч. 25400 31413 52477. 2.000 зол. на ч. 131895 163432 127145 148311 160819 164478. 1.000 зол. на ч. 42057 79082 4699. 500 зол. на ч. 62939 156758 163851 166150 179952 92729 127791 153800 180248. 400 зол. на ч. 6900 10187 57136 60152 64119 99119 115927 128570 151927 5812 8406 13084 47158 79183 87644 22902 129008 157568 174245.

— **Вибори в Перемищині.** Перемиський староста розпорядив перевести вибори громадських управ у збірних громадах. Вибори будуть переведені в днях 27. і 28. ц. м.

— **Новий міст на Дністрі.** Як повідомляє румунська преса, на основі умови між Румунією і Польщею біля Заліщик побудують новий міст. Праці коло тої будови розпічнуться з весною ц. р.

— **Бузьки появилися.** Приятелі наших хліборобів, що відлетіли до вірею, мають добрий нюх на погоду. Ще не щезли сніги, ще не спливи води з піль і сіножатей, а вже приманила їх весняна погода, яку маємо від кількох днів. В деяких сторонах прилетіли вже бузьки, що правда, не масово, і розглядаються по знайомих полях. Чи не за скоро, чи знайдуть вже для себе поживу? Бузьки в лютім це рідка видалишина, що вказує на дуже ранню весну.

— **Ревізія на Лемківщині.** Дня 20. ц. м. перевела поліція у п. М. Гуцалюка, управителя школи в Білцаревій, пов. Новий Санч ревізію, що тревала шість годин. Ревізію переводили один цивільний агент і трьох умундурованих поліцаїв з Грибова. Домагалися видачі нелегальних книжок і заборонених річей. Забрали 15 манюсічок, що перейшли цензуру, пластову відзнаку, приватну переписку від різні і деякі дрібнички. Відійшли розчаровані, бо сподівалися більшої добичі. Сталося це на донос деяких одиниць. Загал села обурений, бо згаданий учитель користується великою популярністю серед місцевого й околичного населення. Не відмовляє нікому помочі і поради в ріжних життевих клопотах, навіть тим, що його оклеветали, ставав не раз у пригоді.

— **Електрифікація Перемищини.** В Перемишлі відбулося засідання організаційного комітету будови електрівні на Сяні. В тій цілі мають створити акційну спілку. Підготовано статути тої спілки та рішено в найкоротшому часі звернутися до влади; щоб одержати потрібні управнення для використання водної сили Сяну на відтинку Красічин-Тарнавці і дозвіл на будову окружної водної електрівні. Рівночасно фахівці роблять потрібні досліди та обчислення в трьох секціях комітету: правничій, фінансовій і технічній.

— **Хто вкрав гроші?** Справа таємної крадежі 13.000 зол. з нерушеної каси трамваєвої ремізи на Габріелівці досі не вияснена. Арештовані в першій хвилині дві касієрки випущено після 24 годин на волю. Зате арештовано возного Еліяшевського і відставлено до слідчої вязниці в Бригідках, але й того випущено незабаром, бо нема доказу вини. Заноситься на те, що було а подібною крадіжю 90.000 зол. на головному двірці, де крадіж лишилася досі невияненою загадкою.

— **Львівська хроніка.** У столярні Спіртового Монополю машинова пила відрізала столяреві Василеві Палюхові праву руку. — Поліція арештувала шапкарів Йос. Лерера й Ізр. Талера та кушнірів Осію Штехенберга й Вольфа Ізера, які старалися змусити робітників, щоб приступили до страйку.

— **Краєва хроніка.** У Вигоді пов. Долина урухомлено два тартаки, наслідком чого одержало працю коло 300 робітників. — В Дроздовичах пов. Городок, господар Іван Пілат убив підчас суперечки свого сина Тому, вдаривши його сокирою по голові.

— **Трагічна смерть туристів.** Перед кількома днями пропало в Карпатах на терені новотарського повіту четверо туристів, що вибрались на прогульку лещетами. Вислано за ними лещетарську стежу, яка після довгих глядань знайшла на Бабій Горі тіла Гелени Банаховської з Вадовиць і Влад. Олейчика з Андрихова. Обоє були присипані грубою верствою снігу. Нема ще двох інших туристів, що теж мабуть згинули.

— **Пригоди літаків.** З Архангельська вистартували чотири літаки з допомогою для пасажирів літака Голубйова. Одночасно сухопутною дорогою вибралася на місце катастрофи легунська виправа, зложена з 15 осіб. Одначе три літаки вернулися незабаром з причини снігової, а четвертий осів біля місця випадку Голубйова. При осіданні літак упав на стирту сіна й легко ушкодився. Залога вийшла цідо.

— **Два роки не буде цитрин.** Великі морози, що панували в останніх часах в Еспанії, знищили 40.000 метричних сотнарів цитрин. Всі плянтації цитрин так ушкоджені, що два роки не будуть родити овочів. Школи доходять до двох мілйонів пезетів.

— **Примус протигазової оборони.** Чехословацька рада міністрів приняла проект закону, що всі землевласники та управителі підприємств мають будувати протигазові схоронища. Також громадами мають поддбати про відповідну скількість схоронищ та газових масок. Особи, визвані урядово, мають купити для себе і своєї родини цілковиті газові маски та вдержувати їх в добрім стані.

— **Дитина без мозку.** Інститут френольогії в Ленінграді одержав до дослідів тіло дитини, що прийшла на світ на гінекольогічній клініці. Після отворення черепа цієї дитини показалося, що нема в ньому зовсім мозку, тільки фрагменти органів, що належать до органів тривлення, як кишки, селезінка, жовч і т. п. Є це перший того роду випадок в історії анатомії, дуже цікавий предмет до теоретичних дослідів.

— **Мікрофон і орхестра.** Французький музик Ерік Сарнет працює кілька літ при монтажу звукових фільм і зібрав багато досвіду та спо-

Заходом УКТОНІ відбудеться в неділю дня 24-то лютня ц. р. в салі кіна „Колісей" точно в 12-ій годині вполудне

„Свято Стрілецької Пісні"

Беруть участь: О. Любич Парахонківна, Михайло Голинський. — При фортепяні: В. Барвінський, Н. Нижанківський. — Деклямує: Микола Дра ан. — Хори: „Сурма" і „Бандурист". — Дирігують: І. Охримович і О. Плешкевич.

Білети в передпродажі в Союзнім Базарі на вул. Руській, для Гостей з провінції також підчас Вечерниць Червоної Калини. 1001 1—1

ВІДГУКИ ДНЯ.

Свято щирої пісні.

Двацять літ. Довгих тяжких двацять літ... А здається, немов то шойно вчора, тиждень, а найвище рік тому було.

Походи, труди, небезпеки, радощі побід, смутки невдач, а серед цього всього — пісня. Скромна, невибаглива стрілецька пісня. Складана на коротких постоях, часом у панів розбитій хаті, часом у панів збудованих окопах, не для грошей і не для слави, а для себе і братій своєї. Розважити себе і других, підбадьорити, додати надії, бо нераз звичайне слово не вистарчало. Звеліра, таксамо як куля, дуже часто залітає в окопи. А так — заспіваєш і відженеш звеліру, а часом і... кулю. Співолюбні москалі нераз переставали стріляти, почувши пісню.

— Ану вам! Давай єщо! — гукали зі своїх окопів. — Харошая песнь.

А вона може й не була така дуже „харошая", але мала те щось, що хапало за серце кожного вояка, без огляду на мундур.

„Їхав Стрілець на війноньку,
Прощав свою дівчиноньку..."

Таксамо їхав він з Богородчан, як з Калуги, з Катеринодару, чи з Жовкви. І так само прощав і менш більш те саме говорив до неї...

„Видиш брате мій,
Товаришу мій,
Відлітають сірим шнурком
Журавлі в вирій..."

Чи так само не відлітали щодня оці „журавлі" з одних окопів як з других?...

„Нема в світі кращих хлопців
Над січових добровольців..."

Чи кожний полк не мав тієї амбіції, що він найкращий між усіми?...

Мені дивно що в УГА були люди, які злостились на полкові амбіції і полсняли їх собі й вишим зовсім не так, як повинні були...

Стрілецька пісня! Вросла вона вже в народний ґрунт так, що за дві-три десятки літ в авторів і знаку не буде.

Але пісня буде

Вже двацять повних літ, як вона складалася, а мені не хочеться вірити, що вже так давно. Автори — мої товариші і хоч нині один тут, другий там — стоять мені заєдно перед очима.

Маленьке селище над берегом Стрипи — Тудлика. В полатаній панею хаті Пресова Кватира УСС. Осінний вітер тріпає текстурою, що заступає шибку у вікні. На столі блимає сонним оком лямпа.

До хати вбігає Михайло Гайворонський.

— Панове! Маю арію. Давайте сюю.

А які? Героїчні, любовні, сумні, веселі?

— Сумні, любовно-героїчні.

За годину вродилося — „Їхав стрілець..."

Хата в Вівсю. В ній мешкає маляр Курилас і зілхорунжий Лев Лепкий. Приходжу на „віянту" і бачу: ходять обидва по хаті і все: „ліва, ліва, ліва".

— Співай з нами — кажуть.

— Чого?

— Пробуємо пісню.

Я станув і пробуємо в трьох. Виходить добре. Це було при пісні „Ой, вадзо село".

Хорунжий Соловчук був на скорострільним курсі і залюбився. Бувае. І то навіть дуже часто. Як почав зітхати — жаль було дивитися. А ми над річкою в окопах, а ночі як дні, а сади пахнуть... І вийшло: „Човник хитається серед води..."

Бувало і самі автори пісень залюбтювались тоді один на другого: „За твої дівчино устоньки пишні", або „Ой, чогож ти зажурився..."

Але й бувало, що ні сади не пахли, ні серце не цвіло, ночі були темні, зловіщі, а напади йшли як криги по воді. Тоді з грудей стрілецьких бандуристів вирвалися зовсім інші нути... „Ой, та зажурились...", „Засумуй трембіто..."

А все таки: і тоді і потім — „Гей у лузі червона калина"!...

Так і остаюся то нині.

Так буде і на „Святі Стрілецької Пісні" в неділю, в повне двацятьліття.

Галактіон Чіпка.

стережень щодо законів акустики у відношенні до мікрофону. Разом з двома інжинірами, Гамазоном і Селімом, він творить солідну спілку французьких практиків та експериментаторів в справах надавання орхестровій музики через радіові і фільмові мікрофони. Ерік Сарнет видав також кілька цікавих брошур і приготовляє цілу розвідку про відношення орхестри до мікрофону.

— **Радіовий часопис для молоді.** Чехословацька радіофонія, яка організувала авдиції для шкільної молоді в годинах науки, видає спеціяльний місячник, якого видавцем є Радіожурнал в Празі. Часопис має програму шкільної радіофонії на цілий місяць, програму авдиції для словацької молоді і програми відчитів для вчителів та батьків. Крім того у книзі статтей багато ілюстрованих обговорюються головні авдиції шкільної радіофонії.

— **Різні вістки.** Шведський уряд вніс до парляменту проект, щоб увести державну контролю над виробництвом зброї. — Московська міська рада рішила перемінити старий жидівський цвинтар на міський парк. — Німецький літак, що вилетів із Кройдона (Англія) в 10 г. зранку приїхав до Амстердаму в 11 год. 3 хв. отже переїхав 250 миль за 63 хвилин. — Уельський князь відвідав австрійського президента Міклаша і виїзджає на 4 дні до Будапешту. — Головна фашистівська рада висловилась за тим, щоб завести в Італії постійний робучий тиждень на 40 годин. — На Фльориді в м. Пам-Біч помер у 61 р. життя американський повістяр Артур Сомерс Роч. — У м. Гренїт (Окльогома) між вязнями повстав бунт; 1 дозорець убитий, 11 вязнів ранених, пять вязнів утікло. — Голяндський уряд для ощадности зачинить університет у Гронінгені або в Утрехті, деякі факультети університету в Амстердамі, кілька судів і звільнить із домів божевільних тих, що не є небезпечні на волі. — В Ліоні вилетіла в повітря фабрика динаміту наслідком необережности з вогнем. — В Берліні відбудеться в днях від 25. квітня до 1. травня міжнародній фільмовий конгрес при участи представників усіх більших фільмових підприємств Европи й Америки. — В Празі помер релігійний композитор Ян Зелінка в 79 р. життя. — В Мадриті хоруе на грипу 3.000 осіб.

ДИВОГЛЯДИ.

ОЧІ КРАЩІ, НІЖ ПРАВДИВІ

Є в Америці фабрикант штучних очей Густав Тейльор. Він упевнив прилюдно, що три славні зорі екрану (не каже: чи жінки) мають одно штучне око і ніхто досі цього не догляднув. Рідня Тейльора більш як 100 років займається виробом таких очей. Один пес, що дістав кілька нагород на конкурсах собачої краси має теж Тейльорівське око. Що цікавіше: один контрабандист сліпий на одно око замовив собі в нього штучне око і 10 літ перевозив у ньому через кордон штучні бриліянти.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 15. лютого ц. р. помер у Львові в санаторії по довшій і тяжкій недузі **Ераст Іван Гарматій,** абсольвент експортової академії в Сп. Галлен. Покійний був сином відомого українського лікаря і громадянина бл. п. д-ра Григорія Гарматія. Вже від молодих літ цікавився Е. І. Гарматій народніми справами. Одначе довга і важка недуга не давала йому змоги брати живої участи в громадянському житті, так, як він цього бажав. Молодечий запал і велика охота до праці натрапляли на непоборну перешкоду — важку недугу, яка поволі, але вперто точила його молодечий організм, аж вкінці загнала його перед часом у могилу. Покійний не жалував гроша на народні цілі. І по смертному ложі не забув про них. Розуміючи вагу українського шпиталю, записав свої цінні річи і бібліотеку на потребу українського шпиталю ім. А. Шептицького у Львові. Похорони тлінних останків відбулися 17. ц. м. у Теребовлі при численній участи місцевого громадянства.

В. П. П.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Ростислав Єндик: АНТРОПОЛЬОГІЧНІ ПРИКМЕТИ УКРАЇНЬКОГО НАРОДУ. Львів 1934. Накладом фонду „Учітеся", ч. 16. Наук. популярна бібліотека Т-ва „Просвіта". Ст. 128.

ЖУРНАЛИ:

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів, 15. лютого 1935. Р. IV, ч. 4. Зміст: Інж. І. Лучишин: За фахову освіту. — Лев Ясінчук: Рідношкільна свічка (фейлетон). — На шляху боротьби за українську школу. — Відгомін шкільного плебісциту. — Мільйон дітей передплачує власний часопис. — Доріст Рідної Школи. — П. Сиротюк: Що читати? — Роман Сливка: Доріст і змагання. — Іос. В. Веднанович: Політика міністерства освіти. — Рідна Школа на Поділлі. — Гігієна в паризьких фахових школах. — Допоможіть нашій молоді здобути фахове знання. — З життя Рідної Школи. — Різні вістки.

ДА ЗЛУЧЕНЬНЯ! Беларуская рэлігійная часопісь. Вільня, люты 1935. Ч. 2 (38). Г. IV.

НОВА ХАТА, двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Львів, 15. лютого 1935. Р. XI., ч. 4.

ЦІННИК НАСІННЯ польових, городніх і квіткових рослин, який видала Народня Торговля, Кр. і окр. Споживчий. Львів, Ринок ч. 35. Зміст: Часть I. Насіння польових рослин: Пропашні (окопові), хлібні, стручкові, олійні, пашні з родини стручкових. Часть II.: Насіння городових рослин: Столові корінняки, капустяні, гарбузові, пасльонуваті (помідори), цибулині, салатові, шпінакуваті, шпараги, кукурудза, стручкові, прянні. Часть III.: Насіння квіткових рослин: Літні однорічні, дволітні і зимотривкі. Стор. 28, ф. 4-о.

—o—

Листування Редакції.

ВП. Я. Б. Не потребуєте виправдуватись, що не пишете в „Новій Зорі" коментарних статтей, підписуваних буквами „А. Ч." Віримо Вам, бо в журналістичних колах усі знають видавна, хто скривається під цим криптонімом.

ОГОЛОШЕННЯ

На оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Трускавець:

23. II. „Княжна Чардаша".
24. II. „Залізна Острога".

Дрогобич:

25. II. „Княжна Чардаша".
26. II. „Бешкет у раю".
27. II. „Залізна Острога".
28. II. „Корневільські дзвони".
1. III. „Трячі понінчані".

Великий Міський Театр.

Субота, 23. II. год. 7·30 веч. „Крик".
Неділя, 24. II. год. 12 вполд. Театр для дітей.
Неділя, 24. II. год. 3·30 поп. „Розкішна дівчина".
Неділя, 24. II. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Різнородностей.

Субота, 23. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурник".
Неділя, 24. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".

Кіна.

АДРІЯ: „1914 рік" і додатки.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кещурою).
АТЛАНТІК: „Юліна".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Зводниця".
КОЛІСЕЙ: „Паризьке шалення", ревія „У нас, як у раї".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріп і Фрип у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Двобій зі смертю", гротеска: „Міні Мавс".
МІРАЖ: „Веселий тиждень" (Секе Санді).
МУЗА: „Створена до цілування".
ПАЛЯС: „Мушу бути молодий" (Лео Слезак).
ПАН: „Міні Мавс", Фріп і Фрип (Тут царить гумор) Тайни салону краси.
РАЙ: „Українські обійти".
СВІТ: „Маркіза Морісана" та „10-ий жебко".
СОНЦЕ: „Шангай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Каріока", ревія „Година з нами".
УТІХА: „Пінета пана Х." і ревія.
ХИМИРА: „Злочин у Гріндад".

Закордонне радіо.

Субота, 23. лютого 1935.

Відень (506,8) 19·30 Скрипка, 20·10 „Малий фаєрт" комедія Зески, 23·20 Легка віденська музика, **Кошиці** (259,1) 16·40 Вертеп для дітей, 18·46 Для Закарпаття (авд. для дітей), **Мор. Острава** (269,5) 17·39 Пісні риби (сп.), **Прага** (470,2) 10·15, 12·35 Сальон. музика, 17·05 Спів, **Париж** (1648) 16·01 Для дітей, 18·00 Симф. концерт, 21·00 Муз.-вок. вечір, **Білгород** (437,3) 22·30 Пісні, **Берлін** (356,7) 16·00 Розр. концерт, **Мінхен** (405,4) 19·40 Камер. вечір, 2·10 „Мужик мізонер" муз. казка Раймунда - Мізера, **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. музика, спів, 20·00 „Корневільські дзвони" оп. Планкета, **Мілянo** (368,6) 13·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт.

Неділя, 24. лютого 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 13·15 Розривкова музика, 19·15 Шуманові пісні (Дуган, баритон), **Брно** (325,4) 9·15 Романси й дуети, **Прага** 470,2) 11·03 Естонська музика, 20·55 Симф. концерт, **Париж** (1648) 19·00 Спів. 21·45 „Креольха" оп. Офенбаха, **Білгород** (437,3) 15·30 Шіконьки, **Берлін** (356,7) 19·00 Квартет, 21·15 „Ді Вітве Гравін" вес. опера Фльотова, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Веселе пополудне, 20·00 Веселий концерт солістів, **Кельн** (455,9) 14·15 Шіскі Бетовена, 16·30 Військ. орк., 20·15 „Александро Страделя" оп. Фльотова, **Мінхен** (405,4) 13·20 Для дітей, 18·30 Легка музика, пісовьки, **Будапешт** (550,5) 12·30, 21·30 Концерт, 19·00 Солісти, **Рим** (420,8) 17·00 Симф. концерт, 20·45 „Сі" оп. Масканія.

Львівське радіо.

Субота, 23. лютого 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·00 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Популярний концерт із гр. пл., 13·00 Полудн. хвилик, 13·05 Гармоністи, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Найновіші гр. пл., 16·30 Театр Уяви: Казка про золоту рибку (авд. Б. Герца для дітей), 17·00 Концерт сальон. орк., спів (Слєчковська, кольор. сопр.), 17·50 Труднощі товариського життя, 18·00 Як Львів організував свій держ. виглад (відчит пос. Здз. Стронського), 18·15 Форт. реціталь, 18·45 І спортаж із борисдавського басейну, 19·00 Дуети (Норська сопран, Ізінграмівна К. альт), форт., 19·20 У столиці Шампухів — Люблянці, 19·30 Твори на віольончелю, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Карнавалова мозайка, 20·45 Вен. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 У музикальній родині — коли ще не було радія (Корольквич баритон), форт., мельорепитації, скрипка, 21·45 Сусп. проблеми в польській лірриці, 22·15 Танк. музика, 23·05 Віденська вазуля, 23·35 Танк. музика, 24·00 — 1·00 Ретрансмісія танк. музики з Льондону.

Неділя, 24. лютого 1935.

9·00 Ранішня авд., 11·00 Гр. пл., 11·40 Сільва рерум, мист. і культ. життя, 11·50 Метеорольог. вістки, 11·57 Сигнал часу, 12·00 Трансм. з Лайпціґу: Генцель „Ода до сп. Сесілії", 13·00 Суходолами й морями, 13·15 Муз. вок. поранок, 14·00 Здоровить тебе гр. пл., 15·00 Самоврядування в сільськ. громаді, **15·15 Твори на бандуру (сольо з гр. пл.): „І шумить і гуде", „Подільський козак"** і ін., 15·35 Твори на ксильофон сольо з гр. пл., 15·45 Лісова скринька, 16·00 Службовець енциклопедист (гротеска), 16·20 Спів у супр. форт., 16·45 Загадки для дітей, 17·00 Концерт сільської орк., сп., 17·50 Історія мистецтва, 18·00 Театр Уяви: „Хірург і смерть" Евг. Гельтая", 19·45 Молодь на селі, 19·00 Легка музика, 19·50 Актуальний фейлетон. 20·00 Репортаж із бокс. мечу Варшава-Берлін, 20·45 Вен. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 На весільн. хвилі, 21·30 Спорт. вістки, 21·45 Техн. скринька, 22·00 Реклам. концерт, 22·15 З пісонькою через життя (хор), 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·26 1/2 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·72, Париж 34·94·50, Берлін 212·60, Ціріх 171·59, Голяндія 358.95·—, Прага 22·12·—, Італія 44·85, Нюйорк кабель 5·27 7/8, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони, 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·36 — 1·32.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 22. лютого ц. р. кооперативам платив за:

	львівських
1 кг. масла франко магазин	2·30 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 п. яєць	2·80 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот. „.

Тенденція на масло слаба, молоко і сметану вдержана, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 22 лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, львівських подвірь птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	1·00 зол.
Старі „	„	„	0·80 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·95 „
Індики	„	„	1·00 „
Індички	„	„	1·10 „
Пантарки	„	„	1·25 „

Птицю приймає в сільности визначеного приділу для кожного доставця.

ПОДЯКА.

Прибитий важким горем по смерти Нашого Найкращого і Найлюбішого Внука. Сина і Брата **Ераста Івана Гарматія** почуваємося до милого обовязку подякувати всім тим, які в чому-небудь причинилися до зменшення нашого горя. В першу чергу складаємо сердечну подяку Вел. о. Ректорові д-р Сліпому і хорові богословів за відправу панахиди, Вел. о. сов. Дуткевичеві, парохові церкви св. Петра і Павла за відправу панахиди, Вел. о. кан. Ю. Дзеровичеві за відправу звуковійної Служби Божої у Львові, а раніше Вел. о. деканові Мохнацькому за весь труд коло похоронів, Вел. о. Карпінському, Веселовському, Стеблецькому, Дурбакові за проводи тлінних останків на місце вічного спочинку, а крім цього п. Дурбакові за зворушливу надгробну промову. Дальше дякуємо щиро орхестрі чит. „Просвіти" в Теребовлі й її диригентові п. Козакові, Церковному Брацтву, Товаришам Покійного, всім знайомим і учасникам за участь у похоронах, чим причинилися до їх зведичання.

Крім цього почуваємось до обовязку подякувати лікарям санаторії: доц. др. А. Грузі і його асистентам, примарові др. Тишні, др. Мацкевич, др. Хоминовому і др. Федейкові за лікарську опіку, а сестрам: Магдалині і Йосифі за щире піклування хорим. Зокрема дуже сердечну подяку складаємо др. Тоні Воробцеві, що на кождий поклик Хорого безкорисно спішив Йому з своєю лікарською порадою і щирою потіхою. Вкінці дякуємо всім тим, які відвідали хорого і несли йому моральну потіху в його важкому терпінні. Хай Всевишній нагородить Їх за те!

Теребовля, дня 20. II. 1935.

Теодора Адамок, бабуня.
Евгенія і Софія Гарматій,
мати і сестра. 1037

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Агентів до збирання замовлень по селах на коси шукає „Живно", Львів, Жовківська 34. 20/36 2—4

Машини до писання: „Адлер" польсько-українська 4-ро рядова, „Underwood" українська, оказійно продає „Машинополь" Свистуська 9, Львів. 10,9 1—2

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 49 (13.947). Львів, неділя 24. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 3·00 зол., Квартально 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 20 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41, Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Тайний союз Польщі з Японією.

ПАРИЖ, 23. 2. ПАТ. Журналіст Барбу пише у „Тан", що льондонського договору з 3. лютого ц. р. не було би взагалі, але Форін Офіс побоюється конфлікту у східній Европі. Барбу запевняє, що Польща підписала таємний, військовий договір з Японією і тепер затіснює господарські взаємини з Японією. Вже незадовго 35 польських фірм відкриють у Харбіні польський банк. Це буде перший закордонний банк, який зареєструють у Манджу-Ко на основі нового банкового закону.

Порозуміння між Китаєм і Японією.

Агенція Кокутсу подає зміст заяви Гуан-Фу, голови політичної комісії північного Китаю і теперішнього кандидата на міністра внутрішніх справ нанкінського уряду, яку склав представникам шанґгайської преси. Гуан-Фу згадав, що теперішню політику зближення китайського уряду з Японією піддержує Куоміньтанґ, військові кола і широкі кола китайського громадянства.

З уваги на своє географічне положення Китай мусить співпрацювати з двома державами — СССР і Японією.

Спроба близької співпраці з СССР виказала неможливість погодити життєві інтереси обох держав зі суперечними ідеольогіями.

Єдиний наслідок співпраці з СССР — це китайська червона армія, яка приносить державі необчислені втрати і загрожує його існуванню.

В таких умовинах для Китаю був тільки один вихід — якнайскоріша співпраця з Японією. І цим шляхом пішов тепер Китай.

Тому, що Гуан-Фу є найближчим дорадником марш. Чанґ-Кай-Шека, його заяву вважають офіційною програмою нанкінського уряду.

З Токіо надійшли вістки, що делегат нанкінського уряду Ван-Чунґ-Гуі закінчив наради з японським міністром закордонних справ Гіротою.

На спільнім бенкеті обі державні мужі виголосили промови підкреслюючи, що найважніші, спірні проблеми між обома державами поладнали мирним шляхом. Наради довели до повного порозуміння між Китаєм і Японією. Тому на всіх територіях Далекого Сходу порозуміння обох держав доведе до пацифікації. Обі держави спільними силами будуть змагати зміцнити свою могучість і зберігти свій стан посідання на Далекому Сході.

Переговори між Італією й Абісинією розбиваються.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Кореспондент „Дейлі Телеграф" повідомляє з Адіс-Абеби, що італійсько-абісинські переговори про створення нейтральної смуги між Уаль-Уаль і Гердьогубі, де дійшло до кривавих боїв, затягаються. Абісинський уряд вислав нову ноту, щоб приспішити вирішення спору і буде домагатися передати справу мировому судові. Абісинський уряд знає про висилку італійських військ до східної Африки. Одначе Абісинія не буде робити ніяких заходів, щоб описля скинути відповідальність на Італію за хід подій, а Лізі Націй віддати вирішення цілої справи.

Загострення італійсько-абісинського конфлікту.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД НАРАДЖУЄТЬСЯ.

Британський кабінет відбув уже вдруге нараду в справі італійсько-абісинського конфлікту. Італійського амбасадора Ґранді, який вернувся з Риму, прийняв на довший авдієнцій міністер закордонних справ Сеймон.

„Дейлі Телеграф" запевнює, що Італія висуне на перший плян господарські проблеми. До Еритреї і до Сомалі Італія вислала тому свої війська, щоб свої домагання вимогти збройною силою. Щоденник підкреслює необхідність безпосереднього полагодження конфлікту без інтервенції Ліги Націй.

У цій справі британський посол в Адіс-Абебі предложив цісареві низку пропозицій.

Відїзд найздібнішого ґенерала.

РИМ, ПАТ. До Месини приїхав новий командант дивізії ген. Павоне, один з найздібніших італійських генералів, який брав участь у триполітанській і світовій війні.

Нові транспорти військ.

НЕАПОЛЬ, 23. 2. ПАТ. Вчора вечором відплив до східної Африки корабель „Вульканіо" з відділом технічних і санітарних військ, складеним зі 700 вояків та з 400 різними технічними робітниками.

Цим кораблем відїхав теж до Африки начальний вождь африканського корпусу ген. Ґраціані. „Вульканіо" забере по дорозі в Месині 1000 вояків.

Віцемаршал сойму Полякевич

скінчив політичну карієру.

Небувалу сенсацію викликало в польських політичних колах рішення президії соймового клюбу ББ в справі віцемаршала сойму д-ра Карла Полякевича у зв'язку з рішенням громадянського суду, вложеного в ґенерала Дрешера, підпрев. Похонського, поль. Загродзкого і ін. Предметом суду були заходи, зроблені Полякевичем приладно у зв'язку з його агітацією між сільською молодю, організованою під самоційним прапором, яку він перевів до союзу польської молоді. Громадянський суд стверднв, що діяльність Полякевича та його помічника Бершадського зробила велику шкоду в державному і суспільного погляду рухові сільської молоді. Наслідком цього присуду президія клюбу ББ гадає, що Полякевич ужівав недопустимих метод праці і тому *дальша співпраця клюбу з ним на політичному і суспільному терені є неможлива.*

Це рішення є рівнозначне з кінцем політичної карієри віцемаршала Полякевича. Як відомо, Полякевич, родом зі Львова, належав у соймі до найбільших польських патріотів у відношенні до української справи і належався свого часу нападом на посла С. Хрущевого, якого знеславив чимало за його промову в соймі. Від часів славетного печерського Полякевич грав у соймі велику ролю, був головою адміністраційної комісії а під 1930 р. віцемаршалом сойму. Після голосного рішення свого клюбу він відійшов з політичного світу.

Вивезли католицького священика на Соловки.

ВАРШАВА. КАП. Надійшли вістки, що з весни ц. р. у Москві большевики вивезли на Соловки католицького священика о. Дворецького, а пізніше о. Камінне Полішевського.

Спеціяліст жіночих недуг і акушерії
Д-р ВОЛОДИМИР
Станецький
ОРДИНУЄ
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. ХОРУЩИНИ ч. 12. II. пов.
(бічна Академічної) Телефон 89-89.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,
вул. Третого Мая ч. 15.
приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу

ВЕЛИКА СПРАВА.

Львів, 23. лютого 1935.

Всім нам відоме, що увага цілої української суспільности звертає тепер увагу головно на справи, зв'язані з матеріяльним існуванням людини: на здобуття засобів існування собі і своїй родині, на піднесення й розвиток економічного добробуту та на освіту й виховання дітей. Кооперативи, промисл, торговля й приватне підприємництво, це справи, які найбільше займають нашу суспільність. Освітою цікавимося головно остільки, оскільки вона є „засобом у боротьбі за нашу матеріяльне існування. Зате літературою й мистецтвом цікавляться у нас тільки одиниці, хоч треба признати, що є їх і не мало, бо нам український нарід в природі має нахил до пісні, музики та плястичного мистецтва. Отже про науку ми в останньому десятиліттї забули. Та й не лише, адже ще старі римляни казали, що інтер арма силент Муце, себто: в часі війни дуже займатися літературою, мистецтвом і наукою! Одначе можна сміло сказати, що наш український нарід споконвіку живе серед „воєнних" обставин, бо від XIV. століття мусить безупинно вести боротьбу за своє фізичне існування, а проте в нас „музи" не замовкали. Те серед наших теперішніх злиднів ми вже й забули, що перед світовою війною б'ємо наших українських учених було прирахувати чимало європейських високих вчених: антропольог Хвєдір Вовк у Високій Школі Суспільних Наук у Парижі, хемік Іван Горбачевський у чеському університеті в Празі й фізик Іван Пулюй в німецькій техніці, також, медик Михайло Борисенкович на університеті в Граці, історик Михайло Драгоманів у Софії, Станіслав Дністрянський у Львові, а нещодавно геолог Юлян Медведський, богослів Остап Вознцан і технольог Володимир Залозецький професори на техніці у Львові та й багато інших, були не тільки гордістю дотичних високих шкіл, але й учителями европейської слави. Не треба нам тож забувати, що три четвертини професорів високих шкіл у бувшій царській Росії були українцями, або українського походження. Відомо, що свою европеїзацію починає молодий нарід з вами Петрові Великому, але перші успіхи українським вченим і вченим ділом, а радо Теофана Прокоповича й Стефана Яворського, що привели европейських культурних мас москалями, своєму рідному народові на погибіль. А як тільки наш нарід здобув волю, зараз по відбудові він свою українську Академію Наук, яка вислала цілу низку своїх учених цілком стало одним із перших наукових осередків у світі і в цьому становищі стояла вона аж до того, коли московські большевики не „злучили" її з большевицьку „злучку". Розуміється, що найбільше застрягли в цій пастці наші вчені на полі українознавства. Дослідник романтизму української мови Степан Смаль-Стоцький, творці наукової історії нашого народу Володимир Антонович і Михайло Грушевський, дідичі Отець-Кир Потебня й Костомаров, словник Хвєдір Вовк, Михайло

Вовняні матеріали 100 цм. від 4·80 до 6·80
шовкові Crepe Capri „ від 7·— до 8·50
„ **Crepe Mousse** „ 6·80
Ліонський шовк (чист. шовк.) 3·60
Лявабль (гарант. до прання) 6·20
та всілякі жіночі матеріяли по цінах від недавна дуже низьких у найбільшім виборі — тільки у фірмі

Дім Моди

Л ь в і в,
Марійська пл. ч. 4.
Европейський Готель.

Обслуга в українській мові.

Драгоманів, Володимир Гнатюк і Іван Франко, бітьо української географії Степан Рудницький, дослідники геольогії України Ю. Мелведський і Павло Тутківський та й багато ін., це не лиш творці українознавства, але й наукові европейські авторитети.

А всі згадані корифеї европейської й української науки були членами нашого Наукового Т-ва ім. Шевченка, в якому, під світлим проводом нашого незабутнього велита духа, Михайла Грушевського, кипіла наукова праця, велись наукові досліди, виявались на всю Европу славні наукові праці з обсягу українознавства. Адженк патріярх новішої славістики Вотрослав Ягіч мав певно слушні підстави, коли сказав: „Справді, ви, українці, зробили багато на політичному полі, але один річник видань вашого Наукового Товариства Шевченка варта більше, ніж 10 літ української політики". Наше суспільність це добре розуміла й знала, живо цікавилася нашим фаховим життям та пильно слідкувала за працею наших учених дослідників.

Тепер часи змінилися. Тепер загалом у цілій, колись культурній Европі взагал цікавиться радше питанням, як ліпше й скоріше можна би позбутися своїх ближніх, а не науковими справами. А щож говорити про нашу українську суспільність, яка саме переживає другу велику руїну, та мусить важко боротись за своє, просто тягнуне існування.

А всеж таки, хоч як валкі часи переживаємо, наші українські вчені, як і вчені всіх інших культурних народів, не дармують і здобувають належне признання в европейській науці. В. Сімович творить українську фонольогію, Ю. Полянський відкриває нашу багату палеолітичну культуру й розвязує будову шарів ледяної доби на наших землях, В. Кубійович розбудовує українську антропогеографію, Вадим Щербаківський розплутує важке питання неолітичної культури у Східній Европі, Ф. Колесса, дослідкує українську пісню й музику, а його праці з тієї ділянки знання друкують саме Інститут Міжнародньої Духової Співпраці в Парижі та інші чужі наукові установи, про успіхи нашого музеольога І. Свенціцького на недавньому конгресі візантиністів у Софії були в свій час згадки в наших часописах, але про його свіжу цінну працю „Різдво в поході віків" у нас ніхто не згадав, а тимчасом загранична наукова критика дуже прихильно оцінює цю працю, а погляди наших антропольогів на „расовість" українського народу не лиш змінили признання в европейських антропольогів, але й утрівлені вже в найновіших німецьких високошкільних підручниках антропольогії. Так само наукові праці соціольога В. Сверосальського, істориків українського права А. Яковлева і М. Чубатого, прейсторика Я. Пастернака, економістів О. Мицюка, Ю. Павликовського, К. Коберського й Е. Храплівого теж дуже прихильно оцінює фахова наукова критика. Не треба мабуть і згадувати про наших ветеранів українознавства: вчених першої мови Ст. Стощького, істориків літератури Ол. Колессу, К. Студинського, В. Щурата, М. Возняка й Я. Гординського, бібліографа В. Дорошенка, істориків М. Корлубу, І. Крипякевича, І. Крип'якевича, І. Крип'якевича, В. Герасимчука, Ом. Терлецького та багатьох інших, які мають давно заслужену славу в нашому українознавстві; вони ж працюють без упину далише й наша суспільність повинна цікавитися новими здобутками їх муравлиної праці. Зате частіше вже подибуємо в нашій пресі згадки про праці наших українознавців, що гуртуються в наших краєвих наукових установах: Вільний Український Університет із відділом права й суспільних наук, Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова, Історично-філософічне Т-во, Український Соціольогічний Інститут, а також в Наукових Українських Інститутах у Берліні та у Варшаві, як: дослідники літератури Ол. Колесса, Л. Білецький, І. Огієнко, історики Д. Дорошенко, В. Білнов і Ол. Лотоцький, історик театру й мистецтва Д. Антонович, етнограф З. Кузеля, дослідники укр. філософії Д. Чижевський та Ів. Мірчук, дослідники укр. мистецтва В. Січинський, В. Залозецький та багато інших. Всі вони серед еміграційських злиднів не перестають успішно працювати для добра нашої науки. Але загал, занятий іншими справами, не цікавиться дослідами ані згаданих дослідників.

Безумовно вже крайний час скінчити нам із цією байдужістю до нашої української науки, а перш за все до її ділянки українознавства. Нашим першим черговим обовязком є дати спромогу згаданим нашим дослідникам повідомити широкі круги нашої суспільности про сучасний стан наукових дослідів у поодиноких ділянках українознавства та про висліди їх власних дотеперішніх дослідів. Задля цього перш за все треба улаштувати відповідні загально доступні виклади, а далі подбати про відповідні підручники українознавства, яких на наш сором ми досі ще не маємо, та уможливити дальші досліди нашим ученим. Власне наша „Рідна Школа" організує низку таких викладів з українознавства, насамперед для своїх членів (а таким повинен бути кожний українець) і таким способом одна прогалина в нашому культурному житті буде заповнена. Сподіваємося, що улаштування таких наукових викладів, якщо вони мають стояти на европейському рівні, вимагатиме матеріяльних засобів — і вони мусять знайтися. Можо пересічний читач на тіку думку скривиться і подумає собі: „Ось знов давай, а ми такі бідні"! Отож неправда! Наш український нарід по цей бік ріського кордону, що з легким серцем викидає щорічно

Уживайте лише
знаменитої цикорії „ЛУНА"
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ"
і зернистої „Солодової кави ЛУНА"
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл" Л ь в і в XV.,
Церковна 2. тел. 42-97

ЕРФУРТСЬКІ НАСІННЯ
СЕЛЄКЦІЙНІ, ГОРОДОВИННІ і КВІТОВІ
з власної годівлі доставляє фірма
Альфонс Ціглєр Сп. з обм. пор.
Варшава, Довга 50. **Тел. 11-84-30**
Цінники на бажання даром. 14/16

300 (словами: триста) мільонів золотих на алькоголь і тютюн, не має права казати, що йому не стає засобів на піддержання рідної науки й її популяризації. Такі засоби в нас є, тільки ми їх викидуємо на заспокоєння нерозумних та ще й здоровлю шкідливих звичок. В такий важкий час, який ось переживає весь наш український нарід, ми дурниць робити не сміємо: кожний наш чин мусить бути обдуманий і розважний, ніщо не вільно нам робити такого, що нашому народові шкодить, а все наше поступування мусить бути спрямоване на здобуття кращої долі і поширення культури нашого народу. Бо тільки такою працею наш нарід може вдержатись у тяжкій боротьбі за істнування та стануги на рівні з іншими культурними народами світу.

Але говорім конкретно. „Рідна Школа" починає виклади з українознавства, на уладження їх треба би, щоби тисячка свідомих українців зложила місячно по одному золотому, або сто наших установ зложило по 10 золотих місячно на згадану ціль. Ми певні, що одні й другі зголосяться скоро до „Рідної Школи". Ми глибоко переконані також, що наші споживачі алькоголю й никотини теж зрозуміють вагу згаданих викладів, та бодай половину того, що вони видають місячно на улюблені отрути, віддадуть „Рідній Школі" на цілі українознавства. Це вийде на здоровля і їм самим і нашій культурі.

Іван Раковський.

ЯК ІНФОРМУЮТЬ?

Прага, лютий 1935.

I.

Ми вже нераз мали нагоду вказувати на те, якто з хвилиною, коли Совіти стали членом Союзу Народів і увійшли в загально-европейський політичний світ у характері одного з головних чинників, змінилися нагло погляди на Совіти, а головно, як майже за час одного дня змінилося відношення до них великої частини европейської преси. Протягом одного дня навіть найповажніші часописи змінили своє дотеперішне виразно антисовітське становище на сто відсотків і на місце своїх дотеперішніх, часто навіть ворожих статтей почали відразу містити ультра-совітофільські статті. Цю наглу зміну дається головно завважити в пресі тих держав, які у концепцію своєї закордонної політики, як впрішний чинник втягнули Совіти. Дуже яскраво виступає це явище у чехословацькій пресі. Рекорд такого „наглого" совітофільства осягнув у чехословацькій пресі московський кореспондент „Českého Slova" Їжі Бенеш, той самий, про якого ми мали нагоду вже раз писати на сторінках нашого часопису тоді, коли ми в давніх наших дописах аналізували відношення чехословацької преси до українського питання.

П. Їжі Бенеш дуже пильний кореспондент. Нема майже числа „Českého Slova", щоби не було в ньому допису з Москви, а кожний з них дише гарячого захоплення усім тим, що діється в Совітах. П. Їжі Бенеш теж дуже всебічний дописувач. Він старається інформувати своїх читачів про всі можливі сторінки совітського життя, від жіночої моди до наукових дослідів. Усюди находить він 99 відсотків лише добрих сторінок і тільки 1 відсоток злих, але й для них є у нього все повне зрозуміння та виправдання і тільна надія, що і цей 1 відс. незабаром зникне.

Якуж вартість мають ці його інформації? Це зявляється дуже виразно з замітки одної із останніх його кореспонденцій: „Успіхи Сталінової (!) держави". Цей його допис має такі підзаголовки: „Колхози зберегли російське хліборобство", (до речі: п. І. Бенеш вживає постійно терміну „русский" на означення „совітський"), „Висліди величезної енергії плановости і відваги", „Величезне господарське значіння колхозів", „За 15 літ совітського режіму підніеся рівень російського села більше, ніж за сторіччя царської влади" і т. д. Вже з цих підзаголовків читачі бачать, що п. І. Бенеш торкається питання, яке нас дуже цікавить, бо воно є одним із найбільше болючих питань життя нашого народу на Сов. Україні — і цей самий факт примушує нас знову займатися дописами п. Бенеша.

Стаття п. І. Бенеша криє в собі одну дуже велику небезпеку. Вона ціла побудована на самих цифрах і тому робить на кожного на першій погляд дуже переконливе враження. Цим вона набирає навіть нібито науково-обективного характеру. Але це все тільки на перший погляд, а свою переконливість вона задержує до кінця лише у тих, які нічогісінько не знають про господарські відносини на сході Европи і приймають за правду те, що їм подавали і подають різні „знавці" цієї половини нашого континенту. І так воно на жаль було і є не лиш з господарськими відносинами!

Але ми — як більше зацікавлені — поставилося до статті п. Бенеша ми інше становище. Не даймо собі заімпонувати числами п. Бенеша, але проаналізуймо усі ці пісни про здобутки „величезної енергії, пляновости і відваги" на полі хліборобського господарства в „Сталіновій державі".

II.

Наш розбір статті І. Бенеша спираємо на дуже точній аналізі її, поміщеній у празьких „Народніх Листах". („Ігеформація" В. С.).

П. І. Бенеш починає найбільше фрапантним моментом, а саме збіжевим збором, що може для тих, які заперечують страшну дійсність голоду на Україні, послужити дуже переконливим аргументом. І так за даними п. І. Бенеша в царській Росії збір хліба з одного гектару виносив у середньому 7—8 сотнарів, а нині він дає 11—13 сотнарів. Ясно як божий день: за час совітського режіму з його дотеперішньою аграрною політикою збір хліба аріс майже не 50 прц.! А що говорить про це сама совітська статистика? За час від 1909—1913 р. хлібозбір з одного гектара в середньому 8 сотнарів, 1933. р. біля 8.8 сотн., а минулого року ще менше. Який був врожай 1934. р. то про це сказав сам центральний комітет партії: він не буде мабуть гіршій ніж 1933. р. — Таким чином навіть сама совітська статистика признає збільшення хлібозбору 1933. р. супроти 1913. р. лише на 10 прц., а не на 50 прц. А чиж ця совітська статистика правдива?

Далі п. І. Бенеш дуже переконано говорить про те, що за совітського режіму поширилася теж значно і посівна площа. І знову числа: за царської Росії посівна площа виносила 74,2 міл. гектарів, а нині вже 94,3 міл. гект. Вартість цих „переконливих" дат ще менша! 11—12. число „Економіческого Бюлітеню" з 1927 р. подав посівну площу 1913 р. на 118,2 міл. гект. 1932 р. було під засівом 134,4 міл. гект., а 1933 р. — число знову змаліло до 129,4 міл. І що більше. Коли взяти під увагу, що від 1913 р. на цьому просторі зросло населення на 20 прц., то виходить ясно, що посівна площа, яка припадає на одного мешканця СССР є куди менша, ніж у 1913 р. І. Бенеш забуває ще на одно: нині в порівнянні до перелвоєнної доби зменшилася посівна площа під ті плоди, що най-

більше потрібні для місцевого населення. Такої посівної площі було 1913 р. 102,7 міл. т., а нині, при зрості населення на 20 прц. її є 101,5 міл. т.

Як дуже справедливо зважує автор статті в „Народніх Лістах" п. І. Бенеш забуває теж на те, що давніше втрати при хлібозборі виносили 3—5 прц., а нині — за совітською навіть статистикою — аж 20—30 прц. у середньому, а то й доходять навіть і до 42 прц.! За даними Госпляну врожай 1913 р. виносив 816 міл. сотнарів, в 1933 — зновуж таки за совітською статистикою — 898 міл. — і зновуж таки не забуваймо при зрості населення на 20 прц. Давніше — каже п. І. Бенеш — селянин у Росії не знав гноєння, а нині справа має ться зовсім інакше. Мужик дістане плян і мусить гноїти, для чого одержує теж значний приділ штучних навозів. За це вдається в Москві не дуже подякують п. І. Бенешові. Перед війною не знали там гноєння і річний врожай був у 816 міл. сотн., а нині гноять за пляном і річний врожай зріс усього на 80 міл. сотн. Або злий плян, або злі погної — а може не гноять? І сама техніка хліборобства нині — за словами п. І. Бенеша — оскільки вище стоїть, як до совітського режиму. Колись мужик знав там дерев'яну соху, косу, граблі і мотику і всю працю мусів виконувати лише своїми м'язами, а нині має трактори, комбайни і різні преріжні господарські машини. Пан І. Бенеш завдав собі навіть труду і подав докладно числа усіх тих тракторів, комбайнів і т. д., що працюють в колхозах. Але киньмо вже раз ці „переконливі" його дати і не порівнюймо їх з передсовітськими. Що більше! Приймім навіть, що колись мужик там цього всього не мав і тяжко працював своїми м'язами на ріллі, але він працював на своїй власній землі і — що найважніше — їв хліб, не голодував і ще іншим давав їсти. До приходу совітів не знав тамошній мужик комбайнів, але збіжа було зібране в час. А нині? У 1933 рр. ще під кінець вересня на 2 міл. гект. стояло невижате збіжа, а на 2,4 міл. гект. ще при кінці жовтня стояли полукіпки на полі.

Про теперішній стан худоби в СССР п. І. Бенеш зовсім не згадує. Тут уже ніякі комбінації з числами і порівняннями не поможуть. Ну, ще з кількома то півбіди, бо може би вдалося п. Бенешові їх заступити всіми цими машинами, але як погодити з цими великими „успіха" ми" колхозництва ці десятки мільонів збутку в рогатій худобі, свинях і т. п. і то лише за останні чотири роки колективізації? Про це п. І. Бенеш не хоче згадувати, бо це йому не підходить до його так майстерного намальованої картини: „великого піднесення рівня села" за останніх 15 літ „в Сталіновій державі".

Ось так інформується нині світ про СССР. І яку вартість мають такі інформації і навіщо це робиться.

М-н.

При ріжних недомаганнях природна гірка вода **Franciszka-Józefa** діяє приємно і значно зменшує ті недомагання, часто мала скількість вже діяє певно. — Поруч. її лікарі.

Канц. Шушніґ під охороною поліції.

ПАРИЖ, 23. 2. ПАТ. Канцлер Шушніґ і мін. Бертер-Вальденеґ, побоюючись демонстрації комуністів і соціялістів у Парижі, висіли на підміській стації Рейлі і самоходом під охороною поліції поїхали до Парижа.

Вчора канц. Шушніґ і мін. Бертер-Вальденеґ відбули наради в прем. Фландепом і мін. Лявалем. Канц. Шушніґ подякував представникам французького уряду за акцію в Римі і в Льондоні, щоб вдержати незалежність Австрії. Тепер австрійські міністри головний натиск кладуть на упрямільнення внутрішніх відносин, що влекшить нова конституція.

През. Лебрен гостив австрійських державних мужів обідом і удекорував обох великим хрестом почесної легії.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по революційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·8', флянели 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Німеччина йде на уступки В. Британії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Райтер повідомляє: Німецький уряд висловив свою згоду на пропозицію В. Британії, щоби німецько-британські переговори обіймали всі справи, про які йдеться льондонською декларація з 3. лютого ц. р. Тому тепер уже дійде до безпосередніх переговорів між В. Британією і Німеччиною.

15.000 потягнень щітки

Стільки перетягнень щіточкою до зубів припадає на один рік. Отже як багато припадає на ціле життя? Чи в цих умовинах не треба би старанно вибрати засобу для плекання зубів?

3 прикмети
промовляють за Кальодонтом

1. Лагідна піна дістається до всіх місць, яких щіточка не досягає.
2. Ідеально делікатна піна чистить емалію.
3. Сульфорицинолеат на підст. д-ра Бройнліха, який у ній міститься не дає творитись небезпечному назубному каменеві.

KALODONT
ПРОТИ НАЗУБНОГО КАМЕНЯ.

Не було ревізій серед праських українців.

У „Ділі" з 17. ц. м. помістили ми інформацію, здавалось, від достовірного громадянина з Праги про ревізії серед кількох праських українців. Тимчасом сьогодні дістаємо від **д-ра Нестора Білика** з Праги повідомлення, що вістка про те, немов би праська поліція переводила у нього, як голови Пласприяту, якусь ревізію, не відповідає дійсности. Таксамо не було ніякої ревізії у **п-і д-р Пачесової**. Взагалі чеська поліція не переводила **ніколи** ревізії у згаданих громадян, бож ні д-р Н. Білик, ні ні д-р Пачесова не займаються ніякою політичною акцією і стоять взагалі далеко від всякої політики.

—o—

З поля праці „Приятелів Української Музики".

Ню-Йорк, лютий 1935.

Зорганізований минулого року стараннем проф. Романа Придаткевича гурт „Приятелів Української Музики" з родовитих американців працює в повнім темпі й цього року. Кожного місяця свіжа програма і кожної програми свіжі композитори та виконавці, з винятком неструдженого організатора, проф. Придаткевича. Він вкладає цілу свою душу в оці вечорі і зовсім не зражується противенствами.

Приєднання на почесного члена „Приятелів" Волтера Дамроша, колишнього управителя Метрополітен Опери в Ню-Йорку, треба вважати знаменним успіхом, бо це надає поваги цілому ділу. Попри нього велику прислугу віддають справі нашої музики інші члени гурту, як місс Кессиді, місс Кеннеді й ін. Завдяки їм приєднується поважне число учасників на концертах, що відбуваються на горі міста Ню-Йорку, у Стодіо Клюбі, 210 Ist 17-а вул.

В цьому сезоні відбулися вже три концерти: 14. листопада й 19. грудня 1934 р. та 16. січня 1935 р. Кожний концерт попереджений промовами про українську музику, або про культуру українського народу. Дотепер промовляли: д-р А. Марголін, місс Ельміна Локі і Ст. Шумейко. Д-р Марголін привів із собою значне число знайомих з коломбійського університету; місс Локі, що займається спеціяльно еміграцією зі Східної Европи і недавно відвідала українські землі в Совітах та Польщі, згадала про початки української імміграції ще в часах американської війни за незалежність, опісляк про нову імміграцію, починаючи з Каліфорнії; ред. Шумейко виявив значіння різдвяних обрядів серед українського народу.

Програми були складені здебільша з найновіших українських композиторів, що живуть під Совітами, хоч не бракувало і їхніх композицій. Отже стрічаємо в програмах імена Т. Акименка, В. Барвінського, О. Дашевського, Б. Лятошинського, Р. Придаткевича, М. Лисенка, М. Гайворонського, Н. Коляди, М. Буковинка, В. Костенка, Ол. Кошиця, а на черговий вечір на день 20. лютого заповіджено композиції З. Лисенка і О. Брандта. Найбільше було квартетів на скрипку, чело, віолю і фортепян. Опріче кожного вечора грає проф. Придаткевич ще скрипкове соло, а раз виступила вже Лілія Клопо-товська із сопрановим сольом. Останнього разу вперше виступив мішаний хор під управою Василя Гелн з Джерзи Сити, щоб відспівати характеристичні українські колядки. Ця новість увела різнородність у програми, бо багато слухачів радше слухає співу, ніж інструментальної музики.

Проф. Придаткевич уміє також приєднувати нові музичні сили, що орудують українським репертуаром і кожного вечора доводиться слухачам бачити нові лиця при скрипці (крім Придаткевича ще Дж. дель Оріфіс, Г. Шапіро), чеслістів: Н. Біонкі, Марджрі Кеннеді, Дж. Боденгорн; при віолі: Ф. Бяджіні, Г. Кузіц; при фортепяні Е. Гершевський, Маріон Енгель та ін. Деколи приходять на концерти самі композитори, як: Павло Печеніга (Угличький) — минулого року, а цього сезону Буковинк та Гайворонський. При цій нагоді публика витає радо композиторів і радіє їх присутністю. Буковинк написав довшу статейку про українську музику в „Новом Русском Слові" в Ню-Йорку, щоб познайомити емігрантів з Росії та большевицької України про напрями теперішньої української музики під Совітами.

Добру прислугу для української справи роблять дбайливо літографовані програмки. В них англійською мовою пояснюють значіння кожної композиції, при чому головну увагу звертають на народні та історичні мотиви української музичної творчости.

З огляду на дбайливий добір композицій і їх виконання бажано було, щоб більше молоді українського роду прибувало на ці концерти, бо вони дають підставу до зрозуміння цілої психіки українського народу. Вступ не дорогий, бо лише по 50 ц., а його можна зарахувати на заплачення членської вкладки у „Приятелях", що мають вступ безплатний.

С. Демидчук.

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ з маркою (Zakonnik)
регулюють шлунок, зберігають від терпінь печінки, надмірної опасистости, паморок, загоджують гемороїди і при нахилі до обструкції є загідним проочищуючим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 31/69 46—7

Міські Театри у Львові, в неділю 24. лютого.
Нині у Великім Театрі
год. 3·30 по найнижчих цінах
„Роскішна дівчина"
год. 7·30 **„К Р И К"** найбільш сензаційна пєса сезону.

в Театрі Ріжнородностей
год. 7·30 веч. год. 7·30 веч.
„Оборона Кейсової"
Бруно Вінавера
повна розголосу комедія.

Інтеліґенція на переломі.

Волинь, 17. II. 1935.

Інтеліґенція Волині, яка по числу безробітних займає на північно-західніх землях перше місце, переживає під цей час ще один перелім — матеріяльний і психічний.

Це явище перестало вже бути явищем приватного характеру, особистою справою поодиноких громадян і виросло до проблеми громадського, навіть національного розміру.

Ми нераз порушували питання про вартості праці для волинської української інтеліґенції як сучасної, так і майбутньої. Проте своєчасні остереження, з мого боку вони не йшли, мало промовляли до свідомости тутешньої інтеліґентської верстви.

Бракувало волинським інтеліґентам відповідних психічних передумов до приймання голосу нового життя й не тільки старшій генерації, привичаєній усі свої надії покладати на казьонні місця й всякі інші посади, але й генерації молодшій, вихованій під впливом достойних батьків по крови й духу.

Найсумніше вражіння робила оця молодь з ріжними свідоцтвами й дипльомами, що не місцями, а роками сиділа без праці й чекала на посади майже таксамо, як чекають ріжні бідняки й банкроти на льотерійну виграну.

То була довга смута специфічного наставлення психіки, що паралїжувало молоді душі, природній молодий запал, шукання поля для руху й чину.

І раптом удар, якого кожний повинен був сподіватися, але про який майже ніхто не думав: приплив нової хвилі безробітних інтеліґентів у наслідок редукції. В останньому часі редукція українських умовних працьовників як у самоуправних установах, так і в інших установах набрала масового характеру. А з нею мусіла прийти свідомість того, що надії на посади зовсім нереальні.

Звідси й цей наглий перелім. Не остання дошка рятунку, бо в дійсности такої не було, а останній міраж — розвіявся. В вічі глянула сувора дійсність, яка здавалосяб, повинна була б оприямувати енергію й усі надії інтеліґентів у властивому напрямі — в напрямі творення власних варстатів праці.

Проте не всі безробітні інтеліґенти відразу звернули на той другий, єдиний в сучасних умовинах шлях. Частина, очевидно, мусить перейти посередню стадію — існування на чийсь кошт — родичів, знайомих, вірителів і нарешті — фонду праці.

Так, деяка частина інтеліґентів, опинившися без праці й без засобів на прожиток, влилася (і щодня вливається) в число тих, що шукають рятунку в фонді праці. Це цілковито нове явище у житті цих інтеліґентів, яке вкінці мусить дати дуже сумні наслідки. Треба зазначити, що серед тих, які шукають заробітку, а властиво гроша з фонду праці, є вже представники найріжнородніших професій до артистів, співаків, малярів включно.

Для кожного ясно, що праця в фонді праці не є розвязанням проблеми заробіткування й існування української інтеліґентської верстви населення. Цьому доразовому засобові раніше чи пізніше мусить прийти кінець. А тоді повна безвиглядність і безрадність.

Отже події останніх часів питання про творення власних варстатів праці ставлять перед українськими інтеліґентами в усій гостроті. Чи розвяжуть вони для себе це питання найліпшим способом, покищо годі пророкувати. Одно лише можна сказати, що невблаганне життя таки змусить безробітних інтеліґентів до боротьби за існування, а значить і до шукання нових джерел заробітків.

Покищо можна ствердити, що короба посадомані ще не пройшла та проходить дуже поволі.

Зате спостерігається інше явище: можливости морального оздоровлення в огні безробіття й голоду. В останніх роках деяка частина інтеліґентів задля посади готова була на всякі кроки, що виходять за межі гідности і самопошани та національного обовязку. Находилися такі, що готові були зректися всього рідного, махнути рукою на обовязок перед народом і т. д.

Сьогодні вони можуть собі сказати, що все це не могло їм забезпечити заробітку і добробуту на необмежений час. Сьогодні вони таксамо мусять шукати собі праці й заробітку нарівні з тими, що не кривили душею та були чистими із самими собою, бо не хотіли понижуватися в очах ні своїх ні чужих.

Якими шляхами піде далі та частина української інтеліґенції, що вже втратила посади або вже одержала виповідження, сказати не легко. Але є обовязком кожного вже тепер сказати їм, що єдиним природним для них шляхом повинно бути творення власних варстатів праці в ріжних ділянках життя, а передовсім — у ділянці економічній.

Senex.

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74
Можна дістати у всіх більших ювілєрських магазинах в цілім краю. 313 24—50

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 23

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Обставини, в яких жила наша інтеліґенція, може й оправдували це, як вона ставилась до подорожей взагалі. Та було дуже дивно, що не було в неї почуття потреби пізнати найближчу собі країну, закордонну Україну. В часах, про які пишу, не знаю, чи був цілий десяток людей у нас, що бували на Україні, хоч було тамтуди зовсім недалеко, бо, виїхавши зі Львова пополудні, приїздилося другого дня рано до Києва або до Одеси. А подорож коштувала зовсім недорого, на кожний спосіб значно дешевше, як неодин наш чоловік програвав пересічно у фербля на празнику або на весіллі. Так щож, коли не кортіло і не тягло тамтуди навіть тих людей, що читали історію, знали найважніші події нашого минулого, які відбулися на закордонній Україні, ентузіязмувалися, говорячи про золотоверхий Київ, про Дніпро-Славутицю, а якось не було їм кидно це на власні очі побачити. В Галичині не було ніяких чаших історичних памяток, навіть у Львові не можна було побачити багато такого, що нам понагадувалоб инше минуле. Поляки при ріжних нагодах улаштовували часті громадні поїздки до Кракова, де мають стільки скарбів свого минулого і такі поїздки сильно скріпляли їх свідомість і національну ідею. А ми навіть не подумали собі того, що ось не дальше, як кількасот годин дороги лежить наша славна, стара столиця, пливе наш буйний Дніпро, а над ним царює могила Шевченка. Те, що я там ще не був, було для мене справді тяжким докором і ми обоє з жінкою з почуванням справдішнього пієтизму переїздили вечором Збруч, знаючи, що рано станемо у тої давно очікуваної мети.

Годі мені описувати Київ. Зробили це вже нераз инші. Його незвичайне положення ставить його в ряді найкращих міст світа. Він мусить захопити кожного, а щож уже казати про українця, якого вже тут стільки історичних споминів, який шукає тут за ними, хотів би натішитись ними, хотів би атмосферою цих місць відживити свого духа. Ми перебули там цілий тиждень, стараючись побачити все, передусім старий Київ, Софійський Собор, Печерську Лавру, Золоті Ворота, Десятинну церкву, дальше Брацький монастир з духовною академією Петра Могили, Михайлівський монастир, памятник Хмельницького, і вкінці новий Київ з новими будинками, Володимирським Собором, університетом, міським театром і музеєм, бульвари і публичні городи, як царський сад та особливо напричуд гарний купецький сад з його чарівними видами на Дніпро і на Поділ, передовсім при нічнім освітленні.

Все те ми бачили і любувались усім досхочу. В однім тільки були ми немило розчаровані. Зверхній характер Києва не був тоді український, а московський. Всюди московські написи, московська мова на вулиці, в крамницях, ресторанах і кавярнях, а коли ми сказали, що по московськи не говоримо або не розуміємо, то старалися говорити зараз по польськи. По українськи говорив тут і там хіба який селянин, що приїхав з села, або який убогий робітник. Це робило дуже прикре вражіння.

(Далі буде.)

Новий губернатор Підкарпатської Руси.

ПРАГА, 23. 2. ПАТ. Константина Грабара призначили губернатором Підкарпатської Руси.

Страх большевиків перед Японією.

Нове місто-летовище.

Аґенція „Кокусу" повідомляє, що большевицький уряд вибудував на побережжі Тихого Океану нове місто Комсомольськ, яке начисляє тепер коло 30.000 мешканців. Одночасно закінчив уже будову великої летунсько-морської бази в заливі Нагаєво, недалеко порту св. Ольги. В Нагаєво вибудували порт для военних кораблів і підводних човнів. У місті є теж численні технічні варстати і військові фабрики. Будова летовища з великою радіостанцією майже закінчена. На південь 75 км. від порту Нагаєво будують большевики військову оселю Атка. На північ від Нагаєво викінчують будову летовища, ганґарів і летунських варстатів. Нагаєво і нові оселі обєднує з центром залізниця, яка лучиться з амурською залізницею і веде до міста Берґузін.

Приспішена будова твердинь на Камчатці.

Аґенція „Кокусу" повідомляє, що большевики будують з поспіхом твердині на Камчатці. В порті Алядзінськ збудували базу для гідропланів, у Петропавловську велике летовище. В порті де Кастро стоїть далеко-східна ескадра кораблів і 16 підводних човнів.

Залогу порту зміцнили дві дивізії тяжкої артилєрії.

Присилайте передплату!

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК.

У вчорашньому фейлєтоні, в перших двох реченнях 6-того уступу випало кілька слів, через що ті речення вийшли не зовсім зрозумілі. Наводимо їх ще раз: „Між нашими священиками бували такі, що їздили навіть до Риму, **тоді**, коли при нагоді ріжнородних зїздів улаштовували тамтуди прогулянки **єпископи і взивали духовенство до участи. Та були це поїздки** радше офіціяльні для вияву послуху своїй зверхности і пристосування Ій". — Подана дещо нижче назва книжки Лєніна звучить не „Наші за границею", тільки „Наші за границею".

Чи СССР справді загрожує голод?

Чи лихо на сході Европи не матиме наслідків для заходу?

Під таким подвійним титулом зявилась в „Журналь де Женев" стаття, за яку українці справді повинні бути вдячні редакції. Автор статті, редактор Бріке, не лише стверджує документально наявність голоду, а й доводить, що первопричиною його є імперіялізм та мілітаризм Москви, що можуть мати найбільш фатальні наслідки для Европи.

Подаємо цю цінну статтю в перекладі:

„Чи совітський лад є синонімом голоду? Відомости, що приходять з СССР, стверджують, що нова катастрофа готова впасти на нещасливу країну. Часом говорять, що місцевий голод бував в Росії завжди. Але таке твердження не відповідає правді. Царський уряд обовязував села мати резерви збіжа на два роки. Посухи, що бували часом тяжкі особливо на Україні, викликували лише місцеві і переходові неврожаї.

Але большевицький уряд скасував задержання резервів. І в 1921 р. кліматичні та політичні обставини викликали безприкладну катастрофу.

ПАРОВА ФАБРИКА СОЛОДОЩІВ
„ФОРТУНА НОВА"
поручає: цукорки
помадки
чекоряду
андрути
858 12—12
І всяке солодке печиво і мармеляду.
Домагайтеся всюди наших виробів!
Власна крамниця: **ЛЬВІВ, ул. РУСЬКА ч. 20.**

НЕП витворив деякі резерви, але їх знищила примусова колективізація, що була основним політичним складником пятилітки. Від 1932 р. запанував голод. В 1933 р. він знищив мільони осіб. І він повертається в 1934-35.

Жнива останнього літа були справді дуже погані. Посуха зменшила скількість збіжа, але до цього причинились також і зла організація, ворожість сільського населення замкненого до колхозів, брак худоби, число якої впало до 55 проц. стану 1928 р. та якої не могли заступити погано збудовані трактори; нарешті невистарчальні засоби полученння полишили частину збіжа гнити на місці.

Від вересня совітські часописи голосять про небезпеку. „Правда" з 25. IX. 1934 писала що передбачений плян збору збіжа переведено лише на 24 проц. в Одеській області, на 29 проц. в Дніпропетровській, на 25,5 проц. на Північнім Кавказі і на 9 проц. в Західнім Сибірі!

Англійський журналіст М. Стефен Свіфт, що переїхав в авті Україну від Дністра в напрямі до Харкова в листопаді м. р. бачив впродовж вісімнацяти днів порожні села, трупи здовж шляху, брак худоби, хіба часом вихудлого до костей коня, всюди голодних селян, що прямують до міст, шукаючи поживи.

Дня 25. грудня 1934 р. сам совітський уряд оголосив постанову, підписану Сталіном та Молотовом, про поміч „насінням, поживою та паливом для наступних районів, „жертв нещасти" (говорить сама постанова): Дніпропетровська, Одеси, Донецького району, Харківського, Винницького, Київського, Чернігівського, Азовського, Північного Кавказу, Сталінграду, Саратовського, Середне-Волжського, Воронізького, Західного Сибіру, Таджикістану. Це райони найбільш родючі СССР, але вони й ставили найбільший опір урядові. Постанова доказує, що Сталін хотів перемогти цей опір навіть ціною деяких жертв з боку упривілеєних районів. Його становище очевидно тяжке, коли він важується на такі рішення. Це зізнання безприкладне в історії большевизму.

На зїзді делегатів колхозників 11. ц. м. Яковлев заявив: „У нас мільони селян, які не мають ані корови, ані навіть овечки. Деякі мають одну свиню..."

„Торгсін" провадить пропаганду за кордоном, ширить реклями, закликаючи тих, хто має родичів в СССР, посилати їм поміч поживою. Але відомо, що „Торгсін" заробляє на цім 30 до 50 проц. Отже, чи це шахрайство на велику скалю, чи голод лютує справді?! Можна зробити висновок, що одно не виключає друге. Разом з тим це свідчить про жалюгідний стан совітських фінансів, коли треба вживати таких засобів для їх підтримання.

До цього треба додати, що вивіз збіжа з Совітів впав до одної восьмої частини в порівнанні з 1931 р. Англія не імпортує більше совітського збіжа, з очевидних причин, що приносять їй честь. Дня 5. ц. м. видали заклик до помочи голодним алучені протестантські церкви, католицька церква та жидівська релігійна спільнота. Підписали його пастор Келлер, кардинал Інїцер та головний рабін Фойхтванг. Цей заклик є наслідком численних прохань помочі, листів та документів. Катастрофа шириться наново по великій славянській площині.

Розуміється, совітський уряд та його прихильники в Европі запевняють, що ніякого голоду в Совітах нема. Вони запевняють, як згадував недавно один американський журналіст, що неправду твердить і Келлер, і Інїцер, і Яковлев, і „Правда", і Молотов, і Сталін...

Але правдою є, що голод є безпосереднім наслідком колективізації, наказаної для переведення пятилітки та індустріялізації СССР. А основною **метою цієї індустріялізації є переведення великих зброєнь.** Коли мільони нещасливих умирають тепер з голоду, то це для того, щоб СССР мав втричі більше літаків ніж Велика Британія, більше танків може ніж решта европейського суходолу, та більше війська, ніж дівві армії Франції та Німеччини разом.

Це не перешкаджає ані трохи совітській дипльоматії виступати в Женеві побірницею людяности та загального миру. Але в дійсності Літвінов намагається лише не допустити до порозуміння.

Мільони совітських громадян, віддані тепер на поталу голоду для того, щоб одного дня нас та дітей наших тим певніше жертвовано на полі бою для цілей імперіялізму, вимріяного та проголошеного Москвою. П. Е. Б."

Укбюро Женева.)

Ревматизм суспільним нещастям

Особи, що мають ревматизм, терплять часто хронічно, а часом стають інвалідами, а саме у випадках, які вчас не завважилося або не лікувалось. В нашім вогкім і малосонячнім пісконі, обяви ревматизму можна легко завважити, а зачате вповні правильне лікування може запобігти дальшому розвиткові недуги. При ревматизмі вживається 2—3 таблетки Тогалю 3—4 рази денно. Тогаль також вживається в часі вже розвиненої недуги: при ревматизмі, артретизмі, подагрі, нервоболях, болях голови, грипі і перестуді. Тогаль є добрим засобом проти болів і проти гарячки

Затвердження присуду на пп. Черкавську і Шубську.

Рівенський окружний суд засудив був 10. квітня м. р. Марію Черкавську на 10 місяців вязниці, а Ольгу Шубську на 5 місяців за участь в політичній демонстрації в честь засуджених в Кременці 20. грудня 1933. р. 27 остільпільських за належність до ОУН (Юнак). Засуджені вложили апеляційну скаргу до люблінського апеляційного суду, який на розправі 15. лютого ц. р. присуд окружного суду затвердив і крім того засудив на 100 зол. судових коштів, припинивши виконання присуду на 2 роки.

Дешеві білі дні
з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

З відчитової салі.

„Т-во письменників і журналістів ім. І Франка". Софія Яблонська: „З ПОДОРОЖІ ДОВКОЛА СВІТА". 22-го год. 6. веч., сала „Української Бесіди".

Відчит цей притягнув несподівано велике число цікавих. Невелика сала „Української Бесіди" не могла помістити всіх гостей, тим, що довелось відмовити неодному вступу на салю, куди, врештою, мали доступ тільки ті, що подбали раніше за запрошення.

Прелєгентка почала свої вражіння відділом із французької пристані Марселі, звідки віа Н корабель „Д'Артаньян" до перших зупинок: Порт Саїд, Джібуті та Кольомбо. Виїздила вона з метою здійснити свою давню мрію: побачити країни, де люди живуть безжурно та щасливо, зовсім інакше, ніж у нашій культурі та в нашому підсонні. Були це вражіння „а морі, де одні нездужають морською хоробою, тоді як інші насолоджуються красою океану, неба та всіми принадами модерно влаштованого корабля; перша зустріч в Індією — таємною країною, скритою перед очима европейця, тим менше зрозумілою, для нього, чим довше він зживається з нею.

Поетичні описи подорожі переплітала С. Яблонська побутовими сценками, в яких деякі мали легко іронічну нотку, напр. як вона їла на вулиці зупу тубильців, якої ще мабуть ніколи не куштував білий европеєць, як брала вона участь у ловах на тигра, як уникалась їй злочинна змова на її життя тоді, коли тубильці хотіли їй тільки допомогти. При цьому ділилася прелєгентка інформаціями про звичаї, релігію та расу різних азійських народів і племен. І між ними племена зі старою, високою культурою, нині зведені европейською цивілізацією до ролі бідних хліборобів або дикунів, що доживають свого віку у диких горах. Деякі з тих народів оберегли вартісні памятки архітектури, мистецтва та аристократичних звичаїв.

Прелєгентка ілюструвала свої вражіння великою скількістю знимок. Крім цього слухачі мали нагоду побачити деякі частини одягу китайців та мешканців Таїті, які С. Яблонська привезла зі собою і передала офіційно на цьому вечорі до Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові на руки присутніх голови Наук. Т-ва ім. Шевченка д-ра В. Левицького і директора музею д-ра Я. Пастернака.

Відчит був виголошений гарною мовою, виразно й цікаво, так, що навіть тоді, коли деякі слухачі були втомлені, більшість домагалась його продовження.

Чому дійшло до кривавих заворушень в Югославії.

БІЛГОРОД, ПАТ. Міністер внутрішніх справ Югославії Попович склав заяву, що після заворушень у Собінії наказав адміністраційній владі і судові перевести слідство. На цю вістку до Броду вирушило 200 селян домагаючись негайно звільнити арештованих. Похід селян здержали і тоді посипались стріли. Жандармерія почала стріляти. Пять осіб було вбитих, три ранені. Демонстранти схопили інспектора міністерства. Міністер згадав, що заворушення. винесені, виновників покарають

—o—

Большевицький уряд запросить мін. Саймона.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Дейлі Геральд" пише, що в найближчих днях большевицький уряд офіційно запросить мін. Саймона до Москви і це запрошення мін. Саймон прийме. Британський міністер задержиться мабуть у Варшаві, опісля відвідає Прагу. „Дейлі Геральд" пригадує, що від 1917 р. ніодин британський міністер не був у СССР і тому називає цю віяту історичною подією.

—o—

Наради мін. Лявaля з амбасадорами.

Французька преса широко обговорює четвергові наради мін. Лявaля з амбасадорами. „Пті Парізієн" пише, що мін. Лявaль обговорював з італійським амбасадором становище Італії супроти останніх рішень урядів В. Британії і Франції на німецьку відповідь.

Мін. Лявaль повідомив італійського амбасадора про зміст меморіялу, над яким тепер працюють Форін Офіс і Ке д' Орсей.

Одночасно мін. Лявaлеві склав візиту німецький амбасадор Кестер і відбув з ним довшу нараду, яка дала позитивні висліди.

Вечором відвідав мін. Лявaля британський міністр д' афер Кембель, якого міністер поінформував про хід дипльоматичних розмов.

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіті".

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Памятник кардиналові Ґаспарі.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, КАП. Управа міста Риму рішила побудувати памятник недавно померщому кардиналові П. Ґаспарі, щоб увічнити підписання латеранського пакту. Кард. Ґаспарі багато причинився, що дійшло до порозуміння між Ватиканом та Італією. Памятник побудують на Монте Пінчіо, де стоять погруддя численних, заслужених державних мужів Італії.

Британські міністри таки їдуть до Берліна, Варшави і Москви.

ЛЬОНДОН, 23. 2. ПАТ. У політичних колах Льондону пронеслась поголоска, що міністр Саймон з міністром Іденом виїдуть 6. березня ц. р. до Берліна, Варшави і Москви, звідкіля вернуться до Льондону щойно 17. березня ц. р.

Політичні кола запевняють, що темою нарад будуть такі ізі справи: 1) Вияснення суперечностей між Берліном, Москвою і Варшавою у справі системи безпеки у східній Европі і привлучення спільної площини для пакту, який не суперечив би інтересам трьох згаданих держав; 2) устійнення найбільших домагань Німеччини у справі оборонних сил. Одночасно британські міністри устійнили би і ще велику армію Німеччина погодилась би на компроміс, який уможливив би Німеччині піднести завольну розброєйну конвенцію.

Політичні кола в Льондоні переконані, що британський уряд бажає довести до компромісу між Берліном, Москвою і Варшавою. Основою цього компромісу були би договори про ненапад, які Польща підписала з Німеччиною і СССР. Їх доповнили би двосторонні договори про ненапад тих держав східної Европи, які ще таких договорів між собою не підписали. Всі ці договори були би собою повязані і нешче завершені загальним східно-европейським консультаційним пактом. На випадок нападу на якунебудь державу східної Европи ця держава могла би відкликатися до Ліги Націй і до санкцій. Означає британський уряд переконаний, що такий компроміс не дуже то потрібний. Завданням британських міністрів підчас їхньої візити в Берліні, Варшаві і Москві довідатись про думку в цих справах.

Брит йський амбасадор у м'н. Нойрата.

БЕРЛІН, 23. 2. ПАТ. Нині вполудне німецьке інформаційне бюро оголосило такий комунікат:

Становище Німеччини супроти льондонського комунікату, яке вона зазвувала у своїй відповіді в дні 13. лютого ц. р., довело до того, що В. Британія повязала вчора перші взаємини. І тому британський міністр Фіпс відвідав міністра закордонних справ фон Нойрата і відбув з ним нараду.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Французька прокуратура внесла до суду скаргу на колишнього міністра справедливости Роналя, який замішаний в аферу Ставіського.

— З нагоди 17. роковин незалежности Литви президент Сметона обмінав кару ген. Кубілюнасові на 12 років замість досмертної вязниці, старшинам Наравосові, Бачкісові, Друскісові і Гордзуласові на 8, 6. і 5. років вязниці. Засуджені брали участь у військовім замаху в дні 7. червня 1934. р.

— У Льондоні підписали новий торговельний договір представники В. Британії і Польщі.

— У Швайцарії відбудеться в неділю голосування в справі продовження військової служби.

ЩО ДАЛА ПЕРША КЛЯСА?

В пятницю, 22. лютого, закінчилось тягнення 1-ої кляси 32-ої Державної Льотерії. В останніх дні — на число 161896, на яке впала найменша виграна в квоті 50 зол., припало в уділі 100.000 зол.

Це число продала одна з львівських колектур чотирьом особам, а саме: панні Ш., панам А. Т. і М. И., всім замешканим у Львові, та п. М. А., мешканцеві Ярослава. Кожна з цих осіб має по одній четвертині щасливого льосу, отримуючи нагасло 20.000 зол. Ті всі грачі грають на Державній Льотерії вже від давнього часу і постійно на не саме число; їх витревалість сповна винагороджена.

Зол. 50.000, що дня 21. лютого впали на ч. 5.595 виграли дрібні зодяні купці і ремісники, також постійні льотерійні грачі.

Позатим вилосовано одну виграну 20.000 зол., пять по 10.000 зол., десять по 5.000 зол. і багато дрібніших.

Власники 29768-их чвертин, на які числа впали виграні по 50 зол., будуть могти без нїяких для себе коштів дістати ті самі числа льосів до кляси II-ої. Може вигра їм усміхнеться щастя.

Большевики залицяються до Англії

ЛЬОНДОН, 23. 2. ПАТ. Райтер довідується зі совітських джерел, що уряд СССР задумує вивезти тепер своє золото до Льондону замість до Злучених Держав. До такої зміни дійшло внаслідок загострення взаємин між Злученими Державами і СССР. Одночасно большевики повідомляють про збільшену продукцію золота в СССР і сплату товарових боргів у Німеччині. Большевики поробили великі замовлення в Льондоні й будуть їх сплачувати золотом тому, що кредит для них задорогий.

НОВИНКИ

— **Хочете мати добре футро,** ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— **Маскараду** уладжує Сокіл-Батько в дні 2. березня ц. р. у власній салі при вул. Руській ч. 20. Музика п. Согора. Хто не одержав запрошення зволить ласкаво зголоситися в канцелярії С-Б. 1008

— **Довідуємося,** що розписано конкурс на декорації саль у касині почтовців на ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ „ОСНОВИ", які відбудуться 9. III. 1935. 1011

— **Другий відчит Софії Яблонської „З подорожі довкола світа".** Величезний успіх, що його мав перший відчит п-ни Софії Яблонської в суботу (див. звіт з відчитової салі), спонукав Т-во Письменників і Журналістів просити українську молоду письменницю-подорожницю виголосити ще один відчит на іншу тему, а саме про райські острови на Малайщині. Він відбудеться в **понеділок 25. лютого ц. р.** в 6. год. веч. у салі „Української Бесіди". Цим разом прелегентка казатиме про такі країни: Сіям, Малайський архіпелаг, Ява, Балі, Австралія, Нова Зеландія, Таїті. Товариство подбає, щоб цим разом усі присутні могли мати сидяче місце. Запрошення у редакціях „Діла" і „Нового Часу". Без попереднього запрошення вступ на салю рішуче не дозволений.

— **Світогляд і етика.** Заходом Центр. Жіноч. Кружка У. К. С. у Львові виголосить в домівці Марійського Т-ва Пань вул. Руська ч. 10- о. д-р Липський дискусійний реферат на тему: „Світогляд і етика". Початок в год. 5. попол. Численна участь членів і гостей побожана.

— **З Українського Наукового Інституту.** Дня 26. лютого ц. р. в год. 6. веч. в Українському Інституті у Варшаві відбудеться під головуванням проф. Унів. Варш. д-ра С. Словського засідання фільольогічної секції Комісії для дослідів польсько-українських питань, на якому маг. С. Шурат відчитає реферат: Тимко Падура — життя і творчість.

— **Ревізії й арештування в Теребовельщині.** 11. лютого ц. р. перевела поліція ревізії в Теребовлі у Степана Круківського, гімн. абс.; Ореста Гринів, гімн. абс.; Михайла Фриза, торг. помічн., Юліяна Ґаланджія, кушнір і у Павла Штика, кравця. По ревізії всіх згаданих арештували Мих. Фриза і Юл. Галанджія випустили на другий день на волю, а інших перевезли до слідчого арешту в Тернополі. Перевели теж ревізії й арештування в селах Теребовельщини: В Лошневі арештували 12. лютого молодих селян Йосифа Гачаря, с. Івана, Павла Федчишина, Йосифа Пасіку і Семка Ганчаря. Останнього по кількох днях звільнили, інших перевезли до слідчого арешту в Тернополі. В Заставчу арештували Мирослава Панькова, гімн. абс. В Семенові арештували по ревізії селянина Миколу Бойка та перевезли його були до Тернополя. По кількох днях його звільнили.

— **Нова розправа проти Романа Антоновича.** У станиславівськім суді відбулася 23. лютого розправа проти Романа Антоновича, українського журналіста та Ореста Макогона. Обох обвинувачували в злочині з § 109., а крім того Ореста Макогона ще й за побиття постерункового. Справу Р. Антоновича уморили, а О. Макогона засудив суд на один рік вязниці за побиття постерункового. Розправою проводив с. с. Цисаж, боронив підсудних оборонець Шлапак.

— **Перед небезпекою повені.** На Сяні в долішньому бігу рушили леди і вода піднеслася. Під Перемишлем вода наслідком тіяння снігу пливе по леду. Бит. Вислок і доплили ще не рушили, але леди вже тріскають. Взагалі на цілому терені львівського воєвідства нема ще повені. У звязку з можливістю виливу рік і потоків повітові власти зорганізували комітети, що пильнують безпеки загрожених околиць.

— **Про велике зубожіння** населення в Польщі свідчить факт, що загальна сума залеглих податків доходить до 1 мілярда зол. До тої суми треба дочислити проценти за проволоку, додатки до податків, а крім того залеглости в суспільному обезпеченні, що дасть разом поверх 2 мілярди зол. Характеристичне світло кидає теж факт, що загальне обезпечення взаїмних обезпечень виплано селянам у двох тільки воєвідствах, виленському і новгородському 900 тисяч екзекуційних наказів з причини залягань з вогневими вкладками. Асекураційні залеглости в цих двох воєвідствах перевищають 11 міл. зол.

— **Арештування.** Політична поліція в Кремянці арештувала 17. ц. м. 5 осіб, в тому числі Михалевича і Сєву Марчука, власника кольоніяльного склепу, і всіх вивезла до тернопільської вязниці. Підозрівають їх в приналежности до нелегальної організації.

— **Пімста за програний процес.** В коридорі окружного суду в Перемишлі розігралася кріваві подія як епільог проголошеного присуду. Різник з Яворова Фліс затягнув позичку у таможнього кушія Кресера і підписав контракт купна й продажі щодо своєї реальности з правом відкупу до двох літ. Тому, що довжник реальности не відкупив, вона перейшла на власність вірителя. Тоді Фліс вніс скаргу, домагаючись уневажнення цього контракту, одначе програв процес, бо показалось, що контракт був справжній а не фіктійний. Наслідком програного процесу Фліс вніс проти Кресера та його адвоката д-ра Вагнера карне донесення за фалшиве зізнання. Розправа відбулася в Яворові а 22. ц. м. перемиський суд оголосив присуд, що увільнив обох обвинуваченних з причини недостачі вини. Після оголошення присуду різник Фліс кинувся в коридорі на Кресера і пробив йому ножем шию наскрізь. Фліса арештовано, а тяжко раненого Кресера відставлено до шпиталю.

— **Папір потанів.** Центропапір оголосив з днем 16. ц. м. загальну знижку брутто всіх родів паперу на 3—5 прц. Ця знижка разом з останньою осінною устійнює ціни паперу на 7—12 прц. нижчі від цін брутто з мин. року.

— **Фабрика консервів у Кремянці.** Як повідомляють з Кремянця заложено там на днях фабрику консервів рибних, мясних і овочевих.

— **Ціни помаранч у Львові** від 24. II. до 2. III. устійнила промислово-торговельна палата такі: 1 кг. у детайлічній торговлі: еспанські „бльонд" 1.50 зол., „блют-оваль" 1.60 зол. Палестинські: 1.90 зол., італійські 2.20 зол.

— **Львівська хроніка.** За кольпортажу комуністичних летючок засуджено Давида Гольдштайна на півтора року вязниці. — До шпиталю привезено 27-літнього Ал. Матвіева, якого пробив ножем рідний брат підчас сварки за дівчину. — Злодії вкрали з хати д-ра Теоф. Бардаха при вул. Рутовського 7. біжутерію та кілька штук облігацій Нар. Позички вартости 7.000 зол. — З хати Юл. Чарнецької при вул. Кохановського 81 вкрали верх машини до шиття, сельскінове футро й інші річи вартости 1.200 зол. — Робітника Вас. Бата, що згортав сніг на гол. двірці, присипало й він зломив собі ногу. Забрали його до шпиталю. — Від понеділка 1 кг. хліба з житньої темної муки коштуватиме 23 сот., 1 кг. хліба з житньої 65 прц. муки 30 сот., 1 кг. „люксусового" хліба 35 сот., 1 кг. хліба пшенично-житнього на дріжджі 40 сот.

— **Породила трійняків** в день трьох Святих (12. лютого) Глафіра Міщена в с. Рудка коло Кремянця. Вродилося двох хлопців і одна дівчинка, але незабаром двоє з них померло. Цікаве, що кілька років тому дружина Юхима Трачука в цьомуж селі також породила трьох хлопців.

— **Краєва хроніка.** На дорозі в Мишині пов. Коломия три парубки Мих. Янушак, Мик. Петрук і Пр. Андрусяк побили тяжко Мих. Андрусяка, якого в безнадійному стані відставлено до шпиталю. — В Соколівці пов. Косів до Л. Протчука дано три стріли, з яких одна ранив його в ногу. — В с. Матвіевцях пов. Кремянець, вночі вбили невідкриті досі лиходії солтиса і тіло його вкинули до криниці. — 200 робітників демонструвало в Синевідську Вижному перед будинком дирекції тартаку, щоб запротестувати проти зредукування машиніста тартаку Фр. Горчинського. Поліція розігнала демонстрантів. — Власника аптики в Станиславові Карла Мацуру суд засудив на 30 зол. кари за образу війська.

ГЕМОРОЇДИ

є причиною злого самопочування, і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — При гемороїдах вживати

Anusol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.
70/7 4—22

— **Фабрику фальшивих монет і банкнотів** викрито в Лодзі при вул. Токаржевській. Арештовано кільканацять осіб.

— **Дві сестри вискочили з літака.** Мешканці Упмінстеру в графстві Есекс були свідками трагічної події. З літака, що летів з Англії до Парижа, випали дві жінки і вбилися на полі. Знайшли їх заритих у землю, як ще після смерти держалися за руки. Стверджено, що не доньки американського консула з Неаполю, Корта дю сло синів в Італії одержала Геновефа Люмзре, льот запримітив аж над каналом Ля Манш, що дверці літака відчинені, а пасажирок нема. Тому завернув негайно й осів у Стіпльфорді. Нема сумніву, що обі доконали самогубства, кинувшись з висоти 1.708 метрів. В літаку залишили листи до родичів, з яких виходить, що обі сестри були нареченими англійських старшин, які згинули недавно в летунській катастрофі під Месиною.

— **Мати 23 синів.** Нагороду за найбільше чисто Бувана, 23-літня Єлисавета і 20-літня Джейн. Пішло повила недавно 23-го сина. Вона взяла участь у врочистости Дня Матери в Римі і дістала з рук Мусолінія нагороду в квоті 4.000 лірів.

— **Підсоння і близнята.** Американський вчений Давенпорт перевів досліди в напрямі, який вплив має підсоння на скількість народин близнят. Він ствердив, що чим дальше на північ, тим частіше родяться близнята. Статистика виказує, що найбільше близнят приходить на світ у Норвегії (один випадок на 37 народин), у Швеції (66), Німеччині (80). В південних краях, як на Цейльоні і в Бразилії тільки на 200 народин припадає одна пара близнят.

— **Велика пожежа в Голівуді.** У 7-поверховому домі в Голівуді вибухла пожежа і поширилася швидко на весь будинок, уладжений з винагливим люксусом. Пожежна сторожа залила водою багато мешкань, заки врешті удалось згасити вогонь, який освітлював ціле фільмове місто.

— **20 літ сидів невинно.** В Лісабоні помер один загально поважаний громадянин, зложивши напередодні зізнання, яке виявило тайну злочину, доконаного перед 20 роками. Як винуватця цього злочину арештовано тоді і засуджено одного молодця на 28 років тяжкої вязниці. Аж тепер, після 20-літної вязниці пустили його на волю як невинну жертву справедливости.

— **Воскресив небіжчика.** В Медіоляні помер у шпиталі один пацієнт, що терпів від довшого часу на поважну серцеву недугу. В кілька минут після офіційного стверджения смерти пацієнта лікарем один лікар вприснув небіжчикові в серцевий мяз адреналіну. Не минуло й пів години, як серце хорого почало бити, вертаючись до давного нормального ритму. За кілька годин недужий почував себе зовсім добре. Лікарі, оглянувши його докладно, ствердили, що його серце працює нормально і недужому не грозить ніяка небезпека.

— **Новий спосіб освітлювання вулиць.** У стейті Нью-Йорк освітлено на пробу державну шосу на просторі одної милі фосфоричними придорожними рурами. Вислід був сенсаційний. Їдня була освітлена так ясно, що рефлектора підчас найтемнішої ночі є зайвим.

— **Чума в руках душогубів.** В Індіях засудили на кару смерти гіндуського міліонера Панде і лікаря Бчатахарія за вбивство бацилями чуми. Панде пробував кілька разів спрятати зі світа свого близького кревняка, щоби загарбати його маєток. Задля цього він викрав з бактеріольогічного інституту в Бомбаю бацилі чуми, які опісля лікар Бчатахарі вприснув своїй жертві, як висідала з потягу. Інекція спричинила негайну смерть. Вкінці англійським детективам удалось викрити винуватців страшного душогубства. Цікаве, що підчас слідства померли загадочно прокуратор і поліцист, які перші переслухували обвинуваченых.

— **Колишня церква св. Софії в Стамбулі,** перемінена турками на магометанську святиню після заняття Царгороду в 1453 р., отворена з днем 1. ц. м. як музей. Спершу можна в ній оглядати самі стіни, що самі мають історичну вартість, опісля поуставляє там турецька влада різні старовинні предмети з візантійських часів. Поза музеєм в ішому будинку уставлені домовини східньо-римських цісарів, як Константина Великого і Юліяна Відступника, що спочивають тепер в турецькому музею старовини.

— **Магічні двері.** На пенсильвенському дворці в Нью-Йорку публика має сенсацію. Коли хто виходить з вестибулю коло ждальних кімнат до галі, звідки всідається до залізничих потягів, перед ним отвираються двері самочинно без ніякого зусилля. Гуртки подорожних стоять та подивляють новітнє „чудо". Воно полягає в цьому, що перед дверми уставлені два стовпчики, по одному перед кожною половиною дверей, і в них уставлені якісь лямпки. Коли заслонити лямпку рукою, половина дверей сама отвирається. Таксамо, коли хто переходить коло стовпця, світло лямпки заслоняється і двері отвираються. Подібний прилад уставлений також коло дверей, що ведуть до вестибулю знадвору.

— **Різні вістки.** З вежі катедри у Франкфурті н. М. скочила одна 39-літня жінка і згинула на місці. В короткому часі це вже другий випадок такого самогубства жінки в цьому місті. — В Бромові в Чехах вийшов розпорядок, що з огляду на моральність не вільно приймати до барів і гостинниць жінок за буфетових і платничих понижче 50 літ.

—**Справлення помилок.** У вчорашньому (48.) числі „Діла" зайшло кілька помилок, з яких справляємо отсі: У першій замітці п. н. **„Висловлюють довіря Українській Парляментарній Репрезентації"** зложено зараз у першому реченні помилково, що мін. Косцялковський виголосив знану промову в соймі. Має бути: **в сенаті** (точніше: у скарбово-буджетовій комісії сенату). У статті **„До боротьби з отрутами!"** пропущено в передостанньому розділі, що відозву „Відродження" підписав Ексцеленція **Митрополит Шептицький.**

Що думають лікарі про вартість сирів?

В одному американському часописі присвячено чимало уваги вартості сирів для нашого здоровля. Пишуть так: „Знаємо добре, що молоко є найціннішою поживою, а продукт молока — сир має крім вартісних прикмет молока ще кілька спеціяльних знаменитих прикмет. Товщ, білок, мінеральні соли, до того вітаміни — щоб більше можемо вимагати від поживи?"

Дальшою прикметою сира є те, що виробляється його тільки з самих поживних субстанцій без відпадків, а людський організм травить його на 93 проц.

Відомий професор Шірмен з університету в Колюмбії дорадже господиням призначувати з грошей на господарство одну пяту на молоко й сири, а принайменше стільки грошей, як призначують на мясо, дріб і рибу.

Здоровим і хорим можна дати пораду, щоби кожний кусник сира добре пожувати, тому що чим товстіший сир, тим поволіше травиться його. Твердий сир показався при пробах на клініжах дуже добрим кормом, якщо його добре покусати. До доброго стравлення товстого сира хричиняються ще кваси товщів, що витворюються при дозріванню сирів; вони побуджують апетит. Томуто слід їх уживати як важний додаток до наших головних страв.

Дописи.

КАЛУШ.

Прогулька представників української кооперації і „Сільського Господаря" до копальні потас. солей у Калуші В дні 16. 2. ц. р. гостювали в копальні потасових солей у Калуші прогулька представників централь „Сільського Господаря", Центросоюзу і Маслосоюзу зі Львова та філій „С. Г." і Повіт. Союзів Кооператив з краю в числі 45 осіб. З представників централь бачили ми інж. д-ра Е. Храпливого, дир. Юл. Шепаровича, інж. Творидла, інж. Палія, інж. Мудрика, радника Рільничої Палати І. Шепаровича й ін. Прогульковців принятали в імені дирекції „Тесту" інж. бар. Горох, пров. Грайтер та інж. Ромевич. У своїх рефератах старалися вони й управителі рівних відділів цієї копальні запізнати основно ціле товариство зі способом продукції і завідування нею. Опісля прогулька відвідала саму копальню, запізнаючися з процесом експльоатації сирівця калійту і сильвіну в підземеллі, видобуванни його на світ, очищування та концентрування і вкінці вантаження. Позатим прогулька огляділа також побічні заведення, як велику електричну централю, що обслуговує цілу копальню в Калуші й Голині. Слід зазначити, що у всіх тих відділах є пристосовані найновіщі технічні уладження. Опісля над вислуханими вранці рефератами відбулася під проводом дир. Ю. Шепаровича й інж. д-ра Е. Храпливого жива й оціночасно фахова дискусія пов користи штучних погнойів, зокрема потасових солей, насвітлювана приладами з переведених агрономічних дослідів у рівних місцевостях Галичини. При цьому учасники ділилися з неоцінною здоровою та практичною гадкою і досвідом, здобутими зі щоденної життєвої практики кооперативних і сільгоспод. організацій, так, що дискусія була рівночасно доброю лекцією з рівних ділянок найсильнішої експозиції. Високий науковий рівень дискусії підкреслили теж представники „Тесту", зокрема інж. Ромевич, редактор „Погасу". Вкінці слід підкреслити прояви широї гостинности управи копальні, що її учасники прогульки бачили на кожному кроці.

Поширене уживання отрут. На терені калуського повіту завважуємо щораз-то більше поширену консумацію отрутного денатурованого спірту. В деяких селах гірського району, як Грабівка, Петранка, Угринів Середний та ін., вживає не стає вже масовим. На жаль, проти цього масового затроювання, що грозить дегенерацією цілих громад, не бачимо відповідного протидіяння покликаних чинників. Крайня пора, щоб до боротьби проти „денатурки" ставили, крім „Відродження", в інші ряди культурні і господарські організації та інтелігенція, зокрема духовенство. Бо може бути за пізно!

Районові змагання читалень. Філія „Просвіти" уладжує в місяцях лютому і березні ц. р. змагання читальняних та аматорських хорів. Усі читальні поділено на шість районів. Змагання першого району, до котрого належать читальні в Новиці, Угринові Старім і Середнім, Завою і Гребінці, відбудуться в дні 24. 2. ц. р. в Новиці. Читальні, які дістануть першу нагороду в районових змаганнях, будуть змагатися при кінці за першенство повіту. Оцінку стану хорів переводитиме фахове журі.

— ЧОРТКІВ.

Жіноча нарада в Джурині. Заходом кількох свідомих місцевих жінок і дівчат відбулася в п'ятницю 15. лютого о год. 3. попол. у салі чит. „Просвіти" велика жіноча нарада. Нараду провадила О. Іванюк, секретарювала І. Бачинська. Присутніх на нараді було поверх 200 жінок і дівчат. Реферат про значіння жіночої організації виголосила відпоручниця філії „Союзу Українок п-ні проф. Барвінова. Того реферату вислухати прибули в великим зацікавленням. По рефераті зявилася жива дискусія, в якій присутні завзялися за тим, щоби в найкоротшому часі заснувати в Джурині Кружок „Союзу Українок". З присутніх зголосилося 10 жінок на преплюмерату часопису „Жіноча Доля" та „Світ Молоді". Нараду закінчено в 5-ій год. з співанням національного гимну. Всі присутні верталися домів веселі та бадьорі, бо небарем і джурипські жінки разом з дівчатами поведуть свою організаційну роботу на славу свого села.

Учасниця.

Від нині ТІЛЬКИ „АРОЗА" БУДИНІ

„КРЕМЯНЕЦЬ.

Доля наших кооператив. Майже всі кооперативи кремянецького повіту дістали від місцевого староства повідомлення, що воно не приймає до відома заголошення про реєстрацію повищезазначених в уладжень крамниці, тому, що вони не відповідають вимогам закону... І нависить над кооперативами загроза закриття. А тимчасом за опинування кооперативного життя на Волині йде боротьба між польськими ревізійними союзами. Дня 16. лютого відбулась у Кремянці конференція представників українських кооператив кремянецького повіту, скликана Союзом польських громадських організацій (Зоо). На конференцію прибули представники 41 кооперативи. Брав у ній також участь заступник повіт. старости О-состоянт і ревізор Волинського Ревіз. Союзу „Гут" (Волощиновського) п. Мачушенко. Головував самоврядний інспектор Сулковський. П. Мачушенко з обширному рефераті вияснював присутним історію виникнення Волинського Ревізійного Союзу „Гут" і завда-

вскова з тими принципами, на котрих мають бути побудовані „районівки"; далі заклався він кооператам приєднуватися до „Гуртy" і творити районівки. Зі свого боку представники влади інформували, що кременецький совгосп бере кооперативи під свою опіку, закладає при річному реферaті кооперативний інструкторат і вже папір керувати кооперативним життям у повіті... — Запоріж на день 24. лютого філія Тва „Сільський Господар" у Кременці скликала конференцію представників українських кооператив для обмірковання питання, до якого ревізійного союзу слід їм вступити. Але до тої наради не дійшло, бо стороною з днем 23. лютого розвязало філію і до місця наказало її ліквідацію.

КРАКІВ.

Одно вияснення. У звязку з виясненнями о. В. Кузьми, уміщеним у 20. ч. „Діла" з дня 26. січня ц. р. п. н. „Чи є Краків приналежать до Львівської Адміністратури", просимо ласкаво помістити отсю нашу відповідь: Неправдою є, що проти кандидатури о. Василя Кузьми, кап. духовника польських військ, на гр.-кат. пароха в Кракові заявилося лиш кількох парохіян і парохіянок, будьщо збаламучених незичливим п. Скавртинським, але правдою є, що ся вістку про кандидатуру о. В. Кузьми на пароха Кракова кількох поважних громадян скликало сходини громадянства, при чому ініціятором їх не був п. Скавртинський. На сходинах цих референтував справу обсади парохії поважний, заслужений для краківської колонії громадянин п. Скавртинський. Правдою є, що з присутніх (понад 80 осіб) на згаданих сходинах громадян і громадянок та представників кількох українських товариств у Кракові ніодна особа не висказалася за кандидатурою о. В. Кузьми. Тоді узгоджено вислати в справі обсади парохії делегацію або відповідне письмо до Еп. Ординаріяту в Перемишлі; але вибраний від сих комітет, по нараді з о. др. Хрущем, теперішнім завідателем парохії, **не вислав ані делегації ані письма.** Таємним непрошеним вказід о. В. Кузьми, що краківські очернення спричинили невставлення його Преосв. Кощіловським у тернії. Отже супроти о. В. Кузьми **не було ніякого очернення** зі сторони українського громадянства Кракова. — **Комітет:** Евстахій Кордасевичева, жінка окр. судді в Кракові, Михайло Новосільський, Скавртинський Іван, купець.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЗБІРНИК МАТЕМАТИЧНО-ПРИРОДОПИСНО-ЛІКАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ НАУКОВОГО Т-ВА ІМ. ШЕВЧЕНКА. Том. XXX. Редагує Президія Секції. Стор. 134, ф. 8-о. Зміст: 1. В. Бригідер: Мікроскопна будова слинових залоз у Polycera quadrilatera на тлі відносин у цілої групи Неголозяних. 2. Н. Малена: Хромогенізм у Bact. Coli. 3. Г. Коренець: Бічарний уклад сечовини — р — толуідина. 4. Е. Вертипорох: Про реакції з хлоридом алюмінію. 5. Wł. Kotečkyj: Versuche über Desmotropie von Diazo-amino-verbindungen und über das dem Arecolon entsprechende Beurylderivat. 6. P. Ендик: Надволжанські фіни в краніологічній освітленні. 7. G. l'feiffer: Die Konstruktion eines allgemeinen Operators der linearen homogen partiellen Differentialgleichung erster Ordnung, die in Bezug auf einen von Differential quotienden aufgelöst ist. 8. M. Куренський: Про узагальнення варіації Sagrange'a для диференціального рівняння другого порядку. 9. М. Михальський: Оцінка забурень деяких астероїдів через Марса, Землю, Венеру та Меркурія. 10. D. Mordonkhay-Boltovskoy: Sur les courbures des ordres superieures des courbes planes. 11. Vl. P. Dobrovolsky: Integration de l' equation de Laplace. 12. B. Milianczuk: Zur Frage nach den Summenregeln in „erzwungenen" Dipolmultipletts. 13. M. Zarycki: Über eine mathematische Unterhaltung

ЖУРНАЛИ:

SLOVANSKY PREHLED, sbornik pro poznavani politickeho zivota slovanskych statu a narodu. Praha, 1934 únor 1935. Cis. 2. R. XXVII.

Листування Редакції.

Вп. Ю. Е. О., Станиславів: Спомин піде в най ближчих днях.

Вп. д-р Н. Білик, Прага: Інформацію дістали з того самого джерела, що й про недавні ревізії та арештування серед націоналістів.

Вп. Дописувачів просимо надсилати нам короткі звідомлення з виборчої акції на місцях.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Трускавець:
24. II. „Залізна Острога".

Дрогобич:
25. II. „Книжна Чардаша".
26. II. „Бешкет у раю".
27. II. „Залізна Острога".
28. II. „Корневільські дзвони".
1. III. „Трячі повінчані".

Великий Міський Театр.

Неділя, 24. II. год. 12 впоа. Театр для дітей.
Неділя, 24. II. год. 3:30 пол. „Розкішна дівчина".
Неділя, 24. II. год. 7:30 веч. „Крик".
Понеділок, 25. II. год. 7:30 веч. „Крик".

Театр Різнородностей.

Неділя, 24. II. год. 7:30 веч. „Оборона Кейсової".
Понеділок, 25. II. год. 7:30 веч. „Оборона Кейсової".

Кіна.

АДРІЯ: „1914 рік" і додатки.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кенурою).
АТЛЯНТІК: „Юдіна".
ВАНДА: „Божевільна ніч у „Зоо", „Дорога на Схід".
ГРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Зводнииця".
КОЛІСЕЙ: „Паризьке шаління", ревія „У нас, як у раї".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фліп і Флап у цирилі забави".
МАРУСЕНЬКА: „Двобій зі смертю", гротеска: „Міні Маус".
МІРАЖ: „Веселий тиждень" (Сене Сакаль).
МУЗА: „Створена до цілування".
ПАЛЯС: „Мушу бути молодий" (Лео Слезак).
ПАН: „Міні Маус", Фліп і Флап (Тут панує гумор) Тайни сальону краси.
РАЙ: „Уланські обіти".
СВІТ: „Маркіза зморсана" та „10-ий любко".
СОНЦЕ: „Шангай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Каріока", ревія „Година з нами".
УТІХА: „Пімста пана Х." і ревія.
ХІМЕРА: „Здочин у Тринідад".

Закордонне радіо.

Неділя, 24. лютого 1935.

Відень (506,8) 11:45 Симф. концерт, 13:15 Розривкова музика, 19:15 Шуманові пісні (Дуган, баритон), **Брно** (325,4) 9:15 Романси й дуети, **Прага** 470,2) 11:03 Естонська музика, 20:55 Симф. концерт, **Париж** (1648) 19:00 Спів, 21:45 „Креольска" оп. Офенбаха, **Білгород** (437,3) 15:30 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 19:00 Квартет, 21:15 „Ді Вітве Гравіп" вес. озера Фльотова, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10:40 Веселе полудне, 20:00 Веселий концерт солістів, **Кельн** (455,9) 14:15 Пісні Бетовена, 16:30 Вінськ. орх., 20:15 „Александро Страделя" оп. Фльотова, **Мюнхен** (405,4) 15:20 Для дітей, 18:30 Легка музика, пісеньки, **Будапешт** (550,5) 12:30, 21:30 Концерт, 19:00 Солісти, **Рим** (420,8) 17:00 Симф. концерт, 20:45 „Сі" оп. Масканіні.

Понеділок, 25. лютого 1935.

Відень (506,8) 12:00, 13:10, 21:05 Концерт, 17:40 Спів (Місяці - Каннер, мецосопр.), 19:20 Нова розр. муз., **Братислава** (298,8) 21:25 Пісні, **Кошиці** (299,1) 17:10 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17:45 Форт. ресіталь, 20:45 Скрипка, **Париж** (1648) 13:00 Конперт орх., 20:40 Літ. авдиція, 21:00 Театр. вечір, **Білгород** (437,3) 20:00 Опера, **Берлін** (356,7) 12:25 Невідомі мельодії, 17:30 Форт. ресіталь, 22:20 Солісти, **Гамбург** (331,9) 20:10 „Золотий Перо", оп. Іена, **Гайльсберг** (291) 19:30 Нар. пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14:00 Муз. вечірка, 17:45 Камер. музика, **Ляйпціг** (382,2) 20:00 „Дон Хуан" оп. Моцарта, 15:10 Пісні Цільхера, **Бреслян** (315,8) 21:15 Форт. ресіталь **Будапешт** (550,5) 19:45 „Посуа" орат Генділя, **Мілано** (368,6) 11:30 Орх., 22:05 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 17:05 Солісти (Бінязі сопр., Мациоті тенор), 17:30 Віольончеля.

Львівське радіо.

Неділя, 24. лютого 1935.

9:00 Ранішня авд., 11:00 Гр. пл., 11:40 Сільна реруп, мист. і культ. життя, 11:50 Метеорольог. вістки, 11:57 Сигнал часу, 12:00 Трансм. з Ляйпцігу: Гендель „Ода до св. Цесилії", 13:00 Суходолами й морями, 13:15 Муз. вок. поранок, 14:00 Здоровить тебе гр. пл., 15:00 Самоврядування в сільськ. громаді, 15:15 Твори на бандуру (сольо з гр. пл.): „І шумить і гуде", „Подільський козак" і ін., 15:35 Твори на ксильофон сольо з гр. пл., 15:45 Лісова скринька, 16:00 Службовець енциклопедист (гротеска), 16:20 Спів у супр. форт., 16:45 Загадки для дітей, 17:00 Концерт сільської орх., сп., 17:50 Історія мистецтва, 18:00 Театр Уяви: „Хірург і смерть" Енг. Гельтая", 19:45 Молодь на селі, 19:00 Легка музика, 19:50 Актуальний фейлетон, 20:00 Репортаж із боксерської зустрічі Варшава-Берлін, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 На весільній хвилі, 21:30 Спорт. вістки, 21:45 Техн. скринька, 22:00 Реклам. концерт, 22:15 З піснею через життя (хор), 23:05 Танк. музика.

Понеділок, 25. лютого 1935.

6:45 Ранішня авд., 7:50, 22:15 Реклам. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорвістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Гр. пл., 12:30 Свято зими — трансм. зі Закопаного, 15:30 Експорт, 15:50 Біржа, 15:45 Фрагменти з менше відомих опер 16:45 Лекція німецької мови, 17:00 Шведські нар. пісні (трубні інстр.), 17:45 Фільмований огляд, 17:35 Пісні в супр. форт., 17:50 Особливости в ділянці чисел, 18:00 Львів, як центр загальнопольської лінарської енергії на підг.-сх. земл. Польщі, 18:15 Форт. 18:45 Над Сяном, 19:00 Як живе та працює львівський театр, 19:30 З давнього перемишлу, 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Як працюємо, 20:1 „Вісім хвилин на гітарі", 20:15 Трансм. з Берліна: Отворення Польсько-Німецького інституту, 21:05 Веч. денник, 21:15 Трансм. з Берліна: Арії та пісні в вик. І. Кепури, 22:00 Дива людського тіла: Серце найсправніший мотор, 22:30 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5:27 вол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25:66, Париж 34:94—, Берлін 212:60, Цірих 171:59, Голяндія 357:80—, Прага 22:12—, Італія 43:00, Нюйорк кабель 5:28, Нюйорк чеки 5:27 7/8.

Золото: Долари 5:92—5:31, Франки фр. 34:60—34:90 Дукати 21:50—21:90, Корони, 26:50—26:40, Рублі 46:20—46:40.

Срібло: Корони австр.: 0:35 — 0.37. Фльорени: 0:90 — 0:95, Рублі: 1:56 — 1:62,

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 23. лютого п. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2:30 вол.
1 л. молока	0:15 „
1 л. сметани	0:60 „
1 кг. лещ	2:80 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот

Тенденція на масло слаба, молоко і сметану вдержана, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 23 лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	1:00 вол
Старі „	„	„	0:80 „
Годовані качки	„	„	1:10 „
Годовані гуси	„	„	0:95 „
Індики	„	„	1:00 „
Індички	„	„	1:10 „
Пантарки	„	„	1:25 „

Птицю приймає в сільности визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Товариські сходини членів „Учительської Громади" відбудуться в середу, дня 27. лютого п. р. год. 6 вечором, у домівці „Учительської Громади" при вул. Чарнецького ч. 26 партер. **Рада філії „Учит. Громади", Львів.** 1014

Шкільні сходини Кружка Р. Ш. ім. Г. Барвінок відбудуться дня 26. лютого ц. р. год. 6-ій веч. при вул. Мохнацького 12 з відчитом п. Софії Яблонської „Враження зі Сходу". Присутність членів обовязкова, гостям рад!.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Агентів до продажі рільничих приладів по селах шукає „Стальпос" Львів, Пястів 17/56 3—1

Машини до писання: „Адлер" польсько-українська 4-ро рядова, „Underwood" українська, оказійно продає „Машинопіль" Сикстуська 9, Львів. 1019 2—2

Стару гардеробу міняю на першорядний матеріял на вбрання. На виззання приходжу до дому. Телефон 70-25. 1013

ОГОЛОШЕННЯ.

ПЯНІНА першорядні по зниженних цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів

Новацкий, Пілсудського 17.
89 22—35

Дешеві білі дні з 40% знижкою цін уладжує „Галицький Магазин Новин",

ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15.

для прикладу:			
Полотно 70 шир.	0:55	Атлас постел. 150 шир.	2:35
Полотно 80 шир.	0:60	Пошевки мереж.	2—
Медаполям 80 шир.	0:85	Простир. ковдр. мережковані	4:70
Медаполям 90 шир.	1—	Простир. ковдр. з коронкою	5:50
Шифон 80 шир.	0:75	Обрусове біле	1:95
Шифон 90 шир.	0:90	Обрусове кольорове	2:20
Зефір сирмі	0:55	Обруси з френдзлями	2:50
Полотно на сорочки	1:20	Гарнітур 6 осіб	7—
Полотно І. шовкова	1:60	Серветки	0:20
Перкалїна кольорова	0:70	Ручники вафлеві	0:28
Димка на підштанці	0:65	Ручники Купелеві	0:50
Полотно простиралове	1:25	Ручники дамастенські	0:90
Простирова за штуку	2—	Ручники лухові	0:50
Рожевий всип 90 шир.	1:05	Стирки	0:35
Веба червона 90 шир.	2:90	Стирки корчак.	0:45
Шифон постелевий 90 шир.	1—	Хустинки	0:15
Шифон постелевий 160 шир.	1:65	Хустинки мужеські	0:35
Атлас постелевий 90 шир.	1:40	Капи пікові	2:50
		Сінники	7:25
		Ковдри сатинові	8:50

У В А Г А: Обслуга в українській мові. — З нагоди Білих днів продаємо всілякі бавовняні товари по цінах до 30 процент зниження.

При закупні товарів від 5 зол. задурно бідети до першорядних кіл.

МІСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЬВІВ, УЛ. СОБІСЬКОГО Ч. 16.

улаштовує похорони, випозичає теж повози, коні тощо на шлюби.

976 2—5

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

ч. 50 (13.948). Львів, понеділок 25. лютого 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік L. VI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Півріччя 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Свято стрілецької пісні.

Львів, 24. лютого.

Крім стрілецької вистави, яку зорганізовано в 20-ліття вимаршу Українських Січовик Стрільців на поле бою і яка з великим успіхом проходить у салях Національного Музею, улаштовано у Львові теж свято стрілецької пісні, що з маленьких початків розрослась за короткий час незвичайно сильно і поширилась по всіх українських землях, захоплюючи собою кожного, в кого бється українське серце, в кого живий український дух. Свято це відбулося сьогодні вполудне у салі „Кольосею", де зібралась найдобірніша українська публика і ціла маса колишніх У. С. С. ураз зі своїми родинами. Свято це звеличали своєю присутністю оба львівські епископи: Преосв. д-р І. Бучко і Преосв. Н. Будка, ген. Тарнавський, през. д-р Кость Левицький, голова У. П. Р. д-р Дмитро Левицький разом з кількома послами, сенатори д-р Горбачевський, д-р Мацух та інж. Павликовський, голова „Просвіти" д-р Брик, голова „Р. Ш." проф. І. Галущинський, голова Н. Т. ім. Шевченка д-р В. Левицький і багато-багато інших визначних громадян, представників українських товариств та установ, а також дещо гостей з краю. Не диво, що на святі панував піднесений настрій від початку до самого кінця.

Започаткував свято злучений хор „Бандуриста" і „Сурми", що під диригентурою п. О. Плешкевича відспівав з вервою „В горах грім гуде" О. Маковея-Колесси. Після того проф. д-р В. Старосольський виголосив промову, в якій кинув кілька цікавих думок про вагу й ролю стрілецької пісні. Промову ту постараємось подати нашим читачам окремо. В дальшому хор „Сурма" під дириг. п. І. Охримовича відспівав прецизно дві стрілецькі пісні: „Як з Бережан до кадри" та „Ой чогож ти зажурився" — обі композиції І. Недільського. На закінчення першої частини відспівав наш оперний співак п. Мих. Голинський тенорове сольо композиції Утицького „Стрілецький романс". Цей твір американсько-українського композитора у нас зовсім незнаний; у виконанні п. Голинського зробив він помітне враження, тому публика не щадила оплесків виконавцеві, який відспівав ще як надаток пісню „Ой нагнувся дуб високий". Акомпаніював до них двох пісень д-р Н. Нижанківський.

Другу частину програми започаткував п. Микола Драган деклямацією програмової „Оди до пісні" Р. Купчинського. На жаль, деклямація не зробила того враження, яке вона звичайно робить, через неприродний голос деклямотора з одного і метушню на салі з другого боку. З черги почули ми по довгій-довгій відсутности на нашій концертовій естраді п. О. Любич-Пароконяківну, що відспівала аж чотири пісні: „Ой поле, ви поля" В. Барвінського, „Синя чічка" та „Ой плакала мати" М. Гайворонського і „Сни дитинко моя" С. Людкевича. Публика приняла нашу співачку живими оплесками, яких не щадила їй і по кожній пісні. Акомпаніював дир. В. Барвінський. З черги виступив хор „Бандуристів", що відспівав „Ой вилю село" (Л. Лепкого—С. Людкевича) та „Ой та зажурились" (Р. Купчинського—Б. Кудрика). Обі ті популярні пісні у рецензії „Бандуриста" зробили сильне враження, зокрема остання, яку хор мусів повторити. Диригував п. Плешкевич. В дальшому публика витала знову ентузіястично п. М. Голинського, що відспівав знану композицію Н. Нижанківського до слів Р. Купчинського „Засвистів сторбіто" і як наддаток пісню „Ой, коваче мій". Як останню точку відспівали злучені хори „Бандуриста" і „Сурми" під дир. п. Охримовича вязанку „Стрілецьким шляхом" М. Гайворонського. Закінчилося свято національним гимном, що його відспівала вся сала.

Свято стрілецької пісні доказало, що та пісня не спрітніла в-загальному нічого зі своєї краси й актуальности; вона живе в душах нас усіх, вона невмируща. А для всіх колишніх У. С. С. нинішнє свято стало найдорожчим спомином перебутого й пережитого в рядах тієї боєвої формації.

З Новим Роком

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР"

Львів, Руська 20, видає знову

премійні ощадностеві книжечки

для яких призначені нагороди від 25 — 100 золотих. — Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк висилає безплатно.

ТОПЕЛЬНИК ІЗ ЗВЯЗАНИМИ РУКАМИ І НОГАМИ.

ПАРИЖ, ПАТ. В Канах море викинуло топельника із зв'язаними руками и ногами та двома раменами на голові. Виявилося, що то бельгійський горожанин Гіном, жонатий з Ольгою Дрогойовською. Секція вважає, що його вбили, а потім у мішку вкинули в море. Дрогойовська зізнала, що розійшлася з чоловіком тому 16 літ і відтоді не знала, що він робив і де був.

У кишені втопленого знайшли листи, з яких виходить, що він удержував близькі взаємини з большевицькими дипльоматами, головно з бувш. І. секретарем большевицької амбасади в Парижі Тіхомиром, якого пізніше перенесли до Токіо, а тепер він є послом у Скандинавії. Французька преса здогадується, що Гіном займався шпіонажем. Чи справді, покаже слідство.

Дешевий місяць

у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Бонімія 12.

Усі товари по рекляційних цінах!

Для прикладу: штрукси 1·80, фланеля 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотно 55 сот.

ЛІКУВАЛЬНІ ПІДПРИЄМЦІ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ И НІМЕЧЧИНИ ПОРОЗУМІЛИСЯ.

Між німецькими та чеськословацькими живцями прийшло до умови, якої метою усунути конкуренційну боротьбу між тими живцями. До порозуміння прийшло в Бад Ельстер на німецькому Шлеську. Устійнили мінімальну одноцільну ліхувальну таксу для захорілих німецьких живців, ціни лікування, за побут і готівкове лікування.

ГРІЗНИЙ ВИЛИВ РІКИ ПІД ЖОВКВОЮ.

ЖОВКВА, 24. 2. ПАТ. На ріці Сянні за касарнями біля Сопошина відділ саперів розбиває доси при світлі рефлекторів ручними гранатами кригу, що нагромадилася. В Жовкві весь час чути детонацію. Вода вдерлася до домів і пивниць. У міському парку відділ поліції робить заходи, щоб не допустити до виливу. Біля різні вола виступила з берегів та загрожує довколичним домам. Евакуювали мешканців із хати Лужного. Після ратункова акція.

ПАРАГВАЙ ВИСТУПАЄ З ЛИГИ НАЦІЙ.

Аг. Авала повідомляє, що парагвайський уряд постановив заявити виступлення з Ліги Націй. Уряд мотивує що постанову старовинним становищем, яке Ліга займає в справі парагвайсько-болівійського конфлікту.

ГОЛОСУВАННЯ В СПРАВІ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.

БЕРН, 24. 2. ПАТ. У Швайцарії було вчора народне референдум у справі ухваленого палатою 17. липня м. р. закону про продовження військової служби. На законом заявилося 506.845 осіб, проти закону 431.902 особи. Більшістю 74.943 голосів закон ухвалили. На основі того закону служба в піхоті й інжинірії тривати-ме 90 днів замість 65 днів, в артилерії та летунстві 90 замість 75, у кінноті 104 замість 90 днів. Оставили 60-денну службу в помічних відділах.

Австрійський канцлер і міністер у Льондоні.

Протиавстрійські демонстрації. — Міністер про привернення монархії.

ЛЬОНДОН, 24. 2. ПАТ. Пополудні приїхав тут канцлер Шушніг і міністер Берґер-Вальденеґ. На двірці „Вікторія" витав їх мін. Саймон і французький амбасадор. Австрійський посол ждав на них уже в Фолькстоні. Поліція обставила весь двірець і перепускала до двірця лише за спец. перепустками, бо боялася демонстрацій, що їх заповіли соціялісти й комуністи. В Гайд Парку було пополудні протестаційне віче проти приїзду австрійського канцлера, скликане лівими організаціями. Після віча похід пішов до двірця Вікторія. Та демонстранти, числом 3.000 прибувши до двірця запізно, 15 хвилин після приїзду поїзду, який нарочно приїхав скорше. Як демонстранти прийшли перед двірець, австрійські гості відїхали вже до готелю.

Та незагал австрійські міністри не найдуть спеціальної прихильности. Парляментарно фракція Лейбур Парті з провідником партії Ленсбері вислала до канцлера Шушніга меморіял, який йому доручили вечором. У меморіялі всі посли Лейбур Парті домагаються увільнення 21 шуцбундівців, яких поставили перед суд.

Також у парляменті будуть інтерпеляції на що тему. В пресі замітна теж здержливість. В урядових колах не скривають, що ця гостина то найвищий клопіт. Більшого значіння тій гостині в Льондоні не приписують.

ПАРИЖ, ПАТ. Журналісти питалися австрійського міністра закордонних справ, чи те, що Австрія домагається збс. суверенности у внутрішніх справах, допускає евентуальність реституції монархії. Міністер відповів: Не говоримо про це. В Австрії ніякої справи ніхто не горкає, зате забагато про це говорить закордон. Привернення монархії тепер не може нас тікавити. Та честь австрійського народу образили би, коли б нам котрогось дня заборонили ввести в себе такий чи інший терж. устрій.

Мандрівка народів на близькому Сході.

Турецький вождь Кемаль Паша видав поклик до всіх турків на Балкані, за виїнятком Альбанії, щоби переселилися до нової Туреччини. Цей заклик викликав великий рух серед мусульманського населення на Балкані, головно в Болгарії, де панує велике безробіття. Рахується з можливістю, що переселенчий рух обійме коло 3.5 мільонів мусульман на Балкані. Повідомляють собі цей заклик Кемаля Паші як започаткування панісламської акції, хоча ні відомо, в новій турецькій державі релігія не грає великої ролі. Особливо велику активність за переселенням виказують ялінки, які на Балкані живуть в неволі, бо мусять повибувати в гаремах та посяти заложни, як і давно. Того всього в новій Туреччині тепер нема. Менше охоти виказують чоловіки, бо їм не подобається в Туреччині те, що там заборонені гареми та многоженство. А на Балкані ще є причин, що й найбідніший турок держить собі по цілька жінок. Переселенців перевезуть до Істамбулу і там занимають в них становлять турецькі фірми. Для дорослих, а ніяких перевозів туреньки фірми. Для дорослих, а ніяких перевозів туреньки фірми. Для дорослих, а ніяких перевозів туреньки

Як виглядає на ділі „самостійність“ Совітської України?

Так звана „самостійність“ Совітської України в межах Совітського Союзу накоїла серед українського населення у всьому світі дуже багато лиха. В першу чергу вона була тим фантомом, який створив був на неросовітських українських землях на деякий час совітофільський рух. Та ще навіть тепер, коли вже мається стільки доказів на те, що та „самостійність“ є лише фікцією, рух той покутує серед деяких дрібних українських гуртків, які склонні вважати фікцію за дійсність, вважаючи все інше за пропаганду і неправду. Ми постараємося на підставі найновіших відомостей із Совітської України виказати фікцію тої „самостійности“, з якої властиво вже нічого не залишилось крім паперця, на якому та фікція записана і на який все покликуються всі ті, що їм час від часу треба покористуватись тією „самостійністю“.

Новозбране згідно затверджене правительство України виглядає так: 1) Любченко Панас президент міністрів, 2) Шелехес Ілія перший його заступник, 3) Порайко Василь другий його заступник, 4) Балицький Всеволод, комісар внутрішніх справ, 5) Затонський Володимир, комісар освіти, 6) Сухомлін Кирило, комісар місцевого промислу, 7) Рекіс Олександер, комісар фінансів, 8) Паперний Лев, комісар рільництва, 9) Сапов Іван, комісар внутрішньої торговлі, 10) Канторович Соломон, комісар здоровля, 11) Кіселъов Аркадій, комісар справедливости, 12) Поляков Василь, комісар комунального господарства, 13) Слинько Іван, комісар суспільної опіки. Оце всі ніби самостійні українські комісарі чи міністри.

Як виглядає в дійсности та самостійність? Балицький Всеволод, бувший начальник московського ГПУ на Україні, а тепер комісар внутрішніх справ залежний безпосередньо від Москви і виконує лише накази Москви. З його ресорту витягнено справу адміністративних кар, висланих і засуджених на смерть і віддано їх спеціяльній московській колегії. Ділом Балицького є підслідчих людей арештувати й відсилати в Москву. Головним завданням Балицького є вишукування решток ворожих Совітам кляс населення, яких на Україні чи не найбільше в усього Союзу. Затонський Володимир комісар освіти. Він також лише виконує накази Москви в справі відукраїнізації шкіл, в справі видавання літератури, яку мусить найперше посилати в Москву для цензури та в справі театрів, які не сміють давати більше українських пєс, як московських. Рекіс Володимир, комісар фінансів, не має властиво жадних фінансів, бо централя фінансів находиться в Москві. Він є лише завідуючим призначеного Москвою українського бюджету та посередником між філіями московського банку на Україні і українським населенням. Його держать тільки для форми, що ось і такий комісар є на Україні. Паперний Лев комісар рільництва не має нічого до говорення на Україні, бо рільництво є на 80 прц. скелективізоване і підлягає безпосередньо Москві, згідно й делегатові для справ радгоспів на Україні Лісовикові. Сапов Іван, комісар внутрішньої торговлі має властиво ціль перешкоджувати тій торговлі, що на Україні ведеться вільно сокутними шляхами. Він мусить ділитися своєю владою з Балицьким, який властиво наглядає за торговлею, бо має для цього апарат бувшого ГПУ і міліції. Завданням Сапова є доносити Балицькому, хто і де та чим торгує, щоби той міг цю торговлю викорінити. На розподіл товарів він не має ніякого впливу, бо розподіл ведеться прямо з Москви. Канторович Соломон, комісар здоровля, вивязується зі свого завдання так, як того хоче Москва. Доказом хочби й те, що так подбав за здоровля населення України, що мільони вимерли з голоду. Він, що найбільше, може вислати когось зі своїх урядовців в якусь санаторію на Кримі і то лише тоді, як в незаняті Москвою місця. Звичайно так бувае, що місця все заняті. Кіселъов Аркадій, комісар справедливости, підлягає московській верховній прокуратурі, яка має нагляд за цілим Союзом. Давніше то верховна прокуратура істнувала лише при верховному суді і не мала жадного впливу на місцеву юстицію, а тепер, по новій конституції, все зроблено навпаки. Головним завданням комісара справедливости є реєструвати приписані Москвою закони та в українській мові їх друком розповсюджувати, але лише між населенням, де українська мова не панується. В судах панує мова московська. Ось так то виглядає та самостійність назовні для тих, що знають діло наскрізь.

Підемо дальше. Для всіх інших справ нема на Україні особливих комісаріятів, а лише московські уповноважені при уряді Совітської України. 1) Якір Йона делегат комісаріяту оборони і верховний вождь військових сил на Україні, хоч не є комісаром, має рішаючий голос у всіх справах. 2) Загранічні справи України веде як делегат з Москви Петриковський Адольф. Властиво в нього нема ніяких загранічних справ, бо дійсні загранічні справи веде безпосередньо Москва, не питаючи України, а справи відношення Совітської України до інших совітських республик давно перестали бути актуальними, бо навіть границі між тими республиками затерлися зовсім. 3) Каттель Михайло веде загранічну торговлю. Властиво він жадної загранічної торговлі не веде, а лише реєструє, що Україні потрібно за границями купити і вислане в Москву, а Москва, як їй хочеться, то купить, а як ні, то й ні. Рівнож сама Україна не чужину нічого не продае, бо не має що продавати. Все з України вужитковується в Москві. 4) Делегатом комісаріяту комунікації є Бойко Петро, якому досі дійсно належав нагляд за справністю роботи засобів лучби. Тепер одначе по новій конституції і він відпадає просто тому, що в розпорядженні Москви є відповідні дирекції залізниць, почт та телеграфів і радія і вона не потребує посередника. Цей пост буде в скорому часі знесений. Шось самостійного зробити цей делегат не міг, бо всі плани розбудови комунікації йшли згори і кермувались не добром України, а всесоюзним. 5) Харчовим промислом завідує московський делегат Миколаївський Лев. Розподіл споживчих артикулів залежний від Москви і той делегат має лише наглял за тим, що Україні потрібно заглядно, що вона має своє, щоби не присилати з Москви. Но його долю випадає також страшний голод на Україні, бож його власне обовязком було добути харчові продукти для України. 6) Лісовим промислом України завідує делегат Семьонов Семен. 7) Радгоспами завідує делегат Лісовик, висланий на Україну Москвою. Він перебрав значну частину обовязків комісара рільництва Паперникова. Начальником головного заряду доріг і транспорту є делегат Кузовлев Теодор. Ось ці области українського господарства, залежні безпосередньо від Москви.

Коротко збираючи все сказане, виходить таке: Україна має нібито самостійність у внутрішніх справах, в освіті, місцевому промислі, фінансах, рільництві, внутрішній торговлі, охороні здоровля, справедливости, суспільній опіці та комунальному господарстві. Безпосередньо від Москви залежить: комісаріят оборони, комісаріят заграничних справ, комісаріят зовнішньої торговлі, комісаріят комунікації, споживчого промислу, лісного промислу, радгоспів, себто сільського господарства. Щодо важкого промислу, який на Україні досить сильно розвинений, то тут Україна навіть на папері не має жадних прав. Все підчинено безпосередньо Москві і всюди вона панує, як хоче, не питаючи навіть формальної згоди України.

Про вартість „самостійности“ на Україні свідчать і такі факти, як те, що Україні відібрано Донбас та підчинено прямо Москві, а українському урядові лише предложено формально затвердити цей факт. Це зробив той уряд з охотою та ще й славу Сталінові при тому гукнув.

Новоухвалена совітська конституція ще дальше обмежує права України. Справедливість переходить цілком у руки Москви, згідно московської прокуратури. Вона має право відміняти всякі рішення верховних республиканських судів. Рівнож нова конституція дає Москві право імянувати, де вона хоче, своїх уповноважених для внутрішніх справ, незалежно від комісаріяту внутрішніх справ даної республики. Всі делегати для комунікації будуть знесені зовсім, а на їх місце потворяться окремі дирекції, залежні прямо від Москви. При всьому тому дуже загадочною в справі наближення центральних властей до населення і продукції, поліпшення внутрішньої організації властей, закріплення революційної законности та захист соціялістичного майна. Треба сподіватись, що під тими загальниками, які стали напрямними для поправок конституції згідно з вимогами соціялізму, переведуть і решткуу паперової „самостійности“ України, яка ще й нині дехто зводить на манівці.

Ось так виглядає „самостійність“ України. Національна по формі, але соціялістична заглядно московська по змісту — так, як цього бажає собі грузин Сталін.

У. П.

ЕВГЕН ТКАЧУК

ТРИ ДАМИ.

Клявдзя Дубенкова завжди дорікала своєму чоловікові. Ніякої нагоди не поминула. Зачиналося звичайно від того, що проклинала свою долю, яка вігнала її в подружжя з радником Дубенком, коли вона могла так чудово вийти за кого іншого. А такі прегарні партії траплялися! Інжинір Рощак є нині начальником департаменту будівництва в міністерстві, лікар Прядун начальним лікарем шпиталю, Роман Сколодич (ах, який же це був чудовий хлопець!) добився вже становища директора банку. За те й нині доводиться вік коротати звичайною радниковою провінціяльного суду.

— Коли вже ти заавансуеш бодай на начальника суду?

— Та цить голубко! деж так вічно про те саме? Як я можу авансувати, коли нині всі аванси здержані.

Радник Дубенко був злий сам на себе. Хотів був саме допроситися в жінки дозволу піти на карти до „Родини“, а вона про аванси! Все одно треба було конче звважитись. Партнери ждуть напевно, він же забожився, що прийде неодмінно.

— Клявдзю, моя дорогенька, дозволиш, що я зайду на годинку до касина. Умовився, бачиш...

— Що? Уже знову карти? Певно! Жінка дома, ще й нездужає від якогось часу, а він собі на забавку! Та ще й гроші протрачувати в карти. Я й сукні нової не маю, а ти бачив, як реентова нині в церкві виглядала? Як пава! А я в старій торічній жоржеті. Виглядаю при тобі вдвоє старша.

— Що правда, то я не мав би нічого проти того, аби ти була втроє молодша від мене.

— Мовчи! Не про це йде. Але ти до касина не підеш. Не підеш, бо я не хочу.

— Алеж, Клявдзю, прецінь я теж маю право.

— Не маєш ніякого права. Ти мав його пять літ тому, перед шлюбом та ще й тепер маєш, але там у суді, а в хаті я господиня.

— Добре вже, добре, але вкінці належиться мені якась...

— Ні, не належиться. Мені теж належиться сукня мігдалового коліру, капелюх а ля Франческа Галь та купальний костюм, а ти навіть цього не розумієш...

— Навпаки, голубко, дуже добре розумію. І, бачиш, саме тому хочу йти грати, бо так і чую, що виграю напевно. А тоді вже суконка напевно буде.

— Кажеш: виграєш? А як програєш? Тоді й суконка пропаде й гроші процапиш.

— Це неможливе. Я маю добре прочуття. Правою ногою з ліжка встав.

— Ну, так, іди. Шоб не казав, що я тебе пазнила в хаті. Тільки не барися, бо я справді щось нездужаю. І памятай про сукню. Таку в мігдаловому кольорі, як має реентова!

Останніх слів радник Дубенко вже не чув. Він прожогом побіг до „Родини“.

Партнери вже сиділи. Радник виправдав своє спізнення (мав важну телефонічну розмову зі Львовом) і засіли до карт. Очевидно фербель. Карта, як звичайно, то в одну, то в другу руку. Радникові спершу не йшло. Зложені перед ним штони щораз маліли. Нараз приходять до руки три девятки. „Кувет“. Радник певний себе.

— Прошу, хто з панів зі мною?

— Я йду. Тільки... „бессер“ десять золотих.

— Що??? На мою карту? Не раджу, пане меценас!

— Я таки при своєму.

— Ну, я відбиваю ще раз так. Дванять золотих.

— Стоїть. А тепер: що Бозя дала?

— Три девятки.

— Мало. В мене три царі.

І меценас Чикота загорнув пулю. Було 48 золотих.

Радник Дубенко впрів. В портфелі залишилось ще сімнацять золотих. Проте за всяку ціну треба було виграти. На суконку мусить виграти. Без цього домів не вернеться. Ще раз карти в руки. Меценас роздає. Третій партнер відразу „пас“. Радник Дубенко розглядає фігури. Шалена емоція. В пулі шістьдесять золотих. Руки трясуться. Очі впялені в руки меценаса, який зміняє карти. На товстеньку шию радника Дубенка скочила (вибачте, панство) блоха. Воша впялилась половинною свого корпусу в шкіру і пила кров. Але радник так був перейнятий двобоєм, що навіть і не чув її.

Гимчасом меценас продавав карти.

Міські Театри у Львові, в понеділок 25. лютого.
Великий Театр
год. 7·30 — Нині
„Крик"
де Стефані і Церіо
„КРИК" хочуть усі побачити! Спішіться на „Крик".

в Театрі Різнородностей
год. 7·30 веч. год. 7·30 веч.
„Оборона Кейсової"
капітальна комедія.
Бруно Вінавера

З української преси.

Відгуки промови мін. Косцялковського.

Однозгідне становище українського громадянства зі своїми послами — без огляду на партії.

Радикальний „Гром. Голос" з 23. ц. м. подає до промови мін. Косцялковського такий коментар:

...Мін. Косцялковський висловлює погляд, що українське громадянство має іншу думку щодо своїх вимогів супроти влади, як це виявляють українські посли і сенатори. Виходило б, що українське громадянство є прихильне для дотеперішньої урядової політики та вповні вдоволене її практикою і висліпами.

Це не відповідає дійсності. Загал українського громадянства є вповні згідний з тими вимогами до влади, які висувають усі українські посли і сенатори без огляду на партії з виїмком одиниць, котрі не можуть висловити свобідної думки.

Вистарчить переглянути всю українську пресу, щоби переконатися, що задоволення зі сучасного положення не висловлює ніхто, а невдяки.

Політичні ріжниці перед українського громадянства відносяться не до оцінки сучасного положення нашого народу у межах польської держави і не до оцінки польської урядової політики, але ці ріжниці є тільки щодо тактики міжнародніх орієнтацій (напр. українські соціялісти-радикали не погоджуються з політикою орієнтацій (?! — Ред.) та тактикою УНДО, як також рішучо поборюють ідеольогію і засоби боротьби „націоналістів").

Чи по дотеперішніх українських парляментарних представниках прийдуть інші, котрі готові писатися на політику ББ, це залежить виключно від способу виборів.

Коли вибори будуть рівні, загальні, безпосередні і таємні, коли міністр не допустить до ніяких надужить на місцях, то не варто тепер сперечатися про висліп таких виборів. Він згори в такім випадку ясний.

Справа вбивства мін. Перацького тут рішуче ні при чому. На ціле українське громадянство не можна скидати відповідальности за вчинок одиниці, чи гурту одиниць. На збірну відповідальність ми не можемо погодитися ніколи, бо така відповідальність в основі суперечить ідеї справедливости.

Про спосіб писання „Розбудови Нації" і інших органів „націоналістів" має українське громадянство вироблену й устійнену думку від тоді, коли ці органи старалися боронити провокатора Барановського доти, доки врешті всім не стало ясно, хто він є. А Барановський, як показав процес, передавав також статті до органів ОУН".

„На одну ілюзію менше".

„Мета" з 24. ц. м. поміщує обширну вступну статтю під повищим наголовком. Друкуємо її у цікавіших виїмках:

„Декларація п. мін. Косцялковського була незвичайно отверта і щира. Вона формою і деякими акцентами не була подібна до декларацій, які в таких моментах складають державні мужі. Але тим більша її цінність: вона не дає найменшого сумніву що відкриває те, про що досі говорилося в тишині міністерських кабінетів і про що в інших умовинах — в умовинах меншого подразнення — п. міністр був би сказав не так переконуючо...

Політично річ беручи, нового для нас мало — поза вакидом „дволичної гри" під адресою українського парляментарного представництва.

...Залишаючи без аналізи ті місця його промови, які торкаються круговой відповідальности, чи які ображують Українське Парляментарне Представництво, приглядаємося третій, найважнішій справі, порушеній у цій промові. П. міністр заповідає, що шукатиме інших людей, які „зуміють знайти з нами (себто з поляками — Ред.) спільну мову і реальну програму діяльности для щастя свого громадянства і величі Річпосполитої, якої є горожанами". А далі під адресою теперішнього Українського Парляментарного Представництва каже: „В мому переконанні ваша діяльність є шкідлива не лише для польської держави, але передовсім для українського громадянства в цій державі".

Ці слова набирають особливого значіння в зіставленні їх з промовою Голови Української Парляментарної Репрезентації, п. дра Д. Левицького в соймі дня 5. лютого ц. р. Її не вважаємо якоюсь офертою, так як виступу п. Косцялковського не вважаємо безпосередньою відповіддю на „оферту". Поміж обома промовами була ще одна, дня 11. лютого, в якій п. міністр внутр. справ подав широкий план політики свого ресорту в державі і в цьому плані не згадав ні одним словом про політику супроти українців, хоч після промови голови УПР мав до цього дуже добру нагоду. Отже не генетичний зв'язок між обома промовами є тим, що нас цікавить, лише зв'язок, скажім, політичний. Не встрявочи в аналізу виставленої головою УПР політичної концепції, стверджуємо, що вона є до найдальших меж компромісу посуненою формою політичної розв'язки українського питання в Польщі. Слова „не хочемо національної боротьби, хочемо співпрацювати конструктивно, щоб фахово підготовитися і виконати завдання, яке наложить на нас може вже недалека майбутність", що в боротьбі за перебудову Сходу Европи „можуть зійтися інтереси обох народів" польського й українського, вимога національно-територіяльної автономії в Польщі і булови української Держави в Києві за ціну зречення ai соборности — це речі, які, здавалось би, могліб дати субстрат, підставу до політичної розв'язки українського питання в Польщі. Зновуж, для уникнення непорозумінь, не заглиблюємось у дискусію, оскільки ця концепція відповідає реальним умовинам, чи настроям українського громадянства. Для нас важне, що вона була найбільш зближена до того, що носить уже назву конструктивної політики. З цілої безконечної черги статтей, які останніми часами появилися в поважних органах польської політичної думки, а навіть з виступів поодиноких відповідальних керманичів польської державної політики можна було витворити собі ілюзію, що теза концепції розв'язки, яку подав голова УПР, чи подібно (не про фразеольогію й конструкцію думки йде) могла би бути саме дуже близькою, бодай можливою підставою дискусії над українсько-польською проблемою. Виступ п. Косцялковського цю ілюзію розвіяв. Поки з українського боку голошено повну негацію польської державности або не голошено взагалі нічого, політичний фліpт був можливий. Услужлива польська політична преса і публіцистика мінили міряжами „конструктивної політики". Коли наступила нема дійсно конкретна пропозиція у сенсі цих міряжів, то їй у відповідь прийшли слова: „Це не є шлях до укладання співжиття українського громадянства з польським народом, що спільно замешкує ті самі терени. То є шлях, щоб ятрити і підбурювати".

Декларацію п. міністра Косцялковського вважаємо подією, яка незвичайно прояснила атмосферу. І розвіяла всі ілюзії, коли вони в декого були. А саме ілюзії, що в теперішніх умовинах можлива політична розв'язка української проблеми в Польщі. Ми наперед не добачаємо, де всі наші дотеперішні методи громадської і політичної праці, до яких ми привикли, будуть застосовані новими. Зіставлення концепції голови УПР з дня 5. ц. м. і декларації п. Косцялковського з дня 14. ц. м., каже заключити, що теперішній режім у Польщі, поза політикою капітуляції (Пенянщина) і повної негації, не приймає третьої: політики компромісу.

— Ця за пять...
— Стоїть.
— Ця за десять.
— Стоїть.
— Ця за дурно

Вже є. Три карти. Радник по одній розкладає карти. Перша: дама, друга — дама! Ще коби одна, тай високий куш. Радник зворушений. Обережно відкриває третю карту.

— Хлопець!

— Що?! — Радник мерщій обернувся позад себе. На порозі стояла його служниця.

— Хлопець, прошу пана! Я прийшла вам сказати, що пані саме перед хвилиною привела на світ хлопця.

Радник Дубенко обтер хусточкою піт з чола.

— Ось вам пех, панове! Тоді, коли мені найбільше треба дами, Бог посилає мені хлопця...

— Будьте вдоволені, пане раднику, у нинішніх часах таки краще хлопець, як дівчина — казали партнери, складаючи новоспеченому батькові побажання.

Дубенко вийшов до хати навшпиньки і сказав тихцем до служниці:

— Ганю! чи ти знаєш напевно, що це хлопець.

— Пан лікар сказали!

— Ах, якби так замість хлопця я міг мати дану! Ні, ти цього не розумієш, що це значить мати три дами!

Ганя дивилась на „свого пана" і хрестилась нишком:

— Шо ці пани нераз вигадують. Господи Боже!

Економічний огляд.

Українська хроніка.

СПОМИНИ ВАСИЛЯ НАГІРНОГО.

„Кооперативна Республика" буде від червня ц. р. друкувати як додаток до кожного числа спомини піонїра економічного відродження в Галичині, організатора українського ремісництва, Василя Нагірного. Вважаємо, що не тільки наш кооперативний світ прийме ці спомини з великим зацікавленням, — як зазначує редакція журналу, — але теж усі наші громадяни, які розуміють вагу, матеріяльних, осягів нації і труднощі діячів, які до тих осягів промощують шлях муравлиним своїм трудом.

Польська хроніка.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР ПОЛЬЩІ З АНГЛІЄЮ.

Після переговорів, які тривали аж 8 місяців, дійшло врешті до згоди поміж В. Британією і Польщею. Польський міністер торг. і промислу Фльоер-Райхман, який виїхав до Англії, щоби оглянути „Британські Торги", був одночасно при фіналізації торговельного договору. Цей договір уже парафований. „Створює він — як пише з цього приводу „П. Газета Гандльова" — безсумнівно нові, раціональні підстави для розвою торговельних взаємин між обома державами". Має він теж мати вплив на ріжні відтинки господарського життя в Польщі.

ПОБІДА ФІСКАЛІЗМУ.

На тему буджетової дискусії в соймі находимо чимало міркувань у польській пресі, особливо опозиційній. Ця дискусія була в цьому році така, що могла зацікавити і „сіру людину з вулиці". З критикою податкової системи і діяльности бюрократії вперше виступили також активні діячі з урядового табору. Але ці критичні погляди не стали перешкодою для того, щоби обтяжити сіру людину новими податками. „Фіскалізм побідив на цілій лінії" — заявляє опозиція. Наче останній акорд залишились слова міністра фінансів Завадського, що їх він висказав 21. ц. м. у скарбово-буджетовій комісії сенату: Не може істнувати держава, якої громадяни не можуть здобутись на жертву і достарчити державі ті засоби, які для її потреб необхідні.

ЗІЗНАННЯ ПРО ДОХІД ТІЛЬКИ ДО 1. БЕРЕЗНЯ.

Продовження речинця для складання зізнань про дохід до 1. квітня ц. р. дотичить тільки ті фізичні особи, які ведуть правильне або упрощене книговодство. Всі інші мають вложити письмені зізнання до кінця лютого!

ПЛИВУЧА ВИСТАВА ПРІБОК І ЗРАЗКІВ ПОЛЬСЬКИХ ТОВАРІВ.

Таку імпрезу підготовив Держ. Експ. Інститут у Варшаві з властивим призначенням для Далекого Сходу. Вже [illegible] всіх на па-

Дешеві білі дні
з 40% зниженою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

ропаві „Дарданус", який 2. березня вийде, вступаючи до ось-таких портів: Гамбург, Ротердам, Порт-Сагід, Пенанг, Сінгапур, Гонг-Конг, Шанггай, Дайрен, Кобе і Йокогама. Експонати залишаться відтак у Шанггаю, а займеться ними тамошня Польська Торг. Палата.

ПОЛЬЩА ДОБУЛА КОЛЬОНІЗАЦІЙНІ ТЕРЕНИ В ЛІБЕРІЇ.

Появилась вістка в німецькій пресі, що Польща зобовязалась окремим договором помогти Ліберії, мурипнській республиці в Африці, фінансово в заміну за право кольонізації деяких її теренів. У польській пресі ми ще не найшли потвердження цієї вістки.

Світова хроніка.

ОСТАТОЧНИЙ СУМЕРК ЗОЛОТОЇ КЛЯВЗУЛІ В АМЕРИЦІ. — ПІСЛЯ ПРИСУДУ НАЙВ. СУДУ.

Найбільшою господарською сенсацією останніх днів був присуд Найв. Суду Зл. Д. П. Америки у справі золотої клявзулі. З великим напруженням чекала на цей присуд не тільки Америка, але теж Европа. Гра йшла за поважну ставку. Самі Зл. Держави були тут заангажовані на суму майже 200 міліярдів долярів! Зрештою — присуд Найв. Суду, ствердкуючий важність золотої клявзулі, був би вніс (навіть при його теперішній вартости) нові поважні моменти неспокою у валютові і загально-господарські справи Америки. Це в свою чергу булоб мало теж вплив на економіку світу.

Та політика Рузвельта дістала у присуді Найв. Суд. Трибуналу величезну моральну підтримку. Він признав ам. урядові право майже на все, що він у цій ділянці зробив. Анулювання зол. клявзулі у приватних довгах признав суд уповні оправдане. Зате видвигнув застереження щодо „довички свободи", де засадничо зол. клявзула повинна дальше мати силу. Це принципове вирішення підважив сам суд у дальшому, не допускаючи можливости доходити в судовій дорозі прав із титулу зол. клявзулі в цій державній позичці. Аргументація: посідач нічого — мовляв — на тому не втратив, що замість золота дістав вартостево нижчі банкноти, бо ними міг так само добре позбутись своїх правних зобовязань. До того окремі розпорядки уряду заборонили орудувати золотими монетами. Виходить із того, що уряд не міг улекшувати своїм громадянам іти протизаконним шляхом, хочби ці громадяни були його вірителями.

Реакція біржі і товарового ринку вказує на те, що деякі кола поважно ожидали зовсім іншої постанови суду. Інтерпретація цієї постанови розходиться у деяких детайлях, зате одноду шно признає, що є вона великим тріюмфом політики Рузвельта і його дорадників. Є це рівночасно санкцією девалюації долляра.

ГОСПОДАРСЬКІ МОМЕНТИ В КОНФЛІКТІ ІТАЛІЇ З АБІСИНІЄЮ.

Закордонна господарська преса, обговорюючи африканські воєнні алярми, відкриває куліси італійської войовничости. Вона — мовляв — більше звернена **проти Японії** ніж проти самої Абісинії. Діло в тому, що японці в розмірно дуже короткому часі опанували весь абісинський ринок торговельно, а крім того поселюються у великому числі на терені Абісинії, в чому Італія добачує для себе велику загрозу в майбутньому.

ЕКОНОМІЧНІ АКТУАЛІЇ.

Рузвельт хоче, щоби вільну конкуренцію в продукції **вугілля, нафти і газу** заступити державною контролею і регулюванням. — На днях покінчилась **перша господарська конференція північних держав у Стокгольмі.** Заступлені були: Швеція, Норвегія, Фінляндія, Данія й Ісляндія. — Фінансовий часопис „Ле Капіталь" обрахував доходи, які **сарські копальні** дали франц. скарбові. Ці доходи дуже великі, не вважаючи на великі витрати, звязані з експльоатацією копалень. — Вислід січневого торг. білянсу Німеччини, в якому **дефіцит майже вдвоє більший** ніж був у грудні, викликав погрози з боку німців під адресою закордону. „Льокаль Анцайгер" заявляє заграници, що коли вона не зміпить своєї торг. політики у відношенню до Німеччини, то остання зредукує свій імпорт до найнеобхідніших розмірів.

В. Н-ич.

НОВИНКИ

— **Води у ріках рушили.** На багатьох ріках у Польщі потріскали леди і рушили з водою, яка наслідком таяння снігу прибуває з дня на день. На Вислі і Сяні повстали в кількох місцях ледові запори. Оживилося теж Буг. На карпатських ріках дещо спокій.

— **Дивне арештування.** В польським Академічнім домі у Львові арештували студента Каз. Дунаєвського, одного з організаторів польської молоді спід емецького прапору. Причиною арештування була — як подає „Хвіля" — гльорифікація діяльности ОУН.

— **Можна буде дешевше випити.** Дзенник Законів Річипосполитої з 23. лютого приніс розпорядок мін. скарбу про зниженку цін виробів спіртового монополю. Монопольну оплату від 1 л. консумційного спірту, 100-процентового, фабрикованого в краю обнижено з 6 зол. на 4.50 зол. Додаток до цієї оплати остав той сам, 1.10 зол. Монопольну оплату від спірту із закордону або з Данцігу для виробу гатункових горілок і т. д., видаваного до посуди відборця, обнизили з 9 зол. до 7.50. Детайлічна ціна 1 літри консумційних виробів із монопольною оплатою виносить: горівка чиста 35 проц. замість 4 зол. — 3 зол., 40 проц. замість 4.55 — 3.70 зол., 45 проц. замість 6 зол. — 4.90, горівка люксусова 45 проц. замість 7.50 зол. — 6. Ціна спірту для домашньо-личничих цілей 90 проц. впала з 10.20 на 8.50 зол., 95 проц. з 10.80 на 9 зол., спірт на домашньо-личничі цілі подрібно замість 10 зол. коштуватиме 8.20 зол. за літру.

— **Львівська хроніка.** У фабриці олїв, фарб і покостів Генр. Блюменфельда при вул. Гермаків 31 вибухла пожежа. Вогнева сторожа вгасила пожежу. — У брамі дому при вул. Вронowських 10 невідома жінка підкинула около 1-мі річного хлопчика. — З хати Жчгм. Надля при вул. Глибокій 15 злодії вкрали футро й гардеробу вартости 1.000 зол. — Теодор Побігушка з вул. Боїмів 48 орчиком заломив череп Мих. Стецевому.

— **Потрійного душогубства** доконано в місточку Мельниці пов. Борщів. Мешкав там посесор дібр у Волківцях, Вайхсельблят, який в останньому часі виїхав був до Львова. В часі його неприсутности в ночі з пятниці на суботу хтось замордував його жінку, 57-літню Фриму, дальше 20-літню своячку Розу Вайхсельблят і 19-літню служницю. Коло 9. год. вечором бандит застукав до кухні і коли служниця отворила двері, двома ударами ножа пробив її на смерть. Опісля перейшов до першої кімнати де так само убив Розу Вайхсельблят. На крик другої жертви вийшла із спальні Фрима Вайхсельблят, якій душогуб завдав кілька ударів ножем у груди та шию, наслідком чого вона незабаром померла. Спершу вона боронилася і кликала на поміч, як на це вказує подерта на ній сукня. В четвертій кімнаті находився один сусід, що сторожив мешкання. Почувши крик Вайхсельблятової, він увійшов до її кімнати але застав її вже неживу, а тимчасом сполошений бандит утік, не забравши нічого. Повідомлена поліція покликала на місце страшного злочину двох лікарів, але всяка поміч була вже безуспішна. До липня м. р. Вайхсельбляти мешкали у Львові, де мали каменицю при вул. Хшановської.

Дописи.

КАЛУШ.

Нові священики. В місяці січні ц. р. прибуло до повіту кількох молодих наших священиків. І так у парохії Пійло дістав місце сотрудника о. Стрийський, в Новиці о. Черниш, в Голині о. Синяк, зі села Добрівляни, уже відлучено від Підмихайля, створено окрему парохію, котрою завідує о. Кисілевський, вікарій парохії Красна в місце помершого о. Левицького обняв о. Перепічка.

З товариського життя. В дні 15. 2. ц. р. відбулася просфора філії „Союзу Українок", що й не рухливе товариство уладжує традиційно від кількадесяти літ. — В дні 17. 2. ц. р. уладило спорт. тов. „Чайка" вечерниці, що в гарно прибраній салі і серед дійсно свиставичного настрою протягнулися до пізнього рання. На вечерниці завітали теж присутні тоді в Калуші інжинїри агрономи „Сільського Господаря" зі Львова і краю члени прогульки до монастиря „Тесту".

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Дрогобич:

25. II. „Княжна Чардаша".
26. II. „Бешкет у раю".
27. II. „Залізна Острога".
28. II. „Корневільські дзвони".
1. III. „Тричі повінчані".

Великий Міський Театр.

Понеділок, 25. II. год. 7·30 веч. „Крик".
Вівторок, 26. II. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 25. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсоної".
Вівторок, 26. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсоної".

Кіна.

АДРІЯ: „1914 рік" і додатки.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).
АТЛЯНТІК: „Юдіка".
ВАНДА: „Божевільна ніч у „Зоо", „Дорога на Схід".
ГРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Заводниця".
КОЛІСЕЙ: „Паризьке малїня", ревія „У нас, як у раї".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріц і Фріц у країві забави".
МАРУСЕНЬКА: „Двобій зі смертю", гротеска: „Мікі Маус".
МІРАЖ: „Веселий тиждень" (Секе Сахалі).
МУЗА: „Створена до цілування".
ПАЛЯС: „Мушу бути молодий" (Лео Сдслая).
ПАН: „Мікі Маус", Фліп і Фляп (Тут царить гумор) Тайни сальону краси.
РАЙ: „Уданські обіти".
СВІТ: „Маркіза морісака" та „10-ий дюбко".
СОНЦЕ: „Шангай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Каріока", ревія „Година з нами".
УТІХА: „Пімста пана Х." і ревія.
ХІМЕРА: „Здочин у Трініцад".

Закордонне радіо.

Понеділок, 25. лютого 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 21·05 Концерт, 17·40 Спів (Міслін - Каппер, мецосопр.), 19·20 Нова розр. муз., **Братислава** (298,8) 21·25 Пісні, **Кошиці** (259,1) 17·10 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17·45 Форт. реціталь, 20·45 Скрипка, **Париж** (1648) 13·00 Концерт орк., 20·40 Літ. авдиція, 21·00 Театр. вечір, **Білгород** (437,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 12·25 Невідомі мельодії, 17·30 Форт. реціталь, 22·20 Солісти, **Гамбург** (331,9) 20·10 „Золотий Перо", оп. Гепа, **Гайльсберг** (291) 19·30 Нар. пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 17·45 Камер. музика, **Ляйпціг** (382,2) 20·00 „Дон Хуан" оп. Моцарта, 15·10 Пісні Цільхера, **Бреслав** (315,8) 21·15 Форт. реціталь **Будапешт** (550,5) 19·45 „Посуа" орат Гендля, **Мілано** (368,6) 11·30 Орх., 22·05 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Солісти (Бянкі сопр., Маціоті тенор), 17·30 Віольончеля.

Вівторок, 26. лютого 1935.

Відень (506,8) 14·00 Форт. реціталь, 15·40 Дїточі пісоньки, 17·30 Сюїта на скр. і форт., 19·20 „Маскований бал" оп. Верділ, 23·45 Віденські мельодії, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17·50 Спів, 21·35 Камер симфонія Шенберга. **Паонж** (1648) 21·00 „Гаргантуа" оп. Маріота. **Білгород** (437,3) 20·00, 21·30 Музика, спів, **Берлін** (356,7) 12·00 Легка муз., 17·40 Пісні Вайсмана, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 17·50 Солісти. **Ляйпціг** (382,2) 18·40 Легка музика, **Мінхен** (405,4) 14·20 Музика, спів, **Будапешт** (550,5) 17·00, 22·40 Музика, 20·00 „Зигфрид" оп. Вагнера, **Мілано** (368,6) 11·30, 17·05 Легка музика, 20·45 „Фюр дї Неве" оп. Бянкі, **Рим** (420,8) 17·15 Квінтет, 20·45 Солісти, (оп. муз.).

Львівське радіо.

Понеділок, 25. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·30, 22·15 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеор. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Гр. пл., 12·30 Свято зими — трансм. зі Закопаного, 15·30 Експорт, 15·50 Біржа, 15·45 Фрагменти з менше відомих опер, 16·45 Лекція німецької мови, 17·00 Шлеські нар. пісні (трубні інстр.), 17·25 Фільмовий огляд, 17·35 Пісні в супр форт., 17·50 Особливости в ділянці чисел, 18·00 Львів, як центр загальнопольської лицарської еперії на півд.-сх. земл. Польщі, 18·15 Форт. 18·45 Над Світезею, гутірка для ст. дітей з гр. пл., 19·00 Як живе та працює львівський театр, 19·30 З давнього церемоніялу, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Як працюємо, 20·01 „Вісім хвилин на гітарі", 20·15 Трансм. з Берліна: Отворення Польсько-Німецького Інституту, 21·05 Веч. денник, 21·15 Трансм. з Берліна: Арії та пісні в вик. І. Кепури, 22·00 Дива людського тіла: Серце найсправнїший мотор, 22·30 Танк. музика.

Вівторок, 26. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·30, 22·00 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Популярна й легка музика з гр. пл., 12·45 Оповідання для молодших дітей Старого Доктора, 13·00 Полудн. денник, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Легка музика, веселі мопольоги, 16·45 Скрипка П. К. О., 17·00 Концерт хору, 17·25 Суси. гутірка, 17·35 Сальон. музика льонд. октету з гр. пл., 17·50 Почт.-техн. скринька, 18·00 Сільва рерум, мист. і культ. життя, 18·03 Жіночі часописи, 18·15 Квінтет, 18·45 Літер. життя Лодзі, 19·00 Он, реціталь Железовського в супр. форт., 19·20 Гутірка, 19·30 Моцартова хвилина з гр. плит, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 „Пісня кохання" оп. (на мотивах мельодій Ів. Штрауса) Корнгольда; Веч. денник, Як працюємо, 21·15 Гр. пл., 22·30, 23·05 Танк. музика, 22·42 Сильветка кашубського короля (фейл., рецитація поезій).

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 51 (13.949). Львів, вівторок 26. лютого 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції 29-41, Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Громадяни Львова висловлюють довіря

Українській Парляментарній Репрезентації.

В суботу 23. лютого н. р. відбулася у Львові ширша довірочна нарада членів Українського Національно-Демократичного Об'єднання. На нараді проф. **Володимир Кузьмович** зреферував останні події на терені сойму й сенату. До реферату подав своє пояснення головний секретар **Володимир Целевич,** після чого розвинулася дуже жива і незвичайно цікава дискусія, в якій забирало голос кільканадцять осіб з найповажніших кол нашого громадянства. У висліді дискусії зібрані ухвалили таку резолюцію:

„Громадяни українці м. Львова і члени Українського Національно-Демократичного Об'єднання, зібрані на довірочній нараді 23. лютого 1935 р., вислухавши звідомлення з останніх подій на терені сойму й сенату, висказують повне довіря Українській Парляментарній Репрезентації і її голові послові д-рові Дмитрові Левицькому".

На другий день, у неділю 24. лютого, відбулася ширша довірочна нарада членів Організації Українців м. Львова на Личаківському передмісті. Про останні події на терені сойму й сенату референував пос. **Любомир Макарушка.** По довшій дискусії численно зібрані громадяни прийняли таку резолюцію:

„Зібрані на нараді в дні 24. лютого 1935 р. члени Організації м. Львова Личаківської дільниці висказують своє повне та беззастережне довіря Українській Парляментарній Репрезентації і взятому політичному проводові".

Новий губернатор Закарпаття.

Новоіменований губернатор Закарпаття **Константин Грабар** третій з черги від часу прилучення Закарпаття до чехословацької республики.

Перший був д-р **Григорій Жаткович,** якого президент Масарик іменував 8. травня 1920 р. Жаткович був губернатором до 13. січня 1921.

Другим губернатором був д-р **Антін Бескид,** іменований на це становище 14. листопада 1923 року. Він помер на становищі губернатора 16. червня 1933 року.

Третій губернатор Закарпаття **Константин Грабар,** іменований декретом президента Чехословаччини з дня 15. лютого 1935 р. Є він членом аграрної партії. Уродився 1878 року, як син греко-католицького священика. Є він теж греко-католицьким священиком. Після окупації Підкарпатського Банку іменували Грабаря директором того банку, а пізніше як кандидата аграрної партії вибрали старостою Ужгороду. На становищі старости Ужгороду остався до назначення його губернатором Закарпаття.

Німеччина не зречеться ніколи рівноправности.

Велика промова канц. Гітлєра.

БЕРЛІН, 25. 2. ПАТ. З нагоди складання присяги новими членами національ-соціялістичної партії у Мінхені канц. Гітлєр виголосив велику політичну промову. Згадуючи про початки національ-соціялістичної партії та її боротьбу перед приходом до влади, канцлер гостро виступив проти колишніх політичних партій, які сподіються, що вернуться давні часи. Канцлер заявив, що минуле ніколи не вернеться, теперішність ніколи не минеться.

Обговорюючи закордонну політику заявив, що вже теперішнє покоління мусить здобути волю для Німеччини. Ми знаємо одну відповідь, говорив канцлер, так або ні. За миром відданому завжди голоси „так". Зате на пропозицію, яка понижує честь Німеччини, відповідь буде завжди відмовна. Світ мусить довідатися, що наше „так" і „ні" залишуться без зміни. Німеччина горнеться до всякої співпраці, яку можна погодити з честю великого народу. Завжди будемо спиратись на наші сили і протиставитись домаганням, які годі буде погодити з честю Німеччини.

До прав Німеччини підходиться з іншою міркою, ніж до прав інших народів. Німецький нарід солідарно змагає до миру і рішений боронити свою волю. Не думаємо загрожувати волі іншого народу. Одначе заявляємо, що хто схоче відобрати волю німецькому народові, мусить вжити насильства, проти якого виступимо всі рамя об рамя.

Ніодин німецький, національ-соціялістичний уряд не підпише документу, який буде добровільною резигнацією з честі і рівноправности Німеччини. Зате цей уряд виповнить усе те, що підпише.

3.600 вояків відїхало до східної Африки.

БЕРЛІН, 25. 2. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Риму, що в неділю вечором відїхало з Месини до Сомалі 1.900 вояків, 71 старшин і спеціяльні відділи змоторизованої артилерії. За останні два дні відїхало до Африки 3.600 вояків, 100 старшин і 3.000 тон воєнного матеріялу. В найближчих днях відїдуть до Африки нові транспорти війська.

Велика комуністична афера в Чехословаччині.

Агітація між військом, шпигунство і тайні радіостації.

ПРАГА, 25. 2. ПАТ. Перед кількома днями поліція викрила в окрузі Кладна широко розгалужену тайну комуністичну організацію, яка прибирає розміри великої афери. Поліція арештувала керманича цієї організації, німецького емігранта Вільгельма Подея, кількох інших емігрантів і кількох чехословацьких громадян. Слідство виявило, що Подей утік з Німеччини до СССР, перейшов вишкіл на кількамісячній агітаторському курсі і щойно опісля большевики вислали його до Чехословаччини. Тут зорганізував він агітацію між військом, він курси для агітаторів та організував комуністичні бойвки. Подей займався теж шпигунством, бо цікавився дуже озброєнням чеської армії. Свою акцію вів Подей при допомозі німецьких емігрантів, користуючись сіткою комуністичної кооперативи „Векля". Крім того вдержував звязки з комуністичною централею у Берліні.

Чеська поліція шукає двох нових тайних висильних радіостацій. Одна з них була у північній Чехословаччині і при її допомозі висилали комуністичні вістки. Поліція здогадується, що друга станція находиться у середущій Чехословаччині коло Пардубиць. Які вістки висилали цією станією, ще невідомо.

Таким чином висильна станія недавно убитого німецького емігранта інж. Форміса не була єдиною тайною, висильною станією.

Смар до лещат „Сільва"

зїздовий універсальний („Мікс") ліпняк дають запоруку доброї їзди. — Гумовий трак до лещетарського взуття. Жадайте всюди

Львів, ул. Бандурського ч. 5.

Невже проблиски протверезіння серед росіян?

Львів, 25. лютого 1935.

Перед нами дві летючки „Московського Національного Руху" („Московское Национальное Движение"), датовані в Берліні, одна 10. жовтня 1934., друга 5. лютого 1935. р. Обидві летючки — це відозви певної організації, що проголошують почувані досі і поширені гасла: підмовляють від московського національно-державного імперіялізму супроти сумежних народів, пропонують ідею „націократії", приняти всім немосковським народам на терені колишньої царської імперії право до власної державности та змагати до відбудови російсько-московської держави без „безглуздих великодержавницьких мрій". Тільки така програма — читаємо у тих відозвах — може стати платформою обєднання всіх протикомуністичних сил, які тепер ведемо рішучу боротьбу з національністичними тенденціями.

Аргументують ту теорію автори відозви надзвичайно логічно і розумно: „В житті народів бувають хвилини, коли зрікаючись великого, рівнім — здавалося — неціненого скарбу, треба зосередити всі сили, всю обережність, всю волю і всі заходи задля спасення найдорожчого, найбільш вартісного — свого власного існування, свого власного буття... Борючись отверто за Російську Національну Московську Державу, ми росіяни можемо притягнути на помічників тільки інші суцільні з нами народи, і до помочі перетворити до співпраці не тільки у національній боротьбі з большевизмом, але і на інших відтинках, та покласти нову основу для обєднання, побудованого на спільноті інтересів і взаємних довірю, по довгій і болючій революційній співпраці і єдности. Перший крок, який осягнути те, що перекреслює ідеї Російської Національної Московської „Держави". У другій відозві читаємо: „...Боротися з комунізмом можна тільки шляхом розвитку націоналізму і проповідування національно-політичної програми, а націоналізм розвивається в одній і тій самій формі тільки серед людей тої самої національности; тереться одною і тою самою національною програмою можна обєднати тільки представників одної національности... В усіх окраїнних частинах Російської Імперії існують зосередні сили, які намагаються перетворити ті частини у самостійні держави. Ті сили ніколи не будуть підтримувати боротьби за „Велику Єдину і Неподільну Росію" і неминуче стають тереном великої протикомуністичного руху, що йде під цим гаслом. Тому такий рух може стати тереном не тільки комунізм, але й ось протикомуністичні національні рухи і він мусить спінчитися певною, про що можна було переконатися на прикладі білих армій... В окраїнних частинах колишньої Російської Імперії розвивається націоналізм і родить змагання створити власні некомуністичні національні держави. Перш і центральній частині Росії твердять, що існує й *великорусська національність* (Великорусская национальность), яка має силу розпочати свою розбудову (ґрунтуючи національне тіло на органічних елементах *свого центра — Москви* — Російську (Русское Государство) Національну Московську Державу!... Це діло пізнається, коли кожний російський (русский) тверде, що він передовсім російський (русский), *представник великорусського народу* (Великорусской Национальности), та відпустивши ломіть про інші свої національності та

над іншими віддасть свої сили на *службу своєму* народові і *своїй* національній державі... Тільки тоді почнеться спільна боротьба, яка зединить *всі* протикомуністичні сили, *всіх* народностей, що намагаються усунути комунізм у своїх краях, і під цим спільним натиском вдасться те, чого до того часу надаремне добувала найкращі сини своєї батьківщини..."

Як бачимо, рідко від якогонебудь московського патріота можна почути щось розумне слово, — рідко можна стрінути москаля, який право самовизначування народів розумів би інакше, ніж його розуміє напр. московсько-большевицька конституція, що теж приписує право „сознанним республикам" до „отделенія" карючи одночасно смертю найменші прояви національного сепаратизму. Рідко коли можна з московських уст почути признання, що поняття Росії мусить бути рівнозначне до поняття Московщини і що народи які найшлись у Російській Імперії, опинились там наслідком підступу і підбою Московщиною (здебільша того й другого разом) і тому мають природне право боротися за відзискання своєї національно-державної самостійности. Зате все ще покутують „наукові" теорії, що повстали виключно від узум московського пан-російського імперіялізму: про „один" „русскій" нарід, в якому має панувати московська армія і московська культура. Ті теорії настільки ще сильні серед московської еміграції, що їх вона відіграє перенесла і на наш ґрунт і творить їх надхненні ренегатських течій серед українців і білорусів — по нинішній день. „Ідеольоги" галицького РСО в його органами „Русскій Голос" і „Земля і Воля" по нинішній день вповнюють, що ренегатами не є ті сини Галицької Землі, які прийшли домів і пова домом московську мову, признають її своєю рідною та перефарбувались на „русских", — лише ренегатами є всі українці які забули, що творять лише плем'я „русского народу" (п. Карнін жонглює тут ще термінами нарід і нація), — що забули, що вони не мають права ані вважати себе окремою нацією ані свою мову окремою національною мовою! А про окрему державу нічого й казати (п. Сірко-Каренін ласкаво дозволяє на українську державу, але тільки... в межах „россійскаво государства"!)...

Ті теорії так врізались в пров і мезок, так утвінили просто в психіку всіх росіян, що навіть автори згаданих летючок, які — здавалось би — визволились зпід їхнього впливу, таки не мають відваги ставити кранки над „і". Щею кранкою булоб вичислення всіх тих народів, про які весь час по суті йде там мова. „Неможливо зединити одною національною програмою фіна і грузина полька і камчадала"... Чи пам'ятаючи про камчадалів автори відозви „забули" про українців і білорусів? Ледви, бо вся проблема боротьби проти совітського режиму — так і крутиться *передовсім* довкола проблеми *українських* самостійницьких змагань. Цитовані вимки з відозв М. Н. Д. важуть відкинути сумнів, чи випадково їх автори не мали на увазі весь час лише Фінляндію, Польщу та взагалі народи, які *вже* відпали від колишньої російської імперії: адже у тих відозвах мова йде про *актуальну*, теперішню ситуацію, про актуальні осередні націоналістичні течії та про актуальний конфлікт зоміж антикомуністичним російським (московським) рухом та антикомуністичним самостійницьким рухом немосковських народів — у першу чергу і в рішучій мірі — самостійницьким національним рухом українським. Забракло тільки відваги поставити точку над „і", забракло відваги протиставитись московській імперіялістичній демагогії на 100 пр., без ніяких недосказів, без ніяких фіртючок для викрутів перед демагогами. Забракло теж відваги підписатися під поклоном до розумного пречення з перезумних, в історичній перспективі безумовно на повну неудачу засуджених імперіялістичних чорносотенних мрій.

В усякому разі поява навіть тих дуже неоскональних відозв вказує на проблиски протверезіння серед московської еміграції. Очевидно, булоб найбільшою наївністю нам, українцям, привязувати до діяльности анонімового М. Н. Д. якесь поважне практичне значіння. Сьогодні замітний серед тієї еміграції радше інший поважний рух: солідарність з нинішнім совітським правлінням саме з патріотичних московських мотивів, з мотивів пан-російського московського імперіялізму. Адже відомо, що небезпека конфлікту на Далекому Сході розколола московську прорадянську еміграцію, створюючи спільний фронт поважної частини тої еміграції з Совітами — проти японців і взагалі проти всіх воротів цілости теперішньої державної совітської території. Дипльоматичні „успіхи" Літвінова ще дужче ту течію скріпили, а московська большевицька пропаганда, орієнтуючись у тих настроях, ударила віднедавно вперше — у патріотичні російські струни!

За згаданими відозвами М. Н. Д. залишається одна безперечна правда: що єдиний антикомуністичний фронт усіх народів, заінтересованих в упадку совітсько-комуністичного режиму, можливий тільки на платформі признання повної рівности й рівноварткости національних ідеалів всіх отих народів.

Велика знижка цін!
на вовняні матеріяли на сукні, плащі, на шовкові матеріяли на балеві і візитові сукні
Дім Моди
Львів, Марійська пл. 4.
Европейський Готель. 727
Обслуга в українській мові
Великий оборот, малий зиск.

Присяга 80.000 націонал-соціялістів.

БЕРЛИН, 25. 2. ПАТ. На великій площі перед пісарським замком відбулося вчора націонал-соціялістичне віче, підчас якого склали присягу 80.000 провідників і членів націонал-соціялістичної партії, організації молоді і таборів. Промову виголосив міністер пропаганди Гебельс.

Чому Японія піддержує Абісинію.

Московська „Правда" пише так про господарську ролю Японії в Абісинії. Суперництво європейських держав і зріст господарських впливів Японії в Абісинії довели до конфлікту між Італією та Абісинією. Абісинія дає промислові концесії Японії і відмовляє їх європейцям.

Два роки тому підчас побуту абісинського міністра закордонних справ в Японії підписали японсько-абісинський торговельний договір. Від цього часу фабричні вироби Японії заляли абісинський ринок. Таким чином Японія станула сильною нотою в Абісинії і тепер піддержує її проти Італії.

„Високо над головами несемо кивот".

Промова проф. д-ра Володимира Старосольського, виголошена на святі стрілецької пісні 24. II. в салі „Кольосею".

А деж бо то ваші, панове молодці, тай тії рушниці?
Гей, наші рушниці у царя в світлиці — ми самі в темниці.
А деж бо то ваші, панове молодці, тай тії пістолі?
Гей, наші пістолі у царя на столі — ми самі в неволі.
А деж бо то ваші, панове молодці, тії баскі коні?
Наші баскі коні в царя на припоні — ми самі в полоні.

А деж бо то Ви самі?

Не буде на це питання відповіди. Гисячі не відповідять, бо їх не стало. Спалилися в святім вогні, згоріли, як згорів наш видимий символ, наш полковник Вітовський. І ніколи вже вони не стануть на збірці.

А знову тисячі, розкинені далеко по своїй та по чужій землі в усіх частинах світу. А й ті, що залишились, несуть на собі тягар і двох десятків літ, і тягар подій.

Колишні „Чубарики-Чубчики" похідних сотень, діти, що їм непосильний був тягар кріса, перейшли вже сьогодні „середину пути життя людського". Іншим посивіли голови.

Оглядаємось назад себе. Хто ми були? Прийшли після виходу в поле У. С. С. речі і події великі — такі великі, що закривають собою почин У. С. С., що виорали у свідомості та відчуванні мас борозди куди глибші. Але одно певне. У. С. С. були початком лявіни. Хоч лявіна яка велика, хоч її маса куди більша від — бути може — малої тільки жмінки, з якої почалася воля, — то всеж: оця жмінка була початком лявіни. Це не забудеться і тоді, коли „згине в сірій мряці слід по журавлях".

Оглядаємося на пройдений стрілецький шлях. Дивний шлях! Він розпочався відступом — на південь, за Карпати. Та цей відступ завів на ту власне частину України, що, здавалося, була пропаща, що вже майже забувалася. І для відродження цієї окраїни цей відворот став на ступом, бо перебування там, за Карпатами, У. С. С. було животворною, плідною в наслідки подією. З тієї власне країни розпочався стрілецький похід зі зброєю у руках, похід по усьому майже просторі України, крізь розвори і хребти Карпат, Підгіря, лани і яри Поділля і Чорне „Руське" Море, і в гору Дніпром — Січ — Великий Луг — і запоріжські степи. І Київ, де Січові Стрільці — кість од кости і плоть од плоти У. С. С. — значили кровю своєю однодушну й одностайну волю усієї нації. І досягнув цей шлях Волині, де значився твореннням рідної школи.

На межі двох діб буття нації розпочався цей шлях. Кінчилася одна доба, в якій усі зусилля були звернені на збереження існування та добуття кращих умовин для існування в межах чужих держав. Через те і розуміння завдань та призначення У. С. С. серед старших поколінь було ще звязане з тією добою. У. С. С. мали бути в розумінні того покоління доказом льояльности супроти Австро-Угорщини і як доказ льояльности вони мали би скріпити наше положення в чужій державі. І в цьому було джерело трагічного непорозуміння. Бо інакше розуміли це У. С. С. Вони уважали себе за вияв активности нації, за маніфестацію її волі творити самій свою долю, в подіях, які йшли, бути співтворцем їх. І стрілецький шлях повів нестримно від одного розуміння до другого, від одної доби до другої.

Чи памятаєте відхід перших сотень у поле? Чи памятаєте ті гонведські вишиванні штани, що їх мусіли надягати Стрільці? Чи тямите ті стрілецькі сльози, що полились тоді в темну ніч при світлі смолоскипів? А далі те змагання зазначити свою окремішність, своє власне обличча також назовні? І появилися спершу зелені галузки на стрілецьких шапках; опісля жовто-блакитні кокарди, згодом шапки-мазепинки, герб, у якому звязані були герби Львова й Києва. Врешті власні олиострої, на шапках тризуб! Це був шлях у просторі і часі, шлях з одної доби в другу.

На цьому шляху родилася і гомоніла пісня, стрілецька пісня. Бож це йшли ті, що „як йдуть у бій, то співають і зі співом умирають!" Народилася стрілецька пісня.

Чи є у ній щось, що виріжняє її, що призначає її окреме місце? Чи можна найти в ній якийсь власний, пануючий тон, мотив, що все вертається і надає їй окремий, власний зміст?

Вслухайтесь у стрілецькі пісні, а найдете, що майже всі вони звязані з ідеєю походу. Це пісні походу.

„Машерують стрільці-добровольці" у пісні про червону калину, „Гей видно село", а там „ідуть стрільці, стрільці січові до бою". Навіть особисті переживання звязані з ходом, рухом. Хочби пісня про любого товариша Федька (Черника — прим. автора) малює його: „Тепер він десь манджає в далекую Сибір і очі все здіймає до ясних, ясних зір".

А колективні, найглибші переживання теж звязані з походом. „Ой та зажурились стрільці січовії, як Збруч річку проходили". „І знову ми йдемо вперед. За нами вітер віє і рідні нам кланяються жита". Цеж два епізоди походу. І з ними звязані глибокі переживання. А пісня, яка так безконечно глибоко лежала у стрілецькім побуті; „Видиш, брате мій"... Чиж не каже вона, що „мерехтить в очах безконечний шлях?" Це просто візіонерське відчуття того, як „похід" сильно і сутньо звязаний з життям стрілецтва. Похід не в значінні маршу, фізичного тільки руху, але похід як ідея, як елемент життя, як стихія.

Цю ідею походу я стрічав уже висловлену в іншій шарині мистецтва — на чужині. Стоїть на „Вацлавськім наместі" у Празі памятник св. Вячеслава на високому цоколі, постать св. Вацлава на коні. Нижче по чотирьох углах — чотири постаті. Всі вони в русі, всі йдуть. А коли дивитись на памятник — мається зображення, що вони несуть на плечах кивот — кивот чеського народу, св. Вячеслава. Несуть його крізь століття.

Така є ідея походу. „Мерехтить в очах безконечний шлях", шлях для нації. Ідемо ним. Ідемо і несемо на плечах, високо над головами, кивот.

ДИТЯЧА ЗЛОЧИННІСТЬ.

Волинь, 22. II. 1935.

I.

Маємо нове суспільно-політичне питання — питання політичної злочинности дітей. На Волині висунула його сучасна дійсність останнього часу.

Цими днями слідча влада виключувала на допит до Луцька батьків кільканадцяти дітей із села Жидичина і кількох дітей із села Звірова (сема ріжних волостей). Дітям закидається політичний злочин, який полягає в тому, що вони — шкільна дітвора — або виколювали очі на портретах ріжним достойникам, або домальовували їх по своєму, або врешті вирвали карти з книжок із цими портретами.

Оскільки нам відомо, слідча влада поставилася до вчинку дітвори дуже обережно, обмежуючися до вимоги, щоби батьки подбали про усвідомлення дітей та перешкодили повторенню подібних явищ.

Коли це дійсно так, то треба вважати, що справа дитячої злочинности спрямована на належний шлях, — на шлях недольоги.

II.

Але українське громадянство не може обмежитися лише до цих засобів. Справа має дві сторони — дитячу природу й зовнішні імпульси. Має ще й деякі наслідки, не зовсім приємні й корисні для українського життя.

Втягання дітей у життя старших помічається в усіх частинах світа й в усіх ділянках. Так звані „чудесні діти" стали анахронізмом. Тепер на арену виступає дитяча маса: в оркестрах, кіні, театрі, літературній ділянці, видавництвах, торгівлі й урешті в політичному житті.

Комуністи дали світові „комсомольців", фашисти балілу й інші діточі політичні чи політично-військові організації, агрономія — діточі господарські гуртки й т. д.

Виринає питання: чи діти відповідальні за свої вчинки, як ні — то хто за них відповідає і взагалі, чи хто — відповідає за вчинки дітей.

Льогічно той, хто кермує дітьми й для якоїсь мети організує їх, повинен би відповідати за дітей. Але чи завжди?

Наслідування й копіювання старших та своїх однолітків з природою дітей. Хтось ріжко висловився, що діти — малпи, з яких колись можуть бути люди, а саме тоді, коли вони будуть діяти внаслідок своєї власної волі й свідомости, а не під примусом природної потреби руху й чину, як умовин розвитку та вправи.

Діти, які діють власне під примусом цієї природної потреби, є безумовно невідповідальними. І ця невідповідальність у ріжних умовинах може сягати поза межі зрілости. Тому засадничою лінією відношення до подібних вчинків дітей може бути лише трактувати їх, як вчинки несвідомі та нереальні; навпаки, було б протиприродним ділом приписувати дітям міркування й тенденції, які можуть бути лише в дорослих.

За часів царату не в одному шкільному підручнику цариця мала вуса, а цар був без очей. Майже всі старші інтелігенти пригадують собі, як вони, будучи дітьми, доконували таких поправок у портретах ріжних осіб. Але ми не пригадуємо собі ні одного випадку трактування цих вибриків поважно.

Такі справи полагоджувалося педагогічними засобами.

Найчастіше доводить до іншого трактування подібних справ надмірне патріотичне перечулення й недостаточне знання дитячої природи.

III.

Проте, коли б можна було дітям міцне припущення, що діти допускалися своїх несвідомих вибриків під чиїмнебудь впливом (чого ми особисто не припускаємо), тоді мусіли б ми висловитися рішуче проти такої патріотичної роботи і то з багатьох міркувань.

Серіозні люди повинні займатися серіозними справами і до того самого привчати дітей. Ті, що хотіли б „виховувати" дітей, повинні передовсім думати про їхнє здоровля й не наражувати на зайві напруження нервової системи дітвори. А діти, про яких ми згадували на початку, переживали не мало на ріжних допитах учителів, поліції, батьків і т. д.

Наперед, згадані дитячі вибрики дуже тяжко відбиваються на наших громадських справах, бо ведуть за собою перестрах батьків і ухилення їх від організованого життя взагалі, ріжні перешкоди в цьому житті й т. д.

Із цих міркувань провідники українського організованого життя повинні б, коли б подібні випадки мали місце, рішуче заявити непокличним „вихователям" дітвори: не беріться не за своє діло й не паразитуйте організовану громаду на зайві клопоти й перешкоди.

Отаманія, де й у якій формі не плекалась би, завжди є отаманією і завжди повинна бути побориканна, як ніщо небажане й шкідливе.

Під цим оглядом не вгамується стежити кращу над і.

Senex.

„Неблагонадьожний" комсомол.

(УП) Із совітської границі приходить чимраз більше вісток про те, що надія большевицьких провідників на комсомол зовсім підупала і що комсомольці показалися більше „неблагонадьожними" для теперішнього комуністичного режиму, ніж частина старої генерації. Особливо на Україні та на Кавказі комсомольці стали явно в ряди ворогів режиму. Перше творили вони ліві когорти світової революції, тепер вони в когортами протиреживного руху. Всюди розвивають комсомольські організації, викидують з них непевний елемент, який місцями творить 90 вроц. цілого комсомольського складу, а провідники організацій арештують та засилають на Сибір чи на Соловки. Для дуже непевного елементу, що вже активно зайнятий в протиреживній роботі, створено два концентраційні табори в північній Московщині. Чистка в комсомолі йде вже від довна, але про неї було дуже мало автентичних вісток. Стало ся, як довідався, що комсомол переповнений непевним елементом, надумав був перевести мобілізацію всієї молоді та завести серед неї військовий режим. Отаман його зорадники відрадили йому це робити, бо в цьому випадку комсомольці не тільки робили б дальше свою роботу, але напевно розклали б армію. Страшна нагінка деється тепер по містах проти студентів високих шкіл, які ще належать до комсомольців. Щоб шкіл то вони безперечно стараються уряду дати протиреживний дух, головно по технічних та господарських школах. Не довіряється тим, що на викладах студенти слухають комуністичних теорій, а до праці бачать переводження тих теорій в життя.

З наших театральних справ.

Загальні Збори „Кооперативи Український Театр" у Львові.

Останні Загальні Збори „Кооперативи Український Театр" у Львові 23. ц. м. ствердили, що щораз менше осіб цікавиться у нас загальною справою нашого театру. Справа ця головно зводиться до того, чи можуть львівські громадяни, згуртовані у двох установах „Кооперативі Український Театр" і „Український Дім" допомогти нашим артистам, що власними силами борються за хліб насущний у малярівних групах.

Загальними Зборами проводив голова Надзірної Ради рад. П. Дрималик, секретарював О. Боднарович.

У дискусії забирали голос д-р М. Волошин, о. д-р Й. Застирець, Л. Лепкий, Олексин, М. Рудницький і В. Бляхацький.

Збори затвердили звіт Надзірної Ради та Управи щодо фондів Кооперативи, зложених у долярах, та заходи, щоби вони не здевальвувались через спадок доляра.

Становище Кооперативи, яка має за завдання опікуватись нашими театральними трупами, нині дуже важке від хвилини, коли навіть мінімальна субвенція, яку діставала вона від міста Львова, відпала. Дарма, що в 1933 р. у буджет м. Львова вставлено для Кооперативи квоту 5000 зол. і не вважаючи на авізацію у президента міста Дрогобицького, виплачено замість тієї суми тільки 1650 зол. з зазначенням, що не було грошей у касі.

У 1934 р. вставила управа м. Львова до свого буджету 3000 зол. на підмогу нашому театрові, але і чи і цим разом дістане її наш театр — невідомо.

Окрема справа, якою займалась Кооператива минулого року це думка об'єднати наші дві найкращі театральні трупи в одну під покровом кооперативи. Переговори, які йшли між Театром ім. Тобілевича і „Загравою" не довели до нічого тому, що здука обох цих груп залежала передовсім від їх взаємної згоди, а вимоги з обох сторін були такі, що одної групи під одним проводом створити не було можна.

Найбільше актуальною і найбільше болючою справою для загалу нашого громадянства та для наших артистів залишається справа театральної салі у Львові. На місце Комітету „Будови Українського Театру" повстала нині нова установа „Кооператива Український Дім", що опікується сплошею, купленою ще перед війною при вул. Саліги, де мав стануги будинок українського театру. До „Кооперативи Український Дім" входять представники наших найбільших фінансових і культурних установ. Від них залежатиме рішення, чи площа, призначена під будову нашого театру, надалі стоятиме об'єктом, чи теж використають її в якійнебудь формі так, щоби наше львівське громадянство могло нарешті мати власну, хочби скромну, салю на вистави, заки дочекається якогось монументального будинку.

До дискусії на музичні теми.

Останніми часами пишуть у нашій пресі дещо на музичні теми, а в приватному товариському житті дискусія в тій ділянці дуже оживлена. І можна лиш радіти, що нарешті зачали писати і говорити на теми, неторкані у нас відавна. Але тем тих за багато, вони за важні і надто складні, щоб можна з такої короткої і так мало основної дискусії робити якісь загальні висновки. Дискусія на музичні теми, велена дотепер в пресі, за багато справ зараз заторкувала.

Стоїмо перед фактом, що музичне життя у нас потребує негайної направи і реформи у всіх своїх ділянках, щоб могло станути на висоті відповідно до його вартости і суспільного значіння. Це річ не легка, а може навіть тяжка, як ми її нині бачимо. Музичне життя має тільки ділянок, воно є так нерозривно злучене з нашим психічним життям, що неможливо його відразу змінити, чи наладнати. За багато ставимо собі відразу питань, ті питання надто складні і недоярілі до відповіді, і тому відповіді на них зовсім не задовільні, а часто хибні.

Одно з найважніших питань це те, як творити поміст між музикою і громадянством, себто ділянка **виконавча.**

Союз Українських Професійних Музик по рушуючи виконавчу справу на своїх широких сходинах дійшов до внеску (оформленого пізніше в окрему резолюцію), що наладнання справи виконавчої залежатиме головно від наладнання взаємин громадянства і виконавців. Ті взаємини можна наладнати тоді, коли обі сторони внесуть щось позитивного у справу. І так поставлено дезідерат, що виконавці постійною працею над собою і підношенням своєї виконавчої спроможности повинні задовольнити бажання всіх і тим сповнити свій громадянський обовязок. А громадянство зі свого боку повинно піти виконавцям у їхній праці назустріч і вложити до справи також якісь позитивні цінности. На нашу думку громадянство повинно більше зацікавитися тяжкою і відповідальною працею кожного виконавця і що йде вслід за тим — повинно його в його зусиллях яко мога піддержувати. Кожний виконавець, коли знає, що дістане за свою працю не лиш словне признання, але теж відповідні матеріяльні умови, напевно зробить все, що зможе для піднесення музичної культури у нас.

А тепер приглядімся ближче тому, як сповняють свої обовязки виконавці і громадянство.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

У першому випадку вистарчить вказати на факт, що щороку у нас відбувається кілька самостійних імпрез когось з виконавців у Львові чи на провінції, ним стараємося без огляду на невідрадні відносини здержати сякий-такий концертовий рух і познайомити громадянство з новими українськими творами. Але рівночасно треба ствердити, що майже все концертант з власної кишені докладає кількадесять золотих до своєї імпрези. Того сезону ми зійшли у Львові з великої салі Лисенка до малої, бо направду вже нема змоги ризикувати. Отже виконавець вкладає до праці над здержанням хочби малого темпа музичного життя: 1) підібрання репертуару і злучене з тим переписання (власноручно) кількох наших нових композицій, які є лише в рукописах авторів (на переписчика нема грошей); 2) час і величезний труд конче потрібний до приготування концерту; 3) незвичайно основне відіграння програми і врешті 4) свій часто останній гріш на дефіцит концерту.

Не хочу справи пересуджувати, але думаю, що такий стан не може потревати довго, коли не хочемо, щоби наше музичне життя заснуло сном блаженних. А недопустити до такої катастрофи лежить не лиш в інтересі самих виконавців, чи музик взагалі, але також у великій мірі в інтересі самого громадянства, яке зі свого боку бодай дотепер крім кількох слів признання в розмові зі знайомими, а нерідко подивугідною байдужістю, нічим більше не прислужилося цій важній справі. В чім саме лежить той інтерес громадянства через піддержання руху концертового, над ним здається мені не треба багато розводитися. Вистарчить вказати на ту величезну масу людей у цілому світі, які все ходять на концерти і часто видають на це тяжко зароблений гріш. Роблять вони це з глибокої внутрішньої потреби, отже в власного інтересу. Вони знають, що тільки через виконавців вдержать свій звязок з музикою, а музику вважають одним з найважніших і найпотрібніших складників свого психічного життя.

Роман Савицький.

(Докінчення буде.)

З відчитової салі.

Д-р Ярослав Пастернак: „ПОЧАТКИ ХРИСТІЯНСТВА НА УКРАЇНІ В АРХЕОЛЬОГІЧНИХ ПАМЯТКАХ". (З циклю „Академічні Вечорі". 24. лютого, саля „Бесіди").

Прелеґент подав на вступі короткий історичний огляд перших початків християнства на Україні. Легенда про св. Андрія на київських горах не находить потвердження в історичних джерелах, зате не підлягає сумнівові, що вже під сам кінець І. ст., а ще певніше у ІІ. ст. християнство могло вже ширитися у чорноморських грецьких кольоніях. Воно діставалося туди з кольоністами, купцями, урядовцями та засудженими на заслання. Між останніми було в Херсоні на Криму і двох папів: св. Климентій за часів цісаря Траяна та Мартин І. Найстарші три вже зовсім зорганізовані епархії були на Криму: боспорська, херсонська та готська. За панування короля візиготів Атанариха прийшла реакція і годі у 348 р. та 370—372 рр. були перші переслідування християн на Україні. Зпоміж історичних українських племен перші підпали під вплив нової релігії тиверці, що сиділи на долішньому Дністрі й дальше на південь аж по дельту Дунаю.

На Київщині є перші історичні відомости про місцевих християн щойно з початку X. ст., у договорі Ігоря з греками 914 р. Були це головно варяги. Мабуть іще за життя Ігоря охрестилася його дружина, княгиня Ольга, а щойно її внук, Володимир Великий, хрестячи Русь у 988 р., зробив християнську релігію державною на Україні.

Приступаючи до перегляду найстарших матеріяльних памяток християнства на Україні прелеґент зачав від їх монументальних представників — **церков.** Найстарші їх зразки, вже лиш у фундаментах та долішніх частинах стін, збереглися у Херсоні, пізнішому княжому Корсуні на Криму. Походять вони з часу від IV—VIII ст. і мають форму або римської базиліки або грецького хреста. З них витворився третій, посередній тип, в якому будували більшість церков на всій етнографічній території України. Найстаршою київською церквою була та, яку поставила кн. Ольга на могилі Аскольда у 944 р., першою вже офіціяльною була церква Десятинна (991—996), а найбільшою та найбагатшою на всю Україну був і є київський Софійський Собор (1017). У Галичині перша літописна згадка про церкву відноситься до Перемишля, найстаршим, що нині вживаним храмом є колишня церква св. Пантелеймона (біля 1200) — тепер костел св. Станислава у Галичі. Церкви ті були прикрашені мозаїками, фресками та іконами. Найстарша мозаїкова підлога збереглася у Корсуні (IV ст.), найкраще збережена іконописна мозаїка з перших часів християнства є на „Нерушимій Стіні" у київському Софійському Соборі (Богородиця — Оранта). У Галичині є з цих часів мозаїкова підлога з різнобарвних поливаних глиняних плиток на Воскресенській церквиці у Крилосі.

Одначе мозаїка була досить дорога, тому головну ролю у прикрашуванні церков грав стіполис. І знов найстарші та найкраще збережені фрески є у Софійськім Соборі. На наших західних землях збереглися найстарші церковні фрески у Любліні (1418). Найстарша ікона на дошці — це чудотворна Володимирська Богородиця, яку ще Андрій Боголюбський забрав був 1155 р. з Києва. Тепер вона у Москві. У Львові найстаршу ікону має Музей Богословської Академії (св. Юрій з XIV ст.).

Менше замітну ролю від малярства грала у старохритіянськім українськім мистецтві різьба. Найстарші її зразки походять щойно з великокняжої доби — у нас є ще незрівняної краси орнаментика головного порталю колишньої церкви св. Пантелеймона. Найстарші різьби в дереві є далеко пізніші, а винен тому нетривкий матеріял. Старохристіянські емалії знані головно з Наддніпрянщини. Мініятури, орнаменти та ініціяли з того часу маємо в Остромировім Євангелію (1056) та Збірнику Святослава (1073). Найстарші літургічні ризи походять щойно з XV. ст., зате ще з перших часів християнства є всяка дрібниця, металева церковна утвар, що її находили при археольогічних розкопах у Керчі й Херсоні. Окрему групу у ній творять складані бронзові хрестики-енколпіони, що появляються у VIII. ст., а у великокняжій добі були поширені вже по цілій Україні.

Нова, Христова релігія найшла свій відгомін і на нумізматиці. Перші монети з хрестом появляються у боспорському царстві за царя Гаторсеса (277—308), а після офіціяльного хрещення Руси є на монетах з хрестом у руках Володимир Великий, Ярослав Мудрий та Святослав.

Дальшу, окрему групу старохристіянських памяток у нас творять гроби, часто ще із слідами поганських обрядів, а останню скельні манастирі. З цих найстарші збереглися знов на Криму, а на західньо-українських землях були вони на бойківськім Підгірі у Бубнищу, Уричу та Розгірчу.

Відчит ілюстровано численними світлинами.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах.
Для прикладу: штрукси 1·80, флянели 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Міські Театри у Львові, у вівторок 26. лютого.
Великий Театр
год. 7·30 — Нині
„К р и к"
„К Р И К" побиває усі рекорди успіху.

в Театрі Ріжнородностей
нині і біжучі дні
год. 7·30 веч. голосна год. 7·30 веч.
„Оборона Кейсової"
Бруко Вінавера

До замітки про ревізії серед празьких українців.

Пишуть нам з Праги:

Замітка, яка появилась на сторінках „Діла" з дня 17. лютого ц. р., немов би „після недавніх ревізій серед сокільських дячів празька поліція перевела з початком лютого нові ревізії між українцями" цим разом у голови Пласт-приязду д-ра Білика і д-ра Леонтович-Пачесової, а також замітка з 4. січня в справі ревізій серед сокільських дячів, п. п. інж. Цісара, інж. Дараґана та ін. Посадської, не відповідають дійсности. Такі відомости поширюють люди, що вороже оставляться до української сокільської та пластової організації, а також люди, які бажали би виманкати серед українців протичеські настрої.

Неправдива теж вістка, що поліція кликала до себе на переслухання представників Українського Громадського комітету: б. члена Директорії А. Макаренка та інж. А. Гальку. Такий Комітет взагалі в ЧОР не істнує.

Новий Самоуправний Закон
(Друге справлене і доповнене видання)
Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —
Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а", — Львів, Ринок ч. 10.

Ювилей Чехословацької Хліборобської Академії.

В дні 28. грудня 1924. р. відбулися установчі збори Чехословацької Хліборобської Академії в Празі, яка поставила своїм завданням обединувати та підпирати хліборобських учених, журналістів, публіцистів та визначних хліборобських практиків, що заслужились чи то науково, чи як журналісти для розвитку хліборобства, а саме для розвитку хліборобської науки і знання. Так отже ця заслужена наукова установа святкувала з кінцем 1934. р. десятиліття своєї праці.

Організація Академії подібна до устрою інших академій наук. Має вона такі секції: 1) рільництво, 2) лісництво, 3) городництво і садівництво, 4) хліборобський промисл, 5) с.-г. економія, 6) с.-г. література та освіта. Члени є почесні, кореспонденти та звичайні. Почесних членів може бути найбільше 40, а того числа членів може бути найбільше 20; їх іменують загальні збори за заслуги для розвитку с.-г. науки. Членів-кореспондентів може бути найвище 120; їх іменують за заслуги над розвитком хліборобства і с.-г. науки теж загальні збори. Звичайними членами можуть бути тільки громадяни ЧСР; їх приймає головна рада 2/3 голосів; одначе їх число не може бути більше, як 360, а того в секції 1. — 100, 2. — 50, 3. — 50, 4. — 50, 5. — 50 і 6. — 60. Вже цей устрій вказує на те, що Академія має членство дуже невелике, а тимчасом може вона обединувати дійсно заслужених людей для хліб. науки і то у себе в краю, і за кордоном. Президентом ЧСР Хліборобської Академії є д-р Мілян Годжа, генеральним секретарем і канцлером усіх її праць д-р Едвард Райх.

За десять років своєї праці стала Академія дійсним осередком розвитку хліборобської науки та зединила у своїй науковій праці направду всіх визначних діячів різних країн і народів. За час свого істнування опреферувала на засіданнях 547 оригінальних наукових праць, які друковано потім у цілости або у виймках в двох наукових періодичних публікаціях: „Збірник Чсл. Хліборобської Академії" (за 9 років 5576 сторінок, 132 оригінальних праць і 13 перекладів) та „Вістник Чсл. Хл. Академії" (за 10 років поверх 1.000 сторінок, сотні праць, статтей, оглядів, рефератів і т. д.) Крім того з анкет, скликуваних для обговорення практичних справ, видавано „Відчити", яких вийшло 8 томів, видано 65 томів окремих наукових праць, 33 різних шкільних підручників, 20 томів викладів з різних дисциплін для високих шкіл та закінчено перший том 3-томової „Городничо-Садівничої Енциклопедії". Виготовлено до друку „Малу С.-Г. Енциклопедію", яка зачне виходити в цьому році. Власна бібліотека Академії має поверх 110.000 томів з різних ділянок с.-г. дисциплін та 1.200 хліборобських часописів з усього світу. Поза цим завідує Академія ще бібліотеками 13 різних установ, у тому й бібліотекою Української Господарської Академії в Подебрадах, яку перенила.

З нагоди цього ювилею відбудуться в дні 3. березня 1935. р. ювилейні загальні збори Академії, получені з виставою наукових праць та осягів цієї установи за 10 років.

З цього короткого огляду праці Академії видно, що завдяки невсипучій праці її керманичів стала вона осередком хліб. науки і поміж це єдиною вільною славянською академією хліборобських наук, на якої працю й українське хліборобство покладає чималі надії.

Ніяка установа
не може
обійтись без „Діла".

ПРАВНІ ІНФОРМАЦІЇ.

Промисловий податок від обороту

В дні 1. березня ц. р. минає **річниць скласти заяву**, на основі якої скарбовий уряд визначує промисловий податок від обороту за 1934 р.

ПОНЯТТЯ ОБОРОТУ.

Товаровий оборот це загальна сума, яка обіймає продаж товарів за готівку, на борг і виміну на продукти. Оборот у кредитових кооперативах це сума побраних відсотків, провізій і т. д. Оборот з посередництва це сума винагород за посередництво. Оборот у промислових підприємствах (напр. фабрика цегольні, молочарня і т. д.) це сума, за яку управа продала вироблених товарів. Коли підприємство виробляє товари з чужого сирівця за деякою винагородою, тоді оборотом є сума оплат за переробку.

До обороту не вчисляється суми з торгу цукром, сіллю, тютюном і цементом.

ЗАЯВИ ПРО ОБОРОТ.

Заяви про оборот обовязані скласти: 1) фізичні особи, які ведуть торговельні підприємства першої і другої категорії; 2) промислові заведення і підприємства від першої до пятої промислової категорії; 3) промислові заняття і і II категорії а і б); 4) адвокати, лікарі, інжинірі — словом особи вільного звання і 5) ті особи, які ведуть торговельні книги або обовязані вести торговельні книги, незалежно від категорії промислового свідоцтва

Доходовий податок.

ХТО СКЛАДАЄ ЗАЯВИ ДО 1. БЕРЕЗНЯ, ХТО ДО 1. КВІТНЯ Ц. Р.?

Заяви про дохід на основі якої скарбовий уряд визначує доходовий податок обовязані скласти до **1. березня ц. р. тільки ті особи, які** не ведуть торговельних книг.

Зате особи і несбняті спадки, які ведуть торговельні або господарські книги **обовязані скласти заяву про свій дохід до 1. квітня ц. р.**

ЗАЧЕТИ НА ДОХОДОВИЙ ПОДАТОК.

Особи, які не ведуть торговельних книг і обовязані скласти заяву про свій дохід до 1. березня ц. р., обовязані теж найдальше до 1. березня ц. р. заплатити до скарбової каси або вислати поштою складанкою на конто скарбового уряду зачет на доходовий податок. Зачет платиться у висоті половини минулорічного податку з дочисленням кризового додатку.

ЯКІ ОСОБИ СКЛАДАЮТЬ ЗАЯВИ ПРО СВІЙ ДОХІД.

Заяви про свій дохід обовязані скласти

I. фізичні особи і необняті спадки, які мають дохід

а) зі земельної посілости понад 100 гект.;

б) з мешкальних домів, які мають понад 20 помешкань;

в) з торговельних підприємств I і II категорії;

г) з промислових підприємств від I до V категорії;

ґ) з промислових занять I і II категорії а і б;

д) з вільних занять;

е) з усіх інших підприємств, коли ведуть торговельні книги, або обовязані вести на основі закону.

II. Правні особи (товариства, організації і т. д.) та ті фізичні, які ведуть торговельні або господарські книги без огляду на висоту доходу або втрат (§ 46 виконного розпорядку міністра скарбу Д. З. ч. 91).

МАЛОЗЕМЕЛЬНІ СЕЛЯНИ.

Деякі скарбові уряди визначували доходовий податок хліборобам, яких єдиним джерелом доходу є рільне господарство нижче 15 гектарів.

Міністерство скарбу своїм рішенням доручило скарбовим палатам і урядам припинити екзекуції, щоб стягнути доходовий податок від хліборобів, які мають земельні господарства нижче 15 гектарів.

Директори скарбових палат одержали приказ відписувати доходовий податок також тим хліборобам, власникам господарств нижче 15 гектарів, які не внесли відкликів проти наказів заплатити доходовий податок.

Одночасно міністерство вияснило, що дохід з рільного господарства 15 гектарів управного поля сягає найбільше 1.100—1.200 зол. і від такого доходу не платиться доходового податку.

ЧИСТИЙ ДОХІД 1.500 ЗОЛ.

Хлібороби, лікарі, адвокати, інжиніри, кооперативи і т. д., яких чистий дохід не перевищає 1.500 зол. не платять взагалі доходового податку.

Не зважаючи на те, особи з річним доходом нижче 1.500 зол., яким закон наказує складати такі заяви, обовязані їх зложити. Коли би таких заяв не зложили, тоді обовязані заплатити зачет у висоті половини минулорічного доходового податку.

ЗАЧЕТ НА СПЛАТИ.

Скарбові палати можуть відсунути або розложити на 6-місячні сплати зачет на доходовий податок; скарбові уряди найдальше на два місяці.

Заяви про оборот і дохід складається на друках, які безплатно видає скарбовий уряд. Можна теж написати заяву не на урядових друках. Одначе тоді слід: 1) дати відповіди на всі ті питання, які обіймають урядові друки; 2) запевнити, що заяву складено згідно зі своєю совістю; 3) підкреслити, що це заява для визначення податку; 4) подати дату і підпис податника або його правного заступника.

Всі правні особи обовязані скласти заяви про свій дохід до 1. червня ц. р. Коли заява складена на основі записок торговельних книг, тоді скарбова влада не може устійнити іншого обороту або доходу доки не повідомить платника, що не вірить його заяві. Одначе в такому випадку влада взиває платника, щоби в означеному речинці склав вияснення або спростував свою заяву. Коли всеж таки влада не визначує промислового і доходового податку на основі книг, тоді повідомляє про це платника й одночасно доручує йому наказ заплатити.

ВІДЧИСЛЕННЯ ВИДАТКІВ.

Від приходів можна відчислити 1) видатки на збільшення або покращання джерел доходу;

2) видатки на сплату довгів, капіталів вложених до підприємств та на покриття втрат за минулі роки;

3) видатки на житє господарство і вдержання рідні податника;

4) відсотки від власного капіталу, вложеного до господарства або підприємства податника;

5) видатки на придбання доходу зі закордонних джерел, від яких не платиться податку на основі закону;

6) інші видатки і втрати, які не мають звязку з придбанням доходу;

7) державний доходовий податок, спеціяльний податок від гантієм, надзвичайна державна данина і местковий податок.

Видатки на прохарчування і вдержання рідні можна відписати тільки тоді, коли члени рідні працюють у промисловім або торговельнім підприємстві, лісним або рільним господарстві податника, а не в його хатнім господарстві.

Крім того незначне комірне або інший аноск не вчисляється до доходу, хоча вже минув речинець платности комірного, відсотків і т. д.

Ще раз підкреслюється, що доходовий податок платять вище згадані особи від чистого річного зиску понад 1500 зол., урядовці, службовики й емерити від своїх платень понад 2.500 зол.

Слід ще згадати, що батьки родин з річним доходом до 7.200 зол., які мають на своїм удержанні більше ніж одного члена рідні, дістають на кожного чергового члена рідні відповідну знижку податку.

Вкінці від приходу відписуються ще за винайняття будинків 2 прц. білянсової вартости мешкальних будинків, 3 прц. — господарських будинків, 4 прц. — фабричних будинків, 5 прц. — вартости уладжень бер, криниць і т. д., 10 прц. — вартости машин, приладдя і т. п

—o—

Невтральна смуга на 6 кільометрів.

ЛЬОНДОН, 25. 2. ПАТ. „Дейлі Експрес" повідомляє з Аддіс-Абеби: Італійський посол згодився, щоб кочівничі племена мали право переходити невтральну смугу між Аф Дуб і Адо. Невтральна смуга буде широка на 6 кільометрів. Абісинський уряд згодився на цю пропозицію. Одночасно заявив, що відкликує свою пропозицію, щоби в італійсько-абісинських переговорах брали участь бельгійські і шведські старшини.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духовних потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10.

Наради в Льондоні.

ЛЬОНДОН, 25. 2. ПАТ. Нині рано почалися наради австрійських міністрів з англійськими державними мужами. Передполудньом канц. Шушніг, міп. Бергер-Вальденег та австрійський посол у Льондоні Франкенштайн відбули нараду у Форін Офіс з постійним державним підсекретарем Ванситартом. Опісля поїхали на Даунінг Стріт, де познайомилися з членами британського кабінету і розмовляли з прем. Макдональдом та віцепрем. Болдуїном. Прем. Макдональд приняв австрійських гостей снідапням.

Посолудні відвідали міністри канц. Шушніга і міп. Бергер-Вальденега та обговорювали далі політичні справи.

—o—

В. Британ'я проти повороту Габсбургів.

ЛЬОНДОН, 25. 2. ПАТ. „Таймс" повідомляє, що метою візити австрійських міністрів вамперед на виміна думок, вперше черту лінії незалежности Австрії та її фінансове положення. Деякі щоденники заявляють, що канц. Шушніг обговорить з британським урядом справу повороту Габсбургів. Одначе в інтерв'ю з представником „Дейлі Експрес" канц. Шушніг заявив, що австрійський уряд не має намір змінювати політичної організації Австрії. Додав, що відбудова монархії не буде темою нарад з прем. Макдональдом і міп. Саймоном. Щоденники обізнані до Форін Офіс, як „Дейлі Телеграф", остерігають Шушніга, щоби не порушував тепер цієї теми, бо вона не є тепер актуальна.

—o—

Жертви бурею.

НЮ ЙОРК, 25. 2. ПАТ. На побережні лютує страшний буревій. 4 особи вбиті. 130 раненних.

З ТОВАРИСЬКОГО ЖИТТЯ.

Вечерниці „Червоної Калини".

Традиційні Вечерниці „Червоної Калини" стягнули в суботу 23. ц. м. до просторих саль „Касина Почтовців" особливо багато приятелів і прихильників того популярного Видавництва: людей було стільки, що буквально годі було протиснутися. Доброю реформою було скасування окремого буфету в партері, призначення обох партерових сіль на танці, зате вставлення в усіх кімнатах на поверсі столиків. За великим столом засів гурт колишніх вищих старшин обох українських армій, що дотримували товариства присутньому ген. Тарнавському. Присутніми були теж голови УНДО й УСРП, пос. д-р Дмитро Левицький і сен. д-р І. Макух, кількох членів УПР, представники всіх редакцій та чимало інших чільних громадян. Все одно — переважала молодь, яка нахлинула у надзвичайно великій скількості, яка може менше збала за „галя"-одяг, зате вносила рух і веселість. Успіх вечерниць моральний — і належне також матеріяльний — дуже поважний.

—o—

НОВИНКИ

— **СОЮЗ УКРАЇНОК повідомляє своїх членкинь, що в середу в год. 18. в домівці „С. У." при вул. Сикстуська 44 відбудеться реферат зі світлинами п. Софії Яблонської.** 1021

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46.** 595 107-?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружинки 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол.** 4—10

— **Півріччий попис** елєвів Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові (вищі роки і концертовий курс) кляс: фортепіяну, скрипки, сольо-співу і камерної музики відбудеться в четвер 28. лютого в год. 8. вечором у великій салі Муз. Т-ва, вул. Шашкевича 5. Програма 50 сот. 1019

— **Школа танців „Хоровід"** улаштовує, 26-го, вівторок, **продовжену годину.** Початок 5.30 г. вечор. Гості витані. Музика Ябчьо. 1024

— **До ВП. Співробітників і Передплатників У. З. Е.** З нагоди закінчення першої української енциклопедії В-во УЗЕ вважає за приємний обовязок скласти прилюдну дуже щиру подяку всім ВП. Співробітникам за їх щирий і жертівний труд для першої Української Енциклопедії, а всім ВП. Передплатникам за їх прихильність і підтрим В-ва УЗЕ своєю передплатою. Водночас Видавництво просить вибачення в усіх тих ВП. Передплатників, що давно вирівняли передплату і терпляче ждали закінчення цілої „Книги Знання". Кінцеве слово Редакційної Колегії в УЗЕ вияснює причини припізнення цього закінчення. В-во-ж зі свого боку заявляє, що в дальшій УЗЕ вийці

чимало й ті Громадяни, що хоч прийняли надіслані їм зшитки УЗЕ й ними користуються, не зложили й досі належитости за замовлений твір, не вважаючи на численні пригадки та напімнення. Останній зшиток гасла „Україна" ч. 28. розсилаємо з кінцем лютого цього року. До нього долучуємо приналежні до третього тому УЗЕ ілюстраційні таблиці й мапи, заголовний листок, спис співробітників УЗЕ та окремий зміст гасла „Україна" й показник розміщених ілюстрацій і мап. Висилаємо все це тим ВП. Передплатникам, що вирівняли передплату або винні ще В-ву невелику квоту. Оправлений третій том, чи окладинку до того тому, почнемо розсилати в березні ц. р. в міру того, як готову оправу чи окладинку постачатиме нам палітурня, тимто просимо ласкаво не вимагатися в нас посилки третього тому до кінця травня ц. р. Всіх довжників В-ва УЗЕ просимо ще раз ласкаво вирівняти залеглу передплату й уможливити цим і В-ву вирівняти його великі зобовязання супроти авторів, редакторів, друкарень, папірні, клішарні, літографій, палітурні і т. д. і т. д. При цьому ще раз завважуємо, що третій том, чи власне решту зшитків УЗЕ доставляємо лише тим ВП. Передплатникам, що вирівняли або незабаром уже вирівняють залеглости. Виправдування неплачення належитости за УЗЕ тим, що, мовляв, хто його знає, чи УЗЕ закінчиться, вже відпадає — тепер уже крайний час упорядкувати справу передплати. З кінцем грудня мин. року В-во повідомило окремим листом усіх ВП. Передплатників, що дальші вплати за УЗЕ треба посилати лише на адресу В-ва в Коломиї, чи то складанками ПКО число 504.201 (Власник конта: В-во УЗЕ в Коломиї), чи поштовими переказами на адресу В-ва. Тепер повідомляємо про це ще раз цим шляхом. З глибокою пошаною В-во „Українська Заг. Енциклопедія" в Коломиї. 1016 1-3

— **Відчит о. д-ра Липського** на тему „Світогляд і етика" відбудеться в середу, 27. ц. м. в домівці Мерійського Т-ва Пань (вул. Руська 10). Початок в год. 5. попол.

— **Українська народня пісня у ляйпцігському радіо.** В середу 27. ц. м. передає радіостація в Ляйпцігу концерт української народньої пісні, якого виконавцями будуть Марія Сокіл і Антін Рудницький. У програму концерту входять народні пісні в обробці Барвінського, Ревуцького, М. Колесси і Лиська та фортепіянові твори на тему нар. пісень Барвінського й А. Рудницького. Концерт починається в год. 22.20 і тріватиме повну годину.

— **Українські пісні в чеському радіо.** В дні 28. лютого п. р. між год. 9—9.30 вечір висилає радіо-стація Брна ЧСР. українські народні пісні, які відспіває український мужеський хор у Брні.

— **Кандидати на громадських писарів.** На терені південних і західних воєвідств відбулося 20 курсів для кандидатів на нових громадських секретарів при участи 1.267 осіб. Із загального числа перешколених кандидатів приходить на львівське воєвідство 318 кандидатів, станиславівське 109, тернопільське 173.

— **Новий гостинець.** М-ство комунікації порішило вибудувати уліпшений гостинець від відтинку Заліщики-Чортків на просторі 12 км. Коштуватиме це кількасот тисяч зол.

— **Леди рушили.** На Дністрі і допливах, як повідомляють зі Станиславова, води несуть ледяні криги. Біля Ляхович повстала ледова запора на 400 метрів. Стан води біля Жидачева підніс ся на 2 метри. Вода в Опорі знищила мости в Скольому, Дубині і Синевідську Вижному. Одночасно Опір виляв на значному просторі, вкриваючи околичні поля великими кригами леду. Рушили води також у Турчинщині. У понеділок в год. 12. вполудне рушили леди на Бузі біля Сокаля, вода сплила. Небезпеки нема.

— **Електрифікація Радивилова.** Управа м. Бродів ухвалила збудувати електричну сітку високої напруги до Радивилова. Так зелектрифікують Радивилів і сусідні громади.

— **Всі нотарі у Львові в одним домі.** Аг. Всхуд повідуеться, що в найближчих днях перепровадять усі нотаріяльні канцелярії у Львові до одного спільного льокалю при вул. Баторія ч. 9. Канцелярії будуть у цьому домі в партері, на першому та другому поверсі.

— **Злочин старого еротомана.** До мешкання Ольги Мікордівної, приватної уряднички, при вул. Ленартовича прийшов пізним вечором ем. сержант Тома Холева і після короткої розмови з нею та її матірю стрілив до них двічі з револьвера, ранивши обі тяжко. Опісля третім вистрілом відобрав собі життя. Стверджено, що Холева, 53-літній мужчина, мав жінку, з якою не жив і залицявся до Мікордівної. Обі жінки в тяжкому стані відставлено до шпиталю.

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

помаранчевої краски

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на березень.

Висилка передплати цими чеками вільна від почт. оплати.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

— **Вбивство на вулиці.** На розі вул. Скшинського та Пекарської Степан Гедя убив ножем 25-літнього візкаря Людвика Пясецького, з яким мав особисті порахунки.

— **Села горять.** В Угерцях пов. Самбір вибухла пожежа в загороді Ол. Микулича і перекинулася на сусідні будинки. Згоріло 11 хат, 10 стоділ, 5 штук живого інвентаря та різні господарські запаси. Шкоди обчислюють на кількадесять тисяч зол. В Посаді Новоміській згоріло чотири мешкальні доми й одна стодола на загальну шкоду 10 тисяч зол.

— **Крадіж почтової пересилки.** В Раві Руській привезли почтиліон Воляновський і візник Хлива возом до потягу почтові пересилки, між якими находився також мішок з грішми вартости 800 зол. Почтовий урядовець в амбулянсі, відбираючи від Воляновського цю пересилку, зміркував, що вона виглядає підозріло і тому отворив її. На велике диво він стверднв, що замість грошей находився в мішку пісок, хоч пльомба була ненарушена. Поліційне слідство викрило, що почтовий мішок зручно розпорено і вийнято гроші, а на їх місце насипано піску, після чого мішок знову зашито. У звязку з тим почтиліона і візника арештовано.

— **Сам платив собі пенсію.** Перед перемиським судом станув перед кількома днями секретар пятьох громад мостиського повіту, Павло Ванашек за спроневірення 3.500 зол. Він боронився тим, що громади не виплачували йому пенсії і тому він приневолений був заплатити собі сам. Його засуджено на 8 місяців вязниці з припиненням кари.

— **Вкрали цілу залізницю.** Рівенський суд розглядав справу небувалого осягу місцевих злодіїв, що вкрали цілу бічну залізничу лінію на шкоду державного скарбу й житинської цукроварні, а шини продали. На лаві обвинуваченых засіли Йосиф і Франц Білінські, Ян Бабіч, візник Аарум Воскобойник, що вивозив шини з місця крадежі та богатий підприємець Мошко Дрогичин, що крадені шини купив. Оба Білінські і Бабіч дістали по одному рокові, а Воскобойник і Дрогичин по пів року вязниці.

— **Велика пожежа в книгарні.** В Букарешті вибухло пожежа в пивниці книгарні Герца, де були склади журналів, газет і макулятура. Заки прибула пожежна сторожа, вогонь поширився на партер 8-поверхового будинку, а звідсі на сусідний двоповерховий дім. Серед мешканців 8-поверхового дому настав великий переполох, одначе пожежній сторожі вдалось не допустити вогню до дальших поверхів. Вигорів цілий склад книжок.

— **Новий титул Сталіна.** Досі було: „великий вождь", „наш улюблений", „наш одинокий", „геніяльний" і т. п. Після зїзду Совітів у трьох резолюціях різних авторів сказано: „геній людства". Цю назву надав Сталінові Авдєєнко, один із делегатів зїзду. Назва подобалася стеротизованим підхлібникам большевицького вожака і „геній людства" входить в моду, очевидно в Совітах.

— **Німий мотор.** Американська фірма Мотор-Компані випробувала новий мотор для літаків, що працює майже зовсім без гуку. Мотор оплюється алькоголем, що сполучений з іншими легкими розгінними матеріялами. Новий мотор зуживає свої власні гази і позволяє осягнути більшу швидкість та висоту.

— **Різні вістки.** У Льондоні продадуть з ліцитації нову колекцію царських дорогоцінностей; буде там 2000 предметів, усякі золоті вироби з самоцвітами, мініятури і столовий сервіс. — Від 1. квітня відновляють повітряну комунікацію між Брюсселем і Берлїном; літаки в обох напрямках відлітатимуть щоранку. — У березні буде в Парижі 300 таксівок, що матимуть радіоапарат. — Італійські журналісти дістали на свої послуги кілька літаків, щоб могли стежити за італійськими військами підчас їх операцій в Африці. — Гітлер згодився на те, щоб уповноважений від управи майном Вільгельма II. міг вивозити з Німеччини гроші потрібні на утримання замку в Дорн, одначе застерігся проти того, щоб кайзер приїзджав до Німеччини. — На 6. річницю з нагоди ювилею англійського короля вся шкільна молодь буде звільнена від науки. — Проти колишнього еспанського премїера Асанія почали процес за те, що він на становищі військового міністра доставляв зброю португальським офіцирам, що підготовляли державний переворот.

— **Скок з 8.000 метрів.** Один із славних летунів зробив незвичайно сміливий вчинок. Зіскочив при помочі легкопаду з висоти 8.000 метрів. На підставі зроблених ним реляцій перші 1000 метрів спадав головою на долину, при тому до 500 метрів обертався як кружок довкола осн, пізнїй на висоті 200 метрів над землею потягнув за шнур і легкопад отворився. Летун боявся раптового удару об землю. Одначе щасливо осів, бо від стрясення охоронили його підошви й обшаси з гумової шкіри Берсон-Окма.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Українського Спортового Союзу.

В неділю 24. лютого п. р. відбулися в салі „Бесіди" Загальні Збори Українського Спортового Союза.

Наради почалися в год. 10.15. Предсідником вибрали інж. Поповича зі Станиславова. По відчитанні протоколу здавали звіт поодинокі референти. Організаційний референт згадав, що у восьмох округах істнує *90 клюбів*, які обединують *4000 членів*. У 1934. р. прибуло нових 20 клюбів. Для скріплення організації — відбуто в краю ряд анкет, нарад, переведено курси тощо. —

Спортовий референт м-р Біленька згадала, що УСС обединув 1812 змагунів; найбільше членів має копаний мяч — 605; легка атлетика — 180, грн — 77; лещетярство — 66 і т. д. В 1934. р. прибуло 821 змагунів, себто 45 пр. більше як 1933. р. З черги референтка подала подрібний звіт зі стану нашого наколесництва, плавання, водних спортів, туристики, піят-повту, лещетярства і т. д.

Звіт скарбника вилив 1804 зол. приходів і 1800 зол. розходу, а чого на адміністрацію видано поверх 300 зол., на імпрези 700 зол. і т. ін.

Контрольна комісія ствердила погане ведення касових книг, що строго напятнувала. Всежтаки поставила внесок уділити абсолюторію уступаючому виділові.

Над звітами вивязалася широка дискусія, в якій нападали на КЛК за його вибито вороже відношення до УСС. Належну відправу дав голова КЛК дир. Палій, який теж подав критику звіту спортового й інших рефератів.

По уділенні абсолюторії збори — на внесок комісії-матки вибрали новий Виділ у такому складі:

Голова: **д-р С. Шухевич;** І. заст. голови інж. Зубенко, ІІ. дир. Радловський; члени: п-і Міляничева, Мойсеович, м-р Д. Біленька, м-р Гвоздецький, Сітницький, м-р Стефаник К., Вербицький, Онишкевич, Гнатейко, Семчина, Поліщук, Процінський. Контрольна комісія: інж. Попович, м-р Старосольський Ю., Рак В

—o—

Із судової салі.

ВІДГОМІН УБИВСТВА ПОЛІЦІЯНТА ҐЛОВЯКА

У понеділок 25. січня ц. р. відбулася перед апеляційним карним трибуналом розправа проти **Ольги Кривошиї,** 36-літньої селянки з Токів, пов. Збараж, її засудив був окружний суд у Тернополі в дні 13. вересня 1934 р. на **три роки вязниці** і заплату 160 зол. судових коштів за провину зі статті 148 §. 1. к. з. (замазування слідів злочину).

Прокуратура окружного суду в Тернополі притягнула Ольгу Кривошию до відповідальности тому, що в дні 13. березня 1933 р. дала Петрові Флінті сподні й електричну ліхтарку. Як відомо, згаданого Петра Флінту засудив трибунал у Тернополі на основі вердикту суддів присяглих на кару смерти за вбивство поліцїянта Йосифа Гловяка в дні 13. березня 1933 р., яку опісля замінили йому на досмертну вязницю. Трибунал у Тернополі станув на становищі акту обвинувачення, що Ольга Кривошия довідалась від Петра Флінти про вбивство поліцїянта і тому дала йому ліхтарку та сподні свого брата Івана Яворського, щоб уможливити Флінті замазати сліди вбивства.

Внаслідок апеляції трибунал львівського апеляційного суду по переведеній розправі **обнизив їй кару до півтора року,** але одночасно дочислив ще судові кошти за нинішню розправу в квоті 40 зол.

Засуджена ввесь час боронилась тим, що П. Флінта не згадував їй ні словечком про вбив-

ство поліцмента Гловяка і сподні свого брата зала вона йому, щоб перебрався, бо він упав був у болото і повалявся.

Ольгу Кривошию боронив **обор. д-р Володимир Старосольський.** Трибуналові проводив ради. Якушевський, обвинувачував прок. Соботевський

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

З карнавалових відгуків.

Назбиралося молодому вродливому щурові сидіти під вогкою і непахучою мітлою, то й висунувшись з-під мітли, кинув між своє громадянство гасло: Зробимо баль! Шипхлір саме поспрятали, привезли гречану кашу. Маємо зерно, скільки хто забажає... Ми й так затовстіли, але змінили. Треба нам руху!

Ціле товариство совпалювало з дір, морщало очима, потакуючи і в вдоволенням загинало хвостики під себе.

А вродливий щур говорив далі: „Все тут гарно приготовте і пільну миш посадите при буфеті. Я займуся танцями, бо як вам відомо, маю сальонові форми. Повати всі малі миші, щоб мерщій поразносили запрошення: „Сьогодні увечір великий баль гризунів, на який маємо честь запросити Вашу Всечесність з рідною. Лиш пильно уважати, щоби кого не поминути і щоб пізніше не було образ гонорових. Запросити всіх щурів, усі миші, не забути за морську свинку, що є в коморі, за рідню хомяків, вивірок, рудих мишей і кріликів!

— Та чи схотять прийти? — обізвалися голоси.

— Чому ж би ні? Повеселяться, погуляють...

— А чи просити і звяпа, що тут літом заходив у капусту, тай тепер доволи заглядає?...

— Не прийде певно, бо це болгуа, але запросити треба...

Прийшла означена годинка: трохи спізнені, обережно стали сходитись гості.

Стануда молодь. Щур у щурі — як мальовані. І дами були маленькі, як це тепер водиться в цілому світі.

Баль зачався хороводом. У першій парі йшов вродливий щур з молодою донькою хомяків. У другій парі щуриха з чоловіком морської свинки, за ними довгенний хвостище пар.

Гамір стукіт, регіт, галас.

Малий інцидент: хтось мороквій свинці ступив на ногу. Запищала і пари посунули далі.

Опісля коломийка, мазур і кадріль. Мазура проводив якийсь другий щур перехрестюк, мабуть раси...

А при буфеті сидів старий. Рудий щур забавляв розмовою стару хомичиху, вихвалюваний доньки...

— Але де мій син? — оглянулася хомичиха і добачила його за кошем, як романсував з рудою мишею.

Мама скривилася і післала сина рудати з морською свинкою.

Несподівано рипнули начинені двері, і в них стануди два фокстер'єри.

Як сонна мара пропало товариство.

Баль скінчився. **Тиберій Горобець.**

З концертової салі.

СВЯТО СТРІЛЕЦЬКОЇ ПІСНІ.

Дорогі нам спомини, хвилини великі і незабутні станули живі перед нами на святі стрілецької пісні. Зійшлись там усі: і ті, які своїми ногами промірали тернистий стрілецький шлях і ті, які знають його тільки з пісні й історії. Колишні отамани і стрілецьке братство слухали зі сльозами в очах гарячих слів проф. д-ра Старосольського, що лилися від серця до серця. В його промові станули як живі перед нами ті горді сини, що заквітчані червоною калиною йшли побідним походом з високих Карпат визволяти золотоверхий Київ з московських кайдан. Здобули, та не вдержали і „зажурились Стрільці Січові, як Збруч річку проходили"... Але віра, що „вернуться ще ті Стрільці Січові", лишилася в серцях усіх присутніх на святі.

Стрілецька пісня, яка стала вже власністю всього українського народу, зберегла в собі велику ідею стрілецтва, його гін до побідного бою. Вправді відзеркалює вона всі переживання, всю долю й недолю Стрільців, але головним її мотивом є саме похід і війна. Виповнила вона велику прогалину, яка була у нас від часів козаччини та відсвіжила знову традицію рідної армії. Та стрілецька пісня задзвеніла в хорах „Сурми" (диригент І. Охримович) та „Бандуриста" (диригент О. Плешкевич). Почули ми пісні в гармонізації Колесси, Нєдільського, Кудрика, Людкевича та Гайворонського .Обговорювати їх музичну вартість уважаємо зайвим, бо майже всі ті пісні чули ми вже неразі. З того цілого вінка, що його нам сплели обі хори, ще найкраще мабуть згармонізовані „Ой та зажурились" Б. Кудрика. Тут можемо висловити побажання до наших композиторів, що варто би використати мельодійний матеріял деяких стрілецьких пісень і дати їх публиці в новій гармонізації.

Важко сказати, котрому з хорів треба було признати пальму першенства. Обі хори незвичайно здисципліновані та мають опановану виконавчу техніку з різними її нюансами, а всеж-таки ріжняться між собою: хор „Бандурист" має більше темпераменту, зато хор „Сурма" співає більш рефлексійно та з більш зрізничкованим фразуванням.

П-і О. Любич-Параконяк — мила поява на сцені і своїм виступом потвердила свою давню добру опінію. Гайворонського „Синя чічка" та „Ой казала мати" своїм ліричним характером найбільше відповідали співачці та знайшли у ній добру інтерпретаторку. Людкевича „Спи дитинко моя" і головно „Ой поля" Барвінського, хоч відспівані з відчуттям та зрозумінням, не лежать у характері голосу артистки.

М. Голинський мав великий успіх. Все виганий овацийно, дав нам пісні, які своїм змістом відповідали святові. Співав він „Стрілецький романс" Углицького, якого ми тут уперше почули. (Павло Печенїга-Углицький, бувший професор царської консерваторії в Петрограді і диригент опери й симфон. оркестри в Константинополі. Від світової війни живе у Філядельфії. Організатор української об'їздної оперової трупи в Америці. Чули ми про його симфонічні твори, балет, оперу „Вій" та сольові пісні). Пісня „Стрілецький романс" оперта ціла на народніх мотивах, які сконцентровані цікаво. Своїм обемом та характером і способом трактування голосової партії збли-жається до оперових арій Н. Нижанківського „Засумуй трембіто" співав Голинський також уперше і дав так багато виразу, що пісня ця вийшла у цілій своїй красі зі своїми сильними драматичними акцентами та найшла відгук у серцях слухачів. Як наддатки почули ми Гайворонського „Ой козаче мій" та „Ой нагнувся дуб високий", пісні, що їх все радо слухаємо. Заспівати ті пісні побіч себе може собі позволити тільки співак з таким голосовим діяпазоном, як Голинський: в одній він імпонував високим, повним блеску „Г", в другій неодин бас міг би йому позавидувати таких звучних низьких тонів з теплою краскою.

Акомпаніямент обняли наші композитори В. Барвінський та Н. Нижанківський. Самі їх прізвища звільнюють нас від оцінки їх гри: Барвінський, який рідко виступає в ролі акомпаніятора, своїм виступом причинився безперечно до звеличення стрілецького свята.

І. Приймова.

З кіна.

Кіно „Касіно" „ЗВОДНИЦЯ".

Відома пара палких коханців Джоан Крефорд і Клерк Гебл. Історія дівчини, в якій кохається віддавна її шеф — багата, чесна, дуже симпатична людина. Для того, щоб оженитись з нею, він рішає розвестись. Це нелегка справа; заки він її поладнає радить своїй нареченій виїхати в далеку подорож, щоб вона перевірила своє серце: чи справді його кохає. У цій подорожі познайомиться вона із зовсім іншим типом мужчин молодим, енергійним, зі стихійною силою. Вона закохується в ньому, та коли вертається додому не має сміливости признатись до цього перед своїм нареченим, який дає їй докази свого великого почування. Дальша розв'язка цієї ситуації наскрізь американська: люди перемагають свої почування, підпорядковуючи їх своїй волі.

Все це надається скоріше на психольогічну пєсу, ніж на фільму, хоч переведене інтелігентно і не нудно

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-р Дмитро Селепей, лікар, довголітній голова і член-добродій У. С. Т. „Бескид" у Надвірній, помер нещадійно. Похорони відбулися в неділю 24. ц. м. у Надвірній. В. П. П.!

—o—

Дописи.

ЛУЦЬК.

Що буде з нашими кооперативами? Новий дес'ятий „Союз Рільничих і Зарібково-Господарських Кооператив" (централя у Варшаві), до якого приділено більшість українських кооператив на Волині. Подібно в Холмщині, має відкрити свій відділ в Луцьку. Бюро того відділу міститься при вул. Пілсудського 13, де раніше було бюро зліквідованого відділу Ревіз. Союзу Рільничих кооператив. Уповноваженим нового ревіз. союзу є дотеперішній директор відділу Союзу Рільничих Кооператив п. Поцюет. Як запевняє, новий ревізійний союз має намір старатись, щоб дозволено відновити діяльність всіх закритих адміністраційною владою українських кооператив. Побачимо лише, чи це здійсниться. Локцію адміністрації, влади на Луччині й Дубенщині закриває далі наші кооперативи, як про це зрештою „Діло" вже повідомляло.

—o—

СПОРТ.

І. ЗИМОВІ СОКІЛЬСЬКІ МИСТЕЦТВА У ВІДБИВАНЦІ.

По розгрішках та подіві на класи почалися справжні змагання вже. І то завзяті. Дотеперішні виглядають:

Жінки: Сокіл III. (членині) — СБ. II. (учасниці) 2 : 0 (15 : 5, 15 : 11). СБ. І. (учасниці) — Сокіл IV. (членині) 0 : 2 (7 : 15, 9-15). Сокіл III. (членині) — Сокіл IV. (членині) 1 : 2 (12 : 15, 15 : 5, 5 : 15). СБ. (членині) — СБ. І. (учасниці) 2 : 0 в. е.

Мущини: Ольдбой СБ. — Сокіл III./І. 0 : 2 (12 : 15 5 : 15). Сокіл IV./І. — СБ. (учасники) 1 : 2 (15 : 12 13 : 15, 13 : 15). СБ. І. (члени) — Ольдбой СБ. 2 : 0 (15 : 7, 15 : 7). Сокіл III./І. — Сокіл IV./І. 0 : 2 (11 : 15 12 : 15). Сокіл V. — СБ. І. (члени) 0 : 2 (3 :15, 11 15). СБ. І. (учасники) — Сокіл V. 2 : 0 (15 : 6, 15 : 9). СБ. І. (члени) — Сокіл III./І. 2 : 1 (15 : 3, 9 : 15, 15 : 12) **Найбільш емоціональні змагання.** Сокіл IV /І. — Ольдбой СБ. 2 : 1 (15 : 4, 9 : 15, 15 : 3). Сокіл III./II. — СБ. (учасники) 0 : 2 (8 : 15, 9 : 15). СБ. II. (члени) — СБ. III. (члени) 2 : 0 (16 : 14, 15 : 12). Сокіл III./II — Сокіл IV /II. 2 : 0 (16 : 14, 15 : 9).

ТОЧКУВАННЯ:

І. клясa:	гор	точок	сети	—
1) Сокіл - Батько І. (члени)	3	6	6 : 1	—
2) Сокіл IV. (члени)	3	4	5 : 3	—
3) Сокіл-Батько І. (учасники)	2	4	4 : 1	—
4) Сокіл III. І. (члени)	3	2	3 : 4	—
5) Ольдбой С.-Б.	3	0	1 : 6	—
6) Сокіл V.	2	0	0 : 4	—

II. клясa:	гор	точок	сети	
1) Сокіл-Батько II. (учасники)	1	2	2 : 0	(30 : 15;
2) Сокіл-Батько II. (члени)	1	2	2 : 0	(31 : 2[illegible]
3) Сокіл III. II. (члени)	2	2	2 : 2	(—
4) Сокіл-Батько III. (члени)	1	0	0 : 2	(26 : 31,
5) Сокіл IV. II. (члени)	1	0	0 : 2	(25 : 31)

Клясa жінок:	гор	точок	сети	
1) Сокіл-Батько (членині)	2	4	4 : 0	—
2) Сокіл IV. (членині)	2	4	4 : 1	—
3) Сокіл III. (членині)	3	2	3 : 4	—
4) Сокіл-Батько II. (учасниці)	1	0	0 : 2	—
5) Сокіл-Батько І. (учасниці)	2	0	0 : 4	—

В цю неділю (24. II.) відбудеться 10 стріч від год 14-30 до 21-40, на яких буде така скількість публики що багато мусіло чекати в канцелярії на чергу. Дуже терпеливо висиділи деякі видні від першої стрічі до останньої. Бачимо, що є „те" і „инше" цікаві дивитисі. Емоцій дуже багато. Навіть „старша" публика була присутня та захоплювалась. Змагання продовжуються й обіцюють ще неодну несподіванку.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży Warszawa, 25 lutego 1935. № 25. R. 19.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 25. lutego 1935. № 25. R. 19.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Дрогобич:

26. II. „Бешкет у раю".
27. II. „Залізна Острога".
28. II. „Корчемнянські дівчата".
1. III. „Тричі повінчані".

Великий Міський Театр.

Вівторок, 26. II. год. 7·30 веч. „Крик".
Середа, 27. II. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Різнонародностей.

Вівторок, 26. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".
Середа, 27. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".

Кіна.

АДРІЯ: „1914 рік" і додатки.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).
АТЛАНТИК: „Юлінка".
ВАНДА: „Страшна ніч у Зоо".
ГРАЖИНА: „Сват сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Зводниця".
КОЛІСЕЙ: „Паризьке тадіння", ревія „У нас, як у раї".
КОПЕРНІК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фзін і Фзин у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Двобій зі смертю", гротеска: „Мікі Маус".
МІРАЖ: „Чар віденського вальса".
МУЗА: „Створена до цілування".
ПАЛЯС: „Мушу бути молодий" (Лео Слезак).
ПАН: „Мікі Маус", Фзін і Фзин (Гут парить гумор) Тайни садьону краси.
РАЙ: „Ніч чудес" (людська драма), вперше у Львові.
СВІТ: „Ніч чудес" (людська драма), вперше у Львові.
СОНЦЕ: „Шанхай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Каріока", ревія „Година з нами".
УТІХА: „Кінг-Конгів син", ревія: „Прощай, коханий Львове!"
ХІМЕРА: „Злочин у Гріндах".

Закордонне радіо.

Вівторок, 26. лютого 1935.

Відень (506,8) 14·00 Форт. ресіталь, 15·40 Дитячі пісоньки, 17·30 Сутта на укр. і форт., 19·20 „Московий баль" оп. Вердія, 23·45 Віденські мельодії, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Завершення, **Прага** (470,2) 17·50 Спів, 21·35 Камер. симфонія Шенберга, **Париж** (1648) 21·00 „Гаргантуа" оп. Маріотта. **Білгород** (437,3) 20·00, 21·30 Музика, спів, **Берлін** (356,7) 12·00 Легка муз. 17·40 Пісні Байсмана, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірня, 17·50 Солісти, **Ляйпціг** (382,2) 18·40 Легка музика, **Мінхен** (405,4) 14·20 Музика, спів, **Будапешт** (550,5) 17·00, 22·40 Музика, 20·00 „Зигфрид" оп. Вагнера, **Мілано** (368,6) 11·30, 17·05 Легка музика, 20·45 „Фор де Неве" оп. Бізнна, **Рим** (420,8) 17·15 Квінтет, 20·45 Солісти, (сп. муз.).

Середа, 27. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·15 Твори Фрізінга (муз., сп.), 19·10 Арії та пісні, 19·50 Африка говорить, 22·05 Легка музика, **Кошиці** (259,1) 17·05 Для Завершення, **Прага** 470,2) 19·5 Садьон. муз., **Париж** (1648) 21·00 „Маскота" оп. Одрана, **Берлін** (356,7) 12·00 Легка муз., 16·00 „Це кохання" вес. полудневі зі сп. і муз., 18·30 Музика, спів (солісти), **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірня, 17·30 Сучасні рел. пісні, 21·00 Гарні мельодії, 23·00 Нар. муз. Дані та Ніва Шайнпарії (на стіні) **Кельн** (455,9) 21·00 „Індіго або 40 опришків" оп. І. Штрауса, Ляйпціг (382,2) **22·20 Українська нар. муз. (вик. Марія Сокіл і М. Рудницький)**, Мінхен (405,4) 17·50 „Горбатий Перо" мельодрама з муз. Байсмана, Штуттгарт (522,6) 21·45, 17·30 Вок. концерт, 18·30 „Жарти про кохання" (вес сценки, сп., рецитації), 21·45 Форт., **Будапешт** (550,5) 13·30 Цик. муз., 20·10 Галевий концерт, **Мілано** (368,6) 11·30, 19·00 Легка муз., Рим (420,8) 21·00 „Фавст" оп. Гунода.

Читайте „Діло"!

Львівське радіо.

Вівторок, 26. лютого 1935.

6·45 Ранішня вид., 7·50, 22·00 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Популярна й легка музика з гр. пл., 13·45 Оповідання для молодших дітей Старого Доктора, 13·00 Полудн. дзвінки, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Легка музика, веселі монольоги, 16·45 Скрипка П. К. О., 17·00 Концерт хору, 17·25 Сусп. гутірка, 17·35 Сальон. музика ансамбль октету з гр. пл., 17·50 Почт.-техн. скринька, 18·00 Сільва реоум, мист. і культ життя, 18·03 Жіночі часописи, 18·15 Квінтет, 18·45 Літер. життя Лодзі, 19·00 Оп, ресіталь Желєзовського в супр. форт., 19·20 Гутірка, 19·30 Моцартова хвилина з гр. пшт., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 „Пісня кохання" оп (на мотивах мельодій Ів. Штрауса) Корнгольда; Веч. дзвінок, Як працюємо, 22·15 Гр. пл., 22·30, 23·05 Танц. музика, 22·45 Сильветка кашубського короля (фейл., рецитація поезій).

Середа, 27. лютого 1935.

6·45 Ранішня вид., 7·50, 22·00 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. дзвінок, 13·05 Гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·50 Десять хв. вітру в д моря, 16·00 Гармоністи, 16·45 Листи від старших дітей, 17·00 Скрипка, форт., 17·25 Раціональна обувь, гутірка для жінок, 17·35 Шуман: „Манфред" увертюра в гр. пл., 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Наука стенографії, 18·15 Критика мельодій, 18·45 Госп. відчит, 19·00 Кварт. мініатури, 19·20 Гутірка, 19·30 Трансм. з Виднаї Пісоньки, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Кассровичівський вечір із Познання, 20·00 Льонд. суіта з гр. пл., 20·45 Веч. дзвінок, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·50 Є сніг, нема снігу (фейл. Рікорда) 21·40 Польські пісні в вик. А. Дебората в супр. форт., 22·15, 23·05 Танц. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·26 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·69, Париж 34·94—, Берлін 212·45, Ціріх 171·97, Голяндія 337·80—, Прага 22·12—, Італія 44·85, Нюйорк кабель 5·27 3/4, Нюйорк чеки 5·27 5/8.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франци фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·60, Корони, 36·50—36·40, Рубля 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·36 — 1·32.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 25 лютого ц. р. кооперативам платив за:

		львівська Львів.
1 кг. масла	франко магазин	2·30 зол.
1 л.	молока	0·15 „
1 л.	сметани	0·60 „
1 кг.	сиру	2·50 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 литра 25 сот.

Тенденція на масло слаба, молоко і сметану здержана, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 25 лютого ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, львівська подвірня птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	1·00	зол
Старі „	„	„	0·80	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·95	„
Індики	„	„	1·00	„
Індички	„	„	1·10	„
Пантарки	„	„	1·25	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу дан кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Студент-медик навяже кореспонденцію з інтелігентною, пристійною українкою. Зголошення до „Діла" під „Лезом до життя". 1022

Краєвиди або історичні образи справлені купить Михайло Грицак, Kętrzyńskiego 58. 1020

На карнавал сноківки, фраки випозичає. Ціни низькі. Коперника 10. Тел. 15-37. 1018 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

АДВОКАТ

Д-р Осип Суховерський

веде канцелярію

у ЛЬВОВІ, РИНОК 43. І. п.

(Дім „РИЗНИЦІ") 1—3

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всілякого роду за готівку і на сплати.

Чи Ви вже передплатили католицький тижневик

„МЕТА"

„Мета" є одинокою українською католицькою тижневиком у якому добір цікавого для всіх змісту получений з гарною зовнішною формою виходить кожного четверга.

„Мета"

Кожний інтелігентний читач мусить читати часопис «Мета», коли хоче знати як з католицького становища ставитись до всіх актуальних справ. Просимо домагатися зразкових чисел. Ціна 1 примірника 30 сот.

Місячна передплата 1·20. Піврічна 7·00. Квартальна 3·50. Річна 14·00

За кордоном 3 долари.

Адреса редакції і адміністрації:

Львів, Японська 7. — тел. 94-56.

Конто ім. К. О. Варшава 101.358.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ТРИЗУБ тижневик політики, громадського життя та мистецтва, заснований р. 1925. Вич. Прокопочем, виходитиме в 1935-ім році по старому і за участи тих самих співробітників.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ на 1935 рік.

У Франції на рік — 80 фр., на півроку — 40 фр., на три місяці — 20 фр. на один місяць — 8 фр., окреме число — 2 фр.

	1 рік	½ року	3 місяці	1 місяць	окр. число
ЧЕХІЯ	80 н. ч.	40 н. ч.	20 н. ч.	10 н. ч.	3 н. ч.
ПОЛЬЩА	25 зл.	15 зл.	8 зл.	3 зл.	1 зл.
РУМУНІЯ	500 лей	300 л.	150 л.	50 л.	20 л.
НІМЕЧЧИНА	12 мар.	6 м.	3 м.	2 м.	0·50 м.
СПОЛ. ШТАТИ П. А.	3 дол.	1·5 д.	1 д.	0·40 д.	0·10 д.
КАНАДА	3 дол.	1·5 д.	1 д.	0·40 д.	0·10 д.
БЕЛЬГІЯ	20 бельг.	10 б.	6. б.	2 б.	0·60 б.

У Парижі набувати в цитарні В. Поводовського, 13 rue Bonaparte, Paris VI

Закордонні журнал передплачувати й набувати можна у представників „Тризуба": 1) В Канаді — W. Sikewich, P. O Box 333 Toronto, Ontario, Canada. 2) В Румунії — Dm. Herodot. Strada Delea Veche, 45. Bucarest. 3) В Чехословаччині — Прага: P. Filonovic. Horni Cernosice u Prahy, č. 107. Подебради: в. інж. Бурачинський Ukr. Hosp. Akademie Podébrady. 4) В Польщі — J Lipowecki, ul. Czerniakowska 204 m. 25, Warszawa, для грошевих переказів — поштовий рахунок 13.435 Warszawa, Jan Lipowecki. 5) В Спол. Штатах — „Surma Book", 105 Av. A. New York, N. Y., U. S. A 6) В Царьгороді — M. Zabello. Posta kutusu Nr. 234. Beyoglu. Istamboul. Turquie 7) В Бельгії — Georges Jakovliv, Ing. 61, rue de Dave, Jambes — Namur. Chèque Postal 234.465. 1000 2—3

Редакція і адміністрація: 42. rue Denfert-Rochereau, Paris V.

Tél. Danton 30-03.

Для переказів у Франції: „Le Trident", chèque postal 898.50, Paris.

Редагує — **Комітет.** Адміністратор: **Ів. Косенко.**

Le Gérant: M-me Perdrizet.

Віденські Торги

10. до 16. березня 1935. (Ротунда до 17-го березня). Предмети люксусові і щоденного вжитку (меблі). Спеціяльна вистава „Мистецтво в ремеслі" (Вистава реклями).

французька кольоніяльна вистава.

Вистава волокнових виробів та одежі. (Ткані вироби).
Вистава модних футер.

СПЕЦІЯЛЬНА ВИСТАВА.

Господарство в розбудові.

Технічна вистава. — (Будівельна вистава та будова доріг).
Вистава бюрової обстанови. — (Вистава винаходів).

Міжнародня вистава самоходів і мотоциклів.

Совітська вистава. — (Стріпельна вистава).

Вистава харчевих артикулів.

Вистава зразків рільного и лісного господарства.

Віздова віза зайва. Легітимація Торгів та закордонний паспорт уповажнюють перейти австрійський кордон. Зайва також чехословацька транзитова віза. Значні знижки переїзду на польських, німецьких, чехословацьких та австрійських залізницях і на летунських лініях. Всякі інформації та легітимації (по 8 вол.) через

Wiener Messe — A. G., Wien VII.

та у почесних представників:

Львів: Австрійський консулят, вул. Оссолінських 8.
„ Польське Бюро Подорожи „Орбіс", Сп. з о. п. Городецька 83.
„ „ „ „ „ „ Шпитальна 1.
„ „ „ „ „ „ пл. Марійська 8.
„ Wagons-Lits Cook C. A., пл. Галицька 15. 78/71

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·60

Дрібні оголошення від слова:

патримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка			
1/1	. . . . .	зол.	480.—
1/2	. . . . .	„	250.—
1/4	. . . . .	„	130.—
1/8	. . . . .	„	70.—

За редакцію відповідає Остап Савцюк Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Ч. 52 (13.950). Львів, середа 27. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-25. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Курси українознавства Р. Ш.

Викладн на курсах українознавства починаються 1. березня н. р. і тревatимуть до кінця червня. Виклади відбуваються щоденно в домівці Товариства при вул. Мохнацького ч. 12 (Дівоча Школа Р. Ш.) від год. 4—8 вечором. Вступ тільки для членів Р. Ш., оплата для старших 10 зол., для молоді до 5 зол. місячно.

Зголошення приймається в домівці Товариства при вул. Мохнацького ч. 12. II. пов., щодня від год. 4—6 вечором.

Головна Управа Рідної Школи.

Курс для провідниць діточих садків.

Головна Управа Рідної Школи у Львові відкриває з днем 11. березня 1935 р. 6-тижневий курс для провідниць діточих садків.

Прохання на приняття вносити до Головної Управи Рідної Школи у Львові, вул. Словацького ч. 14, найдалі до 10. березня н. р., а до прохання долучити метрику і свідоцтво зрілости учительської семінарії або гімназії, чи іншої рівнозвартної школи (у відписах). — Оплата за курс 20 зол.

Якщо не зголоситься найменше 15 учасниць, курс не відбудеться. Хто з учасниць рефлектував би на приміщення, зголосить це то 5. березня і замічить, чи з харчем, чи без харчу.

Головна Управа Рідної Школи.

Перед виїздом мін. Саймона до Берліна.

ЛЬОНДОН, 26. 2. ПАТ. На вчорашнім передполудневім засіданні кабінету крім безробіття обговорювали теж виїзд мін. Саймона до Берліна, на що кабінет згодився. Мін. Саймон заявив у палаті громад, що уряд Франції та Італії теж годиться на що поїздку. На питання чи поїде теж до Варшави і до Москви мін. Саймон відповів, що над цею справою радить ще брітійський кабінет. Речинець виїзду покищо ще не означений.

Добре поінформовані кола запевняють, що брітійський кабінет ставиться прихильно до поїздки мін. Саймона до Москви.

Совітська Монголія небезпечним сусідом.

Японська преса подає частинний звіт штабу японсько-манджурських відділів, які брали участь у боях над озером Бой-Нор на кордоні т. зв. зовнішної Монголії. Коли монгольські відділи в переполоху почали відкати, покидали зброю та інший воєнний виряд, на якім видніли написи большевицьких воєнних фабрик у Благовіщенську.

Японська преса заперечує, що монгольські відділи стоять тільки на кордоні. Зате в глибині краю розміщені відділи большевицьких військ під проводом большевицьких старшин. Тому преса доказує, що в сьогоднішніх умовинах годі говорити про незалежність зовнішної Монголії. Большевизм у Монголії загрожує сусіднім державам, у першу чергу Манджу-Ко.

Самоліквідація націонал-соціялістичних організацій в Австрії.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Віденське кореспонденційне бюро повідомляє, що нелеґальні націонал-соціялістичні організації в Австрії рішили занехати всяку політичну акцію і самоліквідуватись. Провідники деяких організацій зобовязались перед директором служби безпеки в Горішній Австрії співпрацювати в розвязанні всіх напіввійськових організацій, пробоєвих відділів та організацій гітлерівської молоді. В останніх днях у багатьох місцевостях зголошувались до станиць поліції провідники націонал-соціялістичних організацій і віддавали свої друки та матеріял.

Добре поінформовані кола запевняють, що в Горішній Австрії самоліквідація обняла 20.000 націонал-соціялістів а саме 6.800 пробоєвиків, 1.500 членів гітлерівської молоді, решта — це члени політичних організацій.

Большевики розбиваються за позичкою.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Заява большевицького уряду, що не буде далі вивозити золота до Злучених Держав, тільки до Льондону, викликала ріжні коментарі в пресі. „Дейлі Геральд" запевняє, що ця заява: 1) уможливить урядові СССР поробити більші замовлення в Льондоні машин та інсталяцій, за які заплатить готівкою. Крім того уможливить большевикам переговори з метою внедшати більшу позичку в Льондоні на 5 років. „Дейлі Геральд" пише, що фінансові кота в Льондоні і великі банки годяться на цей плян. Одначе банкові кола переконані, що большевики можуть дістати позичку щойно тоді, коли дадуть нові гарантії, що будуть платити відсотки і сплати довгу золотом.

Англійські консерватисти проти поїздки мін. Саймона до Москви.

„Дейлі Телеграф" повідомляє, що брітійський уряд переслав французькому урядові низку питань у справі безпеки східної Европи.

Кружляють поголоски, що мін. Саймон з мін. Іденом відбудуть свою подорож літаком, щоби скоротити свою присутність у Льондоні.

„Дейлі Мейль" пише, що приготовання мін. Саймона до берлінської подорожі вже майже закінчені. Політичні кола запевняють, що заду мана візита мін. Саймона у Москві викликала велике невдоволення серед впливових консервативних кол у Льондоні.

Напружене положення у Мемелі.

РИГА, ПАТ. З Мемеля надійшли вістки про напружене положення в мемельській окрузі. Тому до Ковна виїхав губернатор Меморузі. Між губернатором Навакасом мемеля Навакас. і литовською директорією під проводом Брязайтіса дійшло з цього приводу до непорозумінь. Кружляють поголоски, що Навакас у ступить. Його наслідником буде мабуть колишній міністер закордонних справ Завішос.

Два нові монополі у Манджу-Ко.

Шенгайський щоденник „Сунбао" пише, що по проголошенні нафтового монополю у Манджу-Ко уряд змонополізує теж копальні вугілля і деревного промислу.

У справу змонополізованого промислу обійме спеціяльна економічна рада, в якій рішаючий голос матимуть представники квантунської армії.

Від 1-го січня 1935 р. всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на **премійні книжечки**

в Кооперативному Банку „Дністер"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20., на які по році можуть припасти нагороди від 25—100 зол.

Габсбурги знову на овиді.

Львів, 26. лютого 1935.

Справа повороту Габсбургів на престіл чи то австрійський чи угорський, чи взагалі у міжнародніх розмірах австро-угорської держави, не сходить з черги політичних клопотів Европи. Здавалося, що після невдалих „путчів" і компромітацій австрійських та угорських легітимістів що за життя Карла I. і після невдачі трохи дон-кіхотерської дільності останньої австро-угорської монархині Зити — сприяч Габсбургів, як міжнародні пробовано, похоронена на віки. Воскресили її полеглих і гробарі. Це звучить як парадокс, а проте воно суща правда: адже той сам версальський договір забороняючи реституцію Габсбургів і австро-німецький „аншлюс" та коли реалізація „аншлюсу" стала реальним питанням дня, реституція Габсбургів напрошувалась сама собою, як найкращий і найпевніший засіб для збереження австрійського державного сепаратизму.

Таким робом легітимістичний рух внутр. Австрії і симпатії для справи Габсбургів за кордоном просто вже автоматично а політично Німеччини проти австрійського чеського патріотизму. Що за життя канцлера Дольфуса пановало голосно, що Італія перша перестала дивіти вороким оком на заходи вірних Габсбургській династії австрійських і угорських християн. Коли наслідником Дольфуса став Шушніг, а фактичним володарем в Австрії князь Штаремберг — питання реставрації Габсбургів вийшло знову в іншу сталію: бо ці обидва державні мужі явно і сильно висловлювали свій погляд, що ні ніхто не має права накидати „суверенній" австрійській державі устрою, якого не бажає собі сам народ і що „австрійський" народ бажає собі безумовно повороту на престіл коханих Габсбургів...

І тому справа Габсбургів актуалізувалась одночасно в кількох сторін: 1) Офіціальна державна влада перестала переслідувати легітимістів, які, правда, навіть до часів правління австрійських соціял-демократів мали певну свободу руху. 2) Відвідини Шушніга в Штаремберга в Італії після останнього невдалого „путчу" націонал-соціялістів дали притоку потоків пресі робити здогади, чи в розмовах тих вождів державничої нещасної Австрії не йшлося про Габсбургів, як гарантів незалежности австрійської суверенности. 3) Повноліття претендента до престолу Оттона дало легітимістичній пропаганді добру нагоду до поширення його фотографії по всіх найріжнороднійших газетах і журналах цілої Европи. 4) Як відомо з 7. січня 1935. р. підписано у Римі італо-французький пакт про „неінтервенцію" (невмішання у внутрішні справи), який по суті торкається оборони Австрії перед небезпекою „аншлюсу" та який передбачував загальний „дунайський пакт" — а тією самою метою. (Росія—Італія—Угорщина). Згадане порозуміння між Італією і Францією було якомога найбільше торкалося Австрії і було одним кроком далі на шляху „остаточного" забезпечення австрійської державної незалежности (читай залежности від Італії та міжнародного капіталу). Останнім кроком на тій дорозі мав би стати отой надуп[illegible]ський пакт, про який [illegible]

Дешевий місяць
у **БЛАЗАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по реваляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, флянеля 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

думіння. Тому, що в обидвох отих останніх зїздах, у Римі і Льондоні, відбувався торг за Австрію без Австрії (надзвичайно характеристичний причинок до характеристики тої ролї, до якої вистіль Австрія у боротьбі за свою „самостійність"), не дивниця, що австрійські політики так рішили перевірити у самого джерела як далеко „опікуни" зайшли у виконуванні своєї опікунчої місії.

І ось австрійський канцлер Шушніґ та формальний міністр закордонних справ Бертер поїхали до Парижа, а вітіль подалися вчора до Льондону. Офіціяльний комунікат, який появився про вислід розмов австрійців з французами, як звичайно, не багато говорить: дуже можливо, що саме цим разом пустка дипльоматичного стилю відповідав тій дійсній пустці конкретних вислідів нарад. Єдиний пункт, який звертає на себе у тому комунікаті увагу, це замітка про „неполїтичну цїлість" пляну середньо-европейського (наддунайського) пакту з „іншими регіональними пактами", під якими треба в першу чергу розуміти — східний пакт. Про Габсбурґів ніби то у Парижі не говорилося, але в паризькі часописи, які впевняють, що саме Габсбурґи були центральною темою розмов. Позиція Франції у цій справі дуже незручна: коли б навіть всі французькі рішаючі чинники погодилися на аргументи австрійських легітимістів, то проте вони не можуть забувати становища Малої Антанти, для якої реставрація Габсбурґів є мало-що не казусом белли. Ще одна тема, яка ніби то займала увагу членів паризьких розмов, це вимоги Австрії (і Угорщини) на довоєння, — себто відгуки прецеденсу, який зробила остання льондонська конференція, анулюючи військові клявзули Версалю супроти Німеччини.

З Парижа, як сказано, подались австрійські міністри до Льондону. Здається, що тамошні господарі не дуже гостям раді, бо крім великих клопотів нїяких користей вони Англії не приносять. Англійські соціялісти тямлять, що навіть німецькі націонал-соціялісти не занесли соціялїзмові такого погрому, як пп. Дольфус, Фей і Штаремберґ, які просто стріляли до робітничих домів з тяжких гармат. Демонстраційні віча в Гайд-Парку, інтерпеляції у палаті громад і т. п. безпосередні наслідки візити, що неприємний дострій до розмов. Зате безумовно Льондон, офіціяльний Льондон, консервативний і монархістичний, а не соціялістичний, більше співав ідеї повороту Габсбурґів до гурту европейських володарів, ніж якийсьбудь інший край: коли б цього не було, то й князь Валїї певно чи вибрав би собі само тепер Австрію і Угорщину за терен своїх туристичних прогульок...

З чим вернуться австрійські політики зі свого паломництва по західних столицях — важко ще казати. А проте можна заризикувати твердження, що великих успіхів та подорож не матиме, — хіба, що Англійський Банк буде тою інстанцією, яка осолодить Австрії ще один гіркий досвід зі своїми опікунами. Подучений надунайського пакту зі східним пактом в одну політичну систему, це справді медвежа прислуга для австрійської державної самостійности: Бо відомо річ, що німецькі розвоєві тенденції можуть іти або на схід або на південь. Коли ж хто хоче злучати можливости експанзії Німеччини в обох напрямках та боронити одночасно і Балтик і Созіти і Малу Антанту і Австрію і навіть республіканський австрійський режим, той ловить за одним махом більше зайців, ніж їх змога зловити. Через те так тріщить версайська система, побудована на принципі клявзуль невикональних, згори засуджених на банкрутство...

Московський мілїтаризм і безпека Европи.

Женева, 22. лютого 1935.

Переговори про повітряну конвенцію та загальну забезпеку европейського миру розпочаті в Льондоні між представниками Франції та Англії, тревають далі. На запрошення взяти участь в цих переговорах Берлін дав відповідь, що задоволила Льондон значно більше, ніж Париж. Німецьке жадання провадити переговори з Англією та Францією окремо, викликало спершу в Парижі нехіть та підозріння, що німецька дипльоматія хоче поріжнити Францію та Англію. Але показується, що слушність німецького жадання признано згодом як у Льондоні, так і в самім Парижі.

І справді становище Англії та Франції супроти Німеччини досить відмінне. Англія має спроможність провадити переговори з Німеччиною цїлком вільно і незалежно від якоїсь третьої держави, Франція ж звязана своїми зобовязаннями супроти Москви та Малої Антанти. Англію цікавить в першу чергу повітряна конвенція, почасти римська умова щодо Австрії, і дуже мало східній пакт. Тимчасом деякі політичні кола Франції вважають східній пакт для воєнного забезпечення Франції не менш потрібним ніж повітряну конвенцію.

Становище англійських та французьких політичних кол до московського супермілїтаризму також досить відмінне. Коли деякі найбільш заслїплені приятелі Москви у Франції вважають кожні і найбільш божевільні зброєння Москви корисними для воєнного забезпечення Франції, то англійська преса висловлює невдоволення, що число воєнних літаків СССР перевищує майже втрое англійську повітряну фльоту вже тепер, і загрожує її перевищити у ще більшій диспропорції у найближчих роках.

Під цим оглядом демонстрація совітської „могучости" на VII. конгресі совітів осягнула результати якраз протилежні до тих, які бажав собі московський уряд. Московський Марс, пан Гухачевський, рішуче перестарався. Оголошена ним статистика зросту збройних сил СССР мусіла викликати занепокоєння у всіх справжніх прихильників миру в Европі та довести якраз всім і кожному, що ані східній пакт, ані якісь інші пакти з країною, що не знає ніяких меж для свого супермілїтаризму, не є доцільні.

І справді, „совітська авіяція зросла від часу VI. конгресу на 330 відсотків, танкетки на 2.475 відс., легкі танки на 760 відс., середні танки на 792 відс." і т. д. (Ізв. 31. I. 35). Так казав пан Тухачевський. І коли його статистиці вірити лише на 38,6 відс., то і в такому разі зріст московського мілїтаризму є настільки поважний, що кожний колективний чи двобічний пакт проти СССР є наскрізь оправданий, а кожний пакт з московським урядом є злочином проти безпеки Европи.

Але найбільш жахливою і багатомовною є статистична ревеляція пана Тухачевського, що „воєнні видатки творять 10 відсотків загальнодержавного бюджету". Ця невеличка цифра доказує якраз, що в країні невільництва та примусової праці зріст зброєнь нїчим необмежений. З цілої статистики московського мілїтаризму цю цифру можна вважати найбільш достовірною. Бюджет комісаріяту військових справ справді не потрібує бути великим. Харчі для червоної армії забираються у голодних колхозах у формі державного податку, отже даром. Укріплення від Балтійського до Чорного Моря, якими так хвалиться Тухачевський, переводиться примусовою працею вязнів та увязнених інжинірів. Таким самим способом праці переводиться і будову нових стратегічних залїзниць в Сибірі та Середній Азії, шосейних шляхів в напрямі Памїру, через Дагестан і т. і.

Цілий тяжкий промисл, який був головною журбою пятилітки, через який зруйновано хлі-

Жадайте всюди!
найкращу **рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар ло лещат.** 440 15—? **„СІЛЬВА"**
Львів, Бандурського 5.

Міські Театри у Львові, на середу 27. лютого.
Великий Театр
год. 7·30 — Нині **„К р и к"** найбільший успіх сезону.
в Театрі Ріжнородностей
год. 7·30 веч. год. 7·30 веч.
„Оборона Кейсової"
Бруно Вінавера
Дотеп — гумор — сатира.

Д-Р. ЕВҐЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 24

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Я заходив у розмову з людьми в Лаврі, що прибули на прощу. Це були чисті українці, що не вміли добре по московськи, хоч і силувались так говорити.

— Ви, панонько, мабуть не здішні — говорила мені одна сільська жінка, коли я її переконував, що і пани вміють та говорять по українськи, а не лиш самі хахли. — Невже є така земля, — питалась вона, — де пани говорять по мужицьки?

Очевидно, що там на Україні вона таких панів не бачила і здається, що там їх було дуже небагато.

Ми це бачили ясно і дуже нас це боліло. Моя віра в силу й будучність України була цим підкопана. — Деж та Україна, де той нарід, до якого ми линемо нашими надіями і на якім опираємо наш національний ідеал? — Я старався переконати сам себе, що та московщина — це лиш поверхова поволока, під якою живе український зміст, що скорше чи пізніше вийде наверх. Одначе дійсність цьому противорічила, а в напису на монументі Хмельницького невинне гірка іронія світила: єдина, неділима Росія.

Я не знайшов у Києві тоді того, чого шукав і знайти надіявся. До того не було тоді в місті нікого з наших видніших українських людей: все повиїздило на ферії і на дачі. Тому з ніким було побачитись і поговорити.

Я був пізнішими роками ще кілька разів у Києві. Раз літом 1899 р., коли виїхав з таким самим відемним вражінням, опісля в 1904 р. на ювилею Миколи Лисенка, де вже було воно трохи відрадніше. Був зїзд усієї України, ми бачили багато своїх людей, українську мову чули з усіх сторін; та все ще не було українських часописів та не було сліду й українських написів. Було це на самому передодні японської війни, по якій прийшла невелика полекша і для українців. Появилась українська преса та й свідомість національна стала проявлятися в трохи виразніших формах.

Значніший поступ бачив я в 1912 р., а ще більший в осени 1913 р., коли був з кількома товаришами на київській виставі. Тоді вже було чути в повітрі, що щось висить, щось збливається, що під сподом щось вариться і небавом вибухне. Це висіла в повітрі українська революція, що вибухла справді серед світової війни. Вибухла іскра вогню великого, яка довгий час тліла підземним, конспіраційним духом. Україна проявила велику силу, силу нечувану, якої ніхто не надіявся. Але в 1894 р. не можна було про це навіть мріяти.

З Києва поїхали ми до Одеси. По Києві видалась вона нам як місто менше цікаве. Це місто зовсім нове, з характером інтернаціональним, конгльомерат усіх можливих націй: москалі, українці, поляки, жиди, німці, румуни, греки і татари. Переважали москалі, мова й написи московські. Вся краса й усе життя концентрується коло моря біля пристані. Там також і найбільший рух. Звідти йде також дорога і на лимани, яких лїчнича сила притягає великі громади з цілої Росії. Горне також побереже над пристанню, з широкою терасою, з якої треба сходити широкими камяними сходами до пристані й моря. Там стоять також найкращі нові будинки, між іншими цікавий міський музей. На тім і кінець! Більше такого дуже цікавого Одеса не має.

Зате стрінув я там громадку українців. Гуртувалась вона коло нотаря Комара, відомого українського патріота і письменника. Я відшукав його і він запросив нас до свого дому на вечір. Застали ми там громадку українських родин, і був там також на славнозвісний історик Володимир Антонович, професор київського університету, що перебував в Одесі підчас літних зевій на купелях.

Далі буде.)

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

боробство та виголоджено мільони населення поневолених націй, служить на три четвертини для озброєння червоної армії, але він не обтяжає бюджету комісаріяту війни: тяжкий промисл має свій власний ресорт і свій власний бюджет.

Сам спосіб обчислення військового бюджету СССР вже цілком вистарчає на те, щоб доказати, що неможливою є якнебудь інтернаціональна контроля большевицьких зброєнь, отже й участь московського уряду в якихось інтернаціональних конвенціях у справі взаємного обмеження зброєнь не має практичної вартости.

Кореспондент „Ізвестій" п. Жак Садуль телеграфував до них 14. ц. м.: „Ще вчора ранком Лявяль зробив вашому кореспондентові аналогічну заяву", аналогічну до заяви зробленої ним в парляментарній комісії закордонних справ, де він мав між іншим сказати, що „ніяких спеціяльних переговорів з Німеччиною не буде, поки не буде підписаний східній пакт". Повстає питання, чи переговори, які готовий провадити англійський уряд з німецьким, не є „спеціяльні", чи ці переговори будуть іти без оглиду на французькі зобовязання супроти Москви?

Так само пітійською треба вважати очевидно і заяву Лявяля, що „він осягнув у Льондоні признання, що гарантії безпеки та непорушности існуючих кордонів у Східній Европі творять таку саму життеву необхідність як і на заході". В дійсності справа виглядає якраз навідворот. Намагання забезпечити кордони СССР. на сході Европи (а чомуж і не на Далекому Сході?) є найбільшою небезпекою для мира в Европі. Рівну мірку можна прикладати лише до держав, що під оглядом соціяльно-політичним стоять на більш-менш тімже самім рівні. Ставити СССР на один рівень з великими державами Европи, значить не підносити, а понижувати небезпечно інші держави.

Легалізація дальшого розвитку большевицького супермілітаризму шляхом якихось міжнародніх умов при цілковитій неможливости регулювати чи контролювати совітські зброєння, булаб величезною небезпекою для цілої Европи, а примушування держав, сусідніх з СССР, до якихось воєнних умов з ним, булоб насильством супроти них та заохочуванням московського уряду до воєнних авантюр.

М. Данько.

Ч. 5.
ілюстрованого двотижневика

НАЗУСТРІЧ

принесе позавтра поезії Б. І. Антонича й Л. Курдидика, інтервю з І. Самчуком і С. Яблонською, новелю Ю. Косача, спомин нашого відомого артиста Березовського про першу українську виставу „Ревізора", про перші та пізніші переклади Гайного, три балеві спомини М. Нижанківської, „Крапки над І", анекдоти (Горобці на дротах. Летіло 40 сорок..).

Домагайтесь безплатних зразкових чисел!

ЦІНА 50 сот. ЛЬВІВ, РИНОК 10, II. п.

До дискусії на музичні теми.

II.

(Докінчення.)

Я далекий від того, щоб зачинати з кимнебудь полеміку на вище наведену тему, бо уважаю, що полеміка тут зовсім зайва. Ідеться тут про те, щоби вийшло щось позитивного із напруги музичного руху. Тимбільше що цей рух (тому, що є розмірно малу виконавців) у нас має доволі скромні розміри. Отже багато легше перевести найпогрібніші зміни і направу тепер, як чекати, коли буде більше нових виконавців. В цілім концертовім сезові маємо найбільше три самостійні імпрези з Галичини і заокордону, та кілька т. зв. добродійних концертів. Ось і весь наш музичний рух у Львові, який, коли порівняємо його з музичним життям в іншому місті на чужині — видається нам смішно малим. А коли порівняємо фреквенцію на всіх наших концертах (головно самостійних) з фреквенцією за границею — то різниця дя повинна нас вразити дуже прикро. Виходить чистий парадокс. Там, де більше концертів — фреквенція велика, а там, де їх є мало... мала. Зовсім напишли, як можна би сподіватися. Що робити, щоби це направити? Кожний нехай сам собі на це питання відповість так, як йому підкитує розум і почуття громадянського обовязку супроти мистецтва.

Одно певне, що до часу, коли не направимо тої справи самі, всі наші музичні установи і організацій, покликані до поширювання музичної культури не будуть вспілі робити щось планово і з успіхом, бо не мають вони фондів, щоб покривати дефіцити в музичних імпрезах. Треба ствердити, що наше громадянство почувається до обовязку ходити на добродійні концерти і це рахується йому як плюс, але ці концерти дуже часто зі справжньою музикою не мають багато спільного. А всяк громадянським обовязком кожного, хочби й ліпка є зрозуміти потребу музики і причинитися до її розвитку дещо поважніше і ширше, як дотепер. Секція виконавча СУПРОМ-у взяла під увагу, що на добродійні концерти громадянство часто ходить і виявляє охоту зовсім безкорисно допомогти їм. З тією метою повстала порадня для тих усіх установ, що влаштовують якінебудь імпрези.

Переходячи до справи гонорарів виконавців за їхню працю здається мені, що СУПРОМ, ухвалюючи такі гонорарі не зовсім промахнувся. Він виконав лише одну точку свого статуту і виконав її цілком свідомо. Метою СУПРОМ-у є дати своїм членам щось позитивного і забезпечити їх перед визиском. На це існують усі інші професійні організації, які знаючи свою вартість, хочуть жити життям упорядкованим і обороняти природні інтереси своїх членів. І нічого тут нема дивного, ані злого, що кожний дійсний член СУПРОМУ має право домагатися винагороди за свою роботу. У дотеперішній дискусії на ту тему підносилися голоси, що мовляв, усім музикам безперечно належаться гонорарі і що це віби загально признається. Тимчасом годі ствердити щось зовсім протилежне. Не тільки, що вимагають від виконавців безплатної роботи, але ще часто, коли він її за дурно зробить, не вважають за відповідне дати йому якенебудь моральне вдоволення: подякою чи оголошенням у пресі. Кілько є таких випадків, що люди співали не знають, що такий-то грав чи співав там і там задурно, часто „зробив касу" установі, і виконав може більшу громадянську роботу як самі організатори свята.

Візьмім хочби під увагу зовсім хибну інтерпретацію ухвали СУПРОМ-у у справі гонорарів. Кажуть що Рада СУПРОМ-у кожного виконавця, який виступить задурно виключить із Союзу Музик і деякі автори тої концепції, не звертаючи уваги на саму суть справи, у дуже прикрій формі весь час вперто їдуть на тім коньку. Тимчасом Рада СУПРОМ-у ухвалюючи гонорарі свідомо передбачила випадки, коли на бажання дотичної установи чи виконавця буде ті оплати вимагати, або в них звільняти. Щоби не бути голословним, можу на бажання вказати кілько разів вже тепер за останні місяці наші члени за дозволом Ради грали чи акомпаніювали задурно. Було це рівно стільки разів, скільки разів наших членів запрошували до співучасти. А що Рада СУПРОМу засувала справу гонорарів як засаду, це хіба нічого дивного. Таж таку саму засаду мають маляри, робітники пера, адвокати, спортовці — словом усі вільнопрофесіоналісти. Тільки різниця в тім, що всі вони ту засаду оголосили вже скорше і був час до неї звикнути і набрати пошани.

Нашкодячи до слів проф. І. Гриневецького, що „кожний мистець повинен жити в громаді і бути громадянином" скажу, що справжніми громадянами можуть називатися тільки ті, що поборюючи всі труднощі творять якесь хосенне нове діло, вносять у народ якісь цінности. Вони хотять жити тільки з громадянами, що їх якості розуміють і помагають у роботі хочби мали зразу й нарватися на втрату т. зв. „популярности". Справжнім громадянам не належить на популярности маскованій тільки словами, а за ділі справі відносин у ділянці, в якій наш нарід завдяки своїм громадянам уже трохи здавна не може виказати якогось поступу.

Саме маючи на думці тільки цей поступ, написав я тих кільна слів і звертаюсь до всіх, що хотять виявити охоту забратися разом з нами до великого і важкого діла — відбудови нашого музичного життя.

Роман Савицький.

Основний твір про корпоративізм.

Рим, 18. 2. 1935.

Відомий учений, італійський економіст, проф. *Етторе Льоліні* опублікував працю, про яку можна сміло сказати, що вона є основною працею корпоративної економії*). Основна думка автора, це твердження, що економія не є ніякою абстрактною наукою, наукою непорушних правил, які є у стійнені поза чинниками, що кермують життям людини. Правдиві економісти, ті класичні економісти, устійнюючи справжні закони економії, ніколи не думали про людину, яка в останній аналізі є головним творцем економічних цінностей; і вони відривалися від людського життя, або устійнювали людину — тип, творили ідеальні системи людського життя, яке було златне бути передсталом їх, більше, чи менше піснітних ельокубрацій.

А проф. Льоліні пригадує нам, що дійсність є багато інша, хоч і болюча для нас: людина є пройнята сильним егоїзмом, який перемагає усіми ділами людини. Цей егоїзм має плюси, послідовно і абсолютно, на економію приватну, національну й інтернаціональну. І саме на цей егоїзм треба зважати: на цей егоїзм, якого ні фільософії, ні релігії не зможуть знищити. На ньому треба побудувати нову економію, яка мусітиме дати нам організм, що буде златний погодити вимоги людського егоїзму з загальними інтересами. Цим організмом буде мусолінієська корпорація, яка дасть людськости добу рівновагу і злучить, у комплексі гармонійному і міцному, класу праці з класою капіталу, роздільючи чесніше й мудріше багацтво.

Ця теорія Льолінія є дуже далека від т. зв. історичного матеріялізму боротьби класів, бо не слугування дійсністю, хочби й вдало більчовій, як ось незаперечний і незнищительний людський егоїзм, щоби підняти діло „високої суспільної справедливости", означає відновити економію в змислі чисто духовому.

Ця праця, що бє в ефімерні замки класичної економії зі всіма її хибними діяграмами і законами Госсена буде належно оцінена економістами всіх народів. Вона, ця праця, стане дорогоказом також і тим італійським економістам, які не маючи нагоди проживати в Італії Мусолінія, зачинають обдарувати молоду корпоративну економію усіми благодатьми тієї чистої економії, яка теперішній людськости дала такого гостинця, як теперішня криза.

Книжка Льолінія поділена на дві частини. В першій частині є аналіза критика всяких економічних систем, від історичного матеріялізму Маркса, до телеологічної економії, від соціял-християнізму, до чистої економіки. А друга частина — позитивна і конструктивна. В цій частині подано постулати корпоративної економії, вказуючи обективи — вже загально плянові.

В цій праці Льоліні виявив, що вповні і досконало зрозумів інтерпретацію думки Мусолінія про Корпоративізм.

Этторе Майнарді.

*) Prof. Ettore Lolini: „Dell' Economia classista all' Economia Corporativa". Видавництво Commentari dell' azioni fasciste. — Рим.

—o—

15 жертв землетрусу.

АТЕНИ, ПАТ. Внаслідок землетрусу на острові Криті згинуло 15 осіб.

—o—

Стрілянина у Мадриді.

Таємний самохід зі скорострілом.

МАДРИД, 26. 2. ПАТ. Вчора вечором вулицями Мадриду їхав таємний самохід стріляючи зі скорострілу. Кількаканцять осіб і один поліцист ранені. Поліція побоюючись заворушень і замаху негайно обсадила всі важніші і державні будинки.

З природи й техніки.

ГІГІЄНА ЗИМОВОГО ОДЯГУ.

Завданням зимового одягу є передовсім охорона людського тіла перед втратою тепла. Нагий організм людини є пристосований до перебування у температурі приблизно 30 ст. Цельзія. Тому зимою людина мусить витворити собі штучно у своєму мешканні чи то опалюванням чи то одягаючись відповідно таку саму температуру біля свого тіла. У даним одязі можемо видержати різницю температури біля 12 ступнів Цельзія, при більших відхилах мусимо одягатись тепліше. Іншими словами наш одяг мусить примінюватись до пір року.

Поведінка осіб, що хотять загартуватись зимою ношенням легкого одягу, зовсім неправильна. Також жінки поступають неправильно, одягаючи зимою недостаточно ноги, хоч одночасно одягають достаточно решту тіла. Хатний одяг повинен бути зимою теж тепліший, ніж літом, хоч перебуваємо в огрітім мешканні, а це з того приводу, що мимо опалювання температура мешкання зимою нижча від температури літом. Крім цього кімнатне повітря стикається завсіди з мурами і долівкою, які забирають багато тепла шляхом промінювання.

Якщо річ в охоронній ролі одягу, то тут рішає передовсім його поруватість. А саме пори в тканині виповнені повітрям, яке хоронить перед утратою тепла ліпше ніж волокно, з якого витканна матерія.

Тому зимою треба носити досить обширні одяги з легких і пушистих матеріялів. Вони ліпше охоронять нас перед зимном, ніж більша кількість тісних, густих і збитими верствами наложених тканин. Пушисті светерки і шалі „гріють" дуже добре, хоч вони легкі, тільки тому, що вони поруваті.

Другою прикметою зимового одягу повинна бути його продушність. Організм тратить тепло переважно через парування. Тому одяг мусить мати такі прикмети, які уможливлювали б парування поту та забезпечували б внутрішню верству одягу перед звогченням. Зимовий одяг мусить витворити довкола тіла теплу і суху атмосферу і не сміє перешкоджати постійній вимінні повітря, замкненого між верствами одягу. Вправді ця прикмета одягу відіграє найважнішу ролю у літі, всетаки треба її вміти оцінити й зимою. І коли шкіри звірят (футра) забезпечують нас перед морозом завдяки своїй непродувності, то при більших фізичних трудах і при витворюванні великої кількости поту, вони недоцільні, бо не дають потові парувати і вогка поверхня тіла може тоді значно остудитись.

Одначе інакше представляється річ, коли маємо забезпечитись перед вітром. Тоді непродувний верхній одяг відіграє велику ролю, а зате продувний вовняний одяг тоді не вистарчає. При фізичній праці та спортових вправах треба вважати, щоби одяг був продувний та щоби хоронив перед вітром, особливо підчас павзи у фіз. праці. Витворений тоді організмом піт повинен якнайшвидше видістатися на зовні; зате холодний, проникливий вітер не сміє тоді дістатись до поверхні тіла. Німецький гігієніст Рубнер каже, що згадані вимоги (продувність та забезпечення перед вітром) сповнює найкраще одяг, зроблений з однородного себто з одноково витканого матеріялу. Напр. на його думку не є вказаним одягати порувату, трикотову сорочку під гладку сорочку, зате є зовсім доцільне одягнути одну, дещо грубшу трикотову сорочку. Також не є вказаним уживати під суконні мужеські камізольки та під верхні мариварки підшивки, яка мало перепускає повітря. Бачимо це найкраще на спортових одягах, які мають замість суконних камізольок пушисті светери, а спортові сорочки роблять сьогодні з мягких флянель та трикотових матеріялів. Притім меншу ролю грає тут сам сирівець (вовна чи бавовна). Важніший є спосіб фабрикації матеріялу, бо тільки відповідна структура матеріялу дає найліпшу теплину ізоляцію.

Розуміється, що найліпше сповнить своє завдання одяг, пристосований до індивідуальних прикмет свого носія та до клімату даного краю.

ДІЛЬНИЦЕВІ ЦЕНТРАЛЬНІ ОГРІВАННЯ.

У Парижі завели перед 3 роками новий спосіб огрівання, що має знамениті виглядн на розвиток у майбутньому. Річ у тому, що ціла дільниця одержує центральні огрівання. Випродуковане у цій централі тепло висилають рурами до поодиноких домів, фабрик тощо. І це тепло можна так само абонувати, як газ або електричний струм. Таким робом запобігають шкідливому діланню димів, маніпуляція при огріванні зредукована до мінімум, а що найважніше цей спосіб **дільницевого** центрального огрівання значно економніший від центрального огрівання, заінстальованого в поодиноких домах.

У Парижі заклали першу спілку дільницевого центрального огрівання довжини 2 кільометрів біля ліонського двірця. З дільницевої централі тепла висилають гарячу пару під тиском 2,5 атмосфер рурами до поодиноких абонентів. Тепер будують там нові теплопроводи довжини 3 км. В інших містах дільницеві централі тепла достарчають пари під тиском 30 атмосфер, у ще інших гарячу воду при температурі 95 ст. Ц. В Америці аж 168 міст має центральну теплову стацію; зужикають там річно приблизно 5 мільонів тон пари. Таксамо у новітній дільниці Ліону — Віллєбанн збудували центральну стацію тепла.

ВАРТІСТЬ КОЗЯЧОГО МОЛОКА.

Мало досі цінене козяче молоко перевищує своїми прикметами коров'яче молоко. Передовсім козяче молоко є зі здоровного огляду зовсім певне тому, що кози майже ніколи не хорують на сухоти тоді, коли ця недуга дуже поширена і ширпться щораз більше між коровами (головно на заході). Це стверджують теж згідно урядові викази різниць, де ріжуть одночасно і коров і кіз. Напр. до Парижа доставляють річно 130 тисяч кіз. Ветеринарний інспектор не найшов між ними ні одної штуки, хорої на сухоти!

Якщо річ у хемічнім складі козячого молока, воно має більше білків, товщу та вапно, а менче хльору, ніж коров'яче молоко. Тому, що кількість білків і товщу рішає про відживну вартість даного корму, відживна вартість козячого молока більша. Вап козяче потрібний організмові при побудуванні сухіт, отже в козячім молоці його більше, ніж у коров'ячім. Зновжеж хльор дуже шкідливий при коробах нирок. Тому хорі на нирки (нефритики) повинні при молошній дієті пити радше козяче молоко, ніж коров'яче, яке має 3 рази більше хльору.

Остаточно козяче молоко легче стравне від коров'ячого.

ЩО ТАКЕ „РАМІЯ"?

Є це рослина відома ще від непамятних часів в Індії та Китаю. Виробляють там з її волокон тканину дуже подібну до шовку, яку вивозять навіть до Англії. Ці тканини були відомі теж і римлянам, бо і сам Верґіль згадує про них. Також літописець Нестор згадує в однім місці, що вітрила волжанських кораблів були виткані з рамії.

Тому, що виріб волокон рамії відбувався досі тільки руками людини, ціна на рамієві тканини калькулювалася дуже дорого. Одначе недавно пощастило віденському хемікові дрові **Бравміллерові** уліпшити спосіб очищування та виробу рамієвих волокон так, що ці волокна сьогодня значно дешевші від бавовни, хоч рівночасно вони треваліші та гарніші від неї. Сьогодня волокно „рамії" еластичніше і міцніше від льняного на 33 відсотків, а від бавовни і шовку на 25 відсотків. Імовірно рамія стане незадовго дуже пожаданим текстильним сирівцем, створюючи небезпечну конкуренцію бавовні. Особливо заінтересувався винаходом д-ра Бравміллера одна з південно-американських держав.

А. Л.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло", Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

З відчитової салі.

„Т-во письменників і журналістів ім. І. Франка". Софія Яблонська: „З ПОДОРОЖІ ДОВКОЛА СВІТА. НА РАЙСЬКИХ ОСТРОВАХ". 25-го год. 6. веч. саля „Української Бесіди".

Цей другий з черги відчит почала прелєгентка від свого виїзду з міста святинь Ангкор до Сіяму. Найбільше уваги присвятила вона столиці Бангок зі своїми славними святинями, довгими статуй Будди з таємним усміхом. Звідти виїхала вона через Малайщину, де серед джунглів мала кілька небезпечних пригод, до острову Пенанг, звідти на Яву та Балі. Подала барвистий опис тропікальної рістні та краси яванських островів, деякі питомі риси тамошніх звичаїв, сцену з божевільним (амоком) та про вулкани, що вічно загрожують населенню, навіть, коли вони віддавна замовкли. Окремо згадала про острів Балі, де голяндці всіма силами підтримують давні звичаї тубільців, маючи на увазі головно туристів, яких притягає екзотика давніх чудних звичаїв.

З Балі виїхала Яблонська до Австралії, що нагадує в неодному у своїх нових містах Англію. За тубільцями тут, як і в Н. Зеляндії, де англійці є кольонізаторами — треба шукати у глибині краю тому, що залишилось їх уже небагато, решта вся засимільована.

Головною метою цілої подорожі нашої землячки були райські острови: Таїті та острови під вітром Бора-Бора. Саме з тих острівців, де вона жила життям тубільців півтора місяця, вивезла найкращі свої спомини. Там приняли її, за звичаями маорів, наче члена рідні, привчали до будених занять, яких головною турботою є придбати собі якнайбільше радости; там повно сонця, тепла, овочів, відживного коріння, у морі безліч риб, якими годуються місцеві мешканці і прегарні краєвиди, які присутні на викладі мали нагоду оглядати на знимках.

Знимки на цей раз вийшли краще, ніж попереднього, завдяки незвичайній чемності власника проекційної лямпи проф. М. Паньчишина, що прийшовши на виклад, сам занявся висвітлюванням знимок. Управа Т-ва зложила йому за це свою окрему подяку.

Увесь відчит пройшов у приємній атмосфері; хоч саля була повна — всі сиділи і після двох годин не було помітно на слухачах ніякої втоми. Прелєгентка читала свої враження з дуже доброю дикцією.

Уживайте лише
знаменитої цикорії „ЛУНД"
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ"
і зернистої „Солодової кави ЛУНА"
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Індійські князі на тайній конференції одноголосно рішили, що до проекту конституції для Індії слід ввести основні зміни.

— На домагання Поль Бонкура, повновласника югославської королеви Марії, директора відділу безпеки у Білгороді Сімоновича сконфронтують з арештованими за вбивство короля Олександра.

— Перед палатою громад безробітні уладили знову велику демонстрацію, яку розігнала поліція.

— До Латвії виїхав шеф польського штабу ген. Ґенсьоровський. Звідтіля поїде до Естонії та Фінляндії.

— Перед готелем „Вест Енд" у Льондові комуністи уладили демонстрації, міркуючи, що там опинився канц. Шушніґ. Поліція розігнала демонстрантів.

— У стейті Арканзас стейтові законодатні установи скасували протибійку дуже невеликою більшістю голосів.

Кораблі жертвою хуртовини.

ЛЬОНДОН, 26 2. ПАТ. Хуртовина, що лютувала на Атлянтику, ушкодила в Біскайському заливі два англійські кораблі, яких керми поломила. Французький корабель поплив одному кораблеві на поміч. Про другий досі нема вістох. Ушкодився теж англійський контрторпедовець „Вісерой", що плив із Казабланки до Ґібральтару. Хуртовина ушкодила теж німецький корабель „Европа", що плив із Туніс до Ротердаму. Корабель, що є біля рога Віляно поло півд. берегів Еспанії висилає сигнали СОС

—o—

Перегляд військ перед відїздом до Африки.

РИМ, ПАТ. Агас повідомляє з Мессіни, що ген. Байстрочі відбув перегляд військ, які в Сиракузах і в Мессіні. З Мессіни відїхало 2.600 вояків і 73 старшин.

Новий адміністраційний поділ Сов. України.

„ВУ" повідомляє: Президія Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету рішила створити 19 нових районів у київській окрузі. Осідками нових адміністраційних осередків будуть: Березань, Бишів, Великополовецьке, Вільшана, Вчорашнє, Гребінка Іркліїв, Катеринопіль, Корнин, Ладижанка, Маньківка, Миронівка, Мокра Калигірка, Нові Шепеличі, Олександрівка, Підвисоцьке, Ротмістрівка, Узин і Чоповичі. В чернігівській окрузі створила 20 районів з осідками: Батурин, Глинськ, Гремяч, Червоне, Ковел, Комарівка ,Куликівка, Бобинівка, Любич, Нова Басань, Сміле, Сосниця, Срібне, Тупичів, Хильчиці, Холми, Шалигино, Яблунівка, Ямпіль. У харківській окрузі створила 23 райони з осідками: Борова, Ковалівка, Великі Кринки, Петрівка, Вільховатка, Гребінка, Грунь, Зачепелівка, Згурівка, Кигичівка, Коломак, Полишня, Лозірка, Машівка, Покровська Багачка, Савинці, Синче, Синівка, Старовирівка, Хогин, Шевченкове, Шишаки і Штенівка. У дніпропетровській окрузі створила 20 районів з осідками: Андріївка, Божедарівка, Веселе, Гуляйполе, Іванівка, Казанка, Котівка, Михайлівка, Новгородок, Новомиколаївка, Перещепине, Петропавлівка, Петрове, Мокрівка, Рождественське, Вальдгайм, Софіївка, Чернигівка, Широке, Юріївка.

В одеській окрузі повстане 20 районів з осідками: Адіанка, Білівка, Благодатне, Березневате, Володимирівка, Варварівка, Витязівка, Горюстаївка, Гайворон, Єланець, Лисаветградка, Мостове, Мела Виська, Нововоронківка, Привітьне, Піщанний Брід, Тишківка, Чаплинка, Ширяєво, Янівка.

Добрі Романи
багато історій
в місячнику
GARTENLAUBE
GARTENLAUBE є славне своїми визначними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, моди для домашнього вжитку. Поради для хатнього господарства і плекання квітів — також важні вказівки про обезпечення від нещасть і на випадок смерти? Перегляньте останній зшиток гарного німецького журналу для родин.
VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

Перед основною зміною закону про устрій адвокатури.

На день 9. березня п. р. начальна адвокатська рада скликала на нараду деканів усіх адвокатських палат у Польщі. Темою нарад буде проект зміни закону про устрій адвокатів.

Польська преса пише, що управа коло адвокатів Польщі склала такий проект міністрові справедливости і начальній адвокатській раді про устрій адвокатури.

ЗАМКНЕННЯ ДОСТУПУ ДО АДВОКАТУРИ.

Проект передбачує, що адвокатом може стати той громадянин Польщі, хрустального характеру, який відбув патирічну практику в суді. Крім того такий кандидат на адвоката мусить мати найменше 3-річну службу на становищі судді, прокуратора, професора або доцента університету, п'ятирічну практику іспитованого урядовця генеральної прокураторії або вкінці 10 років був адміністраційним урядовцем.

Такого адвоката без ніяких додаткових іспитів і практики можуть опісля призначити суддею, прокурятором, нотарем, урядовцем генеральної прокураторії та адміністраційним урядовцем.

Проект касує практику в адвокатській канцелярії і кандидат на адвоката буде змушений практикувати весь час тільки в суді і до того без ніякої винагороди. Справді проект дозволює в тому часі на одно-або дворічну практику в адвоката, але підлає її під строгий нагляд президента окр. суду. Якщо адвокатський аплікант (так тепер називає закон кандидата на адвоката—прим. Ред.) не зможе найти собі патрона, адвоката, в якого канцелярії він міг би практикувати, тоді сама адвокатська рада призначує йому такого патрона.

Адвокат могтиме заступати в усіх справах перед усіми судами.

ЗАГОСТРЕННЯ ДИСЦИПЛІНАРНИХ КАР.

За обосновані провини адвоката дисциплінарний суд припинює у виконуванні обовязків. Коли дисциплінарна розправа підтвердить провину адвоката, суд викреслює такого адвоката зпоміж списку адвокатів.

Черговий удар для адвокатів обіймає постанова проекту, що новому адвокатові може визначити начальна адвокатська рада місцевість, де такий адвокат мусить найменше 5 років виконувати свою практику.

Начальну адвокатську раду призначує президент Польщі зпоміж адвокатів, яких намітить міністер справедливости. Цей міністер матиме право затверджувати регуляміни адвокатських рад. Крім того до начальної адвокатської ради входитиме постійний делегат міністерства справедливости і делегати, яких призначать президенти апеляційних судів.

Таким чином над нашими студентами правниками й адвокатськими аплікантами повис грізний меч Дамокля. Коли деканн адвокатських рад погодяться з постановами цього проекту — він стане законом.

—o—

Надзвичайні Загальні Збори
Ревізійного Союзу Українських Кооператив.
СОЮЗНІ КООПЕРАТИВИ ПРИЙМАЮТЬ ЗМІН У УСТРОЮ РСУК.

З уваги на конечність зміни статуту згідно з вимогами нового кооп. закону Рада РСУК. скликала на 26. ц. м. надзвичайні Заг. Збори, виключно для того, щоб від своїх членів дістати апробату на конечні зміни.

Велику салю в одному з будинків Маслосоюзу заповнили битком кооп. делегати, що віхались з усіх закутків краю. (Варто зазначити, що саля „Маслосоюзу" дуже добре надається для таких зборів і не треба шукати чужих приставищ. Про це ми сьогодні переконались). Столи преси сильно обсаджені. На салі багато теж гостей, активних працівників кооперації.

В год. 11-ій відчинив Збори голова Ради РСУК. **сен. Ю. Павликовський.** Він привитав присутних, ствердив правосильність Зборів, подаючи до відома, що на салі є 110 делегатів, які заступають 213 союзних кооператив (до години 12.30 число делегатів зросло до 164, що репрезентували 308 кооператив).

На секретарів покликав голова пп. **Фікташа з Гряди і Колодницького** зі Стрия. Коли вони заняли свої місця, сен. Павликовський виголосив довшу промову, вияснюючи причину і завдання надзв. Заг. Зборів РСУК. Прийняті позаймились тепер уже з уст голови з усіми перипетіями боротьби за те, щоби втримати одноцілість кооперативної української організації. Талість кооперативної української організації. Талість кооперативної української організації. Тал

Ю. Павликовський пропонує, щоби з уваги на великий матеріял дискутувати і голосувати над кожним параграфом зокрема.

Голос забрав **пос. Матчак,** який завважив, що бодай коротко треба торкнутись того, що було сказане пос. Луцьким. Зазначує, що ніякого апокаліптичного наступу в світі нема і з тим зміни в кооперативному житті нічого спільного не мають. На це внесене коротко свій погляд пос. Луцький, після чого дискусія повертається знову до мериторичного ходу.

Параграф за параграфом з нового статуту відчитує дир. О. Луцький, пояснюючи евент. зміни і над ними дискутують присутні (найбільше пос. Матчак), вносячи ще від себе деякі поправки. Після дискусії гол. Павликовський підає окремі параграфи під голосування присутніх, приймаючи й суттєві зміни.

Дуже широка дискусія розгорілася при ухваленні § 44, що нормує склад Дирекції і її вибір. По думці референта пос. Луцького і більшости статутарної комісії Дирекція Союзу має складатися з 3 членів і 2 заступників, при чому Рада або Загальні Збори можуть кожного часу відкликати або цілу Дирекцію або поодиноких її членів. Думку меншости заступав пос. інж. Білинський у тому напрямі, що Дирекція Союзу має складатись від одного до 3 членів і повинна бути вибрана на 3 роки. В цій справі промовляло кільканадцять учасників, м. ін. пос. Білинський, пос. Матчак, проф. Сабат, дир. Мартюк, дир. Палій, дир. Сташимир, п. Галушка, д-р Когут, д-р Баранин, п. Гуло, п. Гусаківський, д-р Стахів і вкінці пос. Луцький.

Після тої дискусії приступлено до голосування, яке поділено на дві частини. В першій частині голосовано в справі складу Дирекції Союзу. Листа присутних виказувала 166 осіб, які заступали 310 кооператив. Підчас голосування зявилось за внеском пос. Луцького, себто за 3-членною Дирекцією, 83 присутніх, які віддали *168 важних голосів;* проти було 36 присутніх, що віддали *79 важних голосів;* 47 осіб у часі того голосування на салі бракувало.

В другій частині голосовано в справі вибору Дирекції Союзу. За внеском пос. Луцького зявилось 86 присутніх, які віддали *142 важні голоси,* на внеском пос. Білинського, щоб Дирекцію вибирати на 3 роки було 41 присутніх, що віддали *85 важних голосів;* на салі бракувало тоді 59 учасників.

Таким робом § 44 пройшов у стилізації, запропонованій іменем більшости статутарної комісії пос. Луцьким.

В дальшій черзі Збори приймали чергові §§ зміненого статуту РСУК (всіх §§ є 68).

Год. 6.30 Збори тревають без перерви дальше.

Просвящ. Йосафат у папи.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 26. 2. КАП. У суботу папа приняв на авдієнції перемиського єпископа Йосафата Коциловського.

—o—

Безробіття в Зл. Державах.

ВАШИНГТОН, 26. 2. ПАТ. Згідно з попередніми даними було безробітних у грудні м. р. 10,830.000. Професійні союзи нараховують безробітних на 11,329.000 осіб.

Сутичка індійської піхоти з тубильцями.

ПЕШАВАР, 26. 2. ПАТ. У північно-західній Індії прийшло до сутички між відділом індійської піхоти й одним із місцевих племен. У сутичці тубильці мали 10 убитих і ранених. Із війська був один убитий, три ранені.

—o—

Китайські комуністи облягають католицьку місію.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 26. 2. КАП. Інститут закордонних місій в Мілані одержав телеграму з Ганьчуньфу, що відділ китайських комуністів, майже 70.000 людей, устремовчи під напором війська ген. Лінь-Сіянь, обложив місцеву місійну станцію. В станції тій крім багато вірних є 20 льомбардських місіонарів. Китайський уряд вислав військо на поміч місії, та побоюються, що урядові війська не прийдуть впору.

—o—

Затонув корабель з прогульковцями.

НЬЮ ЙОРК, 26. 2. ПАТ. Недалеко острова Свята Лючія, в архипелягу Малих Антилів на Карибському морі потонув корабель з прогульковцями. 6 осіб потонуло, 74 врятували, про 22 особи нема вісток. Корабель потонув від перевантаження.

Буджетова дискусія в сенаті.

ВАРШАВА, 26. 2. ПАТ. Буджетова дискусія у сенаті протягнеться до 5. березня ц. р. На дискусії призначили 23.05 годин. *Для сенаторів Української Парляментарної Репрезентації припадає 1 год. і 20 хвилин,* для сенаторів з ББ 9 годин 45 хв., ендеків — 3 год., людовців — 2 год, ППС — 1 год. 40 хв., Христ. Дем. і НПР 1 год. 2 хв., німців 1 год.

Завтрішнє пленарне засідання сенату буде присвячене загальній дискусії над буджетом. Засідання починається в 10-ій год.

—o—

Чотири нові податкові закони.

ВАРШАВА, 26. 2. ПАТ. Скарбова комісія сойму приняла в другім і третім читанні проекти: 1) закону про стемплеві оплати, 2) закону про податкові залеглости, 3) проект новелі до закону про доходовий податок і 4) зміну розпорядку президента про розбудову та господарський розвиток Гдині.

Бої з повстанцями у Уругваю.

БУЕНОС АЙРЕС, 26. 2. ПАТ. У Монтевідео поліція викрила тайні склади военних матеріялів. Тому уругвайський уряд приказав арештувати кільканацять політичних провідників. Військо стоїть у поготівлі, в державі проголосили строгу телеграфічну і поштову цензуру. В кількох місцевостях Уругваю дійшло до боїв між повстанцями і військом. Супроти грізного положення у державі уругвайський уряд завдав від конгресу надзвичайних повноважень.

Комуністична централя в Сирії.

ТЕЛЬ-АВІВ, 26. 2. ПАТ. Сирійські часописи пишуть, що поліція викрила у Бейруті комуністичну централю під проводом д-ра прав Руфорін Роде аль Факані, який недавно вернувся з Москви, де перейшов вишкіл для агітаторів.

—o—

Бомбові замахи.

ГАВАНА, 26. 2. ПАТ. У бюрі дирекції поліції в Капатей вибухла бомба, від якої згинуло дві жінки. Друга бомба вибухла в будинку губернатора.

НОВИНКИ

— **Спортові Вечерниці** получені з роздачею нагород за І. Зимові Запорожські Ігрища відбудуться 3. березня (неділя) ц. р. Початок в год. 21. в салі Р. Касина — Рутовського 22/II. 1028

— **Знаменитий засіб на апетит** — це смачні, добірної якости сироварські вироби „Маслосоюзу". Поруч того постачають цінні й необхідні для нашого організму складники. Конкуренційна обнижка цін, яку Маслосоюз перевів, завдяки подвоєнню збуту — уможливить тепер якнайширшим колам населення споживати у збільшеній кількості — цей для нашого здоровля такий цінний продукт. Про якість і дешевість сирів переконається в котрійбудь крамниці М. С. 1026

— **Виставу У. С. С.** В Українському Національному Музею, що пробула з таким великим успіхом, замкнено 25. п. м. в понеділок. Виставу перевозять до Станиславова, де її на днях відкриють. Станиславів та наше Підгір'я будуть мати змогу гостити тим чином у себе збірку стрілецьких памяток, яких історично-документарна цінність є просто величезна. Надіємося, що виставка пройде з неменшим успіхом, як у Львові. — Годиться при тім зазначити, що виставка буде доповнена експонатами, що їх удалося ще дістати управі виставки, між иншими оригінальними інсигніями „Ордену Залізної Остроги", які до нього часу зберігались на провінції.

— **Новий адвокат у Балигороді.** В перших днях лютого відкрив у Балигороді адвокатську канцелярію мец. Василь Скрипчук, переносячись з Грибова. Побіч канцелярії мец. М. Зонькова буде ще друга українська адвокатська канцелярія в Балигороді і слід сподіватись, що довколишня українська інтелігенція не занедбає повчити місцеве українське населення, що й у відношенні до своїх адвокатів треба теж придержуватись клича „свій до свого".

— **Новий український часопис.** У Коломиї з датою 24. лютого ц. р. вийшов новий український двотижневик „Рідний Ґрунт". Двотижневик редагує колегія, за редакцію відповідає Володимир Марчук.

— **Масові ревізії в Жидачівщині.** В селіКівці пов. Жидачів перевела поліція перед кількома днями масові ревізії серед селян і місцевого пароха. Причини ревізії невідомі.

— **Львівська хроніка.** У фабриці паперу Грінберґа „Папетерія" при вул. Б. Йосельовича застрайкувало 45 робітників. — Повитуху Антонину Козульову, що виконала дві недозволені гінекольогічні операції й спричинила смерть своїх пацієнток, засуджено на 3 роки вязниці. — В. Рапелю із Зомарстинова засуджено на 8 літ вязниці за фальшування монет. — На Знесінні поїзд наїхав на віз В. Сирого із Жовтанець і вбив коня. — Суд засудив на 7 місяців вязниці з припиненням виконання кари Авр. Гольда зі Золочева за те, що підробив свідоцтво для одержання концесії на електротехнічну фірму. — Магістратське авто потрутило на Галицькій вулиці жінку невідомого назвиска. Тому що вона зазнала стрясення мізку забрали її до шпиталю. — У каварні „Бельві" поліція арештувала В. Ліськевича та Ст. Андагазого, бо вони не хотіли заплатити рахунку та відгрожувалися револьвером.

— **Присуд на палія.** Перед коломийським судом присяжних відбулася розправа Ілька і Параски Ворощуків з Ганковець пов. Снятин за підпал. Ще в грудні 1933 р. вибухла пожежа в хаті Марії Бойчук і знищила цілу загороду. Поліція довідалася, що вогонь підложив Ілько Ворощук, громадський вартівник, за намовою своєї жінки. В слідстві він зізнав, що не мав у хаті чим палити і жінка хотіла скористати з недопаленого згарища. В селі оповідали, що Ворощук з власного почину підпалив хату Бойчукової, щоби жінка не сходилася там з парубками. На розправі свідки зізнали, що Ворощук є несповна розуму, бо їв сиру бульбу, яйця зі шкаралупою а навіть миши. Зате Ворощукова оповідала, що чоловік часто й бив, отже вона мусіла хоронитися до сусідки Бойчукової. Розправа скінчилася тим, що Ворощука засуджено на 2 роки вязниці а його жінку увільнено.

— **Краєва хроніка.** В Микуличині пов. Надвірна повстає окружна електрівня, що буде доставляти електричної енергії для всіх літниць, положених у доріччі Пруту. — В Чукві пов. Самбір згоріли 4 доми і 11 стоділ наслідком необережности з огнем. — В Сільці біля Перемишля кинувся до Сяну якийсь мужчина і на очах людий втопився. — У Дрогобичі 10-літній І. Головкевич підчас епілептичного нападу скинув із кухні горнець росолу. Тяжко попареного забрали до шпиталю.

— **Грабіжники перед судом.** Перед стрийським судом присяжних відбулася розправа проти шайки грабіжників, що непокоїла цілу околицю. Засуджено: Йос. Недзвецького на 8 літ, Ів. Цапяка на 5, Ів. Гупала на 3, Павла Яремка і Брон. Візновського на 1 рік вязниці. Трьох обвинуваченних звільнено.

— **Пішки по Европі.** До Турки прийшли із Чехословаччини два естонські студенти, Вальтер Кріш і Вальтер Дорітіс, що відбувають пішу мандрівку по Европі. З Турки вибралися в дальшу дорогу до Львова.

— **Князь Монако на ловах.** До Несвіжа приїхав на лови кн. Монака. Лови уладжує кн. Альбрехт Радзівіл. 24. лютого полювали на вовки в Окінчицях біля Столпців, а 25. була облава на диких кабанів у Луниннеччині.

— **З Польщі.** Робітники фабрики радіевих приладів розпочали італійський страйк. — В передолімпійським шаховім турнірі в Лодзі перше місце здобув Фрідман, шаховий мистець зі Львова. — В Заковзнім наїхав на дерево лещетар зі Львова Адам Токарж і так розбив собі голову, що перевезений до шпиталю бореться з смертю. — Найвищий суд затвердив смертний присуд на Гаврила Чехору, що вбив городського судлю в Тарнобжезі.

— **Тайна Сфінкса.** Відомий египетський археольог Селім Гассан видав книжку, в якій розяснює тайну Сфінкса, що стоїть біля пірамід. На просторі 600 ярдів від нього веде підземельний коридор до другої піраміди, відомої як піраміда Чефрена. Сфінкса вибудували трохи пізніше після цієї пригоди. Підземельний по-

тайних вів до храму, що звався хрємом Сфінкса, а під Сфінксом були вибудувані галерії з гробницями. Всі гробниці, які відкрив Гессем вирізьблені в скелі. Тут лежать мумії царині Регетри, княжни Геметри і князя Іінра. При могилі цього князя стоять дві його статуї, але вже без голови. З надписів довідуємось, що Іінр був міністром суспільних робіт. Стіни гробниці княжни Геметри розмальовані прегарно; бачимо там образ княжни серед своїх дітей.

— **Весняні бурі.** Над західною Угорщиною перейшла нагальна градова буря з громами. Подібні вістки насплі з Англії, де, особливо в Шкотії, впали снігн.

— **Як довго можна витримати без повітря?** У Парижі один спортовий клюб зробив спробу, як довго людина може не віддихати. 22-ох змагунів на знак вистрілу пірнули з головами під воду в басейні. Переможець побив дотеперішній рекорд і витримав під водою 2 хвилини і 38 і пів секунди. Дотеперішній рекорд американця був менший на 31 секунди.

— **Загальний обовязок відтискання пальців.** Від кількох літ появлялися голоси в пресі, що в Америці прийде до заведення загального обовязку відтискання пальців усіх громадян. Це влекшить розпізнання людини, якщо на неї паде підозріння. Над тим клопотали собі голову в першу чергу імміграційні урядовці, щоби в той спосіб виловити тих, що неправно прибули до Злучених Держав. Тимчасом нюйорська поліція почала цю практику від кого іншого. Директор поліції вислав тисячі листів до визначних людей, головно тих, що мають свої авта, з проханням, дати відтиски своїх пальців. Це на те, щоби можна розпізнати особу, коли трапився нещасливий випадок. Деякі люди домагалися самі такої практики вже здавна. Коли визначні одиниці піддадуться новому „проханню" добровільно, нюйорська поліція надіється, що вже незабаром прийде до загального обовязку відтискання пальців, і то всіх.

— **Скільки продукують раду на землі.** В природничому музеї у Відні виставили більшу частину відомих досі радіоактивних мінералів і вже відомі радіоактивні елєменти. На першому місці, де найшли рад, у Йоахімстальо видобули від 1896 р. досі тільки 45 грамів раду. В цілім світі видобувають 700 гр. раду. Майже половина раду припадає на Злучені Держави Америки. Сьогодні видобувають рад майже тільки бельгійці у „радовій фабриці", у бельгійському Конго, де 1913 р. вперше видобуто рад. Дотепер треба було переробити тільки 10.000 кг. руди, щоби здобути один грам раду. Тепер треба переробити 30.000 до 40.000 кг. Хоча працюють найновішими способами, до здобуття одного грама цього найцінішого елєменту на землі треба вісім до девять місяців. Бельгійська фабрика може здобувати річно 60 гр. Та для цієї кількости нема збуту на землі. Тому видобувають багато менше. В 1933 р. добуто в Конго круго 25 гр., а в Йоахімстальо 3 грами.

— **Урядовець, що бачив і чув багато.** У французькому міністерстві закорд. справ пішов на пенсію урядовець Дессасір, що мав становище старшого пристава. За останніх 30 літ ходив він у фраку, носив на собі ланцюшок зі срібною медалею і святочно впроваджував до кабінету міністра всіх гостей. Дессасір бачив 56 міністерських кріз і служив 23 міністрам закордонних справ. Про кожного з них уміє він оповісти якусь анекдоту: „Раз бачив я, як у передпокою міністерства генерал Мішель не хотів подати руки міністрові війни Мессімі. 2. серпня 1914 р. чув я як Ізвольський сказав австрійському послові: „Хочете війни, будете її мати". Того самого вечора бачив я, як німецького посла фон Шена, що привіз проголошення війни, супроводили чемно в міністерстві...

— **Ріжні вістки.** Еспанський посол передав президентові Масарикові великий хрест державного ордеру еспанської республики. — З приводу 25-ліття від смерти Толстого у Совітському Союзі вийдуть в осени 4 нові почтові мерки. — У Манілі підписали святочно конституцію Филипинських островів; один делегат поклав підпис власною кровю. — Цьогорічний туристичний сезон в Австрії був найкращий від війни; англійців було там на 76 пр. більш як мин. року. — У Болгарії випустили з вязниці коло 44 македонців; сотня ще сидить. — Із Ташкенту повідомляють, що в ріжних місцях Таджікістану відкрили золотодайні піски. — У Зл. Державах 5 мід. родин живе підмогами, які дістає від уряду. — Гітлер установив нове відзначення для громадян Альзації та Льотарингії, що підчас війни боролись у рядах німецької армії. — У день свого 50-ліття оженився вдруге славний франц. комедіописець і актор Саша Гітрі з 25-літньою акторкою Жакелін Делюбак. — Число безробітних у Франції перевищає пів міліона. — В Туреччині, на Кріті і в Єгипті дався чути землетрус. — Італійські залізниці закінчили рік з дефіцитом, що доходить до півтора міліярда франків. — Збірку образів, зверненних совітським урядом Румунії, оцінюють на 90 міл. франків. — Над Піявою (Італія) вибухло гарматне стрільно, що лежало з часів світової війни. Багато є вбитих і ранених.

— **Дещо про добру каву.** Кожна господиня зрозуміє те, що до доброї кави належить добра приправа. Не є це байдуже, якої вживаємо приправи до кави. Вироби фірми Генриха Франкка Сини А. С. Пражина Франкка приправа до кави і солодова кава Кнайпа є знані, завдяки своїй якости та видатности і на ці вироби звертаємо увагу наших читачів.

— **Чи можна дитина може подолати завданням школи?** Деякі діти приходять до школи свіжі, відпочаті, здібні розуміти речі, інші з почуванням страху перед усім спільним зі школою і наукою. Часом ці діти не менше здібні. Вони тільки фізично слабші. Їх нерви дуже скоро відмовляють послуху — дуже скоро мучаться. У таких випадках треба дбати про те, щоби сніданки дитини містило в соб, крім інших днів дві розвою його організму відживних субстанцій, збільшену скількість чинних вітамін та лецитини, такої важної для нервової системи. Найкраще відповідає цьому завданню вітамінова відживка „Овомальтин", яку подають на сніданки шкільній молоді на цілому світі. Коли додано 2—3 ложечки Овомальтину до молока або кави дістанемо дуже смачний, легкостравний відживний напій, який зміцнює організм дитини підносить її самопочування і вдесятує їй працю.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ІЖАК ПЕРЕВЕРТАЄ АВТО.

Один автомобілевий нещасливий випадок на дорозі до Асті (Піви. Італія) мав досить оригінальну причину. Авто наїхало на їжака, що пробив гуму коліс. Наслідок: авто перекинулось у рів, одна особа — радник з Кремони убитий.

ЯКІ ЗВІРЯТА РОЗУМІЮТЬСЯ НА КІНІ.

У зоольогічному саді в Ню Йорку переводили проби, які звірята реагують на те, що діється на екрані. Вибрали тему з життя звірят. Виявилось, що леви, тигри, пантери, що сиділи як глядачі „виїхали" відразу, що це тільки образки і не звертали на них ніякої уваги. Зате коні, кози, птахи та пси стежили за рухами звірят. Малпи поводились майже так само як деякі — вибачте за слово — кінові гості.

Із судової салі.

ЩО СКАЗАВ ОДИН ПОЛЯК ПО ПЯНОМУ.

Як повідомляє „Дзенник Бидгоскі" (ч. 17.), перед хойницьким окружним судом на виїздовій сесії в Косцержині відбулася сенсаційна розправа проти справного дорадника Гоньчи з Косцержина. На основі акту обвинувачення до поліцистів, які його арештували, казав, що **„Пєрацкі згінул з наших ронк. Таких як он згіне вєнцей, а допєро з їх крві вирослє ржонд народови".**

Обвинуваченний перед судом до вини не признався, мовляви, що взагалі не знає, чи в подібний спосіб висловився, тому, що тоді, коли поліція переводила ревізію в його мешканні, був цілком пяний, бо цілий день пересидів по ресторанах. На доказ свого твердження обвинуваченний подав цілий ряд свідків, м. ін. також сторожа міської тюрми, який мав зізнати, що обвинуваченний на другий день рано після цілонічного побуту у вязничній келії ще не був зовсім тверезий. Одначе судця відкинув внесення на переслухання відводових свідків, а опісля поліцисти потвердили вповні зміст акту обвинувачення.

Гоньчу засуджено на 8 місяців вязниці без припинення виконання кари. Засуджений з місця заповів апеляцію, що мало цей наслідок, що апеляцію заголосив теж віцепрок. Вандже, який видав теж арештування засудженого. Суд прихилився до цього домагання і засудженого відправлено зі салі розправ до вязниці.

—o—

З концертової салі.

КОНЦЕРТ І. СИНЕНЬКОЇ-ІВАНИЦЬКОЇ.

Переїздом з Праги на Буковину, наша відома співачка п. І. Синенька-Іваницька затримавсяся кілька тижнів у Галичині і дала тут низку концертів. У Стрию відбувся її концерт під фірмою „Рідної Школи" 17. лютого п. р. Співачка виступила з програмою, зложеною з кількох видатніших оперових арій Верді, Маскані, Россіні, Боїто, та сольоспівів українських композиторів: Лисенка, Стеценка, Степового й Н. Нижанківського.

Іваницька — мягкого тембру ліричний сопран, — має широкий голосовий діяпазон, із спеціяльно гарним забарвленням долішніх тонів. Особливо визначається доброю вокальною технікою (філювання звуку, піяно, рухливість і музична рутина, подання кольоратурних моментів, вправна дикція). Виконання музичне й культурне, про що вже у нас перед писалося, тільки інтерпретація деких творів трохи за свобідна. При фортепіяні проф. М. Байлова.

На жаль, публіки цілком не дописала. І нема для неї оправдання, бо і сама співачка і фірма „Рідної Школи" повинні були притягнути хоч мінімальну скільність слухачів. Кажуть, що був недавно в Стрию театр Тобілевича, конкурс сільських хорів і що громадяни „лишилися" з тропей. Але напередодні концерту Іваницької було биттом вбито і буфет також добре відходив. Хтож тоді повинен підтримувати нашу мущинську культуру?

З. Лисько.

З кіна.

КІНО „СВІТ": „НІЧ ЧУД".

„Ніч чуд" — французька фільма, що має за тему видужання хлопчини, сина бутлегера-Капіпа, в Люрді та ярко виявляє різницю між родиною, в якій панує віра й родинність, що вище пишним, модерним життям. Сцени, коли мати бавиться в барі, а дитина вимушене в напруженні дитини і її розпука — представлені дуже реалістично, гра малого артиста зворушує до сліз. Ефектові теж фрагменти з походу в Люрді, зокрема вночі. Це одна з тих рідких фільм, в яких є менше соціяльних і вагоне тіла а набільше змісту та педагогічних вельорів і тому, коли у всіх кінах Львова сирітці посуха не добру фільму, варта її побачити. Додаток ПАТ теж цікавий.

(а).

Дописи.

КОМАРНО.

Свято Крут. На спомин 17-ох роковин бою під Крутами влаштувала філія „Просвіти" в Комарні дня 3. II. п. р. величаве свято-академію в салі Т-ва Задаткового в Комарні, яка ледви помістила учасників. Це перша від кількох літ імпреза, в якій громадську участь взяла околиця Комарна. Не зважаючи на снігопад, прибули на це свято численно громадяни: Капка-Яничишь, Лівчиць, Підвірниця, Татарникова, Рівна (вправі своїм священником о. Паславським, який нещодавно почав у москвофільському досі селі українську культурно-національну працю), Монастирця, Конюшок Тулиголовських і Городівських (вправі своїм священником о. Тимчишином). З Комарна прибула гремядно молодь та інтелігенція. Як звичайно, так і цим разом зачітна була на святі відсутність старшого міщанства, яке любить чванитися своїм патріотизмом; дивно також, що не зважаючи на повідомлення, не прибув ніхто з сусіднього кола Комарна села Берездя. В програму свята вкомпоновано: промова студ. З. Тершаківця, продукції муж. хору (26 членів) в Татарникова і Підвірниця під батутою М. Росика, мішаного хору з Комарна під батутою Л. Карабина, 2 деклямації (П. О. Коморовської і М. Росика), жіночий терцет „Баркарола" з супроводу оркестри, соло скрипкове Л. Карабина і живий образ. Видно було цим разом добру підготовку свята, тому виконання точок програми було гарне і свято не лишило по собі найкраще вражіння. Усіх моральний і матеріальний свята дуже гарний. Таксамо повинна філія „Просвіти" при участи хорів читалень приготовити як слід найбільше свято роковин смерти Тараса Шевченка.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Збори філії „Просвіти". Філія „Просвіти" відбула свої річні загальні збори дня 19. II. На збори при лихій весняній погоді прибуло 151 осіб, відпоручників 57 читалень і членів філій. Проводив головa д-р Миколи Хробак. Звідомлення членів виділу за 1934 р. було наскрізь річеве. Філія обіймує 103 (сто) читалень „Просвіти". Всі майже читальні в звітовому році перелюстровано силами двох управителів філії, членів виділу та студентства. Уладжено дві сотки поїздок і пять вянеток. Позитивне явище: філія зуміла завести у видатках самовистарчальність під оглядом грошевих витрат і не слід взяти під увагу інших наших товариствам. Всі справи з владою полагоджували читальні через філію за виняткам двох, котрі напутнували головa прилюдно за недисциплінованість. Дискусію ведено вивсь час дуже ділову під кутом життя і потреб Просвіти. Головною журбою всіх присутних була некуча потреба бібліотек і розрухання організованого освітнього життя в Дубечниці й Дешівцях. Рішено перевести силами філії удару кампанію за даровою вянжкою „на захід" та відшукати джерела удержання управника-освітника для наших окраїн. Вибрано новий виділ, зложений з одиниць з ініціятивою до праці і розбудови. Нема сумніву, що по році побачимо найкращі усіхни освітніх зусиль, які за останній рік нагадують собою часи п. Вод. Зубрицького — зразкового освітнього організатора.

Я. Ой.

—o—

СПОРТ.

ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ ДЕНЬ ЮНІОРІВ У ВОРОХТІ.

Згідно з наперед наміченою програмою Філія К. Л. К. у Ворохті перевела 24. лютого п. р. треті лещет. змагання в бігу на 4 км. і 8 км. та перший конкурс лещет. скоків для юніорів. Не зважаючи на тяжкі снігові умовини, стартувало 18 малих верховинців-гуцулів, котрих поділено на групу старших від 15 до 17 літ і групу молодших від 12—14 літ.

У групі старших на 8 км. добув перше місце **Іван Мочерний**, с. Мих., літ 16, в часі 49 мін.; а в групі молодших на 4 км. переміг **Кушійчук Михась**, літ 12, в часі 25 мін. і 10 сек.

Пополудні відбувся для них на малій провізоричній скочні перший конкурс скоків, у якому взяло участь 14 малих хлопців. Перше місце і тут занав **Мочерний Іван**, с. Мих., осягаючи 12-метрові скоки, при дуже гарнім стилю. 2) Бідзуляк Олекса с. Ю., 3) Децерчук Федір.

Ці змагання відбувалися під протекторатом відомої першухи краю п-і Нуни Гевикович Рожанківської, заст. голови централі К. Л. К. дир. Панькова Вол. та організ. референта К. Л. К. інж. Рожанківського Вол., що на той день прибули до Ворохти лещетами зі Славська.

Організація змагань взірцева. Судювали голова Мочерний Василь, заст. голови Бойчук Мик. і секретар Мочерний Іван, с. Д., скарбник Росінський Дмитро і справник Ткачук Олекса.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ К. Л. К.. В БЕРЕЗОВІ НИЖНІМ.

Філія К. Л. К. в Березові Нижнім, пов. Коломия, відбула 3. лютого свої перші лещетарські змагання в біту на 8 км. У змаганнях взяло участь 15 членів місцевої філії (в тім 5 юніорів) і 3 члени філії К. Л. К. з Космача. Перше місце в часі 48 мін. 45 сек. добув Лука Кіфяк (К. Л. К., Космач). 2) Мих. Іванів, с. І., 3) Мик. Сінчич, 4) Антін Стромецький, 5) Мик. Арсенич, с. Вас. В групі юніорів переміг Ільницький Степан у часі 54 мін. 42 сек. Судювали: д-р Ткачук Д. і м-р Печерський з Яблонова та Іванів Мих. з Березова. На мету зійшлося велике число людей з усіх довколичних сіл і всі дуже цікавилися змаганнями.

Цієї зими філія в Березові Н. під проводом енергійного голови Антона Арсенича проявляє дуже живу діяльність. Удаштувала низку прогульок до Космача, Яблонова, Микуличина і інших місцевостей, а в днях 19.—20. лютого ц. р. відбувся дводенний курс їзди на лещетах, на котрім учив Василь Мочерний з Ворохти. Є оправдана надія, що звідси вийдуть дуже добрі лещетарі.

МІЛІОН ЄН НА ОЛІМПІЯДУ.

ТОКІО, ПАТ. Японський парламент візвав уряд, щоби признав більшу субвенцію на уладження Олімпіяди в 1940 р. у Токіо. Субвенція перевищить один мілюн єн.

ОЛІМПІЙСЬКИЙ КОНҐРЕС.

ОСЛЬО, 26. II. ПАТ. Вчора норвежський король відкрив в авлі університету міжнародній олімпійський конґрес при участи представників 24-ох держав. Головною темою нарад була справа Олімпіяди в 1940 р. Делегат Італії заявив, що Рим годиться відкликати свою кандидатуру під умовиною, що Олімпіяда відбудеться у Римі в 1944 р.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

Відень: мистецтво: Австрія—Вакер 4 : 2; Вієнна—Адміра 4 : 2; Рапід—Гакоах 8 : 1; В. А. Ц.—Фаворітнер А. Ц. 2 : 1; Лібертас — Ф. Ц. Він 1 : 1; Спортклюб — Ф. А. Ц. 3 : 0. На останнім місці находиться тепер Гакоах — 8 пунктів. Всі клюби розіграли дотепер по 13 змагань.

Прага: Славія — Кладно 1 : 0; Д. Ф. Ц. — Жіденіце 3 : 1; Теплітцер — Чехіс Карлін 5 : 0; Вікторія (Пільзно) — Спарта 1 : 0; С. К. Пільзно — Богеміанс 5 : 0; Простейов — Колін 6 : 2.

Будапешт: Гунгарія — Кіспешті 5 : 0; Ференцварош — Сорошкар 4 : 4; Уйпешті — Будай 1 : 0; Фебус — Сомоґі 5 : 0; Шеґед — Бочкай 4 : 1; Аттіла — III. округа 3 : 6.

Нові книжки й журнали.

ТВОРИ Т. ШЕВЧЕНКА, ТОМ VII. Вийшов том VII. творів Т. Шевченка (другий з черги повного видання творів у 16 томах). Том цей містить повісти „Художник", „Найомчка", „Варнак" і пояснювальні статті П. Зайцева, М. Рудницького, Л. Білецького Дм. Дорошенка. Додано численні примітки, які дають багатий матеріял для зрозуміння духового образу нашого генія. В книжці міститься 14 гарних і рідких ілюстрацій. Ціна тому зол. 4·—, у передплаті 2·50. Передплата на ціле видання (16 томів) продовжується. Книжки виходитимуть раз на три місяці (т. II., т. V., т. VIII. і т. IX). Передплату можна вносити ратами — по 2·50 за книжку. Хто оплатить ціле видання згори (40 зол.) або внесе цілу суму передплати ратами до 1. X. 1935, одержувати-ме книжки в паперовій оправі. Видання на кращому папері в полотняній оправі коштує 64 зол. Умови передплати такі як і для видання в паперовій оправі (ціла сума згори або ратами до 1. X. 1935). Передплату належить вносити на адресу Українського Наукового Інституту (Варшава, Служевська 7 п. 4) або на конто П. К. О. Варшава 28670.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·60

(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла", — Львів, Ринок ч. 10.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Дрогобич:
27. II. „Залізна Острога".
28. II. „Кориевільські дзвони".
1. III. „Три чі повінчані".

Великий Міський Театр.

Середа, 27. II. год. 7·30 веч. „Крик".
Четвер, 28. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової", вистава закуплена.

Театр Різнородностей.

Середа, 27. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".
Четвер, 28. II. год. 7·30 веч. „Нічні леза", вистава льосована".

Кіна.

АДРІЯ: „1914 рік" і додатки.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).
АТЛЯНТІК: „Юдіна".
ВАНДА: „Страшна ніч у Зоо".
ҐРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Фрайлайн Доктор".
КОЛІСЕЙ: „Паризьке шаління", ревія „У нас, як у раї".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Ґаль і „Фін і Фин у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Двобій зі смертю", ґротеска: „Міні Маус".
МІРАЖ: „Чар віденського вальса".
МУЗА: „Шпіон ч. 13".
ПАЛЯС: „Мушу бути молодий" (Лісо Слезак).
ПАН: „Міні Маус", Фін і Фин (Тут панує гумор) Тайни сальону краси.
РАЙ: „Ніч чудес" (людська драма), вперше у Львові.
СВІТ: „Ніч чудес" (людська драма), вперше у Львові.
СОЙЧЕ: „Шанґай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Каріока", ревія „Година з нами".
УТІХА: „Кінг - Конґів син", ревія: „Прощай, коханий Львове!"
ХІМЕРА: „Злочин у Трінідад".

Закордонне радіо.

Середа, 27. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·15 Твори Фрімінґа (муз., сп.), 19·10 Арії та пісні, 19·50 Африка говорить, 22·05 Легка музика, **Кошиці** (259,1) 17·05 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·5 Сальон. муз., **Париж** (1648) 21·00 „Маскота" оп. Одрана, **Берлін** (356,7) 12·00 Легка муз., 16·00 „Це кохання" вес. неполудне зі сп. і муз., 18·30 Музика, спів (солістка). **Кенігсвустергавзен** (1571) 13·00 Муз. вечірка, 17·30 Суч. реп. пісні, 21·00 Гарні мельодії, 23·00 Нар муз. Дані та Шід. Швайцарії (на стіжі) **Кельн** (455,9) 21·00 „Індіго або 40 опришків" оп. І. Штравса, **Ляйпціґ** (382,2) 22·20 Українська нар. муз. (вик. Марія Сокіл і Я. Рудницький), **Мінхен** (405,4) 17·50 „Горбатий Пєро" мельодрама з муз. Вайсмана, **Штутґарт** (522,6) 21·45, 17·30 Вок. концерт, 19·20 „Жарти про кохання" (вес сценки, сп., рецитації), 21·45 Форт., **Будапешт** (550,3) 13·30 Циг. муз., 20·10 Галевий концерт, **Міляно** (368,6) 11·30, 19·00 Легка муз., **Рим** (420,8) 21·00 „Фавст" оп. Ґунода.

Четвер, 28. лютого 1935.

Відень (506,8) 16·00 Віденські мельодії, 17·35 Пісні (Розита, сопр.) в супр. форт., 21·40 Пісні Юл. Бітнера (Е. Бітнер альт, Стеоен бар.), **Брно** (325,4) Українські нар. пісні, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15, 12·30 Салонна музика, 19·30 Військ. орк., **Париж** (1648) 17·45 „Ґра кохання та щастя" ком. Маріво, 21·45 „Ле Марон ді фе" ком. Місета, 20·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 17·00 Пісоньки, 20·00 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 16·00 „Що хочете" давні й нові оп. мельодії, 18·05 Нім. танки, 19·00 Два форт., **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, 20·10 Пісня в державі інків (муз. вид.), 21·00 Симф. концерт, **Кельн** (455,9) 17·50 Бах-Гендель (орх., орґ.), **Ляйпціґ** (382,2) 17·20 Спів (Клавіц баритон.), 19·00 „Китайська дівчина" ком. опера Рімальда Капуа, 21·00 „Еппе фон Берґе" вид. на осн. Ґольберґа з музикою, **Мінхен** (405,4) 10·15 Нар. пісні, 14·40 Солісти, 17·50 Пісні Семпґороду. **Будапешт** (550,3) 18·30 Спів, 20·15 Музика, **Міляно** (368,6) 11·30 Тріо, 17·05 Вок. концерт, 20·45 „Фальстаф" оп. Верді, **Рим** (420,8) 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 27. лютого 1935.

6·45 Ранішня вид., 7·50, 22·00 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·50 Десять хв. вітру від моря, 16·00 Гармоністи, 16·45 Листи від старших дітей, 17·00 Скрипка, форт., 17·25 Раціональна обувя, ґутірка для жінок, 17·35 Шуман: „Манфред" увертюра з гр. пл., 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Наука стенографії, 18·15 Китиця мельодій, 18·45 Госп. відчит, 19·00 Кварт. мініятури, 19·20 Ґутірка, 19·30 Трансм. з Вільна: Пісоньки, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Каспровичівський вечір із Познаня, 20·00 Львів. сюїта з гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Є сніг, нема снігу (фейл. Раорта) 21·40 Польські пісні в вик. А. Добоша в супр. форт., 22·15, 23·05 Танк. музика.

Четвер, 28. лютого 1935.

8·45 Ранішня вид., 7·30, 22·00 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Для дітей: Вратована овечка (Б. Герца), Нар. пісоньки, 12·40, 13·10 Муз. вок. поранок, 13·00 Полудн. денник, 13·05 З ринку праці, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Музика з гр. пл., 16·00 Легка музика, спів, 16·45 Лекція фр. мови, 17·00 Театр. Уявн: З минувшини, 17·20 Почт. скринька, 18·00 Сізьва рерум, театр. репертуар, 18·05 Жіночі часописи, 18·15 Фл. Шміт: Трагедія Сальоме оп. 50 (гр. пл. з поясненнями), 18·45 Що читати, 19·00 Дуети (Скварчевська, сопр., Камінська, мецосопр.), форт., 19·20 Ґутірка, 19·30 Легка музика з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Концерт орк. (у програмі українська увертюра Гросмана „Марія"), 20·45 Вечір. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт: Сонати Бетовена, 21·45 Великопольська культура, 22·15, 23·05 Танк. музика, 22·45 Про актуальні палестинські справи.

БІРЖА.

ҐРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·26 1/4 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25·05, Париж 34·94·50, Берлін 212·45, Ціріх 171·45, Голяндія 357·95 —, Прага 22·10·—, Італія 44·80, Нюйорк кабель 5·27 3/4, Нюйорк чеки 5·27 5/8.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони, 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дньоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноп.	18·00	18·25	20·00	20·50
Пшениця збірна	17·25	17·50	19·25	19·50
Кукурудза краєва	19·50	20·00		
Мука пш. І. А.	32·00	32·50		
Мука пш. І. Б.	30·00	30·50		
Мука пш. І. Ц.	28·00	28·50		
Мука пш. І. Д.	27·25	27·75		
Мука пш. II. А.	25·00	26·50		
Мука пш. II. Ц.	24·50	25·00		
Мука пш. II. Д.	22·00	22·50		
Мука пш. II. Е.	21·00	21·50		
Мука пш. II. Ф.	19·00	19·50		
Мука пш. II. Ґ.	18·50	19·00		
Мука пш. III. А.	13·50	14·00		
Мука пш. III. Б.	12·00	13·50		
Мука пш. ралова	18·00	18·50		
Висівки житні	8·00	8·25		
Висівки пшен. гр	9·50	9·75		
Висівки пшен. сер.	9·25	9·50		
Висівки пш. мілкі	9·75	10·25		

Інші курси незмінені.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 26. лютого п. р. кооперативам платить за:

	льоко Львів
1 кг. масла франко магазин	2·50 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 кг. яєць	2·80 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 26. лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	1·00 зол.
Старі „	„	„	0·80 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·95 „
Індики	„	„	1·00 „
Індички	„	„	1·10 „
Пантарки	„	„	1·25 „

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Потрібна конфортова кімната з осібним входом і утриманням від 1. III. Зголошення до „Діла" під „Спокій". 1025

Асесор нотаріяльний, 12 літ практики шукає сталої посади від 1. IV п. р. або заступства. Зголошення до „Діла", під „Капот".

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	почтова пересилка
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.**	1·90 зол.	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина I. II. III.** Окрема частина по зол 1·50	4·50 „	0·50
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Бронте: **Бурєверхи,** переклав М. Рудницький	1·50 „	0·30
Проспер Меріме: **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
Альфонс Доде: **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	0·30 „	0·15
Микола Матів Мельник: **Крізь дим і згар**	0·50 „	0·15
Гордій Брасон: **Безлугні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**	0·80 „	0·15
Михайло Возняк: **Балей і Конїський**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **Діло" Львів, Ринок 10**

та у всіх книгарнях.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: патримоніяльні і приват. кореспонденція по.	зол. 0.15
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·00	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
„ на першій сторінці	„ 0·00	шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка	1/1	зол. 450·—
„ „	1/2	„ 250·—
„ „	1/4	„ 130·—
„ „	1/8	„ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 53 (13.951). Львів, четвер 28. лютого 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

О. Олекса Пристай не приймає
мітри православного єпископа в Америці.

Від о. Олекси Пристая, якого, як відомо, духовенство й вірні Української Православної Церкви в Америці вибрали були єпископом тої церкви, повідомляє нас письмом з Елізабет, датованим 14. лютого п. р., що він **рішився не приняти запропонованої йому мітри православного єпископа в Америці**. В своєму листі до „Діла" він пише між іншим так:

„Похоронивши зі місяці по тім звання українській православній дієцезії, пізнавши устрій української православної консисторії та деякі взаємовідносини між дієцезії, переконався я, що мені з ними зовсім не подорозі. Тому замість брати на голову мітру українського прав. єпископа, ліпше заспівати собі знану пісоньку: „Не піду братчики я з вами!" **І я так і зробив**. Дієцезія так, як мені видалася, не має найменшої рації буття. У людей того покрою я не бачу найменшої ідеї: це — говорячи американським способом — люди „бізнесу" з патріотичною вивіскою, удекорованою трираменним хрестом! Ціла та дієцезія дешо не потягне. Там не більшими хасе, ніж я собі уявляв".

Заборонили вшанувати память Михайла Грушевського.

Філія Т-ва „Просвіта" в Сяноці задумала вшанувати память Михайла Грушевського в неділю 24. лютого п. р. панахидою в парохіяльній церкві по вечірні, опісля святочними сходинами в салі „Яз Харувім" з рефератом і хоровим виступом. Одначе не так склалося, як бажалося. Місцевий парох о. О. Костантинович відмовився сам відправити панахиду і не дозволив відправити й о. сотрудникові, мовляв, тому, що покійний М. Грушевський був православним... Та найгірше, що староство заборонило планувати святочні сходини а опісля ба — публичну бесіду і спонід. Коментарі хіба зайві

Заворушення в Індії.

НОВІ ДЕЛЬГИ, 27. 2. ПАТ. Відомий агітатор факір з Алінґар зі своїми 400 прихильниками виплекав заворушення на північно-західнім кордоні Малаканд. До повстанців приєдналося теж кілька інших груп. Урядові військові приневолили бунтівників відступити. В боях згинуло 23-ох повстанців, військо має невеликі втрати.

Зміна конституції для Індій.

БОМБАЙ, 27. 2. ПАТ. Один з визначних представників палати князів заявив представникові пресової аґенції Рейтера, що індійські князі виступають проти тій постанові урядового проекту конституції, яка признає віцекоролеві право приймувати конституцію на необмежений час. Тоді Індії підлягали би автоматично владі віцекороля. Представники Індії виступають гостро проти цієї постанови. Індійські князі домагаються, щоби на випадок припинення конституції влада перейшла до них.

Невдача Черчіля.

ЛЬОНДОН, 27. 2. ПАТ. Підчас вчорашніх нарад у палаті громад над проектом конституції для Індій, палата громад більшістю 253 голосів проти 59 відкинула внесок Черчіля, який домагався відложити наради над цією справою. Віцепрезидент Черчіль палко боронив свій проект конституції.

Пашпорти праці для робітників.

БЕРЛІН, 27. 2. ПАТ. Німецький уряд рішив видати робітникам т. зв. пашпорти праці, які стверджуватимуть професійні кваліфікації робітників. Закон обовязує щойно від 1. квітня п. р. Від тої підприємцям не вільно буде давати працю робітникам, які не матимуть цих паспортів. Крім того уряд означив окремим законом потрібну кількість робітників для хліборобства. На домагання президента уряду посередництва праці підприємці звільнюватимуть тих робітників, які давніше працювали на ґрі.

Чергове вбивство заушника
Сталіна.

Воєнний трибунал у Симферополі засудив на кару смерти двох визначних комуністів за вбивство Мартина Белого, делеґата московського всесоюзного з'їзду колхозів. Проти Белого, всесоюзного ватажка колхозів, який заявляв недавно перевести в життя московські інструкції, змовились інспектор окружкової поліції Гончаров, урядовець Фаст і начальник політичних відділів при колхозах Кучеренко. Заушника Мартина Белого вбили кількома револьверовими стрілами. Трибунал засудив Гончарова і Фаста на кару смерти. Кучеренка на шість років вязниці тому, що не брав безпосередньої участи у вбивстві. Це вбивство викликало величезне зворушення у московських політичних колах.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego: Sąd okręgowy Wydział VI. I. karny we Lwowie, w składzie wiceprezes S. O. Ł. Malicki, jako przewodniczący, S. O. D-r J. Locker i S. O. P. Dyslewicz jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 44 (1942) czasopisma pt. „Ділo" z daty Lwów, 19. lutego 1935. do Sygn. VI. I. Pr. 21/35, na posiedzeniu niejawnem w dniu 18. lutego 1935 r. Po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanowił: uznać za usprawiedliwioną dokonaną 19. lutego 1935. Przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Ділo" Nr. 44 (1942) z daty Lwów, 19. lutego 1935. zawierającego: 1). w artykule pt.: „Deklaracja Ministra Kościałkowskiego", 1) od słów: „sebto" do słów: „poszturkańciamy", 2) od słów: „jak szczo Pan Minister" do słów: „ukraińskim narodem", 3) od słów: „za nakydaty" do słów: „pełnej samostijności". — znamiona występku z art. 127 k. k., zarządził zniszczenie całego nakładu i wydań w miarę 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ustępy wymienionego wyżej artykułu usiłując podjąć Ministrowi Spraw Wewnętrznych sugestję w odniesieniu do polityki mniejszościowej Rządu mające na celu poderwanie prestige'u i zaufania ludności ukraińskiej do działalności P. Ministra Kościałkowskiego — a zatem mają na celu znieważć władzę. Według §§. 417, 489, 491 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: L. Malicki w. r. Protokułował: S. Pańkowski w. r. Za zgodność: Janowicz kier. sekret.

Просимо прийти! Просимо прийти!
дня 3. березня (неділя) 1935
на
Спортові Вечерниці
получені з роздачею нагород За І. Зимові Запоріжські Ігрища.
Початок о год. 21-ій в салі Р. Касина — Рутовського 22 II. 1025

Українська справа
предметом зацікавлення в світі.

Львів, 27. лютого 1935.

В Европі, в Америці і над далеким Тихим Океаном чимраз більше уваги звертають на українську проблему. Щодня дістаємо якісь вісті зі світа про це зайнтересування. Дуже часто на підкріплення цих інформацій надсилають нам наші постійні або приватні кореспонденти і вирізки з французьких, німецьких, бельгійських, італійських, японських і навіть китайських газет, в яких пишеться про українські справи. Останніми часами насипали до нас вісти навіть із Англії про те, що в там до українських справ ставляться не байдуже. Незвичайно багато цікавого й цінного матеріялу про відносини на Сов. Україні публікують через останні два роки великі американські газети.

Навіть потягнуло лиха в своїй більшості московофільське чеське преса зайнтересувалася дуже останніми часами українськими справами. Причиною такого її зайнтересування є теперішній, не дуже то сприятливий для Малої Антанти устрій політичних сил в Европі. А безпосереднім товчком цього зайнтересування стала недавна поїздка чеських журналістів до СССР. Повернувши із прогульки чеські журналісти розписали на сторінках преси багато цікавих споминів і вражінь, з яких не мало відноситься до їхнього побуту на Совітській Україні. Всі ті вражіння переважно совітофільські, але це совітофільство пробивається в деяких дуже наглядно, а в деяких незначно і мало помітно. Майже всі учасники прогульки стверджують, що між північчю і полуднем СССР, тобто між Московщиною та Україною помітні величезні різниці. Деякі чеські журналісти виразно підкреслюють, що на Україні видно цілком інші культурні, побутові і навіть політичні відносини, ніж в інших краях Сов. Союзу. Словом, вони доють до пізнання, що на Україні помітний інший дух і інші змагання, а це робить цю країну в їхніх очах чимсь наскрізь окремим та відмінним від решти большевицької держави.

Дуже цікава стаття про Сов. Україну появилась і в органі чехословацького міністерства закордонних справ „Прагер Прессе" з дня 17. лютого 1935. Стаття має наголов: „Україна, Факти і висновки". Вона не належить до категорії і нижки тих статтей, що появились у чеській пресі після прогульки журналістів до СССР. У ній нема ніяких вражінь. Це інформаційна стаття про Сов. Україну, повна історичних дат і фактів про розвиток політичних подій на українській території від давних часів, при чому особливо докладно змальовані події від 1917 р. До статті долучена карта українських земель. Не важаючи на намагання автора бути об'єктивним у змальовуванні ролі политичних подій на Україні, стаття має наскрізь **пробольшевицьку** тенденцію, що стає незначною особливо там, де змальовується розвиток большевицької політики супроти України та її національної культури. Ми не будемо займатися тут її аналізою, бо це зробимо в іншому місці. Тут зазначимо тільки, що автор дуже упрощено підходить до проблеми українських національних змагань на Сов. Україні. Для нього ті змагання означені загально як український націоналізм, що є в основі своїй „домашнім" і виявляє багато подібности до національних змагань деяких словацьких груп у Словенському і до чеського націоналізму з деякими відмінами (в столиці, Совітсько-

український націоналізм є радше інтензивний ніж експанзивний і виявляє численні з людського становища симпатичні риси. Він є дуже далекий від т. зв. шовінізму і він може багато зробити серед широких верств населення як культурний націоналізм, як пробуджуюча сила освіти".

Ця велика стаття є всеж тільки підготовним, що так скажу, матеріялом, тільки інтродукцією до іншої статті, що появилась кілька днів пізніше на сторінках того самого органу чеського міністерства закордонних справ у числі з дня 24. лютого 1935. Назва статті дуже виховна: „Україна в міжнародній політиці". Ця стаття інспірована без сумніву кимсь, хто дуже добре визнається не тільки в міжнародніх політичних відносинах, але й добре орієнтований в політичних матеріялах, які містять у собі бюра й архіви Ліги Націй.

Напрямна статті протиінтервенційна. Автор якби боявся якоїнебудь збройної протисовітської акції, що повисла вже в воздусі. Він намагається перестерегти перед нею передовсім українців, що живуть на західних українських землях, які найшлися в Польщі. На його думку інтервенційну акцію пропагують найбільше польські консервативні кола, крім очевидно німецьких націонал-соціялістів. Таке твердження повторяє автор статті за головою совітського уряду на Україні П. Любченком. Таким чином стаття дістає не тільки протиінтервенціоністичний, але й яскраво пробольшевицький характер. Крім того вона недвозначно проявляє і протипольське та протинімецьке вістря. Зате вона дуже зручна в своєму закінченні, бо декларує зі своєрідним теплом та щирістю чеські симпатії до українського руху.

„Чехословацька прилюдна опінія — читаємо там — симпатизує з пробудженим українським народом і слідкує за його позитивними культурними здобутками з найбільшою увагою. Вона поздоровляє в українському народі нового, самосвідомого і сильного члена славянського пня і є переконана, що українці дадуть ще багато великого на славу їх власної культури і для поступу людства."

Ці щирі вислови симпатій ми з приємністю приймаємо до відома. А робимо це тим радше, що походять вони від дуже авторитетного висловника опінії чеського народу, до якого ми все ставилися з найбільшою пошаною і признанням. Що більше, від того народу ми дуже багато вчилися і ще вчимося.

З цілою статтею познайомимо наших читачів на іншому місці при найближчій нагоді і тоді теж займемося річево основною радою статті про те, що „для власного народу можна більше зробити при допомозі розумної меншостевої політики ніж через спробу захитувати границі сусіда".

Всі купуємо солідарно!

всякі жіночі і мужеські матеріяли в найліпших гатунках по цінах направду конкурейційних тільки у фірмі

Дім Моди Львів, Марійська пл. ч. 4. Европейський Готель.

Обслуга в українській мові.

Перед Світовою Олімпіядою в Берліні --- 1936.

(Власна кореспонденція з Берліна.)

Одинадцять днів перед святочним відкриттям XI. Світової Олімпіяди 1936 р., що цим разом відбудеться в столичному місті Берліні, запалає в руках бігуна на вівтарі старинних олімпійських ігрищ олімпійський смолоскип. Що кільометер переходитиме цей смолоскип до рук нового бігуна, щоб вкінці 1. VIII. 1936 найтись у Берліні, місці ігрищ 1936, що й буде початком нової олімпіяди. З маратонської бежі рознесеться тоді спіжевий голос олімпійського дзвона: „Я кличу молодь цілого світа!" Найшляхотніші змагання старинних, полекання молоддю духа відваги й боротьби в шляхотному змаганні витиснуть знову своє пятно на сучасности.

В 1896-му році, нав'язуючи до найкращих традицій старинних часів, покликав барон Пер де Кубертен новітні олімпіяди до життя. Що чотири роки мають сходитися найріжнороднійші групи людського роду в світових змаганнях молоді. Вже раз мали вони відбутись у Берліні. Та в міжчасі прийшла війна. Замість шляхотних змагань прийшов розлив крови. І щойно тепер Берлін має змогу гостити у себе олімпійських змагунів.

Понад 50 націй, що мають власні олімпійські відділи, заголосило досі свою участь. Приготування всіх олімпійських комітетів уже в повному ході. В обличчю передбачувань і очікувань більших несподіванок недалекої олімпіяди слабне тепер непомітно й зайнтересування великими спортовими вислідами 1935. По загальній опінії треба числитися з новими рекордами в майже всіх ділянках спорту, і то такими, що ще недавно уважали їх... за неможливі.

Скрізь відбуваються гарячкові приготування, получені зі спортовими врочистостями, що краще пригадують вибраних — найкращих змагунів на повагу їх завдання. Святочно й імпонуючо відбулось заприсяження німецької спортової репрезентації на 1936 рік, що його відібрав провідник німецьких спортовців у присутности провідних діячів сьогоднішньої Німеччини.

Сьогодні признають, і то не без слушности, спортовій діяльності даного народу теж і політичне значіння. Таким чином всюди оглядаються за спортовими рекордами, а для спорту відживають сильно, і так уже великі симпатії. У Німеччині працюють пропагандивні органи держави під особистим проводом міністра пропаганди д-ра Гебельса дуже живо теж і в тому напрямі. Можна надіятись, що Німеччина прийме гостей з усього світа незвичайно гостинно. Господарі постараються мабуть зробити все, що краще для спортового свята цілого світа і для гостей-змагунів можливо зробити.

У Груневальді, в усьому світі знаному берлінському лісі з незвичайно гарною околицею виростає саме величавий олімпійський стадіон. Кожний рід спорту матиме якнайкращі, якнайпростіші й якнайвигідніші ігрища. Змаганням могтимуть приглядатись сотки тисяч цікавих глядачів. Отже з нагоди створення нової олімпіяди буде відданий до вжитку новий стадіон-великан. Рідко який стадіон може почванитися таким гарним створенням. Канцлер Адольф Гітлер, що в більших осередках Німеччини розвинув саме живу будівельну діяльність, слідкує особисто за роботами, звязаними з будовою олімпійського стадіону.

Для олімпійських змагунів повстає „олімпійське село". Будують його біля містечка Деберіц, в незвичайно гарній околиці, у віддалі 14 кільометрів від стадіону. Комунікація відбуватиметься автобусами. Село це складається з малих, камяних дімків, вивінуваних у модерний комфорт. Змагуни кожного народу дістануть до своєї розпорядимости відповідну скількість таких дімків.

Крім олімпійського гимну, що його створив Бредлей Гелер, і що пролунав уперше в 1932-ому році в Льос Анджелес, написав німецький поет Ріхард Любеш новий олімпійський гимн. Його текст появився недавно в усій світовій пресі, викликуючи загально велике захоплення. З великим напруженням і зацікавленням чекають усі на композицію цього гимну, що її зобовязався зготовити такий музик як Ріхард Штравс.

Треба ще згадати, що німці зважились на впровадження досить цікавої новости, що —

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 25

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Всі стрічали нас сердечно, випитуючи ся про наші відносини. Мушини говорили по українськи, та жіноцтво все, яке було, крім одної господині дому, по московськи; а й вона старалася очевидно наслідувати з чемности для моєї жінки, яка по московськи не вміла ані трохи. Дивно нам було, що господарі, прощаючись із нами, оправдувалися, що не можуть нас ревізитувати в готелі; очевидно — стикалися деяких неприємностей задля звязків з галицькими українцями. А й ми самі мали також неприємности при нашім виїзді. Роблено нам трудноші при вимельдовуванні пашпортів. Я мусів сам їздити до градоначальника, а й там мала успіх щойно погроза, що вжию посередництва австрійського консуля. Я був у нього опісля дійсно в іншій справі, в моїй адвокатській, і він розмовляв зі мною ширше. Звався барон Міхлер і випитувався цікаво, чи я познайомився тут з деким із тутешніх українців, при чому назвав імена майже всіх, що були з нами на вечері у Комара. Бачучи, як там люди лякаються звязків з галицькими українцями, я не признався до ніякого знайомства.

Ми виїхали з Одеси з поворотом через Бесарабію, Румунію на Буковину. В Бесарабії задержалися в Кишиневі, бо хотіли пізнати це місто, та жалували цього. Кишенів виглядає так, якби зложив до-купи 15 Микулинець, або інших східно-галицьких жидівських містечок. Сама жидова, бруд, огидство, доми і — sic veniat verbum — готелі — це справді східно-галицькі коршми з широкими кріслатими дахами. Людина, дивлячись на це місто, мусить просто просити змилування божого, щоб воно ло тьма вигоріло. Не знаю, чи це моє побожне бажання опісля коли сповнилося; я читав лише в пізніших літах про жидівські погроми в Кишеневі і подумав собі, що матеріялу до тих погромів було там подостатком.

В Румунії не мали ми часу задержуватись. Переїхали лише простір між Унгені і Сучавою, при чому по дорозі мали лиш одно значніше місце, Ясси, до якого не вступали, бо вже нам кашпо було до дому. Дивно було лише, що на румунській границі спрінули пашпортові трудноші ще більше строгі і прикрі, як у Росії. Зрештою з румунської землі не привезли ми більше ніяких споминів. Так скінчилася моя третя подорож у світ.

На четверту прийшла черга в слідуючім 1895 році. У Празі влаштовували чехи в тім році етнографічну виставу. Мені дуже захотілося по Києві бачити Прагу та відплатити собі те, що не міг у 1891 р. поїхати з „Львівським Бояном" до Праги на краєву виставу. До того у нас тоді панувало загальне чехофільство. Нашим політикам імпонувала дуже чеська обструкція, яку вони управляли в державній раді. Всі мали вражіння, що чехи є нашими природними союзниками, які заступляться за нами в політиці. Не розуміли ми того, що в політиці не грає ролі ніякий сентимент, а лиш інтерес, та що чехи саме на тій точці є мистцями.

Я вибрався в ту подорож з о. Василем Давидяком, з яким був поді товаришем у консолідаційній політиці і який таксамо був адоратором чехів. Автім він був дуже приємним товаришем, що також заохочувало до тої спільної поїздки. Через Пешт і Відень, де задержалися по одному дневі, приїхали ми в Прагу одного гарного літнього пополудня. Того дня не оглядали ми вже міста, а пішли до народнього дівадла (національного театру), де була заповіджена святочна вистава в честь зїзду „Ustřední Matice Školska". Давали оперу Сметани „Dalibor". Будинок і виконання мало чим уступили віденській опері, а перевищали будапештенську. Ми вже не встигли добути карт вступу на сидячі місця і мусіли вдоволитися стоячим партером. Зате познайомилися там швидко з деякими чехами, які, почувши нашу славянську мову, самі звертались до нас і з нами познайомились. Вони сказали нам, що по театрі сходяться учасники зїзду в ресторації Ходери, побіч „divadla", і запрошували й нас туди зайти.

Ми пішли до тої ресторації і застали там велике число гостей. Нас повитали окликами „Nazdar bratři Rusinom", а музика заграла в нашу честь... „Боже, царя храни". Розуміється, що цей привіт мені спеціяльно не був дуже приємний.

(Далі буде.)

Дешеві білі дні
з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Маґазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

на нашу думку — стрінуть усі з великим признанням. Давніше лише спортовий дорість того краю, що на його терені відбувалась олімпіяда мав змогу оглядати й подивляти спортові осяги олімпійських змагунів. Дорість інших народів не мав цієї нагоди. Цим разом німці запрошують тридцять молодих хлопців спортового нарибку від 15—18 літ і постільників спорто-

вих інструкторів з кожного народу, що братиме активну участь у світовій олімпіяді 1936.

Ще тільки короткий час ділить нас від інтересної імпрези, що нею є завжди світова олімпіяда. Уже незадовго зїжджатимуться до столиці Німеччини найкращі з найкращих кожного народу, щоб у шляхетному змаганні заспівчити про силу духа і фізичну справність своєї нації, щоби бути першими — перемогти й вертатись до рідного краю з лавровим вінком слави й перемоги. І мимоволі насувається питання, коли серед державних прапорів, що маятимуть на щоглі змагової площі, залопоче гордо жовто синій прапор?!

З. К.

Надзвичайні Загальні Збори
Ревізійного Союзу Українських Кооператив.

(Докінчення.)

Після ухвалення § 44. в справі скількости членів Дирекції РСУК та часу, на який вибирається Дирекція, **дальші параграфи приняли Збори майже без дискусії одноголосно.** Статуту як цілости, не переголосували, тому що завданням Зборів було приняти тільки зміни в поодиноких параграфах існуючого статуту.

Другою точкою порядку дня Загальних Зборів була **резигнація Ради РСУК.** На останнім своїм засіданні перед Заг. Зборами рішила Рада РСУК зрезигнувати з цілости, щоб заманіфестувати свій біль і спротив проти обмеження прав Ревізійного Союзу Українських Кооператив та проти деяких вимог влади щодо змін статуту. Резигнацію проголосив на Зборах голова Ради **інж. Ю. Павликовський.** Загальні Збори вислухали слів інж. Ю. Павликовського з глибоким почуттям поваги хвилини. Після того забрав слово **дир. І. Мартюк,** який в коротких словах поставив внесення, **щоб Заг. Збори не приняли резигнації Ради,** а доручили їй дальше вести справи Ревізійного Союзу Українських Кооператив та боронити інтереси української кооперації. Присутні **приняли внесок через аклямацію.**

До точки запитів та внесків забрав голос **дир. О. Луцький.** Він поставив внесок, щоб Загальні Збори, як ширші збори РСУК без участи представників братніх кооператив з Волині, Полісся, Холмщини та Лемківщини, **висловили привіт усім б. членам РСУК, які мусіли виступити з Т-ва,** та завізвали їх устоятися в часі бурі і витревати при рідним кооперативним прапорі. Цей внесок пройшов теж одноду шно.

На цьому інж. Ю. Павликовський закінчив Збори короткою промовою, в якій підчеркнув, що не статут, а кооперативний дух є найважнішим у кооперації і коли дух нашої кооперації буде сильний, то не боїмося ніяких ударів, вони не знищать нашого духа. „Спільними силами до добра і краси" — звучить наше гасло, а що ми уважаємо за добро і красу, того ніхто нам не буде диктувати.

Кожний українець
купує лише по кооперативах полотна, сирівку, бархани та інші колірові фарбовані — та білі тканини
виробу
„Шайблєра і Ґромана"
бо на артикули ці обняв заступництво
„ЦЕНТРОСОЮЗ" — у Львові.

КИТИЦЯ НОВИХ ПОДАТКІВ.

Цьогорічна дебата над буджетом міністерства скарбу була дуже характеристична і цікава. Це перший раз у дебаті над буджетом вгаданого міністерства деякі проурядові посли стали були в пові опозиціонерів. Були хвилини, коли на буджетовій комісії не хотілося вірити, своїм ухам, що говорив референт і комбатянти в ББ про податки, про їх стягання, про екзекуції а вкінці про конечність приміненя податків до змоги платности податників. Генеральний референт буджету пос. Медзінський був перший, що промовляв за конечністю упорядкування податкових справ, а ще більше відчувалося з його слів, що досить маємо вже податків і нових вже не можна накладати. Міністр скарбу у своїх промовах мав теж подібну нотку.

А все-таки дефіцитовий буджет треба латати і та латка мусить бути дуже поважна, отже мимо всіх запевнень вараз по закінченні дебати в соймі прийшли на чергу нові податки. Маємо і цілком нові податки, є й деякі доповнення старих. І так під обради комісії прийшла новелізація доходового податку, яка тим разом звернена головно проти заграничного капіталу, інвестованого в рідних підприємствах у Польщі. Це податок званий популярно в соймових кругах „жирардівський податок". Історія Жирардова всім відома. Це французьке велике капіталістичне підприємство, яке зуміло через довгі літа для своїх акціонарів-французів приносити великі користи. Все було добре, як довго політичні відносини між Польщею і Францією були добрі. Ніхто того не бачив. Нараз сталося інакше, Жирардів став предметом пильного ока уряду, а вслід-за тим і прийшли тяжкі консеквенції. Отже новий податок доходовий є звернений проти тих заграничних підприємств, які ведуть діло в той спосіб, що їх бізнеси в Польщі є дефіцитові, отже не можуть платити податку, з дивним дивідендом їх акціонарі за границею дістають високі дивіденди. Тому то за цим податком голосували не лише бебехи, але й польські соціяльні партії. Чи по тій ухвалі не зачне в Польщі утікати закордонний капітал — не знати.

Чергівним новим податком є зміни приписів про стемплеві оплати. Це новелізація дотеперішніх приписів стемплевих оплат у тому напрямку, що винайдено ще цілий ряд можливостей обтягнити стемплями правні ділання, які досі були вільні від стемплів. Отже прийде нова стемплева благодать.

Дальший податок, це побирання відсотків від залеглостей державних податків, як також усіх інших публичних данин. На перший погляд видається, що цей податок, себто відсотки від проволоки зменшується, до 3/4 процету, але ці три четверті процету так шаленно примінюється, що платник не буде мати жадної пільги.

Прийшла черга і на нові консумційні податки, а саме на податок від вугльового квасу. Вугльовий квас уживається до виробу содової води і всяких лімонад. Бистре око скарбовника догледіло, що літом п'ють люди чимало содової води, отже давай новий податок. Фабриканти содової води не будуть платити безпосередньо податку від води, натомість платити будуть фабриканти вугльового квасу. В кінцевости заплатить за все ніхто інший, тільки консумент.

Новим джерелом податку має бути т. зв. „скарбовий цукор", виробляний з проса, а який уживається до фабрикації чеколяд і т. п. виробів, отже новий консумційний податок. З цього бачимо, що міністерство скарбу пильно шукає за джерелами доходу і обтяжує новими податками все, що лише дасться.

На скарбовій комісії в дні 26. лютого 1935. р. в імені Української Парляментарної Репрезентації займав критичне становище до нових тягарів пос. *З. Пеленський.*

У найблизчому часі прийде під обради сойму ґрунтовий податок, який повинно обтяжить наше селянство.

Також сповнилася заповідь, що не буде нових податків...

З. П . . . кий.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Суд у Відні засудив на кару смерти 22-літнього Антона Прібавера, який у вересні м. р. стріляв зі засідки до поліціянта. Присуд виконали.

— Канц. Шушніґ і мін. Бергер-Вальденег поїхали Льондон.

— Конференція арештованих терористів на убійство короля Олександра не висвітлила прізвища таємної жінки білявки, яка розмовляла з убивником короля Келеменом напередодні вбійства. Поль Бонкур, оборонець югославянської королеви міркує, що підчас цієї стрічі устійнили подробиці атентату на югославянського короля.

Швидкий розвиток летунства
у Франції.

ВЕЛИКА ПРОМОВА МІНІСТРА ЛЕТУНСТВА.

ПАРИЖ, 27. 2. ПАТ. Синдикат провінційних журналістів гостив сніданням міністра летунства ген. Демена, який у довшій промові зарисував теперішній стан французького летунства. Летунство добре зорганізоване. Тепер роблять теж зусилля, щоб видосконалити будову та механізм літаків. Цього року французьке летунство буде змодернізоване, в 1936 р. займе воно передове місце світа. Більшість гончих літаків і бомбовозів літає зі швидкістю 300 км. на годину; недавно вони літали зі швидкістю 150 км. Обсяг ділання поширився на 2.000 км. Мусимо бути приготовані, що в роках 1937-38 гончі літаки осягнуть швидкість 500 км. на годину, бомбовози і літаки, які летять на розшуки, швидкість 350 до 400 км. Міністер висловив своє вдоволення в розвитку торговельного летунства. Франція має 800 приватних літаків. При кінці міністер підніс важливу ролю преси для пропаґанди летунства.

ЗАКОН ПРО ПРОТИЛЕТУНСЬКУ ОБОРОНУ.

ПАРИЖ, 27. 2. ПАТ. Французький уряд згодився у палаті послів проект закону про побільшення військових прав з метою запевнити протилетунську оборону і відповідно вишколити військову обслуґу. Вишкіл обійме військових другої резерви, яка відбуватиме 12-денні спеціяльні вправи. Вправи першої і другої резерви не можуть тривати довше ніж 7 тижнів.

—o—

Відчит мін. Саймона у Парижі.

БЕРЛІН. ПАТ. Німецька преса широко пише про задуманий приїзд мін. Саймона до Берліна, де з пред. Гітлером і німецькими державними мужами зможе обговорювати низку проблем, які цікавлять не тільки Німеччину і В. Британію, але й інші держави.

ПАРИЖ. ПАТ. По дорозі до Берліна мін. Саймон зустрінеться у Парижі з мін. Лявалем 28. лютого ц. р. Політичні кола запевнюють, що Франція далі підпирає східний пакт, в якому не візьме участи британський уряд. У Парижі мін. Саймон матиме відчит про парляментарний устрій в Англії. Одночасно відбуде наради з прем. Фляндіном і мін. Лявалем і щойно тоді відїде до Берліна.

Будова твердинь у панамськім каналі.

ВАШИНҐТОН. ПАТ. Комісія маринарки у палаті репрезентантів приняла 14 голосами проти одного проект, який уповажнює департамент маринарки виконати програму зміцнення морських баз у смузі панамського каналу. На ціль приняла комісія 38 мільонів доларів. 15 мільонів приняла комісія на будову пороблених варстатів у Перль Гарбур, де є понт для військових човнів і гідроплянів.

—o—

Дешевий місяць
у **БЛАЗАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по реверяційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, флянели 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

З польської преси.

„Світ прямує до націократії...."

Під повищим наголовком находимо у варшавському „Бюлетині Польсько-Українськ-ому" з 24. ц. м. першу частину знаменитої статті нашого вченого соціольога, відомого дослідника національних рухів, Г. О. Бочковського. Звертаючи увагу на ту статтю у редакційній примітці, Редакція „підкреслює глибокий характер її тла". Стаття дійсно глибока, та одночасно жива і цікава та належить до публіцистики найвищої класи.

Автор переводить тезу, що всупереч зовнішнім проявам омніпотенції держав, та всупереч активності інтернаціональних течій, світ змагає до всевладдя народів. Цю тезу переводить автор дуже послідовно, орудуючи численними цитатами різних політиків та вчених та найбільш переконливими доказами сучасної міжнародньої дійсности.

„Повоєнний світ стоїть перед дилемою: держава чи нація" — так розпочинає свою статтю О. Бочковський. „Держава і нарід борються за політичну супремацію вже від майже 100 літ. Романтична „Молода Европа" (1834.) реявізувала ту проблему дуже просто: кожний нарід має бути державою, — кожна держава народом. Практична політика виключає, бодай у новочасному ході історії, таку 100-відсоткову ідеальну розв'язку справи. Визначний австрійський націольог К. Реннер вважає, що тої політичної рецепти не можна здійснити. Він каже, що дилема держава-нація, це свого роду політична квадратура кола. Підчас всесвітньої війни кинено й загально признано гасло, ба навіть право самовизначення народів. Нова Европа — внаслід тої війни — невідхильно доказує, що навіть те гасло не є універсальним засобом на загоєння вище згаданого конфлікту. Бо мирова конференція заохтувала правом самовизначення супроти численних народів. І нові політичні кордони аж надто легковажать собі національну засаду як державно-творчу. Яскравим доказом цього можуть бути 40 мільонів національних меншин у нинішній Европі. Правда, їх менше, в порівнанні з тим, що було перед 1914. р. Але безумовно їх ще забагато супроти всіх деклараций, що остання війна була ведена за визволення поневолених народів, які борються за свою волю.

Отже не дивниця, що саме у Новій Европі ми є свідками стихійного вибуху націоналізму, який ірландською та македонською методою реалізує право самовизначення тих народів, яким у Парижі в 1918—19 рр. затріснули перед самим носом двері. Оскільки перед війною Ірландія і Македонія були виїмком, то нині вони є типом самостійницького руху. Одні бачать у тому розпалілому націоналізмі найбільшу небезпеку для европейської культури. Нпр. відомий англійський письменник Г. Г. Уелс, що у своєму „Нарисі всесвітньої історії" без застережень осуджує національну ідею. „Світ суверенних народів — каже він у тому творі — є синонімом світа вічної деструкції; є світом держав, що вічно воюють або готовляться до війни". Його земляк, визначний фільософ Б. Руссель також рішуче боборює сучасний націоналізм, вважаючи його „найбільшою небезпекою, яка загрожує нинішній цивілізації". — „гріхопінною від зарази, вогню і голоду". Інші знову від Г. Маццінія до Т. Г. Масарика бачать у національній ідеї найбільш живучу засаду новочасної історії Европи.

„Отже де правда і що діяти?.. "

Після такого вступу автор подає короткий зарис розвитку розвитку національної ідеї від молодої демократії і гуманітаризму Гердера, через перипетії державного централізму (царсько-російський дивогляд „єдіної неділимої"), через гасло „хай кожна держава буде одним народом" (прусський гоматизм), молодо-европейський революціонізм, — до реґенерації народів (балтійські, балканські, Фляндрія, Каталюнія, Баскія, Україна). Дуже цікаві інформації автора про процес ународовлення аденаціоналізованих міст. Так само цікаві уваги, що переводять аналогію поміж боротьбою між державою і церквою у середніх століттях та державою і народами у нинішніх часах. Автор переконаний, що так як теократія мусіла після первісних перемог вступитися перед натиском держави, так само держава напевне буде відсунена напором національних сил.

Чергові дві частини статті О. Бочковського присвячені реґенераційному процесові азійських та африканських народів. Для нас і всіх інших читачів особливо цікаві уваги про явище відродження чорних народів африканського континенту, бо про це доходять до нас дуже рідко якінебудь відомости. Автор повликується на фахівців у цій ділянці, на „африльогів", та цитує розмову паризького „Тану" з одним камерунцем перед трьох літ: як той камерунець пояснював різницю поміж назвою свого народу та свого племени і гостро протестував проти поведінки Европи, яка узурпує собі право накидати що якийсь час чорним народам нових панів, іншу европейську мову й інші звичаї давного нового европейського пана.

Кінчає ту частину своєї статті автор увагою під адресою відомого пропаґатора Паневропи Кеґлія, який половину західної Африки анектував для европейських народів: нині живою є радше ідея Пан-Африки, у розумінні гасло „Африка для африканців" і народи африканського континенту будуть щораз гостріше боротися за здійснення того гасло. Нічого казати про його утопійний характер, коли пригадати „утопію" сіоністу: хто міг припускати, що ірреальноутопійній теорії Теодора Герцля перетворяться у реальне творення національної держави жидів у Палестині?!

В обличчі безробіття.

Брюссель, лютий 1935.

Під теперішню хвилю Бельгія стоїть перед проблемою, що робити з 344.000 армією безробітних, з того 50 до 60 тисяч молодих людей поникче 25 літ. Питання безробіття є питанням дня. Синдикальні каси вичерпуються і не краще мається справа з державною допомогою, на яку також числять безробітні чужинці.

Всі державні і приватні організації з харитативною програмою заняті питанням „що дальше робити", а найболючіше, це питання молодих. Вони діткнені кризою, не можуть набувати професійного знання і їхні ради деморалізує безділля, найбільше небезпечний чинник. Всіх за тим і туберкульоза не жалує молодих сил.

Коли поглянемо на сусідів Бельгії, то побачимо, що вони в різних формах стараються запобігти безробіттю. Можна сказати, що англійське і французське законодавство перше зрозуміло небезпеку безробіття і тому впровадило обовязкове професійне навчання для своїх молодих громадян.

Одним із досягнень нац.-соціялістичного уряду в Німеччині це формація організмів, яких завданням є з одної сторони дати працю безробітній молоді обох полів, а з другої збувати продукцію, набуту їхньою працею. Перед останніми двома місяцями (на основі статистики Міжнар. Бюра Праці в Женеві) окремі товариства зуміли дати приміщення 25.000 безробітним. Досі працю уважали в Німеччині чимсь вільним, але сьогодні справа прибрала інші форми; хто хоче жити, мусить працювати. Уряд вніс запомоги, але зорганізував безробітних у кадри і в міру спроможности йде їм на поміч.

Коли читати бельгійську пресу, то видно і в Бельгії заклопотання питанням безробітної молоді, але розвязки проблеми нема засіданнями такого чи іншого товариства не видно.

Як усюди так і тут можна розріжнити ініціятиву від держави з цілим її апаратом, і від приватних установ.

Всі хотіли би в якнайкоротшому часі розвязати це болюче питання, яке відбивається на моральній стороні громадян і загальним добрі держави. Король покликує до життя Найвищу Раду Загального Виховання (Консіль Суперіор д'едукасіон популер) з програмою закладання професійних шкіл, при співпраці льокальної влади і вже існуючих установ. Тепер уряд уділив нових субвенцій на будову доріг і інсталяцій водопроводів і в цей спосіб хоче бодай частинно запобігти безробіттю. Знова допомогові видатки Національного Фонду Кризи переходять в останніх двох роках мільярд франків річно.

І так на перший погляд мається враження, що в Бельгії нема кінця безробіттю. Однак економіст, проф. **Baydhuin** доказує, що мимо всього стан кращав; число безробітних на основі ост. статистичних даних, меншав з останнім роком. І так тепер Бельгія числить 344.000 безробітних, з того 193.000 комплетно, а 151.000 частинно, коли в зимі 1933—34 це число переходило 401.000 осіб.

Щодо приватної ініціятиви, вона має гарні успіхи. Соціалісти перші хотіли запобігти лиху, але з хвилиною дефіцитового білянсу їхньої установи „Банк де Травель", вся соціяльна праця устала, хіба, що ще синдикальні каси існують. Комуністи також хотіли своїми кличами і демаґоґією допомогти робітничій класі, але чисельно малі, лише 40.000, тому довго не вдержалися.

На увагу заслуговує оригінальна, на мою думку, ініціятива У. О. С-а (Організація Робітничої Католицької Молоді), якої завданням є викінчення інтелектуального обличчя молодого робітника, вплив на його виховання і в міру потреби матеріяльна допомога. Тамтого року за недбані гроші закуплено в Турнеши коло Льожу більшу фарму і там тепер живуть безробітні члени, яких число вагається між 60 а 100. Вправді це покищо експеримент і його ініціятори глядять на будуччину цього засобу з великою резервою. Одначе треба признати, що помисл не злий.

В. Казимира.

Заворушення комуністів у Мадриді.

МАДРИД, 27. ПАТ. Офіційний комунікат каже, що вчорішні заворушення у Мадриді викликали комуністи, які напали на поліцію. Один з ранених комуністів помер. Офіційні кола заперечують начебто вулицями міста переїздив учора самохід, з якого стріляли скорострілом до прохожих. Ця поголоска повстала тому, що кільких комуністів втікало самоходом вулицями Мадриду.

Наради мін. Ляваля з послами

Малої Антанти.

ПАРИЖ, 27. 2. ПАТ. Мін. Лявель відбув учора нараду з послами Югославії, Чехословаччини і Греції та поінформував їх про хід нарад з австрійськими міністрами, в першу чергу про наддунайський пакт. При цій нагоді посол Югославії Спаляйкович і чеський посол Осуські зясували міністрові погляди своїх урядів на цю справу. Нині мін. Лявель мав нараду з румунським послом.

Панама не приймає паперових долярів.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Державний департамент рішив заінтатити чергову спілту республіці Панама за користування панамським каналом у квоті 250.000 паперових долярів. Республика Панама не приняла цієї спілти.

—o—

Італійські війська напливають далі до Африки.

РИМ, ПАТ. Агенція Стефані повідомляє про чергову висилку війська і воєнних матеріялів до східної Африки. В найближчих днях у Неаполі буде готова до відїзду дивізія Ґавінана. Крім того уряд змобілізував дві чергові дивізії, які вийдуть до Африки.

Компроміс Абісинії з Італією.

Абісинський цісарь д'афер одержав перед двома днями телеграму від свого уряду, що Абісинія годиться на створення нейтральної смуги на кордоні Сомалі. Про свою згоду абісинський уряд повідомив теж команду італійських військ у Сомалі ще в дні 12. лютого ц. р.

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть в „Лавом Просвіті".

Велика промова прем. Козловського.

На вчитішнім засіданні сенату прем. Козловський виголосив велику промову, в якій подав напрямні праці уряду. На вступі згадав, що теперішній уряд продовжує політику колишніх урядів.

Заявив, що методи боротьби уряду з господарською скрутою є правильна, бо уряд станув на становищі, що скруту може побороти тільки власними силами.

Одною з напрямних уряду — це позитивна співпраця зі закордоном у виміні товарів та рухові капіталів. Не змарновано пять літ зусиль у боротьбі зі скрутою.

НОЖИЦІ ХЛІБОРОБСЬКИХ І ПРОМИСЛОВИХ ЦІН.

Буджети держави, підприємств і верстатів та приватних осіб корчились і їх обмежували. Одначе зусилля уряду не дали позитивних наслідків в одній ділянці, а саме існують ножиці між цінами на хліборобські і промислові товари. Уряд змагає до підвишки цін хліборобських продуктів. Тому веде інтервенційну акцію на збіжевім і мясним ринку та шукає нових ринків збуту для хліборобських продуктів. Торговельні договори з В. Британією та Еспанією є хліборобськими договорами. До Німеччини теж вивозиться більшу кількість збіжа. Промисл вживає краєвих сирівців, акція за відповіданням хліборобства починає давати успіхи.

ОБНИЖКА ЧИНИТЬБ ХЛІБОРОБА.

Але ці заходи за малі, бо хлібороб незважаючи на обнижку цін мусить сплачувати далі свої дотеперішні грошеві зобовязання. Тому недоїдає і випродує свої продукти на заплату своїх зобовязань.

Спеціяльна фінансово-відповіданева комісія працює над обниженням грошевих чинитьб хліборобства. І так скреслять готівкові чинитьби хліборобства на суспільні обезпечення, обмежать самоуправні податки, які є нестерпним тягарем для селянства. Премієр називає т. зв. вирівнуючий податок від недобору податком дурноти і недбальства керманичів самоуряду-вання.

На громади накладають безосновні чинитьби. Величаві шкільні будинки будують за гроші, стягнені секвестратором з дочисленням кар і коштів екзекуції. Все те придавлює важким тягарем зубожіле село.

ЗАГОНИСТІСТЬ БУРМІСТРІВ.

Премієр заявив, що буде боборювати підвишку самоуправних буджетів і домагатись значної обнижки. За високі буджети є в багатьох випадках наслідком загонистости бурмістрів і погоні за популярністю.

ШАРВАРКИ.

Необхідні праці на селі, дороги, школи і меліорації задумує уряд сперти на праці для загального добра. Тому уряд вносить до сойму новий закон про шарварки.

ПОДАТКІВ НЕ ЗМІНЯТЬ.

Зате не буде обнижки податків з якими залягають у Польщі на квоту 1.300 мільонів. Зате уряд прийде з допомогою совісним платникам, які платили останні два роки. Таким податникам уряд скреслить 70 відсотків залеглих податків, а решту 30 відсотків розложить на дотідні сплати. З цих полекш не будуть могли користати платники, які залягають і не платять податків. Від них стягатимуть податки екзекутори.

Полекші для совісних податників обіймуть не тільки державні податки, але також самоуправні та до суспільних обезпечень.

ОБНИЖКА ЦІН.

Уряд буде змагати далі до обнижки цін промислових виробів. Промисловий капітал змагає забезпечити собі дохід творенням трестів і картелів, обмеженням продукції, словом о-тримуванням зорганізованого кредиту. Всі свої втрати намагається перекинути на хліборобство. Тому повстало нерівномірне відношення між цінами на хліборобські і промислові вироби. Повстали т. зв. ножиці. За великий дохід промислового капіталу доводить до зросту безробіття, яке — побіч хліборобства — є другою грізною небезпекою для світа. Премієр заповідає боротьбу з метою піднести загальний добробут.

ЗМІНА СУСПІЛЬНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ.

Премієр заявив, що започаткована зміна закону про суспільні обезпечення відбуватиметься далі. Новеля до цього закону звільнила коло 170 тисяч осіб від примусу обезпечення. Дійде теж до зміни обезпеченого лікування, яке коштує тепер коло 100 мільонів річно.

ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЗИЧКА 150 МІЛЬОНІВ.

Уряд розпише інвестиційну позичку на 150 мільонів золотих, з яких 50 мільонів призначить на будову доріг, 50 мільонів на регуляцію рік, решту на інші господарські інвестиції. Гроші з цієї позички не підуть на покриття недобору буджету.

Таким чином вдасться побороти власними силами господарську скруту.

Нервоболі

Хто часто терпить на нервоболі, нехай тямить, що помагає на них

Аспірина

мала таблєтка, а успішна.

687 Дістати можна у всіх аптиках. 2—4

Смерть 29 людей у фабриці олівців.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Аг. Райтера повідомляє в Москви, що в одній з найбільших фабрик олівців був вибух, у якому згинуло 29 людей. Пожежа, що опісля повстала, знищила цілком фабрику. Вогонь захопив і 4 сусідні будинки, які згоріли. Вибух наступив у хвилі зі згущеним повітрям і пробив з стелі. Нар. комісар ви. справ веде слідство. Раненим робітникам, яких є 300, дали відпустки.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене виданнє)

Ціна тільки 1 зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

ВИБОРИ НА МІСЦЯХ.

ВИБОРИ ДО ВОЛОСТЕЙ У ЛІСЬКІМ ПОВІТІ.

1. Воля Мигова — 12 радних: 10 українців, 1 поляк, 1 жид.

2. Балигород — 16 радних: 7 українців, 8 поляків, 1 жид.

3. Тісна — 16 радних: 11 русинів*), 4 поляки, 1 жид.

4. Волковия — 16 радних: 2 українці, 14 поляків (!).

5. Лісько-Село — 16 радних: 6 українців, 2 русини, 8 поляків.

6. Гічва — 16 радних: 7 українців, 1 „рускій", 8 поляків.

7. Ванькова — 16 радних: 2 українців, 5 русинів, 9 поляків.

8. Угерці — 16 радних: 7 українців, 9 поляків.

9. Лукова — 16 радних: 1 українець, 8 „рускіх", 7 поляків.

10. Лютовиська — 16 радних: 8 українців, 5 поляків, 3 жиди.

11. Поляна — 12 радних: 6 українців, 5 поляків, 1 жид.

Бракує даних з устрицької округи.

ВИБОРИ ДО ГРОМАДСЬКИХ І ВОЛОСНИХ РАД У ТОВСТЕЧЧИНІ.

Вибори до громадських і волосних рад у Товстеччині добігають кінця. Наш білянс представляється дуже сумно. Хоч українці всюди готові були йти на чесний компроміс, не все і не всюди вдавалося переперти наших свідомих селян до рад. При укладанні компромісів з польської сторони головну ролю грали місцеві учителі, в більшости греко-католики, нині елемент наскрізь ворожий для інтересів села. Свідомих селян не хотіли приймати на листу, вимовляючи при тім, що ліпше їм мати радних неграмотних і сумнівної вартости. Де ми хотіли скласти свою листу, там звичайно її уневажнювано і до вибору не приходило. Чи великий хосен буде з тих і з так вибраних радних?

Цікаво відбулися вибори до волосної ради в **Дорошчівці**, де кандидував сам предсідник волосної виборчої комісії, учитель Годованець, греко-кат. (ББ.). Предсідник, ініціятор фундації в Шутроминцях, конче хотів, щоб Дорошчівка вибрала Годованця, одначе ціла виборча колегія, як українці, так і поляки, буде проти нього. Нашу листу спершу принято, другу укладано від год. 11. до 3. попол.; а коли наші ніяк не хотіли мати радним такого представника, предсідник **уневажнив** нашу листу, не подаючи ніякої причини; сказав, що це урядова тайна... Розуміється, внесено рекурс, бо зайшло явне зломання закону. Чи він що поможе, покаже будучність.

У відповідь на протести клюбу ББ. у соймі, начеби при виборах нікого не страшено Бере-

*) **Увага**: „рускій" — кацапи зорганізовані; русин — темняки.

Станиславівський воєвода про перебудову устрою громад.

Агенція „Вохуд" подала деякі уступи з обширного інтерво станиславівського воєводи З. Ягодзіяського для „Курера Поранного" з Варшави про перебудову устрою громад у станиславівськім воєвідстві.

Воєвода заявив, що при громадських виборах у 86 прц. громад заголошено тільки одну компромісову листу. Компроміс заключили свідомо, без натиску, хоч під впливом адміністраційної влади — додав воєвода.

Польська інтеліґенція на селі, зрештою дуже нечисленна, у станиславівськім воєвідстві співпрацювала річево при перебудові устрою громад. Українська інтеліґенція поділилася. Більшість цієї інтеліґенції з довірям співпрацює з адміністрацією. Меншість, головно молодь, поставилась зовсім негативно. Одначе ця меншість не має ніякого впливу на хід подій.

—o—

Велика контрабанда паперців до папіросок.

АТЕНИ, 27. 2. ПАТ. Грецьку громадську думку схвилювало викриття великої афери контрабанди паперців до папіросок, яка державний скарб наразила на шкоду 100 мілл. драхм (5,000.000 зол.) Виявилося, що директор департаменту мита господарки Рамос у порозумінні зі шефом відділу боротьби з пачкарством Серафосом давав дозволи на привіз великих скількостей паперців, заборонених зрештою строго розпорядком грецького уряду. Слідство викрило крім того кільканадцять подібних справ, які наразили державний скарб на великі втрати.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.

АДРЕСА Львів, Ринок 10.

зою, можна подати факт, що **секретар кола ББ. у Сверликівцях, Маріян Ільницький,** приблизно казав, що кожний, хто буде на іншій листі, як проурядовій, піде до Берези.

Як з дотеперішньої практики у нас виходить, ледви чи хто з українців зможе бути вибраний війтом, навіть у тих волостях, де українське населення творить 95 проц. усієї людности.

ВИБОРИ В КРАСНІМ.

До збірної (волосної) громади Красне належить 12 громад, що вибирають 20 радних. Дня 16. лютого ц. р. були вибори. З нашого боку все було як слід підготоване. На запрошення місцевого комітету перед виборами зїхалися 12. ц. м. майже всі радні-виборці з 12 громад, і українці (95), і „старорусини" (40). Прибув також запрошений із Золочева делегат П. К. Н. др Р. Олесницький.

В дуже річевій і поважній дискусії виявили зібрані громадянську зрілість, зрозуміння ваги хвилини та висловили однодушну думку: пітн солідарно до голосування на одну листу, бож тут річ в оборові спільних усім хліборобських інтересів. Групами, село за селом, всі виборці зі всіх 12 громад заявили, що віддадуть голос на одну спільну листу і до листи подали з кожного села своїх кандидатів, при чому кожна група дала запоруку, що всі підуть одною лавою. З кожного села увійшов 1 кандидат на чільне місце до листи. Стопроцентова певність вибрати 12 радних!

Прийшов день виборів. Зголосили лиш 2 листи: українську (ч. 2) і польську (ч. 1). Само голосування переходило правильно та поважно. Та не так скрутинія. Стилося чудо. Председник виборчої комісії, секретар золочівського Повітового Виділу Білас, перевів обрахунок відданих голосів ось в який спосіб: по скінченім голосуванні висипав з урни коверти з картками відданих голосів на стіл, перечислив, зложив на 5 купок і опісля брав коверту за ковертою, клав під стіл на коліна, під столом отвирав, проголосив число листи й умить клав картку на стіл чи спід стола. Ніхто з присутніх, не то виборців, але навіть два інші члени виборчої комісії не мали найменшої змоги побачити число листи на картці. Тільки в одному випадку повновласник української листи (ч. 2) о. Василь Навроцький, що сидів близько стола, завріз, як председник підніс спід стола картку до гори, нехотячи звернув її в той саме бік і проголосив число 1, хоч о. В. Н. бачив виразно 2.

Вислід, проголошений председником, такий: **234 відданих голосів, з того 3 неважні, 166 упало на ч. 1, 65 на ч. 2; вийшло радними: 15 поляків і 5 українців.**

Подійсний стан (беремо під увагу неприявних, а саме кількох хорих на грипу і втечу з Красного перед самим голосуванням двох виборців з Куткора: о. Монцібовича і його дружини, знаної „госпожі" Олімпії, призначених на розбиття спільної листи, що їм не вдалося) був такий: **голосуючих 231,** з того ліста ч. 2 голосів **132, радних 12. — ліста ч. 1 голосів 99, радних 8.**

Повновласник української листи, навівши ту помилку з картками, що її бачив, підніс неправильний спосіб відчитування карток і зголосив до протоколу протест проти помилкового й незгідного з дійсним станом висліду виборів.

Письменний протест також вже внесений. Підписало його 110 (стодесять) радних-виборців із запасою, що кожної хвилини присягнуть, що голосували на листу ч. 2. Побачимо, що з того вийде.

Плєнарне засідання сенату.

ВАРШАВА, 27. 2. ПАТ. Нині відбулося плєнарне засідання сенату, присвячене дискусії над прелімінарем буджету на 1935-36. На засідання прийшли члени уряду з прем. Козловським, голова Найвищої Контрольної Палати др Кшеменський, державні підсекретарі, посли і вищі урядовці.

Після заприсяження сен. О. Брамовської сенат вшанував память покійного сенатора Б. Лімановського.

Прелімінар буджету референував сен. Поплавський вказуючи на велике значіння новопідписаного торговельного договору між Польщею і В. Британією.

До важніших подій зачисляє референт декрет, який скасував сплату долярової валютою і декрети про віддовження хліборобства. Тому вже тепер є деякі познаки поправи положення на селі. Буджет є реальний та ощадний. Недобір буджету покриє міністер скарбу короткоречинцевими кредитовими операціями. По короткій перерві прем. Козловський виголосив велику промову. Опісля відбулася дискусія. Перший промовляв сен. Глембінський.

ЗАСУДИЛИ 16-ЛІТНЬОГО ХЛОПЦЯ.

САКРАМЕНТО (Каліфорнія), ПАТ. Тутешній суд засудив на досмертну вязницю 16-літнього хлопця, що вбив дві свої сестри, 6- і 7-літню. Він замкнув їх у ледівні й заморозив там.

—o—

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. 595 108-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 41—100

— **З „Молодої Громади".** Четвер 28. II. засідання Ради год. 18, дискусія на тему мемуарів — год. 19.

— **Піврічний попис** слєвів Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові (вищі роки і концертовий курс) кляс: фортепяну, скрипки, сольо-співу і камерної музики відбудеться в четвер 28. лютого в год. 8. вечором у великій салі Муз. Т-ва, вул. Шашкевича 5. Вступ безплатний. Програма 50 сот. 1019

— **З Українського Лікарського Товариства.** У пятницю дня 1. березня в год. 19. відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля ч. 7/Л. відчит д-ра О. Філяса: Щеплення туберкульози у дітей.

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла".

— **До ВП. Співробітників і Передплатників У. З. Е.** З нагоди закінчення першої української енциклопедії В-во УЗЕ вважає за приємний обовязок скласти прилюдну дуже щиру подяку всім ВП. Співробітникам за їх щирий і жертівний труд для першої Української Енциклопедії, а всім ВП. Передплатникам за їх прихильність і підтрим В-ва УЗЕ своєю передплатою. Водночас Видавництво просить вибачення в усіх тих ВП. Передплатників, що давно вирівняли передплату і терпляче ждали закінчення нашої „Книги Знання". Кінцеве слово Редакційної Колегії в УЗЕ виясніє причини припізнення цього закінчення. В-во-ж зі свого боку заявляє, що в запізненні УЗЕ винні чимало й ті Громадяни, що хоч приняли надіслані їм зшитки УЗЕ й ними користуються, не зложили й досі належитости за замовлений твір, не вважаючи на численні пригадки та нагімнення. Останній зшиток гасла „Україна" ч. 28. розсилаємо з кінцем лютого цього року. До нього долучуємо приналежні до третього тому УЗЕ ілюстраційні таблиці й мапи, заголовний листок, спис співробітників УЗЕ та окремий зміст гасла „Україна" й показник розміщених ілюстрацій і мап. Висилаємо все це тим ВП. Передплатникам, що вирівняли передплату або винні ще В-ву невелику квоту. Оправлений третій том, чи окладинку до того тому, почнемо розсилати в березні ц. р. в міру того, як готову оправу чи окладинку постачатиме нам палітурня, тимто просимо ласкаво не вимагатися в нас посилки третього тому до кінця травня ц. р. Всіх довжників В-ва УЗЕ просимо ще раз ласкаво вирівняти залеглу передплату й уможливити цим і В-ву вирівняти його великі зобовязання супроти авторів, редакторів, друкарень, папірні, клішарні, літографій, палітурні і т. д. і т. д. При цьому ще раз завважуємо, що третій том, чи власне решту зшитків УЗЕ доставляємо лише тим ВП. Передплатникам, що вирівняли або незабаром уже вирівняють залеглости. Виправдування неплачення належитости за УЗЕ тим, що, мовляв, хто його знає, чи УЗЕ закінчиться, вже відпадає — тепер уже крайний час упорядкувати справу передплати. З кінцем грудня мин. року В-во повідомило окремим листом усіх ВП. Передплатників, що дальші вплати за УЗЕ треба посилати лише на адресу В-ва в Коломиї, чи то складанками ПКО число 504.201 (Власник конта: В-во УЗЕ в Коломиї), чи поштовими переказами на адресу В-ва. Тепер повідомляємо про це ще раз цим шляхом. З глибокою пошаною **В-во „Українська Заг. Енциклопедія" в Коломиї.** 2—3

— **Нова управа м. Перемишля.** На засіданні міської ради в Перемишлі 26. ц. м. вибрано президентом міста Леонарда Хшановського, віцепрезидентом Стефана Виспянського. Лавниками стали: Стан. Влодек, Мих. Романовський, Влад. Бальзині і Вільг. Гаспель.

— **Пригадуємо,** що дня 3-го березня в год. 3. попол. в салі Нар. Дому II. п. улаштовує Т-во Українська Захоронка **Дитячу костюмову забаву.** Костюми паперові, але можуть бути і з інших матеріялів. 1035

— **Львів у цифрах.** На основі урядових обчислень Львів мав з кінцем третього кварталу м. р. 316.501 мешканців. Протягом трьох місяців заключено у Львові 747 подруж, в того 365 римо-кат., 197 жидів і 168 греко-кат. В тімже часі умерло 846 осіб, а вродилося 1.054 дітей, з того 543 хлопців і 511 дівчат. Перевагу мужеського полу над жіночим стверджує статистика вже від кількох років. Коли брати на увагу причину смерти, то найбільше мирають на старечий маразм (111), опісля на рака (107), запалення легенів (89), туберкульозу (75) і т. д.

— **Свято 22. січня в Берліні.** 22. січня улаштувала українська колонія в Берліні, згуртована в „Українській Громаді", святочні сходини з приводу роковин проголошення незалежности України та злуки українських земель. Святочні сходини отворив в імені виділу „Української Громади" проф. др Кузеля, що й виголосив перший з черги реферат про важну, а нераз недооцінювану ролю західно-українських земель, зокрема ж Галичини, в історичному розвиткові довговікових змагань до політичної незалежности й національно-культурної самостійности, спираючись м. і. докладніше на маловідомих матеріялах про західно-українські змагання до всеукраїнського обєднання з кінцем XVIII. та в першій половині XIX. ст. (Лев Шептицький, М. Левицький, І. Могильницький, Гр. Яхимович, Л. Денкевич, Я. Головацький в „Ярбіхер фір словіше Літератур (1846), маніфест „Головної Ради Руської" і т. д.). В другому інтересному рефераті представив науковий співробітник „Укр. Наук. Інституту в Берліні", др М. Антонович, психічні передумови проголошення незалежности України на Великій Україні. Свято закінчилося відспіванням національного гимну.

— **Магістрат не відповідає за лікарів.** Найвищий суд рішив, що самоврядна влада не відповідає за шкоди, яких зазнали пацієнти в міських шпиталях наслідком хірургічних заходів лікарів. Суд виходить із заложення, що лікарі, які ординують в міських шпиталях, є зовсім не залежні в уживанні засобів, якими розпоряджає лікарська наука.

— **Платити за радіо.** Дирекція почт і телеграфів пригадує, що радіофонічний абонамент є платний згори та впоминає власників радієвих апаратів до правильного плачення належних оплат. На випадок залягання абонентів з оплатами протягом кількох місяців відберє уповаження на відборну радіостацію та стягне залеглости екзекуційною дорогою. Хто користується радієм без урядового уповаження й оплат, наражується на карну відповідальність.

— **Безробіття росте.** Як обчисляє державний уряд посередництва праці число безробітних у дні 23. ц. м. дійшло до 517.476 осіб, виказуючи приріст безробіття в порівнянні з попереднім тижнем на 2.135 осіб.

— **Помаранчі коштом продуцентів яєць.** В останньому часі польські міста завалено помаранчами, які спроваджено переважно з Еспанії. Є це, як відомо, наслідок товарообмінної умови між обома державами, при чому в гру входять помаранчі та яйця. В 1935 р. Польща за помаранчі має вислати коло 65.000 скринь по 24 копи яєць. Які ціни платимо за помаранчі по містах, знаємо — на загал досить низькі. А які ціни дістаємо за яйця? Власне ця найважніша для нас справа не унормована. Знавці кажуть, що за скриню яєць (24 кіп або 1440 штук) осягнеться в Еспанії пересічно 65—70 зол. Коли зважити, що кошти опакування одної скрині і транспорту доходять до 18 зол., то продуценти яєць з тяжкою бідою дістануть 3 і пів сотика за штуку. Хто робить інтерес на цілій трансакції, річ ясна. Якщо міста мають багато розмірно дешевих помаранч, то тільки коштом селян, продуцентів яєць, які виходять з цілого інтересу з великими втратами. За одну помаранчу середньої величини, яку можна дістати за 25 с., продуцент яєць мусить дати 7 штук. Яка пожиточна вартість обох еквівалентів і кому воно тийде на здоровля, це інша справа!

— **Грецьке вино і тютюн.** На основі устійнення нових контингентів в обороті між Польщею і Грецією будуть імпортовані до Польщі крім грецьких овочів також вино і тютюн. В найближчому часі має надійти до Польщі 20 тисяч літрів вина. Тютюну мають спровадити 200 тисяч кг.

— **За ОУН.** Бережанський суд розглядав справу Василя Качоровського абс. 6-ої гімн. кляси, та Ів. Фіни, жонатого з Костеніва, перемишлянського повіту, обвинуваченних у поширюванні літератури ОУН. Качоровського засудили на 4 роки вязниці, Фіну на 8 місяців.

— **Ріки спливають.** Зі звідомлень, які прийшли з трьох північно-східних воєвідств, виходить, що всюди там, де ріки рушили, води спливають спокійно, заїор нема, а тимчасовим тепер нема небезпеки великих вилівів. На Дністрі під Заліщиками пливуть леди при стані води 2.15. Вода прибуває дальше.

— **Не буде врожаю на овочі.** Змінчива температура протягом цьогорічної зими і пізні морози спричинили великі шкоди в садах. Пучки овочевих дерев, взяті тепер під дослід, виказують, що деякі роди дерев вимерзли в 60 процентах. У східних воєвідствах потерпіли особливо сливки і черешні.

— **Кооператива задля збуту овочів.** В Заліщиках повстала кооператива власників садів, що має на меті зорганізувати збут овочів теплого Покуття. Головою надзірної ради вибраний ординат Чорковський-Голеевський з Висічки, а до ради увійшли предсідники повітових видїлів із Заліщик, Борщева і Городенки.

— **Приватна суспільна обезпечальня.** Свого часу появилася вістка, що влада у Варшаві дала концесію на приватне товариство обезпечень на випадок недуги. До заснування т-ва причинилися головно лікарі. Як стверджує варшавська преса, приватна обезпечальня, введена в життя від кількох місяців, розвивається дуже добре і придбала собі поверх 5.000 членів у Варшаві і провінціональних містах.

— **Лікар і пацієнтка перед судом.** В волочівському окружнім суді розпочався процес, в якому на лаві обвинуваченних знайшлися лікар д-р С. і Текля Ст. На основі акту обвинуваченння до д-ра С. прийшла Текля Ст. і зажадала, щоби перевів на ній операцію, що стоїть у супереч ности з законом. Д-р С. згодився і казав заплатити собі гонорар 70 зол. Після операції пацієнтка почула внутрішні болї і почала кричати, благаючи рятунку, а тоді лікар, побоюючись, щоби й крику не почули на вулиці, почав її бити, приневолюючи її до мовчанки. Опісля д-р С. не інтересувався більше хорою, тільки аж інший лікар спровадив її до дому й удїлив їй лікарської помочі. З огляду на те, що підчас розправи виявилося дещо, що вказувало на ненормальний умовий стан обвинуваченої, суд рішив піддати її психіятричним дослідом і відложив розправу.

— **Арештовано душогубів з Мельниці.** Поліційні доходження в справі потрійного душогубства в Мельниці пов. Борщів виказали, що один із душогубів, яких було двох, утік з Мельниці до Волковець. До помочі поліції покликано військо. В часі погоні пострілено у ногу втікача, яким показався Архип Борчук, румунський підданий, що прийшов із Совітів у 1923 р. В останньому часі він був форалем Вайхсельблята у Волківцях. Його товариша, 50-літнього Дмитра Лопащука, що теж походить з Румунії, арештовано на третій день. Після злочину він укривався в ямі, прикритій соломою, що находилася під парканом. Тут він просидів 60 годин і як голод та холод вигнав його звідтам. Вилізши із своєї криївки, пішов до сусідної хати і попросив їсти. Коли Лопащук покріпився спїданком, повідомлено поліцію, яка арештувала його. Лопащук служив теж форалем у Вайхсельблята. Оба душогуби признаються, що вбили трое осіб задля грабунку, але їх сполошено. Із зізнань Лопащука виходить, що він убив тільки одну особу, а Борчук дві.

— **Їдять менше чекольди та цукорків.** На підставі фабрикантів цукорків і чекольд у Варшаві при участі галицьких промисловців ствердили, що наслідком великого подешевіння помаранч значно впала консумція чекольди й цукорків. Люди стали їсти менше солодощів не лише тому, що так багато навезли помаранч, але теж тому, бо вірять, що помаранчі мають лікувальну силу. Цукорничий промисл зажадав полекшень при імпорті сирівця на зразок цих митних полекшень, якими користуються помаранчі. Деякі промислові заведення, які фабрикують чекольду та цукорки хочуть у звязку зі знижкою консумції солодощів обмежити час праці в своїх підприємствах аж поки не зужиють запасів. Можливо, що чекольдовий промисл одержить митні знижки.

— **Трагічні військові вправи.** Перед військовим судом у Варшаві розпочався процес у звязку зі смертю вояка Станислава Міщурка, що згинув на вправах піхоти з артилерією. Вправи були получені з гострим стрілянням, при чому піхота, наступаючи вперед, мала ховатися в ямах, вибитих гарматніми стрільнами. Один підстаршина, що командував гарматою, наставив підчас вправ так фатально віддаль, що стрільно вдарило в лінію піхоти і вбило Міщурка. Довідавшись про свою трагічну помилку, підстаршина відобрав собі життя. Військова влада, перевівши доходження, потягнула до карної відповідальности одного поручника, який стаївся перед судом під закидом недбальства.

Міські Театри у Львові, на четвер 28. лютого.

Великий Театр

„Оборона Кейсової"

Бруно Вінавера

Одинокий раз у Великім Театрі.

в Театрі Ріжнородностей

Льосована вистава — Льосована вистава

летунство і любов

„Нічні Лети" Ліссвичів,

Всі місця по 1 зол.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Шкільна географія.

Географія добра річ. Без неї тяжко і в політиці і на відчиті і в купецтві і загалом у житті. Скільки ми булиб вискали за тім, колиб чужі дипльомати знали ліпше географію східної Европи! А так: Галіція—Галія—Галіполі помішаються разом і — чорт бери.

Тому я дуже пильно вчився географії (п. дир. Коренець може посвідчити!) і свого сина намовляю, щоби й вчився. Підросте, прочитає вражіння з подорожей С. Яблонської і — знуж скочить на Курилі, Філіпіни, чи інші острови Соломона. З географічною підготовкою буде всюди як у себе дома.

Вчора приходжу до дому і бачу: зубрить мій син географію. Зубрить й по польськи і в польської книжки, бо такий приписс. Але географія географією.

Беру в руки книжку. Автори: Т. Раллінський і Г. Вуттке. Відчиняю і очевидно шукаю за нашими землями.

„W województwach wschodnich i południowych mieszkają obok Polaków i Rusini".

Щож — думаю — мешкають, а що русини, а не українці, то нехай буде і так. Адже й поляки мають дві історичні назви і німці люблять свою назву германів. Важне, щоб табелі були вірні, щоб відсоток меншости не був лихварський! Бачу: дуже лихварський, але й тут не порадиш — конкуренція трохи, а пляне Раллінський і Вуттке решту.

Читаю далі...

„Rzeka Zbrucz jest granicą między Polską a Ukrainą Sowiecką".

Ану, цікаво, хто ту Совітську Україну замешкує. Виходилоб, що теж русини... Отже ні! Совітську Україну замешкують заразісінько від річки Збруч — українці. Так і стоїть написане і так мають це вдолбрити не тільки мотолі наші хлопці, але й поляки.

Високоповажані Панове Раллінський і Вуттке! На яких джерелах ви ласкаво опираєте? Можеб так ближче поінформували вже ви стоїть справа з тими двома народами? Чи не пали ви під увагу теорії комісарів „Народного Дому" у Львові?! Але вони ще не є науково обґрунтовані і щойно вже на свого типа! А ви так похапцем „перешпарцювали" й крім усі куравонії і ролити холодному народові до вірування!...

Розумію тих, яким слово „українці" не коди крізь горло перелізти, розумію тих, які держаться слова „русини", як пяний плоту, але ви, панове: Раллінський і Вуттке стоїте свого мелими розуміння.

До Збруча — русини, від Збруча — українці... Ні, не вкоропаю.

Або я але вчився географії, або вам, панове, дюсь бракує.

Галактіон Чіпка.

— **З Польщі.** В Закопаному помер у шпиталі львівський лещетар Адам Токарж, що найхав на дерево підчас змагань.— Перед краківським судом присяглих розпочався процес 13 комуністів, переважно жидів, що управляли комуністичну агітацію серед війська.

— **Населення Палестини** з кінцем грудня в. р. дійшло до 1.191. 226 осіб. З того на жидів припадає 298.628 або 25 прц. Жидівське населення постійно росте завдяки безнастанній імміграції. З Польщі виїздить до Палестини в найблизшому часі 4.520 жидів.

— **Англьосаси в Києві.** Московський академик Алексеєв написав історичну працю, в якій доказує, що англьосаси приїздили до Києва в XI. столітті і довго там жили.

— **Троцкісти в Чернигові.** Контрольна комісія комуністичної партії звільнила зі служби начальника радієвого звязку в Чернигові. Одночасно виключено його та 11 його співробітників з партії та арештовано. Закидують їм, що використовували чернигівську радіостацію для групи троцкістів, до якої всі теж належали.

— **Примус ширити пияньство.** Щоби державний скарб мав більші доходи, в румунському міністерстві фінансів обмірковують плян зобовязати продавців алькогольних напитків до продажі означеної найменшої скількости спірту.

— **Студенти булочники.** Для боротьби зі студентською нуждою будапештянський союз студентів придумав оригінальний спосіб. Союз відкриває пекарню, в якій всю роботу, від замішки тіста до продажі готового хліба і булок, будуть виконувати студенти. Організація будапештенських пекарів запротестувала проти такої конкуренції.

— **Вже грабують у повітрі.** В Каліфорнії поліція полює на першого повітряного бандита Кляренса Фрекета, який на висоті 1.000 метрів скочив зі свого літака до чужого апарату, який пересідав пари ньюо і транспортував велику суму грошей. Смілий напасник при помочі сильним ударом пістоля й опанував апарат та пілота. Опісля обоїх осіб спокійно на землю, удався до Клемсон в стейті Мічіган, убив і ограбив богатого мильварського громадянина, запакував трупа до валізки, яку забрав до самоходу і втік. Досі невідомо, де находиться пілот повітряний розбишака.

— **„Майже наша мати".** В наших сторонах баби-повитухи бувають славні й попадаються в газети хіба за те, як котрій прийшлося післати за добрі гроші до раю якесь невинне пятелятко. А в Франції дожила мадам Віел із Аббервілю незвичайної слави. Недавно святкувала вона день, коли допомогла привести на світ 15-тисячну живу дитину. Цього рекорду дочекалася ця баба-повитуха після 50-літньої ревної служби французької патріотки. Захоплене її любовю до рідного краю населення домагається, щоби Франція дала їй з вдячности високе відзначення. А покищо прозвало свою славну бабу-повитуху „майже нашою мамою".

— **Вуйко Геза.** В Дебрецині помер недавно у 70-му році життя Геза Коніц, звісний загально „вуйко Геза". Бувають і старші віком люди, що вмирають, а газети про нього нічого не пишуть. Але цей випадок виїмковий, бо він помер, а слава по ним не вмре, не загине. Він мав у своїм житті 161 двобоїв, 75 разів пістолями, і 86 разів шаблями. Зі всіх двобоїв вийшов побідно, а тільки раз, однісінький раз його „підзвели". Раз він упився й взявся до бійки з сімома офіцирами. Побив їх у двобоях одного за одним, аби знали й не пхалися, де молодші пють-гуляють. Раз питалися його, чого не він так часто бився. А він каже: „Всі зачіпалися зі мною. Я не провокував нікого, ані разу". Хто хоче, нехай йому повірить.

— **Під знаком сонішних плям.** Середньо-европейські метеорольогічні стації повідомляють, що передбачується сильний південний вітер, який місцями прийме характер буревію. Одночасно передбачують на найблизші дні сильні магнетичні бурі, що вплинуть шкідливо на магнети при компасах, висильні радіостації та радієві апарати. Причиною цих атмосферичних заворушень є великі плями на сонці, які в найблизших днях зближаться до середини сонішного кружка і викличуть небезпечні атмосферичні наслідки на землі. Англійські корабельні підприємства остерегли свої пароплави, що компаси наслідком магнетичних заворушень не будуть показувати докладно дороги. Заінтересувалися тим також лікарі, що рішили в найблизших днях обсервувати вплив сонішних плям на людський організм.

— **30 осіб згоріло.** На китайському кораблі, що їхав до Чін-Нам-По, вибухла пожежа й знищила цілий корабель. У вогні згинуло 30 осіб залоги.

— **Бунт індіян.** В селі Канкут у Мексику збунтувалися індіяни. Вони спалили будинок громадського уряду і вимордували все неіндіянське населення. Влада вислала військові відділи, щоби приборкали бунт.

— **Різні вістки.** Австрійський уряд рішив з огляду на тяжке фінансове становище продати деякі дорогоцінні рукописи з австрійських бібліотек; так напр. одну хроніку з XV. віку купує хтось у Мінхені за 130.000 шіллінгів. — У Москві після великих морозів запанувала тепла погода; за нею прийшла епідемія грипи. — Підчас бурі на Білім Морі потонув совітський човен і 12 осіб. — Одна німка, що виїхала з Баварії до Америки 70 літ тому залишила своїм баварським кревнякам 3.600.000 дол. — У Римі заснували окрему радіостацію, що даватиме лікарські поради для пасажирів на морі. — За останні 2 тижні в Еспанії було недужих на грипу 70 проц. населення. — У Парижі 300 найбільших инвалідів демонструвало на вулицях проти збільшки платні. — Цими днями продали у Парижі на приводній ліцитації за 21.000 фр. душпицю, яку подарував Наполеон I. султанові Селімові і за 8.150 фр. пару пістоліа, які були влас

містю Наполеонівського генерала Клебера. — У Ню-Йорку продали на лічитації збірку листів Франциска І. і Люї-Філіпа за 1500 дол. — Прусський премієр Геринг жениться в найближчому часі з німецькою театральною артисткою Емміою Зонеманн. — Причиною катастрофи найбільшого в світі керзового бальону „Мекона" в Америці, як стверднло слідство, був саботаж. — Над Зх. Державами перейшов буревій, від якого згинуло кількадесять осіб. — Наслідком землетрусу на острові Криті згинуло 10 осіб, а 50 є ранених. — З причини грипи, що поширюється у французькій армії, відкликано військові маневри. — Понад Францію перейшов сильний буревій з громовицею і наробив шкоди на кількадесять міліонів фр. — У Відні страчено 22-річного Антона Прігабера, гітлерівця, що стрілив із засідки до поліциста.

ДИВОГЛЯДИ.

ЩО ВІЛЬНО РАСИСТАМ.

Німецькі расисти признали після довгих нарад, що можуть заснувати секцію есперантистів-расистів, хоч винахідник есперанто д-р Заменгоф був „неарійцем"

СЛОН ЯК ПОЖЕЖНИК.

У льондонському зоольогічному саді вибухла пожежа. Хтось з відвідувачів кинув папіроску на солому, що лежала поруч клітох зі звірятами. Слон, що був недалеко, скрився з остраху в кутку клітки. Але коли побачив, як поводиться пожежники, почав їх наслідувати і набираючи хоботом воду з басейну. Слон допоміг загасити вогонь.

ДВА БРАТИ БРИДЖ.

В англійськім містечку Медстон святкували своє 70-ліття два брати Бридж, близнюки. Вони такі подібні один до одного, що відрізнити їх не можна. Життя не змінило їх зовсім. Старший, що родився на пів години раніше, має в метриці записане, що вродився на вулиці Бедфорд; молодший на вулиці Джемса. Саме тоді, як молодший родився, міська рада перезвала вулицю Бедфорд на вулицю Джемса так, що хоч оба брати вродились в тій самій кімнаті, формально вродились на двох вулицях.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Козьоровський, магістер прав, помер 26. лютого п. р. в Гребенним у 48 р. життя. В. Р. П.!

о. Ярослав Мандичевський, парох Налужа, теребовельського деканату, упокоївся 24. січня 1935 р. В. Р. П.! 1029

СПОРТ.

РИТМІЧНА РУХАНКА ДЛЯ ПАНЬ У С.-Б.

Від 1. березня п. р. починається в Соколі-Батьку ритмічна руханка під проводом проф. руханки п. Сидорович С. Перша лекція в год. 17-тій дня 1. III. в руханковій салі С.-Б. при вул. Руській ч. 20. Інформації в канцелярії С.-Б. від год. 8—12 і 18—20·30.

ПЛИВАКИ, УВАГА!

Сьогодні 28. II. відбудеться тренінг у криті плавальні в год. 14·45. У понеділок 4. III. тренінгу не буде з причини зміни води в басені. Почавши від 7. III. тренінги будуть відбуватися дальші в тижні: у понеділок в год. 19·45 і в четвер в год. 14·45.

СУПЕРЕЧКИ ЗА ВИБІР МІСТА НА ОЛІМПІЯДУ 1940 р.

ОСЛЬО, ПАТ. Міжнародній олімпійський комітет рішив перевести в пятницю 1. березня п. р. голосування у справі вибору міста на олімпійські змагання в 1940 р. Тоді теж виголосять промови представники Токіо, Риму і Гельсінгфорсу.

На олімпійські змагання у Берліні в 1936 р. допустив конгрес теж жіночі змагання.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

НАЗУСТРІЧ, ч. 5. І. III. 1935. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Зміст: З Китаю до Львова і назад (Розмова з Софією Яблонською). Богдан І. Антонич: Вербезь. Запрошення. Гриць Березовський: Перша українська виставa „Ревізора". (З нагоди других роковин смерти М. К. Садовського). О. Дніпровський: Перші українські переклади Гайне. (З приводу 50-ліття з дня смерти Водр. Шашкевича). Юрій Косач: Сентиментальна історійка. Самчук за карстатом. (Списав М. Н. Григорій). Анатоль Курдидик: Моменти. Дівчина з точкою. Нарис. Мелянія Ониканківська: Ах ці бадьові спомини. М. Рудницький: Крапки над і. Стіл з паперами. Чужинна літературна хроніка. Горобці на дротах. Літературний Бім-Бам. Летідо 40 сорок... Ціна 50 сот.

МІСІОНАР, орган Пресвятого Серця Ісусового. Жовква, березень 1935. Р. XXXVIII, ч. 3.

НОВА СКИБА, вістник філії „Сільського Господаря", в Луцьку. Луцьк, 15. лютого 1935. Ч. 1. Р. III.

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича: Дрогобич:

28. II. „Корневільські дзвони".
1. III. „Трячі повінчані".

Великий Міський Театр.

Четвер, 28. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової", вистава закуплена.
П'ятниця, 1. III. год. 7·30 веч. „Крим".

Театр Різнородностей.

Четвер, 28. II. год. 7·30 веч. „Нічні лети", вистава льосована".
П'ятниця, 1. III. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику" Абон. 16.

Кіна.

АДРІЯ: „1914 рік" і додатки.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).
АТЛЯНТИК: „Сестра Марта шпіонує".
ВАНДА: „Прощання зі зброєю" та Шерлок Голмс.
ГРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Фрайлайн Доктор".
КОЛІСЕЙ: „Паризьке шаління", ревія „У нас, як у раї".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фаїн і Фаня у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Двобій зі смертю", гротеска: „Міні Макс".
МІРАЖ: „Чар віденського вальса".
МУЗА: „Шпіон ч. 13".
ПАЛЯС: „Мушу бути молодий" (Лео Слезак).
РАЙ: „Ніч чудес" (люрдська драма), вперше у Львові.
ПАН: „Тепер і завсіди", „Цілуй мене не".
СВІТ: „Ніч чудес" (люрдська драма), вперше у Львові.
СОНЦЕ: „Шанґай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Каріока", ревія „Година з нами".
УТІХА: „Кінг-Конґів син", ревія: „Прощай, коханий Львове!"
ХІМЕРА: „Злочин у Трінідад".

Закордонне радіо.

Четвер, 28. лютого 1935.

Відень (506,8) 16·00 Віденські мельодії, 17·35 Пісні (Рокита, сопр.) в супр. форт., 21·40 Пісні Юл. Бітнера (Е. Бітнер альт, Стерен бар.), **Брно** (325,4) Українські нар. пісні, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15, 12·30 Сал. музика, 19·30 Військ. орк., **Париж** (1648) 17·45 „Гра кохання та щастя" ком. Маріво, 21·45 „Ле Марон ді фе" ком. Мізета, 22·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 17·00 Пісеньки, 20·00 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 16·00 „Що хочете" давні й нові оп. мельодії, 18·05 Нім. танки, 19·00 Два форт., **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, 20·10 Пісня в державі інків (муз. авд.), 21·00 Симф. концерт, **Кельн** (455,9) 17·50 Бах-Гендель (орх., орг.), **Лайпціґ** (382,2) 17·20 Спів (Клевіц барит.), 19·00 „Китайська дівчина" ком. опера Рінальда Канца, 21·00 „Еппе фон Берґе" анд. на осн. Годьберґа з музикою, **Мінхен** (405,4) 10·15 Нар. пісні, 14·40 Сопісти, 17·50 Пісні Семигороду, **Будапешт** (550,5) 18·30 Спів, 20·15 Музика, **Міляно** (368,6) 11·30 Тріо, 17·05 Вок. концерт, 20·45 „Фальстаф" оп. Вердія, **Рим** (420,8) 20·45 Симф. концерт.

П'ятниця, 1. березня 1935.

Відень (506,8) 15·40 Концерт, 17·30 Форт. реціталь, **Брно** (325,4) 19·30 Чеські оперетки, **Кошиці** (259,1) 19·30 „Де співає жайворонок" оп. монтаж Легара, 20·20 Нар. мор. пісні, 21·10 Скрипка, **Мор. Острава** (269,3) 20·55 Спів, **Прага** (470,2) 15·55 Квартет, 20·45 Чотири бар. народні Новака на форт., **Париж** (1648) 13·30 Концерт, **Білгород** (437,3) 16·30 Пісеньки, **Гамбург** (331,9) 19·00 Військ. марші й пісні. **Будапешт** (550,5) 12·05, 22·30 Циг. музика, 19·30 Опера, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 13·45 Тріо, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 16·00 Трансм. з Академії св. Сесилії (форт. реціталь Рубінштайна), 21·45 Розривковий концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 28. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·00 Рекдям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Для дітей: Вратована овечка (Б. Герша), Нар. пісеньки, 12·30, 13·10 Муз. пов. поранок, 13·00 Полудн. денник, 13·05 З ринку праці, 13·30 Експорт, 13·35 Біржа, 13·45 Музика з гр. пл., 16·00 Легка музика, спів, 16·45 Лекція фр. мови, 17·00 Театр. Уявн: З минувшини, 17·50 Почт. скринька, 18·00 Сільва рерум, театр. репертуар, 18·05 Жіночі часописи, 18·15 Фр. Шміт: Трагедія Сальоме оп. 50 (гр. пл. з поясненнями), 18·45 Що читати, 19·00 Дуети (Скварчевська, сопр., Камінська, мецосопр.), форт., 19·20 Гутірка, 19·30 Легка музика з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Концерт орк. (у програмі українська увертюра Гросмана „Марія"), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт: Сонати Бетовена, 21·45 Великопольська культура, 22·15, 23·05 Танк. музика, 22·45 Про актуальні палестинські справи.

П'ятниця, 1. березня 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·40 Рекдям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 12·45 Відч: Старші й молодші, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Оп. мельодії з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·30 Біржа, 15·45 Марші піхоти, 16·45 Авд. для хорих, концерт, 17·15 Форт. концерт, 17·35 Легка музика з гр. пл., 17·50 Огляд періодників, 18·00 Сільва рерум, мист. життя, 18·05 Театр. фейлетон, 18·15 Концерт тріо, 18·45 Відч.: Семе університетське місто в Польщі, 19·00 Пісні Людомира Ружицького з гр. пл., 19·20 Актуальна гутірка, 19·30 Курпівські пісні Карла Шимановського (Яновський тен.) у супр. форт., 19·50, 19·56 Спорт. вістки 20·00 Кутов краєзн. т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт; Веч. денник, Як працюємо, 22·30 Рецитації поезій, 23·05 Танк. музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·60, Париж 34·94—, Берлін 212·50, Цюріх 171·48, Голяндія 357·80—, Прага 22·10—, Італія 44·85, Нюйорк кабель 5·26 3/4, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·90, Корони, 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 27. лютого п. р. кооперативи платили за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·30 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 п. яєць	2·80 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану вдержана, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 27. лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомісарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	1·00 зол.
Старі „	„	„	0·80 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·95 „
Індики	„	„	1·00 „
Індички	„	„	1·10 „
Пантарки	„	„	1·25 „

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Повідомляємо, що Гавриїл Авраменко не є вже інкасентом нашого Видавництва і тому просимо не видавчувати на його руки передплати. — Видавництво „Назустріч".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

На карнавал смокінги, фраки випорожнює. Ціни низькі. Кодонтия 10. Тел. 15-37. 1018 2—3

Сенсаційний філятелістичний цінник висилає даром „Філятеліст", — Львів, Коперника. 1037 1—3

З покої, кухня, повний комфорт до винайму. Генінга 20, Мороз. 1030 1—3

Шукаю якоїнебудь праці; займусь домом або дітьми. „Діло" під „Негайно". 1031 1—!

Брунет літ 27. купець оженився з культурною, господарною, пристійною, інтелігентною панною (без нинувшини). — Листи слати: Львів, пл. Юра 2, 1032

Особа в середніх літах пошукує праці кухарства і до всього. Зголошення ласкаво слати до С. С. Милосерних вул. 6. Стрийська ч. 3. під „Совісна" 1033

ОГОЛОШЕННЯ.

Звичайні Загальні Збори

Спорт. Т-ва „Україна"

відбудуться дня 31. березня 1935. в год. 10-ій передпол. у домівці Союзу Українських Купців", Ринок ч. 10, II. поверх, з таким порядком:

1) Відкриття Зборів.
2) Вибір председника на підст. § ст.
3) Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів.
4) Звіти: касовий, господарський і поодиноких секцій.
5) Звіт Контрольної Комісії й уділення абсолюторії уступаючому Виділові.
6) Зміна § 7. статуту.
7) Вибір Нового Виділу.
8) Внески і запити.

За Виділ С. Т. „Україна":
Е. Нагірний в. р., голова. С. Конашевич в. р., секретар. 1034

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів

Новацкий, Пілсудського 17.

89 23—55

Ширіть наш часопис!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 5 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.15	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденції по	зол. 0.15
„ „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка	1/1	зол.	480.—
„ „	1/2	„	250.—
„ „	1/4	„	130.—
„ „	1/8	„	70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

Ч. 54 (13.952). Львів, пятниця 1. березня 1935. Рік LVI.

Рукописи оцінок описано гусситом.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів. Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Українська відповідь на промову міністра Косцялковського з 14. лютого 1935 р.

Промова заступника голови Української Парляментарної Репрезентації сенатора д-ра Антона Горбачевського, виголошена на пленарному засіданні сенату дня 27. лютого 1935 р.

Пан міністер внутрішніх справ Косцялковський виголосив дня 14. лютого п. р. на засіданні скарбово-буджетової комісії Сенату незвичайну щодо змісту й форми промову в українській справі. Не знаємо випадку в історії новочасної Европи, щоби відповідальний представник уряду потрактував у такий спосіб такий численний недержавний нарід, як український у Польщі, — як це зробив п. міністер Косцялковський.

Промова п. міністра Косцялковського порушила до глибини уми української суспільности і зробила на них відомо вражіння, бо цю промову прийняла й відчула вона як образу гідности й честь народу. В колективній душі народу жевріє почуття своєї гідности й чести, а це почуття є збільшене в народі, який не має власної держави й мусить вести затяжну боротьбу за своє існування та можливість всестороннього розвитку. Передовсім у вас наша героїчна боротьба за державне відродження, програна помимо великих жертв крови і майна та теперішнє над усяку міру важке положення нашого народу на всіх українських землях виніжинили почуття гідности і чести народу. Справа гідности й чести народу є справою збірного почування і тому не може бути предметом дискусії. Стверджую, що п. міністер у своїй промові нарушив ту гідність і честь нашого народу.

Пан міністер у своїй промові з 14. лютого п. р. висунув проти українських послів і сенаторів тяжкий замість дволичної гри, закидаючи нам, що що иншого говоримо, коли приходимо до нього в тісному гуртку, а що иншого з парляментарної трибуни і в наших прилюдних заявах. Відпираємо цей замість у найбільше категоричній формі.

З черги приходжу до мериторичного обговорення становища польського уряду в українській справі. У теперішній сесії обговорював українську справу лише міністер внутрішніх справ п. Косцялковський, який зайнявся нею тричі, а саме — підчас дискусії на соймовій буджетовій комісії у своїй відповіді на промови послів Лупького і Скрипника, в промові на пленумі Сойму в дискусії над буджетом міністерства внутрішніх справ та в промові на сенатській скарбово-буджетовій комісії дня 14. лютого. У своїй першій промові висунув п. міністер в українській справі неозначену ближче пропозицію спільної праці над розбудовою могутности Річпосполитої, обіцюючи нам у заміну ближче неозначене щасливе існування у Річпосполитій і заявляючи, що не з послом Лупьким, але з послом ББВР Скрипником найшов спільну мову. В другій промові поставив п. міністер загальну тезу, що теперішній розвиток політичної европейської культури перечеркнув давний розділ поміж поняттями держави і суспільности, що цей розвиток прямує всюди в напрямі уверховненої суспільности чи суспільної держави і що на тій дорозі находиться також польська держава.

Врешті у третій промові поставив п. міністер кілька тез, а саме, що українські парляментаристи не повинні порушувати справи Березі Картуської, бо українська суспільність несе нібито відповідальність за вбивство пок. міністра Перацького, дальше назвав українських послів і сенаторів лише „так званими представниками української суспільности", до яких ця суспільність не має довіря і яких — на його думку — не вибере біяльше до законодатних установ. Основною тезою п. міністра внутрішніх справ в українській справі є непризнавання у межах польської держави існування українського народу як живого організму, що прямує до всестороннього творчого розвитку на всіх ділянках життя. П. міністер і його попередники признають український нарід у Польщі не як живий національний організм, а лише за якусь механічно понятну кількість одиниць-громадян, яка не має збірної душі та збірних аспірацій, а членам тієї спільности (збіговисьці) можуть користати з одиничних прав, передбачених для поодиноких громадян. Таке становище є заперечанням суті народу і стоїть у суперечності не лише з духом часу і новочасним наставленням міжнародного права, яке голосить засаду самоозначення кожного народу, але й із фактом міжнародніх зобовязань, які Польща затягнула у відношенні до українського народу, а навіть зі змістом деклярації п. міністра закордонних справ, яку він зложив дня 13. вересня 1934 р. у Женеві. Всупереч цим фактам намагаються трактувати нас лише як плинку етнографічну масу, з якою можна творити всякі експерименти у роді „тутешніх" на Поліссі, або творення окремого лемківського чи гуцульського племені. Не будемо доказувати, що ми є народом у новочасному значінні і це є для нас аксіомою. Ми живемо і будемо жити як нарід новочасний, помимо всяких ставлених нам перешкод. На непризнанні українського народу як збірної живої істоти спирається ціла політика п. міністра внутрішніх справ у відношенні до українців. У наслідках такого світогляду п. міністер упрощує собі незвичайно справу, розріжнюючи серед українського народу лише два табори політичної української думки, це є табор українців чи пак русинів, послушних без застережень вказівкам уряду, яких репрезентують пп. Певний і Скрипник на Волині і посли Бачинський і Яворський у Галичині з одного боку, а табор ОУН з другого боку. Перший табор не репрезентує незалежної української політичної думки і є лише прибудовою до ББВР, — а ОУН є табором перманентної збройної боротьби з Польщею, який визнає засаду індивідуального терору. Перший табор тішиться симпатіями і підтримкою п. міністра, другому виповіла влада безоглядну боротьбу. Ці обі групи творять в українській суспільности лише незначні відломки. А деж є в такому випадку загал української суспільности, що гуртується у легальних політичних організаціях і розвиває ціле життя у всіх ділянках народнього існування? Коли п. міністер ставиться негативно до змагань українського загалу, себто до активних політичних українських таборів, що стоять на легальній платформі у прямуванні до політичного, економічного, культурного і суспільного розвитку українського народу в межах польської держави, а навіть до цілої української суспільности, що не находиться в рядах ББВР, то слід принять, що п. міністер, всю ту суспільність, що живе поза скобками ББВР, зачислює до табору ОУН. У простому висліді такого становища намагається п. міністер зробити відповідальним за смерть міністра пок. Перацького і політичні табори легальної політичної боротьби і ціле українське громадянство. „Чи в иних державах по вбивстві п. міністра внутрішніх справ — заявляє п. міністер — могла би бути пристосована така політика, яку пристосовано у нас, і то у відношенні до середовища, з якого вийшов вбивник? Хай Панове застановляться, що сталось би з Вами всіми, коли би це діялося деінде".

Найрішучіше відпираємо засаду збірної відповідальности за вчинки одиниць і груп. Засаду збірної відповідальности пристосувала вже раз польська влада до українського народу в часі пацифікації в 1930 р. У ще ширшому розмірі, бо до масових душогубств за акти одиниць включно зовсім большевицький уряд.

З Новим Роком
КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР"
Львів, Руська 20. видає знову
премійні ощадностеві книжечки
для яких призначені нагороди від 25 — 100 золотих. — Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк висилає безплатно.

5. березня 1935. в салях Ремісничої Палати — Стрілецька Площа.
Великі Вечерниці Правників
Запрошення можна дістати в Книгарні Р. Ш., вул. Сикстуська ч. 22. 1040 1—2.

але цілий цивілізований світ осуджує такі виступування як поворот до часів варварства. Відпираємо засаду збірної відповідальности тим більше, що всі легальні українські партії без виїмку і навіть ціла українська суспільність у своєму власному інтересі виповіли боротьбу цій ідеольогії і це своє становище вже перед laми зазначували на форумі парламенту, стверджуючи, що зі всіми актами терору, а також з терористичним актом, якого жертвою впав пок. міністер Перацький не мають нічого спільного і тим актам протиставляться, висуваючи гасло конструктивної праці й легальної політичної боротьби. Про те все п. міністер внутрішніх справ здається забуває. П. міністер Косцялковський намагається таким чином накинути легальним українським партіям і в дальшому цілому українському народові протидержавне становище тому, що українські посли й сенатори не злегкодумували своєї льояльности і вірности. П. міністер мабуть забув, що ми кількакратно заявляли, що стоїмо на становищі права й легальности і що в останній промові голови Українського Клюбу пос. д-ра Дмитра Левицького висунено програму конструктивної праці українських політичних чинників у польській державі. Про наше становище в справі льояльности я говорив уже на засіданні сенату 4. березня 1934 р. Однак видно, що поняття „льояльности є в п. міністра невловиме і дає владі можність різної інтерпретації.

Досі відомі нам відомості, то ніяка новочасна держава в парляментарно-конституційним ладом не виставляла й не виставляє домагання складати деклярації льояльности чи вірности, а навіть держава такого типу, як прусське королівство, в якому поляки творили організовану національну меншину, і які устами своїх послів безпастанно реклямували свої національні права, не виступило з подібними вимогами. Голова прусської ради міністрів чи також ресортові міністри без огляду на тенденції політики прусського уряду входили з інтерпеляціями чи пропозиціями в річеву дискусію і не робили своїх відповідей залежними від відношення послів до уряду чи до держави. Про такі умовини мовить також обовязуюча тепер конституція і проект тут ухваленої конституції. Можеться вражіння, що п. міністер прямує до того, щоби легальні українські партії, отже більшість українського народу зіпхнути до становищ нелегального табору, але ми ніколи не погодимося на таке ставлення справи супроти загалу українського населення і українських легальних організацій. Змагаємо і мимо всього змагатимемо до здобуття в межах польської держави повноти політичних, культурних і економічних прав, до признання нас як окремого національного організму, що живе власним національним життям, до признання особовости українського народу, як самостійного правного підмету. Ці наші прямування ми спрецизували, домагаючись признання територіальної автономії на етнографічних українських землях.

Міські Театри у Львові, на пятницю 1. березня

Великий Театр

год. 7·30 — Нині

„К р и к"

— сензація сезону

Останній час, щоби бачити „КРИК".

в Театрі Ріжнородностей

год. 7·30 веч. год. 7·30 веч.

„Мій коханий дурнику"

Нарця і Макра

найзабавніша з комедій

П. міністер внутрішніх справ у промові з дня 14. лютого п. р. іронічно назвав нас, українських послів і сенаторів, т. зв. представниками українського громадянства і заявив, що ми є останні могікани його типу представників українського населення, що ми є шкідниками для українського народу і що українська суспільність не схоче нас і тим подібних більше вибрати, що до нас прийдуть інші, які зуміють найти спільну мову з польським урядом і реальну програму діяльности.

Ніде вибрав український нарід у 1930. р. в часі, коли на українських землях у Польщі відбувалася пацифікація, коли провідники народу і кандидати на послів і сенаторів були вивезені у Березі, або в інших вязницях, у часі, коли була неможлива всяка агітація на поміч листом, в часі масових виборчих заложників і масових репресій, коли навіть не було фізичної можливости достарчити до всіх місцевостей наші виборчі картки. Серед таких найважких обставин було героїчним голосування за незалежною українською листою. Мимо того наша листа після офіційної статистики добула 683.333 голосів, а після наших обчислень понад один мілїон голосів.

Українська Парляментарна Репрезентація в своєму теперішньому складі виросла з духа й волі українського народу, вона є речником його політичної думки, змагань та ідеалів, а коли п. міністер кинув виклик по адресі тої Парляментарної Репрезентації, він тим нарушив гідність цілого українського народу.

Щодо гороскопів на майбутнє і настроїв серед українського населення при нових виборах, то ніщо не дає п. міністрові права вважати легальні українські табори поважаючим світом. Навпаки, ніхто інший, лише органи міністерства внутрішніх справ, подаючи до прилюдного відома вислід виборів до громадських рад в місці 1934. р. в Галичині ствердили, що 70 пр. радних української національности належить до УНДО і УСРП. Отже не виключаємо тої евентуальности, що при нових виборах до законодатних установ українському народові може бути відібрана й решта можливости свобідного вислову, або іншими словами, що нова виборча ординація може ще більший вплив на добір кандидатів і вислід виборів перекаже чинникам, які зовсім не відзеркалюють світогляду і змагань громадянства. Але така ординація і відповідне наставлення адміністраційного апарату не мітимуть нічого спільного з волею українського народу і так вибрані посли й сенатори не будуть представниками цього народу.

Оскільки промова п. міністра з дня 14. лютого з заповіддю ліквідації самостійного політичного життя українського народу в межах польської держави, то промова п. міністра на пленумі сойму, а передовсім устуи про удержавнення суспільности чи про суспільну державу означає у практиці заповідь ліквідації самостійного українського культурного і господарського життя. Міністерство внутрішніх справ прямує тепер до ліквідації українських культурних, господарських і кооперативних організацій і до заступлення їх утраквістичними. Врешті така наша інтерпретація замірів уряду є згідною з напрямними дотеперішньої політики адміністраційної влади. Не знаємо про те, які інструкції видало міністерство у зв'язку з промовою п. міністра в українській справі з дня 14. лютого. Натомість знаємо, що ця промова могла у великій мірі і на довший час настроїти державну адміністрацію на що більше ворожий тон до всього, що українське. Преса народового табору та деякі органи проурядової преси зі значним протиукраїнським наставленням, а передовсім найбільше поширений серед нижчої державної адміністрації краківський „Ілюстрований Курієр Поранний" дали того наглядний доказ. Згаданий часопис пише пр.: „Від Дмитра Левицького до Коновальця від Мілени Рудницької до Романа Сушка, від УНДО до ОУН бачимо однолінійний світ". Так та може розуміє промову п. міністра державна адміністрація і відповідно до того своє розуміння відноситься до легальних українських партій, то українських культурних і освітніх товариств і до всієї української суспільности.

Ситуація теперішньої хвилини є така, що уряд прямує до ліквідації самостійного політичного, культурно-освітнього, господарського і кооперативного життя українського народу. Приходять для українського народу дуже важкі часи. Мимо всього дивимося дальше спокійно в майбутність, бо віримо у стихійні і творчі сили українського народу і знаємо, що навіть ліквідація зовнішніх форм життя не є і не може бути ліквідацією самого життя. Український нарід жив до сі, живе і житиме як окремий одноцілий організм з притомними цілями і змаганнями, так, що ніякі репресії не можуть і не зуміють зломати дотеперішнього процесу української нації. Не вимагає доказів, що ліквідація дотеперішніх форм українського життя може бути для нас болюча, може викликати великий заколот у наших рядах і зго-ром у практиці довести до створення на українській території „диких піль", де ми вірмо, що сила української стихії скорше чи пізніше переломить всі штучні тами, й зарешколи, що лежать на шляху життя і його всебічного розвитку.

Відплив новий корабель з військом.

РИМ, ПАТ. З одноденним спізненням з Мессини відплив до східної Африки корабель „Леонардо да Вінчі" зі 110 старшинами, 1.200 вояками, 300 кваліфікованими робітниками і великою кількістю воєнного матеріялу.

Замість до Абісинії відділ італійських вояків утік до Австрії.

З Інсбруку повідомляють, що через італійсько-австрійський кордон перейшов відділ італійських вояків до Австрії. Ці вояки є німцями, яких змобілізував італійський уряд в Альто Адіже, щоб вислати їх до Африки. Одначе вояки воліли втекти до Австрії, ніж їхати до східної Африки. Утікачі оповідають, що головний контингент італійських військ, яких висилає італійський уряд проти Абісинії, складається з німців і словінців. Тільки команду над тими вояками перебрали фашисти. Втеча італійських дезертирів завдала чимало клопоту австрійській поліції, бо дезертири, це колишні тирольці і населення Австрії ставиться до них з великою симпатією. Тому, що в останніх місяцях відносини між Італією і Німеччиною дуже холодні, почалась агітація за приєднанням німецького Тиролю до Австрії чи пак до Німеччини. Одначе Австрія є в тісному політичному союзі з Італією і не хоче за ніщо в світі стягнути на себе підозріння, будучи то переховує в себе дезертирів. Місцева влада в Інсбруці жде на вказівки з Відня. Знову центральний уряд жде нетерпеливо на поворот канцлера Шушніґа з Лондону.

Триденний побут мін. Саймона у Берліні.

БЕРЛІН, ПАТ. Добре поінформовані кола запевняють, що міністер Саймон виїде до Берліна в дні 6. березня ц. р. і побуде три дні. З міністром поїде до Берліна теж постійний державний підсекретар міністерства закордонних справ сер Роберт Вансіттарт, який є шваґром британського амбасадора у Берліні Фіпса.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 26

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Та це характеризувало, який був тут настрій і які почуття. Ще й друга вдарила на нас дивна поява. При численних столиках в ресторані сиділи переважно священники, а побіч кожного з них одна жінка. Знаючи, що чеське духовенство не є жонате, питались ми про причину цього і що це може значити. Ми довідалися, що на шкільний з'їзд поприїздили з цілої „veiebnički" (так звуть священиків), а кожний з них привіз свою учительку, значить: між ними панували дуже близькі відносини, які очевидно мусіли добре відбиватись на шкільництві.

На другий день пішли ми оглядати місто, яке нам дуже сподобало до вподоби. Є там що побачити і ми докладно пізнавали і памятники старої чеської культури, і все те, що в Празі є зовнішнім показчиком відновлення національного життя. Місто переділене наполовину Влтавою, за якою велично панує королівський Градчин зі старовинним замком і катедрою св. Віта. Лучать його зі старим містом величезні мости, з яких особливо імпонує „Карловий міст", на якім стоїть цілий ряд монументів, між іншими св. Івана Непомука. Замикають його з обох сторін великі готицькі брами. Зі старих будов у місті замітні: ратуш старого міста, порошна вежа та численні церкви, з яких ві-

личний національний музей, чеське дівадло, Deutsches Landestheater, Rudolphinum та інші публичні і приватні будівлі.

Але над усе горою сильний чеський рух живого, розбудженого народу, який проявляється особливо в промислі, торговлі і взагалі культурі. Це найкраще, що нам там подивляти і що нам треба наслідувати. Ті сліди цього національного руху і докази цієї народньої сили такі численні в усьому місті, що тяжко було хоч у дрібній частині всьому приглянутись і все сягнати.

Розглянувшись по місті пішли ми на виставу. Я бачив передтим лиш виставу у Львові в 1894 р. Та вистава була величезна, але і її рівняти не можна з празькою. Празька вистава, хоч мала назву етнографічної, в дійсности була експонатами чеського промислу і свідчила дуже гарно про його стан і розвиток. Ми зайшли до дирекційного павільону і представились там як гості з Галичини. Хоч наші назвища не могли тоді бути широко знані, то сам факт, що ми були представниками Стрийщини та її організацій, вистачав, що нас повитали щиро і зараз кількох людей з комітету взяло нас у свою опіку й обводило по виставі; а на другий день гарно появилася в часописі „Narodni Listy" нотатка під наголовком „Mili hosti z Haliče", в якій занотовано наш приїзд і підкреслено, що Стрийщина, яку репрезентуємо, це округа, що визначається живим розбудженням національним та виїмковим культурним духом.

Вечором зайшли ми по виставі до пільзненського павільону. Там присілася до нас знову громадка чехів, між ними був архітект з Бубна, що звався Бенаш; „годно дуже гостинна і привітна, правдиво славянська, широка натура. Він стоя незвичайно широко нас гостити і це протягнулося до пізної ночі. Другої такої гостини не тямлю в житті. Настрій ставав щораз більш оживлений і чехи не розбирали вже багато, що говорили; а говорилося таке, за що у нас напевно увійшлося б було у всякому коліжю з карним кодексом. Та це говорив вільний нарід, що дійсно був уже паном у своїй хаті.

Слідуючого дня зложили ми візиту парляментарному голові, д-рові Герольдові, на Виноградах. Прийняв нас широ, випитувався про відносини, критикував сильно сервілістичну політику наших представників у парляменті. Вечором були ми знов у дівадлі, де чули оперу Сметани „Prodana nevěsta", якої чисто словенська музика просто хапає за серце. Спомини з того дня помістив я в стрийських „Голосі", з якого передрукували їх у фейлетоні „Діла" в ч. 180. з 1895 р. під наголовком „Один вечір у чеські дівадлі".

Ми вивезли з Праги найкращі спомини і вернулися з сумним, стисненим серцем до дому. Бо ждала нас там тяжка боротьба при розписаних на кінець вересня 1895 р. виборах до сойму — одна з найтяжчих, які пережив колибудь наш нарід.

(Далі буде.)

„Україна, факти і висновки".

Конфлікт між бажанням бути обєктивним та вимогами політичного русо- і совітофільства.

У вчорашній передовій статті „Діла" згадано про дві статті „Прагер Прессе", що появилися під повищим наголовком у чч. з 17. і 24. Згадано теж уже вчора, що характер першої тої статті здебільша інформаційний. Він не викликує майже ніяких застережень, коли мова йде про історичні дати; зрештою, автор, мабуть свідомо, не згадує, в який спосіб Україна найшлась у межах російської імперії і в якому звязку стоїть переяславський договір з указом Валуєва. Дуже добрий і вірний короткий історичний огляд маємо від березневої революції 1917; цілком на совітській статистиці й на совітському освітленні побудований опис культурного й господарського „розвитку" України під пануванням большевиків: велика шкода, що поруч з механічним вичисленням довгого списку цифер, які мають робити на непоінформованому і наївному читачі імпонуюче вражіння большевицької творчої праці, автор не згадав про катастрофу голоду, як найяскравішу ілюстрацію господарської політики московського центру супроти України. Зате бажання бути обєктивним пробивається знову в увазі про мову в прилюднім житті: „...Командна мова у цілій червоній армії є російська, отже навіть у військових частинах з перевагою українців..." Те саме бажання слідне у замітці про первісно російський склад промислових робітників, яких помалу витискає український напливовий елемент з села; до адміністрації теж приймають щораз більше українців (значить — донедавна ще зовсім їх туди не приймали...).

Зате дуже важку і невдячну ролю виконує автор у своїх кінцевих увагах, в яких старається пояснити, якто московсько-інтернаціональний комунізм зумів примиритися з українським націоналізмом, словом, як то у нинішній єдиній Росії з совітсько-комуністичним устроєм і режімом найшли заспокоєння своїх аспірацій неросійські народи, з тенденціями далеко не комуністичними. Цілий той уступ подаємо у перекладі:

„Совітська революція, по суті інтернаціональна, розбудила на території Союзу до життя народи, яких культура була або цілком погасла, або ще не прокинулась. Очевидно, лекше було державі підтримувати цей процес там, де можна було разом з азбукою впоювати також комуністичне виховання у ті маси, які або не мали ніякої інтеліґентської верстви, або там, де інтеліґенція розплинулась у міщанській російщині.

На Україні це завдання не було таке легке. Носії української національної свідомости і навіть української політичної самостійности це були міщанські а то й соціялістичні групи, які всі разом стояли праворуч від большевизму та організаційно дали вислів своєму бажанню самостійности у створенню ріжних урядів у краю (до 1920 р.) та на еміґрації. Тому, що марксизм приймає, що міщанство (буржуазія) є носієм націоналізму і тому, що боротьба пролетаріяту торкалася того міщанства, мусіло прийти поміж комунізмом і націоналізмом до суперечок і до взаємного поборювання.

Сталін сформулював поняття націоналізму і його культури у тому сенсі, що культура пролетарської держави щодо змісту має бути соціялістична й інтернаціональна, але щодо форми може бути національною. Цій ідеї може напр. служити національна література кожного народу в Сов. Союзі, яка відзеркалюючи реальне життя, себто соціялістичну відбудову краю, може й повинна плекати національну мову і представляти побут. Те, що торкається літератури, торкається також у рівній мірі веденої у національній мові науки, театру, музики і т. д. Діялектичну суперечність поміж націоналізмом і пролетарським світоглядом переможено у Сов. Союзі у дусі Сталіна і роблено заходи, щоб одночасно зі знищенням т. зв. кляс плекати свого роду фільольоґічний і фолькльористичний (у вищому розумінні слова) націоналізм працюючих. Сучасний совітсько-український націоналізм є по суті романтичний і виявляє чимало схожостей з націоналізмом деяких словацьких груп у нинішніх часах і націоналізмом чехів в першій половині 19. століття. Совітсько-український націоналізм є радше інтенсивний ніж експенсивний і виявляє численні з людського погляду симпатичні характеристичні риси. Він дуже далекий від так званого шовінізму і як культурний націоналізм, як розбуджуюча сила освіти може багато дечого створити у широких верствах.

Нова совітська інтеліґенція України, яка не має господарських підвалин колишнього націоналістичного міщанства, старається льояльно здійснити принцип про інтернаціональний зміст і національну форму української культури, при чому допоміжним чинником є їй частинне вимирання старої генерації, та з другого боку наростання ґенерації нової, яка в році жовтневої революції була у дитячому віці"

*

Із вище наведеного уступу безумовно видніє симпатія до українства, до української культури, та бажання бути обєктивним. Коли взяти під увагу, що „Прагер Прессе" це орган чеського міністерства закордонних справ, стаття з такою тенденцією це безперечно явище для українців приємне, але... Лихо в цьому „але". Річ у тім, що мабуть саме той характер часопису і закордонно-політичні напрямні Ч-С. Республики кажуть навіть у найбільш ніби то прихильній та обєктивній статті на українську тему робити промахи, що полягають у некорайній совітофільській тенденції. Правда, тактика актора полягає радше на промовчуванні, ніж додаванні, але й та мовчанка, та спроби тенденційного ретушування річей надто для урядових чинників СССР, виходять на шкоду статті.

У даному випадку (пр. автор дбайливо вимина питання живучости самостійницької ідеї серед українців, зводячи все до якогось регіонального культурництва „льояльного" супроти сталінівських теорій. Не має теж великої обективно-інформаційної вартости стаття про культурницькі відносини на Совітській Україні, коли нема в ній ні слова про перипетії (мартирольоґію) ВУАН, про процес Спілки Визволення України, про вівісекції над словником живої мови, про „інтернаціоналізацію" (русифікацію) мови і правопису, про підтягання під контрреволюціонізм всяких живіших проявів культурництва, навіть коли цими культурниками є 100-відсоткові комуністи! Яку вартість має така стаття, в якій нема згадки про долю і значіння Хвильового та Скрипника, і як на тлі тих фактів виглядає твердження автора про „льояльну" реалізацію сталінівських дивоглядних теорій?! Чим автор поясниться ост. масові екзекуції українських сов. культурників, тих усіх Крушельницьких, Фальківських, Косинків і т. ін., які прецінь певне і не знали про істнування Кірова та Зіновєва і Троцького, як виразників комуністичного радикалізму були надзвичайно до них найбільш ворожо настроєні!?

Ні, бажання обективним та прихильним супроти українців і їх — хай навіть лише культурницьких — змагань рішуче суперечить бажанню втримати русо- і совітофільську лінію. Цього конфлікту не злагодить найкраща публіцистична стилістика.

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

Там, де живе хитрий бойко побіч завзятого лемка.

Маю на думці Ліську Землю, найбільший повіт у Галичині. Найбільший, але простором, бо має аж поверх 250 сіл. То мимо такого великого числа сіл, під оглядом свідомости, організованости, стоїть Ліщина далеко позаду інших менших, чисельно повітів. Поглянемо лишень на цифри! На понад 250 сіл. у цілому повіті ледви 47 читалень „Просвіти", 35 кооператив РСУК, 8 (вісім) Кружків „Р. Ш.", 17 Кружків „Сільського Господаря". У церковній ділянці, ділиться Ліщина на 5 деканатів. Під національним оглядом є Ліщина на 95 прц. українська.

Земля тут гірська, камінна, неврожайна. Родиться лишень овес і бараболя. Комунікація дуже лиха. Є такі села, що до них годі дістатися. Матеріяльне положення дуже незавидне. Тому на мою думку Ліщина є великим терном праці для „Сільського Господаря". Місцеві свідомі одиниці повинні подбати, щоби в повіті засновалося багато Кружків „Сільського Господаря". Треба теж у містечках і більших селах організувати практичні курси, для хлопців і для дівчат. Для хлопців з бджільництва, ветеринарії, деревного промислу, пасічництва; а для дівчат з огородництва, шиття і крою, куховарства і т. д. Те може „Сільський Господар" повинен порозумітися зі „Союзом Українок". У цій справі слід засягнути докладних інформацій у місцевих провідників і дівчів, які добре знають потреби місцевого населення. Можна би теж у Ліщині засновувати промислову школу, щось у роді Миловання з напрямком деревного промислу. У цій справі дали би деяку поміч американські емігранти з Ліщини, яких є доволі багато.

В повіті ще панує темнота, неграмотність і забобонність. Є багато сіл, де ще нема досі школи. З того користають сектанти і ширять деморалізацію між народом. Треба якось тому лихові зарадити! Може би так при церквах потворити курси для неписьменних, щоби їх навчити бодай азбуки? Також не має Ліщина власної своєї інтеліґенції. Майже цілковитий брак студентства. Щоби й тому бодай частинно зарадити, треба молодим хлопцям і дівчатам з Ліщини уможливляти доступ до промислових, ремісничих і торговельних шкіл та ґімназій. Треба декого навіть даром примістити в бурсі.

Тримається ще у Ліщині москвофільство, вкоріплене тут перед війною, але воно з кожним днем тратить на силі. Перш за все Ліщині треба національно свідомої інтеліґенції з практичним життєвим світоглядом. Тоді теж під оглядом преси будуть ліщани краще стояти, бо тепер і в тій ділянці недомагають, що є навіть самозрозуміле — більний і неграмотний не буде читати ґазети.

Одна філія „Просвіти" в Устріках Долішніх на цілу Ліщину, це рішуче замало. Цікаво, чому досі не засновано такої у Ліську? А „Просвіта" повинна чи не найбільше цікавитися Ліщиною, бо звідтам походить пок. Міський, який цілє своє майно (500 моргів поля й ліса) записав на цілі „Просвіти". (як то ми недавно довідалися з „Діла").

Ліщина, себто пограниччя між Бойківщиною і Лемківщиною, вимагає від українського громадянства більшої опіки й уваги. Ще одна завага, може би українські посли занялися браком шкіл у багатьох селах ліського повіту.

Думаю, що відповідальні чинники нашого громадянства і місцеві інтеліґенти у Ліщині, візьмуть під увагу жмуток моїх добронамірених думок і витягнуть із них відповідні висновки у практиці. Доложім зусиль, щоби Ліщина була першою не тільки, щодо чисельности і простору!

П. С—ч.

Абісинія годиться заплатити відшкодування.

Страх перед війною.

РИМ, 28. 2. ПАТ. Абісинський шарже д'афер І. Афеворк склав представникам міжнародньої преси таку заяву, щоб її подали своїм державам:

Абісинія це держава зі старими традиціями незалежности. Як представник мого цісаря, присягаю на свою честь і на шану мого народу, що абісинський уряд не думав і не думає нападати на сумежні з Абісинією італійські кольонії, Еритрею і Сомалі. Цю заяву склав теж мій цісар у листах до італійського короля і до шефа італійського уряду. Одначе незважаючи на те італійський уряд далі мобілізує військо, яке висилає з военними матеріялами до обох кольоній. Про цю висилку видав італійський уряд комунікат кажучи, що все нові і нові транспорти війська мають на меті вдержати безпеку і непорушність обох італійських кольоній. І тому мушу пригадати заяву, яку складав уже кілька разів італійському урядові, що Абісинія не думає нападати на ні кольонії Італія може зекономізувати собі коштів перевозу війська і матеріялів. Абісинія так мирно настроєна до Італії, що якби вона відкликала все своє військо з Еритреї і Сомалі, Абісинія не рушила б навіть камінчика в обох італійських кольоніях. Єдиним бажанням Абісинії зберегти мир з трьома сумежними державами — отже теж з Італією.

Абісинія вірна концеліяційно-арбітражному договорі, який підписала з Італією. Цей договір дає змогу поладнати всі справи, які виринули по інциденті в Уаль-Уаль. Хочу скористати з нагоди і заявити, що мій достойний монарх вірний Лізі Націй, яка єднає Абісинію з цивілізованим заходом.

Абісинія заплатить 800.000 ліврів відшкодування, якого домагається Італія коли його поможе мирова комісія.

—o—

Селянський музичний фестіваль у Стрию.

Філія „Просвіти" в Стрию взяла на дуже щасливу думку організувати селянські хори в своєму повіті та влаштувати для них спільну імпрезу-конкурс, на якому ці хори змагались би між собою за першенство, а тим самим підносили свій організаційний та мистецький рівень. Ідея ця знайшла велике зрозуміння та захоплення у селянських масах. У конкурсі взяло участь 31 селянських хорів з повіту (23 мішаних, 7 чоловічих та 1 жіночий). Призначені змагання тревали три дні: 10, 12. і 15. лютого ц. р. і за цей час перейшло через сцену стрийського „Нар. Дому" біля півтори тисячі хористів, що виявили багато організаційного хисту, дисциплінованости та запалу до співочої справи, а для музичного мистецтва принесли чимало приємних несподівянок. Філія „Просвіти" визначила від себе 3 грошові премії. „Повітовий Союз Кооператив" уфундував батуту „для найкращого хору Стрийщини", а філія „Союзу Українок" портрет Лесі Українки для жіночого хору. Зпоміж них 31 хорів допущено журі (у склад якого, крім місцевих членів, входило двох делегатів від „Центропрому"), до фіналу лише 9 хорів, що змагались між собою в останній день увечорі, на прилюдному концерті. Висліл конкурсу подав один комуніят Оціночної Комісії Конкурсу хорів Стрийщини, відбутого в днях 10. 12. і 15. лютого 1935. р:

Виходячи зі становища, що мистецька зрілість хору не все йде в парі з такими зрілістю диригента, і що один хор може мати одні додатні сторони, а другий інші, Оціночна Комісія рішила першу нагороду (батута і 50 зол.) поділити на дві частини, а саме:

1) Признати першу грошеву нагороду мішаному хорові з Гірського, що виявив свою здавна вилеклану співочу культуру.

2) Натомість молодому мішаному хорові з Дуліб і його талановитому диригентові п. Евг. Пасіці признати мандрівну батуту за неправне виконання відносно тяжких муз. творів, з тим застереженням, що батута лишиться при дулібському хорі так довго, поки хор стоятиме на висоті свого завдання.

3) Другу нагороду признано мішаному хорові з Конюхова.

4) Третю нагороду мужескому хорові з Добрян.

Крім цього комісія виказала своє признання мішаним хорам: з Добрян, Грабівця та Жулина.

6) Комісія стверднла, що більші чи менші неуомагання усіх хорів, які брали участь у конкурсі, можна і належало би поборювати тою працею усунути. Отже і відзначені хори повинні далі вперто працювати.

Стрий, 15. лютого 1935. р.

Д-р Д. Охримович в. р., д-р З. Лисько в. р., М. Колесса в. р., С. Масний в. р.

Конкурс цей показав, які великі можливости скривае ще в собі наше село, і наскільки воно своєю здисциплінованістю та ентузіязмом перевищує нами анальогічні „інтеліґентні" товариства, і що навіть під чисто мистецьким оглядом кращі хори (стрийського) селянства цілком не уступають „інтеліґентним міським „Боянам".

В 1808. році Галицька Земля святкувала урочисто Шевченкові роковини у Львові; замовлено тоді у Вербицького „Заповіт" і він скомпонував його для подвійного хору, з басовим соль, взявші для тікого виконавчого апарату, що на нього міг тоді здобутися український Львів. А сьогодні той сам „Заповіт" співав хор... із далекого провінціяльного села Добрян, що виставило на сцену 80 дисциплінованих хористів, а диригентом селянином! Чим це не свідчить про зріст нашої культури й сили?

Взагалі репертуар більшости хорів був добрий: Леонтович, Лисенко, Стеценко, Січинський, Кошиць, Ф. Колесса, Воробкевич, Вербицький, Бортнянський і ін. Хор з Гірного (перша премія) має чудовий голосовий матеріял, дуже гірно вирівняні партії, а співав більші твори Лисенка в поливуглівою інтеліґенцією та інтерпретацією. І хор із Дуліб (також перша премія) під досвідченою рукою свого диригента (п. Пасіка, учень стрийського Муз. Інституту) виявив високу хорову техніку та знаменитну віоліваність, особливо у Топольницького „Тополі", колядках Стеценка, та деяких піснях Леонтовича. Добре співав також (поза конкурсом, бо з чужого повіту) чоловічий хор з Болехова О. Нижанківського „Гуляли" і ін. Нема можливости рецензувати тут виступи усіх хорів, а їх диригентами-селянами, дяками, а виїмково лише студентами. Загальне враження було дуже добре. Стрийський фестіваль показав вони можливости нашого села, а рівночасно і деякі недостачі, головно брак музичної освіти у більшости диригентів, та іноді добір невідповідного репертуару. І тому велике й корисне діло робить Муз. Інститут у Львові та деякі його філії, організуючи курси для сільських диригентів, а наші фахові музики, що взялися во що „чорну" роботу, напевно спізналі, почувши і побачивши стрийський конкурс, що варто і є для кого працювати.

Д-р З. Лисько.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по революційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фляпеля 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Українська графіка за кордоном.

Відомий чеський мистецький критик і головний редактор найбільшого чеського графічного часопису „Голляр" — Артур Новак, умістив у згаданому часописі більшу статтю про українську сучасну графіку (Артур Новак, Українска графіка, „Голляр". Прага 1934, зош. 2, ст. 73—83). Стаття ред. А. Новака для нас дуже цінна не тільки тим, що дає суцільний і досить повний огляд сучасного українського графічного мистецтва та знайомить з нашими досягненнями своїх і чужих читачів, але подає також цікаві завваги і критику сучасних мистецьких напрямків в українській графіці. Треба відмітити, що великий часопис „Голляр" (назва від прізвища найбільшого чеського гравера XVII ст.), видають розкішно і поширений він не тільки в Чехословаччині, але і за кордоном, для чого має короткий зміст в англійській мові.

Для свого огляду автор сумлінно використав майже всі важніші статті про українську графіку, які появилися в останніх роках у німецьких і чеських виданнях. Це зайвий раз нам доводить, яке далекосяглe значіння має кожна стаття про нас в чужій мові і що кожна така праця не пропадає дурно і згодом використовують її в тій чи іншій формі для оглядів (робленних вже чужинцями), для словників, енциклопедій і т. д. (Мимоволі насуваються знальогії з нашим літературно-мистецьким життям, але про це ліпше не говорити!). І так А. Новак використав статті В. Січинського в німецькій і чеській мові, статтю А. Середи про Нарбута в „Гутенберг Ярбух", каталоги українських графічних виставів у Львові, Берліні 1933 р. і Празі 1934 р., деякі російські видання, статті про Кравченка, Замирайла, Грищенка та ін. і нарешті — власні спостереження на останній виставі в Празі та ріжних українських публікацій.

Свій огляд автор починає згадкою про старе українську графіку, вказуючи, що гравер-ство Києва і Львова в XVI. і XVII. столітті впливало на Москву. Одначе брак якогонебудь загального огляду українського граверства старих часів, не давав можливости авторові подати фактичні відомости про стан і розвиток старої української гравюри.

Основоположником української графіки новіших часів А. Новак, подібно до інших авторів, уважає Т. Шевченка, котрий „визначався дуже добрим опрацюванням офорта, так що технічна здатність Шевченка викликала зацікавлення петроградської академії мистецтв і включила офорт і гравюру до шкільної програми.

Подаючи загальну характеристику окремих напрямків української сучасної графіки, автор цитує погляди В. Січинського, висловлені ним у „Гутенберг-Ярбух" про дві групи мистців української графіки — старшої і молодшої генерації. Одначе А. Новак подає певну коректу, вказуючи, що не в книжній графіці українські мистці позбавляються домашньої традиції тому, що „молоді ослплені західними напрямками і модами", так що нераз їм бракує критичного хисту і здержанности у тематиці і тенденції виразу. Навпаки „в творчості передвоєнної генерації відбиваються напрямки доби у змісті і передачі природніше, тут европейський універсалізм і еклектизм не є такі різкі" (ст. 77). Всеж сучасна українська графіка в цілому, особливо книжна і ужиткова (прикладна) дає „у своїй новітній стилізації расову окремішність; випромінює з них оригінальність і сила" (ст. 78). Натомість сучасна українська гравюра „скорше звязана з тематикою і виразом Заходу, ніж з душею батьківщини".

Далі автор коротко спиняється на творчости окремих визначніших мистців, починаючи свій огляд з О. Кульчицької, В. Кричевського і М. Бойчука. Про О. Кульчицьку каже, що „її праці тасовані з почуттям, смаком, ясним розу-

Домагаються зірвати дипльоматичні взаємини з СССР.

ВАШИНГТОН, ПАТ. В дні 16. березня ц. р. відбудеться у комісії закордонних справ палати репрезентантів дискусія над внеском Кінтемаликий домагається, щоби уряд Злучених Держав зірвав дипльоматичні взаємини з СССР. Сенатор Барбур склав резолюцію такого самого змісту в сенаті. Державний департамент рішуче виступив проти прийняття обох цих резолюцій, бо вирішення цілої справи залежить від президента.

—o—

Наради мін. Лявалля з італійським амбасадором.

ПАРИЖ, ПАТ. Мін. Лявалль відбув нараду з італійським амбасадором, з яким обговорив загальне положення в Европі, італійсько-абісинський конфлікт та офіційний комунікат про висилку італійських військ до східної Африки.

—o—

Самопевність Італії і зацікавлення Німеччини.

БЕРЛІН, ПАТ. Офіційний комунікат італійського уряду про постійне військове почеплля і господарську незалежність Італії викликав велике зацікавлення у німецьких колах. Німецька преса пише, що Італія бажає підкреслити свою самостійність у загальній і кольоніяльній політиці, не думаючи зрікатись свого становища в Европі на випадок війни з Абісинією.

Японія вдоволена з переговорів з Китаєм.

ТОКІО, ПАТ. Міс. Гірота у парляменті заявив, що взаємини з Китаєм покращали. Міністер говорив дуже прихильно про делегата нанкінського уряду. Додав, що Японія бажає, щоб Китай перестав вести протияпонську агітацію і таким чином виявив свою прихильність до Японії.

Відозва проти доносництва.

САРБРІКЕН, 28. 2. ПАТ. Преса оголосила дві відозви комісаря Німеччини Біркля. У першій забороняє Бірклю переводити порахунки з політичними противниками, в другій виступає гостро проти доносництва.

—o—

Протк господарської політики през. Рузвельта.

НЮ ЙОРК, 28. 2. ПАТ. Суд у Люїсвіль стейті Кентік рішив, що законодавство „Найри" в ділянці вуглевого промислу невгідне а постановами конституції. Тому власники копалень можуть не придержуватись постанов кодексу, який видав през. Рузвельт. Це вже другий присуд стейтового суду проти господарської політики през. Рузвельта. Подібний присуд видав суд стейту Делявар.

Смерть начальника совхозів.

МОСКВА, 28. 2. ПАТ. У самохідній катастрофі у Москві згинув начальник управи державних земельних господарств т. зв. совхозів Харламов, дві особи тяжко ранені.

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО
запрошує Вас на
Всестудентські Вечерниці
7. березня 1935. в салях Народнього Дому.

мінням і здатною рукою". В. Кричевський „загально вважається сновоположником відродженого книжного мистецтва на Україні" (ст. 78). Докладніше спиняється А. Н. над творчістю Ю. Нарбута. На думку автора Нарбут як учень Білібіна не позбувся його впливу „псевдо-російського стилю „лубок"! „Як рисівник і каліграф Нарбут осліпив (своїм світлом) Петроград... Є богатший у фантазії, модерніший, пружиніший в лінії, ніж широкий Кричевський або витончено-простий Бойчук".

Окремо ставить А. Новак таких мистців як А. Середа („винахідний і гармонічний"), А. Страхов, І. Мозалевський.

Найновішу графіку починає автор творчістю В. Масютина і М. Бутовича. Про останнього читаємо, що хоч він здібний дереворитець і офортист, займається більше ужитковою графікою як ілюстратор і карикатурист. „В його вільній графіці (не книжковій) відзивається поруч з голосом народньої поезії і власна мова".

Згадуючи далі імена старших мистців, що працюють переважно у Росії — як Білуха, Яремич, Конашевич, Кравченко, Литвиненко, Замирайло — каже, що „ці українці, поруч Нарбута і Масютина, часто фігурують як зірки мистецтва великоросійського".

До школи Нарбута автор зараховує більшість сучасних мистців як „далекосяжний Марко Кірнарський, винахідний і привабливий Лесь Лозовський, елегантний Роберт Лісовський — ілюстратор і книжковий графік технікою особливо зрілий, і нарешті розсудливий і лякоїчно виразний Володимир Січинський — мистець глибокого змислу для графіки.

Дальший огляд автор робить за територіяльним поділом. З гравюр виділяє імена В. Касіяна, С. Налепінської-Бойчук, О. Усачова, О. Сахновської, згадує М. Фартуха, М. Осінчука, І. Подалку та цілий ряд молодших мистців з Києва і Харкова.

„В. Касіян — реально-здоровий, яскравого виразу в тематиці і передачі".

„Виразною індивідуальністю у Львові представляє дуже активний Павло Ковжун, мистець однаково приступний для голосів „сьогодні", як і для відгуків минувшини своєї батьківщини, зрілий графік ясного вислову".

Далі згадує тут імена І. Кулеця, М. Жука, що „вийшли із сфери впливів Виспянського" та „близького їм П. Холодного (батька), розсудливого маляра-символіста".

Нарешті читаємо про групу „львівських мистців-графіків" (М. Ольшанська-Стефанович, Гец, В. Крижанівський, С. Гординський, М. Осінчук, І. Іванець, Я. Музиковий), „варшавських" (П. Холодний-син, Хасевич, Мегик), „паріських" (З. Зарицька, М. Глущенко, М. Андрієнко-Нечитайло, П. Омельченко), „празьких" (Анісімов, К. Антонович, Г. Мазепа, Ю. Вовк) і вкінці ще П. Цимбал і П. Обаль.

Стаття ілюстрована численними прегарно виконаними репродукціями праць О. Кульчицької, М. Осінчука, С. Налепінської-Бойчук, О. Кравченка, О. Сахновської, П. Ковжуна. М. Жука та ін.

Н. Н.

1.050 роковини смерти св. Методія.

ПРАГА, КАП. Апостол славян св. Методій помер у Велеграді в дні 6. квітня 885. р. Цього року минають 1050 роковини смерти св. Методія, які дуже величаво святкують усі католики Чехословаччини. У багатьох містах організується під протекторатом єпископів замість академій ділу низку відчитів, на яких найвизначніші прелєгенти зясують заслуги святого та поглиблять релігійні почування і католицьке освідомлення серед найширших верств населення. Таке святкування роковин приняло громадянство дуже прихильно. Тому на відчити у Брні, Оломуниі та деяких інших містах прибило дуже багато людей.

Ч. 5.
ілюстрованого
двотижневика

НАЗУСТРІЧ

приносить: поезії Б. І. Антонича й Я. Курдидика, інтервю з І. Самчуком і С. Яблонською, новелю Ю. Косача, спомин нашого відомого артиста Березовського про першу українську виставу „Ревізора", про перші та пізніші переклади Гайного, три балеві спомини М. Нижанківської, „Крапки над І", Анекдоти (Горобці на дротах, Летіло 40 сорок...).

Домагайтесь безплатних зразкових чисел!

ЦІНА 50 сот. ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.

Вибух вулькану на Кавказі.

МОСКВА, 28. 2. ПАТ. Вчора недалеко Баку наступив вибух завмерлого від кількох років вулькану Льокбатан. Земних струсів не чути. Вибух вулькану не припинив праці у копальнях.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Кружляють поголоски, що фон Рібентропа призначать державним підсекретарем міністерства закордонних справ.

— Канц. Гітлер приняв на авдієнції евангелицького єпископа Мілєра перед важними рішеннями у справі церковної політики.

— У Ковні засудив суд директора управи пошт і телєграфів Фуога на 15 років вязниці, начальника мемелівського поштового уряду Авгунаса на 5 років, касієра на 3 роки, одного поштового урядовця на 2 роки, одного на 6 місяців за аферу з поштовими марками.

— Секретар німецького посольства у Відні Чирський вернувся з Італії і заявив журналістам, що уступає з дипльоматичної служби, не подаючи мотивів. Німецький посол у Відні фон Папен виїхав у цій справі до Берлїна, звідкіля вернеться щойно в суботу.

— 112 французьких послів під проводом посла Анрі Пате заголосить у парляменті наглий внесок, щоб парлямент признав жінкам право голосування при самоуправних виборах.

— Китайський уряд купив в Італії модерний торпедовець, який плине зі швидкістю 50 км. на годину.

— Поштовий гидроплян „Сантос Дюмон" перелетів Атлянтійський Океан за 21 годин серед непригожих атмосферичних умовин. Це рекордовий лет.

— Банк Франції видасть новий 100-франковий і 1000-франковий банкнот. 50-франкові банкноти появляться вже в березні ц. р.

— Канц. Шушніг і мін. Бергер-Вальденег вернулись з подорожі до Парижа і Льондону, вповолені своїми успіхами.

— Сойм у Мемелі вже шестий раз відложив своє засідання, бо на нараді прибило тільки 18 послів.

— Торговельний договір Польщі з В. Британією складається з 15 статтей, додатків, списку митних знижок і протоколу.

Я. ЗАСТИРЕЦЬ

СПОСІБ НА ПРИЯТЕЛЬКУ.

(ГУМОРЕСКА)

Пан директор — директор одної фінансової інституції сипав парадоксами, як Бернард Шов. Посварившись в товаристві якась пані, що від сонця її голова болить, а він гукне: „Або треба з головою на сонце ходити?" Згалав хтось знайомого, що пив і тому вмер, директор не видержить і спине: „Пе і вмирає! а кінь не пе і живе 20 найбільше 35 літ!" Найчастіше звик він повторяти: „Нещаслива жінка, що має доброго чоловіка". Директор був чоловік вирахований, скупий, більше лис, як лев, добрий знавець людей.

Іншої вдачі була Сидонія, пані директорова. Вона дуже любила знайомитися з будьякими людьми, зараз запрошувала їх до себе, гостила цілими тижнями, виварюючи для них вибагливі страви та тіста. Директорові остогидли тоті запросини і він за столом поруч гостей подобав на розгніваного з червоними очами і рогами серюка.

Коли одне приятелька пані Сидонії гостювала вже другий тиждень, тоді пан директор велів своєму своякові на провінції палати до неї депешу, що її муж забувається в жіночім, милім йому товаристві. Приятелька митю покинула гостинний дім директорів.

Сталося, що пані Сидонії в самі Зелені Свята зачервоніло тіло повище ліктя. Сестра її, пані аптикарева валякала директора, що саме такими плямами появляється пухрова недуга. Директор обчислив, що така тяжка недуга може богато коштувати, тому просив свою шваґрову, щоби пішла зі Сидонією до знайомого домашнього ліпаря. Нинішні панове лікарі великі педанти в розсліді недуг. Колись бувало у Львові занедужає громадянин, то пішов до чеха лікаря Люкаса, хай з Богом спочивае, а той обмацае болюче місце, заварить в залізній ложці, подібній до бурсацької, на спіртній лямпці те, що треба до аполіїи, а як доперекже аверха білко, тоді посварить хорого пацієнта за недбайливість, подасть ради, яких перше видання нашої Енцикльопедії при „пиркові недузі" вже не подає і настрашить Личаківським шпиталем. Пацієнт клав австрійського ґульдена і за місяць або вмирав, або приходив до лікаря зі словами: „На здар!"

Нині інакше. Спитаєте: як? Ось як було з лікуванням пані Сидонії. Домашній її лікар відослав її зі списком на рамени до спеціяліста шкірних недуг. Цей оглянувши шкіру пані директорової, написав поручаючий білет третьому товаришеві Ескулапа, щоби перевів аналізу крови. Третій велів їй іти ще до рентгенольога, свого товариша, спеціяліста також від жовтяниці і нирок. Він запримітив, що директориха подекровна, і тому почав давати їй застрики в ногу, черево і правий бік, доручив своєму товаришеві, перевірити тиск крови і пальпітацію серця, бо той лікар (колишній диригент) мав знаменитий слух. Цей лякав руки бідної жінки грубим каучуком, дослідив, що в неї „з тисненьм" забагато. Заборонив їй їсти мясо і „жіночі тісточка", приписав „халабувати" бураки, моркву, капусту і чісник с чорним хлібом. За той вступ до лікування і перші ліки заплатив директор тяжко зітхаючи 78 зол. і вручив всі рецепти домашньому лікареві, який розглянув ту регістратуру і рішив: „Пані директорова мусять їхати до купелів, до Криниці".

Коли другого дня великий кіш і кілька валізок пані Сидонії були навантажені всяким добром, а пані саме милася, ввійшла до кухні Катерина Гуркиха, молочарка, а доглянувши у директорової набряклє місце на рамені, як не крикне: „Так пані набирає чиряк! Приложіть печеної цибулі, а за добу біда сама трісне!"

— Тихо, бабо, — гримнула на неї пані Сидонія — не верещіть, бо почує директор, а тоді пропаде моя Криниця!

Другого дня в часі їзди до Криниці, в Тарнові, побачила пані Сидонія, що чиряк від цибулі тріс і недуга цукриці проминула. Сидонія приїхала до Криниці веселої, повної гумору.

Забавляючися у Криниці, пані Сидонія запризнацилася а панею Коброю, 35-літньою жінкою, яка приїхала сюди зі шлеської Домброви. Відразу запросила пані директорова її на довший побут до Львова до себе, на осінь, а потім на Різдвяні і Великодні Свята. Коли по шести тижнях лікування директорова приїхала до чоловіка до Львова, то зараз другого дня пані Кобра, кинулось їй на шию: „Пані директорово! Я натужила за вами так, що й спати не могла!"

Пан директор на вид нової приятельки з Криниці мало не дістав удару серця. Та як на мужчину і дипльомата пристало вдав, що вдоволений таким гостем. Три тижні виварювала і вигадала пані Сидонія всякі лєдомишки, водила панею Кобру на проходи і до театрів. Директор звик до гості, став її фотографувати і виходити вкупі на прогульки.

Поспіх з конституцією.

ВАРШАВА, 28. 2. ПАТ. Соймова комісія приступила вчора під проводом посла Маковського до нарад над поправками сенату до проекту нової конституції. Цей проект реферував відмаршалок Пор. який завував напрямні реформи державного устрою Польщі та обговорив потрібно поправки сенату до поодиноких статтей проекту. Референт доставив внесок, щоби комісія приняла проект конституції з всіми поправками сенату.

1.400 хат під водою.

БІЛГОРОД 28. 2. ПАТ. Внаслідок надлюю танення снігів майже всі ріки виступили з берегів і залили широкі простори. В деяких околицях повінь застукала населення так несподівано, що війську мусить рятувати населення. В долині Рачіна 1400 хат вчора зода, населення рятувалось на побільших горах. Втопилося двоє людей.

—o—

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Танковий вечір** в суботу дня 2. III. 1935 р. в салі „Народної Гостинниці" при вул. Костюшки ч. 1. улаштовує Філія і Личаківський Кружок Союзу Українок. Початок в год. 9. вечір. Несподіванки! Вибір слонів карнавалу! 1042

— **Запрошення на Великі Вечерниці Основи** можна дістати в домівці „Основи" пл. Юра 5. в днях від 2—5. III. 1935. від год. 13—15. 1039

— **„Курс плекання немовлят"** уряджує Укр. Порадня Матерей у місяці березні. Зголошення і інформації в домівці Порадні, вул. Ходоровського 15. щодня від 10—11. год. і від 4—5. попол. до дня 10. березня.

— **Куди по матурі? (Заробкові виглядн академічних фахів).** На цю дуже актуальну тему для батьків, учителів, вихованників і молоді виголосить реферат інж. Северин Пастернак від Української Порадні для Вибору Звання при Р. Ш. Реферат відбудеться у суботу, дня 2. березня ц. р. в год. 6. вечором в домівці школи ім. Шевченка при вул. Мохнацького ч. 12. І.

— **Курси українознавства Р. Ш.** В пятницю, дня 1. березня ц. р. в школі Р. Ш. при вул. Мохнацького ч. 12 відбудеться відкриття курсу, після чого будуть два виклади: проф. д-ра Сімовича на тему „Із нашого мовознавства" і д-ра Ю. Полянського на тему: „Природа України в останній ледяній добі". Початок в год. 4.

— **Бюро Тірка** повідомляє, що славна міжнародня співачка характеристичних пісеньок і народій Деля Ліпінская виступить раз у Львові у вівторок 5. березня ц. р. Білети продає магазин нот Зайферта.

Одного разу побачила пані Сидонія з кухні крізь отворені двері їдальні свою приятельку в об'ймах свого чоловіка. Дім панства директорів розділився від тої хвилини на дві частини. В їдальній обідав директор з приятелькою в кімнаті біля кухні плакала пані Сидонія.

За деньдва западала пані директорова від чоловіка грошей на гостювання. Директор передав лівчиною 10 зол., але коли другого дня Сидонія зросила знову грошей, тоді пан директор у присутності приятельки пані Кобри кинув їй на стіл 5 золотівкою з такою лютею, що гріш покотився зі стола на підлогу.

Друм ява: В їдальній сиділа Сидонія з Коброю, а директор роздумував у кухні.

Другого дня директор, не вважаючи, що пише книжка „Добрий Тон", побіг до „Орбісу", купив білет до Домбровиці і наняв пані Кобрі авто до заліниці.

Кілька тижнів пізніше дістав директор від неї такого листа:

„Найдорожчий мій директоре. Вледзю! Я дістала признані мені від мого чоловіка гроші на розвід і приїжджаю до Вас на Різдвяні Свята. Вмираю з туги. Покищо цілую. Пришліть свою фотографію. Ваша Кобра".

Директор відписав:

„Вповажана Пані! До мені вже старому раводитись? Ви ще памятаєте, як я Вас поцілував? Дуже мені прикро признатись, що я зробив це не з любови, а щоби розбудити ревність у моїй жінці і щоб вона не запрошувала до себе своїх приятельок. Усі мої доляри дневалювались. Свята люблю проводити сам. Зрештою, тепер криза на всьому фронті. Бажаю Вам успіхів і цілую ручки..."

— **Збірна виставa образів Ст. Філіпкевича** в кімнатах польського Т-ва Прихильників Мистецтва у Львові (Промисловий Музей, вул. Дідушицьких) користується великим успіхом. Праці стоять на високому мистецькому рівні і багато з них уже закуплено. Виставу відвідують збірні прогульки різних товариств і шкільної молоді. Виставa отворена щодня від год. 10. до 15.

— **Суспільна Обезпечальня у Львові** повідомляє своїх членів, що з днем 1. березня є сцентралізовані амбуляторії жіночих недуг і хірургічні та перенесені до будинку Обезпечальні при вул. Фредра ч. 2. В амбуляторії жіночих недуг ординують лікарі д-р Ст. Островський, д-р Й. Долинський і д-р Г. Маль; в амбуляторії хірургічній д-р З. Храпек, д-р Як. Зельцер і д-р Т. Валіхевич.

— **Інструкція в справі учительських кваліфікацій.** Міністер освіти оголосив інструкцію про кваліфікування учителів, устійнюючи підставн формулування опінії та кваліфікаційних оцінок. При видаванні опінії шеф повинен брати на увагу фахові вартости, інтелігенцію та умову культуру, відношення до місцевого населення, участь в освітній та суспільній праці, а врешті особисті і родинні обставини вчителя. У висловлюванні опінії слід зберігати обективність і почуття відповідальности, бо кожда опінія є оцінкою вартости не тільки учителя, але й самого шефа, що кваліфікує. Не вільно кермуватися здогадами при кваліфікуванні підчинених службовців. Учителям прислугує право відкликатися від несправедливої кваліфікаційної оцінки. В цьому випадку зверхна влада обовязана вислати спеціального делегата, щоби авіантував працю вчителя. Видання кваліфікаційної інструкції має велике значіння для учительства. У звязку зі зміною службової прагматики від двох років не проводжено кваліфікування учителів з причини недостачі інструкції.

— **Шкільні щадничі каси.** Міністер освіти затвердив статут шкільних кас ощадности для вселедних і середніх шкіл. Статути пристосовані до рівня молоді і дають змогу оперти шкільні щадничі каси об довільну щадничу установу в даній місцевості.

— **Зїзд старостів у Станиславові.** У четвер 28. лютого ц. р. почались у Станиславові наради старостів станиславівського воєвідства під проводом воєводи З. Ягодзінського.

— **Поспішилися.** В деяких сторонах нашого краю появилися ластівки, хоч нема ще комах, якими вони живляться. Деколи бачили навіть мотилів.

— **Розвязання жидівського товариства.** Львівське городське староство розвязало жидівське товариство „Атроід Львовскі" при вул. Бернштайна, що на основі статуту мало пропагувати рільну працю серед жидівського населення. Переведена ревізія виказала, що члени т-ва займалися комуністичною пропагандою. Арештовано тов. Пепу Гольдштайн і Марію Рубінштайн, при яких знайдено комуністичний матеріял.

— **Стан води на ріках.** Як повідомляють з краю, стан води на Дністрі піднісся на 2.60 м. понад нормальний стан. В деяких сторонах зода вистурила з берегів і залила поля. Південні доплави Дністра виказують воду на 1.60 до 2 м. понад нормальний стан, з виїмком Ворони, що піднеслася на 2.80 м. На ріці Стрий рушила крига, але без шкоди для комунікації.

— **Краєва хроніка.** В мешканні лікаря д-ра Вільдера в Дрогобичі застрілився Арнульф Пастор, заступник директора Союзного Банку. Причина невідома. — Один з перемиських комірників пустив на лїцитацію вільний гробовець, що є власністю одного приватного урядовця. Гробовець оцінений на 740 зол. — Чайв. Суд відкинув касацію присуду, яким за-

АРХИТВІР АНГЛИЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
ЦІНА 1 ЗОЛ. 50 СОТ.
Пересилка 50 сот. більше.
Обмежена скількість примірників.

суджено Йосифа Панковського на кару смерти за вбивство задля грабунку. — Бережанський суд засудив Тимка Венгера з Богатковець за намагане вбивство сестри на півтретя року вязниці. — Станиславівський суд засудив Бер. Фрідляндера, сина власника млина за фальшування векслів на 14.000 зол. на півтора року вязниці з припинанням. — У коменданта у Фальковій (пов. Н. Сянч) усунувся скельний бльок, при якому працювало кільканайцять робітників. Один робітник згинув, два тяжко ранені.

— **Богохульник перед судом.** Карний суд у Рибнику розглядав справу гірничого інваліда Адольфа Геса, що зневажливо висловлювався прилюдно про Божу Матір і християнську релігію. Його засуджено на 7 місяців вязниці.

— **Буря перевернула будинок.** Підчас бурі в маєтку Свідно пулавського повіту завалилась обора Пейсаха Гольцмана. Під завалищами згинуло 19 штук худоби, а 17 є тяжко потовчених. Крім того знищило 5 возів. Підчас катастрофи в оборі находився нічний сторож, якого теж потовкло. Страти обчислюють на 10 тисяч зол.

— **Трагічна подія** склалася біля Гродна. 20-літний Александер Мінкевич, їдучи возом зі своєю нареченою Феліцією Терасевич, натрапив на ріці Свіслоні на міст, який заляла вода, що прибула на пів метра високо. Довкола шуміли грізні квилі розбурханої ріки. Всеж таки обоє молоді рішили дістатися на другий беріг. Коли віз знайшовся на середині моста, хвилі вхопили віз з конем і скинули в глибінь. Даремні були зусилля молодих людей рятуватися. Вони пішли з водою, а людям удалось виловити тільки частини воза з конем.

— **Арештування комуністичної централі.** Варшавська поліція заскочила конференцію членів варшавського комітету польської комуністичної партії. Придержано 9 учасників конференції, причому сконфісковано партійні записки, рукописи, рахунки й адреси. Поява поліції викликала збентеження серед учасників зібрання, які старалися позбутись компромітуючих матеріялів. Деякі з них були вже карані.

— **Фальшивий адвокат.** У Варшаві арештовано Яна Домбровського, що подавався себе за кандидата адвокатури і від адвокатську канцелярію, хоча не мав до цього ніяких кваліфікацій. В часі ревізії знайшли у нього сфальшоване матуральне свідоцтво і фальшивий відпис дипльому з уміщенням правничого виділу в краківському університеті. Найдено при ньому спис клієнтів фальшивого адвоката, що повірили йому ведення своїх справ. Тимчасом устійнено, що Домбровський скінчив ледви 5 гімн. клясс! До здемаскування Домбровського причинилася його жінка. Вони побралися тому рік, за її гроші він отворив канцелярію, а за кілька місяців її покинув.

— **З українського життя у Празі.** Т-во „Просвіта" в Ужгороді, філія в Празі, влаштовує 9. березня п. р. в салі Гусового Збору (Віноградн. у Водарни, Прага) виставу пєси В. Винниченка „Брехня". Головну ролю відограє п. Доршенкова, б. артистка українського державного театру в Київі. Початок в год. 20.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна
ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА Львів, Ринок 10.

— **Пожежа.** В Мецку під Н. Бранденбургом (Німеччина) згоріли дві вівчарні з 500 вівцями і пять сусідних ковальських будинків. Вогонь підложено.

— **22 туристів жертвою акул.** Як повідомляють з Ню Йорку біля архипелягу Малих Антиліи розбився туристичний корабель. Ритункова акція не принесла успіхів. Виловлено тільки 6 трупів, а 22 особи стали жертвою акул. Кільканацять інших кораблів у тих сторонах знайшлось теж у небезпеці і вислали сигнали С. О. С.

— **Анкета про умовини життя студентів у Польщі.** Соціольогічний гурток студентів варшавського університету рішив перевірити умовини життя студентів у Польщі. Видав він анкетний листок з кількадесяти питаннями, на які кожний студент повинен відповісти як мога вірно, зрештою анонімово. Питання ці торкаються національности, віроісповідання, професії та матеріяльного стану батьків, виглядів на заробіток тощо. До цієї праці взялись самі студенти, щоб їх товариші могли зовсім свобідно висловлювати свої погляди і подавати правдиві факти, що трапляється рідко при урядових анкетах. Квестіонар вислали приблизно 20. лютого всім студентам; останній речинець звороту анкетного листа минає 25. березня. Студент, який відсилає листок не дістить марки, бо почтова оплата покрита готівкою організаторами анкети. Якби хто із студентів не дістав такого листа, а хотів узяти участь в анкеті, може звернутись до „Коло Соціольогії Позитивної", Варшава, Університет, Краківське Пшедмесце 26/28.

— **Різні вістки.** У Парижі арештували колишнього професора медичного факультету Люї Подіє за шантійства з виробництвом цукру; зловживання досягли до кількох мілліонів франків. — У Льондоні помер у 87-ім році життя найстарший французький журналіст Поль Вільяр, що 51 рік був постійним кореспондентом „Журналь де Деба". — На острові Куба страйкує 300.000 учителів та учнів домагаючись димісії уряду. — Один чеський інжинір винайшов новий рід порожніх цегол, завдяки яким при будові можна заощадити до 50 прц. коштів. — У Відні заснували акційне товариство, яке висилатиме до деяких країн у пляшках віденську воду з найкращих джерел для лікувальних цілей. — У Будапешті націоналістичні студенти демонстрували проти фільми Фойхтвенґлера „Жид Зіс". — Землетрус на острові Криті, місті Кандія, спричинив смерть 7 осіб і зранив 50; в інших місцях є теж жертви.

— **Вияснення.** У звязку з дописом у ч. 27 „Діла" про волосні вибори в Самбірщині п. Петро Фориць, агент „Дністра" в Бистричах, просить нас зазначити, що він не виготовляв польської листи ББ зні за нею не агітував, а українська листа провалилась з вини інших осіб.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

ДИВОГЛЯДИ.

ПРЕМІОВАНА БРЕХНЯ

В Америці, місті Берлінґтон, (стейт Вісконсін) існує клюб брехунів. Щороку організує він конкурс з першою нагородою; у конкурсі беруть участь кандидати з різних країн. Тепер дістав нагороду за найкращу брехню якийсь містер Осборн. Ця брехня виглядає так:

„Раз вибрався я на полювання верхом на мулі; навчив я його вистежувати кріликів. Здогнавши одного кріпика, підїхали ми до пропасті яка 100 стіп глибокої. Кріпик біг так швидко, що впав у пропасть. Але мій мул був такий видресований, що кинувся за кріликом. Я за ним. Можете собі уявити мої переживання. У віддалі 10 стіп від дна пропасті, я схаменувся і крикнув до мула, „Стрівай!" Розумний мул зупинився як укопаний. Я зсів з нього і летів пролетів іще кілька останніх стіп".

Брехуни з Берлінґтонського Клюбу безумовно мають за слабих кандидатів. Вони повинні би передплатити собі „Вістник" і читати те, що там виписує Доценов про своїх противників.

АКЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО ЖЕБРАКІВ.

У Моравській Остраві (Чехословаччині) поліція відкрила групу жебраків, що заснували акційне товариство. Двадцятьлька із них купило до спілки старе авто, поділили місто на дільниці, де кожний по черзі мав прохати милостині. Шофер відвозив кожного там, де мав якийсь час стояти і діставав 10 прц. із загальної суми. Всі члени цього товариства мали дуже добрі доходи.

З кіна.

Кіно Аполльо: „ДЛЯ ТЕБЕ СПІВАЮ"

Це фільма Яна Кепури, безперечно одного з найкращих сучасних тенорів світа. Через те й сценарій є лише тлом для постаті співака і радше засобом для того, щоб співак міг як найчастіше співати. Всеж, цим разом фабула досить дотепна й жива, має кількох дуже добрих артистів (директор мандрівного театру, директор і секретар опери в Монте Карльо) та прегарні знимки з природи. Кепура співає цим разом кілька арій з „Тоски", включно з великою арією у IV дії і лише то одно вартне, щоб оглянути фільму, — такий голос, таке вміння співати й таку інтерпретацію рідко можна почути.

Кіно „Атлянтік": „СЕСТРА МАРТА ШПИГУНОМ".

Фільма на шпигунську тему про геройську поведінку бельгійки підчас німецької окупації Бельгії у 1914 р. Геройка стає шпигункою проти своєї волі через збіг обставин; а що шпигун майже ніколи не працює сам, то біля неї появляються товариші праці та вороги. Без любовної історій у фільмі обійтись не можна, тимто і цей мотив грає тут велику ролю. Бачимо всякі перипетії — інтриґу, змову, небезпеки серед ворожої окупації та зовсім кінову розвязку. Щоб злагіднити деякі занадто воєнні моменти цієї фільми маємо в ній закінчення з мирною ноткою. Цікаве враження робить на слухачів польський текст в устах німецького актора Конрада Файтас не можна навіть заприміти, що а нього говорить інший актор.

Кіно „Марусенька": „ДВОБІЙ ЗІ СМЕРТЮ".

(ет) Сенсаційно-криміяльна фільма в стилі Уелесових повістей з таємним злочинцем, комісаром поліції, детективом-аматором і схопленою дівчиною. Ніби рецепта однака. Усеж жахливі й несамовиті сцени так густо перетикані комічними ситуаціями, що глядач просто не знає, чи хвилюватися, чи... реготатись. Ролі розділені між Ровальда Кольмана, Варнера Олянда й Льорету Юнґ.

У напрограмі крім цікавого тижневика Парамавнту йде рисункова комедія Вальта Діснея зі золотої, колірової серії „Сіллі Сімфоні" п. з. „Крамниця з порцеляною".

Кіно-ревія „Колісей": „ПАРИСЬКІ БОЖЕВІЛЛЯ" і ревія: „У НАС ЯК У РАЮ".

Весела фільма Парамавнту, що в дотепній формі ілюструє життя в паризькій дільниці артистів, малярів і письменників. Ціла копиця пустих ситуацій, але вся ця саламаха робить приємне враження, а передовім бавить.

Ревія тепер у стадії рекомалєсценції. Через атлетичні змагання у лій салі вона була дещо підупала, але тепер завдяки добрим новим силам її рівень слідно підноситься. Причинилася до цього симпатична конферансієрка Заєнді; це незвичайно талановитий актор, що виконує свої пісоньки дуже культурно, за те може надто драматично. В окремих виступах збирали оплески Вінярська, Грабовська. На увагу заслугує балет з Рельського й Островським на чолі, особливо танкова картина „Стихія". Найкращою точкою ревії була інсценізація „Капрі" у виконанні Грабовської, Островського, балету і ревелєрсів „Евгена", що в четвер 28. ц. м. святкують свій ювилей стопятьдесятої програми в „Колісею". **(ет.)**

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Невдатна імпреза. Дня 24. ц. м. відділ філії „Просвіти" придумав і зорганізував дуже цікаву імпрезу: народні вечерниці в салі Народнього Дому для молоді з читальень підперемиських сіл. Прийшло доволі багато перемиського громадянства — а села не дописали. Ледви кількинадцять дівчат і хлопців з Бушкович, Негрибки, Пикулич і Вадович. А шкода великих для сіл, бо привітні салі й гостинні міщухи тими зі щирим серцем ждали на нашу найкращу й найруханішу селянську молодь. Треба буде рік часу почекати на другу таку нагоду. Аранжери гарної імпрези завинили, що дали цим вступу для селян по 1 зол., бо або хочемо робити культурну роботу в той спосіб і тоді вступ мусить бути по 20–30 сот. або йдемо на дохід, тоді мусимо розчаруватися — отже для селянині 1 зол. не великий гріш. Друга вина, що по селах не зорганізовано по 10 пар найгарнішої молоді й організаторам задом нема не прибула напр. фірами, або гуртом з головою читальні чи кимось іншим з виділу. А третє: музика була дих», хоч не на успіх не вплинуло. Серед гостей ми бачили п. посла В. Загайкевича, о. Н. Голинського й інших, а пп. Кульчицькі за свої стилеві селянські строї були обектом подиву й адорації всіх присутніх. Видїлові філії „Просвіти" радимо не зражуватись першою невдачею, бо гадка здорова, розумна, культурна — по невдачах і пробат прийде певно успіх!

Я. Ой.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Щедрий дар. В Старяві коло Хирова в р. 1933 побудовано вакаційну оселю для молоді. Широку здалеку літають там дівчата й наймолодші та перебувають два вакаційні місяці в гарній підгірській околиці. Окружена вона з 3-х боків шпильковими лісами, а з четвертого річкою Стривігор. Зимою здіжджаються туди лещетярі використати добрі терени. В 1934 р., коли перебуло в оселі около 60 осіб, виказалося, що площа для оселі замала, головно для спортових гор і забав. Це побачивши при відвідинах оселі голова перемиської філії Т-ва Охорони Дітей **дир. Ізидор Білинський**, який був там із своєю дружиною, заінтересувався сусідніми парцелями, особливо тою, що прилягає до громадського лісу і тихо, без гамасу, переговорює з господарем, у якого купує 3/4 морга площі. Дня 9. лютого ц. р. нотаріяльним актом цю площу, з покриттєм усіх видатків, дарує Т-ву Охорони Дітей у Перемишлі його дружина, **Марія Білинська.** Цим щедрим даром придбала оселя дуже гарний шмат землі й ціла площа має тепер около півтора морга, з гірським потічком, який перепливає через площу і ще краще звеселює цілий терен. **Л.**

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

ГОРОДОК ЯГАЙЛОНСЬКИЙ.

Заг. Збори чит. „Просвіти" в обороні свого голови. Загальні Збори Читальні „Просвіти" в Городку Ягайл., які відбулися дня 24. лютого 1935. пятнують виклад внесений на головну читальні п. мецената Карачівського в „Батьківщині" ч. 5 (14) з дня 7. II. 1935. нечачеб то він перехопив „Просфору", влаштовану читальнею „Просвіти" в Городку Яг. на „несамовите вже і продовж двох годин виголошував різні нісенітниці" і т. п. І заявляють, що голова читальні п. Карачевський є корисним членом української суспільности, діяльним членом наших установ і цілою своєю громадянською працею є зразком українського громадянина, а його промова на Просфорі зворушила глибоко учасників, розбудкуючи їх совість до громадянської праці. Тому-то Загальні Збори ухвалили одноголосно цю заяву помістити в українських часописях. — **о. Др Цегельський Ігнатій,** голова Контрольної Комісії; **мґр Евсевій Пашлк,** секретар Зборів.

БАЛИГОРОД.

Просфора в Балигороді. Цікавою була думка влаштувати в дні 12. лютого просфору для місцевого громадянства, згуртованого переважно при читальні „Просвіти" в Балигороді. Простору салю читальні за гарно прибраними столами виповнили запрошені гості в числі 128 осіб зпоміж місцевої в окольичної духовної і світської інтелігенції та міщанства. Місцевий парох о. декан Пилипович доконав посвячення дарів і теплими словами привітав присутніх, складаючи всім побажання всього найкращого та витревалости в праці на церковній і народній ниві. Після спільної вечері, в часі якої читальничний хор під управою п. Гентиша виконував низку народніх пісень, аматорський гуртож (С. Бенкет, М. Гедь, Е. Робовський, В. Лискович і Л. Телічка) відіграв зовсім удатно одноактівку „Пилигрим своєї хати", після чого слідували товариські забави з танцї, що протягнулись до рання. Уладження просфори, яка під кожним оглядом пройшла дуже вдатно, це заслуга місцевих пань: Кузьмакової, Зливкової, Мельникової, Цівранової та Антонишакової, які вложили багато праці у цю першу в Балигороді, таку симпатичну товариську імпрезу.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА.

Успіхи української пропаганди у Брні. Заходом Тва чехословацьких легіонерів при співучасти слявянських студентських товариств і під протекторатом визначних урядових чинників міста Брна в суботу дня 16. м. м. відбувався вечірок, програму якої виповнили слявянські народні танці та пісні. Велика сала бриганського стадіону прикрашена орапорами всіх слявянських народів. Під звуки польонеза починається похід всіх учасників у слявянських народніх строях. На чолі походу югославяни та болгари у своїх мальовничих одежах. За ними українці у строях, що видаються в вічі своєму учасникові та примушують глядача своєю красою й естетикою призадуматись над богатством українського народнього мистецтва. Далі слідують козаки в „гімнастьорках" та шапках. Поміж змішують чехословаки. Москалі та поляки у вечірній чинної участи не приймають. Починається властива програма. Першу точку мають українці. Місцевий український хор під управою інж. В. Франтишка співає пісні: „Ой щоб бо то гай за ворон", „За річкою за Дунаєм", „Темна ніченька". На сцену виходять югославяни. Танцюють своє „коло". Танець характеристичний своєю одноманітністю. Після югославяни на сцену виходять болгари. Їх танець „ручениця" викликує оплески, бо є живий, різноманітний, в домінкою темпераменту півдня. Зацікавлення присутніх зростає новою появою українців. Слідує найкраща точка вечірки танок „Катерина херсонка". 8 дівчат і 4 хлопці вміло виконують цей прекрасний народній танок і не дивно — збирають расні оплески присутніх. Дальшою точкою програми є чеська „беседа". Танець

виконують на сцені, а участь в цім беруть присутні в чеських народніх строях. Але ось на сцені знов українці, цим разом з „подільським козачком". Танець цей мимий чеській публиці з попередніх виступів, тому і цим разом по гарячім виконанні нагороджено танцюристів бурею оплесків. Відтак виступають козаки зі співом пісенним і танцюючим. Програму закінчують українці „Запорожським гопаком". Присутні з великим напруженням слідкують за кожним рухом танцюючих, та нагороджують виконавців оплесками. По програмі слідують танці аж до рана. Наш успіх на цьому вечірку незначайний та вповні заслужений. Завдячуємо це праці Укр. Студентської Спілки", особливо праці голови, а також свідомости та активности членів, які приймали участь у танцях і співі. Після цього успішного виступу місцева українська колонія не відказується від дальшої праці в цьому напрямі, чого доказом є концерт місцевого українського хору у брненськім радіо, який транслюватимуть усі чехословацькі радіостанції дня 28. II. п. р. в годині 21—21.30. У програмі українські народні пісні.

СПОРТ.

ІТАЛІЯ УСТУПАЄ ЯПОНІЇ.

ЛЬОНДОН, 28. 2. ПАТ. Агенція Рейтера повідомляє офіційно з Риму: Італійський уряд телеграфував до свого делегата на олімпійський конгрес в Осльо, що він відкликає кандидатуру Риму, де мали відбутися олімпійські ігрища в 1940 р. і згодився на Токіо.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ІВАН ЛЕВИНСЬКИЙ. ЙОГО ЖИТТЯ І ПРАЦЯ. Львів 1934. ст. 52. Накладом Агрономічно-технічного Тов. „Праця" ім. І. Левинського у Львові. Ціна 20 сот. Зміст: Іван Олексин: Життя і діяльність Івана Левинського. Інж. А. Корнелія: „Різьбив душі людей силою характеру". Інж. І. Лучишин: Товариство „Праця".

„Пізнати життя і працю Івана Левинського, як каже автор у вступі книжки — треба є варто не тільки тому, що він відіграв велику роль в українському національному відродженні — зокреми як піонір українського промислу, але й а чисто виховних мотивів: щоб назвати молодому поколінню ті з ростаючих велетнів духа, що витревалою, чесною працею творять великі історичні цінности. Особливо цінна постать Івана Левинського тим, що він як пролетар зачинав „з нічого" і лише впертою працею добився такого високого стану в суспільстві".

Книжка багато ілюстрована, призначена для всіх.

ЖУРНАЛИ:

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, ч. 5 (11) з 1. березня ц. р. Зміст: Покупці мають голос! В. Зубрицький: Дещо про ціни і поведінку. І. Кочержук: За торговельну культуру. В. Несторович: Упорядкування книговодства і нитворство. Ще про нові і зарахунки (Дискусія тривала). Я. Скоспяк: Два обличчя одної медалі. Звіт з дальшої дії СУК і Пр. у Станиславові. Вел. фейлетон: мр Богдан Розвенчує: Торговля запорожських козаків. Вирізки з преси, різні вісти, податнові інформації, з практики, з організаційного життя, дрібні і т. і.

ОГОЛОШЕННЯ

На оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича: Дрогобич:

І. III. „Гричі повінчані".

Великий Міський Театр.

Пятниця, 1. III. год. 7·30 веч. „Крик".
Субота, 2. II. год. 7·30 веч. „Крик" Абон. 17.

Театр Різнородностей.

Пятниця, 1. III. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику" Абон. 16.
Субота, 2. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової", Абон. 18.

Концертове Бюро Тірка:

у Львові, вівторок, 5. березня: Дана Ліпінська. Одинокий вечір пісеньок і пародій.
В Перемишлі, 9. ц. м.

Кіна.

АДРІЯ: „1914 рік" і додатки.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кенуром).
АТЛАНТИК: „Сестра Марта шпіонує".
ВАНДА: „Прощання зі зброєю" та Церльок Гольмс.
ГРАЖИНА: „Юдина пісня мадярської нації" та „Спортова парада в Ленінграді".
КАСІНО: „Фрайлайн Доктор".
КОЛІСЕЙ: „Сповнені мрій" та ревія „Все вперед!"
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріц і Фріц у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „У 80 хвилинах довкола світа".
МІРАЖ: „Чар віденського вальса".
МУЗА: „Шпіон ч. 13".
ПАЛЯС: „Мушу бути молодий" (Лео Слезак).
ПАН: „Тепер і завсіди", „Шукай мене ще".
РАЙ: „Ніч чудес" (людська драма), вперше у Львові.
СВІТ: „Ніч чудес" (людська драма), вперше у Львові.
СОЛЯЦЕ: „Шанхай-експрес" і ревія.
СТИЛЬНЕ: „Шалійна модельки" (Хозе Мохіка), „Пісня козака".
УТІХА: „Кінг-Конґів син", ревія: „Прощай, коханий Львове!"
ХІМЕРА: „Злочин у Тринідад".

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ВОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Закордонне радіо.

Пятниця, 1. березня 1935.

Відень (506,8) 15·40 Концерт, 17·30 Форт. рецітал, **Брно** (325,4) 19·30 Чеські оперетки, **Кошиці** (259,1) 19·30 „Де співає майорівок" оп. монтаж Легара, 20·20 Нар. мор. пісні, 21·10 Скрипк. **Мор. Острава** (269,5) 20·55 Спів, **Прага** (470,2) 19·35 Квартет, 20·45 Чотири баркароли Нопака на форт., **Париж** (1648) 13·30 Концерт, **Білгород** (437,3) 16·30 Пісеньки, **Гамбург** (331,9) 19·00 Військ. марші й пісні. **Будапешт** (550,5) 12·05, 22·30 Циг. музика, 19·30 Опера, **Мілано** (368,6) 11·30 Легка музика, 13·45 Тріо, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 16·00 Трансм. з Академії св. Сесилії (форт. рецітал Рубінштейна), 21·45 Розривковий концерт.

Субота, 2. березня 1935.

Відень (506,8) 16·00 Хор, 15·15 Нар. пісеньки, 19·20 Форт., 20·00 „Карнавал у Римі" оп. І. Штравса, **Братислава** (298,8) 17·25 Слов. нар. пісні. **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття (нар. пісні). **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. музика, 17·25 Пісні, **Прага II.** (249.2) 14·51 Нар. пісні, **Париж** (1648) 21·30 „Ля Серва Падроне" опера Перголезія, **Білгород** (43 .) 16·10 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 18·20 Грамофон. дом вок. муз. авд., 19·00 Моцартові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Для дітей, 18·00 Муз. всячина, 20·10 Веселий вечір, **Ляйпціг** (382.2) 16·00 Муз. карнавал, 18·25 Нар. музика й пісні, **Будапешт** (550,5) 1·05 Популярні мад. пісні, 19·05 Сп. реціталь, 20·10 „Фіґлна з Монмартру" оп. Кальмана, **Мілано** (368,6) 11·30, 19·05 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт. 21·00 Опера.

Почтові марки

Стара Европа і спец. Польща і Росія у великім виборі продає дня: 1, 2 і 3-го березня — Готель Імперіяль, вул. ·-го М'я, повій 29, Айхенталь. 1041

Львівське радіо.

Пятниця, 1. березня 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·30, 22·40 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 12·45 Відч: Старші й молоді, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Оп. мельоді з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·30 Біржа, 15·45 Марші піхоти, 16·45 Авд. для хорих, концерт, 17·15 Форт. концерт, 17·35 Легка музика з гр. пл., 17·50 Огляд періодичн, 18·00 Сільна ферук. мист. життя, 18·03 Театр. фейлетон, 18·15 Концерт тріо, 18·45 Відч: Семе університетське місто в Польщі, 19·00 Пісні Людомира Ружицького з гр. пл., 19·20 Актуальна хутірка. 19·30 Курпінські пісні Карла Шимановського (Львівський тен.) у супр. форт., 19·50, 19·56 Спорт. вістки 20·00 Куток краєзн т-ва, 20·05 Муз. хутірка, 20·15 Симф. концерт; Веч. денник, Як працюємо, 21·50 Рецитації поезій, 23·03 Танк. музика з гр. пл.

Субота, 2. березня 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·15 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Кольоратури - баси з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Найновіші гр. пл., 16·30 Театр Уяви: Одна день із дит. літ Шопена — авд. для дітей, 17·50 Ваші пишемо листи, 18·03 Львів як середовище шкільництва й осв. енергій, 18·15 Сальон. музика з гр пл., 18·45 Із дослідів над механікою розвитку, 19·03 Польща за польською форт.), 19·20 Перемишль — старший брат Львова, 19·30 Фр. Шуберт: Тріо на обой, фагот і форт., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Весела нум. авдиція (орх., хор реверендсів, спів, естрадофон), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт — орх. віолончела, 22·00 Грицеть літ на фотелі рецензента (літ. нарис виголосить І. Збежховський), 22·30 Танк. музика з гр. пл., 23·45 Львова Гадумниця, 23·55 Танк. музика. 24·00 — 1·30 Трансмісія з редуту журналістів у Львові.

КОМУНІКАТ

ДЛЯ ТИХ, ЩО МАЮТЬ ОБЛІГАЦІЇ НАРОДНЬОЇ ПОЗИЧКИ

Письмом L. U. U. 4150/1/31 з 30. листопада м. р. уділило Міністерство Скарбу (Державний Уряд контролі обезпечень) Товариству Обезпечень на життя **„ФЕНІКС"** дозвіл на роблення обезпечень на підставі 6 процентової Народньої Позички.

На тій підставі перепроваджує тепер **„ФЕНІКС"** широку обезпеченеву акцію, даючи змогу тим, що мають облігації Н. П. корисно обезпечитись на життя, за що складки можна покривати облігаціями Н. П. в різних формах і комбінаціях, які відповідали би бажанням і спроможі обезпеченого.

Обезпечений капітал буде виплачений у цілості в готівці.

Бликчі інформації дає дирекція Т-ва **„ФЕНІКС"**, 982 3—2 **Львів, пл. Марійська 7.** — Телефон 57-29 і 18-03.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних обротах 5·25—5·27 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 171·30—171·70, фунти стерлінги 25·65—25·85, австр. шіллінги 99·00—100·00, чеські корони 21·30—21·60, рум. леви 32·00—35·00, ліри 45·00—46·00.

Золото: Долари 8·88—8·91, Франки фр. 34·20—34·50 Дукати 31·20—31·80, Корони, 29·60—30·20, Рублі 46·20—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·26 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·98, Рублі: 1·25 — 1·32.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни нарітас Підволочиська дирекція Львів

	від	до	від	до
Пшениця збірна	17·00	—17·25	19·00	—19·25
Гречка на мішо	16·50	—16·75		
Круни гречані	28·00	—30·00		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 28. лютого н. р. кооперативам платив за:

	дрібно Львів.	
1 кг. масла франко магазин	2·30	зол
1 л. молока	0·13	„
1 л. сметани	0·60	„
1 кг. яєць	2·60	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану вдержана, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 28. лютого н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дрібно подвір птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	1·00	зол
Старі	„	„	0·80	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·95	„
Індики	„	„	1·00	„
Індички	„	„	1·10	„
Пантарки	„	„	1·25	„

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного достання.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Читальні Просвіти на Личакові відбудуться в неділю 3. III. о год. 17-ій, в салі Читальні, вул. Крупарська 15. 1043

Українське Технічне Товариство улаштує в суботу дня 2. березня 19 5. о год. 19·30 в домівці при вул. Костюшка ч. 3. ширші товариські сходини для членів з родинами. — Буфет у власному заряді. Рада У. Т. Т. 1044

ПОДЯКА.

В дні 24. лютого 1935 р. прошали по вічнання нашого найдорожчого Мужа і Батька **Василя Рата** ського вислуженого управителя школи з Дрогобича. Споминаючи свій обовязок, складаємо щиру подяку Всевечнішим Отцям Попелові і Безевні за участь у похоронах, Вп. Дир. Конаньському та Проф. Подгаєцькій з Дрогобича за зворушливі слова над могилою Покійного і Всім Тим, що своєю присутністю звеличали цей сумний похід. Зокрема щире Спасі Бі Вп. Д-р Степанові Керницькому за його безкорисну опіку над Покійним в часі його недуги і Всім знайомим, що устно чи письменно несли нам слова розради в нашому горю. Дружина і Діти.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

На карнавал сукні і пл. фраки випозичає. Ціни низькі. Коперника 10. Тел. 15-37 1018 3—1

З покої, кухня, новий комфорт до вересня. Генінка 20, Мороз. 1030 2—1

Сензаційний фізіогностичний цінник висилає даром „Фізіогноміст", — Львів, Коциюшки. 1037 2—1

Реальности в Рашку і вул. Руській до продання. Відомість в адвоката д-ра Бодека, Сикстуська 33. 1038 1—1

Фортепіяни, короткі, найновіші моделі, як нові, по низьких цінах, продає Ганак, вул. Підсудського 21, перший поверх. 1035/27 1—1

Продам Гуцульську їдальню різьбдону — заголошення від „Їдальня" до „Дідо". 1045 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує — приймає в ком.с — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 0·80 зол., з почт. перес. 0·95 зол.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти, 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і поміннях „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаймі і т. п. . . . зол. 0.15
шукаючі праці . . . . . „ 0·10
слова товстим друком подвійно, „ 0·07

Остання сторінка	1/1	зол.	400.—
„ „	1/2	„	250.—
„ „	1/4	„	150.—
„ „	1/8	„	70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". Друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 53 (13.953). Львів, субота 2. березня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік L VI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 3·00 зол. Чверть-річно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Зробім ще один крок вперід!

В неділю 3. березня ц. р. переводить Сокіл-Батько при церквах та наших установах прилюдну збірку на доповнення викупу великої, гарної площі у Львові, знаної під назвою „Український Город".

Від 1911. р. веде ться безупинно збіркову та пропагандову акцію за складанням деток на цю так важку для цілого українського громадянства, ціль. З численних закликів та публікацій „Сокола-Батька відомий широким крутам нашого громадянства хід цілої акції. До цієї пори прибрано майже три четвертині (14/20) цілої одиниці і пів-моргової площі. Однак на цьому не можемо станути. З року на рік поширюється рямці українського організованого життя, а тим самим ростуть вимоги на всіх відтинках цього життя. І між іншим щораз пекучішою стає потреба великої української площі у Львові.

Тому в неділю 3. березня не повинно бути ні одного українського громадянина, який відказався би від зложення бодай дрібного датку на викупно „Українського Городу" у Львові. Колос зо колоса дає сніп. З дрібних датків збереться відповідні засоби, щоби поширити межі „Українського Городу".

Італія підготовляється до війни з Абісинією.

ЛЬОНДОН, ПАТ. З Еритреї повідомляють про приїзд двох перших батальйонів фашистівської міліції. До порту в Масуа приїхали італійські робітники спеціялісти. Кораблі „Вулькания" і „Монтенегро", які везуть військо месинської дивізії, минули порт Суйд.

ГРЕЦЬКІ ДОБРОВОЛЬЦІ ДО АБІСИНСЬКОЇ АРМІЇ.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Атен: коло 1200 греків з 12 островів, які прилучили до Італії на основі мирового договору в Севр звернулось до цісаря Абісинії з проханням прияти їх як добровольців до абісинської армії.

НЕВДОВОЛЕННЯ В АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В палаті громад відбулася вдруге дискусія над положенням в Абісинії. Посол Мендер запитав, чи не можна би вислати до Абісинії міжнародніх військ, як це було в Саршині.

Мін. Саймон відповів, що годі переводити аналогії між Саршиною та італійсько-абісинським кордоном у Сомалі. Договір з 1908 р. між В. Британією, Францією та Італією про вдержання незалежности Абісинії обовязує далі згадані держави. Клопіт з італійсько-абісинським конфліктом у тому, що не було устійненого кордону між Абісинією та італійською кольонією Сомалі.

Загострення італійсько-абісинського конфлікту пише „Дейлі Телеграф" ставить у прикре положення британський уряд, бо коли Ліги Націй переконані, що Італія на основі здогаднего тайного договору між трьома европейськими державами, зацікавленими своїми інтересами в східній Африці, дістала свободу дїлань в Абісинії. Тому британський уряд в останніх двох днях радив над італійсько-абісинським конфліктом і його погляди внесував уже британський амбасадор італійському урядові.

ІТАЛІЯ ВІДТЯГАЄТЬСЯ ВІД ПЕРЕГОВОРІВ.

„Дейлі Телеграф" пише, що італійсько-абісинські переговори обмежилися дотепер до устійнення нейтральної смуги між Абісинією та Сомалі. Зате італійський посол в Адіс-Абеба не одержав дотепер ніяких вказівок у справі ліквідації прикордонних конфліктів і визначення постійного кордону між Абісинією та Сомалі.

КОРАБЛІ З ВІЙСЬКОМ ПЛИНУТЬ.

РИМ, 1. 3. ПАТ. Вчора рано приплив з Неаполю до Месини корабель „Арабія" з кількома військовими відділами, вантажними самоходами і воєнним матеріялом. В порті негайно почали вантажити на корабель гармати 24. полку. Вечером корабель відплив до Африки.

ВІДІЗД З МАЛЬТИ БРИТІЙСЬКИХ КРУЖЛЯКІВ.

ЛЬОНДОН, 1. 3. ПАТ. Преса пише, що уряд заперечує вістки, буцімто два британські кружляки одержали приказ виїхати з Мальти до Східної Африки з метою стягнути британських громадян, які мешкають в Абісинії. Подорож обох кружляків не має політичного характеру. Британські кораблі відбудуть тічки подорож по східній частині Середземного Моря.

Дві великі держави з парляментарним устроєм.

НАРАДИ МІН. САЙМОНА З ПРЕМ. ФЛЯНДЕНОМ І МІН. ЛЯВАЛЕМ.

ЛЄ БУРЖЕ, 1. 3. ПАТ. Вчора вполудне приїхав в Льондону літаком мін. Саймон.

ПАРИЖ, 1. 3. ПАТ. Підчас снідання в британській амбасаді наради мін. Саймона з прем. Фляндена і мін. Лявалем протягнулися аж до год. 15.30. Мін. Саймон обговорював з французькими державними мужами справи, які обговорить підчас свого побуту у Берліні.

Авас пише, що мін. Саймон і мін. Лявалъ розгаяули головну ідею, яка лягла в основу льондонської декларації з 3. лютого ц. р. і ту міжнародню реакцію, яку вона викликала. Обговорювали теж східний пакт. Розмова тягнулася дві години і була дуже сердечна.

В год. 21.15 вечором мін. Саймон виголосив учора перед представниками уряду, членами дипльоматичного корпусу, парляментаристами, політиками і журналістами відчит у французькій мові п. н. „Кілька рефлексій на тему парляментарного устрою В. Британії". Міністер згадав, що В. Британія і Франція є єдиними великими державами в Европі, які вдержали в цілій повноті парляментарний і демократичний устрій в епоці, коли меркне популярність парляментаризму. Ця аналогія обединує обі держави куди сильніше між існуючі різниці.

ПРИХИЛЬНІ ГОЛОСИ ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

Французька преса дуже прихильно поставилась до візити мін. Саймона. „Ле Матен" пише, що наради з мін. Лявалем є вступом до дальших переговорів.

„Пті Парізієн" пише, що мін. Саймон поінформує про свої плани Ке д' Орсе і шойно тоді поїде до Берліна.

Розвязують німецькі орґанізації в Італії.

БОЛЬЦАНО, ПАТ. Префект розвязав католичькі ремісничі товариства у Больцано, Мерані, Бруніт та інших містах. У мотивах свого рішення подав, що головна управа ремісничих союзів є у Больцано над Реном у Німеччині і ведуть діяльність, яка суперечить з акцією, метою якої є поширити італійську культуру і мову у провінції Больцано. Далі префект вказав на провину, що ремісничі товариства орґанізували відчити і театральні вистави в німецькій мові.

Модерні меблі у першорядному виконанні

Томочко і Гальов

Магазин меблів — Львів, ул. Сикстуська ч. 21. Тел. 12-58. 819 1—2 Перфумерія „Лотос".

Матеріяли на мужеські убрання

спортові, візитові, фраки і смокінги з найліпших Бельських фірм, як теж оригінальні англійські у величезному виборі — поручає

Дім Моди

Львів, Марійська пл. 4. Европейський Готель

Обслуга в українській мові.

Яворівщині загрожує голод!

Львів, 1. березня 1935.

Яворівщина, один з північно-західних повітів Галичини й сусідний до львівського повіт — належить здавна до найбідніших повітів нашої вужчої батьківщини. Головна причина цього — як зрештою й деінде — в першу чергу не плодюча земля (в Яворівщині — піскова) та рівнинний, гострий і морозний клімат, що постійно ставить знак питання над засівами, брак можливости заробити деінде і врешті своєрідні локальні умовини, при яких важніші зовсім інші справи в повіті, ніж те, що люди стоять дослівно віч-на-віч голодової смерти.

Яворівщина, як і подібні до неї повіти, щорічно бідувала на передвійну і справжнього селянського гаразду, як на Поділлі, не знала ніколи: піскувата земля родила тільки бараболю, ячмінь та поганеньке жито і люди доживали від Великодня до жнив одною бараболею; а бідніших та малоземельних не ставало і й, але сяктак рятувалися у багатіших сусідів, чи то беручи на відробок міру бараболі чи то виорюючи її просто жебранною.

Крім цього населення радило собі бічними заробітками і напр. у Львові на кожній вулиці зустрінете селян із Яворівщини, що зі своїми деревляними виробами (візками, ложками, рогожами й ін.) стоять при хідниках або мандрують по хатах та пропонують свої сотникові вироби. В Яворівщині є цілі села, що тільки тим вдержуються також мовити свою фінансову рівновагу; село Наконечне відоме в цілій Польщі зі свого хатнього деревляного промислу. Більшанин зі своїх кошиків, рогож і плетінок і т. д. Біда тільки в тому, що сировина на місці нема і його треба за готові гроші спроваджувати нераз з дуже далеких околиць. Та проте можна з повною відповідальністю й гордістю відмітити, що селянство Яворівщини незвичайно свідоме й активне. У своїх мандрівках воно не зупиняється в межах повіту чи Галичини, а взяло на себе ролю колишнього чеського мандрівного торговця в межах Австрії, присилаючи з далеких міст гроші своїй родині та відбираючи від сусідів товар, щоб його там, серед чужинців продати.

Так було воно цілими роками. Хоч нераз по селах Яворівщини волочилася нужда й визирала з вихудлих облич, хоч нераз зойк голодних дітей тривожив чари весни в цьому повіті — Яворівщина ніколи не витягала руку по допомогу, як це робили інші, подібні до неї повіти. Закусувала зуби і рятувалася як могла, з тією впертістю та завзяттям, які такі характеристичні для українського селянина.

Та ось цього року змінилося не все. Минулорічне гаряче літо попередила пізна й морозна весна. На рівнинних і безлісних побережах Я-

воріщини цей весняний мороз був такий, що виморозив не тільки ярину та бараболі, але й жито вже в колосі, факт, неспотований в цілій околиці від 100 літ. З місця забракло грошей на сирівець для хатнього ремесла; ті, що мали ще старі, гірші запаси, витримали спокій до Різдва; найбільшим до цього часу стало лише бараболі — але ось засвітило весняне сонічко, почався традиційний галицький передновок і перед Яворівщиною на весь ріст стануло марево голоду.

Висланий Редакцією „Діла", яку завалюємо листами з загрожених цим жахливим гостем сіл, на терен катастрофи, я мав змогу на основі того, що бачив на власні очі, що чув від зустрічних та поважних, достовірних осіб, ствердити:

Голод у Яворівщині вже давно перейшов межі локального стихійного нещастя. Голодує не одне село, а цілий північно-західний кут Яворівщини, отже села: Вільшаниця, Яжів, Цетуля, Шкло, Старичі, Старицька Воля, Тростянець, Завадів, Вербовин й ін. Стан голоду такий, що напр. в селі Вільшаниці на 300 хат 250 не має вже сьогодні що їсти і буквально примирає з голоду. Останні 50 господарів гонять останками харчів. Так є і в інших селах.

Катастрофу погіршує факт, що заратувались нема де. В цілій околиці немає ні в кого заробітку, ні в кого випросити сотика чи бараболі. Ті, що мають у руках хист і охоту працювати, не мають сирівця ні грошей на нього. Жиди використовують цей брак сирівця й пекучу потребу продавати виробн хатнього промислу в жахливий спосіб. Люди порозлазились, якщо хто мав ще в чому та силу, на далекі жебри, залишаючи родини на Божу волю: в багатьох хатах я зустрічав жінок і дітей, що не мали того дня крихіточки в роті й дожидали — самі не знали чого. Люди плакали переді мною — з розпуки й безсилля.

Як вони виглядають — ці нещасні люди — це тому, хто не бачив їх, уявити собі важко. Жахливо бліді, з підпухлими очима або костисто-худі обличчя старших, що подібні більше до ілюстрацій з книжок про голод на Україні, ніж до людей. Діти — крайно виснажені, з запалими очима, великими головами, тонкими як патички ніжками й ногами та надутими животами. Ці діти роблять найтрагічніше враження: вони вже не плачуть і не домагаються хліба, діточа усмішка давно зійшла з їх облич, вони сидять, ніби розуміючи жах голоду, понуро й бездумно задивлені перед себе і дожидають чогось. Багато з них не має крім брудної сорочини, ні в що зодягнутись ні взутись. Додайте до того фокт, що в хатах нема ні чим прикритись в ночі, ні запалити, додайте характеристичний бруд і недбальство, що йде завжди в парі з нуждою і матимете картину, від якої стинаються жили, яка підносить вам волосся на голові.

Голодова катастрофа — покищо у згаданих селах — велика, безоглядна й уповні того слова звичінні небезпечна. Небезпечна тимбільше, що помочі майже ніякої. Дітям у школі дають по 15 дкг. хліба, але навіть не всі можуть піти по нього, бо не мають у чім. Кільканадцять сотнарів бараболь, що їх врешті післало старосто, після дуже довгих заходів у село — капроство, після дуже довгих заходів у село — капля в морі.

Допомога потрібна негайна і широка. Потрібна в першу чергу на дожившення дітей. Потрібна в необхідних харчевих засобах, в готівці на сирівець, в одежі.

І мусить за цю допомогу взятися все українське громадянство. Тільки воно, що міцно реагувало на голод на Україні, що дало велику допомогу голодуючій Гуцульщині й навіщенням повінню околицям, може й мусить простягнути руку з допомогою братам.

Мусить прийти від усіх нас допомога негайна й велика. Яворівщина не просила й ніколи, але тепер мусить її дістати.

Анатоль Курдидик.

Дешеві білі дні

з 40% зниженою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Міські Театри у Львові, в суботу 2. березня.
Великий Театр
ще тільки кілька днів
год. 7·30 — Нині
„Крик"
— куліси великої медицини

в Театрі Ріжнородностей
год. 7·30 веч. год. 7·30 веч.
Бруно Вінавера
„Оборона Кейсової"
— сенза цін сезону

Поворот Сарщини до Німеччини.

ПЕРЕДАЮТЬ ВЛАДУ.

САРБРІКЕН, 1. 3. ПАТ. Вчора в год. 11.30 голова адміністраційної комісії Нокс передав повноважникові німецького уряду д-рові Саасенові владу над поліцією у Сарщині. Опісля д-р Саасен передав керму новим начальникам поліції.

Вчора прибули тут члени комітету трьох з бар. Альойзієм, який нині передасть в імені Ліги Націй владу представникові Німеччини. През. Нокс і члени адміністраційної комісії виїхали зі Сарбрікен ще вчора вночі.

Вчора відбулося теж останне засідання міської ради, на яке не прийшли радні соціялісти і комуністи. На вулицях дуже багато пробоєвиків. На площах поставили мегафони, які передаватимуть промови міністрів Німеччини.

ЗАГАЛЬНА АМНЕСТІЯ.

БЕРЛІН, 1. 3. ПАТ. З нагоди приєднання Сарщини до Німеччини канц. Гітлер оголосив загальну амнестію для проступників, які поповнили провини у Сарщині. Амнестія торкається тільки проступників, засуджених на один рік вязниці. Зате не торкається рецидивістів і проступників, засуджених на тяжку вязницю.

Вчора вечором приїхали спеціяльним поїздом до Сарбрікен міністри Німеччини Фрік, Гебельс, Даре і Зельдте.

ДЕМОНСТРАЦІЇ СТУДЕНТІВ У ВІДНІ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. На медичнім виділі віденського університету студенти уладили демонстрації з нагоди приєднання Сарщини до Німеччини. Поліція арештувала кількох студентів. Демонстрації студентів фільософів не вдалися.

СПЕЦІЯЛЬНІ ПОЇЗДИ.

САРБРІКЕН, 1. 3. ПАТ. Через цілу ніч приїздили до Сарбрікен численні поїзди з учасниками на свято обединення Сарщини з Німеччиною. В год. 2-ій вночі численні пробоєві відділи обсадили місто. До год. 8-ої вранці машерували вулицями відділи націонал-соціялістів при звуках орхестр.

ЗДОРОВЛЯ
це скарб!
Збережеш його, споживаючи щодня богаті у вітаміни
Вівсяні платки
Knorr
15/30

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 27

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XXXII. 1895. КУЛЬМІНАЦІЙНА ТОЧКА БАДЕНІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В ГАЛИЧИНІ.

„Tempus adgrediat saevum" міг би я за Тацитом написати, приступаючи до історії 1895 р. Володіння „бутного" польського шляхтича на стільці австрійського намісника Галичини дійшло в тім році до кульмінаційної точки. Соймові вибори в тім році були доказом, як далеко посунутися може шляхотська чванливість, до яких границь безправства і потоптання законів може вона дійти, яка безсоромна вміє бути у відношенні до нашого народу. Була вона також доказом, що Австрія збулася щодо Галичини всякої влади, випустила її зовсім з під своєї державної управи та віддала цілковито в польські руки і то найгидкішої польської партії шляхотсько-клерикальної, ворожої не лише до української нації, але взагалі всякому поступові і свободолюбному рухові. По цих виборах і по массовій депутації до цісаря у грудні п. р. мусіли собі всі наші земляки, крім може горстки лизунів, що держалися польської клямки, — сказати, що в Австрії нема для нашого народу ніякої будучности, ні ніякої надії. На тій точці наступив рішучий перелом. Давні почування „Тирольців Сходу" вигасли зовсім. Вони від цього року належать уже до історії.

Вже від початку року кружляла чутка, що Бадені має стати міністром-президентом. Його енергія, з якою правив Галичиною, так заімпонувала цісареві, що він задумав при її помочі зробити лад у вічно розстроєнім австрійськім кабінеті. При оказії останніх відвідин Галичини заявив цісар при прощанню прилюдно до Баденія: „Dieses Land wird ausgezeichnet verwaltet", чим не лише нечувано підмастив гордість цього каїнка, але і наложив санкцію на всі його злочинні акти, з яких складалася його адміністрація та заохотив його ті акти щораз більше продовжувати. Наші земляки всеж тішилися з покликання Баденія до Відня, надіючися, що на його місце прийде до Галичини чоловік може більше людяний, котрий буде мати бодай крихітку чести і сорому в очах та не допустить при цих виборах до крайніх надужить. Однак завелися на тій точці. Стануло, правда, на тім, що Бадені піде на прем'єра, однак аж по виборах, а вибори переведе ще як намісник Галичини. Ними мав він довершити свою знамениту адміністрацію краю і покласти тривкі основи польського панування тут і на будуче. Він мав при тій нагоді зломити і не допустити всі елементи, які сміли стануги в опозиції до шляхотсько-польської олігархії, а зокрема між українцями всі партії незалежні, що старалися на основах самостійности вести політику і визволяти нарід з під чужого ярма, а рівночасно запевнити виключний мандат представництва нашого народу своїм пупілям з нової ери і нового курсу.

Так представлялася ситуація перед виборами і в таких відносинах розпочалися приготування до виборів. Апарат Баденія був готовий і сильний. Передусім легіони урядників, вишколених ним системою нечуваної досі корупції, яка не числилася з нічим, а була згори певна безкарности. Допуститься при виборах найкрайнішої безправности було для цих людей обовязком, коли тим способом можна було перевести їм наказаний вибір. В тім напрямі йшли прямі, безцеремонні прикази від Баденія.

У грибівськім повіті в Західній Галичині стояли проти себе при тих виборах дві кандидатури: консерватиста Клеменсевіча і хлопа Войтіха Поремби. Місце старости в Грибові було тоді саме опорожнене. Між кандидатами на це місце був комісар Юлійн Познанський, мій близький свояк, що вже дуже довго жлав на аванс. Бадені закликав його до себе і заявляючи, що його робить управителем староства, додав: „Jedziesz pan do Grzybowa na próbę. Albo wyblerzesz Klemensiewicza i zostaniesz starostą zaraz, albo nie wybierzesz go i nie zostaniesz nigdy! Управитель староства був спритний чоловік, та коли Войцех Поремба дістав при виборах значну більшість, ствердив, що в повіті є двох Войцехів Порембів і коли виборці розійшлися, уневажнив вибір і зарядив новий з втаємниченими в цю штуку виборцями Клеменсевіча, при якім цього, очевидно, вибрали. Все те знаю з власного інтимного оповідання старости, який цим вибором здобув собі посаду. Очевидно, що з так вишколеними урядниками, готовими кожної хвилини на найбільше лайдацтво і свідомими, що воно буде безкарне, а що вправи: через виконання закону можна звихнути собі карієру і цілу будучність, можна було вибрати послом не лише Клеменсевіча, але чобіт або столову ногу.

(Далі буде.)

Поворот до приватної власности та утворення пануючої большевицької кляси на селі.

Другий загально-союзний з'їзд колгоспників-ударників виробив взірцевий регуляміи для хліборобських артілей, а Рада Комісарів та Центральний Комітет партії затвердили його. Окремі постанови цього регуляміну свідчать виразно про безуспішність дотеперішніх „соціялістичних" заходів на селі та про частинний поворот до приватної власности. В II. розділі наприклад говориться: „Згідно з законами робітничо-селянської держави земля закріплюється за артілею для безтермінового користування, себто навіки, і не підлягає ані продажі ані аренді. З усуспільнених земельних маєтків відокремлюється для кожного колгоспного двора невеликі площі для саду чи огороду розміром від 1/4 до 1 гектара в особисте користання двору." .....В районах збіжевих, бавовняних, бурякових і т. ін. кожний колгоспний двір може мати для особистого користання 1 корову, 2 голови молодої худоби, 1 чи 2 свині з поросятами, 10 овець і кіз, необмежену кількість птиці та кріликів та до 20 вуликів. У районах з розвинутим ховом худоби можна мати навіть 2 чи 3 корови..."

На перший погляд ця постанова видається якимсь жартом чи звичайним знущанням над колхозниками. Для маси їх так воно і є. На тім же самім конґресі керманич сільсько-господарської секції ЦК партії, Яковлів, між іншим заявив: „Всім відомо, що у нас ще немало колхозників без корів. У нас одиницями числять колхозників, що мають свиней на розплід, у нас ще є мільони дворів колхозників, що цілком не мають овець..."

Пан Яковлів забув ще додати, що були і мільони таких колхозників, що не тільки не мали паші для худоби, а й самі повмирали з голоду. Отже для девяти-десяти частин колхозників дозвіл мати корови, свині вівці і т. і., фактично нічого не дає, бо із саду чи городу їх годувати не можна. Але на селі повстає нова власницька верства з сільської бюрократії та краще оплачуваного технічного персоналу. Одна трактористка на з'їзді наприклад заявила: „За цей період роботи (посівну кампанію) мої трактористки заробили по 400 днів пращі, а я 500 „трудоднів" і я діставала 16 сотнарів збіжа та 1.000 карбованців грішми".

Отже для тих, що так заробляють, право власности на приватну посілість та худобу має безперечне значіння. Поза тим, артіллям дозволено помагати колхозникам, очевидно відзначеним партійним „начальством", пашею та посівськами.

Цими постановами колхозного з'їзду московський уряд сподівається, очевидно, осадити на землі „значних" людей, утворити нову основу для панування партії та розбити одностайний опір колхозів, що зростає безупинно, особливо на Україні. Оскільки марні ці заходи московського уряду, ясно без особливих пояснень.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Тутки повноватки і паперці **150** шт.
„КАЛИНА"
Є НИНІ ПЕРШІ ЩОДО ЯКОСТИ І ЦІН.

„Українці, то -- польський нарід".

(Новітній католицько-ендецький „projekt na zniszczenie Rusi".)

Зовсім випадково попав оце в мої руки дуже цікавий польський календар. Це публікація римо-католицького духовенства, яке — тепер вже відомо — стоїть майже в цілості й безкритично під впливами польської ендецької партії. З уваги на недавню полеміку двох найзамітніших лідерів того табору, проф. Станислава Грабського та проф. Станислава Ґломбінського, на тему, як це „Діло" знаменито окреслило, „Хто з них більший канібал", не від речі буде ознайомитися також із цим календарем, бо тут як не може краще розкривається в усій наготі справді канібальська ментальність отого відламу польського громадянства.

Перегортаю листки незвичайного календаря й на незабудь занотовую вірно його метрику, щоби зафіксувати собі в тямці, як його ваше ім'я, відки родом, тощо. Отже: **Kalendarz Królowej Korony Polskiej na rok Pański 1934. Kalendarz informacyjny. Almanach polski. Rocznik pierwszy. Wydawnictwo i druk Zakładu wychowawczego Tow. Św. Michała Archanioła w Miejscu Piastowem.** Формат 22.7×15.4 цм. Стор. 128.

Шукаю за назвищами, за авторами, щоб із шильдів збагнути, хто в книзі властиво сидить і яким духом дише. Але назвища самі нічого не говорять, це якісь зовсім незнані мені публіцисти й ендецькі „вчені": д-р Богдан Суходольські, д-р Емілія Здзярська, Пйотр Ґжегорчик, Тадеуш Сонхоцкі, Віктор Квєст, Т. М.

Читаю далі на находжу статтю якогось **Polak-a** на цікаву для мене тему: **Poznajmy mniejszości narodowe.** Підзаголовок: **O ludności obcojęzycznej w Polsce.**

Хоч ми, українці, в польській республіці, знаємо самі себе дуже добре, та хоча свідомі тез ендецьких апетитів проф. Станислава Грабського й товаришів, що з нас замалим не то „мнейшость", а загалом таки „нічогість", повинна бути, приступаю все-таки з католицьким набожеством до прочитання розвідки „вченого" автора **Polak-a**, щоби послухати слів не мудрого німця, про якого писав Шевченко, а таки: брата в вірі, католика, а може навіть душпастиря, на тезу: „Хто ми?"

Та заки зреферую ти погляд п. Поляка на українську справу в Польщі, не можу опертися спокусі, щоб не перейти принаймні побіжно висновків про його (читай: ендеції) становище взагалі до т. зв. польських національних меншин, потім зокрема до жидів, а наприкінці й до нас, себто українців.

Отже на вступі своєї статті п. Поляк ставить тезу, основну думку, що: „Польський нарід є в Польщі господар, — другі, це тільки гості, прошені, або непрошені; Польща, це Польща, це край поляків, а не загальний дім для всіх інших народів".

На цій підставовій думці розбудовує автор цілу свою статтю.

Отже що говорить він насамперед про жидів? Прошу послухати:

„Жиди, це зовсім чужий нам (scil. полякам) нарід. У що ми віруємо, те вони осуджують, чим ми гордуємо, те вони мають у пошані. Це нарід ворожий християнству. Змістом сьогоднішньої жидівської віри є ненависть до всього, що нежидівське і повну національну виключність. Прикметою сьогоднішніх жидів є жорстокість і безоглядність — і хиби, як нечесність, тощо. Для інтересу приймають навіть хрещення, та жидами бути не перестають. Вплив жидів на поляків, це лихий вплив. Розпущеність обичаїв, розводи, полова розпереженість, обмежування числа потомства, деморалізація дансінгів, кін і брукових часописів, безбожництво і безідейність, усе це походить від жидів, а навіть жиди зорганізували спеціяльну пропаганду, що має на меті ширити розклад між поляками та взагалі між тими. Жиди загрожують нашому народові душу. Зажиділи в Польщі — література, поезія, театр: загрожує нам просто духове зажидіння, ця отрута переображує й викривляє зміст нашого духового життя. Загрожує нам духовий розклад. Було б найкраще, якби ми могли довести до того, щоби жиди вивелися з Польщі до-одного. Прийшли до нас, як пісок, несений вітром, а коли відійдуть, не залишиться по них нічо, крім спогаду. Жид не вростає в землю так, як мужик, — він по-купецькому схильний до мандрівок. Дуже численні в Польщі жиди-комуністи могли би бути відіслані до Росії, для жидів-капіталістів є ще багато місця в західній Европі й Америці, в Палестині, а остальу решту можна би вислати на французький острів Мадагаскар, куди німецькі гітлерівці бажали би своїх жидів вислати".

Таким чином, зовсім легко і швидко, розправився пан. п. Поляк із жидівською національною меншістю в Польщі.

З черги поставив собі питання: „A co zrobić z innemi grupami niepolskiej ludności w Polsce?

І зараз знайшов непохибний лік на німців:

„Частину німців, ворожо настроєну до Польщі та до польськости, мусимо витискати з наших границь, а головно з наших західних участків: Познанського, Поморя і Шлеська, щоб

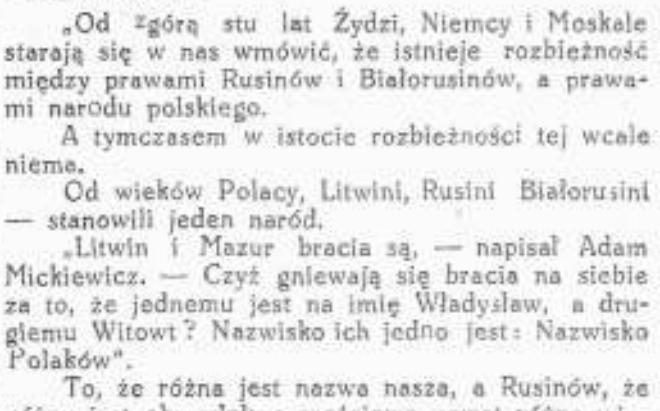

увільнитися від них. З усією осталою решту можемо обходитися лагідно, дозволяючи, щоб й спольщення, до речі неминуче, довершувалося безболісним і спокійним робом".

Після такої легкої розправи жидівського й німецького питань у Польщі, став пан. автор п. Поляк перед завданням розвязати також українську проблему в межах польської республіки. Він це й зробив, спроста, не надумуючись, наче би шаблюкою рубнув.

А як обійшовся з ними, то прошу послухати. Тільки ж, щоб ніже згук цінного його слова не втратив нічого на ядерності й соковитості, передам хід думок того новітнього „пляну на zniszczenie Rusi". Отже, для поправлення собі гумору в таких важких і сумних сьогоднішніх часах читайте:

„Od z górą stu lat Żydzi, Niemcy i Moskale starają się w nas wmówić, że istnieje rozbieżność między prawami Rusinów i Białorusinów, a prawami narodu polskiego.

A tymczasem w istocie rozbieżności tej wcale nieme.

Od wieków Polacy, Litwini, Rusini Białorusini — stanowili jeden naród.

„Litwin i Mazur bracia są, — napisał Adam Mickiewicz. — Czyż gniewają się bracia na siebie za to, że jednemu jest na imię Władysław, a drugiemu Witowt? Nazwisko ich jedno jest: Nazwisko Polaków".

To, że różna jest nazwa nasza, a Rusinów, że różny jest obrządek, a częściowo nawet różna wiara — to nie dowodzi wcale, aby Rusini mieli być odrębnym od nas narodem. — (Нецікаве пропускаю). — Czyż ludności prawosławnej, a zwłaszcza unickiej, nie można za Polaków uważać?

Przed rozbiorami Polski, a nawet i później, szczepy kresowe uważały się za część narodu polskiego. — Jeszcze przed rokiem 1848 kościół grecko-katolicki (unicki) był nawskroś ożywiony duchem polskim, a duchowieństwo unickie posługiwało się językiem polskim. Kresy wydały niepoliczoną ilość wielkich Polaków, współtwórców kultury polskiej, a większa część z nich miała w swych żyłach większą lub mniejszą przymieszkę krwi ruskiej, białoruskiej, czy litewskiej, lub poprostu ze szczepu ruskiego, litewskiego, czy białoruskiego wyrosła. Z gleby kresowej wyrośli tacy pisarze polscy, jak Mickiewicz, Słowacki, Orzeszkowa, Jeż, Weyssenhoff, tacy muzycy, jak Moniuszko, tacy malarze, jak Grottger, tacy wodzowie, jak Kościuszko i Traugutt. Z gleby kresowej i z krwi kresowej ludności wyrastali polscy królowie i hetmani, polscy kanclerze i biskupi, polscy wojewodowie i kasztelanowie. Szczepy kresowe tak samo przyczyniły się do powstania narodu polskiego i tak samo weszły w jego skład, jak szczep mazowiecki, wielkopolski, małopolski, kujawski, śląski czy pomorski.

Od stu lat wmawiają w nas, że Rusini, Białorusini i Litwini, to są odrębne od nas narody. Wmawiają od tak dawna i tak uporczywie, żeśmy w to uwierzyli. I wmawiają tak samo w Rusinów i Litwinów, że uwierzyli w to i oni, a Litwini nawet oderwali się od nas państwowo, — kto wie, czy nie bezpowrotnie.

Ale to nie prawda. Szczepy kresowe od wieków stanowiły część naszego narodu, a to, co wieki związały, to nie da się rozwiązać przez życie jednego, czy też paru pokoleń. Musimy przypomnieć sobie, że Rusini, Białorusini, no i także Litwini, to są nasi bracia, to są członkowie naszego wielkiego, polskiego narodu. A to, że mówią innemi narzeczami? Cóż to szkodzi! Przecież i Kaszubi, Górale, Kurpie i inni też mają swoje narzecza, a nikogo to nie razi i nie dziwi i nikt im tego nie ma za złe. Musimy więc Rusinów i Białorusinów jak braci, jak rodaków, jak Polaków traktować".

Отже, як бачимо, українська справа не така то дуже складна проблема й полагодити її можна зовсім легко, бо вона не то, що до 25 років повинна щезнути, але її просто таки зовсім, уже тепер нема! Виходить, що нема ні українського народу, ні нема — нас як українців. Галактіоне Чіпко, Тиберію Горобче! За-

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по революційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фляненя 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

«нав Вас „у ксенчий рік" із Вашим гумором католицько-ендецький гуморист п. Поляк.

І ще хвилина терпцю, щоб вислухати кінцевої конклюзії гостодного наче вовк ендецького публіциста, який вже нас до чисту прожовтне. Читайтеж далі й веселіться:

„Nie mamy w Polsce bynajmniej dziesięciu miljonów ludzi obcych, jak to w nas wmawiają, ale dużo mniej. Mamy cztery miljony groźnych naszych wrogów, jakimi są żydzi — i tych musimy usunąć (цікаво куди вибереться пос. Розмарін?). Mamy sporą garść Niemców — ale z nich tylko część stanowi obóz nieprzejednany, który musimy wypierać. — Inni pogodzili się z przewagą polskości i sami się stopniowo polszczą. Mamy wreszcie garstkę zupełnie drobną Rosjan, Czechów i różnych innych, takich, jak Karaimi, Tatarzy, Cygani i t. p. — ale z nimi nie możemy mieć żadnych kłopotów z powodu ich słabej liczebności.

Cała reszta ludności Polski — to jest naród polski. Wszyscy, — i ci, co to rozumieją, i ci, których oczy zakryte są bielmem t. zn. że należą dotąd do wrogich Polsce, stworzonych przez Niemców, partyj „Ukraińców" i t. p., — są częścią narodu polskiego. Naród musi się nimi opiekować — musi bliżej ich do siebie przygarnąć. Musi ich na Polaków wychować".

Точка й пшза.

Так ось, щойно дочитавшися цієї конклюзії, зрозумів я й переконався, що ні — мене нема, ні нема взагалі — нас, українців. Зрозуміло, що згідно з виводами того якогось п. Поляка, коли нас нема, то — не треба ні українського університету, ні рівноправности української мови, ні українського шкільництва, ні українських учителів, професорів і службовців, ні української культури й освіти, ні української кооперації, ні автономії для українців, нічого! Не потрібно, бо — нас нема!!

І щойно тепер.

зрозумів я, чому такі дуже до вподоби й у моді тепер наші гуцули та лемки.

І вже розумію, чому на останній параді у Ворохті (дня 16., чи 17. лютого) грали на сцені й скакали оті „nasi Huculi" та чому на всю Гуцулію запищалася статуя: „Huculi jako (не брешу)... legjonista"!...

Та даруймо людям із постишевськими нас замашками й шетитами нешкідливу їх (принадну й рівночасно обманну) ілюзію. Нехай радіють у думці, що їх бажання такі рожеві.

Статуя їх чейже й так... із снігу!!

Н. Р.

Москва проти Англії.

„Ізвестія" з 18. лютого пишуть про відповідь Німеччини на лондонські резолюції: „Оголошений тепер документ перевищує всякі песимістичні пророкування. Англійська преса ухиляється занять виразне становище, з одного боку вона визнає німецьку відповідь невистарчальною, а з другого боку виявляє готовість прийняти її. Керманичі англійського уряду готові одночасно дати Німеччині рівне право на зброєння, себ то озброїти її, а разом з тим полишити їй вільну руку на сході Европи. Інакше кажучи, керманичі англійської політики ніби самі сприяють заборчим апетитам німецького фашизму, так виразно сформульованим у книжці Гітлера „Моя боротьба". Повітряний пакт між Німеччиною, Францією та Англією ані трохи не гарантує миру. Навідворот, він творить та збільшує у багато разів небезпеку війни, бо полишає вільну руку німецьким імперіалістам. Тому ціла відповідальність за втримання миру в Европі лягає цілком на тих керманичів англійської політики, які під виглядом боротьби за мир у дійсности зміцняють становище ворогів миру". Дивно лише, що керманичі московської політики намагаються за всяку ціну притягти цих керманичів англійської політики на відвідини до Москви.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

СМЕРТЬ НАШОГО ХЕМІКА.

ПРОФ. МИКОЛА ВІКУЛ.

В чеській Празі, дня 14. лютого ц. р., після короткої і тяжкої недуги, помер наш учений хемік, великий спеціяліст свого фаху Микола Вікул. Покійний належав до тих рідких людей, що відзначаючись великою скромністю, ніколи не говорять про себе і не стараються, щоби про них говорили, а при тім працюють і мають успіх у своїй праці. А громадянство довідується про них лише у незвичайних випадках або після смерти...

М. Вікул народився в 1887. році в Тифлісі, на Кавказі, в українській родині священика, але дитячі роки, роки студій і початкової діяльности провів у Камянці Подільському. Закінчив Духовну Семінарію у Камянці та університет у Варшаві на природничому відділі фізико-математичного факультету. Будучи студентом університету брав діяльну участь в українській студентській Громаді у Варшаві, так само як і в місцевих українських організаціях на Поділлі. В 1919. році вибрали його також до виділу і президії „Просвіти" в Камянці.

По закінченню університету в 1913. р., був лаборантом і пізніше професором хемії „Середнього технічного училища" в Камянці, яке під час війни рр. 1914—16 перенесли до Ростова над Доном. З поворотом технічної школи до Камянця і з заснуванням в 1918. р. камянецького університету, М. Вікул став першим лаборантом і асистентом цього університету на катедрі хемії.

В 1920. році покійний еміґрував з Камянця і до 1922. р. з родиною вів бідолашне життя у Галичині і на Волині. Спеціялістів-хеміків тут не потребували і тому деякий час професор хемії виконував обовязки... дяка у Володимирі Волинському. Та все таки цей „дяк" залишив у Галичині дуже інтеліґентну книжку — зложив і видрукував під псевдонімом Микола Ліденко — „Український словник чужоземних слів і виразів, що заховують свій правопис і вимову" (Перемишль, 1923., накладом друкарні Кнолєра і сина). Розуміється, не вина автора, що цю дуже потрібну нам книжку видруковано недбало, а не вина видавця, що словник мало відомий українському громадянству.

В передмові до цього словника автор м. ін. пише: „Загартовані і відшліфовані віками скам'яніло-живі перлини (чужих слів, що пишуться чужим правописом) зустрічаємо по безмежних просторах виявлень живого і друкованого слова: від наукових фоліянтів до популярних брошур, від давніх вчинків до сучасних газет, від ліспутів високих до звичайної дружньої балачки чи ділової розмови. Забути, занехати такі придбання, що так чи інакше збагачують мову, поширюють зміст виразів, прикрашують та удосконалюють звичайні речення — некультурно, гріх та й просто неможливо... Знати чи розуміти їх мусить кожна людина, що має якісь претенсії на виховання чи освіту". Далі автор каже, що всі чужі слова писані латиною, у тексті повсякчас також фонетично-українським правописом, але цей правопис далеко не точно віддає оригінальну вимову кожного слова. „Проте — каже автор з властивим йому тумором — „гадаємо, що краще хоч приблизно вимовити те чи інше чуже слово, пристосувавшись до дійсно живої мовної (хоч і користуючись так званим „кінцевим проносом"), аніж вимовляти все „по латині", чисто-графічно".

З заснуванням Української Господарської Академії в Подебрадах, М. Вікула закликали як лекторську фахову силу до Академії. Тут покійний перейшов цілий академічний стаж, здобувши доцентуру і професуру (в 1933. р.), а в Українському університеті в Празі — також докторат філософії (в 1927. р.) по спеціяльности хемії (катедра проф. Горбачевського).

Працюючи в Господарській Академії як професор неорґанічної хемії і займаючи різні адміністраційні становища (секретаря і декана інженерського факультету), покійний дав перший в українській мові підручник кількосної аналізи (М. Вікул „Початки кількосного хемічного аналізу", Підручник до лекцій та практичних вправ по квантіті для студентів-технольоґів, Подебради, 1924, ст. 126 з рис.) та цілий ряд спеціяльних дослідчих праць з неорґанічної хемії теоретичного і експериментального характеру, що видруковані у фахових наукових часописах німецьких і чеських. Вже один цей факт, що досліди покійного знаходять місце у фахових европейських часописах з ділянки хемії, де приймають до друку лише нові винаходи — свідчить сам за себе.

З праць писаних українською мовою, крім підручника кількосної аналізи, згадаємо ще важніші: „Зауваження до Вернерової термінольоґії комплексних сполук", що друкована у „Збірнику матем.-природ.-лікарської секції Наук. Т-ва ім. Шевченка, т. XXVIII—XXIX"; далі праця друкована в Записках Української Господ. Академії в Подебрадах за 1927. р. — „До диференціяції поняття „інтенсивізм" та літографована ні видання Академії: „Непрямий спосіб визначення калія і натру" (1924.) і „Програм до неорґанічній хемії (1922). Крім того покійний редагував підручник неорґанічної хемії д-ра Я. Формінека в перекладі на українську мову (Подебради 1924).

В німецькій мові пок. проф. М. Вікул дав 5 праць, що друкувалися в науково-дослідчих німецьких часописах **„Zeitschrift für unorganische und allgemeine Chemie"** (b 151, h. 4; b. 181, h. 2) і **„Zeitschrift für analytische Chemie"** (1926, b. 68; 1927, b. 70; 1928, b. 72).

В останні 4 роки покійний працював в Інституті неорґанічної і судової хемії чеського Університету в Празі, де провадив науково-дослідчу працю в галузі аналітичної хемії. Директор цього Інституту проф. д-р Кршепелка, що особисто був присутній на похоронах та виголосив над могилою дуже теплу, чутливу промову, про наукову діяльність М. Вікула, сказав:

— Нас, працьовників Хемічного Інституту, просто дивувало велике знання покійного та його незвичайна точність і прецизність у праці. Саме перед смертю він закінчив дуже важну свою працю, над котрою працював довший час.

Про цю працю проф. Кршепелка ласкаво уділив ще додаткові інформації авторові цих рядків. Проф. М. Вікул у Хемічному Інституті працював над всесторонім дослідженням пероксидів (надоксидів) тяжких металів, а спеціально займався пероксидом цинку ($Zn O_2$). Значіння цієї останньої праці було теоретично-наукове з метою систематично вирішити цілу проблему.

Додамо ще від себе, що в сучасному промислі цинк та різні його сполуки знаходять широке і всестороннє застосування для оцинковування будівельних матеріялів, мосяжу, для виробу так званого нового срібла, фарб, у медицині і косметиці.

Праця проф. М. Вікула саме над пероксидом цинку стала новим здобутком згаданого Інституту в Празі. Крім того М. Вікул приватно працював над різними спробами і дослідами в галузі промислової хемії, спеціяльно косметичних виробів. Між іншим, винайшов був новий удосконалений і дешевий спосіб виробу твердої зубної пасти, яка милиться як мило. Ця паста знаменито чистить зуби і невеличкий її кусень вистарчає на довший час. Покійний носився з проектом великого виробництва цієї пасти і інших косметичних виробів, та невблаганна смерть не тільки зупинила всі заміри, але поховала у могилу всі секрети винаходів.

Як людина, громадський працьовник і товариш по праці, покійний визначався виняткове добрим характером, високою інтеліґенцією і чесністю, а при тім коректністю і скромністю. В поведінці з людьми дуже товариський, лагідний і м'який, але в національних справах рішучий, отвертий і безкомпромісовий. М. Вікул був знаний своєю незвичайною спостережливістю, оригінальною дотепністю і безконечним запасом блискучого гумору.

Цими прикметами та своєю милою вдачею, здобув собі загальну симпатію серед ширшого окруження. Нехай вона буде тривка і після смерти!

Маємо мало наукових працьовників у природничих і прикладних науках, а скільки є їх у нас у галузі хемічного промислу? Та і ті мусять працювати, здебільша на чужині; тим більша і болюча втрата для української науки в особі покійного проф. д-ра Миколи Вікула.

В. С.

Книжка вирізнена на літературнім конкурсі Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка

ЛИПНЕВА ОТРУТА

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

подобається Вам своїм гарним стилем мовою та цікавими сюжетами.

ГОЛОСИ ПРЕСИ:

„...Автор, що визволається від своїх особистих переживань і перелетних вражінь, щоб звернути більшу увагу на цікаві, барвні конфлікти — йде за одною з найважніших денів реалістичної, французької школи..." **М. Рудницький** („Діло").

„...Зацікавлення читача, яке у високій мірі розбуджує перше оповідання, не слабне через усі сторінки книжки, а кінець останнього оповідання доводить його до найвищої напруги..." **О. Дніпровський** („Назустріч").

„...Автор дав тут вісім сюжетних в найкращому розумінні цього слова оповідань..." **Е. Ю. Пеленський** („Новий Час").

„...Книжка, повна мистецької культури. — Вісім оповідань написаних з почуттям такту і міри та зі знанням техніки нової мистецької прози..." **М. Г.** („Дзвони").

Ціна: зол. 1·40. Порто 30 сот.

Замовляти: в „ДІЛІ".

Конкуренційні ціни --

завдяки подвоєнню збуту.

Добірний смак --

завдяки вмілому і дбайливому виробові,

Велика виживність --

завдяки першоякісним складникам.

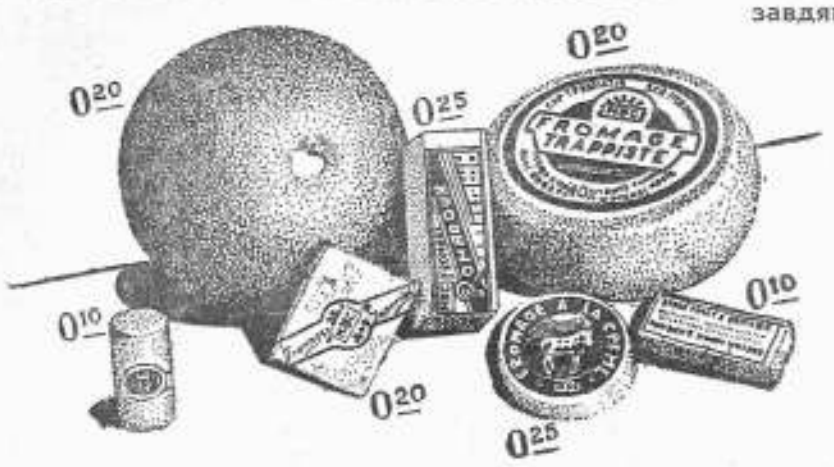

це ті прикмети всіх родів сирів

„Маслосоюзу",

які заохочують споживати у збільшеній скількості.

Про ці прикмети легко переконатися, купуючи — для здоровля так цінні, добірні сироварські вироби „Маслосоюзу" у кстрійбудь з його крамниць.

Контреволюційні ідеї в большевицьких школах.

Московська „Правда" бє у дзвін на тривогу з приводу проникання до шкіл контрреволюційних ідей. Ворожа кляса — пише „Правда" повела боротьбу за душу молодого покоління і може почвинитися вже великими успіхами. Контрреволюційними ідеями захопились уже не тільки студенти вищих шкіл, але також учителі, яких виховують у спеціальних виховних заведеннях.

Троцькізм і велико-російський шовінізм загніздився головно в Казані, Нижнім Новгороді, Тамбові, Оренбургу, Орлі, Київі, Луганську, в московськім інституті ім. Бубнова і т. д.

„Правда" пише, що 25 мілонів шкільної молоді в початкових і середних школах наражені на вплив контрреволюційних гасел.

—o—

Перед конфліктом през. Рузвельта зі сенатом.

НЕПРИЄДНАНЕ СТАНОВИЩЕ ОПОЗИЦІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Морнінг Пост" пише, що положення през. Рузвельта дозволі критичне. Його програма зустрічає на кожному кроці великі трудноші. През. Рузвельт не панує над конгресом і його популярність у Злучених Державах паде. Здогади, що під натиском прилодної опінії опозиція займе супроти нього більше примирливе становище, не здійснилися. Навпаки, опозиція є тепер більше непримирна ніж дотепер.

СЕНАТ ПРОТИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА.

ВАШИНГТОН, 1. 3. ПАТ. Сенат приняв рішення з осудом господарської політики през. Рузвельта. І тому сенат покликав комісію, яка розгляне ціле законодавство „Найри".

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Гострий протест Фінляндії у Москві.

Большевицький літак над Фінляндією.

Лет большевицького літака над карельським перешийком і простором, де фінляндський уряд будує великі твердині, та військово-оборонні укладження, доведе до гострого конфлікту між Фінляндією і СССР. Большевицький літак дуже низько кружляв цілу годину над простором з твердинями, які весь час фотографував. З цього приводу фінляндське міністерство закордонних справ підготовляє гостру ноту до большевицького уряду.

Інформаційний характер подорожі до Берліна.

ПАРИЖ, 1. 3. ПАТ. Політичні кола повідомляють, що мін. Лявааль і мін. Саймон підчас вчорашніх нарад ствердили нероздільність лондонських пропозицій. Уряди обох держав міркують, що тільки таким чином вдасться осягнути правдиве замирення в Европі. Подорож мін. Саймона до Берліна матиме чисто інформаційний характер. Після повороту мін. Саймона з Берліна до Льондону спільно з французьким урядом розглянуть справу поїздки представників британського уряду до Москви, Варшави і Праги.

1.400 яп. старшин інструкторами для Китаю.

УМОВИНИ ЯПОНІЇ ДЛЯ КИТАЮ.

ШАНГАЙ, 1. 3. ПАТ. Китайський щоденник „Дейлі Нюз" повідомляє, що Японія поставила низку умовин до китайського уряду, на основі яких годиться на співпрацю з Китаєм. І так Японія зажадала, щоб китайський уряд звільнив німецького військового дорадника ген. Секта та його 300 помічників і заступив їх японськими старшинами. Крім того Японія домагається призначити: 1) 1400 японських старшин інструкторами китайської армії; 2) японських економічних дорадників призначити замість такихже дорадників західно-европейських держав і 3) усунути зі шкільних підручників протияпонську пропаганду. Зате Японія обіцяє Китаєві дати позичку і допомогти китайському урядові побороти теперішні трудноші. Міродайні кола Китаю і західних держав вірять цим інформаціям, хоча японці їх заперечують.

—o—

Страшні наслідки землетрусу.

АТЕНИ, 1. 3. ПАТ. Землетрус на Криті заподіяв великанські спустошення, головно в Канді. Перший підземний струс відчули в год. 4.52. У кількацятьох селах завалилися хати і церкви. Дотепер надійшли вістки, що є 7 убитих і 50 ранених. Мешканці побоюються дальших струсів і таборують на полі незважаючи на холод і дощі. Останні вістки кажуть, що землетрус заподіяв шкоди на 12 міліонів драхм. Багато будинків ушкоджених між іншим теж музей у Гераклюні.

—o—

Відложили наради над проєктом конституції.

ВАРШАВА, ПАТ. По рефераті віцемаршалка Царa провідник пос. Маковський ствердив, що поправки сенату до проєкту конституції викликали більше зацікавлення ніж текст конституції, бо до голосу записалось вже 10 послів.

По промові посла Ратая (люд.) предсідник комісії заявив, що чергове засідання конституційної комісії відбудеться аж у четвер 7. березня ц. р. в 9. год. рано. Досьвід, що до голосу є записаних 10 послів

—o—

ЄВГЕН ЧЕРЕВАНЬ.

Усміх сірих очей.

I.

Іриней Відьма був пасербом долі. Виховався у сутеринах жидівської рудери, повної цибульного сопуху, де батьки його були дозорцями, й яка стояла на одній із болотяних вулиць Замарстинова.

Завдяки якомусь неприродному заколотові в мізковій системі свого батька, Іриней, що був пречудовим зав'язком на майбутнього замарстинівського героя, перебився через гімназію та встиг здати два правничі іспити. Точніше кажучи, це був припадок, що старий дозорець Вільмо запиваючися рев у кнайпі, бравурно заложився зі своїм кумпаном та зі шинкарем Леоном, що його син, прокляте щеня, буде таким добрим паном, як той, що мав відвагу говорити на загальним зібранні дозорців.

Цей далекосяглий заклад спричинив, що Іриней, під сильним надзором амбітного батька, покінчив перші три кляси.

Дальші роки були вже виключною заслугою Іринея. До шестої кляси він до полудня сидів у школі та гриз класичні предмети, після школи героїчним тенором вигукував по вулицях середмістя сенсаційні наголовки брукової преси, заробляючи своїм декламаторством на харч, книжки і шкільні оплати (бо шкільництво від них незаможніх, а не вужлярів).

Потім взялася, як його професор-історик, доля всміхнулася до нього. Трапилося, що заприязнював з одним тумановатим сином розумних родичів, які заангажували Іринея як інструктора.

І здав матуру.

А потім, потім наперекір усім крізовим вигукам та кільком тисячам сторінок правничих скриптів переліз, а радше перескочив через два іспити.

Тепер мав перед собою чотири місяці ферій і журився, що робитиме далі. Не всміхалася йому робота на будові, де міг носити вапно за 2 золоті денно.

Іриней незвично чухав потилицю, заглублюючи пальці у нестрижене волосся. Шукаючи відповідної для себе праці, довів до того, що кількох директорів українських інституцій викинуло його за двері, один загрозив навіть поліцією.

Закурив папіроску, яку нині рано зборгував разом з хлібом та з розгоном зачав читати газету.

Непричком кажучи, те, що читав, були дві плахти щоденника, в які крамничниця завинула йому хліб.

— Ах, пся... — заклав і ще раз уважно перечитав.

Це було оголошення. Оголошення, на яке нормальна людина ніяк не звернула би уваги.

„Дистингований, культурний, освічений джентельмен, що говорить світовими мовами, грає ситязку та вміє бути товариським, знайде на вакаційні місяці заняття, як товариш. Перщенство мають музикальні. Особисті заголошення понеділок, середа, 5—7, вулиця Листопада 87, І. поверх".

Іриней задумався. Була саме середа, пів до четвертої. Кільме хвилин порівнював працю на будові до вигідного життя товариша багатих людей. Рішуче піднявся з крісла і станув перед дзеркалом: „Дистингований, то я є. На всякий випадок, коли маю якісь хиби, то не з власної вини... Культурний, ну, культура дуже умовна річ взагалі, освіта? — два роки прав, це досить. Світові мови: українська, польська, німецька, трохи французька і замарстинівська. Товариськість... гм... ну, вибачте, це залежить як і з ким. Ще музикальність! Ах, це люксус, на який можуть позволити собі тільки музичні рецензенти. Джентельмен? Авжеж! В позичених штанах не ходжу, на виставові вікна не плюю, жінки не побив іще ніякої, словом джентельмен, зовсім комільфо.

Шибки у вікнах, три роки не миті, зареготалися.

Іриней Відьма, що семий уже рік ходив у своїм сірім убранні, не мав повної дистинкції. Цілими тижнями неголений, з обличчя поганий, з кирпатим носом, мав тільки часом шибеничний гумор, а цього мало, щоб дістати посаду.

Він затер долоні, завязав шнурівку від черевика та підсвистуючи ішов вулицею, спозираючи злобним зизом на опасистих міщухів, що ще коли шпаркі.

(Докінчення буде.)

Нова реформа німецького уряду.

Обєднання влади в руках Гітлера, Шахта і Геринга.

МІНХЕН, 1. 3. ПАТ. „Базлер Нахріхтен" повідомляє, що керманич націонал-соціялістичної партії мін. Гес на зїзді політичних кермачичів у Берліні заявив на весну ц. р. нову реформу німецького уряду на італійський зразок. Канц. Гітлер обняв би управу всіх політичних міністерств і мініства пропаганди; др Шахт керму всіх господарських ресортів і мініства скарбу, ген. Геринг міністерство Райхсвери, летунства і комунікацій.

Право і правда у житті народів завжди переможуть.

Велика промова міністра Фріка.

БЕРЛІН, 1. 3. ПАТ. Голова комітету трьох Ліги Націй бар. Альбінї передав нині владу у Сарщині мін. Фрікові, представникові німецького уряду. Ціла Сарщина прибрала святочний вигляд. Вулицями мішерують розентузіязмовані відділи. Точно в год. 10.15 вивісили державний німецький прапор на урядовім будинку у Сарбрікен. Мін. Фрік виголосив промову, важучи, що в усіх німецьких плебісцитах на півночі і на півдні, на заході і на сході німці тисячкротно підкреслювали вірність своїй батьківщині. Німеччина нині сповіщає світові свою перемогу, бажання миру і недопустить до захоплення силою німецьких земель.

В тому моменті комісар Бірвель приказав підтягнути прапори вгору. На урядовім будинку і на території цілої Німеччини підтягнули в тій хвилині вгору державні прапори. Наступила однохвилинна мовчанка. Фабричні сирени і церковні дзвони на просторі цілої Німеччини сповістили німецький нарід про приключення останньої відірваної від Німеччини німецької землі.

В год. 11-ій мі. Фрік передав офіційно владу у Сарщині ком. Біркелеві заявляючи, що в житті народів право і правда завжди переможуть. Цієї боротьби не мусять вести завжди зі зброєю в руках. Плебісцит у Сарщині був доказом перемоги німців, які люблять мир. Мін. Фрік закінчив свою промову заявою, що німецький уряд передає тепер владу своєму представникові, доки Сарщини не прилучать до одної з німецьких округ. Урядовці у Сарщині є тепер урядовцями Німеччини

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. 495 109-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 42—10

— **II-ий і III-ий піврічні пописи елєвів** В. Музичного Інституту ім. Лисенка відбудуться в неділю 3. III. год. 12. в полудне (нижчі роки) і в середу 6. III. год. 5-та попол. (середні роки) обох разів в малій салі Муз. Т-ва Шашкевича 5. Вступ вільний, програмка 50 сот. 1049

— **Подяка для п. С. Яблонської.** Президія Наукового Товариства ім. Шевченка і Управа Культурно-історичного Музею складає Вп. Пані Софії Яблонській сердечну подяку за дуже цінний дар етнографічних зразків з країн Далекого Сходу, а саме Індокитаю та Соціщних Островів Полінезії.

— **Українська протиалькогольна вистава.** Дня 2. і 3. березня ц. р. в салі Шевченківського Музею у Львові можна оглядати виставу образів, які виставило Українське Протиалькогольне Т-во „Відродження". Образи, порозвішувані у найбільшій салі музею, переконують своїми цифровими вичерками та зіставленнями навіть найбільш запеклих ворогів абстиненції. Образи пояснюватиме п. Ів. Костюк, секретар Т-ва „Відродження". Вистава потреває ще до понеділка, 4. березня включно. Головна Рада Т-ва „Відродження" запрошує все українське громадянство.

— **Львівська філія Т-ва прихильників астрономії** повідомляє, що в суботу 2. березня ц. р. в салі Геольогічного Інституту львівського університету при вул. Длуґоша 8 відбудеться засідання наукової секції з відчитом проф. д-ра С. Щенсновського п. н.: „Утеча позагалєктичних мраковин за теорією Мільне", зі світлинами. Початок год. 18. Вступ вільний. Гостям раді.

— **Минулорічні викопки.** Наукове засідання Львівського преісторичного Т-ва з рефератом д-ра Яр. Пастернака п. н. „Звіт з викопок дітом 1934 р." відбудеться в суботу, 2. березня в салі інституту преісторії львівського університету (вул. Костюшка ч. 9, II). Початок год. 19. Гостям раді. Вступ вільний.

— **Всі нотарі в одному домі.** В четвер перепровадилися всі львівські нотарі з дотеперішніх канцелярій до спільного осідку в нововибудованому домі при вул. Баторія 9 (між вул. Кубалі та Пасудського). Поодинокі канцелярії нотарів у цьому будинку є: на І. поверсі канцелярії президента Соколя, Антоневича, Конституського, Типровича та Войцішького, на II. поверсі канцелярії: Новроцького, Шефера, Тшося, Бейнаровича та Міського. Векслевий відділ є на II. поверсі, контрактовий відділ на партері в правому крилі, а спадковий відділ на партері в лівому крилі. Всі дотеперішні телєфони в нотарів скасовано. В новому будинку всі нотарі мають одну спільну телефонічну централю під ч. 100-60.

— **Мило подорожіло.** Всі фабрики мила в Польщі змінили з днем 1. березня цінники на мило, при чому мило подорожіло на 7 сот. на кільо, отже пересічно на 10 проц. Причиною підвищення цін є подорожіння товщевих сирівців, а то наслідком створення картелю доставців товщу.

— **Водні роботи в краю.** Програма водних робіт у Галичині, на які призначено 50 міл. зол., вже устійнена. Роботи, що розпічнуться вже в травні ц. р., обіймають регуляцію й обвалування рік у західній і середущій частині краю. Крім Вісли мають бути урегульовані ріки Сола, Скава, Раба, Дунаєць, Бяла, Вислок, Сян і дорічя Сяну. На Дунайці проектується будова водної електрівні. Отже про ріки Східної Галичини забули, хоча багато з них домагається регуляції, як про це переконуємося кожного літа. Роботи розложені на два роки і цього року мають зужиткувати 25 міл. зол. Скористає з них населення краківського й почасти львівського воєвідства, при чому оживиться трохи промисл, головно камінеломи і фабрики цементу.

— **Приспішення матури.** Педагогічні кола зажадали від міністерства освіти нового устійнення іспитів зрілости в середніх школах. Торік була завелика перерва між матурою устною й писемною, при чому устна відбулася аж після закінчення шкільного року. Вчительство домагається, щоби устний іспит зрілости відбувся перед кінцем шкільного року. Є надія, що шкільна влада прихилиться до бажань учительства.

— **Хто виграв долярівку.** В минішнім тягненні долярівки впали виграні на такі числа: 40.000 дол. на ч. 246336. 8.000 дол. на ч. 920992. 3.000 дол. на ч. 878931 227314 692160. 1.00 дол. на ч. 1357308 1330488 1490783 787006 337047. 500 дол. на ч. 755525 732442 623472 716318 331341 825403 249834 1462205 810038 1497509. 100 дол. на ч. 1448417 621121 29560 444977 406171 595357 714878 311003 640120 946742 359834 150244 150244 509417 626838 134580 694645 397118 1498747 664397 392412 643174 722678 702407 1262769 648195 439925 69532 737133 53861 687415 49798 520073 849648 1174048 1308170 866574 108658 1205578 335158 1179014 545230 312521 1229437 1124886 45681 10227176 1165498 1435470 372215 895043 816422 470402 474135 510437 1390340 1492257 26194 1242280 85613 346200 624054 190395 990825 658289 963591 43841 648157 754793 329438 717787 357814 1011324 11219956 630481 1159641 702876 414060 797864 1448334 52165.

— **Яка буде погода в березні?** Метеорольоги злогадуються, що погода в місяці березні буде назагал тепла зі змінним захмаренням і нічними приморозками. Час до часу наплив полярного холоду спричинить короткотревалі холоди, а то й мороз. В третій декаді переважать сонячні дні.

— **Ціна помаранч.** Промислово-торговельна палата повідомляє, що комісія нотувань цін помаранч на засіданні 1. березня устійнила для Львова такі ціни за 1 кг. помаранч у детайлічній торговлі на час від 2. до 8. березня включно: Еспанські помаранчі blonde 1.45, blond oval 1.55 зол., палестинські помаранчі зол. 1.90, італійські помаранчі зол. 2.20.

— **Скільки привезли помаранч** До Львова та до львівського воєвідства від 19. до 26. лютого загалом привезли помаранч різного роду вагою брутто около 388.000 кг., опакованих у 8.800 скринях. Помаранч приходить до Львова те до всіх південно-східних воєвідств і далі дуже багато, тому можуть ще більше позешевіти.

Канц. Гітлєр у Сарбрікен.

БЕРЛІН, 1. 3. ПАТ. Канц. Гітлєр відлетів нині вранці літаком до Мангайм, звідкіля приїхав самоходом до Сарбрікен в год. 13.30 попол.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В суботу 2. березня починається перед воєнним судом розправа проти колишнього австрійського посла у Римі Ріндтлена за злочин державної зради. Розправа протягнеться кільканайцять днів.

— Мін. Саймон відлетів у пятницю з Парижа до Льондону.

— До Таліна приїхав з Риги шеф польського генерального штабу ген. Гонсьоровський.

— Перед воєнним судом у Ризі закінчилась розправа проти провідників крайньої правої організації „Перконкруст", яку влада розвязала за нелегальну діяльність. Провідника Цельмінса засудив суд на 3 роки вязниці, 9 членів на кару від 8 місяців до 2 років, двох по 6 і 4 місяці, одного підсудного увільнено.

— Французьким амбасадором у Брюсель буде теперішній амбасадор Франції у Варшаві Лярош.

— Комуністи обкидали плящками з червоною фарбою будинок німецького посольства у Копенгаген.

— Господарська рада М. Антанти закінчила свої наради в Празі, розглянувши товаровий обмін між державами М. Антанти.

— Генерального секретаря комуністичної партії Кагановича призначив большевицький уряд комісарем комунікацій. Його становище обняв дотеперішній комісар комунікацій Андреєв.

— Японський аташе у Варшаві заперечив істнування тайного військового договору між Польщею і Японією.

— **Клопіт з помаранчами.** Як звідомляють із Ґдині, минулого тижня прийшли дальші транспорти помаранч у скількости 53 тисяч скринь загальної ваги 2.800 тон; з того 34 тисячі скринь з Еспанії, 8 тисяч з Італії й 11 тисяч з Палестини. Крім того прибули до порту дальші три кораблі з вантажем 42 тисячі скринь. Наслідком того торгові магазини в Ґдині є заваленні помаранчами, яких скількість обчисляють на 150 тисяч скринь. Тимчасом показалося, що помаранчі в магазинах положених нижче почали псуватися. Імпортери помаранч сильно тим затривожилися і почали збувати їх по значно зниженних цінах. Зайшов навіть такий випадок, що один з імпортерів, який замовив в Еспанії один корабель помаранч, не викупив його у Ґдині, і корабель відплив назад.

— **Вдом до помешкання в саме полудне.** До помешкання п. Степана Попеля при вул. св. Терези ч. 2а вломилися злодії у четвер 28. лютого ц.р. в саме полудне і забрали чотири пари мужеських убрань, жіночу гардеробу, білля та бижутерію, фотографічний апарат, черевики і дві валізки на загальну вартість понад 1.000 зол.

— **Краєва хроніка.** У Хватові пов. Золочів хтось убив 30-літнього рільника Петра Жмура, стрілявши до нього в ночі крізь вікно. — В Скочім кинулася під потяг 20-літня робітниця Софія Марчукова, родом зі Стрия, з причини нещасливої любови. — У Панталисі (пов. Теребовля) Йос. Рогальський пострілив свою наречену Й. Возну, й братанницю та себе. Всіх забрали до шпиталю. — У Перемишлі отруїлася оцтовою есенцією безробітна Л. Бжозівська з Острова в білостоцькому воєвідстві.

— **З Польщі.** У Варшаві затроїлося кількадесять осіб косметиками, а одна кішка адвоката набавилась очної недуги наслідком фарбування вій. — В Королівській Гуті арештовано Ерика Валуту, вищого урядовця, під закидом спроневірення 16.000 зол. — В Польщі є зареєстрованих 24.821 самоходів. — Варшавського адвоката Липацевича засудили на три роки вязниці за чекові обмани, його вітчима Міхальського на півчверта року вязниці за те, що представлявся як брат міністра Міхальського. — Арештували гол. касієра скарбового уряду в Іновроцлаві Фурманського. Касієрка та рахункова службовичка сидять уже віддавна. — У Варшаві арештували Берка Левіна, який видурив від легкодушних людей 9.000 зол., обіцюючи їм, що зробить їм золото з піску, так як Дунікowський.

— **Пропав директор.** У Варшаві пропав без вістки директор цукроварні, 37-літній Віллі Гінсберг. Наслідком гриби він терпів на заміт пам'яти. Перед кількома днями вийшов в год. 9. з бюра і більше не вернувся. Злогадується, що він покинув місто і не може тепер знайти свого мешкання ані бюра. По цілому краю вислано телеграми з його описом.

Позаочна школа високошкільних студій

Український

Технічно-Господарський Інститут

при Українській Господарській Академії в Подебрадах — продовжує запис на:

8-семестровий високошкільний економічно-кооперативний відділ, курси українознавства з широкою програмою, фахові курси: бухгальтерії, мов (англійської, німецької, французької), пасічництва, садівництва, перероблення садовини та городини, с. г. рахівництва, громадської агрономії, оброблення шкіри, мидоварства, олійництва, радіотехніки, фотографії. Передбачається відкриття й інших курсів.

Навчання провадиться кореспондеційною методою.

Проспекти і програми — безплатно. На першу відповідь прикладати міжнародню поштову марку.

ПОШТОВА АДРЕСА:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut. Podebrady, Tchecoslovaquie. 1047 1—?

— **Міжнародній шаховий турнір,** що відбувається в Москві, дав несподівані висліди. Бере в ньому участь побіч 12 совітських грачів 8 мистців закордонних і вже після 7 рунд на перше місце вибився російський грач Ботвінник, хоча в турнірі беруть участь колишні світові мистці Ласкер і Капаблянка й такі європейські грачі, як Фльор (Чехословаччина), Шпільман (Австрія), Лілієнталь (Мадярщина) і ін. На другому місці стоїть тепер Фльор, на третьому Ласкер і т. д.

— **Корабель затонув серед Атлянтику.** Два американські кораблі після довших глядань надали радіотелеграму, що не натрапили ніде на сліди британського корабля „Бенгалія", який розіслав перед кількома днями сигнали, благаючи рятунку. Правдоподібно корабель затонув серед Атлянтійського Океану. Находилося на ньому 28 людей залоги.

— **Нема надії на виїзд до Франції.** У французькім парляменті говорив недавно міністер праці Жакіє про те, як французький уряд буде боротися з безробіттям. Між іншим він сказав, що промислові заведення у Франції дістали поручення зменшити число чужинецьких робітників. Французькі адміністраційні власти дістали наказ строго держатися приписів щодо відновлення карт ідентичности для чужих робітників. Отже нема великої надії на заробок у Франції.

— **Три особи згоріли в автобусі,** що приїхав перед кількома днями до Ніцеї. Шофер завважував, що мотор не діяв справно. Він підніс накриву мотору, а тоді з невідомої причини запалився збірник з бензиною і в одну мить автобус спалахнув вогнем. Шофер скочив замолоду на бік, а його помічник кинувся рятувати пасажирів. Одначе його захопив вогонь і він згорів живцем з одною пасажиркою та її 6-літною дитиною.

— **Комунікація понад Сагару.** Відкрито нову повітряну комунікаційну лінію, що лучитиме Оран понад Сагару з Котонов. Літаки будуть вилітати двічі на місяць і служити почтовому й пасажирському рухові.

— **Підступ великого скрипака.** Фриц Крайзлер, славний скрипак, є також і композитором. Але про це світ не знав, хоч визначні артисти грали його твори. Ще перед 30 роками як молодий артист пробував Крайзлер давати різномантні програми, але не доставало репертуару. Отже він почав укладати свої власні композиції, приписуючи їх звісним артистам з 17-го ст., як Пуньяні, Віяльді, Діттерсдорф, Куперій, Мартіні, Падре і ін. Ці твори видавав Крайзлер з їхніми іменами, а себе підписував як видавця. Ніхто не слідив за тим, чи названі композитори писали такі твори, а ровесники Крайзлера радо ними користувалися у своїх програмах. Тепер Крайзлер має вже світову славу, не боїться ні конкуренції ні критики і тому признався до підступу. Його твори видавало накладня Фішера в Ню Йорку і тепер додала його ім'я як композитора. Всіх його композицій, виданих Фішером під чужим іменем, є 14.

— **Машина-мозок.** У манчестерському університеті вибудували рахівничу машину, що заслужила на назву „Сталевого мізку". Вона рішає без помилки математичні вправи, на які треба кілька годин праці. Напр. коли подати швидкість стрільна, яке вилітає з дула гармати і кут нахилу — машина відповість, яка позиція цього стрільна у просторі в даний момент, його швидкість, зменшену супротивом повітря і означить віддаль, де вона впаде. Цей „робот" інтегрує диференціяльні рівнання, вираховує складні цифри на підставі формул механіки та фізики, тощо.

— **Різні вістки.** Біля Витебська згинув управитель державних маєтків (совгоспів) Харламов, перевернувшись на скруті дороги з автом у рів. Його два товариші тяжко потовклися. — В Осльо радить міжнар. комітет над тим, в якому місті відбудуться Олімпійські змагання у 1940 р.; кандидатури поставили фінляндці, італійці та японці; японський делегат пропонує Токіо тому, що Олімпійських змагань в Азії досі не було. — Епідемія грипи в Еспанії розрослась так, що за один день у Мадриді померло 100 осіб. — У Шикаго страйкує 10.000 робітників у фабриках готової одежі. — Найбільша американська опера Метрополітен у Ню Йорку переживає тепер фінансову кризу; є можливість, що її зачинять.— Америка вивозить тепер пшеницю та жито з Европи тому, що останні посухи ослабили сильно врожай. — Італійський військовий лікар ген. Монтанарі скінчив 102 літ і не гадає покидати праці; служив він трьом королям. — Померла одна з найбільших французьких кінових артисток Едита Мере, відома з фільм „Чоловік, що вбив", „Три мушкетери", „Мамзель Нітуш".

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

— **До ВП. Співробітників і Передплатників У. З. Е.** З нагоди закінчення першої української енциклопедії В-во УЗЕ вважає за приємний обовязок скласти прилюдну дуже щиру подяку всім ВП. Співробітникам за їх щирий і жертівний труд для першої Української Енциклопедії, а всім ВП. Передплатникам за їх прихильність і підтрим В-ва УЗЕ своєю передплатою. Водночас Видавництво просить вибачення в усіх тих ВП. Передплатників, що давно вирівняли передплату і терпляче ждали закінчення нашої „Книги Знання". Кінцеве слово Редакційної Колегії в УЗЕ зясоване причини припізнення цього закінчення. В-во-ж зі свого боку заявляє, що в запізненні УЗЕ винні чимало й ті Громадяни, що хоч приняли надіслані їм зшитки УЗЕ й ними користуються, не зложили й досі належитости за замовлений твір, не вважаючи на численні пригадки та нагадування. Останній зшиток гасла „Україна" ч. 28. розсилаємо з кінцем лютого цього року. До нього долучуємо приналежні до третього тому УЗЕ ілюстраційні таблиці й мапи, заголовний листок, спис співробітників УЗЕ та окремий зміст гасла „Україна" й показник розміщених ілюстрацій і мап. Висилаємо все це тим ВП. Передплатникам, що вирівняли передплату або винні ще В-ву невелику квоту. Оправлений третій том, чи окладинку до того тому, почнемо розсилати в березні ц. р. в міру того, як готову оправу чи окладинку постачатиме нам палітурня, тимто просимо ласкаво не вимагатися в нас посилки третього тому до кінця травня ц. р. Всіх довжників В-ва УЗЕ просимо ще раз ласкаво вирівняти залеглу передплату й уможливити цим і В-ву вирівняти його великі зобовязання супроти авторів, редакторів, друкарень, папірні, клішарні, літографій, палітурні і т. д. і т. д. При цьому ще раз завважуємо, що третій том, чи власне решту зшитків УЗЕ доставляємо лише тим ВП. Передплатникам, що вирівняли або незаром уже вирівняють залеглости. Виправдування неоплачення належитости за УЗЕ тим, що, мовляв, хто його знає, чи УЗЕ закінчиться, вже відпадає — тепер уже крайний час упорядкувати справу передплати. З кінцем грудня мин. року В-во повідомило окремим листом усіх ВП. Передплатників, що дальші вплати за УЗЕ треба посилати лише на адресу В-ва в Коломиї, чи то

Комунікат ч. 1.

Ділового Ком'тету Всестудентських Вечерниць.

Діловий Комітет Всестудентських Вечерниць подає до відома, що В. В. відбудуться в четвер 7-го березня ц. р. в усіх салях Народнього Дому у Львові.

Щоби уможливити участь у Вечерницях як найширшому загалові українського Громадянства так зі Львова, як і з провінції, Комітет віднаймив фос та шатні театру Рідного.

Д. К. В. В. просить усіх П. Т. Громадян, які через недогляд або зі адреси не одержали запрошення, зголоситися до книгарні „Р. Ш." — вулиця Сикстуська ч. 20., у фірмі „МЕККА" вул. Руська 1. (дім „Просвіти"), або телефоном ч. 210 і 260.-2. — Запрошення на провінцію висилається лише на бажання. 1050 **КОМІТЕТ.**

складанками ПКО число 504.201 (Власник конта: В-во УЗЕ в Коломиї), чи поштовими переказами на адресу В-ва. Тепер повідомляємо про це ще раз цим шляхом. З глибокою пошаною **В-во „Українська Заг. Енциклопедія" в Коломиї.** 3—3

— **Ліпшу й дешевшу поживу** дістане кожна господиня дому, якщо до обіду чи вечері подасть добру зупу. Бо стверджено, що рідину приймає собі організм легше ніж сталі страви. Добра зупа може заступити головну страву. Сочні й поживні зупи можна приладити легко, в кількох хвилинах, при помочі зуденних кісток Кнорр, з передвоєнь горохівки в рольках ощаджують, дають дому багато часу, праці, а передовсім видатків на паливо, товщ тощо. Одна кістка вистарчає на приладження смачної зупи і коштує тільки 20 сотиків. Смак зуп можна міняти індивідуально, додаючи або сметани або вина, або оцту, грінок з хліба або булки.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „КОХАННЯ ФРОЙЛЯЙН ДОКТОР".

„Фройляйн Доктор" — найбільша німецька шпигунка з останньої війни вславилась сміливістю й інтелігенцією, що ошукували найбільше досвідчених членів генерального штабу та поліції. Чи серед своєї праці справді зустрілась вона з мужчиною, якого покохала і через те діяльність її ослабла — не знаємо, бо досі ще не появились її спомини. Кіно беручи її особу, доповнює її життепис по вподобі і виводить всілякі романтичні пригоди. У цій фільмі на перший плян виступає любовна історія, а не шпигунська. Нагадується славна фільма з Марленою Дітріх „Х—27", що завдяки режисурі Штернберґа, мала незвичайно сильні моменти і досі залишалась найкращим зразком на тему, яку пробує повторити „Фройляйн Доктор". Головну ролю грає тут симпатична артистка Мирна Льой; її партнер дуже слабо переконує нас, що вона могла в нього закохатись.

РЕВІЯ „КОЛІСЕЙ": БЕНЕФІС РЕВЕЛЬЄРСІВ „ЕВГЕНА".

(ст) 28. лютого святкували ревельєри „Евгена" свій ювілей з нагоди 150-ої програми на ревієвих дошках „Колісею". Три роки тішив наших студентів під умілим проводом п. Козака добивались щораз то кращих успіхів й нині вже пишуть чужі часописи, що вони можуть суперничати із відомими варшавськими хорами Дана й Юранда. У вчорашньому бенефісі витала ревельєрів публика дуже тепло, приневолюючи повторити всі найкращі пісні зі свого репертуару.

Водночас був це прощальний вечір улюбленої варшавської акторки п. Вінярської, якої поява на сцені викликувала завжди милий настрій серед публики.

СПОРТ.

КОМУНІКАТ.

Спортова Рада повідомляє, що дня 3. III. 1935. " год. 21. в салі Рус. Касина (Рутовського 22. II.) відбудеться вручення нагород здобутих на І. Зимових Запорізьких іграшах у Славську, а саме:

1) Мандрівної нагороди — Велика плякета арт. Керека уфунд. Українською Кооперацією для К. Л. К. за клюбове першенство.

2) Мандрівної нагороди — Чаша уфунд. фабр. „Дендра" для К. ім. сот. Ф. Черника за друге місце клюбового мистецтва.

3) Індивідуальної нагороди мандрівної уфунд. фабр. „Сільва" для п. Н. Рожанівської за І. місце в плавнім і їздовім біту.

За дальші місця будуть роздані як нагороди: дешета уфунд. Кооперативою „Пласт" і фабр. Пелюх & Гумалюк. Змагуни, що зайшли місця від і—6 одержать почесні грамоти.

Просимо всіх змагунів якнайчисленніше явитися! **По розвязці нагород вечорниці аж до рана.**

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ

Франц Коковський: ВІДДОВЖЕННЯ СЕЛА Львів, 1935. Книжечка 2 за лютий. Накладом Т-ва „Просвіта". Стор. 64, ф. 8-о. На зміст цієї прецікавої і необхідної для кожного селянина книжечки склалося 14 розділів. Автор згадав про світову кризу та її наслідки, обговорив руїну хліборобського життя, полегші при судових екзекуціях, предмети, вилучені від судової екзекуції і примусову управу майном. Винесши справу інтабуляції, зниженні відсотків та відкладення сплати довгів до 1. жовтня 1934 р., сплату довгів у долярах та інших закордонних грошах, розклад банкових довгів на сплати та права і користи розвитого уряду. Подав різницю між судом і мировим (розвитим) урядом, зазначав дуже основно майтновий розпорядок в 1934 р. про віддовження хліборобства і обговорив всі користи для селянства а розложення довгів на сплати на основі цього розпорядку. Полегшами, що їх признає мировий уряд, приписами про Акцептаційний Банк, Конверсійний Комітет і приписами про оплати в мировому уряді автор закінчив цю книжку. Гарна мова і пояснення правничих термінів робить ще більше необхідною цю книжечку для кожного селянина. Ціна дуже низька, бо 30 сот.

ЖУРНАЛИ:

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Львів, березень 1935. Р. III. Ч. 3. Зміст: О. Ольжич: ***; Зимовник, Олена Теліга: Відповідь. Л. Мосендз, Прометей. Евген Маланюк: Весна. В. О. Китлас: Юнець Сатани. Анрі Бордо: Нові шлюби. С. Северин ЧСВВ.: Шевченко і Фельдекер. М. Мухин: Тіні незабутніх предків. Улас Самчук: Чорні сторінки. Відповідь. Редакції. Г. Я.: Кілька зустрічей з Коссаком. К. М-ко: Детронізація кумирів. Дж. Довцов: Побожні бажання й дійсність. Ф. Чапій: Доріст трудової інтелігенції в СССР. М. Л.: З пресового фільму. Бібліографія. Від Адміністрації. →

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Дрогобич:
4. III. „Бешкет у раю".
5. III. „Серед бурі".

Самбір:
6. III. „Книжна чарівниця".
7. III. „Бешкет у раю".
8. III. „Катерина".
9. III. „Тричі повінчані".
10. III. „Серед бурі".

Великий Міський Театр.

Субота, 2. II. год. 7·30 веч. „Крик" Абон. 17.

Неділя, 3. III. год. 3·30 веч. „Росіянка цівчина". Ціни найнижчі.

Неділя, 3. III. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Різнородностей.

Субота, 2. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової", Абон. 18.

Неділя, 3. III. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Концертове Бюро Тірка:

у Львові, вівторок, 5. березня: Деля Ліпінська. Одинокий вечір пісеньок і пародій.

В Перемишлі, 9. п. м.

Кіна.

АДРІЯ: „1914 рік" і додатки.

АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ін. Кепурою).

АТЛЯНТИК: „Сестра Марта шпіонує".

ВАНДА: „Прощання зі зброєю" та Шерлок Голмс.

ГРАЖИНА: „Юдіха пісня мадярської пушти" та „Спортова парада в Ленінграді".

КАСІНО: „Фрайлайн Доктор".

КОЛІСЕЙ: „Сповнені мрій" та ревія „Все вперед!"

КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фліп і Фляп у країні забави".

МАРУСЕНЬКА: „У 80 хвилинах довкола світа", „Двобій зі смертю".

МІРАЖ: „Чар віденського вальса".

МУЗА: „Шпіон ч. 13".

ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Галь).

ПАН: „Тепер і завсіди", „Цілуй мене не".

РАЙ: „Ніч чудес" (дюрдська драма), вперше у Львові.

СВІТ: „Ніч чухес" (дюрдська драма), вперше у Львові.

СОНЦЕ: „Шангай-експрес" і ревія.

СТИЛЯГЕ: „Пісня кохана" (Хозе Мохіка), ревія „Шалійна синя".

УТІХА: „Кінг-Конґів син", ревія: „Прощай, коханий Львове!"

ХИМЕРА: „Спокуса діявола". (Хозе Мохіка).

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Закордонне радіо.

Субота, 2. березня 1935.

Відень (506,8) 16·00 Хор, 15·15 Нар. пісеньки. 19·20 Форт., 20·00 „Карнавал у Римі" оп. І. Штравса, **Братислава** (298,8) 17·55 Слов. нар. пісні. **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Завершення (нар. пісні). **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. музика, 17·25 Пісні, **Прага II.** (249,2) 14·35 Нар. пісні, **Париж** (1648) 20·30 „Ля Серва Падроне" опера Перголезія, **Білгород** (483,3) 16·10 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 18·20 Грамофон, вок. муз. анд., 19·00 Моцартові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 19·15 Для дітей, 18·00 Муз. всячина, 20·10 Веселий вечір, **Лайпціг** (382,2) 16·00 Муз. карнавал, 18·25 Нар. музика й пісні, **Будапешт** (550,5) 1·05 Популярна мад. пісні. 19·05 Сп. реціталь, 20·10 „Фіакр з Монмартру" оп. Кальмана, **Мілянo** (368,6) 11·30, 19·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт. 21·00 Опера.

Неділя, 3. березня 1935.

Відень (506.8) 11·45 Весела музика, 16·00 Сп. квартет, 20·45 „Дас Либесферботе" оп. Р. Вагнера, **Братислава** (298,8) 8·30 Солісти. 10·30 Сонати на скр. і форт., 21·35 Хор, **Брно** (325,4) 19·05 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 9·45 Нар. пісні, 20·00 Словацька суїта Новака, **Париж** (1648) 12·15 13·15 Концерт, **Берлін** (356,7) 11·30 Моцартові твори **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·40 Нар. танці й гумор, 20·00 Корабель бажань, вес. нарн. вечір, **Кельн** (455,9) 18·30 Сучасна музика, **Мінхен** (405,4) 17·30 Вес. концерт солістів, **Будапешт** (550,5) 15·50 Легка музика, 20·30 Циг. музика, 21·40 „Коли скрипка грає" муз. попурі, **Мілянo** (368,6) 17·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 20·45 Вечір опер.

Львівське радіо.

Субота, 2. березня 1935.

5·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·15 Реклам. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. дениця, 13·05 Кольоратури - баси з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Найновіші гр. пл., 16·30 Театр Уяви: Один день із дит. літ Шопена — авд. для дітей, 17·30 Наші пише листи, 18·00 Львів як середовище шкільництва й осв. енергії, 18·15 Сальон. музика з гр. пл., 18·45 Із досліджень над механікою розвитку, 19·00 Полька за польською (форт.), 19·20 Перемишль — старший брат Львова, 19·30 Фр. Шуберт: Тріо на обой, фагот і форт., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Весела музикація (орх., хор реведерсів, спів, ксильофон), 20·45 Веч. дениця, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт — орх. віольончела, 22·00 Грицить літ на фотелі рецензента (літ. нарис виголосить Г. Збежховський), 22·30 Танк. музика з гр. пл., 23·05 Льожа Гаудинців, 23·35 Танк. музика. 24·00 — 1·00 Трансмісія з редути журналістів у Львові.

Неділя, 3. березня 1935.

9·00 Ранішня авдиція, 10·05 Богослуження, проповідь, гуральські пісні з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Сільва рерум, мист. життя, 12·15 Легка музика з гр. пл., 13·00 Фрагм. із ком. Заблоцького: „Фіршик у залотах", 13·15 Свят. інавгурація вижнар. скр. конкурсу ім. Вєнявського, 14·00 Здоровить тебе гр. пл., 15·00 Нар. обрядовий рік, 15·15 Творн на гітару, сольо Серафиновича, з гр. пл., 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Вояцькі пісочьки з гр. пл., 15·45 Вибір знання, гутірка для господинь, 16·00 нар. пісні, хор, 16·20 Концерт баньоністів, 16·40 В австрійській тюрмі (фрагм. з повісти З. Новаковського „Рубікон"), 17·00 На файв о клок, танк. музика, 17·35 Для дітей: Про трьох пекарчиків, 17·50 Сусп. добре виконання, 18·00 Легка муз. хору Юранда й форт., 18·45 Спорт у житті молоді, 19·08 Славні мистці з гр. пл., 19·45 Рух і темпо Нюйорку, 20·00 На веселій львівській, 20·30 Танк муз. з гр. пл., 20·45 Веч. дениця, 21·55 Як працюємо, 21·00 Що читати (електр. подання), 21·15, 21·16, 22·00 Спорт. вістки. 21·30 Трансмісія з Лянцкуту: Європейський концерт, 22·03 Реклам. концерт. 22·15 Поп.-муз. концерт, 23·00 Комунікати, 23·05 Танковий вечір.

БІРЖА.

ГРОШІ

Долар у Львові у приватних оборотах 5·22 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25·43, Париж 34·96—, Берлін 212·60, Цюріх 171·56, Голяндія 358·40—, Прага 22·09—, Італія 44·90, Нюйорк кабель 5·26 3/8, Нюйорк чеки 5·26 1/4.

Золото: Долари 8·88—8·91, Франки фр. 34·20—34·50 Дукати 81·30—81·80, Корони, 35·60—36·20, Рублі 46·50—46·90.

Срібло: Корони австр.: 0·36 — 0.37, Фльорени: 0·95 — 0·98, Рублі: 1·25 — 1·52.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 1. березня п. р. кооперативам платив за:

	льохо Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·30 зол
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·80 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильніша, на молоко і сметану здержана, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 1. березня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льохо подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	1·00 зол.
Старі „	„	„	0·80 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·95 „
Індики	„	„	1·00 „
Індички	„	„	1·10 „
Пантарки	„	„	1·25 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достання.

ОПОВІСТКИ.

Надзвичайні Загальні Збори філії „Союзу Українок - Емігрантом" у Львові відбудуться дня 17. березня п. р., в помешканні „Т-ва Допомоги Емігрантам", Руська ч. 3, II. пов. в год. 5. попол. Як не збереться о тій годині кворум, збори відбудуться в год. 6-ій в цей день, також, при всякій кількости присутніх. — Присутність всіх членів обов'язкова.

„Повітове Товариство Кредитове", кооп. з обмеж. порукою у Львові, вул. Костюшка, під ч. 3/1., повідомляє своїм Членів, що від початку цього року П. Колісник Дмитро, не є висланий для доручування уплачень, ані до збирання грошей, ані векслів. — Управа. 1051

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

З покої, кухня, повний комфорт до винаймy. Генрика 20, Мороз. 1010 3—3

Сензаційний філятелістичний цінник висилає даром „Філятеліст", — Львів, Коперника. 1037 3—3

Панни мешні й симпатичної шукаємо до овочево-цукрової крамниці. Побажана практика і мала порука. Зголошення приймаємо в неділю 3 березня п. р. у фонт. овочарні при вул. Личаківській ч. 19. „під Негайно". 999

ОГОЛОШЕННЯ.

АДВОКАТ

Д-р Осип Суховерський

веде канцелярію

у ЛЬВОВІ, РИНОК 43. І. п.

(Дім „РИЗНИЦІ") 2—3

XXI. Звичайні Загальні Збори

Акціонар'в ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

Акційної Спілки у Львові

відбудуться в понеділок, дня 1. квітня 1935 р. в льокалі Банку у Львові при вул. Словацького 14. І. пов. год. 11-та передполудень.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Отворення і вибір Председника Загальних Зборів.
2. Звіт Надзірної Ради з діяльности й стану Банку за р. 1934., затвердження звіту, більансу, як також рахунку страт і зисків за рік 1934 та уділення абсолюторій Дирекції і Надзірній Раді Банку.
3. Розділ зиску.
4. Вибір 4. членів Надзірної Ради на місце тих, що уступили.
5. Внесення згідно з §. 67. статута.

До участи в Загальних Зборах є управнені ті акціонарі, що по думці §. 60. статуту зложать в касі Банку найпізніше 7. днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені законом. Управненим до вступу на Зборах будуть видані легітимації.

Акціонарі, що репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть найпізніше до 14. днів перед Загальними Зборами зголосити додаткові справи до порядку нарад.

Львів, дня 22. лютня 1935 р.

Дирекція
Земельного Банку Гіпотечного
1—2 Акційної Спілки у Львові.

ТРИЗУБ тижневик політики, громадського життя та мистецтва, заснований р. 1925. Вяч. Прокопочем, виходитиме в 1935-ім році по старому і за участи тих самих співробітників.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ на 1935 рік.

У Франції на рік — 80 фр., на півроку — 40 фр., на три місяці — 20 фр. на один місяць — 8 фр., окреме число — 2 фр.

	1 рік	½ року	3 місяці	1 місяць	окр. число
ЧЕХІЯ	80 к. ч.	42 к. ч.	20 к. ч.	10 к. ч.	3 к. ч.
ПОЛЬЩА	23 зл.	15 зл.	8 зл.	3 зл.	1 зл.
РУМУНІЯ	500 леїв	300 л.	150 л.	50 л.	20 л.
НІМЕЧЧИНА	12 мар.	6 м.	3 м.	2 м.	0·80 м.
СПОЛ. ШТАТИ П. А.	3 дол.	1·5 д.	1 д.	0·40 д.	0·10 д.
КАНАДА	3 дол.	1·5 д.	1 д.	0·40 д.	0·10 д.
БЕЛЬГІЯ	20 бельг.	10 б.	6. б.	2 б.	0·60 б.

У Парижі набувати в книгарні В. Поволоцького, 12 rue Bonaparte, Paris VI

Закордонний журнал передплачувати й набувати можна у представників „Тризуба": 1) В Канаді — W. Sikewich, P. O Box 333 Toronto, Ontario, Canada. 2) В Румунії — Dm. Herodot, Strada Delea Veche, 45. Bucarest. 3) В Чехословаччині — Прага: P. Filonovic Horni Cernosice u Prahy, c. 107. Подобається: n. инж. Українсь. Hosp. Akademie Podebrady. 4) В Польщі — J Lipowecki, ul. Czerniakowska 204, m. 25, Warszawa, для грошевих переказів — пошт. рахунок 13.933 Warszawa, Jan Lipowecki. 5) В Спол. Штатах — „Surma Book", 105 Av. A. New York, N. Y., U. S. A. 6) В Царьгороді — M. Zabello. Posta kutusu Nr. 2·4. Beyoglu. Istamboul. Turquie. 7) В Бельгії — Georges Jakovliv, Ing. 61, rue de Dave, Jambes — Namur. Chè ue Postal 234,465. 1000 3—3

Редакція і адміністрація: 42. rue Denfert-Rochereau, Paris V.
Tél. : anton 60-03.

Для переказів у Франції: „Le Trident", chèque postal 898.30, Paris.

Редагує — **Комітет.** Адміністратор: Ів. Косенко.

Le Girant: M-me Perdriset.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на перших сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.15 „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". В книгарні Вид. Спілки „Діло" Львів Ринок 10.

Ч. 56 (13.954). Львів, неділя 3. березня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Наради Народнього Комітету УНДО У Львові.

У суботу, 2-го березня ц. р., відбулися у Львові наради Народнього Комітету Українського Національно-Демократичного Об'єднання, які тривали цілий день. У нарадах взяли участь представники повітових партійних організацій з усього краю в числі 85 делегатів. Було заступлених 41 повітів з Галичини й Волині. На нараду приїхали найголовніші діячі з усіх усюдів нашого краю, навіть із найбільше віддалених повітів (Борщів, Гусятин, Скалат, та інші). У нарадах брали участь крім того всі посли і сенатори УНДО та члени Центрального Комітету партії. Предметом нарад було теперішнє наше політичне положення.

Остаточне розвязання Т-ва Прихильників Освіти.

На розпорядок львівського городського старости про припинення діяльности Товариства Прихильників Освіти з дня 8. XI. 1934 Видїл названого Т-ва заголосив відклик до воєвідства у Львові. Рішенням з 15. лютого ц. р. воєвідство повідомило Видїл Товариства Прихильників Освіти, що **відклик відкинений і Товариство остаточно розвязане.** У мотивах подано майже буквально первісні аргументи городського старости про припинення діяльности Товариства Прихильників Освіти з дня 8. XI. 1934 Видїлу названого Т-ва заголосив відклик до воєвідства у Львові. Рішенням з 15. лютого ц. р. воєвідство повідомило Видїл Товариства Прихильників Освіти, що **відклик відкинений і Товариство остаточно розвязане.** У мотивах подано майже буквально первісні аргументи городського старости.

Куратором Товариства призначений д-р Володимир Левицький, голова Наукового Т-ва ім. Шевченка.

Як довідуємось, гурт громадян, яким лежить на серці добро молоді, вживає заходів, щоб на місце розвязаного Т-ва основати іншу організацію, що займалась би справами матеріяльної допомоги молоді та управи Академічним Домом.

Вивезли до Берези Картуської.

Від двох місяців рідня Остапа Дерлиці, кандидата інжинерії у Данцігу, родом з Тростянця коло Долини, не знала, що з ним сталося. Щойно тепер дістала від нього вістку з Берези Картуської з повідомленням, що він перебуває у концентраційному таборі вже два місяці.

УХВАЛА ДОВІРЯ ДЛЯ У. П. Р. ПОВ. НАР. КОМІТЕТОМ У ТЕРНОПОЛІ.

Дня 28. лютого ц. р. відбулося в Тернополі під проводом пос. д-ра Степана Барана чергове засідання Повітового Народнього Комітету УНДО тернопільського повіту, присвячене справі подій, що зайшли в теперішній сесії на терені сойму й сенату у Варшаві і відносяться до української справи.

Референтом д-р Ст. Баран і в своєму рефераті обговорив докладно сучасне становище і працю Української Парляментарної Репрезентації, зокрема становище, яке заняли у своїх останніх промовах щодо наших засадничих домагань голова У. П. Р. пос. д-р Дмитро Левицький і пос. Остап Луцький у соймі та сенатор д-р Антін Горбачевський у сенаті при обговоренні нинішнього нашого теперішнього положення в Польщі. У звязку з цим обговорив д-р Баран і відому відповідь міністра внутрішніх справ Коцялковського на засіданні сенатської скарбово-буджетової комісії дня 14. лютого ц. р., що своєю незвичайністю форми і змісту викликала зрозуміле відрух у цілому українському громадянстві в Польщі. Референт згадав теж і про відповідь пос. д-ра Д. Левицького в його отвертому листі в „Ділі" до мін. Коцялковського, як також і про відповідь тому ж міністрові й польському урядові сен. д-ра Антона Горбачевського в його недавній промові на пленумі сенату.

На повищі варшавські події наше громадянство зареагувало у пресі і на політичних зборах та сходинах і в своїх публичних заявах дало вислів своєї солідарности з виступами членів нашої Парляментарної Репрезентації в останніх часах на терені сойму і сенату. Це є доказом, що Українська Парляментарна Репрезентація не є відокремлена в обороні життєвих справ української нації і що за нею стоять лави свідомих українських виборців.

У другій частині реферату торкнувся д-р Баран і наших внутрішніх політичних справ, головно невідповідальної і шкідливої акції підпілля, керованої Організацією Українських Націоналістів (ОУН). У цій справі треба відновіяних заходів усього українського громадянства, в першу чергу його провідних чинників, свідомих своєї великої відповідальности за сучасну і майбутню долю нашого народу; треба заздалегідь протидіяти тій акції ОУН, що виставляє наших молодих і недосвідчених людей на непотрібні й недоцільні жертви і готова своїми вчинками особистого терору і саботажів викликати нову катастрофу як викликала її в осени 1930 р. на терені Східної Галичини у формі знаної пацифікації.

Над рефератом д-ра Ст. Барана переведено ширшу дискусію, у якій забирали голос пп.: б. посол і волосний радний Антін Кунько, господар з Чернилева Руського, член Воєвідського Самоуправного Виділу проф. Ілярій Брикович, Василь Болюх, господар з Кутковець, о. Степан Вонс, парох з Ігровиці, інспектор Остап Сінк, дир. Микола Турин, волосний радний Михайло Волинець, господар з Бірок Великих, дир. Микола Никифорук і міський радний будівничий Андрій Фаленднш. Після того на внесок о. Степана Вонса прийнято одноголосно резолюцію:

„Повітовий Народній Комітет у Тернополі на своєму засіданні дня 28. лютого ц. р. по обговоренні подій, що зайшли в останніх часах на терені сойму й сенату, зокрема по обговоренні становища Української Парл. Репрезентації і виступів послів д-ра Д. Левицького й О. Луцького в соймі та сен. д-ра А. Горбачевського в сенаті і відповіди мін. Коцялковського у сенатській скарбово-буджетовій комісії 14. лютого ц. р., незвичайної своєю формою і змістом — висказує повне довіря Української Парл. Репрезентації за її дотеперішню працю й оборону життєвих інтересів української нації та прирікає їй свою підтримку в дальшій її праці".

Відгуки мобілізації в Італії.

Комітет національної оборони в Туреччині.

Загальне міжнародне положення і мобілізація в Італії викликали сильне вражіння в Туреччині. Турецький уряд рішив створити спеціяльний комітет національної оборони, до якого ввійшли турецький премієр ген. Ісмет, марш. Февзі, шеф генерального штабу і міністер національної оборони Зекі та інспектор турецької армії.

Завданням комітету розглянути політичні події і видати відповідні до обставин військові розпорядки. З тією метою комітет буде сходитися бодай раз на тиждень, на випадок потреби теж частіше.

Створення комітету національної оборони в Туреччині викликало великий відгук у балканських державах.

Присилайте передплату!

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, вул. Третого Мая ч. 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділює кредити на піднесення господарства і промислу.

Від 1-го січня 1935 р. всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на **премійні книжечки**

в Кооперативному Банку „Дністер"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20., на які по році можуть припасти нагороди від 25—100 зол.

Нова акція ОУН.

Львів, 2. березня 1935.

Українська заокеанська преса не має в Польщі почтового дебіту. Її не діставать навіть редакції краєвих українських часописів і з цієї причини не мають спромоги інформувати систематично наше громадянство про українське життя на океаном на основі звісток самої тамошньої преси. Тільки випадково, від часу до часу попадають сюди поодинокі числа наших заокеанських часописів, з яких можна дещо цікавого довідатися. Припадково і я одержав до перегляду збірку чисел деяких українських часописів зі Злучених Держав (щоденник „Свобода" з Джерзі Сіті і тижневик „Народне Слово" з Пітсбурґа), з Канади (тижневики „Український Голос" „Канадійський Фармер" з Вінніпегу, „Українські Вісти" з Едмонтону) та з Бразилії (тижн. „Український Хлібороб" з Курітиби в Парані) з останніх місяців м. р. та з січня ц. р. Зокрема у „Свободі", „Нар. Слові" і „Укр. Хліборобі" знайшов я цікавий матеріял, що торкається акції Організації Українських Націоналістів серед нашого громадянства за океаном, якої епіцентром має бути посилена діяльність ОУН на українських теренах в Польщі і то вже в найближчому часі. Ця справа дотикає нас тут безпосередньо і про неї повинно знати наше громадянство, а супроти грядучої хвилі несподіванок невідповідальної діяльности підпілля занять здалегідь відповідне становище. Наші приятельські американські кореспонденти не згадують зовсім про цю справу для нас справу і тому тим більше треба її представити і висвітлити на основі доступного нам часописного матеріялу. Мимоходом слід зазначити, що українську американську пресу, яка доходить навіть до редакцій українських газет у Львові дуже рідко, дуже дбайливо студіюють по деяких сусідських установах у Львові і Варшаві і те, що для українського громадянства є тайною, давно вже відоме кому іншому...

Наше підпілля — УВО — (Українська Військова Організація) та її наслідниця ОУН (Організація Українських Націоналістів) вже на самому початку своєї діяльности звернули увагу на нашу еміґрацію за океаном, головно у Злучених Державах Північної Америки. Вислано туди емісарів, що для своєї справи старалися здобути нашу тамошню громадянську опінію і здобути для себе матеріяльну підтримку. В якийсь час пізніше поширено цю акцію на Канаду, а опісля і на Південну Америку — Бразилію й Аргентину. Знайдено там відповідний психольоґічний підклад. Наша заокеанська еміґрація, не вдержуючи тривких особистих звязків зі старим краєм наслідком різних утруднень, мало знає про дійсний стан тут у краю, та головно про наші настрої і змагання, які не все можна обмінити

На 3-го березня 1935. год. 21·30 до салі Реміснічої Палати при Стрілецькій площі

на Великі Вечерниці

запрошують Вас Правники

Коли через недогляд не дістав хто запрошення, зволить ласкаво відібрати його в Книгарні Р. Ш. Свистуська ч. 22. — Вступ 1·— і 2·— зол. Дохід для убогих студентів. 1057

відтворити без особистої обсервації на місці. Наші відносини в Польщі на політично-національному, культурному й економічному полі, які щораз більше загострювалися в нашу некористь, давали емісарям підкілля притоку і матеріял при своєрідному насвітленні до успішної агітації серед нашого закеанського громадянства, що назагал мало орієнтувалося у старокраєвих справах. В агітації не перебирано у засобах. Старокраєвих діячів, навіть найбільше заслужених, називано слабодухами, угодовцями, хрунями, а то і зрадниками українського народу, проти яких завзиваються народні маси. Правдивим викладником і керманичем народнього духа українських мас в Польщі є тільки ОУН і лиш вона здобуде волю і державність України.

Очевидно, емісарі ОУН вислімали і вислімують всіх тих наших людей, що часто серед дуже тяжких і несприятливих відносин роблять у краю органічну конструктивну роботу у різних ділянках нашого збірного життя. На думку ОУН тільки перманентна національна революція з індивідуальним терором, саботажами, експропріяціями як засобами боротьби спасе наш нарід від загибелі і здійснить ідеал нації.

Не буду виказувати, що ставлення справи наших національних змагань у такій площині є зовсім хибне і дуже шкідливе. Виказав це наглядно п. Вол. Целевич у своїй розвідці „Нарід, нація, держава", що появилася у Львові в осені м. р. і яку свого часу зреферовано на сторінках нашої преси.

Проти тез п. В. Целевича у згаданій розвідці виступила офіціяльна преса ОУН, а за нею і деякі українські закеанські часописи, що є під впливом емісарів ОУН. Для допомоги в акції ОУН створено у Злучених Державах П. А. Організацію Державного Відродження України (ОДВУ) з численними відділами у різних американських містах, де є скупчення нашої еміграції. Створено Фонд Визволення України, який має зібрати більший капітал на революційну акцію.

З допомогою для ОУН пішли й інші північно-американські організації, а саме Чорноморські Січі і Стрілецька Громада. Пресовими пропагаторами «ідеї ОУН стали „Народне Слово" з Пітсбурґу — полекуди й американська „Свобода" — та „Український Хліборób" з Курітиби в Бразилії. Акцію поширено на Бразилію і поширюється й на Канаду і Аргентину. Є в проекті скликання в весною ц. р. масового українського конґресу в Нью Йорку, на котрий — як зачуваємо — мав би приїхати голова ОУН. Це мала би бути свого роду демонстрація проти майбутнього Всеукраїнського Конґресу, в справі якого відбулися — як відомо — перші організаційні міжпартійні наради у Львові з кінцем грудня м. р.

У деяких українських закеанських часописах появилася відозва „Головного вождя ОУН до української еміґрації в Америці" в справі посиленої праці та жертвенности для підтримки національно-революційного фронту. З цензурних причин не можу подати повного тексту цієї відозви. Зміст і сенс її — це знаїв дати грошеву підтримку ОУН для переведення в життя її цілей. Видано відозву (Постій, в місяці жовтні 1934. року) з підписом Евгена Коновальця, який пише, що:

„Я, вперше напротязі 14-літнього існування й діяльности організованого, Революційного Руху, звертаюся з оцим заявом у такій безпосередній формі. І роблю це свідомий відповідальности кожного мойого слова. До цього приневолює мене вага переломового історичного часу, що його переживаємо, й свідомість сумних наслідків, які виринуть, коли би ми так дуже важливу хвилю прогавили".

Вперше знайшов я цю відозву у пітсбурському „Нар. Слові" ч. 47. з 29. XI. 1934. р., де є до неї окремий коментар у статті „Наша сила у нас самих". Там пишеться, що впродовж одного року 1934-35 треба зібрати *40.000 доляріо* на фонд ОУН для переведення кровавої розправи. Реєструється теж і збірки, ведені головно відділами ОДВУ. Цю саму відозву знайшов я в курітибському „Українському Хліборобі" ч. 1—2. (502—3) з 2. січня 1935, де як коментар до неї є велика вступна редакційна стаття під наголовком „Приходить час" з нападами на старокраєвих „батьків народу" — „отців — як там пишеться — духових рабів в докторських фраках і в ризах князів церкви, що бють чолом перед ворогом і в польських державних інтересах виповіли війну своїм українським дітям. Ці духові раби з ундо-клерикально-радикального уходовського табору в своїм хрунівстві пішли аж так далеко, що разом з поляками приєднали знищити організацію ОУН — цю останню і єдину нашу національно-політичну течію, що покладається на свої власні сили, невинно бореться за нашу державу. Зараз всі польсько-хрунівські сили перейшли в рішучий наступ на останню нашу національну позицію, обсаджену через ОУН". — Тому тепер „українську національної революції" полк. Евген Коновалець у цю рішальну хвилю звертається то всеамериканської еміґрації, як до національно-фінансового резервуару, „щоби стяв йому до помочі в боротьбі." — У статті пишеться виразно: „Бракує нам лише грошей на амуніцію і переведення терору".

ДЕШЕВІ БІЛІ ДНІ

з 40% знижкою цін уладжує

„Галицький Магазин Новин",

ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15.

для прикладу:

Полотно 70 шир.	0·55	Атлас постел. 150 шир.	2·35
Полотно 80 шир.	0·60	Пошевки мереж.	2·—
Медаполян 80 шир.	0·85	Простир. ковдр. мережковані	4·70
Медаполян 90 шир.	1·—	Простир. ковдр. з коронкою	5·50
Шифон 80 шир.	0·75	Обрусове біле	1·95
Шифон 90 шир.	0·90	Обрусове кольорове	2·20
Зефір сирма	0·55	Обруси з френданами	2·50
Полотно на сорочки	1·20	Гарнітур 6 осіб	7·—
Пеленіна І. шовкова	1·60	Серветки	0·20
Перкалїна кольорова	0·70	Ручники вафлеві	0·28
Димка на підштанці	0·65	Ручники Купелеві	0·90
Полотно простиралове	1·25	Ручники дамастенські	0·90
Простирола за штуку	2·—	Ручники кухонні	0·50
Рожевий всим 90 шир.	1·05	Стирки	0·35
Неба червона 90 шир.	2·20	Стирки корчик.	0·45
Шифон постелевий 90 шир.	1·—	Хустинки	0·15
Шифон постелевий 160 шир.	1·65	Хустинки мужеські	0·35
Атлас постелевий 90 шир.	1·40	Капи пікові	2·50
		Сінники	3·25
		Ковдри сатинові	8·50

У В А Г А: Обслуга в українській мові. — З нагоди Білих днів продаємо всідні бавовняні товари по цінах до 30 процент знижених.

При закупні товарів від 5 зол. задурмо білети до першорядних кін.

Вовняні матеріали 100 цм. від 4·80 до 6·80
шовкові Crepe Caprі „ від 7·— до 8·50
„ **Crepe Mousse** „ 6·80
Лїонський шовк (чист. шовк.) 3·60
Лявабль (гарант. до прання) 6·20
та всілякі жіночі матеріяли по цінах від давна дуже низьких у найбільшім виборі — тільки у фірмі

Дім Моди

Львів,
Марійська пл. ч. 4.
Європейський Готель.

Обслуга в українській мові.

Ясно і отверто. Забракло для ОУН грошевих ресурсів і їх має дати тепер українська американська еміґрація. Сказано теж ясно і отверто про найближчі завдання ОУН на терені краю. Є ними переведення терору. У революційній практиці під переведенням терору розуміється з правила індивідуальний терор на представниках влади і на тих власних громадянах, що на думку терористів стоять на перепоні їх акції, або яких треба звести зі світа для пострашку слабодухів, чи — як вище у цитованій статті сказано — „уголовців хрунів".

Тут тепер черга на наше зорганізоване громадянство, у першу чергу на правові легальні українські політичні партії. Новому безглуздому й у безпосередніх наслідках вкрай шкідливому для нашого збірного національного життя теророві підкілля ОУН треба заздалегідь відповідно протиставитися і перестерегти у відповідний спосіб наше громадянство перед небезпекою вчинків невідповідального підкілля. Думаю, що і наш Епископат знайде теж відповідний шлях звернути увагу загалу вірних, очевидно ще перед почитком заповідженої терористичної акції ОУН, щоби зуміли протиставитися поділям, що їх підкілля ОУН хоче **спровокувати і спричинити нову повінь репресій і нову небезпеку для наших надбань.** Вкінці треба знайти дорогу для відповідного протидіяння і серед самого українського закеанського громадянства, яке напевне не все співчуває новій акції ОУН. Хай воно знає, що кожний доляр, що дає його для ОУН, це **ключ до безпотрібного заповнювання в'язниць**, це спричинювання репресій, це **загроза істнуванню**

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 28

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

З другого боку опираси Бадені на польськім центральним комітеті, який мав за собою цілу шляхту в краю, з усіми її силами і засобами, а у Східній Галичині всіх поляків взагалі там, де треба було йти проти нас, дальше всі повітові уряди з цілою чередою посіпаків, жандармів і взагалі всі органи влади цивільні, військові, державні й автономічні, політичні і судові, просповідники і спомічники польського духовенства, а то все під покривалом безграничної самоволі і безкарности. Не диво, що серед таких відносин, при повнім використанні всіх арканів виборчої техніки, при доведених до мистецтва всяких можливих штучок і хитрощів, міг Бадені бути певний своєї перемоги, міг будь-що-будь і самовпевнено сказати в соймі: „Postaramy się".

Як супроти цього представлялася приготовлювана акція з нашої сторони?

Між т. зв. русинами було три передвиборчі комітети: москвофільський, а табору „Народної Ради" під проводом Романчука, Костя Левицького, Нагірного й інших, старших народовців творили **„Руський Незалежний Комітет"**, з яким ішли також разом радикали під проводом Окуневського і Даниловича, що не творили окремої виборчої організації. Москвофіли творили **„Всенародний Русский Комітет"**, одначе цей комітет і „Незалежний" не йшли проти себе, а згідно з собою і переважно ставили в усіх округах тих самих кандидатів. Таким способом незалежні українці-народовці, радикали і москвофіли ставили до них виборів сконсолідовані і між ними не було взаємної боротьби.

Зате зовсім окремо ставили ново-еристи під знаку Барвінського, Вахнянина і Савчака, які завязали так званий **„Головний Комітет"**, що ставив кандидатів проти обох попередніх комітетів та був підтримуваний Баденім і поляками. Було, правда, кілька повітів, на які ставили тих самих кандидатів комітет „незалежний" і „головний", одначе це були повіти нечисленні; взагалі розклад наших сил при цих виборах був такий, що кандидати „Головного Комітету" ближче стояли до польських кандидатур, як то кандидатуро інших руських комітетів.

Між русинами було велике обурення на „Головний Комітет" і його патронів, особливо, коли він пішов так далеко, що в калуському повіті поставив контркандидата Романчукові. Та, видно, вимагав цього Бадені, а давні ново-еристи виховані були в трезурі безоглядного послуху і дрожали зрештор за власні мандати, які вони дістати тільки з ласки Баденія.

Так у загальних нарисах представлялася передвиборча ситуація в краю.

XXXIII. ПЕРЕДВИБОРЧА СИТУАЦІЯ В СТРИЙЩИНІ. МОЄ ОСОБИСТЕ СТАНОВИЩЕ.

Я ніколи не думав старатися за мандат до сойму або парламенту. В осени 1894 р., отже більше як на рік перед виборами, зібралися довірочні люди зі Стрийщини на довірочну нараду в Стрию і рішили одноду шно поставити мою кандидатуру до сойму в стрийськім повіті. Це уважали такою певною річю, що про іншу кандидатуру ніхто не міг і думати.

Я відмовлявся рішуче, та цього не хотів ніхто брати під увагу. Через те я довший час уникав цього питання і не ставив його на денний порядок стрийських нарад, надіючися, що з ходом часу знайдеться для нього якийсь вихід.

(Далі буде.)

наших конечних і заслужених установ і спинювання нашого збірного національного життя — та цілком **не** допомога для збудування Української Держави. Її не збудується за 40.000 дол., ані навіть за 40 міліонів долярів, що пішли би для ОУН. Шлях до будови власної держави є зовсім інший, ніж той, що його проповідує ОУН.

Д-р Степан Баран.

—o—

Нова організація комісії „Про Руссія".

ЧИТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, КАП. Папа оголосив відручне письмо про нову організацію комісії „Про Русія". Всі католики византійсько-славянського обряду, замешкалі в Росії, і католики інших східних обрядів будуть належати відтепер до св. *Конгрегації східної Церкви*, при якій зорганізують спеціяльну секцію. Католики латинського обряду зі своїм діецезіяльним духовенством будуть далі підлягати папській комісії „Про Руссія". Цю комісію обєднають зі св. Конгрегацією для надзвичайних церковних справ. Секретар Конгрегації буде предсідником цієї комісії.

Далі відручне письмо пригадує заслуги і надзвичайну посвяту єпископа д'Ербіні і виясняє, що нова організація є необхідною для скріплення тих, які працюють для добра християнства у Росії. Вкінці папа додає, що з приводу недостачі літургічних книг серед духовенства східних обрядів доручив св. Конгрегації Східної Церкви подбати про нове видання цих книг. Таким чином виявиться правдива материнська любов католицької церкви не тільки до католицьких східних обрядів, але також до православних.

—o—

Нагла смерть берлінського єпископа.

БЕРЛІН, 2. 3. ПАТ. Вчора в год. 9.15 вечором помер нагло берлінський єпископ д-р Барес у 63 році життя. Смерть популярного єпископа викликала велике враження у Берліні.

—o—

ДИМІСІЯ ФОН ПАПЕНА?

З приводу аферн секретаря німецького посольства у Відні Чирського, німецький уряд візвав вдруге фон Папена до Берліна. Політичні кола переконані, що фон Папен не вернеться уже на своє становище посла до Відня.

У Берліні розійшлися поголоски, що посол фон Папен подався до димісії.

—o—

7. березня приїде мін. Саймон до Берліна

ЛЬОНДОН, 2. 3. ПАТ. Райтер повідомляє, що мін. Саймон приїде до Берліна 7. березня пополудні й остане там до 10. березня.

—o—

Тайні зброєння Болгарії.

Гостра полеміка болгарської і турецької преси.

Між турецькою пресою у Константинополі і болгарською пресою ведеться завзята полеміка на тему болгарсько-турецьких взаємин.

Турецька преса закидує Болгарії підтримку національного руху у Східній Тракії, яку задумує прилучити до Болгарії.

Турецька преса покликується на вістки грецької преси, що Болгарія переводить в останніх часах зброєння на широку мірку.

Турецька і грецька преса потрожують, що їхні уряди будуть змушені хопитись спеціяльних заходів обережности на болгарській кордоні.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Большевицький амбасадор Майський у Льондоні запросив офіційно мін. Саймона з візитою до Москви.

— Мадярський уряд видав декрет зі забороною всяких публичних зборів і маніфестацій.

— Національні збори Туреччини одноголосно вибрали президентом турецької республики Кемаля Ататурка. Кабінет Ісмета Інону затвердили в колишньому складі з тим, що міністром краєвої оборони став Кязім Озальп.

— У віденському університеті демонструвало 400 студентів і один професор. Поліція арештувала 14 студентів.

— По відчиті мін. Саймона дійшло до інциденту, який викликали пацифісти, розкидаючи летючки проти редакції „Ле Тан" за зорганізування цього відчиту.

— Мін. Лаваль відбув нараду з абісинським послом у справі переговорів Абісинії з Італією.

Батькам та опікунам шкільної молоді до відома!

Час здавати іспити до гімназії нового типу вже недалекий. У цьому шкільному році всі учні 6. і 7. кляси народніх шкіл, що хочуть продовжувати науку в гімназії, мусять уже в першій половині червня зголоситись до іспиту. Бажаючи дати всім дітям найкраще фахове й совісне підготування до цього іспиту, філія „Учительської Громади" (станова організація учительських середніх шкіл) у Львові влаштовує спеціяльні лекції для цієї молоді. Пропонуємо й радимо батькам та опікунам скористати з цієї нагоди та прислати до нас дітей. Тимбільше, що в попередньому році всі батьки мали те вдоволення, що їх діти, які користали з цих лекцій, здали поголовно приписані вступні іспити з **добрим успіхом.** Приймати будемо насамперед учнів 6. і 7 кляси нар. шкіл, але може бути прийнята також молодь із ріжним приготуванням, оскільки виказується відповідним знанням. Зголошення приймає до 10. березня д. р. книгарня „Рідної Школи", Львів, вул. Сикстуська ч. 20.

„Україна у міжнародній політиці".

Коли ми позавчора вказували, що перша стаття у „Прагер Прессе" на українські теми (з 17. II.) це конфлікт поміж бажанням бути обективним інформатором про українські справи та одночасно проводити совітофільську політичну лінію, то чергова стаття, що появилась у тому часописі під новищим наголовком 24. II., писана виключно під кутом чехо-словацької нинішньої офіціяльної закордонної політики. Вона цікава для нас саме тим, як чехословацькі міродайні чинники, які дали неодноразово доказ прихильности супроти української культури своїм становищем до українських наукових і суспільних установ, створених силами українських емігрантів при найближчій допомозі уряду ЧСР, вважають можливим погодити те своє розумне становище з політичним русофільством, проявляваним тепер у формі концепцій тісного союзу Малої Антанти зі Совітами та підтримкою концепції союзу франко-совітського. Це тим цікавіше, що нинішні керманичі ЧСР, передовсім славний й президент Масарик і міністер закордонних справ Бенеш, це справді державні діячі великої історичної мірки, які свою політичну мудрість черпають передовсім з наукового знання, які структуру Східньої Европи знають на підставі знання заселюючих її народів та, які ніколи нинішнього дня не утотожнюють з завершенним уже процесом живих національних і суспільних течій.

Найбільшою хибою статті „Прагер Прессе" є те, що воно не тільки оперує совітськими тенденційними і подекуди цілком фантастичними аргументами, але отверто наївно покликується на совітські джерела, як на авторитетний доказовий матеріял. Коли напр. автор, переводячи у своїй статті тезу про шкідливість і недоцільність українських антисовітських самостійницьких поглядів, повторяє за Любченком, що „українські сепаратисти... стоять передовсім у звязку з польськими консервативними шляхотськими колами", — то стаття тратить поважний характер, бо можна такими нісенітницями годувати бідних совітських громадян, які не бачать від кільканацяти літ інших часописів, як большевицькі, та мають замкнене вікно у світ, але не можна таких річей виписувати у середньо-европейській газеті, коли в самій Празі безліч людей знає, що це тека суща дурниця, що *не може бути правдою.* Те саме торкається перемішування всуміш гороху з капустою — діяльности українського підпілля, заяви д-ра Дмитра Левицького, гасляв Гуґенберґа і концепцій Розенберґа, Коновальця, Скоропадського і... князя Сапіги (?!), врешті наскрізь фальшиве переплутання антисовітських українських національних тенденцій з ревізіоністичними мадярськими тенденціями. Дуже можливо, що ріжні міжнародні політики включають український самостійницький рух у свої власні, покищо мало відомі пляни, але вартість тих рахунків, роблених без господаря (бо активно допомічним чинником може бути кожний нарід тільки з власної і непримушеної волі, згідно з власним розумінням свого інтересу) можна оцінити тільки тоді, коли знати справу з джерела, а не глядіти на неї крізь тенденційні чужинецькі окуляри.

Отже передовсім згадана подробиця про український і мадярський ревізіонізм: *вони не мають зі собою нічого спільного.* Не з демагогічних оглядів, не з короткозорого опортунізму нинішнього дня, але саме з найкраще зрозумілого свого національного інтересу українці неодноразово заявляли і заявляють, що вони *найрішучіше протиставляться мадярським ревізіоністичним тенденціям:* історичний досвід перебування Закарпаття у границях країв угорської корони наказує українцям берегтися перед повторенням тої незавидної долі. Мадярська національна політика, основана на всій психіці провідних мадярських верств, каже українцям з найбільшим і найдалі посуненим недовірям глядіти на можливости свого національного розвитку в границях Мадярщини і протиставитися щиро та одностайно мадярській ревізіоністичній пропаганді. Інша річ, що чехословацька практична політика на Закарпатті нераз дуже утруднює українським національним колам те завдання, підтримуючи якраз ті круги (русофільство та инші етично елементи), які діють на шкоду українському національному, культурному і господарському відродженню Закарпаття та викликують в українців (що далеко не заминають очей і на позитивні явища та позитивні свої здобутки) зайве огірчення. Однак протиревізіоністичне протимадярське українське становище не може бути поширене взагалі на платформу загального антиревізіонізму. Навпаки: це протимадярське становище, становище льояльности супроти Чехословацької Республики, є диктоване в великій мірі вимогами *боротьби проти Совітів!* Тому недоцільними, безвиглядними і для нас незрозумілими є спроби автора переконати українців, що вони повинні

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по рекляміїних цінах!
Для прикладу: штруксн 1·80, фланелн 60 сот, перкалінa 70 сот. Полотна 55 сот.

взагалі звузити свої претенсії і свою діяльність до терену національно-меншинової проблеми *в усіх країнах*, себто і в Совітах...

Кінчається та стаття таким зворотом:

„Чехословацьке громадянство симпатизує з відродженим українським народом і з найбільшим зацікавленням слідкує за його позитивними культурними осягами. Воно вітає в українському народі нового, самосвідомого і сильного члена славянської родини і є переконане, що українці причиняться ще величними здобутками до слави власної культури і поступу людськости.

Воно є глибоко переконане, що — що торкається протекторів українського „визволення" — можна зробити для свого народу більше розумною меншиневою політикою, ніж спробою захитати границями сусіда. Польські великі земельні власники як носії української свободи — це при найбільшій обективності подабає на парадокс (Очевидно, але при чому тут польські поміщики, — цеж продукт забріхливої совітської пропаганди — *Прим. Ред.*). Що Сов. Україна не дасть себе ані „приключити" до Заходу ані „зрішняти" з нею, це кожній думаючій людині ясно. І що війна — ведена чи то проти Заходу чи Сходу — є злочином, це признавали урочисто всі держави чи то в актах, що осудили війну, чи в документах Ліги Націй.

Тому приготовляваний нині східній пехт є також через те важливий, що він має зробити кінець тим планам, які хотять привести переворот на Сході, щоби цілу Европу довести до такого стану, який не є тотожній з тим, під знаком якого повстали або відновились самостійні держави поміж Балтійським Морем, Дунаєм та Чорним Морем (між ними також Польща)".

З останнього уступу видніє острах перед **якоюнебудь зміною,** бо в якійнебудь зміні нинішня мало-антантська дипльоматія бачить небезпеку загальної ревізії границь, отже передовсім небезпеку мадярського ревізіонізму. Через те вона так настирливо підтримує ідею східнього пакту, який по суті є виключно **совітським інтересом:** дає вільну руку Совітам для стабілізації внутрішніх відносин (дотеперішніми методами розстрілів, Соловок і голоду) та на Далекому Сході. Через те й теорія про єдиноспасенність „розумної меншиневої політики", це теорія, яка — не торкається Совітського Союзу, і якої тому не можна стосувати при формуванні власного становища супроти Сов. Союзу.

Державний інтерес Чехословаччини, так як його розуміють її керманичі, вимагає не встрявати зовсім у „внутрішні справи" Сов. Союзу, не цікавитися національною політикою московських окупантів на Україні, задовольнятись статистикою і насвітленням офіц. совітських чинників та вживати заходів для збереження в Европі — цілій Европі — статусу кво за всяку ціну. Однак ті самі дівчі й усі інші чеські патріоти мусять признати нам, українцям, не тільки право, але й обовязок журитися долею мільонів земляків за Збручем, тим більше, коли фактичний стан тамошніх відносин загрожує уже не небезпекою викривлення національної культури, а просто фізичним винищенням народу. І ніхто обективний не може заперечити, що на підставі досвіду, трагічного і кривавого досвіду 17-ти літ, українці мусіли прийти до переконання, що єдиний їх рятунок у провалі совітського режиму та розпаді Совітського Союзу на самостійні національні держави. Наше глибоке переєвідчення, що вийде це на добро і спасення також цілій Европі, цілій людськості та всій християнській цивілізації світа.

Паперова українізація.

(Про Волинський Єпархіяльний Зїзд.)

Від Редакції. Цю статтю містимо в порядку дискусії.

I

Цьогорічний епархіяльний зїзд у Кремінці наробив чимало галасу. Не по селах і містах Волині, де на нього не звернули ніякої уваги, а лише в пресі. Зацікавилася ним навіть українська діяспора (див. статтю Ст. Сірополка в „Нов. Часі", ч. 37.). Оцінюють його, як значну подію, яка матиме поважні й далекосяглі наслідки для життя Правосл. Церкви. Особливо розписується на ту тему „Бюлетин Польско-Українські" (ч. 8.) у статті, що очевидячки вийшла з гуртка „могильників", чи з Т-ва Петра Могили в Луцьку.

II

Щож собою уявляє ця подія? В порівнанні зі зїздами, які ми мали на Волині, виглядає вона імпрезою надто мізерною: 55 представників духовенства від деканатів, коло 15 офіційних осіб ті з 10 певняків „могильників", — ото вам і весь „епархіяльний зїзд", ото представництво 2-мільонової епархії...

Ще мізерніша праця зїзду, яку й порівняти не можна з діяльністю попередніх зїздів. А після них зродились на Волині нові потреби, викрилися нові болячки, повстало багато матеріялу до полагодження.

Та чи заїкнувся хто про нього на зїзді в Кремінці? Напр. про те, щоби регабілітувати й притягнути до активної церковної праці тих попів, що за Денисівсько-Відибілівського режиму за свої українські переконання попали в неласку й опинилися там, де „Макар телят не гонив", у глухих закутках, на убогих парохіях. Не згадали їх, коли обеджували парохії в Луцьку, Рівнім і Дубні; коли комплетували консисторію новими членами такими „українцями", як і їх попередники; коли радили справи на зїзді. Неначе цього питання на Волині взагалі і нема.

Друга поважна справа — взаємини в парохіях між духовенством і вірними, — взаємини, що дають багатий матеріял до сварні, поліційних доходжень, судових розправ. Зїзд теж не постановився над тою справою.

Ніхто не заїкнув і слова про злоякиванння шлюборозводовою практикою; не взяв в оборону семейної культури, святости шлюбу; не пригадав, що нерозривність подружжя — підстава міцної церковної громади й здорового національного організму; не виступив з порадою добро Церкви й нації трактувати понад консисторсько-архіерейські вигоди від шлюборозводової розпусти, понад високі канцеляріїні „пошліни" (оплати). Подібні справи не знайшлися в програмі зїзду.

III.

З кремінецьких уваг звернули на себе увагу три точки: а) проповідування мовою українською, б) шкільне навчання релігії рідною мовою й в) богослуження українською мовою в тих парохіях, де цього бажають парохіяни.

Стара ще історія! Починаючи від 1921. р. на кожнім епарх. зібранні повторюється те саме, але положення річей ніяк не міняється: духовенство проповідує переважно мовою російською, вчить у школах релігії переважно мовою російською, або в „местном наречії", чи скорше тим українсько-польсько-російським „вавилоном"; з українським богослуженням та сама історія: за виїмком кількох парохій, моляться таки московсько-суздальською мовою... Так було до зїзду, так саме напевне буде й по зїзді. Принаймні минув уже місяць, і ніяких наслідків його нема. Минуть так напевно ще місяці і — мабуть — роки...

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74.
Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цілім краю. 313 25—50

ЕВГЕН ЧЕРЕВАНЬ

Усміх сірих очей.

(Докінчення.)

II.

Розкинена у витільному шезльонгу, на тлі вибагливого будуару, лінива перекидала листки книжки. Ліда, одиначка багатія Горинка нудилася. Була одною з тих девятнацятилітніх красунь, що їх годі назвати гускою, навіть, коли хочемо бути злобні, навіть її кандидати, що відходили в гарбузами, погоджувалися, що Ліда Горинківна гарна, шляхотна й розумна, тільки трішечки вередлива.

Коли батько, на її домагання, помістив оголошення про вакаційного товариша для неї, вона відправляла кандидатів одного за одним і випомадованих елегантів і красунів і досвідчених старших панків. Ліда твердила, що на світі нема цікавих мужчин і щорво більше позіхала.

Вбійшла служниця.

— Панночко, вибачте, там прийшов якийсь хлопець і доконче хоче бачитися з вами. Каже, що він має тут дістати посаду.

— Проси — кинула знеохочена.

Була певна, що відправить його, як і попередніх.

— Але він... — мялася покоївка — якийсь дивний, такий...

— Зачімав тебе? — спитала.

— Ніїї — живо заперечила — він якийсь обдертий, поганий.

— Попроси!

Ліда збентежилася. Перед нею стояв, іронічно пісміхаючися, підверховний у поплямленім убранні, неголений чоловік.

— Я — заговорив, обертаючи в руках капелюх — у справі оголошення, яке ви помістили в „Нехілі".

— Ну, добре, — перебила — але ви, як бачу зовсім не відповідаєте вимогам.

— Ага! — відповів, ні трохи незбентеженний Відьма. — Ну, про це можемо подискутувати.

Ліду це заскочило. Іритував її іронічний усміх, що чаївся, немов пес до скоку, в кутиках уст дивного кандидата на її товариша забав.

— Дозвольте, що я собі сяду. Я сюди пішки аж зі Замарстинова. — додав.

Ліда зарумянилася.

— Але ви мені зовсім не представилися! — хотіла навчити його доброго тону.

— Ах, правда! — закликав. — Я називаюся Іриней Відьма.

— Іриней Відьма?! — повторила.

— Так! І непричком кажучи, нема в тому ні дрібочки моєї вини. Це, бачите, вина моїх батьків, коли не календаря.

— А чим ви займаєтеся?

— Чим займаюся? Цікаве питання. Шмуглем насевно ні, бо у Львові нема жадної границі. Студією життя — сказав з усміхом.

— Так? — піддержала розмову. — І що ще?

— Я студент прав... був, чи буду, це ще покажеться.

— Ах, так, вибачте — Лідї мотався язик — але я ніколи цього не сказала би...

— Служу вам індексом!

Ліда збентежилася. Їй стало неприємно.

— Ох, ви не розумієте мене. Але чому ви не оголилися? — нагло спитала.

— Це досить замотана історія. Я не маю бритви. А рискувати видатком на стрижня, не можучи певности в успіх вкінці...

— Но, знаєте, але ви цікава людина!

— Безперечно! — потакуюче кивнув головою. Але дивуюсь, що ви мене ще не викинули. Я розумію, що вам непідхожі такі, як я, тому...

— Найважніше те, чи ви зуміете заняти мене.

— Це залежить від... ну, від вашого настрою.

— Прошу, говоріть про ваші кваліфікації.

Сів проти неї.

— Скажу вам коротко: дистинґований, то я не є, але можу бути, пристійний не є, но і таки не буду. Товариський — як коли, звичайно так, хібо, що люблю деколи залазити за шкіру. На музиці не розуміюся, а щодо культури й ситківки, вважаю, що це...

— Непотрібне! Що? — розреготалася Ліда. — знаменито! Думаю, що треба тільки умовитися з батьком про пенсію і справа полагнана.

Тепер Відьма збентежився.

— Ви кепкуєте собі з мене — загикався.

— Ні трохи... Ви — оригінал і може з вас можна буде щось зробити... Але раніше мусите добре вбратись, підголитись... Дістанете задаток. Бо знаєте, кажучи щиро, на світі страшенно нудно!

III.

Минуло два роки. Іриней Відьма хістав завдяки впливам Горинка посаду у фабриці; жив у добробуті. Крім цього мав побічне заняття. За кожним разом, коли Ліда нульгувала, він мусів на її голос у телефоні, сідати негайно до авта й їхати за нею.

Вона радилась його в усіх справах, а голосно найважніший: чи має вийти заміж і за кого. Оголошення в часописі стали її пристрастю. Вона придумувала щораз нові і приймала в себе все нових кандидатів не вчителів чужих мов і товаришів подорожі. Шукала такого, що мав би одну прикмету, яку мав Іриней: нехай скаже, щиро, що йому бракує і не соромиться своїх хиб, сіних очей.

Досі ніхто нїм нього на продумів її усміху

ГЕМОРОЇДИ

є причиною злого самопочування, і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — При гемороїдах вживати

Anusol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.
70/7 5—22

Колиб з'їзд бажав українізації, то не тільки прийняв би голі ухвали, а й вказав би шляхи до їх переведення в життя, без чого ухвали не виходять поза межі нікого не обовязуючої декларації, паперових постанов, звичайнісінької „словесности". Характеристична тут одна мовчанка: з'їзд нічогісінько не згадав про церковно-славянську мову... Видно, і надалі мусить вона залишитися в московсько-суздальській формі, накинутій православним волинякам російським панування. І справді, як до з'їзду, так і по з'їзді архієп. Олексій продовжує виголошування: „благословен", „Тебе Господі" й т. п. А здається, увільнитися від цього „єдіно-неделімческово" ярмуса можна найлекше і найскорше. Можна, якби хотілося...

IV

Кому й на що здалася паперова українізація, задекларована кремянецьким з'їздом?

Перш за все з'їзд мав своїм завданням реабілітувати архієп. Олексія. Його попередні розпорядження, особливо видані в грудні м. р. (удекорування О. Відибіди митрою, покликання оо. Борецького й Яковлева на членів консисторії), цілковито підмочили йому репутацію, навіть в очах певників. Правда, Владика зараз-же взявся за голову й скасував свої розпорядки з більшою легкістю, ніж їх видав; але було ясно, якого українського пастиря одержала Волинь. Отже треба було рятуватися, і з цією ціллю уплянковано з'їзд з його декларативними ухвалами.

Друге завдання, яке йому поставили, — це охорона Волині — скажемо словами „Бюлетин-а Поль.-Українськ-ого" — від „надмяру невласцівих впливув політично-партийних, люб общо-визнаньових". В точці цій, як легко зрозуміти, збігаються інтереси не тільки православної епархії, а й наших „сусідів", що хочуть ущасливити православних українців ізоляцією їх від культурного світу взагалі й від поєднання з Католицькою Церквою зокрема... Ось чому зобачили денне світло ухвали в справі українізації.

Чи приспять вони ідейні стремління свідомої верстви волинського громадянства?

Напевне — ні. За пару паперових ухвал не виречеться вона своїх найшляхотніших прагнень; не дасть приспати свою свідомість, що до удоровлення церковних відносин Православія, до духовно-культурного поступу, до національного відродження шлях лежить через церковне поєднання.

Амт. Гірський.

Німеччина проти поїздки мін. Саймона до Москви.

ЛЬОНДОН, 2. 3. ПАТ. „Морнінг Пост" сумнівається, чи мін. Саймон поїде взагалі до Москви. Пише, що офіційні кола британського уряду побоюються, щоб місія мін. Саймона у Берліні не стрінулась з більшими труднощами а огляду на спротив німецького уряду супроти такої поїздки. Зрештою справу візити мін. Саймона вирішить британський уряд щойно після повороту міністра з Берліна.

Співпраця Франції і Німеччини врятує Европу перед катастрофою.

ВЕЛИКА ПРОМОВА КАНЦ. ГІТЛЄРА У САРБРІКЕН.

БЕРЛИН, ПАТ. Святочне перебрання влади у Сарщині закінчилось великою маніфестацією перед ратушем, де виголосили промови міністри Гес і Гебельс, комісар Біркель і канцлер Гітлер.

Мін. Гес висловив надію, що як плебісцит у Сарщині виявив світові правду про Сарщину, так само світ довідається одної днини правду про інші справи. Плебісцит у Сарщині має для миру худи більше значіння, ніж про це сподівались. Він виявив світові, що ніякі є націонал-соціялістами і теперішній устрій Німеччини є непорушний. Іншим народам не залишається нічого іншого, тільки витягнути правильні висновки і шукати співпраці з Німеччиною.

Комісар Біркель у своїй промові заявив, що в дні 13. січня ц. р. населення Сарщини доказало іншим народам, що безкарно не можна хулити німецького Бога". Німеччина признає вповні права церкви, але не дозволить вмішуватись посторонним людям до діяльности націонал-соціялістичної партії.

ПОХІД 100 ТИСЯЧ ПРОБОЄВИКІВ.

Канц. Гітлер відобрав дефіляду 100 тисяч пробоєвиків, яка тягнулася дві години. В год. 6-ій вечором канц. Гітлер виголосив промову, яка була кульмінаційною точкою обходу. Згадав, що день 1. березня є щасливий не тільки для Німеччини, але також для цілої Европи. Рішення про поворот Сарщини до Німеччини назвав благословенням. Прилучення Сарщини до Німеччини уможливить мабуть аліквідувати кризу у Франції і в Німеччині. Як Німеччина бажає миру, хочу вірити — говорив далі канц. Гітлер, — що великий сусідній нарід схоче шукати з Німеччиною спільного миру. Повинно статись так, щоби два великі народи подали собі руки і спільно виступили проти недуги, яка загрожує катастрофою Европі. Звертаючись до всіх державних мужів світа візвав, щоби на прамірі Сарщини зрозуміли, що недоцільним розділювати народи і держави. Пролита кров виявляється справедливішою, ніж документи. Те, що підписали чорнилом, змили кровю.

Напади большевицької преси на кард. Інн'цера.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, КАП. „Оссерваторе Романо" гостро напятнував нагінку одного з московських часописів, який напав на кард. Інніцера за збіркову акцію голодним у СССР і при цій нагоді повиписував несотворені речі про пужиття церковних збірок, про наплив паломників підчас святого року до Риму і про саме місто Ватикан.

Ватиканський орган спростовує фальшиві вістки большевицького часопису і пише, що широкий загал має змогу контролювати церковні збірки та пригадує статистику паломників з ювилейного року. Одночасно підкреслює факт, що збірки на допомогу голодним у СССР з Австрії та інших держав пересилаються через „Торгсін" до большевицького державного банку і тому большевики згідно зі своїм звичаєм можуть ними навіть спекулювати.

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіті".

Великі маневри британської фльоти.

ЛЬОНДОН, 2. 3. ПАТ. В днях від 7. до 15. березня ц. р. відбудуться на Атлантійським Океані великі маневри британської военної фльоти. Перший раз від часів світової війни у маневрах візьме участь 45 кораблів торговельної марінарки. Метою маневрів провірити оборонні засоби на випадок війни, які уряд видасть для забезпеки заморської торговлі В. Британії.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

18 політичних убивств у С. С. С. Р. за один місяць.

З Москви надійшли вістки. Офіційний комунікат комісаріяту внутрішніх справ подає, що в ночі з 28. лютого на 1. березня ц. р. вбили визначного комуністичного діяча Грушунова недалеко Новоросійська. Слідство виявило, що його вбив селянин „кулак" з чисто політичних мотивів, якого теж ерештували. Генеральний прокуратор жадав, щоби слідство проти вбивника і його здогадних спільників закінчила місцева влада за 10 хвилин і щоб негайно відбулася розправа. Офіційні вістки кажуть, що в місяці лютому ц. р. було у СССР 18 політичних убивств.

При болях голови або памороках, шумі в ухах, безсонности, злім самопочуванні, подразненні треба негайно вжити випробований при цих недомаганнях засіб — гірку воду **Franciszka-Józefa.** Поручають й лікарі.

Заклик до походу з вилами на парлямент.

БУРХЛИВА ДИСКУСІЯ У ФРАНЦУСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

ПАРИЖ, 2. 3. ПАТ. Вчора передполудням відбулася бурхлива дискусія у парлямент над інтерпеляцією посла Гернута у справі маніфестацій рільних робітників у Руен. Робітники взивали піти з вилами на парлямент, не платити податків, вибрати вкладки з кас ощадности і кричали: „На ліхтарню з прем. Флянденом". Кількасот приватних самоходів звозили робітників до Руен. Бесідник гостро критикував провідників селянського фронту, які використовують демонстрації для своїх політичних цілей.

В дискусії посли лівиці домагалися, щоби уряд розвязав націоналістичні фашистівські організації. Проти таких промов запротестували гостро посли правиці.

Прем. Фляндєн заявив, що у справі маніфестацій у Руен влада веде слідство. Одночасно домагався від парляменту висловити довіря, яке парлямент признав 427 голосами проти 126.

ЗА ВИБОРЧІ ПРАВА ДЛЯ ЖІНОК ДО ПАРЛЯМЕНТУ.

На пополудневім засіданні палата послів на внесок пос. Фросара і Брака приступила до нарад у справі виборчих прав для жінок у Франції до самоуправних установ і до парляменту.

Жадайте всюди! найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та тмар ло лещат. 44-14—? „СІЛЬВА" Львів, Бандурськ.кого 5

Видатки Еспанії на зброєння.

МАДРИД, 2. 3. ПАТ. Преса пише, що уряд передбачує на оборону Балеарських островів видатки в квоті 447 мілїонів песетів, які призначені на будову 12 підводних човнів, 12 торпедовців, 12 канонірок, 12 поліційних торпедовців, 4.800 морських мін і 8 апаратів до виловлювання мін. На Балеарських островах уряд збудує теж летовище.

Ком. Каганович погрожує.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Москви: Новопризначений комісар комунікації Каганович обняв уряджування і заявив, що з усією строгістю поборюватиме недостачу дисципліни та недбальство на більшевицьких залізницях, які найгірше організовані і творять найслабший відтинок у господарському житті СССР.

Поворот до здоровля.

У звязку з поданою у 25. числі „Діла" вісткою, що в Підгайцях наложив на себе руку студент Евген Ткачук, повідомляємо, що завдяки успішним заходам директора шпиталю в Підгайцях удалося врятувати його життя і нині він уже настільки здоровий, що приїхав до Львова на дальші студії. Евген Ткачук рішуче заперечив у нашій редакції, будто би причини його нещасливого випадку, мали який небудь політичний характер, як це подали майже всі львівські часописи.

Дешеві білі дні
з 40% знижкою цін уладжує Галицький Магазин Новин. — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Міські Театри у Львові, в неділю 3. Березня.

Великий Театр

3·30 поп. **„Розкішна дівчина“**
спів — танок — забава.

7·30 веч. Емоційний **„Крик“**
пєса з життя лікарів психіятрів.

в Театрі Ріжнородностей

год. 7·30 веч. год. 7·30 веч.

„Мій коханий дурнику“
комічальна комедія.

Військовий бунт у Греції.

ВОЄННИЙ СТАН І БОМБАРДУВАННЯ КОРАБЛІВ.

АТЕНИ, 2. 3. ПАТ. Вчора вечором збунтувалися прихильники ген. Пластіраса. Старшини під проводом майора Демістіха захопили арсенал у Салямині і чотири воєнні кораблі. Захоплення арсеналу мало бути сигналом повстання для залоги в Атенах і мабуть в інших містах Греції. Одначе більшість війська залишилась вірною урядові.

В Атенах розгорілась завзята боротьба між урядовим військом і повстанцями. Стрілянина тягнулась до пізньої ночі. Урядові війська здобувають один стратегічний обєкт за другим.

КАДЕТИ ПІДДЕРЖУЮТЬ БУНТІВНИКІВ.

АТЕНИ, 2. 3. ПАТ. Школу кадетів в Атенах, яка прилучилась до бунту, здобули в ночі урядові війська. Комендант школи скінчив самогубством.

ВБИТІ И РАНЕНІ. УРЯД ОПАНУВАВ ПОЛОЖЕННЯ.

ЛЬОНДОН, 2. 3. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє з Атен: Міністер війни заявив, що підчас вчорашніх боїв було убитих 10 повстанців і кількох вояків. Збунтована залога корабля „Аферов“ буде намагатись налагодити взаємини з Кретою. Коли би сподівання уряду здійснились, малоб це велике політичне значіння. Уряд оголосив воєнний стан. Кружляють поголоски, що фльота в руках повстанців. Пять воєнних кораблів виплило на широке море. Уряд остеріг їх через радіо перед наслідками такого кроку і заявив, що їх залоги вважатиме за піратів. Один зі щоденників повідомляє, що воєнні італійські кораблі на сусідніх водах звернулись до влади зі запитом, як мають поводитись супроти подій у Греції. З провінції надходять до Атен більші військові відділи з допомогою. Ці відділи маширують вулицями Атен зі співом. Нині вийшли три проурядові часописи, які повідомляють, що уряд опанував положення. Ці вістки кажуть, що проти уряду збунтувався баталіон республиканської гвардії, який після боїв піддався. До боротьби з повстанцями виступила теж артилерія.

БУНТ У САЛЬОНІКАХ.

ПАРИЖ, 2. 3. ПАТ. Спеціяльний кореспондент Аваса повідомляє з Атен: Міністер війни заявив, що військові літаки бомбардували збунтовані воєнні кораблі. Про розміри шкід нема покищо вісток. Кружляк „Аферов“ дуже ушкоджений. Арсенал у Сальоніках окружений з усіх боків і сподіються, що повстанці складуть зброю кожної хвилини. Кружляки „Аферов“ і „Гелі“ та панцирники „Псара“ і „Нікі“ відплинули нині вранці у напрямі Крети, де видали відповідні прикази.

ТАЙНА РАДІОСТАЦІЯ НА ЛИТВІ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 2. 3. ПАТ. „Альгемайне Цайтунґ“ повідомляє, що у Волкомирі на Литві працювала тайна радіостація на хвилі радіостації у Ковні. Радіостація починає свої авдиції словами: „Тут стація Волкомир“ і опісля надає дві години музику та веселу програму.

Віцемарш. Полякевич зрікся мандату.

ВАРШАВА, 2. 3. ПАТ. Марш. сойму одержав нині від віцемаршалка д-ра К. Полякевича письмо, що зрікається посольського мандату. Сойм на найближчім засіданні ствердить вигасення мандату пос. Полякевича і тоді теж опорожниться одно місце віцемаршалка у соймі.

Перед демаршом урядів Злучених Держав і В. Британії у Токіо.

ЛЬОНДОН, 2. 3. ПАТ. Вістка про порозуміння нанкінського уряду з Японією у справі японської позички для Китаю викликала сильне затрівоження в Льондоні і в Вашинґтоні. Британський амбасадор у Вашинґтоні на вчорашній нараді в державнім департаменті запропонував, щоб великі держави дали позичку для Китаю. Уряд Злучених Держав домагається спільного демаршу в Токіо з метою звернути японському урядові уваги, що позичку Китаєві можуть дати тільки спільно всі великі держави. Американський уряд задумує вчинити демарш у китайського уряду і пригадати постанови договорів в 1920 і 1921 р., на основі яких Китай може користати тільки з позичок, які дасть міжнародня консорція.

Мін. Гірота поїде до Китаю.

ТОКІО, 2. 3. ПАТ. Японські кола заявляють, що мін. Гірота задумує поїхати до Китаю на переговори з китайським урядом але під умовиною, що Китай припинить протияпонську бойкотову акцію і таким чином виявить бажання співпрацювати з Японією. Преса пише, що мін. Гірота виїде з візитою до Китаю щойно в осені ц. р.

Реформацькі пігулки **ЧЕРНЕЦЬ** з маркою (Zakonnik).

регулюють шлунок, хоронять від терпінь печінки, надмірної опасистости, паморок, загоюють гемороїди і при нахилі до обструкції є загідним проносним засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 34/69 47—?

Чорні летуни на допомогу Абісинії.

ЛЬОНДОН, 2. 3. ПАТ. „Дейлі Експрес“ повідомляє, що до Льондону приїхав зі Злучених Держав летун мурин полк. Губерт Юліян з 15 летунами мурінами. Полк. Г. Юліян, відомий в Америці п. н. „Чорного Вірла“, предложив цісареві Абісинії свої послуги боронити останню чорну імперію. Летуни ждуть на літаки з Америки й опісля поїдуть до Аліс Абеби.

НОВИНКИ

— **Хочете мати добре футро,** ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— **ВШ. Клієнтам фірми О. Онисько** — при вул. Галицька 20, — подається до ласк. відома, що склад порцеляни і скла по найдешевших конкуренційних цінах під фірмою „Кераміка“, Руська 18 — є під управою О. Ониська і поручається ВШ. Громадянству. Просимо памятати: вул. Руська 18, напроти входу до Усп. Церкви! 1053 1-10

— **Найкращий лік проти грипи.** З усіх сторін Галичини наспівають вісті, що недуга грипи лютує чимраз гірше. В багатьох селах і містах позамикали на довший час школи, щоби охоронити таким чином шкільних дітей від поширювання цієї грізної недуги. Лікарі поручають якнайкращий лік проти грипи слязові, мятові, солодові і соснові цукорки, які виробляє відома українська фабрика „Фортуно Ново“ у Львові.

— **Католицька наука про державу.** Під таким наголовком виголосить о. д-р Лев Глинка відчит у неділю 3. березня ц. р. в год. 6. вечором у салі „Української Бесіди“ при вул. Рутовського ч. 22.

— **Безправні екзекуції.** В багатьох сторонах краю коморники переводять екзекуції, стягаючи належитости від рільників, яким на основі закону про віддовження розложено довг на піврічні рати на 14 років. Міністерство справедливости розіслало до апеляційних і окружних судів обіжник, поручаючи, щоби коморники перед екзекуцією перевірили з уряду, чи належитість, яку мають екзекувати, підлягає примусові про розложення на рати на основі самого права. Якщо так, то мають відмовитися з виконанням екзекуції.

— **Свято Фельковича у Франції.** Т-во „Бібліотека ім. Петлюри“ в Парижі влаштувало 23. лютого ц. р. відчит для вшанування століття народин Ю. Фельковича. Після вступного слова В. Прокоповича відчит виголосив протоерей о. Іларіон Бриндзан, родом з Буковини. Крім біографії поета були відчитані уривки з його творів, що у мистецькій інтерпретації прелегента зробили на слухачах велике враження. Відчит буде повторений по громадах Франції.

— **Криваві студентські збори.** В будинку львівського університету, при вул. Маршалківській відбулися 1. ц. м. збори студентського т-ва „Братня Помоч“, що скінчилися бійкою. При виборі нової управи б мандатів здобула санація молодь, хоча ендеки старалися за всяку ціну здержати свій дотеперішній стан посідання. Після оголошення висліду вибору розпочалася між обома таборами бійка, що перенеслася на вулицю. В часі бійки вибухли дві петарди і один револьверовий стріл. В результаті чотири особи були ранені, з того одна тяжко.

— **Нафта для жертв повені.** Управа польського нафтового експорту призначила 50.000 кг. нафти для населення, що потерпіло від торічної повені. Нафту вислано вже в повіти.

— **Заперечення вісток про іменування тернопільського воєводи.** У звязку з поголосками, які появилися про іменування тернопільського воєводи, аг. Всхуд довідується, що всі ті поголоски безосновні й неактуальні. Виконуючий обовязки тернопільського воєводи Гінтовт-Дзевалтовський буде й далі виконувати в цьому характері свої обовязки довший час.

— **Ревізії та арештування в Станиславові.** В четвер і пятницю 28. 2. та 1. 3. ц. р. поліція перевела ревізії серед українського студентства та чільних громадян. Між іншим відбулися ревізії у п-ни Костецької Любови, п-ни Когутяк Марії, п-ни Ястрембської Лесі та Скульської Лесі. Відставили до слідчих арештів п. Костецьку й п. Когутяківну.

— **Арештування в Бережанщині.** В суботу 23. лютого ц. р. арештувала поліція у Вербові двох хлопців — Кондрата Гринька та Безпалька Івана та відставила до вязниці при окружному суді в Бережанах. Це арештування стоїть у звязку з убийством Зальців та підпалом їхньої хати.

— **Польський музей Гуцульщини в Жабю.** Аг. Всхуд повідомляє, що проект уладити в Жабю гуцульський музей зближається до здійснення. З весною ц. р. почнеться будова музею, що буде полученний із туристичним захистом. Організатори будови музею збирають експонати та мають їх уже чимало. Акцією керує польське Т-во прихильників Гуцульщини, а в Жабю займається цією справою пояк. Околович. Опрацювали теж проект будови стидевого гуцульського осідку, як зразок для гуцулів, що відбудовують свої будинки.

— **Львівська хроніка.** Власничка пральні з вул. Кордецького 38. Софія Ярош напилася сільного квасу, тому що боялася кари за це, що купила крадену одежу. Забрали її до шпиталю. — Портієр Банку Дисконтового при вул. Косцюшка 7. Юл. Бойко в портієрні здрімався та забув замкнути курок від газу. Рано найшли портієра неживого. — Рятункова стація відставила до шпиталю Жигм. Кульчицького з Зимної Води, який на вул. Замарстинівській посковзнувся на шкірці з помаранчі та зломив собі ногу. — Поліція арештувала циганку Геру Гоман із вул. Тихої 3., яка за вороження виманила від Стан. Утрат золоту бранзолетку, золотий годинник, два золоті перстені, три суконки та готівкою 52 зол. — В дощі при вул. Обадовій зачадилося 15 осіб. — На зборах легіоністів ухвалили звернутися до міської ради, щоб вул. Кадетську перезвали на вул. ім. Івана Слівінського.

— **Нові імпрези Авраменка.** Як повідомляють з Америки, В. Авраменко вже виздоровів після автомобільного випадку в Норт Дакоті але ще підчас ходу спирається на палицю. Тепер п. Авраменко викінчує фільмові знимки з життя українців в Америці, які будуть висвітлювати на окремих українських виставах по громадах. Він приготовляє також новинку, яка буде цікава не лише для українців, але і для американців. Це будуть фільмові знимки укра

Бона

Чоколяда, яку все Ви шукали
Ароматична, гладка, а недорога

БРАНКА.

їиських гагілкових хороводів танків та співів, які мають бути виконані на майдані перед Білим Домом у Вашингтоні. Для цього п. Авраменко запросить танцюристок і танцюристів зі своїх шкіл, щоби приїхали до Вашингтону взяти участь у цім святі. Фільму мають опісля вислати й до старого краю.

— **Крамниця українського народнього мистецтва в Ню Йорку.** В часі вистави українського народнього мистецтва на міжнародній торговельній виставі в Гренд Сентрал Пелес слідно велике зайнтересування публики українськими виробами. Багато відвідувачів хотіло знати, де можна гуртовно збути предмети, подібні до експонатів. Тому, що справді нема в Ню Йорку відповідної централі для поширення збуту краєвих мистецьких виробів, показується потреба приспішити заложення такої крамниці. Підприємство Сурма в Ню Йорку рішило поширити свою діяльність на нову ділянку при допомозі п-і Скубової і панни Королишин з Гартфорду. Підготова до цього вже йде енергійно і незабаром будемо мати торговельний осередок українського народнього мистецтва в Америці. До цього вже крайня пора, бо нашими виробами торгують польські підприємства в Америці, подекуди большевицькі, а все те йде на чужий рахунок, а що гірше, на чуже імя.

— **Продав жінку з дітьми.** В південній Сербії стався незвичайний випадок, що один сербський селянин продав свою 35-літну жінку і шестеро дітей за формальним контрактом іншому селянинові. Ціну купна устійнено на 1.500 динарів і два сотнари пшениці, що відповідає загальній сумі 2.000 динарів. Купець заплатив зараз половину суми і взяв жінку з дітьми до себе. Справою занялася влада.

— **Корабельна катастрофа.** З причини бурі біля марокканського побережа розбився рибацький корабель при вході до порту Казабланка. Йому на рятунок поспішив корабель „Маршаль Ліотей", однак буря кинула його на скелю і розбила, причому затонули керманич і кілька моряків. Два моряки держаться ще на скелі, але прийти їм з допомогою не можливо.

Санаторія
Польського Червоного Хреста

у Львові вул. Личаківська 107, тел. 205-21 з нинішнім днем зачинена з приводу генерального ремонту. Відкриття наново буде проголошене.

Управа Округу Польського Червоного Хреста у Львові.

— **Різні вістки.** Румунський король приїзджає з офіціяльною візитою до Риму у товаристві міністра Тітулеску. — Помер у 70. р. життя предсідник старого австрійського парляменту Густав Ґрос. — Расісти почали в Данціґу енергійну кампанію економічного бойкоту жидів. — У лабораторії арсеналу у Вульвіч (Англія) вибух спричинив пожежу цілого будинку. — У південно-східній частині китайської провінції Шенсі чужинні місіонарі втікають перед наступом комуністичних ватаг. — У Празі дозволили у 1934 р. на 4557 будівель, з чого 944 нових. — Французька поліція арештувала міжнароднього контрабандиста опію уродженця Лодзі Альберта Розенбавма, що приїхав з Китаю з фальшивим канадійським паспортом. — Управа корабельного т-ва „Вайт Стар Лайн" рішила перевести добровільну ліквідацію підприємства. — В Ґраду помер у 87 році життя ген. Франк, колишній командант п'ятої австрійської армії на сербському боєвищі з початком світової війни.

ДИВОГЛЯДИ.

АМЕРИКАНСЬКІ ШТУКАРСТВА

Відомий нюйорський ґанґстер і контрабандист Дутшульц зорганізував льотерію. У 1934 р. програли мешканці Ню Йорку на цій льотерії пів міліярда долярів. На цьому Дутшульц та його спільники, 350 малих банкирів, заробили начисто 110 мільонів. Поліція не може пояснити, яким робом Дутшульц міг бути директором такого підприємства, коли всі поліційні органи ввесь час за ним шукали.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Списуймо!

Відбувалася в однім товаристві дискусія на тему воєнних споминів. Пять вечорів підряд дискутували люди над тим, чи справді в нас так є зле як є і чи може бути ліпше. Цілі періоди Визвольної Війни докладно не висвітлені, деякі зовсім нерухані, а багато висвітлених і рухаиих з найбільш коструватого боку.

Прийшли всі до переконання: треба як найбільше споминів, розвідок, писаних як хто хоче, освітлюваних звідки хоче, тільки не все вже можна публікувати.

А всеж таки не зашкодилоб, колиб наші мемуаристи придивлялися пильніше до світлих моментів недавно минулого і не переходили мимо них зі словами: „Все добре — самозрозуміле. Так повинно бути і про це нема що розписуватися!"

Думаю, що бодай у такій самій мірі треба розписуватися про добре, як про зле.

Але головна, найголовніша річ: писати, писати і писати.

А ми?! Любимо говорити, часом потрібно, часом менше, зате писати — як по груді. Заки возьметься хтось до писання споминів, чи бодай одного якогось фрагменту, то рік надумується, рік рішається, а вкінці... кидає перо і не пише. Кажуть бувальці і тим подібні подорожники, що так діється не тільки в нас. Але іншим народам це може менше, або й зовсім не шкодить, а в нас!?...

— Скажіть мені, товаришу, хто тоді буа комендантом армії?

— Тарнавський... Ні! Микитка... Зараз-зараз... Таки Тарнавський... А може..: Не пригадую собі.

Про нижчих командантів, про дати визначних подій, про ріжні походи і переходи — і не згадувати! Порох буднів присипує їх чимраз грубшою верствою, так що добре треба порпати, заки покажуться на денне світло.

А порпати треба.

Кожний з нас памятає неодно і коли зложимо це все разом — вийде цілість, така потрібна для нації.

Наша передісторія — в темряві, княжий період — у сумерках, козацький — у сумнівах, а період Визвольної Війни... Залежний від нас. Може бути висвітлений як слід, або... бути подібним до одного з минулих періодів.

Втерлося в нас переконання, що писати можуть тільки люди з письменницьким талантом. Отже це зовсім помилкове становище. Це відноситься тільки до „писання", а не до „списування", а й у писанні не все обовязує. Пишуть же в нас людиська цілі гори повістей, драм і поезій, у яких не то літератури, але й таланту дасть Біг!

Отже: Товариші, Приятелі, Знайомі і Незнайомі! Всі, до кого мої слова дійдуть — списуйте! Все, що пережили, що чули і бачили!

Бажаю всім сто літ життя, але ще десять, ще двацять літ і — не стане тих, які переживали чули і бачили.

Щоби найновіший період нашої історії не дістав додатку „в сумерках", а навіть не „в сумнівах"!

Галактіон Чіпка.

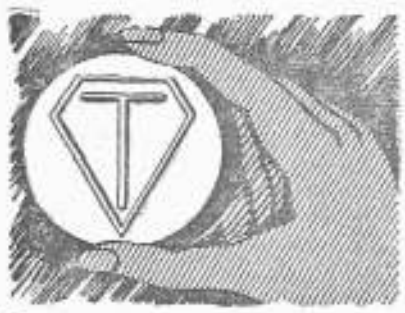

Ґрипа загрожує Твому здоровлю!

Ту малу таблєтку Тогаль вживати при ґрипі. — При вживчи таблєтки Тогаль у давці 3 таблєтки 3 до 4 рази денно зазнаємо полекші при чому горячка паде. — Отже як почуєш перші дрижаки, не гайся ні хвилини, зажий негайно Тогаль! Оригінальні таблєтки Тогаль дістанете в найближчій аптиці.

Із судової сали.

ЗА ОУН.

В бережанському суді почався перед лавою присяглих великий політичний процес проти 11 учеників тамошньої гімназії, оовинуваченних у приналежности до ОУН. Обвинувачені:

1) Михайло Вербовецький, ученик 7. кляси гімн., з Новосілки, підгаєцького повіту.

2) Іван Майчук, ученик 8. кляси гімн., з Дібща, бережанського пов.

3) Омелян Котлярчук, ученик 8. кляси гімн. з Бережан.

4) Петро Бабій, ученик 8. кляси гімн. з Бережан.

5) Омелян Войтович, ученик 8. кляси гімн. з Хоптянців.

6) Василь Біляк, ученик 7. кляси гімн. з Вульки, бережанського пов.

7) Борис Мушкевич, ученик 8. кляси гімн. з Підгаєць.

8) Василь Скасків, ученик 6. кляси гімн. з Волощини, підгаєцького пов.

9) Іван Кубай, ученик 7. кляси гімн. з Тростянця, бережанського пов.

10) Теодор Павлів, ученик 8. кляси гімн. з Нараєва, бережанського пов.

11) Орест Семчишин, абс. бережанської гімн. з Конюх, бережанського пов.

Вербовецький та Кубай сидять у вязниці — останні арештовані, а згодом випущені за відповідною порукою відповідають з вільної стопи.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

З кіна.

Кіно „Паляс": „ВЕРОНІКА".

Слава Франчески Ґааль прийшла до нас з її фільмою „Чібі", що мала небувалий успіх. За нею пішла „Весняна парада" і „Петрусь", що вже два місяці витримує суперництво з нашими, вічно новими програмами. „Вероніка" нагадує „Чібі" всіма своїми прикметами. Засновок цієї комедії та ввесь її хід — нешкідливі, природні, хоч і є тут „кві про кво" найкращих віденських фарс. Знову кохання бідної дівчини. Нераз ми бачили вже на екрані закоханну бідну квітникарку. Але ніодна з тих, що зворушували нас своїм почуванням не може рівнятись із Франческою Ґааль. Артистка ця має голос, усміх та жести такі своєрідні, що важко передбачити у поодиноких моментах, який ефект вона з них добуде. Маємо вражіння, що сама вона не передумує своєї ґри заздалегідь, але переживає свою ролю і поводиться так, начеб ситуації та почування находили на неї несподівано.

В особах Гербігера та Вальбурга має Ґааль дуже добрих партнерів. Не можна і рівняти „Вероніки" з більшістю тих американських любовних історій та кримінальних сенсацій, що заповнюють програми кін. Навіть т. зв. психольогічні драми із славними артистами не можуть нині суперничати з поґідною, приємною віденською комедією, якої мова доступна для всіх. Успіх такої комедії запевнений на довший час.

СПОРТ.

ПІНҐ-ПОНҐ: СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ — СТЕП 5 : 1.

Товариські змагання в столовім тенісі вирішив С. У. К. певно у свою користь. Поодинокі партії: Сиротюк (СУК) — Нестор (Степ) 21:17, 21:18. Терлецький (СУК) — Лянцця I 21:15, 21:19. Денис (СУК) — Лянцця II 21:15, 21:19. Луковський (СУК) — Зілінський 21:17, 9:21, 21:19. Проць (СУК) — Вика 22:20, 14:21, 19:21. У поодинокій ґрі Сиротюк — Терлецький (СУК) перемогли Лянцюю I — Нестора (Степ) 18:21, 21:12, 21:16.

ЗАҐ. ЗБОРИ С. К. „РУСЬ" В УЖҐОРОДІ.

В мин. неділю 23. II. відбувся Заґ. Збори С. К. „Русь" в Ужгороді в 10-літи істнування Т-ва. Присутних було 65 членів. Отворив Збори голова Т-ва сен. др Е. Бачинський, після чого складали звідомлення поодинокі члени управи. З тих звідомлень виходить, що „Русь" мала величезні успіхи на зеленій мураві в 1933 р. В минулому (1934) році дружина копаного мяча дещо підупала і не відіграла такої ролі, якої всі надіялись. Тому присутні зняли з великим вдоволенням вістку про те, що дружина копаного мяча дістане нового тренера, колишнього репрезентаційного ґравця Чехословаччини, члена Спарти, потім Славії. В цьому році дружина вступить мабуть до звязково-державної ліґи коп. мяча, тому рішено притягнути до І. дружини нових ґравців. Для тої ціли др Марко предложив зорганізувати спеціяльний фонд.

По дотеперішній традиції вибрано нову управу „Руси" компромісово: нова зложена на середині з сві

домих українців та „русских". Головою стає знову сен. др Бачинський, уряд. председником др Долинай; заступників председника є як б: Н. Крайняк, П. Федор, др Ю. Марин, проф. Е. Бокший і проф. Іваннов; секретарі: проф. С. Федор і Куруц; касіери: Мередій і Ставровський; рахунковий: Фегер; контрольори: Н. Бачинський та інш. Шебельський; господарі: Отруба і Сидор; адвокати: др Стохура і др Добош; лікарі: др Ант. Брацайко і др Даніелович; керманичі дружини кол. шча: Лазаринин, др Марко й Е. Дудаш.

ДЕ ВІДБУДУТЬСЯ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИЩА В 1940 Р.?

ОСЛЬО, ПАТ. Міжнародній олімпійський комітет на нараді в Осло рішив, що місто, де відбудуться Олімпійські Ігрища в 1940 р., визначить повідомленням олімпійський комітет на своїй нараді у Берліні 1936 р.

НЕСПОДІВАНА ПЕРЕМОГА АНГЛІЙЦІВ НАД КАНАДІЙЦЯМИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Гамівкові змагання англійської дружини „Лайонс Вемблі" з канадійською дружиною „Монаркс" з Вінніпегу, яка здобула цього року мистецтво світу, закінчились перемогою англійців у відношенні 2:1. Це перша програна канадійської дружини цього року в Европі.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

НАЙКРАЩІ ТАНКОВІ ПІСОНЬКИ НА КАРНАВАЛ 1935. Тексти: Осип Курочко й Евген Ткачук. Стор. 3, ф. 8. Зміст: „Танго Мексиканське", „Не можемо вже"; „Коби ти вроздумів". Сльов-фокси: „Бо це звичайно так бувае"; „Маленька". Фокстроти: „Кепрі", „Я тішуся". Англійські вальчики: „Привіченнік"; „Нарко-з". Пародії: „Двенадцять годин" і „Танго Мексиканське".

ЖУРНАЛИ:

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії та побуту. Львів, березень 1935. Р. VII. Ч. 3. Зміст: Анатоль Курдидик: Дівчина з червоним хрестом; О. Дудаш: Табор сьогочасного закону С. С. у Відні Церкві; І. Іванець: Стрийська парафія; Др М. Антрусяк: Думки Грушевського про потребу української праці; Ф. Мелешко: Нестор Махно та його анархія; Др Іван Романів: Культурно-освітня праця У. С. С. на Волині; Святослав Шрамченко: На сильному Чорному Морі; Святослав Шрамченко: На Кубані в рр. 1917—19; Теофіль Костроба: Король Іван Сирий в бесьмі про козаків; Франц Конвальлія: З Тухлі; Др Іван Карпинець: Історія 8-ої Галицької Бригади. Від Адміністрації.

ВІСТІ З ЛУГУ. Рік X., ч. 1—2, за січень-лютий 1935. Зміст: Чому не виходили „Вісті з Лугу"? — 10-ліття заснування першого „Лугу". — Лугове Свято у Львові в 1934 році. — Лугова Організація в Чортківщині. — Повіт. Свято в Мостиськах. — Що „Луг" має робити в лютім і березні? — Українська преса про „Луг". — З життя Лугів. — Датки на Луговий Город.

ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей. Львів березень, 1935. Р. V. Ч. 41.

ДАЖБОГ, двотижневик. Львів, 28. лютого 1935

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Дрогобич:
4. III. „Бешкет у раю".
5. III. „Серед бурі".

Самбір:
6. III. „Книжна чардаша".
7. III. „Бешкет у раю".
8. III. „Катерина".
9. III. „Тричі повінчані".
10. III. „Серед бурі".

Великий Міський Театр

Неділя, 3. III. год. 3·30 веч. „Розкішна дівчина". Ціни найнижчі.
Неділя, 3. III. год. 7·30 веч. „Крик".
Понеділок, 4. III. год. 7·30 веч. „Варшавянка", опера.

Театр Ріжнороднотей.

Неділя, 3. III. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".
Понеділок, 4. III. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".

Концертове Бюро Тірка:

у Львові, вівторок, 5. березня: Деля Ліпінская. Одинокий вечір піосенок і пародій.
В Перемишлі, 9. ц. м.

Кіна.

АДРІЯ: „1914 рік" і додатки.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).
АТЛЯНТИК: „Сестра Марта шпіонує".
ВАНДА: „Прощання зі зброєю" та Шерлок Голмс.
ГРАЖИНА: „Юдка пісня мадярської пушти" та „Спортова парада в Ленінграді".
КАСІНО: „Фрайзайн Доктор".
КОЛІСЕЙ: „Сповнені мрій" та ревія „Все вперед!"
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріц і Фріц у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „У 80 хвилинах довкола світа", „Двобій зі смертю".
МІРАЖ: „Чар віденського вальса".
МУЗА: „Шпіон ч. 13".
ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Галь).
ПАН: „Тепер і завсіди", „Цілуй мене ще".
РАЙ: „Ніч чудес" (жидівська драма), вперше у Львові.
СВІТ: „Ніч чудес" (жидівська драма), вперше у Львові.
СОНЦЕ: „Шангай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Пісня кохана" (Хозе Мохіна), ревія „Шалінния сімки".
УТІХА: „Кінг-Конгів син", ревія: „Прощай, коханий Львове!"
ХІМЕРА: „Спокуса дінола". (Хозе Мохіна).

Закордонне радіо.

Неділя, 3. березня 1935.

Відень (506.8) 11·45 Весела музика, 16·00 Ам. квартет, 20·45 „Дас Ліберферботе" оп. Р. Вагнера, **Братислава** (298,8) 8·30 Солісти, 10·30 Сонати на скр. і форт., 21·35 Хор, **Брно** (325,4) 19·05 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 9·45 Нар. пісні, 20·00 Словацька сюїта Новака, **Париж** (1648) 12·15 13·15 Концерт, **Берлін** (356,7) 11·30 Моцартові твори. **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·40 Нар. танці й гумор. 20·00 Корабель бажань, вес. нарм. вечір, **Кельн** (455,9) 18·30 Сучасна музика, **Мінхен** (405,4) 17·30 Вес. концерт солістів, **Будапешт** (550,5) 15·30 Легка музика, 20·20 Циг. музика, 21·40 „Коли скрипка грає" муз. попурі, **Мілано** (368,6) 17·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 20·45 Вечір опер.

Понеділок, 4. березня 1935.

Відень (506,8) 17·40 Форт., 19·15 Карнавал. муз., 21·00 Вес. вечір, **Братислава** (298,8) 17·20 Форт., 19·30 Хор, 21·25 Пісні Енергіка до слів Зарембського, **Мор. Острава** (269,5) 19·20 Концерт бал. трупи „Козак", **Прага** (470,2) 17·45 Спів, **Париж** (1648) 13·15 Концерт, 21·00 „Польський жид" оп. Ерлангера, **Білгород** (437,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 15·25 Нова розр. музика, спів, 18·30 Форт., 20·10 Овочева салатка, вес. вечір, **Гамбург** (331,9) 11·00 Нар. пісні, 17·00 Генделеві сонати, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·40 Пісні в супроводі муз. інструментів, 18·00 Форт., 19·00 Карнавал. концерт, **Ляйпціг** (382,2) 17·30 Карнавал. оп. Р. Шумана, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, 17·50 Легка музика на два форт., 18·15 Пісні, **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. музика, 17·00 Концерт, 21·20 Болгарські арії (сп. Мікова-Золотович), **Мілано** (368,6) 16·40 Музика для дітей, 22·00 Спів, **Рим** (420,8) 17·30 Концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 3. березня 1935.

9·00 Ранішня авдиція, 10·05 Богослуження, проповідь, гуральські пісні з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Сільна реруи, мист. життя, 12·15 Легка музика з гр. пл., 13·00 Фраги. із ком. Заблоцького: „Фірцик у залотах" 13·15 Свят. інавгурація міжнар. скр. конкурсу ім. Вєнявського, 14·00 Здоровить тебе гр. пл., 15·00 Нар. обрядовий рік, 15·15 Гвори на гітару, сольо Серафиновича, з гр. пл., 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Веселі пісеньки з гр. пл., 15·45 Вибір хвилин, гутірка для господинь, 16·00 нар. пісні, хор, 16·20 Концерт баньоністів, 16·40 В австрійській школі (фраги. з повісти З. Новаковського „Рубікон"), 17·00 На фанфо ядок, танк. музика, 17·35 Для дітей: Про трьох пекарчиків, 17·50 Сусп. добре виховання, 18·00 Легка муз. хору Юранда й форт., 18·45 Спорт у житті молоді, 19·08 Славні мистці з гр. пл., 19·45 Гук і темпо Нюнорку, 20·00 На веселій львівській, 20·30 Танк. муз. з гр. пл., 20·45 Веч. денник, 21·55 Як працюємо, 21·00 Що читати (белетр. новинки), 21·15, 21·16, 22·00 Спорт. вістки. 21·30 Трансмісія з Ляйпціту: Європейський концерт, 22·03 Реклам. концерт. 2·15 Нок.-муз. концерт, 23·00 Комунікати, 23·05 Танковий вечір.

Понеділок, 4. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт оркестри, 12·45 Раціональне прання, 12·55 Полудн. денник, 13·00 У карнавалі (гр. пл.), 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Концерт оркестри, 16·30 Лекція німецької мови, 16·45 Чвертьгодинка славних артистів із гр. пл., 17·00 Муз. загадки для дітей, 17·25 Роковини битви під Гроховом, 17·30 Авдиція, 18·00 Фільм. огляд, 18·10 Пісні, 18·25 Сусп. хвилина, 18·30 Львів як господарська проблема, 18·45 Танк. музика з гр. пл., 19·15 Спортові протектори й діячі про львівський спорт, 19·25, 19·30 Спортові вістки, 19·35 Військ. авд., 19·50 Фільм. огляд, 20·00 Щось пікантного, авд. старих пісеньок, 20·45 Веч. денник, 22·55 Як працюємо. 21·00 Симф. концерт, 22·00 Реклконцерт, 22·15 Концерт нар. капелі, спів.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·24·25 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25·14, Париж 34·95·50, Берлін 212·70, Цюріх 171·60, Голяндія 338·40—, Прага 22·09, Італія без трансакцій, Нюйорк кабель 5·25, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8·88—8·91, Франки фр. 34·30—34·50 Дукати 31·30—31·60, Корони, 35·60—36·30, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·36 — 0,37, Фльорени: 0·90 — 0·95, Рублі: 1·25 — 1·32.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 2. березня ц. р. кооперативам платив за:

		льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин		3·30 зол
1 л. молока		0·15 „
1 л. сметани		0·60 „
1 п. яець		2·80 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильніша, на молоко і сметану вдержана, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 2 березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір'я птахомісарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	1·00 зол
Старі „	„	„	0·80 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·95 „
Індики	„	„	1·00 „
Індички	„	„	1·10 „
Пантарки	„	„	1·25 „

Птицю приймає в спільности визначеного приділу для кожного доставця.

Ширіть наш часопис!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Агентів до збирання замовлень по селах на коси тухле „Живно", Львів, Жовківська 35. 20/56 3—4

Реальности в Рнику і вул. Руській до продання. Відомість в адвоката д-ра Бодека, Сикстуська 33. 1038 2—2

фортепіяни, короткі, найновіші моделі, як нові, по низьких цінах, продає Ганак, вул. Пілсудського 21, перший поверх. 83/27 2—6

Плащі професійні для лікарів, дентистів у спеціяльнім гатунку і виконанні 4·90 та вспяне постелеве білля за безцінь продає Фабрика Білля „Астра", Львів, Сикстуська 2. 1036 1—10

Стару гардеробу купно на першорядні матеріали на вбрання. На вівання приходжу додому. Телефон 70-25. 1058

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІАНІНА першорядні по зниженних цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів

Новацкий, Пілсудського 17.

89 34—55

ДЕШЕВО! Сітки до огорожі

І. КОНРАД

Львів, Гетманська 22.

1056 1—4

Читайте „Діло"!

ЦЕРКОВНІ ДЗВОНИ

доставляють **лівні дзвонів**

Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в Калуші та Перемишлі

НОВІСТЬ!

Розбиті дзвони особливої вартости спюємо під гарантією, що вони наберуть попередньої краси й сили тону, внаслідок чого перетоплювання дзвонів є зайве. 1054 1—5

МІСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЬВІВ, УЛ. СОБІСЬКОГО Ч. 16.

улаштовує похорони, випозичає теж повози, коні тощо на шлюби.

975 3—3

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по куплю, продаж, шукаючи праці . . . . . зол. 0.15 „ 0·10 „ 0·07
слова товстим друком подвійно,

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 57 (13.955). Львів, понеділок 4. березня 1935. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ. Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Квартально 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Загальні Збори Українського Технічного Товариства.

В неділю 3. березня ц. р. відбулись Заг. Збори Українського Технічного Т-ва у власній домівці при вул. Костюшка ч. 3. Явилась на них поважна кількість львівських членів. Як делегат філії у Станиславові приїхав інж. Дутка.

Збори вибрали новим головою Т-ва інж. Василя Рижевського. Дотеперішний голова інж. Васюта після 3-літньої відданої для Т-ва праці відмовився від дальшого головства.

Докладніший звіт про хід Зборів подамо завтра.

Революція в Греції.

Змова Венізельоса з повстанцями.

ПОДРОБИЦІ БУНТУ.

АТЕНИ, 3. 3. ПАТ. Атенська телеграфічна агенція подала подробиці бунту і такий хід подій перед бунтом:

Вже від пятьох тижнів грецький уряд мав вістки, що деякі старшини резерви, члени партії Венізельоса і прихильники колишнього генерала Пластірас підготовляють повстання. Одночасно преса Венізельоса і республіканська ліга розвинули живу діяльність. Деякі часописи писали, що ген. Пластірас приїхав потайки до болгарського кордону, але побачив, що підготовка до повстання ще якслід не наладнана і тому виїхав до Кан. В останніх днях прихильники Венізельоса зорганізували масову продажу паперів на біржі, щоб довести до знижки.

Повстання вибухло щойно в пятницю 1. березня ц. р. вечором в арсеналі на Саляманці, де по короткій сутичці з військовою сторожею 30 старшин армії та марінарки здобуло пять воєнних кораблів.

Міністри війни і марінарки видали негайно гострі приказ здавити бунт. На побереже вислали військо, на протилежнім горбі арсеналу станули дві бетерії тармат, готових до стрілу. Одночасно рада міністрів рішила оголосити в цілій Греції воєнний стан.

В Атенах арештували кілька осіб. Залоги війська зеликились вірними урядові. Всюди панує спокій. До військової школи в Евельпідес вдерлося 15 старшин резерви з членами республіканської ліги, але їх приневолили піддатися. Третій виладок бунту стався у касарнях баталіону в Евсонес недалеко Атен. 15 старшин Пластіраса скористало з неприсутности старшин баталіону, захопили касарні і замкнулися в них, намагаючись стягнути на чолі вояків.

Урядові війська візвали збунтованих піддатися, але одержали відмовну відповідь і тому почали бомбардувати касарні. Коло год. 1.30 вночі збунтовані піддалися. У боях згинуло трьох вояків, 10 було ранених. Над ранком урядові війська здобули арсенал. Пять збунтованих кораблів відплинуло на море. Їх переслідують літаки. Летунство й армія залишились вірними урядові. Не зважаючи на стан облоги в Атенах хід життя має наскрізь нормальний вигляд. Паризька преса пише, що збунтовані кораблі плинуть на Крету. Авас повідомляє, що в цілій Греції арештували багато прихильників Венізельоса.

Управа паризького готелю, де постійно спиняється Венізельос підчас свого побуту у Парижі, заявила, що тепер нема у Парижі колишнього грецького премієра. Сини Венізельоса відмовляє всяких інформацій. Запевняють, що Венізельос перебуває тепер у своїй віллі на Криті.

ВІДОЗВА ДО НАРОДУ.

АТЕНИ, 3. 3. ПАТ. Премієр Цалдірас видав маніфест до народу з повідомленнам, що уряд є паном ситуації. Одначе виступить безоглядно проти агітаторів, щоби вдержати лад.

Зачувати, що Венізельос візвав виселенців Крети, щоб виступило зі зброєю проти уряду.

ВІЙСЬКО ЗДОБУЛО АРСЕНАЛ.

АТЕНИ, 3. 3. ПАТ. Урядові війська здобули арсенал на Салямині, де почався бунт. Літак, який полетів бомбардувати збунтовану фльоту, вернувся рано ві слідами численних куль. Провідника партії праці Папанастасію арештували у хвилині його відїзду до Сальоніки.

Аг. Райтера повідомляє, що підчас ревізії у Венізельосовій хаті найшли крісь, гранати та 2.000 крісових набоїв і компромітуючу переписку.

ЗБУНТОВАНІ КОРАБЛІ ПЛИВУТЬ НА КРЕТУ.

Спеціяльний кореспондент Авас повідомляє: На основі заяви міністра війни годі стверднти, чи Венізельос є в змові з повстанцями. Одначе змова стане очевидною, коли збунтовані кораблі відпливнуть на Крету, де перебуває тепер Венізельос.

МІНІСТРИ ПОДАЮТЬСЯ ДО ДИМІСІЇ. МОБІЛІЗАЦІЯ.

АТЕНИ, ПАТ. Міністер закордонних справ Максімос подався до димісії. Цю теку перебрав Цалдаріс. Уряд проголосив мобілізацію двох річників марінарки і двох річників сухопутнього війська.

Часописи повідомляють, що під хатою мін. війни Кондиліса вибухнув динаміт, одначе не заподіяв шкоди. Кажуть теж, що біля міністрової хати були перестрілки.

УРЯД ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ЗДАВИТЬ БУНТ.

Уряд у відозві до населення заявляє, що за всяку ціну здавить бунт. Кружляки, що ними заволоділи революціонери, причалили до Лясуде на Криті. Опозиційні часописи не появляються. Міністер марінарки Думеніс подався до димісії. Ґен. Метаке увійшов до кабінету як міністер без теки. Рада міністрів ухвалила змобілізувати всі воєнні кораблі, вірні урядові, та вислати їх проти революціонерів. Гелропляни дістали приказ бомбардувати збунтовані кораблі. Утворили надзвичайну воєнну раду. Арештовані революціонери стануть у понеділок перед воєнним судом, від присуду якого їм не прислуговує право апеляції. До послів і опозиційних політиків пристосували превенційний арешт. Кількох провідників опозиції втікло.

ВСЯКА КОМУНІКАЦІЯ ПЕРЕРВАНА.

Авас повідомляє з Атен: Всяка комунікація з Кретою перервана. Тому, що нема ніяких вістох від губернатора Крети, побоюються, що островом заволоділи зовсім революціонери.

ПЛАСТІРАС ВПЕВНЯЄ, ЩО ЗАПРОВАДИВ БИ ЛАД.

ПАРИЖ, 3. 3. ПАТ. „Парі Соар" приніс розмову свого кореспондента з ген. Пластірасом, який тепер є в Канвах. Пластірас сказав, що коли б йому предложили, щоб обняв владу, прийняв би її під легкими умовинами, які вможливили би йому завести лад у Греції. В ніякому випадку не згодився би співпрацювати з Венізельосом.

ЗАНЯЛИ РАДІОСТАЦІЮ.

ПАРИЖ, ПАТ. Із Атен повідомляють, що революціонери заняли радіостацію.

До відома П. Т. Відборців!

Наслідком поширення нашої фабрики цикорії „ЛУНА", перенесли ми з днем 1. III. ц. р. наші бюра до льокалю при вул. Богданівка ч. 30. (в сусідстві фабрики) тел. ч. 242-97.

Туди просимо адресувати ласкаво свої замовлення.

Кооператива „Суспільний Промисл" у Львові.

1—2

НОВА ПРОМОВА МІН. КОСЦЯЛКОВСЬКОГО.

Нині, в понеділок, сенат далі радитиме над буджетом. На денному порядку понеділкового засідання є дебата над бюджетом міністерства внутрішніх справ.

У політичних колах Варшави сподіваються, що міністер внутрішніх справ Косцялковський виголосить промову на пленумі сойму. Вона буде торкатися тих політичних справ, які міністер мав засувати в останній промові в соймі, та яких не торкнувся. Сподіваються, що міністер Косцялковський відповість теж на промови українських сенаторів.

ПОЛЯКЕВИЧ ПОКИДАЄ ПОЛЬЩУ.

Д-р Карло Поляквич, який зрікся посольського мандату, незабаром покине Польщу та поселиться за кордоном на 2 роки.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ВИСЕЛЮЄ ПОЛЬСЬКИХ ГОРОЖАН.

УЖГОРОД, 3. 3. ПАТ. Щораз частіше доходять вістки про виселювання польських горожан із сх. повітів Чехословаччини. Передовсім безоглядна в цьому пов. влада в Гуменнім та Вел. Березнім, яка ост. часами виселила більше родин польських горожан, що жили в Чехословаччині від кількадесять літ. У робітничій оселі Запрад на Закарпатті, в якій живе таких 40 родин від 1910 р., половина дістали приказ покинути Чехословаччину.

АБДИКУВАВ КОРОЛЬ СІЯМУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Король Сіяму Праджакіпок зрікся престолу. Він тепер був Новлярку в Англії та виїхав автом в невідомому напрямі.

Праджадіпок прибрав собі тепер титул його кор. величности князя Сукотая, під яким часто подорожував інкогніто. Хоче поселитися напостійно в Швайцарії.

РІНТЕЛЕН ПЕРЕД СУДОМ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. У суботу вранці почалася розправа протн бувш. австрійського посла в Римі д-ра Рінтелена, обвинуваченого в державній зраді у звязку з його участю в липневому держ. перевороті. Прокуратор домагається для Рінтелена досмертної вязниці.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У картуському повіті біля Матеня, під 6 км. від польсько-данцігського кордону осів при мусово данцігський шкільний літак. Пільот і ліс так вийшли ціло.

— В Іркутську відчули сильний землетрус У всьому місті вилетіли шиби. У поблизьких копальнях перервали працю.

— У Зальцбургу відбулася розправа проти 20 осіб, обвинуваченних у перепачковуванні вибухових матеріялів із Баварії до Австрії. 17 обвинуваченних засудили на кару смерти, 1 на 10 літ вязниці, 1 на рік, 1 увільнили. Думають, що смертного присуду не виконають.

— У долині Червіно біля Аости лявіна засипала прогульку студентів із Фльоренції. Три особи згинули, пять урятувалися. Стежа карабінерів найшла трупа одного лещетаря.

— У хемічній фабриці в Ямачузі (Японія) наслідком вибуху згинуло 16 робітників, 6 було ранених.

МІСЬКІ ТЕАТРИ У ЛЬВОВІ, ПОНЕДІЛОК 4. III. 1935 Р.

Театр Ріжнородностей
год. 7·30. Востанне голосна Бруно Вінавера
„Оборона Кейсової"
Капітальна сатирична комедія.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Ставка на „старорусинів".

Звідкіля взялися „старорусини" у чисто українських селах та яка їх вартість у деяких політичних комбінаціях.

Хто цікавиться вислідами виборів до громадських рад і переглядає їх цифрову статистику, певне запримітив, що на означення українських лист існує там менше-більше термінольогія: УНДО, „українці", „русини", „старорусини", або навіть „безпартійні русини". Розуміється, чим багатша і різнородніша терміно льогія, тим пильніше її реєструється, бо це в інтересі офіціяльної статистики представити як найяркіше дивоглядну „мозаїковатість" населення українських земель. Українська преса не звертає великої уваги на цей поділ українських виборців, привязуючи до тієї офіціяльної термінольогії подекуди таке саме значіння, що до ендецької манїри писати слово „українець", „український" — в „лапках". Ми просто вже привикли до таких штучок і знаємо, що вони нам не зашкодять. А проте тут річ не в опрокиненню якоїсь абсурдальної термінольогії, а річ у боротьбі в цілою політичною системою, спрецизованою у старім гаслі „дівіде ет імпера".

Перше явище, яке дивує кожного читача офіціяльних виборчих зіставлень, це велика скількість радних „старорусинів". Український читач під словом „старорусин" розуміє або тип передвоєнного москвофіла, або сучасного „промисловця" з гуртка п. Міхала Бачинського. І тут немале здивування огортає нас, звідки стільки тих людей раптом у нас набралось, коли ще напр. у 1928 році, при розмірно пристойних виборах до сойму москвофіли й комуністи разом могли вибрати всього — одного „русского" та й то „зукраїнізованого" (Вальницького)! Ба, але вже й перед війною були в Галичині цілі села і цілі повіти, в яких слово „москвофіл" чи „русофіл" було незнане. Аж тут нараз у тих місцевостях подибуємо поважний відсоток радних, вибраних „старорусинами". Нема сумніву, що „сам" п. Міхал Бачинський і ксьондза Яворський зробили великі очі, коли довідалися, що дістали стільки „земляків" із „староруської національности" і напевне не мають великого довіря до чистоти переконань всіх тих новонароджених своїх однодумців!...

Не є тайною навіть для ширшого українського загалу, що перед розписанням виборів до громадських рад на терені Східної Галичини, постерункові поліції дуже скрупулятно розвідували в кожному селі за людьми, які, якщо не в теперішню хвилину, то може бодай колись — перед війною — належали до табору т. зв. „москвофілів", „старорусинів" чи пак „твердих русинів". Коли в селі знайшовся хоч один чоловік тої масти, хочби він навіть уже забув, що був колись „твердим", а тільки добрі сусіди пригадали собі таку подробицю з його життя, то цього було вже досить, щоб у селі негайно автоматично появився радний „старорусин". Але що сталося з селами, в яких нема і не було ніколи „твердих"? — спитає читач, счудований що й там виборча статистична термінольогія повинаходила ріжні „племена". Найшлась рада і на це!

Відомо, що дуже мало на терені нашого краю таких сіл, де не булоб бодай читальні „Просвіти", або якоїсь кооперативи. У тих установах гуртується найактивніший елемент населення, елемент національно свідомий і скристалізований, громадсько вироблений і відпорний. З другої сторони, ще небагато маємо сіл, де та свідомість національна обхопилаб усе без виїмку населення. Поза верствою активною є звичайно в селі друга частина населення, до справ громадських байдужа, індиферентна, і через те у політичних справах досить наївна. Здебільша буває так, що й характери серед тих байдужих одиниць слабші. Такі елементи є в усіх народах, але ніде в світі такого елементу не трактується як окрему національну породу, ані навіть як окрему партійно-політичну групу, бо саме характеристичною рисою такої верстви є її аполітичність і апартійність. Вона може бути трактова в найгіршім разі як етична маса. Ось саме та верства наших людей дістала печатку **„poczciwego ludku ruskiego"** який не хоче мати нічого спільного з нашими представниками, як тільки п. Міхала Бачинського і ксьондза Яворського. Той „людек" опинився теж у групі новіпших „старорусинів", хоча з сутнім москвофільством справді не має нічого спільного. Можна заризикувати твердження, що велика більшість тих одиниць, довідавшись правди про політичну ролю шп. Міхалів Бачинських та їх господерку народнім добром, напевне її не підтримала б.

Інша річ, що не є виключене, що дехто з нижніших кермуючих одиниць у державній адміністрації сподівається саме з цієї групи людей громадсько-незароблених, байдужих і податних на чужі впливи, дістати „нових" і „молодих представників" українського народу. Ми не будемо сперечатися щодо певности ставки на тих відроджених „русинів" і „старорусинів". Маємо враження, що надії наших сусідів сильно переборщені й нереальні: всі селяни мають велике почуття спільноти інтересів і дуже швидко вичувають, коли хтось їх коштом, коштом їх імени, робить „високу політику". Коли ще додамо, що ті люди — величезна меншість, що вони скоро побачать, яка неэручна їх роля і що певне мало хто з них схоче йти на пряму з цілим селом та українською інтелігенцією — виглядн на трівку „співпрацю" адміністраційних чинників з тими людьми — по думці деяких упрощених теорій — дуже невелики.

Ю. В.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по революційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланеля 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Московський наступ на льондонський пакт.

Женева, 27. лютого 1935.

Акція в напрямі порозуміння великих держав Европи, щасливо розпочата в Льондоні, стрінула, як і треба було чекати, шалену протиакцію московського уряду та його приятелів у Франції.

У початковій програмі французьких міністрів, що провадили переговори в Льондоні, очевидно, не було ніякого тісного звязку між повітряною конвенцією, до якої мала приступити в короткому часі і Німеччина, та східним пактом. У протоколі, в якому сформульовано тимчасові висліди льондонських нарад, цей пункт згадується побіжно, як побожне бажання французьких міністрів, висловлене очевидно під натиском соціялістично-большевицького фронту, проти якого нинішній французький уряд не має сили боротися на внутрішньому (парляментарному) грунті.

Оголошення тексту льондонського протоколу з прийнятим запрошенням до Німеччини та промовчанням московського уряду поділало, очевидно, в Москві та серед москвофільських кол Франції як вибух бомби. В найбільшому обурению „Ізвестія" закинули кермованчим англійської політики, що вони „сприяють заборчим апетитам німецького фашизму". І ціла машина кремлівської дипльоматії пішла повною силою пари.

Дня 20. ц. м. виступив попред СССР в Англії, пан Майський, з гострою протинімецькою промовою на конференції „Ліги Прихильників Союзу Народів", до якого Німеччина не належить, обіцяв „міцно вдарити по пальцях напасників" та разом з тим заявив буквально, що „коли в Німеччині існує страх (!?) перед якоюсь фантастичною совітською агресією, то нема кращого засобу для усунення цього страху, як пристати до східного пакту" (??). Відтак він закинув „розумову маловартість" тим, що вважають потрібним забезпечити „передовсім безпеку заходу", і нарешті загрозив „величезними міжнародніми ускладненнями" тим, що „ставляться ворожо до східного пакту".

Призвичаєний до терору і шантажу у внутрішній політиці московський уряд не може його позбутися і в міжнародній. „Ізвестія" виписують на першій сторінці великими літерами: „Коли противники льондонського пляну в його цілості (з східним пактом — М. Д.) будуть знати, що

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 29

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Одначе сталася неочікувана річ. В лютім 1895 р. скликали жидачівські русини довірочну нараду до Жидачева і там, не надумуючись багато, поставили одноголосно мою кандидатуру на жидачівський повіт, ставлячи мене цим перед довершений факт. Я був на цю нараду також запрошений і старався ту кандидатуру всіми силами від себе відсунути, а навіть в остаточности покликався на те, що колиб доконче мусів кандидувати, то випадалоб може скорше в стрийськім повіті. Одначе це не промовило жидачівським нотаблям до переконання і вони заявили, що випередили з розмислом стрийський повіт тому, що жидачівський мандат далеко певніший від стрийського; вони казали — хотять передусім мій мандат мати запевнений, а стрийський мандат залишився би в такім випадку для Давидяка. Певним уважають мій мандат тому, що не лиш увесь жидачівський повіт стоне за мною одноду шно, але не буде поборювати мене певно і староста Галецький, який жие там з русинами добре, мене поважає і проти одноду шної волі русинів повіту певно не піде. І дійсно, того самого дня по зборах мене запросили разом з видніщими представниками повіту на вечір до тамошнього нотаря Савчинського, русина, де зістав також старосту Галецького. Всі говорили про мою кандатуру як про зовсім певну річ, а при вечері підніс староста моє здоровля як будучого жидачівського посла.

З тим приїхав я до Стрия і тут скликав довірочну нараду видніших українців з міста й повіту, щоб застановитися над тою справою. Їм подобачася також та гадка. Жидачів був певний для нашого кандидата, та лише для такого, за яким були москвофіли, бо там мали вони значну більшість. Був це один з найсильніших москвофільських повітів у краю. Зате Стрий у теперішній ситуації представлявся значно менше певний. Тому, що в Жидачеві москвофільська більшість мені, українцеві, оферувала мандат, то було це для нас, українців, корисне, бо цим способом брали ми в руки москвофільський повіт. Стрий залишився би на кожний спосіб, навіть на випадок вибору Давидяка, в наших руках і під нашим впливом, вже хочби тому, що я там жив і що всі організації були в моїх руках. Таким робом та комбінація віддала оба повіти в наші руки.

Дальше підносили те, що колиб я не приймив кандидатури в Жидачеві, то не конче поставилиб там Давидяка, бо були там і місцеві деякі москвофіли, напр. Сеник, які могли би для себе за мандат посягати. А в такім разі залишився би Давидяк без місця, що знову викликало би невдоволення серед москвофілів у Стрийщині і віднялоб їм охоту постояти тут енергійно за моєю кандидатурою. З тих усіх причин були за цим усі, щоб я кандидував конечно в Жидачеві, а це з огляду на український інтерес. Я не дав на це покищо рішучої відповіди, та мусів зрозуміти, що тут тяжко буде викрутитись, бо інакше готова потерпіти справа і вийти поляк. Зрештою бачив я волю народу дійсно дуже щиру і велику його готовість постояти за моєю кандидатурою.

Ще перед остаточним рішенням цієї справи почали ми в Стрию робити приготування і з тією метою стали від „Підгірської Ради" видавати двотижневик „Стрийський Голос", який редагував я при помочі д-ра Володимира Охримовича, що підписував його як відповідальний редактор. Це видавництво і взагалі передвиборчий рух у наших обох повітах звернув увагу поляків, особливо польської преси, на мою особу, так, що вона мимохіть висувалася на сам фронт виборчої акції. Польська преса приписувала мені намір стануги на чолі всіх руських партій, усунувши навіть провідників, як москвофільських, так і народовецьких, якого замірy я в дійсности ніколи не мав.

(Далі буде.)

регіональні пакти про обосторонню поміч будуть заключені і проти їх бажання, вони зрозуміють, що їм краще теж на це погодитися і не брати на себе відповідальности за спробу ударемнити ці пакти".

Поруч з большевицькою пресою москвофільська частина французької преси почала також голосити, що без східного пакту не може бути і повітряної конвенції. Зате офіціяльний „Тен" хоч і твердить, що „Англія та Франція рішили вважати декларацію з 3. II. 1935. цілістю", то проте припускає можливість „попереднього заключення повітряної конвенції з причин процедурального характеру".

Дотеперішні наслідки московського наступу на льондонський пакт досить незначні. Французький та англійський посли повідомили окремо Літвінова, що їх уряди „раді би знати думку совітського уряду про основні риси льондонського порозуміння". Це властиво і все.

На настирливі заходи московського, а мабуть і французького уряду, щоб майбутню подорож англійських міністрів до Берліна продовжено до Москви, покищо ніякої відповіди нема. Вдалося лише сов. дипльоматії ослабити в опінії світа вартість англійської подорожі до Берліна — поголосками такої самої подорожі до Москви.

Ті поголоски поставили дійсно у двозначне світло задуману візиту англійців у Берліні. Чи вони поїдуть туди для сепаратних переговорів між Англією і Німеччиною? Чи як посередники між Парижем і Берліном, чи також і між Берліном та Москвою? І чи не буде Німеччина та Польща вважати, що одночасна подорож англійських представників до Берліна, Варшави та Москви ставить ці дві держави супроти Західної Европи на один щабель з московським урядом?

Зрештою, саме жадання московського уряду, щоб СССР ставили на один рівень з „буржуазними" державами є великою несподіванкою. Ще тому рік пан Каганович твердив, що головним завданням совітської політики є збільшувати суперечки між капіталістичними державами, щоб вони не порозумілися на кошт СССР. Кілька тижнів тому ще пан Тухачевський твердив на вїзді, що капіталістичні держави приготовляють напад на „соціялістичну" державу. „Геніяльний" Сталін ще ніде не відкликав проголошуване при кожній нагоді завдання московського уряду викликати в цілім світі большевицьку революцію, а тепер не менш геніяльний Літвінов та Майський жадають, щоб СССР забезпечити від війни одночасно з заходом Европи. А навіть потроюють, що „мир та безпека Европи залежать від того, чи буде здійснений східний пакт".

І треба признати, що пан Майський тут навіть має слушність. Мир та безпека Европи в найближчому часі залежать справді в деякій мірі від того, чи буде остаточно похоронений цей пакт та буде створений спільний фронт великих держав проти Москви, чи будуть й далі йти спроби оточити Німеччину та віддати її під московський догляд.

Зрештою в большевицькій статистиці московські дипльомати вже обчислили, що за східним пактом є вже всі ті великі держави за виїмком Німеччини, і багато малих, разом 70 прц. населення Европи. Отже доля східного пакту ніби зовсім запевнена. Але виринає питання, чому властиво Англія та Італія, яких московський уряд так безоглядно втягає до таборів прихильників східного пакту, самі не приступають до нього, а полишають цю приємність самій Франції?? Чому замість західного та східного пакту не говориться про один загальний пакт европейського забезпечення проти війни? Відповідь на ці питання дуже проста.

Ані Англія, ані Італія не мають найменших причин встрявати в безнадійну справу забезпечувати СССР проти розбиття чи розкладу на його складові національні частини. Але колиб Німеччина бажала піти під французько-московську курателю, то ані Англія, ані Італія не мали би причини стримувати її від цього, просто з огляду на Францію. Зате колиб Німеччина відмовилась рішуче приступити до цього пакту, то

таке її становище виталіб фактично не лише ці дві держави, а й всі розважні елементи Франції, мабуть з міністром Литвалем на чолі, не зважаючи на протокол з 5. грудня мин. року.

Дійсні пляни московського уряду злучені зі східним пактом зрозуміють „Ізвестія" з московською балакучістю, пишучи, що коли цей пакт буде підписаний, то „він знайде палку підтримку в народніх масах країн, які ще противляться заходам скріпити мир в усіх частинах Европи". Під цими країнами „Ізвестія" розуміють очевидно Німеччину та Польщу. Під „народніми масами" в Німеччині московський уряд розуміє комуністів, а в Польщі — розуміється — крім комуністів ще і москвофілів усіх мастей...

М. Данько.

Цінний дар для українського громадянства.

Цінний дар приніс Виділ Союзу Українських Адвокатів у Львові своїй організації та українському громадянству з приводу ювилею десятиліття. Є це „Ювилейний Альманах Союзу Українських Адвокатів", що появився осінню минулого року накладом Союзу на 250 сторінках, формату великої вісімки. У сірій буденщині, яку переживає під сучасну пору наш нарід, а з ним і його палестра, годі було підшукати кращий факт пошани для заслуг, які поклали для оборони і розвитку прав українського народу, наші адвокати. Альманах обнявши у тринацяти дбайливо уложених статтях один могутній образ цього, чим були і чим є українські адвокати для своєї нації. З цієї точки погляду є альманах поважним вкладом в історію нашого народу, котрого розвиток в останніх кількох десятиліттях був дійсно звязаний з громадянською діяльністю українських адвокатів, які були не лише знаменитими професійниками, але в першу чергу оборонцями і борцями за наші національні права у всіх ділянках публичного життя.

До статтей історичного змісту слід зачислити тут праці: д-ра Костя Левицького „Первісна організація українських правників у Львові", д-ра Льва Гонкевича „Десятиліття Союзу Українських Адвокатів", д-ра Олександра Назарка „Товариство Українсько-Руських Правників у Львові" та дальше цінну наукову розвідку проф. Миколи Чубатого „До історії адвокатури на Україні".

У ділянці споминів про недавне минуле в українській палестрі слід відмітити статтю д-ра Михайла Волошина під наг. „Тим, що відійшли від нас у боротьбі за право". Автор задав собі дуже багато труду, щоб на 34-ох сторінках „Альманаху" згодати всіх тих українських адвокатів, які вже від 1849. р., точніше від 1869. р., своєю фаховою діяльністю поклали великі заслуги у боротьбі за право.

Історію українського правничого світу доповнюють знаменито статті: д-ра Стенислава Дністрянського і д-ра Володимира Старосольського: „Українці професори права"", д-ра Станислава Дроздовського „Українці в судівництві, державній прокураторії і прокураторії скарбу", д-ра Костя Левицького: „Українські правники в нотаріяті" та вкінці д-ра Володимира Лициняка: „Українські адвокатські аплїканти в Галичині".

Знаменитим причинком до проблеми правовости держави є розвідка проф. д-ра Володимира Старосольського під наг. „Держава і право" (стор. 146. до 159). Автор висказує в ній погляд, що вага розвою права також у наших часах не лежить ані в законодавстві, ані в юриспруденції ані в правосудді, тільки в самому суспільстві, і тому також недержавне суспільство може мати вплив на розвій права і правовости, а це повинно також і у нас, недержавної нації, скріпити активність на полі правового життя.

До групи аналітично-наукових праць належить також знамення праця д-ра Маріяна Глушкевича: „Дещо про адвокатський імунітет по новому праву про устрій адвокатури".

Найцікавішою статтей „Альманаху" є праця д-ра Романа Домбчевського *„За право мови"* (стор. 170—255). Находимо в ній і загальні завваги про поняття нації, право мови і право нації. Дальше обговорює автор мовне законодавство на українських етнографічних просторах, зокрема всі законні постанови, що відносяться до прав нашої мови в межах польської держави. Ця стаття необхідна для кожного українця, що в практиці хоче повести оборону права рідної мови. Дуже добрим доповненням цієї праці є стаття д-ра Степана Барана під наг. „За чистоту української правничої мови"

Наведення список статтей „Ювилейного Альманаху" вистарчає, щоб переконати кожного, що ця книга вложена не лише в точки погляду станового інтересу, але й загально-національного. Вона направду є одиноким причинком до пізнання історії адвокатського стану, який у відродженні української нації відграв і довго ще буде відгравати позитивну творчу ро-

З нашої кооперації.

ЗБУТ МИЛА ЦЕНТРОСОЮЗУ В 1934 Р.

Кооперативна торговельна централя Центросоюз має у Львові свою власну фабрику мила з маркою „Центросоюз". Це мило відоме зі своєї доброї якости і має широкий збут по наших селах та містах. В 1934 р. продав Центросоюз через Повітові Союзи, свою складницю у Львові і Народню Торговлю 477 тисяч кільограмів мила свого виробу, себто майже повних 48 вагонів. Збут мила Центросоюзу, не зважаючи на поглиблення кризи, в минулому році побільшився майже на 7 вагонів, значить, що цей рідний продукт виперає чимраз більше усякі чужі вироби.

Майже всі Повітові Союзи Кооператив, а також Народня Торговля, побільшили в 1934 р. збут мила Центросоюзу. Нпр. Подільський Союз Кооператив збув 37.000 кг., себто на 3.247 кг. більше як у 1933 р., Окружний Союз Кооп. у Станиславові збув 28.840 кг., себто на 7.544 кг. більше як у 1933 р. і т. д. Народня Торговля через свої склади та міські кооперативи збула 60.122 кг., себто на 16.343 кг. більше як у мин. році. Це свідчить, що мило Центросоюзу знаходить чимраз більший попит і по наших містах. Тільки 5 районів зменшили збут мила Центросоюзу в 1934 р., а саме: Коломия, Борщів, Чортків, Жовква та Бучач — разом на 4.862 кг. Найбільше неоправдане зменшення збуту в районі Борщева та Жовкви.

Від побираного продукту виплачує Центросоюз своїм відборцям, себто Повітовим Союзам і Народній Торговлі, товаровий зворот. Таким чином за 1934 р. виплатив Центросоюз титулом товарового звороту 10.530 кг. мила.

МАНУФАКТУРНА КРАМНИЦЯ ПОВ. СОЮЗУ КООПЕРАТИВ У СТРИЮ.

Стрийський Повітовий Союз — це один з наших найрухливіших повітових кооперативних осередків. Побіч звичайної у нас спожівчої та збіжевої торговлі почав він ще в 1922 р. вести комісову продажу мануфактури. В 1930 р. перенесено цей відділ до окремого льокалю в середмісті і там він розвивається з року на рік краще. В 1934 р. мав він на 52 прц. більше торгів, як у 1933 р. Купують у цій крамниці головно селяни та селянки, томуто й добір товару відповідний до купців: полотна, вовняні та бавовняні матеріяли, готові одяги, хустки і т. п. Найбільший рух у крамниці в ярмарочних днях. Буває тоді й 1000 зол. торгу. Пересічний торг 8000 зол. місячно. Продають тільки за готівку. В крамниці заняті чотири особи: управитель, касієр, крамарка і практикант. Ця кооперативна крамниця мануфактури повинна покласти собі між іншим за завдання вишколити якнайбільше фахівців у мануфактурному ділі. Їх у нас такий брак!

МИЛО ДО ГОЛЕННЯ ЦЕНТРОСОЮЗУ.

Окрім мила до прання виробляє Центросоюз вже кілька літ тоалетові мильця до миття рук та обличча. І мило і мильце мають великий збут. В останньому часі почав Центросоюз виробляти також своє мило до голення. Це мило вже появилося на кооперативному і приватному ринку. Воно добре і дешеве. Піна з нього не засихає, а шкіра і волос мякне, як від найкращих заграничних виробів.

СВЯТА ОЩАДНОСТИ В ЯВОРІВСЬКОМУ ПОВІТІ.

Українбанк" „Народній Дім" у Яворові — один з кращих наших повітових банків. Свою інтенсивну фінансову діяльність він опирає на слушній основі пропаганди ощадности. Заходом цього банку відбулися цього року свята ощадности у селах, в яких є кредитові кооперативи, а саме: Бучів, Вільшениця, Віжомля, Завадів, Загуже, Молошковичі, Нагачів, Новосілки, Старичі, Черниява, Яжів Старий, Тучапи і Грушів. На цих святах виголошені прелєгенти референти реферати про добру ощадність.

лю. А заразом стане вона для кожного українського правника джерелом визначних взорів народніх діячів, що свою професію правників зуміли піднести до значіння творчого чинника у визволенні нації. В цьому саме лежить значіння цієї книги, котра повинна зацікавити не лиш український правничий світ, але й кожного українського інтелігента.

Цікаві наукові теоретичні міркування — і цінні практичні правні поради (головно в обороні прав української мови), спомини про заслужених померших діячів — і світлі дороговкази для діяльности живучого покоління — це зміст цінного дару, що його приніс своєму громадянству молодий ще, але вже заслужений „Союз Українських Адвокатів" під проводом свого випробуваного і трудолюбивого президента д-ра Костя Левицького.

Цей все актуальний „Ювилейний Альманах" Союзу Українських Адвокатів можна набути у кожній українській книгарні та зокрема домівці „Союзу" у Львові, вул. Руська ч. 3, канцелярія адвоката д-ра Льва Ганкевича, по ціні 5 зол. Цікава і вартна книга повинна найтись не тільки в кожній українській бібліотеці в краю і за кордоном, але також в руках кожного українського інтелігента та в кожній установі, чи то господарській чи культурно-освітній.

Д-р Степан Біляк.

—o—

НОВИНКИ

— **Україніка.** Загребський щоденник „Обзор" ч. 50 з 1. березня приніс фейлетон „Ліковна уметность Україне" („Портретне мистецтво України") Огляд від 10. століття до сьогодні.

— **Маршал Пілсудський почесний горожанин Львова.** У навечерю імянин марш. Пілсудського, себто 18. березня на засіданні ради м. Львова ухвалять постанову в справі надання марш. Пілсудському почесного горожанства міста Львова.

— **Розвязано 40 товариств.** Львівське городське староство викреслило з реєстру 405 товариств, що не предложили особового складу своїх управ. Між ними находиться й такі, що вже давно перестали існувати.

— **Регуляція рік у львівському воєвідстві.** Ар. Всхуд повідомляє, що ще перед кінцем цього буджетового року м-ство комунікації дасть кредиту 40.000 зол., а крім того около 50.000 зол. на регуляційні роботи на Сяні під Перемишлем. Гроші ті мають ужити на роботи для охорони рільних грунтів перед заливом Сяну в цих місцях, де передвоєнні забезпечення вже зовсім знищені. Грошей тих ужнють виключно на оплату робітників, бо водна управа має на місці потрібний матеріял, камінь, кілля та машини. На відтинку між Куриловою та Крешевом у районі Ніска працюватиме сто робітників при регуляції Сяну, там де ріка зовсім дика, неурегульована. В проекті є теж роботи для охорони грунтів і будинків перед виливами Вислоки, Ясьолки та Ропи в районі Ясла, на Вислоку з доплавами та Сяні з потоками Вігором і Вирвою.

— **За знижку цін промислових артикулів.** Зазначувати, що державні чинники роблять старання, щоб подешевили різні промислові артикули, около 20 родів товарів із різних галузей промислу. М. і. згадують про знижку цін різних хемічних артикулів і інших виробів промислу, призначених для хліборобства. Знижки мають доходити до 20 прц.

— **Відбудова мосту на Дністрі.** В Заліщиках відбувався польсько-румунська конференція в справі відбудови мосту на Дністрі. Вислід нарад є додатній і міністерства шляхів вкладять незабаром проект відбудови мосту, знищеного в часі війни. Кошти обчислюють на 700.000 зол. і будуть покриті обома сторонами. Праця потребує два роки.

— **Буг виляв.** Наслідком ледової запори на ріці Бузі в районі села Клина острівського повіту криги, що випливають з горішнього бігу ріки, затарасувши русло Бугу на просторі 5 км., наслідком чого ріка вилягла. Вода залила село Простинь.

— **Львівська хроніка.** На жидівському цвинтарі напився округ 22-літній Лев Шайн. Забрали його до шпиталю. — Поліція арештувала Шахтера-Зерванцера з вул. Львівської, який взяв до направи годинник від інж. Лужецького й М. Шайович і не віддав. — Злодій вкрав срібну заставу вартости 1000 зол. із хати Марії Едельман при вул. Театинській 16. — При вул. Пекарській 1 а. вибухла велика пожежа. Вогнева сторожа вогонь вгасила.

— **Краєва хроніка.** В Лисиничах пов. Львів невідомі напасники побили тяжко гаєвого Якова Вагнера, якого в грізному стані відставлено до львівського шпиталю. — Станиславівський суд засудив зубного техніка Ем. Друкера на три тижні арешту за те, що замість золота вживав до зубів імітацій. — У Рудниках (Жидачівщина) Степ. Гладжій вбив господаря Лесьокова, а якого жінкою жив.

— **Еміграційні ошуканці.** Еміграційний інспекторат остерігає перед ошуканцями, що вербують емігрантів до теренів, яких нема. Ошуканців треба віддавати в руки поліції. Вони записують кандидатів, що хотять емігрувати, побираючи від них оплати за вписи і фотографії. Записують на виїзд до Манджурії, Ліберії або Парагваю. Стверджено випадки, що збаламучені селяни почали продавати свої господарства.

— **Зловживання румунською кукурудзою.** Перед судом присяглих у Коломиї відбувався свого часу розправа проти б. референта фінансово-рільного бюра Ст. Богосевича у звязку зі зловживаннями з кукурудзою, спровадженою з Румунії для розділу між голодне гуцульське населення. Елільогом тої справи була розправа, що відбувався на днях перед коломийським городським судом проти б. війта громади Товмачик, Венгриновка, господаря Мих. Стасюка і купця Давида Крайсберга з Коломиї. Стасюк зладив фіктивний список бідних господарів Товмачика і намовив війта Венгриновка, щоби його підписав. Цей список предложив владі в Коломиї і добув тим способом приділ близько 20 сотнарів кукурудзи по ціні 21.50 зол. за сотнар. Замість розділити кукурудзу між селян, Стасюк продав всю кукурудзу коломийському купцеві Крайсбергерові по ціні 24 зол. за сотнар. Стасюк відповідає тепер за видурення фальшивої посвідки від війта та за ошуканство, Венгринюк за надужиття влади, а Крайсбергер за ошуканство. Незалежно від того процесу митний уряд в Снятині ухарав Стасюка гривною у висоті 1827 зол. з заміною на 45 днів арешту. Розправу відложено до 21. н. м.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

— **Спортовець, якого переслідує пех.** В Пабяницях склався в залі місцевої гімназії випадок. Підчас легко-атлетичного тренінгу ученик Кох так нещасливо кинув диском, що вдарив одну ученицю, яка стояла оподалік, в чоло і зломив їй кість. Дівчину в дуже тяжкому стані відставили до шпиталю. Той сам змагун зломив собі недавно руку, іншим разом скрутив собі ногу і мало не здушився. В останній хвилині тренер врятував його від смерти.

— **Викинув секвестратора, та його увільнили.** Варшавський суд розглядав справу поліцая Василевського та його матері, обвинуваченних у спротиві податковому секвестраторові Гродецькому. Секвестратор на рахунок залягаючого податку 40 зол. забрав буд креденс, який оцінив на 5 зол. Коли хотів забрати ще й машину до шиття, поліцай викинув секвестратора. На розправу привели секвестратора з вязниці, бо він відсиджує кару за крадіж грошей на шкоду держ. скарбу. Василевських суд увільнив, мотивуючи, що секвестратор не мусів фантувати машини, коли зафантував уже креденс.

— **Вістуни ранньої весни.** На Поморі появилися масово шпаки, з чого кашуби віщують рано весну. В напрямі Полісся тягнуть масово дикі качки. Також на Волині появилися шпаки. В деяких сторонах познанського воєвідства показалися на полях жайворонки.

— **Затонув корабель у Гдині.** На Балтійському морі біля Гдині шаліла велика буря й затопила тяглови корабель „Жубер" з залогою, зложеною в 5 осіб. Хвилі залили його цілковито, так що до кількох мінут пішов на дно.

— **Ганді проти старого чоловіка.** Ганді вислав провідникам конгресу телеграму, в якій протестує проти подружжя багатого 60-літн. індійця Каналя з... 13-літньою дівчиною.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Дрогобич:
5. III. „Серед бурі".

Самбір:
6. III. „Княжна чардаша".
7. III. „Бешкет у раю".
8. III. „Катерина".
9. III. „Гричі повінчані".
10. III. „Серед бурі".

Великий Міський Театр.

Понеділок, 4. III. год. 7·30 веч. „Кармавянка", опера.

Вівторок, 5. III. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Різнородностей.

Понеділок, 4. III. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".

Вівторок, 5. III. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Концертове Бюро Тірка:

у Львові, вівторок, 5. березня: Деля Ліпінська. Одинокий вечір пісеньок і народій.

В Перемишлі, 9. ц. м.

Кіна.

АДРІЯ: „1914 рік" і додатки.

АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).

АТЛАНТИК: „Сестра Марта шпіонує".

ВАНДА: „Прощання зі зброєю" та Шерлок Голмс.

ГАЖИНА: „Юдіка пісня мадярської пушти" та „Спортова парада в Ленінграді".

КАСІНО: „Фрайлайн Доктор".

КОЛІСЕЙ: „Сповнені мрій" та ревія „Все вперед!"

КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фаїн і Фаїн у країні забави".

МАРУСЕНЬКА: „У 80 хвилинах довкола світа", „Двобій зі смертю".

МІРАЖ: „Чар віденського вальса".

МУЗА: „Шпіон ч. 13".

ПАЛЯС: „Веронїка" (Франціска Галь).

ПАН: „Тепер і завсіди", „Цілуй жене ше".

РАЙ: „Ніч чудес" (людська драма), вперше у Львові.

СВІТ: „Ніч чудес" (людська драма), вперше у Львові.

СОКІЛ: „Шангай-експрес" і ревія.

СТИЛЬОВЕ: „Пісня козака" (Хозе Мохіна) ревія „Шаліяпіни сини".

УТІХА: „Кінг - Конґів син", ревія: „Пропий, коханий Львове!".

ХІМЕРА: „Спокуса дансінга". (Хозе Мохіна).

Закордонне радіо.

Понеділок, 4. березня 1935.

Відень (506,8) 17·40 Форт., 19·15 Карнавал. муз., 21·00 Вес. вечір, **Братислава** (298,8) 17·20 Форт., 19·30 Хор. 21·25 Пісні Ґенсовіха до слів Зарицького, **Мор. Острава** (269,5) 19·20 Концерт бад. труби „Кован", **Прага** (470,2) 17·45 Спів, **Паоянг** (16·5) 13·15 Концерт, 21·00 Польський жид. оп. Ерлангера, **Білгород** (437,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 19·45 Нова розр. музика, спів, 18·50 Форт., 20·10 Оперова салатка, вес. вечір, **Гамбург** (331,9) 11·00 нім. пісні, 17·00 Бендлеві сонати, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·40 Пісні в супроводі муз. інструментів, 18·00 Форт., 19·00 Карнавал, концерт, **Лайпціг** (382,2) 17·30 Карнавал, оп. 9. Шумана, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, 17·40 Легка музика на два форт., 18·15 Пісні, **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. музика, 17·00 Концерт, 22·20 Болгарські арії (оп. Мінова-Золотопнч), **Міляно** (566,6) 16·40 Музика для дітей, 22·00 Спів, **Рим** (420,8) 17·30 Концерт.

Вівторок, 5. березня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 19·15 Легка музика співів, 19·30 „Дер Альтлехер" нар. пєса зі співом, 22·10 „Це все вже було" оп. жарт на тему „Шиста дивиза", **Братислава** (298,8) 17·05 Пісні різних народів, 19·30 Українські пісні виконає **Остапчук-Заїманкова, Брно** 325,4) 18·20 Пісні. **Кошиці** (259,1) 18·0 Дня Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15 Симф. концерт. 1·50 Тріо Праге II 14·35 Славні оп. арії, **Талін** (91,4) 20·10 Концерт ф. п. пісень, **Париж** (1648) 13·15 Легка музика, 21·45 Театр. вечір, **Берлін** (356,7) 12·00 Легка музика, 16·00 Конфетті карнав. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Пісні Вольфа та Брамса, 17·45 Виступ кор. бельгійського тріо, **Бреслява** (315,8) 15·10 Спів, **Будапешт** (550,5) 13·00 Концерт, 20·00 Соло на віолі да гамба, **Мідяно** (368,6) 11·30 Популярна музика, 13·00 Тріо, 20·45 „Адо Джовінецца" оп. Шетрія, **Рим** (420,8) 17·15 Легка музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 4. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт оркестри, 12·45 Радіональне прання, 12·55 Полудн. дзенник, 13·00 У карнавалі (гр. пл.), 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Концерт оркестри, 16·30 Лекція німецької мови, 16·45 Чвертьгодина славних артистів із гр. пл., 17·00 Муз. загадки для дітей, 17·25 Роковини битви під Грюнвом, 17·30 Авдиція, 18·00 Фільм. огляд, 18·10 Пісні, 18·25 Суспільна хвилина, 18·30 Львів як господарська проблема, 18·45 Танк. музика з гр. пл., 19·15 Спортові повідомлення й дещо про львівський спорт, 19·25, 19·30 Спортові вістки, 19·35 Військ. авд., 19·50 Фільм. огляд, 20·00 Щось пікантного, авд. старих піснеьок, 20·45 Веч. дзенник, 22·55 Як працюємо. 21·00 Симф. концерт, 21·00 Реклконцерт, 23·15 Концерт нар. взпелі, співів.

Вівторок, 5. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Оп. фантазії й арії з гр. пл., 12·30 Хвилинка для жінок 12·55 Полудн. дзенник, 13·00 Концерт, 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка муз. з гр. пл., 15·45 Імпресії, муз. репортаж, 16·00 Листи від дітей, 16·45 Пісні в супр. форт., 17·00 Сюрпризна ШКО, 17·15 Концерт трубної оркестри, 17·50 Про подорожування та прогулянки дітей, 18·00 Арії та пісні в супр. форт. 18·15 Фільм. фрагмент в опр. Юр. Ганн, 18·30 Рекл. концерт, 18·45 Концерт муз. хору, форт., 19·15 На службі ближньому, 19·25, 19·30 Спортові вістки, 19·35 Скрипка, форт., 19·50 Фейлетон, 20·00 Муз. авд., 20·45 Веч. дзенник, 20·55 Як працюємо. 21·00 „Кабацки" сезонський карнавал, 22·00, 22·45 Танкова музика, 22·30 Бюро студій розмовляє зі слухачами.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

ДО КОНФІСКАТ НАКЛАВ ЖУ...

Ч. 58 (13.956). Львів, вівторок 5. березня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Добрі відсотки
Найбільшу певність
Інтратний інтерес
Спокійну голову
Тривке опроцентування
Естетичну книжечку
Резерву на старість

запевните собі, складаючи свої ощадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР", Львів, вул. Руська ч. 20.

Велика знижка цін!
на воєнні матеріяли на сукні, плащі, на шовкові матеріяли на балеві і візитові сукні
Дім Моди
Львів, Марійська пл. 4.
Европейський Готель. 727
Обслуга в українській мові
Великий оборот, малий зиск.

Вийшли з Берези Картуської на волю.

З ізоляційного табору в Березі Картуській випущено 1. III. п. р. 21 осіб. А саме:

Пов. Львів: Ласійчук, Лопачак Роман, Вербицць Теодор.

Пов. Перемишляни: Демкович-Добрянський Антін, Романюк Антін.

Пов. Жовква: Березюк Іван (53-літній селянин), Кушіль Микола, Сушко Степан.

Пов. Сокаль: Бойко Іван, Климів Гриць, Бошук Петро, Небожук Теодор, Вавруч С.

Пов. Стрий: Тимчій Володимир.

Пов. Березів: Поляка Володимир.

Волинь: Воробець Тарас, Дзюмюк Іван, Епик Микола, Дроздюк Захар, Бжеський Роман (римо-кат. і поляк).

Полісся: Михайлишин Дмитро.

Усі звільнені українці, крім Бжеського, котрого зрештою посуджено у приналежности до ОУН. і тому вислано до ізоляційного табору.

Тепер у таборі перебуває ще 79 осіб. З того українців 58, комуністів 16 (у тому 2 українців) і поляків 5.

Недавно перевезли з Берези Картуської до окружних вязниць: у Львові Шухевича Романа і Янова Володимира, в Луцьку Куна Олександра.

Грецький уряд захитаний?

ПЕРЕГОВОРИ З ПОВСТАНЦЯМИ РОЗБИЛИСЬ.

АТЕНИ, ПАТ. Міністер війни ген. Кондиліс від переговорів з повстанцями у Салямині, які розбилися. Кружляють поголоски, що Венізельос видав відозву до населення Крети, щоби виступило збройно проти уряду.

ЗАВЗЯТІ БОЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Агенція Рейтера подає ще такі подробиці бунту. По захопленні арсеналу воєнної мариварки у Перама залога збунтованого кружляна „Аверос" вислала човни по повстанців, які почали акцію під проводом адмірала Деместіха. Повстанці усунули старшин, вірних урядові; тих, які протестували, повстанці арештували. Захопивши кружляк „Гелі" і три торпедовці повстанці здобули перевагу над сухопутньою армією. Тяжкі гармати з кораблів почали обстрілювати артилерію на суші і тому дуже знищили місто Перама.

В Атенах дійшло до завзятих боїв по захопленні повстанцями касарень Евзонес. На поклик піддатися повстанці відповіли кріссовими стрілами і гранатами. Тому урядові війська почали обстрічувати касарні та інші будинки, між іншими теж Акрополь. Бої тягнулися кільканадцять годин. Вкінці урядові війська повели наступ на багнети і примусили повстанців піддатися.

УСПІХИ ПОВСТАНЦІВ.

БІЛГОРОД, 4. 3. ПАТ. Білгородський кореспондент „Пті Парізієн" повідомляє, що становище грецького уряду захитане. На основі вісток з Атен положення в Греції таке: збунтована фльота сконцентрована на Криті, де перебуває Венізельос. Він є паном положення на Криті та інших менших островах, крім того у Сальоніках, Горішній Македонії і Тракії.

Революційними військами на Криті проводить полк. Цонакакіс. Збунтовані війська ушкодили військові літаки, які прилетіли бомбардувати збунтовані кораблі.

У Білгороді слідкують зі зацікавленням за розвитком революції у Греції і побоюються приходу до влади Венізельоса. Він був противником балканського пакту і домагався цілої низки змін у справі кордонів Альбанії.

ГЕН. ПЛАСТІРАС ВИЇХАВ З КАНН.

КАННИ, 4. 3. ПАТ. Ген. Пластірас покинув вчора готель, в якому мешкав і цілий день не вертався. Тому що генерал залишив у готелі свої річ. здогадуються, що не виїхав до Франції, але до сусіднього міста.

ПОВОРОТ ГИДРОПЛЯНІВ.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Атен, що гидропляни, які уряд вислав з приказом збомбардувати збунтовані воєнні кораблі, вернулись до Атен. Урядовий комунікат каже, що одна бомба поцілила в кружляк „Аверос". Летуни догадували на кораблі пожежу.

ВЕНІЗЕЛЬОС НА ЧОЛІ ПОВСТАНЦІВ.

ПАРИЖ, 4. 3. ПАТ. Авас повідомляє, що Венізельос станув на чолі повстанців.

ДОБРОВОЛЬЦІ ДО БОРОТЬБИ З ПОВСТАНЦЯМИ.

АТЕНИ, 4. 3. ПАТ. Грецька телеграфічна агенція повідомляє: Літаки напали на два збунтовані торпедовці недалеко острова Кітери і почали їх бомбардувати. Який вислід боротьби покищо невідомо. До урядового війська зголошуються масово добровольці. Уряд дістає з усіх сторін телеграми зі заявами довірря. На Егейських островах спокійно.

ПОВСТАННЯ БЕЗПОЩАДНО ЗДАВЛЯТЬ.

АТЕНИ, 4. 3. ПАТ. Премієр Цалдаріс заявив журналістам, що уряд здавить повстання безпощадно. Венізельос подобає на героя розбійників. Повстання поширилось на Криті і захопило частинно фльоту та армію. Уряд покликав до війська резервістів. Нині закінчать ремонту сімох воєнних кораблів, які ушкодили повстанці підчас боїв коло Салямини.

ЗБОМБАРДУВАЛИ ДІМ ВЕНІЗЕЛЬОСА.

АТЕНИ, 4. 3. ПАТ. Кандія є єдиним містом на Криті, з яким уряд вдержує ще зв'язки. В Атенах спокій. Щоденник „Враділі" пише, що літаки збомбардували на Криті віллю Венізельоса. Літаки, які вилетіли бомбардувати збунтовані кораблі, мусіли вернутись, бо лютує буря. Рада міністрів радить безупинно

БОМБАРДУВАННЯ КОРАБЛІВ.

АТЕНИ, 4. 3. ПАТ. Літаки в погоні за збунтованими кораблями, які відїхали до Крети, скинули багато бомб і заподіяли великі шкоди. Між залогою кораблів переполох. Найбільше ушкоджений корабель „Аверос".

ШТУРМ ДО КАСАРЕНЬ

До касарень, які захопили повстанці, віїхав танк, який ушкодили повстанці гарматніми вистрілами. Тоді урядові війська почали обстрілювати касарні з гармат, стріляючи у вікна. По довшій стрілянині збунтовані віддались.

З ПРИВОДУ НАРАД НАРОДНЬОГО КОМІТЕТУ.

Львів, 4. березня 1935.

На іншому місці подаємо коротеньке звідомлення з нарад Народнього Комітету Укр. Національно-Демократичного Обєднання, що відбулися у Львові дня 2. березня. Тут хочемо спинитися на тому, що виповнило зміст нарад і що надало їм питоме політичне обличчя. А це обличчя надала їм дискусія над теперішнім політичним положенням українського народу в Польщі. І тому нашим бажанням є схопити і підсумувати з дискусії те істотне, що було в ній домінантним.

Останні події на терені польських законодавних установ, зокрема промова міністра Коцілковського з 14. лютого ц. р. були вихідною точкою дискусії. Щоби оцінити належно цю промову та зрозуміти її мотиви, треба було заняття поважно аналізою польської політики у відношенні до українців у Польщі з одної сторони й аналізою нашої політики від 1920 р. по нинішній день. Ця аналіза була дуже цікава і поважна.

Відроджена Польща від початків свого істнування по нинішній день намагається надати своїй державі суто національний польський характер. Найвідповідальніші керманичі польської офіціяльної політики змагали до того в різних часах різними шляхами. Перед 1926 р. йшло вкорочування українських національних прав і здобутків.

По 1926 р. щось не змінилось. Старі закони хіено-пястівського виробу лишилися в силі, а крім того ендецькі політичні тенденції

ще скріпилися, дарма, що з дещою, що самашійною, а тепер бебістичною вивіскою. Вони кріпли щоразто більше з дня на день і в практиці довели до того, що ціле українське організоване життя опинилося в кліщах всебічного наступу з польської сторони. Воно стало тереном, на якому останнє переможне слово мав би мати польський етатизм. Словом, польська держава намагається стати не тільки висловником наших потреб, але й арбітром доцільности чи недоцільности тієї чи іншої ділянки нашої організованої національної праці і навіть наших національних аспірацій.

Для тієї політики стало важним і міродайним не те, чого хоче, чого бажає і до чого змагає український нац. організм, а те, чого хоче і до чого змагає в українській справі польська держава-національна рація. А вона як відомо, змагає до повної національної нівеляції українського народу в свою користь. Для нас зовсім ясно, що таке завдання непосильне для поляків. Воно непосильне не тільки з історичних і політичних причин, але неможливе і з чисто практичних причин. Але над тим ми не думаємо спинятися на цьому місці.

Коли звернемо очі на чисто політичний відтинок польсько-українських взаємин у Польщі, то прийдемо до дуже цікавих і повчаючих висновків. Перш за все з них дуже багато історичних анальогій, але ними теж не будемо займатися, бо

на це не дозволяють нам ні розміри статті ні вагрі висвітлена тема. Пригадаймо собі деякі факти.

До 14. березня 1923. р. поляки робили все можливе, щоби добути від Ради Амбасадорів суверенні права над Сх. Галичиною. Для тієї цілі вони без нашої волі і всупереч їй ухвалили відомий закон з 26. вересня 1922. р. про т. зв. воєвідську автономію і про існування українського університету. Українці вели тоді політику повної негації супроти Польщі. По 14-тім березня 1923. р. поляки все забули і навіть те зобовязання, яке прийняли актом з 14. березня 1923. р. відразу поставили в практичній політиці супроти українців під знак запиту. За кілька років взагалі стали на становищі, що ніяких окремих зобовязань супроти українського народу вони не мають. Тепер вони вже пішли так далеко, що все наше національне життя хочуть зетатизувати в усяких місцевих, регіональних організаціях.

Наша політика по 14. березня 1923. р. стала наскрізь декларативною. Вона довгий час носила на собі тавро страшного удару, яким був цей міжнародній акт. Прийшло помітне розпорошення сил, яке тривало до 1925. р., коли то повстало Українське Національно-Демократичне Обєднання, яке було широко закроєною консолідацією національних сил. Воно виписало на своїх прапорах велику місію національного самозахисту та взяло на себе важкий обовязок національного проводу в незвичайно складних обставинах польської дійсности. Всю увагу звернуло тоді на організаційну працю в усіх ділянках національного життя. Та праця запішлася і привілася. Вона дала незвичайні результати. Але попри організаційну роботу та її здобутки мусіла йти і політична боротьба. І вона йшла. Край покрився сіткою політичних організацій. У 1928. р. прийшли перші вибори, в яких українське населення взяло масову участь.

Наші представники ввійшли до польських законодатних установ і там проголосили свою правно-державну декларацію. І цікаве, що доки українська національна політика в Польщі мала назовні чисто декларативний характер, доки вона не висувала ніякої позитивної програми на розвязку українського питання в Польщі, доти польські відповідальні політичні чинники не дервувались нею, але навпаки, використовували її для своїх потреб. Перед світом і перед собою вони виправдували тоді свої протиукраїнські потягнення чи то в законодавстві чи у вкорочуванні прав, або ліквідуванні деяких українських національних здобутків. При всяких нагодах заявляли, що вони, мовляв, хочуть нормалізувати польсько-українські взаємини в дусі своїх міжнародніх зобовязань, але, але українці того не хочуть.

Польсько-українські взаємини, точніше польська політика супроти українців спричинила появу ще одного чинника на польсько-українському горизонті, а саме українського революційного і терористичного чинника. За всі вчинки того чинника польська політика почала обвинувачувати відповідальністю всі українські легальні організації, зокрема зорганізовані політичні чинники.

Коли ж українська національна політика, репрезентована і ведена передовсім найбільшою нашою політичною організацією, Українським Національно-Демократичним Обєднанням, вступила на шлях політичного реалізму і висунула позитивну програму розвязки української проблеми в Польщі, тоді стала вона в очах польських відповідальних чинників зненавидженою, нетерпимою і небезпечною. Для польської правлячої еліти було краще і вигідніше мати до діла із непримиримими гаслами українського національного екстремізму ніж з позитивними вимогами реальної програми українських легальних чинників. З екстремістами можна боротись усякими засобами, а передовсім безоглядними репресіями і можна ставити їх у потребі поза законом. У боротьбі з ними можна завжитись навіть на такий засіб, як пацифікація чи табор відокремлений. Зате з великим українським національним табором, що веде конструктивну працю, що веде її легально, що не тільки відсепарувується від політичного екстремізму та підпільного революційного світу, але й виповідає йому безоглядну боротьбу і переводить її в життя, — з таким українським національним табором важче дати собі раду. Його не можна ні замкнути в ізоляційному таборі ні спацифікувати. Його домагання реальні і його праця в терені позитивна.

Тому позитивну програму цього табору ігнорується, його повноправних представників дискваліфікується та намагається посіяти недовіря між них і населення. Тут польська політика посувається так далеко, що не вагається присвоювати собі гасла деяких українських демагогів (єпископів та несубординацію з рядів організованих українських політичних партій) про те, що зорганізовані українські політичні партії, це, мовляв, погасаючий світ, що справдивими репрезентантами настроїв і волі українського населення будуть нові люди. Які? Ясно, що не ті, які вилинені з тої чи іншої партії, подають себе за єдиних репрезентантів українського населення та обкидають болотом партій, у яких ще вчора жирували на своєму опозиційному становищі.

Ясно, що незалежні українські політичні чинники, які стоять на сторожі українських національних аспірацій і національної української гідности ніколи не дадуть себе зіпхнути зі свого становища і ніколи не закинуть тієї політичної боротьби, яку вели і ведуть. Вони теж не зійдуть ніколи в підпілля, ні не дозволять звести цілий народ до ролі наймита. Вони висунули позитивну програму праці і політичної легальної боротьби в Польщі і з неї не зійдуть.

Нема сумніву, що все чесне і гідне в українському народі підтримає українських незалежних політиків у їхніх змаганнях і дасть належну відправу всяким постороннім зазіханням та посяганням по душу українського народу. Найкращою і найгіднішою відповіддю на виявлені й унаглядені наміри польської політики супроти українського народу може бути тільки якнайширше закроєна і переведена в життя консолідація національних сил в оборонних цілях.

Зокрема всі члени Українського Національно-Демократичного Обєднання обовязані тепер виявити якнайбільше активности і працездатности в організації партійних лав, у приєднуванні нових членів і в праці над скріпленням національної відпорности та оборонздатности. Це саме й стало підсумком дискусії Народнього Комітету з дня 2. березня.

Наради Народнього Комітету.

В суботу, 2-го березня, цілий день радив Народній Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання. У ерархії партійних установ УНДО це найвища по Народньому Зїзді (партійному конгресі) установа партії. У нарадах Народнього Комітету беруть участь згідно з постановами організаційного статуту партії делєгати місцевих партійних організацій із цілого краю.

В суботу взяло участь у нарадах 85 делєгатів з краю. Вони репрезентували 43 партійні організації, а саме: 1) Броди, 2) Луцьк, 3) Жовкву, 4) Рівне, 5) Коничинці, 6) Надвірну, 7) Самбір, 8) Калуш, 9) Мостиська, 10) Стрий, 11) Борщів, 12) Коломию, 13) Жидачів, 14) Золочів, 15) Бучач, 16) Рудки, 17) Тернопіль, 18) Краковець, 19) Перемишль, 20) Дрогобич, 21) Скалат, 22) Раву Руську, 23) Старий Самбір, 24) Львів- повіт 25) Львів-місто, 26) Перемишляни, 27) Вібрку, 28) Комарно, 29) Радехів, 30) Лісько, 31) Рогатин, 32) Збараж, 33) Сколе, 34) Сокаль, 35) Долину, 36) Теребовлю, 37) Підгайці, 38) Городок, 39) Камінку Стр., 40) Винники, 41) Щирець, 42) Яблонів, 43) Гусятин. З чисто техн. причин не прибули делєгати від деяких більших парт. організацій як із Бережан, Станиславова та Городенки. Слід підкреслити, що участь місцевих організацій у цьогорічному Народньому Комітеті була значно більша ніж минулого року.

Наради зачинав обширним рефератом голова партії і Парл. Репрезентації пос. д-р Дмитро Левицький. Він дав звідомлення з політичної діяльности Партійного Проводу і Парляментарної Репрезентації за минулий рік (останні наради Народн. Комітету відбулися 1. січня 1934. р.). Крім того докладно обговорив і всесторонно освітлив теперішню політичну констелящю та положення українського народу в Польщі. Його реферат доповнив ред. Мудрий.

Над цими рефератами вивязалась довга дискусія, що тривала 7 годин. У ній брало участь 26 промовців. Висліном дискусії є ухвалені резолюції, текст яких оголосимо завтра. Тут зазначимо лише, що Народній Комітет прийняв одноголосно до відома звідомлення із діяльности Партійного Проводу і Парляментарної Репрезентації та висловив їм одноушно не тільки повне довіря, але й признання за незвичайно важку і відповідальну працю.

Другою точкою нарад була справа Українського Національного Конгресу. Інформаційний реферат про підготовчі праці до Конгресу виголосив пос. д-р Любомир Макарушка. Дискусія в цій справі виявила дуже велике зацікавлення і щире захоплення консолідацією національних українських зорганізованих сил, яку символізує Конгрес для здійснювання великих загальнонаціональних завдань. Нарада приняла в справі Конгресу окрему резолюцію, яку теж оголосимо завтра.

На нарадах бачили ми інтелігентів, священиків, селян, робітників і ремісників. Усі вони брали живу участь у дискусії над найважнішою точкою нарад, а саме, над розглядом і оцінкою теперішнього положення нашого народу в Польщі. Рівень дискусії був високий, трактування найскладніших справ поважне і гідне, повне почуття відповідальности. Цілий хід нарад свідчив про політичне вироблення та глибоке розуміння політичних справ серед усіх учасників. Особливо приємними і будючими були виступи делєгатів селян. Їхні промови, безпосередні, глибоко відчуті були предметом загального подиву. Поливалося в них не тільки про безпосередність і щирість, але передовсім політичний розум, орієнтацію в ході подій та здорову льогіку в оцінці політичних явищ. Ці селянські делєгати були репрезентантами того найцінішого в нашому народі елементу, який зовемо конструктивізм, будучим і творчим і на який ми надіємося.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Ахілева пята большевицької армії.

ФРАНЦУСЬКИЙ ГЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ ПРО ЧЕРВОНУ АРМІЮ.

Французький генеральний штаб видав такий осуд про теперішній стан червоної армії на домагання французького уряду, який розглядав користи з військового союзу між Францією і СССР.

Большевицький уряд має добре зорганізовану і боєздатну армію, якої нормальний стан сягає 1.300.000 до 1.500.000 вояків. Озброєння армії складається з 5.000 нових гармат і 3.000 панцирок, які відповідають вимогам найновішої военної техніки. Одначе головна сила большевицького уряду спирається на военнім летунстві, яке складається з 4.000 літаків найновішої конструкції і 50.000 вишколених летунів. Словом загальне озброєння червоної армії означив генеральний штаб як дуже добре. СССР має теж военний промисл, який добре розвивається і може заспокоїти потреби війська. Цього не можна сказати про загальний промисл. Одначе найбільше клопоту поганне большевицькому урядові розпучливий стан комунікації і засобів транспорту. Большевицький уряд робить в останніх часах усі заходи, щоби направити це лихо. Але генеральний штаб сумнівається дуже, чи большевицькому урядові вдасться направити руїну комунікації. Тому начальна команда червоної армії звертає в останніх часах найбільшу увагу на будову шос для самоходів. Їх є вже доволі багато і находяться в доброму стані, бо ці шляхи будують згідно з вимогами стратегії. Одначе при велитенських просторах СССР шосси для самоходів ніяк не заступлять зруйнованих залізничих шляхів. Тому дуже важко буде розвязати проблему швидкої мобілізації збройних сил СССР.

Димісія мадярського уряду.

БУДАПЕШТ, 4. 3. ПАТ. На засіданні ради міністрів уряд рішив уступити. Кілька хвилин перед 11-ою год. прем. Гембеш пішов до регента Гортія і зголосив димісію уряду. Про причини димісії поки що нема ясних відомостей. Політичні кола переконані, що причиною димісії уряду була політична боротьба за реформу виборчої ординації та особисті непорозуміння.

З польської преси.

К. Закшевський про галицьке москвофільство.

У львівському тижневику „Нове Часи" з 3. ц. м. находимо п. н. „Галицьке москвофільство" статтю К. Закшевського, яка бере в оборону польський уряд і польське громадянство перед українськими закидами штучного підтримування галицьких москвофільських могікенів. Треба признати, що рівень тої статті поважний, і тон пристойний і зміст такий, який годиться до безпристрасної спокійної дискусії.

Правильно автор стверджує, що в масі український (той, що зове себе ще „руским") селянин і міщанин, який бере участь у „таєрґофських святах", москвофілом **не** є. Правильно теж автор відріжнює старе галицьке москвофільство передвоєнних часів з українською **політичною** москвофільською течією, якої вістря гостро протипольське: це аксіома, якої ніхто з нас не оспорює, та про що була вже нераз широко мова на сторінках української преси. Зате автор робить дві основні помилки, коли доказує тезу, що українці не мають правди, ідентифікуючи „старорусинів" з москвофілами.

Отже передусім цілком схиблений аргумент про політичну традицію москвофілів, що „сягає святоюрців в 1848 р." Саме Головна Руська Рада у своєму першому маніфесті з 1848 року станула на виразному **національному протиросійському** становищі, покликуючись на членство „16-ти мільонового народу". Прапором Гал. Руської Ради був жовто-блакитний прапор і про ніякий москвофільський рух не було тоді мови: саме тоді панувала найповніша національно-політична єдність галицьких українців (русинів). Про перші прояви галицького москвофільства можна казати щойно від „Зорі Галицької" в 50 рр., але перше виразніше оформлювання москвофільства прийшло щойно з виступами Дідицького у „Слові" в 60 рр. Знаємо також чейже, що первісним джерелом тих москвофільських виступів були вимоги місцевої політичної **тактики** і що втримало се москвофільство, перетворюючись уже в пізну течію, щойно тоді, коли ту тактику Дідицького використали російські чинники для своїх цілей. Тому про ніяку органічну й природну традицію галицького москвофільства не може бути мови. Таку саму помилку робить автор, коли спорадичне прихильне становище деяких галицьких сел до військ ген. Пашкевича, що перемашеровуючи на Угорщину здавлювати тамошню революцію, вважає доказом масових москвофільських настроїв населення. Треба здуматися у ті часи, — ще найсліпішого кріпацтва, найбільшої нужди населення, та з другого боку — продиктованої згори вимогами російського великодержавницького інтересу, свідомо-людяної поведінки тих московських військ у Галичині. Небезпечним взагалі буває всяке того роду генералізування випадків: коли пригадаємо напр. що деякі польські полк обкидували на вул. Академічній чи на Ринку російські війська у Львові в 1914 році квітами і що Ст. Грабський вислуговався гр. Бобрінському, то з того ще не виходить, що **всі** поляки зраділи з приходом москалів і що вони щирі москвофіли!...

Що торкається ролі греко-католицьких духовників на Холмщині, то відсилаємо автора до статтей д-ра М. Андрусяка, що перевів на цю тему полеміку з п. Лубенським на сторінках „Бюлетину П.-У".

Вкінці найбільший промах автора, це повне промовчення факту, що чейже ті „русини" чи „старорусини", яких автор боронить перед закидом москвофільства, гуртуються в організації, яка **явно і славно проголошує „єдінство русскаво народа"**; що тільки кілька тижнів тому відбувся конгрес тої організації у Львові; що найповніший звіт з того конгресу появився російською мовою у російській газеті „Русскій Голос"; що **пресовими органами тої організації є той сам російський „неділимський" часопис і виразно русофільсько-комунізуюча „Земля і Воля"** і що навіть особисто той промінентний „русин" о. Яворський на тому останньому партійному зїзді РСО **деклярував свою вірність офіціяльній ідеольоґії РСО про „єдінство народа", „русскую культуру" і т. д.!!** Це факти з нинішнього дня і ніякі вчені теорії тут нічого не поможуть...

Біль зубів

нині вже не страшний. бо вспокоює його

АСПІРИНА

мала таблєтка, а успішна.

Дістанете у всіх аптиках.

Ідеольоґія „Батьківщини" — це „наша, польська ідеольоґія табору марш. Пілсудського..."

Ну, слава Богу, дочекався врешті Дмитро Паліїв справжнього зрозуміння і щирої подяки за свою жертвенну діяльність бодай з одної сторони. Не може вже нарікати на людську невдячність, — хоч пізно, але нагорода всетаки прийшла. Щоправда, нагорода ще дуже скромна, але дасть Біг, цей перший голос признання зверне увагу на заслуги того діяча і у „вищих сферах" та може редактор „Перемоги" й „Батьківщини" попаде на лісту тих „нових" і „молодих", які мають внедовзі прийти, як бажані „представники" українського (руского) народу... Ось у згаданому вже вище тижневику „Нове Часи", органі д-ра Вацлава Мейбавма, колишнього головного редактора ендецького „Слова Польського", нині 101-процентового санатора і пілсудчика, чільного представника „4-ої Бригади" у львівській міській раді, в числі з 3. ц. м., 2 стор., 1 шпальта, читаємо буквально:

„...Ще багато більше безоглядно ундівські політичні ідеали осуджує „Батьківщина", орган б. посла Паліева. Згідно з тим часописом виступ УНДО-а в соймі був „безприкладний". Провід УНДа складається „з політиків, незідібних до ніякої особистої жертви, трусів і політичних крамарів". „Українське партійництво веде подвійну політику катастроф: внутрі і назовні". Згідно з „Батьківщиною" „продовжування політики партій і парцелювання українського народу на партії є шкідливе і вимагає внутрішньої конституції, опертої на одному проводі, за яким стоялиб зорганізовані маси". Цей постулят висуває названий орган „з уваги на засадничі зміни, які повстали в поняттю суті національности і супроти змін, які зайшли у польській державі" (ці цитати з „Батьківщини" подаємо у буквальному перекладі з польського тексту за назва-

нім польським часописом, тому можливі деякі словесні різниці, які проте не мають ніякого суттєвого значіння. — Прим. Ред.).

Коли мова йде про негативну сторінку постуляту „Батьківщини", (пишуть „Нове Часи"), **то можемо йому лише заплескати. Цеж прецінь наша польська ідеольоґія табору маршала Пілсудського, яку приймає і поручає до наслідування серед українців п. Паліїв: нищити партійництво.** Справді, бажаємо нищити і нищимо партійництво не тільки польське, але всяке, отже також українське. Однак алогічною і незрозумілою є вимога творити якийсь тотальний політичний провід українців у Польщі на підставі „внутрішньої конституції". Бо вже в самому постуляті визнавців „тотальної держави", до яких належить група б. посла Паліева, існує суперечність. **Коли п. Паліїв признає ідеольоґію тотальної держави, то мусить послідовно признавати принцип одностайного і одного політичного проводу в польській державі. А такий провід, знову згідно з з ідеєю тотальної держави, може належати в Польщі і належить тільки до польської держави, до його уряду, що керує державним інтересом..."**

— Ясно і зрозуміло. Маємо враження, що при такому палкому зрозумінні для „негативної сторінки" „ідеольоґії" п. Паліева і її одностайности з ідеольоґією табору марш. Пілсудського, швидко дійде й до порозуміння щодо „позитивної сторінки" обох ідеольоґій. Тим більше, що п. Мейбавм пояснює п. Паліеву його, Паліева, ідеольоґію, справді льогічно і переконує його про ті льогічні висновки, до яких повинен редактор „Батьківщини" дійти. Хай здорово до них доходить...

Програма „практично непредестинована до реалізації".

На критичні уваги „Діла" про статтю ред. Бончковського п. н. „Підстави розвитку української проблеми в Польщі", відповів „Бюлетин Польско-Український" полемічними зїмітками („Ділові" у відповіді", „Б. П.-У." ч. 9.), які чомусь то зраджують поднервування їх авторів: він кидає навіть відливі особисто-образливі

шпильки під адресою нашого редакційного референта польської преси!

Тимчасом можна деякі речі устійнити спокійно, без напружування на шкоду своїх нервів. Отож здається нам, що „Бюлетин П.-У." має до нас жаль, що ми, скептично висловлюючись про деякі тези згаданої програмової його статті, не навчилися передтим її напамять і протавили суттєві моменти, скриті в кількох рядках чи навіть словах обємистого сляборату. Напр. на наш замір, що п. Бончковський легковажить собі політичні українські аспірації та зводить їх лише на культурницьку та економічну площину, чуємо відповідь, що на стор. 73 находяться три рядки, в яких сказано, що українцям слід дати відповідну участь „у державній апаратурі разом з допущенням їх на всі становища..." Чи не краще булоб деяким найбільш суттєвим справам присвятити у програмовій статті більш ніж три рядки з одним підкресленим словом?!

Безпідставна теж претенсія до нас, що ми з найбільшою неохотою ставимося до теорії про омніпотенцію держави, як єдиного чинника у українського культурно-економічного задоволення. Та наше нехіть диктоване саме почуттям найбільшого реалізму. Не будемо вже суперечитися за слова: що більше реальне, чи масло територіяльної автономії, чи теорія п. Бончковського, тобто якої він сам може, що залишає на боці питання, чи вона є „практично предестинована до реалізації". Але саме з практичного погляду вона, та теорія, у своїх можливостях для нас, українців, дуже небезпечна. Бо наш болюче практичний досвід у Польщі вчить, що такі теорії, які складаються з двох частин, бувають чудово реалізовані — у своїй першій частині. Так було напр. з упорядчим законом: благодаті, які з того закону мали дістати польські діти — дістали вони з надлишком, зате благодаті української літври... Маємо слушну причину боятися, щоб а „омніпотенції і задоволення" не було реалізована лише перша частина, а залишеним другої від календас грекас.

Твердимо теж, що допущення українців до політичної адміністрації та взагалі відповідальних становищ, це не є лише справа амбіції, чи маніфестаційних деклярацій, але практична передумова „культурного і господарського задоволення": бо ніколи до такого задоволення українці в Польщі не дійдуть, коли реалізація їх культурницьких і господарських вимог не буде залежати безпосередньо від урядовців-українців, або коли українці не будуть мати контролі над виконавцями закону. І тому те суто практичне знання відносин, знання польської державно-адміністраційної дійсности може нам виступати вимогу територіяльної автономії перед вимогу, яку ставить п. Бончковський.

Не розуміємо теж вплив з терміну „український нарід у Польщі". Здається нам, що може не треба нас учити, де живе український нарід, скільки є його на світі і т. п. інші тайни, які для польських „україністів" перестали бути тайнами таки досить недавно. Здається нам, що коли якийсь національний колектив замешкує більшою чи меншою масою суцільну територію, то незалежно від свого організаційного звязку з одноплемінним колективом вона деякими державними керманами, — має право називати себе народом... Тим більше, що роля, яку відіграла в житті української нації її галицька вітка, не належить до другорядних...

В усякому разі, „Відповідь „Ділові" „Бюлетину П.-У." стоїть на багато вищому рівні, ніж первісна стаття, яку та відповідь боронить: з тією статтею можна і треба полемізувати, а в тій відповіді находяться нотки, які всяку дискусію роблять надзвичайно важкою.

Стаття п. Ст. Лося.

У тому самому числі „Бюлетину" находимо обширну статтю п. Ст. Лося про безвиглядність асимілиційних метод і другу частину статті О. Бобжинського. Зреферуємо їх черговим разом.

Дешевий місяць

у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.

Усі товари по революційних цінах!

Для прикладу: штрунси 1·80, фляненя 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

Перший український університетський вечір у Нюйорку.

НЮ-ЙОРК, 15. лютого. (Вл. кор.). Під опікою Просвітнього Соціольогічного Клюбу університету Ню-Йорк і заходами українського студентського кружка цьогож клюбу відбувся в авлі педагогічного інституту тогож університету при Вашинґтон Плейз у Ню-Йорку в середу вечором перший український університетський вечір з різнородною, але добірною програмою. Орхестра смичкова Мих. Гайворонського відограла три точки композиций самого Гайворонського на народніх мотивах під дирґентурою студента університету Ню-Йорк, Степана Мерусевича. Учні школи Василя Авраменка й пані Авраменкова запродукували українські народні танки, а сестра Северина впровадила нову точку, іменно запрезентувала українську народню ношу з різних земель України на живих 11 моделях. Молода сопраністка, голова українського студентського кружка, панна Анна Максимів, відспівала низку українських пісень при фортепіяновім дострою п. Штембера, а панна Ольга Голубович відограла низку мельодій на скрипці. Все те йшло гладко й уміло наче в калейдоскопі на велике вдоволення публики, зложеної в одній третій частині із студентів та професорів університету, а в двох третинах української імміґрації та молоді українського роду.

До удачного виведення програми причинилася багато студ. М. Кусій, що поінформувала слухачів коротким а дуже ядерним рефератом про український край і нарід, а опісля проголошувала кожну точку і додавала відповідні пояснення — очевидно все в англійській мові, але з додатком українських слів, де потреба цього вимагала. Перегляд українських костюмів порівнала вона з виставою американської моди („фешен шов") і це слово вже привілося між нашою молодю.

Вечір отворила предсідниця Соціольогічного Клюбу панна Моріел Парлямент, а доповнила інформаціями про задачі Клюбу панна Джін Сіфер, скарбничка організації.

Для доповнення свята український студентський кружок постарався за дозвіл на улаштування виставки українського мистецтва в одній з кімнат студентського дому. Експонати відступив Союз Українок Америки. Це є в більшій частині з шикаґівської виставки. Перший університетський український вечір в Ню-Йорку треба вважати за великий успіх у змаганнях української громади заінтересувати американську публику українським народнім мистецтвом. Галя була виповнена по береги, а це вказує на популярність нашої справи.

—o—

Московщина загрожена від півночі.

(УП — Рига.) З розвитком модерної пароплавної техніки значно посунулась також спроба провести морську дорогу із заходу на схід через Північно-Льодове Море. Як відомо, майже весь беріг того моря, довгий на 30.000 кільометрів, находиться під владою Совітів. В новіших часах вони пробують використати це побережя для господарських цілей, заставляючи до цього мільйони вигнанців на роботах на далекій півночі. Задля цього створено й головну управу північно-морських шляхів. Та не лише господарські інтереси тягнуть Московщину на північ. Численні летунські експедиції на північ, деякі вдачні, деякі невдачні, як ось теперішня з летуном Голубовим, що застряг десь в тундрі, вказують, що звідтіль боїться Московщина наступу на свою територію. В рамах другої пятилітки розбудовала Московщина вже декілька ліній повітряного получення в північ. Саме розставлення тих ліній вказує, що при їх будові москалі кермуються стратегічними, а не господарськими інтересами. Також ведуться спроби завести на тих лініях нічні лети. Пятилітка передбачує будову коло 5.000 нових летунських майданів і дальшу розбудову летунських получень в рамах загальної програми летунства. До того треба ще додати постійні водні получення спеціяльними кораблями через біло-морський канал. Тим пояснюється таємна справа невідомих летунів в північній Фінляндії, Швеції й Норвегії. Москалі роблять все потайки, щоби пізніше поставити світ перед доконаний факт.

Московщина лицем до Індій.

(УП — Льондон.) Як відомо, Московщина в Середущій Азії підготовляє собі шлях до походу на Індій, розбудовуючи там дороги і залізниці в напрямі Індій та Афганістану. Крім того Московщина розбудовує й повітряні получення літаками спеціяльно коло границь Індій. На те призначено десять значні грошеві суми і добрі літаки. Вихідною точкою є Ташкент. Звідтіль будуються три нові лінії до Ош, Сталінободу і Чарджу. Зі Сталінобаду розбудовується нова лінія на Памірську високорівнину. Видно всім балачкам про роброєння та мировим заявам Московщина не дуже довіряє, хоча сама може більше зі всіх демонструє за миром. Але тим її демонстраціям перечуть наведені факти.

—o—

Москалі кольонізують Манджурію.

(УП — Парнж.) Вся московсько-емігр. преса наповнена оповідженнями про добре життя для московської еміґрації в Манджурії. Богато московських емігрантів збирається виїздити туди на поселення. Манджурський уряд ставиться прихильно до всіх емігрантів. Мають поселити москалів в прикордонній совітській границі смузі. Московські емігранти, хоча досі ставились порожо до Манджурії та Японії, в останньому часі змінили свій настрої, коли показалось, що скоро до якогось конфлікту між Совітами та Японією не прийде. Там, де червоні москалі відступають, білі наступають, щоби не випустити Манджурії зпід своїх впливів, що більше, щоби відвернути від Совітів небезпеку втрати східної Сибірі через посилення московського елементу в Манджурії. В цьому випадку прийдеться мабуть москалям стрінутись з досить сильним опором далеко-східніх українців, які ще своїх позицій досі не здали і здавати не думають.

Вибори на місцях.

ВИБОРИ ДО ВОЛОСНОЇ РАДИ І ВОЛОСНОЇ УПРАВИ В КНІГИНИЧАХ.

Хоч у волости Книгиничі, пов. Рогатин, українське населення творить понад 80 пр. мешканців, то при дуже штудерним поділі на виборчі округи та створені з кількадесятьох нових околичних мазурських кольоністів аж 4-ох (!) адміністраційних громад і прилучені чих громад до двох найбільших громад з чисто українським населенням, це дало висліл: **10 радних українців, 9 поляків і 1 жида.** Щодо партійної приналежности українських радних, то два з них зачисляються до УСРП., всі інші до УНДО. (з деякими відхиленнями).

Тому, що не було ніяких виглядів на одержання 11-го голосу, потрібного до вибору українця війта, наші радні пішли на компроміс з польською людовою партією. Українці зажадали для себе на всіх членів будучої управи 3 членів, а саме заступника війта і 2 лавників, лишаючи польській стороні війта й одного лавника. Компроміс цей в цілости переведено в діло і при виборах 28. II. п. р. вибрано такий склад волосної управи: війт — поляк людовець, заступник — українець (УНДО), 1-ий лавник українець (УНДО), 2-ий лавник українець (УСРП), 3-ій лавник поляк людовець.

Завначити треба, що найгірше списалась місц. українська інтеліґенція, бо з 3 інтеліґентів українців, які входили в склад волосної ради, два весь час перевиборчих нарад заявлялись за кандидатами старости, гр. Сцібор-Мархоцьким і проф. Венглінським. Остаточно переміг т. зв. здоровий хлопський розум з вище поданим висліл. Не зважаючи на те, що на вибори до Книгинич зїхалась ціла фаляґа проурядових агітаторів у роді бувших громадських писарів та інших того роду „фахманів", українські виборці селяни держались дуже гарно.

На терені цілої волости Книгиничі при громадських виборах не було ніде компромісів, крім одної громади Явче.

Радний.

—o—

ОПОВІСТКА.

„Карпатія", Товариство Взаїмних обезпечень на життя у Львові, подає до відома, що на основі дозволу Міністра Скарбу приймає облігації 6 прц. „Позички Народової" на покриття премій від обезпечення під умовинами, устійненими розпорядком Міністра Скарбу з дня 21. липня 1934 р. Дз. Р. П. ч. 66, поз. 582. — Подрібні умовини приняття облігацій висилає Товариство на бажання інтересованих.

З відчитової салі.

З серії „Академічних вечорів". о. д-р Лев Глинка: „Католицька наука про державу". Саля „Бесіди", 3-го березня год. 6. веч.

Головні тези цього відчиту були такі:

Становище Католицької Церкви до держави як організаційної форми людського життя було завсіди позитивне, бо держава як така має своє джерело в Бозі, є установою природного права. Найбільше поширену теорію про початок держави на основі соціяльного контракту, що найвизначнішим представником її є Руссо, не можна історично доказати, ані правно сконструювати.

Католицька теза про початок держави авторитативно проголошена папою Львом XIII. в енцикліці з 1. XI. 1885, а саме, що початку держави як організ. форми людського життя треба шукати в Бозі Творцеві, що вложив людську природу соціяльним нахилом, який приневолює людину жити в спільноті.

Хибні теорії про початок держави, як прим. теорія соціяльного контракту або перемоги сильнішого ведуть до хибних висновків, або до переціновання держави та її завдань до відомої осудженої Кат. Церквою та опрокиненої нині численними світськими навіть некатолицькими теоретиками державного права, тези, що „держава є джерелом і початком всякого права" або до недоцінювання держави як організ. форми людського життя та її завдань до анархістичних струй, що ставлять собі за завдання знищити державу, як організ. форму людського життя, бо вона в понятті анархістів є чинником насилля над одиницею та причиною всього соціяльного лиха.

Держава це постійне обєднання людей на означеній території під одною найвищою владою для осягнення повного спільного дочасного добра. Суттєвими елементами поняття держави є населення чи народ, територія, незалежна влада.

Від поняття держави треба відріжнити поняття нації, бо нація — це етнічна індивідуальність народу, на яку складаються такі чинники, як спільне походження від одного племени, спільна мова, спільна традиція, спільна історія, спільні звичаї; нації не все відповідає політична індивідуальність держави, що її головним чинником є незалежна влада. Все таки в XX. ст. принцип національности є одним з головних юридичних та історичних чинників, що обединює народ в означену індивідуальну політичну організацію — в означену державу; принцип національности при творенні держави признає теж Кат. Церква. Метою держави є повне дочасне спільне добро або іншими словами публичне добро спільноти. На думку ціцілістів-теретиків публичного права на ціль держави складаються три головні роди вартостей: матеріяльний добробут, культура, справедливість. Ті три роди дібр приймає й Кат. Церква як ціль держави з одним застереженням, щоб держава змагала до здійснення своєї повної ціли не в який-будь спосіб, але в такий, що відповідає гідности людини та її надприродному призначенню.

Держава є спільнотою природною та завершеною себто спільнотою природно конечною та незалежною від ніякої іншої спільноти людської.

Державна влада як найвищий управний принцип порядку у спільноті згідно з кат. наукою походить від Бога.

Конкретні носії державної влади (державна влада) згідно з кат. наукою не походять безпосередньо від Бога; їх визначення до керми державною залежить від людських актів та існуючих в державі умовин та відбувається через народній вибір або захоплення влади в державі або дідичного наслідства в монархічним устрою або воєнного підбою. Католицька наука має деякі свої застереження щодо влади, яку здобувають деякі меткі одиниці захватом та допускає її тільки у виняткових обставинах.

У католицькій науці суперечаються два погляди щодо безпосереднього підмету державної влади, а саме: 1) що безпосереднім підметом держав. влади є народ, який передлиняє її на

одну або більше осіб та який не може її перед часом відкликати. Визначений народом державна влада є правдивим невідкличним носієм державної влади; 2) що безпосереднім підметом державної влади є кожночасний її носій (цісар, король, князь, президент); він дістає свою владу безпосередньо з природного права, а не від народу, бо її народ не має і не може переливати ні на кого; народ тільки виборами на народнім зібранні може визначити кандидата на носія держав. влади. Церква не заняла авторитативного становища ані до одної з тих двох теорій, тому католик може свобідно держатися одної або другої теорії.

Кат. Церква відкидає хибну теорію, що народ є джерелом і постійним носієм держав. влади, а найвищий орган держ. влади це тільки кожної хвилини відкличний урядовець народу. Щодо самого устрою держави та форми правління Кат. Церква не займає одностороннього становища, зате вважає всі три головні форми правління: монархічного, республікансько-аристократичного та республікансько-демократичного рівно добрими, якщо вони є справедливими та відповідають характерові народу, або установам та традиціям предків і публичному добру.

Згідно з кат. наукою існують три головні межі діяльности державної влади, а саме державна влада в своїй діяльности не повинна: 1) нарушувати природного права, 2) Божого позитивного права; 3) не повинна переступати границь природного порядку, який належить до сфери діяльности держави. Державна влада у своїй діяльності є вязана природним правом, Божим позитивним правом та своєї власної ціли; нарушуючи ті межі державна влада нарушує принцип законности держави.

У дискусії над відчитом забирали голос о. проф. Конрад, інсп. І. Копач, проф. К. Чехович і о. ректор Й. Сліпий.

Цим відчитом закінчився цьогорічний цикль відчитів Наукового Богословського Т-ва у Львові.

Нові совітські достойники.

На місце вбитого Кірова і помершого Куйбишева центральний екзекутивний комітет комуністичної партії покликав Шубрикова і Градінського.

Бійки в Мексику.

МЕКСИК, 4. 3. ПАТ. Підчас маніфестації проти соціялістичної програми навчання дійшло до крівавих боїв з поліцією. Сім осіб убитих, 30 ранених.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— „Фігаро" пише, що міністр маринарки предложить палаті послів проект будови нового кружляка великана містоти 35.000. Уряд запропонує теж будову другого кружляка такої самої величини з днем 1. січня 1936.

— Губернатор Мемелю Новакас їде на відпустку, а якої мабуть уже не вернеться на своє становище. Новакас удеремився в 1933. р. переворот націонал-соціялістів і тому стягнув на себе ненависть німців.

— З Неаполю відплили до Месини два кораблі зі 630 вояками, воєнним матеріялом і самоходами. Кораблі плинуть до східної Африки.

— 300 делегатів французької демократично-національної партії на конґресі домагались продовження перемиря між партіями.

— На бенкеті гарібальдійців виголосив мін. Лаваль велику промову про значіння французько-італійського пакту для орґанізації миру в Европі. Тепер ведуться переговори між державами у справі пакту для центральної Европи і пакту для східної Европи.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10/1.

Бійки у Паряжі.

На площі Ріголе дійшло до бійки між кольпортерами монархістичного часопису „Аксіон Франсеа" і комуністичного „Юманіте". Дві особи ранені, поліція перевела арештування.

Гостра цензура в Сіямі.

СІНҐАПУР, 4. 3. ПАТ. Після уступлення короля завели строгу пресову цензуру. Телефонічна комунікація перервано. Ситуація в столиці в Бенґкоку спокійна.

84/71 1—2

Заворушення в Греції.

КОНФЛІКТ МІЖ МОНАРХІСТАМИ І ДЕМОКРАТАМИ.

ЛЬОНДОН, 4. 3. ПАТ. Заворушення в Греції викликали живе зацікавлення. „Таймс" пише, що в останніх двох роках після невдалого державного перевороту ґен. Пластіраса загострився конфлікт між монархістами і демократами, який захопив теж армію і марінарку. Політика завжди відгравала велику ролю у війську. „Таймс" підкреслює великі заслуги Венізельоса для Греції, який після здавлення революції може опинитись знову на вигнанні.

ВОЄННІ СУДИ.

БЕРЛІН, 4. 3. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Атен, що грецький уряд видав строгі розпорядки, щоб здавити бунт. Президент республіки підписав розпорядок про введення воєнних судів і конфіскату майна повстанців. Уряд оголосив мобілізацію трьох річників. Влада арештувала багато прихильників Венізельоса, яких замкнули до спеціяльного концентраційного табору коло Теб, як заручників.

ЗАВЗЯТІ БОЇ В МАКЕДОНІЇ.

Югославинська телеґрафічна аґенція повідомляє з Атен, що головним осередком повстання є тепер східна Македонія, де йдуть завзяті бої. Залоги в Серес і Кавалля перейшли до повстанців.

ПОГАСИЛИ МОРСЬКІ ЛІХТАРНІ.

САЛЬОНІКИ, 4. 3. ПАТ. Всі морські ліхтарні на македонськім побережі погасили минулої ночі, щоб утруднити комунікацію залогам збунтованих кораблів.

МАЛЬТА, 4. 3. ПАТ. Морська влада заперечує поголоски, буцім то до Греції відплинуть англійські воєнні кораблі у звязку з революцією.

ЗМІНА ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ?

ПАРИЖ, 4. 3. ПАТ. Французька преса подає обширні вістки про хід подій у Греції. „Птіт Парізієн" пише, що грецький уряд хопився гострих репресій і змобілізував три річники сухопутнього війська і два річники марінарки. „Ле Матен" пише, що грецькі події можуть мати великий вплив на закордонну політику. Невідомо, що буде з балканським пактом, проти якого Венізельос вів завзяту кампанію.

ПАРИЖ, 4. 3. ПАТ. З Атен повідомляють, що визначні діячі, які стоять поза політичними партіями, зголосились до през. Заіміса, щоб припинити пролив крови.

Не буде змін у політиці Мадярщини.

Новий уряд прем. Ґембеша.

БУДАПЕШТ, 4. 3. ПАТ. Реґент Горті приняв димісію і доручив прем. Ґембешові створити новий уряд. Премір місію приняв і почав негайні переговори.

Мадярська телеґрафічна аґенція повідомляє, що димісія уряду має на меті політичне замирення Мадярщини. Неспокій і політична непевність, що в останніх місяцях поширились між громадянством, принесли великі шкоди внутрішній і закордонній політиці Мадярщини. Димісія кабінету уможливить премієрові створити новий уряд, який запевнить ведення доцільної політики внутрі і за кордоном.

Після наради з членами нового уряду прем. Ґембеш устійнив такий склад уряду: Премір і міністер господарства — Ґембеш, міністер закордонних справ — Кіяя, міністер внутрішніх справ — Козма, міністер скарбу Фабіні (дотеперішній міністер торговлі), міністер торговлі — Борнеміс, міністер хліборобства — Дараві, міністер освіти — Гомаї, міністер справ — Лазар.

До уряду ввійшли два нові міністри: внутрішніх справ — Козма, член вищої палати і начальний директор Мадярської Телеґрафічної Аґенції та торговлі Борнеміса. Обоє вони є приятелями прем. Ґембеша. Новий уряд зложить присягу і відбуде перше засідання.

Прем. Ґембеш заявив співробітникові Мадярської Телеґрафічної Аґенції, що програму нового уряду не буде різнитися від політики дотеперішнього уряду. У закордонній політиці новий уряд піде на переговори з метою вдержати мир; у внутрішній політиці не буде ніяких змін.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
ЦІНА 1 ЗОЛ. 50 СОТ.
Пересилка 50 сот. більше.
Обмежена скількість примірників.

Мешканева мораторія для безробітних.

ВАРШАВА, 4. 3. ПАТ. Рада міністрів продовжила до 30. вересня ц. р. мешканеву мораторію для безробітних, які займають одну, або дві кімнати.

Нова 200 мілионова позичка.

ВАРШАВА, 4. 3. ПАТ. Рада міністрів приняла в суботу 2. березня ц. р. проект закону, який уповажнює міністра скарбу розписати нову внутрішню позичку в квоті 200 мілионів золотих у золоті. У найближчих днях уряд перешле проект закону до сойму. Позичка призначена на розбудову комунікації, будівельного і водного руху та сплату і конверсію внутрішніх довгів держави. Позичку сплатять найпізніше до 50 років постепенним льосуванням облігацій. Крім постійних відсотків уряд може призначити теж премії.

Коли установлять премії відс. не перевищатимуть 3 пр. Капітал і відс. матимуть забезпеку рухомого і нерухомого майна держави. Купони будуть звільнені від податків від капіталів і рент. Облігації цієї позички матимуть права пупілярних паперів.

В найближчих днях уряд перешле до сойму проект новелі до закону про крізовий додаток під доходового податку. Підвишку цього податку платитимуть ті податники, яких річний дохід з платень перевищає 6.400 зол.

Міські Театри у Львові, у вівторок 5. березня.
Великий Театр
год. 7·30 — Нині „К р и к"
цікаві події одного з лікарів.
в Театрі Різнородностей
год. 7·30 веч. Останній раз год. 7·30 веч
„Мій коханий дурнику"
правдивий сучасний гумор.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Українського Технічного Т-ва.

В неділю, 3. ц. м., як ми вчора коротко подали, відбуло У. Техн. Т-во у Львові свої річні Загальні Збори в приявности понад пів сотні членів. Отворив Збори голова Т-ва інж. *Осип Васюта*, згадуючи в першу чергу імена померших у звітовому році членів, а саме інж. Альбіна Бершівського й інж. Стефінкова. Цю згадку вислухали присутні стоячи.

Секретарювання обняв інж. *Ковальчук*. На внесення інж. *Мельника* прийнято без читання протокол з попередніх Загальних Зборів.

Голова інж. *Васюта* здав обширний звіт з діяльности за минулий рік. Присутні довідались з нього між іншим, що число членів зросло у звітовому році, що Т-во виявляє далеко живу діяльність, працюючи при помочі різних своїх комісій і рефератур. Особливо важна під теперішню пору нашого інтенсивного господарського розвою є праця комісії розбудови українського промислу, яка проявилась між іншим діяльною участю у виставі українського промислу в Станиславові та збірковою акцією для осягнення Пром. Банку. З фахових секцій найживіша була секція еконо-торговельна (експортовців).

Внутрішнє життя Т-ва посередкувалося у домівці, де відбувались постійні щотижневі сходини загальні і секційні, здебільша з рефератами.

Відтак скарбник Тва д-р інж. *В. Лукашевський* зложив подрібний касовий звіт, обговоривши рівночасно поодинокі позиції більансу та загальний матеріяльний стан Т-ва. Цей стан за останній рік покращав і довги Т-ва помітно зменшились. У. Т. Т. видає фаховий двомісячник „Технічні Вісти", які розсилає своїм членам безплатно. Домівку, яку Т-во удержує, коштує місячно 100 зол. Це, як і згаданий журнал, є найважнішими позиціями, що обтяжують фонди Т-ва.

В дискусії виявлено деякі питання, звязані зі звітами. Відтак по внесенню голови Контр. Комісії, інж. Дурбака (старш.) Збори ухвалили абсолюторію голові інж. Васюті і Раді за рік 1934. Під адресою уступаючого після 3-ох літ жертвенної праці голови інж. Васюти висказано багато слів признання і вдячности.

По короткій перерві вибрано головою Т-ва інж. *Василя Рижевського* через акламацію. Новий голова зайняв місце при президіяльному столі і з нагоди вибору виголосив промову, торкаючись минулої і майбутньої діяльности Т-ва. Доповнено теж Раду новими членами на місце тих, що згідно зі статутом уступили. Ці члени ввійшли: *інж. Величко (відруге), Ліськевич, Адамчик і Мацюрак*. Заступником вибрано інж. *Телєта*.

Контрольну Комісію залишено у давньому складі.

В дискусії над планом праці і будівництвом внесено цілу низку справ. Інж. *Дитко* (Станиславів) висказав бажання станісл. секції, щоб частину вкладок тамошніх членів призначено на потреби секції. Також порушено справу зниження вкладок, обему журналу, евент. заміни його на квартальник, справу домівки, відчитів, праці серед технічного дорослу і серед робітників, справу банку і загалом розбудови українського промислу. Зокрема порушено справу безробіття і використання фахових сил в українських установах, особливо кооперативних. У цій дискусії забирали голос інж. Мельник, Хрящевий, Райтарівський, Дурбак (ст.), Дутка, Несторович, Рудик, Нестерляк, Лукашевський, Васюта, Гаталко, Рижевський та інші.

В год. 2-ій попол. Збори закінчилися. Згадаємо тут ще, що попереднього дня увечорі відбулись товариські сходини членів у домівці Т-ва при вул. Костюшка 3.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 34-46. 595 110-7

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорунжин 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, материни по 7 зол. 639 43-100

— ВШ. Клієнтам фірми О. Онисько — при вул. Галицька 20, — подається до ласк. відома, що склад порцеляни і скла по найдешевших конкуренційних цінах під фірмою „Кераміка", Руська 18 — є під управою О. Ониська і поручається ВШ. Громадянству. Просимо памятати: вул. Руська 18, напроти входу до Усп. Церкви! 1053 2—10

— Ірина зі Сулимів і д-р Теодор Мисюки складають замість повідомлень про своє вінчання, яке відбулося 2. березня 1935 р. в Станиславові 25 зол. на Рідну Школу, 25 зол. на Українських Інвалідів і 25 зол. на Шпиталь ім. Митрополита Шептицького у Львові. 1064

— Свято відкриття вистави УСС. у Станиславові відбулося в неділю 3. березня ц. р. в год. 12. вполудне. Виставу відкрив голова виставового комітету д-р К. Воєвідка, що щирими словами привитав присутнього на відкритті б. премієра д-ра Костя Левицького, б. кошового отамана УСС д-ра Никифора Гірняка, бувш. старшин Української Армії та всіх численно зібраних громадян. З черги першу промову виголосив д-р Никифор Гірняк, що спеціяльно спинився на звязках Станиславова з УСС. Після того давав пояснення до поодиноких експонатів д-р І. Іваненць. Виставу заповідкено у Станиславові на три тижні.

— Поворот зими. Нагла зміна вітрів спричинила велику зміну в природі. Північно-східні і східні вітри виперли південно-західні вітри знад Европи і навесли стільки полярного зимна, що в цілій Европі настала знову зима. В ночі зі суботи на неділю в цілій Польщі і Німеччині стали падати сніги при спадку температури на кілька ступнів нижче зера. У Вильні нотовано аж —9, у Львові та Кракові —3. В Карпатах упав сніг на кількадесять цм. Про морози звідомляють з Румунії, а навіть з Еспанії. А проте — бузьки дикі качки й гуси та інші перелетні птиці, як повідомляють з краю, прилітають дальше. Отже весна все таки за плечима.

— Незаконне побирення екзекуційних коштів. Міністерство скарбу видало обіжник у справі незаконного побирання екзекуційних коштів. Невластиво побирається кошти за кожну дальшу екзекуційну чинність того самого роду, виконувану на основі одного титулу, напр. за двократне заняття або побір належитости, хоча згідно з міністерським розпорядком в такому випадку слід побирати кошти тільки один раз. Крім того міністерство звертає увагу на невластиве побирання екзекуційних коштів за переведення ліцитацій; побирається кошти від суми залеглости, а не від суми, добутої з екзекуційної продажі. Побирається теж оплати за упімнення, хоча платник заплатив залеглість перед одержанням упімнення. На випадок викриття дальших неправильностей винуваті будуть потягані до дисциплінарної відповідальности.

— У 85-літні роковини уродин президента Чехословаччини Т. Г. Масарика в дні 7. березня ц. р. чехословацький консулят у Львові не буде урядувати. Зате консулят буде приймати цього дня чехословацьких громадян і приятелів Чехословаччини від год. 11. до 13. вполудне в будинку консулату при вул. Уейського 4.

— Процес за вбивство міп. Перацького. У пресі появилася вістка, що процес за вбивство міп. Перацького відбудеться у Варшаві в половині травня. Краківський „І. К. Ц." заперечує правдивість цієї вістки й каже, що цей процес в тому річниці не відбудеться.

— Безплатні почтові скриньки для сільських громад. Аг. Вехуд повідомляє, що польському м-ству почт і телеграфів предложили мемеріял у справі удосконалення почтової обслуги сільського населення. Хлібороби домагаються, щоб у почт. урядах заінсталювали безплатні почтові скриньки для сільських громад. Для сіл, більше віддалених від почтових урядів мало б задержати дотеперішній спосіб доручування кореспонденції за посередництвом громад, одначе й що систему мають уліпшити й вона повинна забезпечити тайну переписки і певність доставки.

— Матура абсольвентів технічних шкіл. Польське м-ство віроісповідань і освіти видало розпорядок у справі матури абсольвентів технічних шкіл. Абсольвенти держ. технічної школи в Варшаві та Злітніх середніх шкіл, до яких прийняття залежне від покінчення 6 кляс гімназії давнього типу, здають іспит зрілости для екстерністів математично-природничого типу.

— Новий історичний роман. Доц. д-р П. Феденко написав великий історичний роман, який незабаром вийде друком.

— Інтерес бути українцем. У торговельнім суді у Станиславові зареєстрували „українську фабрику дзвонів" під фірмою „Магас і С-ка" такі спільники: Ізраель Лайб Бергер, Озіяш Маркус Рот і Шимон Бергер. Дзвони, як усі догадуємось, призначені для наших церков; тому підприємці вибрали собі патріотичну фірму.

— Львівська хроніка. Бібліотекар дерматольогічної клініки при вул. Пекарській, 34-літній Марін Махорек утопився у власній лазничці в приступі епілепсії. — В костелі Бернардинів помер нагло 76-літній швець Люлв. Метейс перед заложенням членських обітів третього чину ім. св. Франциска. — В домі громадських службовців при вул. Кушевича хтось розбив касу і забрав 120 зол., векслі та облігації.

— Краєва хроніка. В Перемишлі засуджено Наталю Фоглю на 18 місяців за кривоприсягу. — Президент м. Станиславова, п. Ховрович зрезигнував, щоби стати директором львівського Банку Гіпотечного.

— Практики пана контрольора. Перед окружним судом у Рівному станув комісар скарбової контролі Стефан Швіц, що вславився викриванням тайних горілень, за що діставав окремі премії. Хоча ті нагороди принесли йому кількадесять тисяч зол., він не вдоволявся тим доходом і пробував збогачуватися ще при помочи провокацій. Ствердженно в багатьох випадках, що фляшки зі самогоном, які знаходжено у різних людей, були підкинені. Крім того контрольор натягав селян на позички, які вони боялися йому відмовити, щоб опісля не викрито у них самогону. Він радо брав також векселі з підписами селян, а векслі очевидно дисконтував, не клопочучись ними більше. Платили за нього описав з великими коштами жиратні. Зложивання контрольора Швіца стали врешті такі голосні, що занялася ними влада. Його усунули з посади і поставили перед суд. Розправа скінчилася засудом на півтора року вязниці і на гривну 200 зол.

— Зависць кари смерти досмертна вязниця. Окружний суд у Станиславові розглядав справу Кароля Лещака, засудженого на кару смерти за грабункове душогубство. Після першого присуду найвищий суд звелів перевести нову розправу. Другим разом суд присяжних видав знову смертний присуд. Оборонець вніс знову касацію до найвищого суду, який вправді відкинув вердикт присяжних суддів, але звелів одночасно трибуналові виміряти іншу кару. Трибунал засудив Лещака на досмертну вязницю.

— Самогубство українця у Ч. С. Р. Як сповіщають чеські газети, 27. м. м. виловили в ставі біля Осеку тіло зжайчившого своє життя самогубством інж. Рудольфа Хропка. Покійний залишив дружину й дитину. В останніх часах був зайнятий у шахті „Когиоор".

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

— Злочинництво в тютюневій гуртівні викрито в Тернополі. Крім браків у магазині на шкоду кількенадцять тисяч зол. ствердженно, що управитель гуртівні М. Шімер підробляв чеки НКО і таким чином заінкасував 8.000 зол. Його арештовано.

— Маєток у торбі жебрака. До жидівського шпиталю в Гродні привели 63-літнього жебрака Герша Єліна. Недужим заопікувалася випадково одна жидівка, заявивши готовість покрити кошти лічення до 10 днів. Тимчасом показалося, що „бідак" мав у торбі значний маєток. Знайдено при ньому щадничу книжочку на 600 долярів, 1.300 дол. готівкою, кілька тисяч зол. і акти на гіпотечне забезпечення на 31.300 зол. Разом находилося в торбі жебрака 48.000 зол. Єлін перебуває покищо у шпиталю бо в Гродні він не має родини. Два його сини живуть в Америці.

— З Польщі. В Познані викрито комуністичну організацію, якої членами були студенти університету, а навіть учениці одної гімназії. Арештовано кільканацям осіб. — В Хоржові арештовано управителя фонду безробіття Юл. Гжадзеля і касієра М. Кошка за крадіж 20.000 зол. — У варшавській фільгармонії розпочався міжнародній скрипковий конкурс при участи кількадесятьох представників різних держав.

— Кривавий вибір королеви забави. На одній забаві в Домброві Гірничій вибирали королеву балю. Одні домагалися вибору одної панни, другі іншої. Кожда вибрано своячку аранжера забави, 25-літнього Зиг. Стаха, прийшло до бійки. Противники його, покидаючи забаву, кинулися на Стаха і один вдарив його кріслом по голові, а хтось інший вбив йому ніж у груди. Стах згинув на місці. Трох учасників забави, яку влаштував спортовий клюб „Стрілец" арештовано.

— Чудом уратувався від смерти. Як повідомляють з Ню-Йорку, п-на Ірина Тарнавська, донька вшйорського українського католицького душпастиря, діяльна наша громадянка в Шикаго, а тепер у Ню-Йорку, зазнала незвичайно

прикрого випадку, коли серед страшної зливи вертала затом з відчиту Тетяни Черкавіни про відносини в Совітах. Вже недалеко дому зударилося авто з возом електричного трамваю. Авто було цілковито розторощене, пані Тарнавську відвезено до шпиталю майже непритомну, але після того, як прийшла до себе, показалося, що вона не потерпіла ніякого каліцтва, лише сильно потовкася. Після першої шпитальної помочі приїхала до дому і тут приходить до сил. На жаль пані Тарнавська не буде могти займатися виставою народнього мистецтва, що його уладжує тепер в Нью-Йорку та в околиці С. Северина, а її поміч була дуже видатна в Гренд Сентрал Пелес і в домі української школи при 7-ій вулиці в Нью-Йорку.

— **В обороні Софійського Собору,** який мають намір розібрати большевики, видрукував у „Таймсі" статтю англ. архітект Віліям Мільнер. Каже він, що уряд може у своїй державі робити все, що йому до вподоби, але є такі памятки мистецтва, які слід було би зберегти для майбутніх поколінь. До них належить саме Софійський Собор у Києві.

— **„Карпатський Карло Мор".** Під таким заголовком принесла віденська „Нае Фрае Прессе" ч. 25312 з 1. березня обширну рецензію на повість чеського письменника Івана Ольбрахта „Микола Шутай". Повість появилася в німецькому перекладі п. з. „Дер Райбер Ніколя Шугай" (Фераг Р. Піпер унд Ко, Мінхен).

— **Пара залюблених вискочила з літака.** З Базелю повідомляють про подвійне самогубство, що пригадує недавну добровільну смерть двох американок в Англії. Одно 23-літній вчитель з Лявзену (Швайцарія) вибрався з 23 літною приятелькою з базельського летовища пасажирським літаком на прогульку. Буяли в повітрі з годину, аж врешті дівчина отворила нагло дверці кабіни і скочила в долину. За нею вискочив її товариш, який пільот устиг цьому перешкодити. Літак вернувся негайно на летовище і пільот повідомив поліцію. Незабаром знайдено розбиті жахливо трупи самогубів. Наслідком сильного розгону їхні тіла врилися на 30 цм. в землю.

— **Різні вістки.** Морська комісія американської палати представників народу майже одноголосно висловились за тим, щоб укріпити морську базу околиці Панамського каналу, асигнують на це 38 міл. дол.— У Ріо де Жанейро відкрили організацію, що приготовляла терористичні акти: арештували 230 осіб. — Остання віролгга в околиці Парижа спричинила що вода у Сені значно підіймається, але не лякаються повені. — Суд у Фонтенебльо засудив на 6 місяців вязниці внука славного маляра Міле за фальшиві копії відомих образів, які продавав як оригінали. — У Льондоні помер у 70 р. життя російський публіцист І. В. Шкловський, відомий під псевдонімом Дюнео. — Паріський денник „Еко де Парі" розписав анкету, чи жінки мають дістати виборче право; покищо більшість голосів (голосують теж жінки) є проти.

— **Дивний заповіт.** У часі похорону відомого богача, але дивна, крім нотаря і якогось чужого чоловіка, нікого більше не було на похороні, бо небіщик не тішився великою симпатією, при чому погода була фатальна. Коли отворили заповіт виявилось, що ціле майно припадо чоловікові, що йшов за похороном крім нотаря. Відшукали цього чоловіка і вручили йому спадок. Коли його спитали, чому взяв участь у похороні, сказав, що йшов безцільно перевіряючи непромакальність убрань з підошвами і обцасами з гумової шкіри Берсон - Окма.

ДИВОГЛЯДИ.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ЩАСТЯ.

Француз Тут, мешканець міста Сардін в околиці Бордо, має рекордове щастя у льотерії. Він купив по одному льосові з кожного випуску і виграв по черзі раз 100.000 фр., двічі по 10.000 фр., раз 25.000 фр. і тричі по 1000 фр.

—o—

Із судової салі.

СПРАВА КООП. „НАРОДНІЙ ДІМ" У ЛУЦЬКУ ПЕРЕД СУДОМ.

27. лютого ц. р. в карно-адміністраційному відділі луцького окружного суду відбулася вдруге розправа з відклику членів управи кооперативи „Український Народній Дім" у Луцьки на постанову луцького староства, якою членів управи ап. В. Островського, Ос. Сакаля і Ев. Петриківського покарано по 40 зол. кожного з одночасною конфіскатою грошей на користь місцевого „Сокольниця". Згаданих членів управи покарали за те, що буцімто переводили недозволену збірку грошей на будову „Нар. Дому", а в дійсности продавали видану кооперативою поштову картку, роботи арт. маляра п. Фортуха. Цікаво, що, як свідчать судові акти, староство видвигнуло цю справу з зарядження б. начальника відділу безпеки при воєвідському уряді Вайніча, який пропонував сконфіскувати всі гроші, себто й ті, які одержано з продажі карток ще до нового закону про збірки з дня 15. III. 1933 р.

На першій розправі в осени м. р. оборонцем виступив пос. д-р Ст. Біляк. Суд домагався від обвинуваченних виявлення „зібраної" суми, але вони відповіди не дали, заявляючи, що збірки не робили, а тому й збіркових грошей кооператива не має. Суд постановив справу відложити, добути дані про гроші, одержані з продажі карток, і зажадав від Українбанку в Луцьку витягу з конта кооперативи.

На розправі 27. II. д-ра Ст. Біляка не було. Не ставився й п. Сакаль. Перший зізнавав п. Петриківський, плутаючи, відпекуючись і скидаючи вину на інших.

Оборона справи припала п. В. Островському, який, будучи ще семінаристом, працював на феріях у суді, як помічник секретаря. У 15-хвилинній промові п. Островський, покликуючись на закон з 15. III 1933 р. і пресовий розпорядок генер. комісара східних земель з 1919 р., докладно проаналізував усі докази обвинувачення й навів цілу низку порівнянь, чим цілковито збив ці докази. Після того прокуратор зрікся обвинувачення і суд **звільнив членів управи від вини й кари.**

Проте півторарічна тяганина дуже шкідливо відбилась на кооперативі і вона опинилася тепер у стані ліквідації. Отже мета ініціятора справи осягнена.

Луччанин.

З нових видань.

Улас Самчук: „ГОРИ ГОВОРЯТЬ". Роман у 2-ох частинах, ст. 162. Чернівці, 1934. Бібліотека „Самостійної Думки". Накладом автора.

Від кількох літ друкує Самчук свої повісті й оповідання по журналах. Щойно минулого року вдалося йому видати окремі книжки, зате відразу три. Ота остання, що дійшла до нас аж тепер, могла би мати на собі вже знак 1935. року. Фрагменти з неї, видруковані раніше, не підказали думки, що вони належать до більшої цілости.

Цим разом маємо перед собою гуцулів — їх боротьбу за кохання та батьківщину. Знаємо ці відвічні конфлікти наших гуцулів, гордих і непрактичних, загонистих, палких і вразливих. Найближчі приятелі стають непримиримі суперниками через дівчину, найближчі сусіди до смертними ворогами через землю, найталановитші легіні та найбагатші бадіки зводяться нінашо через горілку.

Починається повість Самчука відомим мотивом: боротьбою двох легінів за одну дівчину; горілка грає тут незаступну роль; вона розбурхує пристрасти і допомагає формам гостинности, що не тратить своєї обовязкової сили навіть супроти ворогів; за чаркою найлекше зводити порахунки. Знаємо конфлікти, довкола яких обертається бідне життя гуцулів на тлі пребагатих гір, а проте Самчук умів оповідати про них інакше, ніж досі. Обривисті, нервові речення передають енергію та рішучість синів гір, що вміють, коли треба, від слова перейти до вчинку і вміють стримувати вужкий відлих обурення та ненависти. Сцени залицяння — своєрідної верховинської ідилі та завзятущих розправ мають свою силу і запах наших гір.

Ось нові два мотиви: роман гуцула з мадяркою та участь гуцулів у всесвітній війні. Нераз бачили ми гуцулів, що під впливом чужої культури підтягались на вищий щабель освіти; чужинці могли вважати їх „своїми", не підозрівавши ні їх расових ні національних ознак. Неодна чужинка було захоплена струнким, сміливим, гордим та інтеліґентним гуцулом. Самчук дуже добре передає збентежену поведінку молодої мадярки, що відчуває потребу сповідатись перед сильним мужчиною, в якому відчуває інстинктовно біольоґічну силу. Монольоґи Кіті перед мовчазним гуцулом краще змальовують її вдачу та духовий стан, ніж могла би це зробити загальна характеристика від автора.

Повість „Гори говорять" має ту прикмету, що залишає перед нами всі можливості, не зачинаючи їх відразу у характеристиці осіб і подій. Герої не виступають перед нами зовсім виразно; гуцули мало різні один від одного, але читач цікавиться більше подіями, ніж особами. Коли рівняти „Гори" говорять" з „Волинню" та „Марією" то акція тут сильно пожвавлена; автор поклав більше ваги на анекдотичний бік і через те зєднає собі нових читачів, що досі не могли найти смаку у чисто психольоґічних малюнках.

„Месть верховинця" та споріднені з нею спроби наших оховідань з гуцульського життя на мою популярної сенсації — звичайне не існують ані як лектура; Федькович — на жаль — нині вже лектура для школи та для літературознавців; „Тіні забутих предків" — страва для смакунів, терпка, повна гіркоти. Таких повістей як Самчукова треба нам багато передовсім тому, що взагалі повістей не маємо. Гуцули, яких так радо оглядаємо на вакаціях, разом зі своїм побутом і чудовими горами, страшенне мало розбуджують уяву наших авторів — збуденніли чомусь наші верховинці для них, як усе те, що бачать довкола себе.

Самчук дав доказ, що т. зв. побутовщина не належить до тем складених до архіву. Коли називати так побутові малюнки у старій манері, бліді копії нашого наївного реалізму, то ясно, що тема тут ні при чому. У повісті Самчука відчуваєте хвилинами його власне захоплення сюжетом і з цього захоплення залишається те тепло, що обновляє давно захолоду форму. Подивляємо теж сміливу спробу торкнутись воєнних подій так, щоб не забути за своїх героїв. Досі мало хто з наших авторів, що пишуть патріотичні речі пробував відтворити ті моменти, коли під час останньої війни у селянах прокидалась національна свідомість під впливом воєнних подій.

З погляду композиції не зовсім щасливо дав собі Самчук раду, коли веде оповідання від першої особи. Мусимо невпинно пригадувати собі, що він не Самчук, а Цокан і часом дивуватись, звідки він те все знає, коли не міг там бути.

Мова Самчука багата, соковита, не штучна — стиль зважений. Лише симптом трапляються огріхи проти літературної мови; „Ясіню" зам. Ясеню, „камінюю" зам. каменю, правопис за говірковою вимовою „витерає" зам. витирає, „запирає" зам. запирає, „добирається" зам. добирається, „беспечно", „бесперечно" зам. безпечно, безперечно; „стрібки", „стрібати" зам. стрибки, стрибати; ця „біль" (рос.) зам. цей біль, „потрава" (поль.) зам. страва „розважати" (поль.) у значінні роздумувати, „щуплий" (поль.) струнки, „віднісся" (поль.) скептично зам. поставився, „вznоситься в порожнечу" зам. підіймається: „старшина оказується (поль і рос.) був свідомим українцем" зам. показується; „доносилася (поль.) музика" зам. доходила, „урядування на (рос.) мові", зам. у мові. Є теж кілька речень із дуже прикрим впливом чужомовної канцелярщини, як нпр. „прибуття (!) нових гостей урвало розмову" зам. коли появились (прийшли) нові гості..., „знайдено ними трьох своїх свідків" зам. вони знайшли; „з прибуттям (!) пса"; „Розенкранца після належного оплакання усім жидівством... поховали", зам. коли всі жиди наслід поплакали над гробом Р...; „роздача хліба продовжувалася аж до полудня слідуючого дня" зам. хліб роздавали аж до полудня другого дня; „проситься всіх вставати" зам. просять; „ранок досягнув (!) нашої ялкині значно пізніше, ніж йому це належало (!) зробити" зам. ранок дібрався до нашої печері куди пізніше, ніж можна було сподіватися; „справа одначе стояла" зам. одначе справа... і т. д. і т. д.

Книжка видана бідненько.

в. р.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує Галицький Магазин Новин. — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

—o—

СПОРТ.

СВЯТО РОЗДАЧІ НАГОРОД МИСТЦЯМ ЗАПОРІЖСЬКИХ ІГРИЩ.

В неділю 3. березня відбудося свято роздачі нагород мистцям Запоріжських Ігрищ, які відбулися у Славську в днях 10. — 17 лютого п. р. в салі „Русского Касина" в год. 22. зібрались спортовці-змагуни, преставники фірм, які уфундували нагороди та багато молоді. Свято відкрив коротною промовою заст. голови У. С. С. інж. Іван Зубенко, звертаючись до уставлених у два ради змагунів, що брали участь у Запоріжських Ігрищах. У своїй промові він підчеркнув, що змагання ті відбулися в 20-ті роковини перших змагань — вимаршу Українських Січових Стрільців. Дякуючи представникам установ та фірм, які уфундували нагороди, приступив промовець до роздачі поодиноким клюбам та змагунам нагород і дипльомів.

I. Нагороду за перше місце здобув Карпатський Лещетарський Клюб. Це бронзова плакета роботи арт. Коверки, яку ми оглядали на виставі У. С. С. Цю нагороду уфундувала українська кооперація.

II. нагороду — чашу, яку уфундувала українська фабрика міжів „Дендра", здобув клюб ім. сотника Федя Черника.

III. мандрівну нагороду — деревориг роботи арт. Коверна, що зображує три голови українських воїнів, уфундовану вязавцем „Готові", здобув У. С. С. К.

IV. нагороду — статуйку лещетаря, уфундовану фірмою „Сьцьом", здобув Спортовий Клюб „Пляй".

Окрім цього роздано ще нагороди за індивідуальні осяги поодиноких змагунів. За І. місце в бігу на 16 км. дістав нагороду змагун Бойчук Микола з Ворохти. За біг на 8 км. дістала нагороду змагунка с. Рожанковська Нуна і п. Дмоховська Дора (лещета, уфундовані концер. „Пласт").

По роздачі нагород вподиноким клюбам роздано ще дальші за найкращі місця таким змагунам: Жінки: Рожанковська Нуна, Дмоховська Дора, Маковей Ірина, Шухевич Ірита, Рогожа Марія, Коренець Марта Мужчини: Бойчук Микола, Сліпко Володимир, Коваль Богдан, Рибачек Роман, Врецьона Володимир, Вучальський Роман, Марунин Володимир, Левицький Володимир, Павлюх Богдан, Рожанковський Ярослав, Мартинович Орест, Хамула Богдан, Пелюшак Володимир, Лупиця Омелян. По кожній нагороді публика вітала змагунів оплесками, а оркестра „тушом".

Після роздачі нагород прияті змагуни-спортовці та запрошені гості бавились до білого рання. Слід завважити, що ціла імпреза відбулася без алькоголю. Замість його подавано безалькогольне пиво „Туруль".

УКРАЇНЕЦЬ У МІЖНАРОДНІХ ЛИЖВАРСЬКИХ ЗМАГАННЯХ

У міжнародних лижварських змаганнях у Празі 23. і 24. м. м. вперше взяв участь і наш молодий земляк з Чернівець Буковини) Р. Турушанко. Біг Р. Турушанка відзначався, що також замічує і чужа преса, спільністю і красотою рухів та елеганцією На недільному коннурсі в Румунії Гурашанко мав усі підстави для того, щоб дістати першу нагороду. Одначе з мотивів національних — він свідомий українець — дістав другу премію. Перша була понеділева Горошові. В Празі ж Турушанко занив 3-є місце а мистець Румунії Горош — 6-е. Таким чином Турушанко на міжнародних змаганнях дістав повну сатисфакцію за заподіяну йому кривду в Румунії.

ПОПИС ЖИДІВСЬКОГО РУХАНКОВОГО Т-ВА „ДРОР" У ЛЬВОВІ.

В неділю 3. ц. м. в салі кінотеатру „Колісей" у Львові відбувся рухановий попис жидівського рух. т-ва „Дрор". У пописі брали участь: дорість і членки Т-ва. Вправи, опрацьовані дуже солідно, дали гладкам досить широку змогу запізнатися з програмою праці Т-ва. На підпрезенти заслуговують вправи членки на дручку, ритмічна руханка учениць, вправи булавами і молотами та прорух дорослих. Слабше вийшли вправи на коні та скрині, в яких виявилися лиш одиниці. Зокрема підготова всіх була слабенька. Всеж таки загальне враження попису було добре, але організація порядку на салі могла б бути краща

р.

Нові книжки й журнали.

Kamil Krofta: DER GEISTIGE FÜHRER SEINER NATION Prag 1935. Стор. 20, ф. 8-о.

Листування Редакції.

Вп. Ю. Е. О., Станиславів: Обі статті зі Стрийщини помістимо за 2—3 тижні, як скінчимо друк споминів пок. Е. Олесницького.

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіти".

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:
Дрогобич:
5. III. „Серед бурі".
Самбір:
6. III. „Княжна чардаша".
7. III. „Бешнет у раю".
8. III. „Катерина".
9. III. „Грічі повінчані".
10. III. „Серед бурі".

Великий Міський Театр.

Вівторок, 5. III. год. 7:30 веч. „Крик".
Середа, 6. III. год. 7:30 веч. „Перепровадження". Премієра.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 5. III. год. 7:30 веч. „Мій коханий дурнику".
Середа, 6. III. З причини генеральної проби вечинний.

Концертове Бюро Тірка:

у Львові, вівторок, 5. березня: Леся Ліпівська. Одинокий вечір пісеньок і пародій.
В Перемишлі, 9. ц. м.

Кіна.

АДРІЯ: „Пожежа над Водгою" та додатки.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).
АТЛЯНТИК: „Сестра Марта шпіонує".
ВАНДА: „Прощання зі зброєю" та Шерлок Голмс.
ГРАЖИНА: „Юліка пісня мадярської пушти" та „Спортова парада в Ленінграді".
КАСІНО: „Фрайлайн Доктор".
КОЛІСЕЙ: „Сповнені мрій" та ревія „Все вперед!"
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріц і Фані у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „У 80 хвилинах довкола світа", „Двобій зі смертю".
МІРАЖ: „Чар віденського вальса".
МУЗА: „Шпіон ч. 13".
ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Галь).
ПАН: „Тепер і завсіди", „Цілуй мене ще".
РАЙ: „Ніч чудес" (юрдська драма), вперше у Львові.
СВІТ: „Ніч чудес" (юрдська драма), вперше у Львові.
СОНЦЕ: „Шанхай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Пісня козака" (Хозе Мохіка), ревія „Шаліяни сміх".
УТІХА: „Кінг-Конгів син", ревія „Прощай, коханий Львове!"
ХІМЕРА: „Спокуса диявола". (Хозе Мохіка).

Закордонне радіо.

Вівторок, 5. березня 1935.

Відень (506,8) 12:00, 13:10 Концерт, 19:15 Легка музика сніп, 19:50 „Цер Альтекер" нар. пєса зі співом, 22:10 „Це все вже було" оп. жарт на тему „Шоста людина", **Братислава** (298,8) 17:05 Пісні різних народів, **1931 Українські пісні виконає Остапчук-Лаймонкова, Брно** (325,4) 18:20 Пісні. **Кошиці** (259,1) 18:05 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 19:15 Симф. концерт. 1:50 Тріо. **Прага II** 14:35 Славні оп. арії, **Таллін** (410,4) 20:10 Концерт фол. пісень, **Париж** (1648) 13:15 Легка музика, 21:45 Театр. вечір, **Берлін** (356,7) 12:00 Легка музика, 16:00 Концерт. карнав. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11:30 Пісні Вольфа та Брамса, 17:45 Виступ кор. бельгійського тоїв, **Бреслява** (315,8) 15:10 Спів, **Будапешт** (55 5) 13:00 Концерт, 20:01 Сольо на віолі да гамба, **Мілянo** (368,6) 11:30 Популярна музика, 13:00 Тріо, 20:45 „Адіо Джованепа" оп. Пієтрі, **Рим** (420,8) 17:15 Легка музика

Середа, 6. березня 1935.

Відень (506:8) 15:20 Забави для дітей, 17:05 Концерт хору а капела, 20:05 Симф. концерт. **Брно** (325,4) 18:15 Сучасні чеські пісні, **Кошиці** (259,1) 17:30 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12:35 Сальонова муз., 20:00 Академія в честь пре. Масарика, **Париж** (1648) 20:30 Фр. поезія XIX ст., 21:00 Камер. концерт (музика, спів, рецитації), **Білгород** (437,3) 13:15 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 14:15 Форт., 15:15 Невідомі інструменталісти, 18:30 Музика, спів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15:15 Дітячі пісеньки, 18:20 Дві сонати Гендля. **Мінхен** (405,4) 17:50 Сюїта д-дур на скрипку і форт., **Штутгарт** (522,6) 17:30 Форт. (Шуберт, Шуман, Брамс, Регер), 18:30 Пісні в супр. лютні, **Будапешт** (550,5) 19:30 „Марта" оп. Фльотова, **Мілянo** (368,6) 19:10 Легка музика, **Рим** (420.8) 17:05 Квінтет, 21:00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 5. березня 1935.

6:30 Ранішня авд., 7:50 Практичні вказівки, 8:00 Авд. для шкіл, 11:57 Сигнал часу. 12:03 Метеорольог. вістки, 12:05 Оп. фантазії й арії з гр. пл., 12:50 Хвилинка для жінок. 12:55 Полудн. денник, 13:00 Концерт, 13:45 З ринку праці, 13:50 Експорт, 13:55 Біржа, 14:00 Легка муз. з гр. пл., 15:45 Імпресії, муз. репортаж, 16:00 Листи від дітей, 16:45 Пісні в супр. форт., 17:00 Скринька ШКО, 17:15 Концерт трубної оркестри, 17:50 Про волокнидво та прошацтво дітей, 18:00 Арії та пісні в супр. форт., 18:15 Фільм. фрагмент в оор. Юр. Тени, 18:30 Рекл. концерт, 18:45 Концерт муз. хору, форт., 19:15 На службі милосердя, 19:25, 19:30 Спортові вістки, 19:35 Скринька, форт., 19:50 Фейлетон, 20:00 Муз. авд., 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 „Кдьоцин" сілінський карнавал, 22:00, 23:45 Танкова музика, 22:30 Бюро студій розмовне зі слухачами.

Середа, 6. березня 1935.

6:30 Ранішня авдиція, 7:50 Практичні вказівки, 8:00 Авд. для шкіл, 11:57 Сигнал часу. 12:03 Метеорольог. вістки. 12:05 Кажер. секстет, 12:50 Хвилинка для жінок, 12:55 Полудн. денник, 13:00 Популярна музика з гр. пл., 13:50 Експорт, 13:55 Біржа, 15:45 Концерт оркестри, 16:30 Зі світа дівчат: Клюб, якого досі не було, 16:45 Сальон. музика з гр. пл., 17:00 Боротьба зі сварістю. 17:15 Китиця нар. пісень — хор, 18:00 П'ятиналять хв. старої музики, гр. пл., 18:20 Вес. скеч: „Нетактовна людина" на осн. Мольнара, 18:30 Почт.-техн. скринька, 18:40 Культ. і мист. життя, 18:45 Пісні (Квятковська співає) у супр. форт., 19:15 Славсько, сонце на світу, 19:25, 19:30 Спорт. вістки, 19:35 Гранси. з Познання: Твори на тему д'аморе в виконанні Ів. Раковського, 19:50 Гутірка, 20:00 Оп. фрагменти, 20:15 Міцкевичівський вечір, 20:45 Веч. денник, 20:50 Як працюємо, 21:00 Шопенівський концерт, 21:30 Фрагм. із поеми Каспровича: На горбі смерти, 21:40 Спів (Корвін-Шимановська) в супр. форт., 22:15 Концерт творів нагороджених на конкурсі ім. Р.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·22·— зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон —·—, Париж 34·96·—, Берлін 212·90, Цюріх 171·65, Голяндія без трансакцій, Прага 22·09, Італія 44·50, Нюйорк кабель 5·23, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8·68—8·91, Франки фр. 34·20—34·50 Дукати 81·30—81·80, Корони, 35·60—36·20, Рублі 46·50—46·90.

Срібло: Корони австр.: 0·36 — 0,37, Фльорени: 0·93 — 0·95, Рублі: 1·25 — 1·32.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 2. березня ц. р. кооперативам платив за:

		Львів.
1 кг. масла франко магазин		2·50 зол
1 л. молока		0·15 „
1 л. сметани		0·60 „
1 в. яець		2·60 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло звишкова, на молоко сильна, на сметану та яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 2 березня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, Львів подвір птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	1·00	зол
Старі „	„	„	0·80	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·95	„
Індики	„	„	1·00	„
Індички	„	„	1·10	„
Пантарки	„	„	1·25	„

Птицю приймає в спільності визначеного приділу для кожного достання.

ОПОВІСТКИ.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла: на Рідну Школу п. Стефан Кукіль, Побужани 5 зол.; п. Марія Рубчак, Жалуд, замість квітів на могилу бл. п. Ереста Гармація зол. 15·—; Др М. Кондрат, Турка н/Стр. складає замість бажать з нагоди вінчання п. Оксани Мартиновичівни з д-ром М. Поповичем в Старій Солі 1 зол. — **На шкільну оплату для вбогих учеників** Др. Т. Сенецький, Старий Самбір 5 зол.

З нагоди свого вінчання з панною Марусею Яновською в Празі дня 3. III. ц. р. зложив п. Волод. Кушевич на пресовий фонд „Діла" зол. 10—, на Просвіту зол. 20—, на Рідну Школу зол. 20—, на українських інвалідів зол. 20—, для С-ни вдів і сиріт по упр. борцях зол. 20—, разом зол. п. 90—.

Як одни з Яворівщів складаю зол. 10— на допомогу голодуючим Яворівщині, та взиваю всіх Яворівщів розкиданих по Львові і краю прияти ся негайно з допомогою, чим дасьте доказ свойого патріотизму та гордости. Осип Угрин.

Товариські сходини Вп. Членів Т-ва „Учительська Громада" відбудуться середу, 6-го березня п. р. в год 6-ій попол. в домівці Товариства, при вул. Чарнецького ч. У гутірці візьме участь Вп. п. Др. Смішко, що розкаже дещо зі своєї подорожі по УССР. — Управа львівської філії „Учительської Громади".

Відозва. У Новосілках Дидиньских нов. Добровлях, сеї ж повіті, дуже загрожених, вже в осінок збірної громади — жінок українців (100 душ 1/3 всього населення) дуспа **розпочати** в 1934 р. перебудову старої **церкви**. Літа завдяки приватній жертвенодавности — бо похали у основі коштів **не жали** досі успіху — виконано половину роботи, а дальшу приначено на 1935 р.

Однак несподівано велике **нещастя** стрінуло цю жінку наших прних. Страшний буревій в ночі 25. січня ц. р. зірвав дах церкви і знищив багато матеріялу спричинюючи тисячні страти. Нещастя для бідних людей велике, тяжка їх журба.

У цьому нещасті звертаються вони до всіх відданих своїй Церкві і Нації патріотичних сердець, до П. Т.: Духовенства, Інтелігенції, Міщан, Селян, Кредитових установ, Кооператив, Читалень і інших і вірять: Поратуйте і поможіть ласкавими жертвами. Нехай ніхто не відложить цеї просьби без жертви на свою пам'ятаючи, що доти наша земля доки осіняють її тіни з хрестів наших предків. І чим більше знайдуть — тим більший обов'язок усіх масовою, дрібною жертвенністю підмагати загрожений рідний станиці. Збережені від загади залишаться вони живим пам'ятником незломної у боротьбі теперішнього українською пиході нам.

За ласкаві жертви Бог нагородить сторицею! За комітет відбудови: о. Иосиф Маринович, парох. Жертви слати на адресу: Гр.-кат. Уряд парохіяльний в Войсьцу (Hujsko) п. Dobromil, (для поч. Новосілок вид.).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Фортепіяни, короткі, найновіші моделі, як нові, по низьких цінах, продає Ганак, вул. Пілсудського 21, перший поверх. 53/57 3—5

Практиканта шукаю до складу. Тарнавського 80, Гудз. 1066 1—3

Надійшли з Парижа нові моделі корсетів „Tullex". Магазин корсетів „Малгожата", Львів, Баторія 34. 21/56 1—3

На карнавал сюрпризи, фраки, виповичає. Ціни низькі. Коллонтая 10, тел. ч. 215-57. 1065 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Дорогеум
Львів, Брацрівська 3.
комікова меблева галя купує, — приймає в комісе — продає.
МЕБЛІ всілякого рода **за готівку і на спинати.**

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.
СМІХ ЗЕМЛІ
Ціна 0·80 зол., з пер. 0·95 зол.

Оголошуйтеся в найстарш. укр. щоденнику „ДІЛО"!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеньні шпальти.

1 кв. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0,35
1 „ одношпальтовий в тексті і поміщках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по куплю, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.15 „ 0·10
шукаючи праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

КОНФІСКАТ НАКЛАД ДРУГИЙ

Ч. 59 (13.957). Львів, середа 6. березня 1935. Poczтowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (58) число „Діла" підпало конфіскаті за наголовок і три місця передової статті. Це 5-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

Постанови Народнього Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання.

Народній Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання прийняв на засіданні дня 2. березня 1935 р. одноголосно такі постанови:

1) Український нарід найшовся під теперішню пору у виїмково важкому положенні. У польській Річипосполитій шість мілїонів українців, польських громадян, стали предметом експериментів у всіх ділянках життя.

2) Найяскравішим виявом і прикладом апробатою польської політики супроти українського народу була промова теперішнього міністра внутрішніх справ Річипосполитої, виголошена дня 14. лютого 1935 р. в польському сенаті

3) Народній Комітет уважає, що єдиною відповіддю на таку політичну програму польської влади супроти українського народу в Польщі є якнайширше закроєна і переведена в життя консолідація всіх українських незалежних національних сил у Польщі, що стоять на платформі регулярної боротьби за права українського народу.

4) Зокрема Народній Комітет закликає всіх членів Українського Національно-Демократичного Обєднання до збільшення політичної активности та скріплення внутрішньо-партійного усуспільнення. Народній Комітет апелює до широких кол українського громадянства, що досі стояли поза політичними організаціями, скріпити ряди політичного фронту в лавах понадклясового Українського Національно-Демократичного Обєднання і таким чином збільшувати оборонну силу народу.

5) Народній Комітет, вислухавши звідомлення Голови дра Дмитра Левицького з діяльности Проводу УНДО й УПР., заявляє, що стоїть непохитно при своїм виборчому, умандатованому Програмі, який єднає з мирянином думки й вчинки українського населення та висказує йому своє повне довіря і признання за всю його важку й відповідальну працю.

6) Народній Комітет стверджує, що Провід Партії й Української Парляментарної Репрезентації виконав доручення Народнього Комітету з дня 1. січня 1934 р. в справі підготовки Всеукраїнського Національного Конгресу, зробив всі дотеперішні старання і праці в цій справі та доручає Проводові Партії й УПР. вести їх далі аж до успішного завершення цієї важної загально-національної справи з метою скликати Конгрес у якнайкоротшому часі.

Страшне положення українського хліборобства.

ВАРШАВА, ПАТ. У понеділок 4. березня ц. р. велась дискусія сенату над буджетом міністерства хліборобства. До слова зголосився сенатор *Ю. Павликовський* і змалював страшне положення українського хліборобства.

По промові міністра хліборобства Поняговського маршалок перервав дискусію. Понадудні сенат розглядав буджет міністерства торговлі і промислу.

Німеччина припинить господарську співпрацю.

Промова мін. Шахта.

ЛЯЙПЦІҐ, 5. 3. ПАТ. Відкриваючи торги у Лайпцігу, міністер д-р Шахт виголосив промову про фінансове положення і торговлю Німеччини. Міністер ствердив, що світова скрута існує далі і поглиблюється з дня на день. Великі держави домагаються, щоб торговельна вимина товарів відбувалась тільки за готівку. Приватну ініціятиву обмежили. Німеччина не має иншої девіз на заплату сирівців. Сплата закордонних довгів Німеччини може йти двома шляхами: зменшенням відсотків і виєдиненим мораторій або збільшення надвишки вивезених товарів від привезених. Німеччина збереже приватні права своїх вірителів. Новий плян торговельної політики Німеччини зводиться до того, щоби не купувати більше, ніж можна заплатити. Торговельний білянс за трудень і січень не лякає уряду. Німеччина признає закордонні довги і хоче співпрацювати над оживленням світової торговлі, але виступає рішуче проти політики виконання зобовязань. Німеччина може тепер сплачувати довги товарами, але не гірше. Доки не збільшиться німецький експорт або не зменшать довгів, себто не дійде до позитивної розвязки, до того часу Німеччина припинить господарську і політичну співпрацю зі світом. Вкінці міністер висловив сподівання, що після побореня теперішніх трудношів і недомагань світової торговлі запанує правдивий мир.

Подорож до Берліна приверне довіря в Европі.

ЛЬОНДОН, 5. 3. ПАТ. Мін. Саймон виголосив у Бристоль промову, в якій сказав, що 7. ц. м. їде з мін. Іденом до Берліна. До подорожі дійшло внаслідок переговорів у Римі, Парижі і Льондоні. Міністер вірить, що ця подорож поширить довіря в Европі і збереже мир.

Уншліхт на місце Кагановича.

МОСКВА, 5. 3. ПАТ. ТАСС повідомляє, що рада комісарів призначила Івана Ткачева директором шкільного дитинства. Попереднього комісара Уншліхта призначили секретарем центрального комітету СССР.

—o—

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по революційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланеля 60 сот. перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

На релігійному розпутті.

(Релігійна боротьба в Німеччині, її стан і виглядн.)

I.

Релігійна боротьба в Німеччині охоплює все ширше і глибше збірну психіку громадянства. Це починає бути затрівожуючим.

У релігійній, ідеольогічній пресі, у викладових салях цілої Німеччини, — загомоніли слова, що їх не чулося в часів Дірінга*).

— „Християнство є соромом столїтя" „Мусимо ратувати германського духа!"

Ернест Топлер говорить в Марбургу на тему: „Расова проблема і християнство", д-р Г. Буденціґ навчає в Кельні про „Народини німецької віри", в Дортмукді говорить В. Мозер на тему: „Німецька віра, як вислід життєвого досвіду"...

І так всюди. У всіх містах і містечках Німеччини потворилися „віроісповідні німецькі громади" („Nordische Glaubensgeinschaft") — що обґрунтовують в масах нову, поганську релігію.

Тому й не дивно, що підчас мого побуту в Німеччині, зацікавлений новим релігійним, — а краще сказавши, — поганським рухом, постарався я бути на двох викладах, злаштованих саме віроісповідними нордійськими громадами. Було це в Кельні та в Марбургу. В обох випадках тема торкалася „нової віри" в протиставленні до християнства. Для характеристики попробую сконкретизувати хід парадоксальних думок обох викладів:

Кожна ідея чи фільософічна система, — твердили згідно прелєгенти — має в собі духа тої раси, з якої виходить і лише ця, — або споріднені з нею раси є в силі правильно її відчути, зрозуміти і вжитися в неї. Той критерій слід пристосувати також до християнства. Християнство по своїй суті відповідає лише малоазійсько-орієнтальному расовому комплексові. Те, що воно проте поширилося в Европі, сталося тільки тому, що кожний нарід оформив і пристосував християнство до вимог своєї духової структури. Як сильно, пігмомо-жидівський і расово-семітський спосіб думання, відбився на християнській вірі, доказує хочаб те, що напр... Бог захотів себе обявити лише один-одинокий раз і то саме в жидівському народі. Християнська віра надала цьому обявленню обовязуючу силу для всіх народів і по всі часи. Але сучасний німець не вірить в одноразове обявлення. Навпаки, — йому обявляється Бог постійно, через ціле життя, а законах цього життя, де безупинно чергується смерть і нове життя („Ihm offenbart sich Gott dauernd im Leben und seinen Gesetzen des Ewigen Stirb und Werde".) Християнська віра є з одного боку егоїстично-індивідуальна, з другого — комуністично-інтернаціональна, підчас коли німецька віра виходить з народу (ist völkisch) і є соціялістична. Вона є вірою цього світу („Diesseits-Glaube") вона закорінена в крови і з землі та є звязана з расою і з народом. Це поганська віра старих германів, з Вальгалею, з Вотаном, обновлена культом сильної раси і волею героїзму.

„Відкидаємо християнство", — заявив один з прелєгентів — „бо воно не є німецьке і не будемо зайво витрачувати часу на те, щоби цьому продуктові вайсько-жидівського духа надавати більше німецьке пятно. Дерево християнства розрослося сильно на нашій землі, а проте хочемо його не лише зрубати, але й вирвати з корінням з німецького грунту!"

*) Е. Дірінг, нім. фільософ, автор голосної з XIX столітї книжки з н. „Жидівська проблема як расова моральна і культурна проблема". Р. вид. 1884.

До відома П. Т. Відборців!

Наслідком поширення нашої фабрики цикорії „ЛУНД", перенесли ми з днем 1. III. ц. р. наші бюра до льокалю при вул. Богданівка ч. 30. (в сусідстві фабрикн) тел. ч. 242-97.

Туди проскно адресувати ласнаво свої замовлення.

Кооперативна „Суспільний Промисл" у Львові.

2—2

Після викладів розвивалася дискусія, гаряча, запекла, часто абсурдальна. Я ніколи не думав, що в німецькому народі можна буде колись викресати стільки ненависти до жидівства. Бо протижидівські моменти були верховодні в дискусіях. Ось напр. зголосилася до слова одна жінка, інтелігентного вигляду, як виявилось, мати кількох дітей.

„Мій 13-літній син" — сказала вона цілком поважно — „вернувся до хати з передконфірмаційної науки в церкві. І запитав мене: — Мамо, чому це так? Я не розумію, що отець парох примушує нас все ще вивчати на память всі ті жидівські імена зі Святого Письма!"...

Була помітно обурена і всі присутні також. А я?

Я мав хаос у голові. І думаю, що такий хаос мусить витворитися в кожного, хто хоче тверезо охопити те все, що тепер діється на релігійному полі в Німеччині. Протихристіянські часописи, як: „Нордліхт", „Райхсварт" графа Е. Ревентльова, „Нордіше Цайтунг і т. д. в нічому не причиняються до розяснення ситуації.

До чого йде?...

В протихристіянській пресі аж роїться від обвинувачень протестантської та католицької Церкви. Закидається їм, що не дбали ніколи про рятунок душ молоді. Не вчили її кохати нарід і землю. Молодь виховувалася національно са-ма і сама шукала шляху до народньої душі. В одному з чисел „Нордіше Цайтунг" найшов я статтю п. н. „Католицизм і расова проблема", в якій всі ті закиди сформульовано і де змальовано перші практичні спроби старогерманського, поганського культу серед сучасної нім. молоді.

„Ми (у своїх обрядових сходинах) не потребували — пише автор — ні священників, ні Церкви; батьківщина дана Богом була краща за них. Зайвими були для нас богослужения і обряд (Ritus), наші нічні вогні і слова вождів, що ми їх самі собі вибрали, були повніші живої, відчутої віри, як мертві форми. Нам не треба було благословення і слова „Амінь", внутрішне зобовязання супроти нашого найсвятішого життя було сильніше, як всякий культ. Хто з нами відчув душевно ту переміну, хто пережив з нами ніч Вальпургі та весняний порянок, хто зрозумів обрядові звичаї старих германців („Gaulager und Bundesfest") у їх людово-психольогічному змісті, — той став поганцем на ціле своє життя...

„Поганське, себто нордійське завіщання тої молоді ще в повні невиконане. Воно стане дійсністю, коли третє покоління, коли нова молодь людової держави зрозуміє, що існує лише одна можливість злитись навіки з духом народу, а саме — поганська віра. Ті цінности, що вам дає рідна сторона і батьківщина, те, що переживаєте на мандрівках чи в таборах, найглибше почуття дружби і обовязку супроти вождя, — все це може дати вам лише нордійсько-поганська віра... І якщо добровільно, з власного душевного пориву, перейдете до нордійської віри, тоді наша людова держава бачитиме у вас не лише політичних виконавців майбутніх завдань, але також вкоріненних тілом і кровю в народ носіїв відродження повновартної германської раси"

Роман Голіян.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою ціи уладжує Галицький Магазин Новин. — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Новий губернатор Підкарпатської Руси.

Прага, 1. березня 1935.

Як „Діло" вже повідомляло, президент Чехословацької Республики означив дня 15. лютого ц. р. губернатором Підкарпатської Руси дотеперішнього бурмістра Ужгороду Константина Грабаря. Є це вже третій губернатор Підкарпатської Руси після д-ра Жатковича, що по двох роках губернаторства зрікся свого уряду й виїхав назад до Америки і після д-ра Бескида, який помер у травні 1933-ого року.

Новий губернатор Константин Грабар народився 15. серпня 1877. р. в Ужгороді, як син грекo-католицького священника. Гімназійні студії відбув в Ужгороді, теольогічні в. Будапешті й Ужгороді. Відтак був сім років сотрудником і парохом у Великих Лучках, а від 1908. р. аж до перевороту парохом у Дубровці на Підкарпатській Руси.

Після розпаду Австро-Угорщини Грабар виступав на політично-громадську арену і став членом комітету, який веде переговори з теперішнім президентом Масариком про умовини приключення Підкарпатської Руси до Чехословаччини. Грабар був директором Підкарпатського Банку в Ужгороді, від 1928. р. аж до свого іменування губернатором сповняв теж функції бурмістра Ужгороду. Священичих функцій Грабар тепер не вшполує. Партійно Грабар спершу належав до народньої-католицької партії Волошина, а перед чотирма роками перейшов до аграрної партії.

Номінацію Грабара підкарпатським губернатором приняла чехословацьке пресо якось невиразно, здержливо, би, навіть можна сказати, холодно. Ще найбільше місця присвятили цій справі „Лідове Новіни", які навіть помістили портрет нового губернатора. „Лідове Новіни" з цього приводу написали: Після півторарічного бою за губернаторське крісло і вагання влади нарешті прийшло рішення. Треба сподіватися, що влада добре роздумалась, коли розвязала цю тяжку проблему. Правда, кандидатів не було багато, але й цей малий вибір ще ускладнювався специфічними місцевими обставинами, особистими інтересами осіб та інтересами політичних партій. І якщо серед усього того рішення влади впало не Грабарі, то в цьому треба вбачати велике довіря влади до нього, довіря, яке новоіменований губернатор мусітиме здержати.

Позиція Грабара не легка. Його завданням буде в першу чергу вирівняти й усунути всі тамошні протиставства і непорозуміння та у всіх своїх рішеннях виявляти не лиш відповідний такт і знання осіб та місцевих обставин, але й широкий політичний і господарський погляд. Новий губернатор має бути дійсним лучником між місцевим населенням країни і владою Республики. Як виявляється Грабар з цього свого тяжкого завдання, буде залежати від того, звідки він буде черпати для себе науку і від того, чи буде прислухуватись до голосу всіх тих неприхильників, які вже нині крутяться довкруги губернаторської палати.

В найболючішому питанні Підкарпатської Руси, в питанні мовному, новий губернатор стоїть на позиції т. зв. місцевого русинства, а це не приносить йому популярности ані між українцями ані між русофілами. Виконуючи свої душпастирські функції і стикаючись з народом, Гребір переконався, що місцева мова далека від російщини і хоча зберегла в собі „чимало старославянських церковних архаїзмів, є блізча коїнебудь із середньо- чи східньо-европейських славянських мов, ніж російській". Через те треба сподіватися — кажуть „Л. Н.", що призначення Грабара губернатором Підкарпатської Руси викличе особливо велике невдоволення між русофілами і прихильниками його противкандидатури Бочинського і що з того боку Грабар буде натрапляти на всякі можливі перешкоди. Що торкається питання автономії Підкарпатської Руси, то Грабар є прихильником ступневого її введення, а щодо господарської розбудови країни стоїть на становищі т. зв. господарського регіоналізму.

Як приймє призначення нового губернатора підкарпатська преса, то про це ми зареферуємо окремо пізніше.

Тут ще хочемо читачам „Діла" виявити правну позицію губернатора Підкарп. Руси.

Конституція Чехословацької Республики постановляє, що на час, поки не буде скликаний автономний сойм Підкарпатської Руси, президент Республики призначує тимчасового губернатора краю. Тимчасовий губернатор складає присягу на руки президента Республики. Губернаторові прислуговує право підписувати краєві зарядження і розпорядки, назначувати деяких урядовців, учителів і суддів та взагалі разом зі своїм заступником рішати всі справи, що належать до компетенції автономного краєвого уряду.

Але всі ці губернаторські права і компетенції є в колізії з іншим законом про компетенцію краєвого президента, який в дійсності править краєм, якого призначає влада республики і який відповідає лиш перед міністром внутрішніх справ. Про відношення краєвого президента до губернатора цей закон не говорить нічого і тому, якщо новоіменований губернатор не має бути такою самою фігуркою, якою були оба його попередники, то мусить появитись новий закон, який не тільки окреслював би компетенцію губернатора, але й точно відмежовував би поле його компетенції від обсягу компетенції краєвого президента.

М—н.

Моторизовані частини у майбутніх війнах.

Ми дістали статтю про справу, про яку широкий загал майже нічого не знає. Друкуючи ту статтю, підкреслюємо велику фаховість її автора: через те й усі його уваги мають особливе значіння. — Прим. Ред.

Хоч як мало пишеться в сучасній пресі про можливости війни, хоч як замовчується те, що вирішення цілої низки питань міжнародньої натури може наступити також і аргументами зброї всеж інколи читаємо про небезпеки, що загрожують містам від летунських сил іншої держави, від можливостей газової війни і т. д. Освідомлюванням населення про ці небезпеки займаються теж окремі організації протилетунської чи протигазової оборони.

Це й зрозуміло, бо саме атаки з повітря та ще газами це те, що безпосередньо загрожує ширшим верствам населення в глибокому запіллю, однак щоби зрозуміти: чи готується та чи інша держава до збройної розвязки своїх конфліктів — не досить знати лише про її летунство; бож не самим лише летунством буде вирішуватись доля можливих збройних конфліктів.

Остаточне рішення буде проходити все на фронтах боротьби, на яких зустрінуться головні озброєні маси держав. Цікаво, якіж тепер роди зброї можуть рішати там?

Ясно, що летуни не зможуть знищити всього, що велика їх частина швидко загине від ворожого протидіяння, що кадри людей, які здатні вести повітряну боротьбу, досить обмежені і можуть вичерпатись, отже рішатиме фронтове „гро" збройних сил, яке лекше відновляти.

Коротенько переглянемо, що рішало війни минулого.

Зважуємося твердити, що та чи інша сила, яка була рішаючою у війнах у часах історії людства, не залежала лише від тогочасної техніки, притомої для даної війни, але також від суспільного устрою того людського матеріялу, що війну провадив.

Отже збройні маси Атилі чи інших диких народів, де кожний був вояком та навіть жінки брали участь у боях, залежали від тої форми первісної комуни, що тоді панувала. Також армії старої Греції та Риму з їх демократичноклясовим устроєм відзеркалювали у себе той устрій і рішаючі в боротьбі фаланги гоплітів, економічно сильніших громадян Греції, чи когорти тріярів, найбільш досвідчених вояків Риму, були лише емянацією соціяльного устрою цих двох народів, були його відзеркаленням. Як лише змінилося відношення сил у цих державах, неминуче мусів підлягти розкладові і їх воєнний уклад. Замість збройного громадянина, гоплїта й тріярія, виступив на воєнну арену наємник, що боронив новий демократичний лад. Що більше: зважуємося твердити, що по декуди зміна форми соціяльного устрою тої чи іншої держави, починалася якраз зі зміни форм війська.

Отже у феодальні часи, у часи середньовіччя, прийшли як рішаючі на полях боїв заковані у панцирі лицарі, ось ті пануючі верстви, пануючі грубою силою. Решта військ, це був лише додаток до лицарів. Тодішня техніка прийшла лише на поміч певному суспільному ладові, перетворюючи лицаря у тодішній танк. Але вже в часи міцної вогнепальної зброї, вільні та демократичні угрупування, наважувалися (інколи з успіхом) ставати проти пануючих тоді на полях боїв лицарів, а з розвитком життя, вирішна доля у війнах повільно переходить до найкраще озброєних найманців, сержантів, жандармів, понять державу і її суспільний устрій. Колиж між державна боротьба примусила побільшити

скількість тих найманців, перейти на вербунок і конскрипцію, тоді й маси війська стануть на боці революції проти того режиму, що їх створив.

На сцену історії виступають правильні армії „загального воєнного обовязку", озброєні народи, про які важко було сказати, що саме рішало у війнах. У Наполеона це була його незрівняна гармата і його „тріярії", гвардія; у післянаполеонівських війнах маси — відповідно психічно підготовлених людей; та вкінці у світовій війні, це **нерви** та **соціяльні** настрої воюючих колективів.

Не єдино силою зброї, а скорше психічно й соціяльно розгромлено російську армію; спершу соціяльно й нервами, а лише опісля збройно не витримали залізні німецькі дивізії; вкінці отрута соціяльно-нервового розкладу, що прийшла викликаного збройними чинами, перекинулася навіть до рядів армій переможців.

В цілу ширину станула перед проводом проблема: що краще, масові армії з певною технікою, чи лише малі, але добре озброєні відділи, за якими стоїть промисл країни з її армією працюючих. Перед військовим проводом станули слова ген. фон дер Гольца батька, якими він почав свій твір: „Озброєний нарід": „Настане колись день, коли новий Олександер Македонський, зі жменею хоробрих добре озброєних, вивчених та вихованих воїнів, пожене перед собою ці юрби миролюбних міщан, що лежи здатні тримати зброю". Та з другого боку виринула проблема величезного запотребування людських жертв на театрах сучасної війни, величезних запотребувань металю й вибухових матеріялів, до виробу яких має стануги все живе й життєздатне так, як і до поповнювання фронтових рядів.

Ці антитези ще досі невирішені.

Після цих вступних уваг, перейдемо до розгляду питання сучасних „моторизованих частин", яких значіння не можна повністю зрозуміти без такого попереднього загального огляду.

(Д. б.)

Всеволод Петрів
ген. штабу генерал-хорунжий.

ПЕРЕВОРОТ У КОСМЕТИЦІ.

Від віків справа свіжого, молодечого вигляду, була великою журбою жінок, що також у цім напрямі робили великі, як дотепер безуспішні зусилля. Вживання різних середників, що часто науково зовсім неузасаднені або доривочно успішні, а часом навіть шкідливі, довело до прикрих розчарувань.

Науково стверджено, що у літах першої молодости, коли вища скіра постепенно вуживається і активно ослаблюється, сама відновляється. А саме, природною дорогою творяться нові, свіжі, здорові комірки. Досліди дерматольотів і косметиків виказали також, що вже около 20-го року життя ця здібність відновлення комірок слабне і з часом зовсім припиняється. Це природна причина ослаблення життєздатности скіри, її звітрення, морщення чи прямо — старечости скіри. Часто люди, крім цього зовсім здорові, виглядають значно старше, я не це вказували би літа. Це причина цілковитого занедбання або браку відповідного плекання скіри. Скіра живе і відрадкується, завдяки відживчим субстанціям, які вона з природи в собі має. Якщо ті субстанції, зрештою дорогою природнього процесу, зачинають занікати, треба їх тоді додати скірі.

І ось новочасне знання виказує, що виключно вітаміни й гормони є тими субстанціями, які в надзвичайно інтенсивний спосіб причинюються до регенерації цілого організму, особливо скіри.

Одна поважна краєва косметична фабрика віддала мені випробувати свій препарат крему, що мав вітаміни й гормони. Той препарат я випробував у своїй практиці і переконався, що передовсім він не має абсолютно ніяких шкідливих складників. Практичне стосування того крему дало подиву гідні висліди, завдяки саме його вітамінам і гормонам. Це абсолютно новий засіб. Вітаміни і гормони, які в ньому знаходяться, доведені до скіри, поринають легко в її найглибші верстви, спонукуючи в неї природний процес регенерації. Вже після кількакратного вжитку щезає сірий старечий пігмент, уступаючи місце свіжій, живій барвасці скіри. Зморщки, всякі прояви зівялости й ослаблення скіри минаються, і після довшого стосування того крему цілком щезають. Діється це, як я зазначив, у цілком природному процесі відмолодження. Тому, що кожний відмолоджуючий процес є звязаний із збільшеною живучістю, тому й у цьому випадку зростає загальне самопочування надзвичайно швидко. Той крем, який тепер находиться в торговлі під назвою „Алькара", напевне зверне на себе увагу найширших кол жіноцтва, бо навіть і мужчини.

1070 *Д-р А. Ч.*

З польської преси.

СТАТТЯ СТ. ЛОСЯ.

У „Бюлетині Польсько-Українськім" з 3. ц. м. находимо обширну статю Ст. Лося п. н. *„Програмові увагн"*. Стаття написана на просьбу редакції у звязку з останньою гоміпкою дискусією на сторінках ендецької преси. У вступі редакція „Бюлетину" застерігається проти міркувань автора про поняття народу, зрештою поручає її, як „глибоку і вірну у підході".

Застереження редакції „Бюлетину" правильне. Міркування п. Ст. Лося гостро звернені проти „фільольогічного націоналізму" — ані не вяжуться з цілістю статті, ані не гармонізують з усім тим суттєвим, що досі писав і в оцій статті сам він пише.

Ст. Лось відомий із свого практичного способу думання й аргументування, — і це найбільша прикмета його публіцистичної діяльности. З хвилиною, коли він запускається на терен наукових теорій, що заторкують і фільольогію і соціольогію і етнольогію, — його виводи рішуче тратять на переконливій силі, бо відразу видно, що це ділянка йому чужа. З свого боку зазначимо, що щонайменше дуже ризикована сполучена теорія:

„...Поняття народу оперто на фільольогічних критеріях, в той спосіб створено ідеал, що цементував народи італійської і німецької мови, а решту доконала зручність пруської і савойської династії... но і помилки Наполеона III..."

Здається нам, що це дуже упрощена метода: все дотеперішне наукове поняття народу звужувати до „німецької інтриги"! Сьогодні дійсно дефініція модерної нації вимагає багато інших чинників, ніж лише спільноту мови (зрештою, спільна мова ніколи не була *єдиним* критерієм національної сущільности), — однак кепкувати собі з „фільольогічного націоналізму" — це річ зовсім зайва. До чого теж може дійти льогіка таких упрощених теорій, свідчить про це такий уступ:

„...Маємо зрештою у свіжій памяті відстрашаючий приклад, до яких погубних наслідків веде безкритичне сприймання чужих, недостосованих до наших умовин гасел і понять: галицькі українці взяли дуже поважно і поняття народу, як мовної групи, і гасло самовизначення народів, себто гасло, придумане на те, щоб розсадити із середини центральні держави..."

Вибачте, ш. авторе: але чи *поляки* мали колинебудь *інше* поняття народу, ніж його мали галицькі українці, і чи гасло самовизначення народів, скарикатуризоване побідними державами не стало теж формальною притокою для відродження *польської* державности? Такі висловн звучать таки досить — несмачно...

Поза тими рішуче невдалими фільольогічними прогульками — решта статті, яка торкається 1) справи ендецьких асиміляційних аспірацій і 2) теорій, про конечність „говорити з масами понад голови провідників", — та решта статті має чимало правильних помічень і аргументів. Вони здебільша повторені з попередніх статтей чи брошур автора.

Нісенітницю про нехтування українською інтелігенцією доказує автор такими короткими аргументами:

„...Вплив рідної інтелігенції на український нарід тому важко переборотн і тому вона є наче фільтром, крізь який мусять переходити всі враження, заки дійдуть до народньої маси і зроблять на неї вплив.

1) Бо та інтелігенція тільки-що вийшла з народу і є з ним звязана тисячними вузлами посвоячення та обичаїв.

2) Бо наслідком утрудненого доступу до посад, платних з прилюдного гроша, та інтелігенція живе господарським життям, живе на селі, організує життя і віддає хліборобові щоденні наглядні прислуги.

3) Бо задовольняється взагалі надзвичайно скромною винагородою, отже селянин розмірно охоче несе жертви, получені з її утриманням.

4) Бо, щоби оминути голодову смерть — треба було безперервно боротися за існування національно-господарських організацій. Те існування втримувати можна тільки безперервним підсичуванням національного почуття селянина, тому, що тільки в той спосіб можна зробити його охильним нести жертви, звязані з утриманням нац.-госп. організацій. Вимагаючи від нього (інколи навіть терором(?!) жертв у користь т. зв. (?) національної справи, українська інтелігенція тим самим заспокоює вроджений кожній людині голод ідеалу, який є одною з найважніших потреб людства.

Тому настрої освідомлених українських мас зміняться щойно у висліді настроїв національної інтелігенції. Це для мене безсумнівна річ..."

На питання: що діяти, — відповідає автор: „Треба станути на грунті дійсности і витягнути з неї такі висновки:

1) Освідомити собі, що Річпосполита була, є і буде державою багатонаціональною і багатомовною,

2) Освідомити собі, що Річпосполита, це „річ тривка", багато тривкіша, від запозичених з минулого століття і інших народів понять національности (?), що тому нема причини тратити нерви з приводу проминаючих настроїв і уявлень.

3) Освідомити собі, що кардинальною завдачею нашої національної політики є уможливити ріжним народам згідливе і солідарне співжиття в границях одної держави, подібно, як розвязано австрійську проблему супроти ріжнородних віроісповідань. Часи національної боротьби минуться, як минулися часи релігійної боротьби. (Приклад ідеальних віроісповідних відносин не дуже заохочуючий: чи автор справді вірить у ту ідилію?! — Прим. Ред.).

4) Освідомити автохтонним народам, що замешкують державу, що вони не живуть у чужій державі, як матеріял, засуджений „щоб згинути й слідів за собою не лишити", але у власній державі, яка одино може запевнити їм можливість розвитку під умовинною, що й вони віддадуть кесареві, що кесареве.

5) Коли річ іде про маси, то проявити їм справжню журбу за їх матеріяльне буття, що можна найлекше осягнути ліквідацією надмірно розбудованих, коштовних і прикрих та непотрібних державних агенд, але не пробувати защіплювати їм ідеали бюрократичними методами, бо вони нічого, крім оман, не дадуть.

6) Зацікавитися елітою кожного із замешкуючих державу автохтонних народів і старатися відповідно виховати її. Те завдання не переступає сил держави, і можемо бути певними, що про настрої мас рішать в остаточному висліді настрої еліти, а не навпаки.

7) Уможливлюючи тій еліті нормальну карієру в безчисленних галузях праці, які створює новочасне життя, даємо їй з одного боку певний стан посідання, який вона буде лякатися утратити, з другого накладаємо на неї відповідальність, якої вона не несе.

8) Освідомити тій еліті дві підставові правди: 1) що боротьба з державою може тільки стягнути поразки і на неї і на керманий нею нарід; 2) що співпраця з державою дає їй можливість корисної, і то слід підкреслювати, корисної праці над розбудовою власного народу та допроваджувати його до нормальної европейської структури. Перша з тих правд починає помалу просякати у свідомість заінтересованих, але треба її доповнити другою. Про висліди можна бути спокійним".

Не входячи в детальний розгляд повищих порад автора, можемо тільки ствердити, що великого практичного успіху вони не будуть мати, бо важко, щоб вони найшли зрозуміння у сучасних польських кермуючих чинників, коли ті поради здебільша поручають речі, жахливо протилежні до тих, які тепер ті чинники цілою силою форсують (напр. „защеплювання" „бюрократичними методами" „ідеалів", розбудова державних агенд в усіх найбільших дрібничках життя, нехтування українською інтелігенцією і т. д. і т. д.). На добро автора треба записати, що він не піддається тим сугестіям зовні і зберігає почуття критицизму.

Хто поїде до Москви?

ЛЬОНДОН, 5. 3. ПАТ. На засіданні ради міністрів рішили, що до Москви поїде один з британських міністрів.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Большевицький уряд підвищив лікарям і обслузі платні на 10 і 20 пр.

— На летовищі у Шартре ударилися два військові літаки. Один з летунів тяжко ранений.

— Італійський уряд повідомив офіційно британський уряд, що між Абісинією і кольонією Сомалі створили нейтральну смугу.

— Канц. Гітлер зажадав від єпископа Мілера, щоби в евангелицькій церкві завів у найкоротшому часі лад.

— Італійський король прийняв у Пісторії дефіляду відділів, які ідуть до Африки.

Страйк в Астурії.

МАДРИД, 5. 3. ПАТ. 400 вуглекопів у Ллянрео в Астурії зорганізувало страйк, домагаючись помилування засуджених на смерть повстанців. Це вже другий страйк в Астурії по здавленні повстання, який проголосили робітники, не зважаючи на стан облоги.

Дві бомби вагою 112 кг.

АТЕНИ, 5. 3. ПАТ. Вислані проти збунтованої фльоти літаки вернулися вчора до Атен. Летуни важуть, що кружляк „Аверов" поцілили дві бомби вагою 112 кг. Вибух спричинив пожежу. Летуни скидали бомби не тому, щоб затопити корабель, а лише тому, щоб утрудити йому маневрування.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

З українського життя у Празі.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ У ПРАЗІ.

Як минулого, так і цього року Т-во Прихильників Української Пісні у Празі взяло на себе ініціятиву влаштувати Шевченківський концерт. Концерт має відбутися 14. березня у великій салі празької Радіо-Палати. В концерті візьмуть між іншими участь: п-і Марія Сокіл і п. А. Рушницький. Ініціятори видали заклик, щоб усі українські організації в Празі до них приєднались і тому є повна надія, що і в цьому році українська кольонія у Празі відсвяткує Шевченківське свято спільно під прапором зеднання всіх українських сил. **М-н.**

ПЕРША ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОЇ ДРАМАТИЧНОЇ СТУДІЇ У ПРАЗІ.

Перед чотирма місяцями повстала у Празі Українська Драматична Студія. Зродилася вона з ініціятиви відомої нашої драматичної артистки, п-і Наталії Дорошенкової, в якої руках лежить теж мистецький провід і режисерство в Студії. Своєю метою поставила собі Студія плекати театральне мистецтво з нашого побутового репертуару. З точки погляду нас, емігрантів, відірваних від рідної землі і закинутих долею на далеку чужину, це завдання Студії особливо цінне; а для нашої молоді, що виростає вже серед чужого середовища, навіть незвичайно корисне.

В неділю 24. лютого ц. р. українська кольонія в Празі мала нагоду побачити перший успіх дотеперішньої праці Студії. Цього дня Студія виступила перед нами зі своїм першим студійним вечором. Вечір відбувся в салі „Мистецької Бесіди" і в його програму увійшли: „Зимовий вечір" — пєса в двох діях М. Старицького та „По ревізії"— етюд в 1 дії Кропивницького. Вечір розпочався коротким вступним словом п. Н. Дорошенкової, в якім вона пояснила присутнім ціль і завдання Студії та звернулася з гарячим закликом до нашого громадянства підтримати щиро працю і змагання Студії — так, як щиро і безкорисно присвячують їй свій час і сили ті, які біля Студії скупчилися. Бесідниця просила нас теж не критикувати гостро цього їхнього першого виступу, бож і час їх дотеперішньої праці ще дуже короткий і обставини, серед яких приходиться їм працювати, нелегкі. І зовсім спокійні можуть бути і провід Студії і всі ті, що взяли участь у цьому першому виступі: ми не будемо критикувати гостро, бо й нема за що гостро критикувати, особливо коли йде про першу пєсу, про „Зимовий вечір". І до деталів продумана режисура, і гра артистів, і вся постанова пєси, аж до малих недостач включно — усе це давало нам повну можливість забути, що ми бачимо перед собою не професійних акторів, але аматорів, з яких деякі щойно вперше виступали на сцені. А що найважливіше: ми набрали того певного переконання, що дальша праця в Студії під цим мистецьким проводом може легко довести до того, що будемо мати у Празі добру театральну дружину, яка для нашої справи може виконати ту саму працю і принести ті самі користи, що колись Українська Капеля Кошиця. Вистава „Зимового вечора" нас вповні переконала, що Українська Драматична Студія дійсно заслуговує на те, щоб її наше громадянство підтримало чим і як тільки може. З таких членів Студії, як п-і В. Гавриленко, Виподовська, Скварчинська та п-ве Лисенко, Павлічук, Мелешко, Кушелів, можуть під досвідною і вправною рукою режисера Студії п-і Дорошенкової виробитись такі акторські сили, які можуть досягнути рівня добрих професійних акторів.

Що-торкається вистави другої пєси „По ревізії", яку Студія дала, щоб цим пошанувати 25-і роковини смерти нашого великого драматурга, то ми маємо одно завваження. Не хочемо тут гостро критикувати, але сказати кілька слів щирої поради. Як довго Студія не стоїть на тій висоті, до якої прямує і досягнення якої ми їй усі зі щирого серця бажаємо, так довго провід Студії повинен вимикати такі пєси, в яких невишколені ще члени Студії можуть легко попасти в шарж. На це повинна Студія звертати особливу увагу, головно як що їй іде про те, щоб її виступам прислухувалися не лиш самі українці. Навіщо давати чужинцям криве зеркало нашого побуту і нашої високої народньої культури? А й для нашої молоді, яка вже виросла на чужині і яка не знає нашого побуту, такий спосіб вистав не може бути тим виховним чинником, яким — за словами п. Дорошенкової — мають між іншим бути вистави Студії.

Ще раз щиро вітаємо перший виступ Студії і ждемо на дальші. **М-н.**

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТОВИХ ВИДАНЬ.

Вистава українських пластових видань улаштована в Празі 23—25. м. м. вид-вом „Український Пласт", дала можність переглянути надбання Українського Пласту на полі друкованого слова.

Виставу відкрила голова в-ва „Український Пласт" Н. Козицька 23. II., привітавши присутніх, між ними чеських представників Союзу Чеських Скавтів. Відтак п. Д. Антончук говорив на тему „Завдання Українського Пласту в сучасний момент".

Матеріяли вистави складалися з пластових підручників (усіх 19), виданих в Галичині, на Закарпатті й на еміграції; пластової періодики, в першу чергу: „Молоде Життя" (Львів 1921—1930, Прага 1931—1933), „Пластун" (Ужгород і Севлюш), „Український Пласт" (Львів) і т. ін. Велика збірка видань пластових куренів (з Галичини й Закарпаття), між ними деякі з перших років Українського Пласту, що творять тепер рідкість. Далі пластові листівки (всіх 46), ювилейні наліпки на 15-ліття Українського Пласту (видані у Львові) й на 20-ліття (видані у Празі трьома накладами), наліпки й купони кількох пл. відділів у Галичині, наліпки на фонд будови Пластового Дому. Для порівняння нашої періодики з чужинецькими виданнями окремо були розложені пл. часописи інших народів. Окремо були виставлені пластові календарі (видання Українського Пл. Уряду та В-ва „Вогні" у Львові й в-ва „Батра" під проводом скавтм. Л. Бачинського в Ужгороді), усіх 12, пєски й жарти галицького видання, ноти на пластові гимни й марші, стінний часопис з Галичини й різні інші пл. друки. Всіх експонатів — 417 штук.

Вистава була прикрашена національними барвами, побільшеннями пл. видавничих знаків та першої пластової книжки, а саме „Пласт" О. Тисовського з 1913 р. й останньої — „Як табо-рувати" Д. Козицького, а також портретами творців українського скавтінгу О. Тисовського, С. Левицького й Л. Бачинського та О. Вахнянина.

— СВЯТО В ЧЕСТЬ ПРЕЗ. МАСАРИКА.

Загальне українське свято з нагоди народин Т. Г. Масарика відбудеться 6. ц. м. в Геольогічнім Інституті. Організацію його переводить Міжорганізац. Комітет, вибраний 26. II. на сходинах, скликаних Підготовчим Конгресовим Комітетом (празька філія). Представники 18 організацій вибрали Міжорг. Комітет у складі: інж. Яремин, д-р Мермида, др Фрицин, доц. Омельченко, інж. Шевченко. По довгій дискусії під проводом Н. Григоріева збори ухвалили програму свята та намітили склад президії на цьому.

Рінтелєн перед судом.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Рінтелєн вже скінчив зізнавати і суд переслухав кількох свідків. Після Рінтелєн заявив, що намагався скінчити самогубством в хвилині сильного подразнення, з огляду на поведінку уряду супроти відповідного. Одначе не мав наміру стріляти.

Оборонець Рінтелєна Кляйнгаґдан, що ціла розправа спирається на помилках. Підкреслив заслуги Рінтелєна при устійненні кордонів Австрії, його боротьбу з комунізмом та понижування автоторитативної влади. Оборонець заголосив внесок, щоби трибунал переслухав ряд свідків.

Прокуратор Тунне не заперечив колишніх заслуг Рінтелєна для Австрії. Гостро осудив його поведінку супроти покійного канц. Дольфуса і заголосив теж внесок покликати ряд нових свідків.

Трибунал згодився на внески оборони і прокуратора.

Напади повстанців у Манджу-Ко.

ТОКІО, 5. 3. ПАТ. Агенція Рейтр повідомляє, що в місті Пінчан китайські повстанці вбили начальника поліції і 10 найвищих поліцистів. Крім того помочники відділу поліції приєднались до них і забрали зі собою начальника поліції провінції Фен-Тієн та кількох вищих урядовців.

Перемога анґлійського уряду.

Впало внесення Лейбур Парті.

БЕРЛІН, 5. 3. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що Лейбур Парті згольосить у понеділок 11. березня н. р. у палаті громад внесок з недовірям для уряду.

ЛЬОНДОН, 5. 3. ПАТ. Вечора в палаті громад дискусія над справою безробіття дала партії праці нагоду повести велику дебату. Вона покінчилася перемогою анґлійського уряду. В голосуванні 225 послів заявилося за урядом, а 39 проти нього.

Бійка вуглекопів з поліцією.

ЛЬОНДОН, 5. 3. ПАТ. 300 страйкуючих вуглекопів напало на поліцію недалеко Бершем. Поліція ранила 20 вуглекопів, вуглекопи 6 поліцистів.

Присилайте передплату!

З УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ.

В Українськім Хорі 25. м. м. відбулися надзвичайні загальні збори, на яких після ухвалення старості й заст. старости хору абсолюторії, вибрано управу хору в складі: голова інж. Б. Левитський, секретар п. Сорока, скарбник інж. В. Русак, господар інж. Кушелів, голова ревізійної комісії інж. О. Гайдай і музичну комісію яка складатиметься зі старостів голосових партій, диригента й заст. диригента.

ЗАГ. ЗБОРИ СПІЛКИ ІМ. МАЗЕПИ.

Загальні збори Української Спілки ім. Мазепи, що відбулися 24. II., по прийнятті звітів функціонарів вибрали нову управу в складі: д-р Матковський (голова), інж. Красноніс (секретар), інж. Т. Лось, інж. С. Стахурівна, д-р Я. Якубівський, інж. Липа, п. Олексенко. Ревіз. ком. інж. Дуда й інж. Швець.

—o—

Нещирість політики уряду супроти українців.

ВАРШАВА, 5. 3. ПАТ. Нині відбулася в сеймі подрібна дискусія над буджетом міністерства внутрішніх справ. По рефераті сен. Ваньковича почалась дискусія. Після сен. Васютинського (євр.) промовляв *сен. Макух* викриваючи урядові нещирість політики супроти українського населення і несповнення його домагань. По промові сен. Шафранека (люд.) сен. Маслов (ББ) заявив в імені українського населення Волині, що велика і сильна Польща може забезпечити українцям розвиток і добробут, неварушуючи національних інтересів українців. Виступив проти українських політиків зі Східної Галичини.

Сенатори з ББ — Станкевич, Пульнарович, Еверт і Роман у промовах торкались польсько-українських взаємин та виявляли, що українцям у Польщі добре живеться і мають широкі права.

Пополудні йшла далі дискусія.

—o—

Сенсаційна заява прем. Макдональда.

Велике вражіння в Німеччині.

ЛЬОНДОН, 5. 3. ПАТ. Вчора уряд оголосив у формі білої книги військовий буджет у висоті 43.5 мільонів фунтів штерлінгів зі заявою премієра Макдональда. Останні події виявили, що дотеперішній політичний апарат не вистарчає для вдержання мира. Народи не виріклися вживати насильства і погрожують ним під натиском національних конечностей. Тому, коли В. Британія не усуне недомагань в організації своєї оборони, не буде могти боронитись перед нападом, забезпечити населенню достави харчів ні оборонитись перед летунськими нападами.

Опісля премієр обговорив зброєння Німеччини і підкреслив, що британський уряд ще в листопаді 1934. р. звернув прилюдну увагу на них, не погоджуючись на нарушення версайського трактату. Якби ці зброєння залишились на теперішнім рівні, недовіря сусідів Німеччини може вирости і мир буде загрожений. Британський уряд не може замкнути теж очей на зброєння у СССР, Японії, Злучених Державах і в цілому світі. Вкінці прем. Макдональд підкреслив, що з уваги на протилетунську оборону, незайманість деяких територій на протилежному боці каналу є життєвою справою В. Британії.

Франція вдоволена.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. Ціла французька преса з великим вдоволенням пише про білу книгу і про мотиви підвишки кредитів на національну оборону.

ЛЬОНДОН, 5. 3. ПАТ. Заява прем. Макдональда викликала велике вражіння в німецьких політичних колах. На їх думку заява утруднить дуже переговори в Берліні. Здогадуються, що цю заяву зложено тому, щоб утруднити міс. Саймові свободу рухів у Берліні. І тому теж з міс. Саймоном поїде до Берліна міс. Іден, хоча цей не хотів їхати.

Канцлєр Гітлєр хорий.

Відложать гостину британських міністрів у Німеччині.

БЕРЛІН, 5. 3. ПАТ. Нині в полудне Нім. Інф. Бюро оголосило в надзвичайному виданні таку вістку: Підчас побуту в Сарбрікені канц. Гітлер перестудився легко та сильно захрип. За порадою лікаря, щоб голос його не потерпів, відкликали наради, заповіджені на найближчу будучину. В таких обставинах німецький уряд за посередництвом свого міністра закордонних справ просив амбасадора В. Британії Фіпса, щоб визначені на осінь британських міністрів відложили.

—o—

Домашня війна в Греції загострюється.

ПЛАСТІРАС НА МАНДРІВЦІ.

КАННИ, 5. 3. ПАТ. Ґен. Пластірас виїхав минулої ночі до Італії, щоб звідтіля дістатись до Греції.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. Авас повідомляє зі Софії, що чутки про подорож ген. Пластіраса до Болгарії мабуть потверджуються. Влада нібито устійнила, що ген. Пластірас скривався під назвищем Стібаса. На це назвище грецький консуль у Ніцці видав йому паспорт. Ген. Пластірас мовляв приїхав до Софії 25. січня та побув там два дні, потім відїхав до півн. Болгарії. Там стрінувся з двома грецькими купцями. Здогадуються, що ті купці то були старшини. Опісля Пластірас вернувся через Югославію до Франції.

БРІНДІЗІ, 5. 3. ПАТ. Тут приїхав із Канн ген. Пластірас.

КРЕТА І СХІДНА МАКЕДОНІЯ В РУКАХ ПОВСТАНЦІВ.

Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Атен, що ціла Крета, частина Тракії і південно-східна частина Македонії з містами Кавалля і Драма в руках повстанців.

НАСТУП ПРОТИ ПОВСТАНЦІВ.

САЛЬОНІКИ, 5. 3. ПАТ. До Сальонік приїхав адмірал Кондиліс, який в оголошенім відозві заповів, що негайно, коли стягне до Сальонік військо з Пельопонезу і Греції, розпічне великий наступ проти повстанців.

ТРІЮМВІРАТ НА КРЕТІ. ВЕНІЗЕЛЬОС ПІДГОТОВЛЯЄ НАСТУП ПРОТИ УРЯДУ.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. Преса повідомляє з Атен, що Венізельос створив на Криті тріюмвірат з метою підготовись до оборони. Тріюмвірат задумує сконфіскувати всі публичні фонди на Криті, які сягають до 100 мільонів драхм. Кружляють поголоски, що Венізельос підготовляє наступ на Атени себто проти уряду.

ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ КОРАБЛІ.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. З Атен надійшли вістки, що бомбові літаки далі бомбардують збунтовані кораблі. Летуни не лише скидають бомби, але обстрілюють також кораблі зі скорострілів.

До Парижа надійшли вістки, що осередок повстання є у північній Македонії.

Грецьке міністерство закорд. справ заявляє, що дотепер ніодна держава не вважає збунтованих моряків за розбійників. Повстанців вважають революціонерами проти уряду, які можуть підлягати тільки грецьким законам.

„Парі Соар" подає такі подробиці про бої у східній Македонії: Дрібні сутички перемінились у завзяті бої. Міністерство війни мусіло вислати військову допомогу численним залогам. Багато вбитих і ранених. У боротьбі бере теж участь артилерія. Цілою акцією проводить Венізельос, який через радіо видає прикази.

КОМУНІКАТ ГРЕЦЬКОГО ПОСОЛЬСТВА.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. Грецьке посольство у Парижі оголосило в понеділок пополудні комунікат, в якім на основі вісток з Атен повідомляє, що грецький уряд панує над положенням. В Атенах спокійно і столиці Греції взагалі не бомбардували. Лад на Криті уряд завеле за кількох днів.

НОВИЙ ПРЕТЕНДЕНТ ДО ГРЕЦЬКОГО ПРЕСТОЛУ.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. З Мадриду повідомляють: У хвилині коли в Греції йдуть завзяті бої, у Мадриді зявився претендент до грецького престолу. Є ним князь Евген Ласкаріс, адвокат, який виводить свій родовід від одної з чотирьох династій, які в середновічю володіли у Візантії. Князь Ласкаріс є деканом адвокатської палати в Сарагосі. Він оголосив французькою мовою відозву, в якій подає свої права до престолу. Запевняє, що в 1922 р. його права признав царгородський патріярх Мільтіос IV., в 1927 р. єрусалимський патріярх. Династія Ласкарісів володіла в XIII. столітю. Івана Ласкаріса IV., предка кн. Ласкаріса скинув з престолу генерал Михайло Палеольог.

ХТО ПІДДЕРЖУЄ ВЕНІЗЕЛЬОСА?

БІЛГОРОД, 5. 3. ПАТ. „Правда" повідомляє, що Венізельос співпрацює з чужою, середземноморською державою, яка піддержує бунт у Греції.

МАНІФЕСТ ПРЕЗИДЕНТА ДО НАРОДУ.

АТЕНИ, 5. 3. ПАТ. Атенська телеграфічна агенція повідомляє, що президент республики Олександер Заїміс оголосив такий маніфест до народу:

Від чотирьох днів у Греції йдуть завзяті бої, джерелом яких є політичні антагонізми. Не виключене, що в Греції загостриться домашня війна, в якій пропаде спільна батьківщина. Вважаю своїм обовязком — каже президент — звернути увагу всім геленам на цю небезпеку і візвати тих, які пішли протизаконним шляхом, послухати голосу патріотизму і забути про особисті та політичні пристрасти. Греція повинна якнайскоріше вернутись до нормального політичного життя, якщо не хоче згинути.

ЛЕТУНСЬКА ДОПОМОГА ЮГОСЛАВІЇ?

БІЛГОРОД, 5. 3. ПАТ. У політичних колах кружляє поголоска, що грецький уряд звернувся до уряду Югославії за військовою допомогою проти збунтованих відділів. Грецький уряд бажає летунської допомоги.

ВЕНІЗЕЛЬОС ВЕСТИМЕ ДОМАШНЮ ВІЙНУ.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. „Ле Птї Парізієн" повідомляє з Атен, що положення в Греції погіршується з кожною хвилиною. Потверджуються вістки, що Венізельос задумує вести домашню війну з метою захопити владу. Уряд не зважається ніяких засобів, щоби здушити повстання. В Атенах відбулася велика маніфестація проти Венізельоса. Офіційні кола запевняють, що уряд не задумує тепер вести боротьби проти Венізельоса на Криті, але покищо бажає здушити повстання на суходолі.

ВОЄННІ СУДИ СУДЯТЬ. ВІДСТУП ПОВСТАНЦІВ У МАКЕДОНІЇ.

ЛЬОНДОН, 5. 3. ПАТ. Рейтер повідомляє з Атен, що уряд збирає всі летунські і морські сили проти повстанців на Криті. Літаки кидають бомби на збунтовані кораблі на водах Криті. Віллю Венізельоса мабуть знищили бомби літаків. Генерального губернатора Криті і колишнього губернатора острову вбили повстанці за спротив. На кружляку „Аверос" повстанці розстріляли 25 моряків, які не хотіли прилучитися до бунту. Щоденник „Типос" повідомляє, що коло острова Нільос горить збунтований корабель.

Воєнний суд в Атенах починає судити арештованих революціонерів за повстання. У Македонії повстанці відступають перед більшими силами урядових військ.

УРЯДОВІ ВІЙСЬКА ОКРУЖАЮТЬ ПОВСТАНЦІВ.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. Авас повідомляє з Атен: Урядові війська окружають далі повстанців, які схоронились у Драмі. Сподіються, що місто Драма піддасться. На Кріту вилетіли літаки.

СУД НАД ПОВСТАНЦЯМИ.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. Авас повідомляє з Атен: Вчора рано почалася розправа проти прихильників Венізельоса. Розправа відбудеться у прискіпленому ході.

ФЛЬОТА ПОВСТАНЦІВ.

АТЕНИ, 5. 3. ПАТ. Надійшли вістки, що коло островів Нікарія, Наксос і Сітонос появилися кораблі повстанців. Запевняють, що уряд приверне вже завтра лад.

НАСЕЛЕННЯ НЕ ПІДДЕРЖУЄ ПОВСТАНЦІВ.

АТЕНИ, 5. 3. ПАТ. Грецька телеграфічна агенція повідомляє: Атенські щоденники висловлюють жаль, що військо мусить боротися з найкращим кораблем военної фльоти і проти інших кораблів. Цілу відповідальність паде на організаторів бунту. Нині положення у Греції таке: У полудневій Греції повстанцям не вдалося захопити населення ні поширитись. Урядові кола переконані, що повстання буде здавлене. З Крети надійшли вістки, що повстанці задумують покинути острів і плисти на острів Родос.

ВЕНІЗЕЛЬОС ПОЇДЕ ДО ЄГИПТУ.

ПАРИЖ, 5. 3. ПАТ. „Ле Журналь" повідомляє з Атен, що кружляк Гель залишається до розпорядимости Венізельоса, який на випадок здавлення революції відїде до Додеканезу або до Єгипту.

РАДІОТЕЛЄГРАМА ВЕНІЗЕЛЬОСА.

АТЕНИ, 5. 3. ПАТ. Грецький уряд відкликав заборону вибирати з банківощадности. Морські ліхтарні коло Сальонік гасять на ніч і порт у ночі замкнений. Кружляють поголоски, що уряд перехопив радіотелєграму Венізельоса. Вона до-

вауе, що Венізельос проводить повстанню і вже прибуду фльоти до Криту, щоб офіційно стануги на чолі повстанців.

БОЛГАРІЯ ЗМІЦНЮЄ ПРИКОРДОННУ СТОРОЖУ.

СОФІЯ, 5. 3. ПАТ. Тому, що в грецькій Македонії йдуть бої, болгарський уряд зміцнив прикордонну сторожу. Зачувати, що вже тепер перейшло кордон кількох політичних емігрантів.

ЗАВЗЯТІ БОЇ В ТРАКІЇ.

АТЕНИ, 5. 3. ПАТ. Коло Сальоніки спокійно. Залоги в Гереї, Драма і Кавалля виступили проти уряду. В Сальоніках арештували коло 150 прихильників Венізельоса.

В Тракії урядові війська ведуть завзяті бої з повстанцями. В боях бере участь кінота, тяжка артилерія, танки і літаки. До першої сутички урядових військ з повстанцями під проводом ген. Каменоса у Сальоніках дійшло коло мосту на р. Струмі. Повстанці відступили. Міністер війни візвав повстанців, щоби до 24 годин склали зброю.

УЛЬТИМАТ ГЕН. КОНДИЛІСА ДЛЯ ПОВСТАНЦІВ.

САЛЬОНІКИ, 5. 3. ПАТ. Ген. Кондиліс у відозві до повстанців у східній Македонії візвав повстанців, щоби склали зброю до полудня, бо в противному разі введе з ними рішаючий бій. Відповідальність впаде на Венізельоса. Відозва стверджує, що уряд ніколи не змагав до диктатури, але мусів хопитись строгих засобів, щоб здавити повстання. По успокоєнню уряд розпише вибори до парляменту.

ПОВСТАНЦІ ВІДСТУПАЮТЬ.

САЛЬОНІКИ, 5. 3. ПАТ. Урядові війська перейшли ріку Струму і приневолили повстанців відступити. Число повстанців доходить до 2.000 і тому вони складуть мабуть зброю без боротьби.

МІНИ У МОРІ.

ОЛЕКСАНДРІЯ, 5. 3. ПАТ. Грецький консуль повідомив египетський уряд, що порт у Сальоніках замкнений від півночі смугою підводних мін. Тому кораблі, які пливуть до Сальонік, приневолені спинитись у сусіднім порті Карабурну і мусять брати летунів, якщо хочуть плинути далі

НОВИНКИ

— **З Українського Лікарського Товариства.** У пятницю дня 8. березня в год. 19. відбудеться у домівці Т-ва при вул. Підвалля ч. 7, І, відчит др Д. Стасіва: „Роля українця-лікаря на провінції.

— **3-ий піврічний попис** елевів Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові (середні роки) відбудеться в пятницю 8. березня ц. р. (не в середу як було подане) в год. 5 в малій салі Музичного Т-ва. Вступ вільний. Програмка 50 сот. 1049

— **33-ий з черги склад** відчинила Народна Торговля в м. Бориславі при вул. Косцюшка 125.

— **Хто виграє в італійсько-абісинській війні?** На запит одного визначного журналіста, хто має перевагу в італійсько-абісинській війні, старий, досвідчений генерал з останньої світової війни відповів, що переможцем вийде напевне та сторона, яка зміцнить себе цукорками з фабрики „Фортуни Нової" у Львові.

— **Цікавий винахід у косметиці.** Всім уже нині відомо, що вітаміни це найважніший корм для тіла і цілого організму, без яких тіло мерніє. Новочасне знання на полі медицини ствердило далі, що т. зв. гормони служать до регенерації організму. На тих висліцах оперлася новочасна косметика і приміняла ті обидва чинники — вітаміни й гормони — до відмолодження шкіри. На чужині стосують креми з вітамінами й гормонами з найкращим висліцом. В останньому часі дійшло до нашого відома, що одна з поважних фабрик у краю продукує того рода крем вітаміново-гормоновий під назвою „Алькора". Не підлягає сумнівові, що та цікава новина зацікавить найширші кола.

— **Надзвичайна знижка цін української книжки.** Культурно-освітні централі, „Просвіта" і „Рідна Школа" дають рідку нагоду усім читальням „Просвіти", усім кружкам „Рідної Школи", усьому українському громадянству придбати добрі, вартісні, необхідні книжки й створити собі вже раз свої бібліотеки. Лиш у березні! Лиш за готівку! Знижка на 30—80 процент. Домагайтесь каталогів та замовляйте книжки в **книгарні „Просвіти", Львів, Руська 1** і в книгарні „Рідної Школи", Львів, Сикстуська 20.

— **На дальше викупно Українського Городу у Львові** зібрано в неділю 3. ц. м. до пушок під церквами і львівськими українськими установами 248.24 зол.

Піврічний попис В. Муз. Інституту ім. Лисенка у Львові.

Піврічний попис елевів с вищих років і концертового курсу пройшов з гарним успіхом, та дав знову приявним нагоду ствердити розвій недолного таланту. Молодих концертантів знаємо вже з давніших пописів, тож і приємно є слідкувати за їх поступами. Виступили елеви учителів фортепіянової кляси: В. Барвінського, Г. Лефортепіянової кляси: О. Мосвицької, Т. Шухевича, скрипкової кляси: О. Москвичева, Е. Перфецького, кляси сольоспіву: М Сокіл, кляси віольончелі і камерної гри П. Пшенички.

Фортепіянові продукції: Шулик Софія, перейматься грою, але треба звернути ще більшу увагу на вироблення техніки. Глинянська Мирослава виказує багато темпераменту, техніка головно пасажова чиста та гарно розвинена, пізнали ми її як дуже добру акомпаніяторку. Дудко Лідія виказує значні способности, Михайлівська Володимира опанувала дуже добре Рондо Ц-моль Шопена, грає свобідно та певно. Харківська технічно заавансована, але треба грати багато на-пам'ять, щоби собі її виробити. Шматера Ольга виказала дуже гарний поступ, її гру характеризує музикальне думка та технічні прикмети.

Скрипкові продукції: Бук Степан та Гнатишак Мирослава під кождим оглядом солідно поставлені. Бак Богдан звернув увагу своєю арією музикальністю, гра його відзначується великим спокоєм, але повна виразу. Чельо репрезентував І. Барвінський, хоч на нижчому курсі науки, але своїм хистом може суперничати з елевами вищих років. Тон його поглибився та набрав більше виразу, а його небуденний талант надає його грі багато безпосередности.

Матіяш Василь та Лешкова Ольга це співаки, які поважно ставляться до музики. Деклямація слова та фразування добре, матеріяли голосові гарні, над яких дальшим розвоєм варто працювати.

Концертовий курс гідно репрезентували з фортепіянової кляси Котович Ірина, Шпитковська Лідія та Перфецький Богдан, з кляси скрипкової Согор Роман. Перфецького характеризує почуття ритму. Думаємо, що напр. Прокофьєв найшов би в ньому дуже доброго інтерпретатора. „Прелюдії" Ревуцького, які належать до тяжчих творів, найшли свій вираз в інтерпретації Котовичівної. Согор панує над інструментом та гарно веде кантилену.

Повне признання належиться виконавцям Трія Ц-моль Бетовена. (Шпитковська, Согор, Березовський О.). Дуже добре зіграні вміли тримати весь час увагу слухача в напруженні. Бажаємо їм, щоби дальше плекали камерну музику, яка у своїй літературі має такі великі скарби.

Попис мав тільки одну хибу, а саме тривав дуже за довго. Три години без перерви, це може змучити навіть найбільшого прихильника музики. Ми знаємо, що і так не всі елеви вищих років брали участь. Може ліпше було б уряджувати попис з меншою програмою, зате частіші, а не піврічні.

І. Приймова.

— **Порнографія та її поборювання.** На тему виголосить п. С. Фіголева заходом Центр. Жіноч. Кружка У. К. С. в середу 6. березня ц. р. в домівці Марійського Т-ва Пань (вул. Руська ч. 10) дискусійний реферат. Початок год. 5.30 веч. Численна участь членів і гостей побажана.

— **Дирекції почт під увагу.** Маємо перед собою цікавий зразок „справности" почтових агенд львівської дирекції почт: маленька брошурка в опасці, на ній по-польськи друкована фірма „Склад насьон — Інж. Б. Попович, Львув, ул. Руска 20", по-польськи писана адреса (прізвище і місцевість), а все це енергічно перекреслене олівцем і на звороті написано: „Зарот — Львув". Додамо ще, що адресат не міг бути „невідомий", бо від довгого ряду літ є учителем у тому селі, що має на місці почту і — почтарку, що у виконуванні своїх обовязків керується своєрідними критеріями. Бо єдиною причиною відсилки тої брошурки, це мабуть те, що це — український каталог! Довідуємося одночасно, що з правила українські каталоги (дуже небезпечна для польської держави і польського народу література — цінник насіння!) відсилають почтові уряди в Ланівцях, Перемишлянах, Лопатові, тепер в Оглядові. Це зоветься — практичне сформлювання „згідливого співжиття народів".

— **Продовження мешканевої мораторії.** Рада міністрів виладила проект закону в справі продовження мешканевої мораторії для безробітних від 1. квітня до 31. жовтня. З днем 31. березня минає речинець здержання ексмісій з одно- і двокімнатних мешкань, які займають безробітні. Закон буде поладжений в найближчому часі в соймі.

— **Нові урядничі легітимації** дістануть державні урядовці від 1. квітня ц. р. Замість дотеперішніх різнородних легітимацій будуть видані легітимації одного типу з винятком легітимацій для жінок урядовців і дітей. Всі ті роди легітимацій уповажнюють, як відомо, до знижок на залізницях.

— **150 урядничих родин покидає Львів.** Міністерство скарбу приділило коло 150 урядовців з II. скарбової палати у Львові до нової скарбової палати в Станиславові. З днем 1. квітня ц. р. отже з початком нового бюджетового року станиславівська скарбова палата розпочне своє урядування. Бюра палати будуть приміщені в маєстратському будинку, де містився досі воєвідський уряд, який переноситься до будинку знесеної залізн. дирекції.

— **Рільні кольонії для вязнів.** У звязку з переповненням вязниць у Польщі міство справедливости опрацювало проект, на основі якого перенесуть вязнів на рілло на теренах маєтку, що є власністю міства. Місто має рільних теренів 2.741 гектарів у сімох апелятіях. В варшавській апеляції Лісна Підляська біля Седльців, на Шлеську Лагевники Великі, на Поморі та на Виленщині. Місто хоче на тих теренах уладити рільні кольонії, на зразок інших держав. Досі вязні в Польщі працювали лише в ріжних вязничних варстатах. Одинокими трудношами є лише зорганізувати відповідний персонал. Про скількість вязнів говорять найясніше цифри, а саме 1. січня 1935 р. в Польщі було 55.859 вязнів, а тепер, себто 1. березня, число це зросло до 57.000 осіб. За останні два місяці прибуло дуже багато засуджених із східних окраїн за виріб самогонки. Всі вязниці в Польщі можуть помістити ледви 32.000 осіб.

— **Нові однострої для почтових службовців.** Міністер почт і телеграфів видав розпорядок, яким уводить для почтових службовців маринарки і плащі англійського крою та англійські круглі шапки. На одностроях будуть відзнаки старшинства залежно від пенсійної групи. Умовні службовці будуть носити відзнаки золотої краски.

— **Дзедзінська знову перед судом.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові розпочалася друга з черги розправа проти Анни Дзедзінської, що в травні м. р. застрілила у своїм мешканні в заліжничих домах при вул. Городецькій свого чоловіка, залізничого шлюсаря. Як відомо, ця старша жінка, мати двох дорослих дітей, позбулася чоловіка, щоб увійти в подружий звязок з аптикарем Зигмунтовичем, мужчиною теж старшим, але богатим, не зважаючи на те, що він не хотів її як жінки анормальної навіть знати. Перша розправа, що відбулася перед кількома тижнями, скінчилася уневажненням вердикту, на основі якого трибунал мусів би був звільнити обвинувачену. Якби й тепер присяжні судді видали подібний вердикт, трибунал мусів би Дзедзінську таки увільнити.

На закінчення КАРНАВАЛУ бавимося всі на
ВЕЧЕРНИЦЯХ
ТОРГОВАЛЬНОЇ МОЛОДІ
в Кімнатах „Української Бесіди" 9-го III. 1935. год. 21. (9-та вечером). 1067

— **Колишній російський комендант Перемишля живе у Львові.** Між російськими емігрантами, що після большевицького перевороту опинилися у Львові, знайшовся теж колишній російський полковник, Сергій Кондратов, що під час капітуляції Перемишля 24. березня 1915 р., був російським комендантом цієї твердині. Він походить з богатої родини в Петрограді, яка після конфіскати її маєтку большевицькою владою знайшлася на еміграції в крайній нужді. Він по домах і продаючи олівці, папери і т. п. живе дійшло до 10-142.000. — У найближчих днях сіямський король зречеться офіціяльно свого престолу, який перейде на його 11-літнього сестрінка князя Магідоля. — Австрія має на підставі останньої статистики 6,792.000 осіб, Відень 1.874.000. — Англія призначила цього року 4.500. 000 фунт. ст. більше на воєнництво, ніж у минулому. — У Токіо помер відомий японський письменник Шойо Цубучі, що переклав Шекспіра для японської сцени. — О соба, близька до Вільгельма, заявила кореспондентові англ. агенції Райтера, що кайзер може вернутись до Німеччини тільки тоді, коли німецький нарід звернеться до нього з таким проханням — На московський

фабриці олівців ім. Кресіна вибух убив кілька осіб; причина невиявлена. — У Празі відкрили шпигунську німецьку організацію; арештували 30 осіб. — Абісинський уряд заплатив Франції 300.000 фр. відшкодування за інцидент у Діккілі, де вбили франц. урядовця Берара. — У 1935 р. святкуватимуть 180-ліття московського університету; є там тепер 4000 студентів, 500 аспірантів, 167 професорів і 10 членів Академії, що викладає. — До Кракова приїхала відома німецька фільмова артистка Бригіда Гельм. — В Парагваю шириться страшна недуга прокази. — Ріка Тигр виступила з берегів і залила величезні простори. — В середущій і південній Італії вилляли майже всі ріки.

ДОБРІ РЕЦЕПТИ

ШИКОВНІ МОДИ

в журналі

GARTENLAUBE

Кожний знає його веселу частину. GARTENLAUBE відоме своїми визначними співробітниками.

Дає дуже багато практичних порад, що влекшують працю господині. Перегляньте раз один зшиток гарного німецького журналу для родин.

Verlag Scherl Berlin SW. 68.

Зі сцени й естради.

Амат. Театр при читальні „Просвіти" в Замарстинові: „Тарас Бульба". Саля чит. „Просвіти" на Левандівці.

В неділю 3. ц. м. відіграв аматорський театр при чит. „Просвіти" у Замарстинові в салі чит. „Просвіти" на Левандівці песу на 4 дії „Тарас Бульба". Песа історична, з виховною тенденцією. Має багато сцен, що приневолюють глядача слідкувати за акцією із запертим віддихом.

Аматорський гурток замарстинівської читальні виконав песу без закиду. Навіть коли не знаєш нічого про минуле того аматорського гуртка, то дивлячись на виставу, бачиш, що цей гурток аматорів уже в нічому не уступає професіоналам.

Слабше вийшов балет у 2-ій дії, хоч своє враження теж зробив. Зате креації п. Святослава Могала (Тарас Бульба), п. Марії Королівної в ролі матері, п. Ярослави Дмитрухівної в ролі Валерії та Р. Пузяка і М. Гука в ролях синів — це гра акторів, що мають дійсно сценічний талант і що попали на відповідну для себе ролю. Такі сцени, як кінець 1-ої дії, молитва матері за синів, чи молитва-спів п. Я. Демцюхівної в ролі Валерії — не часто можна бачити навіть у професійних театрах з виробленою славою. Слабий був воєвода (Ом. Яценків), що не вийшов поза аматорську гру.

Песу заграно з розмахом. Режисер п. Осип Когут поставив її на дуже високому рівні, вміє до неї підійти з властивої сторони та, де всі вичували, вложив тут багато праці.

Публики багато, дохід поважний. **Е. Ч.**

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

МАРНОТРАТНИЙ СКУПАР

Помер у Льондоні 67-літній робітник Гауер. Від голоду. Під його подушкою найшли конверту а 56 фунт. шт. (приблизно 300 долярів) і на рахунку в банку 220 фунтів. Скупар? Ні. Він погорджував грішми і вважав їх джерелом усякого лиха. Навіщо-ж збирав їх? Щоб показати людям, що нехтує ними. Як звичайний сірий робітник виходив він вряди-годи до шиночків і там на очах здивованих гостей замалював люльку штерлінговим банкнотом. Він хотів таким робом позбутись усіх своїх грошей і міг був іще запалити прилюдно 276 люльок. Слідчий суддя стверднв, що Гауер помер природною смертю. До цього додав тільки таку фільософічну замітку.

— Покійний найшов найдорожчий з усіх доперішніх способів, як запалювати люльку.

Великий Театр у Львові
год. 7·30 веч.
Нині в середу 6-го березня 1935.

„Перепровадження"

величавий твір члена Академії П Л. Карла Губерта Ростворовського.

З дороги життя.

Бідна поезія.

Тямлю мої молодечі літа, штубацькі зворушення, коли я як учень VI. кляси реальної мав щастя познайомитися з Іваном Франком, Осипом Маковеєм, пізніше зі Стефаником і Мартовичем.

Руки поета дотикався я й моїх однолітків з набожною пошаною, а автограф Франка на збірці ліричних поезій оглядала ціла моя кляса як дорогоцінну реліквію...

І тямлю театральні прем'єри, коли виходили ми з театру з горючою головою, з блисканками в очах.

Боже! Скільки щирого захоплення, скільки глибоких зворушень, скільки спогадів!..

А опісля розмови, гарячі, пристрасні розмови, полеміки, рецитації, настроєві вечорі й ночі в „Монополі" старого Гекеля, де нині стоїть Шпрехерівський хмародер!

Де поділося дух тих часів? Де поділося фанатичне замилування для письменства, а передовсім для поезії? Де зворушливе, подекуди можна й дещо наївне відношення людей до письменників? Де ті захоплені дівчата, що, бувало, Франка, ще тоді не стару людину, цілували в руку? А він засоромлений і розбавлений, вемхався сердечно й добродушно...

— Пішов Франко — перепінтувалися — живий Франко!

І де безслідно щез тип тої доброї дівчини з синіми очима, що немічного, спаралїжованого поета на бальконі при вул. Жулінського ч. 8. годувала вишнями?

А як воно було, коли душа заблукалася на самі верхи, де як на горі Сінай, раз блискало, то знов гриміло, то чудовий виднів лазур, коли появився „Вишенський", „Мойсей", коли за останню „костячину" йшли ми до Гекеля щоб побачити Франка, Павлика, Грушевського та поговорити з ними кілька хвилин.

Або все всміхнена, з прижмуреним оком постать невабутнього Маковея, який упевнював нас, що вчився писати поезії від Шурата, а нам молодим радив не оголошувати нічого зараз, коли воно написане, лише перечекати, нехай воно вležиться.

Інші часи! Нині молоді поети не вірять старшим поетам, навіть глузують із них, що не вміють писати віршів. Може мають рацію. Ми не вміли найти рим до „церква", а вони римують її в „морква", ми не писали радіо та літаки, бо їх не було і тому наша поезія постарілась.

Але нинішні пробоєві поети йдуть далі. Вони пишуть прозою. І не щонебудь, а принципіяльні ідеольогічні статті, маніфести, реклямові рецензії для своїх однодумців, апостольські послання, торгівельні оголошення, запросини до передплати.

І замість цілувати в руку старших, б'ють поклони перед дзеркалом і до своїх товаришів-молокососів промовляють:

— Пане редактор!

А до народу промовляють так:

— Ми молоді! ми хочемо переродити вас усіх, вічнилих трупів, опортуністів, компромісовців, ухилістів, хрунів та інших недобитків, відірваних від усіх пекучих проблем і змагань сучасности, що живе розкладом, занепадом і зневірою! Ми молоді!

Бідна поезія. **Тиберій Горобець.**

Дописи.

ЛЬВІВ.

Академія в честь проф. М. Грушевського на Жовківським передмісті. За ініціятивою Народньої Організації Жовківської дільниці, місцевий Кружок „Союзу Українок" улаштував 3. ІІІ. (неділя) академію в честь першого голови Української Держави, проф. Михайла Грушевського. Вступне слово сказала п. др Х. Коноченко. В пристуснім рефераті прелегентка представила Грушевського як великого вченого, історика, політика, відтак як голову Української Держави. Слова її пригадали присутнім великі хвилини нашого зриву та зворушили патріотичну совість зібраного громадянства цієї частини Львова, що так нераз приспану злиднями нашого будня треба час до часу будити. Зворушення слухачів удвилось самій прелегентці. В її очах блестіли сльози. До зрелігійнення свята причинився хор місцевого Кружка „Союзу Українок" під управою мґра Ліди Турконич відспіванням народніх пісень Лисенка: „Ой пущу я кониченька", „Розлилися круті беріженьки", „Та за біліли сніги". В академії взяв участь місцевий мужеський хор „Трембіта" під проводом п. Воло. Панасюка. Хор відспівав Ф. Колесси: „Тим, що впали" і „Стоїть Кавказ". Деклямувала учениця школи ім. Короля Данила Галицького, присвячений Грушевському на це свято. Коротка програма академії, що скінчилась відспіванням національного гимну, лишила у присутніх милий спомин і гарне патріотичне враження. Громадянство Жовківської дільниці гідно вшанувало память нашого великого вченого, політика і громадянина. **Г. В.**

ЛИПНЕВА ОТРУТА

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

Ціна: зол. 1·40. Порто 30 сот.

Замовляти: в „ДІЛІ".

ПЕРЕМИШЛЬ.

Загальні Збори філії Т-ва ім. Петра Могили. На 28. лютого скликав видїл філії Т-ва ім. П. Могили загальні збори своїх членів. Філія істнує у нас від 1914 р., а відновлено її діяльність у 1925 р. Має вона 64 членів і майже літературничну бібліотеку. За час свого двадцятилітнього істнування і за останніх десять літ по відновленню не годна якось філія накладнати культурно-освітньої праці в рямцях статуту. Викладів улаштовувано мало, подеколи кілька в рік, і то доривочно, без системи; виявничої праці не пробовано, а музей остував хто-зна-який. З бібліотеки позичало книжки найвище 45 членів, у тому більшість учениць та учнів. Приходу з членських вкладок і бібліотечних оплат було щорічно 400 зол. Зацікавлення інтелігентного громадянства Товариством дуже мале. Доказом цього те, що на Загальні Збори прийшло на особисте запрошення 12 членів, у тім 4 учителів гімназії, на всіх понад 40, 4 народніх учителів на всіх понад 20, один суддя на сімох, один самостоятельний та один приватний урядовець, вкінці один ремісник. З адвокатів, лікарів, священників, фінансістів, економістів, кооператорів і молоді не було ні одної душі! І боліть це і соромно. Вину бувшій і нововибраний голова п. Стельмах Денис такого прикрого стану бачить у браку звязків Матірнього Т-ва ім. П. Могили з філіями, а слабому поширенні й нерозумінні цілей Товариства серед нашого громадянства, в недостачі всякої кооперації та концентрації в праці таких установ, як Р. Ш., Просвіта, Сільський Господар і Т-во ім. Могили та в крайній байдужності нашого інтелігента до книжки. Нового видїлові прийдеться знову пошукати за крищою домівкою, приміщенням на бібліотеку, в Українськім Інституті для дівчат, або в школі ім. Шашкевича, розпочати негайно на „Українській Бесіді" відчити та вкінці перевести акцію приєднання нових членів. Якщо відчитовий систематичний курс не дасться наладнати на „Українській Бесіді", то слід тоді взяти на увагу домівку оо. Василіян під звязанською церквою. Тільки більше доброї волї, сильної віри й упертости — й таки Товариство ім. П. Могили рушимо! **Я. Ов.**

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла".

БРІДЩИНА.

Свято Крут у Залізцях. Читальня „Просвіти" в Залізцях, пов. Броди, відсвяткувала величаво роковини Крут. На це свято прибули всі члени з родинами. Перед вступним словом всі присутні піднялись зі своїх місць та однохвилинною мовчанкою помянули героїв лицарів, що зложили свої молоді голови за волю й самостійність України. Після того йшла програма, на закінчення якої улаштовано збірку на Т-во Охорони Воєнних Могил. Збірка принесла 1.40 зол.!

СПОРТ.

ВІДКЛИКАННЯ ЗМАГАНЬ У ВОРОХТІ.

Спортова Рада У. С. С. повідомляє, що з причин від неї незалежних відкликуються міжклубові змагання за першенство Ворохти, назначені на день 7. — 10 березня ц. р. у Ворохті. — **Спортова Рада.**

ЗИМОВІ СОКІЛЬСЬКІ МИСТЕЦТВА У ВІДБИВАНЦІ

Змагання йдуть далі. Висліди: 27. II. Ольдбої С.Б. — Сокіл V. 2:0 (15:8, 15:5). 27. II. С.Б. (членки) — С. IV. (членки) 0:2 (8:15, 9:15). 28. II. СБ. I. (учасниці) — СБ II. (учасниці) 2:0 (15:1, 15:13). 3. III. С. III. (членки) — СБ. I. (учасниці) 2:0 (15:11, 15:7). 3. III. СБ. III — С. III./II. 0:2 (12:15, 6:15). 3. III. С. IV./II. — С.Б. II. (чл.) 0:2 (4:15, 15:17). 3. III. С.Б. II. (уч.) — С. IV./II. 2:0 (15:1, 15:4).

Точкування:

I. Кляса.	гор	точок	сетів
1) С-Б. I. членки	3	6	6 : 1
2) Сокіл IV.	3	4	5 : 3
3) С-Б. I. учасниці	2	0	4 : 1

4) Сокіл III.	3	2	3 : 5
5) Ольдбой С-Б.	4	2	3 : 6
6) Сокіл V.	3	0	0 : 6

II. Кляса.

1) С-Б. II. учасники	2	4	4 : 0
2) „ „ члени	2	4	4 : 0
3) Сокіл I/II.	3	4	4 : 2
4) С-Б. III.	2	0	0 : 4
5) Сокіл IV./II.	3	0	0 : 6

Ж і н к и.

1) Сокіл IV.	3	6	6 : 1
2) Сокіл Батьки	3	4	4 : 2
3) Сокіл III.	4	4	5 : 4
4) С-Б. I. (учасниці)	4	2	2 : 6
5) С-Б. II. (учасниці)	2	0	0 : 4

Цього тижня і в неділю 10. ц. м. від год. 16-тої відбудуться останочні розгравки.

ГРАФ ЮРІЙ ЖАРИНІВ, УКРАЇНСЬКИЙ БОРЕЦЬ, УШКОДЖЕНИЙ У БОРОТЬБІ.

Часопис „Канадійський Фармер" повідомляє: „Ніхто із світових борців-змагунів не є такий популярний у Торонто, як і у всіх містах Америки, як граф Юрій Жаринів, український аристократ, що вибрав собі кар'єру борця. Граф Жаринів виступав у Торонто 7. грудня м. р. у боротьбі з Ріхардом Шікатом колишнім німцем і бувшим чампіоном. Він заступав Британію, котрий не міг виступити через ушкоджене око. Всі місцеві часописи писали про нашого земляка, як про „українського аристократа й найбільшого любимця спортових фанатиків". У боротьбі з Шікатом, граф Жаринів був би поклав німця, як-би той зненачька не вхопив був Жарина й не викинув з естради в долину на цемент, де український борець ударився в ноги так нещасливо, що дістав тяжкі ушкодження і його місія вінчести. Ми гордимось нашим земляком, що не згодиться виступити ніколи до боротьби, якщо в газетах і в рекламі не зазначать його як українця. Це чи не одинокий випадок, що наш спортовець розголосив ім'я України в американських кругах спорту. Інші наші борці підписуються під московські імена, напр. Гах, котрого свят знає як матроса Крилєнка".

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

А. Редькевич: НАУКА ПРО СВІТЛО, фізика — частина IV, в-во Самоосвіта 1935, ч. 63 (Стор. 38, ф. 16°

r. Wladimir Kubijowytsch: DIE VERTEILUNG DER BEVÖLKERUNG IN DER UKRAINE MIT EINER KARTE. Berlin 1934. Beiträge zur Ukrainekunde herausgegeben von Ukrainischen Wissenschaftlichen Institut. II. Heft. Стор. 40, ф. 8°

ЖУРНАЛИ:

„ЖІНКА", двотижневик, орган Союзу Українок, Видає кооператива „Союз Українок" Львів, вул. Спитуська ч. 44. Ч. 5. Дня 1-го березня 1935. Зміст: Матері і дочки (передова М. С.); У нашої семіярки Олена Шевченко; Жіночий рух на Підкарпатті (Ірина Невицька); Поезія (Волод. Жуковецька); Екзотична кар'єра одної жінки (Ганна Чикаленко); Маскарада (Нері); Жіночий рух на чужині; Мова жіночої одежі (Ярослава Мушка); Сонце, повітря, рух; Поза громадській роботі; Наші будні. Журнал коштує в місячній передплаті один зод., у піврічній 5 зох., в річній 10 зох.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів, 1. березня 1935. Р. IV. Ч. 5. Зміст: Лев Ясінчук: Що ми варті. Інж. І. Луцишин: За господарську самовистарчальність. І. Садовий: Бунтівник фейлетон) Вадим: Більше уваги для дитячої літератури. П. Б.: Методично-наукові гуртки. Т. Монюк: Реформа народньої школи в Австрії. Приготовляйтеся до Шевченківського свята. Биківський: Дорість Р. Ш. в Биківі пов. Самбір. Як приймати дорість в члени Р. Ш. Софія Русова: Виховне значіння дитячого театру. Рідна Школа на Полісі (Доповнення). Д-р В. Пачовський: Найстарша гімназія на українській землі. — З життя Рідної Школи. Бібліографія. Рідні вісти. Інформації.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для сільських господинь і родин. 1. березня 1935. Р. IV. Ч. 5. Коломия.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Львів, березень 1935. Р. XIV Ч. 8.

РІДНА МОВА Р. III Ч. 2. Зміст: І. Огієнко: Значіння Шевченка в історії української літературної мови. С. Черкасенко: Наша таємниця, поезія; 2. Промови С. Черкасенка: Наша таємниця, поезія; 2. Промови С. Черкасенка: Артизм творів Степана Руданського. М. Гнатишак: Артизм творів Степана Руданського. І. Огієнко: Методи навчання складні, вступ. Сучасна, І. Огієнко: Методи навчання складні, вступ. Сучасна українська літературна мова. Є. Гринчук: Новотвори в сучасній українській мові. П. Криновосюк: Психо-фізіольогія мови „Морний Поралник" для Реалії літературної мови від Шевченка. До всіх наших читачів. Видавців і Робітників пера, авст 6; Навчаймося літературної мови від Шевченка. До всіх наших читачів. І. Коропецький: В справі питування давніх звичаїв. І. Коропецький: В справі питування давніх звичаїв. І. Мойсак І. Великорський, М. Житта сліз. І. Мойсак І. Великорський, М. Хомишин, Б. Шенет: Зимірки про окремі слова. Чистота й правильність української мови: відповідь на запитання наших Читачів. Новинки з української мови. Мова на наших виділь. Огляд нових журналів. Долучи Мова на наших виділь. Огляд нових журналів. Долучи Приятельків рідної мови. Українська мова в Канаді й Америці. Розділ для самоуків і дітей: „Рідне Слово", Початкова Граматика, укр. літературної мови. — Адреса „Рідної Мови": Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m 10. Ціна: передплата річна 6 зод., піврічна 3 зод., чвертьрічна 1½ зод.; загранцею в Європі 9 зод., в Америці 2 доляри річно.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ, trybuna polskiej myśli państwowej. Tom. XLI. Warszawa, styczeń 1935. T. XLII.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa 4 marca 1935. R. 19. № 25.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 4 marca 1935. R. 19. № 25.

НОТИ.

ВЯЗАНКА ГАГІЛОК на жіночий хор. Музична накладня „Торбан" у Львові. Стор. 4, ціна 50 сот.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Театр „Заграва":

Золочів:

6. III. „Крамарі слави".
7. III. „Два світи".

Тернопіль:

9. III. „Крамарі слави".
10. III. „Тарас Будьба".

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Самбір:

6. III. „Княжна чардаша".
7. III. „Бешкет у раю".
8. III. „Катерина".
9. III. „Грічі повінчані".
10. III. „Серед бурі".

Великий Міський Театр.

Середа, 6. III. год. 7·30 веч. „Перепровадження". Прем'єра.

Четвер, 7. III. год. 7·30 веч. „Перепровадження".

Театр Різнорожностей.

Середа, 6. III. З причини генеральної проби нечинний.

Четвер, 7. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою". Прем'єра.

Кіна.

АДРІЯ: „Пожежа над Волгою" та додатки.

АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Із. Кенуров).

АТЛЯНТИК: „Сестра Марта шпіонує".

ВАНДА: „Король циганів".

ГРАЖИНА: „Юдина пісня мадярської душі" та „Спортова парада в Ленінграді".

КАСІНО: „Фрайлайн Доктор".

КОЛІСЕЙ: „Сновиди мрій" та ревія „Все вперед!"

КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріц і Фляш у храмі забави".

МАРУСЕНЬКА: „Імітація життя" та тижневик Парамаунту.

МІРАЖ: „Чар віденського вальса".

МУЗА: „Шпіон ч. 13".

ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Галь).

ПАН: „Тепер і завсіди", „Цілуй мене ще".

РАЙ: „Ніч чудес" (люрдська драма), вперше у Львові.

СВІТ: „Ніч чудес" (люрдська драма), вперше у Львові.

СОНЦЕ: „Шанґай-експрес" і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Пісня козаки" (Хозе Мояна), ревія „Шалійна сила".

УТІХА: „Долина тривоги", ревія „Прощай карнавале".

ХІМЕРА: „Спокуса дівчата". (Хозе Моліна).

Закордонне радіо.

Середа, 6. березня 1935.

Відень (506,8) 15·20 Забавна для дітей, 17·05 Концерт хор. у кав'ярні, 20·05 Симф. концерт, **Брно** (325,4) 18·15 Сучасні чеські пісні, **Кошиці** (259,1) 17·30 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12·35 Сальонова муз., 20·00 Академія в честь през. Масарика, **Парнж** (1648) 20·30 Фр. поезія XIX ст., 21·00 Камер. концерт (музика, співи, рецитації), **Білгород** (437,3) 13·15 Шісонькя, **Берлін** (356,7) 14·15 Форт., 15·15 Невідомі інструменталісти, 18·30 Музика, співи, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·15 Дитячі пісоньки, 18·30 Дві сонати Гендля, **Мюнхен** (405,4) 17·50 Сюїта д-дур на скрипку і форт., **Штутгарт** (522,6) 17·30 Форт. (Шуберт, Шуман, Брамс, Регер), 18·30 Пісні в супр. лютні, **Будапешт** (550,5) (3·30 „Марта" оп. Фльотова, **Мілянo** (568,6) 19·10 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·05 Квінтет, 21·00 Опера.

Четвер, 7. березня 1935.

Відень (506,8) 17·25 Форт., 20·00 Альпейський концерт (сп., муз.), 22·00 Шубертові твори, **Брно** (325,4) 19·10 Нар. пісні, **Кошиці** (522,1) 18·00 Для Запарпаття, **Прага** (470,2) 19·10 Концерт військової оркестри, 22·15 Легка муз., **Парнж** (1648) 21·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 17·00 Чеські пісні, **Берлін** (356,7) 22·00 Прелюдія та фуга Баха, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Нар. пісні, 17·30 Соністи, **Кельн** (455,9) 12·00, 20·10 Концерт, **Лайпціг** (382,2) 19·35 „Дер Ґнєтзанґ" оп. Вагнер-Регені, **Будапешт** (550,5) 17·35 Скрипка, 20·10 Симф. концерт, **Мілянo** (568,6) 17·05 Нов. концерт, **Рим** (420,8) 17·05, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 6. березня 1935.

6·30 Ранішня ядниця, 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 1·03 Метеорольог. вісти, 12·05 Камер. секстет, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·53 Полудн. денник, 13·00 Популярна музика з гр. пл., 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Концерт оркестри, 16·30 Зі світа дівчат: Клюб, якого досі не було, 16·45 Сальон. музика з гр. пл., 17·05 Боротьба зі старістю, 17·15 Китиця шл. нар. пісень — хор, 18·00 П'ятнадцять хв. старої музики, гр. пл., 18·30 Вес. сигн. „Нетактовна людина" на осн. Мольнара, 18·30 Почт.-техн. скринька, 18·40 Культ. і мист. життя, 18·45 Пісні (Квятковська сопран) у супр. форт., 19·15 Славенко, сонце на снігу, 19·25, 19·30 Спорт. вісти, 19·35 Грамоф. з Познаня: Твори на лірою д'аморе в виконанні Ів. Гаковського, 19·50 Гутірка 2·05 Оп. фрагменти, 0·15 Міцкевичівський вечір, 20·45 Веч. денник, 20·50 Як працюємо, 21·05 Шопенівський концерт, 21·30 Фрагм. із поеми Касперовича: На горбі смерти, 21·45 Сигн. (Корвин-Шимановська) в супр. форт., 22·15 Концерт творів нагороджених на конкурсі ім. Р.

Четвер, 7. березня 1935.

6·30 Ранішня ядниця, 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигн. часу, 12·05 У давній польській школі (для дітей), 14·00 Легка музика з гр. пл., 15·45 Малі сюїти, 16·30 Літературна гутірка у фр. мові, 16·45 Форт. твори з гр. пл., 17·00 Серед найгарніших коней в Польщі, 18·30 Листи та програми, 18·40 Мист. і культ. життя, 18·45 Східна акц. в муз., 19·15 Поезія авангарду, 19·25, 19·30 Спорт. вісти, 19·35 Респіті: Римські піні — гр. пл., 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Легка музика, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Театр Уяви: „Гості в попальні", 21·45 Концерт легкої музики з гр. пл., 22·00 Реклам. концерт, 22·15 Концерт із нагоди 150-річчя уродин Карла Курпінського (муз., сп.), 23·05 Танц. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·22·50 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 24·05, Париж 34·96·50, Берлін 213·00, Цюріх 172·30, Голяндія 358·85, Прага 22·10, Італія 44·40, Нюйорк кабель 5·23 5/8, Нюйорк чеки 5·25·50.

Золото: Долари 8·88—8·91, Франки фр. 34·20—34·50 Дукати 81·30—81·65, Корони, 35·60—36·20, Рублі 46·50—46·90.

Срібло: Корони австр.: 0·36 — 0.37, Фльорени: 0·95 — 0·95, Рублі: 1·48 — 1·52.

ЗБІЖЖЯ.

Ціни паритас Підволочиська дрібно Львів

	від	до	від	до
Ячмінь на жниво	15·25	15·50		
Висівки пшен. гр	9·75	10·00		
Висівки пшен. сер.	9·50	9·75		
Висівки пш. мілкі	10·00	10·50		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 5. березня ц. р. кооперативам платив за:

	дрібно Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·50 зол
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 кг. яєць	2·60 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло звишкова, на молоко сильна, на сметану та яйця ядержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 5. березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дрібно подвір птахомісарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	1·00 зол
Старі „	„	„	0·80 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·95 „
Індики	„	„	1·00 „
Індички	„	„	1·10 „
Цесарки	„	„	1·25 „

Птицю приймає в сильності звичаєного приплоду для можного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

На карнавал сукенки, фрак, пелерина. Ціни низькі. Коллонтая 10, тел. ч. 215-57. 1065 2—3

Практиканта шукаю до складу. Тарнавського 85, Гудз. 1066 2—2

Магістер прав шукає місця в адвоката. Може на провінції. Зголошення в Адміністрації „Діла" під „Початкуючий". 1068 1—3

Пачка українка літ 27, розуміється на господарці вміє добре варити та шити, може жити на себе заряд дому. Зголошення на адресу: Львів, Бема 29, у п. Подгушкової. 1069

ОГОЛОШЕННЯ.

АДВОКАТ

Д-р Осип Суховерський

веде канцелярію

у ЛЬВОВІ, РИНОК 43. І. п.

(Дім „РИЗНИЦЯ") 3—3

Найдешевша виробня **сіток до огорожі**

„Бяткодрут"

Львів, 1056 з 1—1

Замарстинівська 33.

ЦЕРКОВНІ ДЗВОНИ

доставляють лиярні дзвонів

Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в Калуші та Перемишлі

НОВИСТЬ!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, що вони назеруть попередньої краси й сили тону, внаслідок чого перетоплювання дзвонів є зайве. 1054 з 5

Читайте „Діло"!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35

1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60

„ на першій сторінці . „ 0·75

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по куплю, продаж, винаймі і т. д. . . . . зол. 0.15

шукаючі праці . . . . . „ 0·10

слова товстим друком подвійно. „ 0·07

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—

„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—

„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—

„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Ч. 60 (13.958). Львів, четвер 7. березня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. РІК LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 20-41. „ Друкарні: 39-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

КОНФІСКАТА „ДІЛА".

Вчорашнє (59) число „Діла" підпало знову конфіскаті — цим разом за два місця в резолюціях Народнього Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання (частина I. і II. резолюції). Це 6-а з чеги конфіската в цьому році.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

У третій резолюції при кінці зложено помилково: „регулярної" боротьби, зам. „легальної". Та резолюція повинна виглядати так: Народній Комітет уважає, що єдиною відповіддю на таку політичну програму польської влади супроти українського народу в Польщі є якнайширше закроєна і переведена в життя консоліданія всіх українських незалежних національних сил у Польщі, що стоять на платформі легальної боротьби за права українського народу.

Анґльо-Український Комітет у Льондоні.

27. лютого появився в деяких органах англійської преси комунікат про засновини Анґльо-Українського Комітету в Льондоні. Це перший цього роду комітет в Англії. Особи, що входять у його склад, є найкращим доказом, що повстав він не випадково і не під впливом якихось товариських розмов, а є вислідом глибокого переконання англійських діячів, що така організація повинна істнувати в інтересі вірної інформації про ролю України.

Комунікат, виданий цим комітетом, виглядає так:

„ЗАСНОВИНИ АНҐЛЬО-УКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ.

„Становище українців у Східній Европі заслуговує на поважну увагу британського громадянства.

„Українці заміщують менш-більше однорідну етнографічну територію (більшу як Велика Британія і Франція), поділену під цей час між СССР, Польщу, Чехословаччину і Румунію.

„Дуже мало було дотепер спроб справедливого відношення до українців і постійне нехтування цієї складної справи може остаточно спричинити конфлікт, у який буде втягнена вся Европа.

„Тому нижче підписані створили окремий комітет під назвою Анґльо-Український Комітет, який має на меті стежити за подіями і вживати таких засобів, які покажуться потрібними".

Між членами, що підписали комунікат, находяться: льорд Дікінсон, член палати льордів, пані Дагдейл, проф. Дж. П. Гуч, Ланселльот Льотон, адв. А. Лінкольн, С. Л. Мекартней, полк. С. Л. Мальон, Джофрей М. Мендер, член палати послів, сер Вольтер Нейпір, льорд Ноел-Бакстон, член палати льордів, проф. Р. В. Сітон-Вотсон, Мері Шіпшенкс.

Пані Дагдейл, сестріниця міністра закорд. справ із часів світової війни, льорда Грей, що була якийсь час делеґаткою англійського уряду при Лізі Націй, знає прегарно нашу справу, бо в свій час присвятила їй чимало основних студій. Проф. Дж. П. Гуч, історик, кол. посол (ліберал), співредактор видань кеймбріджського університету „Історії Британської Дипльоматії", співредактор місячника „Контемпорарі Ревю", С. А. Мекартней — автор більших політичних праць, головно з обсягу справ меншостевих. Такі особи, як льорд Дікінсон, льорд Ноел-Бакстон (кол. міністер хліборобства), сер Вольтер Нейпір, проф. Р. В. Сітон-Вотсон, пані Мері Шіпшенкс, добре знані українському загалові, тому зайво пояснювати, хто вони.

(За Укбюром, Льондон.)

Бенефіс у 25-ліття сценічної праці нашого артиста.

15. березня ц. р. придадає 25-ліття сценічної праці нашого відомого артиста, Петра Сороки. За весь той час ділня він долю більшости наших галицьких артистів, що не маючи постійної сцени у столиці, приневолені служити нашому драматичному мистецтву у незавидних обставинах, мандруючи з міста до міста, часто місяцями без спромоги заробити на прожиток. Грав він у різних наших трупах, зумів проявити свій талант і на чужій сцені.

У 25-ліття його праці його товариші та прихильники його таланту рішили підготовити йому бенефісову виставу з його співучастю. П. Сорока виступить у комедії Мерінам-Лужницького „Акорди" 15. п. м. у салі „Театру Різнородностей" в год. 7.30 веч.

Підписані Товариства звертаються окрім з покликом до львівського громадянства, щоб воно своєю численною участю у бенефісовій виставі дало доказ своєї симпатії до артиста і причинилось до скромного дару в день його роковин.

„Союз Дівчів Українського Мистецтва".
„Кооператива Український Театр".

За Організацію Вечора:
Експер. сценка „Богема".

Новий голод на Україні винищує 6,000.000 людей.

НЮ ЙОРК, 18-го лютого. (Вл. кор.) Нові жахливі сцени голоду на Україні подає сьогоднішній „Ню Йорк Джернал", поміщуючи першу звістку про це Томаса Вокера, америк. журналіста, що перебуває тепер у Льондоні. Вокер побував до Совітської Росії минулої весни разом з гуртом інших туристів совітського подорожного бюра Інтуриста, але по дорозі на Україні відлучився від громади і подорожував самостійно. Там збирав він світлини своєю камерою і мав щастя вивезти їх із Совітів. Не сталося так, що він відкинув камеру перед виїздом і урядовці не підсерівали його в посіданні таких важних документів. У сьогоднішньому числі „Джернала" поміщено чотири світлини. Одна представляє людину застрілену за те, що вибирувала колоски неіснуючого колхозу, якого вона була членом. Над умерлим батьком стоїть старший хлопчина і плаче. Друга світлина показує здохлу коняку, над котрою стоїть якийсь хлопець, щоб відстрашити селян та не допустити їх забрати мясо. Третя картина представляє чоловіка, що вилів на підлогу з сіном і тим помер з голоду, четверта дві селянки, що вибирують зерна збіжа на полтові. На це дав уряд дозвіл, як знак великої ласки. Ціла стаття написана описом жахливих сцен, а зачинається лапідарними словами: „Недавно я перейшов Україну в Совітській Росії, де 6 мільонів селян згинуло з голоду на останніх 18 місяців тому, що большевицький уряд наложив на їх живно заведені податки. Останньої зими салдати червоної армії за розказ з Москви забрали стільки збіжа від селян з останнього збору, що вони не могли вижившити себе і своєї худоби в зимі. Світлини, що йдуть з оцією нашою статтей, взяв я на превеликий ризик мого життя і вивіз їх у моїх кишенях. На щастя, мене не ревідували. Я відкинув цінну камеру, коли я прибув до границі, щоб не розбудити серед совітських урядовців ніяких підозрінень і штука вдалася..."

Трудися і щади, а не зазнаєш б'ди!

навчає українська приказка — тому складай свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

У 85-тиліття Масарика.

Львів, 7. березня 1935.

З нинішнім днем перший президент новоЧехословаччини кінчає вісімдесять п'ятий рік свого життя. Вісімдесять шостий рік стрічає Т. Г. Масарик людиною свіжою, здоровою, повною духових сил, і як завсіди творчою, а великою силою різних інтересів. Бож хоч великий провідник чеського народу і творець чехо-словацької політичної єдности, в очах світа в першій мірі — державник і політик, його діяльність усе була дуже багатогранна — нема ніякої ділянки в людському житті, яка його не цікавила б, та якої він не старався поглибити, й не дати своєї власної відповіді на дуже складні нераз питання. Політика й історія, література й мистецтво, культура й наука, філософія й мова та її відношення до життя, співжиття народів між собою, взаємини між славянами й т. д. і т. д. — все це однаково важне й однаково цікаве для Масарика. Дрібне, мозольна праця на всіх цих ділянках творить цінність, що для народу не пропадає. З цього погляду Масарик високо все ставить працю чеського народнього учителя, того тихого робітника без імени, що переродкував чеське село. З приводу свого вісімдесятьліття він предсталникам учительства сказав був, що, власне, нову чеську державу створив він — народній учитель, створив її своєю дрібною, невидною для постороніх працею.

Розглядати всю Масарикову діяльність, спинятись над його вислідами для чеського народу, тут не місце. Головні риси одного і другого в нас відомі. Тут зазначимо тільки, що рідко коли у світі можна подибати таку велику гармонію між думкою та вчинками, як це бачимо саме в Масарика. Є це взірець безкомпромісової великої людини, що все знала за свою правду стати, за неї боротися. Чи не буде його політичний реалізм, який йому доводилося проводити проти левиць десятих чеського народу, чи боротьба проти пепізробливости королевторського рукопису, чи виступи в обороні засуджених за ритуальне вбійство, чи сміливий захист сербських та хорватських діячів перед усевладним австрійським політиком гр. Ерентталем, чи промови за рівноправність українців у Галичині у віденському парляменті (травень, 1907. р.). Бож філософічний світогляд Масариків збудований не ідеях гуманности, які казали йому весь час брати в оборону кривдженого, слабшого, й які розірвали його, практичного гуманіста, з проповідниками невблаганого закону історичного матеріялізму, з марксистами — з одного боку і його, практичного християнина, високо релігійну людину, з провідниками панівної в Чехії Церкви.

Виходячи з цього світогляду, Масарик не міг бути ніколи прихильником ніякої диктатури. Проповідник демократії й поступу, на яких повинна спиратися сучасна держава, Масарик осуджує шантування вулиці чи кліка чи справа, гостро виступає проти московського комунізму, італійського фашизму й німецького гітлеризму, бож усі ці політичні форми не допускають вияву вільної думки. Тим і пояснюється, що держава, на чолі якої стоїть він, Масарик, стала пахучим островом, де забиті спокійне місце вигнані з країн, де демократію скасовано в імени. Тим і

пояснюється, що серед розбурханого моря політичних і національних пристрастей, іде розмірно спокійно праця різних народів, які знайшлися в рямцях сучасної Чехословаччини. Немає, здається, держави, де конституція просякнута ідеями Масарика, допускала би таку широку культурно-національну волю, як держава Масарика. Ідеал президента Чехословаччини — запрягти до творчої політичної співпраці всі народи, які заселюють чехословацьку республіку. І хоч як воно в теперішніх часах важко це зробити — Масарикова думка повільно здійснюється.

Президент Масарик, за згодою представників Закарпаття втягнув у межі Чехословаччини й частину нашого народу. Не можемо закривати очей на те, що відносини в цій частині етнографічної української території ненормальні. А проте, коли пригадаємо те, що було на цій землі до 1918. р., в тім, чим стало Закарпаття вже тепер ми можемо бути вдоволені. Відносини на Закарпатті складні. Ще довго матиметься на ньому тяжкий мадярський режім, не так скоро вирине нова українська світом генерація, яка виростає у вільній державі Масарика, весь той мадярсько-москвофільський кукіль, що густо вкрив усе Закарпаття. Але усе це покоління, що хова в своїх душах ненависть до президента, має те переконання, що воно переможе, й переможе саме при допомозі ідей, які проповідував усе Масарик.

Великий прихильник Росії (демократичної, не — царської й не большевицької), російської культури й письменства, Масарик небагато розмірно приклався всім до української проблеми. Болів менше, ніж, наприклад, до справи лужицьких сербів. А проте вона для нього не була чужа, в австрійському парламенті перед війною і в часі російської революції. Практичний знав прихильности його до українських культурних справ треба добачати в його активній допомозі культурним установам української політичної еміграції, головно українському університетові у Празі.

З нагоди 85-ліття великого діяча, вченого й людини — бажаємо президентові Масарикові кріпкого здоровля, а чеському народові, щоб його провідник прожив іще довгі роки для його добра та щастя.

На релігійному розпутті.

(Релігійна боротьба в Німеччині, її стан і вигляди).

II.

„Nord. Glaubensgemeinschaft" є крайнім виявом течій, що змагають до створення одноцілої національної, германської релігії навіть за ціну зірвання з цілим світом, а може власне й для цього. Крім неї є також течія інша, більше твереза і більше практична, що має на меті... реформу християнства в дусі расово-моральних і державних потреб німецького національного соціялізму. Цей релігійний рух зосереджений в організації „Німецьких християн" („Дойче Хрістен"). Члени тої організації називають себе справжніми спадкоємцями Лютра і правовірними інтерпретаторами його науки. Їх безпосередньою метою є обєднати всі протестантські віроісповідання в одній, державній німецькій церкві. Акцію „Німецьких християн" підтримує уряд і ціла війна в лоні нім. протестантської Церкви вийшла саме ізза тої підтримки. У відношенні до поганського руху в Німеччині, уряд зберігає невтральність. Прихильну?... Мабуть; бо нічим не спинює місійної поганської пропаганди. Декрету міністра внутрішніх справ про заборону публичної критики міжконфесійних ріжниць і конфліктів у лоні протестантської Церкви не можна вважати спрямованим проти поганської акції. Він відбирає лише тій акції вістря релігійної боротьби, не допускає до стихійного зудару двох світоглядів, — але змоги поганської пропаганди в масах ні в чому не обмежує.

Зрештою нині вже обмежити не може. Цікаво написав на цю тему в „Райхсварт" (ч. 46-15 м. р.) визначний гітлерівський діяч граф Ревентльов, обговорюючи появу вище згаданого декрету:

„Мусимо зрозуміти, що релігійна боротьба в Німеччині стала духовою, релігійною та моральною (sittliche) конечністю. Ніхто не хоче і не може заперечити, що в німецькому народі повстав релігійний фермент (religiöse Gärung), що не є переходовим, поверховним явищем, але все глибше охоплює і просотує німецькі душі. Воно переповнене всіми проблемами, які взагалі можуть виринути в релігійній ділянці. Як у нас сюди, так і тут є цей фермент природним, а тому й конечним процесом, який не спинений, муси довести до очищення; спинений натомість — розложить ферментуюче тіло. Саме на релігійному полі дає історія нім. народу погані, але щасні і трагічні приклади. В таких випадках (спинювання ферменту) витворюються легко хоробові огнища, запальні затроєння крови, як знаємо це зрештою з досвіду на інших сумежних ділянках громадянського життя...

„Вільна релігійна боротьба є сьогодні внутрішньою конечністю для нашого народу, що опинився у глибокому вирі також релігійного шукання. Нарід питає: Де є Бог? І: в які релігійні форми можемо влити і втримати живою нашу тугу за Ним? Булоб але, якщоб ми мусіли обмежити свободу того вияву.

„Далекозорний розум вождя і канцлера (Гітлера) оповістив і забезпечив всім свободу віри та совісти. І якщо з другого боку міністерство внутрішніх справ бачилось примушеним заборонити на майбутнє критику міжконфесійних конфліктів в лоні протестантської Церкви, то це не обмежує на ділі свободи релігійних стремлінь, але є конечністю, що її викликала гострота та завзятість боротьби".

В тому місці слід підчеркнути один незаперечний і багатомовний факт: Серед хаосу релігійних терть і суперечностей, одинока католицька Церква в Німеччині стоїть твердо і непохитно. Що більше: з відкритим шеломом виступає до боротьби за право опіки та інтеренції в духове життя німецького католицького громадянства. Національний соціялізм атакує — як досі позиції нім. католицизму доволі несміло і хаотично. Однак це не значить, що до генерального, протикатолицького наступу не прийде. Це залежить виключно від часу, в якому гітлеризм опанує протестантську Церкву, а щойно опісля прийде черга на католицизм. Прийде, бо мусить прийти, якщо нац.-соціялізм не схоче перечеркнути своєї програми. В заложенні цієї програми є створення централістичної, обєднаної як найтісніше, німецької держави. Щоби обєднати всіх німців не лише механічно, але й духово, треба було їм дати ідею, духову підставу того обєднання. Тією підставою став расизм. Те, що Гітлер у своєму ідеольогічному творі „Mein Kampf" порівнує поняття расизму з поняттям релігії, не є звичайною собі грою слів, але має глибоке психольогічне обоснування. Церква в Німеччині ніколи не мала обединуючої функції, а й нині ця держава представляється під релігійним оглядом дуже ріжноманітно і розбито.

Міські Театри у Львові, на четвер 7. березня.

Великий Театр

Год. 7:30 — Нині **„ПЕРЕПРОВАДЖЕННЯ"**

Карла Губерта Ростворовського

Величавий твір сучасної польської літератури.

в Театрі Ріжнородностей

Нині год. 7:30 веч. Премієра

„5 перед дванайцятою"

Капітальна комедія Льотара й Ядлера.

Д-Р ЕВҐЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ 30

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Орган шляхотської партії, „Газета Народова", помістив у ч. 214 з 1895 року з нагоди появи „Стрийського Голосу" під наголовком „Нове часопісмо руске" статтю такого змісту:

„Ми не підносилиб на отсьому місці появи нового руського часопису, якби не обставини, в яких він виступає на політичну арену. Вже перед деяким часом ми повідомляли, що в Стрию під рукою адвоката д-ра Олесницького має виходити новий руський політичний часопис під впливом агітацій, що розпочалася в Турчанщині, опісля розвинулася в Стрийщині та має на меті зібрати в один табор всі руські партії і фракції задля спільного діланя. „Діло" не скривало свого страху, яким наповняє його той намір, що грозив підкопанням його екзистенції, а на кожний спосіб утратою всяких впливів. Тоді намір не здійснився очевидно тому, що спільному ділянню не ставало спільної ідеї. Сьогодні той намір здійснюється. Як довідуємося з „Діла" і „Галичанина", появилося вже перше число „Стрийського Голосу". Виданем його є, як повідомляє „Галичанин", конципієнт адвоката Олесницького, пан Володимир Охримович; це видавництво викликали напасти руських рептильних газет на панів Олесницького, Охримовича й о. Давидика з Тухлі. Радується теж дуже москвофільський „Галичанин" з цього приводу, хоч найпровідоподібнійше не йде тут про „Народну Часопись" ані про „Буковину", які покищо не мають значіння серед ревних русинів, але про „Діло", і може саме тому затирає руки „Галичанин", якому дошкулює теперішня політика „Діла", що на кожному кроці докучає москвофілам, як і полякам. Тож тільки з ненависти до „Діла" може „Галичанин" називати програму „Стрийського Голосу" здоровою, яка на першому місці ставить головні заповіди радикалів і соціялістів.

„Стрийський Голос" так обосновує свої народини: Події останніх літ витворили серед нас особливе положення, сумне й важке під кожним оглядом. В публичному житті нема нині середовища, яке лучилоб загал, нема провідної ідеї, що керувалаб кроками представників нашого народу. Ті русини з провінції, що у всіх важніших хвилинах привикли були оглядатись на осередок краю, на столицю і вичікувати звідтіль ініціятиви й директиви, стоять нині безрадні, бо не бачать у тому осередку такої організації, яка в рішаючому менті моглаб дати ініціятиву до всенародньої акції й побудити ввесь нарід у краю до сміливої, енергійної оборони всіх життевих інтересів краю; а ця сумна дійсність витворює пресумні наслідки. Внутрі руського загалу родиться щораз більший брак взаїмного довіря, шириться недовіря до власних сил, а слідом за цим іде апатія й безділля. Багато щирих і совісних робітників опускає нині руки, а й ті, що ще працюють, тратять серед хаотичного й непевного положення ясну ціль з очей і праця щирих одиниць губиться при недостачі організації та не приносить бажаних висліпів. Серед загалу русинів можна стрінути нині голоси, що вважають змагання то консолідації милим політичним кроком, ба навіть зрадою. (Це виразна колючка під адресою народовців і „Діла". — Прим. Ред. „Газ. Нар."). Солідарність русинів стала в деяких кругах посміховищем, яким із погордою обкидають усіх тих, що в них висока політика утилітаризму не вбила ще памяти про основні правила динаміки. Ця обставина є проявом крайньої деморалізації і наглядним доказом панування особистих і партійних інтересів, бож і партійний інтерес, що ослаблює загальну силу народу, стає приватним інтересом. На Підгірю, каже „Стрийський Голос", виробилась під проводом „Підгірської Ради" безоглядна солідарність русинів. Її засади відомі в краю і в „Підгірської Ради" вийшов приказ видавати часописи, які поза місцевими справами малиб на приміті загал руських справ, головно консолідацію під теперішню пору, коли в такий важний для краю хвилині і в центрі і на провінції далі кипить серед нас братня сварня, коли пристрасти й засліплення дійшли у багатьох до того ступня, що навіть оклик „Hannibal ante portas!" не спамятує противників.

Отже „Стрийський Голос" скидає з престола львівських провідників і народовців, і москвофілів, виповідає війну і „Ділові", і „Галичанинові", але чи це причиниться до консолідації? Хіба, що впадуть обі ці партії й оба ці списи. Що правда, д-р Олесницький надається на представника консолідації, бо вмів притягнути до себе руських радикалів, добути собі визначний вплив між народовцями та працює рука в руку з москвофілами. Це велика штука сидіти вже не на двох, але на трьох стільцях і домагатися, щоби всі йшли під його провід.

В Німеччині дві третини населення є протестантські, а одна третина католицька. При цьому нім. протестантизм ділиться на кілька відтінків. Це є ріжниці, які в ніякому разі не пособляють акції обеднання в дусі гітлерівської програми. Якщоб німецький нарід був одної віри, то може й національний соціялізм вдоволився б компромісом між Церквою і державою, подібно, як це зробив у фашистівській Італії Мусоліні. Але Німеччина не може бути ні одноціло протестантською, ні одноціло католицькою. Тому мусить стати расистівською, а Церква, як така, буде толерована, якщо пристосується всецілo до ідеольогічних вимог гітлеризму. На такий „компроміс" католицька Церква ніколи не піде. Це ясне. Тому, на католицькому відтинку заповідається боротьба довга і завзята. Її наслідки не дадуться передбачити

III.

А тепер льогічне питання: — Чому філософія расизму так різко протиставляється християнському світоглядові?

Відповідь на це дає творець гітлерівської системи расизму А. Розенберг у своїй відомій книжці п. н. „Der Mythus des 20 Jahrhunderts". На його погляд, — а тим самим на погляд нац.-соц. партії — всяка релігія лише тоді впливає корисно на людину, коли вироблює в ній високовартний характер, зберігаючи при цьому всі расово-духові прикмети даного народу („des Volkstums"). Християнська віра в ніякому разі не відповідає цим вимогам, а зокрема виховна система католицької Церкви руйнує фізичні та духові прикмети нім. народу. Вона насичена дивоглядною мішаниною абстракційного ідеалізму та магічного демонізму. Католицька Церква, як зрештою всі християнські віроісповідання, ставить на першому місці любов і милосердя в універсалістичному розумінні. Але не у всіх народів стоять ті гасла на першому місці. Це залежить від якости їхньої культури та духових предиспозицій. У німецькому народі, в його духовій структурі, на першому місці стоїть честь і обовязок („Ehre und Pflicht"). Любов і милосердя мають тут підрядне значіння і коли станеться так, що вони беруть верх у виявах збірної психіки, тоді — настає грізний мент расово-національного декаденсу (упадку). Нема випадковости в цьому, що у народніх переказах та в нордійсько-германській поезії всюди бачимо поняття чести та обовязку на першому місці. Це випливало з характеру німецької народньої душі, це вчило старих герман бути відповідальними за свої вчинки і вливало в їх душу відвагу та прикмету послуху. Такою була питома германська культура, коли вогнем і мечем звалилося на німецький нарід... римсько-сирійське християнство. Германські боги і Вальгаля впали тоді під ударами насильства, але геній германської душі не переставав шукати світогляду, що був би виявом його стремлінь і надприродної туги.

Християнство?... Що дає нам християнство? — питає Розенберг. І відповідає: Ідею покори і абсолютного послуху, хочби ці ідеї ставали в розріз із германським розумінням чести. На погляд Розенберга, цілий дух християнства є чужий германській психіці. Таке напр. милосердя „caritas" християнської етики наказує людині помагати ближньому во ім'я любови і співчуття. Германська мораль не розуміє цього, бо поміч ближньому наказує німцеві обовязок.

Такі є основні погляди „нордійської філософії" у відношенні до християнства. Достаточні для зрозуміння суті конфлікту між національним соціялізмом і Церквою.

А становище уряду?... Уряд, як і все життя в Німеччині — є опанований нац.-соціялістичною партією. Але підчас коли ідеольогічна доктрина вимагає одного, практика правління ставить вимоги куди більше поміркувані. В тому саме лежить причина спроб опанувати найбільшу в Німеччині, — протестантську Церкву. Гітлеризм бачить в творцеві тої Церкви, в Мартині Лютерові, вибух германського духа, що хотів зробитись самостійним і тому розірвав тенета Риму. Лютер роздвоївши католицизм, став — на погляд Розенберга — спасителем західної культури, але в ділянці релігійній не сотворив світогляду, що відповідав би духовим потребам германської раси. Він відкинув Рим, але на його місце поставив Єрусалим. Національний соціялізм хоче справити помилку Лютра, вливаючи у форму нім. протестантизму якнайбільше свого ідеольогічного змісту. Це зусилля є тепер головною точкою практичної програми уряду в ділянці церковної реформи в Німеччині. Програма, перед якою все ще стоїть великий знак запиту...

Роман Голіян.

Матеріяли з найліпших фабрик
на убрання
і мужеські нагортки,
поручає **Дім Моди**
Львів, пл. Марійська 4.
Для П. Т. Урядовців на 5 рат!

Пленарне засідання сойму.

ВАРШАВА, ПАТ. Пленарне засідання сойму відбудеться у пятницю 8. березня ц. р.

—o—

Карієра Кагановича.

Відхід Кагановича з політбюра комуністичної партії викликав у Москві ріжні коментарі про це нове рішення Сталіна. Одначе цього рішення партійної верхівки не слід уважати відсуненням Кагановича від впливів. Каганович обнив керму того самого народнього комісаріяту комунікацій, керманичем якого колись теж був відомий кріваний кат Че-ка Дзержинський. Кагановича вважають добрим організатором і большевицький уряд сподівається, що він припинить руїну комунікації і транспортових засобів СССР. Одначе в Москві переконані, що новий етап карієри Кагановича, себто призначення його комісарем комунікації, не вийшов тільки з мотивів оборони СССР. Головна причина його призначення комісарем комунікації — це сподівання большевицького уряду, що тепер удасться виєднати більшу позичку від одної великої держави на будову і перебудову залізниць СССР.

Ширіть наш часопис!

Ось що д-р Олесницький з метою консолідації подає як видовище для руського народу і як провідну ідею для його представників: „Треба: 1) Передовсім використати конституцію так, щоб користали з неї упосліджені досі кляси, що становлять саме силу руського народу. Тому домагатись вселюдського, заг. і таємного голосування. Дальше під економічним оглядом для селян і маломіщан не вдоволятися фразами про ощадність і працю, але домагатись від державн земельних реформ, як наприклад парцеляції камеральних дібр (Редакція боялась конфіскати і тому не сягає по приватне добро). Дальше треба домагатись: 2) повної автономії і незалежности руського народу (тут мова про поділ Галичини). В цілій Східній Галичині має бути руська мова урядова та у всіх наукових заведеннях мовою навчання. 3) Всюди слід всіми силами підносити освіту та громадянську самосвідомість руського сільського населення під гаслом: „Все з народом, через нарід і для народу".

Це — додає „Стрийський Голос" — тільки загальний нарис тих точок, що сьогодні кожного русина без ріжниці партій повинні лучити до спільного діла. Як то? Радикалізм і безоглядний соціялізм мають бути тим лучником? Чи того загального голосування бажає нарід, бажають руські священики? Як може лучити програма, особливо щодо решти точок, абсолютно невикональна? Це не програма державних мужів, патріотів, яким зорежить на добрі загалу, це програма агітаторів. Чи підбурюванням можна дійти коли до консолідації? Але нехай собі сушать цим голову русини самі!"

(Далі буде.)

Серед близьких, що голодують.

Від нашого висланця до села Яворівщини.

Хто знає, що таке голод, хто бачив хоч раз голодуючих людей, той знає, що це масове лихо, поруч повені. Найбільше, бо загрожує смертю, найтрагічніше — бо не вбиває зразу, а томить, виснажує й підриває людину повільно й завзято. І якщо преса алярмує громадянство у випадках масового голоду — то це поважна справа: йде про життя та працездатність тисячів одиниць, про страшні наслідки для національного організму, це християнський обовязок милосердя.

В Яворівщину, звідки повідомлено нашу редакцію про початки голоду, їхав я, відчуваючи, що моя поїздка відповідальна. І коли пишу ці рядки під враженням того, що бачив, боюся: що безсильне перо й журналістичний хист в обличчі жорстокої дійсности.

*

Ви знаєте славний яворівський поїзд. Є про нього анекдота, що його машиніст їздить з кошиком і по дорозі збирає гриби в лісі. Кажуть теж, що одна жінка не хотіла сідати в нього, хоч як запрошував її машиніст, бо спішилася „на термін". Так було мабуть колись. Нині той поїзд їде як давніше, тільки має два вагони і старомодну льокомотиву, а трохи не на кожній стації причіпає до себе ріжні вантажні вагони й льори з сіном і деревом.

Отже три години їзди таким поїздом і коло одинадцятої висідаю на стації Цетуля. Стація — дрючок, на якому табличка. Висідаєте, поїзд відїздить і ви серед чистого поля. А морозний вітер з дощем килається, шарпає, рве — справді лютневий вітер. Але ось надіздить фіра: Добрі люди вислали вам вовче футро, бараницю, парасолю (зі своєю маю вже дві), а візник перепрошує вас, що мусів оподалік ждати в захисті за хатами, бо на полі голі.

Їдемо. Незгірші коні біжуть швидко. Сніг лежить брудними клаптями на полі. Болота майже нема, бо скрізь — піски, аж не хочеться вірити. Нивки, що прибігли аж до доріжки — жовто-сірі і просто дивно, що може ще щось на них вродитися.

— Земля погана — показує візник батогом. — Як хочете жита, то мусите сіяти рік любінь, а рік жито. Бараболі ще-ще. Але бісова мати висихає, так вам дощ, як крізь решето пробігне. Та ще й погана — о! не мороз. Торік то жито вимеозло. Ще такого не бувало.

Він пересувається на сідалі з житнього снопа й у мужицьку тверду долоню бере колоски:

— Вірите чи ні, що це жито немолочене. Таке було скрізь. Оноді я таки не вірив і спробував ще молотити. Змолотив дві копи і що гадаєте: нецілий гарнець.

Колоски лежать тонкі, анемічні на мозолистій долоні, як дитячі трупи. Мороз зварив їх, як тільки вони висунулись у колосок і аж дивно, що ці колоски — власне причина голоду.

— Коні не такі, вірте не бачать — докінчує візник.

Їдемо рівниною. Село Вільшаниця, куди їду, цікаве. Соломяні великі будівлі стоять рядом, збоку сосновий ліс, на вигоні рідка мурава на піску.

— Громадський ліс — пояснює візник. — От іноді якому бідакові платву дадуть, але й тоді староство мусить затвердити...

Їдемо вулицею поміж хати, такі галицькі сільські хати: обложені загатою, без огорож, з маліцькими віконцями, з закиданим подвірям. Бідні ці хати й бідні ті, що живуть у цих хатах.

Візок рівно вкочується попід церкву на приходське подвіря.

ЧИМ ЖИЛО СЕЛО ВІЛЬШАНИЦЯ?

Вільшаниця, село, до якого я їхав і в якому вже сьогодні люди голодують, це велике, розкинене село, що має яких 300 загород. Селяни, за винятком 10—15 — бідняки, малоземельні, багато серед них взагалі не має землі. Земля піскова, дуже слаба на врожай. В цілому селі крім кооперативи, приходства й хати одного емерита-чужинця, нема покрівлі під бляхою.

Зате Вільшаниця може почванитись чим іншим: Вона відома не тільки у всій Галичині та Польщі, але й за кордоном з виробу кошиків, рогож, сандалів та плетінок з трощі. Цими плетінками село рятувало себе завжди від нужди. Хоч у селі й околиці трощі нема, то вільшаничани винаходили її в дальшій і далекій околиці (Ходорів, Краківець, Люблинець б. Чесанова, Тарнаватка й Зимне на Волині) і їхали туди за нею. На місці жали її серпами на довгих держаках, по пояс в то й по пахи в воді, нераз хворіючи від цього, платили й везли до села. Ціна такої трощі на місці ріжна: 8 зол. за копу снопів у Ходорові, 35 зол. у Краківці. На місці, в Яворові, продають і жиди таку трощу, по 1 зол.

Дешеві білі дні
з 40% зниженою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

ва сніп. Зі снопа трощі можна виробити 3 кошики по 30 сот. з м'якого ядра трощі та кілька рогож з дальших її частин, отже можна відібрати який 1.20—1.50 зол., не враховуючи своєї праці. З трощі роблять теж плетінки у четверо, що їх уживають до виробу меблів. Таку плетінку, довгу на 50 м., називають у селі „метром", а ціна залежно від якости (є їх 3 сорти) хитається між 8—24 сотиків. Рогожі платять на місці по 5 сот., пару сандалів 20—25 сот.

У Вільшаниці виплітають з трощі всі: чоловіки, жінки, молодь, діти. У хатах найдете верстат для виробу рогож та побачите довгі шнури „метрів", на одному кінці якого сидить той, що плете та закинувши його через гак під стелею, тягне-плете далі. Готові вироби купували здавна жиди й купують досі, тепер поважну їх кількість бере кооператива в селі „Селянин", що розвивається дуже добре, але про це дальше. Крім цього з готовими виробами вільшаничани мандрували по околиці, до Львова а й по Галичині, заходили з ними навіть до Варшави, а за гроші купували хорчі, збіже й одежу й так жили. Назагал праця при трощі важка: за день виплете дорослa справна людина найбільше 3 „метри", 4 плетінки, 2—3 кошики, отже заробіток її вагається від 40 сот. до 1.20 зол. в день.

СВІДОМІСТЬ СЕЛА.

Вільшаниця — назагал свідоме село. Є в цьому, як ми вже згадували, українська кооператива „Селянин", що мин. року мала яких 30 тис. зол. обороту й сьогодні торгує ще денно пересічно 100 зол., читальня „Просвіти" з амат. гуртком, кружок „Рідної Школи", „Сільський Господар" і „Союз Українок". Всі товариства мають свої домівки у пречарному будинку кооперативи, що має велику салю до вистави та збори.

Не знаю, що булоб у Вільшаниці, якби не ця кооператива. В цьому селі я вперше побачив ясно значіння кооперативної ідеї. Кооператива „Селянин" перебрала майже все виробництво села, постачає сирівці й вишукує місця збуту. Мин. роками вона вагонами замовляла трощу в чужих околицях і привозила її до села. Вона зорганізувала теж збут продукту й висилала вільшанецькі плетінки-„метри", кошики та рогожі не тільки до Станиславова, Бережан, Рівного, Луцька, але й до Рудніка над Сяном, до Бельська, Лодзі, Познаня й ін. Цікаво, що між її відборцями є всього дві українські фірми (кооп. „Надія" в Монастирі б. Сяяви й „Добро" в Хотині п. Александрія), а „Центросоюз" злегковажив цю виробничу й метку станицю, залишив її на власні сили, що більше — ні він, ні Пов. Союзи Кооп., до яких ця кооператива нераз зверталася у фахових справах — не ласкаві були відповідати, хоч діставали оплачену листівку на відповідь. Кооператива виявила самі незвичайну життєздатність, сама виробила собі клієнтів і найшла джерела сирівцю, але з другого боку має оправданий жаль до кооперативного проводу, що не підтримує її. Факти, які мені оповідали, передаю не тільки тому, що тема тієї статті зовсім інша. А чейже це не дурниця — найти збут на грубі тисячі „метрів" та стати справжною допомогою для села. Коли я був у селі — кооператива вислала фірою до Рудніка (35 миль!) 5 тисяч „метрів", мені показували в магазині кооперативи ще яких 9 тисяч, але найважніше: На моїх очах приніс якийсь збіднований хлопчище до кооперативної крамниці рогожу, за яку йому почислили 5 сот. і він з місця взяв за 2 гр. пшона, за 1 гр. солі й за 2 гр. муки... Так менш-більш приймає кооператива ввесь вироблений у селі продукт, виплачує за нього товаром, а що це для Вільшаниці — треба бути на місці, щоб зрозуміти.

Та найкраще змалює нам діяльність кооперативи її білянс, що виказав мин. року 30 тис. зол. обороту, десятки агентів, яких вона вислала на всю Польщу з виробами села й конкуренція жидів, що не може стравити тієї станиці. Ці жиди не тільки обнижують штучно ціну продукту, але ось коли я був у селі, кооператива знала вже довірочно, що ще поки поїхав я віз з „метрами" до Рудніка — пішла туди телеграма з фіктійною офертою, багато нижчою від цін кооперативи.

(Докінчення буде.)

А. Курдидик.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Ревуть гармати у Греції.

ФРАНЦУСЬКІ КОРАБЛІ ІДУТЬ ДО ГРЕЦІЇ.

ПАРИЖ, 6. 3. ПАТ. На приказ французького міністра маринарки Піетрі відхав до грецького порту Пірей контрторпедовець „Верден", щоб берегти інтересів французьких громадян. Крім того до Греції відплинуть ще два французькі крижники

ЛЕТЮЧКИ ДО ПОВСТАНЦІВ. — ЗАВЗЯТІ БОЇ З ПОВСТАНЦЯМИ.

АТЕНИ, 6. 3. ПАТ. Атенська телеграфічна агенція повідомляє: Урядові війська приневолили повстанців відступити за ріку Струму. Їх окружило військо уряду зі Сальоніки і дивізія полк. Елістаса. Повстанці мають замкнену дорогу до втечі.

Вчора рано військові літаки уряду розкинули летючки до збунтованих військ. У тих летючках міністер війни ген. Кондиліс запевнює збунтованих вояків, що їх втягнули до бунту старшини, які скривають дійсну причину повстання. Уряд має змогу здавити бунт, але не хоче проливати крови своїх дітей. Тому уряд дає збунтованим 24 години часу надуматись і скласти зброю, бо в противному випадку проти них виступить ціла сухопутня армія і летунська фльота. Вчора в год. 10 рано минув перший речинець ультімату ген. Кондиліоа. До цього часу ніодин відділ повстанців не склав зброї. Повстанці мають ледви кілька гірських гармат.

ПАРИЖ, 6. 3. ПАТ. З Атен надійшли вістки, що при відступі повстанців на другий беріг р. Струми згинуло 50 повстанців, багато було ранених. Уряд поробив заходи, щоб оборонити побереже перед наступом збунтованої фльоти. Зі Сальонік надійшла вістка до Парижа, що 21 літаків бомбардує збунтовану фльоту.

АТЕНИ, 6. 3. ПАТ. В год. 10.15 атенська радіостація перехопила радіотелеграму коменданта збунтованих кораблів до ген. Каменоса, що збунтована фльота опинилася в дуже тяжких умовинах.

Атенська телеграфічна агенція заперечує вістки закордонних радіостацій, буцімто до повстанців перейшов четвертий грецький корпус урядового війська в околиці міста Кавала і повстанці захопили вже більшу частину Греції. Згадана агенція заперечує теж, буцімто повстанці зросли вже до 70.000 і команду над ними обняв уже ген. Пластірас. Агенція стверджує, що крім Крети і невеличкої частини східної Македонії ціла Греція в руках уряду. Ген. Пластірас прибув до Бріндізі, де жде на дальший хід подій у Греції.

АТЕНИ, 6. 3. ПАТ. Тому, що речинець ультімату проминув у ночі і повстанці не склали зброї, урядові війська почали нині вранці обстрілювати повстанців підготовляючись до наступу. Коло острова Аморгос (Кикляди) бачили збунтовані кораблі, які швидко плили до острова Санторін. Летуни повідомляють, що збунтовані кораблі розбрились по морі. Невідомо, де перебуває тепер крижняк „Аверос".

ЗАБОРОНИЛИ ПЕРЕЛІТАТИ ЧУЖИМ ЛІТАКАМ.

ПАРИЖ, 6. 3. ПАТ. Грецький уряд заборонив перелітати понад Грецією усім літакам чужих держав.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПРИПИНИТИ ПРОЛИВ КРОВИ.

АТЕНИ, 6. 3. ПАТ. Колишній міністер закордонних справ Міхальокопульос, прихильник Венізельоса, звернувся до нього з домаганням, щоби припинив боротьбу, яка може довести Грецію до катастрофи.

Щоденник „Естія" пише, що колишній премієр Папастасіо повідомив міністра внутрішніх справ, що не думає втікати з Атен ні з Греції. Тому міністер згодився, щоби він залишився в хаті. Одночасно Папастасіо вислав до президента Заіміса листа, в якім пише, що обовязком кожного громадянина зробити все, щоб припинити пролив крови.

„Парі-Соар" помістив інтерв'ю зі синами Венізельоса. Сини запевняють, що єдина мета Венізельоса це оборона республики.

БОЛГАРСЬКО-ГРЕЦЬКИЙ КОРДОН ЗАМКНЕНИЙ.

СОФІЯ, 6. 3. ПАТ. Щоденник „Камбана" пише, що грецько-болгарський кордон замкнений від трьох днів. На кордоні чути відгоміни стрілів.

ЗАТРИВОЖЕННЯ НА БАЛКАНІ.

Болгарський міністер закордонних справ Батолов заявив, що події у Греції цікавлять Болгарію тому, що можуть нарушити мир на Балкані. Одначе Болгарія не думає користати з положення ні збільшувати трудноші. Збільшені урядом відділи на кордоні мають оборонний характер. Заявив, що не знає, чому турецький уряд стягає військо на турецько-болгарський кордон. Додав, що між Болгарією і Туреччиною є договір приязни, який Болгарія виконує льояльно.

АТЕНИ, 6. 3. ПАТ. Щоденник „Естія" пише: Три балканські держави Туреччина, Румунія та Югославія повідомили грецький уряд, що слідкують з великим зацікавленням за ходом подій у Греції.

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

Моторизовані частини у майбутніх війнах.

II.

Моторизована частина не є, як то може хто думає, самі танки чи панцирні авта; це деякі військові частини, в яких рухома міць мотору дозволяє швидко пересуватись людині і машині.

Нині є моторизована піхота, яку в деяких країнах, як ось в Англії створили з колишньої кінноти, посадженої на моторовий віз, замість коня, це моторизована гармата, яка рухається на монтажних автах, чи рутіерах і тракторах, гусенкові вози, що їдуть скрізь, навіть танки і врешті броневі авта та танки.

Злучення цих різних родів зброї, що використовують мотор, складаються на моторизовані стретегічні та тактичні одиниці.

Моторизована піхота не лише використовує моторний двигун як засіб пересування; вона може вести бій не злазячи с моторового воза, так, як кіннота могла вести бій, не злазячи з коня; тоді це буде піхота не „танкетах".

Танкета — малий віз, що вільно рухається, як трактор, по місцевости, де поміщено кулемет з запасом набоїв та обслугою і легкий панцир, що криє спереду та боків обслугу, не кривчи її лише зверху; панцир міцний проти шрапнельних і звичайних рушничих куль.

Обслуга танкети потребує 3—4 люда, рахуючи й шофера, а бойову її міць означуємо вогневою силою та швидкістю руху.

Танкета озброєна переважно важким кулеметом, що в залежности від системи, має вцільну далечінь від 2 до 3 вільометрів та викидає від 550 до 600 куль на хвилину.

(Вцільна далечінь є така, на яку можна розраховувати на реальний відсоток вцілень у певну мету, куляж може летіти й далі, не спричиняючи спромоги вбивати. Ця далечінь зветься далечінь забиття; коли куля може ще далі летіти, але не може вбити, це буде далечінь долету.) Звичайний стрілець магазинної рушниці може дати вцільну далечінь найбільшу на 1.200 метрів при 10 стрілах на хвилину. Отже одна танкета при силі вогню рівна 50—60 стрільцям; це неточне порівнання, бо стрілати в підпори й механічно завжди точніше, ніж з руки.

Танкета має пересічну швидкість коло 10 кільометрів на годину, стрілець 4 до 5 км.; отже для переходу похідних формацій на бокрі танкетної сотні в 6 танкет треба 30 секунд, а рівновартні їм у бою 300 стрільців потребують 1½ хв. При більших обєднаннях ця різниця виростає на години, в яких можна вже вирішити бій.

Кулемет на танкеті завжди готов до бою, кулемет немоторизований вимагає найменше 45 секунд на перехід до бойового стану, при обслузі 8-ох людей та одного коня; при цьому 9 одиниць можна вбити.

Танкета займає площу 9 кв. метрів; рівний їй по вогню кулемет зі всією обслугою 20 кв. метрів; 50 стрільців в бою 120 кв. м., отже на певному фронті, використовуючи танкети, можемо зосередити значно більше вогню, при меншій скількости людей.

Можливість вцілення до людини, що рухається відкрито в полі більша і вона більша до

людини, що лежить на землі, ніж можливість вцілення до тої, що захована за танкетою.

Що правда, коли танкету знищать, то це втрата 50 стрільців, але знищити танкету важче, ніж тих 50 стрільців.

Таким робом, при грубім розрахунку, оцінюючи лише вогневу силу, 100 людей на танкетах буде рівнятися 1.200 людям озброєним лише рушницями.

Такою самою методою, але лише трошки складнішою, можемо оцінити розмірну вогневу вартість людини, що обслугує легкий танк, озброєний лише кулеметом; тоді відношення буде 4 до 60, чи при важкім танку, озброєнім уже гарматами, де відношення буде 4 до 50, тому, що важкий танк легше вцілити ворожою гарматою.

При цих розрахунках ми не взяли на увагу того, що звичайна піхота буде мати частину своїх людей при обслузі кулеметів, бомбометів та машинових крісів, що безумовно підвищить їх вогневу вартість, так, що правдиве відношення дещо зменшиться. Отже мусимо рахувати зокруглено вогневу силу 100 людей на панцирних возах рівну 1000 людям без моторизації та панцирних машин.

Лишається ще питання про моторизовану гармату; там людська обслуга гармати не зменшується й вогневу силу теж не дуже зміцнює моторизований двигун, бо вежа гармати, що посувається моторовим двигуном є обмежена можливістю пересуву по місцевости. Проте збільшується швидкість й пересуву шляхами, що дає змогу гарматі встигати за іншими моторизованими частинами. Відсутність кінної тяги в гарматі зменшує довжину кожної одиниці, а таким робом довжину кольони війська, дотого зменшує шанси іммобілізації, бо не має живої тяги, яку легше може звищити ворожий вогонь, ніж моторова. Проте моторизована гармата може надибати деякі перешкоди, коли шукає позиції, а тих не матиме гармата з кінною тягою.

Крім того при моторизованих частинах завжди буває піша забезпека, що складається зі звичайної піхоти, яку лише перевозять чи то на вантажних автах, чи то на колесах чи мотоциклях, щоби не залишалось позаду інших складових частин. Їх вогнева сила рівна силі звичайної піхоти, лише виграє вона на часі пересуву.

ВСЕВОЛОД ПЕТРІВ.
ген. штабу генерал-хорунжий.
(Далі буде).

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
ЦІНА 1 ЗОЛ. 50 СОТ.
Пересилка 50 сот. більше.
Обмежена скількість примірників.

Політичні процеси в Бережанах.

В березні ц. р. будуть переведені в бережанському суді такі політичні процеси:

1) Проти **Михайла Вербовецького** і тов. (11 учнів — злочин зі статті 97, § 1 к. к.). Розправа відбувається вже від 27. лютого.

2) Проти **Дмитра Роздобудька і Михайла Сулятицького** з Новосілки-Шиндрівка, пов. Підгайці, злочин зі ст. 97, § 1 і т. д. к. к.

3) Проти **Василькова Михайла** і **Гоя Михайла** з Руди, рогатинського повіту, злочин зі ст. 155, § 2 к. к.

4) Проти **Михайла Саміли** з Чернева, пов. Рогатин, злочин зі ст. 158 у звязку зі ст. 154, § 2 к. к.

Українська дебата у сенаті.

У вівторок 5. ц. м. сенат розглядав буджет міністерства внутрішніх справ. Мабуть тому, що відома промова міністра внутр. справ Косцялковського була виголошена у сенаті і що та промова залишилася в памяті саме своїм уступом про українців, більша частина сенатської дебати над ресортом мін. Косцялковського була присвячена українським справам. Як відомо, у сенаті українці мають тільки двох своїх незалежних представників. Тому, що сен. *Горбачевський* відповідав п. Косцялковському вже при генеральній дебаті, тепер забрав слово сен. *І. Макух.*

ПРОМОВА СЕН. МАКУХА.

У першій частині своєї промови промовець переводив порівнання поміж національною політикою передтравневих урядів і післятравневих. Українські посли раді би довідатись від міністра Косцялковського, чи він погоджується з політикою, яку супроти українського народу ведуть нижчі адміністраційні органи влади, себто ті, які мають тут найбільше до говорення. У передтравневому періоді ту політику устійнила ендеція офіціяльно. Станислав Грабський поставив тезу, що польське правління має довести до того, щоб за 25 літ перестали в Польщі існувати українці, як національний колектив. Та теорія має ту добру сторінку, що вона ясна і щира, зате не можна того сказати про політику, яку стосує теперішній володіючий табор. Іншу теж політику поручав той табор, коли прийшов до влади, та іншу веде нині. Давніше цей табор говорив про потребу повної національної рівноправности, ба навіть пропагував деякі федераційні плани, зате нині травневий табор наблизився у своїх теоретичних концепціях національної політики до ендецького табору. Пан міністер Косцялковський у своїй недавній заяві з цієї сенатської трибуни підкреслив, що політика уряду признає рівність всіх громадян супроти права і що та засада відноситься також до національних меншин. Однак дійсність суперечить яскраво тій засаді.

Правна нерівність, стосована до українського населення, видніє на кожному кроці, чи це господарська, інвестиційна чи соціяльна ділянка, всюди українців трактують по мачушому. Хоча Східну Галичину двократно навістила страшна повінь, та проте не йде туди ані сотик на інвестиції. Політична адміністрація розбиває національну єдність українців. Іншу політику ведеться на Поліссі, іншу на Волині, іншу на Лемківщині, іншу у Східній Галичині. Адміністрація попирає москвофільський рух, а на Волині намагається створити „новий тип українця" — з урядовою печаткою. Державна адміністрація створює навіть окремий „нарід" — „старорусинів".

Переходячи до справи Берези Картуської промовець стверджує, що той табор використано не для боротьби з терором, а для політичної боротьби з українським національно-освітнім і господарським рухом. Якщо створення табору вяжеться з убивством пок. мін. Перацького, то це свідчить лише про те, що нинішній уряд використовує справу того вбивства для боротьби з українським громадянством. Воно не може нести відповідальности за якінебудь акти терору, хочби їх підтримували одиниці або організації, приналежні національно до українського народу. Яким правом накладається на українців збірну відповідальність за злочинну діяльність ОУН, хоч українці постійно й отверто тій організації протиставляться. Промовець заявляє, що українці ведуть на парляментарному терені політику, оборони інтересів свого народу. Пан міністер Косцялковський заявив, що українське населення не вважає нинішніх своїх послів і сенаторів своїми справжніми представниками. З того виходило б, що те населення погоджується на теперішню політику уряду. Легко про це переконатися. Треба розписати й перевести вибори до сойму і самоуправних установ на засаді загального, рівного, безпосереднього, тайного і пропорціонального голосування, а тоді не існуватиме спірне питання, чи українські маси підтримують чи ні теперішню політику своєї парляментарної репрезентації.

САНАЦІЙНІ СПЕЦИ ВІД НАЦІОНАЛЬНИХ СПРАВ.

Сам міністер Косцялковський, який весь час дебати був присутній на салі, на міністерських лавках, слова не забирав. Промовляли лише сенатори з ББ, сен. Роман і сен. Еверт.

Сен. *Роман* боронив лише Березу Картуську, здебільша аргументами, відомими вже з дебати на цю тему на соймовому терені. Як колишній волинський воєвода пригадав, що група ендецької молоді демонструвала на вулицях Вільно, маніфестуючи на честь вбивника президента Нарутовича. На думку промовця супроти тодішніх демонстрантів найкраще було застосувати саме кару ізоляції. Промовець іронізує, що українські вязні у Березі напевне не потали туди за свою освітню діяльність.

Зате сен. *Еверт*, який вже перед виступав у ролі „бессервісера", виступив цим разом як „спец" української історії, міжнародньої політики та нинішнього шкільництва. Навязуючи до порівнання, яке сен. Горбачевський зробив поміж методами прусського германізму й польської національної політики, сен. Еверт вважав можливим пригадувати звірства московських бояр: мало чести приносять аргументи своєї вищости понад такі методи. Зрештою, промовець запевнював, що у прусському королівстві справді не жадали заяв льояльности, але при „одній десятій" тих провин, які „обтяжують совість українців", — „прийшлиб такі репресії, про які не снилося пп. Макухові й Горбачевському". „Україна лежить втиснена поміж Польщу і Московщину (яке це „втиснення"? — Прим. Ред.), але вел. Князівство Московське вкрало вам історію, легенду, навіть назву". Опісля промовець казав про заслуги польської цивілізації на „диких полях", якої носіями були польські поміщики і кольоністи-хлопи, про гадяцьку умову (шкода, що не пригадав долю Виговського), про великанські права, які Польща надавала українцям у

Ніяка установа
не може
обійтись без „Діла".

Мадярський уряд розвязав парлямент.

БУДАПЕШТ, 6. 3 ПАТ. Вчора пополудні регент Горті розвязав парлямент. Добре поінформовані кола запевняють, що до розвязання парляменту дійшло внаслідок непорозуміння в урядовій партії. Виявилося, що між гр. Бетленом і прем. Гембешом не дійшло до порозуміння у справі реформ. Гр. Бетлен з 20 послами нині пополудні вирішить яке становище занять супроти уряду. Невідомо, чи гр. Бетлен не виступить теж з урядової партії. Прем. Гембеш з більшістю партії починає з цілою енергією передвиборчу акцію. Новий парлямент зійдеться 27. квітня ц. р.

Дитяча маскарада „Української Захоронки".

В неділю 3. березня ц. р. в год. 3. попол. салі Р. Касино" в Народньому Домі не могла помістити стільки дітей та їхніх батьків, які прийшли на „дитячу маскараду". Під перші звуки зіграного джазового тріо п. Костюка Ів. почалася та найвеселіша та заразом найоригінальніша імпреза цьогорічного карнавалу. Такого веселого, правдиво радісного настрою не бачимо на ніяких інших імпрезах. Саля перемінилась у правдивий звіринець: воробчики, нечемні воронятка, вовчики, лисички-сестрички, зайчики та багатобагато інших гарних та милих звіряток з родинного зоольогічного садку „Української Захоронки" так весело забавлялися, що просто не можна було відірвати зору від цих симпатичних „наших найменших". Правдиві мурзинчики, індіяни з піром на голові, японці, китайки, тирольські стрільці, що раз-у-раз шукали для себе жертви поміж звірятками так і походжували поміж цим правдивим раєм. А поміж цими мешканцями диких джунглів, прерій Америки, диких, та культурних европейських мешканців час до часу своїм веселим, життєрадісним промінням проясняло сонце, щоб на хвилинку всміхнутися своїм розсміяним обличчям та знову сховатись за хмаринку, уступаючи місце ночі, місяцеві та зіркам... Незвичайно гарно і з правдивим артизмом та діточим запалом виступив дитячий балет, який відтанцював декілька прекрасних балетових танків-гротесок. Котик та мишки, змагання зими з весною, сольовий чардаш гарної маленької циганочки — все те так одно по одним слідувало, що розбавлені діти, а вслід за ними й батьки, які заповнили всі вільні місця та куточки на салі, так весело бавилися, що під загальний ентузіязм та безупинні оплески малих ручок треба було повторяти поодинокі точки двічі, а то й тричі. Забава, що закінчилась загальною знимкою всіх учасників маскаради, принесла Т-ву „Українська Захоронка" пожадані моральні та матеріяльні успіхи. Слід подбати, щоб на майбутнє такі імпрези відбувалися частіше, одначе доконче треба вимаймати більші та витіжніші салі. Забавою гарно проводив запрошений у ролі аранжера п. Воронюк. *І. К.*

Судачі, но і про благодати нинішнього часу. Тут промовець цілком уже „здав" іспит своєї зорієнтованості у відносинах, коли покликався вкуратно на шкільний утраквістичний закон і його практичні наслідки, як не найяскравіший доказ українського культурного задоволення! (Цікаво, хто дав сен. Епертові до рук ту сміховинну статистику і хто вибрав його у ту невдячну роль?!).

УКРАЇНСЬКІ „ВАССЕРПОЛЯКИ" З ВОЛИНІ.

Промовляв теж сен. *Мослов* з ББ, який старався переплигнути послів Певного, Скрипника, Бачинського і Яворського. Він казав буквально:

„...Тільки велика і могуча Польща може забезпечити нам належний розвиток і добробут, тому тішимося її великодержавністю. Українське громадянство потребує не фраз, якими обріхують його деякі галицькі політики". Як приклад до наслідування хай українсько населення Східної Галичини (промовець казав: Малопольщі) візьмуть собі становище руської людности Волині, яке спирається на традиціях, що ставили колись Польщу на чолі толеруючих держав. „Польські власти на Волині полагоджують всі поступки тамошнього населення, а воно, бачучи добру волю, знає, що коли чогось не вробилося, то не наслідок лише господарської кріси..."

За таку чудову промову погладив п. Маслов по старій голові сен. Сталевич, за що в свою чергу підбрав оплески цілого клюбу ББ. Нема то, як двозначемки...

—o—

Львівський воєвода про Яворівщину.

ДОПОМОГА ДЛЯ ГОЛОДУЮЧИХ.

Агенція „Всхуд" повідомляє: „Після оголошення в „Ділі" статті про тяжке положення населення Яворівщини, представник агенції „Всхуд" звернувся до д-ра Шкодзінського, начальника виділу суспільної опіки львівського воєвідства з проханням вияснити, яку урядову акцію ведеться у справі населення Яворівщини. Начальник д-р Шкодзінський відповів: Львівський воєвода Беліна-Пражмовський знає потреби населення Яворівщини, яке користає з допомоги та опіки уряду. І так воєвода виділив від уряду у буджетовім році 1934-35 більшу кількість жита на прохарчування населення. І так на цю ціль призначили і роздали 1.800 сотнарів жита і 400 сотнарів разової муки. Збіжжя і муку роздали між найбідніше населення, яке відробляло допомогу працею при дорогах. Крім того з доручення воєводи роздали: 20 сотнарів солі, 4 сотнари цукру та 8 і пів сотнарів солодованої мішанки кави.

Крім цього на винагороду за працю безробітних призначили у 1934-35 р. 7.000 зол., на прохарчування дітей 700 зол., на допомоги і ренти інвалідам 5.640 зол., на опіку над дітьми 400 зол. та повеняним і погорільцям 1.200 зол. На згадані цілі видав воєвода 15.000 зол.

Незалежно від згаданої допомоги львівський воєвода призначив з комітету допомоги повеняним для повенян у Яворівщині на засів 200 сотнарів ячменю, 200 сотнарів вівса, повітовий староста 300 сотнарів бараболь. Староста має ще 200 сотнарів бараболь, які роздасть на весну на садженки.

Перед кількома тижнями — пише агенція „Всхуд" — львівський воєвода поставив внесок у міністерстві внутрішніх справ, щоби міністерство призначило більшу кількість жита для населення Яворівщини".

—o—

Останні вісти з Греції.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ.

АТЕНИ, 6. 3. ПАТ. В Атенах і Пірею арештували понад 1.000 осіб. Уряд усунув старшин, яким не довіряв і покликав на їх місце резервістів. Уряд оголосив декрет про конфіскату майна повстанців та їх родин. Всім грецьким кораблям уряд заборонив покидати пристані, чужі кораблі підлягають строгій контролі. На острові Самос арештували колишнього провідника парляменту Софіліса, який намагався викликати повстання на острові.

ЗАЯВА ГЕН. КОНДИЛІСА.

БІЛГОРОД, 6. 3. ПАТ. Представникові „Політики" ген. Кондиліс заявив, що здавить повстання, коли настане краща погода. Повстанці мають 8.000 війська. Збунтовані кораблі не нападуть на побереже, бо не мають вугілля і не можуть приплисти до східної Македонії. Зрештою може зліквідити оборону побережа, бо має стотисячну армію.

ДОМАГАЮТЬСЯ РОЗБРОЄННЯ КОРАБЛІВ.

АЛЕКСАНДРІЯ, 6. 3. ПАТ. Грецький посол в Єгипті, згідно з вказівками свого уряду, звернувся з проханням до єгипетського уряду, щоби розброїв збунтовані грецькі кораблі, коли вони причалять до порту Александрії

Велике невдоволення у Німеччині.

Дипльоматична недуга канц. Гітлера.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Рейтер повідомляє: Вістка про відсунення візити мін. Саймона у Берлін викликала у деяких політичних колах здогад, що недуга канц. Гітлера є дипльоматичною. Одначе офіційні кола переконані, що недуга канц. Гітлера тяжча, ніж про де пише преса.

БЕРЛІН, ПАТ. Оголошення мотивів про збройння В. Британії у формі білої книги викликало велике невдоволення у Німеччині. Лондонський кореспондент „Фельківшер Беобахтер" пригадує, що в заяві прем. Макдональд широко говорить про возвичість Німеччини, а про СССР — згадує тільки один раз. В Англії бажали, щоби опінія про Німеччину заскочила світ ще перед виїздом мін. Саймона до Берлін. Тактика Німеччини і В. Британії ріжниться тим, що Німеччина напередодні переговорів вимінала все, що могло би утруднити переговори. В. Британія хоче осягнути якісь здобутки ще перед переговорами.

ЛЬОНДОН, 6. 3. ПАТ. Рейтер повідомляє: Політичні кола в Лондоні підкреслюють, що заява про збройння Німеччини не каже нічого нового. Чотири місяці тому віцепрем. Болдуін теж говорив про збройння Німеччини. Вістки з Берліна кажуть, що візита мін. Саймона в Берліні відсунена на деякий час

Два табори в Лондоні.

ЛЬОНДОН, 6. 3. ПАТ. На нинішнім засіданні британський кабінет розгляне положення, яке витворилось по відложенні візити мін. Саймона у Берліні. Одночасно кабінет ухвалить, чи серед таких умовин мін. Саймон поїде до Москви і до Варшави. В Лондоні зарисовуються два табори. Ліберально-соціялістичний скидає відповідальність на уряд за рішення канц. Гітлера і критикує заяву прем. Макдональда. Консервативні кола вдоволені заявою премієре і висловлюють здивування, чому німецький уряд так гостро зареагував на цю заяву.

БЕРЛІН, 6. 3. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: У Парижі бажають, щоб канц. Гітлер скоро видужав і щоб велись далі переговори згідно з лондонським пактом та щоб вони закінчились успіхом. Голоси французької преси суперечні.

11-літній король.

БАНГКОК, 6. 3. ПАТ. Національне зібрання Сіяму предложило корону сестрінкові дотеперішнього короля 11-літньому князеві Ананда. Князь прийняв вибір. До часу повнолітности короля покличуть регенційну раду

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. 595 111-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 44-100

— **ВШ. Клієнтам фірми О. Онисько** — при вул. Галицька 20, — подається до ласк. відома, що склад порцеляни і скла по найдешевших конкуренційних цінах під фірмою „Кераміка", Руська 18 — є під управою О. Ониська і поручається ВШ. Громадянству. Просимо памятати: вул. Руська 18, напроти входу до Усп. Церкви! 1053 3—10

— **Конкурс!** Фабрика цикорії кооперативи „Суспільний Промисл", Львів, Богданівка, Церковна 2. оголошує конкурс на виконання проектів обгортки (етикети) на підмінку кави „Пражінь" і рекламового рисунку на летючки. За проекти, які Управа фабрики заакцептує, визначено такі нагороди: а) за проект рекламового рисунку І. нагорода 100 зол.; ІІ. нагорода 50 зол.; б) за проект обгортки (етикети) на підмінку кави „Пражінь" І. нагорода 50 зол., ІІ. нагорода 30 зол. Проекти надсилати можна на адресу фабрики найдальше до 10. квітня 1935 р. Визначення нагород відбудеться дня 15. квітня 1935 р. Неприняті проекти можна буде відобрати в бюрі фабрики до 20. квітня ц. р. Нагороджені проекти стають власністю фабрики. Ближчі інформації щодо виміру проектів можна дістати в бюрі фабрики, Богданівка ч. 30 — партер. 1071

— **Діловий Комітет „Великих Вечерниць Основи"** подає до відома, що Митрополичий Ординаріят у Львові уділив диспенси на **танці** на „Вечерниці Основи", які відбудуться дня 9. ІІІ. 1935 р. в салях Почтовців при вул. Японській ч. 9. 1075

— **Видавництво „Українська Загальна Енциклопедія" в Коломиї** повідомляє отсим усіх ВП. Передплатників УЗЕ у Львові, що ВП. П. Іван Назарко й далі є інкасентом В-ва УЗЕ на Львів. 1074

— **На голодних Яворівщини** зложили дальшого Сокільський 1 зол., за що в імени голодуючих дякує філія „Сіл. Господаря" в Яворові. Голодні чекають на дальшу допомогу!

— **„Заграва" в Тернополі.** В суботу, 9. ц. м. розпочинає Український Молодий Театр „Заграва" під артистичним проводом В. Блавацького свою гостину в Тернополі. В репертуарі кілька нових, досі невідомих нашій сцені пес, між іншим незвичайно цікава песа Павіоли п. з. „Крамарі слави". Далі в перше побачить Тернопіль нову постанову „Ой не ходи, Грицю" і „Тараса Бульбу". Сподіваємося, що тернопільське громадянство, спраглене доброго театру, численно відвідуватиме вистави „Заграви".

— **З радія.** Львівська радіостація передаватиме в п'ятницю 8. березня в год. 18.45 фортепіянсвий концерт Д. Колессівни: 1) Косенко: Легенда. 2) М. Колесса: Колисанка. Дві прелюдії, 3) Дебіссі: Арабеска, 4) Чотири вальси, 5) Маркс: Прелюдія.

— **Як вилізти з довгів?** Сучасна господарська скрута найбільшкульніше придавила наше село, виснажує його, задовжує, руйнує. Це мусить тривожити всіх нас, бо ми 90 пр. селяни-хлібороби. Важке положення нашого селянства стає нестерпною болячкою цілого нашого народнього життя. І криком життя стає уже сьогодні конечність самооборони сільсько-економічних інтересів народу, їх посилення і і розбудови. Одним, але дуже важним кроком у цьому — є віддовження нашого сель. З допомогою йому приходять тепер деякі закони. Але їх треба знати, як хочемо собі помогти, бо ніхто чужий з добросовісною порадою нам напихатися не буде. Зрештою, закони ці доступні безпосередньо лише небагатьом людям-фахівцям. Щоб ними міг користуватися якнайширший загал, виникла потреба пояснити ці закони, вияснити всі користи з них і показати на прикладах. Такої саме поради шукає цей народ і її дає „Просвіта" у своїй місячній книжечці (за лютий ц. р.) **„Віддовження села"**. Написав її дуже приступно й зрозумілo, подав чимало живих прикладів і необхідних пояснень наш досвідчений правознавець Франко Коковський. „Просвіта" поручає цю дуже потрібну й актуальну книжечку не лише масам нашого задовженого селянства, але й усім тим, що з братньою любовю та почуттям обовязку бажають послужити тим масам доброю порадою. А ціна тієї книжечки — лише 50 сотиків.

— **Найвищий суд про умовних робітників.** Найвищий суд видав рішення в справі умови про працю умовних робітників. На основі цього рішення ніякі приписи не забороняють, щоби підчас тревання відношення праці могла зайти за взаїмною згодою зміна умови в справі праці. Якщо службовець не зажадав негайного розвязання умови з причини зменшення йому пенсії і згодився працювати на нових умовинах, то ці умовини мають для нього обовязуюче значіння. Звільнення службовців з кінцем календарного року одночасно з виплатою винагороди за час виповідження, що обіймає теж частину наступного року, не управнює службовця домагатись винагороди за відпустку в році, в якім не був уже занятий. Факт виплати протягом якогось часу службовцям гратифікації ще не стверджує, щоби працедавець був звичаєво обовязаний до її виплати, особливо коли якимнебудь способом виказував, що ця виплата була доброю його волею, а не виконанням взятих на себе зобовязань. Крім того найвищий суд рішив, що страйк як самосільне зірвання умови про працю дає підставу до негайного розвязання відношення праці з робітниками.

— **На 10 років вязниці** засудив трибунал у Тернополі інж. Евгена Костецького за приналежність до ОУН на основі вердикту суддів присяжних, які по переведеній розправі в середу 6. березня ц. р. заперечили злочин намови на вбивство поліцая Головача і потвердили винність приналежности до ОУН. Як відомо трибунал у Тернополі засудив уже раз інж. Е. Костецького на кару смерти за намову до вбивства поліцая Головача в Токах збаражського повіту. Одначе оборонець підсудного зголосив касацію і Найвищий Суд скасував цей присуд. Тому тепер відбувався друга розправа.

— **Дальша розбудова Львова.** На засіданні технічної комісії міської ради у Львові рішено розпарцелювати два морги березового ліску при вул. Кадецькій. Наслідком того місто дістане кількадесять парцель і 8 нових вулиць недалеко середмістя. Парцелі можна вжити тільки на прилюдні цілі з виключенням приватного будівництва.

— **Колишній суддя покутним писарем.** У львівському апеляційному суді відбулася розправа проти колишнього судді з Ярослава, Феліціяна Папари, засудженого на 6 місяців вязниці за введення влади в баламутво. Усунений зі служби, Папара займався покутною писаркою й укладанням доносів проти осіб зі судівництва. Апеляційна розправа скінчилася внесенням присуду першої інстанції і засудженням Папари тільки за покутну писарку на місяць арешту з припиненням кари на 5 літ.

— **Львівська хроніка.** Професор фізичної хемії львівського університету, д-р Стан Толочко, помер у 65 р. життя. — На Левандівці шофер Юліян Вронек пробив на смерть ножем робітника Яна Вальчака, посварившися з ним у шинку. — В одній торговлі обувою при вул. Легіонів украдено Йосифі Міхаловській, вдові по ґенералі, з торбини 300 зол. Арештовано двох субєктів, що її обслуговали. — На Сигнівці під Львовом відбулося вінчання 44 літнього жебрака, каліки без ніг, з 18-літн. кравчинею.

— **За ОУН.** У станиславівському суді закінчилася розправа проти теольога Романчукевича та переплетника Близнюка, обвинуваченних у приналежності до ОУН. Романчукевича засудили на 2 і пів року вязниці, Близнюка на приміщення в поправчому заведенні.

— **Не кожний засуджений є винуватий.** В Молошковичах пов. Яворів убито в грудні 1931 р. Івана Гривня. Тоді арештовано трьох селян, Рибія, Палуху і Мельника, яких і засуджено на смерть. Тому що президент їх помилував, всі три відсиджують досмертну вязницю в Дрогобичі. Перед кількома днями Рибій вислав до перемиського окружного суду письмо, в якому заявив, що то він убив Гривня, а два його товариші невинні. Можна надіятися ревізії процесу.

— **Краєва хроніка.** З Волосткова пов. Мостиска пропав громадський писар Мих. Свентальський, допустившись ріжних зловживань. — У Красним пов. Золочів хтось убив Станислава Длугоша, голову місцевого стрілецького союзу. — В Яремчу пов. Надвірна згорів більший партеровий дім Ліни Кватер разом з бічними будинками. — В Плесківцях пов. Тернопіль знайдено 70-літнього Костя Ярему, вбитого в стодолі. Під закидом убивства арештовано його зятя Олексу Сосника, що жив з ним у незгоді. — На Підзамчу у Львові всів до потягу без білету Гіполит Комарницький з Княжа пов. Горохів і розбив собі голову, вдарившись на даху вагона об міст біля Знесіння. — Нічю на 6. березня невідомі бандити напали на хату Бергманів у Лабовій пов. Новий Санч. Молотками оглушили свої жертви й ограбили хату. Три жертви нападу відставили до шпиталю. — У Гвіздці (Коломийщина) прийшло до кровавої бійки при виборах рабіна. Було кільканацять ранених.

— **Кінова статистика.** За обчисленням статистичного уряду в Польщі було з кінцем минулого року 728 кін з 250.000 сиджень. Більшість кін (421) є звукова. При населенні 33 міліонів одно кіно припадає на 45 тисяч мешканців. В першій половині минулого року спроваджено до Польщі 562 фільми, з того 442 з Америки, 13 з Франції, 12 з Австрії, 8 з Англії і т. д.

— **Повісився з цікавости.** В кольонії Лукавець вілейського повіту, знайшли 15-літнього Петра Бусайка, що повісився на ремінці, привязанім до ліжка. Стверджено, що він згинув припадково. Був цікавий, як люди вішаються, і рішив сам спробувати. Він привязав ремінець до поруччя від ліжка і почав затискати собі його на шию. Нараз ремінець так затиснувся, що хлопець втратив свідомість і не міг уже його скинути. Впав на підлогу і помер.

— **Кіт оборонив перед грабіжником.** До мешкання одної старшої жінки в Празі біля Варшави зламався злодій і почав добувати срібло зі шафи. Нараз збудилася властителька мешкання і наробила крику. Тоді грабіжник почав її душити і перевернув на землю, де пробував їй заткати рот. Нараз кинувся на нього кіт і почав драти його кігтями по лиці та кусати куди попало. Перелякений злодій пустив жінку і почав боронитися перед котом, який не хотів від нього відступитися. На крик злодія позбігалися сусіди, але й вони не могли відорвати від нього розяреного кота. Аж сама старушка успокоїла свого завзятого оборонця. Злодія перевезли до шпиталю, де він за два дні помер від ран.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Що крок, то політик.

Пан Миколай — дверник сусідньої каменици любить політику і політичні розмови. Маю я честь писати вже про нього, бо маю щастя щоранку стрічати його на своїй дорозі до міста.

Вчора пан Миколай підмітував сніг, відкашлюючи на всі земні сили, які зарадили тому нісенітницю, а я саме переходив мимо.

— Кара Божа з тими порядками! — сказав до мене після привитання.

— Не так з порядками, як зі снігом, пане Миколаю!

— Ой, і то також. Писала ґазета, що в Познанщині вже жайворонки, бузьки і що якісь там канарки, а в нас...

— Нам завжди вітер в очі...

— І то морозний, чорти би то взяли.

Помовчали ми хвилю, покивали головами, а далі пан Миколай:

— Що ви скажете до промови міністра?

— Не знаю котрого? Вонпж щодня промовляють. То один, то другий, то третій.

Пан Миколай прижмурив око.

— Що нам мені крутять голову: котрого! Того власне, про котрого і ви і я і інші думають. Тож від трьох тижнів ніхто про нїщо іншого не говорить, тільки про ту промову. От учора був я в нашій читальні. Говорили, розбирали, на всі боки вимірковували, що воно значить і що тепер нам чинити. Або моя стара, наприклад, у політиці не дуже, а й вона цікавиться тим: „Як міркуєш — каже нині до мене — розлетиться від того УНДО, чи ні?". Я за пасок і до баби: Що ти — кажу — собі в голову напхала? А вона: „То я — каже — чоловіче, сама того не видумала. Але стоїмо в неділю під Волоською, була Міхалова, Григорова і ще котрась, та й говоримо. А Григорова на політику: „То вже, каже, буде щось з Унзом!"... Ну і дивіться, пане редактор, до чого воно дохопить?! Я там не знаю, але мені здається, що тут щось не в порядку. Лишть собі наші люди помиї на голову, рік, що кажу рік — цілі десятки років — і нічого. Зробить хтось зле — простять, зробить ще гірше — покричать і забудуть. Але не дай Бог, як чужий щось бовкне, мовляв: у вас не так як треба — тоді зразу підіймається веремія. Ніхто довго не роздумує: є рація, чи ні, є в тім якась ціль, чи нема. Коли вже аж чужий сказав — значить треба зміни. І всі морочаться якби щось змінити.

— А ви, пане Миколаю, як?!... Не хочете змін, нових партій, ідеольоґічних груп?...

— Я?... Що я — звичайний собі сторож! Але міркую так: зміна може бути, тільки не тому, що хтось там, десь там, щось там скаже.

— Ґратулюю, пане Миколаю, ви направду розумно дивитеся на світ... Ну, бувайте здорові, мушу йти.

— Поважання, поважання.

Ледви кільканов я кілька кроків— біжить за мною пан Миколай.

— Пане редактор, ще одно слово. Чув я, що комбатанти організуються. Якби щось до чогось, то я також... Мій тато був на боснянській війні...

Галактіон Чіпка.

— **Напад бандитів.** В селі Ігнатів ілжецького повіту пять бандитів, озброєних крісами і револьверами, добулося в ночі до мешкання Валентія Ленарта. Бандити сплюндрували мешкання і забравши 400 зол. готівкою, побили страшно Ленарта та його жінку, яка незабаром померла. Ленарт, перевезений до шпиталю, бореться теж зі смертю. Сполошені сусідами бандити втікли, відстрілюючись, але в часі облави їх арештували.

— **Реабілітація Дуніковського.** Від року французька преса присвячує більші та менші замітки синові колишнього професора львівського університету Дуніковському, що мешкає в Сан Ремо і запевнює віддавна всіх про свій винахід, як добувати із землі більше золота. Фінансісти, що жертвували йому рік тому мільон золотих на його досвіди, подали його в суд, Дуніковський відсидів довгі місяці у слідчій вязниці, вийшов на волю за кавцією і знову взявся до своїх експериментів. Найшлись нові люди, що пропонують йому свої капітали і преса від довшого часу почала знову натякати на його непевне минуле. Тимчасом останні дні принесли зовсім новий матеріял у цій справі. Визначний франц. хемік Альберт Бон, як судовий знавець, перевів у лябораторії самостійно всі досвіди за вказівками Дуніковського, не дозволивши йому бути при цьому і ствердив, що винахід Дуніковського справжній. Завдяки спеціяльним променям можна буде тепер добувати із золотоносної землі стократно більш золота, як досі. Дуніковський зможе тепер законно відкрити фабрику золота і домагатись ревізії свого процесу, з якого він вийшов із тавром ошуканця.

— **Зловживання в колгоспах** не сходять зі сторінок совітської преси. В багатьох колгоспах робітники не дістали досі запрацьованих належитостей. Управи не поділили доходів між членів колхозів, даючи тільки завчети. Допис з челябінської округи згадує про фальшівництва урядових звітів. Колгосп ім. Сталіна уміщено в списку зразкових, бо колгоспники ніби-то одержали весь заробіток. Тимчасом вони не дістали нічого, а звіт є витвором фантазії.

— **Шукають за мамутами на Сибірі.** Московська академія наук рішила влаштувати нову наукову виправу. Має вона виїхати на Сибір і глядати в дорічках великих рік останків мамутів, що збереглися в ледах.

— **Спадок населення в Австрії.** Останній спис населення в Австрії виказує більше число жінок ніж мужчин, особливо по містах. Одинокий виняток Каринтія, де переважають мужчини. Зате жінки в Австрії живуть довше ніж мужчини. Вісім жінок має по 100 літ; такого віку не осягнув ніколи мужчина. Статистика ствердила, що цифра уродин в Австрії, особливо у Відні та інших містах постійно зменшується. На тисячу мешканців припадає тільки одна дитина.

— **Великі крадежі у Франції.** На паризькому двірці Сен-Лязар пропав перед кількома днями почтовий мішок, в якому находилося 900.000 франків. Французькі часописи пригадують, що перед кількома днями з почтової посилки а Парижа до одного провінціонального міста пропало півтора мілїона франків. В обох цих випадках не вдалося досі викрити злодіїв.

— **Село амазонок.** Від кількох місяців твориться в Англії справжне село амазонок, в якому живе тільки 800 дівчат і старших жінок і куди доступ мужчинам заборонений. Основницею цієї оселі є одна молода вчителька, яку покинув її наречений, наслідком чого вона присягла собі ніколи в житті не мати більше нічого з мужчинами спільного. Вона покинула службу в школі і за одержану відправу купила собі в далекій відлюдній околиці малий дімок з великим городом і полем. Звідси розпочала пропаганду за влаштуванням жіночої оселі, якої не сміє відвідати ніколи ніякий мужчина. Дивна ідея розчарованої нареченої осягнула в короткому часі несподіваний успіх. Уже за кілька місяців повстало довкола хати вчительки ціле жіноче село, де живе тепер уже коло вісімсот ворогів мужеського роду. Всякі потрібні звання виконують очевидно тільки жінки, а на одинокій дорозі, що веде до села, стоять таблиці з осторогами та жіночі вартівники, що не пускають до села ніякого мужчини, ані навіть малого хлопця. Одинокий виняток роблять для листоноша, бо англійська почта приймає на службу тільки мужчин. Це єдиний мужчина, що сміє вступити на територію цього села новітніх амазонок.

ДЕШЕВИЙ МІСЯЦЬ
у **ВЛАСНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
З сі товари по ревеляційних цінах!
Для прикладу: штрунси 100, флянеля 60 сот.
перкалєна 40 сот. полотна 95 сот.

— **Тунель попід Мон-Блянк.** Між італійським та французьким урядом викінчуються переговори в справі будови тунелю попід найвищу гору в Альпах, Мон-Блянк. Вона стоїть на границі обох країв і тому оба уряди мусять справу вирішити. Тунель тим важний, що не служив би для залізниці, але для автомобілів. Він потрібний тому, що в зимі неможливе дістатися з Франції до Італії іншим шляхом, як хіба через Рівіеру, а це продовжує дорогу на сто миль. Тунель був би 12 миль довгий, на 20 стіп широкий, а його будова коштувалаб 30 міліонів дол. Тепер ходить про устійнення одного пляну будови зпоміж ріжнородних пропозицій славних інжинірів.

— **Рожні вістки.** Відомий німецький диригент Фурхтвенґлер дістав дозвіл від нім. уряду на гостинні виступи в Парижі, Льондоні, Відні та Ню Йорку. — Державна еспанська збірка на допомогу рідним тих, що брали участь у боротьбі з повстанцями принесла 17 міл. пезет. — При виїзді до пристані Казаблянка розбився човен „Урсула II"; морська хвиля проглинула теж човен висланий на рятунок; згинуло разом 14 осіб. — Відомий американський летун Віллі Пост ствердив перед летом у стратосферу, що хтось підрізав йому руру, яка лучила мотор з резервуаром для бензини. — Кінова фірма „Метро Голдвін Маєр" улаштувала у Парижі банкет у честь віденського композитора Легара з нагоди виставлення фільми „Весела вдовичка". — В Бостоні спа-

чено на електричнім кріслі бандита Олександра Камінського, який перед смертю втікав двічі з в'язниці. — Над летовищем у Торонто (Канада) вискочив з літака на висоті 1.500 м. молодий чоловік, назвався Грант і згинув. — В середущій Африці пропала летунка леді Юнг, жінка губернатора північної Родезії, що вилетіла з Лівінгстому до Люсака. Шукає за нею 12 літаків. — Під Новосибірськом зударився потяг з автобусом, при чому згинуло 5 осіб а 5 є тяжко ранених. — В Констанці засуджено на три місяці одного мужчину і жінку, що минулого літа показувалися на пляжі Мамая без купільних костюмів.

— **Добрі вказівки для домашнього господарства.** Богато господинь не знає, що можно зварити добру каву з виробленої фірмою Генриха Фрэнкка Сини А. С. кави Енрілью, котре з молоком та цукром дає досконалий родинний напій. Енрілью — смачне та здорове і має ще ту прикмету, що є дешеве так, що цю каву ми можемо спеціяльно поручити для родин, де є багато дітей.

—o—

З кіна.

КІНО-РЕВІЯ: „СТИЛЕВЕ": „КОХАННЯ КОЗАКА" та ревія „БОЖЕВІЛЛЯ СІМКИ".

Ця фільма не має нічого спільного з відомою лисою під тим самим наголовком, у якій головну ролю грав Джон Гільберт. Тут грає головну ролю еспанський співак Хозе Мохіка, що постійно виступає у „Фоксі". Сюжет узятий з російського життя, точніше із нелюдських переслідувань царських запшників. Вражають у фільмі деякі деталі: коли дія йде у 1910 році, як можуть жінки одягатися так, як тепер, та звідки взялись такі новочасні телефони, які бачимо у найвибагливіших кабінетах? Позатим багато співу й музики.

Ревія цікава. Добре співає Майський, веселий й оригінальний гуморист Новоселівський і характеристичний актор Лоскот. На увагу заслуговує збільшена, добра орхестра в числі семи людей. *(ет.)*

Дописи.

СТРИЙ.

Сирітський Захист. Шляхетна ідея Т-ва опіки над молодю зараз по війні згуртувала в його рядах велику скількість свідомих свого завдання членів. У повоєнних роках в нашім захисті найшло приміщення 48 сиріт, що їх Товариство не тільки у себе згуртувало, але й подбало про їх прохарчування і виховання. При добрій господарці позбирано фонди, за які ем нач. скарбового уряду в Стрию п. Іван Міськевич взявся до будови нового 2-поверхового будинку на основі плянів інж. Нагірного. Будинок цей, виведений під пах. вже тепер є таким гарним обектом у місті, що звертає на себе загальну увагу. Одначе теперішня криза не дозволяє докінчити цього будинку і віддати до ужитку Товариства ба — що більше — змусила зредукувати скількість сиріт до половини. Управа журиться тим, чим ту решту сиріт вижившти і вбрати. Ані магістрат, ані староство, ані суспільна опіка не помагають нічим. А українська суспільність збайдужіла на кличі ратунку. Недавно заг. збори Т-ва не могли відбутися через брак зацікавлення суспільности й охочих працювати у виділі. Ввесь тягар важкого суспільного обовязку двигають від кільох літ пп. Форостинова і Міськевич. Добре було б людям доброї волі прийти їм з помочю і в салях нового будинку приміститися побіч сиріт бурсу для семінарної молоді і реміснічої вартості. Фінансові інституції повинні дати поміч для переведення в життя цієї справи.

Захоронка на Ланах. Суспільне і нуль турботи життя на передмісті Лани так розрослося, що брат. ський дім, де містяться всі українські установи на Ланах, є вже абсолютно за малий, ба — що більше — висуває з нього найстаршу і найпотрібнішу установу, а саме захоронку, яку від 40 літ ведуть СС. Службениці. Нині Пр. Д. М. В тім часі, коли наші сусіди, яких на нині Пр. Д. М. В тім часі, коли наші сусіди, яких на нині Пр. Д. М. В тім часі, коли наші сусіди, яких на

ч. 61 (13.959). Львів, пятниця 8. березня 1935. Рік L VI.

Pocztowa opłata opłacono ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Признання й подяка Українській Парляментарній Репрезентації.

СТРИЙЩИНА.

27. лютого ц. р. відбулося засідання Повітового Народнього Комітету (УНДО) в Стрию, на якому між иншим розглядали справу недавніх подій на терені польського сойму й сенату. По докладному обговоренні справи ухвалено на тому засіданні такі резолюції: „Повітовий Народній Комітет УНДО в Стрию, обговоривши зміст промови п. міністра внутрішніх справ Косцялковського з 14. лютого п. р. та відповідь Української Парляментарної Репрезентації, рішив зложити нашій Парляментарній Репрезентації щиру подяку за відповідь у цій справі і загалом признання та подяку за оборону чести й гідности та прав нашого народу".

РІВНЕ НА ВОЛИНІ.

Справу подій на терені польського сойму й сенату обговорював Повітовий Народній Комітет УНДО в Рівному на засіданні 28. лютого п. р. Вислідом нарад була така резолюція: „Повітовий Народній Комітет УНДО в Рівному на своєму засіданні 28. лютого 1935 р., познайомившись з ходом останніх подій на терені польських законодатних установ, висловлює Українській Парляментарній Репрезентації за її дотеперішню діяльність подяку і повне довіря. Членам УПР. ніхто не має права заборонити репрезентувати український нарід на терені тих установ. Їх вибрав увесь український нарід у межах Польщі й уповноважив боротись за належні йому права, що вони до цього часу гідно виконують. Зокрема складаємо щиру подяку Вп. голові УПР. д-рові Д. Левицькому"

ЛЬВІВЩИНА.

5. березня ц. р. відбулося засідання Повітового Народнього Комітету УНДО львівського повіту. Повітовий Комітет уконституувався, вибираючи відповідно до вимог великого повіту 3-ох заступників голови, секретаря і скарбника, та постановив кооптувати в склад Комітету 6 референтів ріжних ділянок громадянського життя. Голова Комітету ред. Гр. Гладкий накреслив плян дальшої праці в повіті, який буде докладніше обговорений на черговому засіданні 16. березня.

Окремою точкою нарад була справа недавніх подій на терені польського сойму й сенату. В цій справі Повітовий Народній Комітет прийняв одноду шно таку постанову: „Обговоривши справу, звязану з виступом у сенаті міністра внутрішніх справ Косцялковського і викликані нею голоси преси та відповідь Української Парляментарної Репрезентації, Повітовий Народній Комітет УНДО львівського повіту висловлює повне довіря Українській Парляментарній Репрезентації і партійному Проводові Українського Національно-Демократичного Об'єднання та заявляє, що лиш Українська Парляментарна Репрезентація, вибрана сотнями тисяч голосів українських виборців у найважчу пору 1930 року, покликана репрезентувати український нарід у межах Польщі"

Видатки В. Британії на зброєння.

ЛЬОНДОН, 7. 3. ПАТ. Підвищка преліміпара буджету на 1935. р. розвіяла надії на обниж ку доходового податку. І так видатки на військо в 1934. р. виносили 39.600.000 фунтів, тепер 43.550.000 фунтів. Видатки на маринарку в 1934. р. 56.050.000. Видатки на летунство в 1934. р. 17.561.000, тепер 20.650.000. Видатки на адміністрацію 335.063.000, тепер 352.978.000. Видатки на скарбово-митну адміністрацію в 1934. р. 12.610.000, тепер 13.101.000. Видатки минулорічного буджету сягали 469.524.000 фунтів, тепер сягають 490.390.000 фунтів, себто зросли на 21 мільонів фунтів. Цьогорічний буджет видатками більший від буджету з 1922. р., видатками на оборонні сили найбільший від 1928. р.

Рінтелєн хотів бути канцлєром або президентом Австрії.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Четвертого дня розправи проти Рінтелєна зізнавав свідок Фундер, начальний редактор півофіційного щоденника „Райхспост". Зізнання св. Фундера кількома виворотами перервав підс. Рінтелєн і тому дійшло до гострої словної перепалки між підсудним і президіяльним трибуналу. Свідок згадав, що підчас державної змови націонал-соціялістів в дні 25. липня н. р. канц. Шушніг доручив йому приїхати з підс. Рінтелєном до будинку міністерства краєвої оборони, де тоді радив кабінет. Між підсудним і свідком були добрі взаємини. Фундер зізнавав, що підс. Рінтелєн змагав стати канцлєром або президентом і хотів завести диктатуру. Пригадує свою розмову з підс. Рінтелєном, який прохав дослідити терен, щоб становище президента в Австрії можна було обсадити ще в 1934. р. Підс. Рінтелєн рішуче заперечив і заявив, що його прізвище вприпало довоєні часто в ріжними міністеріяльними комбінаціями, але він сам ніколи не змагав до влади в Австрії.

Націонал-большевики перед судом.

БЕРЛІН, 7. 3. ПАТ. Перед народнім трибуналом у Берліні почалася розправа проти 9 націонал-большевиків за пропаганду у Німеччині, яку веде нелєґальна організація „Чорний Фронт". Це вже другий процес прихильників д-ра Оттона Штрасера, якого прізвище все частіше згадує у звязку з протидержавною діяльністю. Підсудні виїздили часто до Праги, звідкіля переправляли до Німеччини протигітлерівські летючки Штрасера, призначені до пропаганди між старшинами Райхсверу.

400 італійських літаків до Африки.

БЕРЛІН ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Каїро, що італійський уряд збирається вислати до східної Африки деяку кількість літаків. Тепер італійський уряд веде переговори з египетським урядом у справі перелету літаків понад Єгипет. Кружляють поголоски, що Італія вишле до Африки 400 літаків.

Заборонили політичні партії, походи, демонстрації.

ТАЛІН, 7. 3. ПАТ. Міністер внутрішніх справ оголосив розпорядок про скасування всіх політичних партій та організацій. Міністер заборонив всякі публичні сходини, промови, походи, демонстрації. В інтерв'ю для преси міністер заявив, що відтепер не вільно навіть продувати в партійних домівках колишніх політичних партій.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеляційних цінах!
Для приладу: штрунси 1·80, флянелю 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Розбудовуймо домашній промисл!

Стаття А. Курдидика в „Ділі" під наг. „Яворівщині загрожує голод" торкнулася крім конечности доразової допомоги голодним ще одної справи, якої зреалізування мало би для Яворівщини велике господарське значіння. А саме автор згадав про тамошній деревлянний промисл (кошики, рогожі, плетінки, ложки, візки і т. д.). Біда тільки в тому, що „ті, що мають у руках хист та охоту працювати, не мають сирівця ні грошей на нього. Жиди використовують цей брак і пекучу потребу продавати в жахливий спосіб".

Ці останні слова ш. автора являють повноту трагедії нинішнього села Яворівщини. Та чи тільки Яворівщини? Але чи можна складати вину на жидів за те, що ми не зуміли зорганізувати продуцентів та взяти в свої руки збут їних продуктів?

Хліборобство, промисл та ремесло і торговля — це ділянки, які вже як-так зорганізовані і їх розбудова найшла в громадянстві зрозуміння. Зате людовий і халупничий промисл*) не може до нікої з цих організацій притулитися, не може зазнати від них допомоги. Незорганізований тиняється між ними як опущена сирітка. Чи заслужено?

Народне господарство знає, що без цієї галузи нема в ньому гармонійної цілости, нема господарської рівноваги, так, як нема її без инших ділянок. На жаль, працьовники у тій ділянці не знають самі, як себе зорганізувати. Ми знову, задивлені у великий промисл чи в скупчене по містах ремесло, не доцінюємо його вартости, а навіть цей промисл видається нам инколи суперечним із засадами нинішнього поступу, мовляв — ручна праця у порівнянні до механізованої є господарським назадництвом.

А в міжчасі у світовій господарці докону ються дійсності, які свідчать у користь розвитку саме цього ділу продукції. Тому, що фабричні вироби показуються нерентовними, не ребирають їх продукцію ні ручні підприємці. Ясне, що не можуть перейти в їх руки такі підприємства, як продукція заліза, цементу, то-що. Зате тільки ручно можна робити цяжки до залізничих рейок, бо вони сильніші від машинових, зате не буде машина в силі заступити рук при багатьох конфекціях, текстильних і галянтерійних виробах, зокрема при модних, яких не можна робити масово на запаси. Тому саме у Франції, що є головним джерелом моди, працюють сотні тисяч людей у людовому халупничому промислі; а є фірми, для яких десятки сіл працюють на їх замовлення. Те саме бачимо в Швайцарії, в Австрії, в Англії. Є також речі, яких машина не в силі була продукувати, хоч були проби в цьому напрямі, як напр. коси і серпи, ножики, то-що, так, що ціле Стирія занята їх виробом. І безліч ручних виробів витворюють сьогодні по всіх краях, щоб заняти

*) Людовий (домашній) промисл — це побічне по при хліборобство заняття селян у ручних виробах у життьових потреб чи окрас, кошто м і на рахунок самих продуцентів. Цей промисл у багатьох селах (як ось у Ніконечинах в Яворівщині) став вже майже головним. Халупничий (накладчий) промисл творить ті, що виробляють деякі речі на замовлення якоїсь фірми (фабрики майстра, купця, посередника) з поставленого ним матеріялу за її рахунок (найчастіше вдома в Косівщині).

вуки безробітних, яких машина викинула і сама впала.

На це звернули бачнішу увагу також уже в Польщі. В Кракові повстала недавно „Кооператива халупничого промислу", якої завданням обединювати халупничий промисл, організувати підприємства шевські, гарбарські, ткацькі, залізні й мідяні і дбати за їх збут. Та кооператива взялася зокрема до організації халупників для продукції кіс та серпів. Подібна польська кооператива повстала при кінці мин. року у Львові під назвою „Накладня".

У нас, українців, є по всіх майже селах людовий чи халупничий промисл, декуди більше скупчений, у більшості розпорошений, але ніде не зорганізований. Поза „Новою Хатою" для льняних виробів і поза „Гуцульщиною" і „Гуцульським Мистецтвом" для вовняних нема наших накладців. Тому не диво, що наші сільські продуценти, всі ті менше або більше вишколені ткачі, кошикарі, сницери, кожушники, рогушники не в силі розробитися, щоб себе цілком-будь унезалежнити.

Хто знає село, той знає також, яке велике по наших селах число одиниць, що самі з себе доходять у деяких ділянках, завдяки небуденному нераз хистові, до цікавих вислідів. Але ті вислідн пропадають разом з тими людьми безслідно, бо не було кому видвигнути їх на верх життя. Нарід не може вижити з роздрібленої землі, шукає виходу для своєї енергії в людовому і халупничому промислі, шукає цього також Яворівщина. Шукає накладців, шукає підприємчивих, хоч дещо засібленних у готівку відборців і — попадає в руки несовісних лихварів, бо свої люди не беруться до цього діла. А наші добрі накладці, обзнайомлені з ринками збуту, могліб як відборці впливати на поліпшення продуктів, на достосування продукції до ринків, так, що не тільки творилиб для себе самих варстат заробітків, але й стали би для цих дрібних продуцентів добродіями. Згадані вище наші накладчі підприємства є під цим оглядом добрим зразком.

Не є це очевидно легке діло, воно вимагає багато праці, практичного знання продуктів і ринків збуту. Але кожний початок був і буде важкий.

У цьому напрямі конечна пропаганда, організаційна праця. Всі старші громадяни знають, які труднощі були у нас при закладинні хочаб „Сільського Господаря" і з яких маленьких початків він виростав; знають також основники ремісничого Т-ва „Зоря", як початки його йшли нечеб по грудах; знають основники перших кооператив і їх централь, скільки помилок і невдач треба було переживати, заки прийшло до сьогоднішніх успіхів. І ріка не стає зараз великою, але росте з джерел, ручаїв, потоків та доплавів.

Такі самі труднощі мусять бути при організуванні продуцентів домашнього промислу, при збиранні хочаб тільки статистики. Але створення окремої організації для підтримки цього промислу — це наша життева конечність.

М. Творидло.

Війна й економічна самовистарчальність.

Рим, 4. III. 1935.

Кожний розпорядок фашистівського уряду відносно конфлікту з Абісинією, кожний комунікат, кожна приватна, але достовірна вістка, говорить про те, що Італія приготовляється до війни. В усьому житті Італії, як завсіди, так тепер особливо, чути певну, рішучу руку, яка кермує державою в точно означеному напрямі.

Римський журналіст Вірджініо Гайда, який між журналістами завсіди є першим поінформованим про наміри і думки фашистівського уряду, в щоденнику „Іль Джйорнале д Італія" з 1. III. 1935 р. каже:

„...Наше військове приготовання, загальне і партикулярне, щодо людей, організацій і матеріялів, є в такому стані, що рівночасно можемо протиставитися якому це не булоб положенню і випадкові в Африці і в Европі.

„Констатувати істнування цих вистарчальних засобів, не означає, щоби ми оголошували думку хотіти послужитись цими засобами до якоїсь офензивної програми. Сьогодні маємо на увазі наші інтереси. А це вже не залежить від Італії, що хтось може звожуватися нарушити ці інтереси.

„Італія хоче бути готова, щоби не бути заскоченою... Готовість сімох, чи вісьмох мільонів війська, з 37 річниками, які можуть бути змобілізовані, виносаження італійської індустрії, яка швидко може задоволити всі потреби нації в зброї і муніції, позволяють на цю консервацію і поширення сил в усіх потребах...

„Отож можна сказати, що ніяке зменшення сил, а тим менше, ніяке мілітарне „безсилля" не позначується в Італії, коли побільшуються сили в Африці. Це вияснення необхідне для нації і для світу. І нація і світ знатимуть, що Італія є певна і що її закордонна політика, вірна своїм головним точкам оперти, хоч і вирину африканський епізод, втримається вільна і в доконаній успішности".

Стільки про можливу війну Італії з Абісинією.

А тепер ще дещо про новий розпорядок уряду Італії в справі нагляду уряду над імпортом. Цей розпорядок викликав багато шуму не лише за кордонами Італії, але й у самій Італії. Так, що вчора офіціоз „Іль Джйорнале д Італія" помістив широко опрацьовану передовицю, у якій наводить усі ті держави, які вже давніше завели в себе цей нагляд імпорту: головно Німеччина, Японія. І в передовиці промовляється до розуму італійських промисловців, що „Вся наша економічна політика мусить тепер орієнтуватися на формування нової ментальности, в якій мусять виправитися теперішні звички, створені минулим положенням крамовиків. Нехай не говорять (промисловці), що нові розпорядки обмежують купецтво. Нові розпорядки, навпаки, відчиняють нові ділянки купецькій ініціятиві..."

Хоч цей розпорядок усім такий дивний, то тут не важко доглянути, що фашистівський уряд в обличчі можливої війни (на яку, по всіх дослі виливо, заноситься) хоче затримати гроші в краю, бо без грошей ніхто війни не виграє. Дальше, на випадок війни, уряд знає, скільки мільони коштом і „при нагоді" війни. Це, хто зявилось би „махерів" своїх і чужих і робилиб про нагляд над імпортом.

В Англії палата комун гостро й вороже реагувала на цей розпорядок італійського уряду. Римська преса в легкому тоні відповідає Англії; показуючи її потягнення в економічній політиці, виправдує і останній розпорядок фашистівського уряду. „Англійський протест — говорить один щоденник — є щонайменше не розважний. Він вартий, щоби пригадати собі все те, скільки Італія й багато інших великих країв потерпіли в купецтві й економіці через попередні індивідуальні англійські ініціятиви...

Врешті тут іще наведу дещо числових даних про італійський крамообмін з іншими державами за одинадцять місяців 1934 р. себто відповідають тут 1933 і 1934 роки різниць в імпорті й експорті. І так:

Франція: імпорт Італії зріс (від 1933 до 1934 р.) з 372,7 мільонів на 382,8 мільонів; експорт із 420,9 мільонів на 316,6 мільонів лір. (Усе в лірах).

Німеччина: імпорт із 962,1 мільона лір на 1.071,1 мільон лірів; експорт із 677,2 мільони на 768 міл. лір.

Англія: імпорт із 652,8 міл. на 628,7 міл. лір; експорт із 636,1 міл. на 483,2 мільонів лір.

Швайцарія: імпорт із 237,5 міл. на 239,7 міл.; експорт із 435,9 міл. на 402,3 міл. лір.

Злучені Держави: імпорт із 1.002,9 міл. на 861,6 міл.; експорт із 468,8 міл. на 348,4 міл. лір.

Альбанія: імпорт із 17,4 міл. на 13,6 міл., експорт із 19,4 міл на 20 міл. лір.

Аргентина: імпорт із 235,1 міл. на 258,4 міл., експорт із 352,9 міл. на 192,2 міл. лір.

Австрія: імпорт із 154,6 міл. на 169,2 міл., експорт із 123,9 міл. на 111,8 міл. лір.

Бразилія: імпорт із 117,2 міл. на 117,9 міл., експорт із 78,3 міл. на 60,1 міл. лір.

Канада: імпорт із 53 міл. на 38,8 міл., експорт із 23,6 міл. на 20,2 міл. лір.

Чехословаччина: імпорт із 77,3 міл. на 83,2 міл., експорт із 84,4 міл. на 81,4 міл. лір.

Єгипет: імпорт із 112,2 міл. на 137,8 міл., експорт із 122,3 міл. на 106,9 міл. лір.

Греція: імпорт із 50,3 міл. на 29,9 міл., експорт із 81,1 міл. на 49,7 міл. лір.

Британські Індії: імпорт із 273,7 міл. на 333,5 міл., експорт із 105,1 міл. на 106,9 міл. лір.

Югославія: імпорт із 170,8 міл. на 187,3 міл., експорт із 115,6 міл. на 127,1 міл. лір.

Румунія: імпорт із 145,8 міл. на 110,8 міл., експорт 112,4 міл. на 69,6 міл. лір.

Еспанія: імпорт із 75,9 міл. на 91 міл., експорт із 75,4 міл. на 74,8 міл. лір.

Туніс: імпорт із 64,5 міл. на 75,4 міл., експорт із 26,3 міл. на 22,1 міл. лір.

СССР.: імпорт із 207,3 міл. на 208,3 міл., експорт із 110,5 міл. на 96,3 міл. лір

Південно-Африк. Унія: імпорт із 91,6 міл. на 81,1 міл., експорт із 33,4 міл. на 35,5 міл. лір.

Мадярщина: імпорт із 67,7 міл. на 94,2 міл., експорт із 60,6 міл. на 118,8 міл. лір.

М. Зазамський.

Неясне положення в Греції.

СУПЕРЕЧНІ ВІСТКИ.

БІЛГОРОД, ПАТ. Сюди надійшли вістки, що положення в Греції дуже напружене і повстанці здобувають перемогу. Ватиканська радіостація повідомляє з Атен, що повстанці захопили всі переходи і мости на ріці Стімос, якої не можуть перейти урядові війська.

АТЕНИ, 7. 3. ПАТ. Урядові війська припинили наступ на повстанців з приводу лихих атмосферичних умовин. Зате літаки бомбардували вчора місто Кавалю і знищили двірець у Серес і касарні. Воєнні кораблі, вірні урядові перепливли пролив Кубока і плинуть до Крети, де зведуть бій зі збунтованими кораблями. Міністер війни ген. Кондиліс надіслав зі Сальонік телеграму, що положення повстанців безнадійне, панує хаос і нема між ними карности.

Кореспонденти різних часописів надсилають з македонського фронту вістки, що з допомогою урядовим військам постійно надходять військові відділи. Начальна команда використає їх у відповідний момент до наступу проти повстанців.

За демілітаризацію Сарщини.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ФРАНЦІЄЮ І НІМЕЧЧИНОЮ.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Женеви: Провідник комітету трьох бар. Альойзі надіслав листа до генерального секретаріяту Ліги Націй, що демілітаризацію Сарщини поладнає Франція з Німеччиною безпосередніми переговорами. Бар. Альойзі згадує, що французький уряд звернувся через нього до німецького уряду у справі демілітаризації Сарщини. Німецький уряд відповів Франції, що годиться на приєднання Сарщини до здемілітаризованої смуги, яку передбачує версайський трактат. Французький уряд згодився вести безпосередні переговори у справі виснення ще деяких подробиць.

Залізнична катастрофа у Франції.

БОРДО, 7. 3. ПАТ. Вчора вечором на залізничім шляху Борде-Лібурн дійшло до залізничої катастрофи. З невідомих причин вискочив з рейок особовий поїзд. 4 особи забиті, 12 ранених.

Присилайте передплату!

Дешеві білі дні

з 40% зниженою ціною уладжує **Галицький Магазин Новик.** — Галицька 19. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Іменування радників конгрегації Сх. Церкви.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, КАП. Папа іменував радниками св. конгрегації Сх. Церкви о. бп. Петра Бучися та о. прал. Стан. Яласіка, членів завівної Комісії Про Руссія, яку тепер включили до св. конгрегації надзвичайних церковних справ.

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла".

Моторизовані частини у майбутніх війнах.

III.

Уявім собі бойову зустріч двох військових обєднань, різних вогневою силою, одну моторизовану, другу звичайну.

З одного боку візьмемо середнього складу моторизовану бригаду з двох танкетних полків з приділеними до неї: дивізіоном легких танків, що заступають важкі кулеметні сотні звичайної піхоти, дивізіоном важких танків, що заступають полкову гармату, двома дивізіонами легкої та важкої моторизованої гармати й забезпеки, що складається з двох сотень звичайної піхоти на вантажних автах і двох сотень наколесників. (Зі зрозумілих причин склад мото-бригади вказуємо неповний ні до одної з армій, так би мовити теоретичний).

Отже будуть 144 танкети з обслугою (враховуючи вже команду) 600 люда, 12 легких танків з обслугою 100 люда, 8 важких зі 100 люда, гармата з обслугою 350 люда і забезпека звичайної піхоти 720 люда. Разом частина з 1870 люда.

Довжина кольони такої бригади буде коло 1800 метрів, крутою два кільометря, що при швидкости руху 10 кільометрів за годину мусить час потрібний для переходу у бойовий лад у 15—20 хвилин, щоб кольона могла розгорнутись.

Найменший фронт, на якому може така бригада розгорнути всі свої вогневі сили, буде коло одного кільометра.

З другого боку рівноважником такої мото-бригади щодо вогневої сили буде 8000 пішаків, себто пересічно два полки военного складу, які потребують для своєї забезпеки гарматним вогнем коло 30 гармат, а обслугою коло 600 люда, а прирахувавши командний склад ще десь масу коло 9000 люда.

Довжина кольон такої частини на марші, враховуючи коней, що везуть гармати, кулемети, набоєві скриньки й т. д. буде коло 4 і пів кільометрра, а час, щоб розгорнути до голови, рахуючи швидкість 4 кільометря на годину коло 1 год. 25 хв. Найменший фронт, який потрібний для розгорнення всіх вогневих сил буде коло 3 км.

Отже при несподіваній зустрічі мото-бригада буде готова на годину раніше, тому звичайна частина, щоби не була несподівано знищена, мусить знати про наближення мото-частини ворога за годину, тобто при швидкости мото-частини в 10 км., тоді, коли ворожа частина є щонайменше в 12—15 км. При розгортуванні може мото-частина мати більші шанси на успіх, бо може зосередити всю силу вогню на вужчому фронті, наносячи тим поразку частинам.

Ще більше значіння мають моторизовані частини при проривах тих уфортифікованих, укріплених смуг, які явилися у світовій війні, та якими нині держави відгороджуються одна від одної. Властиво кажучи ці укріплені смуги і покликали до життя „танки", ті танки, що їх уперше пустили англійці на укріплені німецькі смуги.

При боротьбі проти модерних укріплених смуг найтяжче завдання це просунути піші відділи до безпосередньої близини ворога, подужати його добре заховані кулемети і інші военні знаряддя.

Звичайна піхота, що рухається поволі й нічим не прикрита при русі, мусить купувати кожний крок уперед тисячами жертв, безліччю металю, що його викинути мусить гармата, яка допомагає рухові; всеж, навіть наблизившись до ворога, звичайна піхота може власти жертвою декількох кулеметів, що залишились і буде приневолена зводити бій з ворогом прикритим, таким, якого знищити їй тяжко.

Моторизовані відділи, танкетні, танкові мають людей за панцирем: вони швидко рухаються за допомогою мотору; сили їх вирівняні з силами тих, що зберегались в окопах від гарматного вогню. Мото-піхота це властиво рухома фортеця, рухоме закриття, що розпоряджає силою механічної зброї.

Тому перевагу мають моторизовані частини з погляду тактичного.

З погляду стратегічного значіння мото-частини ще більше, бо мотор може працювати без утоми багато довше, ніж фізичні сили пішака чи коня, а їдучі на мотор люди, напів шофери, томляться значно менше, ніж на коні чи пішки: тому перехід мото-частин можуть бути значно більші, ніж звичайні, виконані швидше і персональний їх склад підійде до бою у витревалішому стані.

Ще умовніше значіння набирають мото-частини, коли будемо говорити про їх участь у громадянській війні, де одна машина може держати цілу вулицю, не даючи змоги розгорнутись ні ній нікому, коли мото-частини можна вжити проти слабо орґанізованого натовпу, коли вклад, якої мото-частини слухняні, може їх легко перекидати з місця на місце.

ВСЕВОЛОД ПЕТРІВ,
ген. штабу генерал-хорунжий.
(Докінчення буде.)

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Гр. Бетлен виступив з урядової партії і піде до виборів самостійно. Здогадуються, що тепер прем. Гембеш порозуміється скоріше з партією дрібних хліборобів Екгардта.

— Британський кабінет рішив, що до Варшави і до Москви поїде британський міністер, мабуть мін. Ілен. Про це рішення повідомили большевицького і польського амбасадора.

— У Відні помер д-р Гусарек, передостанній міністер австро-угорської монархії Він зладив декрет цісаря Карла І. про автономію австрійських народів.

— До Гельсінґфорсу приїхав польський шеф генерального штабу Ґонсьоровський.

— У Байройті помер німецький міністер освіти Шем від рак у летунській катастрофі.

— Большевицький уряд розписав внутрішну позичку на 100 міліонів рублів, платну до 10 років.

— Головою центрального комітету Закавказької Республики вибрали Енукідзе.

— Британський посол у Пекіні рішуче заперечив, буцім то В. Британія пропонувала Китаєві позичку.

Наївна пропаганда!

Кілька слів про календар „Лемка".

У „Ділі" була вже згадка про існування рецензії „Лемко", що, видавана анонімово, служить для пропаґанди лемківського сепаратизму таким педагогічним засобом, як опльовування і безчещення всього, що рідне-українське. Тепер маємо до занотування появу *„Календаря „Лемка" на звичайний рок 1935"*; значить — видавництво розростається! Але анонімові досі видавці через необережність зрадились: інсератами! На окладинках календаря і на вкладці синього кольору (4 сторінки в середині тексту) маємо анонси таких сутолемківських фірм: **Komunalna Kasa Oszczędności, Nowy Sęcz, Gorlice, Lesko, Krosno. Składnica kółek rolniczych Krosno, Spółdzielnia ludowa Krosno,** Державне заведення курацийне в Бескиді западном — Кринице - Здрой, **Składnica kółek rolniczych Lesko, Zjednoczone Fabryki Związków azotowych w Mościcach i Chorzowie, Powiatowa Szkółka drzew i krzewów Nowy Sącz** (Wydział Powiatowy), Порадня протитуберкульічна Кросно, „Импорт вин" кооп. з обм. руч. Лєско. Повітовий садок овочевих дерев Горлиці (Виділ Повітовий). Дроґерія Мошенського Лєско і „Космос" (поручат товари сістни — sic!) в Лєску.

З цього докладного виказу наглядно видно, що наклад покрито з інсератів польських установ, і то *залежних від староств*, при чому „Лєско" (наше споконвічне Лісько) мусіло дати аж 5 інсератів. Значить — аранжер видавництва календаря „Лемка" з Ліська" є найревнішим...

До цього просимо додати спосіб поширення календаря: в кожній громаді якомусь „вибраному" почта доручила кілька примірників — і

Таким робом видавці реалізовані; друковано календар у друкарні Йосифа Стифіого в Перемишлі.

Лишається ще познайомити наших читачів зі змістом і тенденцією календаря.

Вступ — це стаття від редакції „Обрахунок". Про все і вся та про нїщо і кінчиться побажаннями з новим роком (при кінці лютого!) Опісля маємо календарїюм, при чому в одній рубриці зазначено „свята гр.-католицькі і православні", окремо „летинські". На трьох сторінках подана „Світова літопись и хронольогічна таблиця истории рускаго народа"; тут докладно подано дати, що відносяться до православія на наших землях та про політичні процеси москвофілів; під датою 1927. р.: „Масовый переход людей на Лемковщині на православие"!

Слідують гарно виконані портрети президента Мосціцького і маршаля Пілсудського з біографічними датами. Опісля інформаційна частина про Польщу, европейські держави й інші інформації (ст. 40—75). Господарська частина на сторінках 76—118 з різними порадами такого „автора": „На основі труда: **Żywienie krów mlecznych Piontkowskiego** — переробив М. Трохановскый".

На ст. 119. портрет пок. мін. Перацького з дописком: „Наш друг и опекун"; під ним широкий некролог.

На стор. 122—126 подано коротку історію Лемківщини за твором Моравського „Сандеччина". На стор. 130—138 виложена „ідеольогія" Лемковського Союза (з осідком у Горлицях), себто анонімових видавців газ. „Лемко" і його

ТВОРИ Т. ШЕВЧЕНКА, Т. VII.

Вийшов том VII. творів Т. Шевченка (другий з черги повного видання творів у 16-ох томах). — Том цей містить пов сти „Художник", „Наймичка", „Варнак" і пояснильні статті П. Зайцева, М. Рудницького, Л. Білецького, Дм. Дорошенка. Додано численні примітки, які дають багатий матеріял для зрозуміння духового образу нашого гєнія. В книжці міститься 14 гарних і рідких ілюстрацій. Ціна тому зол. 4·—, у передплаті 2·50. Передплата на ціле видання (16 томів) продовжується. Книжки виходитимуть раз на три місяці (т. II., 1. V., 1. VIII. і 1. IX.). Передплату можна вносити ратами — по 2·50 за книжку. Хто оплатить ціле видання згори (40 зол.) або внесе цїну суму передплати ратами до 1. X. 1935, одержуватиме книжки в паперовій оправі. Видання на дїпшому папері в полотняній оправі коштує 64 зол. Умови передплати такі ж і для видання в паперовій оправі (ціла сума згори або ратами до 1. X. 1935). Передплату належить вносити на адресу **Українського Наукового Інституту (Варшава, вул. Служевська ч. 7. п. 4), або на конто П. К. О. Варшава 286/0.** 1077

Закон про устрій адвокатури не торкатиметься вже записаних аплїкантів.

ЗАЯВА МІН. МІХАЛОВСЬКОГО.

Міністер справедливости Міхаловський прийняв делегатів союзу аплїкантів правників Польщі, які зясували міністрові тяжке матеріяльне положення нештатових асесорів і судових аплїкантів. Делегати просили міністра вияснити, в якій мірі задумана зміна закону про устрій адвокатури обхопить адвокатських і судових аплїкантів.

Міністер відповів, що внаслідок загального відмолодження судівництва в останніх роках, зменшилось запотребування на молодих правників. Тому більшість асесорів і судових аплїкантів працює в суді безплатно. Тому слід звернути увагу молоді — говорив міністер — на обмежені можливости дістати становище в судівництві або прокуратурі.

Слід теж остерегти молодих правників перед механічним розгоном до судівництва. Міністер доручив, щоби платні етати передавали судовим асесорам. Судовим платним аплїкантам прийде міністер з допомогою, якщо дозволить на це буджет, але візьме під увагу їхні кваліфікації та особисте матеріяльне положення. Проект зміни закону про устрій адвокатури розглядає тепер міністерство. Міністер заявив, що можливі зміни закону про устрій адвокатури не будуть торкатися вже записаних адвокатських аплїкантів на листу ні судових аплїкантів.

Змінений закон про час і форму практики адвокатських аплїкантів обхопить тільки нових аплїкантів, які впишуться на листу в хвилині коли вже буде обовязувати новий закон про устрій адвокатури.

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

Відділ Т-ва „Український Центральний Комітет“ у Львові сповіщає Українське Громадянство, що в неділю 10. березня 1935 р. відбудеться у Свято-Юріївській православній церкві при вул. Францішканській ч. 3.

ПАНАХИДА

по бл. памяти

Тарасові Григоровичу Шевченкові

Початок Панахиди в годині 12·30.

УПРАВА ВІДДІЛУ У. Ц. К.

календаря. Зачинається статтею: „Украинская действительность“ і то таким речевинням: „Нация, котра родила ся незаконным образом и прийшла на світ протягом послідных 50 літ, наперекор всім историчным и льотичным правилам о натуральном розвою всіх культурных народов мусит ся прямо встидати свого походженя, таксамо, як встидат ся того кождый чоловік“. — І т. д. аж до тилоти.

В уступі „Іемковский Союз и его задачы“ сказано, що він перш усього перевів (що за металь маніа!) *крещування нового епископства*, „штобы раз на все отрізатися от центра политично-новочой украинекой церкви“!! Друге діло його — це введення лемківського буквара до школи. Тепер Лем. Союз „старається“ злучити всі повіти Лемківщини в одну шкільну округу (цього легко дібється — прим. складача) й обсадити школи учителями лемками (але автор додає, що не патрапляє на трудноші... і ми з ним тут погоджуємося).

„Мудріші річі“ подані на ст. 139 в уступі „Мысли“. Напр.: „Мудрий паробок не ходит до той дівчины, где бы десаток иншых было“!

Слідує історична нотатка про лемківських поетів: о. Т. Кирилла, що писав по латинськи (сік!). Дмитра Качора й історика о. Йосифа Прислопського.

Теодор Курилло подає історію: „Лемки с над Русского Потока“, тобто про села Шляхтову, Явірки, Чорну та Білу Воду в новоторзькім повіті, які є доменою русских і перейшли на православія; автор додає меланхолійно, що гр.-кат. населения там постійно меншає, та що „жадне с 4 сел не має кооперативи, читальні ани Народного Дома“. — Гірке і якесь вимовне признання!

Дальше подана ще історія кількох сіл Коросниницини.

Кінець діло хвалить — отже на заключення подано в скондензованій формі те, що гадюкою вється через цілий календар: одноактівку невідомого автора (але певно казьонного і на замовленни) під заг. „Не пхайте носа до нашого проса“. В тій пєсі виступає гурт сільських дівчат, парубків, американець-реемігрант та дідусь-телертофець: все це великі лемківські патріоти. Як контраст — громадський писар шинк і завідіяка-українець та українець священик „егомосьць“ Луць Дривлирстий! Вони обі на музиках „плетуть дурниці“ про Україну й українську читальню в селі, їх викидають за двері, американець викладає про потребу організації лемків, а дідусь-телергофець про українських липчарів, що в 1914. році мучили білих лемків. (Очевидно: про москвофільство і його тодішню ролю не згадано ні словом).

Ліварським порадником кінчиться календар.

Коли з „хронологичных таблиц“, одних на початку календаря, получити дати про ріжні православні „событія“ включно з трюмфальним виключенням дати масового переходу лемків на православія в 1927. р. разом з осміяннем при кінці календаря гр.-кат. священика, — то *білою ниткою шита виходить тенденція календаря:* в тім саме полягає ціла пікантерія календаря казьонного видання: з офіціальної сторони (зі столиці) аргументувати, що новий лемк. єпископ одержить перехід гр.-кат. лемків на православія (і цей аргумент мусів мати рішаюче значіння в Римі), а одночасно офіціальні (провінціональні) чинники пропагують православія, розсилаючи між лемків даром того роду видання, як „Лемко“ і його календар. Це мабуть перша тернова шпилька новоіменованому апостольському візитаторові від його „приятелів“...

Цей календар розісланий даром у часі між 16.—20. лютого ц. р., як перші вістки в місць засвідчують, викликав обурення і загірчення серед українського населения. Автім: Так наївно веденої пропаганди нема чим чого боятись!

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Рятуймо Яворівщину!

Важкі часи настали для Яворівщини. Тихим, підступним кроком увійшов у села повіту грізний і могучий цар-голод. Увійшов він у тисячі селянських-рільних хат, увійшов і в хати дрібного міщанського ремісництва-халупників. І всюди, де зайшов, став усевладним, жорстоким тираном, загортаючи під своє панування тисячі й тисячі працьовитого населення. Всі вони стали підвладними цього могучого царя, лиця їх пожовкли й запалися, важка журба згорбила їх постаті. Вимовкли по хатах веселі щебетання дітей. Замість них чути слабий діточий голосок: Мамо, дайте хліба!.. І рветься з жалю материне серце, а батько зажурений розглядається по вбогій і холодній хаті й думає, гадає, що далі: Чи продати що з хати, щоби хоч бараболь купити, чи позбутися стиду господаря-рільника й піти по хатах за „проше-ним хлібом?“... Але до кого піти, як сусід і сусід сусіда, й майже все село й інші села теж — як усі голодують..

Над всіми запанував усевладно грізний і немилосердний цар-голод. Попередили його 2 приморозки, що пізною весною 1934 р. знищили озимину та яринну, а що трохи відродилося, те знищили опісля в часі зливи слоти й виливи рік-потоків. І так пропав хліб для людей і пашу для худоби. З поля, що іншим роком давало 6—7 кіріів жита, зібрав рільник чвертку, а дрібка бараболь, яку зібрав, якщо не згоріла, також вже з'їджена або дозідається...

Яворівський повіт ніколи не мав досить власного хліба. Вбога піскова земля ніколи не могла своїм зерном прокормити населення яворівського повіту. Навіть у кращих роках довожувано в наш повіт около 180 сотнарів муки й круп тижнево, що дає річно около 100 вагонів. Багато більше треба би довезти цього року, та щож з того, коли покупна сила рільника цілковито впала. Нема за що купити бараболь, того головного харчевого подукту вбогого населения.

Дотепер повіт наш ніколи не витягав руки за прошеним хлібом. Цього року мусить це зробити, бо цього року вже нема в повіті переднівку, а є масовий, справжній голод.

Свідомі своєї відповідальности, як рільнича організація, постановили ми зорганізувати справу допомоги голодному населенню. В порозумінні з інш. пов. установами створили ми при Філії „Сільського Господаря“ окрему секцію — **Комітет Допомоги Голодним.** По нашому пляну мусить ця допомога в першій мірі опертись на **самодопомозі.**

Є ще кілька сіл, головно в західній части ні повіту, в краковецькій судовій окрузі, які, хоч живуть у недостатках, та голоду ще не мають. Ті села повинні дати найбільшу допомогу. В селах, де населення ще поголовно не голодує, повинні засібніші господарі допомогти своїх потребуючих односельчан.

Ця допомога мусить вестися зорганізовано, при помочі Кружків „Сільського Господаря“, а де їх нема, то за посередництвом інших установ чи достовірних людей. Тому вважаємо всі Кружки бути з нами в тісному звязку, перевести точну реєстрацію голодних, їх запотребування в харчах і в насінні на весінні засіви та взагалі точно і скоро вимощувати зарядження Філії.

Є багато уроженців нашого повіту, що перебувають поза межами повіту чи то на ріжних посадах, чи в службі, на зарібках. До них усіх також кличемо, щоб помогли грішми або харчами своїм родинам і своїм односельченам.

Врешті звертаємось до всього українського населення тих частей нашого краю, яких цього року оминув цар-голод і просимо: Допоможіть голодному населенню нашого повіту, осушіть своїм датком сльозу з сумного личка голодної дитини, внесіть ясний промінь братньої любови в холодні й голодні хати наших сіл і передмість!

Яворівщина, хоч сама вбога, радо спішила з допомогою тим, які її в дну хвилину потребували, які в дну хвилину були бідніші від нашого повіту. Тепер обставини змінилися й тисячі голодного населения нашого повіту ждуть допомоги від інших.

Нехайже наше прохання не залишиться без успіху, нехай ситий брат відчує голос голодного брата і нехай поспішить з негайною допомогою!

Датки грішми проситься слати до Українбанку „Народній Дім“ в Яворові ч. 800 вкладкової книжочки, або чеком П. К. О. ч. 154.499. Евентуальні датки харчами з поблизьких повітів заголосити листівкою підписаному Товариству, яке подбає про достову.

За Філію „Сільського Господаря“:

о. Е. Ломницький, голова. С. Харамбура, секретар.

За Допомогову Секцію:

Д-р М. Фідьц, Ом. Назаревич, Р. Харамбура, Інж. Р. Погорецький.

Ширіть наш часопис!

Швагер Сталіна в Ужгороді.

Цинічні брехні Шмераля.

Ужгород, 3. III. 1935.

„Т-во Приятелів СССР“ (закритий розсадник большевицької пропаганди...) влаштувало 23. м. м. в Ужгороді виклад бувш. комуністичного посла в чсл. парляменті, тепер представника чехословацької комуни в московському комінтерні **Шмераля,** на тему „Будівництво соціялізму в СССР“. Виклад стягнув багато робітників як комуністів, так і соціял-демократів, а й немало цікавих, які хотіли почути з „першого джерела“ про те, як будується соціялізм в „обіцянному раю пролетаріяту“ і побачити одного з тих, які в імені західно-европейського пролетаріяту дали Сталінові і його кровожадній компанії вільну руку на випрактикування наймодернішої форми „деспотизму і безприкладної експльоатації всіх верств суспільства „пятої частини світу“...

Ясно, що всі сподівалися, що „малий“ швагер „великого“ Сталіна є компетентною для цього особою. На жаль, Шмераль показався лиш малим швагром... і кожний слухач, який побачив отого малого, з типічним буржуйським животом паразита і почув його брехні, прийшов до переконення, що п. Шмераль є в „Комінтерні“ великою нулею... і що одинока його задача вибілювання політики Сталіна. Так не брешуть навіть у СССР. Від непрізди почав п. Шмераль з самого заголовку, бо замість говорити про будування соціялізму почав говорити про те, як у Москві будують бульвари і палати для комуністичних комісарів та люксусові готелі для західно-европейських буржуїв, які будуть приїжджати для того, щоб побачити кілька „потьомкінських сіл“ серед моря нужди і масового страждання... Кожний із нас бачив здивовані обличча робітників, які розчаровано дивувались, як міг швагер Сталіна і вожд чехословацького пролетаріяту найти в своїй „пролетарській“ голові місце і час на те, щоб у часі можливих поважніших міжнародніх зударень і катаклізмів оповідати ріжні дурниці про „соціялістичні досягнення“, як сімкільометрова підземна залізниця із смішно-дитинними деталями, як те, що стіни в ній виложені, як у буржуїв, мармором і з „жритим світлом“, яке ми маємо в нашім кіні „Уранія“ і без соціялістичної фразеольогії.

Шмераль говорив багато голосно на тему колективізації, кажучи, що селянство добровільно пішло в колективи, бо ніби побачило, що колективне господарство (з тракторами) дає більші прибутки, хоч сама большевицька влада і вся її преса признається, що селянство заганяли вони до колективів жорстоким насильством і терором до розстрілів, виселення „для страху“ на Сибір і випалювання цілих сіл включно... Правда, казав Шмераль, сям чи там були випадки льокального непорозуміння і нехіті йти в колективи, але „легкий“ натиск влади все зробив сам... Шмераль у присутності кількасот слухачів, не заїкнувшись і не червонівши навіть, твердив, що большевицька влада зліквідувала в кожнім селі і якусь скількість приватних господарств, з яких кожне має хату, стайню, 5—6 гектарів землі, трохи городу, 2—3 корови, пару коней і необмежену скількість домашньої птиці, як курей, гусей, качок і т. д. Але вершок брехні Шмераля був аж момент, коли він хотів переконати слухачів, що в СССР нема „паушального“ підходу до людей, а навпаки: чисто „індивідуальний“ підхід до

кожного громадянина союзних республик, відповідно до здібностей і нахилів поодинокого громадянина." Там, мовляв, дають кожному з них те, що для реалізації тих здібностей і бажань потрібне і відповідні матеріяльні цінности. А для пояснення подав таке: „Напр. ти маєш охоту до музики, так будеш учитись музики, а щоб ти мав на чому грати, то дістанеш фортепян; а той любить гарне помешкання, то дістане гарне помешкання, а дехто любить попоїсти, так (по чеськи) „ма му бити допсано"

Крім того говорив Шмераль ще про такі дива, як те, що „тепер мужик у СССР живе ліпше, як жив перед війною" (хоч самі большевики кажуть, що гірше), що ніяка держава не є така відважна і не має такого довіря до своїх національних меншин, як СССР, бо на границях держави (!) поставила свій промисл („Дніпрострой"). Україна, мовляв, із вдячности за те не хоче відриватись від СССР... Далі: промисл, з усіма його найдрібнішими розгалуженнями, розвинувся в СССР так, що (дослівно) „нема одної теоретично подуманої машини, якої нині в СССР не можна би було виробити". Комунікація і каналізація в СССР розвиваються таким темпом, що „вже за два роки будуть кораблі доїздити аж до Москви (!)". І найкапітальніше: що „мужик у СССР живе тепер ліпше, як жив там перед війною"... Опрокидати ті брехні просто зайво, бо вони занадто яскраві.

Одиноко цікава була та частина викладу, де Шмераль говорив про міжнародню ситуацію. Отже Шмераль сказав, що в СССР ведеться така далекосягла політика, що Сталін вже в 1933 році передбачував, що в 1934 році може вступити СССР до Ліги Націй... і що той вступ не був причиною слабости, але сили СССР, хоч признав, що немало причинилась до того зміна становища Німеччини (іншими словами: зі страху перед Німеччиною), що Німеччина з Японією дійсно хочуть іти війною на СССР, а колиб Німеччина перемогла, то це був би упадок европейської культури, до того СССР не може, мовляв, допустити і тому буде тої культури боронити, хоч та культура буржуазна... Шмераль виразно сказав: „Не думайте, що капіталістичному ладові прийшов уже кінець, що він уже цілком вижився. Ні, він може проіснувати ще довгий час, тимбільше, коли дістане такі інекції, як італійський чи гітлерівський фашизм".

В одному місці Шмераль, оповідаючи про великі масові демонстрації і паради в Москві, сказав, що раніше (тому ще кілька років) мали ті паради характер боєвий, але тепер ті паради в Москві мають, я сказав би, характер „вище квєтінови" (себто квітяний). А в доказ того оповів, що коли півторамільонові маси витали „челюскінців", то всі ці півтораміліона мали, кожний зокрема, якщо не цілу китицю, то принайменше одну квітку... І ми нині можемо сміливо сказати, що взагалі ціла промова Шмераля мала характер „вище квєтінови". Було враження, що його виступ мав і деякі „дипльоматичне поваді" зогляду на „взаїмну" політичну ситуацію. А найкращим доказом цього було хоч би те, що ні на салі ні в околиці не було ніодного умундурованого поліцая, хоч усі виступи тогож „Т-ва Приятелів СССР" відбуваються при асисті найменше 10 поліцаїв... Маємо враження, що компетентним чинникам наперед було відомо, що буде говорити недавно виклятий з парляменту бунтівник...

Хто бачив і чув в Ужгороді Шмераля, той не здивується, що той „оборонець" комуністичного ладу і „соціяльної справедливости" має дві мізінкові камяниці, той не подивується, що на викладі „представника невдоволених" одинокий там присутній комісар поліції сердечно нудився і мало не заснув, той не подивується, коли завтра буде „новий" Шмералеві повернений його посольський мандат і він може навіть засяде на лавах правличої коаліції....

Присутні на тому викладі робітники були явно розчаровані і невдоволені ельокубраціями і безчисленними нахабними брехнями „товариша" Шмераля, який у додатку „потішив" робітників і тим, що „хоч СССР потребує сотні тисяч кваліфікованих робітників та інжинірів і т. п., але з ЧСР не може приняти ні одного перш усього тому, що хоче виховати своїх власних, а потім тому, що після випадку Кірова — боїться"... Робітники не могли вийти з дива, як це так, що „робітнича держава", яка має найсильніший державний апарат, боїться кількох чи кількадесять робітників із зах. Европи. Але пояснювати такі детайлі таємниць державного управління тов. Шмераль не має охоти. На запит одного робітника скільки коштує там кільо хліба, Шмераль довго мотався і бажаної відповіди так і не дав.

—o—

Це не по громадськи!

(Перед виборами до волосної управи в Старім Яричеві.)

Львівський повіт поділили на 14 волостей, а з того лиш у 5-ти можна рахувати на українську більшість. Але й у тих 5-ти волостях українці мусять за ту свою більшість вести вперту боротьбу, внаслід якої ще не всюди можна передбачити. Ще розмірно найлекше справилися з виборами волосної ради *Старо-Яричівська волость*. По ріжних трудах дійшло там до компромісу 9 на 7 у користь українців. Це треба завдячувати організації українського громадянства тієї волости, яку започаткував Повітовий Народній Комітет (УНДО) у Львові і завершив покищо волостними виборами місцевий волосний комітет.

На Черзі є вибори волосної управи. Можна собі уявити, на які труднощі натрапляють тут радні українці, коли при виборах волосної ради поляки виматали для себе спочатку половини радних і війта поляка. Ясно, що до цих виборів волосної управи радні-українці мусять піти як один і одностайно, бо лиш цим способом можуть запевнити собі вибір по думці й бажанню українського громадянства. Аж тут десь узявся неочікуваний самозванчий кандидат на війта, *емеритований скарбовий радник п. Я. Кордуба зі Львова.* Вже давніше понаписував листи до ріжних осіб у волости, а тепер, кажуть, особисто їздить по селах та агітує за собою як кандидатом на війта у Старо-Яричівській волости. Не можна нічого мати проти охоти п. Кордуби кандидувати на війта, навпаки — можна це навіть повітати, бо за багато тих кандидатів ми, українці, не маємо. Але ніяк не можна оправдати такої самочинної агітації і вношення заколоту там, де справа ведеться організовано і де самочинна робота може принести нам необчислиму шкоду. Зі своїми претенсіями може п. Кордуба звернутись до організації, яка турбується громадськими виборами, але ніяким чином не може йти на самочинність, за що напевне не лише вдячности, але навіть доброго слова не заслужить.

Із судової салі.

11 гімназистів перед бережанським судом.

Як „Діло" в числі з 3. ц. м. повідомляло, перед окружним судом у Бережанах як трибуналом присяжних розпочалася дня 27. 2. карна розправа за злочин головної зради проти 10 учнів гімн. та одного абсольвента гімн. до ч. II. К. 551/34. Акт обвинувачення каже, що всі вони в р. 1932. та 1933. створили на терені утраквістичних відділів держ. гімназії в Бережанах тайну організацію ОУН, збирали зброю і вели пропаганду, ворожу державі. Дня 28. 9. 1933. при нагоді переводжування ревізії в обв. Михайла Вербовецького, уч. 7 кл., вийшла поліція пачку з підозрілими паперами. По отворенні тої пачки найдено в ній військові мапи з часів світової війни, австрійський військовий впоряд, декілька чисел „Юнака", реферати на теми історичні, літературні, список 23 учнів, знимку пок. Біласа і т. д. Після того арештовано тих учнів, в яких остаточно 11 засіло на лаві обвинувачених. Список їх поданий був уже в згаданому числі „Діла".

У склад трибуналу входять с. с. д-р *Суровяк*, як председінник, д-р Фудалі і Таданієр, як вотанти; обвинувачує віцепрок. *Вежбіцький*, боронять: *д-р В. Бемко, д-р Михайло Західний і д-р В. Гриневич.*

В першому дні розправи переслухано всіх обвинуваченних. Перший обв. *Вербовецький* у своїй обороні наводив, що на кільна днів перед ревізією випадково найшов над річкою, недалеко моста пачку з паперами. З цікавости забрав пачку до хати. На верху найшов реферат „Маса і провід" Донцова. Не встиг усього переглянути, коли дня 28. 9. 1933. заскочила його поліційна ревізія. До ОУН не належить, натомість належав до всіх студентських організацій легальних, які були в гімназії. Дня 24. 9. 1933. перевела поліція ревізію у деяких учнів — його товаришів, шукаючи за нелегальною літературою. Довідавшися про це, сховав найдену пачку з паперами, а болячись ревізії, сховав до пачки теж свій бруліон-спишок, у якому був його реферат: „Що і як читати?", який був виголошений у гімназійному кружку самоосвіти, апробований одним з професорів; дальше реферат учив Осадци під наг.: „Ой горе тій чайці небозі", що був теж вже апробований професором опікуном гуртка та мав бути виголошений. В бруліоні був теж спис товаришів-учнів у числі 23 осіб. Це був проектований склад осіб, які мали влаштувати Могилянську Академію. Що було ще в пачці, не знає, бо не мав часу всього переглянути. На запит подав, що мешкав саме над річкою, найшов пачку перед вечором. Сам є сиротою, відзначаючим учнем, що від 2 кляси удержувався з лекцій.

Обв. *Майчук* (2-ий з черги) до вини не почувається. Переповів історію гуртка самоосвіти та праці в ньому.

Подібно зізнавали й інші обвинувачені, що всі роблять дуже добре враження.

Другого дня розправи (28. 2.) переслухано свідків прокураторських, а саме: *Софію Кримо-*

Український баль у Берліні.

Вже сім років Берлін не бачив ніякого українського більшого публичного виступу. Останній баль — баль українських старшин — відбувся при кінці лютого 1928. р. Після того в українській колонії запанували такі невідрадні відносини, що не могло бути і думки про влаштування репрезентативного балю. Як відомо, на початку цього року загострення відносин досягло кульмінаційного пункту.

Аби раз положити кінець українській безпросвітній сплячці в Берліні, ініціятиву взяли на себе українські німці, яких нараховується понад 500. Спільно з окремими незалежними самостійниками створено Товариство Приятелів Української Культури та Побуту. Без довгих вагань рішено виступити назовні з великим костюмовим балем у салі „Шіхерн" і запросити всіх українців та німців з України.

Вже коло 10. год. веч. (2. березня) зібралося понад 200 гостей. Опівночі податкова контроля стверднла 370 душ! Розуміється, що переважали українські німці. Крім німців й українців поміж гостями були представники багатьох національностей. Ціла низка співробітників урядових і партійних установ Німеччини висловлювала своє здивування, що український баль у Берліні має такий успіх.

Серед самих ріжноманітних костюмів найбільшу увагу притягало до себе кількадесять гарних українських строїв. Безсумнівною „королевою" була 17-літня Орися, прегарна струнка кароока полтавка, що перший раз явилася зі своєю мамою, д-р Томас-Бородай. Богаті костюми доньки і мами, розкішне дорогоцінне намисто та їх рідке вміння танцювати — аж до 6. години ранку були осередком загальної уваги.

Квартет з участю баса Рейвахівського і баритона Луговенка, козачий танець Овсяника і гопак молодого Козловського збирали справжні бурі оплесків. Аж три оркестри без перерв грали протягом 10 годин. Були українські вареники і млинці.

Небувалий моральний і матеріяльний успіх першого українського балю після довголітньої перерви не лишився без додатніх наслідків. Десятки нових членів добровільно зголошувалося до нового Товариства. Ще не замовкла музика, як впорядчики прийняли ухвалу незабаром виступити з великим Українським Святом Весни.

—o—

Арештування жидів у Німеччині.

До Льондону надійшли вістки, що в Німеччині загострили політику супроти жидів. Всіх жидів, які вийхали по кордон і опісля вернулись до Німеччини, тепер арештували і замкнули в концентраційних таборах.

—o—

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Міські Театри у Львові, в пятницю 8. березня.
Великий Театр
год. 7·30 — Нині **„ПЕРЕНОСИНИ"**
Карла Губерта Ростворовського величавий твір великого драматурга.

в Театрі Ріжнородностей
Нині год. 7·30 веч.
Комедія **„5 перед дванайцятою"**
Льотара й Ядлера повна веселих несподіванок

вонської, в якій обв. Вербовецький мешкав та втім й дітей. Нічого підозрілого не бачила. Сподобала його за вір для своїх дітей. Хлопець солідний, точний, пильний та працьовитий.

Св. Анна Штогрин та її син Броніслав Штогрин, у яких мешкав підсудний Білик, також подали, що Білик та Вербовецький учились разом; вони обоє нічого підозрілого не запримітили.

Св. *Гелена Кржижановська* бачила у Вербовецького українські газети, а що добре не знає українського письма, то не може стверднти, що то було. Виставляє для Вербовецького якнайкраще свідоцтво.

Св. *Едвард Райтер*, бувший директор гімназій, подає, що всіх підсудних знає як учнів добрих. Стверджує, що за його урядування був в утраквістичних відділах самоосвітній гурток, до якого належали учні від 4—8 класи. Гурток мав свою бібліотеку, місячна оплата була 10 гр. Гурток був під наглядом одного з професорів, який проводив гуртові, контролював зміст рефератів, що були виголошувані майже що-неділі. Вибір рефератів, вибав книжок і членів в в актах дирекції гімназії. Підсудним вільне з власної обсервації добрі свідоцтва.

Функціонері поліції св. *Монгерт*, *Гомзла і Врубель* подають хід ревізій у Вербовецького. Переведені ревізія у інших, на виняткам підс. Кубая, дала вислід негативний. В часі переводжування ревізії у Кубая найдено в продувній дірі в мурі буреи плік з книжками: „Наш Клич". „Наш Фронт" та крім цього реферат „Маса і провід", опрацьований на основі статті Дм. Донцова. До авторства цього реферату признався підсудний.

Третього дня розправи (1. 3.) переслухано *дир. Ольшевського*, який не знає всіх підсудних. Стверджує, що коли він обняв провід наведення, в кружку самоосвіти виголошувано всякі реферати; а що на його погляд було це невигідне, зарядив перемінну гуртка на чисто літературний. Політичних рефератів не було. Були історичні.

Св. *Аполінарій Осадко*, уч. 8 кл., стверджує під присягою, що він є автором реферату під наг.: „Ов горе тій землі", що реферат цей був апробований опікуном-професором і мав бути виголошений по сходинах гуртка; реферат цей він дав прочитати Вербовецькому. Подає дальше джерело, на основі якого опрацював реферат. Оповідає дальше, що в гімназії існує т. зв. „пресовий гурток", в якому під проводом проф. історії Ковальського виголошуються реферати, на основі вістей, поданих пресою, а крім цього тожі реферати: „Політичне положення Европи", „Французько-італійський пакт" і т. п. Головою цього гуртка є уч. Кренжель.

Св. *проф. Павло Ковальський* стверджує що на основі паридження шкільної влади, яка постановила, щоб учні вищих клас гімназій (7. і 8. кл.) були зорієнтовані в питаннях економічних, господарських, суспільних, культурних і врешті навіть питаннях загально-політичної натури, він як професор історії заснував пресовий гурток. У цьому гуртку учні на підставі прочитаного в пресі виголошують реферати. Всіх підсудних характеризує як дуже добрих учнів.

Св. *Омелян Лапунька*, студ. прав. і св. *Евген Шавала*, студ. політехніки, стверджують, що всіх обвинуваченних знають як молодших товаришів і з ними працювали; початково проти них велося слідство, немов би то разом з підсудними належали до ОУН. Виключають існування такої організації в Бережанах.

Четвертого дня відчитувано найдені в пачці реферати, яких авторство експерт *комісар Сулєчек-Сулєцький*, нач. слідчого уряду у Станиславові, признає за обвинуваченим.

При кінці розправи переслухано в характері свідка *проф. д-ра А. Войтовича*, префекта бурси, в якій мешкав обв. Кубій. Св. характеризує підс. Кубая як пильного і доброго та спокійного учня. Інших не знає.

Покликані обороною до розправи св. проф. Кришкевич і проф. д-р Безушко на розправі не явились з причини хороби.

Тогож дня доказове поступування закінчено. Присяжним суддям поставлено питання головне щодо всіх підсудних в напрямі вини головної кради з арт. 97. § 1 кк. Оборона домагалася поставлення евент. питання по думці ст. 165 кк.

ПРИСУД.

На основі вердикту суддів присяжних предсідник трибуналу проголосив в середу 6. березня п. р. в год. 9.45 такий присуд:

1) Обвинуваченого **Михайла Вербовецького** засуджено **на три роки й шість місяців вязниці**, обвинуваченних: 2) **Івана Майчука**, 3) **Омеляна Котлярчука**, 4) **Петра Бабія**, 5) **Омеляна Войтовича**, 6) **Василя Білика**, 7) **Бориса Мушкевича**, 8) **Василя Скаскова** й 9) **Івана Кубая** — **на кару по два роки вязниці**. Всім зачисляли слідчий арешт та відібрали громадянські права на 5 років.

Обвинуваченних: 10) **Теодора Павлова** й 11) **Ореста Семчишина** звільнив суд від вини і кари.

Підсудні, які відповідали з вільної стопи, лишилися покищо на волі.

Наради над конституцією.

По тижневій перерві соймова конституційна комісія радила далі над проектом конституції.

Перший промовляв пос. Вінярський заявляючи, що еяпецькі посли годяться на зміцнення влади президента й уряду. Заявив, що його клюб буде голосувати проти поправок сенату. Пос. Чапівський (ППС) заявив, що проект конституції є реакційний і тому його клюб є проти проекту конституції.

Після промови пос. Янковського заголосився до слова пос. *В. Залєйкевич* і заявив, що Українська Парляментарне Репрезентація буде голосувати проти проекту конституції.

Кружляють поголоски, що у вівторок 12. лютого ц. р. відбудеться пленарне засідання сойму, на якім приймуть проект конституції з усіми поправками сенату.

Повстанці заняли Мітілену.

АТЕНИ, ПАТ. Кружляк „Аверос" закинув якір у пристані Мітілени на острові Лесбос та висадив моряків. Вони заняли місто. Слід згадати, що кружляк „Аверос" це найбільший военний корабель Греції. Збудував його за свої гроші багатий грецький купець і подарував Греції. Місткість корабля 5.500 тон. Озброєння його таке: 4 гармати 234 мм., 8 гармат 190 мм., 18 гармат 75 мм., 4 гармати 47 мм. і три метачі торпед. Корабель цей після ост. ремонту має велику бойову вартість.

Туреччина придержала 5 кораблів

СТАМБУЛ, 7. 3. ПАТ. Турецька влада придержала пять грецьких кораблів, які хотіли переплинути Босфором. Здогадуються, що кораблі хотіли набрати харчів і вугілля повстанцям. Один із кораблів є власністю рідні Венізельоса. Кораблі, які відїзджають зі Стамбулу, не хочуть забирати подорожних до Греції.

—o—

Заворушення на Кубі.

ГАВАНА, 7. 3. ПАТ. Університет і всі публичні будинки заняло військо і поліція. До радіостації вдерлось вісім людей озброєних скорострілами й ушкодили стацію.

—o—

Затонув корабель.

ТОКІО, 7. 3. ПАТ. Біля Сімоносекі затонув японський корабель а з ним 8 людей.

—o—

НОВИНКИ

— **Ж. У. С. К. „Стріла" і Сч К. ім. сот. Ф. Черника** уладжують на закінчення карнавалу, дня 10. III. 1935 Дансінг в салях Народньої Гостинниці. Початок год. 20. Поіменних запрошень не висилаємо. 1081

— **Конституція людини і громадянина** — на цю тему виголосить реферат д-р Софія Парфанович від Української Парляменти для Вибору Звання при Р. Ш. Виклад відбудеться у суботу, 9. березня ц. р. від год. 6. вечором в домівці Рідної Школи при вул. Мохнацького 12.

— **Наші мистці у Парижі.** Вчора відїхала зі Львова до Парижа артистка-малярка Яр. Музикова, голова Асоціяції Незалежних Українських Мистців. В Парижі п. Музикова переведе розмови з тамошніми українськими мистцями в справі зїзду наших мистців, про виставу у Львові і містах зах. Европи, мистецької преси і т. д.

— **З радіо.** Львівська радіостація передавати-ме з Познаня в суботу 9. березня в год. 15.45 концерт арт. **Зенона Долиницького** (баритон). — В год. 19.35 тогож дня п. **Марія Сокіл** співатиме в краківському радіо арії та пісні, які передасть теж львівська радіостація.

— **Чи вільно змінити домового лікаря.** Деякі суспільні обезпечальні ввели у своїх правильниках постанову, що хорий має право звернутися до головного лікаря за зміною домового лікаря в тих випадках, коли має оправдану причину бути невдоволеним з переведеного лікування. Тим способом злагіднюється наслідки скасування вільного вибору лікарів в обезпечальнях.

— **З почти.** Дирекція окр. почт і телеграфів у Львові повідомляє, що в почт. уряді Стрижів над Вислоком, пов. Ряшів, у почт. уряді Тлумач, пов. Заліщики та в почт. уряді Синевідсте, пов. Заліщики та в почт. уряді Синевідсте, пов. Заліщики та в почт. уряді Синевідсте

— **Пацієнтка заражена на клініці.** На державній дентистичній клініці у Варшаві одна з пацієнток заразилася в часі лікування зубів тяжкою недугою з причини нечистого інструменту. Ясна пацієнтки були скалічені і підчас орудування нездезинфекціонованим інструментом лікар прищепив їй до крови зарязень. Нещаслива пацієнтка виступила проти управи клініки з позвом за відшкодування, домагаючись більшої грошевої суми за втрату шанс вийти замуж. Суди двох інстанцій відкинули претенсії скривдженої пацієнтки, опираючись на рішеннях найвищого суду, що за неправильну діяльність лікаря інституція не відповідає, бо нема змоги його наглядати. Суди виходили з цього становища, що коли лікар має повну свободу у виборі засобів лікування, то заведення не може цивільно відповідати за його промахи. Позовниця відкликалася до найвищого суду, який, розглянувши справу, зніс присуди попередніх інстанцій. Найвищий суд признав, що заведення відповідає за шкоди, спричинені діяльністю підчинених лікарів, оскільки випадок вяжеться з недбальством, якому заведення могло запобігти. Бо коли причиною випадку було нездезинфекціонування знарядів, то шкода повстала не наслідком промаху лікаря, але з причини нехлюйства. Тому найвищий суд звелів апеляційному судові розглянути наново справу.

— **Концерт на безробітних українців у Парижі.** Українська Громада в Парижі адаптувала 24. лютого ц. р. великий концерт-баль в користь безробітних українців, що пройшов з поважним моральним та матеріяльним успіхом. Музичний відділ складався з дитячого балету, де показана була перемога української дівчини над турецьким султаном, зі співів, де відзначився відомий оперовий артист П. Горянський та музичних точок, з яких публика найбільше витала артистичне виконання молодого українського скрипака П. Дубаса, що вже здобув собі в Парижі велике признання. Прибуток, який перейшов 1000 франків, передано до відділу опіки над безробітними українцями у Франції.

На закінчення КАРНАВАЛУ бавимося всі на
ВЕЧЕРНИЦЯХ
ТОРГОВЕЛЬНОЇ МОЛОДІ
в Кімнатах „Української Бесіди" 9-го III. 1935. год. 21. (9-та вечером). 1067

— **Нездалий адвокат.** „Гренгуар", найбільший паризький тижневик, подає цікаві вістки про відомого французького адвоката Кампінкі, який був головним репрезентантом української сторони в справі Шварцбарта. Перший раз в історії Франції, пише „Гренгуар", слідного засудили на кару смерти, але ми не мусимо тому дивуватися, коли довідуємося, що оборонцем його був „знаменитий" адвокат Кампінкі, знаменитий тим, що він має рекорд клієнтів, засуджених на смертну кару. Після промови прокуратора присяглі вже були готові призначити обвинуваченому досмертну вязницю, але після промови оборонця вони почули себе ніяково і мусіли подати голос за смертну кару. Клієнти пана Кампінкі, зазначує „Гренгуар", так часто йдуть на гільотину, що коли він приїздить до президента республики з проханням помилувати, то цей останній прощаючись, жартівливо каже йому: „До скорого побачення, дорогий пане". Після такої кваліфікації, виданої поважним французьким часописом нема чого дивуватися, що при такому адвокаті присяглі винесли Шварцбартові увільняючий присуд.

— **Смерть у вкраденім авті.** Як повідомляють з Відня, на шосі між Гунтрамсдорфом і Льосдорфом знайшли ранком спалене авто. В середині находилися трупи двох мужчин, що згоріли на вуголь, а третій убитий лежав оподалік. Показалось, що авто вкрадено інж. Бранові перед одним віденським рестораном. Злодії, яких імен ще не викрито, втікаючи кудись і найхали на придорожне дерево, наслідком чого вибухла бензина й авто згоріло.

— **Літак упав на школу.** На одній з рухливіших вулиць у Мадриді впав спортовий літак, що літав дуже низько над містом. Апарат ударив крилом об трансформаторову стацію і впав на дах одної школи, розбиваючи його. Пільот убився на місці, а один пасажир тяжко потовкся. Одночасно покалічено вчительку і кільканачетеро дітей в школі.

— **Різні вістки.** Наслідком останніх сніговій с Совітах біля Курска застрягло в снігах 36 потягів. — З острова Озилії (Езель) на Балтійському Морі буря вхопила на води 26 робітників, з яких тільки 4 врятувалися. — Корсиканський суд засудив на смерть популярного бандита Спаду за кілька душогубств — Папа виголосив у Ватикані промову, в якій подав інструкції для проповідників на великопісний час і м. і. осудив практики нудистів. — На станції Мелюн (Франція) поспішний потяг наслідком сильної мряки впав на групу робітників і вбив 5 осіб. — Трамваєва дирекція у Відні обнизила тарифу їзди до 10 сот. — В Лондоні є пересічно 33 виподки влому протягом одного дня.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ПЕРЕНОСНИЙ". *пєса на 4. дії К. Г. Ростворовського.*

Пєса ця продовжує мотив із „Несподіванки" того самого автора — жахливої родинної трагедії, яка могла би брати участь у конкурсі на найтрагічнішу родинну трагедію. Мотив: сила гроша для людей у нужді. Діти нещасливих батьків, що заплатили за спокусу гроша найдорожчу ціну, скитаються по світі, немов із прокльоном. Син, задля якого мати заподіяла страшний злочин, поставив собі за мету життя зберігти рідну сестру від спокус і самому пройти гордо та чесно.

Інтеліґентові доводиться заробляти фізичною працею; здоровля він не має. Його сестра — сільська дівчина занадто молода, теж безробітна, але і занадто гарна. У ній закохується старший, багатий пановик і блисне перед братом надією: одолоти його, й та ще й сестриного нареченого. Друга спокуса — господиня, в якої всі вони, бідаки, винаймають кімнату; вона використає всі хитрощі, щоб спролетаризованого інтеліґента притягти до себе проти його волі. Головний герой пєси — цей інтеліґент, має превражливі нерви, що в деяких моментах доходять до істеричних вибухів. Усе це природне на ґрунті дуже прикрих переживань, але на сцені набирає гостро натуралістичних колірів. Тільки російські пєси виводять на сцені так брутально людські пристрасти і звіряться на такі вислови.

Автор, наче сам злякавшись розгорненої картини, закінчив пєсу бадьорим акордом, що глядачі могли скинути із себе тягар прикрого вражіння.

Пєса дуже добре виведена; гра акторів першорядна. *м. р.*

З кіна.

КІНО: „МАРУСЕНЬКА": „ІМІТАЦІЯ ЖИТТЯ".

Незвичайно зворушлива фільма, складена на основі повісти Фенні Герст. Йде про трагедію двох матерей: мурашки, якої соромиться її рідна донька, що справді біла й вкінці видає її, — і вдови, що відрікається свого щастя у користь доньки, тому, що вона першим коханням полюбила саме її вибранця. Фільма поважна, без зайвих дешевих ефектів, незабульонова і без обовязкового гепіенду. У фільмі грають ще дві маленькі дівчинки, просто, щиро й захоплливо. Може найкраща, хоч найприкріша сцена похорону — рідкість у кінематографії. Фільму варто оглянути. *(ст.)*

—o—

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Збори членів Союзу Українських Адвокатів станиславівської округи. В суботу 2. ц. м. в салі „Української Бесіди" у Станиславові в год. 2-ій пополудні відбулися збори адвокатів та адвокатських аплікантів станиславівської делеґатури С. У. А. В часі української влади утворено в Станиславові окрему Палату Адвокатів, котра з уходом тої влади перестала існувати. Тепер станиславівська округа числить 45 українців-адвокатів, отже є по Львові найбільша в краю. Як доказ солідарности нашої палестри треба підвести, що зі станиславівських адвокатів явилися всі з винятком двох, що їм перешкодила тяжка недуга. Збори отворив і їм проводив делеґат округи др Юлій Олесницький, що в першу чергу привітав присутніх делеґатів Союзу Українських Адвокатів зі Львова, а саме президента С. У. А., сеніора наших адвокатів, одного з найбільш заслужених наших держ. мужів, довголітнього провідника галицьких українців др Костя Левицького, якому зложили сердечні побажання з 75-літтям його уродин, у місті, де він кінчив гімназію і перед майже 60 роками здав матуру, та всіми любленого віцепрезидента С.У.А. др Михайла Волошина. Серед загального одушевлення і неминовкючих оплесків зробили приємні велику овацію делеґатам, повставши з місць. Овація та була доказом, які сердечні відносини лучать наших адвокатів з проводом С. У. А. Приступаючи до ленного порядку, предсідник віддав честь памяти померших, а саме пок. проф. Михайлові Грушевському, що як учений історик своїми працями поклав основи під науку українського права, як професор і голова Наукового Товариства виховав також значну частину українських правників і підтримував науку права та як предсідник Центральної Ради був джерелом живого українського права, а надто обом померлим з окрузі знаменитим адвокатам нашої палестри: Копровському в Солотвині і д-рові Романові Ковшевичеві в Богородчанах, що оба були зразковими адвокатами і громадянами. Оба вони вийшли з судейського стану, оба в часі війни вступили у військові ряди, працюючи як шадитори, при чому перший з них приготовив плян кодифікації українського карного воєнного права. Другий з них працював опісля науково і полишив по собі память як перший професор кримінічного права українського таємного університету, опісля Богословської Академії у Львові. Присутні вшанували з місць віддали честь памяти померших. З черги здавав делеґат звіт з діяльности делеґації. Оба львівські делеґати виголосили довші реферати про актуальні справи української адвокатури. Оба їх реферати прийнято грімкими оплесками, після чого розвинулась довга дискусія. Забирали голос численні промовці і всі говорили ядерно, коротко, льогічно і ясно. На внесення комісії-зватки вибрано одноголосно нову делеґацію округи, а саме делеґатом д-ра Юлія Олесницького, а до делеґації д-ра Олексу Чорненка, д-ра Перегінця і представника аплікантів м-ра Бараболяка. О год. 17. замкнув предсідник наради. Всі учасники розходилися з почуттям, що зїзд не пройшов безслідно і що в єдности нашої палестри певність, що вона поборе всі перепони і хмари, які тепер стоять на обрію адвокатури, і то на добре згідно з інтересами нашого народу. *Учасник.*

Виклад п. Яблонської у Станиславові. Стільки літ минуло, як виступив др Ярослав Окуневський зі свої-

ми описами подорожей, а проте він і досі у нас майже єдиний і незрівняний. Аж тепер прийшла черга на одну слабу жінку, що взяла на себе обовязок виповнити у нас ту велику прогалину, дати нам у принадній, чудовій формі вражіння зі своїх переживань і мандрівок по цілому світі, вибрати зі своїх подорожей доволі світа вартісні скарби відомостей. І це все дати в тій чудовій мові, якою вона так знаменито володіє. Не дивно, що слухачі винесли прегарні вражіння з відчиту п. Яблонської, який відбувся у Станиславові 4. березня ц. р. в битком набитій театральній салі українського „Сокола". В дальший дорозі прелеґентки по світі товаришити їй будуть гадки всіх, що чули її виклади і читали її прегарні описи. Вони все від неї ждатимуть нетерпливе дальших описів і нових вражінь. **Пильний слухач.**

СЯНІК.

„Ідилія". В дні 9. м. м. відбудеться в салі „Русского Народного Дому" у Сяноці вечеринці, щоб придбати дохід і покрити видатки на принятя апостольського адміністратора та на уладження відомого Йорданського свята. Командант місцевої залоги дозволив військовій орхестрі грати даром на „русских" вечеринцях, на які прийшла теж делеґація польських старшин. Словом: „русскопольська ідилія", яку тільки час до часу закладамучували деякі підпиті „русскі", що своєю „культурною" поведінкою мало не довели знову до таких маніфестур, які мали місце в тому ж „Р. Н. Домі" на Маринки, про що гуляє ще довкіл в цілому Сяноці.

ЛУЦЬК.

Окружна молочарська нарада. Дня 28. лютого ц. р. відбулася в Луцьку окружна молочарська нарада, скликана відділом Маслосоюзу в Луцьку. В нараді взяли участь директор Маслосоюзу інж. Л. Палій, голова філії „С. Г." в Луцьку В. Островський, начальник відділу Нар. Торговлі Ів. Мацюк, голова кооп. інструкторського відділу Українбанку п. Кузик та около 60 делеґатів районових молочарень і сметанкових збірень. Нараду відкрив начальник відділу Маслосоюзу Р. Клос і в довшій промові познайомив присутніх із господарським станом і продукцією молочарень луцького району, які представляються дуже добре. Директор інж. А. Палій подав деякі відомости взагалі про працю Маслосоюзу та про умовини збуту. Агроном „С. Г." інж. Нищий виголосив реферат про підставі годівлі. Голова філії „С. Г." В. Островський познайомив збори з правною стороною праці серед доставців молока. Після дискусії, в якій брали участь представники з місць, збори ухвалили кілька резолюцій, а саме: 1) утримувати своїм коштом агронома-зоотехніка, 2) зявити про свій неорозривний звязок із своєю централею Маслосоюзом, 3) домагатися від Ревіз. Союзу „Задруженє"..., щоб він листувався з українськими кооперативами. Волині українською мовою та уложував для них кооперативні ревізорів-українців, 4) висловити побажання, щоб кооп.-інструкторський відділ при Українбанку збільшив число своїх інструкторів відповідно до потреб кооперативів і т. д. Збори полагодили інж. Палієві за приїзд на нараду і просили його передати їхні думки й побажання ген. органам централі Маслосоюзу. **Присутній.**

СПОРТ.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ДРУЖИНОВІ ЗМАГАННЯ.

Лещетарський субреферат Львівщини повідомляє, що в дні 10. березня п. р. відбудуться дружинові змагання за мистецтво львівської округи. Збірка змагунів в год. 9. на останнім перестанку трамваю ч. 10 на Загарстинові. Зголошення слати на адресу: У. С. С., Львів, вул. Руська ч. 3. Пояснення треси відбудеться в суботу, год. 19-ій, в домівці У. С. С.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА, економічно-суспільний місячник. Львів, березень 1935. Р. VIII. ч. 3. Зміст: На окраю днів. — І. Ольховий: Причини відпливу вкладів в кредитових кооперативах. — Кооперативний рух в добі кризи. — Ю. Ж.: Кооперація споживчих в Австрії. — З польської кооперації. — Господарська хроніка. — З преси і життя. — Додаток: І. Витанович Володимир Навроцький (1847—1892), перший український статистик економіст в Галичині

НИВА часопис присвячений церковним і суспільним справам. Львів, лютий 1935. Р. XXX, ч. 2. Зміст: о. М. Бобовник: Рефлексії по Заг. Зборі Тов. св. Андрея. — о. прот. П. Табінський: Релігійні питання в церковному розвої XI в. — о. Степан Хабурський: До проблеми виховання нашої молоді. — о. д-р Іван Цегельський: „Катехитичні дні" у Варшаві. — о. д-р Г. Костельник: Історична обективність. — Вісти з Т-ва св. Андрея. — Нові книжки. — Всячина

НОТИ.

Іполит Омельський: НАРОДНІ ПІСНІ — на мішаний хор. 1. Ой, у полі могила. 2. Вечірній або мужеський хор. 1. Ой, у полі могила. 2. Горе-ж моє горе. 3. Іде гуцул дорогою. 4. Виногороде качураде. 5. Там на горі сніг біленький. 6. Ой, відай ти, мій миленький. Музична накладня „Торбан", Львів.

Хто зложить на дар „Просвіті" — облекшить її важкі завдання.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:
Самбір:
8. III. „Катерина".
9. III. „Гречі повінчані".
10. III. „Серед бурі".

Великий Міський Театр.

Пятниця, 8. III. год. 7·30 веч. „Переосінь".

Субота, 9. III. год. 7·30 веч. „Переосінь".

Театр Різнородностей.

Пятниця, 8. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою".

Субота, 9. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою".

Кіна.

АДРІЯ: „Пожежа над Волгою" та додатки.

АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).

АТЛЯНТИК: „Сестра Марта шпіонує".

ВАНДА: „Король циганів".

ГРАЖИНА: „Українська пісня мадярської пушти" та „Спортова парада в Ленінграді".

КАСІНО: „Мальована заслона" (Ґрета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Сполонені мрії" та ревія „Все вперед!"

КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фліп і Фляп у країні забави".

МАРУСЕНЬКА: „Імітація життя" та тижневик Парамаунту.

МІРАЖ: „Чар віденського вальса".

МУЗА: „Шпіон ч. 13".

ПАКС: „Віра, Надія, Любов".

ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Галь).

ПАН: „Тепер і завсіди", „Цілуй мене".

РАЙ: „Ніч чудес" (людська драма), вперше у Львові.

СВІТ: „Ніч чудес" (людська драма), вперше у Львові.

СОНЦЕ: „Шанґай-експрес" і ревія.

СТИЛЯВЕ: „Пісня козака" (Хозе Мохіна), ревія „Шазінна сімка".

УТІХА: „Долина тріноги", ревія „Прощай карнавале".

ХИМЕРА: „Спокуса диявола". (Хозе Мохіна).

Закордонне радіо.

Пятниця, 8. березня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·40 Спів (Петерса, баритон), 19·30 Штравсові мельодії, 22·30 Комп. концерт Серг. Прокофієва, **Кошиці** (259,1) 20·50 Давні нім. весільні пісні, **Прага** (470,2) 17·00 Симф. концерт, **Прага II.** (349,2) 14·35 Нар. пісні, **Париж** (1648) 13·15 Суч. музика, **Білгород** (437,5) 13·15, 16·15 Шісомьни й популярні мельодії, **Берлін** (356,7) 11·15 Солісти, 15·25 Нові пісні, 18·30 Брамсові пісні (Майзнер, альт), **Гайльсберг** (291) 20·15 „Турандот" оп. Євсена (фраґм.), **Кенігсаустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вступна, 19·00 Від 7-ої до 8-ої (нес. анд.), **Кельн** (455,9) 10·50 Пісні (Шеллман, сопр.), **Мінхен** (405,4) 21·00 Солісти, **Будапешт** (550,5) 12·05 Спів, 13·30 Циг. музика, 19·20 Форт. рецітал, **Мілянo** (368,6) 11·30 Легка музика, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·00 Трансм. з анад. св. Цецилії (скр. рецітал), 20·45 Солісти (спів, форт.).

Субота, 9. березня 1935.

Відень (506,8) 16·20 Мандоліністи, 20·00 У ритмі епохи наших часів (попури Віт. Грубого), 21·40 Форт., **Братислава** (298,8) 17·10 Нос. і югосл. романси, 14·15 Концерт козацької балалайк. трупи, 20·00 „Дочка пані Анго" ком. оп. Левкова, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12·25 Сальон. квартет, 17·05 Форт., **Прага II.** (349,2) 14·30 Пісні рум. композиторів, **Париж** (1648) 13·15 Симф. музика, **Берлін** (356,7) 16·00 Легка музика, 18·20 „Бунвар пасти" нес. радіосценка зі співом і співом, **Кенігсаустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вступна, 15·15 Для дітей, 20·10 Вес. вечір, **Кельн** (455,9) 19·00 Тріо а-моль Чайковського, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, 16·00 Вес. полудне, мельодії та пісеньки Швабії, **Будапешт** (550,5) 19·45 Легка форт. музика, 20·30 Мад. мельодії (спів), 22·20 Мольовчелля, **Мілянo** (168,6) 17·05 Тріо (муз., спів), **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 8. березня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Популярна музика з гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дениик, 13·00 Концерт, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Трансм. з Вильна: „Любка з екрану" оп. Стаха й Петербуґоського, 16·00 Березень на небі й у полі, 16·45 Хвилинка господині з гр. пл., 17·00 Вартість праці, 17·15 Шуман: Форт. квартет ес-дур, 17·40 Авд. для хорих. концерт, 18·10 Фраґм. із „Дзядів" Міцкевича, 18·30 Рекламовий концерт, 18·45 Форт. реціталь Дарії Колесівни: Косенко: Легенда М. Колеса: Колисанка, Дві прелюдії, Дебісі: Арабеска, Брамс: Вальс, Маркс: Прелюдія, 19·15 Оборона пам'яти, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Концерт мандоліністів, 19·50 Акт. фейлетон 20·00 Як провести свята, турист. порадник, 20·05 Муз. ґутірка, 20·15 Симф. концерт; Веч. дениик, Як працюємо, 22·30 Рецитації поезій, 22·45 Гнівна молодої дівчини.

Субота, 9. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дениик, 13·00 Рос. музика з гр. пл., 13·45 Польська морська торговля, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 14·45 Концерт сальон. муз., 15·30 Рецитації проз. „Большевицьке кохання та больш. гуморески", 15·45 **Трансм. з Познання: Концерт солістів (ген. Дольницький баритон,** Шрайберівна скрипка), 16·30 Почт.-техн. сьвинька, 16·45 Форт. реціталь, 17·00 Новгородок, 17·10 Найновіші гр. пл., 17·30 Ґутірка Бр. Вінавера, 18·00 Вес. авдиція для дітей, 18·30 Молоде покоління та Львів, 18·45 Спів. реціталь надсантора Фріда, 19·15 Краса середньовічних гимнів, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Арії та пісні Марії Сокіл-Рудницької, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 У ритмі епохи наших часів (вес. муз. авд.), 20·45 Веч. дениик, 20·50 Як працюємо, 21·00 Вальс у різних формах (муз. сп.), 22·00 Ґенд. концерт, 22·15 Англ.-саська література ост. літ, 22·30 На весели льв. хвилі, 23·05 Танц. вечір.

БІРЖА.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дьоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця збірна	17·00	17·25		
Ячмінь на мливо	13·00	13·25		
Овес од. незам. 459	14·75	15·25		
Овес од. легко зам.	14·00	14·25		
Овес зб. легко зам.	13·50	13·75		
Овес збірн. зам.	12·75	13·25		
Бобик			16·25	
Вика сіра			22·00	23·00
Гречка на мливо			16·75	
Рапак озимий			41·50	43·00
Коп. чера. насін. вільна н. кн.			125·00	150·00
Мука пш. І. А.			32·00	32·50
Мука пш. І. Б.			30·00	30·50
Мука пш. І. Ц.			28·00	28·50
Мука пш. І. Д.			27·25	27·75
Мука пш. ІІ. А.			25·00	25·50
Мука пш. ІІ. Ц.			24·50	25·00
Мука пш. ІІ. Д.			22·00	22·50
Мука пш. ІІ. Е.			21·00	21·50
Мука пш. ІІ. Ф.			19·00	19·50
Мука пш. ІІ. Г.			18·50	19·00
Мука пш. ІІІ. А.			15·50	16·00
Мука пш. ІІІ. Б.			12·00	1·50
Мука пш. сьлова			18·00	18·50
Мука житня І. кат. до 55%			24·75	23·25
Мука житня І. кат. до 65%			21·75	22·25
Мука житня ІІ. кат. сито до 70%			14·00	14·50
Мука житня роз. до 95 %			16·50	17·00
Мука житня посл. понад 70%			13·25	13·75
Висівки житні			8·25	8·50
Висівки пшен. гр			9·75	10·00
Висівки пшен. сер.			9·50	9·75
Висівки пш. жідкі			10·00	10·50

Інші курси незмінені.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·21·50 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 24·85, Париж 34·97·—, Берлін 213·30, Прага 22·10, Італія 44·35, Нюйорк кабель 5·23 5/8. Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8·88—8·91, Франки фр. 34·20—34·50 Дукати 81·30—81·50, Корони, 35·60—36·20, Рублі 46·50—46·45.

Срібло: Корони австр.: 0·36 — 0.37 Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·29 — 1·52.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 7. березня п. р. кооперативні платив за:

	Львів.	Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·50	зол
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 кг. сиру	2·70	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло спадна, на молоко і сметану здержана, на сир слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 7 березня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвірн птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Деверта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	1·00	зол
Старі „	„	„	0·80	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·95	„
Індики	„	„	1·00	„
Індички	„	„	1·10	„
Пантирки	„	„	1·25	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ПОДЯКА.

Складаю щиру подяку В. Панові Дентистові Нассові, Львів, Сикстуська 17, за дбайливе лічення і пльомбування зубів.

М. Олексюк

ОПОВІСТКИ.

На Рідну Школу вложили ВП.: Кружок і ІІІ. у Жидачеві 23·45 зол. з нагоди прощання о. Хавлюка; Ким Шанковський — Ланцут 10 зол. замість бажань з нагоди вінчання Олександра Негребецького й Софії Шанковської в Нежбірку; Романа Цитлик-Лозина 5 зол. замість святочних побажань; Чит. „Просвіта" Кристинополь 15·60 зол. збірних в часі посвячення домівки Читальні ім. ІІ. ц. р.; Катри з Ткачів і Василя Курочка-Самбір 15 зол. замість про домівень про вінчання, яке відбулося дня 20. І. ц. р. в Луцьку; „Союз Українок" у Східниці 11 зол. зібраних на „Ялинці". 1050

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

На карнавал смокінги, фраки, випозичає. Ціни низькі. Коллонтая 10, тел. ч. 215-37. 1065 3—3

Магістер права шукає місця в адвокатській канцелярії. Може на машині. Зголошення в Адміністрації „Діла" під „Початкуючий". 1069 2—2

Аплікант солідний шукає практики в такого самого адвоката. Адміністрація під „2 1/2 річна практика". 2—2

Покій кавалерський до винайму — Кадецька 4 II п. 1079 1—2

Помаранчеву скірку свіжу покупну на чверть-ки купить: Фортуна Нова, Кордецького 25. 1084

ОГОЛОШЕННЯ.

Звичайні Загальні Збори
Наукового Товариства ім. Шевченка

відбудуться в неділю 24. березня 1935 р. в год. 10·30 рано в Музею Товариства при вул. Чорнецького ч. 24. з тими порядком:

1. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
2. Зложення з діяльности Виділу за рр. 1932—1934.
3. Заключення контрольної комісії.
4. Уділення абсолюторії.
5. Вибір голови, нового Виділу та Контрольної Комісії.
6. Внески та інтерпеляції.

В Загальних Зборах можуть брати участь почесні і дійсні члени, члени основники і звичайні члени.

Інститути й заграничні члени мають право на основі § 16 статуту голосувати на Загальних Зборах через відпоручників, удаливши їм письменне припорученнє і письменно повідомивши про це Виділ. Відпоручником може бути лиш член Товариства.

Львів в березні 1935.

Д-р В. Левицький, голова — Д-р Р. Цегельський, секретар

Доротеум
Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує. — приймає в ком.с — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

НАДЗІРНА РАДА ЦЕНТРАЛЬНОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ
„Красний Союз Кредитовий" з обмеженою відповідальністю у Львові,
скликує на основі §§ 45 і 47 статуту

XXXVI. Звичайні Загальні Збори

членів Центрального Кооперативного Банку на 25. березня 1935 р. в годині 10-тій перед полуднем у салі „Української Бесіди" у Львові, вул. Рутовського ч. 22., з таким предметом нарад (§ 52 статуту):

1. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2. Зложення з діяльности на дотичний рік 1934 з замкненим рахунків, відписом і рахунком страт і зисків на 1934 рік, як також з предміляром буджету на 1935 рік.
3. Зі ти Контрольної з перевірки білянсу й рахунку страт і зисків на 1934 рік.
4. Внесення Надзірної Ради на розділ чистого зиску (§§ 43 і 45 статуту).
5. Означення границі найвищого кредиту, який можна признати одному членові.
6. Означення найвищої суми зобов'язань, які Центробанк може затягнути.
7. Вибір 4-ох членів Надзірної Ради на місце уступаючих членів Надзірної Ради.
8. І або трьох членів Контрольної Комісії (§ 52 статуту).

Право участи в Загальних Зборах мають усі члени Центробанку, що доповнили свої зобов'язання щодо вплати удїлів по думці постанов статуту (§§ 16 і 60). — Кожний член має лише один голос, незалежно від кількости його удїлів. За легітимацію служить удїлова книжечка (§ 70 статуту). В Загальних Зборах беруть участь члени особисто. Правні особи заступають їх повноважники. Повноважником кооперативи й іншої правної особи може бути лише член Дирекції або Надзірної Ради дотичної кооперативи, або члена дотичної правної особи, або в обох випадках фізична особа, яка є вписана у реєстр членів Центробанку (§ 51 статуту). Річний звіт і замкнення рахунків з виложені в льокалі Центробанку, (вул. Гретного Мая ч. 15) до переглядку членів.

За Надзірну Раду Центрального Кооперативного Банку
„Красний Союз Кредитовий" з обмеженою відповідальністю у Львові:
Др. Михайло Волошин вр. — председник, Др. Степан Баран вр. — секретар.

Львів, дня 5-го березня 1935

10,8

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

Ч. 62 (13.960). Львів, субота 9. березня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Konto почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Коломийщина висловлює довіря Української Парляментарній Репрезентації.

Повітовий Народній Комітет у Коломиї по вислуханні звіту делеґатів з нарад Краєвого Народнього Комітету у Львові з дня 2. III. ц. р. перевів дискусію в цій справі на своєму засіданні в дні 6. березня ц. р. і прийняв такі постанови:

1) Ухвалюємо довіря Української Парляментарній Репрезентації, зокрема голові партії д-рові Д. Левицькому, у звязку з виголошеною дня 5. II. ц. р. промовою в соймі та обіцяємо свою підтримку у дальшій їх праці в обороні прав українського народу.

2) Висказуємо своє здивування з приводу виголошення п. міп. Косцялковським промови дня 14. II. ц. р. в бюджетовій комісії сенату.

3) Взиваємо всіх членів УНДО на терені повіту до підтримки без застережень партійного Проводу й УПР у дальшій їх тяжкій і відповідальній праці.

Перше пастирське послання апостольського адміністратора о. д-ра В. Масцюха.

Саме появилось пастирське послання недавно іменованого апостольського адміністратора для 9 лемківських деканатів о. д-ра Василя Масцюха. В посланню закликає о. др Масцюх підчинених собі вірних твердо зберігати звичаї батьків і бути тим, чим вони родились, отже русинами і в тому дусі виховувати свої діти. Супроти польської держави поручає активну льояльність, бо, мовляв, наше відношення до держави має бути таке, як „один з членів мого тіла до мого тіла". В іншому місці звертається о. др Масцюх знову до назви населення і каже, що в останніх часах ішли рікші заходи в тому напрямі, щоб лемки-русини закинули свою прадідну назву, бо це, мовляв, не вдалося і не вдасться...

Ширше спинимося на цьому посланню в черговому числі „Діла".

*

Одночасно з посланням появились тіжж: *„Вісти Апостольської Адміністрації Лемківщини"* (ч. 1, март 1935, стор. 8., форм. 8-а), де м. ін проголошено конкурс на спорожнені парохії в числі 41. Як послання, так і „Вісти" писані українською мовою (в посланню названа вона: „руска-галицка") та фонетичним правописом.

„Русско-католическая партія" під проводом М. Бачинського?

Пишуть нам з Радехівщини:

Відомий о. Іван Палій організує якусь нову партію під покровом М. Бачинського. Назва її: „Русско-католическая партія". На зборах тої партії у Радехові перед тижнем застушав М. Бачинського Салош, б. урядовець при „Голосі Народу" і Плешкевич, дир. „Русского Ревізійного Союзу". Збори були дуже бурхливі. Закінчилося все... соромною втечею всіх аранжерів. Все це відбувається, здається, коштом Народнього Дому. Шіль нової „партії" мабуть теж неспа.

Вертаються до греко-католицької церкви.

В „Америці" з 21. лютого ц. р. поміщена велика заява *о. Петра Середи*, б. православного священика і пароха в Ню Йорку, в якій довідуємося, що він, побувши якийсь час у рядах української православної церкви в Америці, рішив не прикладати більше своїх рук до церковного розбору серед українського народу і виступає з рядів православного духовенства й церкви та вертається знову до єдности з Українською Католицькою Церквою. Відкликавши все те, що він колинебудь сказав проти догм і канонів Католицької Церкви, та висловивши свій глибокий жаль, що з його причини кілька церков покинуло єдність з Католицькою Церквою, заявляє о. П. Середа готовість виконати все те, чого Католицька Церква буде від нього вимагати перед формальним актом його приняття на своє лоно і в ряди українського католицького духовенства.

Поворот о. Петра Середи, одного з найактивніших священиків української православної церкви, до української (греко-кат.) церкви в Америці — це після відмови о. Ол. Пристая від пропонованого йому єпископства в цій церкві другий сильний удар для згаданої церкви в останніх місяцях.

НОВА МОСКВОФІЛЬСЬКА ПАРТІЯ НА ЗАКАРПАТТІ.

„Нашъ Карпаторусскій Голосъ" повідомляє, що в мин. неділю (3. березня) відбулися в Хусті політичні збори прихильників д-ра Фенцика, який тепер перебуває в Америці, де організує закарпатських еміґрантів до боротьби за здійснення автономії Закарпаття та обирає на ту ціль матеріяльні засоби. Збори рішили основати нову політичну партію на Закарпатті під назвою „Русская национально-автономная партія" і вибрали тимчасову її управу. Головою нової партії, який дістане титул „вожда", вибрали одноголосно д-ра Фенцика.

Уряд В. Британії може змінити свою заяву.

ЛЬОНДОН, 8. 3. ПАТ. Райтер повідомляє: Мін. Іден у своїй промові виголошеній у Сівнон, заторкнув теж заяву оголошену перед кількома днями у „Білій Книзі". Міністер заявив, що ця книга не є революційним документом, як про це дехто думає. Постанови про збройні сили, які оголосив уряд у „Білій Книзі" не відбігають від постанов тих договорів, які тепер обовязують. Якщо положення в Европі або в Лізі Націй зміниться, згадані постанови уряд може теж змінити. При кінці міністер заявив, що британський уряд вірить у систему багатосторонної організації миру, яка забезпечила би мир.

Повстання проти уряду на Кубі.

ГАВАНА, 8. 3. ПАТ. Акція проти уряду поширюється. До цієї акції приступили теж урядовці департаменту комунікації, які застрайкували і знеможливили поштову та телеграфічну комунікацію. Сподівається, що вибухне генеральний страйк. Т... уряд проголосить воєнний стан.

Делеґат Гітлера поїде до Льондону.

ПАРИЖ, 8. 3. Авас повідомляє з Берліна: Добре поінформовані кола заявляють, що фон Рібентроп, муж довіря Гітлера для справ роззброєння в найближчих днях поїде до Льондону.

Що в молодості придбаєш,
Те на ціле життя маєш!
Тому від молодих літ складай свої ощадности
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

ОСТАННІ НОВОСТИ
на плащі, костюми, сукні 727
вже надійшли до фірми
Дім Моди
для П. Т. Урядників на 5 рат
Львів, Марійська пл. 4.

Українське становище в справі нової конституції.

Промова пос. д-ра В. Загайкевича, виголошена у соймовій конституційній комісії в четвер 7. березня п. р.

ФОРМАЛЬНО-ПРАВНІ СУПЕРЕЧНОСТИ.

На вступі не можу не підкреслити парадоксального явища. Соймова комісія радить над проектом закону нової конституції всупереч постановам статтей 10, 35 і 125 теперішньої конституції і регуляміну нарад сойму. І хоч тільки сойм має право законодатної ініціятиви та мусить ухвалювати спершу кожний проект закону, то соймова комісія теж змогу радити над проектом такого важного закону, яким є законопроект нової конституції, тоймо тепер, коли новий, готовий проект конституції прийшов зі сенату до сойму. Бож не можна вважати за проект конституції, дискутованих у соймі конституційних тез: рішення сенату не можна теж уважати тільки за поправки, але за новий формальний проект закону. Парадоксальне положення сойму проявляється ще й у тому, що сойм не має змоги свобідно рішати. Сойм не може відкинути поправок сенату, бож це було би однозначне з відкиненням цілого так вироблюваного законопроекту конституції, тому, що після відкинення поправок сенату залишились би тільки конституційні тези; ті тези прийняв сойм дня 26. січня 1934 р. і вони не є законом ні не можуть мати характеру закону.

Після цих формально-правних завваг зверчую наше мериторичне становище до нової конституції.

ПРОТИ ВСЕСИЛЬНОСТИ ДЕРЖАВИ

Безперечно, що нова конституція є завершенням змагання до всесильности держави, яка є провідною думкою всіх законів з останніх років і є основою політики теперішнього уряду. Здаємо собі справу з того, що ця загальну ідею всесильности держави чи пак уряду — запозичено до деякої міри від деяких західних і східних держав Европи. При цьому вказується на фашизм, гітлеризм і декуди на большевизм. Хочу з натиском підкреслити, що Італія, головнож Німеччина, є суверенними національними державами і тому теж ці народи зацікавлені у визначенні для себе таких чи інших форм державного устрою. Інакше представляється справа з СССР і Польщею. У Совітській Росії конституція признає існування окремих народів. Тому теж теперішня з Польщею

сти „єдиная і неділіма" Росія називається Союзом Совітських Республик, а конституція цього Союзу признає навіть поодиноким своїм членам право відірватись від Союзу. Знаємо, що все те є тепер нікчемною облудою. Одначе формально совітська держава признає існування окремих народів та їх право до самостійного державно-національного життя.

МІЖНАРОДНІ ЗОБОВЯЗАННЯ ПОЛЬЩІ СУПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

У Польщі живуть теж крім польського народу інші народи, український і білоруський, які творять на відвічно заселених ними землях більшість населення. Вони недавніми визвольними змаганнями задокументували незломно свою волю до самостійного державно-національного життя. Внаслідок своєрідних, несприятливих умовин не признано права самоозначення тій частині українського народу, яка живе у межах Польщі. Одначе всі держави Антанти, які творили після останньої світової війни новий політичний лад в Европі, одноголосно ствердили, що український нарід у Польщі повинен дістати територіяльну автономію. Польща згодилась теж на такі міжнародні зобовязання. Ці зобовязання ні формально ні матеріяльно не вигасли і не можуть вигаснути, як довго у межах польської держави буде жити велика частина українського народу. І це не є тільки наше становище. Слід пам'ятати про недавню дискусію у Лізі Націй в Женеві над польською заявою у справі звільнення від постанов договору про охорону національних меншин. Тоді виразно і недвозначно пригадали представникові Польщі, що в склад польської держави увійшли народи, які творять більшість населення на своїх національних територіях, і тому не є байдужною справою для інших держав, з яких прав користають ці народи у Польщі

ДОМАГАЄМОСЬ ТЕРИТОРІЯЛЬНОЇ АВТОНОМІЇ.

Виходячи з цього засадничого заложення, Українська Парляментарна Репрезентація, признаючи повне право польській нації надати собі довільну форму державної організації, заявляє, що ми, українці, замешкалі в Польщі, є живою нацією, яка має всі прикмети новітньої нації. Тому домагаємось рішуче, щоб Польща вважала нас збірною національною спільнотою з окремими прикметами й національними змаганнями і запевнила нам ті наші права в законодавстві, головнож у законі про устрій Польщі.

В хвилині, коли обмірковуються зміни форм державного устрою Польщі, почуваємось до обовязку заявити, що домагаємось від польського уряду виконання своїх міжнародніх зобовязань супроти українського народу у Польщі. В цих умовинах домагаємось включення до конституційного закону польської держави постанови про територіяльну автономію для земель, замешкалих у більшости українським населенням, а краєвим соймом, урядом, адміністрацією, судівництвом, шкільництвом, скарбовістю і територіяльною збройною силою.

Томуто в сенаті зголосили ми підчас нарад над зміною конституції внесок про територіяльну автономію, але він перепав. Українська Парляментарна Репрезентація буде голосувати проти теперішнього тексту нової конституції.

—o—

Приємна та цікава лєктура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовлятн в Адміністрації „Діла" Ринок 10..

Комбатантське непорозуміння.

Виходить у Львові „Ново Село", „тижневик часопис Української Селянської Партії". Хоч появляється воно вже VI-ий рік, проте мало хто знає про ту газету, ще менше про тую „партію", а найменше про правдиву ціль політичної фікції, потрібної „ідеольогині" і лідерові названої партії та головному редакторові „Нового Села". Інж. Вікторові Воробцеві. Голосну славу придбав собі той „діяч" свого часу аферою „Спілки українських агрономів": тоді дійсно він доказав, що має близький „звязок" з українськими селянами і що ті українські селяни, які з ним через ту „Спілку" познайомились, пам'ятають собі його на довгі часи.

До характеру таких часописних підприємств, як „Ново Село", належить за всяку ціну звернути на себе увагу. Такою „сенсацією", яку тепер „Ново Село" підняло на великий барабан, це справа українських комбатантів (колишніх вояків). „Ново Село" аж три статті присвятило цій справі, доказуючи, що 1) організація українських комбатантів доконче потрібна, 2) вона повинна перейняти в свої руки політичний провід в українському житті, і 3) організація комбатантів повинна йти через редакцію „Нового Села"! Ось тут і собака зарита: вся суть у делікатній пропозиції, щоби колишні українські вояки заголошувалися до реєстрації *„напрямкові до нашої редакції"*.

Крім тої багатомовної замітки в ще у статтях „Нового Села" одна нотка, яка звертає на себе увагу: палке запевнювання, що польська влада на таку організацію згодиться. Те запевнення виглядає тим цікавіше, що ось орган польських комбатантів у Львові „Редута" (з 3. ц. м.) реферує статті „Нового Села" („Українські комбатанти та політичне життя") і додає до них таку свою примітку:

„З нашого становища стаття („Н. С.") дістає особливе забарвлення у звязку із заявою міністра Коцялковського, який заявив про неможливість найти „спільну мову" з представниками українських партій, що ведуть дволичну гру і не мають у рідного громадянства достаточного впливу..."

І далі, після лайок на УНДО, нібито позбавлене авторитету, слідує такий висновок:

„...Можливо, що той авторитет буде представлятись в українських комбатантів поважніше, ніж у прибитого УНДО".

Ба, але ідею організації комбатантів як провідного українського національно-політичного чинника, проповідує ще один чоловік: п. Дмитро Паліїв! Ось у „Батьківщині" з 7. ц. м. находимо велику його статтю („Комбатанти і „комбатанти"), в якій він уживає більш-менш тих самих аргументів, що п. Воробець: про приклади інших сучасних великих народів, про українську розтіч, про безвартість існуючого проводу, про силу авторитету б. військовиків і т. д.

Залишимо на боці куліси акції „Нового Села" і тайни, чому на неї так щиро і прихильно відгукнулася „Редута". Це справа настільки ясна, що й сам п. Паліїв намагається у своїй статті відгородитися від неї, нарікаючи на „жирування на комбатантах всіх і вся": жаль тільки, чому він не називає людей по імені і чому не признається, що у посторонніх людей може зродитися враження, що домагаємось від польського уряду виконання своїх міжнародніх зобовязань супроти українського народу у Польщі. В цих умовинах домагаємось включення до конституційного закону польської держави постанови про територіяльну автономію для земель, замешкалих у більшости українським населенням, а краєвим соймом, урядом, адміністрацією, судівництвом, шкільництвом, скарбовістю і територіяльною збройною силою.

Томуто в сенаті зголосили ми підчас нарад над зміною конституції внесок про територіяльну автономію, але він перепав. Українська Парляментарна Репрезентація буде голосувати проти теперішнього тексту нової конституції.

—o—

ДЕНИС ЛУКІЯНОВИЧ.

Залізні стовпи.

(У 74-ліття смерти Т. Шевченка.)

Перед вікнами старої кріпацької хати проябли три лілеї. Ніхто руками їх не садив, вони самосівом виросли на втіху білявому хлопцеві батьків убогих, багатих на спомини дідівської слави.

Хлопчик вибігав до лілей щодня, милувався ними і по розмайім запашним проміню лілей здіймались, бігли його очі на небо, в ясність казкову вдивлялись. Тоді він думав дивні думи, снив чудові сни, співав невиспівані співи, і вимрялись йому залізні стовпи, що єднають землю з недосяжним небом куди-куди кріпше, тугіше, ніж ті два птахи великі, що понад голови хлопцеві і людям, понад ліси і понад гаї плавають хибко, як ті човни по ставку глибокім і губляться, поринають, гинуть у хмарах.

Хібаж не зіпнешся тими стовпами на небо? Відтіль світять землі не зорі, цеж ясні очі янголів і вічна правда.

Думка про стовпи залізні засіла хлопяті в голівці, мов ті пташата в ліщині і не давала спокою. Аж одного дня, понад вечорину, вибрався хлопчик у дорогу до тих стовпів. До стовпів, що підтримують небо приспаної сили, безсмертних, але розгублених ідеалів.

Хлопчина вибіг на старий курган, руками сипавий, що життя буденне хлібосольних кметів розмежити мав від небесної грядки. Малесенькими ніжками він переступив запорожену межу, і спустились зараз до його сокіл і орел, з під Зоряної Скелі родом.

На цю скелю бистро справився почот. Угору підбився сокіл високо, під ними степ і чорні могили, що з вітром говорять. Орел хлопчину між крила взяв, гордо верховіє ніся над усіх і над усе, кому не дано вільного змаху.

Оце був зрив і сміливий лет! Орел грудьми поров простір, а сокіл безмір загоготав зором. Стрілою мчались, проти них хатки й церкви змигнулись; ріка свята, широкий степ тоне, і гори мріють, аж надземний поїзд спустився вниз під Зоряну Скелю.

З мережки тіней під кущем калини на лощині зеленій вийшли назустріч три ворогарки: одна привітна, друга понежна, третя сувора. На мале хлопя споглянули вниз перша і друга, і руки пустили по собі обидві.

— Боєвика, володаря ми ждали! Меча й булави нікому зняти.

Відійшла перша — тоді з меча, що під кущем у землю був вбитий, закапала кров. Відійшла друга — а на булаві погасли всі перли. Залишилась третя. Хлопцеві жаль — він по бандуру сягнув рукою. Зраділа янгольська діва:

— То я тебе мій зрілимий малий, прийму, пригорну, своїм назву. І силу слова я тобі дам, вічний огонь жеврітиме в твоїх піснях і мужнє слово ділом вагоніти.

Так привітавши янгольська діва хлопчину, головку його в долоні взяла, вдивилась у глибокі очі, влила в них тайну розритих могил і буйної сили, що колись гриміла аж на Чорнім морі, аж під Цареградом змагалась.

І сприймав хлопець у дарі кебету, надхненний погляд горі перевів — чи так? чи він це бачить? Там сивий козак у панцирі, із списом піднятим? Кремезний гармаш на вкопаній лафеті? Росте козарлюга, росте гармаш, ростуть угору, виросли високо, вище, аж на їх голови зоряне небо лягло. За цими двома живими стовпами побачив хлопчина Вдову-Господарку і впав на коліна. Таку її бачив, як у колядках співають: підбита кирея її вдягала, у горностаях береги делії і рукав бобровий; вінчала-ж її княжинецька шапка золотом шита і самоцвітом обсипана; в руках довгий обосічний меч і булава.

А кущ калини шепотів шумом про давню, забуту славу.

Над хлопцем цей шум звився вильцем, дівчина взяла його на коліна, а в руки дала бандуру. Хлопчик за нею пальцем водив по струнах чітко, як вона бистро терпію торкнула, навідліг ворушила поперемки коротші і довгі та заспівала самі. В цю мить на суші й на водах усе принишкло, заслухалось у пісню, а найперше хлопчик узнав її в себе, як у перший день буття темнина світ прибрала в себе і сама світліла. Він до молитви склав рученята, впав на коліні, споглянув бистро на Господарку-Вдову, побачив у ній над світлами світло, ту дивну ясність, чудовну, що в мріях і снах сяяла йому, не гасла в день і розсвітом світліла вночі, мов Вифлеємська зоря.

Стенувся*) хлопчик, бо всі зірки, вітрець і струмочки, трави і квіти хором озвались:

— Оце співак гряде народній, що на сторожі поставить Слово і земляків збудить до діла.

Янгольська діва взяла на руки осяяного, відвести до дому. Злинула тихо біля перелазу при батьків оселі, поцілувала: Я твоя Муза!

Ці слова наголос — хлопчина зачув, збудився зі сну.

*

Лілей під вікном хатинки не стало. замість лілей — терняк вкорінився. згодом розрісся. Але в босі ноги хлопця не ранив, по пустій леваді коником гасав, купався в річці, бігав просто в сад і засипляв під першим зкраю деревом; листочків шум його колисав, а золоте сонце над ним світило.

Щойно на чужині, куди юнака лиха доля загнала, аж там гостре терня його ранило. Там сонце чуже, холодне не гріло його, тільки подих з під Зоряної Скелі бадьорив, а туга приносила з вітром йому пісню бандури з під кущів калини. Тоді знов вимрявся йому шлях далекий до стовпів залізних.

І пішов цим шляхом як співець волі і мученик. Лічив у неволі дні і ночі і лік забував. Йому однаково було, чи хто згадає, чи забудуть молися сину, Його за правду замучили колись!

Двадцять одна літ борець за перемогу твердо шлях мостив до стовпів залізних. На Чернечій його поховали, де лани широкополі, і ріку, кручі було видно...

*) Стрепенувся.

тися слушне підозріння, чи й він, Дмитро Паліїв, не хоче жирувати на цій ідеї, використовуючи, як і п. Воробець, промову міністра Косцялковського, як відбивну („одскочню") для своїх старих плавів — відбитися політично в якийнебудь спосіб, при найближчій нагоді?!

Проте вся ця комбатантська кампанія річ другорядна у порівнанні зі справою суттєвою. Суттєва справа така, що 1) Організація українських комбатантів дійсно річ давно бажана, потрібна і доцільна, річ, про яку вже неодноразово була мова і поза поодинокими гуртами, та якій на перешкоді стоять виключно умовини незалежного від нас політично-адміністраційного характеру. Вже, уважаємо, що б. українським військовикам слід старатися добути дозвіл на власну організацію: признання права (покищо теоретичне признання) українських інвалідів до державного забезпечення може послужити як один із аргументів при переконуванні відповідних чинників, що українські комбатанти не повинні творити *єдиного у цілому світі* виїмку — не мати права до своєї організації. Форми тієї організації, технічне переведення її — це річ окрема, але в усякому разі це справа, яка нічого спільного не може мати з тенденціями якогось одного гуртка чи гуртка одиниць, що їх цілі щонайменше неясні. 2) Справа організації б. українських військовиків нічого спільного не має і не може мати з політичними амбіціями одиниць, які на „комбатантах" ради би реставрувати свій особистий політичний авторитет і свою особисту політичну кар'єру. Організація українських комбатантів могла б дійсно відіграти поважну роль в українському громадському житті, як чинник *санаційно-моральний*, з тією — очевидно — передумовою, що й провід найдеться у руках одиниць, які під оглядом громадської моралі не будуть викликувати найменшого сумніву. *Але це величезне непорозуміння, якщо хто ототожнює організацію комбатантів відразу з ідеєю перебрання політичного проводу.*

Комбатанти — це поняття дуже широке і дуже неозначене. Сам п. Паліїв признає, що поміж комбатантами є всякі люди. Ми додамо: до комбатантів належать і одиниці типу й орієнтації Букшованого, комбатантом є і п. Воробець, комбатантом є і п. Паліїв, класичний представник новітнього українського отаманства. Не потребуємо називати прізвищ, щоби пригадати пол. військовикам, що поміж їх рядів рекрутуються також одиниці, з якими нині не зовсім приємно сидіти в одному товаристві. Тому: *орудування вірмою комбатантів, як якоюсь суцільною організацією, що є здібна відіграти велику національно-політичну ролю — це звичайна демагогія*, обраховка на несвідомість загалу: що собою уявляє колектив колишніх українських військовиків.

Ця демагогія полягає на тому, що приклади *великих державних* народів пп. Воробець чи Паліїв застосовують до української дійсности. *Кемаль-Паша, Муссоліні чи Гітлер не тому захопили владу і стали національними героями своїх народів, що вони комбатанти, а тому, що вони величні історичні індивідуальности.* Через те канцлером III. Німеччини є „провідником" народу став „фрайтер", а один із славних воєнних генералів: через те і в Італії вийшов „капраль", а ніяких инших військових. *Індивідуальність рішає, а не механічна приналежність до колективу.*

Коли так, то треба собі ясувати прикрому правду, що комбатанти це не є явище відірване від землі, лише люди, які нарівні з усіми іншими беруть меншу або більшу участь у громадському житті і так само, як усі інші — здебільша або є *членами різних існуючих українських політичних партій, або вояють з ними тому, що не могли в їх межах найти повного задоволення своїх надмірних амбіцій.* Організація комбатантів булаб тому бажана, що втягнулаб в організаційні рямці передовсім „сіру воєнну людину", яка досі стояла осторонь громадського життя, та яке саме завдяки своїй ролі підчас визвольної війни і своїй скромній поставі при щоденному виробітку праці заслужила собі, щоб її думку вислухати в справах, в яких має право й обовязок висловитись — чесний громадянин.

Тому й увесь комбатантський шум, який очиняють теж і непокликані люди, оснований на непорозумінні: народ завжди привітає комбатантів як активний позитивний чинник громадського життя, але народ завжди осудить таких комбатантів, які факт своєї приналежности до колишньої української армії схотять використати для якоїнебудь політичної авантюри. Віримо, що поміж колишніми українськими військовиками є стільки тверезих і свідомих громадян-патріотів, що вони ніколи не погодяться на те, щоби фірму елемент. української комбатантської організації використали політичні спекулянти.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗДРІ** — Львів, Бойків 12.
Усі товари по реверяційних цінах!
Для прикладу: штруксн 1·80, фляпеля 60 сот.
перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

Серед близьких, що голодують.

Від нашого висланця до села Яворівщини.

(Докінчення.)

ВІДВІДИНИ В ТИХ, ЩО НЕ МАЮТЬ ЩО ІСТИ...

Коли я заявив охоту піти й побачити тих, про яких голод оповідали мені в кооперативі та священик, у кооперативі дали мені провідника. Це був той, що приїхав зі мною, візник.

— Не треба вам далеко йти — казав до мене. — Але підемо в різні кінці села. Отут зараз є така хата.

Входимо на засмічене подвіря, серед якого обдерта хата. За дверима й брудні стіни, повно сміття на долівці. Один із хлопців плете „метер", перекинувши його через так на стелі. Жінка, його мати — це півтруп: я ще не бачив так глибоко запалих очей. Троє інших дітей — півтіні. Вони всміхаються, коли питаю їх, чи хочуть їсти і при цьому бачу, що у них з обличчя є тільки підбиті мутні очі та жахливо вишкірені зуби. Діти, що голодують..

— Нічо нема, прошу пана, оце викрутичо, то може що в кооперативі дадуть...

Ця хата — **Івана Петрашика.** Я виходжу з неї, ніби хтось мене віхав обухом по лобі.

На вулиці нема болота. Земля тут надто піскова, щоб на ній застоялась вода. Вулицею йдемо в інший бік.

— Ану зайдіть в оту. До **Івана Проця.**

Під хатою стоїть якийсь хлопчина, 15—16 літ, на кулях.

— Каліка. Син — каже мій поводар.

Я вперше в житті бачив хату такого блідого селянина. Як стіна — ні, куди гірший, як стіна, бо синці під очима зробили його обличчя просто прозорим. Проти нього примітивний варстат для рогож. На лавці — жінка і маленький синок. Бліда дитина з розбитим животом.

— Кілько він має. Рік?

— А й де, три роки. Але шойно починає балакати...

Мені справді було дивно за цю дитину, забіднілу, виснажену, недорозвинену, що у третьому році життя виглядає на однолітка.

— Страшно, пане. Крихітки в роті ще не мав. Може доплету рогожу, то хоч якої муки возьму. Шестеро дітей і каліка. Вбратися нема у що. От порозлазилися діти, може хоч хто бараболю дасть. За рогожу 5 гр. дістану, а може чотири виплету. Але це вже й останки...

В недалекого його сусіда **Михайла Грицана** застали ми тільки жінку й дітей. Сам пішов кудись. Усі бліді й худі. Під печею хлипає може 5-літня дівчинка.

— Ти чого плачеш?

— А от — каже мати — тамта старша ходить до школи і хвалилася, що їла хліб. А ця плаче — шукала по кошику.

— Що не вони їдять?

— А от таке — показує мені мати горнець, в якому ложкою школярка щось вишукує. — Мука, пшоно та вода...

Це було щось таке, як густіша вода, якою обмито посудину. Але годі. Ці люди не можуть собі на щось інше дозволити.

— А от ходилаб теж — оповідає мати, виплітаючи „метер" — але в чім? До садку в літі ходила, вчилася деклямацій...

— Ще будеш ходити? — питаю маленьку Параню.

— Буду, сце — і сміється бліднім личком та маленькими, як у миші, зубками.

В хаті **Окілки Анни** не застали ми нікого. В сінях дрібне соснове гілля на топливо, вікна в хаті обтулені шматами. На лавчині одинока брудна подушка. Брудні горшки.

— Тут пятеро дітей, але десь порозлазилися. Мати теж пішла щось роздобувати. Чи не боїться отак лишити хату? А хто тут що вкраде? Що?

Одинокий Христос зі стіни понуро дивиться на засмічену хату, на лахміття на печі, на закіптілі стіни.

В іншому кінці села заходимо до хати **Василишина Ілька.** Сидить, чорний, обдертий на печі, нахварений, з покуйовдженим волоссям.

— Бігме, ніхто ще в хаті нічого не їв. Пішов бим, може що випросив би — коли слота.

Тільки тепер бачу, що він без сорочки, а штани, — лях, штучно починіювання нитками. Поруч спить маленький хлопчина, прикритий брудною рядною. Спить смачно, носом до печі, бо в хаті нема що вложити в рот, хоч батько не має в чому вийти на вулицю, хоч у маленьку їх хату, яку збудувала з ласки громада, вітер вривається попри соломяну матю, що висить замість дверей.

У **Василя Нечеки** застаємо повну хату дітей. Господар — вистрашений кістяк під шкірою, в подертій гуні. Це він ще з війни такий хворий: Тричі був в Альбанії й лишив усе здоровля, але не дістає нічого. Робити не може. Нині ще нічого не їли. Вчора купили за яйце рижу, розбили на воду і — оце все. Жінка теж хвора, вчора мліла безумну. 16-літня дівчина Гануся сидить під вікном на лаві й шие.

— А от пішла би на службу, хочби зіла що, а куди підеш? Сюді була в Яворові, цілий день ходила, а вже вечір прийшов, тай плаче. А тут і їсти нема що дати. В хаті іще мало дві літри вівсу і тільки всього.

— А що цьому малому?

— Нещастя тай годі. Всмалив го кінь копитом, що аж черєп зліз. Най би був збув, а дивіть, на біду жие. А цьому ноге спухла...

Маленький Кирило, що має 4 роки, а виглядає на півтора, сидить сумно, ніби знав, що про нього не. На чолі а широким шрамом, зовсім як дитяча задума. А його братові коліно справді жахливо опухло.

— Колиб хоч її взяв хто на службу — зітхає мати й Гануся всміхається й собі до тієї мрії.

В чистесенькій хаті **Леня Данька** таке саме.

— Пішов чоловік по бараболі, до міста. Як на Бога чекаємо. Мама онде на постелі третій рік хворі й закропити їх немає чим. Посилають мене по смерть. Діти ходилиб до школи. Адіть Федьо так добре вчився і Касю навчив. Має свої старі книжки, то цілий день показує їй букви та образки.

Федь цікавими очима дивиться з печі.

— Ходив би ти, Федю, до школи?

— Ходив би.

В нього 10 літ, а в сестрички 5. Вона до садку ходила, деклямувала. Може хто післав би тим пильним дітям проходжені черевички?

Таке саме в хаті **Федя Павлиска,** с. Юрка. Школярка Марина, літ 10, не має в чім ходити до школи, 6-літній хлопчина, що виглядає на дитину 3 років — крім сорочки не має нічого. В хаті мають ще гарнець бульби. Обоє діти бліді, жовті, прозорі. Старші — такі самі, а що діється у їх грудях, коли вони бачать, як діти примирають з голоду?

— Підемо далі?

— Ні. Дякую вам щиро за те, що проводили мене.

— Та — нема чого так і йти. Всюди, де підете, таке саме. От — гіркий наш світ і тільки...

Такий стан у цьому трагічному селі. Таке і у сусідніх. На великому просторі яворівського повіту, що має зовсім тверде і трудяще населення, що ніколи не витягав до нікого руки за допомогою, що й тепер мовчки, закінчивши зубрити, перечікує голодові корчі...

— Ми просимо Бога, щоб літо прийшло. Але що буде нам з літа? Що воно нам дасть?

Так говорив мені господар в одній з тих жахливих хат, які я відвідав. З них, таких характеристичних, бє холодною мужицькою розпукою. Бо ніхто так і стільки не вміє витерпіти, що наш селянин.

Я вертався до Львова з Вільшаниці розторощений. Привиди блідих, виснажених дітей-кістяків переслідують мене досі. Старші такі самі нещасні, але вони бодай колись добре жили, бодай спогад мають — а ці діти? Що спогадуватимуть вони? Де їх втіха, радощі, дитячий сміх?

Ви, що маєте веселих, здорових та ситих дітей, ви, що маєте щоденно добрий харч — призадумайтесь над цими дітьми. Бо допомоги треба цілій околиці, але цим дітям — у першу чергу. Не можна-ж допустити, щоб з них виростало покоління хирлявих, понурих, людей для лічниць а не для боротьби, що нас дожидає.

Ці діти — ждуть! На хліб, на черевички, на одежу.

Анатоль Курдидик.

Дешеві білі дні
з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Моторизовані частини у майбутніх війнах.

IV.

Моторизовані частини мають теж своє політичне значіння.

Ми бачили, що вживаючи мотора та броні значно зменшуємо скількість людей, потрібних на те, щоб розвинути певну вогневу силу та даємо цим людям ще тактичну та стратегічну перевагу.

Це зменшення числа людей, необхідних для ведення певних воєнних операцій, є тим головним чинником, що ріпає про політичне значіння мото-частин. Влада, яка не користується довірям свого населення, яка боїться провести широку мобілізацію, щоби не дати масам тої зброї, яку може вона повернути проти непопулярної влади, мусить дбати про те, щоби мати яко мога більше мото-частин, бо для них легше вибрати такий людський матеріял, який буде в владою спориднений, владі вірний, який охоче піде боронити її політики.

„Лише та армія міцна, в якої кожен вояка охоче наразить своє життя за суспільний лад тої держави, яку він має боронити", каже ген. Персен у своїй „Армії завтрішнього дня".

Це може бути вірне лише при демократичному устрою держави, коли армією стає ввесь озброєний нарід.

Лише та влада буде в державі міцна, яка зуміє створити відданку собі й своїй політиці армію мішану технічно й вогнево. Цю думку можна би теж пристосовувати до сучасної ситуації диктатур, змагання опанувати масами не під впливом переконання, а поліційними засобами.

Як бачимо мото-частини майже на 100 пр. відповідають такому завданню, у всякому разі повніше, ніж лицарі середньовіччя та добірні частини пізніших часів.

Управильнити тих, що є головною силою мото-частин, психольогічно та соціяльно їх обробити тим легше, що людина добре озброєна та забезпечена від різних можливостей стратити в боротьбі власне життя, вірить у свою зброю, буде міцніша нервово і витреваліша в обороні того, що несе їй упривілеене становище.

З того всього можемо вивести, що від моторизованих частин залежатиме рішальне значіння в можливих майбутніх міждержавних війнах, у війнах горожанського, чи державного типу (типу війни без війни). Ті самі частини рішатимуть теж про те, чи втримається влада над масою від диктаторських груп. Тому то оцінюючи політику тих чи інших груп мусимо звертати увагу на їх відношення до моторизованих частин.

У звязку з тим значінням моторизованих частин, відповідно до ступня їх розвитку, можемо зясувати певні політичні заміри держав, бо мото-частини є, звичайно в умовинах сучасної техніки тою агресиваною зброєю проти якої нібито спрямовані всі розмови про розброєння на міжнародньому форумі.

У звязку зі значінням моторизованих частин є і значіння запасів палива, щоб увести їх у рух, значіння джерел цього палива, тощо. Якщо приняти вірність цих наших висновків, то можна відповідно до даних з тої чи іншої промисловости в державі означити, чи вона підготовлюється, щоб швидко створити моторизовані частини, чи гадає ними оперувати і т. д.

Всеволод Петрів,
ген. штабу генерал-хорунжий.

Тутки повноватки і паперці **150 шт.** **„КАЛИНА"**

Є НИНІ ПЕРШІ ЩОДО ЯКОСТИ І ЦІН.

ЧИ ВИТЯГНУТЬ?

Кріза засобів транспорту в Совітах.

Давно вже відомо, що транспорт у СССР. стоїть далеко не на висоті соціялістичного будівництва. І це майже від самого початку революції.

Свого часу бралися за його поліпшення люди такої залізної волі, як Дзержинський і Троцький, але багато з їхніх заходів не вийшло. Проте за останніх часів стан його, очевидячки, зовсім погіршився. Недаремно Молотов прилюдно назвав транспорт „найвужчим місцем соціялістичного будівництва".

І недаремно на пост Наркома шляхів призначено самого Лазаря Кагановича, цього „найкращого майстра соціялістичного будівництва", безумовно другу людину в СССР після Сталіна, ініціятора і виконавця своєчасного збудування Московського Метро (підземної залізниці).

Очевидячки треба щось ратувати і то цілком поважно... Але й цього замало, замало закликати залізничників до соціялістичної дисципліни, до соціялістичного змагання...

У Москві скликається всесоюзний зїзд „знатних" жінок транспорту. Може на жінок можна буде вплинути краще, може вони в свою чергу краще вплинуть на товаришів залізничників.

Оголощується всесоюзний радіо-мітинг, на якому звертаються до всіх жінок, що працюють на транспорті, до всіх дружин залізничників із закликом ужити всіх заходів, щоби допомогти витягти транспорт із цього самого „вузького місця". І родиться цілком природне питання, чи нема в цій всій метушні чогось прихованого?

А коли ми пригадаємо собі, як без перерви йдуть переговори поміж СССР і Францією про тіснішу військову співпрацю, коли пригадаємо собі попередній франко-російський союз за часів царату, якто тоді Франція вклала великі суми на збудування стратегічних залізничних ліній у Росії, то і тепер цілком природно може у декого виникнути думка, надія, на великі кредити з метою поліпшити стан залізничного транспорту в СССР, бо такий стан, як тепер там є, безумовно значно ослаблює всю вагу червоної армії, ну, а Франціяж ніби зацікавлена, щоби ця вага, цей стан червоної армії, були якнайкращі.

Отже треба показати, що і сам СССР дбає про свій транспорт, вживає усіх заходів в напрямі поправи. Цеж збільшить шанси на якийсь там може міліярд франків. З долярами, правда, не пощастило, але й франки добра річ, особливо в великій скількости.

Отже мабуть там, в СССР, тепер не так турбуються думкою: „чи витягнуть" (транспорт)? А скоріше думкою: „чи дадуть (франки)?

Л.

Двотижнева подорож до Москви.

ЛЬОНДОН, 8. 3. ПАТ. Райтер повідомляє, що подорож мін. Ідена до Москви і Варшави тревatиме майже два тижні. У Москві конферуватиме мін. Ідена зі Сталіном і Літвіновим, у Варшаві з мін. Беком. Дипльоматичні кола сподіються, що стріча канц. Гітлера з мін. Саймоном відбудеться без дорішої проволоки.

—o—

П о - с и л а й т е п е р е д п л а т у !

Хто знеохотився до наших журналів набере напевно охоти прочитавши бодай одно число

ілюстрованого двотижневика

НАШ ЗУЗУЛЯ ЧІРТ ТРІЧ

Найближче ч. 6-е принесе речі таких авторів: С. Гординського, П. Зайцева, Л. Кривицької, О. Кульчицького, М. Рудницького, В. Сімовича, В. Софронова, Г. Хоткевича й інш.

Місячна передплата: 90 сот.

ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.

Бої в Македонії.

ЛЬОНДОН, 8. 3. ПАТ. Райтер повідомляє зі Сальонік, що урядові війська посуваються у східній Македонії наперед незважаючи на метелицю і дощі, які тревають уже два дні.

СОФІЯ, 8. 3. ПАТ. Населення болгарського прикордонного містечка Петріч чуло гарматні і кулеметні стріли. Тому здогадуються, що урядові війська зближаються до болгарського кордону. Залізнична комунікація на шляху Сальоніки-Демір-Гісар перервана, бо цей шлях у руках повстанців. В Корой та Орлїяк дійшло до крівавих боїв.

АТЕНИ, 8. 3. ПАТ. Повстанці при допомозі збунтованого корабля „Авероф" заняли острови Хіос, Самос і Мітелене.

До Атен приплив британський воєнний корабель і французький контрторпедовець для оборони інтересів британських і французьких громадян у Франції.

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ КРЕТИ?

АЛЕКСАНДРІЯ, 8. 3. ПАТ. До Александрії приплив корабель „Імперіяль" з Крети. Капітан корабля оповідає, що на Криті дійшло до крівавих боїв між повстанцями і урядовими військами. Населення Крети піддержує Венізельоса. Коли уряд здавить повстання в Македонії Венізельос задумує проголосити незалежність Крети.

ДОПОМОГА ЮГОСЛАВІЇ.

БІЛГОРОД, 8. 3. ПАТ. Вчора Югославія вислала на Скопляє до Греції транспорт муніції, воєнних матеріялів, 12 літаків, між ними 2 бомбовози.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

призначений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 30 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Мексику арештували на передмістю столиці архиепископа Перуандіяса.

— Італійський уряд призначив губернатором Сомалі і начальним вождом військових сил в Африці ген. Рудольфа Граціані.

— В Італії вголосилося коло 70.000 добровольців, які хочуть їхати до східної Африки.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло".

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Міські Театри у Львові, в суботу 9. Березня.
Великий Театр
Год. 7·30 — Нині **„ПЕРЕНОСИНИ“**
величавий твір найвизначнішого драматурга сучасної Польщі.

в Театрі Ріжнородностей
Нині год. 7·30 веч.
„5 перед дванайцятою“
ґураган веселости й радости — несподіванки — забава.

Українська преса в Польщі.

В цілій Польщі маємо тепер 122 українські пресові органи.

У минулому (1934) році виходило на українських землях в Польщі та у Варшаві **131 українських часописів.** З того було: два щоденники, два часописи, що появлялися двічі в тижні, 22 тижневики; решта — двотижневики, місячники, двомісячники, квартальники і т. д.

Найбільше українських часописів виходило у Львові, бо 79. По інших містах Галичини появлялось м. р. 39 українських часописів, з того найбільше в Коломиї (14). Разом у Галичині виходило 118 українських часописів. На Волині було в м. р. ледви 7 часописів, що друкувались українською мовою, у Варшаві 6. Отже, як сказано вище, всіх українських часописів у Польщі було в м. р. 131. З того числа 3 часописи („Рільничі Вісти“ — Львів, „Городенські Вісти“ — Городенка і „Молоде Село“ — Рівне) появлялись у двох мовах: польській та українській.

В другій половині мин. року перестали у нас виходити майже всі органи націоналістичного і комуністичного напрямку. Натомість з новим роком появились у нас нові українські пресові органи: „Жінка“, „Дні“ (обоа у Львові), „Наша Земля“ — Перемишль, „Рідний Ґрунт“ — Коломия-Тлусте. По нашим обчисленням **під цю пору виходять у Польщі 122 часописи в українській мові.**

Під національним оглядом величезна більшість, бо майже девять десятих української преси в Польщі стоїть тепер **на українськім національнім становищі.** Виняток становлять тут 4 москвофільські часописи, що виходять в українській (попсованій) мові та нечисленні газетки радянофільські і видавані самими поляками.

Щодо партійної закраски, то українська преса на українських землях в Польщі заступає тепер отсі партії: Українське Національно-Демократичне Обединання, Українську Соціялістично-Радикальну Партію, Українську Соціял-Демократичну Партію, Українську Нар. Обнову і Фронт Нац. Єдности. Очевидно — багато часописів появляється на безпартійній чи понадпартійній платформі, не кажучи вже нічого про часописи господарські, культурно-освітні, літературні, наукові і фахові, релігійні і церковні, професійні, спортово-руханкові, для молоді, то-що.

До статті „Розбудовуймо домашній промисл“.

Через мій недогляд закралася у моїй вчорашній статті неясність в ось-такому реченні: Поза „Новою Хатою“ для льняних виробів і поза „Гуцульщиною“ й „Гуцульським Мистецтвом“ для вовняних нема наших накладців. Для правильного образу дійсности подаю, що „Нова Хата“ є двотижневим органом кооперативи „Українське Народне Мистецтво“ у Львові, а не окремою установою.

При цій нагоді дозволю собі додати, що кооп. „У. Н. М.“ обединує 150 членів жінок і то переважно вишивальниць по селах. Ця кооператива, заснована для двигнення українського людового артистичного промислу у 1922. році, розвинула свою продукційну і торговельну діяльність вже на широку скалю у 1925. р., саме з виходом свого органу „Нова Хата“. Орган цей має за завдання вести досліди над народнім мистецтвом, чого доказом видача досі 20 кольорових таблиць зразків нар. мистецтва, зокрема вишивання домашній промисл.

Крім виробу і збуту льняних продуктів збуває „У. Н. М.“ також килими, ліжники, дерев'яні та глиняні вироби і тому є у близьких звязках з продукційною кооп. „Збут“ у Косові. Сьогодні має „У. Н. М.“ свою крамницю у Львові і салон вистав у Варшаві.

„У. Н. М.“ є на правильному шляху для допомоги безробітним жінкам працею. Мин. року (1934.) продала ця кооператива товарів за 70.000 зол. А могла б сильно побільшити продукцію, бо збут є. Бракує тільки уділового капіталу. Сьогодні має вона 4.900 зол. на уділах (по 30 зол. один), а якби уділи зростали як слід, то зростала би також праця. Тому наші жінки помогліб „У. Н. М.“ у поборюванні безробіття, коли би вступали в члени цієї корисної установи.

М. Творидло.

Сензаційні поголоски про недалекі вибори до сойму.

В політичних колах у Варшаві кружляють поголоски, що нову конституцію прийме сойм вже найближчого тижня мабуть на пленарнім засіданні у вівторок 12. березня ц. р. Негайно опісля сойм наділить президента новими повноваженнями і вже в дні 18. березня ц. р. президент розвяже сойм і сенат. Всі проекти законів, які зрияла рада міністрів в останніх днях, уряд не предложить соймові і вони появляться у формі декретів президента. Нова виборча ординація появиться теж у формі декрету президента. Кажуть, що проект цієї ординації вже опрацьований і передбачує одномандатові виборчі округи. Кружляють поголоски, що вибори до сойму і сенату відбудуться найдальше в червні ц. р.

—o—

Злучені Держави за позичкою для Китаю.

ВАШИНҐТОН, 8. 3. ПАТ. Державний підсекретар Філіпс оголосив таку заяву: Уряд Злучених Держав запевнив британський уряд, що коли би Китай домагався фінансової допомоги, великі держави повинні би розвязати цю можливість

Злучені Держави збільшують свою армію.

ВАШИНҐТОН, 8. 3. ПАТ. Сенат рішив більшістю 55 голосів проти 26 збільшити армію зі 118.750 воїнів на 165.000. Одночасно збільшиться буджет армії з 200 до 400 мільонів доларів.

З ТОВАРИСЬКОГО ЖИТТЯ.

Всестудентські вечерниці в салях Нар. Дому.

7. березня ц. р. заходом Кружка „Рідної Школи“ ім. Петра Могили відбулися у всіх салях Народного Дому всестудентські вечерниці. Імпрезу попередила посилена реклама, то й не диво, що всі салі були вщерть виповнені. Молоде покоління захоплено хлептало останки з карнавалової бочки.

Концерт зготовив для гостей приємну несподіванку. Коли помучені танком пані сперлися на рамена своїх партнерів, п. Соколовська відгуляла з темпераментом хорсографічну продукцію, укладу п. Суховерської, п. н. „Білий козачок“. Продукцію виконано під такт симфонії Вербицького. При фортепяні був Б. Перфецький.

Загально всіх захопив виступ п. Дарки Нижанківської у стилізованім народнім танку теж укладу п. Суховерської. Акомпаніював на бандурі Б. Сінгалевич.

Дальшою несподіванкою був виступ ревелерсів Евгена, що відспівали танґо „Бела“ та фокстрот „Дрез“ — оба в опрацюванні Е. Козака. Акомпаніямент мав Б. Перфецький. Одного не простять гарні пані ревелерсам: не хотіли співати більше.

До танків притривали дві орхестри: Яблонського і Костюка. Самі імена свідчать про якість орхестри.

Вечерниці перемінилися у великий хоровід усієї української львівської молоді і без сумніву мали великий моральний і матеріяльний успіх. Одно кидалося в вічі: старше громадянство вислало тільки небагато своїх делеґатів.

Одна недостача, яку спричинила за велика ревність комітету в праці: великий натовп. Обі танкові салі і ввесь буфет були буквально завалені публикою.

Забава покінчилася в білим ранком. **Е. Ч.**

—o—

Волосні вибори.

ЛЬВІВЩИНА.

Самоуправні, зокрема волосні вибори викликали у львівському повіті особливий рух. Вибори переводить тут виключно Повітовий Народній Комітет (УНДО) у Львові. Загально замічається великий натиск на якнайбільше зменшення українського представництва в самоуправі. У звязку з цим бувають у повіті цікаві випадки.

В п'ятницю лютого відбувалися вибори до волосної ради малехівської волости. Волость поділили на 5 округ з далеко нерівномірним числом населення і приділених радних. Між іншим цього не доцінила округа Дубляни—Малехів наслідком чого на 5 радних українці вибрали лиш одного і таким чином стратили один мандат. Зате дуже добре держалася округа: Гряда—Піліски Малі—Сторопятин—Ситіхів. На 4-ох приділених радних вибрали в цій окрузі всіх українців. На жаль, невідомо з яких причин, староство уневажнило ті вибори і председник виборчої комісії призначив нові вибори на 6-го березня. Справою зацікавився Повітовий Народній Комітет і на день 3-го березня анделеґував до Ситіхова свого представника на перевиборче зібрання, щоб піддержати виборців у їхній добрій справі. Делеґатом виїхав до Ситіхова м-р Василь Бачинський. Обговоривши вагу та значіння виборів для нашого селя, делеґат візвав радних українців, щоби й при других виборах держались так гідно, як при перших, щоби з їх вибору вийшли ті самі волосні радні. Потім перейшов до організаційних справ та підніс значіння політичної організації для нашого народу. Зацікавлення громадян, яких разом із радними зібралося стокільканадесять осіб, було дуже велике; їхнім бажанням було, щоб із центру приїздили до них частіше політичні організатори та мали з селом тісний звязок.

Але справа виборів у тій окрузі дня 6-го березня не скінчилася. Перед тим днем председник виб. комісії повідомив сільських війтів, що то лиш через помилку назначено день 6-го, а вибори відбудуться 8-го березня. Разом із тим по селах ведеться аґітація, щоби з тієї округи вийшов один радний полак. Лиш хто не знає, як виглядає справа в нізій цій волости, той може байдуже поставитись до такої аґітації. На ділянці не просто обурююче. Бо в малехівській волости повинна бути українська більшість, а до неї не хочуть допустити всіяким чином. Тим більше надіємося, що виборці українці в окрузі Гряда добре постоять за своє право для добра волости й повіту.

Обовязки сільської громади на основі нового розпорядку.

Аг. Всхуд довідується, що воєводи дістали для заопінювання проект розпорядку про сільські громади.

Завданням громади проект називає м. і будову й удержування громадських домів, основування та ведення бібліотек, читалень, „світлиць“, захоронок і народніх музеїв, заведення та вдержування телефону для загального вжитку мешканців громади, будову й направу місцевих доріг.

До завдань громади зарахували теж організування опіки над старцями, калїками й інвалідами, будову захистів для убогих і нічлігів для волоцюг. Крім того громада має виконувати різну діяльність для підтримки хліборобства й годівлі.

Коли громада не має готівкових приходів або має їх замало, може ввести чинитьби в натурі, особисті й річеві.

Проект розпорядку управильнює подрібно права й обовязки солтиса. В господарських справах і при видатках понад сто зол. солтис мусить порадитися спеціяльної господарської комісії, яку мають створити в кожній громаді.

Солтис дістає винагороду відповідно до числа населення 5—30 зол. місячно. Коли осідок солтиса віддалений більше від громадського уряду, що винагороду можна збільшити на 5—20 проц.

Всяку громадську готівку мають складати в касі ощадности, на біжучі дрібні видатки солтис може мати постійно не більше як 50 зол. у громадах, які мають 1.500 мешканців, і не більше як 100 зол. у громадах, що мають більше мешканців.

Останні вісти з Греції.

ЗАВОРУШЕННЯ КОМУНІСТІВ В АТЕНАХ.

БЕРЛІН, 8. 3. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Будапешту, що положення в Греції загострилось. Повстанці заняли цілу Тракію. Юг ославянська преса пише, що фльота повстанців приплила до побережа Македонії. Якщо домашня війна буде далі продовжуватись, може виринути грізна небезпека на Балкані. На випадок перемоги повстанців Венізельос зірве балканський пакт.

В Атенах дійшло до кріваних заворушень, які викликали комуністи. Поліція стріляла і рамила багато осіб.

ПАРИЖ, 8. 3. ПАТ. Кореспондент французького щоденника „Ле Журналь" пише, що повстанці мають у своїх руках міста Драма, Кавала і Серес, себто більшу частину Епіру. Урядові літаки збомбардували збунтовані кораблі „Геллі" і „Псара", які приплинули до Каволи. Повстанці відбивають наступ літаків на кружляк „Авероф" і знищили два літаки. Політичні кола в Атенах сподіються наступу повстанців на Пірей. Кораблі уряду бомбардують головний порт північно-західної Греції Кану.

ІТАЛІЙСЬКІ КОРАБЛІ ПЛИВУТЬ ДО ГРЕЦІЇ.

РИМ, 8. 3. ПАТ. На Егейське Море відплив італійський кружляк Трента і контрторпедовці Демосто і Пігафотта. Кораблі поволі причалили у Додеканезі.

ГРОШІ ГОРЯТЬ.

АТЕНИ, 8. 3. ПАТ. Міністр фінансів Песмазоглю видав розпорядок, що всі відділи банків міст, яким загрожують повстанці, палили банкноти. Директори банків на островах Хіос і Спра виконали цей приказ і спалили банкноти на 150 мільонів драхм.

БАЛКАНСЬКІ ДЕРЖАВИ БОРОНИТИМУТЬ ГРЕЦІЮ.

ЗАГРЕБ, 8. 3. ПАТ. „Новості" пишуть, що Югославія, Румунія і Туреччина боронитимуть волі і незалежности Греції перед кожним нападником.

Підвишка стемплевих оплат.

ВАРШАВА, 8. 3. ПАТ. Нині на пленарнім засіданні сойм розглянув низку урядових проектів законів. Маршал повідомив, що посли К. Полякевич і А. Поніковський зріклися мандатів. Опісля сойм розглянув новелю до закону про розбудову порту Гдині, проект закону про відсотки від залеглих податків та инших публичних данин, проект закону про оподаткування від крохмалю, зміну закону про дохідковий податок та новелю до закону про стемплеві оплати. Новели ввела деякі зміни і 5 пр. підвишку від стемплевих оплат на покриття недобору будівету.

—o—

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. 595 119-7

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружин 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 45-100

— **ВШ. Клієнтам фірми О. Оницько** — при вул. Галицька 20, — подається до ласк. відома, що склад порцеляни і скла по найдешевших конкуренційних цінах під фірмою „Кераміка", Руська 18 — є під управою О. Оницька і поручається ВШ. Громадянству. Просимо памятати: вул. Руська 18, наперти входу до Усп. Церкви! 1053 4—10

— **„Фізика XX. століття".** Львівський відділ Польського Фізикального Т-ва уладжує цикль популярних відчитів на подану вище тему. Перший відчит з цього циклю п. з. „Що це є важка вода?" буде мати (польською мовою) доц. д-р Л. Інфельд у суботу 9. березня ц. р. в 19 год. у викладовій салі фізикального інституту львівського університету (вул. Длугоша 8, офіцини).

— **Заробкові можливости.** Старанням Культурно-Осьвітньої Комісії при Т-ві „Основа" відбудеться в неділю 10. березня ц. р. у клюбі Т-ва (пл. Юра 5) відчит ін. Білицького на тему: Заробкові можливости після закінчення студій. Початок в год. 14.15.

— **Діточі садки.** Провідниці діточих садків, що вже вели садки, як і ті, що хочуть вести їх перший раз у цьому році, внесуть вже у березні ц. р. прохання до Головної Управи. До прохання треба долучити метрику, свідоцтво зрілости, посвідку покінчення курсу провідниць і свідоцтво моральности. Для кандидаток, що не відбули курсу провідниць, Головна Управа влаштовує в цьому році 6-тижневий курс. Початок курсу, як вже оголошено в часописах, 11. ц. м. оплата за цілий курс 20 зол. На курс приймається абсольвентки семінарій або гімназій. Зголошуватись негайно до Головної Управи Рідної Школи, Львів, вул. Словацького 14. — **Головна Управа Рідної Школи.**

— **„Український Самостійник",** часопис-місячник Союзу Українських Провінціяльних Організацій (СУПО) в ЧСР., появився з днем 1. березня ц. р. Новий часопис, як орган СУПО, що обединює під цю пору 14 організацій (члени — переважно б. вояки Української Армії, тепер у значній скількости безробітні робітники), поставив собі за мету згуртувати всі провінціональні осередки української еміграції в ЧСР. і таким робом довести до її обединання під гаслом: „Батьківщина понад усе". Адреса Редакції й Адміністрації: **Ukrajinśkyj Samostijnyk" Ruprechtice u Liberce, C. S. R.** Передплата: до кінця року 10 чк., за кордоном 50 ам. центів (з пересилкою).

— **Новий виділ „Української Громади" в Берліні.** Дня 27. лютого ц. р. відбулися звичайні загальні збори „Української Громади" в Берліні, на яких вибрано такий новий виділ на 1935 рік: Ол. Скоропис-Йолтуховський (голова), доцент д-р Б. Крупницький і дипл. інстр. С. Лощенко (заст. голови), доц. дипл. інстр. Р. Димінський (секретар), студ. торг. акад. Ом. Тарнавський (скарбник). Вол. Мельничук і М. Муромців (виділові), редактор Ом. Білинський і полк. Бламаренко (заст. виділових). До ревізійної комісії увійшли: парох о. д-р П. Вергун, проф. д-р З. Кузеля і проф. д-р І. Мірчук.

— **З радіо.** Львівська радіостація передаватиме в неділю 10. березня в год. 19.08 концерт пісень до слів Тараса Шевченка, відсп. Орленко-Прокопович. 1) Лисенко: „Пісня сірома", 2) Сениця: „Було колись", 3) Кудрик: „Ой гляну я", 4) Степовий: „Сонце заходить", 5) Лопатинський: „На городі коло броду", 6) Січинський: „У гаю".

— **Запаси збіжа в Польщі.** У колах збіжевої торговлі переконані, що запаси ячменю в краю кінчаться. Резерви жита та пшениці ще доволі великі. Від кількох місяців подача збіжа на краєвих ринках удержується на однаковому рівні. Подача жита не перевищає трьох тон денно. В найближчому часі сподіються зменшення подачі, бо зближається час весняних робіт у полі.

— **Ліквідація цукроварень в Польщі.** В найближчому часі мають бути зліквідовані цукроварні в Мілеєві, Неледеві і Вожучині. Торік зліквідовано цукроварні в Травниках і Закшівку. Причина відома: упадок консумції з причини зависоких цін цукру, та зубожіння населення.

— **Дезинфекція одіння для потерпівших від повені.** Польське м-ство суспільної опіки наказало перевести дезинфекцію одіння, подарованого та зібраного для потерпівших від повені. Це має забезпечити обдарованих від заразних недуг. Воєвідська влада дістала приказ віддавати до вжитку повеневих комітетів дезинфекційні уладження.

— **Дзедзінську засудили на 8 літ вязниці.** Перед львівським судом присяжних запав 7. ц. м. присуд у процесі Анни Дзедзінської, що вбила свого чоловіка, надіючись стати жінкою іншого. Судді присяжні затвердили 12 голосами питання щодо вбивства в стані зворушення при обмеженій здібности здавати собі справу зі свого вчинку. Наслідком того трибунал оголосив присуд, засуджуючи Дзедзінську на 8 літ тяжкої вязниці. Засуджена, що весь час закривала лице долонями, приняла присуд холоднокровно.

— **Побили двох рабінів.** У Львові відбувався судова розправа, що є відгомоном студентських заворушень після вбивства студента Гродковського на вул. Шайнохи. Перед судом станули студент права Леслав Сібіг і механік Мирослав Песарда за те, що на вул. Академічній спільно з невикритими нападниками побили двох рабінів з Угнова, Давида і Шію Рокахів. Сібіга засуджено на 1 рік вязниці, а Песарда на 6 місяців, обох з припиненням кари.

— **Львівська хроніка.** У Львові заноситься на знижку цін електрики і газу. — Окружний суд засудив на 9 місяців безоплядної вязниці монтажиста Кона-Конарського, що патяпав львівські фірми на гроші за оголошення в одній паризькій газеті. — Після уповільнування зі снігів і розтопів летозимна в Скнилові відновлено правильну повітряну комунікацію між Варшавою, Львовом і Букарештом. — В мешканні при вул. Шептицьких ч. 28 повісився 42-літній банковий урядовець Андрій Рега з причини недуги.

— **Процес 20 комуністів** розпочався в перемиським окружним суді. Як каже акт обвинувачення, члени комуністичної організації розвинули торік живу комуністичну діяльність на терені Перемишля й околиці. Кольпортували комуністичну бібулу, робили масівки, розпилювали транспаренти з комуністичними гаслами і т.п.

— **Присуд на комуніста.** Суд присяжних у Станиславові розглядав справу Теодора Шемрая, що станув під закидом комуністичної діяльности. Доказали йому, що брав участь в таємній районовій конференції компартії. Шемрай був уже раз караний за комунізм, дезерцію і насильство. Тепер дістав три роки безоглядної вязниці.

— **Каса з грішми в полі.** До мешкання адвоката д-ра Хеса в Борщеві вломилися 2. ц. м. невикриті досі злодії і забрали залізну чорну касу з золотими долярами, банкнотами та векслями на квоту 50.000 зол. За кілька годин поліція знайшла касу на полі за Борщевом, прикриту гноєм. Каса була вінарушена, бо злодії не мали часу її розбити.

— **Дві ученици застрілилися револьвером учителя.** В Калинівцях пов. Сторожинець на Буковині управитель народньої школи Г. Дустевич, прийшовши до IV. кл., звелів двом ученицям, Катерині Григорець і Марії Скрайшка вичистити свій плащ з болота. Ученици найшли в кишені револьвер. Не знаючи, що він набитий, вони зачали ним бавитися. Випадково випав їм револьвер з рук на вістря дулом догори. Автоматично револьвер вистрілив і трафив Марію Скрайшку в шию а Катерину Григорець в чоло. На місце зявилися жандарми й родичі дівчат. Катерина Григорець умерла, а Марію Скрайшку відвезли у тяжкому стані до шпиталю.

— **Парубоцькі порахунки.** На дорозі в Ясениці Сільній під Дрогобичем прийшло між парубками до бійки, в якій Володимир Демків згинув, а Володимира Айзенбарта тяжко побито. Тіло вбитого Демкова знайшли в сінех дому Василя Халавки. Айзенбарта відставлено в тяжкому стані до дрогобицького шпиталю. Справою занялася слідча влада.

— **Бійка за вибір рабіна.** В містечку Гвоздець пов. Коломия мали відбутися вибори рабіна, при чому зголошено дві кандидатури: Гагера, члена косівсько-вижницького рабінатського роду і Н. Лезера зі Львова. Обі кандидати кілька тижнів вербували собі прихильників, обіцюючи відреставрувати біжницю і т. п. Минулого понеділка відбулося в біжниці передвиборче віче при участи кількасот осіб, на якому обі кандидати виголосили агітаційні промови. Підчас дискусії два учасники віча посварилися за особу майбутнього рабіна і згодом біжниця стала виловищем кривавої бійки на палиці і кулаки, при чому полохано ціле уладження біжниці, яке вжито до перекснання противників. Покликано поліцію, що вигвала закукурічених вінників, а тоді бійка перенеслася на вулицю. Поліція мусіла дальше інтервенювати і вкінці розігнала всіх на чотири вітри.

— **Краєва хроніка.** На волчинецькій рогачці в Станиславові Макс Рот пробив ножем на смерть Мих. Михневського, залізничого пакера. — Окружний суд у Луцьку засудив Вацлава Небельського, б. секвестратора громади Колки на рік вязниці за крадіж 2.000 зол. на шкоду державного скарбу. — В Делятині померла Е. Цвайгова, проживши 109 літ. — В Ластині пов. Калуш знайшли труна Мих. Довбенка, що серед загадочних обставин згорів в власній хаті. — В Микуличині пов. Надвірна шириться пошесть грипи і красухи, наслідком чого закрито місцеву школу. — Міст на Опорі у Синевідську Вижньому пов. Стрий буде виданий в найближчому часі до приладного ужитку. — В Стрию арештовано Ів. Микитина, що займався фальшуванням монет.

— **З Польщі.** В Познані застрілився 26-літ. студент будови машин, Адам Одецкий, полишивши лист до родичів, що живуть у Львові. — Підчас совганки на ставі у Познані втонули два кільканайцятьлітні хлопці, під якими зломився лід.

— **Папа проти нудизму.** Приймаючи 5. ц. м. проповідників, визначених на великий піст до римських церков, папа виголосив промову про небезпеку культу наготи, що шириться в останніх часах у багатьох державах. Сьогодинне життя гонить в поганський спосіб за розкошами та втіхами і перевищує навіть стародавню необичайність, бо доходить до культивування

Позаочна школа високошкільних студій
Український
Технічно-Господарський Інститут
при Український Господарській Академії в Подебрадах — продовжує запис на:

8 семестровий високошкільний економічно-кооперативний відділ, курси українознавства з широкою програмою, фахові курси: бухгальтерії, нових (англійської, німецької, французької), пасічництва, садівництва, перероблення садовини та городини, с. г. рахівництва, громадської агрономії, обробления шкіри, виноварства, олійництва, радіотехніки, фотографії. Передбачається відкриття й інших курсів.

Навчання провадиться кореспонденційною методою.

Проспекти і програми — безплатно. На шпрту відповідь прикладати міжнародню поштову марку.

ПОШТОВА АДРЕСА:

Ukrajinsky Technicko-hospodarsky Institut. Podebrady, Tchecoslovaquie 1047 2—7

славлення наготи. В Римі і Греції була нагота тільки в мистецтві, але не можна сказати, щоби панувала в житті. Теперішні погансьні уподобання роблять гірше, бо стараються культ наготи поширити в житті.

— **Шаховий турнір у Москві** після дванадцятьох рунд представляється так: Ботвінік 10 точок, Фльор 9 і пів, Левенфіш 9, Ляскер 8 і пів, Капабланка 8, Романовський 7, Кан 7 і т. д. Закордонні мистці зачинають поволи приходити до голосу, а тимчасом росіяни назагал заломились й остаються позаду. Вправді перед веде ще Ботвінік, але й його же заломання, так що на перше місце вибеться напевно Фльор. Колишній світовий мистець Ляскер не програв досі ніодної партії і має шанси занять вище місце. Слабше представляється Капабланка, якого гра втратила багато з великого офензивного розмаху, яким визначався перед десяти роками.

— **Три трупи жертвою карнавалового жарту.** Тайна страшної самохідної катастрофи під Віднем вияснилася. Спершу думали, що в авті погибли три бандити, які вкрали його інж. Бравнові. Тепер показалося, що то був карнавалови жарт, який спричинив трагічну смерть трьох молодих людей. З великим трудом розпізнано згорілі трупи двох людей. Були це два гімназійні абітурієнти, що зі своїм товаришем, якого досі не розпізнано, бавилися з одним купцем в ресторані. Попрощавшись з ним, рішили зробити йому збитка, забираючи йому авто, що чекало на вулиці. Тимчасом помилково вони всіли до авта інж. Бравна і заїхали перед дансінговий льокаль, де бавилися кілька годин весело. Опісля вибралися на прогульку за місто, де постигла їх катастрофа. Тіло третього молодця, що згоріло на вуголь, годі розпізнати.

— **Зрадливе імя.** Вінчання англійського наслідника престола з княжною Мариною дало початок моді реклямувати ріжні річи з дамської галянтерії назвою „а ля Марина". Що більше, майже всі діти жіночого полу, що приходили на світ, почали діставати імя Марина. Аж нагло одна англійська леді звернула увагу в пресі, що імя Марина буде колись дуже „зрадливе" для тих дітей. Кожний буде знати, що жінка з тим іменем вродилася в 1934 р. а не кожна міс Марина схоче зраджувати свій вік, особливо, коли пічне старітися. Осторога поділала на всі мами і нагло імя Марина вийшло з моди.

— **Засуджений дякує за кару смерти.** В Гельзінках станув перед судом Павло Анналя, що вбив двох розбитків, яких виратував з розбитого моторового судна. Анналя взяв на своє судно тонучих пасажирів, опісля вбив їх, а трупи вкинув до моря. Жертвам катастрофи душогуб забрав 15.500 фінських марок. У суді душогуб признався до вини і просив, щоби його засудили на кару смерти. Крім того признався, що ще давніше вбив якусь Анну Ек. Анналю засуджено очевидно на кару смерти. Після оголошення присуду Анналя вклонився низько суддям і подякував їм за справедливу кару.

— **Реформа турецьких каварень.** Турки по містах не можуть без каварень жити. Тут пересиджують вони всі свої вільні хвилі, полагоджуючи усі свої інтереси або граючи в шахи та доміно. Тому Туреччина має велику скількість каварень, що користуються масовою фреквенцією. Реформотор турецького життя Кемаль Паша, рішив зреформувати теж кав'ярню, перемінюючи її у виховну встанову, субвенціоновану державою. Кожний власник кав'ярні мусить виказатися свідоцтвом вищої освіти, інакше не одержить концесії. Всі ігри в кав'ярні заборонені. Стіни мають бути обвішані повчальними графічними картами та афішами, що виказують розвиток національної свідомости в Туреччині та поступ культури. На окремому столі мають лежати до розпорядження гостей часописи й наукові журнали. Крім того кожна кав'ярня мусить мати власне радіо.

— **Пластичне кіно.** Франції ще раз пощастило зробити великий винахід в ділянці кіна, а саме зреалізувати на екрані пластичний образ, що вже від багатьох літ був недосяжною мрією вчених та фахівців. Автором цього винаходу є той самий Люмер, якого французи вважають батьком кінематографу. Винахід його надзвичайно простий. Коли всі шукали рішення в складній та дорогій конструкції обективів, Люмер удосконалив спосіб, що був дуже модний яких 15 років тому, а саме двохкольоровий друк та розгляд образу крізь спеціяльні очиці в яких одне скло жовте а друге зелене. Такі очиці не лише не втомлюють, а навіть заспокоюють очи й образки крізь них виходять цілком пластичні. Перша спроба проекції, зроблена для Академії мистецтв, викликала нове вдоволення глядачів, а друга, зроблена для преси вже з більш удосконаленим фільмом, показала, що питання можна вважати цілком вирішеним. Фаховці уважають, що новий винахід зробить величезну революцію в кінопродукції і що існуючі фірми будуть мати величезні втрати, доки їм вдасться переробитись на новий спосіб.

— **Вкрали штаби золота.** З аеродрому Кройдон в Льондоні вкрадено кілька штаб золота вартости 21 тисяч фунтів стерлінгів. Золото мали вислати літаком до Парижа.

— **Ріжні вістки.** На лінії Бордо-Лібун зломилася у поспішному потязі вісь, наслідком чого один вагон перевернувся. В катастрофі згинуло 5 осіб, а кільканацять є ранених. — На передмісті Москви наслідком короткого зімняття вибухла пожежа в деревляному домику. Згинуло двоє дітей, 13 осіб попеклося.

— **Справлення помилки.** У четверговому (60) числі „Діла", в статті **„Українська дебата у сенаті"**, зложено помилково, що українці мають тільки двох своїх незалежних представників у сенаті. Має бути: **чотирьох**

З дороги життя.

Ясний день українського актора.

Не люблю ювілеїв, не люблю малолітніх років, бо це наносить „харісові" вестрої та виводить перед очі візію похоронного, жалібно вирівняного диригента і захриплих „парохіяльних" співаків. Та поправді не стати нас на вибагливі імпрези. Ювілей, як упевнював мене один з добрих товаришів, може бути щонайменше столітній. На підставі нашої Енциклопедії 25-літній ювілей могло би в нас святкувати 18.627 людей річно, а 50-літній ювілей — 12.359. Це на нашу бідну публику рішучо забагато, тимбільше, що маємо в рік 193 обовязкових балів і вечериць.

Тому добре сталося, що наші театральні установи як Кооператива „Український Театр", „Союз дівчів українського театрального мистецтва" та сценка „Богема" постановили поставити 25-літню діяльність талановитого актора Петра Сороки під знак бенефісової вистави, яка відбудеться 15. березня.

Сорока — це наша львівська дитина. Виколисало його й винестило колись гоміжне та розспіване жовківське передмістя і ввесь вік його проходив майже на моїх очах. Дванацятьлітнім хлопчиною вже бачив я його в хорі „Просвіти" на жовківському передмісті, коли співав іще альтовим голосом. Чотири роки пізніше виступав уже в ролі диригента, чи не в рік пізніше був уже в виділі читальні.

А коли ми з Альфредом Будзиновським стали вести систематичні вистави в салі львівського „Сокола-Батька", Сорока днював і ночував у салі „Сокола". Молодий хлопчисько вдивлявся у сцену як у мальовничий образ, ловив оком і ухом усе, що на ній діялося, став грати поменші ролі (а дирали ми поважний репертуар як Фельковичевого „Довбуша", Франкове „Украдене щастя" при співучасти Махницьких з Наддніпрянщини) і зв'язав своє життя з рідним театром.

У листопаді 1900. р. побачив я його на сцені театру „Української Бесіди". Було це за дирекції Стадника. Заграв уперше баби-ворожку; пам'ять музична й хист давали йому змогу скоро опановувати ролі, тож став неоціненний, бо коли треба було заступити недужого чи недиспонованого виконавця, Сорока все „найшовся в точці". Так зачасом переходив на репертуар Юрчака („Оповідання Гофмана", „Наділя", „Сатана", „Украдене щастя") і вкладав у свою сценічну працю багато любови і пієтизму, грав усіми нервами й душею.

Перший звернув на нього увагу пок. Сильвестер Яричевський на виставі Гаєрмансової „Наділ" в Чернівцях; справедливо оцінив його талянт і В. Мудрий у справозданні з вистави „Монахи". За 25 років грав він, що правда, від комічних до поважних драматичних ролі, від Антося Ревізорчука та Миколи Задорожного — до Валерія Фінь в Вацка („Продана наречена").

А як знялася світова хуртовина і залунала пісня про червону калину, наш „Філінко" (так його прозвали товариші), спакував скриньку зі шминками, кинув сцену, кинув стареньку маму, молоду жінку і пішов до Січових Стрільців. У фронтовій службі перебув усю війну. Довелося йому і в дійсности відтворювати ролю „Невольника" в самому таки Львові при вул. Баторія.

Після війни Сорока, вічно непосидющий дух, веде в 1928 р. „Просвітянський театр", в р. 1931 засновує театр „Цвіркун", снує вічно нові пляни, підготовляє імпрези. Ніякі розчарування ні фінансові невдачі не заломлюють його; він усе готовий до роботи, хоч нераз у холоді й голоді.

Гей, гей сердешна Сороко! Важко подумати, що минає 25 літ, як залетіла Ти в шатро циганського табору нашої Мельпомени! 25 літ — як з батога тріснув! Не було часу й оглянутися поза себе!

Чи тямиш ти наші театральні мандрівки по всій Галичині вшир і здовж від Заліщик по Новий Санч, від Коломиї по Сокаль. І ту циганську пісню, що нас проводила, і ті спеки, зливні дощі й зимові морозні дні чи сніговії, які над нами котились і на які ми гляділи з вікон холодного вагону, або зі скрипливої хлопської підводи. Чи тямиш нашу дорогу возами з Бережан до Угнова? Хоч найдосвідніший астроном наш Рубчак остерігав, що зловить нас у дорозі „утопія" (він виводив це слово від утопитися), ми поїхали в дощеву слоту серед громовиці, щоб вчору бути в Угнові і не розчарувати угнівської публики. Бо ти молодий ще тоді належав уже до старої театральної гвардії!

І я сьогодні щиро радію, що після років молодощи діждешся ясної днини. Бо всі в той день підемо до театру „Різнородностей". Буде там повно і ясно. І Тобі стане ясніше на душі, коли побачиш, що львівське перетомлене громадянство має для Вас усіх вірних робітників сцени — ширє і нелукаве серце. Тим більше, що Ти дитина нашого Львова, яку в час воєнного лихоліття безконечна туга вела назад у рідне місто — дорогою на Київ...

Тиберій Горобець.

Зі сцени й естради.

ВЕЧІР ПІСЕНЬ ТА ПАРОДІЙ А. ЛІПІНСЬКОЇ.

А. Ліпінська-пародистка вже кількократно виступала у Львові, а виступи її тішаться великим касовим успіхом. Рекляма порівнює Ліпінську з Івет Гільбер. Та хто таке пише, видно, не бачив та не чув Гільбер. Штука Гільбер є шляхотна, може дещо котурнова, але у великім стилю, при тім получена з тим тонким дотепом чи гумором, який тільки француз уміє дати. Програма її крім теперішніх типів обіймає і біблійні легенди і характеристичні пісні середновіччя. — У Ліпінської теми переважно еротичні. Найліпше виходять типи селянської дівчини. Мімика в неї добра, в рухах зручна, одначе скаля виразовости за мало ріжнородна, інтонація голосу дуже часто повторюється. Типи її не переконують і не порівають; можливо і тому, що зміст текстів часто банальний.

І. Приймова.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ПЯТЬ ПЕРЕД ДВАНАЙЦЯТОЮ", комедія на 5 яв *Р. Льотара й Адлера.*

Є такий у якомусь чужинному місті грузин, — конче вязнь — до якого липнуть міліони, ніхто не знає звідки; є і молодий актор, до якого липнуть дівчата, але імя зведує він собі тим, що вимінено копіює славного грузина. Грузин несподівано виїде рятувати свої загрожені міліони тоді, коли його присутність дома теж необхідна; приятелі заангажують акторину, щоб заступив оригінального грузинського князя. Ріжниці ніхто не запримітить; є хвилини, коли наречена одного і жінка другого мають сумніви, чи розмовляють з оригіналом чи з копією.

Плутанина з цього — ясна. Головна атракція такої фарси в тому, що той самий актор грає наперемінку дві ролі. Невідомо, чи автори уявляли собі, що глядачі теж можуть мати таку неймовірну ілюзію, як деякі дівчі особи на сцені, що не відріжняють обох героїв. Якби у театрі були двох акторів, що вміли би відрізнювати один одно-

то з таким мистецтвом, що авдиторія піддавалась би цій омані — тоді пєса мела би зовсім інший ефект. Покищо подивляємо подвійну гру того самого актора. Комедія має деякі дуже веселі сцени, але багато теж зовсім зайвих, що важуть чекати на дотеп. Найвеселіша сцена відбудеться на столі, коли публика після передостаннєї дії збиралась іти до хати, гадаючи що це вже кінець. *м. р.*

З кіна.

КАСІНО: „МАЛЬОВАНА ЗАНАВІСА".

Ґрета Ґарбо, Метро Ґолдуін Меєр і Моґем якого повість оце перероблено на фільму, зложились на „Мальовану занавісу", глибоко психольоґічну картину, що має ледви кілька легких моментів, а зрештою сухa й суворі, як саме життя. Тема фільми — жінка не розуміє чоловіка, що весь свій час і сили посвячує боротьбі з пошестю — не сьогоднішнiа й не нова на екрані, проте виведена цікаво і приковує з моменту на момент глядача щораз більше, тимпаче, що проходить серед оригінальної сценерії. Деякі моменти фільми, напр. підпал передмістя, щоб знищити ядро холери та розкішна товпа китайців — дуже ефектовні. Ґрета Ґарбо доказує в цій фільмі, що ще довго пануватиме на екрані й тому варто її побачити. Доповнення програми: рисункова комедія „Радіо у крамниці забавок" — добра. *(ак.)*

ДИВОГЛЯДИ.

ГОНОРАРІ КАТІВ.

У Магдебурґу повісили цими днями дві жінки. Кат дістав за свою роботу по 120 марок за голову. Приблизно таку суму дістав кат у Льондоні. У Ню Йорку державний кат має куди вищу плату: 150 долярів. Зате льондонський, згідно з давнім звичаєм дістає на власність шнурок після вісільника. А такий шнурок приносить щастя, бо його можна продавати кусками усяким людям, що вірять у такий емулет.

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Е. Ю. Пеленський: БІБЛІОҐРАФІЯ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОҐРАФІЇ. Львів 1934. Видання Богословії. Стор. 199, ф. 4°

ЖУРНАЛИ:

СВІТ МОЛОДІ, місячник для українських д'вчат Коломия березень 1935. Р. III. Ч. 3.

„ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ". Ч. 4. Березень 1935. Бюлетень Головної Управи Українського Центрального Комітету в Польщі. Львів.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС Орган Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Львів, неділя 3. березня 1935. Р. XV. Ч. 9.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ілюстрований місячник. Орган Краєвого Молочарського Союзу „Маслосоюз".

НОВА ХАТА. Двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Ч. 5. 1. березня. Зміст: І. С. Ш. Гарне піаніство Keep Smiling! Українські сополоші. Вістки звідусіль. Софія Яблонська: Китайські забобони. Ірина Гургула: Народні таємниці. Наші руки. Руки. Ірина Гургула: Народні таємниці. Наші руки. Руки. Інж. Ст. Чижевич: Український промисел і кмітливість. Завдання жінки. З нашого господарства. Помаранчі, помаранчі! Прописи. Ірина Вільде: Метелики на шпильках. Валерія О'Конвор Вілінська: Лисенки й Старицькі. Ілюстрації: Представниці „Народної Торгівлі". Софія Яблонська. Робітниці Фортуни Новості". Пагода Будди. Простий переплет. Перевтка. Скатерть. Наші руки. Старт диагунок. Рукавички. Олена Левицька. Кл. Анастасович-Глинська.

„ЖИТТЯ І ЗНАННЯ", популярно-науковий місячник „Просвіти". Львів, березень 1935. Зміст: Книжний Кабарівський: Слава тобі, Тарасе (вірш із портретом Шевченка). — М. Андрусяк: Початки Шевченкового культу в Галичині. — В. Сімович: Шевченкові краєвиди в Галичині. — Б. Сімович: Автами впоперек західті слова. — М. Залізняцький: Автами впоперек західті слова. — М. Залізняцький: Автами впоперек західті слова. — М. Залізняцький

ч. 64 (13.962). Львів, понеділок 11. березня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ПАНАХИДА ЗА ДУШУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

Заходом українських емігрантів з Вел. України відбулася мин. неділі у православній церкві при вул. Францішканській панахида за душу Тараса Шевченка. Панахиду відправив парох згаданої церкви свящ. Теофіль, співав хор під проводом проф. Прокоповича. Український громадянство, серед якого бачили ми членів ЦК. УНДО, УПР. та інших наших організаційних централь, прибуло на панахиду дуже численно й не могло просто поміститись у церкві.

Наймолодші — Тарасові Шевченкові.

Захоронка при вул. Руській 3, що під пров. п. Яворської вибивається на одну з найкращих у Львові, влаштувала мин. неділі в год. 16 для батьків та запрошених гостей дуже симпатичну імпрезу: Найменшенькі наші дали в поклоні Тарасові свій концерт. На програму його заложилися продукції хору, якого всі члени не були вищі над метер від землі, деклямації таких самих декляматорів, врешті рухликові поциси, з яких „очайдушники" та „Піеро і Коломбіна" були найкращі. Найбільше вражіння викликали „Заповіт" та нац. гимн, який діти відспівали до хвилини поважно. Всі точки концерту-попису були доказом, що діти в захоронці справді під доброю рукою й виховуються на свідомих майбутніх громадян.

Проти нової релігії в Німеччині.

БЕРЛІН, 10. 3. ПАТ. Віросповідний синод евангелицької церкви старопруської унії оголосив відозву, яку відчитали в усіх церквах, що належать до цього опозиційного відламу. Відозва на вступі перестерігає перед поважною небезпекою, якою загрожує німецькому народові пропаганда т. зв. нової німецької релігії.

Ця нова релігія це бунт проти заповідей божих, бо піднімає до рівня міту погляд расизму, в якому кров і раса, поняття націоналізму, честі та волі стають ідолом. Релігія ця протиставить основам Христової віри тезу про вічну Німеччину.

Відозва каже: Мусимо стверднти згідно з нашою церковною місією, що суверенність і влада держави основана на заповідях і ласці Бога, який одинокий може закріпити й обмежити людський авторитет. Хто замість Бога робить творцем і володарем авторитету держави кров, расу та національність, підкопує державу. Земський закон минається зі своїм земським суддею та опікуном, а держава позбувається післанництва, коли дозволяє собі признавати титул вічности та коли робить свій авторитет найвищим і окончечним у всіх ділянках життя. З висловом вдяки та послуху признає церква авторитет держави, закріплений та обмежений словом божим. Тому теж не вільно йому вгинатися перед тотальним ідолом. Вірна божому слову церква обовязана складати звіт перед державою та народом про виключну владу Христа, який одинокий може вязати та розвязувати совість. Церкві навіть супроти насилля не вільно перестати проповідувати боже слово.

Треба зазначити, що синод евангелицького віросповідання старо-пруської унії творить відлам цієї церкви в Прусії. Він є в гострій опозиції до еп. Німеччини Мілера

Велика офензива урядового війська в Греції.

ДІЙШЛИ ДО ПЕРШИХ РЯДІВ ПОВСТАНЦІВ.

ПАРИЖ, 10. 3. ПАТ. З Атен повідомляють: Ген. Кондиліс проводячи урядовим військом, почав нині велику офензиву проти повстанців. Хоч погода не сприяє, урядові війська в кількох місцях перейшли ріку Струму та дійшли до перших рядів повстанців. Загально думають, що операції проти повстанців потревають довго з огляду на багнистий терен. Хоч Кондиліс заповів, що він переможе скоро та без надмірного проливу крови, побоюються, що повстанці мотимуть ставити рішучий спротив в Македонії та Трації тим більше, що в їх руках є більші склади муніції та що борються незвичайно завзято та відважно.

Кореспондент „Парі Соар" повідомляє, що повстанці можуть окружити урядові війська. Повстанці заняли залив Орфано й там ждуть підмоги з Крети. Головна стратегічна точка є за правому березі ріки Ставрос, відки йде залізниця до Солуня. Частину урядового війська треба було звернути на цей відтинок, щоби не дати себе овружити.

НА МОРІ.

На морі положення не вияснилося. Збунтовані кораблі сигналізовано в різних пристанях здовж півострова. Та здається певним, що один із кораблів підплив до Ставросу, другий до пристані Цесі у відділі 50 км. від Солуня, а третій мабуть привіз муніцію для повстанців до Олександрополіса. Кажуть теж, що до повстанців прилучилося 9 підводних човнів і два кружляки.

АТЕНИ, 10. 3. ПАТ. Атенська Агенція в комунікаті ген. штабу маринарки повідомляє, що урядова фльота нині рано несподівано заатакувала кружляк „Геллі" в пристані Кавала. Бомбардування тревало більше як годину. Втрати повстанців дуже великі. Кружляк поважно ушкоджений. Після одногодинного бомбардування урядова фльота припинила пальбу, бо не хотіла знищити міста. Урядова фльота по дорозі не стрінула повстанських транспортів.

ЛЯЧІО, 10. 3. ПАТ. Кружляк „Турвіль" дістав приказ відплисти до острова Крети, щоб запевнитися фактичними доложеннями.

ПОВСТАНЦІ УСТУПАЮТЬ — ПОВСТАНЦІ ЗАНЯЛИ ЛЯРІСУ.

АТЕНИ, 10. 3. ПАТ. Атенська Агенція в комунікаті гол. квартири отверджує, що повстанці уступають у північному напрямі на Серес. Військові аташе Англії та Франції дістали дозвіл відіхати на фронт.

РИМ, 10. 3. ПАТ. „Стампа" повідомляє з Атен, що Ляріcу, яка віддалена від Атен 150 км., заняли повстанці.

УРЯДОВА АРТИЛЕРІЯ НЕ ЗАПОДІЯЛА ПОВСТАНЦЯМ ШКОДИ.

ПАРИЖ, 10. 3. ПАТ. З Атен повідомляють: Заняття міста Серес треба сподіватися в найближчих годинах. Колиб повстанці старалися зорганізувати оборону після уступлення зі Сересу, певно вихіснують окопи, які є в околицях того міста ще з часів великої війни. Повстанці не мають зовсім літаків. Повітряна фльота, що остала вірна урядові заподіяла повстанцям великі шкоди.

БІЛГОРОД, 10. 3. ПАТ. Кореспонденти югославянських часописів здогадуються, що повстанці покинули найбільше висунені становища заки ще Кондилісова армія почала офензиву. Так гураганний та запоровий вогонь артилерії урядових військ не заподіяв їм поважної шкоди. Тепер повстанці займають корисні стратегічно становища. Кондиліс здобув деякі успіхи без проливу крови, одначе зужив багато муніції. Згідно з урядовим комунікатом у повітряних наступах знищили касарні в Гераклії та Ретимносі на Криті. Втрати повстанців мабуть великі.

НАГОРОДА ЗА ВЕНІЗЕЛЬОСОВУ ГОЛОВУ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Парі Соар" повідомляє, що багато патріотичних товариств в Атенах звернулося до уряду, щоб визначив нагороду за Венізельосову голову. Міністер справедливости устно вислобив на це згоду та сказав, що тим займеться ще рада міністрів.

МОРАТОРІЯ НА 15 ДНІВ.

РИМ, 10. 3. ПАТ. Преса повідомляє з Атен, що грецький уряд оголосив мораторію на 15 днів.

Стереженого Бог Стереже!

каже давна українська приказка. Тому стережіться перед злодіями і обезпечуйте від крадежі із вломом своє майно в одинокому українському

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР", у Львові, вул. РУСЬКА ч. 20.

АРЕШТУВАЛИ АТЕНСЬКОГО БАГАТІЯ.

АТЕНИ, 10. 3. ПАТ. В атенських доках кипить праця. В прискореному темпі направляють кружляк „Кількіс", який скреслили з моряцької листи в 1931 р. „Кількіс" має артилерію далекосяжну ліпшу від „Авероф". Направляють теж ескортові три контрторпедовці, що їх ушкодили повстанці.

Влада арештувала великого атенського багатія Стефаноса, якого підозрівають, що фінансує повстання. Стверднли, що його шурин Пістолакіс не один із провідників повстання.

НАРАДИ ФРАНЦУСЬКИХ І НІМЕЦЬКИХ КОМБАТАНТІВ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Матен" повідомляє, що в Парижі чотири дні відбувалися розмови між французькими та німецькими комбатантами. Місце нарад держали в строгій тайні. Вислідом нарад є запрошення представників німецьких комбатантів на конференцію з представниками Фідаку, яка буде в Парижі в квітні.

АРЕШТУВАЛИ КІЛЬКАСОТ ЗМОВНИКІВ.

КОПЕНГАҐЕН, ПАТ. Поліція викрила організацію міжнародніх змовників, що приготовляли терористичні замахи в одній із сусідніх держав. Арештували кількасот осіб, м. н. американських канадійських, латиських, чехословацьких, німецьких і данських горожан. Арештовані працювали довший час у Данії, а вдавали купців. Під час арештування поліція найшла в них багато грошей, фальшиві пашпорти та шифровану переписку. Ведуть слідство.

ШЛЮБ ГЕРІНҐА.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне бюро повідомляє, що 1. квітня н. р. буде шлюб міністра Ґеріпґа з Еммою Зонеман.

СПОРТ.

УЖГОРОДСЬКА „РУСЬ" ПЕРЕХОДИТЬ ДО ПРОФЕСІОНАЛЬНИХ ДРУЖИН.

До нашої замітки про Заг. Збори С. К. „Русь" в Ужгороді (див. „Діло" ч. 66 з 3. н. м.) подаємо ще до відома, що теж Збори одноголосно прийняли **систему платених грачів.** Іншими словами: дружина ножного м'яча „Руси" переходить до професіональних дружин і буде відтепер грати мабуть у І. лізі Чехословаччини, яка буде дещо збільшена.

Одночасно з цим „Русь" заангажувала постійного платеного тренера, яким став п. Мазаль, кол. славний грач „Спарти" і „Славії", що був 28 разів державним репрезентантом Чехословаччини у зімаґерованих та міжнародніх змаганнях (грав у нападі на лівому крилі). Згаданий тренер Мазаль був у рр. 1928-29 тренером львівської Погоні і добре знаний спортовим кругам Львова.

Сподіємося, що під таким умілим веденням І. дружина „Руси" займе належне почесне місце між першими клюбами в чсл. республіці.

ҐАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА.

ЛЬВІВ. АЗС — Легія 1:0 (0:0, 0:0, 1:0).

ЛЬВІВ. Чорні — Лехія 2:1 (0:1, 0:0, 2:0).

ЛЬВІВ. Краковія — АЗС 3:1 (2:1, 0:0, 1:0).

КОПАНИЙ МЯЧ.

ЛЬВІВ. Погонь — Львовянка 6:1.

ЗАКОРДОННІ ЗМАҐАННЯ.

ВІДЕНЬ. Рапід — ВАЦ 11:2; Австрія — Гакоах 5:3. Аллгоф — Вакер 5:0, Спортклюб — Лібертас 2:2

ШМЕЛІНҐ ПЕРЕМІГ ГАМАСА.

БЕРЛІН. 10. 3. У неділю попольдні відбувався бокерський змаганнє між світовим мистцем Максом Шмелінґом і славним американським змагуном Ґамасом. У 9 ройді Шмелінґ доклав змагунови нокавтом.

Наймиролюбніша країна в світі.

Стан червоної армії в українській військовій окрузі СССР.

Як відомо всім, наймиролюбніша країна в світі це СССР, яка тільки і робить, що дбає про мир. Цікаво безумовно знати, в який саме спосіб вона про це дбає. Почасти можемо довідатися про це з вельми цікавої промови Амеліна, заступника команданта військами української військової округи і начальника політичного управління тої ж округи, що її він виголосив на членумі київської міської ради 22. лютого 1935 року з приводу XVII роковин існування червоної армії.

Згадавши, що партія Леніна-Сталіна створила армію революції, що з кадр народів Союзу вийшло багато талановитих військових начальників, мужніх військових вождів, Амелін зазначує, що не випадково одному з цих видатних людей, Йопні Еммануїловичеві Якірові волею Сталіна і Ворошилова судилося стати організатором, учителем, керманичем частин червоної армії аж трьох республік — української, кримської, і молдовської. Коли оглядати всю його 17-річну боєву роботу і 10-річну роботу в ролі команданта війська української військової округи, стане цілком зрозумілим, що його ім'я, як маршала, вихованого партією, її вождом товаришем Сталіном, стало добре відоме всім трудящим. Переможно закінчивши громадянську війну уряд СССР скоротив склад червоної армії, що сягав 5.000.000, майже в 10 разів. Але за останніх років, коли обстанова на Далекому Сході дуже загострилася, коли і на Заході міжнародня обстанова стала більше складною, уряд СССР зорганізував цілий ряд нових механізованих, авіаційних і артилерійських частин, зорганізував зміцнені залоги на кордоні, збільшив червону армію, довівши її склад більше ніж до 900.000 людей.

Для боєздатности армії чавун, сталь, прокат відограють вирішальну роль, і ось року 1934 вироблено чавуну — 10.440 тисяч тон, сталі — 9.565 тисяч тон, прокату — 7.034 тон.

Року 1935 радянська промисловість дасть армії 97.000 тракторів 92.000 автомобілів, 20.000 комбайнів, 1,5 мільонів пудів алюмінія і те, зрозуміло не рахуючи того, що вироблено за попередніх років.

Щодо авіяції. Року 1928 в радянській авіяції було 57 проц. чужоземних моторів; року 1929 — 43 проц.; 1930-31 — 31 проц., а р. 1933 всі 100 проц. моторів вироблено на радянських заводах. Власними силами створено в СССР потужні підприємства і фабрики, які дають усі найпотрібніші і найсучасніші засоби оборони „соціялістичної батьківщини".

Червона армія задоволено витає заяву VII. з'їзду рад про те, що „достави важкої промисловости для червоної армії збільшились у 5 разів", що „важка промисловість готова виконати свої обовязки щодо оборони країни", що „вона дасть нашій червоній армії все потрібне для того, щоб кордони нашої великої батьківщини були недоторкані для ваших ворогів".

За останні 4 роки радянська авіяція зросла у 3,5 разів. Кількість швидких винищителів і бомбардівників збільшилася на 1,5—2 рази, далекість летів і вантажопідемність збільшились утрое. Авіяція української військової округи грізна сила для ворогів. В окрузі є всі роди боєвих літаків і „в тій кількості, яка нам потрібна".

Збільшилось у бронетанкових частинах за ці чотири роки кількість танкеток у 24 разч, легких танків — у 7,5 разів, середніх танків — у 8 разів. Швидкохідність танків збільшилася у 3—6 разів. Бронетанкові війська української військової округи зростали рівномірно з усією червоною армією і мають цілком задовільну вогневу, тактичну і технічну підготову.

Збільшилась удвое кількість важких гармат, збільшилась у 4,5 рази кількість танкових і протитанкових гармат, удвое збільшилась кількість кулеметів у стрілецьких і кінних дивізіях. Зросла далекобійність усіх типів гармат, збільшилась, швидкострільність кулеметів, виросла в армії кількість автоматичних рушниць.

На кордонах совітської України створено незломні залізо-бетонові укріплення, як ніколи міцний тепер кордон соціялістичної України. Перемога колгоспного ладу полекшує роботу територіяльного будівництва армії, полекшує мобілізацію людей і коней, поліпшує харчове постачання армії підчас війни. Величезне зростання машинотракторного парку в сільському господарстві робить оперативнішою всю роботу для постачання і для перекидання військових частин підчас війни.

У військах округи тепер 45 проц. робітників а споміж селян 90 проц. колгоспників, комуністи і комсомольці в військах округи складають 44,5 проц. У командному складі танкових військ і авіяції округи 87 проц. комуністів і комсомольців, у командному складі піхоти — 71 проц., у командному складі артилерії теж 71 проц.

Десятки тисяч червоноармійців і командирів охоплені загально-освітньою підготовою, весь старший і вищий начсклад працює над вивченням чужих мов.

Незмірно збільшилась у складі округи питома вага авіяції, бронетанкових військ і артилерії. Вона значно більша ніж у першій ліпшій армії чужих держав.

Якщо в 1929 році на одного червоноармійця припадало в середньому 2,6 механічних кінських сил, а в 1930 — 3,7, то в 1933 — 7,74. Це перевищує не тільки французьку й американську армії, а навіть і англійську.

Ця найпередовіша, найіндустріялізованіша армія має всі якости, щоби кордони Совітської України були недоторкані. Війська української військової округи стоять на варті квітучої совітської Соціялістичної України — „невідємної частини великого совітського Союзу".

Війська округи мають високу тактичну підготову. Червона кінnота цілком опанована швидкісними маршами, 97 проц. полків у 1934 дістали найвищу оцінку боєвої підготови, вони навчилися володіти рушницею, вони створили високу стрілецьку культуру. Наші кінnотчики працюють так, щоби бути гідними боєвиками славної першої кінної армії.

І якщо нас примусять тут на західних кордонах на війну, то разом із червоною армією піде весь трудовий нарід, весь комсомол, могутні резерви армії — члени ТСО і сталевим муром оборонять свою прекрасну країну".

Чи варт що додавати до цих слів представника „наймиролюбнішої країни в світі"?

Л.

Дешевий місяць
у **ВЛАДАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по реверляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланелі 60 сот.
перкалїна 70 сот. Полотна 55 сот.

МІСЬКІ ТЕАТРИ У ЛЬВОВІ ПОНЕДІЛОК, 11. БЕРЕЗНЯ.

Великий Театр
Год. 7·30 веч.
„К Р И К"
Голосна песа де Стефанії Церіо.

Театр Ріжнородностей
Год. 7·30 веч.
„Оборона Кейсової"
Капітальна комедія Бруно Вінавера.

РОМАН ДУДИК.

ДАРУНОК ТІТКИ ОКСАНИ.

— Що це? Чи мені сниться?

— Що такого?

— Що це? Імагінація, омана, галюцинація, фатаморгана?... Професор Калинчук іде до нас у своїй власній особі з лещетами?...

— Часи, прошу панства, змінюються, а професори теж. Видко професор Калинчук змінив свою „орієнтацію" щодо лещетарського спорту завдяки під впливом якоїсь незвичайного переживання...

— Ніякости...

— Поступ, браття, поступ! „Дух, що тіло рве до спорту!"

— Поміг! Він уже тут!

*

— Гарнад панам!

— Витаємо пана професора!

— І щиро радіємо, що наш ансамбль росте, та ідея спорту зєднує собі щораз-то нових прихильників!

— Як будуть покищо поклонниками, бо битимуть од снігу поклони... ха-ха!

— Нічого дане професор! Не такий чорт страшний! Кілька реверансів, декілька „блек-ботонових" рухів і там уже нічим скороногий Ахиль!

— Попробуємо! Але ви, панство, зволите мені подати пролегомена, бо я в цих справах ляїк...

Ата, ще одно! Я забув панству закомунікувати, що лещета я дістав у дарунку на свої іменини від тітки Оксани а тим, що дарче їх мені своєю „легкою рукою" і напевно вони будуть для мене щасливі...

— Що дай Господи, амінь!

— „Єгомосць" ви ще не відправляйте! Покищо починаємо науку, отже до діла!

*

— Шановне панство! Констатую факт не записаний досі в історії лещетарства, а навіть в історії цілого спортового світа! Факт гідний напятнування, що підпадає під параграф...

— Бійтесь Бога, пане магістер, із своїми параграфами! Кажіть по людськи в чому річ?

— Отже, прошу панства, увага! Факт, який хочу вам саме виявити і насвітлити, є якого ви досі не запримітили через брак інтуіції, унаглядню вам за кілька хвилин незбитими доказами, від яких не прислуговує... властиво нема ніякого відклику! Та вперед хочу шановному панству-товариству представити генезу і тло, на якому будую свій акт обвинувачення...

— Ні, це страшне! Ви хочете нас, пане магістер, запаморочити своїми правничими викрутасами!

— Отже приступаю до речі: Перед тижнем (не тямлю докладно дати, треба би заглянути у „Книгу Членів") приняли ми до нашого славного клюбу одного багатонадійного члена в особі пана професора Івана Калинчука.

— Слава йому!

— Прошу спокійно! Бо недалекий час, що кликнете інакше. Отже прошу панства ми, у своїй лещетарській вірі бачили в цьому факті зміну поглядів у цього добродія на наш спорт, а не потребую панству пригадувати, що підсудний... я мав сказати, що згаданий добродій ще перед роком палав вогнем ненависти до всякого рода спортів, а супроти лещетарства був непримиренним ворогом.

— Як тітка Оксана зробила з нього спортовця!

— І подумайте ще, що за лівчище! „Це, — каже — тітка Оксана дала мені ті лещата в дарунку в іменини своєю „легкою рукою" і сказала, що вони принесуть мені щастя!" І подивіться, що сталося! Цей „панич" починає йти по лінії інтенцій своєї тітки Оксани і от — дивіть! дивіть! Бачите цей горб ч. 243, а на ньому дві чорні цяточки? Одна цятка, це, прошу панства, професор Калинчук, це той хижак, що важився з нашого клюбу порвати одну з наших товаришок — І вона творить там другу цятку!...

— Яку це товаришку? Ах, Марусю Запільну!

— Анатема!... Цеж зірка на нашому білосніжному екрані!...

— Без жартів! Тут іде про моральний престіж нашого клюбу, бож це ніяка дисципліна, коли був мавла явитися в год. 16-ій на горбі: „Хомець", а він онде, бачите!

— Під „партійний" суд його! А тепер цемо! Напрям горб 248!...

*

— Прошу панства, дуже важна справа!

— Сподіваємося нового скандалу. Так, так, пане магістер! Світ котиться в безодню і...

— Зараз! Тихо! Отже, прошу панства, маю листа і лещета від колишнього члена нашого клюбу, професора Калинчука.

— Листа? Лещета?

— Так! Оце лещета, а ось тут лист! Читаю:

„Шановне Товариство!

Приємно мені є закомунікувати Вам, що моє вінчання з п. Марусею Запільною відбудеться 20. ц. м. — Рівночасно пересилаю свої лещета, бо вони мені тепер уже непотрібні. Жертвую їх на власність Шановного Клюбу з вдячности за ті веселі хвилини, які прожив у Вашому Товаристві. Лещета, які я дістав у дарунку під своєю тітки Оксани відсилаю для вжитку Клюбу зі щирим побажанням, щоб інші члени могли з них так само приємно і розумно користати, як я.

Із щирим привітом
Іван Калинчук.

ЧОРНА КАРТИНА НАШОГО СЕЛА.

ПРОМОВА СЕН. Ю. ПАВЛИКОВСЬКОГО ДНЯ 4. БЕРЕЗНЯ Ц. Р. НА ПЛЕНУМІ СЕНАТУ ПРИ БУДЖЕТІ МІН-СТВА ХЛІБОРОБСТВА Й ЗЕМ. РЕФОРМ.

(Дослівний переклад зі стенограми.)

II.

„УКРАЇНСЬКІЙ КООПЕРАЦІЇ НЕ ГРОЗИТЬ НІЧОГО..."

Маю на думці власні українські суспільні організації, що їх створило українське селянство, а то краєве господарське Т-во „Сільський Господар" з його повітовими й сільськими клітинами та селянську кооперацію, обезвладну до недавна в одноцілому Ревіз. Союзі Українських Кооператив. Акція суспільної самодопомоги, що її веде український селянин з цих двох осередків, найшла признання уряду та буджетових референтів і з тієї трибуни. Востаннє майже рік тому, 8. березня підчас дебати над зміною закону про кооперацію, виявляв референт закону, п. марш. Рогульський, що супроти становища уряду не грозить українській кооперації ніщо. За хвилину побачимо, що приніс нашій кооперації 1934 р. Саме Т-во „Сільський Господар", що працює від 1898 р. при введенні самоврядування на нашій території, взяло в мин. році активну участь у формуванні хліборобських палат та бере активну й конструктивну участь у праці всіх органів Львівської Хліборобської Палати. Та проте повітові й сільські клітини Т-ва „Сільський Господар" не находять у самій палаті признання. Всю хліборобську акцію веде вона або безпосередно, або через польське товариство, іменно „Малопольське Товажиство Рольніче". Згідно з законом, льогікою й доцільністю має хліборобська палата обовязок координувати, як корпорація публичного права, діяльність добровільних селянських організацій на дотичній її території, дбаючи, щоб ця діяльність йшла згідно з основними напрямними загальної економічної політики держави, а виключно на тих основах і в тих рямцях працюють організації „Сільського Господаря".

Нездоровий стан, що панує на терені Львівської Хліборобської Палати, змалював дуже точно мій клюбовий товариш, пос. Луцький підчас дебати над буджетом мін. хліборобства дня 11. лютого ц. р. Проте не повторятиму аргументів і фактів, що їх він навів. Можу тільки ствердити, що пануючий стан нарушує компетенцію Хліборобської Палати і є шкідливий і для самої Палати і для Т-ва „Сільський Господар", а в першу чергу для самого селянства.

Тричі і п. премієр і п. міністер хліборобства сьогодні п. сен. Розтворовський апелювали до організаційного завзяття громадянства. Отже чи, якщо те завзяття існує в українському громадянстві, треба його гальмувати тими чи тамтими потягненнями господарського самоврядування при мовчаливій апробаті уряду?

Другим болючим ударом, про який я був уже згадав, це удар у нашу селянську кооперацію. Досі, від 60 літ минулого століття, коли йде про Галичину, від першої російської революції в 1905 р., оскільки йде про північно-східні землі, вели ми кооперативні установи, які злучено в один організаційний союз і патронат, Центральний Союз Українських Кооператив: „Ревізійний Союз Українських Кооператив" з осідком у Львові. Уведенням у життя новелі до закону про кооперативи з 13. березня м. р., п. міністер скарбу покраяв цей одноцілий союз фахово й територіяльно. Згадую про це тому, що виконання закону про кооперативи залежне від порозуміння з п. міністром рільництва і рільничих реформ. Провідна думка приявного п. премієра, а тодішнього віцеміністра скарбу п. Козловського, щоби знести надмір Ревізійних Союзів, щоби ті союзи сконсолідувати, була — коли йде про український союз — зовсім схиблена. З овнду нашої праці втратили ми біля 700 кооператив, які ми самі збудували на західньому терені — Лемківщині і східньому — Волині, Холмщині, Підляшші й Поліссі. Болить нас не втрата самих кооператив, як господарських одиниць, але втрата змоги перевести одноцілу господарсько-селянську організацію, а йде про те, що ціла кооперація підлягає всесторонній контролі п. міністра скарбу, який має право затверджувати статути, дирекцію й ревізорів кожного союзу. Та не йде про наш біль, що є нашою приватною річчю, а про ціль. Коли ми змагаємося з кризою й витворюємо огнища, де в згоді з основними засадами державної господарської політики переводимо технічно господарську акцію, пощож тоді нищити такі огнища й витворювати настрої, які в кожному разі не є прихильними настроями для таких починів?

МИ ХОЧЕМО ПРИВЕРНУТИ ПОПЛАТНІСТЬ СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ!

Мушу ствердити, що фронт самооборони українського селянства, фронт, який придбав собі признання й похвалу так серед урядових чинників, як і в господарських колах не тільки нашого краю, але й у ширших закордонних сферах, не найшов зрозуміння в уряду. В останньому році уряд нам цей фронт ослабив. Однак коли п. міністер хліборобства у другій своїй соймовій промові, з дня 9. лютого ц. р., був ласка зазначити, що „опанування лихої хліборобської ситуації в державі мусить обосновуватись на запопадливому й довготревалому зусиллі уряду й суспільности, щоб довести до більше викваліфікованої продукції й запевнити нашому експортові відповідні ринки збуту, маємо право думати, що українські господарські організації, отже: Сільський Господар і селянська кооперація зі своєю передовою установою РСУК, які нині натрапляють на перешкоди так господарських кол, як і уряду, поверне до повних своїх прав, щоб могли у спокою, конечним для важких зусиль, дальше без перешкід працювати по думці головних засад п. міністра. А наша праця змагає до того, щоб привернути поплатність селянських господарств, яка нині зломалася в наслідок спадку цін на земледілоди, в наслідок дорожнечі господарських вкладів і в наслідок тягарів.

КОГО ТНУТЬ НОЖИЦІ?

Є ріжниця в причинах невиплатности сільських господарств, коли глядимо на розмір їх господарських взростатів. Великі господарства терплять у першій мірі в наслідок заломання цін збіжа, а відтак із приводу тягарів й дорожнечі господарських вкладів.

Малі господарства, крім тих усіх перешкід що складаються на причини кризи великих господарств, мають ще своє окреме джерело невиплатности, що б'є по них дуже міцно. Це депреціяція цін на звіринні продукти, що творять чейже природний монополь продукції дрібних селянських господарств.

Отже ті приказкові ножиці, про які тільки говорять, тнуть дрібні господарства з подвійною силою.

Хай висока палата дозволить мені хвилинку залишитись при цих ножицях. Ми глядимо на ножиці цін на мою думку невластиво, піддаємося якійсь сугестії. Ми глядимо завжди на розхил ножиць крізь окуляри часових покажчиків і бачимо ці ножиці в неповорушному стані. Очевидно, до цього статичного стану мусить одно рамя, чи друге, чи оба разом виконати один рух. Про цей рух говорив головний справоздавець, п. посол. Медзінський. Він сказав: Ну, щож, в цьому році під впливом натиску уряду промислове рамя хотіло наблизитися до хліборобського, але знову з причини від уряду незалежних, хліборобське рамя відхилилося. Все це правда. Такий рух в цьому році ножиці виконали. Але було би властивіше, щоб ми незалежно від таких чи інших рухів і від статичного стану ножиць, на який глядимо, вхопили теж та заналіззували причини рухів передусім промислового рамені. Щож ми бачимо? Бачимо, що впали ціни сирівців, впали ціни заробітків і ми бачили, що промислове рамя нахилилося в сторону селянства, дарма, що селянське рамя втекло вдолину. І знову ствердили тільки те явище статики ножиць на кінець 1934 р. *(Докінчення буде.)*

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

— Чули? Це зневага нашого клюбу!

— Він думає, що ми настільки наївні! повіримо в якусь таємну силу лещет його тітки!

— Так! Це некультурність!

— Хамство!...

— Але справу треба вирішувати ділово! Я як скінчена фільософка, а тимсамим і товаришка професора Калинчука, маю повне право домагатися його лещет для себе!...

— Ви?...

— Так!...

— Крім цього я вірю, що лещет і дароване комусь широ, можуть справді принести щастя!

— Я закінчую справу! Прошу панства, я як голова клюбу, мушу мати все на увазі його добро. У цьому випадку для загального добра беру лещета для себе і дам їх тому, хто буде їх найбільше потребувати...

— Що значить „найбільше потребувати"?!

— Не вже моя справа.

— Ви не маєте до цього ніякого права! Про це мусять рішити збори!

— Збори для одної дурної пари лещет!

— Дурної, а беретє їх собі!

— Не собі, а користаю з права!

— Не маєте ніякого права!

— То ще побачимо!

*

Спортовий клюб у нашому місті розбився. Через одну пару лещет. Зате на його місце повстало аж три нові родини. Тепер вони вже потодились і задумують заснувати новий спортовий клюб з новим статутом. Тітку Оксану пропонують на голову і хотять дозволити членом їздити не лещетах також поза „урядовими" годинами.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує Галицький Магазин Новин. — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Боротьба довкола целібату у закарпатській діецезії в Америці.

(З приватного листу.)

...Але найбільше розгорілась боротьба на тлі целібату в закарпатській діецезії єп. Такача. Сам епископ тримається цупко папського розпорядження: не висвячувати жонатих питомців. Чотири закарпатські поженені питомці чекають уже пять літ на висвячення, мають по двоє, а то й троє дітей, сидять своїм батькам, або родичам своєї дружини на карку, попадають у чорну розпуку, молять епископа, щоб їх висвятив, але все надармо. Привязаний до свого обряду й церкви нарід бурриться, протестує, перестав платити так звяний „катедратик" своєму епископові, дорікає своєму духовенству, закидаючи йому зраду свого обряду і т. д. Словом: целібат запалив на американській імміграції пекло. Оповідав мені один закарпатський священик, що діецезальний датюк, т. зв. катедратик, приносив епископській касі перед заведенням целібату річно **тридцять тисяч дол.** По заведенні целібату приносить ледви **чотириста долярів!**

Греко-кат. церква стратить через це багато душ, унія симпатію Сходу, а з того всього найліпше вийде суспендований священик о. д-р Фенцик, який скоро зоріентувався в ситуації, приїхав до Америки, закасав рукави та взявся до роботи. Кольонії закарпатців позазивували місцеві комітети на гідне приняття „правдивого русского священика-патріота" та запрошують свого ідола до себе з відчитами. І він приїздить, має відчити, громить Рим, папу, унію та збирає ті долярн, які мали піти до епископської каси, для своїх цілей.

Є тепер **українська православна діецезія** в Америці під юрисдикцією грецького патріярха, є **українська автокефальна самостійна** діецезія під проводом архиепископа без апостольської сукцесії Івана Федоровича, а тепер виколюється **закарпатсько-русска православна діецезія** з майбутнім епископом д-ром Фенциком!

Але чогож уже у нас в Америці нема?! Навіть поодинокі міста, от як **Скрентон,** мають уже свого українського „незалежного" архиепископа й епископа в одній особі, Костя Курила! Той Курило, бувший апостольський шамбелян, був уже раз „архиепископом та епископом в одній особі" для православних українців у Канаді і в Північній Америці. Але він „збанкротував" і був стратився. А тепер, по смерти епископа д-ра Жука, наново воскрес та знову оголосився українським архиепископом, але лиш на одно місто Скрентон та, очевидно, на короткий час, доки не виженуть його власні парохіяни..

З природи й техніки.

„ДИЛЄТАНТИ, ЯКИХ ПЕРЕСЛІДУЄ МАНІЯ ВЕЛИЧІ".

Так називає Б. **Бавінк** у своїй прецікавій статті „Поза наукою", уміщеній у німецькім місячнику „Наш Світ", людей, які з надзвичайним запалом ради своєї завеликої амбіції кидаються до занять, що лежать поза їхнім звичайним званням. Такі люди могли б, як бюрові урядовці, поштові функціонарі, купці, промисловці, або й техніки зробити незвичайно багато доброго, але замість робити це і вдоволягись своїм званням, вишукують собі науку або мистецтво або політику або фільософію або релігію або що інше на те, щоби почувати себе у цих ділянках або геніяльним обновителем або рубіником усього дотеперішнього або провідником до нової майбутньости або революціонером усякої форми і т. п. та щоби показати себе такими цілому світові, який (звичайно) настільки ганебний, що ніколи не хоче їх признати. А світ не хоче цього зробити тому, що він „має звапнення жил", є „реакційний", „конвенціональний", „догматично заскорузлий" і т. д. Лише на них, цих панів А. або Б. або В., що схопили величню, нову, переломову ідею, яких пляни, виконані продовж одного року, могли б ущасливити весь нарід, яких виконані проекти започаткували б нову, доті невидану добу розвитку мистецтва, на них не пізнались, їх ігнорують: одначе слідуюче покоління зрозуміє, яку кривду їм заподіяли. Отже, що роблять ці люди? Вони вважають своїм обовязком поучувати світ, скільки він скарбів тратить на тому, що їхніх ідей не популяризується, тощо. Ті люди пишуть тоді книжки з такими заголовками, як: „Розвязка загадки світа" або „Нове мистецтво" або „Економічний рятунок світа" або „Реформа відживлювання" або „Загадка будови атому розвязана" і т. п., посилають до усіх накладень, які, розуміється, відсилають їм їхні рукописи, хіба, що накладців зовсім опустив розум, що деколи трапляється... Вкінці дружують ці люди свої твори власним накладом, докладаючи звичайно до цього крихітку свого маєтку, і... кінчать як зовсім огірчені мізантропи, що мають жаль до Бога і до людей; вони й жінка й діти кидають таких мужів тому, що не можуть більше з ними видержати, тому, що вони витрачують усі потрібні до життя гроші на свою „idée fixe".

Яку велику рацію має **Бавінк**, можуть посвідчити теж редакції українських часописів, засипувані брошурами, статтями, творами та замітками, схарактеризованих устрі винахідників, відкривників та поправників світа. І неначе на потвердження слів **Бавінка** знову появився на овиді **Дуніковський**, який пустив до преси нові відомости про свої нові „винаходи": про таємничі промені „зета", про „промені смерти" та про одержування золота внаслідок насвітлювання цими променями „зета". Що до променів „зета" чи „смерти", то наука нічого про них не знає, але знає дуже багато випадків неправдивих відкрить ріжних променів, які пізніше виявилися звичайнісінькою оманою. Що ж торкається добування золота хемічною дорогою з інших тіл, які цього золота в собі не мають, то воно є зі становища сучасної науки неможливою річю. Зновжек трансмутація (переміна) інших первнів на золото шляхом бомбардування атомових ядер цих первнів протонами, невтронами та фотонами вимагає дуже коштовної і скомпліковапої апаратури (високих електричних напруг або сильних радіоактивних препаратів). Одначе ці експерименти не мають ніякого практичного значіння для добування нових первнів.

З БЕРЛІНА ДО КАЇРО В ОДНІМ ДНІ.

З 15. днем квітня ц. р. розпічнуться правильні щоденні лети на повітряній лінії Берлін-Відень-Будапешт-Софія-Солунь-Атени. Комунікація буде відбуватися заходами німецької „Люфтганзи" та „Грецького Т-ва повітряної комунікації". Під цю пору оба ці товариства переговорюють з єгипетськими властями в справі продовження цієї лінії понад Крету до Каїро. З цієї нагоди славний Юнкерсів літак „Ю 52" перелетів цілих з Каїро до Берліна (3300 кільометрів) в одному дні.

ЛІХТАРНІ НА САГАРІ.

Заходами кількох міжнародніх летунських товариств вибудували недавно здовж летунської лінії, що веде через Сагару від полудневого Марокка до місцевости Гао над Нігром, 8 великих ліхтарень. Ці ліхтарні визначують неправдивих відкрить ріжних променів, які пізніше виявилися звичайнісінькою оманою. Що ж торкається добування золота хемічною дорогою з інших тіл, які цього золота в собі не мають, то воно є зі становища сучасної науки неможливою річю. Зновжек трансмутація (переміна) інших первнів на золото шляхом бомбардування атомових ядер цих первнів протонами, невтронами та фотонами вимагає дуже коштовної і скомпліковапої апаратури (високих електричних напруг або сильних радіоактивних препаратів). Одначе ці експерименти не мають ніякого практичного значіння для добування нових первнів.

КОЛИ ВІДКРИЛИ АВСТРАЛІЮ?

Голяндський бібліотекар д-р **Візер** з Лейден опублікував недавно мапи і плани з тайного атласу нідерляндсько-східноіндійської компанії. Цей атлас виготовили десь коло 1670 р. На одній з мап цього атласу зазначена теж дорога голяндського вітрильника „Гет Дуйфіен", що поплив 1606 р. до Нової Гвінеї. Побіч цієї дороги зазначена теж суша, яку сьогодні дуже легко розпізнати як частину Австралії, положену на захід від півострова Кап Йорк. Таким робом капітан вітрильника „Гет Дуйфіен" Вілен **Янш** та його залога були першими европейцями, що побачили австралійську сушу та зазначили її на мапі.

А. Л.

НОВИНКИ

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54 46.** 595 113-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 46-100

— **ВШ. Клієнтам фірми О. Ониська** — приємно вул. Галицька 20, — подається до ласк. відома, що склад порцеляни і скла по найдешевших конкуренційних цінах під фірмою „Кераміка", Руська 18 — є під управою О. Ониська і поручається ВШ. Громадянству. Просимо памятати: вул. Руська 18, напроти входу до Усп. Церкви! 1053 5—10

— **Краєва хроніка.** І. Бойнаренка з Молодятина (Коломийщина) засудив суд на півтора року вязниці за це, що осліпив свого зятя М. Яремчука. — У Зарубі (Снятинщина) поширюється скаженина. Кілька осіб покусали скажені собаки. — За сторонничість у спорі між двома селянами суд у Бродах засудив комендапта поліційного посторонку Томашевського в Сухолівці на 10 місяців вязниці, поліцая Врубля на 8 місяців, а війта Лозового на 6 місяців.

ДИВОГЛЯДИ.

ЖІНКА ЗІ СТРУСИНИМ ШЛУНКОМ.

В американському місті Орендсбурґ доставили до шпиталя жінку, що жалувалась на шлункові болі. Коли пересвітлили її Рентґеном виявилось, що було там кількасот шпильок і голок, кусні пружини з матраци, ключ від коробок із консервами, всяке шкло тощо. Вона збирала їх і відчувала болі аж тоді, коли в тих предметів зросла ціла колекція. Тепер ті предмети добули з неї і вона видоровіла.

ВІК ПІДХОЖИЙ ДЛЯ ПОДРУЖЖЯ.

Американська преса повідомляє, що один із найбільших мілїярдерів світа Безіль Захаров оженився небавком з панею Вільмою Ґульд, жінком американського мілїонера, що розводиться зі своїм чоловіком. Розводовий процес Ґульдів уже почався, а міссіс В. Ґульд провела останній сезон на Рівієрі, де зустрілась зі Захаровим. Вістка про намірене її подружа з Захаровим може мати поганий вплив на хід її розводового процесу і вона заперечує її рішуче. Її адвокат у суді заявив енергійно:

— Чутка про подружжя моєї клієнтки з Захаровим попросту дивогляднa... адже Захаров має 85 літ!

На це судці відповів поважно:

— Це не аргумент. Такий вік — найбільш підхожий для подружжя.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. Й. Стадника.

Сямбір Старий:

12. ІІІ. „Бешкет у раю".

13. ІІІ. „Пепіта".

Великий Міський Театр.

Понеділок, 11. ІІІ. год. 7·30 веч. „Крим".

Вівторок, 12. ІІІ. год. 7·30 веч. „Переносини".

Театр Різнородностей.

Понеділок, 11. ІІІ. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".

Вівторок, 12. ІІІ. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою".

Кіна.

АДРІЯ: „Пожежа над Волгою" та додатки.

АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).

ҐЛЯНЦТИК: „Сестра Марта шпіонує".

БАВДА: „Король циганів".

ГРАЖИНА: „Юдка пісня мадярської нуші" та „Спортова парада в Ленінграді".

КАСІНО: „Мадьонина заслона" (Ґрета Ґарбо).

КОЛІСЕЙ: „Белля Донна" (Конрад Фант) реля: „Коти й зальоти".

КОЛЕҐІЯ: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріц і Фаня у краю забави".

МАРУСЕНЬКА: „Імітація життя" та тижневик Парамаунту.

ОПЕРА: „Чар віденського вальса".

МУЗА: „Шипон ч. 13".

ПАКС: „Віра, Надія, Любов".

ПАЛЯС: „Вероніка". (Франциска Галь).

ПАН: „Тепер і завсіди", „Цілуй мене ще".

РАЙ: „Ніч чудес" (дворська драма), вперше у Львові.

СВІТ: „Ніч чудес" (дворська драма), вперше у Львові.

СОНЦЕ: „Клюб джентельменів" і ревія.

СТИЛЄВЕ: „Кампанью" (Доні Гас), ревія „Раз але гаразд".

УТІХА: „Несамовита ніч" і ревія.

ХІМЕРА: „Спокуса диявола". (Хозе Мохіка).

Закордонне радіо.

Понеділок, 11. березня 1935.

Відень (506,8) 16·10 Форт., 17·10 Легка віденська музика, 20·00 Як вони марширують (пісні й марші), 21·40 Симф. концерт, **Братислава** (298·8) 17·20 Дві гуморески Фельбера на форт., 20·30 Слов. нар. пісні, **Кошиці** (259,1) 17·10 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12·35, 19·30 Концерт, **Париж** (1648) 21·00 Концерт, 21·35 Музика, пісні поезія, **Атльона** (531) 21·20 22·20 Спів, **Білгород** (437,3) 17·00 Популярні мелодії в супр. орх., 20·00 „Богема" оп. Пучіні, **Берлін** (356,7) 20·30 22·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·00 Муз. вечірка, 18·30 Фоот, 20·15 Танки 5 століть, 21·00 Гендлеві твори (орх., хор). **Кельн** (455,9) 16·00 Пісні і Штрасса й Ґільхера, **Мінхен** (405,4) 19·10 Пісні (Ґедеє, тенор), 17·50 Солісти, 18·20 Цитра, **Штутгарт** (522,6) 20·15 Бах-Гендель, **Будапешт** (550,5) 12·05 Вок. квінтет, 16·00 „Марта" оп. Фльотова, 20·40, 22·50 Циг. й легка музика, **Мілянo** (368,6) 11·30, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 12·10 Легка музика, 17·50 Львова. смичк. квартет.

Вівторок, 12. березня 1935.

Відень (506·8) 15·40 Дванадцять дрібних творів на скр., 17·30 Скр. реціталь, 19·30 Шансон усього світа, 20·30 Форт. реціталь Павла де Конна, **Кошиці** (259·1) 18·00 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (263,5) 17·55 „Війна" нар. моравські пісні, 19·30 Хор. **Прага** (470,2) 17·45 Скр. рецітель Музіка 21·15 Спів, 22·30 Сучасна фоот. музика, **Париж** (1648) 21·45 Спів, 23·30 Танк. муз., **Берлін** (356,7) 17·35 Енсенові пісні (Лайпціґ сопр.) 22·20 Моцартові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка. 19·00 Концерт, **Ляйпціґ** (382) 16·00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 17·50 Лістові твори (солісти), **Штутґарт** (522,6) 21·20 Варіації Брамса на тему Гайдна на 2 форт., **Будапешт** (550,5) 12·05 Музика, спів 17·30 Форт., 21·50 Концерт, **Мілянo** (368,6) 11·30, 13·15, 19·00 Легка муз., 20·45 Симф. концерт **Рим** (420,8) 20·05 Форт. реціталь 20·45 Муз. вок. концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 11. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·30 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт, 12·45 Кілька слів про наших дітей, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Популярний концерт із гр. пл., 13·50 Зб.ж. - тов. біржа, 13·55 Бжучі вістки, 14·00 Балєві спогади з гр. пл., 15·45 Розбавлені форт., 16·30 Старонольські відгомони в літературі нашого відродження на Шльоску, 16·43 Пісні в вик. Й. Протасевича, 17·00 Авд. для старших дітей, 17·15 Заг. - польська резерва, 18·25 Суспільне хвилина, 18·30 Найдостойніший польський монарх, 18·45 Коли гвардія марширує (гр. пл.), 19·15 Чому в нас вона тепла зіл, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Бандрівська - Турська в гр. пл., 19·50 Фільм. огляд, 20·00 Легка музика, 20·45 Вечір. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт фр. музики, 22·00 Реклам. концерт, 22·15, Спорт. комунікат, 22·17 Танц. музика.

Вівторок, 12. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·30 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Характеристичні твори, вальси та полькі з гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Концерт камер. секстету (російські композитори), 13·40 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 15·45 Балєти — концерт самих. орх. (у програмі українські танці), 16·30 Для дітей: Бійка про сіру шапочку, 16·45 Інтермеццо Шопена й Шуберта з гр. пл., 17·00 Скрипічка ШКО, 17·15 Камер. концерт творів голяндських композиторів (Муз., спів), 17·50 Кутон нови, 18·05 Нар. фінські мелодії на нар. фін. інструменті „кавтеле" (Ано Сінала), 17·15 Театр. фрагм. (з нагоди „Переносин"), 18·30 Реклам. концерт, 19·45 Популярн. концерт із гр. пл., 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Музика — устні гармонійки та свист, 19·50 Акт. фейл., 20·00 Польонези, мазурки, краковяки (муз. спр.), 20·45 Вечір. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 „Замок на Чорштині" оп. в двох діях Карпінського (1750—1807) слова із гр. Карпінського, 22·00, 23·05 Легка муз. з гр. пл., 22·30 На провесні, 22·45 Вечірні новіни науки.

Читайте „Діло"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Ч. 63 (13.961). Львів, неділя 10. березня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 141.322. Адреса для телєграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. н. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-25. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Чортківщина одобрює політику УНДО й УПР.

УХВАЛИ ПОВІТОВОГО НАРОДНЬОГО ЗІЗДУ В ЧОРТКОВІ.

В четвер 7. березня відбувся в Чорткові Повітовий Народній Зізд УНДО при участи 127 делеґатів, що заступали 41 село повіту. Зборами проводив о. Степан Оробець, парох Росохача, секретарював п. Іван Носик з Чорткова.

Сен. **д-р Антін Горбачевський** виголосив реферат про політичне положення українського народу, що його присутні вислухали з великим зацікавленням. Після реферату сен. д-ра Горбачевського виголосив **м-р Василь Шкварок** реферат про самоуправні вибори в чортківському повіті, представляючи їх хід від дня оголошення по нинішній день та подаючи докладні дані, скільки мандатів здобули українці в кожному селі при виборах до громадських рад, скільки вибрано в повіті солтисів і підсолтисів українців та наші здобутки при виборах до волосних рад.

По рефератах вивязалась поважна й річева дискусія. Всім інтерпелянтам відповідав сен. д-р Горбачевський.

Після дискусії вибрано Повітовий Народній Комітет, що до нього увійшов як голова сен. д-р Горбачевський, як секретар м-р Василь Шкварок. Наприкінці нарад ухвалив Народній Зізд одноголосно таку резолюцію:

Народній Зізд чортківського повіту на своєму зібранні 7. березня 1935, вислухавши звідомлення сен. д-ра Антона Горбачевського з діяльности Проводу УНДО й УПР, одобрює в цілости їх діяльність та стоїть непохитно при своєму виборному, умандатованому Проводі, що єдино є виразником думки й волі українського населення та висказує йому своє повне довіря і признання за його важку й відповідальну працю.

Рівночасно Народній Зізд гостро виступив редактора „Батьківщини" Дмитра Паліева на сторінках тогож часопису проти Проводу УНДО й УПР, як нечесні і такі, що приносять тільки шкоду українському народові. Дмитро Паліїв, доливаючи своїми виступами оливи до вогню, хоче не добра українському народові, а радше жирувати на його організмі.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,
вул. Третого Мая ч. 15.
приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Тапчани, фотелі, спальні, їдальні
в магазині меблів
819 1—1
ТОМОЧКО і ГАЛЬОВ Львів, Сикстуська 21. Тел. 12-58.
Перфумерія „Лотос", Робітня Львів, Коперника 54.

Потверджує, що голод на Україні плянований.

НЮ ЙОРК, 22-го лютого. (Вл. кор.). В другій статті про голод на Україні, написаній для газети „Ню Йорк Джернал" Томасом Вокером, сказано м. ін., що Совіти не хочуть давати роботи українським селянам в колхозах, ані не хочуть дати ніяких харчів. Отже Вокер приходить до висновку, що така політика совіського уряду придумана на те, щоби винищити голодом усе населення України. В цій самій статті, поміщеній у виданні „Джернала" з вівторка 19-го лютого, повно прикладів на те, як живуть і гинуть діти українських селян, що самі потинули з голоду.

В черговій статті в четверта 21-го лютого пише Вокер про грабування трупів померших з голоду людей. Крім того описує він „отверте цвинтарище", на якому знайшов 11 трупів зовсім незахоронених. Дальше різні способи, якими селяни здобувають хоч дещо на прожиток, згадує про випадки помочі із заграниці, як напр. в Берліні, спроби продажі совіських продуктів закордонними гірмами через Торгсін і зокрема застановляється над таким випадком: В околиці Полтави селянка з колхозу виносила щодня по дві бараболькн до своєї хати. Агенти ГПУ підозрівали її в накопичуванні совіських харчів і розвалили її хату. Тим знайшли 14 бараболь. Її арештували і засудили на десять літ примусового поселення в Сибірі. Після того в місцевій газеті появились товстими черенками такі висловки: „Відкрито тайні склади харчів. Агенти ГПУ перешкодили заговорові розбити економічний план совіського господарства".

Обі статті пронизані великим числом фотографічних образків, що їх Вокер вивіз потайки з України. Всі вони дображують сцени голоду, деякі представляють мерців або і зовсім голих людей, що померли з голоду.

Напружене положення на Балкані.

ЗАТРИВОЖЕННЯ БРИТИЙСЬКОГО УРЯДУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Загострене положення на Балкані викликало живе зацікавлення в Лондоні. Британський посол в Атенах відвідав премієра Цалдаріса і висловив спочування британського уряду з приводу проливу крови. Посол згідно з вказівками не висловив думки свого уряду про хід подій у Греції.

Одначе англійські політичні кола переконані, що британський уряд не може довше бути невтральним. У Лондоні побоюються, що розвиток подій на Балкані приневолить брит. уряд інтервеніювати. Британський уряд дуже побоюється наслідків від стягання на грецький кордон турецьких і болгарських військ.

ОСТРАХ АНГЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

ЛЬОНДОН, 9. 3. ПАТ. Англійська преса широко обговорює події на Балкані і висловлює острах, щоб ці події не викликали далекойдучих ускладнень.

„Таймс" звертає увагу на зміцнення турецьких залог у Тракії. Побоюється, що збільшення турецького війська не має ніякого звязку з грецькими подіями і є наслідком спеціяльної, заздалегідь підготованої акції турецького уряду.

Щоденник „Морнінг Пост", зближений до військових британських кол, який висловлює погляди адміралїції, пише, що найближчою ціллю турецького уряду є Дарданелі. Туреччина змагає саме тепер звільнитись від постанов дарданельської конвенції, яка заборонила турецькому урядові вдержувати війська в Дарданелях і будувати тут твердині.

МУСОЛІНІ ПІДДЕРЖУЄ ВЕНІЗЕЛЬОСА.

„Дейлі Геральд" пише, що візою грецької революції керує Мусоліні, щоб розбити пакт балканських держав. Греція під проводом Венізельоса і прихильно настроєна Болгарія могли би розбити балканський пакт і таким чином запевнити Італії контролю на Балкані.

Інші англійські щоденники теж визнають таку саму ролю Італії на Балкані. Підкреслюють, що на випадок перемоги повстанців Греція відступить Болгарії територію до Егейського Моря у Тракії. Преса пише, що таке приречення дав Венізельос Мусолінієму.

БОЛГАРІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ.

СОФІЯ, 9. 3. ПАТ. Вістки закордонної преси про мобілізацію двох річників резерви у Болгарії викликали рішучі заперечення болгарського уряду. Премієр ген. Златев енергійно заперечив ці вістки і підкреслив, що на основі мирового договору у Нейлі у Болгарії нема взагалі обовязку загальної військової служби. В Болгарії існує звичай для ощадности давати відпустки більшій кількости вояків на осінь і зиму. Болгарський уряд відкликав частину вояків з відпустки, щоб зміцнити свої стани на грецькім кордоні, де військова служба є уваги на теренові трудноші дуже тяжка.

МИРОЛЮБИВІСТЬ ТУРЕЧЧИНИ.

АНКАРА, ПАТ. Прем. Ісмет Інону склав заяву національним зборам, що Туреччина робить усі заходи, щоби вдержати добрі взаємини з Грецією. Премієр підкреслив приязні взаємини Туреччини з СССР і згадав про значіння балканського пакту для загального миру.

Чорна картина нашого села.

Промова сен. Ю. Павликовського дня 4. березня ц. р. на пленумі сенату при буджеті мін-ства хліборобства й зем. реформ.

(Дослівний переклад зі стенограми.)

Дня 4. березня на пленумі сенату при буджеті мін. хліборобства й зем. реформ виголосив сен. Ю. Павликовський таку промову:

„Високий Сенате! Підчас тієї сесії парламенту розглянув сам пан міністер хліборобства положення селянства, тієї в наших господарських умовинах основної ґалузі національного господарства, у своїй промові на пленумі сойму 8. лютого. Обережений сповидно в сухі, але якіж виможні цифри Інституту Досліду Господарських Кон'юнктур і Відділу Економіки Малих Господарств у Пулавах, п. міністер, кажучи його словами, заглянув „в усію суворість правді в очі" й розвинув перед нами грізну у своїм трагізмі картину. Ця картина — не тільки картина руїни самого селянства, не лиш безприкладної нужди, голоду села, але теж картина, що каже нам, як впливає руїна селянства й селянина на цілість суспільного господарства.

Не повторятиму цифр, що їх предложив п. міністер і які так ярко зілюстрували катастрофальний стан селянства під кінець 1934 р. Не робитиму того тимбільше, що й у рефераті звітодавця, п. сен. Рудловського й у промовах моїх передбесідників були ці цифри використані. Відмічу всеж таки, що пересічні, якими покористувався п. міністер та п. референт буджету м-ства хліборобства, відносяться до цілости селянства. А ми знаємо, що селянство в державі, йдучи з заходу на схід, має зовсім інші потреби й конечности, а стан його дуже різний. Підчи в напрямі на схід, ситуація стає гіршa. Но сході працюємо ми, українські селяни. Про стан українського селянства я мав честь говорити вже багато разів у цій каденції Високої Палати при обговорюванні буджету м-ства хліборобства та зем. реформ і при справах, звязаних з осадництвом та кольонізацією, а технічною відбудовою країни, зі справою основних і подрібних меліорацій.

Пересічні, якими п. міністер ілюстрував стан селянства в державі, не відзеркалюють зовсім стану того селянства, про який говоритиму — стану українського селянства.

ОБНИЖЕННЯ ПРИБУТКІВ СЕЛА НА 2/3 ЗА 6 ЛІТ.

Українське селянство переживає подвійну кризу: власну, питому, місцеву, що випливає з незвичайного селянського перенаселення села, та теж і загальну кризу. Хай мені буде вільно в дуже коротких обрисах зясувати стан того селянства на тлі устійнених брутто доходів та готівкового обороту пересічного села на ско-

Матеріяли з найліпших фабрик
на убрання
і мужеські нагортки,
поручає Дім Моди
Львів, пл. Марійська 4.
Для П. Т. Урядовців на 5 рат!

ді, як ось у Галичині, при чому згори зазначую, що пересічно подані цифри для тих господарств будуть менше-більше покриватися з відносинами на Холмщині й Підлящині та на Лемківщині, а будуть за високі, якщо йде про Полісся, а навіть про Волинь.

У статистичному перерізі українське село має 250 господарств, 1200 голов селянського населення, що працює на яких 1500 га рільних угідь. Дохід брутто цього села виносив у 1927-28 рр. яких 500—600 тис. зол. Тепер, в 1933-34 р. дохід брутто обмизився до суми 200 до 240 тис. зол. Про життя, точніше про культурний та економічний розвій села рішає в першу чергу готівковий оборот. У році доброї кон'юнктури — 1927-28, коли відтягнути з доходу брутто кошти на потреби господарств, збувало українське село пересічно плодів сільського господарства на яких 240 тис. зол. Доплив готівки на голову селянського населення доходив у цьому році до яких 200 зол. річно. Але вже в 1932 р., з приводу знижки цін на хліборобські продукти, доплив готівки обмизився до 112.000 зол. а давав 90 зол. на голову річно. В 1933 р. паде він на 96.000 зол. і дає 80 зол. на голову. В 1934 р. село інкасує при продажі сільських продуктів ледви яких 85.000 зол., що дає на голову 70 зол. готівкою річно. Отже в останніх 6 роках змалів готівковий доплив українського села на яких 2/3.

Отут лежить трагедія села, а впарі з тим причина упадку міста, що залежне від покупної сили села.

Висока Палато! Пересічні поголовного річного доплину готівки на село, що їх я обчислив, сконфронтовані з аграрною структурою українського села, не видержують своєї словидної висоти. Ці доходи розділені при нашій аграрній структурі дуже нерівномірно, залежно від кількости землі, що їх мають поодинокі категорії сільських господарств. Пересічне українське село з 250 загородами має в переріві 170 карлуватих загород, від пів до 2 га. Ці загороди мають дати працю і прохарчувати яких 850 людей. Такі господарства творять 68 проц. загалу сільських господарств села. З продажі хліборобських продуктів інкасує ця категорія господарств тільки 1/6 готівкового доплину на село, що в пересумуванні на голову дає річно 17 зол.

Майже 7/10 українського населення села, оскільки не має побічних заробітків, не має в розпорядженні майже ніякої готівки.

Чергова, найближча категорія господарств — це малоземельні господарства від 2 до 5 га. Ця категорія господарств обіймає около 60 одиниць, що дають 25 пр. всіх господарств села. Має вона виживити і дати працю для 300 осіб із селянського населення. Вона інкасує менше-більше половину готівкових вливів, що приходять у село, себто около 42 тис. зол.; на рік випадає 140 зол. готівкового обороту на особняка.

Інші селянські господарства від 5 до 20 га і небагато господарств, що обіймають більше 20 до 50 га, звичайно вже не селянських, дають разом около 21 одиниць і 7 пр. всіх господарств села та інкасують 2/6 готівкових вливів села, отже біля 28.000 зол. річно, що перечислене на 100 голов дає річно 280 зол. доплину готівки на голову.

Так виглядають пересічні цифри доплину готівки нашого села, які порівнані з цифрами, що їх представив п. міністер рільництва й які відносяться не тільки до особистого господарства рільника, дуже кидаються звічі, свідчать про нужду, про занепад майже будьякого споживання, що зв'язане з ринком. Але це не все. Готівковий оборот села є нерівномірний. Періодичність доплину готівки на село спричинює, що є на селі тяжі часи, коли не тільки, що нема в селянській хаті одної золотівки, але ані 10 сотиків, за які можна би купити сірнички, щоби запалити домашнє вогнище. Ті часи безготівкового життя села є тим грізніші, що у українське селянське населення від разу літ не має можности капіталізації, не має настільки готівки, щоби могло відложити. Про те свідчить не дуже добрий розвій українських щадничо-кредитових кооперативних кас.

Отже крайня нужда пригнічує українське село. Тієї нужди українське населення терпіти не хоче. Українське село шукає виходу в розпучливого положення на двох шляхах: 1) дожидаючи основної, залежної від держави, реформи аграрного устрою, 2) перепроваджуючи власними силами акцію самодопомоги в кооперативних організаціях, як у найвідповіднішим осередку боротьби з нуждою.

Розпалені до білого аграрні відносини українського села, відомі не тільки з праць українських економістів, але й польських, як: проф. Буяка, проф. Бжеського і проф. Людкевича, його аграрне перенаселення при неможливости відтяжити село від надміру рільничого населення, при обмеженні побічних заробітків, збільшують голод землі, унаглядюють всі недостачі аграрного устрою, недостачі загальної та фахово-рільничої освіти на селі. Скоре переведення основної рільничої реформи на селі роблять ці обставини не тільки економічною конечністю села, але просто державною конечністю.

Крім цього охорона землі й дорібку рільничих господарств, головно у Східній Галичині, яку тричі навістила була в останніх літах повінь, вимагає негайного переведення регуляції рік, яку заповів тут із цієї трибуни п. премієр дня 27. лютого ц. р., маючи на увазі виключно приборкати Дунаєць та справити горішне річище Вісли. Регуляційні праці мусять теж захопити рівнинні ріки, як: Черемош, Прут, Лімницю, Опір та Дністер, тимпаче, що від давна вже забудування гірських рік та регуляція рік Східної Галичини зовсім нерушені у Східній Галичині з мертвої точки, мимо докладно виготовлених домагань дрібного селянства, представлених на зїзді в Президії Ради Міністрів дня 27. лютого 1927 р. та мимо обітниць референта бюджету Мін. Публичних Робіт, проф. Скочиляса, давних три роки тому. П. проф. Скочиляс, відповідаючи на мою промову в справі регуляції рік і забудування гірських потоків, зазначив, що не інвестують теж у Західній Галичині. Не про це йшло мені. Я говорив узагалі про регуляцію рік та про забудування гірських потоків, але тепер є факт, що переводитимуть регуляцію рік у Західній Галичині. Тож інвестиційну позичку, яку заповів п. премієр, не повинні зужити виключно для охорони землі й дорібку рільника Західної й Середущої Галичини.

Водночас із рільничою реформою в українському селі дожидає українське селянство сповнення домагань фахового, рільничого шкільництва, представлених у цілості п. міністрові осаїти й вірогідсповідань дня 16. жовтня м. р. з нагоди креования українського рільничого

ДЕШЕВІ БІЛІ ДНІ
з 40% знижкою цін уладжує
„Галицький Магазин Новин“,
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15.

для прикладу:	
Полотно 70 шир.	0·55
Полотно 80 шир.	0·60
Мелянолян 80 шир.	0·85
Мелянолян 90 шир.	1·—
Шіфон 80 шир.	0·75
Шіфон 90 шир.	0·90
Зефір сирня	0·55
Поплін на сорочки	1·20
Перкалін І. шовкова	1·60
Перкалін колірова	0·70
Димка на підштанні	0·65
Подотно простирадлове	1·25
Простирола за штуку	2·—
Рожевий вспи 90 шир.	1·05
Вева червона 90 шир.	2·20
Шіфон постелевий 90 шир.	1·—
Шіфон постелевий 160 шир.	1·65
Атлас постелевий 90 шир.	1·40
Атлас постел. 150 шир.	2·35
Пошевки мереж.	2·—
Простир. ковдр. мереж. кольові	1·70
Простир. ковдр. з коронкою	5·50
Обрусове біле	1·95
Обрусове колірове	2·20
Обруси з френдзлями	2·50
Гарнітур 6 осіб	7·—
Серветки	0·20
Ручники вафлеві	0·28
Ручники Купелеві	0·50
Ручники дамастенські	0·90
Ручники кухонні	0·50
Стирки	0·35
Стирки дорчин.	0·45
Хустинки	0·15
Хустинки мужеські	0·35
Капи піжові	2·50
Сінники	3·25
Ковдри сатинові	8·50

УВАГА: Обслуга в українській мові. — З нагоди Білих днів продаємо всідні бавовняні товари по цінах до 30 процент занижених.
При закупні товарів від 5 зол. задурно бідети до першорядних кін.

ліцею. Досі зубожіле українське громадянство великим зусиллям удержує власним коштом рільничі школи, що далеко не відповідають потребам українського рільництва. Це школа „Просвіти“ в Милованні, школа „Сільського Господаря“ в Янчині й Горошові, приватна школа в Шибалині і молочарсько-рільнича школа Краєвого Молочарського Союзу в Стрию.

Фахове вишколення рільничої української маси є конечне для зрівноваження тих недостач, що знайдуть по переведенні навіть повної аграрної реформи, що, коли можна так порівнати, перетворить рільничий лад у поземій площині, а в доземій повинні перетворити й піднести наше рільництво знання й особиста запопадливість рільника. До цього треба фахового вишколення рільника. Хтось, хто слухає моїх виводів, міг би мені закинути, що всі домагання, досі поставлені, це домагання спрямовані до уряду. Було би це великою помилкою. Крім основних домагань, звернених під тією адресою, а незалежних від волі й сили українського рільництва, українське селянство само власними силами бореться з кризою і то не від нині. Це праця майже чотирьох поколінь, організована, суспільно-рільнича, рільничих товариств та кооперації. (Продовження буде.)

Москва шукає виходу.

Женева, березень 1935.

Спеціяльністю старої Москви були вуличні без виходу. Перебравши цілу програму старого московського націоналізму суч. московський уряд опинився, очевидно, в сліпій вулиці. Останні віяди та „реформи“ проголошені по них виразно свідчать про те, що московські можновладці розпучливо шукають виходу із становища, в якім вони тепер опинились.

Давно вже не виголошували вони таких „великих слів велику силу“, як на останнім зїзді Совітів та зїзді „колхозників-ударників“; давно вже не демонстрували таких блискучих „осягнень“, але й ніколи ще вони мабуть не стояли у такій суперечности до дійсних відносин совітського життя.

Московська внутрішня політика останніх місяців зраджує немилосерно поразку московської економіки. Зворот цієї політики в бік „буржуазний“, що датується початком цього року, не дасться вже заховати, ані заперечити. Скасування карток на муку та хліб було тяжким ударом для „диктатури пролетаріяту“, другим ударом по цьому пролетаріяті було його зрівнання у виборчім праві із селянством. Третім і найбільшим кроком у бік відновлення „буржуазної“ власности є дозвіл колхозникам мати в приватному посіданні городи та сади з невеликою кількістю худоби. Ця остання „реформа“ є вже очевидним упослідженням „пролетаріяту“, бо робітник не може вважати своїм навіть брудного кутка у фабричній касарні, з якого його все можна викинути, коли він не має вже більше сили працювати по „ударницьки“, чи не досить по більшевицьки дає себе визискувати.

Постає питання — коли „соціялістична“ політика совєтів дійсно такі великі здобутки, як це голоситься в пресі і на зїздах, то навіщо папертати в бік буржуазних реформ? Коли робітництво піднесло промисл на таку безможну висоту та забезпечило цим розвиток хліборобства, то для чого упослідкувати його на користь нової сільської кляси власників чи скажімо півласників?

Відповідь на це питання не тяжка. Руйнуючи колективізацією хліборобство, московський уряд зруйнував основні господарські, безумовно реальні, вартости. Розбудовуючи промисл, цей уряд створив дуже умовні і сумнівні вартости. Цей факт перевертає догори ногами цілу совітську статистику про загальний зріст майна СССР, зріст заробітків робітництва і селянства, зріст загального добробуту і т. і.

Вартість совітського промислу дуже сумнівна не лише тому, що фабрики виробляють дуже кепські машини, а невправлені робітники немилосерно псують їх. Справжньою руїною господарства СССР є його промисл тому, що він мабуть на три четвертини призначений на збройння. З огляду на те, що совітська статистика ваги всіх виробів тяжкої індустрії не подає, не можна, розуміється, і стверднти більше-менше точно, скільки виплавленого заліза уживається безпосередньо для збройння. Але судячи по тому, що і найпримітивніших тракторів замало, а населенню бракує найпримітивніших металевих виробів, можна думати, що збройння в СССР пожирають переважну частину продукції тяжкого промислу, себто, що робота його є наскрізь непродуктивна. Тим більше, що при сучасним темпі техніки зброя старіється незвичайно швидко, то тогож і в разі

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74
Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цім краю.
313 26—50

ТРІУМФ КОСМЕТИКИ

КРЕМ ВІТАМІНОВО-ГОРМОНОВИЙ „ALCARA"

відмолоджує церу, не дає вянути, морщитись і старітись шкірі, діяє так скоро, що успіх бачимо вже тоді, як вжиємо один слоїк.

КРЕМ „ALCARA" дістанете в дрогеріях і перфумеріях або безпосередньо у фабриці в ціні **зол. 6· — за слоїк.**

ФІРМА **Магістер ЙОСИФ РОТТЕР і С-ка** 1070 1—3

ФАБРИКА ХЕМІЧНО-КОСМЕТИЧНА Спілка з огр. відп. ЛЬВІВ, ЯЛОНСЬКА 7.

війни уряд не зважиться дати зброї в руки поневолених націй.

Божевільні збороення московського уряду, незвичайно швидкий зріст московського супермілітаризму, вимагають такого желюдського визиску як робітництва так і селянства, що про вдержання навіть соціялістичної декорації не може бути більше і мови.

Поразка „соціялістичної" політики московського уряду, що тривала майже півтора десятка років, не підлягає сумніву. Коли ще недавно обіцялося соціялістичний рай, який мав наступити спочатку по першій, а потім по другій п'ятилітці, то тепер демагогічні фантазії, диктовані з Москви не мають вже на населення ніякого впливу. Тепер московський уряд намагається заспокоїти населення оздами та городами від 1/4 до цілого гектара та дозволити мати кілька штук худоби.

Отже заводиться теж саме, що протягом пяти років колективізації так люто руйнувалося. Переводиться перегрупування в часі відступлення на міжнароднім та внутрішнім фронті, отже операцію подвійно небезпечну, що загрожує викликати замішання та паніку в лавах самої большевицької бюрократії.

Московський уряд робить нерішучу, боязку і тому вже наскрізь вікчемну спробу повороту до „Нової економічної політики", яку довелося різко обірвати в 1929. р., бо вона загрожувала знищенням самих основ московської деспотії та московського панування над поневоленими націями. Ніякого вигляду на успіх ця політика тепер не має вже з тої простої причини, що ніяке розумне сотворіння вдруге в туж саму пастку не піде.

Пляє московського уряду заохотити селянство до плекання худоби, даючи окремим родинам кавалки ґрунту в спадщинне користання дуже наївний, бо девять десятих цього селянства не має досить збіжа чи городини і на власне вижившення. Остільких наївна і надія заохотити це селянство до більшої праці в „соціялістичних" колхозах, ідучи назустріч його власницьким та особняківським стремлінням. Коли б селянство від большевицького уряду ще взагалі чогось чекало, то по неділенні його городом, воно чекало лише й звороту поля у приватну власність.

Ціле економічне значіння нової „земельної реформи" московського уряду може бути лише те, що при тім-же самім визиску селянства воно матиме дещо змогу боронитися проти голодової смерти, маючи кілька кірців картоплі з власного поля. А визиск цей, очевидно, буде зростати по мірі зросту совітського надмілітаризму. Взявши раз участь у перегонах світового мілітаризму московський уряд мусить зброїтися далі аж до цілковитого вичерпання всіх засобів чи до вибуху війни в Европі.

Але очевидно, що від цеї реформи московський уряд сподівається більших соціяльно-політичних ніж господарських наслідків. Збільшивши визиск робітництва та поставивши його політично на один рівень із селянством, московський уряд знаючи, що на самих багнетах вдержатися важко, намагається витворити „ударним порядком" нову пануючу клясу по містах та на селі. Коли для „знатних людей" по містах вистарчає більша платня, власна кімната та подорож до санаторії, то для нової сільської „аристократії" потрібний, очевидно, і кавалок землі, що дасть можність совітській бюрократії та колхозній верхівці ужити більшу скількість збіжа, яку вона дістає в порівнянні із звичайним колхозником, на плекання худоби.

Надія Сталіна і Ко., що стремління робітничої та колхозної маси пролізти до кляси „знатних людей" ослабить відпорність цієї маси супроти уряду та партії, досить марна. „Знатні" люди коштують державу багато грошей, тому кількість їх при найбільшім визиску населення не може перевищати 2—3 міліонів, себто ледви 2 відсотки цілого населення. Отже надія дістатися до „знатних" не багато більша ніж надія виграти на льотерії

При астмі, недугах серця, грудних терпіннях і олегочної, задозах, рахітизмі, побільшенні залоз і волях, природна гірка вода **Franciszka-Józefa** є дійсним засобом, що регулює функції кормового проводу! 1—1

Безнадійність „аграрної реформи" московського уряду збільшує та обставина, що вирішальною країною для совітського хліборобства є Україна, де не тільки звичайні „знатні" люди, а й поважні совітські бюрократи виступають часом проти уряду разом із населенням. Навіть перехідове скріплення господарського стану населення на Україні може бути лише скріпленням опору проти московського уряду.

В межах СССР московський уряд шукає даремно виходу зі свого сучасного безнадійного становища. Скупчення цілої уваги та всіх засобів держави для безмірного розвитку збройь зраджує зрештою, що московський уряд покладає на збройний конфлікт в Европі.

Миролюбним запевненням Москви можна вірити остільки, що вона робить усе можливе, щоби допровадити до збройного конфлікту між Францією та Німеччиною, лишитися невтральною аж до очевидного висліду війни і піти потім із переможцем проти переможеного чи проти обох противників, знесилених остаточно кривавою боротьбою.

Чи не числить Москва занадто на силу своїх прихильників у Франції та засліпленість деяких частин французького громадянства, покаже найближча будуччина. А втротивши підтримку у Франції, потрапить московський уряд у тяжке безвихідне становище на міжнароднім терені, в якім він перебуває тепер у межах СССР.

М. Данько.

ГЕМОРОЇДИ

є причиною злого самопочування, і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — При гемороїдах вживати

Anusol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.
70/7 6—82

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

Гайда! знов у світ!

Безмежні білі рядна знімалися, курилися, гнали метелицею. По самій середині гнав поїзд, хоче швидко-швидко вирватися хотів із цих осоружних обіймів зими. І наосліп гнав навіжено.

Чи казати про те, хто в нас подорожує? І навіщо? Кожний з нас знає, що жиди. Сидять собі й гуторять. Один їде до Відня. Сидить і нічого не говорить, лише пише, наздогнать. розуміється. На кожній стації, де зупиняється поїзд, він ці листівки кидає до почтової скриньки. Від Львова до Тарнова він написав яких двацять кільна листівок. Потім — приєднався до спільної гутірки. Розмови нецікаві. Один із моїх співподорожніх зустрів недавно якогось англійця Гриншпена. По довшій розмові з ним, він англійцеві каже:

— Слухайте! Таж ви не є ніякий Гриспен, а просто Гріншпан!

Той, що писав картки, коли розмова зійшла на політичних мужів, каже:

— Гітлер! Зовсім не такий страшний! Я недавно говорив із ним у Нюрнбергу...

Усі сини Ізраїля подивилися на того проклятого, якого усе промовляли до сучасного Фарона.

Захотілося мені спати. Переходжу до вагону-ресторану. Тут — порожнісенько: не криза, а нужда. Сідаю біля стола. Кельнери — двох! — стоять прислужно й наставляють каву. А ні:

— Ная!

— З румом?

— З нічим не люблю — чистий!

Пю-посербую чай. Сердито стукотять колеса об рейки. На столах люто-хижо гірчать чарки, тарілки, склянки: гірчать мов із люти, то мов з холоду.

Так доїхали ми до Відня.

Тут ні клаптика білого, холодного ряденця. І то від чеської границі — чорніє земля.

У Відні всідаю до вагону, що їде просто до Риму.

Година дороги — вже починають сріти, а там і біліти поля. Підносимося на Семеринг. Ховається сонце й крутіжі метелиці світ вивертають. Біло-біло, аж тужно! Лиш хрест на шпилі розпучливо розняв рамена, то на другому шпилі руїни замку широко викинули тлядять. Верхами-вирутами заметіль. Де-де блисне сонце, на промінях якого сильно спирається кілька молоденьких лепетірок і летять вище.

„На лепетах, як на крилах!" починаю співати пісню Романа Купчинського. І сам не знаю, що спонукало мене до співу: гін лепетарки в просторі, чи й струнка постать.

З сусіднього переділу йде голосна розмова італійця, що їде з Варшави, з зімочкою. Він — по німецьки ні взуб, а вона стільки по італійському. Та вона молода, то італієць уважає, що вона повинна знати дещо з того, що він навчився по польськи. І починає:

— Ja! noga, la gamba, usta, la bocca, koszula, la camicia.

Слухаєте й зміркуєте, що він не аби учитель: відразу вчить німку тих двох мов, яких вона зовсім не знає.

Альпи. Важкими заслами лежать сніги. Під білими важкими покривалами мовчать смереки. Заходить сонце і ще останнє проміння вилося міцно в стрімкі верхи. По схилах, як білі велитні білю туманіють водопади заледовтілі, мертві.

І знову зникають сніги. І знову виринають перед очима там, де не повинно б у цю пору бути, Феррара-Больонія білюють сумно.

З Больонії до Фльоренції їдемо новою залізничою електричною лінією. Переважно тунелями. Всі тунелі освічені. Усіх тунелів буде на 60 кільометрів, у тому один на 19 км. довший. Не сподівався я, що красевиди між Больонією і Фльоренцією, які я з таким захопленням описав тому два роки в одному фейлетоні, вже не буду тепер бачити.

У Больонії ввійшла до переділу молода італійка. І радісні широко розхилені очі, й більш округле ніж звичайно обличчя з широким чолом зовсім нагадали мені Мадон малярів перенесійового Каміллія Прокаччінія. Він дав тип жінки-Мадонни Больонії, чи то як Емілії, як Б. Люїні дав такий сам тип жінки Мадонни Льомбардії.

Третього дня, по виїзді зі Львова, ранком, як сходило сонце, весною занімалися сині тумани по полях римської кампанії. Старовинні водопроводи темніли на рожевому небі.

Під самим Римом селянин з усієї сили шкварив батогом волів, щоб швидше везли в поле гній.

Рим, 20. II. 1935.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Підготовка провідниць
до дитячих садків.
Справа дуже актуальна.

Дитячі садки — це найкраща форма суспільної опіки над маленькими дітьми у передшкільному віці в часі сезонових робіт. Добрий дитячий садок — це дійсна благодать для села. Діти не волочаться по дорогах, не є наражені на всякі небезпеки, не роблять у своєму нерозумі шкід, які часом (як напр. пожежі) йдуть у десятки, а то й сотки тисяч, не набираються заранях лихих норовів та шкідливих впливів вулиці. Під дбайливим доглядом і під опікою провідниць проводять вони час корисно, весело в гігієнічному окруженні, а родичі щасливі, що свій найдорожчий скарб віддали в надійні руки, що дитині не тільки не станеться нічого злого, але такий дитячий садок принесе їй велику користь.

Очевидно добре, доцільно, на основі новочасних вимог педагогіки вести дитячий садок можуть тільки добре підготовані провідниці і про таку солідну підготову дбає Рідна Школа, яка кожного року влаштовує курси для провідниць дитячих садків у Львові і в міру потреби на провінції.

Як було оголошено в пресі цього року **Головна Управа Рідної Школи відкриває у Львові курс для провідниць дитячих садків дня 11. березня 1935 р.** В минулих літах такі курси тривали по місяцеві. Тепер програма курсу буде поширена. Виявилася потреба, щоб будучі провідниці дитячих садків пройшли між іншим курс плекання немовлят. Також інші фахові відносини треба поширити, як з психології дитини, гігієни, практичних занять і т. п. Тому цього року курс для провідниць дитячих садків буде тривати 6 (шість) тижнів, при чому оплата за цілий курс лишиться така, яка була у минулому році, себто 20 зол. Користати з курсу повинні панночки з середньою освітою не тільки зі Львова, але й з провінції. Рідна Школа іде спеціяльно назустріч кандидаткам з провінції і — на бажання — посередничить у підшукуванні відповідних приміщень із харчем чи без харчу. Зголошуватися до **Головної Управи Рідної Школи у Львові, вул. Словацького ч. 14.**

Українське село приняло дитячі садки з отвертими руками. У 1933 р. було взятих 255 провідниць, в 1934 р. число провідниць зросло до 277. Всі вони мали удержання і були платні за свою ревну, повну посвяти працю, яку батьки оцінюють і радо винагороджують.

Очевидно — це число дитячих садків далеко невистарчаюче до великанського нашого запотребування. Одначе у переважному числі випадків ця справа була не від нас залежна. Деякі старости і шкільні інспектори не хотіли ніяк згодитися на заснування бодай одного дитячого садка у своєму повіті.

Можно мати надію, що відносини під цим оглядом у цьому році поправляться. Завдяки послідовній праці „Рідної Школи" і вишколених провідниць дитячих садків на місцях, наші дитячі садки зуміли здобути право громадянства й у невірних досі Томів. До того ж — як чуємо — Кураторія Львівської Шк. Округи погодилася вже з фактом курсів Рідної Школи для провідниць дитячих садків, а також погодилася з тим, щоб Головна Управа Рідної Школи настановляла провідниць до дитячих садків на місцях і через своїх умандатованих відпоручників провірювала їхню працю.

Маючи це все на увазі, всі різношкільні організації в краю при моральній і матеріяльній підтримці освітньо-культурних та економічних установ і всього українського громадянства повинні завдалегідь підготовляти грунт для дитячих садків у кожній українській громаді. Запотребування провідниць дитячих садків у цьому році безумовно зросте. А було дуже сумно, якщо тисячі інтеліґентних дівчат сиділиб без заняття, а в тому самому часі не було вишколених провідниць для обсадження дитячих садків.

Тому наші дівчата у Львові і в краю нехай не ждуть з заложеними руками, самі не знаючи на що, але нехай негайно зголошуються на курс Р. Ш. для провідниць дитячих садків у Львові і приготовляються до кожної творчої праці. Матимуть велике моральне вдоволення, ну — і деяку матеріяльну користь.

Іван Герасимович.

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по революційних цінах!
Для прикладу: штрунси 1·80, фланелі 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Жадайте всюди!
Найкращу **рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар до лещат.** Ам 15—2
„СІЛЬВА"
Львів, Бандурського 5

Що читаємо в першому посланню
апостольського адміністратора для Лемківщини?

Вчора подали ми коротку замітку про появу першого пастирського послання апостольського адміністратора для Лемківщини о. д-ра Василя Масцюха. Нині хочемо приглянутись тому посланню ближче.

Появилося воно в друкарні Ставропигійського Інституту, має 45 сторін друку і 3 знимки з Йорданського водосвяття в Сяноці ц. р. Датоване 2. березня в Риманові-Здрою. Складається послання з двох частин: І. Слово з нагоди обняття уряду (стор. 3—18). ІІ. Виклад про св. тайну покаяння, яку слід віправити в цьогорічнім великім пості (стор. 20—45). Для нас цікава передовсім перша частина, бо в ній подане до деякої міри „кредо" новоіменованого адміністратора.

У вступі послання читаємо читаємо: „Уживаю мови руської-галицької, в якій звичайно проповідається у нас, а якої варіят любить слухати і добре розуміє, правописи т. зв. фонетичної, бо цілий славянский світ вже ії приняв". Це одночасно зразок тої мови, якою ложене ціле послання.

В першій частині повідомляє о. д-р Масцюх своїх вірних, що Св. Отець іменував його ап. адміністратором Лемківщини і він підчинений безпосередньо Ап. Престолові. На місцевість, у якій має постійно мешкати, визначено йому в порозумінні з польським урядом Риманів-Здрій.

В дальшому читаємо пояснення, що вплинуло на іменування того особи ап. адміністратором для лемківських деканатів. Називаючи своїх вірних „найдорожчими крянами", пише далі так: „Я по моїм роді з крови і кости лемко, уродився і виховався в Новійвси сандецького повіту, ціле моє життя почувався і вистунав яко лемко, отже я і Ви всьмо уродженими того самого краю і того самого руского племени, всьмо, як то звичайно говорить ся, кревними по серци собі найблизшими".

З черги читаємо про пекло Талергофів і безодню нещасть всесвітньої війни, про великі удари і нещастя, може ще більші від самої всесвітньої війни, що впали на Лемківщину. Вам „щораз більше рвалися нерви, почало Вам недоставати терпцю". А далі: „Ви зносили все по геройски, мужно, а самозаперечення так довго, доки Ваші релігійні і народні почування не зістали нарушені. Одначе, як Ви побачили, що Вашу св. віру заколочують новими формулями в богослуженях, як Ви почули, що Вас вже не називають русинами, але іначше, тоді Ви вже не стерпіли. Ви почали ставити опір. Ваш опір був слушний".

Після того читаємо про те, що табор розважних, загонистих, пругких відпав від Католицької Церкви і перейшов до церк. організації, „яка несправедливо називає себе руською православною церквою". Табор розважних не пішов тою дорогою, а став робити заходи в Римі, щоб дістати краяне за владику, „а той буде нас вести і боронити". Той другий табор тверезо думаючих лемків добився вкінці свого, м. ін. завдяки прихильности до тої справи польського уряду, який,

не має на меті винародовляти ніякого льояльного народу, отже тимсамим лемків, що все ставились льояльно до поляків, а навіть у потребі боронили польських ліцичів „перед жорстокою кривдою".

В дальшому о. д-р Масцюх вказує, що зле зробили ті лемки, які втікли зі своїх позицій та лишили їх для противника. Це означає, що вони програли боротьбу. Тому вони повинні завернути з мильної дороги.

Щоб не ширилось баламутство, пишне далі о. д-р Масцюх слова „православний" і „православіє" та каже, що нам слід називатись: „католики руского обряду", або „католики греко-руского обряду". А далі читаємо: „Тому, що слово „православний" находиться в наших літоґічних книгах, а сі книги є затверджені Римским Папами, нікому не вільно того слова з тексту викинути, нікому не вільно того слова в тексту викинути, нікому не вільно того слова з тексту викинути, нікому не вільно того слова з тексту викинути, нікому не вільно того слова з

ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ. ВИСЛОВЛЮЄ ПОГОРДУ ПОВСТАНЦЯМ.

АТЕНИ, 9. 3. ПАТ. Атенська Тел. Аг. повідомляє, що урядові літаки бомбардували вчора двірець у Серес, роблючи розвідку в околицях міста. Долину ріки Струми залили хвилі ріки, що виступила з берегів.

АТЕНИ, 9. 3. ПАТ. Вчора оголосили такий офіціяльний комунікат: Страшна непогода тревае далі. Став віяти сильний південний вітер, якому товаришать зливи. Наші літаки ведуть далі по-геройськи свою акцію. Двацять літаків бомбардувало табор повстанців у Сересі. Тому що вода в Струмі піднеслася та наслідком безупинних дощів військові операції натрапляють на перешкоди. Не погана погода, а снігові та дощі утруднюють військам перехід через ріку, якої вода піднялася. Наша армія в дуже доброму настрої. Пороблено заходи, щоб вона як слід відпочала. Докладаемо всіх сил, щоб найти спосіб, як перейти ріку Струму. Нашому противникові висловлюемо погорду. Підписаний ген. Кондиліс.

НЕМА ЦЕНЗУРИ ЛИСТІВ.

АТЕНИ, 9. 3. ПАТ. Урядова Агенція заперечує вістки про введення цензури листів. Є лише цензура телеграм, заведена на основі военного права. Всі вістки про події в Греції передістаються до закордону за виїмкою фантастичних вісток.

ПЯТЬ ЮГОСЛАВЯНСЬКИХ ЛІТАКІВ.

Авас повідомляе, що до Солуня прилетіло пять югославянських літаків з бомбами.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Японський парлямент затвердив буджет на 1935-6. р. Видатки в ньому на військо виносять 1.021 міліонів ен, себто майже половину буджету.

— Нанкінський уряд декретом із 5. березня заборонив вести протияпонську агітацію.

—o—

ПІДГОТОВЛЯЛИ АТЕНТАТ НА КАНЦ. ГІТЛЄРА?

„Парі Соар" повідомляе з Копангагену, що тамошня поліція арештувала 12 змовників, які приготовляли атентат на канц. Гітлєра. Арештовані змовники мали чеські і латвійські паспорти.

ВІЗИТА МІН. ІДЕНА ПРИ КІНЦІ БЕРЕЗНЯ.

ЛЬОНДОН, 9. 3. ПАТ. Часописи пишуть, що мін. Іден виїде до Варшави і Москви при кінці березня ц. р. „Дейлі Телеграф" пише, що мін. Іден обговорить усі справи, суттеві для льондонської заяви. Таким чином візита мін. Ідена не матиме тільки інформаційного характеру.

УРЯД КУБИ ЗВЕРНЕТЬСЯ ЗА ІНТЕРВЕНЦІЄЮ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ГАВАНА, 9. 3. ПАТ. Положення на Кубі дуже грізне. Край не переживав ще такого положення від 50 років. Міністер скарбу заявив, що на випадок перемоги страйкарів, уряд Куби звернеться за інтервенціею до Злучених Держав.

Буджет м. Львова.

У пятницю 8. березня ц. р. управа м. Львова радила під проводом віцепрезидента д-ра Островського над преліміпером буджету на 1935-36 рік. Звичайні і надзвичайні видатки замикаються квотою 17.981.230 зол., звичайні і надзвичайні доходи сягають 18.001.269. Надвишка доходів над видатками сягає 70.039 зол.

Вчора управа розглянула видатки на міську адміністрацію, які зреферував през. В. Дениківич і видатки управи маєтків. Після дискусії прийняла буджет обох цих відділів. У суботу відбудеться дальша дискусія над буджетом.

Чи призадумувалися Ви колись над тим

чому саме КАЛЬОДОНТ?

Щоби зуби були здорові і гарні ціле життя, треба їх щодня чистити і то докладно. Чи саме не тому треба дбайливо вибрати засіб до плекання зубів?

3 прикмети промовляють за Кальодонтом

1. Лагідна піна дістається до всіх місць, де щіточка не досягає.
2. Ідеально делікатна паста чистить емалію.
3. Сульфорицинолеат на підст. д-ра Бройнліха, який там міститься не дає творитись небезпечному назубному каменеві.

KALODONT

ПРОТИ НАЗУБНОГО КАМЕНЯ.

Большевицькі збройення на Совітській Україні.

Большевицька преса щойно тепер оголосила промову заступника коменданта военної округи на Сов. Україні Амеліна, яку він виголосив з нагоди 17 роковин істнування червоної армії. У своїй промові Амелін подав деякі вістки про зміцнення відділів червоної армії на Совітській Україні. Число військових літаків на совітській Україні збільшилось в останніх трьох роках на 100 відсотків. Технічне озброення війська покращало. Число танків збільшилось в шестеро. На кордонах Сов. України побудував большевицький уряд твердині з бетону і заліза.

1358 залізничих катастроф за два місяці в СССР.

Слідча комісія почала свою діяльність.

Новий комісар комунікації Каганович створив спеціяльну слідчу комісію, яка має дослідити причини постійних катастроф, які трапляються щодня на большевицьких залізницях. За останні два місяці в центральній Росії було 1358 більших або менших залізничих катастроф. Більшість тих катастроф спричинила сама залізнича адміністрація, через свою недбайливість або необережність

—o—

Залицянки большевиків до Японії.

З Токіо повідомляють: Большевицький уряд згодився створити мішану мирову комісію, яка буде полагоджувати прикордонні конфлікти між СССР і Манджу-Ко. Японська преса пише, що японський міністер закордонних справ задумує виступити з ініціятивою підписати договір про ненапад між СССР і Японією. Японія згодиться на такий договір під умовиною, що большевики полагодять раніше інші спірні справи.

—o—

Союз Китаю з Японією і затривоження великих держав.

З Шанґаю повідомляють: Наладнання співпраці Японії з Китаєм викликало велике затривоження великих держав. Японський щоденник „Йомусі" повідомляе, що посол Злучених Держав у Китаю Джонсон запропонував нанкінському урядові скасування прав екстериторіяльности в китайських пристанях. Представники В. Британії, Франції та Італії теж погоджуються на добровільне поступневе скасування прав екстериторіяльности, яке мають їхні громадяни на основі договорів. Зате представники великих держав домагаються від нанкінського уряду, щоби Китай не підписував з Японією двосторонніх договорів, які нарушували би інтереси інших держав.

Китайський уряд заборонив місцевій адміністрації в Північній Китаї утруднювати приватним особам виконувати їхне звання. Одночасно заборонив обмежувати право власности під претекстом бойкоту японських товарів або організування протияпонського руху. Цей розпорядок пояснюють як виконання обіцянки, яку марш. Чан-Кай-Шек дав японському послові у Китаю Аріоші.

Клопіт Франції з паніслямським рухом в Африці.

ПАРИЖ, 9. 3. ПАТ. На засіданні сенатської комісії закордонних справ сенатори вислухали цікавий реферат про ісламським рух у північній Африці. Референт підкреслив, що теперішне положення в Сирії, Альжирі і Мароку дуже напружене з огляду на расові і релігійні конфлікти. Ці конфлікти викликали здебільша закордонні впливи, в першу чергу німецькі. Референт звернув увагу на зріст паніслямського руху, який обхопив Малу Азію і тягнеться до Атлянтійського Океану на заході та до Тихого Океану на сході. Тому референт домагався, щоби всіми ісламськими справами керував один уряд, залежний безпосередньо від премієра. Домагався теж зміцнення політичної і господарської структури у північній Африці.

Масові ревізії та арештування серед націонал-соціялістів у Бельгії.

БРЮСЕЛЬ, ПАТ. В окрузі Еупен-Мальмеди у Сен Віт бельгійська жандармерія перевела одночасно 100 ревізій між німецькими націонал-соціялістами. При ревізії жандармерія забрала більшу кількість однострою пробоєних відділів, брошури і пропаґандові летючки та список членів націонал-соціялістичної партії у Бельгії. Жандармерія арештувала багато осіб, висліди слідства держать у тайні.

Перестуди

в нашім кліматі
трапляються
часто;
але також
часто помагає

Аспірина

Мала таблетка, а успішна.
Можна її дістати у всіх аптиках 3/16 3-4

Міські Театри у Львові, в неділю 10. березня.
Великий Театр
год. 7·30 — Нині **„ПЕРЕНОСИНИ"**
К. Г. Ростворовського.
Драма людської нужди і справедливости.

в Театрі Різнородностей
Нині год. 7·30 веч.
„5 перед дванайцятою"
Фіра сміху і несподіванок найліпша комедія сезону!

Волосні вибори.

КОЛОМИЙЩИНА.

Вибори до волосних рад відбуваються в Коломийщині, як і вибори до сільських рад, переважно на підставі компромісу. В першій половині лютого відбулися волосні вибори у волостях: 1) Вербіж Вижний: на 20 радних вийшло 19 українців і одна полька; 2) Коршів: на 16 радних — 10 українців, 6 поляків, 3) Космач: на 12 радних — 9 українців, 2 поляки, 1 жид; 4) Камінки Великі: на 12 радних — 5 українців і 7 поляків. До кінця лютого волосні вибори мали скінчитися в цілому повіті.

Вибори в повіті веде виключно Повітовий Народній Комітет (УНДО). Ніхто інший, зокрема як повітовий провід радикальної партії, виборами не займався. Члени тієї партії во місцях співпрацюють з Повітовим Народнім Комітетом, що дуже не подобається їхньому проводові. Між іншим кількох визначніших членів радикальної партії во місцях увійшло до волосних рад або намічені до волосних управ

РОГАТИНЩИНА.

Рогатинський повіт поділено на 11 волостей. В перших днях березня ц. р. в деяких волостях відбулися вже вибори волосних управ. По великих зусиллях і трудах у кількох волостях завдяки організації, яку започаткував Повіт. Народній Комітет у Рогатині, вдалося здобути можливо корисний вислід.

Рогатин: 12 радних українців (7 УНДО, 1 УСРП, 3 безпартійні, 1 ББ), 6 поляків. Війт — Михайло Ліщак (УНДО), підвійт — поляк, лавники — 2-ох українців (1 УНДО, 1 безпартійний) та 1 поляк.

Конюшки: 17 радних українців, 3 поляків. Війт — Василь Мацук (УНДО), підвійт — Петро Іванців (УСРП), лавники — 2-ох українців (УНДО) та 1 поляк.

Княгинячі: 10 радних українців, 9 поляків і 1 жид. Війт — поляк (людовець), підвійт Андрій Кузик (УНДО), лавники — 2-ох українців (1 УНДО, 1 УСРП) й 1 людовець. Війта і підвійта староство не затвердило.

Підгайці: 11 радних українців, 1 „руський" і 8 поляків. Війт — о. Михайло Петрів (УНДО), підвійт Василь Кулик (УНДО), лавники — 1 українець (УНДО), 1 „руський" і 1 поляк. Війта і підвійта староство не затвердило.

Пуків: 14 радних українців (6 УНДО, 3 УСРП, 5 безпартійних), 6 поляків. Війт — Стефан Бандура (УНДО)), підвійт поляк, лавники — 2-ох українців (УСРП) та 1 поляк.

Бурштин: 10 радних українців, і 6 поляків. Війт — М. Парипа (УНДО), підвійт — Петро Федунків (УНДО), лавники — 1 українець (УНДО) й 1 поляк. Війта і підвійта староство не затвердило.

З 3-ох волостей ще не маємо виспіду виборів. Знаємо тільки, що в трьох мають більшість поляки.

Галька

Молочна чоколяда для всіх!
Табличка 100 г. — 50 сотиків.

БРАНКА.

ГІТЛЄР ПОБУДЕ ДВА ТИЖНІ В БАВАРІЇ.

ЛЬОНДОН, 9. 3. ПАТ. Райтер повідомляє з Берліна: Мін. Найрат приняв англійського амбасадора й поінформував його, що Гітлер проведе два тижні в Баварії, щоб видужати після перестуди. Та сподіються, що гостина мін. Саймона в Берліні могтиме відбутися перед кінцем місяця.

Із судової салі.

За намагане вбивство поліцієнта.

У суботу, 9. березня ц. р. відбувався перед судом присяглих у Львові розправа проти підс. Дмитра Труша. Трибуналові проводив суддя Двожак, обвинувачував прок. Ольберек. Підсудного боронив обор. **д-р В. Старосольський.**

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Прокуратор притягнув підсудного Труша до відповідальности за намагане вбивство поліцієнта Фелікса Шляхціковського. В дні 7. квітня 1934 р. Фелікс Шляхціковський прийшов вечором до Піддубець пов. Рава Руська. Коли доходив до церкви почув стріл.

Коли Шляхціковський зайшов на цвинтар побачив у бабинці церкви Григорія Крису, якого запитав, хто стріляв. З Крисою був ще один мужчина і він по хвилині стріляв тричі до Шляхціковського і зранив його в обойчик. Виявилось, що це стріляв підс. Дмитро Труш, який утік і скривався до дня 26. липня 1934 р. В дні 25. липня 1934 р. прийшов підс. на приходство у Скнилові до о. Тимотея Ковалюка з проханням висповідати його, кажучи, що є ранений. Запевнав, що його напали грабіжники і ранили. Другого дня поліція підсудного арештувала.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНОГО І ПРИСУД.

Підс. Дмитро Труш, 22-літній швець з Піддубець, без майна, заперечив свою вину, кажучи, що стріляв в гору. По переслуханні свідків присяглі потвердили вину підсудного і трибунал засудив його на 15 років вязниці. Оборонець підсудного зголосив касацію.

Останні вісти з Греції.

ПОВСТАНЦІ ЗБОМБАРДУВАЛИ АТЕНИ І САЛЬОНІКИ?

ЛЬОНДОН, 9. 3. ПАТ. Райтер повідомляє з Олександрії: Кружляють непровірені поголоски, що фльота повстанців збомбардувала Атени. Кажуть, що уряд прем. Цалдаріса уступив. Грецьке посольство в Льондоні заявило, що не має потвердження цих вісток.

РИМ, 9. 3. ПАТ. Італійська преса пише, що контрторпедовець повстанців збомбардував залізничий шлях Сальоніки-Атени. Кружляють поголоски, що літаки і кораблі повстанців збомбардували Сальоніки, викликуючи переполох серед населення.

ПОВСТАНЦІ МОБІЛІЗУЮТЬ.

СОФІЯ, 9. 3. ПАТ. На занятій території повстанці переводять мобілізацію кількох річників.

БОМБАРДУЮТЬ МІСТО ДЕМІР ГІСАР.

СОФІЯ, 9. 3. ПАТ. Нині рано в год. 8.30 урядова ескадра літаків збомбардувала місто Демір Гісар. Відгомін вибуху бомб чути було на болгарськім кордоні. Бомбардування літаків зачаткувало наступ урядових військ

—o—

З кінової хроніки.

— **Двобій режисера з критиком.** У своєму часі повідомляли ми про велику релігійну фільму з життя Ісуса Христа п. з. „Голгофта", яку викінчили у Франції. Відомий французький журналіст і критик Жувенель виєднав собі дозвіл приглянутися монтуванні сцен, а опісля дуже гострою критикою виступив проти відомого французького режисера Дівівіера. Обурений режисер накинувся з дуже неприличною лайкою на журналіста в часописі „Комедія". Жувенель прислав своїх заступників. Одначе до двобою не дійде, бо Дівівіерові заступники славний артист Гаррі Бор і драматург Вільдрак не годяться полагодити справи поєдинком, а радять до громадянського суд.

Успіх польської фільми. Як відомо, в Москві відбувається тепер міжнародний фестіваль фільмового мистецтва, на якому виєвітлювали нову польську фільму п. з. „Молодий ліс". Кажуть, що публика приняла фільму з великим захопленням. Відомий режисер Пудовкін мав сказати, що це найкраща закордонна фільма.

Найновіша фільма Марлєни Дітріх має заголовок „Есванська примха", який мають заступити новим, дальше оригінальним: „Жінка це чорт"... Партнером Марлєни є якийсь Цезар Ромеро, що має бути подібний до відомого красуня, небіжчика Рудольфа Валентіно.

Гаррі Бор, знаний з фільми „Нужда" і „Давід Гольцер" гратиме ролю Івана Гізного у фільмі під цією самою назвою.

НОВИНКИ

— **Хочете мати добре футро,** ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— **Чи Ви пили вже каву з цикорією „Луна?"** попробуйте, а переконаєтеся, що буде Вам дуже смакувати, бо цикорію „Луна" виробляє наша кооперативна фабрика зі здорових сирівців, вирощених нашими селянами. Тільки її якість і конкурежійна ціна є запорукою, що все і всюди жадатимете лише цикорії „Луна". 130 1-2

— **Землетрус коло Станиславова.** З Станиславова сповіщають, що кілька сіл в околиці Станиславова навістив сильний землетрус. Багато хат і господарських будинків сильно позарисовувалися. Люди в паніці втікали в поля, бо боялися згинути під рухомищем домів. Особливо сильно тряслася земля в тих селах, де населення не купувало цукорків „Фортуни Нової". 1016

— **Не кожна** пані-господиня знає, що купуючи молоко і масло в „Масласоюзі", може там рівночасно купити будинеий порошок „Аброза" і приладити дешевим коштом смачну і поживну лакомінку. 1091 1-2

— **З Молодої Громади.** Неділя 10. III. год. 18. „Святочний Оселедець". Вступ для членів і запрошених гостей. 1093

— **Зізд українських лікарів і природників.** Організаційний Комітет природничої секції пригадує, що 20. квітня ц. р. відбудеться відкриття Зїзду. У зв'язку з цим проханемо всіх природників, математиків і фізиків зголошувати реферати. Останній речинець зголошування минає 15. березня. Письма слати на адресу: Природ. Музей Н. Т. Шевченка, Львів, вул. Чарнецького 24/II. пов. — *Організаційний Комітет.*

— **Нові шкільні куратори.** Міністер освіти поручив аж до відкликання виконування обовязків візитатора шкіл на терені кураторії львівської шкільної округи директорові гімназії в Станиславові Левицькому та директорові гімназії в Золочеві Войтиневі.

— **Французький консуль у Львові.** Жан Етієн Мегре дістав відзначення Почесної Легії за свої заслуги на попередньому становищі представника Франції в Коста Ріке. Як відомо, його перевели з центральної Америки до Львова кілька місяців тому. Теперішній французький консуль у Львові має великий хист до чужих мов і завдяки цьому легко орієнтується у новому середовищі.

— **Рятункове поготівля у Львові** давало в місяці січні ц. р. першу лікарську допомогу 2394 особам. М. і. було 28 самогубних замахів, 19 випадків затруєння газами, 9 різною поживою, 5 наглих смертей. Стверджено 14 випадків переїхання автами або трамваями, а вкінці 1042 випадки відморожень.

— **Співацький турнір у Львові** відбудеться 17. ц. м. заходом союзу польських співацьких і музичних товариств. До турніру стане 12 мужеських і мішаних хорів, які виконають твори відзначені і виріжнені на торічнім композиторськім конкурсі. Турнір відбудеться в салі польського Музичного Товариства.

— **Помер Олександер Дембський.** У середу 6 березня ц. р. помер у Варшаві сенатор Олександер Дембський у 79 році життя. Покійний був одним з членів основників і визначним діячем П. П. С.

— **Присуд на комуніста.** Перед львівським судом присяжних відбулася розправа проти студента політехніки Іллі Гавсмана, арештованого в листопаді м. п. в часі комуністичної масівки на

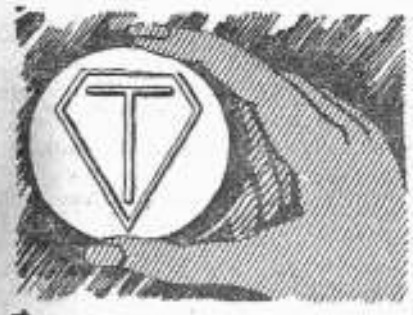

Грипа загрожує Твому здоровлю!

Ту малу таблетку Тогаль вживати при грипі. — При вживанні таблетки Тогаль у дозі 3 таблетки 3 до 4 рази денно зазнаємо полекші при чому гарячка паде. — Отже як почуєш перші дрижаки, не гайся ні хвилини, зажий негайно Тогалю! Оригінальні таблетки Тогаль дістанете в найближчій аптиці.

Togal

Галицькій площі, коли хотів виголосити промову. Придержаний Гавсман вирвався з рук поліційного агента, ударив його в лице і хотів утікати, але його зловлено. Перед судом відповідав за державну зраду, протидержавну агітацію і напад на поліциста і дістав за те 5 літ вязниці.

— **Припинення нотувань цін помаранч.** Комісія нотувань цін при пром. торг. палаті у Львові постановила припинити нотування цін помаранч на найближчий тиждень. У торговельних колах пояснюють цю постанову деяким хаосом з цінами помаранч з огляду на дуже сильну подачу, отже конкуренції та можливости зишкових тенденцій.

— **Загострення при еміграції до Колюмбії.** Колюмбійський уряд повідомив польську еміграційну владу про загострення формальностей, звязаних з еміграцією до Колюмбії. Крім контракту праці від імігрантів вимагається представлення 200 долярів від особи, а не як досі 100 долярів.

— **Львівська хроніка.** В альтані при вул. Потоцького ч. 96 знайшли тіло замерзлої, коло 50-літної жінки, що шукала там захисту. — З магазину меблів „Дім штуки" при вул. Фредра ч. 1. вкрали злодії з залізної касети 500 зол. та векслі. В огнетревалій касі, яку теж розбили, не знайшли нічого. — В мешканні Маркуса Гохнера при вул. Котлярській ч. 16. викрито тайну фабрику спірту.

— **Політичне вбивство.** В лісі біля Надчиць пов. Дубно знайшли труна Метода Чумака з Дяткович. Є познаки, що Чумака вбито з політичних мотивів. Свого часу він належав до комітету, що кермував бойкотом ярмарків на Волині. Тоді членів цього комітету, що виступав під комуністичним прапором, арештовано і позасуджувано на кари 1 до 6 літ вязниці. Одинокий Чумак утік перед арештуванням і скривався в тайному місці, боячись пімсти своїх однопартійців, які закидували йому двозначну ролю, а то й провокацію.

— **Краєва хроніка.** В Городенці арештовано Мар'яна Завідняка і М. Романка за крадіж в суді і ріжничій школі. — В Золочеві арештовано Якова Ясінського, секретаря магістрату і голову т-ва міських службовців за спроневірення 4.000 зол. на шкоду цього товариства.

— **За двоженство.** Окружний суд у Коломиї розглядав справу Миколи Дідушка з Городниці, обвинуваченого в двоженстві. Вернувши з російської неволі, він оженився в 1920 р. у Шишківцях на Буковині з Зеновією Хвалибогою, з якою жив тільки 17 тижнів. Опісля її покинув, вернувся до Галичини і в Топорівцях оженився тому два роки з Оленою Атаманюк. Довідалися про це перша його жінка і зажадала від нього розводу. Коли Дідушко зажадав від неї 50 долярів відступного, справою занявся суд. Скінчилося тим, що Дідушка засуджено на рік вязниці з припиненням на 5 літ.

— **Коси вартости 10.000 зол.** В Надвірній живе одна панна, що попри вроду мала теж чудове волосся. Залюбився в ній молодий адвокат з Коломиї й обіцяв з нею оженитися, але під умовинною, що вона обітне свої довгі коси, яких він як поступовий джентельмен не зносить. Рада-нерада дівчина вволила його бажанню і втяла собі коси. Одначе згодом нарічений показався слабшим джентельменом і зірвав з дівчиною. Тепер вона зоскаржила свого невірного обожателя до суду, домагаючись 10.000 зол. відшкодування за втрачені коси.

ВІДГУКИ ДНЯ.

БАБИН КУТ.

В далекій, мрячній, але конституційній Англії основалося дивне село. Якась пані невіста, зневірившись у вірність мужчин, „відійшла на пустиню", заложила щось ніби скит, ніби лавру, а біля свого житла поставила таблицю: „Вступ мужчинам без ріжниці віку заборонений". Мужчини — народ згідливий, а ними як з дітьми: заборонений, то заборонений! Оминали жіночу обитель десятою вулицею, тим більше, що основниця не була першої молодости, а від уродження не грішила красотою. Булаб ціла імпреза пішла в забуття, якби не жіночий рід. Відома річ, що кожна вістка розходиться між ними блискавкою, а ця — як дві блисканки.

— Я вам кажу, пані...
— Цікаво!...
— Хто казав?...
— Коли?...
— Як вона називається?...
— Браво!...
— Нарешті!...
— Досить мені того. Йду також...
— І я...
— І я...
— І ми...

Багато є в світі зневірених, ображених і звуджених жінок. Все це одного дня спакувалось і рушило туди, де: „Вступ мужчинам без ріжниці віку заборонений!..."

І так повстав Бабин Кут.

Як воно по англійськи називається — не знаю, але напевно подібно.

Газети пишуть про те дивне село цікаві речі. Видно якийсь репортер жіночого полу побув уже в Бабиній Куті, щоби приглянутись ближче.

Отже: Всі фахи виконують жінки. Ковальки кують, римарки шиють, дзвонарки дзвонять, войтова урядує, шевця робить черевики і так далі і так далі. На краю села стоять поліцаянтки і коли якийсь член поганого роду заблукає під село — женуть у потилицю і викидають як пчоли трутня. Тільки одного фаху не виконують: не припрівлюють рогів, бо нема кому.

А всеж таки один мужчина має право вступу в Бабин Кут. Листонос. Англійський закон не дозволяє на жіночих листоносів і амазонки мусять з тим погодитися.

Гай-гай! Є добрі посади на світі, але щож — далеко, за водами, за горами і тому недоступні нашому братові.

Хібаб...

Кожний приклад, добрий чи злий, є дуже зараз'ливий. Не сумніваюся, що і в нашій маленькій країні назбирав би хоч на один присілок жінок, яким обрили мужчини. Ануж за день-два каратне пас вістка, що — кажімо — на степах Пантелихи заснувався Бабин Кут.

Напевно виїхалоб зі Львова два особні поїзди.

Один — з мешканками мужчинофобського присілка.

Другий — з кандидатами на... листоносів.

Галактіон Чіпка.

— **Жахливий вибух у горальні.** В селі Вільків гроєцького повіту вибух у горальні котел. Сила вибуху була така велика, що будинок горальні знищило цілком, а дах кинуло на кількадесять метрів. Зпід румовища добули трупи механіка Шидловського і робітника Стиковського та кількадесять сильно потовчених осіб, яким на місці дали першу лікарську поміч.

— **Смерть на рогах бугая.** З Вільна повідомляють, що в маєтку Коотики біля Вілейки склалася страшна подія. У хліві урвався з ланцюха бугай і вхопив наймита, Яна Валая, що давав йому паші, на роги, пробивши йому черево. Опісля з наймитом на рогах почав бігати як скажений по хліві. Врешті виломив двері і вибіг на подвіря. Серед фільваркової служби настав переполох. Прибігли власник фільварку та інша служба і щойно з великим трудом удалося їм загнати бугая до обори і там зняти з рогів неживого наймита.

— **З Польщі.** В Мосцицах біля Тарнова має повстати фабрика алюмінія. — В Цехоцінку біля Варшави арештовано колишнього бурмістра, Мечислава Чижевського під закидом ріжних зловживань на величезну суму 215.000 зол. — Наслідком останніх морозів замерзають наново ріки в Польщі. — В Катовицях вломилися до Бельсько-Бяльського Банку злодії і забрали з каси 4.600 зол. готівкою та біжутерію на 500 золотих.

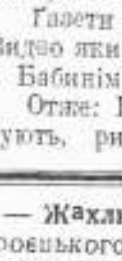

Реформацькі пігулки **ЧЕРНЕЦЬ** з маркою (Zakonnik)

регулюють шлунок, хоронять від терпінь печінки, надмірної опасистости, паморок, загоюють гемороїди і при нагнані до обструкції в загоєнню прочищуючим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 3 1/69 48—7

— **Доходи пані Рузвельтової** Жінка президента Зл. Держав відбуває тепер пропагандову подорож, що приносить їй великі доходи. За шість місяців пані Рузвельтова заробила 36.000 долярів, при чому за три радієві відчити заплачено їй 9.000 долярів. Підчас свого турне по Зл. Державах вона виголосила 52 промови, які принесли їй велику популярність і поважну суму грошей. Зарібки американської президентової є вищі від доходів її чоловіка. Але вона призначує їх на добродійні цілі.

— **Ріжні вістки.** Фінський парлямент прийняв закон про стерилізацію ідіотів і божевільних. — В Красноярську застрілено комуніста Короткова. — „Оссерваторе Романо" повідомляє, що гітлерівські агенти ведуть енергійну протижидівську пропаганду серед палестинських арабів. — У Совітському Союзі підвищили плату лікарям і медичним помічникам, призначуючи на це у 1935 р. 370 мід. рубл.: досі лікар міського шпиталя діставав 220 рублів місячно, тепер буде діставати 400. — Член американської палати Блантон поставив внесок, щоб на 10 літ заборонити вїзд до Америки чужинцям на постійний побут. — У Гамбурзі перезвали вулицю „Штреземана" на „Саарську". — Дані відкрили на острові Фінен останки великого корабля вікінгів; досліди веде відомий письменник Йоганнес В. Єнсен при співучасти археольогів. — У Копенгагені заарештувала поліція 10 чужинців обвинуваченых у шпигунстві. — Мадярський письменник Франц Мольнар дістав державний орден „Корвіна". — У Відні диригує концертовим хором правнук славного композитора Ліста граф Гравіна.

— **Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові,** вул. Чарнецького 24, мав у місяці лютому 54 катальогові числа приросту до ч. 25259 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 38 (головно неоліт з Почалів та мальована кераміка з Викторова), етнографія краєва 6, етнографія екзотична 16, гравюри 2, альбоми репродукцій 2, фотографій 12, банкнотів 6, медаль 1, цинкові кліші 2. Жертводавцями були пп.: Бережанська І., Благодір С., ред. Богдарович І., дир. Гевак С., дир. Дорошенко В., д-р Залуцький З., д-р Левицький В., Манастирський М., Маринович Р., д-р Полянський Ю., радн. Русин Ю., Самарик, ген. Тарнавський М., Тарнавський В., Ткачівський С., проф. Яремкевич Ю. та С. Яблонська. Управа Музею складає всім щиру подяку. Найцінніщим набутком являється дарована п. Софією Яблонською збірка зразків тканин та частей одягу з Індокитаю, з якої Управа Музею задумує уладити при дальшій ласкавій допомозі нашої подорожниці окремий відділ екзотичної етнографії для порівнуючих цілей.

— **Запертя.** Вже старі мистці лікарського знання ствердили, що природна гірка вода Franciszka-Józefa знаменито прочищує кишки.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ЧОГО НЕМА В СОВІТАХ.

„Заслужений артист" совітської республики Гр. Ярон звернувся до редакції „Красної Звізди" з проектом написати оперетку про... червону армію. „Серед популярних опереток — пише він — відомих авторів нема ніодної, побудованої на червоноармійській тематиці. Яку знамениту музичну комедію можна би з неї зробити!" Військова оперетка на зразок віденської — ось мрія большевиків!

З комуністичної „Правди" довідуємось, що у російських крамницях не можна дістати ні шахів ні варцаб тому, що власникам крамниць не вільно самостійно купувати їх від приватних фабрикантів — бідних людей, які виробляють їх зовсім сотнями.

ЧИМ ЦІКАВЛЯТЬСЯ НИНІ ЛЮДИ.

В Антверпені юрба ждала цими днями приїзду пароплаву з Ню Йорку, що привіз авто славного бандита Ділінгера, званого „суспільним ворогом ч. 1". Авто це купив на лїцітації якийсь бельгійський підприємець, що хоче його показувати за гроші по Европі. Це авто — мало твердиня, опанцирена, з двома автоматичними кулеметами, з апаратом, що випускає слізний газ та радіом, яким порозумівався бандит зі своїм „генеральним штабом".

Від освіти залежить майбутність — нехай кожний зложить „Дар Просвіті".

З кіна.

Кіно-ревія „Колїсей": „Белля-Донна" й ревія „Коти й залицяння".

Конрад Файт, відомий німецький актор, який невідомо чому не міг в нашому краю продовжує свою фільмову карієру у Британському виробництві „Белля Донна" це саме одна з цілої низки фільм, які накрутила фірма „Брітіш Гомон". Белля Донна значить по нашому менше-більше: „добра пані", тут це опись молодої, яка свідомо затроює на смерть свого чоловіка щоби проживати дальше з любком. Файт грає ролю нубійського володаря. Фільма вирізнується високомистецькою грою цього актора. Для любителів східної екзотики є таки саме доволі східного фолькльору.

Ревія з досі відомими акторами й новою ангажованою Булатівною. Найкращі точки з фільми „Світ сміється": „Серце"), скетч „У суді" й балетні еволюції з відомою провідною парою Рельська-Островський. Надто ансамбль виготовив однодієву оперетку з Грабовською. Заєдною у головних ролях. Є гарні співи, танці, добрі декорації, але чи нині оперетка подобається публиці, яка шукає за добрими й новими дотепами, невідомо.

ет.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. Н. Стадника.

Самбір Старий:

11. III. „Княжна чардаша".
12. III. „Бешкет у раю".
13. III. „Цецина".

Великий Міський Театр.

Неділя, 10. III. год. 7·30 веч. „Переможцї".

Понеділок, 11. III. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Різнородностей.

Неділя, 10. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою".

Понеділок, 11. III. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової".

Кіна.

АДРІЯ: „Пожежа над Волгою" та додатки.

АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Із. Кепурою).

АТЛЯНТИК: „Сестра Марта шпіонує".

БАНДА: „Король пиганів".

ГРАЖИНА: „Юдина пісня мадярської пущі" та „Спортова парада в Ленінграді".

КАСІНО: „Мальована заслона" (Ґрета Гарбо).

КОЛЇСЕЙ: „Белля Донна" (Конрад Фавт), ревія: „Коти й зальоти".

КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Ґаль і „Фзіп і Фанн у країні забаг".

МАРУСЕНЬКА: „Імітація життя" та тижневик Парамаунту.

МІРАЖ: „Чар віденського вальса".

МУЗА: „Шпіон ч. 13".

ПАНС: „Вера, Надія, Любов".

ПАЛЯС: „Веронїка", (Французіка Ґаль).

ПАН: „Тепер і завсіди", „Цілуй мене не".

РАЙ: „Ніч чудес" (жорська драма), вперше у Львові.

СВІТ: „Ніч чудес" (жорсьва драма), вперше у Львові.

СОНЦЕ: „Шанґай-експрес" і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Скамольо" (Дол Гас), ревія: „Газ але гаразд".

УТІХА: „Несамовита ніч" і ревія.

ХИМЕРА: „Спокуса диявола". (Хозе Мохіка).

Закордонне радіо.

Неділя, 10. березня 1935.

Відень (506,8) 12·05 Вок. муз. концерт (з нагоди 75. рок. Ґуг. Вольфа, 16·00 Квінтет, 21·40 Шведські романси (Раппе сопр.), **Прага** (470,4) 9·15 Ґендлеві сонати, 9·55 Нар. пісні, 12·00 „Мужик-хитрун" оп. Двожака, **Париж** (1648) 13·15 Легка музика, 15·15 Пісні при вині, 16·00 Симф. концерт, 19·30 Сим, 21·00 „Ще роз авегаль" ком. оп. Фереіра, **Бєлград** (437,3) 20·30 Цесаньки, музика, **Берлін** (356,7) 11·10 Квінтет в-дур Регера, **Кельн** (455,9) 10·45 Хор, 12·00 Нес. музика, 17·00 Концерт, **Мінхен** (535,4) 17·20 Камер. музика, **Будапешт** (550,5) 12·30 Оп. оркестра, 15·50 Циг. музика, 19·15 Форт. рецитал, **Мілянo** (368,6) 13·40 Соло на цитрі, 14·00 Легка музика, **Рим** (420,3) 17·00 Симф. концерт, 20·45 „Рандера" оп. Кальмана.

Понеділок, 11. березня 1935.

Відень (506,8) 10·10 Форт., 17·10 Легка віденська музика, 20·00 Як воюють машерують (пісні й марші), 21·40 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 17·20 Дві гуморески Фельнера на форт., 20·35 Словацькі пісні, **Кошиці** (332,1) 17·15 Для дітей, **Прага** (470,2) 12·30, 19·30 Концерт, **Париж** (1648) 21·00 Концерт, 21·55 Музика, пісні, поезія, **Мілянo** (331) 21·20 22·40 Сим. **Белград** (437,3) 17·00 Популярні мелодії в супр. орк., 20·00 „Богемь" оп. Пуччіні, **Берлін** (356,7) 9·30 12·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 13·00 Муз. вечірка, 16·30 Форт., 20·10 Танки з століть, 21·00 Ґендлеві твори (орх., хор), **Кельн** (455,9) 16·00 Пісні Штрауса й Шільхера, **Мінхен** (535,4) 15·10 Пісні (Ґедеа, тенор), 17·30 Солісти, 18·20 Цитра, **Штутґарт** (522,6) 20·10 Бах-Ґендель, **Будапешт** (550,5) 15·00 Вок. квінтет, 16·00 „Марта" оп. Фльотова, 21·40, 23·30 Циг. и легка музика, **Мілянo** (368,6) 11·30, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,3) 13·10 Легка музика, 17·30 Львощ. симф. квартет.

Львівське радіо.

Неділя, 10. березня 1935.

9·00 Ран. авд., 10·00 Польська популярна музика з гр пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сільна ревум, мист. і культ. життя, 12·15 Концерт (муз. хор), 13·00 Театр Уяви: „Мізантроп" Мольєра (фраґм.), 13·15 Муз. поранок, 14·00 Здоровлю тебе гр. пл., 15·00 Рідьн. скринька, 15·15 Пісеньки А. Димші з гр. пл., 15·35 Сільська авд. „Обіцянка", 16·00 Концерт солістів (муз сп.). 16·45 Репітації прози, 17·00 Концерт сільськ. орк., 17·40 Для ст. дітей „Бачим" Міхевича, 17·50 Культура щоденного життя: „Штука слухати", 18·00 Це таке знане (муз. сп.), 18·45 Життя молоді, 19·08 Пісні до слів Тараса Шевченка, відсп. Орленко-Прокопович (І) Лисенко: „П сня сіроми", 2) Сеницця: „було колись", 3) Кудрик: „Ой гляну я" 4) Степовий: „Сонце заходить", 5) Лопатинський „На городі коло броду", 6) Січинський: „У гаю", 19·50 Хори козаків із гр. пл., 19·45 „Олера Паяцські Очі" 20·00 Легка музика, спів, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Льожа Ґуманяків. 21·30 Що читати (Белєтристичний), 21·45, 21·47 Спорт. вістки, 22·00 Реклям. концерт. 22·15 Концерт симф. орх., 23·05 Танк. вечір.

Понеділок, 11. березня 1935.

6·50 Ранішня авд., 7·30 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт, 12·45 Кілька слів про наших дітей, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Популярний концерт із гр. пл., 13·50 Збіж. - тов. біржа, 13·55 Бюджет вістки, 14·00 Балеві спогади в гр. пл., 15·45 Розбавдени форт., 16·30 Старопольські відгомони в літературі нац. відродження на Шлеську, 16·45 Цісаї в вик. З. Протасевича, 17·00 Авд. для старших дітей, 17·15 Заг. - польська резерва, 18·43 Сусп. хвилина. 18·50 Найдостойнійший польський монарх. 18·45 Коли ґвардія матірує (гр. пл.), 19·15 Чому в нас нема телевізії, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Бандрівська - Турська з гр. пл., 19·50 Фільм. огляд, 20·00 Легка музика, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт фр. музики, 22·00 Реклям. концерт, 22·15, Спорт. комунікат, 22·17 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·21 — 5·23 зол.

Нім. марка 198—2·06, фр. франки 31·85 —35·00, шв. франки 171·20—172·00, фунти стерлінги 24·90—25·40, австр. шилінги 99·00 - 100·00, чеські корони 21·50—21·90, рум. леї 32·00—33·00, діри 44·00—45·00.

Золото: Долари 8·87—8·95, Франки фр. 34·40—34·80 Дукати 81·00—81·60, Корони 30·00—30·20 Фунти 43·00—43·50.

Срібло: 1·0 корони австр. 0·38, Рублі 1·35, Фальварки 0·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 9 березня ц. р. кооперативами платив за:

	Львово	Львів.
1 кг. масла франко маслярні	2·50	зол
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·00	„
1 кг. сиру	2·60—2·70	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові з літра 30 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану підтримана, на сиру знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 9 березня ц. р. платить свою доставщам за 1 кг. живої ваги птиці, львово подвір птахомасарні „М. С." у Львові, вул. Дельфта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	1·00 зол
Старі „	„	„	0·80 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·95 „
Індики	„	„	1·00 „
Індички	„	„	1·10 „
Пулярки	„	„	1·25 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Шануйте наш часопис!

ОПОВІСТКИ.

Вп. Пан Меценас Клим Карачевський, адвокат у Городку зложив для наїб. дітей на руки п. М. Відякової жертву 50 зол. як непринятий адвокатський honorar від п. Р. Падимарчука.

На голодуючих Яворівщини зложили дальше: Вп. Меценас Д-р Степан Федак квоту 20 зол. ВП. Онуфрій Курдицин Станиславів 2·20 зол., Проф. Балаким, Львів 20 зол., Осип Угрин, Львів 10 зол., Осип Тимочко, Медвежа 5 зол., Іван Мельник Бельско 2 зол. Мартин Миколайчук, Сокаль 1·50 зол. Складаючи за ті жертви подяку, просить Секція Допомогова при філії Сільського Господаря в Яворові посилати дальші жертви до Укоопбанку в Яворові ч. видавн. кн. 800, або чеком ПКО. ч 154.199.

Загальні Збори Товариства „Взаїмна Допомога" неприятних до служби службовиків колишньої австрійської і російської держави і емеритів, відбудуться при вул. Короля Лїшнянського ч. 25. 7. квітня 1935 в год. 10., а при недостачі потрібної кількости членів в год. 11 без огляду на число членів. — На порядку дня: 1) Відчитання протоколу, 2) Звіт з діяльности, касовий і Контр. Комісії, удїлення Центр. Виділові абсолюторії, 3) Вибір виділу і Контр. Комісії, 4) Внески справи, 5) Внески і запити. Львів, дня 7. III. 1935. Вид з.

Науку фотографії для початкуючих аматорів зачинаємо 18. III. 1935. год. 18-та. Оплата на матер.-ял 5— зол.; для членів лише 2·50 зол. Вписи в понеділок, четверги і суботи від 17—19 год. в домівці У-ФО-10, Львів, вул. Шашкевича 5. 10з4 1—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Агентів до збирання замовлень по селах на коси шукає „Живно", Львів, Жовківська 54. 20/56 6—9

Фортепіяни, короткі, найновші моделі, як нові, по низьких цінах, продає Ґанак, вул. Підсудського 21, перший поверх. 83/7 6—6

Багата партитура, котра містить у собі великий вибір від найстарших до найновших, найкращих мельодій, Христос воскрес, Ангел волане, Пастирю усну, воскрес Ісус от Гроба, рожних в рожних композиторів, партитура на міш. хор є зол. Адреса: Григорій Бартковський, Краків, ul. Wisła 11. 1090

Коперти під повадри 200/140 тґеваді і чепурні 5·90, пошевки з медальоном 1·90—2·75, яскі 75 сот., професійні плянші 4·90. Фабрика білля „Астра", Львів, Сикстуська 2. 1059

ОГОЛОШЕННЯ.

Жадайте всюди крупони, карни, бранзлеві і підошвові боки марки

9z8 **„АЛЬМА"** 3—3

які кооперативам доставляє

„ЦЕНТРОСОЮЗ"

РИЗНИЦЯ

КООП.-РАЇЗНЕ Т-ВО В САМБОРІ

пропонує свій багато засоблений склад церковних предметів, як: фелони, хоругви, прапори, стихарі, обруси, палії до обходу, суконки на дарохранительницю, ручники до чаші, літони. Процесійні образи, стінні, до іконостасів, хоругов і плащениці Хрести ручні, напрестольні, процесійні, патерниці, вічні лямпи павуки, чаші, дарохранительниці, монстранції, пісьмічними шхтарі, а хтарні, гармонійні дзвінки і кадильниці.

Евангелія і всі парохіяльні книги і друки. Найліпше церковне світло й кадило.

Кипіяни, хідники.

Приймає старі чаші до направи і позолочування й висилає вже посвячені.

Направляє старі фелони по найдешевшій ціні.

Приймає замовлення на іконостаси, престоли, пропов дниці, малювання церков, золочення іконостас з по цінах помірковання за повною гарантією так для греко-катол. як і православних церков.

Цінники даром і оплачені.

ДИРЕКЦІЯ.

ДЕШЕВО! ДЕШЕВО!

Сітки до огорожі

І. КОНРАД

Львів, Ґетьманська 22.

1056 1—6

ПЯЧНА перший ряд по зниженій цінах на дотепних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.** 89 26—33

МІСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЬВІВ, УЛ. СОБІСЬКОГО Ч. 16.

улаштовує похорони, випозичає теж повози, коні тощо на шлюби.

973 4—5

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

ЛЬВІВ, РИНОК 10.

ВИКОНУЄ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ І НАЙДЕШЕВШЕ ТВОРИ, БРОШУРИ, АФІШІ, ЧАСОПИСИ ТА ВСІЛЯКІ ІНШІ ДРУКИ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Ч. 65 (13.963). Львів, в'второк 12. березня 1935. Pocktowe opłate opłaconо ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перед ювилеєм ґімназії „Рідної Школи" в Городенці.

Цього року в місяці травні Городенщина святкує 25-ліття існування ґімназії „Рідної Школи" ім. Т. Шевченка в Городенці. Щоб гідно звеличати ці роковини, вибрано комітет для підготови свята. Головою комітету є директор ґімназії О. Яківчик.

В програму свята увійде: богослуження з панахидою за померших учнів та учителів ґімназії, похід до ґімназії, де має бути вмурована пропам'ятна таблиця, святочна академія і фестив. Крім того є проект видати з цієї нагоди книжку п. н. „Ювилей української ґімназії Р. Ш. в Городенці", як теж і ювилейні відзнаки. Це, очевидно, вимагає грошевих вкладів і фінансовий комітет звернувся з цією метою до громадянства, вірячи непохитно, що воно поспішить йому в поміч. Не треба хіба й згадувати, що тут перші повинні відгукнутись ті, що їх ґімназія вивела в люди, давчи їм у суспільстві відповідне становище.

Таксамо є в проекті товариський зїзд б. учнів. Та, як зачуваємо, це залежатиме від того, скільки зголоситься учасників. Тому в інтересі зацікавлених цією справою було б зголошувати заздалегідь свою участь.

Треба сподіватися, що це рідке свято стягне до Городенки велику кількість учасників з усіх верств українського громадянства. Зокрема не повинно там бракнути нікого, що як чи так був коли зв'язаний з цією культурною станицею Городенської Землі.

Ліквідація читалень „Просвіти" і кружків „Рідної Школи" на Лемківщині.

Не минуло й року і на всій західній Лемківщині нема вже нині ні читалень „Просвіти", ні кружків „Рідної Школи", ні кружків „Сільського Господаря", себто тих станиць, у яких кувалась освіта, культура і національна свідомість нашого населення на західних окраїнах. Зате по селах Лемківщини з поспіхом організують учителі, митна сторожа і москвофіли, яких зрештою можна почислити на пальцях „świetlicy" ім. М. Качковського. І чи це не глум, що ці утрайквістичні організації прикриваються іменем М. Качковського?

Після ліквідації українських національних організацій на західній Лемківщині, прийшла тепер черга на східну Лемківщину, себто на повіти сяніцький і коросняньский. Тепер не тільки не можна дістати дозволу на заснування нових читалень „Просвіти", кружків „Рідної Школи" та „Сільського Господаря", але йде ліквідація й існуючих наших культурно-освітніх установ. І так в останніх часах сяніцьке староство розв'язало **кружки „Рідної Школи" у Прелуках і Костарівцях,** обох селах сяніцького повіту. Існуючі ще читальні і кружки не можуть тепер добитись ніяким чином дозволу на вистави аматорських гуртків, концерти, академії тощо. Прорістним доказом на це є заборона сяніцького староства, яке не дозволило філії Т-ва „Просвіта" в Сяноці вшанувати память проф. М. Грушевського академією в дні 24. лютого ц. р. Свою заборону староство мотивувало острахом „за публичну безпеку".

Одначе національна свідомість наших лемків уже так зросла, що все те тільки гартує їх до дальшої праці в загально-українському національному напрямі.

До Берези Картуської.

Політична поліція заарештувала недавно в селі Янківцях на Кремінеччині студента данцігської техніки Павла Біласюка, який передтим повернувся до дому з Данцігу і вивезла його до Берези.

Невдалий атентат на папу Пія XI.

Французький щоденник „Ле Жур" оголосив сенсаційну вістку свого римського кореспондента про невдатний атентат на папу. Перед кількома днями зголосився у Ватикані якийсь мексиканець, прохаючи авдієнції в папи Пія XI. Ватиканське бюро дістало такі некорисні вістки про особу мексиканця, що коли він удруге зголосився по відповідь, ватиканська сторожа негайно його арештувала. Підчас ревізії сторожа найшла в мексиканця схований на грудях штилет. Виявилося, що арештований мексиканець брав визначну участь у релігійній боротьбі в Мексику.

Криваві бої між поліцією, військом і страйкарями.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК НА КУБІ.

ГАВАНА, 11. 3. ПАТ. Між страйкарями і поліцією та військом дійшло до кривавих боїв. Кільканадцять осіб вбили, багато ранили. Нині вранці на вулицях знайшли 10 трупів. Нині вночі почався генеральний страйк. Поштові і телеграфічні уряди теж не працюють. До страйкарів прилучилися комуністи, які нападають на військо. Рух на вулицях завмер. По місті кружляють тільки поліційні і військові стежі. В Гавані оголосили стан облоги. В місті відчувається недостача харчів.

Безпосередні розмови між В. Британією і Німеччиною необхідні.

ЛЬОНДОН, 11. 3. ПАТ. Льорд Льочіян пише у „Таймсі", що безпосередня розмова між В. Британією і Німеччиною є необхідна для замирення Европи. Тому слід уже скінчити з відокремленням Німеччини та перевести приязну дискусію про майбутність Европи на площині загальної рівноправности. Задумані розмови між. Ідеалом у Варшаві і в Москві не матимуть успіху, якщо деяких справ заздалегідь не обговориться у Берліні.

Італія далі висилає військо до Африки.

ПАРИЖ, 11. 3 ПАТ. Авас повідомляє, що з Котаріо на Сицилії відплив до Східної Африки корабель „Лягуна" з військом і воєнним матеріялом. З Неаполю відплив корабель „Аргентина", який везе зі собою 1100 вояків. Корабель причалить ще до Триполісу, звідки візьме 300 вояків.

З Риму повідомляють: Крім мобілізації 1/4 річника з 1914. р. військовий щоденник заповідав бранку добровольців від 16. до 30. квітня ц. р. Бранка до корпусу карабінерів буде необмежена.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло".

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Наукова фундація „Національний Музей" у Львові.

Львів, 11. березня 1935.

Дня 17. листопада 1934. р. затвердило львівське воєвідство статут Української Наукової Фундації „Національний Музей у Львові". Після поладнання деяких формальностей у зв'язку з введенням у життя нового статуту приступлено в лютому цього року до утворення нової Кураторії Національного Музею. Кураторія уконституювалася дня 1-го березня 1935. і почала свою працю.

З уваги на новий статут Фундації „Національний Музей" бажаємо звернути увагу кількайширших кол нашого громадянства на цю незвичайно важну установу та причинитись таким чином до більшого зацікавлення нею.

Передовсім кілька інформаційних дат і пояснень про те, як дійшло до утворення цієї установи.

Ще 29. грудня 1905. р. заснував теперішній галицький митрополит Андрій Шептицький окремим нотаріяльним актом наукову фундацію п. н. „Церковний Музей у Львові". Завданням фундації було збирати і зберігати цінности українського культурного, зокрема церковного життя. Фундацію вивінував основник двома реальностями у Львові, а саме при вул. Міцкевича ч. 11. і при вул. Замарковського ч. 2., яку набув за ціну 135.000 австр. корон, і при вул. Петра Скарги ч. 10., набуту за ціну 18.000 австр. корон. Крім того основник передав Церковному Музеєві збірки книжок, рукописів, церковних рим, ікон та образів. Згідно з фундаційним актом фундацією завідувала Кураторія, зложена з 8-ох членів. До Кураторії входили: 1) делегат львів. Митрополії; 2) делегат львів. греко-кат. Капітули; 3) професор університету українець філософічн. виділу; 4) професор університету українець теольогічного виділу, 5) професор політехніки українець; 6) учений-правник українець; 7) професор середньої школи українець по спеціяльности історик; 8) делегат родини основника. Першу Кураторію призначував о. митрополит Андрій. Пізніших нових членів Кураторії основник тільки затверджував. Уже в першому фундаційному акті основник застеріг собі право надати фундації статут і правильник з метою кращого введення її в життя. Першим директором Музею був призначений проф. д-р Іларіон Свенціцький. А першим головою Кураторії був вибраний пок. о. офіцял Андрій Білецький.

Музей сильно розростався і мав таку різнородну масу цінних збірок, що первісна його назва „Церковний Музей" не відповідала вже змістові установи. Тому то Кураторія Музею прийняла на своєму засіданні дня 18. грудня 1909. р. постанову, щоби просити основника змінити назву установи на „Національний Музей імени Митрополита Андрія графа Шептицького". Основник пішов на стрічу побажанням Кураторії і нотаріяльним актом з дня 11. липня 1911. р.

ОСТАННІ НОВОСТИ
на плащі, костюми, сукні 727
вже надійшли до фірми
Дім Моди
для П. Т. Урядників на 5 рат
Львів, Марійська пл. 4.

заміна назву Фундації „Церковний Музей у Львові" на іншу, а саме, на „Національний Музей у Львові". Щоби фундації запевнити відповідне приміщення для збірок о. митрополит Андрій набув контрактом купна-продажі з дня 10. липня 1911. р. для фундації за суму 234.000 австр. корон реальність і дім при вул. Мохнацького ч. 42. По переведенні відповідних адаптацій у новонабутому будинку перенесено туди все майно музею, а дня 13. грудня 1913. р. віддано його святочно до загального вжитку українського громадянства.

Респриптом з дня 29. серпня 1911. р. галицьке намісництво затвердило фундацію та зарядило переведення інтабуляції права власности згаданих трьох реальностей на користь фундації „Національний Музей у Львові". Інтабуляцію переведено судовим актом з дня 1. квітня 1912. р.

Музей далі розвивався і розростався. Перебув і важкі часи російської окупації, яка скінчилася для нього прикро, бо з Музею вивезено багато цінних збірок до Росії. Вони повернули до Музею вже по війні. Задив за ними і відшукував їх за большевицької влади директор Музею проф. д-р Ів. Свенціцький.

У червні 1926. р. о. митрополит Андрій передав Кураторії Національного Музею на дальше вивінування фундації суму 21.400 американських долярів. Згідно з бажанням фундатора за ці гроші треба було купити дім, прибутки з якого мали йти на утримання музею. Одначе велика тіснота в музею вплинула на те, що Кураторія за згодою основника поїхала купно дому і приступила до розбудови Музею при вул. Мохнацького ч. 42. Тепер стоїть там уже ціле нове велике крило, зверху ще не викінчене, в якому найшло приміщення багато цінних збірок, що досі були замагазиновані. Кошти будови цього крила винесли з кінцем 1933. р. 159.030 зол. Вони покриті з готівкового вивінування фундації сумою 21.400 амер. долярів з 1926. р. Решту цього вивінування Кураторія зужила на сплату іпотечного довгу в сумі 15.418 зол., який тяжив на фундаційній реальности при вул. Мохнацького ч. 42. Після доведення будови крила до теперішнього стану Кураторія рішила за згодою основника для окончного управильнення правних відносин фундації зложити фундаційний статут і внести на його затвердження до відповідної влади. Статут уложено, а дня 17. листопада 1934. р. затвердило його львівське воєвідство.

Згідно з новим статутом завданням фундації „Національний Музей у Львові" є: „представити на зібраних памятках стан українського національно-культурного життя в історичному, а по змозі також у бічучому розвитку, та ширити серед широких народніх мас любов і пошану до культурних памяток української старини, щоби цим робом піднести національну культуру".

Майно фундації складається з основного й оборотового майна. До основного належать музейні, архівні, бібліотечні збірки, реальности і недвижимости та капітали, що їх фундація у будучині набуде, чи хтонебудь їй дарує або запише. До оборотового майна належать: а) дублети музейних, архівних, бібліотечних збірок та музейні, архівні й бібліотечні предмети, що є вилучені з основного майна і б) фундаційні видавництва. Основне майно фундації є ненарушиме по всі часи. Виймок творять фундаційні недвижимости, якщо на продажу котроїсь з них буде рішення Кураторії і дозвіл державної фундаційної влади. При тому гроші з проданої недвижимости можуть бути вужиті або на розбудову Музею, або на закупно іншої недвижимости. Всі свої видатки покриває фундація прибутками з оборотового майна.

Фундацією управляє Кураторія. До неї може належати найбільше 15 членів. Кураторія урядує пять літ. Продовж життя основника фундації рішення кураторії, якими вона іменує своїх членів, вимагають до правосильности затвердження основника. Основник має право брати участь у засіданнях Кураторії з рішаючим голосом. Крім того має він право знести та признати неважним таке рішення Кураторії, яке було незгідне з метою фундації, або було шкідливе для її розвитку.

Так виглядає в головних нарисах фундація „Національний Музей у Львові" та її новий, тепер обовязуючий статут. Основник фундації, великий меценат української культури, галицький митрополит Андрій Шептицький вложив у неї великанське майно і прецінні скарби в музейних та бібліотечних збірках. Під теперішню пору Музей представляється дуже богато і добре. Він поширений вибудованим свіжо великим будинком (крилом), але має, на жаль, за мало прибутків на своє утримання. Щедрий основник далі йде йому в поміч у скрутних хвилинах. Але Він уже не в силі вкладеть в нього більше, ніж досі вложив. Тому долею цієї фундації мусить тепер пильніше зацікавитися наше громадянство. Воно мусить стати меценатом належного й гідного його вивінування, такого вивінування, яке забезпечилоб Музеєві не тільки скромне бодай життя, але й необхідний розріст.

*

КУРАТОРІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ.

На основі затвердженого львівським воєводою 17. листопада 1934 р. статуту Наукової Фундації „Національний Музей у Львові" члена ми Кураторії стали: відпоручники — Гр. Кат. Митрополії о. кан. офіц. **А. Ковальський**, Гр. Кат. Митрополичої Капітули **о. кан. д-р В. Лаба**, Монастиря „Студіон св. Івана Хр." **о. ігумен Климентій Шептицький**, Гр. Кат. Богословської Академії **о. ректор д-р Й. Сліпий**, Родини Основника **гр. Лев Шептицький**, Т-ва „Просвіти" **ред. В. Мудрий**, Союзу Прихильників Національного Музею **м-р М. Терлецький** і директор Національного Музею **д-р І. Свенціцький**. Отсі члени вибрали на засіданні дня 22. лютого 1935 р. дальше членами представника української фільольогії і письменства **д-ра Івана Брика**, українознавства **д-ра В. Щурата**, права **през. В. Децикевича**. На своєму засіданні дня 1. березня 1935 р. Кураторія уконституувалася так: головою Кураторії вибрано **през. В. Децикевича**, заступником голови **о. ігум. Климентія Шептицького**, секретарем **д-ра І. Брика**. Членами Контрольної Комісії стали: **о. офіц. А. Ковальський**, **м-р М. Терлецький**, референтами: адміністраційним **о. офіц. А. Ковальський**, фінансовим **м-р М. Терлецький**, збірок **д-р В. Щурат**, видавництв **о. ректор Р. Сліпий**, виставок **о. кан. д-р В. Лаба** і пропаганди **ред. В. Мудрий**.

ЧОРНА КАРТИНА НАШОГО СЕЛА.

ПРОМОВА СЕН. Ю. ПАВЛИКОВСЬКОГО ДНЯ 4. БЕРЕЗНЯ Ц. Р. НА ПЛЕНУМІ СЕНАТУ ПРИ БУДЖЕТІ МІН-СТВА ХЛІБОРОБСТВА Й ЗЕМ. РЕФОРМ.

(Дослівний переклад зі стенограми.)

III.

ЗНИЖКА ПЛАТЕНЬ РОБІТНИКІВ.

Приймаючи ціни з 1927-28 року за 100, показчик цін всіх артикулів дав нам стиснення ножиць, промислового рамени на около 29 прц., а коли йде про скартелізовані промисли, то тільки 12,4 прц.

Водночас бачимо, що сирівці в тім самім часі падуть на 17 прц., бачимо, що платні робітників і видатки тихже робітників на удержання обнижуються з 265 зол. заробітку в 1929 р. місячно на 4-особову родину на 135 зол. в 1934 р. Повстає питання, чи те затиснення ножиць від промислового рамени, що йде в напрямі хліборобство, не діється виключно коштом робітника й кон'юнктури цін на сирівці. Та поважна знижка цін сирівців на 17 прц. і поважна знижка платень промислових робітників насуває дуже поважні сумніви, чи навіть при тій знижці цін промислових виробів не калькулює промисл так, що його дохід нетто може бути далеко вищий, хоч є низькі ціни. Розумію, що ніякий промисловець не признає мені цього. Отже питаю, чи не булоб вказане тепер, по думці заповідження і п. премієра Пристора з 1931 р. і п. премієра Козловського з цієї трибуни тиждень тому, а теж п. міністра промислу й торговлі, при цьому заповідженому рівнанню цін промислу вниз, при цьому звороті фронтом до села, чи не булоб вказане розглянути і рух промислового рамени сам у собі, щоб або не кривдити людей, якщо мої завваги слушні, або щоб з того витягнути деякі внески, якщо мої завваги, оперті на індексах та на обсерації фактичного життя, слушні.

ТРИ Й ЧОТИРИ РАЗИ ТЯЖЧІ.

В дуже короткому нарисі займу ще становище до двох підойм, що ними уряд підважує крізу. Перша підойма — це заповідь знижки грошевих оплат селянства в користь держави, самоврядування і т. д. Отже що до податків і додатків до податків мушу сказати, що податки це дуже великий тягар для селянства. За індексами можна сконстантувати, що ґрунтові податки й додатки до податків у прирівнанні до цін сільських продуктів сьогодні тричі тяжчі, а навіть, як це казав ми. Четвертинський, якщо взяти під увагу підвишку податків і додатків між 1929 р. і сьогодні, чотири рази тяжчі, як це було в 1927-28 р.

Далі є слушно, щоб не обтяжувати селянства соціяльними чинитьбами, бо направду з тих чинитьб, що їх оплачують всі умові й фізичні робітники, в дійсності ні одні ні другі не мають нічого. Але про те була вже мова при буджеті мін. суспільної опіки.

З ґрунту хибне і несправедливе було обтяження самоврядного буджету тим 5 прц. додатком до буджету в користь Фонду Праці. Мого становища більшість тоді не поділяла і той додаток введено; але тепер при цій реформі, требаб територіяльне самоврядування, що тією репер'кусією витягає зі села гріш, звільнити від цього податку, тимбільш, що про безробітного, який гине з голоду на селі, ще журиться ніхто.

СКІЛЬКИ ЗАБИРАЮТЬ ПОДАТКИ?

Сама податкова реформа, яку переводили вже і в рільничих палатах і тепер опрацьовують у соймовій комісії, мусить направді довести до зниження податкових тягарів, бо коли для прикладу перечислити готівковий оборот в Галичині на 1 га землі — випаде біля 55 зол. З того далеко більше, як половину готівкового доходу забирають державні податки разом з додатками.

Говориться про скреслення податкових заległостей. Це є квестія, яка дрібного селянина направді не цікавить. Дрібне селянство платить податки, з податками залягає тільки велике хліборобство. Хочу звернути увагу на абсолютну потребу охорони дрібного селянина перед спекулянтом. Вже не говорю про ті екзекуційні методи, що панують на селі, але звідки скарбові уряди палати можуть давати накази для села на податок від нерухомостей. Недавно в львівськім повіті, мабуть, що сен. Гломбінський згадував про те, що ті, які зобовязані платити тільки ґрунтовий податок, подістали накази на податок від нерухомостей разом з екзекуцією.

П. премієр Козловський згадував про великі жертви, які понесло підприємство Польські Державні Залізниці (П. К. П.), а посередно скарб через знижку тарифф. Знижка тариф ще неповна. Ми, селяни, на сході рішуче не відчуваємо тієї знижки і маємо зовсім інші претенсії до знижок, які треба би перевести, по думці заяви п. премієра, з допомогою міністра хліборобства.

Мушу підчеркнути, що акція впорядкувати чинитьби села на піддержку буджетів, за яку ми боролися роками, почалося. Я хотів би всеж таки бачити, щоб її перевели успішно до кінця.

П. премієр заповів м. і. знижку цін нафти. Ця знижка дуже потрібна, але ще більш потрібна, поза переведеною вже знижкою, дальша знижка цін сірників і солі, дарма, що ціни на сірники диктує спілка, що експльоатує сірниковий монополь. Дня 26. січня 1931 р. я перестерігав з отієї трибуни, що хоча шведи дуже високо вироблені етично люди, чого не був доказом шеф тієї спілки, як згодом виявилося, але в техніці переведення експльоатації потрібна дуже точна контроля. Того нема. „Кресові" сірники направді далеко дорожчі від кормальних, бо вони далеко гірші й коробки на половину штук менші.

Дешеві білі дні
з 40% зниженою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Щодо знижки цін монополевих виробів, як спірт і тютюн, то наш клюб зі суспільних оглядів не має окремих побажань. Нам йде про знижку першорядних артикулів першої потреби й масового споживання, а не шкідливих для здоровля і шкідливих суспільно товарів.

КОМУ ЦЕ ПОТРІБНЕ?

Друга підойма, про яку вже сьогодні говорилося так, що можу говорити коротко, булаб дальша інтервенція й забезпечення оплатного збуту сільських продуктів на краєвих і закордонних ринках, хоч, як заявив п. міністер, обем цього ринку малий. З тим можна згодитись, але маю вражіння, що при відбудові суспільного господарства, як цілости, консумція буде більша, а вже й тепер, при приференції деяких сільських продуктів, продукованих у краю, може бути обем внутрішнього ринку збільшений. Це булаб друга підойма, що має спричинити поворот оплатности сільських господарств і привернути покупну силу села, а тим самим оживити ціле господарське життя. Тільки якщо ці дві підойми працюватимуть справно, може акція віддовження, що почалася у 1933 р., а цього року розбудовується дальше, принести рятунок загибаючому селянству. Бо успішність віддовження залежна тепер у великій мірі від того, що головні причини дальшого задовження села будуть усунені. А темпо самої акції віддовження повинно бути швидше.

В межах так поставленого плану уряду для рятування селянства треба, підчеркую це з п. сен. Потворовським, залишити селянам свободу організаційного зусилля, суспільного зусилля їх творчих сил і в організації продукції і в організації збуту хліборобських продуктів. А ці зусилля, що їх у великій мірі двигаємо на власних плечах, у власних українських суспільно-господарських організаціях, уряд як цілість, всупереч опінії п. міністра хліборобства, з 8. лютого ц. р., або консеквентно паралїжує, або ломить. Тим здержує уряд нашу акцію, що має на меті піднести культуру села, здержує хліборобський поступ українського населення. А це немаловажне, коли зважити, що українське селянство після польського найважніший віллам національного господарства Польщі і його продукція в тих умовинах у краї, в яких тепер живемо, творить 1/3 продукції хліборобства в Польщі. Питаю, чи воно потрібне? Кому це потрібне? До чого має довести така метода, якщо навіть творчі сили народу, що працюють згідно з господарською програмою держави, мусять ломити й нищити для чийсь плянів.

Думки на часі.

За віднову взірцевого наукового варстату Р. Ш. в Косові.

Знаємо про те, що на Гуцульщині є люди, які займаються гуцульською різьбою. Хто не бачив гарних різьблених річей і не подивляв великого мистецького таланту наших гуцулів! Різьба ця основана на питомій гуцульській орнаментиці.

Є мистці гуцули, виробляють гарні річи, збувають їх, заробляють гроші і все в порядку. Але річ у чому іншому. В останніх роках внаслідок спопулярнізування гуцульських виробів ці вироби розходяться в більшій скількости і от через те і через господарську кризу наплодилося в Косівщині дуже багато майстрів, які продукують гуцульські деревляні річи. Нпр. у Москалівці п. Косова майже в кожній хаті як не роблять килимів, то виробляють гуцульські деревляні річи, головно різьблені й інкрустовані. Таких майстрів нарахують не на десятки, але на сотки.

І це булоб би в порядку. Люди збувають свій товар і є прибуток. Одначе внаслідок поширення цього промислу до його продукції взялося багато самоуків, які не мають ані вродженого дару до того, ані не набули відповідного знання у людей, що продукують дійсно мистецькі річи. І от з рук отих самоуків, без вродженого хисту і вишколу, виходять річи, на яких чистої і гарної гуцульської орнаментики ані сліду. Вправді люди ті наслідують гуцульський спосіб окраси, одначе на їх виробах ані сліду гуцульщини і тому ті вироби не мають мистецької вартости. Тими дивоглядами без вартости засипують тепер ринки збуту, через що розвиток і поширення дійсної і вартісної гуцульської різьби сильно терпить.

Дотепер не маємо установи, яка берегла б чистоту гуцульської орнаментики в різьбі й інших виробах і давалаб напрямок розвиткові тої орнаментики. Такою установою є завжди фахова школа, або так званий взірцевий науковий варстат і лиш така установа може берегти й поширювати чистоту гуцульської орнаментики.

Ніяка кооператива тут не поможе, бо кооператива по своїй суті береже матеріяльний бік справи і причинюється хіба лиш до поширення збуту, значить: полагоджує торговельну справу своїх членів. Справа мистецької сторінки гуцульських виробів стоїть у кооперативному підприємстві з природи річи на другому пляні.

Свого часу Рідна Школа вела в Косові взірцевий науковий варстат, який мав саме на меті поширити гуцульські вироби, і то на більші розміри, та берегти чистоту гуцульської орнаментики у всіх виробах мистецького характеру, які продукує Гуцульщина. Власне оцей варстат мав з часом перемінитися в дійсну фахову школу, яка булаб огнищем гуцульської мистецької культури. На жаль, ця справа не була поставлена як слід, бо до неї взялися в більшости люди, які не розуміли гаразд справи, внаслідок чого взірцевий науковий варстат Р. Ш. в Косові вже четвертий рік нечинний, а майно його поневіряється і помалу нидіє. А весь дорібок, на який складалися люди прихильні справі, пропаде.

Справа дуже важна і думаю, що Головна Управа Р. Ш. повинна її не заспляти й негайно урухомити згаданий варстат. При цьому слід би його так зорганізувати, щоби всякі персональні зміни управителя і завідуючих органів кружка Р. Ш. в Косові не могли потягати за собою уверухомлення заведення, та постепенно прямувати до створення в Косові фахової школи.

М. Г.

Приємна та цікава лєктура
це збірка оповідань
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
ЛИПНЕВА ОТРУТА
Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

Відповідають Німеччині.

ПАРИЖ, 11. 3. ПАТ. „Пті Парізієн" пише, що міністерство закордонних справ передало німецькому амбасадорові у Парижі відповідь французького уряду у справі недунайського пакту, якої домагався німецький уряд в дні 31. січня ц. р. Одночасно німецький амбасадор у Римі одержав відповідь від італійського уряду в цій самій справі. Щоденник запевняє, що французька та італійська відповідь зредагована ідентично завдяки порозумінню між Парижем і Римом.

Міські Театри у Львові, вівторок 12. березня.
Великий Театр
год. 7·30 — Нині „ПЕРЕНОСИНИ"
Зворушливий життевою правдою твір К. Г. Ростворовського

в Театрі Різнородностей
Нині год. 7·30 веч.
Капітальна комедія
„5 перед дванайцятою"
Гумор, дотеп, акція повна несподіванок.

Д-Р БОРИС КУДРИК.

Тверда школа для музик.

У 250-ліття уродин Гендля й Баха.

Цього року ввесь музичний світ святкує 250-ліття уродин Гендля й Баха. Роковини це справді незвичайні. Бо правда, за останнє десятиліття перебули ми неодні великі музичні роковини. Згадати (йдучи хронольогічним порядком) соті роковини смерти Бортнянського, Вебера, Бетовена, Шуберта, — відтак після дволіттьої перерви 175-ліття уродин Моцарта, 200-ліття уродин Гайдна й 100-ліття смерти Клементія, 100-ліття уродин Брамса й 50-ліття смерти Вагнера й Сметани. Аж ось спільні роковини уродин двох оцих музичних геніїв, довкола яких вирінають найважливіші проблеми. А це проблеми, яких не можна легко збути кількома реченнями, а вже тим менше лицювали би тут бомбастичні фрази, що так часто їх чуємо під памятниками великих людей. Ці проблеми хто зна, чи не найбільшим тягарем падають саме на нас музичних педагогів. На мою скромну думку справді так.

Вже сама спроба загального схарактеризування творчости їх обох разом — не одного в протиставленні до другого — нелегка. Гендель і Бах, два найбільші контрапунктисти XVII ст. — за мало! Два „королі фуг" (якто кажуть „король вальсів") — щось є на цьому, але неважеж і поза ними нема справді геніяльних фуг, хай буде хоч поодиноких? Два музики рефлексійного напрямку, далекі від т. зв. народу, т. зв. популярности, контрабігун до осьтаких наївних популяристів, як Шуберт, Верді чи Дворжак — це знову дешева, ба, трохи банальна фразеольогія, підшита домородною дилетантщиною, а що найменше — характеристика невірна. Бо виходило би з того, що Гендель і Бах, це якісь оранжерійні типи, що жахаються рости на звичайній землі, це якісь власними мріями розпещені хмаролази, що сторонять від усього людського, наче нечистого. Тимчасом навпаки це типові виразники крицевої народньої сили, стовідсотково рідні діти своєї землі, кормлені соками народу, що можна пізнати навіть там, де — як нераз у Гендля — форма виразу запозичена зі сфери дворів і палат. Тільки народність — da Völkische — себто становище композитора до т. зв. народу — не нації! — не всюди однакове. Не слід бачити в Шуберті, Вердім чи Моцюшку „единоспасительної догми" для тих, що бачать свій ідеал у композиторі національного напрямку. Та найважніше те, що вжерті фрази в роді „наївно-популярний мельодик", „рефлексіоніст" і ще які інші цього роду є звичайно дуже недостаточні для характеристики. Бо й навіть Моцарт і Шуберт, т. зв. „наївні" типи, нераз послугуються рефлексією — а саме оба наші ювіляти Гендель і Бах, працювали навіть у найскладнішій поліфонії не менше легко й швидко, ніж напр. Верді в куди „легшому" своєму жанрі. Навпакиж Брамс, що працював поволі не так „дебудь і колибудь", дав особливо в ділянці пісні неодно, що звучить наче просто з уст народу!

В кожнім разі, якби ми не боролися з трудношами спільної характеристики Гендля й Баха, одно можемо напевне сказати: Гендель і Бах це в усякому разі національні композитори.

Нас, українців, як націю, що так важко бореться за гідне для себе місце в світі, цікавить живо всякий прояв націоналізму в духовій творчости, зокрема в музиці. Тому, коли я з цього місця зачислив Гендля й Баха до національних композиторів, не помилюся, що як жива реакція на цей мій вислів, вирине в цій хвилині проблема: Гендель, Бах і українська суспільність, або ясніше: Чим вони обоє можуть нам бути близькі та цінні?

Заки прийду до розвязки питання, позволю собі освітлити справу становища нашої нації до їх обох трохи історично. Зачну від часу, коли починається в нас свідоме музикування під егідою національного відродження. Так звана перемиська епоха (Вербицький-Лаврівський) стояла, як у нас часто кажемо, під знаком німецької музичної культури. На ділі була це оперна італьо-французщина, перепущена через призму коли німецьку, то вже не чисто-германську (нордійську), лише австрійську, підмішану славянським елементом. Бідермаєрівська гомофонічна культура. В репертуарі напів німецької придворної „капелі" Снігурського находилися деякі твори віденських класиків і що найвище уривки з ораторії „Смерть Ісуса" Граун (що тямив ще часи Гендля й Баха, але прилюбільш до італійської оперної гомофонії), та все-таки переважали Обер, Россіні, Конрадин Кройцер, а в ділянці фортепіяну (коли був хто піяністом) бриллянтна школа Гуммля. На порозі останньої четвертини XIX ст. забувається весь оцей класицизм.

(Докінчення буде.)

85-ліття президента Чеськословацької Республики.

(Кореспонденція з Праги).

Українці у Празі вшанували 85-ліття народин през. Масарика величавою академією. В салі Геольогічного Інституту зібрались усі політичні угрупування й організації, щоби віддати пошану та виявити вдячність творцеві чеськословацької держави, її славному президентові й одному з найзначніших людей сучасної Европи за його гуманне відношення до української еміграції, за підтримку її культурних потреб. Українська еміграція, як відомо, знайшла в Ч. С. Р. повний захист і досягла поважних культурних здобутків.

Академію відкрив коротким вступним словом проф. д-р І. Горбачевський, голова почесної президії, зложеної з представників різних угрупувань, після чого український хор відспівав чеськословацький і український гимн. Відтак прийшов до слова представник зах.-української еміграції інж. М. Галька, який подав характеристику особи Масарика, як великого чеського вченого, фільософа, політика і стратега, як творця чеської держави й духового провідника модерної европейської демократії, що її осередком є нині чеськословацька республика. Промовець, згадавши про загально-европейське політичне положення, про проблему Сходу Европи та українську справу, що є нині однією з найпекучіших справ міжнародньої політики, вказав на незвичайно важке положення українського народу і звернув увагу на недавню промову міністра Косцяловського. На думку української демократії із західних земель за кордоном, говорив він, рятунком для українського народу є йти за голосом европейської демократії та скорегувати національний фронт відповідно до нового положення.

Черговий промовець проф. М. Славінський, представник респ.-дем. партії, говорив про Масарика як людину і вождя чеського народу, а врешті проф. Н. Григорієв, представник соціялістичного клюбу, у своїй промові підходив до великої постаті Масарика зі становища соціялістичного.

Відтак проф. д-р І. Горбачевський закрив святочну академію окликом: Президентові Масарикові „слава", що всі присутні грімко повторили тричі

Українська Загальна Енцикльопедія

закінчена.

Появився останній — 28-ий зшиток Української Загальної Енцикльопедії з тому „Україна" (30-ий і суплемент вийшли вже раніше) і тимсамим маємо перед собою ввесь закінчений твір, на який деякі передплатники ждали як останній рік щораз більше нетерпляче, вряди-годи навіть сумніваючись, чи нарешті він буде закінчений. До 28. зшитка долучені таблиці до тому „Україна", що доповнюють ілюстрації у тексті і цілком тепер маємо перед собою повну картину цілого твору.

Таблиці заслуговують на спеціяльну увагу. Є тут етнографічна, геольогічна і фізична мапа України і сумежних країв, карта густоти та розміщення населення і корисних копалин на наших землях, кольорові таблиці з українським загальним одягом і військовим, з вишивками, гаптом та писанками, огляд у репродукціях характеристичних зразків нашого малярства, різьбарства, граверства, вжиткового мистецтва, архітектури, кераміки, килимів, українські гроші та поштові марки (колірові таблиці та мапи вперше виконані тут у Львові в „Уні").

Факт, що наша перша Загальна Енцикльопедія не вийшла у тому річниці, в якому видавці обіцювали її дати — зовсім нормальний. Великі чужинні енцикльопеді, головно перші, завсіди спізнювали свої річниці, надибуючи у збірній праці непередбачені труднощі. Праця над нашою енцикльопедією припала на роки тяжкої, непередбаченої економічної кризи; число передплатників енцикльопедії не збільшувалось, а меншало часто при найкращих бажаннях тих, що хотіли були придбати собі такий твір. З кільнадцяти співробітників, розсіяних по різних містах, прилязаних до свого щоденного стамка, не всі могли працювати ввесь час так рівномірно, щоб постачати точно потрібний матеріял; кожний мав свої інші, не менше важні обовязки. Траплялись випадки, коли автори, які взяли на себе якусь статтю чи ділянку мусіли зректись її за недостачею часу чи необхідного під рукою матеріялу, — тоді редакція „У. З. Е." мусіла звертатись до інших співробітників, підшукувати їх, просити.

Не можемо на цьому місці входити в критику цього збірного твору. Це зроблять у свій час поодинокі спеціялісти, а й практичну вартість зможуть оцінити ті, що будуть нею користуватись як підручником. Тут мусимо тільки пригадати, що загал і деякі поважні установи не вірили, що першу українську енцикльопедію зможе взяти на себе приватне видавництво без великих фондів. Коли появився й проспект зі списком співробітників еліта нашої інтелігенції не завагалась вголосити свою передплату, дарма, що вимальна ціна „У. З. Е." була розмірно дуже висока. І тільки завдяки тій підтримці нашого громадянства видавці могли зібрати необхідні фонди на друк, папір, репродукції, редакцію, адміністрацію та авторські гонорарі.

Був час, коли економічні відносини сильно відбились на всьому апараті „У. З. Е." Не маючи відповідного кредиту, вона мусіла боротись із поважними фінансовими трудношами і не маючи на час заповіджених зшитків, не могла рахувати на приплив готівки від своїх передплатників. Треба було чимало енергії, ініціятиви, а навіть дипльоматичного хисту, щоб утримати ввесь апарат праці до кінця, задовольнити знеохочених, заспокоїти неодного перетомленого чи ображеного співробітника.

Заслугу першого великого почину має кільканадцять коломийських громадян. Душею всього видавництва від першої хвилини до останньої був п. Василь Микитчук і тільки його непохитне енергія та успіх у почате діло вміла зводити знеохочувалися і зневірювалися.

Не диво, що і нині фінансовий стан такого непопулярного видавництва, як „У. З. Е." не найкращий. Як довго видавці не мали в руках цілого твору — не могли вони його продавати. Багато наших громадян, вивчених досвідом видавництв недоведених до кінця, ждали, доки вся енцикльопедія не буде скінчена, а тепер неодин із них уже охолов до свого колишнього замірy: мати в себе першу українську енцикльопедію.

В інтересі самого видавництва, що має на меті культурну ціль є спопулярізувати її якомога швидше, так само як в інтересі громадянства є користати з неї. Українська енцикльопедія на столі грамотного українця може поширити його освіту та знання, зміцнити його національну свідомість і стати необхідною, приємною лектурою. Тільки тоді, коли така книжка стане справжньою потребою нашого інтелігентного загалу — можна буде подумати про нове поширене її видання на кільканадцять томів. І тільки тоді зможемо ми рівнятись із великими народами, що все своє культурне надбання збирають систематично у кільканадцяти томах великої енцикльопедії.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духовних потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10/1.

Затіснення співпраці держав золотого блюку.

ПАРИЖ, 11. 3. ПАТ. На прохання французького уряду приїде до Парижа в дні 18. березня ц. р. бельгійський премієр Теніс і міністер закордонних справ Гіманс.

БРЮСЕЛЬ, 11. 3. ПАТ. Запрошення прем. Теніса і міністра закордонних справ Гімапса, яке вчора надійшло від прем. Фландена, викликало живий відгук у Брюселі. Головною темою нарад французьких і бельгійських міністрів будуть економічні справи. Одночасно бельгійська делегація порушить справу товарових приділів французького уряду для Бельгії, які гостро критикують у Бельгії. Крім того обговорять положення бельгійських робітників у Франції, які працюють у прикордонних місцевостях і супроти яких видав французький уряд низку розпоряджень. Бельгійські міністри висунуть теж проєкт найтіснішої співпраці всіх держав, які належать до т. зв. золотого блюку.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 31

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Програмова стаття „Стрийського Голосу", зацитована „Газетою Народовою", походила дійсно зпід мого пера. Відносини, представлені в ній, відповідали зовсім тодішній дійсности, а поставлена в ній програма була дійсно моєю програмою і їй лишився я і дальше вірний. Думаю, що до цієї програми і нині, по 22 роках, небагато треба би додавати, або змінятн. Очевидно, що тоді така програма мусіла серед поляків, особливо коли була підлита таким сосом, як у „Газеті Народовій", викликати великий переполох і шалену ненависть проти мене. На мене і на мою стрийську політику посипались тепер з усіх боків пекольні громи. Такої людини очевидно не міг Бадені пустити до сойму і тому проти мене мусіли бути вжиті всі засоби. В короткім часі по появищій статті принесла „Газета Народова" ще таку статтю під наголовком „Ruski ruch wyborczy":

„Романчуківцям, себто опозиційним народовцем, ідеться перш усього про вибір до сойму д-ра Олесницького, хочби навіть перепав п. Романчук. Д-р Олесницький, адвокат у Стрию, добрий організатор, невтомний робітник, мистець народньої мови, палкий промовець, зумів зєднати собі і радикалів, і романчуківців, і москвофілів. Останні голосні віча були його заслугою і всюди приймали його із захопленням „Діло" тому три роки дуже настрашилось на вістку, що в Стрию, отже під проводом п. Олесницького, мають заложити руський часопис із програмою зєднання русинів. Не диво, що його проголосили першого формально кандидатом, а саме на зїзді виборців у Жидачеві дня. 19. ц. м. Зібралося там мабуть ок. 150 осіб світської інтелігенції, духовенства, міщан і селян теж із судових повітів миколаївського і журавенського. Духовенство і світська інтелігенція заявили, що лишають вільну руку міщанам і селянам у виборі кандидата і не думають на них впливати. Міщани й селяни поставили кандидатуру д-ра Олесницького, яку й прийнято одноголосно.

Д-р Олесницький мав півторагодинну промову, з якої „Діло" подало короткий зміст. Бесідник поставив м. ін. таку засаду дотично національних потреб русинів: змагати всіми силами до того, щоб вийшов державний закон про національні меншини, який увійшов би до конституції як її складова частина. На полі руської політики дотично поляків заявився кандидат „в основі" за згодою, але тільки на підставі рівности й запротестував проти всякої курателі поляків над русинами. Щож до відношення до уряду, кандидат поставив тезу, що русини мусять домагатися від кожного уряду точного сповнювання конституційних законів і рівномірного трактування обох народностей у краю: дрібними концесійками руський нарід не може вдоволятися. Врешті щодо міжпартійних відносин серед русинів кандидат сказав, що визнає їх домашньою справою, яку мають русини полагодити самі між собою; задо назовні, в соймі, повинні всі русини, без огляду на партії, виступати солідарно як представники народу, бож їх мусить лучити один інтерес — добро свого народу.

Решта тез д-ра Олесницького відібється напевно в промовах інших руських кандидатів і тоді щойно буде пора про них згадати. Є там багато загорілої, а майже дитинної доктринерії. Видно, що д-р Олесницький є знаменитим агітатором але не політиком"

(Далі буде).

З польської преси.

Проф Ст. Ґрабський у ролі морального санатора.

З „Акції Народової" (з 10. ц. м.) довідуємося, що проф. Ст. Ґрабський виголосив відчит перед членами т. зв. „Орґанізації Мисли Політичної", „Звйонзку Młодих Народовцуф" і запрошених гостей — про потребу нової громадянської культури. Названі орґанізації — це колишні ендецькі „фронди", а тепер уже ендеко-санаційні новотвори, що повстали з сецесій серед ендеків. Вже сам факт появи Ст. Ґрабського як прелеґента серед такого брацтва — дуже характеристичний для нинішніх відносин серед ендеків: остання дискусія в ендецькій пресі про підхід до української проблеми яскраво демонструвала суперечки, що існують поміж колишнім ендецьким лідером і нинішнім офіціяльним проводом Стронництва Народового; через те зближення Ґрабського до інших ендецьких сецесіоністів і мальконтентів льогічне, тим більше, що по суті саме питання національної політики розсварює Ґрабського з іншими ендеками та ендецію з санацією — найменше.

Але й цікавий відчит Ст. Ґрабського ще з огляду на той загальний ідеольоґічний розґардіяш, який панує нині в цілому польському політичному таборі, в усьому взагалі польському громадянстві: адже нема нині буквально ні одної польської політичної партії — від ендеції, через НПС і людовців до ББ включно — в якій не було гострих ідеольоґічних внутрішніх суперечок та ідеольоґічного провалу.

При нагоді згадуваного прилюдного виступу Ст. Ґрабського (отвертий лист до Ст. Ґломбінського) ми довідались, що одною з причин його відходу від Стронництва Народового було закинення демократичного принципу колишнього Звйонзку Людово-Народового, чи радше деякі фашистівські „ухили", проявлені також в орґанізації Дмовського „Обуз Велькей Польскі". Тому зі здивуванням читаємо тепер, що на самому вступі свого відчиту Ґрабський зробив реверанс у сторону ОВП та його пропаґанди „сильної влади". Ту сильну владу, стверджує прелеґент, Польща нині має. Однак, признаючи тій сильній владі право й обовязок „присмирювати опозицію, тримаючи владу і не допускати, щоби опозиція вічно гровила урядові революцією", прелеґент бідкає, що прийшло в Польщі банкрутство „всіх без виїмку політичних таборів" через те, що „табор, який нині репрезентує в Польщі офіціяльний напрямок сильної влади, не є ідейним табором у тісному розумінні того слова. Напрямок надає йому не ідея, але воля одної нечисленної групи, а радше одної людини". Прелеґент причину банкрутства всіх польських політичних таборів бачить у боротьбі за владу; тимчасом охота служити батьківщині, а не думка про спосіб правління повинна бути підставою політичної діяльности. „Засада служби справі, служби Батьківщині, є підставою, фундаментом громадянської культури".

Прелеґент порівнює підстави громадянської культури поляків вперед війни і після неї, стверджує, що перед війною вона стояла багато вище та впевняє, що „треба зовсім інакше ставитись до власного уряду, ніж до займанецького". Тепер, мовляв, існує переломовий період, який проте є позбавлений прикмет громадянської культури. Як на доказ прелеґент вказує на польську молодь, яка — хоч у 2/3 виховане в національному дусі, війшовши в громадське життя, не відіграє належної ролі. Ставлячи потребу громадянської культури, як передумову державної сили, автор каже про три чинники морально-релігійного громадянського перевиховання народу: 1) боротьба з брехнею („правдою треба виховувати громадянство, а не брехнею"), 2) явність громадського життя (боротьба з безвідповідальністю) і 3) справедливість громадського життя...

До тих трьох чинників посол д-р Шталь (найновіший „зрадник" ендецького табору, який склав недавно сепаратну заяву у соймі та голосував за буджетом) додав четвертий: потребу протиставитись інколи прилюдній опінії, наразитися їй, хочби коштом власної популярности.

З переданого змісту відчиту Ст. Ґрабського бачимо, що чимало його тез це наче буквальне повторення аґрументів, якими від 1926. року воює санація. Але тут-же сам Ґрабський в дивному світлі виглядає на тлі метод, які він поручає санації польського громадянського життя: Адже це ноторійно відома річ, що саме Станислав Ґрабський є типічним представником макіявелізму в його найгіршій, найбільш цинічній постаті, і що засада „ціль освячує засоби", була завжди його засадою у практичній політиці. Ту засаду він стосував найяскравіше передовсім у своїй національній політиці. Відомо, що щойно після літ він признався до таких річей, як свідоме затаєння телеґрами від Найвищої Ради, що заборонювала висилку армії Галера проти українців, на те, щоби можна було її вжити саме на ту ціль („проти большевиків"), та що він свідомо йшов на знищення українського шкільництва утраквістичним законом, хоча у комісії трьох та на пленумі сойму той законопроект був представлюваний саме як уступка українцям. І т. д. і т. д., — можна би без числа вібрати прикладів на доказ, що „боротьба в брехнею", яку нині так палко боронить Ґрабський, була в практиці його політичної діяльности щонайменше якимось сентиментальним пересудом. Те саме торкається „явности громадянського життя": хто краще характеризує політичну тактику клік і закулісових махерств, як не Ст. Ґрабський своєю довголітньою тактикою?! Вкінці — „справедливість": чи можна стосувати критерій обективної справедливости супроти того, що діяв у своєму житті Ст. Ґрабський, як практичний політик і міністер?! Хто теж більше, як ендеція, оглядався завжди на „прилюдну опінію" і здав за свою популярність найгіршими демаґоґічними методами, нацьковуючи вулицю просто до погромів — проти українців і проти жидів?! Тому правдою є, що саме ендеки, і зпоміж них у першому ряді Станислав Ґрабський, стали головними винуватцями забагнення цілого польського громадянського життя.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.

ЦІНА 1 ЗОЛ. 50 СОТ.

Пересилка 50 сот. більше.

Обмежена скількість примірників.

Д-р Мирон Лисяк

лікар у Городку Ягайл.

помер після важної недуги прожившн 39. літ, дня 10. березня ц. р. Похорон відбудеться 12. березня ц. р. в Городку Ягайл в год. 10-ій рано, опісля у Львові в год. 4-ій попол. з каплиці Анатомії при вул. Пекарській на Личаківський цвинтар.

ЖІНКА І СЕСТРА З РОДИНОЮ

Зїзд деканів адвокатських палат.

Наради над проектом зміни закону про устрій адвокатури.

У суботу 9. березня ц. р. відбулась у Варшаві нарада деканів і заступників деканів усіх адвокатських палат Польщі. Нарадами проводив голова начальної адвокатської ради адв. Пасхальський. Темою нарад була низка проектів, як змінити закон про устрій адвокатури. Провідник нарад адв. Пасхальський заявив, що нарада обмежиться до справи доступу до адвокатури. Всі присутні виступили одноголосно проти відомого проекту, який зголосило коло адвокатів Польщі. Присутні заявились рішуче проти 5-річної безплатної практики адвокатських аплікантів у суді, проти обмеження самоуправи адвокатів, проти контролі адвокатів делеґатами суду і проти призначування новим адвокатам місця осідку. Делеґати адвокатської палати зі Львова і Кракова домагались, щоби адвокатські апліканти могли відбувати свою практику тільки в адвокатів. Деякі делеґати домагались продовжити адвокатську практику до 7-ох, а навіть 10-ох років. Були теж голоси за введенням дво- або трирічної практики в суді для адвокатських аплікантів.

На цьому нараді закінчились. Голова Пасхальський заявив, що предложені проекти змін закону про устрій адвокатури перешле начальна адвокатська рада всім палатам, щоби вони висловили свою думку. Чергова нарада у цій справі відбудеться коло половини квітня ц. р.

Покуття -- часть України.

Старовинна мапа з початку XVIII. століття.

Збірка мап із сімнацятого і вісімнацятого століття, яка є в посіданні п. Я. Макогона в Льондоні, містить кілька незвичайно цікавих видань, на які хотілось би мені звернути увагу наших істориків.

Про старовинні мапи України, пригадую собі, написав малу книжечку десь у р. 1922 п. сен. С. Шелухин, але на жаль, не маю її під рукою, щоби порівняти чи подав він і ті мапи, які находяться у збірці п. Макогона. Ще перед виданням книжечки сен. Шелухина появилася друком збірка репродукцій мап українських земель з XVII і XVIII століть видання гр. М. Тишкевича (CARTES DE L'UKRAINE par G. Levasseur de Beauplan (1650), J. Baptiste Homann (1716) et Nikolas Visscher (1735) publiées d'après les originaux appartenant à la Bibliothèque de l'Abbaye d'Einsiedeln par Michel Tyszkiewicz). Разом 6 репродукцій. В тому одна мапа України видання Йоана Баптиста Гомана з Ніремберґа з початку вісімнацятого століття, яка є теж в збірці п. Макогона. М. Тишкевич подає, що ця мапа винята з „Атласу Новус-а" Гомана з року 1716. В архівах Британського Музею не найшов я такого видання „Атлас-а". Натомість найшов „Атлас Новус" Гомана з року 1730, але там тої мапи нема. Вона подана окремо під роком 1720.

Та — не про це я хотів писати. Мене зацікавила найбільше мапа Покуття, зладжена на підставі картоґрафічної знимки ім. Боплана (чи не з р. 1650) і видана в році 1725 в Амстердамі.

Величина тої мапи є 530—440 мм. У долішніх її кутках декоративні прикраси в кількох кольорах з типами людей, які правдоподібно мають представляти типи покутян, але ті типи дуже зідеалізовані. Напис мапи такий:

UKRAINAE PARS
quae
POKUTIA
Vulge dicitur.
Per Guil, le Vasseur de Beauplan S. R. M. Poloniae Archtn. Militaren etc.

Значить, провінція України, звана Покуттям. Отже, коли в сімнацятому столітті цю мапу рисовано (і то архітектом-картоґрафом на польській службі), Покуття було частиною України. Цікавий історичний документ, про який навіть мало істориків знає.

Границі Покуття обведені жовтою краскою, а сумежні краї красками рожевою (Поділля і Трансильванія) та зеленою (Волощина і Червона Русь).

У лівому куті мапи подана скала в милях 1) польських, 2) українських (на мапі „міллярія окраїнка") і 3) німецьких. Через цілу територію проведено розстріленими буквами напис **Pokutie.**

Границі тодішнього Покуття („части України") були такі: на полудне: ріка (Чорний) Черемош аж до його устя в Прут недалеко міста Снятина. На заході: від устя Черемоша, по лінії на північ аж до Дністра, приблизно до міста Червоногороду, який лежить вже на подільському боці. Північний захід: лінія Дністра аж до місцевості Мартинова (по другому боці подане містечко Качківці). Північний схід: границя йде скісно на полудневий схід, понад Войнилів і Калуш, до Карпат. Схід: хребет Карпат.

Хоч назви на мапі подекуди поперекручувані, але з них легко розпізнати міста і села, які й сьогодні існують. Так напр. Товмач поданий як Пльомач, Калуш — Калюша і ін. Станиславова на мапі ще нема. Головні місцевости такі: Галич, Коломия, Снятин, Тисьменица, Товмач, Калуш, Єзуполь, Войнилів, Добрилів, Заболотів.

У Карпатах нема зазначеної ні одної більшої місцевости. На мапі займають Карпати більшу третину поверхні Покуття. Поміж ріками Лімницею і Бистрицею назначені р. злоги ліси. Вони сягають і вовз Бистрицю, майже до Прута, о околицю сіл Товмачика й Івановець (зазначених на мапі).

До опису старовинних мап українських земель думаю ще раз повернути, описуючи атлас Йоана Янсена з року 1666, в якому поміщена велика мапа України, майже в її теперішніх етноґрафічних границях, від Галичини по Донеччину і поданий географічний опис України (під назвою „Україна"). Ця мапа находиться також у збірці п. Макогона.

Д-р В. Ю. Кисілевський.

(Льондон).

По світовім успіху „Світ сміється“ вирібня СОВКІНО — МОСКВА випродуковала другу музичну фільму:

Перша фільма з життя комсомольців. — — — **„Нові Люди“**

Вкоротці на екрані кіна АТЛЯНТІК.

З природи й техніки.

НАЙБІЛЬШЕ ВГНУТЕ ЗЕРКАЛО СВІТА.

Астрономічна обсерваторія на Мавнт Вільзон в Пасадені в південній Каліфорнії занята тепер будовою величезного зеркального телескопу, якого вгнуте зеркало з пятиметровим проміром буде найбільшим вгнутим зеркалом світа. При помочі цього телескопу задумують американські астрономи поробити хвилеві знимки місяця, виявити проблему каналів Марса та сфотографувати спіральні мряковини.

Згадане вгнуте зеркало будуть шліфувати з величезної скляної плити. Відлив цієї плити був незвичайно важкий. Передовсім треба було усунути зі скла бульки повітря. Тому треба було цілу скляну масу стопити в печі і відтак перевезти розтоплену масу з печі до відливної форми. Ця форма мала особливі прикмети: вона мусіла видержати весь тягар скла, високу температуру його, а рівночасно мусіла дбати про те, щоби розтоплена маса не остигала за швидко, бо в такому випадку виступають у склі шкідливі напруги. Крім цього відливна форма мусіла бути дірчаста (коровата), щоби перепускати газовні зложення у скляній розтопленій масі повітря.

Охолодження відлитого скляного бльоку відбувається таким робом, що спеціяльні електричні огрівачі дбають про його постійну температуру. Після відлиття бльоку держали його продовж 50 днів у температурі 500 ступнів Ц. З цього часу після кожних 30 годин обнижують його температуру на 1 ступінь так, що відлитий бльок осягне кімнатну температуру щойно після півтора року (відлили бльок 2. грудня 1934 р.). Чи цей відлив удався, можна буде сказати щойно у жовтні цього року. Тоді завезуть його залізницею у спеціяльнім возі з Корнінг (у стейті Ню Йорк), де відливали його у скляній гуті, над беріг Атлантійського океану, а звідси панамським каналом до Льос Анджелес у Каліфорнії.

Шліфування цього бльоку на вгнуте зеркало відбудеться у каліфорнійськім технольогічнім інституті в Пасадені. Це шліфування буде робитись дуже поволі, щоби у склі не виступили нерівности внаслідок льокального огріття. У противнім випадку промені, що походять від зірки і відбиваються від зеркала, не перетнуться ніколи в одній точці. Щоби при помочі цього зеркала одержати якнайбільшу натугу світла, не будуть його посріблювати, а тільки наложать на нього дуже тонку верстовку глини (алюмінія). Річ у тому, що алюмінієве зеркало відбиває значно більше фіолетних промінів, ніж посріблене зеркало. Якщо дійсно вдасться вишліфувати це величезне зеркало, тоді примістять цілий зеркальний телескоп на Мавнт Пальомао у південній Каліфорнії.

А. Л.

✝

Ігнатій Дзерович

емер. судця Апеляційного Суду у Львові, радник Митрополичої Консисторії, бувш. радник Митрополичої Консисторії, бувш. през. Окр. Суду в Зоочеві і радник двора помер дня 11. березня 1935, по довгій і тяжкій недузі, прийнявши Найсв. Тайни в 77-ім році життя. Перенесення тлінних останків з каплиці Бернардинів до родинного гробівця на Личаківськім цвинтарі від будинку на Личаківськім цвинтарі відбудеться в середу 13. ц. м. в год. 3 ій попол.

Поминальне Богослуження

за спокій душі Пок. відправиться в Архикатедральній Церкві св. Юра в четвер 14-го ц. м. в годині 8. рано.

РОДИНА.

Нові повновласти для президента.

ВАРШАВА, 11. 3. ПАТ. На плянарнім засіданні в середу 13. березня ц. р. сойм розгляне новелю до розпорядку президента про організацію бірж, 21 урядових проектів законів, між ними проекти будови нових залізничих шляхів, зміну закону про податкові залеглости, зміну закону про кризовий додаток від державного доходового податку і т. д. Крім того сойм розгляне проект закону про повновласти президента видавати розпорядки зі силою закону. Урядовий проект уповажнює президента видавати розпорядки з силою закону аж до дня скликання законодатних установ на звичайну сесію. Ці повновласти не торкаються зміни конституції. Виконання цих розпорядків доручає проект премієрові і всім дотичним міністрам. Цей закон з повновластями для президента обовязуватиме від дня оголошення.

Новий франц. амбасадор у Польщі.

ВАРШАВА, 11. 3. ПАТ. Міністер заграничних справ Бек повідомив нині французького амбасадора Ляроша, що президент висловив свою згоду на предложення французького уряду, який призначив новим амбасадором Франції у Польщі Леона Неля. Йому тепер 46 літ.

—o—

З ТОВАРИСЬКОГО ЖИТТЯ.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ „ОСНОВИ“.

„Основа“ зуміла доказати в суботу, що справді має хист у карнавалових імпрезах. Молодь з цілого Львова, а то й околиці, залягла просто три тїнкові салі у касині „почтовців“. Прийшли прощати пузатого Короля Карнавалу, якого місце мав уже за кілька годин занятий худерлявий аскет — Піст. Вечерниці почалися традиційною коломийкою, яку повів дир. Шепарович, а далі йшли вже модерні танки. Був настрій, був темперамент, були зізхання, сцени вздрости й захоплення — і все це тонуло в шаленому крутіжі фокстрот-польки, яку кілька разів повторювала орхестра Яблонського. Взагалі успіх вечерниць треба завдячувати в першій мірі збільшеній орхестрі, яка в числі десяти осіб грала дуже добре. У малій салі грала друга орхестра п. Костюка. В обох буфетах теж повно гостей, а найбільше любовно законспірована молодь ховалася в підземеллі — в окремо уладженому барі, де при темно-червоному світлі й при звуках паризької гармонії танцювала сентиментальні танґа.

Жаль було дивитися, коли ранком світанувало денне світло до салі, а орхестра збиралася вже виходити: прощанням не було кінця. Мило не плакали дівчата. А вже найбільшим добродієм показався якийсь філянтроп, що вже по відході орхестри бубнив сам на фортепіяні напереміну вальчика й танґо „Дванадцять годин“.

Напови гостей говорив сам, що вечір має успіх, моральний і матеріяльний. Всі ті, яким довелось бути на цих незвичайно симпатичних вечерницях, попрощали карнавал направду вдатно.

(ст.)

З кінової хроніки.

— Шерлі Темпляй дістає дарунки. По першім успіху, який добула собі ця маленька акторка першими своїми фільмами, стали напливати до неї сотні листів, а то й дарунки. Найцікавіший лист прислала їй ровесниця з Ню Йорку, пятилітня Анна Галязі, що прислала їй акордеон (музичний струмент у роді ручної гармонії), прикрашений у дрібні самоцвіти. У листі просила маленьку Шерлей, щоби шанувала акордеон, бо його робив її батько, що є тепер „з ангеликами в небі“ та щоби навчилася грати на ньому. Тепер уже Шерлей грає на акордеоні кілька пісень у найновішій фільмі „Веселі очі“

ВИБОРИ В КРАЮ.

ВИБОРИ ДО ВОЛОСТИ В БУРШТИНІ.

Дня 5. березня відбулися в Бурштині вибори до волосної управи. Радних 10 українців і 6 поляків. Українці поставили кандидата на війта Володимира Парипу, емер. учителя, на підвійта Петра Федунка, ученого студента фільософії, на лавника Юрка Дитиняка, рільника.

Такий склад не був до вподоби ані старості, котрий приїхав на вибори, ані радним полякам, що всіми силами і способами старались залякати солідарність радних українців. Староста виголосив довшу промову у виборчім льокалі та заявив, що він не затвердить виборів, якщо будуть переведені без порозуміння з ним і з радними поляками.

Пізніше в такий самий спосіб промовляв радний учитель Дудзінський виступаючи проти українських кандидатів; він заявив м. ін., що й перехід на еметитуру п. В. Парипи був спричинений тим, що він не подобався „władzy“. І в часі виборів і передтим він піднесеним голосом заявляв, що вибори не будуть затверджені. Для доповнення цілого образу промовляв ще і бурмістр В. Мигас, котрий був предсідником виборчої комісії. Всі три промовці старалися втягнути українських радних у дискусію, що їм зовсім не вдалось, бо не зважаючи на заклики, щоб радні забирали голос, всі мовчали.

Слід зазначити, що в дні виборів був пущений в рух цілий виборчий апарат з наганяями, грішми, горілкою та пивом, чим дехто думав перекупити наших радних. Але це не помогло, бо всі 19 гідно й чесно сповнили свій обовязок і віддали голоси на своїх кандидатів.

Вибір війта і підвійта староста уневажнив і розписав нові вибори на 15. березня. Тепер предсідник виборчої комісії перебрав на себе ролю посередника та скликує радних на нараду, але і йому не вдасться залякати солідарности й гідности українських радних, котрі отсим запитують, чи вибори є вільним виявом волі, чи мають бути продиктовані? Якщо це друге, то вже радше нехай буде війт іменований.

Громадянин.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80

(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Кто надішле належність складанкою П. К. О. 504.06 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а“. — Львів, Ринок ч. 10.

Завзяті бої в Македонії.

НАСТУП НА ПОВСТАНЦІВ.

АТЕНИ, 11. 3. ПАТ. В неділю вечором оголосив уряд такий офіційний комунікат: До полудня урядові війська направили міст коло Орліяко під стрілами повстанців. Опісля урядові війська повели наступ і відсунули повстанців, здобуваючи 5 гармат і 200 полонених. У ночі війська намагались здобути місто Серес, опісля наступатимуть на міста Драму і Кавалля. Урядові літаки збомбардували міста Драму і Сідірокастро. Кілька осіб згинуло від бомб. Повстанці покинули Сідірокастро знищивши залізничий шлях.

Кореспондент „Дейлі Експрес“ повідомляє з Македонії, що 27.000 повстанців перейшли ріку Струму і загрожують урядовим військам окриженням.

РІШАЮЧИЙ БІЙ З ПОВСТАНЦЯМИ.

Повстанці відступають.

АТЕНИ, 11. 3 ПАТ. Комунікат головної квартири повідомляє: Ґен. Кондиліс почав наступ і вирушив з третім корпусом в год. 5-ій зі Салонік та перейшов міст коло Орліяко. Літаки вилетіли годину пізніше. Повстанці не спинили наступу і відступають. Другий відділ під проводом ґен. Йоавідеса йде у напрямі мосту коло Гумаріяні. Третій відділ йде у напрямі моста коло Нігріта. В год. 11-ій повстанці покинули Неторіон і Опольово недалеко Серес. Урядові війська перейшли коло Ґумаріяні.

ЛЬОНДОН, 11. 3. ПАТ. Райтер повідомляє з Атен: Кружляк повстанців „Гель“ піддався у порті Кавалля. Урядові війська здобули нині рано місто Серес.

АТЕНИ 11. 3. ПАТ. Повстанці покинули місто Драму. Часопис „Вардіні“ повідомляє, що ґен. Каменос зі старшинами штабу армії повстанців утік до Комотіні. 40 старшин залоги у Сальоніках, арештованих під закидом вдержування взаємин з повстанцями, привезли до Атен, де юрба хотіла їх злінчувати. Поліція ледви оборонила їх перед розлюченою юрбою.

БОЇ НА КРЕТІ.

КАНЕА, 11. 3. ПАТ. Літаки бомбардували вчора кілька стратегічних точок на Кріті. Кораблі повстанців почали обстрілювати літаки. Один з літаків мусів осісти недалеко міста Канеа. Трьох летунів попало в полон.

ТИФ В ЯВОРІВЩИНІ.

У Тростянці, Залужу, Вільшанниці та інших селах Яворівщини лютує черевний тиф. Причиною пошести є страшний голод.

—o—

Пожиклайте передплату!

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— **Бенефісова вистава.** З нагоди 25-ліття сценічної праці П. Сороки відбудеться в пятницю 15. ц. м. у театрі „Ріжнородностей" в год. 7.30 веч. Йде на бенефіс комедія Меріяма-Лужницького „Акорди" з участю бенефісанта, Марії Сабат-Свірської, О. Ольського і В. Блавацького, що приїде на цей гостинний виступ до Львова. Білети раніше продає „Союзний Базар".

— **Школа танців „Хоровід"**, Народ. Дім, повідомляє, що в середу 13. березня ц. р. в год. 5.30 веч. відбудеться продовжена година танців.

— **Дошкульна справа нашого села.** Наше село прибите довгами. Спадок цін сільсько-господарських продуктів винищує його ще більше, приводить до руїни. Першим кроком рятунку для нього це віддовження. Тепер із допомогою йому приходять деякі закони. Але на законах розуміються лише фахівці. Щоб дати добру пораду мільонам нашого задовженого селянства, „Просвіта" видала тепер (у серії своїх місячних книжечок за лютий ц. р.) книжечку **„Відловження села"**. Автор її, досвідчений правознавець, Франц Коковський, подав просто та прозористо найскладніші правні приписи, виясняв їх на багато прикладах із нашого живого життя так, що ними без труду зуміє покористуватися кожна грамотна людина. Книжечка написана в першу чергу для нашого селянства. І воно в першу чергу повинно розхопити ввесь її наклад тим більше, що вона тепер дуже на часі та коштує лише 50 сот. Купіть самі та й іншим зверніть на неї увагу!

— **Відозва до плянтаторів і збирачів лічничих зел.** Задля згуртування в одну організацію, що мала б нести фахову і матеріяльну допомогу в кращому плеканні і збиранні лічничих зел, та їх кориснішому збуті, ініціятивний гурт фахівців звертається з зазивом посередньо через „Секцію лічничих зел" при „Сільському Господареві" у Львові до всіх Філій, Кружків „Сільського Господаря", кооператив та інших установ, щоби всі плянтатори і збирачі у власному інтересі зголосилися як найскорше, а найпізніше до 14 днів, з заподанням докладної адреси, та величини обшару і родів плеканих та збираних рослин, при тім також всіх найпильніших стінових домагань, між іншими щодо лекцій заочного курсу. Зголошення слати на адресу: Редакція „Сільський Господар", Львів, Ринок 10, II. На горі коверти виразно зазначити: **Лічничі рослини.** На відповідь просимо значок.

— **Проти пізних речинців іспиту зрілости.** На нараді шкільних кураторів у Варшаві більшість учасників заявилася за приспішенням речинців іспитів зрілости. Найпізніший речинець, коли має відбуватися устна матура, назначувано день 20. червня.

— **В справі фахових шкіл.** Міністерство освіти поширило компетенцію шкільних кураторій, яким підчинило організацію фахових шкіл, що підлягали досі безпосередньо міністерству. Організація фахових шкіл спирається на елементі учнів, що працюють фахово. Можна приймати учнів, що перервали фахову науку або втратили змогу зарібкувати.

— **Львівська хроніка.** Громада міста Львова має 42 мільони довгів. — Уряд чищення міста вивіз протягом січня і лютого зі Львова 181.914 кубічних метрів снігу.

— **Самогубство гімназійного професора у Тернополі.** В суботу 9. березня ц. р. скінчив самогубством гімназійний професор у Тернополі Никифор Садовський. У суботу передполуднем покійний ще викладав ученикам, вполудне пішов до фізичної салі II. гімназії і там знайшов його неживого директор школи д-р Гайльперн.

— **Присуд на комуністів.** В Луцьку відбувся процес 6 комуністів, яким закинено протидержавну діяльність, кольпортажу комуністичних відозв, організування рільних страйків і т. п. Засуджено: Андрія Нацюка, Гр. Висоцького і Дав. Каца по 4 роки вязниці, одного на 3, а двох по 2 роки, усіх з позбавленням громадянських прав.

— **Арештування.** В Кремянці політична поліція арештувала колишнього учня гімназії Теодозія Колесника і вивезла до тернопільської вязниці. В селі Гнидаві кремянецького повіту арештовано селян Костюка, Школяра та Базана і відставлено до кремянецької вязниці.

— **Краєва хроніка.** В Станиславові застрілився 36-літний Владислав Бжеський, урядовець староства, з причини невзгодин з жінкою. — В Олеську пов. Золочів хтось постріляв Фляшка Самборського, інструктора стрілецьких дружин, коли вечором вертався до дому. Самборський помер у шпиталі. — У Володимирі арештовано коморника при місцевому городському суді Стефана Зелінського за грошеві зловживання.

— **Бунт у кремянецькій вязниці.** 6. березня ц. р. вязнична сторожа в Кремянці відперла в одній келії підкоп, яким хотіли втікти вязні. Коли за це покарано кількох вязнів, за ними вступилися їх товариші. Тоді покарано цілу келію тим, що всіх замкнули в кайдани. 7. березня покарані стали визивати прокуратора, викрикати, далі розібрали грубу і почали цеглами кидати крізь вікна і бомбардувати двері. Управа вязниці стягнула поліцію і пожежну сторожу, що крізь вікна тої келії стала лляти воду і тим змусила непокірних до спокою і здатися на ласку переможців. Ведеться слідство в цій справі.

— **На осі з Варшави до Женеви.** Женевська поліція придержала якогось молодця, що ходив вулицями. При переслуханні він зізнав, що приїхав до Женеви з Варшави, лежачи на осі під залізничим вагоном.

— **Поспішився.** Солтис села Рошків під Варшавою, 40-літний Стефан Матера, обчисливши гроші, заінкасовані з податків, ствердив нестачу кількадесятьох золотих. Цим фактом Матера перенявся так сильно, що зажив отрути. Перевезений до шпиталю помер. Тоді обчислила гроші контроля і ствердила, що гроші є в порядку, тільки Матера помилився в рахунку.

— **Веселий арешт.** В Радомі відбулася судова розправа проти секретаря громади Оронськ, Ришарда Дулембки, та доглядача громадського арешту, Яна Стадника. Останньому закинено, що лишав арешт не замиканий, а Дулембі, що не виконував нагляду над арештом. Що більше, арештантів він випускав на волю, брав їх до приватних послуг і на п'ятницю до шинку. Як свідок на розправі зізнавав Ян Гжиб, мовлячи, що арешту не замикали, та арештант Вітковський, що ходив з арешту до дому на обід. Свідок Цесляк оповів, що арешт в день стояв отвором, а в ночі арештанти самі арешт замикали, боячись, щоби їх хто не обікрав. Обох обвинувачених засуджено по 6 місяців вязниці з припиненням кари на 3 роки.

— **Пластова ідея у світі.** Льорд Баден Повель, провідник англійських пластунів, оголосив у своїй радіевій промові, що число пластунів на цілому світі перейшло цифру 3.400.000. Як бачимо, культурний світ цінить дуже високо ідею пласту, як чинника, що виробляє серед молоді характерність та інші громадянські чесноти. Українського пласту на жаль — нема.

— **Трагічна доля чесного знахідника.** Перед кількома місяцями 67-літній безробітний Франк Греджес найшов на вулиці пачку в Нью Йорку, в якій знаходилося 65.000 долярів банкнотами і цінними паперами. Згубив її, як показалося, один банковий посланець. Чесний старик відніс знайдений скарб на поліцію, що була вже повідомлена про згубу і став нараз дуже славним, бо вся преса заговорила про нього. Розуміється, Греджес одержав за свою чесність поважне знахідне від пошкодованого банку, а крім того директор цього банку дав йому посаду дозорця у своїй приватній віллі. Але на цьому не конець, бо американські репортери не дали спокою чесному знахіднікові. Його портрети появились у всіх часописах, кілька разів мусів промовляти до радія і з найдальших закутин Зл. Держав приходили до нього листи з похвалами. Все те так перевернуло в голові старикові, що він став щораз більше вимагаючим, згордів і попав у манію великости. Що більше, на днях він дістав нападу божевілля, так що чесного винахідника мусіли замкнути в домі божевільних.

— **Ріжні вістки.** Відома паризька драматична артистка Мері Евендлінг рішила вступити до монастиря і посвятитися опіці над прокаженими. — Рузвельт заявив журналістам, що тепер не буде знижки доляра. — У Новій Зеландії будують радіостацію, що буде найсильніша на світі. — 12. ц. м. можна буде безпосередньо розмовляти радіотелефоном між Англією й Японією. — 30 жидів, що після гітлерівського режиму втікли з Німеччини на чужину, а тепер туди вернулись, арештовані в концентраційних таборах. — У Данціґу заборонили продавати соціялістичні газети. — В австрійському селі біля Леонфельден 14-літній хлопець убив сокирою свого 60-літнього господаря, його жінку та доньку і підпалив хату. — У Стокгольмі арештували фінляндського журналіста Маккінена, якого підозрівають у шпигунстві. — Тлінні останки відкривників вату Перо і Марі Кюрі спічнуть у Пантеоні.

— **Чи далеко до кінця кризи?** Статистика каже, що безробіття зростає. Так кажуть деякі цифри та деякі факти. Та є й інші, що суперечать цьому. Коли криза починалась довго люди не знали, що вона йде. Так само може бути і тепер, коли вона кінчиться. Люди купують щораз більше чекольди. Відома фабрика чекольди Франц Фукс і Сини Акц. Спілка, відома в краю і на чужині, збільшила свій збут за останній рік на 60 прц. Це означає поправу ситуації і є доказом, що чекольда „Фукс" справді добра.

Із судової салі.

КАРА ЗА ПАНАХИДУ НА МОГИЛІ ПОЛЯГЛОГО

Дня 3. березня ц. р. окружний суд у Львові видав присуд проти **о. Миколи Хмельовського**, гр.-кат. пароха в Мшані й **о. Омеляна Квіта**, гр.-кат. сотрудника в Мшані, тепер священника в Камінці Струм., як також проти їх парохіян: 1) **Петра Іванчишина, 2) Миколи Сліпака, 3) Івана Стасишина, 4) Івана Гавришишина, 5) Михайла Бобака** — всіх пятьох мешканців села Суховолі, повіт Городок к. Львова, за проступок зі статті 18. закону про переступства та зі статті I. декрету з 3. січня 1919, зновелізованого законом з 13. березня 1934, про охорону творів мистецтва. Того проступку допустилися вони в той спосіб, що дня 28. травня 1934. вище згадані селяни поправили могилу похованого під час українсько-польської війни вояка, яка лежить кілька кроків від входу до церкви в Суховолі, а священик о. Омелян Квіт відправив над тою могилою панахиду за відомом і на припорученння о. пароха Хмельовського, котрий навіть вислав церковний хор із Мшани, щоби взяв участь у відспіванні згаданої панахиди.

Обох священиків засуджено **на гривну по 200 зол.**, а селян **по 100 зол.**, з тим, що коляб згаданих грошевих кар не можна було стягнути, то всім засудженим заміняють гривну на кару арешту по 20 днів.

Оборонці обвинуваченних **д-р Роман Дашкевич**, адвокат у Львові і **Клим Карачевський**, адвокат у Городку, іменем всіх обвинуваченних зголосили касацію до Найвищого Суду у Варшаві.

РОЗПРАВА ЗА РОЗКИДАННЯ ЛЕТЮЧОК О.У.Н. В ЗОЛОЧЕВІ.

Дня 9. березня ц. р. відбулася перед судом присяглих в Золочеві розправа проти **П. Самборської**, уч. 3-го року учит. семінарії, **Івана Зінка** і **Михайла Олеськова**, селян — усіх з Суш-на, радехівського повіту, за приналежність до О. У. Н. і розкидання летючок. Присяглі питання в напрямі злочину зі ст. 97 к. к., отже приналежности до О. У.Н., заперечили, а потвердили лиш питання в напрямі розкидання летючок. На підставі такого вердикту засуджено **Самборську й Олеськова по два роки вязниці, а Зінка на півтора року.** Обвинувачував прок. д-р Бартль, боронили д-р Безпалько, д-р Пиндик і д-р Оперер.

ДИВОГЛЯДИ.

У ФРАНЦІЇ ВИБУХНЕ ВУЛКАН.

Американський геольог Роберт Сейдж видрукував у „Ню-Йорк Геральді" статтю, де доказує, що одного не зовсім гарного дня Францію може засипати вулкан. Центр Франції вулканічного походження і питання тільки в тому, коли вулкан, що дрімає під землею там прокинеться. Японський вулкан Банап-Сан дрімав більш як 1000 літ, а в 1888 р. знищив 40 кв. км. Кракатав спав 300 літ; недавно три вулкани, які на загальну думку давно вигасли, відзвалися на тисячі миль майже одночасно прокинулись. Так само може бути і з французьким вулканом. Сейдж твердить, що вчені не можуть сказати напевно, чи вулкан вибухне завтра чи за 1000 літ. Французький уряд з огляду на це неясне становище теж волів охорону Франції від вулкану залишити майбутнім урядам.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-р Мирон Лисяк, лікар у Городку біля Львова, б. четар У. Г. А., член і добродій місцевих українських установ, помер, принявши Найсв. Тайни, як жертва звання 10. березня ц. р., прожившн 39 літ. Похорони відбудуться у вівторок 12. III. в год. 10 у Городку та в год. 16. на Личаківському цвинтарі у Львові. — В Покійнім Городецька Земля тратить визначну індивідуальність, знаменитого і совісного лікаря-практика,

Дешевий місяць
у **ВЛАДАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.
Всі товари по рекляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1·80, фланеля 60 сот, перкалина 70 сот. Полотна 55 сот.

який зедобув собі взагальну пошану і довіря. Походив зі священичої родини, перебув воєнну кампанію 1915—1918 рр. як санітарний хорунжий на італійському фронті та в 1918-19 р. як четар Української Галицької Армії в групі Турка. Разом з тією частиною опинився потім у Чехословаччині в таборі. Звідти виїхав на медичні студії до Праги, опісля три роки був повітовим лікарем у Великім Бичкові та в Ужгороді на Закарпатті. Його дім був пристановищем нашої еміграції і тамошнього українського громадянства. Покидаючи Закарпаття, жертвує своє домашнє урядження „Просвіті". Вернувшись до краю, востріфікує свій лікарський диплом у Львові та обіймає становище лікаря в Городку, де був від 1927 р. до смерти. Покійний Лисяк не брав участи в ширшім громадянськім житті, бо мав великанську лікарську практику та готовив до друку поважний лікарський науковий твір, якого, на жаль, не докінчив. Зате був членом і добродієм місцевих українських установ та не жалував ніколи датків на народні і добродійні цілі. В. Й. П.!

Дописи.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Панахида по Т. Шевченкові. Дня 1-го березня в 74-і роковини смерти Т. Шевченка у великій церкві Боговденського Монастиря в Кременці відслужено урочисто панахиду по Шевченкові, яку правив архиєп. Олексій волинський і кременецький в оточенні 8-ох священиків (Тучинського Порфирія, Петропавловського, Григоровича, Ковалевського, Давидовича і Вітенка). Правили українською мовою, співали два хори. Перед початком панахиди владика Олексій сказав до вірних слово про те хто такий був Шевченко, чому ми його шануємо і чому за нього молимося. Народу було так багато що величава монастирська церква не могла всіх вмістити і багато стояло на дворі.

Одно вияснення. В числі 49. „Діла" з 24. ц. м. уміщено допис з Кременеччини під наголовком „Доля наших кооператив", у якому між іншим говориться про те що філія „Сільського Господаря" у Кременці мала скликати на день 24. лютого ц. р. конференцію представників українських кооператив для обмірковання питання, до якого Ревізійного Союзу слід би вписатись та що до скликання цієї наради не дійшло бо повітове староство з днем 23. II. розв'язало філію. Через те, що автор згаданого допису мабуть за браком докладних інформацій подав не зовсім правдиві відомости, Рада філії просить умістити отсе вияснення: 1) Нараду представників кооперативних організацій скликано обіжником ч. 4/35 на день 24. II. з метою заложити організаційну секцію філії, яка регулювала життям цілого Товариства. В тій цілі закликали кооперативні установи повіту також до вступлення в члени нашого Товариства. 2) У внутрішні справи кооператив, як пристуиення їх до Ревізійного Союзу та інше, Рада філії не вмішувалась і вмішуватись не збиралась. 3) Лише правдою є що напередодні скликання зборів організаційної секції, а саме дня 23-го лютого, філію розв'язано.

Рада Філії „С. Г."

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ ЗА ВІДЗНАКУ СПРАВНОСТИ.

12. п. м. організує К. Л. К. для своїх членів змагання в бігу на 8 км. для жінок і 12 км. для мужчин за відзнаку справности. Збірна змагунів біля останнього відзнаку справности Збірна змагунів біля останнього перестанку 10-ки в год. 14·30. Зголошення змагунів на старті. Старт точно в год. 15·30. Пригадуємо всім змагунам, що мусять виказатися лікарським дозволом на старт у змаганнях.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ПЛАСТУН, часопис пластової молоді, Січень і березень 1935. Р. XIII. Ч. 3.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży Warszawa. 11. marca 1935. R. 19. № 27.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 11. marca 1935. R. 19. № 27.

Листування Редакції.

Н. Яворів: На предложення годимось. Під цю пору бажані нам особливо завдоволення в місць, загрожених голодом.

Вп. Д-р О.: Статті про обсвячення музею „Гуцульщина" в Коломиї не можемо помістити, бо спізнена на два місяці. З тої нагоди виберемо з неї інформаційний матеріял і постараємось використати його в „Ділі".

Від освіти залежить майбутність — нехай кожний зложить „Дар Просвіті".

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. И. Стадника.

Самбір Старий:

12. III. „Бешкет у раю".
13. III. „Пеліна".

Великий Міський Театр.

Вівторок, 12. III. год. 7·30 веч. „Переносини".

Середа, 13. III. год. 7·30 веч. „Переносини".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 12. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою".

Середа, 13. III. год. 7.30 веч. „5 перед дванайцятою".

Кіна.

АДРІЯ: „Пожежа над Волгою" та додатки.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кенгурою).
АТЛЯНТИК: „Сестра Марта шпіонує".
ВАНДА: „Король циганів".
ГРАЖИНА: „Юлка пісни мадярської пуші" та „Спортова парада в Ленінграді".
КАСІНО: „Мальована заслона" (Ґрета Гарбо).
КОЛЕЄН: „Белая Донна" (Конрад Файт), реви: „Коти й зальоти".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріц і Фріц у країні забаг".
МАРУСЯНКА: „Імітація життя" та тижневик Парамаунту.
МІРАЖ: „Чар віденського вальса".
МУЗА: „Шпіон ч. 13".
ПАКС: „Віра, Надія, Любов".
ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Галь).
ПАН: „Тепер і завсіди", „Шідуй мене ше".
РАЙ: „Ніч чудес" (людська драма), вперше у Львові.
СВІТ: „Ніч чудес" (людська драма), вперше у Львові.
СОНЦЕ: „Клюб джентельменів" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Скампольо" (Долі Гас), реви: „Раз але гаразд".
УТІХА: „Несамовита ніч" і ревія.
ХІМЕРА: „Спокуса диявола". (Хозе Мохіка).

Закордонне радіо.

Вівторок, 12. березня 1935.

Відень (506.8) 15·40 Дванадцять дрібних творів на скр., 17·30 Скр. рестиль, 19·20 Шансон усього світа, 20·30 Форт. реціталь Панда де Конна, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (260,5) 17·05 „Вона" нар. мор. пісні, 19·30 Хор. **Прага** (470,2) 17·35 Скр. рестиль Мужика 21·15 Спів, 22·30 Суч. форт. музика, **Париж** (1648) 21·45 Спів, 23·30 Танц. муз. **Берлін** (356,7) 17·35 Євсенові пісні (Лайцков, сопр.), 22·20 Моцартові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вступна, 19·00 Концерт, **Лайпціг** (382,2) 16·00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 17·30 Листові твори (солісти), **Штут арт** (522,6) 21·20 Варіяції Брамса на тему Гайдна на 2 форт., **Будапешт** (550,5) 12·05 Музика, спів, 17·30 Форт., 21·20 Концерт, **Мілано** (365.6) 11·30, 13·15, 19·00 Легка муз., 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20·05 Форт. реціталь. 20·45 Муз. вок. концерт.

Середа, 13. березня 1935.

Відень (505.8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·10 Вільончеля, 19·30 Нар. музика, 22·10 Музика на 2 скрипки, **Братислава** (298,8) 19·25 Суч. словацькі пісні, **Кошиці** (259,1) 17·05 Для Закарпаття **Прага** (470,2) 20·05 Симф. концерт, **Париж** (1648) 21·15 „Отелло" оп. Верді, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, **Ковно** (1935) 19·20 „Травіята" оп. Верді, **Берлін** (356,7) 18·30 Музика, спів, 21·00 Симф. концеот, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·01 Муз. вступна. 15·15 Дитячі пісоньки, 18·00 Пісоньки про звірят і веселі оповідання, 20·45 Концеот військ. оркестри. **Лайпціг** (382,2) 16·00 Від сотого до тисячного — вес. попол. дне, 22·35 Солісти, **Будапешт** (550,5) 12·05 Концерт, 18·15, 22·30 Цик. і тан. музика, 19·15 Спів, **Мілано** (165.6) 11·30 Тріо, 13·30 Легка форт. музика, 20·45 „Чар вальса" оп. Й. Штравса, **Рим** (420.8) 13·00, 17·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 12. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·30 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Характеристичні твори, вальси та полюри з гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дзенник, 13·00 концерт камер. секстету (російськи композитори), 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 15·45 Балети — концеот камер. орк. (у прогр. українські танці), 16·30 Для дітей: Бавка про синю шапочку, 16·45 Імпромту Шопена й Шуберта з гр. пл., 17·00 Скринька ПКО, 17·15 Камер. концерт творів голяндських композиторів (муз., сп.), 17·50 Куток жінки, 18·00 Нар. фінські мелодії на нар. фін. інструменті „кантеле" (Ліо Сімана), 17·15 Театр. фрагм. (з нагоди „Переносин"), 18·30 Реклам. концерт, 18·45 Популярн. концерт із гр. пл., 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·55 Музика — устні гармоніки та свист, 19·50 Акт. фейл., 20·00 Польонези, мазурки, краковяки (муз., сп.), 20·45 Веч. дзенник, 20·55 Як працюємо, 21·00 „Замок на Чорштині" оп. в двох діях Карпінського (1765—1827) слова із, гр. Карпінського, 22·00, 23·05 Легка муз. з гр. пл., 22·30 На провесні, 22·45 Вечірні науки.

Середа, 13. березня 1935.

6·50 Ранішня авд., 7·30 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Оркестра, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дзенник, 13·00 Балетова музика, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 13·45 Тільо! тут людоїди, 16·15 Пісоньки при гітарі, 16·30 Чи сумерк фемінізму, 16·45 Пісні, 17·00 Творець польської пол. літ. двадцятого (500-ліття смерти Длдковиця), 17·15 Танок у скр. і форт. літератури, 17·50 Книжка та знання (пивницький словар Тувіма), 18·00 Пісні й арії з гр. пл., 18·30 Почт-тел. скринька, 18·40 Мист. і культ. життя, 18·45 Концерт мандоністів, 19·15 Як виглядав давній львівський ринок, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Спів у супр. форт., 19·50 Актуальний фейлетон, 20·00 Концерт (муз., сп.), 20·45 Веч. дзенник, 0·55 Як працюємо, 21·00 Шопеніяс ний концерт, 21·50 Весна довга в Польщі (в дч. в нім. мові), 21·00 Форт. тріо, 22·00 Генл. концерт, 22·15, 23·05 Танк. музика.

Ширіть наш часопис!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·22 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 24·95, Париж 34·97·50, Берлін 213·30, Цюрих 172·12, Голяндія 359·40, Прага 22·14, Італія 44·20, Нюйорк кабель 5·24 3/8, Нюйорк чеки без транзакцій.

Золото: Долари 8·87—8·90, Франки фр. 34·0—34·50 Дукати 81·00—81·50, Корони 35·60—36·20 Рублі 45·60—46·00.

Срібло: Голяндські австр. 0·34, Рублі 1·35 Фльорени 1·65.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 11. березня ц. р. кооперативами платили за:

	львоко	Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·50	зол
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 кг. яєць	2·60—2·70	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану здержана, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 11 березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, львоко подвір птахокомісарні „Ol. C." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	1·00	зол.
Старі	„	„	0·80	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·95	„
Індики	„	„	1·00	„
Індички	„	„	1·10	„
Пантарки	„	„	1·05	„

Птицю приймає в свійськости вказаного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Науку фотографії для початкуючих аматорів зачинаємо 15. III. 1935. год. 18-та. Оплата на матеріял 5·— зол.; для членів лише 2·50 зол. Вписи в понеділок, четверги й суботи від 17—19 год. в домівці У-ФО-ТО, Львів, вул. Шашкевича 5. 1042 2—3

Філія Союзу Українок повідомляє своїх членів, що референт д-ра Фідеса під заголовком „Суспільна опіка в нашій дійсности" відбудеться в четвер 14. ц. м. в год. 18. в домівці С. У. при вул. Сапєгиській 14. 1099

Рада філії „Учительської громади у Львові повідомляє, що товариські сходини членів Ґ-ма „Учительська Громада" будуть відбуватись що середи від год. 6. попол. в домівці Товариства. 110

З Українського Технічного Товариства. Повідомляємо, що в середу дня 13. ц. м., в год. 18·30, в домівці при вул. Костюшка 3. відбудеться відчит інж. Білинського з показом на тему: „Наші господарські та заробкові можливості". 1094 РАДА У.Т.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Спільника з вкладом зол. 1·200 до крамниці, яка знаменито розвивається, на літню сезону, приймемо. Зголошення до Адм. „Діло" для „Будучність". 1027 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

Свій до свого! Свій до свого!

Панчохи і скарпитки

купуємо тільки в крамниці
„Народнього Мистецтва"
ул. Костюшка 1. 1—2

Доротеум
Львів, Брацерівська 3.
комісова меблева галя купує, — приймає в комс — продає.
МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

ЦЕРКОВНІ ДЗВОНИ
доставляють **лїярні дзвонів**
Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в Калуші та Перемишлі

НОВІСТЬ!
Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, що вони наберуть попередньої краси й сили тону, внаслідок чого перетоплювання дзвонів є зайве. 1084 4—5

На Сході — ми!
ІВАНА ЧЕРНЯВИ.
Книжка змальовує по пистощьки боротьбу України з Москвою у нецаленому приїдешньому. — Окладинка роботи мистця Андрусева 200 сторін друку. — Ціна зол. 1·50.
Дістати можна в друкарні „ДЕМОС", Львів. Ринок ч. 10, і у всіх книгарнях.

„Христос наша сила"
це найбільший популярний **часопис** присвячений **релігійно-моральному життю** українських родин, **виходить двічі в місяць.**
Х. Н. С. За рік свого існування поширився в рекордовому числі між читачами, а то тому що є цікавий, богато ілюстрований і приносить вістки, що обіймають потреби цілого життя.
Х. Н. С. є найдешевшим часописом, бо коштує всього одно число 10 сотиків. — Передплата місячно 20 сот., піврічна 1·20, річно 2·40. —
Тому не отягайтеся, а шліть передплату на Х. Н. С.
Адреса редакції і Адміністрації:
Львів, Японська ч. 7., тел. 94-56.
конто ім. К. О. Львів 505,024 529

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Ч. 66 (13.964). Львів, середа 13. березня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Квартальчо 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Долю здобудеш
Народ збагатиш
Інтерес зробиш
Старість забезпечиш
Талант придбаєш
Європу зїдеш
Радість життя маєш

складаючи свої ощадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР", Львів, вул. Руська ч. 20.

Кожний українець

купує лише по кооперативах: полотна, сірівку, бархани та інші колірові фарбовані — та білі тканини

виробу „Шайблєра і Ґромана"

бо на артикули ці обняв заступництво „ЦЕНТРОСОЮЗ" — у Львові.

Українці в Товаристві для Ліґи Націй.

ЖЕНЕВА (Офінор). Остання сесія Всесвітнього Товариства для Ліґи Націй, яке досі вело дуже жваву працю, імпонуючи часто-густо і самій Лізі, відбулася в цих днях у Женеві в дуже пригніченому настрою. Японці, які досі грали дуже велику ролю, цілковито покинули Товариство, німці заняли ролю сторонніх глядачів, а большевики, з огляду на те, що на денному порядку стояло питання про терор, уважали за краще взагалі не бути присутніми. Вони мали рацію, бо саме в цій справі й виступила українська делегація. Підчас обговорювання резолюції, внесеної французами у звязку з убийством короля Олександра, забрав голос перший український делегат **проф. Шульгин,** який заявив, що він є не лише проти терору взагалі, але особливо проти терору, що його організує одна держава, як на території інших держав, так і на своїй власній. При гробовій мовчанці зборів український делегат нагадав про смерть Симона Петлюри і Рамішвілі — грузинського премієр-міністра та про масове знищення большевиками українців та інших поневолених народів голодом і терором. Ця несподівана та обґрунтована інтервенція зіпсувала настільки грусовітофілів, що голова зборів не знав сказати нічого іншого, як пожалувати, що заступник Совітів не є присутній, щоб відповісти промовцеві. Він тому і неприсутній, що не може відповісти, — була дотепна відповідь з українського боку, зустрінута рясними оплесками нечисленної групи делегатів, які не записалися в совітофіли. Не зважаючи на незадоволення провідників Товариства, справу з прийняттям резолюції відложено на слідуючу сесію і редакційна комісія мусіла пообіцяти прийняти до відома поправки української делегації.

Завішення діяльности Т-ва „Основа" в Ковлі.

Дня 27. лютого повітове староство в Ковлі припинило діяльність українського культурно-освітнього товариства „Основа", яке працювало на загально-українській безпартійній платформі і не хотіло підчинитися під команду Певного й комп.

Українських учителів на Буковині приняли назад до служби.

Рум. міністерство освіти наставновило 21 з 24 українських учителів назад у їх давні посади. Зі звітів дисциплінарних комісій і переведеного слідства місцевих шкільних властей довідалося міністерство, що їх обвинуваченння були зовсім безпідставні.

Лишилися ще три українські учителі без посади. Вони післали до міністерства освіти просьбу, щоб прискорено їх дисциплінарне слідство й повернено їм усі їх права. Урядово стверджено невинність засуспендованих українських учителів. („Час".)

200 убитих на Кубі.

МІЯМІ, 13. 3. ПАТ. З Гавани прилетів літаком до Міямі Карльос Гелія, який минулого року був кілька днів президентом Куби. Карльос Гелія заявив, що в суботу рано згинуло на Кубі 200 осіб. Труни лежать на вулицях. Ні теперішній президент Куби Мендієта ні ген. Батіста не мають влади. Не відомо хто видає прикази. Гелія утік з Куби зі страху за своє життя.

МАДРИД, 12. 3. ПАТ. Еспанський крейсер „Сервантес" одержав приказ відїхати до Куби для охорони інтересів еспанських громадян.

В. Британія не має війська на підмогу.

ЛЬОНДОН, 12. 3. ПАТ. При кінці наряд у палаті громад над Білою Книгою [illegible] Остен Чемберлен. Згадав, що тепер [illegible] ради війни: припадкова й обдумана. Щоб недопустити до припадкової війни вистарчає Ліга Націй. Куди тяжча справа з обдуманою війною. Добра воля Ліги Націй тут не вистарчає. Щоб протистатись цій війні слід бути добре приготованим. Це можна осягнути системою збірних договорів, окреслення напасника і санкціями проти напасника. Збройні сили В. Британії не творять небезпеки для нікого. Тепер В. Британія не могла вислати навіть три дивізії з підмогою. Одночасно О. Чемберлен гостро напав на послів Лейбур Парті, закидаючи їм, що ведуть демагогічну політику.

Відтепер. Болдуін заявив, що британський уряд не змінить свого становища, що [illegible] прем. Макдональд у Білій Книзі.

Різкий протест китайського уряду у Москві.

НАНКІН, ПАТ. Китайський уряд вислав до уряду СССР рішучий протест проти продажі східно-китайської залізниці. Китай, як власник залізниці, не признає цієї продажі і вона не може зменшувати правних інтересів Китаю.

ТОКІО, ПАТ. В Токіо підписали 4 договори у справі продажі східно-китайської залізниці.

МОСКВА, 12. 3. ПАТ. ТАСС повідомляє: Парафовчики в дні 12 березня ц. р. документ про продаж східно-китайської залізниці складається з головного договору між СССР і Манджу-Ко, при-сторінкового протоколу між СССР, Японією і Манджу-Ко і кількох нот. Большевики відступають свої права по цій залізниці урялові Манджу-Ко за 140 мілїонів єн і 10 до 30 мілїонів єн як відшкодування для большевицьких залізничих службовців і урядовців. Одну шосту цієї квоти заплатить уряд Манджу-Ко готівкою, 1/6 облігаціями скарбу Манджу Ко. За 2/3 належної квоти японські і манджурські фірми дадуть товарів большевикам. Замовлення на товари зголосить большевицьке посольство у Японії до трьох років. У договорі кажеться, що на випадок обнижки курсу єни, належна сума підскочить розмірно до вартости єни в золоті. Договір обовязуватиме після підписання. Його підпишуть в дні 22. березня ц. р.

Революція в Греції.

Львів, 12. березня 1935.

Здається, що не багато людей у світі добре орієнтується у внутрішніх справах балканських держав і народів, ба навіть у їх новітній історії. Це тема мішанина дат і фактів, переворотів, осіб і їх клік, орієнтацій та інтриг чужинецьких сил, що справді важко у цьому визнатись та ще важко засувати ці справи приступно — у газетній статті. Пригадаймо хочби той факт, що нинішня революція у Греції — це вже сема в черзі за останніх 20 літ: 1) проти короля Константина осінню 1916. року під гаслом приступлення до війни по стороні коаліції (король Константин зрікся тоді престолу у користь свого другого сина Олександра); 2) проти Венізельоса, як президента грецької республики осінню 1920. р. (Венізельос заїхав тоді за кордон, а до краю вернувся король Константин; 3) проти короля Константина, після програної війни з Туреччиною у 1922. р. (революцію робив тоді ген. Пластірас, скінчилась вона розстрілом 5-ти міністрів та інтронізацією першого сина Константина, Юрія II); 4) взагалі проти монархістичного угорою, з детронізацією цілої династії Ґлїксбурґів, весною 1924. р. (був це другий етап світлої політичної карієри Венізельоса), 5) проти Венізельоса (військова диктатура Пангальоса 1926—27. рр.); 6) проти уряду нинішнього премієра Цалдаріса, після виборчої поразки Венізельоса весною 1933. р. (революцію робив тоді знову ген. Пластірас, однак вона не вдалася і кандидат на диктаторе втік тоді на чужину, де перебував досі); — врешті 7) остання революція в цьому місяці, за якої чолі стоїть знову Венізельос, нині вже 71-літний старець.

Очевидно, що проводити якусь одну виразну лінію поміж тими внутрішніми грецькими таборами зовсім неможливе. Вправді кажеться, що Венізельос не республиканець, а нинішній уряд Цалдаріса монархістичний, а проте перша революція Венізельоса не була звернена проти монархістичного устрою, лише проти германофільської політики короля Константина, — так само нинішній уряд Цалдаріса — ніби прихильника монархії — приймаючи владу, склав урочисту заяву вірности республиці і довгий час користувався лояльною підтримкою Венізельоса. Так само важко оперувати тріскими критеріями закордонно-політичної орієнтації окремих таборів. Бо ось той сам старенький грецький дїяч — Венізельос — який був підчас війни рішучим прихильником активної участи Греції по стороні антанти, нині безумовно дїє проти інтересів французької політики на Балкані.

Тому, коли характеризувати балканські відносини, зокрема відносини у Греції, то треба завжди три „тріски" тямущі чинники: 1) південний темперамент народу, що злощасно відбивається на карієрі найпопулярніших і найбільш заслужених дїячів, які несподівано одного дня стоять перед фактом повної зміни настроїв громадянства, 2) честолюбність генералів та амбіційність політиків, які свої політичні аспірації вкладовують завжди у змовах і спробах прийти до влади найдальшими способами і 3) інтриги великих держав, заінтересованих безпосередньо на Балкані своїми господарсько-політичними тенденціями, або посередньо — у середземно-морській проблемі, у проблемі Дарданель, Близького Сходу, берегів Чорного Моря і т. д. Не дивно що ті три причини складаються на спільні жалю-

рідний образ грецької історії: впродовж 103-тн літ державної відновленої самостійности — 150 змін уряду та 30 революцій.

Із тих революцій були більше й менше криваві, були й безкровні перевороти, а проте перевороти, за якими стояла збройна сила (читай: гарнізони старшин, що творили кліку, яка підтримувала раз того, то знову іншого політика). Нинішня революція одна з найбільш кривавих. Її причини лежать теж однаково у вибуховому темпераменті греків, честолюбності провідників і закордонно-політичних інтригах. Змінливі настрої громадянства проявилися наглядно у висліді останніх грецьких парляментських виборів: ті самі виборці, які у 1928. р. майже цвет парламент віддали однопартійцям Венізельоса, що міг тоді спокійно проголоситися президентом чи диктатором держави, в 5 літ пізніше більшість голосів віддали на противників Венізельоса, людовців. Мало того: найвищі державні достойники, як міністер внутрішніх справ та директор поліції, відіграли дуже підозрілу роль у кривавому атентаті на того національного героя, 7. червня 1933. року. Той атентат підсилив внутрішні спори й розпалив до краю пристрасти. Процес проти великим прилюдним скандалом і став цілою проблемою внутрішньої політики. Одночасно в армії почалась „чистка". А тут закордонна політика диктувала орієнтуватися або на Францію і її фільосовітські, отже й фільотурецькі, тенденції, або на Італію з її протиюгославянським віотрям. І тут доходимо до місця, яке посередньо зторкує й українські інтереси.

Венізельос є рішучим противником балканського пакту. Вже нині вся европейська преса одноголідна, що колиб перемогла революція, уряд Венізельоса перевів би виступ Греції з того пакту. Щож уявляє собою той пакт, про це була вже у нас нераз мова: він є одним зі звен французької післявоєнної політичної системи, що штримує статус кво системою многосторонніх пактів. Фактично, балканський пакт грає таку саму роль, як мало-антантський пакт: головну ролю грає у ньому Югославія та Туреччина, — не належить до нього зовсім Болгарія. Розбиття балканського пакту лежить в інтересах Італії, яка — не вважаючи на римське порозуміння з Францією — не може глядіти спокійно на зріст французьких впливів на Балкані.

Через те, як бачимо, перемога Венізельоса булаб принесла ослаблення совітських впливів в Европі, ослабилаб їх теж на турецькому близькому Сході, який мусів би рахуватися з одним болгарсько-грецьким фронтом. Останні вісти кажуть про провал революції. Нема двох думок, що до перемоги уряду Цалдаріса причинилася допомога сил, заінтересованих у тому, щоби за всяку ціну втримати совітофільський балканський блюк. Про цю допомогу ще невдовзі почуємо ширше. Напевно теж ця остання революція залишить по собі глибокі сліди — у внутрішній і закордонній політиці.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Німеччина переорієнтовується.

(Переміни в німецькій закордонній торговлі. — Пересунення в німецьких купівлях і доставах. — Найбільше зменшення торговельних зносин з Північною Америкою.)

(Власна кореспонденція з Берліна.)

Берлін, березень 1935.

Вистане кинути оком на недавно видану статистику закордонної торговлі Німеччини за 1934-ий рік, щоб завважити зміни, які саме заходять. Великий купець Німеччина „переорієнтовується", значить, пересуває свої купівлі й вивіз.

Безпартійний спостерігач може сконстатувати слідуюче: до збільшення німецького привозу, — який у порівнянні до минулого року піднісся на 12 прц. — причинилися в першу чергу краї европейські а саме східні та північно-східні. Найбільше зріс привіз із Мадярщини, яка доставила вдвічі стільки вовни, засобів поживи та іншого, а також з области Заари, яка здебільша доставляла залізну руду. Замітно піднісся теж привіз із Швайцарії (головно текстильні та інші готові вироби), з Чехословаччини (дерево, вовна, текстилії), Румунії (паша, дерево, мінеральні олії), Швеція (залізна руда), Еспанії (овочі, дерево, руди), Югославії (кукуруза, сушеня, вовна, мінерали), Голяндії (засоби поживи), Бельгії-Люксембургу (вироби залізні), Польщі (засоби поживи, дерево, худоба, вовни), Італії (засоби поживи, сири й шовк), Болгарії (тютюн). З другої сторони завважуємо немалий упадок привозу з Англії та Франції. При привозі з заморських країв бачимо підвишку з Полудневої Африки (вовни), французького Марока (ячмінь), Туреччини (бавовна, вовна, збіжа), Нідерляндських Індій (головно каучук), Британської Малаї (каучук), а також з полудньово-американських республик Чіле (вовна, салітра) та Бразилії (бавовна). З другого боку виказує упадок: привіз з Британської Індії, головнож привіз оливи з Китаю (оливні овочі) та найбільше із Злучених Держав, з яких довезено до Німеччини на 110 мілюнів німецьких марок, себто на майже 25 прц. менше, як у мин. році (головно бавовни, товщу, овочів та мінеральних олїв), і вкінці з Канади, з якої привіз пшениці помітно упав. Загальна квота німецького привозу з заморських країв впала із 45,7 прц. на 42,5 прц., коли рівночасно привіз із европейських країв відповідно до цього піднісся. Ще в першім півроці 1934 року виносив він дещо понад 50 прц., але в третім кварталі піднісся вже на 62 прц., а в четвертім ще вище. **Тут ясно бачимо пересунення німецького привозу в користь европейських країв.**

А тепер перейдімо до німецького вивозу. Тут запримічуємо відворотний рух. Коли заморський вивіз зменшився тільки на 8 прц., виказує вивіз до Европи обниження на 16 прц., а саме з 3.801 мілюнів марок впав на 3.188 мілл. марок. З цього припадає тільки на втрачений російський ринок 5 прц.; сильну участь в обниженні бере теж Франція, зате вивіз до Мадярщини, Румунії, Італії, Греції, Польщі, Ірляндії, Великої Британії, Швеції, Югославії та Португалії піднісся. Зменшення позаевропейського вивозу спричинив головно 33 прц. упадок вивозу до Злучених Держав та 20 прц. до Канади. Азійський торг виказує значний приріст на 7 прц. (тут треба піднести зріст вивозу до Туреччини, Британських Індій та Палестини). Загально слід ствердити, що Німеччині вдалося після Шахтівського „нового плану" вирівняти в четвертім кварталі 1934 року своє дуже пасивне сальдо з цілою низкою заморських країв, себто створити умовини для дальшого вже корисного й певного розвитку. Але німецький вивіз виказує в своїм загальнім висліді дуже замітне пересунення в сторону заморських країв, яких участь у цілій вивізній торгівлі Німеччини зросла з 19 прц. в 1931 і 1932 р. майже 22 прц. в 1933 році, 23,4 прц. в 1934 році, а в четвертім кварталі 1934 року на більше 25 прц. Тим осягнув німецький вивіз свою висоту з часу перед світовою кризою

Д-Р БОРИС КУДРИК 2)

Тверда школа для музик.

У 250-ліття уродин Гендля й Баха.

(Докінчення.)

Нова поява з Наддніпрянщини — Лисенко — починає своїм наскрізь народнім напрямком творчости завойовувати й консервативних, „знімчених" галичан. Але тимчасом ця ним викликана націоналізація стає джерелом дальшої европеїзації нашого музичного життя. Вже в 1903 р. народжується наш львівський „Вищий Музичний Інститут ім. Лисенка", а за ним і його провінціональні філії. Це перша українська плянова музична школа, а сучасно з нею повстають і на Великій Україні, від Києва почавши, аналогічні установи. Ці наші музичні школи — візьму хочби лише галицькі — заводять у себе загально-европейський плян науки, в якому обовязково в ряді класиків стоять на перших місцях оці оба „найтяжчі" — Гендель і Бах. Уже майже в дитячому віці, на другому-третьому році призвичаюємо нашу музикальну молодь до їхньої поліфонічної музики — на це існують, як відомо, побіч оригінальної Бахівської „Klavierbüchlein von Anna Magdalena Bach" ще й такі: „Im Bach's Reich", „Im Mozart's Reich", „Vorschule des polyphonen Klavierspiels", — ба й ціла плеяда найновіших видань цього роду. І хоч недобій дитині спочатку може нелегко наломитися до цієї музики, то всеж у яких 75 процентах праця вчителя приносить плід, коли вчителі не обмежуються до самого чисто механічного відіграння твору учнем, але не жахаються занятн собі навіть „цілої години" на обяснення учневі будови й характеру твору та розбудити в ньому теплими словами замилування до цієї найповажнішої між поважною музикою. І росте нове покоління, загартоване вже змалку до тяжчих музично-естетичних завдань. Ця „гендлізація" й „бахізація" та взагалі „поліфонізація" нашої молоді є справжнім музичним „pendant" до аналогічних змагань в інших галузях нашої національної педагогії — змагань до переборення наших перестарілих національних хиб, надто добре нам усім відомих, щоби звати їх поіменно. І в музичній ділянці проявлялися вони в нас у формі невибагливого дешевого сентименталізму, розливної, безбережної чуттевости, що мов огню жахається всяких розумово-волевих чинників. Ці риси найдемо ще й тепер досить часто у неодної особи старшого, ба й середнього покоління.

Та не було би воно найстрашніше, коли цей антиполіфонізм — що, як усяке інше лінивство інтелекту, спеціяльно в нас любить зашанцьовуватися дешево-патріотичними фразами про т. зв. „українську співочу вдачу" в протилежности до ненависного „германства" — мав своїх „вірних" лише між вимираючим поколінням. З жалем мусимо сказати, що рівнобіжно з цією правдиво-новітньою „Гендльо-Бахіяською" молоддю росте в нас покоління, молоде тільки на роки, в дійсности воно продовжує дальше сонливу ментальність „могіканів". І як тамті були надто отяжілі, щоби вихилитися з утертих шляхів сальонової музи 60-тих років, так ці шукають собі подібних утертих шляхів у такому типі музики, що лоскоче лінивo-безкритичний слух фальшивою оманою далекого посвоячення з деяким тільки типом українських або лиш пів-українських мельодій, що в даній околиці найбільш оббиваються об уха.

З усього того буде вже дуже легко витягнути висновок про неоцінене етично-педагогічне значіння музики Гендля й Баха та взагалі старих класиків-поліфоністів для нашої, під неодним оглядом ще дуже молодої, щоб не сказати дитячої суспільности. **Тверда школа здобувати мистецьку насолоду інтелектуально-волевим зусиллям — що можна ідеальнішого собі уявити?**

Але з огляду на згадані „контраструє" в нашій суспільности, на жаль досить ще сильні, не зайколить приглянутися справі також з негативного боку, себто найти повну відповідь на питання: Чи наслідком більшого насилення впливу класично-поліфонічної музики в нашій суспільности загрожує нам дійсно „германізація", як того боїться, може і в добрій вірі, неодин наш патріот старосвітського типу?

Відповідь дасть нам і цим разом історія. Не зашкодили київським бурсакам Мазепиної доби Палестріна та Скарлятті — коли то навчання музики в нас мало всеж досить доривочний характер, далекий від пляновости нинішніх консерваторій — не зашкодять і нашій теперішній „бріджевій" молоді Гендель, Бах та інші поліфоністи. Небезпека „германізації", коли й існувала би, вона всеж багато менша від небезпеки ріжних інших „-ізацій", де то чужина найгіршого, просто базарного типу, завойовує вухо нашого музичного „поспільства", під маскою так званої українщини. Тимчасом саме Гендель і Бах (а з ними, бодай частинно, близькі їм сучасники, як Марчелльо, Вівальді, оба Скарлятті, Рамо) не повинні бути нам українцям далекі. Цеж музика бароку, що більш ніж усі інші европейські стилі нових віків у нас зукраїнізувався. Цеж музика такої дорогої нашим серцям Мазепиної доби, прославленої натхненим пером Богдана Лепкого й дорогої ближчої та дальшої нашому сучасному поколінню з пробудженими державницькими змаганнями. Вкінці Гендель і Бах, це два велетні духа, що черпають усю свою гранітну силу із двох найможутніших характеротворчих чинників: християнської віри та любови до свого народу, своєї рідної землі. Як у житті, так і в мистецтві не знаду вони найменшого ухилу в бік проминаючої насолоди змислів. Звідсіля оця їхня твердість і суворість. Тверда пікралуща, але цінне в ній зерно, що осолоджує й кріпить нас на життєві труди. На щастя приходить нам у нашій справі з помічю оця стара психольогічна правда, яку повинен добре знати кожний педагог а саме: **Що полюбимо з трудом, полюбимо на віки!**

Чого вчить нас німецький вивізний білянс в 1934 року? У загальнім замкненні виказує німецька торговельна статистика 1934 р. привозову надвишку на 284 міл. марок, коли в 1933 р. виказано було ще 668 міл. вивізної надвишки. Цей великий пасив повстав майже вцілости в европейськім товарообміні, де з комерційних або політичних причин деякі великі купці відпали. Замість 1520 міл. марок вивізної надвишки за рік 1933 р., Европа виказує тепер тільки 627,8 міл. Так Німеччина купувала, наскільки їй вистарчало сил. Сильний зріст привозу треба приписати ожившенню німецького внутрішнього ринку, а саме внаслідок розбудови (збільшення працюючих) та зменшення безробіття за теперішнього правительства, що найкраще заперечує закиди, начебто до господарського покращання в Німеччині не прийшло, або що Німеччина „ізольована" від світового ринку, ба навіть, що Німеччина змагає сама до автаркійного відокремлення! Бо навіть у випадках, де треба було обмежити привіз через скорочення девізових приділів, само обмеження взагалі не є по думці Німеччини. Шахтівський план спрямовує тому, крім забезпечення існуючого тепер привозу, який уможливлюється затриманням рівноваги з девізовими запасами, передовсім до того, щоб після змоги, якнайбільше піднести товарообмін на заздалегідь уже забезпеченій підставі.

Коли Німеччина кінчить свій торговельний білянс заморськими краями в 1934 р. загальним пасивом 903,3 міл. марок у порівнанні з 845,8 міл. марок у мин. році, а Европа, навпаки, лишається активною з 628,7 міл. марок, то це іншими словами значить, що заморські краї не купують досить багато в Німеччині. А дальше це означає для них небезпеку їх дальшого збуту в Европі. Деякі країни вже пізнали, що на будуче їм вигідніше задержати для себе цього доброго купця, Німеччину, через збільшення купівлі німецьких товарів. Це ясно, що ніодин край на світі не може працювати стало при великих привозних пасивах з цілим рядом країв, до яких навпаки не може виказатися відповідними високими активами. Хоч-не-хоч мусить Німеччина купувати у того, хто від неї досить відкуповує. Більше ніж до кожного іншого краю відноситься це до Німеччини: купуй у свого замовника. Це наука для позаевропейських країн, що виходить з торговельного білянсу Німеччини за мин. рік, але вона не менше важна для країн европейських.

Д-р Ґустав Вольф.

Добрі Ромашки

багато історій

в місячнику

GARTENLAUBE

GARTENLAUBE є славне своїми визначними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, моди для домашнього кравецтва. Поради для хатнього господарства і плекання квітів — також важні вказівки про обезпечення від нещасть і на випадок смерти? Перегляньте останній зшиток гарного німецького журналу для родин.

VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

З нашої кооперації.

ЗА СТРОГИМ КУРСОМ ПРОТИ НЕСЛУХНЯНИХ УПРАВ ТА „МАНКАРІВ".

У нашій кооперативній пресі чимраз частіше появляються статті низових кооператорів, які домагаються від Р. С. У. К. та повітових осередків якнайстрогішої та безоглядної поведінки проти неслухняних членів управ, які легковажать собі противоєнну акцію, та проти т. зв. манкарів, себто крамарів і касієрів, які свідомо допускаються зловживань на шкоду кооперативи. Чимраз більше послуху знаходить безсумнівна правда, що добре вести кооперативу може тільки **ідейний та фахово підготований провід**. Борги та манка нищать наші кооперативи і всі зусилля проводу нашої кооперації мусять бути звернені на те, щоб звільнитися від тих ворогів.

Кооператор Іван Фур з Ременова пише в ч. 10. „Г. К. Ч." в справі манк:

„Найгіршою справою в наших кооперативах є так зв. „манка", які в більшости роблені свідомо. Розділ „манк" на довгоречинцеві рати, яких і так не сплачувано, дарування їх загальними зборами — часто непотягання винних до відповідальности — довело до того, що нині деякі одиниці свідомо стараються станути у проводі, бо „брали попередні", то чому й вони не можуть собі взяти? З отсеї причини повстає дуже часто безпощадна боротьба в деяких кооперативах за провід, що, річ ясна, відбивається відемно на їх розвитку. Провід, замість звернути всю свою увагу й енергію на працю для кооперативи, мусить її уживати на боротьбу з противниками.

Щоб таке й подібне оминути, мусять наші Повітові Союзи й Р. С. У. К. натискати на кооперативи та дати якнайстрогіші зарядження, щоб без найменшого милосердя потягати згаданих „манкарів" до відповідальности, що в будучності відбере охоту так легкодушно сягати по провідні місця в кооперативі.

Дотепер всякі „манка" і злу господарку віддавано до полагодження надзірній раді, чи то нововибраній управі, які лише в малих випадках справи полагоджували.

Річ проста й ясна: Вибраний провід не є певний, що поведе господарку краще і не має відваги потягати попередніх. Часто буває так, що провід кооперативи не хоче робити собі „ворогів", мовляв „або то моє" — „прийдуть збори й так нас викинуть" і т. п.".

Кооператор Мих. Канюка пропонує, щоб кооперативи брали інтелігентів-фахівців, які вели б усі діла кооперативи доти, доки практично не привчать членів управ та крамаря та доки не поставлять кооперативи на ноги.

Кооператор П. Трочук з Яблонова пише в ч. 11 „Г. К. Ч." про борги в кооперативах:

„Борги, та гниль кооперації мусять скінчитися! Пов. осередки, які не допильнують цієї найважнішої під цей час справи, доведуть до того, що цілий район разом з ними скорше чи пізніше провалиться. Іншого виходу нема.

Організація нашої кооперації має в собі досить способу й екзекутиви, щоби вперших примусити до цілковитого припинення боргів. Цю екзекутиву мусять вони використати. Має пропасти цілий кооп. організм — хай пропадає одна його заражена частина".

КОБИ ТІЛЬКИ НЕПОРОЗУМІННЯ!

„Часопис Хліборобських Кооператив", офіційний орган „Союзу хліборобських і заробково-госп. кооператив Р. П.", помістив у ч. 7. з дня 1. ц. м. статтю п. н. „Певно непорозуміння" з важною заявою в справі мови урядування українських кооператив, які належать до цього Союзу. Треба згадати, що „Союз хл. і зар. кооператив" — це один із союзів, які дістали право ревізії на Волині та Поліссі і до якого по своїй клясифікації повинні вписатися всі давніші кооперативи для загального закупу та збуту, які належали до Р. С. У. К. Орган цього Союзу застерігається у згаданій статті проти безпідставно поширюваних вісток, будьто би польські союзи, які перебирають українські кооперативи, вимагали від кооператив зміни мови урядування та листування з української на польську. Як доказ непрявдивости таких інформацій у статті наведене відповідне місце з обіжника Союзу до всіх кооператив, яке звучить:

„Кооперативи, які існують на теренах, замешкених українським населенням, можуть вести кореспонденцію і книги у своїй мові, в спосіб і в книгах досі уживаних, без ніяких змін".

Ця постанова згідна з приписами мовного закону з 1924 р. Йде тепер тільки про те, щоб вона не лишилась на папері, в справді була переведена і в практиці.

Інші два польські Союзи („Сполем" і „Союз працівничих кооператив"), які теж мають права ревізії наших кооператив на Волині, не дали ще в цій справі ніяких вияснень.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЦЕНТРОБАНКУ І МАСЛОСОЮЗУ.

Дві наші кооперативні централі відбувають у цьому місяці свої річні Загальні Збори. Централя кредитових кооператив „Центробанк" визначила Загальні Збори своїх членів на 25 ц. м. год. 10. рано, в салі „Української Бесіди" Централя молочарської кооперації „Маслосоюз" відбуде свої Загальні Збори дня 28. ц. м в год. 10. рано у салі власного будинку при вул Барт. Главацького. На порядку нарад Загальних Зборів Маслосоюзу поставлено між іншим як 8-у точку зміну статуту Союзу в цілості.

РОГАТИНСЬКА ОКРУГА ЙДЕ ДО КРАЩОГО.

До кооперативної округи Союзу Кооператив у Рогатині належало чотири райони: Рогатин, Галич, Перемишляни і Ходорів. В останньому часі провірено в цих районах 25 кооператив, які виказали у діяльности за 1934 р. загальну поправу в порівнанні з попереднім роком. Нових членів прибуло в цих кооперативах 58. Це трохи за мало. Зате слідне зменшення боргів. Загально борги зменшилися на 906 зол., з того у 5 провірених кооперативах галицького району зросли на 346 зол., а в 20 кооперативах інших районів зменшились на 1.252 зол. Також денні торги у всіх районах збільшилися пересічно на 9 зол. денно на кооперативу. Це додатні явища. Дідовий рік закінчило 18 кооператив з білянсовою надвишкою 4.650 зол., а 7 кооператив зі стратою 689 зол. Великим лихом усіх районів є товарові та касові манка, які разом дають суму 2.363 зол. Борги та манка — це два вороги кооператив, з якими провід нашої кооперації мусить звести боротьбу на життя і смерть.

В. Л.

Дешевий місяць

у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боїмів 12.

Усі товари по ревеляційних цінах!

Для прикладу: штруксн 1·80, фланель 60 сот. перкалін 70 сот. Полотна 55 сот.

Обєднання російських православних церков в Америці.

НЬЮ ЙОРК, 23-го лютого. (Вл. кор.) В часі всяких спроб, спрямованих на розбиття Української Католицької Церкви в Злучених Державах приходять до розуму ріжні російські православні групи і завзято працюють над створенням одної російської православної церкви. З російської газети „Новое Русское Слово" з 11-го лютого довідуємося, що минулого тижня відбувся у Вілксбері в Пенсильванії зїзд представників галицьких „русских" православних громад під головством епископа Алама Филиповського, що назвав себе тепер „Карпаторусским", для вирішення питання про приналежність його епархії до загальноруссної американської православної церкви. В місяці серпні 1934. р. відбувся зїзд ріжних руских православних епископів у Сан Франціско в Каліфорнії, після того собор русских православних груп у Клівленді в місяці листопаді. Там вибрали спільним митрополитом зединених церков епископа Теофіля, але еп. Адам „Карпаторусскій" не зложив заяви приступлення до спільної русскої митрополії. Цю справу треба було вирішити на окремому зїзді, що саме відбувся у Вілксбері.

На цей зїзд прибув митр. Теофіль, „екзарх московської патріярхії" еп. Веніямин, архіеп. Віталій, що представляє карловецьку юрисдикцію із Сербії, пітсбурський і „карпаторусскій" еп. Віталій, *унітський священик із Закарпаття д-р Стефан Фенцик*, д-р А. Геровський, русскій діяч із Закарпаття й ін. Екзарх Веніямин заждав підчинення московському патріярхові, бо не годиться покидати „матірну церкву, коли вона в біді, а триматись її тоді, коли вона могла присилати рублі в Америку". Веніямин заждав також, щоб еп. Адам піддався московському патріярхові, а зате його епархія, як галицька, дістане окрему автономію в складі русскої церкви. Веніямин також присягався на всі святощі, що неправдою є, начеб він стояв на услугах большевиків. Карпаторусскій і пітсбурський еп. Веніямин спротивився, щоб еп. Адама називати „карпаторусским", бо це йому належиться ця почесть. Зате пропонує, щоб еп. Адама назвати галицьким епископом і дати йому юрисдикцію над усіми галицькими парохіями. Цю думку підтримав і д-р Геровський, як казав, „щоб не вводити замішання". Він пригадав на рішення собору епископів у Сан Франціско, щоб еп. Адамові дати східну частину Пенсильванії з містом Скрентоном та Вілкебері і з осідком у Філядельфії, але з виключенням міста Сант Канан, де є русскій монастир і гробниця епископів.

Непорозуміння покінчилися в той спосіб, що вибрано 6 членів комісії, яка має придумати способи приключення епархії еп. Адама до загально-русскої православної митрополії у Злучених Державах.

Ліквідація повстанців у Македонії і Тракії.

МОРЯКИ СКИДАЮТЬ СТАРШИН У МОРЕ.

АТЕНИ, 12. 3. ПАТ. Міністерство маринарки одержало таку телеграму з кружляка „Геллі". „В год.3-ій вранці всі старшини покинули кружляк. Ждемо на приказ урядової фльоти".

В ночі з неділі на понеділок моряки, вірні урядові обезвладнили старшин повстанців і скинули їх до моря. Команду над кружляком перебрав один із старшин, вірних урядові. Негайно після того комендант переслав до міністерства маринарки згадану телеграму.

На приказ міністерства кружляк „Геллі" покинув порт Кавалля і відїхав до Сальонік.

ПРОВІДНИКИ ПОВСТАНЦІВ УТІКЛИ ДО БОЛГАРІЇ.

СОФІЯ, 12. 3. ПАТ. Штаб грецьких повстанців у Тракії і Македонії під проводом ген. Каменоса перейшов учора в год. 13.30 до Болгарії і склав зброю у прикордонній станиці Маґаса. З ген. Каменосом склали зброю два полковники, 4 підполковники, 6 сотників, 16 старшин і губернатор Тракії. Старшини заявили, що уряд. кораблі висадили військо на задах повстанців і таким чином унеможливили дальші бої повстанців.

КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ТАБОР ДЛЯ ПОВСТАНЦІВ.

Болгарська телеграфічна агенція повідомляє: Вчора рано на полудне від Неврокопу піддалися болгарській владі грецький полковник, капітан і митний урядовець. Полковник заявив, що в боях коло Серес і Демір-Гісар урядові війська розгромили IV. корпус повстанців.

Болгарська влада згідно з постановами міжнародного права розброїла повстанців і приміститься їх у концентраційнім таборі в глибині Болгарії.

УРЯДОВІ ВІЙСЬКА ЗДОБУЛИ ДРАМУ І КАВАЛЛЯ.

АТЕНИ, 12. 3. ПАТ. Вчора пополудні урядові війська заняли Драму і Кавалля. Тому військові операції в цій частині Тракії закінчились. Прем. Цалдаріс заявив представникам преси, що повстання у Македонії і Тракії зліквідоване. Тепер уряд приступив до ліквідації повстання на островах і на морю.

САМОГУБСТВО ЩЕФА ШТАБУ ПОВСТАНЦІВ.

СОФІЯ, 12. 3. ПАТ. На болгарськім кордоні грецька прикордонна сторожа, вірна урядові, зближилась до 4 самоходів зі старшинами повстанців тому, що самоходи загрузли в болоті. Старшини повстанці почали втікати, бо вояки прикордонної сторожі хотіли їх розброїти. В цьому моменті шеф штабу повстанців вистрілом з револьвера скінчив самогубством. Вояки прикордонної сторожі кинулись здоганяти старшин і спинились щойно коло болгарської прикордонної станиці. Грецька сторожа хотіла стріляти до старшин, але під загрозою команданта болгарської сторожі, що буде до них стріляти, покинула болгарську територію. До Кавалі прибув вечором міністер війни ген. Кондиліс. Тому що військові операції закінчились ген. Кондиліс вертається до Атен

ФЛЬОТА ПОВСТАНЦІВ ПІДДАЛАСЬ УРЯДОВІ.

АТЕНИ, 12. 3. ПАТ. Ціла фльота повстанців, крім кружляка „Авероф" і одного підводного човна, піддалась урядові у заливі Суда.

ВЕНІЗЕЛЬОС УТІК З КРЕТИ?

ПАРИЖ, 12. 3. ПАТ. Авас повідомляє з Атен, що Венізельос задумує втікти з Крети торговельним літаком. Авас повідомляє, що провідники повстання у Македонії намагались втікти спеціяльним поїздом, але їх задержали в Александрополіс.

У м. Серес було 11 убитих і 28 ранених.

ІТАЛІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ПІД ГРЕЦЬКИМ ОБСТРІЛОМ.

РИМ, 12. 3. ПАТ. Італійський корабель „Сорелле Леоні", який приплив до порту Месини, мало що не затонув на грецьких водах. Капітан корабля оповідає, що коли покидав порт у Салямісі, нагло почало обстрілювати його грецьке військо. Перед стріляниною війська корабель почав утікати до Егейських островів не знаючи, що плине на підводні міни. Від неминучої катастрофи виратував його грецький тягловик. Капітан корабля склав протест.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10.1.

У перші роковини смерти бл. п.
Ольги Білинської
відправиться в дні 16. березня ц. р.
Поминальне Богослуження
в церквах: у Збаражі, Кізлові і Стрілиськах Нових в год. 730 рано, на яке кревних і знайомих запрошує
РОДИНА.

РЕПТИЛЬКА „ЛЕМКО".

У нас є взагалі та на Лемківщині спеціяльно дуже болюча справа переносин наших взірцевих учительських сил в глибину краю на місце польських земель та присилка на їх місце польського вчительства. Нове польське вчительство, перенесене на Лемківщину, здебільша не вміє взагалі по українськи, а бувае й таке, що учителька признається, що щойно тут на місці навчиться не лише „лемківської мови", але взагалі української, бо досі не знала навіть нашої азбуки. Свою добайливість за лемківську дітвору посуває вчительство до того, що вмішується в те, що дитина читає в хаті під надзором батьків. Забороняє читати часопис для дітей „Дзвіночок", а посідачам того часопису грозить арештами. Від шкільних дітей вимагають учителі доносів про те, хто читає „Дзвіночок", зате читають і обговорюють у школі з дітворою москвофільську рептильку „Лемко", видавану в Криниці, яка висміває наш нарід і релігію. Взагалі система доношництва, поширювана по всіх наших школах, деправує і деморалізує нашу дітвору. Тому жадаємо вкорочення подібних неморальних метод виховання.

„СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ" — НА ІНДЕКСІ!

У повіті новосанчівському, турчанському та взагалі в гірських повітах польське вчительство заборонює дітям витатися словами, приятими у нас від віків: „Слава Ісусу Христу", та наказує говорити „дзень добри", „чесьць", або „чесьць годлу польскему". Діти, що не послухали наказу вчителя, були карані, як це мало місце в Лабовій, де за таку „провину" клячала ціла класа. У шкільних бібліотеках нема українських книжок або їх не позичається. Я перевірила це також у новосанчівському повіті. Чуже вчительство, що не любить чужої собі дітвори, поводиться з дітьми гостро, часто нелюдяно. З браку часу не подаю відомих мені численних примірів. Побої, лайки і гострі кари не є рідкістю!

УПРИВІЛЕЄНІ МОСКВОФІЛЬСЬКІ ЧИТАЛЬНІ

Замість науки доручається учительству вести самоуправні вибори з насилуванням волі народу і при допомозі просто яскравих зловживань. Ті речі загально відомі. Другою функцією, яку доручається учительству, є на наших землях засновування читалень ім. Качковського, хочби там були найкраще розвинені читальні „Просвіти". Прим. у невеличкому селі Високій читальня „Просвіти" мала 201 членів, діяльність була жива і в нічому не колідувала з законом. Не вважаючи на те цю читальню вчала розвязали, зате вчитель Полошиновіч заснував читальню ім. Качковського, в наслідку всяка освітня праця в селі припинилась. Так само розвязано читальню в Пантній (128 членів), у Ропиці Руській, Гладишові, всі в горлицькому повіті, у новосанчівському повіті в Лосю, Розтоці та в багатьох інших. У багатьох місцевостях Лемківщини не дозволено відкрити читальню „Просвіти" з ріжних малих, трудних до зрозуміння причин. Коли діяльність „Просвіти" зазнає всяких перешкод, то читальні Качковського форсується всіми засобами, головно — як я згадала — при допомозі місцевого польського вчительства.

Мусимо проти того якнайрішучіше запротестувати, з чисто культурних, освітніх та економічних оглядів. Читальні ім. Качковського стоять на становищі **єдности з московським народом, з московською мовою і літературою.** Замість наших поетів бачимо там на стінах Пушкіна, в бібліотеці московські та жаргонові москвофільські видання. Ясно, що чужа, далека, незрозуміла московська мова не несе освіти, а радше створює грунт, податний до темноти й ослаблює економічно. Відступництво від рідного пня на освітньому полі доводить на Лемківщині деякі села до відступництва на релігійному полі. Тому наша боротьба з пропагандою москвофілів на лемківських землях — є нашим найбільшим, найсвятішим обовязком. А тяготіння лемків до культурного получення з нами є висловом інстинкту самозбереження населення і в нїякому випадку не заслуговує на

В ОБОРОНІ ОСВІТИ НАРОДУ.

ПРОМОВА СЕН. ОЛЕНИ КИСІЛЕВСЬКОЇ, ВИГОЛОШЕНА НА ПЛЄНАРНОМУ ЗАСІДАННІ СЕНАТУ ДНЯ 1. БЕРЕЗНЯ 1935 Р. ПРИ БУДЖЕТІ МІН-СТВА ВІРОІСПОВІДАНЬ І ОСВІТИ.

АНАЛЬФАБЕТИЗМ, БОРОТЬБА ЗА РІДНУ МОВУ Й МОЛИТВУ.

Високий Сенате!

Освітні справи в Польщі представляються загально сумно, коли візьмемо під увагу, що навіть на підставі офіціяльної статистики поверх пів міліона дітей у шкільному віці є засуджених на анальфабетизм через брак місця в школах, або взагалі з приводу браку шкіл. Цей сумний факт збільшить непомірно відсоток анальфабетів у польській державі, який згідно з офіц. статистикою з 1921 р. дійшов був до поважної суми 6.541.193 осіб. Цей факт тимбільше нас хвилює і болить, що саме на наших землях представляється освітня справа найгірше та в східніх воєвідствах просто катастрофально. На Волині, Поліссі, Лемківщині і на цілому Підкарпатті є села, де зовсім нема шкіл, ніхто не вміє читати, та в багатьох інших тамошніх селах анальфабетками є майже всі жінки. А там, де є на наших землях сільські школи, є вони найнижчого типу, які навіть найздібнішим дітям не дають можливости переходити до середніх чи вищих фахових шкіл. Коли в усіх школах науку української мови, літератури та історії нашого народу трактується по мачошому, то на Поліссі права до навчання рідної мови зовсім не береться під увагу. Букв української азбуки не пізнає там наша дітвора, навіть права на молитву у власному обряді не має вона у тамошніх школах, що чейже є святим правом кожного громадянина у культурній державі. Ті скарги я чула в кожному поліському селі так в українському як і в білоруському, а я відвідала їх чимало. Брак шкіл і освіти в рідній мові держить наш нарід на тих землях у великій темноті та в біді. Свою темноту переплачує там нарід здоровлям і життям, бо забобон, знахорство та алькоголь забирають численні жертви, передовсім жінок і дітей. Наші культурні товариства, як „Рілна Школа", могли би поширити свою діяльність на ті найбільш занедбані землі. Маємо цілі шари безробітнього вчительства, яке радо, за малою винагородою та в багатьох випадках навіть безкорисно, піднялось би там освітньої праці. На жаль українському вчительству відмовляється права виконувати своє звання. Отже хоч істнує надмір кваліфікованих сил, мусимо безчинно глядіти на темноту величезної частини нашого народу. Тому домагаємося, щоб дали нам можливість поширювати освітню працю й на ті занедбані державою землі.

Не лише в освітніх, економічних, культурних цілях маємо замкнену дорогу на ті землі, але навіть краєзнавчі відвідини Полісся є для українців утруднені. Ніде я не стрічалася з такою опікою поліції, як саме на Поліссі. Взагалі не можна з ніким зійтися, щоби не наразити тої особи на неприємности.

„ЛЕМКІВСЬКА МОВА".

Спеціяльного доказу опіки уряду зазнала теж Лемківщина, бо спеціяльно для неї винайдено „лемківську мову" (офіціяльна назва, уживана в школах на Лемківщині).

Кілька разів я відвідала ту частину нашої землі, я була в усіх повітах, у численних селах, не поминаючи також села з москвофільською маркою, і ніде без виїмку я не чула ні одного голосу похвали або бодай апробати подібного розпорядження кураторії. Навіть члени і председники читалень Качковського висловили однозгідно своє обурення з тої причини. „Сміх з нас зробили" — жалувалися і слушно твердили, що „лемківську мову" форсується хіба на те, щоби лемкові замкнути ворота до дальшої освіти. „З чим наші діти підуть у світ", питаються мене, чи для нас буде видана окрема література, окремі часописи, наукові книжки? З багато місцевостей вислано до міністерства протести проти тої небажаної новини. Була би відізвалася ціла Лемківщина проти лемківського букваря, коли би не застрашено населенич, що така акція може мати для підписуючих та організаторів сумні наслідки. В одному знаному мені селі постеруночний ходив до всіх, що підписали декларації проти лемківських букварів і перевіряв, чи підписи були віддані добровільно. Всі підтвердили це, що до деякої міри було геройством.

такі переслідування, які доходять до шикан і кар від адміністраційної влади, ба навіть до заведення кількох культурних лемківських дячів аж до Берези Картуської.

„ЗА ЗЄДИНЕННЯ РУСИ".

Домагаємося, щоби влада не піддержувала і не форсувала шкідливої під кожним оглядом і чужої нашому народові московсько-православної агітації. Що так діється, маємо на те багато доказів. Подам хочби такий примір неоднакового трактування українців і москвофілів. Ставити хрести у память погибших „За волю України" не дозволяється і карається. У Самбірщині на весну 1934 р. дійшло з тої причини до проливу крови і просто до другої пацифікації — зате у Злоцькому на Лемківщині хрест з написом у честь полеглих „за зєдинення Руси", поліція пробоєм проти волі більшости місцевого населення помагала поставити.

(Докінчення буде.)

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— До Пекіну прибув відомий шведський подорожник Свен Гедін, закінчивши свою наукову експедицію до китайського Туркестану. Його двічі вязнили, експедицію обстрілювали.

— У Базель відбулась нарада керманичів емісійних банків, на якій обговорювали грізне положення внаслідок знижки фунта штерлінгів.

— До італійської кольонії Сомалі прибула нове частина мешиньскої дивізії з воєнними матеріялами.

— Палата репрезентантів відкинула поправку сенату у справі підвишки контінґенту збройних сил Злучених Держав до 165.000 вояків.

— Пруська рада міністрів затвердила буджет для Прусії на 1935-36. рік у квоті 2,100.000 марок.

— На сходинах 200 вищих старшин райхсвери фельдмаршал Макензен виголосив промову, реабілітуючи память пок. ґен. Шляйхера.

Духовник всіх вір та обрядів.

Трагікомічна картина сектантського руху на наших землях.

Нинішні часи — це часи морального росту й упадку, релігійного підему і сектантського декадентизму, церковних уній і роздорів. У такій добі діються нераз річи, що своєю фантастичністю викликують сенсацію і в людей, які вже давно перестали чомунебудь дивуватися.

Ось з Угнова надіслав нам п. Г. Б. матеріяли, що, хронольогічно уложені, дають сенсаційну й заразом трагі-комічну картину сектантського руху на наших землях.

Було це так. В листопаді мин. року появився була в Угнові загадочна людина, в загадочній духовній рясі. Ні то православний, ні то католик. Духовник замешкав при „Панській" вулиці в одного поляка. Швидко познайомився він з місцевим парохом о. Трешневським і сусідськими священиками. Представлявся: **Ігнат Височанський,** декан східно-византійського обряду; має парохію на Холмщині, де збудував церкву, а в Сокальщину прибув, щоб призбирати трохи фондів на викінчення церкви. Священики приймали гостя чемно, але обережно, бо годі було знати, що в ньому сидить: православний, чи неоуніят, чи сектант, знахор або й конфідент... У пришельця разила невиразність та малокультурність у поведенні, але люди пояснювали собі це тим, що неоунія й такими оре. Зрештою він тримався далеко від церкви.

Білорусини мають приповідку: А, скидай, вовчику, скірку, бо зубки видко! І скинув. Бо як зайшов у розмову з деякими селянами, невдоволеними зі свого священика, радив: Пишіть до епископа, нехай його забере тай просіть, щоб мене наставив вам парохом... Коли зустрінувся з кацапами, зараз перетворювався в православного батюшку, який прийшов розглядати терен для ширення православія...

І справді небавком наспіли з Холмщини вісти, що Височанський ще з якимись Орестом Лисяком вислуговуються варшавській автокефалії. Очевидно, що священики угнівського деканату почали бачно слідкувати за рухами „духовника сх.-византійського обряду".

А тепер друга частина епопеї.

Одної днини перед самими Різдвяними Святами зявився місцевий польський священик в о. Трешневського за докладнішими інформаціями в справі батюшки Височанського. При цьому показав письмо львівської латинської консисторії з наказом якнайенергічніше поборювати прибуду Височанського. Лат. Ординаріят дораджував позбутися його з парохії всіми засобами, хочби й при помочі адміністраційної влади! Бо той Височанський і його товариш Лисяк зголосилися в Лат. Ординаріяті як священики „польського старокатолицького косцьола" з просьбою негайно принятн їх до лат. кат. архидіецезії, бо в противному разі приступлять до закладання... парохій „п. старокат. косцьола"!"

Тоді на підставі таких інформацій посипалися в костелі й церкві філіпіки проти сектантського інтруза. Польський священик запросив собі на Свята навіть одного єзуїта, який у проповідях остерігав нарід перед небезпекою старокатолицької секти. В тім часі надіслав до Угнова холмський суд стежний лист, у якому повідомлено поліцію, що Височанський має відсидіти кілька днів вязниці за нелегальне ношення ряси кат. священика.

Здемаскований В-ий, по відсиджені арешту, передбачуючи своє відлучення з утвінського терену, їде до Львова в пошукуванні залізного листа. І тут зачинається кульмінаційна точка цілої сенсації.

Височанський — православник і місіонар сх.-византійського обряду та старокатолицький ксьондз в одній особі — зявляється в **митрополичій консисторії вірменського обряду** з грамотою своїх свячень на священика „польського старокатолицького косцьола" з печаткою й „епископським" підписом:

Rt. Rev. Josef Zielonka D. D.
Bishof Polish Catholic Church.

Тут зголосив свій перехід до католицизму в вірменськім обряді.

Львівські вірмени, що через компльетне латинізування й ополячення свого обряду залишились пастирями без овечок, утішились такою приблудою і — неймовірна річ! — дались обманути В-ому та виставили йому ось-такий документ:

Kurja Metropolitalna Lwów, dnia 26. I. 1935.
ob. orm. katol. we Lwowie
L. 45/35

Poświadczenie.

Kurja Metropolitalna obrządku ormiańsko-katolickiego we Lwowie stwierdza niniejszem, że x. Ignacy Wysoczański, dotychczasowy administrator kościoła starokatolickiego, zamieszkały w Uhnowie, pragnie obecnie wraz z kilkunastu innymi kapłanami tego wyznania przejść na łono Kościoła Katolickiego i w tym celu czyni starania o przyjęcia do Archidiecezji obrądku orm.-katol.

Chcąc tę sprawę doprowadzić do pomyślnego skutku i w ten sposób nie tylko zespolić petentów z kościołem katolickim, ale i sercem Polski, prosi Kurja P. T. Władze o ułatwienie x. Wysoczańskiemu oraz jego pomocnikowi x. Orestowi Łysiakowi zapoczątkowanej akcji, jaką prowadzą w tym kierunku, porozumiewając sie z innymi współwyznawcami; kapłanami.

Za Kurję:
ks. D. Kajetanowicz,
prepozyt Kapituły.

Ще не кінець тій історії. Вірменська консисторія вдалася в листування з В-им у добрій вірі, що має до діла з визначним старокатолицьким ділячем і достойником. Цим способом увійшов Височанський в посідання дуже достойного письма з підписом самого архиеп. Теодоровича з великими похвалами для своєї „апостольської діяльности"...

Цей автентичний документ носить дату:

Lwów, 11. 2. 1935, і так звучить:

Przewielebny Księże Administratorze!

Z miłą pociechą przyjąłem do wiadomości oświadczenie Księdza Administratora, iż zarówno księża, jak i parafianie Kościoła Starokatolickiego pragną przejść do mej Diecezji. Słyszałem już o godności Księdza Administratora i Jego apostolstwie dla tak pięknej i wielkiej idei. Z mej strony okazuję wszelką gotowość w uwzględnieniu życzenia zarówno Księdza Administratora i księży, jak i parafian, co proszę wszystkim zainteresowanym oświadczyć...

Tymczasem modlę się gorąco, by Bóg zbożnemu dziełu Wiary błogosławił i je utwierdził.

Teodorowicz
Arcybiskup.

Kurja Metropolitalna
Ritus Armeno Catholici
Leopoli.

Тепер решту можна собі вже доспівати. Польський священик у трагічному положенні. В Угнівщині, де ніколи ніхто й на очі не видав старокатолика, Височанський, засобленний похвальними грамотами вірменських достойників, поширює при помочі спровадженних пройдисвітів уже не старокатолицизм, а протестантизм найгіршого типу. У своїй агітаційній роботі постійно легітимується вище наведеними документами, які рівночасно мають для нього значіння залізного листа перед адміністраційною владою.

Українські священики також мають морочу з тими протестантськими агітаторами, бо вони масово розкидують між народом сектантські брошурки, надсилані на їх адресу з Лодзі й Варшави. Таким то способом повстають у нас сектантські станиці.

Кононенко.

Вияснення „Центросоюзу".

Лист Дирекції „Центросоюзу" до головного редактора „Діла".

Львів, 9. березня 1935.

Високоповажаний Пане Редакторе,

У щоденнику „Діло" з дня 7. березня ц. р. появилася стаття п. А. Курдидика під назвою: „Серед близьких, що голодують". В уступі затитулованім „Свідомість села" говориться про кооперативу в селі Вільшаниця, яворівського повіту. В ньому читаємо, що „Центросоюз" злекковажив „цю виробничу і метку станицю (кооперативу в Вільшаниці), залишив її на власні сили і що більше ні він ні ПСК, до яких ця кооператива нераз звертала у фахових справах — не ласкаві були відповісти, хоч діставали оплачену листівку на відповідь". Наведений уступ з гори на долину не відповідає правді, бо як свідчать копії листів Центросоюзу долучені до цього письма (Редакція є в посіданні цих копій), „Центросоюз" не лише відповідав на усі письма, але й занявся справою, давав кооперативі вказівки, як має вести своє виробництво та як його пропаґувати. В листі з дня 10. І. 1933. р. „Центросоюз" просив, щоби хтонебудь з кооперативи об'їхав усі Повітові Союзи Кооператив, запрошував представників кооперативи також до себе, але ніхто з кооперативи не виїхав ні на пропаґанду до Повітових Союзів ні не заїхав до „Центросоюзу". А ця пропаґанда є конечно потрібна, бо яворівських виробів ніхто в краю не знає і на села цей товар піде мало, бо в кожному селі виробляють самі селяни кошики і т. п., так, що не потребують їх купувати. Натомість деякі артикули, вироблювані цією кооперативою могли би піти у містах. А в містах цю справу повинніб підтримувати міські кооперативи.

З справдивим поважанням

ЗА ДИРЕКЦІЮ „ЦЕНТРОСОЮЗУ":
Ю. Шепарович. *Мартюк.*

Одностороннє розброєння не означає миру.

Велика промова мін. Саймона.

ЛЬОНДОН, 12. 3. ПАТ. Вчорашня нарада у палаті громад закінчилася опівночі після промови міністра Саймона. Міністер закував хід дискусії та й висновки. Одностороннє розброєння може є гарне, але не означає миру. Розкинення британських військ по цілій імперії і збільшення видатків на армію не загрожує мирові. Національна оборона випливає з національної безпеки. Справді збросння не помагають мирові. Вкінці міністер скінчив свою промову полемікою з лейбуристами і противрядовими лібералами. Залив в імени цілого уряду, що політика уряду спирається на приналежности В. Британії до Ліги Націй. Британський уряд змагає створити догідні умовини до повороту Німеччини до Ліги Націй. Цій меті присвячені подорожі міністра Саймона і міністра Ідена. Основою цих зусиль буде лондонська декларація з 3. лютого ц. р., яка передбачує низку проповицій як запевнити збірну безпеку, між ними теж східний пакт або його якусь відміну. Міністер відізвався до палати, щоби підперла політику уряду, висловану у „Білій Книзі" і відкинула внесок Лейбур Парті. В голосуванні палата відкинула внесок 424 голосами проти 79.

Проти бюрократизму урядовців.

ОБІЖНИК МІН. КОСЦІЯЛКОВСЬКОГО.

Міністер внутрішніх справ Косцялковський видав обіжник до воєводів і старостів пригадуючи, що обовязком адміністраційних урядовців вникшувати по змозі життя громадян і ненарешувати його на зайві прикрощі. Урядовці повинні оминати зайвих формальностей, які і так непрозумілі для пересічного громадянина.

Урядовці, які не позбудуться бюрократичних звичок, не зможуть залишатись на своїх становищах в адміністрації. Ця кара остріше тих урядовців, які шикануть громадян і заподіють зайві прикрощі.

ВІЗИТА МІН. САЙМОНА І МІН. ІДЕНА.

ЛЬОНДОН, 12. 3. ПАТ. „Таймс" здогадується, що візита мін. Саймона у Берліні відбудеться в дні 25. або 26. березня ц. р. Тому, що коді їде то Варшави і до Москви мін. Іден, здогадуються, що обі міністри поїдуть до Берліна разом. Дуже можливо, що мін. Іден задержиться у Берліні а мін. Саймоном. Подробиці цієї візити покищо невідомі.

Венізельос їде до Італії.

ГРЕЦЬКИЙ УРЯД ДОМАГАЄТЬСЯ ВИДАЧІ ПОВСТАНЦІВ.

АТЕНИ, 12. 3. ПАТ. Провідники повстання Венізельос з дружиною покинули Крету на кружлянку „Аверов" звільнивши заручників. На Криті прибрнули спокій. Уряд Цалдаріса заказав за посередництвом грецького посла у Софії, щоби болгарський уряд видав старшин-повстанців, які втікли до Болгарії. До Дереаґачу прибув баталіон повстанців, який негайно розброїли. Генерал повстанців з пятьма старшинами пішбу літали вітрильником у невідомім напрямі.

ОЛЕКСАНДРІЯ. 12. 3. ПАТ. Райтер повідомляє, що Венізельос і інші провідники повстанців плинуть на кружлянку „Аверов" до Італії.

Як бавиться шкільна молодь.

Забава учениць СС. Василянок.

У мин. неділю уладили собі ученниці гімназії СС. Василянок симпатичну забаву в рухашковій залі головної гімназії. Шкільної молоді з усіх вищих клас середніх шкіл було стільки, що годі було й помістити. Під доглядом свого директора, учителів і родичів молодь бавилась дуже весело. Грала відома орхестра Яблонського, якого молодь просто облягала, допрошуючися все нових і нових мельодій. До доброго настрою причинилися, очевидно, безалькогольний буфет — дуже дешевий. Забава протягнулася блізько до півночі, коли то шкільний сторож дав знати дзвінком, що вайшов уже піст і час забути про забави. (*ст.*)

—o—

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 47-100

— **Не кожна** пані-господиня знає, що купуючи молоко і масло в „Маслосоюзі", може там рівночасно купити будинковий порошок „Аросз" і приладити дешевим коштом смачну і пожиточну лакомінку. 1091 2-2

— **ВШ. Клієнтам фірми О. Онисько** — при вул. Галицька 20, — подається до ласк. відома, що склад порцеляни і скла по найдешевших конкуренційних цінах під фірмою „Кераміка", Руська 18 — є під управою О. Ониська і поручається ВШ. Громадянству. Просимо памятати: вул. Руська 18, напроти входу до Усп. Церкви! 1053 6—10

— **Нова українська політична партія „К. В. Ф. Н.".** На днях має повстати у Львові нова всеукраїнська політична партія, яка має потворити до всіх повітових центрах в Галичині й на Волині свої філії. Назва цієї нової партії звучить: „К. В. Ф. Н." (Консументи Виробів „Фортуни Нової"). 1090

— **Проголошена** у вчорашньому числі „Діла" продовжена година танців у школі „Хоровід" нині в середу **не відбудеться.** 1035

— **Чи Ви пили вже каву з цикорією „Луна?"** попробуйте, а переконаєтеся, що буде Вам дуже смакувати, бо цикорію „Луна" виробляє наша кооперативна фабрика зі здорових сирівців, вирослих нашими селянами. Тільки її якість і конкуренційна ціна є запорукою, що все і всюди жадатимете лише цикорії „Луна".

— **Найкращі лиси,** пелерини, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, вул. Капітульна 3 Жителям на 1936 р. найлійшим.

— **Відчит про нові мистецькі напрямки.** Заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва та А.Н.У.М. відбудеться 16. ц. м. в год. 18-ій у салі „Бесіди" відчит д-ра М. Драгана п. з. „Експресіонізм, дадаїзм та абсолютне мистецтво" зі світлинами.

— **Зібрання Фільольогічної Секції Н.Т.Ш.** для реферату д-ра Ф. Колесси: „Формули закляття в українських народніх думах" відбудеться в суботу, 16. ц. м. Початок год. 18.

— **Концерт співачки Івашни Синенької-Іваницької.** Як довідуємося, в неділю 17. березня в год. 20-ій відбудеться заходом Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові (мала сали) концерт нашої відомої співачки Івашни Синенької-Іваницької, яка зєднала собі велике признання і щирі симпатії не тільки нашого музикального громадянства, але й фахових рецензентів як українських, так і чужинних. Перебуваючи за кордоном, наша співачка стала ревною пропагаторкою нашої рідної пісні між чужинцями. Зокрема часті її радієві авдиції в Празі та інших містах Чехословаччини чимало причинилися до популяризації української пісенної літератури між чужинцями. Вістку про концерт нашої співачки у Львові прийме наше громадянство безперечно з щирою радістю — тимбільше, що цьогорічний наш концертовий сезон був дотепер доволі скупий. Програму концерту й інші подробиці подамо в найближчих числах нашого часопису.

— **Свій до свого!** Не всім мабуть відомо, що у Львові при вул. Личаківській істнує від недавна крамниця „Амата", що продає заграничні овочі і краєві цукри, тіста, торти, шоколяду, масло і ріжні делікатеси. Вечором можна вступити на чай, каву, а навіть часописи. Всі товари першорядної якости, обслуга ввічлива. Українським громадянам варта ця симпатичну фірму собі затямити і солідарно піддержати.

— **Під увагу нашим лікарям.** Через смерть бл. п. д-ра Мирона Лисяка, який мав дуже добру лікарську практику, опорожнилося становище лікаря в Городку біля Львова із знаменитим льокалем та уладженням. Заохочуємо наших Вп. лікарів вибрати собі Городок на місце осідку. — **Городецькі громадяни.**

— **Здирають українські шапки!** В нашій Редакції явився п. Йосиф Шуманський із села Підсадки, пов. Львів, який оповідає, що в неділю 10. ц. м. переходив вул. Маєцького у Львові. Нараз прискочило до нього чотирьох молодих людей, які зірвали йому з голови шапку з робітні українських інвалідів і старались серед штовханців затягнути його до брами сусідньої каменниці. Колиж їм це не вдалося, пірвали йому шапку на шматки. Крик нападеного нічого не поміг, бо ніякого поліцієнта в сусідстві не було.

— **За спроневірення судових депозитів.** Апеляційний суд затвердив присуд першої інстанції яким засуджено секретаря городського суду у Львові Север. Куркевича на 3 роки, головного судового секретаря Рудольфа Бачинського на півтора року та купця Зб. Біка на 6 місяців вязниці за спроневірення судових депозитів на 30.000 зол. Всім трьом засудженим відобрано громадянські права на 10 літ.

— **Помаранчі й яйця.** Аг. Всхуд повідомляє, що експортери почали вивозити яйця до Еспанії. На рахунок призначеного в торговельній умові контингенту в скількості 700 вагонів вислали досі около 150 вагонів яєць. Призначений Еспанії контингент на привіз помаранч до Польщі в скількості 1.600 вагонів вичерпується. Великі запаси еспанських помаранч є в Гдині.

— **Польський цукор — морем до Польщі.** Як відомо, Польща продає для заграниці цукор пять разів дешевше ніж у краю. Тому, за кордоном кормлять теж і худобу тим польським цукром. З такої дешевої кон'юнктури скористало в Варшаві більше підприємців. Вони сенували товариство з великим капіталом для закупна цукру нібито для вивозу до Англії. Підприємство вже на морі перевантажувало цукор на інший корабель, що вертався до Гдині та так пачкували дешевий цукор до Польщі, де продавали по ринковій ціні. На цьому т-во заробило величезні гроші. Варшавська прокуратория покінчила слідство в справі цієї цукрової афери. Слідство ведуть тепер проти 6-х варшавських відомих фінансістів, які фінансували підприємство. Всіх їх притягли до карної відповідальности.

— **Розправа Генр. Збежховського** проти видавництва „Газети Поранної". У суді праці у Львові відбулася розправа бувш. співробітника „Газети Поранної" Генрика Збежховського („Немо") та Франціски Шерінки. Вони заскаржили „Г. П." тому, що не заплатила їм залягаючих платень і тому, що не виповіла службового відношення в законному речинці. Справу Шерінки суд відложив, а в справі Збежховського, дав заочний присуд, тому, що обвинувач не явився на розправі. Суд засудив „Г. П." на заплату Збежховському заскарженої суми.

— **Краєва хроніка.** Чортківський суд засудив Макса Фаєрштайна, адвокатського кандидата зі Скали, на рік безоглядної вязниці за напад супроти лікаря д-ра Шапіри. — З громадського уряду в Оберинні пов. Городенка вкрали 362 зол. і касові документи на 1.085 зол. — В однім пенсіонаті у Ворохті пострілялася у самогубному намірі 22-літня варшавянка Павлина Подгурська, вернувшись з дансінгу.

— **З Польщі.** У Варшаві було в понеділок 26 замогубств, з яких чотири скінчилося смертю. — Тарнівський суд засудив начальника громади Філіповіце, Войт. Пехніка на 15 місяців вязниці за спроневірення 4.200 зол. податкових грошей. — У Гдині арештовано інж. Генрика Єзерського, директора Т-ва будови осель за великі грошеві зловживання та фальшівництва. Заповідаються дальші арештування. — Біля Гдині добули з моря тягловий корабель „Жубр", що затонув недавно. В машиновому переділі знайшли трупи двох членів залоги.

— **Добра рада для кухні.** При сьогоднішних обмежених доходах мусить кожна господиня добре числитися з видатками. Уживаючи доброї та видатної приправи до кави можна заощадити на зернистій каві, не зменшуючи смаку та аромату кави. Найліпшою приправою до кави є Правдива Франка у коробках з охоронним знаком „млинок до кави".

— **Помаранчі!** Великі явилися у нас дешеві помаранчі. Тому добре мати знаменитий рецепт, як приладити смачний, а недорогий помаранчевий торт: убити 3 жовтка, досипати 150 гр. цукру і добре втерти, доливаючи 1/4 склянки води, потім вільна додавати терту шкірку цитрини, столову ложку цитринового соку і 100 гр. пересіяної пшеничної муки з домішкою порошку до печення „Бакін" Д-ра Еткера (1/2 пачки) та 100 гр. мучки „Гусвін" Д-ра Еткера. Масу добре виробити, додаючи піну з білок, вложити до змащеної тощом тортівниці. Пекти 20 до 30 хвилин на легкім огні. Коли торт вихолоне, перекраяти його на три верстви, звогчити помаранчевим соком і перекладати помаранчевим кремом, приладженим з будинкового порошку, молока і цукру, потім облити торт і кусники помаранч, що на ньому є помаранчевим люкром (150 гр. зімкого цукру) (пудру) і трохи помаранчевого соку).

—o—

Із судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН І ПОШИРЮВАННЯ НЕЛЕҐАЛЬНИХ ВИДАНЬ.

В суботу 9. березня п. р. відбулася перед судом присяжних у Тернополі розправа проти 22-літнього селянина *Юліяна Середюка* зі Шляхтинець к. Тернополя, якого прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН і за поширювання нелеґальних видань ОУН.

Акт обвинувачення каже, що підсудний в дні 19. січня п. р. їхав саньми на забаву до села Дубівців з Миколою Долгуном і М. Оховським. Коло села Лозови зупинив підсудного поліцієнт Міґаль і в соломі на санях знайшов два примірники „Сурми" з 1933. р. Підсудний заявив, що „Сурму" знайшов щого дня передполудням у селі і сховав її до кишені, щоб опісля з цікавости прочитати. Одначе пополудні поїхав з товаришами на забаву до Дубовець і забув ні „Сурму". Щойно стрінувши поліцієнта пригадав собі, що має видання, за які, як читав у часописах, йде судова кара. Знаючи, що поліцієнт робить ревізію у кожного стрічного, сховав „Сурму" у солому.

На розправі заперечив вину і приналежність до ОУН.

По переслуханні свідків трибунал засудив підс. *Юліяна Середюка*, на основі вердикту суддів присяжних на 3 роки вязниці і втрату громадянських прав на 5 років.

—o—

З музики.

Цикль викладів з психольогії музики д-ра З. Лісси.

Проф. д-р Софія Лісса належить на львівськім ґрунті до тих нечисленних музик, які борються за нову музику та нові напрями у музичній педаґоґії. Прелеґентку характеризує велике знання та сміліть поглядів. Цикль викладів на університеті на теми психольогії музики, проблеми музикальности та творчости пройшли при виповненій салі. Психольогія музики — це молода наука, яка порушує проблему, як слухати та розуміти музику; вона займається ролею інтелектуальних та емоціональних функцій у взаєминах зі слуховими враженнями. Прелеґентка говорила про ріжні роди музикальности, вражливість музичного слуху, музичну память та фантазію, творців і спосіб творення. Ці всі теми порушила вона цікаво, а стиль відчитів був незвичайно прецизний, тонкий і діловий. Шкода, що не було дискусій, яка могла була винести багато питань.

І. Приймова.

ДИВОГЛЯДИ.

НА ЧОМУ ЗАРОБЛЯЮТЬ ЛЮДИ МІЛЬОНИ.

У Злучених Державах є таких кілька родів патентів, що вони приносять щороку більш мільона чистого доходу. Патенти ці такі: шпиньки, механічна бритва і корки для пляшок з пива.

ЯК МОЖЕ ВИГЛЯДАТИ СУД.

Із совітських „Ізвестій" з 5-го ц. м. перекладаємо новинку:

„У Воронїжі, на вул. Революції ч. 51. находиться „народний суд центрального району". У великій кімнаті звертає передовсім увагу вогкість. Стіни майже зовсім мокрі заввашки на 1 метер. Долівка у кімнаті знищена, лавки облізли. На одній стіні плякат, написаний власноручно „Не курити кара 5 рублів". Слів „не курити" не видно, вони загнуті і гості читають тільки „кара 5 рублів". Ввечір світить тут тільки одна лямпочка над столами судїв".

Ідеальний суд як вступ до криміналу.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Теофіля з Федоровських Лукашевич, вдова по урядникові держ. залізниць, упокоїлася приявши Найсв. Тайни дня 11. III. ц. р. у Львові в 82-ім році життя. Похорони відбудуться дня 13. III. на Янівський цвинтар в год. 1-ій зполудня. В. І. П.! 1106

Никифор Садовський, дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка, професор II. держ. ґімназії в Тернополі, помер скоропостижно у свому фізикальному кабінеті в ґімназії в Тернополі в суботу в полудне 9. березня ц. р. Покійний уродився в 1884 р. в сім'ї податкового урядовця, у якій неподільно панувала польська мова і польський національний дух, так як мати і сестри були польськими патріотками, а батько, занятий службовими справами, не дуже займався національним вихованням сина. Скінчив польську ґімназію серед польського оточення, звідки теж не міг винести українського національного світогляду. З українськими організаціями ближче стрінувся щойно в часі своїх студентських студій на львівському університеті, де на фільософічному фаґультеті студіював пильно математику і фізику. З природи сповідний віддався майже в цілости науці і ще на студентській лавці зачав писати наукові розвідки з ділянки математики і фізики, що продовжував ще якийсь час і опісля. Розвідки виходили далеко поза межі звичайних студентських праць. Їх друковано в Записках математично-природничо-лікарської секції Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові і на їх основі вибрано Покійного дійсним членом цього товариства. Першу учительську посаду одержав Покійний в 1910 р. в українській державній ґімназії в Перемишлі, а опісля у польській ґімназії в Тернополі. Змобілізований як старшина австрійської армії відбув кампанію в Перемишлі в рр. 1914-15, звідки дістався до російської неволі і до краю вернув щойно по кількох літах, перебувши в Росії громадянську війну. Від часу свого повороту мешкав постійно в Тернополі, де тоді оженився з українкою та зачав уповні жити українським національним життям і брати участь у деяких місцевих українських товариствах. Належав до основників філії Музичного Інституту ім. Лисенка в Тернополі і був там першим головою, виказуючи значне зацікавлення нашою музикою. У своєму фаху цікавився передовсім фізикою і хемією і його ґімназійний фізикальний кабінет належав до найліпше уладжених в краю. Можливо, що якщо Покійний був би лишився у Львові і мав нагоду працювати науково, був би оставив по собі більшу наукову спадщину, а так його талант змарнувався у заробітках на звичайний прожиток у провінціяльному місті, що не дає пригожого ґрунту для наукових дослідників. Як учитель мав значну популярність серед учнів і своїх товаришів, у яких його ненадійна трагічна смерть викликала справді щире співчуття, як теж і серед місцевого українського громадянства. Покійного мали перенести тепер передчасно на емеритуру мимо доброго його здоровля і його вже покликано перед лікарську комісію. Те все подіяло дуже депримуюче на Покійного і як кажуть, приспішило його ненадійну трагічну смерть. Лишив жінку і двоє діточок 10-літню дівчинку і 8-літнього сина. В. Й. П.!

Міські Театри у Львові, на середу 13. березня.

Великий Театр

год. 7·30 — Нині **„ПЕРЕНОСИНИ"**

величава драматична вистава чільного польського драматурга

в Театрі Ріжнородностей

Нині год. 7·30 веч.

„5 перед дванайцятою"

знаменита комедія, повна веселих несподіванок.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Покарнавалля.

Минувся карнавал. Передвоєнний піст замкнув забавові салі, запакував у футерали музичні інструменти, повісив на кілок болєві одяги і видав наказ: „Молися, сину, бий поклони і плюй селедцем усмиряй!"

Остались тільки спомини, зітхання, пустки в кишені, зіпсовані опінії і шлунки та... незаплачені рати.

А в мене кілька знимок...

КОЛОМИЙКА.

Теперішні балі, вечерниці чи як там вони називаються — це один танець цілу ніч. Раз його танцюють під звуки танґа, другий раз під звуки каріоки, англійського вальса, сльов-фокса і тим подібних „блюсів". Але хоч музика буває ріжна, хоч такт неоднаковий — кроки ті самі. Три наперед, два назад, шассе! Передріматися можна і відпочити по тяжких трудах при буфеті.

Виходило: старі повинні з таких танців тішитися, а молодь журитись

Виходить навпаки.

Старі стоять, оглядають, колиб могли, то сільвовували і згадують давні часи з давними танцями.

Врешті десь над ранком не можуть втерпіти.

Коломийка! — кричить емеритований аранжер.

Музика нерадо вдаряє в інструменти.

На салю випихаються чотири пари, що мають разом менш-більш два століття життя і показують молодим проскрибований національний танець.

Молодь журливо покиває головами.

Хтось думав би, тому, що самі не вміють (хоч є дві українські школи танців!).

Ні!

— Диви, як старі розгалилися! — важке дев'ятнацлітня повага до двацятьлітньої серіозности.

ТІНИ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ.

Останні тони танґа розбіглися по коридорах і амерли. Останні пари, дотанцювавши до гардероби, покинули „Касино Почтовців" чи інший „Яд Харузім".

У буфеті почалася найтяжча праця: ліквідація (митя начинив, підрахунок прибутку, пакування непроданого товару).

В кутку кімнати за столом синий дяк. Сперся на столик, дрімає. Цілу ніч переспів на одним місці, встаючи тільки по бльочки. Запрошував до себе то одного, то другого знайомого, врешті лишився сам. Довкола нього кружляли гамір голосів і тонів, перед очима пересувалися барвні жіночі одяги. Слухав, дивився і — заснув.

А коли все стихло — збудився. Так як мельник, коли стане млини.

Обкинув оком буфетову кімнату, підкрутив вус і — пішов гопка.

Пригравали йому не Яблонський з Костьоком, а спомини, стояла перед очима не пані з оберемком начиння, а молодість у стрічках та дукатах...

СМІХ.

Мало, дуже мало сміємось. Винні тому і часи і ми самі. Сміх часом шкодить поважі хвилі, але ще частіше помагає у поважних хвилях.

Бував я на цьогорічних вечерницях і даремно настроював вухо, чи не почую веселого сміху. Не чув.

Пані з комітету несла баняк з борщем, зачепилася за цвях при дверах і роздерла нову сукню.

Хтось широ, від душі зареготався.

ПЛАЧ.

На кожних вечерницях танґо, фокс, чи бостон плакали аж заводили:

„Коли вже нарешті українці будуть бавитися у своїй власній салі?"

А бубен час до часу лементував: „А то скандал, а то скандал!"

Хто вслухувався уважно в голоси музики — сам плакав.

Ех! Колиб нам вдалося валити що року одну театральну салю — план був би виконаний на сто відсотків.

Але будувати...

Треба на будову одної салі кількох поколінь. Більше як у інших народів на будову держави.

Галактіон Чінка.

СПОРТ.

ЗИМОВІ СОКІЛЬСЬКІ ПЕРШЕНСТВА У ВІДБИВАНЦІ

Фінали змагань:

7. III. С. IV. (членині) — С.-Б. II (учасники) 2 : 0, (15 : 4, 15 : 10)

8. III. Ольдбой — С.-Б. I. (уч - ки) 0 : 2, (7 : 15, 15 : 17).

9. III. С.-Б. III. — С.-Б. II. (уч-ки) 0 : 2 (11 : 15, 0 : 15).

9. III. С. IV. II. — С.-Б. III. 0 : 2, 2 : 0.

9. III. С.-Б. II. членині — С.-Б. II. (уч-ки) 1 : 2 (13 : 15, 16 : 6, 10 : 15).

10. III. С.-Б. членині — С.-Б. II. уч-ці 1 : 2 (6 : 15, 16 : 14, 14 : 16). Несподівана перемога наших найменчих.

10. III. С.-Б. I. уч-ки — С. III./I. 2 : 1, (16 : 14, 6 : 15, 15 : 10).

10. III. С. III./I. — С. V. 2 : 1.

10. III. С. IV./I. — С. V. 2 : 0.

Змагання найбільших двох суперників: С. IV. і С.-Б. I. вирішив С. IV. у свою користь 2 : 1 (15 : 12, 12 : 15, 15 : 6. Змагання ці тривали 1 год і 36 хвилин. Найкращі А. Мельник (С. IV.) і О. Вальчик (С.-Б.). Це третя стріча цих суперників. (Перша в стрію на здвигових змаганнях — виграв С. IV. 2 : 1; друга на мист. У. С. С. львівської округи — виграв С.-Б. 2 : 0; ню третю стрічу виграв знову С. IV.). Слід рівночасно замітити велику поправу в дружині Сокола V.

По цих стрічах в першій здисі веде Сокіл-Батько І. учасники: 4 гри, 8 точок; 2) Сокіл IV.: 5 гор, 8 точок; 3) С.-Б. I. члени: 4 гри, 6 точок; 4) С. III.: 5 гор, 6 точок; 5) Ольдбой: 5 гор. 2 точки: 6) Сокіл V. В другій класі ведуть С.-Б. II. учасники: 4 гри, 8 точок; 2) С.-Б. II. члени: 3 гри, 4 точки; 3) С. III./II.: 3 гри, 4 точки; 4) С.-Б. III. 5) С. IV./II. Жінки: 1) С. IV.: 4 гри, 8 точок; 2) С.-Б.: 4 гри, 4 точки; 3) С. III.: 4 гри, 4 точки; 4) С.-Б. I. уч-ці: 4 гри, 2 точки; 5) С.-Б. II. уч-ці: 4 гри, 2 точки.

Рішаючі змагання за перше місце між С.-Б. I. II. — С.-Б. I. учасники відбудуться в неділю 17. ц. м. в год. 18-тій.

ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ ЗІЇЗДОВИЙ БІГ К. Л. К. У ВОРОХТІ.

Зайсть міжклюбових лещетарських змагань за мистецтво Ворохти, що їх Український Спортовий Союз відкликав в останній хвилині, філія Карпатського Лещетарського Клюбу у Ворохті відбула 10. березня п. р. зіздовий біг на 2. км. з Лисини. Ці змагання філія переводить у честь трагічно погибшого голови К. Л. К. в Косначі, бл. п. А. Кіфяка. В бігу на трасі, що має 1/4 підходу, взяло участь 15 членів К. Л. К. (в тім 2 з Косначі). Перше місце в однаковім часі 4 м. 20 с. заняли заст. голови Бойчук Микола і Лупаца Омелян. Щоб вирішити між собою першенство, оба першуни пішли ще раз на трасу і розіграли між собою першенство, яке здобув Бойчук Микола у часі 4 м. 16 с.; Лупаца Омелян перейшов на друге місце. Третє місце заняв спрявник Ткачук Олекса, четверте і пяте Мочерний Іван с. Мих. і Шабанюк Ф., оба юніори. Косначські змагуни Саванюк Танасій і Кіфяк Л. заняли 8. і 10. місце. Судіювали Дуда Мат. і Полутранко Вол. Попередньо мали відбутися змагання у скоках за мандр. нагороду інж. Пежанського Од. На жаль скоки не відбулися з браку відповідної скочні, бо на тій, що її збудували кліматичний уряд для загального вжитку, наказний комісар громади майор Гурбаль і надвірнянський староста Рибакевич заборонили скакати членам К. Л. К.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

У понеділок, 11. березня ц. р. відбулися у Львові гаківкові змагання на грищі Цитаделі за мистецтво Польщі в таким висліком: Чорні — **Краковія 0 : 0 Лехія — А. З. С. (Познань) 2 : 1.** На обох змаганнях було около 2 000 видців.

У вівторок, 12. березня ц. р. в год. 7-ій рано відбулися у Львові два чергові гаківкові змагання з таким висліком: **Чорні — А. З. С. (Познань) 1 : 1. Лехія — Краковія 4 : 1.**

Чорні і Лехія здобули по 4 пункти, Краковія 3, А. З. С. 1. Тому у вівторок вечором відбудуться рішальні змагання між Чорними і Лехією за гаківкове мистецтво Польщі.

Листування Редакції.

Вп. Авторові статті „Дещо про домашній промисл в Японії": Просимо подати ваш спосіб ім'я і прізвища

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 13. III. год. 7·30 веч. „Перемінник".

Четвер, 14. III. год. 7·30 веч. „Наполеонята". Вистава Союзу „Сакр Кер".

Театр Різнородностей.

Середа, 13. III. год. 7.30 веч. „5 перед дванайцятою".

Четвер, 14. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванацятою".

Кіна.

АДРІЯ: „Пожежа над Волгою" та додатки.

АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кенгурою).

АТЛЯНТИК: „Сестра Марта шпіонує".

ВАНДА: „Кривате фатум", та „Шпіон у масці".

ГРАЖИНА: „Молодий ліс".

КАСІНО: „Мальована заслона" (Ґрета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Белля Донна" (Конрад Файт) ревія: „Коти й зальоти".

КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фляп і Фляп у країні забаганок".

МАРУСЕНЬКА: „Тайна експресу ч. 6", „Загадочна одиначка".

МІРАЖ: „Тарзанове кохання".

МУЗА: „Шпіон ч. 13".

ПАКС: „Віра, Надія, Любов".

ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Галь).

ПАН: „Зводниця" та Льорель і Гарді.

РАЙ: „Ніч чудес" (люрдська драма), вперше у Львові.

СВІТ: „Ніч чудес" (люрдська драма), вперше у Львові.

СОНЦЕ: „Клюб джентельменів" і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Скампольо" (Долі Гас), ревія: „Раз але гаразд".

УТІХА: „Несамовита ніч" і ревія.

ХІМЕРА: „Дама з Мулін Руж".

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Закордонне радіо.

Середа, 13. березня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·10 Вільончеля, 19·30 Нар. музика, 22·10 Музика на 2 скрипки, **Братислава** (298,8) 19·25 Суч. словацькі пісні, **Кошиці** (259,1) 17·05 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 20·05 Симф. концерт, **Париж** (1648) 21·15 „Отелло" оп. Верді, **Оліґород** (437,3) 13·15 Пісоньки, **Ковно** (1935) 19·50 „Травіята" оп. Верді, **Берлін** (356,7) 18·30 Музика, спів, 21·00 Симф. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка. 15·15 Діточі пісоньки, 18·00 Пісоньки про звірят і веселі оповідання, 20·45 Концерт військ. орхестри, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Від сотого до тисячного — вес. попхудне, 22·35 Солісти, **Будапешт** (550,5) 12·05 Концерт, 18·15, 22·30 Циг. і тан. музика, 19·15 Спів, **Мілянo** (1068,6) 11·30 Тріо, 13·30 Легка форт. музика, 20·45 „Чар вальса" оп. Й. Штравса, **Рим** (420,8) 13·00, 17·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Четвер, 14. березня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 14·00 Форт., 15·40 Для дітей, 17·35 Арії, пісні (Шмедес, сопр.), 19·25 „Любатичка" оп. Белліні, **Братислава** (298,8) 17·20 Діточі пісні, 19·20 Форт. твори Сметани, **Кошиці** (259,1) 17·20 Югосл. нар. пісні, 18·00 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (269,5) 20·15 Спів, **Прага** (470,2) 10·15 Сальонова музика, 19·30 Скрипка, **Париж** (1648) 17·00 „Севільський цирульник" ком. Бомарше, 21·45 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 15·25 Концерт орх., 16·00 Популярна музика, 20·10 Вес. вечір, **Франкфурт** (251) 20·10 Данія дворська музика, 21·00 „Веселі музики" муз. ком. Е. Т. А. Гофмана, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Нар. пісоньки, 14·00 Жіча пісочниця, 17·50 Смичк. квартет, Ляйпціг (382,2) 18·20 Нар. муз. пісні, Мінхен (405,4) 19·05 „Дер Вільдшіц" ком. оп. Льорцінга, **Будапешт** (550,5) 12·30 Оп. орх., 17·20 Форт. 20·15 Симфонія Петефі-Чубая, **Мілянo** (568,6) 11·30, 19·00 Легка муз., 17·05 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 13·05 Муз. радіофільма.

Ширіть наш часопис!

Львівське радіо.

Середа, 13. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Орхестра, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дзенник, 13·00 Балетова музика, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 13·45 Гадьо! тут людоїди, 16·15 Пісоньки при гітарі. 16·30 Чи сумерк фемінізму, 16·45 Пісні, 17·00 Творець польської позит. ідеольоґії (500-ліття смерти Влодковиця), 17·15 Танок у скр і форт. літературі, 17·50 Книжка та знання (пінщький словар Тувіма), 18·00 Пісні й арії з гр. пл., 18·30 Почт.-техн. скринька, 18·40 Міст. і культ. життя, 18·45 Концерт мандолінистів, 19·15 Як виглядав давній львівський ринок, 19·25, 19·50 Спорт. вістки, 19·35 Спів у супр форт., 19·50 Актуальні і фейлетон, 20·00 Концерт (итз., сп.), 20·45 Веч. дзенник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Весна ловця в Польщі (з дч. в нім. мові), 21·10 Форт. тріо, 22·00 Рекл. концерт, 22·15, 23·05 Танк. музика.

Четвер, 14. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Масно радіо в школі, 12·10, 13·10 Вок. муз. концерт, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Полудн. дзенник, 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика в гр. пл., 15·45 Хор донських козаків із гр. пл., 16·00 Популярна музика, 16·30 Ґутірка у фр. мові: Ле романи модерн, 16·45 Чвертьгодинка славних артистів, 17·00 Від зелені ростин до червені крови, 17·15 Театр Уляни: Небезпечне життя, 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Скрипкові твори в супр. форт., 18·15 Літ. нарис „Творчість і воля", 18·30 Листи та програми, 18·40 Іменост. і культ. життя, 18·45 Перли Моньюшка з гр. пл., 19·15 Поет про психоаналізу, 19·25, 19·50 Спорт. вістки, 19·35 Концерт сальон. трио, 19·50 Актуальний фейлетон, 20·00 Легка музика, 20·45 Веч. дзенник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт мадярської музики, 22·00 Рекл. концерт, 22·15, 23·00 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·23 3/4 вод.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·06, Париж 34·97·50, Берлін 213·40, Цюрих 172·10, Голяндія 359·16, Прага 22·15, Італія 44·18, Нюнорк кабель 5·27 1/4, Нюйорк чеки без трансакції.

Золото: Долари 8·87—8·90, Франки фр. 34·20—34·50 Дукати 81·00—81·65, Корони 35·60—36·20, Рублі 45·60—46·00.

Срібло: Голяри австр. 0·44, Рублі 1·35 Фльорени 1·62.

ЗБІЖЖЯ.

Ціни парітас Підволочиська дьоко Львів

	від	до	від	до
Висівки житні	8·50—	8·75	8·75—	9·00
Висівки пшен. гр	10·00—	10·25		
Висівки пшен. сер.	9·75—	10·00	10·25—	10·75
Висівки пш. мілкі	10·25—	10·75		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 12. березня ц. р. кооперативам платив за:

	дьоко Львів.	
1 кг. масла франко магазин	2·50	зол.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 з. яєць	2·30—2·40	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 23 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану здержана, на яйця зниження.

Маслосоюз повідомляє, що від 12 березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	1·00	зол.
Старі	„	„	0·80	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·95	„
Індики	„	„	1·00	„
Індички	„	„	1·10	„
Цапарки	„	„	1·25	„

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

На голодуючих Яворівщини зложили дальше: о. митрат Банюк 10 зол., Е. Ц. 3 зол., д-р М. Павличишин 25 зол., Мгр. Володимир Кривокульський 3 зол. Текля Кривокульська 1·50 зол., Софія Недільська 1 зол., Вячеслав Альтписький 5 зол. Молодь Укр. Торг. Школи 10 зол.

Стефанія і Роман Барвінські складають на Голодуючих Яворівщини 15 зол. замість квітів на домовину бл. п. Ігнатія Дверовича. 1109

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Молодий, енергійний, самітний, інтонований і дов. фахівець-техніт вищого музінституту, диригент, обійме негайно посаду. Зголошення приймає з чемности: Ректорат католицької гімназії в Стрию, вул. Надбережа 5.

Парохія Гвоздець Старий п. Коломиї до заміни. 1110 1—3

Кімнати з окремим входом шукаю. — Зголошення з поданням умовин до „Діла" під „Кімната". 1108

ОГОЛОШЕННЯ.

L. W. II./1. 806/35.

Оповіщення.

Міський Зирад у корол. стол. місті Львові подає до загального відома, що предмінар буджету м. Львова на рік 1935/36 є виложений до перегляду в бюрі Виділу II/1. Міського Зарядy (ратуш II. пов. двері ч. 285) 7 днів, а саме від 12. березня до 18. березня 1935 р. включно, в годинах від 9-тої до 13-тої.

Інтересовани платники комунальних данин послугують право перегляду в повищім речинці буджетового предмінара, та вносити заклади і застереження в дальшім речинці 7-денним, себто до 25. березня 1935 включно.

Міський Зирад у корол. стол. м. Львові

Президент міста:

в з. **Др. Станислав Островський** в. р.

Віцепрезидент міста. 1103

Загальні збори

Товариства „Українська Бесіда"

у Львові ул. Рутовського ч. 22/...

відбудуться в суботу дня 30-го березня 1935. в годині 18. (6) вечером зі звичайним денним порядком.

Якщо в означеній годині не буде достаточного числа Членів, предвиденого статутом — збори відбудуться в годину пізніше без огляду на скількість Членів (§ 24 ст.) з важністю рішень.

З Виділу

1103 Т-ва „Українська Бесіда"

будині Еткера

Dr. A. Oetker

Заступництва у всіх більших містах Польщі.

Найдешевша вирібня сіток до огорожі „Скаткодрут" Львів, Замарстинівська 33. 1056 2 5 4

Міський Зарядy у Бурштині оголошує

Конкурс

на посаду міського секретаря за умовною винагородою. Становище можна обняти від дня 1. квітня 1935. Умови: 1) польське горожанство, 2) непереступлений 40-вий рік життя, 3) освіта в обсягу щонайменше 6 клас середньої школи загально освітньої або рівнорядну професійну освіту, 4) щонайменше 3-літня практика на посаді громадського секретаря або іншій дільоводській в бюрах громадського, міського заряду або повітового виділу, 5) безпогонне минуле, 6) інші кваліфікації винагаді розпорядження міп. Справ Внутрішніх з дня 27/2 1934 № 18 поз. 144 Дз. У. с. II.

На випадок прийняття поміще заключать з кандидатом умову на рік з правом 3 місячного виповідження її в тім часі.

Подання з описом життя, порученнями відписами свідоцтв і т. п. документами треба надсилати під адресою Міського Заряду з Бурштина.

Бурмістр міста Бурштина:

Мигас

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна		пересилка
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.**	1·90	зол.	0·30
Василь Софроніз: **Липнева отрута**	1·40	„	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина I. II. III.**	4·50	„	0·50
Окрема частина по зол 1·50			
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50	„	0·30
М. Рудницький: **Між двох і фарсо**	1·50	„	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи,** переклав І. Рудницький	1·50	„	0·30
Проспер Мермє: **Коломба Німката та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95	„	0·25
Альфонс Доде **Мацюпький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00	„	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	0·30	„	0·15
Микола Матіяш Мельник: **Крізь дим і загар**	0·50	„	0·15
Горді і брасо: **Безлугні**	0·50	„	0·15
Михайло Возняк: **Дезчанко і инакша Реліпія**	0·80	„	0·15
Михайло Возняк: **Белеля і Кониськів**	0·50	„	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80	„	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **Діло" Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„	0·60
„ на першій сторінці	„	0·80

Дрібні оголошення від слова:

натрапоспідьні і приват. кореспонденція по куно, продаж, винаєм і т. п.	зол.	0.15
шукаючи праці	„	0·10
слова товстим друком подвійно.	„	0·07

Остання сторінка 1/1	зол.	450·—
„ „ 1/2	„	250·—
„ „ 1/4	„	130·—
„ „ 1/8	„	70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". Друкарня Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 67 (13.965). Львів, четвер 14. березня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Повстання в Греції зліквідоване.

ВЕНІЗЕЛЬОС ВІДСУВАЄТЬСЯ ВІД ПОЛІТИЧНОГО ЖИТТЯ.

АТЕНИ, 13. 3. ПАТ. Кружляк „Авероф" висадив на острові Касос у Долеканезі Венізельоса та інших провідників повстання. Венізельос заявив французьким журналістам, які залишились на кораблях повстанців, що відсувається від політичного життя. Кружляк „Авероф" негайно відплив до арсеналу у Салямині, щоб піддатися урядові. Губернатор Крети повідомив, що повстанці забрали всі гроші з урядів, банків та урядових установ.

Острів Касос належить до Італії і тому італійська влада інтернувала Венізельоса з дружиною і 100 старшин повстанців як політичних емігрантів.

Збунтовані старшини з торпедовців „Псара" і „Леон" відплили потайки підводним човном „Міревс" залишаючи моряків без проводу. Команду над тими кружляками перебрали старшини марінарки вірні урядові, яких повстанці арештували у Канеї на Криті.

ЛЬОНДОН, 13. 3. ПАТ. Райтер повідомляє з Атен, що повстання в Греції зліквідоване і на сухололі і на морі. Кружляк „Авероф" повідомив радіем, що пливе до Салямін, щоб піддатися урядові. Підводний човен „Катсоніс" висадив старшин повстанців на італійському острові Патмос і жде на приказ уряду.

МАНІФЕСТ ПРЕЗИДЕНТА ДО НАРОДУ.

АТЕНИ, ПАТ. Президент республики Заіміс видав маніфест до народу, в якім висловлював подяку урядові за те, що здушив повстання і взивав нарід до послуху і дисципліни.

ДЕМАРШ ІТАЛІЙСЬКОГО ПОСЛА.

ПАРИЖ, ПАТ. Підчас бомбардування Кавалли стріли ушкодили будинок італійського консуляту. Італійський посол в Атенах склав демарш прем. Цалдарісові. Премієр висловив послові спочування, що влада переведе слідство і виплатить відшкодування за втрати.

ТРІУМФАЛЬНИЙ ВІЗД ГЕН. КОНДИЛІСА.

ЛЬОНДОН, 13. 3. ПАТ. У Македонії тисячі повстанців, яких залишили старшини, складають зброю. Втрати повстанців куди більші ніж урядових військ.

АТЕНИ, 13. 3. ПАТ. В год. 6. вечором літак з ген. Кондилісом осів на летовищі в Татої разом з 28 літаками, які його супроводжали. Від летовища аж до будинку прем. Цалдаріса юрба витала ген. Кондиліса квітами, співаючи патріотичні пісні.

АТЕНИ, 13. 3. ПАТ. Велика юрба, коло 300 тисяч людей, витала вчора з ентузіязмом ген. Кондиліса, який вернувся вчора з Тракії до Атен. З балькону будинку премієра виголосили до народу промови прем. Цалдаріс і ген. Кондиліс.

ПРОМОВА ПРЕМ. ЦАЛДАРІСА.

АТЕНИ, 13. 3. ПАТ. Прем. Цалдаріс підкреслив у своїй промові, що ті люди, які довели до повстання, перед двома роками віддали владу над Грецією теперішньому урядові. В останніх 4 роках у Греції доходило разураз до заворушень. По дворічних зусиллях теперішньому урядові вдалося завести лад. Право і моральність були начальним гаслом теперішнього уряду. Уряд переміг великого злого генія, який цілé своє життя присвятив на знущання нашої батьківщини. Премієр запевнив, що уряд приверне пошанування закону і теперішне покоління вже більше не побачить подібних подій, які відбувались останніх 10 днів. Вкінці премієр подякував армії, фльоті і летунам, які допомогли перемогти повстанців.

Домагаються розвязання парляменту.

ПАРИЖ, 13. 3. ПАТ. Посли соціялістичної групи і суспільні радикали рішили голосувати проти продовження військової служби до 2 років. Одночасно посли соціялісти рішили зголосити внесок на розвязання парляменту і розписання нових виборів.

Вчора відбулося під проводом президента Лебрена засідання ради міністрів, присвячене цій справі. Офіційний комунікат каже, що прем. Фландей виголосить у пятницю заяву в парляменті про продовження військової служби. „Ліберте" запевняє, що на засіданні ради міністрів вернули три поправки. Проти проекту виступили міністри радикали. Міністри Жермен Мартен, Ріволе та інші не висловили покищо свого погляду. Зате він, Міндель голосував за проектом.

Воєнне летунство та міністерство летунства у Німеччині.

ПАРИЖ, 13. 3. ПАТ. Авас повідомляє з Берліна: Німецький уряд повідомив французького військового аташе у Берліні про створення воєнного летунства і міністерства летунства.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie wiceprezes S. O. Ł. Malicki, jako przewodniczący, S. O. D-r J. Locker i S. O. R. Michale jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 58 czasopisma pt. „Діло" z daty Lwów, 3. marca 1935. do Sygn. VI. I. Pr. 36/35, na posiedzeniu niejawnem w dniu 9. marca 1935 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną 4 marca 1935. przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Діло" Nr. 58 z daty Lwów, 3. marca 1935. zawierającego: 1). w artykule pt.: „Do oborony" w tytule i w ustępie od słów: „pry dopomozi" do słow: „do nych", w ustępie od słów: „u naprjami", do słów: „u Polszczi", w ustępie od słów: „ałe ti, jaki", do słów: „Na Wołyni (Pewnyj i tow)", znamiona występku z art. 157 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów artykułu ma na celu: 1 imputowanie czynnikom złośliwej działalności wobec Ukraińców w Małopolsce Wschodniej przez co znieważa władzę, 2) szerzenie fałszywych wiadomości o sytuacji politycznej na marginesie polsko-ukraińskiego porozumienia w sposób mogący zaniepokoić opinję publiczną. Według §§. 447, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ust. pres. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Ł. Malicki w. r. Protokulant: Mieszkowski w. r. Za zgodność: Janowicz kier. sekret.

Wyciąg z protokułu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w składzie S. O. Ł. Malicki jako przewodniczący, S. O. D-r J. Locker i S. O. R. Michale jako głosujący, w sprawie konfiskaty Nr. 59 czasopisma p. t.: „Діло" z daty, Lwów, dnia 6. marca 1935. do Sygn. VI. I. Pr. 37/35. na posiedzeniu niejawnem w dniu 9. marca 1935 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 5. marca 1935. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t.: „Діло" Nr. 59 z daty Lwów, dnia 6. marca 1935. zawierającego: 1) w artykule p. t.: „Postanowy Narodnoho Komitetu Ukrajinśkoho Nacjonalno-Demokratycznoho Objednannia", a) w ustępie od słów: „Zokrema", do słów: „Konstytucji", b) w słowie zawartem między słowami: „aprobatoju", „polskoji", w ustępie od słów: „Ú ci" do słów: „narodu", znamiona występku z art. 170 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21 ust. druk. z dnia 17. grudnia 1863. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów artykułu ma na celu szerzenie fałszywych wiadomości o sytuacji politycznej Ukraińców w Polsce, w sposób mogący zaniepokoić opinję publiczną. Według §§. 447, 489. 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Ł. Malicki w. r. Protokulant: Mieszkowski w. r. Za zgodność: Janowicz kier. sekret.

Ревеляції з нашого минулого

П. н.

Сторінки З МОГО ЖИТТЯ

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло", Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Край і еміграція.

Львів, 13. березня 1935.

У моїй статті „Нова акція ОУН" („Діло" ч. 56. з 3. березня ц. р.) згадав я про широку політичну і збіркову акцію, яку ведуть висланники ОУН і споріднені з нею організації серед нашого громадянства в Америці. Метою цієї акції є зібрання відповідних фондів на поширення і переведення революційних завдань на українських землях в Польщі. Згадана агітація ОУН на американському терені не є без деякого успіху ідеольогічного і фінансового — особливо у Злучених Державах П. А. і почасти в Бразилії — і без сумніву відіб'ється деяким відгомоном у нас в краю. Це й змушує мене присвятити дещо уваги нашій еміграції так політичній, як так і неполітичній, у першу чергу американській.

Справа політичної еміграції і її взаємин до старого краю не нової дати. Знали її історичні часи, знало середновіччя, а вже найбільше новіші і найновіші часи і то добровільну і примусову, індивідуальну і збірну. Цю еміграцію спричинювали незгідні відносини політичні і соціальні, релігійні і національні і нераз мала вона масовий характер в наслідок катастроф, що стрінула старий край на підложку державно-політичному, національному чи іншому. Емігранти старалися не зривати — оскільки це було можливе — взаємин з тими, що лишились у давній батьківщині і по можности впливати на розвій тамошніх подій.

І в українській історії є сліди політичної індивідуальної еміграції. За княжих часів політичними емігрантами у ширшому розумінні були вигнанці ізгої і всякі неудачники, що глядали захисту і допомоги у сусідніх князів і племен. Як дещо так теж і у нас політичну еміграцію викликували у першу чергу великі політично-державні катастрофи. Такою була програна Мазепи під Полтавою 1709. р. За горбом пішли його ближчі його співробітники, зокрема яких Пилип Орлик як вже перший типовий новочасний політичний емігрант відограв визначну політичну роль у пропаганді української державної справи у першій половині 18. віку.

Цікаву для нас сторінку, що нераз торкалася і наших справ, має польська політична еміграція від кінця 18. в. аж до вибуху світової війни. Мала вона масовий характер після невдачі Косцюшківського повстання і Наполеонських воєн, опісля по невдатних повстаннях в рр. 1831. і 1863. і ще раз — вже у менших розмірах — після революційної боротьби в Конгресівці в рр. 1905/7. Індивідуальна еміграція політичних діячів не перепинилася і в сучасній Польщі і на політичній еміграції проживає дехто зі співтворців і держ-ників керманичів Польщі, між ними тріократний премієр В. Вітос.

Політична еміграція стала сьогодні загальним явищем з причини ненормальних внутрішніх відносин у більшости европейських держав. Найбільшою щодо числа у цілій історії людства була і є ще досі політична еміграція з головнь

Матеріяли з найліпших фабрик
на убрання
і мужеські нагортки,
поручає Дім Моди
Львів, пл. Марійська 4.
Для П. Т. Урядовців на 5 рат!

колишньої царської Росії по приході там до влади большевиків. Вона у числі около трьох міліонів душ розбрилася буквально по цілому світі, відграваючи у деяких державах напр. у Югославії доволі значну політичну ролю. Внутрішні перевороти з недавніх літ з Італії, Японії, Німеччині і Австрії викинули знову нові хвилі політичних емігрантів з тих держав, що не погодилися зі заістнуючим там режімом і зпоза кордону стараються за його усунення, чи його зміну. Гомінкими були здавна політичні емігранти з балканських держав, нині передовсім хорвати і македонці з Югославії, що в осені м. р. убивством югославянського короля Олександра в Марселі наробили так багато шуму в европейській політиці і дипльоматії.

У нас до часу світової війни політична еміграція була тільки дуже виїмковим явищем і горкалася з правила російських українців. Одним з найстарших емігрантів був М. Драгоманів, що був пропагатором української національної справи за кордоном, але в краю, головно в Галичині, не все відограв позитивну, політично конструктивну ролю у творенні національно-політичної ідеольогії. Більший гурт наших емігрантів знад Дніпра дали щойно часи нашої першої політичної акції на Наддніпрянщині в українських організаційних формах в поч. 20-го стол. і викликана ними реакція царського уряду. Значна частина цієї еміграції осіла у Львові і з вибухом світової війни дала почин до створення Союзу визволення України, що відограв видну роль в організації і національному освідомленні полонених російських українців в таборах у Німеччині і в Австрії.

Масовим явищем стала у нас політична еміграція щойно після нашого державного катаклізму в рр. 1918/20. На еміграції опинилися тоді десятки тисячів не тільки передових людей і керманичів, але і сірих мас у військових одностроях і цивільних осіб. Між емігрантами знайшлися і голова Української Центральної Ради пок. М. Грушевський, голова Директорії пок. С. Петлюра і галицький диктатор Е. Петрушевич та майже поголовно члени наших колишніх урядів. Еміграційна хвиля спинилася передовсім у столицях деяких европейських держав, як у Празі, Відні, Берліні і Парижі, а з наддніпрянської еміграції частинно і в Польщі. За океан до Америки переїхали лише одиниці і то доперва дещо пізніше.

У перших роках наша політична еміграція старалася мати зв'язки з краєм і безпосередньо впливати політично на його громадянство, а навіть ним кермувати. Це майже вповні вдалося галицькому еміграційному урядові у Відні. Він буквально диктував креві всі важніші політичні потягнення, піддержував у краю погляд про безповоротність Польщі як держави і цілковито негативне відношення до внутрішніх подій у Польщі. Довгий час кріпив надію на корисне для нас вирішення антантою галицької справи, аж до пам'ятного дня 14. березня 1923. р., коли всі сподівання розвіялися мов ранній туман. Наші політичні установи і політичні чинники в Галичині, що цілу низку літ (1920/23) були під непереможною гіпнозою Відня, дещо прозріли після згаданого паризького рішення, але ще якийсь час не спромоглися на політичне уневалежнення від еміграції, що зроблено щойно в половині 1925. р. Мала частина політичних діячів у краю лишилася вповні і на дальше вірна еміграційному проводові — тоді вже в Берліні — і разом з ним перейшла в радянофільські круги, що опісля зробили нам стільки моральної шкоди. Взагалі вплив проводу галицької політичної еміграції на розвій наших справ в краю можна схарактеризувати як від'ємний, а навіть часто шкідливий, головно через брак критичного освідомлення собі політичного стану в краю.

Наддніпрянська еміграція зза кордону не мала більшого впливу на галицькі справи, як теж і на північні українські землі, не враховуючи тут очевидно відомого гуртка натуралізованих в Польщі вихідців та їх явної повної залежности від польських чинників.

Безпосередній вплив нашої політичної еміграції на полі зв. Збручем майже ніякий з причини браку фізичних засобів. Однак не згинула там надія на деяку політичну допомогу Наддніпрянщині від політичної еміграції у слушний час і ця якраз надія скріплює моральні сили наших борців з безпощадною московсько-большевицькою окупацією.

Сучасна політична еміграція дала нам теж і багато позитивних цінностей. Поминувши слабко ще зорганізовану пропаганду української справи за кордоном передовсім у політичній ділянці, культурні надбання еміграції є значні і тривкі. Згадати хочби низку наших наукових і культурних установ у Празі, Подебрадах, а сами у Варшаві, Берліні і Парижі, що причинилися значно до двигнення нашої науки і культури і згуртували біля себе чимало високостаючих працівників. Це велике плюс еміграції для краю.

Українська заокеанська еміграція мала майже виключно економічний характер. З політичних мотивів емігрували там лише одиниці. Згідно з даними Української Заг. Енциклопедії, т. III. стор. 950—991 у Злучених Державах П. А. жие нині около 700.000, в Канаді около 400.000, в Бразилії і Аргентині около 80.000 — отже разом около одне і чверть міліона душ. Безпосередне політичне і економічне значіння для старого краю (маю тут на думці Галичину, а частинно і Закарпаття) мають у першу чергу Злучені Держави П. А., а дальше і Канада. Перед світовою війною не встрявали вони у політику старого краю, по змозі допомагаючи йому тільки матеріяльно. Живі звязки зі старим краєм піддержував приплив щораз нових емігрантів, що скріплювало раз-ураз сентимент для старокраєвих справ і у давніших емігрантів.

Чинну політичну ролю у наших старокраєвих справах відограли Злучені Держави П. А. і Канада в часі світової війни (участь українців в американському і канадійському війську) і при її ліквідації. Закарпатські українці (русняки) при агітації самого Масарика і пізнішого губернатора Жатковича рішили прилучити Закарпаття до Чехословаччини. Наші галицькі емігранти в Злучених Державах П. А. і в Канаді дали нам визначну політичну допомогу в справі Східної Галичини в часі мирової конференції в Парижі й опісля перед Союзом Народів у Женеві, зокрема грошевою піддержкою галицького уряду. Тут активними показалися головно наші канадійські земляки, завдяки яким представник канадійської домінії в Союзі Народів кількакратно підтримував там нашу справу. Взагалі національно освідомлені і ворожі большевизмові наші заокеанські емігранти у критичний мент стояли разом зі старим краєм і прийшли йому з фінансовою допомогою у відбудові і розбудові його національного життя. Про це знає майже кожна наша сільська місцевість у Галичині — особливо з нагоди будови читалень і народніх домів. Ціні допомоги — у своїх наслідках творчої і конструктивної — старий край не забуде еміграції і з вдячністю буде про неї згадувати.

В останніх часах змінилося там значно на гірше. Що зменшилася фінансова допомога з приводу господарської скрути на старокраєві загально-національні потреби — це річ зрозуміла. Не зрозумілий нам тільки розподіл збираних пожертв. На конструктивні цілі (Рідна Школа, „Просвіта", будова читалень і народніх домів) і на харитативні (інваліди, захисти) не йде багато збірок. Зорганізовані пожертви у Злучених Державах П. А. (вони грають рішальну ролю), йдуть сьогодні передовсім на т. зв. перманентну національну революцію на українських теренах у Польщі, що її має перевести і переводить ОУН.

З патріотизму і з охоти допомогти у здійсненні нашого державного ідеалу — не знаючи при цьому майже зовсім правдивих відносин у старому краю — жертводавці дають на ціль, що у своїй ідеальній послідовності якраз віддаляє від здійснення наш державний ідеал. Акція підпілля ОУН може знову спровокувати катастрофу подібну, або ще і гіршу, як спровокувала її в осені 1930 р. у виді т. зв. пацифікації. Про це писав я недавно у згаданій на вступі статті.

Акція ОУН за океаном може скінчитися болючим рахунком наших установ і жертвами наших діячів у Галичині чи може і на Волині, а до цього не сміє прикласти своєї руки наша заокеанська еміграція. Чейже там знайдуться люди що схотять і зуміють розложити нашому заокеанському громадянству, що воно не повинно і не сміє допомагати деструктивній і руйницькій роботі у старому краю і спричинити нові необчислимі збитки для нашого тутешнього національного збірного життя!

Д-р Степан Баран.

Німецький часопис дає оцінку
праці Михайла Грушевського.

(„Фельдшер Беобахтер" (орган А. Гітлера) з 13-го п. м. приносить статтю, яку даємо тут у повнім перекладі. Редакція ред.)

Михайло Грушевський,
піонір
українського історичного дослідництва.

З огляду на смерть колишнього українського Президента і дослідника історії, професора Михайла Грушевського, 28. листопада 1934 р., містимо оцю оцінку його значіння як ученого.

Говорити про значіння і ролю проф. М. Грушевського, — це означає змальовувати цілий розвиток українського визвольного руху за останнє півстоліття. Своєю безмежною любовю до свого народу і своєю невтомною науковою діяльністю, передовсім як дослідник історії підчас кількох десятиліть, він назавжди злучив своє імя з українською ідеєю.

Він не був „австрійцем", як це твердили росіяни часто перед і після революції. Без малого шість років після смерти ще молодого (1814—1861) найбільшого українського національного поета, Тараса Шевченка, що — рідкий випадок! — своїм другим прізвищем звався також Грушевський, явився Михайло Грушевський на світ, як син педагога і російського урядовця в м. Холмі (тепер Польща) у 1866 році. На Кавказі був він у гімназії, а в Київському Університеті придбав високу освіту. Ще молодим студентом визначився він своїми приватними українськими історичними працями (офіційно в Росії знали тільки російську історію) під проводом українського історика, проф. Антоновича. Це власне і була підстава, чому молодого магістра покликали в 1894. р. до Львова та передали йому там новозасновану катедру історії Східної Европи.

Його діяльність і його вчення набрало від тоді такого обсягу і зросло до такого значіння, що він з повним правом звався серед своїх численних учнів „Батьком". Він був батьком не тільки в тіснішому колі як учитель, але також взагалі в українському національному суспільстві у Східній Галичині. Він основував спілки, видавав часописи і книжки, писав численні статті різними мовами та із залізною послідовністю розбудовував українське Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові в гіляу „Академію Наук". Його амбіцією і метою було злобути у Відні офіційне признання цієї „Академії". Слава Грушевського пішла далеко за кордони Галичини на Україну. Вже перед революцією 1905. р. став він символом усього українського. Повний надій, приїхав невтомний учений скоро після того до Києва і розвинув також там неврівнину діяльність.

Українські активісти того часу безумовно з пошаною пішли за „професором" (його титул став приповідкою). Бож він, завдяки своїй богатомовній Історії України, став носієм прапору української державної ідеї і незалежности. Як твори Шевченка перетворилися в Євангелію українського націоналізму в найширших верствах народу, так „Історія України" М. Грушевського мала те саме значіння для української інтелігенції. Можна собі легко уявити, з яким недовірям і навіть з ненавистю підходили російські кола царської держави до історика Грушевського. Його „викляли" в справжньому значінні цього слова. Його російські „колеги" з історичного фаху трималися далі цупко ідеї неподільности імперії Романових і стародавнього фальшування історії Росії.

І ось тут знайшовся собі такий „єретик", що з цілою науковістю, на основі велитенських студій над першоджерелами у найважливіших культурних осередках континенту, проголосив нову тезу дослідів східно-европейської історії. Хоч ця теза — через свою „небезпеку для держави" — і не могла знайти урядового признання, то все ж навіть російські наукові кола — Петербурська Академія Наук — не могли пройти повз працю Грушевського без належної їй уваги. Його вибрали членом Петербурської Академії.

Цілі десятиліття Грушевський стояв сам у широкому полі. Проте його докази щодо окремого розвитку київської — отже української — та суздальсько-московської — отже великоруської! — державности витримували кожний наступ противників. Не в Києві, а в теперішніх московських краях починається історія Росії. Не на Москву, а на Галицько-Волинське Королівство перейшла київська державна традиція підчас спільну історію українців і росіян, а про два замкнені історичні кола, які щойно всередині XVII. століття — після договору великого українського гетьмана Богдана Хмельницького, а то-

дішнім Романовим — на якийсь час віткнулися і попали в конфлікт.

Власне в цій правді лежить зміст епохальної теорії українського історика, проф. М. Грушевського. Наскільки він — всупереч на довговікову російську історичну пропаганду на чужині — і не спромігся за свого життя своїм розясненням східно-европейської історії „здобути" західних й особливо німецьких учених, то всеж на його заслугу треба приписати, що він поставив під запитання фальшивий знак урядові російські історичні твори і причинився до їхньої основної ревізії.

Девять томів його монументальної праці (є ще низка його популярних творів) разом з пятьома томами історії української літератури — творять ту духову спадщину, до якої раніше чи пізніше повинні зайняти становище сучасні німецькі історики. Деякі росіяни це вже почали робити і мусять признати рацію проф. Михайлові Грушевському".

В ОБОРОНІ ОСВІТИ НАРОДУ.

ПРОМОВА СЕН. ОЛЕНИ КИСІЛЕВСЬКОЇ, ВИГОЛОШЕНА НА ПЛЄНАРНОМУ ЗАСІДАННІ СЕНАТУ ДНЯ 1. БЕРЕЗНЯ 1935 Р. ПРИ БУДЖЕТІ МІН-СТВА ВІРОІСПОВІДАНЬ І ОСВІТИ.

(Докінчення.)

ШИКАНУВАННЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ".

Із загальних освітніх справ мушу з прикрістю піднести перешкоди, які ставиться нашому Т-ву „Рідна Школа". І на тих теренах, де „Рідна Школа" має статутово дозволену діяльність, адміністраційна влада часто не дозволяє й відкривати нові освітні кружки, не подаючи при тому опертих на законі мотивів; так було напр. у повіті Рава Руська (громади Махнів, Салашів). Часто на доказ подає влада, що не дозволяє на отворення кружка „з огляду на безпеку і публичний спокій" (як це було між іншими у Почапах пов. Золочів, Дмитровичах пов. Мостиська, Винятичах пов. Заліщики, Колодіївцях, Тащові, Луці Малій, Сороцьку, Оріховцях, Хмелиських пов. Скалат, Коссидові пов. Жовква та в інших. Влада утруднює діяльність, припиняє або розвязує існуючі кружки, подаючи часто досить дивні причини.

Не дозволяють нам на збірки, потрібні для наших освітніх цілей, ніби то через перетяження населення складками, хоч рівночасно у школах ідуть збірки на польські цілі. Декотрі старости, як у Зборові та в Коломиї, ломлячи мовний закон, вимагають, щоби кружки „Рідної Школи" предкладали польські тексти тих українських пес, які хотіли би відограти, пес цензурованих, отже раз владою дозволених. Є староства, що зовсім не відповідають на письма кружків „Рідної Школи"

НЕБЕЗПЕЧНІ ШКІЛКИ.

Креування нових шкілок „Рідної Школи", навіть там, де цього вимагає найконечніша потреба, стрічається коли не в Кураторії, то в шкільних інспекторатах, необоснованими перешкодами, обчисленими хіба на вичерпання терпеливости та знеохоту ініціяторів. Відомі перешкоди, роблені домашньому навчанню української дітвори, перешкоди, стосовані в Польщі лише до українського населення. На нашу інтервенцію в Кураторії у тих справах дістаємо відповідь: Основуйте шкілки, не будемо перешкаджати.

Як це основування шкілок виглядає у практиці, знаю з власного досвіду на коломийському грунті, де не вважаючи на дозвіл креування такої приватної вселюдної школи в Іспасі, Космачі, справа тягнеться літами. Вже в 1932 р. була в тій справі інтервенція у п. міністра, одначе ті справи тягнуться у безконечність по нинішній день.

Платні комісії все мають щось закинути будинкам, вибудуваним на підставі затверджених планів, для дрібниць зволікається з дозволом на відкриття шкілок, хоча урядові шкілки в тих місцевостях, як напр. в Іспасі, суперечать всяким вимогам гигієни, а вчителька примушена завертати дітей до дому, бо не має їх де помістити. Іншою трагічною справою є видістати для кандидатки на вчительку „свідоцтва льояльности"

НАЦІОНАЛЬНА ТЕРМІНОЛЬОГІЯ.

Від часу прилуки українських земель до Польщі наш цілий нарід домагається признати в установах і в школах історично належну нашому народові назву „український". Це не є „винахід" нових часів, як дехто намагається в нас вмовити, бо край і наш нарід не лише на Великій Україні над Дніпром був історично означуваний тою назвою, але так названо також і краї, прилучені сьогодні до Польщі. Маємо докази на це у старих мапах, де напр. на старій мапі Покуття з 1650 р., виконаної капітаном Боплянom, архітектом-картографом на польській службі перед Хмельниччиною: „Покуття називається частю України". Є знані й інші мапи з часів 17. і 18. століття, на яких назва „Україна" обхоплює майже всі наші теперішні етнографічні землі. Отже ця легенда, яка заперечує нам права до назви „Україна", не має ніякої наукової підстави. Тому домагаємося якнайрішучіше закінчити ту прикру справу, яка дразнить весь нарід. Зокрема польське вчительство та інспектори на наших землях поборюють нераз суворими методами вислів „українець", „український", що викликує обурення як учнів так і родичів.

ЛОВЛЯ ДУШ.

Мусимо гаряче запротестувати проти безправних вимог влади щодо зміни греко-католицького обряду на латинський від людей що є в державній службі, або що стараються за неї. В останніх часах кличе рятунку наше духовенство на Покутті, де на лінії Станиславів-Снятин майже всі залізничні функціонарі нижчої категорії та робітники в числі кількадесяти родин, внаслідок репресій своєї влади були примушені під загрозою втрати посад змінити греко-католицький обряд на римо-католицький. (Сен. Еверт: „Кто їх змушал до змини релігії?" Відповідь: „Знаємо імена тих, що змушували"). Про правдивість моїх слів можна кожної хвилі переконатися у старостві коломийському та снятинському, а також у парохіяльних урядах Коломиї, Снятині, Отинії, Коршова, Пядик, Турки-Годів, Черемхова, Видинова, Карлова, Хлібичина Лісного та багатьох інших. У моїх руках докази зміни обряду 30-ти родин залізничників, але це лише частина.

Ця пресія на залежних людей є тим дивніша, що канонічне право Католицької Церкви забороняє переходити з одного обряду на другий, у даному випадку з греко-кат. на римо-католицький, тимбільше, коли воно є продиктоване мотивами, які не мають нічого спільного з проблємою релігійних переконань, а навпаки діється під примусом. Такий примус викликує просто трагічні переживання одиниць. Жадаємо вкорчення негідних з законом практик та не допускати надалі, щоб існували такі відносини, в яких люди мусять торгувати навіть такою моральною вартістю, як віра та обряд.

Ревматики і ті, що терплять на артретизм

передовсім болюче відчувають наглі і часті зміни погоди, саме в теперішнім передовсім часі, що попереджує весну. Прикрі ревматичні й артретичні болі втихомирюють таблєтки Тоґаль і приносять полекшу в цих терпіннях. Таблєтки Тоґаль уживаємо при ревматизмі, подаґрі, артретизмі, невральґіях по 2 таблєтки 3 рази денно. 8/90

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 32

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

А водночас помістив „Monitor", орган Ернеста Брайтера — польський (соціял-) демократичний часопис, мою сильветку, яка ніяк не могла зеднати мені ні у поляків ні в уряду великої прихильности. Цю статтю помістив „Monitor" у числі з 24. 9. 1895 р. Ось вона:

„Д-р Олесницький (Сильветка). В політичному житті Руси зарисувалася перед недавнім часом, бо ледви перед кількома роками, першорядної міри й ваги постать, яка вступним боєм виробила собі значіння й повагу серед усіх руських партій, дарма, що йшла осторонь, не прилучуючись до ніякої з них. Тою постатю є стрийський адвокат, д-р Олесницький. І щораз частіше його голос зачинає важити в справах Руси, стає щораз сильніший і впливовіший.

З нагоди відвідин дозволю собі подати його сильветку бодай у короткім нарисі.

В Стрию поселився ледви перед пяти або шести роками. В силі віку, бо мужчина ок. 36 літ, рослий, сильної будови, з грімким голосом. Вибравши собі Стрий місцем осідку, зумів у короткому часі виробити собі велику хлопську клієнтелю таким робом, що десятки хлопських справ полагоджує безплатно, зовсім безінтересовно, як правдивий опікун і патрон селян. Тому-то селяни стрийського, жидачівського й сумежних повітів горнуться до нього як до батька, тому його голос є рішальний. Незвичайно приступний у поведінці, при цьому поважний, бесідник без фраз, услужний, як рідко, є зразком правдивого хлопського оборонця перед несправедливістю та кривдою. Затеж він незвичайно перетяжений працею і проводить навіть кільканацять годин денно при свому столику, переглядаючи папери й полагоджуючи справи.

Та не зважаючи на ту працю, находить він час на агітацію серед народу і на його організацію. І коли є де руський хлоп добре зорганізований, то в жидачівському повіті. Майже день у день тепер перед виборами він сідає на візок і їздить по селах, являється несподівано на хлопських зборах і плинною, сильною та переконуючою промовою кріпить духа простолюддя. Має він незвичайний організаторський та агітаторський талант. Своєю промовою уміє прикувати й загріти слухачів. Підчас його промов на зборах тишина, а по скінченні буря окликів: „Славно, славно!"

У своїх поглядах є він поступовцем у повному значінні цього слова. По програмі визнає себе руським радикалом, але в дійсности вибрав відмінну дорогу. Хотів би витворити таку програму, щоб можна було для добра Руси злучити всіх поступовців. Видно це виразно з його промов і з його часопису „Стрийський Голос", що виходить під редакцією п. Охримовича. Яке становище займає його часопис і які є його переконання та програма, це мали ми вже нагоду представити шановним читачам у попередньому числі „Monitor-a".

З нагоди його кандидатури в жидачівському повіті селяни зорганізований, але є величезний натиск. Якби я тепер не перейшов, то сумніваюся, чи взагалі колинебудь буде мені можливо перейти. На кожному кроці ставлять мені перешкоди. Почавши від старости, скінчивши на польській інтелігенції, яка волить бачити послом ц. к. урядовця, як поступовця, незалежного русина. А це сумне".

Розмовляючи з ним про політику і майбутній склад сойму, я запитав його, яке, на випадок виборів, заняв би він становище у соймі супроти мазурських хлопів, з яких правдоподібно кількох засяде на соймових лавах.

„Зовсім ясно — відповів — для нас вказаний шлях тісного союзу з мазурськими хлопами. Мені йшло би про те, щоб увійти з ними в тісний звязок і союз, щоб ми могли бодай самостійно ставити внески; але одного боюся, що станчики зуміють взяти мазурських хлопів у свою небажану опіку. Боюся, щоб з них не стали Поточеки".

— А як представляються виборчі справи у Стрию? — запитав я.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

ПОЛЬСЬКІ МУЧЕНИКИ — УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОСТИ.

Цю перевагу політично-національних моментів у церковних справах бачимо ще також і в іншій формі на Холмщині. Вже в комісії я обговорила справу замикання і руйнування православних святинь на Холмщині. Додам, що за той час, що проминув від моєї промови в комісії, зайшов новий випадок збурення грецько-православної святині, цим разом у Городні. Відмовлено дозволу на її ремонт під претекстом, що в її будові є засаднича хиба, з якою зрештою вона перетрівала вже довгі літа. На Холмщині буриться православні церкви давніше уніятські, та одночасно польська громадянська опінія намагається признати польськими мучениками давніх мучеників унії за царських часів, — всіх без винятку приналежних до української національности! І на тій підставі, що ніби то уніяти на Холмщині були поляками, відбирається у того холмського населення їх святині і висвячується на польські костели „латинського обряду. Сам люблинський католицький єпископ Фульман на евхаристичному конгресі в Холмі, столиці нашого короля Данила, говорив, що після сторіч неволі холмський собор вертає до „рідного латинського костела,"— тимчасом та святиня **ніколи не належала** до того костела. В цей спосіб деформується і перекручується правду, що з мучеництва **нашого** народу виковується зброю **проти** цього народу.

Голосна хвиля відступництва і сектанства на Волині повинна бути поважною пересторогою для уряду, що не вільно гратися з релігійними почуваннями і з темнотою народу.

ПРОТИ БУДЖЕТУ.

Домагаємося настирливо признати наші **оправдані домагання у справах освітніх і релігійних на всіх наших землях, замешкалих українським населенням. Доки цього не маємо, не можемо поставитися прихильно до потреб уряду і будемо голосувати проти буджету.**

Закарпаття.

ДИВНИЙ РОЗПОРЯДОК.

Чсл. міністерство шкіл і народньої освіти видало розпорядки про іспити спосібности для учителів горожанських (виділових) шкіл, що вимагають іспити напр. в чеського, німецького, мадярського і т. д. Розпорядок вимагає „деякого знання граматики літературної мови". Відповідно до цього мало б міністерство шкіл і від наших учителів горожанських шкіл вимагати деякого знання граматики української мови. Тимчасом розпорядок того ж міністерства з дня 23. лютого 1933. р. ч. 56827/34-I в части III. § 17 с) вимагає від наших учителів *знання граматики й літератури російської* і головних різниць між літературною мовою російською і карпаторуською.

Против того розпорядку вніс п. директор с. А. Волошин в імені першої „Центральної Руської Народньої Ради" зажалення до Найвищого Суду. Зажалення покликується на § 119. „установчої листини", який постановляє, що публичне навчання не може противитись безсумнівним вислідам науки, а є безсумнівне, що мова Підкарпаття є українська, як це вже зрішила Петербурська Академія Наук, Академія Наук у Празі, а також і само міністерство шкіл у Празі розпорядком кзюм з дня 20. XII. 1919, ч. 62756/19, в якому Шкільному Виділові подано ту напрямну, що в школах Підкарпатської Руси має бути мовою навчання мова українська. Розпорядок щодо іспитів противиться тим Генеральному Статутові, який постановляє, що мовою шкіл та урядів має бути у нас народня мова.

Очевидна річ, що міністерство шкіл видало цей розпорядок на основі внеску Шкільного Відділу в Ужгороді — Шкільного Відділу, якого голова, краєвий інспектор, не знає мови нашого народу... („Українське Слово").

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ ПРЕЗ. МАСАРИКА.

Дня 5. ц. м. відбулася в салі Нар. Дому (вісю „Уранія") в Ужгороді святочна академія з нагоди 85-ліття уродин през. Масарика. Академію влаштувало Т-во „Просвіта" в Ужгороді спільно з усіми українськими культурно-освітніми організаціями. В програмі були: гимни, слово д-ра М. Бращайка, реферат інж. Вас. Мурашка, фільма з життя Масарика, виступи хору „Бандурист", точки хорові і танці у виконанні Пласту, деклямації. Велика саля Нар. Дому була виповнена вщерть.

УКРАЇНЦІ ЗДОБУВАЮТЬ ВЛИВ У РЕСПУБЛИКАНСЬКІЙ ПАРТІЇ.

Як загально відомо, республиканська (аграрна) партія на Закарпатті спиралась донедавна майже виключно на москвофільських елементах і москвофільським „язичієм" видавала свій орган „Земледѣльска Політика". Але від якогось часу видно виразний оворот тої партії в напрямі до українців.

Перед кількома місяцями став появлятись у Мукачеві аґрарний орґан у чистій українській мові під наз. „Земля і Воля", спершу як двотижневик, тепер уже як тижневик. Поминає „Земля і Воля" не є офіціальним орґаном республиканської партії, а виколить як „господарський і суспільно-політичний тижневик українців-членів республиканської хліборобської (аграрної) партії на Підкарпатській Руси".

Але цікаво, що в останньому часі підносяться з низів тої партії чимраз настирливіші голоси, щоб головна управа республиканської партії затвердила „Землю і Волю" як свій офіціальний орган. Постанови в цьому напрямі приняли недавно м. ін. окружні заг. збори тої партії у Великому Березному і Тячові та місцеві орґанізації в Перечині і Тересві — всюди одноголосно. Можна думати, що такий натиск низів аґрарної партії зробить вкінці своє і „Земля і Воля" стане вже небавком офіціальним орґаном партії.

Обговорюється, що українці здобувають впливи у республиканській партії вказує пречисто на зріст української національної свідомости серед нашого народу на Карпатами, бож відомо, що зі слабим ніхто не рахується. Одночасно це явище для нас дуже корисне, бо республиканська аґрарна партія — це вині найбільша партія в Чехословаччині, яка спеціально на Закарпатті має майже повноту влади у своїх руках.

ПОЛЬСЬКІ СТИПЕНДІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МОСКВОФІЛІВ ІЗ ЗАКАРПАТТЯ.

З москвофільської преси довідуємося, що польський уряд призначив дві стипендії для студентів-москвофілів із Закарпаття, членів „Центр. Союза Карпаторусских Студентов" у Празі. Ті студенти (Іван Скиба й Іван Керча) виїхали вже до Варшави на студії у тамошньому університеті.

РОЗВІЙ ВИНОГРАДНИЦТВА НА ЗАКАРПАТТІ.

Державний статистичний уряд у Празі подає, що площа виноградників на Закарпатті збільшилася на 3570 гектарів. У 1920. році було там лише 3.020 гектарів землі під виноградниками.

Ширіть наш часопис!

„ Тут ніщо не дасться зробити. Всі русини віддадуть свої голоси на о. Бобикевича, якого кандидатуру ми висунули; на нього впаде яких 300 голосів. Якби ми мали польського поступового кандидата, то радо віддалиб на нього свої голоси, рахуючи на те, що польська інтелігенція стануласб по боці кандидата проти дотеперішнього посла, який спирається тільки на масі жидівських виборців. Але шож? Ця інтелігенція стоїть готова на приказ п. к. старости, або йде собі зовсім самопас, не вмішуючись до справ. З польськими демократами вміли собі тут порадити. Саме недавно перенесли звідси кількох залізничних урядовців, які розвели були аґітацію та почали вже добувати грунт. По їх перенесенні все запало знову в летаргічний сон",

— А д-р Билінa (адвокат у Стрию, бувший видавець і редактор польської „Стрийської Газети", людина знана з демократичних і чесних переконань), чи він не міг би пробуджувати тут приспаного духа?

— „Ах, пане! Тут панують обридливі відносини! Не має на кім опертись і не має з ким працювати.

*

За кілька хвилин я бачив, як д-р Олесницький сів на візок і поїхав на хлопське віче".

(Далі буде).

Економічний огляд.

Українська хроніка.

УКРАЇНСЬКИЙ ПІДРУЧНИК УПРОЩЕНОГО КНИГОВОДСТВА.

Накладом СУК і Пром. появиться незабаром підручник упрощеного книговодства в українській мові. Складатись він буде з таких частин: I. Упрощене книговодство у світлі права, II. Упр. кн. купців, III. Упр. кн. ремісників, IV. Упр. кн. **вільних звань** і V. Упр. кн. домовласників. Автором книжки є В. Несторович.

ДОМАШНІЙ ПРОМИСЛ ГУЦУЛІВ І ВІЙСЬКОВІ АТАШЕ ЧУЖИНЕЦЬКИХ ДЕРЖАВ.

Конс. „Час" у дописі з Ворохти про легіонове свято, яке там недавно відбулось, подає м. і., що присутні на тому святі військові аташе викупили вмить усі експонати гуцульської виставки. Автор допису підозрівае, що не так любов до мистецтва спричинила цей великий попит із їхньої сторони, як радше інтерес. Мовляв — в Англії і в Японії можна за те дістати багато більше, а дипльоматична почта нічого не коштує...

Польська хроніка.

ВІД ЧИСТОЇ ПОЛІТИКИ ДО ГОСПОДАРСТВА.

Хто читав звідомлення зі сойму і хто слідкує за акцією уряду, цей бачить, що в публичному житті Польщі домінує тепер господарська думка. Це признала теж на днях „Газета Польска", висказуючись про напрямні польської політики. Польща все більше відмежовується від „чистої політики", **підпорядковуючи свою політику економіці.** Ідеї відходять у тінь, а матеріяльні потреби виступають на передові місця. Усі царини публичного життя є під непереможним впливом гри господарської кон'юнктури. **Госп. фактори оформлюють у великій мірі закордонну політику Польщі.** Не політична агресивність у відношенні до закордону, але упромисловлення Польщі принесе добробут у краю й усуне перенаселення і все, що з ним вяжеться. Самостійність політики Польщі у відношенні до заграниці — це не обов'язок націон. гордости чи амбіцій, але льогічний висліл своєрідної госп.-політичної структури.

„ЧОРНА МАФІЯ" У ТОРГОВЛІ І ЖИДИ.

Остання промова мін. Ф. Райхманз в сенаті, викликала своєрідний шум. „Торговля є в нас радше родом чорної мафії". Це не могло залишитись без відгомону серед жидів і серед ендеків. Перші — це головний кадр торговельних посередників, другі — це ті, що повели живу нагінку проти ролі жидів у торговлі в Польщі. Жиди не пояснюють виступу міністра антисемітизмом, зате дошукуються в нього питомої польській шляхті протиторговельної ментальности („Нови Дзенник"), нерозуміння торговлі, як госп.-суспільної функції, тощо. Знову ендеки радіють. Вони вважають, що слова міністра признали їм рацію, що жидів треба з торговлі усунути.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ БІЛЯНС ПОЛЬЩІ В НЕБЕЗПЕЦІ.

Одним із нечисленних позитивних господарських явищ Польщі — це активність її торгов. біляису, що є водночас фундаментом валюти. Та гороскопи на майбутнє зовсім не потішаючі. Це признає вже навіть „Польска Господарча", що стоїть зовсім близько міністерства торговлі. Хто слідкує за цифрами торг. біляису Польщі, той знає, що вартість імпорту росте, а вартість експорту меншає. І це саме й є найбільше тривожне. Спроби піднести кваліятивно вивіз Польщі, залишаються спробами, а такі масові артикули, як вугілля, дальше є головним вивозовим артикулом і то по цінах, які не дають зисків.

ВИВІЗ МАСЛА ЗРОСТАЄ.

Після остаточних підсумків Польща **вивезла** в 1934 р. більше **4 тис. тон масла** (1933 р. — 1.6 тис.!). Головним вибірцем була Англія (2.6 тис. т.), відтак Німеччина (1.6 тис. т.), ЧСР, Бель-

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., вспни 1·10, крепон 70 сот., вебя 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Бойма ч. 12.

тія, Швайцарія і Франція. Вивіз до Англії в місяцях за 1935 р. ще збільшився, хоч не є це вже льогічний вислід заключеного тільки що торг. договору між Польщею й Англією.

Світова хроніка.

ПІСЛЯ НЕСПОДІВАНОК ІЗ ФУНТОМ.

Чергова знижка фунта відбилась широким відгомоном у цілому світі. Бо треба підкреслити, що це була велика несподіванка для всіх. Усі держави завидували вже Англії, яка зуміла спинити в себе руйнуючий вплив кризи, ба навіть виявляла поважні осяги в поправі свого господарського положення. Англія була здобою оптимістів, які нею поборювали скептицизм, що так страшно поширився, особливо на європейському суходолі. Рахувались уже навіть з формальною стабілізацією фунта. Аж тут нечайне **валютарне послабшання Англії**, а разом із тим нова порція валютарного неспокою в цілому світі. Що буде з доляром? Чи піде він слідом фунта? Такими питаннями турбувались скрізь. Щоправда предсідник ради для надзв. засобів у „Найрі" Дональд Ріхберг запевнив, що **„як довго Рузвельт буде президентом, так довго не буде в Америці інфляції,** але вистарчить дальше девалюація, щоби до решти розхитати валют. систему, щоби золотий блюк остаточно спинився перед конечністю йти вже дальше шляхом найменшого опору.

Послабшання фунта скінчилось новим рівнем вартости. Та факт, що воно зявилось, позволяє чекати на нові несподіванки на фронті валют.

ТРУДНОЩІ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ „ПЛЯНОВОЇ ГОСПОДАРКИ" СОВІТІВ.

У журналі „Дер Економіст" читаємо такі цікаві міркування:

Покійний заст. голови ради нар. комісарів Куйбишев, заявив колись, що ухвали XVII парт. конференції, яка дотичить концентрації капіталу в найважніших ділянках державної господарки, не зреалізовано. З тої заяви Куйбишева виходить, що пляновy господарку знаменують ті самі лихі прикмети, які в капіталістичній ринковій господарці час-до-часу даються відчувати болючим способом.

Уже після першої „пятилітки" показалось, що ріжні галузі новітньої пром. господарки не розвинулись рівномірно. І колиб у Сов. Росії існував примус обчислювання рентовности, значні заломання булиб очевидні. Однак сов. система вможливляє затаєння інвестицій. Не вважючи на те сов. господарка відчуває дуже мішно **фальшиві** інвестиції і безплідні праці, бо натискають вони на життеву стопу.

Крім недостатків у транспортовій царині, совітська господарка відчуває особливо занадто малий розвиток перетворчого промислу. Це **назадництво** перетв. промислу є наслідком усунення приватних підприємців. Для госп. рівноваги велике значіння має відповідне відношення між сирівцями і перетворчим промислом. Чим більше буде йти вперед індустріялізація сов. господарки, тим сильніше відчуватиме СССР той брак госп. рівноваги.

Соціялізм „плянової господарки" мусить боротись із тими самими проблемами, що ринкова капіталістична господарка.

ОБОРОТИ У СВІТОВІЙ ТОРГОВЛІ БІЛЬШАЮТЬ.

Статистичні обчислення дотично цілого світу завжди появляються доволі пізно, бо вони є результатом статистичних даних поодиноких держав. Ось тільки-що появились глльобальні оцінки за 4. квартал 1934 р. ріжних інститутів для конюнктуральних дослідів, із яких можна прийти до ось-таких висновків: Світова торговля (при узглядненні 53 країв і вартостей, обрахованих на золотій базі) виказала звишку оборотів на 8 проц. у порівнанні до попер. чвертьріча. Зазначити треба, що ціни розмірно змінились дуже мало, отже йде про справжній зріст оборотів. Замітне, що поправа дотичить більше европ. країв ніж заморських. Щоправда ввіз і вивіз замор. країв збільшився теж, але про конюнктуральне оживлення годі говорити. Великою виною того є м. і. лихі врожаї за морем.

В. Н-вич.

Новий секретар апостольської нунціятури у Польщі.

ВАРШАВА, КАП. В неділю 10. березня п. р. приїхав до Варшави о. прал. Адольф Тодіні, новий секретар апостольської нунціятури у Польщі. Дотеперішній секретар о. прал. Колі відїхав до Берліна на стайовище авдитора. Новий секретар о. прал. А. Тодіні передтим був секретарем апостольської делегатури на Єгипет, Сирію і Палестину, опісля секретарем нунціятури в Лізбоні.

Німеччина не признає військових обмежень версайського трактату.

ПАРИЖ, 13. 3. ПАТ. Авас повідомляє, що збройні сили Німеччини матимуть від 1. квітня ц. р. вже офіційно летунську фльоту. Це викликало затривоження французької преси. „Еко де Парі" пише: Німеччина не скриває, що військові обмеження версайського трактату її вже далі не обовязують. Організація миру основується на пошанувaнні договорів. Коли нарушується договори, лиха не можна буде направити. Це перше офіційне нарушення версайського договору. Щоденник питає, яка буде відповідь Франції, В. Британії та Італії? „Журналь" пише, що мін. Саймон зустрінеться у Берліні з доконаним фактом і пригадає собі, що небезпека летунського нападу спонукала В. Британію до солідарности з Европою.

Прем. Мекдональд уступає?

ЛЬОНДОН, 13. 3. ПАТ. Райтер повідомляє: У політичних колах кружляють поголоски, що премієр покине своє становище з причини лихого стану свого здоровля. Здогадуються, що до димісії не дійде в кожному випадку перед святочним обходом роковин панування короля Юрія в травні ц. р. Зате передбачують, що становище премієра обійме Болдвін, його заступником буде Мекдональд.

Міські Театри у Львові, в четвер 14-го березня 1935 р.
Нині 7·30 в Театрі Ріжнородностей
„ПЯТЬ ПЕРЕД ДВАНАЦЯТОЮ"
Незрівнаний гумор — найзабавніші несподіванки — несамовиті ситуації, — сальви сміху.

Будова летовищ на Гавайських островах.

ВАШИНГТОН, 13. 3. ПАТ. Уряд Злучених Держав зажадав від конгресу, щоби признав кредит 2 міліони долярів на купно землі на Гавайських островах під будову летовищ. Уряд Злучених Держав збудує летовище для бомбардуючих літаків найновішої конструкції.

Загальна військова служба у Німеччині.

До Відня надійшли вістки, що німецький уряд задумує проголосити з днем 1. квітня ц.р. загальну військову службу. Тому німецький уряд задумує запросити на день 23. березня ц. р. усіх військових аташе у Берліні і повідомить їх, що від 1. квітня ц. р. Німеччина буде мати воєнне летунство.

Будуть далі боротися за республику.

СОФІЯ, 13. 3. ПАТ. Ген. Каменос заявив представникам преси, що боротьбу в обороні республики ми програли. Міста в Македонії і Тракії знищені гарматніми стрілами і летунськими бомбами. Повстанцям не доставало гармат і літаків. Повстанці могли перейти ріку Струму ще в неділю 10. березня ц. р., але не зробили того тому, щоб не проливати більше братньої крови. Боротьбу в оборені республики далі вестимуть інші. Зі старшинами повстанцями перейшов до Болгарії колишній військовий аташе у Софії полк. Бакірджіс.

АРЕШТУЮТЬ ПІДОЗРІЛИХ.

АТЕНИ, 13. 3. ПАТ. Ідуть тут численні арештування підозрілих у співучасті з повстанцями. М. і. арештували предсідника сенату Гонатаса.

ВЕНІЗЕЛЬОСА СУДИТИМУТЬ ЗАОЧНО.

АТЕНИ, 13. 3. ПАТ. Венізельоса судитимуть заочно. Його майно продадуть на публичній ліцитації. В його резиденції в Атенах буде жити бурмістр столиці Греції. Воєнний стан обовязуватиме аж до покінчення розправи повстанців. Стане їх перед судом 300. Вибори до законодатних установ будуть у найближчих місяцях.

ЦАЛДАРІС ВІДПОЧИВАЄ НА СЕЛІ. — РЕПРЕСІЇ.

АТЕНИ, 13. 3. ПАТ. Премієр Цалдаріс, що зовсім перетомлений останніми подіями, виїжджає на триденний відпочинок на село. Як премієр вернеться, рада міністрів видасть низку розпорядків у звязку з ліквідацією повстання. Припинять забуть на три місяці неусувальність суддів і службовців. Розвяжуть теж переворотові т-ва й організації та деякі опозиційні партії. Після виборів уконституується національне зібрання, яке займеться зміною конституції. Сенат скасують, а виконуючу владу скріплять.

БОГОСЛУЖЕННЯ ЗА ЗДАВЛЕННЯ РЕВОЛЮЦІЇ.

АТЕНИ, 13. 3. ПАТ. Телєграфічна і телєфонічна комунікація з островами, які захопили повстанці, привернена. Міністерство війни оголосило, що в боях у Македонії було 9 убитих і 96 ранених зпоміж вояків і цивільного населення. В атенській катедрі і в святинях усіх віроісповідань відбулося богослуження з нагоди здавлення революції. В катедрі були члени уряду з прем. Цалдарісом. Уряд відкликав розпорядки, які обмежували свободу рухів у місті. Два вищі старшини повстанці Пангатопульос і Фленгас скінчили самогубством, щоб не попасти в неволю. В цілій Греції і на островах панує спокій.

Антисемітизм у СССР.

М[illegible] ПАТ. Антисемітизм у СССР постійно зростає. І так недалеко Москви в містечку Перово молодий інжинір Тімофев з дружиною побили жида інж. Каранасова і його матір посварившись за помешкання. На розправі суддя піддержував підсудних і осмішував покривджених. Публика перешкоджувала свідкам жидам складати зізнання. Суддя звільнив підсудних від вини і кари.

З комуністичного інституту в Харкові усунули студентку за протижидівські виступи.

Присилайте передплату!

Стан облоги на Кубі.

ГАВАНА, ПАТ. Генеральний страйк на Кубі, вимірений проти президента і уряду, припинив ціле життя на острові. Всі робітники, торговельні помічники й особи вільних професій приучились до страйку. Міністер праці розвязав усі професійні союзи, яких члени приучились до страйку. На Кубі проголосив уряд стан облоги. У вуличних боях згинуло 10 осіб.

ВАШИНГТОН, 13. 3. ПАТ. Державний департамент переконаний, що уряд Мендієти приверне лад і спокій на Кубі. Уряд Злучених Держав, згідно зі своєю засадою невтручування до внутрішніх справ інших держав, не вишле корабля на Кубу, хоча еспанський уряд приказав кружлякові відїхати на Кубу.

МАДРИД, 13. 3. ПАТ. Міністерство марини заперечує вістки, буцімто кружляк „Сервантес" одержав приказ відїхати на Кубу. Цей кружляк відбуває маневри і закине якір у Порторіко.

ПО ЦІЛОМУ СВІТІ.

— У Парижі на вічу завалилася трибуна підчас промови колишнього президента Альвеара. Кілька осіб та Альвеара легко ранені.

— Еспанський уряд заборонив обходити в дні 14. квітня н. р. роковини з нагоди 4. річного проголошення республіки. Зате вільно буде святкувати ці роковини в замкнених будинках.

— Поліція арештувала Джона Стечі, колишнього англійського посла і соціялістичного публіциста за комуністичну діяльність

ВИБОРИ В КРАЮ.

ВОЛОСТЬ НАДІЙШ. ПОВ. ЖОВКВА.

У нас вже майже по виборах — хіба, що ще на днях мають відбутися вибори до повітової ради. Вибори відбулися так, як цього бажала влада. Багатьох чле нів до громадських рад, яких визначили виборці, староста повиреслював, мовляв, тому, що були карані, деяким отверто говорив, „же за мне не можеце бицъ радним". Зовсім инаше було з кацапами. Деякі з них були карані і пересиджували місяцями у вязниці — але для них це не була ніяка перешкода, щоб не бути у громадській раді. Як з одного боку був нагінок на нелюбих для влади людей, так з другого боку ціла волость була залишена на власні сили. Ніхто до нас не приїхав пояснити селянам виборчі регуляміни, мовляв, тому, що „нема часу, нема кому, а навіть, що нема грошей на поїздку..." Всеж таки наша волость вийшла ще ненайгірше. На 208 радних ми маємо 100 радних свідомих українців, кацапів 78, поляків 30.

Вибори до волосної ради випали вже слабше. Кацапи і поляки пішли одною лавою. Українці здобули 7 мандатів, кацапи 4, поляки 5. Наші „русини" своїми голосами вибирали поляків на радних, а самі пішли на їх заступників. Це „заступ" головно о. Хиляка з Мервич і д-ра Конецянського, адвоката з Куликова. „Русини" вибрали до волосної ради о. Хиляка, п. Рубля, емер. управителя школи у Гребінцях, емер. залізничника Токажа в Мервичах і п. Міністра, дідича в Надійцях. Як ці радні будуть журитися хлопською бідою, побачимо.

Вибори на війта відбулися 6. березня ц. р. Українці пішли одною лавою. Вислували цілу свою управу, але здобули тільки те, що могли: свого лавника. А по виборах подивляли, як „русскіе" а о. Хиляком хотіли від Конецянського до Данилика на могорич. Той могорич був неаби-який! На десять осіб — три бочки пива і т. д. Щодо нас, українців, то ми випробували свою стійкість і доказали свою політичну свідомість. Нам віхто нічого закинути не може.

Приємна та цікава лектура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

НОВИНКИ

— **З Українського Лікарського Товариства.** У пятницю 15. березня в год. 19. відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля ч. 7,I. реферат д-ра С. Парфановича: „Соор як жіноча недуга. 116

— **Памятник Тараса Шевченка в Харкові.** Большевицькі часописи повідомляють, що почали монтувати сімнадцять бронзових фігур, які мають окружати памятник Шевченка в Харкові. Вже змонтували центральну групу. Вона важить шість тон, а зображає комсомолку, шахтаря, колхозника та червоноармійця.

— **В справі Суспільної Обезпечальні у Львові.** Народня Організація Українців м. Львова вислала 9. лютого ц. р. до 52 українських інституцій і підприємств у Львові письменне прохання заподати: висоту місячної вкладки, яку платить установа чи підприємство за своїх службовиків в Суспільній Обезпечальні. Н. О. У. м. Львова мала на увазі: 1) жалюгідну поведінку з громадянами української народности, які примусово платять вкладки в Обезпечальні; 2) майже повну відсутність лікарів українців у львівській Обезпечальні, 3) смішний відсоток українського бюрового персоналу. Вислід нашої анкети такий: 11 установ, а саме: Діло, Дністер, Достава, Наукове Т-во ім. Шевченка, Народня Торговля, Народня Гостинниця, Новий Час, Т-во Просвіта, Сільський Господар, Союзний Базар і Центросоюз відгукнулися майже в перших днях, а декотрі з них анслали навіть письменне признання Н. О. з приводу нашого запиту. Цих 11 установ платить річно в Обезпечальні 133.000 зол., а 42 установи мовчить до нинішнього дня. Причини їх мовчанки не розуміємо.

— **Позички на будову нових домів.** Львів одержав, як відомо, 1,550-000 зол. на будову нових домів і мешкань. Позички буде давати Банк краєвого господарства. Найбільший кредит на два самостійні мешкання можна дістати у висоті 7.500 зол. За кожне дальше самостійне мешкання кредит може бути підвищений на дальших 2.500 зол., якщо загальний кредит не перевищує 50 прц. коштів будови. Позичок нижче 1000 зол. не дається.

— **Курс суспільної праці** відбувся у Львові в часі від 4. лютого до 9. березня заходом організаційного комітету під проводом д-рів Шведзінського і Міхалевича. В програму курсу входила низка викладів різних спеціялістів, що мали на меті вблизити суспільних діячів і звернути увагу на найважніші проблеми сучасного життя. Курс був вступом до пізнання вимог, які ставить нинішне знання про суспільну працю на підкладі соціяльних і економічних течій.

— **Пята кляса в гімназіях щезає.** Згідно з законом про новий устрій середнього шкільництва в Польщі з новим шкільним роком повстає третя кляса нового типу, що відповідає теперішній пятій класі. Дотеперішні пяті класи щезають раз на все.

— **Львівську політехніку** покинуло 5 професорів, переходячи на емеритуру. Є це д-р Стеф. Брила, д-р Леоп. Каро, д-р Зигм. Клеменсевич, Ґенр. Розен і інж. Вл. Садловський, що перестали в цьому академічному році вже викладати. 9. ц. м. відбулося їхнє офіціяльне прощання.

— **Знову еміграційні ошуканці.** Польський Червоний Хрест остерігає перед еміграційними агентами, що намовляють до еміграції до Марока. Вони агітують особливо між російськими імігрантами у східніх воєвідствах. Багато легковірних дало до рук агентів гроші на кошти дороги, а коли приїшов речинець відїзду, переконалися, що стали жертвою ошуканців. Червоний Хрест, який опікується імігрантами без польського горожанства, повідомляє, що в Мароку нема для еміграції ніяких виглядів.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Над катальоґом дешевих книжок.

З безплатного додатку до „Діла" довідуюсь, що березень — місяць дешевої книжки. Кажуть, що минулого року було так само. Чому березень — невідомо; про лютий, що його попереджує ніхто не попереджував, що це місяць карнавалу. І карнавал відобрав „місяцеві книжки" повних 9 днів. Щоб побачити, як хто одягнений і що є у буфеті витрачали люди за ніч кільканацять золотих навіть не заглянувшись, — гинкали як ніколи. „Забавитись, потанцювати, забути про свої клопоти це органічна духова потреба" — святі слова.

Кивніть головою і не забудьтеся, борони Боже, аж так, щоб спитати: „А читання книжок? чи ви теж зараховуєте до органічних духових потреб?" Це вималоб педантизмом і грубою нечемністю.

Не дивуюсь, що земляки так мало читають. Невеселі чомусь сучасні письменники, а наші? сміялись би, та не мають з чого. Дивуюсь тільки, чому так мало читають у нас катальогів. З катальогу можна довідатись, хто що написав і як деякі твори автоматично дешевіють у березні.

Всякий інший крам, навіть чистий папір, дешевіє, коли лежить за довго, коли псується, коли нема на нього покупців і коли його за багато. З книжками не зовсім так. Деякі з них, наче сир і вино мусять вистоятись, щоб мали смак і запах. Є такі, що не псуються віками; є інші, які тому мають масу покупців, що вартість їх сумнівна.

Цікаво булоб знати, чи справді люди користають у нас — як каже оголошення катальогу — „з одиноної та рідкої нагоди доповнити бібліотеку цінними книжками по дуже дешевих цінах". В Англії, де носять зі собою книжку в кишені, як сірники, мільони читачів користає в таких саме дуже частих нагод кілька місяців після появи кожної книжки, коли ті, що прочитали її відпродують її за безцінь книгарням, щоб купувати знову нові.

Майже нема в нас нових книжок тому, що ледви хто знає, коли вони появляться. Видавці мусіліб видавати листок на реклямy, зваживши, що мусіліб про них інформувати всі місця, де нема книгарень і всіх тих, що газету теж читають тільки принагідно. Нема нових книжок — нема і старих. Іще нині можете дістати у нас передвоєнні видання і якби не розвиток мови і нові потреби, можнаб подумати, що ніщо за цей час не змінилося.

Коли „Тяжкі часи" Дікенса можна дістати за 2 зол. замість 6.75 зол. — нема тяжких часів. Коли за 30 зол. можна дістати 19 томів Котляревського, Квітки, Вовчка, Куліша, Федьковича, Руданського та інших наших „клясиків" — такий комплет могліб купувати навіть новоженці, покищо для прикраси хати, і на запас для своїх дітей.

Подумайте: одна з найгарніших поем кохання (ще й прозою і то зрозумілою!) за 40 сот. Це Гамсуна „Вікторія". Не більше коштує „Золотий гомін" Тичини. Саме вчора один із моїх молодих товаришів, у вільних хвилинах — поет, купив собі цю збірку і відкрив, що Тичина „холєрний" (це сильний вислів захоплення) поет. За 2 зол. можна дістати том оповідань Франка, Коцюбинського, Васильченка, Льондона — а це вже вищі ціни. Деякі томи передвоєнної „Видавничої Спілки" попросту кричать, щоб їх перенести на приватне помешкання з книгарні, де вони вислужили собі повну емеритуру.

Є між знижковими цінами теж твори сучасних радянських письменників. Небагацько їх, — як кіт наплакав, — але може з огляду на те, що доходять вони до нас щораз більше і що наше ставлення до большевиків звільняє нас завжди часто звати щонебудь про літературу за Збручем треба би навіть під загрозою епітету „радянофіла" повторити голосно, що ці твори належать до української літератури і що написані вони теж справді українською мовою.

Не приваблюють вони нас, бо говорять про життя надто далеке від нашого. Дешевіють, коли щораз дорожче стає там життя кожного нашого письменника — під доглядом як у божевільні. Маємо часом інстинктове недовіря до предметів, що у крамниці подешевіли; підозріваємо, що вони гіршої якости, ніж ті, що мали повну ціну. Можна би щодо книжок не мати таких сумнівів: коли вони подешевіли — це той самий товар і навіть коли папір трохи пожовк, дух письменника виступає на ньому так само прозоро, якби його викликали на сріблистому екрані.

Деякі цінять тільки те, за що дорого платять. Для них книгарні відчинені цілий рік. Інші, що хапають за дешеву добру книжку навіть тоді, коли вже давно її знають, повинні би в березні виграватти на льотерії. За багато тих добрих і дешевих книжок!

Березень має вже такі дні, коли небо моргає весняною усмішкою. Починаєш недопалювати в хаті; не холодно, щоб сидіти з книжкою дома і в парку. Можна би навіть огрівати піч деякими зайвими книжками, щоб зробити місце новим; і так не продаш їх, а вимінна торговля книжками не розвинена у нас навіть так, як деякими старими одягами серед спролетаризованої інтелігенції.

Ще тиждень-два і весняний день сміятиметься з непрочитаних за зиму книжок. Ще два тижні і книжки вернуться до своєї нормальної ціни. Від тоді будемо знову купувати книжки не з огляду на їх знижку, а з огляду на авторів, твір і духові потреби. Та на наші духові потреби яке щораз більша знижка.

— **Загальні збори дякували дефравдантові.** В управі воєвідського союзу інвалідів у Львові викрито великі зловживання, яких допускався касієр Август Фарнняк. Протягом пятьох років свого урядування він спроневірив поверх 19.000 зол., при чому так покрутив рахунки, що довгий час годі було впасти на слід його зловживання. Навпаки на загальних зборах висловлювано йому щороку подяку за „корисну працю". Аж коли один спеціяліст перевів шконтрум, викрито крадіж.

— **Великі ошуканці перед судом.** Перед карним трибуналом у Львові розпочався великий процес проти ошуканців, що видурили 1,322 654 зол. від тисячок осіб у Польщі. На лаві обвинуваченых засіли Едмунд Онишків зі Снесіння, Вільгельм Гендель з Варшави, Теодор Онишків, батько Едмунда, Шимон Валь, власник реальности, д-р Генрик Бріль і Влад. Герман. Ще в 1929 р. заложив Едмунд Онишків зі співобвинуваченими „Людови банк вспулдзельчи". Одержавши в „Повшехнім банку кредитовім" кредит у висоті 100.000 зол., він зорганізував кільканадцять агентів, якими засипав майже цілу Польщу. Агенти продавали долярівки та інші облігації на рати по 160 зол., при чому клієнт одержував тільки потвердження вплати рати і число облігації. Інтерес розвивався швидко, так що в жовтні тогож року „банк" здобув уже 7.928 клієнтів, які разом мали вплатити коло півтора міліона зол. Незабаром оба Онишкови і Герман заложили другу фінансову установу „Польскі банк вспулдзельчи". Оба ті банки давали великі доходи, які обвинуваченні ховали до своєї кишені. Акт обвинувачення закидує зокрема Онишковим і Гендлеві, що присвоїли собі 600.000 зол., які стягнули від клієнтів. Інші обвинувачені як урядовці обох банків позаривали по кількадесять тисяч. За здефравдовані гроші директори й урядовці вели розгульне життя, товклися автами по місті, шастали грішми на нічних забавах і вживали цілою губою найбільш вишуканих розривок. Але вже в літі 1930 р. клієнти обох банків почали бути невдоволені і грозити судом. Аж одного дня під кінець серпня тогож року два директори: Онишків і Гендель втікли з жінками за границю. Були у Відні і Парижі, де під містом купили земельний маєток за чверть міліона франків. Врешті опинилися в Брюселі, де купили величавий двоповерховий будинок і заложили новий банк з основним капіталом 50.000 бельгійських фр., який підвищили до 700.000 фр. (860.000 зол.). Як каже акт обвинувачення, Онишків і Гендель вивезли зі Львова найменше 400.000 зол., ошукуючи своїх клієнтів, яким не дали ніяких облігацій. Всіх тих „банкирів" бельгійська влада видала Польщі, де поставлено їх зі всіма спільниками перед суд. Обвинувачені відповідають з вільної стопи. Розправа потреває кілька тижнів.

— **Львівська хроніка.** На сходах дому при вул. Вронowських ч. 5 молодий грабіжник вирвав Ляврі Курцер ручну торбину з готівкою 135 зол., золотим годинником і щадничою книжечкою. Грабіжника, Лізера Маркуса зловлено на вулиці. — В шинку при вул. Голуховських арештовано Ірену Заремба, що всипала до пива своєму чоловікові отрути, щоби його позбутися.

— **Краєва хроніка.** До аптики Л. Штернберга в Стрию вломилися в ночі злодії і вкрали 384 зол. — На залізничому дворці в Ланьцуті згинули через необережність два робітники, шлюсар Л. Гдуля зі Львова і С. Коза, шлюсар з Медики, яких переїхав потяг.

— **За комуністичну пропаганду** відповідали перед станиславівським судом присяглих Байла Шайка з Варшави, Герш Гроб і Моріц Юпітер зі Станиславова. Гроб дістав 5, Шайка 4 і пів, а Юпітер 3 роки вязниці.

— **Відгомін справи Грім-Чайковського.** Суд присяжних у Чорткові розглядав справу 11 селян, яким закинено, що укривали й доставляли харчі голосному герштові бандитської ватаги Грім-Чайковському та його спільникам. Обвинувачені не признавалися до вини, мовлячи, що діялали під терором Чайковського, якого всі боялися. Всіх обвинувачених, з виїмком одного, засуджено на кари від кількох місяців до 2 і пів року вязниці. Крім того один обвинувачений помер перед розправою.

— **Трагічна смерть священика.** В Чернавчицях пов. Береть н. Б. молотили збіже на подвірі плебанії. Підчас роботи парох о. Левицький приступив заблизько до трансмісійного пояса, який вхопив його і кинув об землю. Розторощений священик помер незабаром у шпиталі.

— **„Небезпечна" фільма.** Як повідомляють з Варшави, комісія совітської контролі розглядала справу фільмового режисера Александрова і композитора Дунаєвського, творців фільми „Світ сміється" („Весьолие ребята"), яку з великим успіхом виставляють тепер у цілій Европі. Авторам фільми закидують, що підлялися буржуазним впливам, переносять ворожу ідеологію, а навіть запозичили деякі моменти з буржуазних фільм. Як доносчик і обвинитель виступив совітський письменник Ераймянський.

— **Химерна весна.** Ціла Европа охоплена дальше східними вітрами, що піддержують від довшого часу зимову атмосферу. У Франції падуть від кількох днів сніги. Поспішний потяг Париж-Нім застряг серед снігів у Севеннах, в департаменті Льозер, де сніг лежить на метер високо. Одночасно під впливом теплої течії довкола Норвегії в Північній Росії температура доходить до 4 ст. тепла, коли на просторі Київ-Дніпропетровськ вагається між 8 і 14 ст. нижче зера. Зате в Ташкенті панує від половини лютого весна, якої не було віддавна. Овочеві дерева вже розцвіли, городи вкрилися зеленю, цвитуть бози, а на вулицях продають суниці. Та маймо надію, що й ми цього дочекаємося.

— **Европа перед геольоґічною катастрофою.** Американський геольоґ Роберт Сагo оголосив висліди своїх наукових дослідів, з яких виходить, що Европі грозять в найближчому часі вулканічні катастрофи. На його думку найбільша небезпека грозить Франції. Середуща Франція створена з вулканічних гір, отже треба рахуватися з тим, що давні вигаслі вулкани можуть відозватися, як це людство досвідчило в інших краях. Американський геольоґ каже, що вулканічна небезпека неминуча. Його теорія покривається з тектонічними теоріями, які кажуть, що Европі грозить велика геольоґічна катастрофа. Виявиться вона великими вибухами вулканів і землетрусами, від яких европейський суходіл трісне на лінії Піренеїв, Альп і карпатського луку.

— **Буковинське село не посилає дітей до шкіл.** Шкільний інспектор у Чернівцях вислав до міністерства освіти звіт про шкільництво на Буковині. Він звернув увагу міністерства на те, що з кожним роком село все менше дітей посилає до середніх шкіл. До цих шкіл не ходять теж діти біднішого міського населення. За причину цього явища подав загальне зубожіння населення, при чому радить засновувати при шкільних школах держанні інтернати.

— **Чехословацька Сокільська Громада (ЧОС)** обеднувала на початку 1934 р. в 2957 гніздах („еднотах") і 219 філіях: 266.145 членів, 116.746 членинь, 62.604 душ дорослу (32.170 хлопців і 30.434 дівчат), 127.258 учнів і 149.912 учениць. Разом — 722.665 учасників та учасниць зорганізованого сокільського руху.

— **Париж має нову королеву краси.** У Парижі вибирають щороку таку офіціяльну красуню. Цього року честь тої доступила Андре Льорен, але небавком після свого вибору поважно занедужала. Через те не могла вона виконувати ріжних своїх обовязків, як напр. виступати скрізь на святах і забавах. Ось чому жюрі мусіло вибрати на її місце нову „Мадмуазель Парі", 23-літню малярку Амі Колен.

— **Виклад про туркестанське питання в Берліні** Відомий приятель українського народу д-р Тагір Шакір виголосив перед кількома днями в берлінському Клюбі ім. Гумбольдта інтересний виклад про національний рух у Туркестані та національне питання в Совітському Союзі, в якому доторкнувся теж і українського питання.

— **Німеччина відмовилася видати Цігляра.** Хорватського журналіста, колишнього редактора загребського „Грвата", Славка Цігляра, що в половині листопада м. р. був арештований в Гослярі на бажання югославянського уряду у звязку з марсейським атентатом, випущено з вязниці, бо поліційне слідство, переведене берлінською поліцією, виказало повну невинність Цігляра й суд відмовився видати його югославянським властям. С. Цігляр з великою симпатією відносився до українського народу й нераз забирав слово в українських справах підчас своєї журналістичної діяльности в Загребі.

— **На Каспійському Морі** біля Гурева буря вхопила кригу, на якій находилося 73 рибалків з кіньми, і понесла на широке море. З допомогою вислано літаки, що врятували досі кількаканадцять осіб. Інші рибалки находяться дальше серед моря.

— **Як у фільмі.** Французька преса обговорює широко шпигунську справу платинової бльондинки Ґрети Освальд, арештованої в Бресті. Показалось, що вона була шпигункою німецького уряду і втягнула в свої сіти кількох старшин французької фльоти. Між листами і документами, які знайдено при ревізії, відчитано шифровану кореспонденцію, яка здемаскувала її ролю. Крім того перехоплено телеграму, надану до неї з Ляйпціґу. Зміст телеграми був досить дивний: „Дякую дуже за яйця расової курки Еміля, чи інтересуєшся теж рурами?" Слідство виказало, що Ґрета Освальд на кілька днів перед виїздом панцирника „Еміль-Бертен" на Антилі була запрошена на корабель на вечеру одним з молодших старшин. Тоді стало ясним, що яйця курки Еміля торкалися мін, які закладає цей панцирник. Вкінці знайшли на пошті в Бресті посилку 5.000 франків для Ґрети Освальд. Дальше викрито, що спритна бльондинка навязала теж зносини зі старшиною французького корабля „Анкр".

— **80 осіб умерло від цукорків.** На Джаві в місцевости Кобемен померло 80 осіб наслідком затруєння. Слідство викрило, що причиною затруєння були цукорки, добуті із затопленого корабля.

— **Як стати мільонером?** Старенький мільонер Рокфелєр, відомий американський король нафти, позував недавно одному малярові до портрету і в розмові зрадив тайну, як можна стати мільонером. Його рецепта така: „Хто тижнево заробляє 30 дол., повинен відложити 10 прц. з тої суми. Коли його доходи підвищаться до 60 долярів, повинен звощадити вже 30 прц. Заробляючи 120 долярів тижнево, повинен відкладати до каси 50 прц. з тої суми. Ця система криє в собі тайну, як стається мільонером.

— **Біблійний напис сперед 2.000 літ.** Місто Набльос, біблійний Сихем у Палестині навістила недавно повінь і знищила багато домів. Під звалищами знайшло смерть кількадесять осіб. При реставраційних роботах віднайдено останки головної брами міста, а на них напис, що подає зміст декальогу. Напис походить сперед 2.000 літ. Як відомо, Сихем було столицею самаритан, що на горі Гарізім мали власну святиню. В Набльосі живе ще тепер 120 останніх самаритян.

— **Ріжні вістки.** В Байруті (Сирія) вояк французьких кольоніяльних військ, мурин із Сенеґалю, збожеволів у касарні і вбив 5 вояків. Опісля вибіг на вулицю і вбив 4 цивільних, а 2 ранив. — Нюйорський лікар д-р Шордель твердить, що найшов спосіб, як вилікувати глухоту; треба відповідним способом пропустити через ніс сильно огріту рідину. — Італійська академія організує виправу в Тибет для етнографічних та археольоґічних дослідів під проводом ученого Туччі. — Відомий англійський письменник Велс прибув до Ню Йорку і заявив, що нова світова війна неминуча. — У Красноярську вбили з політичних причин чільного комуніста Короткова. — Цього місяця ловля устриць у Франції була виняткова багата; менші устриці продають 7 фр. за тисячку, більші за 22 фр. — Берлінська поліція сконфіскувала 63 образів на виставі одної галерії на „Унтер ден Лінден". — Італійські залізниці мали за мин. рік на 860 міл. лір дефіциту. — Цими днями в Парижі та в інших містах Франції впав сніг. — Московському хірургові Терновському вдалось розрізати двоє зрослих немовлят так, що одно з них підсилене кровю серця другого зможе жити і розвиватись нормально.

— **Жертви лявіни.** З Відня вибралася в Альпи шкільна прогулька, зложена із 25 осіб. Несподівано впала на них лявіна, з якої тільки 4 особи врятовано. Інші згинули. Подібна трагічна пригода зустріла 9 туристів, яких лявіна погребала на смерть.

Перегляньте з цікавости 6-е число легкого, погідного та культурного
ілюстрованого двотижневика
НАШ ЗУЗУЛЯ
Зі статтями Павла Зайцева, про карикатури Шевченка, проф. В. Сімовича про Шевченкову мову, фрагментом повісти Г. Хоткевича про Шевченка кріпака-маляра, — Л. Кривицької про Передпремєрову гарячку. О. Кульчицького про взаємини мистецтва і знання, поезією С. Гординського знад німецького кордону, з „крапкою над і" М. Рудницького, „Мандарини і мандаринки", про фінську епопею, з „Горобцями на дротах" і 40 сорок.
Ціна 50 сот.
ЛЬВІВ, РИНОК 10, II. п.

ДИВОГЛЯДИ.

НЕДОЗВОЛЕНИЙ СПОСІБ ОБОРОНИ.

У Парижі засудили цими днями одного артиста „мюзік-голу" за якийсь обман. Був би він посидів недовго, якби не був хотів себе на судовій салі оригінально боронити. Підчас розправи чути було ввесь час зпоміж публики всякі голоси протесту на «дресу суддів. Виявилось, що він „черевомовець" і сам придумував ці окрики для своєї оборони. За це вліпили йому нову пайку арешту.

ЛЮДСЬКА КРОВ ДІСТАЛА ТАКСУ.

У римських шпиталях завели таксу для тих, що дозволяють спускати собі кров, щоб допомогти хорим. Досі такі «мотори з надміром крови діставали різні винагороди, відповідно до свого суспільного становища. Бували теж випадки, що безробітні переліцитовували себе у ціні і відступали свою кров дуже дешево.

З кіна.

КІНО „ХИМЕРА": „ДАМА З МУЛЕН РУЖ".

Жінка автора ревлових комедій хоче стати артисткою. Чоловік, що занадто добре знає куліси театриків на бульварах, противиться цьому і погрожує їй, що з нею розведеться. Жінка покидає свого чоловіка, щоб таки доказати йому, що має талант і робить це, завдяки одній своїй приятельці так хитро, що він не пізнає її на сцені. У фільмі та сама артистка Констанс Беннет грає водночас дві ролі. Її партнер — відомий Франціс Тов. Є у фільмі кілька сцен в добрим балетом.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

СПОРТ.

СТАНИСЛАВІВ ПЕРЕД ЛІТНІМ СПОРТОВИМ СЕЗОНОМ.

Ось-ось вийдуть станиславівські спортовці на зелену мураву. Клюби починають підготовку до сезону. „Пролом" монтує склад секції коп. мяча і коли знайдеві вдасться побороти деякі труднощі, дружина буде представлятися дуже добре, тимбільше, що на воротах (не маловажний пункт минулорічного складу) буде грати Андрійшин І., популярний „Зайко". Дуже можливе, що в цьому сезоні оснуються в „Проломі" ще секції: сигналізаційна, кошівки й відбивонки.

Сокіл III. заповідає теж сильну дружину коп. мяча. Слабі місця в дружині має надію заповнити добрими змагунами і в сезоні хоче відіграти між клюбами У.С.С. знову головну ролю.

У. С. К. буде дальше першуном у спорт. грах, а в коп. мячі повинен бути рівнорядним противником для Сокола III.

Сокіл-Ямниця покищо до У. С. С. не належить (вякл. в мин. році в У. С. Су).

Про плани подрібніші годі ще писати, бо вісти з клюбів їх покищо не має. **Б. Л.**

УЖГОРОД. С. К. „РУСЬ" — У. Т. К. 7:0 (2:0).

Товариські змагання, розіграні в мин. неділю на грищі „Руси", вирішила наша 11-ка легко у свою користь. Найкраще грали Бокший і Бендас, найслабше Бачо на лівому крилі.

„Русь" виступила в такому складі: Бокший, Радик, Палинчак, Бендас, Куруц, Бачо, Ковач, Крайняк, Кобзар. Крим І., Сушовський. Тому, що Кобзар після злома ноги почувався ще слабо, його по 20 минутах заступив Мінчик.

17. III. „Русь" грає з Ч. С. К. в Кошицях.

ЧОРНІ МИСТЦЕМ ПОЛЬЩІ У ГАКІВЦІ.

У вівторок 12. березня п. р. закінчились у Львові гаківкові змагання за мистецтво Польщі. Фінальні змагання за мистецтво розіграли Чорні з Лехією, вирішивши їх у свою користь у відношенні 4:0. Таким чином Чорні здобули мистецтво Польщі, Лехія заняла друге місце, Краковія третє, А. З. С. (Познань) четверте місце. Видів було около 1.000.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

В мин. неділю розіграли змагання за мистецтво Ліги отсі дружини: Спарта — Простейов 6:0, Славія — Богеміянс 4:1, Кладно — Д. Ф. Ц. 4:2. Жіденіце — Чехіє Карлін 1:0, Вікторія Пільзен — Теплітцер 2:0. По цих змаганнях табеля І. Ліги виглядає так: Славія 23 пункти, Спарта 21, Вікторія Пільзен 19, Жіденіце 17, Теплітцер Ф. К. 14, Простейов 14, Кладно 13, Пільзен 12, Д. Ф. Ц. 12, Чехіє Карлін 8, Богеміянс 7, Колін 6.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ПРОГРАМА ВИКЛАДІВ ГР.-КАТ. БОГОСЛОВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НА ЛІТНІЙ СЕМЕСТР АКАД. РОКУ 1934-5. Львів, 1935. Стор. 16, вел. 8°.

ХРОНІКА НАУК. ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ за час від 1. X. 1932—31. XII. 1934. з. 72. Львів 1935. Накладом Товариства, ст. 100.

ЖУРНАЛИ:

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Річник VIII, ч. 3 за березень 1935.

КАМЕНЯРІ. Рік IV, ч. 3. за березень 1935.

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ. Листок Союзу Українського Сокільства за кордоном. Рік II., число 2 (9) за лютий 1935.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, ілюстрований журнал української молоді. 1935, ч. 3. березень.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів 10. березня 1935, ч. 10.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобовязань супроти „Діла" на пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг і ширіть „Діло" в крузі своїх знайомих!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 14. III. год. 7·30 веч. „Наполеончик". Вистава Союзу „Сяйр Кер".
Пятниця, 15. III. год. 7·30 „Крим".

Театр Ріжвородностей.

Четвер, 14. III. год. 7·30 веч. „Пять перед двинадцятою".
Пятниця, 15. III. год. 7·30 веч. Український Театр Богема „Аккорди".

Кіна.

АДРІЯ: „Графиня Парижа" з Емілем Янінгсом.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).
АТЛЯНТИК: „Сестра Марта шпіонує".
ВАНДА: „Крилате фатум", та „Шпіон у масці".
ГРАЖИНА: „Молодий ліс".
КАСІНО: „Мальована заслона" (Ґрета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Белля Донна" (Конрад Файт), ревю: „Коти й альоти".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фліп і Фляп у країні забавок".
МАРУСЕНЬКА: „Тайна експресу ч. 6", „Посадила одиначка".
МІРАЖ: „Тарапатове кохання".
МУЗА: „Острів скарбів" та Бастер Кітон.
ПАКС: „Віра, Надія, Любов".
ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Галь).
ПАН: „Зводниця" та Льорель і Гарді.
РАЙ: „Дочка ген. Панкратова".
СВІТ: „Ніч чудес" (жидівська драма), вперше у Львові.
СОНЦЕ: „Клюб джентельменів" і ревія.
СТИЛЕНЕ: „Скампольо" (Долі Гас), ревія: „Раз але гаразд".
УТІХА: „Несамовита ніч" і ревія.
ХИМЕРА: „Дама з Мулін Руж".

Закордонне радіо.

Четвер, 14. березня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 14·00 Форт., 15·40 Для дітей, 17·35 Арії, пісні (Шведес, сопр.), 19·25 „Любаткчка" оп. Бедржіх, **Братислава** (298,8) 17·20 Дитячі пісні, 19·20 Форт. твори Сметани, **Кошиці** (259,1) 17·20 Югосл. нар. пісні, 18·00 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (269,5) 20·15 Спів, **Прага** (470,2) 10·15 Салонова музика, 19·30 Скрипка, **Париж** (1648) 17·00 „Севільський цирульник" ком. Бомарше, 21·45 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 15·25 Концерт орк., 16·00 Популярна музика, 20·10 Вес. вечір, **Франкфурт** (251, 20·10 Давня дворська музика, 21·00 „Веселі музики" муз. ком. Е. Т. А. Гофмана, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Нар. пісеньки, 14·00 Муз. вечірка, 17·30 Симф. квартет, Лайпціг (382,4) 18·20 Нар. муз., пісні, **Мінхен** (405,4) 19·05 „Дер Відьмаїц" ком. оп. Льорцінга, **Будапешт** (550,5) 12·30 Оп. орк., 17·20 Форт., 20·15 Симфонія Петефі-Чубан, **Мілянo** (368,6) 11·30, 19·00 Легка муз., 17·05 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 13·05 Муз. радіофільма.

П'ятниця, 15. березня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 15·40 Концерт, 17·40 Спів (Реседь-Майдан, баритон), 19·25 „Андре Шеньє" оп. Джордана, **Прага** (470,2) 13·35 Квартет, **Париж** (1648) 13·15 Концерт. **Білгород** (437,4) 16·00, 18·30 Пісні, **Берлін** (356,7) 18·30 Спів, 21·00 „Падомництво рожі" кантата на голос сольо, хор, орк., **Кенігсвустергавзен** (1517) 14·00 Муз. вечірка. 17·45 Пісні, 21·00 Нова розривкова музика, **Кельн** (455,9) 16·00 Музика, спів, 17·50 Балади, форт. музика, **Мінхен** (405,4) 19·00 Ватерінський концерт, **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. музика, 19·30 Золото Рейну" оп. Вагнера, **Мілянo** (368,6) 11·30, 17·05 Легка й танц. музика, **Рим** (420,8) 16·00 Сп. ресталь, 20·45 Вечір музики фр. Лігара.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Львівське радіо.

Четвер, 14. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·30 Ранк. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Масно радіо в школі, 12·10, 13·10 Вок. муз. концерт, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Полудн. денник, 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика в гр. пл., 15·40 Хор донських козаків із гр. пл., 16·00 Популярна музика, 16·40 Гутірка у фр. мові: Як роман модерн, 16·45 Чвертьгодинка славних артистів, 17·00 Від зелені ростин до червені крови, 17·15 Театр Уяви: Неземське життя, 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Скрипкові твори в супр. форт., 18·15 Лїт. нарис „Творчість і вода", 18·30 Листи та програми, 18·40 Аист. і культ. життя, 19·45 Перли Монюшка в гр. пл., 19·15 Поет про психоаналізу, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Концерт сальонтрія, 19·50 Актуальний фейлетон, 20·00 Легка музика, 20·45 Вечірній денник, 20·55 На працюємо, 21·00 Оп. спів Надвірської музики, 22·05 Реклам. концерт, 22·15, 23·00 Танк. музика.

П'ятниця, 15. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·30 Ранк. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Популярна музика з грамоф. плит, 12·57 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Концерт. 13·50 Експорт, 14·05 Біржа, 13·45 Концерт, 16·00 Хвилинка питань для старших дітей, 16·45 Пісні в супр. форт., 17·00 Привязь у любі дозрівання, 17·15 Форт. реститаль, 17·40 Авд. для хорих, концер. 18·10 Театр Уяви: „Оранжанська дівчина" траг. Шіллера (фраґм.), 18·30 Реклам. концерт, 18·45 Старі танки на сцінку в гр. пл., 19·15 Подагодимо це!, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Пісеньки Данового хору в гр. пл., 19·50 Акт. фейл., 20·00 Кутюк краєзн. т-ва, 20·05 Фрагм. скр. концерту з варш. фільгармонії, 20·30 Рецитації поезій 22·45 Причини проституції, 23·05 Танк. музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·24 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 24·99, Париж 34·97·50, Берлін 213·25, Цюрих 172·13, Голяндія 329·30, Прага 22·16, Італія 44·12, Нюнорк кабель 5·27 1/2, Нюйорк чеки 5·27 3/8.

Золото: Долари 8·87—8·90, Франки фр. 34·20—34·50 Дукати 81·00—81·60, Корони 35·60—36·20, Рубл 45·60—46·00.

Срібло: К рони австр. 0·34, Рублі 1·35 Фльорени 0·85.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 13. березня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·50 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 кг. вець	2·30—2·40 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану держана, на яйця зниякова.

Маслосоюз повідомляє, що від 15 березня ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомісарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	1·00 зол.
Старі „	„	„	0·80 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·85 „
Індики	„	„	1·00 „
Індички	„	„	1·10 „
Цаптарки	„	„	1·25 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достанця.

Оповістки.

Науку Фотографії для початкуючих аматорів починаємо 18. III. 1935. Год. Членина лише 2·50 зол. Записи в понеділок, четвергу и суботи від 17—19 год. в домі ул. Ф-Ф-10, **Львів, вул. Шашкевича 5.** 1ваг 3—3

Др Іван і Олена Колачі зложили 20 (двадцять золотих на Українську Захоронку у Львові замість вінця на могилу Дорогого Стрийка бл. п. Президента Гната Дзеровича. 1—1 1113

Найдіть працю для інваліда У. Г. А., який може бути дуже добрим панським сторожем або чимнебудь іншим і корисно причинитись до розвитку підприємства. Зголошення до Адм. „Діла" „Інвалід У. Г. А."

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Парохія Гвоздець Старий к. Коломиї до занять. 1110 2—3

Гребенів. Пансіон 30 кімнат Ябдонських, до винаймування. Відомість на місці негайно. 1113 1—2

Панянка інтеліґентна, мирого виглиду, бажає пізнати свідомого та інтеліґентного Українця також і заточення на певній посаді від 38 — 56 літ. Листи слати до Адміністрації „Діла" для „Чемної Оксани". 1114

ОГОЛОШЕННЯ.

Свій до свого! Свій до свого!

Панчохи і скарпитки

купуємо тільки в крамниці

„Народнього Мистецтва"

ул. Костюшка 1. 2—2

ПЯТНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів

Новацкий, Пілсудського 17.

89 27—55

Нововідкрита українська цукрово-овочева крамниця

„Амата"

Львів, вул. Личаківська 19.

Запрошує Вельмишановне Громадянство цієї дільниці до ласкавих відвідин.

Продає: цукри, тіста, торти, красві і заграничні овочі, шоколяди, кекси, бішкопти і ін.

Для Гостей окрема кімнатка на чай і часописи. 111 1—1

За редакцію відповідає Олександер Коцюк. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 68 (13.966). Львів, пятниця 15. березня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Прем. Ґерінґ про летунство Німеччини.

ПАРИЖ, ПАТ. „Пті Журналь" оголосив інтерв'ю своєї співробітниці леді Дрюмон Гей із прем. Ґерінґом на тему німецького летунства. Премієр заявив, що Німеччина бажає мати тільки 30 прц. числа, усіх військових літаків Франції, Чехословаччини Бельгії і Польщі. Зате Німеччина не домагається бомбовозів. Згадані чотири держави мають 6.500 літаків, 30 прц. з цього числа дає 1.930 літаків. Серед таких умовин Німеччина повинна би мати 2.000 до 2.500 літаків. Леді Гей поставила ще такі три питання прем. Ґерінґові: 1) який тепер стан німецького летунства, 2) чи Німеччина підготовляє далі свою повітряну фльоту, 3) скільки літаків має Німеччина тепер. Прем. Ґерінґ відмикався до статистики оголошеної в летунським річнику. Згадав, що Німеччина купує тепер у Злучених Державах та в Англії деякі типи літаків і моторів, з метою перевірити, які типи літаків найкраще відповідають Німеччині. Прем. Ґерінґ підкреслив, що В. Британія не повинна побоюватися летунства Німеччини, бо німці не домагаються бомбовозів. Якщо інші держави зречуться бомбовозів, ця справа ніколи не вирине. Летунство Німеччини має оборонний характер. Тепер Німеччина буде будувати підземні міста для охорони населення і господарського життя перед бомбардуванням. Якщо всі держави зріклись би бомбовозів, Німеччина заощадила величезні видатки.

БЕРЛІН, 14. 3. ПАТ. „Дипльоматіш-Політіше Кореспонденц" орган німецького міністерства закордонних справ, подав такий коментар до розмови з прем. Ґерінґом: Військове летунство є логічним наслідком розброєвої конференції. В травні 1933. р. канцлер домагався для Німеччини 300-тисячної армії і відповідної кількости літаків, оприкінчись бомбовозів.

Перед півтора роком Італія і В. Британія в засаді згодились признати Німеччині повітряну фльоту. Британська „Біла Книга" розвіяла всякі можливости розброєння в повітрі. Тому Німеччина приневолена розбудувати летунство так, як цього вимагають теперішні умовини. Полемізуючи з закордонною пресою, яка закидає Німеччині воєнні наміри і домагається окруження Німеччини, „Дипльоматіш-Політіше Кореспонденц" пише: Німеччина користає тепер з тих самих прав, що інші держави, які змусили до цих заходів Німеччину тому, що не розброїлися.

ДОГОВІР ПРИЯЗНИ МІЖ ІТАЛІЄЮ І ЮГОСЛАВІЄЮ?

До Відня надійшли вістки з Білгороду, що новий італійський посол у Білгороді Віола, передавши свої документи реґентові Павлові запропонує розпочати переговори з метою висвітлити багато актуальних справ. Італія хоче довести до підписання договору приязни з Югославією. Згагіднення італійсько-югославянського непорозуміння влекшило би Муссолініеві порозуміння з державами Малої Антанти і довести до ладдунайського пакту.

Соціялісти за військовою службою добровольців.

ПАРИЖ, 14. 3. ПАТ. На засіданні військової комісії палати послів розвинулась широка дискусія над внеском пос. Ребеля, який домагався, щоби в пятницю дали членам комісії подрібніші вияснення у справі продовження часу військової служби. Соціялісти спротивились і домагались відкинення внеску уряду. Внесок соціялістів здобув 20 голосів проти 8. Соціялісти кажуть, що уряд повинен вичерпати всі можливости і приймати до армії добровольців замість продовжувати військову службу.

Триденна візита британських міністрів у Берліні.

ЛЬОНДОН, 14. 3. ПАТ. Британський кабінет радив учора під проводом прем. Макдональда у справі виїзду міністрів до Берліна, Москви і Варшави. Кабінет рішив, що мін. Саймон з мін. Іденом відлетять літаком до Берліна в неділю 24. березня ц. р. Наради протягнуться до середи. У середу 27. березня ц. р. мін. Саймон вернеться до Льондону, мін. Іден відлетить у вівторок 26. березня ц. р. до Москви. По проведених нарадах мін. Іден поїде до Варшави і звідтіля вернеться до Льондону.

Німецький уряд жде на приїзд міністрів.

БЕРЛІН, 14. 3. ПАТ. Вчора вечором Німецьке Інформаційне Бюро оголосило такий комунікат: Німецьке міністерство закордонних справ повідомило британського амбасадора у Берліні, що уряд жде на британських міністрів у днях 25. і 26. березня ц. р.

Концентраційний табор у Голяндії.

ГАҐА, 14. 3. ПАТ. Голяндський уряд рішив створити коло Утрехту концентраційний табор для небажаних чужинців. До табору замкнуть 200 німецьких комуністів, які виконуватимуть земельні роботи.

Загострення конфлікту між Італією й Абісинією.

Абісинський уряд вислав до італійського уряду ноту заявляючи, що не буде платити відшкодування, доки мировий суд не розгляне інциденту коло Уаль-Уаль. Одночасно абісинський делеґат до Ліги Націй, який перебував постійно у Парижі, одержав приказ негайно поїхати до Женеви. Абісинія звернеться вдруге до Ліги Націй, щоби розглянула конфлікт з Італією.

Велика летунська катастрофа.

ПАРИЖ. ПАТ. Підчас нічних маневрів трьох летунських ескадр один з літаків мусів осісти на військовім летовищі у Тур. Хвилину пізніше надлетів другий літак і серед темряви впав на перший, доволі ушкоджений літак. Сімох летунів тяжко ранених.

МІСЬКІ ТЕАТРИ У ЛЬВОВІ, НА ПЯТНИЦЮ 15-го БЕРЕЗНЯ 1935.

Нині у Великім Театрі „КРИК" сенсаційна пєса сезону

Хто не бачив „КРИКУ" нехай спішиться!

Без грошей, чоловік не хороший! каже українська приповідка. — Будете мати гроші, складаючи свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер" у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

КЛАПТИК ПАПЕРУ...

Львів, 14. березня 1935.

Ледви 12 літ тому сталася подія, яку пригадують вже переживання, що всилі виповнити цілі століття. Ледви 12 літ ділить нас від хвилини, коли пять осіб підписало документ, який одною своєю частиною затяжіє на долі мільонів та другою частиною — не вартний більше, ніж той клаптик паперу, на якому він списаний. Короткий документ, ледви кількадесять рядків, загітний своїм змістом — і жалюгідний своєю безвартністю.

Під датою „Париж, 15. вересня 1923" підписались члени Конференції Амбасадорів, як уповноваженої міжнародньої установи головних союзних і запрязнених великодержав — Імперії Великої Британії, Франції, Італії та Японії — під постановою, яка була останнім формальним актом правно-державної стабілізації кордонів відродженої Річипосполитої Польської. У тому акті пп. Ерік Фіпс, Романо Авецана, Р. Пуанкаре, М. Мацуде фактично ратифікували польсько-совітський риський мировий договір, погодились на „фактичний стан" границі між Польщею та Литвою та признали Польщі верховну владу над Східною Галичиною, владу, яка на підставі 91 ст. мирового договору в Сан-Жермен належала до названих великодержав. Акт той з 15. III. 1935 зродився безперечно з виграної Польщі у двох війнах — українській та російській. Але того акту мабуть тяжко не булоб, — в усякому разі не булоб його в такій формі, в якій він появився, — колиб не заходи польської держави у двох напрямках: внутрішньому законодавстві та закордонно-політичних приреченнях. На превеликий жаль, 12-ти літ було вилно досить, щоби польська верховна влада і ввесь польський нарід забули про нерозривний звязок тих двох чинників: чинника волі великодержавних переможців, що мали тоді у своїх руках долю Східної Галичини, та чинника власних польських зобовязань. Досить було коротких літ, щоби будувати на тому париському документі всю великодержавницьку силу Польщі, та разом із тим трактувати той документ як безвартний клаптик паперу.

Коли прочитувати текст історичної постанови Конференції Амбасадорів, то яскраво вражає та величезна диспропорція поміж есенціональною його частиною та поміж нижчою дійсністю. Яскраво вражає те, що з цілого тексту тієї постанови залишився лише уступ про верховну владу Польщі над землями, охопленими точно означеними кордонами. Все інше забулося. Включно з наголовком про вирішні права західних великодержав, версайських переможців та з підписом: „Нижчепідписаний, відповідно уповноважений, в імені польського уряду приймає вищеназначені постанови. Моріс Замойський".

В імені польського уряду його „відповідно уповноважений" представник приняв мотив союзних і запрязнених великодержав, який спонукав їх передати Польщі суверенні права над Східною Галичиною": **...з уваги на те, що Польща признала, що дотично Східної Галичини етнографічні умовини роблять конечним автономічний устрій...**" Приняв теж і той мотив, що „...трактат, заключений між головними союзними й запрязненими великодержавами

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

„Польщею в дні 28. червня 1919 р., передбачив для всіх територій, що находяться під польською зверхністю, спеціяльні гарантії для меншин, раси, мови, релігії..." Для пояснення: це той трактат, який був предметом минулорічної деклярації мін. Бека у Женеві...

Пригадка про автономічні зобовязання супроти Східної Галичини ніс сарказмом саме нині, в 12 роковини міжнародного зафіксування тих зобовязань нині, коли з дня на день може бути прийнятий новий проект зміни конституції, що йде по ще більше централістичній, ще більше уніфікаційній лінії, по лінії ще яскравіше підкресленої тези про національно-польську однородність польської держави. Сарказмом ніс від тої постанови в нинішній польсько-українській дійсності, коли навіть ті польські публіцисти, які з пошаною ставляться до українців, як національно-політичного колективу та признають його значіння і у внутрішній і закордонній польській політиці, єдиний вихід із ситуації бачать в... омніпотенції польського державного апарату, в скасуванні всіх автономістичних окремішностей українського населення!

Безумовно: життя народу і держави не стоїть на одному місці, і мова, якою промовляє нарід та держава змінюється з обставинами. Саме це зоветься плинкістю історичних подій, саме це зоветься — політикою. А проте навіть найсвобідніше інтерпретована політична теорія макіявелізму вимагає від політичної практики деяких ненарушних критеріїв, яких нехтування може пімститись. Таким критерієм засобів, що ведуть до цілі, є їх питома вага. Коли засобом, зжитим так-собі, з легкої руки, без привязування до нього великого значіння, є доля цілого великого народу, — тоді така практична інтерпретація засади „ціль освячує засоби" мститься на самій цілі.

Автономічний закон з 26. вересня 1922 та підпис п. М. Замойського на автономічній кляузулі постанови Ради Амбасадорів з 15. березня 1923 були тільки засобами, які мали на меті — великодержавну силу Польщі. Ні одному полякові не можна робити закиду з приводу такої цілі. Однак великодержавну силу своєї батьківщини зрозуміли польські державні діячі від 1918 року по нинішній день у безпощадному і безперервному змаганню до повної уніфікації і централізації всього державно-адміністраційного апарату, використовуваного в свою чергу для перетворювання держави зі 40 відсотками непольського населення — на однородну польську державу. Правда, сам устрій держави не є ще рішаючий для розвитку автономічної територіяльної одиниці і заселюючої її національности. Рішаючою є система і політична напрямна, — рішаючою є ідея, якою є пройнята державне правління. І коли польський уряд, дістався у руки документ з 15. березня 1923 року відразу кинув до коша свій закон зперед 6-ти місяців, то найбільш характеристичним для напрямних польської національної політики став той момент, що до коша відкинено м. і. також справу — українського університету, справу української національної культури. І по цій напрямній пішла вся пізніша польська національна політика, аж до останніх днів, з відомими останніми подіями, з маревом нової конституції на овиді найближчої будуччини і її практичних наслідків.

Постанова Конференції Амбасадорів нині польській політичній думці видається чимось зайвим, непотрібним та навіть прикрим. Бо в тій постанові вона бачить тільки пригадку про зобовязання, яких нема бажання дотримати. Користи, які Польща дістала з тої постанови у постаті величезної території, — забулися: забулася ціна, яку обіцяно за ту територію заплатити, а закріплювання приналежности території до держави пішло по протилежній дорозі до тої, яку означено у контракті купна. При заключуванні і підписуванні того контракту не було тих, про кого саме у ньому казалося. Але була бодай згадка у ньому, що контрагенти та мали про існування того третього чинника, предмету спору і злагоди. В усіх виконавчих розпорядках, що прийшли в наслідку історичного акту купна-продажі з березня 1923, їх автори забули вже цілком про існування українського чинника, зовсім вже з його присутністю на світі не рахуються. Сам нарід став для них теж... клаптиком паперу.

І в цьому величезна помилка мандатарів п. Моріса Замойського.

На парляментарній арені.

ОСВІТНЯ КОМІСІЯ СОЙМУ.

У дні 13. березня 1935 р. відбулося засідання освітньої комісії сойму. Побіч кількох справ дискутовано також над внесенням польського клюбу народового про знижку шкільних оплат в академічних школах і друге внесення жидівського клюбу про закладання державних жидівських шкіл з викладовою жидівською мовою. В дискусії над обома цими внесками від нашого Клюбу промовляли посли **Д. Великанович** і **С. Хруцький**.

При внеску на зниження оплат для студентів академічних шкіл ствердив пос. Великанович, що високошкільні оплати дошкулюють найбільше українській молоді, яка рекрутується головно споміж бідних селян і робітників та небогатих інтелігентів, а також не має тої допомоги, яку мають польські студенти. І держава і польська суспільність помагає польській молоді всіми засобами, а до того ще польська молодь має можливість сама собі помагати через заробітки. Того всього позбавлена українська молодь і тому з великим трудом приходиться одним відбувати студії, а інші позбавлені можливости образувати себе на висших школах саме з причини великих шкільних оплат. Промовець домагався зниження оплат на університетах.

При дискусії над внесенням жидівського клюбу про школи з жидівською викладовою мовою промовляло кількох бесідників. Представник польського народового клюбу спротивився жидівському внесенню із засадничих причин, при чому ствердив, що справу викладової мови вповні полагоджує закон з 1924 р. і відповідає вимогам конституції доцінно шкіл для національних меншин. Проти цього внесення заявився також представник клюбу ББ, мотивуючи зовсім несуттєвими аргументами — ніби то закон про шкільний устрій з 1932 р. цю справу полагоджує. У справі шкіл для національних меншин промовляв пос. **Великанович**, який ствердив, що представники Українського Соймового Клюбу будуть голосувати за внесенням жидівського клюбу тому, бо визнають засаду, що всім національностям прислугує право образувати свої діти в рідній школі. Полемізуе з виводами пос. Корнецького, мовби то закон з 1924 р. заспокоював аспірації національних меншин у справі рідного шкільництва. Стверджує, що той закон після виявлених мотивів, на яких був, міністер освіти Грабський цей закон створив, не тільки що не може вдоволити національних меншин, але навпаки ломить природні права до рідного шкільництва. Промовець дивується, що пос. Корнецький, як один із кращих педагогів має відвагу боронити утраквізму в той час, коли польська суспільність виступає всіми силами проти двомовного викладу, оскільки мова про польські діти. Дивним дивом п. Корнецький не заперечує, що жидівські діти повинні вчитися в окремих жидівських школах, а це тому, що польські діти не розуміли би жидівської мови. І ту виходить природна суперечність, де з чисто зоольогічних причин панове з народового клюбу не обстоюють і не боронять утраквізму в жидівських школах. Промовець пригадав також референтові клюбу ББ, що коли ухвалювано закон про устрій шкільництва, тоді представники Українського Клюбу домагалися до цього закону долучити справу викладової мови, а на це одержали відповідь, що справа мови не має звязку з устроєм шкіл.

Пос. **Хруцький** вказує, що звичайно в дивний спосіб інтерпретують конституцію, коли приписами цієї конституції хочуть оправдати практику шкільної влади, що не створює за державні гроші рідного шкільництва для непольських народів. Звичайно неприхильники на-

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 33

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XXXIV. БАДЕНІВСЬКІ ПРАВИБОРИ.

При посередніх виборах рішали про вислід правибори. Після правиборів можна було майже з математичною певністю обчислити, хто вийде послом. Тому на правибори звертався вся форса виборчої акції, всі фінти комісарів, що їх переводили.

При правиборах у 1895 р., які переводжено під режімом Баденія, доведено правиборчі штучки до можливо найкращої досконалости. Передусім ішло про те, щоб визначення і розписання виборів не дійшло зовсім, або не дійшло вчас до відома громади. В тій цілі там, де війт і писар були заушниками і довіреними особами староства, вони тримали цей речинець у тайні, не оголошували його зовсім, або оголошували на маленькій, можливо невиразно написаній, картці, прибитій в якімсь неприступнім закутку — так, що лиш зовсім староству, чи пак польській партії віддані одиниці могли бути про речинець правиборів повідомлені. Вони збиралися скоро і в числі кількадесяти, або й кількох лише правиборців вибирали виборців за цілу громаду, яка про це нічого не знала.

Були й такі способи, щоб місця правиборів не оголошувати виразно, а лише в той спосіб, що „вибори відбудуться в громадській канцелярії, або іншім догіднім місці"; а таким тіднім місцем, яке означував комісар, щойно приїхавши на вибори, був звичайно панський двір. Бувало і так, що місце було — правда — докладно означене, напр. громадська канцелярія, одначе в останній хвилині, як приїхав комісар, показувалась якась перешкода, задля якої там вибори відбути не було можна; напр. льокаль був за тісний, або десь недалеко була недуга, отже комісар змінив місце вибору в останній хвилині і визначував його очевидно в дворі, де вже ждали хрущі і переводили вибір тоді, коли в громадській канцелярії ждала даремне вся громада.

Та найчастіше бувало таке, що годинник комісаря і громади дуже ріжнилися між собою. Вибір був визначений напр. на годину 10. рано, а комісар приїздив в 7. год. і переводив негайно правибори з присутніми, якими були поінформовані згори хрущі. Тому були громади, що пильнувалися, ставили варту наперед на цілу ніч, що дзвонами з дзвінниці давали знати, як комісар приїздив до села. В таких випадках комісарі старалися тайком і непомітно перебратись до села, а в однім випадку (оскільки пригадую собі, в жовківськім повіті) комісар, перебраний за бабу, доїжджом поза городи дістався до села до двора і там, переодягнувшись, перевів правибори. Це були маніпуляції з льокалями і часом. Та були й інші, особливо там, де члени комісії були самі довірені староства. Там старались акт правиборів усунути зпід усякої контролі. З причини тісного льокалю впускали правиборців по одному, так що ніхто не міг чути, ані контролювати, на яких виборців вони голосують, і опісля оголошували вислід, якого їм було треба. І ніхто не міг закинути, що він був неправдивий; а хто щось подібне смів би був твердити, того віддавали до суду за клевету і не було способу навіть боронитися.

Та бувати випадки, де всі ті способи не помагали, або комісія не була така, щоб далася вжити до ствердження фальшивого висліду і тоді мусіли бути оголошені поправні правибори, корисні для руського кандидата. Означе й на це був спосіб: це було „поправлювання" виборів. Староство мало право з причини якоїбудь виявленої неформальности уневажнити правибори і розписати нові, а тут уже треба було подбати за те, щоб вони випали так, як це було бажане. Цього засобу уживано дуже часто. Нові вибори спадали несподівано, як громада не могла ще отямитися по попередніх. Правиборці звичайно порозходилися, або не були дома, тому й не тяжко було, щоб нові правибори інакше випали. (Далі буде).

ціонального шкільництва непольських народів вказують на те, що конституція лише дозволяє самому громадянству непольських народів власним коштом створювати приватне шкільництво, натомість, як підчеркують ці інтерпретатори, держава не має обовязку творити за державні гроші шкільництва в рідній мові для непольських народів держави. Рівночасно говориться про те, що польська конституція є найбільше ліберальною в цілому світі. Коли чуеш подібну інтерпретацію постанов, щодо освіти „найліберальнішої" конституції, то не можна з дива вийти, що таке природне право кожного народу, яким є право до освіти в рідній мові, в такий казуїстично-софістичний спосіб опрокидується. Це очевидно можливе тому, що справа шкільництва й освіти трактується не річево-фахово, а розглядається під кутом політичних партійних програм. Другою подібною домішкою політичних моментів до справи освіти є погляд п. Корнецького, по якому національно-шкільна автономія була би парцеляцією держави, як він висловився, і на таку парцеляцію польські народовці ніколи не погодяться. Цей погляд зраджує неконсеквенцію ендеків, бо оскільки вони не негують засади рідної школи для неполяків, то тим самим, будучи консеквентними до кінця, мусять признати право і на рідну шкільну адміністрацію, себто на шкільну автономію. Хіба ендеки не знають, що така держава як Англія не боїться віддати справу шкільництва в руки самого громадянства. А чейже англійці найкраще ведуть свої державні справи і є справжніми володарями світу. Внесок жидівського клюбу, як слушно замітив пос. Корнецький, торкається засадничої справи — шкільництва в рідній мові для непольських народів. Тому українці піддержуючи цю ідеологічну засаду, на якій збудовано внесення жидівського клюбу, мусять бодай побіжно підкреслити, що ця засада рідного шкільництва є рівнож незреалізована і у відношенні до українського народу. Утраквістична школа, яка мала би заспокоїти потреби українського народу в ділянці освіти, по суті є чисто польською школою, при чому користає з неї лише українська дітвора, бо польська молодь на українських теренах має чисто польську школу. Нарешті утраквістична школа, як виказує статистика, щораз більше заміюється чисто польською школою. Отже держава явно веде в шкільництві колонізаційну політику. В цей спосіб явним стає той фальш, на якому побудований закон Грабського про утраквістичну школу. До речі, цей самий закон Грабського вперше впровадив у державну практику методу масового фальшування волі громадян, в даному випадку волі батьків. Оскільки пізніше це фальшування волі перенесено в сферу соймових чи громадських виборів, то польські ендеки, висловлюючи нині жалі на це фальшування виборів, мусять сказати собі „меа кульпа, меа максіма кульпа". Бо зло тягне за собою інше зло, і в той спосіб витворюється ланцюх зла.

За океаном.

ПЕРШИЙ ВІДЧИТ С. СЕВЕРИНИ ЧСВВ. В АМЕРИЦІ.

НЮ-ЙОРК, 18. 2. (Вл. кор.) Вчора пополудні в 1-ій годині відбувся відчит С. Северини ЧСВВ. а Українськім Народнім Домі про народне мистецтво, спеціяльно про його вишивкову ділянку. Відчит був ілюстрований живими моделями, убраними в українську ношу з рідних сторін України. Відчит був новістю, бо ніхто дотепер в Америці не пробував основно вглибитися в значіння народньої ноші і мистецтва взагалі для поширення національної свідомости. А прелегентка саме на цю сторінку звернула увагу і цим зацікавила публику. Крім самого предмету зацікавлення зросло ще й з огляду на особу самої прелегентки. Черниця, учителька, лекторка й подорожна з музейною збіркою — цеж небувала тут річ.

Другу частину відчиту виповнили відповіди прелегентки на численні запити, ставлені присутніми виключно в справі самого предмету, отже вишивок та народньої ноші. Відповіди були таксамо цікаві, як і відчит.

Відчит був підготований привезеною виставовою збірки ноші та вишивок у домі української школи побіч церкви св. Юрія. Це значно облекшило слухачам зрозуміння предмету.

З УКРАЇНСЬКОЇ СЕКЦІЇ НА ТОРГОВЕЛЬНІЙ ВИСТАВІ.

Дня 4. II. отворили в Ню Йорку величаву торговельну виставу в Гренд Сентрал Пелес. У ній беруть участь рідні фірми для розголосу, але є й культурні відділи, тобто вироби рідних націй, виставлені для пропагандивних цілей. Є між ін. поважний український відділ, приміщений у найкращій частині вистави, бо в головній нави, при самій сцені. Вистава відбувається у великій галі Гренд Сентрал Пелесу на самій долині і тому доступна для широкого загалу. Український відділ обіймає передовсім народні вишивки ще зперед воєнних часів. Їх привезла зі Львова Сестра Северина, ЧСВВ. Вони обіймають усі українські землі. Крім вишивок є ще величаві альбоми вишивок, а дехто з нюйорчан дав також і гуцульські дерев'яні та керамічні вироби на виставу. Арт. Федір Бражник дав також модель української дівчини в народньому строю, ручно мальованому. Велика кількість українських плахт, цілих жіночих і мужеських убрань, а також українська ікона, прикрашена ручниками, притягають багато відвідувачів.

УКРАЇНЦІ В ЛЬОС АНДЖЕЛЄС У КАЛІФОРНІЇ.

Недавно подали українські газети в Америці відкритий лист Історичного Відділу Українського Клюбу в Льос Анджелес, Каліфорнія, до відомого видавця газет в Америці, Вілліямя Рендольфа Герста. Цей лист підписали як голова п. Іван Петрушевич, колишній учасник Української Місії в Парижі, як секретар п. Іван Орлик, родом з Гуцульщини. Як відомо, в листі писали вони про московський большевизм на Україні і про значіння українців у Східній Европі.

Український Клюб в Льос Анджелес істнує вже від кількох літ. Належать туди, крім п. Петрушевича й п. Орлика, також Іван Ровенко, Петро Стеценко (маляр-декоратор), кубанський ген. Микола Савицький, Іван Бурчак (фармер), п-і Т. Данис, вдова по лікарі й інші. Разом є тепер несповна 40 членів. Живуть вони в Льос Анджелес, у Голівуді, або на селі.

В другій половині вересня 1934 р. була повітова вистава в Льос Анджелес, у якій вперше брали участь також тамошні українці.

МАРГОЛІН АДВОКАТОМ У НАЙВИЩІМ СУДІ У ВАШИНГТОНІ.

Бувший посол України в Льондоні, Арнольд Марголін, котрий від 1929 р. був адвокатом у стейті Массечусетс, зачислений до складу адвокатів при Найвищому Суді Злучених Держав у Вашингтоні.

Чи призадумувалисьтеся колись над цим

чи плекаєте свої зуби якслід?

Зубн мусять вистарчити на ціле життя, бо є незаступні, і треба їх чистити щодня. Чи в цих умовинах не треба дбайливо вибрати засіб до плекання зубів?

3 прикмети промовляють за Кальодонтом:

1. **Лагідна піна дістається до всіх місць, до яких щітечка не досягає**
2. **Ідеально делікатна паста чистить емалію**
3. **Сульфорицинолеат на підставі д-ра Бройнліха, який в ній міститься не дає творитися небезпечному назубному каменю.**

KALODONT

ПРОТИ НАЗУБНОГО КАМЕНЯ.

НА ПОРОЗІ ЛЕМКІВЩИНИ.

(РЕПОРТАЖ ІЗ ЛІСЬКОЇ ЗЕМЛІ.)

Коли їдете кудись, де ви ще ніколи не були, в вас перехрещуються ріжні почування. Перша все палить вас нетерплячка. Здається вам, що тих кілька годин, які ви мусите їхати — справжня вічність і що ваша їзда скінчиться хіба тоді, коли ви вже до решти до своєї поїздки знеохотитесь.

Так було і зі мною. Обчений інформаціями тих, що вже там були, з відрисованою мапкою у кишені та озброєний у солідний лещетарський виряд — я їхав у Лішнину.

Про цю землю знав небагато. З географії, що лежить вона у переході з Бойківщини у Лемківщину, що нема там майже доріг, що земля дуже неврожайна та, що живуть там українці. З газет — про недавні криваві події, про великі шкоди, які нанесла країні повінь, про те, що там доволі сильно вкорінене москвофільство. Жмут інформацій про терен — оце було все.

Я постановив собі приглянутися життю населення, розвідати про його долю й недолю.

Вже за Самбором крізь шибки вагону бачу, як поволі низинний краєвид змінюється у мальовничу мозаїку узгір. Здається, що присипані снігом горбки, до яких сям-там приліпиться хатинка, перегоняються з поїздом. Картина неспрадві гарна — і я нею радувався.

Поїзд біг рівномірно, неначе довгодистансовий змагун і тільки колеса вагонів вистукували об рейки гимн переможця простору.

— Усерці!

Нарешті! Крик кондуктора освідомив мене, що моя подорож залізницею скінчена.

ЗУСТРІЧ І РОЗМОВИ ЗІ СТАРОСТОЮ.

Я висів з вагону і напутив себе на Лісько. На станції завважив залубні, що їхали теж до Ліська. Користаючи з чемности незнайомого добродія я їду його залубнями. Захланно вдивлююся у даль. Тут уже краєвид насправді гірський. Прекрасна панорама гір і долин у трьох по мистецьки зібраних колірах. Білий сніг, зелені вершки чатинних дерев та денеде сірі, сумні, безлисті дерева.

З розкішю пещу краєвид очима, що захланні, весе нараз хотіли би побачити.

— Як гарно! Ах, жити тут це щастя. Що за цілюще повітря! — скрикую очарований.

Мій товариш подорожі хитає головою. Усміхається.

— Гарно, це правда, тільки, тільки...

І йде між нами розмова про життя населення. Життя насправді незавидне. Камениста почва, на якій родиться тільки овес і бульба та своєрідний ячмінь-окпиш, а по городах при дуже старанним справлюванні капуста і жито не може творити для населення навіть якого-такого добробуту.

Хочу довідатися якнайбільше. Розпитую стрічного незнайомого про це і те та захланно прислухуюся до його відповідей.

Майже ЗАДУРНО решткн полотна 50 сот., панама 90 сот., всипи 1·10, крепон 70 сот., вева 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТКИН БАЗАР** — Львів, Бойма ч. 12.

І знову чую про те, що адміністраційна влада в деякий спосіб допомагала населенню. Спроваджено й роздано поміж бідняків кільканадцять вагонів бульби, кілька вагонів жита, кілька муки, пів вагона солі. Що те все роздано або даром, або за відробок.

Дальше довідуюся, що поважна скількість селян працювала при будові доріг і мостів, заробляючи по 1.50 зол. денно.

Мій співрозмовник нарікає на селян, що лінивці і не хочуть робити. Зразу треба було спроваджувати робітника з інших повітів, тепер уже роблять тутешні.

І я довідуюся при тому, що моїм співрозмовцем є тіський староста п. Гонсьоровський.

Наша розмова йде в дещо зміненім напрямі. Дістаю ще жмут дрібних інформацій. Сани рівненько несуть нас у сторону Ліська.

Потім, як я довідався між людьми — тими запомогами в натурі повітова влада вирівнює національно населення. Одно правда — тіський староста має шляхотну амбіцію поперерізувати весь повіт сіткою добрих доріг і до цього з послідовною енергією змагає. Дійсно вибудувано дві прекрасні дороги (одну започатковано ще за попереднього старости).

Дотично того, що люди не хотіли зразу робити при дорогах, то це пояснювали мені ось так: люди, що пережили кривавії ліські події, які започаткувала саме праця при інвестиціях, підозрівали, що це нова для них небезпека — але згодом, коли переконалися, що це звичайна заробітна праця, кинулися до неї.

Далі, як говорили мені, староста це рішучий діловий чоловік, фаворизує, як зрештою адміністраційні чинники скрізь, кацапів, нехтує національними домаганнями українців — і серед шарів українського населення, що живе тут у компактній масі, нелюблений.

ЛІСЬКО.

Доїзджаємо до Ліська. Прощаюся зі старостою та розглядаюся за яким рестораном. Лісько — типове повітове містечко. Мініятурний, помальований на жовто, з великим годинником ратуш, обабіч якого селянські сани — так і заносить далекою провінцією. Серед бронзових газдівських свит вештаються жиди. Кілька кращих будинків, в яких приміщується староство, суд, стара, нічим незамітна церква — ось і все, що паде вічі. Шабльонове повітове містечко, від інших ріжниться хіба тим, що багато в ньому дерев, головно смерек. Скоро вириваюся з Ліська. Ні, тут годі завважити справжнє обличча повіту.

Село, селяни — це дасть мені справжню картину.

„ЗАХОДЬТЕ В ХИЖУ".

Переїзджаю через імпозантний залізний міст на Сяні (теж заслуга теперішнього старости; у повіті вибудував кільканадцять бетонових масивних мостів) та їду геть у гори.

Мигають села, Загучеве, Новосілки, Гічва. В Гічві, селі, що зацікавило мене своїм виглядом бідної опущеної серед просторів оселі, висідаю й іду на селянське подвіря. Ґазда, що заглянув мене, ввічливо усміхається. — Заходьте в хижу! — запрошує.

Входжу в малу, димну хатину. По одній стороні живуть ґазди, по другій квікають порося. Запашний сморід сала, що на диво, якось приємно лоскоче ніздря, обхоплює мене. Припрошують сідати. У горах люди назагал дуже гостинні. Приймають мене молоком та ощипком (вівсяний балабух).

Розговорюємося. Ґазда належить до так званих багатіїв у селі.

Нашій розмові прислухуються діти. Їх гарні, сині очі і здорові, румяні личка так і кидаються в очі. Діти сміливі, з великим зацікавленням обзирають мої лещети. Лещети для них річ відома, тільки мої вязання для них — кумедні.

— „Повідаєте", що хочете знати, як нам живеться. Нема що „повісти", — кидає ґазда. — Раніше лекше було.

Випитую про роботу, про приходи, ґаздівство.

Відповідає мені, а врешті сердитий кидає гірко:

— Нащо буду робив! І так за податки заберуть. Не, відаєте, он стягнувся на лавку та стіл, на обстанову в хаті — тай заберуть. Плати! Тільки беруть і беруть, а дати нічого не дають.

— Невжеж тільки податків платите?

— Якже! За все плати. Ідеш дорогою — плати, ідеш до міста плати, за ґрунт плати, асекурацію теж, до громади теж плати, ширварок відробляй — скрізь плати й плати, а де візьмеш. За крейцар тяжко, хіба часом фірманкою заробиш, коли дрова до Лукавиці (зал. станція) возиш.

Двері хати відчиняються і входить куций, облізлий жидок. Мій ґазда забуває за мене.

— Купи бика! Продаю! — витає жида.

— Сила хоч?

— Ґазда з острахом говорить:

— Пядесятку даси?!

Жид підривається з люти.

— Микола, повідаю тобі, ти не будь фільософ. (Фільософ — злодій, шубравець). Дам двацять, бери!

Уста ґазди судорожно тремтять.

— Купи ще корову! За сотку обоє!

— Не хочу! Я хочу бика! На що мені корови?

— Бика не продаю. Хоч обоє! Купи, худоба подорожіє!

— Дам вісімдесять! — кидає жид.

Ґазда хвилину напружено думає, а потім з викривленим обличчям говорить:

— Давай гроші!

А коли жид вийшов, пояснює мені:

— Варті стопядесять. Але мушу заплатити податок, бо все з хати заберуть.

З якимсь почуттям пригноблення прощаюся. Їду далі до Тискової, малого сільця вже у самих горах, що заховане в лісах. Пробратися туди можна доріжкою, що не багато ріжниться від стежки.

Віздаю у Стежницю. Це багате і велике село. Село тягнеться вздовж дороги-стежки, яких три, а може більше кільометрів — мабуть тому й називається Стежниця. Тутешні ґазди здебільша повбирані в бронзові вовняні сіряки Взуваються у шлапаки (личаки), ноги обвивають шматками і на те натягають личак. Ціна такого личака до 4 зол.

У Стежниці задержуюся у о. декана. Цікава людина. О. декан здається хоче злагіднити неграмотність повіту. У нього бачив я трохи не всю українську періодичну літературу та гарну бібліотеку.

Дістаю від о. декана жмут цінних інформацій. Нарід темний. Грамотні — це рідкі екземпляри. Люди забобонні. У своїм деканаті не має пляри. Люди забобонні. У своїм деканаті не має пляри. Люди забобонні. У своїм деканаті не має п

Твори Миколи Гоголя в анґлійському світі

Анґлійці уважають Гоголя за одного з найбільших „російських" письменників. Переклади його творів находяться майже в кожній бібліотеці. Гоголь, який не був москалем, писав з гумором, так добре зрозумілим для анґлійців і цей гумор у великій мірі причинився до такої популярности Гоголевих творів, якої в Анґлії не має багато чужинецьких письменників. Анґлійські біографи порівнюють його з Дікенсом, Сервантесом та Мольєром.

Не маю на думці докладно обговорювати всіх перекладів творів Гоголя, які появилися в анґлійській мові, бо до цього треба би написати цілу книжку, але хочу коротенько перечислити ті переклади, з якими я мав нагоду стрінутися в льондонських бібліотеках.

Всі анґлійські біографії Гоголя, всі „вступи" до творів цього великого українського письменника, якого мрією було видання Історії України, щоб доказати, що Україна не має нічого спільного з Москвою, що Україна окремий край а українці окремий нарід, були писані людьми, які вважали Гоголя — росіянином. Для них Гоголь, тому, що писав російською мовою, це російський клясик, „батько російської новелі". Москалі присвоїли собі Гоголя і як такого передали в широкий світ. З українського боку не було спроб, щоб вплинути на анґлійські видавництва, які майже що кілька літ випускають нові наклади творів Гоголя, щоб принайменше вступ, де говориться про українську історію та старовину, подавати згідно з історичною правдою, а не в московській версії.

Довгий ряд перекладів Гоголевих творів на анґлійську мову починається вже два роки після його смерти, в 1854. р. появилася в анґлійській мові перерібка „Мертвих душ", під заголовком „Домашнє життя в Росії", видання Горста, Льондон, 1854. р.

Найстарший переклад „Тараса Бульби" на анґлійську мову зладив у році 1860. Юрій Толстой („Козацькі оповідання" — Різдвяна Ніч, Тарас Бульба — Льондон 1860. р.). У своїй передмові пояснює перекладчик, що „оригінальні оповідання були писані рос. мовою, переплітані, особливо в діяльогах, рідним наріччям автора, який був малоросом". До самого оповідання „Тараса Бульби" подав перекладчик іще істор. пояснення, без яких чужинцеві булоб важко вповні зрозуміти оповідання. Він пояснює, як повстало „козацька нація": „Небавком пізніше (по монґольській навалі — прим.) підкарпатська частина Русі (Толстой вживає назви Росія — прим.) т. зв. Червона Русь, себто Галичина й Володимир і ін. землі, перестали зовсім увижатися частиною Руси. Багнисті землі на схід від Польщі, Білорусь, перетворилися в окремий край, а Литва скоро після цього злучилася з Польщею. Північна Русь, Велика Русь, ще два століття зносила татарське ярмо. В той час, Південна або Мала Русь, яку називано також Україною (себто — граничним краєм) зродила новий нарід, козаків..."

Анґлійська мова цього перекладу непогана, хоч досить важка і вживає архаїчних форм, мало привичних для анґлійського вуха Також і пояснення не все вірні. Ось напр. кутю зробив перекладчик правдивим анґлійським „плям-пудінґом" (ст. 4: „кутя, це страва з вареного ряжу і сливок, яку росіяни їдять на Святий Вечір..."), а славний український борщ переробив на таку рецепту, що кожна українська господиня заломилаб руки („борщ — це зупа з мяса і ковбаси, а тоненько покраяними і вимоченими в оцті буряками і капустою". ст. 5). У перекладі, козацького сотника чомусь з римська називає „центуріоном".

В 1887. році появився новий переклад „Тараса Бульби", видання Візетеллі і Сп., (Льондон). Майже рівночасно з цим популярним виданням Візетеллі появився американський переклад, який зладив І. Ф. Гепґуд. Видання Дж. В. Ловел і Сп., Нюйорк 1888.

Дуже гарне, ілюстроване видання „Тараса Бульби" появилося в Льондоні в р. 1907. (другий його наклад — в р. 1916). Переклад зладив Б. С. Баскервил, а видала його Видавнича Спілка Волтера Скота, Льондон (і Ню Йорк). Ілюстрації це переважно штихи Штайґеля. Оправа темнозелена, полотняна, з золотим написом і образцем страчення Тараса Бульби. Вигляд книжки дуже чепурний, друк великий, на гарному папері. Але вступ до книжки — пожалься Боже. Свідоцтво повного незнання української історії. „Українські козаки славянського походження, — пише перекладчик, — хоча їх мова ближче схожа на російську, ніж на яку другу, є в ній багато польських слів..." Трежа памятати, що під ту пору, коли Баскервил робив переклад „Тараса Бульби", всі інформації про „малоросів" йшли з „кацьопного джерела. Вступ закінчується словами: „У „Тарасі Бульбі" дав нам Гоголь козацький епос", якого перекладчик порівнює до найкращих творів, а написав його так по мистецьки тому, „бо Гоголь сам був малоросом і любив свої степи, як і козаки любили той зелений океан, повний поезії та чару. Тому оповідає він про них і про їхнє життя словами, які чарують однаково і анґло-саксонця і славянина, промовляють до всіх, хто любить лицарські діла і цінить вірного друга".

Найкращий переклад „Тараса Бульби", що розуміє духа оповідання і мови, зладило видавництво „Еверімен'с Лайбрері" („Бібліотека для всіх"), а переклав його Д. Дж. Гогарт в р. 1918. Вступне слово, яке обіймає 17 сторінок, написав Джон Курпос. Цей вступ (написаний до першого видання в р. 1918.) все ще недомотає не „малоросійському" боці, хоча подає вже далеко краще зладжену історичну сторінку, згадуючи, що сам Гоголь, який походив з українського козацького роду, мріяв про написання Історії України, де хотів сказати, що Україна і Московщина це два окремі поняття, а українці й москалі, це два окремі народи. Хоч другий наклад цього видання появився розмірно недавно, бо в р. 1930, вже його важко дістати в книгарнях.

Ще більш популярний, ніж „Тарас Бульба", є в анґлійському світі Гоголів „Ревізор з Петербурга". Дивним дивом, перший переклад „Ревізора" на анґлійську мову появився не в Анґлії, але в... Індіях, в Калькутї, в році 1890. Зладив його британський адміністративний урядовець, Т. Гарт-Дейвіс, з Бомбаю. У своїй коротенькій передмові пише він, що до перекладу „Ревізора" спонукало його велике вражіння, яке на нього зробила ця гоголівська комедія, коли він її вперше побачив на сцені петербурського театру в році 1886. Гарт-Дейвіс таки відразу взявся до перекладення її на анґлійську мову, але треба повних чотирнадцять літ, заки переклад появився друком. Перекладчик, захоплений Гоголем, порівнює його до Дікенса, Рабеле, Мольєра, а „Ревізора" вважає одним з безсмертних творів гарного письменства.

Після цього першого анґлійського перекладу „Ревізора", який побачив світ в Індіях, появився цілий ряд інших перекладів на обох півкулях в Европі й Америці.

Видавнича Спілка Вольтера Скота (Льондон, Ню Йорк) видала в році 1892 „Ревізора" перекладу А. А. Сайкса.

Чатто і Віндас (Льондон) видали пісять томів творів Миколи Гоголя, в тому окремим томом „Ревізора" перекладу Констанції Ґарнет.

Драматичне товариство Єйльського Університету (одного з найстарших і найславніших в Америці) видало „Ревізора" в р. 1910. Переклад його зладив С. Маклеєв, а вступ до нього написав В. Л. Фелпс.

Найновіший переклад „Ревізора" появився в р. 1933., зладив його Джон Лоренс Сеймур і Джон Рапал Ноїс (Льондон і Ню Йорк).

Деякі переклади гоголівських творів діждалися кількакратних накладів, ось напр. „Мертві Душі" (переклад Гогарта, видання „Еверімен'с Лайбрері") появилися перший раз в р. 1915., опісля в 1917, 1927 і врешті в 1931. р. Хто знає чи в цьому році не появиться новий наклад. Гоголя читають анґлійці більше навіть, як самі українці...

Крім згаданих мною перекладів, появилися ще й переклади інших творів Гоголя. З їх іще 20. Годиться згадати також один цікавий переклад на валійську мову, а саме „Вія", з року 1921; зладив його Г. А. Т. Дейвіс.

Саме цього року припадає 100-ліття „Тараса Бульби", тому здалось би було зібрати всі його переклади, не тільки на анґлійську мову, але й на інші. Я стрічав напр. данський переклад „Тараса Бульби" (виданий у р. 1836).

Знаю також про італійський переклад, який появився в Мілано в р. 1887, еспанський з 1886. р. та інші. *Д-р В. Ю. Кисілевський.*

апострофа і знаки над буквами *і, ї, й*. Ці останні це знаки потрібні для правопису літературної мови, а апостроф непотрібний. Їх пишемо над буквами, так, що вони не розривають слів, а апостроф залів між букви і насильно їх розриває навіть тоді, коли їх лише дві *(п'ю, б'ю)*. А це вже велика невигода не лише для руки, але і для ока. Такий невеличкий харцизяка — апостроф без жалю розбиває естетичний вигляд написаного чи надрукованого слова, як графічної цілости. Та кожну невигоду і кожне естетичне невдоволення в правописі можна перебороти, якщо вони ведуть до якогось доброго успіху. А тимчасом апостроф не може нічого доброго дати ані українській літературній мові, ані її правописові. Його службу треба обмежити на поле української діялектольогії, бо тільки там український „червяк" чи „буряк" може часом вимагати для себе регіональної відзнаки у формі апострофа. Та й там краще було би вживати його як знака пом'ягчування (так його часто вживають у фільольогічній науці!) а не як знака твердости. Твердість консонанту звичайно не треба зазначувати, але коли вже хто хоче, то має до послуг дуже гарний традиційний староукраїнський твердий знак (йор). Тоді кожний український „пяниця" (від Зеленого Клина аж по Лемківщину) дістане йорчика після першої букви і буде виглядати так, як у словнику Уманця і Спілки, на злість усім „пяницям" зі словника Грінченка і з „Рідної Мови", де той йорчик уже трохи зазидів і приняв вигляд апострофа. Але в українській літературній мові та її правописі найкраще буде, коли кожний „червяк", „буряк" чи „пяниця" появиться без йорчика і без апострофа. Балямутство буде тоді найменше!

(Докінчення буде.)

Нове летовище на Тихому Океані.

ВАШИНҐТОН, 14. 3. ПАТ. Секретар мариняркн Свансон дозволив летунському т-ву Панамерікен Ейр. Вейс відкрити летовище на острові Ґуям, щоб влекшити летунську комунікацію через Тихий Океан. Інші летунські товариства роблять заходи дістати концесію на відкриття летунської комунікації понад Тихий Океан.

—o—

Флямандський посол міністром хліборобства.

БРЮСЕЛЬ, 14. 3. ПАТ. Король призначив флямандського посла де Хрівера міністром хліборобства на місце посла зан Ковеларта.

—o—

Новий диктатор на Кубі.

ГАВАНА, 14. 3. ПАТ. Хоча страйк на Кубі скінчився, положення далі напружене. Полк. Педраза є фактичним диктатором на Кубі і має довіря уряду. Полк. Батіста, який здавив бунт, стоїть оподалік.

Політика доконаних фактів.

ЗБІЛЬШЕННЯ ВОЄННОЇ ФЛЬОТИ.

ЛЬОНДОН, 14. 3. ПАТ. „Дейлі Телеґраф" пише, що Німеччина матиме 1.300 літаків. Канц. Гітлер буде домагатись нових зброєнь на морі і збільшення воєнної фльоти до 1/3 містоти британських кораблів. Крім того Гітлер буде домагатись збільшення сухопутної армії розмірно до населення Німеччини. Згаданий щоденник пише, що тоді німецька армія буде більша від французької.

ПАРИЖ, 14. 3. ПАТ. Французька преса називає повітряні зброєння Німеччини першим нарушенням версайського миру. Преса надто цьому не дивується і додає, що це навіть вина гра Німеччини напередодні берлінських розмов. Це політика доконаних фактів. Одначе В. Британія, Італія і Франція не залишаться байдужими і зійдуться на нараді.

ПАРИЖ, 14. 3. ПАТ. Авас повідомляє з Льондону: Міродатні кола висловлюють жаль, що Німеччина переводить мілітаризацію летунства перед візитою британських міністрів. Тому недоцільним є, щоб переговори у справі підписання нових договорів випереджували рішення, які рівнаються одностороннього нарушення існуючих договорів.

—o—

З передвиборчого руху.

НАДВІРНЯНЩИНА.

Вибори до волосних рад у Надвірнянщині розписані на дні 14.—17. березня ц. р. Від Пов. Зяз. Комітету УНДО в Надвірній відбуваються в поодиноких волостях передвиборчі наради.

Дня 8. березня ц. р. відбулися передвиборчі збори в **Перерослі**, на яких явилися майже всі громадські ради з поодиноких громад перерісльської волости, яка поділена на 4 виборчі округи. Зборами проводив Роман Сумик з Волосова. Голова П. Н. К. д-р Николайчук пояснив зібраним виборчий регулямін та вказав на конечність одноцілого виборчого фронту українських виборців. Зібрані виказали велике зацікавлення волосними виборами і в дискусії над цією справою забирали голос представники всіх громад. Вибрано волосний виборчий комітет під проводом Миколи Клофінського, господаря в Перерослі.

Дня 10. березня ц. р. відбулася передвиборча нарада в **Пасічній** для громад гуцульської волости Зелена. Явилися громадські радні поодиноких громад тої волости. Зборами проводив о. Рубель Роман з Пасічної, про вибори до волосних рад та потребу виборчої організації референував д-р Николайчук у Надвірній. Також і гірські села Надвірнянщини виказують велике зацікавлення для виборів і представники їх розвинули на зборах широку дискусію.

На той сам день скликано передвиборчі збори в **Паришї** для волости Майдан Середній. І тут явилися радні усіх сіл тої волости. Про потребу виборчої організації референував посол Чукур Юра, який вияснив теж зібраним виборчий регулямін.

Дня 11. березня ц. р. відбулися передвиборчі збори в **Гвозді** для виборчої округи ч. 2 волости Старуня, на яких явилися радні сіл Гвіздів і Молотків. Зборами проводив о. декан Лисинецький з Гвозда. Голова П. Н. К. у Надвірній д-р Николайчук вияснив зібраним виборчий регулямін та вказав на потребу виборчої організації.

Диктатура в Греції.

БІЛГОРОД, 14. 3. ПАТ. Ген. Кондиліс у пресовім інтервю сказав, що мусітиме пристосувати радикальні засоби, щоб забезпечити країну перед трагічними замахами.

ЧОМУ НЕ ВДАЛАСЯ РЕВОЛЮЦІЯ?

СОФІЯ, 14. 3. ПАТ. Комендант бувш. повстанської армії ген. Каменос пригноблений невдачею та нездужає на нирки. Грецькі старшини, які перейшли до Болгарії, кажуть, що причиною невдачі революції було те, що її почали завчасно та випадки зради.

ЩЕ НЕ ЗНАЛИ ПРО ПЕРЕМОГУ УРЯДУ.

АТЕНИ, 14. 3. ПАТ. Біля міста Молібос на острові Лесбос причалив учора корабель, що плив із Крети. На його чердаку був відділ повстанців, які досі зовсім не знали ще про перемогу уряду. Всю залогу арештували.

ВЕНІЗЕЛЬОС ЗВЕРНЕ 10 МІЛ. ДРАХМ.

АТЕНИ. 14. 3. ПАТ. Венізельос переслав урядові телеграму, в якій повідомляє, що з грошей, які забрали повстанці на Криті, готов звернути 10 міл. драхм. Цю суму вважає своїм особистим довгом.

ДЕМОБІЛІЗАЦІЯ.

АТЕНИ, 14. 3. ПАТ. Нині почалася демобілізація вояків, покликаних до військової служби в звязку з повстанням. Шістьох генералів, які симпатизували з повстанцями, звільнили з війська.

МАЙНО, ВАРТОСТИ ПІВ МІЛІЯРДА ДРАХМ.

АТЕНИ, 14. 3. ПАТ. Уряд почав конфіскувати майно повстанців. Майно Венізельоса та його рідні обчислюють у Греції на пів мілірда драхм.

ТУРЕЧЧИНА ЗВІЛЬНИЛА 6 ГРЕЦЬКИХ КОРАБЛІВ.

СТАМБУЛ, 14. 3. ПАТ. Турецька влада звільнила шість грецьких кораблів, які затримала у порті Золотий Ріг. Вояки повстанці, які втікли до Пітіон у Туреччині, відїхали до Греції, щоб віддатися в руки уряду.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобовязань супроти „Діла" на пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг і ширіть „Діло" в крузі своїх знайомих!

Продовження воєнного стану в Румунії.

БУКАРЕШТ. 14. 3. ПАТ. На вчорашнім засіданні парламент рішив 119 голосами проти 7 продовжити ще на 6 місяців воєнний стан у деяких частинах держави.

Катастрофа 4-ох поїздів.

ЛЬОНДОН, 14. 3. ПАТ. У графстві Гарфорд ударились два товарові поїзди, на які наїхали ще два інші поїзди. Одна особа вбита, дві ранені.

За злуку Монґолії З Манджу-Ко.

БЕРЛІН, 14. 3. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Гсін-Кіяг: В останніх часах надійшло до манджурського уряду багато петицій від населення внутрішньої Монголії з домаганням прилучити її з Манджу-Ко. Гурт монгольських князів з Дольонор звернувся до манджурського уряду за дозволом, щоби згодився переслати подібну петицію цісареві Пу-І.

Боротьба за нову виборчу ординацію.

На пленарне засідання сойму, яке відбулося в середу 13. березня ц. р. прийшло дуже багато послів і журналістів, сподіючись, що маршалок сойму поставить на чергу нарад проект нової конституції. Але на черзі нарад поставили проект закону про організацію бірж. Замикаючи засідання сойму маршалок не визначив нового речинця сходин. Кружляють поголоски, що нову конституцію ухвалить сойм в дні 19. березня ц. р. Кружляють теж поголоски, що проект нової виборчої ординації, яка передбачувала одномандатові округи, закинули і тепер обдумують новий проект.

З кінової хроніки.

Цензура фільми у Польщі. В мин. році фільмове бюро міністерства внутрішніх справ перевірило загалом 780 фільм, з чого 630 було закордонних і 150 фільм польської продукції. Зпоміж закордонних фільм переглянули 483 фільм американських, 17 англійських, 25 австрійських, 9 чеських, 29 французьких, 6 німецьких, 2 данські, 1 швайцарську, 7 італійських, 1 мадярську, 16 совітських, 2 японські, 1 палестинську і 30 фільм мішаної продукції. До висвітлення не допустили 4 американські фільми, 1 англійську, 1 чеську, 1 французьку і 2 совітські. Крім цього в 28 фільмах витяли деякі сцени. З фільм польської продукції переслали до цензури 15 повнопрограмових фільм, довжини 35.881 метрів і 135 малих фільм, т. зв. наддатків, довжини 33.704 м. З цього числа заборонили висвітлювати дві фільми, довжини 505 м. Загалом переглянули в тому бюрі 1,060.053 м. фільмової стяжки. Тому, що в цензурі фільмової стяжки бере участь найменше 2 урядовців: на одного урядовця припадає річно понад пів міліона стяжки.

Анна Стен, відома з фільми „Нана" грає головну ролю в новій голівудській фільмі „Пошлюбна ніч".

Моріс Шевальє грає головну ролю у фільмі „ФоліБержер" (назва великого паризького мюзік-голу), поставленій із небувалим досі розмахом. У фільмі багато музики й танцю.

„Анна Кареніна" появиться у новій фільмовій режисерії, виробництва „Метра". Головну ролю поручили Греті Гарбо. Ролю Бронського гратиме Фредерік Марч, той сам, що у „Воскресенні" грав ролю Нехлюдова.

У Москві будують велитенський кінотеатр на 20.000 глядачів. Апаратуру з лямпою на міліон свічок і все звукове уладження зроблять за границею.

КУРС ПРОВІДНИЦЬ ДИТЯЧИХ САДКІВ.

У звязку з моєю статтею під повищим наголовком у „Ділі" з 10. ц. м. дістав я з провінції письма, в яких заінтересовані читачі „Діла" жалуються, що ця стаття була поміщена за пізно та висказують побажання, щоб Головна У. Рада „Р. Ш." пересунула річницю створення курсу на пізніше. Згадану статтю передав я до „Діла" кілька днів передтим, одначе з причини надміру матеріялу більше загальної натури, моя стаття про дитячі садки появилася щойно 10. березня ц. р. Це наглядний доказ, що дотеперішні реєміри „Діла" за малі! Його обем требаб доконче побільшити на 16 а бодай не 12 сторін.

Щодо продовження річниці відкриття курсу, то справа мається так: Курс відчинено вже 11. березня 1935. р., одначе ті, що довідалися про нього за пізно і бажали би вписатися, *можуть заголоситися ще до суботи 16. березня ц. р.*, а у всякому разі не пізніше, як до *понеділка 18. березня ц. р.* безпосередньо в *Управі Курсів, вул. Городецька ч. 95.* (Управа школи „Р. Ш." ім. Грінченка).

При цій нагоді справляю помилку в моїй статті, що в минулому році було не 277, а 318 дитячих садків на області 3-х східно-галицьких воєвідств.

Іван Герасимович.

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 48-100

— **ВШ. Клієнтам фірми О. Онисько** — при вул. Галицька 20, — подається до ласк. відома, що склад порцеляни і скла по найдешевших конкуренційних цінах під фірмою „Кераміка", Руська 18 — є під управою О. Ониська і поручається ВШ. Громадянству. Просимо пам'ятати: вул. Руська 18, напроти входу до Усп. Церкви! 1053 7—10

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 1-15

— **Найкращі лиси,** пелерини, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Бенефісовий вечір П. Сороки** відбудеться днині 15. ц. м. у салі театру Ріжнородностей. Початок: год. 7.30. У пєсі „Акорди" Меріями беруть участь: п-і М. Себат-Свірська, В. Блавацький, Ольський і бенефісант П. Сорока.

— **Концерт хору Еріяна** (польських ревелерсів) відбудеться в пятницю 15. ц. м. в салі польського Муз. Т-ва.

— **В память М. Грушевського.** В неділю, 17. ц. м. в 6. год. веч. відбудуться святочні сходини членів Кружка Р. Ш. ім. Т. Ш. у Львові в домівці школи при вул. Супінського 21а, для вшанування памяти великого сина України й першого президента УНР. До численної участи запрошує Стар. Кружка.

— **Ревізії й арештування в Золочівщині.** Після вбивства провідників „Стшельца" у Красним і Олеську поліція перевела ревізії й арештувала у Красним пятьох хлопців, у Юськовичах коло Олеська двох.

— **Арештування.** В Рогатині арештовано 7. ц. м. абсольвента гімназії Володимира Гладкого, сина місцевого адвоката, в часі коли вертався з лещетарської прогулькн. Арештовано його біля власних дверей, не позволивши увійти до мешкання та перебратися в теплішу одіж. Опісля переведено основну ревізію в мешканні його батька, д-ра С. Гладкого і забрано кілька пластових книжок і рефератів, які на другий день звернено. З арештованим Володимиром не дозволено бачитися навіть найближчій рідні і після довшого переслухання вивезено мабуть до Львова.

— **О. Іван Палій,** священик з Увина (Радехівщина), „урядує", як довідуємося, тепер постійно в Народньому Домі у Львові, де відвели йому навіть окреме помешкання при вул. Вірменській 3. на III. поверсі. Правдоподібно о. Ів. Палій залишив свою парохію на те, щоби тут із Народнього Дому „організувати" „руско-католическую партію" під крилом М. Бачинського.

— **Скарбова контроля на залізницях.** Аг. Всхуд повідомляє, що останніми часами

Присилайте передплату!

ствердили випадки перепачковування в поїздах і тому загострено скарбову контролю на залізницях. Службовці скарбової контролі, які виконують службу в одностроях, дістали повноваження входити на залізничі терени без обмежень. Ті, що зодягнені по цивільному, мають показати службову легітимацію або помічний легітимаційний значок.

— **Для кого є Суспільна Обезпечальня?** Бюрократизм, який панує тепер у Суспільній Обезпечальні, переходить всякі можливі границі і викликує щораз більше негодування обезпечених. Хто раз спробував користати з лікарської допомоги, за яку платить обовязково високу щомісячну вкладку, той зарікається раз на все мати діло з обезпечальнею, її арогантною обслугою, бюрократичною тяганиною та безконечним вичікуванням у хвості. До чого доводять нові практики у „зреформованій" обезпечальні, свідчить сумний випадок, що склався в Домброві. Хорий на серце робітник мусів кілька разів тягатись до обезпечальні, аж врешті звеліли йому чекати у хвості на картку від лікаря. Чекав довго і таки не дочекався лікарської допомоги. Він захитався і нагло впав на землю неживий. Цей випадок смерти в обезпечальні викликав страшенне обурення в цілому місті.

— **Рятункове поготівля у Львові** дало протягом мин. року першу лікарську поміч 17470 особам. Наглих занедужань було 1-531, наглих випадків смерти 50. Сильно зросло число самогубств, бо до рекордової цифри 316 (знак часу). Ця цифра обіймає 205 випадків отроєння, 25 пострілів, 6 повішень і т. п. Смертю скінчилися 34 самогубства. Крім того рятункове поготівля давало поміч у 187 випадках переїхання автами, трамваями і т. п.

— **У почтовому уряді Підгайці** ввели північну телеграфічну й телефонічну службу від год. 7. до 24., замість дотеперішньої цілоденної служби.

— **Присуд на комуністів.** Трибунал присяглих суддів у Львові розглядав справу шевських помічників М. Пельца і Ф. Козака, що відповідали за комуністичну акцію. Пельц дістав 5 літ, а Козак 2 роки вязниці.

— **Львівська хроніка.** Управа міста приступить цього року до будови чотирьох торгових галь, з яких одна стане на пл. Сольських.

— **Українська фабрика дзвонів у Станиславові.** У звязку з новинкою про судове зареєстрування української фабрики дзвонів Магас і С-ка в Станиславові просять нас зазначити, що справа має ся інакше. У станиславівському суді не зареєстровано фірми „Українська фабрика дзвонів Магас і С-ка", але навпаки її вичеркнено з реєстру, а зате істнує тепер тільки фірма „Українська фабрика дзвонів Володимира Магаса" без спілки і ця фірма не є зареєстрована. Дотеперішню спілку розвязано і тепер веде фабрику сам В. Магас на власний рахунок.

— **З вилами на екзекутора.** До села Білки Шляхотської пов. Львів прийшов перед кількома місяцями екзекутор скарбового уряду зі Львова, щоби перевести фантування у господаря Яна Ярого. В часі урядування Ярий кинувся з вилами на Мазуркевича і разом з цілою родиною почав кричати. Збіглося майже ціле село і поставилося супроти екзекутора так грізно, що він перервав свою роботу. За те 11 селян з того села стануло на днях перед львівським судом, який засудив їх на різні кари від 3 до 8 місяців з припиненням.

— **Краєва хроніка.** У Розтоках над румунським кордоном арештували трьох пачкарів, які м. ін. вбили й ограбили пачкаря Петра Проданчука. — В Рудках вибухла в канцелярії громадського уряду пожежа, що знищила кілька шаф з актами. Дохождення ствердили, що хтось канцелярію підпалив. — У Бродах арештовано кількадесять осіб під закидом, що розліплювали на мурах комуністичні летючки. — В Порошні пов. Любачів 34-літній Гринько Паробій, посперечавшись за грунт, пробив на смерть багнетом своїх двох братів, Стефана й Івана. — Перемиський суд розглядав справу б. Івана. — Перемиський суд розглядав справу б. начальника громади Пилипа Ребка та б. громадського касіера Пиндла із Сосниці, пов. Ярослав, обвинуваченних у крадежі грошей з громадських податків і оплат. Ребка засудили на 2 роки вязниці, Пиндла на півтора року.

— **Метеор із косою.** Над Томашовом зявився метеор із косою ясноселединового коліру. Пропав до кількох секунд у південному напрямі.

— **Криваві події через коминярів.** До села Василева пов. Томашів прийшли коминарі, щоби витирати комини і стягати оплати від коминів. Одначе населення не допустило до стягнення оплат і вибухла авантура. Врешті прийшло до конфлікту між поліцією і селянами. Поліція вжила пальної зброї, наслідком чого одна особа згинула, а кількох людей ранено.

З дороги життя.

Чи знаєш край...

Що сядеш за фейлетон то притягаєш кіп до себе. Над вухом бренить лиховісне слово: „цензура!" і фейлетон іде до коша. Зіпрів я від тої праці і пішов на Ринок.

Не село, а серце майже відпочило. Аж сяє усміхом південної країни. Куди оком не глянеш — у кошах, скринках, на столах (тільки на деревах ні, бо їх нема!) — усюди помаранчі, помаранчі, помаранчі...

Співав про їх батьківщину великий поет: „Чи знаєш край, де цитрина (сестра помаранчі) доспіває..." А прабатьки їх були південна Азія та Китай.

Помаранчі! Просто за очі беруть і начеб то всміхаються. Великі з грубою й тонкою шкіркою, жовті й квасковаті, як усміх свекрухи, то знов червоні, як нагла кров з бурачками, а між ними малі поморщені мандаринки, як передчасно постаріла панна.

„Добрийдень!"

Заворушилися, поглянули на мене, здавалось, обернеться лицем до мене, аж одна випала з коша на землю.

І всі ріжними голосами: Добрийдень, добрийдень!

— Радію, що вас так багато бачу в нашій країні. Приносите зі собою подих кращого світа, звід гімалайських гір, з країни мікада, з огнистої Еспанії, зі сонячної Італії ,з французької Рівієри, Корсики чи воповничої Греції...

— Така вже наша доля, що доспіваємо під лазуровим небом півдня, а опісля везуть нас в далекі, зимні, непривітні краї.

— Та вибачте, як воно склалося, що ви так в ціні подешевіли?

— Ми все були дешеві, лиш на ваших кордонах творили з нами дива.

— Тепер до вас бодай можна приступити.

— Забагалося вам — відзивається, мов кріпак сон одна грубошкірка.

— Успокійтеся, невинна забаганка. Для дітей. Виж може знаєте, якто буває в поета. Крім тяжко заробленого „винен", у рубриці „має" є в нього завсіди кілька дітей. І всі діти як копії янголиків Донателія. І з вигляду і по вдачі. Бувало одна принесе в півріччі двійку з музики, та вже з кінцем року музику поправила, а двійку приносить з німецького. Одної днини зоткає передчасно піч так, що ціла хата зачадиться, та, не вдужавши одну днину, вже все направила і... забула не піч зачинити вікно. Встаєш рано з віммороженими пальцями і повторяєш як у старих книгах: діти мої — молитва моя!

Помаранчі слухають уважно.

— То вас тепер можна дістати кільо за 1 зол. 30 сот — питаюся.

— Нема не кіля — заскреготала груба як; дівка.

— Але: вийшов розпорядок... було у всіх газетах...

— Як вийшов розпорядок, то най собі йде далі, а газети, то ми купуємо на кіля до пакування товару.. **Тиберій Горобець.**

— **Брутальні спортовці.** На гриші віденської спортової дружини „Невграль" склалися минулої неділі підчас копаного мяча брутальні інциденти. Грачі одної дружини побили суддю так тяжко, що його винесли з площі з поломаними кістьми. Опісля грачі забарикадувалися в кабінах і поліція мусіла виступити з револьверами в руках, щоби зробити порядок і спокій.

— **Жиди в Німеччині.** Німецький статистичний уряд оголосив дані про число жидів, що живуть тепер у Німеччині. В 1933 р. було там коло пів мільона жидів, тепер це число зменшилося на 65 тисяч осіб.

— **Переносять ціле місто.** Містові Бутштет біля Магдебурга грозить катастрофа, тому що під ним утворилася величезна вирва, в яку можуть завалитися всі доми. Щоби до цього недопустити, міська рада рішила перенести ціле місто на інший терен. Виладжено вже плян нового міста Бутштет, що має заступити дотеперішне, яке істнує 800 літ. Новий терен віддалений на два кільометри. Нове місто буде готове за 15 літ.

— **15 потягів застрягло в снігу.** З Омська повідомляють, що в останніх днях упали там великі сніги, які припинили комунікацію на сибірських залізницях. 15 потягів застрягло в снігу. Змобілізовано 11 тисяч робітників, щоби потяги відкопати. Досі добуто зі снігу шість потягів.

— **Відкрили новий край.** Норвеська преса повідомляє, що корабель „Торставн" відкрив нову досанану землю під бігуном. Земля, яку відкрили норвеські рибаки, находиться під північним бігуном, між землею королевої Астрили, землею короля Леопольда і землею Лярса Хрістіансена. Капітан корабля застромив на відкритій землі норвеський прапор.

— **Китам грозить загибіль.** Англійська преса вказує на те, що в останніх часах виловлено величезну скількість китів, наслідком чого тим звірятам грозить цілковита загибіль. Взагалі число китів зменшується з року на рік, хоча вони віддалюються на найдальші кінці морей. Навіть на морях Антарктиди число китів меншає. Вибираються туди ловці з Японії, Аргентини і Норвегії, полюючи на китів при помочі гармат, замість давних гарпунів. Торік перероблено на тран понад 300.000 китів.

— **Різні вістки.** Палестинський уряд призначив 4 міл. зол. на будову шкіл для жидів. — В околиці Іркутська найшли відламок золотої брили вагою 2092 грама. — У Парижі арештували директорку одного підприємства, вдову Бочне, що розтратила 6 міл. фр. — Бельгійська Академія франц. мови та літератури вибрала франц. письменницю Коллєт на місце покійної французької поетки графині де Ноай. — Німецькі католики купили літак Дорньє, який назвали „Маріянським хрестом", шоб використати його для місіонарської пропаганди. — В Одесі живе жид Гешель Кацап, що має 110 літ і почуває себе дуже добре; працював до 105 року; його мати померла, коли мала 137 літ. — Бурмистр Брюсселя Адольф Макс з нагоди 25-ліття урядування дістав від французького уряду великий хрест почесної легії. — Від 25. квітня до 1. травня збереться в Берліні міжнародній кіновий конгрес.

ДИВОГЛЯДИ.

БОРОТЬБА З ФАКІРАМИ.

Професор американського університету Мея Намара, психольог, зорганізував наукову виправу до Індії, щоб познайомитись із тайнами індійських факірів. Він твердить, що з хвилиною, коли білі, звичайні люди зможуть індійцям показувати ті самі штучки, що факіри, народ перестане вірити факірам, що тисячі літ його ошукують.

РЕСТОРАН ДЛЯ СОБАК.

Англійська леді Герберт Скот, що має інститут краси для собак відкрила тепер ресторан для собак. Собаки, річ ясна, не заходять туди самі, а під опікою своїх вихователів. У списках „собачих" страв находимо всякі зупи, рибу, мясо, городовину та кашу.

СВОБОДА ПОДРУЖ.

У „Комсомольській Правді" з 6-го ц. м. читаємо про історію подружа одної комсомолки, що познайомилась з безпартійним робітником, машиністом на паровозі. Молоді рішили взяти шлюб. Коли про це дізнався комітет комсомолу боківських копалень (Челябінськ) тоді виключив із рядів партії дівчину „за звязок з чоловіком чужого походження тому, що батько машиніста був... священником".

—o—

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „ПОСАЖНА ОДИНАЧКА" Й „ТАЄМНИЦЯ ЕКСПРЕСУ Ч. 6".

Обі фільми американської продукції й одна слабша за другу. У першій йде історія про бідну ірляндську дівчину, яка несподівано стає власницею мільонів та їде виховуватись у місто. Але міські вигоди не вдоволяють її: пересуди, обман і штучне життя доводять її до розпуки й вона вертається до батька в Ірляндію...

Друга фільма — це точне собі сенсаційне драмило, із закраскою американської гумористики. Глядач замість бути у постійному напруженні, як цього вимагає сенсаційний сюжет, радше сміється й дивується, як реалізатори фільми можуть бути такі наївні. Усеж при кінці є дозолі оригінальні сцени шаленої їзди поїздів і вілірованого воза, який стрімголов котиться з пасажирами між поставлені на всіх рейках поїзди. (ет.)

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Вальчик. 27. січня ц. р. помер у Сокалі Іван Вальчик, довголітній управитель школи в Семиськах, Тучинах і Вижомлі, яворівського повіту, член-основник усіх культурно-освітніх товариств у цих місцевостях, б. член УГА і член-основник ВПУВ. Похорони відбулися в Сокалі 29. січня при участи 7-ох священників і численного духовенства. Покійного прощали: о. декан Ничай від родини, дир. Шепарович від старшини стрільців УГА, м-р Прокопчук від кружка „Р. Ш". і дир. Ярмолюк від учительства і ВПУВ. — Іван Вальчик ур. 1876 р. в Торках, перемиського повіту. Народню школу покінчив у Яворові. Спершу ходив до гімназій в Перемишлі, згодом перейшов до учит. семінарії в Самборі. Вже тоді цікавиться сильно культурно-освітнім життям, особливо свого рідного села і разом з д-ром Новаківським, своїм односельчанином, бере у ньому живу участь. Учителював від 1900., спершу в перемиському, опісля в яворівському повіті. Працював не лиш як учитель, але теж як свідомий громадянин і виховував кадри молодих борців, які на перший поклик пішли зі своїм учителем туди, куди вело військо. Перебувши опісля всі страхіття таборів, вернувся домів з підірваним здоровлям, та духом не упадає. Спершу працює як просвітянський організатор у Яворівщині, опісля працює в „Р. Ш." як управитель школи ім. Шевченка і як член Головної Управи. Щойно по кількакнадцятьох роках покликали його як початкуючого до державної служби. Одначе через недугу не може вже ніколи сповняти своїх обовязків. По році служби зредукували його, відмовивши якогонебудь забезпечення... Вічна Йому Память!

СПОРТ.

УКРАЇНА (ЛЬВІВ) ПЕРЕД НОВИМ СЕЗОНОМ.

Винятково в цьому році Загальні Збори Спортового Товариства „Україна" у Львові відбудуться пізніше, як звичайно, бо 31. ц. м. Футбольний сезон починається перед зборами, бо вже в неділю 17. ц. м. Тренінги сезонів попереднього року розпочала в кінцем січня в саді Сокола-Батька і 35 змагунів дівчі в тижні пильно вправляють. А вправляти треба, бо Видїл Т-ва покладає надії головно на молодих багатонадійних змагунів, які у цім році займуть місце в першій дружині тих змагунів з провінції, яких звільнено з дружини. В склад першої дружини входити будуть такі змагуни: — ворота Бутель, Гунул, Микитин; оборона — Сиротка, Воробець, Оліяник; поміч — Підлісецький, Яцишин, Сиротюк; напад — Федун, Юськевич, Мильош, Краєвський, Максимів та евентуально Лісіцевич, бо Максимів іде до війська. Щодо вигадів у найближчому сезоні, то слід зазначити, що і Видїл і змагуни свідомі того, що прийдеться доложити усіх зусиль, щоби вдержатись на відповідній рівні, головно з початку сезону. Дещо пізніше, коли дружина зіграється, вона буде певно одною з найсильніших, бо матеріял має дуже добрий. В цьому сезоні дружина матиме тренера в особі п. грача „Погоні", д-ра Гайне.

В минулому році І. дружина розіграла 18 змагань на мистецтво: 16 товариських, отже разом 34 змагань. З них 15 виграла, 8 ремісувала і 11 змагань програла. Відношення воріт 77 : 65 на користь України. Ворота добували Магоцький 21, Мільош 13, Максимів 12, Сиротка 7, Краєвський 7, Воробець 6, Юськевич 3, Сиротюк 3, Лапчук 3, Яцишин 1 і Федун 1. У добрій формі в цім сезоні були Воробець, Сиротка і Мільош.

Друга дружина України розіграла рекордову кількість змагань, бо 28, з цього 12 виграла, 8 програла і 8 ремісувала. Відношення воріт 87 : 50 для України II. Ворота добували: Крушельницький 21, Сиротюк 13, Юськевич 13, Федун 9, Лісіцевич 9, Маковьонда 6, Миськів 5, Нова 4, Сік 4, Дячишин 1, Яцкевич 1, Бутель II. 1. Слід згадати, що спеціально нова Львівської ліги резерва України найкращі змагання, а саме: з Цукрівнею в Ходорові виграла 5 : 1, з Ж. Т. С. І у Бродах 11 : 2, з Зорею у Винниках 5 : 4 і т. д.

Третя дружина розіграла всього кільна змагань.

Решинець змагань за мистецтво Окружної Ліги: 7. IV. Україна — Чорні, 14. IV. Україна — Чуртекий : 7. IV. Україна — Чорні, 14. IV. Україна — Чуртекий : 7. IV. Україна — Погонь I. 6 — Україна, 5. V. Україна — Гасконея, 12. V. Гесовія — Україна, 26. V. Україна — Огниско I. VI. Україна — Лехія, 9. VI. Лехія — Україна, 20. VI. Україна — II. Сокіл, 23. VI. Огниско — Україна, 30. VI. Україна — Польонія, 7. VII. Чувай — Україна, 14. VII. Україна — Погонь I. 6, 21. VII. Чорні — Україна, 4. VIII. Гасконея — Україна, 11. VIII. Україна — Гесовія, 18. III. 11. Сокіл — Україна. Господарями є дружини подані на першому місці.

ПОГОНЬ — УКРАЇНА.

В неділю, 17. ц. м. відбудуться на гриві Погоні товариські змагання між І. дружиною України і дітворою дружиною Погоні. Початок: год. 12-а вполудне. Попередять в год. 10·30 Гасконея — Львовянка.

ЗМАГАННЯ ЗА ВІДЗНАКУ СПРАВНОСТИ.

12. ц. м. уладив Карпатський Лещетарський Клюб для своїх членів змагання у б'гу на 12 км. за відзнаку справности. До змагань стануло 10 змагунів. Бігу починало 9. Перше місце добув Пелюшак у часі 1·6'30"; 2) Назух 1·11'; 3) Поліщук 1·12'. Суддювали: Маковеєвна і Рибачек. Усі змагуни добули бронзові відзнаки, які будуть роздані на ювилейному вечорі.

ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ ВЕЧІР.

В суботу 16. ц. м. уладжує К. Л. К. ювилейний вечір в 10-ліття свого істнування. Вечір відбудеться в салі „Р. Касина" при вул. Рутовського 22. ІІ. пов. Початок: год. 19·30. Присутність усіх членів конечна.

Нові книжки й журнали.

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ. вістник генерального інституту Католицької Акції Гр.-кат. Гал. Церк. Провінції. Львів, на тень 1935. Р. II. Ч. 2 (3).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 15. III. год. 7·30 „Крим"

Субота, 16. III. год 7·30 веч. „Гостинні виступи театру Ракнгарата".

Театр Різнородностей.

Пятниця, 15. III. год. 7·30 веч. Український Театр Богема „Акорди"

Субота, 16. III. год. 7·30 веч. „Ревія Польського Західнього Союзу".

Кіна.

АДРІЯ: „Графиня Парижа" з Енізей Янгсом.

АПОЛЬО: „Дай тебе співаю" (з Ів. Кенурою).

АТЛЯНТИК: „Сестра Марта шпіоном".

ВАНДА: „Кривате фатум", та „Шпіон у масці".

ГРАЖИНА: „Моторний ліс".

КАСІНО: „Мальована заслона" (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Белля Донна" (Конрад Файт), ревія: „Коти й зальоти".

КОПЕРНИК: „Нетрусь" із Фр. Галь і „Фаїн і Фаїн у країні забави".

МАРУСЕНЬКА: „Тайна експресу ч. 6", „Посажна одиначка".

МІРАЖ: „Гарванове кохання".

МУЗА: „Острів скарбів" та Бастер Кітон.

ПАКС: „Віра, Надія, Любов".

ПАЛЯС: „Веронїка". (Франціска Галь).

ПАН: „Зводниця" та Льорель і Гарді.

РАМ: „Дочка ген. Панкратова".

СВІТ: „Ніч чудес" (дюрсьска драма), вперше у Львові.

СОНЦЕ: „Клюб джентельменів" і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Скампольо" (Дон Гас), ревія: „Рая але гаразд".

УТІХА: „Несамовита ніч" і ревія.

ХІМЕРА: „Дама в Муфті Рук".

Закордонне радіо.

Пятниця, 15. березня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·40 Концерт, 17·40 Спів (Ресель-Майдан, баритон), 19·25 „Андре Шеньє" оп. Джордана, **Прага** (470,2) 15·55 Квартет, **Париж** (1648) 13·15 Концерт, **Білгород** (357,6) 16·00, 18·30 Пісні, **Берлін** (356,7) 18·30 Спів, 21·00 „Шлюбництво рожі" казка на голос сольо, хор, орх., **Кенігсвустергавзен** (1517) 14·00 Муз. вечірка. 17·45 Пісні, 21·00 Нова розрядкова музика, **Кельн** (455,9) 16·00 Музика, спів, 17·50 Балади, форт. музика, **Мінхен** (405,4) 19·00 Вагнерівський концерт, **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. музика, 19·30 „Золото Рейну" оп. Вагнера, **Міляно** (368,6) 11·30, 17·05 Легка й танц. музика, **Рим** (420,8) 16·00 Сп. рецітал, 20·45 Вечір музики фр. Легара.

Субота, 16. березня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·15 Концерт, 20·40 Неділя у Відні, муз. обр., 22·20 Надкунайські мелодії, **Братислава** (298,8) 17·15, 21·10 Слов. нар. пісні, **Кошиці** (288,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. муз., 15·15 Військ. орк., 17·05 Спів, 21·10 Концерт вок. октету, **Париж** (1648) 13·15 Легка музика, 21·00 „Сандольєр" оп. Лекока, **Атльона** (331) 21·15, 22·00 23·40 Іраядські пісні, **Любляна** (569,3) 21·15 Пісоньки, **Ковно** (1935) 17·20, 18·20 Спів, **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт, 18·20 Давні наварияні пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка. 21·00 Вагнерівський концерт, **Мінхен** (405,4) 18·30 Нар. пісні, **Будапешт** (550,5) 18·45 Два форт., 22·30 Спів, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 17·05 Скр. реціталь, **Рим** (420,8) 17·00 Концерт, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 15. березня 1935.

6·50 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Популярна музика з грамоф. плит, 12·50 Хвилинка дня жінок, 12·55 Подруд. денний, 13·00 Концерт. 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·45 Концерт, 16·10 Хвилинка питань для старших дітей, 16·45 Пісні в супр. форт., 17·00 Призвів у добі дозрівання, 17·15 Форт. рецталь, 17·40 Авд. для хорих, концерт, 18·10 Театр Уяви: „Орлеанська дівчина" траг. Шіллера (фраґм.), 18·30 Реклам. концерт, 18·45 Старі танки на сирницу з гр. пл., 19·15 Позавчора це:, 19·25, 19·30 Спорт вістки, 19·35 Пісоньки Данового хору з гр. пл., 19·50 Акт. фенд., 20·00 Куток краєзн. т-ва, 20·05 Фраґм. скр. концерту з варш. фільгармонії, 22·50 Рецитації поезій 23·45 Причини проституції, 23·55 Танк. музика з гр. пл.

Субота, 16. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Комунікати. 12·05 Сальон. квінтет, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Подруд. денний, 13·00 Сальон. музика з гр. пл., 13·45 Польська морська торговля, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка муз. з гр. пл., 14·45 Легка музика (орк.), 15·30 Рецитації прози, 15·45 З кларнетом і гармонією по різних краях, 16·05 Форт. рецталь, 16·30 Почт.-тех. скринька, 16·45 Військові пісоньки. 17·00 „Живець — бескидська столиця", 17·10 Найновіші гр. пл., 17·50 Перша весняна жаба. 18·00 Театр Уяви „Тайни королівського годинника", авд. для дітей, 18·30 Культ. і мист. життя, 18·35, 18·45 Свято й пісні Чвартаків, 18·55 Хвилинка Доніцетти з гр. пл., 19·15 Від чого залежить перемога Львова в боротьбі за своє післанництво, 19·20, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Чвертьгодина на гліні, 19·50 Актуальний фейл., 20·00, 21·05 Концерт із варш. фільгармонії, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Легка музика, 22·00 Реклам. концерт, 12·15 Літ. варіє „Життя починається по 40-их роках", 22·30 Львівська ілюмінація, 23·00 Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·22—5·25 зол.

Нім. марка 1·95—2·06, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50 172·00, фунти стерлінги 25·90—26·10, австр. шілінги 99·00 100·00, чеські корони 21·50—21·90, рум. леви 32·00—35·00, грн 44·00—45·00.

Золото: Долари 8·87—8·90, Франки фр. 33·90—34·30 Дукати 81·00—81·60, Корони 35·60—36·20. Рублі 45·00—46·00.

Срібло: К рони австр. 0·34, Рублі 1·35, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

ЗБІЖЖЯ.

Ціни парітас Підволочиська дньоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноц.	18·00	18·25	20·00	20·50
Пшениця збірна	17·00	17·25		
Жито одноцінне	14·25	14·50		
Жито збірне	13·75	14·00		
Горох польовий	22·00	25·00		
Бобик	15·75	16·25		
Вика сіра	24·00	25·00		
Сім коноплине	24·50	25·50		
Мука пш. І. А.	32·00	32·50		
Мука пш. І. Б.	30·00	30·50		
Мука пш. І. Ц.	28·00	28·50		
Мука пш. І. Д.	27·25	27·50		
Мука пш. ІІ. А.	25·00	25·50		
Мука пш. ІІ. Ц.	24·50	25·00		
Мука пш. ІІ. Д.	22·00	22·50		
Мука пш. ІІ. Е.	21·00	21·50		
Мука пш. ІІ. Ф.	19·00	19·50		
Мука пш. ІІ. Г.	18·50	19·00		
Мука пш. ІІІ. А.	13·50	14·00		
Мука пш. ІІІ. Б.	12·00	12·50		
Мука пш. разова	18·00	18·50		
Мука житня І. кат. до 50%	22·75	23·25		
Мука житня І. кат. до 65%	21·75	22·25		
Мука житня ІІ. к. синт. до 70%	14·00	14·50		
Мука житня раз. до 95 %	16·50	17·00		
Мука житня посл. понад 70%	13·25	13·75		
Висівки пш. мілкі	10·25	10·75		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 14. березня ц. р. кооперативам платив за:

	Львів.	
1 кг. масла франко магазин	2·50	зол.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. вець	2·30	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану здержана, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 14 березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дньоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	1·00	зол.
Старі	„	„	0·80	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·95	„
Індики	„	„	1·00	„
Індички	„	„	1·10	„
Пантараки	„	„	1·25	„

Птицю приймає в сільності визначеного приділу для кожного доставця.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОПОВІСТКИ.

Марійське Т-во Пань і його членки зложили на голодних Яворівщини в „Дністрі" 50 зол. **І кличуть** усі Марійські Дружини в краю.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Парохія Гвоздець Старий в. Коломия до заміни. 1110 3—3

Гребінь. Пансіон 30 кімнат Яблоньських, до внаймування. Відомість на місці негайно 1113 2—2

Продається дім у Львові найвищий комфорт. Інформації зими 3—4, Гербуртів ч. 10. 1117 1—3

Інтеліґентна особа, старша, пошукує посади до управи дому у священника на селі. Зголошення до Адміністрації під „Солідна".

ОГОЛОШЕННЯ.

Доротеум

Львів, Братерівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комс — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

ЦЕРКОВНІ ДЗВОНИ

доставляють **лиярні дзвонів**

Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в Калуші та Перемишлі

НОВІСТЬ!

Розбиті дзвони особливої вартости спроможемо під гарантією, що вони наберуть попередньої краси й сили тону, внаслідок чого перетоплювання дзвонів є зайве. 10-4 5—5

На Сході — ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у нещалекому прийдешньому. — Окладинка роботи мистця Андрусева 200 сторін друку. — Ціна зол. 1·50.

Дістати можна в друкарні „ДЕМОС", Львів, Ринок ч. 10, і у всіх книгарнях.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 69 (13.967). Львів, субота 16. березня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНЬОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Український протест перед Союзом Народів.

„Журналь де Женев" з 11. ц. м. повідомляє від наголовком „Українці в СССР: Голосна Рада української еміграції передала Ґенеральному Секретаріятові Союзу Народів протест", текст якого ми подаємо тут:

„Атентат проти члена політбюра, Кірова, викликав нову хвилю терору по всьому Совітському Союзі, спеціяльно в нашім краю, Україні. Цей атентат був висловом боротьби між різними комуністичними течіями. Глибока криза Совітського Союзу та невдоволення населення зрештою деякі большевицькі ґрупи, що необхідно зреформувати чи принаймінше взагалі знищити режим. Але ця опозиція зударилась із непримиренністю Сталіна та його окруження. Убитти Кірова, довіреного диктатора Совітського Союзу, було знаком до того, щоб знищити та знищити цю опозицію, яка є тим більш небезпечною, що населення живо цікавиться цією боротьбою між керманичами.

Україну дітямуло це особливо, бо тут відразу розстріляли 28 осіб, не згадуючи про численні увязнення та заслання на північ. Тих усіх осіб обвинувачено, що вони прийшли із закордону, щоб доконувати терористичні злочинні на Україні та причинитися до її відокремлення від Москви.

Варто увяги, що між розстріляними є українці зі Східної Галичини, які стали комуністами та осіли кілька років тому на Совітській Україні. Вони, як колись Скрипник, намагалися поєднати комуністичні тенденції з патріотичним українським духом. Їх увязнення та смерть доказують знівий раз неможливість цього, доказують, що сучасний московський уряд на Україні ворожий Україні та що відокремлення України від Москви — це єдиний засіб осягнути вільність та нормальне життя на Україні.

Ця нова хвиля терору викликала дуже велике зражіння між усіми українцями поза межами СССР. Українська фракція в парляменті Польщі, всі українські партії, як зі Східної Галичини, так і з Великої України, також Союз Журналістів піднесли свій протест проти терору та розстрілів без суду на Україні.

Головна Рада української еміграції, що обєднує найголовніші українські організації в Бельгії, Болгарії, Китаю, Франції, Люксембургу, Польщі, Румунії, Чехословаччині, Туреччині, Югославії, протестує в ім'я людности енергійно проти засудів без суду на смерть, проти свавільних увязнень та заслань і проти уряду терору та голоду на Україні.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Яку „партію" орґанізує о. Іван Палій?

З останнього числа „Русск-ого Голос-у" довідуємося, що відомий о. Іван Палій з Увина, пов. Радехів, який перебуває тепер майже постійно у Львові, старається воскресити колишню „Руску Аграрну Орґанізацію" (РАО). Дня 25. м. м. скликав він з тою метою збори в Радехові, на які прибуло 35 селян, щоб почути, що таке та „руска католическа партія", яку, як ходили чутки, орґанізує о. Палій. Тимчасом про таку партію не було там і згадки, а вже о. І. Палій старався на всі лади вибілювати посла М. Бачинського, нападаючи одночасно на другого „руського" посла з ББ, о. Яворського. Ті збори, як нашим читачам уже відомо, покінчились сороміною втечею аранжерів згаданого віча.

Підготовляли атентат на мін. Саймона та Ідена.

З Берліна надійшли сенсаційні вістки, що тайна німецька поліція викрила тайну орґанізацію, яка підготовляла атентат на міністрів Саймона та Ідена підчас їхньої візити у Берліні. Тому поліція арештувала пятьох чужинців. У Берлінї кружляють поголоски, що атентат на британських міністрів задумували виконати арештовані на летовищі Темпельгоф. У четвер 14. ІІІ. ц. р. урядовці тайної поліції відбули довшу нараду з британським амбасадором у Берліні Фіпсом.

СССР проти демілітаризації кордонів Манджу-Ко.

Жалі Літвінова до японського уряду.

МОСКВА, 15. 3. ПАТ. Ком. Літвінов зясував політичне положення представникам японської преси, яке витворилось на Далекому Сході після продажі східно-китайської залізниці. Ця продажа — заявив Літвінов — матиме вирішне значіння для дальшого розвитку подій на Далекому Сході. Завдяки доброй волі і миролюбивости урядів обох держав можна буде розвязати навіть найтяжчі проблеми. Створення демілітаризованої смуги між СССР і Японією на думку ком. Літвінова не потрібне, бо обі держави не вели зі собою війни. Всеж обидва уряди розглядають справу відсунення збройних сил на деяку віддаль. Вкінці ком. Літвінов дуже жалувався, що Японія відмовилась підписати договір про ненапад з СССР.

Перед розправою 19 спільників Ставіського.

50 томів актів слідства і 20.000 документів.

ПАРИЖ, ПАТ. Слідство в справі афери Ставіського вже закінчене. Акти слідства зросли до 50 томів і обіймають 20.000 документів. Прокуратура складає акт обвинувачення проти послів Бонора і Гарата, ред. Дібзрі, Дарюса і Леві, колишнього генерала Барді де Фурту та кількох урядовців заставних банків у Байон та Орлеані і проти директора банку Гібена. Жінка Ставіського теж дістане акт обвинувачення. Сен Пюї буде мати розправу за використання своїх впливів. Підсудних буде боронити 39 адвокатів, самого генерала де Фурту аж шість адвокатів. Слідство не виявило вини пос. Пруста і Боера, ред. Емофа та Ено.

Зате влада арештувала інспектора Боні за шантаж і використання своїх впливів.

Большевицькі літаки над Фінляндією.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 15. 3. ПАТ. Преса подає сенсаційну вістку, що вчора передполудням довший час кружляв над південно-східною Фінляндією большевицький літак. Появу літака зауважили в год. 10.20 рано. Військова влада не видала ніякого комунікату. Преса звертає, що в останніх часах большевицькі літаки кружляли над Фінляндією кілька разів.

Нова залізнича катастрофа у СССР.

ПАРИЖ, 15. 3. ПАТ. Авас повідомляє з Москви, що в околицях Челябінська дійшло до страшної залізничої катастрофи. Внаслідок зудару двох поїздів 22 вагони розбиті, 45 вагонів зарушених. Дві особи вбиті, кількадесять ранених.

Перед новою обнижкою доляра.

ПАРИЖ, ПАТ. Економічна і фінансова аґенція повідомляє з Ню Йорку, що уряд Злучених Держав задумує скликати конференцію у справі стабілізації доляра і фунта. Кажуть, що вже незабаром уряд Злучених Держав обнизить вартість доляра на 50 пун. колишньої вартости.

Модерні меблі у першорядному виконанні
Томочко і Гальов
Магазини меблів — Львів, ул. Сикстуська ч. 21. Тел. 12-58. 812 2—2 Перфумерія „Лотос".

ОСТАННІ НОВОСТИ на плащі, костюми, сукні 727 вже надійшли до фірми
Дім Моди
для П. Т. Урядників на 5 рат
Львів, Марійська пл. 4.

Хмари над Европою.

Женева, 11. березня 1935.

Дотеперішній розвиток дипльомятичної акції, започаткованої відвідинами французьких міністрів у Льондоні свідчить виразно про те, що політичні основи для спільної акції великих держав Европи ще не витворено, та що повзяті і небезпечні несподіванки у політичному житті Европи стоять на порядку денним.

Оголошення „білої книги" в англійськім парляменті серед плянованої подорожі англійських міністрів до Берліна, було несподіванкою не тільки для німецьких політичних кол, але й для самого міністра закордонних справ Великобританії. Паризьке походження цього загадкового літця, що подібало в дечім як бомба, дуже правдоподібне. Дійсні наслідки цього політичного кроку, очевидно дуже ріжняться від сподіваних. Оголошення „білої книги" не тільки не дало майбутнім берлінським нарадам напрямку бажаного москвофільським колом Парижа, а відсунуло їх на неозначений покищо речинець. Тим самим відсунено і рішення в справі східного пакту, яке за всяку ціну хоче вимусити московський уряд.

Кріза, що повстала в нарадах великих держав Европи, може мати і ті добрі наслідки, що при ній може будуть висвітлені деякі, кажучи делікатно, дивовижні факти у відносинах між великими державами. Чому справді в Льондоні оголошено „білу книгу" про німецькі зброєння, а не оголошено, скажім, „чорної книги" про зброєння московських большевиків, повітряна фльота яких, причім більша англійської, є безсумнівною загрозою для миру і спокою Европи? Чи Франція забезпечує перед Англією Европу проти московського супермілітаризму? А коли ні, то чому західні держави хочуть перешкодити західним сусідам СССР приготовити на власну руку власну оборону проти московського імперіялізму?

Намагання західних держав, а властиво Франції „забезпечити мир на сході Европи" тим більше зворушливі, що вони відбуваються під постійним натиском Москви. Невідповідність одночасної подорожі англійських міністрів до Берліна та Москви вже здається зрозуміли не тільки в Льондоні, а й у Парижі, в такій мірі, що проектується післати до Берліна та Москви навіть ріжних представників Великобританії. Відносно Варшави, зрозуміння дійсних відносин на сході Европи на заході ще так далеко не сягає. Преса повідомляє все ще про наявність проекту ужити тогож самого представника для відвідин і у Варшаві і в Москві. Очевидно мається на увазі задемонструвати цим світові порозуміння між Варшавою і Москвою. Чи лежить це в інтенціях Варшави, будемо незабаром бачити.

Щодо відносин між Німеччиною і Москвою, то вони завжди ніякі, щоби для них треба було

говорити докладніше. Господарські та геополітичні протиставства між цими двома державами остільки непереможні, що існування одної справді робить на довший час існування другої неможливим. Підписання якоїсь умови між ними не основі обопільности могло би бути лише капітуляцією одної зі сторін, коли ця умова звичайно виходила поза межі сучасної пактоманій. Що при участи Франції в східнім пакті, капітуляцію мусіла би підписати Німеччина, цілком очевидно.

Але досить переглянути московську пресу, щоби побачити, що відношення московського уряду до Польщі ані трохи не краще, ніж до Німеччини. Навіть навпаки, у дечому навіть гірше. До Німеччини ставляться в Москві як до історичного ворога, якому ніколи не забудеться, що він причинився до відокремлення всіх тих земель, що творять тепер незалежні держави між Балтійським і Чорним Морем, чи частини цих держав. Цілком інше ставлення до Польщі. В Польщі Москва вимагає льояльности і служби як від совпровінції Франції. В своїх панславістичних мріях московські можновладці бачать Варшаву знов під московським чоботом. Кожний польський голос про те, що забезпечення Польщі зі сходу полягає не в пактах, пропонованих соціялістично-большевицьким блоком в Парижі, а у визволенні «поневолених націй СССР викликає у Москві справжні напади сказаности.

Лютість викликає сама згадка про недавню спільну боротьбу прибалтійських держав та Польщі проти Москви. Подорож генерала Гонсьоровського до „балтійської антанти" викликує в „Известіях" безмежне обурення і злісні уваги: „Подорож генерала Гонсьоровського мав першим завданням відживити спомини минулого, коли польська та латвійська армія разом боролися проти спільного ворога: другим завданням є переконати, що Німеччина таким спільним ворогом не є... Таким чином зміст подорожі генерала Гонсьоровського цілком ясний. При допомозі звязків, що існують між проводом польської армії прибалтійських держав, мають бути усунені перешкоди до дальшого зближення між Польщею та болтійською антантою. Крім того мають бути пороблені заходи до того, щоби балтійська антанта не звернулась проти Німеччини". Коли ці заходи генерала Гонсьоровського так обурюють московський уряд, то очевидно, що його власні наміри є цілком протилежні — себ то, спрямувати прибалтійські держави проти Німеччини. Добре приблизно знати, для чого потрібний Москві східний пакт.

Не менше ніж генерал Гонсьоровський обурює Москву і „Курієр Порранни", який „виключає СССР із числа чинників, що прямують до консолідації відносин у прибалтійських державах" та не бачить різниці між царською і большевицькою Росією.

Але знов миролюбність у східній Європі взагалі, а по балтійським побережу зокрема московський уряд доводить самими лише пактами вже підписаними і тими, які він готовий підписувати далі гуртом і окремо. Він числить, очевидно, на коротку память в Європі. Але спеціально націй, визволені з московського панування повинні памятати, як він зломив усі зобовязання супроти України, Грузії, Азербейджану та інших держав, що визволилися були з московського ярма.

Взагалі Москва не має щастя з міжнародніми умовами. Версайський договір завалився остаточно саме тоді, коли Москва взялася його боронити. А коли французькі приятелі Москви шотрібують її допомоги, щоби боронити версайський договір, то можна цілком слушно висловити сумнів відносно того, чи зможе Франція боронити східний пакт, коли Москва буде його розуміти по московськи.

Щодо прибалтійських держав окремо, то коли б у разі досить неімовірної німецько-московської війни перемогла Німеччина, самостійність цих держав могла б гарантувати Франція, Англія, а навіть Польща, що сама ніяк лишить до прибалтійських держав. Але хто міг би урятувати цих держави в разі перемоги Москви? Може соціялістично-большевицький блок у Франції, що панував би там після перемоги Москви? З погляду цієї перспективи досить зрозуміло, коли генерал Гонсьоровський має у прибалтійської антанти більше успіху, ніж ми би мали, скажім генерал Тухачевський.

Весняним дощем із хмар, що стягнулися над Европою, може бути наука для великих держав заходу, коли вони взагалі такої науки шукають. Римський пакт, французько-німецьке порозуміння в справі Сарщини та фраїко англійські наради в Льондоні були чинниками миру там і доти, доки московський уряд тримали осторонь. З хвилиною, коли давали доступ московському урядові до европейських справ, повставала за кожним разом нова політична криза та загострювалась стара світова криза.

Намагання французьких політиків забезпечити східним договором мир на сході Европи могли виходити поза межі сучасної пактоманій, коли давали якесь забезпечення для господарського розвитку західних сусідів СССР. А чи може держава збудована на невільницькій праці брати участь у відбудові господарства Европи?

М. Данько.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою ціни уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Реорганізація праці Конгресу Національностей.

На своїй останній сесії 17. і 18. лютого п. р. Виділ Конгресу Европейських Національностей прийняв цілу низку постанов, які управильнюють на будуче розгляд справ, що торкаються поодиноких національностей. Для цієї цілі покликується до життя т. зв. збір фаховців („Фахгремій"). Ця постанова стоїть у звязку з рішенням останнього Конгресу з вересня мин. року. В той спосіб Конгрес Національностей, який досі займався тільки загальними й засадничими справами, розпочав після 10-літнього існування новий період своєї діяльности. Рівні національні групи (народи) будуть надалі виступати солідарно в тих справах, які торкаються безпосередньо положення того чи іншого народу. Таке становище Конгресу Національностей викликав факт, що завели надії на ті міжнародні установи (в першу чергу Ліґу Націй), які були покликані справедливо й поважно розглядати претенсії національностей. Таким чином реорганізація праці Конгресу Національностей є своєго рода акцією самодопомоги народів.

Із „Постанов про фаховий збір для справ поодиноких національних груп" довідуємося, що до компетенції такого збору належить передовсім розглядати: „загальне положення поодиноких національних груп, їх положення у поодиноких ділянках (напр. у ділянці мовних прав, шкільництві, господарських справах і т. д.), поодинокі питання засадничого, практично-життєвого або взагалі вищого значіння". У дальших постановах кажеться про виключення чинника закордонної політики з критеріїв розгляду даних конкретних справ та про оберігання непрямих обовязуючого міжнародиього права нац. меншин.

Фаховий збір складається з осіб, які належать до національних груп, що є членами і беруть участь у Конгресах Національностей, а саме по одній особі з поодиноких груп і по одному заступникові. Вибір членів і заступників фахового збору належить до виключної компетенції даних національних груп, членів Конгресу. Членами Фахового Збору можуть бути делєґати на Конгреси або члени Виділу Конгресу.

З програми праці виходить, що головною метою введеної реорганізації є бажання надати більшого авторитету, більшої поваги та й більш обективного характеру заходам окремих національностей, що шукають у ріжних чинників оборони своїх добрих прав. Точніші постанови про Фаховий Збір будуть ще вирішені.

Гутки повноватки і паперці **150 шт.** **„КАЛИНА"**

Є НИНІ ПЕРШІ ЩОДО ЯКОСТИ І ЦІН.

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла".

Д-Р ЕВҐЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 34

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Всі ті способи стосовано широко в цілім краю, і таксамо в инших повітах, стрийськім і жидачівськім. Моя канцелярія була засипувана щоденно жалобами, щоденно вносили ми протести, з яких ані один не мав успіху. Ми бачили, що наші виглади з кожним днем маліють. Крім згаданих вище штучок пішов у рух страшний терор на всіх точках та в усіх напрямах.

У Стрию поставили з польської сторони кандидатом повітового маршалка гр. Карла Лідушицького, який — правда — мав графський титул, одначе в дійсности був голодранцем, що сидів від літ уже на ласці в своєї старої своячки, власнички маєтности Сіхів у стрийськім повіті, а сам мав там лиш маленький рустикальний грунтець, інтабульований на себе, щоб мати право вибору. Зрештою був дуже слабої інтелігенції, без ніяких шкіл та освіти. Замолоду, як казали, він допустився якогось поганого вчинку, а щоб уникнути наслідків, вступив як доброволець до армії що йшла з цісарем Максиміліяном до Мексику. Був навіть з Максиміліяном разом засуджений на смерть, одначе йому удалося втекти щасливо до ркаю, де, не маючи ніякої основи до екзистенції, осів у своячки в Сіхові як економ. Там оженився з її вихованкою і чекав на смерть старої, а тимчасом маршалкував у повіті й тепер заходився коло посольського мандату. Дуже поганий характер, не перебирав у засобах і якраз надавався на кандидата, вибираного такими способами, якими форсовано Баденівських кандидатів.

З таким кандидатом мали ми в Стрию боротися. Маючи як маршалок деякі впливи, видав отверто погрози, що відплатить тим війтам і громадам, які важились би не голосувати на нього; а розносила їх готова до подібних услуг череда урядовців, люстраторів, дорожників і повітових слуг.

Бідний, прибитий нарід у деяких селах давав себе налякати і слухав. У деяких селах знову, що були свідоміші, заряджовано зовсім без причини арештування провідників громад, чим поширяли терор і переполох на всю громаду. Так наприклад у громаді Лисятичі, одній з найбільших у повіті, був свідомий та освічений господар, Антоній Бетник, за яким звичайно йшла вся громада. Його арештувало староство саме перед правиборами без ніякої причини, відставило до арештів повітового суду в Стрию, при чому суд не хотів його, не зважаючи на мої інтервенції, навіть переслухати і тримав в арешті аж до виборів. Через такі штучки правибори в Лисятичах випали корисно для Дідушицького і всі виборці з тої громади для нас пропали. По виборах випустили Бернника, при чому його навіть не переслухали, бо суд був тут оруддям політики і ніякі вспомнення за права зовсім невинної людини не мали успіху. Це була Баденівська система, яка не знала ніякого права, тільки злочинну самоволю. Я уживав усіх засобів, писав, їздив, телеграфував — не помогло ніщо.

Не інакший терор ширився також у жидачівськім повіті, де я був кандидатом, та проти мене тяжче було вишукати контркандидата, як проти Давидяка у Стрию. Самі порядніші поляки не хотіли проти мене кандидувати. Десигнований на кандидата проти мене жидачівський маршалок Казимир Винницкі, власник Турад, зрікся кандидатури, заявивши, що бачить, що мене можна повалити лиш такими засобами, на які він не піде.

(Далі буде).

Спролєтаризоване звання.

На маргінесі наміреної новелізації права про устрій адвокатури.

У 1932 р. переведено у Польщі уніфікацію адвокатських ординацій, проголошуючи у формі президентського декрету закон про устрій адвокатури. Адвокатське звання було одним з перших, що одержало примусову станову організацію у новочасних державах окремими адвокатськими ординаціями і в їх рямцях одержали адвокати доволі широку автономію у веденні своїх станових справ. Ліберально-демократичні струї, що були пануючими до часів світової війни, сприяли тому, що адвокатура зайнялася на передове місце у збірному громадянському житті, займаючи навіть часто керуючі становища у державному апараті в державах з парляментарним устроєм напр. в Англії, Франції, Італії, Злучених Державах П. А., частинно і в Австрії та в інших поменших державах. Нерідко стояли адвокати дуже близько і до публіцистики і тим шляхом мали вплив на творення публичної опінії, тимбільше, що багато з них займалося активно політично-партійним життям. У довоєнних часах адвокатура мала видне громадянське значіння й у абсолютистичній Росії, бо з природи річи з її рядів виходили оборонці у великих голосних політичних процесах і вони у судовій салі мали нераз спромогу виголошувати думки і гасла, які деінде тяжко було проголосити.

Ще більшу національно-політичну і суспільну вагу мали адвокати у недержавних народів. Бачили ми це у нас у Галичині, де наше збірне життя поплило бистріше вперед щойно з хвилиною появи на публичній арені перед около півстоліттям нечисленного зразу гуртка свідомих й активних українських адвокатів. Про значіння і заслуги адвокатського звання для організації, поступу і розвою наших установ на політичних, культурних і господарських ділянках писалося на сторінках „Діла" у вересні м. р. з нагоди 10-ліття Союзу Українських Адвокатів у Львові і видання його Ювилейного Альманаху. Та це річи загально відомі, щоби про них розписуватися ширше.

Сучасний польський режім з його послідовно переводженою етатизацією і накладанням державних шорів на всі суспільні організації не міг очевидно поминути й адвокатури. Зроблено це у великій мірі згаданим на вступі президентським декретом про закон про устрій адвокатури. В порівнянні до давнішої австрійської адвокатської ординації облекшено дуже значно доступ до адвокатури головно для осіб зпоза фахового адвокатського вишколу, зменшуючи теж і вимоги доступу до виконування адвокатської практики і для самих адвокатських аплікантів. З другого боку обмежено тим декретом у багатьох напрямках дотеперішню внутрішню автономію адвокатів, узалежнюючи їх значно від державної адміністрації, точніше від міністра справедливости.

Назагал постанови теперішньої адвокатської ординації адвокатів не вдоволили і стрінулися з фаховою критикою правників. Невдовзі виринула думка переведення новелізації і то так в урядових кругах, як і серед самих заінтересованих адвокатів чи радше в кругах їхніх станових організацій. Почин дало „Коло Адвокатув Жечипосполітей Польскей („Карп)" зі своїм новелізаційним проектом. Карп обединує санаційних адвокатів і з цієї причини стоїть близько міністерства справедливости та має його підтримку. В адвокатських польських кругах значно більшу популярність має „Звйонзек Польскіх Адвокатув" зі вшехпольським стемплем, бо більшість адвокатів поляків стоїть ще й нині в рядах народової демократії, або з нею симпатизує. Проект новелі переслав Карп міністрові справедливости і він наробив уже багато галасу у польській пресі, бо це є проект — так сказавши — півофіціяльного характеру. У польській пресі появилися статті визначних польських адвокатів, між ними і передового варшавського адвоката і колишнього декана Ради Адвокатів Новодворського (нар.-дем.) з гострою критикою санаційного проекту, що віддає адвокатів у майже повну залежність від державної адміністрації.

Короткий зміст цього проекту вже подано недавно на сторінках „Діла" і я тут пригадаю тільки деякі його важніші постанови. Передовсім зносить він власний адвокатський вишкіл, себто касує теперішню інституцію адвокатських аплікантів. Майбутній адвокат мав би перейти пятилітню безплатну судову аплікацію і по зложенні судейського іспиту бути найменше три роки суддею. На судову аплікацію приймали би кандидатів председінники апеляційних судів, що значно утруднювало би або у практиці майже унеможливлювало би серед відомих сучасних відносин приплив нових українських сил до адвокатури. Пятиліття безплатна практика в суді загородилаб шлях до адвокатури всім незаможним кандидатам, що по скінченні правничих студій на університеті мали би працювати безплатно в суді повних пять літ і то без ніякої певности, що колинебудь зможуть опісля стати адвокатами. В проекті є саме постанова, що адвокатів призначує міністер справедливости, а навіть може призначити їм осідок їхньої адвокатської діяльности і то проти волі і згоди кандидата. В додатку вступ до адвокатури мали би і всі іспитовані правники, що були 10 літ на референдарській службі в державних і самоуправних урядах напр. у політичній чи скарбовій адміністрації і т. д. без окремого іспиту, хоча вони зі судовою практикою, так важною для адвокатської практики, не мали в житті нічого спільного. А що і в тих дикастеріях українців урядовців майже нема і їх до них не приймається — виходить ясно — якою національною загрозою для нас є згаданий проект Карп-у.

Згадати ще треба і про загально поширені вістки, що з нагоди новелізації адвокатської ординації мав би вийти міністерський розпорядок з переведенням чистки серед адвокатів, як це було перед двома роками з нотарями, то тенденція проекту Карп-у стане ще більше наглядною. Якщо так булоб, тоді багато з наших адвокатів, навіть заслужених, а декому з ріжних причин невигідних, може нараз опинитися поза адвокатурою. Не диво, що намірена новелізація викликала велике занепокоєння в кругах українських адвокатів, тим більше, що у Польщі панують часто всілякі несподіванки у царині декретового законодавства.

На основі розвідки д-ра Л. Гаєвича в Ювилейному Альманаху під наг. „Десятиліття С. У. А." з жовтні 1933 р. число наших адвокатів на терені Галичини виносило 371 (у львівській апеляції 358 і у краківській 13), на Волині 11 — разом 382. До нині це число збільшилося і виносить що найменше 400 та приблизно около 150 адвокатських аплікантів, з яких велика частина відограє вилну ролю у нашому громадянському житті.

Матеріяльне положення наших адвокатів у Галичині сьогодні дуже скрутне і то не лише завдяки господарській кризі, як і не менше завдяки деяким потягненням уряду через обмеження обсягу фахової діяльности адвокатів. Нині більшість наших галицьких адвокатів не є в спроможности заробити навіть на найскромніше удержання. Адвокатура в Галичині у своїй більшости спролетаризована і нема надії на поправу її матеріяльного положення серед сучасних умовин, бо намірена реформа хочби і з нумерус клявзус цього положення зовсім не поправить.

Станові адвокатські організації, у першу чергу Ради Адвокатів, що існують в осідку кожного апеляційного суду, підняли вже оборонну акцію і 9. ц. м. відбулася у Варшаві нарада деканів і віцедеканів усіх Рад Адвокатів цілої Польщі під проводом голови Начальної Ради Адвокатів адв. Пасхальського. Темою нарад була низка проектів про новелізацію адвокатської ординації, між ними і відомого проекту Карп-у. Присутні заявилися рішуче проти 5-літньої безплатної судової практики, проти обмеження самоуправи адвокатів, проти контролі адвокатів делегатами судів і проти призначування новим адвокатам місця осідку. Делегати Рад Адвокатів зі Львова і Кракова домагалися, щоби адвокатські апліканти могли відбувати свою практику тільки в адвокатів, як це є тепер. Були на нараді і голоси за дво- або і трилітньою судовою практикою і за продовженням адвокатської аплікації до 7, а навіть 10 літ. Ухвал покищо не прийнято і дальші наради делегатів відбудуться невдовзі та вирішать засадничі справи, що мали би увійти до проектованої новелі і тоді ці рішення предложать як офіціяльну опінію Рад Адвокатів міністрові справедливости.

Чи й оскільки голос зїзду делегатів Рад Адвокатів зважить на кодифікації проектованої новелі, покаже щойно президентський декрет.

Д-р Степан Баран.

Трагедія людських душ і совістей.

Чому прийшло в Болшівцях до утворення евангелицької громади.

Пишуть нам з Болшовець:

Місцевий гр.-кат. парох о. В. Сваричевський через свою вельми нетактовну і повну ненависти поведінку супроти своїх парохіян є від довшого вже часу в постійнім конфлікті з ними. Крім цього, як завзятий москвофіл, ставиться з найбільшою нетолерантністю до парохіян українців.

Щоби зліквідувати цей згіршаючий і шкідливий для церкви й нації конфлікт, звернулися парохіяни до вищої церковної влади. Предложено Львівському Ординаріятові кількадесять уснованих і в кількасот підписів забезпечених прохань за справедливе вирішення справи.

Прийшло до слідства. В часі канонічного процесу переслухано понад 100 заприсяжених свідків, які потвердили правдивість закидів проти о. Сваричевського.

Довго ждали парохіяни на вислід канонічного процесу — але даремне. Вже другий рік, як він зачався, а полагодження нема і о. Св. не спочиває в боротьбі з парохіянами. З його найновіших подвигів наводимо лиш два з минулого тижня, що характеризують його як священика: 1) Відмовився охрестити дитину Семка Боднара, бо, мовляв, це „йому псує метрики". 2) О. Сваричевський здавна завів звичай, що перед шлюбом женихи працюють у нього на полі або в хаті (щось в роді панщини), незалежно від грошевої заплати, яку навіть від найбідніших безробітних хлопців побирає в квоті не менший, як 30 зол. Коли перед кількома днями парохіянка Магда Каркін просила перед шлюбом, щоб її висповідав, о. Св. вилаяв її прилюдно і відмовив сповіди тому, що дівчина не приходила на роботу.

О. Сваричевський любить пристрасно тягати по судах своїх парохіян, міщан та інтелігенцію, а також околичних священників. В останному часі видвигнув неоправдану претенсію до о. Шанайди, священика в Кукольниках — за вирученні в священичих чинностях та домагався й заплати, цедуючи її відплатно адв. Грові Гакерові. Адвокатові-жидові мабуть стидно було вести тяжку справу, бо обмежився лиш до упоминаючого листа до о. Шанайди. Зате небаром вплинула до городського суду скарга за заплату згаданої претенсії — в імени Параньки Легінь, служниці о. Св-ого. Стид огортав присутних у салі розправи, коли служниця одного священика за його почином і разом з ним прилюдно в такій справі виступала проти другого священика...

Про інші, значно пікантніші виступи о. Св-ого перед судом напишемо іншим разом.

Від липня 1934, себто від дня, коли о. Св. збаламутив зібраних у нього священиків-українців, стала неможливою всяка співпраця на терені галицького деканату. Тому не дивниця, що Болшівці не хотять такого душпастиря. І на-

Позаочна школа високошкільних студій

Український

Технічно-Господарський Інститут

при Українській Господарській Академії в Подебрадах — продовжує запис на:

8-семестровий високошкільний економічно-кооперативний відділ, курси українознавства з широкою програмою, фахові курси: бухгальтерії, мов (англійської, німецької, французької), пасічництва, садівництва, переробления садовини та городини, с. г. рахівництва, громадської агрономії, оброблення шкіри, миловарства, олійництва, радіотехніки, фотографії. Передбачається відкриття й інших курсів.

Навчання провадиться кореспонденційною методою.

Проспекти і програми — безплатно. На ширшу відповідь прикладати міжнародню поштову марку.

ПОШТОВА АДРЕСА:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut. Podebrady, Tchecoslovaquie. 1047 3—?

решті дійшло до того, що коли Ординаріят не звільнив з займаної парохії о. Св-ого, доведені до крайности парохіяни стали переходити громадно на евангелицьке віроісповідання. Евангелицьким проповідником у Болшівцях став свящ. Пищук, який почав з місця вести поруч релігійної також громадянську працю в національнім дусі. Членами церк. евангелицького комітету стали всі колишні церковні провізори і старші брати, усунені о. Сваричевським, як свідомі українці. Також з колишнього церковного католицького хору повстав еванг. хор в числі 80 осіб. Комітет закупив уже площу під будову еванг. церкви.

В сусіднім селі, Слобідці Болшовецькій, є дочерна церква, де парох о. Св. вже понад 2 місяці не править богослуження. Громадяни сусідніх сіл, де парохи є також москвофілами, приходять теж на евангелицькі богослуження і беруть у них участь.

І подумати, що так легко можна було не допустити до цієї трагедії людських душ і совістей, коли комп. чинники в час розвязали були тяжкий конфлікт пароха з його парохіянами, усуваючи його з терену, де стільки лиха наробив і спричинив найбільше, яке може тільки бути, нещастя — віступництво від правдивої віри. А за ту віру деякі із болшовецьких парохіян перетерпіли колись на підлі доноси москвофілів навіть заслання на Сибір, де стратили своє здоровля, а тепер опинилися — в евангелицькій громаді!

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., ясиди 1·10, крепон 70 сот., вева 1·— та модні вовни на 40% дешевше **ВЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Бельгійський сенат признав урядові повновласти у фінансових справах.

— Мін. Іден відбув нараду з польським амбасадором у Льондоні Рачинським і большевицьким Майським, повідомляючи їх про свою поїздку до Варшави і до Москви.

— Управа французької соціялістичної партії рішила вести далі спільну акцію з комуністами.

— Дисциплінарна комісія в Ерфурті уневинила залізничника, який не хотів присягнути Гітлерові, покликуючись на свої релігійні переконання. Залізничник належить до релігійної секти, яка вважає присягу за тяжкий гріх.

— Парлямент уповажнив Французький Банк видати до пятьох років банкноти на суму 25 міліярдів, які вжиють на позички.

МІСЬКІ ТЕАТРИ У ЛЬВОВІ В СУБОТУ 16-го БЕРЕЗНЯ 1935.
Великий Театр Нині 7·30 можеш на власні очі побачити Ліяну Гайд
„Княжна на драбині“ — „Meine Schwester und ich“
музична комедія Р. Бенацкого — гостинні виступи Театру in der Josefstadt під управою Макса Райнгардта.

НА ПОРОЗІ ЛЕМКІВЩИНИ.

(РЕПОРТАЖ ІЗ ЛІСЬКОЇ ЗЕМЛІ.)

(Докінчення.)

30 СОТИКІВ ДЕННО ПРОЇДАЄ ГАЗДА.

Коли я пізнав життя селянина, ще в інших селах, тоді освідомив собі, що це життя далеко не таке, як я уявляв собі. В інших селах та сама історія в деяких трагічніша. Газди живуть у хатах, що недалеко не мають комінів. Поля мають доволі багато. Та це камениста неврожайна почва, що родить овес, бараболю й окпиш, по городах капусту, на кращих полях жито. Ліс і полонини сприяють годівлі овець. Але тутешній селянин не держить багато овець, на зиму їх поголовно випродує. В добавок лемко чи бойко не знає, що таке ощадність. В коморах переховують хіба порожні міхи. Коли в літі має молока й молочні продукти (бриндзю масло), то їдяє те все тогож таки дня, коли це прийшло до нього. Не ощаджує, не відкладає на завтра. Варта додати, що багато селян не має корови. Товщів, крім молочних і це тільки літом, не вживають. Поросята годують тільки на продаж, для себе не бють навіть найбагатші. Ходить злидарно, хоч тепло вбраний, їсть літом молоко, бриндзю, вівсяні ощипки, овочі (сунищ), гриби — зимою майже виключно бараболю і капусту. Капусту наквашують у великих бочках, без соли. Коли перечислити те все на гроші — то бараболя, якої їдять доволі багато й капуста представлятимуть не більшу вартість як 30 сотиків денно. Цебто життєва стопа переважаючої більшости селян виносить — 30 сотиків денно

ОСТАНКИ КОЛИШНЬОГО ДОБРОБУТУ.

Так живе більшість населення. Одиницям, головно давнішим емігрантам живеться краще. Я розвідав про цікаве явище між селянами. Селяни позичають гроші на проценти (моді навіть лихварські) та з того вигідно живуть. При тім вимагають доброго гіпотечного забезпечення. Буває і так, що бідняк всю ту дрібку, що збере з поля, віддає вірителеві за процент, а сам живе дрібкою бульби та несоленої капусти.

В багатьох хижах є „звичай“ їсти раз у день.

Перед війною в Ліщині був навіть добробут. Селяни емігрували до Америки та працювали по „майнах“ (копальнях). Вертаючи привозили домів багато гроша, або присилали ріжні. Мали почім запазухи грошей, які завжди при собі носили (теж характеристичне для селян). Бувало йде багатій на ярмарок та позичає там гроші на процент. Се серідні банкіри.

По війні, коли імміграцію до Америки припинили — Ліщину обхопила нужда. Небагатьом тільки вдається виїхати до Франції та і заробітани ті вже виведені й емігрант не складає вже стільки гроша. Тимто ні свояким не присилає, ні сам не вертається багатієм.

Село збіднило. Задовженість жахливе. Я говорив із одним свідомішим газдою (був в Америці, в часі мобілізації 1914 р. повернув та перебув світову війну) і він подав мені жахливі цифри.

Довги головно за консумційні товарі. Віриелі здебільша жиди. Ось так маленьке село Тискова, що лічить ледви 34 хат, обдовжене майже на 15 тисяч золотих, себто пересічно по 400 зол. на хату. І це тільки довги за конечні для життя споживчі товари, бо земля не дає стільки, щоби можна вижити, треба докупити, значить доборгувати. Додаймо ще довги у місцевих „банкирів“ і матимемо поняття про задовження села.

В інших селах не краще.

МОЛОДЖАВА.

Правдивою язвою села є безробітна молодь — молоджава. Причина того доволі складна. Заховався в Ліській Землі старий звичай-закон, що грунту ділити не можна. Це продиктоване працею істнування. Грунти тут доволі великі. Пересічний середняк має десять моргів. З того має він ледви бульбу, капусту та овес на ощипки. Може підгодувати свинку, кілька овець і корову. Коли цей грунт поділитиб — то два чи три морги, як це є в підльвівських селах, тут не дали би ніякого доходу.

Тому тут цей звичаєвий закон послідовно додержують.

Давніше, коли можна було емігрувати до Америки, найстарший син, що перебирав від батька грунт і ставав „газдою“, як сплату рідні, купував молодшим „шифкарту“ до Америки. Дівчата вінували 500—800 долярів (нині неодна адвокатівна раділа б такого посагу).

Тепер часи змінилися. Пересічний посаг дівчини дві корови. Для парубків, як сплати „шифкарта“, себто рівновартість коштів подорожі до Америки. А бідний „газда“ не в силі цього заплатити — тимто молодша рідня сидить „газді“ на карку, парубочить, працюючи на братовім грунті. Очевидно, що хитрий гірняк не буде запрацьовуватися на брата — і готова язва села. Лінива до праці молоджава чекає на „шифкарту“. Такі молодці-парубки не рідко мають по 35 і більше літ. Вислід такого стану застрашаючий. Рідкі подружжя і вслід за тим природний приріст населення не такий, яким міг би бути.

Совітські залізниці і мілітаризм.

„Транспорт є тим вузьким місцем, на якім може спотикнутись, а навіть уже починає спотикатись уся наша економіка, а передовсім наш товаровий рух“ — сказав тов. Сталін на XVII. партійним зїзді. Нагадують це „Ізвестія“ з 3. III. 1935. і подають ілюстрації: „На залізниці Москва—Донбас затримано 2.400 вагонів. Резервові частини для тракторів ідуть з Харкова до Києва 11, а навіть 25 днів. Є сотки подібних фактів“. Причини цього: „Нема потрібної боротьби за большевицьку дисципліну. Робота політичних відділів та політичної управи стоїть далеко не на висоті поставлених перед ними завдань...“ Всі ці хиби совітських залізниць має усунути найближчий співробітник тов. Сталіна, Лазар Мойсеевич Каганович, той самий, що за пару років збудував кілька кільометрів московської „метро“, підземної залізниці, яку демонстрували недавно зїздові колхозників ударників.

Швидко направа совітських залізниць зробилась необхідна тому, що французькі приятелі Москви уважають червону армію при сучаснім стані совітського транспорту нездібною до поважної военної акції та загрожують зробити з цього відповідні політичні висновки. Але політичні відділи пана Кагановича залізничників ані не навчать, ані не агодують.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Кантонський уряд проти Чанґ-Кай-Шека.

Щоденник „Ніші-Ніші“ пише, що Чен-Ті-Тан, голова кантонського уряду звернувся до Чан-Кай-Шека з осторогою, що нова політика нанкінського уряду приведе з Японією доведе Китай до втрати незалежности. Кантонський уряд погрожує, що коли Чан-Кай-Шек не зміпить політики, може легко дійти до розриву між південним і північним Китаєм. Згаданий щоденник пише, що до виступу голови кантонського уряду довели англійці, які є дородниками кантонського уряду. Всесильна партія у південнім Китаю „Новий Куомінтанґ“ є теж під впливом В. Британії. Виступ кантонського уряду викликав велику тривогу у колах, марш. Чан-Кай-Шека.

Переговори між Абісинією та Італією розбились.

ЛЬОНДОН, 15. 3. ПАТ. Англійська преса пише, що переговори між Абісинією та Італією розбились. До розвязки напруженого положення може довести мирова комісія. У тому напрямі інтервенював британський уряд у Римі і в Аддіс-Абеба. Одначе побоюються, що Муссоліні не згодиться на полюбовний конфлікту мировою комісією.

Перед новим плєбісцитом у Німеччині.

Німецький уряд задумує перевести плєбісцит з метою одержати «пробату на розбудову військового летунства. Минулорічний плєбісцит мав на меті затвердити канцлера Гітлера президентом Німеччини.

Жиди творять 98 відсотків комуністів у Польщі.

ВАРШАВА, КАП. Перед окружним судом у Варшаві відбулася розправа проти учительки Регіни Шмельц за обнаву поліції. На питання прокуратора св. Люденбурського, комісар поліції Зелінін, що 98 відсотків арештованих за комунізм творять жиди.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

ДЕНАТУРАТ.

І ще одно лихо, останок по давніх добрих часах.

Реемігранти, що повертали з випханими закаузухами долярів, любили добре попоїсти та попити. Пінчення залишилось у традиції. Люди пють дальше. А що нужда не дозволяє уживати горенлально дорогого алькоголю, хитрий бойко чи лемко вміє собі порадити — пє денатурат. І навіть уміє його так „приправити", що він смачніший і „моцніший" від справжньої горівки. Старші газди знають секретні способи відкажування денатурату, денеде існують навіть такі „промислові" заведення.

НАЦІОНАЛЬНА СВІДОМІСТЬ.

Під національним оглядом Ліщина представляється гірше всяких сподівань, хоч не безнадійно. Нарід темний і несвідомий. Грамотні тільки одиниці.

Про рівень національно-політичної свідомости може посвідчити хочби такий випадок:

При виборі солтиса в одним селі, в якім є всього кілька поляків, селяни рішили вибрати українця. Кандидат на солтиса станув віч-на-віч з предсідником виборчої комісії.

— Ви конче хочете бути солтисом? — питає предсідник, учитель-поляк. — Послухайте мене, будьте заступником солтиса, а пан Х (поляк) буде солтисом. Це все одно.

Газда хитає головою.

— І так будете мати менше клопоту.

— Та нехай буде, як то все одно.

— Так ви вертаєте кандидатуру.

— Так — і з переконанням хитає головою.

І солтисом вибрали поляка, а газда став віцесолтисом

Коли знову питати селян, хто вони, відповідають „русняки". Хоч коли підласьте їм, чи не українці вони часом потверджують, додаючи, що це все одно.

В добавок село заражене кацапщиною, яка держиться там тільки тому, що нарід не усвідомлює собі цілей кацапщини та вважає, що це загально-національна партія.

Та проте Ліщина — земля великих можливостей. Коли говорите з газдою, відчуваєте у нього природну інтелігенцію. Вони дотепні, мають купецький хист (хочби замилування до „банкирства), бистроумні та меткі.

На вигляд: середнього росту, гарні з лиця і здорові. У психіці переважають добрі перші.

ЗВІДКИ ЛИХО?

Деж тоді причина лиха? Відповіль кидається в вічі.

Майже в трьох четвертих сіл нема школи. Коли б селянина освідомили, якщо його навчили би перш за все читати й писати, далі виробили громадянсько — лихо було би усунене.

Нема шкіл, селянин темний, інтелігенції обмаль і вдобавок тільки нечисленні зпоміж неї одиниці працюють для народу.

А праця дала би несподівано гарні висліми. Такий приклад можуть дати Устріки Долішні і кілька доокличних сіл. В самих Устріках і кількох підмішких селах національна свідомість стоїть доволі високо.

Ліська Земля крие в собі великі господарські можливости.

Ліси і нафта.

Я бачив на кількох станціях нафтові збірники.

Чув теж про те, що Ліщина могла би стати новим, рівновартним до Бориславщини, нафтовим басейном Підкарпаття.

Населення, яке не може вижити з землі, могло би жити з її мінеральних скарбів.

Та моглиб жити і з деревного промислу. Перед Ліщиною могло би бути краще прийдешнє. Але найважнішою передумовинною — освіта і школи.

НАЗАД ДО ЛЬВОВА.

Оце враження, які я вібрав у селах Ліської Землі. Я бував у судових округах: Устріки Долішні, Лісько і Балигород. Але думаю, що життя села в інших округах повіту не дуже відбігає від того, яке я бачив.

Ліщина — це, так сказатиб, уже Лемківщина. У старших доволі часто почуєш сакраментальне „лем"; молодь, я відаю враження, соромиться того й вистерігається.

Санки уносять мене назад у сторону станції. За декілька годин „залізний змій" пірве мене до Львова.

Вступаю ще до одного священика. На відхідним кидаю питання:

— Як думаєте, отче, чи нарід був би вдоволений, колиб Ліщину прилучили до лемківської апостольської адміністратури?

— Думаю, думаю, що ні. Може москвофіли, але вони щораз рідшають поміж нами. Хоч повіт темний і неосвідомлений, проте нарід інстинктовно схиляється в правильну сторону. Гуторимо ще хвилинку і прощаюся.

Знову минаю тихі, оповиті сумним снігом села і прикро мені — я відкрив країну, де ще багато, багато треба зробити. Де треба праці невпинної, муравлиної, праці, від основ. Як дивно звучатиме супроти цього фраза про „боєве" наставлення нас. Ні! Для Ліської Землі треба праці органічної, праці на національнім, культурнім і господарськім полі. Ґрунт для тієї праці у Ліщині дуже а дуже вдячний.

Поїзд несе мене до Львова. Кріль віконце дивлюсь ще на тиху, сумну землю.

Потім сідаю на лавці і задумано дивлюсь на вівсяний опшпок. Символ Ліщини. Як далеко йому до білого хліба, а хочби до соковитого поділського разівника.

*

ТРОХИ ЦИФР.

Дуже цікаво представляється Ліщина у статистичних таблицях загального перепису населення з дня 30. вересня 1921. р.

Ліський повіт один з найбільших повітів у Польщі. Має 1.832 км² простору та 92.576 душ населення.

На терені повіту є 26 більших міст, 152 сільських громад та 70 двірських обшарів. Загально 230 місцевостей.

Густота населення 50.5 на 1 км².

Жахливо представляється табеля грамотности. Ось так на 92.576 осіб умілo в 1921. р. читати тільки 22.751 осіб. З того на 66.395 грекокатоликів не вміло читати 44.243, але вже на 15.267 римо-католиків не вміло читати тільки 6.767 осіб.

Це загально. Коли взяти під увагу виключне сільське населення, то процент неграмотних ще зросте. Бо на 85.536 мешканців села читати вміло тільки 18.304, себто на 65.059 гр.-кат. не вміло читати 43.574, на 13.657 римо-кат. — 6.383. Ось так представляється справа неграмотности у Ліщині.

Очевидно, що ці дані взяті з офіційної польської статистики, яка не дуже вірно представляє віроісповідні та національні відносини. Знаємо, за українськими статистичними даними, що у Ліщині більше ніж 90 відсотків населення — українці. Польська статистика сильно цей відсоток поменшує. (На 92.576 осіб 66.395 гр.-кат.; 15.267 рим.-кат.; 10.294 жидів та 622 інших віроісповідань). Воліє за тим зменшується теж відсоток неграмотности між українським населенням.

Національні надбання, організаційного характеру представляються ось як: у Ліщині є 47 читалень „Просвіти" (філія в Устріках Долішніх), 35 кооператив РСУК, 17 кружків „Сільського Господаря" та тільки 8 кружків „Рідної Школи".

Як бачимо, в порівнанні до числа українського населення (навіть за польською статистикою) культ.-національних станиць там застрашаюче мало.

Під церковним оглядом Ліщина належить до перемиської епархії, адміністраційно ділиться на 5 деканатів.

Евген Лагор.

Присилайте передплату!

Д-Р К. ЧЕХОВИЧ. 2)

АПОСТРОФ.

(Докінчення.)

І ми, галичани, знаємо, що „наддніпрянці звичайно говорять і мовою російською, де існує органічне сполучення **б, п, в, м, р** а йотованими голосними; **мясо miaso, не mjaso.** — Знаємо це і бачимо в тім сліди російської неволі. І не тільки це, але і багато дечого іншого принесли собі наддніпрянці з російської неволі. Ось напр. чуже слово **література** вони звичайно вимовляють **літєратура**, а українське слово **правда** вимовляють з лябіодентальним консонантом **в**, хоч в українській мові його в тім слові нема! Але всі ті неукраїнські прикмети наддніпрянської вимови не можна лікувати ортографічними додатками, такими як апостроф, бо це додатки не українські а українізаційні. Для тих, що напр. не вміють слова **правда** чи слова **мясо** чи **література** вимовляти по українськи, треба писати в елементарних підручниках додаткові правила правила ортоепії, а не калічити ріжними апострофами український літературний правопис. Правопис української літературної мови повинен виростати з внутрішніх українських потреб росіян, поляків чи зросійщених українців.

„Коли б апострофа не було, — міркує далі проф. Огієнко — то для галичан мусіли б його тіки запровадити, щоб показувати правдиву вимову **р**, бо в літературній вимові існує відмінна вимова **ря** і **р'я**". — Ось вам, галичани, новий аргумент в стилю аргументів деяких чеських політиків з 19. віку, котрим здавалося, що якби Австрії не було, то славянські народи мусіли би собі її створити. Треба нам апострофа та й годі! Ніби тому, що слова **буря** і **буряк** інакше треба вимовляти аніж **бурян**; два перші так, щоби було мягке **р** і побіч нього **а**, а третє цілком інакше, бо з твердим **р**, а побіч нього **йа**. Ось вам причина! А тепер учіться вимовляти мягке **р** при **буряках**, а в **бурян** не забудьте встромити здегенерованого йорчика, щоби росіянин, поляк і зросійщений українець відразу пізнали, що український **бурян** таки дуже твердий, — куди твердший від **буряка**. Для апострофічної секти це справа надзвичайно важна, а хто того не збагне, той не дістане титулу „інтеліґентного українця". Бо „інтеліґентний українець — як каже проф. Огієнко — легко вимовляє й органічні сполучення **бя, пя** і т. ін."

Дальшими прикладами не будемо морочити голови ані собі, ані шановним читачам. Але фільольоги повинні таки знати, що не всі діялектичні чи льокальні звукові відтінки треба переносити на поле літературної мови, і що не можна домагатися для них окремих значків у літературному правописі. Навіть у літературній мові маємо багато ріжних звукових відтінків, а не зазначаємо їх на письмі (напр.: світ — свій, сніг — сніп, де три перші буки **сві**, мають іншу звукову вартість у першому слові, а іншу в другому, подібно як і **сні** — інакше звучить у слові **сніг**, а інакше у слові **сніп**).*) Цілком одностайної літературної вимови ніде на світі нема, отже і в нас її не буде, хочби ми всі почали вживати апостроф. Та заки Галичина піде на вищий щабель інтеліґенції і заки запишеться до апострофічної секти, мусить написати прохання до „Мовного Порадника Рідної Мови", щоби прислали вияснення в справі **червяка**. Чи маємо розрубувати його апострофічною шаблюкою на дві частини, чи нехай живе собі цілий, нерозрубаний? Бо словник Грінченка учить нас, що **червяк** має тверде **в** в середині, а словник Уманця і Спілки, що мягке. Харківський правопис хотів, щоби червяк був твердий, а потім („На мовознавчому фронті" кн. І. Київ 1931. стор. 160) зроблено поправку, що український червяк таки мягкий і обійдеться без апострофа. Та може Постишев бажає собі тепер червяка з апострофом? „В імя національної одности" треба завдалегідь порозумітися і довідатися, чи мягкий, чи твердий червяк буде прикметою вищої інтеліґенції на Україні.

Розбудова апострофічної культури іде у нас стомлевими кроками вперед. Проф. Огієнко цілком правдиво завважує, що навіть „діти дуже легко вчаться писати з апострофом". — Справді! Кожну **няню** і **лялю** діти дуже радо обдаровують аж двома апострофами. І добре роблять! Скількість апострофів у нас збільшається з кожним днем, так що заграничний експорт цього „дорогоцінного" українського продукту забезпечений на довгі роки. Вже тепер проф. Огієнко з вдоволенням стверджує, що „за українцями тепер і росіяни завели собі апострофа". Росіянам він таки дуже потрібний. Можна би і полякам порадити, писати слово **zamarzać** (= морити) без апострофа, а **zamarzać** (замерзати) з апострофом між буквою **r** і **z**, бо чужинцям тепер неясно, що тут вимова не однакова. І німцям можна би наш продукт захвалити. Наші безробітні будуть тоді мати роботу і ціла та продукція апострофів аж тоді буде „важлива для цілого нашого народу".

Можна би ще придумати якийсь новий значок на те, щоб відмежувати нашу українську **„правду"** від російської, польської, чеської і т. т. Але при цій проблемі можна вже дуже легко стати дезертиром і покинути поле таких „важливих" апострофічних боїв. Думка так і рветь-

*) Напр. ніхто не пише „з'оре" (від „зорати"), щоб відрізнити це слово від кличного відмінка „зоре" (від слова „зоря"). Прим. Редакції

В СПРАВІ ПОДАТКОВИХ ПОЛЕКШ ДЛЯ ГОЛОДНИХ У ЯВОРІВСЬКОМУ ПОВІТІ.

Внесення послів Українсского Клюбу ч. 48.

Високий Сойм зволить ухвалити:

Сойм взиває п. міністра скарбу видати негайно підлеглим йому скарбовим органам на терені Скарбової Палати І -у Львові зарядження здержати стягання всіх податків від дрібних рільників і халупників та від осіб, що займаються дрібним домашнім промислом, та здержання заряджених проти них податкових екзекуцій до кінця 1935 року у всіх громадах яворівського повіту, львівського воєвідства, яких тепер навістила язва голоду.

Варшава, 13. березня 1935 р.

Внесходавці.

УЗАСАДНЕННЯ.

Дрібно-земельне населення у яворівському повіті львівського воєвідства належить до найбідніших у цілому львівському воєвідстві з причини дуже лихої і неродючої піскової землі та великого роздрібнення ґрунтових наділів з пануючим там загально типом карлового господарства. Вже від цілих поколінь дрібно-земельне й халупниче населення цього повіту живе хронічно у великому недостатку, а навіть майже кожного року голодує, передовсім у часі передновку. Рятуючись перед голодовою язвою, дрібно-земельне й халупниче населення цього повіту здавна займається дрібним домашнім промислом, спеціяльно виробом деревляних дубанок, виплітанням кошів, витиранок і т. д., які потім продає домовжурним способом майже по всьому краю. З цього дрібного домашнього промислу, який дає дуже мізерні заробітки, це населення рятується перед голодовою смертю, бо доходи з ріллі не вистачають навіть на найпримітивніше його удержання.

У господарському році 1934/35 навістила яворівський повіт язва неврожаю з причини панучих у травні 1934 р. сильних приморозків і довготрівалої суші, що в цілій низці сіл цього повіту голодують уже масово від осени мин. року. Незначна поміч уряду в засобах поживи й на засів та поміч Громадянських Комітетів є в даному випадку зовсім невистарчальна з причини масового характеру язви голоду і скора поміч уряду повинна там бути значно видатніша, як вона є сьогодні.

На додаток усього скарб. влада стягає там дальше при помочі екзекуцій податки й податкові залеглости від сільського дрібно-земельного й халупничого населення, не зважаючи на його теперішне господарське положення. Щоб полекшити цьому населенню в теперішньому його розпучливому господарському положенні, підписані внескодавці вносять, щоб п. міністер скарбу зарядив негайно здержання стягання всіх податків та здержання заряджених вже податкових екзекучій до кінця 1935 р. у відношенні до всіх дрібних рільників і халупників та у відношенні до осіб, що займаються дрібним домашнім промислом у всіх селах яворівського повіту, львівського воєвідства, яких тепер навістила язва голоду.

Подяка.

Оцим складаю найщирішу подяку Вп. Панам Др. В. Джулинському лікареві Суспільної Обезпечельні, Др. М. Дзеровичові, Др. Ол. Приймі і Др. М. Семчишинові за дбайливу опіку та успішне лікування мене в тяжкій недузі.

Львів, дня 15. березня 1935.

Др. ІВАН ГИЖА.

Хто зложить на дар „Просвіті" — облегшить її важкі завдання.

Із судової салі.

Двох селян за приналежність до ОУН.

У понеділок 11. березня ц. р. закінчилася перед судом присяжних у Бережанах тривала розправа проти двох молодих селян зі села Новосілки пов. Підгайці, яких прокуратор притягнув за приналежність до ОУН.

Підсудних, 22-літнього **Михайла Сулятицького** і 21-літнього **Дмитра Роздобутька** боронили оборонці **д-р В. Бемко і д-р М. Західний.**

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

В ночі з 14. на 15. жовтня 1934 р. невідомі справники вилізли вікном до будинку народньої школи у Шендерівці-Новосілка і забрали звідтіля державний герб, портрети президента Польщі і марш. Пілсудського, які знищили на полі Кирила Наума. Одночасно цієї самої ночі невідомі справники почали кидати камінням до кімнати учительки Олени Томасікевич, яка зі сестрою Марією ледви втікла з ліжка і таким чином врятувалась перед смертю. На основі відтисків слідів поліція арештувала обох підсудних, які до вини не признались. На вікні помешкання учительки поліція знайшла кусень паперу з погрозами учительці. Автором цих погроз — каже акт обвинувачення — був підс. Роздобутько. Про приналежність підсудних до ОУН., знищення державного гербу і портретів та намагання атентат на учительку доніс конфідент командантові поліції Станиславові Сташкові і поліціянтові Вінцентому Годзінському.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ І СВІДКІВ.

Підсудні заперечили свою вину і виказували свою непричасність до закинених їм вчинків.

Свідки учителька та її сестра не пізнали підсудних. Заявили, що не знають хто це зробив і з яких мотивів. На підсудних не мали теж ніякого підозріння.

Поліційні свідки зізнавали згідно з актом обвинувачення, покликувались весь час на інформації свого конфідента.

Після переслухання багатьох свідків, які подали алібі підсудних зізнавали ще директори Райтер і Галамінський, які потвердили, що це підс. Роздобутько писав карточку з погрозами.

Трибунал відкинув внески оборонців покликати до розправи знавців графольогів.

На основі вердикту суддів присяжних трибунал засудив **Михайла Сулятицького і Дмитра Роздобутька по пять років вязниці.**

Сенат.

ВАРШАВА, 15. 3. ПАТ. Маршал сенату скликав пленум сенату на понеділок 18. березня в год. 10. передпол. Денного порядку ще не устійнили.

НОВИНКИ

— **Вечір пісень та оперових арій співачки Іванни Синенької-Іваницької.** В програму того вечора, що відбудеться в неділю 17. III. в год. 20-тій в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка входять: по раз перший виконувані або мало відомі у нас твори, а то пісні виключно українських композиторів: Лисенка, Степового, Косенка, Людкевича та Н. Нижанковського та оперові арії Бетовена, Россінія, Вердія, Пучінія та Дебісі. Фортепіановий супровід обняв д-р Н. Нижанковський. Вступ вільний за програмою в ціні 1.50 зол. 1126 1-2

— **Пересторога.** Управа Українського Т-ва Допомоги Еміґрантам з України у Львові повідомляє громадянство й усіх своїх членів, що уповноваженим інкасентом Т-ва до збору ріжних датків для Товариства є **п. Лідія Дудківна.** Ніякі інші особи до того уповноважень від Т-ва не мають. 1124

— **Відчит д-ра М. Драгана.** Пригадуємо, що в суботу 16. III. п. р. відбудеться заходом Т-ва Прих. Укр. Мистецтва й АНУМ відчит д-ра М. Драгана п. н. „Експресіонізм, дадаїзм і абсолютне мистецтво". Початок: год. 18. Відчит буде ілюстрований численними світлинами.

— **Знижка цін газу й електрики.** На засіданні львівського магістрату ухвалили знижку цін електрики й газу на 10 прц.

— **Пожежа.** На фільварку Могильниця пов. Теребовля вибухла пожежа і знищила дві стайні, свинарню, шопу і 200 сотнарів кукурудзи. В стайні згоріло 30 коров, 4 коні і кілька штук іншого живого інвентаря. Шкоду обчисляють на 35.000 зол. Вогонь повстав від іскри з парника.

— **Найшлися вкрадені гроші.** Як ми свого часу повідомляли, з трамваєвої каси на Габрієлівці у Львові пропало в загадочний спосіб 13.787 зол. у більоні та банкнотах. У звязку з тим арештували були возьного каси Ант. Еліящука. Після вікаденного арешту сл. суддя випустив Еліящука на волю. Слідство вели далі й тепер закінчилось вдруге арештуванням трамваєвого возьного Еліящука та його товариша Михайла Сімаковського. Оба вони частенько заходили до шинків і пяничали. Це звернуло увагу поліції, звідкіля бідний возьний має стільки грошей. Поліція перевела ревізію і знайшла на стриху Сімаковського в оригінальних торбинках каси 4.000 зол. в більоні в Еліящука у шуфляді з подвійним дном 1.100 зол. Крім того у своячки Сімаковського поліція найшла 3.200 банкнотами. Таким чином вдалося віднайти 8.910 зол. Тому що злодії вкрали 13.718 зол., недостає ще 4. 877 зол. Поліція арештувала ще трамваєвого кондуктора Андрія Сулка, який підробив ключ до каси. Еліящук признався, що критичної ночі відмикав касу підробленим ключем і забрав гроші у течку, яку передав вранці Сімаковському. Поліція теж відшукала вже ключ, яким Еліящук відчиняв касу.

ся у краще майбутнє, коли українська **Правда** справді відмежується від усякої чужої. Але не в ортографії! А це приведе цілу апострофічну секту до повної руїни. Бо толі доля апострофа у нашому правописі буде така сама, як і доля російського православного храму у польській столиці. З нього не залишиться ані сліду.

НАШЕ СТАНОВИЩЕ ДО ПРАВОПИСУ.

Поміщуючи фейлетони нашого граматика д-ра К. Чеховича про апостроф, даємо тимсамим відповідь на деякі закиди „Рідної Мови" за останній рік на нашу адресу: чому ми не дотримуємось „одноцільного" українського правопису. У справі цій на сторінках нашого часопису висловились у свій час два визначні філольоги, д-р Ст. Смаль-Стоцький і д-р В. Сімович, доказавши неодну непослідовність т. зв. академічного правопису. На їх наукову критику „Рідна Мова" ніякої відповіді не дала і дати не могла.

Зокрема щодо правопису чужих слів наша преса не може прийняти ані київського, ані харківського правопису, без огляду на те, чи „Рідна Мова" буде називати його демагогічно „академічним", чи „загально-українським". Річ у тому, що назви чужих імен ми бажаємо завсіди в оригінальнім їх вигляді, і з латиниці переписуємо їх нашими буквами, відповідно до вимови. Наші надзбірянські земляки мали й досі мають перед собою ці назви майже виключно у російській транскрипції і часто не знають правильного вигляду слова; вони передають російський правопис по свому, поміщуючи в місцях, де москалі ставлять у середині „ь" замість „і" теж мягкий знак або апостроф; звідси беруться такі дивні для нашого ока форми, як адьюнкт, конюгація, Коліньї, Тардьє, Кюв'є, Пємонт. Єдина перепона для нас, галичан, щоб вивчити такий правопис, це наша незнайомість російського правопису. Тільки ті, що його знають, можуть писати чужі слова за харківським (не — „академічним") правописом. Досвід останніх літ показав, що навіть учителі української мови та деякі філольоги у нас досі його не вивчили й мусять раз-ураз заглядати до т. зв. правописних словничків, що теж подають зовсім неточні правила. (Коли напр. на 106 стор. книжечки проф. І. Огієнка „Рідне писання" читаємо, що англійське „u" передаємо таксамо, як французьке „eu" або німецьке „ö" нашим **е**, напр. „Берне", то маємо тут сущу плутанину, бо і слова і прізвища вимовляють у такому випадку англійці теж як **а, о, у** та **ю**!).

Правопис чужих слів у нас зовсім невпорядкований тому, що ніодин філольог від часу граматики д-ра Ст. Смаль-Стоцького, що дав свою систему, не займався цією справою. Проф. Огієнко за кожним разом, коли пробує на цю тему сказати щось від себе, виявляє повну незнайомість чужих мов. **Як довго ми не маємо нових загальних правил, як писати чужі слова та назви, треба триматись такої старої, розумної засади, за якою йдуть інші культурні народи: зберігати яко мога вірно транскрипцію чужих слів у їх оригіналі, беручи на увагу вимову слова.** Іде справа, що правда, нелегка, бо мало хто з нас знає вимову слів усіх чужих мов; коли ж такої вимови не знаємо, то радимо собі так, що переписуємо латинські букви — нашими.

Зайво додавати, що питання загальної літературної мови не треба звязувати з такою формальною справою, як правопис. Факт, що деякі наші, між іншим і націоналістичні видання взяли в себе апостроф як знак „соборности", доказує тільки, що такі чисто зверхні пусті ознаки приймаються завсіди швидше, ніж суттєві, необхідні реформи.

У 10-ті роковини смерти бл. п.
Михайла Геник-Березовського
управителя школи в Лючі.
відправ[ля]ться дня 19 III. в год. 8. ранку
Поминальні Богослужения
в парох. церквах в Лючі, Березові - Нижньому і Кракові.

— **Спірт на промислові ціли потанів.** Міністерство скарбу оголосило нові ціни спірту на неконсумційні ціли. Продажну ціну одного літра 100-процентового спірту, призначеного до виробу лічничих засобів і фармацевтичних специфіків, а також до вжитку шпиталів, обнижено з 9 зол. на 7.50 зол. Монопольну оплату від літра такого спірту обнижено з 7.10 зол. до 5.60 зол.

— **За напад на поліциста.** В Станиславові арештовано Миколу Ясинського, за яким поліція глядала від листопада м. р. Закидують йому атентат на постерункового Киселя, який вийшов з нього цілий. Ясінський відсидів 4 роки вязниці за напад на постерункового Громадку в Долині, якого тоді вбито.

— **Хотіли помагати грецьким повстанцям.** Поліція в Заліщиках придержала двох кільканацятилітніх молодиків, учнів спід Варшави, що забрали родичам по кількасот золотих і вибрапися до Румунії. Кажуть, що довідавшись з газет про революцію в Греції, хотіли туди дістатися, щоби стануги в рядах повстанців. Повідомлені родичі прибули до Заліщик і забрали синів до дому.

— **Нечувана буча в міській раді.** В Лодзі на буджетовому засіданні міської ради прийшло до небувалої бучі, яку викликали ендеки. Коли комісар Воєвудзький не допустив до відчитання внесення ендецьких радних, щоб усунути жидів з лодзького магістрату, ендецькі радні спинили бурхливу демонстрацію, так що ком. Воєвудзький грозив декому викиненням зі салі. Авантури повторилися при внесенні ендеків про обниження податків від нерухомостей. Стрінувшись з опозицією, радний адв. Ковальський почав лаяти противників найобразливішими словами. Ображені радні відповіли кріслами і дошками, якими почали кидати в напрямі Ковальського. Між обома таборами вивязалася завзята бійка, серед якої падали поличники й удари на всі боки. До загальної бійки приучилася галерія і саля представляла жахливі сцени, яких позавидував би неодин режисер індіянських фільм. Врешті комісар перервав засідання.

— **Трагедія лебедів.** З Нового Міста повідомляють, що перед кількома тижнями прилетіло на ріку Дрвеницу стадо лебедів, що розбіглися по цілій околиці. На своє нещастя прилетіли за скоро і свій поспіх переплатили життям. Коли вернули морози і леди, лебеді позамерзали настоячки. Приковані до леду виглядали як вирізьблені з каменя.

— **Манджурські бандити.** Як повідомляють з Харбіну, кількасот манджурських бандитів напало на місто Фанчен. Місцева поліція, що виступила проти бандитів, вийшла з великими втратами. Бандити підпалили опісля ціле місто, так що не вратувався ніодин дім.

— **Вовки на Буковині.** У звязку з останніми сніговими опадами появилися в повіті Кімполюнг великі стада вовків. У місцевости Сулпанешті поліційна стежа знайшла останки тіла жінки і дитини. Показалося, що вовки напали на зарібницю Марію Калеску, яка верталась з 2-літною дитиною, і пожерли.

— **Родинний голос у Франції.** Комісія для справ виборчої ординації у французькому парляменті заявилася за т. зв. родинним голосом, який мають додатково виборці, що мають бодай троє малолітних дітей. Дивне остільки, що жінки у Франції не мають досі виборчого права.

— **Канібалізм на Гвінеї.** З Нової Гвінеї приходять вістки про нове оживлення розбійничих ватаг племени Папуа, що нападають на оселі інших спокійних племен і нищать їхній добуток, при чому управляють канібалізм. Недавно орда папів перейшла ріку Джігуль і в місцевости Амк на очах нідерляндської кольоніяльної влади вхопила шістьох молодих тубильців. Одного хлопця зараз убили і при ріжних перемоніях зїли. Влада була за слаба, щоби виступити до боротьби з канібалями і приборкати їх дикі звичаї. Подібна подія склалася біля Танагмерар над Джігулем. Нідерляндська влада приготовляє карну експедицію проти канібалів.

— **Історичне бюро для інформації кіна.** У Льондоні заснували історично-інформаційне бюро для кінових режисерів і сценаристів, щоб давати їм вірні дані про факти та побут для історичних фільм. Сучасні фільми повні всіляких анахронізмів. Пригадаймо хочби відому фільму „Королева Христина", де Грета Гарбо не чоколяду, хоч тоді ще в Европі чоколяди не знали і питається про настрої на петербурському дворі дарма, що Петербург заснували рівно півтора століття після смерти шведської королеви.

— **Або 6 круків або кара.** У віляєті Текірдак (европейська Туреччина) влада змобілізувала всіх здорових мешканців у віці 18—50 літ до боротьби з величезними стадами круків, що роблять великі шкоди в полях. Кожний мешканець між 18 і 50 роком життя обовязаний доставити громаді бодай 6 убитих круків. Хто цього не зробить, заплатить високу грошеву кару. Цей розпорядок оголошено по всіх селах і містечках.

— **Ріжні вістки.** Бюро міжнародньої федерації журналістів у Базелі рішило одноголосно, що союзи емігрантських журналістів не можуть входити до федерації. — Гітлер вислав привітну телеграму відомому німецькому боксерові Шмелінгові з нагоди його перемоги над американцем Гемасом. — Одночасно з ювилеєм англійського короля найстарший син його, уельський князь, святкуватиме 25-ліття свого титулу „корнвалійського князя", цей титул зробив його третім землевласником в Англії. — Якийсь франц. громадянин Сізе записав більшу суму на премію для письменників, що не мають помешкання у Парижі; проценти з неї 6.000 фр. будуть виплачувати що 5 літ. — Приятель англ. премієра Макдональда мілїонер Грант приготовив для нього в Шотляндії дім, коли він зречеться політики. — У Ню-Йорку занедужав сильно грипою Джон Рокфелер старший; нафтовий король має 95 літ. — Берлінська поліція зліквідувала шайку автомобільних злодіїв, що протягом кількох місяців украла поверх 300 самоходів. — В долішньо-єгипетському селі Занкалон згоріло 600 домів, при чому багато людей стало жертвою вогню. — В провінції Мурція, в південно-східній Еспанії, був сильний землетрус, що знищив багато домів. — В китайській провінції Го-Нан вилила Жовта ріка, заливаючи 9 тисяч квадр. миль. Тисячі людей осталось без даху.

— **„Фізика XX. століття".** Другий відчит з цього циклю виголосить на тему „Космічного промінювання" у суботу, 16. ц. м. в салі фізикального інституту львівського університету (Длугоша 8, офіцини) проф. др С. Шеньовський. Відчит, що пічнеться в год. 19, буде ілюстрований діапозитивами.

ДИВОГЛЯДИ.

ЯКТО ДОБРЕ МАТИ СТРУСИНИЙ ШЛУНОК.

Підчас одної паризької облави на злодіїв зловили між іншим артиста паризького цирку Канічку. Документів він не мав при собі і не міг доказати, хто він. Перекопував він комісаря, щоб дозволив післати до найближчого ресторану за твердими яйцями і тоді він докаже, що він „чоловік-струс". Комісар зо хотів. Тоді Канічка вхопив зі стола годинник комісаря і проглитнув його. Але тоді повівали в його товаристві.

відгуки дня.

На марґінесі 30. грецької революції.

Одно огнище культури нас гріло: Візантія. Може й тому стільки подібности, хоч і є ріжниці.

Українці і греки...

За 105 літ політичної самостійности зробили грецькі патріоти 30 революцій і змінили 130 разів свій уряд.

Українці за три роки своєї самостійности вспіли зробити вісім революцій (не рахуючи місцевих повстань!) і змінити тьму-тьменну урядів. Для тих, які не вірять, або забули, пригадаю революції: 1) Большевики, 2) Гетьманат, 3) Директорія, 4) Ліві Ес-Ери (Шинкар—Григоріїв) 5) Большевики, 6) Махно, 7) Болбочан, 8) Осілко.

Революційний гальоп грецьких громадян нічим у порівнянні з нашим чвалом. Коли установити пропорцію і винайти невідому, то виходить, що за 105 літ наш нарід зробив би 280 революцій. Греки мали що 3 і пів року одну, ми мали 2 і пів революцій кожного року.

Про зміни наших урядів тільки згадую, бо спис усіх перемін, криз і викидань займав би напевно решту місця, призначеного на малий фейлетон.

При останній революції грецькі революціонери оголосили: „Всім, всім, всім! Дійшло до нашого відома, що урядові війська розстрілюють наших полонених. Заявляємо: за кожного розстріляного повстанця розстріляємо двох старорежимників!"

І стріляли.

Тоді старорежимники напевно в собі подвоювали числа. Ще місяць-два такої національно доцільної акції, а був би в одної сторони остався Цалдаріс і Кондиліс, а з другої Венізельос і Пластірас. Толі здається булиб нарешті знайшли спільний знаменник до згоди.

Аж прикро пригадувати собі і кріянам ті всі розстріли і розстріли за розстріли, які неслися по нашій землі за цих три роки несамостійної самостійности. тим більше, що у хвилинах розпуки і по 15 літах прикре нераз чоловік: „За мало розстрілювали!" — думаючи, що тим можна було спасти державність.

Але революція в Греції на 3 і пів року скінчена і нам треба розглянутись, якіб ми могли мати користи з нього. Але напевно витягнуть по ці користи руки і ті держави, що були за урядом і ті, що підлюжували до революції.

В нас думки були поділені: монархісти і радянофіли — проти революції, республіканці за революцією. Маю враження, що ні одно ні друге не вплинуло на хід подій, але це не виключає нашої участи в висках.

Сам грецький материк не входить тут у рахубу, він ще й тепер перенаселений. Але острів Кріту можна брати під увагу.

Як відомо, згинуло на Кріті багато людей, а ще більше лакимало пятами під проводом старого Венізельоса. Чи не зорганізуватиб нам еміграції на ней острів?!

Наприклад: вивезти з нашої країни на Кріту всіх кретинів? Останніми часами їх така тьма намножилась, що еміграція тої породи людей являється наказом хвилі.

Проєкт не мій, але я перший його підкидаю під розгляд загалу.

Прошу тільки звернути увагу на одно:

Чи часом Крета не замала?!

Галактіон Чіпка.

АНГЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ОПІКУЄТЬСЯ ПЯТЬМА БЛИЗНЯТАМИ.

Канадійська подружа пара Діон має пятку близнят, що здорово живуть. Їх мали показувати на світовій виставі у Шикаго. Але батьки близнят в останній хвилині відмовились від цього тому, що лікарі висловили погляд, що дітям може це пошкодити. Управа вистави в Шикаго почала проти Діонів великий процес за відшкодування, що йшов на мілїони. У це мусів вмішатись аж міністер здоровля; внїс він у парляменті окремий законопроєкт, щоб опікуном дітей Діонів став англійський король. Таким робом усі претенсії до їх батьків відпадуть і процес тратить свою силу.

Приємна та цікава лектура
це збірка оповідань
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
ЛИПНЕВА ОТРУТА
Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10..

Дописи.

СТАРИЙ САМБІР.

Амат. вистава „Червоної Шапочки", дитячої песи, відбулася заходом „Союзу Українок" тричі, а саме дня 19. 1. в читальні „Просвіти" на Дол. Посаді, передмісті Ст. Самбора, дня 20. 1. в салі просвітянської домівки і 22. 1. для шкільної дітвори обох тутешніх горішніх шкіл. Титулову ролю грецувала наша маленька артистка Вірочка Кемпе, яка вивязалась зі свого завдання просто знаменито. Ролю вовка відіграв поправно Микольцьо Добрянський. Інші аматори (пп. Мартинюкова, Іван Вовчик і т. д.) грали теж добре. Добрі були й хори русалок і їх танки, виведені молодю в Посади Дол. під проводом пп. Стефанії Морозової і Люби Сонєвицької.

Загальні Збори Т-ва „Бесіда". Дня 12. 2. відбулися Загальні Збори найчисленнїйшого і найрухливішого міщанського т-ва „Бесіда". Це товариство стало від кількох років осередком товариського й культурно-освітнього життя стрясомбірського міщанства, воно заступило розвязану владою перед кількома роками читальню „Просвіти", в нім задомлялися найсвідоміші та найактивніші громадяни старші й молоді. „Бесіда" в часі свого найінтенсивнїйшого розвитку мала ок. 180 членів, одначе не всі вони почувалися до обовязку члена кожного товариства, бо близько 1/3 частина членів не платила цілими місяцями членських вкладок. Щоб ніхто не закидував видїлові занадто великої поблажливости і лагідности супроти членів-неплатників, а також щоб не ширилася деморалїзація серед совісних членами, видїл товариства виключив у грудні 1934 р. з листи членів 77 осіб, що, не зважаючи на численні упімнення, прохання і загрози, вперто не платили вкладок. По такій радикальній санації, яка стрінулася з признанням, наше товариство має тепер 105 членів, що меншбільш правильно заплачують свої членські вкладки. В Заг. Зборах взяло участь ок. 60 членів. Вакація відбула у часі

від 25. 3. 1934 р. по день 12. 2. 1935 р. 26 засідань. Передплачувано 10 часописів. Уладжено 3 вечерниці з танцями і „Маланчин вечір", а крім того дня 6. 5. 1934 р. Шевченківський концерт. Існуючий при товаристві драм. гурток відіграв кілька театральних вистав, з цього комедію „Контрольор опалених вагонів", драму Винниченка „Гріх" (вдруге) і дитячі „Цяцавку Азу" в Ст. Самборі, а „Ой не ходи Грицю" та „Лісову пісню" з рефератом і поясненнями Артема Вовчика в днях 10. 6. і 11. 6. 1934 р. в Дрогобичі. Наш аматорський театр стоїть на висоті свого завдання і сповняє як слід свою тяжку службу для поширення мистецької культури серед нашого міщанства. Заслуги праці головн. драм. гуртка п. Ю. Кархутівної, його режисера п. Лазаря Кемпе і членів гуртка пп. Клавдії Кемпе, Олени Катівної, Теофана і Михайла Волосянських, Богдана Вовчика, Ганусі Яремівної й інших наш аматорський гурток вибився на одно з перших місць серед провінціональних аматорських театрів. Доказом цього ентузіязму, який стрінув наших аматорів на обох згаданих вище виставах у Дрогобичі. В р. 1934 р. переведено санацію музичного гуртка при нашому товаристві, який по уступленні довголітнього диригента п. Івана Вовчика зійшов до упадку. Гурток цей злучено тісніше зі самим товариством і зангажовано фахового диригента п. Максимілліяна Магурського зі Самбора, який від 15. X. 1934 р. енергійно вчить членів орхестри музики, а надто працює над вишколенням церковного та світського хору. Весь тягар удержання диригента взяв тепер на тих кількох свідомих громадян, котрі ніколи не жалують ні праці ні грошей там, де цього вимагає національний інтерес. Товариство мало в звітовому часі 718.95 зол. приходів та 684.74 зол. розходів. Хоч „Бесіда" не має своєї власної бібліотеки, бо існуюча в нашому містечку одинока приладна бібліотека є власністю філії „Просвіти", то все таки секретар нашого товариства для пропаганди лектури української книжки серед членів виголосив дуже цікавий звіт з діяльности бібліотеки, руху, обігу і знання виголошуючих і т. д. З цього звіту довідався що загальних членів, що до бібліотеки прийшло в 1934 р. нових книжок 82, загальної вартости понад 170 зол. і що число книжок зросло головно внаслідок часописних премій і даровиз приміщників, а закуплено за готівку всього 14 книжок. Загальна скількість примірників перейшла вже 800. З цього числа около 50 проц. книжок — це старі, на які брак відповідних читачів. З бібліотеки користало 75 осіб, що прочитали разом 2062 книжок. Це число безумовно за мале, коли зважити, що в Ст. Самборі мешкає мінімально 1.500 дорослих українців і свідчить про дуже мале зацікавлення українською лектурою. На загальне число 75 читачів молоді було 68 (у тому хлопців 41 з 1.394 книжками, дівчат 17 з 307 книжками), а старших всього 17 осіб з числом 301 прочитаних книжок. Між читачами трапились білі круки, а саме один з них прочитав 275, другий 173, третій 120 книжок. Пересічно на одного читача випадає 27 книжок. Загальні Збори вибрали новий виділ у такому складі: голова — др Іван Максимчук, зост. голови — др Ілля Кульчицький, секретар Артем Вовчик, скарбник Салуга Ровдич, господар Теофан Волосянський, члени виділу Петрогеля Семмусьона і Юлія Кархутівна, заступники виділових Володимир Гбур, Лев Сенета і Володимир Федорович. Цей виділ уже на першому своєму засіданні наметив нові ділянки праці і є надія, що життя й діяльність нашого товариства потрапить в новому році значно бистрішим руслом

СПОРТ.

КОМУНІКАТ СУБРЕФЕРАТУ КОП. МЯЧА У. С. С.

Повідомляємо всі клюби копаного мяча що всякі зміни, що в неділю 24. березня в год. 5 попол. в домівці У. С. С. (Руська 3/I) відбудеться анкета клюбів. У програмі плян праці на цей сезон. Обовязкова присутність двох представників клюбу.

Всі клюби копаного мяча згодились свою участь у грах за першенство на 1935 р. до дня 24. березня п. р.

Пригадуємо клюбам, що кожного четверга вечором у домівці У. С. С. будуть вивішувані на таблиці огодошення і рішення Субреферату. Кожний клюб має вислати свого представника для прочитання цих комунікатів.

ЗА СУБРЕФЕРАТ КОП. МЯЧА:

М. Вербицький, голова. В. Повзанюк, секретар.

Нові книжки й журнали.

НАЗУСТРІЧ ч 6. Двотижневик. — Львів, 15. III, 1935. Література. Мистецтво. Наука. Громадське життя. Ціна 50 сот. Зміст: Павло Зайцев: Шевченко в карикатурі й Шевченко — карикатурист. Василь Сімович: Чи можна вже студіювати Шевченкову мову. Гнат Хоткевич: Шевченко вчиться малювати. Леся Кримська: Передпремієрова гарячка. Ол. Кульчицький: Зустрічі ділі знання і мистецтва. С. Гординський: Листівка з над німецького кордону Василь Софронів: Супереч ка. — Вистава українських пластових видань. Мічун Павіченко: Подружжя зрада в Чорногорі. — „Життєпис Христа" Карла Діккенса. — Фінська епопея М. Рудницький: Мандарини і мандаринки. — Горобці на дротах. — Літературний Бім-Бам. — Коли Зевес боїться конкуренції. — Летідо 40 сорок.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр

Субота, 16. III. год 7·30 веч. „Гостинні виступи театру Раінгардта".

Неділя, 17. III. год. 3·30 поп. Гостинні виступи театру Райнгардта.

Неділя. 17. III. год. 7·30 веч. Гостинні виступи Райнгардта.

Театр Різнородностей.

Субота, 16. III. год. 7·30 веч. „Ревія Познського Західнього Союзу".

Неділя, 17. III. год. 3·30 поп. „Мій коханий дуринку".

Неділя, 17. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою".

Кіна.

АДРІЯ: „Графиня Парижа" з Елізен Янінгсом.

АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).

АТЛЯНТИК: „Сестра Марта шпіонує".

ВАНДА: „Остання царица".

ГРАЖИНА: „Молодий лис".

КАСІНО: „Мальована заслона" (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Ф. 13", ревія „Сто літ хай живе!"

КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь „Фаін і Фаня у країні забави".

МАРУСЕНЬКА: „Тайна експресу ч. 6", „Посажна одиначка".

МІРАЖ: „Тарзанове кохання".

МУЗА: „Острів скарбів" та Бастер Кітон.

ПАКС: „Історія св. Терези від Дитятка Ісус".

ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Галь).

ПАН: „Зводниця" та Льорель і Гарді.

РАЙ: „Дочка ген. Панкратова".

СВІТ: „Ніч чудес" (людська драма), вперше у Львові.

СОНЦЕ: „Клюб джентельменів" і ревія.

СТИЛЬОВЕ: „Скампольо" (Долі Гас), ревія: „Ґав але гаразд".

УТІХА: „Несамовита ніч" і ревія.

ХІМЕРА: „Дама з Мулен Руж".

Закордонне радіо.

Субота, 16. березня 1935.

Відень (506,8) 12·05 Концерт, 13·15 Концерт, 20·40 педіля у Відні. муз. обр., 22·20 Надунайські мельодії, **Братислава** (298,8) 17·15, 21·10 Слов. нар. пісні, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. муз., 15·15 Вінськ. орх., 17·05 Спів, 21·10 Концерт вок. октету, **Париж** (1648) 13·15 Легка музика, 21·00 „І андольо" оп. Лекока, **Атлєона** (531) 21·15, 22·00 13·40 Іранські пісні, **Любляна** (569,5) 21·15 Пісеньки, **Ковно** (1935) 17·20, 18·40 Спів, **Берлин** (356,7) 16·00 Концерт, 18·20 Данні кавалерські пісеньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 21·00 Вагнерівський концерт, **Мінхен** (535,4) 18·30 нар. пісні, **Будапешт** (550,5) 18·45 Два форт., 22·30 Спів, **Мілляно** (1088) 11·30 Легка музика, 17·05 Скр. рестал, **Рим** (420,8) 17·00 Концерт, 21·00 Опера.

Неділя, 17. березня 1935.

Відень (506,8) 12·05 Скандинавська музика, 16·00 Пісні різних народів (марс. альт), 17·00 Веселі оперетові мельодії (спів, музика), 22·10 Камер. музика, **Братислава** (298,8) 9·20 Рел. пісні, 22·35 Цит. музика, **Кошиці** (259,1) 15·00 Для Закарпаття (у прогр. діточий хор), **Прага** (470,2) 16·15, 19·05 Концерт, **Париж** (1648) 15·15, 21·00 Пісоньки, 16·00 Меч кол. мяча Франція — Німеччина, **Білгород** (437,3) 17·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 13·00 Вок.-муз. концерт, 20·00 Брамсові й Бетовенові твори, 21·00 „Іфігенія в Таврії" траг. Гетого, **Гайльсберг** (291) 20·30 Літ. твори Ґріга, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Бойові пісні, **Кельн** (455,9) 10·00 Камер. музика, **Мінхен** (405,4) 13·00 Муз. поранок (муз., спів), **Штутгарт** (522,6) 11·30 Форт. рестіталь, 20·00 „Еніо" оп. Гендля, **Будапешт** (550,5) 12·30, 21·30 Концерт, 15·30 Соньо на тарогато в супр. пит. орх., **Мілляно** (368,6) 17·00 Симф. концерт, 20·35 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 17·00 Опера, 20·45 „Адіо Джовінецца" оп. Пєтрія.

Львівське радіо.

Субота, 16. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Комунікати, 13·05 Сальон. квінтет, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дневник 13·00 Сальон. музика в гр. пл., 13·45 Польська морська торговля, 13·50 Експорт, 14·55 Біржа, 14·00 Легка муз. в гр. пл., 14·45 Легка музика (орх.), 15·30 Рецитації проза, 15·45 З кларнетом і гармонією по ріжних краях, 16·05 Форт. рестіталь, 16·30 Почт.-техн. скринька, 16·45 Військові пісоньки. 17·00 „Київець — бескидська столиця", 17·10 Найновіші гр. пл., 17·50 Перша весняна жаба, 18·00 Театр Уяви „Тайни народівського годинника", авд. для дітей, 18·30 Культ. і мист. життя. 18·35, 18·45 Свято й пісні Чвартаків, 18·55 Хвилинка Доніцетія з гр. пл., 19·15 Від чого залежить перемога Львова в боротьбі за своє післанництво, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Чвертьгодинна на плянці, 19·50 Актуальний фейл., 20·00, 21·05 Концерт із варш. філгармонії, 20·45 Веч. дневник, 10·55 Як працюємо, 21·00 Легка музика, 22·05 Рекл. концерт, 12·15 Літ. нарис „Життя починається по 40-их роках", 22·30 Львівська Люмінація, 23·00 Комунікати.

Неділя, 17. березня 1935.

9·00 Ран. авд., 10·00 Церк. муз. в гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сільна реруя, инст. життя 12·15 Польсько-румунська академія, 14·00 Здоровлю тебе гр. пл. плитою, 15·00 Чвертьгодина жінки-хліборобки, 15·15 Твори на фагот із гр. пл., 15·25 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Характеристичні твори з гр. пл., 15·45 Із хліборобських досвідів у СССР., 16·00 Концерт солістів (форт., вольончелі). 16·40 Фрагм. із „Життя Карла Вел" Аннгардта, 17·00 Легка музика, 17·35 Як довго жити звірят, (гутірка для ст. дітей), 17·50 Культура щоденого життя, 18·00 Музика спів (Городькевич, баритон), 18·45 Життя молоді, 19·05 Спів (Гендель, героїчний тенор), 19·45 Жид. емігранти хвалюють на польських кораблях, 20·00 Легка музика, 20·30 Еріяна, 20·45 Веч. дневник, 20·55 Як працюємо, 21·00 На веселій львівській хвилі, 21·30 Міжнар. боксерський мич у Познані, 21·50 Що читати, 22·00 Рекл. концерт, 22·20 Концерт творів Олесьського (муз., спів). 23·10 Сальон. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·23—5·28 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·00—25·30, австр. шілінги 99·00—100·00, чеські корони 21·50—21·90, рум. леви 32·00—35·00, ліри 44·00—45·00.

Золото: Долари 8·87—8·90, Франки фр. 33·90—34·30 Дукати 81·00—81·60, Корони 35·60—36·20, Рублі 45·00—46·00.

Срібло: К рони австр. 0·34, Рублі 1·35, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 15. березня п. р. кооперативам платив за:

		львівське	Львів.
1 кг. масла франко магазин		2·50	зол
1 л. молока		0·15	„
1 л. сметани		0·50	„
1 кг. вершків		2·30	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану здержана, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 15. березня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвірп птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл. за 1 кг.	1·00	зол.
Старі	„ „	0·80	„
Годовані качки	„ „	1·10	„
Годовані гуси	„ „	0·95	„
Індики	„ „	1·00	„
Індички	„ „	1·10	„
Пантарки	„ „	1·25	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Найнов шу, ілюстровану „НАУКА ПАСІЧНИЦЬКА" практичного, поступового по 1 зол.; за два прим ринки 1·50 зол.; а ленивим, полінуванам, гунцуванам по 50 сот. висилає (занотуйте адресу): Застінець, Львів. Косцюшківська 9. 1120

Річні Звичайні Загальні Збори Українського Товариства Допомоги Емігрантам з України у Львові відбудуться у неділю 31-го п. березня в год. 1-ій рано в малій салі Музичного Інституту ім. Лисенка при вул. Шашкевича 5. — Порядок нарад: 1) Відкриття Зборів і обрання Президії. 2) Відчитання протоколу попередніх Зборів. 3) Обрання почесних членів. 4) Звіт Управи й Ревізійн. Комісії за 1934 р. та уділення абсолюторії попередн. Управі. 5) Затвердження предм. плян бюджету на 1935 р. 6) Вибір нової Управи й Ревізійної Комісії. 7) Внески та запити. — Коли на год. 10-ту не зберетьсн відповідна кількість членів, Збори відбудуться в год. 11-ій при всякому числі присутніх 1124

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Продається дім у Львові найновіший комфорт. Інформації між 3—4, Гербуртів ч. 10. 1117 2—3

Інтеліґентна особа, старша, пошукує посади до уп авн дому у священика на селі. Зголошення до Адміністрації під „Солідна".

Українка, скінчена гімназистка, має дводітню практику провідниці „Дитячого Садку" і господарську школу, шукає заняття виховательки до дітей, або до управи дому. Зголошення прошу слати до Адміністрації „Діла" під Маруся". 1-3

Куплю оказійно польсько-українську машину до писання. Зголошення до Адміністрації під „Машина". 1122 1—2

Вільна добра посада для енергійної, працьовитої людини - організатора, котра направду почувала би в собі хист і добру волю утрутитувати Рідношкільну ідею в Копичинецькому повіті. Надсилайте письменні зголошення. Поручкатися на поруку українських установ, або відомих громадян. Подання полагоджені негативно залишаться без відповіді. Зворот документів за над сланим почтових марок. — Старшина Кружка Рідної Школи в Копичинцях. 1121

ОГОЛОШЕННЯ.

II. ОГОЛОШЕННЯ.

XXI. Звичайні Загальн. Збори

Акціонарів ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

Акційної Спілки у Львові

відбудуться в понеділок, дня 1. квітня 1935 р. в льокалі Банку у Львові при вул. Словацького 14. І. пов. год. 11-та передполудн.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Отворення і вибір Предсідника Загальних Зборів.
2. Звіт Надзірної Ради з діяльности й стану Банку за р. 1934., затвердження звіту, білянсу, як також рахунку страт і зисків за рік 1934 та уділення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді Банку.
3. Розділ зиску.
4. Вибір 4. членів Надзірної Ради на місце тих, що уступають.
5. Внесення згідно з §. 67. статуту.
6. Уладження оціночних норм для гіпотечних позичок забезпечуючих заставні листи.

До участи в Загальних Зборах є управнені ті акціонарі, що на підставі §. 60 статуту зложать в касі Банку найпізніше 7. днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені законом. Управненим до вступу на Збори будуть видані легітимації.

Акціонарі, що репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть напрямше до 14. днів перед Загальними Зборами згодосити додаткові справи до порядку нарад.

Львів, дня 22. лютня 1935 р.

Дирекція
Земельного Банку Гіпотечного
Акційної Спілки у Львові

1048

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 70 (13.968). Львів. нед'ля 17. березня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 25 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Франція за дальшим зброєнням.

ЗАЯВА ПРЕМ. ФЛЯНДЕНА.

ПАРИЖ, 16. 3. ПАТ. На пополудневім засіданні палати послів прем'єр Фляндєн склав таку заяву: Франція не може згодитись на зменшення своєї армії саме тепер, коли одностороннім рішенням німецького уряду, якого Франція і В. Британія не признали, німецька армія збільшила свою збройну силу до 480.000. Сюди слід ще зачислити напіввійськові організації. Франція може протиставити цій армії з початком 1936 р. тільки 278 тисяч вояків. Німеччина заявила, що підвищить свою армію до стану 600.000 вояків. Франція мусить збільшити стан своєї армії і тому прем. Фляндєн домагався, щоби парлямент прийняв закон про дворічну військову службу. Пригадав, що до оборони твердинь на кордонах Франції треба більшої кількости збройних сил, яких не дасть однорічна військова служба.

СОЦІЯЛІСТИ ПРОТИ ДВОРІЧНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.

У дискусії перший зголосився до слова провідник соціялістів пос. Блюм заявляючись проти дворічної військової служби. Блюм побоюється, що дворічна військова служба має на меті приготовитись до офензиви. Висловлює жаль, що французькі уряди дозволили дозброїтись Німеччині і своєчасно не довели до розброєння.

СТАН НІМЕЦЬКОЇ І ФРАНЦУСЬКОЇ АРМІЙ.

Голова військової комісії Фабрі подав теперішній стан армії Німеччини і Франції. Райхсвера начислює тепер 400.000 вояків, німецька поліція 200.000. Німецький промисл постійно збільшує своє виробництво. Летунство змілітаризовано за одним рішенням. Тому Німеччина відповідає за політику зброєнь.

Франція поза кольоніями має 350.000 вояків, з яких 100 тисяч переходить вишкіл. В Европі не тільки Франція мусить дбати про збільшення своєї безпеки. Большевики збільшили тепер свою армію зі 600.000 до 900.000 вояків. Їхній буджет на військові цілі перевищає 10 міліярдів рублів.

ТЕНДЕНЦІЙНІ ІНФОРМАЦІЇ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ АМБАСАДИ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Пті Парізієн" подав сенсаційну вістку на тему вчорашніх нарад військової комісії палати послів. Пос. Аршембо, який референтуючи військовий буджет подав цікаві подробиці про німецькі зброєння, признався, що свій звіт склав на основі інформацій большевицької амбасади. Ця вістка викликала велике враження у членів комісії.

ОФІЦІЙНИЙ НІМЕЦЬКИЙ КОМЕНТАР.

БЕРЛІН, 16. 3. ПАТ. Вчорашня промова прем. Фляндена викликала такі критичні завваги Німеччини. Офіційний комунікат німецького інформаційного бюра згадує з іронією про неточности, які вкрались до промови прем. Фляндена при його вичислюванні збройних сил Франції. Німецьке бюро додає: Коли французький напад виключений і зробиться тільки Німеччина, то прем. Фляндєн повинен був згадати про большевицькі війська крім інших льокарненських держав.

ПРОДОВЖИЛИ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ НА ДВА РОКИ.

Вчорашня дискусія у палаті послів закінчилась в год. 1.30 вночі. На засіданні промовляли кількома наворотами міністер війни Марен, прем. Фляндєн і мін. Ерйо. Далядіє заявив, що вважить реорганізацію армії ніж продовження часу військової служби. Проект уряду приняла палата послів 354 голосами проти 210 голосів.

Несподіванки для британських міністрів у Берліні.

ПАРИЖ, ПАТ. Лєондонський кореспондент часопису „Фігаро" завважив, що Німеччина запропонує британським міністрам підчас їхньої візити у Берліні такий плян до апробати: 1) Німецьке військове летунство складатиметься з 1.500 літаків;

2) Воєнна марінарка сягатиме 1/3 міцности британської фльоти;

3) Кількість сухопутньої армії відповідатиме кількости населення Німеччини. Одночасно ця армія матиме найновіший технічний вираз і буде перевищувати чисельно французьку армію.

Перед процесом 17 большевицьких шпигунів.

ПАРИЖ, ПАТ. Суддя скінчив слідство у справі шпигунської афери на користь СССР, яку поліція аліквідувала в 1931. р. Від цього часу поліція арештувала 82 послів, замішаних в аферу. Тепер перебуває у вязниці 17 осіб, які вели акцію під проводом американського громадянина Світа і його дружини. За кордон втікло 11 осіб. Розправа відбувається при замкнених дверях.

АТЕНТАТ НА КОРОЛЯ ГЕДЖАСУ.

ЛЬОНДОН, 16. 3. ПАТ. Райтер повідомляє, що вчора підчас мусулманського свята три атентатчики кинулись на короля Геджасу Ібн-Савда, коли він ішов до великого мечету. Королівська сторожа пострілала всіх трьох атентатчиків. Виявилось, що вони походили з Ємену.

ПОДРОБИЦІ НЕВДАЛОГО АТЕНТАТУ.

ПАРИЖ, 16. 3. ПАТ. З Мекки надійшли ще такі подробиці атентату на короля Геджасу. Коли король зі своїм сином еміром Савдом, наслідником престолу, обходив четвертий раз з процесією мечет трьох атентатчиків кинулись з книжалами на короля. Емір Савд вбив одного напасника, прибічники короля двох напасників. По атентаті король зі сином далі брав участь в обході довкола мечету. Ібн Савд від недавно війну з королем Ємену, звідкіля походили вбивники.

Нові податки на покриття недобору буджету.

ВАРШАВА, 16. 3. ПАТ. Вчора радила соймова скарбова комісія над податками і податковими залеглостями. По дискусії міністр скарбу Завадський говорив про фінансову податкову політику міністерства. Згадав, що недобір буджету можна буде покрити тільки новими податками. Нові податкові проекти дадуть дохід 21 міліонів зол. Скарбові уряди будуть відписувати зовсім податникам 10 прц. податкових залеглостей, коли заплатять податок за 1934-35. р. Опісля щороку будуть відписувати таким податникам по 10 прц. податкових залеглостей аж до суми 70 прц. тих залеглостей. Відтак комісія прийняла відповідні проекти законів.

Катастрофа корабля з бензиною.

АТЕНИ, 16. 3. ПАТ. Корабель зі 70 тонами бензини, не зважаючи на сигнали з осторогою, налїв у заборонений смузі недалеко Лосеналу в Саламіні на підводні міни і вилетів у повітря з цілою залогою.

Спеціяліст жіночих недуг і акушер
Д-р ВОЛОДИМИР
Станецький
ОРДИНУЄ
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. ХОРУЩИНИ ч. 12. II. пов.
(бічна Академічної). Телефон 89-89.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,
вул. Третого Мая ч. 15.
приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу

Сотик не завадить, а в біді порадить!
каже наша приповідка,
тому складайте свої ощадности
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Лікар Загального Шпиталю у Львові,
Др. Сергій Хиляк
повідомляє П. Т. Громадянство
що переноситься до Городка к. Львова
де обіймає ординацію по бл. п.
Д-рові Лисякові.

За співпрацю школи

й дому.

Кілька думок під увагу батькам і вчителям шкільної молоді.

Нинішня школа і програмою матеріялу методою навчання далеко відбігає від школи передвоєнного часу. Предмети, що колись були побічними, надобовязковими, чи тільки поручуваними, стали тепер обовязковими й особливої ваги. Методу механічного навчання і вичерпання підручника тепер заступила система лябораторійних дослідів, наукові відчити й реферати, читання виховної літератури і преси, організація наукових секцій і гуртків громадянської праці. Молоді полишено багато свободи і вона має нині багато нагод проявити свою індивідуальну зрілість та громадянську життєздатність.

З цього приводу нераз нині чуємо нарікання батьків. Кажуть: нинішня школа, хоч мучить дітей до полудня і займає пополудневими заняттями, вчить того, чого не треба, завдає багато матеріяльних видатків і коштів, ученики не вміють головних предметів, нема дисципліни, молодь ходить люзом, молодь розпущена. За нас було інакше. Школа добре натискала, учень учився і щось знав.

Та все це лиш позірний погляд. Не мають слушности батьки, ставлячи себе за приклад. За них був інший час, нині він інший і ще інший буде. Колись для дотеперішнього життя вистачив шкільний дипльом. Зате нині ми бачимо, як часто люди з гіршими дипльомами, а то й без дипльомів, займають важні посади, високі становища, а люди з найкращими дипльомами відсунені на бік. Людям з дипльомами здобувають посади люди без дипльомів. Чому так? Бо не йде за паперовий дипльом, але за життє-

ОСТАННІ НОВОСТИ
на плащі, костюми, сукні 727
вже надійшли до Ф-рми
Дім Моди
для П. Т. Урядників на 5 рат
Львів, Марійська пл. 4.

ву справність. І саме нинішня школа поставила собі за завдання навчити ученика цієї життевої справности, видобути з нього всі творчі здібности і спрямувати до самостійного життя. Можуть у будуччині прийти ще складніші життеві обставини, серед яких вдержаться справніші, міцніші; зате непорадні у житті, несправні в скрутному положенні як слабші впадуть, згинуть.

У нас ремісник, щоб відчинити власний варстат праці, мусить перейти означен. літа науки та здобути цілу низку дипльомів і патентів. Але може чоловік здобути високий напр. інжинірський дипльом і не вміти розробити цементу, щоб видержав поверхи. Зате американці справляються коротше. Ставлять чоловіка перед людей і відразу кажуть йому: „Покажи, що вмієш! Зробиш діло як слід, то й відчиняй варстат!"

Нинішня школа має не тільки навчити ученика предмету і видати на нього дипльом, але й має дати цьому ученикові зброю в руки, з якою він передерся би через тверде життя. А тою зброєю є гарт духа і тіла, життева відвага і сміливість, життева веселість та охота, справність, меткість, ініціятива, всебічна культура і самоосвітня праця. Учитель має тільки помагати і дораджувати ученикові у розвою його індивідуальних вартостей.

Тому нинішня школа звертає особливу увагу на руханку, всякого роду спорти і прогулки, щоб ученик осмілився до життя і загартував свої мязи. Бо що йому прийде з дипльому, коли сам буде хорий? Школа звертає увагу на ручні роботи, щоб ученик спробував ремесла і вмів у житті оцінити працю інших людей. Звертає увагу на хор і музику, як найважніші чинники культурної розривки і веселости. Влаштовує чайні вечорі для навчання товариськости, культурної форми і доброї поведінки. Закладає домашні читальні, кооперативи і щадниці, щоб ученик заправлявся завдалегідь до зорганізованої, громадянської роботи. Дає читати пресу для поглиблення знання й орієнтації у громадянському житті і соціяльних течіях. Наказує ученикові зложити промову, виголосити відчит або реферат, щоб він навчився говорити, своїм знанням поділитися з іншими, осмілився забирати голос, публично виступати й себе в потребі оборонати. Загалом нинішня школа — це наче маленька громада чи держава, де ученики самі собою правлять.

Школа дає ученикові більше, як родичі. Бо школа — це еманація громадянських змагань. А всеж таки родичі негодують на школу. Подекуди може навіть мають рацію. Бо всяка перелміна, новість та експерименти у початках потягають за собою ріжні недостачі, хиби і невдачі, що відємно можуть відбитися на самій молоді. Тоді коли є деяка вина по стороні школи, то мабуть ще більша по стороні родичів. Родичі, віддавши дитину до школи, не хочуть цікавитись нею. Мовляв, школа за дитину відповідає. А школа каже: „Ні! Ви, родичі, за дитину відповідаєте! Дитина більше перебуває дома, як у школі". Коли дитина зле веде себе на вулиці або публичних місцях, то в першу чергу родичі повинні звернути на неї увагу. Вони обовязані знати за свою дитину. Бож учитель не поліцай, щоб слідив за дитиною і карав.

Школа просить родичів дітей до співпраці. В тій цілі творить комітет батьків, клясові патронати, влаштовує конференції з родичами, дає відчити, реферати, запрошує їх на шкільні імпрези, учівські гри й забави, запрошує до шкільної читальні, тощо. Школа кличе до батьків: „Приходіть до нас, поможіть нам виховувати ваших дітей, розказуйте, радьте: Затіснім шкільне виховання з домашнім!"

На жаль, багато родичів, колиб не нота і патент, навіть на інформаційну конференцію не прийшлиб. І саме в цьому криється причина, що молодь кульгає. Дитина обертається довкола двох світів, себто школи і дому, які себе не розуміють, і шукає собі третьої фіртки — для самоволі. Тому треба би родичам більше зацікавитися школою, її працею, духом і змаганням. Треба приступити до співпраці у вихованні молодого покоління. Треба помогти матеріяльно і ще більше морально. Розвинім передовсім рідну школу, бо тільки вона може бути еманацією змагань українського громадянства! Допоможім нашій молоді здобувати не паперові дипльоми, патенти і векслі на майбутні гроші, але відразу дібратися до дзвінкої монети, якою є всебічна культура і життева справність!

О. Горицвіт.

ДЕШЕВІ БІЛІ ДНІ
з 40% знижкою цін уладжує
„Галицький Магазин Новин",
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15.

для приклади:	
Полотно 70 шир.	0·55
Полотно 80 шир.	0·60
Медаполям 80 шир.	0·85
Медаполям 90 шир.	1·—
Шифон 80 шир.	0·75
Шифон 90 шир.	0·90
Зефір сирий	0·55
Полотнина на сорочки	1·80
Полотнина І. шовкова	1·60
Перкалина кольорова	0·70
Димка на підштанні	0·65
Полотно простиралове	1·25
Простирала за штуку	2·—
Рожевий всим 9-ц шир.	1·05
Веба червона 90 шир.	2·20
Шифон постелевий 90 шир.	1·—
Шифон постелевий 160 шир.	1·65
Атлас постелевий 90 шир.	1·90
Атлас постел 150 шир.	2·35
Пошевки мереж.	2·—
Простир. ковдр. мережковані	4·70
Простир. ковдр. з коронкою	5·50
Обрусове біле	1·95
Обрусове кольорове	2·25
Обруси з френдзлями	2·50
Гарнітур 6 осіб	7·—
Серветки	0·30
Ручники вафлеві	0·25
Ручники Купелеві	0·50
Ручники дамастенські	0·90
Ручники кухонні	0·50
Стирки	0·35
Стирки корчин.	0·45
Хустинки	0·15
Хустинки мужеські	0·35
Капи шовкові	2·90
Сінники	3·25
Ковдри сатинові	8·50

УВАГА: Обслуга в українській мові. — З нагоди Різних днів продано всілякі бажаючі товари по цінах до 30 процент зниженк.
При закупні товарів від 5 зол. задурно відати до порядних цін.

Критиця нових податків зростає дальше.

На останньому засіданні сойму найшовся цілий ряд нових законопроектів уряду, в тім найбільше нових податків. Між предложеннями уряду є і проекти на уморення або розложення на рати дотеперішніх податкових залеглостей. І так дня 15. березня на порядку нарад скарбової комісії обговорювали ось такі нові податки: 10 проц. податок до стемплевих оплат і податків посередніх, як також 15 проц. додатку до податків безпосередніх враз зі спадковим і даровизн; збільшення крізового додатку від державного податку доходового; оподаткування товщів; шарварки; грунтовий податок: нова внутрішня позичка і т. д.

ЗБІЛЬШЕННЯ ПОСЕРЕДНІХ І БЕЗПОСЕРЕДНІХ ПОДАТКІВ.

На першій точці нарад скарбової комісії найшовся вище згаданий 10 проц. додаток від стемплевих оплат і посередніх податків, як також 15 проц. додатку до податків безпосередніх разом зі спадковим і від даровизн.

У дискусії над цим законопроектом забрав голос **пос. З. Пеленський:** Здавалося, що по цьогорічній буджетовій дискусії, в якій представники проурядової більшости, а також і урядові чинники висказувались, що вже прийшов час, коли треба заперестати накладати на населення нові податки, а головно по заяві генерального референта буджету пос. Медзінського на пленумі сойму, що його клюб противиться новому додаткові до грунтового податку, здавалось, що тим разом уряд вицофає всі свої законопроекти нових податків. Сталось цілком інакше. Новий закон передбачує затвердження дотеперішнього 10 проц. додатку від стемплевих оплат і безпосередніх податків, а також 15 проц. додатку від безпосередніх податків разом зі спадковим і від даровизн. Цей новий закон є черговим уповноваженням міністра побирати згадані податки. Не маю заміру перед комісією представляти сучасне положення взагалі, а зокрема села. Ми всі це прекрасно знаємо, що до села можна применити лише одно слово — нужда. І мимо того, що всі це знають, приходить уряд з предложенням нових додатків від податків. Вправді пан референт, як представник більшости спротивився, щоби до грунтового податку додано 15 проц. Має лишитись по старому, значить має бути 10 проц. Це дарунок Безпартійного Блюку 5 проц. для майбутніх виборців. Цим дарунком знищене село ніяк не запоможеться. Належало би знести взагалі грунтовий податок або звільнити його бодай тепер від цілковитого обтяження додатками. Панове маєте на кожний заклик пригарні слова про тяжке положення села, а діла показують цілком що інше. Тому уважаю за одиноко слушне в теперішній час перейти до порядку над цим законопроектом уряду.

ПІЛЬГИ В СПЛАТІ ПОДАТКОВИХ ЗАЛЕГЛОСТЕЙ.

У дискусії над тим законопроектом пос. З. **Пеленський** м. ін. сказав таке:

Проект закону, який тепер розглядаємо, є доповненням закону з 1932 р., коли то сойм уухвалив повновласти для міністра зменшувати, чи як розкладати на рати залеглі податки. Вже тоді мав я честь в імені Українського Клюбу звернути увагу, що цей законопроект не доведе до нічого, бо справу треба вирішити грунтовно, а в першу чергу для малих платників, себто селян і ремісників. Треба ці залеглости цілковито відписати, бо ті дрібні платники не платили лише тому, що в дійсности не могли. П. міністер у своїм слові сказав нам, що цей закон не поміг багато, а залеглости зросли непомірно і під теперішню хвилину виносять один мілїярд триста міліонів. І тому потрібні йому далекойдучі уповноваження, щоби вже раз залагодити ці податкові залеглости. П. референт каже, що треба розтяти гордійський вузол податкових залеглостей. І цим разом новий проект не принесе бажаних успіхів. Населення так зубожіло, що не є в силі заплатити нових податків, тимбільше, що ми їх знову ухвалюємо. Дрібний платник напевно не скористає з цих пільг. Використають їх лише великі земельні власники і фабриканти-капіталісти.

Ми нераз звертали увагу на урядові убезпечення від огню і вказували на його недоцільність. Цим разом п. міністер вимагає повновласти, щоби міг умарювати, згладно розкладати на рати залеглости від обезпечення. І цим разом скористає ніхто інший як капіталіст, бо з селянина стягнено через екзекутора вогневу премію, з якої він у випадку не може скористати, бо урядова асекурація не виплачує нераз і пів року погорільцям. Найвищий час скінчити з цим урядовим обезпеченням від огню і вернути до европейських звичаїв, себто добровільного обезпечення в товариствах, які це завдання сповняли знаменито і не потребували аж допомоги міністра в стягненні обезпеченевих премій.

При кожній нагоді ми звертали увагу, що вимір податків за високий і що населення з тих причин не може платити податків. Коли Український Клюб ставив внесення на відписання податкових залеглостей або при кожній нагоді жадав того, то тоді говорено нам з урядових лав, що це демагогія. Питаю панів, що це є тепер ці урядові предложення, як їх назвати? Наші внесення ставили ми перед кількома роками і колиб соймова більшість була приняла наші внесення, напевно не було би дійшло до таких велитенських сум податкових залеглостей. Уважаємо, що широким хліборобським масам можна прийти лише в той спосіб з допомогою, коли відпишеться їм залеглі податки і в той спосіб уможливиться їм платити біжучі податки. Все інше не доведе до цілі.

На тому закінчила комісія свої обради перед полуднем, дальші обради відбувались вечором і в суботу дня 16. ц. м.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Спеціяльна комісія ради міністрів під проводом прем. Мекдональда розглянула плян господарської відбудови і боротьби з безробіттям Льойда Джорджа. Премієр написав листа до Льойд Джорджа, щоби особисто виявнив плян відбудови.

— Премієр Мовінкель зголосив норвежському королеві димісію цілого кабінету. Новий уряд утворить провідник робітничої партії.

— Найвищий суд у Відні засудив на кару смерти Макса Вільда і Гільдегарду Гесль за перепачковування вибухових матеріялів з Німеччини. Це перший присуд смерти в Австрії на жінку.

— Американський летун Віалі Пост перелетів 9.044 миль за 7 годин з Льос Анджельос до Клівленду зі скорістю 445 км. на годину.

— Максима Горького вибрали до президії організації безбожників.

— В Гебвіллері (Ельзас) прийшло до сутички між зединеним фронтом соціялістів і комуністів та організацією Кроа де Фе. Було багато раненних, м. ін. бурмістр міста комуніст. До бійки довели комуністи, які старалися не допустити до зборів Кроа де Фе.

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіти".

Вибори в Чехословаччині у травні?

Чеські газети повідомляють, що вибори до нов. парляменту відбудуться по всій імовірності вже в другій половині травня н. р.

—o—

Перед зміною грецького уряду.

АТЕНИ, ПАТ. Міністри склали свої теки прем. Цалдарісові, щоби перевів реконструкцію уряду. Кружляють поголоски, що вибори до нового парляменту відбудуться найскорше за пів року.

На Криті уряд розвязав партію Венізельоса. Губернатор Криті приказав усунути з урядових будинків портрети Венізельоса.

—o—

Вибив послові око.

ПАРИЖ, 16. 3. ПАТ. Вчора дійшло на політичнім вічу в Етапль до кривавої бійки. Коли радикальний посол Ейбель виходив на трибуну, підбіг до нього власник крамниці Ґардон і вдарив його пястуком в око. Шкло розбитих окулярів тяжко зранило око і тому послові перевели операцію, так, що він утратив око. Пос. Ейбель відограває визначну ролю у радикальній партії. Ґардона арештувала поліція.

Ширіть наш часопис!

З української преси.

Непризнаний „геній".

Дмитро Паліїв може служити за приклад для всіх, як у наших важких часах не слід тратити гумору — і самому веселитись і собою людей розвеселяти. В останньому числі „Батьківщини" з 14. ц. м. він дає новий доказ своєї бадьорости і віри — віри не так може в український нарід та його життєву силу й здоровий самозберігаючий інстинкт, як у себе самого, як спасителя народу.

Бо згадана стаття під патетичним наголовком „Хіба сліпі не бачуть" складається з двох частин. У першій із них автор цитує листа анонімового „визначного члена одної з політичних партій", в якому в надзвичайно чорних красках описані відносини в місцевості того діяча (до речі: це дуже кепський доказ моральних вартостей і громадських кваліфікацій „визначного члена" якоїсь партії, коли він звертається до Дмитра Паліїва з покликом „розвалити ті дряхлі партійні будки"!!). Після ствердження що всьому винні політичні партії (та промовчавши, що львину частину відповідальности за політику провідної української партії виродову довгих літ несе саме він, Дмитро Паліїв, і що та відповідальність тяжить на ньому по нинішній день, бо й наслідки тої — доброї чи злої — політики сягають по нинішній день), — Дм. Паліїв бачить вихід із того загального „розвалу" у розвалі партій, який переведе він, недавній чільний член одної партії і нині фактичнийватажок другої партії. Жаліється при тому, що його заслуг при розвалюванні партій (як партійний чоловік) земляки не хотять признати й відповідно нагородити. Але маючи погідну вдачу, Д. Паліїв потішає себе:

„...Це не диво. Перегляньте історію світа, а побачите, що завжди нові ідеї, нові сили, що приходили на зміну старим — звалися „отаманією", „анархією", „безглуздям". Чи в нас може бути інакше? Ні! Бо старий загибаючий світ партійництва не є здібний сам себе заперечити. Бо тут грають головну роль не загально національні справи, але вузько-партійні й особисті..."

Свята правда: історія світа знає безліч прикладів, коли автори нових ідей і нових винаходів не находили у сучасників признання. У своїй скромності Дмитро Паліїв забуває лише додати, *що це були генії*, яких сучасні їм смертники пересічної міри не могли зрозуміти. На людську невдячність може лише нарікати і дух Сократа і Галілея, і князь Савойський зміг проявити свій військовий талант лише випадково, та й Вагнер став світовою славою аж після смерти і можна без стриму вичислювати *непризнаних геніїв*.

В одному каже Дмитро Паліїв правду: що його не розуміють. Ніяк ніхто не всилі второпати звичних та щораз нових „гоцків-кльоцків" того світа. Ніяк теж не можна зрозуміти, як людина, яка всіми способами старається збільшити ряди своєї партії, може вести кампанію проти партійництва і як саме така людина може висувати закид, що „вузько-партійними й особистими" інтересами кермуються старі партійно-політичні угрупування, які в історії народу мають записані цілі сторінки національно-політичного відродження, всієї громадської організації, культурного й господарського здвигу!

Не розуміють Паліїва — це правда. Але й геніїв він напевно теж не є і мабуть не треба аж будучих поколінь, щоби цю правду ствердили. Він похожий радше на того героя з гуморески Чехова, який зробив галабурду на те, щоби „стояти в газеті" і був страшенно гордий, що йому вдалася та штука. Навіть не Герострат, а такий маленький провінціональний амбітник, що має „розмах" вписувати себе до „історії світа"...

*

Коли мова про Дмитра Паліїва, то варта при нагоді навести досить цікаву характеристику „ідеольогії" „Батьківщини" (так і названо ту статтейку „Ідеольогія Батьківщини") у тижневику Вацлава Мейбовма „Нове Часи" з 19. ц. м. Читаємо там буквально:

„Пан Паліїв, якому стало ніяково у звязку з нашим становищем супроти його ідеольогії, що її висловлює „Батьківщина", те відгуками нашого голосу в українській пресі, завертає і дає своєму тоталізмові специфічну постать. Не наслідуємо нас, поляки — виясняє. Наслідуємо італійців, німців і т. д. І признаємо не тоталізм державам, лише тоталізм нації, а це велика різниця!

„Гаразд, але п. Паліїв свою „боротьбу з партійництвом" — українським веде, провалити її може тільки в рямцях польської держави, в якій живе і діє той український „фашист". Коли б Польща була дальше державою ліберальної соймократії, то „боротьба з партійництвом" п. Паліїва була би нісенітницею. Такою самою нісенітницею, як той „тоталізм" народу, бож там, де є тоталізм, там є політична система, правна норма, словом — держава. А що ми є в Польщі, а не на місяці, ожe тоталізм *тут* може бути тільки тоталізмом державно-польським".

Треба признати, що справді польська сторона інакше теорій п. Паліїва розуміти не може, а сторона українська їх взагалі не розуміє. Трудно — в „історії світа" було чимало випадків такого непорозуміння...

Болі в шлунку тиск у підчереві, обструкцію, гниль у кишках, гіркоту в устах, зле травлення, болі голови, обложений язик і бліду церу легко усунути часто вживаючи гірку воду **Franciszka - Józefa**, передовсім вечером перед спанням вжити її повну склянку. 1—1

Михайло Грушевський та його діяльність
на західно-українських землях.

Промова д-ра Зенона Кузелі на Жалібній Академії, уладженій Українським Науковим Інститутом у Берліні.

Коли сьогодні вся Україна хиляє з глибоким жалем голову перед тінями великого українця, що своєю визначною працею та невсипучою діяльністю завершив **духове** зединення всіх українських земель, а зокрема Наддніпрянщини й Наддністрянщини, що знайшло свій найкращий вислів у пропам'ятному акті **політичної** злуки східних і західних українських земель, то чи не ще більшою жалобою з приводу смерти Михайла Грушевського повинні вкритися західно-українські землі, для яких він присвятив 20 найкращих років свого всесторонього та багатозаслуженого життя. Два десятиліття передвоєнного підйому західно-українських земель з їх центром у Львові звязані нерозривно з іменем і працею великого покійника, що виходила далеко поза вузькі рамці наукового й культурного життя й відбилася непроминаючими слідами на всіх ділянках галицького національно-культурного розвитку, поглиблюючи й поширюючи його русло, оживляючи його новими ідеями, виповняючи його новим змістом і здобуваючи йому належне розуміння і признання між своїми.

Діяльність Грушевського в Галичині розпочалася в 1894-му році з його приходом в осени цього року на професора історії Східної Европи „з особливою увагою до історії України" на львівському університеті й дуже швидко прибрала загально-громадські форми. Проф. Грушевський відразу зачав читати на університеті курс української історії, починаючи від джерел до історії України, щоб як сам каже в передмові до першого тому своєї „Історії України-Руси", дати загальний образ нашого минулого, але не обмежився до звичайного викладання та ведення семінаря, як це робили інші, між іншим і деякі українські професори, а старався використати своє високе „наукове" становище для українських національно-громадських цілей, концентруючи свою наукову працю в громадській інституції, в „Науковому Товаристві ім. Шевченка", що, основане в 1873-му році в часах, коли, як казав Грушевський, „можливість української культури стояла під знаком запитання", саме перед приходом Грушевського перемінилося з кінцем 1892 року з літературного в чисто наукове. „Наукове Т-во ім. Шевченка", що зачало ставити щойно перші слабі кроки, не проявляючи зрештою відповідної життєвої енергії, набрало з приходом Грушевського відразу великого розмаху й розбудовувалося з кожним роком, особливо, коли Грушевський у 1897 році обняв провід Товариства й перевів у слідуючому році його грунтовну реорганізацію на зразок західно-европейських академій. В „Науковім Т-ві ім. Шевченка" утворено три наукові секції, фільольогічну, історично-фільософічну й математично-природописно-лікарську, а при них силу низку фахових комісій та підкомісій, археольогічну, археографічну, етнографічну, статистичну, юридичну, мовну,

Для молоді найліпша!
ЗМІЦНЮЄ МЯЗИ І НЕРВИ.

бібліографічну і т. д., що під проводом або за почином Грушевського розвинули живу науково-організаційну та видавничу діяльність. Ще перед тим, у 1895 році, перебрав Грушевський від Олександра Барвінського редакцію наукового органу Товариства — „Записок", якого вийшло впродовж 1892, 1893 і 1894 року ледви чотири невеличкі томи, перемінив його зараз на обемистий двомісячник і поставив його своїм трудом і знанням на високому рівні найкращих подібних європейських журналів. За час від 1897—1913 р. Грушевський зредагував і видав 112 томів (від 5—116) „Записок", обєднавши коло них усіх українських учених і багато чужинців. Грушевський помістив тут чимало власних праць, заміток, матеріялів та вложив велику силу тяжкої редакційної роботи в праці молодших наукових співробітників, яких особливо притягнув до співробітництва до найбільшої цінности „Записок", до сталого відділу рецензій та рефератів, що під зручною та вмілою рукою Грушевського незвичайно причинилися до наукової освіти молодої генерації.

Побіч „Записок" Грушевський покликав до життя цілі серії наукових видавництв, між іншим цінні „Збірки" історично-фільософічної й фільольогічної секції та окремі публікації поодиноких комісій. Для характеристики його великої організаційної та фактичної наукової праці вистарчить тільки перечислити найважніші публікації тодішнього „Наукового Товариства ім. Шевченка" і згадати, що під рукою покійника та при співучасти Франка, Гнатюка й Вол. Левицького появилося за той час до 500 цінних наукових томів, між іншим 16 томів „Збірника іст.-фільос. секції", де видруковано 7 великих томів його „Історії України-Руси", кільканацять томів „Історичної Бібліотеки", 7 томів „Джерел до історії України" (в тім 4 томи історичних матеріялів, зібраних Грушевським), 7 томів „Українського Архиву", 7 томів „Памяток української мови й письменства", 35 томів „Етнографічного Збірника" й 14 томів „Матеріялів до української етнольогії", що завдячують багато науковій ініціятиві Грушевського, до 20 томів „Збірника фільольогічної секції", 8 томів „Української Бібліотеки", понад 20 томів видань правничого змісту, 3 цінні томи „Студій з поля суспільних наук і статистики", а крім цього кільканацять томів інших фахових видань. Усі ці видання дістали високу оцінку в ученому світі й придбали „Науковому Товариству ім. Шевченка" славу й значіння Української Академії Наук, хоч цього титулу, не зважаючи на обіцянки австрійського уряду, не вдалося здобути.

Цю велику, надмірну працю, що переходила сили одиниці, зміг Грушевський при всій своїй надзвичайній працездатности, небувалій плідности та легкости концепцій виконати тільки завдяки своєму великому організаційному талантові приєднати для праці у Товаристві майже всіх тодішніх українських учених російської та австрійської України та виховати ціле нове покоління молодих учених, особливо істориків, так що „Наукове Т-во ім. Шевченка" стало перед війною, чверть століття, головним огнищем української науки на цілому просторі українських земель. Зі школи Грушевського вийшли між іншими такі визначні галицько-українські наукові сили, як Степан Томашівський, Мирон Кордуба, Іван Крипякевич, Іван Джиджора, Іван Кревецький, Омелян Терлецький, Василь Герасимчук, Микола Чубатий, що є сьогодня прикрасою української історіографії.

Велику організаційну силу й зручність проявив Грушевський в організації участи українських учених з Галичини й Буковини у київському та чернігівському археольогічних зїздах 1899 і 1902 р. Коли українців туди не допущено, Грушевський випустив усі українські реферати окремими томами, приблизно до 30 на кожний, в виданнях НТШевченка, показуючи тим, як сам пише, „слов'янському й західньоєвропейському світові нашу культурну дозрілість, наявність власної української науки та кадри національно настроєних робітників, готових відізватись на кожну актуальну наукову проблєму. Це тоді був факт незвичайної ваги та прийшов у відповідній хвилі". „Завдяки йому", як пише Грушевський у ювилейній статті „З нагоди 150-ої книги Записок" (Львів 1929), „в передреволюційнім смерку, саме перед революцією 1905 року українське питання, постулят національних прав українського народу узброївся таким серіозним аргументом як наявність української науки. Коли поява Шевченка, як влучно відізвався один достойник, сама собою рішила проблєму української літератури, Товариство його імени не дискусією, а фактом доказало теорему повноти української літератури, в мент, коли недержавні народи Росії звільнялися з обмежень, наложених царським режимом".

Загалом Грушевський умів давати ініціятиву й переводити ініційовані справи при допомозі зручно підібраних і звичайно відповідно підготованих співробітників. Сюди належить між іншим організація архівних та етнографічних розслідів і подорожей, на які Грушевський все находив потрібні фонди, подібно як і на наукові стипендії для молодих адептів науки, оскільки вони виявили відповідні способности.

З цією метою покликав він до життя академічний фонд і дав почин до заснування „Академічного Дому". Особливу увагу звертав Грушевський на наукові варстати праці, бо як практичний ученый знав добре, що без них (так само як і без „монети" на прожиток) неможлива наукова праця. Для цього розбудував бібліотеку, що скоро, дорогою обміну, дарунків і купна перейшла 100-000 т. українків, заснував наукову робітню, створив музей та купив для їх приміщення новий дім при вул. Чарнецького, вживаючи так у цьому як і в інших випадках вимію дістати гроші не тільки від австрійського уряду, але й від своїх багатших земляків. Коли ще згадаємо, що заходом Грушевського поставлено на належній висоті власну друкарню й переплетню та зорганізовано щойно наслід книгарську справу, то матимемо загальний образ тієї великої неоціненої праці покійника як голови НТШевченка і організатора наукової праці в Галичині.

Зенон Кузеля.

(Докінчення буде.)

Майже ЗАДУРНО решетки полотна 50 сот., панама 90 сот., всипи 1·10, крепон 70 сот., неба 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

З польської преси.

Перспективи українського терору.

Під повищим наголовком у „Бунті Молодих" з 5. ц. м. находимо статтю В. Пажимірського, автора численних статтей на українські теми у тому часописі, м. і. недавньої статті п. н. „Україна мусить бути вільною".

Автор вяже справу української терористичної акції тісно з відгуками, які викликали у світі останні великі терористичні акти, як убийство короля Олександра, Кірова та мін. Перацького. Покликуючись на відповідні заяви й постанови та на настрої у поодиноких краях, автор підкреслює факт, що з моментом підписання польсько-німецького пакту та останньої женевської дебати з приводу югославянської скарги на Угорщину, українська революційно-терористична організація втратила грунт у Німеччині й Чехословаччині, де досі могла діяти як із вигідного для себе запілля. Пригадуючи відносини між Польщею та Румунією і Польщею та Совітами, зокремаж специфічні відносини у Совітах і московсько-українську ворожнечу, автор стверджує, що український протипольський тероризм втратив усі свої дотеперішні „випадові брами". Стаття кінчається таким уступом:

„Для українського терору у Польщі добра кон'юнктура минулася і він повинен помалу щезати. Може будуть деякі спорадичні випадки для підкреслення, буцім то терористична акція може бути ведена у кожній ситуації, зрештою згідно з гаслом ОУН „чим гірше, тим ліпше", але це не може змінити доконаного факту, що корисна кон'юнктура для українського терору у Польщі вже минулася. І чим швидше зрозуміють це українські терористи, тим краще для них. Ніхто цим не жадає від українського громадянства виректися остаточної своєї цілі — самостійної української держави, що обхоплювалаб усі українські землі. Їх невелика частина, бо ледви 1/4 існує нині в границях Польщі і Польща не пересуджує, яке буде її становище до проблеми зєдиненої України. Однак треба тямити те, що тільки і в часі великих міжнародніх перемін повстають нові державні організми і що проблема української самостійности не є проблемою тільки польсько-українською. Новітня історія ще не поставила на черзі дня вдруге української справи і поки це не станеться, слід сьогодні може більше ніж колинебудь памятати, що будучи українцем — українець є одночасно польським громадянином".

У повищих, безперечно цікавих, міркуваннях, в яких українська проблема трактована поважно і гідно, як проблема великої міжнародньої ваги та в яких автор займає до українських визвольницьких ідеалів дуже пристойне становище, — бракує ще один уступ. А саме — про психольогічні передумови терору та всі інші обєктивні дані, не тільки міжнародньо-кон'юнктуральні. І про те, що й польська сторона може своєю внутрішньою політикою дечим причинитися до усунення українського тероризму — не тільки засобами адміністраційно-політичними, які — здається — показалися досі засобом не конче найкращим. І промовчав автор, якими саме шляхами повинна йти польська національна політика, щоби тих психольогічних передумов і обєктивних внутрішніх умовин не підсилювати

„Діло" проти... „УНДО".

Львівський дописувач „Курієра Варшавского" з 16. ц. м. подає таку сенсаційну вістку:

„Перестороґа. Тутешнє „Діло" перестерігає своїх земляків в Америці, щоб вони не складали грошей на УНДО, яке веде деструкційну роботу в Польщі і приносить шкоду тутешнім українцям".

Виринає питання: або це друкарський чортик і вина лише варшавського коректора, або доказ капітальної „зорієнтованости" в українських справах львівського кореспондента згаданого варшавського часопису. Перемішати ОУН з УНДО це все-таки подвиг незвичайний.

Плян господарської відбудови і боротьби з безробіттям.

Меморіял Льойда Джорджа до уряду

ЛЬОНДОН, 16. 3. ПАТ. Льойд Джордж скінчив свій плян господарської відбудови і боротьби з безробіттям. Його секретар передав меморіял британському урядові і прем. Макдональдові. Найближчого тижня кабінет розгляне плян Льойда Джорджа і покличе окремий підкомітет. Льойд Джордж запевняє в листі Макдональда, що зможе особисто дати вияснення премієрові у цій справі.

Тайний договір між СССР і Японією.

БЕРЛІН, 16. 3. ПАТ. Спеціяльний кореспондент видавництв Шерля повідомляє зі Шангаю, що в звязку з парафуванням большевицько-японської умови у справі продажі східно-китайської залізниці СССР і Японія підписали додатковий договір, який держать у тайні. Кажуть, що договір передбачує розброєння у прикордонній сибірсько-манджурській смузі. Крім того Японія зобовязалась в імені Манджу-Ко не підготовляти зріклася дальшої експансії до середущої Монголії. Японія Згаданий кореспондент запевняє, що цей договір є новим козирем мін. Гіроти в його політиці зайського блоку і звернений проти англо саської лицльоматичної гри, яка змагає викли ти позичку для Китаю.

Конференція Українбанків у Львові.

Дня 6. березня ц. р. відбулася в салі Української „Бесіди“ у Львові конференція представників Українбанків у справі заключування конверсійних договорів. У конференції взяло участь 68 представників.

Нараду відкрив голова Надвірної Ради Центробанку д-р Михайло Волошин і запросив до проводу пп. директорів: д-ра Костя Левицького і Остапа Луцького. Секретарювали пп. заст. директора Маркіян Кисілевський зі Львова і директор Бехметюк із Делятина.

Докладний реферат про заключування конверсійних договорів з поясненнями законів і відносних інструкцій виголосив п. директор Центробанку *Омелян Саєвич*. По рефераті приступлено до дискусії, в якій промовляли і ставили запити: дир. Жук з Нового Почаєва, д-р Дудикевич з Бібрки, директор д-р Кривуцький зі Львова, дир. Ґораль із Борщева, дир. д-р. Блавікевич із Дрогобича, дир. Пашкевич із Коломиї, адвокат Петрушевич зі Львова, дир. Вишневський зі Станиславова, дир. Богачевський із Рави Руської, дир. Гасюк із Жовкви, д-р Пеленський з Комарна, дир. Лилик з Надвірної, дир. Концюх із Бережан, д-р Лисий з Тернополя, дир. Іщицький зі Львова, дир. Козак з Теребовлі, дир. Сеник з Городенки, дир. Кметь із Тернополя, дир. Бойдала з Мостиськ, дир. Харамбура з Яворова, дир. Луцький зі Львова і дир. Кохан із Сокаля.

На ставлені запити давали вияснення: референт дир. Ом. Саєвич, дир. д-р Кривуцький, д-р Кость Левицький і дир. Остап Луцький. Дальші пояснення й інструкції, що будуть потрібні, має видати Центробанк у своїх звідомленнях.

Побажання, висказане учасниками конференції, щоби всі конверсійні договори предкладати Акцептаційному Банкові тільки через Центробанк як безпосередню установу, — не може бути переведене з тих причин, що вже деякі наші Українбанки як „Дністер“ у Львові, Українбанк у Тернополі й інші вводнали для себе безпосередність, щоби вносити конверсійні договори від себе до Акцептаційного Банку і виєднувати для себе акцептаційні кредити, та ці догідности вказують на більшу справність і користь для нашої кредитової кооперації, як усі Українбанки, що мають до цього приписані вимоги негайно виєднають для себе право безпосередности в Акцептаційнім Банку. За цим є також наш Ревізійний Союз Українських Кооператив, який такі прохання опініює з доручення Акцептаційного Банку.

З дальших побажань вирішено що справа книжкового контування конверсійних позичок, зокрема дочислених до довжного капіталу відсотків, має бути пояснена Центробанком у порозумінні з Ревізійним Союзом.

Далі, Українбанки мають обовязок поучити низові кредитові кооперативи про заключування конверсійних договорів.

Вкінці, має бути скликана *пресова анкета* у Львові для поінформування нашої преси про обовязки рільничого населення до сплачування рільничих довгів, обнятих конверсійними договорами, як також іншими добровільними договорами.

Манджурські консулі в С. С. С. Р.

ДАЙРЕН, 16. з. ПАТ. Манджурський „Дейлі Нюз“ повідомляє, про успішні переговори між СССР і Манджу-Ко у переговори між СССР і Манджу-Ко у Манджу-Ко у Благовіщенську, Читі і Владивостоку. Уряд СССР признає екстериторіяльність тим станицям, хоч ще не признав Маджу-Ко де юре.

Приємна та цікава лєктура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла“ Ринок 10.

Дієта і недуги переміни матерії.

ПІД УВАГУ РЕВМАТИКАМ І АРТРЕТИКАМ!

В ревматизмі, артретизмі і подагрі, незвичайно важна є справа перестерігати відповідну дієту та зберігати гігієнічний спосіб життя. Гаслом тих, що терплять повинно бути: „Оминати надміру соли і мясних страв“. Бо загально відомо, що злий добір поживи і невластивий спосіб життя, погіршують стан здоровля хорих, сприяючи розвоєві недуги. Щоби їх побороти не вистарчає тільки перестерігати, хочаб найсуворішої дієти; до помочі треба взяти й лік. Таблетки Тогаль вживаємо при ревматизмі, артретизмі і подагрі. Вони втихомирюють болі і приносять полекшу в цих терпіннях. Тогаль вживати у давці 2 таблетки 3 рази денно. Також при грипі, простуді, нервових болях і болях глови вживаємо таблетки Тогаль.

Де не вільно відбувати кооперативних анкет.

Нижче наводимо розпорядок городенського старости, який наглядно вказує, в яких обставинах приходиться нам працювати навіть на економічному полі в Городенщині, відколи старостом став п. Скшинський. П. староста знає одно слово: „заборонене спокою“ і це слово — непереможна тема для всякого прояву культурно-освітнього життя в повіті. Замітає те, що напр. в деяких селах „заборонене“ не грозить і там мовли анкети відбуватись без найменших перепон. Ще цікавіше, що напр. у Тишківцях анкета могла бути в чит. ч. 1., а в чит. ч. 2. вже загрожувала публичному спокоєві. І ще одно. Під анкети призначено в дозволі староства читальняні домівки. В Семківцях саме номер тоді чоловік у хаті, де міститься читальня. Комендант місц. посторунку п. Троєк не згодився, щоб анкету відбути в іншому місці, бо на це, мовляв, треба окремого дозволу.

З анкетами їздив представник кооп. фабрики паперів „Калина“ у Тернополі та фабрики мила „ЦС“, якого завданням було пропагувати рідний промисл. З наведеного видно, що ця акція не зовсім подобається. Ось той розпорядок:

Starosta powiatowy
horodeński.

Horodenka, dnia 27. lutego 1935

Do Powiatowego Sojuzu Kooperatyw na ręce Pana Iwana Semkowa w Horodence.

Na zgłoszenie z dnia 25. lutego 1935, zawiadamiam, że na zasadzie art. 9. ustawy o zgromadzeniach z dnia 11. marca 1932 r. Dz. U. R. P № 48 poz. 450 zakazuję odbycia zgromadzeń t. zw. ankiet kooperatywnych, w **Żukowie, Łuce,**

Ковий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80

(з пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надіслав належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла“. — Львів, Ринок ч. 10.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ 35

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Староста Ґалецький був у журбі, бо не міг винайти проти мене кандидата. Вкінці згодився на це начальник повітового суду в Журавні, Кароль Абанкур, характером зовсім подібний до Дідушицького, готовий на всі способи, зовзятий шовініст. За ним розпочалася в Жидачівщині кольосальна агітація, а що про нього нічого доброго не можна було сказати, то агітували, видумуючи ріжнородні клевети на мене.

Староста Ґалецький, той сам, що в зимі ще пив моє здоровля як жидачівського посла, що на вечерницях Шевченка в Жидачеві, на яких я промовляв і де співала Сальомея Крушельничька як своячка нотаря Савчинського, належав до вечеркового комітету і носив жовто-блакитну кокарду, тепер агітував завзято проти мене, викрикуючи: Oleśnicki nie może być wybrany posłem, bo jeździł do Pragi i tam połączył się z Czechami, którzy zrobili bunt przeciw Najjaśniejszemu Panu. А рівночасно в Коханині, голосним польським відпустовім місті, до якого стягався на сором наш нарід і їздилися наші священики, кричали польські ксьондзи з проповідниці: Oleśnicki szatan, ateista, nihilista!

Та завзята агітація проти мене розпочалася щойно на тиждень перед виборами. Передтим була загальна гадка між усіми, також серед поляків та урядовців, що я буду вибраний. Щойно на який місяць перед виборами покликаний був Ґалецький до Баденього і вернувшись, заявив Савчинському й іншим русинам у Жидачеві, з якими жив, що мої виглади стоять зле, що Бадені заявив, що конче треба, щоб я до нього поїхав і з ним поговорив, інакше мусітиме всіми засобами мене поборювати. Мої жидачівські прихильники напирали на мене, щоб я таки доконче поїхав до Баденія, та я заявив рішуче, що під ніякою умовинною того не зроблю і тоді Ґалецький сказав, що ані я, ані Давидяк перейти не можемо.

Та проте повалення мене здавалося неможливе. Ввесь повіт був за мною; на зборах у Жидачеві, в Журавні і в Миколаєві ухвалено одноголосно мою кандидатуру, а вислідні правиборів не були зовсім злі. Правда, ті три містечка дали виборців нам противних, переважно жидів, одначе вибори по селах вийшли для мене загально добре. Були і там зловживання, одначе менші, як у Стрийщині, і була загальна опінія, що Давидяк праздоподібно впаде, а я таки вийду напевно. Я й сам був тої думки, особливо, коли на зборах, які відбулися чотири дні перед вибором у Заболотівцях під Жидачевом, зібралася більша частина виборців і всі при влаштованім пробнім голосуванні віддали голоси на мене; там кожний з них дав руку і слово чести в присутности цілого збору, що додержить слова. Отже я мав більшість таку певну, як собі це лиш можна представити.

В 15 літ після цих виборів говорив я про них з Баденім, який тоді не був уже ніякою величиною і сидів зі мною в соймі. Він признав мені отверто, що дав приказ Ґалецькому мене тоді повалити, одначе зробив це на горячу просьбу Барвінського, що представив мене перед ним страшним чоловіком, який, увійшовши до сойму, розбив би був напевно заключену Барвінським з Баденієм угоду і пописував би цілу політику нової ери. Я знав, що Барвінський був противний моєму виборові, та все таки не вірив і не вірю, щоби він міг був так далеко посунутися. Автім знаю Баденія як великого брехуна, тому тяжко мені повірити, щоб те, що він на своє оправдання говорив, було правдою.

(Далі буде).

Ї. Л. О. неділя 17. березня 1935

ійські Театри у Львові, в неділю 17. березня.
Великий Театр
Нині 3·30 попол. і 7·30 веч.
виступи асів віденської кінематографії
з Theater in der Josefstadt під упр. Макса Райнгардта.

в Театрі Різнородностей
3·30 **„Мій коханий дурнику"** комедія,
жінок ведуть борольбу за мущину
7·30 Міх несподіванок і гумору
„Пять перед дванацятою"

Niezwiskach, Podwerbcach, Piotrowie, Żydaczowie і **Tyszkowcach,** ponieważ odbycie tych zebrań w wymienionych gminach zagrażałoby spokojowi i porządkowi publicznemu.

Odnośnie do ankiet w innych zgłoszonych miejscowościach ostrzegam, że mają być zaniechane wszelkie przemówienia, mające cechy polityczne, jakkolwiek pozornie nawiązane do spraw organizacji gospodarczych, jak to miało miejsce na poprzednich ankietach.

Niestosowanie się pociągnie za sobą rozwiązanie zebrania, a ponadto skutki karne w stosunku do zwołujących i przewodniczących zebrania.

Od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Pana Wojewody w Stanisławowie za mojem pośrednictwem w ciągu dni 14 od dnia następującego po doręczeniu.

Za Starostę powiatowego:
Baranowski wr.

—o—

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 49-100

— **ВШ. Клієнтам фірми О. Онисько** — при вул. Галицька 20, — подається до вед. відома, що склад порцеляни і скла по найдешевших конкуренційних цінах під фірмою „Кераміка", Руська 18 — є під управою О. Ониська і поручається ВШ. Громадянству. Просимо памятати: вул. Руська 18, напроти входу до Усп. Церкви! 1053 8—10

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 2-15

— **Вечір пісень та оперових арій співачки Іванни Синецької-Іваницької.** В програму того вечора, що відбудеться в неділю 17. III. в год. 20-тій в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка входять: по раз перший виконувані або мало відомі у нас твори, а то пісні виключно українських композиторів: Лисенка, Степового, Косенка, Людкевича та Н. Нижанковського та оперові арії Бетовена, Россінія, Вердія, Пучіні та Дебісі. Фортепіановий супровід обняв д-р Н. Нижанковський. Вступ вільний за програмкою в ціні 1.50 зол. 1126 2-2

— **В обіймах смерти.** Сторож Н. запримітив учора над ранком замерзлого безробітного, майже без ознак життя. В будці, коли його натерли, дали йому теплої кави „Пражінь" і він хутко очуняв. Лікар ствердив, що в тім випадку врятувала йому життя лише кава „Пражінь", яка має багато високовартісних відживчих складників. 442

— **Хто перший** відвідає український магазин взуття **„Такт",** Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — даю 2% на Рідну Школу. 1132 1-13

— **1/2 л. молока (МС),** 2 дкг. масла (МС), 5 дкг. цукру і 1 будинь „Аброза" дадуть вам смачну і поживну лакомінку, коли посвятите 3 хвилини часу на її приладження. 1091

— **Затроїлося 100 осіб.** З провінції наспіли вісті, що десь затроїлося смертельно 100 осіб. Це здебільша діти, які купили цукорки, що їх виробляли потайки якісь невідомі люди. В цукорках була червона отрутна фарба, але в такій скількости, що всі, хто лиш тільки зїв кілька цукорків, діставав сильні шлункові болі і його мусіли відвести до лічниці. Лікар, що оглянув хорих, поручив їм їсти тільки цукорки „Фортуни Нової", що є незрівнані якістю і до яких можна мати певне довіря. 1130

— **Велика вистава стрілецьких памяток,** яку перевезено зі Львова до Станиславова та приміщено в просторих 6 салях колишньої кавярні „Асторія" при вул. Собіського, проходить з великим успіхом Як довідуємося, в перших десяти днях відвідало її понад 2500 людей. Виставу, що мала тревати три тижні, на загальне бажання громадянства продовжується до 31. березня ц. р. Станиславівщина має тим чином змогу відвідати цю одиноку виставу, вдивляти ся в недавню історію, розписану на образах, малюнках, документах та одностроях. На місцях повинні знайтися ініціятори, що свідомі великого виховного значіння вистави подбають про зорганізовання прогульок. Вступ для збірних прогульок по 20 сот. від особи. Для збірних прогульок дають пояснення дижурні вистави.

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юлія Глушевська, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Як Суспільна Обезпечальня сповняє свої обовязки?** 20. грудня м. р. упало дерево на Михайла Самця з Вербин пов. Яворів, який працював постійно в лісі дідича Едварда Вайсмана-Завідовського при зрубі дерев в Куриниках і зломило йому ногу. 5. січня ц. р. відвезено його до шпиталя Суспільної Обезпечальні у Львові, де 10. січня ц. р. після операції Михайло Самець помер. По названому покійному лишилася жінка і двоє маленьких дітей, які жиють в крайній нужді. Їм належиться одноразова запомога і рента. За виплачення цієї запомоги і ренти звернулася вдова до Суспільної Обезпечальні. Насамперед казали їй принести метрику шлюбу. Коли вона доставила метрику шлюбу, казали їй постаратися метрику смерти її мужа. Вдова звернулася за такою метрикою письменно до управи шпиталя Суспільної Обезпечальні у Львові, однак шпиталь нічого їй не відповів. За місяць урговано цю справу безпосередно в шпиталі. Зряд шпиталя вислав петентку до похоронного заведення „Конкордія". Похоронне заведення „Конкордія" знову звернуло її до гр. кат. парох. уряду при церкві св. Петра і Павла на Личакові. Гр. кат. пар. уряд відповів, що справді Суспільна Обезпечальня звертолася за метрикою смерти, але гр. кат. пар. уряд цього зробити не може, бо бл. п. Михайла Самця ані не ховонив, ані не має карти смерти, яку самозрозумілою може обовязково видати лише лікар Суспільної Обезпечальні. Так минуло більше як два місяці, а справа ще не полагоджена, хоча Суспільна Обезпечальня стягає вкладки щомісяця і то безоглядно з великими екзекуційними коштами. Тимчасом вдова і сироти примирають з голоду.

— **„Церква і Нарід".** Під таким наголовком вийде у Кремянці вже в найближчих днях двотижневик, орган волинської духовної консисторії. Цей двотижневик редагуватимуть проф. Іван Власовський, проф. Михайло Кобрин і п. Котович.

— **Оголошування присудів у цивільних справах.** Міністер справедливости видав обіжник щодо оголошування присудів у цивільних справах. Обіжник зазначує, що в деяких судах після замкнення розправи в цивільній справі суддя не видає присуду ані не оголошує відложення присуду на неозначений речинець, але приступає до розглядання дальшої справи. Такий спосіб суперечний з приписами цивільної процедури. Якщо суддя не видає присуду безпосередно після розправи, повинен оголосити її замкнення, подаючи речинець, коли буде оголошений присуд. Це обовязує навіть тоді, коли оголошення присуду відкладається тільки до ніпця засідання.

— **Обнижка цін газу й електрики.** Львівський магістрат обнизив ціни газу за 1 куб. метер із 36 сотиків на 33. При зужитті більшої скількости газу знижка сягає до 30 с. Обнижено також оплати за вживання газометрів до купелевих печей з 2.20 на 2 зол. Крім того обнижено ціни електрики.

— **Адвокатські вивіски.** У зв'язку з рішенням головної адвокатської ради, що забороняє адвокатам реклямуватися, прийнято постанову, що адвокати можуть давати поза таблицями на входових дверях тільки одну вивіску від улиці. Спеціальні приписи означують максимальні розміри вивісок. Яскраві написи на адвокатських вивісках заборонені.

— **Львівська хроніка.** Арештували Лейбу Баранка з Радехова, який вкрав Лесятині Мерановій 350 зол. — Друкареві Н. Тинькову (Дорога Вулецька 10) жінка розбила залізною штабою голову.

— **Краєва хроніка.** В Устю Єпископському (Заліщиччина) відкрили підземну печеру. — Станіславівський суд засудив на 4 місяці арешту Василя Боднара з Красної пов. Надвірна за те, що при помочі вязня, який обслуговав городський суд в Делятині, видобув свої акти зі суду і знищив. — В Станиславові засуджено кишенькового злодія Авр. Шляйхера на пів року вязниці за крадіж 30 сотиків на шкоду одного селянина на торговиці. — У Карльдорфі (Стрийщина) повісився з причини нервового розстрою на вербі кольоніст Мікш Франц. — У Зеленій (Дрогобиччина) згорів живцем 2-літній синок Козюжа. — Станиславівський суд увільнив гр. Ів. Дуніна-Борковського, засудженого адміністраційно за неправний вируб ліса на 500 зол. кари та конфіскату вирубаного дерева вартости 4.000 зол. — У Делятинщині лютує грипа. В деяких клясах перервали шкільну науку. Були смертні випадки. — Поліція арештувала Евг. Заставного, з Буська, який вбив свого шурина Самборського, управителя Стшелецького Звйонзку. — У Дрогобичі перевернулося в рів магістратське авто. Секретар магістрату Войтович зломив собі ногу, три інші пасажири потовклися. — В Станиславові засуджено Петра Дигу на 7 літ вязниці за вбивство кавярняної танцерки Гізелі Річель. — Золочівський окружний суд засудив на 15 літ вязниці Мих. Крохмаля за вбивство Ебера Фукса з Бродів.

— **За заяця вбив людину.** Мешканець села Морине біля Семятич, Антін Божим, хотячи мати заяця на хрестини, взяв рушницю, пішов на своє поле, щоби застрілити заяця. Побачив його посторунковий Войтковський з Дрогичиніа і крикнув „стій", хотячи переконатися, хто полює. Однак Божим, не маючи дозволу на зброю, почав утікати. Тоді поліцай стрілив до нього і вбив на місці. Покищо його не арештовано, як повідомляє варшавська преса.

— **Кріавава війна між маріявітами.** До Радзимінка пов. Плоцк прийшло недавно кільканадцять приклонників маріявітського „архибіскупа" під проводом своєї „капланки" і хотіли освятувати місцевий костел. Заставши брами і двері позамкнені, розпочали атаку. Костельну браму виломили і вирвали з муру. До завзятої боротьби прийшло при здобуванні плебанії. В неділю фельдманівці зібрали більші сили і почали викидати противників. Счинилася бійка в костелі, опісля на плебанії. Пішли в рух ножі, кольки, залізні штаби. Заворушення мусіла ліквідувати аж поліція. Одначе війна тревае дальше, ніодна сторона не хоче уступити і заноситься на грізніші заворушення.

— **Буковинська хроніка.** На Вересчанці почала знову западатися земля. Одному господареві запалося поле на 25 метрів, творячи глибоку яму. Причиною западання є вода, що підмулює від довшого часу терен. — В Рарнчу парубок Іван Житарюк застрілив 20-літню дівчину Веронію Гумєнюк за те, що не хотіла з ним танцювати. В ночі вибив шибу і стрілив двічи до сплячої дівчини. Опісля втік у ліс. — З помсти за дівчину два парубки порубали сокирами Івана Пугальського, якого в безнадійному стані відвезено до шпиталю.

— **Міжнародній шаховий турнір** у Москві скінчився після 17 днів гри. Перші два місця зайняли спільно Ботвінік (Совіти) і Фльор (Чехословаччина), опісля йдуть Ляскер, Капаблянка, Левенфіш і т. д.

— **Замість золотих рублів паперові.** Гірко розчарувався російський емігрант Григорій Ісаков колишній промисловець під Київом. Підчас революції він закопав у землю на території своєї фабрики металеву скриньку з грішми й дорогоцінностями. Тепер, коли совітський уряд оголосив, що ділиться з емігрантами їх скарбами, Ісаков поїхав разом зі своїм адвокатом під Київ, де закопав свій скарб. Справді найдено в прияві його адвоката й совітської влади ту скриньку. В ній був один мільйон рублів, але не золотом, а в паперових рублях з царських часів. Ці гроші не мають тепер ніякої вартости. Ісаков забув, що він закопав не золото, а паперові гроші. В іншій скрині найдено кілька незначних дорогоцінностей. Обрахували йому за все те його проценти. Стало на подорож до Киева і назад та на заплату адвокатові. Йому самому лишилося кілька тисяч золотих замість мільонів, про які йому мріялося. З розчарування він захорів. Буде і дальше торгувати, як і досі, в крамниці в провінціональнім польськім місті.

— **Шмелінг мусить боротися з Карнерою.** Менаджер мистця світа Макса Бера сказав, що

Дешеві білі дні
з 40% зниженою ціною уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

коли Шмелінг хоче боротися за мистецький титул, то насамперед мусить ставити до боротьби з італійцем Карнерою. Щойно переможець цієї стрічі може в червні стрінутися з Бером у боротьбі за титул.

— **Кривавe стягання податків.** В громаді Чертижні на Словаччині підчас стягання податків від селян прийшло до кривавої сутички з жандармами. Коли жандарми пробували розігнати селян, вони почали кидати на них камінням а навіть стріляти. Жандарми вжили пальної зброї. Заворушення скінчилися трупами, при чому багато було ранених. Пятьох жандармів тяжко ранено, жертв по стороні селян офіційне звідомлення не подає.

— **Над берегами Місурі.** З Америки приходять вістки, що доплави ріки Місурі виступили з берегів і заляли величезні простори. Південна частина стейту Місурі і північні сторони стейту Арканзас находяться під водою. Найбільше потерпіло місто Джексон з околицею, де 15 тисяч людей втратило дах над головою. Якщо Місісілі перерве охоронні тами, настане велика катастрофа.

— **Жовта ріка виливає.** Із Шангаю повідомляють, що Жовта ріка, найгрізніша з азійських рік, звана в Китаю Гоанго, виступає з берегів і загрожує своїми водами три китайські провінції. Вже тепер ставуло під водою 900 кв. миль. Наслідком повені 900 тисяч мешканців опинилися в критичному положенні. Тама, що держить давне русло Жовтої ріки, не видержує напору від. На випадок перерваня цієї тами, повінь досягне до Тієн-Шіну. Поверх 70.000 осіб працює над її удержанням. Тому що вода сильно піднеслася, вже тепер 440 сіл знайшлося серед хвиль. 148.000 людей потрібує негайної допомоги. Люди живляться корою з дерев. Голод приймає жахливі розміри.

Реформаційні пігулки ЧЕРНЕЦЬ з маркою (Zakonnik).
регулюють шлунок, хоронять від терпінь печінки, надмірної опасистости. паморок, лагодить гемороїди і при нахилі до обструкції є лагідним прочищуючим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 3 г/69 49—?

— **Різні вістки.** На маневрах египетської армії між Суезом і Каїром уперше в історії приготовили бій між звичайною кавалерією і кавалерією механічною. — Берлінська поліція заарештувала за один день у потайних клюбах три 100 осіб. — Цього року на Святу Неділю в Еспанії після 5-літньої перерви знову відбудуться славні релігійні процесії на які звіджаються до Севілі, Кордови та інших міст туристи з усього світа. — У Ніцці знайшли скарб складений із 100 срібних монет з доби Людовиків XV і XVI. — 540 соціялістів, що сидять у віденських вязницях, почали голодівку, домагаючись прав політичних вязнів. — В Японії виходить тепер 100 денників, 550 тижневиків і 6700 ілюстрованих журналів, що виходять що десять днів; деякі часописи доходять до півтора мільона примірників. — У Генуї спустили на воду новий 7000-тонновий кружляк, один із пропонованої серії 12 нових кораблів. — В місцевости Педуматті біля Мадрасу падав кривавий дощ з безхмарного неба. — Румунське міністерство хліборобства роздало поверх 50 тисяч овочевих щеп між селян. — В Софії перевернувся на вулиці трамвай, при чому багато осіб потовклося.

— **Етика і націоналізм.** Заходом Центр. Жін. Кружка У. К. С. у вівторок 19. ц. м. в домівці Марійського Тов. Жань (у Львові, вул. Руська ч. 10) виголосить інж. І. Кузьмовна дискусійний реферат на тему: „Етика і націоналізм" (націоналізму фашизму й гітлеризму). Початок в год. 5 годині. Членкиня учительки членів і гостей лобажана.

— **Друкарський чортик.** У 69 ч. „Діла" зі суботи 16. ц. м. закрався у репортаж Е. Гена Лазора „На порозі Лежківщини" друкарський чортик і у відступі „Трохи цифр" несамовито побільшив міста у Ліщині. Має бути: „На терені повіту є **2** більші міста..." а не як виручковано „26 більших міст".

— **ЗАПЕРТЯ.** Лікарі спеціялісти неруг органів травлення поручають природну гірку воду **FRANCISZKA-JÓZEFA** як засіб для домашнього лікування.

— **Тепер шн й час** великого посту спомічник неодній господині немалий клопіт. Передовсім у пістні дні невідомо які страви подавати, щоби не лише були смачні, але передовсім поживні. У тім поможуть Вам різнородні готові зупи Кноора, які можна дістати в кожній харчевій крамниці. Тому, що зупи Кноора легко приладити, є їх багатий вибір та вони пожівні, мають неодний тепіх серед щілоких сил.

З дороги життя.

Невиголошена промова.

Після вчорашнього бенефісу Сороки гадав я буде бенкет. Кіш, який він дістав із ковбасами та горілками, міг вистачити на бенефісанта та кількох бенефісових промовців. Тимчасом бенкету не було. Бенефісант мабуть рішив, що краще кіш занести просто до хати. І моя промова, яку я приготовив собі, пропала. А була вона інтеліґентна і повна надхнення, як самі можете переконатись.

„Отже. Вповн. Пані, Панове, прихильники й діячі УТМ-а і Ти, сердечна, цвилейно забенефісована, мізерна Сороко!

Не прийшов я нині на те, щоб Тебе обкидати цвітами, цвилейно дешевими компліментами та бенефісово-банальними побажаннями. Привела мене тут щира відчута потреба серця, щоб цей вечір прожити з Тобою, щоби після довгих років і безлічі зустрічей, коли я бачив Тебе сумним, зажуреним, може і невласною журбою, а журбою кожного прихильника українського театру, журбою, що як каже одна пісня Січинського „цієї журби не сила задавить"... побачити нині ввечір твоє лице розясненим... Та не тим світлом електричної лямпки Філіпс чи Осрам, а ясністю душі, яку дав актрові не так признання громадянства, як повна каса.

„Є в нас вірування, що як сорока (але та білобока) сяде на плоті перед хатою, то це віщує гостей, радість, весілля. Бажаю, щоб і цей вечір Сороки пройшов під знаком такого вірування, що „діячі українського мистецтва" пічнуть свою діяльність, що „Кооперативa Український Театр" разом із останніми членів „Комітету будови театру" очистить театральну площу з будок із машинами та вугіллям і на драматичній ниві пічнуть появлятися нові драматурги з сильними акордами.

„З малих причин виходять часом великі наслідки. Так і з бенефісу одного артиста може вийти нераз діло, в яке ніхто нині не вірить, хоч повинен: що всі вистави нашого театру будуть такі повні, як бенефісова і що в театрі, що постане у Львові знайдеться у нас гідне місце для кожного талянитого артиста.

„А ти, бенефісанте, забудь про те, скільки літ мучишся на сцені, люби сценою і без неї і дивись так весело вперед у розвиток нашого театру, як ті всі, що ніколи ним не журяться

Evviva l'arte!

Тиберій Горобець.

ГЕМОРОЇДИ
є причиною злого самопочування, і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — При гемороїдах вживати
Anusol -Goedecke-
ДІСТАНЕТЬСЯ В АПТИКАХ.
70/7 7—22

ДИВОГЛЯДИ.

ЧУДОТВОРНА МУХА.

На величезним французьким пароплаві „Іль де Франс" грубник і машиніст мали у своїй кімнатці муху, яка приносила їм щастя. Це була перша „рісова" муха, що переїхала з Европи до Америки багато разів. Разом вона зробила 35.000 км. У день, коли вона здохла, оба її опікуни мали нещасливий припадок; один попарив собі руку, другий розбив голову. Вони залякали капітанові, що не поїдуть далі, заки не будуть мати нової мухи, що приносить щастя.

ЗОЛОТО В ПОВІТРІ.

Австралійські вчені стверджують, що у повітрі в Австралії є золото; таке золото находиться теж в атмосфері над іншими континентами, але в Австралії його найбільше. Кожний австралієць вдихає за своє життя до 4 грамів золота. Досі не вдалось цих 4 грамів переробити на матеріял, який можна би продавати. Коли це вдасться — золото буде лежати на базарі.

—o—

З театру.

ТЕАТР „РІЖНОРОДНОСТЕЙ": *„АКОРДИ"*, пєса на 3 дії *Меріямт-Лужницького.* (Екси. сценка „Богема". Бенефісова вистава *П. Сороки).*

З нагоди першої вистави цієї пєси була вже на цьому місці її оцінка, тим то повторяти рецензії не вважаю доцільним.

Випозначена вчора соля театру „Ріжнородностей" була доказом щирої симпатії, з якою ставиться львівське громадянство до кожного артиста, що довго працював на нашій сцені. Безсумнівно відограло тут теж ролю і прізвище В. Блавацького, який відтворював ролю музики. Вистава пройшла з великим успіхом. На перше місце вибивався Блавацький, що створив прегарний, глибше подуманий тип, витончений у всіх психольоґічних подробицях. Взагалі Блавацький був нервом і душею вистави. П-ні Свіреська є безсумнівно завдатком на сценічний талент.

Поправні, а навіть добрі у своїх ролях були: Ольський та бенефісант Сорока. — Темпо гри дещо за повільне. Публіка щиро оплескувала виконавців.

Ст. Чарнецький.

З кіна.

КІНО-РЕВІЯ „КОЛІСЕЙ": „Ф 13." й ревія „ХАЙ ЖИВЕ 100 ЛІТ!"

Була би це може непогана фільма, якби мала кращу реалізацію та кращу героїню. Дивуємося, як пристійні старшини летунської ескадри могли у цій героїні закохатися. Кілька добрих кінових ефектів і подивугідні еволюції танкового квартету не рятують ситуації. Летунських фільм бачили ми доволі багато, тож тепер будьника нас не вдоволить.

Ревія краща за попередню. Передовсім добре дібрана програма. Іспит Булатівної перед учителем Співярським був доброю гротесковою сатирою на теперішні економічні й політичні відносини, дуже гарна інсценізація „Грай, гірний цигане" у виконанні ревелерсів „Евгена", балету й пари Островський—Рельська. Дальше йшли окремі виступи Грибовської й Белявського. Довгу ревію кінчить оперетка „Уланські серця", дещо живіша й цікавіша від попередньої. *(ет.)*

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБ ИХ ВИР БІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 18..). — Тел. 6-74
Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цілім краю. 312 27—50

Дописи.

ЗОЛОЧІВ.

Молочарська анкета. Дня 5. ц. м. відбулася в Золочеві молочарська анкета, скликана за ініціятивою „Маслосоюзу" Повіт. Союзом Кооператив Інж. М. Хроновят, як делегат „Маслосоюзу", у прегарному та змістовому референті представив завдання й організацію та великі користи з майонової молочарні в Золочеві. Присутні делегати 32-ох сіл у числі понад сто живо цікавились можливістю такої організації і всі одноголосно заявились за проектом Інж. Хроновята. Побажання будуть на будуче про цього роду анкети повідомляти також громадян Золочева, що в молочарських справах є також зацікавлені.

Концерт у честь Шевченка. В дні 10. III. відбувся концерт у честь Шевченка, уладжений дирекцією школами „Рідної Школи" (гімназія і народня школа). На програму концерту зложились точки мішаного хору, виведені д-ром О. Геретою і проф. Попадюком, а саме Стеценка „Заповіт", Давидовського „Світе тихий", Лисенка „Реве та стогне", Леонтовича „Ой горе тій чайці". Найкращою з хор. точок була Волинського „Ой одна я одна" на мішаний хор, де альти своїм мелодозвучним тембром виконались на перший плян пп. Коронецькі Юркевичівна). Зовсім удачні були також деклямації „Причинна" — уч. Чепка, „Калина" — уч. Мазярівної і зрозумінням виголошення „Чигирина" уч. Гекшинським. Мілою несподіванкою для слухачів були скрипкові дуети з трьох етюдів Мрз. Інституту Стечишина. Барчинець ого, Гуляшького. Останній забивався, у нього вже слідно більше опанування інструменту. Оригінальна була постановка Шевченкового „Тана Сотника", де фрагменти самої поеми були інтерпретовані хором дівчат на тлі старовинних грецьких драм. Відспіванням національного гимну закінчено концерт, який полишив по собі гарне вражіння.

Жадайте всюди!
„СІЛЬВА"
найкращу ружу, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар до лещат. 44/16 г **Львів, Бандурського 5**

ЖОВКІВЩИНА.

Не вільно оснувати чит. „Просвіти". Рішення жовківського староства з дня 8. березня 1935 р. діл. с/14 (Stow.) 1935 заборонило заложити читальню „Просвіти" в селі Кошелеві. „ponieważ istnienie tego stowarzyszenia zagrażałoby bezpieczeństwu spokojowi i porządkowi publicznemu". Тільки всього. Коли приглянемося ближче до цієї справи, видно щось більше. Є у нас одна „славна родина панів Бойків, яка містить у собі і Васильо Бойка с. Гриця, котрий ще при закладанні товариства сказав, що як хочемо читальні, то треба його наперед просити про дозвіл. Без його дозволу читальні в Кошелеві не буде. Отже коли не ви, пойку, так дбаєте про спокій і порядок у селі, то ми мусимо вас запитати: А хтож то, як не ви зачинали всі авантури в селі? А хтож, як не ви розганяли голови та ходили бити вікна по селі? Хтож, як не ви організували і самі брали участь у нападах на чужі села з бійкою і що справи засудив вас суд у Кушкові на кілька тижнів арешту? Хтож, як не ви витягали револьвер до постерунконого? Хтож буде заводочувати спокій і порядок як не ви?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 17. III. год. 5·30 поп. і останні виступи театру Райнгардта.
Неділя. 17. III. год. 7·30 веч. Гостинні виступи Райнгардта.
Понеділок, 18. III. год 7·30 веч. „Перевесники".

Театр Ріжнородностей.

Неділя. 17. III. год. 3·30 поп. „Мій коханий дурнику".
Неділя, 17. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою".
Понеділок. 18. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою".

Кіна.

АДРІЯ: „Графиня Парижа" з Енізем Янінгсом.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кещурою).
АТЛЯНТИК: „Сестра Марта шпіонує".
ВАНДА: „Остання парижанка".
ГРАЖИНА: „Молодий вік".
КАСИНО: „Мальована заслона" (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Ф. 13", ревія „Сто літ хай живе!"
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріц і Фанні у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Прапор волі".
МІРАЖ: „Гаремове кохання".
МУЗА: „Острів скарбів" та Бастер Кітон.
ПАКС: „Історія сл Тереси від Дитятка Ісус".
ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Галь).
ПАН: „Зводниця" та Льорель з Гарді.
РАЙ: „Дочка ген. Панкратова".
СВІТ: „Останній отаман Анелков", Переслідувані люди".
СОНЦЕ: „Бунт молоді" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Гумові скандали" (Еді Кантор) і ревія „Хочу з паном у Закопанім".
УТІХА: „Несамовита ніч" і ревія.
ХІМЕРА: „Прапор волі".

Закордонне радіо.

Неділя, 17. березня 1935.

Відень (506,8) 12·05 Скандинавська музика, 16·00 Пісні різних народів (Шарке, альт), 17·00 Веселі оперетково мельодії (спів, музика), 22·10 Камер. музика, **Братислава** (298,8) 9·20 Рел. пісні, 22·35 Цит. музика, **Кошиці** (259,1) 15·00 Для Закарпаття (у програ. діточий хор), **Прага** (470,2) 16·15, 19·05 Концерт, **Париж** (1648) 15·15, 21·00 Пісоньки, 16·00 Меч кол. жача Франція — Німеччина, **Білгород** (437,3) 17·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 15·00 Вокальн. концерт, 20·00 Брамсові й Бетовенові твори, 21·00 „Іфігенія в Таврії" траг. Гетого, **Гайльсберг** (291) 20·30 Лір. твори Гріга, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Бойові пісні, **Кельн** (455,9) 16·00 Камер. музика, **Мінхен** (405,4) 13·00 Муз. поранок (муз., спів), **Штутгарт** (379,5) 11·30 Форт. реціталь, 20·00 „Едіс" оп. Гендля, **Будапешт** (550,5) 12·30, 21·50 Концерт, 18·30 Солю на тарогато в супр. инг. орк., **Мілано** (368,6) 17·00 Симф. концерт, 20·35 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 17·00 Опера, 20·45 „Адіо Джовінеца" оп. Пієтрія.

Понеділок, 18. березня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Спів, 17·40 Естонські пісні, 19·30 Церк. музика, 21·15 Евр. концерт, 22·30 Віденська нар. музика, **Братислава** (298,8) 17·10 Арфа, 20·50 Спів, **Кошиці** (349,1) 17·10 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (260,8) 20·15 „Попелюшка" сюїта Себестіна, **Прага** (470,2) 17·40 Твори Лівба (скрипка), **Париж** (1648) 13·15 Легка музика, спів, **Берлін** (356,7) 14·15 Танк. твори на скр. і форт., 21·10 Пісні, **Франкфурт** (251) 20·45 Пісні Гречанінова, 22·40 Форт. реціталь, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, 20·15 Соната п-моль Регера, **Кельн** (455,9) 12·00 Оперетова музика, 17·45 Брамсові твори (муз., спів), **Лайпціг** (382,2) 16·30 Пісні до слів Гетого, 19·30 Вес. пісоньки, 22·3 Шопенові твори, **Мінхен** (405,4) 13·25 Популярна музика, 16·00 Оперетова музика, **Будапешт** (550,5) 17·30, 22·10 Цит. й легка музика, 19·10 Симф. концерт, **Мілано** (368 6) 11·30, 13·10 Камер. й легка музика. **Рим** (420,8) 17·30 Форт. реціталь Мин. Орлова, 21·00 „Амаранта" оп. Легара.

Львівське радіо.

Неділя, 17. березня 1935.

9·00 Ран. авд., 10·03 Церк. муз. з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сільва рерум, инст. життя 12·15 Польсько-румунська академія, 14·00 Здоровлю тебе гр. пл. платою, 15·00 Чвертьгодина жінки - хліборобки, 15·15 Твори на фагот із гр. пл., 15·21 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Характеристичні твори з гр. пл., 15·45 Із хліборобських досвідів у СССР., 16·00 Концерт солістів (форт., віольончеля), 16·40 Фрагм. із „Життя Кардо Бет" Анкарата, 17·00 Легка музика, 17·35 Як довго живуть звірята, (гутірка для ст. дітей), 17·50 Культура щоденого життя, 18·00 Музика спів (Корольківич, баритон), 18·45 Життя молоді, 19·05 Спів (Гендель, героїчний тенор), 19·45 Жид. емігранти хадюши на польських кораблях, 20·00 „Легка музика, хор Еріяна, 20·45 Веч. денник, 20·50 Як працюємо, 21·00 На весінній львівській, 21·50 Міжнар. боксерський меч у Познані, 21·50 Що читати, 22·05 Рекл. концерт, 22·20 Концерт творів Опенського (муз., спів). 23·10 Сальон. музика.

Понеділок, 18. березня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·20 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт, 12·45 Гроші в подружжі, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Італ. опера на гр. пл., 13·50 Експорт, 14·55 Біржа, 15·45 Забуті композитори, 16·30 Лекція нім. мови, 16·45 Дуети (Софія Теницька, гр. пара) 17·00 Як діти складали бажання марш. Пілсудському в 1919 р., 17·15 Нові вартости в нашім житті Подяцю, 17·30 Заг. польська резерва, 18·00 Фільм. огляд, 18·10 Жертвування почесного горожанства марш. Пілсудському, 18·15 Сусп. хвилинка, 18·30 Моди, 18·40 Сільна рерум инст життя, 18·45 Пімарш організацій до Бельведеру, 19·15 Історія одної театр. вистави, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 20·00 Трансм. з Варшави: „Весела вдова" оп. Легара, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт, 22·00 Рекл. концерт. 22·15 Танк. музика, 23·00 Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·28 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·00—172·00, фунти стерлінги 25·00—25·30, австр. шилінги 99·00 - 100·00, чеські корони 21·50—21·90, рум. леви 32·00—35·00, ліри 44·00—45·00.

Золото: Долари 5·27—5·30, Франки фр. 33·90—34·30 Дукати 81·00—81·60, Корони 25·60—30·20, Рублі 45·00—46·00.

Срібло: К рони австр. 0·14, Рублі 1·35, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 16. березня н. р. кооперативні платити за:

	львівське Львів.	
1 кг. масла франко магазин	2·50	зол
1 л. молока	0·13	„
1 л. сметани	0·60	„
1 л. вершків	2·30	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану здержана, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 10 березня н. р. платить свої доставщики за 1 кг. живої ваги птиці, зложеної подвіря птахомисарні „Зл. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	1·00 зол.
Старі	„	„	0·80 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·95 „
Індики	„	„	1·00 „
Індички	„	„	1·10 „
Цесарки	„	„	1·25 „

Отяюю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Продається дім у Львові найвищий комфорт. Інформації між 1—4, Гербуртів ч. 10. 1117 3—3

Українка, скінчена гімназистка, має двохлітню практику провідниці „Дитячого Садку" і господарську школу, шукає заняття виховательки до дітей, або до управи дому. Зголошення про оду слати до Адміністрації „Діла" під „Маруся". 2-2

Куплю оказійно польсько українську машину до писання. Зголошення до Адміністрації під „Машина". 1122 2—2

Мешкання трикімнатове, комфорт. — Листопада 95, від 1. ин тив. 1125

Український Кооперативний Банк у Львові, Конесника 26, прийме сумбовника до самостійного ведення діло- і книговодства. Практика і порука конечні. Оферти слати по день 25. березня 1935 р. Управа. 1136

Коперти під ковдри 200/150 тренаді і чепурні 5·95, пошевки з недопалку 1·90 - 2·75 вовни 75 сот., професійні плащі 4·90 Фабрика білля „Астра", Львів, Сикстуська 2. 1139

ОГОЛОШЕННЯ.

Перше оголошення.

Акційна Спілка для будівельного промислу
перше Іван Левинський,

подає до відома акціонарів, що

XIII. Звичайні Загальні Збори

акціонарів відбудуться дня 17. квітня 1935 року в год. 18 в конференційній салі Кооперативного Банку „Дністер", вул. Руська ч. 20 з тими денним порядком:

1. Звідомлення Управи і предложення рахункового заключення за рік 1934.
2. Звідомлення Надзірної Ради з виспіду перевірки звідомлення, бізнесу та рахунку втрат і зисків.
3. Затвердження звідомлення, бізнесу і рахунку втрат і зисків та ухвалення Управі і Надзірній Раді абсолюторії.
4. Ухвала що до розділу чистого зиску.
5. Вибір 3 членів Надзірної Ради на 3 роки
6. Вільні внесення.

Хто має 10 акцій, має право одного голосу на Загальних Зборах Щоб виконати право голосування треба акції, що доказують право голосування, зложити найпізніше на 5 днів перед Загальними Зборами в ліквідатурі Кооперативного Банку „Дністер" у Львові вул. Руська 20.

Акціонарі, які бажають собі, що-н й їнші справи були уміщені на денним порядку, можуть зголосити свої внесення найдальше до дня 30. березня н. р. на адресу: Акційна Спілка для будівельного промислу перше Іван Левинський, Львів, вул. Потоцького 38 а.

Львів, дня 16. березня 1935 року.

УПРАВА:
Інж. Павло Дурбак. пп. Інж. Роман Мо тунюк.

РИЗНИЦЯ
КООП. РАЙФАЙЗЕН Т-ВО В САМБОРІ
поручає свій багато засоблений склад церковних предметів, як: фелони, хоругви, прапори, стихарі, обруси, шалі до обходу, сукенки на дарохранительниці, ручники до чаші, ілітони. Процесійні образи, стіни, до іконостасів, хоругов і плащениці. Хрести ручні, напрестольні, процесійні, патерниці, вічні лямпи, пакунки, чаші, дарохранительниці, монстранції, пісочники, дихтарі, кадильниці, кадильниці і кадильниці.
Євангелія і всі церковні книги і другі. Найбільше церковне свічко й кадило.
Книжки, хідники.
Приймає старі чаші до направи і позолочування й виконує вже посвячені.
Направляє старі фелони по найдешевшій ціні.
Приймає замовлення на іконостаси, престоли, проспи дияк., малювання церков, позолочення іконостасів по цінах помірованих за повною гарантією так для грекокатол. як і православних церков.
Цінники даром і оплачені.
ДИРЕКЦІЯ.

ІНТЕРНІСТ
Др. Роберт ДРЕСДНЕР
перенісся і отд. ТЕПЛР
пл. Смольки 5 (над кіном Марусенька)
Телефон 257-47. 1131

ДЕШЕВО! ДЕШЕВО!
Сітки до огорожі
І. КОНРАД
Львів, Гетманська 22.
1056 3—3

ПЯНІНА першорядні по зниженних цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів
Новацкий, Пілсудського 17.
89 28—35

Нововідкрита українська цукрово-овочева крамниця
„Амата"
Львів, вул. Личаківська 19.
Запрошує Вельмишановне Громадянство цієї дільниці до ласкавих відвідин.
Продає: цукри, тіста, торти, крає і заграничні овочі, шоколади, кекси, бішкопти і ін.
Для Гостей окрема кімнатка на чай і часописи. 1113 2—2

Журналі, Взори
Манекіни, Крої
Р. Лянда у
ЛЬВІВ, ул. ЧАРНЕЦЬКОГО ч. 3.

це твір якого не заступить сотня інших книг. Замовляйте!
1. УЗЕ, в 3 томах, в півшкірі на сплати (по 10 зл. місячно) — 240 зл, за готівку — 1.. зл.
2. УЗЕ, в 3 томах із додрукованого першого накладу (друга половина на дещо гіршому папері, без деяких ілюстрацій та в дешевшій оправі) за готівку — 9.. зл.
3. Для заграниці 3 томи в півшкірі — 90 шв. франків, або їх рівновартість.
Замовляти:
Українська загальна Енциклопедія, Коломия, вул. Собіського ч. 56.
1135 1—5

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА
ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
ЛЬВІВ, РИНОК 10.
ВИКОНУЄ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ І НАЙДЕШЕВШЕ ТВОРИ, БРОШУРИ, АФІШІ, ЧАСОПИСИ ТА ВСІЛЯКІ ІНШІ ДРУКИ.

МІСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
ЛЬВІВ, УЛ. СОБІСЬКОГО ч. 16.
улаштовує похорони, випозичає теж повози, коні тощо на шлюби.
978 5—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10

Ч. 71 (13.969). Львів, понеділок 18. березня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Півріччо 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-61. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Десять років на стійці.

Ювилейний вечір К. Л. К.

В суботу 16. березня п. р. відбулося у Львові небуденне свято. Піонірн українського лещетарства святкували десятиліття існування свого клюбу. Ювилейний вечір почався в год. 19.30 у залі „Р. Касина".

Свято відкрив голова Коршатського Лещетарського Клюбу інж. *Л. Палій*. У своїй промові підчеркнув вагу фізичного виховання і справности у змаганнях нації. Зокрема підвіс конечність поширення спорту в масп. Лещетарство — це спорт, що заслуговує спеціяльно на те, щоб його плекати й популяризувати. Лещетарство більше, як інші роди спорту виробляє витривалість, дисципліну, відвагу, самостійність. Змагання за першенство крім того дає воно велике особисте вдоволення лещетарям, є найздоровішим спортом та є знаменитим засобом комунікації. К. Л. К. існує на те, щоби спеціяльно плекати лещетарство. На своїй стійці бореться з ріжними труднощами. Від громадянства жде К. Л. К. моральної і матеріяльної підтримки. Загально відомі для всіх обставини, серед яких живемо. Дуже важко приходиться боротн з чужим впливом між верховицями.

З черги по відспіванні кількох пісень м-р *Юрій Старосольський* виголосив реферат про початки К. Л. К. та подав звіт з 10-літньої праці. Перший, що дав почин до основання клюбу, був ґр Зенон Русин. Членів спочатку було всього 18, з того 11 гімназистів. Це ще не був клюб. Щойно 6. грудня 1924. відбулися перші статутові Загальні Збори членів клюбу і ту дату треба вважати історичною, хоч думка про заснування клюбу зродилася скоріше (11. жовтня 1924). Тоді вибрано першим головою дир. Шепаровича. За десять років праці клюб має гарні висліди. Тепер нараховує більше як 360 членів, має власне схоронище в горах та кілька філій (найактивніша в Станиславові). Перестічно до змагань стає кожночасно ок. 100 змагунів. Цьогорічним мистцем в селянин Микола Бойчук — це свідчить, що К. Л. К. пильно реалізує гасло: Спорт у маси. Нині для селян лещетарство вже не „забавка панів", але тими, головно парняки, до якого радо горнуться. Лещетарство обхоплює не тільки молодь. Багато старших батьків стає до змагань поруч зі синами. К. Л. К. докопав революції в психіці українського громадянства. Завдання перед клюбом великі і важкі. Коли громадянство признає нам слушність — закінчив прелегент — нехай не стоїть за нами, але нехай іде з нами вперед.

Представники С. К. ім. сотн. Ф. Черника передали піонірам українського лещетарства на руки голови К. Л. К. інж. Палія прапорець у своїх клюбових барвах.

З черги відбулося святочне вручення нагород першунам в недавніх Запоріжських Ігрищах. П. Обаранець а Вишник дістали мандрівну срібну чашу, п. Ірина Маковеївна срібну чашу, п. Ірина Маковеївна святую лещетарки. Крім того багато членів клюбу дістало бронзові, срібні, кількох золоті відзнаки за справність.

Свято закінчилося виспівуванням гимну К. Л. К. „Геп у сонячні простори" (слова і музика Р. Кушнинського).

Поміж поодинокими точками співав хор С. К. ім. Ф. Черника під диригентурою д-ра Карпевича. Хор співав предобре бадьорі, вані пісні — самі кажуть тобі, що співають їх спортовці. На салі влаштували маленьку виставу фотознимок. Їх сюжети — природа в зимі та лещетарі серед тієї природи. Публики могло бути більше.

Ювилейний вечір пройшов з великим моральним успіхом. Покінчився кілька хвилин перед дев'ятою. ев.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Міські Театри у Львові, в понеділок 18. III.

Великий Театр

год. 7·30 — Нині **„ПЕРЕНОСИНИ"**

твір К. Г. Ростворовського.

Театр Ріжнородностей

Нині год. 7·30 веч.

„5 перед дванайцятою"

капітальна комедія Льотара й Ядлера.

Загальна військова служба

в Німеччині.

ПРОДОВЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ У ФРАНЦІЇ І РІШЕННЯ НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ.

БЕРЛІН, 17. 3. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє:

Канцлер Гітлер перервав у суботу пополудні свою відпустку і вернувся до Берліна. Ще в п'ятницю 15. березня ц. р. візвав на нараду членів німецького уряду, щоб обговорити міжнародне положення. Після наради рішили скликати в суботу пополудні засідання ради міністрів, на якому приняли закон про загальну військову службу у Німеччині.

12 КОРПУСІВ З 36 ДИВІЗІЙ.

Закон про загальну військову службу складається з трьох коротеньких статтей:

Перша стаття каже про введення загальної військової служби.

Друга стаття окреслює кількість військ, яке буде зорганізоване у 12 корпусах, зложених з 36 дивізій.

Третя стаття доручає міністрові військових справ видати відповідні розпорядки.

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ.

Негайно в суботу пополудні німецьке міністерство пропаганди запросило телефонічно представників закордонної преси на пресову конференцію, на яку прибуло коло 100 журналістів. На пресову конференцію прибув теж державний підсекретар Функ з керманичами поодиноких міністерств.

Заява німецького уряду.

Мін. Гебельс повідомив закордонних журналістів про рішення німецького уряду і відчитав заяву з обґрунтуванням цього рішення:

У заяві кажеться, що після кровавої війни в листопаді 1918. р. німецька нація з довірям приняла зову ідею, яка мала управильнити міжнародні взаємини. Тоді говорилося, що одною з прикмет нового ладу буде скасування тайної дипльомації і знищення страшних засобів війни.

НАДІЇ НА ЛІГУ НАЦІЙ.

Ніяка нація не привитала щирше ідеї Ліги Націй, як німецька нація. Німці були переконані, що здійснення постанов версайського трактату про розброєння започаткує загальне міжнародне розброєння. І тільки таке двостороннє виконання постанов версайського трактату могло бути логічно і морально оправдане. Але домагання, накинені і переведені односторонно мусіли бути постійним обвинуваченням і пониженням великої нації. Вже тому мировий договір не міг довести до згоди між народами ні не міг осягнути своєї мети, себто замирити світ, але поглибив ще більше ненависть.

Заява пригадує подібні числа міжсоюзної контрольної комісії про знищення воєнного виряду (приладдя) Німеччини. Німеччина, як одна з договірних сторін виконала свої зобовязання і розброїлася, друга сторона цих своїх зобовязань не додержала. Таким чином колишні переможні держави односторонно звільнились від постанов версайського трактату.

ДОЗБРОЄННЯ БОГАТЬОХ ДЕРЖАВ.

Далі заява пригадує, що до нікого розброєння не дійшло, але зате багато держав перевело дозброєння. У світі точаться воєнні конфлікти, але би ніколи не було світової війни, ні ніколи не підписувано версайського договору. В осередку тих, по зуби озброєних держав, які все більше підвищують свої збройні сили Німеччина творила немало порожнечу і була напружена на те безпеку когонебудь. Ось тому Німеччина почала все голосніше пригадувати, щоб інші держави виконали обіцянки і розброїлись та довели до міжнародного розброєння. Ці зусилля доводили до спроб зменшити озброєння і таким чином припинали перші пропозиції міжнародного розброєння. Заява приводує плян розброєння прем. Медональда, вважучи, що він міг бути основою до переговорів на цю тему. Німеччина годилася прийняти цей плян, але його відкинули інші держави і вкінці пішов у забуття.

Серед таких умовин приобіцяної Німеччині рівноправности не здійснено і німецький уряд як речник честі і права до життя німецької нації, не міг далі належати до Ліги Націй, ні брати участи в цих нарадах.

Всеж таки німецький уряд навіть після відходу з Женеви був рішений розглядати не тільки пропозиції інших урядів, але також висувати свої практичні завваги. Уряд станув на становищі, що армія вояків з коротким часом військової служби не надається до офензивних цілей і тому поручив його як засіб удержання миру.

Німецький уряд рішений змінити райхсверу з довголітньою службою на армію з короткочасовою службою. Свої пропозиції заголосив у зимі 1933-34 р. і їх можна було здійснити. Їх відкинення довело до висновків, що друга сторона не бажає виконати постанов версайського трактату про розброєння. Тому німецький уряд був примушений видати розпорядки, які скінчили би з негідним і грізним положенням безборонности великої нації і держави.

АМБАСАДОРИ ВЕЛИКИХ ДЕРЖАВ У МІНІСТЕРСТВІ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

БЕРЛІН. ПАТ. Негайно після оголошення тексту згаданого закону закордонним журналістам до міністерства закордонних військових справ запросили амбасадорів В. Британії Фіпса, Франції Франсоа Понсета та Італії. Амбасадорів офіційно повідомили про новий закон, який підписав канц. Гітлер і всі міністри кабінету Німеччини.

Офіційний комунікат каже, що канц. Гітлер приняв вчора пополудні у присутності міністра внутрішніх справ амбасадорів Франції, В. Британії, Італії і Польщі та повідомив їх про рішення німецького уряду у справі введення загального військового обовязку.

БЕРЛІН, ПАТ. Рішення німецького уряду викликало велике вражіння у Льондоні. Уся льондонська преса видала пополудні надзвичайні видання з вісткою, що канц. Гітлер зриває версайський трактат. Міродайні кола у Льондоні називають це рішення визовом для французько-британської декларації з 3. лютого ц. р. і висловлюють побоювання, що міп. Саймон не поїде до Берліна. Ці кола називають проголошення нового закону односторонним і самовільним нарушенням військових постанов версайського трактату.

НАРАДИ УРЯДІВ ВЕЛИКИХ ДЕРЖАВ.

РИМ, 17. 3. ПАТ. Міродайні кола запевняють, що негайно після одержання звіту уряди Італії, Франції і В. Британії радитимуть над новим міжнародним положенням.

ЛЬОНДОН, 17. 3. ПАТ. Реутер повідомляє з Вашінгтону, що рішення німецького уряду викликало загрівоження в урядових колах. Цей крок Німеччини називають нарушенням мирового договору, який підписали Заучені Держави з Німеччиною в 1921 р. Цей договір обмежує також самі військові постанови, які має версальський трактат.

ПОМАРАНЧЕВЕ ІНТЕРВЮ.

Дві години розмови у справі помаранч у Центросоюзі.

Як тільки появилися на львівському ринку помаранчі, появилися з ними й різні татарські вісти, що Центросоюз засипав цілу Галичину своїми помаранчами, що він робить на них „кокосовий інтерес", що заміняв за помаранчі безліч вагонів яєць і т. д. Було цих вісток стільки, що нарешті важко було в них зорієнтуватись і просто — не дозволяли їсти спокійно цього овочу; треба було цю справу вияснити в джерелі, бо цікавила вона всіх.

Шож тоді лекше, як піти до Центросоюзу і взяти інтервю?

— Дозволите, пане директоре, забрати вам годинку часу для помаранч?

— Прошу, приходіть! — і крізь телефон дзвонять слова так широ та заохочуюче, що від телефону йду просто до вішала по плащ.

Дир. І. Мартюк, центросоюзний директор від яєць і помаранч — як його загально називають — вітається щиро і шарпає нервово бороду.

— Ви мене заскакуєте. Таких інтервю я ще не давав. Я думаю — помаранчі не така то вже поважна справа...

На столику дир. Мартюка повно письм, книжок, брошур, векслів і телефон. На сусідньому — теж. Там урядує дир. Радловський. — „спец" від мяса, беконів і живини. Доволі обкинути ці два столики оком, щоби зрозуміти, що це — централя і що тут сходяться нитки великого організаційного апарату.

Телефон дзвонить. Дир. Мартюк відтелефоновує:

— Прошу мені залишити час до першої — дає доручення дир. Мартюк до телефонічної централі. — В мене тепер інтервю. Крім цього прошу мені прислати помаранчі до бюра...

Кладе слухавку і простягає мені папіроску.

— Прошу! Що ви хотіли знати?

Я трохи збентежений. Хочу вдавати ділового, але в кімнатці дир. Мартюка настрій якраз не для цього. Почуваю себе не як висланник часопису, а як молодший друг, що прийшов запитати про дещо цікаве більше поінформованого приятеля. Колиж до того приносить помаранчі, великі, пахучі й сочисті (памятайте — на бібулці їздець!), я вже зовсім, як у хаті.

— Скажіть, пане директоре, чому Центросоюз зазнагажувався в помаранчі?

— Це довга історія. Через імпортові обмеження у всіх країнах зах. Европи збут на один з наших найголовніших сільських продуктів,— яйця — щораз більш малів. Поруч Англії, найбільшим ринком для них була Еспанія. З Польщі йшли до Еспанії яйця від 1930 р., за те нічого не імпортувала вона з Еспанії. У висліді того Еспанія зірвала торговельний договір і нам урвалася змога вивозити туди яйця.

— Кілько вагонів яєць вивозив до Еспанії Центросоюз?

— Можу вам точно сказати — шукає дир. Мартюк якогось списку. — У 1932 р. — 2, у 1933 — 35, в лютім і березні 1934 р. (поки Еспанія виповіла договір) — 37 вагонів. У квітні 1934 р. зірвано торг. взаємини й Центросоюз був заінтересований, щоб їх наязати знову.

— Якже опісля навязалися торг. взаємини?

— Заходом експортерів яєць з Польщі, м. і. Центросоюзу, у грудні м. р. запропоновано новий торг. договір з Еспанією. Еспанія домагалася, щоб Польща крім ріжних інших продуктів (мігдали, родзинки, перець) взяла 1600 ваг. помаранч, зобовязуючись, якщо ці помаранчі будуть продані, взяти 430.000 квінталів (сотнарів) яєць нетто, що дає около 640 ваг. яєць брутто. Щоби ці помаранчі пішли, уряд обнизив мито на них з 2.40 зол. на 44 сот. Але в Польщі вже був великий запас дорогих помаранч і купці не хотіли тратити, до тогож еспанські помаранчі не дуже йшли, бо купці спроваджували головно з Італії та Палестини. Останні — головно з патріотизму.

— Чомуж Польща зобовязалася взяти майже чотири рази стільки помаранч, як мала вивезти яєць?

— Еспанія вважала, що їй належиться відшкодування за 1930—33 роки, коли Польща нічого в неї не купувала. Центросоюзові йшло про те, щоби ці 1600 вагонів помаранч пішло, а тимсамим відчинився збут на яйця, тимбільше, що помаранча — міський продукт і так коштом міста сільський продукт міг добути експорт та відповідну ціну. Коли мін. торговлі запитало, чи Центросоюз з іншими експортерами яєць візьметься за поширення помаранч — Центросоюз дав свою згоду. Треба було помаранчу, що досі була люксусом, кинути на ринок, як щоденний артикул.

— Кілько тих помаранч взяв Центросоюз?

— Міністерство торговлі покинчило на 3 східно-галицькі воєвідства 500 тон помаранч, отже яких 58 вагонів. Решту поділено між інших польських експортерів, отже „Сполемові" у Варшаві, „Зайомакові Бекоповому", призначено теж відповідну кількість окремим містом, як от для Кракова та Люблина. Східногалицькі експортери відмовилися поширювати, назвім це інтервенювати у справі помаранч і Центросоюз піднявся цього ще з двома іншими експортерами, які так само були заінтересовані у вивозі, як і Центросоюз.

— Як виглядає ця інтервенція Центросоюзу?

— Ми до спілки зі згаданими експортерами закупили помаранчі в Еспанії, по ціні, яка є там на біржі, так як у нас ціна на пшеницю чи жито. Помаранчі приїздять кораблями до Гдині, там вивадовують їх на мольо, а звідти до вагонів. При ладунку до вагонів беруть з помаранч мито і вони приїздять до Львова, або туди, куди ми їх доручаємо вислати. На місці продаємо ми просто детайлістам, виключаючи гуртівників.

— Кілько помаранч Центросоюз кинув у Львові?

— На призначену нам територію не висилає ніхто інший, тільки ми. Досі всіх помаранч привезли ми з Гдині 225 тон нетто, отже яких 25 вагонів, а з того у Львові кинено на ринок 12 вагонів. Решту вислали ми в західну Польщу, туди, де їх бракувало. Всюди, куди прийшли наші помаранчі, накидають вони ринкові нашу ціну — отже маємо великі моральні добутки і даємо дешевший від усіх продукт.

— Чи Центросоюз заробляє на цих помаранчах?

— На кожний випадок не тратить, хоч не виключене, що в остаточних підсумках дещо заробить. Йде більше про те, щоби коштом помаранч добути експорт, коштом міста найти місце для сільського продукту і щоби ми могли звезти призначений нам контінгент яєць (яких 35 вагонів) до Еспанії після того, коли своє зобовязання з помаранчами виконає. Тоді українська кооперація матиме той моральний успіх, що збільшить свій експорт, що візьме велику частину сільського продукту та що регулюватиме ціну яєць на ринках.

— А коли ми вже при цьому: Чи Центросоюз висилає ще кудись яйця?

— М. року вислав Центросоюз 198 вагонів яєць за кордон і яких 200 вагонів продано у краю. М. р. висилав (подам вам чергою за кількістю вагонів), до Англії, Австрії, Еспанії, Італії, Швайцарії, Чехословаччини і Франції.

— А цього року?

— Цього року сезон яйця спізнився. Всеж таки кілька вагонів вже відійшло: до Відня, до Чех, до Швайцарії, нині відходять до Еспанії вагони з Тернополя і Станиславова.

— А цікаво, пане директоре, яка дорога наших яєць до Еспанії?

— Ріжні. Одні йдуть через Гдиню до Більбао, Сан Себастіян і Пасанес, інші через Австрію, Швайцарію, Францію, Порт Бов до Мадриду, ще інші через Відень, Геную до Барселюни й Валенсії. Це залежне від того, чи вони призначені до центральної, чи до східної або західної Еспанії.

— Відки ця аномалія, що в нас платимо за пересічну помаранчу 6 яєць, за яйце в Еспанії — 8 помаранч?

— Це виходить з митних оплат обох держав, коштів перевозу та коштів опакування.

Це булоб усе. Знаємо вже, чому Центросоюз взявся за помаранчі — а це було й головне. Приємно чути, що Центросоюз диктує їх не. Приємно чути, що Центросоюз диктує їх не. Приємно чути, що робить місце для продукту нашого селіни, що робить велике торговельне діла, що взагалі — робить великі торговельні операції, про які пересічний громадянин нічого майже не знає. Але це ще не все.

— Які виглядн експортованих яєць на будуче, пане директоре?

— Робимо всі старання, як от тепер, щоби цей експорт поширити. Сподіватись якихсь більших успіхів годі з приводу політики, що її веде держава. Держава бере торговлю у свої руки, етатизує, нормує вивіз і привіз і вбиває ініціятиву одиниць. Звізди виходять перепони і для української кооперації.

— Ваш погляд на будучі інтереси Центросоюзу?

— Це широке питання. Покищо нам ідеться про те, щоби Польща виконала свої зобовязання супроти Еспанії, бо тоді відчиняються нам можливости експорту не тільки для яєць, але теж для фасолі, насіння буряків та консервованих шинок.

У цьому моменті дзвонить телефон.

— Гальо? — бере директор Мартюк слухавку. — Льондон? 60-53, 110-51, 30-м, акцентед.

Падуть незрозумілі для мене цифри і слова. Директор Мартюк нотує щось на блокнот і, потім кладе слухавку і підносить її удруге:

— Панно Стефо — дає поручення централі — прийдіть по телеграму до Льондону — і пишіть швидко на картці цифри і слова.

— Вибачте — каже за хвилину — оце в тому моменті продав я вагон яєць до Льондону.

Мені направду дивно. Оце я був свідком одної з тих великих торговельних операцій, про які не знав — признаюсь — багато.

— Я був учасником великого кроку — сміюся і встаю. На годиннику друга година, я забрав у цій централі майже півтора години дорогого часу.

— Щиро дякую вам за розмову — стискаємо собі руки, я — представник преси і дир. Мартюк — директор Центросоюзу.

Обкидую ще поглядом бюрко, де повно листів, списів, телеграма до Льондону і — шкірки зі смачних, сочистих помаранч, що ми їх зїли підчас помаранчевого інтервю.

З Центросоюзу виходжу багатший у погляд на працю одної ділянки нашої кооперації, працю, що проходить непомітно, а така важна й велика.

Анатоль Курдидик.

Михайло Грушевський та його діяльність на західно-українських землях.

Промова д-ра Зенона Кузелі на Жалібній Академії, уладженій Українським Науковим Інститутом у Берліні.

(Докінчення.)

Та за цьому не кінчилася ще культурна праця Грушевського. Маючи змолоду великий інтерес до літератури, Грушевський заініціював у 1898-му р. переміну тодішнього галицького літературно-громадського тижневика „Зорі" в поважний місячник „Літературно-Науковий Вістник", що аж до 1906-го року виходив закладом Н. Т. Шевченка і під редакцією Грушевського, Франка й Гнатюка, обединуючи в незвичайно солідному й цікавому журналі европейської міри всі кращі літературні сили австрійської та російської України. „Вістник" лежав Грушевському на серці не менше „Записок", тому сторінки „Вістника", що з 1906-им роком перейшов до Києва, переповнені силою цінних розвідок, статтей, оглядів і рецензій, що притягали читачів та будили інтерес і свідомість.

Рік 1898-ий назначився в культурному житті західно-українських земель ще й дальшим поважним вкладом праці Грушевського. Сам письменник, заснував він „Товариство українських письменників" та організує при „Науковім Товаристві ім. Шевченка (потім окремо) перше поважне літературне видавництво „Українську Видавничу Спілку", що під його дирекцією згуртували коло себе чимало визначних українських письменників і видала в двох серіях до 300 книжок, що їх тоді розхоплювали і читали завдяки новому матеріялові й відповідному підборові видань.

Великий інтерес проявляв теж Грушевський до мистецтва. Його заходом повстало в 1905-ому році у Львові „Товариство аматорів українського мистецтва" й перша, так сказавши, „галерія" образів у „Науковому Товаристві ім. Шевченка". Сумеж його хата була справжнім музеєм народнього і питучого мистецтва.

Діяльність Грушевського ніколи не була чисто кабінетною хоч як любив він, особливо рано працювати тихо у своєму великому кабінеті при вулиці Понінського 4, обставленому довкруги полицями й шафами з книжками. Коли тільки можна, виступав Грушевський з публичними викладами для загалу й молоді, уладжував всенародні манифесації, напр. величавий обхід століття обновленої літератури, й брав участь у працях „Учительської Громади" й „Краєвого Шкільного Совіту", де м. ін. вложив чимало праці для справ народнього шкільництва. У звязку з тим стояло теж і його заінтересування справами нау-

Майже задурно решітки полотна 50 сот. панама 90 сот., асипи 1·10, крепон 70 сот., вебя 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, ринок ч. 12.

рідньої освіти й стале підкреслювання потреби науково-популяризаційної праці.

Всі ці інтереси, що зв'язували Грушевського загальною та в подробицях з тодішнім галицько-українським громадським життям, привели його вкінці і до публичної політичної акції. Під його активним впливом зійшло в 1899-ому році до консолідації українських національних партій у Галичині в одну „Національно-демократичну партію", що деякий час дарма надії стати загально-українською. Його активна участь у цьому напрямі не тревала довго, але зазначилася потім цілою низкою критичних, публіцистичних статтей, що вийшли за рр. 1909-1911 окремою книжкою п. п. „Наша політика", виявляючи не тільки велику критичність в оцінці фактів практичного, політичного життя, але й яскравий публіцистичний талант. Бо треба згадати, що проф. Грушевський, визначний фахівець і авторитетний учений, член кількох академій наук, не гордувався віколи брати за перо і писати публіцистичні статті, все одно, чи для „інтеліґенції", чи для „народу", для „своїх", чи для „чужих", коли цього вимагала потреба. Грушевський високо ставив значіння національно-культурної й наукової пропаганди й положив у тій ділянці великі й неоціпені заслуги.

Після революції в 1905-ому році переносить центр своєї уваги на Велику Україну до Києва, але до самої війни не спускає з очей Галичини, хоч у 1913-ому році розходиться з деякими своїми співробітниками й резигнує з головства в „Науковім Товаристві ім. Шевченка".

І Галичина не забуває і не забуде ніколи цього невеликого ростом, але великого духом українця, що любив її не менше своєї ширшої батьківщини і положив для неї стільки труду й стільки зусиль, щоби зробити з неї справжній П'ємонт українства. Михайло Грушевський прийшов до Галичини ще в часи панування галицького партикуляризму, якого не потрафили в цілому проломити ані живі заходи таких українців з Великої України, як Драгоманів, Зіньківський, Конисський і Грінченко, ані „революційна" на тодішні часи діяльність Франка й товаришів, а залишив її з початком війни обєднаною всеукраїнськими ідеалами та готовою до спільного зриву для нації. Коли Шевченко розбудив щойно справді національну свідомість західно-українських земель, Драгоманів зевропеїзував їх, то Грушевський зукраїнізував їх наскрізь і звязав їх спільними нитками національного чуття і спільної національно-культурної праці з Великою Україною. Своїм великим авторитетом, словом і чином, власним прикладом і пером довершив він при добрій допомозі своїх вірних співробітників велике діло кристалізації та інтенсифікації національно-культурних ідеалів серед галицького громадянства й причинився в першій мірі до цього, що вважав головною метою змагань усього свідомого українства що *„українці почулися справді нацією"*. „Всеукраїнство або український універсалізм — писав Грушевський у статті „З новорічних думок" (1910. р.) — тісне єднання всіх частин української землі й підпорядкування всіх різниць, які їх ділять, *спільній, єдиній цілі* — національному розвоєві, являється кінець-кінцем не тільки бажанням самим для себе — ідеально, але й для потреб місцевого життя її частин, для її ближчих цілей та завдань..." „В інтересах українського національного розвою в теперішній стадії, — писав він кілька літ скорше, — лежить власне концентрація всіх національних сил, а для того всіх частей української території. Треба розвивати в них почуття єдности, солідарности, близькости, а не роздмухувати різниці, які їх ділять і які при такім роздмухуванні можуть привести до повного відокремлення культурного й національного різних частин української землі".

Як бачимо з нашого коротенького представлення, заслуги Грушевського для західно-українських земель лежать не в самій його науковій діяльности, а в його увічнотворенню й інтенсифікації місцевого національного життя на всіх ділянках культури. Наука була тільки одним із засобів духово-культурного поглиблення галицько-українського єства через піднесення наукою національної свідомости й національної культури. Скріпленням наукових інтересів до рідної землі й розслідами на всіх ділянках українознавства старався Грушевський не тільки оживити слабий живчик місцевого культурного життя, але, що важніше, дати йому новий національний зміст через пізнання свого минулого й сучасного та взагалі направити чуття й волю найсвідомішої тоді частини українського народу в напрямі свідомого змагання до осягнення національно-політичних ідеалів. Заслуги Грушевського доникають усіх важніших ділянок галицько-українського культурно-громадського життя, для якого він став, як слушно завважує його улюблений учень, проф. Герасимчук, справжнім „центральним пунктом". Деякі особисті моменти останніх літ, перебування Грушевського в Галичині, а далі його пізніша політична діяльність, затерли в сучасній галицько-українській генерації відчування величезних заслуг Грушевського, але жива втрата й потрібна перспектива зрівнигнуть їх наново з належним розумінням. *З. Кузеля.*

Рідний промисл і наше громадянство.

Приглядаючись від ряду літ затяжній боротьбі, що її веде наш невеличкий і молодий промисл за опанування рідного ринку, доходжу до висновку, що оба найголовніші чинники, на яких повинен і мусить опертися наш промисл, себто наші купці і наші споживачі, на жаль, не дописують. Наше купецтво наріжне на економічний індиферентизм споживачів, а споживачі говорять те саме про наших купців.

Словом заворожене коло серед нації, що ніяк не хоче вибутися ментальности ріжних колірових народів, які не привикли брати участи в продуктивній праці, а бути тільки консументами чужих виробів, і то виробів, подаваних дуже часто в якости, призначеній для найгіршого споживача. Того роду психічне наставлення, що є наслідком браку економічного освідомлення нашого загалу, завдяки тому, що всі наші зусилля були до недавна спрямовані в культурно-освітнім напрямку, є на мою думку, поважною і чи не найголовнішою причиною нашої загальної нужди. Бо криза, що її цілий світ переживає і на яку також і ми всю вину звалюємо, не повинна бути серед так слабо упромисловленої нації, як наша, такою діймаючою, якщоби базоване на національній свідомости й економічному патріотизмі гасло „свій до свого" не було пустим звуком, киданим без розмислу і на вітер при кожній нагоді, а постулятом, диктованим життєвою конечністю нашого народу.

Бо якжеж інакше, як не браком економічної свідомости або великої байдужости вияснити собі факт, що наші маленькі промислові варстати, які ні своїми розмірами ні своїм уряджепням не можуть рівнятися з якоюнебудь західно-европейською фабрикою і які серед зорганізованої і чисельністю нам рівної нації були би в силі заспокоїти лише незначну частинку потреб свого загалу в даних ділянках — для нашої нації є ще за великими і кожний з них виробляє лише частинку того, що міг би продукувати? Або, як собі інакше пояснити обставину, що в ділянці споживчо-кольоніяльної торговлі *лише* 1/15 часть готівкових оборотів нашого міського споживача, серед якого живе мозок нації, доконується в межах нашого національного господарства?

Підходячи до справи зі становища українського промисловця, уявляю собі його неначе того бідного комірника, на якого з підозрінням дивиться властитель крамниці і лише з дасти випаймає йому мешкання. Він (себто український промисловець) мусить довго находитися, заки протопче собі сяку-таку дорогу до крамниць наших купців, з яких ще багато не стоїть на висоті свого завдання. Наш промисловець, замість найти в нашому купецтві, як німець каже свого Гешефтсфройнда, який давав би йому дружні вказівки щодо розбудови його варстату, усував упередження загалу до рідних виробів, переконував і намовляв, лише ними користуватись, відчуває нераз через шкіру, що він для даного нашого купця непожаданий гість, що псує йому його калькуляційні плянси і завдає лишнього труду з впроваджуванням на ринок рідних виробів. Наш купець, розуміється з виїмками, заохочений принанчивими офертами чужинецьких фабрик, складаних дуже часто за посередництвом наших власних земляків, диктує нераз неможливі до приняття нашому промисловцеві умовини, а ставляючи їх з вісади в ультимативній формі, замикає тим самим дорогу до своїх полиць виробам рідного промислу, забуваючи, що наші вироби крім тих полиць — на вілкі інші чужинецькі полиці постійно рахувати не можуть, хоч своєю якістю на тих чужих полицях зовсім гідно час до часу презентуються.

Такого поступування не може оправдати і висуваний нераз аргумент, що, мовляв, відборці не питають за нашими виробами, бо знають з досвіду, що дуже часто навіть чужі питають за нашими виробами, та що всюди там, де наші купці і торговельні керманичі здають собі справу з ваги свого становища та не жалують труду, що їх взагалі вимагає впровадження нових артикулів на ринок та освідомлення відборців про шкідливість уживаних нераз споживчих сурогатів, розповсюднення виробів рідного промислу не натрапляє на трудноші. Якими великими успіхами може увінчатися нераз відповідний підхід до нашого сірогр брата, який чи не найкраще держиться під оглядом національним, про те оповідали мені особисто ті наші кооперативні дівчі, що їх район обїздила свого часу наша дівчка, п. Бл.

Одним з найважніших аргументів, що їх залюбки видвигає наш загал супроти виробів рідного промислу це, мовляв, їх зависока ціна, себто неконкурепційність у найтіснішім того слова значінні.

І тут саме лежить ядро справи, зваживши, що „конкурепційність" це дуже еластичне поняття, залежне від збігу богатьох обставин, а передовсім від того, що і з чим порівнюється. Не можна напр. жадати, щоби вовна і бавовна мала ту саму ціну, правдива шкіра та її імітація, масло та лій і т. п. Колиб хтонебудь із наших споживачів завдав собі труду і перемірял напр. Львів від рогачки до рогачки, то на означений тою самою назвою артикул найшов би найріжнородніші ціни, обусловлені не тільки самою якістю, а різнородними побічними обставинами. І якщо би всі наші споживачі узалежнювали піддержку виробів рідного промислу виключно від „конкурепційности", тоді весь наш промисл не мав би рації істнування, бо всі наші варстати, маючи на ринку дешевщу і в додатку дуже часто несовісну конкуренцію, були б. неконкурепційними. При такім загальнім наставленні всі істнуючі українські варстати мусіли би себе поліквідувати, а ріжним підприємчивим одиницям, що думали би закладати нові, треба би серіозно від їх закладання відраджувати.

Ціни виробів мусять за тим бути в пересічі достосовані до цін ринкових товарів такої самої якости і товарів, вироблюваних із сирівців, що не колідують з карними кодексами. Бо наш загал повинен почати думати економічними категоріями і не жадати від українського промисловця таких річей, що могли би його варстат повалити. Але навіть і на випадок, коли би ціни наших виробів відбігали незначно від повищої пересічи, то ще й тоді не повинен наш споживач відмовляти піддержки тим виробам, бо саме та піддержка уможливить нашому продуцентові поширити і зраціоналізувати свій варстат праці, та зробити конкурепційними свої вироби. Бо коли ми при кожній нагоді співаємо: „Душу і тіло" готові положити за наші справи, то оскільки лекше повинно нам приходити витягнути з нашої кишені лише кілька сотиків на скріплення рідних варстатів — які неначе ті немічні діти потребують ще дбайливої опіки, — а тим самим на усунення джерела великого безробіття серед нашого народу.

Мусимо рішучо закинути закорінілі у нас упередження до рідних виробів, вибутися панічного страху перед евентуальним розбогатінням наших економічних установ чи їх власників та керманичів, а передовсім закинути не жаль широко поширений декляматорський, поверховний патріотизм та здобутися врешті решт на маленький буденний героїзм, що вимагає тяжкої праці над постепенним виховуванням самого себе і над зміною свого погляду на вартість збірної сили, спрямованої в річище національної економіки. Тоді певно дійдемо до висновку, що видаючи часто безкритично гроші там, де це зовсім невказане, попоминаємо великий промах супроти рідного промислу та наших безробітних, торгуючись нераз із людиву гідною енергією за пару сотиків ріжниці. Не забуваймо, що чужинецька індустрія уживає ріжних позакулісових ходів на підважування наших промислових варстатів, а

ки, йдучи наосліп на їхню вудку, докладаємо самі руку до їхнього посягання на наші економічні здобутки.

Радикальне перевиховання психіки цілого нашого громадянства вважаю кардинальною основою існування наших промислових взрстатів, бо коли цей великий пан, яким є споживач, звернеться цілим своїм фронтом до рідних виробів, тоді і сільський крамар і міський торговельник, чужий і свій, кооперативний і приватний, не посміють протистявитися такій могучій силі та такій всесторонній контролі.

Наш економічний стан посідання помажно скріпиться, а на цьому добробуті зискають наші культурно-освітні установи, які тепер ледви дишуть, зискає наша преса, зискають наші мистці, письменники і т. д. А в першій мірі зискають наші безробітні, які тепер тиняються під парканами наших безчинних варстатів.

Тому фронтом до рідного промислу і фронтом до рідної торговлі!

Т. Глинський.

САМОГУБСТВО ГРЕЦЬКОГО ПОЛКОВНИКА.

АТЕНИ, 17. 3. ПАТ. Полк. Камаї, обвинувачений в участі в революції, покінчив самогубством.

НОВИНКИ

— **Вибух на залізничому двірці.** В неділю в год. 8.30 рано з магазині товарового двірця при вул. Алеї марш. Фоша у Львові вибухнув около 15- кг. пакет, наданий фірмою Якова Юдора з вул. Шептицьких 21, як галянтерійний товар до Катовиць. Сила вибуху була така велика, що шиби в канцелярії магазину та в магазині розлетілися в дребезги. Вибух знищив теж скриню токайського вина та попарив сильно магазинера Лукачука, він утратив зір. Робітник Міхальський ранений в руку. Стверднли, що в цьому пакеті та ще в двох пакетах цієї фірми були вибухові кульочки т. зв. жабки, яких уживають на фестинах і корки до страшаків. До вибуху прийшло наслідком потрясення, бо на пакеті не було напису з перестороrою й магазинір не сподівався, що в пакеті є вибуховий матеріял. Поліція веде слідство.

— **Придержали чеських горожан.** Поліція у Львові придержала двох чеських горожан Франца Новака та Миколу Наде, які неправно перейшли чехословацький кордон.

— **Касові вломники в Калуші.** До білєтової каси Народьного Дому в Калуші вломилися в ночі на 13. ц. м. злодії і вибивши діру в мурі, добулися до рахунікового бюра Повітового Союзу Кооператив, де находилася огнетревала каса. Вломники розпороли касу і вкрали з неї готівку 500 зол. Не лишили на місці ніяких відтисків, отже при роботі були якісь фахові вломники. Ті самі мабуть вломники відвідали також будинок місцевого суду, де вкрали тільки годинник.

— **За державну зраду.** В Кракові запав присуд у процесі проти 13 осіб, обвинуваченних у державній зраді, якої допустилися комуністичною агітацією при війську. Засуджені: Стемпень на 5 і пів року, Терета і Храна на 4 і пів, Дідушок і Гинайло 4, Лужанський 3 і пів, Кап, Гелер, Ерайх, Шуткалер по 3 роки. Трьох звільнено.

— **Зловживання при війську.** У військовому суді у Вильні ведеться процес проти поручника артилерії Евгена Васькевича за спронев'рення 100 тисяч зол. Обвинуваченний пробував звалити відповідальність на свого комманданта, одначе експертиза, переведена пятьма знавцями, ствердила, що завинив сам Васькевич. У звязку з цією справою є процес цивільного квартирмайстра Мих. Маліновського, що теж старався звалити вину на комманданта полку.

— **Як бавляться „стшельци"?** Стрілецький союз у Сувалках уладив на закінчення масниць забаву з танцями та — алькоголем. На забаві прийшло до загальної бійки, з якої чотири особи тяжко ранені, відвезено до шпиталю, де одна вже вмерла, а три висповідалися на смерть. Крім того легко ранених є 17 осіб, між ними дві жінки. Про переполох, який панував на забаві, свідчить факт, що гості втікали вікнами по ринвах з першого поверху, а жінки, не зважаючи на зимно, побігли додому в балевих сукнях. Домівку „Стшельца" зовсім знищено, бо навіть піч розвалено, вживаючи кафель до бійки.

— **Жахлива родинна трагедія.** На залізничому шляху біля Торуня знайшли переїханого трупа господаря Ант. Весоловського. Поліція, яка увійшла до його дому, знайшла трупа 23-літної Стефанії Ласковської, а на возі на подвірі трупа Марії Шафецінської, свояки господаря та Яна Шафецінського. Устійнено, що Весоловський, убивши трьох членів своєї родини, скінчив самогубством, кинувшись під потяг. Причиною жахливої трагедії були маєткові непорозуміння.

— **Атентант на італійський консулят.** В Марселі хтось кинув бомбу до будинку італійського консуляту. Вибух спричинив досить велику шкоду. Атентатчика не зловлено.

— **Морова пошесть,** яка ширяться в південній Африці, вибухла в останньому часі з новою силою: В останніх днях стверджено 14 випадків смерти серед европейців і 41 серед тубільців.

— **Ріжні вістки.** У звязку зі слідством у справі хабарництва при залізничих доставах відобрав собі життя Тома Покорни, ем. директор міністерства шляхів у Празі. — В Кракові бачили в ночі величезний, ясний метеор, що впав в околиці на землю.

СПОРТ.

ПОГОНЬ (ЛІГА) — УКРАЇНА 7:0 (5:0).

Перші змагання кожаного мяча принесли Україні сподіваку високу програну з реновованим противником. Україна виставила на кожну частину гри інший склад. Україна грала у першій частині гри: Бутель; Олійник, Воробець; Цимбала; Підлісецький, Якимів, Цимбала; Федун, Сиробець; Підлісецький, Якимів, Цимбала; Федун, Сиробець; Підлісецький, Якимів, Цимбала; Федун, Сиробець

Ч. 72 (13.970). Львів, вівторок 19. березня 1935. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Неспокій Москви за спокій.

Дня 25. лютого ц. р. телеграфував Волтер Дуранті з Москви до нюйоркського „Таймсу", що большевицький уряд дуже боїться війни. Дня 27. лютого телеграфував, що не боїться війни, але лякається, що Франція й Англія його не піддержать. Знову 1. березня прислав кабелеграму і в ній каже, що Москва сподівається миру, але готується до війни.

В тій кабелеграмі читаємо:

Совітська опінія (себто уряд, бо там іншої опінії нема) задоволена, що газети за кордоном уважають, що Совіти є важним чинником в удержанні теперішнього стану в Европі. На ту вагу вказує заповіджений приїзд до Москви англійського закордонного міністра сера Джона Саймона або міністра Антона Ідена.

Всеж таки годі сказати, що большевицькі лідери глядять рожево на справу устійнення відносин у Східній Европі. Навпаки, там відчувають, що спільні пляни Німеччини й Польщі, хоч ще не доспіли, роблять більші поступи, ніж дипльоматичні заходи проти того, і що тому краще для Совітів, сподіваючись найгіршого, примусити до миру, але готовитись до найгіршого, себто до війни.

Готовість Совітів до війни і здатність до війни — це важні чинники в Европі. Перше тому, що Німеччина признає лиш силу, а друге в тім, чи Франція вірить у силу Совітів, бо воно вже раз добре завелась на російській помочі у світовій війні. А та непевність у французькій опінії Росії є одним з ключів розуміння теперішньої політики в Европі.

Совітський уряд — це, мовляв, сильні, молоді, сміливі лідери. Армія льояльна, здисциплінована, добре озброєна, вірна і войовнича. Серед цивільного населення ще є сліди ворожих елементів чи клас, але їх вплив малий проти запалу(!) робітничих і селянських мас, особливо молодшого покоління. Совітський промисл зробив великі поступи. Хліборобство теж, не зважаючи на недолю й голод.

Отак російський великан стоїть сильний і готовий до війни, коли б вона прийшла. Але навіть великанові важко ходити без добре наладженого транспорту, а він нездіб тепер, у часі миру, недостаточний. Ноги совітського великана не є глиняні, але його чоботи латані й дірані...

Чужинні подорожні дивувались, бачучи слабість совітського транспорту, що такий важний в часі миру та життєвий підчас війни.

Совіти потребують американської системи для перебудови залізниць.

Справа злуки Ірляндії.

Спеціяльна кабелеграма до нюйоркського „Таймсу" сповіщає з Дебліна, столиці Ірляндії, про оголошення плану злуки Ірляндії з північною частиною, що тепер має свій окремий уряд і парлямент в Ольстері.

План випрацьований бувшим президентом Вільної Ірляндії, Віліямом Косгрейвом. Він виголосив промову перед партією Злученої Ірляндії в місті Корк і заявив, що Вільна Ірляндська Держава мусить показати Північній Ірляндії спільний економічний план. Треба помогти фармерам з півночі продавати свої продукти на півдні. Але наперед треба перестати насильні походи на Північну Ірляндію.

Інші промовці вказували на конечність утримати лад у Вільній Ірляндії, щоб цим дати доказ людям з півночі, що ірляндці — це культурний нарід.

Перед поїздкою мін. Ляваля до Москви.

ПАРИЖ, 18. 3. ПАТ. Аваc повідомляє: Деякі закордонні щоденники повідомляють, що мін. Лявалю незадовго виїде до Москви. З візитою запросив міністра офіційно большевицький амбасадор у Парижі Потьомкін в імені свого уряду. Мін. Лявалю поінформує своїх товаришів на найближчім засіданні ради міністрів, яка рішить про його подорож до Москви. Кажуть, що мін. Лявалю виїде до Москви щойно після візити міністра Ідена дня 26. березня ц. р.

Чи мін. Саймон поїде до Москви?

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. „Таймс" обговорюючи останні рішення німецького уряду пише, що візита британських міністрів у Берліні повинна відбутися згідно з устійненим планом. Британська політика не змінюється з дня на день. Ліберальна „Ню Кронікль" пише, що нема ніяких причин ширити паніку. Тому наради між канц. Гітлером і мін. Саймоном повинні відбутися. „Дейлі Телеграф" міркує, що візиту мін. Саймона у Берліні зайва до того часу, доки німецький уряд не запевнить нових основ для переговорів. Соціялістичний „Дейлі Геральд" називає цю заяву канц. Гітлера визовом під адресою загального зусилля розброїтись.

Японія вдруге остерігає Італію перед війною.

БЕРЛІН, 18. 3. ПАТ. Німецьке Інформаційне бюро повідомляє з Токіо: Японський амбасадор у Римі з доручення свого уряду інтервеніював в італійським уряді у справі конфлікту з Абісинією. Амбасадор звернув увагу на політичні і господарські інтереси Японії в Абісинії. Підкреслив, що японські господарські кола занепокоєні висилкою італійських військ до східної Африки. Японський уряд сподівається, що інтереси Японії не будуть порушені.

Практичні курси „Сільського Господаря" в Янчині.

Відомі вже з минулих літ Практичні Курси „Сільського Господаря" в Янчині, які веде Філія „Сільського Господаря" у Перемишлянах, починають цього року працю дня 1. квітня. І. Курсом практичного садівництва та городництва.

Цей курс треватиме до 20. травня. Після цього слідуватимуть 1½—2 місячні курси пасічництва та шовківництва, рільництва, годівельної господарки, ветеринарії та кооперації. Всі курси будуть тревати до 31. грудня ц. р.

Приймається кандидатів (-ок) на поодинокі курси як також на всі курси разом, що відбудуться цього року.

Кандидати повинні мати окінчений 18. рік життя та найменше вселюдську школу.

Умовини приняття є такі.

Кандидати платять місячно 10 зол. за науку та 20—25 золотих за їду (ціна залежна від кількости кандидатів).

Оплату за їду можна складати частинно в натурі.

Кандидати, що будуть користати напівдаром з 2 курсів включують 5 зол. виписового за уживання наукового знаряддя та бібліотеки.

Подання на приняття на курси та зголошення по точніші інформації треба присилати до 30. березня ц. р. на адресу Т-ва „Сільський Господар" Львів, Ринок ч. 10. II. (Практичні курси).

Управа Практичних Курсів „Сільського Господаря" в Янчині.

Хто дбає, той має!

вчить добра приказка. — Тому дбайте про своє майно і обезпечіть його від крадежі із вломом в однокому українському

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР", у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

„Паперова парасолька".

Львів, 18. березня 1935.

У минуломісячному льондон. франко-англ. порозумінні рішено запросити Німеччину до летунської конвенції. Льогічно, автори тої концепції прийняли згори, що Німеччина не лише матиме, але й уже має воєнне летунство, якого не має права мати на підставі версальських військових клявзуль. Для підкреслення цього становища згадані льондонські контрагенти заповіли знулювання 5-ої статті версальського договору з отими клявзулями, найшовши в той спосіб престіжевий вихід з глупої ситуації: виступила Німеччина з Ліги Націй і Розбройної Конференції наслідком непризнання Німеччині її претенсій у ділянці зброєння (або хай усі держави переведуть розброєння або хай Німеччині буде вільно дозброїтися), перевела на власну руку дозброєння, протидіяти цьому ніхто не має сили ані змоги, а тут і годі обійтись без Німеччини у Женеві, бо Совіти не є чинником, який міг би її заступити! Ніщо більше, як престіжевим цукорком було теж застереження льондонської конференції, що ніяка держава не може самовільно зривати військові постанови, які її обовязують на підставі мирових трактатів.

Так і зрозумів Берлін вислід льондонської конференції. Заявив свою згоду приступити до воздушної конвенції та — змілітаризував німецьке торговельне летунство, створюючи в той спосіб через ніч німецьку боєву збройну силу. Нічого й казати, що та „торговельна" чи „комунікаційна" воздушна фльота була згори в той спосіб будована, щоб скорше чи пізніше могти примістити скорострільні й бомбомети. Тому народини німецького військового летунства не викликали у світі великого шуму, — щонайвище мовчазне признання, що ніщо зуміли швидко і зручно використати вислід льондонських франко-англійських розмов. Потім події розвивались хронольогічно у такій черзі: англійський уряд оголосив „Білу Книгу" про небезпеку війни через дурійку зброєння, при чому вказував на величезний зріст німецької збройної сили. „Біла Книга" викликала в Німеччині — як сказав мін. Гебельс — „розчарування", якого зовнішнім виявом стала історична вже „хрипка" Гітлера, через яку пересунено речинець подорожі англійських міністрів до Берліна. Однак алярмовий тон „Білої Книги" мав інше завдання: допомогти англійському урядові перевести у палаті громад про додаткові кредити на зброєння. Та справа англ. урядові блискучо вдалася і парляментарна дебата над внеском уряду і „Білою Книгою" закінчилась повною перемогою — нового англійського дозброєння.

Черговою подією із тої самої ділянки „мирових" заходів Европи була переведена три дні тому постанова французької палати депутованих про введення дволітньої військової служби на найближчих пять літ. Це було з четверга на пятницю, а в суботу проголошено в Німеччині обовязок загальної військової служби, себто перекреслено клявзулю, яка — поруч зі зруйнуванням німецької воєнної марінарки та забороною важкої артилерії — була найбільшим ударом версальського договору по німецькій збройній силі. Поруч з аргументами моральної натури, як національна гідність, одноварність та рівноправність з усіми іншими великими народами культурного світа — покликується Ні

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., пакама 90 сот., всипи 1·10, крепон 70 сот., вебо 1·— та модні вовни на 40%, дешевше **БЛАВАТНИН БАЗАР** — Львів, Бонімів ч. 12.

меччина на збільшене, а не зменшене, зброєння всіх своїх ближчих і дальших сусідів. Навіщо шукати за прикладами: Льондон і Париж достарчили їх Берлінові впродовж тижня!

Витворилась ситуація, яка має два характеристичні моменти: один із них, це питання, яке становище займуть до факту явного й офіціяльного зломання версальського трактату Німеччиною сигнатарі того пакту, — другий момент, це питання про причини й наслідки тих перегонів, яких ми є свідками.

Перші звістки, що наспіли з Парижа, Льондону, Риму і Женеви про враження, яке викликав там декрет про німецьку загальну військову службу, не дають ще ясного образу, як конкретно поставляться тамошні уряди. Щойно сьогодні, в понеділок, англійський уряд буде радити над витвореною ситуацією і вирішить: чи в міжнародній ситуації взагалі щонебудь змінилося? Якщо відповідь на це питання буде негативна, то під кінець місяця міністри Саймон і Іден поїдуть до Берліна й пробуватимуть монтувати „колективну гарантію безпеки" чи радше (без писання про це у пізніших комунікатах) — порозуміться безпосередньо з авторитетним нинішнім провідником німецького народу про спільні англо-німецькі інтереси та спільну міжнародню акцію. Коли ж англійський уряд прийде до висновку, що останній німецький акт є надто яскравим доказом одностороннього ревізонізму та актом нельояльности супроти британської дипльоматії (чи справді ця дипльоматія нічого про плян суботнішнього декрету Гітлера не знала?!), тоді, очевидно, з заповідженої подорожі до Берліна нічого не вийде і замість відпруження — прийде новий період загострення у середній і західній Европі.

Річ ясна, що Франція використовує німецьку поведінку для підтримування свого привичного антинімецького курсу, для мотивування свого міліторизму та всієї політики, що тільки у фізичній силі вбачає можливість зберігти за собою добродійства версальської перемоги. Тому і сам премієр Ліваль у негайному газетному інтервю і вся французька преса стараються інспірувати англійський уряд у тому напрямку, щоби звести на нівець плян подорожі Саймона до Берліна. Одночасно Франція вживає заходів, щоб використати останній німецький крок для відбудови Антанти і спільного ІІ протинімецького фронту.

Можна сумніватися, чи такий фронт відбудується, бо навіть при ноторійно відомій незручності німецької дипльоматії, годі уявити собі, щоб Німеччина не приготовляла задуманого кроку у порозумінні з якоюсь стороннюою силою.

Найбільш тверезе становище займає Женева і Рим. Секретаріят Ліги Націй не обманює себе мабуть надіями, що в нинішніх часах, при нинішній конюнктурі, можлива якась збройна санкція великих держав проти Німеччини в обороні версальського трактату, і знає найкраще, що всі інші засоби, якими розпоряджає Ліга Націй, — паперові резолюції, догани, погрози і т. п. горобчення — не мають ніякої практичної вартости. Точку над „і" ставить преса італійська, яка оцінює ситуацію найспокійніше і найтверезіше. „Версальський трактат, це лише тінь, і покликуватися на його клявзулі та авторитет булоб безцільно, бо той трактат є вже трупом. Не можна схоронитися перед надтягаючою бурею під паперовою парасолькою..." Ось найзнаменитша характеристика правдивої ситуації, яку робить один чільний римський часопис.

Тому мабуть щонайвище скінчиться на крику обурення, який Німеччині не пошкодить і ІІ волі скинути з себе пута, які ІІ справді і зневажують і беззборонною віддають на ласку і неласку переможців, не спараліжує. Зате багато то поважнішою є справа саме тієї бурі, про яку згадує римський часопис. Перегони всіх держав Европи в ділянці зброєння — це не є невинна забава дітей, які перетоплюють гроші на кулі і трійливі гази. Ніхто без потреби не зброїться. Фрази про самооборону, це теж „парасольки", якої вживають всі без виїмку держави, що призначують мілірдові військові кредити на армії — на суші, морі і в повітрі. Тому й німецьке рішення зірвати військові постанови версальського трактату стоїть у найтіснішому звязку з рішенням всіх інших европейських держав — бути від стіп до голови озброєним „на всякий випадок". Але історичний досвід учить, що той „випадок" завсіди являється, коли тільки є завершений означений плян зброєння, і що згодом виявляється, що той випадок не був „деус-ом екс махіна", лише його дбайливо заздалегідь приготовляли великодержавницькі дипльомати. Джерелом нинішніх збройневих перегонів є лише поганий версальський договір, є існуюча післявоєнна система в Европі, є існування аномалій, при яких мир не може бути тривкий.

ОСТАННІ НОВОСТИ
на плащі, костюми, сукні
727
вже надійшли до фірми
Дім Моди
для П. Т. Урядників на 5 рат
Львів, Марійська пл. 4.

З нашої кооперації.

РІШУЧІ ЗАХОДИ Р. С. У. К. У ПРОТИБОРГОВІЙ АКЦІЇ.

Р. С. У. К. вже два роки веде т. зв. протиборгову акцію, але досі вона дала досить малі висліди. Вправді в деяких районах борги зменшили, одначе дуже незначно, а в деяких навіть з року на рік зростають. Майже всі власні фонди кооператив заморожені в боргах. Причиною цього невідрадного стану є, що багато управ кооператив легковажить собі накази Р.С.У.К. та повітових осередків і не ставиться поважно до протиборгової акції. Рівночасно з усіх сторін відзиваються голоси свідомих кооператорів, що Р.С.У.К. мусить пристосувати хочби й найстрогіші засоби, щоб вирвати українську кооперацію зі смертельного налогу боргування.

Врешті в останнім числі „Г. К. Ч." Дирекція Р.С.У.К. оголосила комунікат до кооператив, у якім недвозначно заповіла:

„Коли би при ревізіях чи перевірках стверджено, що поодинокі кооперативи не виконують протиборгового наказу Р.С.У.К. і не ліквідують старих боргів, то Дирекція Р.С.У.К. буде:

1) вносити до суду скарги на покарання членів Управи за провини з арт. 122 і 124 кооперативного закону;

2) виступати з внеском до Ради Р.С.У.К. про виключення кооперативи з членів Р.С.У.К.;

3) вносити на підставі арт. 65 кооперативного закону до суду про розвязання кооперативи з уряду.

Для тих, що не хочуть розуміти значіння протиборгової акції і продажі за готівку, або легковажать доручення своєї центральної надбудови, не місце серед здорових членів кооперативної родини".

Думаємо, що становище Р.С.У.К. вповні правильне. Слід би подумати ще про якийсь радикальний спосіб забезпечення кооператив від товарових та касових манк.

ГОРОДЕНЩИНА ПРОПАГУЄ РІДНИЙ ПРОМИСЛ.

Представник фабрики мила „Центросоюзу", фабрики тютюн та папериів кооп. „Будучність" у Тернополі й інших наших кооперативних фабрик п. Мазурак відбув в останньому часі 30 анкет у селах Городенщини для пропаганди рідного промислу. Повітовий Союз Кооператив має надію, що ці анкети причиняться у великій мірі до поширення виробів українського промислу по селах. Майже в кожному селі заснувався комітет, який має перевести прилюдні проби прання милом „Ц. С.".

ВИЯСНЕННЯ „ЦЕНТРОСОЮЗУ".

У нашій нотатці про збут мила „Ц. С." поодинокими повітами подали ми за статтею дир. Центросоюзу Ю. Шепаровича в „Г. К. Ч.", що П. С. К. Борщів неоправдано поменшив у цьому році свій збут центросоюзного мила. Найновіше число „Г. К. Ч." приносить спростування Дирекції „Центросоюзу", що в обчисленні збуту мила Повітовим Союзом у Борщеві зайшла похибка. Цей Союз в дійсності побільшив у цьому році свій збут мила „Центросоюзу" на 2.380 кг.

ВЛОМ ДО КООПЕРАТИВИ.

Ніччю з 1. на 2. березня ц. р. вломилися невисліджені досі злодії до кооперативи „Згода" в Ясенові Пільнім, пов. Городенка, забираючи товарів на суму 40 зол. При тому потурбували до непритомности нічних вартівників, що на голос виломлюваних грат у вікні кооперативи, намагалися злодіїв придержати. Кооператива на щастя обезпечена від влому у Т-ві „Дністер". Кооператива існує від 1927 р. й оце вже **девятий раз** її обкрадено.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ КООПЕРАТИВИ.

Дирекція Р. С. У. К. приняла дня 14. лютого в члени Т-ва такі кооперативи: „Дніпро", кооператива з одноразовою відп., Богатківці (пов. Підгайці) і „Єдність", кооп. з обм. відп., Держів (пов. Жидачів). Дня 20. ІІ. принято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) Госп. спож. С-ка „Єдність" кзов., Вербів (пов. Підгайці), 2) Щадн.-кред. С-ка „Самопоміч" кзоп., Сушиця Рикова, 3) Торг. С-ка „Мета" кзов., Старий Самбір (пов. Самбір), 4) „Самопоміч" кзов., Тернопіль (вул. Пушчерта).

Окрім того видає Дирекція Р. С. У. К. згідно з арт. 5. новелізованого закону новозаснованим кооперативам посвідки, що „доцільність засновання кооперативи та її господарські заміри, виявлені в статуті, не викликують застережень". Таку посвідку мусить тепер кожна новозаснована кооператива долучити до судового реєстраційного акту. В останньому часі Р. С. У. К. видав такі посвідки отсим кооперативам: 1) кооп. „Любов", Остальці, пов. Теребовля, 2) кооп. „Сила", Кумин, пов. Жовква, 3) кооп. „Будучність", Ванівці, пов. Перемишль, 4) кооп. „Районова Молочарня", Утерці Мінеральні, пов. Лісько, 5) кооп. „Районова Молочарня", Суховоля, пов. Броди, 6) кооп. „Районова Молочарня", Жидичин, пов. Луцьк, 7) кооп. „Ше-Ко", Снятин, 8) кооп. „Основа", Забірці, пов. Грубешів, 9) кооп. „Добробут", Городенка, 10) кооп. „Союз Українок", Львів, 11) кооп. „Наш Труд", Гать, пов. Луцьк, 12) кооп. „Єдність", Городок пов. Грубешів, 13) кооп. „Піон", Львів, 14) кооп. „Районова Молочарня", Воротнів, пов. Луцьк, 15) кооп. „Татарівка", Рожанка Нижна, пов. Стрий, 16) кооп. „Українська Будучність", Смодне, пов. Косів, 17) кооп. „Гуцульська Різьба", Косів (Московівка), 18) кооп. „Відродження", Жураки, пов. Надвірна, 19) кооп. „Слава", Кречовичі, пов. Рящів, 20) кооп. „Жіночий Труд", Косів.

В. Л.

Чистка в Греції.

АТЕНИ, 18. 3. ПАТ. Прем. Цалдаріс і ген. Кондиліс рішили хопитись радикальних засобів, щоби привернути внутрішній лад у Греції. Рішення уряду будуть вдержані в рямцях легальности. Уряд переведе чистку у війську і в адміністрації, скасує сенат та зміцнить виконну владу. Влада веде слідство у банках, щоб викрити, хто фінансував революцію.

Німеччина приготовляє війну?

МОСКВА, 18. 3. ПАТ. „Правда" звертає увагу на демонстраційну форму німецької ноти та зазначує, що Німеччина готовить війну. Часопис не вірить у мирні запевнення Німеччини.

Наради англійського уряду.

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. У неділю передполуднем зібралася рада міністрів, щоб розглянути положення, яке витворилося наслідком постанови нім. уряду. На засіданні була держ. підсекретар м-ства закордонних справ Ванситарт. Не ухвалили ніякої постанови в справі зміни подорожі мін. Саймона до Берліна.

Премієр Макдональд скликав на понеділок в 11. год. передпол. нараду міністрів для розгляду німецької постанови.

Перші новобранці.

БЕРЛІН, 18. 3. ПАТ. Політичні і дипльоматичні кола є далі під враженням оголошення військової служби. Всеж таки ці кола сподіються, що британські міністри приїдуть до Берліна. Добре поінформовані кола запевняють, що міністерство райхсвери вже цього тижня оголосить виконний розпорядок до закону про загальну військову службу і дня 1. квітня ц. р. відбудеться перший набір новобранців. Військова служба буде тревати один рік. Старші річники підуть тільки на вправи.

Живіть наш часопис!

ТРІУМФ КОСМЕТИКИ

КРЕМ ВІТАМІНОВО-ГОРМОНОВИЙ „ALCARA"

в'дмолоджує церу, не дає вянути, морщитись і старітись шкірі, діяє так скоро, що успіх бачимо вже тоді, як вживемо один слоїк.

КРЕМ „ALCARA" дістанете в дрогеріях і перфумеріях або безпосередньо у фабриці в ціні зол. 6· за слоїк.

ФІРМА Магістер ЙОСИФ РОТТЕР і С-ка 1070 2—3
ФАБРИКА ХЕМІЧНО-КОСМЕТИЧНА Спілка з огр. відп. ЛЬВІВ, ЯПОНСЬКА 7.

Нові податки і скарбові закони.

(З пополудневої наради скарбової комісії сойму в пятницю, 15. III. н. р.).

На пополудневому засіданні скарбової комісії 15. березня ц. р. до чергових справ забирав голос пос. З. Пеленський, зясовуючи становище УПР. до поодиноких точок обрад.

ОПОДАТКОВАННЯ ТОВЩІВ.

Український Клюб завсіди в соймі домагався піддержки рільництва та ставив внесення, які мали принести чи то пільгу чи причинитись до розвою хліборобства. На жаль від ряду літ всі наші внесення у цих справах соймова більшість відкидала. Ми вже перед літами домагались віддовження хліборобів, управильнення та зменшення податків, заборони ввозу до краю хліборобських продуктів і т. д., однак, як уже сказано, не находило це зрозуміння у покликаних чинників. Тепер уряд виходить з внеском обложення податками штучних товщів, ввожених із за кордону, як також на штучні товщі, вироблювані в краю з імпортованих сирівців. За цим законом будемо голосувати, бо уважаємо, що цей закон поможе розвиткові хліборобства, а головно продукції масла і хову безріг. Нам, як представникам дрібних хліборобів, котрі, як відомо є головними продуцентами молока і безріг, лежить особливо на серці розвій цієї ділянки хліборобства і тому ідемо ще дальше і будемо голосувати за поправкою, яка домагається підвищення податку з 50 сот., проектованих урядом, на один золотий від кільограма, а це тому, що знаємо як високо поставлена за границею техніка продукції штучних товщів і ці фабриканти неплево зуміють обчислити так ціну, що їм і цей податок не зашкодить і надальше будуть заливати край штучними товщами. Коли уряд рішився піти назустріч хліборобам, то повинно це бути в цілій повноті так, щоби була з цього дійсна користь для хлібороба.

ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЗИЧКА.

Уряд приходить із законопроектом розписання внутрішньої інвестиційної позички на 200 міл. Загально уважається цю позичку за корисну, бо вона має служити великим інвестиціям, а тим самим зменшити безробіття й оживити господарське життя. Однак ми, представники українського населення мусимо поставитися до цієї позички негативно, а то з тої причини, що в сенаті п. премієр у своому експозе, говорячи про інвестиційну позичку сказав, що буде вона ужита на регуляцію західних рік та горішнього бігу Вісли. Не згадав премієр ані словом про конечність регуляції східно-карпатських рік, як Білий і Чорний Черемош, Прут, Стрий і т. д., котрі то ріки щорічно виливають і нищать землі українського хлібороба. Ви, панове, нібито дуже любите гуцулів, робите всякі свята, але не хочете памятати про їх дійсні потреби. Гроші і заробітки будуть на заході, а нашого селянина буде змушуватись до безплатних шарваркових робіт. Таксамо будова доріг проектується на заході, на сході дороги також мають будувати безплатно шарварками українські хлібороби. Українець має платити податки і то точно, а коли йде про заробіток, там його нема.

АМНЕСТІЯ ЗА ПОДАТКОВІ НАДУЖИТТЯ.

Від довшого часу говориться і пишеться про амнестію. Однак дочекались ми законопроекту зі сторони уряду такої амнестії, якої найменше сподівались а це амнестії на податкові ошуства. Український нарід у цій амнестії цілком незаінтересований, бо український селянин, ремісник, чи купець платив і платить точно податки, а екзекутори зуміли витягнути з нього все, що лише далося. Український хлібороб, ремісник чи купець не провадить двоєкого книговодства. На нього накладаються такі податки, що і правильно ведене книговодство не помагає. З цього законопроекту вичувається, що він має послужити великим „рибам", великим капіталістам, про яких ми в останнім часі богато чули і про яких писалось, які то мільйонові податкові надужиття вони поробили. Видно, що тих панів набралось спора пачка і хочеться прийти їм з допомогою, щоби вони, як це може законопроект, по оголошенні амнестійного закону могли прийти до уряду, визнати свої гріхи, а за це буде дарована їм не лише кара, але навіть не вільно буде сказати, хто то був цей грішник.

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

ВИБОРИ В КРАЮ.

ВИСЛІД КОМУНАЛЬНИХ ВИБОРІВ У ЧОРТКІВСЬКОМУ ПОВІТІ.

Всіх громадських радних вибрано 954. В тім: українців 481, гр.-кат. 22, поляків 476, німців 4, 1 жид. На 49 громад вибрано українців солтисів 18 і 1 гр.-кат., українців підсолтисів 26. Староство не затвердило з того 4 солтисів і 5 підсолтисів. Остаточно лишилось солтисів українців 13 і 1 наказний та 4 гр.-кат., підсолтисів українців 20 і 1 гр.-кат.

Внесено сім протестів проти виборів на солтисів і підсолтисів, з того уважаднило староство тільки один протест у Криволуці. Крім того внесено 1 відклик до воєвідства проти незатвердження солтиса українця в Угрині, та три карні донесення за надужиття при виборах на солтиса.

ВОЛОСНІ ВИБОРИ:

Волость:	Скількість мандатів взагалі	українців	поляків	німців
Джурин — компроміс	12	3	8	1
Ягольниця II комп.	16	5	11	
Ягольниця місто	12	2	10	
Білобожниця комп.	12	4	8	
Косів вибори	16	6	10	
Улашківці вибори	16	7	9	
Свидова — комп.	12	6	6	
Пашівка — комп.	16	10	6	
Колиндяни — вибори	20	4	16	
Біла — вибори	16	6	10	

Протести проти неправильно переведених виборів внесено за волости: Улашківці, Колиндяни і Біла.

Московська армія готовиться до війни.

(УП — РИГА.) Московська політика звернула в останніх часах увагу на свої південні границі в напрямку Азії. Ми вже повідомляли про ріжні заходи московського комісаріяту війни, що підготовляє похід на Індію та Малу Азію. Тепер довідуємось, що в місяці лютому ц. р. московська армія на Кавказі влаштувала масовий перехід крізь гори Ельбрус. Все то робиться для вправ військових відділів у боротьбі в гірських умовинах, а також прослідкується шляхи будучого наступу. Вправи все є комбіновані. Беруть в них участь частини гірські, кінні, скорострільні і летунські, а де можна, то й моторизовані. Успіхи таких вправ досить значні. У звязку з недавними парадами по цілому Союзі деякі московські полководці повиголошували знаменні промови до поодиноких частин, в яких вказували в першу чергу на значіння кінноти в майбутній війні на вільних степових просторах. Таким оборотом пастрою пояснюється теж створення в останньому часі кількох нових кінних частин на території Совітської України. У святочних промовах зазначувалось, що в той час, як в Европі кінота не є нічим іншим, як піхотою на конях, то в Совітах вона щойно починає розвиватись і буде відгравати в майбутньому ту саму ролю, яку відіграла й в минувшій большевицькій війні. Большевики перейшли до творення окремих кінних армій для спеціальних завдань і в останніх часах творення таких великих кінних формацій переводять прискіпленим темпом.

—o—

Маніфестація в честь погибших німецьких вояків.

БЕРЛІН, 18. 3. ПАТ. Вчора в салі державної опери була велика маніфестація в честь погибших німецьких вояків. На сцені уставили більше як 80 давніх прапорів цісарської армії. Між присутніми було багато військових в одностроях із цісарських часів, м. н. фельдмаршал Макензен і бувш. наслідник престола.

Прийшов і канцлер Гітлер із усім кабінетом і генераліцією. Прийшли теж військові аташе в одностроях. Не було французького аташе.

Ген. Бльомберг у довшій промові сказав, що німецька армія й нарід не поносять вини за війну та подають своїм колишнім противникам руку до згоди, що мусить основуватися на взаїмній пошані та признанні права до життя й чести всіх народів. Далі підкреслив значіння перемоги Гітлера в 1933 р., коли в особах Гітлера й Гінденбурга злучилися дві струї, що ріжними шляхами йшли до спільної мети. Цього дня традиція старої армії злучилася зі струєю відродженої нац.-соц. партії. Далі генерал обговорив значіння нового закону. Не зважаючи на програну Німеччини світ мусить погодитися з цим, що Німеччина живе та що мусить мати рівноправність. Німеччина вже ніколи не скапітулює та не підпише трактату, який взяв би її волю, безпеку та право до життя. Німеччина не потребує реваншу, бо на війні здобула собі доволі слави.

Декорували поодинокі групи прапорів Гітлер, Макензен, Герінг, ген. Фріче й адмірал Редер.

Після декорації канцлер зложив перед памятником Невідомого Вояка величезний вінець. Потім була військова дефіляда, яку відбирав Гітлер. Участь узяло около 10.000 війська. Вперше офіціяльно виступив ряд нових одиниць німецької армії, м. і. старшинські та підстаршинські школи, відділи змоторизованої артилерії, відділи скорострілів на мотоциклях і ін. Дефіляду замикали два військові летунські відділи в сталевих шоломах і з крісами.

Німеччина причинилася до італійсько-югославянського зближення.

ПАРИЖ, 18. 3. ПАТ. В „Інтрансіжан-і" журналіст Тувенен зазначує, що небезпека пангерманізму може лише причинитися до затіснення співпраці між Італією та Малою Антантою для забезпеки спільної оборони. Д'Ормесон у „Фігаро" пише, що німецькі збройення такі поважні, що ті, яким Німеччина загрожує посередньо або безпосередньо, відложили на дальший плян справи, які їх ділять. Зрозуміла це Італія та Югославія. Заслужилася в цьому головно Югославія, бо останніми часами була вона предметом завзятої німецької пропаганди. В Мінхені створили спеціяльний інститут німецької пропаганди на Югославію. Крім того Німеччина давала Югославії ріжні політичні обітниці, як напр. про зворот Клягенфурту на випадок здійснення „аншлюсу". Запевняла теж Німеччина Югославію, що не згодиться на реставрацію Габсбургів.

—o—

Відкликаний зїзд пробоєвих відділів.

БЕРЛІН, 18. 3. ПАТ. Зїзд пробоєвих відділів, який скликали до Берліна на 21. березня н. р., відкликали. Офіційний комунікат подає як причину занедужання канцлера, який не хотів розчарувати своїх старих товаришів, бо не міг би їх особисто привитати. Після закінчення великої маніфестації в пошану полеглих вояків у Берліні, канц. Гітлер вернувся літаком до Мінхену, де його привитала з ентузіязмом юрба народу. Канцлер склав вінок на могилі невідомого вояка і відобрав дефіляду пробоєвих відділів.

Кіно Атлянтік
Прем'єра

В найновішій музичній совітській фільмі, відзначеній першою нагородою на міжнароднім фестівалю у Москві **„НОВІ ЛЮДИ“,** побачимо у реалістичний спосіб відтворену правду, як живе, кохає і бореться за свої ідеали молодіж у совітській Росії.
Дарові і знижкові білети неважні.

Теперішній стан Наукового Т-ва ім. Шевченка та його завдання.

(З приводу Загальних Зборів Т-ва).

У звязку із звичайними Загальними Зборами, що відбудуться в неділю дня 24. березня ц. р., одержали члени НТШ „Хроніку Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові за час від 1. X. 1932 — 31. XII. 1934“ та „Зіставлення рахунків НТШ“ за 1932-34 рр. Чотири маленькі брошурки висвітлюють стан Т-ва за останнього Виділу, вибраного Загальними Зборами дня 20. листопада 1932 р. Пригадуємо, що ці Збори відбулися під кличем санації Наук. Т-ва, яке захиталося за часів кермування ним передостаннього голови під моральним і матеріяльним оглядом. Цю санацію Т-ва мав перевести Виділ, в якого склад ввійшло 8 членів попереднього Виділу, автім ней останній розпочав її переводити від коли то після уступлення з головства проф. Студинського переняв провід Т-ва теперішній голова Т-ва д-р Володимир Левицький (березень 1932).

Санацію розпочато від редукції видань Т-ва, а далі видатків і персоналу в наукових установах, як в бібліотеці, музеях та Головній Управі. Зокрема рішив Виділ не виплачувати honорарів співробітникам видань НТШ; це відчули на собі ті, що живуть виключно з пера, а ще більше ті, що живуть на еміграції. Але супроти того, не перестали працювати наукові робітники безкорисно у виданнях Т-ва, які в порівнанні з попередніми роками значно зменшилися. Кошти видань Н. Т. Ш. у 1932-34 рр. виносили 23.496.28 зол.

Видатки на наукові установи бібліотеку та музеї в останніх двох роках з року на рік зменшувалися. Зокрема — як читаємо в „Хроніці“ — Управа бібліотеки не розпоряджала навіть грішми, одержаними за дублети, не могла вона комплєтувати бібліотеки пляново літературою з ділянки українознавства. Тому впливи книжок до бібліотеки складалися здебільша з дарів ріжних добродіїв (числом 698) та книжок, одержуваних з ріжних видавництв шляхом обміни за видання Т-ва.

Видатки Головної Управи Н.Т.Ш. та консервація й адміністрація домів Н.Т.Ш. виносила в 1933-34 рр. 32.012.37 зол.

На покриття цих видатків мали служити в першу чергу чинші з домів Н. Т. Ш. при вул. Чарнецького 24 і 26. Але в 1933 р. чинші з дому під ч. 24 ледви покривали видатки на цей дім (податки, вода, адміністрація, консервація); зновуж у 1934 р. приніс цей дім 1.406.09 зол. страти. Тільки дім під ч. 26 дав у 1933-34 рр. 35.471.25 чистого зиску. В дальшу чергу рятували Н.Т.Ш. грошеві підмоги від ріжних інституцій і добродіїв та міністерства в. і о. п., що протягом 1933—1934 рр. виносили — 26.665.20 зол.

Підприємства Т-ва, а саме книгарня, друкарня й переплетня не давали в цих останніх роках доходу на піддержання наукової праці. Навпаки, книгарня Н.Т.Ш. є постійно дефіцитова; її довги з кінцем 1934 р. виносили 90.105.24 зол. Всетаки мимо недобору платня персоналу книгарні (14 осіб) у 1932—34 рр. зростала (виносила за разом — 56.257.50 зол.). Друкарня з кінцем 1934 р. виказувала 57.142.56 зол. довгу. Але хоча друкарня дефіцитова, платня дирекції і канцелярійного персоналу друкарні виносила в 1933 р. — 4.455 зол., а в 1934 р. вже 7.020 зол. Переплетня, що виказала в 1932-33 р. — 4.364.24 зол. страти, принесла в 1934 р. ледви 2.906.57 зол. зиску.

З того виходить ясно, що ці підприємства не тільки не дають ніякого доходу Т-ву, але Н. Т.Ш. ще більше задовжується. Щоби скомасувати давніші довги Виділ НТШ. затягнув дві більші позички, обтяжуючи каменицї при вул. Чарнецького ч. 24 і 26. З позичених грошей Виділ Н.Т.Ш. ужив 1500 долярів на сплату довгу книгарні.

З того всього бачимо, що матеріяльний стан Наук. Т-ва ім. Шевченка погіршується не задля видатків на наукові цілі, тільки задля дефіцитового стану підприємств. Завдання Н.Т.Ш. є плекати науку, головно українознавство. Важливість цього завдання при сучасному стані Укр. Академії Наук у Києві повинно зрозуміти все західньо-українське громадянство, яке досі для справ Н. Т. Ш. є зовсім байдуже. Байдуже до тієї міри, що навіть не всі члени Н. Т. Ш. почуваються до обовязку заплатити у свій час членську вкладку (10 зол. річно), яка для деяких матеріяльно добре ситуованих членів приносить таку втрату в грошах, скільки для пересічного громадянина недільний 10-сотиковий даток під церквою на добродійні цілі.

Верхівка нашого народу повинна здавати собі ясно справу, яку ролю відограє плекання рідної науки в змаганнях націй. Про це не треба й писати. Тому і наші економічні установи повинні прийти з допомогою Н. Т. Ш. науковій роботі, якоб підсилювала українське громадянство в його національних змаганнях

Землетрус.

ТЕГЕРАН, 18. 3. ПАТ. У північно-східній Персії відчули сильний землетрус, наслідком якого м. і. завалився новий тунель на залізничному шляху Абасабад. Згинуло 20 осіб, кілька десять було ранених.

Пісок засипав великі простори.

НЮ ПОРК, 18. 3. ПАТ. У середущих і західніх стейтах лютувала хуртовина, що засипала піском великі простори краю. Залізничі шляхи вкрила верства піску, груба на 60 цм., а це спричинило багато катастроф, в яких згинуло кілька десять людей.

Володимира з Пясецьких
РАДЗИКЕВИЧ
удова по священнику, по довгій, тяжкій недузі відійшла у вічність після приняття Найсвятіших Тайн 17 березня в 72 р. життя. Похоронний обряд відбудеться в четвер, дня 21. березня в 10 год. у Вишенці Великій.

Болехівщина висловлює довіря Української Парляментарній Репрезентації.

Дня 11. березня ц. р. голова Пов. Нар. Комітету *о. крил. Сухий* скликав народу делегатів громад болехівської округи. Були заступлені всі громади під проводом нашого духовенства. Наради мали надзвичайно поважний характер і відчувалося, що всі наші громадяни розуміють вагу хвилини. На провідника зборів вибрано о. *Штойдена* з Лисевич, секретарював гром. *Юрій Левицький*, реферат про наше положення, а також звіт з буджетової сесії сойму виголосив пос. *Дмитро Великановичч*.

По рефераті розвинулась дискусія, в якій промовляли: Голинський Дмитро, що торкнувся справи терористичної акції і дальше порушив справу сторонничої поведінки податкових екзекуторів, незгідного накладання на людей коштів за доручення візвання, доказуючи, що є випадки, де наш селянин має морґ поля, вложений з 4-ох парцель та на кожну парцелю дають йому окреме візвання заплачення податку і стягають за кожне візвання 1.50 зол., так, що нераз за 50 сот. податку платять люди по 6 зол. і більше за самі екзекуційні візвання. О. Кость Левицький, парох з Гвозіва, порушив справу волокитства ріжних типів у характері безробітних по наших селах, які погрозами вимушують на наших громадянах для себе грошеві жертви. Промовець жалувався також на утруднення адміністраційних чинників, які не дають згоди по селах на театральні вистави. О. Штайден, парох з Лисевич, ствердив, що українських громадян примушувано до некорисних компромісів при недавніх громадських виборах. Токар Юрко із Сукіля жалувався, що влада настановляє занадто велике число до виконування нічних варт по громадах, через що цей громадський обовязок стає дуже докучливим. Нарікав теж, що управа державного ліса на тамошньому терені не хоче платити відшкодування за сіно, яке зїдають олені на полі і за шкоди, які роблять дики. Пригадав теж, що влада не приняла нікого з наших людей на писарський курс, а в їх громаді громадською писаркою є від довшого часу жидівка. О. Бордуляк Віктор, парох з Бубнища, обговорив наше положення та запитав про виглядн для нас при будучих виборах до сойму. Громадянин Сімків Тарас забрав слово до справ, порушених у рефераті та зголосив резолюції, які доповнив о. Сухий. Гром. Василишин Йосиф та о. Штайден жалувались на поведінку поліції з Моршина, яка в 1934. р. під час забави нашої молоді в читальні „Просвіти“ перевела ревізію, після якої деякі хлопці дуже потерпіли. Гошовський Петро з Ростічки жалувався, що Повітова Рада утруднює ужиткування громадського ліса і згодилася на відступлення громадянам дерева до особистого вжитку щойно тоді, коли громада заплатила повітовому лісовому надзорові 8.000 зол. за зладження господарського плану в ліс. Нарікав також на поведення членів місцевого „Сшельца“, які його побили.

У ріжних справах адміністраційно-правної натури промовляли ще громадяни: Попадинець Дмитро із Деревача, Косило Василь і Юрків Микола З Бубнища, який жалувався, що від грудня у них стоїть зачинена школа, а люди мучаться вартою довкола тої школи. Михайлега Дмитро з Тисова нарікав знову, що управа державного ліса переслідує людей за недоконану крадіж дерева, яке вони купують легально і вивозять до міста на продаж. Подає назвища людей, від яких неправно забрано дерево та ще й побито, а саме Федора Сеньгурища, Василя Пукаса й ін. Жалувалися також промовці на невиконування сервітутових обовязків управою державних лісів і на утруднювання людям користати з тих сервітутів.

На всі питання давав відповіди пос. Великановичч. При кінці ухвалено ось-які резолюції:

1) Повітовий Народній Комітет УНДО в Болехові на зборах дня 11. березня ц. р. при участи представників усіх громад болехівського судового повіту ствердює, що лиш Українська Парляментарна Репрезентація, вибрана сотнями тисяч голосів українських селян, робітників та інтелігентів серед тяжких відносин 1930. р., покликана репрезентувати український нарід у Польщі і ніхто не може їй того права квестіонувати;

2) Висловлює Українській Парляментарній Репрезентації УНДО повне довіря, подяку та признання за їх дотеперішню діяльність, за оборону чести, гідности та прав українського народу;

3) Висказує своє повне довіря і подяку за невтомну працю представникові своєї округи, послові Великановичеві.

На цьому наради покінчено. По нарадах щедово розмовляли поодинокі громадяни з пос. Великановичем у їх особистих справах та діставали потрібні інформації.

Англія не хоче нарад із Францією.

Після наради англ. кабінету заявився в англ. м-стві закорд. справ французький шарже д' афер Камбон і предложив відбути спільну нараду. В офіціяльних колах Льондону думають, що такі наради тепер не на часі й могли б спричинити лише проволоку. Англійський уряд мусить поробити заходи негайно з власної ініціятиви.

Бельгійський міністр про німецьку постанову.

БРЮСЕЛЬ, 18. 3. ПАТ. Агенція „Бельга“ принесла заяву міністра закордонних справ Гіманса про останню постанову Німеччини. Це новажна подія — говорив Гіманс — і може знищити старання, пороблені в Римі та Льондоні для закріплення миру. Великі держави повинні нарадитися. Оборона миру вимагає одноду шної акції. Ми обговорили це положення з французькими міністрами, а французький уряд оцінює його холоднокровно. Бельгія вдержуватиме тісні взаємини з великими державами.

Пробоєві відділи і Штальгельм існуватимуть далі.

БЕРЛІН, 18. 3. ПАТ. Поінформовані кола пишуть, що пробоєві відділи Штальгельм і надалі існуватимуть далі.

Чому в Городеччині є застій
на культурно-освітній ділянці?

(Стаття надіслана.)

Дня 4. березня п. р. відбулися в Городку звичайні Загальні Збори Філії „Просвіти". Звіт з діяльности Виділу Філії за 1934. р., відчитаний п. Цяпкою як секретарем Виділу, був такий цікавий і характеристичний своїм змістом, що варто його подати до відома загалу громадянства, для характеристики відносин на освітній ділянці в городецькім повіті.

Рік 1934. належить до найтяжчих років праці Філії в повоєнним часі. Відомо, що городецький повіт, як підльвівська околиця, є терепом завзятої боротьби відомих чинників за національкий характер околиці. Ці чинники не перебирають у засобах, щоб тільки цій околиці задати вигляд якщо не зовсім польський, то бодай з „венкшосьцьом польском". Найтяжче відчула ту боротьбу освітня ділянка, може власне тому, що була організаційно найсильніша.

Вибраний на минулорічних Загальних Зборах Виділ Філії урядував у комплеті всього не повних 4 місяці. Склад Виділу, його ініціятивна й організаційна здібність та охота до праці давали запоруку, що праця його буде поведена як слід. Але сталось зовсім інакше. Вже в останніх днях травня і першій половині червня 1934. р. відчулося, що культурні „конкуренти" розпочали боротьбу повною парою. Почалась гостра нагінка на читальні в повіті, як також на Виділ Філії в Городку. Закидалось усім ріжнородну протистатутову діяльність і взиву „виворотову акцію". За 2 тільки тижні завішано в діяльности 6 читалень у повіті і розвязано 3 сокільські гнізда (останні!). Причини розвязування були ріжні. Там члени читальні уладили якусь панахиду (?), там брали участь у поході на цвинтар, або упорядковували могили українських стрільців у часі Зелених Свят, там знову уладжували відчити і сходини членів без дозволу влади (були то звичайні сходини членів з рефератом делегата Філії), а вже найоригінальніші причини подали в одній читальні, а саме, що члени читальні носять протидержавні убрання (звичайні „рейтки" і попеляті блюзки) та відбувають військові вправи (бавилися в „жабку"). В Городку завісили читальню тому, що член контр. комісії інж. П. „вліз вінці" на могили українських стрільців. Все це *фікти*, які говорять самі за себе.

Виділ Філії в Городку відбув у цій справі окреме засідання й ухвалив вислати до місцевого старости делегацію, зложену з 2 членів Виділу, пп. радника Сухого й адв. Карачевського, члена контр. комісії о. декана Роздольського і по одному дел. від кожної розвязаної читальні. Успіх делегації був той, що влада хвилево припинила валішування читалень, але страх, який огорнув усіх просвітян в повіті, стримав на довший час всю роботу. Тут і там ще хтось відважувався скликати якусь пробу хору (навіть церковного), або сходини членів, але зараз-же стрічався з гострою забороною та осторогою з відповідної сторони.

Відвернувши свою увагу від читалень у повіті, „суперники" перейшли до наступу на філію. І так дня 17. 6. 1934. арештовано голову Філії інж. Романа Паламарчука, як також урядовця Філії п. Калиневича та майже цілу відчитово-освітню секцію в складі 9 членів (переважно студентів). Крім цього арештовано в повіті більшу скількість селян-освітників — і майже всіх відставили до вязниці у Львові.

Праця в Городку і в повіті зовсім припинилась. Залишені на волі члени Виділу з острахом чекали, що і їх може стрінути та сама доля, тому обмежились лиш до оборонної акції в формі вношування до влади всякого роду рекурсів, петицій, інтервенцій, просьб і т. п. Такий стан тревав цілє літо 1934. р. до кінця серпня.

Відношення влади до нашої освітньої праці не змінилось навіть тоді, коли вернулися зі слідчої вязниці голова п. Паламарчук, урядовець Калиневич та деякі члени відчитової секції, хоч слідство проти всіх припинено і нікому не доказано найменшої вини. Влада виразно заборонила всім бувшим арештованим займатися будь-якою громадянською роботою, з голови Філії п. Паламарчукові наказано зрезигнувати з головництва. Урядовцеві крім цього заборонено виїздити на села, навіть до люстрацій читалень. Двох членів відчитової секції й одного голову читальні (з котрих один був навіть заступником члена Виділу Філії) відставлено до Берези Картуської.

Коли ж провід Виділу Філії обняв заст. голови п. ради. Сухий, все одно, і тоді не вдалося налагодити надбитого просвітянського апарату. Хоч всі завішені читальні внаслідок рекурсів та особистих заходів членів Виділу вдалося відновити, але життя в них не йшло вже так, як повинно би йти. Люди на місцях почали відсуватись від громадянської та освітньої праці. Багатьом закрутили голову громадські вибори, а рожеві гороскони „радництва" і „війтівства" спонукали декого не займатися „політикою" в читальні... Цьогорічний „Дар Просвіти", який не приніс навіть 40 прц. наложеного централею контингенту на повіт, є яскравим річевим доказом повищого твердження. А вже найстрашнішим ворогом всякого культурного і громадянського розвитку став „славний алькоголь", зокрема денатурат, що масовим пияцтвом огорнув городецький повіт і до решти здеморалізував та розложив уми й так малосвідомих селянських мас. Закралась деморалізація навіть між виділи читалень, які місцями почали отверто виявляти непослух Виділові Філії, і то в досить грубій формі. Виділ Філії „Просвіти", частинно здекомплетований, не міг як слід протиставитись тому всьому, бо по відході голови п. Паламарчука почалися внутрі Виділу тертя і непорозуміння (чисто особистого характеру), які довели до того, що й заст. голови п. рад. Сухий також мусів зрезигнувати зі свого становища.

Настало формальне і фактичне „безголовя", з яким решткн Виділу Філії прийшли перед Загальні Збори дня 4. III. ц. р. Правда, збори були численні і досить „цікаві", але хід зборів, ялова і нерічева дискусія по звітах, а головно майже ніяке зацікавлення найактуальнішими болячками „Просвіти" — навівають сумнів, що і по Зборах ліпше не буде. Сумнів цей поглиблює ще склад нововибраного Виділу, який ледви зможе усунути просвітянський хаос у городецькім повіті. Але дай Боже, щоб ми помилялись!

Старий просвітянин.

З відчитової салі.

Д-Р М. ДРАГАН: „ЕКСПРЕСІОНІЗМ, ДАДАІЗМ, АБСОЛЮТНЕ МИСТЕЦТВО". (Заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва й АНУМ. Сала „Української Бесіди", 16-го III., год. 6. веч.)

Прелегент, розясняючи теоретично і на прикладах деякі нові напрямки в мистецтві, вийшов від факту, що мистецтво не обмежується відтворюванням природи, а перетворює її матеріял. Перетвір матеріялу не є метою мистецтва, але засобом, щоб завдяки ньому висловити щось такого, чого природа сама в собі не має.

Вже імпресіоністи клали головну вагу на зоровий матеріял, без домішки понять. Тема вже перестала бути в них головним елементом картини; не треба було картини передумувати, тільки насолоджуватись нею змислово. Коли перше місце заняла техніка і мистці довели ці технічні засоби до майстерности, треба було шукати нових шляхів для розвитку мистецтва.

Експресіонізм найшов такий один новий шлях. Коли попереднє мистецтво виходило від предмету, від природи, нове поклало головну вагу на людині, від якої зверталось у напрямку природи. Тимсамим підкреслював цей новий напрямок духові потреби мистця. До голосу прийшли підсвідомі елементи, незасовані переживання, яких знаряддям став мистець. Мистець не висловлює тут безпосередньо те, що бачить, а натякає. Експресіоністичні твори не можна оглядати очима або аналізувати розумово, але треба розбудувати в собі стан контемпляції, щоб твір сприйняти. У неодному пункті такі твори завертають до творів дітей або первісних народів.

Назва „експресіонізм" вказує вже на те, що не перше місце покладений тут „вираз", „передача", а не предмет. Мистець відповідним добором барв, ліній, рисунком викликує настрої, які не існують на вид образів природи.

Найкрайнішими експресіоністами є представники т. зв. абсолютного мистецтва, якого творцем є В. Кандінський. У своїх картинах вони мають за мету головно витратити свою творчу енергію, а глядач стає перед ними як перед картою незнаної країни. Спроба наслідувати в малярстві музику завела цей напрямок у сліпу вулицю. У таку саму вулицю зайшов теж дадаїзм, що взяв собі за взірець примітивні вислови дітей так, начеб перед ними не існувало ніяке мистецтво.

Характеристична риса цих модерних напрямків у тому, що вони приписують велику вагу до власних теорій і хотять окнувати творчість на во-

вих ідеях. Експресіоністи хотять дати вислів своїм субєктивним почуванням, але водночас хотять вказати нам на можливість нового підходу до всіх фізичних явищ нашого світа. Наслідком цього пересувають вони всі перспективи і дотеперішні засоби передачі того, що сприймають наші змисли.

ДМИТРО КУЗИК: „СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ ЗА ОСТАННІ РОКИ". (Заходом Т-ва „Основа", 16-го III. 7. год. веч.)

Вихідною точкою для референта було скасування бойкоту високих польських шкіл дня 10. травня 1925. р. Наплив українського студентства оживив діяльність самодопомогової організації українських студентів львівського університету „Студентської Громади". Одночасно пішли завзяті змагання за вплив в цій організації між двома течіями: націоналістами і комуністами, які закінчились у 1927 р. перемогою націоналістів. Ціле життя сконцентрувалось в „Академічному Домі". В тому теж році повстало Товариство Прихильників Освіти, яке розвинуло під головуванням през. В. Дещиневича широку допомогову акцію для бідних студентів. Почалось наладнувати співпраця між старшим громадянством і студентством у цьому напрямі. Надійшов 1928. р., який врізався глибоко в память цілому студентству і громадянству — погром і зайняття Академічного Дому польськими студентами. Ця подія ще більше обєднала студентів. Велике віче студентів вибрало свою Екзекутиву з широкими правами, яку розбила по трьох місяцях група націоналістичної молоді. Другим ударом для студентів було розвязання „Студентської Громади". Ціле зорганізоване життя студентства згуртувалось у секціях Т. П. О. Одначе співпраця зі старшим громадянством і одноцільий фронт усіх студентів став заломлюватись. Дійсною причиною цього розбиття було намагання непримиримих студентів (як дотепно їх назвали на одному вічу „105 прц. націоналістами", охрещуючи менше загонистих „95 прц. націоналістами", „теж націоналістами" і т. д.), захопити провід у свої руки в усіх студентських товариствах, як в „Основі", „Медичній Громаді" і т. д. Звідтіля теж підвищений тон і гострі напади на голову Т. П. О. през. В. Дещиневича за його, мовляв, опортунізм. Цей стан кипіння між студентством тягнувся до 1933. р., коли непримиренні націоналісти захопили у свої руки студентську репрезентацію, провідний орган цілого українського студентства у Польщі. Назверх він виявився гостро-несватаним ставовищем цієї репрезентації до релігійно-національного свята „Українська Молодь Христові" і виключенням т-ва студентів-католиків „Обнова" зпоміж своїх членів. У слід за цим диковинним рішенням цішов теж ЦЕСУС. Далі професійний орган студентства „Студентський Шлях" перейшов теж на ідеольогічний орган цієї групи студентства, затрачуючи свій первісний характер. Ця неперебірчива боротьба з „опозицією" довела до занепаду життя не тільки по студентських організаціях, але в першу чергу активности студентства у громадянській праці на культурно-освітній і кооперативно-економічній ділянці нашого національного життя. До дрібної, важкої праці по читальнях „Просвіти", кружках „Рідної Школи", „Сільського Господаря" та пропаганди кооперативної ідеї ставиться провід студентства в найкращому випадку байдуже, в дійсности вороже. Своє неробство оправдують тим, що централі культурно-освітніх і кооперативно-економічних установ опинилися в руках „опортуністів", „угодовців" і т. д.

Неперебірчива акція проти старшого громадянства в Т. П. О. довела до устуненя пре. В. Дещиневича з головства Т. П. О., а в слід за тим до зменшення матеріяльної допомоги бідним сту-

лентам. Ця тактика зовела до розвалювання Т. П. Э., призначений урядовою комісаря з широким голосом до управи „Академічним Домом“ і зосередження цілого студентського життя.

Прелєгент подав теж характеристичні риси націоналістичного світогляду студентства. До позитивних рис зачислив посвяту і любов батьківщині, до негативних: апольогію безумства, ненависти, аморальности (аргумент злотука) і легковажний ретіґійного чинника. Ці негативні риси найкраще характеризують непростимі промахи і тактичні помилки націоналістичної молоді, які піметились тяжко на цілому студентському житті. В ім'я здорового розвитку молодого покоління прелєгент запропонував смерти оздоровлення цілого життя на таких трьох засадах: на свободі думки і терпимости до провідників, на співжитті зі старшим громадянством і на засвоюванні студентами таких принципів, які залишились би їм як провідні лінії на все життя.

Після реферату вивязалася жива дискусія, яка тягнулася понад три години. Кількох студентів безпощадно критикувало студентську репрезентацію та їхніх прихильників. І цікаво, що в обороні репрезентації та її тактики виступили тільки два студенти, не вичисляючи сюди виступу третього, який просив не дискутувати, бо члени студентської репрезентації здебільша перебувають у концентраційнім таборі і тому не можуть боронитись. В дискусії забрав теж голос інс. В. Кузьмович, який спростувавши два факти з терену „Рідної Школи“, вказав на первопричини помилок націоналістичного руху. Подавші ним факти про знищення нашої середньошкільної молоді, обмотаної сіттями конфідентів і провокаторів, зробили пригноблюючі вражіння на присутніх. З поміж старших забрав голос теж ред. Дм. Паліїв, погоджуючись з прелєгентом, висунув свою тезу, що старше громадянство може мати такі погляди, які мають молоді люди і навпаки.

Дискусія була тоже цікава і заторкнула таку цікаву справу як оздоровлення студентства, що до цієї теми ще вернемося.

Міські Театри у Львові, у вівторок, 19. березня

Велинний Театр

в год. 3·30 **„Зиґмунт Авґуст“** Виспянського. відіграє шкільна молодь.

в год. 7·30 веч. **Святочна Академія** для вшанування Імянин І. Маршалка Польщі Иосифа Пілсудського]

крім цього: **„Варшавянка“** опера Штадлєра

Театр Ріжнородностей

Нині год. 7·30 веч.

„Нічні Лети“

ЛІСЄВИЧІВ

величава летунська рапсодія. — Ціни найнижчі.

Німеччина не хоче війни, тільки пошани.

ІНТЕРВЮ КАНЦ. ГІТЛЄРА.

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. Спеціяльному кореспондентові „Дейлі Мейль“ Прайсові канц. Гітлер заявив учора у Міхені, що Німеччина не хоче війни, тільки пошани. Німецька нація не могла стерпіти ганебних обмежень версайського трактату. І тому німці ніколи не перестануть дякувати за те, що я звільнив їх від тих обмежень. Німецька нація є великим народом і тому не заслужила на обмеження, яке відчуває. Радіє, що звільнилась від цього пониження. Ця радість не скриває в собі бажання на напасти на когонебудь і не збільшує небезпеки війни. На питання, чи Німеччина годиться переговорювати з В. Британією і Францією згідно зі своєю нотою з дня 15. лютого ц. р. Гітлер відповів: Привернення Німеччині авторитету у справі зброєнь привернуло нарушену суверенність великої держави. Нерозумно було би здогадуватися, що держава, яка здобула свою суверенність буде більше відтягатися від переговорів ніж держава з обмеженою суверенністю. Навпаки. Німеччина є вповні суверенною державою і тому готова переговорювати з іншими суверенними державами. На питання, чи Німеччина признає територіяльні обмеження версайського трактату канц. Гітлєр відповів: Німецький уряд здає собі справу, що зміни територіяльних постанов версайського трактату не можна осягнути односторонніми рішеннями.

Провідники грецького повстання в Італії.

АТЕНИ. 18. 3. ПАТ. Провідники грецьких повстанців, які з Венізельосом висіли на острові Родос, відїхали до Італії.

Вечір у честь Тараса Шевченка.

(У фаховій гімназії СС. Василіянок).

Скромним, дуже дбайливо приготованим вечором ушанували в неділю учениці фахової гімназії СС. Василіянок память Т. Шевченка. Вечір зачали два дівочі хори „Заповітом“ Вербицького, що був колись мабуть першим поклоном Галицької Землі великому Кобзареві. Відповідну промову виголосила уч. Іванів, кладучи особливий натиск на превалюючий вплив Шевченка в історії розбудження галицьких українців з довгого сну й мертвоти у 60-их роках.

Вокальні продукції цієї школи мають свою добре заслужену марку. Ця школа має багато дівчат вивіжуваних справді прегарними голосами. Є між ними й такі, що варто би їх дати на „фахову“ співацьку освіту, а булиб колись зорями чи на концертовій естраді чи на сцені. Така напр. Богонович має голос з дуже шляхотним тембром, вже навіть вирівняний. Нема в нас меценатів, щоби зацікавилися такою дівчиною; можеб так Музичне Товариство Лисенка спромоглося на жест. Адже у сусідів таким скарбом певно зацікавились би. Хори „Плавай, плавай“ (справді вдалий твір Кудрика), терцет Людкевича „Баркароля“, йогож „Ой на горі“, Лисенка-Гайворонського „Ой стрічечка до стрічечки“ та Вагнера „Прялка“ (з „Голендра скитальця“) випали добре. Слід би більше звертати увагу на динаміку, щоб їм надати більше витончення, фінезії.

Соля скрипкове й фортепянове дуже похвально свідчили про таланти молодих виконавниць.

П-на Богонович відспівала дві дуже гарні пісні Я. Лопатинського й Гайворонського „Чічка“.

Поневолі насунулася мені гадка, чому в нас на концертах ніколи не виконується пісень Лопатинського. Адже знаю, що у Відні співають їх з німецьким текстом, залюбки співала їх все Сальомея Крушельницька. Програму доповнила вдатна деклямація уч. Д. Адріянович.

Свято покінчилося відспіванням національного гимну.

Ст. Ча-цький.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та весільні інші друки. — Ціни дуже низькі.

АДРЕСА Львів, Ринок 10.

Засідання британського кабінету.

ЛЬОНДОН, 18. 3. ПАТ. Нині в год. 10 передполудням почалось засідання британського кабінету.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Китайський уряд вислав меморіял з протестом проти продажі східно-китайської залізниці до урядів В. Британії, Злучених Держав, Франції, Японії, Італії, Голяндії і Бельгії. Цю продажу уважає Китай нелєгальною.

— Абісинський уряд подіслав до секретаріяту Ліги Націй ноту з повідомленням, що переговори з Італією розбились і просить, щоб Ліга Націй розглянула конфлікт з Італією.

— Колишній премієр Бенеш виголосив у Надь Каніжі промову, в якій гостро виступив проти прем. Гємбеша.

Із судової салі.

ЗА ПЕРЕХОВУВАННЯ НЕЛЄГАЛЬНИХ ВИДАНЬ І ЗБРОЇ.

У четвер 14. березня ц. р. перед судом присяглих у Бережанах відбувався розправа двох селян 26-літнього Михайла Василькова і 23-літнього Михайла Гоя зі села Руди пов. Рогатина за переховування нелєгальних видань ОУН і 34 крісових набоїв.

Прокуратор основує акт обвинувачення на зізнаннях безробітного Марка Натини або Киселя, який впросився дня 8. вересня 1934 р. до господаря Теодора Гоя на ніч. Вранці схопився і побіг до Рогатина, де передав у повітовій поліції Сурму та відозви ОУН, заявляючи, що ці папери витягнув з кишені куртки Михайла Гоя.

Поліція негайно арештувала підс. М. Гоя, а згодом підс. М. Василькова, в якого при ревізії найшла 34 крісових набоїв.

Підсудні заперечили свою вину. Поліційні свідки зізнавали згідно з актом обвинувачення. По переслуханні св. Теодора Гоя і Анни Гой трибунал допустив внески оборонців д-ра В. Бемка і д-ра М. Західного та відложив розправу до 24. березня ц. р., щоби поліція могла знайти Натину.

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала**, Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 50-100

— **ВШ. Клієнтам фірми О. Онисько** — при вул. Галицька 20, — подається до ласк. відома, що склад порцеляни і скла по найдешевших конкуренційних цінах під фірмою „Керемїка“, Руська 18 — є під управою О. Ониська і поручається ВШ. Громадянству. Просимо памятати: вул. Руська 18, напроти входу до Усп. Церкви! 1053 9—10

— **Найкращі лиси**, пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 3-15

— **Приїзд В. Масютина.** До Львова приїзджає у пятницю 22. ц. м. знаменитий український мистець Василь Масютин. Пробуде він у Львові кілька місяців і виконає серію портретів.

— **Відчит про українську різьбу.** Т-во Прихильників Українського Мистецтва і А.Н.У.М. улаштовують у суботу 23. III. в год. 6. пополудні черговий відчит п. н. „Українська різьба“, який виголосить мист. Павло Ковжун. Відчит буде ілюстрований старими, новими і найновішими різьбами українських майстрів.

— **Українська Студентська Громада у Варшаві** відбула 10. III. ц. р. звичайні Загальні Збори у власній домівці при вул. Чацького 10 м. 18. Вибрано нову Управу Товариства, до якої ввійшли: Козицький Іван — голова, Войтович Вол. — заст. голови, Вітошинський Борис — секретар, Ціхановський Вол. — скарбник, Магденко Василь — бібліотекар. Заступники: Сойко І., Стефанський Л. Всі письма до У. С. Г. слати на поштову адресу: Варшава 1, скр. п. 625.

— **Волиняки памятають про Рідну Школу.** Хоча адміністраційна влада не дозволила заснувати на Волині ніодного Кружка Рідної Школи, ніодної рідношкільної установи, всеж таки наші брати волиняки, свідомі того, яке велике значіння для українського народу має Рідна Школа і яку велику веде вона працю. Тому, хоча відділені від Галичини „сокальським кордоном“, всеж таки памятають про Рідну Школу. Бувають тут і там ще неосвідомлені одиниці але таких випадків чимраз менше. В селі Кустині на Рівенщині було весілля у п. Степана Данильчука. Толі громадянин Платон Новіцький

і Макар Федюра піднесли думку, щоби гості жертвували по кілька сотиків на Рідну Школу. Проти цього виступив вправді Степан Федорась, але його ніхто не слухав. Аж встав о. парох Стефанович, що був на весіллі, сказав гарну промову до людей, вияснив велику вагу Рідної Школи та заохотив до жертв. Добре слово о. пароха впало на плодючу ниву і весільні гості зібрали між собою вправді небагато, бо 4 зол. 10 сот., але зі щирого серця і ті гроші п. Никанас Федюра переслав до Головної Управи Рідної Школи у Львові. Нехай це стане гарним прикладом для інших.

— **Шевченкіяна.** „Вісті" сповіщають, що Всеукраїнський Інститут Шевченкознавства придбав і виготовив до видання низку незнаних чи малознаних документів самого Шевченка та про Шевченка. Особливе значіння має лист Шевченка до Забитковського, що ілюструє відношення поета до царського режиму по повороті з заслання. Лист цей найшли в Тифлісі. Інститут дістав ще споминн Сердюка, в яких згадується, як у 1859 р. діти кріпаків, у тім числі і сам Сердюк, зустріли поета в с. Молихи на Лубенщині. Знайдено ще кілька оригінальних малюнків Шевченка, в тім числі: „Діти кн. Репніна", „І. Ф. Блерберг" (дружина квартирмайстра оренбурської військової округи), „Портрет незнайомої". Шість образів придбано від московського музею мистецтв, в тім числі „У циганки", „Портрет Гоголя", що ще ніде не репродуковані. Від уральського музею придбано незнаний ще портрет Савіча кисти Шевченка.

— **Лікарські специфіки подешевіють.** Департамент здоровля в міністерстві суспільної опіки рішив обнизити ціни всіх лікарських специфіків. Ціни мають бути ідентичні з цінами, які брала би аптика, якби специфік був виконуваний на замовлення на основі рецепти й аптикарської тарифи. Фірми, які не приймуть нових цін, понесуть відповідальність аж до втрати концесії.

— **Літня пора в торговлі.** З 1. квітня введуть літню пору в торговлі для крамниць, що продають прохолоджуючі напитки, овочі та солодощі. Крамниці можуть бути відчинені до год. 23. вночі. Час цей обовязуватиме до 1. жовтня. Пільга ця буде торкатися лише згаданих крамниць і поліція буде строго контролювати.

— **Присуд на комуністів.** Трибунал присяжних суддів у Львові засудив після 3-тижневої розправи студента Адольфа Бромберга на 3 і пів року, а Дору Фрайд на 3 роки вязниці за комуністичну діяльність.

— **Розправа проти коменданта поліційної станиці за надужиття.** Апеляційний суд у Львові розглядає справу коменданта поліційного постерунку в Бродах Н. Вісневського, обвинуваченого в ріжних надужиттях. Так напр., як після крадежі в адвоката д-ра Жовківчука перевели ревізію в Емілії Ратайчук і найшли там 200 долярів і 47 золотих монет, комендант Вісневський написав у протоколі, що найшли в Ратайчукової лише 150 дол. і 26 монет, а решту забрав собі. Вісневський вдержував теж звязки з пачкарями. В рапортах до своєї влади подавав меншу скількість найдених перепачкованих річей. За це діставав від пачкарів хабарі. Окр. суд у Золочеві засудив був Вісневського на півтретя року. Засуджений відкликався до апеляційного суду.

— **Засудили службовця.** Львівський суд розглядав справу службовця магістрату в Бібрці Як. Альвайля, обвинуваченого в тому, що старався вимантити від жінки гінекольога д-ра Швігера 400 зол. задля підкупства службовця поліції Годовського та в інших обманствах і надужиттях. Засудили Альвайля на 20 місяців безоглядної вязниці.

— **Пожежі.** В Сокалі згоріли два домки Василя Прокоповича і Маріяна Гузика. — В Лещкові й Ульвівку пов. Сокаль згоріли дві загороди з причини необережности з вогнем.

— **Краєва хроніка.** В селі Зеленій пов. Коломия згоріла залишена в хаті без опіки 2-літня дитина, якої одіж занялася від свічки. — Кріль Єнатин поїхала на днях до Палестини група жидівських емігрантів, зложена із 490 осіб. — В селі Стоділках пов. Городок стверджено кілька випадків плямистого тифу. — В лісі біля села Піски під Ширцем хтось стрілив до гаєвого Мих. Рогошевського, ранячи його в руку. —

— **На міжнародньому скрипкарському конкурсі у Варшаві** першу нагороду президента польської республики (5.000 зол.) одержала 15-літня французка панна Неве. Другу нагороду міністра освіти (4.000 зол.) признано Давидові Ойстрех (Совіти), третю (2.500 зол.) англійському громадянинові Генрі Тимянка, четверту (2.000 зол.) 11-літньому Густавові Гольдштайн (Совіти), пяту (2.000 зол.) Зверкові Шпілер (Югославія), шесту Люізі Сардо (Італія). Панна Неве одержала крім того нагороду французького уряду 1.000 франків.

Підслухана розмова між лікарями.

Клопоти матерей з дітьми...

Неодна мама стоїть безрадна, бо не знає, чому її дитина не розвивається якслід.

Отже хочемо Матірям помогти:

Кожна мама повинна знати, що МІЛЬКА, молочна чоколяда містить в собі **сконцентрований корм** потрібний кожній дитині, себто молоко, цукор масло і найшляхотніше какавове зерно.

ДАЙТЕ СВОЇМ ДІТЯМ щодня **МІЛЬКА, МОЛОЧНУ ЧОКОЛЯДУ**

і тимсамим дасьте їм найліпший фундамент життя — ЗДОРОВЛЯ!

SUCHARD

ЗМІЦНЮЄ МЯЗИ І НЕРВИ.

— **Спроневірив 50.000 зол.** В Радомі арештовано урядовця магістрату Франціщка Квочинського за спроневіреня 50.000 зол. Квочинський виставляв квітарі для шпиталів і сам їх особисто доручував. Одержавши готівку, яка впливала за лічення хорих, забирав квітарі назад і нищив їх, не вписуючи до касових книг одержаних грошей, які ховав до власної кишені. Так урядував кілька літ, аж контроля викрила його зловживання.

— **Що варта жінка.** В місцевости Шубін біля Познаня залізничий емерит Оздебко довідався, що його жінка, молодша від нього на 15 літ, його зраджує. Не надумуючись довго, пішов до її приятеля, власника рільного господарства і заявив, що згодиться на розвід з жінкою, якщо дістане від нього 2.000 зол. і дві корови. На другий день емерит одержав бажану суму, а на його загороду пригнано дві корови, після чого пані Оздебкова перенеслася до свого приятеля.

— **Колгоспний устав по українськи.** Державне видавництво у Києві видає по наказу Сталіна новоухвалений сталінський колгоспний устав. Московська преса повідомляє, що той устав мають видати й в інших мовах для всіх „національних меншостей" на Україні. Устав зветься офіціяльно сталінським.

— **Москва зрівнюється з Европою.** В Москві почали велику пропаганду за тим, щоби москалі голились та бодай своїм зверхнім виглядом нагадували культурний світ. Ця пропаганда є продовженням попередніх потягнень совітського уряду, який дозволив навіть створити кілька танечних льокалів і барів у Москві, щоби чужинцям здавалось, що вони не в Москві а в Парижі. Рівночасно йде пропаганда за фраками та смокінгами. Московські кравці вже позабували, як фраки та смокінги виглядають, отже мусять наново учитись шити ці „буржуазние предразсудки", як дотепер говорилось. З голенням не така проста справа, бо нема бритов та вістр до машинок до голення. Індустрія що правда випускає їх дуже багато на ринок, але всі вони такі, що до всього іншого можна їх вживати, лише не до голення. Свого часу один московський цар приказав був насилу відріязувати бороди москвичам-аристократам, щоби вони виглядали по европейськи. Мабуть те саме прийдеться зробити і Сталінові.

— **Жахлива залізнича катастрофа** склалася на перехресній стації в англійській провінції Гертфортшір. Поспішний товаровий поїзд, що доставляє молоко для Льондону, наїхав на вуглевий потяг, і розбив половину своїх вагонів. За кілька мінут на купу розбитих вагонів наїхав повною парою поспішний товаровий потяг. На добавок пригнав ще четвертий товаровий потяг, що доставляє мясо до Льондону і теж впакувався в купу розбитих вагонів. На місці катастрофи повстала ціла гора дошок, заліззя і розкинених товарів. Мясо, коновки молока, вуголь і почтові мішки валялися на просторі кількасот метрів довкола. Один вагон з мясом влав з насипу аж на дах якогось господарського будинку. При катастрофі згинуло кілька осіб.

— **Відкрили найстарше місто на світі.** До Мосулю, нафтового міста над рікою Тигром, прибула торік група американських учених, які тепер кажуть, що зробили епохальне відкриття. Розкопуючи узгіря Тепе-Гавра, покрите румовищем і попелом, відкрили руїни міста, що походить сперед кількох тисяч літ. В цьому місті вибудовано 13 мезопотамських міст одне над другим. Найстарше місто походить з VI. століття перед Христом. В тих руїнах знайшли останки глиняної посуди і камінні ножі. Узгіря Тепе-Гавра лежить напроти біблійного міста Ніниа (Ниневії). Учені дослідили його тільки до половини, але вони кажуть, що під знайденою верствою находиться ще 6—8 верстов румовищ, які є колискою найстаршої цивілізації людства.

— **Горкій провідником безбожників.** Як повідомляють з Москви, відомого письменника Горкого вибрали до президії організації безбожників. Горкій приняв вибір і обняв провід боротьби з релігією та церквою.

— **Фальшиві доляри.** В околиці Ню Йорку є в обігу велика кількість підроблених грошей, особливо банкнотів. Пересічний бизнесмен мусить пильно глядіти на кожний банкнот, а спеціяльно на 10-долярові банкноти, щоби не наразитись на шкоду. Є також підроблені 5-долярівки та 1-долярівки, а 50-центові „срібні" монети, навіть 10-центові, належать до „звичайних" обігових монет. Підроблені гроші обезцінюють вартість американського гроша взагалі, бо на них нема покриття і тому федеральна влада взялася з цілою енергією до виловлення злочинців, що підроблюють гроші. Суд карає тих, що їх поліція приловила на самому посіданні підроблених грошей, без огляду на те, чи вони підозрілі в підроблюванні, чи ні. В тюрму попадають навіть люди з іменем у громадянстві, коли вони пробують свідомо пустити в обіг злі гроші.

— **Старенька мати пострілила сина.** В Антібах на французькій Рівієрі 79-літня вдова Мрозовицька з Одеси застрілила свого сина Сергія. Сина вже кілька разів були інтернували тому, що він дістававав напади божевілля. Тяжко раненого сина забрали до шпиталю, а маму арештували. Виправдувалася вона тим, що стріляла у власній обороні, бо син відгрожувався, що вбє її.

— **Ріжні вістки.** В американському конгресі приготовляють проект закону, що припинює імміграцію до Зл. Держав на 10 літ. — Уряд Зл. Держав видає денно 5 міл. дол. на безробітних, яких є поверх 22 міліони осіб. — В Мексику учні злінчували проф. Гонцалеца, а потім повісили його за те, що в школі пропагував соціялістичні ідеї. — 30.000 ветеранів, мешканців Альзації та Льотарингії, що підчас великої війни воювали проти Франції відмовились прийняти почесний хрест, пропонований їм німецьким урядом. — В Утрехті відкрились 32 міжнародні торги, в яких бере участь 13 країв. — 17. ц. м. почав радити у Парижі у салі університету феміністичний франц. конгрес під проводом колишнього міністра Шаппетіє де Ріва. — Із гвіянської каторги втікло ще мин. літа 22 арештантів; французька поліція довідалась про це щойно тепер. — Головну виграву франц. державної льотерії на півтора міліона повілять між себе 7 мешканців містечка Ле-

вошелі і 3 мешк. містечка Сент. 1 міліон витрали спільно урядовці одної паризької банкової контори.

— **Поправка.** У статті д-ра К. Чеховича п. н. „Апостроф", поміщеній в ч. 69 „Діла", у першій шпальті 12-ий рядок здолу має бути: „з внутрішніх українських потреб, а **не з потреб** росіян". Наслідком пропущення „а не з потреб" спотворила висловлювання.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

НОВА ПРОФЕСІЯ.

У Парижі повстала нова професія. Один із безробітних почав обходити доми аристократів і менше багатих громадян з пропозицією, що буде ходити на прохід з собаками. За годину бере він скромно 2 франки і часто заробляє денно 20 франків. При цьому користає зі здорового проходу.

ПОХОРОНИ ОСТАННЬОГО ТРАМВАЮ.

Трамвай — це на нашу думку — один із доказів розвитку великого міста. Тимчасом у Нью Йорку поховали цими днями останній трамвай на площі Медісон, де колись появився перший трамвай у світі. Нюйоркський бурмістр сказав при цій нагоді у промові, що нині трамвай, коли кожний може мати авто, так само перестарілий засіб комунікації, як вітрильник від винаходу пароплаву. Останній нюйоркський трамвай загорнули чорним сукном і відвезли.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: ГОСТИННИЙ ВИСТУП ВІДЕНСЬКИХ АКТОРІВ З ТЕАТРУ „THEATER IN DER JOSEFSTADT" У ВІДНІ.

На сцені Міського Театру мали ми нагоду бачити в суботу знану вже у Львові музичну комедію „Моя сестра і я" цим разом виставлену не львівськими акторами, а віденською акторською дружиною з „Theater in der Josefstadt".

Комедія ця була вже в нас свого часу обговорена і тому про неї не пишемо. Зате з приємністю нотуємо тут великий мистецький успіх віденської театральної дружини. Ця комедія в її інтерпретації була далеко краща від тої, що ми її бачили минулого року. Гра цілої дружини була високо-культурна, згармонізована і переконуюча. Не було там ні шаржів ні пересади. На перше місце вибивалася грою і співом знана фільмова артистка Ліяна Гайд. Гілним її партнером був артистка Ліяна Гайд. Гілним її партнером був артистка Ліяна Гайд. Гілним її партнером був О. Корльвайс. Величаву креацію створив ф. Брессарт. Дуже добрими були Унтерріхтер і Горгенсія Рені. Слевоя, ціла постава пройшла незвичайно влатно. Сцена була переповнена.

—o—

Нові книжки й журнали.

Юрій Горліс-Горський: СПОГАДИ. І. У ворожому таборі. II. В казематах ГПУ. Львів 1935. Накл. автора. Ст. 156

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві в Раві Руській: „Діло" Вам здержано, бо Ви довший час нічого не писали.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 19. III. год. 8:30 веч. „Жигмонт Август" відіграний шкільною дітворою.

Вівторок, 19. III. год. 7:30 веч. Святочна академія й опера „Варшавянка".

Середа, 20. III. год. 7:30 веч. „Крик".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 19. III. год. 7:30 веч. „Ніхто дети".

Середа, 20. III. год. 7:30 веч. „Мій покійний дурникуватий".

Кіна.

АДРІЯ: „Графиня Паризька" з Емілем Яніпгсом.

АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).

АТЛЯНТИК: „Нові люди" (Пісня о 6 шаті).

ВАНДА: „Остання царица".

ГРАЖИНА: „Молодий лис".

КАСІНО: „Мальована заслона" (Ґрета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Ф. 13", ревія „Сто літ хай живе!"

КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Ґаль і „Фліп і Фляп у країні забави".

МАРУСЕНЬКА: „Прапор волі" і комедія.

МІРАЖ: „Тарзанове кохання".

МУЗА: „Острів скарбів" та Бастер Кітон.

ПАКС: „Історія св. Терези від Дитяти Ісуса".

ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Ґаль).

ПАН: „Зводниця" та Льорель і Гарді.

РАЙ: „Дочка ген. Панкратова".

СВІТ: „Останній отаман Анєнков", „Переслідувані люди".

СОНЦЕ: „Бунт молоді" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Римські скандали" (Еді Кантор) і ревія „Хочу з паном у Законанім".

УТІХА: „Несамовита ніч" і ревія.

ХИМЕРА: „Прапор волі", „Бастер Кітон як годинникар".

Закордонне радіо.

Вівторок, 19. березня 1935.

Відень (506,8) 12:00 Легка музика, 17:30 Форт. реціталь Ніни Шеріжан, 19:25 „Севільський цирульник" оп. Россіні, **Братислава** (298,8) 17:05 Форт. твори Сметани, **Кошиці** (259,1) 18:00 Для Закарпатте, **Прага** (470,2) 17:45 Фінн. нар. пісні, 20:00 Форт. реціталь, 21:00 Концерт, **Париж** (1648) 21:45 „Жидівка" оп. Галєві, **Білгород** (437,3) 13:15, 20:00 Пісеньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17:30 Два форт., **Кельн** (455,9) 16:00, 18:00 Концерт, 21:00 Віртуоз. музика (у прогр. „Ґопак" Чайковського), **Мінхен** (405,4) 17:50 Соністи, **Будапешт** (550,3) 12:05 Скр. і форт., 13:30 Циг. орк., 17:25 Форт. реціталь, 21:35 „Валькірія" оп. Вагнера, **Мілано** (368,6) 11:30, 19:00 Квінтет — легка муз., 20:45 „Де співає жайворонок" оп. Легара, **Рим** (420,8) 13:15, 17:15 Легка музика, 21:15 Концерт (муз., сп.).

Середа, 20. березня 1935.

Відень (506,8) 12:00 Різдвяна музика, 19:30 Пробовинки 1935 р., 22:00 Танки з опер, **Братислава** (298,8) 19:30 „Гофманові казки" оп. Офенбаха, **Кошиці** (259,1) 17:05 Для Закарпатте, **Прага** (470,2) 13:55 Джезова музика, 22:15 Спів (Йошіно-Гейшу-Бельтрамелі — Японія), **Париж** (1648) 13:15 Концерт, **Берлін** (356,7) 16:00 Вес. концерт (муз., сп.), 22:30 Регерові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17:45 Фінська форт. муз., **Лайпціг** (382,2) 19:00 Оперетова музика, **Мінхен** (405,4) 12:25 Популярна музика, 17:50 Соната на скр. та форт. дань Абако, **Будапешт** (550,3) 17:25 Спів, 18:40 Скрипка, **Мілано** (168,6) 11:30 Тріо, 13:35 Камер. музика, **Рим** (420,8) 21:00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 19. березня 1935.

6:30 Ранішня авд., 7:30 Практичні вказівки, 8:00 Авд. для шкіл, 10:00 З Варшави до Сулєїва. 10:45 Гр. пл., 11:00 Репортаж із мети маршу до Сулєїва, 11:20 Гр. пл. 11:30 Військ. дов. штафети у Сулєїву, 11:45 Гр. пл., 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорольог. вістки, 12:05 Стара віденська опера в гр. пл., 12:50 Хвилинка для жінок, 12:55 Полудн. денник, 13:00 Святочна зміна варти опереч команди міста в Варшаві, 13:45 З ринку праці, 14:00 Легка музика в гр. пл., 15:45 Концерт, 16:30 Діти марш. Підсудському, 16:45 Віолін, 17:00 Скрипка ПКО, 17:15 Пісні в супр. форт., 17:50 Сучасність як госп. демократія, 18:00 Лег. пісні, 18:15 Фільм. фрагмент в оп. Ю. Тепи, 18:30 Реклам. концерт, 18:45 Твори Шимановського в гр. пл., 19:15 Два легіонові документи, 19:25, 19:30 Спорт. вістки, 19:40 Гр. пл., 19:50 З особистих споглядів маршалка Підсудського в 1920—1923 р., 20:00 Концерт польської музики нар. характеру, 20:45 Вес. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Свят. академія в честь марш. Підсудського з Варшави, 22:30 Бюро студій розмовне зі слухачами, 22:45 Сальон. музика, 23:00 Комунікати.

Середа, 20. березня 1935.

6:30 Ранішня авдиція, 7:30 Практичні вказівки, 8:00 Авд. для шкіл, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорольог. вістки, 12:05 Концерт, 12:50 Хвилинка для жінок, 12:55 Полудн. денник, 13:00 Популярна музика в гр. пл., 13:30 Експорт, 13:55 Біржа, 15:45 Муз.-нов. концерт, 16:30 Господиня та її помічниця, 16:45 Чвертьгодинка слав. пих артистів (Ліхавер) і з гр. пл., 17:00 Полтина евр. держав після війни „Основи сучасного знання", 17:15 Танок у скр. і форт. літературі, 17:50 Відчит, 18:00 Пісеньки, 18:15 Веселий скеч, 18:30 Почт.-техн. скринька, 18:40 Сильва верум, мист. життя, 18:45 Хвилинка Бетовена в гр. пл., 19:15 „Нурт" ост. книжка Вацл. Берента, 19:25, 19:30 Спорт. вістки, 19:35 Пісеньки, 19:50 Гутірка, 20:00 Оп. фраги., 20:15 Літ. веч. „Хорал", 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Шопенівський концерт, 21:30 Н.м. відчит „Наукова бібліотекарство Польщі", 21:40 Польські пісні, 22:00 Реклам. концерт, 22:15 Витаю тебе гр. пл., 23:00 Комунікати.

Воскресна утрення

Відбитка з Ізборника.

Вчіть молодь співати Воскресну Утреню. Зробіть її всенародною відправою.

50 штук 4 зол 100 штук 8 зол.

Почтова оплата 60 сот.

Замовляти: **Парох. Уряд Церкви Успення Пр. Д. Марії у Львові, Підвалє 9.**

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·28 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·20—25·50, австр. шілінги 99·00—100·00, чеські корони 21·50—21·90, рум. леї 32·00—35·00, дрн 44·00—45·00.

Золото: Долари 8·87—8·90, Франки фр. 33·90—34·30 Дукати 81·00—81·60, Корони 35·60—36·20, Рублі 45·00—46·00.

Срібло: К рони австр. 0·34, Рублі 1·35, Фльорени 0·65, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дньоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноц.	17·75	18·00	91·50	19·75
Пшениця збірна	16·75	17·00	18·50	18·75
Жито одноцінне	13·75	14·00	15·50	15·75
Жито збірне	13·25	13·50	15·00	15·25
Ячмінь сівн.	14·75	15·25		
Ячмінь одноцінний	13·00	13·25		
Ячмінь на мливо	12·00	12·25	14·25	14·50
Бароболя промн. 16% скробі	2·90	3·15		
Гречка на мливо	16·25	16·50		
Сім'я конопляне	23·00	25·50		
Крупи гречані	25·50	28·50		
Мука пш. І. А.	31·00	31·50		
Мука пш. І. Б.	29·00	29·50		
Мука пш. І. Ц.	27·00	27·50		
Мука пш. І. Д.	26·25	26·75		
Мука пш. II. А.	24·00	24·50		
Мука пш. II. Ц.	23·50	24·00		
Мука пш. II. Д.	21·00	21·50		
Мука пш. II. Е.	20·50	21·00		
Висівки пшен. гр	9·75	10·00		
Висівки пшен. сер.	9·50	9·75		
Висівки пш. міджі	10·00	10·50		
Висівки ячмінні	7·50	7·75		
Крупи ячмінні гр.	25·00	25·50	24·00	25·00
Пшоно	38·00	40·00	38·00	40·00
Пеницан	24·00	25·00	24·00	25·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 18. березня ц. р. кооперативам платив за:

	дньоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·50 зол
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 п. яєць	2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану здержана, на яйця зниження.

Маслосоюз повідомляє, що від 18. березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дньоко подвіра птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50	зол.
Молоді кури	І. кл.	„	1·00	„
Старі	„	„	0·80	„
Підгодов. качки		„	1·10	„
„ індики		„	1·10	„
„ індичан		„	1·25	„
Пантарки		„	1·25	„
Молоді голуби за пару			0·50	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Лічнично-Промислові рослини джерелом заробітку. На цю тему виголосить інж. М. Гаврилюк реферат дня 21-го ц. м. (четвер) в год. 19. точно в домівці Українського Технічного Товариства вул. Косцюшка ч. 5, партер. — 1141

Рада УТТ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Продам віллю 1. п. 11 убікацій, комфорт, город. кліматодерівіща околиця, близько церква. Адміністрація під „Лічників". 1-3

Видержавлю в Гребенові першорядний 50 кімнатний пансіон фахівцеви, за готівку. Зголошення: Львів, ул. Сінешнівої ч. 4. 1154 1—3

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „Д І Л О"!

ОГОЛОШЕННЯ.

Звичайні Загальні Збори

Ски з обмеженою порукою у Львов

Мінеральний Живець „ЧЕРЧЕ"

відбудуться в четвер 28. березня 1935 в год. 18-тій в салі Тва „Дністер" у Львові, вул. Руська ч. 20. І. із таким порядком нарад:

1) Відкриття Збору і відчитання протоколу

2) Звіт з діяльности, предложення рахункових замкнень, більансу та рахунку зисків і втрат за діловий рік 1934.

3) Звіт Проврної комісії з внеском на уділення абсолюторії.

4) Внесення Надзірної Ради в справі розділу чистого зиску за рік 1934.

5) Вибір 7 членів і 2 заступників Надзірної Ради.

6) Внески і запити.

НАДЗІРНА РАДА.

Церковні цвіти

поручає на свята

СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА

В СТРІЮ, УЛ. ШЕВЧЕНКА 6.

КИТИЦІ до свічок є в трьох цінах: Менші 3·— зол. пара; середні гарні 4·50 зол. пара; великі 6·—зол. пара.

КИТИЦІ поставні на престіл: менші 15 зол. пара; середні гарні (около 70 цм. високі) 2 зол. пара; великі 35 зол. пара.

ГІРЛЯНДИ на образи: вужча ½ зол.; широка 6 зол.; найширша 8 зол. за метер.

Цвіти матеріяльні — тривкі, коліра естетично дібрані. 1140 1—2

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, приймає в комс — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

Чи Ви вже передплатили католицький тижневик

„МЕТА"

„Мета" є одиноким українським католицьким тижневиком у якому добір цікавого для всіх змісту получений з гарною зовнішньою формою.

„Мета" виходить кожного четверга.

Кожний інтелігентний читач мусить читати часопис «Мета», коли хоче знати як з католицького становища ставитись до всіх актуальних справ. Просимо домагатися зразкових чисел.

Ціна 1 примірника 30 сот.

Місячна передплата 1·20. Піврічна 7·00. Чвертьрічна 3·50. Річна 14·00

За кордоном 3 доляри.

Адреса редакції і адміністрації: **Львів, Японська 7. — тел. 94-56**

Конто ч. К. О. Варшава 401.338.

Читайте „Діло"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Нагір. 10.

ч. 73 (13.971). Львів, середа 20. березня 1935. Pocztowe opłaty opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.050. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-28.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Чого боїться Москва?

Графиня Олександра Толстой, донька славного російського письменника Льва Толстого, заявила у викладі в Стратмор, Па., що в Совітському Союзі неодмінно вибухне революція. Вона пригадала, що в 1932. році на Совітській Україні був жахливий голод, у часі котрого померло пять до десять мільйонів людей; навіть большевицька влада урядово зареєструвала тоді 150 випадків людоїдства з голоду. А в тім самім часі, казала вона, большевики вивозили збіжжя за кордон. Вона додала, що большевики з поспіхом готуються до війни.

Кореспондент нюйорського „Таймсу", Волтер Дюранті, в телеграмі з Москви з 25. лютого алярмує, що за 14 літ, як він живе у Москві, аж тепер уперше помітив дійсний і поважний страх серед тамошніх лідерів большевицької влади. Це поважний знак перед війною, каже він.

Міжнародні політичні події при кінці минулого року і з початком цього року, як передає Дюранті, викликують поважні побоювання війни серед головачів Совітського Союзу. Ті побоювання спираються на таких фактах: 1) Зріст збройень Німеччини, найбільше промислової країни в Европі. 2) Розбудова нових мощених доріг і моторизація руху в Німеччині. 3) Пляни канцлера Гітлера приверяути давню силу Німеччини через заборчу політику на Сході, то значить контом Совітського Союзу. Большевики запевняють, що німці ведуть інтриги і шпіонажу на Україні, Білорусі, на границі Фінляндії та в Петербурга.

Тимчасом дипльоматія Німеччини старається добути на свій бік Польщу, обіцюючи їй Литву, а також заходиться і в Англії та Франції, щоби приєднати їх для своєї політики. До того і Японія може стати у важнім моменті по стороні Німеччини.

Вкінці Дюранті згадує про плянованої нові договори взаїмної допомоги держав, додаючи, що в Москві сумніваються, чи у випадку війни, отже головно проти Совітів, ті умовники поспішили би з армією на ратунок.

Цілі села на Совітській Україні винищені голодом.

Ню Йорк, 27. лютого.

В пятій та останній своїй статті, поміщеній сьогодні в „Ню Йорк Джернал", описує Томас Вокер свої помічення в цілости українських сіл. Каже, що яких 20 миль на південь від Києва він відвідав село, що вимерло з голоду.

Ледви 40 осіб у тім селі лишилося в живих. Люди вийли перед смертю кожного пса та кота, бо вони та корови забрали большевики для „колхозів". Бачив хлопця, що опух з голоду. Йому помер батько також з голоду, а хлопець не мів його похоронити, бо всі лопати забрали большевики. Отже прикрив труна соломою і показав його кореспондентові після двох місяців. У газеті є світлина обох.

В Києві хлопцеві не хотіли дати помочі у шпиталі, кажучи, що він не большевик, а українець. Одного чоловіка вязнили два роки тому, що був подібний до небіщика царя Миколи II. Шість місяців сидів у невеликій кімнаті — 21 квадратових стіп — а разом з ним було 70 інших вязнів. Кожного дня брали його до вогкої пивниці і казали писати історію свого життя на те, щоб переконатись, чи пише правду. Дехто підозрівав, що це справді бувший цар.

Селяни казали, що большевики тому не дають харчів українцям, бо боятся їх пімсти. Вони за богато вже знущались над українським селянством, щоб це могло пройти безкарно. Тому винищують голодом цілу націю.

Вокер сам завважив, що вже дальше небезпечно збирати світлини і тому виїхав до Москви. Там уже не мав камери і большевики його не підозрівали. Але гірше щастя мали інші кореспонденти. Їх приловили з фотографіями і посадили в тюрму.

Вокер твердить, що теперішня зима є одною з найгірших і тому радить посилати поміч селянам, але не в руки уряду, а просто населенню, бо большевики все заберуть. Але як це зробити, Вокер не каже. Його кінцевий висновок такий, що московські сатрапи хотять голодом винищити нарід на Україні.

За поворот Німеччини до Ліги Націй.

НОТА БРИТІЙСЬКОГО УРЯДУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Райтер повідомляє, що британський уряд переслав німецькому урядові ноту з протестом проти одностороннього порушення версайського трактату. Нота пригадує, що ціллю наради британських міністрів у Берліні було змінити військові обмеження Німеччини. Крім того В. Британія не може згодитися на збільшення німецьких військ до 36 дивізій.

ДВА ПИТАННЯ ДО НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ.

БЕРЛІН, ПАТ. Британський амбасадор Фіпс одержав від свого уряду приказ відвідати німецького мін. закорд. справ фон Нойрата і поставити такі два питання:

1) Чи Німеччина відкличе своє рішення про виступлення з Ліги Націй?

2) Чи Німеччина візьме участь у системі пактів безпеки, про які згадує британсько-французька заява з 3. лютого н. р.?

Від прихильної відповіди залежить рішення британського уряду про виїзд мін. Саймона і мін. Ідена до Берліна.

ПРИХИЛЬНА ВІДПОВІДЬ НІМЕЧЧИНИ.

ЛЬОНДОН, 19. 3. ПАТ. Мін. Нойрат, розглянувши зміст ноти, заявив негайно британському амбасадорові, що Німеччина годиться з пропозиціями британського уряду. Тому жде на приїзд британських міністрів і переговорює тиме над усіми справами, про які згадує комунікат з 3. лютого н. р.

МІН. САЙМОН ІДЕ ДО БЕРЛІНА.

Після такої заяви мін. Нойрата британський уряд рішив, щоби мін. Саймон і мін. Іден відїхали до Берліна в неділю 24. березня н. р. Опісля мін. Іден відїде до Москви і до Варшави.

Здогадуються, що британський уряд буде домагатися від німецького уряду, щоби обмежив число дивізій війська.

Демарш урядів В. Британії, Франції та Італії в Ковні.

ЛЬОНДОН, 19. 3. ПАТ. Консервативний посол Мур зголосив у палаті громад інтерпеляцію про порушення литовським урядом мемельського статуту. Пос. Мур запитав чи британський уряд інтервенюватиме спільно з іншими державами, які підписали мемельський статут у Ковні за приверненням у Мемелі конституційного положення. Мін. Іден відповів, що британський, французький та італійський уряди інтервенюватимуть у цій справі в Ковні.

Проти встрявання Ліги Націй.

ПАРИЖ, 19. 3. ПАТ. Авас повідомляє з Риму: Не вважаючи на заходи Абісинії, щоби Ліга Націй вирішила й конфлікт з Італією, італійський уряд доручив своєму послові в Адіс-Абебі вести далі безпосередні переговори. Політичні кола запевняють, що італійський уряд свідомий уважливо за рухом збройних сил у північній Абісинії.

НЕАПОЛЬ, 19. 3. ПАТ. Вчора відплив до східної Африки корабель Монтенегро з транспортом 500 вояків і старшин. Нині корабель відплив з військовим матеріялом.

Адвокат

Д-р Володимир Краснопера

відкрив канцелярію

в Золочеві, вул. Семінських ч. 12.

„Европейська хліборобська ідея" та міжнародня торговельна політика.

(Власна кореспонденція з Берліна на основі розмови нашого кореспондента, д-ра З. К., з одним із представників „хліборобського стану").

Кожний, хто в останнім році отверпими очима пригладався торговельній політиці Німеччини та інших держав, мусів завважити, що в цілях і методиці міжнародньої заграничної торговельної політики заходять засадничі зміни. По очевидній невдачі льондонської світово-господарської конференції перед приблизно півтора роком, коли найкращі голови тодішнього господарства старалися рятувати розпадаючу систему товарообміну, зачали майже у всіх державах знова признавати сільське господарство за підставу до існування національного життя та його розвитку, а внаслідок того систематично дбати про дуже упосліджений внутрішній ринок. Недавно, в промислових краях аж надто впадаюче в око підкреслювання експортової господарки уступило місця переконанню, що тільки той нарід будує на твердій підставі, який у своїм здібнім до купівлі сільськім господарстві має певного консумента для більшої частини власних промислових виробів. Коли поглянемо тільки на старий край вільної торговлі, Англію, яка тепер цілою силою повертається до загально-державної вільної торгівлі, підтримуючи рівночасно по змозі і своє сільське господарство, або коли подивимося на нову господарську політику Рузвельта, де пробивається провідна гадка, що поворот до землі, до власного житевого простору мусить бути підставою кожної розбудови, то це приводить нас знов до висновку, що конечною передумовою кожного виводу є довіз. Отже й тут та ідея, що найголовніше завдання вдержати власне сільське господарство, та що нині без взаємностей у міжнароднім господарськім житті не вдасться нічого осягнути.

Для кожного ясна нова німецька торговельна політика одного з німецьких провідників, який свого часу сказав: „Або Німеччина буде хліборобською державою, або Німеччини не буде", — під спільним знаком **„европейської хліборобської ідеї"**. Її головна мета впровадити означену скількість продуктів аграрних країв до нового німецького торгового пляну, які забезпечувалиб заосмотрення внутрішньо-німецького ринку, і через те скріпити споживчу силу тихже аграрних країв у користь країв промислових. Бож відома річ, що це заткане господарське русло може знову піти в рух тільки через підвишку спотребовання промислових виробів в аграрних краях та богатих на сировці і нівідворот через більший відплив аграрних продуктів до густо заселених промислових країв, особливо европейських. Але цього не осягнеться ніколи при впертім підтримуванні хвилевих торговельних білянсів або митних мурів, поставлених з егоістичних причин. Конечність вимагає всякими способами створити нову ефективну покупну силу так у краю, як і за кордоном, а не задовольнятися поодинокими симптомами полекшення. Таке підвисшення покупної сили можна осягнути тільки підвисшенням житевого й культурового рівня, особливо в хліборобських країнах, в яких спочиває ще багато невикористаної покупної сили, так сказатиб „замералої" через те, що хлібороб чи фармер не може продати своїх продуктів по справедливих цінах.

Це є квінтесенцією „европейської хліборобської ідеї", яка від більше як одного року стала провідним мотивом німецької закордонно-торговельної політики. Сьогодні, коли всі інші засоби, як клявзулі полекші, демпінг, високі окоронні мита, господарська експансія за всяку ціну, а навіть заморська кольонізація менше-більше завели в заходах здобути нові ринки, не має ліпшої дороги над цю: змагаючи до створення нової купної сили дати змогу вивозу країн аґрарним і тим, що постачають сировці, хочби навіть прийшло зректися всього господарського егоїзму та на засаді взаїмности. Якщо ця думка, яку вже зрештою Німеччина зреалізувала в кількох торговельних договорах, загально перейде, то світове господарство може спокійно сподіватися приходу періоду, хоч щоправда повільного, але тимбільше певного видужання; а що вона перепреться, то про це постараються покликані до життя в нових торговельних договорах „мішані комісії", в яких сидять при одному столі німецькі та закордонні заступники сільського господарства, що часто на причуд скоро приходять до згоди.

Крім тих засадничих господарських точок погляду є „европейська хліборобська ідея" також в іншім напрямі переломовою; **вона протиімперіялістична і вміщає в собі не тільки мир Европи, але можна сказати світу.** Коли вона практично перейде, то з цією хвилиною належатиме політичний і господарський імперіялізм до минувшини. Вона йде різко всупереч так званому господарському дібералізмові, що розбудовою комунікаційних засобів, відкриттям земних покладів, а не мало теж використанням чужих країв довів до величавої ери господарської експансії, яка по своїй внутрішній суті мусіла вибухти в імперіялістичному напрямі і часто доволила не тільки до використання слабшого спільника, але навіть до знищення або принайменше до гноблення чужої народности.

Навпаки „европейська хліборобська ідея" як найглибший вираз нового господарського ладу хліборобів старається цей імперіялізм давніших часів цілком усунути. Замість пригноблювати чужу народність, а особливо хліборобство чужих країв, вона старається його скріпити й підтримати; робиться все можливе, щоби підвищити спотребування продуктів европейської цивілізації при помочі широких мас, занятих у хліборобстві. У Німеччині це вже в значній мірі вдалося: підвищено на більш як 20 пр. не тільки купну силу хліборобства, але й цілого німецького народу, разом із фабричним робітництвом. Це вдалося осягнути передовсім, втягаючи до процесу праці біля 6 міліонів безробітних, що на ожиданні загального господарства відбивається вже щораз більше.

Імперіялізм і хліборобство це два цілком противні поняття. Але чому? Відповідь одинока і ясна: хлібороб не має ніякого інтересу ані до воєнних походів, господарських експансій або територіяльних поширень, ані тим менше до гноблення чужих народів або до торговельних війн. Для цього він надто зв'язаний з рідною землею, за глибоко закорінений у своїй скибі та за миролюбний. Він знає дуже добре, що війна і неспокій ідуть тільки на його рахунок, він знає, що війна нищить його рілю і стоголи та коштує крови його та його синів. Так само як він тримається свого народу й улюблених звичаїв та обичаїв, поважає і шанує він чужу народність. Тому він має тепер повне зрозуміння для своїх товаришів по званні за кордоном і не має нічого проти допомоги для них, коли німецька внутрішня торговля дасть до цього змогу. Це стверджують найновіші торговельні договори з Голяндією, Данією, Польщею і т. д.

Так відкинувши нездійсними теорії про братання народів, що в практичнім пристосованні ведуть до абсурду, та всякий господарський романтизм, Німеччина працює тверезо й річево в цім напрямі та при помочі монополійних метод. Та безумовною підставою до кінцевого успіху є, щоби й закордон ішов у парі та зі свого боку через відповідні заходи причинявся до переведення цих нових ідей, як це в цілій низці випадків уже сталося. Отже замість господарського бойкоту, який проповідують тільки деякі в цьому заінтересовані чисто торговельні кола, потреба можливо повного відзиву для ринку при активній співучасти продукуючих хліборобів усіх країв.

Що в цей спосіб ведеться практична політика мира — ба що „европейську хліборобську ідею" можна майже назвати символом мира народів — виходить уже з факту остаточного зірвання з імперіялістичними методами в політиці та господарстві, що є чи не найважнішим кроком до заведення мира, і то не тільки в Европі. Европейська хліборобська ідея ручить за мир ліпше і тривкіше, ніж усі договори й союзи, що нині знова приходять на денний порядок, а кінець-кінцем змагають тільки до одрядок, а кінець-кінцем змагають тільки до односторонної підтримки деяких інтересів у господарстві і політиці, а тим самим до політичного й господарського імперіялізму.

—o—

З життя українців у Чехословаччині.

Шевченківський концерт у Празі.

Цьогорічне Шевченківське свято, що відбулося дня 14. березня в салі „Радіо" у Празі, стояло на повній мистецькій висоті. Причинилося до того вдячне підібрання програми і виконавців. Більшість точок програми виповнила знана співачка п. Марія Сокіл. Публика з захопленням витала дорогого гостя.

Концерт почався святочною промовою проф. Л. Білецького в чеській мові. Відтак традиційний „Заповіт" Стеценка. Занадто похоронна інтерпретація не могла людей переконати, що пост вимагає: „Вставайте, кайдани порвіте!" Правда, і композитор того не відзначив.

Ввійшла на сцену п. Марія Сокіл, привитана гучними оплесками. Почала співати. Ми почули прекрасне відтворення змісту поодиноких пісень. Матеріял, досконалість технічна, а головно внутрішнє переживання залюбленої дівчини (в більшості українських композицій), то найвищого підлітка, що хотів би потанцювати (Ревуцький: На вулиці скрипка грає), відзначає нашу артистку. Відповідна гестикуляція і міміка доповнює спів так, що знаємо добре, що хоче автор висловити у виконуваним творі. З композиційного огляду були дуже цікаві дві лемківські пісні Миколи Колесси і Ревуцького: Червоная ружа, Моя мила-премила і На вулиці скрипка грає. Із званих річей співала п. М. Сокіл Барвінського: Ой, зійди, зійди, Стеценка: Плавай, плавай лебедонько, Лисенка: Ой, одна я, одна і Рахманінова: Полюбила, одружилася.

Вершком опрацювання і прекрасного виведення були з останні оперні арії. Стільки чуття та драматизму мало коли доводилося чути. Були це арії з опер: Шарпентіє: „Люіза". Пуччіні „Мадам Бетерфляй", Мусоргський: Думка Параксі з „Сорочинського ярмарку". Розуміється, що публика домагалася наддатків, яких п. Сокіл не відмовляла.

Фортепіяновий дострій був у руках проф. Антона Рудницького. Своїм дискретним акомпаніяментом причинився п. Рудницький до мистецького заокруглення цілости.

В програмі були ще дві інструментальні точки і деклямація п. А. Черняхівської. Тріо, злożене з п. Кисякове (скрипка), п. Вечтомова (чело) і п. Вечтомової — це камеральна єдиниця знаменито зіграна. Дуже добре відчули виконавці драматичне значіння твору. Відіграли тріо г-моль Сметани, написане під враженням болю за померлою донечкою. Теж добре виконала своє завдання наша піяністка п. Сасович-Шурдова, що дбайливо опрацювала тяжкий з технічного боку твір Верді-Ліст-а „Ріголетто".

Концерт закінчив Український Хор кантатою Лисенка. Шкода, що хор, який був звичайно головним виконавцем Шевченківських концертів, обмежився цим разом до мінімум. Хор держався добре. Річ не тяжка і не надзвичайна. Ми звикли у того хору чути ліпші річи у дуже добрім виконанні. Прикро також, що наш диригент-маестро п-і Росіневич-Шуровська не мала батути в руках. Чи не гріх, маючи таку одиницю між собою, випустити її з рук?

Єдиною хибою концерту було те, що довго тягнувся і наслідком того, не зважаючи на добрих виконавців, змучив людей. **Е. Ц.**

Відносини в Совітах.

„І ти бачиш правильно Совіти..."

У берлінському видавництві „Нібелюнген-Ферляг" появилася тому кілька днів книжка під наз.: „І ти бачиш правильно Совіти". Це одна з найкращих і найцікавіших книжок, які появилися на тему совітських відносин за останні роки. Вся книжка складається з оповідань фахівців із ріжних ділянок знання і праці, які довший час працювали у Совітах, в ріжних частинах держави та на найріжнородніших царинах життя. 14 інжинірів і фахових робітників, чотири хлібороби, один лікар, одна жінка і кількох інших „спеців", що походили з ріжних країв: Німеччини, Америки, Англії, Австрії, Бельгії і Фінляндії, — всі вони оповідають свої переживання і помічення. Їхні звіти прикрашені численними фотографічними знимками, а долучені документи підтверджують правдивість сказаного. Ця книжка, це просто необхідне джерело для всіх, хто студіює совітські відносини. Сьогодні виймаємо з тієї книжки один уступ: оповідання лікаря.

Що оповідає лікар про Совіти?

„Підчас моєї діяльности в одному повітовому місті в характері лікаря і керманича пошесного відділу Санітарної Управи, я видав розпорядження, що треба знищити вагон віспуватих осельдців. Цілий вагон (яких 14.000 кільо) вивезено на 8 км. за місто. Тоді викопано там ями, скинено туди осельдці, облито їх нафтою і вапном і присипано землею. Коли я два дні пізніше виїжджав переходив коло того місця, зі здивуванням і со страхом побачив я, що ями були розкопані й осельдці цілі: доколичне населення викопало їх і зїло. Наслідки були жахливі: масове смертельне затроєння, за яке мене зробили відповідальним. Місцеве ГПУ арештувало мене і хоча за 9 днів пустило на волю (всетаки 9 днів я пересидів) — мене звільнили з моєї посади за „занедбання обовязків"...

...У кожній медичній установі, у кожному шпиталі директором призначений є комуніст, який здебільша не має найменшого поняття про медицину. Так напр. у поліклініці, в якій я працював, моїм шефом був колишній залізничний сторож, який акуратно вмів — ледви читати й писати. Швидко прийшло між нами до конфлікту. Я переводив якраз — при застосуванні всіх антисептичних засобів — одну важку операцію шлунка, коли раптом мій „товариш начальник" зявився до операційної салі. Папіроска в зубах, у брудному баранячому кожусі оперся і похилився над операційним столом. Коли я звернув йому увагу на його недопускальну поведінку, він різко накинувся на мене. Мене поставили за „непослух" перед товариський суд.

Лікарі мусять перейти „політичну школу". На одному такому іспиті завдали мені таке питання: „Що ви зробили би, товаришу, колиб ви мали у шпиталю тільки одну давку неосальварсану, але двох пацієнтів, хворих на поворотний тиф: одного партійного діяча і безпартійного. Кого ви лікували би передовсім? Моя відповідь звучала, очевидно, так: „Того, котрий потребував би швидше помочі". За ту відповідь вписано до моєї службової книжки: „Політичний аналфабет".

Підчас моєї діяльности в характері залізничого лікаря приступив раз до мене начальник станції і казав мені заопікуватися транспортом в'язнів, в якому — як казали конвоєнти — померло за тиждень 100 осіб. Я побачив жахливий образ, якого по вік не забуду. Вагони були вщерть переповнені не лиш мущинами, але й жінками та дітьми, які були певпів мертві з голоду. *Це були кулаки, яких вивезли з України.* Долівка була страшенне замечищена, бо вагони *були густо попереплювані ланцюгами.* Тільки одна маленька шпілька була вільна. Кожний як

Збройння Австралії і невдоволення Японії.

Японська преса пише широко про рішення австралійського уряду збільшити своє летунство. Це рішення викликало велике вражіння в японських колах і було несподіванкою після візити австралійського міністра закордонних справ Летама в Токіо минулого року, яка довела до наладнання взаємин між Японією та Австралією. Австралійський уряд замовив в Англії 36 бомбовозів, які перевезуть до Австралії в найблизчому часі. Японська преса пише, що зброєння Австралії є наслідком спільної акції Злучених Держав і В. Британії на Тихому Океані.

Перед загальною військовою службою в Австрії.

ВІДЕНЬ, 19. 3. ПАТ. Бурмістр Відня Сміт у своїй промові на зїзді католицької молоді заявив, що в Австрії введуть загальну військову службу.

менець діставав денно як цілий харч 50 грамів чорного хліба. Я подав про це звідомлення, після чого кликали мене до ГПУ і примусили зобов'язатися на письмі, що ніколи нікому не скажу про ті відносини ані слова..."

Мілітиризація Г. П. У.

(УП — Берлін.) Московське ГПУ і його військові відділи для спеціяльного призначення відомі у світі як меч всесвітної революції. Спершу було чека, яке відтак перемінено на ГПУ, щоби згодом його формально знести і зробити комісаріят внутрішніх справ. Формально ГПУ не існує, а фактично воно остало таким, як і було давніше і завдання його в нічому не змінилось.

В 1932 р. відділи спеціяльного призначення при ГПУ мали у свому складі коло 90.000 людей, зорганізованих в полки та куріні. Полки стояли в більших містах та околицях, де є важна індустрія. Полки ділились на куріні, яких скількість все була залежна від потреб та раз-ураз мінялась. Куріні були окремою боєвою одиницею і мали таке озброєння, щоб могли виступати в боротьбі як самостійна одиниця. По менших містах були лише куріні.

Половина відділів ГПУ робила охоронну службу при залізницях, телефонних та телеграфних полученнях, охороняла заводи і уряди та стояла до розпорядимости всім партійним установам при переведенні їх завдань. Всякі урядові комісії, що виїзджали на села, мали все охорону з ГПУ. Друга половина стояла все на поготівлі і була вишколена спеціяльно для поборювання контрреволюції. Всякі масакри селянства в часах колєктивізації і індустріялізації переводились відділами ГПУ, а лише дуже мало притягувано до них регулярні військові відділи. В ГПУ служили лише люди, вірні режімові і певні під кожним оглядом просто тому, що вони боролись не за власть, а за себе і за своє життя. Вони знали, що на випадок програної їм нема чого залишатись в живих, бо народня ненависть проти них занадто велика.

В 1934 р. ГПУ формально зліквідовано, але не зліквідовано його військових відділів. Тепер сила цих відділів доходить до 150.000 людей. Вони зорганізовані в окремі дивізії з відділами летунства і танків. Для охорони границі, комунікації, індустрії та влади є окремі формації ГПУ в силі коло 300.000 людей.

Всі ті формації є так зорганізовані й озброєні, що попри призначені їм спеціяльні завдання, можуть бути вжиті в боях як чисто військові відділи. Першим їх завданням є і буде поборювати контрреволюцію. Їх збільшення по-

снялеться дуже непевними часами, які переживає Совітський Союз. Вони сконцентровані найбільше на Україні та на Білорусі і на Кавказі.

Умовини праці в большевицькому раю.

Німецька преса подає, що 19. м. м. в місті Горький відбулася велика обласна конференція директорів заводів, відпоручників фабричних комітетів і партійних секретарів. В звязку з цією конференцією подає московський часопис „За індустріялізацію", що фабрики не виконують якслід призначеної їм програми та що продукція товарів постійно паде замість підноситись. Отже щось протилежне до того, що говорилось прилюдно на московських з'їздах в цьому році. Директори заводів вказували на те, що робітники зле відживлюються, погано мешкають та неправильно одержують свою заробітну платню. В заводські їдальні приходить щораз менше народу, бо там дають мало їсти і до того погано. Щось купити також трудно, бо на це треба стратити багато часу стоячи в черзі. З тої причини робітники покидають місця праці та шукають щось кращого, де можна би було по людськи жити. Ось причини, чому большевицька індустія працює погано.

А на конгресах в Москві заявляють світові, що Совіти збираються наздогнати і перегнати Европу й Америку. Як до цього ще далеко, бачимо наглядно зі звіту з конференції.

Рівночасно з тим подає часопис „Ізвестія" з Москви про умовини робітництва в Москві, які є куди кращі, як на провінції в місті Горький. Москва має 1.011 вінд в домах, з яких працюють тільки 584. Решта нечинні і то навіть по девятьповерхових домах, де досить важко дістатись до високоположених мешкань стомленим при праці робітникам. Вінди не працюють тому, що не можна їх направити через брак запесних частин. (УП — Берлін).

Хліборобський ліцей у Черниці.

Ще перед кількома місяцями основано хліборобський ліцей з українською мовою навчання, якого осідком буде село Черниця біля Миколаєва повіт Жидачів. Ліцей з трилітньою наукою має увійти в життя щойно з початком вересня ц. р. (І. кляса), але вже небавком — приблизно в половині квітня ц. р. — львівська шк. кураторія покличе на практику тих, що їх на практику прийняла і про це повідомить інтересованих. Прийняті кандидати будуть відбувати практику на ліцеальному фільварку в Черниці, яким має управляти інж. Евген Брилинський, дотеперішній управитель української приватної хліборобської школи в Милованні, пов. Товмач і він має теж займатися практичним вишколом кандидатів. Виняткова цього року практика буде тривати всього кілька місяців замість на будуче один рік. Практиканти мають здати опісля вступний іспит на основі знання, що його набули в часі практики і будуть прийняті до першої кляси ліцею.

Управа ліцею досі ще не перебрала управи фільварку, а директор ліцею інж. д-р Михайло Холевчук перебуває від кількох тижнів у Варшаві, де бере участь у спеціяльній міністерській комісії, що має виготовити докладний плян навчання для хліборобських ліцеїв у Польщі. Такого плану до нині ще не було, бо не було тут взагалі хліборобської школи ліцеального типу й український ліцей у Черниці буде одною з перших шкіл того роду. Очевидно, через відсутність плану науки не приступлено ще до комплєтування учительського збору і це станеться в літніх місяцях ц. р. по повороті д-ра Холевчука з Варшави до осідку школи в Черниці.

Як занотовано, до хліборобського ліцею в Черниці зголосилося поважніше число кандидатів, синів селян хліборобів, духовенства, світської інтеліґенції, а навіть міських мясарів, але з огляду на брак у деяких кандидатів усіх вимаганих конкурсом вимог, як теж і через брак відповідного приміщення на фільварку в Черниці, число прийнятих кураторією кандидатів буде — як кажуть — тільки кільканацять. В осени ц. р., по переведенні відповідних адаптацій у мешкальних і господарських будинках на фільварку на цілі школи й інтернату (система виховання буде інтернатова), приймуть більше число кандидатів, яке передбачене у скількості 30 до 40 на практику, чи пак на одну клясу.

Кураторія львівської шкільної округи (начальник виділу фахової освіти п. Загаєвський), що займається безпосередньо введенням у життя ліцею в Черниці і прийняттям кандидатів на практику, повідомить можливо ще цього місяця, а найпізніше в першій половині квітня ц. р. кандидатів про прийняття їх подання і завізує їх до приїзду до Черниці. С. Б.

Ще про духовника всіх вір та обрядів.

Лист Митроп. Курії вірменсько-католицького обряду.

Митрополича Курія вірм.-кат. обряду просить ласкаво помістити на сторінках „Діла" отсе вияснення:

У шан. часописі Панів появилася дня 13. ц. м. нотатка, яка полягає на очевидному непорозумінні. Бо ніхто не зголошувався до Консисторії вірменського обряду з переходом на вірменський обряд, зате зголосилось кількох духовних і велика скількість світських чужовірців, щоб приняти їх до Католицької Церкви і під дієцезіяльну юрисдикцію, але зі збереженням дотеперішнього їх обряду.

Становище, заняте в цій справі Консисторією, було подиктоване тактикою, вже принятою в деяких католицьких дієцезіях, яких Н. Ординарії приймають під свою юрисдикцію чужовірців східних обрядів, що вертаються до єдности з Катол. Церквою, залишаючи їм на дальше їх власний обряд.

Вірменська Консисторія, керуючись найвищим наказом нашої св. Релігії, просьби петентів засадничо не відкинула і своєю тактикою бажала влекшити їм наближення до Церкви. Одначе одночасно дала від себе заяву, що вирішення цієї справи полишає тим духовним чинникам, що єдино до того покликані — оскільки очевидно виявиться, що петенти заслуговують на довіря, що вони ділають у добрій вірі.

За Митроп. Курію вірм.-кат. обряду.

Ks. Dyonizy Kajetanowicz.

НОВІТНІЙ „ХЛЄСТАКОВ"

При цій нагоді згадаємо ще, що станиславівський протестантський „Стяг" у своєму найновішому числі з 20. березня ц. р., ч. 2 (36), подає про „декана східно-византійського обряду" Ігнатія Височанського, про якого тут ідеться, свої цікаві інформації. Під наголовком „Новітній Хлестаков" читаємо там між іншим:

„Діло" з дня 13. березня принесло статтю п. н. „Духовник всіх вір та обрядів", у котрій подає, як то Ігнат Височанський внів у поле вірменський митрополичий ординаріят у Львові та натягнув останнього, під позором зголошення свого переходу зі старо-католицького на римо.-кат. обряд, одержуючи від вірменської Митропол. Курії у Львові дуже похлібні листи за підписом самого архиєп. Теодоровича.

Представлена в тій статті „Діла" картина не повна, тим то доповняємо її тим, що нам відомо. Згаданий п. Височанський пробував щастя також у нас, українських евангеликів-лютеран, тільки тут швидко пізналися на його вартості й показали йому двері, бачучи безнадійність його поправи. Відомо нам, що той самий п. Височанський був навіть із візитою у станиславівського греко-кат. єпископа-помічника Лятишевського, з нагоди імянин єпископа Хомишина і там називав себе візитатором „сполучених католицьких церков на Галичину і Волинь". Цим заінтриґував він деяких і між уніятами пішла поголоска, що це має бути новий візитатор на місце Гудечка, котрий призначив його на своє місце, давши великі повновласти на усування та призначування священників. Так оповідав Височанський навіть особисто в одним бронзівничо-різьбарським варстаті, що недалеко від греко-кат. катедри, і там доробляв (здається, на кредит) ланцюх до свого „єпископського" хреста, бо, мовляв, золотий ланцюх він мусів продати, щоб помогти бідним. У варстаті йому повірили і зробили, повіривши у цінність слів „візитатора".

Вистава чехословацької ґрафіки у Львові.

Заходами Чеської Беседи у Львові з нагоди 85-ліття през. Т. Ґ. Масарика відкрили в неділю 10. ц. м. „Міському Промисловому Музею" виставу чехословацької ґрафіки. Виставою тою повинно зацікавитись наше громадянство. Маємо змогу тут, на місці, у себе, запізнатися з мистецькою творчістю чехів, народу, що своєю культурою та життєвою потенцією зайняв нині передове місце в славянському світі.

300 творів, що їх маємо змогу оглядати на виставі це праці членів асоціації „Голляр", що повстала в 1917. р. та обединує чеських мистців ґрафіків. Ґрупа „Голляр" орґанізує виставки своїх членів, видає спеціальні публікації та мистецький журнал, де і була інформаційна стаття про українську мистецьку ґрафіку.

Чеська ґрафічна продукція має свою давню традицію. Назва „Голляр" пішла імя визначного чеха-ритівника, що працював в кінцем 17. ст. Репрезентативні імена мистців з доби чеського відродження Манеса та Марака, є в 2. пол. 19. століття Алеша — що прегарно ілюструє чеські пісні та приповідки.

Коли ще не було модерних фотомеханічних способів репродукції, чеські майстри були відомими як чеські спеціялісти-ксильографи, що граверним способом давали знамениті інтерпретації мистецьких творів.

Ця традиція чеської ґрафіки є може і причиною, що вистава має так дуже зрівноважений характер; мало ма ніяк шукання нових доріг, зате багато технічної досконалости. Чеські мистці ґрафіки це контемплятори, що творять для суспільности, яка віддавна полюбила цей рід мистецької творчости та радо прикрашує свої мешкання ґрафічними вертинами. Тимто в працях празьких ґрафіків багато образовости, велику ролю грає тематика побут, краєвид.

Це має безперечно свою добру сторінку — робить пропаґанду для краси чеської землі та її побуту.

Зпоміж артистів, що їх твори маємо змогу оглядати на виставі, належить в першій-мірі зазначити імя проф. М. Швабінського. Цей нестор сучасного чеського мистецтва занявся ґрафікою вже як визначний маляр на катедрі Академії Мистецтв. Його дереворити великих розмірів чи то з циклю „рай", чи дереворит зі св. Іваном Хрестителем є технічно досконалі. Рисунок у них говорить про величезне знання академіста про суверенне опанування форми. Дуже приємні є офорти Швабінського; вони пригадують нордійську вітальність Цорна. Швабінський відіграв визначну ролю як педаґоґ, на його ґрафічних курсах пройшов школу В. Кассіян.

Вплив Швабінського відчувається і на самій виставі в працях інших артистів. З його школи Діллінґер, що має цілий ряд праць таких приємних своїм неокласичним спокоєм.

Адольф Алекс — фінезійний як рисівник. Тематикою його квасоритів є сцени військові, коні в русі, мотиви праці. В його картинах богато життя, маляреької обсерваці та технічної зручности.

Боуда цімвитться всіми родами ґрафічної техніки. Майстерська досконалість замітна в його ритовинах на міді.

Ґрафіком великої мистецької дисципліни є Моравец, а Кобліґа своїми фантазійними дереворитами свідчить про цей, такий характеристичний багатьом чехам споріднений містицизм.

Т. Ф. Сімон зробив собі імя коліровими дереворитами з празьких мотивів. Він заслужений як добрий орґанізатор, за його ініціятивою повстала ґрупа „Голляр".

Мотиви з Праги з любовю перетворює Стретті-Цампові. У своїх барвних квасоритах Стретті Віктор є майстром літоґрафії.

Багато темпераменту та виразу в експресійних дереворитах Сокола Кольмана. Мистець вручно орудує чорною плошкиною. Експресійна ядерність є у барвних літоґрафіях Седлячка. В нього відчуваємо щось споріднього чеського.

Крім згаданих мистців виставили цілий ряд солідних праць Вік, д-р Тондль, Раймбоупек, з якого літоґрафіях видимо вплив французької культури, Нойман, п-і Роусова-Віценова, Міллєр Вондроус, що з великою вручністю представляє цікаві урбаністичні мотиви з різних країв Европи.

Виставо чехословацької ґрафіки може сповнити для нашого громадянства у великій мірі педаґоґічну функцію, а передовсім виразно показати яке широке може бути поле ґрафічного мистецтва.

Д-р І. Іванець.

Вистава У. С. С. у Станиславові.

Станиславів увесь час під вражінням виставки У. С. С., яку відкрито дня 2-го березня ц. р. Завдяки солідній підготовці Комітету проходить вона з повним успіхом. Кожного, хто проходить вулицями міста приманюють афіші з крицевими сильветами стрільців у шоломах. Давно теж не бачив Станиславів транспаренту з українським написом: „Показ історичних памяток Українських Січових Стрільців". Транспарент цей розвішено над вул. Собіського. Такий самий напис на каменици, де приміщено виставу.

Пять просторих кімнат б. кофейні „Асторія" перемінено у виставові салі. Тут ожила недавня історія, яку вичитуємо з портретів, малюнків, прегарних побільшених світлин, документів, збережених одностроїв. Тут відчуваємо високі акорди палкої любови своєї батьківщини, героїзм і культуру УСС. Декоративне мистецьке оформлення виставки завдяки зусиллям мистців: Івана, Кушніра, Сорохтея, Фартуха найкраще. Портрет полк. Дм. Вітовського кисти П. Холодного та величезний килим О. Кульчицької з мотивами гербів українських земель, що під ним розложено оригінальні інсигнії „Л. З. О." в кінцевих салях напроти себе — це знова, що звязують цілість виставки. Не салях доволі зелені у вазонках. Глядач виходить із виставки захоплений не тільки її змістом, але й із великим естетичним вдоволенням.

За перші два тижні відвідало виставку округло 2.000 осіб. Збірні прогульки прибули з Надвірної і Богородчан та зі сіл: Вовчинець, Креховець, Колодіївки, Микитинець, Підлужжа, Підпечар, Посіча, Радча, Тязева, Ямниці й Угорник.

З огляду на велике зацікавлення продовжено показ цієї одинокої історично-культурної виставки у Станиславові до 31. березня.

Вступ 50 сотиків, для селян і молоді 30 сот. Члени збірних прогульок платять половину. Знайдеться певно багато й таких, що зложать і добровільні жертви на дальшу працю над збиранням і збереженням українських історично-воєнних памяток.

Прогульковцям дають пояснення на виставі дижурні.

М. Б.

Кожний українець

купує лише по кооперативах: полотна, сирівку, бархани та інші колірові, фарбовані — та білі тканини

виробу

„Шайблєра і Ґромана"

бо на артикули ці обняв заступництво

„ЦЕНТРОСОЮЗ" — у Львові.

Венізельос з міністрами у Неаполі.

НЕАПОЛЬ, 19. 3. ПАТ. Нині в год. 7.15 кораблем „Рекс" приїхав до Неаполю Венізельос з дружиною і 118 особами, між якими є кілька колишніх міністрів, члени парляменту і старшини, які брали участь у повстанні. Венізельоса і адмірала Деместікаса перевезли негайно до Сан Джіованні до спеціяльно приготованих апартаментів.

Венізельос заявив журналістам: „Я переконаний, що уряд порушив конституцію з метою привернути монархію". Венізельос по кількох днях відїде до Парижа.

„Парі Соар" помістив заяву Венізельоса, в якій виясняє, чому прилучився до бунту. Ще перед двома місяцями Венізельос виступав проти бунту. Але зріст монархістичної пропаганди, переслідування старшин і поклики проурядової преси до вбивства грецького політика вплинули на Венізельоса і він прилюдно висловив свої симпатії до повстанців.

Одначе збунтована фльота не поїхала до східної Македонії з допомогою повстанцям, але приплила до заливу Суда. На вістку, що уряд проголосив повстанців розбійниками, Венізельос обняв провід над повстанням.

АТЕНИ, ПАТ. До Салямін вернувся підводний човен із 42 старшинами повстанцями, який після здавлення повстання відплив до островів Додеканезу. Старшини вернули до Греції тому, що Венізельос не хотів брати відповідальности за долю стільки людей.

—o—

ВИБОРИ В КРАЮ.

Вибори до волости в Стрілках, або 2+1=11.

До волосної ради в стрілецькій окрузі (пов. Ґурка) увійшло 14 українців, 1 жид і 5 поляків. Маючи на увазі відносини в Турчанщині, зокрема неможливість добитись затвердження українця війтом, волосна рада поставила як кандидата на війта Станіслава Сікору, дотеперішнього громадського комісаря в Лужку Горішньому, людину чесну, яка на становищі ґром. комісаря зєднала собі симпатію населення. Це не подобалося деяким місцевим полякам і жидові Ґлікові, власникові тартаку у Стрілках. Тому посипались ріжні доноси проти Стан. Сікори.

Вибори до волосної зверхности визначено на день 14. III. Делеґат староства Лушпінський, хоча добре й основно поінформований про безпідставність доносів на Стан. Сікору, почав у сам день виборів робити трудноші щодо вибору Сікори на війта. Коли радні все таки обстоювали кандидатуру Сікори, предсідник виборчої комісії отворив виборчий акт, покликуючи до комісії жида Ґліка (який між іншим відгрожувався, що половину майна стратить, а не допустить до вибору Сікори війтом) і селянина з Туря Василя Яворського. За Сікорою голосувало 14 українців і 3 поляків, проти поляки: Якубовський і Гелена Деметрова з Бусовиськ та жид Ґлік. Отже за Сікорою: 14+3=17, проти 3. Вислід голосування, який проголошено: за Сікорою — 9 голосів, на противного кандидата — 11 голосів!

Проти вибору війта внесено протест, бо: 1) листа, з якої „вийшов" війт, мала тільки 3 важні голоси; 2) не було урни, а голоси вкидано до... капелюха; 3) член виборчої комісії В. Яворський заявив, що в часі голосування заст. старости Лушпінський відкликав його від урни чи властиво „від капелюха" та... став йому пояснювати закон (!), а тимчасом член комісії Ґлік став щось „мішати" в урні-капелюсі. Коли п. Лушпінський звільнив п. Яворського від свого товариства, він звернувся до предсідника комісії з протестом проти роботи Ґліка, та предсідник заявив: „Сталося свинство, та будьте тихо" (!).

Осьтакі то були у нас вибори. Значить: Хоча й поляк, та ще є леґіоніст, але коли він комусь не подобався, то війтом бути не може.

Ждемо, що зробить староство з протестом.

Члени волосної ради волости Стрілки.

БІЙКА ЦИҐАНІВ ЗІ СЕЛЯНАМИ.

БУКАРЕШТ, 19. 3. ПАТ. Підчас справжньої битви між 200 циґанами та селянами при вирубі лісів згинули 4 особи, 40 було ранених.

БЕЛЬҐІЯ РЯТУЄТЬСЯ ПЕРЕД ДЕВАЛЮАЦІЄЮ ФРАНКА.

БРЮСЕЛЬ, ПАТ. Уряд оголосив розпорядок про обмеження торговлі девізами золотом і сріблом. Купно закордонних девіз заборонене, хіба що їх треба на заплату привезених до Бельґії товарів. Ввозити і вивозити золото може тільки національний банк Бельґії. Уряд видав згаданий розпорядок тому, щоб не допустити до девалюації бельґійського франка.

СТРАШНА СМЕРТЬ РОБІТНИКІВ ПІД КОЛЕСАМИ ПОЇЗДУ.

МАЛЄНС, 19. 3. ПАТ. Поспішний поїзд з приводу великої мряки наїхав на робітників, які працювали при залізничному шляху. Сім робітників згинуло під колесами поїзду, кількадесять ранених.

БІЙКА ПОЛІЦІЇ З РЕЛІҐІЙНИМИ ФАНАТИКАМИ.

КАРАЧІ, 19. 3. ПАТ. Після виконання смертного присуду одного музулманина в Карачі, якого засудили на смерть за вбивство індійця, юрба відкопала його тіло та понесла вулицями міста. Підчас сутички з поліцією було вбитих і ранених 200 осіб.

—o—

ЧЕРГОВА ДЕВАЛЮАЦІЯ ДОЛЯРА.

НЮ ЙОРК, 19. 3. ПАТ. На грошевому та товаровому ринку зазначилася доволі значна знижка. На ринку вартісних паперів також зазначилася знижкова тенденція. Багато акцій впало на 1—2 доляри. Облігації Німеччини втратили дві точки.

Справа „ревіндикації“ правосл. церков.

Дня 7. березня окружний суд у Рівному розглядав 73 справи „ревіндикації“ православних церков для римо-кат. костела. На засіданні суду повновласник римо-кат. єпископської курії просив мериторично розглянути ці справи, які торкаються упітських будинків. Інтерпретував це так, що постанова Найвищого Суду з 20. листопада 1933. р. торкається виключно римо-католицьких будинків. Одночасно повновласник римо-кат. єпископської курії просив суд прийзвати державний скарб як третю особу з метою збереження права регресу.

Повновласник волинської православної консисторії, адвокат В. Первенцов покликався на § 1. конкордату та на загальні постанови кодексу цивільної процедури і спротивився внесеній позовником, прохаючи присудити кошти спору.

Окружний суд відкинув оба внески позовника всі 73 справи „ревіндикації“ приймив і присудив православній консисторії судові кошти по 47 зол. 70 сот. від кожної справи.

—o—

Вбив і закопав десять осіб.

ТЕГЕРАН, 19. 3. ПАТ. У місті Шираз, провінції Фарсітан, поліція арештувала якогось Саіда Магомета Алія, в якого хаті знайшли закопані трупи десять осіб, які він повбивав. Вбивав їх цянком потасу, який вкидав їм у каву. Опісля трупи обкрадав із вартісних предметів. Один із отроєних видержав отруту та повідомив поліцію.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Штрасбургу німецький емігрант, журналіст Якоб, одержав перед 8 тижнями телеграму з Базилеї, куди негайно виїхав і від того часу загинув по нім слід.

— Архикнязь Отто надіслав листа до союзу жидівських вояків монархістів, підкреслюючи, що жиди в тяжких хвилинах остали вірними цісареві. Цього листа відчитав на сходинах союзу кн. Макс фон Гогенберг.

— В Америці арештували 3.000 торговців наркотиками, фальшівників банкнотів і пачкарів.

— На Кубі влада переводить чистку між урядовцями, які брали участь у генеральнім страйку. Спеціяльний трибунал засудив 10 урядовців від 6 місяців до 6 років. Багато урядовців усунули. 26 комуністів відповідатиме перед воєнним судом за протидержавну акцію.

Бомби ваги 150 кг.

ОВІЄДО, 19. 3. ПАТ. Поліція сконфіскувала великі склади зброї і муніції. Бомби важуть по 150 кг

Новий уряд у Норвегії.

ОСЛЬО, 19. 3. ПАТ. Провідник робітничої партії і президент стортінгу (парляменту) Ніґаардсфольд предложив королеві листу нового кабінету. Ніґаардсфольд буде премієром і міністром праці, міністром закордонних справ буде Кот.

Виганяють японців з Филипін.

ТОКІО, 19. 3. ПАТ. 20 японців, які від 15 років мешкають на острові Ґуам (Филипини) одержало приказ покинути острів. Влада мотивує це розбудовою військових фортифікацій, нової бази для американських летунських і морських сил на цім острові.

Самохід завалив дві каменици.

ТРІЄСТ, 19. 3. ПАТ. У Басовіцо великий вантажний самохід наїхав на двоповерхову каменицю, яка завалилася до 10 хвилин. За нею завалилася теж сусідня камениця. Два шофери згинули, мешканці камениць вирятувалися.

Наради у Б'ім Домі про положення в Европі

ВАШИНҐТОН, 19. 3. ПАТ. През. Рузвельт відбув нині одногодинну нараду у Білім Домі з державними підсекретарями Гулем і Норманом Деївісом.

Ліцитація Народнього Дому в Сяноці

Дня 12. квітня ц. р. відбудеться у Сяноці ліцитація „русского“ Народного Дому за довги, що їх затягнули сяніцькі москвофільські вожаки з метою рятувати доведене ними над беріг пропасти т-во „Бескид“. Викличне ціна сягає 14.900 золотих

Імянини маршала Пілсудського.

У звязку з іменинами маршала Пілсудського в дні 19. ц. м. місто Львів протягом двох днів було удекороване урядовими прапорами і фестонами. В понеділок вечором урядові будинки були ілюміновані, а по місті протягали оркестри з ліхтарями. В ратушевій салі відбулося надзвичайне засідання міської ради, на якому на внесення президента Дроздовського признано мерш. Пілсудському горожанство м. Львова.

У вівторок в 9. год. відбулося богослуження в головних храмах всіх обрядів і віроісповідань а в год. 11. відбулася на Галицькій площі військова дефіляда, яку відбирав воєвода Беліна-Пражмовський в окруженні представників військової і цивільної влади. Паради скінчилися академією в салі міського театру.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ: ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Українець у Львові купив два літаки. У відомій німецькій фабриці літаків „Юнкерса“ закупив директор Фортуни Нової Т. Глинський два малі транспортові літаки, якими розвозитиме „Ф. Н.“ свої вироби в найдальше віддалені місцевості Галичини, Волині, Холму і Полісся. Таким чином „Фортуна Нова“ дає запоруку, що майже кожного дня, розвозитиме свої солодощі навіть там, де годі доїхати залізницею, самоходом, або возом. 1060

— Справа будівельного руху. В салі ремісничої палати у Львові відбулося віче будівельних робітників при участи понад 1000 осіб. Обговорювано справу будівельного сезону, конечність збірної умови і негайно розпочати роботи. Ухвалено відповідні резолюції.

— Львівська хроніка. На залізничому дворці прикордонна сторожа придержала жінку промисловця Зінгера, що верталася з Відня та забрала в неї багато перепачкованих річей. — При пл. Гвардії Народової стрілив до себе в самогубному намірі органіст Карло Оленевич, якого в тяжкому стані перевезено до шпиталю. — У шпиталю померла 30-літня Марія Новогродзка, що отруїлася з причини нещасливої любови. — Також помер 2-літній Іван Лясота, привезений зі села під Володимиром. Він удавився, проковтнувши двозолотівку. — З хати Натана Мельмана при вул. Шептицьких 21. злодії вкрали біжутерію, столову заставу та готівку все вартости 1900 зол. — На залізничому дворці буфори вагонів роздавили Павловському Стан. руку.

— Краєва хроніка. У Городенці арештували возного пов. староства Ант. Баляка, що з депозитів крав зброю та продавав підозрілим особам. — У Сморжі, Підгірцях і Олеську (Стрийщина) було кількацять занедужань на пятнистий тиф. — У Демні (Скільщина) повісився управитель фабрики скринь Братів Гредель Генр. Шмід. — Державний скарб заняв дерево найбільшої деревної фірми в Галичині „Годуля“ (Станиславівщина) за залягаючі податки 270.000 зол. — В лісі біля Губич під Бориславом упав робітник Магур з дерева і так сильно потовкся, що незабаром помер. — У Велдіжі пов. Долина напало двох бандитів на дім Евгенії Весоловської і побивши її та служницю, ограбили ціле мешкання. — В Турці пов. Коломия Анна Кобачек лишила без нагляду на припічку 7-місячну дитину, яка впала на розпечену кухонну бляху і так сильно попеклася, що за кілька днів померла.

ЕВГЕН ЧЕРЕВАНЬ.

ЯК Я СТАВ ЕЛЕҐАНТОМ.

Коли Вам, дорогий Читачу, доведеться стрінути мене, зверніть увагу, будь ласка, на мої елеґантні, а фасоном запрессовані штани. А ви, дорогенькі синьо-, чорно-, зелено чи сіроокі читачки придивіться тільки добре моїй краватці та таки направду шовковій хустиночці у кишеньці. А ви панове, на теоретичних посадах, що ходите постійно в діравих черевичках і ви, що обернули свій капелюх уже на третю сторону не дивіться на мої тихолази ані на мій фільцовий, тіклівський капелюх, бо очі повискакують вам, неначе українські сенатори зі сесату по промові мін. Косцялковського.

Коли я вам іще завірю, що штани ношу на шельках, що мої скарпитки зовсім недіраві та, що у хаті маю ще одну пару візитових штанів і декілька шовкових сорочок, ви зрозумієте, що Евген Черевань перейшов дивовижну кризу. Він став елеґантом.

Як я став елеґантом? Оце й те питання, якого розвязка буде готовою неохибною рецептою для всіх, які ще досі не вилічили хронічного катару кишень цілющою водою Франца Йосифа ані порошком з котутинком.

Непричком додам, що цю рецепту я вже експериментував і користати з неї можна тільки тоді, коли в пивницях Нар. Торговлі дійдете зі мною до порозумінся.

Причиною того всього був Іриней Відьма. Дуже симпатична людина, що жила і вмерла в одному числі „Діла“, що врешті через усіх сірих очей, який зумів збагнути, дістав посаду у фабриці і походжує тепер як сам уельський князь. Точніше скажу, що свою карієру завдячує Іринеєві Відьмі виключно мені, бо я позволив йому бути героєм одного мого оповідання.

Схожість деяких прикмет Іринея Відьми з моїми така: кирпатий ніс та старе, поплямлене, сіре вбрання, викликали якось у редакції дискусію між літературним критиком і злободенним фейлетоністом на тему: чи має Черевань будь-які виглядн на карієру Іринея Відьми.

Спец від політики, що мучився саме над проблемою, які користи приніс би Україні союз з Абісинією та яке становище займе до тієї справи Греція на випадок перемоги революціонерів, зупинив свою талановиту писальну машину і дипльоматично усміхаючись заговорив:

— Слухайте, Черевань, продаю елеґантне убрання, купіть...

Я почервонів в обуренню.

— Глузуєте в мене, чи що? Вибачте, але...

— Елеґантне, кажу вам, ручу вам, що до двох тижнів у тому вбранні винайдете собі... тіптоп багату дівчину.

Розполітикована машина знову защокотіла:

„Схрещення чорних абісинців, які відомі своєю безамбітністю, з українцями, що є одним з найамбітніших народів — дало би у висліді повновартні суспільні одиниці з помірковапими особистими й загально-національними вимаганнями. Коли додати ще... — вимальовувала рядки.

А з другого кінця редакції долітало: Кажу вам, докторе, неодна Ліда руками й ногами чіпалась би Черевання, але він мусів би відповідно переодягтися...

Я сентиментально вдивився у дно чорнильниці й обгризаючи перо, обраховував: убрання доконче потребую. Візьмім, що схоче за нього яких 70 зол. Гм... Гм... Мої місячні доходи: 10 теоретичних золотих за фейлетон (теми ще нема!), 15 утопійних з „Неділі“ (треба якоїсь сенсації!), 5 общинних зі „Свободи“. 7.50 „евентуальних“ з Товариства журналістів, якщо журналісти схотіли би поплатити вкладки з яких 20 зол. можна би позичити на конто посади, яку пробіцяле мені одна добродійка, якої сестри товаришки доньчка ходить до школи разом із доньчкою приятельки товаришки доньки колишньої учительки жінки директора банку... Ну, врешті бодай пятчиву заробляю відступаючи кінові карти товаришам, які дають натягати себе на кіно. Може... може на сімдесятку, щоправда трохи теоретичну й утопійну, стягнувся десь за два місяці і мав би убрання тоді, коли можу вже лежати голий.

— Но як? — політик покінчив свої політичні комбінації і звернувся до мене, перебиваючи мені напружені міркування — Черевань, кажу вам, це для вас чистий інтерес. Коли не візьмете, то відступлю убрання якомунебудь з аранжерів нашого балю на другий рік...

— А кілько ви хочете — видушив я зі себе ніяково, щоб відчепитись.

— Прийдіть до мене, спочатку спробуєте... — підив хитро, неначе Літвінов до Еріо, немовляю чи його до поїздки в червоний рай.

Два дні пізніше був я власником елеґантного гранатового гарнітуру. Розрахувався я з власником просто: 1) показав йому рукопис фейлетону, за який дістану 10 зол., 2) зрікся на місяць кінових карт які дістаю раз на тиждень (10 зол.) 3) дістав 10 зол. задатку з адміністрації, завявивши, що потребую на заручини з бориславською нафтяркою.

Одночасно пустив я в рух звістку, що дві багаті панни звернули на мене увагу на балю, куди я вибрався в новім убранні. У редакції спинився рух. Попередній власник убрання став гордий. Він не мав сумніву, що вражіння зробило тільки його убрання, а не я. Обзирав мене і крикнув:

Міські Театри у Львові, 20-го березня 1935.

Великий Театр

Нині в год. 7·30 веч. **„К Р И К"**

емоція і артистичне вдоволення

Театр Різнородностей

Нині год. 7·30 веч.

„Мій коханий дурнику"

Капітальна комедія Знаменита гротескова проблема

— **Небувалий поступ.** Пані П. учора перший раз відважилася пити каву з цикорією „Луна" і переконалася, що український виріб є кращий від чужого. 1301

— **Заборонені видавництва.** М-ство внутрішніх справ умістило у списку часописів, яких ввіз до Польщі заборонений, шість совітських брошур п. н. „Трюмф науки Леніна і Сталіна" і три еміграційні часописи „Наше Слово" (Париж) в польській мові, „Наш Клич (Буенос Айрес) в мові українській і „Пролєторішер Гедзнік" (Канада) по жидівськи.

— **Домагаються податкової мораторії.** Організація польських осадників на східних окраїнах виладила меморіял до м-ства скарбу в справі податкових полекш. Вони домагаються 5-літньої податкової мораторії.

— **За службові зловживання.** В Тернополі відбулася нова судова розправа проти колишнього начальника скарбового уряду І. Матвіяска, засудженого за нарушення влади на 4 місяці арешту з припиненням і проти М. Ротмана, власника фабрики оцту в Тернополі, засудженого на 4 роки вязниці за намову урядовців до службових зловживань. Ротманові обнижено кару до 2 років, а Матвіясові підвищено до 6 місяців з припиненням.

— **Академія в честь Тараса Шевченка** 17. березня відбулася в Варшаві в салі т-ва торговельників заходами Українського Центрального Комітету академія з нагоди 74-х рокович смерти Тараса Шевченка. Реферат виголосив П. Зайцев, потім відбулася концертова частина, на яку зложилися виступи солістів і хору ім. Лисенка.

— **Виклад про Україну в Берліні.** В четвер, 21. березня, в год. 8-30 веч. відбудеться, заходом „Німецько-заграничного Академічного Клюбу", що стоїть під проводом б. губернатора д-ра Шульц-Еверта, виклад проф. д-ра Зенона Кузелі: „Україна в минулому й сучасному".

— **Союз загр. представників преси в Берліні** відбув 28. м. м. загальні збори, на яких вибрано виділ, до якого увійшли: голова проф. др Зенон Кузеля (Україна, Канада), заступник голови Карло Кідельген (Румунія, Польща, Естонія), скарбник д-р Гуго Шварц Чехословаччина. Союз має тепер коло 80 членів із 35 країв, між ними 9 українців. Увесь виділ вибрано наново аклямацією, д-ра Кузелю по раз шестий. Союз має значну читальню (Лезегаль дес Вестенс) в около 100 часописів. Бажаним було б, щоби теж українські редакції надсилали по одному примірнику. Адреса: **Berlin W. 50. Nürnberger Str. 53/50.**

— **Арештовано сто пасторів.** В Берліні й провінціяльних німецьких містах арештовано коло 100 пасторів, щоби не допустити їх до відчитання з амвони проклямації в справі віроісповідної церкви. В цій проклямації названо новонімецькі релігійні течії єресю. Між арештованими пасторами находиться теж колишній комендант підводного судна зі світової війни, що став опісля пастором.

— **Танк, що скаче.** В американському місті Лінден сконструовано новий танк для вжитку армії Зл. Держав. Цей боєвий віз може перебувати терен, засіяний камінням і кущами, зі швидкістю 100 км. на годину. На коринішому терені може осягнути швидкість 170 км. Але найцікавішою новацією є прилад до скакання, що складається з великих пружин, уміщених на задній осі. Пружини можна вправити в рух за потисненням гузика при кермі. Завдяки цьому приладові танк може скочити на висоту 2 і пів метра та довжину 10 м., при чому машина не зазнає ніякої шкоди.

— **Напад індіян.** Індіяни в Канкук у американському стейті Чіянас числом 500 осіб вимордували мешканців білої раси і підпалили всі державні й міські будинки. Влада вислала військові відділи, щоб укарати ворохобників. Числа вбитих досі не устійнено.

— **Небувалий осяг молодого американця.** Молодий 24-літній американець Давид Ервін із Саркоксі, Мізурі, перебув сам один таку мандрівку, на яку ніхто не важився би без відповідного приготування. Він сам один тільки з кількома собаками перейшов горік літом від північної Аляски на схід безлюдною замерлою територією, на північ від Канади, аж до озера Бейкер. Перейшов 2.000 миль по снігах і ледах, аж до озера Бейкер, відки на полудне ще треба добиватись 800 миль до найближчої оселі Черчіл у північній части провінції Манітоби. Коли добився до озера Бейкер, до снігової хати ескімосів, був уже непритомнний, замерзлий, майже нежнвий. Ескімоси привели його до життя й відгодували та огріли. В них був шість місяців. Щойно тепер найшли його подорожники і поможуть йому дістатись до Черчіл. Його переходи в останніх днях, заки допався до снігової хати ескімосів, це надлюдська борня за життя.

— **Ріжні вістки.** У Відні вибудують новий величезний стадіон, що матиме назву „Дольфуса".— Чотири великі італійські банки зливаються в один під державною контролею. — У найближчому часі радіостація на Айфлевій башті в Парижі перейде на довготу хвилі 206 метрів. — Совітський уряд задумує у Москві будувати окремі типи літаків для дослідів підбігунових країн. — У Ленінграді серед паперів, що залишились із спадщини Пушкина найшли один оригінальний лист Вольтера до Фридерика Пруського з 1737 р. — На Камчатці відкрила наукова експедиція у 100 км. від берега Охотського моря великі поклади камінного вугілля. — Еспанський уряд поставив законопроект, щоб призначити 447 мил. пезет на зміцнення балеарських островів. — Норвеський човен „Торставін" відкрив під бігуном великий простір землі досі незаписаний на карті; назвали її землею Інгрід Крістенсен від жінки власника корабля. — На рибацькому конкурсі на ріці Тічіно під Павією затонула моторова лодка разом з чотирма представниками влади. — Біля Таганрогу захопили ледяні криги чотири човни з 16 рибаками і потягли на море, де вони зникали без вістки. — В графстві Мідлесекс (Англія) впав літак, при чому згинули два пасажири і пільот.

З концертової салі в Берліні.

Вечір камеральної музики відбувся дня 7. березня в салі Бетовена. Добірний смичковий квартет Черніка виконав два квартети (Б-дур, оп. 18, № 6 Бетовена та Ц-моль, оп. 51, № 1 Брамса) і т. зв. „Кларінеттенквінтет" А-дур, оп. 146 Регера. Партію кларнету відіграв хвилевий співучасник проф. Ріхтер. Мистецький рівень цього вечора був доволі високий. Виконавця гарне, лиш „піщіката" (аж дивно!) виходили подекуди нерівно. Проте цей вечір лишив по собі дуже миле враження.

Гаспар Кассадо. Хто такий Гаспар Кассадо? Віольончеліст, родом з Барцельони. Концертову клясу гри на віольончелі покінчив під оком славного педагога проф. Казальса. По концертовому турне в полудневій Америці та ріжних краях Европи загостив Кассадо й до Берліна. На жаль, тільки з одним концертом, програма якого складалася з творів Баха, Саммартіна, Штравса, Кассада та Шумана. Крім цього виконав мистець кілька коротких творів та цілу низку наддатків. Кассадо — це здійснена мрія кожного творця. Його техніка — це хіба найвищий ступінь віртуозности. Його гра чарує, приковує до себе. Тому-то й поведінка берлінської публики була того вечора „аиїмкова". Всі присутні (з дальших місць) лишили свої місця та збитою масою (очевидно в часі наддатків) стануди біля сцени, немов боячись, щоб мистець не покинув їх за скоро. Такий-то Гаспар Кассадо!

Е. Цимбалістий.

Із судової салі.

АПЕЛЯЦІЙНА РОЗПРАВА БРАТІВ ПРОЦЮКІВ У ЛЮБЛИНІ.

Ще дня 24. вересня м. р. окружний суд у Луцьку на виїздній сесії у Володимирі Вол. засудив 1) **Тимка Процюка**, студента богословії у Львові, 2) його брата **Володимира Процюка**, ученика Малої Духовної Семинарії у Львові по чотири роки вязниці і 3) **Василя Кисіля**, селянина з Орища, пов. Горохів, на три роки вязниці — всіх трьох за приналежність до ОУН.

Прокуратор притягнув перших двох засуджених до відповідальности за приналежність до ОУН, спираючи акт обвинувачення на: 1) нелегальних виданнях ОУН, які поліція знайшла при ревізії в дні 20. березня 1934 р. на стриху у Василя Процюка, батька перших двох засуджених; 2) змісті забраних рефератів у Тимка Процюка підчас ревізії в його помешканні у Львові дня 18. квітня 1934. У двох рефератах — каже акт обвинувачення — засуджений Тимко Процюк висловив свої погляди про будову української держави згідно з теорією Вячеслава Липинського і накреслив працю духовенства у цій відбудові. Інші реферати обіймали головні думки проповідей. Вкінці третім доказом вини обвинувачених Процюків були вістки конфідентів про їх приналежність до ОУН, організування гуртків ОУН і заприсягання ними нових членів.

Обв. селянина Василя Кисіля притягнув прокуратор до відповідальности за організування гуртків ОУН у селі Орищі і за його стрічу з Процюками, спираючи акт обвинувачення на зізнаннях поліцінта Станислава Боженека. Підчас ревізії у Василя Кисіля дня 31. травня м. р. поліція забрала тільки українські часописи „Українське Юнацтво", „Студентський Шлях" і т. д., які, як каже акт обвинувачення, прихильно ставляться до ідеольогії ОУН.

Оборонці засуджених зголосили апеляцію і в пятницю 15. березня ц. р. відбулася апеляційна розправа в Люблині, після якої суд **увільнив усіх трьох зід вини і кари.**

Тимка і Володимира Процюків боронив на обох розправах обор. **д-р Володимир Старосольський**, сел. В. Кисіля адв. **Підгірський** з Ковля.

ДИВОГЛЯДИ.

НАЙБІЛЬШЕ ДРУКОВАНИЙ АВТОР.

Це нині Сталін. Його книжку „Ленінізм" видрукували в 3 мільонах примірників і розіслали до примусової лектури по всіх сельбудах, колхозах та інших станицях комунізму, де існує єдиний бог — Ленін і єдиний його пророк Сталін.

ПРИЧИНА ВБИВСТВА.

У Франції в околиці Сент-Етіен циган Балан убив члена свого табору за те, що той фальшиво співав. У бійці з того приводу ще ранили кількох циган.

Дописи.

СЯНІК.

Організування служниць. Нарешті і в Сяноці почав організувати новий сотрудник о. Бідницький домашню прислугу у братстві Апостольства Молитви. Поки що вдалося приєднати 80 членів. Як на початок — то вже доволі багато. Дотепер пп. дідичі праві лежали облогом і через це ми понесли необчислені втрати. В Сяноці перебуває постійно 400—500 наших дівчат на службі і по кількох роках побуту в польсько-жидівському місті вони пропадали для нас тільки через нашу дотеперішню просто харитідну апа-

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

— Штани підтягніть, таж вони за низько.

— Не маю шельок!

Редакційні співробітники були свідками, як політик зняв зі себе шельки та причішив до мене.

— Ну, тепер добре... тільки ви не маєте інших мештів?

— Ні!

— Товаришу, таж в подертих мештах не будете ніколи елегантні навіть, коли би ви взяли на себе вбрання самого принца Уельсу.

Тоді я дістав черевики як безплатний додаток до убрання.

Ще день пізніше дістав я фантазійну краватку, потім шовкову хустинку, — далі модні скарпетки зі „стрілкою". Як безплатний додаток до безплатного додатку прийшли ще рукавички і папіросниця.

Я боронився щодня:

— Алеж, пане редакторе... вже знаєте...

— Знаю, знаю... що не маєте грошей. А хто з вас їх має! Але я не можу позволити, щоб люди дивились на вас, коли вже всі знають, що це моє убрання. Ви мусите виглядати як справжній елегант. Це вже не ваша справа, а моя...

Я був такий переляканий, що дивився з острахом на футро. Може ще і футро схоче мені відступити..."

Одного дня довідався я, що для мене шукають спіралі багатої панни.

І тепер кожного дня, коли входжу до редакції, жду трему. Уявляю собі, що цей вибраний для мене додаток до елегантного убрання чекає на конаші. Ввійду, а мій опікун представить мене їй і скаже таким самим, як тоді, коли давав мені хустинку:

— Прошу... ця пані годиться стати вашою жінкою. Вона бачила, як ви одягнені, а цього вистачає.

Чи я зможу що відповісти — не знаю. Треба би хіба спитати принца уельського — теж елеганта, що ще досі не оженився

тію. Та для нас пропадають не тільки служниці, але теж ті нечисленні робітники, яким ще якимсь чудом удається дістати працю в сяніцькій фабриці гуми. Нашими служницями дотепер опікувалися польські черці францішкани, влаштовуючи для них частенько сходини-забави і реколекції в костелі (на жаль, у нашій церкві реколекції відбуваються раз на кілька років) а навіть даючи їм матеріяльну допомогу та розтягаючи опіку над безробітними дівчатами. Робітників втягали переважно до польських соціялістичних організацій і вони теж пропадали для нас. Найкращий доказ шкідливого впливу цих організацій і фабрики — це спольонізування нашого населення у колишній Посаді Вільхівській, де побудована фабрика вагонів Зеленевського і С-ки (ту Посаду Вільх. тепер приключили до міста Сянока як Сяніч III). Добре було би, щоб нарешті в Сяноці зорганізували постійну захоронку для дітей, яка врятувала би бодай дітей тих нечисленних бідних робітників, які ще не спольонізувалися. Нова організація служниць уже втішається спеціяльною опікою, бо не дістала дозволу на улаштування концерту. Тому служниці улаштували в дні 3. березня ц. р. товариську забаву, яка дала навіть невеличкий дохід.

Смерть активної дівчини. У сяніцьким шпиталі померла 6-го березня ц. р. після операції сліпої кишки Ольга Первенцева, дружина відомого нашого пароха Тарнави і Великополя в сяніцькому повіті. Покійна колишня учителька у Перемищині, не жалувала ні гроша ні праці на народні потреби. Хата п-ства Первенців була загально відома зі своєї гостинности та патріотизму. Тому несподівана смерть цієї тихої народньої робітниці викликала широкий жаль і витиснула неодну сльозу. Величаві похорони відбулися в суботу 9. березня ц. р. при численній участи доокольичного духовенства і селянства. На похорони приїхали теж громадяни зі Сянока. Весь час співав сяніцький хор філії Т-ва „Просвіти" під управою адм. д-ра В. Бланьского.

Сяніцький староста переходить до воєвідства. У Сяноці розійшлися поголоски, що староста д-р Скварчиньский переходить зі Сянока до воєвідства у Львові.

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., всипи 1·10, крепон 70 сот., вева 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, ринок ч. 12.

СТАРИЙ САМБІР.

Загальний Збір членів Кружка „Рідної Школи" відбувся дня 15. 2. в домівці філії „Просвіти" у справности ок. 60 членів. Зборами проводив тр Ілля Кульчицький, який, отвираючи їх, виголосив довшу промову. Звіт з діяльности кружка відчитав п. Михайло Волосянський, який поділив працю кружка на 2 групи, а саме на місці в Ст. Самборі і в повіті. Праця на місці сконцентрувалася головно на пропаганді внутрішньої позички, яка дала позитивний вислід, бо багацько громадян субскрибувало довжні заяви, а деякі вплатили навіть більші квоти. Повну позичку по 25 зол. вплатили зі Ст. Самбора др Т. Соневицький, дир. Мацевка Михайло, Юрій Тхорик, о. Станислав Дашо, др Витовт Левицький, Т-во „Бесіда" і Кружок „Р. Ш.", а радн. Івасюк вплатив квоту 100 зол. З повіту: пп. Солуків зі Стрільбич 50 зол., Микола Ковалиско зі Стрільбич, Паїк Роман, Стефанія Шевала, Василь Юрків і тов., о. Орест Мартинович зі Старої Ропи, монастир ЧСВВ. в Лаврові й о. Евген Козаневич зі Страшевич по 25 зол. Дальші субскрибенти вплачують деклароване позички ратами. Декілька громадян (минаходом кажучи, дуже маючих) виломилися зпід громадянського обовязку і, не важаючи на численні прохання, не вважали за відповідне прийти Рідній Школі з допомогою в потребі. Другою справою було осягування дитячої бібліотеки, якою щиро зайнялася п. Марія Мартинюкова. Завдяки її заходам закуплено багацько нових книжок коштом 111.66 зол., так, що сьогодні бібліотека ця має вже 229 справлених книжок. Різні збірки поміж громадянством та оплати дітей за користування книжками принесли всього 75.11 зол., тому кружок мусів покрити недобір у квоті 36.55 зол. з власних фондів. З огляду на те, що з бібліотеки користало кругло 100 дітей, число книжок слід би видатно побільшити. — Заходом кружка улаштував др Ів. Федак три відчити з провознавства. Відчити ці викликали велике зацікавлення серед місцевого міщанства. Щоби приєднати більшу кількість членів, кружок улаштував дуже вечерниць з танцями, одні купецькі, другі для реміснників і промисловців, а в серпні 1934 р. великий фестин. Виділ кружка відбув у звітовому часі 15 засідань. На останньому засіданні вирішено створити гурток дорослу. При кружку завязано організаційну секцію, якої завданням були: пропаганда рідношкільної ідеї, основування нових кружків по селах, люстрації існуючих вже кружків і намічування напрямку праці. Провідником цієї секції був п. Мих. Волосянський і вона дала почин до рідношкільної анкети в дні 6. 5. 1934 р., на яку зявилися делегати зі Стрільбич Гор., Страшевич, Терешова, Бусовища, Старої Ропи і Ст. Самбора. Переведено люстрації кружків у Бачині, Волі Кобилиській, Фельштині і Стрільбичах. У Спасі не можна було заснувати кружка, бо турчинське староство не дало на це свого дозволу. Підготовлено грунт під основання нових у Стрілках, Топільниці, Недільній, Тисовиці, Головецьку, Пасіки і Галівці. З деяких тих сіл вже-

ПОЛІТИЧНИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Пригоди пана Іллі Еренбурґа,
або москаль за кордоном.

Письменники в СССР поділяються на три категорії: Ті, що перебувають позамикані у вязницях та по заслонних, до них належать головно письменники поневолених націй; ті, що перебувають замкнені в межах СССР, до них належить переважна більшість і московських письменників; і нарешті ті нечисленні письменники, що перейшли найвищі щаблі большевицької тресури та виїздять від часу до часу за кордон для пропаганди, як напр. Горкій, Радек та Ілля Еренбург.

Коли китайський мур большевицького кордону творить для п. Еренбурґа не більшу перешкоду, ніж паркан для півня, що перелітає до чужого городу, то інші кордони, напр. чесько-мадярський, роблять для нього деякі труднощі, і тоді він лає прикордонних урядовців в своїх довжелезних фейлетонах в „Ізвестіях".

Французький кордон для большевицьких письменників не творить тепер найменших перешкод. Цьому завдячує очевидно і те, що на черговім сніданку французьких та чужинецьких журналістів у Парижі окрім справжніх москалів Рапапорта та Лебедєва опинився і пан Еренбург.

Хоч пан Еренбург і припускає, що журналісти приналежні до поневолених націй СССР. приходять на ці прийняття для того, щоби попоїсти, він посуджує їх мабуть не по собі самому. Курка з салатою для большевицького письменника, приналежного до найвищої державної касти не є ніяким дивом. Коти і пси лишаються для колхозників, а один англійський колега Еренбурґа посвідчує, що дехто в Совітах мусить рятуватися і людожерством.

На десер запропоновано на вибір „торт чи морозиво", „Берлін чи Москва" — також на вибір, зазначує дотепний Еренбург, говорячи на тему сніданку. Він вибрав мабуть не морозиво, памятаючи про Соловки, Сибір та інші зимні місцевости, куди трапляють часом і приналежні до найвищої касти письменники, як про це може посвідчити пан Радек з власного досвіду.

Апетит його зіпсувала інша обставина. Знаючи, що найбільше противежні вдачі бавляться розмовами найкраще, упорядники сніданку посадили пана Еренбурґа, як безсумнівного большевицького нащадка Хама, біля арійки (Арія була екоцентрична англо-саксонка, що перед самим відпливом ковчегу впросилась до нього і одружилась потім з Ноєвим сином Яфетом). Коли вона нагороджувала оплесками б. міністра Грузії в Парижі, Чхенкелі та проф. О. Шульгина, пан Еренбург мало не вдусився курячою кісткою. „Чхенкелі нагороджують оплесками німці", це пана Еренбурґа не дивує. Але він „обертається здивовано: плещуть і кілька французів". Не менше псує апетит п. Еренбургові і промова „редактора „Тризуба", представника „вільної і незалежної України", приятеля японців, німців і поляків, п. Шульгина".

Не підлягає сумніву, що пан Еренбург має найкращий номір повідомити своє начальство в „Ізвестіях", що плян московської пропаганди переведено на сніданку в Парижі на 110,5 пр., але заховати правду перед чужинецькими журналістами річ не легка, тому він мусів признатися, що проти Москви виступив гостро і відважний з своєї подорожі до Берліну посол до парляменту Ґуа, і редактор „Ля Прес", Кай, і „деякий Руссо — італійський демократ, втікач і співробітник французької провінціяльної газети", антифашист, якому „плещуть одностайно фашисти". Виступав проти Москви і німецький соціяльний демократ Шіф.

Незвичайно обурило пана Еренбурґа те, що по виступі представників поневолених націй СССР від обговорення властивої теми, „Берлін чи Москва", перейшли до обговорення внутрішніх совітських відносин. Обурення його було цілком неслушне — вибираючи Москву, французи мусять знати внутрішні відносини, що панують у союзній державі, а вибираючи Берлін мусять знати, чому Москви не потрібують.

Невдячне завдання боронити внутрішні та зовнішні досягнення московського уряду пан Еренбург полишив своїм спільникам з Малої Антанти, а сам обмежився головно критикою соціяльних демократів і політики поневолених націй. Видно, що він призвичаєний виступати на зборах, де всі річеві аргументи присутнім постачає агент ГПУ. Але в такій мірі Париж на користь Москви ще не висловився. Отже тим часом п. Еренбургові довелось обмежитися обережним вказанням на те, що за СССР промовляє факт його істнування.

Оскільки тяжко пізнати цей факт докладніше, оповів раз сам І. Еренбург в „Ізв." Коли „Інтурист" потрібував готелю, в якім перебував саме дотепний фейлетоніст центрального московського органу, для урядження старомосковської комедії для наївних чужинців, то йому не лише не дали курки з салатою, а навіть і традиційного чаю. Отже нема дива, що закордонних журналістів так мало цікавлять і новомосковські комедії, уряджувані „Інтурристом" на Україні.

З оглядуж на те, що пан Еренбург рішучо забагато балакає в „Ізвестіях" і за мало промовляє на журналістичних сніданках, йому загрожує поважна небезпека повернутися в „невозвращенца" чи бути привязаним за ногу на самім московськім смітнику та позбавленим права перелітати до европейського городу.

М. Данько.

сено вже статути до затвердження, одначе відповідна подання ще не наспіли. Основано нові кружки в Коблі Старім і Бусовищі. Спільно з філією „Просвіти" влаштовано режисерський курс під проводом п. Ливра Кемпе. — Цьогорічна збірка з коляди принесла зі Ст. Самбора квоту 108 зол., з повіту ок. 200 зол. З касового звіту довідуємося, що Кружок мав приходів 894.90 зол., розходів 880.80 зол. Загальні збори вибрали нову управу кружка в особах: др Іван Федак, голова, др І. Кульчицький, зast. голови, Марія Мартинюкова, касієр і бібліотекар, Богдан Вовчик, секретар, Самуїл Ровдич, Михайло Федорович і Михайло Волосянський, члени виділу, Стефанія Хомова, Стефанія Тисовська і Мирослава Сенета, заступники виділових. У склад контр. комісії увійшли: др Іван Максимчук, о. Станислав Дашо й Андрій Демкович як члени та Лев Лівинський і Кость Сольчайник як заступники.

Вистава драм. гуртка. Дня 17. 2. драм. гурток при Т-ві „Бесіда" у Ст. Самборі відіграв містичну пєсу в 3 діях Анського В. „День і ніч". Гра аматорів була дуже добра, режисура п. Л. Кемпе дбайлива і вміла. Вистава пройшла краще, як пєса того самого автора „Дибук", що її в січні ц. р. виставив у нас професійний російсько-жидівський театр Вол. Шубінова. Знаменита характеризація п. Л. Кемпе показала нам типи справжніх маломіщанських жидів. На перше місце зпоміж наших аматорів вибилися п. Ю. Кархутівна (ребецен) і п. О. Катівна (в ролі Міріям), мужеські ролі вивели пп. Кемпе (ребе Дон), Мих. Волосянський (Хананій), Вас. Сигерич (савранський ребе), Богдан Вовчик (Гедалє), Лев Сенета (Мендель) і Ярослав Сенета (Беріш). На жаль, цим разом наша публика не допisала. А школа!

Дві просвітянські анкети в Ст. Самборі, відбулися 16. і 17. ц. м. з участю делегата Матіїнського Т-ва зі Львова п. М. Бриляйського. Обі анкети призначені були пропаганді масового членства Т-ва „Просвіта" і мали повний успіх. На обох анкетах головний реферат виголосив делегат зі Львова, потім була довша дискусія, в якій забирали голос численні представники громадянства. Анкета в дні 16. II. призначена була для міста Старого Самбора і його передмістя та стягнула досить поважне число учасників, бо ок. 60 осіб. Анкету дня 17. II. призначено для представників недалеких сіл, які численно заповнили просвітну домівку. Явились делегати сіл: Сокаль (5), Терешів (8), Стара Ропа (8), Спас (4), Стрільбичі Дол. (3), Лопушанка Хом. (2), Стрілки (3), Бусовище (4), Страшевичі (1) і Ст. Самбір вряд з Дол. Посадою (16). На повітового організатора масового членства намічено п. Мих. Волосянського.

Вечерниці з танцями під гаслом „Шануймо народню пошу!" влаштував „Союз Українок" у Старім Самборі дня 23. II. Перша цього роду імпреза в нашім містечку була знаменитим показом оригінальних народніх строїв жіночих і чоловічих. Перед очима численно зібраної публики передефілювали наші жінки і мужчини в різнокольорових оригінальних строях народніх, виказуючи красу народнього одягу. Поміж оригінальних строїв можна було бачити вигаптувати сукна, вишитих гарними народніми мережками і взорами. До найгарніших оригінальних строїв треба зачислити тушульські строї пп. Стефанії Морозової (Дора) і Демковичевої (Микудичин), п. Мелянії Вовчиковой (прегарний міщанський старосамбірський зі Старого Самбора), п. Юлії Кархутівної (бойківський зі Стрільбич, цілий з білого полотна з широким полотном накиненим на голову), п. Ярослави Микитівної (бойківський з Ґрозьови), п. Марії Ровдич (бойківський з Борині ад Турка з чудово вишитим і з вишиванім жупаном), Марусі і Мілька Телешуків (дівочий і парубоцький бойківський стрій з Яблінки Нижної ад Турка) п. Юлії Ровдичівної (бойківський зі Стрілок), п. Олени Сенета (бойківський з Головецька), п. Люби Соневицької (покутський з Товмачика ад Коломия), п. Марії Дашової (Бедриківці, пов. Заліщики), п. Шпитальової (Студенець, пов. Перемишль, в оригінальним чіпцем), пп. Тюрмкової і Лівинської (Дівоці пов. Жо-

ква), п. Марії Яреновоі (волинський), п. Миколи Павлуся (бойківський з дрогобицького повіту) і т. д. — З модерних суконь на перше місце вибилися: п. Марії Мартинівкової (стилізований український стрій на бойківських мотивах, жупан зв. „мальованка", виконаний з Літовиськ, міського повіту), пп. Семкусової, Олени Сигеричевої і Баторфальвової (вишивані сукники), пп. Олени Катіонної і Ліни Радванської (стилеві полтавські строї), п. Ольги Федасової (вишивана блюзочка в бойківські зірки) і т. д. Прегарна була ревія цих усіх строїв і суконь, тому одушевлена публика рясно оплескувала найгарніші і найоригінальніші строї, показуючи мистецький хист і працю виконавців народніх строїв. Вечеринці ті причинились дуже до спопулярнізування ідеї пошанівку народнього мистецтва. Такі імпрези слід би у нас улаштувати частіше і всюди.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЛЕЦЕТАРСЬКИЙ ВПОРЯД. Львів 1935. Накладом „Сокола-Батька" у Львові. Стор. 8, ф. 16-о.

ЖУРНАЛИ.

ДЗВОНИ, літературно - науковий місячник. Львів місяць лютень—березень 1935. Р. V. ч. 2—3. Зміст: Вибір з нагороджених і відзначених збірок поезій: Е. Маланюк: Моравська весна. Київець, Кармен. Б. І. Антонич: Різдво, Чарки, Ранній вітер, Село. Ю. Косач: Хрестоносці, Євангеличне. Н. Лівицька-Холодна: * * *. Н. Королева: Лепрозний, Спокуси. О. Печеніг: На Альманах. У. Самчук: Волинь, ч. II.: Війна. N. N.: Про літературну критику й критиків. С. Шелухин: Критика нового наукового підручника історії України. Д-р К. Чехович: До проблеми народніх ритмів у Шевченка. о. д-р (І. Свінтй: Віра і наука. о. д-р Г. Костельник: Справжнє джерело атеїзму. Рецензії. З преси і журналів.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів 15. березня 1935. Р. IV. ч. 6. Зміст: Лев Ясінчук: Рідношкільні завдання під хапцю. Фоми Коковський: Мати. Звичайні Загальні Збори Кооперативи „Рідна Школа". Положення української школи в Польщі. Громадянин: Добрий приклад. І. Л.: Наука історії в совітській школі. 10 заповідей для матерей. Сучасна польська молодь і книжка. Доріст Рідної Школи. С. Черкасенко: Пророк. Дорість Р. Ш. в Городку біля Львова. Михайло Матолич: Опікуй дорослу Р. Ш. Едвард Жарський: В здоровому тілі — здорова душа. Д-р В. Пачовський: Найстарша гімназія на українській землі. Народні університети в Данії. З життя Рідної Школи. Рідні вісти. Ілюстрації.

ЖІНКА, двотижневик. Видає видавнича кооперативна „Союзу Українок", Львів, 15. березня 1935. Ч. 6, Рік І. Зміст: М. Р.: На переломі загального з'їзду. — Михайло Зайпев: Жінки на життєвому шляху Шевченка. — Л. Горбачева: Жінка у творах Шевченка. — Х. Конопенко: Три Шевченківські свята. — Відгуки преси — Д. Віконська: Чар Далекого Сходу. — Мистецтво. — Жіноче питання. — Сестра сестрі. — Крізь нашу призму.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС, орган Ревізійного Союзу Українських Кооперативів. Львів, неділя 17. березня 1935. Р. XV. ч. 11.

ДА ЗЛУЧЕНЬЯ, беларуская рэлігійная часопісь. Вільня 1935. Год. IV. № 3.

НОВА ХАТА, двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Львів 15. березня 1935. Р. XI., ч. 6. Зміст: Ірина Гургула: Народні тканини. — К. Малинська: Із наших улюблених гутірок. — М. Рудницький: Шевченко про красу. — К. М-а: Софія Яблонська: Весняні поезії дітьми. — Ольга Ліщинська: Весняні поради. — Марія Біденька: З минулого. — З нашого досвіду. — Весняний одяг. — Принципи. — Валерія Оконор-Вілінська: Лисенки й Старицькі. — Ірина Вільде: Метелики на шпильках. — Ілюстрації.

СВІТЛО І ТІНЬ, ч. 3. за березень 1935. Зміст: Добрі книжки, хоч время погане. — Важне для всіх наших прихильників. — Інфрачервона фотографія. — Про розчинювання фотохемікалій. — УФОТО за минулий рік. — Краєзнавчий куток. — Відповіді Редакції — Критичний куток. — Від Адміністрації.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Коломия, 15. березня 1935. Р. XI., ч. 6.

ЖІНОЧА ВОЛЯ, часопис для сільських господинь, Коломия, 15. березня 1935. Р. IV., ч. 6.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, двотижневик Союзу Українських Купців і Промисловців. Львів, 15. березня 1935. Ч. 6. Р. II.

PŁOMYK, tygodnik dla dzieci i młodzieży. Warszawa. 18. marca 1935. R. 19. № 28.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 18. marca 1935. R. 19. № 28.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Гобілевича, під арт. пров. Н. Стадника.

Добромиль:

20. III. „Товаріщ".
21. III. „Пеніна".
22. III. „Книжна чарівниця".
Театр іде до Перемишля.

Великий Міський Театр.

Середа, 20. III. год. 7·30 веч. „Крим".
Четвер, 21. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою".

Театр Різнородностей.

Середа, 20. III. год. 7·30 веч. „Мій кохання дурниця".
Четвер, 21. III. год. 7·30 веч. „Лардаєвельський осел".

Кіна.

АДРІЯ: „Графиня Парижа" з Еміром Янінгсом.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кенгурою).
АТЛЯНТИК: „Нові люди" (Пісня о сталі).
ВАНДА: „Остання царица".
ГРАЖИНА: „Молодий пес".
КАСІНО: „Мальована заслона" (Ґрета Ґарбо).
КОЛІСЕЙ: „Ф. 13", ревія „Сто літ хай живе!"
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Ґаль і „Фліп і Фляп у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Прапор волі" і комедія.
МІРАЖ: „Тарзанове кохання".
МУЗА: „Острів скарбів" та Бастер Кітон.
ПАКС: „Історія св. Терези від Дитятка Ісус".
ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Ґаль).
ПАН: „Зводниця" та Льорель і Гарді.
РАЙ: „Дочка ґен. Панкратова".
СВІТ: „Останній отаман Анейкон", Переслідувані люди".
СОНЦЕ: „Бунт молоді" та ревія.
СТИЛЯВЕ: „Римські скандали" (Еді Кантор) і ревія „Хочу з паном у Законапім".
УТІХА: „Несамовита ніч" і ревія.
ХИМЕРА: „Прапор волі", „Бастер Кітон як годинникар".

Закордонне радіо.

Середа, 20. березня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Розривкова музика, 19·30 Пробоєвими 1935 р., 22·00 Танки з опер. **Братислава** (298,8) 19·30 „Гофманові казки" оп. Офенбаха, **Кошиці** (259,1) 17·05 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 15·55 Джезова музика, 22·15 Спів (Ношіко-Гецу-Вельтрамей — Японія), **Париж** (1648) 13·15 Концерт. **Берлін** (356,7) 16·00 Вес. концерт (муз., сп.), 22·30 Регерові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·45 Фінська форт. муз., **Лайпціґ** (382,2) 19·00 Оперетова музика, **Мінхен** (405.4) 13·25 Популярна музика, 17·50 Соната на скр. та форт. дань Абако, **Будапешт** (550,5) 17·25 Спів, 18·40 Скрипка, **Міляно** (168,6) 11·30 Тріо, 13·35 Камер. музика, **Рим** (420.8) 21·00 Опера.

Четвер, 21. березня 1935.

Відень (506,8) 17·25 Пісні й арії, 19·45 Вес. ме „одій, 21·00 Концерт у честь Баха, **Брно** (325,4) 17·30 Солоконові пісні (муз., сп.), 19·30 Оперовий вечір, **Кошиці** (529,1) 18·00 Для Закарпаття (нар. пісні). **Прага** (470,2) 10·15, 11·05 Сальонна музика, 17·20 Фестіваль Баха, **Париж** (1648) 21·45 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 21·00 Легка музика, **Франкфурт** (251) 22·30 Бахові твори, **Кенігсвустергавзен** (1517) 16·00 Легка музика, **Кельн** (455,9) 18·00 Весняна соната Бетовена (скрипка, фортепіян), 21·15 Весна — Гайдна (муз., сп.), **Будапешт** (550,5) 12·05, 22·00 Легка музика, 19·35 Арії, **Міляно** (368,6) 17·05 Вок. концерт, 20·45 Есп. музика, **Рим** (420,8) 13·35 Легка музика, 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 20. березня 1935.

6·30 Ранішня хвилина, 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Популярна музика з гр. пл., 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Муз.-вок. концерт, 16·30 Господиня та її помічниця, 16·45 Чвертьгодина славних артистів (Шіканер) і з гр. пл., 17·00 Політика європ. держав після війни „Основи сучасного знання", 17·15 Танок у скр. і форт. літературі, 17·50 Відчит, 18·00 Пісоньки, 18·15 Веселий скеч, 18·30 Почт.-техн. скринька, 18·40 Сільва верум, мист. життя, 18·45 Хвилинка Бетовена з гр. пл., 19·15 „Нурт" ост. книжка Вацл. Берента, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Пісоньки, 19·50 Гутірка, 20·00 Он. фраґм., 20·15 Літ. веч. „Хорал", 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Нічн. відчит „Наукова бібльотекарство Польщі", 21·40 Польські пісні, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Витаю тебе гр. пл., 23·00 Комунікати.

Четвер, 21. березня 1935.

6·30 Ранішня хвил., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 У мурованій пивниці танцювали опришки (пресяж. гутірка), 12·35, 13·10 Шк. ранок, присвячений творам Баха (муз. сп.), 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Полудн. денник, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 15·45 Концерт (муз., монольоги), 16.30 Ле роман модерн: Поль Моран, Марсель Пруст, Жак Шардон, 16·45 Бесіда музика з гр. пл., 17·00 Глухоніма вчиться говорити, 17·15 Концерт із циклю Соната Бетовена, 17·35 Оперетконі арії та пісні з гр. пл., 17·50 Спортовий посадник, 18·00 Іт. пісні в супр. форт., 18·15 Приглядаючись актором, 18·30 Листи та програми, 18·40 Сільва верум, мист. життя, 18·45 Сп. реціталь (Грифель, сопран) у супр. форт., 19·15 Літ. фейлетон. 19·25, 19·3 Спорт. вістки, 19·55 Концерт, 19·50 Гутірка, 20·00 Від сьогодні весна всюди, (музика, спів), 20·45 Вечірній денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Театр Уяви: „Останній вертуоз" Масна, 21·30 Симф. концерт, 22·00 Реклам. концерт, 22·15, 23·05 Легка музика, рефрени.

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна		почтова пересилка
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.**	1·90	зол.	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40	„	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина I. II. III.** Окрема частина по зол 1·50	4·50	„	0·50
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50	„	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50	„	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький	1·50	„	0·30
Проспер Меріме: **Бланкітна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95	„	0·25
Альфонс Доде - **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00	„	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	0·80	„	0·15
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0·50	„	0·15
Гордій Брасюк: **Безлутні**	0·50	„	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**	0·80	„	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Кониський**	0·50	„	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80	„	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **Діло" Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·28 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·20—25·30, австр. шілінги 99·00—100·00, чеські корони 21·50—21·90, рум. леви 32·00—35·00, ліри 44·00—45·00.

Золото: Долари 5·87—5·90, Франки фр. 33·90—34·30 Дукати 81·00—81·60, Корони 35·50—36·20, Рублі 45·00—46·00.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·35, Фальорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 19. березня ц. р. кооперативам платить за:

	льоко Львів.	
1 кг. масла франко магазин	2·50	зол
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 кг. вершків	2·30	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану здержана, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 19 березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір'я птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	І. кл.	„	1·00 „
Старі	„	„	0·80 „
Підгодов. качки		„	1·10 „
„ індики		„	1·10 „
„ індички		„	1·25 „
Пантарки		„	1·25 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в сільності визначеного приділу для кожного доставця.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „Д І Л О"!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Видержавлю в Гребенові першорядний 50 кімнатний пансіон фахівцеви, до готівку. Зголошення: Львів, ул. Ожехової ч. 4. 1144 2—2

Винайму огороднікові обект. Шкільна, мешкання. Продан пасіку. Листи до „Діла" під „Негайно". 1146

ОГОЛОШЕННЯ.

Найдешевша вирібня сіток до огорожі „ПЛЯТКОДРУТ" Львів, 1056 д 3—4 Замарстинівська 33.

Звичайні Загальні Збори

Сим з обмеженою порукою у Львові

Мінеральний Живець „ЧЕРЧЕ"

відбудуться в четвер 28. березня 1935 в год. 18-тій в салі Тов. „Дністер" у Львові, вул. Руська ч. 20. І. із таким порядком нарад:

1) Відкриття Збору і відчитання протоколу.
2) Звіт з діяльности, предложення рахункових замкнень, більансу та рахунку зисків і втрат за дізнаний рік 1934.
3) Звіт Провірної комісії з внеском на удалення абсолюторій.
4) Внесення Надзірної Ради в справі розділу частого зиску за рік 1934.
5) Вибір 7 членів і 2 заступників Надзірної Ради.
6) Внески і запити.

НАДЗІРНА РАДА.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п.	зол.	0·15
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„	0·60	шукаючі праці	„	0·10
„ на перший сторінці	„	0·80	слова товстим друком подвійно.	„	0·07

Остання сторінка 1/1	зол.	300—
„ „ 1/2	„	250—
„ „ 1/4	„	130—
„ „ 1/8	„	70—

За редакцію відповідає Олександер Костир Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

ч. 74 (13.972). Львів, четвер 21. березня 1935. Pocztowę opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-050. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Достатнє життя
Належну пошану
Ідеальні відносини
Суспільне становище
Торговельні звязки
Економічну незалежність
Реальні користи

складаючи свої ощадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР", Львів, вул. Руська ч. 20.

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., всипи 1·10, крепон 70 сот., вева 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИН БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

За масове членство в „Просвіті".

ЗАКЛИК ГОЛОВНОГО ВИДІЛУ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ.

Український Народе!

„Просвіта" — перша збудила нас до нового життя!

„Просвіта" — поклала тривкі основи під культурний та економічний наш розвиток!

„Просвіта" — все стоїть на сторожі Духа Народу!

„Просвіта" — наша перемога!

Нестримно йдуть цілі її десятиліття... Йдуть і незатертий слід лишають по собі.

Отак на очах уже нашого покоління **історичним актом** припечатала „Просвіта" своє перше **півстоліття.**

Отак у наступних десяти роках із руїн двигнула нове життя і змагання.

І недалеко вже **1938-й рік, що в ньому** святкуватиме Український Нарід **великі роковини — 70-літній ювилей своєї „Просвіти"!**

Із духа народу народилась вона, духові цінности вона цілі десятиліття плекала, тож і ювилей її — це

ЮВИЛЕЙ ДУХА НАРОДУ!

Ювилей усіх українців, що в своїй душі носять одну спільну, високу та святу ідею:

Ювилей усіх українців, що розуміють її та дорожать нею;

Ювилей усіх українців, що готові зі самовідреченням служити їй та принести для неї жертву.

„ПРОСВІТА" — ЦЕ МИ!

Вона — наш Дух безсмертний, вольний!

Вона — життя і змагань наших певна основа!

Вона — суспільне наше, гордощі, честь і слава!

І найкращим **пошануванням** її **ювилею** та одночасно й гідним **пошануванням самих себе,** як повновартного Народу, буде

МАСОВЕ ПОГОЛОВНЕ ЧЛЕНСТВО „ПРОСВІТИ".

Добро нашої **Батьківщини** вимагає, щоб єдина її всеукраїнська організація духових сил була сильна й могутня! Колиж бодай що десятий український громадянин і що десята українська громадянка стане негайно відданим її членом, матимемо належно

НЕПРОГЛЯДНІ РЯДИ ЧЛЕНІВ „ПРОСВІТИ".

Масове членство — це наша **загально-національна конечність** уже нинішньої днини. Тому ми вже розпочали в краю **ударну акцію.** До помочі в ній стануть **усі ідейні українці!**

На ближчих наших землях переводить уже цю акцію просвітня організація при помочі свого апарату: повітових організаторів і мужів довіря у громадах.

До кінця квітня 1935 р. переведемо тут повне зєднання наших духових сил під ідейним прапором „Просвіти"!

Адже маємо тут яких 10 тисяч ріжних низових організацій, понад 100 тисяч їхніх провідників і яких 700 тисяч їхніх членів.

На всіх інших землях, на еміграції, усюди, куди лиш зайде цей заклик, створяться негайно Комітети Дівчів „Просвіти" та зорганізують членство „Просвіти", поширивши його на всіх українців, що живуть на терені усієї дотичної країни.

Таким робом створимо одну, могутню

СУСПІЛЬНУ СИЛУ „ПРОСВІТИ"!

Український Народе!

Напередодні 70-літнього ювилею „Просвіти" двигнімся, бадьоро й одностайно станьмо всі на висоті завдань теперішньої, дуже важної хвилини!

Всі організації й одиниці — лицем до „Просвіти"!

Своєю волею створім одну, велику тверду Волю Народу!

Нехай ювилей „Просвіти" буде ювилеєм перемоги нашої духової сили!

У Львові, в березні 1935 р.

ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ Т-ВА „ПРОСВІТА":

Д-р Іван Брик, голова, **Василь Мудрий,** заст. голови, **Д-р Карло Коберський,** заст. голови, **Микола Дужий,** секретар.

Члени Головного Виділу: **о. Юліян Дзерович, д-р Маркіян Дзерович, Юліян Дроздовський, Ярослав Колтунюк, Михайло Корчинський, о. Йосиф Лучинський, Остап Павлів, Михайло Таранько, інж. Микола Творидло, Омелян Терлецький, Володимир Целевич.**

Заступники членів Гол. Виділу: **Михайло Галібей, Михайло Крилошанський, д-р Ярослав Олексишин, Зиновій Пеленський, д-р Ірина Сімович, Сянка Стахова.**

Смерть ексарха св. Отця в Росії.

До Львова наспіло звістка, що 7-го ц. м. помер у Вятці ексарх св. Отця для росіян-католиків східного обряду о. *Леонід Фйодоров.* Отець Фйодоров був висвячений у Царгороді болгарським архиєпископом. Перед війною був студитом у Босні, з вибухом війни виїхав до Росії, де арештували його і заслали на Сибір. Вернувся відтіль з вибухом революції у 1917. році до Петрограду і там стрінув його Митрополит Шептицький. Наш Митрополит призначив теж о. Фйодорова ексархом для росіян-католиків; колиж можна було порозумітися з Римом, те призначення підтвердив, а радше призначив о. Фйодорова від себе, римський Папа. (Ексарх — це наче заступник патріярха; від ступня нунція настільки ріжниться, що нунція — це становище політичне, ексарх — єрархічне).

Отець Фйодоров був відомий в українських церковних колах, як людина високо культурна й учена, при цьому скромна й привітна. За большевицьких часів безумовно не міг займатися місійною діяльністю та віддавався виключно науці, наскільки це було можливо в умовинах заслання у Вятці. У 1917. році у самому Петрограді находилось під його юрисдикцією поверх 3.000 католиків росіян, так само у Москві було кілька тисяч. Зі смертю Фйодорова кінчається одна сторінка історії католицького руху у Росії.

Наш купець і ремісник в обличчі дійсности.

Важка проба гарту. — Чотири чинники. — Питання буття. — Конкуренційна завись жидів.

Хто слідкує за нашим господарським розвитком, за стихійним зростом усе нових господарських станиць, але лишень поверховно, цей навіть не здає собі справи з того, яку школу твердости, яку пробу гарту переходить наш купецький і ремісничий елемент, очевидне той, що тримається своєї національности і віри. Перешкоди, які він зустрічає, є дуже ріжні, а перш за все, є їх так багато, що нічого й дивуватись, коли дехто — буває — зневі́риться і вилітає з нормальних рейок. Пропадає його варстат праці, пропадає він, а національний наш бі́ланс тратить знову одну з активних своїх позицій.

Справа занадто поважна і складна, щоби над нею не призадуматись. І треба підійти до неї з загальногромадського і національного становища, критично розглядаючи всі моменти, що впливають на такий, а не інший стан річи.

Чинників, з якими зустрічається наш купець і ремісник і від яких у тій чи іншій мірі залежить його доля, є чотири: урядові установи, державна нація, жиди і рідне громадянство. Про **урядові установи** писати тут ширше не будемо. Є це здебільша скарбові уряди і звязані з ними часто більше чи менше несправедливі приділи податків. Існують засоби, якими можна боронитись проти того і не тут місце ближче їх зясовувати. Щоправда деколи й адміністраційна влада збільшує клопоти купця чи ремісника, зокрема на Волині, де це стало поважною перешкодою у господарських осягах місцевого населення. Вже морока з податками, бігання і вистоювання по урядах, відклики або прохання розложити на рати податкові довги, та ще до того переговори з адміністраційною владою за таку чи іншу вивіску, за приміщення, тощо — чи не коштує це нервів, часу, вже не згадуючи про гроші?...

Польське громадянство — не те вуличне шумовиння, що нераз пригадує собі українського купця чи ремісника, щоби його розгромити, або інакше йому напакостити, — але це громадянство, що може дати і здебільша дає поважний контингент покупців у наших фірмах, залежить теж — як відомо — від політичних настроїв. Щоденний духовий корм, здебільша краківських і львівських „Курєрків", що мало не щодня натравлюють читачів на українців, що зоєдно придумують якісь нові „страхи на ляхи", що багато уваги присвячують передовсім нашому господарському зростові, не минає безслідно. Тимчасом для українського купця чи ремісника кількість неукраїнських покупців, які по містах перевищають, є нераз гамлетівським питанням буття. І це йому диктує відповідну „тактику" в його крамниці чи в варстаті, яка знову спричинює йому не одну прикрість з боку загонистого, гурра-патріотичного елементу серед його земляків. Таке положення нераз дратує і мучить відданого своїй нації і вірі купця та ремісника, якого життя заставляє рахуватись із дійсністю і не маніфестувати голосно своїх почувань. Він з детермінацією — буває — зносить докори, поки не вірветься терпець. Тоді можете почути від нього не одну гірку згадку під адресою рідного громадянства.

Втягання гроша не тільки своїх, але й чужих покупців у інші господарські обороти вва-

жаємо не тільки бажаним, але й конечним. Не тільки для зрівноваження тих наших мільонів що йдуть у чужі кишені. Це ще мало. Ми неразазначували, що глобальна, хоч невловима сума, на яку складається наше національне майно, мусить зростати, а до цього зросту саме й треба нам уміти здобути кожного відборця та його гріш. І цю велику роботу виконує наш купець і ремісник, тихо, непомітно, часто серед громів і глузування рідного елементу, що не розуміє вартости матеріяльних надбань для націй.

Не місце в політичній газеті вказувати шляхи до ще міцнішого здобування усіх покупців і відборців. До цього служать сторінки фахових газет. Вистарчить, що цій акції признаємо відповідне значіння, насвітлюючи хочби так скромно, як це ми зробили.

Взаємини з жидами мають дещо інший зміст. Тут менше йде про жидівського відборця, якого ще трудніше здобути, а більше про конкуренційну зависть жидівської діяспори, що змонополізувала торговлю і в великій мірі ремесло.

Це тема, якої не можна вичерпати, торкаючись її тільки між іншим в одній статті. Вона вимагала би цілого циклю статтей, аби її можна відповідно насвітлити.

В одному з чисел львівської „Газети Купецької" довелось нам читати між іншим ось-що:

„Жидівське громадянство не вибрало собі добровільно цього звання (торговлі), не посвятилось йому тільки тому, що воно легке і рентовне, а вибрало тільки тому, що перш за все ворота до цієї галузі були для нього відчинені і найдоступніші, тоді, *коли інші способи заробітку були і є для нього замкнені.* Ясне, — що жид мусить посвятитись тому званню, хочнехоч, не дивлячись на те, чи професійну майбутність має запевнену, чи буде мусіти боротись важко за буття, за екзистенцію. Цілий ряд студіюючих, як теж абсольвентів закордонних університетів, що уявляли собі іншу дорогу майбутности, **тепер посвятилися купецькому званню**, бо не мають спроможности змонтрифікувати студій і не мають виглядів на виконування своєї властивої професії".

Тими словами відповідає п. Г. Фаєрринг на протижидівські атаки польсько-ендецького табору. Тими словами могліб відповісти теж ми жидам на їхні атаки, бо — ніде правди діти — не розуміння господарства в житті нації, не єдино-доцільна гармонійність соціяльної структури націй, тощо, були причинниками нашого емансипаційного господарського руху. Найважнішим причинником була й є загроза матеріяльної нужди і безробіття, шукання інших доступних варстатів праці, коли старі чи то недоступні, чи нерентовні. Причинником цього руху врешті стало зачинення шляхів до еміграції і заробітків на чужині. Все інше — це вже тільки очевидні наслідки факту, наслідки чисельного і якостевого зросту кадрів, активних у ділянках господарських з національною закраскою.

Не підозрівяємо жидів у тому, щоби вони не розуміли того процесу, щоби дійсно вірили в те, що стараються поширювати з приводу нашої господарської активности, що вірять у наш нібито „антисемітизм", „гітлеризм", тощо. Вважаємо ці докори засобами нечесної конкуренції, виявом яскравого егоїзму і загально-ворожого наставлення до наших змагань, поліпшити свою незавидну долю.

Та, якби не було, український купець чи ремісник, зустрічаючись із воєвничістю жидів, мусить зужитковувати чимало енергії на те, щоби її зробити для себе як найменше шкідливою. Сили тут здебільша нерівні, бо жиди не тільки капіталом сильніші, але теж рутиною, вродженим спритом і лекшим доступом до посторонніх „арбітрів".

Ось „надзвичайні додатки" до буденних турбот, що їх несе з собою звання українського купця і ремісника, додатки, які вимагають багато завзятости та міцних нервів.

Але й на тому ще не кінець. Ще перед ним найважніший чинник — українське середовище, з яким він у першу чергу мусить налагодити взаємини та зєднати його неподільно для себе. Та це вже зовсім окрема тема.

В. Несторович.

На правильний шлях.

Аномалії українського студентського життя. — Необхідність співпраці зі старшим громадянством. — Що дає силу державним націям?

До відрадних проявів нашого життя слід зачислити змагання молоді знайти вихід з тієї сліпої вулиці, в якій вона опинилася здебільша завдяки непростимим помилкам провідників студентського життя за останні роки. Сама молодь на сходинах своїх професійних організацій не тільки піддає тепер критичній аналізі ці помилки, але й намагається теж знайти правильний шлях з теперішнього, дійсно незавидного положення. Наші читачі вже знають про хід відчиту під наг. „Студентське життя за останні роки", що був виголошений минулої суботи в домівці студентів-техніків, згуртованих у тві „Основа". Тому варто заналізувати ті помилки, які по словах прелегента й учасників дискусії довели у нас до забагнення студентського життя та до гострих суперечок зі старшим громадянством.

Одною з диковинних рис нинішнього студентського життя, на яку вказували студенти підчас дискусії, є спутання свободи думки. На ширших сходинах і зборах экспанувала нетерпимість до товаришів-студентів, які обстоювали свої думки, незгідні в дечому з думками проводу непримиренної групи. Таких смільчаків найчастіше осміювали. Справді, годі уявити собі, щоб така аномалія загніздилася на довше в студентському житті. Побоювання, що на таких сходинах можуть пописуватись своєю демагогією студенти з комуністичною ідеольогією і вносити замішання у ряди студентів новиків, зовсім безосновні. Нині таких комуністів між укр. студентами, можна сказати, нема. Зрештою якщо навіть були б ще деякі такі типи між студентами, то вони сидять нині нижче трави, тихше води. Видвигання цього аргументу прихильниками дотеперішнього проводу студентського життя є звичайною побрехенькою і радше несмачною демагогією.

Все студентство стоїть нині беззастережно на самостійницько-державницькій платформі. Крик і терор у найкращому випадку може хіба тільки притягнути слабші характери, але з таких людей не матиме користи ніхто. Зате такі засоби не тільки загострюють взаємини між студентством і зражують характерні одиниці, з вироблением світоглядом. Тому для власного добра ніяка група не повинна накидати своєї диктатури тим групам і студентам, які стоять на самостійницько-державницькій основі.

Цю правду повинні ми затямити з двох причин: Свій нарід можемо перевиховати не словами чи самим „хотінням", але своєю поведінкою і постійною дрібною творчою працею. Людина, що не працює, ніколи не здобуде віри у свої сили; така людина стає забобонна і сподіється чудес — навчав чеських студентів великий державний муж і теперішній президент Чехословаччини, проф. Тома Масарик. І закінчивши високу школу, пересічний студент обертається в особу, яка не йде за життям наперед, але помало розгублює і те, що придбала на своїй гімназійній чи університетській лавці. Користи з такої людини ніхто не має, бо вона в громадянському житті буде боронити свій у привілеєний спан інтригами і чим тільки хочете.

Нема чого теж боятися буденщини. Хто зуміє у щоденному житті видобути глибоке почуття дійсности і широке знання, той не повинен цуратися дрібної органічної праці. Чеська молодь, слухаючи свого провідника, зуміла не тільки вибороти державність своєму народові, але й розбудувати її як слід.

Друга справа — це доведення до співпраці студентства зі старшим громадянством. Розрив студентства зі старшим громадянством і не перебірчива кампанія проти видніших громадян у Товаристві Прихильників Освіти довели до упадку це Товариство, що найболючіше відбилося на тих самих студентах. Бо з підвищенням університетських оплат багато бідних студентів українців мусіло перервати свої студії. Тому вже найвищий час, щоби скінчити з китайським муром, яким відгородила себе значна частина молоді від старшого громадянства та закинути дітвацьку поведінку з „бойкотом", щоб відгородитись від „опортунізму" старших!

Співпраця зі старшими уможливить засвоїти собі всі добрі прикмети батьків та їх методу громадянської праці. Одночасно молодь навчиться тоді цієї старої відомої правди, що навіть у найбільшому і найзавзятішому спорі є межі, яких не сміємо перейти, себто там, де політичні противники працюють для добра нації. Цього вимагає від нас краще Завтра нашої розбитої нації. Політично освічений українець не сміє забувати, що саме ця мовчалива згода, яка панує між ріжними політичними партіями державних народів у всіх життевих справах їхніх націй, дає їм непереможну силу і є страшною небезпекою для розсварених недержавних народів.

Цю правду може засвоїти собі молоде покоління недержавної нації тільки у громадянській згідливій праці по своїх національних установах. А коли засвоїть собі цю засаду, то більше чи менше радикальна тактика не буде для молоді головним питанням. Тоді на перший плян висунеться перед молодю питання: чи така радикальна тактика правильна чи ні, чи принесе вона у своїх наслідках нашій нації користь, чи може шкоду?

Ось тому українські студентські організації повинні частіше уладжувати такі дискусійні реферати, бо вони дадуть змогу нашій молоді знайти правильний шлях у важких часах цілої нашої нації.

м. х.

В. Британія проти спільного протесту у Берліні.

ПАРИЖ, ПАТ. Французька преса дуже жалує, що не буде спільного протесту урядів великих держав у Берліні. Візита мін. Саймона у Берліні відбудеться серед зовсім змінених умовин, які раніше устійнили Франція і В. Британія у спільній декларації з дня 3. лютого п. р. „Еко де Парі" пише: Париж не сподівався, що В. Британія піде на уступки Німеччині і дуже розчарувався. „Л' Евр" підкреслює, що нота В. Британії знеможливила спільну акцію Парижа, Льондону і Риму і дала Гітлерові моральну сатисфакцію. „Попюлер" пише, що візита мін. Саймона у Берліні є легалізацією німецьких зброєнь.

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА ВДОВОЛЕНА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Англійська преса вдоволена змістом британської ноти. Візита мін. Саймона і мін. Ідена дасть змогу ствердити, чи порозуміння з Німеччиною тепер можливе. „Дейлі Геральд" пише, що саме тепер дійде до порозуміння тому, що Німеччина осягнула бажану рівноправність у зброєннях. Здогадується, що Німеччина вернеться до Ліги Націй.

ПРОТЕСТ ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 20. 3. ПАТ. Мін. Лявaль переслав вказівки французьким амбасадорам у Льондоні і Римі, щоби поінформували уряди В. Британії та Італії про становище Франції з приводу рішення німецького уряду Ліги. Лявaль радить внести спільний протест і відбути в цій справі спільну нараду.

Політичні кола повідомляють, що рада міністрів на своєму засіданні устійнить текст протесту, який передасть французький амбасадор у Берліні німецькому урядові. Політичні кола Франції вважають рішення британського уряду за нарушення засад права народів. Міжнародні зобовязання можна змінити тільки за спільною згодою всіх держав, які їх підписали.

ІТАЛІЯ ЗА СПІЛЬНОЮ АКЦІЄЮ ВЕЛИКИХ ДЕРЖАВ.

ПАРИЖ, 20. 3. ПАТ. Авас повідомляє з Риму: Італія далі вважає спільну акцію В. Британії, Франції та Італії необхідною. Італія хоче, щоби демарш трьох держав був спільною демонстрацією.

ДАЛИ БОЛЬШЕВИКАМ КОПІЮ НОТИ.

МОСКВА, 20. 3. ПАТ. Тасс повідомляє, що британський амбасадор Чілстен на приручення свого уряду вручив комісареві Літвінову копію ноти, яку британський уряд вислав до німецького уряду.

Приспішений виїзд мін. Лявaля до Москви.

ЛЬОНДОН. 20. 3. ПАТ. Британський амбасадор у Парижі Клерк відбув учора довшу нараду з мін. Саймоном. У Льондоні прикладають погоджки, що мін. Лявaль виїде до Москви вже найблизчого тижня і буде там вже 27. березня п. р., себто один день скорше ніж мін. Іден. Мін. Лявaль залишиться у Москві три дні. Підчас побуту обох міністрів політичні кола сподіються важних рішень

Проти знищення Собору св. Софії в Києві.

(Лист до Редакції.)

Варшава, 18. III. 1935.

Високоповажаний Пане Редакторе!

З України приходить страшна вістка, що московський большевицький уряд України рішив зburити Собор св. Софії, цю дорогоцінну пам'ятку, якій мало є рівних на Заході Европи, цей символ віри Христової в серці України.

Жахом і обуренням пройняла ця вістка всю еміграцію.

Як якесь людини негідне здичавіння нотує цей замір заграничня преса і містить вже навіть російські голоси в Оборонi Собору (дивн „Таймс" за останні тижні).

Дозвольте мені, Високоповажаний Пане Редакторе, в імені У. Н. Р-івської політичної еміграції прилюдно заапелювати до Високопреосвящених Митрополита і Владик Греко-Католицької Церкви, як також до українських Владик Православної Церкви в Польщі, щоби звернули ласкаво звернутися до св. Отця Папи Римського, до Святійших Патріярхів Православної Церкви і до Його Милости Архиепископа Кентерберійського з гарячим проханням піднести свої впливові голоси в обороні Собору св. Софії.

Одночасно прохаємо наших епископів уклінно, щоби зложили свій протест проти цього варварства перед Лігою Народів, прохаючи її присилувати свого нового члена триматися засад культури і цивілізації.

Українська Політична Еміграція поведе через свої урядові чинники відповідну акцію на міжнародньому терені і має надію, що всі політичні і культурні чинники українських земель під Польщею підтримають ті заходи.

Приймiть, Високоповажаний Пане Редакторе, вислови моєї щирої до Вас пошани.

Р. Смаль-Стоцький.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Доля сиріт у Совітській Україні.

В статті Томсон Вокера, поміщеній у „Нью Йорк Джернал", автор описує долю сиріт тих батьків, що погинули з голоду на Україні. Подає розмову з деякими, малює картини і поміщує фотографічні знимки. Тих фотографій призбирав Вокер стільки, що в одному місці висловлює побоювання, що за це стріне його смерть.

Характеристичні такі моменти: Дитина не знає, коли їла, не хоче бути комуністкою, а бажає злучитися з мамою, що згинула з голоду.

Людину з вищою освітою, що покінчила університет в Оксфорді, заслали на Сибір із Запоріжжя на Дніпрі в 1930. р. Вона перейшла пішки 4,000 миль, вернулась додому, але не застала нікого з рідні.

В київській окрузі видано розпорядок, що за вживання собачого мяса карають тринітним арештом. Ці розпорядки видають на те, щоб якнайбільше зазбирати винуватих і потім заслати їх до концентраційних таборів на примусові безплатні роботи. Суди за такі провини відбуваються потайки перед ГПУ.

Коли селянин працює у примусових таборах і захворіє, тоді може дістати вільний день від праці, але під умовинов, що предложить лікарське свідоцтво, що недуга не була спричинена голодом. Таких свідоцтв майже не можливо дістати.

В київській окрузі є Червоний Хрест, але в ньому не дають допомоги селянам, лиш большевикам. Коли прийде туди селянин, його ловлять агенти ОГПУ і висилають на Сибір.

Описи сцен та фактів такі жахливі, що годі пересічній людині читати статті Вокера спокійно.

Долинщина висловлює довіря Українській Парляментарній Репрезентації.

Нарада Повітового Народнього Комітету УНДО в Долині відбулася 12. березня ц. р. Взяли в ній участь делегати майже всіх громад долинської судової округи в числі ок. 150 осіб.

Збори відкрив голова П. Н. К. **д-р Олекса Дереш,** адв. у Долині, що привитав посла Великановича та запропонував на предсідника нарад о. **Чанижа** з Надієва, на заступника гром. **Супруна Василя** з Пацикова, на секретоpя гром. **Івана Дирова** з Ясеніця. Збори це предложення одобрили.

Після того реферат про наше положення, про буджетову сесію в соймі та про Всеукраїнський Нац. Конгрес виголосив пос. **Дмитро Великанович.** У часі його реферату зявилися на салі представники поліції та по провірещі формальностей скликаних зборів відійшли.

По рефераті відбулася оживлена дискусія, в якій промовляли: д-р Луців, гром. Гавриш Федір, Супрун Василь, інж. Зелений, Шумський Михайло, д-р Дереш, дир. Мэйхрович, Кичмур та о. Чанижа.

Гром. Супрун Василь у довшій промові зясував, що село задержало свій національний характер, розуміє і відчуває свої цінности і дуже чутко реагує на понижения, які походили би з якоїнебудь сторони. Багато гризні і хаосу вносять у нас верхівки ріжних груп, що викликують зневіру у села своєю писаниною в ріжних сезонових газетках. Вже найвища пора, щоб така гризня припинилась. Дійдемо до мети здоровим розумом та обединанням. Промовець надіється, що Всеукраїнський Конгрес витворить якесь авторитетне тіло, якому всі підчинять якесь авторитетне тіло, якому всі підчинять. Інж. Зелений стверджує, що після промови пос. Великановича треба догадуватися, що чекають нас тяжкі часи. Ми мусимо скоординувати всі свої сили та стати в оборонi наших провідників, які ведуть національну політику. Коли ображено жидівського посла, тоді вся жидівська преса без огляду на політичні напрямки станула в його оборонi, бо це вибранець жидівського народу. І ми повинні собі здати з цього справу, що коли ми вибрали провід, то мусимо і за той провід взяти відповідальність. Ми вміємо, на жаль, прекрасно на себе цькувати, але не вміємо боронити свого рідного. Найвищий час, щоб ми зрозуміли потребу й вагу своєї консолідації. Д-р Дереш у довшій гарній промові доказує, що Укр. Парл. Репрезентація вела і веде політику отверту, УНДО не заломало ідеольогічної лінії, а на Краєвім Народнім Комітеті, де було 85 делегатів із 43-х повітів, усі станули по стороні д-ра Д. Левицького. Ми повинні навчитися, що що інше засаднича політика, а що інше політика дня. В часі, коли кінчиться соймова каденція, треба дати оцінку праці нашої Парл. Репрезентації. Промовець стверджує, що наші посли і сенатори гідно заступали інтереси українського народу навіть у тяжких часах, як 1930 р., і роблять це до нині. Галасливих віч, як колись, тепер робити не можна і психіка слухачів до того не настроєна. Нині мусимо зблизитись до сільського активу, мусимо вести політику від особи до особи та інтенсивно працювати по всіх наших установах. Наш нарід вже так сильно освідомлений, що його ніхто не здавить і не треба боятись, щоби противники змогли розділити його на регіональні частини, напр. бойків, лемків, поліщуків і т. д. В закінченні своєї промови д-р Дереш, як голова Пов. Нар. Комітету в Долині, складає подяку Українській Парл. Репрезентації за те, що гідно й достойно боронила інтереси української акції. Ставить резолюції, які приняла оплесками ціла саля.

Ще перед голосуванням над резолюціями поставлено до посла запити загальної натури, а саме: дир. Майхрович запитував, у якій стадії є справа допомоги інвалідам УГА., як це ухвалено в законі. Дальше промовець і дехто з селян просив інтервенції у влади за випущенням з Берези Картуської 4-х молодих людей долинського повіту, зокрема Горбового Ярослава з Долини, якого держать понад 8 місяців, Тюшку Осипа, що сидить шість місяців та Сяйку Ярослава з Ракова і Дерлицю Остапа з Тростяниця. Вкінці апелював до громадян, щоб не тратили духа в тяжких хвилинах, не ходили самопас, а горнулись до нашої організації. Сен. Кичмур порушив справу більшої участи інтелігенції, як досі, в працях по наших установах. Запитував теж, чому досі у нас не признають офіційно назви „українець", „український" та подавав докази, що державна поліція силує наших громадян називати себе „русинами".

На всі запити й інтерпеляції давав відповіди по-одиноким промовцям пос. Великанович. Після того предсідник о. Чанижа завзивав до читання й передплати української преси та піддав під голосування опісі резолюції:

1) Повіт. Народній Комітет УНДО в Долині, зібраний на нараді в дні 12. березня, по вислуханні звіту пос. Великановича висловлює довіря Українській Парл. Репрезентації та проводові УНДО і дякує їм за гідну оборону прав українського народу.

2) Стверджує, що Українська Парл. Репрезентація, вибрана з волі українського народу, є **одиноко** умандатована заступати інтереси українського народу в межах польської держави.

3) Завзиває все активне українське громадянство до консолідації і конструктивної праці на всіх ділянках національного життя.

За цими резолюціями заявилися всі приявні делегати; проти не було ні одного голосу.

Предсідник подякував приявним за участь у нарадах, після чого відспівано „Ще не вмерла" і на цьому закінчилися збори.

З податкових містерій і практик.

П. міністер Завадський у своїй соймовій промові в дні 31. січня 1935. р. при нагоді дебат над буджетом його ресорту запевнив публично, що каратиме тих скарбових урядовців, що двічі стягають, або вимірюють податникам вищі податки, як це приписують відповідні податкові закони. До таких податників належу і я і забираю тут голос у своїй оборонi, знаючи при цьому, що подібних до мене, особливо серед нашого духовенства в Галичині, є дуже поважне число. Справа представляється так:

Як греко-кат. парох Зарудя з дочірними Янківці і Обаринці, тернопільського повіту, ужитковую від 1921. р. разом около 118 моргів еркціональної управної землі у всіх трьох згаданих громадах разом. Починши від 1922. р. вношу рік річно у приписаному речинці до скарбового уряду у Тернополі фасії доходового податку, до подаю точні і вірні дані. На це однак податкова влада не звертає ніякої уваги, устанює сама, не оглядаючися ні мою фасію, висоту мого доходу (очевидно нелівсного) і від собою усталеного доходу вимірює мені доходовий податок, що виносив в 1924. р. — 34 зол., в 1925. р. — 45 зол. і в 1926. р. — 54 зол., які заплатив я правильно і у свому часі.

Наглий скок у вимірі доходового податку приносить рік 1927., коли то вимірено мені за цей рік 400 зол. доходового податку, за наступний рік 1928. аж 600 зол., а описи по цей рік пересічно по 400 золотих річно, отже більше, як десятькратно в порівнанні до 1924. р. Очевидно до цього приходить ще податок грунтовий, дороговий, комунальний і т. д. рівнож на сучасні економічні відносини у майже астрономічних цифрах, яких я при найліпшій волі ніколи не в силі вирівнять. Бистро, наче водо в ріці в часі повені зростають відсотки від залеглих податків, до цього приходять великі екзекуційні кошти і руїна податника ясна як на долоні.

І це все діється в часі шалючої господарської кріси. Робив я умотивовані відклики до відкличних податкових комісій і зажалення до міністерства скарбу, та все те було без успіху. Задля браку грошей не дуже значні стемплеві оплати, не пішов я з позвом до Найвищого Адміністраційного Трибуналу, де і так позви залягають довгими роками, о його рішення мають радше академічний характер.

Прибитий непосильним тягарем податків, звернувся я з кінцем 1929. р. до міністерства скарбу з проханням сплачувати ратами доходовий податок за рр. 1927, 1928. і 1929. Міністерство скарбу відкинуло мою просьбу своїм письмом з 18. IV. 1930. до Д V 7294/30, а скарбовий уряд у Тернополі письмом з 19. V. 1930. ч. 3844/30 наказав мені негайно заплатити цілу податкову залеглість під загрозою екзекуції. Одержавши таку приємну цидулку, пішов я особисто до тодішнього начальника скарбового уряду п. Андержова (нині емерита) і прохав його вияснити мені, на якій правній основі вимірено мені такі високі податки. На це одержав я таку досліву відповідь: „Скажу Вам, Отче, щиро, на основі мого власного переконання, якого набрав я в часі моєї курації в Карльсбеді. Мешкав я там в одній кімнаті з одним греко-кат. парохом о. С. з К. з околиць Львова. З його оповідання і з факту, що він майже що другий день одержував з дому грошеві посилки, набрав я переконання, що найліпше ведеться парохам. І тому не тільки Вам, але і всім парохам у тернопільському повіті ви

мірив я такі високі податки. І знаєте що? Всі платять!"

Зміни господарських відносин на селі в цінах хліборобських продуктів, які в останніх 6 літах впали катастрофально, не існує для податкової влади. У цьому часі ціна за метр. сотнер жита впала у нас зі 40 зол. на 10 зол., втрое ціна пшениці, а ще більше ціна на худобу і безроги. Готівки в селі нема і експрахильні доходи парохів на Поділлі — як зрештою й у цілому краю — упали теж майже до нуля. Нема теж і допомоги для парохіяльного духовенства з релігійного фонду, як це було колись за Австрії, натомість є незнані давніше оплати парохів для консисторії. Все те разом робить сучасне економічне положення пароха дійсно розпучливим і безвихідним.

У такому положенні опинився і я, хоч дуже тяжко працюю і живу дуже ощадно і вираховую кожний гріш, а цього одних нема великої призваки. Податкові екзекуції тиснуть мене з усіх боків і не дають мені спокійно заснути. Забрали мені цілу річну ремунерацію в квоті 315 зол., яку одержав я за науку релігії у кількох вселедних школах за 1933. рік.

Тисне теж податками і повітовий виділ у Тернополі. Там з кінцем 1933. р. підписав я умову, що на конто заплати комунальних податків зобовязуюся закупити сам 25 стосів каміння і вивезти його власним коштом на повітову дорогу в Хомах. Вивіз я 8 стосів на квоту яких 400 зол. Але показалося, що не піде найнятими робітниками. Коні послабли, один в часі роботи згинув, а кінця не видко. Не видко теж і ніякого виходу в цієї сліпої вулиці, в яку загнали мене непомірно високі податки та податкові екзекуції і лицитації!

Для хліборобів зроблено дещо тепер у їхньому віддоженні у приватних вірителів. Санаційну акцію хліборобів, до яких безперечно належать також і сільські парохи, треба би повести і у борах скарбових урядів і вимірювати податки відповідно до подійного стану і сучасної економічної спроможности податників хліборобів, перевести ревізію виміру залеглостей і їх редукцію та стягання в спосіб, що не зруйнує варштату праці податника. Це і було би доцільна податкова сейзахтея хліборобського стану.

о. Петро Івахів.

На випадок простуди, ґрипи, запалення горла, міґдалів, при нервових болях і ломоті у костях треба дбати про шодення, реґулярне випорожнення і в тій цілі вживати пів шклянки природної гіркої води **Franciszka-Józefa.**

Українське жіноцтво робить підсумки своєї праці.

ЗАГ. ЗБОРИ ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК У ЛЬВОВІ.

Дня 20. ц. м. почалися у т. зв. Жовтій Салі „Народнього Дому" у Львові Заг. Збори „Союзу Українок". Останні були два роки тому й тому цим належиться в нашому орг. життю окреме місце.

Саля набита делегатками. Серед них багато селянок. Настрій на салі бадьорий і діловий, цеж не жарт — робити підсумки централі всього організованого руху українського жіноцтва.

*

В год. 10. відчиняє Заг. Збори голова „Союзу Українок" пос. Мілена Рудницька такою промовою:

„Маю честь відкрити Заг. Збори Централі Союзу Українок. Вітаю представниць філій і делегаток сільських кружків. Чисельна кількість їх доказує, що С. У. дійшов вже на село. Вітаю делегатку Централі Емігранток і передаю їй привіт для сестер з Наддніпрянщини. Вітаю делегатів централь і висловлюю на цьому місці подяку всім тим Т-вам, що співпрацюють з нами. Вітаю представників преси, що завжди підтримує нас.

Хоч часи важкі — ми зїхались численно, може якраз тому, щоб обєднатись, щоб обмірковувати дальший шлях і обмінятись досвідом. Поки це почнеться, виконуючи сумний обовязок, згадаю тих з наших лав, що відійшли. Це визначні наші ділячки Іванна Витковицька, Марія Вигнанська, Ольга Лещукова, Осипа Паньківська й Ольга Дудриківна. Честь їх памяти!"

Заг. Збори встали на знак пошани до цих Покійниць.

Пос. Мілена Рудницька говорить далі: „Останні наші Заг. Збори були ще у травні 1933 р. Гол. Виділ прохає у вас вибачення, що так довго не скликував вас. Це головно з приводу підготовки до Жін. Конгресу, що абсорбував всі наші сили. Тому ці Збори перші за новим статутом. До Президії Заг. Зборів покликую: п-ні Н. Холодну-Левицьку з Варшави, Макарушкову, п. Весоловську, Хомінську та делегаток сільських кружків Воєводівку і Марчукову. На секретарок прошу п-ні Сінкову та Мудрикову".

Згадані пані сідають за президіяльним столом. Після відчитання і прийняття правильника про спосіб дискусії, почалася ділова частина Заг. Зборів.

ЗВІТИ З ДІЯЛЬНОСТИ.

Перша відчитала свій звіт секретарка Централі п. **Ірина Лунева:** У виділі Союзу Українок зайшло у звітовому часі багато змін, деякі члени уступили, інших нових кооптовано. Виділ покликав президію, що вела всю працю Т-ва. Централя полагодила за звітовий час 4078 письм, в тому розіслала 25 інструкцій. Виробляє членські виказки і переводиться реєстрація членів Т-ва навіть по селах. Статут Т-ва змінено, щоб був догідніший організаційно. У справі голоду на Україні робила Централя не тільки заходи за кордоном, але доручила своїм кружкам підтримувати протиголодову акцію на місцях та винесла сама протест. Найзамітнішим успіхом праці Централі був Український Жіночий Зїзд, але про нього буде окремий звіт. Централя почала теж видавати, виконуючи резолюцію Ж. К. свій орган „Жінка". На Конгрес українського жіноцтва Закарпаття, що відбувся м. р., їздили делегатки Централі, з цим жіноцтвом навязано тісний контакт. У справі виборів до гром. рад видала Централя доручення Філіям і Кружкам взяти в них якнайактивнішу участь, але успіх цього був невеликий. Централя уфундувала мандрівну спортову нагороду „Союзу Українок", удержувала звязок з „Просвітою", „Сільським Господарем", Р.С.У.К. і іншими установами, що ставилися до неї дуже прихильно та брала репрезентативну участь майже у всіх важніших святах і національних обходах. Крім цього Централя поробила заходи, щоб оснувати Всесвітній Союз Українок; у цій справі успіхи є повні, вибрано навіть, зговорившись з закордонними орг. центрами, Головну Раду Всесв. Союзу Українок, що почне у найближчому часі працю. Востаннє виглядав Гол. Виділ С. У. так: пос. Рудницька — голова, Шепаровичева — І. заст. голови, Паліева — ІІ. заст. голови, Лунева — секретарка, Колтунюкова — скарбничка, виділові: Макарушкова, Храплива, Селезінкова, Яцкевич, Кисілевська, Кононенко, Білякова, Кміцикевичева, Каштанюкова, Макарушкова Н., Горбачева, Гургулівна, Сімович, Лукашевська, Дзерович, Мриц.

ПРАЦЯ ДЛЯ КОНГРЕСУ.

Другим звітом був звіт секретарки Ділового Комітету Жіночого Конгресу, **п-ні Олени Шепаровичевої**, що звітує:

Гол. Виділ Союзу Українок покликав до життя Діловий Комітет УЖК та 10 комісій. На чолі Д. К. стояла Е. Макарушкова, секретаркою була Ол. Шепаровичева. Крім цього комісії поділилися на підкомісії для технічної підготови Конгресу, а до Д. К. кооптовано теж ріжних активних пань нечленів С. У. та ввійшли туди представниці католицьких жіночих організацій. Всі комісії виконали якнайкраще свої завдання (звітодавець обговорює цю працю широко). С. У. відповідав за Конгрес перед владою. Громадянство поставилось до Конгресу майже ворожо, так само, за винятком „Діла" й „Нового Часу", майже вся преса. Не повелися теж переговори з групами жінок радикалок та націоналісток, що були ворожі до кінця Конгресові. Підготовча праця К. дала всежтаки такі успіхи: 1) активізувала українське жіноцтво в краю і за кордоном, 2) збільшила престіж українських жіночих організацій, зокрема С. У. серед громадянства, 3) повела пропаганду нашої справи за кордоном. У цифрах праця Д. К. виявляється так: письм вийшло 328, вийшло 905, засідань

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

КВІТ МІМОЗИ І СОНЦЕ.

Рим! Легке, лагідне повітря, що несеться на промінях раннього сонця, входить у легені, приспішує ритм серця. На майдані Еседра Тритон із німфами граються, жбурляючи в небо стовп води. Терми Діоклеціяна, ці могутні руїни, в ранішній годині вирізнюють мов палати пишні, горді давниною.

Тепер, у перших днях весни, в Римі найкраще: квіт мімози і сонця. Навіть тоді, коли на хвилину хмара заступить сонце — мімоза із сонцем гутворить.

Вулиця кипить. Залита авта́ми, в яких швидко, мигом електричної струї, ломляться рефлекси сонця. Та ви помічаєте якусь зміну, якої ви в першій хвилині ніяк не можете схопити. Щойно коли приятель питає:

— Ти нічого нового не запримічаєш вухом?

Ви, при помочі асоціяції думок, досконало бачите зміну: вуличний рух гасає без різких голосових сигналів. Ні авта, ні автобуси не трублять, ні трамваї, — яких лишилося дуже мало! — ні візники, ні наколесники — ніхто одного звуку не дають: німо, мовчазно. Все гонить тихо, без крику: німі хижі звірюки, що женуть у безвісти.

На своїй красі Рим ще більше виграв. Замкові святого Михайла привернено давню свободу простору: з усіх сторін можна тепер його оглядати. Довкола нього молодий, просторий публичний парк. Горб Кампідолій теж довкола звільнений від нікчемних, неестетичних камяничок: на його схилах зеленіє тепер трава, шумлять вічно зелені пінії. Від вулиці Дель Маре простягається попід горб Авентіно до вулиці Деї Тріонфі прегарна, широка вулиця Чірко Массімо. Ще недавно, як я був останній раз у Римі, подивитися було з Палятинату, з руїн палат Веспазіяна на долину, що тягнеться до Авентину, — це була долина брудних халабуд, якісь складики дрантя. Тепер — зовсім вільна, зелена долина, що берегами вбирається у кипариси, а по ній котиться суворим гомоном від чорних руїн терм Каракалі.

Знову заходжу, хоч нашвидку, до музеїв: мов старих знайомих йду відвідати Аполля Праксителя, сплячу Аріядну, Сатира, що шамовляє русалку. Розуміється — зупиняюся найдовше в гостині в Афродити Киренейської.

Рим — гордий! Тут зійшлися три славні красуні-Афродити: Киренейська, Кідійська Праксителя, Капітолійська. А далі — славна красуня Форнаріна пензля Рафаеля. Усі, в кого в серці й мармур оживає, віддають першенство Киренейській Афродиті. Це — найкраща молодість, яку ви бачили, яку ви, як уміете, переживаєте, чи переживали. Дивлючись на цю Афродиту, би чуєте девяту симфонію Бетовена, перебраження Ізольди Вагнера. Ця дівчина, яку мистець із четвертого віку перед Христом дав нам оце в мармурі, була напевно русявка. Стільки чару лише русявки можуть мати. І та русявка створена з морської піни. А хто його зна? Може й, як каже легенда, з іншої піни! Киренейська Афродита має у собі красу чистоти, незбаганутої чистоти!

Друга — це Форнаріна: має у собі красу життя, його розкоші і терпіння. Хто лиш стане перед неї і почує той несамовитий пал її чорних, ненаситних, великих очей, побачить чудово закроєні пахучі уста, яких губи гранатом напружені, й груди, що пісенею роскоші знімаються — то кожний в собі скаже, чи шепне, промовить Форнаріна! Візьми люди, побачивши її, шепчуть так. Скільки слави! Портрети сучасних Форнарін, сучасного, та ще й отого безнастанно експериментального мистецтва, ніколи не лишать стільки слави. Бо й сам сучасний творець, скінчивши свою Форнаріну, на другий день забуває й імя її.

*

Як хочу супокою, того здивничого супокою, то йду на Палятин. Увесь цей горб — чудовий напів-природний парк. Лиш на західньо-південній частині видніють могутні, найстарші руїни першого Риму: де Рем і Ромуль розгосподарилися були. Тут є й палати, в кілька збережених рубінах, із доби імператорів, Доміціяна, Веспазіяна.

На Палятині — тіні з сонцем обіймаються: крізь віття дерев сонце плямами ллється по стежках. Троянда молодим пуп'янком — лиш дві листки виставилися, як закопилені губоньки! — вилася в роскіш неба. Зелитави брескьми, мігдалі й собі розлили очі живо, далеко: як ті очі Форнарінн! Пальми гордо розпиялися, як бані Візантії. Пташки бються по купах мірту, голосно та скороговірно розмовляючи.

І безгомонно, тихо! Тиша, мов плями сонця на стежці — крізь віття, що пада, мов метелик, що он сідає на траву. Тихо так, що чуєте, як вниз, на Форо Романо, в атрію весталок бренить вода у басейнах і розвиваються троянди, що довкола басейнів ростуть, на руки побравшись.

А кипарис верщком, мов серцем, колихається поважно і дзвонить у небесні краї.

Рим. 11. березня 1935.

відбуто 34, обіжників вислано 7, видано друковані проспекти в українських та чужих мовах. До 9. червня зголошено 658 делегаток без Станиславова та яких 200 гостей. З приводу перешкод (відмова поїздів і ін.) взяло в Конгресі участь 544 делегаток, що заступали 60 філій і 92 кружків С. У., 5 жіночих кооператив та 22 інших жіночих т-в — разом 179 жін. організацій. Знова Галичини було на Конгресі 43 делегаток від 43 організацій та делегатка Міжнар. Союзу для громадянських і політичних прав жінки міс Шіпшінкс. Преса мала 34 делегатів (15 українських і 13 чужих часописів). Письменних привітів дістав Конгрес 244.

ПІДСУМКИ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Третім з черги був організаційний звіт п-і **Марії Білякової.** Вона говорить:

Союз Українок має 73 філій (1932 — 57, 1933 — 64). З того звіт надіслало 51 філій: 32 з них мають кружки, 19 — ні. Кружків має С.У. 420 (1932 — 215). Членів у філіях 4.170, у кружках — разом яких 25 тисяч. Організуються нові кружки. Крім цього С. У. має ще 63 жіночих секцій при „Просвітах" і „Сільських Господарях". Орг. поїздок відбули делегатки Гол. Виділу — 68, а делегатки філій — 639. 14 філій має свої власні домівки, 15 — спільні, 22 філії не мають зовсім домівок. Найкраща з філій — Станиславів (35 кружків і 2126 членів), далі йдуть Перемишль (20 кр. і 877 чл.), Стрий, Сокаль, Самбір і ін. Станиславів стоїть теж на першому місці, коли йде про орг. поїздки (216). Найближче завдання Г. Виділу — люстрація філій, курси для провідниць села, звільнення філій і кружків від стемплевих оплат, акція за зміною статуту. До філій вислав Г. Виділ 7 орг. обіжників та квестіонарі, завів для реєстрації книгу членів філії, книгу кружків та заволить книгу членів кружків, зокрема видав членські виказки для членів філій і кружків. Всі філії можна поділити на 3 категорії: найкращі — Станиславів, Сокаль, Стрий, Самбір, Перемишль і ін., добрі і слабі. Г. Виділ хоче завести окружні філії для цілих округ і районів (Перемишль для Мостиськ, Добромиля, Ярослава, Любачева й ін.) з найсильніших філій; ці філії мають влаштувати у 1935 р. Свято Селянки. Філії другої категорії мають підготовити Свято Селянки на 1936 р. На 1937 рік Г. Виділ готовить Крайове Свято Селянки у Львові, для цього у 1935 р. мусить бути зорганізованих 1000 нових кружків. У квітні ц. р. будуть скликані в найкращих філіях анкети для Свята Селянки, в якім Г. Виділ проектує місцеві звичаї й обходи, та маючи на увазі брак нар. ноші на селі, буде створений окремий дешевий стрій на це свято; очевидно, свята ці мусять обходитись якнайдешевшим коштом.

ДОПОВНЕННЯ П-НІ СЕН. КИСІЛЕВСЬКОЇ.

Звіт організаційний доповнює **сен. О. Кисілевська** такими своїми завваженнями:

Жіноцтво мусить зрозуміти своє значіння під теперішню хвилину. Ця хвилина вимагає спеціяльної праці від жінки села й міста та від С. У. Праця мусить йти пляново, цей плян намічений у рефератах. Нова його царина — господарська — має окрему вартість. Організацію треба поширити на всі міста й села, для цього треба зацікавити сільську інтеліґенцію жіночою ба зацікавити сільську інтеліґенцію жіночою організацією. Зокрема важна тут справа рефератів, вишколу тих, що обїздять кружки, сусідська допомога філій.

Далі референтка говорить про те, як підготовити організування кружків на місці, обовязки філій супроти кружків, працю у кружках, імпрези (головно свята ноші), акцію для заг. здоровля на селі, пропаганду нар. мистецтва в селі, участь членів кружків у нар. роботі і ін.

Реферат п-і сен. О. Кисілевської приняли Заг. Збори довготрівалими оплесками.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ПРАЦЯ С. У.

Звіт з культурно-освітньої діяльности С. У. **дає п-і Неоніля Храплива:**

С. У. вислав до філій та кружків у справі культ.-осв. праці 12 інструкцій та обіжники, видав 4 нові реферати й полагодив 80 письм. Крім того співпрацював з „Просвітою" і „Рідною Школою" у справі вишколу, курсів для неграмотних та діт. садків. З 49 надісланих звітів виходить, що тільки деякі з них мають окремих культ.-освітніх референток. Тимчасом ця праця мусить йти пляново. Культ.-освітня праця С. У. виглядає в цифрах так: У 1934 р. 49 філій влаштувало 298 рефератів та 332 реферати по кружках та 274 свят. 16 філій — 20 курсів крою, куховарських та для неграмотних. На 49 філій 27 має свої бібліотеки, але не всі філії пеленлачують „Жінку". 14 філій заснувало 25 власних діт. садків. На найближче майбутнє проектує С. У. закладати гуртки плекання рідної мови та організацію дорасту — і це його найважніше завдання.

ДЛЯ ПЛЕКАННЯ НАР. МИСТЕЦТВА.

Реферат про плекання нар. мистецтва виголосила п-і **Ірина Ґургулівна:**

Вистава нар. мистецтва, що була влаштована на Ж. К. і до якої причинилися вельми сільські кужки С. У., збираючи та присилаючи експонати — поширила ідею плекання нар. мистецтва на всю організацію С. У. З 1000 експонатів Ж. К. частину зложено у депозитах С. У. при музеях у Яворові, Львові і Самборі. 17 філій С. У. з 51, що прислали звіт, зробили вже дещо для організації плекання нар. мистецтва. З них 13 влаштувало курси вишивок 11 вистави народнього мистецтва. 9 філій прикрасило свої домівки, 11 — вечорі нар. ноші. На майбутнє при кожній філії буде референтка для нар. мистецтва, що кермуватиме курсами, виставами, сходинами, що обїздитиме кружки з рефератом та пропагуватиме прикраси церков, домівок, читалень нар. виробами, що виховуватиме дорість С. У. у любові до нар. мистецтва та буде слідкувати за нар. мистецтвом своєї округи.

ЗВЯЗКИ З МІЖН. ЖІН. ОРГАНІЗАЦІЯМИ.

Звіт про ці звязки здає **д-р Д. Дзеровичева:**

Факт скликання Ж. К. використано на пропаганду. 4 місяці перед конгресом вислано до нім., англ. та франц. преси статті про наш жіночий рух, наші жін. організації та конгрес. На місяць до Конгресу вислано запрошення до яких 300 організацій жінок у світі та окремо 60 листів, що у висліді дали 100 привітів з ріжних країн. Міжнар. Жіночий Союз вислав на Конгрес міс Шіпшінкс, що помістила про нього широкий звіт в органі Суфражу та в інших англ. часописах. Крім цього ведено переписку з Міжнар. Жін. Союзом і ін. всесвітніми жін. організаціями, здержувано особисті звязки з чужинками, а пос. Рудницька змінювала ці звязки у Женеві. С. У. перевів теж великі дві акції на міжн. полі: у справі голоду на Україні та приняття Совітів до Союзу Нар. Обі справи дійшли через Міжнар. Жін. Союз до Союзу Народів. С. У. параліжував теж заходи, щоб його, як організацію недерж. нації викинути з Міжнар. Жін. Союзу, дарма, що туди С. У. увійшов скоріше як інші. В тій справі відложив М.Ж.С. децизію до конгресу М.Ж.С., а С. У. мусітиме вислати туди для оборони своїх прав більшу делегацію, а фонди на це мусітиме дати вся організація, бо це справа величезної ваги.

ЗВІТ КООПЕРАТИВНОЇ СЕКЦІЇ.

П-і **Ніна Селезінкова,** референтка Секції, говорить з черги:

Кооп. Секція С. У., яку прийнято у члени Міжнар. Жін. Кооп. Гільди, відбула у звітовому часі 13 засідань, 2 ширші сходини та вислала 5 обіжників і 2 анкетні листки. Голова Секції відбула 29 поїздок. Вироблено інструкції для філій і кружків про кооп. працю жіноцтва та відбуто конференцію з РСУК у висліді чого у Г.К.Ч. є сторінка „Жінка в кооперації" та відбувся одноміс. курс кооп. пропагандисток (31 учасниць). С. У. взяв участь у Кооп. Святі у Львові, видав брошуру „Жінка у кооперації", виробив ревію для пропаганди рідного промислу та вислано Кружкам спис кооп. книжок до бібліотек Кружків. Як виходить зі звітів, відбулося в краю 262 жіночі кооп. анкети і виголошено 195 рефератів. Жінок-членів кооператив було в 1933 р. 57.277, в управах 79, в надз. радах 125, занятих жінок у кооперації 220. Деякі філії співпрацюють з кооп. централями на місці, ведуть пропаганду рідного промислу, відбувають кооп. анкети (Перемишль, Бучач, Калуш). В червні 1933 р. СУ вислав делегатку на Конгрес Міжнар. Жін. Гільди в Льондоні, на Конгрес Гільди у 1934 р. вислати делегатку було годі. Прикро вражає зате незрозуміння кооп. ідей у деяких жінок та головно серед жінок молоді і з тим СУ буде боротись.

ГРОШЕВА СПРАВА В СУ.

Звіт з каси СУ виголосила *п-і Марія Комунникова.*

Союз Українок мав у звітовому часі 23.698 зол. 81 сот. приходів та 22.998 зол. 17 сот. розходів. В касі Т-ва є 700 зол. 64 сот. Крім того має СУ на стипендійному фонді 196.02 зол., на фонді делеґаток 111.02 зол. та на фонді Сільсько-господарської школи СУ 611.24 зол., УЖК дав 17.258 зол. 54 сот. приходу та має 16.03.09 розходу. Щоб СУ міг правильно працювати, для цього йому потрібно річно 7.000 зол.

Після 5-хвилинової перерви виголосила ще промову пос. *Мілена Рудницька* на тему: „Союз Українок у звітовому році". П-і Рудницька обговорила позитивні наслідки ЖК., справу Всесвітнього Союзу Українок, журнал „Жінка", новий статут СУ, розбудову сільського господарства та вишкіл жіночого дорасту, справу членства СУ в Міжнар. Жін. Союзі і його конгрес у Царгороді та фінанси т-ва, врешті візвала всіх делеґаток до активнішої, як досі праці на місцях, щоб цим жіночий рух добув своє значіння та виконав свої обовязки.

Промову пос. Мілени Рудницької приняла сала довготревалими оплесками.

З черги проголошено павзу на обід, після якої відбулася кооперативна нарада делеґаток під пров. кооперативної референтки СУ, п-ні *Ніни Селезінкової.*

Пополудні дискусія над звітами.

Димісія міністра хліборобства.

У соймових кулюарах розійшлася у середу 20. березня ц. р. вістка, що міністер хліборобства Понятовський зголосив димісію перед двома днями. Кружляють поголоски, що причиною димісії була нотінка міністра консерватистів у парламенті і на сторінках преси. Коли міністер Понятовський не відкличе своєї димісії, його наслідником буде мабуть проф. Станевич.

Пішло на заслання 1 074 горожан.

МОСКВА, 20. 3. ПАТ. ТАСС повідомляє: Останніми днями арештували в Ленінграді та заслали у східні округи СССР 1074 горожан за порушення приписів про місце замешкання й закону про паспортову систему. Заслані це бувші аристократи, бувші вищі царські службовці, великі капіталісти, бувші великі земельні власники, жандарми та поліцаї. Деякі із засланих відповідали перед судом за протидержавну діяльність у хосен чужих держав.

Алярм у Берліні.

БЕРЛІН, 20. III. ПАТ. У рямцях великих 3-денних вправ протилетунської оборони зарядили вчора в Берліні алярм і поготівля між год. 22. і 24. На алярмовий сиґнал в год. 22-ій погасли в місті всі світла. Авта та трамваї їздили помало з заслоненими світлами, а в год. 23-тій із зовсім погашеними. Над містом увесь час літали розвідчі літаки та повідомляли через радіо про успішність маскування міста. Берлінська радіостація надавала репортаж заряджених летунських вправ і розмови між обсерваційними станицями в ріжних дільницях міста.

За піддержування військової техніки.

ПАРИЖ, 20. III. ПАТ. Радикальний посол Бонес зложив у парляменті інтерпеляцію в справі конечности піддержування технічного поступу при фабрикації військового приладдя для французької армії.

Рінтелєна годі держати в вязниці.

ВІДЕНЬ, 20. III. ПАТ. Лікарі ствердили, що д-ра Рінтелєна, якого засудили недавно на досмертну вязницю, а який досі є в шпиталі, годі тепер замкнути в вязниці. Наслідком такої опінії д-ра Рінтелєна перевезли вчора до одної з провінціональних вязниць.

Закватирували жандармів по селах.

Арештують селян.

ПРАГА, 20. III. ПАТ. У громаді Чертізна й околиці, де останніми днями дійшло до селянських заворушень у звязку з податковими екзекуціями, настав спокій. По селах закватирували 200 жандармів. Вони ведуть слідство. Досі арештували 50 осіб. Сподіються що арештують загалом 150 осіб.

За розбудову летунства В. Британії.

Положення в Европі грізніше ніж в 1914 р.

ЛЬОНДОН, 20. III. ПАТ. Черчіль заявив у палаті громад, що летунство В. Британії рішуче за мале. Вступаємо в добу великої небезпеки і стоїмо перед війною, яка закінчилася в листопаді 1918 р. Сподіюся, що до війни можна ще не допустити. Одначе положення грізніше ніж в 1914 р. Тому домагаюсь, щоби летунство В. Британії дорівнювало найбільшому летунству інших держав.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

Політична дискусія в соймі.

ВАРШАВА, 20. 3. ПАТ. На пленарнім засіданні сойм розглянув декілька договорів, між іншими договір про виміну товарів між Польщею і Німеччиною. Польща має надвишку в експорті до Німеччини. Пос. Стровеський (енд.) гостро критикував договір як некорисний для Польщі. При цій нагоді звернув увагу на зброєння Німеччини і домагався від премієра, щоби засував становище Польщі у цій справі. Пос. Мазур (енд.) теж критикував цей договір.

Оборонним послам відповідав референт пос. Бішо казучи, що тепер не пора обговорювати цілу польсько-німецьку політику. Підкреслив, що Польща ніколи не відмовить Поморя. В поіменнім голосуванні 262 послів на 325 голосувало за ратифікацією цього договору. Підчас ратифікації митної умови з СССР пос. Чапінський (ППС) заявив, що буде голосувати за законом.

Приємна та цікава лектура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

Рібентроп у Льондоні.

ЛЬОНДОН, 20. III. ПАТ. Управитель готелю, до якого постійно заїжджає фон Рібентроп, заявив журналістам, що нині сподіється приїзду делеґата канц. Гітлєра. В Льондоні кружляє поголоска, що фон Рібентроп зустрінеться з мін. Саймоном і лордом Льонтіяном.

—o—

Кинули 2.500 бомб.

МЕКСИК, 20. III. ПАТ. Оголошена статистика виказує, що в останніх 14 місяцях кинули або підложили на Кубі 2.500 бомб. Убитих було 28 людей і 200 ранених. Майже всі жертви є людьми, які нічого не мали спільного з політикою. Між ними багато жінок і дітей. Суди засуджували атентатчиків на лагідні кари, бо від 6 місяців до трьох років.

—o—

Криваві бійки між поліцією і муринами.

НЮ-ЙОРК, 20. III. ПАТ. У муринській дільниці Гарлєм дійшло до кривавих бійок між поліцією і зорбою муринів. Заворушення муричів викликали неправдиві поголоски, що білий убив мурина. Один мурин убитий, кількох ранених.

Франція відкликається до Ліґи Націй.

ПАРИЖ, 20. 3. ПАТ. Рада міністрів рішила, що французький уряд негайно відкличеться до Ліги Націй у справі рішення німецького уряду про заведення загальної військової служби. Одночасно рада затвердила текст протесту, який Франція пересле Німеччині та затвердила подорож мін. Лявала до Москви. Дата подорожі ще не устійнена.

Рузвельт і далі обсервує.

Відрадили не виспати ноти.

ПАРИЖ, 20. 3. ПАТ. Авас повідомляє з Вашінгтону: Президент Рузвельт веде й далі політику обсерватора положення в Европі. Здається, що держ. секретар Гол і Норман Дейвіс, які переговорювали з президентом, переконали його, щоб до Берліну не висилати протесту. Рузвельт, як кажуть, більше схильний співдіяти в рамцях розброєвої конференції. Всеж, як впевняють поінформовані, останні події в Европі дуже вразили Рузвельта. Він не вірить уже, щоб можна було дійти до міжнародного порозуміння в справі розброєння.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Бельгійський уряд прем. Теніса подався до димісії тому, що уряд не найшов піддержки в обороні бельгійського франка.

— У Парижі почались переговори з большевицькою делеґацією у справі нового торговельного і морського договору.

— Приватна рада японського цісаря затвердила продажу східно-китайської залізниці. Договір продажі підпишуть у Токіо в суботу 23. березня ц. р.

Із судової салі.

ЗА ПОШИРЮВАННЯ НЕЛЄҐАЛЬНИХ ВИДАНЬ

Перед судом присяглих у Бережанах відбулася у понеділок 18. березня ц. р. розправа проти 20-літнього **Михайла Самілн** з Чернева, пов. Рогатин. Акт обвинувачення каже, що підсудний осінню минулого року дав 13-літній Марії Кучинській дві летючки ОУН і „Сурму".

Підсудний заперечив вину. Поліційні свідки зізнавали згідно з актом обвинувачення. На основі вердикту суддів присяглих трибунал засудив Мих. Самілу на **чотири роки вязниці**, зарахувавши йому слідчий арешт від 14. листопада м. р.

Засудженого боронили обор. д-р В. Бемко і д-р М. Західний.

З кінової хроніки.

„Форшпан". Це один із реклямових засобів, який полягає на тому, що з фільми витинають найважніші сцени та пускають їх на екран на якийсь час перед премієрою. Одначе це небаром знудилося публіці, бо всі ці сцени були звичайно до себе подібні й тому рішило виробництво Метро-Гольдвін-Меєр увести зміну в цього роду реклямі. Форшпан зладили так, що брали на фільмову плівку сцени підчас фільмування і підготови до окремих картин, який іде водночас із реалізуванням пєси. Перший такий форшпан накрутили до фільми „Весела вдовичка" з Жанетою Мекдональд і Морісом Шевальє. Цей форшпан замітний ще тим, що на ньому вперше показався Франц Легар, композитор оперетки, що сам диригує великою орєстрою, зложеною із сотні осіб. Легар звертається до публики й дякує за признання, яким тішиться його оперетка від 30-ти літ.

Звірята на екрані. Кінематографія дуже часто показувала звірів. Фільми „Трейдер Горн", „Ранго", „Тарзан", „Голоси Африки" й ін. представляли нам чотироногих героїв, як непримирних ворогів людини, їх боротьбу між собою та жахливими стихіями. Тепер уперше рішився екран показати душу звірів. У найновішій фільмі „Секвоя" зображене спокійне життя звірят, гра їх інстинктів і матір-природи, що піклується ними

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 51-100

— **Найкращі лиси,** пелєринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Хто перший** відвідає український магазин взуття **„Такт"**, Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — даю 2% на Рідну Школу. 1132 2-13

— **ВШ. Клієнтам фірми О. Онисько** — при вул. Галицька 20, — подається до ласк. відома, що склад порцеляни і скла по найдешевших конкуренційних цінах під фірмою „Кераміка", Руська 18 — є під управою О. Ониська і поручається ВШ. Громадянству. Просимо памятати: вул. Руська 18, напроти входу до Усп. Церкви. 1053 10—10

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 4-15

— **Подяка.** Виділ Т-ва У. С. Л. П. „Основа" складає на цьому місці щиру подяку Високоповажаним Панам Комітетовим за їх незвичайно жертвенну й успішну працю при владжуванню Вечерниць „Основи", а зокрема Високоповажаній Пані Інженерові Мудраковій як голові Комітету. — За Виділ. **Савка Ярема,** голова. **Рогожа Роман,** секретар. 1150

— **Любка Колесса у фільмі.** Як повідомляє наш берлінський кореспондент, в найближчому часі матимемо нагоду подивляти нашу відому піяністку, Любку Колессу, у фільмі. Вона виступить у титульовій ролі фільми про Клару Шуман („Серце, що тільки раз кохало"), що підготовляється під проводом Ганса Церлета у фільмовому виробництві Віктора Клейна. Музичну підготовку фільми перебрав Лев Ле.

— **Припинення діяльности „Лікарської Поради при Т-ві Опіки над Молодю в Дрогобичі.** Староство в Дрогобичі припинило діяльність „Лікарської Поради", яку недавно відкрило було Т-во Опіки над Молодю в Дрогобичі, під управою д-ра М. Яремчишина. Причиною припинення діяльности „Поради" є неполагодження деяких формальностей

— **З Українського Лікарського Товариства.** У пятницю 22. березня в год. 19. відбудуться у домівці Т-ва при вул. Підвалля ч. 7, I. сходини. На порядку дня: Відчитання рефератів д-ра Т. Кібзея з Детройт в Америці: 1) Про лікарів-українців в Америці; 2) Лікування опарень тайніном.

— **Інтерес на марш. Пілсудським** хотіла зробити „Газета Поранна". Управа м. Львова розіслала пресі такий комунікат: „У звязку з оголошенням в „Газеті Поранній" побажаннями львівського магістрату з приводу імянин марш. Пілсудського управа м. Львова стверджує, що це оголошення поміщене всупереч дозволові і без згоди управи, яка думає, що цього роду форма побажань для особи достойного соленізанта є в найвищій мірі невідповідна". Підписано: Президент міста: Вацлав Дроянівський. — Для пояснення зазначуємо, що у вівторковій „Газеті Поранній" появилися на трьох сторінках побажання ріжних міст і містечок Сх. Галичини з містом Львовом попереду у формі платних оголошень. Як виходить з комунікату львівського президента, редакція „Г. П." оголосила імянинові побажання, не питаючи про згоду тих міст, які повинні би тепер за ті оголошення заплатити.

— **Покликання на військові вправи.** На основі закона про загальний обовязок військової служби міністер військових справ наказав покликати в буджетовому році 1935-36 на звичайні військові вправи на цілій території Польщі резервових старшин і підхорунжих усіх родів зброї. Вправи потревають 6, 5 і 4 тижні залежно від роду зброї і службових обставин.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім дні впали при тягненні держ. льотерії такі більші виграні: 20.000 зол. на ч. 111049. 10.000 зол. на ч. 23527, 78815, 144260. 5000 зол. на ч. 111062. 1000 зол. на ч. 22532, 98044, 115283, 124336, 179442. 500 зол. на ч. 26167, 36235, 91115, 135479. По перерві впали такі більші виграні: 10.000 зол. на ч. 57305. 5000 зол. на ч. 103006. 2000 зол. на ч. 69416, 161490. 1000 зол. на ч. 18194, 41933, 50346, 57735, 59390, 114932, 133913, 154261. 500 зол. на ч. 39687, 46642, 56263, 60078, 66140, 110989, 116767.

— **Викидають емеритів з мешкань.** Львівська дирекція залізниць викидає 21 емеритів, між ними кількох українців, із мешкань, які вони займають ще вперед воєнних часів у залізничих домах при горішній вул. Городецькій. Ці доми побудовані з австрійського пенсійного фонду залізничих службовців і призначені головно для забезпечення службовцям даху над головою на старість. Тому переводжена ексмісія на 21 емеритах є щонайменше дивна, хочби й була подиктована бажанням зробити місце для залізничих службовців, переведених зі Станиславова.

— **Зловживання при залізничих доставах.** До Львова приїхала недавно головна інспекційна комісія з міністерства шляхів у Варшаві і перевела дохідження в справі зловживань при доставах електрифікаційних уладжень у вагонах. Комісія предложила свій звіт прокураторії, яка наказала арештувати 11 осіб, переважно залізничих урядовців, кількох інжинірів і доставців.

— **Биття шиб з приводу імянин марш. Пілсудського.** В Радехові 18. березня коло год. 11.30 в ночі вибито камінням в Народнім Домі сім великих шиб вартости коло 54 зол. В реальности цій міститься постерунок поліції, одначе биття шиб він не завважив, а про сам факт довідався щойно від адміністратора реальности. Назвиска виновників невідомі. Є здогад, що шиби вибито тому, що на них не було наліпок, якими поляки декорували свої вікна.

— **Родинна трагедія** розіграласи в Тарчині під Варшавою. З потягу, що приїхав з Варшави, висіла 29-літна Софія Червінська з 7-літньою донечкою. В цій хвилині підійшов до неї мужчина, який перекинувшись з нею кількома словами, виняв револьвер і дав до неї 5 стрілів, опісля шосту кулю впакував собі в голову. Покликаний лікар ствердив смерть. Дохідження викрило, що Червінську вбив її чоловік, з яким вона жила в сепарації. Червінський приїхав до Тарчина, щоби намовити жінку до повороту, а одержавши відмовну відповідь, убив жінку і себе. Все те сталося на очах донечки, яка залишилася круглою сиротою.

— **На залізничому шляху** біля стації Віздев сталася катастрофа. Тому, що рампа не була замкнена, на залізничий шлях виїхала бричка з двома мужчинами, Яновським і Микерським. В тім часі мотор ударив на бричку моторовий потяг торпеда. Яновський згинув на місці, а Микерського кинуло в рів і так покалічило, що він незабаром помер. Машиніст здержав потяг і не допустив до того, щоби вискочив із шин.

— **За зловживання при війську.** У Вильні засуджено поручника Евг. Вашкевича за спроневіріння 100.000 польк. грошей на 6 літ в'язниці, видалення з війська і втрату громад. прав на 5 літ.

— **Міжнародній фільмовий конгрес у Берліні.** З кінцем квітня ц. р. (25. IV.—1. V.) відбудеться у Берліні заходом державної фільмової палати під проводом президента д-ра Шоермана великий міжнародній фільмовий конгрес, на який вже досі зголосилося кілька тисяч учасників із заграниці. В конгресі можуть брати участь усі, хто тільки чимнебудь зв'язаний з фільмою, в першу чергу фільмові продуценти, фільмові актори й критики, кінові підприємці, фільмова преса і т. д., що працюватимуть у сімох окремих комісіях. Зогляду на програму й всякі облекшення бажана більша участь і українських представників. За інформаціями треба звертатися до конгресового бюра: **Reichsfilmkammer, Berlin W. 35, Bendlerstr. 32 a/b.**

— **Боротьба з людьми-машинами.** В Детройт, як повідомляють з Ню Йорку, застрайкували робітники фабрики т. зв. роботів, знищили всі машини й підпалили фабричний будинок. Фабрика виробляла масово сталевих людей „роботів" для різних товарових домів на цілому світі. Ті роботи виконують службу днями й ночами в ролі сторожів, яких пускає в рух електрика. Власник фабрики Бльовман був паном 12.000 роботів зі сталі й алюмінія, послушних кожному його рухові. Вони витіснили клієнтів при вході торговельних домів, вказують публіці дорогу до кас, регулюють рух і заступають цілі маси живих робітників. Роблять теж службу сторожів в Англійському Банку, пильнуючи скарбів в опанцирених підземеллях, заступаючи найсильніших людей. Фабричні робітники, підбурювані своїми товаришами, що з причини конкуренції людей-машини не могли знайти праці, запалали сліпою ненавистю до роботів, яких самі виробляли, і врешті знищили до тла цілу фабрику. Ще мин. суботи находилася фабрика роботів у повному розгоні, продукуючи денно 25 штук людей-машин, з яких кожний важив по 300 кг. На даний знак кинулося 3000 робітників на фабричні машини й апарати. Що не могли знищити робітники, того доконав вогонь і з цілої групи забудовань залишились тільки осмалені мури.

— **Торговля білими жінками в Китаю.** В Шангаю (найбільше портове місто в Китаю, що має півтора мільона мешканців) відбувся міжнародній конгрес при участи представниць різних гуманітарних установ, російських, англійських та американських у справі торговлі молодими жінками в Китаю, головно росіянками. Предсідник конгресу П. Глебов заявив, що торговля молодими росіянками є справді одним з найбільших місцевих лих. Ця торговля є причиною найгіршої слави, яку там мають жінки білої раси, переважно европейки. Рішено звернутися до місцевої китайської влади з домаганням, щоби станула до боротьби з практиками, що приносять ганьбу білій расі. Справу порушено свого часу навіть у Женеві, щоби рада Ліги Націй рішила щось у справі російських жінок, які живуть у Шангаю.

— **Жиди в Америці.** В мин. році приїхало до Америки понад 9.000 жидів, як про це сповістив недавно Ісаак Азовський, управитель „Гібру Шелтеринг енд Іммигрант Ейд Сосаєті оф Америка", з нагоди зібрання того товариства в готелі Астор. З тих еміґрантів було 2.000 осіб з Німеччини, решта з інших країв. Товариство дало опіку 4.2989 жидівським іміґрантам мин. року. Взагалі оце жидівське товариство опіки над еміґрантами слідкує за жидівською іміґрацією до Америки і стверджує, що за 50 літ прибуло до Америки 2,382,093 жидів. Перші іміґранти походили з Еспанії й Португалії, за ними приїхали жиди з Англії й Голяндії, а щойно потім почали приїздити з Німеччини, Росії, Австрії, Польщі. Жидівське товариство опіки над іміґрантами має свої бюра у всіх портових містах Америки, в Ню Йорку великий дім Лафает евеню, де недавно було головне приміщення прилюдної бібліотеки. Його засипували перед 50 літами зовсім бідні одиниці. В часі війни товариство функціонувало як міжнародне почтове бюро і доставляло листи з усіх держав до Америки і навідворот. Т-во опікується також жидами в Европі, бо напр. в 1934 р. помогло перевезти 25.000 жидів до Палестини з европейських країн. Коли здержано іміґрацію до Зл. Держав, товариство помогло жидам поселитися на Кубі і в краях Південної Америки. Мин. року мало воно недобір у сумі 5000 дол.

— **Різні вістки.** Туристи, що приїдуть до Франції між 11. квітня і 2. травня дістануть залізничу знижку на 40 пр. від франц. кордону до кожного міста у Франції. — Румунський парлямент і сенат приняли закон, щоб продовжити на 6 місяців воєнний стан і цензуру в Румунії. — У Марсейль на місці, де вбили югославянського короля Александра поставили плиту з вирізьбленим словом „Мир". — Із Одеси вислали до Анкари першу партію вантажних авт і автобусів (570 і 40), замовлених на совітських фабриках у Туреччині. — Число великих мільонерів у Англії зменшилось за останній рік, але сума зібраних податків збільшилась тому, що більше осіб мало більше доходів. — Генералгубернатор рівникової Африки Ренар, що пропав на літаку з жінкою та 4 пасажирами повідомив радіовим апаратом про місце, де літак осів. — У Злучених Державах почали широку поліційну облаву на контрабандистів алькоголю, торговців наркотиками і фальшівників трошей; арештували 1219 осіб. — Спортовий рух у Мадярщині хотять удержавнити. — У Відні усякі склепи з галянтерією, модними і спортовими товарами будуть отворені цілу ніч.

— **Діти та сніданок.** В часі холодної пори року мусить кожна мати подумати над тим, щоби своїм дітям, а передовсім шкільним дітям приготовити теплий сніданок. Зернистої кави через свій вплив, що дразнить нерви, не можна поручити. Однак солодова кава Кнайпа приправлена правдивою Франкка з молоком та цукром дає дуже поживний та здоровий для шлунка напій. Катрайнера солодову каву Кнайпа можна сьогодні всюди дістати і є також для тих, що добровільно чи з конечности вирікаються зернистої кави, дуже здоровим та дешевим кавовим напоєм.

— **ЗАПЕРТЯ.** Найповажніші спеціялісти жіночих недуг ствердили, що природна гірка вода **FRANCISZKA-JÓZEFA** діє в дуже богатьох випадках скоро, успішно і безболісно

Міські Театри в четвер 21-го березня 1935.

Великий Театр Нині в год. 7·30 веч.

„5 перед дванайцятою"

капітальна комедія Льотара й Адлера.

Театр Різнородностей

Нині год. 7·30 веч. Премієра!

„Подружий метч"

(Дарданельський осел)

прем'єра сензаційної комедії Ліхтенберга.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Дива нашої душі.

Тихо, непомітно проходять події, які колись шпевно сколихнули б людськими душами

— Чули? В Греції революція!

— Ова! Недавно була на Кубі. Яка ріжниця...

Або:

— Подумайте. Читаю в газеті... В мадярському містечку Гончча забив батько трое дітей.

— Не треба аж мадярського. Наше містечко Львів зовсім не гірше. Щораз хтось когось катрупить.

Тяжко сколихнути нинішню душу.

Навіть за дивізій, які Гітлер покликав до життя, навіть дволітня військова служба у Франції, а „Біла Книга" в Англії не цікавлять аж так дуже, щоби тим хвилюватися. А прецінь одно і друге і третє скриває в собі грозу війни, смерть тисячів і нужду мільонів.

Здається, що навіть, коли б хтось крикнув: „Землетрус! Рятуйся, хто може!" — люди не спішились би западто. Бог зна, чи це правда, а як і правда, то... остаточно... яка ріжниця? Нині — завтра, все одно!

Виходило, що нема нічого такого на світі, чим можна розбурхати сонливо-байдуже середовище. Виходило, що наша душа вже така задубіла на всі сенсації, звичайні і політичні бомби, що тільки десь колись ворухнеться і знов замре.

Отже ні!

Часом ні з цього ні з того сколихнеться. І то так — по береги, аж бриаки підуть.

На око виглядає — нічого такого нема. Десь хтось скаже, десь хтось шепне, десь комусь приходиться. Шеп-шеп, шеп-шеп, шу-шу, шу-шу, а далі гу-гу, гу-гу!

Тільки й балачок, що про те „щось". І в кавярнях, і на сходинах, і в приватних хатах. Люди, що цілими роками мирно, поруч себе жили, кланялись собі, усміхались — стають перед ворогами. Один одному очі видер би, в ложці води втопив би.

— Чи ви знаєте, що він на вас казав?...

Шеп-шеп, шеп-шеп...

— Ми мусимо, розумієте, в той спосіб...

Шу-шу, шу-шу...

— Панове! Так далі бути не може. Досить того!

Гу-гу, гу-гу...

Може якась квестія, якась нерозв'язана проблема лежати в нас цілими десятками літ — кулявий пес не подивиться в ту сторону. Що найвище десь хтось пирікне, десь хтось віхтем чи заклене. Але чи плями на сонці пересунуться, чи повіє якийсь такий вітер — нараз справа стає „актуальна", „пекуча", „конечна до вирішення", одним словом: „так далі бути не може".

І починається. Збори, сходини, наради, конференції...

Врешті... Нехай би! Сколихнувши раз душу, можнаб їй не дати застоятися, а справа хоч і спізнена, то — ліпше пізно, як ніколи.

Але ні!

Мине місяць, оптимістично беручи: два і знову тихо, непомітно проходять події.

А та справа?...

Спитайте тоді когонебудь...

— Ах, так, пригадую собі щось... Так, так, пам'ятаю. Але...

І махне байдуже рукою.

Галактіон Чіпка.

З концертової салі.

ВЕЧІР ПІСЕНЬ ТА ОПЕРОВИХ АРІЙ ІВАННИ СИНЕНЬКОЇ-ІВАНИЦЬКОЇ.

Співачка І. Синенька-Іваницька виробила собі вже у Львові добру марку, а цього разу ми могли ще ствердити й поступ у її співацькому мистецтві. Голос Синенької дуже рівний та дзвінкий, а велика її музикальність пробивається в незвичайно чистій інтонації і в гарному фразуванні. Це культурна співачка, яка уникає дешевих ефектів. Одначе треба ще попрацювати над дикцією (голосно у чужих мовах). Мельодійна лінія не повинна вибиватись на перший плян коштом слова. Добра деклямація є важним чинником, щоб викликати відповідний настрій, бо в слові кристалізуються наші думки й почування. Також високі тони виходять часами за різко, думаємо, тому, що співачка переважно упозовує уста і горло на букву „і".

Уложити програму так, щоби тримала слухача до кінця в зацікавленні, належить до додатніх сторін концерту. Чим більш співачка співала, тим більш навязувала контакт з публікою. Дуже гарно були заспівані: арія Дебісія та Стецового „Ні, не співай пісень веселих", а найгарніше поза програмою „Айстри" Лисенка та „Колисанка" Барвінського.

Направду ідеальним акомпаніятором був д-р Н. Нижанковський. Концертантку нагороджено квітами та щирими оплесками.

І. Приймова.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80

(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а". — Львів, Ринок ч. 10.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": НОВІ ЛЮДИ.

Багато в цій совітській фільмі зобуту — це найкраща її прикмета. Життя деревних робітників над Волгою на березі і на дарабах. Це тло до любовної історії, що починається трагічною ноткою. Молодий сільський робітник стає причиною смерти свого господаря і втікає в ліс, щоб оминути кари. Стає невинним спільником злодія і попадає до карного поправчого дому. Там його наставники відкривають у ньому талант: хлопчина змалку грає незвичайно гарно на сопілці. Його віддають до музичної консерваторії, де з нього виходить дуже талановитий флейтист. Після студій він не може вернутись у рідне село, щоб його не пізнали. Навіть дівчини, яку весь час кохає, відрікається на очах своїх товаришів, щоб не догадались, хто він. Але все відкривають на час і все кінчиться „геппі-ендом", як у найбільше „буржуйській" фільмі.

В тут мистецькі сценки — справжня насолода для ока та вуха — краєвиди та фрагменти концерту. Фільма має природне неприємне темно так, що можна бачити картини природи та рухи людей, наче в дійсності. Зелениння любовної пісні та розмови передані свіжими малевни-

ми подробицями. Зате сама тенденція всієї фільми — наївно-дурна, тяне агіткою. Бачимо „нову" систему державного виховання, завдяки якій люди вінчу, навіть засуджені, мають змогу розвиватись, духово перероджуватись. А які там ідеальні взаємини! Для взаємин улаштовують концерти з Бахом!

Не знаємо, чи треба додавати такі рефлексії, які самі випливуть у кожного глядача. Але характеристична річ: коли якось про одну совітську фільму напоміли ми, що вона має деякі мистецькі прикмети „Вістник" уважав за доцільне зробити з цього „політику": мовляв, як можна при теперішнім становищі до большевиків так писати про їх фільми. Становище гідне ідеологічної „тромтедрації".

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ПОШАНА ДЛЯ ШЕВЧЕНКА

„Правда" повідомляє, що в Харкові закінчують будову памятника Шевченкові. Постумент матиме 10 і пів метра; довкола статуї вагою 8 тон буде стояти 16 бронзових фігур. Памятник столітнє у міському городі імені... Постишева.

Шевченко і... Постишев. Історія деяких країн буває часом весела, вчеїть тоді, коли в них панують розстріли.

ОРДЕР.

Колишній секретар московського партійного комітету Каганович дістав постановою Центрального Комітету Комуністичної Партії орден Леніна.

ЩО ЗНАЧИТЬ МОЛОДІСТЬ.

В одній великій гостинниці в Бернемут (Англія) танцює румбу і фокстрот старшина британської армії 99-літній полковник Теобальд, що брав участь у кримській війні.

—o—

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Відчит п. С. Яблонської. Заходом виділу філії „Учительської Громади" у Тернополі відбувся в понеділок 18. ц. м. відчит п. Софії Яблонської про її враження з подорожі довкола світа. Ще мабуть досі ніякий відчит у Тернополі не зібрав такої маси цікавих, як це було на відчиті п. Яблонської. Велика сала і галерії „Міщанського Братства" були битком набиті. Прелегентку привітали зібрані при її появі на естраді гучними оплесками, а голова філії „Учит. Громади" проф. д-р Яким Ярема окремою коротною промовою. П. С. Яблонська на почитку свого відчиту оказала на мапі всі важніші місцевости, куди вів шлях її подорожі: Львів, Париж, Марсель, Порт Саїд, Кольомбо, Сінгапур-Китай з провінцією вище Індокитаю на східній границі Тібету, опісля головніші міста Камбоджі, Аннаму і Сіяму з Індокитаю, острів Яву з її столицею Батавією, Австралія, Нова Зеландія, острови Таїті в Океанії, Сан Франціско, Ванкувер, Ню Йорк — Европа. Двогодинний відчит виголошений голосно і гарною українською мовою, не втомив зовсім публики, що з вайкавленням слухала до кінця цікавого оповідання про далекі екзотичні краї та народи і їхні звичаї. Прелегентка читала свої коротенькі репортажі, зредаговані у формі кінових знімків, з Камбоджі, Аннаму, Сіяму, Яви, а передовсім з острова Таїті, яким присвятила найбільше місця, зокрема життю та звичаям тамошнього племени маорів, одного з найкращих племен світа, що — на жаль — вимирає при стрічі з европейською культурою. Думаємо, що п. Софія Яблонська свої репортажі, уняті у мистецьку літературну форму, оголосить небавком друком та збагатить цю нашу літературу, таку дуже убогу на опис подорожей. Покищо п. Яблонська свій відчит повторить у всіх більших галицьких містах, де наша публіка буде мати змогу пережити кілька гарних хвилин слухаючи цікавого оповідання з далекої, незнаної екзотики. Тернопільська публіка повинна приходити численно і на інші відчити, що їх тепер у часі посту влаштує тернопільська філія „Учит. Громади". Одним з черговик буде відчит проф. хра Вол. Сімовича. С. Б.

—o—

СПОРТ.

КОШИЦІ. Ч. С. К. (КОШИЦІ) — С. К. „РУСЬ" (УЖГОРОД) 4 : 2.

Перші змагання за мистецтво словацько-підкарпатської дивізії, розіграні вчера в Кошицях на новому грищі тамошнього Ч. С. К., програла ужгородська „Русь" у відношенні 2 : 4 (Мин. року виграла вона „Русь" 5 : 0!). Вислід є великою несподіванкою для всіх прихильників ужгородської дружини, що через ону програну може стратити в цьому році першість Підкарпатської Руси і Словаччини, що досягає сильний суперник, А. Ц. Спішська Нова Весь у східній групі і правдоподібний мистець західної групи, Ч. С. К. Братислава.

Ч. С. К. УЖГОРОД — Б. Ф. Т. У. БЕРЕГОВО 3 : 3.

—o—

Нові книжки й журнали.

BULLETIN MENSUEL de Renseignements Economiques et Sociaux. Rome, 1935. № 2 Anne XXVI

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. И. Стадника.

Добромиль:

21. III. „Пепіна".
22. III. „Книжна чардаша".
Театр їде до Перемишля.

Великий Міський Театр.

Четвер, 21. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою".
Пятниця, 22. III. год. 7·30 веч. Ювилей Володислава Рачки. „Любощі".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 21. III. год. 7·30 веч. „Дарданельський осел".
Пятниця, 22. III. год. 7·30 веч. „Подружий жетч".

Кіна.

АДРІЯ: „Графиня Парижа" з Еміллем Яніпгсом.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).
АТЛЯНТИК: „Нові люди" (Пісня о о масті).
ВАНДА: „Остання парижа".
ГРАЖИНА: „Молодий ліс".
КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Мекдональд).
КОЛІСЕЙ: „Ф. 13", ревія „Сто літ хай жиє!"
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Ґаль і „Фріц і Фанн у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Прапор волі" і комедія.
МІРАЖ: „Тарзанове кохання".
МУЗА: „Острів скарбів" та Бастер Кітон.
ПАКС: „Історія св. Терези від Дитятка Ісус".
ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Ґаль).
ПАН: „Зводниця" та Льорель і Гарді.
РАЙ: „Дочка ген. Панкратова".
СВІТ: „Останній отаман Анєнков", Пересідувані люди".
СОНЦЕ: „Бунт молоді" та ревія.
СТИЛЯВЕ: „Гімські скандали" (Еді Кантор) і ревія „Хочу з паном у Законанім".
УТІХА: „Несамовита ніч" і ревія.
ХИМЕРА: „Прапор волі", „Бастер Кітон як годинникар".

Закордонне радіо.

Четвер, 21. березня 1935.

Відень (506,8) 17·25 Пісні й арії, 19·45 Зес. ке. водій, 21·00 Концерт у честь Баха, **Брно** (325,4) 17·30 Соломонові пісні (муз., сп.), 19·30 Оперовий вечір, **Кошиці** (329,1) 18·00 Для Закарпаття (нар. пісні). **Прага** (470,2) 10·15, 11·05 Сальон. музика, 17·20 Фестіваль Баха, **Париж** (1648) 21·45 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 21·00 Легка музика, **Франкфурт** (251) 22·30 Бахові твори, **Кенігсвустергавзен** (1517) 16·00 Легка музика, **Кельн** (455,9) 18·00 Весняна соната Бетовена (скрипка, фортепіян), 21·15 Весна — Гайдна (муз., сп.), **Будапешт** (550,5) 12·05, 22·00 Легка музика, 19·35 Арії, **Мілянo** (368,6) 17·05 Вок. концерт, 20·45 Есп. музика, **Рим** (420,8) 13·35 Легка музика, 20·45 Симф. концерт.

Пятниця, 22. березня 1935.

Відень (506.8) 12·00, 22·25 Концерт (муз. сп.), 14·00 Форт., 17·30 Спів (Мунтеанч. теноо), 19·30 Завтріпки пробосцики, **Прага** (470,2) 17·00 Концерт, 19·10 Саксофон, 19·30 Спів, 20·35 Симф концерт, **Париж** (1648) 13·25 Розривкова музика, 21·00 Пісеньки, **Білгород** (437,3) 18·30 Оп. арії, **Берлін** (356.7) 18·30 Пісні Вольфурта (вольф-Дінтеп сопр.), 21·35 Концерт. 22·30 Бах: Середньовічна пісня, **Гамбург** (331,9) 21·15 Пісні й муз., **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз вступна, 17·50 веселі та поважні пісні, **Кельн** (455,9) 10·45 Шуман — Шопен (сп., форт.), 16·00 Весн. концерт. 17·50 Маловідомі Шубертові пісні, 23·00 Гендлеві твори (орк., сп.), **Ляйпціг** (382,2) 13·10 Інстр. квартет, 17·20 Сучасна муз., **Будапешт** (550,5) 12·05 Тріо, 18·15 форт., 19·30 Опера, 22·35 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 11·40 17·05 Легка музика, 13·25 Тріо, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 21. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·30 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 У муровапій пивниці танцювали оприщки (краєзн. гутірка), 12·30, 13·10 Шк. поранок присвячений творам Баха (муз. сп.), 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Полудн. денник, 13·30 Експорт, 13·35 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 15·45 Концерт (муз., монольоги), 16.30 Ліс роман модерн: Поль Моран, Марсель Пруст, Жак Шардон, 16·45 Весела музика з гр. пл., 17·05 Глухонімі вчаться говорити, 17·15 Концерт із циклю Сонати Бетовена, 17·35 Оперетков арії та пісні з гр. пл., 17·50 Спортовий порадник, 18·00 Іт. пісні в супр. форт., 18·15 Пригадуючись актором, 18·30 Листи та програми, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Сп. реціталь (Грифель сопран) у супр. форт., 19·15 Літ. фейлетон. 19·25, 19·5 Спорт. вістки, 19·35 Концерт, 19·50 Гутірка, 20·00 Від сьогодні весна всюди, (музика, спів), 20·45 Вечірний денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Театр Ужан: „Останній вартуов Маєна, 21·30 Симф. концерт, 22·00 Реклам. концерт, 22·15, 23·05 Легка музика, рефрени.

Пятниця, 22. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·30 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт, 12·5. Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·0) Популярна музика з гр. пл., 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 13·45 У Іратері знову цвітуть дерева (муз., спів), 16·50 Листи від дітей, 16·45 Сп. реціталь Збоїнської-Гушковської (сопр.) у супр. форт., 17·00 Виховання: Бунт молоді, 17·15 Симфч. квартет, 17·40 Авд. для хорих,-концерт, 18·10 Театр Ужан: „Юлій Цезар" Шекспіра (Фрагм.), 18·30 Рекл. концерт, 18·45 Легка музика з гр. пл., 19·15 Репортерів день, 19·25 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Концерт найдовшої в, 19·50 Актуальний фейлетон, 20·00 Турист. поранок, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт, 22·30 Рецитації поезій, 22·45 Великоміські науки, 23·05 Сальонова музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 2·25—2·28 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·20—25·50, австр. шилінги 99·00—100·00, чеські корони 21·30—21·90, рум. леї 32·00—35·00, ліри 44·00—45·00.

Золото: Долари 8·87—8·90, Франки фр. 33·90—34·30 Дукати 81·00—81·60, Корони 35·60—36·20, Рублі 45·00—46·00.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·35, Флюрени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська львово Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноц.	17·25—17·50		19·00—19·25	
Пшениця збірна	16·25—16·50		18·00—18·25	
Жито одноцінне	13·25—13·50		15·00—15·25	
Жито збірне	12·75—13·00		14·50—14·75	
Ячмінь одноцінний	12·75—13·00			
Ячмінь на мливо	11·75—12·50		14·25—14·50	
Вика чорна	25·00—26·00			
Вика сіра	23·00—24·00			

Інші курси незмінені.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 20. березня п. р. кооперативам платив за:

	львово	Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·50 зол.	
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. яєць	2·30	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло та яйця слаба, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 20 березня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, львово подвір'я птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курита		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	1. кл.	„	1·00 „
Старі	„	„	0·80 „
Підгодов. качки	„	„	1·10 „
„ індики	„	„	1·10 „
„ індички	„	„	1·25 „
Пантарки	„	„	1·25 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Найновішу, ілюстровану „НАУКУ ПАСІЧНИЦТВА" практичного, поступового по 1 зол.; за два примірники 1·50 зол.; а ленивим, позіцукам, гупулам по 50 сот. висилає (занотуйте адресу): Застирець, Львів, Косинівська 9. 1120

Відчит д-ра Дм. Донцова п. з. „Література і наша доба", відбудеться в неділю 24. березня в год. 6 веч. в салі „Бесіди" (Нар. Дім). 1148 1—2

Оповістка. В домівці Тов. „Бесіда" у Львові, відбудуться в ранени Тов. укр.-руських правників відчити: 1) дня 22/3 1935 в год. 6-ій вечором Радн. д-ра Івана Гриньо про „нову ординацію податкову", 2) дня 5/4 1935 в год. 6-ій вечором Мец. д-ра Корчинського „Деякі риси еволюції кооперативного закона". Гостям раді. Вступ вільний. 1157

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Українка, прийме лекції нижчих клас народних. Уміє шити. Прийме місце в заведеннях ручних робіт, шкільних, в крайових заведеннях і трикотарних. Зголошення до „Діла" під „Совівка". 1149

ОГОЛОШЕННЯ.

Воскресна утрення

Відбитка з Ізборника.

Вчіть молодь співати Воскресну Утреню. Зробіть її всенародною відправою.
50 штук 4 зол 100 штук 8 зол.
Почтова оплата 60 сот.
Замовляти: Парох. Уряд Церкви Успенія Пр. Д. Марії у Львові, Підвалє 9

ПЯКІНА першорядні по зниженних цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.** 89 29—39

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

ЛЬВІВ, РИНОК 10.

ВИКОНУЄ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ І НАЙДЕШЕВШЕ ТВОРИ, БРОШУРИ, АФІШІ, ЧАСОПИСИ ТА ВСІЛЯКІ ІНШІ ДРУКИ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 75 (13.973). Львів, пятниця 22. березня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів. Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нова руїна України.

ЛЬОНДОН, (Офінор). Поважний англійський тижневик „Everwhere" публікує у своєму січневому числі репортаж П. Стефена Свіфта, якому вдалося відбути довшу подорож по Україні без супроводу офіційних большевицьких провідників. Даємо з його жахливих вражінь кільки уривків: „Спустошені поля, нище ніж, тягнуться, як далеко сягає око, але на них не видно ніякого хліборобa. Подорожній є найбільше враженій повною відсутністю худоби та звірят. Ніде не видно ні вола ні корови, а як де ви ! побачите коня, то це самі кістки, обтягнені шкурою і його страшний виглад вже просто лякає. Підчас переїзду, що тривав 18 днів, ми не бачили ніде ні кота, ні собаки, вони згинули раніше, ніж люди. Не видно також ніякої домашньої птиці і двориша є зовсім спустошені. Ще доїздячи до Немирова — колись це був найбогатший край — ми переїздили через невелике село, в якому було 23 хат. Усі хати стояли пустками, з вибитими шибами та з спустошеними дворами й обійсями. В цілій околиці ніодної живої душі. На моє здивоване питання пан поголич пояснив мені, що ціле населення виселене на Сибір. У 1931. році це село одностайно ухвалило не йти в колхоз і жити своїм господарством, і за це в нього сконфіскували половину збіжа. Коли на слідуючий рік не вродило і селяни зачали ховати решткн, прочувавши голод, то на цей вночи їх вивели як стій на Сибір". Автор кінчить свій трагічний опис замітком, який очевидно йде просто в душі: „Україна чекає на своє визволення".

Для українського читача, знайомого з місцевими обставинами, ясно, що автор дійсно описував те, що бачив і не має спеціяльного наміру пошкодити большевикам своїми реверціями.

Англійські вчені проти большевицького варварства.

ЛЬОНДОН, (Офінор). Група англійських учених та артистів умістила у пресі великий протест проти наміру большевиків зруйнувати Собор св. Софії в Києві. Підписані слушно зауважують, що ця святиня належить не лиш Україні а цілому людству і що з нею пропадає найславніша пам'ятка византійського стилю в слов'янських краях. А що Собор стоїть, як відомо, на краю одної з найбільших площ в Европі, то нема сумніву, що його знесення не викликане ніякими практичними мотивами, а лиш бажанням знищити ще одну пам'ятку старої української культури та незалежности. Правдоподібно, що подібні протести подадуть і по інших краях місцеві артистично-наукові кола, за ініціятивою тамошніх українських організацій.

Припинили вісім часописів в Ужгороді.

УЖГОРОД, 21. 3. ПАТ. Після кривавих сутичок у рахівському повіті і селянських заворушень у межилаборській окрузі жандармерія перевела ревізії в домівках партій, редакціях і друкарнях. Дирекція поліції в Ужгороді припинила вісім опозиційних часописів.

Лагідний тон французької ноти до Німеччини.

ПАРИЖ, 21. 3. ПАТ. Вчора пополудні передав франц. амбасадор у Берліні Позсет ноту Франції німецькому урядові. Політичні кола запевняють, що нота вдержана в лагідному тоні. Підкреслює, що рішення німецького уряду ввести загальну військову службу є односторонне і незаконне та нарушує версайський договір. Крім того Німеччина нарушила договір з Францією з грудня 1932. р. Стверджує, що Франція не може погодитися з цим доконаним фактом і в майбутніх переговорах візьме його під увагу.

Французька преса пише, що Німеччина перед поворотом до Ліги Націй мусить дати відповідні гарантії.

Гострий тон німецької преси.

БЕРЛІН, ПАТ. Вістки про заходи Франції передати справу рішення німецького уряду Лізі Націй викликали гострі заввати берлінської преси. „Берлін Цайтунг" пише, що Німеччина не подасться перед грізними словами і жестами.

Офіційний орган „Дипльоматіш-Політіше Корреспонденц" пише, що Німеччина радо привитає наради великих держав з метою розв'язати великі європейські проблеми і довести до загального порозуміння. Найбільшою помилкою було би бажання розброю Европу односторонніми рішеннями. Німеччина не хоче розбивати заключених дружніх договорів, але не може теж допустити, щоб ці договори доводили до змови проти деяких держав.

Перед спільною нарадою В. Британії, Франції та Італії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Мін. Іден їде в суботу 23. березня ц. р. до Парижа, де відбуде нараду з мін. Лявалем і Сувічем. Чергова нарада трьох великих держав відбудеться після візити британських міністрів у Берліні, Москві і Варшаві.

Райтер повідомляє, що чергова нарада відбудеться мабуть у Штрезі. Крім мін. Саймона та Ідена візьмуть участь теж. Мендональд і Муссоліні.

Пригривка до збройного конфлікту Італії з Абісинією.

ПАРИЖ, ПАТ. З Риму повідомляють, що на італійсько-абісинському кордоні в Сомалії дійшло до нових боїв. Озброєна ватага, зложена з людців невідомого походження, захопила 100 італійських коней і втекла з ними до Абісинії. Відділ італійських вояків у погоні за ватагою спинився на абісинському кордоні. Італійський посол в Адіс Абеба одержав приказ сділати протест.

Чи Злучені Держави вишлють протест до Німеччини?

БЕРЛІН, 21. 3. ПАТ. Райтер повідомляє з Вашінгтону: През. Рузвельт відмовився дати відповідь, чи уряд Злучених Держав вишле ноту до Німеччини у справі нарушення мирового договору. На пресовій конференції през. Рузвельт висловив надію, що американська засада вдержання добрих взаємин зі сусідами поширяться і на Европу.

Присилайте передплату!

Дешеві білі дні з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

Рік 1935 і 1914.

Львів, 21. березня 1935.

Щораз частіше можна чути й читати злові ще порівнання, що цей наш 1935-ний рік подібний до 1914-го. Люди, які повторяють таку фразу, мають на увазі загальну атмосферу, пересиченну цифрами про величину армій та невгаваючими збройовими перегонами. Вічні алярми сенсаційної преси всіх держав і народів, для якої оклик „війна" має значіння виключно торговельне, як гачок для наївних читачів, залишають таки слід на настроях сірих мас і в т. зв. прилюдній опінії, шораз більше перелякання воєнними перспективами і шораз схильнішій вірити у найбільш фантастичні поголоски. Звідсіль і пригадки 1914 року, якого фірма наводить на память страхіття світової війни. Ми ніби стоїмо напередодні вибуху нової світової хуртовини, від якої є так само далекі, як були — на весну 1914 року.

Коли річ іде про атмосферу, про момент напруження, про суспільні течії, про підготову штабів, то справді деяке порівнання допускальне. Можно справді до назв 1914 і 1935 року застосувати стару правду, що історія ніколи не повторяється, але зате виказує що якийсь час деякі аналогії. А проте в констеляції европейських сил, у характері конфліктів, у потенціяльних можливостях воєнного вибуху між відносинами у 1914 і 1935 році існують величезні ріжниці.

Передовсім існує найбільш суттєва ріжниця у взаєминах між Францією і Німеччиною. Конфлікт між цими двома державами тревае і тепер, але нема тої центральної причини конфлікту, яка була тоді: французького бажання реванжу за 1870 рік, конкретно — нема проблеми Альзації і Льотарингії. Можна говорити про німецькі мрії реванжу, про німецькі ревізіоністичні пляни, але нема нині у світі багато таких політиків, які поважно вірили б, що Німеччина плянує війну за свої територіяльні претенсії супроти Франції і що вона взагалі такі претенсії ще має.

Друга точка, в якій нема ніякої схожости, це великодержавницьке суперництво відоме під назвою боротьби за гегемонію. У 1914 році розпуталась війна через франко-німецьке суперництво щодо гегемонії на суші і англо-німецьке суперництво щодо гегемонії на морях. При всьому зрості німецької збройної сили, при всіх специфічних моментах, які кожну німецьку збройну силу роблять великою (вроджена дисципліна народу, організаційний хист, високий рівень промислу, зокрема хемічного, вроджений нахил німців до мілітаризму і т. д.), ніхто чейже поважно не може заперечувати, що ще довгі роки минуться, заки німецька збройна сила буде рівнятися французькій, тим більше, що й французька преспінь не стоїть на місці. Те саме торкається німецьких морських сил. І коли в 1914 році Англія взяла активну участь у війні, будучи вірною старій своїй засаді — протистатися кожній безпосередній небезпеці, що одна европейська держава здобуде гегемонію на европейському континенті (не кажучи вже про моря), то нині тої площини конфлікту зовсім нема.

Нема теж більоку германського світа, що був представлений у союзі двох передвоєнних середньо-европейських монархій. Нема спільних кордонів поміж світом панґерманізму і світом панславізму. Поміж Німеччиною і Росією існує Польща, якої збройна сила стоїть у післявоєнній Европі на одному з перших місць, і кілька

балканських держав, які всетаки творять більшу перешкоду чи то для Німеччини чи Росії, ніж Бельгія у 1914 році. Відпав Балкан і Схід, як предмет суперництва Австро-Угорщини (Німеччини) з Росією, відпали Дарданелі, як предмет зазіхань російського імперіялізму, нема теж поділу Европи на виразні політичні табори. Тут слід пригадати, що обриси того поділу видні були вже далеко перед 1914-им роком: адже вже в 1890 році відпала Росія від Німеччини (чи радше Вільгельм II, наперекір Бісмаркові, не продовжив німецько-російського союзу), і що вже в 1904 році повстав англо-французький фронт, заманіфестований у марокканській війні.

Тому казати про „однакову ситуацію" це доказувати своє повне незнання тодішньої і теперішньої ситуації. Є ще одна нова обставина, яка ніби не грає ролі при критеріях великодержавницького інтересу та територіяльної чи господарської експансії, та яка проте є джерелом енергій, що у збройному конфлікті має рішаюче значіння для боєздатности армій і для стійкости воюючих держав: ідеольогічні течії. Пропало гасло „за царя і отечество", пропав німецький „кайзеризм", нема панславізму, нема пангерманізму з гегемоністичними тенденціями, — зате є новочасний націоналізм, є комунізм, є ідеї до реалізації знехтованих деяких вільсонівських гасел. Чинник комунізму вправді перестав грати таку ролю в міжнароднього житті, яку грав передтим, заки Совіти не „зреклися" своїх планів світової комуністичної революції і проголосили себе „пацифістами", — а проте комунізм і соціялізм (спільний фронт у Франції, Чехословаччині, Еспанії і і.) залишились силами з зовсім іншим значінням для воєнних комбінацій, ніж вірнопідданчий соціял-демократизм у 1914 році. Нині комунізм завжди може розділити світ на два табори, так само як націоналізм став силою, що відродила мертві державні організми.

Зате подібна ситуація на відтинку протинімецького франко-російського фронту і на відтинку збройневих перегонів. Подібна ситуація настільки, що на місце старих джерел конфлікту виступили деякі нові, яких не можна легковажити. Існують теж нині конфлікти, які можуть бути полагоджені мирним шляхом (напр. розвязка австрійського „аншлюсового" питання шляхом плебісциту чи полагодження німецьких претенсій до Поморя шляхом якоїсь „заміни"), але існують теж питання, яких інакше, ніж збройним шляхом розвязати годі.

Правдою є, що є в Европі і на світі (тихоокеанська проблема і проблема панмонголізму) чимало пального матеріялу і сам факт його існування робить вибух війни реально-можливим. Однак нема таких моментів, які казали би майже з математичною точністю передбачити час і місце такого вибуху; адже відомо, що світова війна прийшла лише швидше, ніж її сподівалися наслідком сараєвського вбивства, але взагалі сподівались її і готовились до неї з повною свідомістю цілей. Зате фактом є, що нині ніде нема повної і ясної свідомости цілі евентуального ведення війни. Ті цілі проявляться яскраво щойно в ході війни, коли виявить їх тайна дипломатія, яка залишилась від 1914 року такою самою. Тільки деякі цілі, які просвічують нині цілим народам, стали би відразу явні — всьому світові.

✝

Поминальне Богослуженння

за упокій душі бл. п.

Володимира Русина

студента прав

відправиться в суботу, 23-го березня 1935, в год. 9. рано в церкві Успенія Пр. Богородиці (Волоська) при вул. Руській, на яке запрошують

РОДИЧІ.

Самоуправні вибори у львівському повіті.

НАСЕЛЕННЯ ПОВІТУ.

Висліду самоуправних виборів не можна належно оцінити без відомостей про стан населення. Тому заки приступимо до самоуправних справ, приглянемося статистиці населення львівського повіту. Представимо її на підставі урядової статистики з 1921 р., бо найновіша статистика з 19931 р. в подробицях ще не оголошена. Це буде дещо відбігати від теперішньої дійсности, але все таки дасть досить приблизний образ відношення національних сил у повіті.

Львівський повіт має 224 адміністраційні одиниці, а тому 2 місто, 131 сільських громад (у тому 2 містечка) і 91 дворських обшарів. Усього населення в повіті є 149.551, з того 65.084 греко-католиків, 70.029 римо-католиків, 11.567 жидів, 2.665 евангеликів і 205 інших віроісповідань. Для характеристики тодішньої статистики подаємо і статистику по народности, хоч у дальших наших обчисленнях будемо придержуватись віроісповідної статисики, як більше зближеної до дійсности. По народности подано в статистиці 1921 р.: 52.353 українців (отже 12.731 гр.-кат. записано за поляків!), 89.709 поляків, 5.469 жидів (отже більшість жидів записано також до поляків) і 1.893 німців.

ПОДІЛ ВОЛОСТИ.

Львівський повіт поділено на 14 нерівних щодо числа населення волостей:

1) Острів	українців	7.803,	поляків	2.065
2) Малехів	„	6.414,	„	3.073
3) Яричів Старий	„	6.145,	„	1.222
4) Черкаси	„	5.423,	„	182
5) Чишки	„	4.425,	„	3.539
6) Красів	„	3.789,	„	1.253
7) Брухович	„	5.571,	„	5.591
8) Наварія	„	3.589,	„	5.308
9) Білка Шляхот.	„	3.423,	„	4.064
10) Сокільники	„	2.890	„	4.393
11) Зимнавода	„	2.316	„	5.788
12) Давидів	„	1.831	„	6.606
13) Пруси	„	1.632	„	3.642
14) Кривичі	„	1.569	„	2.167

Жидівського населення не беремо під увагу, бо воно головним чином скупчене по містах, містечках і тих підльвівських громадах, які тепер прилучені до Великого Львова (Клепарів, Знесіння).

З того виказу волостей бачимо, що в перших 6-ти волостях є рішуча українська, в дальших 8-ми волостях польська більшість. На увагу заслуговує величезна волость Брухович, майже однаковим числом українського і польського населення і дві маленькі протекційні волости з польською більшістю — Пруси і Кривичі. Такі волости взяв я з уваги на вибори до повітової ради, щоб зазначити їй польську перевагу.

ВІДНОШЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СИЛ ПО ВИБОРАХ.

По числу населення маємо у львівському повіті 6 волостей з українською більшістю. Натомість по числу вибраних сільських радних та більшість є лиш у 5-ти волостях, а саме: Красів, Малехів, Острів, Черкаси і Яричів Старий. Волость Чишки, не зважаючи на українську більшість населення в силі 1000 душ, по сільських виборах цієї більшости не має. На цю втрату, а також на дуже поважне зменшення нашої національної сили по громадських виборах до волосних виборів, зложились різні причини. Свідчать про них такі зразки:

Громада Пикуловичі: На основі компромісу поляки годилися, щоби в громаді було радних 16 українців і 4 поляків. До компромісу не дійшло і з виборів вийшло лиш 10 українців, у цьому 3 таких, що при волосних виборах, просто кажучи, схрунили. Виборчий протест староста відкинув.

Громада Кукизів: З першим виборів вийшло 12 українців і 4 поляків. На польський протест староста уневажнив вибори. При других виборах поляки вимагали з компромісу 7 радних, даючи українцям 9. До компромісу не дійшло і з виборів вийшло навпаки: 7 українців і 9 поляків.

Громада Жидятичі: В громаді є поверх третини українців, але при громадських виборах вони навіть не внесли своєї листи. Ясно, що й не мають у раді свого представництва, що мусіло відбитися й на волосних виборах.

Таких і подібних фактів та незрівняних зразків, які по бувають „виборчі можливости" — знаємо значно більше.

ПО ВОЛОСНИХ ВИБОРАХ.

По некорисному висліді громадських виборів треба було надіятися, що хоч у 5-ти волостях з українською більшістю можна буде добиватись української волосної ради й управи. Тимчасом вибори до волосних рад дали нам безоглядну більшість, лише в черкаській і старояричівській волости та неповну більшість в острівській волости. Вислід волосних виборів представляється так:

Острів	українців	11	поляків	9
Малехів	„	9	„	11
Яричів Старий	„	9	„	7
Черкаси	„	13	„	3
Красів	„	7	„	9

Красівську волость ми програли наслідком місцевих зловживань. Там з компромісу українці мали мати 8 радних, поляки 6 і німці 2. Компроміс розбився і вибори перевів красівський двір у нашу некористь. Ці вибори запротестовані і треба мати надію, що протест буде прийнятий. Між іншим треба знати, що в тій волости йде боротьба не так між українцями й поляками, як між двором і селом. На жаль, і підтримку адміністрації має двір.

Ми програли також малехівську волость. В першу чергу завинили тут українці, між іншим із громад Сороки, Жидятичі і Ляшки Мурковані, які у своїх радах дали перевагу полякам. Але ось останній акт боротьби за волосну раду. Малехівська волость при виборах до волосної ради була поділена на некорисні для нас округи. Між іншим до одної округи належали Дубляни й Малехів. Там українці дались підмовити місцевим полякам (Дубляни) і наслідком цього на 5 радних українці вибрали лиш одного. Це вже рішило про те, що у волости мало бути рівність радних: 10 українців і 10 поляків. До іншої округи належали села: Гряда, Підлісків Малі, Стороничі і Ситихів. З перших виборів вийшли всі 4 радні українці. Хоч ці вибори відбулися найправильніше у світі, то староство їх уневажнило. З других виборів вийшло вже лиш 3 українців і 1 поляк. А це вже рішило про відношення сил у волосній раді 11 на 9 у нашу некористь.

Небагато можна надіятись і по черкаській волости, бо серед українців переважають тим т. зв. греко-католики.

По самих громадських виборах (по селах) ми не маємо змоги судити про повіт. Не тому, що це не дало б досить ясного, цікавого образу, але просто тому, що наші громадяни ще й досі живуть по громадах як слимаки по своїх шкаралупах і годі від них добути такі цікаві відомости, як хід і вислід виборів. Зате волосні вибори вже лекше охопити. І по них бачимо, до чого зводиться в повіті громадська самоуправа.

Поглянемо ще на деякі волости з польською більшістю. І так Чишки ще вийшли не зле, заключуючи компроміс (7 радних українців на 9 поляків) з умовленою запевненої участи в управі волости. Розмірно не злий компроміс у Кривичах — 4 українців на 8 поляків. Відсотково до числа волосних виборців українці добули своїх трьох радних на 13 поляків у волости Давидів. Але вже зовсім зле випали вибори у волости Пруси — 2 на 14, Сокільники — 4 на 12, Бруховичі — 6 на 14, бо в найбільшій виборчій окрузі українці не були якслід зорганізовані і звідтіль ще нема відомости. Проте в одних чи других волостях число радних українців переважно таке невелике, що воно там просто без значіння.

ЯКА БУДЕ ПОВІТОВА РАДА?

Повітову раду вибирає колегія, до якої водять по волостях волосні радні і члени управи (війт, підвійт, лавники), а по невиділених містах радні і члени міської управи. Кожна волость висилає до повітової ради двох радних, кожне місто у львівському повіті також 2 радних. На підставі цього не трудно вгадати, яка у львівському повіті буде повітова рада.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ПОЗБАВЛЕННЯ МОЖЛИВОСТИ СКОРИСТАТИ ЗІ СВОГО ПРАВА.

Самоуправних виборів є чимало: вибори громадської ради, вибори солтиса і підсолтиса, вибори волосної ради, вибори війта, підвійта і лавників, вибори повітової ради і вибори повітового виділу. А кожні ті вибори мають спеціяльну для себе виборчу ординацію. Мало того: навіть вибори двох чи трьох лавників — і ті переводяться інакше! А є в тих ординаціях постанови, що дають старості змогу позбавити якусь групу можливости вибрати свого представника. Так є при виборах солтиса і підсолтиса. Побачимо це найкраще на зразку.

В с. Соколиці були при громадських виборах дві групи. Наслідком виборчих зловживань відбулися там вибори двічі. При других виборах були також поважні зловживання, але протест відкинено. Залишилося в раді 11 радних групи старого війта і 9 радних групи, яка прямує до оздоровлення громадської господарки. При виборах солтиса перша група вибрала солтиса, друга підсолтиса (згідно з регуляміном — хто дістав більше голосів, є солтисом, хто дістав менше голосів, є підсолтисом). Староста, користаючи з постанови регуляміну, солтиса затвердив, а підсолтиса ні і зарядив нові вибори підсолтиса. Ясно, що тепер і під-

солтиса вибере перша група. Не помогла інтервенція у старости, ні відклик до совісти першої групи, щоб дала зажду меншости вибрати підвідповідну заяву і покинули виборчий льокаль.

Інакше є при виборах війта і заступника війта. Там із самого регуляміну виходить, що більшість, хочби тільки з одним голосом, може вибрати війта і підвійта. Бо перше вибирають війта, потім підвійта і кожний раз голосують усі, при чому вибір проходить більшістю голосів. Таким чином напр. у малехівській волости через упертість польської більшости, яка зрештою зовсім не відповідає національному відношенню населення волости, у волосній управі може бути всього лиш один лавник українець! Ясно, що це не причиниться до популярности самоуправи і до її нормальної та корисної праці. Але за це повинна вину напевно не ми.

Гриць Гладкий.

Великий Театр
Нині ювилей 40-літньої сценічної праці
ВОЛОДИСЛАВА РЯЧКИ відограють
„Л ю б о щ і“
пєса в 3-ох актах Артура Шніцлєра

Театр Ріжнородностей
Нині год. 7:30 веч.
Превеселa комедія
„Подружий метч“

За відписання податкових залеглостей

дрібного рільника і ремісника.

Промова посла Тершаківця, виголошена на пленарному засіданні сойму дня 20. березня ц. р. в часі дискусії над податковими справами.

Високий Сойме! Предложений закон уповажнює міністра скарбу відложити й розкладати на рати та уморювати частинно або в цілости державні залеглости і самоуправні податки. Ті залеглости виносять 1 мілірд золотих і неразе сягають часу, коли кон'юнктура на рільні продукти була досить висока. Одначе ця залеглість із тих добрих часів торкається переважно більшої земельної посілости й великих промисловців. Коли в тій сумі находяться залеглости дрібного рільника й ремісника, то лише тому, що вони не були в стані заплатити податку ані екзекутор не мав що у них забрати. Супроти цього відносний закон повинен йти у цьому напрямі, щоби залеглости дрібного рільника й ремісника зовсім уморити. Відомо добре, в якому матеріяльному положенні находиться сьогодні рільництво взагалі, а що ж говорити про дрібне рільництво, а зокрема про українське рільництво, яке має 80 проц. карлуватих господарств. Дрібне рільництво ніяк не може подолати тягарам, які в нинішніх часах падуть на нього та які рік-річно зростають тому, що ціни рільних продуктів його витворів спали до найнижчих цін. На 3.262.000 рільних господарств 2/3 части мають варстат праці поннижче 5 гектарів, з того дрібне українське рільництво на 1.265.000 господарств має 80 проц. карлуватих господарств, а пересічно по 3 гектари. З такого господарства можна добути ледви 40 сотнарів жита. За це жито можна тепер уторгувати 500 до 600 зол. Тимчасом на саме удержання одної родини, зложеної з 5 осіб, треба річно понад 1.800 зол. А звідкіля взяти грошей на відсотки від затягнених боргів, які на одну голову в рільничій родині виносять аж 225 зол. У часі, коли ширіться на селі голод і безробіття, в часі, коли замкнена всяка заробіткова еміграція, в часі, коли дрібний рільник не може заплатити рік-річно зростаючі нові податки, питаюся, чи є він у силі платити залеглі податки й ріжні убезпеченеві зобовязання?

Прохаю взяти під розвагу, що рільник, який посідає 3 гектари землі у 1927/28 р. на заплачення податків і данин мусів продати 158 кг. жита, тепер 501 кг. жита, в 1927/28 р. платив за 10 кг. цукру 47 кг. жита, в 1934 — 110 кг. жита, а за 10 кг. соли платив 8 кг. жита, а тепер 27 кг. жита, за 10 кг. мила 52 кг., тепер 109 кг. жита, за 10 кг. нафти — 16 кг., тепер 42 кг. на 1 кг. тютюну 141, тепер 572 кг. жита.

В тому самому часі, це є в 1927/28 р. — 1930 брав за 1 кг. безроги живої ваги від 2—2.50, тепер за той сам товар і за ту саму вагу дістає 40—50 гр.

За одну корову або коня середньої якости мав перед кількома роками від 300 до 400 зол., тепер 75—125 зол. Те саме відноситься до набілу й дробу.

Цифри та ціни самі говорять про те, що дрібний рільник не може тепер заплатити податкових безпосередніх і посередніх тягарів за промислові вироби. А що говорити про залеглі податки, оскільки вони не тяжать на дрібному рільникові й ремісникові, а зокрема на бідному українському рільникові й ремісникові.

Ми знаємо з практики як є виконувані такі управнення про можливе відписання залеглостей. Вони будуть виконані так, як це мало місце свого часу зі стяганням маєткових данин.

Дрібний рільник мусів заплатити данини на час, бо коли ні, то екзекутор стягав із нього примусово. Натомість велика земельна посілість і більші промисловці дістали привілей відписання сотень мілионів згаданої незаплаченої данини.

Предложений нам проект закону буде також привілеєм для рільних і промислових магнатів, а не для селянина, а ще до того українського.

Так само у віднесенні до залеглостей обезпечення від вогню, в даному випадку у відношенні до ПЗУВ. треба аж закону про уморення залеглостей. Питаюся панів, чи було потрібне творення такого державного товариства обезпечення від вогню тоді, коли дуже добре прооперували приватні товариства, що десятки літ вивязувалися зі свого завдання. Чи був потрібний цей державний примус на те, щоби сьогодні вносити закон із предложеним змістом у віднесенні ПЗУВ. На мою думку найкоротша дорога, то знесення Повшехного Закладу Взаїмних Обезпечень і привернення права повстання приватних обезпечень від вогню. Це буде найкраще до розвязання.

Супроти цього предложений закон не відповідає інтересам дрібного рільника й ремісника. Домагаємося цільковитого уморення податкових і убезпеченевих залеглостей для дрібного рільника й ремісника, бо це є єдиний доцільний спосіб розвязання цього питання.

—o—

Декретами хоче припинити залізн. катастрофи.

МОСКВА. ПАТ. Новий комісар комунікації Каганович видав розпорядок, приказуючи повести рішучу боротьбу зі залізничими катастрофами у СССР. Головна причина катастроф лихий стан залізниць і недбайливість службовників.

Під час численних катастроф минулого року згинуло дуже багато осіб, кільки тисяч було ранених. 7.000 льокомотив і 64.000 вагонів у катастрофах розбились або є знищені.

—o—

З половини дороги до Льондону вернувся до Німеччини.

ЛЬОНДОН, 21. 3. ПАТ. Британський амбасадор повідомив своє міністерство закордонних справ, що Рібентроп відлетів до Льондону і тому офіційні кола потвердили вістку про його подорож до столиці В. Британії.

Одначе вчора пополудні появилося, що Рібентропа нема в Льондоні. В половині дороги до Льондону Рібентроп одержав радіотелеграму від канцлера, щоби завернув з дороги і вернувся до Міхену.

Політичні кола здогадуються, що канц. Гітлер вислав Рібентропа з пропозицією мін. Сімонові, що Німеччина годиться негайно вернутись до Ліги Націй. Колиж канц. Гітлер довідався, що Франція заняла непримирне становище і спрямовує цілу справу до Ліги Націй, велів припинити акцію за поворотом Німеччини до Ліги Націй.

Майже ЗАДУРНО решткн полотна 50 сот., панама 90 сот., всипи 1·10, крепон 70 сот., вева 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИН БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

Шарварки новим тягарем для селян.

У середу 20. березня ц. р. радив сойм далі над новими податковими законами і новелями до кількох податкових законів.

Пос. Польковський здав справу із проекту новелі до закону про шарварки, яка передбачує збільшення чинність, безплатної праці селянства при будові доріг.

Пос. З. Пеленський остерігав перед обложенням селянства новими тягарами. Збільшення шарварків уважає новою данциною. Посол пригадав відомі події, до яких дійшло в ліському повіті в 1932. р. при обкладанні селянства новими шарварками при будові доріг. Проти проекту новелі виступали теж інші посли з опозиції. Підчас голосування сойм прийняв новелю до згаданого закону і декілька податкових законів.

Нові кредити Франції на розбудову летунства.

ШИРОКА ДИСКУСІЯ ПРО РЕОРГАНІЗАЦІЮ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.

ПАРИЖ, 21. 3. ПАТ. Парляментарні кола запевняють, що міністер летунства звернеться до парляменту за кредитами 1.600 мілионів франків на військове летунство. Кредити підуть у першу чергу на розбудову бомбовозів.

На вчорашнім засіданні сенату відбулася довша дискусія над реорганізацією військової служби. Прем. Фляндєн у довшій промові мотивував необхідність проповованих змін. Неспокій Франції, після одностороннього рішення німецького уряду, збільшився. Запевняв, що Франція за останніх 15 років зробила дуже багато, щоб погодити і зблизити оба народи. Однаке згода не може спиратись на перекручуванні правди і на легковаженні договорів справедливости. Світ давно вже видав свій присуд, хто викликав війну. Неправда, буцім то Німеччина після 4 і пів року війни склала зброю і війни не хотіла.

РОЗБРОЄННЯ ФРАНЦІЇ.

Далі премієр запевняв, що Франція зменшила свої збройні сили до половини, а час військової служби від трьох років до одного. Містоту своєї воєнної фльоти зменшила з 760.000 тон до 550.000 тон. Так само було з летунством. Проте Німеччина запевняє далі, що є загрожена. Від кого? Тому Франція відкликується до Ліги Націй в імя справедливости тих слабих народів в Европі, яких істнування загрожене. Франція доволі сильна, щоб могла оборонитись сама. Не дозволимо, щоби політика сили запанувала над політикою миру. Франція, В. Британія та Італія поведуть спільну акцію. Премієр візвав усіх французів, щоби обєднали свої сили для добра батьківщини. Не можна легковажити ніякої пропаганди проти нашої армії і батьківщини. Вкінці запевнив, що небезпеку вдасться зліквідувати і тоді запанують право та справедливість. Сенат 236 голосами проти 2 висловив довіря за його політику.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Вибух у фабриці.

ПАРИЖ. 21. 3. ПАТ. Авас повідомляє з Москви, що вчора в одній фабриці настушив сильний вибух. 16 осіб тяжко ранених.

За масове членство в „Просвіті“.

Пресова конференція в „Просвіті“ дня 20. березня 1935. в справі масового членства.

В середу вечором (20. березня ц. р.) відбулася в салі засідань „Просвіти“ заходами Президії Т-ва конференція представників української незалежної преси в справі заініційованої широко „Просвітою““ акції за масовим членством. В конференції взяли участь представники „Діла“, „Нового Часу“, „Нової Зорі“, „Нашого Прапору“, „Мети“, „Свободи“, „Народньої Справи“, „Нашого Лемка“, „Неділі“, „Ниви“, „Кооперативної Республики“ і „Відродження“.

Наради відкрив голова Т-ва **д-р І. Брик,** що привитав представників преси і зясував завдання конференції. Обширний реферат про започатковану вже акцію за масовим членством у „Просвіті“ виголосив секретар Т-ва **М. Дужий.** Вся акція, що має характер ударника, йде під гаслом придбати „Просвіті““ сотні тисяч членів до ювилейного року „Просвіти“, себто до 1938 р., коли то мине 70 років від її заснування.

Над рефератом виявалася дискусія, що мала наскрізь діловий інформативний характер. Представники преси поставили цілу низку запитів **(пп. Топольницький, д-р Стецюк, д-р Парфанович** та інші), на які давали відповіді голова **д-р І. Брик, ред. В. Мудрий,** референт **М. Дужий** та інсп. **П. Петрик.** Всі учасники конференції поставилися прихильно до започаткованої „Просвітою“ акції і тим самим задекларували цій акції повну моральну підтримку в'пресі. Конференція тривала дві години.

—o—

Подяка.

Оцим почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на життя „КАРПАТІЯ“ у Львові за скоре і без зайвих трудощів виплачення повної обезпеченої суми по моєму бл. п. братові Миколі Сітницькім проф. у Перемишлі. Скора й акуратна виплата обезпеченої суми, уповажнює мене поручити це одиноке українське товариство обезпечень на життя „КАРПАТІЯ“ у Львові найширшим кругам української суспільности.

ІВАН СІТНИЦЬКИЙ.

З польської преси.

„Втрачений час і втрачений труд“.

У „Бюлетині Польсько-Українськім“ з 17. ц. м. коротка редакційна вступна стаття (без наголовку) старається підвести білянс цієї соймової сесії з погляду польсько-українських відносин і доходить — слушно — до дуже сумних висновків. Згадує промову голови д-ра Дм. Левицького та міністра Коцялковського і їх відгуки в українській та польській пресі.

„Остаточний білянс — буджет без українських позицій і голосування галицьких українців проти буджету, поденервований тон преси, потіршена атмосфера для якоїнебудь вимін думок, необрахованих для мас, втрачений час і втрачений труд...“

Аналізуючи причини такого стану автор добачує їх у різниці вдач польських та українських провідників, у методі то „підтягати“ проблему до надто нереальних теорій, то знову „знижувати“ її до надто простих рецепт, то у браку відвати робити — найпростіші речі. Кінчається стаття таким уступом:

„Добігає до кінця соймова сесія і кінчиться каденція IV. сойму Річпосполитої — без поліпшення української справи, при завогнених відносинах, повних взаємних претенсій, жалів і анімосій. Однак справа не кінчається, бо це справа життя двох народів, що існують без огляду на устроєві і політичні зміни. Кому на серці лежить справа унормування відносин польсько-українських, той повинен без жалю прощати знову один закінчуваний період польського парляментаризму і з тої свідомости черпати віру, що та проблема буде розвязана без огляду на долю якихнебудь інших поважних проблем державного життя, бо розвязаною мусить бути“.

„Два конґреси“.

У тому самому числі того самого часопису Вітолд Пражмірський інформує про два конґреси — Всеукраїнський Національний Конґрес та задуманий націоналістичний конґрес в Америці, — підкреслює значіння Всеукраїнського Конґресу як вияву волі і настроїв краєвого громадянства і політичної еміґрації та звертається з такими порадами під адресою своїх польських земляків:

„...Цілому українському громадянству мусимо сьогодні виразно сказати: признаємо ваш постулят незалежної української держави, признаємо, що „Україна мусить бути свобідною“, але в теперішніх умовинах не створить вам держави хочби найдальше йдуче наше „признавання“. Бо поперше це не залежить лише від Польщі, і подруге історія не знає випадку, щоб великий самостійний державний орґанізм повстав інакше, як тільки у періоді великих міжнародніх перемін, яких уміле використання буде залежне від волі і підготовки українців. І тією підготовкою є мізок, довірений до ведення державного корабля і вишкіл у громадянській праці.

Однак заки блисне світанок для українців, українське громадянство в Польщі повинно здати собі виразно справу, що живе у польській державі. Та з другого боку Річпосполита не може жадати від українського громадянства одностороннього обовязку льояльности, нічого в заміну не даючи. Коли держава хоче звязати з собою національну меншину, то повинна старатися, щоби тій меншині було в ній добре. Тимчасом мабуть не треба доказувати, що українське громадянство в Польщі має чимало незаспокоєних культурних і господарських потреб, які може задовольнити лише держава. І щойно *тоді можна буде говорити про співпрацю обох громадянств: польського й українського* (підкреслення оригіналу. — Прим. Ред.). Ми, поляки, повинні зрозуміти, що ставляючи так часто нашим співгромадянам-українцям вимогу льояльности і кидаючи їм гасло співпраці, ми повинні спершу створити умовини, при яких та співпраця буде лежати у власному інтересі самих українців. Інакше, як і досі, наш поклик лунатиме без відгуку...“

Після того автор звертає ще увагу на вимірово пригожий момент для польської конструктивної національної політики.

„Польському громадянству, до якого належить ініціятива, і польській владі не вільно того моменту переочити...“

Як бачимо з зацитованих уступів — погляди автора належать до тих рідких у польській публіцистиці — спомиді розумних і тверезих думок.

Троцькісти про протиукраїнську політику Сталіна.

Виходить віднедавна у Лодзі неперіодичний часопис „Що далей?“. Це орган троцькістів, себто комуністичної опозиції до нинішнього совітського ремінґу. Для некомуністів, які не орієнтуються докладно у внутрішніх комуністичних спорах, полемічні статті того часопису досить цікаві. Нічого й казати, що до твердінь троцькістів, як до кожної опозиції, яка передовсім старається здобути собі популярність і сокеників, треба підходити з найвищим застереженням.

Це торкається передовсім величенької статті якогось А. Ліпського „В українській справі“. Із зацитованої цілої низки подій із внутрішнього українського життя видно, що автор орієнтується в українських справах непогано. Очевидно, нас цікавить більше його становище до подій на Совітській Україні та загальничий підхід до українства.

Нинішню совітську національну політику автор осуджує дуже різко. Він поясняє її нерозумінням сталінівців „чистого комунізму“, зрадою заповітів Маркса і Леніна і т. д. До тих заповітів, які автор цитує з державних сов. видавництв, належить також боротьба з російським націоналізмом, який відштовхує неросійські маси (робітників і селян) від співпраці з пролетаріятом російським. Однак сталінівці забули про це:

Сталінівці, замість скермувати головний вогонь проти великоросійського шовінізму, головним своїм ворогом оголосили український націоналізм. Це має свої причини, які походять з самої сути сталінізму. Совітська бюрократія відкриває в національній ділянці, як у кожній іншій ділянці внутрішнього сов. життя, подвійну ролю: поступову і реакційну. Поступовість сталінізму в національній ділянці полягає на тім, що він мусить берегти здобичей жовтня для любленних передтим національностей — мусить підтримувати розвиток культури для кожної національности, тісно звязаний з соціялістичним будівництвом і загальним культурним зростом народів СССР. З другої сторони вона мусить нищити і гнобити те, що є найбільш суттєве в національній ділянці: свобідна творчість мас, їх ініціятива і самостійність. Саме те, що найістотніше в національній ділянці (і в кожній ділянці совітського життя) стоїть у яскравій суперечності зі сталінізмом і тому він мусить кожну спробу критики супроти „генеральної лінії“ оголошувати як „контрреволюцію“, а на українському терені боротьбу з партійною опозицією сталінівська бюрократія утотожнила з боротьбою з націоналістично-куланьською контрреволюцією...“

Після переповідження кількох таких яскравих прикладів боротьби з тією „контрреволюцією“, автор стверджує:

„...Не підлягає найменшому сумнівові, що ані Скрипник, ані Шумський не були агентами фашизму і т. д., так само, як те, що Зінов'єв і Каменєв не мали нічого спільного з Гітлером чи Мусолінієм. Шумський став „націоналістом“ і „контрреволюціонером“ від тої хвилини, коли не хотів капітулювати, коли проявив гарт і відвагу протиставитися вагітьі „геніяльному“ Сталінові. А за такою оцінкою іхалось у 1928. році дуже далеко і то навіть безплатно. Сьогодні вже й по такій подорожі заоцаджується...“

Автор наводить — досить вірно — факти про наслідки такої протиукраїнської політики на Сов. Україні: повна ліквідація совітських вилівів серед українського громадянства в Галичині і на Волині, безголовля в КПЗУ і врешті ліквідація КПЗУ. І доходить до таких висновків:

„...Чим швидше зростатиме опозиційний рух на терені СССР, тим швидше будуть розпорошуватись чорні хмари націоналізму над Сх. Галичиною і Волинею, а остаточне їх розпорошення прийде тоді, коли совітський пролетаріят при підтримці міжнародного пролетаріяту, розпаленим залізом випалить бюрократичну нарість на совітському орґанізмі. Українські маси зрозуміють тоді, що не Москва гнобить „українську кольонію“, як брехливо твердять українські націоналісти, але що сталінізм гнобить і давить всіх тих, що змагають до визволення Совітів спід його панування. Що існують дві Москви: пролетарсько-марксистівська й інтернаціональна Москва — і Москва бюрократична і реформістична. Москва, визволена від сталінізму, житиме у братерській згоді з Совітською Україною і спільно з нею працюватиме над здійсненням соціялістичних держав Европи...“

Лихо в тому, що автор „забув“ згадати про деякі дрібнички. А саме: що червоні війська сунули в рр. 1917—20 не під проводом „сталінівців“, але за панування Леніна і Троцького і що воюючий комунізм здійснювали на Україні ці два останні комуністичні вожаки, руйнуючи до тла все, що мало українську фірму. І що в заяву „братерської згоди“ троцькістичної Москви з Україною може повірити хіба такий повний ідіот, який повірив би напр. в недавню заяву Льва Троцького, що він, Лев Бронштейн-Троцький, творець большевицького терору, — осуджує терорізм! Цинічна комедія і більш нічого, — і московський протиукраїнський імперіялізм однаковий у сталінівців чи у троцькістів, — у практиці вони нічим не ріжняться.

—o—

Кріваве віче на Мадярщині.

Шість осіб убитих.

БУДАПЕШТ, ПАТ. В Андроед дійшло до кривавих сутичок між жандармами і населенням. Кандидат партії дрібних хліборобів скликав віче, на яке сам не приїхав. Тому влада хотіла віче розвязати, але юрба не дозволила і напала на жандармів. Підчас стрілянини пять осіб убили, одна жінка померла по дорозі до шпиталю, одна тяжко ранена. Влада веде слідство; виїхав туди міністер внутрішніх справ.

—o—

Пісок засипав управні поля і хати.

НЮ ЙОРК, 21. 3. ПАТ. Над стейтами Канзас, Оклагома і Небраска буревій засипав масами піску великі простори управних піль та мешкальні доми. Підчас бурі не можна було виїхати. Тому побоюються, що багато осіб вдушилося. Влада взивала через радіо залишитись по хатах і позатикати двері та вікна подушками і ковдрами.

Німеччина відкинула теж протест Італії.

БЕРЛІН, 21. III. ПАТ. Італійський амбасадор Церутті відвідав нині мін. Нойрата і передав йому ноту Італії з протестом проти нарушення Німеччиною військових обмежень версайського трактату. Мін Нойрат заявив, що протест мусить відкинути, бо постанов версайського договору не виконали інші держави, які його підписали і дотепер не розброїлись.

Німеччина займе Мемель.

Кореспондент римського щоденника „Ляворо Фашіста" повідомляє з Ковна, що Німеччина рішила занятн місто Мемель з округою після закінчення розправи проти націонал-соціалістів у Мемелі. Райхсвер як пробоєві відділи займе мемельську округу. Німецькі кола здогадуються, що цей військовий похід не зустріне спротиву в Европі та обмежиться до місцевого конфлікту. У Східній Прусії зосереджено 40 баталіонів піхоти, 14 батерій легких і 9 батерій тяжких гармат, 12 ескадрон кінноти, 2 ескадри бомбовозів, одну ескадру розвідчих літаків та два полки танків.

Німеччина відкинула франц. протест.

БЕРЛІН, 21. 3. ПАТ. Французький амбасадор Франсоа Понсет відвідав нині міністра закордонних справ фон Нойрата, якому передав ноту Франції з протестом проти закону про збільшення німецької армії. Мін. Нойрат прийняв ноту і звернув увагу, що обоснування протесту французьким урядом не бере під увагу дійсного стану. Тому Німеччина мусить відкинути протест. Розмова тревала дуже коротко і мала радше формальний характер.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло".

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Чи призадумувались Ви колись над тим,

що мусять витримати ваші зуби?

За один рік на чищення зубів припадає 36 годин — 15.000 потягнень щітечкою! Чи в цих умовинах не требаб дбайливо вибрати засіб до плекання зубів?

З прикмети промовляють за Кальодонтом

1. **Лагідна піна дістається до всіх місць, куди щітечка не досягає.**
2. **Ідеально делікатна паста чистить емалію.**
3. **Сульфорицинолеат на підст. д-ра Бройнліха, що в ній міститься не дає творитись назубному каменеві.**

KALODONT

ПРОТИ НАЗУБНОМУ КАМЕНЮ.

В МІСЯЦІ ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ СВЯТ.

Кілька думок під увагу організаторам свят у честь Шевченка.

Березень — це місяць, у якому ввесь український нарід, без огляду на політ. погляди й переконання, шанує память Шевченка. Декуди такі свята влаштовують ще й у квітні, або навіть пізніше. На цьому місці хотілиб ми вказати на деякі промахи й недотягнення організаторів Шевченківських свят головно по містах, бо села до таких свят прикладаються з піетизмом і з небрехливим ентузіязмом.

Писав уже хтось давніше в „Ділі", як то колись приготовлялося громадянство до Шевченківського свята, з яким піетизмом чекало і йшло на саме вже свято. Учасник свята тоді переживав найкращі хвилини свого життя, свято врізувалося в його душу й лишалось нерідко найкращим спомином.

Змінились часи, змінились і люди. От станьте з боку, щоб вас ніхто не бачив, та обсервуйте ту людську масу на салі. Один витягає щораз-то годинник, інший зіває із „зацікавлення", ще інші балакають собі свобідно, молодші „романсують" по кутках і т. д. і т. д. І те все на салі, коли на сцені йде програма Шевч. свята. І як тут говорити про зрозуміння Шевч. свята, коли більшість громадян бере участь у такому святі тому, „бо випадає"?

Або таке: Чи не дивно вам, коли бачите, як про балеві сукні чи які там фраки старається громадянство довго-довго перед якось забавою, як тою забавою жие кілька тижнів перед і кілька тижнів по забаві — і як рівночасно те саме громадянство байдуже, нерідко з відразою ставиться до чогось путнього, до чогось потрібного й конечного? У нас до чогось поважного треба ще людей часами змушувати моральною пресією — без того ніяк не йде! Надто довго ми коримось лиш перед авторитетом сили, та ще й переважно чужої. Історія нас такими виховала, але на цеж ми тепер жиемо і промахи наші спостерігаємо, щоб їх нарешті позбутись.

Організують у нас Шевченківські свята передовсім, як знаємо, читальні Т-ва „Просвіти".

ВАСИЛЬ СОФРОНІВ.

Ескапада на „Сонце".

— Мешкати на краєчку „великого Львова" має теж свою принаду — заявляю всім, відколи мешкаю на городецькім або на т. зв. „грудку".

Вікна нашого дому виходять на підміські поля, що заступають богаті вистави кремниць у середмісті. У літку наша вистава як перед балевим сезоном. Міниться селединово-сріблясті лляна жита у сині шовкові очка з волошок, а на ній денеде як клямра дискретно синений червоний мак. На диво всі ті барви годяться із собою та на злість „Трудові" творять повну гармонію тонів. Мягко укладається зелений транспарент бараболиська у бліло-ліла зірки бараболяного квіту. Овес хвилює як золотий креп-маровен з накинений рожевим тюлем. А нивки капусти як зразки футра для окраси жіночої сукні, незвичайного у свому фіолетно-зеленому колірі. Взимку на нашій виставі піль красуються готові моделі плащів із білої вовни, букле або гладкі, деколи перетикані бронзом, з лискучими поясками лорів, з непомітними швами стежок та стежинок і з неблизьким лісом замість комірів з дорогого чорно-сріблистого футра.

По другім боці городецька рогатка. Рано чути, як протяжним скрипом позіхають трамваї, виїздкаючи з ремізи на щоденні гулі по місті, як тяжкою ходою йдуть і минають себе сірі постаті передміських робітників, як пересклянно кричать перекупки на недалекому базарі: — Dać? Dać? Jarzynki za pięć groszy! dać?

Чуже передмістя. Хто не має місця, не може мати цікавости і до передмістя. Тому й у Львові воно не наше. Чужі нам його типи, обичаї, рухи, говірка, пісня, танці. Львівська „поезія передмість" не українська, та все-таки цікава, своєрідна. Але ми її не знаємо і нею не цікавимося, хоч це теж екзотика, часом майже така, як Юнан-Фу.

У великих столицях вжe на добру думку, щоб своєрідною поезією передмість приманювати чужинних і своїх гостей до забавових льокалів. Зумисне утримують їх в анциківському стилі. З успіхом використовує в останньому часі це середовище примітивних, але щирих і наївних душ та великих пристрастей — кіно. Нічим іншим як піснею і гумором львівського передмістя завойовує собі щонеділі слухачів радія банальний Тонько і Щепко.

Мешкаю недалеко „Сонця". Ближче, якби здавалося, ближче, як обчислили всі астрономи, бо пішки — три хвилини ходу.

Називаємо це „Ескапада на Сонце": жінка бере старий плащ і берет, я залишаю дома портфель, натягаю на очі кашкет. Навіть не треба брати з дому доброго гумору, вистарчить трохи цікавости і дружнього серця до людей, всіх рівних перед Богом і перед тим, що кожний для себе вважає за красу.

Самітня нафтова ліхтарня заблукала на ріг вулички і дивиться боязкими, прижмуреними очима у передвечірню темінь ночі. Як переходите попри неї, мусите оглянутися. Болотнистою вуличкою перескакуючи через калюжі, мигнете нараз на кордо: Городецьку. Маленькі промінчики, шпиночки із зволоненими вікнами. Гармонія і скрипка вибігають з дверей і скачуть по вулиці у дивних вихилясах. А по другім боці яскравий сніп електричного рефлектора освітлює червоний, обтинений мур довгого, дерев'яного дому без вікон, що виглядає на колишній заїзд. Дві ошклені шкатулки з фотосами, напно над дверми і гурма малих „шпсердаків" перед входом говорять пророчисто, що це звукове кіно-ревія „Сонце".

Невелика, низька сала повна однорідної передміської публики. Тут передмістя відпочиває і бавиться. Горнуться до себе ві двох кріслах Явек і Марися, але з утіхи завадіяцьке обличчя Антка з червоною хусткою на шиї, захоплено ділиться враженнями цілий „родинний круг" шановного майстра Копитка, а під самим екраном гаморять „пентаки".

На низькім екрені, від якого болить карк і терпне хребет іде сензаційна кримінальна фільма. Щось під смак публики. Живчик сали напружений, темперамент не видержує і знаходить вияв у окликах, зітханнях, часом у щирім, розкотистім сміху. Стара фільмова стяжка занотить дощем рисок, але це не шкодить. Гірше вже при звукових фільмах польської продукції, що не мають написів. Лихий апарат передає розмови лиш якби далекий шепіт, і акції зовсім не розуміти. Тоді нетерплячий голос кричить на цілу салю до дідича, що конає на екрані і сповідається синам з таємниці свого життя: — Głośniej! Otwieraj, psia krew, jadaczkę, bo nic nie słychać!

Тайна успіху „Сонця" не ревія. І тут свої Марлєни Дітріх, Орлонка, Шевалїє і навіть своя Франціска Галь. Але це неправда, що Стефця наслідує Марлєну; це Марлєна колись у найліпших своїх фільмах наслідувала таку саму Стефцю, захриплу спадаючу зірку передміського тінґель-танглю. Це Шевалїє вчився у цього замерзнівського трубадура у кратких штапах ставити перші кроки танцю апаша. Тут стоїмо при джерелах цього мистецтва.

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

помаранчевої краски

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на квітень.

Висилка передплати цими чеками вільна від почт. оплати.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

Одні краще, інші слабше. Не перечимо, що читальні „Просвіти" потрібують грошей, і то конечно. Та коли будемо з Шевч. свят робити ярмарки, на які треба до салі, як до бочки оселедців, напхати якнайбільше людей, щоб тільки каса була повна, — то краще замість таких свят робім якісь забави, фестини чи що там, але не зневажаймо памяти нашого Генія, не зражуймо тих, які як слід розуміють ідею Шевч. свят, які на Шевч. свята йдуть з добровільного обовязку, а не тому, „бо випадає". І то кожного року те саме й те саме...

Чиж то вже дійсно так тяжко зректися організаторам Шевч. свят охоти набити касу за всяку ціну, чиж не можуть на місце слова „дохід касовий — матеріяльний", поставити: „дохід моральний передовсім"?! І чи не час почати Шевч. свята влаштовувати імпозантно, з ентузіязмом, з солідною підготовою, як на це заслужив собі своїм життям наш національний Пророк? Не будьмо в справах чисто ідейних матеріялістами-купцями, не торгуймо тим, чим торгувати не лицює!

Богдан Ліськевич.

Франція домагається надзвичайного засідання Ліги Націй.

ЖЕНЕВА, 21. 3. ПАТ. Французький уряд вложив демарш у ґенерального секретаря Ліги Націй покликуючись на заяву німецького уряду про збоєння Німеччини і на заяву мін. Ерінґа у справі летунства. На думку французького уряду Німеччина ще є членом Ліги Націй та обовязана виконувати договори. Тому французький уряд просить скликати Раду Ліги Націй на надзвичайне засідання.

Кола Ліги Націй здогадуються що, Рада Ліги Націй зійдеться на засідання щойно 4. або 5. квітня ц. р. бо тепер відбудеться нарада В. Британії, Франції та Італії. Засідання не може відбутися перед подорожю мін. Саймона до Берліна і мін. Ідена до Варшави та до Москви.

Зразок скечу:

Ніч. На розі вулиці жебрак без ноги. Під ліхтарнею стоїть вуличниця. Обоє захриплими голосами співають про злидні свого життя. Зявляється сутенер, мужчина у польті в піднесеним коміром. У розгарі сварки і бійки за гроші душить дівчину, забирає гроші і втікає. Над передмістям зарулом — ніч. Над трупом вуличниці нахилився безногий жебрак. Серед авдиторії голосно потягають носами.

Акробатичні танці мізерівняно виконує худа, сорок-літня жінка, і товстий високий мужчина зі „слідами краси". Шансонетка останнього амсамблю має ноги як кольони і відразу здобуває симпатії публики. Танцює і співає сентиментальні танґа. Після другої строфи дублює впадає в рефрен і співає з нею, нахиляючись меляхолійно то в один бік то в другий: **„A balałajka gra..."**

Клю програми: на сцені комічний піснькар, „гєсьць" з **„Batiarówki". — „Serwus bracie! Kiedy ci wypuścili? Hulaj, bracie na zamek, bo tu kanar ki na pasztety chodzą."**

О, такого зрозуміння і захоплення серед авдиторії позавидив би і сам Кепура.

— **Dawaj! Syp jeszcze! Dawaj!**

Такі враження дає нам вона ескапада на „Сонце". Виходимо і глибоко вдихаємо свіже повітря. Це потрібне. Приносимо собі із „Сонця" до нашої хати на передмісті трохи злих (це трапляється теж і в інших кінах) та трохи найпрої, щирої, молодої веселости. Трохи чару незнаних країн людського життя і душі. Є в них щось таке, що за два тижні, коли по блохах вже слід і спомин пропаде, хочеться знову піти туди.

Ширіть наш часопис!

Українське жіноцтво робить підсумки своєї праці.

ЗАГ. ЗБОРИ ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК У ЛЬВОВІ.

(Звідомлення.)

ПОПОЛУДНЕ ПЕРШОГО ДНЯ НАРАД.

Ціле пополудне 20. ц. м., в якому заг. збори СУ почались, заняла дискусія над відчитаними до полудня звітами поодиноких референток Гол. Виділу з праці за 2 мин. роки. Дискусією проводила голова т-ва і зборів пос. Мілєна Рудницька.

Зміст дискусії був дуже ріжноманітний. Більшість делегаток ділилися з заг. зборами досвідом з своєї праці на місці та здавали звіт з тієї праці. Про це говорили Пеленська (Жовква), Хоптянова (Рогатин), Цяпкова (Городок), Дорожинська (Угнів), Лехнюкова (Камінка Стр.), Белейова (Тисьменниця), Заяшівна (Сколе), Кордубова (Тернопіль) й ін., причому дискутантки або хвалилися успіхами, або жалілися на байдужість місцевої інтеліґенції й молоді. Декілька делегаток жалілося на те, що „Просвіта" в їх округах робить перешкоди праці СУ (Мончинова з Золочева, Рублева зі Станиславова і ін.), з другого боку були делегатки, які хвалили „Просвіту" за допомогу у їх праці на місцях (Мизюкова з Белза, Фурович з Болехова, Дорожинська з Угнева, Вальчикова зі Сокаля, Белейова з Тисьменниці, Заяшівна зі Сколього). Обговорювали теж делегатки справу організації міщанок, що успішно переведено в Угнові (Дорожинська), Теребовлі (Мохнацька), Коломиї (Кузьмівна) та що слабша в Бучачі (Гринева). Делегатки радили закладати для підсилення організації курси трикотарства, вишивок (Мохнацька), для сільських господинь (Куликова), для неписьменних (Кордубова), чайні в ярмаркові дні по містах, що не тільки відтягають селян від коршми та є прибуткові (дуже добра Рогатин та Станиславів), галянтерійні крамниці (Гринева), курси для городніх виділових та діловодства (Вальчикова, Хоптякова), що успішно були переведені у Сокалі та Рогатині, врешті курси для нар. мистецтва, але були й голоси, щоб головною працею СУ була самоосвіта, отже реферати, голосні читання і т. д. (Туркевич зі Львова). На перешкоди у праці на місці з боку радикалів жалілася Білозор з Коломиї, з боку молоді, а навіть жінок священиків Стасів з Миколаєва, з уряду — Дорожинська з Угнева. Серед тих голосів був цікавий голос дел. Томашівської з Кличничечини, жінки священика, яка заявила, що релігія одне, а орг. дисципліна друге і про це говорити нема що. Делегатки чвинилися теж успіхами жіночої акції у виборах до грем. рад (Станиславів — 3 радні та 5 заст., Коломия 4 радні та 3 заст.), хоч декуди ця акція не мала успіху (Угнів). Багато часу присвячено видавничим справам: Від Гол. Виділу вимагали видати підручники трикотарства та кравецтва (Куликова), популярну орґ. літературу (Білозор), звернути більш уваги на „Світ Молоді", який повинен стати органом дорослу СУ, „Жіночу Долю" та „Жіночу Волю" (Кузьмівна); від органу „Жінка" вимагали делегатки більш ідеольогічних статтей та фахових інструкцій (Кузьмівна, Вальчикова), але й висловлювали йому признання (Хоптянова). Говорили теж про збірку фондів на „Жіночу Долю" (Белейова), про потребу дитячих бібліотек (Вальчикова), платних інструктурок, орґ. спеців (Волощакова), окреме обличча бібліотек кружків СУ (Волощакова) та конечність якнайтіснішого звязку СУ з торговельними і пром. українськими станицями, зокрема з кооперацією (Білевич зі Самбора). Делегатка Перемишля Бобелякова вимагала заснувати якнайшвидше філії СУ у Мостиськах, Добромилі, Ярославі, де жінки цього домагаються. Було теж декілька голосів про госп. потреби села: Ратичева з Рогатина радила анґажувати білних жінок до вишивок та продавати їх опісля у купелевих оселях, Парова з Яворова апелювала до делегаток, щоб займилися акцією допомоги Яворівщині, Гринева з Бучача просила допомоги дітям емігрантів у перемиській захоронці та дітям Полісся. Одинокі дискутантки-селянки: Чинило (Підберізці) та Пазій (Пужів) заявилися за співпрацею СУ з усіми установами, бо тільки в цьому є запоруки успіхів праці СУ.

Щодо поїздки делегаток СУ на Конгрес Міжнар. Союзу Жінок у Ню-Йорку, то делегатки заявлялися за конечністю роздобути на ту ціль гроші. Залужна з Золочева пропонувала навіть заснувати окремий фонд на пропаганду СУ за кордоном.

До зудалу у дискусії понівець цілий ряд дел. Лотоцька зі Знесіння поставила запит до „Труду", чому робота суконь у цій школі така дорога, а платні робітниць такі низькі. П-і Залізнякова пояснює, що „Труд" удержує школу, яку сам оплачує. Лотоцька доказує цифрами, що платні є такі низькі (50 сот., 1 зол. денно), а робота суконь така дорога (25—30 зол.) й тому не всі можуть по станицю під тримувати.

ВИБІР КОМІСІЙ, ПРИВІТИ Й ВІДПОВІДЬ „ПРОСВІТИ".

Ще перед дискусією приняли збори внесок *Захарківни* з Перемишля на вибір Комісій-Матки та Резолюційної Комісій. Збори вибрали: До Комісій-Матки Ціпаповську, Лучеву, Рублеву, Дорожинську і Щуровську, до Резолюційної Комісій — Кононенко, Струтинську, Терешлякову, Богачевську й Хоптякову.

Підчас дискусії забрала голос п-і *Лівицька-Холодна* з Варшави, що передала Заг. Зборам привіт від Союзу Українок-Емігранток, вказуючи на спільний шлях та спільну мету обох орґанізацій. Збори приняли привіт сильними оплесками.

Теж підчас дискусії відчитала голова Зборів, пос. М. Рудницька листа з привітом від Уляни Кравченко, що викликав бурхливі оплески. Збори передають у свою чергу оплесками привіт жіночій Письменниці-Піонірці.

Частині дискутантки відповіла п-і *Н. Селезінкова*, заявляючи, що філії СУ у Борщеві та Мостиськах вже організуються та доказуючи, що успіх організації міщанок лежить у тім, щоб не робити різниць між ними й інтеліґентками.

Нарешті у дискусії забрав голос представник „Просвіти" *дир. Семен Магаляс*, який заявляє:

„Не хотів би я, щоб зі Зборів вийшло дехто вражіння, що „Просвіта" шкодить роботі СУ, „Просвіта" дала почин до жіночої організації, жін. секції при „Просвітах" існують власне для того, щоб привінши СУ і взяв це жіноцтво у свої орґ. рямці. Конкуренції тут бути не може. „Просвіта" ставиться дуже прихильно до праці СУ. Інциденти треба ліквідувати на місці. Яка може бути суперечність у праці, коли ми маємо одну мету, коли пливемо до одного моря?" (Сильні оплески).

СЕНЗАЦІЯ ДВОХ ДОКУМЕНТІВ.

Сенсаційною точкою дискусії був виступ представниці Марійського Т-ва Молоді у Львові, *п-і д-р Яновичівни*. Д-р Яновичівна запропонувала Зборам СУ, щоб статут доповнити точкою про релігійні справи, якої у ньому брак. Пред. *Рудницька* вважає, що таке доповнення — це зміна статуту та що п-і Яновичівна некоректна і нетактовна, коли як делеґатка чужої установи бе у статут іншої організації — основну річ кожного т-ва. Статут виготовляла комісія СУ чотири роки дуже докладно і прикро, що аж тепер того статуту хтось чіпляється.

Справжню сенсацію на Зборах викликує інструкція Інституту Католицької Акції, яку предсідниця відчитує і в якій за підписом д-ра Дзеровича пропонується та доручається священикам впливати на делеґаток у справі зміни статуту по думці п-і Яновичівни. „Ми — кінчить предс. — за мудрі, щоб ходити на поводу д-ра Дзеровича". Збори відповідають на це бурхливими оплесками. Предс. говорить далі: „Яновичівна покликується на резолюцію ЖК, що визнає релігію основою нашого життя. Але на Жіночому Конгресі внесено теж резолюцію про релігійну толєранцію. Та тут ще про що інше. Маю ще другий документ, „Нову Зорю", де п-і Тишинська пише (читає): „Союз Українок має перестати бути конґльомератом жінок різних переконань". Ні пані! Ми саме хочемо бути таким конґльомератом!"

Рішучу відправу голови Заг. Зборів п-і Яновичівни приняли прихильні бурхливими оплесками й великим вдоволенням, бо вже перед Зборами було відомо, що до інтиденту у тій справі прийде.

Дискусія над звітами скінчилася в год. 8. вечором.

Негайно після цього у сусідніх до Жовтої Салі кімнатах „Бесіди" був приготовлений чай для делеґаток з пряжу та преси. На чаю було дуже багато прихильних, а на солодкими пампушками, тортами й чаєм йшла далі жива розмова на тему Заг. Зборів, Союзу Українок та його праці. На чаю було багато селянок.

На цьому скінчився перший день Заг. Зборів пекучої нашого жіночого духу.

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД.

Другий день нарад Заг. Зборів Централі „Союзу Українок" почався в четвер 21. ц. м. в год. 8. ранці заупокійним богослуженням за померших членів Т-ва. Це богослуження відправив у каплиці Трьох Святих Волоської Церкви о. Лужницький, причому каплиця була набита делегатками з головою т-ва та вподілом на чолі. Серед присутніх було багато селянок, деякі з них причащалися.

КІЛЬКІСТЬ ПРИЯВНИХ І ГОСПОДАРСЬКЕ ЗВІДОМЛЕННЯ.

В год. 9.30 почалися дальші наради Заг. Зборів. Саля, як вчора, повна делегаток, нарадами проводить пос. Мілена Рудницька. Як нас повідомили зі Секретаріяту Зборів, вчора на нарадах було присутніх 176 делегаток (108 від Філій і 68 від Кружків), 21 членів Гол. Виділу, 16 делегаток від 11 інших жіночих організацій з правом голосу, 50 гостей, 5 представників центр. установ та 8 представників преси — всіх присутніх 276.

Наради другого дня почалися звітом господарської секції СУ, який прочитала голова секції п-і *Анна Полій:*

Секція намагається підвести економічний рівень нашого жіноцтва 1) допомогою у влаштуванні курсів хатнього господарства; 2) співпрацею з Сільським Господарем. Щодо 1, то секція вела реєстр фахових інструкторок, яких, на жаль, запотребовувано мало. Всетки зах. секції відбулося у звітовому часі 49 куховарських і 25 трикотарських курсів, 18 курсів крою шиття, 5 курсів вишивок, 3 курси рукавичок, 2 — штучних квітів, 1 — коронок, разом 103 курси. Щодо 2) то зі Сільським Господарем, до якого Ради входять 2 члени виділу СУ, вдавна йшли переговори, хто має вести вишкіл жіночої молоді на селі. Остаточно вирішено, що цю справу слід передати СУ і до С. Г. принято у тій справі референтку д-ра Кононенко, яка цю справу від СУ у згоді з С. Г. веде. Щодо будови сільсько-госп. школи для дівчат, то думка вести таку школу в Угерцях та Коршеві перепала. Обговорювано засновування такої школи у фундації бл. п. Фолиса у Скнилові, але вона до цього не надається. Остаточно вирішено, що цю фундацію треба продати й купити окремий обєкт під сільсько-госп. школу для дівчат, бо ця справа пекуча і справу цю треба прискорити.

З черги реферат виголошує п-і д-р *Кононенко*, референт для сільсько-госп. справ СУ. Провідні думки його такі:

В селянці треба виховати свідоме розуміння своєї праці. Вона мусить подбати за найкращу якість своїх продуктів, про переорганізацію свого домашнього господарства та про технічну підготовку до своєї праці. Ім все це має взятись СУ співпрацюючи з С. Г., що вже багато в цій справі зробив. Філії СУ мають у цій справі співпрацювати з філіями С. Г., вишукати спільний шлях та найти дорогу до сіл, де нема ні СУ ні С. Г. Очевидно, працю тією керуватиме окрема центральна комісія. Навчання сільського жіноцтва мусить бути теоретичне та практичне, головно курсами, що вже відбуваються й тепер, рахуючи при цьому головно на місцеву фінансову спроможність. Централя буде в тій справі видавати вказівки так щодо плану праці, як і самих курсів, а теж конкурсів. Дбатиме теж про фахових інструкторок, що будуть очевидно можливо найдешевші.

В дискусії над обома рефератами забирали голос: Весоловська, Шепаровичева, Туркевичівна, Малкова, Дорожинська, Парова, Хоптякова, Заліванкова, Скочдополь, Кисілевська, Білозор, Бобелякова, Мадера, Хрусть, Ковальчукова і Цяпкова. Всі дискутантки визнавали курси та кращий вишкіл сільського жіноцтва за незвичайно важну справу, бо на селі криза й господарство треба покращати та відмічували загрозу для орг. жіноцтва з боку польських курсів, що диспонують фондами й інструкторками і силоміць пхаються на село.

(Наради тревають далі.)

*

НОВИЙ ВИДІЛ СУ.

Головою т-ва — пос. Мілену Рудницьку, членами Виділу — Марію Білякову, Лідію Горбачеву, І. Гавриляківну, Ол. Каштанюкову, Марію Колтунюкову, Харитю Кононенко, С. Корінцівну, Віну Селезінкову, О. Кисілевську, М. Мрицівну, М. Мудрикову, А. Палієву, Евгенію Храпливу та Ол. Шепаровичеву, заступницями членів Виділу — І. Гургулівну, Н. Макарушкову, С. Мельникову, В. Яцкевичівну, М. Рогожу і О. Джиджору. До Контр. Ком. вибрали Заг. Збори Е. Макарушкову, Ір. Луневу та Дарію Пісецьку, заступницями їх К. Любомирович та О. Лукашевську.

Збори скінчилися в год. 6.25 вечором наш. ритмом.

Криваві заворушення селян.

УЖГОРОД, 21. 3. ПАТ. В околицях Межеляборець дійшло в останніх днях до кривавих заворушень. „Русский Народний Голос" подає так хід подій:

Повітове староство, до якого звернулись журналісти за перепустками, щоб виїхати на зревольтований терен, заявило, що не бере відповідальности за безпеку журналістів. Дороги до збунтованих сіл обставили густо жандармами. Старшини місцевих станиць кажуть, що безпосередньою причиною заворушень була податкова екзекуція в одного селянина. Юрба станула в обороні селянина і вдаремнила екзекуцію. На другий день мало відбутися віче аграрної партії у селі Чертіжнім. Селяни *побили делегатів партії і не допустили до віча.* Юрба окружила касарні жандармів, вибила камінняими всі вікна і через кілька годин не дозволяла жандармам вийти надвір. Тоді теж впали перші стріли. Комендант жандармерії зі села Гуменне пішов зі своїм відділом на допомогу, але юрба селян заступила дорогу в Габурі. Дійшло до стріляннии, підчас якої ранили 15 жандармів. Селяни мали мабуть скорострільні. В обох селах жандарми опанували положення, арештуючи 60 осіб. Більшість винуватців утікла. В околиці є кількасот жандармів, загрожені села окружені кордоном.

—o—

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Подяка видавництву У. З. Енциклопедії. Відділ Укр. Цен. Комітету у Львові щиро дякує видавництву У. З. Е. за щедрий дар повного комплету свого видання на „Велику Льотерію", улаштовувану У. Ц. К. в добродійних цілях. — Голова відділу: полк. **О. Кузьмінський.**

— Коли будуть шкільні ферії? Педагогічні кола займаються справою літніх ферій у школах. Устійнений перед двома роками вакаційний час від 15. червня до 20. серпня стрічається серед батьків і вчительства з різкою критикою та далекосяглими застереженнями. Навіть куратори прихиляються до цієї думки на недавному зїзді у Варшаві, заявляючись за привернениям літних шкільних ферій в часі від 30. червня до 3. вересня. Рішення в цій справі залежить від міністра освіти.

— Плямистий тиф. В Олеську і Підгірцях пов. Золочів стверджено кільканацять випадків занедужань на плямистий тиф. Санітарна влада повинна недопустити до поширення цієї пошести.

— Суспільна акція вчительства. Вчительські організації предложили шкільній владі низку постулятів щодо участи вчительства в суспільній акції. Вчителі підкреслюють, що праця одночасно в кількох ділянках увійшла в моду. Багато вчителів надсилає цілі гори звітів з праці в різних суспільних організаціях. Не здають собі з того справи, що це свідчить про них радше відємно, ніж додатно, бо поважна праця в кількох організаціях нараз є неможлива. До цього нездорового явища причинився натиск шкільної адміністрації, що домагається від учительства суспільної діяльности в різних ділянках. Учительство просить, щоби шкільна влада приняла за правило, що вчителя, який справді працює в одній суспільній організації не можна від неї відривати і приневолювати до одночасної діяльности в іншій ділянці. Зачувати, що шкільні інспектори одержать у цій справі відповідні інструкції. Все те торкається очевидно праці в польських організаціях, бо українське вчительство, що пробувало працювати в українських суспільних організаціях, поробило тільки сумні досвіди.

— Чого не вільно адвокатам. Згідно з постановою головної адвокатської палати адвокатам не вільно вести у власнім імени зарібкового підприємства або належати до явної або командитової спілки, не вільно вести чужого зарібкового підприємства в характері управителя, займати в чужому зарібковому підприємстві якогонебудь іншого становища (напр. прокурента, урядовця, службовця), а також у чужому рільному господарстві. Адвокатові не вільно також належати до управи акційної спілки, спілки з о. п. або до дирекції банку, одначе він може бути членом надзірної ради або ревізійної комісії, не входячи прицьому в характері постійного делегата до управи. Такі постанови торкаються кооперативи, хоч адвокат може бути членом управи кооперативи під умовинною, що

Артретизм

Хто не хоче зносити терпінь нехай заживає Аспірину

АСПІРИНА

мала таблетка, а успішна.

Дістанете у всіх аптиках.

не буде брати в ній винагороди. Всі ті обмеження не торкаються участи в управі фондацією, що має суспільний характер. Адвокат не може бути платним представником фахової організації, покликаної до оборони або заступництва інтересів торговлі або промислу.

— Хто виграв на льотерії. У минішньому тягненні класової льотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч. 103009, 114363, 146609, 171333. 2.000 зол. на ч. 37857, 181675. 1.000 на ч. 175893. 500 зол. на ч. 54744, 57822, 90912, 95568. По перерві: 20.000 зол. на ч. 155742. 10.000 зол. на ч. 116072. 5.000 зол. на ч. 17173, 68096. 2.000 зол. на ч. 22107, 26599. 1.000 зол. на ч. 27491, 112751. 500 зол. на ч. 56477, 107575, 115089, 125776, 127869, 167656, 183383, 184479.

— Львівська хроніка. На залізничому двірці Львів-Клепарів 39-літній робітник Карло Шудло дістався між два вагони і згинув під колесами, які відтяли йому голову. — У Львові находяться в обігу фальшиві 10-і 5-золотівки, що вагою, звуком і формою майже не різняться від правдивих.

— Братанок б. еспанського короля у Скільщині. Альфонс Бурбон, братанок бувшого еспанського короля Альфонса, був у Скільщині, де в добрах баронів Гредлів вполював ведмедя.

— Краєва хроніка. Кравця Мойс Вальтера з Ходорова суд засудив за отроєння дитини на 5 літ вязниці, його жінку на 3 роки. — У дрогобицькому нафтовому басейні замкнули кільканадцять пекарень з причини санітарних відносин.

— Фальшива Тетяна. Рівенська поліція арештувала в пивярні Вегрихта „жінку" в кожусі, спідниці й хустці. Коли казали їй роздягнутися, то виявилося, що це Трохим Ковальчук, знаний і караний хатній злодій. Навіть його жіноча одіж, походила з крадіжи. Нещаслива „Тетяна" помандрувала до вязниці.

— Великі зловживання викрито в міському заставничому заведенні у Варшаві. Спеціяльна Комісія, зложена з бухгальтерів, ствердила, що зловживання сягають до 100.000 зол. До судової відповідальности потягнуть шістьох урядовців, що м. і. оцінювали фальшиво застави. — В Н. Санчі арештовано М. Шахета за спроневіріння 60.000 зол. на шкоду місцевого товариства жидівських купців. — В Познані арештовано Станіславу Зрвенску за співучасть у спроневірені 400 тисяч зол., якого допустився її чоловік, куратор одного американського маєтку.

— Скарб у вербі. В селі Конажині на Кашубах стяли на днях на приказ війта стару дуплаву вербу, що росла над ставом. Дерево зложили на шкільному подвірю і порубали. Коли розлупали один кусень пня, зі середини випало 20 старих німецьких срібних монет з подобою цісаря Вільгельма І. А коли заглянули до шкільної печі, де згоріла часть дерева, знайшли коло 4 кг. стопленого срібла і золота. Вістка про відкриття скарбу у вербі порушила все околичне населення, а на місці, де стяли вербу, почали збиратися люди й шукати за дальшими скарбами.

— Політичне вбивство. У Славянську на Україні селяни вбили шефа політичного відділу, Коровіна, що займав визначне становище і вів гостру акцію за знесення індивідуальних селянських господарств. Позатим Коровін був одним з провідників організації безбожників.

— Летунська комунікація понад Тихий океан. Американське повітреплавне товариство приступає до виповнення останнього звена постійної летунської комунікації довкола світа, а саме до злуки обох берегів Пацифіку летунською лінією з посередніми станціями в Гонолюлю, на безлюдних досі островах Мідвей і Вейк, на острові Гуам, де є станція американського підводного каблю та військова станиця, врешті в столиці Філіпінських островів Манілі, звідки буде здійснена злука з китайською летунською лінією, що належить до того самого товариства. Закн ті станції будуть викінчені, зроблять спробу вдержати постійну летунську комунікацію поміж Сан Франціско і Гонолюлю (поверх 3.050 км.), де є вже велике військове летовище.

— **Летунська катастрофа.** В бельгійськім Конго знайшли останки розбитого літака, яким відбував подорож генеральний губернатор французької прирівникової Африки, Ренар, з жінкою та залогою, зложеною з 5 осіб. Всі пасажири разом з пільотом і механіком згинули в катастрофі.

— **Різні вістки.** В місті Ліого, 200 км. на схід від Муктену згоріло 835 домів. Пожежу спричинили комуністи. — Японський корабель „Чару-Мару" дістався біля Сапоро на підводні скелі і затонув. Погибло 19 осіб із залогою.

— **Жінки на вагу.** Магометанське населення острова Кипру має оригінальні погляди на естетичність жіночого тіла й оцінює його не на основі стрункости й гармонії ліній, але на основі ваги. Худощаву кандидатку до подружя цінують там найбільше на тисяч франків, а затє за товсту, відповідно тяжку доньку родичі можуть дістати 5 до 6 тисяч франків. Взагалі в таких випадках гроші не грають ролі. Не дивниця, що турецькі родичі на Кипрі не позволяють своїм донькам управляти спортів і добре їх відживляють. Для них панна тяжкої ваги творить маєток.

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Основання наукової секції при філії Т-ва „Просвіта" у Раві Руській. З кінцем 1934 року повстала при філії Товариства „Просвіта" в Раві Руській наукова секція, що має на меті пізнати всесторонньо равський повіт і зберігати та переховувати памятки нашої культури, давньої і сучасної. Оцього важкого свого завдання не може секція виконати виключно власними силами. Тому то звертається з горячим проханням до всіх установ і громадян, кому дороге все, що наше, щоб помогли їй у наміреній праці. А завдання секції: зберегти й переховати в нашій музейній збірці все, що відносяться до природи, життя й культури равського повіту. Секція збирає: старі книги, народню пошу, хатню обстанову, господарське приладдя, взори народнього орнаменту на дереві, камені і тканинах, вишивки, гафти, вишивки, глиняні посудини, металеві вироби, писанки, святочні витинанки та бордиські хрестики всякі предмети і вироби камінної доби напр. кам'яні сокири, камінні ножі, ростинні та звіринні скам'янілости, дальше старовинні образи (ікони) малювані на дошках полотні або вишивані на сукні чи на тканинах, всякі рисунки, світлини (фотографії), різьби, скла, стару зброю, старі гроші металеві і паперові, памятки світової війни, памятки визвольної війни, відзнаки цивільні й військові, зокрема У. С. С. і У. Г. А., печатки, почтові марки і таке інше. Крім того задумує секція освоювати архів старих актів усяких товариств та комітетів, заснованих для специяльної цілі що вже покінчили свою діяльність та осіб, що були діяльні в равськім повіті, переховувати їх особисті папери і фотографії або портрети. Також задумує заложити підручну бібліотеку з книжок потрібних для вище згаданих цілей — з виключенням випозичування книжок до дому і хоче заложити в спеціяльно зарезервованих кімнатах наукову робітню-читальню, де міг би всякий, у першій мірі член секції, користати з бібліотеки і матеріялів секції. Секція приймати всякі річи: 1) на власність даром, 2) на власність в дорозі купна в міру фінансової спроможности, 3) в переховання (депозит) з обов'язком звороту на домагання і згідно з бажанням складаючого, 4) відомости та інформації, де такі річи находяться (у яких осіб чи установ), що з якихнебудь причин не хотілиб чи не могліб їх секції передати — для вдержання їх в евіденції та вказування інтересованим місць їх переховання в цілях наукового використання. Секція урядує в дом від філії „Просвіти" в Раві Руській (дім Кооперативного Банку „Віра") і там можна дістати потрібні вияснення. Вкладка члена секції 50 сот. місячно. Пров д секції: Іван Кунців, Корн. Целевич, Евген Божик, Богдан Осідач.

ТЕРНОПІЛЬ

Академічні вечорі в Тернополі. Академічні вечорі-виклади Богословського Наук. Товариства у Львові заочатковано тепер у нашому місті заходом Марійського Т-ва Пань. У цьому сезоні є передбачених 6 таких викладів. Заочаткував ті вечорі виклад о. дектора д-ра Н. Сліпого на тему „Віра й Наука" в неділю 17. ц. м. Зацікавлення цим викладом було величезне — присутніх у салі „Української Бесіди" до 200 осіб з усіх кругів громадянства. Найближчої неділі (24. III.) матиме виклад о. д-р Г. Костельник на тему: „Джерела атеїзму".

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ У ВІДБИВАНЦІ.

В найблизших днях відбудуться у Львові цікаві змагання у відбиванці, що їх організує У. С. С. У змаганнях, що почнуються в суботу 23. ц. м. вимагають в салі Сокола-Батька, братимуть участь: фінальна шестірка змагань Плай, Сокіл-Батько І, Сокіл IV., У. С. С. К. і Черник, а також Сокіл-Батько І. учасники Ольбої Сокола-Батька, Сокіл V. Інші. Змагання заповідаються дуже цікаво.

ФІЛІЯ К. Л. К.

Довідуємося з кругів Канпатського Лещетарського Клюбу, що найактивнішою філією не є філія К. Л. К. у Станиславові, як нильно подано у реферяті з-пр. Ю. Старосольського на ювілейному вечорі і потім у пресі, тільки більш активними є сільські філії, як у Ворохті, Космачі і т. д. У найближчому часі буде подяний до відома точний звіт з діяльности поодиноких філій, так що всі читачі могтимуть самі оцінити, хотра з філій К. Л. К. проявляє найбільшу активність.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЛІТОПИС НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ЗА РІК 1934. Неперіодичне видання Союзу прихильників Національного Музею. Львів, 1935. Зм ст: Від Редакції; митр. Андрей Шептицький: Про вагу і значіння музеїв; Поивіт новій куратерії Нац Музею; ен. Іван Бучко: Заклик Союзу Прихильників Нац. Музею; Од. Архипенко: Національне мистецтво; Ма: Микола Гоголь; Анкунціята; Про людей і мистецтво; Про талант мистця; Лист із Парижа; Доля й недоля мистця; І. Свенціцький: Звіт управи Націон. Музею за 1934 р.; В. Децишевич: Фундаційний статут; Пожертви америк. українців на цілі Нац. Музею від 1920 — 1934 р.; Інші жертви. Стор. 24.

МАТЕРІЯЛИ ДО БІБЛІОГРАФІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЛАСТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ. Склав скаут М. Д. Ковницький. Зредагував П. Зленко. З нагоди виставки українських пластових видань у Празі 13. — 24. лютого 1935, влаштованої Видавництвом „Український Пласт". — Прага — 1935. Стор. 29. Друковане на пишьостнаю.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 22. III. год. 7·30 веч. Ювилей Володислава Рачки. „Любощі".

Субота, 23. III. год. 8·15 веч. Концерт фільгармонії. IX. Симфонія Бетовена.

Театр Різнородностей.

Пятниця, 22. III. год. 7·30 веч. „Пограничний вечір".

Субота, 23. III. год. 7·30 веч. „Подружий вечір".

Кіна.

АДРІЯ: „Невидний чоловік".

АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Із. Кепурою).

АТЛЯНТИК: „Нові люди" (Пісня о щасті).

ВАНДА: „Остання царица".

ГРАЖИНА: „Молодий ліс".

КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевалє та Мекдональд).

КОЛІСЕЯ: „Зводій сердець", ревія „Хай живе старт".

КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фріп і Фаш у країні забави".

МАРУСЕНЬКА: „Прапор волі" і комедія.

МІРАЖ: „Щойно вчора".

МУЗА: „Весняний вальс", „Твої уста говорять неправду".

ПАКС: „Історія св. Терези від Дитятка Ісус".

ПАЛЯС: „Веронїка". (Франціска Галь).

ПАН: „Світ належить до тебе" Ґрета Гарбо.

РАЙ: „Дочка ген. Панкратова".

СВІТ: „Останний отаман Анєнков", Переслідувані люди".

СОНЦЕ: „Бунт молоді" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Римські скандали" (Еді Кантор) і ревія „Хочу з паном у Законанім".

УТІХА: „Признань в обличчі смерти".

ХІМКРА: „Прапор волі", „Бастер Кітон як годинникар".

Закордонне радіо.

Пятниця. 22. березня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 22·25 Концерт (муз. сп.), 14·00 Форт., 17·30 Спів (Мунтеану, тенор), 19·30 Завтрішні пробоєвики, **Прага** (470,2) 17·00 Концерт, 19·10 Саксофон, 19·30 Спів, 20·35 Симф концерт, **Париж** (1648) 13·35 Розривкова музика, 21·00 Пісонькн, **Білгород** (437,3) 18·30 Оп. арій, **Берлін** (356,7) 18·30 Пісні Вольфурта (Вольф-Дінтеп співр.), 21·35 Концерт, 22·30 Бах: Середньовічна пісня, **Гамбург** (331,9) 21·15 Пісні й муз., **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз всячина, 17·20 Веселі та поважні пісні, **Кельн** (455,9) 10·45 Шуман — Шопен (сп., форт.), 16·00 Весн. концерт, 17·30 Маловідомі Шубертові пісні, 23·00 Гендлеві твори (орх., сп.), **Ляйпціґ** (382,2) 13·10 Інстр. квартет, 17·20 Сучасна муз., **Будапешт** (550,5) 12·05 Тріо, 18·45 форт., 19·30 Оперета, 22·35 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11·40 17·05 Легка музика, 13·25 Тріо, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Субота, 23. березня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 17·25 Концерт, 14·00 Спів, 15·15 Хор, „І винопас" авд. на осн. Андерсена, 16·35 Пісні, 18·05 Пісні народних пісньок, 20·00 У темпі маршу (сп., муз.), 21·40 Степами й левадами (сп. муз.), **Братислава** (298,8) 17·15 Словацькі нар. пісні, **Кошиці** (359,1) 18·00 Для Закарпаття (поезії для дітей), **Мор. Острава** (269,5) 20·40 „Жак" (Бетельстудент) оп. Міллекера, **Прага** (470,2) 15·55 Концерт війська. орх., 17·05 Форт., **Париж** (1648) 13·15 Концерт, 16·00 Для дітей, 21·00 Кабарет, **Білгород** (437,3) 13·15 Нар. мельодії, 16·00 Оп. і югосл. музика, 21·45 Сп. ресіталь, **Атьона** (331) 20·30 „Марта" оп. Фльотова, **Берлін** (356,7) 18·20 Жідь Верн будиться, 19·00 Солісти, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 20·15 Весела танк. музика, **Кельн** (455,9) 12·00 Концерт, 16·00, 20·10 Вес. концерт, 18·20 Серенада ч. 11. ес-дуо Моцарта, **Ляйпціґ** (382,2) 20·10 „Яблука" (Яблуні оп. И. Штрауса, **Будапешт** (550,5) 12·05, 22·10 Циг музика, 20·20 Оперетові мельодії, **Міляно** (168,6) 11·30, 19·00 Легка музика, 20·45 Популярні пісні, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 17·10 Солісти.

Львівське радіо.

Пятниця, 22. березня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Популярна музика з гр. пл., 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 13·45 У Братері знову цвітуть дерева (муз., спів), 16·50 Листи від дітей, 16·45 Сп. ресіталь Збоїнської-Грушковської (сопр.) у супр. форт., 17·00 Виховання: Бунт молоді, 17·15 Смичк. квартет, 17·40 Авд. для хорів, концерт, 18·10 Театр Уяви: „Юлій Цезар" Шекспіра (фільгм.), 18·30 Рекл. концерт, 18·45 Легка музика з гр. пл., 19·15 Репортерія день, 19·25 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Концерт мандолініст в, 19·50 Актуальний фейлєтон, 20·00 Турист. поранок, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт, 22·30 Рецитації поезій, 22·45 Великопістні науки, 23·05 Салонова музика з гр. пл.

Субота, 23. березня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Моцарт, Крайцлер, Шуберт із гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Концерт гармоністів, спів, 13·45 Польська морська торговля, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 14·45 Джезова орх., 15·30 „Семова" (фраги. із Б. Павловича, „Острів св. Катерини", 15·45 Книжечка з образками для чемних дітей, 16·30 Технічна скринька, 16·45 Спів у супр. форт., 17·00 Примонастирська оселя „Льонд", 17·10 Найновіші гр. пл., 17·50 Природнича гутірка, 18·00 Театр Уяви: авд. для дітей „Малий Боб і великий Морган", 18·30 Огляд видавництв, 18·40 Сільва рерум, мист життя, 18·45 Самі мазурки (форт.) Мусоргський, Ліадов, Скрябін, 19·15 Про магічного льв. левика, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·25 Концерт на питрі, 19·50 Актуальний фейлєтон, 20·00 Камер. вечір у муз. родині, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 У 25-ліття уродин Баха — концерт, 22·00 Реклам. концерт, 22·50 На веселій львівській хвилі, 23·05 Легка музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·28 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 23·20—23·50, австр. шілінги 99·00—100·00, чеські корони 21·50—21·90, рум. леї 32·00—35·00, ліри 44·00—45·00.

Золото: Долари 8·87—8·90, Франки фр. 33·90—34·30 Дукати 81·00—81·50, Корони 35·60—36·20, Рублі 45·00—46·00.

Срібло: К рони австр. 0·34, Рублі 1·55, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська	Львів від	Львів до
Пшениця однор.	17·25	17·50
Пшениця збірна	16·25	16·50
Жито збірне	13·00	13·75
Ячмінь одноцінний	12·75	13·25
Ячмінь на мливо	11·75	12·00
Овес збірн. зам.	12·75	13·25
Конюш. чер. вільна від кам.	125·00	150·00
Мука пш. І. А.	31·00	31·50
Мука пш. І. Б.	29·00	29·50
Мука пш. І. Ц.	27·00	27·50
Мука пш. І. Д.	26·25	26·75
Мука пш. ІІ. А.	24·00	24·50
Мука пш. ІІ. Ц.	23·50	24·00
Мука пш. ІІ. Д.	21·00	21·50
Мука пш. ІІ. Е.	19·00	19·50
Мука пш. ІІ. Ф.	19·00	19·50
Мука пш. ІІ. Г.	18·50	19·00
Мука пш. ІІІ. А.	13·50	14·00
Мука пш. ІІІ. Б.	12·00	12·50
Мука пш. разова	18·00	18·50
Мука житня І. кат. до 55%	24·75	23·25
Мука житня І. кат. до 65%	21·75	22·25
Мука житня ІІ. к. ситк. до 70%	14·00	14·50
Мука житня раз. до 95 %	16·50	17·00
Мука житня посл. понад 95%	13·25	13·75
Висівки житні	8·50	8·75
Висівки пшен. гр	10·00	10·25
Висівки пшен. сер.	9·75	10·00
Висівки пш. жидкі	10·00	10·25

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 21 березня ц. р. кооперативам платив за:

	Львів	Львів
1 кг. масла франко магазин	2·50	зол.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 п. яєць	2·20—2·25	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло слаба, на молоко і сметану вдержана, на яйця зниження.

Маслосоюз повідомляє, що від 21. березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвірп птахомансарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 5):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	І. кл.	„	1·00 „
Старі „	„	„	0·80 „
Підгодов. качки	„	„	1·10 „
„ індики	„	„	1·10 „
„ індички	„	„	1·25 „
Пантарки	„	„	1·25 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Подяка. Дільовий Комітет Всестудентських Вечериниць складає щиру подяку Всім тим ВП. Панам і Панам та Установам, які морально чи матеріяльно причинилися до вдатного переведення Вечериниць у дні 7. III. 1935 р. За милі несподівання щиро дякуємо ВП. П. Суховерській та Студентському Хорові Ревізорів „Евгена".

Подяка. Отсим складаємо сердечну подяку Їх Ексцеленції Митрополитові Кир Андреєві за батьківську опіку, по женевасам: д-рові Вол. Старосольському і д-рові Сам. Підгірському за оборону, а Світлішому Ректоратові і товаришам-питомцям за ласкав. молитви в часі їх 11 місячного перебування у вязниці до апеляційної розправи. Гимотей і Володимир Процюки.

ОГОЛОШЕННЯ.

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує — приймає в комис — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 76 (13.974). Львів, субота 23. березня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Півріччо 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ексгумація похованих на Личаківськім цвинтарі українських вояків У. Г. А.

На часті защити в справі переволікуваних ексгумацій на військовім цвинтарі на Личакові виясняємо, що цвинтар б. австрійської армії, на якім поховані також вояки У. Г. А., не був у цілости австрійською владою викуплений. Займаний на цей цвинтар ґрунт майже в половині ставбовить приватну власність. З огляду на те, що тогорічна влада не дійшла до порозуміння з власником ґрунту, уряд, як виключний опікун військових могил, був приневолений залишити із займаного простору чужу частину. З уваги на заряджену в січні ц. р. ексгумацію всіх полеглих і перевезення їх на викуплену новозбиту цвинтаря.

На тім чужім ґрунті поховано в рр. 1918-9 також вояків УГА і тому їх треба було також ексгумувати. Про заряджену ексгумацію повідомлено наше Товариство вже 3. січня ц. р. і вже тоді визначено за взаїмним порозумінням *нове відповідне місце під українські могили.* Ексгумацію вояків У. Г. А. переведено в днях від 15-го до 18. лютого із задержанням всіх приписів влади та *з повним пієтизмом до тлінних останків похованих.* Визначений нашим Товариством представник мав завжди дозволений вступ на терен робіт. *Сьогодні стрільці У. Г. А. поховані в трьох рядах із задержанням догоперішнього порядку при головній дорозі по лівій стороні цвинтаря,* якщо приймаємо напрям на головний вхід до Четверівської вулиці.

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ Т-ВА ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ:

Д-р П. Кривуцький, голова — *Ол. Карпінський,* секретар

Пів міліона війська і рівність німецького летунства з французьким.

ЛЬОНДОН, 22. 3. ПАТ. „Дейлі Телеграф" повідомляє, що канц. Гітлер у розмові з мін. Саймоном висуває такі домагання Німеччини: 1) Армія складатиметься з пів міліона вояків; 2) Військове летунство рівнатиметься французькому; 3) Воєнна маринарка рівнатиметься 1/3 міжнародної фльоти В. Британії. „Таймс" пише, що мін. Саймон обговорять у Берліні не тільки справу військових обмежень версайського трактату, але також інші його постанови і справу Мемеля.

Кампанія проти національних меншин у Румунії.

БУКАРЕШТ, 22. 3. ПАТ. Колишній премієр і заступник голови національно-селянської партії Вайда повів гостру кампанію проти національних меншин з метою збільшити вплив румунів у державних і приватних установах. Вайда домагається завести по установах „думеру" Валяхікус". Акцію Вайди підтримує 12 колишніх міністрів, членів партії і майже вся безпартійна інтеліґенція.

Два цікаві пресові процеси в Ужгороді.

Прага, березень 1935.

В Ужгороді ведуться два дуже цікаві пресові процеси, які яскраво характеризують тамошнє русофільство й показують нам його „живучість" у дійсному світлі.

Один із них — це процес відомого д-ра С. Фенцика проти відповідального редактора „Українського Слова" д-ра М. Бращайка. Наші читачі вже знають, що саме ужгородське „Українське Слово" заглянуло за куліси Фенциковського „Карпаторусского Голосу" і показало, звідки Фенцик бере гроші на видавання часопису, а саме вказало на тісний звязок Фенцика з одним консулем в Ужгороді. „Українське Слово" доказувало тоді теж, що автором статтей у „Карпаторусскім Голосі", спрямованих гостро против Чехословаччини, є саме цей консуль.

Дня 17. п. м. відбулася в Ужгороді чергова розправа в цій справі. Вона цікава тим матеріялом, що його дали свідки оборони. І так ужгородський редактор соціялістичних „Лідових Новін" Ф. Шідак з Ужгороду між іншим підтвердив, що коли осінню 1933 р. з журналістичного обовязку звернувся із запитом до урядів, чи правдою є, що рукописи згаданих статтей є дійсно ділом дотичного консуля, дістав на це позитивну відповідь, яка не лишає ніяких сумнівів. Другий свідок, судовий радник д-р Марков, теж соціял-демократичний діяч на Закарпатті, цікавився діяльністю консуля в Ужгороді. До його рук попали концепти статтей „Карпаторусского Голосу", при чому уряди ствердили, що це з цілою певністю рукописи консуля. Дуже велике вражіння зробив лист бувшого губернатора Бескида до д-ра Фенцика, що його свідок відчитав на розправі. Бескид писав Фенцикові з Праги — а писав по мадярськи! — що старається про допомогу для „Карпаторусского Голосу". Б. (себто д-р Бенеш, міністер закордонних справ) — писав Бескид — не хоче нічого дати, зате . . . . (тут подана початкова буква назвища посла сусідної держави у Празі) посилає 40.000 кч. Всі ті статті й листи дістав свідок до рук від осіб, яких не вважає за вказане називати тут по імени. Всі ті документи свідок вислав у Прагу, де зараз після цього доля дотичного консуля була вирішена. Він дістав золоту медалю і — мусів негайно виїхати з Ужгороду.

Після отсих зізнань свідків цю сенсаційну розправу відложили знову.

Друга розправа, яка теж відбулась перед сенатом краєвого суду в Ужгороді, показує нам іншу сторінку життя й діяльности „подкарпатских русскіх", а саме кидає дивне світло на звязки померлого провідника „Автономного Земледільського Союзу", посла Ів. Куртяка, з мадярами. Куртяківський посол Бродій обвинувачує редактора час. „Подкарпатски Гласи" Гайного за статтю, в якій говориться про дивні, незвичайно тісні звязки Куртяківської партії з мадярами. Як доказ правди редактор Гайне предложив календар, виданий „Автономним З. Союзом" на 1934 р., в якому між іншим поміщено фотографію обох синів Куртяка в однострою мадярських студентів. По середині між обома хлопцями сидить Куртяківський секретар і член Краєвого Виділу Демко. Гайне доказує, що відзнаки на шапках обох хлопців — це відзнаки мадярських левентистів. Присутні на розправі знавці підтвердили зізнання обвинуваченого.

Ось яке лійсне обличчя „русских" на Підкарпатській Руси! Ось ті „основи", на яких спирається їхня „ідейна" праця для „народу й республики"!

М-н.

Ревізії у москвофільських діячів на Пряшівщині.

„Нашъ Карпаторусскій Голосъ" приносить сенсаційну вістку, що чеська поліція перевела ревізії у всіх тих москвофільських діячів на Пряшівщині, які ведуть листування і мають звязки з москвофільськими діячами по цьому боці Карпат. А все те, мовляв, тому, що вся Лемківщина в часі прилучування Закарпаття до Ч. С. Р. висловила недвозначно таке саме бажання (!?). Дальша частина тієї цікавої статті в „Н. К. Г." сконфісікована

Заява.

У звязку з оголошенням Вп. Д-ра Сергія Хиляка в „Ділі" ч. 70 з дня 17. ц. м., в якому п. Д-р Хиляк повідомляє **що обіймає в Городку к. Львова, ординацію по мойому бл. п. Мужеві Д-рові ЛИ.ЯКОВІ,** заявляю, що про яке небудь відступлення ординації не маю ніяких відомостей.

Заінтересованих прохаю звернутись за інформаціями на мою адресу: Львів, Листопада 5. I. пов. м. 4.

НАТАЛІЯ ЛИСЯКОВА вдова.

Хто добре ґаздує, той гараздує!

кажуть старі люди. А господарюєте добре, складаючи свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Війна між Францією і Німеччиною чи фронт проти Совітів?

Женева, 18. березня 1935.

На початку цього року після саарського голосування зазначено на цьому місці, що Европа переходить від нарад та паперових умов до діл. Відновa обовязкової військової служби в Німеччині є великим кроком вперед на шляху діл.

Несподіванкою цей крок Німеччини був у Женеві і в столицях великих держав хіба своєю рішучою формою від якої Европа відвикла впродовж женевського та іншого европейського пустомельства. А проте відгук тієї події був в ріжних столицях Европи досить ріжний. Здивування було найбільше там, де взагалі до Німеччини ставляться найбільш вороже, себто в Парижі. Оскільки це здивування щире, питання інше. Адже недавно маршал Петен оголосив у Франції, що дійсний стан воєнних сил Німеччини сягає до 36 дивізій. Обурення французької преси, з „Матеном" включно, ще значно більше ніж здивування. Всеж треба зазначити, що частина французького громадянства, зокрема зорганізована навколо колишніх комбатантів, своєї преси властиво не має.

Що Англія яка підписала версайський договір, не може хвалити анулювання його Німеччиною, річ цілком зрозуміла. Але великого схвилювання німецька обовязкова військова служба в Льондоні, оскільки можна зміркувати по пресі, не викликала. Найкраще доказує це факт що англійські міністри не відкликали своєї подорожі до Берліна.

Формально Італія не може занити становища багато іншого ніж англійське. Але з голосів італійської преси видно, що крок Німеччини в Римі найшов найбільше зрозуміння. „Італійська преса бачить в цій події новий доказ далекозорости Мусоліні та слушности його політики розброєння. Щораз більше показується, як хибно було гнатися за блудним вогнем загального розброєння, якого практично не можна було перевести, замість того щоби провадити переговори з Німеччиною, на основі рівноуправнення про розумні границі зброєнь. („Ціріхер Ціт.")

Назагал з дотеперішніх голосів европейської преси можна зробити висновок, що надії деяких французьких кол на те, що удар Німеччини по версайському трактаті обєднає всі держави, що його підписали, досить марні. Париж провадив завзято довго політику проти Берліна на власну руку, щоби найти тепер беззастережну підтримку Льондону та Риму. Ніодна з держав, що підписали спільно версайський трактат, не має формальної причини відмовлятися від спільного обговорення кроку Німеччини, але чи матиме воно більші наслідки як якусь словесну

спільну декларацію, питання більш ніж сумнівне.

Не можна забувати того, що організуючи Малу Антанту проти Німеччини, французький уряд не питався про це Італії; а намагаючись оточити Німеччину порозумінням з Москвою, не питався про це Англії. Той факт, що версайський трактат став пустою формулою без якогось реального змісту, стає очевидним і найбільш загорілим його оборонцям. А логічний розвиток політичних відносин в Європі, визволений з хайданів того трактату, мусів рватися чи пізніше допровадити до озброєння Німеччини.

Поки існувала приязнь між Німеччиною та Москвою, поки Німеччина, не маючи змоги зброїтися, сама озброювала СССР проти решти „буржуазної Европи", доти існувала пропорціональна рівновага в Європі. Але ця рівновага цілком захиталась з приходом Гітлера до влади та з французько-московським наближенням. Ситуація ставала тимбільш небезпечною, що фактичним диктатором Европи могла стати не Франція, спираючись на московські орди та своїх поміченків на південнім сході Европи, а Москва, спираючись на большевицько-соціялістичний блюк Франції.

Вже на останній франко-англійській конференції в Льондоні виявилось, що сила озброєної Франції та московського супермілітаризму не має в Європі належної военної противаги. В Льондоні як і раніше в Женеві та на інших міжнародніх конференціях виявилось, що брати в них участь можуть лише держави більш менш однаково озброєні.

Плян подорожі англійських міністрів до Берліна з пропозицією приступити до східнього пакту, а відтак плян їх подорожі до Москви поставив Німеччину перед альтернативою капітулювати перед московським диктатом в Парижі чи негайно перевести свою рівноправність з іншими великими державами Европи. Не дивно, що німецький уряд вибрав те друге, оголосивши загальну військову службу в Німеччині.

Найповажнішим мотивом цього кроку німецького уряду в проклямації до німецького народу треба вважати зворот про те, що московський уряд допроводив „мирний" стан червоної армії до 101 дивізій, отже до числа, якого не осягає німецька армія і на военній стопі.

На збільшення збройних сил Німеччини московський уряд відповів справді погрозою, що буде збільшувати відповідно червону армію далі. Це рішення московського уряду треба властиво щиро привитати. Населення СССР не витримує вже й тепер страшного тягару московського супермілітаризму, а кожне дальше його збільшення може допровадити лише до остаточної руїни совітського господарства.

Але можна думати, що й самі великі держави Европи не витримають довше сучасних перегонів у зброєнню та будуть примушені в той чи інший спосіб впорядкувати відносини в Європі. Припустити, що держави злучені версайським трактатом розпічнуть війну проти Німеччини, щоб знищити її збройні сили, яких відбудові вони придивлялись досить спокійно, було нельогічно. В такій мірі мрії інтернаціональних торговців зброєю ледви чи будуть здійснені. А поза війною проти Німеччини та перегонами у зброєнню лишається лише порозуміння держав, спрямоване проти Московщини.

Простий шлях в тому напрямку на превеликий жаль напевне не буде. Не виключено навіть, що він перейде крізь часову нову ізоляцію Німеччини та зріст московських дипльоматичних акцій в Європі, але у всякім разі можна сподіватися, що Европа попрямує нарешті не до франко-німецької війни а до спільної акції проти Москви. Третього шляху нема. Можна сподіватися, що французькі комбатанти захочуть скорше порозумітися з німецькими комбатантами, ніж гинути у війні проти них, готуючи перемогу Москві не лише в Німеччині, а і в самій Франції.

У Парижі появилась дуже поважна книга Жіль Ромена, до якої доведеться може ще вернутися, присвячена зовсім справі франко-німецького порозуміння. Між франц. та німецькими комбатантами в Парижі відбулися кільна днів тому наради, що дуже занепокоїли московських можновладців. І коли в Парижі уляжеться шум, що його зняла преса, справа легалізації німецького озброєння може показатися і там в іншому світлі.

Зворот европейської політики на шлях дій ставить і перед українцями нові завдання. Коли в часі безконечних конференцій та папірових рішень можна було ще так сяк обмежуватися протестами, резолюціями та маніфестаціями того чи іншого роду, то тепер Европа жадатиме конкретних постанов також від українців.

М. Данько.

Позаочна школа високошкільних студій

Український

Технічно-Господарський Інститут

при Українській Господарській Академії в Подебрадах — продовжує запис на:

8 семестровий високошкільний економічно-кооперативний відділ, курси українознавства в широкою програмою, фахові курси: бухгальтерії, мов (англійської, німецької, французької), пасічництва, садівництва, перероблення садовини та городини, с. г. рахівництва, громадської агрономії, обробления шкіри, живоварства, олійництва, радіотехніки, фотографії. Передбачається відкриття й інших курсів.

Навчання провадиться кореспонденційною методою.

Проспекти і програми — безплатно. На першу відповідь прикладати міжнародню поштову марку.

ПОШТОВА АДРЕСА:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut Podebrady, Tchecoslovaquie. 1047 4—7

Криваві заворушення між лемками у Східній Словаччині.

Прага, березень 1935.

Сталося це ще 13. ц. м., але ми пишемо про це щойно нині. Ми не хотіли реферувати в гарячому меті, за першими вже часописними вістями, тимбільше, що вони були дуже ріжні і ріжно насвітлювані. Ми зачекали, аж буде відомий дійсний хід подій за даними урядового комунікату і за дописами відповідальних журналістів просто з місця і, маючи вже нині одно й друге в руках, спокійно й об'єктивно подаємо їх до відома нашим читачам.

Події відігралися в двох лемківських селах недалеко містечка Межиляборця, у східній Словаччині, недалеко польського кордону, в Чертіжній і в Габурі.

В середу 13. ц. м. податковий екзекутор мав забрати зафектовану у тамошнього селянина Димуна корову. Коли син Димуна не хотів екзекутора пустити до хліва, екзекутор прикликав до помочі жандармську патрулю. Тимчасом на подвірю Димуна зібралася юрба місцевих селян і коли екзекутор знову зайшовся з жандармами, юрба і їх не пустила до хліва. Ситуація ставала щораз більше напружена, а до першого гострого і рішучого виступу юрби дійшло тоді, коли жандарми хотіли Димуна забрати зі собою на жандармську станицю. Двісті селян, озброєних кольми, вилами і т. п., кинулися на жандармів і домагалися звільнення Димуна, припинення всіх екзекуцій у селі, заплати военного відшкодування та видачі в їх руки екзекутора. Коляж розярена юрба почала жандармів обкидувати камінням, вони покинули подвіря Димуна і разом з екзекутором скрилися на жандармській станиці. Випадок хотів, що в цьомуж часі до села приїхали з Михаловець судовий урядовець та адвокат, щоб тут перевести якесь друге фантування. Юрба напала на них і тяжко побила. І вони оба сховалися теж на жандармській станиці. В якийсь час після цього розярене населення заспокоїлося і юрба поволи розійшлася.

Але на цьому не скінчилося. На другий день окружний начальник з Межиляборця вислав до Чертіжної урядовця і 14 жандармів для дослідження цілої події з попереднього дня. Після по комісію село приняло бурхливими демонстраціями. Звуками дзвонів скликана юрба знову виступила агресивно проти жандармів. Нічого не помогли напімнення і заклики до розходу, ані навіть погрози стріляння. Що більше, розігнана перед жандармською станиці юрба поховалася по подвірях та садах і відти почали не лиш обкидати жандармів камінєям, але й обстрілювати з револьверів та з пушок. Каміння ранило трьох жандармів. Щойно коли жандарми відпалили три сальви, селяни розбіглися зовсім.

Але й цим разом село не заспокоїлося. Навпаки, чертіжським селянам прийшли на допомогу селяни з сусіднього села Габури, Каменова, а навіть з Межиляборця. Це примусило команданта жандармерії покликати і собі більшу допомогу з містечка Гумепного. Після цього юрба перервала телефонічне получення, знову зібралася, побила урядовця староства та почала демолювати жандармську станицю.

Тимчасом до села наближалася вже жандармська допомога з Гумепного. Перед сусіднім селом Габурою жандарми покинули авта і пішли далі пішком. Коли вже були на кінці села Габури, виступило проти них до сто селян і з окликами „Гура на жандармів!" почали кидати на них камінням. Жандармам удалося розігнати юрбу і продовжати свій похід до Чертіжної. Але ще перед Чертіжною габурські селяни напали на них ззаду і цим разом не лиш обкидали їх камінням, але й почали обстрілювати. Жандарми відповіли на це теж стрілами і це щойно змусило юрбу розійтися. Щойно ок. 9. год. вечором допомога з Гумепного дісталася до Чертіжної. Тут тимчасом вже панував цілковитий спокій. Під вечір настав теж спокій у Габурі і в сусідніх селах.

Досі не можна було перекопатися, чи і кілько ранених було серед демонстрантів. Жандармів було ранених пять, з них один тяжко. Тяжко ранений був теж селянин Гайко, який від жандармів з Межиляборця до Чертіжної. Коли вертався назад, у селі Габурі напали на нього й тяжко побили. Тепер у Чертіжній і в сусідніх селах стаціоновано 140 жандармів і ведеться слідство. *Всюди тимчасом вже спокій.*

Так виглядали отсі криваві події. Само собою, що столична празька преса дуже багато пише про ці події і ріжно їх насвітлює. Соціялістична преса, пишучи про чертіжнянські події, звертає увагу на те, що урядовий комунікат ні словечком не згадує, що в середу вечором відбулося в Чертіжній віче, яке скликала аграрна партія. На віче приїхало аж чотирьох агітаторів. У цьому вічу — на думку тої преси — треба шукати одної з головних причин чи пак безпосередніх причин кривавих подій з четверга. І місцеве населення з тої думки, що коли б не було цього віча, то не прийшлоб до кривавих подій другого дня. Обурене вже селянство розярилося на віч ще більше. Воно побачило перед собою тих, яким воно довіряло, за якими голосувало, які їм всього полагобіцювали, але тяжко ошукали, бо нічого зі своїх обіцянок не сповнили. Селяни їх від останніх виборів навіть не бачили більше між собою, а нині вони прийшли до них, бо нові вибори вже за плечима. Огірчені селяни розбили віче та побили агітаторів і це мало бути „сигналом для сусідніх сіл до дальших ексцесів у четвер".

У невиконанні аграрницьких обіцянок бачить бідне місцеве населення усю причину свого тяжкого життя. А живеться йому дійсно дуже тяжко. Про це ось що пишуть „Лідове Новіни": „Ми, що перші говорили з місцевими селянами після відомих подій, на власні очі бачили, як їм живеться. Їхній вівсяний та кукурудзяний хліб є гіршій від хліба, що його вони їли в найтяжчих часах великої війни. Але навіть і цього хліба мають мало. Яку велику нужду терпить місцеве населення, видно найкраще з того, що в цілій Чертіжній ніхто не вживає кухонної соли, а лиш червону сіль для худоби. Найти корону у селянина — це рідкість. Замість тютюну курять листя. А їм тільки всього наобіцяли! Партія, на яку голосували, обіцяла їм перед виборами, що виробить їм воєнне відшкодування, а до цього часу ніхто не буде платити податків. Заплатять їх як а грошей, що їх дістануть на рахунок відшкодування. Грошей цих вони й досі не бачать, а податки від них беруть і переводять екзекуції. Всі присягаються, що вже не вірять ніякій політичній партії. Так отсі передвиборчі обіцянки тяжко піметились не лиш на партії, але й на державному апараті".

Про це саме пишуть і народньо-демократичні „Народні Лісти".

Дуже цікаво до лемківських подій — підходить орган чехословацьких народніх соціялістів „Чеське Сльово". Воно пише: „Швидкість, з якою екзекуція перемінилася в небезпечні заворушення озброєної в коли і зброю юрби, дозволяє нам думати, що тут ішло не про припадок, але про одну частину великої акції, якої завданням є викликувати неспокій і невдоволення внутрі держави і цим ослаблювати її міжнародню позицію та її вагу у великих змаганнях за европейський мир. Особливо наше пограниччя Підкарпатської Руси і Східної Словаччини є засипане агітаторами, і то переважно чужими (!). Працюють там великими грошевими засобами, а найгорячіше ведеться ця праця саме там, де колишній мадярський режім зіпхнув тамошне темне населення аж на рівень недостойний людини". Далі „Чеське Сльово" звертає увагу на те, що події відігралися саме на тому пограниччі, куди недавно уряд вислав жандармське поготівля, щоб не допустити до розкладової агітації ізовні. „Останні події, — пише „Ч. С." — будуть дуже виразним доказом не лише для нас самих, але і для заграниці, якими засобами працюють ззовні в деяких сторін, „щоб загрозити мирові в деяких областях Европи". Щоб скінчити вже раз із цією руйновою роботою, „Ч. С." радить цілу цю справу поставити в ту площину, в яку поставлено було свого часу справу з Янка Пусти.

Ми зі свого боку можемо поки що додати отсе: І село Чертіжну і село Гебуру і цілу майже Межилябореччину знаємо досить добре з автопсії. Місцеве населення живе дуже бідно, як і в цілій Верховині по обох боках Карпат. Крім цього тамошне населення темне і національно мало свідоме. Ціла Межилябореччина — це домена найобскурнішого русофільства, місцева інтеліґенція переважно мадяронська. Тому не диво, що на тамошньому бідному й темному населенню експериментує, хто лиш захоче. Знаючи тамошні відносини, ми схиляємось теж до твердження „Чеського Сльова", що одна з головних причин чертіжанських подій — це товчки зовні.

Який-же вихід з цієї ситуації? Переведуть слідство, викриють причини подій, покарають винних і настане знову спокій. Але чи це поможе тамошньому населенню, чи оздоровить тамошні відносини? Ні! Це таксамо нічого не поможе, як не поможе тамошньому населенню та не заспокоїть його життєвих вимог агітація чи обіцянки якої то небудь політичної партії. Там потрібно чогось зовсім іншого. Потрібно передовсім скорої і дійсної господарської допомоги, а далі треба піднести загальну освіту й економічну свідомість та розбудити в населенню почуття його людської гідности. Але це може зробити лиш той, хто підійде до того населення щиро, з любовю і зі зрозумінням його душі та його потреб, а не рідними спробами експерименту для своїх вузьких партійних чи політичних цілей *М—н.*

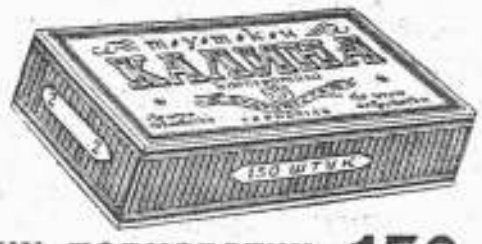

Тутки повноватки і паперці **150** шт.
„КАЛИНА"
Є НИНІ ПЕРШІ ЩОДО ЯКОСТИ І ЦІН.

Проти примусових робіт.

Дослівний переклад промови пос. Зиновія Пеленського, виголошеної на пленум сойму дня 20. березня 1935 р.

Високий Соймє! Від хвилини, як появилися перші вістки, що уряд задумує прийти з проектом закону, який тепер у соймі розглядаємо, запанувало серед широких мас селянського населення велике затривоження. Ставлено питання чи не досить, що уряд майже щоденно накладає нові податки і данини, нові додатки до податків, а тепер приходить ще з новим податком і то в нечуваній досі формі, у формі **примусової праці.** Бо хтож має бути обтяжений тим новим податком? Знову ніхто інший, як нещасне село і мале містечко.

НЕ ТАКІ ДІЛА ЯК СЛОВА.

В якімже часі приходить уряд зі своїм проектом примусової праці? В часі, коли зубожіння сільського населення доведене до краю. Не маю наміру цифрами виказувати це трагічне положення сільського населення. Ми мали нагоду в цьому році чути про дуже тяжке положення села вже з уст не опозиційних партій, але з уст п. міністра хліборобства в соймі і п. премієра в сенаті.

Село голодне і без гроша. Чи невідомо нам, що хліб у селянській хаті віддавна перестав уже бути поживою. Щасливий той, що має ще картоплю, а ще щасливіший той, що може їх посолити, бо нині одинокою омастою на на селі, то сіль, а й тої часто не стає.

Маємо відомости, що цілі полоси у східних і полудневих воєвідствах голодують. І то вже не тільки в Карпатах і на поліських болотах, але в найбільше врожайних подільських повітах. У тій хвилині не можна вже говорити про недоживлювання сільського населення, про що донедавна так багато говорено. Тепер мусимо глянути правді в вічі і говорити про найстрашніші речі — про голод українського села.

Здавалося, що по останніх заявах міністрів, як також представників проурядової партії, село буде бодай частинно ощаджувати. Нічого подібного. Село мусить дальше поносити старі і нові податкові тягарі, а тепер нечувану річ у культурному світі, — податок у формі примусової праці.

Минули давно ті часи в Европі, коли гоне но широкі маси населення в голоді і холоді до примусової праці, будови доріг, каналів, до осушування мочарів. Примусовими працями, як формою податку можуть почванитись тепер ще тільки заморські кольонії серед південних племен. Може похвалитись примусовою працею для своїх горожан сусід зі сходу — Совіти.

А тепер ми в соймі дебатуємо над таким самим законом. Має він на перший погляд невинну назву „чинитьби" в натурі на деякі публичні ціли.

ЩО КАЖЕ ЗАКОН.

Скиньмо заслону з тої ніби невинної титулятури закону. Якимиж працями обтяжує новий закон населення сіл і міст. Говорить про те другий і четвертий артикул закону, а саме каже про меліорації, будову доріг, будову волосних і громадських домів, шкіл, домів для учителів, загосподарювання і залісення неужитків. Це все може діятись на території нерідного села, а на території волости, повіту, а навіть другого повіту тогож воєвідства.

Чи треба, мої панове, ще більше? Шож лишається поза тим для бідного селянина, де міг би дістати платну позицю? Все має бути виконане безплатно.

У такому разі на щож платить село і місточко всі податки і додатки, на щож дороговий податок, коли й так мусять бути всі дороги збудовані безплатно селянськими руками. Чи той податок праці, той шарварок має служити до усунення безробіття на селі? Чи може ті панове, які укладали проект нинішнього закону є тої думки, що примусова праця то єдина форма усунення катастрофального безробіття на селі. Може тим панам здається дальше, що село купається в гараздах і достатках і може позволити собі на безплатну працю.

ПОЖЕНУТЬ ГОЛОДНИХ.

Село, як я сказав, без гроша. Ствердив це також і п. премієр у своїй промові в сенаті, кажучи, що один золотий на селі, то великий маєток і по тій зайві замість приступити до інвестиційних праць на селі, які дали би селянству бодай малий приплив гроша, приходиться з нічим іншим, як з примусовою безплатною працею.

Якже собі панове представляють, як піде цілими кільометрами від свого села без чобіт, босий голодний селянин на шарварок? Що візьме зі собою на дорогу в клуночок той нещасний селянин, коли вдома нема ані куска хліба, а в додатку лишає в хаті голодних дітей і жінку. Як зможе він у голоді працювати? Звідкиж візьме селянин знаряддя до праці? Рискаль і лопата вже давно знищені і нема за що купити нових, щоби скопати грядку на своїм городі.

Хто виживить коні, хто направить поломаний віз на шарварку? Про все те закон мовчить. Річ ясна, що ніхто інший, як селянин. Селянин платить податки і то точно, бо інакше екзекутор забере останній дорібок. Селянин має дати в додатку до всіх податків ще безплатну працю, а вкінці покрити кошти знаряддя праці, направи поломаного воза і прокормлення не тільки себе, але й коней. Отжеж на думку панів селянин є невичерпаним джерелом доходів для держави.

В ЕВРОПІ ІНАКШЕ.

Не шарварки, не безплатну працю дає в теперішню хвилину кріза Европа для свого села. Будує дороги, перепроваджує меліорації з публичних фондів, а шож з нашими 100-міліонови „фондами праці"? Хтож з них користає? Користають з них усі, тільки не село, а в першу чергу не українське село. Отже з чого має платити селянин податок, коли нема зарібку, коли не може і по найнижчих цінах продати своїх продуктів. Не шарварки треба дати безробітному селу, а працю, яку дає культурний світ своїм горожанам.

ЧОМУ ТІЛЬКИ СЕЛО?

Ще одно питання ставить селянин. Чому тільки село засуджене на примусову працю? Чому не вводиться шарварку у великому місті? В місті вистане заплатити податок, а на селі треба ще додати примусову безплатну працю. Для міста, для великих капіталістів і фабрикантів вистане не платити податків, бо вони певні, що в слушний час прийде для них замістія. Чому отже капіталіст чи фабрикант, які постійно вміють викручуватися від плачення податків, мають зате привілеї. А чому бідний селянин, який відіймає собі від уст, щоби платити податок, мусить у додатку голодний йти на шарварок?

У місті платна праця. В місті державно поміч для безробітних — на селі голод, на селі безробіття, а в додатку ще й шарварок. І це називається „фронтом до села"? Так, не фронт, але не винищення села.

ВСЕВЛАДНИЙ РОЗКАЗ.

Хто рішає про примусову працю? Ніхто інший як воєвода, староста і війт. Вправді закон каже, що голос у тих справах мають і хліборобські палати, повітові ради і волосні ради. Але знаємо, в яких часах живемо, знаємо, яку ролю відграють ті так звані виборні самоуряднві органи. Знаємо, що не мають вони ніякого голосу, бо мусять слухати тих, які їх „вибрали". Отже не воля громадянина, не дійсна потреба населення буде рішати про примусову працю, а самоволя адміністраційних чинників. Вони рішають про все, про скількість днів праці, про спосіб праці, усталюють засади заміни праці на заплату в грошах, рішають коли і в якім часі має відбуватись шарварок. Словом рішають про все. З рішення про заміну праці на готівку скористає напевно великий земельний власник. Напевно можемо сказати, що цієї готівки за шарварок так само не заплатить, як не платить податків і дочекається, як не розложення на довгі літа оплати, то напевно чергової амнестії. Селянин буде працювати, а пан буде обіцювати заплату.

Отжеж чому, панове, в часі дискусії так обурювалися, коли шарварки названо правдивим іменем — **панщиною?** Ніяк інакше не можна назвати цієї примусової праці, цього шарварку, як новітньою **панщиною,** бо буде вона на розказ „вищого пана".

САМОПОМІЧ СЕЛА.

Українське село не є противне самопомочі села. Противно, населення села розуміє дуже добре вартість самопомочі і давало вже нераз цього докази, що вміє користуватися з цієї допомоги, однак населення села мусить вичувати і розуміти, що та праця піде в користь рідного села. Коли то відчуває, то йде на спільну працю з запалом, бо знає, що творить щось добре для співгорожан. Але в цім законі нема мови про ніяку свобідну волю громадян, є лише твердий розказ згори.

Нам всім ще в памяти „радісна творчість" повітових панів, що запроваджували „свята праці", на які гонено голодне сільське населення з цілих околиць для будови доріг. Памятаємо жалюгідні події в Ліську, де впали навіть селянські трупи. Населення розуміло це, як панщину і боронилося від неї як вміло.

Завершенням тих подій були масові судові розправи, у висліді яких засуджено лише 3-х селян, а й вони нині вже помилувані, бо всім стало відомим, що причиною тих подій були розкази старостів і панів з повітових рад. Такі то шарварки, такі то свята праці. Українське сільське населення, як я сказав, йде радо на працю для самопомочі свого рідного села, але тільки тоді, коли не вийде з його волі, а не під примусом буде гонене світами на шарваркову працю.

Нинішній закон, то не в інтересі сільського населення. Бідне сільське населення домагається праці і то праці платної, щоби могло сповнити всі свої тяжкі обовязки. Село не має права до заробітку, а має обовязок тяжкої примусової праці, тому не дивниця, що той новий закон не уважає за нічо инше, як за своєрідну панщину.

Проти такої форми податку виступає цілий культурний світ, виступаємо і ми. Дайте працю для голодного села, дайте можливість життя для села!

За законом, котрий має дальше винищувати село, Український Клюб голосувати не буде.

—o—

Бійки безробітних з поліцією.

80 поліціянтів ранених.

ЛЬОНДОН. 22. 3. ПАТ. У графстві Монмавт 10.000 безробітних уладили похід, щоб запротестувати проти закону про безробіття. Коли поліція намагалася розігнати юрбу гумовими палицями, безробітні обкидали її камінням. 80 ранених поліцаїв відвезли до шпиталю. Щойно сильніші відділи поліції привернули спокій.

—o—

Присилайте передплату!

Українське жіноцтво робить підсумки своєї праці.

ЗАГ. ЗБОРИ ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК У ЛЬВОВІ.

(Звідомлення.)

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД.

ВИЯСНЕННЯ „СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ" І СПРАВА ЖУРНАЛУ.

Представник „Сільського Господаря" інж. д-р *Е. Храплений* говорить після дискусії про співпрацю С. Г. з СУ так:

Справа господарської праці серед сільських господинь є здавна журою С. Г. Треба було довгого часу, щоб цю справу С. Г. перевів тут і там у діло. Та коли перед С. Г. стануло питання, котра з організацій має виключно занятись справою сільсько-госп. праці серед господинь, наші установи порозумілись і поставили справу так, що це має робити СУ у тісному порозумінні з С. Г. Ясно, що там, де С. Г. таку працю веде, треба буде цю справу налагоджати у порозумінні з повітовими філіями СУ і С. Г. СУ мусить спеціяльно працювати для сільських господинь і то з національних, організаційних і господарських моментів. С. Г. і СУ видадуть небаром у цій справі спільні інструкції.

З черги забирає голос голова Надз. Ради Виховничої Коопер. СУ п-і *О. Ципановська*. Вона заявляє, що „Жінка" не думає бути ніякою конкуренцією іншим жін. журналам; має бути виключно ідеольогічним часописом та висвітлювати всебічно жін. рух. СУ має 73 філії отже вона мусить бути самовистарчальна.

Відповідає теж п-і Ципановська на запит однієї з дискутанток про захоронку для дітей еміґрантів у Перемишлі, що цю захоронку вже витягнено під дах, що найде у ній приміщення 70 хлопців на вакаціях та просить про дальші датки, бо захоронка має довги, а кошти привозу дітей з Варшави й Калішу великі.

У справі „Жінки" забирає ще слово директорка кооперативи, *п-і Шепаровичева*, яка заявляє, що той часопис має виключно розвій та що найшов прихильну оцінку і тільки філії СУ не виконали своїх обовязків: не поприсилали уділів, а деякі не передплачують нідного числа. П-і Шепаровичева вичисляє ці недисципліновані філії, дехто з делегаток простує ці закиди. У справі журналу забирають ще голос Волощукова, Белейова та Сенникова.

В год. 12.30 дискусія скінчилася. Слово дістала ще п-і *Лівицька-Холодна*, яка відмітила велике значіння захоронки для дітей еміґрантів, що отак не пропадуть національно та подякувала СУ від Союзу Українок-Еміґранток за заходи у цій справі.

СПРАВА ДОРОСТУ СУ.

Після цього виголосила п-і *Евгенія Храплива* ти не найцікавіший з цих Заг. Зборів реферат, а саме реферат про те, як організуватиме СУ свій дорост. Провідні його думки такі:

Виконуючи рішення УЖК про нац. виховання дорасту, СУ починає його організацію. Ця організація вже давно налагоджена в культурних країнах, в нас мусить бути зроблена, бо дівчат вчать у нас замало. Для цього при кружках СУ будуть створені гуртки для гром. вироблення, життєвої зрядности та допоможення їх освіти різними засобами, від ручних робіт до свят та відповідної пропаґанди включно. Правно чормує створення таких гуртків новий статут СУ, організаційне відношення до Централь, Філій і Кружків нормуватимуть правильники. Окрема комісія Гол. Виділу СУ виробить пляни праці для гуртків дорасту. Постійні сходини з рефератами, прогульки, вистави праць, свята, спорт, курси і конкурси та освіта відповідним виховним вишколом, що має 3-річний плян — оце засоби, що будуть цей доріст виховувати, очевидячо у згоді з іншими виховними нашими установами. Комісія для дорасту при Г. Виділі СУ розішле в цій справі інструкції до Філій вже небаром.

В дискусії над відчитом п-і Храплівої, що викликав оплески на салі, забирали ще голос Залізнякова, Чорнійова, Томашівська, Терпилякова, Стасів та Сенникова, відмічуючи головно вагу гуртків дорасту та пропонуючи створити окремі плани для вишколу дорасту в місті й окремо на селі.

На закінчення дискусії у справі організації дорасту СУ забрав голос представник „Рідної Школи", д-р *І. Раковський*, що заявив:

Справа дорасту, зокрема нашого, дуже важна. Цю справу беруть уже в руки наші сусіди і треба за неї братись якнайскорше. „Рідна Школа" в цьому напрямі багато зробила, не матиме нічого проти праці в тому напрямі СУ, навпаки, помагатиме йому. Буде скликана в тій справі конференція 4 виховних установ, що ту справу вирішить.

Заяву д-ра Раковського приняла сала теж оплесками. Після цього п-і Храплива відповідала тим, що дискутували над її рефератом.

На цьому дополудня наради Заг. Зборів скінчились і проголошено обіду перерву. Підчас неї багато пань залишилось на салі

ПООБІДНІ НАРАДИ.

В год. 3 попол. наради почалися рефератом **пані Лідії Горбачевої** на тему „Плекання рідної мови". Зміст його:

Літературна мова — один з найважніших проявів нашого культурного життя. Нашу мову дуже поріжнили політичні умовини, життя в інших державах та недбайливість за неї. Тому треба про неї подбати. Треба користуватись „Рідною Мовою", а на матерях лежить завдання вчити говорити літературною мовою дітей. І тому жінка-українка мусить цій справі присвятити належну увагу. При СУ повинні повстати „Гуртки плекання рідної мови", цій справі мусять служити й бібліотеки кружків та голосні читання українських клясиків. Ми повинні й самі вчитись мови і вчити других.

У тій справі забирають ще голос: Волощукова, Ратичева (доручає доповнювати бібліотеки кружків книжками про мовознавство та „Рідну Мовою") Парова та Пеленська (не давати мови в насміх і боронити її). Референтка дала їм відповідні вказівки.

В дальшій черзі відповідали ще на завторковані в дискусії питання і проблеми референтки: Білякова, Кисілевська, Храплива, Селезінкова, врешті пос. Мілена Рудницька, що відмітила значіння дискусії, яка дала багато вказівок та доручень для чергового Г. Виділу СУ у його праці. Широко розводиться пос. М. Рудницька зокрема над справою жіночої преси, доказуючи, що ніколи СУ не був ворогом „Жіночої Долі", „Жіночої Волі" і „Світу Молоді", бажає лиш деяких змін у тих часописах; проте „Жінка", як офіціоз СУ мусить бути першим у жіночій пресі, яку передплачують кружки і філії.

Під оплески салі ставить з черги **п-ні Лівицька-Холодна** пропозицію резолюції, яка від жіноцтва протестувала б проти розбірки Софійського Собору в Київі — цієї святости цілої України.

СПРАВА ВКЛАДКИ.

До чергової точки нарад, справи членської вкладки, пос. М. Рудницька пропонує від Г. Виділу, щоби вкладка залишилася така сама, тобто 2 зол. річно з тим, що Філії й Кружки можуть ухвалити собі окрему вкладку на свої потреби.

Внесення Г. Виділу принято одноголосно.

З черги звіт Контрольної Комісії подала **п-ні Морозова**, відмічуючи конечність кращої виплати вкладок Філій та ставлячи внесок на уділення абсолюторії.

Поки відбудуться вибори нового Г. Виділу, **пос. М. Рудницька**, як дотеперішня голова СУ дякує своїм співтоваришкам праці за всю посвяту та готовість, зокрема п-ні Шепаровичевій та сен. Кисілевській. Збори приняли цю заяву оплесками, так само грімкими оплесками на внесення сен. Кисілевської виявили Збори подяку голові пос. М. Рудницькій за її працю для товариства.

Збори ухвалили абсолюторію Виділові, що уступає, одноголосно.

П-і Ципановська, як голова Комісії Матки, відчитує листу пропонованих кандидатів до Виділу. Проект, щоб пос. Мілена Рудницька стала далі головою СУ, Збори приняли грімкими оплесками.

РЕЗОЛЮЦІЇ Й ЗАКІНЧЕННЯ.

Після цього пос. Мілена Рудницька під оплески перебирає дальший хід нарад та виголошує промову, в якій дякуючи за довіря, взиває всіх членів СУ до ще більшої єдности, щоб да-

---

Є. Ю ПЕЛЕНСЬКИЙ.

Райнер Марія Рільке й Україна.

Україна в німецькому письменстві.

Захоплення чужинців красою України має вже свою історію. Мабуть не треба тут вичисляти таких імен, як Байрон, Віктор Гюго, Пушкін, Словацький, Меріме й багато інших, найвизначніших творців світової літератури. Зокрема в Німеччині була своя довголітня традиція.

Ще 1769 р. записав у своїй подорожній книжці Гердер: „Україна стане колись новою Грецією: прекрасне підсоння цього краю, весела вдача народу, його музикальний талант, плодовита земля, колись проснуться: із тільки малих племен, якими чейже були колись греки, повстане велика, культурна нація: її межі простягнуться до Чорного Моря, а відтіля ген, у далекий світ".

Те, на чім в Україні зупинив свою увагу Гердер, а саме бодьора вдача й талант до мистецтв, те вражало всіх мадрівників, що переїздили через наші землі. Такий, як у Гердера, направду щирий захват вється червоною ниткою крізь усі описи чужинецьких, зокрема німецьких подорожніх описів України.

Кілька літ по Гердері мандрував туди Ґотліб Гмелін, що теж одмітив у своїх **Мандрівках** мистецьку кебету: „Українці розмірно побожні, одверті, приступні для кожного та замилувані в музиці й співі. Люблять чистоту й тому найбідніша українська хата куди привітніша, ніж найбагатший двір у Московщині".

1788 р. писав інший німець, Шерер французькою мовою: „Українська історія має багато схожости з історією старинних греків і римлян: виховані як спартанці, озброєні як римляни, не завойовували горожани козацької республики чужих земель, але хоробро й завзято оборонали своїх вівтарів і домашнього багаття. З їхньої історії довідуємося якто батьки передавали синам у спадщині горде почуття незалежности та з гаслом „смерть або перемога" залишили їм як одиноке майно — шаблю". Шерер підкреслює тут ще другу, незвичайно важливу прикмету українців: хоробрість і замилування до волі. Це підніс теж перший історик української держави в німецькій науці, Йоган Хріястіян Енгель у своїй блискуче, як на свій час, написаній „Історії України й українських козаків, як теж Галичини й Володимирії"

Про замилування до волі пише й інший німецький мандрівник, що зобрив в Україну, Ґеорґ Коль (1838): „Немає сумніву, що коли врешті знову розпадеться велитенське тіло російської імперії, Україна буде та її частина, що відорветься від неї і стане цілком незалежна. Ніч, у якій це станеться, вже наближається. Українці це цілком самобутний нарід, із власною мовою і власними історичними традиціями".

Найяскравіше підкреслювали додатні риси українців всі ці чужинці, що мали змогу прирівняти Україну до якоїнебудь сусідньої країни, зокрема Московщини. Барон Гакстгавзен, що пізнав ці дві країни в 40-их рр. написав у своїх „Студіях": „Українці є протилежністю москалів. Українець є вдумчивий, запальний, радо згодує минуле свойого народу й впивається спогадами про геройські подвиги своїх предків. Коли його спитати: хто він, то він відповість із радісною гордістю: я — козак. Українці це поетичний, багатий уявою нарід й тому легко собі уявити, яка сила народніх пісень, казок і переказів у них збереглася. Вони мають великий талант до мистецтва, а до співу створений у них дзвінкий голос, чуйне ухо й память... Непомірно більше, ніж у москалів, розвинуте в українців і естетичне почуття. Вони мають теж талант до рисунків і малярства. В цілій низці поменших рис характеру, помічується, що українці мають куди більше змислу для краси, аніж москалі". (Д. б.)

тн рішучий відпір всяким затіям на т-во та спробам розбити його.

Цю промову Заг. Збори приняли теж щирими оплесками.

Нарешті голова Резолюційної Комісії, д-р Кононенко, відчитує виготовлені Комісією резолюції у справах організаційних, культ.-освітніх, плекання нар. мистецтва, сільсько-господарських, кооперативних, фінансових, звязків з міжнародніми жіночими організаціями, та журналу „Жінка", які Збори приняли одноголосно. Резолюційна Комісія запропонувала теж письменну подяку Діловому Комітетові УЖК, та протест проти руйнування Софійського Собору, які Збори ухвалили оплесками.

На закінчення Заг. Зборів забирає голос пос. Мілена Рудницька. Говорить:

Зачинається, сестри, наш будень. Вернемося до його праці з оптимізмом та вірою в себе. Дякую Вам, делегатки, та Вам, представники установ і преси. Вертайтеся до нової праці! Прощайте.

Делегатки ще довго залишалися на салі, обговорюючи підсумки свого важного зїзду — чергового етапу у відповідальній праці великої організації українського жіноцтва — Союзу Українок.

*

В оба дні Заг. Зборів СУ працював у сусідних з Жовтою Салею кімнатах безалькогольний буфет, влаштований головно старанням п-ні Монастирської, що вложила в нього дуже багато праці.

Анатоль Курдидик.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчатись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Серед галицьких „русских".

ОДИН „РУССКИЙ" СВЯЩЕНИК ПОГРОЖУЄ НА ВУЛИЦІ ДРУГОМУ.

Вчорашня „Газета Поранна" поміщує досить пікантну статтейку, яка боронить адгерента Міхала Бачинського і новоспеченого організатора нової „русскої" „партії" (без „партії" Міхал Бачинський не може чейже сягати по мандат), о. Івана Палія перед — послом о. Яворським. Тому, що о. Яворський недавно „определился" як член „Русской Селянской Организації" (та станув на становищі „єдинства русскаво народа і русской культури", що проте йому не перешкоджує перед поляками заперечувати, наче він росіянин), стаття „Газети Поранної" бє і по РСО, що спроневірилась Міхалові Бачинському. (Редактори „Газети Поранної" видно не знають, що голова РСО Гулла такий „дипльомат", що стоїть на чолі „партії", яка найгостріше лає і осуджує Міхала Бачинського, та одночасно користає з посольських вправів тогож Бачинського, їздить з ним у спільних делегаціях до Варшави і робить на терені Ставропігії спільні фінансові трансакції!).

Найцікавіше в тій статтейці, яку очевидно приніс до редакції „Газети Поранної" або сам о. Палій або його покровитель, це те, що недавно посол о. Яворський чигав на о. Палія, як той виходив з Народнього Дому, накинувся на нього лайкою та погрожував наслати на нього свого сина. о. Палій дуже жаліється на таке слабе почуття священичої солідарности і любови ближнього...

Яке їхало — таке здибало. І Палій і Яворський і Бачинський — це все одна невеличка, але „чесна" кумпанія і справді дуже важко рішитися, в якій черзі ставити їх при клясифікації їхніх особистих і громадських чеснот...

„Хліборобський Шлях" відкликує свої закиди.

З СУДОВОЇ САЛІ.

В січні ц. р. „Хліборобський Шлях" оголосив статтю п. н. „Хто платить, той має право диктувати". У тій статті була ціла низка закидів образливих для головного редактора „Діла" Василя Мудрого і співредактора того часопису Івана Кедрина-Рудницького. Знаючи з досвіду, що ані спростування на підставі 19 §, ані відклик до Товариства Письменників і Журналістів *не зупинює редактора „Хліборобського Шляху"* від писання статтей повних особистих образ, обидва названі редактори подали скаргу до суду.

Вчора, 22. ц. м., в окружному суді у Львові відбулася розправа. Обвинуваченого **д-ра Івана Гладиловича** заступав **д-р Вол. Старосольський, ред. Василя Мудрого і І. Кедрина** заступав **пос. д-р Степан Біляк.** На початку розправи суддя **п. Льокер** запропонував мирне полагодження спору, на що обидві сторони згодилися. У найближчому числі „Хліборобського Шляху" має появитися така декларація редактора і видавця того часопису:

„Зміст статті „Хто платить, той має право диктувати", поміщеної у газеті „Хліборобський Шлях" з 6. І. 1935, полягає на фальшивих інформаціях, які дістала Редакція. Тому Редакція, переконавшись про помилковість інформацій, ту статтю відкликує і перепрошує редакторів газети „Діло" Василя Мудрого та Івана Кедрина-Рудницького за мимовільно зроблену їм кривду".

З польської преси.

Погрожування послам, що будуть голосувати проти нової конституції.

Центральний варшавський орган ББ „Газета Польска" принесла 21. ц. м. передову статтю п. н. „Напередодні", в якій переконує всіх, що заповідь щодо зміни конституції не був блефом, що конституція буде змінена і що та зміна не буде лише формальна, але й принесе глибоку переміну в цілому державному устрою. Все це було б у порядку, коли б не дивно поденервований і войовничий тон статті та її погрози, якими вона старається стероризувати опозиційних послів. Взагалі стаття робить таке враження, наче її писав не публіцист та політик, а хтось зовсім інший, що вважає можливим і доцільним звертатись у такий спосіб, у такій формі, з якимсь „ультиматумом" до послів: або будете голосувати за зміною конституції, або ми вас знищимо! Справді, дивна публіцистика і дивні звичаї...

Читаємо там буквально м. і. таке:

„Тому день рішення нової конституції буде великим днем. Не йтиме лише про кінець періоду, що розпочався 12. травня 1926. Це буде також початок нового періоду. Періоду може трудніщого і важнішого. Бо зусилля, яке досі було поділене поміж одночасну перебудову життя і перебудову права — відтепер мусить зосередитись цілком на тому, що завжди найважніше — на передумові самого лише життя.

І тому, так як помилялися ті, що гадали, що нова конституція не буде рішена, так само помиляються ті, які думають, що її рішення нічого не зміннть. Перша омана зродилася в глупоти, друга родиться зі звичайної бездумчивости. Але одно і друге є однаково оганьбою.

Бо мусить змінитися чимало. Мусить змінитися передовсім внутрішня конструкція політичного життя, що все ще формується на підставі старої схеми партій, а не людей, ну-мерків, а не індивідуальностей, сильних уст, а не сильних характерів, партійних заслуг, а не заслуг громадських. Оце один — навіть не найважніший приклад на те, що день вирішення нової конституції буде не тільки днем, в якому зачиниться вікно над Польщею минулого, Польщею бунтарства, соймиків і либерум вето, фракцій, золотої свободи, балакунства і безкарности, „чапки і пепки", патріотичного базікання і чужих аґентур, соймократії і немочі, — але також днем вступу до нового життя, життя, що його прийдеться щойно творити. І не тільки створити, але свідомим зусиллям замінити помалу у нову традицію Польщі.

Те, що пишемо, пишемо знову поважно. Все нам одно, чи мудрагелі опозиціоністи схотять повірити в те, чи дальше шукатимуть потіхи у будуванні собі домиків з парт власних статтей, в яких гадають перечекати бурю, яка надходить. Щонебудь зроблять, не стримають бігу подій, не завернуть плинучої ріки. Закон ввійде в життя нове життя — вже ті, які в новому житті місця не найдуть — самі на себе видадуть присуд. В моменті голосування двері, крізь які будуть виходити голосуючі проти конституції, ті двері вестимуть не до кулюарів, не до соймового буфету, не до давнього життя... Ті двері вестимуть до політичного небуття. Хто ними вийде — за життя відійде в неповоротну минувшину..."

Гадаємо, що замість тієї всієї запущеної і погрозливої промови, краще було сказати просто і ясно: після нової конституції прийде зміна виборчої ординації, яка полятатиме на тому, щоби: 1) скасувати систему голосування на числа, а ввести систему особистих кандидатур і 2) замкнути вступ до сойму всій опозиції. І на тому має полягати „нове життя"..

Інвестиційна позичка і закон

про клясифікацію грунтів.

На вчорашнім засіданні сойм приняв закон про оподаткування товщів, щоб обмежити довіз штучних товщів. Опісля пос. Гліньский референував проект закону інвестиційної позички.

В дискусії промовляв пос. *Любомир Макарушка* заявляючи, що Українська Парляментарна Репрезентація буде голосувати проти позички. Підкреслив необхідність регуляції гірських рік у Східній Галичині. Тимчасом прем. Ковальський говорив тільки про регуляцію рік Вислока і Дунайця та допливів Вислн. Після того сойм приняв проект закону про інвестиційну позичку і змінений проект закону про клясифікацію грунтів. Міністер хліборобства Понятовський згадав, що клясифікація грунтів улекшить не тільки вимір грунтового податку, але також переведення комасації та поділ кредитів. Кошти клясифікації сягатимуть 15 мілионів. Проект цього закону приняв сойм одноголосно.

—o—

Нові кредити на зброєння Франції.

Французький міністер війни про зброєння.

ПАРИЖ, 22.3. ПАТ. На вчорашнім засіданні військової комісії палати послів ген. Морен виголосив довшу промову про зріст збройних сил у Німеччині. Ген. Морен згадав, що німецька армія буде складатися з 29 дивізій піхоти, трьох дивізій кінноти, одної змоторизованої дивізії і 11 інших дивізій. Число воїнів дійде до 500 тисяч. Міністер звернув увагу на військове виховання молоді і стверднв, що обовязкова служба по таборах праці рівнається однорічній обовязковій службі при війську. Тому військова служба у Німеччині в дійсности буде тревати два роки, а не один рік як запевняє німецький уряд. Опісля міністер домагався продовжити військову службу у Франції в роках 1935 до 1940 і покликати новобранців у 20 р. життя замість у 21 р. Крім того міністер підкреслив необхідність призначити нові кредити на військові цілі.

Жалоба на Чехословаччину до Ліги Націй.

УЖГОРОД, 22. 3. ПАТ. Делегація „Автономного Земледільського Союзу" склала на руки краєвого губернатора в Ужгороді протест проти останніх масових ревізій по почтових поміщках і в домівках тої партії. Одночасно делегація телеграфічно внесла жалобу до Ліги Націй проти поведінки чеської влади.

—o—

Великий Театр
Мині IX. Симфонія
Завтра пополудні по найнижчих цінах
„Мій коханий дурнику',
Вечором Артура Шніцлера
„Л Ю Б О Щ І"

Театр Різнородностей
Щодня презабавна комедія
нестільки спортова скільки життєва
Подружий метч

Перед Загальними Зборами

Наукового Товариства ім. Шевченка.

У ч. 72. „Діла" з дня 19. березня ц. р. поміщено статтю про „Теперішній стан Наукового Товариства ім. Шевченка та його завдання", в якій автор, покликуючись на цифри, взяті довільно із зіставлення рахунків, оголошеного уступаючим Виділом Т-ва, представляє в чорних красках його стан, спричинюючи занепокоєння серед членів Товариства. Тенор статті такий, що уступаючий Виділ вибраний 20. XI. 1933. р. під кличем сенації на чолі з головою д-ром Володимиром Левицьким свого завдання не сповнив. Матеріяльний стан товариства не покращав, а погіршився і то не через видатки на наукові цілі, для яких Т-во основано, а які змешились нижче допустимої міри, а через дефіцитовий стан підприємств, які очевидно, зїдають майно Товариства. Злий стан підприємств не перешкодив тому, що управителеві одного дефіцитового підприємства ще й підвищено платню.

Як член уступаючого Виділу НТШ та референт одного його підприємства, вважаю своїм обовязком в інтересі установи винести коротко фактичний стан. Не буду при тому вдаватись в докладнішу аналізу рахунків та білянсу Товариства, бо зробить це певно на Загальних Зборах Контрольна Комісія, зложена з наших найвизначніших торговельно-фінансових фахівців, які контролі маєткового стану Т-ва, а зокрема його підприємств, присвятили цього року вимкнено багато уваги. Зазначу лише, що уступаючому голові Товариства завдяки невсипучій дбайливості й строго передуманому господарчому пляні удалось при скромній допомозі членів Виділу протягом двох літ урядування довести до цілковитого зрівноваження білянсу Товариства. Бо коли білянс за рік 1932. виказує астрономічну, як на наші обставини, цифру загального недобору 79.439 зол., то в р. 1933. недобір спадає до 41.174 зол. а в р. 1934 редукується до 5.694 зол. Таксамо зменшилися окремі недобори підприємств, які давали в заокруглених цифрах до одного золотого:

в році	друкарня	переплетня	книгарня
1932	45231	2571	11068
1933	19827	1793	9912
1934	1063	зиск 2907	5113

Зменшення недоборів підприємств є дальшим доказом санації відносин, коли взяти під увагу застрашаючу кризу, яка унерухомила, а то й заломила сотки й тисячі куди кращі уфундованих підприємств, не лише наших, але й державної нації. Коли зважити обставину, що друкарня й книгарня зобовязані були в 1934. р. виплатити 6676 зол. емеритури, яку в разі ліквідування підприємств мусілаб виплатити головна управа, то покажеться, що підприємства в минулому році все були не лише самовистарчальні, але й виказали зиск 2457 зол. Слід зазначити, що страти підприємств ніколи не покривались доходами, призначеними на наукові цілі, але зїдали частинно прибутки надбані ними самими в часах кращої кон'юнктури. Наукові установи Т-ва користали навіть у дефіцитових роках із поважних свідчень у натурі зі сторони підприємств, що очевидно обнижували більше або менше їх доходовість, збільшуючи тим самим недобори. На зменшення недоборів підприємств вплинала в значній мірі редукція платень не лише персоналові, але й управителів, яку за час двох літ переводилось доволі радикально: а саме, платню управителя друкарні й переплетні на 20 прц., а платню персоналу книгарні обмежено раз на 25 прц., а другий раз на 10—25 прц., при чому обнижка обняла теж дуже низьку підставову платню управителя, а його тантіему предуковано до 50 прц. вместо умовленої в контракті. Кошт складу в друкарні, який у 1923. р. виносив около 85 прц. коштів друку, обнизився в 1934. р. на около 50 прц. Наведений у статті зріст коштів управи друкарні з 4304 зол. в 1933. р. на 7020 зол. в 1934. р. є повірний, бо в тім році передано управу друкарні управительові переплетні, передаючи рівночасно значну частину його платні з рахунку переплетні на рахунок друкарні, внаслідок чого рівночасно з підвишкою коштів адміністрації друкарні обнизились відповідно видатки адміністрації переплетні з 5795 зол. на 1740 зол., що дає в загальній сумі обнижку коштів адміністрації обох підприємств разом на суму 1399 зол. Незначний зріст платень персоналу книгарні пояснюється дуже поважним зростом оборотів цієї установи в 1934. р. Приділення 1500 долярів з консолідаційної позички на частинну сплату довгів книгарні було згідне з ухвалою Надзвичайних Загальних Зборів з 18. II. 1934. р. а було конечне з огляду на те, що книгарня рівночасно з обтяженням іпотечної позички у Галицькій Касі Ощадности стратила там доволі поважний вексловий кредит. Цю частину позички книгарня сплачує з власних прибутків, а на наукові цілі затягненої позички воєдино навіть частинно не вільно було ужити, бо Надзвичайні Загальні Збори, ухвалюючи її, виразно заборонили вжити її на консумційні цілі.

Курйозний є закид автора щодо втрати 1406 зол. з дому при вул. Чарнецького 24., спричиненій саме обставиною, що цей дім майже в цілости відано на наукові цілі, спричинюючи тим самим дефіцит цієї камениці. А вже непорозуміний є замір, що бібліотека не розпоряджала доходами на дублети, що в 1934. р. виносили 746 зол. супроти 17171 зол. видатків на бібліотеку, причім зазначується, що бібліотека окремої каси не неде, а всі виплати переводить каса головної управи.

Брак часу і місця не дозволяє мені на аналізу зобовязань підприємств. Обмежусь до ствердження, що всі зобовязання мають з надвишкою покриття в майні і довжниках кожного підприємства оцінених у зіставленнях рахунків дуже обережно. Зобовязання вирівнюють підприємства точно і я певний, що довіря, яким користуються у своїх і чужих не захитають ніякі неслушні закиди.

Покликові автора до масової жертвенности українського громадянства на наукові цілі Т-ва бажаю якнайкращого успіху. Однак зазначую, що дотеперішня наукова діяльність Т-ва базувалась передовсім на трьох чинниках: на індивідуальних жертвах ідейних фундаторів і меценатів, на допомозі держави та на прибутках з власних підприємств. Побачимо, котрий з чинників покажеться в найбільшій домінуючим і чи буде можна здобути нові; на всякий випадок удержання підприємств вважаю за річ конечну і побажану навіть для наукових установ Т-ва, які і в час найбільшої кризи користали з їх видатної допомоги і без яких навіть така скромна науково-видавнича діяльність, яку виказав уступаючий Виділ, не була би можлива.

На основі предложених рахункових зіставлень я переконаний, що небавом вже всі підприємства покажуться доходовими, а надїюсь цього в першу чергу з друкарні, яка за головування п-ра Левицького основно змодернізувалася. Книгарня, перша й одинока до недавна на всіх українських землях, має разом зі своїми 5-ма філіями до сповнення дуже поважні культурні завдання і в минулому році осягнула майже повну фінансову рівновагу.

Поважні винесення призначені для ширшого загалу та цих членів Т-ва, що не зможуть взяти участи у чергових Загальних Зборах, кінчу поглядом, що новий Виділ, який обійме керму Товариства буде змушений прикровати видатки на наукові цілі до загальної фінансової ситуації Товариства; інакша тактика може захитати не лише наукову діяльність, але й екзистенцію Товариства. Допускаю очевидно дрібні „ухили" від цієї засади, яких допускався арештом і уступаючий голова в користь наукових інтересів Товариства.

Мгр. Юліян Мудрак.
член Виділу і референт книгарні НТШ.

Два міліярди долярів на допомогу

комбатантам.

ВАШИНҐТОН, 22. 3. ПАТ. Палата репрезентантів 180 голосами проти 157 ухвалила, щоби колишнім воякам світової війни уряд призначив два міліярди долярів на цілі.

Ревізії й арештування на Луччині.

В селі Киверцях луцького повіту невідомі люди розлили дня 4. березня п. р. декілька летючок О. У. Н. на телеграфічних стовпах. На другий день поліція перевела ревізію та арештувала в Киверцях 32 літнього А. Крупського, Микиту Дроздюка і Теодора Миськовця і відставила їх до судових арештів у Луцьку.

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., вспін 1·10, крепон 70 сот., вева 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

Поліський воєвода на авдієнції у президента Мосціцького.

Аг. „Всхуд" повідомляє, що в Варшаві є тепер у службових справах львівський воєвода Беліна Пражмовський. Рівночасно є там кравівський воєвода Квасневський, шлеський Гражинський, волинський Юзефський, люблинський Рожнецький, келецький Дзядош, і поліський Костек-Бернацький.

Президент Польщі Мосціцький приняв на авдієнції поліського воєводу Костка-Бернацького.

Японія і німецькі дозброєння.

ТОКІО, 22. 3. ПАТ. Аг. Ренго повідомляє, що становище Японії в звязку з положенням, яке витворилося наслідком дозброєнь Німеччини, не зміниться. Японія й далі вестиме вичікуючу політику.

Перед новою мобілізацією в Італії.

РИМ, 22. 3. ПАТ. Райтер повідомляє: Державний підсекретар ген. Байстроччі заявив у парляменті, що італійський уряд рішив скоротити військову службу, яка тягнеться тепер 18 місяців. Одначе й ее скоротять тепер. З уваги на нинішне положення в Европі не можна говорити взагалі про переведення цих реформ ні перевести демобілізації тих річників, які недавно покликали до війська. Ген. Байстроччі додав, що хто зна, чи інших річників теж не покличуть до війська.

Абісинія насторожилась.

„Дейлі Телеграф" повідомляє з Аддіс-Абеби. Цісар Абісинії приказав начальникам усих провінцій вернутись на свої становища, щоби бути приготованим на всі несподіванки. Абісинський посол у Женеві передав кілька нот свого уряду представникам декількох держав з вияснінням, що можливо ще відновити переговори між Абісинією та Італією.

Арештування комуністів в Еспанії.

МАДРИД, 22. 3. ПАТ. Еспанська поліція перевела масові арештування між комуністами, які підготовляли переворот в окрузі Архона.

—o—

Мін. Іден поїде до Праги.

ЛЬОНДОН, 22. 3. ПАТ. Офіційний комунікат каже, що мін. Іден з Варшави відїде до Праги і звідтіля до Льондону. З Варшави виїде в середу 3. квітня ц. р. вечором і до Праги прибуде у четвер рано. У Празі конферуватиме три години з мін. Бенешем і після того відлетить до Льондону.

—o—

Ліндбергова дитина живе?

НЮЙОРК, 22. 3. ПАТ. Жінка засудженого на смерть Гавптмана, як кажуть, шукатиме Ліндбергової дитини в Детройті. Часописи повідомляють, що Гавптманова жінка дістала анонімний лист, у якому сказано, що той, який схопив Ліндбергову дитину, перед смертю признався одному гангстерові, що дитина живе. Сталося воно, мовляв, так, що ті, які викрали дитину викопали на цвинтарі біля Нюйорку тіло якоїсь іншої дитини, одягли її в одежину Ліндбергового синка та підкинули недалеко Ліндбергової хати. А що бандити знали, що банкноти, які дістали як викуп, були позначені, тому дитину підкинули в одному кінотеатрі. З кінотеатру дитина дісталася опісля до сиротинця. Поліційна влада в Ню Джерзі заявляє, що нема найменшого сумніву, що Ліндбергова дитина не живе.

—o—

ЕНЦИКЛІКА ПАПИ ПРО МИР.

ПАРИЖ, 22. 3. ПАТ. З Риму повідомляють, що папа Пій XI. кінчить енцикліку про необхідність вдержати мир. Енцикліка обговорить теперішне, міжнародне політичне положення.

Змова комуністів у Бесарабії.

БУКАРЕШТ, 22. 3. ПАТ. В Бендерах у Бесарабії влада викрила широко розгалуженну змову комуністів. Влада перевела масові арештування.

БОЛЬШЕВИКИ НАГНАЛИ СВОГО КОМІСАРЯ.

МОСКВА, 22. 3. ПАТ. Большевицький уряд усунув заступника комісаря заокордонної торговлі Фрумкіна. Офіційний комунікат не подає причин димісії.

ІТАЛІЯ МОЖЕ ВИСТАВИТИ 7-МІЛІОНОВУ АРМІЮ.

РИМ, 22. 3. ПАТ. Ген. Байстроч заявив, що Італія може скоротити час військової служби, бо має багато новобранців. Італійські закони передбачують військове виховання перед військом і вишкіл мужчин після військової служби. Крім того по школах викладають військові предмети. Тому Італія може виставити 7-міліонову армію, бо вояками вважає закон усіх мужчин від 18 до 55 р. життя. Далі ген. Байстроч ствердив, що майбутня війна матиме рухомий характер. Італійські війська склали іспит зі своєї справности підчас минулорічних маневрів в Апенінах.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Канц. Гітлер приїхав до Вісбадену на тривалий відпочинок.

— Генеральний секретаріят Ліги Націй, одержавши ноту від французького уряду, повідомив телефонічно всіх членів Ради Ліги про зміст ноти.

— Уряд Злучених Держав не вдався ноти з протестом до Німеччини за нарушення військових постанов договору між Злученими Державами і Німеччиною.

— Еспанські кортези рішили притягнути до відповідальности колишнього прем. Азану і міністра внутр. справ Квірога зі торговлю зброєю.

— Французький парлямент ратифікував 555 голосами проти 5 договір Франції з Італією у справі африканських кольоній.

— До Аддіс-Абеби приїхав малор Стефен, представник фабрик Юнкерса, на переговори з абісинським урядом у справі достави зброї. Кажуть, що Стефен доставляв зброю Абд-ель-Крімові підчас повстання ріфенів у Мароку в 1925. р.

—o—

Зударились два літаки.

МУКДЕН, 22. 3. ПАТ. У провінції Джеголь коло Чент-Те зударились два літаки в наслідок мрвки. Один старшина і 4 летуни згинули.

—o—

Гидроплян упав до моря.

БРЕСТ, 22. 3. ПАТ. Підчас вправ упав до моря гидроплян воєнної маринарки, який почав горіти з невідомих причин у повітрі. Шість членів залоги згинуло.

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів пл. Копітульна 3, І. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1138

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружини 3, поручве: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 52-100

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 5-15

— **Відчит д-ра Дм. Донцова** п. з. „Література і наша доба", відбудеться в неділю 24. березня в год. 6. веч. в салі „Бесіди" (Нар. Дім). 1148 2-2

— **Відчит про „Українське різьбарство"** виголосить сьогодні у суботу 23. III. в год. 6. пополудне в салі „Бесіди" Павло Ковжун. Відчит схопить коротко розвиток нашого різьбарства від найдавніших часів, а докладніше сучасне різьбарство, його напрямки і досягнення та буде богато ілюстрований прецікавими, зовсім дотепер невідомими у нас творами наших майстрів. З цієї ділянки української культури під цей час, на жаль, нема ніякої літератури, тому для аматорів мистецтва — особливо старшої студіюючої молоді інформації, що подасть прелегент будуть напевне цікаві. Вступ за добровільними датками.

— **Фізика XX. століття.** Третій відчит з цього циклю виголосить (польською мовою) в суботу 23. ц. м. в 19. год. у салі фізикального інституту львівського університету (вул. Длугоша 8) д-р Андрій **Ластовецький** на тему: „Чи можливий лет на місяць?" Відчит буде ілюстрований світлинами.

— **Габілітація.** Д-р Ярослав Пастернак, директор Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, габілітувався на доцента при катедрі передісторичної археольогії в українському університеті в Празі.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні держ. кляс. льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 75332. 10.000 зол. на ч. 48773. 5.000 зол. на ч. 128921 165912 117688. 2.000 зол. на ч. 149 97254 129777. 1.000 зол. на ч. 50186 100730 115523 13996 40814 81858 9920 171080. 500 зол. на ч. 15802 98004 146341 175132 175156 5310 15991 52511 97124 119174. 400 зол. на ч. 35890 63508 72205 80838 131746 135939 162540 172186 1284 6322 26193 57082 116733 134429 166195 165969. 250 зол. на ч. 1613 6436 7734 39470 53038 54030 54953 66957 70929 73382 80554 87052 123677 123820 158219 157664 169779 171859 181715 23135 42945 54212 83149 83347 93868 97077 122480 124782 130706 135310 148027 159416 163609 166046.

— **Картелі нищать наш промисл.** Одна з наших косметичних фабрик, яка в короткому часі здобула собі загальне признання своїми першорядними косметичними виробами і дуже добре їх впровадила, одержала тубки на пасту до зубів усередині зле поцинковані. Через те паста по якомусь часі в тубці місцями зчорніла. Дотична фабрика де лише могла, стягнула з розпродажі таку пасту до зубів, однак всежтаки одна частина дісталась до рук консументів. Треба знати, що фабрики тубок утворили картель і фабриканти є цілковито залежні щодо достави і цін від централі картелю фабрик тубок „Тубкор" у Варшаві. Щойно на енергійну інтервенцію управи фабрики у Варшаві та інтервенцію деяких міродайних чинників, наша фабрика запевнила собі доставу добре виконаних туб, так що на будуче картель не зможе більше шкодити.

— **Обмеження екзекуцій на селі.** Міністерство скарбу обмежило речинці, коли можна переводити екзекуції на селі, особливо у дрібних рільників. Скарбові уряди можуть приступити до екзекуції належитости в користь чужих вірителів одночасно з екзекуцією першої або другої рати грунтового податку, отже в часі після 1. липня або 1. лютого.

— **Вуголь потаніє.** В найближчому часі вугленві копальні на Горішньому Шлеську і в домбровському басейні мають устійнити новий цінник. З уваги на закінчення зимового сезону і зменшене запотребування вугля ціни вугля спадуть на 5 проц.

— **1. квітня починається урядування скарбової палати в Станиславові.** Скарбова палата II. у Львові, яка від 1. квітня матиме постійний осідок у Станиславові, приготовляється вже до виїзду. Вже почали висилати транспорти актів до Станиславова, до осідку Скарбової Палати при вул. Карпінського 7, будинок магістрату. В найближчий понеділок виїздять службовці та почнуть урядування. 1. квітня має початися нормальне урядування.

— **Безробіття росте.** З днем 16. ц. м. зареєстровано в Польщі 520.203 безробітних, отже на 3.155 більше від попереднього тижня. Надіються, що як розпічнуться будівельні роботи, число безробітних буде спадати.

— **Перші весняні дні.** Від 2 днів відчули мешканці Львова перші справжні весняні подуви. Більшість громадян зміняє кожухи та футра на пальта, бодай осінні. Жінки не вагаються вже показувати свої модні соломяні капелюхи, ще не завсіди достроєні до решти одягу. Крамничні вистави мають великий успіх: люди порівнюють виписані там ціни зі своїм буджетом. Весна припадає не в добру пору — під кінець місяця.

— **Радіостація в Луцьку.** Урядові чинники Луцька, як зачувати, роблять заходи, щоби створити тут радіову стацію для трансмітування авдицій столичної та інших стацій.

— **Пють більше пива.** Статистика виказує, що в лютім ц. р. випили в Польщі 58 тисяч гектолітрів пива. В порівнянні з місяцем січнем консумція пива зросла на 18 прц., а з місяцем лютим минулого року на 5.4 прц. Надіються, що дальші місяці ц. р. викажуть дальший зріст консумції пива.

— **Не в Китаю, а у Львові.** Недавно явився в IV. комісаріяті львівської дільниці Личеків п. Іван Мацейовський, бувший службовик пекарні „Якір". Туди пішов він на візвання, яке одержав з цього комісаріяту в справі якоїсь провірки щодо побирання підмоги, як безробітний. П. Мацейовський предложив свої документи, виставлені в українській мові кооперативою „Якір". Всі службовики в цьому комісаріяті числом около десяти ходили одні від другого та приглядалися цим документам, бо ніхто з них не міг прочитати та зрозуміти, що в них написано. Документи, виставлені в українській мові, вернули після довгої мандрівки до рук власника, а IV. комісаріят таки не довідався та не провірив даних щодо п. Мацейовського, бо не було їх кому прочитати. Повищий факт представив п. Мацейовський в Народній Організації Українців м. Львова. Таких і тим подібних фактів Н. О. зареєструвує більше. Є вони буденним явищем у Львові і то в різних міських або державних установах.

Дешеві білі дні
з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

— **Відкопали місто зперед 2000 літ.** Від двох літ вели польські археольоги розкопи біля містечка Береете Куявське коло Влоцлавка. Тепер докопалися до останків міста зперед 2.000 літ. Натрапили на 22 доми, кожний довгий на 40 м. Доми ці без вікон, із довгих бельок. У домах найшли багато предметів із костей, каменя та міді. З рисунків, які там є, виходить, що жило там якесь семітське племя, а прийшло мабуть із над берегів Середземного Моря.

— **Арештування соціялістів.** В Калуші арештовано з доручення адміністраційної влади трьох соціялістичних діячів: голову ППС. Конецького, голову УСДП. Сметанського і голову ТУР. Новіцького.

— **Судовий позов за сходи.** До городського суду в Перемишлі вплинула скарга архітекта Рудницького проти гр. кат. капітули як властительки будинку, де находиться суд. В листопаді м. р. арх. Рудницький, ідучи до суду, упав на сходах і зломив ногу. Тепер домагається відшкодування на 10.000 зол., мовлячи, що причиною упадку була хибна будова сходів.

— **Коморник дефравдант.** З доручення слідчої влади у Володимирі арештовано коморника Стефана Зелінського. Дохождення виявило, що Зелінський дефравдував більшу суму чужих грошей.

— **Львівська хроніка.** Зі Львова пропала 17-літня абсольвентка торговельної школи, Геновефа Речухівна, донька службовця „Пости", зам. при вул. Тарновського. — Міська управа рішила обмінати на 25 прц. платні трамвайових службовців. — Із залізничих домів при вул. Городецькій хотять ексмітувати 350 залізничих емеритів.

— **Знайшли дефравданта за печю.** Урядовець залізничих варстатів у Радомі Антін Петрасік украв перед кількома місяцями 71.000 зол., призначених на виплату робітників. Він пішов міняти ті гроші до банку і пропав без вісти. За Петрасіком розписано стежні листи в цілій Польщі і за границею, але годі було попасть на його слід. Аж перед кількома днями поліція перевела несподівано ревізію в мешканні колишнього залізничого службовця Маркевича і знайшла Петрасіка схованого за печю. При арештованім знайшли 17.000 зол., які покривають частину вкрадених грошей. В аферу Петрасіка є вмішаних кілька осіб, яких теж арештовано.

— **Учні редукують учительку.** Самовладний гурток учеників в одній вселюдній школі в Львівщу рішив на своїх зборах зредукувати свою учительку. За причину подали те, що чоловік учительки займає посаду з пенсією понад 1.000 зол. місячно. Управа школи розвязала ученицьку самоуправу за переступлення обсягу своєї діяльности.

— **Бійка в бісницї.** Кантор жидівської бісницї в Пйотркові, якому не виплачено за три місяці платні, прибув до синагоги кількинадцять своїх прихильників і викликав бійку з прихильниками голови кагалу. Билися спершу кулаками, опісля палицями та залізними штабами. Поліція розігнала жидів гумовими палками.

— **Балкан і Балтик.** Між балтійським морем та балканським півостровом велика ріжниця і велика віддаль. А проте друкарський чортик легко може їх перемішати. І тому у вчорашній передовій статті п. н. „Рік 1935 і 1914" несподівано для географів і політиків „балканські" держави явилися поміж Німеччиною та Росією. Очевидно ніякої шкоди від цього балтійським державам не було, — здивувався тільки автор статті і її читачі.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ЯСНОВИДЦІ НА ПОЛІЦІЙНІЙ СЛУЖБІ.

Кримінальна поліція в Клівленді (Огайо) заангажувала на постійних урядовців двох „читачів думок", які досі заробляли на життя притодними сеансами. Тепер ці ясновидці сидітимуть при поліційнім допиті різних обвинуваченних і стежитимуть за їх зізнаннями чи говорять правду.

З театру.

Театр Ріжнородностей: „ПОДРУЖИЙ МЕТЧ“, комедія на 3 дії **В. Ліхтенберга.**

Легка комедія австрійського письменника, добре відомого ширшому загалові з його дотепних „есеїв“ на всякі теми в „Нає Вінер Журналь“. Мабуть талановитий (чи плодовитий) автор (герой цієї комедії) відчув одного дня, що його приватна секретарка додає йому надхнення коли він їй диктує свої твори. Має він жінку — дуже інтелігентну, що розуміє його як приятель. Він признається їй щиро, що секретарка необхідна для його праці; він кохає обі. Жінка піде чоловікові на руку так далеко, що підставить йому ногу: посадить секретарку у своїй хаті, щоб мати її ввесь час на оці.

Дві жінки нараз і то в кожній хвилині — за велика порція щастя, коли вони навипередки скачуть коло свого „вибраного“. Температура на еротичнім барометрі паде, а в родиннім підноситься: — треба втікати з хати, щоб відпочити від першого враження. А що при двох самітніх молодих жінках зявляться завсіди джентельмени-опікуни, чоловік вертаючись до хати, застає там нову ситуацію. Вся справа саме в тих вічно нових ситуаціях, що не добре впливають на нерви — чоловіка і письменника.

Як така комедія може кінчитись можна догадатись, але всіх ситуацій не передбачиш і в цьому її атракційна сила. Є навіть на кінці сенс моральний: чоловік може кохати водночас дві жінки, але коли це робить — осел і то дарданельський.

Грали комедію легко, весело і в дуже доброму тоні під проводом Невяровича, що мав головну ролю; Дзєвонська, Нічевська, Венцковський. Публика бавилась дуже добре. **м. р.**

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-р Олександер Дзерович, б. лікар-полковник австр. армії, помер у Новому Санчі 21. березня ц. р. в 70. році життя. Похорони відбудуться у Львові 24. березня в год. 4. попол. від брами Личаківського цвинтарря до родинної гробниці. В. Й. П.!

О. Омелян Дудрович, вислужений галицький деюн, парох Яблонова і почесний радник митрополичої консисторії, помер 19. березня ц. р. в 74. році життя. Похорон відбудеться в суботу, 23. ц. м. передпол. в Яблонові галицького деканату. В. Й. П.!

Дописи.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА.

Свято в честь Шевченка. В неділю 17. березня відбулося в читальні „Просвіти“ у Левандівці свято Тараса Шевченка. Свято почалося в год. 16·30 „Заповітом“, що його відспівали дуже гарно хори Левандівки, Богданівки і Сигнівки під дирек. студ. І. Гнідеця. Промову виголосив студ. техн Атаманюк. Промова була добра, тільки виголошена за тихо. Після того відспівав левандівський хор кантату „Кавказ“ (II. частина: Молитва „Не нам на прю“). Одначе мельодійно виступила ця пісня слабо. Ще слабше вийшла „Хустина“ Сигнівського хору в звуку соїстка дещо затялася. І. деклямація була виголошена за тихо і за повільні. Натомість II-а випала вже краще. Хоч знову декляматор виголошував її за голосно і за скоро. Остання точка — „Учітеся“, що її відспівав левандівський хор, була вповні задоволюча. Видно було і артистичне виконання і технічне опанування хору, що має добрий голосовий матеріял. Хоча не свято, назагал випало слабше від попередніх, то треба вірити, що в чергові буде вложено більше дбайливости. Не змеохочуймося хибленим неуспіхом, але докладаймо всіх сил і старань, щоб у нас був поступ. **Учасник.**

Хто зложить на дар „Просвіті“ — облекшить її важкі завдання.

СПОРТ.

УКРАЇНА — СВІТЕЬ.

Товариські змагання цих дружин відбудуться в неділю 24. ц. м. на гриші Світезі, причому в барвах України виступить по довгій відсутности знаменитий Петрів. Початок: год. 11-а вполудне.

ЗМАГАННЯ У ВІДБИВАНЦІ.

Як ми вже вчора повідомили, в суботу і неділю (23. і 24. ц. м.) починається в саді Соколи-Батька зимовий турнір мужчин і жінок у відбиванні. Початок змагань: в год. 17·30, 24. в год. 16·30. Змагання організує суб. 23. в год. 17·30, 24. в год. 16·30. Змагання організує суб. реферат спортових гор львівської округи У. С. С. Для видців зарезервовані місця.

ПОЗИЦІЯ С. К. „РУСЬ“ У ТАБЕЛІ СЛОВАЦЬКО ПІДКАРПАТСЬКОЇ ДИВІЗІЇ.

Для орієнтації наших читачів, які завжди живо цікавляться успіхами й невдачами С. К. „Русь“ в Ужгороді, подаємо нижче табелю словацько-підкарпатської дивізії, де „Русь“, після недільної програної А. Ц. С. Нова Весь з М. Ш. К. Мукачів 4 : 0, опинилась на другому місці з 5 пунктами різниці.

1.	А. Ц. С. Нова Весь	7	5	2	0	17 . 12	12
2.	**С. К. Русь**	**7**	**4**	**1**	**2**	**12 . 13**	**9**
3.	Ч. С. К. Кошиці	7	3	2	2	14 . 15	8
4.	К. А. Ц. Кошиці	6	3	1	2	15 . 12	7
5.	Б. Ф. Т. Берегів	7	2	3	2	16 . 13	7
6.	Ч. С. К. Ужгород	7	1	2	4	12 . 20	4
7.	М. Ш. К. Мукачів	7	0	1	6	8 . 22	1

Нові книжки й журнали.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований журнал українського протиалькогольного й протинікотинного руху. Львів; березень 1935. Р. VIII. Ч. 3.

Листування Редакції.

Вп. Іван Саламаха; Ваш вірш нам подобався і ми передали його куди слід.

Вп. Д-р Я. Гарасимів, Стрий: У справі обманців що збирають безправно жертви ніби-то на будову шпиталю ім. Митр. Шептицького, звернулись ми до Управи Нар. Лічниці, куди передали і Ваше письмо.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 23. III. год. 8·15 веч. Концерт фільгармонії. IX. Симфонія Бетовена.

Неділя, 24. III. год. 3·30 поп. „Мій коханий дурнику“.

Неділя, 24. III. год. 7·30 веч. „Любощі“.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 23. III. год. 7·30 веч. „Подружий метч“.

Неділя, 24. III. год. 7·30 веч. „Подружий метч“.

Кіна.

АДРІЯ: „Невидимий чоловік“.

АПОЛЬО: „Для тебе співаю“ (з Ів. Кепурою).

АТЛЯНТИК: „Нові люди“ (Пісня о щасті).

ВАНДА: „Серце велитня“, „Пісня життя“.

ГРАЖИНА: „Молодий ліс“.

КАСІНО: „Весела вдова“ оперетка Легара (з Мор. Шевалє та Меклональд).

КОЛІСЕЯ: „Знедій сердець“, ревія „Хай живе спорт“.

КОПЕРНИК: „Петрусь“ із Фр. Ґаль і „Фліп і Фляп у країні забави“.

МАРУСЕНЬКА: „Ярмо кохання“, „Ворог жінок“.

МІРАЖ: „Щойно вчора“.

МУЗА: „Весняний вальс“, „Твої уста говорять неправду“.

ПАКС: „Історія св. Терези від Дитяти Ісус“.

ПАЛЯС: „Вероніка“. (Франціска Ґаль).

ПАН: „Світ належить до тебе“ Ґрета Ґарбо.

РАЙ: „Дочка ген. Панкратова“.

СВІТ: „Сини Кінг - Конга“, комедія „Князь Аркадії“.

СОНЦЕ: „Відважний хлопець“ і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Римські скандали“ (Еді Кантор) і ревія „Хочу з паном у Закопане“.

УТІХА: „Приязнь в обличчі смерти“.

ХІМЕРА: „Прапор волі“, „Бастер Кітон як годинникар“.

Закордонне радіо.

Субота, 23. березня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 17·25 Концерт, 14·00 Спів, 15·15 Хор, „Сливоцас“ авд. на осн. Андерсена, 16·55 Пісні, 18·05 Вчимся народних піснюнок, 20·00 У темні нарту (сп., муз.), 21·40 Степаки й левазами (сп. муз.), **Братислава** (298,8) 17·15 Словацькі нар. пісні, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття (поезії для дітей), **Мор. Острава** (269,5) 20·00 „Жак“ (Бетельштудент) оп. Міллекера, **Прага** (470,2) 15·55 Концерт військ. орх., 17·05 Форт., **Париж** (1648) 13·15 Концерт, 16·00 Для дітей, 21·00 Кабарет, **Вілгород** (437,3) 13·15 Нар. мельодії, 16·00 Оп. і югосл. музика, 21·45 Сп. ресіталь, **Атльона** (531) 20·30 „Марта“ оп. Фльотова, **Берлін** (356,7) 18·20 Жіль Вери будиться, 19·00 Соїстки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20·15 Весела танк. музика, **Кельн** (455,9) 13·00 Концерт 16·00, 20·10 Вес. концерт, 18·20 Серенада ч. 11. ес-дур Моцарта, **Ляйпціґ** (382,2) 20·10 „Яблука“ (з пяти яблуні) оп. И. Штрауса, **Будапешт** (550,5) 12·05, 22·10 Циг. музика, 20·20 Оперетькові мельодії, **Мілянo** (168,6) 11·30, 19·00 Легка музика, 20·45 Популярні пісні, **Рим** (420.8) 13·00 Легка музика, 17·10 Соїсти.

Неділя, 24. березня 1935.

Відень (506.8) 11·45 Симф. концерт, 12·55 Легка музика, 18·05 Тріо на форт., скр. і віодончелю, 19·25 „Пташник з Тіролю“ оп. Целєса, **Братислава** (298.8) 16·00 Твори Недбала, **Кошиці** (259,1) 17·55 Циг. музика (слов. п-сні), **Прага** (470,2) 9·15 Давні чеські поліфонічні твори, 10·00 Тенет Двожака, 12·15 Сальон. музика, **Париж** (1648) 16·00 Симф. концерт, 19·30 Пісні, 21·00 „Будь де Неж“ оп. Офенбаха, **Берлін** (356,7) 12·00 Вес. полудне, 18·20 Вес. авд., 19·30 „Кармен“ оп. Бізета, **Франкфурт** (251) 17·20 Пісні й форт., 18·30 „Моя жінка — панночка“ комедія Кунце, **Гамбург** (331,9) 15·00 Вечір. мельодії (муз., сп.), **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·40 „Любеслідер Вальцер“ Брамса (вок. квартет, форт.), **Кельн** (455,9) 17·30 „Вальхірія“ оп. Вагнера, **Ляйпціґ** (382,2) 11·30 Кантата Баха „Шавет дох...“, 19·00 Бахові твори, 20·00 Танки одного століття, **Мінхен** (405,4) 10·40 Шуманові твори, 13·00 Муз. поранок, **Будапешт** (550,5) 12·30 Муз. поранок, 15·50 Циг. музика, 20·15 Концерт, **Мілянo** (368,6 17·00 Симф. концерт, **Рим** (42·,8) 20·45 „Княжна цирилка“ оп. Кальмана.

Львівське радіо.

Субота, 23. березня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·30 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Моцарт, Крайслер, Шуберт із гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дзвінки, 13·00 Концерт гармоністів, спів, 14·45 Польська морська торговля, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 14·45 Джезова орх., 15·30 „Немома“ (фраг. із Б. Павловича, „Острів св. Катерини“, 15·45 Книжечка з образками для чемних дітей, 16·30 Технічна скринька, 16·45 Спів у супр. форт., 17·00 Примонастирська осеня „Льона“, 17·10 Найновші гр. пл., 17·30 Природознача гутірка, 18·00 Театр Уяви: авд. для дітей „Малий Боб і великий Морган“, 18·30 Огляд видавництв, 18·40 Сільва рерум, инст. життя, 18·45 Сами мазурки (форт.) Мусоргський, Ладов, Скрябін, 19·15 Про магічного льв. левиня, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·25 Концерт на цитрі, 19·50 Актуальний фейлетон, 20·00 Камер. вечір у муз. родині, 20·45 Веч. дзвінок, 21·00 Як працюємо, 21·00 У 25-ліття уродин Баха — концерт, 22·00 Реклям. концерт, 22·30 На веселій львівській хвилі, 23·05 Легка музика.

Неділя, 24. березня 1935.

9·00 Ранішня авдиція, 10·00 Богослужения; фрагменти з оп. „Галька“ з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Сільва рерум, театр. репертуар, 12·15, 13·10 Муз. поранок; спів (Гартнер-Барді), 14·00 Здоровлю тебе гр. пл., 15·00 Чвертьгодина жінки-господарки, 15·15 Краковяки з гр. пл., 15·23 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Пісоньки Е. Бодо з гр. пл., 15·45 З весною ростуть сподівання, гутірка, 16·00 Концерт соїстів (форт., спів: Московський), 16·40 Рецитації проза, 17·00 Пісоньки в вик. Данового хору, 17·40 Про Сильвія та Сильвінку — фінська байка Топеліуса, 17·50 Культура життя „Дякую, добридень, до побачення“, 18·00 Концерт, 18·45 Життя молоді, 19·08, 21·45, 22·00 Спорт. вістки, 19·15 Авд. німецької молоді „Ми молоді“, 19·45 Подорожуймо „Весна в Татрах“, 20·00 Легка муз., спів, 20·45 Вечірний денник, 20·55 Пять хвилин перед спектаклем Юрія Тенн, 21·45 Льожа Глумиацова, 21·30 Що читати, 22·05 Реклям концерт, 22·15 Концерт творів Едв. Ґріґа (симф. орк. форт.) 23·05 Сальон музика.

Ширіть наш часопис!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·28 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·00—25·30, австр. шілінги 98·00—100·00, чеські корони 21·50—21·90, рум. леви 32·00—35·00, ліри 44·00—45·00.

Золото: Доляри 8·88—8·91, Франки фр. 33·90—34·30 Дукати 81·00—81·50, Корони 35·80—36·40, Рублі 45·00—46·00.

Срібло: К рони австр. 0·34, Рублі 1·35, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дньопо Львів

	від	до	від	до
Жито одноціле	13·00—13·25		14·75—15·00	
Жито збірне	12·50—12·75		14·25—14·50	
Ячмінь одноціний	12·50—12·25			
Ячмінь на мливо	11·50—11·75		13·30—13·75	
Мука пш. І. А.	30·50—31·00			
Мука пш. І. Б.	28·50 -29·00		38·00—33·50	
Мука пш. І. Д.	25·75—26·25		30·00—30·50	
Мука пш. І. Ф.			29·00—29·50	
Мука пш. ІІ. А.	23·50—24·00			
Мука пш. ІІ. Б.	23·00—23·50		27·50—28·00	
Мука пш. ІІ. Д.	20·00—21·00		26·00—26·50	
Мука пш. ІІ. Е.	20·00—20·50		25·00—25·50	
Мука пш. ІІ. Ф.	18·00—19·00		23·00—23·50	
Мука пш. ІІ. Г.	18·00—18·50		20·50—21·00	
Мука пш. ІІІ. А.	13·00—13·50		16·00—16·50	
Мука пш. ІІІ. Б.	11·50—12·00		12·00—12·50	
Мука пш. разова	17·50—18·00		21·50—22·00	
Мука житня І. кат. до 35%	22·25—22·75		26·00—26·50	

Інші курси незмінені.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 21. березня ц. р. кооперативам платить за:

	львівська	Львів
1 кг. масла франко магазин		2·50 зол.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. яєць	2·20—2·25	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану ат яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 21. березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, яєко подвіря птахомисарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	1. кл.	„	1·00 „
Старі	„	„	0·80 „
Підгодов. качки	„	„	1·10 „
„ індики	„	„	1·10 „
„ індички	„	„	1·25 „
Пантарки	„	„	1·25 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Д-р Зенон Русин замість вінка на могилу свого брата Володимира зложив в нашій Адміністрації 20 зол. на „Рідну Школу“.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Парцелі, доми, середмістя Станиславова, на продаж або заміна на нерухомости: Краків, Закопане, Криниця. Зголошення під „Парцелі“ до бюра оголошень Штаттґера, Краків.

Екстерністи, що бажають дешево приготовитися до осіннього іспиту, зголошуються ніке до адм. „Діла“ під „Солідність“. 1156 1—2

Англійського хто бажає вивчитися ще до ферій легкою, найкращою й шпидкою методою, зголоситься до адм. „Діла“ під „Англійське“. 1156 a 1—3

До матури гімн. приготовляю заміщених листами. Зголошення до адм. „Діла“ під „Успіх“. 1156 б 1—3

Воскресна утреня

Відбитка з Ізборника.

Вчіть молодь співати Воскресну Утреню.

Зробіть її всенародною відправою.

50 штук 4 зол 100 штук 8 зол.

Почтова оплата 50 сот.

Замовляти: **Парох. Уряд Церкви Успення Пр. Д. Марії у Львові, підвалє 9.**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.

Ч. 77 (13.975). Львів, неділя 24. березня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Протести проти руйнування св. Софії в Києві.

Вістка про намір большевиків зруйнувати Собор Св. Софії в Києві, викликала голосний протест англійської громадської опінії і впливових органів англійської преси.

„Таймс" в 27. лютого містить допис відомого мистця сер Віліяма Мільнера, який „висловлює свій голосний протест, як архітект, проти знищення незаступного мистецького твору". Дописувач нагадує, що Св. Софія є такою власністю мистецького людського загалу, як Йорк-Мінстер або Собор Св. Павла в Англії. „Св. Софія — каже він — викликає подив і захоплення всіх генерацій".

Сер Віліяма Мільнера горяче підтримує Анета М. Б. Мікін у *„Таймсі"* з 12. березня. В цій довгій статті згадується про мистецькі цінності Собору Св. Софії, побудованого князем Ярославом у 1037. році. Стаття звертає особливу увагу на незрівняні фрески, мозаїки, запрестольну Діву Марію в темно-блакитній туніці на золотому тлі, гробницю князя Ярослава й інші мистецькі твори, яким нема рівних у світі.

„Нью Стейтсмен Енд Нейшен" з 16. березня нагадує, що большевики дуже пишаються будівлею Дзержельстану й одночасно руйнують Св. Софію — славу і красу Києва.

Протестні статті в цій справі надрукували ще: *„Морнінг Пост"* (28. лютого), *„Таймс"* (дня 1., 5. і 14. березня).

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Культурний світ в обороні київської Святої Софії.

„Журналь де Женев" з 16. ц. м. приніс замітку такого змісту: „Зруйнування катедри Святої Софії в Києві. Проект зруйнування славетної катедри Святої Софії в Києві викликав зрозуміле обурення в мистецьких колах усього світу. Ця загально відома церква є одним памятником византійського мистецтва XI. віку, добре вдержаним та реставрованим славнозвісним гетьманом Мазепою. Церква ця положена в куті великої площі, тому покликатися на потреби руху ніяким чином не можна; можна думати, що це є кампанія проти історичних українських памятників".

До цієї замітки можна додати, що в пресі та фаховій літературі появляються статті на повищу тему. Для українських істориків та критиків мистецтва є добра нагода подати до світової літератури відомости про історичне та мистецьке значіння Святої Софії, а також звернути увагу світа на систематичне варварське нищення Москвою київської Печерської Лаври та інших памятників релігійного мистецтва.

Автори, що не мали безпосередніх зв'язків з дотичними европейськими виданнями, можуть присилати свої статті на ці теми у французькій, англійській чи німецькій мові до Українського Бюра в Женеві. Ніяких матеріяльних зобовязань супроти авторів Бюро на себе перебирати не може.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Англьо-Український Комітет та англійська преса.

Створення Англьо-Українського Комітету найшло широкий відгук в англійській пресі. Цілі низка часописів різних напрямків оповістила своїм читачам про заснування цього Комітету, а саме: „Таймс" (з 1. березня), „Бірмінгам Пост" (з 1. березня), „Бюлетин Енд Скотс Пікторал" (з 1. березня), „Глесго Івінінг Таймс" (з 1. березня), „Глесго Гералд" (з 4. березня), „Нір Іст Енд Індія" (з 7. березня), „Манчестер Гардіян" (з 14. березня).

Всі ці часописи підкреслюють важливість українського питання для сучасної Европи.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Будують шість нових летунських баз.

ВАШИНГТОН, 23. 3. ПАТ. Військова комісія палати репрезентантів затвердила проект будови шістьох великих летунських баз для оборони кордонів Злучених Держав.

Сільсько-господарські курси Союзу Українок для інструкторок.

Центральне Т-во Союз Українок у Львові, виконуючи постанову Загального Зїзду, що відбувся в днях 20. і 21. березня ц. р., розпочинає з днем 5. квітня Курс домашнього і сільського господарства для інструкторок. Курс треватиме три місяці і є обмежений на 20 осіб. Курсистки мусять мати семинарійну, або гімназійну матуру, першенство матимуть ті, що їх поручать Філії Союзу Українок. Оплата Курсу виноситиме по 15 зол. місячно. Курсистки можуть харчуватися на Курсі, а також і про дешеве приміщення подбає Управа Курсу. Подання з відписом свідоцтв і коротким життєписом слід вносити до Головного Виділу С. У., Львів, вул. Сикстуська 44 до 1-го квітня.

Злочинна еміграційна агітація.

Стверджено, що в останніх часах у застрашаючий спосіб ширіться в цілому краю еміграційна агітація за виїздом на чужину. Щоденно приходять до Львова сотки наших селян, які розповідають неймовірні історії, а саме, що по селах вештаються якісь агенти та обіцюють вільний виїзд до таких країв, як Палестина-Манджурія, Ліберія, Кипр, Марокко і краї Південної Африки. Агенти гарантують безплатний переїзд, негайне одержання праці або наділу землі і впевняють, що це неправда, начебто еміграція мала бути припинена. Охочих до виїзду негайно записують за заплатою 2 до 5 золотих. Деякі агенти приходять з фотографічними апаратами, роблять знимки зареєстрованих і це наші селяни вважають доказом, що мають до діла з дійсними виселювачами якихсь заграничних фірм.

Деякі села обхопила просто якась еміграційна психоза. Ті, що приходять до Львова — є такі випадки, що їдуть 60—70 км. пішки! — розповідають про якісь афіші, в яких подані всі країни, куди можна їхати і скільки тисяч робітників куди потрібно.

Подаємо до відома, що під сучасну пору ніяких свобідних виїздів нема і що голошення інших вісток — це свідоме вводження в блуд населення, яке для наживи роблять злочинні елементи. Тим вісткам нехай ніхто не вірить і тимпаче даремне не трудиться до Львова, бо тут ніхто йому не поможе і за границю він виїхати не зможе. Всіх, що голосять фальшиві вістки про еміграцію, треба або гонити із сіл, або віддавати в руки поліції.

Тому, що злочинна робота еміграційних обманців сильно тепер поширилася, звертаємося з проханням до Вч. Отців Парохів, Вп. Учителів, освітніх і громадянських діячів у цілому краю, щоб остерігали населення перед тією агітацією, яка деколи останній гріш вириває нашому селянинові, наражує його на дальші мандрівки і ширить по наших селах шкідливе баламутство.

Т-во Опіки над Українськими Емігрантами,
Львів, вул. Вишневецьких ч. 4.

Всі зложимо „Дар Просвіти" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

НА ВЕСНУ боа з лисів, тхорів, куни і інших шкірок, пелєринки та краватки поручає по найдешевших цінах одинока українська
ФАБРИКА ФУТЕР „ХРОМ"
Львів, ул. Руська 20. Тел. 71-83. 1163 1—8

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,
вул. Третого Мая ч. 15.
приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Тапчани, фотелі, спальні, їдальні
в магазині меблів
819 2—2
ТОМОЧКО і ГАЛЬОВ Львів, Сикстуська 21. Тел. 12-58.
Перфумерія „Лотос". Робітня Львів, Коперника 54.

Повною парою.

Варшава, 22. березня 1935.

Вже третій день працює сойм так, як вже давно не працював. Хто не знав би умовин політичного життя в Польщі і зайшов тепер до сойму, мав би омилку, що в Польщі парлямент має дійсно голос і може з власної ініціятиви та волі рішати про державні справи. В соймі нечувана в останніх роках скількість послів. Оживились кульоари. Всі ходять, говорять, перешіптуються. Журналісти мають свої „добрі дні", бо можуть бодай старатися виловити чи видумати якусь політичну комбінацію, підглядаючи, хто з ким говорить, довше чи коротше, та вимахує більше або менше руками. Йдуть всякі звістки до преси, словом — рух, життя у варшавському соймі!

Однак у цьому небувалому русі, в тому давно невиданому оживленню вилю вже яскраво ніщо інше, як передсмертні конвульсії сойму. Може сойм скінчить життя за кілька днів чи годин, — а може ще дозволять йому зібратися весною, щоб тоді вирішити нову виборчу ординацію.

Та це все „може", бо ніхто в дійсності не знає, що станеться за годину. Ті, котрі знають це, не зраджуються ні пів словом. Адже це їх випробована метода і давній спосіб заскакувати публіку доконаними фактами, що їм, як учить досвід, виходило досі на добре. Всі хотіли би бодай з їхніх мін щось вичитати — та вони мовчать. Дійсно „козак знає, а мовчить".

Тому й таке гостре поготівля. Всі клюбн дали приказ своїм членам не виїздити з Варшави, бо кожної години може знайтись на черзі нарад... конституція. Всі польські опозиційні партії памятають минулорічну научку з вирішенням конституції. Проурядові посли також всі змобілізовані; деякі з них удають, що „щось знають, як то „буде", але щиріші кажуть правду, що і вони нічого не знають.

Коли, — себто чи за день чи за годину прийде під наради сойму конституція — не знають. Одно річ певна і то цілком певна: **конституція буде ухвалена.** Заповіла це вчора у передовій статті ясно і недвозначно зреферована вчора у „Ділі" „Газета Польска". Заповіла вона щось „нове". Для одних це нове ще величина невідома, а для інших певне.

Серед таких настроїв, серед тої непевности, — сойм працює повною парою. Що дня на черзі нарад по дванять і більше точок. Є справи меншої ваги, є і справи першорядного зна-

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

чіння, а зокрема для нас, українців. Ухвалено напр. голосами проурядової більшости цілу низку податків чи пак додатків до податків. Рішено тими самими голосами нову двістімільонову внутрішню позичку, а на закінчення податок примусової праці у формі т.зв. шарварків. Ця остання справа була викликала широку дебату так на комісії, як і на пленумі сойму. Має вона теж свою передісторію, про яку варта коротко згадати.

На урядовий законопроект шарварків довгий час не хотіла погодитися т. зв. „людова група" з ББ, в чому їм помагали обшарники. Ці людові бебехи навіть з тим не крилися і говорили, що не допустять до ухвалення шарварків. Сердеги добре знають, як їх за це привітає населення. Та що з того бунтування і кивків у чоботі: не помогло нічого. Приказ згори був сильніший. Уряд дозволив їм поробити деякі дрібні поправки, але сама засада примусової праці на селі, як нової тяжкої данини, лишилася. Українці виступили дуже рішуче проти того закону. Польські опозиційні партії не щадили гірких слів для уряду, і видно було з очей селян з ББ, як вони погоджувалися зі словами опозиції!

Був ще один урядовий податковий законопроект, а саме ґрунтовий податок, що мав дуже важко вдарити по всьому хліборобському населенню. Ішов він так далеко, що мав в деяких випадках потроювати дотеперішній ґрунтовий податок. Тим разом бунт хліборобських груп ББ поміг. На скарбовій комісії, коли прийшов цей законопроект під обради, зявилась несподіванка для опозиції: Референт з ББ запропонував, щоби замість нового ґрунтового податку ухвалити лише закон про нову клясифікацію ґрунтів, себто те, чого віддавна всі селяни домагаються. За цим внеском голосували всі клюби на комісії і пленумі сойму.

І ще за одним законопроектом заявилися всі клюби, — а саме за податком від заграничних товщів, щоби в той спосіб піддержати краєву продукцію масла і солонини. Для українських хліборобів це справа великої ваги.

Решта новоухвалених тягарів переходила, як звичайно, лише голосами Б.

Нині у вечірніх годинах буде, як щороку, більша дискусія над повноваженнями для президента видавати декрети зі силою законів. І знову згідно з традицією голосами ББ будуть вирішені повноваження. До цього вже всі звикли. Зрештою, стали вони модні в Европі, навіть у наскрізь парляментарній державі — Франції.

Буде радити між іншим сойм над справою торговельної польсько-англійської умови. Для нас це справа важна, бо звязаний з цим наш експорт масла і беконів до Англії. Тому українці до цієї умови ставляться позитивно.

Отже працює сойм, — та серед нього всього не дає спокою всім польським партіям, коли прийде на порядок конституція.

Отже прийде нова конституція. Чи може будемо плакати за старою? Здається, що нема чого. Не була вона і так написана, щоби нас бодай в дечому як нарід, як цілість, задоволити. Так само практичне виконування конституційних постанов, без огляду на те, хто був при владі, не могло українців ущасливити!

А щож з новою конституцією? Вона написана. Знову ні слова про це, що Польща, держава національностей, а не одної польської нації. Ні слова в ній для нас і про нас, як нарід, як збірну одиницю.

Польські опозиційні партії кажуть, що і вони признають потребу в сучасній хвилині змінити конституцію — лише хотіли би **для себе** іншої. Чи можна бодай на мить припускати, що коли б теперішня опозиція була при владі — то склалаб кращу конституцію — з погляду українських інтересів як народу?! Адже вони вже були при владі і знаємо, що діяли. Зміна конституції переходить на площині чисто польських спорів і має на увазі виключно закріплення влади за одними проти других.

Нова чи стара конституція — все одно не рахується з нами. І не річ у писаній конституції, а в її **виконуванню.** Під теперішню хвилину важніше питання, чи нова виборча ординація дасть українському народові змогу вибрати згідно з його волею незалежне представництво, котре в державі і перед світом моглоб заступати його інтереси. Чи може представників українського народу будуть визначувати ті, що мають владу і силу, а наказні посли творитимуть тільки фікцію народнього представництва?

Перевести таке нинішня влада може, але й становище українського народу супроти таких людців булоб зовсім ясне.

Саме тепер рішаються всі ці питання. Не є виключене, що заки ці рядки дійдуть до рук читачів — нова польська конституція буде вже доконаним фактом і відчинить двері для приходу „нових" порядків.

З. П-ий.

Повідомляємо П. Т. Клієнтелю, що в найближчих днях **відкриваємо новий відділ:**

Фабричний склад панчіх і жіночого білля „Arco"

Львів, пл. Галицька 3.

1168

С. У. А. про сучасне положення адвокатури.

Виділ Союзу Українських Адвокатів у Львові відіслав до Української Парл. Репрезентації в обширним меморіялом, у якому представлено прямо розпучливе матеріяльне положення наших адвокатів, щоби з нагоди наміреної новелізації адвокатської ординації Укр. Парл. Репрезентація поробила і від себе в цій справі відповідні кроки. Меморіял СУА є влучним доповненням статті посла д-ра Степана Барана в „Ділі" ч. 69. з 16. ц. м. під наг. „Спролетаризоване звання", написаної теж з нагоди наміреної новелізації права про устрій адвокатури.

Історія виказала — читаємо в меморіялі С. У. А. — що чим більш культурна і свободолюбна нація чи держава, тим ширший є терен діяльности і повніший імунітет її адвокатури. І навпаки, найбільша свобода слова в адвокатурі на усіх ділянках життя в обороні прав і інтересів одиниць і суспільности, — це одна з найміцніших основ волі, щастя і добра дотичної нації чи держави. І тому все і всюди абсолютизм та диктатура змагали в першу чергу до того, щоби повалити адвокатуру, значить знищити її матеріяльно і морально.

Ціла організована адвокатура у межах польської Р. П., без різниці народности і віри, ствердила без обвинувачів отсю усім видиму і знану правду, що умовини, серед яких мають жити і працювати адвокати, стали від кількох літ дуже прикрі і важкі, та з кожним днем стають гірші. Адвокати у своїй більшости вже не в силі навіть заробити на податки, ані на вкладки до своєї станової організації, ані на фонд товариської обезпеки на випадок смерти.

Причиною цього є цілий ряд законодатних актів, які ударяючи безпосередньо в адвокатуру, а посередньо утрудюючи через те масам населення доступ до виміру справедливости, наражують громадянство на необчислимі втрати.

Ось найяркіші приклади:

1) Введені від квітня 1932. р. надмірно високі судові оплати заградили прямо широким верствам населення, не тільки фізичним особам, але й установам, дорогу до виміру справедливости. Дуже незначна полекша наслідком зміни приписів розп. през. в 24. X. 1934. В. З. ч. 39, що обовязує від 1. 1. 1935., не спровадить ніякої поправи, тим більше, що криза економічного життя наслідком загальмування усяких форм кредиту що поглиблюється.

2) Коморники. І коли хто вже великим накладом коштів добється виконовального титулу, — то слідує другий етап, значить екзекуційне поступування перед коморниками, яких вимоги у готівкових зачетах є такі високі, що при менших претенсіях сторін прямо унеможливлюють реалізацію найслушніших домагань уже судом присуджених.

3) Нові приписи про уділення права убогих унеможливлюють широким шарам справді убогого населення, яке ще не стало жебраками у повному значінні слова, — взагалі внесення якогонебудь позву, хочби правно найслушнішого. Вимога вивязування цілковитого крайного убожества, перечеркує особам, що мають номінально якенебудь, хочби дуже незначне майно, але є зруйновані і невиплатні — всяку можливість доходити своїх прав.

4) Високі кавції по 100 і 300 зол., від яких залежить приняття правного засобу касації, завершили й укріпили вже високими судовими оплатами і так звершену запору, що замикає дорогу до виміру справедливости. Кавції замикають дорогу біднішим до найвищих судових інстанцій, а це при теперішньому ході законодавства, а в слід за тим при дуже хитній і змінчивій юдикатурі, стає великою втратою і кривдою для незаможнього населення.

5) В екзекуційних справах зовсім замкнено дорогу до Найвищого Суду, — і це вимагає самозрозуміло конечної зміни.

6) Нотаріяльний закон всупереч постановам права про устрій адвокатури змонополізував усі правні акти на користь нотарів (арт. 82. нот. зак.). Цей факт не тільки позбавив адвокатів доприч. заробітків, але високі з тим получені нотаріяльні оплати замкнули взагалі дорогу сільському населенню до усяких правних актів щодо недвижимостей, — що викликує кризний стан з усіми наслідками незгідности подійсного стану з табулярним станом нерухомостей.

7) Залеґалізування законними приписами бюр писання подань до адміністраційних властей і до судів пособляє покутному писарству та стіснює і так уже обмежений терен праці для адвокатів, — також ні пригодою для населення.

8) Законні приписи, які виключили адвокатське заступство у дисциплінарному судівництві проти державних урядовців та у справах про карні переступи перед адміністраційними урядами, — і у великій мірі перед судами праці, позбавили не тільки адвокатів можности заробітку, але діймаючо вкоротили громадян у правах свобідного вибору у тих справах, незалежного і вправі кваліфікованого заступника-оборонця.

9) Дуже діймаючими стали приписи, що допустили великий наплив емеритів із судівництва, прокуратури і державної адміністрації до адвокатури — і так уже переповненої.

10) Впроваджується останньо практику, заініційовану міністерськими обіжниками, іменування завідовниками та надзорцями у конкурсовому і укладовому поступованні виключно осіб званих фахівцями, а не адвокатів. Це не тільки позбавляє адвокатів можности працювати і на тій ділянці, як це було досі, але ще примножує кошти завідування, бож такий завідувач неадвокат мусить собі дібрати у справах, що вимагають знання права — таки адвоката.

Непомірне обтяження адвокатів ще й високими оплатами на суспільні обезпечення за канцелярійний персонал — завершує і так уже потягливо за високе і довільне оподатковання адвокатів, не тільки утяжливим податком доходовим, але також промисловим податком від зимного обороту. Це останнє зовсім не слушно, бож званий адвоката не є ані торговельним, ані промисловим підприємством.

Не згадуючи про дрібні, а численні і дошкульні справи, — як узвивання тоґи і берету не лише у вищих судах, але в усіх судах, — самі вичислені вище справи, оскільки не усунеться їх шляхом новелізації або їх визначно не змодифікується в користь адвокатури, — можуть спричинити не тільки занепад адвокатського стану, але також необчислимі втрати і шкоди для промадянства і держави.

Невідомо, які успіхи віднесе акція станових адвокатських організацій, офіціяльних Рад Адвокатів в осілках апеляційних судів з Начальною Радою Адвокатів у Варшаві, про що точніше згадано в цитованій статті д-ра Ст. Барана, та станових адвокатських товариств, між ними і Союзу Українських Адвокатів. Більших успіхів в цієї акції годі сподіватися, якщо звяжеться, що адвокатура в Польщі не тішиться зовсім ласкою чи опікою теперішнього режіму, а навпаки, як це ілюструє наведений вгорі меморіял СУА і наші адвокати коротатимуть і дальше своє злиденне життя у безвихідному матеріяльному положенні.

Франція погрожує виступленням з Ліги Націй.

Англійський щоденник „Морнінгпост" повідомляє: Франція загрозила, що виступить з Ліги Націй з усіми державами Малої Антанти, коли би Німеччина вернулася до Ліги Націй.

„Морнінгпост" пише, що Франція зголосила свій протест у Женеві проти Німеччини проти волі В. Британії.

Надзвичайне засідання Ради Ліги Націй.

ЖЕНЕВА 23. 3. ПАТ. Голова Ради Ліги Націй Терфік Арас рішив, що Рада Ліги зійдеться на надзвичайне засідання першого тижня з початком квітня ц. р., щоб розглянути ноту Франції.

Проти нової внутрішньої позички.

Зміст промови пос. д-ра Любомира Макарушки, виголошеної на пленарному засіданні сойму дня 21. березня ц. р. при обговорюванні проекту закону про нову внутрішню позичку.

Уряд прийшов із заповідженим уже давніше п. премієром у сенаті проектом закону про розписання нової внутрішньої позички. Згідно з поясненнями п. премієра і виводами уряду, долученими до проекту закону, ця позичка має бути призначена на фінансування більших інвестиційних робіт загально-краєвого значіння. Уряд надіється, що така інвестиційна позичка вплине корисно через урухомлення більших праць, чи то безпосередньо чи посередньо, на злагіднення наслідків безробіття.

Можемо погодитися зі становищем уряду, що така позичка через урухомлення більших праць причиниться в деякій мірі до зменшення безробіття, до оживлення господарського життя, до збільшення господарських оборотів і до поширення ринків збуту для різних, зацікавлених у тих працях галузей промислу. Теоретично беручи, не можемо такому становищу уряду відмовити в цій справі деякої рації. Ми маємо цілий ряд застережень практичної натури як зі становища господарського так і політичного.

ЧОМУ НЕ ПЕРЕВОДИТЬСЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРАЦЬ ІЗ ГРОШЕЙ ДЕРЖАВНИХ І САМОУПРАВНИХ БУДЖЕТІВ.

Дивлячись із господарського становища на проектований закон про розписання інвестиційної позички, уважаємо, що є то нове обтяження горожан держави, переладованих і так надмірно податками і складками на всякі фонди і обезпечення. Арт. І. законопроекту говорить, що проектована внутрішня позичка має бути зужита передовсім на розбудову комунікаційної сіти, на водні роботи, словом на праці загально-державного значіння. На нашу думку такі роботи належить виконувати з нормальних впливів, які держава одержує з міліардових державних і самоврядних буджетів. Що більше, пригадуємо, що попередніми роками потворено цілий ряд ріжнородних фондів, призначених на ті самі цілі, про які говориться при проектованій позичці, себто на оживлення господарського життя при помочі більших інвестиційних робіт.

ДОБРОВІЛЬНА ПОЗИЧКА — А НЕ ПРИМУСОВА ДАНИНА.

Ще поважніші є наші застереження політичної натури в справі інвестиційної позички і її евентуального зужиття. Маючи дуже прикрі досвіди зі способу перепроваджування субскрипції на останню т. зв. народову позичку, звертаємося з апелем до уряду, щоби трактував нову позичку дійсно як позичку, яку горожани добровільно складають державі, а не як нову примусову данину. Також дуже важним є для нас щоби на українських землях позичка та не стала одним із засобів політичної нагінки на населення.

УКРАЇНСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ НЕ КОРИСТАЄ З ПУБЛИЧНИХ РОБІТ.

А дальше приходить важна справа використання фондів, одержаних з інвестиційної позички. На основі помічень дотеперішніх праць, які переводила державна або самоврядна влада, прийшли ми до висновку, що навіть такі публичні роботи, як будова доріг, або регуляційні водні праці не осягають на наших теренах задуманої цілі, бо не дають заробку місцевому населенню. В цілому ряді повітів на терені східних і полуднево-східних воєвідств, до тих найвизначніших робіт, які зовсім не вимагають кваліфікованого робітника, не уживалося місцевого населення, а спроваджувано до них робітників із західних частин держави. І це діється в повітах, з яких приходять тепер чимраз частіше алярмуючі вістки про марево страшного голоду, з повітів, де є цілі громади, в яких вже від кількох тижнів населення не бачило хліба. Коли я згадав про масове голодування нашого населення, то хочу з цього місця подати до відома уряду, що є у нас села, в яких зужито вже не тільки всі запаси харчів, призначених на прожиток до нових зборів, але в яких вичерпано вже і всі заховані резерви збіжа, призначені під засів.

Мусимо також з прикрістю зареєструвати факти, що в деяких повітах використовувано публичні роботи як засіб політичного деморалізування місцевого населення. Працю при публичних роботах одержував не той, хто дійсно такого заробку потребував, але той, хто мав відповідні доручення від постеруньку поліції, або від місцевого „Стшелецкего Звйонзку".

У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ РІК НЕ РЕГУЛЮЄТЬСЯ.

Слід ще до того замітити, що на українських землях не переводиться взагалі більших інвестиційних праць із загально-державних фондів, а якщо які і виконується, то в дуже невеликім відношенні до тих публичних робіт, які переводиться в західних частинах держави. Маємо всякі дані припускати, що так само буде справа представлятися у нас з використанням інвестиційної позички. Достаточно переконує нас у тім ще й згадана вже промова п. премієра з дня 27. лютого ц. р. виголошена в сенаті. Обговорюючи інвестиційну позичку п. премієр вичислив декілька конкретних цілей, на які буде та позичка зужита. П. премієр заповів у своїй промові, що з проектованої суми призначить 50 міліонів золотих на будову доріг, а около 50 міліонів на регуляцію рік та на інші водні праці. А зараз у слідуючому уступі згадав п. премієр що тих 50 міліонів зужиється передовсім на упорядкування горішнього бігу Вісли і її доплавів, а в першій мірі на урегулювання дорічча Дунайця. Згадує отже п. премієр, покликуючись на минулорічну повінь про задуману регуляцію Дунайця, не говорить однак нічого про регуляцію Прута та Черемоша, рік тієї частини краю, про яку з політичних оглядів так багато пишеться і говориться і для якої навіть утворено окреме, піддержуване урядовими чинниками „Товариство приятелів Гуцульщини". Має бути переведена регуляція Вісли. Однак п. премієр не згадав про регуляцію Дністра і його гірських доплавів, які то ріки знищивши основно регуляційні гати, що їх побудовано переважно ще перед світовою війною. Вони виступають з берегів не спорадично, від часу до часу, але систематично майже рік за роком. Бувають випадки, що і 2—3 рази до року — та нищать основно майно населення на території кількох повітів львівського воєвідства і майже цілого станиславівського воєвідства.

УКРАЇНСЬКИЙ КЛЮБ Є ПРОТИ НОВОЇ ПОЗИЧКИ.

Це пояснення щодо зужиття нової позички, яке ми почули з найбільше міродатних уст, узасаднює наше недовіря до користей, які могло би мати з заповідженої позички українське населення. Тому з тих усіх причин так політичних як і господарських, Український Клюб буде голосувати проти закону про розписання нової внутрішньої позички.

Версайський трактат валиться.

Рим, 19. березня 1935.

Привернення обовязкової військової служби в Німеччині викликало в Римі те саме враження, що й у Льондоні та Парижі: сподівану несподіванку. Звичайно — з усіх кроїн Европи найбільше збентежена Франція. Та найбільше крику з цього приводу нароблять мабуть її союзники — Совіти.

Уся римська преса заговорила в один голос, що цього треба було сподіватися. Щоденник „Оттобре" з 19. березня ц. р. у передовій статті під голосним наголовком „Визов Европи", каже, що привернення обовязкової військової служби в Німеччині це „неминучий епільог лихо подуманого і лихо зробленого мира по переможній війні. Справді Европа не має чого дивуватися: вона збирає те, що собі посіяла. Ціла низка похибок, недовіря і непорозуміння, які пішли на користь швидкої віднови Німеччини, почалися з хвилиною, коли уряди і генеральні штаби держав антанти відмовилися від походу на Відень і Берлін". Дальше в цій же статті говориться, що „Тепер не є час на даремні обвинувачення. Старі союзники стоять віч-на-віч питання: або прийняти факт довершений, або зареагувати енергічно..."

Легше говорить „Іль Джорнале д'Італія" — з 19. III. ц. р. — в передовиці „Хвилина іспиту". Автор її Вірджініо Гайда. Тут нема тих загорілих помислів, що треба було йти походом на Відень, на Берлін, що треба реагувати енергійно, та вимагати: „вперед". У передовиці В. Гайди вичитуємо, що „німецька ініціятива не стала для Італії драстичною несподіванкою... Італія була одною з перших держав Европи, яка признала неможливість заховувати в безконечність, чи хочби лише на довгий час, ситуацію створену трактатами. Італія завсідн підтримувала думку, що трактати треба переглянути і заступити їх новими спільно між державами обговореними точками... Останній меморіял з 3. січня 1934. р., який Італія предложила в Женеві, ...і до якого Німеччина схилилася, то Франція заявила, що він дуже вигідний для Німеччини: Англія сказала, що меморіял не відповідає цілям обезброєння".

Досі просто виправдується Німеччину, що вона змусіла так зробити. Щойно при кінці статті находимо дещо суворіші завваги: „Віч-на-віч нових фактів виринає потреба порозуміння між західними державами. Таке порозуміння у важних европейських випадках є передбачене в договорах між Римом і Льондоном. Можна бажати, щоби дійти до докладного вияснення і до розвязки важливої відкритої проблеми. Але в цій розвязці, беручи під увагу інтереси всіх, треба конечно потвердити засаду, що міжнародні зобовязання мають бути додержані і доховані поти, поки не будуть заступлені новими договорами, заключеними при одногідности учасників. Тут і не може бути іншої норми для сердечної дисципліни міжнародніх відносин. Хотілоб ми думати, що в уряді Берліна все те оцінить у слушному світлі".

Як бачимо — тон, справді, легкий. Дехто сподівався, що з Риму гостріше заговорять. Та не треба. Бо хай Німеччиною бентежиться Франція. Німеччина, колиб знала, що проти неї з приводу останнього посунення вправи важка небезпека булаб того посунення не зробила. А коли зробила, то значить, що зробила це за згодою політики, про яку ніколи не пишеться. Тим самим — більша небезпека для Франції, яка не хоче мати під боком сильної Німеччини, яка хоче мати неділиму Росію. Для Італії неділима Росія непотрібна. Для неї вигідніший напір Німеччини на схід. А Франція — у небезпеці, сама прийде до Італії, а тоді можна й зискати і то добре.

М. Зозовський.

Конференція округлого стола з Німеччиною.

ЛЬОНДОН, 23. 3. ПАТ. „Дейлі Мейль" повідомляє: Коли берлінська візита мін. Саймона закінчиться успіхом, британський уряд скличе до Льондону конференцію округлого столу при участи всіх зацікавлених держав. На конференції обговорять усі справи, від яких залежить майбутність Европи.

Закарпаття.

ЧИ РОЗВ'ЯЖУТЬ „АВТОНОМНИЙ ЗЕМЛЕДІЛЬСЬКИЙ СОЮЗ"?

Із закарпатських газет довідуемося, що перед замкненням сесії чсл. парляменту він має рішити ще дві справи: розв'язати комуністичну партію й „Автономний Земледільський Союз" на Закарпатті, який, як відомо, веде політику в користь Мадярщини. При цій нагоді варто відмітити, що в мин. понеділок (18. III.) чеська поліція перевела ревізії у всіх провідників тої партії в Ужгороді, Мукачеві, Хусті й інших містах, зокремаж у редакції тижневика „Руоскій Вѣстник", що є органом автономістів.

ХОЧУТЬ ОСНОВУВАТИ СОЦІЯЛІСТИЧНІ СІЧІ.

З соціял-демократичного „Вперед" довідуемося, що 10. III. ц. р. відбулася в Ужгороді крайова конференція скликана для обміркування справи закладання Робітничо-Руханкових Товариств „Січ" (РРТ). В конференції брало участь до 100 делегатів з сіл і міст. Відкрив конференцію посол Ю. Гусняй, реферат про завдання Р. Р. Т. „Січей" виголосив начальник Д. Т. Е. з Праги Мразек. Другий референт, Штепанек з Мор. Острави, виясновав ідеольогічну сторінку Р. Р. Т. та вказував, чому вони мають бути духом соціялістичні. (Як відомо в ЧСР. існують — крім соціялістичних Р.Р.Т. — також загально-національні спорт. рух. організації під назвою „Сокіл", католицькі організації під назвою „Орел" та ін. — Прим. Ред.). З черги виголосив організаційний реферат Кекус, що в своїй промові розвинув плян створення густої сітки „Січей" на Закарпатті. Після того обговорено статут, над яким розвинулась широка дискусія, у якій промовляли: Брзвер, Голота, Довгаль, Манівчук, Бокотей, Мандзюк, Крха, Турані, Ф. Ревай та ін. До підготовного комітету увійшло 17 осіб. Президія того комітету складається з Ю. Гусняя, Голоти, Кекусової, Брзвера, Крхи і Манівчука.

ЗЛОЧИНИ Й КАРИ НА ПІДКАРПАТТІ.

На Підкарпатті за рік 1934 замкнено 2.361 осіб, приведено до суду 281, донос був поданий на 50.909, яких обвинуваченo в ріжних злочинах та провинах. В порівнанні з роком 1933 є зменшення злочинности а 25 прц. Року 1933 замкнено 1.974 особи, приведено до суду 246, поданий донос на 73.731 осіб. З наказу суду жандармерія арештувала 109, 17.757 були приведені до суду, були зроблені ревізії в помешканнях 154 та 1355 асистенцій.

За найважніші злочини замкнено: за підроблення грошей 15 осіб, за злочин замаху на людське життя 109 осіб, за крадіж 580, влом 116, пошкодження на тілі 143, подвійний шлюб 8, кривоприсягу 15, дефравдацій 12, підводи 38, підроблення документів 104, підроблення стемплів 8, підпал 40, насилля над громадянами 21.

Значно зменшилися злочини вбивств під час сварок, злочини влому та крадіжей. Ті зменшення злочинів треба пояснити впливом шкільного виховання, яке проймає народні низи і викликує в масах почуття справедливости та соціяльности.

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., в сипи 1·10, крепон 70 сот., веба 1·— та модні новини на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

Треба бути готовим до війни.

ТАК СКАЗАВ КАЛІНІН.

Голова центрального виконного комітету СССР Калінін, при декорації ордерами представників військових команд, виголосив промову, в якій м. і. сказав:

„Мене запевнюють, що кулі червоної армії влучні, а шаблі гострі. Цього замало для нової війни, яка може несподівано вибухнути. Треба, щоби у военній дябораторії всі, від пропагандиста до вченого, зробили все можливе для перемоги. Маємо змогу забезпечити армію всім необхідним. Одначе найважніше, щоб увесь червоний офіцирський корпус присвоїв собі военне знання. Війна може звалитися на нас нагло. Тому необхідне, щоби ми кожної хвилини були готові".

Конверзія відсотків у Німеччині.

ЗНИЖКА ВІДСОТКІВ З 6 НА 4 1 ПІВ ПРЦ. ДЛЯ ЗАСТАВНИХ ЛИСТІВ І ПОЗИЧОК. — ПРЕМІЇ 2-ПРОЦЕНТОВІ ДЛЯ ОХОТНИКІВ. — ПОМІЧ У СОЦІЯЛЬНИХ ТРУДНОЩАХ.

(Власна кореспонденція з Берліна нашого З. К. -кореспондента на основі розмови з одним з визначних німецьких фінансістів.)

Коли в останніх роках наступили в цілому світі значні поступи в відбудові відсотків, рівень відсотків у Німеччині лишився на своїй давній висоті. Частинна причина того лежить у пригожих структуральних заложеннях інших країв, що ніколи не були так нечувано задовжені заграницею і не зазнавали ніяких примусових вмішувань у розбудові відсотків. Спад відсоткової стопи приходив у них органічно. Зате в Німеччині почавши від банкової кризи, довіря до грошевих вкладів, що саме є основою ринку, було захитане. Гроші появлялись лише тоді, коли до відсотків можна було врахувати високі ризикопремії так, що відсотки від 8—10 прц. не належали зовсім до рідкостей. При такім дорогім кредиті господарство ніяк не має змоги розвиватись.

Президент Райхсбанку д-р Шахт пізнав перший, що треба впорядкувати діяльність грошевого ринку. Передовсім було для нього очевидне, що треба уникати насильних вмішувань і що лиш органічним шляхом може наступити бажаний розвиток і спад відсоткової стопи. І так у двох останніх роках появлялись льогічно, по черзі, розпорядки, що мали на меті сповнити те завдання. При допомозі **отвертої ринкової політики** міг Райхсбанк значно впливати на курсовий рівень рент. На наслідки не треба було довго чекати. Німецькі державні позики переступили далеко паритет, а серії заставних листів зближались до нього (паритету) все ближче й ближче. 6-прц. папери були від нього нижчі лише на 1 прц. При кінці мин. року появився закон про нагромадження капіталу, що зобовязав акційні установи віддавати зиск, що перевищав 6 прц. або 8 прц., до розпорядимости для „Гольддісконтбанк"-у. Цей-же віддавав нагромаджені суми на послуги засилювання варстатів праці. Щойно після чотирьох літ приходили ці суми до рук акціонарів. Банковий закон віддавав кредитові установи під

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювелерських магазинах в цілім краю. 313 28—50

При перечуленні, болях голови, безсонниці, охлялости, пригнобленні, почуванні страху, маємо в природній гіркій воді **Franciszka-Józefa** повний домашній засіб щоби усунути всіляке розладдя кормового проводу в кожнім його місці. Поручають її лікарі.

Є. Ю ПЕЛЕНСЬКИЙ. 2

Райнер Марія Рільке й Україна.

Україна в німецькому письменстві.

Тож не диво, що навіть учені-природники, як наприклад Бляєюс, що перемандрував в 1840-1 рр. цілу европейську Росію й Україну, поруч досліду землі й природи („в цілій Европі навряд чи можна знайти більш родючої землі, ніж Україна") не могли не звернути увагу на людей: „Горда хода, інша одіж, різкі риси обличча й великі вуса на цілком голеному обличчі вже на перший погляд відріжняють від московитів цю особливу людність", або: „Люди тут мають гарну й міцну будову тіла та здається, не бояться суворих рис природи". Він підкреслює більшу спорідненість українців до західніх словян ніж до москалів, захвалює красу і шляхотність українських церков, яким ніяка російська не дорівнює, а далі підносить велику зненависть українців, до Москви, як свого найбільшого ворога. І все те запримітив майже сотню літ тому.

Вже про перших українців, що їх стрінув у своїй мандрівці, чернігівян, пише, що вони „як і всі українці, вважають москвитів за своїх гнобителів, утискачів, за ворогів їх свободи". Та найцікавіше те, що Бляєюс підкреслює як основну рису вдачі українців любов до волі. Описуючи Переяслав, що лежить, серед численних могил, додає: „Кожен клаптик землі тут, здається, угноєно людською кровю та трупами". Тим теж виясняє чому Україна не займає належного місця серед культурних народів Европи: „безупинні війни проти зовнішніх ворогів — то причина усіх злиднів України та її відсталости". Друга важлива риса національного характеру, що й підніс Бляєюс подібно як і всі попередники, це поетичний і музичний хист українців. „Майже в усіх своїх духових прикметах і здібностях українець просто протилежність до москаля. В українці живе ніжне поетичне почуття, яке виявляється у нахилі до сентиментальної романтики. Великорусові бракує усяких слідів романтизму в його світогляді; його жваве, практичне, часто високореальне почуття подекуди не може охопити й збагнути тихіші і більше замкнуті вимоги української вдачі. Пісні й фантазії українців нагадують поетичну вдачу сербів та лицарський романтизм поляків: їхні поетичні пориви легко переходять за вузький життевий круг. Великорус задовольняється світом, що він сприймає і насолоджується ним; його поезія тільки збільшує та прибирає цей світ, змінюючи його. Який би і був українець — упертий, однобічний і нерухливий у житті, його поетичне почуття буває порушке, необмежене і ріжностороннє; навпаки, хоч характер у великоруса гнучкий і податливий, — його поетичні погляди одноманітні й обмежені".

Мевш-більш подібно пише другий природник, що мандрував по Росії й Україні кількадесять літ опісля. Петцольд. По поїзді в Чернігівщину — пише Петцольд — „ми потрапили до якогось нового світу; ми опинилися вже на Україні; усе тут стало інше: ґрунт, люди, їх звичаї і вдача, їх житла, знаряддя і т. ін." „В Україні — пише далі — починаючи з Чернігівщини, бачимо зовсім інших людей — українців або малоросів; це є галузь славянського племени, що зовсім відріжняється від усіх інших галузів цього племени; ріжниця велика і щодо будови тіла та його зверхнього вигляду і щодо духового характеру та нахилів, щодо мови, до способу життя, звичаїв та хатнього уладжування". Він захоплюється ще красою українського краєвиду, пишними садками довкруги хат, селянськими садибами, замилуванням до чистоти. І він врешті підкреслює велику любов до свободи. Вона пробивається навіть у тому, що наприклад харківський університет серед тодішньої мілітаризації високих шкіл з Росії, був єдиною вільною суто акад. установою. Він теж підкреслив великий хист українців до науки: „Українець поводиться на полі науки ріжуче з більшим нахилом, хистом і самостійністю, ніж великорос. В той час, коли українець вважає науку за завдання свого життя й віддається їй без сторонніх міркувань, здається, що великоруси взагалі вбачають у ній частенько тільки засіб на те, щоб досягти зовнішнього відзначення". Між українцями ми найшли... приклади людей, що були богаті на результати власних дослідів і власних міркувань, але не намагалися робити з того галас".

(Продовження буде.)

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла", — Львів, Ринок ч. 10.

надзір Райхсбанку й призначив для них означену висоту їх чужого капіталу. Закон про переведення знижки відсотків у кредитових установах є завершенням цієї консеквентної політики. Недавно, 27. II. ц. р., наступила зниж ка відсотків при державних позиках, як друга частина конверзійної акції, так, що відсотки виносять тепер замість 6 прц. лише 4 і пів прц. В обидвох випадках поступування було те саме.

Кредитові установи чи пак держава запропонували власникам заставних листів, як теж і управненим до побирання відсотків із державних позик, заміну їхніх 6 прц. паперів на 4 і пів прц. Всі установи перевели однаково цю акцію, а управнені до побирання відсотків з державних позик зобовязані внести протест проти конверзії до десяти днів, бо в іншому випадку будуть уважати оферту за приняту. Рівночасно дістануть віритслі разом із припадаючим на день 31. III. ц. р. купонами відшкодування в готівці, що виноситиме 2 прц. номінальної вартости облігацій і що має мати характер винагороди чи пак премій. Таким способом діставатимуть вони фактично до 1. IV. 1936 р. ще 6 прц., а до 1. IV. 1937. ще 5 прц. Після того як довіря до німецького грошевого ринку тепер знову зросло у такім великім розмірі, можна сподіватися, що найбільша частина облігаційних віритслів, як це вже зрештою було передше з власниками заставних листів скористає з пропозиції виміни облігацій. Після доконаної переміни появляться зараз на біржі нотування нових 4 і пів прц. паперів чи там позик, підчас коли 6 прц. заставних листів не будуть більше нотувати, через що й стратять вони своє значіння.

Конверзія обняла кругло 8 міліярдів марок, коли мова про заставні листи й 2 міліярди, коли мова про державні позики так, що заощадження відсотків виноситиме 150 міліонів марок. З огляду на розмір операції заборонено виплату для тих, що не прияли пропонованої виміни. Одначе під тим оглядом Німеччина зовсім не є сама одинока, бо й в Англії та й в Італії поступили таксамо. Перша конверзія обняла всі гіпотеки й земельні заставні листи, не підлягають їй краєві й комунальні позики, вальоризаційні й заграничні облігації. В цілости скористають із знижки відсотків у першу чергу приватні довжники, через що віддовжується власники домів і парцель, а дальше матимуть змогу зладити буджет на вповні здорових основах край, міста й громади Німеччини. Крім цього вирівняється — про що довго йшли старання — рівень німецьких відсотків. У сільському господарстві обниджили вже загально відсоткову стопу до 4 прц. Також і щадничі каси й обезпечеиві установи, що в першу чергу входять у рахубу при подачі кредиту, вже давніше згодились на знижку відсоткової стопи. Бо навіть і багато приватних довжних зобовязань унормували відповідно довжники й віритслі після спільного порозуміння. Тепер-же й цю аномалію усунули.

Вістка про примусову конверзію не викликала на німецьких біржах ніякого здивування. Власники заставних листів і державних позик уже в свій час рахувались із такою можливістю, що й здержувало досі переступлення паритету.

Рівночасно зі знижкою відсотків заставних листів затягнув Райхсбанк на рахунок держави в касах ощадности й жирових централях **500-міліонову 4 і пів прц. державну позику** по курсі 98½ прц. Дохід має служити для забезпечення короткоречинцевих зобовязань, що потрібні для розвитку й заосмотрення варстатів праці. Каси ощадностей, що розпоряджають поверх 13-міліярдовими грошевими вкладами, пішли на це зовсім легко, бо німецька держава щоразто виразніше стає носієм господарського розгону; очевидно, що вона здібна до сповнення своїх завдань, коли зважити, що має до розпорядимости більше засобів, як цього потрібно.

Німеччина знову заслуговує на довіря коли йде про кредит, а зростаючі податкові приходи, що правдоподібно перевищають прелімінар на один міліярд, дають запевнення, що й зобовязання, що їх затягає уряд, будуть уповні заспокоєні.

Щоб оминути соціяльну несправедливість, створили для потребуючих рентнерів, що удержувались із відсотків сконверзованих позик, т. зв. **„Härtefonds"**. З цього фонду одержуватимуть вони додатки й це буде їм уможливлювати їхнє існування. Із цього прикладу бачимо, що теж і при конечній конверзії відсотків поступування було насамперед соціяльне, як і загалом у третій державі огляди на соціяльну сторінку даються щораз то більше завважити.

Великий Театр
Нині 3·30 пополудні по найнижчих цінах
„Мій коханий дурнику"
комедія повна чару і гумору.
Вечором в год. 7·30
Артура Шніцлера **„Л Ю Б О Щ І"**

Театр Ріжнородностей
Нині і завтра
Подружий метч
який на весело розвязує питання:
чи мущина може любити дві жінки...

Повновласти для президента і мешканева мораторія для безробітних.

У пятницю 22. березня ц. р. проект закону про повновласти для президента викликав живу дискусію. На засідання прибули члени уряду, віцеміністри, вищі урядовці і багато кореспондентів закордонних часописів.

На почотку нарад маршал сойму отвердив, що мандат пос. Рожко (ком.) вигас тому, що не було його на 15 чергових засіданнях. Проект закону про повновласти для президента референував пос. Пасхальський. Референт запевняв, що проект не різниться нічим від колишніх законів з повновластями для президента. Проект передбачує обмежений час для повновластей, які скінчаться з хвилиною, коли сойм прийме нову конституцію. Референт заявив, що закиди опозиційних послів неоправдані, бо навіть парляменти наскрізь демократичних держав дали повновласти для своїх урядів.

У дискусії перший промовляв пос. четвертинський (енд.) виступаючи проти повновластей, які не принесли урядам ні в Польщі ні в інших державах бажаних успіхів. Декрети президента за останні три роки не зарадили господарській скруті ні не усунули інших трудностів. Словом, не сповнили свого завдання. Опісля гостро критикував уряд за прихильну політику до Німеччини. Пос. Чапінський (ППС) теж критикував уряд за його закордонну політику.

Опісля промовляв пос. *С. Хрущький*. Хід його промови такий: Будемо голосувати проти повновластей, які мають цього року спеціяльний характер. Уряд міг би на основі цих повновластей ввести нову виборчу ординацію. Вона може позбавити український нарід свого заступництва у законодатних установах. Цього можна сподіватися після останіх урядових енунціяцій і статті в „Газеті Польскій". (Ми зреферували її у вчорашньому числі „Діла" — прим. Ред.). У соймі говорилось, що уряд може порозумітись з українським народом понад наші голови, хоч ми його тут репрезентуємо. Слід залишити дразливу методу. Ось тому повновласти для українців мають більше значіння, ніж для польської суспільности. Вож для поляків підготовляється новий устрій і при владі будуть поляки. Коли навіть один табор втратить вплив на зміну прийде другий польський табор. З українцями справа зовсім противна. Вкінці, коли уряд згідно зі своєю заявою вибрав би сам особи, які мали би репрезентувати український нарід, то це був би не тільки замах на права українського народу, але передовсім велика образа. Тоді волівби ми взагалі бути без репрезентації.

Теке легковаження прав і політичних намагань українського народу віпхнуло би життєві сили українського громадянства до підземелля. Воно затяжіло би над польсько-українськими взаєминами.

Після промови пос. *М. Матчака* та ще кількох польських послів, відповідав референт пос. Пасхальський і сойм приняв закон про повновласти.

По короткій дискусії, сойм приняв теж закон про мешканеву мораторію для безробітних. На основі цього закону стримають екмісії безробітних від 1. квітня до 31. жовтня ц. р. з одно- і двокімнатних помешкань.

У суботу радитиме сойм над поправками сенату до прелімінарія буджету на 1935-36 р. і поправками сенату до проекту закону нової конституції.

ГЕМОРОЇДИ

є причиною злого самопочування, і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — При гемороїдах вживати

Anusol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.
70/7 8—22

Рішається доля нової конституції.

ВАРШАВА, 23. 3. ПАТ. Нині почались наради сойму в год. 10.15 передполудням над новою конституцією, яку мають уже певідклично приняти. Тому посли заповнили сойм до останнього місця. На наради прийшли всі міністри, вищі урядовці, маршал сенату, багато сенаторів, кореспонденти краєвих і закордонних часописів і дуже багато публики.

Сойм ратифікував торговельний договір Польщі з В. Британією, приняв закон про інвалідський адміністраційний суд і після того почались наради над новою конституцією. Поправки сенату до нової конституції зреферував віцемарш. Царкевич. Опісля виголосив довшу промову голова БЕ полк. Славек, який вказував на необхідність приняти нову конституцію. По його промові засідання відложили до полудня.

Наради трьох держав у Парижі.

ПАРИЖ, 23. 3. ПАТ. В год. 9.45 мін. Ідем приїхав до міністерства закордонних справ і відбув довшу нараду з мін. Лявалем.

Нині рано приїхав до Парижа мін. Сувіч, якого привитали на двірці шеф кабінету міністерства закордонних справ та італійський амбасадор.

Нова мобілізація в Італії.

РИМ, 23. 3. ПАТ. Мусоліні наказав мобілізацію цілого річника з 1911. р. Частину річника 1911. р. змобілізувала Італія давніше і вислала як фльорентинську і месинську дивізію до італійських кольоній у східній Африці.

Люди гинуть наслідком піскової хуртовини.

Піскова хуртовина, що останніми днями в Зл. Державах прибрала на силі та заподіяла величезні шкоди, тревае далі. У Спрінгфилді (стейт Кольорейдо) захорувало на запалення легенів пять осіб, тому, що вдихали пісок. Вони померли. В Елькгарті згинуло так само 12 осіб. Багато фармерських хат засипав пісок по самі дах. Поля знищені. Сонце цілими днями замрячене й це ще збільшує пригноблення населення.

Справа оборони Франції підчас війни.

ПАРИЖ, 23. 3. ПАТ. Під проводом през. Лебрена радила нині найвища рада національної оборони над зорганізуванням оборони Франції підчас війни.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло".

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Найвищий трибунал у Мадриді 5 голосами проти трьох помилував Гонзалеза Певу, одного з провідників повстання в Астурії.

— У Токіо підписали представники Манджу, Ко, СССР і Японії договір про продаж східно-китайської залізниці.

— Ґен. Сект, який від двох років перебуває у Нанкіні як організатор китайської армії, вертається до Берліна.

РЕФОРМАЦЬКІ

ПІҐУЛКИ з маркою **ЧЕРНЕЦЬ**

ВЖИВАЄМО: (ZAKONNIK)

ЯКО РЕГУЛЮЮЧІ ШЛУНОК
ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ
НАДМІРНІЙ ОПАСИСТОСТИ
ЛАГОДЯТЬ ГЕМОРОЇДИ
І ПРИ НАХИЛІ ДО ОБСТРУКЦІЇ
З ЛАГІДНИМ ПРОЧИЩУЮЧИМ ЗАСОБОМ

Вживати 1 до 2 пігулки на ніч.

НОВИНКИ

— Загальний Збір **Народньої Гостинниці,** кооп. стов. з обмеженою порукою у Львові, відбудеться 28. березня (в четвер) 1935 р. в год. 17-ій в салі стоваришення пру вул. Косцюшка ч. 1а на I. пов. 1164

— **Хто перший** відвідає український магазин взуття **„Такт"**, Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — даю 2% на Рідну Школу. 1132 3-13

— **Людям,** що не люблять пити молока, треба його подати в іншій формі. Найкраще подати його у формі смачної лакомінки, яку за 3 хвилини можна приладити з будиневого порошку „Ароза". 1091

— **Не буде вже непорозумінь в родинах,** коли господині переконаються, що веселий цілоденний настрій можна осягнути смачним і здоровим сніданням звареним з кави „Пражінь", або „Солодової Кави Луна", виробів к-ви „Суспільний Промисл" у Львові. Лікарі поручають цю каву спеціяльно для дітей, бо вона не має в собі кофеїни, шкідливої для нервів. 1301

— **Остання продовжена лекція** в школі „Хоровід" відбудеться у вівторок 26. III. в год. 6-ій веч. в Нар. Домі. 1169 1-3

— **Які типи мужчин надаються найкраще на мужів?** Це питання цікавить неодну молоду жінку, що хоче вийти заміж. Психольоги кажуть, що на мужа найкраще надаються мужчини, що купують для своїх симпатій цукорки в „Фортуні Новій", бо таким чином дають доказ, що вони щедрі і люблять жінок. 1166

— **Перестороги.** В останніх часах зголошується п. Володимир Башук, син спедитора п. Василя Башука, до різних фірм у Львові і на підставі ним виставлених квітів видурює від тих фірм різні товари, буцімто тих товарів потребує наш Головний Магазин на Двірці, або котрийсь з наших складів у Львові. На тих квітах нема ніякої фірмової печатки нашої установи і тому не приймаємо ніякої відповідальности за шкоди, заподіяні п. Володимиром Башуком та перестерігаємо всіх, щоби не давалися обдурювати, та ніяких товарів йому не видавали. **Дирекція Народної Торговлі у Львові.** 1163

— **Масютин у Львові.** Наш відомий мистець **Василь Масютин,** що постійно живе в Берліні відвідав нині нашу редакцію. Мистець, як відомо, приїхав на якийсь час до Львова, щоб приготовити кілька історичних портретів. Можливе, що дехто з наших громадян скористає теж з його побуту і замовить у нього портрети приватних осіб. Масютин — визначний портретист, один із нечисленних нині між нашими мистцями, що працює в цій ділянці.

— **Провірні бльочки Р. Ш.** Рідна Школа перебрала на себе обовязок реклямувати ті підприємства (промислові й торговельні), що при помочі **„провірних бльочків Р. Ш."** дадуть сконтролювати свої торги з українськими покупцями. Відповідно до крому, що ним торгує підприємство, Рідна Школа дістане умовлений відсоток від тої суми, що дадуть уторгувати українські покупні. У Львові зобовязалися такі фірми вплачувати умовлені відсотки для Рідної Школи від торгів з українцями: „Такт", магазин взуття, Ринок 43, „Якір", будка з печивом Ринок (проти Просвіти); Дружбик Дмитро, молочарня і харчівня, Ринок 40; „Золотий Колос", пекарня, Янівська 77; Кузик Андрій, фризіерський сальон, Городіцьких 4; Стельмах Василь, склярня й оправа образів, Коперника 22; „Мекка", овочі й цукорки, Руська 3; Марек Ляндес Ф., дрогерія і перфумерія, Сикстуська 8; „Арс", шевська робітня, Зибликевича 4; Шевська робітня Укр. Інвалідів, вул. Софії 25; „Достава", церковна штука, склеп при вул. Руській 20. Українське громадянство повинно піддержувати такі фірми, що зі свого доходу вплачують на Рідну Школу й обовязково допоминатися всюди при закупах **„провірних бльочків Р. Ш."**. Незамітними дрібними датками може Рідна Школа добути великанські суми. Нашим обовязком помогти їй у цьому. — **Повітовий Союз Кружків Р. Ш. у Львові,** вул. Словацького 14, III., телеф. 277-52.

— **Шкільні оплати і датки.** Міністерство освіти розіслало до шкільних кураторій обіжник у справі шкільних оплат. Всякі оплати в середніх і фахових школах мають бути добровільні. Одинокою обовязковою оплатою є т. зв. адміністраційна такса. Всякі інші оплати, датки і збірки мають бути добровільні і супротн учнів, що не беруть участи у збірках, не вільно витягати якихнебудь консеквенцій. На початку шкільного року слід устійнити з молодю, до яких організацій або шкільних товариств хотять належати, при чому треба їх освідомити, що доказом усуспільнення учня є справжня участь в діяльности вибраної організації, а не належання до всіх тільки з імени. Плачення вкладок і датків на ріжні цілі мусить залежати від фінансової спроможности батьків або власних ощадностей. Обіжник дуже на часі, бо широкі кола батьків нарікають на примусове стягання вкладок і датків у школах.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні держ. класової льотерії впали виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 561, 125854, 5.000 зол. на ч. 36393. 155424, 50.000 зол. на ч. 149701, 5.000 зол. на ч. 46474, 2.000 зол. на ч. 99182, 173636, 2.00 зол. на ч. 43181. 55868, 1000 зол. на ч. 105256. 1000 зол. на ч. 7864, 112528, 130590, 181979. 500 зол. на ч. 9572, 111040. 500 зол. на ч. 20414, 49793, 83191, 91776, 128358. 400 зол. на ч. 12906. 63804, 67758, 92518, 124888, 125148, 146920. 400 зол. на ч. 243. 1000, 8588, 20237, 57218, 55488, 105335. 107596, 112181, 118280, 132282. 250 зол. на ч. 1358, 5080, 14279, 24793, 44490. 55322, 73667, 92213, 94457, 102769, 112607, 128661, 131869, 137535, 147256, 151878, 162100, 176688. 250 зол. на ч. 7675. 55576, 61570, 74001, 80793, 84158, 105205, 114988, 11988, 119983, 126616. 131456, 130460, 137738, 166054, 181755, 182093.

— **Львівські Бровари фабрикують солодову каву.** Заряд Льв. Т-ва Акц. Броварів запросив ми. суботи на відкриття нового свого відділу фабрикації солодової кави, представників львівської преси. Їм показано гігієнічно влаштовані фабричні кімнати і цілий перебіг продукції. Як відомо солодова кава є продуктом перерібки ячменю, не має в собі кофеїни і є дуже поживна. У новій фабриці найшло працю кількадесять людей.

— **Арештування.** Перемиська „Наша Земля" повідомляє: У звязку з виборами війта в германовицькій волості виявилася при перших виборах рівна скількість голосів, що їх віддано на українського і польського кандидата (10::0). Тому переведено в згаданій волості вибори вдруге. Вислід виборів 11:9 у користь українського кандидата п. Андрія Кашубинського з Пикуличі. Влада підозріває, що цей одинадцятий голос на п. Кашубинського віддав радний Макар, москвофіл зі Сіраковець і що це буцім то сталося через підкупство. Це й було безпосередньою причиною арештування днр. Народньої Канцелярії й організатора виборчої кампанії п. Сенечка. Арештували теж і радного Макара, якого зараз звільнили.

— **Чинно зневажив директора школи.** Підчас учительської конференції в кабінеті директора школи в Яворові Тохана ввійшла учителька зі Старого Села Анна Пацаківна, щоб поінформуватися в якійсь справі. Директор випросив учительку. Зате пімстився брат Пацаківни, ліскичий, на директорі Тохані так, що вибив його по лиці в присутності учеників. Тепер у львівському суді відбувається проти Пацака розправа за зневагу урядовця в службі.

— **Новознайдена памятка перебування гетьмана І. Мазепи в Галичині.** На засіданні гуманістичного виділу Української Наукової Асоціяції в Празі, що відбулося дня 22. м. м. д-р Володимир Січинський прочитав реферат під повищим наголовком. Літом 1934 р., у збірках старовинного Крехівського монастиря в Галичині, референт знайшов у розкішному виданні „Апостола" (Львів 1696 р.) сильно знищений запис про дар цього „Апостола" гетьманом І. Мазепою для Верхратського монастиря (заложений в 1678 р. і зліквідований в 1806 р.). Як свідчить запис, цей дар відбувся „в обозі" гетьмана підчас походу українських військ в 1705 р. Переведена автором аналіза палеографічних особливостей надпису не залишає сумніву, що належить до „козацького" скоропису XVII—XVIII. століття, так званого періоду розвитку українського скоропису. При тім референт подав коротку історію походу гетьмана І. Мазепи по Галичині і Волині в літі й осени 1705 р. Виконана В. Січинським мапа цього походу наглядно ілюструвала напрямок пересування українських військ, яких кінцевим конечним пунктом був Заболоть, обсаджений козаками 7. листопада 1705.

— **Нова промислова ділянка.** З ініціятиви Союзу Українок у Винниках відбувся в неділю, 17. ц. м. відчит інж. М. Гавриленка на тему „Лікарсько-промислові рослини в дрібному селянському господарстві як вірстат праці". Відчит викликав велике заінтересування серед слухачів, яких було поверх 200. Присутні висловили побажання, щоб українські господарські установи урухомили негайно свою організацію задля плекання і збуту лікарсько-промислових рослин.

— **Пошкодовані мають зголоситися.** По всій Галичині увахався довший час безробітний шлюсар із Хшанова Ігн. Отрембський, представляючись як торговельний агент і брав завдатки нібито для фабрики „Ойкос" у Катовицях і для Польського Інституту Видавничого в Катовицях. Тепер обманця арештували та замкнули в чортківській вязниці. Пошкодовані повинні зголошуватися.

— **Шестилітній хлопець здемаскував бандитів.** Мешканець с. Вишнівця на Кремянеччині Карло Максимчук продав своє господарство, щоби набути нове біля Луцька. Тимчасом гроші переховував у себе в хаті. Одного дня зголосилася до Максимчука стара бабуня й просила переночувати її. Максимчук згодився. Якраз тоді був у хаті 6-літній хлопець, якого батько, жид-орендар, виїжджаючи до міста, віддав під опіку Максимчукові. Увечорі, коли господарі поралися на подвірю, бабуня підійшла до грубки, де варилася вечеря, й всипала якогось порошку до горшків. Хлопець це спостеріг і побіг сказати господареві: той миттю зоріентувався в ситуації й повідомив поліцію. Явився поліцієнт, переодягнений за селянина, і теж попросив переночувати його. Підчас вечері бабуня не хотіла нічого їсти, кажучи, що неголодна. Поліцієнт арештував її. Виявилося, що це переодягнений бандит, який мав при собі револьвер і свинтавку. Він всипав до горшків насонного порошку задля грабунку. Одночасно тою самою свинтавкою зваблено кількох інших членів банди й арештовано.

— **Львівська хроніка.** До шпиталю забрали Степанію Данилишин з вул. Галера 7, яка попарилася кипятком. — На Краківській вулиці авто потрутило 79-літнього кравця Сам. Лявферд. Забрали його до шпиталю, бо зазнав стрясення мізку.

— **Краєва хроніка.** В судовому будинку в Дрогобичі арештовано з доручення прокуратора д-ра Кавфмана у звязку зі спроневіренням 250.000 зол. — В Станиславові в часі процесу Цімермана, що застрілив приятеля жінки, вмер нагло на удар серця слідчий суддя, 60-літній емерит Пясецький. — На 67-літню Марію Ногу з Верещиці пов. Городок напав у лісі, де збирала ріща, якийсь опришок накинув їй мішок на голову і зрабував 365 зол., що були ощадністю в цілого її життя. — В касарні уланів у Бродах упав з коня Михайло Любуцько зі Львова і вбився, вдаривши головою об замерзлу землю. — На ринку в Перемишлі набили польські ендеки по лиці Леона Турпельтавба, кореспондента краківського „Ілюстр. Курера Цодзенного", за звіт з перемиського комуністичного процесу, некорисного для ендеків. — Біля Жабя і Яворника появилися знову вовки і нападають на худобу. — В м. Киселині пов. Горохів божевільний вбив сокирою свого брата і хотів убити свою матір. — В Буховичах повіт Мостиска знайшли в полі убитого господаря Мих. Телитинського. — У Станиславові засуджено на 2 роки Дмитра Майданського за комуністичну агітацію.

— **Помер Моіссі.** Відомий австрійський актор Александер Моіссі помер на запалення легенів. Це був один із найчільніших сучасних акторів старого класичного стилю. Відомі його креації „Гамлета", у Шілерових песах. „Живому трупі" Толстого, з якими обїхав він неодну сцену європейських столиць. Моіссі мав незвичайно виразну дикцію та належав до найкращих декламаторів.

— **ЗАПЕРТЯ.** Лікарські досвіди виказали, що при недугах органів підчеревя природна гірка вода **FRANCISZKA-JÓZEFA** запевнює лагідне випорожнення.

— **Лік на заздрість.** В Парижі живе лікар, т-р Дюмулен, що займається не лише теоретично, але й практично проблемою заздрости. Він виходить із заложення, що заздрість стоїть в звязку з темпераментом, а лікар може темперамент управильнювати. І має видно успіхи серед пацієнтів, що приходять до нього масово. Він призначує заздрісним відповідну дієту:

Поминальне Богослуження
з Панахидою

за померших членів Дирекції Центробанку та всіх Покійних його Членів, — відбудеться в дні Загальних Зборів в понеділок 25. березня 1935 р. в год. 8 ій рано в Архикатедральній Церкві св. Юра у Львові.

Дирекція
Центрального Кооп. Банку
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові.

Перш усього пацієнт не сміє пити алькоголю, кави або чаю. Вільно йому тільки курити. До того має позмозі займатися абстрактними науками, як фільософією, теольогією або математикою. Спорт, раніщний півгодинний прохід після випиття холодної води натщо а до того їда маломясна і без гострих приправ доповняють вилічення із заздрости.

— **Малярська память.** В Чельзеї напав на відому малярку К. Шеклетон на вулиці злодій і видер їй з рук торбину. Хоча ціла пригода тревала кілька секунд, малярка затямила собі фізіономію злочинця і побігши на поліцію, нашкіцувала його портрет. Він був такий подібний, що на його основі поліція арештувала незабаром злодія, що добре був їй знаний.

— **Ріжні вістки.** Остання еспанська статистика стверджує, що в крою є 15.000 безробітних учителів; шкіл там за мало. — У Капштадті епідемія чуми; досі 45 випадків смерти. — На захід від Мукдену в Ліюго згоріло 835 домів; підозрівають, що причина — політична. — 1. січня ц. р. Литва мала 2,476.154 мешканців, у цьому 1.190.534 чоловіків, 1,185.620 жінок; столиця Каунас має 104.038 мешканців, Мемель 37.814. — З Англії виселили кінову артистку Тамару Десні, доньку російської артистки Десницької; вона хотіла дістати англійське підданство. — У Парижі відчинили виставу, присвячену „двом вікам французької слави" від 1610 до 1814 р. — В околиці Тульону в Альпах коло Гренобль відчули цього тижня тремтіння землі; є щілини в домах. — Літак швайцарської повітряної фльоти встановив новий рекорд їзди з пасажирами: 800 км. з Базель до Льондону перелетів з 14 пасажирами за 2 год. 29 хв. себто 315 км. за годину.— Над Каспійським Морем і Узбекістаном та в півд. Туркменії панують сильні снігові з напрямом на схід. — В одній фабриці в Москві склалася велика експльозія, в якій потерпіло 16 осіб. — В Бельгії є поверх 2 міліони самоходів, так що на чотирьох мешканців припадає одна машина. — Професор палеонтольогії, д-р Влада Петкович у Білгороді вискочив крізь вікно санаторії і вбився на місці. Причиною самогубства була невилічна недуга.

дивогляди.

ТАЄМНА НЕДУГА.

Громадянин міста Моберлі, якого імя для нас байдуже, мав оригінальну недугу. Що кільно хвилин чув, як щось скрипить у його серці. Налякався він страшно і почав ходити по лікарях. Лікарі оглядали його, записували ліки, давали ради, а скрип виходив із нього далі. Нарешті вайшов великого спеціяліста від внутрішніх недуг, що поставив добру діягнозу: це скриплять гудзики при його штанах, коли рухаються шельки. Так став в Америці славним один лікар, що відкрив таємну недугу.

ДІТИ ЇДЯТЬ КАВІЯР.

Лікарі дитячої клініки в Казані ствердили, що кавіяр, який досі їли тільки смакуни, поширюючи горілочку, має дуже багато цінної вітаміни Д і є знаменитим ліком проти сухіт та англійської хороби. Досвіди ствердили, що 17 дітей із 20 видужало з англійської хороби, вживаючи кавіяру. Досі діти, що часом пробували стягнути з святочного стола батьків цю лакомінку, призначену для старших, діставали по пальцях!

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Інж. Павло Зробек, один із найкращих борців за волю України, кол. старшина австрійської армії, упокоївся в Лікбовицях у Мосту. Крусних горах. 26. II., похоронений 1. III. 1935, в 41. році життя. Полишив жінку і дитину. **Вічна Йому Память!**

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Прихід весни.

Бувають такі події, що в редакції ніяк їх не перескочиш. Вибухне революція у Греції — мусить бути стаття; ожениться син англійського престола — мусить бути згадка, як не зараз, то бодай за тиждень, хочби це й не мало впливу на хід нашої політики.

Тільки десь запахне весною, вже несуть до редакції фейлетони, вірші, більші студії про музейництво, месонів, Льомброза, офіціяльні комунікати — тощо.

Кілька тижнів тому блиснуло отак собі на жарт сонце, — і зараз Тиберій Горобець написав „Весну серед мурів". На другий день вернулись сніги; — щастя, що фейлетону не видрукували. Взяв наш фейлетоніст свій твір назад — хотів переправити „весну" на „зиму" і якось загаяв. Аж учора приніс його назад: „Но, тепер уже можете помістити... маємо весну".

І починається це так: „На далекій Гуцульщині розстелюються ще непроглядні плахти непорочно білого снігу і смерть затулює очі сміливим лещетарям..."

Не можна вимагати від фейлетоніста, щоб перечитував власні старі фейлетони. Зрештою, справді нелегко пізнати у нас весну. Ті, що сидять у редакції, мають на це інші способи. Весна — це пробудження до нового життя, вливає сили та енергії.

Отже „Відродження", „Союз Українок", „Наук. Т-во ім. Шевченка", „Народня Гостинниця", „Сільський Господар", „Маслосоюз" — скликають загальні збори. Люди менше вживають алькоголю, а більше зеленої трави; жінки зміцнюють свій фронт супроти мужчин, бо треба нових суконь і капелюхів; учені потребують відсвіжити свою (часом і свого) голову; директори гостинниці мусять нарадитись над тим, як збільшити фреквенцію гостей у часі, коли люди зможуть почувати на дворі; сільські господарі та корови починають виходити на поле і треба до цього запяти ввесь становище.

Все це неохибні ознаки, звязані з далекосяжними подіями. Але є ще й інші. Коли член редакції вперше підніме голову знад паперів і зауважить, що вікна брудні, коли у статтях щораз частіше попадається „балканські" замість „балтійські" та „прохід" замість „провід", коли запряженний кіноман вагається, чи має взяти на вечір карту до кіна — то це знак, що йде весна.

Кажуть, що ще простіше вийти на вулицю — вихнути повними грудьми і потягнути на небо. Але журналіст, який раз важився би на це, не написав би ніколи весняного фейлетону, бо волів би безпосередній контакт з природою.

А ніщо так не розсіває у нас ілюзій, як безпосередній контакт.

Жак Ґжон.

Пийте найбільш здорову Солодову каву „ЕЛЬБД"
Продають в кожній споживчій крамниці.

З театру.

Великий Міський Театр: „ЛЮБОЩІ", песа на 3 дії А. Шніцлера.

Мабуть зовсім випадково склалось так, що на 40-літній ювилей артиста вибрали песу, що має рівно 40 літ. За кожним разом, коли бачимо такий давній твір на сцені і почуваємо себе трохи ніяково у моментах, коли повинні би зворушуватись, повторяємо собі, що твір — постарівся. Часто точніше булоб сказати, що постарілись ми. Чомусь інакше уявляємо собі нині на сцені трагедію двох молодих сердець дарма, що часописи щодня повторяють ті самі факти нещаслівого кохання.

„Любощі" Шніцлера щось наче наше „Ой, не ходи Грицю", коли виключно взяти на увагу поступневий розвиток настроїв: від бадьорих тонів до тужливих зідхань, що кінчаються трагічним акордом. Треба конче дихнути на один вечір атмосферою безжурного студентського Відня, малого всміхненого Парижа — щоб сміятись і плакати там, де сміються і плачуть його герої. Шніцлер добував ефекти з тих буденних нюансів, якими вміють так добре орудувати французи, навіть дії не старався закінчувати ефектовним акордом. Остання дія кінчиться так, що можна би нині додати до неї ще одну, щоб завернути до первісного настрою І-ої дії — найкращого, найбільше драматичного.

Обстанова І-ої дії приготовлена з незвичайною дбайливістю; не розуміємо тільки, чому перекладчик каже героям цієї песи згадувати „Веселу вдовичку", яку Легар написав щойно 10 літ після „Любощів".

Грати таку песу важко: це мозаїка, що вимагає довгої праці. Дуже добрі були: ювілят Ратчка, Коссоцька та Якубінська, інші тільки — пересічні.

Відповідь ювілята на святочні промови, на телеграми та квіти була зразком щирости, скромности та дотепу: „Що я можу вам сказати нині? Те, що ви чули вже сотні разів від мене: „Спасибі!" А якби я почав говорити... ех! Зрештою я був приготований на ювилей ІІ-ої кляси, а тут бачу ювилей І-ої кляси!" Всі були весело зворушені тоном тієї відповіди скромної та розумної людини. **м. р.**

З кіна.

Кіно-ревія „Колісей": „Злодій сердець" та ревія „Хай живе спорт".

Дія фільми йде в XVI. ст. у Фльоренції. Її зміст нагадує середновічну анекдоту, обоязково еротичну, з дворів всіляких більших і менших князів. Чому вона така безнадійно наївна, не знаємо, так як не знаємо, чому до реалізації такої марноти запрягли таких акторів, як Фредеріка Марча, Фей Рей і Констанцію Беннет...

Ревію можна поділити на дві половини: добру і слабшу. До першої належать виступ ревелєрсів „Евгена" з новим репертуаром („Вероніка", „Серце", „Капрі"), танці Рельської й Островського, скетч „Непрошені гості", дуже добра була весела інсценізація „Біль від кручком" і сольовий виступ п. Белявського з репертуаром своїх пародій. Вже сама поява цього симпатичного актора викликує на салі незвичайно приємний настрій й тому не дивниця, що публика доброї пів години не пускає його зі сцени. Подобався теж п. Заєнда своєю культурною інтерпретацією пісень. Решта програми слаба й нецікава, а вже найгірше еспанська інсценізація, в якій крім танків балету й Островського нема нічого. Це зовсім зрозуміле, коли зважити, що провідник ревії, п. Сцівярський, виставив уже 28 ревій! Хіба найкращий талянт вичерпається в такому часі. (ет.)

Жадайте всюди! найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар ло лещат. 440 17—2 **„СІЛЬВА" Львів, Бандурського 5**

Дописи.

ЛУЦЬК.

Панахида за Шевченка. В неділю 10. березня ц. р. в лучькому катедральному соборі відбулася жалібна урочистість, звязана з роковинами смерти Шевченка. Мимохіть, а може подекуди і свідомо, ця урочистість набрала характеру національної маніфестації. Як уже відомо, москалі вживають усіх заходів, щоб не допустити до розмосковлення Собору, хоча є їх тут дуже невеличка жменька. Українці використали тому цей день, щоб показати, що вони є господарями у своїй церкві. „Певний" табор вилив деякий такт і, щоб не вістрашити вокруг кругів українців, у своєму жалібному оголошенні не назвав місцевої своєї установи. Тому до Собору пішли всі без ріжниці таборів і догадались. Тисячі виповнили самий Собор, а багато мусіло залишитись біля нього. Ця поважна українська маса переважно селянська робила сильне вражіння. Службу Божу і потім панахиду відправив в окруженні духовенства епископ Полікарп, який перед початком панахиди сказав гарне слово про великого співця та пророка українського народу. На панахиді був віцевоєвода Голлевський і повітовий староста Нецьонтевич.

Дві драстичні події. Луцьк пережив дві драстичні події, про які все ще не вгавають балачки, а саме: По-перше, тут відбувся зїзд „легіону молодих", на якому делегат з Варшави у своїй промові заявив, що польський нарід повинен боротися з двома інтернаціоналами — комуністичним і католицьким. На салі повстала консернація. Зявісу спущено і більше вона не підлялась. Як кажуть, цей зїзд „легіону молодих" буцімто відбувався під протекторатом одного волинського достойника-адміністратора. — Друга подія мала зовсім інший характер. Кіно „Сонце", власником якого є жид, приготовили до висвітлення фільму польської продукції „Оборона Ченстохови" й запросило на неї католицьке духовенство з його найвищим достойником. Та, як звичайно, пустили перед цією фільмою додаток — пляжу з жінками в дуже „вємритих" костюмах і не зовсім скромних позах. Повстало замішання: духовні особи поспішно покинули кіно. Словом, власники кіна жиди не доміркувалися, що й коли можна висвітлювати дам духовних осіб.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

СПОРТ.

10-ЛІТТЯ С. К. „РУСЬ" В УЖГОРОДІ.

В літі цього року святкуватиме С. К. „Русь" в Ужгороді ювилей з приводу свого десятиліття. Історія тих десяти літ виказує, що Русь з малого клюбу стала репрезентантом Закарпаття в повному значінні цього слова. Досить згадати, що за тих 10 років „Русь" виховала поважне число грачів, поставила гарну площу з трибуною, здобула 6 разів мистецтво Підкарпатської Руси і Східної Словаччини і раз навіть мистецтво цілої Словаччини. Досі „Русь" 6 разів була поза границями Чехословаччини, де з великим успіхом боронила своїх барв і виступала гідно закарпатський спорт.

В останньому часі „Русь" дещо підупала, головно через відсутність розбитого Кобзаря, який ще не в силі виступити до змагань. Та всеж таки ніхто не сподівався, що „Русь" програє вчер. неділі в кошицькім С. К. 2 : 4, що при одночасній виграній головного суперника „Руси", А. Ц. С Нова Весь з М Ш Е. Мукачів 4 : 0, висунуло Нову Весь у табелі перед „Русь" ріжницею 3 пунктів. Треба сподіватися, що в цю неділю граючи з А Ц. С. Нова Весь на своєму грищі в Ужгороді, „Русь" вирішать змагання у свою користь. Евентуальна програна „Руси" перечеркнувби її виглади на мистецтво мабуть остаточно.

Мукачів. С. К. ДУХНОВИЧ — С. К. СЛОВАН 7:2 (4:0).

Змагання товариські

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Роман Завадович: НА ДВОРІ ЦАРЯ ГОРОХА, драматизована казка-правда в 2-ох відслонах з прольогом і епільогом. Львів, 1935. Накладом В-ва „Світ Дитини". Стор. 32; ф. 16⁰

Д-р Карло Коберський: ВЕЛИКІ ПРОБЛЕМИ. — Львів 1935. Накладом „Самоосвіти". Стор. 40, ф. 16⁰.

Д. Коренець. Д-Р ТЕОФІЛЬ КОРМОШ, лікар його життя і праці. Перемишль 1935. Накладом Т-ва „Віра" і „Народній Дім". Стор. 52, ф. 16⁰.

Олесь Підгірський: ВІД КРЕМЯНИЦІ ДО РУШНИЦІ. Оповідання з історії культури. Львів, 1935. — Накладом В-ва „Світ Дитини". Стор. 48, ф. 16⁰

ЖУРНАЛИ.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa. 25. marca 1935. R. 19. № 29.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 25. marca 1935. R. 19. № 29.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духовних потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

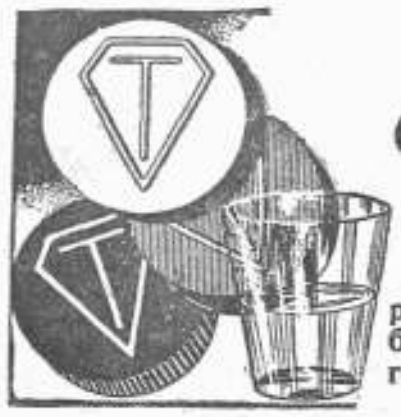

2 таблєтки 3 рази денно

Togal

вживаємо при ревматичних і артретичних болях, невральгіях і болях голови, грипі, простуді.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 24. III. год. 3·30 поп. „Мій коханий дурнику".
Неділя, 24. III. год. 7·30 веч. „Любощі".
Понеділок, 25. III. год. 7·30 веч. „Крим".

Театр Різнородностей.

Неділя, 24. III. год. 7·30 веч. „Подружній метч".
Понеділок, 25. III. год. 7·30 веч. „Подружній метч".

Кіна.

АДРІЯ: „Невидимий чоловік".
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).
АТЛЯНТИК: „Нові люди" (Пісня о щасті).
ВАНДА: „Серце велитня", „Пісня життя".
ГРАЖИНА: „Молодий ліс".
КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевалє та Макдональд).
КОЛІСЕЯ: „Знодій сердець", ревія „Хай живе спорт".
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фаїн і Фаїн у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Ярмо кохання", „Ворог жінок".
МІРАЖ: „Щойно вчора".
МУЗА: „Весняний вальс", „Твої уста говорять неправду".
ПАКС: „Історія св. Терези від Дитятка Ісус".
ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Галь).
ПАН: „Світ належить до тебе" Ґрета Гарбо.
РАЙ: „Дочка ген. Панкратова".
СВІТ: „Син Кінг-Конга", комедія „Князь Аркадії".
СОНЦЕ: „Відважний хлопець" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Римські скандали" (Еді Кантор) і ревія „Хочу з паном у Законапім".
УТІХА: „Бідний птах" і ревія.
ХИМЕРА: „Прапор волі", „Бастер Кітон як годинникар".

Закордонне радіо.

Неділя, 24. березня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 12·55 Легка музика, 15·05 Тріо на форт., скр. і віолончелю, 19·25 „Штацинік з Тиролю" оп. Целєра, **Братислава** (298,8) 16·00 Твори Недбала, **Кошиці** (259,1) 17·55 Цик. музика (слов. і сп.), **Прага** (470,2) 9·15 Давні чеські поліфонічні твори, 10·00 Терцет Дворжака, 12·15 Сальон. музика, **Париж** (1648) 16·00 Симф. концерт, 19·30 Пісні, 21·00 „Буль де Неж" оп. Офенбаха, **Берлін** (356,7) 12·00 Вес. полудне, 18·20 Вес. авд., 19·50 „Кармен" оп. Бізета, **Франкфурт** (251) 17·20 Пісні й форт., 18·50 „Моя жінка — панночка" комедія Кунце, **Гамбург** (331,9) 15·0/ Вечір. мельодії (муз., сп.), **Кенігсаустергавзен** (1571) 18·40 „Либезідер Вальцер" Брамса (вок. квартет, форт.), **Кельн** (455,9) 17·30 „Валькірія" оп. Вагнера, **Лайпціг** (382,2) 11·30 Кантата Баха „Шавет дох...", 19·00 Бахові твори, 20·00 Танки одного століття, **Мінхен** (405,9) 10·40 Шуманові твори, 13·00 Муз. поранок, **Будапешт** (550,5) 12·30 Муз. поранок, 15·50 Цик. музика, 20·15 Концерт, **Міляно** (365,6. 17·00 Симф. концерт, **Рим** (42?,8) 20·45 „Книжка циркінка" оп. Кальмана.

Понеділок, 25. березня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Спів, 18·25 „Зигфрид" оп. Вагнера, **Братислава** (298,8) 17·10 Спів, **Кошиці** (259,1) 17·10 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (269,5) 17·35 Спів, **Прага** (470,2) 19·30 „Манон Леско" оп. Пуччіні, **Париж** (1648) 13·15 Концеот, 19·50 Літ. хроніка, 21·00 Театр. вечір. **Білгород** (437,3) 17·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Скрипка та форт., 22·40 Концерт, **Гамбург** (331,9) 11·00 Пісні **Гайльсберг** (291) 18·20 Нар. пісні, **Кен гсаустергавзен** (1571) 17·50 Грецькі солісти, 21·00 Танк. музика, 23·00 Кончерто Гросео гмоль Генделя, **Кельн** (455,9) 16·00 Орх. концерт, 17·50 Славні комп. етюди, 20·10 Давня камер. музика, **Лайпціг** (382,2) 21·00 Симфонія а-дур Бріннера, **Мінхен** (405,4) 15·10 Нар. пісні, 17·50 Весняна соната Бетовена, 22·30 Бахові творн, **Будапешт** (550,5) 12·30 Муз. поранок, 18·45 Форт., 21·05 „Сумерк богів" оп. Вагнера, **Міляно** (165,6) 19·00 Камер. музика, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 17·30 Сп. ресіталь Ол. Тріенті (сопран), 22·00 Танк. музика.

Львівське радіо.

Неділя, 24. березня 1935.

9·00 Ранішня авдиція, 10·00 Богослужения; фрагменти з оп. „Гальєва" з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Сільва реруи, театр. репертуар, 12·15, 13·10 Муз. поранок; спів (Тартіло-Барді), 14·00 Здоровлю тебе гр. пл., 15·00 Чвертьгодинна жінки-хазяйновки, 15·15 Краковяки з гр. пл., 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Пісоньки Е. Бодо з гр. пл., 15·45 З весною ростуть сподівання, гутірка, 16·00 Концерт солістів (форт, спів: Мосаковський), 16·40 Рецитації проза, 17·00 Пісоньки в вик. Данового хору, 17·40 Про Сильвінка та Сильвінку — фінська байка Топеліуса, 17·50 Культура життя „Дякую, добридень, до побачення", 18·00 Концерт, 18·45 Життя молоді, 19·08, 21·45, 22·00 Спорт. вістки, 19·15 Авд. німецької молоді „Ми молоді", 19·45 Подорожуймо. „Весна в Татрах", 20·00 Легка муз., спів, 20·45 Вечірний денник, 20·55 Пять хвилин перед спектаклем Юрія Тепи, 21·45 Льожа Глумлиндін, 21·30 Що читати, 22·05 Реклям концерт, 22·15 Концерт творів Едв. Ґріга (симф. орх. форт.) 23·05 Сальон музика.

Понеділок, 25. березня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·20 Практичні навіянки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Симф твори з гр. пл., 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 15·45 Концерт орх., 16·30 Оповідання для мол. дітей Старого Доктора, 16·45 Чвертьгодина славних артистів із гр. пл., 17·50 Кутон моди, 18·00 Спів (Марія Тромпчинська), 18·15 Фрагм. із „Небожеської комедії", 18·30 Реклам. концерт, 18·45 Підгалянські мельодії з гр. пл., 19·15 Пастир наших часів і нашої пам'яти, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Саксофон. дует, 19·50 Актуальний фейл., 20·00 Форт. ресіталь (твори Баха з поясненнями), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Трансм. з Варшави: Муз. ком. „Пісоньки про Надію" муз. Е. Штравса, 22·30 Фейл.: „Памятник трагічного кохання — Маріяна Д'Алькофарадо", 22·45 Сальон. музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·75 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·00—25·30, австр. шіляги 99·00—100·00, чеські корони 21·50—21·90, рум. леви 32·00—33·00, ліри 44·00—45·00.

Золото: Долари 8·88—8·91, Франки фр. 33·90—34·30, Дукати 81·00—81·60, Корони 35·80—36·40, Рублі 45·00—46·00.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·35, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 45·00—47·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—46·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—49·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·50—54·00, 4 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—64·00, 4 проц. позичка м. Львова 45·00—46·00.

Премійки.

Долярівки 50·00 — 55·00, Інвестиційні 112·50—115·50, Будівельна 46·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 23. березня ц. р. кооперативам платив за:

	Львово	Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·50	зол.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 п. яєць	2·20—2·25	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану ат яйця задержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 23. березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50	зол.
Молоді кури	І. кл.	„	1·00	„
Старі	„	„	0·80	„
Підгодов. качки		„	1·10	„
„ індики		„	1·10	„
„ індички		„	1·25	„
Пантарки		„	1·25	„
Молоді голуби за пару			0·50	„

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Заміжь квітів на могилу Дорогої Сестри бл. п. **Володимири з Лясецьких Радзикевичової** зложили 15 зол. на голодуючих в Яворівщині — Зиновія й Володимир **Мармаші** в Зашкові. 1160

Оповістка. Дня 12. квітня 1935 р. відбудуться **Звичайні Загальні Збори Товариства Українсько-руських Правників у Львові** зі звичайним денним порядком. Збори відбудуться в домівці Тов. „Українська Бесіда" у Львові, вул. Рутовського ч. 22. (Дім Народний, І. поверх) в год. 6 вечором — або в год. 7. вечором того самого дня при якнайменшій числі приявних членів. Головна Рада Товариства Українсько-руських Правників. Львів, дня 12. березня 1935. З. Лукасевич, голова. Володимир Іваненъ секретар. 1158

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василь Софронів. — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

Повідомляємо

що заведення для графічного промислу п. ф.

„ГРАФІКА" Марко Зайде

перенесено після основного ремонту, поліпшення і відновн всієї обстановн

6/91 **на вул. св. Михайла 8. в подвірі** (побіч нар. Гостинниці)

Просимо Вп. Клієнтів на цю нову адр. спрямовувати й дальше свої ц. поручення.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Коперти під ковдри 200/140 тревлі і чепури 5·95, пошевки з механовану 1·90—2·75, яєьки 75 сот., професійні плакаті 4·90. Фабрика біля „Астра", Львів, Сингтуська 2. 1089

Продам віллю І. п. 11 убікацій, комфорт. город. Найздоровіша околиця, близько церква. Адміністрація під „Личаків". 2-2

Англійського хто бажає вивчитися ще до ферій легкою, найкращою й швидкою методою, згодиться до адм. „Діла" під „Англійське". 1156 в 2—3

До матури гімн. приготовляю заміснених листами. Зголошення до адм. „Діла" під „Успіх". 1156 б 2—3

Львів, сонячна відня, вільні мешкання, город, продає власник. Посередникам виключені. Листопада 17. Ярівіна. 1—2

Дешево приготовляю екстерністів до матури (латина, грека, математика, фізика та інші предмети). Зголошення до адм. „Діла" під „Солідність". 1156 1—2

Господині до ведення домашньої господарки на приходстві у безженного священника в гірській околиці при вал зниці близько Сколього потрібна від зараз. Платня згідно з умовою. Зголошення до адміністрації „Діла" під „77". 1—4

ОГОЛОШЕННЯ.

УКРАЇНСЬКА ЗАГАЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ

ЦЕ ТВІР, ЯКОГО НЕ ЗАСТУПИТЬ СОТКИ ІНШИХ КНИГ.

Замовляйте!

1. УЗЕ. в 2 томах в півшкірі на сплати (по 10 зл. місячно) — 240 зл., за готівку — 150 зл.

2 УЗЕ., в 3 томах із додрукованого першого накладу (друга половина на дещо гіршому папері, без деяких іл. таблиць та в дешевшій оправі) за готівку — 90 зл.

3. Для заграниці 3 томи в півшкірі — 90 шв. франків, або їх рівновартість.

Замовляти:
Українська Загальна Енциклопедія, Коломия, Собеського 56. 1135

ДЕШЕВО! ДЕШЕВО!
Сітки до огорожі
І. КОНРАД
Львів, Гетманська 22.
1056 4—4

ПЯНІНА
першорядні по зниженях цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів
Новацкий, Пілсудського 17.
89 30—55

Читайте „Діло"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 78 (13.976). Львів, понеділок 25. березня 1935. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нова польська конституція ухвалена.

260 голосів за, 139 проти нової конституції.

Суботнє пленарне засідання сойму почалося в год. 10.15 передполудням при великій участи послів, у присутності всіх міністрів і премієра Козловського. Прийшов теж маршал сенату Рачкевич, багато сенаторів і т. д.

ПРОМОВА ВІЦЕМАРШ. ЦАРА.

Віцемаршал *Цар* вписував працю сойму над реформою конституції. Сьогоднішнє засідання — сказав бесідник — не позбавлене деякої історичної ваги. Маємо устійнити будучі організаційні форми нашої держави, а маємо це зробити не на день чи рік, а на роки, а може й десятки літ. Коли зробимо це добре, отворимо нові можливости для Польщі, коли зле, то спинимо розвиток держави. Знаємо, що лихий устрій може навіть рішити про незалежність держави, як це було в передзаймановицькою Польщею. Клюб ББ працюючи над проєктом конституції постановив собі не сходити зі шляху, який визначив маршал Пілсудський. (Тут бесідник відчитав устуи із промови марш. Пілсудського, в якому він каже, що боже, аби серед післявоєнного хаосу Польща стала осередком культу, в якому царить і обовязує закон, де неминучі суспільні конфлікти рішають згідно з демократичною основою при помочі закону, ухваленого вибранцями народу). Конституція — закінчив віцемаршал Цар — яку нині окончно ухвалюємо, поможе в нашому розвиненні зближитися до тих ідеалів, які вказав нам маршал Пілсудський. Думаю, що посли, які візьмуть участь в ухваленні конституції, сповнять свій обовязок супроти батьківщини і будучих поколінь народу.

ЗАЯВА СЛАВЕКА.

Голова ББ *Славек* у промові торкнувся відносин у давній Польщі. Коли хочемо, — говорив він — щоб нарід розвинув зовсім свої сили, то мусимо назад до перерваних розборами наших власних форм устрою, а може вийдемо шлях, який видобуде із суспільности повноту його вартостей, а знищить те, що перешкоджує, що шкодить збірному добру. Одна умовина, це та, щоб державу забезпечити перед поворотом соймової влади, друге, це скріплення влади президента держави. Конституція виразно каже, яке має бути відношення громадянина до держави. Коли кожний почує, що держава це його добро, коли зрозуміє, що багато поколінь має користуватися вартістю його праці, то в Польщі знайдеться до праці багато людей. Знаємо, що конституція, яку ми ухвалюємо, не усуне лихих людей, які перешкоджатимуть у праці. Та ми віримо, що нарід, що дав такий здобуток, найде шляхи, які зможуть забезпечити його працю перед учинками шкідників.

ПІСЛЯ ОБІДОВОЇ ПЕРЕРВИ

почалася дискусія. *Пос. Вінярський* (енд.) сказав, що дотеперішня конституція за 14 літ свого існування пережила дві доби: 1) до травня 1926, коли то зле пристосовували конституцію або гірше, одначе шанували її, 2) за санаційного тіборю, коли конституцію насилували. Суспільність не буде такої конституції шанувати, вона не вдержиться ні хвилинки довше від теперішнього режиму. Пос. Ратай (Стр. Люд.) на основі документів доказував, що постанови ухвалені в справі конституції позбавлені законної основи. Пос. *Недзялковський* (ППС) сказав, що кожний в серці відчуває, що зміна конституції не є легальна. Згідно з 125. уст. конституції ясне є, що ніякий параґраф нової конституції не може мати правної сили, коли не ухвалили його більшістю 2/3 голосів сойму і сенату.

Опісля прийшов до слова посол др *В. Загайкевич*, який зложив таку заяву в імені Українського Клюбу:

Становище Українського Клюбу до нової конституції.

ПРОМОВА ПОС Д-РА В. ЗАГАЙКЕВИЧА.

Високий Сойме!

У хвилині коли сойм має полагодити останній акт зміни конституції з 17. березня 1921 р., маю честь зложити в імені Укрзїнського Клюбу таку заяву:

Український нарід, що після війни за власну державу найшовся в межах Річипосполитої, не брав участи в ухваленні конституції з 1921 р. Головної основи цієї конституції, що сувереном польської держави є польський нарід, не піддали ревізії навіть і тоді, коли на основі міжнародніх актів прилучили до польської держави всю територію земель історичної Галицько-Володимирської Держави. Не взяла під увагу ця конституція факту, що українці в Польщі творять автохтонну національну одиницю, якої права не можуть зміститися у прийнятих Польщею та вплучених до конституції зобовязаннях про т. зв. національні меншини.

Хоч зрештою конституція була збудована на основах лібералізму й демократизму, не зберегла вона українського народу в Польщі перед кольонізацією його земель, перед зниженням українського шкільництва, перед зруйнуванням соток українських православних святинь, перед обмежуванням прав української мови, перед пацифікацією, перед обмежуванням прав самоврядування, ні перед інш. законодатними й адміністраційними ударами у збірне життя українського народу в Польщі. Багато з цих ударів упало й тоді, як влада була в руках польської лівої демократії.

Нова конституція основу всевлади уряду, фактично зреалізовану ще за існування дотеперішньої конституції, вводить до форм устрою держави й на них будує обовязки громадянина супроти держави.

Права українського народу, як збіриої національної одиниці, не знаходять у ній — подібно як і в конституції з 1921 р. — ніякої правної гарантії. Наше внесення, що домагається, щоб у цю конституцію включили постанови про територіяльну автономію для українських земель, не взяли зовсім під увагу.

Не маємо причин ані боронити дотеперішньої конституції ні теж заявлятися за обговорюваним оце проєктом нової конституції.

Тому-то **в голосуванні над зміною конституції не будемо брати участи.** Заявляємо, що як-небудь польський нарід вирішить форму устрою Польської Річипосполитої, **український нарід не припинить своєї боротьби за повноту належних йому політично-національних прав.**

Пос. **Матчак** (соц. рад.) зложив заяву подібну до заяви пос. д-ра Загайкевича.

В імені жидівського клюбу промовляв пос. **д-р Ротенштрайх.** Жидівський клюб ухвалив здержатися від голосування над конституцією. Пос. Тон, який був думки, що треба голосувати проти поправок сенату, зрікся головства в жид. клюбі. Тієї резигнації клюб не прийняв і висловив пос. Тонові довіря.

ГОЛОСУВАННЯ.

Проти нової конституції промовляли ще в пізних вечірніх годинах пос. **Тромпчинський** (НД), **Черніцький** (Стр. Л.), **Чапінський** (ППС), **Стронський** (НД), **Жулавський** (ППС).

Опівночі маршал зарядив поіменне голосування. Посли, що були за відкиненням поправок сенату писали на картках побіч свого назвища слово „так", ті що голосували за прийняттям зміни поправок писали побіч свого назвища слово „ні".

В год. 23.15 почалося голосування, що скінчилося в 24. год. В год. 0.10 маршал оголосив вислід голосування: **за відкиненням поправок сенату голосувало 139 послів, проти відкинення поправок 260 послів.** Загалом голосувало 399 послів. (Неприсутніх було 41 послів; т. зв. нац. меншини й ще кількох послів. Загалом в 444 посли, три мандати є необсаджені, одного посла соціяліста Бена виключили із засідання підчас промови пос. Жулавського).

Пос. Рут (Стр. Л.) і пос. Ст. Стронський (НД) заявили, що ухвалена конституція протизаконна, бо ухвалили її не 2/3 голосів, якої вимагає закон.

СЕЦЕСІЯ.

Марш. Світальський збивав твердження обох згаданих послів і заявив, що сойм переходить до дальшого денного порядку.

В цій хвилині почувся з лав лівиці спів „О чесьць вам панове магнаці". Соціялісти виходять зі салі. Маршал старається прикликати до порядку співаючих, та тутже й посли ББ. почали співати „Першу бригаду". Ендеки виходять зі салі.

Після ухвалення конституції полагодили інші справи, м. і. поправки сенату до буджетового преліминаря. Замикаючи засідання маршал сказав, що про найближче засідання сойму повідомить послів листовно.

Добрий інтерес, коли повний черес!

Отже старайтеся складати свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Англійські міністри в Берліні.

БЕРЛІН, ПАТ. У неділю 24. березня осів тут британський літак. Перший висів мін. Саймон, привитався з Нойратом і англійським амбасадором. Опісля вийшов із апарату мін. Іден. Обі міністри відїхали до готелю „Адльон", де уряд уладив їм овацію.

НАДЗВИЧАЙНА СЕСІЯ РАДИ Л. НАЦІЙ 16. КВІТНЯ.

ПАРИЖ, ПАТ. Надзвичайна сесія Ради Ліги Націй відбудеться 16. квітня.

НІМЕЧЧИНА НЕ ХОЧЕ ТЕРИТОРІЙ НАД ТИХИМ ОКЕАНОМ.

ТОКІО, ПАТ. Аг. Рейто повідомляє, що міністер закордонних справ Гіротя відповідаючи в парляменті на інтерпеляцію в справі японсько-німецьких взаємин сказав, що німецький амбасадор у Токіо Діркзен запевнив, що німецький уряд ніколи не буде старатися здобути наново території на Тихому Океані, які є під японським мандатом, і заперечив чутки нібито Німеччина й Японія ведуть переговори в справі заключення військового пакту.

Вибух муніції.

ХАРБІН, ПАТ. Усе місто потрясло кілька вибухів, що були 24. березня рано в коротких відступах часу на передмісті в складі муніції. В багато домах, у промірі 6 миль завалилися стелі, стіни, випали шиби з вікон і т. ін. Люди ратувалися втечею поза лінію, куди не досягали вибухаючі стрільна. Місце катастрофи окружило військо. Жертв у людях досі до стверджали. Військо старається не допустити до катастрофи в складі великих англійських стрілен.

За поправу долі селянина й ремісника.

ПРОМОВА ПОСЛА О. ЯВОРСЬКОГО, ВИГОЛОШЕНА НА ПЛЕНУМІ СОЙМУ ДНЯ 20. БЕРЕЗНЯ В СПРАВІ ЗАКОНУ ПРО ПОБІР 10 ПРЦ. ЧИ РАДШЕ 15 ПРОЦ. ДОДАТКУ ДО ПОДАТКІВ.

Високий Соймe!

Закон, який є предметом нинішніх нарад про побір 10 проц. додатку від стемплевих оплат і податків посередніх, як також 15 проц. додатку до безпосередніх податків та податку сладкового і від даровизн, не є новістю, тому, що податок, який сьогоднішній закон вводить, знаємо ще від 1926 року. З початку була це данина одноразова, продовжувана відтак двічі розпорядком президента, відтак двічі законом скарбовим, а від 1931 р. стала постійною даниною. Одначе коли дотепер податник усе таки міг обманювати себе, що чейже в гірших часах данина та буде знесена, то тепер показується, що безпідставно, бо данину ту тепер стабілізують. Вправді клюб ББ зробив малий жест і не згодився на 15 проц., тільки на 10 процентову підвишку додатку до грунтового податку, одначе це ситуації не зміннть, а село розуміє, що потягнення це радше обчислене на будучі вибори. Взагалі в цім соймі панове з ББ й уряд діляться дуже добре ролями. Частина панів з ББ говорить про нужду на селі, про шкідливу політику картелеву і домагається розвязання картелів, бажаючи в той спосіб уходити перед масами виборців за оборонців народу; а рівночасно уряд приходить зі щораз-то новими податками й тягарами, які практично спадають на плечі передовсім сільського населення — і ті самі панове з ББ, які плачуть тут над нуждою села, відтак ті тягарі на команду уряду ухвалюють.

Рільництво жде на знижку податків, а не на підвишку. Якщо панам з ББ дійсно йшло би про долю села, то прийшли би не з законом, який стабілізує дотеперішню данину, але з законом про обнижку податків у відношенні до теперішніх доходів, а щонайменше з законом про скасування 10 проц. додатку до податків. Бо відомо, що зменшився суспільний дохід, а ціни рільних продуктів упали понад всяке сподівання низько. Розпнятість цін поміж рільними та промисловими продуктами не змінилася і через те теперішні податки є реально за високі.

Тому треба би податки обнизити у відношенні до спадку доходів.

Тимчасом уряд і панове з ББ шукають за новими обтяженнями.

Високий Сойме! Від якогось часу роблять багато крику, що уряд веде політику фронтом до села. Той ославлений панами з ББ фронт до села полягає хіба на тім, що щораз частіше появляється на селі скарбовий екзекутор і витискає останній гріш, забирає від зубожілого рільника, що тільки найде, останнє збіже на засів, останнє простирало та останню подушку.

Фронт екзекуторів на селі росте пропорціонально до зросту нужди на селі. Фронт цілої маси екзекуторів, що стягають нераз останні чоботи з селянина, то дійсний і одинокий фронт уряду до села, а передовсім до села українського.

Тому, що Український Клюб стоїть на становищі, що треба конче обнизити податки, будемо голосувати проти предложеного нам закону.

ПРОМОВА ПОС. Г. ТЕРШАКІВЦЯ, ВИГОЛОШЕНА НА ПЛЕНУМІ СОЙМУ 20. БЕРЕЗНЯ В СПРАВІ ЗАКОНОПРОЕКТУ ПРО ВІДКЛАДАННЯ, А ТО Й УМОРЮВАННЯ ПОДАТКОВИХ ЗАЛЕГЛОСТЕЙ.

Предложений проект закону дає право міністрові скарбу відкладати, розкладати на роти, як також частинно або в цілости уморювати залеглости державних і самоврядних податків. Оцих залеглостей є 1 мілірд 300 мілл. зол.; вони сягають частинно тих часів, коли кон'юнктура господарських продуктів була досить висока, одначе ці залеглости з тих добрих часів дотикають переважно великої земельної власности і великих промисловців.

Коли в тій залеглій квоті є часом і залеглости дрібного рільника й ремісника, то тільки тому, що вони не були в силі цього податку заплатити, а екзекутор уже не мав що від них забрати. Внаслідок того закон про податкові пільги повинен іти в тім напрямі, що всі залеглости податкові й обезпеченеві дрібного рільника й ремісника відписуються раз на завжди (даруються). Всім добре відомо, в якім матеріяльнім положенні є взагалі рільництво, а щож говорити про дрібне рільництво, зокрема про дрібне українське рільництво, яке у 80 прц. має карловаті господарства.

Дрібне рільництво не є в силі дати собі раду зі всіма тягарами, що падуть у нинішніх часах на його плечі та рік-річно зростають з тої причини, що рільничі витвори впали до найменших цін. На 3,262.000 рільних господарств у Польщі 2/3 — це варстати праці повижче 5 га; з того дрібне українське рільництво на 1,265.000 господарств — це у 80 прц. господарства карловаті, пересічно до 3 га. З цього господарства можна виродукувати 40 сотнарів жита. За це жито з нинішніх часів можна утоpгувати 500—600 зол. У тім самім часі на удержання одної родини з 5-ти душ треба річно понад 1800 зол. Звідки взяти грошей на заплачення не то рат і податків, але відсотків від затягнених довгів, що дають на голову 225 зол.?

У часах, коли селові грозить голод і безробіття, у часах, коли замкнена майже вся еміграція зарібкова, у часах, коли дрібний рільник не є в спромозі платити з року на рік зростаючих різного роду нових податків, питаю: Чи може він заплатити залеглі податки і ріжні обезпеченеві зобовязання?

Прошу взяти під увагу, що рільник, який має 3 га землі, по заплаченні податків і данин у 1927-28 році потребував продати 158 кг. жита — нині мусить продати 501 кг. жита! Також у 1927-28 р. платив за 10 кг. цукру 47 кг. жита, в 1934-35 р. платить 110 кг. жита. За 10 кг. соли платив 8, нині 27 кг. жита. За 10 кг. мила — 52, нині 109, за 10 кг. нафти — 16, нині 42 кг., за 1 кг. тютюну платив у 1927-28 р. 141 кг. жита, нині 572 кг. жита.

В тім самім часі, тобто в 1927-28—1930 р. брав він за 1 кг. вепра живої ваги 2—2.50 зол., нині за той сам товар і ту саму вагу дістає 40—50 сотиків.

За одну корову чи коня середньої якости брав господар перед кількома роками 300—400 зол.; нині за той сам товар дістає 75—125 зол. Те саме відноситься до цін набілу і дробу.

Ті числа й ціни говорять самі про те, що дрібний рільник не є нині в спроможности платити податкові тягарі безпосередні, як також і посередні за вироби промислові. Тому нема мови, щоб той рільник і дрібний промисловець, спеціяльно український, був спроможний заплатити залеглі податки й обезпеченеві данини, оскільки вони ними ще не заплачені.

Ми вже давно з практики знаємо, як такі управнення, дані м-ству про можливе відписання залеглостей, є виконувані. Будуть вони знов виконувані так, як це мало місце у своїм часі зі стягненням маєткової данини.

Дрібний рільник мусів платити в час, бо як не заплатив у час, то екзекутор негайно з нього стягнув. Зате велика земельна власність і фабриканти, котрі не платили в час данин, замість екзекутора, дістали привілей: відписання соток міліонів незаплаченої данини.

Предложений нам проект закону — буде теж закон корисний для магнатів і великих купців, а не для хлопа й ремісника, зокрема для хлопа українського.

Також у відношенні до обезпеченевих залеглостей від воєнних — в цім випадку у відношенні до ПЗУВ. — треба було аж закону в цілі уморення залеглостей. Питаю панів, чи була потреба творити таке урядове обезпечення товариство від воєнних тоді, коли дуже гарно розвиваються приватні обезпеченеві товариства, що цілі десятки літ якнайкраще сповняли супроти своїх членів завдання несення негайної помочі для потерпівших від воєнних? Як цей державний обезпеченевий примус від воєнних був на те, щоб нині знову вносити закон в цілі уморення залеглостей за обезпеченеві вкладки в ПЗУВ, то тільки в тій цілі, щоб знову на тім зискав пан, а не хлоп. Найпростіший, на мою думку, спосіб розвязки питання до справ ПЗУВ, то розвязання ПЗУВ і привернення права істнування для приватних товариств від воєнних. Це буде найліпший вислід і розвязка.

Предложений проект закону не відповідає інтересові дрібного рільника й ремісника. Домагаємось цілковитого уморення залеглостей податкових та обезпеченевих для дрібного рільника й ремісника, бо тільки це одно буде доцільне.

З ПРОМОВИ ПОСЛА ЧУКУРА, ВИГОЛОШЕНОЇ НА ПЛЕНУМІ СОЙМУ В ДНІ 21. БЕРЕЗНЯ В СПРАВІ ЗАКОНОПРОЕКТУ ПРО ОПОДАТКУВАННЯ ШТУЧНИХ ТОВЩІВ.

Уряд предложив соймові до ухвали законопроект про оподаткування штучних товщів, спроваджуваних переважно до Польщі із заграниці. Цей закон має охоронити ринок від заливу штучних товщів, щоб цим способом піднести споживання природних товщів, як масла, смальцю і т. д. Польща — це держава передовсім рільнича, а проте охорона рільництва і рільничої продукції не була і не є як слід переводжувана. Це відчувають передовсім дрібні рільники, і то більше, як ліричі. Чому? Тому, бо ліричі переважно ведуть господарку збіжеву. Натомість бідний рільник збіжевої господарки не веде — а годує порося чи пряче масло з молока: і хоча ті річі требаб йому самому в ріднею споживати, він собі на це позволити не може, але мусить їх збувати, щоб обігнатися бодай частинно від всіляких драчок. Великою помічю в біді українського рільника є українська кооперативна організація, бо помагає рільникові у збуті його продуктів. На першому місці висувається наша молочарська кооперативна організація.

Маслосоюз у Львові з цілою сіткою районових молочарень на наших землях має дуже великі заслуги в піднесенні доходу дрібних господарств, як також причинився в дуже великій мірі до поліпшення раси рогатої худоби. Молочарські кооперативи — це майже одиноке джерело приливу готівки на село.

Щоб як слід боронити інтереси дрібного рільництва, потрібно не лиш оподаткувати привізтовщів із заграниці, але й обмежити витворювання штучних товщів внутрі держави. Українські посли пераз і не двічі звертали увагу урядові на ці справи, та над їх слушними вказівками переходив уряд до денного порядку. Якби цей закон був ухвалений перед 3—4 роками, було б може не дійшло до такого величезного обниження цін на збіжеві і набіл, а вслід за тим до крайнього зубожіння села. Українські посли, оцінюючи додатні сторони предложеного законопроекту, будуть голосувати за ухваленням його, уважаючи той законопроект за корисний для піднесення доходів дрібних господарств. Це корисне, але чи не за пізне?

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., всипи 1·10, крепон 70 сот., вєба 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

„Нещасна селянська доля в Совітській Росії".

Відомий американський журналіст п. Нікербокер, умістив під такою назвою цікаву статтю в „Івнінг Стандард" (Льондон) з 3. ц. м.

„Колективний фармер у сучаснім Росії — пише Нікербокер — є каторжник, який дає більше, а дістає менше, ніж якась інша кляса населення першої робітничо-селянської республики".

Нікербокер розповідає таку анекдоту, яку він чув підчас перебування в Совітах: Один фармер-колгоспник приїхав до Москви і зайшов до широко-мовної радіостації. Він звернувся з проханням до урядовця, чи не можна булоб переказати через радіо кілька слів. Урядовець заперечив тому, бо — сказав він — не можна спиняти програми. „Лише одно слово дозвольте мені сказати" — просив селянин. „Ну, добре, одно слово дозволяю". Тоді колгоспник заверещав у мікрофон: „Рятуйте!"

Як ілюстрацію положення сільського господарства наводить Нікербокер кілька цифр. За час „колективізації" сільського господарства (рр. 1929—1933) число коней на території Совітів зменшилося на половину, число худоби близько на половину, число овець і кіз на дві третини. Страшенно знизилася продукція господарства. Так продукція масла в рр. 1929—1933 упала з 1,170.000 тон аж до 800.000 тон. Та проте обовязкова здача масла державним установам збільшилася з 77.900 тон до 140.000 тон. Продукція вовни знизилася з 179.000 тон до 63.000 тон. Здача її піднеслася з 25.00 тон до 65.000 тон (цікаво, що для 1933. р. здача вовни перевищує її продукцію!).

Таке „селянське господарство" особливо відбивається на стані селянства на Україні і на Півн. Кавказі, де звичайно живе до 50 мілл. українців. Тут населення просто вимирає. На підставі обчислення В. Г. Чемберлїна, який 12 літ перебував у Совітах, загинуло там ок. 5 мілл. населення.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Великий Театр
Хто ще не бачив, нехай спішить — нині востанне
КРИК
НА
Театр Ріжнородностей
Весняний сезон почався усі спішать на грище
Подружий метч

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ХТО В ПОЛЬЩІ ВИРОДЖУЄТЬСЯ?

„Чи вироджуємось?" Таке питання поставив С. Горський в заголовку статті, яку помістив на днях у „Куріері Варш." (ч. 75). Спираючись на статистичних даних дотично вменшування розродчости населення і смертности дітей, на тому, що перед військові комісії приходить усе гірший фізично матеріял рекрутів, тощо, автор стверджує, що те все наслідки браку відповідних харчів. „Польща зле відживляється". *Картопля стала одиноким засобом поживи*, вона заступає народнім масам хліб, масло, сир. І автор кличе до боротьби за добробут, бо майбутність польського народу загрожена дуже міцно.

Про небезпеки, що грозять українському населенню з боку недожившлювання згадував уже доц. Кубійович, коли референував у Наук. Т-ві ім. Шевченка вислід останнього спису населення. Новіші дані статистичні говорять, що саме *найбільше вироджуються у Польщі українці і білорусини!*

Опубліковані у „Відомостях Статистичних" (зош. 3.) цифри стверджують, що у *східних воєвідствах* смертність дітей у 3-ому кварталі зросла вдвоє. В цілій Польщі ця смертність зросла з 12.8 на 14.3 (на 100 уродинах). З того виходить, що більше ніж поляки, повинні ми підняти алярм про фізичну загрозу, яка щораз то грізніше йде наступом на наш нарід. Страшна нужда не тільки не переводиться, але з кожним роком більшає. Яворівщина — це зовсім не оаза на нашій національній території в Польщі.

Польська хроніка.

ДЕРЖАВА ЯК ПІДПРИЄМЕЦЬ. — ЗА ПІДНЕСЕННЯ РЕНТОВНОСТИ.

Орган санаційних консерватистів „Дзєнник Позньоньскі" помістив ось такі цікаві міркування на тему рентовности державних підприємств:

„Держава не тільки виробляє в нас горівку, папіроски і рушниці, але теж ровери, машини до писання і радіоприймачі. Не рахуючи державних банків і монополів (з яких — до речі — сірниковий не має достаточного оправдання) держава веде тепер (цитат зг. з прелімінарем на р. 1935-36) 28 підприємств. На основі обережного рахунку репрезентують вони капітал *понад 12 міліярдів зол.* (Обчислення Люлька Крашевського й інших).

Осягання зисків — це не одинока мета держ. підприємств. Часто стоять перед ними позатосподарські завдання. Отож не можна вповні вживати економ. критеріїв рентовности дотично державної продукції. Але й не можна голитись на „антигосподарське" господарення. Приймім, як середню норму доходовости держ. підприємств дуже скромно: 3 віле. Чистий зиск скарбу з титулу держ. підприємчивости повинен бути не менше ніж 360 міл. зол. річно. А тимчасом, як подав Гол. Статистичний Уряд, у році 1933-34 вплата до скарбу була 41.8 міл. Якщо залишились ще зиски, призначені на інвестиції, то не було їх напевно 300 міл. Ми склонні прийняти, що заінвестовані зиски були кількадесять разів менші..."

„Да. П." домагається уздоровлення державних підприємств, які можуть бути поважним джерелом доходів для скарбу. Газета жаліє, що в повені податкових і позичкових проектів, цей проект не найшов відгомону.

Дійсно, — коли освідомимо собі, що держава забирає шляхом оподаткування доходів від своїх громадян майже *8 разів* стільки, що дають державні підприємства, хоч суоп. дохід сьогодні майже рівноважиться з мінімом тих підприємств, то легко буде нам збагнути, що варта держава в ролі підприємця.

ПРОЄКТ ЗАКОНУ ПРО БУХГАЛЬТЕРІВ.

У колах бухгальтерів уже від довшого часу йдуть балачки про можливість появи закону дотично звання бухгальтерів, про який стараються їхні польські організації, бажаючи замкнути доступ до книговодства „фушерам". Після довшої реєстрації книговодів, Головна Рада організацій бухгальтерів подала вже до міністерства справедливости проєкт закону, вписуючи в ньому далекойдучі кваліфікації осіб, що працюють у книговодстві і залежність від проф. організацій. **Жиди сняли з цього поводу конк.** добачуючи у проєкті закону тенденцію випертн жидів-бухгальтерів з місць, які вони тепер займають. Треба підкреслити, що **і для українців** може принести такий закон поважні несподіванки. **На жаль книговоди-українці досі не зорганізовані!**

НОВИЙ ЕЛЄВАТОР.

У гдинській пристані почнуть незабаром будувати збіжевий елєватор.

Світова хроніка.

„ЗОЛОТИЙ БЛЬОК" МЕНШАЄ. — ВАЖНІ ПОДІЇ В БЕЛЬГІЇ. — ПОПУЛЯРНІСТЬ ДЕВАЛЮАЦІЇ.

Королівський декрет покликав до життя національний уряд вимінн, який має покласти край спекуляції девізами і тезавризації золота в Бельгії. Телеграми, які рознесли цю вістку по світі, викликали небуденну сензацію. Бельгія є в золотому бльоці і заведення контролі над цілим оборотом девізами і золотом ставить її поза рямці того бльоку, де крім Франції залишається вже тільки Голяндія, Швайцарія і Польща. Інакше: золотий бльок корчиться, стаючи віч-на-віч із непевним завтра. Щоправда згаданий королівський декрет проголосив рівночасно, що з золотим паритетом ніщо не зміниться, що бельгійський франк залишається у відношенні до золота таким, яким є. Та проте сторонників девалюації в Бельгії щораз більше, цю девалюацію вважають там неминучою. Маси втікають від паперового гроша, уряд мусів ужити поважних фондів на повернення нормального курсу бельгові...

І не брак покриття є причиною того всього. Навпаки покриття є дуже високе і колиб про нього йшло, то з цього боку ніякої небезпеки не булоб. Найважніше — це дешевість валют штерлінгового бльоку, а з тим велика конкуренція для Бельгії на закордонних ринках. Торговельна співпраця країв із золотого бльоку залишилась тільки паперовою резолюцією і не дала ніяких практичних вислідів. Отже Бельгія мусить рятуватись...

Яку остаточну форму прийме нова бельгійська валютарна політика в найближчому часі — про те ще сьогодні нічого не знаємо. Чи піде вона слідами Англії, Америки, Японії чи Німеччини й Італії? Можна сподіватись, що нові люди, які ввійшли до уряду виявлять незабаром свої пляни.

Треба зазначити, що в слід Бельгії також Люксембург впровадив рестрикцію оборотів девізами і золотом.

ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА В НІМЕЧЧИНІ І СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО.

Заведення обовязкової військової служби в Німеччині викликало масу міркувань не тільки політичного характеру, але теж подекуди господарського. В цьому факті добачують новий стімул до загального зброєння й економісти застановляються над наслідками того у ділянці господарства. Наскільки це оживить продукцію, то матиме вплив на безробіття і на товаровий обмін, тощо. (Напримір німецька біржа зареагувала на відомий декрет великою звижкою гутничих акцій...). Назагал стверджують, що найнебезпечнішим моментом у цьому є нові великі обтяження державних буджетів, тоді, коли це тепер є слабою сторінкою усіх країв і погано впливає на хід господарських справ. Буджети забирають велику частину суспільного доходу. Коли вони вимагатимуть ще більших сум, то це мусить мати погані наслідки. Оружний промисл лелви чи притягне щось із приватних капіталів.

МІЖНАРОДНІЙ КОНГРЕС ОЩАДНОСТИ.

У другій половині травня відбудеться у Парижі третій з черги міжн. конгрес ощадности (І. — 1924 р. у Медіолянї, ІІ. — 1929 р. у Льондоні). Має взяти в ньому участь м. і. около 70 делегатів польських щадничих установ. Заповіджені теж 3 реферати з польської сторони.

В. Н-вич.

Загальні Збори Наукового Товариства ім. Шевченка.

В неділю 24. березня ц. р. в год. 10½ передполудням в салі Музею Товариства відбулися Загальні Збори НТШ.

Після звітів і короткої дискусії вибрано новий Виділ Т-ва. Тому, що дотеперішній голова НТШ проф. д-р *Вол. Левицький* у своїй промові рішуче відмовився дальше кандидувати — головою Т-ва став д-р *Іван Раковський*. Зрештою такий склад нового Виділу: *Члени Виділу:* през. Володимир Дещикевич, дир. Денис Коренець, д-р Іван Крипякевич, д-р Кость Левицький, інж. Юліян Мудрак, дир. Омелян Саєвич і д-р Василь Сімович. *Заступники:* д-р Андрій Ластовецький, мґр. Евген Ю. Пеленський, інж. Роман Сенишин, інж. д-р Евген Храпливий. *Контрольна Комісія:* д-р Іван Гижа, дир. Микола Капуста і дир. Орест Радловський. Точніший звіт подамо завтра.

Загальні збори кооперативи „Суспільний Промисл".

В неділю 24. березня ц. р. відбулися в салі „Бесіди" другі з черги Загальні Збори кооп. „Суспільний Промисл", яка веде фабрику цикорії „Луна" і підмінки кави „Пражінь". Збори відкрив в год. 10.30 передполудньом голова Н. Ради мец. М. Корчинський короткою промовою. Опісля склав подрібний звіт з діяльности управи й член Р. Раковський. Кооператива придбала в минулому році власну сушарню в Жовкві тому, що селяни цього повіту доставляють до сушарні сирівець до виробу цикорії. Таким чином управа кооперативи зуміла вже унезалежнитись від достави сирівців з західної Галичини. В кооперативі працює тепер 46 службовиків, 98 прц. виробленої цикорії „Луна" і підмінки кави „Пражінь" продає кооперативе в Галичині і тільки 3 прц. припадає на Волинь та інші північно-західні землі. Свої вироби кооператива продає здебільша кооперативам. Означе здобуває постепенно теж приватних покупців. Опісля доповнив ще звіт другий член управи п. Павлик. Діловий рік замкнула управа чистим зиском 6.164.78 зол. Після довшої дискусії збори признали одноголосно абсолюторію управі в Н. Раді за їх діяльність і приняли річний звіт. З чистого зиску призначили Загальні Збори квоту до 800 зол. на культурно-освітні цілі; 8 прц. на дивіденду від уділів і 10 прц. та зиск з торту з нечленами до запасного фонду.

На внесок комісії матки Збори по довшій дискусії вибрали до Н. Ради 4-ох членів а саме: інж. Зербіна, дир. С. Магаляса, дир. Дороту та п. Харчаліса, на заступника д-ра Лукашевського. Ділові наради зборів закінчились в год. 2.45 пополудні.

Франція не візьме під увагу німецької постанови.

ПАРИЖ, ПАТ. Суботнішнім нарадам 3 держав французькі політичні кола приписують вагу в світу та стверджують, що на ній узгіднили думки на площині римської умови і льондонської конференції. Французький уряд стверднв, що в ніяких переговорах не візьме під увагу постанови Німеччини в справі обовязкової військової служби та збільшення армії до 36 дивізій. Розмови, які можна буде сьогодні вести про обмеження зброїть, повинні прийняти за основу військові постанови версальського трактату. Франція далі буде настоювати, щоб заключити сх. пакт і подібний пакт в центр. Европі. Теперішня інформаційна місія міп. Саймона не може в нічому вважати французького й італійського уряду. Стріча в Стрезі 11. квітня позволить з'ознайомитися Муссолінієві й Лявалеві з висліда-ми подорожі британських міністрів до европейських столиць.

ПОЛЬСЬКИЙ АМБАСАДОР У МІН. НОЙРАТА.

ВАРШАВА, ПАТ. Польський амбасадор у Берліні Ліпський 23. березня зясував німецькому міністрові закордонних справ Нойратові погляд польського уряду на міжнародне положення, що витворилося після оголошеного в Німеччині закону про загальну військову службу.

СМЕРТЬ У ГОРІЮЧОМУ ГОТЕЛІ.

ШИКАГОО, ПАТ. У готелі на передмісті вибухла пожежа вод ранок. Горіючі тапети й фірзники впали на голови 80 осіб, що забавлялися в великій салі. Гості в переполосі кинулися втікати. В вогні згинуло 6 осіб, 17 було тяжко ранених. 40 перевязали рани на місці.

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоругви 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 53-100

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 6-15

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Остання продовжена лекція** в школі „Здоровід" відбудеться у вівторок 26. III. в год. 6-й веч. в Нар. Домі. 1169 2-1

— **Львівські трамваї дефіцитові.** Буджет електричних трамваїв у Львові виказує дефіцит 1,200.000 зол. Непропорціонально високі позиції творять видатки на платні, що переходять 75 прц. цілого буджету. Цікаве теж, що фізичні трамваєві службовці деяких категорій мають побори вдвоє вищі, ніж умові урядовці. Щоби цей дефіцитовий буджет привести до рівноваги, міська управа рішила обмизити платні трамваєвим службовцям і то або на 25 прц. або на 10 прц. при здержанні всяких бонифікацій, якими вони користуються. Трамваєві службовці про нівку редукцію своїх поборів не хотять навіть чути і грозять страйком. У звязку з задуманою обнижкою платень львівських трамваярів у суботу пізним вечором трамваєві службовці зібралися у варстатах при вул. Вулецькій на віче, що відбулося при участи делегата головного союзу громадських службовців з Варшави та представників львівського воєвідства. Зібрані вирішили резолюцію з протестом проти обнижки платень. Треба зазначити, що проект знижки платень торкається не лише трамваїв, а всіх м. підприємств отже водопроводів, ел. заведень, газівні, чищення міста та техн. персоналу м. театрів.

— **Смерть проф. Гертнера.** У Львові помер нагло д-р Генрик Гертнер, професор польської мови у польському університеті в 42. р. життя. Був м. і. автором граматик польської мови, вживаних у школах.

— **Процес Онишкова і тов.,** що ведеться від довшого часу у Львові, розкриває щораз більші ошуканства директорів „Людового банку вспулдзельчого". Переслуханий як свідок адв. д-р Надель, управитель конкурсової маси, зізнав, що в часі ліквідації цього банку одержав коло 8.000 листів від ошуканих клієнтів. Взагалі було 3.000 пошкодованих на суму 512.113 зол. Дальші пошкодовані ще зголошуються.

— **Львівська хроніка.** Нічю вломилися вломники до бюра евіденій населення при вул. Руговського та забрали ок. сто особистих доказів (невипов. книжечок). Готівки не забрали, бо не було. — Невідомі злодії вкрали з хати Бронк. Кротошинської при вул. Длугоша 18. біжутерію та білля вартости 1.550 зол., 240 зол. готівкою та векслі на 5.000 зол.

— **Краєва хроніка.** В Станиславові в присутності божевілля повісилася пасничка реальности Марія Вісневська. — У Дрогобичі у готелі „Альгамбра" арештували Арона Йос. Сафіра з Тарнобжега, що за обманства відсидів уже 3 роки в Голяндії, 3 роки в Люксембургу та багато разів був караний в Польщі. Тепер Сафіра пошукували м. і. за нелеґальне виконування адвокатури в Бельську, за схоплення танцівниці в Лодзі. — Біля Скнилова якийсь ок. 30-літній мужчина під впливом приступу божевілля роздягнувся до нага та втанув по полях. Рятункова станція забрала його до шпитальової стації. Казав, що зветься Міхаляк, та відки він, не знає. — На зал. шляху Львів-Давидів їхав „зайцем" Ів. Микетюк. Як побачив його поліцай почалася погоня на дахах вагонів підчас руху. Коли Микетюк хотів зіскочити його зловили. — Іван Слука, що їхав „зайцем" поїздом Скнилів-Львів вискочив із поїзду та потовкся тяжко. Забрали його до шпиталю.

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує Галицький Магазин Новин. — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

— **Згоріло 300 овець.** Від іскри паровоза повстала пожежа на фільварку в Любранці й охопила всі господарські будинки, між ними й вівчарню. Згоріло 300 овець, причому вівці потоптали майже на смерть вівчаря. Шкоду обчислюють на 80.000 зол.

— **Хотів змінити фальшиві долярн.** У Варшаві в Звйонзковому Банку арештували Й. Майтелеса, купця зі Львова при вул. Фурманській 9. Він хотів змінити фальшивий стодол. банкнот. Коли Майтелеса зревідували, найшли в нього ще пять стодолярових банкнотів, які заквестіонували як фальшиві.

— **Самогубство через 6 зол.** До купця Ант. Стельмаховського в Буку під Познанем прийшов податк. екзекутор, щоби стягнути 6 зол. залеглого податку. Коли купець ударемнив заняття, екзекутор прийшов другий раз, але з поліцаєм. Це так розлютило Стельмаховського, що крикнув: „Беріть собі все", побіг до свого мешкання і вистрілом з револьвера відобрав собі життя.

— **Самосуд на Литві.** В литовському селі Єнслава селянин Сушінскас застрілив підчас сварки сусіда Казлавскаса. Обурене населення зловило душогуба і зробило над ним самосуд, причому син убитого Казлавскаса знущався жорстоко над душогубом, видовбав йому очи і поломив руки. Поліція арештувала багато селян.

— **Ляскер залишається в Совітах.** В розмові зі співробітником „Комсомольської Правди", колишній світовий мистець шахів д-р Емануїл Ляскер виявив охоту лишитися в совітській Росії на якийсь час, можливе що кілька літ. Він хоче організувати школу для історій, психології і фільософії шахового мистецтва.

— **В обороні подружої моралі.** Католицька акція в Будапешті рішила розвести енергійну агітацію проти упадку подружої моралі. В оголошеній відозві вказано на те, що в статистиці розводів Будапешт займає перше місце серед европейських держав. На кожному кроці стрічаємось з тенденцією піддержувати необмежену свободу. В мистецтві і літературі осмішується чистість. В мистецтві і літературі осмішується подружу мораль. Відозва закликає церковні громади скликувати протестаційні збори проти обнижування суспільної моралі.

Спорт.

СВІТЕЗЬ — УКРАЇНА 3:1 (0:1).

Україна: Микитин; Олійник, Воробець; Підлісецький, Якимів, Сиротюк; Федун, Крушельницький, Мікльош, (Яцкевич), Юськевич, Лісікевич.

В першій частині чорночервоні мали сильну перевагу і були би напевно перемогли противника, якщо би Мікльош грав цілі змагання. Але у 28 хв. першої частини Мікльош розбитий мусів зійти з грища і від цього часу напад позбавлений проводника грав слабо. Ще до того, коли у 14 хв. другої частини Воробець не використав карного, Україна опадає на силах і позволяє стрілити противникові трое воріт. Про дружину Україну тяжко щонебудь позитивного сказати. Є це молоді гравці, яким ще брак рутини і досвіду, але по кількох змаганнях будуть могти, під рукою тренера, мірятися із кожним противником. У повній формі є Воробець в обороні, Якимів у помочі і Мікльош у нападі. Одинокі ворота добув Мікльош у 4 хв. Світезь грає краще, як у минулому році, але разить брутальність деяких змагунів. Судив п. Кміцінський. Видів около 600.

УКРАЇНА II — СВІТЕЗЬ II 1:1 (1:0).

ТУРНІР ВІДБИВАНКИ ЛЬВ. ОКРУГИ У. С. С.

С. IV — С. Б. учасники 2:1.
Черник — С. Б. члени 0:2 (10:15, 12:15).
Плай — С. IV 0:2 (12:15, 11:15).
УССК — Черник 0:2 (6:15, 1:15).
Плай — Богун 2:0 (15:9, 15:8).
С. Б. члени — УССК 2:0 (15:3, 15:1).
С. IV — Богун 2:0 (15:6, 15:9).
Черник — Ольд бої 2:0 (15:9, 15:4).

До фіналу заквалифікувалися з І. групи С-Б члени і Черник з II. групи С. IV, другий С. Б. учасники або Плай.

КОПАНИЙ МЯЧ.

ЛЬВІВ. Хожів — Гасмонея 2:1 (1:1).
ЛЬВІВ. Погонь — Хожів 6:2 (2:1).
ЛЬВІВ. Чорні — РКС 4:0 (3:0).
ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — Сян 1:0.
ВІДЕНЬ. Італія — Австрія 2:0. У присутності 60.000 видців відбувся метч копаного мяча за чашу буцц. чсл. премієра Швеґлі між репрезентацією Італії й Австрії. Перемогли італійці 2:0 (0:0).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 25. III. год. 7·30 веч. „Крик".
Вівторок, 26. III. год. 7·30 веч. „Перекосини".

Театр Різнородностей.
Понеділок, 25. III. год. 7·30 веч. „Подружий метч".
Вівторок, 26. III. год. 7·30 веч. „Супружей метч."

Кіна.

АДРІЯ: „Невидний чоловік".
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).
АТЛЯНТИК: „Нові люди" (Пісня о часті).
ВАНДА: „Серце вештна", „Пісня життя".
ГРАЖИНА: „Молодий ліс".
КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевалє та Мекдональд).
КОЛІСЕЙ: „Знодій сердець", ревія „Хай живе спорт".
КОПЕРНІК: „Петрусь" із Фр. Ґаль і „Фаїн і Фаїн у краіні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Ярмо кохання", „Ворог жінок".
МІРАЖ: „Шойно вчора".
МУЗА: „Весняний вальс", „Твої уста говорять неправду".
ПАКС: „Історія св. Терези від Дитятка Ісус".
ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Ґаль).
ПАН: „Світ належить до тебе" Ґрета Ґарбо.
РАЙ: „Дочка ген. Панкратова".
СВІТ: „Сини Кінг - Конга", комедія „Князь Аркадій".
СОНЦЕ: „Відважний хлопець" і ревія
СТИЛЕВЕ: „Римські скандали" (Елі Кантор) і ревія „Хочу з паном у Закопаним".
УТІХА: „Білий птах" і ревія.
ХИМЕРА: „Прапор волі", „Бастер Кітон як годинникар".

Закордонне радіо.

Понеділок, 25. березня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Спів, 18·25 „Зиґфрид" оп. Вагнера, **Братислава** (298,8) 17·10 Спів, **Кошиці** (299,1) 17·10 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (269,5) 17·35 Спів, **Прага** (470,2) 19·30 „Манон Леско" оп. Пуччіні, **Париж** (1648) 13·15 Концерт, 19·50 Літ. хроніка, 21·00 Театр. вечір. **Білгород** (437,3) 17·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Скрипка та форт., 22·40 Концерт, **Гамбург** (331,9) 11·00 Пісні **Гайльсберг** (291) 18·20 Нар. пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·50 Грецькі солісти, 21·00 Танц. музика, 23·00 Концерто Гроссо г-моль Генділя, **Кельн** (455,9) 16·00 Орх. концерт, 17·50 Славні конц. етюди, 20·10 Данія камер. музика, **Ляйпціґ** (382,2) 21·00 Симфонія а-дур Брікнера, **Мінхен** (405,4) 15·10 Нар. пісні, 17·50 Весняна соната Бетовена, 22·30 Бахові твори, **Будапешт** (550,5) 12·30 Муз. поранок, 18·45 Форт., 21·05 „Сумерк богів" оп. Вагнера, **Міляно** (168,6) 19·50 Камер. музика, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 17·30 Сп. ресіталь Од. Трієнті (сопран), 22·00 Танц. музика.

Вівторок, 26. березня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Віольончеля, 17·10 Форт. квінтет, 20·10 Кровеґерові твори (сп., муз.), 22·10 Камер. концерт, **Кошиці** (259,1) 17·05 Спів (цит. й нар. пісні), 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17·45 Вок. квартет сестер Віям, 19·10 Концерт військ. орк., 20·25 Тріо г-моль Сметани, **Париж** (1648) 13·15 Легка музика, 21·45 Музика, спів, поезія, **Білгород** (437,3) 12·00 Військ. трубна орк., 16·20 Моцартові твори, 17·00 Пісні Чайковського, Гречанінова й ін., 20·00 Пісоньки, 20·45 „Пер Гінт" суіта Ґріґа, **Берлін** (356,7) 18·05 Пісні про весну, 18·30 Концерт, 22·30 Бетовенові твори, **Франкфурт** (251) 21·00 Моцартівський концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Нова популярна музика, 19·00 Концерт, **Ляйпціґ** (382,2) 17·20 Спів, **Будапешт** (550,5) 17·30 Концерт оп. орк., 19·10 Спів, 21·50 Цит. муз., **Міляно** (368,6) 11·30 Концерт, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·15 Легка музика, 20·45 Муз. вечір.

Львівське радіо.

Понеділок, 25. березня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Метеорольог. вістки, 12·05 З опер Пуччіні (гр. пл.), 12·45 Субльокатори — ґутірка для жінок, 12·55 Полудн. деяким, 13·00 Форт. квартет г-моль оп. П. Брамса, 13·40 Марші з гр. пл., 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Концерт трія, 16·30 Лекція мім. новн. 16·45 Такі собі сільські пісоньки (Ладош), 17·00 для дітей: Як брати місяці сварилися зі собою, 17·15 Давня хор, 18·00 З мікрофоном по старому Львові, — 18·25 Кухня для вбогої інтеліґенції, 18·40 Сільва верум. мист. життя, 18·45 Аргентинські пісоньки гр. пл., 19·15 Місто на 9 топках соли (Дрогобич), 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Концерт мандолінистів, 19·50 Фільм. огляд, 20·00 Лише для дорослих — авд. старих пісоньок, 20·45 Веч. деяким, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт (орх., мішан. і муж. хор; Федичковська сопран, Ліська альт, Волінський тенор, Міхаловський бас), 22·30 Рекл. концерт, 22·45 Танц. музика, 23·00 Комунікати.

Вівторок, 26. березня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. деяким, 13·00 Симф. твори з гр. пл., 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 15·35 Концерт орх., 16·30 Оповідання для молодіжі Старого Доктора, 16·45 Чвертьгодинка славних артистів із гр. пл., 17·50 Куток моди, 18·00 Спів (Марія Тромпчинська), 18·15 Фраґм. із „Небожеської комедії", 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Підгалянські мельодії з гр. пл., 19·15 Пастир наших часів і нашої памяти, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Саксофон. дует, 19·50 Актуальний фейл., 20·00 Форт. ресіталь (твори Баха з поясненнями), 20·45 Веч. деяким, 20·55 Як працюємо, 21·00 Трансм. з Варшави: Муз. ком. „Пісоньки про Надійку" муз. Е. Штравса, 22·30 Фейл.: „Памятник трагічного кохання — Марія Д'Альцофарадо", 22·45 Сальон. музика з гр. пл.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 79 (13.977). Львів, вівторок 26. березня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вислід нашого конкурсу.

7-ого м. м. замкнули ми конкурс на статті на тему **„Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії"**, що його уфундував наш американський земляк п. **Василь Тихий**, призначивши 15 ам. долярів на першу нагороду, 10 ам. дол. на другу і по 5 дол. на три инші. На цей конкурс прийшло до нас 36 статтей.

Жюрі у складі членів Редакції пп. Василя Мудрого, Івана Німчука й Михайла Рудницького, прочитавши всі ті статті, вирішило на своєму останньому засіданні дня 24. п. м. признати І. нагороду в сумі 15 дол. за статтю п. **Іванові Билині** (Тернопіль). Тому, що з решти статтей ніодна своїм змістом не відріжнялась від инших настільки, щоб можна було дати її саму на друге місце, рішено другу нагороду розділити на дві рівнорядні статті і признати її пп.: **дрові Олександрові Кульчицькому** (Коломия — 5 дол.) та **проф. Корнилові Заклинському** (Берегів — 5 дол.). Третю нагороду по 5 дол. признано **дрові Петрові Біланюкові** (Львів), **інж. Іванові Лучишинові** (Львів) та **інж. Стефанії Чижович** (Львів). Крім того жюрі відзначило ще статті пп.: **Олекси Боховка** (Львів), **дра Степана Дмоховського** (Львів), **інж. К. Кузя** (Ужгород), **Наталії Мороз** (Львів), **Володимира Орленка** (псевд. — Львів) та **студ. прав Грицня Осінчука.**

Тому, що і в инших ненагороджених і невідзначених статтях є багато цікавих думок, жюрі рішило містити їх у „Ділі" (евент. в скороченні), оскільки автори тих статтей не відберуть їх до одного місяця.

Нагороджені автори згол.осяться по премії до гол. редактора „Діла" п. В. Мудрого.

*

При цій нагоді складаємо сердечну подяку гром. **Василеві Тихому** за уфундування вже другого з черги конкурсу Ред. „Діла".

Поможім хорим дітям у Яворівщині!

Відозва.

Український Комітет Допомоги Хорим у Львові при співпраці Марійського Т-ва Пань у Яворові хоче перевести акцію допомоги хорим дітям голодної Яворівщини. Положення голодного населення Яворівщини є жахітне, розпучливе. Діти пухнуть з голоду, хорують на черевний тиф, голодні, холодні і при цьому й хорі. Негайна поміч конечна. Йде тут про життя тисячів наших дітей. Сама добра воля членів Комітету, хочби вона велика, не вистачає: тут треба активної помочі нашого Громадянства. Хорим треба лікарської опіки, ліків, а передовсім відповідного відживлення. На те все треба грошей.

Тому звертаємось до нашою П. Т. Громадянства з проханням: Поможіть нам ратувати хору дітвору голодної Яворівщини! Поможіть ратувати цвіт народу від страшного марева голодової смерти!

В першу чергу звертаємось до Вас, Матері: Ви найкраще зрозумієте вагу нашої акції, бо Ви своїм материнським серцем найкраще відчуваєте слабість, терпіння і голод дитинки: найкраще зрозумієте розпуку безрадної матері хорої дитини. Не відмовте їм своєї помочі, бо своїми жертвами неодну дитину врятуєте від голодової смерти. Ми сильно віримо, що наше Громадянство одобрить нашу акцію і поспішить на рятунок хорим і виснаженим дітям голодної Яворівщини. Бо теж спільні наші діти, діти нашої Батьківщини.

Ласкаві жертви в грошах просимо слати негайно на адресу: „Достава", Львів, вул. Руська ч. 20, а в натуралія і одежі на адресу: Я. Фільцова, жінка адвоката, Яворів к. Львова.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ ДОПОМОГИ ХОРИМ У ЛЬВОВІ:

А. Конрадова. *А. Білецька.*

Англія виступає як мировий посередник.

ПАРИЖ, ПАТ. Спеціальний кореспондент Аваса відбув у Берліні з особою, що стоїть дуже близько до англійської делеґації, інтервю. Особа ця заявила, що міністри Саймон і Іден приступають до переговорів з Німеччиною з инших підходом. Давніше стояли на становищі: арбітражу, безпеки, розброєння. Тепер задоволяються запорою: безпека, безпека, безпека.

Вперше від скінчення війни англійська делеґація їде на континент з пересвідченням, що працює не тільки, щоби допровадити до рішення, але також, щоби зменшити майбутнє імперії і народів. Нині, коли йде про мир, Европа грає останню карту. Як тепер представляється ситуація?

Німеччина добровольна. Ніхто не думає починати з нею війни, щоби запобігти тим озброєнням. Отже лишається хіба довести Німеччину до концерту великодержав і віддати їх військові сили до вжитку загальної системи збірної безпеки.

У своїй місії міністри старатимуться виконати завдання згідно з британською декларацією з 3. лютого, згідно зі становищем урядів французького та італійського. Не пересуджуючи висліду берлінських розмов, міністри ось як зформували кілька засадничих точок, а саме 1) поворот Німеччини до Союзу Народів; 2) підписання східного і наддунайського пакту, але з деякими застереженнями; 3) коли йде про питання розброєння, не обмежитися до спільної декларації, в якій держави повідомляли би себе взаїмно про свою програму збройень, але засадничий напис покласти на обмеження воєнного матеріялу, що можна легше виконати, ніж обмежити збройні сили.

Найбільше успокоїлась би Европа, якби підписали летунську конвенцію, яка доповнювалаб локарненський договір.

Якщо ці плянп міністрам не поведуться в Берліні, то шукатимуть вони збліжения в країнами, що охочі до міжнародньої співпраці.

„Біла книга" надалі залишається в силі як перестороґа й як реакція. Тепер англо-німецькі переговори є в розумінні британських політичних кол останньою пробою доброї волі В. Британії та останньою пробою доброї волі Німеччини.

Продають Мадаґаскар.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Сандей Експрес" повідомляє, що Франція згідно з французько-італійським порозумінням хоче продати Італії острів Мадаґаскар за 75 мілїонів фунтів штерлінґів.

Купують Сахалін.

ТОКІО, ПАТ. Мін. Гірота заявив у парляменті, що Японія хоче відкупити від СССР північну частину Сахаліну. Сахалін, що має багаті нафтяні джерела, мав би для Японії величезне значіння.

Рахуй гроші з тиха, не зазнаєш лиха!

навчає стара українська приповідка, тому складайте свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

що зберігає вкладки в строгій тайні.

Довголітній лікар Загального Шпиталю

Д-р Сергій Хиляк

ПЕРЕНОСИТЬ ординацію ДО ГОРОДКА к. Львова, і буде ординувати в камян. п. Борецького в Ринку,

З голодної Яворівщини.

(Від власного кореспондента).

Зацікавлений вістками львівської преси, зокрема „Діла", про голод у Яворівщині та й маючи деякі звязки з тим повітом, поїхав я туди й особисто переконався, що вістки преси зовсім **не перебільшені.** Навпаки — пресові звідомлення не могли, бо це взагалі голі, описати лійсної грози, яка нависла над тим повітом.

Жмуток вражінь, що їх я зібрав на місці, хочу подати до прилодного відома.

I.

Дня 18. березня п. р. скликала Філія „Сільського Господаря" в Яворові „нараду в справі голоду". Прибуло багато делеґатів і тих, що потребують зі сіл. З села **Чаплячки**, віддаленого від Яворова 22 км., прибув пішки цілий гурт. Нужденні, змарнілі. Не жебраки, не в лахах! Малоземельні селяни. Попередніми роками жили з власного і з зарібків на чужім. Цього року — гірш жебраків, бо й хисту до цього не мають, стидаються і нема в кого жебрати. Село невеличке, всього около 50 нумерів. Голод притиснув усіх. Хліба нема, хіба в кого „багатшого" є дрібка бараболь. Їй вартує як день, так ввіч ціла родина перед заздрими сусідами. Найбільше терплять діти.

Дня 15. березня померла з виснаження Марта Вадовська. Лишила троє дітей. Чоловік ходив по селі за дрібкою молока для неї. Не дістав. Померла „натще". Під впливом загального голоду людське серце тверде як камінь.

Питаю А. Родич, чи була в старості за запомогою. Була, допомоги не дістала. До старости ходила з карткою від війта. Показує цю картку, та що з того? Таких карток дістали Чаплячки більше. Але карток голі їсти!

Потішаю Анну Родич та инших чаплячівців, що в краю йде збірка на голодуючих Яворівщини і комітет допоможе їм. Зі сльозами просять за себе й за инших, щоб хоч бараболь дістали якнайскорше.

II.

На **Курівці** — передмістя Яворова, не показувалася кілька днів на вулиці самітна вдова Домініка Круль. Це зайнтригувало сусідів.

Круль була вже кілька днів у міському шпиталі та магістрат, який виконує „опеку суспільну", усунув її зі шпиталю. Самітна, безпомічна, без куска хліба, догоряла нещасна вдова в хатині-буді. Часом дехто з сусідів заніс ложку страви, але по короткій відлизі потиснули морози та збільшили журбу кожного. Забули сусіди про Домініку Круль, а коли Іван Береза заглянув за кілька днів до хатини, побачив у ній на горстці соломи вже закостенілого трупа.

Коли вмерла Домініка Круль, скільки днів її труп лежав у тій холодній і пустій хаті-буді — ніхто не знає. Ніхто також не буде знати, яку то „легку" смерть мала нещасна вдовиця, яка вже свій вік жила а пані своїх десятьох паль-

ців і так трагічно закінчила життя під опікунчими крилами „опеки сполечної".

Магістрат дав домовину й відвіз небіжку на цвинтар.

III.

Село **Залуже.** Приблукалася в село жінка-німова і слабоумна. Ціла одіж — якийсь подертий лах. Ноги шматами позавивані. Брудна, завошивлена. Давали люди їсти. Але на Залужі й один зайвий рот є вже великим тягарем. Відставили німову до Яворова. магістрат не заопікувалися нею. Одної ночі магістратською фірою підвезли її знову в Залуже і там скинули. Голодна й перемерзла лежала кілька днів у неопалюваних сінях громадського дому, аж одної ночі померла. Лікар ствердив смерть з виснаження. Страшна це мусіла бути смерть: уста спалені горячкою, цілий язик посічений зубами в передсмертних судорогах, тіло покорчене.

Ніхто вже не буде знати, кілько днів перед смертю не мала вона куска хліба в роті.

IV.

Ходить по Яворові **багато сільської дітвори** й жебрає, а винжебрані сотики, хліб і бараболю, віддають батькові чи мамі, бо старші стидаються йти до хати. Старші „инкасують" від своїх дітей готове та вказують дітям доми, до яких варто зайти.

Між тими дітьми визначається маленький **Михайло Винар** с. Стефана з **Віжомлі.** Він шукає служби. Батько помер, мати пішла за хлібом до Львова, а маленькому Михайлові громада виставила відповідну легітимацію і так той Михась шукає служби. Дехто дасть їсти, дехто переночує, але до „служби" ніхто не хоче принять, бо Михась маленький, як бобик, хоч має 11 літ.

— Ви, каже, не дивіться, що я такий малий. Я забіджений, пояснює авторитетно. — Люди кажуть: Я не хочу такого слуги, бо ще заспить.

— А я міг би фасолю теребити, бульбу скробати, двір замітати. Через літо і в селі мене би тримали, через зиму — ні! А я хотів би бути вже на одним місці, бо що буду волочитися? Я аби голий не ходив та аби їсти не хотів!

Скромні вимоги, але вже трудно їх малому Михасеві зреалізувати в сьогоднішніх часах!...

І Михась далі шукає „служби" й бавиться на вулиці з міськими дітьми, а як западає ніч, іде по хатах шукати нічлігу.

Н.

Кожний українець
купує лише по кооперативах: полотна, сирівку, бархани та інші колірові, фарбовані — та білі тканини
взірцю
„Шайблєра і Ґромана"
бо на артикули ці обняв заступництво
„ЦЕНТРОСОЮЗ" — у Львові.

Наша справа на Далекому Сході.

(З приводу фіналізації акту продажі сх.-китайської залізниці).

Остаточна реалізація історичної продажі большевиками східно-китайської залізниці воєничним японцям знову спрямувала на мент узагу світа на манджурську буферну державу і на все, що там діється. Недавно стояла вона взагалі в центрі зацікавлення, бо здавалось, що ось-ось і загориться там воєнна заграва. Та не так сталось. Усе, що підприймав большевицький уряд вказувало на те, що він у ніякому разі не піде на збройний конфлікт з Японією, що він скапітулює у справах Манджурії і залізниці, бо не схоче мобілізувати мас, не схоче їх зоружувати. І коли цей „інстинкт самозбереження" большевиків став відомий, усі погодились на тому, що статус кво в Манджурії стабілізується, що Москва відпродасть залізницю і Манджурія перестала бути атракцією політичного дня. Стали нею нові події і комплікації в Европі, а на Дал. Сході укріплювання англійцями Сінгапуру, Филипинські острови і назріваючий конфлікт американсько-японський, японсько-китайське братання, тощо.

Продаж залізниці стала фактом. Дня 11. ц. м. парафовано в Токіо договір. Москва має дістати 140 міл. ен, що рівняється блізько 45 міл. сов. рублів. Московський кореспондент „Газети Польскої" Отмар вираховує, що є це приблизно двацята частина справжньої вартости цієї залізниці. Та до того ще — з суми 140 міл. тільки третина має бути сплачена готівкою впродовж трьох років, а решту мають дістати большевики товаром з Японії і з Манджурії. Відправи для залізничників не виплатять большевицькому урядові, а тільки в міру звільнювань полагоджувати це буде Манджурія безпосередньо.

Отмар назвав акт продажі капітуляцією для Москви, зате почесною, бо в імя... миру на Дал. Сході.

Те, як уложаться дальше справи Далекого Сходу, точніше на кордонах манджурсько-сибірських, чи дійсно закріплений там мир на довші роки, має для українців велике значіння. Ми ніяк не повинні забувати, що там лежить „Зелена Україна", що там компактною масою живуть переселенці з Великої України. Щоправда — розглядаючи цей наш національний стан посідання з етнографічного боку, ми може вже сьогодні грішимо великою недокладністю. **Ніхто не може знати, як представляється уже сьогодні на ділі національний склад мешканців Зеленого Клину.** Два роки тягнулись переговори за сх.-китайську залізницю і від двох літ направляє на Амурщину і в Усурійський Край московський уряд хмари переселенців. Ідуть туди не тільки вигнані з сіл противники колективізації й інші „лішенци" зпоміж пролетаріяту й інтеліґенції. Туди ідуть теж тисячі „спеців", везучи зі собою фабричне устаткування, машини і знаряддя. Майже половина всіх витрат, передбачених другою пятирічкою, призначена для розбудови Сибірі, для її упромисловлення. Це, що було тільки мріями фанатиків-партійців, як ось інж. Мальченка, що проектує залізницю в глибину Алтаю, і то радше в літературі (В. Гжицький: Чорне озеро, та чимало інших повістей й оповідань), стає дійсністю. Тайга заселюється, відвічну тишину її та непроглядних лісів перериває вже фабричний гудок. Довжезний транссибірський залізничний шлях дістає посестру у формі паралельних рейок і туди котиться щораз більше вагонів, які все і все нових поселенців висипають із свого нутра.

Хто вони — ці поселенці — по національности? Очевидно — є між ними багато українців, бо відомо, що цілі села вивозять большевики з України. Але куди вони їх точно направляють і які безплодні простори ними заселюють, про це ніхто з нас нічого не знає. Можна домірковувати, що Москва старається витворювати як **найпестрішу мозаїку з національного боку** і тому на Амурщині та в Усурійському Краю поселює тих, що не можуть загрожувати сепаратизмом, а радше можуть його паралїжувати.

Ось чому вважаю, що ні дані проф. Мицюка з 1913 р., ні проф. Кауфмана в Брокгавзівській Енциклопедії, ні економічна розвідка проф. Шимоновича з 1924 р., і навіть не пізніша річ, харбінського ред. І. Світа „Український Дальний Восток" **не відзеркалюють вже статистично** — відомого мені зрештою з автопсії — національного складу нашої „Зеленої України".

Коли з цього становища розглядатимемо продаж сх.-кит. залізниці, то хоч вона зменшила безпосередню небезпеку війни, то справа від того не покращала. Міродайне є те, що на кордонах Сибірі стоять частини могутньої японської армії, що Японія є вже зовсім близька СССР, що вона з економічних і демографічних причин має далекойдучі інтереси на азійському суходолі. Ті обставини не дозволять Москві зменшити її настороженість, зменшити мобілізацію сил на схід а тим самим спинити колонізаційну акцію нашого Зеленого Клину, зглядно заселювати більше рівномірно всю Сибір, отже теж і західню її частину. З цього приводу залізнична трансакція є для нас без значіння. Навпаки — вона може припішпе озброєння мільонових мас українського народу, що безумовно завважив,об поважно на дальшому ході нашої історії.

В. Несторович.

Загальні Збори Товариства ім. Шевченка.

ВІДКРИТТЯ І ПРОМОВА ГОЛОВИ Д-РА В. ЛЕВИЦЬКОГО.

Відкриваючи Загальні Збори Т-ва голова д-р Вол. Левицький згадав у першу чергу імена тих померших, що були звязані з Товариством. На першому місці належить до них безперечно **Михайло Грушевський**, почесний член Товариства, один з фактичних творців нинішньої вартости Т-ва і слави української науки, — далі член-основниця **Йосифа Паньківська,** дійсні члени **Григорій Величко і Никифор Садовський** та дійсний член-чужинець **Освальд Бальцер.** Присутні вислухали згадку про померших стоючи.

Після того д-р В. Левицький склав **звіт з діяльности Виділу** за час від 20. XI. 1932. та одночасно про стан Товариства. У своїй промові голова Т-ва боронив головної лінії останнього Виділу, а саме, що „спершу треба перевести матеріяльну санацію Т-ва, хочби навіть з деякою шкодою для наукової праці, та щойно потім присвятитися в цілості розбудові наукової діяльности. Голова вказав на жалюгідний стан, в якому находилось Товариство в моменті його переходу до останнього Виділу і на ті конкретні речі, які Виділ перевів. Фактом є, що недобір Т-ва здушено до невеличкої суми 5.694.41 зол., сплачується 20.000 старих залеглих податків, що Т-во не залягає з новими податками, що Виділ використав всі можливі джерела доходу, включно до піднаймлювання репрезентаційної кімнати Виділу, та що одночасно всі наукові установи виказують поважний зріст. Звуження коштів видань Товариства до розмірно невеликої суми 6.011.75 було прикрою конечністю, на яку склалася ще й та обставина, що кошти видань Т-ва не вертаються з продажі навіть у мінімальній висоті. Голова звернув теж увагу, що коли порівнювати кількакратно більшу суму, призначувану на видання Т-ва кілька літ тому, то не слід забувати, що на ту суму складалися теж подвійні, а то й потрійні тодішні друкарські ціни. Що торкається нарікань на втрату можливости заробітку наукових робітників, що хотіліб друкувати і друкували свої твори, то голова пояснює, що припинено виплату гонорарів тільки тимчасово і що ведеться окрему книжку авторських належностей. Пояснював теж чимало різних подробиць господарської натури, які цілком виправдували санаційні заходи Виділу. Висловлюючися з великим признанням про наукові заслуги поодиноких членів Т-ва, активних його робітників (Бібліотека, Музеї, Бактеріольогічний Інститут), про заслуги поодиноких членів Виділу та саможертвенну працю службовиків (при чому голова оперував завсіди конкретними приміркадами), з очевидним жалем казав про одиниці, які не мали видно зрозуміння для важкої ситуації Товариства, його голови і Виділу та утрудновали йому працю своєю поведінкою. Вважаючи не тільки бажаною, але й конечною критику кожного Виділу, голова справедливо домагався, щоб та критика була доброзичлива і позитивна, а не виходила з негативних засновків, признавав теж слушність тим керманичам поодиноких станиць Т-ва, які боролися (в доброму розумінні) за свої установи. Закінчив запевненням, що головою і цілим Виділом кермувала виключно засада „добро Товариства найвище мета". Сам промовець, голова д-р В. Левицький, уступає, бажаючи відпочити після кількадесяти літ активної праці в Т-ві та напруженої безперервної праці впродовж останніх 2 і пів літ головування в Т-ві, коли то він день в день від ранного ранку до пізнього вечора, без ніякої літньої відпустки, перебував у мурах Т-ва та цікавився всіми його складними подробицями.

Збори вислухали промову голови проф. д-ра В. Левицького з великою увагою і повним зрозумінням його справді переконливих аргументів та нагородили її рясними оплесками.

Опісля **інж. Юліян Мудрак** референтував одну з найскладніших нинішніх справ Т-ва, а саме книгарню, яка найшлась у поважних трудностях наслідком загальної видавничої і книгарської кризи, через яку падуть найбільші книгарні, та наслідком останнього розпорядку влади про продаж шкільних книжок. Інж. Мудрак доказував нісенітність погляду деяких одиниць, які пропагують напр. думку зовсім аліквідувати ту книгарню, яка всетаки платить зі своїх доходів відсотки своїх зобовязань та втримує персонал. Референт подав теж докладні дані про всі переведені редукції та проаналізував різні способи направи ситуації.

З черги **дир. Омелян Саєвич** відчитав останній протокол Ревізійної Комісії та зголосив внесок признати Виділові абсолюторію.

ДИСКУСІЯ.

Перший у дискусії забрав слово **проф. К. Студинський,** боронячи своєї господарки з часів свого головування. **Д-р В. Левинський** зазна-

чив з місця, що він у своєму звіті не торкався ані осіб, ані не критикував їх діяльности, лише спирався на білянсових цифрах. **Ред. І. Кедрин-Рудницький** просив не відбігати від тої засадничої тактичної лінії, яку прийнято вже перед попередніми зборами, а саме, щоби деякі справи залишити до полагодження на внутрішньому форумі, не витягаючи їх на Заг. Збори. Тим прикріше булоб нині казати про речі, які промовчано в 1932 році. Вимагає цього специфічний характер найвищої української наукової установи. Коли у словах уступаючого голови д-ра В. Левицького бреніли нотки жалю з приводу деяких явищ, то він має право висловити свій погляд і не конче треба зараз вступати в дискусію, що грозить зійти на манівці. Зголошує внесок дискусію замкнути. Цей внесок перейшов великою більшістю голосів.

Записаний до голосу **д-р М. Андруся**к зрікся голосу, єдиний ще промовляв **дир. І. Свєнціцький**, впевняючи, що ніхто не хотів д-рові В. Левицькому утруднювати працю, що деякі суперечки йшли тільки на тлі оборони автономности секцій та висловив деякі побажання до чергового голови Т-ва.

ВИБОРИ І НОВИЙ ВИДІЛ.

Комісія-Матка у складі: три дійсні члени Товариства — **Ю. Полянський, В. Радзикевич** і **О. Терлецький** та два члени звичайні — **дир. Я. Колтунюк** і **пос. д-р Л. Макарушкка** — представили листу нового Виділу, яка в поіменному голосуванні (внесок **І. Кедрина** прийняти „ліст „ан бльок" перепав) дістала величезну більшість. Повторяємо склад нового Виділу, поданий вже у вчорашньому числі „Діла":

Голова: д-р Іван Раковський, члени Виділу: през. Вол. Децикевич, дир. Денис Коренець, д-р Іван Крипякевич, д-р Кость Левицький, інж. Юліян Мудрак, дир. Омелян Саєвич, д-р Василь Сімович. Заступники: д-р Андрій Ластовецький, м-р Евген Ю. Пеленський, інж. Роман Сенишин, інж. д-р Евген Храпливий. Контрольна Комісія: д-р Іван Гижа, дир. Микола Капуста і дир. Орест Радловський.

В голосуванні взяло участь 66 осіб плюс 13 письменних повновластей замісцевих дійсних членів. (З початком Зборів присутніх було 78 осіб). На 79 голосів д-р Іван Раковський дістав голосів 63.

Уступаючому голові **д-рові В. Левицькому** висловив подяку іменем Комісії-Матки дир. Я. Колтунюк, підкреслюючи, що д-р В. Левицький рішуче сам зрікся надалі кандидувати і через те треба рішуче шукати іншого кандидата. Так само **през. В. Децикевич** дякував д-рові В. Левицькому в імені старого Виділу. Щодо власної співпраці у новому Виділі, висловив острах, чи дозволить йому на неї назріваючий конфлікт на тлі інтерпретації статутового розмежування прав і компетенцій дійсних та звичайних членів.

ДИСКУСІЯ ПРИ ТОЧЦІ ВНЕСКІВ І ЗАПИТІВ.

Д-р І. Копач навязав до справи порушеної през. Децикевичем. Про те саме казали **д-р Мих. Волошин, д-р М. Чубатий і д-р І. Свєнціцький. Д-р М. Волошин** звернув увагу на недопускальні форми інтерпретації статуту деякими одиницями, які про Загальні Збори висловлюються як про „збіговище припадкових людей" і т. п. **Проф. М. Чубатий** признавав вартість звичайних членів для установи, як „масових дрібних меценатів Т-ва", але боронив становище, що деякі статутові права звичайних членів (право присутности на всіх засіданнях секцій) треба в поодиноких випадках обмежувати. При цьому промовець в той спосіб полемізував з д-ром Волошином і так усю справу стягав на особистий грунт, що голова покликав його до порядку. **Д-р І. Свєнціцький** заявив просто, що Фільольогічна Секція не буде в тій точці триматися статуту. **Д-р В. Старосольський** порушив справу Академічного Дому та висловив побажання, щоби новий Виділ подбав, щоб Товариство позбулося того важкого клопоту і передало завідування Ак. Домом іншій покликаній для такої мети установі чи товариству.

Вкінці на внесення д-ра **Богдана Барвінського** Загальні Збори одноголосно прийняли **резолюцію протесту проти варварського замір**у **большевицького уряду зруйнувати одну з найстарших і найбільш величавих українських архітектонічних та історичних памяток — Київський Софійський Собор.**

Дешеві білі дні

з 40% знижкою цін уладжує **Галицький Магазин Новин.** — Галицька 15. — 15.000 штук полотен по цінах нижче фабричних.

ТРІУМФ КОСМЕТИКИ

КРЕМ ВІТАМІНОВО-ГОРМОНОВИЙ „ALCARA"

відмолоджує церу, не дає вянути, морщитись і старітись шкірі, діяє так скоро, що успіх бачимо вже тоді, як вжнемо один слоїк.

КРЕМ „ALCARA" дістанете в дрогеріях і перфумеріях або безпосередньо у фабриці в ціні **зол. 6· — за слоїк.**

ФІРМА Маґістер ЙОСИФ РОТТЕР і С-ка 1070 3—3

ФАБРИКА ХЕМІЧНО-КОСМЕТИЧНА Спілка з огр. відп. ЛЬВІВ, ЯПОНСЬКА 7.

Нова конституція Польщі.

Як нашим читачам уже відомо, сойм прийняв у суботу 23. березня ц. р. нову конституцію. Нині починаємо друкувати текст нової конституції.

І. ПОЛЬСЬКА РІЧПОСПОЛИТА.

Стаття І. 1) Польська Держава є спільним добром усіх громадян. 2) Відроджена боротьбою і жертвою найкращих своїх синів, переходитиме вона як історична спадщина з покоління на покоління. 3) Кожне покоління зобов'язане власним зусиллям збільшувати силу і повагу Держави. 4) За сповнення цього обов'язку відповідає воно перед своїми нащадками честю і своїм іменем.

Ст. II. 1) У проводі Держави стоїть Президент Річпосполитої. 2) На Ньому спочиває відповідальність перед Богом та історією за долю Держави. 3) Його головним обов'язком є журба за добро Держави, оборонну спроможність і становище між народами світу. 4) В Його особі зосереджується одноцілість і неподільна державна влада.

Ст. III. 1) Органами Держави, які підлягають Президентові Держави, є Уряд, Сойм, Сенат, Збройні Сили, Суди, Державна Контрола. 2) Їх головним завданням є служба Річпосполитій.

Ст. IV. 1) У межах Держави і спираючись на неї формується життя суспільности. 2) Держава забезпечує йому свобідний розвиток; коли ж цього вимагає загальне добро, надає йому напрям або формує його умовини. 3) Держава покликує територіяльну і господарську самоуправу до участи у виконуванні завдань збірного життя.

Ст. V. 1) Творчість одиниці є підложжям збірного життя. 2) Держава забезпечує громадянам вільну можливість розвитку їх особистих прикмет і свободу совісти, слова та товариств. 3) Межа цих свобід — загальне добро.

Ст. VI. Громадяни обовязані плекати Державі вірність і совісне виконання наложених обовязків.

Ст. VII. 1) У правах громадянина впливати на публичні справи за основу треба брати вартість його зусиль і заслуг для загального добра. 2) Ні походження, ні віроісповідання, ні пол, ні народність не можуть бути причиною обмежень цих прав.

Ст. VIII. 1) Праця є основою розвитку і могутности Річпосполитої. 2) Держава опікується працею і виконує нагляд над її умовинами.

Ст. IX. Держава змагає обєднати всіх громадян у мирнім співжитті для загального добра.

Ст. X. 1) Ніяка діяльність не може суперечити цілям Держави, висловленим у її законах. 2) На випадок спротиву, Держава користується примусом.

ІІ. ПРЕЗИДЕНТ РІЧПОСПОЛИТОЇ.

Ст. XI. Президент Річпосполитої, як верховний чинник у Державі, гармонізує діяльність провідних державних органів.

Ст. XII. Президент Річпосполитої: а) призначає згідно зі своєю волею Голову Ради Міністрів а на його внесок призначає Міністрів; б) скликує і розвязує Сойм і Сенат; в) рішає про відкриття, відсунення і замкнення сесії Сойму і Сенату; г) зверхником Збройних Сил; д) репрезентує Державу назверх, приймає представників чужих держав; е) висилає представників Польської Держави; є) постановляє про війну і мир; ж) заключає і ратифікує договори з іншими державами; з) обсаджує, застережені йому, державні уряди.

Ст. XIII. 1) Президент Річпосполитої користає з особистих привілеїв, які творять його прерогативи. 2) До тих прерогатив належить: визначування одного з кандидатів на Президента Річпосполитої і доручувати Загальне Голосування; б) визначувати на час війни наслідника Президента Річпосполитої; в) призначувати і відкликувати Голову Ради Міністрів, першого Президента Найв. Суду і Голову Найв. Контр. Палат.; г) призначувати і звільнювати Начального Вождя і Генерального Інспектора Збройних Сил; д) покликувати суддів Державного Трибуналу; е) покликувати сенаторів, які одержали мандат від Президента Річпосполитої; є) призначувати і звільняти шефа та урядовців Цивільної Канцелярії; ж) розвязувати Сойм і Сенат перед кінцем каденції; з) передавати членів Уряду перед Суд Державного Трибуналу; і) користуватись правом ласки.

Ст. XIV. 1) Урядові акти Президента Річпосполитої вимагають для своєї важности підпису Голови Ради Міністрів і логічного Міністра. 2) Урядові акти Президента Річпосполитої, що випливають з прерогатив президента, не вимагають контрасигнатури.

Ст. XV. 1) Президент Річпосполитої не відповідає за свої урядові акти. 2) За діла, незвязані з виконуванням Уряду, Президента Річпосполитої не можна потягнути до відповідальности підчас урядування.

Ст. XVI. 1) Вибір Президента Річпосполитої відбувається так: 2) Кандидата за Президента Річпосполитої вибирають Збори Електорів. 3) Уступаючий Президент Річпосполитої має право виказати іншого кандидата. 4) Коли уступаючий Президент Річпосполитої скористає з цього привілею, Президента Річпосполитої вибирають громадяни загальним голосуванням зпоміж двох кандидатів: Ради Електорів і уступаючого Президента Річпосполитої. 5) Коли уступаючий Президент Річпосполитої заявить, що не задумує скористати з права визначити кандидата або до сімох днів від вибору Зборів Електорів не вкаже іншого кандидата ані не доручить перевести загальне голосування — кандидата Зборів Електорів призначають Президентом Річпосполитої.

Ст. XVII. 1) Збори Електорів складаються з Маршала Сенату як председника, Маршала Сойму як його заступника, з Голови Ради Міністрів, Першого Голови Найвищого Суду, Генерального Інспектора Збройних Сил і з 75 електорів, вибраних зпоміж найвизначніших громадян в 2/3 Сеймом і в 1/3 Сенатом. 2) Мандати електорів вигасають на основі самого закону дня, коли нововибраний Президент Річпосполитої обійме уряд.

Ст. XVIII. 1) Збори Електорів скликує Президент Річпосполитої найпізніше пятнадцятого дня перед закінченням свого урядування. 2) Три дні перед Зборами Сойм і Сенат сходяться покожний зокрема на запросини своїх Маршалів з метою вибрати електорів. 3) Коли Сойм і Сенат розвязані, вислід виборів до законодатних установ у новому складі ще не оголошений — електорів вибирають посли і сенатори, які входять у склад попереднього Сойму і Сенату.

Ст. XIX. Президент Річпосполитої, який перебрав свій уряд, складає присягу такого змісту: „Свідомий відповідальности перед Богом та історією за долю Держави, присягаю Господу Богові Всемогучому, у Трійці Святій Єдиному, що виконуючи уряд як Президент Річпосполитої буду: боронити зверхніх прав Держави, берегти її гідности, виконувати конституційний закон, керуватись однаковою справедливістю супроти всіх громадян, відвертати зло і небезпеку від Держави та вважати головним своїм обовязком журбу за її добро. Так мені Боже і Святі Терпіння Його Сина допомажи. Амінь". 2) Акт зложення присяги стверджують

Майже ЗДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., аспін 1·10, крепон 70 сот., вева 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИН БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

підписом: новообраний Президент Річпосполитої й урядові особи, присутні при заприсяжненні.

Ст. XX. 1) Час урядування Президента Річпосполитої тягнеться сім літ, починаючи від дня, коли перебрав він уряд. 2) Цей протяг часу продовжується на час необхідний до виборів тоді, коли вибір нового Президента Річпосполитої переводиться загальним голосуванням.

Ст. XXI. Коли перед семирічним закінченням урядування Президент Річпосполитої помре або Президент зречеться уряду — Маршал Сенату скличе негайно Збори Електорів з метою вибору кандидата на Президента Річпосполитої, а на випадок, коли вкаже сим іншого кандидата, доручить перевести загальне голосування.

Ст. XXII. 1) Коли Президент Річпосполитої не може постійно виконувати уряду, Маршал Сенату скличе разом Законодатні Установи, щоб вирішити, чи уряд Президента слід уважати опорожненим. 2) Рішення, яке признає уряд опорожненим западає більшістю 3/5 законного числа членів Обединених Палат. 3) Коли повище рішення западе, Маршал Сенату скличе негайно Збори Електорів.

Ст. XXIII. У часі, коли урад Президента Річпосполитої опорожнений, функції Президента виконує в заступстві Маршал Сенату, коли Сенат розвязали — Маршал розвязаного Сенату: тоді користає він з усіх прав, які звязані з урядом Президента Річпосполитої.

Ст. XXIV. 1) На випадок війни, урядування Президента Річпосполитої продовжується до трьох місяців від заключення миру; Президент Річпосполитої окремим актом, оголошеним в урядовій газеті, визначить тоді свого наслідника на випадок, коли б опорожнився уряд перед заключенням миру. 2) Коли наслідник обійме уряд Президента Річпосполитої, час його урядування тягнеться до трьох місяців від заключення миру.

(Продовження буде.)

З української преси.

ПРОВАЛ НАЦІОНАЛІСТІВ В АМЕРИЦІ.

Під цим наголовком читаємо в найновішому числі „Гром. Голосу":

„Організація Українських Націоналістів пустила в минулім році з великим галасом акцію за збірков в сумі 40 тисяч долярів. Видано окремі летючки й газети в цій справі. Окрему відозву підписав як голова ОУН Евген Коновалець.

Але показується, що з того великого галасу вийшла повна невдача ОУН. Повідомляють нас з різних міст Америки й Канади, *що вся та збіркова акція ОУН провалилася і до кінця лютого цього року навіть не покрила коштів самої збірки.* Видно, що ця група українських людей в Америці, що давніше стояла під впливом пропаганди ОУН, тепер у більшості прозріла так, як українські селяни й робітники в краю. Бачать, що „націоналісти" доводять тільки до деморалізації і шкоди української нації, і тому від них відвертаються зовсім.

Отож тепер будемо знати, що свою евентуальну дальшу акцію буде провадити організація „націоналістів" не за фонд українців в Америці".

Міські Театри у Львові на вівторок 26. III. 1935.

Великий Театр

год. 7·30 — Ниві „ПЕРЕНОСИНИ"

величавий твір К. Г. Ростворовського.

Театр Ріжнородностей

Капітальний

Подружий метч

фіра сміху й гумору.

Українські дозорці — Тарасові Шевченкові.

Українські дозорці, згуртовані в Т-ві „Воля", що в організацію цього шару поклало вже великі заслуги, віддали поклін Тарасові дня 24. ц. м. окремим концертом у своїй домівці, Ринок 10. На програму концерту, зрештою дуже велику, зложилися реферат про життя Т. Шевченка, деклямації членів Т-ва і маленького хорбку „Волі", врешті ряд виступів хору, що з усієї програми був чи не найкращим виконавцем у цьому святі. З концерту було видно, що ініціятори його вложили багато праці у його програму і тому треба відмітити його велике виховне значіння. Технічні недомагання (дівчина, що читала реферат, мала слабий голос, декляматорка шаржувала у деклямації і ін.), можна буде при добрій волі та охоті усунути, так, як це зробив диригент хорової девятки дир. Манько, що з цим маленьким хором може вийти і на більшу сцену.

Саля була набита публикою, головно дозорцями та їх родинами. З інтеліґенції, за виїмком двох представників преси („Діло" і „Правда") — нікого. Що про це мазати — не знаємо. Якщо у „Волі" завжди нема так нікого з інтеліґенції, то не диво, що „Воля" своїми силами, хоч виділ працює з посвятою, не йде вперід як слід у своїй орґанізації. (ак.)

Приємна та цікава лектура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10..

ВИБОРИ В КРАЮ.

ВИБОРИ ВОЛОСНОЇ УПРАВИ В ЯРИЧОВІ СТАРОМУ.

Вибори до волосної управи в Яричеві Старому відбулися дня 16. березня. До ради цієї волости увійшло з компромісу 9 радних українців і 7 поляків. До волосної управи вибрали війтом українця д-ра Клима Мельника, лікаря з Яричева Нового, заступником війта москвофіла Олександра Мужика з Підлісок Великих, лавниками українця Йосифа Тараса з Яричева Старого й одного поляка.

Здавалось би, що в тих виборах нема нічого надзвичайного. Проте вони цікаві і варто розказати їх хід.

Як при виборах до волосної ради, так і при цих виборах поговорювалося про компроміс. Але поляки зажадали для себе війта й одного лавника, і до компромісу очевидно не дійшло. Відбувалися вибори. Українці приготовили собі картки, на яких механічно складом гумових черенок відтиснули прізвища кандидатів на війта, заступника і лавників. При виборах війта український кандидат дістав 9 голосів. Тих самих 9 голосів упало при виборах на заступника війта на українського кандидата. Виборча комісія визнала тоді дві українські картки „нечительними". Український кандидат таким чином дістав рівне число з польським кандидатом, яким був москвофіл. Дійшло до льосування. З льосування вийшов москвофіл. При другому голосуванні українці віддали білі картки, бо йшло про вибір вильосованого кандидата-москвофіла. Проте кандидат на заступника війта москвофіл дістав якимсь чудом 9 голосів, хоч потім український кандидат на лавника дістав знов 9 важних українських голосів. Таким чудом вибрали заступником війта москвофіла.

Тепер питання: Чому поляки не висунули на заступника війта кандидата поляка? Проти такої їхньої кандидатури напевно нічого не мали би і українці. Але радні поляки не висунули свого кандидата на заступника війта, бо мають інші пляни. Очевидно — голосно про це ніхто не говорить, але й те, що шепчуть між собою, не втаїться. Кажуть, що з тих виборів війта нічого не буде, бо й так д-ра Мельника не затвердять. На його місце прийде поляк д-р Поплавський і тому поляки вже заздалегідь вибрали заступником війта свого „русина". Таким чином українці у волости, в якій мають більшість, мали би в управі лиш одного лавника!

Можна собі уявити настрої українського населення, яке в тій волості є високо свідоме. Розуміється, проти вибору заступника війта українці внесли протест. Який буде його вислід, не беремося вгадувати. Лишаємо теж часові, як поставиться до пляпів радних поляків у старояричівській волости адміністрація.

—o—

4 ТИЖНІ МОВЧАНКИ.

БОМБАЙ, ПАТ. Ґанді проголосив, що буде мовчати зовсім чотири тижні, щоб за той час уложити плян земельної реформи для Індії.

Є. Ю ПЕЛЕНСЬКИЙ 3

Райнер Марія Рільке й Україна.

Україна в німецькому письменстві.

Як видно з наведеного, всі ці вчені мандрівники поруч краси сильно підкреслювали між своїми помічennями великий поетичний хист українців та їхне замилування волі. Не диво, що ці прикмети ще більше припали до вподоби німецьким поетам так, як музичний хист українців зокрема подобався музикам, щоб згадати лише Ліста, Бетховена, Лефлера і багато інших, що в своїй творчості не одне використали з нашого багатого людового репертуару.

Багато раніше перед Пецгольтом Ф. Боденштедт додав до своєї збірки перекладів українських народніх пісень між іншим такі гарячі слова: „Нехай запашні українські пісні мов жалібні вітри віють на німецькі ґевади і розказують, як діти України колись любили й боролися... У ніякій країні дерево народньої поезії не видало таких величніх плодів, ніде дух народу не виявився в піснях так живо й правдиво, як серед українців. Який захопливий подих туги, які глибокі, людяні почування в піснях, що їх співає козак на чужині! Яка ніжність у парі з мужеською силою пронизує його любовні пісні... Справді нарід, що міг співати такі пісні і любуватися ними, не міг стояти на низькому ступні освіти. Цікаво, що українська народня поезія дуже подібна іноді своєю формою до поезії найбільш освічених народів західньої Европи... Важну ролю грає всюди жінка, з її мягкими, ніжними почуваннями, бо-ж і в історії України багато схожого з лицарським середньовічним світом. Дуже тісно живе українець з природою і бере з неї ці чудові малюнки, що є в його піснях". (Die poetische Ukraine" 1845.)

Письменниця Тальві, що перекладала на німецьку мову декілька українських історичних пісень, пише про те саме: „Визвольні бої проти поляків і москалів зродили дуже багато гарних і могутніх пісень. Формою і характером та сміливістю поетичних почувань вони дуже й дуже різні від великоруських. Сміливий розмах історичних українських пісень нагадує шотландські балади. Козак не піддається долі а з нею бореться, бо українська пісня зродилася під свист куль, під брязкіт шабель у часі довгих воєн, що століттями кипіли від Карпат аж поза Дніпро" (1866).

В деякій мірі виявом захоплення Україною є оброблення українських тем, зокрема Мазепи, в німецькій літературі. Поруч менших, таких як Карло Юлій Штарк згадаю хочби Рудольфа Готшаля, атора двох драм на українські теми: „Гонта" (1858) і „Мазепа" (1860, перероблена 1865), далі Адольфа Минцельбурга (роман „Мазеппа" 1860), Вільгельма Антоні „Mazeppa oder der Ritt ins Todtenreich" — eine Erzählung, трете вид. з 1872) і інших.

В останніх десятиліттях м. в. зацікавлення Україною в німецьких поетів помітно понизилося. На ново підносить його, надає йому нового розмаху великий поет нової Німеччини Райнер Марія Рільке.

На тлі хочби й такого короткого оглядуу видно, що Рільке не є тут чимось випадковим, а йде за давньою традицією. Далі стане зрозуміле й те, чому й він звернув свою увагу на українську свободолюбність та українську людову творчість.

(Далі буде).

Студентські справи.

ВАЖНА ПОДІЯ В ЖИТТІ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА У ҐРАЦУ.

Дня 17. березня ц. р. переведено в Ґрацу злуку Т-ва „Україна" зі „Січею", при чому Т-во „Україна" правно розвязалося. Дня 12. березня курінь ст. пластунів ім. Ф. Черника, як окреме т-во правно розвязалося і члени його вписалися до Т-ва „Січ", творячи дальше пластовий курінь. До того всього довела моральна свідомість українського студентства, котре побачило, що тільки спільними силами можна дійти до спільної цілі. Тимсамим воно дає приклад усім українським студентським організаціям, щоб вони у своїх середовищах поступили теж так, як наше студентство у Ґрацу, котре поставило собі загальне добро українського народу понад усе.

На надзвичайних Загальних Зборах дня 17. березня вибрано отсей Виділ на рік 1935: голова — Чубатий Степан, студ. мед.; заст. голови — Кравець Остап, студ. мед.; секретар — Митюк Львигин, студ. мед.; скарбник — Салабан Володимир, канд. мед.; бібліотекар — Мартинюк Антін, студ. мед.; виділовий — Боднар Мирослав, студ. мед. Контрольна комісія: Сомчинський Микола, студ. мед., Жизневський Олександер, канд. мед.

Вписи у ґрацькому університеті на літній семестр тревають до 2. травня. Ті, що рефлектують на приняття в тутешньому університеті, повинні післати свідоцтво зрілости, метрику уродження, свідоцтво убожества й одну знимку. Вписи коштують 10 шил. На відповідь прошу залучувати 2 міжнародні марки. В разі звороту документів тих, що студіювали в Ґрацу, просимо залучити 4 міжнародні марки. Удержання в Ґрацу коштує 110 шил., середне 150 шил. Дотично студій у тутешній техніці просимо звертатися теж на адресу Т-ва „Січ", котре одиноке на ґрацькому ґрунті полагоджує студентські справи та репрезентує українське студентство. Адреса Т-ва: Ukr. Stud. Verein „Sitsch", Graz — Universität, Österreich. Виділ.

Хто виграв в II-ій клясі.

В закінченим 23. березня тягненню II-ої кляси 32-ої льотерії — старий Львів мав щастя; бо там майже кожда припадала виграна: в дні 20. березня 20.000 зол. на ч. 111.049, стільки само зараз на другий день на ч. 185.742, но і в останнім дні тягнення — 100.000 зол. на ч. 551. Тою останньою квотою поділяться нині В. У. і Г. Х. та П. П. Г. Б. і И. К., усі що заробляють працею на свій прожиток.

Друга сотня тисяч припала мешканцям столиці на ч. 125.854, а саме, п. п. А. М. з вул. Тархомінської, С. М., віїськовому, замешк. на Оженцю, Л. А. дрібному кушеві з вул. Твердої і п. К., великому прихильникові гри на державній льотерії.

Дві виграні по 50.000 зол. поділили між себе Познань (ч. 75.332) і Берестя над Бугом (ч. 149.701). Остання виграна підпоможе рільництво, яке так потребує помочі.

При нагоді треба пригадати, що тягнення III-ої кляси починається 11. квітня і потревае 3 дні.

Змова проти короля Ємену!

ТЕЛЬ АВІВ, 25. 3. ПАТ. Владе Ємену викрила змову проти короля, якого хотіли скинути з престолу. Змовниками проводили свояки короля та урядовці Ємену.

Мило Олень Шіхт

Комарнянщина висловлює довіря Української Парляментарній Репрезентації.

Дня 18. березня ц. р. відбувся величавий Повітовий Зїзд УНДО в Комарні при співучасти понад 30 делеґатів зі всіх сіл Комарнянщини, одного делеґата з городецького повіту та одного зі судової округи рудецької. Це був один з кращих зїздів Комарнянщини і під оглядом чисельности і під оглядом зрозуміння селянством та міщанством ваги хвилини й повази, в якою вислухали учасники знаменитого реферату посла д-ра *Ст. Біляка* про політичне положення українського народу та реферату посла *Гриця Терношівця* про господарські справи. Гучними оплесками нагородили збори обох бесідників за їх реферати та одноголосно прийняли отсі резолюції:

1) Повітовий Народній Зїзд, зібраний в Комарні рудецького повіту, дня 18. березня,

а) Висловлює повне довіря і признання Українській Парляментарній Репрезентації, яка є одиновою репрезентанткою українського народу в Польщі, за її дотеперішню діяльність, зокрема послам округи д-рові Ст. Білякові і Гр. Терношівцеві.

б) Взиває українське громадянство до якнайживішої участи в українському політичному житті, а також до витревалої праці на культурно-освітній та господарській ділянці.

в) Взиває підтримувати незалежну українську пресу, зокрема орган УНДО „Свободу" і хліборобські часописи.

г) Витає радо думку про скликання Всеукраїнського Національного Конґресу, якого метою повинно стати консолідація усіх українських політичних партій і ґруп та закликає Центральний Комітет УНДО, щоб якнайскоріше скликати Всеукраїнський Конґрес.

Додати треба, що тих резолюцій не апробувала ґрупка наших націоналістів, які старались ослабити враження, що його викликали промови обох послів і не допустити до одноголосної заяви довіря для УПР. Але рішуча і мужня постава селянства й міщанства відобрала їм охоту до дальших виступів і зібрані тим сильніше зареаґували на виступи цієї ґрупки і відрухово, в спонтанічний спосіб та одноголосно висказали не лиш довіря, а навіть признання Української Парляментарній Репрезентації.

Характеристичний був момент, коли в уст 300 селян і міщан залунав гимн „Ще не вмерла Україна", а ґрупка націоналістів гимну не співала. Виглядало так, начеб це не були українці, а члени якогось іншого народу... Відрадною появою було те, що представник радикалів апробував політичну лінію нашої Парл. Репрезентації.

На Зборах відбувся теж перевибір Пов. Нар. Комітету УНДО, якого головою вибрано знову пов. організатора д-ра Ол. Пеленського, який і проводив Зборам. *Учасник*

Книжки для нашої дітвори.

I.

Ясні хвилини. — Випозичальні та книгозбірні.

Коли погляну на своє минуле, то направду нема на чому спинитися, що вязалося би зі школою; якась одноманітна, замкнена доба, повна неприємних випадків, якась павза в моєму розвитку. Зате ясними зірками світять серед тієї темряви моменти, зовсім незалежні від школи, навпаки, з нею нетгідні. А серед цих моментів яснїють на перших місцях заголовки й сторінки, ба навіть барва книжечок, що приходили зпоза школи й мене виховували. І до старости памятаю поодинокі речення й дотепер, ніби наново переживаю всі ті зворушення й почування, що їх тоді переживав, а зради їх ніяк не можу. І дивне, цих незатертих спогадів більше з дитячого, ніж з молодечого віку.

Не менше доказів збираю, живучи тут, серед польського населення. Людина — буває — простенька, з люду, притиснена горем починає нарікати, жалуватися, ба й проклинати сучасну хвилину, а там і хвалити займанщину. Та, коли мова зійде на той дитячий час, де ця сама людина, маючи чужу школу, де навіть на одинокій у тижні лекції польської мови мусіла до вчителя поляка говорити по російському, читала крадьки польську позашкільну книжку, здобувала її, ховала, терпіла за неї й за те, що з неї вичитувала, тоді запалюються в людини очі вогнем завзяття, вона забуває всю біду й признає, що треба все перенести й готова наново вхопити за кріс у боротьбі за проголошувані їй дорогою книжкою ідеї!

Те, що в нас досі робиться з метою поширення дитячої літератури, просто зерно піску супроти бажаної гори.

У колах великих капіталістів та землевласників панує переконання, що коли власник працює над розвоєм свого добра, то він робить суспільну, народню, патріотичну роботу, бо це добро неначе народне, а він сплачує з нього добре платним урядовцям. Коли в цьому багато слушности, то тим більше слушно можна назвати народнім добром цілі склади наших видавництв, що їх власники мають із них ледви скромні доходи лихо плачених урядовців, а всяку надвижку обертають зараз на видання нової книжки, занедбуючи навіть довги, що за них особисто відповідають.

Отож, якщо ми хочемо покликати до життя якесь нове видавництво й запевнити йому розвиток, то заки вложимо в нього якийсь капітал, попробуймо своїх кольпортерських сил і впевнімся, чи для нашого видавництва зуміємо здобути й задержати ринок збуту. А пробу переведім не тижневу (соломяний вогонь), а кількамісячну. Саме на такий час вистане магазинів „Світа Дитини", „Рідної Школи", „Нашого Приятеля", „Пташечка", видань Матвійчука-

„Луг" святкує 10-ліття свого істнування.

В неділю, 24. березня, святкував львівський „Луг" десятиліття істнування Лугової Організації скромною академією, у якій взяли участь всі чети луговиків (ок) і запрошені гості. Перед академією привитав луговиків голова Т-ва д-р Роман Дашкевич, коротенькою промовою, у якій говорив про важкі хвилини Лугової Організації, коли значна частина українського громадянства закидала їй мало не національну зраду. Всеж таки лугова ідея перемогла і нині вже маємо тисячі здисциплінованих луговиків та заєдно громадянства за собою. Видно отверезіння і серед найбільш непримирних, видно рішучий зворот до конструктивної праці, видно щораз більше зрозуміння нашої праці, на чому можемо будувати кращу майбутність і Лугової Організації і всього народу. Промови свого голови вислухали луговики з найбільшою увагою і після неї відспівали лугового гимну.

Перед концертовою частиною академії відбулося приняття 23 нових членів до організації, при чому голова Т-ва сказав їм кілька слів про обовязки лугового рядовика.

На гарно прикрашеній сцені, де на видному місці видніє портрет голови і творця „Лугу" д-ра Р. Дашкевича, висунку одного луговища

йшли продукції луговиків і луговичок. Луговички виконали хореографічну картину в супроводі смичкової орхестри „Молитва", а черти проф. І. Ющишин виголосив святочне слово до гостей та луговиків про працю й ідеали Лугової Організації, далі мужеський хор співав з орхестрою лугову пісню. Першу частину закінчила декламація луговички: „Ми сини могутньої країни".

У другій частині академії йшли вправи луговичок хустинами, тонок „Метелики" малого доросту, деклямація луговика Керничного: „Під гасло труб" — прекрасної поезії В. Пачовського, спеціально написаної на це свято та вежі луговиків. Концертову частину закінчили вправою народніх пісень, яку у проводі смичкової орхестри відспівав дуже добре мішаний хор Т-ва.

Хорами проводив проф. Ющишин.

Свято уладжене скромно, але дате незвичайно добайливо, полишило якнайкраще враження на присутніх. Закінчили його національним гимном. *(ет.)*

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобовязань супроти „Діла" на пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг і вивіть „Діло" в кругі своїх знайомих!

По кількох літах повинно виявитися, що: 1) Кожна дитяча виповідальня книжок має по кілька примірників кожної книжки. 2) Кожна багата дитина має скомплетовану бібліотечку. 3) Середньо-заможні діти творять гуртки по 10, що мають гурткову бібліотечку. 4) В кожній місцевості є дитяча світлиця з власною бібліотечкою. 5) Кожний громадський уряд асигнує рік-річно значну квоту на місцеві дитячі бібліотеки. 6) Кожний церковний візитатор пише обовязково священникові „недостаточно" в його душпастирській праці, коли він не має при церкві дитячої виповідальні книжок. (Не можу замовчати про це дивне явище що наші священники передусім займаються дорослими, а дітей занедбують, тоді, коли латинські тілою силою горнуть до себе дітвору й молодь, памятаючи, що віра, це головно діло почувань, а почування в дітвори найсильніші). 7) Кожна економічна установа приєднує дітей для своєї ідеї при помочі власної, для них призначеної фахової бібліотеки, що їх недостача вписується як кожний мінус у праці установи. 8) Кожний політик — так, навіть політик — здаючи звіт перед своєю верхівкою про політичну діяльність у своєму районі, на одному із чолових місць говорить про стан дитячих бібліотек та дитячого читальництва.

Якщо наш Провід своєю повагою вспіє зацікавити бодай частину народніх робітників справою експлуатації дитячих книжок, що їх сотки тисячів лежать по магазинах, якщо бодай половина з них розійдеться, а надія на добрий заробок притягне найкращих письменників, тоді сміло можна буде засновувати ще і ще одно видавництво.

А може існуючі книжки перестарілі, неактуальні? Дитяча книжка, за дуже малими винятками ніколи не перестає бути актуальна. Можна найвище говорити про те, чи вони взагалі були й є добрі. Розуміється, є кращі й гірші та теми здається ні одної, що її треба би не допустити до дитини. Автім, кожна бібліотека вибирає любі собі книжки. Назагал критика майже завсіди поставилася до книжок, виданих досі нашими дитячими видавництвами, дуже прихильно. Колиж і були деякі заломання, то просто тому, що видавництво матеріяльно слабне, не може притягнути кращого письменника, а щоби не застоятися, приймає часом те, що дає слабший, та дешевший співробітник.

(Докінчення буде.) **Яків Романенко.**

Плєнарне засідання сенату.

ВАРШАВА, 25. 3. ПАТ. Маршал сенату визначив плєнарне засідання на вівторок 26. березня ц. р. на 11. год. передполуднем. На черзі нарад звіт скарбово-буджетової комісії про проект закону, який уповажнює міністра скарбу розписати інвестиційну позичку, кілька проектів податкових законів, закон про мешканеву мораторію для безробітних і 12 договорів до ратифікації. Крім того є теж проект закону про повноваства для президента. Коли на однім засіданні сенат не поладнає усіх справ, плєнарне засідання відбулосяб у середу 27. березня ц. р.

—o—

Розстріляли 19 вояків за дезерцію,

З Риму надійшли вістки, що там розстріляли в понеділок 25. березня ц. р. 19 вояків за дезерцію, які втікли перед кількаднями до Австрії. Ці вояки втікли з полку, який висилали до східної Африки. На інтервенцію італійського уряду австрійський уряд видав утікачів Італії. Військовий суд засудив їх на кару смерти. Присуд виконали нині вранці.

—o—

Німеччина не підпише східного пакту.

ЗА ЗВОРОТ НІМЕЦЬКИХ КОЛЬОНІЙ.

ЛЬОНДОН, 25. 3. ПАТ. Спеціяльний кореспондент „Дейлі Мейль" Вард Прайс заявив на основі розмови з одним з найвизначніших німецьких державних мужів, якого прізвища не подає, що канц. Гітлер підчас наради з мін. Саймоном висуне в першу чергу такі справи, як домагання Німеччини признати їй право 1) будувати военну фльоту містоти 400.000 тон, 2) домагатись звороту деяких заморських кольоній, 3) скасувати міжнародню контролю рік: Одри, Везери і Рену. Канц. Гітлер буде домагатись повної рівноправности для німецького населення у Мемелі. Одночасно канцлер рішуче не згодиться на участь Німеччини у східнім пакті взаїмної допомоги з СССР. Також „Дейлі Телеграф" потверджує цю вістку і додає, що канц. Гітлер відкине домагання повороту Німеччини до Ліги Націй.

Історична місія.

Наради в Берліні.

ЛЬОНДОН, 25. 3. ПАТ. „Таймс" називає берлінську візиту історичною місією. Франція та Італія хотіли доконче напередодні цієї візити одержати запевнення про її цілі. Далекосягла політика В. Британії повинна переконати Францію, що рішення Льондону про візиту в Берлін не має ніяких неясних ні егоістичних цілей. „Таймс" з тлумом заявляє, що В. Британії вільно вести власну політику без постійного виясновання та виправдування її. Якщо висліди берлінської візити не розчарують, конференція у Штрезі не може мати протинімецького характеру, тимпаче метою цієї наради в Штрезі скликати іншу конференцію при участи Німеччини, СССР і Польщі. Щоденник сподівається, що Німеччина признає за необхідне шанувати договори і конвенції. Сподівання, що Німеччина зготиться на кожну подробицю теперішнього стану в Европі, було би самообманом. Слід приняти засаду, що зміни можна переводити тільки мирними засобами. Коли Німеччина переконає своїх британських гостей, що збільшення німецької армії має мирні цілі, в Европі настане нова доба, в якій зміни відбуватимуться без насилля.

БЕРЛІН, 25. 3. ПАТ. Нині в год. 10.15 передполуднем почнуться політичні наради між мін. Саймоном і амбасадором Фіпсом та канц. Гітлером, мін. Нойратом і фон Рібентропом. По обіді відбувалися наради далі. Закордонних журналістів запросили на год. 18.30 до британської амбасади, де британські міністри зложать відповідну заяву.

З кінцем квітня мін. Ляваль поїде до Москви.

ПАРИЖ, 25. 3. ПАТ. Добре поінформовані політичні кола здогадуються, що мін. Ляваль виїде до Москви з кінцем квітня після закінчення надзвичайного засідання Ради Ліги Націй. Приготування до цієї сесії і до конференції у Штрезі попередить оживлена дипльоматична діяльність, яка вимагає присутности мін. Лявала у Парижі.

Велика невдача при виборах.

КЕНІҐСБЕРҐ, 25. 3. ПАТ. „Кеніґсберґер Альґемайне Цайтунґ" повідомляє про велику невдачу литовської урядової партії при самоуправних виборах у Шавлі. На 140.000 голосів урядова листа здобула 16.000, себто 11 прц., людовці 40.000, християнські демократи 14.000, жиди 29.000 голосів.

Миролюбність Абісинії.

РИМ, 20. 3. ПАТ. Абісинське посольство оголосило комунікат для преси, що на кордоні італійських кольоній не збираються абісинські війська. Уряд Абісинії хоче дати Лізі Націй докази своєї миролюбности, який передав свою справедливу справу. Абісинський уряд не має ніякого часопису ні в Европі, ні в цілому світі і тому висловлює подяку усім великим і малим щоденникам, які заняли супроти Абісинії безсторонне становище. Держава, яка не має преси — каже комунікат — схожа на людину, яка має вуха, але не має язика і тому не може відповісти прихильним нам людам. Вістка, буцім то Абісинія кидає своїх невільників до моря є звичайною видумкою, бо Абісинія не має ні одного метра морського побережа ні одного човна ні вітрильника.

Жертви вибуху у Харбіні.

ХАРБІН, 25. 3. ПАТ. Вибухи, що викликали страшний переполох у всьому місті, устали. Наслідком вибуху згинуло мабуть 15 вояків. Висліди слідства, яке веде манджурська та японська влада, не подали до прилюдного відома.

Велика розправа за надужиття.

БУКАРЕШТ, 25. 3. ПАТ. Перед військовим судом іде розправа проти генерала Дімітреску та 6-ох вищих старшин. Дімітреску обвинуваченних в надужиттях, яких допустився підчас виконування служби ген. інспектора жандармерії. Переслухають ок. 300 свідків, із них більшість це старшини та підстаршини жандармерії, бувші підчинені ген. Дімітреску. Преса домагається, щоб винуватців покарали якнайстрогіше.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

З відчитової салі.

Д-р Дм. Донцов: „ЛІТЕРАТУРА І НАША ДОБА". 24. ц. м. Сала „Бесіди" год. 6. веч.

Прелєгент обороняв тезу, що література мусить узяти активну участь в організації національного та державного життя і кидати ідеї, енергії, завойовництва, перемоги. Естетика, що пропагує гасло „мистецтво для мистецтва" це естетика декадентів, плакс, циників і потраченців. Краса це не поняття статичне, а динамічне; нема обективної краси, тільки субективне; Укр. література, як і всі інші в такій трагічній добі як наша, мусить позбутись своєї дотеперішньої мягкости, туги, жіночости, а стати мужеська.

Домагання поставлені прелєгентом дуже похвальні і можна би тільки радіти, якби такі гасла могли причинитись до змінення нашої літератури. Численна молодь, зібрана на цьому відчиті, може теж мати велику користь, коли зазнайомиться із творчістю европейських письменників, яких іменами прелєгент так густо прикрасив свій відчит. При цій нагоді зможе неодин переконатись, що неодин із письменників, цитованих д-ром Донцовим, не має нічого спільного з ідеями, які він наводить і що европейської літератури не можна звести до тих цитат та імен, які він по вподобі вихоплює.

Д-р Донцов обороняючи „тенденцію" у творі, яку зрівнює з ідейним підкладом твору повторяє дослівно аргументи, фрази, навіть імена молодого Ст. Бжозовського перед воєнної доби; цитує всіх і вся, тільки не Бжозовського. Вся полеміка звернена проти теорії „мистецтва для мистецтва" і проти декадентів у нашій літературі, звернена проти примар, бо ані такої теорії ані декандетів у нас не було. Відповідь на питання що таке „краса" і який твір вартісний? може дати тільки фільософічна аналіза. Д-р Донцов замість боротись з естетичними та фільософічними теоріями фільософічною методою наводить погляди всяких письменників, поетів, навіть газетних статтей і з ними воює. Найбільше вживає він ефектовних цитат з Ніцшого, нині ще полемізує з наївними поглядами Толстого про мистецтво, а при апольогії лицарських і серойських прикмет нової людини дає сам зразок, як він їх розуміє. Накликуючи до високих ідей і поривів увесь час полагоджує у відчиті свої дрібні особисті порахунки зі своїми ворогами, злобними натяками та епітетами в роді „шмоки". Відчит зовсім нагадував студентські філіпіки д-ра Донцова перед 20 кілька літ, коли він із такою самою піною на губах нападав, обвинувачував і плював на все, що нині звеличує. Сам він ідеальний тип анархіста та істерика, з подиву гідним фанатизмом перекидає на інших усі ті хиби, яких у собі не міг побороти.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла", — Львів, Ринок ч. 10.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні зборн, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Остання продовжена лекція в школі** „Хоролд" відбудеться у вівторок 26. III. в год. 6-й веч. в Нар. Домі. 1169 3-1

— **Поляки про „сокальський кордон".** У варшавськім „Курері Поранним" помістив якийсь поляк з Волині статтю на цю тему. Пише він, що загайкьо писали українці з Галичини про проломання „сокальського кордону", але тепер треба про проломання цього кордону говорити полякам і то не до Галичини, але в сторону Галичини. Чи не маємо цих проявів вже в Тернопільщині?

— **Польська рільнича школа на Волині.** В Доротичах біля Сарн відкрили нову польську державну рільничу школу, в якій наука буде тоді

ти один рік. Програму науки достосують до потреб льокальних рільних господарств в північно-східній части Волині. Волинська шкільна куратория побудувала шкільний будинок, інтернат і головний господарський будинок. Зголосилося около 30 учеників.

— **Міліярдове задовження польських міст.** Як виказує головний статистичний уряд, число міст з дефіцитовим буджетом в Польщі зростає. Задовження польських міст доходить в останніх часах до одного міліярда зол.

— **Польських безробітних пхають на українську землю.** Акція допомоги і фінансування осадництва фондом праці поширюється щораз більше, як пише варшавський „Курєр Поранни". Читаємо, що в найближчому часі буде поселених на рілі 250 родин безробітних і ремісників на „кресах", головно на Волині. Безробітні походять з промислових округів, головно з домбровського басейну. Осадники мають одержати грошеву підмогу (кредит), а належитість будуть сплачувати довгоречинцевими ратами до 50 літ. Організацією осадництва занялися заінтересовані міські „саморжонди".

— **З життя української кольонії у Варшаві.** Заходом Союзу Українок Еміґранток у Варшаві відбулася 9. ц. м. вечірка в користь української дитячої школи ім. Лесі Українки у Варшаві і будови інтернату для дітей українських еміґрантів в Перемишлі. Українська кольонія у Варшаві прибула на вечірку численно й підтримала добру ціль забави. Багато пань було в народніх вбраннях, що причинилося до дуже милого настрою. Найкращі три народні строї були преміовані. Першу нагороду за полтавський стрій одержала п. Н. Холодна, другу за гуцульський п. О. Стефанівна, третю за полтавський п. Е. Садовська. Чистий прибуток з вечірки в сумі 200 зол. поділено рівно поміж дві згадані установи.

— **Плямистий тиф.** В Потоці Золотім пов. Бучач занедужали чотири особи на плямистий тиф, з яких одна померла. Влада видала відповідні санітарні розпорядки.

— **Вбив солтиса.** У селі Новиця (Калущина) Гр. Ставовяк убив із кріса місц. солтиса Василя Іванкова. Поліція арештувала вбивника. Польська преса твердить, що є підозріння, нібито вбивство мало політичний характер.

— **Часи, коли вязниця краща ніж воля.** Про страшенне зубожіння населення Польщі свідчить факт, що люди, яким відложено судові кари, добровільно зголошуються до вязниць, не маючи з чого жити. В Ловічу зголосився до суду один безробітний, засуджений свого часу на кару вязниці, і покликуючись на своє важке матеріяльне положення, просив, щоби позволили йому відсидіти кару. Коли суддя зголився і його повели до вязниці, тішився, якби йшов туди по нагороду, а не відпокутувати кару. Таких випадків було вже більше.

— **Фабрику фальшивих монет** викрито у Львові. Арештовано Адама Ґалуса, відомого фальшівника долярів, каранго 4 роками вязниці. Мешкав при вул. Личаківській 92.

— **Спроневірення без кінця.** В Золочеві арештовано директора Банку Кресового Леона Апфельбаума під закидом спроневірення грошей. Він є міським радним, вибраний проурядовою жидівською організацією і був членом санаційного клюбу в міській раді.

— **Краєва хроніка.** В Сосниці пов. Ярослав згорів великий млин, обезпечений недавно на 18 тисяч зол. — У Валяві пов. Перемишль вибухла в стодолі Андрія Пелеха пожежа, що перекинулась на кілька інших будинків. Шкода значна. — В Станиславові в домі при вул. Трибунальській знайшли на сходах тіло 23-літньої служниці Софії Мігдиняк, занятої у купця Талера, зі шнурком на шиї й товченими ранами на голові. Хтось звабив її на любовні сходини і вбив. — В Малашівцях пов. Тернопіль Павло Лукасевич пробив на смерть свою тещу Теодозію Перейма. — У Вербівцях пов. Теребовля Микола Дудар убив Михайла Добровацького, якого підозрівав, що баламутить йому жінку. — У Будзанові Василь Медвідь убив свого шваґра Семена Москалика.

— **Щастя в нещасті.** На станції у Воломині біля Варшави впав під потяг 9-літній син залізничника, Станислав Реном. Хотів перебігти перед потягом, що заїздив на перон, але пошпортався і впав під льокомотиву. Публіка на пероні, зжахнулася і була певна, що після переїзду потяга побачить пошматоване тіло хлопця. Тимчасом потяг проїхав, а хлопець піднісся поволи і вийшов на перон. Мав надзвичайне щастя, бо тільки легко потовкся в голову, яку перевязано йому в місцевому шпиталі.

— **Розстріляли підпоручника.** Присудом окружного військового суду, як адміральського, у Грудзьондзі з дня 30. січня ц. р. у звязку з присудом найвищого військового суду з дня 7. березня 1935 засудили на кару смерти підпоручника мариняркі Вацлава Смеховського за злочини зі статті 9 і 10 § 3 і 4 розпорядку президента про деякі проступки проти держави. Одночасно суд засудив його на усунення з военної мариняркі і втрату публичних, громадянських і почесних прав. Президент не скористав з права ласки і В. Смеховського розстріляли 20. березня ц. р. в год. 6.05 у Грудзьондзі.

— **З Польщі.** В Бидгощі помер у 71 році життя Станислав Брандовський, польський журналіст, що видавав свого часу у Львові „Герольда Польского", а після війни вступив до редакції „Дзенніка Бидгоского". Написав кілька театральних пес. — У Вішовіцах пов. Ланьцут згоріло 14 господарських загород з живим і мертвим інвентарем. Шкоди обчисляють на 50.000 зол. — У Ґдині кинувся під потяг і згинув Мечислав Фукс із Бидгощі, здефраудувавши кільканадцять тисяч зол. на шкоду одного купця.

— **Московська справедливість.** В совітській пресі появляються часом відомости про те, як працюють там суди. Ось образок з Донбасу. Зловили бандита Чувиріна. Він ще й відстрілювався, як його арештували. Його зараз звільнили, бо він дав підписку, що не втече перед справедливістю. Вийшов і слід за ним пропав. В іншому місці прокуратура випустила на підписку 5 бандитів, народний суд 20, слідчий суддя 25. І по тих слід пропав. Двох злодіїв засудили по два роки і зараз випустили. Це було в Артемівську. На загал присуди і протоколи засідань судів фабрикуються довільно, коли ходить про бандитів і до того москалів. Коли ж ходить про українця, чи може ще й політично-активного чоловіка нечлена партії, то до 48 годин він вже їде на Сибір, якщо вдалось йому оминути лабохи в ГПУ і смерть в них.

— **Вже забирають картоплі з України.** В Москві постановлено вже тепер, скільки кожна держава в Союзі має віддати в цьому році картоплі для москалів. На Україну призначено з кожного гектара 7 сотнарів для колгоспників і 20 сотнарів для приватників, на Білорусь 11 сотнарів для колгоспників і 20 сотнарів для приватників, для Криму 8 сотнарів для колгоспників і 14 для приватників, на Азовсько-чорноморський край 5 сотнарів для колгоспників і 14 для приватників та на Північний Кавказ 10 для колгоспників і 18 для приватників. Все це тверді норми, незалежно від того, який буде урожай та скільки посадять картоплі.

— **Допомога голодуючим вважається провокацією.** В омській области живе здавна німець Фавст. Недавно він дістав з Берліна переказом 10 марок. Московська газета „Правда" пише, що Фавст відразу знав, що за ціль мають ті гроші і тому рішив передати їх міжнародній робітничій допомозі для використання їх німецькою комуною в самій Німеччині. Подібна вістка не перша і тому німецький уряд заборонив висилати гроші в Совіти, знаючи, що большевики ті гроші не дають голодним, а забирають для себе нібито на комуну за границю. Видно з того, що большевики таки завзялись насильно переконати світ, що в них все в порядку і що голоду нема.

— **Арештували священика в церкві.** В берлінській церкві Ніколяйсе арештовано священика в часі, як давав вінчання одній парі. Коли весільні гості заняли місце в церкві, явився наряд комісар поліції, щоб арештувати священика, що стояв перед вівтарем. Священик попросив комісаря, щоби позволив йому докінчити вінчання. Комісар получився телефонічно зі своєю владою і одержав відповідь арештувати негайно священика. Тоді попрошено телефонічно священика зі сусідної парохії, який докінчив вінчальну церемонію, а тимчасом арештованого священика відставлено на поліцію. Причину арештування держать у тайні.

— **На висоті 39.580 м.** Автоматичний стратосферичний бальон, випущений гидрольоґічною обсерваторією в Москві, осягнув рекордову висоту 39.580 м. Найнижчу температуру 60 ст. нижче зера занотовано на висоті 10.300 м. Температура на найбільшій висоті була 47.6 ст. Бальон осягнув максимальну висоту після двох годин лету і впав у віддалі 200 км. від Москви.

— **Присуд на революціонерів.** Воєнний суд у Сарагосі видав після довшого процесу проти революціонерів присуд, засуджуючи двох обвинувачених на смерть, девятьох по 20 літ вязниці, а 18 на коротші вязничні кари.

— **Зеркало з алюмінія.** В останніх часах виробляють зеркала з алюмінієвою поволокою замість з дотеперішною срібною. Алюмінієві зеркала мають в порівнанні зі срібними ту прикмету, що не чорніють і відбивають рівномірно всі світляні промені. Фільмова техніка зачинає щораз більше користуватися новими зеркалами. Найбільші телескопи мають теж зеркала тільки алюмінієві.

— **„Клеопатра" у двох львівських кінотеатрах.** Славний режісер Сесіль Б. Міль створив новий кіновий архитвір — історію кохання Клеопатри. Бачимо любовні сцени Сходу, образи пропавшої культури старинного Риму, могутні воєнні справи римських легіонів на завоювання світа та трагічну смерть Клеопатри, останньої володарки на престолі фараонів. Зреконструовано вигляд Форум Романум і нутро домашнього вогнища римських патриціїв. Фільму готовили два роки, а коштувала міліони долярів. Ролю Клеопатри в цій фільмі Парамаунту відтворює славна зірка екрану Кльодет Кольбер, Юлія Цезара Уілєм Варен, короля Ірода Йосиф Шільдкраут. Фільму цю вже в найближчих днях висвітлюють кіна **Коперник і Марусенька.**

— **Рідина до уст Одоль** містить в собі, крім відомого антисептику Одоль екстракт видобутий з мирри. Цей екстракт є виняткова успішний у випадках розхитаних зубів і кровотечі ясен. Мирри вживають у подібних випадках від тисячі літ.

З дороги життя.

Політика на сцені.

Мабуть ніколи ще так часто не обтовкалося слово „політика" поміж людьми, як у нинішні часи.

Одні стараються збагнути, що це політика, другі засвоїти собі аркани політики, треті приглядаються політиці, четверті торгуються за політику, пяті зідхають, або кричать: о, політико, шесті журяться політикою, семі хотять працювати в політиці.

І так в усіх відмінках.

Політика, як дим, трійливий ґаз, або заразливий бацил всюди втискається. Зачадила вже урядові установи, високу, середню і народню школу, а в останні часи протискається до театру.

Прошу собі уявити таку капітальну подію на сусідській сцені.

Оноді святкував великий драматичний актор Казимир Юношa Стемповський ювилей сценічної праці. На сцені „Народового Театру" у Варшаві між ґратулянтами явився — а це небуденна подія — чільний діяч ППС посол Чапінський та від робітників склав ювилятові побажання і подяку за часто безкорисну працю.

З черги промовляв голова акторської організації (ЗАСП) Слівіцький. Використовуючи нагоду, „випалив" промову, в якій звеличав „чистоту лінії" ювилята та його „вірність" організації. В імені акторів, що вимолилися зпід організації, зареплікував великий мистець Степан Ярач, доказуючи, що організація спиняє розвиток театрів і талантів.

Та короною ювилейного свята була промова самого ювилята, що закінчив апострофою в честь уряду (говорив дослівно: „мойого уряду, сильного уряду"), що дбає за театральну культуру.

В льожі сидів сам президент держави.

Публика мала забаву, актори були знеохочені, а посол Чапінський мав кепську міну.

Організатори ювилею, якби були передбачили таку комедію, напевне не були би вже виставляли іншої пєси і театр міг би брати повійні ціни вступу.

Тиберій Горобець.

З кіна.

Кіно „Касіно": „ВЕСЕЛА ВДОВИЧКА".

Залишились із цієї оперетки і досі мельодії, з якими театр не знає що зробити, бо нинішня оперетка мусить виглядати інакше. Текст цієї оперетки не розумніший за нинішні, але з тяжким текстом не має що зробити кіно. Тимто старий композитор Легар, досвідчений режисер Любіч і хронічно дотепний Шевалє спільними силами перемінили все. Залишились мельодії, вальси, неозначене місце дії на Балканах і любовна історія. Інтрига з багатою вдовичкою дістала нову порцію перцю; головно у розмовах сила нових дотепів. Комедія ця, як більшість пустих оперетак, побудована на комічних ситуаціях, але в даному випадку вражіння цих ситуацій зміцнене дуже дбайливою режисерією; все викінчене до подробиць.

Прегарні сцени зі збірними танцями. Моріс Шевалє — дуже природний і свобідний; не потребує грати іншої ролі від тої, яку накинуло йому саме життя. Жанетта Мекдональд може і не має такого голосу, яким повинна розпоряджати міжнародня „зірка", але для оперетки його досить. Жаль тільки, що відомі всім тут Легарові пісні треба слухати в англійському перекладі. Фільма матиме напевне великий успіх

Дописи.

ЛЬВІВ.

Загальні збори чит. „Просвіти" на Замарстинові. В неділю 24. п. м. в год. 11. передполуднем відбулися звичайні загальні збори членів читальні „Просвіти" на Замарстинові. Уступаючий видів під головуванням п. Вол. Боюдки прийшов на загальні збори з великими вислідами своєї праці. Серед дуже невідрадних обставин за час наданий видіву сплачено понад 500 зол. довгу. Улаштовано 25-хітній ювилей, крім того ведено усю культурно-освітню роботу в дільниці. Виділові уділено абсолюторію і вибрано новий видів з п. Льном Новосадом як головою. Загальні збори ухвалили признання за працю режисерові амат. гуртка читальні п. Осипові Когутові. Проводив зборами секр. М. Дужий, відпоручник Матірнього Т-ва. Збори поживлено відспіванням національного гимну в год. 4-тій.

ЧОРТКІВЩИНА.

Інструкторський луговий курс. Заходами Старшини „Повітового Луга" в Чорткові відбувся в чортківському повіті інструкторський курс для провідників поодиноких „Лугів" у повіті. Через брак власної салі в Чорткові і трудноші, звязані з приміщенням луговиків у місті, поділено повіт на два райони. Осередком першого району було село Полівці, де курс відбувся в днях 11.—13; осередком другого — село Шиманьківчики, що в ніх відбувся курс у днях 14.—16. березня п. р. Оба ті села мають просторі читальняні домівки та лежать у центрі багатьох дооколичних сіл і тому найбільше надавались на приміщення курсів. Головне Товариство „Великий Луг" у Львові вислало на згаданий курс свого відпоручника, п. Юрія Мамчака, що з охотою і вмілістю працював цілий тиждень на терені чортківського повіту, вивчив курсантів муштри і нарав та своїм жовнірським і при цьому товариським поведенням зєднав собі загальну симпатію луговиків. На відкритті курсу в Полівцях був присутній від Старшини „Повітового Луга" в Чорткові його голова, п-р Василь Шкварок. Переведений п. Юрієм Мамчаком курс скріпить певно дисципліну серед луговиків та заохотить їх до інтенсивнішої праці в лугових рядах. З Чортківщини відїхав п. Юрій Мамчак на такий самий курс до Копичинеччини.

ГОРОДЕЧЧИНА.

Похорони заслуженого діяча. В Городку помер 12. п. м. **Михайло Матковський,** емер. секретар суду. Це тип старого діяча-патріота, який без розголосу, але постійно, робив свою народню роботу та був одним з нечисленних каменярів українства з переднесних часів Городеччини. Уродився в Сільці біля Самбора, як син ходачкового шляхтича, через військову службу і службу в жандармерії дійшов до судового канцеліста і секретаря — але все вірний своїй церкві і своєму народові. Перед 30. роками закладав уряд з адв. д-ром Льонгином Озаркевичем та о. катехитом В. Стебленьким пісні наші Товариства в Городку: філію „Просвіти", читальню „Просвіти", якої головою був десятки літ, кружок „Рідної Школи" й ін. Набув з тими дітьми дім „Просвіти", де тепер містяться наші установи. Був головою Товариства охорони дітей та опікуном сирітського захисту. Дбав про товариське життя через улаштовування просфор і свячених заговін читальні „Просвіти", на яких гуртувалися інтеліґенція та міщанство. Дбав про красу місцевої церкви та був головою місцевого Українського Католицького Союзу. Похорони його згуртували 15. п. м. численне громадянство, а проповіді мєп. Карачевський та о. катехит В. Стебленький підчесли над могилою заслуги Покійного.

Анкета „Рідної Школи" відбудася заходом Крузи на „Рідної Школи" в Городку 11. березня п. р. Згуртувала вона представників майже всіх громад і кругів з повіту. Наради отворила засл. голова п. Сенків з повіту. Наради отворила також реферат про дитячі Цинкона, що виголосила також реферат про дитячі садки. Рідношкільний реферат виголосив делегат Господарської Управи п. Вакнінин. Розвинулася дискусія, в якій забрало голос головно сєляцтво. Взагалі селянство горнеться у нас до просвітних і рідношкільних справ, лиш деякі інтеліґенти волять усіх і все критикувати, замість приложити і свої руки до праці.

Городок без науки релігії. Вже шість місяців 400 шкільних дітей у народніх школах є позбавлені науки гр.-кат. релігії. Меморіяли і депутації батьків у Куратторії та в Митр. Ординаріяті лишились без успіху, бо Куратторія відкинула вже трьох предложених кандидатів на катехитів. Можеб кандидати на катехитів вже-сли масово подання до Митр. Ординаріяту на посади катехита народніх шкіл у Городку, щоб Митр. Ординаріят міг більшу свідомість кандидатів предложити Куратторії?

Городецький.

Нові книжки й журнали.

Зенон Стефанів: „УКРАЇНСЬКІ ЗБРОЙНІ СИЛИ В 1917—1921 РР." Воєнно-історичний нарис. Частина І. Колонія 1935. Вид-во „Наша Слава". Стор. 122. ф. 16°

Kl. Hrabyk, Mieczs. Piaszczkowski, Zdz. Stahl: NOWA KONSTYTUCJA POLSKA. Szkice polityczne. Lwów — Warszawa 1935. Str. 84. 6-o.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 26. III. год. 7·30 веч. „Переносини".

Середа, 27. III. год. 7 веч. „Розкішна дівчина".

Театр Ріквородовстей.

Вівторок, 26. III. год 7·30 веч. „Супружей метч."

Середа, 27. III. год. 8 веч. Рецитаційний вечір Дори Калинівни.

Кіна.

АДРІЯ: „Невидний чоловік".

АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кенурою).

АТЛЯНТИК: „Нові люди" (Песня о ё шасті).

ВАНДА: „Серце пєнтия", „Пісня життя".

ГРАЖИНА: „Молодий ліс".

КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевалє та Мекдональд).

КОЛІСЕЙ: „Знодій сердець", ревія „Хай живе спорт".

КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фдіп і Флин у краіні забавн".

МАРУСЕНЬКА: „Ярмо кохання", „Ворог жінок".

МІРАЖ: „Щойно вчора".

МУЗА: „Весняний вальс", „Твої уста говорять неправду".

ПАКС: „Історія св. Тереси від Дитяти Ісус".

ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Галь).

ПАН: „Світ належить до тебе" Грета Гарбо.

РАЙ: „Дочка ген. Панкратова".

СВІТ: „Син Кінг - Конга", комедія „Князь Аркадій".

СОНЦЕ: „Відважний хлопець" і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Тіні Бродвею", ревія „Лет у сміхосферу".

УТІХА: „Білий птах" і ревія.

ХИМЕРА: „Прапор волі", „Бастер Кітон як годинникар".

Закордонне радіо.

Вівторок, 26. березня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Віольончеля, 17·10 Форт. квінтет, 20·10 Кровегерові твори (сп., муз.), 22·10 Камер. концерт. **Кошиці** (259,1) 17·05 Спів (цит. й нар. пісні), 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17·45 Вок. квартет сестер Біліх, 19·10 Концерт військ. орх., 20·25 Тріо г-моль Сметани, **Париж** (1648) 13·15 Легка музика, 21·45 Музика, спів, поезія, **Білгород** (437,3) 12·00 Військ. трубна орх., 16·20 Моцартові твори, 17·00 Пісні Чайковського, Гріґа, Грєчанінова й ін., 20·00 Пісонькн, 20·45 „Пер Гінт" сюїта Гріґа, **Берлін** (356,7) 18·05 Пісні про весну, 18·30 Концерт, 22·30 Бетовенові твори, **Франкфурт** (251) 21·00 Моцартівський концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Нова популярна музика, 19·00 Концерт, **Лайпціґ** (382,2) 17·20 Спів, **Будапешт** (550,5) 17·30 Концерт оп. орх., 19·10 Спів, 21·50 Цнг. муз., **Мілямо** (368,6) 11·30 Концерт, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·15 Легка музика, 20·45 Муз. вечір.

Середа, 27. березня 1935.

Відень (506,8) 19·20 Ревія пробоєвників, 21·50 Форт., **Кошиці** (259,1) 17·05 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 15·55 Військ. орх., 19·25 Сольо на саксофоні, 20·05 Святочний концерт зі Сали Сметани. **Париж** (1648) 13·15 Популярна симф. музика, 21·00 „Венецький купець" оп. Райн. Ганза, **Білгород** (437,3) 13·15 Популярні мельодії в супр. орх., **Берлін** (356,7) 12·00 Легка музика, 16·00 Концерт, 18·30 Музика й спів, 21·00 Іт. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·15 Діточі пісоньки, 17·30 Солісти (скр., форт.), 20·45 Концерт військ. орх., 23·00 Іспанські мельодії, **Кельн** (455,9) 16·00 Італ. і нім. опери, (спів), 17·45 Камер. музика, 20·15 Симфонія 7 е-дур Брікнера, **Лайпціґ** (382,2) 18·20 Оперетові мельодії, **Штутґарт** (522,6) 17·30 Вок. концерт, 20·55 Форт., 22·30 „Люкреція - Кантате" Гендля (муз., сп.), **Будапешт** (550,5) 12·05 Форт. і скр., 18·30 Цнг. музика, 2·15 Військ. орх., 22·00 Скр. рєсіталь, **Мілямо** (368,6) 11·30 Тріо, 21·00 „Валькірія" оп. Вагнера, **Рим** (420,8) 13·05, 17·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 26. березня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Симф. твори з гр. пл., 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 15·45 Концерт орх., 16·30 Оповідання для мол. дітей Старого Доктора, 16·45 Чвертьгодина славних артистів із гр. пл., 17·50 Куток мови, 18·00 Спів (Марія Тромпчинська), 18·15 Фраги. із „Небожеської комедії", 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Підгалянські мельодії з гр. пл., 19·15 Пастир наших часів і нашої памяти, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Саксофон. дует, 19·50 Актуальний фейл., 20·00 Форт. рєсіталь (твори Баха з поясненнями), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Трансм. з Варшави: Муз. кон. „Пісоньки про Надію" муз. Е. Штрауса, 22·30 Фейл.: „Памятник трагічного кохання — Марія Д'Алькофарадо", 22·45 Сальон. музика з гр. пл.

Середа, 27. березня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт орх., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Концерт тріо, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Популярні сумки — камер. орх., 16·30 Марія Дунєвіївна (відч.), 16·45 Хвилинка Рубінштайна з гр. пл., 17·00 Політична свр. держав пісня війни, 17·15 Ганок у спр. і форт. літератури, 17·50 Найновіші подорожничі книжки. 18·00 Вок. концерт, 18·15 Вес. скеч, 18·30 Техн. скринька, 18·40 Сільва рерум і мист. життя, 18·45 Іт. пісня з гр. пл., 19·15 Таємна країна — Полісся, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Чвертьгодинна на альтівці (альт., форт.), 19·50 Авт. фейлетон, 20·00 Шораз скорше, шораз веселше, гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 „Каліканг" новели Б. Евстаховича, 21·40 Пісні в супр. форт., 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Здоровить тебе гр. пл., 23·00 Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·26·75—5·27 зол.

Нім. марка 1·95—2·00, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·10—25·40, австр. шілінги 99·00—100·00, чеські корони 21·60—22·00, рум. леви 32·00—35·00, ліри 44·00—45·00.

Золото: Долари 8·91—8·95, Франки фр. 34·20—34·80, Дукати 81·50—82·00, Корони 36·10—36·80, Рубді 45·50—46·20.

Срібло: К ронн австр. 0·34, Рубді 1·35, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 45·00—47·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—46·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—49·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·50—54·00, 4 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—64·00, 4 проц. позичка м. Львова 45·00—46·00.

Премівки.

Долярівки 45·50 — 55·00, Інвестиційні 112·50—115·50, Будівельна 45·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 26. березня п. р. кооперативам платив за:

		льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин		2·50 зол.
1 л. молока		0·15 „
1 л. сметани		0·60 „
1 кг. яєць		2·20—2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану ат яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 26. березня п. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвір птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	1. кл.	„	0·90 „
Старі	„	„	0·75 „
Підгодов. качки		„	1·10 „
„	індики	„	1·10 „
„	індички	„	1·30 „
Пантарки		„	1·30 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

ПОДЯКА.

Прибита важким горем по втраті мого найдорожчого Мужа почуваю себе до обовязку подякувати всім тим, що прийшли з поміччю і розрадою в тій тяжкій для мене хвилині. Зокрема дякую Впр. о. деканові Гоздольському, о. д-рові Ігн. Цегедьському, о. Демчукові, о. Микуловичеві, о. Кушкевичеві, о. Шаркові за участь у похоронах. Дякую д-рові проф. Чарнецькому, примар. Гемиському, примар. д-рові Шнайдерові, д-рові Гамершлагові і д-рові Маргулєсові за слова розради і співчування. Дякую за прощальні слова над могилою Покійного Мец. Андрушишинові і д-рові Гарбеньові. Щире Спасибі усім знайомим.

Наталя Лисякова, дружина.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Товариства „Зора" у Львові відбудуться в неділю 31-го березня 1935 р. в год. 10-тій рано (на випадок браку комплету в годині 11-тій) зі звичайним порядком нарад. — **Виділ.** 1174

Замісць вінка на могилу бл. п. д-ра Лисяка, зложив аптикар Гешелес в Городку Ягайл. 10 зол. на захист українських сиріт і 10 зол. на захист жидівських сиріт.

На голодуючих Яворівщини зложили в нашій Адміністрації: п. А. Костишин 5 зол., Ю. Глушевський 5 зол., Кушнірик 5 зол., Стефанія і Роман Барчинські 15 зол. усі зі Львова; Ал. Нестеронич, Перемишль 10 зол., Ст. Щуровський, Бельско 8 зол., інж. Ст. Поповнич, Варшава 5 зол., Фр. Кобилянський, Пороги 2 зол., М. Ганинський, Залещики 2 зол., Стельмах, Перемишль 2 зол.

Замісць квітів на домовину Д-ра Олександра Дзеровича зложила Садовська Матєнка вол. 10·— на будову Шпиталю ім. Андрея Шептицького. 1172

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, насіди, балії поручає найдешевше Бойтіх Заяць, Оссолінських 14. 1—10

Дешевий сонячний покій і кухня, І. пов., електрика, вода, Богданівка, Орля 11. 1171 1—7

Екстерністи, що бажають дешево приготовитися до осіннього іспиту, згодошуються вже до адм. „Діла" під „Солідність". 1156 2—2

Англійського хто бажає вивчитися чи до ферій легкою, найкращою й швидкою методою, згодиться до адм. „Діла" під „Англійське". 1156 а 2—2

До матури гімн. приготовлю замісцевих листами. Згодошення до адм. „Діла" під „Успіх". 1156 б 3—3

Львів, сонячна вілла, вільні мешкання, город, продає власник. Посередники виключені. Листопада 17. Ярініна. 2—2

Господині до ведення домашньої господарки на приходстві у безженного священника в гірській околиці при залізниці близько Сколього потрібна від зараз. Платня згідно з умовою. Зголошення до адміністрації „Діла" під „77". 2—4

Триімнатне мешкання, нова кам'яниця, повний комфорт — **зараз дешево до винайму!** Відомість: телєфон 203-43, або вул. Вуйтовська ч. 8, м. 3. (Личаківська бічна) в часі між 2—5 год. попол. 1173 1—3

„Христос наша сила"

це найбільший популярний часопис, присвячений релігійно - моральному життю українських родин, виходить двічі в місяць.

Х. Н. С. За рік свого існування поширився в рекордовому числі між читачами, а то тому що є цікавий, богато ілюстрований і приносить вістки, що обіймають потреби цілого життя.

Х. Н. С. є найдешевшим часописом, бо коштує всього одно число 10 сотиків. — Передплата місячно 20 сот., піврічна 1·20, річно 2·40. —

Тому не отягайтеся, а шліть передплату на Х. Н. С.

Адреса редакції і Адміністрації:

Львів, Японська ч. 7., тел. 94-56.

конто П. К. О. Львів 505,024 224

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева гала купує, — приймає в комісе — **продає.**

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

ч. 80 (13.978). Львів, середа 27. березня 1935. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

БЕРЛІНСЬКІ РОЗМОВИ.

БЕРЛІН. ПАТ. Англійці вправно підкреслюють, що в Берліні йде не про перетоворн, тільки про розмови. Натякають при тому, що розмови, хоча суто інформаційні, підуть далеко, якщо Німеччина домагатиметься занадто високого стану зброєнь.

З урядових німецьких кол про характер тих розмов заявили: Німеччина й Англія виясновують собі взаємно погляди на сучасну політичну ситуацію та обговорять погляди на проекти видвигнені в міжнародніх дебатах. На першому плані є тези льондонського комунікату з 3. лютого п. р., отже головно обговорюватимуть питання обмеження зброєнь.

Німці підкреслюють, що згідні обмежити зброєння, але коли це в рівній мірі зроблять усі держави, узявши на увагу спеціяльний стан поодиноких держав. Це становище Німеччини підкреслює „Дипльоматіш-Політіше Кореспонденц", завваживши, що на всі великі европейські питання Німеччина має окремий погляд у звязку хочби з географічними причинами і цей факт треба докінче взяти під увагу.

Друга справа це проект східного пакту. Як відомо, Німеччина ставиться до того рішуче негативно, коли йде про теперішню пропоновану його форму. При тому німці покликуються на поль.-нім. договір, вказуючи на нього, як на доказ, що вони готові мирно полагоджувати свої справи зі східними сусідами.

Третя точка берлінських розмов це плян наддунайського пакту. Становище Німеччини до того таке: Наддунайського договору не можна використати на те, щоби продовжувати теперішній неможливий стан між Німеччиною й Австрією. Не може він (договір) дозволити теж на те, щоби будь хто з його учасників вмішувався до внутрішніх відносин Австрії. Йде головно про політичні впливи Італії та фінансові впливи Франції.

Щодо 4-го питання, чи Німеччина приступить до летунського договору, нім. уряд дуже радо на це згодився. Розмови обертаються тепер тільки довкола числового стану летунської нім. фльоти.

Для Англії важне пята точка берлінських розмов, себто питання повороту Німеччини до Ліги Націй. На думку англійців згода Німеччини брати участь у міжнародніх женевських розмовах рівне про засадниче признання доброї волі Німеччини до міжнародньої співпраці у всіх напрямах.

Німці дивляться на те так: про поворот Німеччини до Ліги можна говорити поважно тоді, коли Німеччині признають повну рівноправність.

ЛЮНДОН. ПАТ. Берлінський кореспондент Райтера обговорюючи 3 і пів-годинну конференцію, яку нині допołудня мали мін. Саймон і Іден з канц. Гітлером стверджує, що по тій розмові серед британських кол вичувається обережний оптимізм. Завважають при тому, що не було конференції тільки розмови.

В Льондоні пружляє неволоска, що цілі три і пів години говорив сам канц. Гітлер а англійці голосу не забирали.

Дальші ревеляції Райтера говорять про те, будьто би Гітлер мав говорити про історичну місію могутньої Німеччини, як заборола цивілізованої Европи перед большевиками. Кореспондент завважує, що Гітлер уважає Росію за відвічного ворога західних держав. Натякаючи на одного з англійських гостей, неназваного кореспондентом (Льорд Льотіян) Гітлер мав сказати, що заключати договори з СССР це злочин супроти цивілізації.

БЕРЛІН ПАТ. В год. 19.15 представник британської амбасади склав зібраним представникам преси, що англійські міністри, а причини продовжування урядових розмов не можуть говорити з представниками преси. Супроти того представник британської амбасади дає такий комунікат:

Вождь і канцлер Німеччини прийняв нині допołудня мін. закорд. справ Саймона й мін. Ідена в присутності мін. Нойрата й амб. Фіпса. До полудня й пополудні йшли розмови не тому кількох питань, які заторкнено у франко-англійськім комунікаті з 3. лютого. Розмови протягнуться до завтрішнього допołудня.

Такий самий комунікат оголосило Нім. Інформаційне Бюро.

Великий процес за шпіонажу.

ПАРИЖ, ПАТ. Перед карною палатою розпочали нині великий процес проти 21 обвинуваченого за шпіонажу в користь СССР. Свого часу трьох обвинуваченних втікло. Розправу ведуть тайно. Має вона тревати 4 тижні. Акти справи обіймають 3.000 сторін машинового письма

Конспіративні орґанізації на Совітській Україні.

РО повідомляє: „Знамя России", (з березня), що виходить у Празі, подає сенсаційні дані про ліквідацію конспіративних організацій на Совітській Україні, що є виїмками з реферату комісаря внутрішніх справ УССР. Балицького на останнім пленарнім засіданні ЦКВКП(б).

Ось ті дані. Йде про час 7-місячної т. зв. ліквідації.

„Діяльність націоналістичних груп в порівнянні з минулим роком змаліла, але проявляється й надалі. Кристься вона за зростом контрреволюційних настроїв серед населення села й міста. Ті настрої прибирають форму політичних організацій. В часі 7 місяців викрили на Україні 32 тайні робітничі організації. — Три з них зязані були з військовими колами. Діяльність їх проявлялася тим, що вони викликували конфлікти у фабриках, кольпортували нелегальні видавництва, взивали до актів саботажу і теророу проти місцевих діячів і партійців, висланих з централі.

На селах викрили й зліквідували 23 організації, в яких мали перевагу комсомольці. Серед студентів викрили 8 таких організацій, які мали зязки ні селом і міськими робітниками. Виникли теж суто терористичні організації, що плянували висадити будинок комісаріяту внутрішніх справ у Києві. замах у серпні 1934. р. на трьох найвизначніших діячів України.

З 69 тих організацій 9 постійно видавало тайну лектуру, 23 — мало зброю, 6 — зависходилося у зязку з відповідними організаціями РСФРР.

Серед арештованих 53 пр. — комсомольці, 38 пр. — безпартійні, 9 пр. — члени партії.

В 9-ти місяцях на Україні мали виконати 174 (вдалих і невдалих) замахів на життя партійних робітників, осіб з фабричної адміністрації, провідників професійних організацій та їхніх членів „апарату".

Розуміють значіння України.

НЮ ЙОРК, 10. березня. (Вл. кор.) Національний тижневик „Литерері Дайджест", що є найбільше поширений в цілій Америці, Канаді та Великій Британії, поміщує у своєму виданні з 9. ц. м. маленьку статтейку про „Підозріння Росії супроти Німеччини" і дає таку замітку про Україну:

„Україна була колись великою державою в Европі і її називали „колискою славянської раси". Хоч українців переслідували і їх розділили поміж сусідів, то одного разу сказав російський кореспондент газети „Дейлі Експрес" в Льондону, що вони задержали свою культуру, мову і національність".

Цю замітку поміщує „Дайджест" при згадці, що Совіти підозрівають Німеччину в плянах відірвати Україну від Росії.

—o—

Оцим повідомляю Громадянство, що канцелярію в ГОРОДКУ ЯГ. по бл. п. моєму мужеві д-рові Лисякові обняв

Д-р Семен КИВЕЛЮК

1177 НАТАЛІЯ ЛИСЯКОВА.

НА ВЕСНУ бобра з лисів, тхорів, кун і інших шкірок, пелєрини та краватки поручає по найдешевших цінах однінока українська

ФАБРИКА ФУТЕР „ХРОМ"

Львів, ул. Руська 20. Тел. 71-83. 1165 2—5

Після бурі.

Варшава, 25. березня 1935.

Спокій і тишина після бурі, що перейшла в суботу над соймом. Ще вчора у Варшаві був рух. Це паради після ухвалення конституції. Було і богослуження, відправлене кардиналом Каковським в присутності президента і уряду, був і маніфестаційний похід по вулицях Варшави, що скінчився під Бельведером. Маси прапорів, орхестра за орхестрою, ряди за рядами, починаючи учнями, не бракло і інвалідів. Місто на розпорядження президента Варшави декоровано прапорами. Отже відбулось усе згідно з програмою, все було згори приготоване і вирежисероване. Серед того офіціяльно святочного настрою, серед публики, що стояла на хідниках, не раз і не два давалось чути питання, чи від тої нової конституції минеться господарська криза, чи найдеться праця для безробітних, і чи взагалі стане громадянам держави — легше і краще.

А проте суботнішній день був одним чи не найцікавішим днем теперішнього сойму. Вже зовнішня обстанова вказувала, що щось має статись. На вулиці біля сойму аж роїлось від мундурової і немундурової поліції. Маршалківська сторожа патролює біля входів до сойму та перевіряє дуже строго легітимації всіх, що зближаються до сойму. Білети на галерію розхоплені вже раннім ранком. Перед сойм заїздить авто за автом, а з них висідають державні достойники. Кулюари переповнені. Там не лише посли, не лише міністри, але і вищі міністеріяльні урядовці і давно невидяна маса журналістів. І все гуде наче в улію. А тимчасом в год. 10 ранку при переповнених галеріях і дипльоматичних ложах розсілись елегантні панове і пані. Хотять бути присутніми при народинах нової конституції Польщі. І тому три перші точки порядку нарад видавалися всім чимось зайвим, що тільки забирає час: всі хотіли, щоб скорше почалась головна дія дня.

В саме полудне на трибуні явився віцемаршал Цар і референував поправки сенату до конституції. Його слів слухали всі з напруженням, після нього вийшов на трибуну пол. Славек — і в імені ББ склав заяву, що держава потребує під теперішню хвилину такої конституції, котра всю владу давалаб у руки верховних чинників. Чи думав той старий революціонер-конспіратор, що прийдеться йому колись таку промову говорити!...

Тепер черга на опозицію. Вона давно вже готовилась до того бою, хоч і до кінця припускала, що його не буде. Коли він таки прийшов, то до голосу з кожного опозиційного клюбу записалось по кількох найкращих промовців. Як перший промовляв від ендеків в поважному рішучому тоні проф. Вінярський, за ним колишній маршал сойму, людовий посол Ратай, одна з найкращих польських парляментарністів і промовців та грімкими словами критикував нову конституцію. Спокійно і зрівноважено промовляв лідер ППС Недзялковський.

Після репліки проф. Маковського з ББ на ці промови, на трибуні явився пос. д-р В. Загайкевич і склав іменем Українського Клюбу заяву, яку читачі „Діла" вже від позавчора мають у руках. Цілий сойм в напруженні вислухав заяву пос. Загайкевича, яка рішучими словами стверджувала, яка була давня конституція і що дає нова та що це ніщо інше, як розрахунок сил між двома польськими політичними таборами, котрі і в давній і в теперішній конституції „забули", що в Польщі живе 42 проц. т. зв. національних меншин, в тому числі дві великі територіяльні меншини — українці і білорусини. В одній і другій конституції про це ані слова. Заяву Українського Клюбу скінчив пос. Загайкевич заповіддю, що без огляду на таку чи іншу конституцію, український нарід, як збірна одиниця, не перестане боротись за повноту своїх політичних прав.

Заява Українського Клюбу, що Клюб не бере участи в голосуванні і скидає з себе за висліл голосування всяку відповідальність, викликала зрозуміле порушення в цілому соймі. Польській опозиції здавалося, що українці мають чомусь боротись до загину за стару конституцію. Вони забули, що **вони** її складали, що **вони** творили в ній фікцію одноиціональної держави, а український нарід за час трівання цієї конституції переживав не одно страхіття. Була вона — та не для нас. Памятають українці добре часи, коли при владі була нинішня опозиція, — і Хієно Пяст і ПІС з ендецією в гармонійній згоді. І що річ не у писаній конституції, а в тому, як вона **виконувана**. І за новою конституцією українці не заявились тому, бо також не на них вона шита — і будуча практика щойно відповість на питання, як вона буде виконувана.

Подібного змісту заяву, як посла Загайкевича, зложив іменем УСРП пос. Матчак та від білорусинів пос. Єремич. Всі т. зв. меншини в Польщі не взяли участи в цій грі між двома польськими політичними напрямками у боротьбі за владу.

Температура і настрій в соймі підносилися щораз вище, головно з новою чергою опозиційних промовців, які щораз різкішими словами гриміли проти нової конституції. Вже пізною нічю дійшло до кульмінаційної точки напруження, на яку чекала галерія, журналісти і посли. В часі промови соціяліста Жулавського, якого голос і форма говорення все вносить вищу температуру в соймі, тим разом мало не дійшло до вибуху. З лавок соціялістів впав оклик до бебеків: і в ту мить схопились з лавок відомі „боєві" бебеки та кинулись одні в напрямку трибуни, другі до лав соціялістів. Счинився крик, піднеслись пястуки в гору, віцемаршал Маковський безрадний даремне старався дзвінком втихомирити пристрасти. Наступаючих бебеків розділили від соціялістів люловці та позбавили галерію і всіх присутніх видовища рукопашного бою, який гіжно був би закінчив одну добу польського парляментаризму. Аж тепер удалося маршалові Світальському, що заступив віцемаршала Маковського, довести до вопокоєння. Пос. Жулавський промовляв дальше та скінчив серед гамору, в якому пірнули його слова; крики бебеків й оплески ППС-ів могли заглушити і десять промовців. Коли вичерпалась ліста промовців — опівночі маршал завів іменне голосування. Голосування і обчислення трівали майже годину. Проголошений висліду, що за відкиненням поправок сенату заявилося 139 послів, а за їх приняттям 260, отже що **конституція прийнята,** — викликало грімкі оплески на лавах ББ. В томуж менті іменем опозиції пос. Рут і за ним пос. Стронський заявили, що конституцію прийнято нелегально, бо нема 2/3 голосів за прийняттям поправок. У відповідь маршал Світальський у довшій промові ствердив, що 2/3 голосів потрібні до відкинення поправок сенату, а до прийняття досить звичайної більшости. У лавках соціялістів залунала пісня „О честь вам панове", у відповідь на це ББ заспівали „Ми перша бригада": цікаво було постороннім глядіти на ті два „хори" і пригадувати собі, що чейже ще досить недавно хористи були дуже перемішані — адже соціялісти вахоплено співали колись пісню пілсудчиків, а пілсудчики відмежовувались від магнатів! Часи змінюються і люди разом із ними...

Отже було все, чого собі публика бажала, були гострі слова, були піднесені пястуки і закінчилось піснею. Закінчився довгий бій між двома польськими таборами, двома боєвими піснями. Тепер піде життя — ніби новим шляхом, але ще невідомим. Одна річ певна, що той шлях ітиме без веселої пісні.

З. П-ий.

Добрі Романи

багато історій

в місячнику

GARTENLAUBE

GARTENLAUBE є славне своїми визначними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, моди для домашнього вживання. Поради для хатнього господарства і плекання квітів — також важні вказівки про обезпечення від нещасть і на випадок смерти? Перегляньте останній зшиток гарного німецького журналу для родин.

VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

Совітоманія та її лікування.

Прага, березень 1935.

В Европі поширилася нова епідемія: совітоманія. Перші її ознаки почали появлятися ще перед вступом СССР до „капіталістично-буржуазної" женевської інституції, до Союзу Народів. Найскорше появилася була ця епідемія в Польщі, після підписання пакту неагресії з Совітами, коли Радек-Собельсон друкував передовиці у „Газеті Польській", а „Вядомосці Літерацке" подобали на большевицьку агітку. Але ця дурійка скоро минулася і перекинулася на Францію. Вже з Франції поширилася на всі ті землі, на яких від т. зв. французько-совітський вітер. У всіх цих землях ссср-оманія приймала всі прикмети затяжної епідемії. Був час, що вона почала була ширитися теж і в Америці, але тамошній політичний клімат не сприяє розвиткові тої недуги і вона там не прибрала тих форм, що в Европі. Ссср-оманія дуже цікава хороба. Має вона три головні стадії. Характеристичні симптоми першої стадії такі: сліпа віра в Совіти разом з непритомним маячненням на теми: без СССР не може бути трівкого мира в Европі, СССР одинока сила, на яку може надійно опертися кожний, хто бажає спокійного розвитку не лише Европи, але й цілого світа, СССР це країна, де кується нове життя, що створить рай на землі, СССР це держава, яка вповні задовольняє всі політичні, культурні і господарські змагання всіх своїх народів і т. д.

Друга ознака недуги, це раптова охота їхати до СССР і з повним довірям до большевиків оглядати там усе те, що підтримує переєвідчення недужого, що там є дійсно так, як він маячить. І ось маємо різні прогульки до СССР як напр. письменників, акторів, фільмарів, шахістів, журналістів й т. д. й т. д. що їх на перегони влаштовують країни, захоплені епідемією. „Не стратися самому на власні — мовляв — очі піанати країни, де стосімдесять міліонів людей творить великі нові цінности, булоб гріхом".

Третя стадія має найгірші і для оточення хорого на ссср-оманію найнеприємніші наслідки. Вернувши з СССР і побачивши все, що йому там показали, хворий попадає в стан, дуже подібний до гіпнози. Він говорить і пише лише про СССР, всіх і вся переконує, що воно там дійсно так, як він це бачив в часі свого двотижневого побуту в Москві, Харкові, Києві і на Дніпрельстані чи в якомусь там Потьомкінському селі, а всіх, хто йому перечить, називає ретроградом, фашистом, сліпим воротом не лише самого СССР, але і ворогом ідеї трівкого миру в Европі, прихильником всяких ревізіонізмів, а коли випадково опонентом буде наприклад українець, то ще й ворогом всеславянської ідеї, германофілом й т. п.

Найцікавішим моментом у цій хворобі є те, що точний пацієнт, повернувши з СССР до себе до дому, при всьому своєму захопленні не радить своїм землякам приміняти у своїй країні усіх тих цінностей з нового земського раю, бо на це тут не надаються — мовляв — ані національна психіка, ані культурний рівень, ані господарська структура, ані політична ситуація. Одинако і цілком забезпеченими проти цієї недуги є лише ті, яким крівавиться серце через смерть міліонів братів в тому новому раю, далі ті, що були радянофілами ще перед поширенням теперішньої епідемії совітоманії і вилічилися з неї під впливом різних наявних доказів про справжній зміст совітської дійсности. Існує врешті категорія тих, що їхали туди, щоби в ідейній вірі в нові гасла, стануги до праці при розбудові нового життя і повернули відтам розбиті, зневірені, розчаровані. Їхні описи й їхні звідомлення це теж найкращий лік на совітоманію. Нам пощастило зібрати деякі цікавіші звідомлення отих розчарованих і зневірених і ми їх, відповідно до часу і місця, будемо реферувати і нашим читачам.

Почнемо инні може з найменш цікавого, але на нашу думку, дуже пророчистого звідомлення про совітську пресу. Про цю сторінку життя в Совітах, якою так часто чванькаться і самі большевики і якою так пристрасно захоплюються усі совітомани.

Одно з останніх чисел празької *„Народньої Політики"* принесло дуже цікаву розмову з одним із таких, які надхнені тим, що знали про Совіти здалека, виїхали туди, щоби станути до праці при будові „нового життя" і віддати усі свої сили, хист і знання для творення „нових цінностей". Це бувший член французької комуністичної партії. До СССР виїхав від 1931. р. і там виконував відповідальні функції журналіста. Був редактором одного ленінградського часопису і председником одного із відділів Профінтерну. Побхав туди з гарячою вірою в голошені большевиками гасла, а повернувся розчарований і розбитий. Покинув СССР, бо переконався, що „в большевицькій людині нема людини, бо людина там це лише маленька шрубочка у великій машині. А цього вільна людина заходу Европи не може стерпіти так, як не може перенести того вічного стеження та доносництва, яким просякло ціле тамошнє життя". І ця людина, вернувшися назад у чисту атмосферу вільного культурного життя, добровільно розказує про все те, що там пережила і бачила, але найбільше і найдокладніше про совітську пресу. Це звідомлення не того совітомана, що поїхав туди і тепер собі показувати це „нове життя", але переживання і спостереження людини, яка там жила довший час і була з кости і крови їхньою людиною.

Пише він таке:

Найважнішою сторінкою життя всякої преси є праця журналістів і конструкція редакції. На чолі кожної совітської редакції стоїть там т. зв. відповідальний редактор, що виконує ті самі обовязки, що у нас шефредактор та цензор. Цензурне питання большевики розвязали дуже просто. Там нема пресової цензури, але зате при кожному шефредакторі сидить цензор, якого ніхто не знає, бо він скривається тільки за числом і тому то в лівому розі кожного числа совітського часопису є т. зв. „главліт" (головне число).

Друге важне питання, це дуже складна проблема, про що може писати большевицька преса. Не це є дуже точні приписи і прикази від центрального комітету партії. Головним змістом большевицької преси мусять бути різні розпорядки влади й урядів та Центрального Комітету, далі йдуть різні дописи від робітників, робітнича пропаганда, дописи сель- і робкорів, — усе, розуміється, дуже точно перегляднене цензором. Щоби що ці дописувачі мусять при кожній важнішій справі, про яку реферують, скликати місцевий чи районовий чи який там ще совіт, той останній мусить в цій справі ухвалити „відповідну" резолюцію і щойно тоді такий допис може сель- чи робкор вислати до редакції. І кожний з них прекрасно знає, що таку резолюцію ухвалюють під примусом, але пише, бо нехай би так не зробив! І найцікавіше те, що вже в кілька годин після якоїсь події приходять до редакції ті резолюції з різних фабрик чи колхозів так, неначеб там усі лиш ждали на те, щоб виявити свої почування влади та цілому режимові. Відомостей зза кордону не сміє помищувати ніяка редакція, якщо вони не походять прямо з ТАСС-у.

Ще цікавіше питання т. зв. самокритики. Не один вже совітоман захоплювався тим, що совітська преса так ясно і широ пише про темні сторінки життя в СССР. Це, мовляв, один із доказів т. зв. демократизації життя в Совітах. Але ось як ця справа виглядає в дійсності: „в СССР панує велике невдоволення, напруження в паровому вітлі совітського життя вже надто велике і тому хочеш-хоч муситься відчинити вентиль і випустити трохи пари". На око большевицька преса може писати про всі темні сторінки тамошнього життя, але на ділі пишеться лише про „поодинокі вчинки" поодиноких людей, а не про слабі сторінки цілого *режиму чи політики партії*, бо вони мусять бути а пріорі все добрі і непомильні.

Попри офіційні органи партії і головної влади кожний комісаріят має свою щоденну пресу.

Майже ЗАДУРНО решетки полотна 50 сот., панама 90 сот., вспін 1·10, крепон 70 сот., вебя 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИН БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

Провінціональна преса це філії партії й вони просто передруковують статті центральних органів. Словом, вся журналістична праця в СССР йде виключно за інструкціями і наказами згори й тому не може в СССР бути й мови про якусь журналістику в дійсному її розумінні. Ріжні т. зв. отенґазети не можна підтягнути під поняття преси. Вони задовольняють лише дуже тісні внутрішні потреби і сповняють завдання себекритики того вузького гурта, до якого вони належать.

Погляд про велике поширення преси в СССР, про який так залюбки кричать совєтомани, зовсім неправдивий. „Часописів в СССР є в дійсності дуже мало: два великі в Москві, два в Ленінграді, а по одному більшому в інших більших містах. Цікаво, що найбільше почитні є бульварні часописи без партійної термінольогії. Нпр. такі два часописи „Вечерная Москва" та ленінградська „Вечерная Красная Газета" мають тираж в 2 мільони. „Правда" і „Известія" мають теж такий тираж, інші вже менше, а провінціональні від 10 до 30 тисяч. Так воно вібито й багато, але „не забуваймо, що це все для стосімдесяти мільонів населення СССР". І ще на одно не можна забувати, коли говориться про пресу в СССР. Її не можна називати совітською пресою, а лиш комуністичною, бо вся преса, підчинена Центральному Комітетові Комуністичної Партії.

Чужу пресу, крім комуністичної, можна найти лише в тайному відділі для пропаґанди і вступ до цього відділу заборонений кожному, навіть і старим членам партії, без спеціяльного дозволу.

Так в дійсності виглядає преса в СССР і вона там ніколи іншою не буде, хоч би і не знати як захоплювалися ріжні совітомани всіми тими вістками про нові „демократичні реформи" в Совітах.

Ось що сказав про них той сумний розчарований реемігрант який був в СССР ще як активний комуніст на похороні Кірова: — „Це все робиться тим лише для опінії Европи. Нема совітської держави, є лише комуністична, а тому нічого там не зміниться від того як будуть вибрані ті, яких партія мусить мати вибраними — чи явно чи тайно. Все одно, чи виберуть Іванова чи Петрова, бо обох їх виберуть на бажання партії.

Не бачить там кожний, а тому поширюється тим таке неповіря і тому мало хто вже вірить усьому тому, про що кричить партія. Широ вірить ще тільки молодь (?!), яка не пізнала іншого життя, та чужинці, які пізнали СССР тільки крізь окуляри, що їм їх наложили"

М—н.

Резолюції Загального Зїзду Товариства „Союз Українок"

У ДНЯХ 20. і 21. БЕРЕЗНЯ 1935 Р.

Загальний Зїзд „Союзу Українок" обстоюючи вповні резолюції Українського Жіночого Конґресу, які устійнюють головні засади українського жіночого руху та вказують жіноцтву, зорґанізованому в лавах Союзу Українок, напрямні на дальшу дорогу, приймає такі постанови, як програму своєї праці на черговий рік:

В організаційних справах:

1) Поширити організаційну сітку через основування нових Кружків С. У. та переміну сільських жіночих гуртків, що існують під фірмою жіночих секцій при інших товариствах, на статутові Кружки С. У.

2) Поглибити організацію: А) через удержування постійних платних організаторок при Матірному Товаристві і по змозі при Філіях самостійно або разом з нашими господарськими установами; Б) через систематичну люстрацію Філій Головним Виділом і Кружків Філіями; В) через курси для провідниць села уладжені Філіями, зокрема курси діло- і книговодства.

3) Уладити впродовж найближчих двох літ у всіх Філіях повітові „Свята Селянки" по плянґу виробленому Головним Виділом.

У культурно-освітніх справах.

1) Основувати при всіх Філіях і Кружках Союзу Українок бібліотеки.

2) Скріпити акцію за основуванням літом 1935 р. дитячих садків та продовжувати систематично працю Філій і Кружків у цій ділянці.

3) Розпочати організацію і вишкіл дівочого доросту при Філіях і Кружках, згідно з пляном, опрацьованим Головним Виділом.

4) Звернути пильну увагу на чистоту і красу рідної мови через закладання „Гуртків плекання рідної мови" при Філіях і міських та містечкових Кружках, які поведуть свою працю згідно з інструкціями Головного Виділу.

5) Зацікавити зорґанізоване жіноцтво українською пресою, а зокрема усіма жіночими періодичними виданнями.

У справах плекання народнього мистецтва.

Загальний Зїзд стверджує, що для плянової роботи над плеканням і зберіганням народнього мистецтва потрібна така сама організаційна система, як для праці, яку Т-во веде в інших ділянках. Тому доручає Філіям та Кружкам визначити окрему референтку для цієї справи, яка має працювати згідно з інструкціями референтки народнього мистецтва при Матірному Товаристві.

У справах сільсько-господарської акції.

1) Зробити ударним гаслом чергового періоду діяльности Союзу Українок плянову акцію над піднесенням сільсько-господарської освіти і добробуту сільського жіноцтва.

2) Подбати за вишкіл фахових інструкторок улаштовуючи відповідні курси, яких улаштованням має занятися Матірне Товариство.

3) Створити при Філіях Союзу Українок сільсько-господар. референтури, які вестимуть свою роботу в тісному порозумінні з повітовими осередками „Сільського Господаря" і кооперативних установ, на основах устійнених спільно Матірним Т-вом і Централею „Сільського Господаря".

4) Утримувати при Філіях разом із господарськими установами фахові інструкторки до поширення господарської освіти між селянками та подбати за приладдя, необхідні для ведення господарських курсів.

У кооперативних справах.

1) Творити кооперативні секції при тих Філіях і Кружках, де їх досі нема.

2) Повести акцію за масовим приєднанням жінок членів кооператив та підтримкою кооперації через збут і споживання.

3) Повести акцію за вибором жінок до керуючих органів кооператив.

4) Перевести реєстрацію членів кооперативних секцій і в найкоротшому часі переслати список членів до Централі.

5) Віднестися до Ревізійного Союзу Укр. Кооператив, щоб у найближчому часі скликав у Львові в порозумінні з кооперативною секцією Союзу Українок нараду жінок-кооператорок, присвячену справі творення галянтерійних і мануфактурних відділів при кооперативах, як теж і створення жіночих кооператив та кооперативних робітень.

6) Вести пропаґанду в цілі освідомлення жіноцтва про велике господарське значіння рідного промислу і переведення послідовно в життя гасла: „Свій до свого".

7) Одобрює плян праці на 1935-36 рік, виопрацьований Кооперативною Секцією при Головному Виділі.

У фінансових справах.

Стверджуючи критичний стан фінансів Т-ва, спричинений заведбанням грошових обовязків членів і Філій у відношенні до Матірного Т-ва Загальний Зїзд зобовязує: 1) Членів точно вплачувати членські вкладки до Матірного Т-ва за посередництвом своєї Філії. 2) Філії правильно присилати що три місяці Головному Виділові вкладки членів з терену їхньої діяльности. 3) Кружки платити за посередництвом своїх Філій Матірному Т-ву річну оплату в сумі від 2 до 10 зол., залежно від їх фінансової спроможности, яку оцінить їхня Філія.

Загальний Зїзд пригадує всім Філіям і Кружкам, що згідно з §. 70 статуту всі прихо-

Приємна та цікава лєктура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

ди і все майно Т-ва призначені виключно на цілі, передбачені статутом — так, що Філії і Кружки не можуть вживати своїх грошей на ніякі інші цілі.

У справі звязків з міжнародніми жіночими організаціями.

1) Повести оборону наших членських прав у Міжнародньому Жіночому Союзі і в тій цілі вислати делєґацію на Міжнародній Жіночий Конґрес у Царгороді в квітні 1935 р.

2) Старатися затримати членство в Міжнародньому Жіночому Союзі навіть у випадку, колиб характер нашого членства мав підпасти деяким змінам.

Подяка Діловому Комітетові Українського Жіночого Конґресу.

Загальний Зїзд Союзу Українок висловлює свою щиру подяку і глибоке признання всім дівчкам, які заслужилися біля підготовки і переведення Українського Жін. Конґресу, що не вважаючи на всі трудноші і перепони увінчався таким блискучим успіхом. Зокрема Загальний Зїзд дякує сердечно Голові Ділового Комітету, п. Е. Макарушковій та провідницям комісій, що підготовляли У. Ж. К.

В справі журналу „Жінка".

Загальний Зїзд стверджує з радістю і признанням, що постанова У. Ж. К. в справі необхідности видавання ідеольогічного жіночого журналу вже зреалізована появою двотижневика „Жінка", який є виразником змагань і ідей українського жіноцтва. Загальний Зїзд признає журнал „Жінка" офіційним органом Союзу Українок і тому в напрямі моральної і матеріяльної підтримки журналу накладає на Філії такі обовязки:

1) Всі Філії обовязані стати уділовцями Жіночої Видавничої Кооперативи С. У. 2) Всі Філії не тільки обовязані самі передплачувати журнал „Жінка", але й повести енергійну пропаґанду при допомозі окремої референтки за поширенням журналу в місці свого осідку та на терені цілого повіту. Філії повинні придбати журналові „Жінка" продовж найближчих 3-х місяців означене число передплатниць відповідно до категорії, до якої зарахує їх Головний Виділ. 3) Всі Філії будуть пересилати редакції журналу „Жінка" звіти зі своєї діяльности та дописі з місць. 4) Головний Виділ буде друкувати на сторінках журналу „Жінка" всі свої обіжники, інструкції, комунікати і т. і.

У справі Всесвітного Союзу Українок.

Загальний Зїзд Союзу Українок вітає з радістю факт закріплення звязків зорганізованого галицького жіноцтва із Сестрами інших українських земель та еміґрації в одній всеукраїнській організації: Всесвітний Союз Українок. Загальний Зїзд доручає Головному Виділові присвятити справі утримування найтіснішого контакту з організаціями, обєднаними у Всесвіт. Союзі Українок свою пильну увагу, уважаючи це засобом і запорукою консолідації Українського Народу.

В справі руйнування Софійського Собору в Київі.

Українське жіноцтво, глибоко вражене вісткою про вандальське нищення большевиками національних і мистецьких памяток і сторичного минулого, а зокрема Матері українських Церков: Софійського Собору, протестує проти цього та взиває весь український світ протиставитися цій злочинній, руйницькій роботі.

Лявaль їде до Москви.

ПАРИЖ, ПАТ. З добре поінформованих кол повідомляють, що оскільки не зайдуть якісь непередбачені події, міністер Лявaль поїде до Москви по сесії ради Ліги Націй, ц. є. около 20. квітня.

Бої в Абісинії.

РИМ, ПАТ. Аґенція Стефані повідомляє: В ночі з 23. на 24. ц. м. підстаршина карабінєрів та погранична сторожа зустріли на італійській території недалеко Омаґер в Абісинії більшу групу озброєних абісинців. Візвані залишити італійську територію абісинці відповіли стрілами та важко ранили одного зі сторожі. Підстаршина відповів теж стрілами та згодом, вистрілявши всі набої сховався за горбком. Абісинці відступили, залишаючи одного вбитого, дві рушниці та багато стрілен. Італійське посольство в Адіс-Абеба дістало припорученя заявити протест у абісинського уряду, з застереженням, що суму відшкодування за спричинені втрати попадуть пізніше.

Кіно Атлянтік — Остання нагода побачити величаву совітську фільму — Нові Люди — Від нині популярні ціни від 50 сотиків на всі сеанси.

Нова конституція Польщі.

III. УРЯД.

Стаття XXV. 1) Уряд кермує справами Держави, незастереженими для інших органів влади. 2) Уряд складається з Голови Ради Міністрів і Міністрів. 3) Голова Ради Міністрів репрезентує Уряд, кермує його працями й устійнює загальні засади державної політики. 4) Міністри кермують поодинокими ділянками державної адміністрації або виконують доручені їм окремі завдання. 5) Організацію Уряду, у першу чергу обсяг діяльности Голови Ради Міністрів, Ради Міністрів і Міністрів — означить декрет Президента Річпосполитої.

Ст. XXVI. Міністри для вирішування справ, які вимагають рішення всіх членів Уряду, творять Раду Міністрів під проводом Голови Ради Міністрів.

Ст. XXVII. 1) Голова Ради Міністрів, Рада Міністрів і Міністри мають право видавати розпорядки з метою виконання законодатних актів і покликуючись на них. 2) Ці розпорядки не можуть бути суперечні з законодатними актами і будуть оголошувані у Деннику Законів.

Ст. XXVIII. Голова Ради Міністрів і Міністри є відповідальні політично перед Президентом Річпосполитої і Він може їх у кожній хвилині відкликати.

Ст. XXIX. Сойм, виконуючи право парляментарної контролі над діяльністю Уряду, може зажадати, щоб Уряд або Міністер уступив. 2) Такий внесок можна зголосити тільки на звичайній сесії; голосування над ним не може відбутись на засіданні, на якім його зголошено. 3) Коли за внеском Сойм висловиться звичайною більшістю голосів, а Президент Річпосполитої до трьох днів не відкличе Уряду або Міністра, ані теж не розвяже Законодатних Установ — внесок розгляне Сенат на найближчім засіданні. 4) Колиж Сенат висловиться за внеском, який приняв Сойм, Президент Річпосполитої відкличе Уряд або Міністра, хіба що розвяже Сойм і Сенат.

Ст. XXX. Незалежно від політичної відповідальности перед Президентом Річпосполитої і парляментарної перед Соймом, Голова Ради Міністрів і Міністри відповідають конституційно перед Державним Трибуналом за свідоме нарушення Конституції або іншого законодатного акту, доконаного підчас урядування. 2) Право притягати Голову Ради Міністрів або Міністра до конституційної відповідальности має Президент Річпосполитої, теж Сойм і Сенат з обединаних Палатах. 3) Рішення Обединаних Палат, яке передає Голову Ради Міністрів або Міністра судові Державного Трибуналу, западає більшістю 3/5 голосів при присутності щонайменше законної половини числа членів Обединаних Палат.

IV. СОЙМ.

XXXI. 1) Сойм виконує законодатні функції і контролю над діяльністю Уряду; крім того Сойм устійнює буджет і накладає тягарі на громадян. 2) Контроля над діяльністю Уряду висловлюється у праві Сойму: а) домагатись уступлення Уряду або Міністра; б) притягати врозі з Сенатом Голову Ради Міністрів або Міністра до конституційної відповідальности; в) інтерпелювати Уряд; 2) затверджувати „щорічне замкнення державних рахунків і давати Урядові абсолюторію; г) брати участь у контролі над довгами Держави. 3) Функції звязані з кермою Держави не належать до Сойму.

Ст. XXXII. Сойм складається з послів, вибраних загальним, тайним, рівним і безпосереднім голосуванням. 2) Каденція Сойму тягнеться пять років, числячи від дня скликання. 3) Розвязання Сойму перед кінцем каденції вимагає вказання причини. 4) Нові вибори доручає перевести Президент Річпосполитої до трицять днів від розвязання Сойму. 5) Голосування відбудеться не пізніше ніж шістьдесятого дня після розписаних виборів. 6) У голосуванні не беруть участи військові, які належать до змобілізованої частини війська або военної маринарки.

Ст. XXXIII. 1) Право вибирати має кожний громадянин без ріжниці полу, який перед днем розписання виборів скінчив 24 роки і користає з повноти цивільних і громадянських прав. 2) Бути вибраним має право кожний громадянин, який має право вибирати і скінчив 30 років. 3) Виборча ординація до Сойму устійнить поділ Держави на виборчі округи, означить число послів, устійнить виборчу процедуру та означить категорії осіб, позбавлених права вибирати і бути вибираними через недостачу відповідних моральних та умових прикмет.

Ст. XXXIV. 1) Сойм вибирає зпоміж свого гурта Маршала на час каденції. 2) До часу уконституювання чергового Сойму, Маршал зберігає привілеї, які має при виборі Президента Річпосполитої.

Ст. XXXV. 1) Сойм скличуть на перше засідання у повній каденції не пізніше ніж трицятого дня по оголошенні висліду виборів до Законодатних Палат. 2) Звичайну сесію Сойму відкриватимуть щороку найпізніше у листопаді і не можуть її замкнути перед чотирьома місяцями, хіба що буджет приймуть скоріше. 3) Звичайна сесія може бути відложена на трицять днів. 4) Відложити її на довший час або відложити зовсім наново можна тільки за згодою Сойму. 5) Часу перерви, спричиненої через відложену сесію, не вчислюємо до річниць, які призначає Конституція для діяльности Сойму.

Ст. XXXVI. 1) Президент Річпосполитої по своїй волі може в кожнім часі доручити відкриття надзвичайної сесії Сойму і зробить це до трицятьох днів на внесок щонайменше половини законного числа послів. 2) Підчас надзвичайної сесії предметом нарад Сойму можуть бути тільки справи, наведені в розпорядку Президента Річпосполитої або у внеску на відкриття такої сесії, який зголосили посли і справи, полагодження яких на найближчій сесії вимагають взкони або регулямін, або які Президент Річпосполитої на внесок Голови Ради Міністрів або Маршал Сойму вважатиме за наглі.

Ст. XXXVII. Рішення Сойму западають звичайною більшістю голосів при присутності щонайменше 1/3 законного числа послів, коли Конституція інакше не постановляє.

Ст. XXXVIII. 1) Засідання Сойму є явні. 2) Сойм може рішити тайність нарад. 3) Протокол і стенограм, які видаються з доручення Маршала, є виключним ствердженням ходу нарад Сойму. 4) Нікого не можна притягати до відповідальности за оголошення і поширення звітів з явних нарад Сойму, коли вони відзеркалюють у цілій ширині та точно хід цих нарад.

Ст. XXXIX. 1) Посли складають приречення, коли переберуть мандат, такого змісту:

Свідомий обовязку вірности супроти Польської Держави, складаю святочний обіт і ручу словом чести, що як посол Сойму Річпосполитої у праці на користь добра Держави не буду вгавати, а журбу за її честь, суцільність і могутність уважатиму своєю першою заповідю.

г) Відмова скласти приречення або приречення зі застереженням є однозначне з неприняттям мандату.

Ст. XL. Посли дістають діети і мають безплатно користати з державних засобів комунікації у межах Держави.

XLI. 1) Посли користають тільки з таких запорук незайманости, яких вимагає їхня присутність у працях Сойму. 2) За зміст виголошених у Соймі промов або зголошених внесків та інтерпеляцій і за невідповідну поведінку підчас нарад посли відповідають тільки перед Соймом. 3) Одначе за виступи суперечні з обовязком вірности супроти Польської Держави або які мають ознаки проступку, за який переслідують з уряду — рішенням Сойму або на домагання Маршала Сойму або Міністра Справедливости можуть посла передати судові Державного Трибуналу і присудом цього Трибуналу позбавити посольського мандату.

XLII. 1) Посли відповідають за діяльність, не звязану з участю у працях Сойму, однаково з іншими громадянами. 2) Одначе карна судова або адміністраційна, як теж дисциплінарна про-

---

Є. Ю ПЕЛЕНСЬКИЙ. 4

Райнер Марія Рільке й Україна.

Життєвий і творчий шлях Рільке.

Райнер Марія Рільке (1875—1926) це — як пише Франц Штріх — один з найцікавіших феноменів на грані XIX. і XX. століття в Европі. З походження німець, виростав на славянській і французькій культурі обеднав таким чином кращі елементи Сходу й Заходу Европи.

Правда, не був це чистої крови німець. Його старий рід походив із країв славянської Каринтії, потім десь коло 1718 р. переселився до Чехії. „Моєму власному почуттю, більше ніж можна висказати, відповідає здогад, що славянська струя не є хіба маловажна в ріжномаїтності моєї крови". Ці слова поета підтверджує найбільш компетентний у расових справах, сучасний німецький історик літератури Йозеф Надлер у своїй історії літератури німецького народу і то підтверджує повнотою. Другим важливим моментом було вихованнє в славянському середовищі, в Празі, родинному місті Рільке. Нічого дивного, що перші твори присвячені цьому містові. Це рефлексії з мандрів по Старій Празі, ліричні роздумування. В старім домі якась набожна шана для старого градчанського замку й не менша шана в віршах, присвячених чеським поетам: Врхліцькому, Тильові й Заєрові. Але ці твори, ще надто молодечі менше важні.

Щойо з 1899 р., коли він виїхав із першою прогулькою до Росії, коли його поетичний світогляд дозрів цілком, повстають його архитвори. Росія, зокрема зустріч з Толстим, витиснули незатертий слід у його душі. „Росія стала для мене дійсністю — писав поет до Еллен Кей — а заразом глибоким, повсякденним пізнанням, що дійсність це щось далеке, щось, що безмежно поволі приходить до тих, що мають терпеливість. Росія це край, де люди є самотніми людьми, кожен зо світом у собі, кожен повен пітьми, як гора, кожен глибокий у покорі, без тривоги, що понижується, і саме тому побожний. Люди повні далини, невинности й надій, люди, що стають людьми. І над усім ніколи не установлений, вічно змінний, зростаючий Бог".

Рільке, типовий романтик людина сумна, над міру вражлива; мусів так сприймати Росію.

По першій, кількатижневій подорожі в Росію прийшла друга. Тоді й зустрівся з Толстим. Та перед тим ще вивчав дуже пильно російську мову, літературу, історію мистецтва, й культури. Підчас цих студій мусів нераз натрапити на українські проблеми, на які багата історія російської культури, зокрема письменства. Цим можна мабуть найлекше вияснити, чому після другої подорожі до Росії, відвідавши Ясну Поляну, повернув Рільке в Україну. Переїхав її майже цілу.

Його щоденник із цього часу досить урівчастий. Про Україну пише мало, більше за те творить.

Та читаючи описи німців, що приїздили з Московщини в Україну, не важко догадатися, що коли ріжниця між цими країнами була помітна для всіх, то й мусів її помітити і такий уважливий обсерватор як Рільке. Тим більше, що він скрізь старався пізнати все основно до краю.

Головні етапи його українських мандрів: Київ і Полтава. Тут задержався довше, тут написав майже в цілости свій перший, поруч прекрасного нарису про корнета Рільке, архитвір **„Про любого Бога й інше"** (Vom lieben Gott und Anderes), що в дальших виданнях називається **Казками про любого Бога** (Geschichten von lieben Gott). Є це збірка новель, сформованих в одну цілість завдяки діяльгові між поетом і одним знайомим-калікою, діяльгові, що відповідно попереджає кожну новелю. Головною рисою цієї збірки поруч прекрасного, високомайстерного виряву, є якась пантеістично, всеобіймаюча туга. Рільке по цілій Европі шукає — Бога. Різні взориси з різних країн, від Венеції по Москву. Лише Україні присвячено аж два. Видно для поета-містика була вона найближча Бога. *(Далі буде)*

цедура, яку почали проти посла перед тим як дістав мандат або після цього, слід припинити на домагання Сойму поки мандат не вигасне. 3) Нема передавнення, коли припинено карну або дисциплінарну процедуру. 4) Посла, приверженого підчас сесії не на приказ суду — на домагання Маршала Сойму негайно випустять на волю.

Ст. XLIII. 1) Посол не може виконувати одночасно сенаторського мандату. 2) Закон означить уряди і становища, яких не можна приняти не втративши через те посольського мандату. 3) Послові не вільно виконувати праці, якої не можна погодити з виконуванням мандату, під загрозою наслідків означених законом.

Ст. XLIV. 1) Послові не вільно ані на своє, ані на чуже імя, ані теж в імени підприємств, спілок або товариств обчислених на зиск, придбати державних дібр, ані брати їх в аренду, годитись на достави та державні роботи ані одержувати не вільно від Уряду концесії або інших особистих користей. 2) За нарушення повищих заказів посла передадуть на домагання Маршала Сойму або Голови Найвищої Контрольної Палати під суд державного Трибуналу і на основі присуду цього Трибуналу відберуть йому посольський мандат та особисті користи, які отримав від Уряду. 3) Маршал Сойму може на основі рішення Регулямінової Комісії, принятого більшістю 3/5 голосів, дозволити послові в кожнім поодинокім випадку увійти з Урядом у правне відношення, коли воно не суперечить добрим обичаям.

Ст. XLV. 1) Голова Ради Міністрів, Міністри і делеговані ними урядовці мають право брати участь у засіданнях Сойму і промовляти поза чергою промовців. 2) Посли можуть звертатись до Голови Ради Міністрів і Міністрів з інтерпеляціями у справах, які входять в обсяг їх діланя, згідно з регулямінom. 3) Голова Ради Міністрів або запитаний Міністр обовязаний дати відповідь до сорокпять днів або подати причини з мотивами, чому відмовляється дати вияснення.

V. СЕНАТ.

Ст. XLVI. 1) Сенат, як друга законодатна Палата, розглядає буджет і проекти законів, які приняв Сойм і бере участь у виконуванні контролі над довгами Держави. 2) Крім того Сенат нарівні зі Соймом, хоч без права ініціятиви, бере участь у вирішуванні таких справ: а) про внесок, який вимагає уступлення Уряду або Міністра; б) про закони, які звернув Президент Річпосполитої Законодатним Палатам вдруге до розгляду; в) про зміну Конституції; г) про скасування розпорядків, які вводять виняткový стан.

Ст. XLVII. 1) Сенат складається зі сенаторів, яких покликує в 1/3 Президент Річпосполитої, в 2/3 з виборів. 2) Каденція Сенату починається і кінчається одночасно з каденцією Сойму. Виборча ординація до Сенату означить число сенаторів і спосіб їх покликування та означить категорію осіб, які матимуть право вибирати і бути вибраними.

Ст. XLVIII. Статті XXXIV—XLV, які відносяться до Сойму, стосуеться відповідно до Сенату.

(Продовження буде.)

Найближче 7-е число ілюстрованого двотижкевика

НАШ ЗУЗУЗ ЧІРТТРІЧ

що появиться 1-го квітня принесе нарис на весело про Павла Ковжуна, поезії Б. І. Антонича, статтю про чеську графіку у Львові, про пєсу Меріяма — Лужницького, новелю на подружу тему, статтю про Якобсена та його новелю, про письмо наших мистців, розмови з читачами, 40 сорок...

Ціна 50 сот.

ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.

Книжки для нашої дітвори.

(Докінчення.)

II.

При нинішньому стані справи ми й так повинні радіти, що всеж появляються нові змагання й нові, зовсім влучні помисли. До таких помислів слід причислити „Діточу Бібліотеку" видавництва „Світ Дитини", що місячними випусками почала виходити з 1. січня 1934. р. за редакцією Михайла Таранька й випустила досі 11 книжечок, ріжнопанітного змісту; є тут усі ділянки дитячого виховання, що виступає не як мета, а як виховний засіб, як це і повинно бути. При цьому видавець памятає і про практичну ужитковість деяких книжок.

„Таресовим шляхом" — збірка промов, деклямацій та сценічних картин на Шевченкові Роковини, впорядкована Михайлом Таранькom. Це перлина дитячої літератури, що ніжною плетінкою дитячих уяв, думок і слів огортають душу дитини, викликуючи в неї такі почування, якими повинна визначатися добре ведена українська дитина. Тільки мова прози тут дитяча, аж ва наївна, а там знову вислови й речення, що й для дорослу за важкі.

„Малий Декляматор" — збірка деклямацій на всякі національні й шкільні свята. Книжечка дуже зручно уложена, практично необхідна.

До книжечок всебічно виховного змісту, вбраного в невтинноногесеньку одежу елястичного вірша належать: Богдана Лепкого „Казка про Ксеню і дванацять місяців" та переспів із Пушкіна Микити Магири „Казка про золоту рибку". Перша це та славна, незрівняна бабусина казка: гнучке стилем, багата образами, а мова її не знає обмежень у вислові, хоч вона проста-простеньке. Не тому, що це написав Лепкий, а тому, що воно — перла нашої дитячої літератури.

Заслуга автора другої книжечки тільки в переспівi, та переспів цей так зукраїнізований, що став дійсним „співом" української казки, а гнучкість та ритміка вірша (дарма, що він не оригінальний) ставить „Казку" вище тих перекладів, що досі старалися переспівувати невмірущий Пушкінів оригінал. Фартухові ілюстрації в обох книжечках під кожним оглядом досконалі, кращі, ніж у чужих виданнях.

Володимира Хрономича „Іванків День" має вирази, може за вирозні навчально-виховні дивленнії. За багато в ній матеріялу.

Франца Коковського „За Україну" це 10 окремих оповідань зі світової та передовсім визвольної війни. Моменти йдуть за моментами, як у фільмі: мова, на жаль, не дитяча, хоч проста й чиста. Та вирина одна думка: невже герой тільки той, що гине? В такому разі не схочуть слави героя діти, що цілою своєю істотою бажають життя.

До козацької романтики, що створює своїм героям страшні ситуації, та ніколи не дасть їм пропасти, навпаки, виводить їх славними переможцями вертається теж Аетій Лотоцький у „Трьох Побратимах" та М. Середа в „Петрусевi Шкоді". Це історичні оповідання, перше з часів ранньої козаччини, друге з часів Сірка.

М. Середі треба признати, що впав на дуже добру думку: веде дитину на „Січ" у часі її гарного розвитку, хоче щоб пізнала вона її у всіх подробицях, а тим веде малого читача в побідний похід на Крим з одним із найславніших отаманів.

„Історія України для дітей". Виклад приступний, ясний, стиль простий, завваги з виховною метою дуже влучні, багато добрих ілюстрацій. Як у нижній досі нашій книжці прикрашають вплетені в цю історію поеми про кожного важнішого князя. Зручно й незаплутано проведено тут переходи від одного замітного князя до другого дарма, що в таких переходових періодах був у нас хаос випадків, князів та імен.

Ярослава Вільшенку „Мандрівки Мишки Гриваникнижки" — це неначе „Наука про сучасну Галицьку Україну". Автор показує дитині не тільки установи в їх теперішньому стані, але також переказує коротко їх історію, а наприкінці торкається й історії Львова. Виклад легкий, переплітаний дільогами й віршами, прикрашений ілюстраціями. Книжечка дуже добра й заслуговує на масове поширення.

Добру роботу робить „Діточа Бібліотека" й чисто „народню". Не для добра власника, а для добра народу слід її поширювати й розвивати. Тоді книжки досягнуть більшого вищого рівня й опанують душу молоді, а там і народу.

Яків Ромшенко.

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіті".

Еміграційні справи.

ПРАВО ПОСЕЛЕННЯ В СИРІЇ ТА У ВЕЛ. ЛИВАНІ.

Право залишатися в Сирії та Ливані можуть дістати ті що предявлять французький владі нормальний контракт праці, засвідчений сирійською владою. Можуть дістати таке право й інші чужинці вільних професій, наскільки мають 100.000 франків готівки. Це значить, що сирійська влада прямує до цілковитого припинення імміграції з огляду на важкі економічні умовини країни. Власники транзитових і туристичних віз не одержать права на побут.

ВИЇЗД НА КУБУ.

У звязку з революцією на Кубі корабельні товариства не дістали ніякого нового повідомлення про пасажирів до Гавани. Найближчий транспорт виїде в половині квітня.

ОБЕРЕЖНО З ІЗДОЮ ДО ПАРАҐВАЮ.

Існує в Парижі бюро, що займається агітацією за виїздом до Параґваю. Бюро це називається „Франко-Польонь". а веде його Андрій Манько з Добромиля. Французька й польська влада остерігають перед тим обманцем, якого засудили на місяць вязниці за видурення депозиту в висоті 7.820 франків від хлібороба-емігранта.

ОСТОРОГА ПЕРЕД ЕМІГРАЦІЄЮ.

Ствердили у багатьох випадках, що обманці-агенти намовляють людей до виїзду до Параґваю, Альжиру, Тунісу, Ліберії, Манджурії та інших країв.

Все це обманство, щоби видурити від несвідомих гроші, почтові марки, стемплі і т. п. буцімто на кошти листування та вироблення документів на подорож.

Щоби поза межами Польщі дістати даремно переїзд до заморських країв, земельо, знаряддя праці, насіння, інвентар тощо — виключене. Людей, що намовляють до такого виїзду і обіцюють щонебудь задурно треба відлавати в руки влади, бо це обманці, що користають з людської нужди.

У всяких еміграційних справах слід звертатись за безплатними інформаціями під адресою: Львів — Еміграційний Дім, вул. Вишиваицьких ч. 4.

ЕМІГРАЦІЙНИЙ РУХ У ЛЮТІМ Ц. Р.

В лютім виїхало з Польщі до Палестини 539 осіб, а до континентальних країв 75.

ХТО ІДЕ ЧЕРЕЗ НІМЕЧЧИНУ.

На німецькому кордоні треба безумовно зголосити скількість ввезеної готівки. Хто цього не зробить, тому гроші сконфіскують. Тесаме в Австрії і Чехословаччині.

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла".

З кінової хроніки.

Знову летунські фільми. Вертається „мода" на летунські фільми. В останньому місяці випродукували аж три такі фільми: „Школа летунів" з Волесом Бірі, „Відважні летуни" з Джемсом Кеней і „Крила у пітьмі" з Мирною Льой і Гейрі Грантом.

Макс Райнгардт про американських акторів. Відомий у цілому світі німецький режисер Макс Райнгардт визнав найкращими: Чарльза Ляфтона, Маріон Дейвіс Грету Гарбо, Марлену Дітріх, Кей Франсіс, Леслі Говарда і досі невідомих у нас: Джемса Кенея, Павла Муні, Бетті Дейвіс, Роберта Доната, Катерину Гепбюрн і Едварда Робінзона. Цікаво, що Райнгард поминув таких акторів, як Гейрі Купера, Фредріка Марча і Клерка Гейбля. Режисер додав, що на його думку найбільшим актором є Чарлі Чаплін, але не помістив його у списку тому, що цей комік-фільософ досі не виступив у звуковій фільмі.

Академія Мистецтва і Сцени в Америці визнала найкращою фільмою року „Ік ночі" з Кльодет Кольбер і Клерком Гейбл у головних ролях. На полі режисерського знання здобув перше місце Франк Капра, творець тої фільми. Друге місце дістала невідома в нас пєса „Ніч кохання", а третє „Звеличування" з Нормою Ширер і Фредріком Марчом.

Бригітта Гельм у Кракові. Синдикат журналістів у Кракові запросив відому німецьку актірку, Бригіту Гельм на Редуту Преси, що відбулася у перших днях березня. Артистку витали незвичайно тепло й її поява була справжньою атракцією Кракова.

ня" висилають на збори уповажнених делегатів. Делегатів заголошувати до 1. квітня. 7. квітня відбудеться оглядання протиалькогольної виставки Т-ва одного з наших музеїв та товариські сходини.

— **З Українського Лікарського Товариства.** Видія повідомляє П. Т. членів, що черговий протигазовий курс почнеться 2. квітня ц. р. Оплата 10 зол. Згоголошуватися треба до Секретаріяту Союзу Лікарів: Львів, вул. Ліндого 5.

— **Нова хвиля грипи.** Наглі зміни температури спричинили новий зріст скількости занедужань на грипу. Лікарські кола звертають увагу, що головною умовиною, щоби грипа пройшла легко, є конче оставати дома аж до повного видужання. Інакше можна нарватися на дуже прикрі наслідки.

НИНІ ВІДКРИТТЯ!!
Фабричного складу панчіх „Arco"
1168 **Львів, пл. Галицька 3.**

— **„Сільські пленіпотенти".** В одного із львівських громадян находиться повна орхестральна партитура до повищої пісні Ів. Гушалевича, до якої музику скомпонував М. Вербицький. Пісня входила колись у репертуар українського народнього театру, опісля перейшла в забуття і нині є невідома. З огляду на ім'я Вербицького його партитура, безперечно велика рідкість, заслуговує на збереження в якійсь прилюдній бібліотеці. Ближчі інформації подасть Ст. Чайченський в редакції „Діла".

— **Присуд на комуністів.** В Перемишлі скінчився судовий процес 20 комуністів, майже всіх жидів. Тільки трьох обвинуваченых увільнено, інших засуджено на кари вязниці від 2 до 10 літ.

— **Велика пожежа.** В селі Бакуші на Поліссі вибухла пожежа, що знищила кількадесять хат і господарських будинків. Згоріло багато коней, коров, безрот і ввесь мертвий інвентар. В часі рятування попеклася тяжко одна жінка, яку відставлено до шпиталю.

— **Найшлися вкрадені гроші.** Пат повідомляє з Розлуча: Підчас хвилевої неприсутности податкового поборця з Турки Кохалевича, невідомі люди вирвали з валізки акти та більше як 2.000 зол. готівкою. Зараз повели слідство й арештували Трифона Голотяка, якого зрадили сліди на снігу, що вели з його хати до недалекого ліска. Там він гроші закопав під кущем. Поліція попала вже на сліди спільників.

— **Краєва хроніка.** В Радловичах пов. Самбір 25-літній Йосиф Нижанкевич, людина несповна розуму, напав на вулиці на 63-літнього Еля Дрекслера і вбив його ударом лопати по голові. — В Летні пов. Дрогобич хтось стрілив з кріса до Івана Іваненка, що появився в ночі на подвірі, і ранив його в руку.

— **Польська кольонізація Полісся.** Познанська повітова рада займається, як повідомляє місцева преса, організацією планового поселювання безробітних з Познанщини на Поліссі. Справа не нова, бо випрактикував її вже староста зі Середі Недзялковський, що має вже свою експозитуру на східних „кресах". Кольонізаційний акції на Поліссі поляки приписують велике значіння, не лише господарське, але й політичне.

— **Непорозуміння в американській православній церкві.** Щоденник „Морнінґ Колл" з Пасаїк під Нюйорком приносить велику новинку на першій стороні про роздор в російській православній церкві з нагоди приїзду епископа. Є це церква св. Петра й Павла, що її основали наші галицькі лемки ще перед літами і піддалися під опіку колишньої російської православної місії. Тепер приїхав з Москви на візитацію архієпископ Веніямин, якому закидують нахил до большевизму, і частина парохіян не хотіла пустити його до церкви. Священик проголосив у церкві, що приїде архієпископ, а велика частина парохіян тримає ще з давньою царською традицією і не хоче Веніямина впустити до церкви. Непорозуміння дійшли до таких розмірів, що справою займаються місцеві газети в англійській мові.

— **Штучне серце.** В медичному світі велику сенсацію викликала вістка про операцію, яку перевів професор університету в Москві Олександер Смірнов, спеціяліст серцевих недуг. На його клініку привезли матроза, пробитого підчас бійки ножем у серце. Матроз умирав, коли проф. Смірнов приложив операційний ніж до його грудей. Кілька потягнень ножем і тяжко ранене серце було відкрите. За кілька дальших хвилин серце було відділене від живого організму. Чоловік був би негайно вмер, якби Смірнов не приготовив був штучного серця. Матрозові вложено на місце серця каучуковий мішочок, що виконував правильні рухи при помочі електричного двигуна, який піддержував дальше круження крови. Тимчасом проф. Смірнов зішив вняте серце старанно і за одну годину 40 мінут пришив його знову матрозові, усунувши штучне каучукове. На диво кандидат до гробу почувається добре, серце гоїться і є надія на повне видужання пацієнта. Проф. Смірнов виконав уже чотири такі операції і всі з добрим успіхом. Якщо це правда, то Смірнов є безперечно одним з найліпших і найбільших операторів на світі.

— **Німеччина ввела телевізію.** Дня 22. ц. м. короткохвилева висильна стація у Віцлебені під Берліном почала правильно надавати телевізійні образи. Таким чином Німеччина випередила всі інші держави на світі, бо досі ніде ще не переведено телевізії для загального вжитку. Покищо надають образи тільки тричі в тиждень і то звукові фільми або образи ловлені безпосередно з життя. Засяг німецької телевізійної стації доходить тільки до 50 км., бо на дальшу відділь покищо не позволяє технічне уладження стації.

— **Електричний скоростріл** придумав воєк 2. полку англійської армії Бегнель. Скоростріл важить разом з електричними приладами 27 фунтів і пускається в рух електричним струмом. Максимальна швидкість вогню доходить до 1514 стрілів на мінуту.

— **Пізнай себе самого.** Під таким гаслом відкрито 23. ц. м. в Берліні виставу „Чудо життя", яка своїми розмірами дорівнює міжнародній виставі минулих років в Дрезні, відомій під назвою „вистави гігієни". Звертає увагу відділ, де наглядно зображено всі життєві функції людського організму. При цьому багатьом довелось стверднти, що вони краще знають напр. автовий мотор, чи машинку до писання, як себе самого. Кожна чинність людського організму знайшла там свій вислів у відповідному моделю, прозорому, що всякому все видно. Скляний прозорий чоловік є дійсно чудом техніки. Є теж багато цікавих річей, які кожному треба знати, а які невідомі, як напр. що людина денно пропускає крізь легкі 32 куб. м. повітря, що крізь серце денно переходить 10.000 літрів крови і т. п. Кому напр. відомо, що кости людських ніг є такі міцні, що можуть вдержати на собі тягар рівний вазі 80 людей або, що 4 проц. всіх мужчин є сліпі на червоно-зелені барви? Без води жадне життя не є можливим. Це також представлено на виставі дуже символічно відповідним водограєм. Дальше йде взірцеве уладження дитячого садку, завдання жінки в народі, кухонні справи, людське відживлення та охорона життя перед різними небезпеками, плекання раси і здорового потомства, охорона здоровля перед заразл. половими недугами, виховання людей на здорових членів нації, кухня для дієтного відживлення, праця як чинник для піддержання здоровля, людські мешкання, та що найцікавіше, видимість невидимого досі світа в так званому мікровівярію. При помочі мікроскопа і проекційного апарату глядачі бачать все те, що голим оком бачити не можна, світ і життя мікробів в краплі води чи іншого середовища. Все те дивне життя переходить перед глядачем у величезних розмірах і викликує подив, бо не кожному дана змога приглянутись безпосередньому життю крізь мікроскоп. Чи не найбільше зацікавлення на початку вистави викликує скляний прозорий чоловік. Як з одного боку наглядність всіх процесів життя, так з другого сама удосконалена техніка, яка дала змогу наглядно і в дійсній величині представити такі зложені функції, як життя в усіх його проявах.

— **Різні вістки.** Турецький уряд задумує встановити неділю замість пятниці днем відпочинку в турецькій державі. — Урядовці криміяльної поліції в Берліні одержали охоронні панцирі, які носять на грудях. — В Лондоні відбудеться з початком квітня ц. р. міжнародній конгрес слідців. — В Копенгагені помер у 49 році життя на запалення легенів відомий шахіст Аарон Німцович.

Театр Ріжнородностей **Міські Театри у Львові, середа 27-го березня 1935.** Нині в год. 8-ій веч.
Вечір гумору знаменитої гумористки і рецитаторки **Дори Калинівної**
Незвичайно богата програма.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Благословенна інвазія.

Перебула Галичина ріжні інвазії. Місили голицьку землю копита ріжних коней, хто хотів вішав її мешканців, хто не хотів розстрілював.

Інвазія! — Слово, що набрало на нашій землі жахливого змісту, бо кожна з них зіставляла по собі сльози, згарища та шибениці.

А все таки одна інвазія оставить по собі не сльози і не згарища, а радість і вдячність цілих поколінь. Прийшла ця інвазія, тихо, мов крадучись, без дефілад і побідних фанфар, не наложила контрибуції, не установила судів, не брала закладників.

Видирала тільки свої поклики і то ве... позичені, чи вимолені гроші.

Це інвазія малярів в Наддніпрянщини.

Галицька книжка, така вбога своєю шатою, вже давно кричала зпоза книгарських шиб, просила змилування Божого. Галицький стіпоппе по храмах оглядався не тіни забутих предків і — вітхав. Галицькі малярі або творили одинцем, або шукали поезії її межами творчої атмосферп.

І враз — інвазія. Петро Іванович Холодний, Ковжун, Лісовський, Кричанівський — це перша чвірка, що вмашерувала до Львова. А за ними інші, а за іншими молодші до Холодного-сина включно.

І пішла з цього часу „інвазійно" робота. Книжка перестала кричати, усміхнувся стіпопне по Божих храмах сіл та міст, широку дві-три виставн образів...

До гурту приставали щораз то нові бовники, розкинені хуртовиною по цілій земській кулі. Грищенко, Глущенко, Андрієнко, Перебийніс... Інвазійна армія росла, росте і ростиме на добро і славу рідного мистецтва.

Найліпший доказ на те, що ось ліквідався Львів нового „найїзника" мистецтво, що долучився до інвазійних рядів. Василь Масютин — старшина генерального штабу графіки зявився у наш город. Перед ним як „квартирмахи" приїхали спершу його слава, а потім дві його праці-графіки: Мазепа і Хмельницький.

Вийшла на його привід почесна сотня, спрезентувала зброю і себе та повела в місто. (Через те Ковжун спізнився з замовленням до „Незустрічі"!).

Василь Масютин серед нас! Примушувало його життя довгі роки жити серед чужих і працювати для чужих. Але він переміг життєвий примус і пішов за покликом Крови.

Нехай-же рідний кавалок землі, до якого він отсе зарився, дасть йому хоч частину того тепла, за яким стільки літ тужив і якого від неї сподівається.

Галактіон Чіпка.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Шевченківське свято в Княгинині - Кольонії. Минулої неділі відбулося в Княгинині-Кольонії (передмістя Станиславова) Шевченківське свято; влаштоване тамошньою читальнею „Просвіти". В програму вмістили: промова п. Семанюка, три деклямації, а саме: пп. Романцівної, Федораківної і Рогатинського та хорові продукції „Думки". На закінчення відіграв амат. гурток III. дію „Назара Стодолі". Не всі виконавці програми станули на висоті завдання, що показує наглядно брак зрозуміння у денних наших людей ідеї національних свят. Публики мало: маленька сала читальні — і та не була повна. Тут слід з прикрістю завважити, що старше громадянство того передмістя чомусь мало цікавиться життям читальні, не зважаючи на безнастанні зусилля гуртка молодих ідейних людей, які поклали собі за ціль розбудити життя в читальні.

Концерт у честь Шевченка в селі Чернієві. Минулої неділі відбувся в Чернієві концерт у честь Шевченка стан. муж. хору „Думка". На програму свята зложилися: промова м-ра М. Петрунева, кілька деклямацій та кілька пісень „Думки". Програма була трохи за довга і однозвітна. Замість кілька деклямацій можна було вставити якийсь реферат про Шевченка і якусь інсценізацію, тимбільше, що Чернів має добрий амат. гурток. У кожному разі виконавці програми поставились до справи поважно, чим причинились до гідного вшанування памяти Генія. Трохи прикро вражало мале число публики (около 120 осіб), як на село з 3,000 душ.

Змагання амат. гуртків. Мин. неділі розпочалися змагання амат. гуртків, допущених до II. руиди, яка буде тривати до 14. квітня. Перше місце здобув заслужено гурток з Бельведеру, 2) Гірка, 3) Кольонія (Майзлі). Всі ті гуртки з передмість Станиславова. Зпоміж аматорів Бельведеру вибивався доброю грою Петрина, який в значній мірі причинився до перемоги свого гуртка. Гірка ввесь час загрожувала Бельведерові й колиб не слаба гра одного з аматорів, булаб випередила Бельведер кількома пунктами. Майзлі розчарували своїх симпатиків. (У I. руиді здобули Майзлі перше місце в конкуренції тих самих гуртків). Публики дуже мало.

В Театрі Монюшка йде небавком опера „Міндовг", в якій головні ролі грають: Ліда Каратницька (сопран) і Павло Крушельницький (баритон).

Репертуар кін: Паршава — „Сестра Марта з шпигункою"; Тон — „Кохання Фрайданн Доктор"; Одеон — „Петрусь" з Фр. Галь (йде вже 3 тиждень); Уранія — „Година радости"; Рай — „Герой з Рю Гравіле".

ПЕРЕМИШЛЬ.

Нарада виділу філії „Просвіти“ зі студентством. Заходом членів виділу філії „Просвіти“ скликано у нас нараду студентства Перемищини. Прибуло сім десятків молодих, повних порнів, надій і найкращої охоти до праці студенток і студентів. Серед виголошених фраз почули ми вперше дуже багато здорових думок і вірного пориву до праці. Лунали ще часто прикрі слова, та була вдумлива аналіза і здорові погляди на будуче нації. А вже по розумних завагах інж. Станимира прийшла перестога у фразуванні та проявилась найкраща охота стати одною лавою до освітньої праці, бо без великого запалу і святого надхнення до праці не впрягуємо небавом і того, що ще сьогодні легко ритувати — душу і дух нації. В дискусії виявилося що в Перемищині живе 110 (сто десять) студентства обох полів! Цеж велика сила! Спрямована в одно русло, задивлена в одну ідею, обвіяна духом пориву праці — ця сила може доконати чудес. Але! Тільки праці, — праці ждемо від молоді, — а не фраз! При всіх розходженнях, яких ми були ще свідками, таки віяв живий, чистий, здоровий і бадьорий вітрець з останніх нарад і ніс на своїх крилах окрушники віри, зерна надії на краще завтра у нашій Перемиській Землі. Тільки віри, доброї віри нам усім, і молодим і середнім і старим, треба у нас самих шукати — віри у краще завтра, а вирветься прірва недовіря, згине ураза, — і при праці найдемо спільну мову і спільну перемогу. Я. ой.

Хто зложить на дар „Просвіті“ — облекшить її важкі завдання.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

СВЯТО ВІДРОДЖЕННЯ. Накладом Українського Протиалкогольного Товариства „Відродження“ у Львові. Львів 1934. Стор. 32, ф. 16-о.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ілюстрований місячник. Львів, 1. квітня 1935. Р. X., ч. 5. Зміст: Звіт з діяльности і заняття рахунків Крайового Молочарського Союзу, кооперативи з обмеженою відповідальністю „Маслосоюз“ у Стрию за дирний рік 1934.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, 28. березня 1935. Р. XV. Ч. 12.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 27. III. год. 7 веч. „Росяшна дівчина“.

Четвер, 28. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою“.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 27. III. год. 8 веч. Рецитаційний вечір Дори Калініївн.

Четвер, 28. III. год. 7·30 веч. „Подружий метч“.

Кіна.

АДРІЯ: „Невидимий чоловік“.

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія“.

АТЛЯНТИК: „Нові люди“ (Пісня о щасті).

ВАНДА: „Дівчина з над Волги“, „Американська трагедія“.

ГРАЖИНА: „Молодий ліс“.

КАСІНО: „Весела вдова“ оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Менлональд).

КОЛІСЕЯ: „Здодій сердець“, ревія „Хай живе спорт“.

КОПЕРНИК: „Петрусь“ із Фр. Галь і „Фляп і Фляп у країні забави“.

МАРУСЕНЬКА: „Ярмо кохання“, „Ворог жінок“.

МІРАЖ: „Щойно вчора“.

МУЗА: „Весняний вальс“, „Твої уста говорять неправду“.

ПАКС: „Історія св. Терези від Дитятка Ісус“.

ПАЛЯС: „Вероніка“. (Франціска Галь).

ПАН: „Світ належить до тебе“ Ґрета Гарбо.

РАЙ: „Родина Ротшильдів“.

СВІТ: „Син Кінг-Конга“, комедія „Князь Аркадій“.

СОНЦЕ: „Відважний хлопець“ і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Тіні Бродвею“, ревія „Лет у сміхосферу“.

УТІХА: „Білий птах“ і ревія.

ХИМЕРА: „Прапор волі“, „Бастер Кітон як годинникар“.

Закордонне радіо.

Середа, 27. березня 1935.

Відень (506,8) 19·20 Ревія пробоєвників, 21·30 Форт., **Кошиці** (259,1) 17·05 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 15·55 Військ. орк., 19·25 Сольо на саксофоні, 20·05 Святочний концерт зі Сали Сметани. **Париж** (1648) 13·15 Популярна симф. музика, 21·00 „Венецький купець“ оп. Райн. Ґанса, **Білгород** (437,3) 13·15 Популярні мельодії в супр. орк., **Берлін** (356,7) 12·00 Легка музика, 16·00 Концерт, 18·30 Музика й співи, 21·00 Іт. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 13·15 Діточі пісоньки, 17·30 Солісти (скр., форт.), 20·45 Концерт військ. орк., 23·00 Ісландські мельодії, **Кельн** (455,9) 16·00 Італ. і нім. оперн. (співи), 17·45 Камер. музика, 20·15 Симфонія 7 е-дур Брікнера, **Лайпціґ** (382,2) 18·20 Оперетнові мельодії, **Штутґарт** (522,6) 17·20 Вок. концерт, 20·55 Форт., 22·30 „Люкреція-Кантате“ Гендля (муз., сп.), **Будапешт** (550,5) 12·05 Форт. і скр., 18·30 Циг. музика, 21·15 Військ. орк., 22·00 Скр. рециталь, **Мілян** (368,6) 11·30 Тріо, 21·00 „Валькірія“ оп. Вагнера, **Рим** (420,8) 13·05, 17·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Четвер, 28. березня 1935.

Відень (506,8) 16·00 Від Штравса до Легара, 17·30 Арії та пісні, 20·00 Муз. вечір (квартет і Вінерзенґеркнабен), 22·50 „Талісман“ комедія Нестроя, **Кошиці** (259,1) 17·20 Слов. нар. пісні, 18·00 Для Закарпаття, 21·50 Квінтет ес-дур Бетовена, **Мор. Острава** (260,5) 17·50 Нім. вид.: рециталь, **Прага** (470,2) 17·20 Співи, 19·30 Сальон. квартет, 19·50 Белг. музика давня й нова, **Париж** (1648) 14·15 Камер. концерт, 22·45, 23·30 Симф. концерт, **Атлянта** (531) 20·40, 21·30, 22·00 Іра. музика, співи, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 15·25 Солісти, 20·15 Танк. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·00 Оперетнові мельодії, 17·55 Форт. рециталь, 20·10 Оп. музика. **Кельн** (455,9) 19·00 Нар. пісні, **Лайпціґ** (382,2) 16·00 Концерт, 17·00 Комп. концерт Вад. Німана, 18·30 Вес. муз.-вок. вечір. **Мінхен** (405,4) 17·50 Форт. тріо б-дур Бетовена, **Будапешт** (550,5) 13·30, 22·35 Циг. муз., 19·40 „Весілля в карнавалі“ кон. оп. Польдінія, **Мілян** (368,6) 11·30 Легка музика, 17·05 Солісти, 21·00 Концерт у честь Моцарта, **Рим** (420,8) 13·35 Легка музика, 17·05 Вок.-інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 27. березня 1935.

6·50 Ранішня авдиція, 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт орк., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дениик, 13·00 Концерт тріо, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Популярні сутки — камер. орк., 16·30 Марія Дуденбівна (відч.), 16·45 Хвилинка Рубінштайна з гр. пл., 17·00 Політична евр. держан пісня війни, 17·15 Танок у скр. і форт. літературі, 17·50 Найновіші подорожничі книжки. 18·00 Вок. концерт, 18·15 Вес. скеч, 18·30 Техн. скринька, 18·40 Сільва реруи і мист. життя, 18·45 Іт. пісня з гр. пл., 19·15 Таємна країна — Полісся, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Чвертьгодина на альтівці (альт., форт.), 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Шораз скорше, шораз веселше, гр. пл., 20·45 Веч. дениик, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 „Каліхант“ новеля Б. Евстаховича, 21·40 Пісні в супр. форт., 22·00 Реклам. концерт, 22·15 Здоровить тебе гр. пл., 23·00 Комунікати.

Четвер, 28. березня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Авд. для шкіл, 12·30, 13·10 Муз. вок. поранок, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Полудн. дениик, 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Музика при чорній каві з гр. пл., 15·45 По дві пісоньки на гр. пл., 16·30 Гутірка у фр. мові: Фр. Моріяк, Андре Терів, Андре Жід, Жан Жіроду, 16·45 Амеліта Галі Курчі з гр. пл., 17·00 Ед. хвилі в дослідній службі над матерією, 17·15 Театр Уяви: Авд. з нагоди 250 роковин Баха, 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Твори на цитру, 18·15 „У „Брістолі“ на Данилевичівській“ (літ. нарис), 18·30 Листи та програми, 18·40 Сільва реруи, мист. життя, 18·45 Сальон. музика з гр. пл., 19·15 Вражіння з Маєргольдового Театру, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Пісні в супр. форт., 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Легка музика, співи (Дудичівна), 20·45 Веч. дениик, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт орк., 22·00 Реклам. концерт, 22·15, 23·05 Сальон. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·26·75—5·27 зол.

Нім. марка 1·95—2·00, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·10—25·40, австр. шілінги 99·00—100·00, чеські корони 21·60—22·00, рум. леви 32·00—35·00, дрн 44·00—45·00.

Золото: Долари 8·91—8·95, Франки фр. 34·20—34·80, Дукати 81·50—82·00, Корони 36·10—36·80, Рублі 45·50—46·20.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·35, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 45·00—47·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—46·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—49·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·50—54·00, 4 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—64·00, 4 проц. позичка м. Львова 45·00—46·00.

Премівки.

Долярівки 45·50—55·00, Інвестиційні 112·50—115·50, Будівельна 46·00—47·50.

ЗБІЖЖЯ.

Ціни парітас	Підволочиська		Львів	
	від	до	від	до
Пшениця одноц.	16·75	17·00	18·50	18·75
Пшениця збірна	15·75	16·00	17·50	17·75
Жито одноцінне	12·75	13·00	14·50	14·75
Жито збірне	12·25	12·55	14·00	14·25
Овес одноц. насін.	15·75	16·25		
Овес од. легко зам.	13·75	14·00	15·75	16·00
Овес зб. легко зам.	13·25	13·50	15·25	15·50
Овес одноцін. зам.	13·00	13·25	15·00	15·25
Овес збірн. зам.	12·50	13·00	14·50	15·00
Гречка на мливо	15·50	15·57		
Сіна конопляне	23·25	25·50		
Крупи гречані	25·50	27·50		
Мука пш. І. А.	30·00	30·50		
Мука пш. І. Б.	28·00	28·50	32·00	33·50
Мука пш. І. ІІ.	26·00	26·50	29·00	29·50
Мука пш. І. Д.	25·25	25·75	30·00	30·50
Мука пш. І. Е.			28·00	28·50
Мука пш. ІІ. А.	23·00	23·50		
Мука пш. ІІ. Ц.			27·00	27·50
Мука пш. ІІ. Д.			25·50	25·75
Мука пш. ІІ. Е.			29·50	29·00
Мука пш. ІІ. Ф.			23·50	24·00
Мука пш. ІІ. Г.			20·00	20·50
Мука пш. ІІІ. А.			15·50	16·00
Мука пш. ІІІ. Б.			11·50	12·00
Мука пш. базова	17·00	17·50	21·00	21·50
Мука житня І. кат. до 55%	21·75	22·25	25·50	26·00
Мука житня І. кат. до 65%	21·25	21·75	24·00	24·50
Мука житня ІІ. к. ситк. до 70%	13·50	14·00	15·00	15·50
Мука житня раз. до 95 %	16·00	16·50		
Мука житня посл. понад 70%	12·75	13·25		
Висівки житні	8·00	8·25	8·25	8·50
Висівки пшен. гр	9·25	9·50		
Висівки пшен. сер.	9·00	9·25	9·50	10·00
Висівки пш. дрібні	9·50	10·00		
Висівки ячмінні	7·25	7·50	8·00	8·50
Крупи ячмінні гр.			23·00	24·00
Пенцак			23·00	24·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 26. березня ц. р. кооперативам платив за:

	Львів.	
1 кг. масла франко магазин	2·30	зол.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. яєць	2·20—2·25	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло знижкова, на молоко, сметану та яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 26 березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, лькоо подвір'я птахомисарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята	за 1 кг.	2·50	зол.
Молоді кури І. кл.	„	0·90	„
Старі „	„	0·75	„
Підгодов. качки	„	1·10	„
„ індики	„	1·10	„
„ індички	„	1·30	„
Пантарки	„	1·30	„
Молоді голуби за пару		0·50	„

Птицю приймає в свійськости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Товариства „Українська Захоронка“ у Львові відбудуться **дня 11. квітня** 1935 р. зі звичайним денним порядком. Збори відбудуться в домівці т-ва „Укр. Бесіда“ вул. Рутовського 22/I пов. у год. 4-тій пополудні або в год. 5-ій того самого дня при якнайбільшій числі прибувших членів. Виділ. 1179

Заходом філії Союзу Українок у Львові відбудеться 28. III. 1935., четвер в год. 18 у власній домівці, Свястуська 44, відчит про суспільний промисл праці із показом паріння кави. Просимо своїх членів численно явитись. 1175

Замість вінка на могилу бл. п. д-ра Лисяка зложив антикар Гетедеє, при проголошених у вчорашнім „Ділі“ вол. 20·— на сирітські захисти, ще вол. 20·— на Рідну Школу.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Дешево приготовлю екстерністів до матури (латина, грека, математика, фізика та інші предмети). Згодошення до адм. „Діла“ під „Солідність“. 1156 2—2

Господині до ведення домашньої господарки на приходстві у безженного священника в гірській околиці при залізниці близько Сколього потрібна від зараз. Платня згідно з умовою. Згодошення до адміністрації „Діла“ під „77“. 3—4

Дешевий сонишний покій і кухня, І. пов., електрика, вода, Богданівка, Орлят 11. 1171 2—7

Емерит. держ. урядник, бездітн. шукає мешкання з двох покоїв і кухні. Згодошення до „Діла“ під „Певність“. 1183 1-2

ОГОЛОШЕННЯ.

І В А Н Д Р О П А

Інструктор Англійського крою системи „Міністра“

мужеський кравець

ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ.

виконує першорядні мужеські одяги після найновіших фасонів по безконкуренційних цінах. 1178 1—4

Найдешевша вирібня **сіток до огорожі**

„Пяткодрут“

Львів, Замарстинівська 33. 1050 а 3—4

Шкріть наш часопис!

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

ЛЬВІВ, РИНОК 10.

ВИКОНУЄ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ І НАЙДЕШЕВШЕ ТВОРИ, БРОШУРИ, АФІШІ, ЧАСОПИСИ ТА ВСІЛЯКІ ІНШІ ДРУКИ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35

1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60

„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.15

шукаючі праці . . . . . „ 0·10

слова товстим друком подвійно. „ 0·07

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—

„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—

„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—

„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Винниченка Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.

ч. 81 (13.979). Львів, четвер 28. березня 1935. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Півріччя 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії.

(Стаття нагороджена першою премією в конкурсі „Діла".)

На вступі мусимо устійнити, яку матимемо на думці енергію, потрібну нам до економічної розбудови нації. Думаю — це буде теж годитися з інтенціями п. Тихого.

Питання розбудження і плекання людської енергії, для якої цілі це не було б, треба ставити інакше у націй, що мають свої держави, а зовсім інакше у нас. У націй, що мають свої держави, певно бралась би за це влада, яка вже, очевидно, знала би, яких засобів має до цього вжити. Були би це поруч якихось мелічних-економічних засобів: пропаганда всіми можливими способами, як преса, кіно, театр, радіо, прилюдні віча і збори, — ціле шкільництво, всі приватні товариства й інституції, якісь особливі адміністраційні розпорядки, получені з преміями, може і карами, вкінці, засновини якихось особливих підприємств, де громадяни на практиці „привчались би енергії". Головне, що влада мала би до цього потрібні грошеві засоби й екзекутиву у своїх руках, щоби перевести в діло свої пляни.

Вдійсності ніні бачимо це на Італії, Німеччині та інших державах, як влада при помочі вичислених і подібних засобів виховує громадян для своїх цілей.

Не те у нас. Ні влади ні екзекутиви ні грошових засобів ми не маємо, а до цього всього ще чужа влада перешкодила би нам у всім, що ми позитивного задумалиб зробити. Вдійсності які реальні шляхи стоять перед нами, такі, що ми могли би їх використати щоби розбудити в наших громадян енергію, поправді змусити їх, до наших цілей? Ні Рідна Школа ні Просвіта ні Кооперація, так само преса і прилюдні віча і збори не могли би в тім напрямі нічого більше зробити, ніж роблять досі. Знову ж чи маємо творити якусь особливу організацію од гок, щоби розбуджувати в нас енергію, коли знаємо, що все те було би тільки вигляд праці а не дійсна праця? Все розбилось би об тверду стіну нашої політичної і матеріяльної дійсности і нашої психічної інерції в економічній ділянці — очевидно, якщо матимемо на увазі не одиниці, а цілу нашу націю.

Тому питання розбудження в нас енергії мусимо поставити виключно на **моральній площині**, на якій ще найсвобідніше і найуспішніше працювати можемо. Це я собі уявляю так:

Передовсім запитаю, чи в нас взагалі нема ніякої енергії? Таке твердження було би для нашої нації навіть образливе. Чи наш селянин не виявляє енергії, коли попри всі труднощі нинішньої рільної господарки виконує всі державні вимоги і робить це дівше, ніж селянин державної нації або велика посілість? Треба надмірної енергії, щоби передовсім у жнива, так по ночах і досьтках працювати, як наш селянин працює! А чи мало енергії виявляє наш селянський хлопець, що йде до міста до школи і виходить на інтеліґента? У ніякій іншій нації, себто тих, що мають свої держави, той хлопець не має з тим стільки труднощів, що наш. Або чи з нашої інтеліґенції ті, що є державними урядовцями, мало виявляють енергії, щоби видержати конкуренцію з урядовцями державної нації і вдержатися на посадах? Так само наші кооператори, вчителі Рідної Школи, журналісти, актори, письменники і т. д., а навіть наші ремісники і промисловці, кожний у своєму званні, мусять виявити велику енергію, щоби вдержатися при житті і щоби сповнити свої завдання. Те саме треба сказати про наші панівні господарства, і те саме про нашу студіюючу молодь і т. д. Можна сміло твердити, що громадяни нашої нації, щоби вдержатися на поверхні життя, зужитковують і виявляють **бодай удвоє більшу енергію**, ніж громадяни державних націй, яким все йде легше і гладше, ніж нам.

Це про особисту енергію. Коли ж візьмемо на увагу колективну енергію нашої нації, то ми її теж мусимо мати у високій мірі, коли ми, не зважаючи на всі ворожі хвилі і проти них, живучи 700 літ під чужими державними організмами, змогли зберегти до нині своє національне обличчя. В цім, очевидно, багато є вродженої несвідомої відпорности, але багато теж свідомої волі й енергії, як це виказує історія нашого національного руху.

Одначе нам брак свідомої колективної енергії до економічної розбудови нації, якщо візьмемо на увагу наші нинішні відносини і вимоги хвилини, що горкаються передовсім нашого майбутнього.

Які цьому причини? Є тут і матеріяльні і духові. Матеріяльні — це наші політичні відносини, далі, те, що в наш національний організм вріс чужий капітал і промисл, які не так легко витиснути, далі, брак грошевих засобів і, вкінці, наш низький суспільно-культурний стан — склад нашої нації майже з самих селян.

Нічого казати про матеріяльні причини. Ми не можемо рахувати на те, що усунувши заздалегідь матеріяльні перешкоди зможемо збудити в собі енергію до економічної праці. Тут нам мусить вистарчити сама тільки свідомість, що **нема ніяких таких непоборних фізичних перешкод**, які зовсім унеможливлювали би нам розбудову нашого промислу, коли ми маємо територію і населення, ще незаповнені нашими виробами, себто маємо ринок збуту, а про це в промислі найбільше йде; і йде тільки про моральний підклад до цього. І я власне говоритиму про той моральний підклад, як його витворити.

Шукаючи за духовними причинами, чому в нас нема енергії, а передтим ще й зрозуміння для економічних справ, находимо, що ними є, перше, **наш ідеалізм**, себто **ідеалістичне розуміння праці для народу**, і друге, **наше надмірне захоплення чужиною.** Перше зрозуміле само собою, чому воно шкідливе для економічного розвитку, а захоплення чужиною потягає за собою маловаження наших власних справ, відбирає нам любов до них і відбирає нам віру у себе самих і свої сили і не позволяє нам нічого творити самостійно, між іншим і нового промислу.

Які причини нашого ідеалізму? Він лежить глибоко в нашій душі і нашій традиції. Хто були ті, що дали почин до нашого національного відродження і провадили наші громадські справи почавши від 1-ої половини 19 ст. аж до вибуху війни, і частинно ведуть їх ще досі? Чи військові люди? — економісти? — політики? — практики — взагалі люди матеріяльного діланя? Це були, як відомо, поети, письменники, що пізнище вчені історики, журналісти, духовники, професори й адвокати. Все — інтелектуалісти і таку працю вони нації давали. Щойно перед самою війною і тепер по війні частину тої праці переймають економісти і політики-практики, та це щойно початки і їхня праця ще не прожолобила у нашій духовости глибшого сліду.

Розуміється, нічого не можна мати проти того, що інтелектуалісти вели наші громадські справи і були нашою національною верхівкою в духовім і фактичнім значінні. Навпаки, їхня заслуга перед нацією велика. Та з другого боку це нам вийшло на зле, бо ми витворили собі, — байдуже, що несвідомо, бо це тим гірше — поняття, що тільки умова робота, поезія, письменство, журналістика і т. д. мають для нації правдиву вартість і посувають наші справи вперед, а економічна ні. Натлядним доказом цього є те, що ми поправді ще до нині вважаємо, — якщо не всі, то на всякий випадок уся наша молодь і велика частина громадянства, — нашою національною верхівкою, якої у громадських справах треба слухати, наших робітників пера: критиків, редакторів і співробітників наших літературних чи літературно-наукових журналів, як не було за давніх часів, коли редакторів і співробітників наших літературних збірників, альманахів і журналів уважали у нас фактично були вони в нас нашою верхівкою. Розуміється, літературно-наукова праця нічого спільного не має з економічною і тому ми до нині не знаємо вартости економіки для нації.

Друга причина, як сказано, наше надмірне захоплення чужиною, а власне Заходом. І знову це захоплення лежить глибоко у нашій душі і традиції. Воно походить з того, що так само як перші побуди до нашого національного відродження, так і пізніші надхнення для наших діячів до праці над і для народу приходили із Заходу. Так перший побуд до відродження дала французька революція, її свободолюбні ідеї, — другий був романтизм, що затіснив духові вузли між нашими вищими верствами, чи то їх одиницями, і народом, третій був соціялізм, що поставив нашу національну ідею на твердий практичний ґрунт, надхнувши наших діячів до політичної організації народу.

І знову, як з одного боку було це добре, що ми підлягали впливам Заходу, бо фактично йому завдячуємо своє національне життя, так з другого було зле, бо ми навчилися — і знов несвідомо для себе — цінити тільки те, що є на Заході, і вірити в нього, а недоцінювати себе і не вірити в себе самих. Так ніні **ми захоплюємося всякими мусолінізмами, гітлеризмами, шпенглеризмами і т. д. і віримо, що це єдині сили, що спасуть світ і нас, а не віримо в свої сили і нема в нас тої свідомости, що спасення може прийти тільки від нас самих.**

Так, мають правду ті, які твердять, що ніни на Заході доконуються великі духові зміни, здвиги, рухи і революції, і слушно в нас будять подив і захоплення для них. Але за тим подивом і захопленням ні ми ні вони не бачимо своїх власних нинішніх здвигів, рухів, змін і революцій, які відбуваються у нас по війні. Ми маємо ніні кооперацію, про яку ми перед війною навіть мріяти не могли; маємо зародки приватного промислу; у нашої інтеліґенції бачимо заник раціоналізму, атеїзму і соціялізму і поворот до релігійности; у нас є нова ідеольогія Липинського, яка гідно може стати поруч інших світових політичних доктрин; у нас появилося багато фахових часописів і журналів; у наших партій є зворот до реалізму; наше село дістало зовсім нове духове обличчя і т. д. Чому наша духова верхівка не зверне уваги на ті здвиги? не дасть їх синтези? не справить того, що треба і де треба? А найважніше, не поширить їх свідомости між нашим громадянством, щоби через те підвеслася віра в себе самого і піднеслася охота й енергія до дальшої праці і дальшої творчости?!

Наслідки захоплення Заходом у нас такі, що в нас витворилася повна духова залежність від Заходу і ця не дає нам нічого творити самостійно. Ми і в промисловій ділянці наче ждемо, аж нас Захід надхне і дасть поміч. Та надармо: промисл це не така ідея, як романтизм або соціялізм або шпенглеризм і т. д. — навпаки, це щось зовсім до них протилежне, — щоби нас надхнуло. А західній промисловець з власного інтересу не навчить нас промислу і **любови до промислу**, бо навчив би хіба на свою шкоду.

Гроші — гроші родять!

кажуть старі люди.
Тому складайте свої ощадности

В Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20,

де крім відсотків можете дістати ще премію за ощадність у висоті 25 – 100 золотих.

„Із цього само виходить, що нам треба робити: позбутися ідеалізму, власне кажучи, ідеалістично-інтелектуалістичного розуміння прав: для народу, і позбутися надмірного захоплення Заходом.

Як це зробити? Тут нам поможе, очевидно, пропаганда. Одначе не така пропаганда, як досі, що економічну працю й економічні ідеї пропагують у нас тільки економісти, кооператори і кооперативні часописи і здебільшого нефахово громадські діячі на місцях.

Ця акція мусить вийти **від самої нашої інтелектуалістичної верхівки,** літературно-наукових журналів, які, як згадано, у нас усе ще по непорозумінні і традиції тай по суспільним недорозвитку нашої нації вважають нашою національною верхівкою, а від яких фактично найбільше, хоч певно проти їх волі, виходять згадані наші духові хиби. Наші літературні чи літературно-наукові журнали це для значної частини нашого громадянства, а передовсім для цілої нашої молоді, котра майже тільки їх читає і на них виховується, єдиний авторитет, якого вони послухали би. А якби наша молодь перевялася економічними ідеями, то це була би для нас найбільша поміч, бо молодь ці ідеї, як усі інші, понесла би в народ із запалом і захопленням.

Скажуть: „Це до нас не належить, бо ми — умові робітники і займаємося тільки духовними проявами".

Тут треба знов покликатись на Захід. На Заході нині довершуються не тільки духові переміни. Там відбуваються теж великі матеріяльні, економічні і суспільні здвиги, але про які багато не пишуть, бо їх, можна сказати, тихцем переводить влада. У нас влади нема, а тому ми мусимо до цього вжити **всіх наших ресурсів,** звідки може вийти енергія, а значить і літературно-наукових журналів і умових робітників. Тої справи — економічної розбудови нашої нації, для якої передумовою є **психічна перебудова** нашого громадянства, а яку доконати може, компетентна, покликана й обовязана власне в першу чергу умова верхівка. Отже тої справи ми не можемо і не сміємо лишити тільки самим економістам і кооператорам. **Іван Билина.**

Матеріяли з найліпших фабрик
на убрання і мужеські нагортки,
поручає **Дім Моди**
Львів, пл. Марійська ч. 4.
Для П. Т. Урядовців на 5 рат!

Німеччина домагається зменшення большевицької армії.

Берлінські розмови закінчені.

БЕРЛІН, 27. 3. ПАТ. Вчора в год. 5.30 пополудні закінчились розмови з британськими міністрами. Офіційний комунікат каже, що темою нарад були справи, про які згадує лондонський комунікат з 3. лютого ц. р. Розмови велись у приязній атмосфері і довели до вияснення поглядів Німеччини і В. Британії. Міністри ствердили, що метою політики обох урядів є забезпека й устійнення миру в Европі піддержуючи міжнародню співпрацю.

ЛЬОНДОН. 27. 3. ПАТ. Райтер повідомляє з Берліна: Канц. Гітлер заявив, що Німеччина може перевести дозброєння на морі за кілька років. У справі зброєнь не складав ніяких сенсаційних заяв. Одначе добре поінформований британський діяч про хід вчорашніх нарад заявив, що Німеччина згодиться на розброєння, коли всі інші держави розброяться; інтензивно буде зброїтися, коли хочби одна з великих держав буде інтензивно зброїтися.

Згадавши про воєнні зброєння СССР канц. Гітлер заявив, що Німеччина не може йти на нові уступки у справі зброєнь, доки СССР не згодиться 1) перекинути більшу кількість своїх військ зі західних кордонів на Далекий Схід і 2) не зменшить своєї армії.

Німецькі представники заявили, що Німеччина вернеться до Ліги Націй, коли признають їй повну рівноправність.

Всі зложимо „Дар Просвіти" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

Большевики заборонили виїзд закордонним журналістам.

БЕРЛІН, 27. 3. ПАТ. „Дойче Альгемайне Цайтунг" повідомляє, що кількох закордонних журналістів, які хотіли виїхати з мін. Іденом до Москви, не одержало большевицьких віз на виїзд до СССР. Кореспонденти будуть товаришити мін. Іденові тільки до Варшави і там ждатимуть на його поворот.

Інформаційна подорож мін. Ідена.

БЕРЛІН, 27. 3. ПАТ. Вчора вечором варшавським поїздом виїхав з Берліна мін. Іден до Москви. На двірці прощали міністра вищі урядовці міністерства закордонних справ з мін. Нойратом. З мін. Іденом поїхав теж большевицький амбасадор.

ЛЬОНДОН, 27. 3. ПАТ. Райтер повідомляє з Берліна, що підчас британсько-німецьких розмов зарисувалась розбіжність поглядів, але саме тому необхідні були безпосередні розмови. Візити мін. Ідена у Москві, Варшаві і в Празі мають інформаційний характер. Політичні кола міркують, що перед конференцією у Штрезі наради про положення в Европі не приймуть конкретної форми.

Франко-італійська умова.

ПАРИЖ. 27. 3. ПАТ. Сенат ратифікував одноголосно франко-італійську умову, яка управильнює відносини між обома державами в Африці. Референтом комісії був сен. Де Жувенель, б. французький амбасадор в Римі.

Досмертна вязниця.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє з Ковна, що правдоподібно злагіднять на досмертну вязницю присуд смерти на 4 обвинувачених у справі Мемеля.

Ген. Бльомберг на Шлеську.

БЕРЛІН. ПАТ. Урядово повідомляють, що мін. Бльомберг виїздить 27. ц. м. на німецький Шлеськ на 3-денний перегляд гарнізонів і промислових заведень. Буде він теж у Глівіцах і Ополю.

При гемороїдальних терпіннях, проявах опухлої печінки, обструкції, потріскані грубої кишки, боляках, пертю на сеч, болях у крижах, тиску в грудях, несупокої серця, памороках, вживати природну гірку воду **Franciszka - Józefa,** яка дає полекшу, а нераз зовсім лікує. — Поручають ІУ лікарі.

Тайний склад муніції.

МАДРИД. ПАТ. У Міерес викрили тайний склад муніції, в якім найшли 13 тон бомб. Цей склад муніції повстав мабуть ще підчас повстання в Астурії.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 36

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XXXV. ЯК ВИГЛЯДАВ АКТ СОЙМОВОГО ВИБОРУ ЗА ЧАСІВ БАДЕНІЯ?

Щоб це зобразити, на це треба пера романіста, або драматурга, бо акти ті були багаті в дійсно драматичні епізоди. І нині, по стількох роках, годі про них думати холоднокровно. Хто раз перебув Баденівські вибори, той не забуде їх ніколи.

Наведу загальну характеристику деяких виборчих актів, яку подали під першим враженням їх очевидці- люди наші, зовсім віродостойні.

„Перо з рук паде — пише з Калуша Ярослав Коритовський — кров буриться, серце зяне на спомин вибору посла в Калуші. Кількоми витерпіли за цей час, один Бог знає! Пером годі це описати!" А в день вибору йшли від ранку телєграми до Львова від нашої калуської організації: „Цієї ночі діялися в Калуші нечувані річи. Наших виборців ловили, били й арештували! Терористм такий, що не можна бути певним життя. До салі впустили жидову, нашим виборцям видирають легітимаційні карти. Страшні зловживання".

З Жидачева пише очевидець: „Таких виборів не було ще в Галичині від початку конституційної ери. Ціле переведення теперішніх виборів у Жидачеві було від початку до кінця одним великим актом насильства і то такого страшного, що коли лише слухає хто оповідання очевидців про ті вибори, то йому бігають мурашки поза шкіру, кров кипить у жилах. Були там зловживання вряди, було обмеження особистої свободи, був розбій, а все те було довершене в тій цілі, щоби знеохотити виборців, щоби здавити волю громадян, волю народу. Фактичний хід цілого виборчого акту був доказом, що та загальна характеристика не лиш не була за драстична, а навпаки — може за лагідна.

Від акту насильства розпочалися вибори. Коли руські виборці збитою лавою під проводом священників ішли до староства до голосування, заступив їм дорогу перед старостом ноторичний злодій, криміналіст і заправлений виборчий агітатор та з піднесеним буком кинувся на священників з криком: „Ви, попи, злодії, купій- дерете шкіру і баламутите нарід!" При цьому було трьох жандармів, до яких священики звернулися по опіку. Одначе дістали відповідь: **To do nas nie należy, tylko do policji miejscowej.** Отже всі руські виборці мусіли уступити з дороги розбишаці, щоб не допускати до провокації і лиш цим способом могли дійти до староства.

Перед старостом стояло 40 жандармів. На бічній якою входилося на подвіря староства, стояло двох з них і перевіряло легітимаційні карти виборців. У дверях староства, що були десять до двацять кроків від фіртки, стояло знову двох і наново переглядали ті карти. Коли виборці увійшли в коридор староства, ділили їх жандарми на дві частини. Одну частину, а саме всіх священників і свідомих виборців сеймі впускали до бюра старости; всіх інших і крім того цілу ватагу невиборців агітаторів, жидів і багато іншої зволочі впхали до експедиту. З одного льокалю до другого не вільно було нікому переходити ані порозумівати ся. Все те мало на цілі уможливити крайні насильства, яких сподівалися при акті голосування.

Заки приступлено до вибору комісій, арештовано при вході до староства зовсім без причини десигнованого русинами як члена комісії виборця Сеня Корецького, господаря з Крутського. А коли виборці про його арештування нічого не знали, приготованими наперед картками вибрали Корецького, староство увідомило його вибір і зарядило негайно новий. Руські виборці, не маючи змоги з собою порозумітися, не могли згідно перевести того поновного вибору і тому при тім виборі замість Корецького вибрано членом комісії журавинського, жида. Цим способом знайшлася в комісії польська більшість, хоч русини мали її з згори безумовно забезпечену.

(Далі буде.)

Без радости і без смутку.

Жмінка рефлексій після суботнішнього засідання сойму.

Хоч писалось уже в „Ділі" чимало про суботнішнє засідання сойму, на якому йшов останній бій за конституцію, проте хочу й від себе докинути кілька уваг.

БЕЗДУШНИЙ БІЙ, БЕЗБАРВНИЙ СПІВ.

Хочу спростувати загальне вражіння, яке могло б зродитись у ш. читачів, начеб справді у соймі і Варшаві кипіли пристрасти, начеб справді прихильники і противники нової конституції вкладали в той бій всі свої нерви, весь свій запал.

Нічого подібного! Це був млявий, слабкий бій, без ніякого запалу. І скінчився він так, як йшов. Не було ані ентузіязму і радощів переможців, ані крику болю, гніву чи розпуки переможених. Оголосив маршал Світальський результати голосування, — а на салі тихо і спокійно. Не то не було спонтаніч ного вибуху тріюмфу, але не було і сліду якогонебудь порушення і то по обох сторонах. При повній мовчанці зложили свої відомі заяви два польські опозиційні посли про невжиність нової конституції. Відповів їм при тій самій атмосфері спокою довшим правничим викладом маршал сойму. Апатично, втомленно почали вставати посли на лівиці і тихо-зрезигновано виходили зі салі. Лише горстка послів ППС-ів затягнула пісню про панів-магнатів, — але який то був кволий та безбарвний, бездушний спів! І відразу він тихо вмер. приглушений згуками „першої бригади", яка теж далеко не була тріюмфальним гимном переможців; пісня відразу обірвалася, як тільки більшість послів з лівиці вийшла зі салі. Співали, бо треба було, але охоти до співу не було ніякої... А на правиці цілий цей час ані одного вигуку, ані одного слова. Цікаво, що найбільш емоціонал та скандалічно-галасливим моментом у цілій суботнішній дискусії була авантюра з приводу виступу посла Жулавського (з ППС), але саме той інцидент не мав нічого спільного зі справою конституції та був викликаний самою особою промовця і його кількома фіякими словами.

НАДІЇ ОПОЗИЦІЇ НА — МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

Не було ні радощів перемоги, ні болю поразки, — бо кожна армія борців осягнула свою ціль.

Проурядовий табор заздалегідь рішив вдоволитись звичайною більшістю при прийнятті сенатських поправок. Заздалегідь був приготований відповідний правничо-інтерпретаційний виклад для маршала сойму.

Не крилась і урядово-офіційна „Газета Польска" з тим, що „число посольських сиджень" не дає забезпечити безпартійний блок. І справді, чи можна було сподіватись чого іншого? Цеж до влади прийшли люди діла, а не теорій, вояки, а не правники. Конституція ухвалена, бо сила на їх стороні. — Опозиція соймова одного лише прагнула, — щоб ББ не здобув 2/3 голосів. І всю свою оборонну тактику соймова опозиція, особливо лівиця, побудувала на вірі в маршала Пілсудського. З уст до уст переходило серед послів лівиці, наче заохота до бою: маршал Пілсудський застеріг, щоб дальше ухвалення конституції відбулося „без штучек". І зродилась надія, що не буде нової конституції, як не буде магічних 2/3 голосів.

Тому блідий страх впав на лівицю, коли довідалась вона в середині засідання, що українці рішили здержатись від голосування та що за ними підуть всі непольські клюби. Заметушились людовці та пепесівці: чар магії готов розвіятись. Вмить пригадали собі польські „демократи" про існування українців та накинулись головно на українських соц.-радикалів! Не помогали аргументи, що чейже справа конституції все одно пересуджена та безнадійно програна ще на засіданні сойму 26. І. 1934, завдяки безглуздій тактиці самої опозиції, що добровільно покинула місце бою.

Лівиця розпучливо і сліпо вірила — в маршала Пілсудського: як не буде 2/3 голосів, то він не затвердить він нової конституції!

Цікаво, що й ендецький клюб також рішив ставити на — маршала Пілсудського. Через те давно вже рішив не брати участи в працях конституційної комісії, коли ГБ роками широко обговорюзав у ній проект нової конституції: доклав ту тактику проф. Ст. Стронський у таких своїх словах: „Уряд (читай маршал Пілсудський) не бере поважно цієї спроби". І засугес-тіонувавши себе цією тезою — народовці стали в комісії „обсерваторами".

Ще на останньому засіданні сойму народовці не залишили своїх надій. Адже той самий п. Стронський критикував новий проект конституції у світлі попередніх енунціяцій... маршала Пілсудського. І видно віра народовців була велика та гаряча, коли аж посол Медзінський з ББ вважав потрібним її охолодити ведром зимної води, звертаючи увагу, що вони, бебеки, таки є кращими інтерпретаторами волі і поглядів маршала Пілсудського, ніж ендеки.

СТАНОВИЩЕ УКРАЇНЦІВ.

Ми, українці, у тій баталії за конституцію не брали участи. Декларація Українського Клюбу та Клюбу УСРП. відома. Один високий державний достойник висловився про неї в кулоарах, що вона надзвичайно зручно зредагована: „добра і для внутрішньо-польського фронту, але не менше добра і для українського вивозу за границю".

Тактика Українського Клюбу надзвичайно яскраво підкреслила, що українці — це самостійний чинник в польській державі. Ні стара ні нова конституція не хоче признати нас, як органічний національний організм, а проте саме свідомість питомої ваги українського питання надала новій конституції цей а не інший зміст. Затяжіла над новою конституцією українська справа, як нераз в історії над долею Польщі. Без перебільшення можна сказати, що кульмінаційним пунктом суботнішньої дебати над зміною конституції був момент, коли посол Загайкевич виголошував декларацію Українського Клюбу. Ні одній промові не прислухувався так уважно цілий сойм та особливо ввесь уряд, як саме нашій декларації.

Рівнож не буде ніяким перебільшенням, коли скажу, що лише українці покидали салю засідань сойму з почуттям добре сповненого обов'язку.

Посол С. Хрушький.

Проєкт нової виборчої ординації.

Польська преса пише: Проєкт нової виборчої ординації: передбачує, що сойм складатиметься з 250 послів, сенат з 90 сенаторів, з яких 30 призначуватиме президент. Виборчі округи будуть одномандатові і тільки в Галичині двомандатові. Кандидатів на послів ставитимуть самоуправні, територіяльні і господарські організації. До господарських установ зачислюватиме промислово-торговельні і ремісничі палати. Преса пише, що в недалекій майбутності зміняють теж основно виборчу ординацію до самоуправних установ.

—o—

Оборонця нової конституції виключили з засідання.

КАТОВИЦЬ. 27. березня ПАТ. Нині відбулося пленарне засідання шлеського сойму. В одній справі сенат відкинув письменну пропозицію шлеського воєводи, щоби справу відіслати назад до комісії і внесення приняв у другому читанні. Поладнавши низку справ льокального значіння, сойм вислухав промови пос. Пруса, що закинув на новоухвалену конституцію і воєводу Ґражинського. Посол Вітчак (НХЗП) відповідаючи, солідаризувався з воєводою.

Деякі вислови промовця маршал Вольний вважав образливими й виключив пос. Вітчака з двох засідань. Теж виключив віцемаршала сойму і ген. референта буджету д-ра Домбровського, який солідаризувався з пос. Вітчаком.

На знак протесту всі посли з НХЗП покинули на деякий час салю.

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіти".

Німеччина й Польща мають ключ до мира.

Під цим наголовком помістив нюйоркський „Таймс" довшу кореспонденцію сера Остена Чемберлена, давнішого закордонного міністра Великої Британії. В цім дописі Чемберлен говорить про нове політичне наближення між Англією і Францією і думає, що воно переміниться у прязне порозуміння двох держав, як це було перед світовою війною.

Далі говорить про умову щодо взаємної оборони перед нападом з повітря: Як відомо, до тієї умови Англія і Франція запросили й Італію та Німеччину. Обі держави також запоручують незалежність Австрії, бо це справа мира цілої Европи. Німеччину, каже, тепер вже вважають за рівну.

Чемберлен уважає це „новим Льокарном", що забезпечило би краще мир в Европі. Але на його думку ключ до того мира має Німеччина і Польща. Вони могли б запоручити мир в Европі, коли б підписали т. зв. „східне Льокарно", що запоручувало би мир у Східній Европі через приречення взаємної допомоги одному нападеному проти нападника. Одначе досі обі ті держави відкидали те „східне Льокарно" і в тім усяк непевність мира в цілій Европі, бо напали з повітря не знають границь.

Але не зважаючи на те, чи Німеччина приєднається до умови чи ні, кінчить Чемберлен, Англія і Франція тоді підпишуть взаємну умову про оборону перед нападами з повітря.

Ювилейна академія в честь Юрія Федьковича в Нюйорку.

В неділю 17-го березня відбулася в нюйоркськім Народнім Домі ювилейна академія в честь буковинського соловія, Осипа Юрія Федьковича, замість чергового концерту в честь Шевченка. Це зроблено тому, що цьогорічний концерт у честь Шевченка відбудеться заходами злучених українських хорів з цілої околиці в Тавн Голл, при Бродвею, в Ню Йорку щойно дня 7. квітня. Академія в честь Федьковича доволі спізнена, коли йде про святкування століття уродин Федьковича, та все таки ліпше пізно, як ніколи.

Семий вечір „Товариства Приятелів Української Музики".

Ню Йорк, 25. лютого.

Товариство Прихильників Української Музики в Ню Йорку влаштувало 20. лютого у „Студіо Клоб" свій семий уже вечір української музики. Концерт пройшов з великим мистецьким успіхом. Квартет, зложений з Р. Придаткевича, А. Шопіри (перша і друга скрипки), Н. Ван. Вендело (віоля) та Г. Ля-Цаццер (челю), відограв „Опус 14" Зиновія Лисюк. Фор ім. Лисенка з Дикрої Сити під управою о. Андрія Ґелі відспівав в'язанку народніх пісень, а квартет відограв потім збірку (суїту) українських дитячих співанок укладу О. Берндт, перероблену для квартету Романом Придаткевичем. Велике вражіння зробили передовсім „Чарівна сопілка" та „Весняна".

Гром. Роман Придаткевич виголосив виклад, у якім познайомив публіку з причинами різних музичних стилів української музики та з процесом творення народньої пісні. Він вказував на різницю між тими українськими музиками, що стоять під безпосереднім впливом російських учителів на Великій Україні, та музиками, що стоять ближче до західно-слов'янських і німецьких композиторів.

Гром. Андрій Борак відчитав публічні листи д-ра Вотера Демроша, у котрім він висказав свій жаль, що не міг прийти послухати квартету Лиска. — Публіки зібралося багато.

Майже ЗАДУРНО решти полотна 50 сот., панама 90 сот., всипи 1·10, крепон 70 сот., веба 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Бонїв ч. 12.

Новий директор гімназії в Ужгороді.

Ужгород, 25. березня.

Президент чсл. республики підписав декрет про іменування директором руської гімназії в Ужгороді д-ра Сулинчака, дотепер директора гімназії в Хусті. Тому, що д-р Сулинчак відомий як лскравий москвофіл-чорносотенець, призначення його на становище директора гімназії в столиці Підкарпатської Руси викликало серед найширших кругів нашого громадянства велике зливування.

Розправа проти посла М. Вахнюка.

Дня 15. березня ц. р. відбулася в городеньким суді у Дрогобичі розправа проти посла Михайла Вахнюка, якого притягнули до відповідальности за промову на віче в Попелях дня 13. листопада 1932. р. Розправу відложили до 5. квітня п. р., щоб переслухати свідків оборони.

Загальні Збори „Центробанку".

XXXVI. Звичайні Загальні Збори Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий" („Центробанк") у Львові відбулися дня 25. березня п. р. в салі „Української Бесіди" в год. 10. передпол.

Збори відкрив голова Надз. Ради Центробанку д-р **Михайло Волошин**, який на бажання Заг. Зборів проводив ними. Він покликав на секретарів ради. Йосифа Дрималика і дир. Маркіяна Кисілевського.

На вступі голова згадав память померших членів Центробанку, а саме: пок. Михайла Грушевського, першого президента У. Н. Республики, великого ученого, діяча і патріота, якого трагічну смерть болюче відчув не тільки український нарід, але весь культурний світ, — дальше пок. радн. Романа Сосновського, б. голови Загатьрх українських установ, пок. радн. Стахія Стеблецького, пок. Станислава Лаврова та Йосифи Паньківської, вдови по довголітнім директорі Центробанку пок. Костеві Паньківському. Присутні повстанням з місць вшанували память померших.

Відтак відчитано і верифіковано протокол з останніх Загальних Зборів.

Звідомлення з діяльности за 1934 р. разом із білянсом і рахунком страт і зисків за р. 1934 предложив Загальним Зборам нач. дир. Центробанку през. д-р Кость Левицький. Тому, що на порядку нарад був поставлений звіт із ревізії, переведеної в цьому місяці з рамени РСУК-а, д-р Кость Левицький обмежився тільки до реферованя найважніших позицій білянсу і рахунку страт і зисків за р. 1934 порівнуючи їх зі станом на 31. XII. 1933.

Власне майно Центробанку виказує на уділах зол. 198.335.97 і на фондах резервових зол. 302.828.38 — разом зол. 501.164.35. Членів виказує Центробанк 896, з того 772 кооперативи, 105 фізичних осіб і 19 правних осіб. Прибуло в 1934 р. 128 членів. Вкладки ощадности побільшилися в 1934 р. на зол. 42.818.36 та виказують зол. 1,026.051.70. Стан уділених позичок майже не змінився в порівнанні з 1933 р.

Стан льокацій побільшився в 1934 р. на зол. 33.708.77, з огляду на потребу більшого готівкового поготівля.

Кошти адміністрації виказують квоту зол. 42.023.51, тобто менше на 9.943.39 зол. ніж у р. 1933. Амортизація недвижимостей виносить зол. 2.583.64, а движимостей зол. 857.18. Відписано рахунком страт і зисків сумнівних претенсій на зол. 2.355.91. Зиск за р. 1934 виказано квотою **зол. 1.526.94.** Відтак д-р Кость Левицький предложив прелімінар буджету на р. 1935, який виказує в приходах зол. 94.336.56 а в розходах зол. 93.616.52.

З організаційної діяльности Центробанку през. д-р Кость Левицький підніс: видавання місячних звідомлень для Українбанків, організацію низових кооператив кредитових, справу масової, дрібної ощадности, скликування нарад економічних централь для узгіднення їх діяльности, скликування конференцій Українбанків, затіснення звязків із нашими кооперативними централями як також справу заключування конверзійних договорів через Банк Акцептаційний і відносних кредитів.

З черги відчитано звіт з ревізії, переведеної Ревізійним Союзом та звіт Контрольної Комісії Загальних Зборів, після чого провідник отворив дискусію над усіми звітами.

В дискусії промовляли: д-р Іван Копач, Гриць Сілевич, дир. Роман Харамбура і дир. Ярослав Колтунюк. Промовцям відповів през. д-р Кость Левицький.

По переведеній дискусії Загальні Збори ухвалили:

1) Прийняти до відома ревізійний звіт Р. С. У. К.

2) Затвердити предложений білянс за 1934 р. зі станом зол. 1,657.578.51 і рахунок страт і зисків з біляисовою надвижкою зол. 1.526.94.

3) Прийняти прелімінар буджету на р. 1935 з застереженням береженя буджетової рівноваги.

4) уділити абсолюторію Надзірній Раді і Дирекції Центробанку з діяльности за р. 1934.

5) Біляисовий зиск у висоті 1.526.94 приділити до резервових фондів.

На місце уступаючих членів Надзірної Ради вибрано: **д-ра Михайла Волошина, лнр. Андрія Мудрика, д-ра Леся Кульчицького і дир. Романа Харамбуру.**

До Контрольної Комісії вибрано: **д-ра Степана Федака, о. Дамяна Лопатинського і д-ра Юлія Сьвчака.**

На деякі запити дир. Харамбури і дир. Кохана пояснив посол Остап Луцький справу заключування добровільних договорів поза конверзійними договорами через Акцептаційний Банк, як також справу реалізування векслів Акцептаційного Банку.

—o—

З ляйпціґського ярмарку.

Ляйпціґський ярмарок 1935. р. стояв під знаком поправи господарського положення. Що правда, ще не осягнено стану з минулого десятиліття, але й те, що осягнено, мусить задоволити всіх, бо направа не може відбутися дуже скоро, а мусить йти в парі з розвоєм цілого господарського життя країни чи країн.

На цьому ярмарку взяло участь 8076 фірм, з чого німецьких було 7538 і чужинних 538. В порівнанні з минулим роком скількість німецьких фірм збільшилася на 523 фірми, а чужинних зменшилася на 58. З чужих країв взяли участь Японія 180 фірм, Чехія 137, Австрія 78, Італія 71, Англія 17, Швайцарія 15, інші держави менше. З того можна зробити висновок, що Чехія та Австрія дуже залежні від німецького ринку збуту. В технічній виставці взяло участь 2464 фірм, що заповнили повних величезних 17 виставових галь.

Торги відвідало приблизно яких 200 тисяч людей, з цього коло 22.000 чужинців. В порівнанні з минулим роком це означає збільшення на яких 4.000. Найбільше глядачів, а також і покупців було з Бельгії, Франції, Голяндії, Англії, Австрії, Польщі, Швайцарії та Чехії. Позаевропейські краї вислали були понад 1.500 покупців.

Як стоїть справа з замовленнями, сьогодні ще трудно сказати. В деяких галузях промислу замовлення є значні, в інших знов глядачі і покупці обмежувались лише до огляду вистави. Найкращий збут находили новини. Великою перешкодою в покупках були девізові труднощі, які панують майже у всіх краях у відношенні до Німеччини, а дальше й те, що не всюди ще поборено жидівський бойкот німецьких товарів. Значне збільшення чужинних глядачів промовляє за тим, що цікавість довідатись дещо про господарський розвій Німеччини після проголошення жидівського бойкоту значно зросла. Спеціяльно ті, що приїхали були подивитись на повний крах німецької економіки, мусіли сконстатувати якраз протилежність і відїхали назад з деяким несмаком тому, що їхні надії не сповнились. Замість запеляду застали покращання, що правда обмежене лише до внутрішнього ринку. *М. С.*

—o—

Вибирають гроші з литовських банків.

КОВНО, 27. 3. ПАТ. Щоденник „Діена" повідомляє, що в Ковні викликав обширні коментарі та затривоження факт, що останніми часами литовські великі промисловці переказали більші суми грошей з литовських банків до швайцарських.

ВИБОРИ В КРАЮ.

ВИБОРИ ДО БЕЛЗЬКОЇ ВОЛОСТИ.

До белзької волости приділено 20 громад, які мали вибрати 20 волосних радних, війта, підвійта та 3 лавників. До цієї волости не належить місточко Белз, яке творить окрему самоврядну одиницю. В приділених до волости громадах було на основі перепису з 1921 р. 9.844 гр.-кат., себто українців і 2233 латинників. Отже латинники творять менше, як 1/4 частину населення. Вибори до громад, хоч „компромісові" — дали українцям рішаючу перевагу, так що тільки два солтиси є поляками, всі заступники солтисів українці, а також лавники майже всі українці.

На день 26. II. зарядив сокальський староста вибори волосних радних у Белзі. Українці, що були до виборів підготовані і були певні, що виберуть належне їм число радних, себто щонайменше 15 радних, відповідні чинники за всяку ціну хотіли мати „компроміс". Виборців задержано в салі від 10. год. до 4. попол. обставлено всі виходи і виборцям не вільно було зі салі вийти. В міжчасі йшли раз-ураз апелі до „компромісу", а коли українські виборці не подавались, застрожено, що уневажнять нашу листу і взагалі до виборів з української листи не допустять. Брали на іспити українців виборців, що підписали українську листу, твердили, що підписи не є автентичні... І вкінці добули „компроміс". Вибрано 11 радних до волости з української листи, з тим, що заступників радних мало бути в черзі по двох з польської листи й один з української. Вислід був такий: 11 українців з української листи, один „русин" з польської листи і 8 поляків.

На 18. III. призначив староста вибори війта, підвійта та 3 лавників — у **Сокалі**, отже не на терені волости. Всі 11 волосних радних українців рішили вибирати самостійно своїх кандидатів — знаних і чесних громадян. Та по голосуванні на війта відчитав предсідник комісії — тільки 9 карток за українським кандидатом. Де поділись українські 2 картки — не знати. Тоді староста звернувся до радних українців такими словами, **Proszę księdza, wasi ukraińcy w całym okręgu nie uznają was za ukraińców i ja teraz żałuję bardzo, że nie uważniłem wam listy, poszedłem z wami na kompromis i zatwierdziłem was na radnych.** А звертаючись до Мигаля (канд. на війта), **Pan jeszcze śmiał postawić swoją kandydaturę na wójta i myślał Pan, że ja Pana zatwierdzę? ja bym was żadnego nie zatwierdził, Wy podszywacie się pod UNDO, a wszyscy jesteście UONowcy.**

Відтак відбулися вибори на підвійта і лавників, та все за українськими кандидатами падало тільки по 9 голосів, хоч усі одинадцять виборців-радних віддали голоси за українськими кандидатами. Десь два українські голоси пропадали! У висліді вибрано війтом поляка і 2 поляків лавниками; заступником війта — українця (ставленика старости) і тільки один лавник українець вибраний з тих, яких українські радні поставили.

Всі 11 українських радних під присягою стверднть, що віддали 11 голосів за своїми кандидатами і не можуть ніяк зрозуміти, чому їх 11 голосів дали у висліді число 9, а не 11. Внесено протест, опираючись на тім, що за українським кандидатом впало 11 гол. а не 9; також на тім, що предсідник виборчої комісії відчитував картки, ховаючи їх за урною та не показуючи їх до вгляду двом іншим членам виборчої комісії, що сиділи подальше, з яких один — „русин" — сам признав, що не дивився на картки і тільки „нотував".

У цей спосіб переведено у нас „вибори". Війтом став п. Худзік, довголітній комісар, відтак „бурмістр" Белза, якого місто Белз з трудом позбулося. Про його кваліфікації на війта свідчить вимовно його карна карта і останнє факт, що в 1932 р. скористав він з амнестії і навіть не думав очиститись від закиду злочину, за який був у слідстві. Про все те знав добре п. староста, можна це устійнити з актів гор. суду в Белзі та прокуратури у Львові, а проте він цього пана підтримує. Чи вже не можна було підшукати іншого кандидата на війта? Може чейже хоч протест зверне увагу на цей курйоз!

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

На західних окраїнах.

Село Дубно — українська оаза в Ланцутщині. —

Дещо про повелику польського духовника — Протести родичів.

Село Дубно належить до староства в Ланцуті і лежить 9 км. на схід від Лежайська. Це українська оаза на західних окраїнах, окружена довкола населенням польським. Село чисто українське: греко-католиків буде около 95 проц. У школі мова навчання була українська і в 1933 р. переведено шкільний плебісцит та вислано до шкільного інспекторату в Ярославі 197 декларацій за 302 дітей за українською мовою навчання. Всіх дітей обряду римо-кат. було в минулім році 10, цього року є 13. У селі є читальня „Просвіти" і т-во „Сокіл", котрого діяльність завісило староство в половині місяця лютого. 1934. Крім того є в селі кооператива споживча, кооператива кредитова і молочарня.

Всі ті товариства розвивалися дуже гарно і це стало сіллю в оці нашим сусідам, передовсім латинському духовенству, себто парохові і сотрудникові в Лежайську. Населення Дубна почувалося завжди українцями і в церкві хрестили інколи люди на греко-кат. обряд діти, що походили з подруж мішаних, подібно як по селах, де є більшість людей латинського обряду, хрестять дітей у костелах на обряд латинський. Латинський парох з Лежайська чи радше його сотрудник по Різдвяних Святах м. р. ходив по хатах і намовляв родичів, щоб вони забрали метрики з церкви і занесли до костела, одначе ніхто не хотів цього зробити. Родичі відповідали, що хрестили в церкві дітей на те, щоб метрики залишилися в церкві.

Стрінувши опір родичів, латинський парох з Лежайська взявся до польонізації села іншим способом. Дня 8. лютого м. р. переведено дуже строгу ревізію у бувшого управителя школи українця, в о. пароха Булика і в кількох свідомих господарів. Не знайшли ніде нічого, одначе вже слідуючого дня приїхав шкільний інспектор аж з Ярослава і управителя школи завісив в урядуванні та на його місце дав управителя-поляка, котрий на початку нового шкільного року перемінив самовільно школу на польську, бо по українськи майже не вчать, пісні співають лиш польські і т. д. В цій справі 7. грудня м. р. вислали родичі дітей зажалення до інспекторату в Ярославі і до Куратерії у Львові.

Та на тім не кінець. Прийшла черга й на о. пароха, заступника декана о. Булика. Латинський парох зажадав через староство видачі метрик дітей. Староство прислало виказ 13 дітей і зажадало видачі метрик. На перше письмо староства о. Булик відповів, що метрик видати не може, бо діти є важно і правно охрещені в греко-кат. обряді згідно з обовязуючими приписами. Староство зажадало вдруге видачі метрик під загрозою адміністраційної кари і прислання урядовця для зроблення відпису з метрикальних книг. Проти цього заряджения вніс о. Булик рекурс до Воєвідства у Львові через староство в Ланцуті, виказуючи, що діти правно охрещені на підставі закону з 25. 5. 1868 р. Д. П. Р. Нр. 49, а саме на виразне домагання родичів, і що у згаданих дітей не можна змінити віроісповідання, бо діти скінчили 7-ий рік життя, а не мають 14 літ. Староство, не зважаючи на внесений рекурс, прислало урядовця з письмом, в котрім повідомило парохіяльний уряд про своє заряджения і при кінці додало, що парохіяльному урядові проти заряджения староства дотичну видачі метрик не прислуговує право відклику до Воєвідства. Дня 1. грудня вислав о. Булик рекурс до Воєвідства у двох примірниках — один через староство, другий просто до Воєвідства. В рекурсі виказав о. Б. протизаконність заряджения староства і щодо вимоги видачі метрик і щодо висилання урядовця. Тому, що староство зажадало від парохіяльного уряду звороту коштів подорожі і діет для урядовця в сумі 20.10 зол., о. Булик вніс 12. грудня м. р. знову рекурс до Воєвідства.

Дотепер був звичай, що зміни в метрикальних книгах могли відбутися на поручення Воєвідства, котре відносилося до Єп. Консисторії, а Консисторія припоручала парохіяльному урядові переводити зміни в метрикальних книгах. Урядовець староства зазначив у метрикальних книгах таке: „Вимотовано целем занотования в ужендзе параф. обж. жим.-кат.". Зміни обряду поробив також новий управитель школи у шк. деникаях. До того учительство змушує ті наші діти ходити на науку релігії латинського обряду, хоч діти не хотять, а родичі проти того примусу протестують. За це їм грозять карами, а тим дітям, котрі йдуть на лат. релігію, дають дарунки й обіцяють справляти убрання тощо. При цьому слід зазначити, що майже всі ці діти, котрих метрик домагалося староство, зізнали протоколярно при свідках, що вони умовились: одні ще перед заключенням подружжя, інші по заключенні подружа, але перед охрещенням першої дитини — всі свої діти хреститимуть в обряді гр.-кат., щоб їх діти в гр.-кат. обряді були виховувані; тої своєї умови вони ніколи не змінили і при ній надальше обстають.

В тих обставинах діються ріжні річи. Польський катехит на спілку з жінкою управителя тягнуть діти на силу на релігію польську; більшість дітей, не зважаючи на дарунки, у той день, коли є релігія, не приходить до школи, та за це дістають ноту з релігії „недостаточно". Одна мати пішла до школи до учительки, котра вчить її сина, з проханням, щоб її дітей не залишала на польську релігію. Саме тоді був польський священик на релігії, вийшов з кляси на коритар, зачав з тою жінкою сваритися, викинув її з коритара на двір і тепер вона ще до того має судові доходження, хоч у клясі не була. На другий тиждень взяв її одного сина на релігію на силу, а коли хлопець став кричати, священик ударив його в лице так, що в ночі лице напухло. Батько дитини ходив після того до інспекторату в Ярославі із зажаленням, одначе інспектора тоді не застав.

Таких і подібних фактів можнаб навести більше. Зазначимо ще тільки, що деякі родини внесли протест проти неправного перенесення метрик їх дітей, на який відповіди ще не мають.

При цій нагоді варто ще додати, що латинські священики похрестили в тамошніх околицях майже по всіх парохіях багато наших греко-кат. дітей на обряд латинський і зовсім не думають метрик віддати. В лежайській парохії перейшли в цей спосіб на лат. обряд цілі села, як Єльна, Руда, Янда і т. д. Чому тут не інтервенює староство?

Нервоболі

Хто часто терпить на нервоболі, нехай тямить, що помагає на них

Аспірина

мала таблетка, а успішна.

768 **Дістати можна у всіх аптиках.** 1—4

Нова конституція Польщі.

VI. ЗАКОНОДАВСТВО.

Стаття XLIX. 1) Законодатними актами є: а) закони; б) декрети Президента Річипосполитої. 2) Ніякий законодатний акт не може суперечити Конституції.

Ст. L. 1) Право законодатної ініціятиви мають Уряд і Сойм. 2) Законодатна ініціятива у справах буджету, контингенту новобранців і ратифікації міжнародніх договорів належить виключно до Уряду. 2) Сойм не може без згоди Уряду приняти закону, який спричинює видатки Державному Скарбові, для яких нема покриття у буджеті.

Ст. LI. Затягнути державну позичку, позбутись або обтяжити нерухомий державний маєток, оцінений на квоту понад 100.000 зол., наложити податки або публичні оплати, установити мита і монополі, устійнити монетарну систему, як також наложити фінансову гарантію на Державний Скарб — можна тільки на основі законодатного акту.

Ст. LII. 1) Договори з іншими державами: торговельні, митні, які обтяжують постійно Державний Скарб і містять зобовязання, наслідком яких на громадян накладені нові тягарі, або такі, що спричинюють зміну границь Держави — вимагають перед ратифікацією згоди Законодатних Установ у формі закону. 2) Президент Річипосполитої у випадках, коли справи не можна загаяти, може перед ратифікацією на внесок Ради Міністрів увести тимчасово в життя всі або деякі постанови торговельних або митних договорів.

Ст. LIII. 1) Кожний проект договору, принятий Соймом, передають під розгляд Сенату. 2) Рішення Сенату, яке відкидає проект або вводить до нього зміни, треба вважати принятим, коли Сойм не відкине його більшістю 3/5 голосів.

Ст. LIV. 1) Президент Річипосполитої стверджує підписом силу закону, принятого згідно з Конституцією і доручить оголосити його у Деннику Законів. 2) Президент Річипосполитої може до трицяти днів від одержання проекту закону звернути його Соймові з домаганням, щоб його вдруге розглянув, а це може статись не скоріше ніж на найближчій звичайній сесії. 3) Коли Законодатні Установи більшістю законного числа послів і сенаторів приймуть удруге проект без змін, Президент Річипосполитої ствердивши підписом силу закону, доручить його оголосити.

Ст. LV. 1) Закон може уповажнити Президента Річипосполитої видавати декрети в часі й розмірі які означить; це уповажнення не може обіймати зміни Конституції. 2) Президент Річипосполитої має право в часі, коли Сойм розвязаний, видавати на випадок державної необхідности декрети з обсягу державного законодавства крім: а) зміни Конституції; б) виборчої ординації до Сойму і до Сенату; в) буджету; г) наложення податків і установлення монополів; д) затягнення державних позичок; з) позбування і обтяжування державного нерухомого маєтку, оціненого на квоту понад 100.000 зол. 3) Декрети, які спираються на постановах цієї статті, можна видавати на внесок Ради Міністрів і можна їх змінити або касувати тільки законодатним актом.

Ст. LVI. Декрети, які торкаються організації Уряду, зверхности Збройних Сил і організації державної адміністрації, можна видавати кожного часу, їх можуть змінити або скасувати теж тільки декрети Президента Річипосполитої.

Ст. LVII. 1) Декрети Президента Річипосполитої мають законну силу і покликуючись на конституційну основу будуть їх оголошувати в Деннику Законів. 2) В кожному випадку, коли Конституція або закони для унормування поодинокої ділянки зі законодавства вимагають закону, цю ділянку може унормувати теж декрет Президента Річипосполитої, виданий в умовинах, означених Конституцією.

VII. БУДЖЕТ.

Ст. LVIII. 1) Закон устійнює щорічно буджет Держави. 2) Уряд складає Соймові на сесії проект буджету не пізніше, ніж на чотири місяці перед початком буджетового року. 3) На розгляд буджету залишається Соймові девятьдесять днів від зложення проекту Урядом, Сенатові — двадцять днів від речинця, призначеного для Сойму. 4) На розгляд змін, запропонованих Сенатом, залишається Соймові десять днів від речинця, призначеного для Сенату. 5) Президент Річипосполитої доручить оголосити буджет: а) у тексті, який устійнили Законодатні Палати, коли Сойм і Сенат в означених речинцях розглянули буджет; б) у тексті, який устійнив Сойм, коли Сенат в означеним речинці буджету не розглянув; г) у тексті урядового проекту, коли ані Сойм ані Сенат в означених речинцях буджету не розглянули.

Ст. LIX. 1) Видатків, не запроектованих у буджеті, не можна приняти, запроектованих не можна підвищити без згоди Уряду. 2) Уряд не може робити видатків без законного уповажнення, хіба, що цього вимагає державне конечність; у такім випадку Уряд, на основі рішення Ради Міністрів, переведе необхідний видаток, пересилаючи до Сойму у семиденнім речинці від рішення проект закону про призвання додаткових кредитів. Рішення Ради Міністрів буде одночасно оголошене в урядовій газеті і подане до відома Найвищій Контрольній Палаті.

Ст. LX. 1) Держава не може лишитись без буджету. 2) Коли з приводу розвязання Законодатних Палат буджет або бодай буджетову провізорію не приняли до дня, в якім починається новий буджетовий період, тоді Уряд має право

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла". — Львів. Ринок ч. 10.

Міські Театри у Львові на четвер 28. березня
Великий Театр
Нині в год. 7·30 знаменита комедія Льотара й Адлера
„ПЯТЬ ПЕРЕД ДВАНАЙЦЯТОЮ"
з приводу великого успіху перенесена до Вел. Театру

Театр Різнородностей
Нині в год. 7·30 вечір сміху і гумору
Подружий метч
Ліхтенберга.

збирати доходи і робити видатки у межах мінімального буджету аж до часу прийняття буджетової провізорії або буджету, який Уряд вложить новообраному Соймові на першому засіданні. 3) Повищу засаду стосується відповідно у випадку, коли Сойм предложений йому проект закону відкине цілий з тим, що Уряд до сімох днів від відкинення перешле до Сойму новий проект буджету або буджетову провізорію і що видатки, які робить Уряд на основі мінімального буджету, не можуть бути вищі в поодиноких позиціях від запроектованих у відкиненім буджеті.

VII. ЗБРОЙНІ СИЛИ.

Ст. LXI. 1) Збройні Сили стоять на сторожі безпеки і зверхніх прав Річпосполитої. 2) Всі громадяни обовязані до військової служби і чинитьб для оборони Держави.

Ст. LXII. 1) Президент Річпосполитої доручає перевести щорічно набір новобранців у межах устійненого контингенту. 2) Зміна контингенту вимагає законодатного акту.

Ст. LXIII. 1) Президент Річпосполитої видає декрети про зверхність Збройних Сил, у першу чергу означить декретом організацію начальної військової влади, зясовуючи в ньому спосіб контрасигнування актів, які видає як Зверхник Збройних Сил. 2) Президент Річпосполитої рішає, коли треба вжити збройних сил для оборони Держави. 3) На випадок призначення Начального Вождя право розпоряджатись збройними силами переходить во нього. 5) За акти, звязані з командуванням Начальний Вождь відповідає перед Президентом Річпосполитої, як Зверхником Збройних Сил.

IX. ВИМІР СПРАВЕДЛИВОСТИ.

Ст. LXIV. 1) Суди вимірюють справедливість в імени Річпосполитої Польської. 2) Вимірюючи справедливість, суди бережуть правного ладу у Державі і формують здорове почуття суспільності. 3) Судді у виконуванні свого судійського уряду є незалежні. 4) Судових присудів не можуть зміняти ані касувати інші органи влади. 5) Суди не мають права досліджувати важности законодатних актів правильно оголошених.

Ст. LXV. 1) Суддів призначає Президент Річпосполитої, коли закони інакше не постановляють. 2) Організацію судів та окреме становище суддів, їх права й обовязки та платні означать закони.

Ст. LXVI. Судію можна звільнити з уряду, припинити в урядуванні, перенести на інше місце або в стан спочинку проти своєї волі тільки на основі судового присуду і тільки у випадках, передбачених законом. 2) Засада ця не торкається випадку коли перенесення судді на інше місце урядування або в стан спочинку, спричинене зміною організації судів, яку постановить законодатний акт.

Ст. LXVII. Судді не можна притягнути до карної відповідальности без дозволу відповідного дисциплінарного суду або придержати без наказу суду, хіба що схопили його на горячім учинку.

Ст. LXVIII. Ніякий закон не може замикати громадянинові шляху до суду, щоб доходив кривди або шкоди. 2) Заручується особисту свободу, незаймання помешкання і тайну кореспонденції. 3) Закони означать умовини, в яких можна перевести особисту або хатню ревізію або нарушити тайну листування. 4) Нікого не можна позбавити суду, якому підлягає на основі закону, ані карати за вчинок, незаборонений законом перед його доконанням, ані теж передержувати без наказу суду довше ніж 48 годин. 5) Виняткові суди дозволені тільки у випадках, передбачених законом. 6) Закони переведуть засаду, що справи, в яких адміністраційна влада присудила кару, можна на домагання сторони передати судовій процедурі.

Ст. LXIX. 1) Президент Річпосполитої може актом ласки дарувати або злагіднити засудженому кару, визначену правосильним присудом і скасувати наслідки засуду. 2) Амнестія вимагає законодатного акту.

Ст. LXX. 1) Покликується: а) Найвищий Суд до судових цивільних і карних справ; б) Найвищий Адміністраційний Трибунал до видавання присудів про легальність адміністраційних актів; в) Компетенційний Трибунал до вирішування спорів про компетенцію між судами та іншими органами влади. 2) Окрему організацію військових судів, їх компетенцію, процедуру і права та обовязки членів тих судів означать закони.

Ст. LXXI. 1) До видавання осудів у справах міністрів, сенаторів і послів, яких притягнули до конституційної відповідальности, покликується Державний Трибунал, який складається з Першого Голови Найвищого Суду, як председника і шістьох суддів. 2) Суддів Державного Трибуналу та їх заступників покликує Президент Річпосполитої на тридцятилітній протяг часу зпоміж суддів загальних судів, яких представляє у подвійнім числі на половину Сойм, у половині Сенат, рівномірно беручи під увагу кандидатів кожної з Законодатних Палат.

Приємна та цікава лєктура
це збірка оповідань
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
ЛИПНЕВА ОТРУТА
Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

Полк. Славек утворить новий уряд.

Польська преса пише, що уряд прем. Козловського уступить у четвер, найдальше у п'ятницю. Відомо вже, що голова клюбу ББ полк. Славек переговорює у справі створення новості уряду. Таким чином у хвилині зголошення цієї статті дотеперішнього уряду буде сформований уже новий уряд. Кружляють поголоски, що кандидатами на міністра скарбу в новім уряді є теперішній віцеміністер скарбу Станішевський і голова Польського Банку д-р Врублевський. Міністром промислу і торговлі буде мін. Квятковський або польський посол у Стокгольмі Романо.

Дотеперішні міністри освіти Сьпажевич і хліборобства Поніатовський останутьоя у новім уряді. Кажуть, що до нового уряду війде воєвода Костек-Бернацький і ген. Беніяв-Длугошевський.

У круговороті законів.

На пленарнім засіданні у вівторок 26. березня п. р. сенат приняв 75 проектів законів, які розглядав сойм. Проти проекту закону про т. зв. шарварки говорив сен. Малух.

—o—

Скликання повітових рад.

Ат. Всхуд повідомляє: М-ство внутрішніх справ рішило сумніви в справі скликання повітових рад у тих повітах, у яких не вибрали ще членів управи всіх міських громад. У таких випадках повітових радних із названих міських рад мають вибрати виборчі колегії, складені з нових міських радних і дотеперішніх членів міської управи, а опісля скликати на засідання повітову раду. Після вибору членів управи даних міських рад, повітові радні, вибрані повищими виб. колегіями, зложать свої мандати й будуть заряджені доповнюючі вибори згідно з приписами самоврядного закону та постанов виборчого правильника до повітових рад.

—o—

Саймон відлетів до Льондону.

БЕРЛІН, 27. 3. ПАТ. Міністер Саймон відлетів в год. 10-ій до Льондону. Прощав його мін. Нойрат. Прибічна канцлєрева сторожа віддала честь зброєю.

Німеччина піддержить Абісинію.

ПАРИЖ, 27. 3. ПАТ. Льондонський кореспондент „Еко де Парі" повідомляє на основі звіту британського посла в Аддіс Абебі: Дня 18. березня ц. р. новопризначений німецький посол др Кірш Стімерс передаючи грамоту цісареві Абісинії заявив, що на випадок італійсько-абісинського конфлікту Німеччина піддержить Абісинію. Німецький посол одночасно — як кажуть — предложив в імени уряду Німеччини тайну допомогу інструкторів і військових знавців та есквадри літаків.

Смерть д-ра Пупіна.

Д-р Михайло Ідворський-Пупін, математичний фізик і знаний винахідник в електро-механіці помер у медичнім павільоні Колюмбійського університету в 77-му році життя. Був він професором Колюмбійського університету від 1896 року на виділі математики й фізики. В початку своєї карієри винайшов легкий спосіб фотографії при помочі промінів Х, відтак перекинув свою діяльність винахідника на ділянку підводної телєграфії та телефонії, скупченя електричних промінів, збудував перший в Америці апарат для промінів Рентгена в американських шпиталях, а в часі війни віддав великі послуги американському урядові при бездротній телєграфії. Його винаходами користувався ввесь світ. Був він сином бідного сербського селянина з Банату, прибув до Америки без одного долара, став до праці на фармі в стейті Делевер. Як сербин з роду все опікувався своїми земляками і йому треба приписати віддання Банату Югославії після розпаду Австро-Угорщини, хоч Румунія дуже напирала, щоб приключити цю провінцію до своєї державної території. Пупін був тоді в ласках президента Вільсона і цей ужив усього свого впливу, щоб Банат віддати Сербії. В посмертних вістках газети згадують один цікавий момент з історії Сербії в часі світової війни. Коли Сербія була вже розторошена Австрією й сербська армія цілком розлітлася, бо не було ні зброї ні муніції, Пупін закупив фабрики Болдуїна у Філядельфії за сербські замовлення і пізніше покрив їх, доставивши гроші з Парижа. Це дало нагоду сербській армії переорганізуватись і виступити в нових боях.

Виставa Винниченкової „Брехні" у Празі.

Прага, березень 1935.

Дня 9. п. м. відбулась у Празі під фірмою гуртешньої чит. „Просвіти" театральна вистава Винниченкової „Брехні". Як недавній виступ Української Драматичної Студії у Празі, про який ми вже реферували, так і цей зробив нам велику і дуже приємну несподіванку. Як на виставі Студії, так і на цій ми забували, що ми на аматорській виставі.

Дозволяє нам на це і дуже добра й до деталів випрацьована режисура д-ра Галія і місцями просто мистецька гра представників головних ролі: відомої нашої артистки п. Н. Дорошенкової, п. Лисенка, п. Гайдая і самого режисера д-ра Галія. Напружені, драматичні місця, в яких виступала ця чвірка, нагадували нам найкращі вистави „Брехні" в інтерпретації наших першорядних професійних драматичних артистів. Особливо треба це сказати про гру п. Дорошенкової, п. Лисенка і п. Галія в другій дії.

Правда, можна булоб може в дечому не погоджуватися з концепцією поодиноких ролі, але не можна не признати, що всі ролі в такій концепції, як їх нам подала режисура, були від початку до кінця проведені льогічно і їх стиль був у цілому задержаний. Ціла вистава мала лиш одну недостачу, а саме: в деяких сценах надто велику різницю між грою представників головних і другорядних ролі. На це в майбутньому мусить режисура звернути більше уваги.

Одначе в цілому вистава робила якнайкраще враження і знову переконує нас, що між українською колонією у Празі є сили на те, щоб могла тут повстати дійсно добра українська театральна дружина, яка для пропаганди української справи може принести великі користи. Цю нашу віру оправдують зовсім обі дотеперішні вистави й обе їх режисери і кількість та гра тих, що в обох цих виставах брали участь.

Українська празька колонія поставилась до обох вистав дуже симпатично, прийняла їх тепло і сподівається, що цей гарний і вдячний початок буде заохотою для наших театралів до дальшої праці.

М—н.

Протест канц. Гітлєра проти мобілізації в Італії.

ПАРИЖ, 27. 3. ПАТ. „Матен" повідомляє, що підчас розмов британських міністрів канц. Гітлер мав протестувати проти мобілізації 1911. р. в Італії.

Три тайні комуністичні друкарні.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Відня, що в останніх днях поліція викрила у Відні три тайні комуністичні друкарні і сконфіскувала багато друків. Незабаром арештувала 12 осіб.

Присилайте передплату!

Смерть великого трагіка.

З Відня наспіла вістка, що вмер один з найбільших сучасних драматичних мистців Олександер Моісеї, трагік, якого слава гомоніла на обох півкулях світа.

Моісеї вродився в Трієсті в р. 1880 і походив з італійської рідні. В р. 1900 приїхав у Відень і — не знавши німецької мови, — став статистом у Бургтеатрі, де звернув на нього увагу великий Кайнц. Та, на жаль, і його протекція не дала змоги Моісеї заграти якунебудь більшу відповідальну ролю, щоб мати змогу проявити вперше свій талант.

Тимчасом Моісеї з неймовірним завзяттям вчився німецької мова і після кількох уже років говорили про нього, що німецька мова в його устах здобула нову незнану до того часу красу.

З тим самим успіхом заволодів він після років і сумлінного труду французькою, а з черги й англійською мовою.

Дебютував у німецькому театрі в Празі, бо у Відні стара гвардія акторів не допустила його до виступу. З Праги забрав його Райнгардт до Берлїна (1904). Від того часу звязав він свою долю й успіхи з Райнгардом. В 1927. р. грав уже в Парижі в театрі „Ателіе" з французькими акторами (по французьки), опісля в Льондоні й Америці (по англійськи).

Його незвичайний талант заяснів направду у Райнгарда і завдяки своїм креаціям, в історії сучасного театрального мистецтва здобув собі велику почесну сторінку. Виступав теж у Москві і як Протасов у „Живому трупі" захопив вибагливу російську публіку.

У часі війни як летун німецької армії попав у полон, з якого після багатьох пригод вернувся в Німеччину. В останніх часах звернувся з проханням до Муссолінія, щоб дістати італійське горожанство і кільма днів перед смертю дістав його.

Його головні ролі були: Гамлет, Мефісто (у „Фавсті" Гетого), Освальд (у „Примарах" Ібсена), Генрих V., Протасов (у „Живому трупі" Толстого) Едип. Галерія постатей з класичного і модерного репертуару величезна.

Поватим був Моісеї знаменитим рецитатором. Його рецитації німецьких класиків, читання „Псальмів Давида". „Пісні над піснями" та фрагментів зі Святого Письма показували ці твори у зовсім новому незнаному світлі. Претарний голос, багата модуляція, а передовсім глибока інтеліґенція були основами його відтворчого, наскрізь рефлексійного акторського мистецтва.

Після гіллерівського перевороту покинув він разом з Райнгардом Німеччину і перебував переважно у Відні. Останнього часу працював в італійськім кіні, відтворюючи ролю Цезара Борджії.

На його бажання його тлінні останки спалять. Львів мав нагоду бачити його й чути як актора й рецитатора. Двічі гостював він у нашому городі; раз за часів дирекції Г. Барвінського, вдруге за Чарновського. Відтворював ролі: Гамлета, Освальда й Протасова.

З Моіссім зійшов зі світа геніяльний актор, за якого грою слідкували люди із запертим віддихом, і який захоплював, чарував і потрясав.

Ст. Чарнецький.

НОВИНКИ

— **Хто перший** відвідає український магазин взуття **„Такт"**, Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — дано 2% на Рідну Школу. 1132 4-15

— **Першорядні мужеські одяги** до міри і ряси з власних і доставлених матерій виконує солідно „ТЕ-КА". Львів, Руська 16/1. 1181 2-2

— **Найбільші кінські перегони.** На другу п'ятницю відбудуться в Льондоні „великі державні перегони" коней. Головним улюбленцем є кінь „Гольден Міллер", на якого вже поставили мілїон фунт. шт. Одні на таких перегонах стають відразу багатіями, другі тратять ціле своє майно. Один із великих біржевиків поставив на „Золотого Мілера" 68.000 фунт. шт. — велитенську суму. Коли його спитали, як він може рискувати цілим своїм майном, він відповів, що він певний виграної, бо вже спровадив собі пачку цукорків і чекольди з фірми „Фортуна Нова" у Львові. 1166

— **Українська симфонічна музика в радіо.** Варшавська радіостація надаватиме на всі польські стації **концерт української симфонічної музики — в** суботу 30. ц. м. від год. 21-ої до 22-ої (9—10 вечора). Концертом дириґуватиме **Антін Рудницький,** солісткою концерту є **Марія Сокіл.** Програма концерту така: 1) Антін Рудницький: Балетна сюїта (Інтродукція, Похоронний марш, Скерцино, Малий жовнірський епізод, Торжественний фінал); 2) Лев Ревуцький: Анданте (друга частина) з 2-ої Симфонії; 3) Василь Барвінський: Дві пісні (Ноктюрн і Сонет) з орхестрою; 4) Борис Лятошинський: Перський і Гуцульський танок (з опери „Золотий Обруч").

— **З Українського Лікарського Товариства.** В п'ятницю, 29. березня в год. 19-ій відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля 7, І. відчит д-ра Р. Осіньчука: Про купелеве лікування хронічних суглобових захворінь у Черчі.

— **Освічені числа домів.** Не тільки львівський магістрат, але й управи інших міст у Польщі рішили, що числа домів повинні находитись на малих скляних ліхтарнях, які ввечір треба освічувати. Коли переведуть це рішення скрізь — невідомо.

— **Бурмістр Станиславова уступив.** У вівторок 26. березня ц. р. відбулося засідання міської ради у Станиславові. Управа міста предложила раді прелїмінар буджету на 1934-35 р. Радні з клюбу ББ покинули салю нарад тому, що не предложено замкнення рахунків за минулий діловий рік і ревізійна комісія не перевела контролі. Недобір міста Станиславова доходить до одного мілїона зол. У звязку з тим бурмістр Станиславова Хованец уступив зі свого становища.

— **Львівська темна хроніка.** Поліція арештувала чотирьох вломників, що відвідували ріжні львівські мешкання забираючи з них, що попало під руку. Вломники мешкали при вул. Домса 7 і там складали тимчасово речі, яких не встигли ще добре відпродати. Імена їх: Бронїслав Сагатінський, Зигмунт Сегета, Людвік Бак і Йосиф Панкевич. Що і де крали признались, навіть оказали на годинникара, якому свою добичу перепродували. — З перфумерії Ляхса при вул. Ягайлонській 11 а. злодії забрали вночі пахощів і всякого запашного приладдя на 3.000 зол. — Відкрили у Львові потайну фабрику стемплів при вул. Жулїнського 8; кількох професійних літографів і друкарів приладило все, що треба для фальшування стемплів і марок, краєвих і закордонних, але не встигло ще їх продати. — Арештували тут одного інжинірa-електротехніка та одного залізничого урядовця, обвинуваченых у якихось залізничих махінаціях.

— **Ріжні вістки.** У Парижі почався процес проти 21 осіб обвинуваченых у шпигунській праці на користь Совітів; судова розправа протягнеться з місяць. — У Китаю вздовж ріки Янґ-Тсе голодує приблизно 12 мілїонів. — У віденськім „Бургу" буде стояти тепер гвардійський полк; усі, що мешкали там від часу революції, мусять перенестись куди инде; між ними теж славний режисер Райнгардт. — У Канаді померла 113-літня полька Антонїна Пшевюрковська.

— **З археольогії Палестини.** Англійський археольог Чарльз Марстон відкрив у Палестині біля Тель-Дуасіра 14 великих глиняних посуд, розбитих; на одному глечику відчитав він слово „Ляхіс", назву міста, про яке згадують у біблії. Досі не знали, де воно находиться; його зруйнував Набуходоносор у 598 р. перед Хр. Найдені посуди можуть завдяки своїм надписам кинути нове світло на добу перед нападом Набуходоносора.

— **Успіхи кінової артистки.** Кінова артистка Тамара Десні, у походженя росіянка, якій наказали виїхати з Англії, дістала з ріжних кінців краю від 40 англійців листи, щоб стала їх жінкою. Таким робом вона, як англійська піддана, зможе залишитись в Англії. Артистка на жаль, заміжня і не могла принята ніодної пропозиції. Покищо англійська поліція дозволила їй зашишитись у Льондоні ще рік.

— **З країни канібалів.** Німецький учений проф. Невермая вернувся після дволітнього побуту з Нової Каледонії, Гебридських островів та Нової Гвінеї. Як добрий фільольог навчився він місцевих говірок і кілька місяців прожив між канібалами. Професор твердить, що канібали зовсім мирні люди, коли тільки з ними добре поводитись. Не треба їх тільки сердити, бо неодин уже мандрівник, що почав глузувати з їх ідолів пропав у їх шлунку. Канібали мають свої погляди на чесність. На острові Сумайрі голяндський уряд зорганізував концентраційний табор, куди засилає комуністів. Вони живуть на канібальській території „мапии"; коли хто з них хоче втекти, може попасти між канібалів і там пропадає на їх бенкети. У канібалів сильно розвинена музика.

— **Стародавня Україна під впливом англосасів.** З Москви повідомляють про відкриття 150 досі неоголошених листів англійських письменників Дікенса, Текерея, Тенісона, Вальтер Скота, Байрона. Ці листи відшукав російський історик проф. І. Алексеев пон нагоді порядкування матеріялів до своєї праці про російсько-англійські взаємини. Проф. Алексеев устійнив, що ще за часів київського князя Володимира Мономаха, отже в 11. ст., розпочалися українсько-англійські взаємини тому, що Мономах був жонатий з донькою англьо-саксонського короля Гарольда. Мономахове „Поучение Дітем", один із найстарших памятників української літератури, було писане — на думку Алексеєва — під впливом сучасних англійських літературних творів.

— **ЗАПЕРТЯ.** Свідоцтва ґінекольоґічних клінік стверджують, що природна ґірка вода **FRANCISZKA-JÓZEFA** запевнює лагідне випорожнення і тому вказане, щоби вживали її по вечерях.

З концертової салі.

СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ.

Зіставлення побіч себе І. Симфонії Ц-дур та IX. Симфонії Д-моль дає нам добрий образ розвою ґенія Бетовена. І. Симфонія стоїть ще під впливом Ґайдна та Моцарта і щодо стилю і щодо форми. IX. Симфонія Бетовена має вже власну музичну мову яка своїм патетичним характером так дуже ріжниться від музики 18. ст. Але найбільший подив до нинішнього дня викликує у нас архітектоніка її будови. IX. Симфонія говорить про щось могутне, дає нам образ якогось великого змагання, а в останній частині голосить велику перемогу, велику радість визволених життєвих сил. Кожний слухач, чи то освічений музик, який уміє оцінити її вартість, чи хтось, що загально естетизує, чи людина неосвідомлена в мистецьких проблемах, якщо стрінеться з цим твором, — мусять замнати сильного вражіння. Формально ріжниться ця Симфонія від попередніх тим, що в останній частині крім орхестри приходить вокальний квартет та хори. Подвійна фуґа на мішаний хор та сольові точки квартету творять ефектовне закінчення Симфонії.

Під вокальним оглядом Бетовен ставляє до співаків великі вимоги. Мельодії сконструовані так, що вимагають дуже довгого віддиху, а також фразування вимагає великої музичної культури. Соліти: Ф. Плятівна (сопран), Г. Леска (альт), Ю. Волінський (тенор), А. Міхаловський (бас). Квартет, хоч зложений з таких добрих співаків, не звучав ідеально, сопран та бас надто вибивались. Хори (поверх 200 осіб) та орхестра виявились зі свого завдання дуже добре.

Треба піднести заслуги директора А. Сонтаґа у виведенні цього твору.

І. Приймак.

З кіна.

КІНО МАРУСЕНЬКА: „ЯРМО КОХАННЯ" І „ВОРОҐ ЖІНОК".

В основу фільми лягла повість відомого англійського письменника Ґолсуерті. Жінка приневолена тікати від свого чоловіка, бо його нікчемна поведінка затроювала їй життя. У дорозі пізнає вона молодця, що стає її приятелем: усеж факт, що вона заміжня, не дозволяє йти їй за покликом серця. Небаром приїжджає за нею чоловік і при помочі детективів намагається переловити її на віроломстві. Самі обставини зложилися так, що суд визнав її винуватою та призвав чоловікові розвід.

Фільма цікава, реалізація переведена вміло й культурно. Найкраще місце: судова розправа. Головну ролю грає Діяна Вініярд, відома з фільми „Кавалькада", дуже інтеліґентна акторка, що створює такий тип, як Норма Шірер. Її партнер замолодий та не має тої „стопроцентовости", яка полонює жінки.

Друга фільма — це комедія з „довгим" Слімом Саммервілем, така, які ми бачили в початках фільмової індустрії. Нині вона не подобається і радше нудить.

Дуже гарна нагода переконатися, як вигладають дві інакші фільми: добре й але реалізовані.

КІНО-РЕВІЯ „СТИЛЕВЕ": „ТІНІ БРОДВЕЮ" І ревія „ЛЕТ У СМІХОСФЕРІ".

Друга в черги ревія під управою Реф-Рена вдержалась на тому самому ріжні гумору й ріжнородности. Кілька добрих ґротесок, дотепів, імітація „Міцитація світа" (незвичайно ефектовна річ), „ілюстровані" дотепи й сольовий виступ піснькара Майського — все те разом складається на веселу й свобідну програму. Дуже добрий актор Пілярський, управитель ревії Реф-Рен та ґротесковий актор Нововейський. (Не знаємо, чому він не виступав у сольових точках, що завжди були дуже веселі й подобалися публиці).

На екрані фільма з відомою орхестрою Ліммана. *(-r-)*

Дописи.

РОГАТИН.

Загальні Збори Філії „Просвіти" в Рогатині. Дня 17. березня ц. р. відбулися Загальні Збори Філії „Просвіти" в Рогатині. Присутніх було 403 членів і відпоручників читалень. Звітковий звіт Виділу та докладний листрашійний звіт дають ясний образ культурно-освітнього життя повіту. Діяльність Виділу у звітовому році зверталась головно на ці дві ділянки: 1) поставити саму філію на певних матеріяльних підставах, зміцнити її з довгів і тимсамим дати їй спроможність розвинути широку організаційну діяльність; 2) поширити назовні організаційну сітку, подбати про реактивування відупалих читалень, освітній праці надати певний напрям, ідеольогічні підстави та її поглибити. Довги філії зменшились у звітовому році на половину. У звітовому році Виділ філії осягував читальню в Корчунку, теперішній громаді, а давніше присілку Дібровоа, реактивував читальні в Перемівці і Підвинню. Виділ філії старався не допускати до боротьби за вплив на виховання мас різних напрямків, стоячи на понадпартійному становищі. В змісті рефератів на повітових просвітних конференціях висував ті ідеольогічні підстави, котрими керкується у виховній праці, а саме: вихованні у дусі свободи як понадпартійних громадян українського народу, виробленим сильної особистости, виробленим повного сущільного і гармонійного світогляду. Поїздок відбуто заходом філії 122, повітових просвітніх анкет 9, місцевих анкет 13. філія влаштувала курс для бібліотекарів, вела дитячий садок, до котрого ходило 40 дітей у віці від 3—6 літ. Прибутків мала філія у звітовому році 5.118.01 зол., убутків 5.099.29 зол. Діяльних читалень у районі філії було 46. Всіх членів читалень було у звітовому році 6538, з того мужчин 4345, жінок 2193. Прибутків мали читальні 18.753.29 зол., видатків 16.126.99 зол. Готівки в касі 2.623.30 зол. Усе майно читалень, домівки, будівельний матеріял, інвентарі, бібліотеки і т. д. мають вартість 203.628.01 зол. Власні доми мають 32 читальні, 1 читальня міститься в кооп. домі, 1 в церковнім, 1 в домі Т-ва „Просвіта", 2 в громадських домах, решта в селянських хатах. Читальні відбули у звітовому році 461 засідань для обговорення справ, зв'язаних з життям читалень. Всіх книжок у читальняних бібліотеках є 11.205, а того 7.069 з красного письменства. Читачів по читальняних бібліотеках було 2.994, з того 1.266 мужчин, 1.270 хлопців, 162 жінки, 306 дівчат. Всіх книжок прочитали 25.156. Читальні передплачували 107 часописів — 32 приходили безплатно. По читальнях було 8 самоосвітніх гуртків, 31 драматичних гуртків, 11 хорів та одна оркестра. Читальні відсвяткували у звітовому році 75 свят, а того 32 Шевченка, 5 Франка, 24 „Просвіти" і Федьковича, 7 Книжки, 6 інших. Вистав було по читальнях 65. По звіті виникалась дискусія, в котрій забирав голос делегат Мит. Т-ва інсп. Петрик. Дискусія мала діловий і надзвичайно спокійний характер, що свідчить про припинення сварок, таких частих на рогатинському терені. Делегати читалень просили завангажування ще одного уповноваженця до праці в філії, котрий всецілю віддався би праці по читальнях. Виділ вибрано в тому самому складі, що попереднього року.

—o—

СПОРТ.

Ужгород. С. К. „РУСЬ" — А. Ц. Сп. НОВА ВЕСЬ 2:2 (1:1).

Розіграні в мин. неділю на гриші „Руси" змагання за мистецтво словацько-підкарпатської дивізії покінчились ремісово. Таким чином Сп. Нова Весь залишається далі на першому місці в табелі, і то різницею 3 пунктів від „Руси".

„Русь" грала в неділю у складі: Бокшай, Радош, Пацинчак, Шкірка, Куруц, Бендас, Суковський, Ірша І., Кобзар, Крайняк і Ковач. Голі для ужгородської дружини стріляли: Криж І. (10 мін.) і Крайняк (40 мін. другої половини).

В „Руси" комбінував слабо напад, що не вміє використати кільких дуже догідних позицій. Кобзар не устоїв за скоро, не пристосувши всі зусилля до своїх сил. Його недільний виступ може тільки затягнути його поворот до повного здоровя.

Попередили змагання резерви „Руси" з 12. подпом. Виграла резерва „Руси" 3 : 0 (1 : 0).

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ПРАГА. Спарта — Кладно 3 : 0, Підєбрад — Д. Ф. Ц. 2 : 1, Славія — Колін 4 : 2, Теплінер — Жіденіце 3 : 0, Вікторія (Пільзно) — Богеміенс 2 : 1, Чехіє Карлін — Простейов 2 : 2.

БУДАПЕШТ. Уйпешті — Гунгарі 5 : 2, Сомоті — Ш. Ойруга 2 : 1, Кішпешті — Сороштар 2 : 1, Ференцварош — Фебус 3 : 3, Будай — Бочкай 1 : 0, Шегед — Аттіля 1 : 0. Табеля представляється так: 1) Уйпешті 26 пунктів, 2) Гунгарія 25, 3) Ференцварош 22, 4) Шегед 19, 5) Кішпешті 17, 6) Будай 15, 7) Фебус 14, 8) Сороштар 14, 9) Аттіля 13, 10) Бочкай 12, 11) Ш. Ойруга 12, 12) Сомоті 5 пунктів.

ЛЬОНДОН. В шистенті І. ліги веде Арсенал (Льондон) 46 пунктів, перед Сендерлянд і Манчестер Сіті по 45 пунктів. У фіналі за чашу зустрінуться 27. квітня н. р. Шефільд Уednесдай і Вестброомвіч Альбіон.

—o—

Нові книжки й журнали.

Ф'юрет Колесса: СТАРИННІ МЕЛЬОДІЇ УКРАЇНСЬКИХ ОБРЯДОВИХ ПІСЕНЬ (ВЕСІЛЬНИХ І КОЛЯДОК) НА ЗАКРПАТТІ. Відбитка з Х. р. „Наукового Зборника" Товариства „Просвіта" в Ужгороді. Стор. 28 + 4 нотного додатку, ф. 8-о.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Б. Л., Станиславів: Адреси української військової школи в Америці не знаємо.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. И. Стадника.

Ніжанковичі:

28. III. „Цілунок перед дзеркалом".
29. III. „Пепіна".
30. III. „Тричі повінчані".
31. III. „Залізна Острога".

З Ніжанкович театр загостить тільки на 5 вистав до Перемишля, де виставить прем'єру „Те, що найважніше" — для одних комедія для других драма на 4 дії Н. Еврейнова в перекладі і постановці Иосипа Стадника.

Великий Міський Театр.

Четвер, 28. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою".

Пятниця, 29. III. год. 7·30 веч. „Любощі."

Театр Різнородностей.

Четвер, 28. III. год. 7·30 веч. „Подружній метч".

Пятниця, 29. III. год. 7·30 веч. „Подружній метч".

Кіна.

АДРІЯ: „Невидний чоловік".
АПОЛЬО: „Недовінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Нові люди" (Пісня о щасті).
ВАНДА: „Дівчина з над Волги", „Американська трагедія".
ГРАЖИНА: „Королева Христина" (Грета Гарбо).
КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Меклональд).
КОЛІСЕЯ: „Злодій сердець", ревія „Хай живе спорт".
КОПЕРНИК: „Клеопатра" та найновіший тижневик.
МАРУСЕНЬКА: „Клеопатра" та найновіший тижневик.
МІРАЖ: „Щойно вчора".
МУЗА: „Весняний вальс", „Твої уста говорять неправду".
ПАКС: „Історія душі", Тижн. ПАТ-а.
ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Галь).
ПАН: „Світ належить до тебе" Грета Гарбо.
РАЙ: „Родина Ротшильдів".
СВІТ: „Син Кінг - Конга", комедія Князь Аркадій".
СОНЦЕ: „Відважний хлопець" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Тінь Бродвею", ревія „Лет у стіхосферу".
УТІХА: „Білий птах" і ревія.
ХІМЕРА: „Прапор волі", „Вістер Кіган як годинникар".

Закордонне радіо.

Четвер, 28. березня 1935.

Відень (506,8) 16·00 Від Штравса до Легара, 17·30 Арії та пісні, 20·00 Муз. вечір (квартет і Вінерзенґергнабен), 22·50 „Талізман" комедія Нестроя, **Кошиці** (299,1) 17·20 Слов. нар. пісні, 18·00 Для Закарпаття, 21·30 Квінтет ес-дур Бетовена, **Мор. Острава** (260,9) 17·50 Нім. авд.: ресіталь, **Прага** (470,2) 17·20 Спів, 19·30 Сальон. квартет, 19·50 Бедьг. музика давня й нова, **Париж** (1648) 16·15 Камер. концерт, 22·45, 23·30 Симф. концерт, **Ятльона** (531) 20·30, 21·30, 22·00 Ірл. музика, спів, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, **Берлін** (356.7) 15·25 Солісти, 20·15 Танк. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·00 Оперетові мельодії, 17·55 Форт. ресіталь, 20·10 Оп. музика **Кельн** (455,9) 19·00 Нар. пісні, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Концерт, 17·00 Комп. концеот Вал. Німана, 18·30 Вес. муз.-вок. вечір, **Мінхен** (405,4) 17·50 Форт. тріо б-дур Бетовена, **Будапешт** (550,5) 13·30, 22·35 Циг. муз., 19·40 „Весілля в карнавалі" ком. оп. Польдінія, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 17·05 Солісти, 21·00 Концерт у честь Моцарта, **Рим** (420,8) 13·35 Легка музика, 17·05 Вок.-інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Пятниця, 29. березня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Популярна музика, 15·40 Нар. мельодії та пісоньки для молоді, 17·30 Соната на віольончелю та форт. Брамса, 19·30 „Викрадення зі Сераю" оп. Моцарта, 22·10 Танк. музика, спів, **Прага** (470,2) 15·55 Квартет, 19·30 „Гонза" балет Недбала, **Париж** (1648) 20·35 Пісні, 21·00 Комедія, 23·30 Танк. музика, **Берлін** (356,7) 18·30 Спів (Гарт-Ріден мецосопр.), 23·00 Симфонія ч. 8. ц-моль Брікнера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вступна, 19·00, 20·50 Концерт, **Кельн** (455,9) 17·50 Камер. музика, **Ляйпціг** (382,2) 16·00, 20·55 Концерт, 22·35 Фінські пісні (Лене альт), **Мінхен** (405,4) 17·30 Чому птахи співають?, 17·50 Вок. концерт, **Будапешт** (550,5) 12·05, 21·40 Спів, 13·00, 17·30, 19·30 Сальон. й циг. музика, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка муз., 13·25 Тріо, 17·05 Танц. музика, **Рим** (420,8) 16·00 Концерт квартету, 20·45 Вечір вспчини: 1) Ля серва падроне, оп. Перголезія, 2) Росіні „Ля данца".

Львівське радіо.

Четвер, 28. березня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Грамт. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Авд. для шкіл, 12·30, 13·10 Муз. вок. поранок, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Полудн. денник, 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Музика при чорній каві з гр. пл., 15·45 По дні пісоньки на гр. пл., 16·30 Гутірка у фр. мові: Фр. Моріяк, Андре Терів, Андре Жід, Жан Жіроду, 16·45 Амеліта Галі Курчі з гр. пл., 17·00 Ед. хвилі в дослідній службі над матерією, 17·15 Театр Уяви: Авд. з нагоди 250 роковин Баха, 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Твори на цитру, 18·15 „У „Брістолі" на Данилевичівській" (літ. нарис), 18·30 Листи та програми, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 19·45 Сальон. музика з гр. пл., 19·15 Враження з Маергольдового Театру, 19·25, 19·30 Спорт вістки, 19·35 Пісні в супр. форт., 19·50 Авт. фейлетон, 20·00 Легка музика, спів (Дудичівна), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт орх., 22·00 Реклам. концерт, 22·15, 23·05 Сальон. музика.

Пятниця, 29. березня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт камер. орх., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Музика, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Сальонова музика, спів (Плонський баритон), 16·30 Хвилинка питань для ст. дітей, 16·45 Польські композитори з гр. пл., 17·00 Молодечий вік, 17·15 Вільончеля (Відкомірський), 17·40 Авд. для хорих, концерт, 18·10 Театр Уяви: Фрагмент із Словацького „Кордіяна", 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Муз. мініятури з гр. пл., 19·15 Три знаки запиту, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Концерт хору Есбена, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Куток краєзн. т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт (орх. під дир. Бердяєва, форт.); Веч. денник, Як працюємо, 22·30 Рецитації поезій, 22·45 Великопісні науки: Справа хліба, 23·00 Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27—5·28·50 зол.

Нім. марка 1·90—2·00, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·10—25·40, австр. шілінги 99·00—100·00, чеські корони 21·60—22·00, рум. леви 32·00—35·00, ліри 44·00—45·00.

Золото: Долярн 8·91—8·95, Франки фр. 34·20—34·80, Дукати 81·50—82·00, Корони 36·10—36·80, Рублі 45·90—46·20.

Срібло: К. рони австр. 0·34, Рублі 1·35, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 45·00—47·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—46·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—49·00, 4 1/2 проц. Кон. Б. Кр. 52·50—54·00, 4 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—64·00, 4 проц. позичка м. Львова 45·00—46·00.

Премівки.

Долярівки 45·50 — 55·00, Інвестиційні 112·50—115·50, Будівельна 46·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 26. березня ц. р. кооперативам платив за:

		Львів.
1 кг. масла франко магазин		2·30 зол.
1 л. молока		0·15 „
1 л. сметани		0·60 „
1 к. яєць	2·20—2·25	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло зниження, на молоко, сметану та яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 26. березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвірп птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·30	зол.
Молоді кури	1. кл.	„	0·90	„
Старі	„	„	0·75	„
Підгодов. качки		„	1·10	„
„ індики		„	1·10	„
„ індички		„	1·30	„
Пантарки		„	0·30	„
Молоді голуби за пару			0·50	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Ширіть наш часопис!

ОПОВІСТКИ.

З Українського Технічного Товариства. „Технічні Вісти орган УТТ" на цю тему виголосить реферат інж. С. Пастернак в четвер 28. п. м. в год. 19 в домівці УТТ при вул. Костюшка 3.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, масіди, балії поручає найдешевше Войтіх Зялць, Оссолінських 14. 2—10

Триімнатне мешкання, нова кам'яниця, повний комфорт — **зараз дешево до винайму!** Відомість: телефон 203-44, або вул. Вуйтовська ч. 8, м. 3. (Личаківська бічна) в часі між 2—5 год. поп. 1173 2—3

Господині до ведення домашньої господарки на приходстві у безженного священика в гірській околиці при залізниці близько Сколього потрібна від зараз. Платня згідно з умовою. Зголошення до адміністрації „Діла" під „77". 4—4

Дешевий сонячний покій і кухня, І пов., електрика, вода, Богданівка, Орля 11. 1171 3—7

Емерит. держ. урядник, бездітн. шукає мешкання з двох покоїв і кухні. Зголошення до „Діла" під „Певність". 1162 2-2

Дім мурований, бляхою критий, 6 кімнат, пивниця, криниця, забудований, 3/4 морга саду і огороду, пасіка або без. Околиця кліматична, на продаж. Надається для огородників. Інформації на місці. — Миколаїв над Дністр, Андрасевич. 1—2

Церковні цвіти

поручає на свята

СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА

В СТРИЮ, УЛ. ШЕВЧЕНКА 6.

КИТИЦІ до свічок є в трьох цінах: Менші 3·— зол. пара; середні гарні 4·50 зол. пара; великі 6·—зол. пара.

КИТИЦІ постанні на престіл: менші 15 зол. пара; середні гарні (около 70 см. високі) 2·— зол. пара; великі 35 зол. пара.

ГІРЛИНДИ на образи: вужча 4 зол.; широка 6 зол.; найширша 8 зол. за метер.

Цвіти матеріяльні — тривкі, кольори естетично дібрані. 1140 2—3

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів Новацкий, Пілсудського 17. 89 31—32

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 82 (13.980). Львів, пятниця 29. березня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щади. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції 29-41. Друкарні 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗБЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На допомогу голодуючій Яворівщині!

Заклик „Просвіти" до своїх філій і читалень.

Отсі жахливі слова спонукують Головний Виділ Товариства „Просвіта" у Львові звернутися з гарячим закликом до своїх Філій і Читалень, щоби вони негайно зорганізували допомогу для своїх нещасних братів і сестер. Просвітня наша організація та всі її клітини мусять поставитися до нашого заклику серіозно і з серцем. Коли наш людяний клич мав би все оправданим в таких випадках, то тим більше оправданий він є тепер, коли мова про поміч Яворівщині, яка мимо своєї незаможности є гарно зорганізована і національно свідома та всі свої національні обовязки, особливо супроти „Просвіти", сповнювала все взірцево. Всякі датки просимо слати на адресу: **Філія „Сільського Господаря" і Комітет Допомоги Голодуючим в Яворові.**

Доля дітей на Совітській Україні.

В одному з попередніх чисел „Діла" помістили ми голос Томаса Вокера про долю сиріт тих батьків, що погинули з голоду на Совітській Україні. У тій справі дістаємо ще такі завваги:

Недавно переїздила через Львів мед. сестра В. П., що після 14-літнього побуту у Сов. Україні дістала врешті від совітської влади дозвіл вернутись разом з донькою до Тернополя. Виснажена голодом, обідрана, подібна більше на кістяк, аніж на людину, зі сльозами в очах розказувала про голод у Сов. Україні та про важке положення дітей. Голосно схлипували, коли згадувала, як сама власній дитині радила одну бульбу не їсти відразу, тільки частинами, щоби й на вечерю стало.

Голод, як каже, страшний. Що повимирали цілі села, що були випадки канібальства, це не легенда, але жахлива дійсність. Батьки, не маючи змоги прокормити своїх дітей, відводять їх до міст і там покидають. Кидають малих дітей, що ледви вміють говорити і ніяк від них не довідаєшся звідкіля їх привели, хто їх батьки та де находиться їх родинне село. Таких дітей збирають в окремі „дитячі комбінати", але передтим вони мусять перебути квартанну.

Квартанна в Києві відбувається в монастирі при Львівській вулиці, де функцію наставниці виконувала Ф. Давидовна Зільбермая. Зібрано там кілька тисяч покинутої дітвори. Серед дітвори кинулася якась таємнича недуга, якої ознакою було те, що дітям синіли нігті й вони серед страшних болів вмирали. Денно вмирало коло 15 дітей. Приклично санітарну комісію і лікарка Щербінська ствердила, що це затроєння, спричинене мабуть казою, якою поїли дітей. За 4 місяці померло понад 1.000 дітей.

Тих дітей, що залишились живі, примістили в „детском комбінате" на літницї у Воркулі, недалеко Києва. Більшовики називають це заведення комуністичною школою. В дійсності це не є ніяка школа. Вічно заходять туди студенти медицини, які роблять різні експерименти й при помочі наколів беруть кров дітей для аналіз. Діти вже серевтомлені цими безнастанними аналізами, постійно перелякані, плачуть на сам вид постороньої людини й не мають навіть відваги заговорити.

В комбінаті приміщують також тих дітей, що їх батьки повмирали з голоду

Напруження відносин між Литвою та Німеччиною.

Протилитовські демонстрації у Берліні.

РИГА, 28. 3. ПАТ. „Ріте" повідомляє з Ковна, що чотирьох нац.-соціялістів, засуджених на смерть у ковенському процесі, не зважаючи на переконування оборонців не згодилися підписати просьби за помилуванням до президента литовської республики.

РИГА. 28. 3. ПАТ. Повідомляють з Ковна, що присуд у ковенськім процесі викликав у цілій Клайпеді велике занепокоєння та зріст протилитовських настроїв.

БЕРЛІН, 28. 3. ПАТ. Під гаслом проти „кривавого ковенського присуду" багатотисячна товпа влаштувала нині великі протилитовські демонстрації, що мали дуже бурхливий характер. В походах вулицями міста несли транспаренти з написами „Воля народу проти самоволі Ковна", „Де є сигнатарі?" і т. п. Водночас відбулися в 4 пунктах міста великі збори, на яких виголосили гострі промови звернені проти литовського уряду.

Перед будинком литовського посольства товпи маніфестантів намагалися продертись крізь кордон поліції, яка охороняла будинок. Товпа кілька разів перервала поліційний кордон. На вічах ухвалили протести проти поступування литовського уряду та вірнопідданчі телеграми до канц. Гітлера.

В промовах підкреслювали німецький характер Клайпеди та, що Німеччина в обороні гідности нації готова на найбільші жертви, що Німеччина запамятає добре, те, що тепер діється в Клайпеді і т. д.

Німеччина скуповує наоспіх бавовну.

ПАРИЖ, 28. 3. ПАТ. Преса з Ліль повідомляє, що від кількох днів німецькі купці купують у північній Франції більші скількости бавовни та платять куди більше, як ринкові ціни. Загально тим закупили около 5 мілонів кг. бавовни.

ЛЬОНДОН, ПАТ. На англійськім бавовняним ринку появилися німецькі купці і роблять великі замовлення. Це викликало деякий острах. З німецьких кругів повенюють те неуспіхом німецьких купців закупити в Америці більші скількости бавовни, взамін за німецькі товари.

Італія з поспіхом збільшує свою повітряну фльоту.

РИМ, 28. 3. ПАТ. В парляментарній дискусії над буджетом міністерства летунства промовляв віцеміністер летунства ген. Валє, який заявив, що перед кінцем буджетового року 1936/37 Італія відновлять увесь летунський матеріял і літаки відповідають увесь летунський матеріял і приладдя. Повітряна фльота буде в порівнанні з теперішним станом доволі збільшена.

Від кількох місяців Італія зачала серійну продукцію бомбовозів, які мають добрі летунські прикмети. Їх круг ділання 2.000 км., можуть брати 1.500 кг. вибухових матеріалів, скорість 330 км. на годину найбільша висотність 8.000 м.

Продовж року передбачують будову досвідних ескадр, що їх літаки літатимуть зі скорістю 440 км. на годину і будуть осягати 10.000 м. височини.

Одночасно роблять заходи уліпшити гончі і розвідчі літаки. Говорячи про летунські школи, ген. Валє завяв, що передвійськові летунські школи в числі 43 вишколюють річно 400 летунів. Цього року це число подвоять.

На закінчення ген. Валє сказав, що Італія матиме незабаром летунство гідне її сили і значіння

Д-р Семен Кивелюк

бувший довголітний лікар гінекольогічної клініки і загального шпиталю у Львові

ординує тепер у внутрішних і жіночих недугах.

ГОРОДОК ЯГ. РИНОК, ч. 7. дім п. Борецького.

Перед Заг. Зборами нашої Господарської Централі.

Львів, 28. березня 1935.

В дні 29. березня с. р. відбудуться у Львові Звичайні Загальні Збори Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар", нашого єдиного господарського товариства, що має за завдання репрезентувати наше сільське господарство, боронити його прав, вести його новими, поступовими шляхами.

Загальні Збори цієї установи будуть підрахунком організаційних сил нашого села та підрахунком наслідів праці, яку зроблено у ділянці піднесення сільського господарства, а яка є основою для всіх інших ділянок нашої економічної роботи.

Праця „Сільського Господаря" йде в трьох напрямках: 1) заступництво інтересів нашого зорганізованого хліборобства, 2) організація нашого села, 3) фахова агрономічна праця. Усі ті три ділянки праць „Сільського Господаря" розвиваються корисно та в останніх роках починають чимраз більше завважувати на цілому нашому господарському житті. Витревалою, послідовною і пляновою працею Товариство „Сільський Господар" добуло собі права того господарського осередка, яким воно було до війни, у часах коли в ньому гуртувалися і перехрещувалися майже всі наші змагання для економічного піднесення українського села.

В останніх часах дуже велике значіння придбав „Сільський Господар" через заступництво інтересів нашого села. „Сільський Господар" став тим осередком, який взяв на себе обовязок обороняти права нашого селянства до життя та його найживотніших і найбільше пекучих справ. Тому то „Сільський Господар" старався, згідно з постановою свого статуту боронити і заступати права нашого селянства перед владою усіх інстанцій, заступав селянські справи, чи то через своїх делегатів на відносних нарадах і конференціях, чи то вносив відповідні меморіяли і представлення в різних пекучих селянських справах, чи то висловлював свою опінію до різних законів і розпоряджів, чи то давав допомогу тим особам та установам, які в справах українського селянства мали можливість щонебудь зробити. Тимто в цьому році треба пояснити велику скількість інтервенцій у міністерствах та інших державних урядах і самоуправних установах, де наші справи висувано, належно їх насвітлювано та де „Сільський Господар" старався полагодити їх з користю для нашого села. Таким чином „Сільський Господар" став тією установою, яка взяла за свій обовязок заступатися за зорганізованим селянством та помагати йому у впливі на ведення аграрної політики і аграрних справ у такому напрямку, щоби це виходило з користю для нас.

Друга важна ділянка праці „Сільського Господаря", — це організування нашого села. Ця організація для нас необхідна, якщо хочемо господарські справи вести на основі якогось одного плану, полагоджувати їх згідно із заздалегідь уложеною програмою. Як відомо, організація „Сільський Господар" по війні перестала майже у нас в краю істнувати. Філії „Сільського Господаря" істнували здебільша на папері, а Кружки масово перемінено на кооперативи, за-

держуючи для них дуже часто навіть назву нашого господарського товариства. Всі активні сили нашого села пішли однобічно в кооперацію і тому годі було поставити знова цю, для нас необхідну, господарську організацію. Одначе чергові роки показали, що без „Сільського Господаря" нема головної основи для праці наших економічних організацій, нема належно зорганізованих сільських господарств, нема поступового господарювання; без якого все одно село не може належно згромаджувати здобутків своєї праці та зрівноважувати свій буджет. Потім прийшли роки господарської скрути, які потвердили, що без належної господарської організації не можна обійтися. І тоді стануло перед „Сільським Господарем" питання відбудувати цю організацію та уложити нову програму праці. Випрацьована новим проводом програма праці, яку започаткована перед 8 роками, показалася життєздатною та доцільною. І отсе „Сільський Господар" стоїть у цьому році з чималим надбанням перед загальними зборами: має він діяльних, таких що дійсно виконують свою працю, 1287 Кружків та 66 Філій, а в них разом є зорганізованих 57.112 селян, які вплатили в цьому році вкладку, а в тому 4760 жінок та 52.352 мужчин. Крім того в членах „Сільського Господаря" є 1925 правних осіб, з того 1731 господарських кооперативів, 152 районових молочарень та 29 повітових кооперативних осередків. При філіях „Сільського Господаря" працює тепер 34 повітових агрономів, що є душею праці „Сільського Господаря". Усіх агрономів разом з працівниками Централі має тепер „Сільський Господар" 41, а це є та основа, на якій правильно і належно може розвиватися фахова праця цієї нашої центральної господарської установи.

Фахова праця „Сільського Господаря" спирається на таких головних відділах: 1) агротехнічний, 2) зоотехнічний, 3) Хліборобський Вишкіл Молоді, 4) видавництва. Усі ті ділянки праці обговорені в окремім звідомленні з праці „Сільського Господаря", яке вислано усім Кружкам, Філіям „Сільського Господаря" та кооперативам, що є його членами. Багата це праця і дала в цьому році великі вислідн та не місце тут про неї говорити. Треба тут підкреслити, що всі ці роботи ведені доцільно та з умілістю, а коли порівнати їх зі скромними фондами, які має до диспозиції „Сільський Господар", то були вони вислідом чималих зусиль зі сторони фахівців, які це наше Товариство ведуть.

Але при цьому всьому є і невідрадні сторінки у праці „Сільського Господаря. Бо скорий розвиток цієї установи, великі обовязки, які край виключно на цю одну установу накладає, великі вимоги до цієї установи з боку влади, все це вимагає праці, все це вимагає людей, бо коли справи неполагоджені в час, тоді вони для нас пропадають. Коли подивитися на масу членів, які вплатили бодай дрібні вкладки, то це надзвичайно відрадне явище. Одначе ці фонди замалі на те, щоби належно поставити нашу головну господарську централю. Тут слово мусить бути за членами, яких треба все більше у цій організації та за кооперацією, яка більше рішуче мусить поставитися до свого членства в „Сільському Господарі" та мусить скріпити його, щоби ця установа могла вести працю у наміченому напрямі. Бо ще раз треба підкреслити, що тільки належно зорганізоване і на відповідному рівні поставлене сільське господарство може бути основою розвитку нашого економічного життя. „Сільський Господар" зробив усе, що можна було тільки зробити за ті скромні гроші, які дав йому край. Але можемо зробити ще багато більше. Треба тільки, щоби справою „Сільського Господаря" більше щиро зайнялися керманичі нашого економічного життя, а ним вони найкраще поможуть нашому селянству яке бажає розвитку своєї установи, працює та гуртується в ній.

Тому мусимо бажати в черговому році „Сільському Господареві", щоби він зумів скріпити дальше свою організацію і обєднати в ній принайменше 100.000 нашого селянства, а з другої сторони, щоб „Сільському Господареві" допомогли наші економічні організації, які частинно фруктифікують його працю, в ще більшій мірі, як вони це робили досі та тим причинилися до спонення найважнішого і необхідного завдання над двигненням нашого села, яким є власна праця цієї нашої установи.

Переломові дні.

Льондон-Берлін та Париж-Москва.

Переживаємо сьогодні переломові дні, які рішають про політичне обличчя Европи, про устійнення на довший час міжнароднього укладу сил, — про війну і мир та обосторонніх партнерів, про долю цілих держав і народів. Переживаємо справді історичні дні, в яких іде підготовка до постанов, вагітних у важні наслідки. І тому весь політичний світ на обох півкулях живе у гарячковому вичікуванні, — чим воно скінчиться, як завершиться велика гра, яка нині осягнула свою кульмінаційну точку та в найближчих тижнях проявиться вже у конкретних актах: міждержавних договорах, політичних і військових союзах, які бодай на якийсь точно означений час закінчать кільканацятилітній період післяверсайської провізорії.

3. лютого 1935. р. закінчилась франко-англійська конференція у Льондоні, яка створила ілюзію відбудови тісного союзу тих двох держав, та — наслідком римських франко-італійських пактів — відбудови европейської Антанти. Поруч із тією ілюзією льондонська конференція дала світові ще одну: ілюзію повороту Німеччини до гармонійної співпраці з отими трьома західніми великодержавами, іншими словами — воскресення пакту чотирьох. Але кожна з тих держав пішла вже надто далеко у реалізації своїх самостійних цілей, надто ускладнились міжнародні течії і надто великий голос дістали чинники зпоза туру тих чотирьох великодержав, щоб так легко можна вийти з хаосу, характеристичного для міжнародніх відносин останніх літ. І тому й льондонському пактові судилося відіграти ролю промотора до акції, яка не зовсім пішла по лінії ухвалених у Льондоні тез і сугестій.

Отже передовсім з усього того, що льондонський пакт казав під адресою Німеччини, Німеччина прийняла лише пропозицію приступити до пакту взаємної воздушної допомоги і витягла з того такий практичний висновок, що одним помахом пера створила військове летунство. Англійська „Біла Книга" і німецька реакція на неї у формі славної „хрипки" німецького канцлера, це був тільки драматичний епізод без дальших наслідків. Вона тільки протягнула переговори між сигнатарями льондонського протоколу та Німеччиною. Але чим більше днів минало від льондонських нарад, тим яскравіше видно було, що гармонія співпраці між Англією і Францією — це тільки ілюзія.

З неохотою прийняла до відома французька преса, що Англія згодилася як стій на німецьку пропозицію переговорювати окремо. Однак становище Англії супроти німецького акту з 16. III. (проголошення обовязку загальної військової служби в Німеччині) викликало в Парижі констернацію. Наївні французи уявляли собі, видно, що англійський уряд не матиме найменших сумнівів, що на той крок Німеччини треба відповісти згідно зі старою французькою рецептою: збірними англійськими нотами протесту, погрозами, санкціями і т. д. Показалося, що Англія зовсім інакше інтерпретує вислід льондонських нарад і свою власну місію: що вона не має заміру обмежувати своєї ролі до послушного виконавця французької антинімецької політики, лише поважно трактує згоду Франції старатися притягти Німеччину до міжнародньої співпраці і що йти до цього треба не конче лише самими ультиматами.

Тому й Англія не взяла собі до серця згаданої демонстраційної „хрипки" Гітлера ані не гляділа трагічно на доконаний факт німецького дозброєння, про який все одно всі давно знали та з яким всі вже в Льондоні рахувалися. Реалізм і холоднокровність, шукання компромісів, як життєвої мудрости, здоровий опортунізм, нехіть до принципіяльного доктринерства і престіжевого амбіціонерства — це питомі прикмети великобританійської політики. Це були теж ті вихідні точки англійської поведінки, яка далеко не була тотожною з поведінкою Франції. Тому відповіль на німецьку загальну військову службу Англія обмежилась до сепаратного запиту, чи німецький уряд вважає надалі доцільним перевести розмову на підставі первісних льондонських пропозицій.

Міські Театри у Львові в пятницю 29. березня

Великий Театр

Нині год. 7·30 веч. „ЛЮБОЩІ" Шиллєра

знаменита песа великого письменника

Театр Різнородностей

Нині в год. 7·30 веч.

Подружий метч

Велика актова гумору і сміху.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 37

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

По тім першім акті насильства розпочалось голосування. Голоси стали частіше падати на мене, ніж на Абанкура, і тоді прийшов акт другий. В льоколі, уміщеним в експедиті, розпочали жиди на умовлений знак бійку з виборцями, при чому підняли пекольний крик і вереск. На це вибіг староста із свого бюра до експедиту і крикнув на жандармів: Zrobić porządek! На отсей зазив кинулися жандарми до експедиту і вивели 17 наших виборців, яких відвели просто до арешту. Вислідом цього було, що 17 наших виборців не могло голосувати. А саме стільки було потрібно до покінчення вибору, який завдяки цим насильствам дав Абанкурові 50 голосів супроти моїх 47.

Виборчого протоколу наші члени комісії не підписали, лише заголосили до нього всі довершені насильства і зловживання, признаючи тому цей вибір неважним, і тимсамим відмову від підпису на протоколі оправданою. Та проте комісія вибір оголосила як довершений і тоді староста приказав негайно випустити арештованих виборців і зовсім прилюдно пішов до положеної напроти староства ресторації Щербінського, де зложив реставраторові 100 зол. ринських на утощення виборців, що голосували за Абанкуром.

Таким способом переведено вибір у Жидачеві. Нарід був розярений до крайности і повний розпуки. Хто не бачив того, що діялося в Жидачеві по оголошенні виборчого вислідy, той хіба не може мати поняття, як уміє нарід відчути тяжко заподіяну йому кривду. Образу цього не опише ніяке перо!

Щодо виборів у Стрию, то я був свідком їх від першої до останньої хвилини. А не йшло тут про кандидатуру мою, тільки о. Давидяка, тому тим менше маю причину в описі отого виборчого акту хочби на крихту вийти поза межі обективности.

Стрийський повіт складався тоді з двох частин, з двох судових повітів, стрийського і скільського, які творили разом одну виборчу округу соймового посла з курії сільських громад. Громади першого повіту лежать усі близько міста Стрия, отже виборці приїздили всі на вибори рано. Виборці скільські, з сіл далеко положених, приїздили звичайно вечором напередодні поїздом залізниці Лавочне-Сколе-Стрий, що приходив до Стрия около 10. год. в ночі. Ціла Скільщина була тоді власністю спілки німецько-жидівської Шмід-Гредель, яка тримала сільські громади у великій залежности. Громади в горах мали дуже мало землі і жили із зарібків у лісах, що були власністю Шміда. Шмід рубав ліси з великим нарушенням лісового закону і міг це робити лиш тоді, коли староста дивився на це через пальці. Через те староста мав у руках Шміда, а Шмід сільських виборців.

При цих виборах поляки через старостве і повітовий виділ заасекурувалися загори, що Шмід буде з ними, отже мали запевнених усіх його офіціялістів і слуг, лісних і побережників, які мали пильнувати виборців у своїх селах. Всіх тих виборців стягнули вже день передтим до Сколього, там тримали їх і поїли до безтями й аж раненько в день вибору окремим поїздом доставили до голосування до Стрия.

(Далі буде.)

Колиж Берлін відповів потакуюче — англійські міністри не мали ніякого сумніву що проектована подорож до Берліна мусять відбутись. Єдиний успіх Франції в маніфестуванні спільного фронту держав Антанти супроти Німеччини, це зустріч у Парижі Лаваля з Сувічем і лордом Ітеном, напередодні виїзду Саймона й Ітена до Берліна та заповіль зустрічі у Стрезі. Невідомо, яка буде доля французького відклику до Ліги Націй в справі останнього німецького збройневого акту, — відомо лише, що той відклик не зупинив Англії перед висилкою по континент своїх представників, які нині обїздять европейські столиці, щоб з автопсії, у самих джерел перевірити цілі поодиноких держав, можливости їх взаємної співпраці, та виснити взагалі всю нинішню хаотичну ситуацію.

Міністри Саймон і Ітен перевели тридневні довготривалі розмови з найбільш авторитетними керманичами III. Німеччини і в усіх комунікатах та пресових звістях повторяється та сама фраза: що вони довідались докладно про напрямки й цілі німецької політики та що саме це й було головним завданням їхньої подорожі. З усього того, що дісталось до преси з приводу берлінських розмов, найцікавішим для нас моментом це рішуча відмова Німеччини взяти участь у франко-російській концепції східного пакту зі підкреслювання у Берліні різниці, яка існує поміж цілями християнського Заходу й большевицького Сходу. В той спосіб поворот Німеччини до Ліги Націй, поворот її до міжнародньої співпраці пересувається вирізно у площину проблем, чи та співпраця має іти на скріплення вічного чинника европейського заколоту, вічної загрози европейської цивілізації, — Совітів, — чи на усунення того найбільшого післявоєнного лиха людськости.

Читаємо сьогодні, що Франція найшлась на роздоріжжі: або йти на співпрацю з Англією, яка в свою чергу не вважає можливим приступити до ніякого пакту, що гарантував би безпеку, без Німеччини, не вбачаючи в такому пакті найменшої практичної вартости, — або оперти всю свою політику і всю екзистенцію на союзі зі Совітами. Читаючи звістки про становище поодиноких органів французької преси, маємо образ тої шаленої агітації, яку розвели у Франції Совіти, — тих астрономічних сум, які йдуть з Москви на уроблювання французької прихильної думки: щоб тільки мерщій спрятати Францію зі Совітами, щоб у Франції найти гаранта своєї екзистенції і своєї сили. Але відмовитись від союзу з Англією і проміняти Англію на Совіти — це не така проста справа. І тому не дивно, що керманич французької закордонної політики при всьому зрості протинімецьких настроїв у Франції та зрості неохоти до співпраці з Німеччиною, відкинув поквапні запросини Москви приїхати туди одночасно з Ітеном. Відмовився теж їхати туди перед конференцією у Стрезі, яка відбудеться після повороту льорда Ітена з Москви, Варшави і Праги.

Аж під кінець квітня вибереться Лаваль до Москви, — а до того часу йтиме гарячковий бій дипльоматій різних держав, який вирішить остаточно, по чийому боці опиниться Франція, — чи гратиме Англія надалі ролю мелітора, чи може вернеться до своєї колишньої „блискучої ізоляції", — чи Німеччина, буде йти до своїх цілей односторонніми актами, чи добуватиме їх ні згодою своїх міжнародніх партнерів, — чи в Женеві Совіти будуть намагатись заступати ролю Німеччини, чи будуть відсунені в тінь, — чи взагалі втримається Ліга Націй чи заступить її інша установа, що матиме більший моральний вплив і реальніші засоби впливу на міжнародні справи, — чи переможе засада збірних пактів під протекторатом Франції чи двосторонніх пактів на площині рівности контрагентів. І чи світ наблизиться до розвязки найбільш пекучих проблем, чи далі потапатиме в хаосі, з-під яким висить мара большевизації.

Проти законопроєкту про повновласти
для президента.

Промова сен. д-ра А. Горбачевського на пленарному засіданні сенату 25. березня 1935 р. в часі дискусії над проєктом закону про уділення повновластей Президентові Річипосполитої.

Високий Сенате,

У звязку з проєктом закону про уділення повновластей п. Президентові Річипосполитої, маю честь від Українського Клюбу зложити таку заяву:

Ми все стояли і тепер стоїмо на тому становищі, що компетенції та функції, переказані Конституцією законодатним палатам, не повинні бути обмежені на користь якогонебудь іншого чинника. Одначе в нашій дійсності від 1930 р. завважуємо явище, що перед замкненням парляментарної сесії приходить уряд щороку до законодатних палат з домаганням уділити законодатних повновластей у дуже широких розмірах, а більшість палати вотує ті повновласти помимо протесту переголосованих меншин.

У ситуації, в якій зараз находимося, вважаємо, що ухвалення повновластей у такій широкій, як це передбачує проект закону, мірять не лише в управнення сойму і сенату, але й супроти засад, принятих у новоухваленій конституції є навіть небезпечним з огляду на виконування у майбутньому через український нарід виборчих прав до законодатних палат. Досі це маємо навіть начерку головних засад майбутніх виборчих ординацій до сойму і сенату, а прилюдні голоси на сторінках преси, збливженої до кругів, що репрезентують теперішній уряд і засади правління, а також знана енунціяція п. міністра внутрішніх справ, зложена в скарбово-буджетовій комісії Високого Сенату в дні 14. лютого ц. р., будять у нас обосновані побоювання, що заповідь п. міністра щодо майбутнього складу законодатних палат разом із заявою, що заступники українського народу в тих палатах з політично-моральними кваліфікаціями, яких жадаємо від заступників народу, не найдуть місця, — будуть реалізовані при помочі декретованих виборчих ординацій.

При таких відносинах не можемо дати повновластей, яких уряд вимагає у проекті закону і тому будемо голосувати проти законопроекту.

Большевики затіснюють співпрацю з Литвою.

МОСКВА, 28. 3. ПАТ. Литовська господарська делегація підписала протокол, що управильнює імпортово-експортові контингенти на цей рік і виїхала в Москви. На основі цього договору большевики збільшують на 100 відсотків імпорт литовських хліборобських продуктів в замін за експорт совітської промислової продукції на Литву.

В той спосіб Совіти зробили великий крок, щоб заступити дотеперішню ролю Німеччини в литовськім господарськім життю.

В промовах мін. Алекса і ком. Розенгольц підкреслювали традиційну большевицько-литовську приязнь.

Болгарія не нарушить військових обмежень.

АНКАРА, 28. 3. ПАТ. Новий болгарський посол в Анкарі заявив турецькому міністрові закордонних справ Тевфік Ружді Арасові, який є в теперішній каденції председником Ліги Націй, що Болгарія ніколи не задумувала винівести односторонно військових клавзуль договору з Нейль.

Декларація болгарського посла викликала серед дипльоматичних кругів в Анкарі велике вдоволення.

Необмежений час служби для безробітних.

ВАШИНГТОН, 28. 3. ПАТ. Всі табори, в яких працюють безробітні одержали від департаменту війни повідомлення про необмежений час. У таборах працює тепер 300.000 робітників, яких мали звільнити вже в цю суботу.

Загальне Товариство
„Котвиця"
(DER ANKER)

А. С. у Відні, головне представництво на Польщу у Львові повідомляє, що бюра головного представництва з нинішнім днем перенесені з пл. Смольки 5. — на вул. Академічну ч. 7., І. пов.
(будинок Шпрехера).

Підпалюють трамваї.

БАРЦЕЛЬОНА, 28. 3. ПАТ. Від кількох днів змовники групами по пять осіб, озброєні в револьвери спиняють трамваї, усувають пасажирів і підпалюють їх. Учора згоріло два трамваї. Змовники хочуть таким чином запротестувати проти вепринятя страйкарів трамваєвників до праці.

Оживлені наради в Льондоні.

ЛЬОНДОН, 28. 3. ПАТ. Вчора вполудне вернувся до Льондону представник Форін Офісу зі звітом розмов у Берліні, який негайно передав постійному державному підсекретареві у міністерстві закордонних справ Вансітартові, який передав його прем. Мекдональдові. На основі цих вісток прем. Мекдональд просив короля, щоб прийняв його на авдієнції.

Тимчасом прилетів мін. Саймон з Берліна і негайно відбув нараду з прем. Мекдональдом. Після того премієр був на півгодинній авдієнції в короля. Вчора відбулося теж засідання британського кабінету, на якім мін. Саймон склав звіт. Хід нарад кабінету держать у тайні. Політичні кола запевнюють, що авдієнцію премієра в короля і засідання британського уряду викликала необхідність вислати негайно мін. Ітенові вказівки для його розмов з большевицьким урядом.

ВІЗИТА У БЕРЛІНІ БУЛА НЕОБХІДНА.

ЛЬОНДОН, 28. 3. ПАТ. Райтер повідомляє: Вражіння, яке викликала заява мін. Саймона на пополудневім засіданні кабінету каже здогадуватись, що берлінська візита була необхідна. Всі заходи британського кабінету наладнати безпосередню стрічу канц. Гітлера зовсім оправдані.

ГОЛОСИ АНГЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

ЛЬОНДОН, 28. 3. ПАТ. Англійська преса пише, що звіт мін. Саймона на засіданні британського кабінету навіяний був песимізмом. Британський кабінет прийшов до переконання, що становище канц. Гітлера не причиниться до здійснення програми, яку подала британсько-французька заява з дня 3. лютого д. р.

Напрямні політики британського уряду на конференцію у Стрезі устійнять після повороту мін. Ітена з Москви і Варшави, бо щойно тоді британський уряд матиме достовірні інформації про положення у Східній Европі. Тому конференція у Стрезі матиме спеціяльне значіння.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— До східної Африки відплив корабель „Вульканія" з 2.200 вояками, 170 підоficерами, 12 стрільцями і воєнним матеріялом.

— Після наради з мін. Бенешом мін. Тітулеску відїхав до Парижа.

— Німеччина підпише з Румунією довгорічницевий торговельний договір, який обовязуватиме від 1. квітня ц. р.

— Нечинні від кількох років фабрики залізва у Тіонвіль працюють тепер з поспіхом, бо одержали від французького уряду великі замовлення.

Шиоіть наш часопис!

Москва анектує „Калевалу".

В „Журналь де Женев" з'явилась цікава стаття сера редактора п. Бріке під титулом „Москва і Калевала. Літературна анексія, що підносить поважну політичну проблему". Подаємо з неї витяги: „Фінляндія святкує велике національне свято, століття Калевали". Щоб сотворити противагу Фінляндії, Совіти примушені також святкувати століття Калевали. Вони не бояться осмішити себе, представляючи цю поему, архитвір мистецтва, як передвістницю диктатури пролетаріяту. Це ще не вперше, що Москва намагається анектувати та перебрутити в такий спосіб літературну спадщину народів підбитих червоною армією. Треба пригадати собі долю, приготовану грузинській епопеї Руставелі та національному співцеві України, Шевченкові.

Щодо Калевали, то Совіти спорядили в тій обставині, що цю поему Леронт зібрав між селянами Східної Карелії. Карелія творить совітську республику на межі Фінляндії, якій вони має робити конкуренцію. Нагадуючи з нагоди Калевали національні традиції Карелії, Москва викликає болючу проблему, що затроює атмосферу північної Европи.

В жовтні 1920. р. Фінляндія мусіла підписати в Тарту мир з СССР. Карелію залишено. Але Москва підписала в договорі клявзулі, які забезпечували привілеї новозабутого краю. Він мав користати з автономії на основі федерації, організувати господарство згідно з місцевими потребами, мати власну систему податків, приреклі і політичну амнестію.

Москва ломить невинно цю інтернаціональну умову. Автономія є фарсою, бо краєм проводить комуністична партія, що слухає московських наказів. Карельців цілком виключили від управи краєм. Москва робить усе, щоб змосковщити край. Масові заслання зменшують фінський елемент, який розріджує і систематична московська імігрrunа до фабрик та численних концентраційних таборів аловж Білого Моря. Пятилітка не тільки зруйнувала сільське населення, виголодження в колхозах, вона руйнує систематично теж скарби країни. На півночі вирубують безоглядно ліси. Одночасно Москва зробила цей край першорядною военною позицією, що загрожує не лише Фінляндії, але й Швеції та цілому Балтикові.

Справа „Калевали" ставить на денний порядок наново питання Карелії. Іде тут про договори, зломані Совітами. В 1912. р. Фінляндія звертала до Союзу Народів, але Москва відмовилась тоді виступити перед органами інтернаціональної юстиції. Тепер становище інше. СССР належить до Союзу Народів і не може заперечити компетенцій Женеви". *(УКБЮРО, ЖЕНЕВА.)*

Нова конституція Польщі.

(Докінчення.)

X. ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ.

Стаття LXXII. 1) Державна адміністрація є публичною службою. 2) Державну Адміністрацію виконують: а) урядова адміністрація, б) територіяльна самоуправа, в) господарська самоуправа.

Ст. LXXIII. Для цілей загальної адміністрації Держава буде поділена територіяльно на адміністраційні округи, а саме воєвідства, повіти і сільські та міські громади. 2) Поділ на воєвідства вимагає законодатного акту. 3) Міські громади можуть при умовинах, означених законом, творити повіт або городське воєвідство.

Ст. LXXIV. Організацію державної адміністрації, передовсім обсяг діяльности її органів — означить декрет Президента Річпосполитої.

Ст. LXXV. Відповідно до поділу Держави на адміністраційні округи покличуть для виконання завдань державної адміністрації відповідно до розміру місцевих потреб — воєвідську, повітову і громадську самоуправу. 2) Самоуправні одиниці мають право у розмірі, означеним законом, видавати для свого простору обовязкові норми під умовиною, що ці норми затвердить покликана до цього надзірна влада. 3) Самоуправні одиниці можуть обєднуватись у союзи для виконання окремих завдань. 4) Закон може надати союзам публично-правну особовість. 5) Надзір над діяльністю самоуправи виконує Уряд при допомозі своїх органів або органів самоуправи вищого ступня.

Ст. LXXVI. 1) Для поодиноких ділянок господарського життя покликується господарську самоуправу, яка охоплює палати хліборобські, промислово-торговельні, ремісничі, праці, вільних професій або інші публично-правні обєднання. 2) Закони можуть єднати палати в союзи і надавати їм публично-правну особовість. 3) На те, щоб обмірковувати питання звязані із цілістю господарського життя, видавати оцінки про проекти господарських законів і гармонізувати почини в поодиноких ділянках національного господарства — може покликати закон Начальну Господарську Палату. 4) Нагляд над діяльністю господарської самоуправи виконує Уряд при допомозі покликаного до цього органу.

XI. ДЕРЖАВНА КОНТРОЛЯ.

Ст. LXXVII. 1) До контролі фінансової господарки Держави і публично-правних союзів, перевірки займанення рахунків Держави, зголошування Соймові внесків признати для Уряду абсолюторію — покликується Найвищу Контрольну Палату, сперту на засаді колегіяльности і незалежности членів її колегії. 2) Найвища Контрольна Палата є незалежна від Уряду. 3) Президент Річпосполитої призначує і відкликує Голову Найвищої Контрольної Палати, на його внесок і за його підписом призначує і відкликує членів її колегії. 4) Голова Найвищої Контрольної Палати за виконування свого уряду відповідає згідно зі засадами, устійненими для відповідальности міністрів.

XII. СТАН ЗАГРОЗИ ДЛЯ ДЕРЖАВИ.

Ст. LXXVIII. На випадок загрози для Держави зверх і також внутрішніх заворушень або ширшої змови, яка має характер державної зради, коли вони загрожують ладові або безпеці Держави або безпеці громадян — Рада Міністрів за дозволом Президента Річпосполитої введе виняткový стан на просторі цілої Держави або загроженої частини. 2) Такий розпорядок перешлють до Сойму до сімох днів від його проголошення. 3) Коли Сойм розвязаний, розпорядок про оголошення виняткового стану зложать новообраному Соймові на першім засіданні. 4) Сойм може домагатись відкликання розпорядку. 5) Такий внесок не може прийти під голосування на засіданні, на якім його зголошено. 6) Коли Сенат заявиться за рішенням Сойму, Уряд негайно відкличе розпорядок. 7) Оголошення виняткового стану дає Урядові право на весь час, як довго той стан існує припиняти громадянські свободи і змогу користати з поодиноких прав, які передбачує закон про виняткový стан.

Ст. LXXIX. 1) Коли необхідно вжити збройні сили для оборони Держави Президент Річпосполитої введе военний стан на просторі цілої Держави або її частини. 2) Підчас істнування военного стану Президент Річпосполитої має право без уповажнення законодатних Палат видавати декрети з обсягу державного законодавства крім змін конституції, продовжувати каденцію законодатних Палат аж до часу заключення миру, отварати, відсувати і замикати сесії Сойму і Сенату в річницях, достосованих до потреб оборони Держави, як теж покликувати до вирішування справ, які належать до обсягу діяльности законодатних Палат, Сойм і Сенат у зменшеному складі, який вийде із цих Палат. 3) Підчас істнування военного стану Уряд користає з прав, які передбачує закон про виняткový стан, крім того з поодиноких прав, які означує закон про военний стан.

XIII. ЗМІНА КОНСТИТУЦІЇ.

Ст. LXXX. Зміну Конституції можна перевести з ініціятиви Президента Річпосполитої, Уряду або 1/4 законного числа послів. 2) Внесок, який поставив Президент Річпосполитої, можна піддати під голосування тільки в цілости без змін або зі змінами, на які Уряд іменем Президента Річпосполитої дасть згоду. 3) Закон, який змінює Конституцію з ініціятиви Президента Річпосполитої, вимагає згідних рішень Сойму і Сенату, які западають звичайною більшістю голосів; зате з ініціятиви Уряду або Сойму — згідних рішень, які западають більшістю законного числа послів і сенаторів. 4) Президент Річпосполитої може до тридцять днів від одержання проекту закону, який змінює Конституцію, завернути його Соймові з домаганням розглянути його вдруге, а це може статись не скоріше, ніж у черговій каденції. 5) Коли законодатні Палати приймуть удруге проект без змін, Президент Річпосполитої ствердивши підписом силу закону, доручить його оголосити, хіба що розвяже Сойм і Сенат.

XIV. КІНЦЕВІ ПОСТАНОВИ.

Ст. LXXXI. 1) Цей конституційний закон входить у життя з днем оголошення. 2) Одночасно касується закон з дня 17. березня 1921 р. (Д. З. Р. П. Ч. 44 поз. 267) враз зі змінами, які занів закон з дня 2. серпня 1926 р. (Д. З. Р. П. Ч. 78 поз. 442) з винятком статтей 99, 109—118 і 120. 3) Конституційний закон з дня 15. липня 1920 р., який обіймає органічний статут шлеського воєвідства (Д. З. Р. П. Ч. 73 поз. 497) враз зі змінами, які ввели закони з дня 8. березня 1921 р. (Д. З. Р. П. Ч. 26 поз. 146) з дня 30. липня 1921 р. (Д. З. Р. П. Ч. 69 поз. 449), з дня 18. жовтня 1921 р. (Д. З. Р. П. Ч. 85 поз. 608) і з дня 18. березня 1925 р. (Д. З. Р. П. Ч. 36 поз. 240), задержує свою силу з тим, що стаття 44 закону з дня 15. липня 1920 р. (Д. З. Р. П. Ч. 73 поз. 497) дістає такий текст: „Зміна цього конституційного закону вимагає державного закону" і кінчиться статтю г) закон з дня 8. березня 1921 р. (Д. З. Р. П. Ч. 26 поз. 146).

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., вспни 1·10, крепон 70 сот., вєба 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

З відчитової салі.

Українське Т-во Прихильників Мистецтва і АНУМ: **Павло Ковжун: „УКРАЇНСЬКЕ РІЗЬБАРСТВО".** Сала „Бесіди" 23. III. 6. год. веч.

На українських землях знаходять різьбарські твори ще з доби так званого неоліту, себто за багато віків до початків появи українського народу. Невеличкі фігурки з тих часів уже нагадують одяги людей з тої землі. За грецьких часів появляються твори з самої Греції і виконані на українських землях. Чудові плоскорізьби з життя наших предків-скитів також дали нам зрозуміння мистецтва тих часів, як і загадкові камяні „баби". У добу, коли з'являється на арені історії український нарід з поганською релігією, різьбарство проявляється в ідолах, більших і менших статуях, що зображують тих богів. Коли наш нарід приняв християнство наступає нова нова ера в українському різьбарстві. Цей, так званий візантійсько-романський період полишив нам чимало творів світового значіння.

Далі, українська скульптура розвивається паралельно з західно-европейською — хоч з незначним запізненням. Чергуються — готик, ренесанс, барок, рококо, ампір. Твори українських майстрів тих часів мають своєрідний, притомний нашій мистецькій вдачі характер, себто набирають особливих українських прикмет. Найможутніше українське різьбарство розвинулося в часи бароку, знане під назвою „козацький барок". Це були часи вільного українського життя.

Клясична доба українського різьбарства видала трьох блискучих майстрів — Мартоса, Ковловського і Клименка, що мусіли головно працювати на чужині. Нові часи приносять і нове різьбарство. Приходить натуралізм і доба романтики. Пармень Забіла, Михайло Минешин, медальєр Петро Стодницький, Евген Іленко, перша українська різьбарка Віра Безпальчева та Рашевський опрацьовують український сюжет. Немов завершенням творчости цих майстрів був різьбар, народник Леонід Позен, що оспівував український побут та минуле.

Майстром української пластичної думки у мистецькому і національному розумінні виявив себе Федір Баховенський і як творець і як педагог, що всю свою діяльність віддав Україні, тоді, як першорядні майстри з Галичини Григорій Кузневич, Михайло Паращук, Михайло Брунський, здобувши у Львові найкращі місцеві будови, розїхалися шукати щастя у світ, де знайшли признання, успіхи і працю. Відбився від українського життя у Львові талановитий український різьбар Петро Войтович, а на Україні Володимир Домагацький. У тому самому часі виявила себе суто українською різьбаркою Єлисавета Трипільська і Михайло Гаврилко.

Усі ці різьбарі поклали основи під новочасне українське різьбарство, що досягло тепер свого найвищого розквіту і знайшло у себе свій терен творчости і праці. Наші часи, це часи нового відродження українського мистецтва, а в тому і різьби. Національна свідомість, боротьба за державність освідомила національно нашу мистецьку інтелігенцію і все це дало імпозантний образ сучасного українського мистецтва. Повід сотні українських різьбарів, з яких більшість є висококваліфікованими майстрами, що здобували освіту в найкращих мистецьких європейських центрах, принесли до дому знання і талант. Українські мистецькі школи приготовляють мистецьку різьбарську молодь печатливо і певно. Шляхи

українського різьбярства розрослися в ширину і глибину, що охопили в собі мистецькі напрямки і течії, які дозволяють нам краще зрозуміти суть свідомої різьбарської творчости.

Дещо осторонь стоїть геніяльний сучасний різьбар світової слави і значіння Олександер Архипенко, що через збіг обставин не створив у нашому різьбарстві школи. Його творчість формально стоїть на чолі світової різьби, а тим більше нашої, української. До цього часу ніше громадянство не вміло використати значіння цього великого мистця у світі на тлі нашого сучасного різьбарства, хоч сам заслужений творець зробив все, аби зазначити свою приналежність до українського мистецтва.

Беручи на увагу українське сучасне різьбярство з погляду напрямків і шкіл, бачимо таких імпресіоністів: Климова, Лисенка, анімаліста Стохівського, Олександрів, Гельмана, Іщенка, Кавалеридзе, Скоропадську, Василика, Іванова, Рябку, Дарагана, Страхова, Макарка, Тенера, Миляшівну, Литвиненка і ін. Між ними імпресіонізм межує з експресіонізмом, бо взагалі — остаточну напрямкову характеристику покищо важко давати; кожний з різьбарів, особливо молодий — проходить деякі етапи у деяких напрямках.

З монументалістів, — головної течії в українському різьбарстві, що має за собою винятково сильних і талановитих різьбарів — майстром широкого розмаху є Б. Кратко, Ф. Смець, Ж. Діндо, О. Литуринська, П. Мітковіцер, Н. Писаренко, М. Блох, К. Бульдин, М. Пікасюк, М. Яковлів, М. Новосельський — почасти В. Масютин, Рівний і А. Коверко.

Осібне місце займають: символіст С. Жук і примітивіст Сагайдачний; обидва з нахилом до архаїзму, але кожний з іншим стилевим підходом.

З молоді, що посвятилися різьбарству і виявила себе на виставках, виринають такі: Лопатинська, Кудрявцева, Кисілевський, Давидович, Стріляєв, Николишин, Богданова, Борисова, Павлось і ін.

За нашими сучасними мистцями різьбарами стоїть величезний творчий доробок. Крім осібних композицій, тобто речей самостійних — наші різьбарі виконали багато памятників, портретів, прикрас театрів, водограїв, карунок і взагалі великих будівель — мостів, віядуктів, дзвіниць, церков — у себе й на чужині — у Відні, Празі, Варшаві, Москві, Філядельфії, Пітсбургу і т. д. Наші різьбарі працюють усіма техніками, що знає різьба, — від глини, гіпсу, цементу — до мармуру, слонової кости, золота, — від творів найбільших, до мініятур.

Усе це треба зібрати, опрацювати і видати, аби цю ділянку нашої культури знали передовсім ми самі. Тут є найвдячніше поле для мистецтвознавця.

Присутні на викладі зайомились із багатьома незнаними у нас творами в репродукції на екрані.

Загальні Збори Маслосоюзу.

ОТВОРЕННЯ — УЧАСНИКИ.

Отворив Збори в год. 11.45 голова Надзірної Ради Маслосоюзу інж. *Юліян Павлицковський*, як 23-і звичайні Загальні Збори Товариства. На денному порядку — заявив він — маємо, крім звичайних точок, також зміну статуту, до чого треба найменше одної третини членів. У цій хвилині є на салі на всіх 168 членів-кооператив Маслосоюзу 58 умандатованих членів, заступників союзних кооператив, тому Збори мають право рішати і про зміну статуту.

Покликавши ще до Президії *д-ра Миколу Рибака* з Перемишля і *сел. Ковалишина Андрія* з Гриди та на офіціяльного секретаря Зборів *д-ра Водославського Петра* з Галича, сен. Ю. Павлицковський привитав усіх делегатів і гостей (всіх гостей 21).

З черги голова Зборів виголосив довшу промову про умовини праці Маслосоюзу в минулому році як у центрі, так і на місцях у краю. Ті умовини були важкі, та проте наша молочарська організація поширювалася в глиб і розбудовувала дальше свої аґенди. При цій нагоді голова згадав про новий птахомясарський відділ при Маслосоюзі, що збуває щоденно у Львові кругло 160 кг птиці за ціну ок. 200 зол. Молока продає Маслосоюз денно у Львові пересічно 4.200 літрів, себто річно півтора мільона літрів. При кінці згадав ще промовець про розбудову молочарських курсів у Стрию, які відтепер стали вже правильною 1-річною молочарською школою.

Окрему згадку присвятив предсідник заслуженим діячам молочарської організації, Василеві Сенищі в Янгодові й Андрієві Северинові Левицькому в Гаях, к. Львова, що померли в діловому році. Цієї частини промови вислухали всі прилюдні, повставши зі своїх місць.

Після цього предсідник привитав теплими словами представників преси, які завжди з великою увагою та прихильністю ставляться до праці Маслосоюзу, розуміють її значіння для нашого народу і йдуть змаганням молоч. організації радо назустріч.

По цій промові відчитав протокол з попередніх 22-их з черги Загальних Зборів *дир. А. Мудрик*. Протокол цей приняли Збори одноду шно.

Після цього вложив звідомлення з діяльности Маслосоюзу (І. частину) дир. *інж. А. Палій*.

ЗРІСТ АҐЕНД ТА ПІДПРИЄМСТВ.

В мин. році, не зважаючи на кризу, виявив Маслосоюз дальший зріст своїх аґенд та підприємств. Доказують це наглядно цифри, подані у звідомленні з діяльности і замкнення рахунків Маслосоюзу за 1934. рік.

Перший піврік мин. року, говорив дир. Палій, вимагував деяку поправу у світовому господарстві, зате друга половина того року виявила дальше поступення. В загальному мин. рік був усеж таки не найгірший.

Пересіч цін, що їх виплачував Маслосоюз обединим кооперативам у мин. році, була 2.363 зол. за кг., що в порівнанні з 1933. роком (2646 зол.) дає знижку на 10.70 прц.

В мин. році доставили до Маслосоюзу члени кооператив 2.301.613.65 кг масла, у приміщинів закуплено 150.911.65 кг, разом доставлено до Маслосоюзу 2.452.525.30 кг. У 1933. році загальна доставa була 2,073.732.09 кг. Таким чином доставa масла в звітовому році зросла на 378.793.21 кг (18.27 прц.). З того продано у краю гуртом 1,661.593 кг (у 1933. р. 1,479.350 кг.), у роздріб 545.309.89 кг (у 1933. р. 441.318 кг), вислано на кордон 255.337 кг (в 1933. р. 92.025 кг). Отже зріст під кожним оглядом!

ЗМЕНШЕННЯ ЧЛЕНІВ.

Щодо членів Маслосоюзу, то в мин. році переведено радикальну чистку і вичеркнено аж 43 одиниці. Це були т. зв. паперові молоч. кооперативи, які внаслідок ліквідації своєї діяльности, або лихої господарки й недисциплінованости тільки затемнювали своїм числом справжню господарську силу інших членів Маслосоюзу. Крім цього виступило з членів добровільно 9 одиниць, отже разом відпали 52 одиниці. Нових членів прибуло всього 8, у цьому 5 Районових Молочарень. Іншими словами: стан членів Маслосоюзу в числі 212 з 1933. р. зменшився в 1934. р. на 44 одиниці; дня 31. грудня 1934. р. було всіх членів Маслосоюзу всього 168. Не зважаючи на це зменшення членів, доставa й обороти Т-ва зростали постійно.

ДОСТАВА МАСЛА Й МОЛОКА.

Коли мова про доставу масла, то найбільше його доставлено до відділу у Львові (927.641 кг). З черги йде відділ у Станиславові (доставлено 403.204 кг), Коломиї (301.237 кг), Стрию (196.881 кг), Тернополі (175.386 кг), Перемишлі (154.249 кг), Луцьку (141.397 кг), Самборі (59.817 кг), Чорткові (54.585 кг), Дрогобичі (38.174 кг). Найбільше зросла в мин. році доставa масла у відділі Луцьк (зріст ся. 154.62 прц.), у Чорткові (+ 154.45 прц.) та в Тернополі (+ 53.18 прц.). Зменшилась доставa масла у відділі Перемишль (— 2.16 прц.) та Дрогобичі (— 27.13 прц.).

Крім масла присвятив Маслосоюз в останніх часах більшу увагу також доставі молока. Від часу урухомлення власної сироварні у Стрию і міських молочарень з уладженням для пастеризації молока у Львові і Стрию та Станиславові, виявляється на видне місце доставa позного молока з кооператив до сироварні і молочарень Союзу. Так у 1934. р. доставлено до Союзу 3,843.112 літрів повного молока, що в порівнанні з 1933. р. (2,847.662 л.) дає зріст достави на 995.450 л.) або 34.96 прц. З доставлених 3,843.112 л. продано в сирому стані 1,724.394 л., пастеризованого молока 631.598 л., перероблено на сметану, тваріг і сири 1,487.119 л. Збут пастеризованого молока в порівнанні з 1933. роком побільшився на 476.120 л., себто вчетверо, не поменшивши зовсім збуту повного сирого молока.

ІНШІ ПРОДУКТИ. — ПТАХОМЯСАРНЯ.

Поруч продажі масла й молока займався Маслосоюз і дальше збутами споріднених продуктів. Так у власних крамницях продано 4,798.566 штук вещ, або в порівнанні з 1933. роком 817.903 штуки більше. Збут меду через слабий збір зменшився: в 1934. р. 12.067 кг проти 14.634 кг в р. 1933. Позатим продано 5.822 коробки сардинок. На увагу заслуговує поважний збут печива, поширюваний інтенсивніше у звіт. році, коли то в крамницях Маслосоюзу продано 61.546 кг хлібів та 176.947 булок.

Варто ще згадати про птахомясарню Маслосоюзу, яку в мин. році побільшено й розбудовано: дотеперішнє приміщення на 600 курей побільшено на 2.200 шт.; уладжено сезонові загороди на 1.200 гусей і качок; розширено різню і скубальню. В звіт. році закуплено 45.927 штук птиці за 67.354 зол. Продано 45.072 штук (вити 59.974 кг) за 77.856 зол.

РАХУНКОВЕ ЗВІДОМЛЕННЯ.

В дальшому перейшов дир. А. Палій до розгляду рахункових вислідів праці Т-ва. Білянсові обороти усієї діяльности Маслосоюзу дали в мин. році суму 52,039.078.66 зол. (у 1933 р. 49,830.872.05 зол.). Загальні торги принесли в 1934 р. 7,730.546 зол. (у 1933 р. 7,286.805 зол.), з того торги набілом 7,450.442 зол., торги приладдям 202.247 зол., торги птицею 77.856 зол. Дохід зі загальних торгів у 1934 р. дав суму 801.937 зол. Кошти завідування зменшилися у звіт. році з 609.871 зол. на 607.014 зол. З того припадає на персональні побори умових і фізичних працьовників Союзу сума 332.015 зол., або 54.69 проц. усіх коштів завідування. Всіх працьовників мав Маслосоюз у мин. році 234. З того 3 члени Дирекції, 136 умових працьовників, 9 шоферів і 86 фіз. робітників. У звіт. році прибуло 48 нових працьовників.

У висліді торговельної діяльности Маслосоюз замкнув рахунок зисків і втрат за 1934 рік по стороні доходів сумою 817.708 зол., по стороні втрат сумою 814.231 зол. Чиста білянсова надвишка: 3.477 зол.

Оборотові фонди Союзу такі: уділовий капітал 172.372 зол., запасний фонд 361.435 зол., біль. надвишка за 1934 р. 3.477 зол. — разом власні фонди 537.285 зол. Чужих фондів є 559.561 зол., отже оборотових фондів є 1,096.846 зол.

ОДНА АНОМАЛІЯ.

При кінці ствердив ще референт, що великим лихом у нашій молоч. організації є нерівномірність продукції молока і масла в часі цілого року. Цій аномалії треба буде зарадити через зрівноваження продукції молока, головно при помочі поправи годівельної господарки у наших селян (контроля молочности). Відтепер треба буде вкоротити, а то й припинити відбір масла від т. зв. сезонових молочарень та відбір молока літом від сезонових доставців; крім того слід би повести освідомляючу пропаґанду за інтенсивною консумцією молока на селі в місяцях травні, червні і липні, коли воно найдешевше.

ЗВІДОМЛЕННЯ ДИР. А. МУДРИКА.

Після того звідомлення забрав слово *дир. А. Мудрик*, що вложив широке звідомлення про працю в краю і технічний нагляд над продукцією. Ми почули про працю Орґанізаційного Відділу Т-ва, що відбув у звіт. році 707 поїздок, на що зужито 1.919 днів. Референт відмітив теж зріст членів союзних кооператив. Коли в 1932. р. у 113 Районових Молочарнях було 41.071 членів, то з кінцем 1933. р. у 120 Р. М. було вже 61.581 членів. У звіт. році число членів Р. М. зросло далі доволі поважно. Своїх крамниць має Маслосоюз 31 (у тому 2 нові).

В дальшому почули ми звідомлення з праці Зоотехнічного Відділу (контроля молочности, обора Маслосоюзу, охорона сільсько-господарських тварин, годівля дом. птиці), про фаховий вишкіл персоналу, про висліди праць союзних кооператив, про власні продукційні ділянки Союзу (власні маслярні, сироварню, бриндзярню). На закінчення подав дир. Мудрик плян праці на 1935. р., що спрямований не в ширину, а в глибину.

ВНЕСОК КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

По тих обох звідомленнях забрав слово п. *Осип Андрійович*, дир. Районової Молочарні в Печеніжині, що іменем Контрольної Комісії поставив внесок приняти до відома і затвердити білянс Маслосоюзу за звітовий рік та признати Надзірній Раді й Дирекції абсолюторію.

З черги *інж. Зибенко* вложив ширше звідомлення з ревізії, переведеної в Маслосоюзі рев. Берилевичем з доручення РСУК.

Опісля дир. Мудрик відчитав іще письмо Президії Ради РСУК, у якому отверджено з признанням дальший розвиток Маслосоюзу.

ВИБІР КОМІСІЇ-МАТКИ.

Перед приступленням до чергової точки вибрано ще на внесок п. **Гриця Лесюка** з Рудок комісію-матку для намічення кандидатів до управних органів Товариства на місце устуна-

очних. До тої комісії увійшли пп.: Бігус з Черна, Прийдун з Бережан, Семенюк з Коршева, Фур з Ременова і Полюх зі Сторонятина.

ДИСКУСІЯ.

По короткій павзі почалася дискусія над звідомленнями, в якій промовляли: Демчук Степан з Холоєва, Зубрицький Петро зі Стібна, Блажкевич Іван з Денисова пос. Остап Луцький, Корнило Вишневецький з Уязлів нм. Волині, Іван Гуран з Блажова й інші.

УХВАЛЕННЯ АБСОЛЮТОРІЇ.

Після закінчення дискусії, що стояла в загальному на високому рівні і торкалась ріжних ділянок праці Т-ва, обнятих звідомленням, Збори прийняли внесок Контрольної Комісії, щоби признати Надзірній Раді та Дирекції абсолюторію, одноголосно.

СПРАВА НОВОГО СТАТУТУ.

Після того Збори приступили до ухвалення нового статуту Маслосоюзу, що в порівнанні з обовязуючим досі статутом має кілька змін. Справа ця затягається, бо Збори приймають кожну точку зокрема.

Год. 7. веч. Збори йдуть далі.

—o—

НЕ БУДЕ АМНЕСТІЇ.

ПАТ заперечує чисописні поголоски, нібито в Польщі в звязку з проголошенням нової конституції мають проголосити амнестію. М-ство справедливости не займається цією справою.

—o—

У Березі жема вже поляків.

Минулого понеділка звільнили з табору у Картуській Березі Романа Катасінського, члена „Стронництва Народового" в Лодзі, що перебував у Березі вдруге. Катасінський був найстаршим вязнем Берези — має 60 літ — і перебував у таборі 7 місяців.

Після звільнення Катасінського у Березі жема вже поляків. Є ще тим 60 українців і 16 комуністів.

Димісія польського уряду.

ВАРШАВА, 28. 3. ПАТ. Нині в год. 13-30 відбулося засідання ради міністрів, на якому ухвалили постанову про зголошення на руки президента Річипосполитої димісії всього уряду.

ВАРШАВА, 28. 3. ПАТ. В год. 14-30 прем. Козловський зложив димісію цілого кабінету, яку президент приняв, доручаючи премієрові і поодиноким міністрам виконувати свої обовязки аж до призначення членів нового кабінету.

Одночасно президент доручив голові клюбу Б. Б. полк. В. Славекові створити новий уряд.

Сесія сойму й сенату замкнена.

Сойм відкинув закиди пос. Стронського.

ВАРШАВА, 28. 3. ПАТ. На нинішньому пленарному засіданні сойму пос. Анджеєвський зложив посольське прирічення, потім маршал сойму повідомив, що пос. Стронський вніс закид в імені Клюбу Народового у справі протоколу 142 засідання сойму. Пос. Стронський зажадав голосу для піддержки свого закиду. Маршал сойму заявив, що не може йому дати голосу, бо це рівнялося би відновленню дискусії, яку вже закінчили на попередньому засіданні.

У голосуванні за приняттям закиду посла Стронського заявилася меншість, тому приняли протокол 142 засідання сойму з 23—24. III. ц. р.

Після короткої перерви секретар посол Скрипник відчитав протокол із нинішнього 143 засідання сойму, який приняли без змін. Після відіслання до президії ради міністрів інтерпеляції Клюбу Народового в справі польської гімназії в Байтені, маршал сойму відчитав розпорядок президента держави:

„Зарядження президента Річипосполитої у справі замкнення звичайної та буджетової сесії сойму.

На основі уст. 25. Конституції замикаю з нинішнім днем звичайну й буджетову сесію сойму. — Президент Річипосполитої Ігнатій Мосціцький, Президент Міністрів Лев Козловський.

На цьому замкнули засідання.

ВАРШАВА, 28. 3. ПАТ. Державний підсекретар у президії ради міністрів Седлецький прийшов нині в год. 13-ій до будинку сенату, щоб доручити маршалові сенату Рачкевичеві розпорядок президента Річипосполитої у справі замкнення звичайної та буджетової сесії сенату. Розпорядок цей звучить: На основі уст. 37. Конституції замикаю з нинішнім днем звичайну і буджетову сесію сенату. — Президент Річипосполитої: Ігнатій Мосціцький, Президент Міністрів: Лев Козловський.

Політичне затроювання криниць.

Неправдива вістка „Дейлі Телеграф-у".

БЕРЛІН, 28. 3. ПАТ. Нині в год. 1. німецьке інформаційне бюро оголосило такий комунікат: Вістка щоденника „Дейлі Телеграф" з дня 27. березня н. р., що канц. Гітлер у розмові з британськими міністрами висунув домагання звороту коридора і приключення просторів, замешкалих німцями від Чехословаччини, є видумана на те, щоб затроїти політичну атмосферу. Цей комунікат подало німецьке інформаційне бюро під наголовком: Політичне затроювання криниць, фальшива вістка „Дейлі Телеграф-у".

Максімос знову мін. закордонних справ Греції.

АТЕНИ, 28. 3. ПАТ. Максімос, що уступив перед останнім повстанням у Греції зі становища міністра закорд. справ, обійме завтра знову тку міністра закордонних справ.

НОВИНКИ

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА,** що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — **Адміністрація „Діла".**

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матрацн по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 55-100

— **Першорядне фризіерське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 8-15

— **Пригадка.** Управа Видавничої Кооперативи „Хортиця" й Управа Укр. Т-ва Допомоги Емігрантам з України у Львові, цим пригадують ш. своїм читачам, що річні звичайні загальні збори Кооперативи й Товариства відбудуться в неділю 31. березня в малій салі Музичного інституту ім. Лисенка у Львові (вул. Шашкевича 5). Початок загальних зборів Кооперативи „Хортиця" год. 9. рано; початок зборів членів Т-ва год. 10. рано. 1186

— **Проф. д-ра О. Колессу,** досі надзвичайного професора на фільософічному виділі Карлового університету у Празі, іменував президент чсл. республики звичайним професором тогож університету. Як відомо, проф. д-р Ол. Колесса викладає українську мову й літературу.

— **Вистава У. С. С. у Станиславові** буде зачинена в неділю 31. ц. м. Досі мала вона великий успіх; відвідало її також чимало гостей із околиці та селян.

— **Дві крамниці Центросоюзу з вудженинною та мясом.** „Центросоюз" повідомляє громадянство, що з 28. березня вже відкриті дві крамниці з вудженинами і з усякого роду мясом (волове, теляче, вепрове), а саме одна при **вул. Личаківській ч. 50,** друга при **вул. Жовківській ч. 175** (за давною рогаткою). Вироби власної продукції. За якість виробів Центросоюз ручить і просимо громадянство ними заінтересуватися.

— **Кольонізація Волині.** Як повідомляють з Рівного, фонд поміщ розпочав парцеляцію великого маєтку Верхи під Ковлем. Землю продають по дуже низькій ціні 100 до 150 зол. за гектар, при чому сплати розкладається на довгі літа. Осадників рекрутують з безробітних із західних польських міст, дбаючи пильно, щоби земля дісталася тільки в польські руки.

— **Акад. Вечорі у Стрию.** Академічні Вечорі Богословського Наукового Т-ва започатковано у Стрию заходом філії Т-ва св. Андрея. Заінавгурував ті вечорі в неділю 24. ц. м. у великій салі Н. Дому о. ректор д-р Й. Сліпий викладом на тему „Віра й наука", що його вислухало в незвичайним зацікавленням до 600 осіб з усіх кругів українського громадянства, в тому майже вся інтелігенція міста. На черзі тепер реферати д-ра Чеховича, д-ра Пастернака, о. д-ра Костельника й інших.

— **Премієр Козловський вертається до Львова.** Ar. Всхуд повідомляє, що премієр проф. Лев Козловський після передання урядування своєму наслідникові пічне відпочинкову відпустку. Після того, мабуть 1. липня, вернеться на свою катедру у львівському університеті.

— **Знайдена Тмутаракань.** Радянська преса подає сенсаційну вістку про розкопи експедиції державної академії історії матеріяльної культури на Таманському городищі (Таманський півострів). На цьому місці знайдено останки великого февдального селища типу епохи X—XII. століття. Знайдені до цього часу надгробки, скляне намисто, браслети, гроші з докладними датами карбування та кістяні пластинки з луку з княжими гербами київських князів. Все це без сумніву вказує, що тут було місто Тмутаракань, про яке згадують у ріжних тогочасних київських літописах, а також і у „Слові о полку Ігоря" та інших документах. Тмутаракань була передовою вартою українських кольонізацій.

— **Пожежі.** В Ляшках Муровапих пов. Самбір згоріло 15 господарств. Шкоду обчисляють на 30.000 зол. — В Липині пов. Яворів божевільний Йосиф Внук підпалив стодолу Парані Дзис і сам у ній згорів.

— **Не рятував нареченої.** В травні м. р. коло 9. год. веч. біля ставку Франціпка при вул. Листопада у Львові між Софією Горчаківною та її нареченим Степаном Кіриком прийшло до якогось непорозуміння. Схвильована дівчина побігла над став і скочила у воду. Кірик, хоч умів плавати, замість рятувати дівчину, став бігати за людьми і кликати на рятунок. Тимчасом дівчина втопилася. За те станув на днях перед львівським судом, тимбільше, що було перше підозріння, що він свідомо довів до самогубства дівчини. Розправу на домагання оборони відложено, щоби розслідити умовний стан обвинуваченого.

— **Як безробітний шукав праці.** До Львова прийшов Антін Гірак шукати праці. Не могучи найти заняття, рішив мандрувати до Самбора. На вул. Городецькій стрінув Степана Гаєвого і попросив, щоби показав йому дорогу. Гаєвий сказав, що теж іде до Самбора, отже підуть разом. Оба пішли в напрямі Щирця. В лісі під Никонковичами Гаєвий добув нагло ножа й ограбив свого товариша, забравши йому 5 зол., сцизорик, запасову сорочку, гребінець і т. п. За цей грабунок Гаєвий відповідав перед кількома днями перед львівським судом і дістав півтретя року вязниці.

— **За протидержавну діяльність.** В окружному суді у Золочеві відбулася розправа проти Самборської Павлини, Олеськова Михайла та Зінка Івана з Люшна пов. Радехів, обвинуваченних у діяльности на приказ ОУН. Самборську й Олеськова засудили по 2 роки безоглядної вязниці, а Зінка на 18 місяців вязниці. Всім зарахували слідчий арешт. У цьомуж суді з участю присяглих запав присуд на Марусина, Бера, Стретінера й Каганого за комуністичну діяльність. Марусина й Стретінера засудили по 6 літ вязниці, Барера й Каганого по 5 літ.

— **Самогубство в потязі.** У поспішному потязі, що їхав зі Львова до Перемишля, застрілився з револьвера майор Броиислав Блюмський з 10. п. тяжкої артилерії. Причиною самогубства був нервовий розстрій. Блюмський залишив лист до жінки.

— **Зловживання в судовій канцелярії.** Окружний суд у Станиславові розглядає справу зловживань начальника судової канцелярії в Солотвині, Альфонса Римського. Він фальшував підписи суддів і на основі сфальшованих постанов переказував ріжні грошеві суми зі судового депозиту своїм спільникам, від яких опісля ті гроші відбирав. Подібним способом присвоював собі інвалідські гроші та допускався інших зловживань на шкоду приватних осіб. Загальна сума зловживань перевищає квоту 10.000 зол. Крім Римського відповідають перед судом його жінка, Станислав і Іванна Яворські і Панько Паньків.

— **Краєва хроніка.** У Чорткові застрілився з револьвера возний городського суду, 40-літній Домінік Сокальський, у звязку з викритими грошевими зловживаннями. — За залишення дитини без опіки та спричинення її смерти засуджено Софію Рибак з Браткович пов. Станиславів на рік вязниці. — На дорозі між Мединичами та Горуцьком пов. Дрогобич 27-літн. Петро Гриньків з Довгого ограбив Кеньку Савчук з Радлич, забравши їй 300 зол. Грабіжника арештовано.

— **Невдалі шкільні експерименти.** Реформуючи буржуазний уклад, большевики зреформували до самих основ теж школу, вводячи колективні шкільні республики. Усунено з них цілковито не тільки авторитет родичів, але взагалі всякий авторитет. Відемні наслідки большевицького виховання показалися швидко. Відчули їх особливо при війську, де колишні члени діточих республик і „піонірн" життєвого большевизму не хотять визнавати військової дисципліни. Дійшло до того, що військові команданти зажадали рішучо від народнього комісаріяту освіти цілковитої зміни виховної системи. Прихиляючись до домагання військових кол, совітський уряд заповів майже цілковитий поворот до типу передреволюційного шкільництва. Отже знесе дотеперішне „групове виховання", бо показалося, що воно є розсадником морального розкладу. Припиниться учениське самоврядування. Управителі шкіл і вчителі мають викаратися педагогічним досвідом. Школи одержать знову поділ на класи, ведені досвідними педагогами. До піднесення вчительського авторитету будуть привернені оцінки поступів, клясифікації, іспити і кари. Наука буде вестися як давніше при помочі підручників, бо з устного навчання ніщо не виходить.

— **Політичне вбивство.** З Ужгороду наспіла вістка про вбивство урядового комісаря міста Каньора у східній Словаччині, Антонія, призначеного тому два тижні на це становище. Антонія стріляли із засідки два людці, озброєні військовими крісами. Поліція арештувала двох комуністів, на яких паде підозріння.

— **Очищують турецьку мову.** Турецьке наукове товариство під проводом Газі Ататірка видало перший список, що має 8.000 чисто турецьких слів, якими мають говорити турецькі громадяни. Вживати слова перські, арабські і взагалі чужинні заборонено.

— **Що коштує версайський договір.** В Парижі виставлено на ліцитацію бібліотеку вбитого французького міністра закорд. справ Барту. Перший день ліцитації приніс 1,054.450 франків. Найвищу ціну осягнув оригінальний примірник версайського договору з підписами Жофра, Фоша і Клемансо, який продано за 41.500 фр.

— **Тунель попід Монтблянк** розпічнуть будувати в найближчому часі. При будові знайде заняття кілька тисяч робітників протягом 5 літ. Тунелем, що скорочує дорогу на 320 км., будуть переїздити не тільки потяги, але й самоходи.

— **Червоний сніг** упав у карській окрузі (турецький Кавказ). Сніг паде дальше на великому просторі. Причина цього явища не устійнена.

— **Як в Америці заробляють міліони.** У Центральнім Парку в Ню Йорку стоїть будинок міського касина, що його віднаймають від управи міста приватні „гроди на ресторан. За пять літ власник ресторану мав доходу 3,096.155 дол., заплатив містові за комірне 42.500 дол., а на приняття почесних гостей видав 29.368 дол. Власник дістав від гостей 75.902 дол., з гардероби і з оплат за постій авт перед будинком, отже майже вдвоє стільки, що заплатив комірного. Єдиний урядовець, що його утримує корпорація, яка винаймає касино, дістав платні 156.000 дол., а за спеціяльні послуги ще додатково 104,610 дол. Оті цифри вийшли наяв у суді, коли заскаржили власника касина деякі громадяни, щоб його усунути як комірника. Але корпорація боронитьси видатками і її представник каже, що на музику й забави видали за пять літ 773.477 дол., на знищення обстанови й сплату довгів 244.000 дол. і ще деякі менші видатки треба було зробити, а чистого гроша заробила корпорація „лише" 381.369 дол. і 95 центів, тобто річно по 76.273 дол. і 39 центів. Щоби ці гроші заробити, треба було між ін. побирати по 40 ц. за чарку кави. Від часу скасування прогібкій прихід ще зростає, але його на розправі не виказують. Касино почало продажу алькогольних напитків від 5. жовтня 1934 р. Власник касина винаймив будинок від міста 1929 року на 10 літ, отже позовники міста 1929 року на 10 літ, отже позовники міста твердять, що він має забезпечену копальню зо-

ВІДГУКИ ДНЯ.

1905 — 1935.

Була колись російсько-японська війна. Доходили до нас тільки відгомони тієї війни, але Галичина не менш цікавилася нею, як і Велика Україна. Хто кого бє, що буде, як Росія програє, що буде, як виграє... Мої батьки жили тоді недалеко границі, в Брідщині і тому мені малому все здавалося, що десь там зараз за Бродами — війна, гонять козаки, кричать японці і ллються потоками кров.

А тимчасом...

Коли темної ночі клалася на широкі поля між Радивиловом і Бродами — через границю перемикувались дезертири. То застрашений салдат піхотинець, то бутний донський козак. Неодин аж до самих Бродів заїздив і там зголошувався до староства: „Беріть, гаспода, ружьо! На чєрта мнє вайна!"

Віддавав зброю, вписувався до книги дезертирів і йшов собі в Австрію, куди очі несли.

Звичайно не відходив далеко від границі. Ставав деребудь на службу, пив, гуляв, на конях циркові штуки показував, а декотрий і женився в селі.

Служив у мого батька донський козак. Альошка називався. Добре їздив на коні, ще лішне пив, а як напився — бив жидам шиби. Раз на місяць приходив жандарм на контролю, чи Альоша добре справується, а стверднвши, що добре — лишав його в спокою.

Де, хто тоді припустив би таку думку, що одного дня можуть Альошку вакувати в кайдани і відставити до границі та віддати воєнному судові білого царя! Найтемніший мужик мав настільки міжнародне право та вірив у державну етнику Австрії, що навіть у голову не клав собі чогось подібного. Видати дезертира?!... Неможливе!

Прийшла світова війна. Антанта розвинула свій великий і гарний прапор зі ще гарнішими гаслами: „Мир без анексій і контрибуцій!"... „Самовизначення народів".

А довівши війну до побідного кінця, оббрехала світ. Прапор з написами зложили до скрині — на випадок другої війни, а самі взялися капіталізувати виграну.

Не диво, що за великими лішло менше братство, а тим і поодинокі люди. Могли, мовляв, обманювати державні мужі в імени цілих народів, то можемо й ми в імени своїх родин чи спілок.

І пішло, і йде, і ще довго буде йти.

Всі ми зайняті були новою конституцією, ухвалять — не ухвалять, будуть голосувати проти — здержаться, так, що деякі події прошли мимо нашої уваги. В часописах ледви коротші вістки були і до на другім місці.

„Девятнадцять тирольців, які втікли з Італії до Австрії, бо не хотіли їхати до Африки. Австрія видала і їх італійці розстріляли..."

Австрія — тирольців!...

Пригадався мені козак Альошка, пригадалось давнє ц. і к. Австрія і давне міжнародне право.

А тепер? А в майбутности?... Моров їде по цілій шкіру. Тирольці!... І нам колись таку несву причіпляли...

Галактіон Чіпка.

Зі сцени й естради.

Український Театр під дир. Когутяка. Саля чит. „Просвіти" на Замарстинові: „Жид вихрест", побутова драма на 6 дій Козич-Уманської.

В неділю 24. п. м. відграла у Замарстинові українська мандрівна трупа дир. Когутяка побутову драму „Жид вихрест". Сама пєса невеликої літературної вартости, перевинтажена дешевим сентименталізмом. Зображена трагедія людини, що вганяючись за любкою, знівечила своє сечійне життя.

Виконання пєси бездоганне. Що правда, не всі актори стоять на рівні гри професійних артистів, деякі — це тільки добрі аматори, та всетаки гра чоловіх виконавців вирівнує те і пєса залишає глядачеві естетичне вдоволення. Направду мистецька була гра п. Грузьової в ролі покиненої жінки. Сцена розпуки затрясла так по мистецьки, що зворушує до глибини. В ролі батька добрий був дир. Когутяк. Теж створив сильну креацію. В нього замітний голос, симпатичний глибокий баритон. Неалі були ще пп. Цесівна і Процівна, одна в ролі сільської врасуні, друга створила гарну креацію сільської баби-Яги та п. Федчишин. Гра інших — це не більше, як гра аматорів.

Назагал пєсу заграли поправно. Краще ніж можна було сподіватися.

Одно цікаве у мандрівного театру — це багато строїв і декорацій. Дир. Когутяк, що є сам загразом режисером, дуже дбайливо підходить до пєси і старається вивести її по мистецьки.

Варто підкреслити культурну місію, яку цей мандрівний театр виконує. Дир. Когутяк поставив обїхати усі наші більші села та виставляти в них побутові й історичні пєси. В репертуарі має: Мерусю Богуславку, Тараса Бульбу, Гриця, Циганку Аву й інші. Коли зважити, серед яких обставин приходиться тому театрові працювати, то легко можна йому вибачити зрештою зовсім невеличкі недотягнення. Тим більше, що ті недотягнення зовсім не псують у глядача задоволення з пєси.

Е. Ч.

лоте в осередку міста Ню Йорку аж до кінця 1939 р., отже хочуть уневажнити контракт найму скоріше.

— **Різні вістки.** В Москві розстріляли 9 бандитів, що допустилися 14 грабункових нападів і вбивши 5 осіб, а 11 ранили. — Біля міста Нант впав з причини мряки в ріку Льоару самохід з чотирма особами. Дві жінки втонули, два мужчини, що вміли плавати, вирятувалить на беріг. — В Англії у південному Уелсі страйкує 2000 вуглекопів протестуючи проти нової системи копальняної праці. — 9. квітня відкриють у Палестині памятник убитого югославянського короля Олександра І. — В одному нічному клюбі у Шікаго підчас несподіваної пожежі згоріло 6 грачів у карти і кількадесять тисяч долярів. — Підчас сильної бурі затонули два японські кораблі. З одного корабля вритувалося тільки 19 пасажирів, всі інші разом з залогами пішли на дно. — Французький уряд заборонив вивозити магнезію, відпадки бавовни і дерево до вробу крісових кольб

Дописи.

ЛУЦЬК.

Заг. Збори Філії „Сільського Господаря" в Луцьку. Від грудня 1928 р. в Луцьку істнує Філія „Сільського Господаря", головою якої повних 6 років був п. Володимир Островський. Філія з маленької клітинки розрослася за цей час у поважну організацію, що утримувала в м. році лві, а деякий час і зро агрономічні сили, бюрового працьовника, помешкання в центрі міста й мала з повіті 1. І. 1935 р. 2.096 членів, 60 кружків, шкілки овочевих дерев, городніки, збіжеві шпихлірі, господарські машини, ветер. апгники, власний часопис „Нова Скиба" і т. д. Усе це — заходом майже виключно одної особи, голови філії. Не диво, що вже на кілька тижнів до Загальних Зборів п. В. Островський, покликуючись на перетомлення і слабе здоровля, заявив і Централі „С. Г." і членам та співробітникам філії про свій рішучий намір уступити. Дня 17. ІІІ. п. р. відбувся Загальні Збори філії, на яких сталося те, що було заповіджене. Збори відкрив голова п. В. Островський, покликуючи на свого заступника голову кружка „С. Г." в Луцьку бан. М. Тарасюка і на секретаря — секретаря тогож кружка п. Ар. Сала. На закаїк голови вшановано повставанням з місць і мовчазною памят померших двох б. голів Кружків і решти рядових членів. Після цього привітав присутніх на салі: представника Централі, члена Головної Ради посла З. Пеленського, представників місцевих господарських організацій, делегатів кружків і кооператив та всіх рядових членів, а секретар Зборів оголосив порядок дня. Пос. З. Пеленський, вітаючи збори від Централі „С. Г.", заявив, що має спеціяльне доручення Головної Ради висловити приявному дотогочасному голові філії п. В. Островському признання за його висококорисну 6-літню працю для філії і подяку за неї, підкреслюючи, що п. Островський добре прислужився для Т-ва. Через те, що звіт з діяльности філії за 1934 р. вийшов другим і всім був звісний, за згодою зборів доповнили його деякими поясненнями голова філії й агр. М. Ницай. Грошовий звіт і білянс відчитав за згодою скарбника інж. М. Тарасюк, що він бухгальтерію філії; звіт контрольної комісії — її член п. М. Тимощук. Вивязалася дискусія, в якій брали участь представники госпід. організацій, кружків „С. Г.", кооператив і посол Пеленський, після чого збори прийняли звіти ради філії та ухвалили їй абсолюторію. При виборі голови п. В. Островський зрікся кандидувати; залишився один кандидат п. Р. Клос, який і став головою філії. На предложення одного з присутніх вибрано комісію-матку, щоб намітити решту членів ради; до комісії вийшли пп. В. Островський, Р. Клос, Г. Ляшук, Як. Ковжук і М. Тимощук. Поки нарадкувалася комісія-матка, заступник голови інж. М. Тарасюк дав далі збори, які ухвалили виробленні п. В. Островським плян праці і буджет та скреслили сумнівні борги. Намічених комісією-маткою кандидатів збори прийняли одноголосно. Таким чином вийшли до ради — заступником голови Ол. Гудемчук, секретарем ф. Кузик, скарбником Ів. Машик і членами Г. Кабайдівна, С. Найдко і В. Кушнірук; до контрольної комісії: В. Островський, інж. М. Тарасюк і М. Тимощук. У вільних внесках один з делегатів кружків поставив внесок, щоб висловити п. В. Островському подяку за його корисну 6-літню працю. Внесок збори прийняли рясними оплесками. Закриваючи збори, п. В. Островський побажав новій раді й далі розвивати організацію, обіцюючи помагати їй порадами та працею

Присутній.

СПОРТ.

ЗИМОВИЙ ТУРНІР У ВІДБИВАНЦІ.

В суботу 30. ц. м. в салі Сокола-Батька відбудеться продовження турніру у відбиванці мужчин і жінок (Плай, Сокіл IV., Стріла, УССК). Початок змагань в суботу в год. 16.15 (4.15).

В неділю 31. III. відбудуться фінали в жіночій і мужеській відбиванці. Початок змагань: год. 16.15.

До фіналу дійшли з І. групи: Сокіл-Батько (І. члени) і Черник; з ІІ. групи: Сокіл IV. і переможець зі змагань С.-Б. І. (учасники) — Плай, котрі відбудуться в суботу 30. III.

ПІНГ-ПОНГ.

В середу 27. ц. м. закінчилися мистецтва у пінг-понгу в Союзі Українських Купців. В мистецтвах взяло участь 10 змагунів. Мистецтво добув Г. Терлецький, друге місце зайняв В. Денис, третє М. Проць, четверте М. Олійник і т. д.

На голодуючих у Яворівщині,

І-ий виказ датків на голодуючу Яворівщину, висланих на руки Комітету, за час 7. III. — 23. III. 1935

Здожили в золотих:

1) Д-р Ст. Федак, Львів 50·—, 2) Ом. Курдидик; Станиславів 2·20, 3) Т-во „Сільський Господар" у Львові 50·—, 4) Амброж Сокільський, Львів 1·—, 5) Ів. Крохмальницький, гімн. учень, Львів 2·—, 6) М. Сасакевичева, Неменчин н/Віл. 11·—, 7) Іг. Дубинко, Іловно н/Лов. 1·—, 8) Зен. Бурачинська, Львів 6·—, 9) Проф. М. Балакин, Львів, 20·—, 10) О. Угрин, Львів 10·—, 11) О. Тимочко, Медвежа 5·—, 12) І. Мельник, Бельсько 3·—, 13) Мавчин Миколайчук, Сокаль 1·50, 14) Д-р Ст. Людкевич Львів 5·—, 15) Люба Мосевич, Теруель 2·—, 16) М. Таранько, Львів 2·— і 100 прим. книжки „Тайни успіху" в інтересах" вантости 2·0·—, 17 М. Панейківна, Львів 5·—, 18) І. Титор, Станиславів 4·—, 19) Жіноча Сечина Читальні в Яворові 2·—, 20 о. Із. Лопачак, Перегинівль 20·—, 21) Микола Вишиванюк, Любачів 1·—, 22) Д-р С. Дрогобицький, Львів 5·—, 23) Д-р М. Чубатий, Львів 5·—, 24) Д-р О. Лев. Тартаків 10·—, 25) Проф. О. Панейко, Львів 10·—, 26) Гр. Тимник, Станиславів 10·—, 27) о. І. Прийма Хирів 10·—, 28) Т. Котис, Хирів 5·—, 29) М. Слободян, Бджани (Лодзь) 5·—, 30) Парох. Уряд Збараж 15·—, 31) Тад. Залеський, Стрий 2·—, 32) о. В. Левицький, Перегинівль 5·—, 33) В. Шикула, Стрий 5·—, 34) В. Верхола, Спас 3·—, 35) М. Рубчак, Калуш 5·—, 36. о. О. Проць, Святин 10·—, 37) о. К. Домарович, Борщівці 4·—, 38) Т. Телішевський, Львів 10·—, 39) Ір. Білинська, Самбір 5·—, 40) А. Борова, Самбір 5·—, 41) Ол. Скоренька, Кути 5·—, 42) Д-р Г. Чвартацький, Любінь Вел. 3·—, 43) М. Конистинський, Кресно 3·—, 44) Ом. Гривна, Іванівська 2·—, 45) Богослови III-ого року: І. Богачевський, Р. Батюк, І. Могильський, Львів 5·—, 46) Т. Водяний, Тернопіль 3·—, 47) З Угнова: Читальня „Просвіти", Союз Українок і Кружок „Рідної Школи 50·— і кличуть всі установи Угнівщини, 48) Видавництво „Українська Преса", Львів 150·—, 49) І. Кокур, Варшава 20·—, 50) Марійське Т-во Пань, Львів 50·—, 51) Читник Мирослава, Лозина 5·—, 52) „Громадський Голос", Львів 7·05, 53) О. Левицька „Елегант", Львів 50·—, 54) В. Лонич, Колонія 5·—, 55) Т-во „Бесіда", Солотвина 5·—, 56) М. Тимків, Жабе 3·—, 57) І. Моровик, Жабе 2·—, 58) Ст. Рибакова, Мартинів Новий 5·— 59) Дм. Данилюк, Ополе Любельське 5·—, 60) о. І. Бучко, Львів 10·—, 61) о. Д-р Л. Глинка, Львів 5·—, 62) Ем. Іжиковська, Броди, в річницю смерти Д-ра Г. Савицького 10·—, 63) Ю. Дубицька, Дембіца 2·—, 64) І. Баглай, Бортів 20·—, 65) В. Подільський, Станиславів 3·—, 66) о. М. Чума, Корналовичі 5·—, 67) Д. Лада, Лукавець 1·—, 68) Д-р М. Добрянин, Гімназія 25·—, 69) о. І. Прокопович, Бущини 3·—, 70) Ю. Крупська, Колонія 5·—, 71) Парох. Уряд, Підлисся 13·56, 72) Парох. Уряд, Розгадів 13·—, 73) Українська Парляментарна Репрезентація УНДО, Львів 50·—, 74) Редник М. Ницьо, Львів 10·—, 75) о. Кружок Взаімної В. Бучко, Берези Горішні 4·—, 76. Кружок Взаімної Поміч Службовців „Дністра", Львів 30·—, 77) А. Дуфанець, Львів 10·—, 78) Кравецькі челядники А. Дуфанця: М. Відоус 5·—, Ф. Гладій 2·—, Ю. Кікира 2·—, І. Український 2·—, Р. Пісик 2·—, правецький теслина-тесо А. Дуфанця — Д. Джура 0·50, 79) А. Дмитрасевич, Судова Вишня 5·—, 80) В. Салабан, Григовія 5·—, 81) Гімназія СС. Василіянок, Струтин Вижний 3·50, 82) І. і ІІ. клиса школи У.Н.Т. ім. Т. Шевченка, Львів 20·—, 84) Збірка в парохії Товсте 10·—, 85) Кооперативна, Товсте 10·20, 86) Філія „Союзу Українок" Дрогобич 20·—, 87) Чубатий, Доброводи 6·—, 88) Збірка на Заг. Збори „Союзу Українок" у Львові 29·45, 89) І. Саладикова, Камінка 5·—, 90) Маслосоюз, Львів 200·—, 91) П. Баконич, Львів 5·—. Разом 1.480·24 зол.

Крім цих готівкових датків одержав Комітет до розділу для дітей 17-ох мешканців від „Фортуни Нової," Василінок, Яворів 3·30 85) І. і ІІ. клиса школи У.Н.Т. ім. Т. Шевченка, Львів 20·—, 84) Збірка в парохії Товсте 10·—, 85) Кооперативна, Товсте 10·20, 86) Філія „Союзу Українок" Дрогобич 20·—, 87) Чубатий, Доброводи 6·—, 88) Збірка на Заг. Збори „Союзу Українок" у Львові 29·45, 89) І. Саладикова, Камінка 5·—, 90) Маслосоюз, Львів 200·—, 91) П. Баконич, Львів 5·—. Разом 1.480·24 зол.

Крім цих готівкових датків одержав Комітет до розділу для дітей 17-ох мешканців від „Фортуни Нової," харчеві пачки від Вп. ІІ Євгенії Рихтицької і від Вп. Богдана Шорка — з Дрогобича.

Всім Вп. Жертводавцям складаємо щиру подяку від імени голодуючих і просимо про ласкаві дальші жертви на вкладкову книж. ч. 800 Українбанку „Народний Дім" в Яворові, або чеком ЦКО ч. 154.499.

Комітет допомоги голодуючій Яворівщині.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

МІСІОНАР, Пресвятого Ісусового Серця. Жовква квітень 1935. Р. XXXIII. Ч. 3.

„RYCERZ NIEPOKALANEJ." Kwiecień 1935. R. XIV. Nr. 4.

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. Н. Стадника. **Ніжанковичі:**

29. III. „Ценіна".
30. III. „Тричі повінчані".
31. III. „Залізна Острога".

З Ніжанкович театр загостить тільки на 5 вистав до Перемишля, де виставить прем'єру „Те, що найважніше" — для одних комедія для других драма на 4 дії Н. Евреїнова в перекладі і постановці Йосипа Стадника.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 29. III. год. 7·30 веч. „Любощі."
Субота, 30. III. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою".

Театр Різнородностей.

Пятниця, 29. III. год. 7·30 веч. „Подружжий метч".
Субота, 30. III. год. 7·30 веч. „Подружжий метч".

Кіна.

АДРІЯ: „Невидний чоловік".
АПОЛЬО: „Недовінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Нові люди" (Пісня о щасті).
ВАНДА: „Дівчина з над Волги", „Американська трагедія".
ІРАЇДА: „Королева Христина" (Грета Гарбо).
КАСІНО: „Беседа вдова" оперетка Легара (з Мор. Шеналє та Мекленальд).
КОЛІСЕЙ: „Злодій сердець", ревія „Хай живе спорт".
КОПЕРНИК: „Клеопатра" та найновіший тижневик.
МАРУСЕНЬКА: „Клеопатра" та найновіший тижневик.
МІРАЖ: „Щойно вчора".
МУЗА: „Весняний вальс", „Твої уста говорять неправду".
ПАКС: „Історія душі", Тижн. ПАТ-я.
ПАЛЯС: „Веронїка". (Франциска Галь).
ПАН: „Кохання Фрайляйн Доктор", „Створена до цілування".
РАЙ: „Родина Готшильдів".
СВІТ: „Син Кінг - Конга", комедія „Князь Аркадії".
СОЛЯЦЕ: „Відважний хлопець" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Тінь Бродвею", ревія „Лет у сміхосферу".
УТІХА: „Білий птах" і ревія.
ХІМЕРА: „Світ іде вперед".

Закордонне радіо.

Пятниця, 29. березня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Популярна музика, 15·40 Нар. медодії та пісеньки для молоді, 17·30 Соната на віолончелю та форт. Брамса, 19·30 „Викрадення зі Сералю" оп. Моцарта, 22·10 Танк. музика, спів, **Прага** (470,6) 15·55 Квартет, 19·30 „Гонза" балет педбала, **Париж** (1648) 20·35 Пісні, 21·00 Комедія, 23·30 Танк. музика, **Берлін** (356,7) 18·30 Спів (Гарт-Ріден мецосопр.), 23·00 Симфонія ч. 8. ц-моль Брікнера, **Кенігсвустергаазен** 1571) 14·00 Муз. вечірка, 19·00, 20·20 Концерт, **Кельн** (455,9) 17·20 Камер. музика, **Ляйпціг** (382,2) 16·20, 20·50 Концерт, 22·35 Фінські пісні (Лісе ахат), **Мінхен** (405,4) 17·30 Чому птахи співають?, 17·50 Вок. концерт, **Будапешт** (550,5) 12·05, 21·40 Спів, 13·00, 17·30, 19·30 Сальон. і цит. музика, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка муз., 13·25 Тріо, 17·05 Танк. музика, **Рим** (420,8) 16·00 Концерт квартету, 20·45 Вечір всячини: 1) Ля серва падроне, оп. Перголезія, 2) Росіні „Ля данца".

Субота, 30. березня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Спів. ресіталь Траяна Грованеску, 16·35 Трубна музика, 19·05 Ходи й будь моїм пасажиром — радіопопурі В. Грубого, 22·20 Краєвиди в музиці, **Братислава** (298,8) 17·15 Нар. слов. пісні, 20·30 Попурі оперетки. **Брно** (325,4) 17·05 Спів, 20·15 Мор вок. квартет, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. муз., 17·05 Форт. ресіталь Гзельгофера, 19·10 Вес. авдиція, **Париж** (1648) 13·15 Популярна музика, 16·00 Для дітей, 20·41 Літ. фрагм. 21·15 „Гофманові казки" оп. Офенбаха, **Білгород** (437,3) 13·15, 18·30 Спів, 20·50 Вечір нар. музики й пісні, **Берлін** (356,7) 16·00 Розр. концерт, 19·00 Класична музика, 20·00 „Єгипетська Олена" оп. Рих. Штрауса, **Гайльсберг** (291) 19·10 Нім. романтики в музиці, 20·15 „Гаспароне" оп. Мілекера, **Кенігсвустергаазен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, 20·10 Радіокарусель, вес. вечір, **Кельн** (455,9) 18·15 Нар. муз. Парагваю, 20·10 Світ опери — концерт, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Танці та пісні різних народів. **Мінхен** (405,4) 13·25, 18·20 Популярна й камер. музика, **Будапешт** (550,5) 12·05, 17·30 Музика 19·40 Нод. пісні, 21·10 Муз. народ., 22·35 Арфа, скр., кларнет, **Міляно** (368,6) 11·30, 17·05 Легка й танк. музика, 21·00 „Орфей" оп. Монтевідея, **Рим** (420,8) 13·05, 19·00 Легка музика, 21·40 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 29. березня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеородьог. вістки, 12·05 Концерт камер. орк., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дениик, 13·00 Музика, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Сальонова музика, спів (Щонський баритон), 16·30 Хвилинка питань для ст. дітей, 16·45 Польські композитори в гр. пл., 17·00 Молодечий вік, 17·15 Віольончеля (Відомірський), 17·40 Авд. для хорех, концерт, 18·10 Театр Уяви: Фрагмент із Словацького „Кордіана", 18·30 Реклам. концерт, 18·45 Муз. мініятюри в гр. пл., 19·15 Три знаки запиту, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Концерт хору Есбена, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Куток краєзн. т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт (орк. під дир. Бердяєва, форт.); вечір. дениик, Як працюємо. 22·30 Рецитації поезій, 22·45 Великописні науки: Справа хліба, 23·00 Комунікати.

Субота, 30. березня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеородьог. вістки, 12·05 Концерт сальон. музики, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·00 Полудн. дениик, 13·00 Твори на в.оля да гамба в супр. форт., 13·25 Китиця шлеських пісень, 13·45 Польська морська торговля, 13·50 Експорт, 13·55 біржа, 14·00 Пришмна музика в гр. пл., 14·45 Характеристичні твори в гр. пл., 15·30 Рецитації поезій, 15·45 Концерт оркестри сал., 16·50 Технічна скринька, 16·45 Пісні (Зміч) у супр. форт., 17·00 „Бережани — місто над ставом", 17·10 Найновіші гр. пл., 17·50 Гутірка Бр. Вінавера, 18·00 Театр Уяви: авдія для дітей „Подорож на китї", 18·30 Перед сезоном рух. гор (спорт. фейл.), 18·40 Сідьва рерум, мист. життя, 18·45 Увертюри в легкій музиці з гр. пл., 19·07 У гарний ювилей льв. школи, 19·25 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Твори на скр., 19·50 Актуальний фейл., 20·00 Міяро-Мозин-Ексцентрик ам. мурииська авдиція, 20·45 Веч. дениик, 20·55 У музею заслужених польов, 21·00 Симф. концерт Марії Сокіл під дир. А. Рудницького, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 У 110-ті роковини народин Мавр. Йокая, 22·30 „Вижеиська Завуля", 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27—5·28·50 зол.

Нім. марка 1·90—2·00, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·10—25·40, австр. шілінги 99·00—100·00, чеські корони 21·60—22·00, рум. леви 32·00—35·00, ліри 44·00—45·00.

Золото: Доляри 8·91—8·95, Франки фр. 34·20—34·80, Дукати 81·50—82·00, Корони 36·10—36·80, Рублі 45·50—46·20.

Срібло: К рони австр. 0·34, Рублі 1·35, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 45·00—47·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—46·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—49·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·50—54·00, 4 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—64·00, 4 проц. позичка м. Львова 45·00—46·00.

Премійки.

Долярівки 45·50 — 55·00, Інвестиційні 112·50—115·50, Будівельна 46·00—47·50.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська	Львів від	Львів до	Львів від до
Сім'я конопляне	23·75—25·50		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 28. березня ц. р. кооперативам платитиме за:

		Львів.
1 кг. масла франко магазини		2·30 зол.
1 л. молока		0·15 „
1 л. сметани		0·60 „
1 к. яець	2·20—2·25	„

Пастеризоване молоко з достакою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло та яйця слаба, на молоко і сметану здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 28 березня ц. р. платитиме своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, Львів подвірє птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді курн	І. кл.	„	0·85 „
Старі	„	„	0·75 „
Щигодов. індики	„	„	1·10 „
„ індички	„	„	1·30 „
Пантарки	„	„	1·30 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в окільности визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Кружок Р. Ш. ім. Ганни Барвінок уладжує організаційну **вінкету** з рефератом після д-ра Бірняка для мешканців своєї території дня 31. березня 1935 р. в год. 12. пополудні в домівці п-ні вуд. Мохнацького 12. **Старшина кружка.**

Замісць квітів на могилу бл. п. Володимира п. з Шесцьких Радзикевичевої складають 10 зол. на укр. інвалідів Юліян і Олександра Чайковські зі Станиславова.

Замісць вінка на могилу бл. п. д-ра Мирона Лисика зложив на Укр. Інвалідів зол. 5·— п. інж. Роман Паламарчук з Городка Яг.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Дешевий сонячний покій і кухня, І пов. електрика, вода, Богданівка, Орля 11. 1171 4—7

Поній в окремим входом винайму. — Матв Йчук, Львів, Домініканська 4. 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

III. Звичайні Загальні Збори

Українського Товариства Прихильників Мистецтва у Львові

відбудуться в пятницю, 12. квітня ц. р. в год. 18-ій вечором в салі „Української Бесіди" при вул. Рутовського 22. 1 пов.

Порядок нарад:

1) Відкриття Зборів.
2) Відчитання протоколу попередніх Зборів.
3) Звіти Виділу й Провірної Комісії, та абсолюторія для попереднього Виділу.
4) Вибір нового Виділу, Провірної Комісії і Розсмного Суду.
5) Внески та запити.

Коли потрібна скількість членів не прибуде, Збори відбудуться годину пізніше без огляду на скількість присутних.

1189 **ВИДІЛ.**

Доротеум

Львів, Братерівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ

З ЯПОНСЬКОГО ДОМУ

Ціна 1·50 зол., в почт. пересл. 1·80 зол.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 83 (13.981). Львів, субота 30. березня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504.060. 143.324. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не вертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Основують підкарпатський театр в Ужгороді.

На засіданні Краєвого Комітету (Виділу) в Ужгороді рішено розписати конкурс на переклади драматичних пес з чужих мов на місцеву народню мову. Перша нагорода 1000 чк., друга нагорода 500 чк. і дві дальші по 250 чк. Песи ті призначені для репертуару місцевого краєвого театру, що має бути оснований в найближчому часі. З цією метою Крайовий Комітет звернеться до міністерства освіти у Празі з прошенням признати театрові 200.000 чк. Сам Комітет призначив для театру 80 тисяч чк. Дружина театру буде складатись головним чином із абсольвентів драматичної школи, що її ведуть тепер заходом Шкільного Реферату в Ужгороді.

Після берлінських розмов.

НІМЕЧЧИНА МАЄ ЗА ВЕЛИКІ ДОМАГАННЯ.

ЛЬОНДОН, 29. 3. ПАТ. „Дейлі Телеграф" подав у своїм допису з Берліна, що Гітлер під час розмов з британськими міністрами мав поставити домагання: 1) зрівняти повітряну фльоту з Францією і Вел. Британією, при чому рівень треба би устійнити беручи під увагу повітряні сили Совітів; 2) означити тонаж воєнної фльоти на 400 тис. тон, бо це дозволило б Німеччині на відношення 4:5 супроти В. Британії, а в практиці вдвоє стільки, що має Франція на підставі вашингтонського договору; 3) злучити Східну Прусію з корінною Німеччиною, касуючи польський коридор, вирівнюючи границі на Горішнім Шлеську зі заявою, що теперішні східні кордони Німеччини не можна вважати ненарушними; 4) вирівняти чеський кордон й повернути 3.5 міл. німців до батьківщини; 5) підписати господарську унію з Австрією; 6) заключити обосторонні пакти про ненапад з усіми сусідами Німеччини під умовою, що всі спірні питання будуть усунені; 7) Німеччина вернеться до Ліги Націй по підписанні загального порозуміння, але не скоріше.

АНГЛІЙЦІ СТРИМУЮТЬСЯ.

ПАРИЖ, 29. 3. ПАТ. Кореспондент Аваса з Льондону повідомляє, що хоча офіційні англійські кола стримуються з коментарями про берлінські розмови аж до оголошення офіційного звіту мін. Саймона, то півофіційно говорять, що домагання Німеччини є засадничо ті самі що і ревеляції „Дейлі Телеграф-у" на ту тему.

ПАРИЖ, 29. 3. ПАТ. Кореспондент Аваса з Льондону депешою з 27. березня вечором повідомляє, що на засіданні ради міністрів, скликаної, щоби вислухати звіту мін. Саймона, можна було завважити деяку стриманість і пляковість міністрів. Міродатні кола, що в середу рано назагал потверджували інформації „Дейлі Телеграф-у", вечором були обережніші та дзвали ухильчиві відповіді. Здогадуються, що уряд ще не намітив собі плану як поставитися до домагань Німеччини.

ГОЛОС НІМЦІВ

БЕРЛІН, 29. 3. ПАТ. „Дойче Альгемайне Цайтунг" депешою свого льондонського кореспондента стверджує, що звістки „Дейлі Телеграфу" мають на цілі підорвати в англійській опінії безпосередні розмови та викликати недовіря між Німеччиною та її сусідами.

СТАНОВИЩЕ АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 29. 3. ПАТ. Райтер повідомляє: На запит Ленсбері в палаті громад сер Джон Саймон заявив, що візита в Берліні була одною з інформаційних візит, по яких відбудеться конференція в Стрезі. В тих обставинах не вказане складати основні декларації про ситуацію, яка є саме перед метою дослідів. На неміродайні поголоски, що появилися в деяких колах не треба звертати уваги.

Можу заявити — підкреслив міністер — що в дводенних розмовах з Гітлером ми зробили огляд своїх европейських питань у відношенні до Німеччини і що всі точки льондонського комунікату з 3. лютого були предметом дискусії. В часі розмов виявилася поважна розбіжність у поглядах між німецьким та британським урядом, але розмови таки дали вислід, бо обі сторони могли зрозуміти взаємно становище, що дуже важне для успіху справи. Щодо Стрези, де мін. Саймон сподівається зустрінутись з Мусолінім і Лявалем, то міністер підкреслив, що це буде конференція трьох великодержав, про яку можна буде говорити щойно, коли вона скінчиться.

МОСКВА СЛІДКУЄ ЗА ПЕРЕГОВОРАМИ.

МОСКВА, 29. 3. ПАТ. За берлінськими переговорами уважно слідкують у Москві, бо від висліду тих переговорів мабуть залежатиме, як підійдуть до деяких справ у московських розмовах. Закордонні кореспонденти більшовицької преси підкреслюють протисовітський характер аргументів, якими переконували німецькі державні мужі англійських політиків. Замітний теж ріст протинімецьких настроїв у Парижі та обережні англійські коментарі.

„За Індустріялізацію" гостро нападається на Німеччину, закидуючи їй зачіпні плани супроти СССР. Газета закидає частині англійської консервативної преси кампанію в користь продовжування берлінських розмов на протибільшовицькій платформі, та врешті стверджує, що найближчі дні розяснять напрям офіційної англійської політики.

ЛЬОНДОН, 29. 3. ПАТ. Райтер твердить, що в політичних колах закорінюється переконання, що в наслідку візити мін. Саймона в Берліні скличуть конференцію европейських великодержав, одначе досі ніщо не вказує на те, щоби те питання обговорювали у Берліні Гітлер або англійські міністри. Урядовий звіт мін. Саймона незабаром перешлють французькому та італійському урядові.

Совітський амбасадор у міх. Нойрата.

БЕРЛІН, 29. 3. ПАТ. Повідомляють урядово, що мін. Нойрат сприйняв совітського амбасадора Суріца. Можна здогадуватися, що обговорювали реборонні справи, які відграють в берлінських розмовах, де совітські збройня відіграли поважну ролю. Правдоподібно говорили теж про загострення німецько-литовських відносин.

Міх. Ляваль прийняв большевицьке запрошення.

МОСКВА, 30. 3. ПАТ. Мін. Ляваль, відповідаючи на запрошення, телеграфічно подякував ком. Літвінову та заявив, що коли тільки дозволять йому міжнародні зустрічі, вирушить на 11. і 15. квітня, з найбільшою радістю прийде за запрошення совітського уряду. Мін. Ляваль не сумнівається, що візита в Москві причиниться до закріплення мира.

Присилайте передплату!

У богатого приятелів багато, а в бідного ніодного!

Будете мати приятелів, складаючи свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

ОСТАННІ НОВОСТИ

на плащі, костюми, сукні

вже надійшли до фірми

Дім Моди

для П. Т. Урядників на 5 рат

ЛЬВІВ, МАРІЯЦЬКА пл. ч. 4. 727

Після замкнення сесії.

Варшава, 28. березня 1935.

Засідання сойму в суботу 23. березня п. р., на якому остаточно ухвалено нову польську конституцію, а на ділі прийнято поправки сенату чи радше переведену ним кодифікацію конституційного закону на основі дез п. Цара, мало бути останнім у біжучій сесії. Як відомо, за прийняттям тексту, ухваленого сенатом, заявилося в поіменному голосуванні 260 послів із Безпартійного Бльоку співпраці з урядом і деяких його дрібних прибудівок, за його відкиненням 139 голосів польської опозиції від найчисленішої групи ендеків почавши, а скінчивши на трьох польських представниках комуністичного інтернаціоналу. Національні меншини у сеймі (20 українців, 1 білорус, 5 німців і 6 жидів) у числі 32 послів не взяли участи в голосуванні. Українські речники посли д-р Загайкевич (УНДО) і Матчак (УСРП) та одинокий у сеймі незалежний білоруський пос. Єремич в коротких заявах умотивували своє становище, чому укр. посли і пос. Єремич не возьмуть участи в голосуванні над поправками сенату. Німецькі і жидівські посли не зложили ніякої заяви.

Це становище українських послів у справі нової конституції читачам „Діла" вже відоме. Викликало воно в кругах польської опозиції, особливо у польських соціялістів і людовців, різке невдоволення, що виразно зазначили у своїх промовах пос. Чапінський (ППС) і пос. Черняцький (ПСЛ), а що подається нині на основі стенографічного протоколу на іншому місці „Діла". У даному випадку політичні круги у Польщі переконалися наглядно, що українське парляментарне представництво веде свою самостійну політику і не йде та не хоче йти на поводу ніяких польських угрупувань.

Хід засідання сойму з 23. п. м. читачам „Діла" відомий. Опозиція, спираючися на правничу інтерпретацію постанов арт. 125. і арт. 35. обовязуючої конституції щодо способу ухвал сойму стояла на тому, що до прийняття поправок сенату дотично змін конституції треба кваліфікованої більшости двох третин голосів при присутності найменше половини законного числа послів. Такої більшости не одержано і супроти цього, на думку польської опозиції, не прийшло в дні 23. п. м. до правосильної ухвали зміни конституції.

Інакшу — згори вже приготовану — інтерпретацію арт. 125. і арт. 35. обовязуючої конституції та дотичних постанов регуляміну нарад сойму застосував маршал сойму д-р Світальський, чому дав вислів у своїй промові, стверджуючи, що до прийняття поправок сенату у даній справі вимагається тільки звичайної більшости голосів і тому вважає, що сойм прийняв усі поправки сенату без змін.

Однак польська опозиція не зложила зброї і під Клюбу Народового пос. др Станіслав Стронський у письмі до маршала сойму Світальського піддав у сумнів правосильність суботнішньої ухвали сойму у світлі постанов обовязуючої конституції, а навіть у інтерпретації пок. проф. Леопольда Яворського, на котру зовсім невірно покликався марш. Світальський. Це письмо пос. Ст. Стронського і було безпосередньою причиною скликання нинішнього засідання сойму, на якому поставлено як однаку точку денного порядку затвердження протоколу засідання сойму з 23. ц. м., а посередньо ствердження ще раз, що квестіонована ухвала сойму є правосильна. Сподівалися, що прийде до нової словесної розправи на тлі важности чи неважности ухвалення конституції і тому і сенація і польська опозиція явилися в комплеті.

Наступило повне розчарування. Засідання сойму тревало всього кількадесять хвилин. Маршал Світальський велів відчитати секретареві письмо пос. Ст. Стронського, знане зрештою ще передтим зі сторінок преси, недопустив нікого до голосу і негайно піддав під голосування внесок на прийняття до відома і затвердження протоколу засідання сойму з 23. ц. м. За прийняттям голосувала та сама більшість, що в суботу, супроти чого маршал ствердив, що цей протокол принято і затверджено та зарядив кількахвилинову перерву. По перерві відчитано і затверджено протокол нинішнього засідання, почім маршал Світальський відчитав декрет президента про замкнення з нинішнім днем звичайної сесії сойму. Аналогічне письмо про замкнення сесії сенату доручено марш. Рачкевичеві. На цьому засідання скінчилося тихо і мирно без ніяких інцидентів і співів, як це було в суботу. Українські посли і нині участи в голосуванні не взяли.

Польська опозиція конституційну кампанію без сумніву програла і то у цілости і з власної вини, коли то рішило експодусе у січні м. р. З цього — як відомо — скористала з місця соймова більшість і приняла кваліфіковано більшістю так звані тези референта Пара, що і були підставою для ухвали скодифікованого сенатського проекту. Таж сама опозиція не робила і нині ніяких спроб розвести дискусію з приводу письма пос. Ст. Стронського і у своїй поведінці не була послідовною. Якщо на її погляд становище марш. Світальського при прийнятті поправок сенату щодо зміни конституції в дні 23. ц. м. було незгідне з постановами конституції і його інтерпретація незгідна з виразними приписами конституційного закону та регуляміну у так превеликій справі, то належало поставити бодай демонстраційний внесок на вотум недовіри марш. Світальському. Цього не зроблено, а це знову скріпило позицію соймової більшости.

Ухвалена конституція невдовзі увійде в життя. В урядових кругах говорять, що чергування зарядження, що матиме на меті здійснювання конституції, було би також: 1) виготовлення і ухвалення соймом нової виборчої ординації до сойму, закону про сенат і закону про вибір президента; 2) оголошення нової конституції у Вістнику Законів, через що вона стала би обовязуючим актом 3) розвязання сойму і сенату; 4) вибори до сойму і сенату; 5) уконституування новообраних законодатних установ, а щойно тоді повстало би 6) питання вибору нового президента держави, якщоб през. Мосціцький уважав за відповідне уступити зі свого становища і вказати згідно з постановами нової конституції евентуального наслідника.

Найбільше, очевидно, цікавляться справою нової соймової виборчої ординації. На цю тему кружляють вістки про ріжнородні проекти, від таких, що добір кандидатів а тим самим і майбутнього складу сойму, залежав би від повітових рад, а у сучасній дійсности від старостів, аж до проекту, що не багато ріжнився би від обовязуючої сьогодні соймової виборчої ординації. Вважається тут за певну річ, що виборчі ординації до сойму і сенату та закон про вибір президента будуть ухвалені парламентарним шляхом та що у звязку з тим в травні або червні ц. р. буде скликана надзвичайна сесія сойму і сенату для вирішення згаданих справ. Щойно опісля було би розвязання сойму і сенату і визначення нових виборів найраніше на другу половину вересня або на жовтень ц. р.

Сьогодні закінчилася звичайна сесія сойму і сенату, одна з найважніших від 1921 р. для польського державного життя. Попри цілу низку нових податкових тягарів, що населення відчує незадовзі, нова конституція кодифікує стан, що творився від травневого перевороту 1926 р. і значно поширює управнення президента держави і виконавчої влади. Польща вступає на шлях нової своєї перебудови, яка вже й має назву „панъство-обозлечна". У цьому повинено — як зазначено в останній соймовій заяві Укр. Парл. Репрезентації з 23. ц. м. — факт, що Польща не є національно однородною державою і що не знає тільки громадян, натомість одиноких народів і його окремих прав. І якраз на цьому і дальше буде культати праця в конструкції нового державного устрою у Польщі, бо природних розвоєвих напрямних живого народу не здусять ніякі параграфи.

По замкненні сесії наступила традиційна „зміна варти". Уряд д-ра Козловського безпосередньо по замкненні сесії заголосив своє уступлення. До керми в уряді прийшов голова ББ пос. Валерій Славек, що вже двічі держав команду на варті. Зрештою ніяких особистих змін у складі уряду не переведено.

Д-р Степан Баран.

Міські Театри у Львові на суботу 30. березня.

Великий Театр 7·30 Нині

„ПЯТЬ ПЕРЕД ДВАНАЙЦЯТОЮ"

комедія несподіванок.

Театр Ріжнородностей

Нині в год. 7·30 веч. вечір забавок і гумору

Подружий метч

Ліхтенберга.

З нашої кооперації.

ЗМАГАННЯ КООПЕРАТИВ У СПРАВНОСТИ В 1935 Р.

Щоб розбудити серед кооператив шляхотну амбіцію і ривалізацію у справности та довести в той спосіб до підвищення їх загального рівня, проголосила Дирекція РСУК 1935 рік **роком шляхотних змагань усіх видів нашої кооперації за якнайкращий успіх у праці.**

Установлено такі змагання:

1) **серед сільських кооператив для загального закупу та збуту і їх окружних осередків:** змагання в напрямку найбільшого числа членів, найсправедливішої ціни товарів, торгу без споживчого товарового кредиту (без споживчого боргу) і доброго стягання старих споживчих боргів, якнайпильнішої внутрішньої контролі (контр. комісія надз. ради) і недопущення до ніяких манк, найліпшої дбайливости про господарський поступ у селі, якнайліпшої ціни виплачуваної рільником за їх продукти та добрий збут цих продуктів, якнайбільшої дисципліни в закупі та збуті й осягнення доброго білянсового висліду за 1935 рік;

2) **для міських споживчих кооператив:** змагання в цім самім напрямку (поза збутом продуктів);

3) **для молочарських кооператив:** змагання в напрямку найліпше зорганізованого членства й достави молока, найкращої розбудови власних фондів, найліпшої виплати за сирівець, найменших коштів доброї перерібки молока, поступу в технічнім уладженні молочарні, опіки над годівлею і плеканням корів, дисципліни в збуті й осягнення доброго білянсового висліду за 1935 рік;

4) **для кредитової кооперації:** змагання в напрямку найліпше зорганізованого членства і власних фондів, найкращої збірки постійних дрібних ощадностей, найліпшої дисципліни в сплаті уділених позичок, якнайліпшого узгіднення кредитової політики з дорученнями РСУК і доброго білянсового висліду за 1935 р.;

і 5) **змагання за найліпші успіхи в піонірській дяльности кооператив нових типів** (ремісничі, робітничі, виробничі і т. п.)

Комісія, зложена з представників Ради й Дирекції РСУК, центральних установ та колегії ревізорів, розгляне в перших чотирьох місяцях 1936 р., котрі кооперативи найліпше відповіли в цьому році (1935) вище поданим умовинам шляхотного змагання. Ця комісія може признати в кожному змаганні (1—5) більше ніж одну нагороду, але не більше як три для кожного змагання.

Нагородою буде дипльом **„Ревізійного Союзу Українських Кооператив".**

З ДІЯЛЬНОСТИ КООПЕРАТИВНОЇ ПЕКАРНІ „ЗОЛОТИЙ КОЛОС" у ЛЬВОВІ".

„Кооперативна пекарня „Золотий Колос" засновалася в жовтні 1931 р. В першім році з причини недобре поставленої господарки та недужиття довіря управителем пекарні пекарня йшла до повного упадку. На поручення РСУК вибрано нову управу і змінено в цілости склад управи кооперативи. Нова управа перебрала кооперативу зі стратою кругло 17 тис. зол. Але вже в 1933 р. р. стан кооперативи при добрій господарці став поправлятися. В тому році кооператива випекла 370.000 кг. печива, а торги її зросли до 141 тисяч зол. В 1934 р. виказала кооператива дальший зріст. Торги (при великій знижці цін) зросли на 143.667 зол., а всього печива випродуковано в тім році 470.310 кг., себто продукція зросла на 27 пр. У 1935 р. зріст продукції сягає 33 пр. в порівнянні з 1933 р.

В останніх двох роках виказала кооператива „Золотий Колос" реальні білянсові надвишки, при чім покрито попередню страту.

В пекарні працює під цю пору 19 осіб, з чого є платних 11 осіб, як технічний персонал при продукції, 4 розвізників печива й 1 член управи. Загально виплачено в 1934 р. персоналові 18.230 зол. Кошти продукції постійно виказують зменшення. Кошти ці значно впадуть, якщо пекарня поширеться і змеханізується.

В 1934 р. зужито на випік 36 вагонів муки, що рівняється кругло 60 вагонам жита і пшениці. Маючи на увазі виказаний вже в 1935 р. зріст продукції як також поширення і механізацію пекарні, можна сподіватись, що кооператива в цьому році зужне на продукцію понад 100 вагонів зерна.

НОВІ КООПЕРАТИВИ У ЧЛЕНАХ РСУК.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 11. III. 1935 р. прийнято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) „Українська Райфайзенка", з необм. відп. — Бандрів Народний (пов. Ліско), 2) Щади. кред. С-ка „Ощадність", взов. — Вільки Мазовецькі (пов. Рава Руська), 3) „Наш Світ", кооп. з необм. відп. — Лази (пов. Ярослав). **В. Л.**

Як Сталін піжметься на Голяндії.

РИҐА, 29. 3. КАП. На приказ Сталіна замкнули в Ленінграді каплицю голяндських католиків. Має це бути помста большевицького уряду за те, що Голяндія належала до тих небагатьох держав, які голосували проти прийняття СССР до Ліги Націй.

Де Валєра не візьме участи у ювилею анґлійського короля.

ДЕБЛІН, 29. 3. ПАТ. Премієр Де Валєра заявив в ірляндськім парляменті, що дістав урядове запрошення участництва у святочному ювилею короля Юрія V. Відповідаючи на це письмо, повідомив прем. Макдональда, що в теперішніх обставинах не може взяти участи у тому святі і що Вільну Ірляндську Державу репрезентуватиме англійський комісар у Льондоні.

Іменують вождів збройних сил.

РІМ, 29. 3. ПАТ. Король іменував ген. Де Боно вождем італійських збройних сил у східній Африці. Водночас головним шефом тих військ іменували ген. Ґаґбу, а вождем [illegible] армії ген. Турчіо Тіролі.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Додаток до податку.

Промова сен. д-ра А. Горбачевського, виголошена на пленарному засіданні сенату в дні 26. березня 1935 р. про законопроєкт про 10 прц. і 15 прц. додатку до податків.

Високий Сенате! Предложений Високому Сенатові проєкт закону про 10 прц. і 15 прц. додаток до податків обхоплює у ст. 1. уступ 2 постанову, що додаток до безпосередніх податків має бути 15 прц. і що тим додатком є обтяжені всі безпосередні податки, з виїмком лише одного грунтового податку. Вилучення грунтового податку вважаю за слушне, бо господарська криза вдарила спеціяльно рільництво і власники грунтового маєтку в інтересі господарської рівноваги, повинні бути звільнені від того додатку. Одначе не бачу ніякої раціональної підстави до обтяжування інших безпосередніх податків таким високо-відсотковим додатком. А тут маємо передовсім до діла з податком, який введено розпорядком Президента Річпосполитої з 17. березня 1924 р., як тимчасовий, переходовий засіб на час одного року. Потім цей податок від нерухомостей продовжувано з року на рік та остаточно законом з грудня 1929 р. усунено всякі часові обмеження і цей податок стабілізовано. Цей податок є одним із найтяжчих і найбільш несправедливих. Чому? Передовсім розпорядок міністерства скарбу з вересня 1934 р. ставить засаду, що висота цього податку не може бути зменшена тому, що власники чи посідачі нерухомостей не дістають тих впливів, на які рахували. Отже без огляду на те, чи хтось платить, чи не платить комірного, то власник нерухомости є обовязаний і мусить цей податок платити. Прошу панів, ми мусимо рахуватися з фактом теперішнього економічного положення. Ніхто не має змоги заспокоїти свої найконечніші життєві потреби. І природна річ, коли хтось не має з чого, то не платить чиншу, а тоді і власник нерухомости, який мусить безумовно відповідати за накладений на нього податок і мусить його платити, не має грошей. Питаюся, чи це є доцільне? Здається мені, що це виглядає на свого роду вивласнення, бо коли дійсно відносини так укладаються, що власник нерухомости мусить оплачувати податок без огляду на те, які є його прибутки і мусить нести кошти адміністрації свого маєтку у чужу користь, скажім у користь держави, то виринає питання, чи варто взагалі власникові адмініструвати дальше своїм маєтком, своєю річю, у користь чужих інтересів? Прошу панів, рахуймося з фактом, що податкові залеглости сягають поверх мільярд. Можна різно намагатися підходити до цієї справи. Можна скидати вину на тих, що не хотять платити, але здається мені, що залеглости в тій висоті не можуть відноситися лише до осіб, що не хочуть платити, але й до людей, які не можуть платити. Отже, коли не можуть платити чужих відсотків до того податку, то тим менше не можуть платити підвищеного податку. На мою думку, ця підвишка, як про неї каже уст. 2 ст. 1, не має підстав. Думаю, що та підвишка повинна бути редукована. І нема ніякої рації думати, що хтось у наших кризових умовинах плаває у таких достатках, що така підвишка його не заболить.

Новий польський уряд.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент призначив премієром ради міністрів голову клюбу ББ. полк. В. Славека. Одночасно на його внесок призначив міністрами: військових справ — марш. Йосиф Пілсудський, внутрішніх справ — Маріян Зиндрам Коцпілковський, закордонних справ — дипл. полк. Йосиф Бек, скарбу — проф. д-р Владислав Маріян Завадський, справедливости — Чеслав Міхалевський, освіти й віроісповідання — Вацлав Енджеевич, хліборобства і земельних реформ — Юліян Поніятовський, промислу і торгівлі — дипл. майор Генрик Фльояр Райхман, комунікації — інж. Михайло Буткевич, суспільні опіки — Юрій Поцьорковський, почт і телеграфів — полк. інж. Еміліян Каліпський.

Тутки повноватки і паперці **150** шт. **„КАЛИНА“**

Є НИНІ ПЕРШІ ЩОДО ЯКОСТИ І ЦІН.

Вибори на місцях.

ВИБОРИ ВОЛОСНОЇ УПРАВИ В МАЛЕХІВСЬКІЙ ВОЛОСТИ, ЛЬВІВСЬКОГО ПОВІТУ.

Вибори волосної управи в малехівській волости відбулися дня 26. березня ц. р. Заки спишемо хід цих виборів, подамо деякі дані про ту волость, для кращої орієнтації.

Згідно з урядовою статистикою з 1921 р. в малехівській волости було 6.414 українців і 3.073 поляків. Статистика з 1931 р. нараховує круглo 9.000 українців і 4.000 поляків. Наслідком різних причин, звязаних з технікою громадських виборів, у тій волості українці здобули всього 9 мандатів радних, поляки 11. Виборчий регулямін до волосної управи зложений так, що ми з того приводу недавно писали: „Таким чином наприклад у малехівській волости через упертість польської більшости, яка зрештою зовсім не відповідає національному відношенню населення волости, у волосній управі може бути всього лиш один лавник українець. Ясно, що це не причиниться до популярности самоуправи і до її нормальної та корисної праці. Але за це поносимо вину напевно не ми".

Ясно, що при такому складі волосної ради українці не могли думати про вибір свого війта. На це становище був лиш один кандидат п. Кузьмідрович — поляк, якого для його характеру піддержали й радні-українці, так, що на нього впало разом 17 голосів. Виборчий регулямін не дає змоги українцям вибрати навіть заступника війта. Проте при відношенні національних сил населення волости і явній несправедливости представництва українців і поляків у волосній раді примітивна справедливість вимагала, щоби принайменше заступником війта був українець. Але таке становище зрозумів лиш один радний з числа радних поляків малехівської волости і в ім'я справедливости й майбутньої праці цього нового самоуправного органу на нашому терені віддав свій голос на кандидата на заступника війта українця, п. Константина Герчука. Таким чином при голосуванні кандидат українським чином при голосуванні кандидат української і польської сторони дістали по 10 голосів. Навіть жереб випав по справедливости за українським кандидатом п. Герчуком. Згідно з регуляміном радні ще раз голосували, але й цим разом радні ще раз голосували, але й цим разом кандидат п. Герчук дістав лиш 10 голосів. Кінцеве рішення в цій справі лежить у руках повітового старости.

При виборах лавників українці на 3 лавників вибрали лиш одного — п. Івана Бубиса з Малехова.

ГРОМАДСЬКІ І ВОЛОСНІ ВИБОРИ В ЗАЛІЩИЧЧИНІ.

На терені політичного заліщицького повіту з величезною перевагою українського населення вибори до громадських і волосних рад випали для нас не найліпше, бо був тут величезний натиск державної адміністрації і Повітового Виділу, у багатьох випадках, особливо при обчислюванні голосів, були яркі зловживання в нашу некористь, а в додатку тут і там було і звичайне хрунівство та погоня деяких селян за мандатами. Солтисами або підсолтисами є в більшости громад наші селяни, натомість війтами майже справила поляки. Заліщицький повіт поділено на 8 волостей і вже закінчено вибори до волосних управ, у яких українці мають по двох, а в деяких волостях тільки по одному представникові. Були випадки, що староста п. Кшижановський уневажнював вибори, якщо радні вибрали до волосної управи особу, котра у нього не мала опінії, або якщо не вибрано старостинського кандидата. З цього приводу тепер значне огірчення серед радних, котрі кажуть, що ліпше не переводити виборів, коли з волею виборців влада зовсім не рахується.

Нововибрані солтиси і підсолтиси і члени волосних управ обіймають урядування з днем 1. мая ця ц. р. і з тим днем перестають урядувати дотеперішні громадські ради й дотеперішні війти. Буджети волостей ще не устійнені і тимчасом війти будуть побирати по 50 зол., 75 зол., а тільки в одній волости по 100 зол. місячної платні, натомість волосні писарі будуть мати по 150 зол. місячно. Солтиси будуть мати платню від 10 до 30 зол. на місяць.

Вибори до Повітової Ради відбудуться в половині квітня ц. р. Кожна волость вибирає по двох повітових радних, отже всі разом 16 повітових радних. Міста Заліщики і Тлусте вибирають теж по 2-х радних, так, що всіх повітових радних у заліщицькому повіті буде 20, а чому в найліпшому разі при нашій солідарности може бути 8-х, найбільше 9-х повітових радних українців, якщо одна волость з великою українською більшістю радних вибрала би двох українських повітових радних. При виборах до Пов. Виділу крім повітових радних будуть голосувати і члени Тимч. Пов. Виділу, в котрому засідає один українець священик. Отже якщо вибори повітових радних випали би для нас корисно, то є спромога при повній солідарности українців вибрати на 6-х членів Пов. Виділу 2-х українців.

ВОЛОСНІ ВИБОРИ В КОЛОМИЙЩИНІ.

Остаточний виклад волосних виборів у Коломийщині, які закінчилися дня 22. березня ц. р., такий:

1) Вербіж Вижній на 20 радних вийшло 19 українців, 1 поляк.

2) Коршів на 16 радних — 10 українців, 6 поляків.

3) Косми (староств. гром.) на 12 радних — 9 українців, 2 поляків і 1 жид.

4) Камінки Вел. (окр. гром.) на 12 радних — 5 українців, 7 поляків.

5) Яблонів на 16 радних — 11 українців, 4 поляків і 1 жид.

6) Товмачик на 16 радних — 11 українців, 5 поляків.

7) Коломия (село) на 20 радних — 13 українців, 7 поляків.

8) Печеніжин (село) на 16 радних — 10 українців, 6 поляків.

9) Кулачківці на 16 радних — 9 українців, 7 поляків.

10) Матіївці на 20 радних — 14 українців, 6 поляків.

11) Гвіздець на 20 радних — 11 українців, 9 поляків.

12) Берегів Серед. на 20 радних — 16 українців, 4 поляків.

13) Св. Станислав (2 кольонії польські, 1 кол. німецька й 1 село українське) на 16 радних — 4 українців, 12 поляків.

Всі волосні вибори відбулися на підставі компромісів. Очевидно, де була менша свідомість села, або більше сельробізмом здеморалізована околиця, там увійшло до ради більше поляків, як це їм процентово належалося. Противна сторона дуже пильно використовувала несвідомість і деморалізацію по селах. Проте назагал треба сказати, що виклад волосних виборів у Коломийщині для нас ще досить корисний. Треба зазначити, що й дальше в самоуправних виборах крім Повітового Народнього Комітету УНДО не брала участи ніяка інша політична організація, зокрема не займалися громадськими виборами радикали.

Позочна школа високошкільних студій

Український

Технічно-Господарський Інститут

при Українській Господарській Академії в Подебрадах — продовжує запис на:

8-семестровий високошкільний економічно-кооперативний відділ, курси українознавства з широкою програмою, фахові курси: бухгальтерії, мов (англійської, німецької, французької), пасічництва, садівництва, переробления садовини та городини, с. г. рахівництва, громадської агрономії, оброблення шкіри, живинарства, олійництва, радіотехніки, фотографії. Передбачається відкриття й інших курсів.

Навчання провадиться кореспонденційною методою.

Проспекти і програми — безплатно. На першу відповідь прикладати міжнародню поштову марку.

ПОШТОВА АДРЕСА:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut Podebrady, Tchecoslovaquie. 1047 5—7

Репліки польської лівиці.

(Причинок до конституційної дебати).

В „Ділі" вже була достаточно освітлена тактика Українського Клюбу підчас засідання сойму в справі конституції. Однак для повноти образу хочу ще подати до відома дві репліки, з якими зустрінулася поведінка Українського Клюбу.

Першим зареагував на наше рішення здержатись від голосування пос. Черніцький з клюбу польських людовців. Він сказав дослівно ось таке (цитую зі стенограми): „Не розумію становища українців, що сидять у нашому соймі, беруть участь у голосуванні, співпрацюють у всіх законах, а якщо приходить до голосування засадничого закону, то заявляють, що їх це не обходить. Не бачимо в цьому становищі послідовности. Уважаємо, що таке становище є цілковито безпідставне і неслушне, а його послідовністю повинен бути взагалі вихід з парляменту Річпосполитої. Не говорю вже про те, що в наслідок такого ходу українці зрадили в той день, коли йде про демократію Польщі та про Річпосполиту, зрадили нас і йдуть в іншому напрямку. Наше становище є інакше. Ми є опозицією до сучасного уряду, до теперішньої урядової системи, але не є опозицією до самої держави".

Думаю, що зайвим є якийбудь коментар до цієї репліки пос. Черніцького. Скажу лише, що пос. Черніцький, з фаху адвокат у Замостю, в часі світової війни був адютантом гетьмана Скоропадського, про що Скоропадський згадує навіть у своїх спогадах, а чим хвалиться і сам п. Черніцький.

Не так ясна сама по собі є репліка пос. Чапінського, лідера ППС. Вона звучить дуже коротко: „Це є подивугідне, що українці, не знаю, чи з огляду на благословенство свого єпископа Шептицького, чи з огляду на якісь заграничні пляни, здержуються від голосування".

Пос. Чапінський у своїх останніх промовах в справі заграничної політики Польщі виявив надзвичайну журбу за цілість московської комуністичної держави. Нічого справжній москаль-комуніст, п. Чапінський всюди добачає якусь загрозу для СССР. П. Чапінський став великим пацифістом. Видно забув він, якими дорогами прямувала колись польська соц. партія до визволення Польщі. Не турбує п. Чапінського поневолення комучістами ані України, ані Білорусі, ані Грузії і т. д. Не памятає Чапінський і про те, яке ще донедавна було становище цілого 2-го інтернаціоналу, а в тому і ППС, до 3-го інтернаціоналу. Це тим дивніше, що природа наділила п. Чапінського дуже доброю памятю.

Пос. Сергій Хруцький.

Нова українська кооперативна станиця.

УРУХОМЛЕННЯ МЯСАРСЬКОГО ВІДДІЛУ „ЦЕНТРОСОЮЗУ" І ПОСВЯЧЕННЯ ЙОГО ДОМІВКИ.

У четвер 28. березня ц. р. вечором відбулося при вул. св. Мартина у Львові відкриття мясарського відділу „Центросоюзу", яким він започатковує нову ділянку своєї праці. Відкриття почалося актом посвячення домівки мясарського відділу, якого довершив Преосв. **еп. Никита Будка** в асисті **о. крил. Ковальського, о. д-ра Костельника** й **оо. Семчишина та Каштанюка.** На відкритті і посвяченні було понад 50 представників наших центральних установ і преси.

Після акту посвячення привитав „Центросоюз" із урухомленням нової ділянки його праці довшою промовою **еп. Будка,** що при тій нагоді передав „Центросоюзові" і всій кооперації щирі побажання від Впреосв. **о. митрополита Андрія Шептицького.** За ці побажання подякував голова Надз. Ради „Центросоюзу" пос. Остап Луцький.

На запрошення метких і привітних директорів „Центросоюзу" всі гості засіли до спільного стола з еп. Будкою на чолі. Тут привитав усіх присутніх **пос. Остап Луцький** і спинився у своїй прегарній промові найдовше на насвітленні наших кооперативних досягнень, зокрема зясував гостям етапи праці, розвитку та розбудови „Центросоюзу" до урухомлення мясарського відділу включно. Промову цю нагородили присутні грімкими оплесками.

Промовляли ще **о. д-р Г. Костельник,** який незвичайно влучно схарактеризував це свято відкриття і підкреслив вагу нової станиці для нашого економічного розвитку і дир. **М. Заячківський,** що в своїй промові пригадав коротеньку історію наших спроб у напрямі організації українського мясарського промислу. Їм відповідав і дякував директор **Юліян Шепарович.**

* * *

У звязку з урухомленням мясарського відділу „Центросоюз" відкрив у Львові дві крамниці для розпродажі своїх мясарських виробів, а саме при вул. Личаківській і при вул. Жовківській, а в найближчому майбутньому відкриє ще третю в Рінку.

* * *

Ми від себе бажаємо „Центросоюзові" найкращих успіхів на цій новій ділянці його праці, а наше громадянство закликаємо, щоби воно щиро підтримало ці наші нові кооперативні станиці.

Загальні Збори Маслосоюзу.

ДОКІНЧЕННЯ ДИСКУСІЇ НАД ЗВІДОМЛЕННЯМ.

У дискусії над звідомленнями, крім поданих у нас вчора бесідників, забирали ще слово пп.: Томашівський Степан (Сокальщина), Галушка Микола (Щирець), Лесюк (Рудки), Берійчук Іван (Лаврів — Волинь), Королюк Дмитро (Княгинінок — Волинь), Сілецький Ст. (кількома наворотами), Атамановський (Калущина), Чайківський Михайло (Вербятичі), Фур Іван (Ременів), інж. Холевчук, інж. Коропецький (Коропець), Сеник Михайло (Глиняни), Дробановський Гринь (Бучиів), Щербан Іван (Діділів), Зубрицький Петро (Стібно), Синлик Михайло (Путятинці). Загалом промовляло в дискусії понад двадцять промовців.

На всі порушені промовцями справи дали основну відповідь голова Зборів **сен. Ю. Павликовський** та оба директори **Палій і Мудрик.**

Після ухвалення абсолюторії Збори ухвалили розділити чистий зиск у сумі 3.477.29 зол. так: до запасного фонду 617.22 зол. + 860.07 зол. на біжучий рахунок 2.000 зол.

Буджет Т-ва на 1935 рік Збори приняли без дискусії згідно з предложенням.

ЗМІНА СТАТУТУ.

Після того Збори перевели зміну статуту Маслосоюзу в цілості. В дискусії при поодиноких параграфах забирали слово ще деякі учасники, так, що ця справа затягнулася поза годину 7-му веч.

З черги Збори приняли найвищу суму зобовязань, що їх може затягнути Маслосоюз, на 1,500.000 зол., отже в порівнанні з мин. роком ця сума зменшена.

ДОПОВНЯЮЧИЙ ВИБІР НАДЗ. РАДИ.

Опісля Збори перевели доповняючий вибір Надзірної Ради Союзу на місце уступивших або померших членів. На основі предложеної комісією маткою листи вибрані: **Кость Мигаль,** господар у Себечові, **о. Матвій Павлюк** з Бовиця, **Осип Андрійович** з Печеніжина, **Ол. Атамановський** з Отинії. Як заступник: **Двуліт Дмитро** з Риботич.

ЗАКІНЧЕННЯ.

При кінці Збори означили презенційну марку в сумі 10 зол., як це було й досі. По кількох внесках і запитах замкнув **сен. Ю. Павликовський** ці незвичайно ділові Збори короткою промовою, в якій подякував усім учасникам за увагу, з якою вони слідкували за ходом Зборів поданих вісім годин.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла". — Львів. Ринок ч. 10.

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., вспни 1·10, крепон 70 сот., вебя 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

Руки в гору! — в харківській школі.

Співробітник большевицьких „Ізвестій" Марголіс помістив інтерв'ю в цьому часописі з директоркою одної із середніх шкіл у Харкові, Коротопською.

Дисципліна в школі — по словам директорки — дуже добра в порівнанні з іншими школами в Харкові. Спеціяльно зорганізована комісія уладжує періодично ревізії серед учеників підчас годин науки. Входить ця комісія до кляси та командує: „Руки вгору!" після чого старанно ревідує учеників і забирає предмети, які не мають нічого спільного з наукою. „При кожній ревізії щось знаходимо. У сьомому лише потому відібрали ми кілька великих ножів, кілька кинжалів, німецьких багнетів і всяку зорю, що її зробили самі ученики. Трапляються бійки на ножі, а поза школою діти допускаються крадежей, займаються нелегальною торговлею та спекуляцією. Один із учеників, 13-літній Погребняк, за намовою свого старшого брата, крав із товаришами батькам купони облігацій позички. В хаті свого товариша вкрав годинник і кілька інших річей. За гроші, які одержав із продажі краденых річей, хлопчиська накупили папіросок, яблок і як вийшли зі школи, продавали на вулиці. На лекції Погребняк справується добре, а це для нас найважніше, зрештою я не одержала від управи вказівок боротися зі злочинцями. Школа зорганізувала кружки: фізики, хемії, стрілляння, хемічної оборони, спорту, мистецтва й інші. Та діяльні є лише кружки спортові й танкові. Найбільше учеників належить до танкового кружка, де танцюють західні танки".

—o—

Вибух хльору.

РІМ, 29. 3. ПАТ. У фабриці вибухових матеріялів в околицях Сольмони вибух збірник хльору. 30 робітників ранених, у тому 20 важко. Два робітники згинули.

—o—

Акторки поза екраном.

ФРАНЧЕСКА ГАЛЬ.

Без сумніву наймодніша зірка европейського відділу „Юніверсел-у". Кількома своїми вдатними виступами здобула собі такий успіх, на який інші акторки ждали довгі роки. Своєрідний чар, жива, симпатична міміка, легка модуляція голосу — це її прикмети. Задебютувала у фільмі „Скандал у Будапешті", відтак пішли „Чібі", „Весняна парада", „Петрусь", „Вероніка". Її імя тепер на устах усіх, що люблять кіно.

Недавно підчас короткої відпустки, перебувала вона в одній альпейській станиці, де вчилася лещетарського спорту. Розказує один очевидець таке: Важко було фільмовій пустійці нагнутись до цього спорту, хоч узяла собі доброго тренера. Падала, небога, що хвилини. Тому, що вона була там інкогніто, публіка дуже тішилась з її незручности. Але Франческа не журиться першими невдачами: вона вірить, що незабаром стане доброю лещеткою.

ГРЕТА ГАРБО.

Хто припускав би, що найміліщим занятям відомої жінки-вампа є огородництво? „Божеська Грета" коли тільки може, тікає тайком із Голівуду до своєї хатинки, що стоїть над малим озерцем і тут одягнена в старий светер та будьяку спідничину, гладко зачесана копає завзято рискалем землю, волочить, робить грядку й кальомби, сіє й садить. Нікого не допускає до свого городця й каже, що там щойно почуває себе найкраще.

МАРЛЄНА ДІТРІХ.

Коли Марлена Дітріх вернулась до Европи, розійшлися були сплітки про її життя з чоловіком. Тимчасом виявилося, що вона живе зі своїм чоловіком у найбільшій згоді, а цілим її щастям це її 9-літня донечка Гайдеде. Увесь вільний час посвячує вона своїй донечці. Враз з нею можна бачити її на різних спортах і руханці, вважає підчас лекцій на свою малу та з гордістю заповідає, що маленька Гайдеде буде теж славною зіркою, бо нині вже має незвичайний хист до танку. У ментї, коли перебуває з донечкою, стирає шминку й скидає вибагливу одіж, та грається з нею, як її повесниця.

Англійський міністр у Москві.

МОСКОВСЬКІ РОЗМОВИ.

МОСКВА, 29. 3. ПАТ. Міністер Іден та англійці, що його супроводять, приїхали до Москви та зайшли до англійської амбасади. Перша була розмова Ідена з ком. Літвіновим. Разом з Іденом приїхало десять спеціяльних предстівників великих агенцій паризьких та льондонських щоденників. Московська преса обмежилася до короткого життєпису Ідена, підкреслюючи його визначну політичну ролю. Тільки „Ізвестія" зазначують, що мін. Іден у своїй місії порозуміння урядів СССР і В. Британії після невдачі розбройної конференції стрінеться у совітського громадянства з оглядами, що належаться представникові сильної великодержави, яка може завдяки своїй силі і своїм впливам мати великий вплив, щоб розмотати труднощі, що загрожують світові. Цитуючи дещо з заяв Ідена щоденник каже, що коли розмови будуть надихані тим самим духом, послужать вони акції мира і взаємного порозуміння між двома сильними великодержавами, що мають багато спільних пунктів не тільки в Европі, але і в Азії.

ПОКИЩО — ЗГОДА.

ЛЬОНДОН, 29. 3. ПАТ. Райтер повідомляє з Москви, що в часі пополудневих розмов Ідена з Літвіновим розмовляли про найважніші питання міжнародньої ситуації, в незвичайно приязній атмосфері. Передовсім предметом дискусії була деклярація канц. Гітлера про СССР і висновки, до яких ведуть берлінські розмови. Дотепер не було ніякої різниці думок у справах, що були предметом дискусії. Мін. Іден і ком. Літвінов дійшли до однакових висновків щодо висліду берлінських розмов.

За вістями з англійських кол програма московських розмов намічена покищо загально: обговорюють европейську ситуацію і британсько-совітські відносини, може теж і господарські справи. Крім того йтимуть дискусії про азійське питання, головно питання Далекого Сходу.

ПРИЙНЯТТЯ У ЛІТВІНОВА.

МОСКВА, 30. 3. ПАТ. ТАСС повідомляє: В присутності амб. Чайльстона і Майського прийняв ком. Літвінов в год. 15 міністра Ідена. В часі двогодинної розмови обмінялись вони інформаціями і поглядами на актуальні справи і міжнародню ситуацію. При цьому Іден повідомив Літвінова про хід берлінських розмов.

Чергова конференція відбудеться нині до полудня, потім Іден відвідає Сталіна.

СТРАХ МОСКВИ.

ЛЬОНДОН, 29. 3. ПАТ. Райтер подає з Москви зміст промов, виголошених на бенкеті в честь міністра Ідена. „Ніколи від часу світової війни — говорив Літвінов — не було таких сильних побоювань за долю мира. Може є деякі винятки. На всякий випадок важко точно очеркнути, яка держава чи які держави найбільше потерплять через небезпеку війни. На щастя, ми здаємо собі справу, що небезпеку, яка загрожує Европі, може зліквідувати спільне зусилля всіх держав, передовсім великодержав".

Наконець Літвінов висловив сподівання, що план збірної системи мира, начеркнений в льондонськім комунікаті з 3. лютого, буде виконаний.

Кінчаючи, промовець вніс тост у честь англійського короля і народу.

Мін. Іден, відповідаючи, покликався на те, що нарада британсько-французько-італійська у Стрезі вирішить ті справи, про які говорив Літвінов.

Приємна та цікава лектура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10..

Загальні Збори „Сільського Господаря".

У пятницю 29. березня п. р. відбулися Загальні Збори Крієвого Т-ва „Сільський Господар" у салі „Бесіди", яку виповнили делегати Кружків і Філій. Збори відкрив в год. 10.40 передполуднем в імени недужого президента Т-ва о. мітрата Т. Войнаровського його заступник інж. *Юліян Павликовський*, витаючи делегатів Кружків і Філій та представників: Львівської Хліборобської Палати — інж. Цьомполонського, львівського воєвідства — інж. Новіцького і тернопільського воєвідства — інж. Де Ніза та представників преси. Опісля в довшій промові закреслив катастрофальне положення нашого села.

Згадав, що в минулому році померли такі члени Т-ва: о. С. Кульчицький з Вощанець, довголітній голова філії у Рудках, о. д-р Р. Винницький з Вороблика Королівського пов. Сянік, Василь Петрусик з Воробіївки, пов. Тернопіль, Василь Синиця, директор Район Молочарні в Ладанцях, пов. Перемишляни та Андрій Северин Левицький з Гаїв к. Львова. Присутні вшанували їх память, повставши з місць. До президії покликав сел. Семенюка з Коршева, на секретаря інж. агр. Мосору.

На внесок проф. Филипчака Збори рішили не відчитувати протоколу з минулорічних Зборів, тільки щоб його зверифікувала Головна Рада.

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ.

Після того обширний звіт з діяльности Головної Ради і Дирекції оклав *інж. д-р Евген Храплівий*. Делегати і члени Т-ва одержали широкий видрукований звіт і тому референт його тільки доповнив.

Про організаційну працю Т-ва „Сільський Господар" наші читачі вже знають з вчорашнього числа „Діла"

І. ЗАСТУПНИЦТВО ІНТЕРЕСІВ НАШОГО СЕЛА

З обовязку постанов свого статуту має наше Товариство — говорив референт — заступати інтереси своїх членів-селян перед владою та всіми установами публично-правного характеру. Наше Товариство старається виконувати цей обовязок в міру своїх сил і так, щоби справи українського села були якнайкраще накладані.

Т-во інтервенювало кільканадцять разів в міністерстві рільництва і рільних реформ та многократно в усіх воєвідських урядах на терені своєї праці у справах: аграрної політики та примінення законів у нашому господарському житті, відношення хліборобських організацій до Хліборобських Палат поширення відповідних рас худоби, безрід та курей у поодиноких районах, збуту безрід, допомоги околицям навіщеним повінню, надмірних міських оплат і т. д. В цей спосіб наше Товариство старалося боронити збірних справ нашого хліборобства та видобути для нього в цьому напрямку якнайбільші користи, якщо це серед цих умовин було можливим. На окрему увагу в цьому напрямку заслуговують наші інтервенції разом з кооперативними крутами у справах збуту хліборобських продуктів, зокрема збуту живини, які заняли богато нашої уваги та у богатьох випадках увінчалися належним успіхом, причинюючися цим до скріплення праці нашого Т-ва.

У звітовому році урухомлено на терені, на

Є. Ю ПЕЛЕНСЬКИЙ. 5

Райнер Марія Рільке й Україна.

Ці нариси: **Як старий Тимофій умирав співаючи** та **Пісня про Правду.**

Пізніші мандрівки, що ведуть його в Еспанію, Туніс, Єгипет, Швецію, Францію й Швайцарію — щоб згадати лише головніші — відтягають його увагу куди инде. Знайомство з великим французьким різьбарем Родіном, що скоро повернулося в щиру дружбу, звязало його міцно з основами французьких культурних надбань. Так доходить він до величавої синтези всієї европейської культури.

З 1899 р. повстають дальші прегарні, високомистецькі твори. Найважніші з них, це ліпарський середньовічний нарис, сьогодні найпопулярніша книжка в німецькій поезії: **Die Weise von Liebe und Tod des Cornets Christoph Rilke,** вірші **Das Buch der Bilder,** автобіографічний роман **Die Aufzeichnungen des Malte Laurids Brigge** й инші.

Рільке це передовсім лірик, лірик великого стилю. Поет ніжних настроїв, глибоко релігійний містик, захоплювався середньовічним містичним християнізмом, що в нього, як і колись у минулому тісно і нерозривно сплітаються з духом лицарства.

У своїх писаннях зумів Рільке відзеркалити ціле багатство фільософічних ідей та культурних течій, що перехрещувалися на грані двох століть: минулого й сучасного. Дає прекрасну синтезу всього найкращого цілої Европи, відводячи рівночасно в тому належне — навіть можна сказати дуже почесне місце — Україні. Даючи повну перевагу ідеалістичному світоглядові, він уміє обеднати мяке, всеобіймаюче чуття з втіленням могутньої ідеї в ніцшеанській надлюдині. — Своїми незвичайними досягненнями в дідянці мистецького вислову близько споріднений з другим великим ліриком нової Німеччини, Стефаном Георге. Одначе його мова з відтінню австрійсько-чеських і німецьких говорів куди барвніша, а передусім мельодійніша. Під цим оглядом він споріднений з давнішим німецьким поетом, Йозефом Айхендорфом.

РІЛЬКЕ Й УКРАЇНА.

Райнер Марія Рільке дав у своїх двох оповіданнях: **Як старий Тимофій умирав співаючи (Wie der alte Timofei singend starb)** і **Пісня про Правду** (Справедливість; **Das Lied von der Gerechtigkeit)** дві прегарні картини з давнього українського побуту. Але є в них ще щось глибше. Підкреслюючи з одного боку незичезний мистецький хист українців, а з другого **геройство, почуття** справедливости й свободолюбивість, освячену кровю — дає Рільке основно відчуту й продуману й мистецьки перетворену й завершену синтезу української національної психіки.

Підкреслюючи саме хист до мистецтв і свободолюбивість освячену і окуплену найбільшими жертвами, іде Р. М. Рільке по лінії старих традицій німецького письменства. Але ці, так сказавши, „старі" ідеї передає в новому такому високоартистичному вияві, як ніхто досі в Німеччині.

Обі нариси, як і ціла збірка **Казок про любого Господа,** де вони вміщені, відзначаються свідомою фабульною спрощеністю: Старий Тимофій, найкращий на всю округу кобзар, хотів вивчити свого одинокого сина Ігоря на славного співака, та цей волів повінчатися з молодою гарною жінкою й помандрувати до святого Київа. Старий Тимофій перестав співати, замкнувся у своїй хаті. Коли ж приходили до нього з усіх-усюдів хлопці на науку, відправляв їх з нічим. Так минуло три роки. Тимофій захворів, та тимчасомув Ігоря прокинулася охота вивчити всі батькові пісні. Він вертається і старий Тимофій співає йому день і ніч охлялим голосом. Хоче виспівати всі пісні, та так і вмирає з піснею на вустах.

(Далі буде.)

якому працює „Сільський Господар", господарське самоврядування — Хліборобські Палати. На це Товариство зістало заступництво тільки у Львівській Хліборобській Палаті, де воно є репрезентоване делегатами з вибору Товариства, делегатами з вибору по повітах та призначеними членами. Усіх членів у Раді Львівської Хліборобської Палати, які безпосередньо зв'язані з Т-вом „Сільський Господар" і є його членами є 15. Президент нашого Т-ва о. мітрат Тит Войнаровський є віцепрезидентом Львівської Хліборобської Палати. Наші родники утворили у цій Палаті Український Клюб, який під проводом нашого президента заступає там інтереси нашого селянства.

Вріш з утворенням Львівської Хліборобської Палати перейшла велика частина тих заходів, які входять у ділянку заступництва інтересів нашого селянства до круга праці цієї Палати. Зосереднувалися ці справи і на нарадах Ради Палати і на нарадах управи Палати, а також на нарадах 17 комісій Палати, куди входять наші радники. Головна праця над обороною інтересів нашого селянства йшла в Економічній Комісії та Комісії Збуту, які тепер обєднані в одну Комісію Аграрної Політики. Український Клюб у Львівській Хліборобській Палаті виступав цілу низку домагань з ділянки аграрної політики на пленарних засіданнях Ради Палати у звітовому році в днях 21. березня м. р. та 29. червня м. р., при чому на цій основі прийнято у Палаті низку постанов, які змагають до облегшення положення нашого селянства. У поодиноких випадках, у яких треба було заступити наші справи перед Хліборобською Палатою, звертається наше Товариство так до президії Палати, як і до поодиноких її референтів з відповідними внесеннями.

На жаль, старання нашої Філії в Луцьку, щоб до Волинської Хліборобської Палати увійшли делегати нашого Т-ва не увінчалися досі успіхом. Таксамо в інших Хліборобських Палатах, на теренах, де працюють наші Кружки та Філії, дотепер не маємо наших представників.

Наше Товариство делегувало теж своїх відпоручників до відкличних комісій у справах податків при Скарбовій Палаті І., де таким делегатом іменувала Палата бл. п. о. Симеона Кульчицького, пароха Вощанець, пов. Рудки, та при Палаті Скарбовій ІІ., де нашими делегатами іменовано: п. Івана Шепаровича з Колодіївки, пов. Станиславів та п. Мирона Луцького з Янчина, пов. Перемишляни і заступником п. Андрія Терпиляка зі Залуквя, пов. Галич.

Велика повінь, яка навістила в цьому році також терени, на яких працює „Сільський Господар", відобрала богатьом нашим членам всяку спромогу не тільки господарити, але навіть перебути до найближчих жнив. Тому в цій справі наше Товариство вступило в члени Комітету Українських Центральних Установ, який занявся збіркою відповідних фондів та пересланням їх на допомогу повенянам. Крім цього наше Товариство взяло участь у збірках Збіркової Секції для Повенян при Львівській Хліборобській Палаті.

У цілій своїй праці для захисту інтересів українського селянства стояло наше Товариство в безпосереднім і тісним звязку з іншими українськими центральними установами, з якими відбувало часто конференції.

II. ФАХОВА ПРАЦЯ „СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ".

У звітовому році ведено фахову працю в централі „Сільського Господаря" в таких напрямках: 1) агротехніки, 2) зоотехніки, 3) садівництва і городництва, 4) хліборобського вишколу молоді, 5) шкільництва, і 6) видавництва, про що ми вже вчора писали.

ШКІЛЬНИЦТВО.

З ділянки шкільництва на перше місце вибиваються у нас курси позаочного навчання Українського Технічно-Господарського Інституту в Подєбрадах. Ці курси вдержані на високошкільнім рівні найшли у нас широкий відгомін і чимраз більше слухачів вписується на ріжні курси цього Інституту.

Заходами Т-ва міністерство освіти створило Хліборобський Ліцей з українською мовою навчання з осідком у Чернівці. У січні ц. р. розписано вписи до цієї школи. Також на пропозицію нашого Т-ва іменовано директором ліцею члена дирекції нашого Т-ва інж. д-ра Михайла Холявчука. В такий спосіб закінчилися наші старання про вищу агрономічну школу, яка має стати осередком, що буде вишколювати агрономів з вищою освітою, яких нам так дуже у теперішній час потрібно. Вишкіл у школі триває, по закінченні 6-ох клас гімназійних дотеперішньої гімназій, або по скінченні гімназії нового типу, 3 роки. Одначе кандидати мусять відбути раніше однорічну практику в господарстві школи.

Як і в попередніх роках, так і у звітовому році вела Філія „Сільського Господаря" в Перемишлянах Практичні Сільсько-Господарські Курси в маєтку голови Філії п. Мирона Луцького в Янчині. Метою курсів було в короткому часі виишколити провідників для сільсько-господарської та кооперативної праці на місцях. В попередньому році тревали курси 10 місяців, їх закінчило 21 кандидатів, 15 покінчило тільки деякі курси.

Крім того Т-во на бажання Т-ва „Просвіти" виконувало фаховий догляд над веденням шкільного господарства у господарсько-садівничій школі Т-ва „Просвіта" в Миловання. У звітовому році існує вже 2-ий рік у нашому краю ще одна українська вижча школа, а саме Приватні Кедукаційні Сільсько-Господарські Курси в Шибалині коло Бережан. Наука на курсах тревае 2 роки. Навчання відбувається після програми затвердженої Куратерією львівської шкільної округи. Практична наука сільського господарства відбувається в господарстві місцевого пароха. Школа має власну кравецьку та столярську робітню та кухню до науки варення. На першому курсі було 22 учеників, в тому 7 хлопців і 15 дівчат. В школі вчать: агроном, садівник, учителька домашнього господарства, кравецтва і ручних робіт, учитель загальноосвітніх предметів та катехит. На цю школу, ведену як приватне підприємство, мусять в цьому році звернути увагу наші установи, яких завданням є слідкувати за всіма осередками нашої господарської науки.

Справа господарської жіночої школи в Коршові коло Коломиї не могла бути зреалізована, тому, бо шкільна влада ще не затвердила її.

ВИДАВНИЦТВА.

У звітовому році видало Т-во господарські книжки, календар та 3 часописи: двотижневик „Сільський Господар", місячник „Український Пасічник" з додатком „Практичне садівництво" та місячник „Хліборобська Молодь". Крім цього видало Товариство друки для контролі молочности та деякі друки для Хліборобського Вишколу Молоді.

Вийшло кільканацять книжок накладом Т-ва і летючка „За кращий врожай" у 100.000 прим.

Опісля *інсп. інж. д-р Холявчук* обговорив подрібно поодинокі позиції з білянсу за минулий рік і ансував проект буджету Т-ва на 1935. р.

Голова Контрольної Комісії п. *Павлик* поставив внесок признати Головній Раді і Дирекції абсолюторію за її діяльність у минулому році.

ДИСКУСІЯ.

В год. 1-ій почалась дискусія. У міжчасі на внесок інж. Каплистого Збори вибрали семичленну комісію-матку, щоб вибрала 6-ох членів, 2-ох заступників на місце уступаючих членів Г. Ради і трьох членів та 2-ох заступників Контрольної Комісії. До комісії-матки увійшли: дир. Іван Поритко, п. Мирон Луцький, дир. М. Берлад, дир. Семянчук, інж. Совчук, інж. Голод та інж. Мушій.

У дискусії промовляло 27 осіб: Ілля Стебелецький (Самбір), пос. Гринь Тершаковець (Рудки), інж. Волинець (Тернопіль), Галушка (Щирець), Королюк (Княгинько — Волинь), Гр. Москва (Підберізці), інж. М. Творидло (Львів), Микола Кузьмин (Зборів), Іван Борійчук (Лаврів — Волинь), інж. М. Каплистий (Дрогобич), о. Фуканьчик (Лісько), сен. О. Кисілевська (Коломия), М. Комарський (Чехи пов. Броди), проф. І. Филипчак (Самбір), інж. Жовнірчук (Збараж), Томашівський (Сокаль), інж. Ст. Кушей (Борщів), Гр. Залізняк (Станиславів), інж. А. Терпиляк (Залуква к. Галича), В. Стесишин (Яворів — Яжів Старий), Хомин Прокіп (Жидачівщина), Семокишин М. (Підгайці), проф. Ковальський (Львів), Ст. Томашівський (Сокаль), В. Богдан (Тернопіль), інж. Баричко (Львів), Ст. Сілецький (Самбір), інж. Чемерис (Скалат). Промовці здебільша вказували на ріжні перешкоди, з якими Кружки і Філії стрічаються від влади. Малопольського Рільничого Т-ва і Хліборобської Палати. В год. 5-ій дискусія закінчилась.

Вичерпуючі внесення давали промовцям інж. Ю. Павликовський, інж. д-р Е. Храпливий, дир. О. Луцький.

ПРИЗНАННЯ АБСОЛЮТОРІЇ.

Опісля Збори одноголосно признали Головній Раді і Дирекції абсолюторію та прийняли замкнення рахунків і білянс Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар" у Львові за 1934 р., який закінчився недобором 489 зол. при річнім обороті 100.289 зол.

ПЛЯН ПРАЦІ НА 1935 Р.

З черги інж. д-р Е. Храпливий злсував подрібно плян праці на 1935 р., який викликав живу дискусію — Збори прийняли цей плян праці.

ВИБІР НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО ГОЛОВНОЇ РАДИ.

На внесок п. М. Луцького, голови комісії-матки Заг. Збори вибрали одноголосно до Год. Ради цих шістьох членів: 1) радн. Володимира Кобринського з Коломиї, 2) інж. Вікторя Вакулівського з Рогатина, 3) інж. Гриця Заліжняка зі Станиславова, 4) Володимира Островського з Луцька, 5) сен. інж. Юл. Павликовського та 6) пос. Гриня Тершаковця з Якимчиць. Заступниками членів Ради вибрали: днр. Павла Ковальського зі Львова та інж. Павла Дубрівного з Калуша.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ.

До Контрольної Комісії увійшли: инж. Михайло Хроновят (Маслосоюз), Іван Павлик (Просвіта) та інж. Гнат Еліяшевський (Філія С. Г.) — всі три зі Львова. Заступниками вибрали: дра В. Левицького з Коломиї та інж. Романа Голода зі Зборова.

Після внесків і запитів председник Зборів Іван Семенюк подякував делегатам за участь у Зїзді, інжинірам-агрономам за працю над піднесенням селянства і замкнув Збори в год. 6.20 вечором.

У Зборах взяло участь 51 делегатів філій, 21 делегатів кружків, 21 представників центральних установ, 2 делегати Окружних П. С. К., 16 делегатів Районових Молочарень, 19 гостей і 8 представників преси.

Вивезли до Березі Картуської.

В неділю 24. березня н. р. поліція арештувала в Миколаєві н./Д. Ярослава Пришляка, студента Високої Торговельної Школи у Львові, якого вивезли вже в понеділок до концентраційного табору у Березі Картуській.

Внутрішня інвестиційна позичка.

ВАРШАВА, 29. 3. ПАТ. У Дн. П. З. ч. 21. з 29. березня 1935 появився м. і. закон із 26. березня 1935. про уповноваження міністра скарбу випустити внутрішню інвестиційну позичку.

Протинімецькі демонстрації в Празі.

ПРАГА, 29. 3. ПАТ. „Пр. Тгг." повідомляє, що вчора вечором кількадесять молодих людей, мабуть комуністів, демонструвало перед будинком редакції часопису „Народні Листи", опісля перед будинком німецького посольства в Празі та підносили ворожі для Німеччини окрики. Поліція розігнала демонстрантів й арештувала 4 особи.

Англійський міністр у Москві.

МОСКВА, 29. 3. ПАТ. Вчора ком. Літвінов гостив обідом мін. Ідена. На обіді були члени большевицького уряду Ворошилов, Каганович та інші, всі британські гості і вищі большевицькі урядовці. Ком. Літвінов виголосив довшу промову кажучи, що загроза війни ніколи не була така велика як тепер. Війні може перешкодити тільки зусилля держав, які замешкують Европу від заходу і від сходу. Мін. Іден відповів короткою промовою.

Мін. Іден у Сталіна.

Після нинішної наради з ком. Літвіновом, мін. Іден відвідав Сталіна, з яким розмовляв довший час.

НОВИНКИ

— **„Чи можна поїхати на місяць?"** („Подорож на місяць у літературі і науці"). На цю тему виголосить д-р Андрій Ластовецький відчит в неділю 7. квітня, в салі „Бесіди", 6. год. попол. Відчит уладжує „Товариство Письменників і Журналістів ім. І. Франка".

— **Особисті вісти.** У львівській політехніці осягнула ступінь инжиніра хемії п-а Ірина Гаврицаківна.

— **У „Т-ві Приятелів Мистецтва"** у Львові (Промисловий Музей, вул. Дзедушицьких 1) находимо виставу творів польських малярів станиславівського Союзу Пластиків „Оріон", а саме Бірер, Дубравь, Лучинський, Пшеславський і Розмус. Крім цього є тут збірні твори краківського артиста Штрасберга та Андрашка, Гавліковського, Гамерової, Гуфнаглівни, Кусмідровича, Пеньонжек і Тот.

— **14 вільних лікарських посад у львівській суспільній обезпечальні.** У звязку з реформою системи лічництва у суспільних обезпечальнях, у львівській обезпечальні є ще до обсади 14 становищ домових лікарів. До львівської обезпечальні запинуло ок. сто оферт від лікарів, які радіб зайняти ще становище. Всі оферти переслали центральній владі у Варшаві, де їх розглянуть.

Число 7
ілюстрованого
двотижневика

НАШ ЗУЗУЛЯ ЧІРТ ТРІЧ

принесить нарис на весело В. Лясовського про П. Ковжуна, поезії Митоюва, новелю М. Нижанковської, нарис Є. П. Якобсена М. Рудницького, статтю про чеську графіку у Львові В. Лясовського, переклад статті Г. Белса про війну у XX-ому столітті, О. Дніпровського про пєсу Меріяма „Якорин", переклад В. Сімовича новелі Якобсена, графольогічний нарис інж. Р. Крохмалюка про характер наших мистців у їх письмі, українську хроніку та Україніку в чужих журналах, веселу гутірку „Між нами" і „Летіло 40 сорок"...

Ціна 50 сот.
ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.
Домагайтесь зразкових безплатних чисел!

— Смілої крадежі доконано в повітовій касі ощадности при вул. Мохнацького у Львові. Секретар каси вислав возного Юліяна Сеника з чеком на 8.000 зол. до Банку Польського по гроші. Возний гроші відобрав і пропав без сліду. Поліція розвела за ним глядання. Стверджено, що Сеник, чоловік жонатий, мав приятельку, якусь служницю, з якою збирався виїхати за границю. Її врештовано.

— Комуністичний процес у Ковлі. В окружнім суді в Ковлі ведеться процес 57 членів КПЗУ, що вели на терені Волині акцію рільних страйків. Як каже акт обвинувачення, вони намовляли сільських господарів бойкотувати ярмарки по містах і викликували тим способом недостачу харчевих продуктів. Супроти страйколомів виступали з терором. Процес потревае кілька днів.

— Пожежі. В селі Шмитькові під Сокалем згоріло в ночі на 26. ц. м. 12 господарських загород. Жертвою вогню стало багато живого інвентаря. Шкоду обчисляють на кількадесять тисяч зол. — Тої самої ночі в селі Гора пов. Сокаль згоріли два господарства.

— Страйк у копальні. В Биткові пов. Надвірна вибух у копальні Полянка страйк. Власник копальні шиканував робітників, приневолюючи їх до голодових платень і тероризуючи їх погрозою стріляння. Страйкарів піддержують робітники інших копалень.

— З Польщі. В Ряшеві на вязничному подвірі повішено Антона Януша, засудженого на кару смерти за те, що разом з бандитом Мачугою убив задля грабунку кс. Хмуровича. — В Гродні 17 літня ученица Бронислава Туловська кинулася з причини родинних невзгодин під потяг і згинула на місці. — Окружний суд у Бидгощі засудив на півтора року вязниці начальника станції в Лагнові, Антона Шубриха за спроневірення 1. 028 зол. — В селі Кшиж під Тарновом форшталь Станислав Пипець зарізав ножем пятеро своїх дітей у віці від 2 до 8 літ з причини нужди.

— Рідкі вістки. Колишній американський посол у Льондоні Мельон скінчив 80 літ; він — третій в черги щодо багатства міліонер у світі; при цьому він незвичайний оптиміст; заявляє, що криза кінчиться, на землі буде щораз краще та приємніше. — Скількість незрійських студентів у всіх німецьких університетах була в 1932 р. — 3950, тепер в Іх 590. — За минулий рік на гору Ельбрус вийшло наверх 338 осіб; як відомо вперше вийшли туди у 1892 році. — У Гамбурзі арештували англійського моряка Річардсона, якого підозрівають у шпигунстві в користь большевиків. — Швайцарський військовий летун Маніена впав зовсім щасливо з легкопаду з висоти 30.000 стіп. — Макс Райнгардт має намір оженитись з німецькою артисткою Оленою Тіміг і вніс прохання до американського суду дати йому розвід з артисткою Геймс, з якою оженився у 1931 р. — У Лімож (Франція) святкує 100 літ ювилей д-ра Леметра, в якого рідні від 200 літ усі сини — лікарі. — У Франції міністерство пошт і телеграфів почало пропаганду, щоб приймати більшу скількість телефонічних передзвонів. — Перед військовою комісією в Ст. Жалавників. — Перед військовою комісією в Ст. Бурне біля Нансі станув рекрут високий на 1.25 м., ваги 25 кг. — В японській копальні вугля біля Нагасакі згинуло наслідком експльозії 23 робітники. — Апеляцію Гавптмана проти смертного присуду за вбивство Ліндберґового сина визначено на 20. червня ц. р.

— З листів до Редакції. У звідомленні зі Зїзду Зборів Союзу Українок у Львові з дня 20. III. ц. р. вкралася незгідна з правдою замітка, а саме: В дискусії над звітами подано, що голова філії. „С. Укр." у Станиславові жалувалася, буцімто філія „Просвіти" робить їй перешкоди в праці. — Стверджую, що я лише ствердила факт, що і в станиславівськім повіті також заістнували в кількох селах тертя між кружками „С. У." та читальнями „Просвіти", але на тлі льокальнім або чисто особистім, за що не можна жалуватися на філію „Просвіти". Тому, що це моглоб незаслужено дотягнути філію „Просвіти", яка старається йти завсіди назустріч нашим змаганням у праці на селі, прошу дякано справити цю похибку. — Рублева Амалія, голова філії „С. Укр." у Станиславові.

— Лікуємо гикавих. Гикаві це буцім-то зовсім здорові люди, бо фізично не терплять і не ходять до лікарів, але морально відчувають свою хибу дуже сильно. Неодин волів би бути кривий, ніж гикавий. Треба знати, що гикання — заразливе, головно у дітей, тимто треба би вважати на діти, щоб воно не поширювалось у них. До недавна лікарі вважали, що це недуга невилічна. Досвіди у лікувальнім заведенні д-ра Жилкевича у Варшаві, вул. Холодна 22 ствердили, що більшість гикавих можна було вилікувати до 2—3 місяців, у лекших випадках за 4—6 тижнів. Гикаві діти могли би використати на лікування святочні ферії.

— 16 родів зуп. Асортимент відомих кісток зуп фірми КНОРР доповнений 4 новими родами, так що тепер у торгівлі находиться 16 родів знаменитих і смачних зуп. Небаром нові зупи: макаронова (звізди з жовтком), макаронова (рінки з жовтком), які приготовляємо лише 10 хвилин, так само помідорова і в хвості, які смакуни вирізнюють в огляду на їх пікантний смак, будуть таксамо популярні, як дотепер інші гатунки зуп КНОРР. Ті нові роди зуп можемо дістати по відомо низькій ціні 20 сотиків за 1 кістку.

ВІДГУКИ ДНЯ.

„Ворог провінції".

Я вчора стрінув цікавого чоловіка.

— Що скажете до жадань Гітлера? — питаю.

Здвигнув плечима і якось ні то сумовито, ні то ніяково всміхнувся.

— Не можу вам дати відповіди, бо ще з ніким про це не говорив.

А часописів не читали?

Цікавий чоловік замахав руками.

— Не читаю ніяких часописів! — скрикнув сердито.

От, цікаво — думаю собі. Правда, в нас надмірної жажди часописів нема, але все таки люди читають їх. Бодай позичені, бодай по касинах! А цей ніякої газети не хоче. Якась трагедія, або...

— Якто? — питаю. — Ні українських, ні польських?!

— Ні українських, ні польських, ні жадних інших!

Сказав це твердо, але видно було, що жаль душить його за горло.

— Чужих — сказав по хвилині — не читаю з патріотизму.

— А українських?...

— Не хочу! — засичав. — Досить мені прикрости наробили.

Перечекав я, аж мій знайомий успокоїться і тоді алегка:

— Що такого? Скажіть, будь ласка, може дасться щось...

— Нічого не дасться! — перервав знайомий. — Я раз на все зірвав з нашою пресою. Послухайте!

І почав оповідати:

— Передплачував я всі українські часописи Галичини. Американські — очевидно — ні, бо що мені з вісток по місяцеві... Платив за часописи точно (а були між ними і по 5 золотих місячно!) і вичитував від дошки до дошки. Нараз одного дня читаю: „Громадянин (тут моє ім'я і назвище) не має рації, коли каже..." А чорт з вами — думаю собі. То я вам платю, а ваш якийсь перошкраб такі імпертинениії на мене! Я взяв і відмовив. Якийсь час було тихо. Аж тут знову в іншій: „Пан (моє ім'я і назвище) помиляється у своїм твердженні..." Я виповів передплату і залишився при тих, які на мене не писали. Вистане — думаю — три-чотири газети. Але наша преса не може видно жити без наплювання. За два роки я зістався тільки при одній газеті. А цього року і та остання відпала, написала, що я але говорив на зборах. Зле?! Чекайте, Я вам покажу! І показав. Вимовив і цю газету. Нехай собі панове репортери не думають, що можуть і передплату брати і лаятися на передплатників!...

Користаючи з того, що мій знайомий писанувався, я забрав слово:

— І не читаєте жадних? Але це мусить бути прикро!?

— Прикро, так! — відповів знайомий. — Але я не уступлю. Хоч би мав до смерти не читати...

Бачу, що людині все таки тяжко, я поспішив з потіхою.

— Чи чули ви? Має виходити нова газета!

— Що ви кажете!? — скрикнув радісно знайомий. — Де? Коли? Хто приймає передплату?...

— Не знаю. Знаю тільки, що газета буде називатися „Обух" і буде бити в вашу заскорузлість, у вашу смішність і загумінковість.

— Знаменито. Перше кляса. Конечно треба такої. В нас же така страшна провінція!...

Галактіон Чіпка.

Зі сцени й естради.

РЕЦЕНЗІЙНИЙ ВЕЧІР ДОРИ КАЛИНІВНОЇ.

Програма, що її виконує цілий вечір одна тільки артист, звичайно трохи томить слухачів своєю одноманітністю. Однак цього не можна сказати про Дору Калинівну, відому артистку „Кві про кво" і „Банди", що давала 27. ц. м. свій рецитаційний вечір у салі Театру Ріжнородностей. Ця високо інтелігентна артистка зуміла ввесь час тримати численну публику в зацікавленні й навіть мусіла додати пару надпрограмових рецитацій. Артистка, крім прекрасних дикцій, має ще ту прикмету, що вміє вчутися в психольогію окремих типів, відтворюючи їх з надзвичайною природністю. Нема у неї того надмірного патосу, яким звичайно переповнені польські рецитації. Калинівна уміє бути на сцені живою дівчиною і змаліруваною старшою панною. Слабше виходять у неї польські народні піснеьки. Зате рецитації, оперті на жидівських мотивах і монольоги-гротески мають цілу скалю тихого сентименту і правдивого гумору.

Цілий вечір був на високім мистецькім рівні. Жаль, що у нас досі не повстав тип такого драматичного мистецтва р. п.

З кіна.

КІНО АПОЛЬО: „НЕДОКІНЧЕНА СИМФОНІЯ".

Нова фільма, зроблена з нагоди рововин Шуберта. Вона основана на одному моменті з життя великого німецького композитора, связаного з композицією „Недокінченої симфонії". Тоді, коли він імпровізував цю симфонію, під час його гри в одному місці зареготалась мадярська графиня Естергязі. Був це страшний удар для вражливого мистця. На жаль, не знаємо точного життєпису Шуберта, щоб ствердити, чи справді після цього інциденту, яустрівся він з мадярською графинею серед таких обставин, як це бачимо у фільмі. А всеж фільма передає життя Шуберта так живо, що маємо враження правдивої біографії. Композиції вилетені тут дуже вміло, не механічно, як це роблять звичайно звукові фільми, де на перше місце виступає музика, а текст є тільки дочіпкою, забільша мало дотепною. Фільма утримана в тоні приємної, зворушливої драми, переплітаної погідними епізодами. Головні ролі грають: визначний артист Ганс Ярай і Марта Егерт. Ярай має в собі всю повагу та ніжність молодого композитора. Егерт — темперамент і гарний голос. Використаний тут відомий „хор хлопців" із Відня та симфонічна орхестра.

Нові книжки й журнали.

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗА ПЯТЬ ЛІТ ЙОГО ІСНУВАННЯ (13. III. 1933 — 13. III 1935). Варшава 1935. Стор. 28. 8°. Книжку здавали директор Інституту проф. О. Лотоцький і секретар проф. п-ро Роман [illegible]-Стопький.

ДИВОГЛЯДИ.

ЖУЧОК ВИГОДОВАНИЙ МУМІЯМИ.

У Британському Музею відкрили жучка, досі невідомого природникам. Найшли його між єгипетськими мумією королів. Учені не знають іще, як його назвати.

КУПЕЛІ У ВИНІ.

У Каліфорнії у місті Смолфорт відчинили тепер купальні, де замість водою, ванни наповнюють вином. Вино там не багато дорожче від води, у всякому разі дешевше від наших лікувальних вод. Лікарі стверджують, що купелі у вині помагають на деякі недуги. Виноградники мають збут і багатії їздитимуться туди, призбогачуючи новими купелями.

Дописи.

ЯВОРІВ.

Повітова нарада в справі голоду. Комітет Допомоги голодним с-динав дня 18. березня нараду представників сіл і міста в справі голоду. На нараду прибуло ок. 150 осіб, переважно з кружків „Сільського Господаря". Метою наради було поінформувати повіт про всі дотеперішні заходи Комітету в справі допомоги голодним і на засіви та дістати від делегатів точне завідомлення про ситуацію на місцях. На салі був присутній делегат староства п. Новосельський. — Про дотеперішні старання Комітету референували о. Е. Ломницький, голова Філії „Сільського Господаря" і д-р М. Фільц, голова Комітету. З їхніх завідомлень присутні довідалися, що Комітет зачав широку акцію в справі допомоги в краю при помочі преси та окремих відозв - проханъ, висланих до поодиноких груп кооперативних і культурно освітніх організацій. Окремо звернувся Комітет до Рільничої Палати у Львові та до Посвідства в справі допомоги харчами, насінням і дозволу на переведення збірки в повітах львівського Посвідства. Старання Комітету, підтримані щиро пресою, принесли вже деякі успіхи. До Українбанку „Народній Дім" в Яворові вплинуло вже понад тисяч золотих готівкою і крім того кілька харчевих пачок на поодинокі адреси голодних. Збірки натуралій не зголошено ще Комітетові з цілого повіту, крім Сокаля, який переводить збірку від 25. III. до 8. IV. Комітет переаїв при помочі кружків „Сільського Господаря" евіденцію голодних і запотребування насіння. Стверджено, що перші вістки преси подали мінімальний засяг катастрофи. Дійсний стан є багато гірши ший. Це можна було стверднти і з цифр, які зібрав Комітет, і з голосів поодиноких членів наради. Навіть десять до дванадцять-моргові господарі не вижинають від осени хліба, а живуть бараболею; бідніші — бурякамн, капустою або юшкою з води та дрібки муки. Ціла села не мають уже навіть бараболі. Жебранина, тиф, важка журба за те, чим обсіяти поле з весною — оце ті чорні хмари що нависли над повітом. Не зважаючи на заходи Комітету через Українську Парляментарну Репрезентацію в компетентних чинників, з села і міщан далі стягають рижі податкові належитости, допускають начали заплати, що збільшує недолю населення яке попало в крайню розпуку. Село дійсно гине! І не не реторична фраза а дійсна правда. Деяку допомогу дало староство (сіль, бараболя, трохи зерна) та вона така незначна в порівнанні з потребами що виглядає немов капав води, пущена на розпалений до білого камінь. Ті цифри цю допомогу, що їх недавно оголосила одна пресова агенція, яку Львівське Воєвідство призначило яворівському повітові, відносяться до передніку з 1934 р., а не до теперішнього голоду. Зайве будоб на цьому місці подавати голоси всіх промовців. Усі вони були згідні в одному, що Яворівщину без значної допомоги з краю жде чорна година! На закінчення цієї наради ухвалено оці резолюції: Зібрані на нараду дня 18. березня представники яворівського повіту: 1) стверджують, що минулорічні сильні приморозки на весні та слоти в літі знищили пільні плоди і внаслідок цього яворівський повіт навістила катастрофа голоду; 2) з подякою одобрюють дотеперішні заходи філії „Сільського Господаря" та створеного при ній Комітету допомоги голодним і просять цю працю далі продовжати; 3) стверджують, що катастрофи голоду не дасться побороти місцевими засобами і тому ще раз відносяться до цілого краю з проханням допомоги; 4) стверджують, що крім нагалої допомоги голодним треба постаратися про засоби на весняні засіви; 5 звертаються до компетентних урядових чинників, щоб вони придідили відповідні засоби харчеві та насінні, щоб відписали всі залеглі по кінець 1934 р. податки, щоби зберігали стягання з дрібного ремісництва оплат за ремісничі карти та щоби збільшили санітарні заходи в ціли забезпеки населення перед епідеміями.

СТРИЙ.

Концерт в честь Шевченка. Філія „Просвіти" у Стрию влаштувала 17. III. два концерти в честь Шевченка: один в полудне для селян і повіту, другий вечором для місцевого громадянства. На обох концертах виступали нагороджені в недавнім конкурсі хори та виступали нагороджені в недавнім конкурсі хори. Замітна була одна новість: на пять селянських хорів. Замітна була одна новість: на полудневім концерті брали участь члени читалень „Просвіти" в дискусійній рефераті про значіння культу Т. Шевченка для українського народу. Члени читалень „Просвіти", учасники концерту на салі, виключувані просвітянським референтом відповідали, виключувані просвітянським референтом відповідали, виключувані просвітянським референтом відповідали на поставлені питання. Були ви своїх місць на салі на поставлені питання. Були ви своїх місць на салі на поставлені питання. Був ви своїх місць на салі на поставлені питання. Був ви своїх місць на салі на поставлені питання. Був

ч. 84 (13.982). Львів, неділя 31. березня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-61.
„ Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Найбільш певний, дов'ря гідний і багатолітній доставець насіння -- ПОЛЬОВИХ, ГОРОДНИХ і КВІТОВИХ РОСЛИН -- це

Народна Торговля

ака висилає з централі у Львові і продає у своїх 32-х складах у Львові і в краю

насіння лише по докладній провірці відміни, чистоти і сили кількість зерна.

При купні нас'ння даємо даром **Великий Ілюстрований Цінник.**

Жадайте скрізь пакованого насіння лише в торбинках **„Народної Торговлі".**

Москва піддержує Литву.

РИГА, 30. 3. ПАТ. З Ковно повідомляють: Провідник совітської торговельної делегації Алексеєв по повороті до Москви звітував, що після підписання торговельного договору з Литвою ожиляться торговельні взаємини між обома державами. Договір спирається на основі компенсації. СССР зобовязався закупити 100 тисяч литовських безрог і відповідну кількість хліборобських продуктів. Литва буде купувати від СССР тютюн, нафту, бензину і вугілля.

Литовська телеграфічна агенція подаючи подробиці про підписання торговельного договору, пише про зміцнення традиційної приязни і політичних взаємин між Литвою і СССР.

Всякий рух між Німеччиною і Литвою припинений.

РИГА, 30. 3. ПАТ. З Ковна повідомляють, що німецька влада припинила зовсім малий прикордонний рух з Литвою. Тому, що ціни на споживчі товари, головно на мясо в Пруссії і Литві дуже ріжнились, малий прикордонний рух був дуже оживлений. Мешканці Тільзіту щодня купували мясо на Литві. З хвилиною припинення прикордонного руху пробовжики придержували повертаючих з мясом, яке кидали до ріки Німану.

Німецька амбасада спростовує неправдиві вістки.

ЛЬОНДОН, 30. 3. ПАТ. „Таймс" та інші англійські щоденники оголосили текий комунікат німецької амбасади в Льондоні: Німецька амбасада заявляє, що неправдиві є вістки деяких британських і закордонних часописів про здогадні пропозиції німецького уряду у справі союзу між Німеччиною і В. Британією та звороту колишніх колоній Німеччини, над якими має тепер мандат Японія. Неправдива теж вістка, буцім то канц. Гітлер ствердив перед британським міністром закордонних справ, що летунство Німеччини дорівнює, а навіть перевищує летунство В. Британії. Слід жалувати, що поширюється фальшиві вістки саме тепер, коли всі зусилля слід було би звернути на поборювання істнуючих труднощів.

Гітлер на летовищі в Деберіц.

БЕРЛІН, 30. 3. ПАТ. Вчора канцлер Гітлер відкрив та оглянув летовище в Деберіц під Берлином. Рівночасно перевів інспекцію есадри гончих літаків Ріхтгофена. Канцлера проводив генерал летунів Герінг. По вправах літаків канцлер оглянув летовище, потім відбув нараду з мін. Герінгом.

Реорганізація австрійської армії.

ПАРИЖ, 30. 3. ПАТ. Авас повідомляє з Відня: Хоч офіційні кола не виявляють своїх поглядів про реорганізацію армії, політичні кола у Відні переконані, що Австрія звернеться з домаганням до Ліги Націй, щоби дозволила збільшити стан армії підчас миру понад 60.000 вояків і ввести загальну військову службу. Перед заведенням загальної військової служби уряд обездав би з армією всі напів-військові організації. Такі домагання висунула Австрія після закінчення міжнародніх переговорів.

Димісія еспанського уряду.

МАДРИД, 30. 3. ПАТ. Уряд Леру подався до димісії. Рішили помилувати провідника повстання в Астурії Пепа та 20 інших членів революції, засуджених на смерть. Це рішення спричинило те, що з уряду відійшли представники Народної Акції, партія Роблеса, аграрії і демократ.-ліберали.

Обнижка бельгійського франка до 30 відсотків.

БРЮСЕЛЬ, 30. 3. ПАТ. На вчорашнім засіданні парляменту премієр Ван Зеланд відчитав заяву уряду про девалювацію бельгійського франка, господарської відбудови Бельгії і т. д. Уряд змагатиме до підписання міжнародного договору про стабілізацію валют більших держав на основі золота. Уряд домагався від парляменту, щоб уповажнив його обнизити бельгійський Франк до 30 відсотків. Одночасно уряд просив, щоби парлямент признав йому повновласти на один рік і відсунув свої пропозиції до речинця, який Уряд означить пізніше. Підчас замкнення сесії парляменту уряд співпрацюватиме з комісіями парляменту. Новий уряд продовжуватиме закордонну політику колишнього уряду.

Фінансова комісія більшістю 16 голосів проти 8 приняла урядовий проект реформи франка і признала 14 голосами проти 9 повновласти для уряду на один рік.

Крім того палата послів на вчорашнім нічним засіданні признала довіря для уряду Ван Зеландові більшістю 107 гол. проти 54. Половина ліберали голосувала проти уряду, 12 здержалось від голосування.

Помилували 21 повстанців.

МАДРИД, 30. 3. ПАТ. Президент Замора підписав декрет про помилування 21 засуджених на смерть соціалістів за співучасть у повстанні в Астурії.

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,
вул. Третого Мая ч. 15.
приймає вклади на ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу

НА ВЕСНУ боа з лисів, тхорів, кун і інших шкірок, пелєринки та краватки поручає по найдешевших цінах **одинока українська**
ФАБРИКА ФУТЕР „ХРОМ"
Львів, ул. Руська 20. Тел. 71-83. 1165 3—8

Берлінські переговори і московська небезпека.

Женева, 27. березня 1935.

Женева, як і ціла Европа, слідкувала дуже уважно за ходом англійсько-німецьких переговорів у Берліні та чекала з великим заінтересуванням їх результатів.

Поворот Німеччини до Союзу Народів безпосереднім наслідком цих переговорів мабуть не буде. Про це аже постарались приятелі Москви в Парижі, передавши до Союзу Народів справу повороту обовязкової военної служби в Німеччині. Рада Союзу Народів має бути скликана на 15. квітня, „коли члени Ради не матимуть нічого проти цього". Передання цієї справи Союзові Народів перед подорожю англійських міністрів до Берліна, викликало справді невдоволення в Льондоні, навіть у деяких колах наскрізь прихильних до Франції. Але чи покажуть в Англії стільки самостійности супроти Франції, щоб ударемнити виступ Союзу Народів проти Німеччини — це питання більше ніж сумнівне.

Великих надій на наслідки подорожі англійських міністрів до Берліна покладати звичайно не можна. Надії ці зменшує і та обставина, що міністер Іден продовжив свою подорож із Берліна до Москви. Цю подорож не можна зясувати нічим іншим як залежністю англійської політики від Парижа.

Московська політика традиційно-ворожа Англії. Втративши безпосередні надії розвинути свою експансію на Далекім Сході, московський уряд концентрує поважні сили в Туркестані, розбудовує шляхи проти Британських Індій, уладжує базу военного летунства в Сталінабаді, розвиває шалену пропаганду в Персії та Афганістані. Московська преса з пімом Радеком на чолі провадить ворожу кампанію проти англійського уряду, спеціяльно проти „твердолобих", себто англійських консерватистів, яким цілий час закидається підтримання „німецьких фашистів" в їх приготованих до „відокремлення України".

Що сподівається осягнути представник уряду Великобританії в Москві? Недопустити до франко-німецького военного союзу, притягаючи Москву до спілки чотирьох держав, „що дбають про мир в Европі", себто ізолюють Німеччину? Даремна надія. Франція мусить очевидно переконатися на власнім досвіді, чого вартий военний союз із Москвою. В самій Франції мусить витворитися опір проти московських впливів, опір громадянства проти союзу її уряду з большевицькою Москвою, що гнобить 70 мілионів населення поневолених націй та загрожує заведенням нелюдського капіталізму в цілій Европі.

Франко-московський союз при рішучій опозиції Англії може принести Европі лише тимчасову загрозу мира, лише тимчасове загострення політичної та господарської кризи в Ев-

УВАГА! Велика передсвяточна знижка цін на всякі матеріали вовняні, шовкові й літні — у фірмі:

Галицький Маґазин Новин

вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15

Для приміру цінова ціна:

Вовна шкоцька від	1·50	Полотно	0·55
Вовна на сукні „	1·60	Зефір синій	0·55
Шевіоти англ. „	2·80	Димка на підшпанці	0·65
Вовна на плащі	5·—	Зефір пріма	0·70
Вовна на костюми	5·50	Всип рожевий	1·05
Marocain в десен.	2·75	Атлас постелевий	1·40
Шовк блювоний	2·60	Полотно на простир.	1·25
Перкалі	0·65	Пошевки мережковані	1·90
Шовк штучний	1·—	Простирала на ліжка	2·—
Marocain на шлафр.	1·20	Обруси в метрах	1·90
Сатина шовкова	1·35	Каші — обруси	2·50
Eponge у найпов. взори	1·55	Рушники хуцедові	0·50
Сирий шовк	1·15	Рушники нафлеві	0·28
Попелина на сорочки	1·20	Стирки до начинки	0·45
Перкалїна кольорова	0·70	Простирада під колдри	4·95

УВАГА: Великий вибір останніх новин на весінний і літний сезон.

При закупні товару від 5·— зол. даром бісти до першорядних кія 1—2

Замовлення з провінції виконуємо за почт. побранням.

ропі та в цілім світі. Франко-московський союз при підтриманні, а навіть прихильній невтральности Англії та Італії, загрожує Европі війною, большевизмом та остаточним загином европейської культури.

Твердження деяких часописів, що від Англії залежить тепер найближча доля Европи, не є лише патетичним висловом вправних журналістів, це твердження може значно більше слушне, ніж вони самі думали, коли це писали. Англійсько-німецькі наради в Берліні можуть бути справді зворотною точкою сучасного політичного розвитку Европи. На вістрю меча поставлено питання, чи знайдеться в Англії досить політичної єдности та твердости, щоби стримати Францію на фатальнім шляху зближення з Москвою чи ні. Чи збереже Англія спроможність впливати на дальший розвиток політичних відносин в Европі, як самостійний політичний чинник, чи ні?

У деяких часописах Англію називають посередником між Францією та Німеччиною. Це твердження не зовсім слушне. Англія може бути скорше розємчим суддею чи просто суддею між Парижем та Берліном. Перенесенням справи відновлення обовязкової воєнної служби в Німеччині до Женеви французький уряд показав, що він порозуміння з Німеччиною не шукає.

Сучасний тон французької преси свідчить про те, що відновлення німецького війська відкрило у Франції широке поле попису московофільським елементам, так що розважні елементи тимчасом не можуть прийти до голосу та заявити, що саме політика Барту та нерішучість Лявала супроти заходів московської дипльоматії окружити Німеччину, спонукали головним чином німецький уряд зреалізувати право на рівність у зброєнні.

Чи не буде Франція незабаром жалувати, що загналась задалеко в своїх зобовязаннях супроти Москви є, розуміється, справою самих французів. Тимчасом треба рахуватися з фактом, що Лявль готує подорож до московської Канossи. А сучасні плани Москви зраджує досить необережно пан Літвінов у своєму листі до Лявля, редагованім на мотив „гром победи раздавайся, веселіся храбрий росс". У цьому листі Літвінов навіть уже не говорить про співробітництво держав, „які дбають за вдержання миру в Европі". Він просто висловлює надію, що дальше співробітництво між Францією та Москвою буде більш успішне ніж досі. Які „успіхи" може дотеперішне співробітництво між ними — загально відомо.

Всі змагання Москви у минулому році були спрямовані на те, щоби побільшити противенства між Францією та Німеччиною. Ця програма московської політики в Европі була цілком отверто проголошена на передостаннім партійнім зїзді в Москві, де права рука Сталіна, пан Каґанович, заявив: „Нашим завданням є використовувати противенства між капіталістичними державами та не дати їм вирівняти ці противенства коштом СССР... Противенства між Німеччиною та Францією зміцнюють нашу ситуацію в Европі". („Ізв." 22. I. 34).

І треба признати, що протягом не багато більше ніж одного року Москві пощастило викликати тяжку кризу у відносинах між Францією та Німеччиною. Чи послужить це осторогою для европейських держав, питання досить сумнівне.

Всі дотеперішні намагання англійської дипльоматії довести до порозуміння між Німеччиною та Францією розбивались об московські інтриги та протиакцію большевицько-соціялістичного блюку у Франції. Англійська спроба дати місце і Німеччині на майбутній конференції у Стрезі стрінула іронічну відповідь з французького боку. Ми, мовляв, ще пакту чотирьох не маємо. Чи зрозуміють в Англії нарешті тактику москвофільських кол у Франції — покаже будуччина.

Тимчасом франко-московські відносини дуже нагадують 1914 рік. Тоді, по другій московофільській пропаґанді в славянських землях Австро-Угорщини, сліди якої бачимо й тепер ще на Закарпатті, уладила Москва сараєвську провокацію та пхнула французів здобувати Росії Галичину та інші славянські землі Придунайської монархії. Ці землі урятувала від Москви Німеччина, розбивши Росію перед розпадом Австро-Угорщини. Але це не перешкоджає тепер пану Літвінову натягти на соціялістичну маску ще й стару панславістичну маску та приймати урочисто чеських журналістів у Москві. По сараєвській провокації можна уладити якусь іншу, щоби довести франко-німецьке напружения до збройного конфлікту.

Щож до Італії, то „...операції в Абісинії злучені з великими труднощами, кожна скеля може бути фортецою. Італійська експедиція в Абісинію ледви чи буде военною прогулькою". („Ізв. 16. III. 35). Отже італійський чинник Москва з Европи виключає. Тяжко припустити, щоб і Англія мішалась збройно до нової війни на суходолі. Що большевицька мораль Москви споходолі. Що большевицька мораль Москви спонукує її провокувати франко-німецьку війну, це цілком зрозуміло; остільки ж певно, що „пролетарська держава" не зважаючи на всі свої зобовязання буде інтервеніювати між буржуазними державами не раніше, аж одна з них, а по всій правдоподібности, й обидві будуть лежати цілком знесилені.

М. Данько.

Матеріяли з найліпших фабрик

на убрання і мужеські нагортки,

поручає **Дім Моди**

Львів, пл. Марійська ч. 4.

Для П. Т. Урядовців на 5 рат!

Польська соймова лівиця і українці.

Жаль має до нас польська лівиця, що на історичному засіданні 23. III. ми не обороняли старої конституції та не виявили навіть платонічної симпатії до неї.

Оборонити конституцію з 1921. р. вже не можна було, а хвалити її не було за що. Вже давно одержала ця конституція з 1921. р. смертельний удар і це від... її нинішніх гарячих оборонців.

Пригадайте першу зміну конституції скоро по травневім перевороті у 1926. р. Ходило про те, щоби надати президентові держави право розвязувати сойм. Невинна, здавалось би, річ. Польським правим та центровим партіям відповідала ця зміна. Здавалось їм, що ця реформа приверне рівновагу між законодатною та виконною владою, між соймом та урядом.

Ліві партії завагались, бо може підсвідомо відчували, що за цією невинною формулкою криється кінець для парляментаризму. І спочатку не хотіли вони голосувати за наданням президентові права розвязувати сойм. Але в сам день голосування щось сталося за кулісами, бо лівиця нагло змінила фронт. „Соймовладству" прийшов кінець, а з ним і цілому демократично-парляментарному устроєві. Історія пізніших років — то повільна аґонія цього устрою, що все більше і більше уступав місце всевладі уряду.

Отже конституція з 17. III. 1921. р. з її засадами лібералізму і парляментарного демократизму тоді вже в 1926. р. дістала смертельний удар.

Не знати, чи усвідомила собі польська лівиця вповні свою ролю в її загибелі. А ця роля не обмежується лише до поведінки лівиці при першій зміні конституції. Нині напевно важко для лівиці згадувати, яка була її роля підчас самого травневого перевороту. Тоді лівиця сама домагалась від маршала Пілсудського диктатури. Така велика була її нехіть до соймової пясто-ендецької більшости, що безпосередньо перед травневим переворотом взяла керму влади у свої руки. А своєї більшости в соймі лівиця витворити не зуміла, хоч і могла. Треба було в тій ціли лише порозумітися із клюбами непольських народів, що тоді розпоряджали поверх 90 голосами.

Шовіністично настроєна лівиця не здобулась на цей одинокий спасенний для неї крок. Воліла допустити до витворення хєно-пяста. А коли було досить їй урядів хєно-пяста, активно підтримала травневий переворот.

Нині бідкається лівиця, що загинула либерально-демократична конституція з 1921. р. І всюди шукає винних, тільки за себе забуває.

Коли в суботу 23. III. довідались посли з лівиці, що українці здержаться від голосування, з тремтячих уст зривалось у них слово — „зрада". Українці — мовляв — „зраджують" польську лівицю. Не приходило до голови цій лівиці спитати себе, у чому властиво так беззастережно вірні мають бути українці тій польській лівиці.

Може декларація нашого клюбу трохи відкриє їм очі. Як знаєте, пригадує вона спочатку історію повстання конституції з 1921. р. Тоді ще не було рішення Ради амбасадорів з 14. березня 1923. р. і Галичина правно ще не належала до Польщі. Однак польська лівиця своєю виборчою ординацією до сойму і сенату, яку ухвалила, охопила і Галичину, саме переводила там виборчу акцію і вперше вишукала серед українців відступників та потягнула їх як репрезентантів українського народу. Так „шанувала" українців польська лівиця.

А сама конституція з 1921. р. не згадала навіть про існування українців у Польщі, хоч Волинь, Холмщина та Полісся вже належали до польської держави. Проголосила вона, що одиноким господарем держави є лише польський нарід. А коли 14. березня 1923. р. вже правно прилучено Галичину до Польщі, знова не підлано ревізії конституції з 1921. р. та не анульовано попередніх виборів до сойму з вінця 1922. року. А що ще важніше, не зроблено навіть спроби впровадити в життя ані постанови Ради амбасадорів, ані власного закону з 1922. р. про автономію для Галичини та заснування українського університету. Цілком навпаки. Зтоблено тоді приватний український університет. А дальше посипались на нас інші дари від польської лівиці.

Рішуче слабу память має лівиця, бо забула, що внесення про кольонізацію наших земель вона сама з власної ініціятиви зголосила в соймі та його перевела. Але і нині лівиця не відмовилась від ідеї осадництва на наших землях. Забули людовці і пепесівці, що декрет з 16. XII. 1918. р., яким відібрано від православних всі їх церкви та церковно-парохіяльні землі, мав підпис п. Мораčевського, председника ради міністрів, і п. Тугута, міністра внутрішніх справ. Цей декрет створив декілька трагічних нерадоксів на наших землях.

Між іншим сторонники гасла „земля для селянства" — забрали від українських селян їх віковічну співвласність — церковні землі на північно-східних землях — і віддали їх чужинцям.

Далі ППС в кожному соймі, не виключаючи і теперішнього, все домагається, щоби тих нових кольоністів, на наших північних землях, що досить є лише арендарями українсько-церковних земель, затвердити в правах власности. Цікавий є цей пронь великої туги за власністю у польських соціялістів.

А закон з 1924. р., що знищив цілковито наше шкільництво та обмежив права нашої мови, чи не є законом не тільки п. Ст. Ґрабського, але рівночасно і п. Тугута, тоді голови „Визволення". А чи часом не цей шкільний закон Тугута—Ґрабського вперше санкціонував масове фальшування поліо... на цей раз батьків і зробив його урядовою тайною.

Самі нинішні виборчі регуляміни до органів самоуправи, що втяли неабияку штуку — з мен-

РЕФОРМАЦЬКІ ПІҐУЛКИ з маркою **ЧЕРНЕЦЬ**

ВЖИВАЄМО; (ZAKONNIK)

ЯКО РЕГУЛЮЮЧІ ШЛУНОК
ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ
НАДМІРНІЙ ОПАСИСТОСТИ
ЛАГОДЯТЬ ГЕМОРОЇДИ

І ПРИ НАХИЛІ ДО ОБСТРУКЦІЇ
З ЛАҐІДНИМ ПРОЧИЩУЮЧИМ ЗАСОБОМ

Вживати 1 до 2 пігулки на ніч.

мости зробили більшість — мають своїх ідейних попередників у формі проектів самоуправного закону, що були опрацьовані в сеймі спільно: Козловський (ендек)і Керпік (Пяст), Путек (Визволеве) і Яворовський (ППС). Подивіться, яке виборче право ця спілка придумала для наших земель. Не повірите своїм очам.

Пригадаю ще для повности малюнку, що на Волині і Поліссі цей стан, який заборонив рішучо всі збори без дозволу влади та затьмарював всяку національно-організаційну працю, заіснував ще в 1924. році, коли біле-премієром був п. Тугут. І знова нинішній закон про збори є по формі значно ліберальніший.

А перша пацифікація на зразок Галицької 1930. р. відбулась на Волині знова в цьомуж 1924. р.

Чи не досить тих квіток, що їх виплекала для нас польська лівиця. Мусіла згинути конституція з 17. III. 121. р., бо вона спроневірилась власним ідеям. Ідея-душа вилетіла з конституції 1921. р. Нині лівиця має жаль до нас, що ми не хотіли наставляти свого барку в обороні... конституції з 1921. р.? Ні, фікції, бо справа конституції вже безнадійно була програна в дні 26. І. 1934. р.

На засіданні сойму 26. І. 1934. р. можна ще було на формальній дорозі не допустити до зміни конституції. Але ціла польська опозиція злегковажила собі справу. Як відомо, вона залишила салю засідань, коли обговорювали конституційні теза п. Цара. Ми тоді перестерігали польську опозицію і переконували, що не слід опускати поля бою, бо можуть зайти рішні неподіванки. Нас не послухали. Ми на салі лишились самі та ще для обсервації один проф. Ст. Стронський. Знаєте, що тоді зайшло? Тоді безнадійно була програна справа конституції з 1921. р. Вона одержала 3-ий смертельний удар, бо 1-им ударом був травневий переворот, а 2-им — перша зміна конституції в 1926. р., що давала президентові право розв'язування сойму.

Безславно вмерла конституція з 17. березня 1921. р., бо безславне було її життя.

С. Хрущкий.

СЛОВА І ВЧИНКИ.

Як виглядає жертвенність на Рідну Школу?

У пошукуванні за приходами на свої великоднські видатки, мусіла Рідна Школа звернути увагу на те, що не всі верстви народу в однаковій мірі піддержують цю установу. Ця підтримка на загал не стоїть ані у пропорціональному відношенні до чисельности даної верстви, ані до її спроможности.

Приходи Рідної Школи складаються із шкільних оплат батьків і добровільних датків громадянства. Оплату в школах Р. Ш. складають батьки (у великій частині селяни й робітники) як обовязкову винагороду за працю вчителям Р. Ш. й на удержання школи. Для точности слід підкреслити, що в багатьох випадках ця „оплата" лише теоретична. Бож багато батьків звільнені від оплати, а ті, що не звільнені, залягають із шкільними оплатами у школах Р. Ш. на біля 100.000 золотих!

Рахунки Рід. Школи виказують, що більшу частину добровільних вплат для Рідної Школи дають назагал усе таки інтелігенти, а меншу частину селяни й робітники, дарма, що інтелігентів менше, а селян і робітників більше. Це не є зажид у той бік, тільки підтвердження цифрових висліів. Коли ще не кожний інтелігент привик платити добровільно на Рідну Школу, коли в багатьох випадках його треба щойно призвичаювати, то не дивниця, що селянсько-робітнича верства відноситься школи так до Рідної Школи, якби ця установа була їй накинена.

Коли брати на увагу інші моменти матеріяльної помочі Рідної Школи, то приходиться завважити одно відрадне явище, а саме: хтання щодо відношення до Рід. Школи, що мало свій початок у партійно-політичній приналежности даного громадянина. Видні члени якоїнебудь української політичної партії, що стоїть на національному ґрунті, займають передові місця при кермі рідношкільних станиць. Чи там один чи другий платить для Рідної Школи більше чи менше, це не входить у рахубу. Факт є, що політично-партійна приналежність уже не шкодить Рідній Школі.

Якщо взяти за підставу поодинокі **професії**, в яких працюють українці, то тут уже справа не представляється так гладко. Деколи видається **назовні**, немов би деякі навіть інтелігентські професії вмисне плекали матеріяльну здержливість від плачення постійних вкладок на потреби Рід. Школи, або платять так мало, що це стоїть у разючому відношенні до їх матеріяльного вивінування й навіть шкодить добрій славі їхньої професії. А причини цього?— Зовсім неідеольогічної натури. Це просто скупство або неосвідомленність; зрештою, це все на одно виходить. Очевидно, що назовні виходять інші причини в ролі таких, що „маю — мовляв — діти у школі (навіть не Р. Ш.) і тим самим я вже піддержую Рідну Школу", „обтяжливі платні", „за малі заробітки", „тяжкі часи", а то й „доки вже буду давати" і т. п. Наслідком таких „причин" є випадки, що Рідній Школі приходить місячний додаток від українського інтелігента на впливовому становищі в даній місцевости у висоті 1 золотого, а то й 30—40 сот., або й — нічого.

Розмірно найкращими платниками для Р. Школу, це службовики українських установ. Нема в цьому зрештою нічого дивного: вони ж працюють для теперішности й будучности української нації, найкраще відчувають потребу **підбудови** для вдержання їхніх надбань. Тому службовики деяких інституцій (у Львові: Дністра, Карпатії, Маслосоюзу, Народної Торговлі, Ревізійного Союзу, Рідної Школи, Центросоюзу) уповноважнили своїх касіерів, щоби стягали відразу при виплаті їхніх поборів 1 прц. для Р. Школи. Там рахунок простий і ясний; відпадає вимівка, що „забув", або „не маю".

Якщо воно так важко приходиться призвичаїти загал т. зв. „інтелігентських станів" виконувати те, що вже війшло в нас під поняття „національного обовязку", то що ж маємо сказати про „сіру масу", що її заробітку не дасться ствердити! Тут треба вже помочі всього загалу, всіх людей „доброї волі": на кожному кроці і при всяких нагодах цей обовязок пригадувати й виконання уможливлювати. Могли американські українці привчитися на всяких сходинах і нарадах переводити збірку на таку чи іншу актуальну для них справу, то треба би й у нас це започаткувати. Прийде з того мало — то мало; але нехай нарід привикає більше до діла, як до слова. Красномічних промовців уже маємо у всіх верствах. Ще нам не достає — жертвенних громадян. І таких треба виробляти. Чим? — Освідомленням, привичкою, а навіть натиском за посередництвом приязної опінії. Громадянство мусить конечно дізнатися зрештою, бачити дійсні незамасковані обличчя особи навіть і деяких своїх поваг, що деколи ходять у незаслужених облаках загальної уваги й подиву.

Цеж ясне, що жертвенні громадяни корисніші для народу від найголосніших крикунів!

Лев Ясінчук.

По зміні кабінету в Польщі.

ВАРШАВА, 30. 3. ПАТ. Нині пополудні в резиденції ради міністрів прощали премієра Козловського та витали нового шефа уряду полк. Славека. Прощальну і попитальну промову сказав Славек. Козловський та полк. Славек теж промовляли.

ВАРШАВА, 30. 3. ПАТ. По заприсяженню кабінету відбулося під проводом премієра Славека перше засідання ради міністрів. Рішили декретом з 1. квітня ц. р. получити Фонд Безробіття з Фондом Праці та ухвалили новий статут Фонду Праці. Крім того рада міністрів приняла принципи, на яких міністр скарбу видасть у найближчих днях виконавчий розпорядок до закону про внутрішню інвестиційну позичку.

Нова інвестиційна позичка.

ВАРШАВА, 30. 3. ПАТ. Нині у Дзінніку Законів ч. 21. оголошли закон, що уповноважнює міністра скарбу випустити інвестиційну внутрішню позичку, до висоти 200 мілионів зол. в золоті. Позичку, до висоти 200 мілионів зол. в золоті. Позичку вжнють на розбудову комунікаційної сітки, водні роботи, будівельний рух та інші господарські загальнодержавні потреби.

Позичку сплотять найдальше до 30 років від дати її випуску; капітал і відсотки загарантовані всім рухомим і нерухомим майном держави. Облігації позички звільнені від усяких податків та державних і самоврядних данин. Облігації передбачуються 20 літ після дня їх вильосування. Закон входить у життя з днем його проголошення.

Сензація у засобах плекання волосся!

Зроблено великий крок наперед: Шампон без мила і алькалїїв. Звучить це зовсім неімовірно: без мила багата, лагідна піна. Не загрожує вже ніяка небезпека волоссю, бо алькалії — їх найгрізніший ворог — вилучені. Тепер волосся не буде рапаве і не буде пучнявіти, — зникне сірий осад, який відбирав волоссю полиск. І не треба потім уживати до його полокання оцту ані цитринового соку. Волосся завдяки спеціяльному шампонові Еліда дістає полиск, стає мягке, через що ондуляція є лекша і тривкіша.

ДО БЛЬОНД ВОЛОССЯ

KAMILLOFLOR

СПЕЦІЯЛЬНІ ШАМПОНИ ЕЛІДА

BRUNETAFLOR

ДО ТЕМНОГО ВОЛОССЯ.

ВИБОРИ В КРАЮ.

ВОЛОСНІ ВИБОРИ В ГОРОДЕНЩИНІ.

В городенськім повіті є 7 збірних громад. У всіх громадах велика більшість радних є українці. Разом є 92 радних українців, 42 поляків та 2 жиди. Але з війтами, то вже навпаки: 5 війтів поляків, двох українців (у Черняві і Тишківцях). Заступниками війтів є 5 українців і 2 поляків. Лавниками 13 українців і 8 поляків.

ВИБОРИ ДО ВОЛОСТИ ДЖУРИН, ПОВ. ЧОРТКІВ.

На волость Джурин складаються села: Джурин, Слобідка Джуринська, Бартошівка (нова польська кольонія) і дрібна німецька кольонія, присілок Полівців. Щодо населення, то римо-католики мають дрібну перевагу над гр.-католиками, хоч по польськи говорять тільки кольоністи з Бартошівки. Дня 21. III. відбулися вибори до волосної управи. Війтом став поляк Лисаковський з третього села Базару, заступником поляк зі Слобідки Джур., один лавник поляк з Бартошівки й один місцевий селянин Яким Цепенда с. Андруха. На 12 членів волосної управи є 8 поляків трьох українців та 1 німець.

Корабель застряг у піску.

ЛІВОРНО, 30. 3. ПАТ. Англійський корабель „Кейп оф Гуд Говп", що плив із Гдині з вантажем вугля, осів на пісковій мілині біля побережа. Хоч залога старалася не допустити до того, корабель застряг іще глибше в піску.

Проба скорости нового кружляка.

ҐЕНУЯ, 30. 3. ПАТ. На ґенуенських водах відбулася проба скорости нового кружляка „Монтекуколі". Кружляк плив 8 годин безупину й осягнув пересічну скорість 38 миль на годину, максимальна доходила до 29 і пів.

Ухвала довіря для У. П. Р. і проводу УНДО.

ПОВІТОВА НАРАДА УНДО В БОРЩЕВІ.

В дні 21. III. відбулася в Борщеві повітова нарада, на якій явилося 135 осіб, представників 47 громад борщівського повіту. Зїздові проводив заст. голови Повітового Народнього Комітету УНДО п. **Андрій Стефанюк.** До Президії запрошено: о. Володимира Купчинського, пароха в Пилатківцях, Івана Андрусика, селянина з Волковець, Данила Сельського, селянина з Верхняківець, Павла Кашубу, селянина з Голубічка, Михайла Скороходу, міщанина з Борщева і директора Михайла Мотиля з Тулина.

Реферат про наше положення, про недавню буджетову сесію в соймі та про Всеукраїнський Національний Конгрес виголосив секретар Повітового Народнього Комітету п. **Петро Гораль.** Звіт з ходу недавніх виборів до самоуправних установ здав **д-р Вол. Чировський.** Справу парцеляції дібр князя Сапіги і графа Голуховського зреферував **дир. Михайло Мотиль.** Крім цього **Йосиф Шалацький,** міщанин з Борщева, говорив у справі обезпечування наших господарів в всекураційному товаристві „Дністер".

Після того розвинулась дуже жива дискусія, в якій забирали голос: Микола Дівонько з Гуштина, Кость Буяр із Циган, д-р Чировський Вол. з Борщева, Петро Поважний з Мушкатівки, о. Островський з Іванкова, Степан Фещук із Сапогова, Василь Ковалишин із Іванкова, Іван Скорохід з Борщева й Андрій Стефанюк із Жилинець. Відповідали всім: п. Петро Гораль і д-р Володимир Чировський. Після того ухвалено одноголосно отсі резолюції:

1) Повітова нарада УНДО в Борщеві, що відбулася дня 21. III. стверджує рішуче, що тільки й виключно Українська Парляментарна Репрезентація і Провід УНДО покликані репрезентувати український нарід у Польщі й ніхто їм того права не всилі відібрати.

2) Висказує Проводові УНДО й Українській Парляментарній Репрезентації повне довіря та подяку й одночасно признання за дотеперішню діяльність та за оборону чести, гідности і прав українського народу.

3) Висказує здивування, що орган Дмитра Паліева „Батьківщина" має відвагу в такому тяжкому для нас часі вносити в нарід хаос і дезорієнтацію.

Нараду закінчено відспіванням національного гимну.

ПОВІТОВИЙ НАРОДНІЙ ЗЇЗД У ГОРОДКУ К. ЛЬВОВА.

Ще дня 24. січня ц. р. відбувся у Городку к. Львова Повітовий Народній Зїзд, на якому явилося 200 осіб. Зїзд відбувся в салі „Помочи". Наради відкрив мец. Карачевський. До Президії Зїзду покликано: о. Думанського на предсідника, м-ра Пащака на секретаря та Левковича Антона з Городка і Галамая Андрія з Керниці. Участь у Зїзді взяли посли: д-р Степан Біляк і Сергій Хруцький.

Перший промовляв пос. Сергій Хруцький про наше політичне положення від 1918 р. по нинішній день та поінформував про працю українських партій перед Всеукраїнським Національним Конгресом. Дальше обговорив докладно політично-суспільне й економічне положення українців на Великій Україні, на Лемківщині, Холмщині, Поліссі, Волині та торкнувся справи Гуцульщини.

З черги говорив **пос. д-р Степан Біляк** про справи рідношкільні, просвітянські, економічні й політичні українців у Польщі. Опісля зреферував виборчий регулямін до волосних рад і наприкінець здав звідомлення з праці УПР.

Після дискусії над тими справами гром. Котиляк Іван з Родатич зложив заяву довіря на руки присутніх послів Української Парляментарній Репрезентації, зокремаж д-рові Степанові Білякові, як послові Городецької Землі. Присутні делегати цю заяву потвердили одноцушно.

Вкінці вибрано Повітовий Народній Комітет у Городку в такому складі: 1) голова о. Микола Думанський з Добростан, 2) заст. голови м-р Степан Андрущишин з Дроздовичі, 3) секретар м-р Евсевій Пащак, здв. апл. у Городку, 4) скарбник Петро Кисіль, емер. зал. у Городку; члени: 1) о. Іван Фединський в Любіні Вел., 2) о. Микола Пясецький у Великополі, 3) Левкович Антін у Городку, 4) Дільний Андрій у Тучапах, 5) Степан Гнотів у Зашковичах, 6) Мурміль Гринько в Жишичах, 7) Марцин Андрій у Керниці, 8) Степан Михайлишин у Мшані.

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., вспни 1·10, крепон 70 сот., вуаль 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

Пальта габардинові на шовку продає безпосередньо консументам фабрика **Рот і Рудерфер** **зол. 59·—** **Львів, пл. Марійська ч. 8. і фірма „Р Е Р" Борислав, вул. Костюшка ч. 31.** Легіонів З., І. п.

Кожний українець купує лише по кооперативах полотна, сирівку, бархани та інші колірові, фарбовані — та білі тканини виробу **„Шайблєра і Ґромана"** бо на артикули ці обняв заступництво **„ЦЕНТРОСОЮЗ" — у Львові.**

За українську музичну культуру.

Цю статтю дістала редакція вже давніше, як один із голосів у дискусії, викликаній відповідю проф. Іляріона Гриневецького на статтю д-ра Нижанковського п. з. „Наші музичні болячки".

З технічних причин не могли ми тої статті помістити раніше. — Ред.

ОДНА УХВАЛА СУПРОМ-у.

Заснований у мин. році Союз Українських Професійних Музик (СУПРОМ) на перших ширших сходинах львівських і замісцевих членів (14. X.) приняв поміж кількадесяти ріжними ухвалами одно рішення, яке викликало вже дуже багато непорозумінь, а яке хочуть використати люди неприхильно настроєні до Союзу. Справа стала сьогодні такою голосною, що не так в інтересі самого СУПРОМ-у, як для добра нашого музичного життя взагалі, муситься її всесторонньо і докладно вияснити.

Якеж було те „страшне рішення", яке, по словам п. І. Гриневецького, мусить наразити артистів-музик „на ріжні дуже важкі й оправдані заміти?"

Усі присутні на сходинах члени Союзу підносили те, що праця фахівців-музик не знаходить у нашому громадянстві не тільки признання, але навіть зрозуміння. Вимагається в нас напр. участи в концерті, не звертаючи концертантові навіть видатків, злучених із виступом. Не береться зовсім під увагу, що коли напр. хтось скінчив (з великим накладом труду і грошей!) консерваторію, є — кажім — скрипаком і не має вистарчаючої навіть на прожиття посади, то не може знайти фондів, потрібних для закупна нот, для умолодшивлення безплатної праці над собою і. т. для покриття коштів виступів. Чи усе це має фінансувати родина, і то в безконечність?

Щоби ту справу зрушити з місця, СУПРОМ, як професійна організація музик, порішив, що музики, які дають свою фахову працю, повинні — поза виїмковими випадками — ждати за неї винагороди. Це буде зовсім те саме, що напр. платня адвоката — правного дорадника якогось товариства, заплата лікареві, інжиніровi і т. п. Треба тільки трохи застанови, а легко зрозуміє кожний, що фаховою працею адвоката є правна оборона, лікаря лікування, а пяніста чи скрипака концертування. Це речі прості — тільки нові у нас і тому на перший погляд видаються незрозумілими.

Приймаючи згадану ухвалу, усі члени СУПРОМ-у рахувались із тим, що не раз і не двічі буде нашим обовязком взяти участь у тій чи іншій імпрезі, і не вимагати ніякої заплати.

Є. Ю ПЕЛЕНСЬКИЙ 6

Райнер Марія Рільке й Україна.

В другому оповіданні швець Петро, що попри шевство малював святі ікони, хотів вивчити свого сина Олексу, в цій штуці. Але раз Олекса намалював ікону Богородиці та не лише не схожу на суворий церковний первовзір, а просто як портрет Марусі, дочки козака Голокопитенка, отже як річ наскрізь гріховну. Тому швець перехрестившись багато разів скоро перемалював цей богомаз, а Олексі заборонив малювати. Коли пробував висватати Марусю, вона висміяла його, та й на Січ до запорожців ніхто не хотів його взяти, бо був за молодий. Аж раз прийшов у село кобзар, що співав огненну пісню про Правду й Неправду. Заповідав повстання проти ворогів. За другими пішов Олекса. Викрався з хати вночі, думав, що ніхто не запримітить того. Тимчасом при воротах хтось несподівано обняв його й поцілував у голову. Це мати благословила його на святу війну за волю України. А батько мовчки поставив за сина свічку перед іконою Богородиці.

Такий упрощений зміст достроєно до загального тону вишуканої наївности. Та вага цих оповідань далеко не в сюжеті, а в величезному багатстві мистецьких засобів і досягнень.

Представлені тут люди, хоч і прості, живуть вищими ідеалами. Вони близькі Богові. Повні всестороннього мистецького хисту, вміють рівночасно вхопити за зброю, коли батьківщині загрожує небезпека.

Така й ціла Україна. „Польські пани були панами в полудневій Русі, в цих тихих, самітних степах, що їх називаємо йменням України. Це були тверді пани. Їхній гнет та хапчивість жидів, що навіть загарбали церковні ключі, що їх лише за оплатою видавали православним, втомили й довели до призадуми молодь довкруги Києва й здовж цілого Дніпра. Сам город, святий Київ, місце, де вперше Україна про себе промовила чотирома сотнями церковних бань, щораз більше потопав у собі самім і згарив у згарищах, неначе в наглих, божевільних думках, що поза ними ніч лиш усе безмежніша стає. Народ на степу не знав поправді, що діється. Але огорнені дивним несупокоєм виходили вночі з хат і мовчки гляділи на високе, вічно обезвітрене небо, і в день можна було бачити якісь постаті, що вибивали зпова хребтія могил, що сторожко здіймалися над плоским роздаллям. Ці кургани, що є гробищами минулих поколінь, розсипані по цілому степу, немов застигла, заворожена хвиля. І в цілій країні, де могили є горами, люди є пропастями. Глибоке, похмуре й мовчазне є населення, і його слова є лише слабким, тремтливим мостом над їхнім справжнім побутом. — Часом знімаються темні птахи з могили. Часами вдарюють дикі пісні об темінних людей і потопають у них глибоко, тоді як птиці губляться в небі. У всіх напрямках усе здається безмежне. Навіть доми не можуть устоятися перед цим безкраєм і їхні дрібні віконечка повні його. Лише в притемних кутках кімнат стоять старі ікони, як милені стовпи Господа, і відблиск дрібного світла йде крізь їх рами, немов заблукане дитя крізь зоряну ніч. Ці ікони є єдиною затримкою, єдиним певним знаком у дорозі, і немає хати, що могла би без їх існувати. Щораз нових треба: коли якась вицвіта зі старости й хробачі коли хтось вінчається й будує собі хату, або коли дехто, як от старий Охрім, умирає з побажанням забрати в поморщених долонях святого Миколу-чудотворця, імовірно тому, щоб порівнятися з цим образом святих у небі й пізнати того, що його почитав більше від усіх інших.

(Далі буде).

В другі роковини смерти бл. п.
Софії Курочки-Макухової
відправиться дня 1. IV. 1935. в год. 6·15 рано
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в Успенській Церкві у Львові.

як це вже зрештою по дні 14. X. було у дуже численних випадках. Сам п. Гриневецький знав, що „у виїмкових, оправданих випадках" Рада Союзу може звільнити свого члена від обовязку додержування прийнятої ухвали.

ДИРИГЕНТУРА.

Зпоміж усіх виконавчих муз. ділянок виділяє п. Гриневецький на перше місце диригентуру. І цій справі мусітимемо посвятити дещо більше уваги.

Візьмім саму суть річи. Для п. Гриневецького „диригентом фахівцем є той, що має до того вроджений хист і відповідну підготову, набуту хочби навіть самоосвітою". Не перечу, що можуть бути одиниці із надзвичайним вродженим диригентським талантом — таким був Остап Нижанківський — але беру під увагу, що такі люди не появляються надто часто. Тоді справа з „вродженим хистом" є ще менше певна, як із „тими дипльомами". А мимоволі насуваються питання; чому ті, що мають вроджений хист до диригентури, чи взагалі до музики, чому не послухають вроджених нахилів і не посвятяться тій музиці цілковито? Чому sicher ist sicher студіюють техніку або право, опісля матеріяльно як-так забезпечують себе і щойно потім зачинають... музикувати? Є в цьому одна „дрібненька" справа. Адвокат або гімназійний професор (напр. математик), якби не диригував, буде завсіди найліпшим диригентом між своїми товаришами по званню. Інакше мається справа, коли при диригентському пульті стоїть чоловік, який музику вибрав за свою професію; на нім тяжить відповідальність перед громадянством і зокрема перед музичним світом.

Не від речі буде хоч хвилинку застановитись над тим, які є завдання диригента: чи „махати руками"? І на тому кінець? Це власне і є справа, якої дехто у нас не розуміє як слід. Завдання диригента є куди більші і важчі від самого тактування. Диригент повинен бути провідником і учителем, він повинен будити у своїм хорі чи орхестрі розуміння і замилування до музики. Тому власне диригент фахівець мусить пройти грунтовні студії багатьох необхідних музичних дисциплін, які йому дадуть змогу розпізнавати і розуміти композиції, відділювати при виборі творів „зерно від полови". Він повинен під рукою учителя пройти диригентський курс — трактований хочби як додатковий предмет. У нього мусить бути замилування і здібности у напрямі диригентури, бо як у всіх інших ділянках знання, так і тут самі студії не можуть дати успішного висліду.

Ніхто не стане сьогодні переконувати, що в кожнім нашім місті чи містечку повинен і може бути музика-фахівець як диригент хору або орхестри. Але що Львів повинен вже мати один хор із дипльомованим диригентом, який своєю працею доробляв би собі бодай частинно на прожиток, це хіба признасть кожний.

Щодо диригентів нефахівців, то — на мою думку — вони не повинні відмежовуватись від фахових музичних кол, а тим більше не повинні протиставитись цим останнім, як то — на жаль — так часто у нас буває.

При кінці міркувань про диригентів звернуть увагу читачів, яка помисловість п. Грин., коли мова про „компромітування" СУПРОМ-у і його ухвал в очах нашого громадянства. Exempla trahunt — пише. Жадатимуть — мовляв — фахівці диригенти винагороди за свою працю, то за їх приміром можуть цього самого зажадати хористи-співаки. Це справді цікаве! Заглянути хористи-співаки. Це справді цікаве! Заглянемо до наших хорів, „Боянів" і інших. Чи є там співаки, які мають консерваторійні студії і трактують спів, як свою професію? А це для нашої справи є осьовним. Позволю собі вреші запитати, невжеж п. Гринев. не знає, яка є ріжниця між працею диригента і хориста: не знає якого приготування вимагає диригування, а якого співання в наших хорах?

Д-р Василь Витвицький.
(Докінчення буде.)

—o—

Ухвалили буджет армії.

ВАШИНҐТОН, 30. 3. ПАТ. Палата репрезентантів ухвалила буджет армії у висоті 401.000 долярів.

Коли одежа дитини є брудна.....

... не треба журитись. Радіон поможе завжди. Заощадить багато часу і труду і білля буде сніжно-біле. — Радіон надається до всілякого білля. Привертає йому первісний вигляд і надає милий, свіжий запах.

Оце властивий спосіб ужиття:

1. Справдити тревалість колірів
2. Розпустити Радіон в зимній воді
3. Прати і полоскати в зимній воді

RADION
пере все ідеально чисто.

Ревматизм недугою холодної і вогкої пори року.

Коли настає весна, тоді повітря все ще досить холодне і часто пересичене вогкістю, тому ревматичні недомагання зростають. У нашім малосоняшнім кліматі, багатім на дощ і сніг, найчастіше дошкуляє нам ревматизм мязів, викликаний або простудою, передовсім підчас нагліх змін погоди, або наслідком невідповідних мешканевих відносин. Часто трапляється, що огнища недуги находять собі місце в мязнях криїв (постріл) а нераз ті болі мандрують і тоді відчуваємо їх щораз то в іншому місці. Лікування ревматичних терпінь вимагає раціонального і довільного лікування, полученого зі зберіганням дієти. Лікарські досвіди виказали, що в лікуванні тих схорінь вказані саліцильові препарати, які через сполуку зі солями літу діляють дуже успішно. До одних таких протиревматичних засобів належать таблетки Тоґаль. Вживається їх в ертретизмі, подаґри, Тоґаль втихомирює болі і приносить полекшу. Таблеток Тоґаль уживають також у ґрипі, простуді, нервових болях і болях голови.

Зліквідували комуністичну централю.

ВІДЕНЬ, 30. 3. ПАТ. Урядово звідомляють, що поліція зліквідувала в Інсбруку ново зорганізовану комуністичну централю. Арештували 50 комуністів, м. и. провідника тирольської округи. Викрили теж тайну друкарню та склад комуністичної бібули. Арештовані комуністи відповідатимуть перед судом за державну зраду.

При недугах крови, шкірних і нервових недугах, коли вживаємо природної гіркої води **Franciszka-Józefa,** тоді органи травлення діють зовсім правильно. Пор. її лікарі.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Прем. Фляндєн відбув нараду з міністром війни ґен. Мореном і міністром летунства ґен. Деженом.

— Суд присяглих в Атенах увининив усіх підсудних за атентат на Венізельоса.

— Канц. Гітлер засував подрібно на засіданні ради міністрів хід своїх розмов з британськими міністрами.

— У Парижі студенти медицини застрайкували на знак протесту проти продовжування дискусії над проектом закону, який дозволяє чужинцям лікарям виконувати своє звання.

Зміна конституції в Греції.

ЧИСТКА В АРМІЇ И АДМІНІСТРАЦІЇ.

АТЕНИ, 30. 3. ПАТ. На вчорашньому засіданні палати послів прем. Цалдаріс виголосив довшу промову про хід і здавлення повстання та про внутрішню політику уряду. Загальні напрямні уряду — говорив Цалдаріс — є згідні з волею народу. Уряд строго покарав всіх, які брали участь у революції і переведе основну санацію армії. Переведе теж чистку в адміністрації. Державні установи, як напр. сенат, яких склад був невідповідний, а їхня діяльність була шкідлива, уряд заступить установами, які більше відповідають економічним умовинам держави і виявлять більшу справність. Уряд підготовляє теж скликання національного зібрання, яке зійдеться уже незабаром, щоб змінити конституцію. Ці зміни дозволять достосувати адміністраційний апарат до нових економічних і суспільних умовин. Аж до скликання національного зібрання законодатну владу перебрав уряд. Хоч ця програма зустрілась зі загальним одобренням у краю, уряд станув перед посольською палатою, як єдиною установою, яка репрезентує суверенність народу, сподіючись одноду шного одобрення.

Публика на ґалерії і в будинку парляменту уладила овацію прем. Цалдарісові і ґен. Кондилісові й іншим членам уряду, домагаючись строгої кари для повсталців.

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіти".

Абісинія зірвала переговори.

РИМ, 30. 3. ПАТ. Державний підсекретар до пресових справ дав теж вияснення у справі італійсько-абісинського конфлікту: Італійський посол в Адіс-Абеба запропонував рокляднути розбіжности у справі відповідальности за події в Уаль-Уаль, обмінявшись документами. Абісинія цю пропозицію відкинула. Італія далі обстоює засаду безпосередніх переговорів. Абісинське посольство в Римі ждє на вказівки з Адіс-Абеби, але їх дотепер не одержало. Італійські урядові кола рішуче заперечують, буцім то Італія виповіла формально війну Абісинії.

—o—

Зл. Держави і далеко-східний пакт.

ВАШИНҐТОН, 30. 3. ПАТ. Державний секретар Гол сказав, що СССР не зробив іще в державному департаменті демаршу у звязку з проектом, який Літвінов предложив Іденові, а саме, щоб держави, зацікавлені на Далекому Сході, заключили пакт. Гол зазначив, що становище Зл. Держав до пактів загально відоме, бо уряд Зл. Держав піддержав пакт Бріян-Кельоґ і умову 9-ох держав.

НАЙНОВІШІ МОДЕЛІ
НАЙВИБАГЛИВІША РОБОТА
Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах і костюмах у фірмі

НАЙКРАЩА ЯКІСТЬ
НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР
МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА ч. 17. І. пов. Телефон 246-56.

Арештували чердів і черниці.

БЕРЛІН, 30. 3. ПАТ. Урядово потверджують вістку, що в половині березня в багатьох католицьких монастирях у Німеччині поліція перевела ревізію й арештувала багато духовників, черців і черниці, під закидом тяжких девізових проступків. Згідно з урядовим комунікатом державний скарб має втрат на півтретя міліона марок. Подробиці тієї справи держать у тайні.

НОВИНКИ

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів вл. Капітульна 3, І. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1138

— **Хто перший** відвідає український магазин взуття „Такт", Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — дою 2% на Рідну Школу. 1132 4-13

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружчи 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 55-100

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 8-15

— **Приймаю як давніше** в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — **Насс.** 725 1-3

— **Повідомляємо,** що через великий наплив замовлень на дешеві книжки виконання їх припізнюються на 3—5 днів. Просимо вибачення. **Продаж дешевих книжок продовжили ми до 20. квітня ц. р.,** тому всі замовлення, які до того часу одержимо, виконаємо по зниженних цінах. Катальоги зі змінами та нові додаткові списи висилаємо даром. Книгарня Шевченка, Львів, Ринок 10. Філії: Луцьк, вул. Ягайлонська 95, Перемишль, Ринок 14, Стрий Гоша 1, Кременець, вул. Широка 59, Ковель, Варшавська 69. 1195

— **Видавництва календаря „Дніпро" і „Хортиця"** просять усіх Шановних відборців календаря **„Дніпро" і повісти А. Чайковського „Полковник Кричевський"** вирівняти негайно залеглість: за календар „Дніпро" 1935 р. — 2 зол. і за повість „Полк. Кричевський" 1.90 зол. Адреса: Львів, Руська 3, II. пов. Конта ПКО у Львові: „Дніпро" ч. 504-782, „Хортиця" 503-110. 1202

— **„Перші й одинокі".** Перші? Чому перші? Бо від початку світа не було ще таких других, як вони. — Чому одинокі?.. Бо в цілому світі нема таких других. А чи знаєте, що перші і одинокі, це цукорки і солодощі „Фортуни Нової", що солодять нам гірші будні й кажуть бачити світ кращим, як він є в дійсності. 1166

— **Чи тямите Вернову „Подорож на місяць"?** Якщо хочете переживати її вдруге, то підіть на відчит д-ра Андрія Ластовецького п. з. „Чи можна поїхати на місяць?" („Подорож на місяць у літературі і науці"), що відбудеться заходами „Товариства Письменників і Журналістів ім. І. Франка" у неділю 7. квітня, 8. год попол. у салі „Бесіди".

— **Кіно і підводи.** В останньому тижні висвітлювано в одному з тернопільських кін польську патріотичну фільму з часів облоги Ченстохови шведами під наголовком „Пшеор Корзецький". З приводу цієї вистави шкільний інспекторат у Тернополі доручив урядово управам вселюдних шкіл у повіті, щоби зорганізували поїздку шкільної дітвори на цю виставу. Війти одержали приказ доставити безплатно підводи для шкільної дітвори. Так і сталося і через кілька днів можна було оглядати, як до Тернополя розмоклими дорогами тягнулася довга низка підвод з українських сіл, а на них повно перемерзлої сільської української дітвори, що примусово їхали до кіна. Невже це мала би бути одна з метод нової шкільної системи?

— **Цікаві практики.** При кінці місяця лютого ц. р. згодосився до Земельного Т-ва Парцеляційного у Львові при вул. Шайнохи ч. 2. Михайло Лозинський, рільник з Верблян пов. Камінка Стр., який хотів набути в ньому тов ристві землю з парцеляції. Лозинський одержав відповідні друки, всі виповнив, а дня 28. березня п. р. згодосився там вдруге, щоби вже ближче обговорити справу купна землі в Любелищі Волоховій пов. Бібрка. Одначе тепер здивувався немало, коли в Зем. Т-ві Парцеляційнім сказали йому, що він як гр.-католик землі набути не може, хіба тоді, якщо змінить обряд та принесе відповідну посвідку зі староства в Камінці Стр. Розуміється, що Лозинський відкинув пропозицію Зем. Т-ва Парцеляційного. На жаль є такі, що змінюють свій обряд, як це зробив п. Б. з Буська. Ці інформації подав сам п. Лозинський в Народній Організації Українців м. Львова.

— **Українці у бриенськім радіо.** Дня 6. квітня ц. р. улаштовує Чеськословацько Українське Об'єднання при участи бриенських українських товариств вечір української пісні та музики з нагоди 100-их роковин народження О. Ю. Федьковича. На цім концерті виступлять також знані українські мистці з Відня: челіст проф. Богдан Бережницький та піяністка п-і Дарія Караневичева. Їх гру буде висилати бриенський радіожурнал з концертової салі розголосом від 20 год. 30 м. до 21 год. Програма: 1. Віктор Косенко: Соната на фортепіян і віольончельо, ч. 10 і 2) Василь Барвінський: Варіяції та фуга на тему: „Засвистали козаченьки" (з Української Суїти). — Дня 7. квітня в 10. год. предпол. буде співати до бриенського радія оперова співачка Анда Остапчук-Науменко українські пісні.

— **Забороняють оснувати українські товариства.** Збаразьке староство заборонило оснувати Місцевий Союз „Каменярів" у Токах і Кружок „Сільського Господаря" в Голотках. Крім того староство не дало дозволу на уладження Шевченківських свят і театральних вистав у Лисичинцях, Токах, Добромирці й інших місцевостях. Вкінці поліція у Збаражі розвязала нараду громадських радних (32 особи), при чому не провірювала, чи присутні є особисто знані запрошуючим, а староство за здогадні незаконні збори покарало скликуючих д-ра В. Гамаля і д-ра Тарашука. Покарані внесли відклик до суду.

— **Контроля над дешевим цукром для бджіл.** Пасічникам продають по нижчих цінах т. зв. „скажений" цукор для кормлення бджіл. Уряди скарбової акцизи переводять контролю над способом зужиття дешевого цукру поодинокими пасічниками.

— **За образу польської держави** засудив суд у Бродах Антона Падуха з Клекотова, бувшого посла до австрійського парляменту, на рік вязниці.

— **За ударемнення екзекуції.** Городський суд у Дрогобичі засудив за ударемнення екзекуції Михайла Сеника на пів року вязниці, а Евфрозину Слюсарчикову на 300 зол. гривни з заміною на кару арешту.

— **Замість обнижки підвищка.** На засіданні міської ради у Львові рішено підвищити з днем 1. квітня ц. р. оплати за електрику, воду і різняні доплати. Оплати за зужиту електрику підвищено на 2 пр., а від води на 3 пр. Надвишку з цієї підвищки мають обернути на підмоги для безробітних. Отже з обіцяної недавно обнижки не вийшло нічо.

— **Історія нічної екзекуції.** До с. Яцули, пов. Сарни прийшов у вересні м. р. податковий екзекутор і хоча був вже темна ніч, розпочав з трьома помічниками урядування. При світлі електричних ліхтарок вивели зі стаєн кількаманаять штук худоби і не зважаючи на протести жінок, пігнали зі села. Під лісом заступила їм дорогу юрба селян з колами і почали кричати: „віддай худобу!" Екзекутор наставив проти них револьвер, але селяни обкидали його камінням, відобрали загр. блену худобу і загнали назад додому. Екзекутор зі своїми помічниками відійшов з нічим. Справа знайшлася в суді в Рівному і перед кількома днями відбулася розправа проти пятьох селян. Двох обвинуваченних засуджено по 6 місяців вязниці, одного хасиця дано до дому поправи, а двох увільнено.

— **Львівська хроніка.** Суд засудив Степана Кірика на 7 місяців вязниці за це, що не рятував своєї нареченої Софії Герчаківни, яка після суперечки з ним кинулася до ставка на Франціївці. — Залізничник Антін Пасічний з вул. Короткої 8. повідомив, що пропав без вісти його 15-літній син Маріян, гімн. ученик. Пропав теж 14-літній ученик 3-ої гімн. кляси син столяра Н. Мінчука з вул. св. Кінги 14. — Дотеперішній директор трамваїв інж. Барвич перестав урядувати з 30. березня. Нового директора трамваїв іменують на днях. — В алеї на Високім Замку найшли трупа коло 60-літн. мужчини з торбою, в якій находилось дротарське знаряддя. Помер мабуть з голоду. — На подвір'ю камяниці при вул. Курковій ч. 25. кинувся з другого поверху 31-літн. Е. Авербах, б. торговельний агент, не могучи дістатись до шпиталю на лїкування недуги.

— **Краєва хроніка.** З причини нещасного кохання на залізничій стації в Заболотові кинувся під поїзд 18-літн. Тад. Марцінковський. Згинув на місці. — За крадіж срібла в гр. Баденія у Радехові золочівський суд засудив львівських злодіїв Ст. Бурнія, Ст. Волошина та Б. Параща по 3 роки вязниці, а А. Гураль, сторожа дому при вул. Газовій ч. 8. у Львові й І. Вітькова, бувш. льокая у гр. Баденія по 18 місяців вязниці. — З причини родинних невзгодини повісився в Созані (Сяноччина) 60-літн. Ф. Кожак. — Будова мосту на Дністрі у Заліщиках коштуватиме 700.000 зол. Кошти ті по половині покриває Польща й Румунія. Підпори й філяри побудують іще цього року, залізну конструкцію змонтують на місці щойно в 1936 р. —

Міські Театри у Львові на неділю 31-го березня 1935.

Великий Театр

3-30 Прощальна вистава

„Роскішної дівчини"

по найнижчих цінах.

7-30 **„Крик"** сезаційна музична пєса.

Театр Ріжнородностей

Нині в год. 7-30 веч.

„Подружий метч"

чи мущина може любити дві жінки нараз ?

— **Знайшли аероліти.** На полях біля села Кремпи пов. Ловіч знайшли відломки метеорів, що впав перед кількома днями. Один відломок важить коло 10 кг., другий 4 кг. Оба аероліти складаються з металевої і мінеральної мішанини. Хоча земля була замерзла, аероліти зарилися на метер глибоко. З Кракова вибралася наукова комісія на місце.

— **22 смертні присуди.** Як повідомляють з Москви, в останніх дванацятьох днях видано в Ленінграді, Москві, Харкові й інших совітських містах 22 смертні присуди, з цього в останній тільки Москві 16. Всі присуди виконано. Більшість засуджених виконала збройні напади на совітських урядовців і державні установи.

— **Новий шкільний предмет** заведуть від вересня по італійських вселюдних школах. Раз на тиждень діти писатимуть вправи на тему охорони звірят. За найкращі вправи учні матимуть одно пополудне на тиждень вільне.

— **Нові безсмертні.** „Французька Академія" вибрала на місця опорожнені після смерти Бремонда, Барту та Поінкаре трьох нових членів. Тільки прізвище Кльод Фаррера, автора повістей перекладених на ріжні чужі мови і сфільмованих („Чоловік, що вбив", „Дим з опію", „Битва", „Цивілізовані") знає ширший загал на чужині. Жак Бенвіль і Андре Бельсор, два нові безсмертні це слави чисто французькі. Бенвіль — історик Франції, журналіст реалістичного денника „Аксіон Франсез". Його історичні студії „Історія двох народів", „Атлянтида і східна справа", „Історія трьох поколінь" і „Політичні наслідки миру" зєднали йому імя. Бельсор — довголітній літературний критик денника „Журналь де Деба" — знавець скандинавських літератур, дослідник культури ріжних народів. Дав він літературні та культурні студії про Америку, Японію, Венецію та Румунію.

— **Ріжні вістки.** Болівія і Парагвай, що досі не погодились через конфлікт Чако взяли собі за мирових посередників Аргентину та Чіле. — У Болгарії арештували 300 осіб, обвинуваченних у комуністичних організаціях. — У Франції та Бельгії пересунули всі годинники на „літній час" від 30. п. м., в Англії щойно 15. квітня. — На головній поліції в Ню Йорку спалили більш 25.000 книжок та образів, сконфіскованих у ріжних громадян за порнографію. — У Відні відчинять музей, посвячений пошануванню Франца Йосифа І. — Франц. посол Рейгель поставив у парляменті внесок, щоб завести смертну кару для військових шпигунів. — Винахідник нової експльоатації золота Дуніковський пропонує франц. урядові купити його винахід; він хоче набути свій жаль до Франції, що судила його як опікунія.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
З ПАНАХИДОЮ

за померлих членів Надзірної Ради, членів Дирекції та службовців Земельного Банку Гіпотечного, Акційної Спілки у Львові, відправиться в дні Загальних Зборів Банку, себто в понеділок, 1. квітня 1935 р. в год. 7·30 рано в Архикатедральнім Храмі Св. Юра у Львові.

ДИРЕКЦІЯ
Земельного Банку Гіпотечного.

— **Вп. Управі Музею визвольної боротьби України в Празі.** Звертаємося оцим публично до Вп. Управи Музею визвольної боротьби України в Празі за відповідю на наше письмо з дня 6. листопада 1934 р. — **Управа укр. т-ва „Єдність" в Празі. Управа т-ва укр. інжінерів в ЧСР.**

— **ЗАПЕРТЯ.** Опінія шпиталів висказує, що навіть хорі, що лежать у ліжку рідо приймають природну гірку воду **FRANCISZKA-JÓZEFA** і цей засіб дуже добре переносять.

ДИВОГЛЯДИ.

ПРОДАЮТЬ МУЗИКУ СФЕР.

Американські крамниці продають уже грамофонові плити, з яких можна почути не більше і не менше, як... „музику сфер". Так, — на звичайну кавчукову плиту лоплять світло місяця та зір, перемінюючи їх на звук. Більшість зір різниться між собою звуково; найприємніша для вуха є мельодія, що доходить із Сіріюса.

ТРИ РОКИ ЖИВ КЕКСАМИ

Англійське місто Сундерлянд славне тим, що виробляє т. зв. кекси (коржики). Тепер фабрика цих кексів найшла новий спосіб реклями. Банкир Пеннівепт заведужав 3 роки тому на шлунок і годувався тільки кексами з чаєм: від цього видужав. Фабриканти кексів повідомляють світ, що людина може жити самими кексами.

Дописи.

ЗОЛОЧІВ.

Академія в честь Михайла Грушевського. В неділю 24. п. м. заходом всіх товариств у Золочеві, при виділ ній співучасти хору Муз. Т-ва ім. Лисенка, оркестри Т-ва „Сокіл" і філії „Союзу Українок", улаштовано в салі Т-ва Шашкевича жалібну академію в честь М. Грушевського. Академію повередила панахида, відправлена о. шамб. д-ром Юриком, о. кат. Буком та о. Микитином. Підчас панахиди співав мужеський церковний хор під управою дир. Кравчука. По панахиді о. шамб. др Юрик звернувся до громадян і представив ті важкі умовини життя українського народу за Збручем і те середовище, в якому довелось жити і працювати нашому великому вченому та візвав горячими словами всіх присутніх до участи в академії. У вщерть виповненій салі при удекорованому цвітами портреті почалась жалібна академія сохоронним маршом Шопена, по мистецьки відограним дутою орхестрою Тов. „Сокіл" під управою вересня п. Повязчука. Гарно обдуманий реферат про життя і творчість М. Грушевського виголосив дир. Гева. Хор Муз. Тов. ім. Лисенка під батутою д-ра В. Кирсно-пери відспівав зовсім поправно в супроводі фортепіяну Ст. Людкевича „Ой Морозе, Морозенку" і Лисенка „Жалібний марш", у якому сольові партії в другій частині відспівали дуже гарно: Л. Гайдучківна (сопран), О. Рудінна (альт), Ю. Сабат (тенор). Незвичайно гарною точкою був сольовий виступ п. Любомира Йобка. Голос його звучав могутньо у високих тонах прекрасних пісень Ст. Людкевича „Ой вербо, вербо" і Лисенка „Ой у Дніпре, мій Дніпре". Фортепіяновий супровід мала в певних руках дир. Муз. Інст. п. Віканська. Відспіванням національного гимну закінчено академію, яка полишила на присутніх глибоке вражіння.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Перемишль голодним Яворівщини. За поводом Матійського Товариства Пань відбулися дня 22 березня п. р. в кімнатах „Української Бесіди" ширші сходини представників усіх установ Перемишля в справі негайної помочі голодним по селах Яворівщини. На сходинах зголосилось 26 відпоручників освітніх, релігійних та економічних товариств. Наради відкрив о. кан. Е. Гриник, по вітавши сходинян. Зібрані почули лячні вісти з місць: по селах сходинян. Зібрані почули лячні вісти з місць: по селах Яворівщини лютує черевний тиф, а декуди втягають уже політичну гру до голоду і тифу, щоб деправувати нещасне населення. По живій і вичерпній діловій дискусії рішено перевести окрему збірку в місті й окремо по селах. Підчас горячої дискусії на адресу нашого жертвенного й помічного духовенства на адресу нашого жертвенного й помічного духовенства на Яворівщині висловлено признання. Уложено признані гроші й харчі післати негайно на адресу комітету в Яворові. Вибрано повітовий допомоговий комітет під головуванням о. крил. В. Гриняха, зложений з ділових, повних почину й рухливих одиниць, що дає запоруку найкращих успіхів. Комітет розпочав працю у двох секціях — на місто й по селах. Все свідоме українське громадянство Перемищини, до котрого не дійшов би прикладково збірчик, повинно висилати якнайскорше датки на адресу о. В. Гриняха, гр. кат. Капітула, Перемишль. Перші кроки праці дають гарні виглядн та стануть певно прикрою і зразком для інших повіті. На голодних Яворівщини дало Дром. Тов. ім. Л. Українки дня 24. III. виставу „Клюб кавалєрів", котра, хоча відіграно й тут удруге, стягнула до салі Народнього Дому численних слухачів. Поміч голодним не сміє ані припинити, ані ослабити — що місяць на нарадах один бесідник — ударної кампанії за поголовним членством „Просвіти". **Я. ой.**

З дороги життя.

Est modus...

Вичитав я у буковій пресі про одну подію, що мені привіяла веселий спогад з невеселих днів.

Поширялося нині дуже потайне різництво, особливо в прилучених до Львова підміських громадах.

Безробітні ремісники їздять по довколичних селах, скуповують дрібнішу худобу як свині телята, самі їх ріжуть та дешево продають.

Дає це змогу обнизити ціни меншим ресторанам, що мало журяться санітарними приписами, залишаючи ці клопоти міській різні.

Міський ветеринарійний уряд виповів безоглядну війну потайним непрофесійним різникам. Мендрівна місія бродить дні й ночі по великих передміських болотах великого Львова, слідить, переводить ревізії, конфіскує товар і накладає кари.

На Замарстинові склалася ось яка подія. Комісія дістала певну вістку, що один столяр убив теля. Кинулась досвіта на ревізію, перешукала пастат, комірки — теляти не було. Зайшли до мешкання, заглядали у всі закутини, під ліжка. Аж один з контрольорів побачив, що з колиски з під покривала визирає кінець червоного хвоста. Відкривши покривало, застав там теля, що спочивало, на жаль, уже — вічним сном, бо мало підрізане горло.

Не тратячи гумору, контрольор заколисав його, присівуючи сумну колисанку. Після цього списали протокол, сконфіскували теля і наклали на майстра кару.

Це пригадало мені іншу подію, якої я був свідком і учасником. Було це в р. 1920. Я був членом „Горожанського Комітету", мабуть одиноко установи, яку затвердив ґен. Розвадовський. Завданням комітету було нести моральну й матеріяльну поміч вязням, по змозі й положенням.

На якесь свято (мабуть Йордан) рішив Комітет купити свиню, щоб вязні мали кращий обід.

За чотирьохсотку свиню було тоді у Львові дуже важко, бо місто було незаопровізоване, а невелика ще тоді область зайнята польським військом, віддавала все на прогодування армії, бо лінія Львів-Краків у харчах недомагала. У Львові лиш тайком приблизно можна було купити більшу скількість вепровини.

Комітет доручив мені виконати цю дипльоматичну місію. Мені обіцяв один знайомий грубий різник за високу ціну доставити цілого вбитого, розібраного вепра. Мав його привезти в точно означеній годині. Я мешкав у Ставропігії, де й містилася домівка Горожанського Комітету.

Вночі заїхала на Бляхарську вулицю — карита. Висів з неї пан майстер Роман Ж. а побачивши мене в брамі в товаристві другого товариша, збентежився дещо. За хвилину каже:

— Я приїхав сюди з жінкою, бо заслабла в дорозі і годі мені її везти аж під рогачку.

Я зразу не розумів, але за хвилину догадавшись, вповною його тихо, що другий гість, то „свій" чоловік.

— Так ідіть вперед нагору, світіть а я їду за вами — сказав різник.

Ми пішли на другий поверх, різник за нами і стогнав тяжко.

Коли ми вже були в кімнаті, свійшов різник, несучи на плечах якусь грубу колоду, убрану в плащ і жіночий капелюх. Поклав її на землю і сказав змученим голосом: „Інакше я її не міг перевезти через акцизову лінію".

Так наші бідні вязні мали святочний обід.

Тиберій Горобець.

ГЕМОРОЇДИ

с причиною злого самопочування, і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — При гемороїдах вживати

Anusol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.
70/7 8—22

ЗАПЕРТЯ. Опінія шпиталів висказує, що навіть хорі, що лежать у ліжку рідо приймають природну гірку воду **FRANCISZKA-JÓZEFA** і цей засіб дуже добре переносять.

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74.
Можна дістати у всіх більших ювелерських магазинах в цілім краю. 313 29—50

РАВА РУСЬКА.

Конференція українських купців. Дня 26. III. відбулася конференція представників усіх місцевих купців при співучасти делегатів повітових культурно-освітніх установ. Конференцією проводив член дирекції „Української Торговлі" п. Совик Степан. Він зясував положення „Української Торговлі" та виказав цифрово, що лише 20 проц. усього українського громадянства закупує у своїх — решта громадянства Рави Руської і повіту свої запотребування полагоджує по жидівських крамницях. У дискусії всі промовці потвердили те саме, доказуючи це навіть-ми навіть визначніших громадян, які назверх на кожному кроці пропонідують гасло: „Свій до свого", а самі того гасла не призержуються. По дискусії рішено одноголосно вислати від українських фірм Рави Руської до громадянства й установ і Рави Руської і повіту пригадку, щоб свої запотребування покривали виключно у своїх купців. Треба вірити, що така відозва знайде повне зрозуміння у громадянстві і не треба буде нікому доріжати. При цьому завважуємо, що згадані фірми постановили давати покупцям товар першої потреби і не дорожчий, як у чужинців.

ДРОГОБИЧ.

Шевченкове свято у школі вправ СС. Василіянок у Дрогобичі, яке відбулося 17. III. п. р., можна зачислити до найудатніших, які в останніх літах у Дрогобичі взагалі відбулися. Всі точки були виявом гідної пошани для зеличання і пошанування у серцях дітво-рн культу Тараса. Реферат Богданки, форт. сольо Дарці, скрипк. сольо Ірчика, вдатні хори, деклямація Ольги, сценки про „Червону Калину" і про „Дітячу Тайну" та прекрасний „Танок квітів" — отсе китичка точок, зібрана великим накладом праці. Ми, родичі, приглядаймося рожевими точками з задоволенням для СС. Василіянок, що так гарно ведуть наші діти. Спеціяльне признання і подяка за труд належиться невтомній учительці тої школи п. Ользі Давидківній, як теж Сестрі Онисимі Савичівній, Сестрі Севастіяні Дегері й п. Анастазії Огороднікові.

С. С.

Жадайте всюди! **найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар до лещат.** 440 18—? **„СІЛЬВА" Львів, Бандурського 5**

БОРЩІВ.

Шевченківський концерт. Дня 24. III. відбувся в Борщеві заходом Повітового Кружка „Рідної Школи" та філії „Просвіти" повітовий концерт у честь Шевченка. Народу, переважно селян, було понад 1.500 осіб. Багато через брак місця відійшло назад. У тому концерті взяли участь селянські хори з Кривча, Стрілковець, Іванкова та два міщанські з Борщева і Скали над Збручем. Виступила теж дітвора „Рідної Школи" з Борщева і Скали. Вступне слово виголосив п. Петро Гораль.

ЛЮБЛИН.

Великі вечерниці в Любліні. Наші меткіші пані в Любліні при співучасти енергійних мужчин виказали в суботу 9. березня, що вони мають хист в улаштуванні імпрез і в гуртуванні людей. Велика, гарно прибрана і привітна реміснича сала виповнилася вже після 9-ої години вечором добірним товариством українців з Любліна й околиці. У веселий безжурний настрій вдала відразу усіх традиційна коломийка, а цей настрій не покидав уже нікого до бізнішнього дня. Коломийка йшла так весело і живо, що ще треба було осісти й другим (а мабуть ще й третім) наворотом витанцьовувати. І направду коломийку тонцювали численні пари і то неабияк, а правдиво, „а життям", Інші, розуміється, і інші давні й найновіші танці. А все вертілося, ніхто не мав часу як слід навіть відпочати і перерви були коротенькі; а й ті перерви виповнювали гості гарними українськими піснями, до яких приграва на фортепіяні др Литвинівський, б. диригент Українського Академічного Хору в Кракові. Оркестра була добра; ріжноманітні танці і їх переплітання додавали руху. При добрім і добре зорганізованім буфеті було також повно гостей; решту буфету при кінці забави присутні розкупили. Вечерниці мали і моральний і матеріяльний успіх. Всі, що були тут разом, були веселі і не жалували навіть малої

дороги, а ті, що не були, тепер нарікають на себе. „Лу"ша" забави д. Тимцюракова дістала в часі забави як подяку за труди дуже гарні цвіти. „Невидимого" ініціатора забави дир. В. Тимцюрака також вирішили гості о"вацією. Багацько забавився вечерницями також інж. Мурин. Потішаючий це факт, що всі українці у нас гуртуються. Приготовляють вже й концерт у честь Шевченка.

З наших церковних справ. В неділю не дуже „брацтво" заспало, бо було немало людей і в гр.-кат. церкві при вул. Зеленій і в православній церкві при вул. Руській, де порохом є тепер свідомий українець. Диригентом хору при гр.-кат. церкві є проф. Вишиванюк, диригентом хору при православній церкві є теж свідомий українець. **М. Миханько.**

СПОРТ.

ПРЕСОВА АНКЕТА В У. С. С-І.

У п'ятницю 29. ц. м. вечором відбулася в Українськім Спортовім Союзі пресова анкета. На анкету явились представники 9 українських редакцій.

Дир. О. Радловський повитав представників преси та в короткому рефераті подав відомості про те, що У. С. С. зробив та що задумує зробити в найближчому часі. Головно у цім році треба посилити пропаганду ідеї фізичної культури серед широких кругів громадянства. В ц. р. відбудуться Запоріжські Ігрища — Українська Олімпіяда. У. С. С. постарається зорганізувати їх зразково, але від громадянства і преси домагається підтримки.

Дальша справа, якою мусять зацікавитися й захотіти найширші круги громадянства — це відзнака фізичної справности. У. С. С. прямує до того, щоб кожний українець здобув В. Ф. С. і в тому змаганні мусить У. С. С-ові зомогти теж преса та громадянство. В тій цілі Рада У. С. С. звернеться до всіх українських підприємств та установ, щоби в годинах праці завести чвертьгодинні руханки.

Також створять у найближчому часі Раду Фізичного Виховання, що складатиметься зі знатніших гігієністів, лікарів, педагогів і руховиків. Рада буде найвищою магістратурою українського фізичного виховання. Вона виготовить плани праці та прослідить теоретично рухання культ і спорт та їх відношення до людини, зокрема серед українського громадянства.

По рефераті вивязалась оживлена дискусія, що тревала більше як годину. **Е. Ч.**

СУБРЕФЕРАТ КОПАНОГО МЯЧА ЛЬВІВСЬКОЇ ОКРУГИ. — КОМУНІКАТ Ч. 2.

1) Всі клюби копаного мяча переведуть до 14. 4. ц. р. внутрішньо-клюбові біги навпростець для своїх членів.

2) 7. квітня ц. р. в год. 9 рано на площі „Сокола-Батька" відбудуться клюбові підготовчі змагання для всіх команд львівської округи в таких конкуренціях: 1) мет буланкою, 2) дружинове перетягання линвою, 3) мет буланкою, 2) дружинове перетягання линвою, 3) скок вдалечінь, 4) штафета 10 × 100. Змагуни всі в скок вдалечінь, 4) штафета 10 × 100. Змагуни всі в строях команд. Точкування дружинове. Технічну підготовку цих змагань доручується перевести у, с. к. „Тризубові".

3) 14. квітня ц. р. в рамцях окружного бігу навпростець відбудеться біг навпростець команд. Траса 2500 метрів. Змагун, що не візьме участи в тім бігу буде покараний. Змагун, що не візьме участи в тім бігу буде покараний двома місячними дискваліфікації.

4) 3. квітня в год. 7. веч. в домівці У. С. С. (Руська 3. І) відбудеться теоретичний вишкіл гри в горнянку.

5) Обовязкова приявність всіх змагунів коп. мяча. Дружини провінціональні вишлють по 2-х представників.

6) Клюби, які ще не зголосили своїх дружин до розгривок за першенство, зголосять до дня 9. квітня ц. р. включно. („Хуртовина" — Комарно, Сокіл — Бібрка, Сокіл IV, „Дніпро" — Винники).

ЗА СУБРЕФЕРАТ КОП. МЯЧА:
М. Вербицький, голова. В. Повзанюк, секретар.

Листування Редакції.

Вп. Дописувачів, що уступають у справі своїх дописів (особливо про виборчі вислови і Шевченківські свята) повідомляємо, що будемо старатися використати в найближчих днях увесь присланий нам матеріял.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 31. III. год. 3·30 веч. „Роскішна дівчина".
Неділя, 31. III. год. 7·30 веч. „Крик".
Понеділок, 1. IV. год. 7·30 веч. „Перед весною".

Театр Різнородностей.

Неділя, 31. III. год. 7·30 веч. „Подружній метч".
Понеділок, 1. IV. год. 7·30 веч. „Подружній метч".

Кіна.

АДРІЯ: „Між небом і землею" та додаток.
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Нові люди" (Пісня о щасті).
ВАНДА: „А. Л. 16. затонула", „Велика грішниця".
ІРАЖИНА: „Королева Христина" (Грета Гарбо).
КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шеналіє та Макдональд).
КОЛІСЕЯ: „Злодій сердець", ревія „Хай живе спорт".
КОПЕРНИК: „Клеопатра" та найновіший тижневик.
МАРУСЕНЬКА: „Клеопатра" та найновший тижневик.
МІРАЖ: „Щойно вчора".
МУЗА: „Весінна парада" (Фр. Ґаль).
ПАЙС: „Історія душі", Тижн. ПАТ-а.
ПАЛЯС: „Антіко - полїцмайстер" (Німеччина).
ПАН: „Кохання Фрайляйн Доктор", „Створена до цілування".
РАЙ: „Родина Ротшильдів".
СВІТ: „Син Кінг - Конга", комедія „Князь Аркадії".
СОНЦЕ: „Відважний хлопець" і ревія.
СТИЛЬОВЕ: „Тінь Бродвею", ревія „Лет у сміхосферу".
УТІХА: „Білий птах" і ревія.
ХІМЕРА: „Світ іде вперед".

Закордонне радіо.

Неділя, 31. березня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Форт. квінтет, 12·20 Легка музика, 15·30 „Іоганес-Пасіон" Баха, 21·05 Вязові твори, **Кошиці** (259,1) 17·55 Цит. музика, **Прага** (470,2) 9·15 Фр. музика, 10·00 Сальон. музика, **Білгород** (437,3) 15·30 Пісеньки, 18·30 Скрипка, **Берлін** (356,7) 14·15 Твори Генр. Марто (скр., форт., флет, альтівка), 19·00 Солісти, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 12·00 Виступ скандинавських артистів (пісні, муз.), 20·00 Вес. вечір, **Кельн** (455,9) 16·00 Концерт (сп., муз.), **Ляйпціґ** (382,2) 11·00 Кантата Баха „Вас Гот тут, дас ість вольгетан", 14·50 Хор. пісні Шуберта, **Штутґарт** (522,6) 15·00 Альпейська нар. музика, 20·00 Оп. вечір, 22·30 Шуманові пісні, **Будапешт** (550,5) 12·30 Вок. муз. ранок, 17·00 Цит. музика, 18·30 Форт., 19·45 Оперетові мельодії, **Міляно** (368,6) 20·45 „Люна Парк" оп. Льонбарда й Ранцаті, **Рим** (420,8) 17·00 Опера або концерт, 20·45 „Віденки" оп. Легара.

Понеділок, 1. квітня 1935.

Відень (506,8) 17·40 Молоді солісти, 20·00 Вес. академія, 21·30 Нар. арії та пісні, 22·00 Концерт, **Прага** (470,2) 17·40 Пісні, 21·00 Хор, **Білгород** (437,3) 16·20 Пісеньки, 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 20·10, 23·00 Концерт, **Гайльсберґ** (291) 19·30 Форт. твори Макса Регера, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 17·30 Комп. концерт **Вайсмана**, 23·00 Форт. твори Баха, **Кельн** (455,9) 16·00 Давні нім. мистці, **Мінхен** (405,4) 13·25 Популярна музика, 19·00 Камер. музика, 20·10 Пісні й музика, **Будапешт** 550,5) 12·05 Форт. і скрипка, 16·00 „Мадам Батерфлай" оп. Пуччіні, 21·25 Цит. музика, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 22·00 Сольсти (Аріго Серато (скр., Фуга (форт.). **Рим** (420,8) 12·30 Квінтет. 17·30 Концерт творів Баха.

Радіо до сітки,
що відбирає 15 станцій
у Львові разом
з голосником зол. 140·—
„EKRAVOX"
ЛЬВІВ, ВУЛ. АКАДЕМІЧНА 11.
1197 1—3

Львівське радіо.

Неділя, 31. березня 1935.

9·00 Ранішня авд., 10·00 Музика з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·04 Метеорол. вістки, 12·05 Сільва рерум, мист. життя, 12·15 Муз. поранок (орк., хори, Аргасінська сопран, Добош тенор, Масаковський бас); у перерві фоган. з творів. „Пентезилея" Клайста. 14·00 Здоровлю тебе гр. пл., 15·00 Весінні праці в лісі, 15·15, 15·35 Музика на кларнеті й гармонії, 15·12 Огляд ринків рільних продуктів, 15·45 Контроля молочности осн. умовина пасікання, 16·00 Концерт солістів, 16·40 Фрагм. із книжки Р. Лапдава „Падеспеський", 17·00 Концерт сальон. музики, 17·40 Загадки для дітей, 17·50 Курити, чи не курити?, 18·10 Вок. муз. концерт (теоля — новий інструмент), 18·15 Життя молоді, 19·08 Спортові вістки, 19·13 Муз. з гр. пл., 19·45 Місто, яке проковтує пущі, 20·00 Легка музика, вок. концерт, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як повинюємо, 21·00 Зорі екрану (гр. пл.), 21·30 Що читати (белєтр. новини), 21·45, 21·45 Спорт. вістки, 22·00 Реклям. концерт 22·15 Композиторський концерт Фел. Нововейського, 23·05 Легка музика.

Понеділок, 1. квітня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·30 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт джез.-сальон. оркестри, 12·45 Хочу мати гарний бальон, 13·55 Полудн. денник, 13·00 Музика, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Улюблені ревівні пісеньки з гр. пл., 16·45 Чвертьгодина славних артистів (Смірнов) із гр. пл., 17·00 Муз. загадки для дітей, 17·15 Симф. концерт, 18·10 Фільм. огляд, 18·10 Спів (українська) в супр. форт., 18·25 Суси хвилинка, 18·30 Льв. спортова округа перед сезоном копаного мяча, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Сп. ресталь Вайсера (бас-баритон) в супр. форт., 19·15 "Нічні дети в Безміховій" (фейл.), 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35, 19·40 Військ. авд., 20·00 Академія в честь Кірє-Склодовської, 21·30 Музика з гр. пл., 21·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Легка музика.

На Сході -- ми!
ІВАНА ЧЕРНЯВИ.
Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. — Окладинка роботи мистця Андрусева 200 сторін друку. — ціна зол. 1·50.
Дістати можна в друкарні „ДЕМОС", Львів. Ринок ч. 10. і у всіх книгарнях.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долян у Львові у приватних оборотах 5·28—5·31 зол.

Нім. марка 1·93—2·01, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шіллінги 99·00—100·00, чеські корони 21·60—22·00, рум. леви 32·00—35·00, діри 44·00—45·00.

Золото: Долари 8·95—9·02, Франки фр. 34·20—34·80, Дукати 81·50—82·25, Корони 36·10—36·80, Рублі 46·20—47·00.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·35, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 45·00—47·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—46·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—49·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·50—54·00, 4 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—34·00, 4 проц. позичка м. Львова 45·00—46·00.

Премівки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційні 112·50—115·50, Будівельна 46·00—47·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 30. березня ц. р. кооперативи платили за:

	льоко Львів.	
1 кг. масла франко магазин	2·30	зол.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. яєць	2·20—2·25	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло та яйця слаба, на молоко і сметану здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 30 березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомісарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50	зол.
Молоді кури	І. кл.	„	0·85	„
Старі „	„	„	0·75	„
Підгодов. індики	„	„	1·10	„
„ індички	„	„	1·30	„
Пантаряки	„	„	1·30	„
Молоді голуби за пару			0·50	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Не „прима априліс", а справжній авторський вечір при співучасти пп. Антонича, Гадзини Журби і Романа Купчинського і декламаторки п. Ірени Кургуліївої відбудеться в Кружку Р. Ш. ім. Ганни Барвінок при вул. Мохнацького 12, дня 1. квітня ц. р. в год. 6 вечором. Гостям радо. 1157

Заходом Марійського Товариства Пань відбудуться реколекції для Пань в Семінарийській церкві у Львові, вул. Коперника ч. 36 в днях від 1. до 7. квітня ц. р. кожного дня в год. 5-ій.

На голодуючих Яворівщини зложив в нашій Адміністрації зол. 5·— п. др Т. Соневицький, Старий Самбір.

Загальні Збори філії Укр. Краєвого Тов. Охорони Дітей й Опіки над Молодю у Львові відбудуться дня 17. квітня 1935 р. год. 16·30 в салі Укр. Бесіди при вул. Рутовського ч. 23 із звичайним порядком нарад. — Видїл. 1207

Вечір казок для дітей уладовує філія Краєвого Тов. Охор. Дітей і Опіки над Молодю дня 6. квітня 1935 р. в салі С. С. Василіянок при вул. Дашкевича ч. 17. Початок год. 5 попол. 1207 а 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Конерти під ковдри 200/140 тревалі і чепурні 5·90, пошевки з медапольону 1·90—2·75, вовни 75 сот., професійні пальта 4·90. Фабрика білизни „Астра", Львів, Сикстуська 2. 1059

Дешевий сонячний покій і кухня, І. пов. електрика, вода, Богданівка, Орля 11. 1171 6—7

Меблі скромні і богаті поручає, виконує солідно Іван Павлик і Син, Столярня, Сикстуська 14. 1200

Лікарська 5-ти літня практика в повітовому місті на Поділі вдав з мешканням до заміни за місцевість, де буває гімназія з повними правами. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Лікар". 1198

ОГОЛОШЕННЯ.

ЦЕ ТВІР, ЯКОГО НЕ ЗАСТУПИТЬ СОТКИ ІНШИХ КНИГ.
Замовляйте!

1. УЗЕ. в 3 томах в півшкірі на спляти (по 10 зл. місячно) — 240 зл., за готівку — 150 зл.

2. УЗЕ., в 3 томах із додрукованого першого накладу (друга половина на дещо гіршому папері, без деяких іл. та таблиць та в дешевшій оправі) за готівку — 90 зл.

3. Для заграниці 3 томи в півшкірі — 90 шв. франків, або їх різновартість.

Замовляти:
Українська Загальна Енциклопедія,
Коломия, Собеського 56. 1152

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів Новацкий, Пілсудського 17. 89 32—55

Варшавський магазин обуви
„ALVENA"
ЛЬВІВ, ВУЛ. ГАЛИЦЬКА 17.
поручає обуву жіночу, жіночську і дитячу по реверяційних цінах. 1201

Найдешевша вирібня
СІТОК ДО ОГОРОЖІ
„Ляткодрут"
Львів, 1204 1—3
Замарстинівська 33.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.